Digitized by Google

LI. G. 2.

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
LI
G
2
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

DIODORI SICULI

BIBLIOTHECAE HISTORICAE
LIBRI QUI SUPERSUNT,

INTERPRETE

LAURENTIO RHODOMANO.

AD FIDEM MSS. RECENSUIT

PETRUS WESSELINGIUS,

ATQUE

HENR. STEPHANI, LAUR. RHODOMANI, FULVII URSINI, HENR.
VALESII, JACOBI PALMERII & SUAS ADNOTATIONES,
CUM INDICIBUS LOCUPLETISSIMIS, ADJECIT.

TOMUS II.

TERAR DUM PROS

AMSTELODAMI,
Sumptibus JACOBI WETSTENII.
M. D. CCXLV.

Digitized by Google

Digitized by Google

CATALOGUS

LIBRORUM GRAECORUM ET LATINORUM

Sumptibus WETSTENII *Editorum.*

AEliani Variae Hiſtoriae, ex Editione Gronovii, Graece & Latine 4. II Tomi.
Antonini & aliorum Vetera Romanorum Itineraria ex Editione P. Weſſelingii 4.
——— idem Charta magna 4.
Auctores Mythographi Latini cum integris commentariis Mycilli, Schefferi & Munckeri, accedunt T. Wopkenſii emendationes & conjecturae, curante van Staveren 4. cum figuris 1742.
——— idem Charta magna 4.
AUCTORES ſine notis, minima Forma, plerique Typis nitidiſſimis & emendatiſſimi, ſcil. *Caeſaris Commentaria*, *Cornelius Nepos*, *Curtius*, *Horatius*, *Juſtinus*, *Juvenalis & Perſius*, *Ovidius*, *Plautus*, *Salluſtius*, *Tacitus*, *Terentius*, *Virgilius*, *Eraſmi Colloquia*, &c. 24.

B.

Biblia Graeca ex editione & cum variantibus Lectionibus Millii 8. II Tomi.

C.

Caniſii Theſaurus Monumentorum Eccleſiaſticorum & Hiſt. ſive Lectiones antiquae ad ſaeculorum ordinem digeſtae, variisque opuſculis auctae fol. VII Tomi.
——— idem Charta magna fol.
Ciceronis Opera omnia cum notis integris & ſelectis eruditorum ex Editione Verburgii 8. XVI voll.
Clerici Commentarii in Vetus Teſtamentum fol. IV Tomi: Editio emendatior Amſt. 1735.

G.

Gotha Numaria, ſiſtens Theſauri Fridericiani Numiſmata Antiqua, Auctore Liebe fol.

H.

Hammondus & Clericus in Novum Teſtamentum fol. II Tomi.
Heineccii Elementa Philoſophiae Rationalis & Moralis, ſive Logica 8.
Homeri Opera omnia Graece & Latine, accedunt Fragmenta Graeca ex Editione ac Verſione Sam. Clarcke, editio nitidiſſima & accuratiſſima 12. II Tomi 1743.

I.

Joſephi Opera Omnia Graece & Latine cum notis Hudſoni, Bernardi, Gronovii, Coccei, Spanhemii, Relandi, &c. curante Haverkampio fol. II Tomi.

L.

Livius cum notis integris Vallae, Sabellici, Rhenani, Gelenii, Loriti, Sigonii, Urſini, Sanctii, Gronoviorum, Fabri, Valeſii & Perizonii, Variorum excerptis, nec non ineditis Gebhardi, Dukeri & aliorum. Curante A. Drakenborch qui & ſuas adjecit, accedunt Supplementa Freinshemii 4. VII Tomi.
——— idem Opus, Charta magna. 4.
Luciani Samoſatenſis Opera omnia Graece & Latine, cum nova Verſione Hemſterhuſii & Gesneri, Graecis Scholiis ac Notis omnium proximae Editionis Commentatorum. Additis Brodaei, Jenſii, Kuſteri, &c. aliisque ineditis ac praecipue Moſis Solani, Gesneri, & Hemſterhuſii, cura Reitzii. 4. III Tomi 1743.
——— idem Opus, Charta magna.

M.

Martini (*Emmanuelis*) Eccleſiae Alonenſis Decani Epiſtolarum Libri XII. accedunt auctoris vita a Gregorio Majanſio conſcripta nec non praefatio Petri Weſſelingii 4. cum figuris.
——— idem Charta magna 4.
Morelli Theſaurus Numiſmatum Familiarum Romanarum, Nummorum Miſcellaneorum, urbis Romae, Hiſpanicorum &c. cum commentariis perpetuis Sig. Haverkampi fol. II Tomi.
——— Theſaurus Numiſmatum Imperatorum Romanorum, diligentiſſime conquiſitorum, elegantiſſime accuratiſſimeque delineatorum, cum commentariis Schlegelii, Haverkampi & denique A. F. Gorii, accedit ejuſdem explicatio Tabularum Columnae Trajanae elegantiſſime aeri inciſarum, &c. fol. III. Tomi.

O.

Ovidii Opera Omnia, cura ac notis Burmanni & Variorum 4. IV Tomi.

Philo-

Digitized by Google

CATALOGUS.

P.

Philoſtratorum Opera omnia, Graece & Latine, Olearii fol.

——— idem Charta magna fol.

Pollucis (*Julii*) Onomaſticon, Graece & Latine, emendatum & ſuppletum cum notis Lederlini & Hemſterhuſii fol. Amſt. II Tomi.

Propertius (*Sex. Aur.*) cum notis Broukhuſii, editio nova & aucta 4. Amſt. 1727.

Q.

Quintiliani Inſtitutiones Oratoriae & Orationes, ex Edit. Burmanni 4. III Tomi.

S.

Stephanus de Urbibus, Graec. & Lat. fol.

Suiceri Theſaurus Eccleſiaſticus e Patribus Graecis ordine Alphabetico; Editio ſecunda priori emendatior, elegantior & longe auctior fol. II Tomi.

T.

Terentii Comoediae, Phaedri Fabulae ac Siri Mimi ſententiae, ex editione ac Emendationibus Bentlei, 4.

Teſtamentum Graecum cum Variantibus Lectionibus & in eaſdem Notis; accedunt Loca parallela ſtudio Millii & Kuſteri. fol.

——— Graecum cum Variant. Lection. ex pluribus MSS. Codd. & antiq. Verſionibus collectae, ac Locis Parallelis, cura Maſtricht. 8.

——— Graecum, in quo tum ſelecti Verſiculi 1900, quibus omnes Nov. Teſtam. voces continentur, Aſteriſcis notantur, tum omnes & ſingulae voces, ſemel vel ſaepius occurrentes, peculiari nota diſtinguuntur, Auctore J. Leuſden, Editio nova, accuratiſſime recognita. 12. 1740.

——— idem cum Verſione Latina Ariae Montani, Editio nova accuratiſſima. 12. 1740.

Thucydides de Bello Peloponneſiaco, Graece & Latine, cum adnotationibus integris H. Stephani & J. Hudſoni; ex recenſione & cum notis Waſſe; cura Dukeri, cum animadverſionibus & indicibus novis Locupletiſſimis fol.

——— idem Charta magna fol.

Tibulli (*Albi*) Equitis Rom. quae exſtant, ad fidem veterum membranarum ſedulo caſtigata, accedunt notae & variantes Lectiones ab eodem Auctore, qui Propertium edidit 4. fig.

V.

Virgilii Maronis opera cum integris & emendatioribus Servii, Phylargyrii, Pierii, commentariis &c. accedunt doctorum virorum ac praecipue Nicolai Heinſii Notae nunc primum editae & animadverſiones in omne opus Petri Burmanni &c. cum indicibus abſolutiſſimis & Figuris elegantiſſimis 4. IV. Tomi. 1745.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ
ΕΝ ΤΗ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΗ
ΤΩΝ [a] ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

HAEC IN DECIMO QUINTO
DIODORI LIBRO
CONTINENTUR.

ΩΣ Πέρσαι Εὐαγόραν ἐν [b] τῇ Κύπρῳ διεπολέμησαν.
Ως Λακεδαιμόνιοι παρὰ τὰς κοινὰς ὁμολογίας Μαντινεῖς μετῴκισαν ἐκ τῆς πατρίδος.
Περὶ τοῦ Διονυσίου τοῦ Τυράννου ποιημάτων.
Περὶ τῆς [c] Τηριβάζου συλλήψεως, καὶ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ.
Περὶ τοῦ Γαὼ θανάτου, καὶ τῆς Ορόντου καταγνώσεως.
Ως Αμύντας καὶ Λακεδαιμόνιοι πρὸς Αθηναίους ἐπολέμησαν.
Ως Λακεδαιμόνιοι τὴν Καδμείαν κατελάβοντο.
Ως τὰς Ελληνίδας πόλεις παρὰ τὰς συνθήκας [d] καταδουλώσαντο.
Κτίσις Φάρου νήσου κατὰ τὴν Αδρίαν.
Διονυσίου στρατεία εἰς τὴν Τυῤῥηνίαν, καὶ σύλησις τοῦ ἱεροῦ.
Στρατεία Διονυσίου ἐπὶ Καρχηδονίους, καὶ νίκη, καὶ ἧττα.
Ως Θηβαῖοι τὴν Καδμείαν ἀπεκτήσαντο.

UT Perſae Evagoram in Cypro debellarint.
Ut Lacedaemonii contra pacis leges Mantinenſes e patria in alias ſedes tranſtulerint.
De Dionyſii Tyranni poëmatibus.
Ut Teribazus comprehenſus & dimiſſus fuerit.
De Gai interitu, & Orontis deſperatione.
Ut Amyntas & Lacedaemonii cum Athenienſibus bellum geſſerint.
Ut Lacedaemonii Cadmeam occuparint.
Ut Graecas civitates praeter foedus ſubegerint.
Phari Inſulae in Adria frequentatio.
Dionyſii expeditio in Hetruriam, & templi expilatio.
Dionyſii expeditio in Carthaginienſes, ejuſque victoria, & clades.
Ut Thebani Cadmeam recuperarint.

Ut

---

[a] Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου *idem.* [b] Deest *Coiſl.* [c] Τηριβ. *idem.* [d] Ἐδουλώσαντο *Clar. Reg.* 2.

9. Περὶ τοῦ Γαὼ θανάτου] Vide L. xv, 3. & C. 18., & viri mortem ſuo loco non eſſe poſitam cognoſces. mox πρὸς Ὀλυνθίους praeſtaret. P. Wess.

21. Καδμείαν ἀπεκτήσαντο] Lege ἀπεστήσαντο. Vulgatum arcis Cadmeae poſſeſſione Thebanos ſe abdicaſſe indicat. *Baſilius M.* Homil. in Divit. p. 56. D. T. 11. καὶ πῶς διανέμεσθαι πάντα ἀ-

ποκτη-

Ut Carthaginenſes lues peſtifera in magnum periculum conjecerit.	Ὡς Καρχηδόνιοι λοιμικῇ νόσῳ περιπεσόντες ἐκινδύνευσαν.
De bello Boeotico, ejuſque geſtis.	Περὶ τοῦ Βοιωτικοῦ πολέμου καὶ τῶν πραχθέντων ἐν αὐτῷ.
Triballorum expeditio contra Abdera.	Τριβαλλῶν στρατεία ἐπὶ Ἄβδηρα.
Perſarum expeditio in Aegyptum.	Στρατεία Περσῶν ἐπ᾽ Αἴγυπτον.
Ut Thebani Lacedaemoniis pugna illuſtriſſima ad Leuctra devictis, principatum Graeciae obtinuerint.	Ὡς Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους ἐπιφανεστάτῃ μάχῃ νικήσαντες ἐν Λεύκτροις, ἀντεποιήσαντο τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας.
Quid Thebani per impreſſiones in Peloponneſum egerint.	Τὰ πραχθέντα Θηβαίοις κατὰ τὰς εἰς Πελοπόννησον εἰσβολάς.
De Iphicratis diſciplina, & inventis in militia.	Περὶ τῆς Ἰφικράτους ἀγωγῆς, καὶ τῶν εὑρημένων ὑπ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὰς [e] στρατείας.
Expeditio Spartanorum in Corcyram.	[f] Στρατεία Λακεδαιμονίων ἐπὶ Κέρκυραν.
De terrae motu, ac inundatione in Peloponneſo, & lampade in coelo conſpecta.	Περὶ τοῦ γενομένου σεισμοῦ καὶ κατακλυσμοῦ περὶ τὴν Πελοπόννησον, καὶ τῆς φανείσης ἐν οὐρανῷ λαμπάδος.
Ut ingens inter Argivos caedes edita fuerit; quam Scytaliſmum vocitant.	Ὡς παρὰ τοῖς Ἀργείοις ἐγένετο πολὺς φόνος ὁ κληθεὶς σκυταλισμός.
De Jaſone Pheraeorum Tyranno, ejuſque ſucceſſoribus.	Περὶ Ἰάσονος τοῦ Φερῶν Τυράννου, καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ.
De Meſſena a Thebanis inſtaurata.	Μεσσήνης συνοικισμὸς ὑπὸ Θηβαίων.
Expeditio Boeotorum in Theſſaliam.	Στρατεία Βοιωτῶν εἰς Θετταλίαν.

---

[e] Στρατιᾶς Reg. 1. [f] Haec non ſunt in Reg. 1.

συντεταγμένων; φησι, τί δὲ τὸ σχῆμα τοῦ βίου ἔτι, πάλιν πολέμων καὶ πάντων ἀποστραμμένων; Id vero falſiſſimum. Recuperaverunt Thebani, Spartanis ejectis, Cadmeam. Vid. L. XV, 27. P. Wess.

23. Ὡς Καρχηδόνιοι &c.] Poni ante Articulum de Cadmea occupata debuerat. Vid. L. XV, 24. P. Wess.

33. Περὶ τῆς Ἰφικράτους &c.] Haec, & Spartanorum in Corcyram expeditio, terraeque motus atque inundatio, qua Helice & Bura ſubmerſae, praelio ad Leuctra ſunt priora. Conf. L. XV, 44. 47. 48. P. Wess.

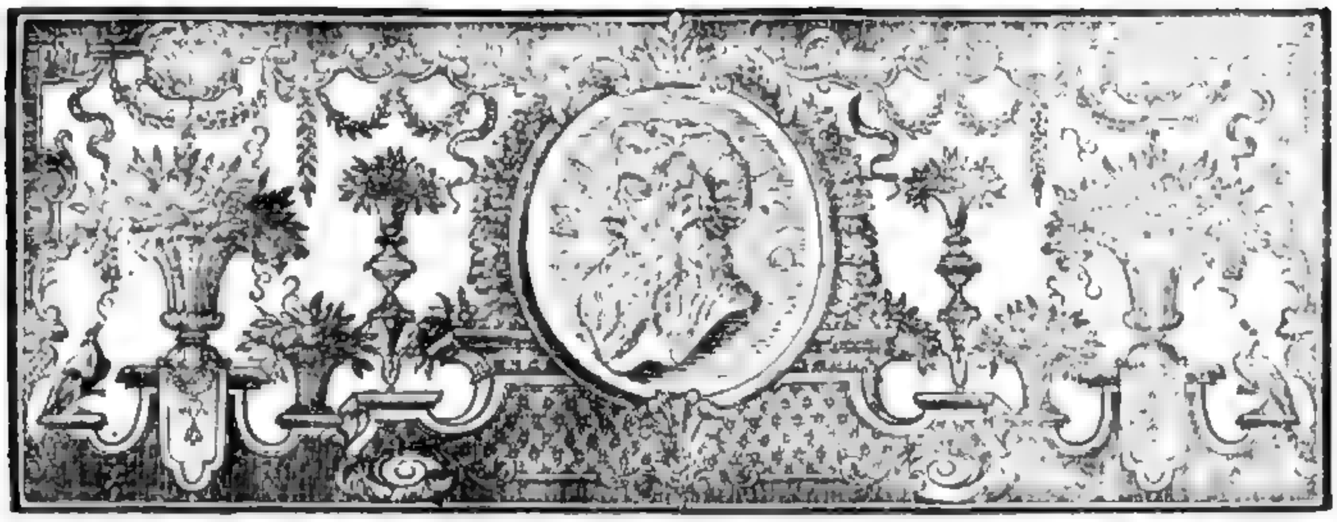

[a] ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΟΣ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

DIODORI SICULI
BIBLIOTHECAE
HISTORICAE LIBER XV.

327. ΠΑΡ' ὅλην τὴν πραγματείαν εἰωθότες [b] χρήσασθαι τῇ συνήθει τῆς ἱστορίας παρρησίᾳ, καὶ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐπὶ τῶν καλῶν ἔργων τὸν δίκαιον ἐπιλέγειν ἔπαινον, τοὺς δὲ φαύλους, ὅταν ἐξαμαρτάνωσιν, ἀξιοῦν δικαίας ἐπιτιμήσεως· διὰ τοῦ τοιούτου τρόπου νομίζομεν τοὺς μὲν εὖ πεφυκότας πρὸς ἀρετήν, τῷ διὰ τῆς δόξης ἀθανατισμῷ, [c] προτρέπεσθαι ταῖς καλλίσταις ἐγχειρεῖν πράξεσι· τοὺς δὲ τὴν ἐναντίαν ἔχοντας διάθεσιν, ταῖς ἁρμοττούσαις βλασφημίαις ἀποτρέψειν τῆς ἐπὶ τὴν κακίαν ὁρμῆς. διὸ καὶ τῇ γραφῇ παρόντες ἐπ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ἐν οἷς Λακεδαιμόνιοι περὶ Λεῦκτρα παραδόξως ἡττηθέντες, μεγάλῃ περιέπεσον συμφορᾷ, καὶ πάλιν περὶ Μαντίνειαν πταίσαντες ἀνελπίστως, ἀπέβαλον τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν· ἡγούμεθα δεῖν τὴν ὑπόστασιν τῆς γραφῆς διαφυλάττειν, καὶ τὴν ἁρμόττουσαν ἐπιτίμησιν τοῖς Λακεδαιμονίοις ποιήσασθαι. τίς γὰρ ἂν οὐχ ἡγήσαιτο κατηγορίας [d] αὐτοὺς ἀξίους ὑπάρχειν, οἵτινες παρὰ τῶν προγόνων [e] παραλαβόντες ἡγεμο-

CUM per totum hoc opus familiarem hiſtoriae orationis libertatem adhibeamus, viroſque bonos debitis laudibus proſequamur, malos contra reprehenſione digna adficiamus; hoc equidem modo futurum, exiſtimâmus, ut, quorum indoles ad virtutem apta eſt, hi per immortalis gloriae propagationem, ad res praeclare gerendas excitentur, qui vero aliter affecti ſunt, ab impetu ad pravitatem rapiente vituperationibus hiſce in loco factis deterreantur. Poſtquam ergo hiſtoriae noſtrae contextum ad ea tempora deduximus, quibus Lacedaemonii ad Leuctra praeter omnem ſpem victi caeſique in magnam calamitatem inciderunt, & rurſus ad Mantineam inopinato fuſi, principatum Graeciae amiſerunt, officii noſtri eſſe ducimus, ſi & receptum in ſcribendo tenorem ſervemus, & juſtam Lacedaemoniorum criminationem praeomittamus. Quis enim non accuſandos merito cenſeat, qui, cum imperium a majoribus quam opti- Olymp. XCVIII. II. 458.

---

[a] Non habet titulum Reg. 2. 'Αρχὴ τῆς ιε βίβλου Reg. 1. [b] Χρῆσθαι Coiſl. Clar. Reg. 2. [c] Προτρέψεσθαι Reg. uterque. [d] 'Αξίους αὐτοὺς Coiſl. Reg. 1. [e] Διαλαβόντες Reg. 2.

8. Τῷ διὰ τῆς δόξης ἀθανατισμῷ] Conf. not. in L. 1, 1. P. Weſs.

21. Παραλαβόντες ἡγεμονίαν κάλλιστα τεθεμελιωμένην] Non diſſimile eſt Auctoris *Epiſt. ad Hebr.* C. XI, 10. de Abrahamo ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, i. e. ſtabilem & optime fundatam coeleſtem urbem. Geminum vero maxime ſupr. L.

Olymp. XCVIII. II. me fundatum, & ab iiſdem ſupra I϶. annos magna virtute conſervatum accepiſſent, id ſua tunc ſtultitia labeſactatum & ſolutum cognoverunt? Nec ſane immerito. Nam qui ante hos aetatem egerant, gloriam tam inſignem, multis caedibus ac periculis acquiſitam, eo ipſo confirmarant, quod benigne ac humaniter erga ſubditos ſe gererent: at poſteri illorum, dum violenter & aſpere ſocios tractant, bellaque Graecis injuſta & ſuperba inferunt, ſua imperium temeritate haud immerito perdidere. Nam in rebus ipſorum adverſis, qui propter acceptas injurias pridem odio flagraverant, inimicos ulciſcendi occaſionem cupide arripiebant. Et qui ab ultima inde majorum aetate hactenus invicti manſerant, eos tantus excepit contemtus, quantum illos comitari par eſt, quorum vitiis majorum virtus aboletur. Thebani igitur, qui per multas hominum aetates potentioribus ſubjecti fuerant, tunc victis inſperato Lacedaemoniis Duces Graecorum effecti ſunt. At Lacedaemonii poſt imperium ſemel ademtum, priſtinam majorum dignitatem nunquam recuperare potuerunt. Nunc, poſtquam ſatis hi nobis culpati ſunt, ad inſequentium hiſtoriam temporum hiſtoriae noſtrae ſtylum transferemus. Praecedens ergo liber, in ſerie totius operis XIV. cum Rheginis in extremam a Dionyſio ſervitutem redactis, & Roma a Gallis capta, deſinit. Quod proximo ante Perſarum in Cyprum adverſus Evagoram regem expeditionem anno accidit. Ab hoc bello praeſentem librum exorſi, cum anno, qui regnum Philippi, Amyntae F. proxime antecedit, eundem finiemus.

Olymp. XCVIII. III. 2. Jam Athenis Praetor erat Myſtichides, & Romae Tribunos conſulari dignitate III. conſtituerant, Marcum Furium, Cajum & Aemilium, cum Artaxerxes Perſarum Rex expeditionem in 459. Evagoram Cypri Regem ſuſcepit. Is multum temporis in belli apparatu inſumſerat, & magnas undique copias contraxerat, tum navales, tum etiam terreſtres. Nam pedeſtris exercitus cum equitatu trecentis millibus conſtabat; Triremeſque

νίαν κάλλιστα τεθεμελιωμένην, καὶ ταύτην διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν προγόνων διαφυλαχθεῖσαν ἔτη πλείω τῶν πεντακοσίων, οἱ τότε Λακεδαιμόνιοι διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀβουλίαν καταλυθεῖσαν ἐπεῖδον, οὐκ ἀλόγως. οἱ μὲν γὰρ πρὸ αὐτῶν βεβιωκότες, πολλοῖς φόνοις καὶ μεγάλοις κινδύνοις τὴν τηλικαύτην κατεκτήσαντο δόξαν, ἐπιεικῶς καὶ φιλανθρώπως προσφερόμενοι τοῖς ὑποτεταγμένοις· οἱ δὲ μεταγενέστεροι, βιαίως καὶ χαλεπῶς χρώμενοι τοῖς συμμάχοις, ἔτι δὲ πολέμους ἀδίκους καὶ ὑπερηφάνους ἐνιστάμενοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἀλόγως ἀπέβαλον τὴν ἀρχὴν, διὰ τὰς ἰδίας ἀβουλίας. ἐν γὰρ ταῖς συμφοραῖς αὐτῶν, τὸ μῖσος τῶν ἀδικουμένων ἔλαβε καιρὸν ἀμύνασθαι τοὺς προηδικηκότας· καὶ τοῖς ἐκ προγόνων ἀνικήτοις γεγονόσι τοσαύτη καταφρόνησις ἐπηκολούθησεν, ὅσην εἰκὸς ἐπιγενέσθαι κατὰ τῶν ἀναιρούντων τὰς τῶν προγόνων ἀρετάς. τοιγαροῦν Θηβαῖοι μὲν, οἱ πρότερον ἐπὶ πολλὰς γενεὰς τοῖς κρείττοσιν ὑποτεταγμένοι, 328. τότε τοὺς Λακεδαιμονίους ἀνελπίστως νικήσαντες ἡγεμόνες κατέστησαν τῶν Ἑλλήνων· Λακεδαιμόνιοι δὲ, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἡγεμονίας, οὐδέποτ' ἠδυνήθησαν ἀναλαβεῖν τὸ τῶν προγόνων ἀξίωμα. ἡμεῖς δὲ τούτοις ἀρκούντως ἐπιτετιμηκότες, ἐπὶ τοὺς συνεχεῖς τῆς ἱστορίας [f] μεταβησόμεθα πρὸς τῇ γραφῇ χρόνους. Ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης βίβλος, οὖσα τῆς ὅλης συντάξεως τεσσαρεσκαιδεκάτη, τὸ τέλος ἔσχε τῶν πράξεων εἰς τὸν Ῥηγίνων ἀνδραποδισμὸν ὑπὸ Διονυσίου, καὶ τὴν ἅλωσιν τῆς Ῥώμης ὑπὸ Γαλατῶν ἥτις ἐγένετο κατὰ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Περσῶν στρατείας εἰς Κύπρον, ἐπ' Εὐαγόραν τὸν βασιλέα· ἐν ταύτῃ δὲ ἀρχὴν ἀπὸ τούτου τοῦ πολέμου ποιησάμενοι, καταλήξομεν ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου βασιλείας.

Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Μυστιχίδου, Ῥωμαῖοι μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους τρεῖς κατέστησαν, Μάρκον [g] Φούριον, ἔτι δὲ Γάιον καὶ Αἰμίλιον. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀρταξέρξης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἐπ' Εὐαγόραν τὸν Κύπρου βασιλέα. πολὺν δὲ χρόνον ἀσχοληθεὶς περὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὰς, συνεστήσατο δύναμιν ναυτικήν [h] τε καὶ πεζικὴν μεγάλην. τὸ μὲν γὰρ πεζὸν στράτευμα μυριάδων ἦν τριάκοντα, σὺν ἱππεῦσι· τριήρεις δὲ κατεσκεύασε πλείους τῶν τριακοσίων, στρατηγοὺς

---

[f] Μεταβησόμεθα Reg. 1. [g] Φρύριον Edd. [h] Deest Coisl.

XI, 68. Θρασύβουλος δὲ καλῶς τεθεμελιωμένην βασιλείαν παραλαβών. Hinc τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι in S. Paulli Ep. ad Coloſſ. C. 1, 23., & animus bene fundatus apud Senec. Conſt. Sapient. C. 6., magnitudo ſtabilis & fundata L. 1. de Clement. 3., & θεμελίῳ τῷ ἀληθινῷ in Protrept. p. 66. Clementis Alexandr., ſimiliaque alia. P. Wess.

23. Ἔτη πλείω τῶν πεντακοσίων] Conveniunt numeri. Ad Leuctra pugnatum eſt Olymp. CII., quo praelio fracti Spartani Graeciae imperio exciderunt. Fundavit ſuis legibus rem publicam Lycurgus annis ante primam Olympiadem ferme centum. Recte ergo Lacedaemoniis quingentorum & paullo amplius annorum imperium contribuitur etiam infra C. 50. 65. & a Nic. Damaſceno Excerpt. p. 450. & Plutarcho Lacon. Inſtit. p. 239. F., at prave in Valeſ. ex Noſtro Excerpt. p. 225. τὴν δὲ ἡγεμονίαν διεφύλαξαν (οἱ Λακεδαιμόνιοι) ἐπὶ ἔτη πλείω τῶν υ'. Scripſerat πλείω τῶν φ'. ſive πεντακοσίων. Id loca, quae produxi, adfirmant, & mos Diodori, ſupputationem Apollodori, qui Lycurgum multis annis ante primam Olympiadem vixiſſe tradit, ſecuti. H. Valeſius, cui haec non latebant, rem alio expedire modo, ſed fruſtra, laborat. Curatius veterum ſcriptorum diſſenſum, cum de Lacedaemoniorum imperio loquuntur, exſequitur Iſ. Caſaubonus ad Polyb. pag. 97.; habet etiam Jo. Meurſius Miſcell. Lacon. L. III, 9. 10., quae huc referas. Ceterum οἱ τότε Λακεδαιμόνιοι, qui continuo ſequuntur, orationem turbant, videnturque ex ſcholio in hanc ſedem inmigraſſe: tolle eos, nec quidquam ad ſententiam deſiderabis. P. Wess.

Πλείω τῶν πεντακοσίων, οἱ τότε Λακεδαιμόνιοι] Mirum ni inter πεντακοσίων & οἱ τότε deſint verba pluſcula. H. Steph.

36. Καὶ τοῖς ἐκ προγόνων ἀνικήτοις γεγονόσι] Infr. C. 56. ἀνίκητοι ἡγεμόνες τῆς Ἑλλάδος. Victi quidem levibus ſubinde praeliis Spartani ſunt, nunquam tamen ante Leuctricam cladem ita infracti, ut Graeciae ducatu prorſus carerent. Μόνοι δὲ οἰκοῦσιν ἀπόρθητοι, καὶ ἀτείχιστοι, καὶ ἀστασίαστοι, καὶ ἀήττητοι καὶ τρόποις ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς χρώμενοι, ὧν ἕνεκα ἐλπὶς ἀθάνατον τὴν ἐλευθερίαν αὐτοὺς κεκτῆσθαι de iiſdem Lyſias in Orat. Panegyr. apud Dionyſium Halicarnaſſenſem T. II. p. 92. P. Wess.

46. Μεταβησόμεθα πρὸς τῇ γραφῇ χρόνους] Remove πρός. L. Rhod.

Μεταβησόμεθα πρὸς τῇ &c.] Delenda utique erit praepoſitio, niſi quid deſit. Movent certe defectus ſuſpicionem tum Codd. vetuſti, in voce πρὸς retinenda conſtantes, partim etiam haec Auctoris ex principio L. XII. Νυνὶ δὲ ἐπὶ τὰς προκειμένας πράξεις τρεψόμεθα, προδιορίσαντες τοὺς οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. Ἐν μὲν οὖν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ &c. Hinc poterit levi opera refingi ἐπὶ τοὺς συνεχεῖς τῆς ἱστορίας μεταβησόμεθα, προδιορίσαντες τοὺς οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. Quod ſi cui tamen hoc audacius videbitur, fruatur arbitrio ſuo. P. Wess.

59. Μάρκον Φούριον] Duplex poſt M. Φούριον defectus, unus poſt Γάιον, alter ante Aemilium. L. Rhod.

Μάρκον Φούριον] Defectus eſt manifeſtus, nec apparet, qui ſuppleri poſſit: longe enim longeque Diodorus a ceteris Faſtorum conditoribus ſe ſegregat, tribunos militum conſulari poteſtate memorans, nuſquam obvios. Unde vero eos, & qui aliquot annis ſequuntur, deſcripſerit, finire non poſſum: neque enim divinus ſum. Id quidem certe conſtat, Faſtos, quibus

Olymp. XCVIII. III.

στρατηγὸν δ' ἀπέδειξε τῆς [i] πεζῆς δυνάμεως, Ὀρόντην κηδεστήν, τῆς δὲ ναυτικῆς [k] Τηρίβαζον, ἄνδρα μεγάλης ἀποδοχῆς τυγχάνοντα παρὰ τοῖς Πέρσαις. οὗτοι δὲ παραλαβόντες τὰς δυνάμεις ἐν Φωκαίᾳ, καὶ Κύμῃ, κατήντησαν εἰς Κιλικίαν, καὶ περαιωθέντες εἰς Κύπρον, ἐνεργῶς διῴκουν τὸν πόλεμον. ὁ δ' Εὐαγόρας πρὸς μὲν τὸν Ἄκοριν τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, πολέμιον ὄντα Περσῶν, συμμαχίαν ἐποιήσατο. καὶ δύναμιν ἀξιόλογον παρ' αὐτοῦ προσελάβετο· παρ' Ἑκατόμνου δὲ τοῦ Καρίας δυνάστου λάθρα συμπράττοντος αὐτῷ χρημάτων ἔλαβε πλῆθος εἰς διατροφὴν ξενικῶν δυνάμεων. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς [l] τοὺς ἄλλους τοὺς ἀλλοτρίως ἔχοντας πρὸς Πέρσας, τοὺς μὲν λαθραίως, τοὺς δὲ [m] καὶ φανερῶς ἐπεσπάσατο, κοινωνήσοντας τοῦ Περσικοῦ πολέμου. ἐκυρίευε δὲ κατὰ μὲν τὴν Κύπρον τῶν πόλεων σχεδόν τι [n] τὸ πλέον, κατὰ δὲ τὴν Φοινίκην, Τύρου καί τινων ἑτέρων. εἶχε δὲ τριήρεις μὲν ἐνενήκοντα, καὶ τούτων ὑπῆρχον Τύριαι μὲν εἴκοσι, Κύπριαι δ' ἑβδομήκοντα· στρατιώτας δ' ἰδίους μὲν ἑξακισχιλίους, παρὰ δὲ τῶν συμμάχων πολλῷ τούτων πλείους. πρὸς δὲ τούτοις, μισθοφόρους πολλοὺς ἐξενολόγει, ἔχων χρημάτων δαψίλειαν. ἔπεμψε δ'
329 αὐτῷ, καὶ ὁ τῶν βαρβάρων βασιλεὺς στρατιώτας οὐκ ὀλίγους, καὶ ἄλλοι τινές, οἱ ἐν ὑποψίαις ὄντες τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ.

Οὗτος μὲν οὖν τοσαύτας ἀφορμὰς ἔχων, τεθαρρηκότως συγκατέβαινεν εἰς τὸν πόλεμον· καὶ πρῶτον μὲν, λῃστρικὰς ἔχων ναῦς οὐκ ὀλίγας, ἐφήδρευε ταῖς κομιζομέναις τῶν πολεμίων ἀγοραῖς, καὶ τὰς μὲν αὐτῶν διέφθειρεν ἐν θαλάττῃ, τὰς δὲ διεκώλυσεν, ἐνίας δὲ ἀφείλετο. διὸ καὶ τῶν ἐμπόρων μὴ τολμώντων εἰς τὴν Κύπρον παρακομίζειν σῖτον, μεγάλων δὲ δυνάμεων ἠθροισμένων εἰς τὴν νῆσον, ταχὺ σιτοδεία κατέσχε τὸ τῶν Περσῶν στρατόπεδον. τῆς δ' ἀπορίας γενομένης εἰς στάσιν, οἱ μισθοφόροι τῶν Περσῶν ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας ὁρμήσαντες, καί τινας ἀνελόντες, ταραχῆς καὶ στάσεως ἐνέπλησαν τὸ στρατόπεδον. μόγις δ' οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσῶν, καὶ ὁ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ἡγεμών, ὀνομαζόμενος δὲ Γαώ, κατέπαυσαν τὴν στάσιν. πλεύσαντες δὲ τῷ παντὶ στόλῳ, καὶ σίτου πλῆθος ἐκ [o] τῆς Κιλικίας παρακομίσαντες, πολλὴν [p] παρέσχον τῆς τροφῆς τὴν δαψίλειαν. τῷ δ' Εὐαγόρᾳ [q] πλῆθος σίτου ἱκανὸν ὁ βασιλεὺς Ἄκωρις ἐκ τῆς Αἰγύπτου παρεκόμισε,

adornarat plures CCC. Duces autem praefecit pedeſtribus copiis Orontem generum, navalibus Teribazum, virum magnae inter Perſas exiſtimationis. Qui aſſumtis in Phocaea Cumaque exercitibus, in Ciliciam deſcenderunt: unde in Cyprum transvecti, ſtrenua in bellum adminiſtrandum opera incubuerunt. Interea Evagoras Acorim Aegyptiorum regem, hoſtiles cum Perſis inimicitias gerentem, ſocietatis foedere ſibi adjunxerat: qui validis eum copiis inſtruebat. Hecatomnus etiam Cariae Regulus, clam cum ipſo faciens, pecunias in peregrini militis ſtipendia ſubminiſtrabat. Alios praeterea Perſis inimicos, tum ſecreto, tum manifeſto, ad ſocietatem belli pertraxit. Et pleraſque tum urbes Cypri in poteſtate habebat. Ad quas Tyrus in Phoenicia, & aliae quaedam acceſſerant. Triremes autem ipſi erant XC. ad Tyrum XX. reliquae LXX. in Cypro adornatae. Militum propriorum IↃↃ. CIↃ. Auxiliarium vero multo plures habebat. Interim cum pecuniae affatim ſuppeterent, numeroſam peregrinorum manum ſtipendio conduxerat. Quin Arabum etiam Rex, aliique regi Perſarum ſuſpecti, militum vim haud exiguam illi miſerant.

3. His ille copiis inſtructus, magno ad bellum animo ſe conferebat. Ac primo navibus praedatoriis, quarum ſat multas ad manum habebat, onerarias hoſtium, quibus commeatus advehebantur, inſidiis exceptas, qua demergere, qua acceſſu prohibere, nonnullas etiam intercipere. Quo ſane effectum, ut, cum mercatores frumenta in Cyprum, ubi tam numeroſi tum exercitus congregati erant, transvehere non auderent, ingens ſtatim annonae caritas per caſtra Perſarum oriretur. Ea res ſeditioni cauſam praebuit. Nam propter commeatus inopiam conductitii Perſarum milites in Duces impetu facto, nonnullos occidere, tumultuque ac ſeditione tota caſtra implere: adeo quidem, ut non niſi magna cum difficultate Tribuni Perſarum militares, & totius claſſis Imperator, cui Gao nomen, aeſtum ſeditionis illum comprimere potuerint. Cum tota igitur claſſe avecti magnam frumenti copiam e Cilicia tranſportant: unde caſtris deinceps alimenta prolixe ſuppetebant. At Evagorae rex Acoris ex Aegypto frumenti & pecuniae caeterique apparatus,

---

i Πεζικῆς Reg. 1. tum Ὀρόντην Reg. 2. Edd. Ὀρόνταν. k Τιρίβαζον Coisl. haud male: ſic enim & alii l Τοὺς non legit Clar. m Stigmate notatum a Steph. eſt. n Abeſt Coisl. o Negligitur ab eodem. p Παρέσχον uterque Reg. q Σίτου πλῆθος ἱκανὸν Reg. 2.

quibus uſus eſt, a Livianis plurimum diſcrepaſſe. P. Wess.

67. Ὀρόντην κηδεστήν] Hoc malo. Autor Ὀρόντην adpellare ſolet, Xenophon Ὀρόνταν, quem regis Perſarum generum fuiſſe, alias oſtendimus. Vid. L. XIV, 26. & Cel. Barbeyracium Hiſtor. Foed. P. 1. pag. 267. Quod additur, Teribazo claſſis ſeque navalis traditum fuiſſe imperium, id vetabit Gaos, ſive Glos potius, ὁ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ἡγέμενος, ſicuti C. 3. vocatur, niſi vicariam huic poteſtatem conceſſeris. P. Wess.

73. Πρὸς μὲν τὸν Ἄκοριν τὸν Αἰγ. βασιλέα] Theopompus apud Photium L. XII. habet Πάκοριν. Jac. Palm.

Πρὸς μὲν τὸν Ἄκοριν &c.] Male apud Photium Cod. CLXXVI. Πάκορις. nam poſtea ibidem recte Ἄκορις dicitur; Euſebio & Hieronymo eſt Achoris, Ἄχωρις Africano & Syncello. Vid. Ill. Scaliger. ad Chron. Euſeb. MDCXVI. P. Wess.

76. Παρ' Ἑκατόμνου δὲ τοῦ Καρίας δυνάστου] Belli principio Hecatomno Artaxerxes claſſis imperium, reliqui exercitus Autophradatae, Lydiae Satrapae, mandaverat. Στρατηγὸν ἀπεφαίνετο Αὐτοφραδάτην τὸν Λυδίας Ἐξατράπην (σατράπην) ναύαρχον δὲ Ἑκατόμνων Photius ait ex Theopompo ſuo. Rex ab eo conſilio, ſicuti ſuperiora Auctoris noſtri indicant, deinceps diſceſſit. Vid. L. XIV, 98. P. Wess.

78. Ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους &c.] Difficulter praepoſitio πρὸς locum, quem inſedit, tuebitur, niſi ad orationem explendam ex praecedentibus intellexeris συμμαχίαν ποιησάμενος. P. Wess.

83. Κατὰ δὲ τὴν Φοινίκην, Τύρου καί τινων ἑτέρων] Praeclare Iſocrates Panegyr. p. 108. Φοινίκη δὲ καὶ Συρία διὰ τὸν πόλεμον ἀνάστατοι γεγόνασι. Τύρος δὲ, ἐφ' ᾗ μέγα ἐφρόνησεν (rex Perſarum Artaxerxes) ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐκείνου κατείληπται. Et in Evagor. pag. 393. Ἐπειδὴ δὲ ἀναγκασθεὶς ἐπολέμησεν (Evagoras) οὕτως ἦν —— —— ὥστε μικροῦ μὲν ἔδησε Κύπρου ἁπάσης κατασχεῖν, Φοινίκην δὲ ἐπόρθησε, Τύρον δὲ κατὰ κράτος εἷλε, Κιλικίαν δὲ βασιλέως ἀπέστησε. Quae quidem omnia Diodori opinionem egregie adfirmant & illuſtrant. P. Wess.

90. Καὶ ὁ τῶν βαρβάρων βασιλεὺς] Depravatum ex Ἀράβων. L. Rhod. & Jac. Palm.

Ὁ τῶν βαρβάρων βασιλεὺς] Adſentior viris clariſſimis. Vitium ſcripturae quaedam ſimilitudo peperit, ut ſaepe. Conf. L. I, 53. P. Wess.

6. Ὀνομαζόμενος δὲ Γαὼ] Ita perpetuo ducis id nomen Diodori Codd. exprimunt. Vid. ſupr. L. XIV, 36. Xenophontis in libris Γλῶς, apud Polyaenum L. VII, 20. Γλῶς. Hinc eligendi optio anceps. Iſ. Caſaubonus ad eum, quem indicavi, Polyaeni locum ex Noſtro Γαὼ unice verum fuerat arbitratus: ſed re in accuratius examen miſſa Γλῶν aut Γλῶς in not. ad Aeneae Poliorcet. p. 1790. Ed. Gron. alteri praetulit: cui libens accedo. Vicinia literarum ex ΓΛΩΣ fecit ΓΑΩΣ. Certe Γλῶς occurrit apud Etymologum in Ταναὸς p. 791., Γλῶς in Xenophonte, Aenea & Athenaeo L. VI, 16., & ſeriore aetate Γλῶνς, dux copiarum regis Perſarum Cavadis, apud Theophanem Chronograph.

Olymp. XCVIII. III. tus, quantum ſat eſſet, transmittebat. Evagoras autem claſſe hoſtili ſuam longe inferiorem eſſe cernens LX. praeterea naves implevit, & ab Acoride L. praeter has arceſſivit, ut triremes in univerſum CC. haberet. Has magnifice ad praelium nec abſque terrore hoſtium inſtructas, crebris experimentis & praeludiis exercens, ad certamen navale praeparabat. Accidit vero, ut claſſis Regia Citium verſus praeternavigaret. Tum ſubito navibus bono ordine inſtructis in Perſas invectus, longe illis praeſtabat. Dum enim naves bene ordinatas, cum necdum in ordinem digeſtis, viroſque ex ante habito conſilio provide rem gerentes, cum inconſultis & nihil horum exſpectantibus committit, primo ſtatim conflictu paratam ſibi victoriam facit. Triremibus enim conjunctis in diſperſas ac tumultu perturbatas invectus, partem corrupit, partem in poteſtatem ſuam accepit. At cum Navarchus Perſarum Gaos aliique Duces fortiter vim hoſtis exciperent, acris incruduit pugna, qua primum Evagoras ſuperior erat: ſed poſt ubi Gaos omni virium ſuarum mole infertur, & animoſe decertat, Evagorani cum magna triremium jactura, fugam capeſſunt.

460. 4. Perſae itaque, praelio hoc victoriam adepti, utrumque exercitum congregant ad Citium, unde armis in hoſtem expeditis, Salaminem obſidione cingunt, urbemque a terra ſimul & mari oppugnant. Teribazus autem a praelio navali in Ciliciam trajecit. Atque inde ad regem profectus, victoriae nuncium pertulit, & duo talentûm millia ad belli uſus reportavit. Caeterum Evagoras ante pugnam illam navalem pedeſtri ſuo agmine partem terreſtris hoſtium exercitus aggreſſus, victoriam obtinuerat. unde excitatas in futurum ſpes foveret. At poſt infelicem praelii navalis ſucceſſum, cum arcta inſuper obſidione premeretur, animum ſubmittere coepit. Nihilominus tamen in propoſito bellandi perſeverandum ratus, relicto ad defenſionem urbis filio Pythagora, cui ſummam rerum in Cypro adminiſtrationem commiſerat, cum X. ipſe triremibus clam hoſtibus, noctu e Salamine ſolvit, & in Aegyptum devenitur: ubi cum rege congreſſus hortator illi eſt, ut commune ſibi cum Perſis bellum eſſe perſuaſum habeat, & propterea totis in hoc ipſum viribus incumbat.

5. Dum hic rerum in Aſia curſus eſt, Lacedaemonii infeſto Mantineam exercitu, nulla foederis nuper icti habita ratione, petere, & ob has quidem cauſas, decreverunt. Jam pax Graecis omnibus communis (qua civitates univerſae praeſi-

καὶ χρήματα καὶ [r] τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἱκανὴν ἐξέπεμψεν. ὁ δ᾽ Εὐαγόρας ὁρῶν ἑαυτὸν πολὺ λειπόμενον τῇ ναυτικῇ δυνάμει, ἑξήκοντα μὲν ναῦς ἄλλας προσεπλήρωσε, πεντήκοντα δὲ παρὰ Ἀχόριδος ἐξ Αἰγύπτου μετεπέμψατο, ὥστε τὰς πάσας τριήρεις ἔχειν διακοσίας. ταύτας δὲ κοσμήσας πρὸς ναυμαχίαν καταπληκτικῶς, καὶ συνεχεῖς διαπείρας καὶ γυμνασίας ποιούμενος, ἡτοιμάζετο πρὸς ναυμαχίαν· διὸ καὶ τοῦ βασιλικοῦ παραπλέοντος εἰς Κίτιον, ἀπροσδοκήτως ἐπιπλεύσας ταῖς ναυσὶ συντεταγμέναις, πολλὰ τῶν Περσῶν ἐπλεονέκτει. ἐπέβαλε γὰρ συντεταγμέναις ναυσὶν ἐπὶ ἀσυντάκτους, καὶ προβεβουλευμένοις ἀνδράσι πρὸς ἀπροσδοκήτους ἀγωνιζόμενος, εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ συστάσει τὴν νίκην προκατεσκεύασεν. ἀθρόαις γὰρ ταῖς τριήρεσιν ἐπιπλεύσας ἐπὶ διεσπαρμένας καὶ τεταραγμένας, ἃς μὲν διέφθειρεν, ἃς δ᾽ ἐχειροῦτο. ὅμως δὲ τοῦ τε ναυάρχου τῶν Περσῶν [s] Γαὼ καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων γενναίως ὑποστάντων, ἐγένετο ναυμαχία καρτερὰ, καθ᾽ ἣν ὁ Εὐαγόρας τὸ μὲν πρῶτον ὑπερεῖχεν, ὕστερον δὲ Γαὼ μετὰ τοῦ βάρους ἐπενεχθέντος καὶ γενναίως ἀγωνισαμένου, συνέβη φυγεῖν τοὺς περὶ τὸν Εὐαγόραν, καὶ πολλὰς τῶν τριήρων ἀποβαλεῖν.

Οἱ δὲ Πέρσαι, τῇ ναυμαχίᾳ νικήσαντες, εἰς Κίτιον πόλιν ἀμφοτέρας τὰς δυνάμεις ἤθροισαν. ἐκ ταύτης δ᾽ ὁρμώμενοι, πολιορκίαν συνεστήσαντο πρὸς τῇ Σαλαμῖνι, καὶ τὴν πόλιν ἐπόρθουν κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. καὶ [t] Τριβάζος μὲν μετὰ τὴν ναυμαχίαν διαβὰς εἰς Κιλικίαν, κἀκεῖθεν πορευθεὶς [v] πρὸς τὸν βασιλέα, τήν τε νίκην ἀπήγγειλε, καὶ δισχίλια τάλαντα πρὸς τὸν πόλεμον ἀπεκόμισεν. Εὐαγόρας δὲ, πρὸ μὲν τῆς ναυμαχίας παρὰ θάλατταν πεζῇ συμβαλὼν μέρει τῆς πεζικῆς δυνάμεως, [x] ἐπροτέρησε, καὶ πρὸς τὸ μέλλον εὐθαρσὴς καθειστήκει· τῇ δὲ ναυμαχίᾳ πταίσας, καὶ συγκλεισθεὶς εἰς πολιορκίαν, ἀθύμως εἶχεν. ὅμως δὲ κρίνας ἔχεσθαι τοῦ πολέμου, Πυθαγόραν μὲν τὸν υἱὸν ἀπέλιπεν, ἡγεμόνα τῶν ὅλων ποιήσας ἐν τῇ Κύπρῳ· αὐτὸς δ᾽ ἀναλαβὼν δέκα τριήρεις, νυκτὸς ἔλαθε τοὺς πολεμίους ἐκπλεύσας ἐκ τῆς Σαλαμῖνος. κομισθεὶς δ᾽ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ συντυχὼν τῷ βασιλεῖ, παρεκάλεσεν αὐτὸν ἐρρωμένως ἀντέχεσθαι τοῦ πολέμου, καὶ κοινὸν ἡγεῖσθαι τὸν πρὸς τοὺς Πέρσας πόλεμον. 330.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Λακεδαιμόνιοι μὲν ἔγνωσαν στρατεύειν ἐπὶ τὴν Μαντίνειαν, οὐδὲν φροντίσαντες τῶν γεγενημένων σπονδῶν, διὰ τοιαύτας αἰτίας. προϋπαρχούσης [y] τῆς Ἑλληνικῆς κοινῆς εἰρήνης ἐπὶ Ἀνταλκίδου (καθ᾽ ἣν αἱ πόλεις ἅπασαι

τὰς

---

[r] Deſit Reg. 1. [s] Γαῶ Reg. 2. & mox iterum. [t] Τειρίβαζος Coisl. [v] Ἐς βασιλέα Reg. 1. [x] Προτέρησεν Edd. [y] Τοῦ Ἑλληνικοῦ Coisl. Reg. 1.

nograph. pag. 125., qui Γάωνα, ſed vitioſe, Procopio L. 1. Bell. Perſ. C. 7. Quod ultimum opportune obſervavit Cl. Barbeyracius Hiſt. Foeder. P. 1. p. 191. ad Perſicum illud nomen adfirmandum. Adde Freinſhem. in Curtii L. VII, 2. P. Wess.

32. Μετὰ τοῦ βάρους ἐπενεχθέντος] Intellige τὸ βάρος τῶν περὶ αὐτὸν τριήρων, ut infra C. 86. P. Wess.

49. Πυθαγόραν μὲν τὸν υἱὸν ἀπέλιπεν] Iſocrates Evagor. pag. 293. patri hoc bello συναγωνιστὴν adjungit filium Πνυταγόραν, quo nomine Salaminis regem Auctor L. XVI, 46. habet: qui quidem idem ſi fuerit ac Pnytagoras Cypriorum rex apud Curtium L. IV, 3., Arrian. Exp. Alex. II, 20. & Athen. L. IV, 19., corrigendus eo loco Diodorus erit, uti probe vidit Celeb. Jac. Perizonius in Aeliani L. VII. H. Var. C. 2. Diverſus aliuſque videtur hic Pythagoras, & fortaſſe etiam male ſcriptus. Πνυταγόραν ſuo in Theopompo hoc tempore Photius Cod. CLXXVI. invenit, qui turpibus deinceps amoribus una cum patre implicitus perierit. P. Wess.

62. Τὰς μὲν φρουρὰς ἀπερρίψαντο] Mera παραδιόρθωσις eſt Reg. 1. ἀπερρίψατο. Frequentiſſimum ἀπορρίψασθαι uſum habet in omnibus, quae repellimus & a nobis amolimur. Ἀπορρίψαντας τὰς πολιτείας Noſter dixit hoc libro C. 67. & 69., ἀπορρίψας τὸ πολιορκεῖν L. XVIII, 51. ἀπορρίψασθαι διαβολὰς L. XVII, 5. πόλεμον ἀπορρίψασθαι Polyb. L. III, 8. & L. XI, 6., pro quo minus emendate L. III, 102. μόλις ἀπερρίψατο τὸν ἐνεστῶτα κίνδυνον, & L. IV, 45. ἀπορρίψασθαι τὸν πόλεμον οἷοί τε εἰσί. Quin ipſum illud, quod prae manibus eſt, recurrit L. XVIII, 74., ubi Ἀθηναῖοι δὲ μὴ δυνάμενοι ἀπορρίψασθαι τὴν φρουρὰν &c. P. Wess.

65. Ὥσπερ βαρὺ φορτίον οὐχ ὑπομένον] Vid. L. XIII, 30. adſcripta. P. Wess.

72. Λόγον ἀπῄτει παρὰ τῶν ἐναντιουμένων διὰ τί &c.] Copioſius haec Diodorus exſequitur interius C. 14. P. Wess.

80. Οὐδὲ δύο ἔτη φυλάξαντες τὰς κοινὰς σπονδάς] Pacem Antalcidae, anno 2. Olymp. XCVIII. initam ex Noſtri calculis. Tricatur ergo doctiſſimus H. Dodwellus, non capere ſe profeſſus, quid Diodorus velit, cum οὐδὲ δύο ἔτη obſervatam a Lacedaemoniis Antalcidae pacem dicit, Annal. Xenoph. pag. 264. P. Wess.

87. Προεφέροντο τὰ μὲν τείχη καθελεῖν] Quaeſitas belli cauſſas, neque enim deeſſe ſolent, etſi ſaepe futiles, belli cupidis, exponit Xenophon diligentius Hellen. L. V. p. 431. P. Wess.

88. Ἐκ

τὰς μὲν φρουρὰς [z] ἀπερρίψαντο, τὴν δ' αὐτονομίαν καθ' ὁμολογίαν παρέλαβον) Λακεδαιμόνιοι φύσει φιλαρχοῦντες καὶ πολεμικοὶ ταῖς αἱρέσεσιν ὄντες, τὴν εἰρήνην ὥσπερ βαρὺ φορτίον οὐχ ὑπέμενον, τὴν δὲ προγεγενημένην τῆς Ἑλλάδος δυναστείαν ἐπιποθοῦντες, μετέωροι ταῖς ὁρμαῖς ὑπῆρχον πρὸς καινοτομίαν. εὐθὺς οὖν τὰς μὲν πόλεις συνετάραττον, καὶ διὰ τῶν ἰδίων φίλων στάσεις ἐγκατεσκεύαζον ἐν αὐταῖς. ὧν ἔνιαι πιθανὰς ἀφορμὰς αὐτοῖς παρείχοντο τῆς ταραχῆς. ἀπολαβοῦσαι γὰρ τὰς αὐτονομίας, λόγον ἀπῄτουν παρὰ τῶν [a] ἐπεσταλκότων ἐπὶ τῆς Λακεδαιμονίων ἡγεμονίας. [b] πικρῶν δὲ τῶν ἐλέγχων γινομένων, διὰ τὸ μνησικακεῖν τοὺς δήμους, καὶ πολλῶν φυγαδευομένων, ἀνέδειξαν ἑαυτοὺς βοηθοὺς τοῖς καταστασιαζομένοις. ὑποδεχόμενοι δὲ τούτους, καὶ μετὰ δυνάμεως ἐκπέμποντες ἐπὶ τὰς καθόδους, κατεδουλοῦντο [c] τὸ μὲν πρῶτον τὰς ἀσθενεστέρας πόλεις· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τὰς ἀξιολογωτέρας καταπολεμοῦντες, ὑπηκόους ἐποίουν, οὐδὲ δύο ἔτη φυλάξαντες τὰς κοινὰς σπονδάς. πλησιόχωρον δ' οὖσαν τὴν τῶν Μαντινέων πόλιν, καὶ [d] πλῆθος ἀνδρῶν ἀλκίμων [e] ἔχουσαν, ὑπώπτευσαν αὐτῆς τὴν αὔξησιν τὴν γινομένην ἐκ τῆς εἰρήνης, καὶ τὰ φρονήματα τῶν ἀνδρῶν ἔσπευδον ταπεινῶσαι· διὸ καὶ τὸ μὲν πρῶτον πρέσβεις ἀποστείλαντες πρὸς τὴν Μαντίνειαν, προσέταττον τὰ μὲν τείχη καθελεῖν, αὐτοὺς δὲ μετοικῆσαι [f] πάντας εἰς τὰς ἀρχαίας 331. πέντε κώμας, ἐξ ὧν εἰς τὴν Μαντίνειαν τὸ παλαιὸν συνῴκησαν. οὐδενὸς [g] δὲ αὐτοῖς προσέχοντος, δύναμιν ἐκπέμψαντες, ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν. οἱ δὲ Μαντινεῖς, εἰς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις ἀποστείλαντες, ἠξίουν ἑαυτοῖς βοηθῆσαι. οὐ προαιρουμένων δὲ τῶν Ἀθηναίων παραβαίνειν τὰς κοινὰς συνθήκας, ὅμως καθ' αὑτοὺς ὑποστάντες τὴν πολιορκίαν, εὐρώστως ἠμύνοντο τοὺς πολεμίους· καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα τοῦτον τὸν τρόπον καινῶν πολέμων ἀρχὰς ἐλάμβανεν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος, ἀπολελυμένος τοῦ πρὸς Καρχηδονίους πολέμου, πολλὴν εἰρήνην καὶ σχολὴν εἶχε· διὸ καὶ ποιήματα γράφειν ὑπεστήσατο μετὰ πολλῆς σπουδῆς, καὶ τοὺς ἐν τούτοις δόξαν ἔχοντας μετεπέμπετο, καὶ προτιμῶν αὐτοὺς συνδιέτριβε, καὶ τῶν ποιημάτων ἐπιστάτας καὶ διορθωτὰς εἶχεν. ὑπὸ δὲ τούτων διὰ τὰς εὐεργεσίας τοῖς πρὸς χάριν λόγοις μετεωριζόμενος, [h] ἐκαυχᾶτο πολὺ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ποιήμασιν, ἢ τοῖς ἐν πολέμῳ [i] κατορθώμασι. τῶν δὲ συνόντων αὐτῷ ποιητῶν Φιλόξενος ὁ διθυραμβοποιὸς, μέγιστον ἔχων ἀξίωμα κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἰδίου ποιήματος, κατὰ τὸ συμπόσιον ἀναγνωσθέντων τῶν τοῦ τυράννου ποιημάτων μοχθη-

diis ejectis liberam ex pacto jurisdictionem receperunt) Antalcidae opera sancita fuerat. Spartani igitur natura dominandi cupidi, longoque studio ad bella proclives, pacem illam, ut grave admodum onus, tolerare haud poterant, sed pristinum Graeciae principatum affectantes, ad innovandum res animos surrigebant. Ideo statim urbes commovere, perque fautores suarum partium seditiones in illis excitare, quarum nonnullae ansam turbandi praesentem statum eis praebebant. Nam quae suis vivendi legibus potestatem receperant, rationes ab iis, qui sub Lacedaemoniorum imperio magistratus gesserant, exigebant. Cumque acerbius inquireretur, quod pertinax injuriarum memoria plebem stimularet, multique in exsilium agerentur; patrocinium illorum Lacedaemonii susceperunt, qui adversariorum factione premerentur. Interim dum in clientelam receptos armata manu reducunt: urbes initio minus potentes in servitutem redigunt. Post magni etiam nominis armis oppressas, imperata facere cogunt: cum ne per duos quidem annos foedus illud commune integrum servassent. Jam quia Mantinensium urbs viris fortissimis abundans in propinquo ipsis erat, incrementum a pace ad illam redundans suspectum habere coeperunt, animorum itaque celsitudinem in viris illis deprimere contenderunt. Quodque primum erat, missis eo legatis moenia urbis dejicere, & in antiquos v. pagos, ex quibus Mantineam commigrarunt, sedes transferre jubent. Cum nemo illis pareret, expeditis eo copiis, oppugnare urbem aggrediuntur. Mantinenses ergo missis Athenas legatis, auxilium sibi ferri postulant. At cum Athenienses commune pacis foedus transgredi minime vellent, ipsi nihilominus vim oppugnationis in se recipiunt, suisque viribus hosti fortiter resistunt. Atque hoc modo Graecia novo iterum bello ardescere coepit.

Olymp. XCVIII. III.

6. In Sicilia vero Tyrannus Syracusanorum Dionysius, bello Carthaginensi liberatus, in prolixa pace otioque agebat. Poëmatibus igitur scribendis impensa opera animum advertit, & arcessitos passim, qui hac in arte celebres erant, praecipuo in honore habebat, & familiariter consuescens, magisterio & censurae illorum poëmata submittebat. Horum ergo laudibus, ad gratiam propter beneficia compositis, altos spiritus concipiens, magis ob poëmata, quam res armis praeclare gestas, sese jactabat. Inter familiares autem ipsi poëtas 461. Philoxenus erat, dithyramborum artifex, eximiam in sui carminis genere auctoritatem consecutus, cum in convivio inepta Tyranni poëmata recitarentur,

---

[z] Ἀπερρίψαντο *Reg.* 1. [a] Ἐπεσταλ. *Coisl. Reg.* 1. [b] Πικρῶν *Coisl. Reg.* ambo, *Vat. Clar.*, quos sequor. Vulgo πυκνῶν. [c] Deest *Coisl.* [d] Πλῆθος *Coisl.* πλείστων *Clar.* quod & *Coisl.* voluisse videtur. [e] Deest *Coisl.* & *Clar.* Non male. [f] Πάντας *Coisl.* [g] Desideratur in *Clar.* [h] Ἐχαυνοῦτο margo *Steph.* [i] Κατορθώμασι *Vat. Reg.* 1. *Coisl. Clar.* satis apte.

88. *Εἰς τὰς ἀρχαίας πέντε κώμας*] *Xenophon* in quatuor pagos Rer. Graec. L. V. p. 432. *διῳκίσθη δὲ ἡ Μαντίνεια τετραχῆ, καθάπερ τὸ ἀρχαῖον ᾤκουν.* Sed Nostro assentiuntur *Strabo* L. VIII. p. 519. *Μαντίνεια μὲν*, inquiens, *ἐκ πέντε δήμων ὑπ' Ἀργείων συνῳκίσθη.* Et *Ephorus* in *Harpocrat.* v. *Μαντινέων.* Dissensus origo esse potest, quod nullam Mantineae *Xenophon* rationem habuerit, quae a victoribus ad deditionem adacta paucos incolas retinuit, ceteris in quatuor pagos sese habitatum conferre jussis. Vid. *Pausaniam* L. VIII. 8. p. 615. P. Wess.

3. *Καὶ τοὺς ἐν τούτοις δόξαν ἔχοντας μετεπέμπετο*] Fuit eorum e numero Antiphon. *[illegible] τραγῳδίας ἐποίησε καὶ ἰδίᾳ καὶ σὺν Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ*, scribit *Plutarch.* in X. Rhetor. Vit. p. 833. C. Cum tamen deinceps tyranni fabulas, quibus magis ille sese efferebat, quam tyrannide, carperet & contemneret, ejusdem odium sibi conciliavit. *Ἀπέθανε δὲ διὰ τὰς τοῦ Διονυσίου τραγῳδίας, ἐφ' αἷς ἐκεῖνος ἐφρόνει μεῖζον, ἢ ἐπὶ τῇ τυραννίδι* de Antiphonte *Philostratus* Vit. Sophistar. L. I, 15. p. 499. Fallitur tamen ipse cum *Plutarcho*, Antiphontem Rhetorem quum eum ipsum esse opinatur. Is enim Sophili filius jam olim Athenis capitis poenas ob proditionis crimen dederat, uti populi decreto, quod *Plutarchus* servavit, docemur. Vid. *Jonsium* Hist. Phil. L. IV. p. 247. P. Wess.

7. *Ἐκαυχᾶτο πολὺ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ποιήμασιν*] Ferri fortasse potuisset *ἐχαυνοῦτο*, quod *Stephanus* e libro vetere eruit, si *Codd.* alii addicerent. Convenit illis, quorum cor superbia turgescit atque inflatur. *Dio Chrysostomus* Or. XXIX. p. 296. *κάλλος γὰρ ἀνθρώπους μάλιστα δὴ χαυνοῖ.* *Josephus* Ant. Jud. L. IX, 10, 4. *καὶ χαυνωθεὶς [illegible]*. Sed proba vulgata est, e qua scribendi errore & hic *ἐχαυνοῦτο*, & mox *[illegible]* originem accepit. P. Wess.

12. *Ἀναγνωσθέντων τῶν — μοχθηρῶν ὄντων*] Erant pleraque *ἄμετρα καὶ [illegible]*, sicuti apud *Lucian.* de Non cred. Calumn. C. 14. legitur. Dictio plane turgida erat & monstra verborum, quibus tanquam gemmis Tragoedias ornare voluit, distincta,

Olymp. xcviii. iii.

tenter, quid de his judicaret? interrogatus, liberius aliquanto reſpondens, Tyranni offenſam incurrit. Qui per invidiam ſe reprehenſum arbitratus, ſatellitibus, ut in lapicidinas abducatur, imperat. Sed poſtridie ad veniam Philoxeno tribuendam ab amicis exoratus, illi reconciliatur, & iisdem ad convivium rurſus adhibitis, cum prolixius compotationi indulgeretur, Dionyſius carmina ſua iterum mirifice extollit, & prolatis quibusdam verſibus, in quibus operae ſibi pretium feciſſe videbatur, quid de his jam ſentiat, exquirit? Ad quod ille ne verbum quidem: ſed ſtipatoribus Dionyſii advocatis, ſe ad lapicidinas abduci jubet. Hanc tum libertatem Dionyſius, ob lepórem riſu exceptam, aequo animo tulit; quod acumen reprehenſionis riſus hebetaret. Nec longe poſt, cum familiares una cum Dionyſio intempeſtivam illam taxandi licentiam deprecarentur, Philoxenus inſolenti quodam promiſſo annuit. Quippe ſe reſponſo in poſterum ſuo juxta veritatem ac benevolentiam approbationemque Dionyſii conſervaturum. Nec ſane ſefellit. Poſtquam enim Tyrannus verſus, qui miſerabiles affectus exprimerent, in medium producens, quales hi tandem ipſi viderentur, rogaret, miſerabiles reſpondit; utrumque, quod pollicitus fuerat, per vocis ambiguitatem praeſtans. Nam Dionyſius ita accepit, quaſi verſus miſerabiles eos intelligeret, qui commiſerationis affectu pleni eſſent: quae virtus non, niſi bonis alioqui poëtis competit: ideoque praeclaram ſibi laudem ab eo tributam arbitrabatur; ſed alii veram ejus dicterii ſententiam ita interpretabantur, quod miſerabile illud totam vitioſi poëmatis naturam denotaret.

7. Nec diſſimile huic eſt, quod Platoni Philoſopho accidit. Virum enim hunc Dionyſius ad ſe pellectum, quod dignam philoſopho libertatem in eo deprehenderet, ſub initia magno in precio habebat. Sed poſtmodum verbis ejus quibuſdam offenſus, animum ab eo prorſus abalienavit, adeo quidem, ut in Cataſtam productum, non ſecus ac mancipium, viginti illum minis venumdaret. Verum hunc Philoſophi, qui propterea convenerant, redemtum, in Graeciam remiſerunt, hac ſententia amice commonefactum: Quod Philoſophum cum Tyrannis vel rariſſime, vel ſuaviſſime verſari oporteat. Sed tamen Dionyſius a poëmatum condendorum ſtudio nequaquam deſiſtebat. Quinimo

ρῶν ὄντων, ἐπερωτηθεὶς περὶ τῶν ποιημάτων, τίνα κρίσιν [k] ἔχοι; ἀποκριναμένου δ' αὐτοῦ παρρησιωδέστερον, ὁ μὲν Τύραννος, προσκόψας τοῖς ῥηθεῖσι, καὶ καταμεμψάμενος ὅτι διὰ φθόνον ἐβλασφήμησε, προσέταξε τοῖς ὑπηρέταις παραχρῆμα ἀπάγειν εἰς τὰς λατομίας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν φίλων παρακαλούντων συγγνώμην δοῦναι τῷ Φιλοξένῳ, διαλλαγεὶς αὐτῷ πάλιν τοὺς αὐτοὺς παρέλαβεν ἐπὶ τὸ συμπόσιον. προβαίνοντος δὲ τοῦ πότου, καὶ πάλιν τοῦ Διονυσίου [l] καυχωμένου περὶ τῶν ἰδίων ποιημάτων, καί τινας στίχους τῶν δοκούντων ἐπιτετεῦχθαι [m] προενεγκαμένου, καὶ ἐπερωτῶντος, ποῖά τινα σοὶ φαίνεται τὰ ποιήματα ὑπάρχειν; ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶπε, τοὺς δ' ὑπηρέτας τοῦ Διονυσίου προσκαλεσάμενος, ἐκέλευσεν [n] αὐτὸν ἀπαγαγεῖν εἰς τὰς λατομίας. τότε μὲν οὖν διὰ τὴν εὐτραπελίαν τῶν λόγων μειδιάσας ὁ Διονύσιος, ἤνεγκε τὴν παρρησίαν, τοῦ γέλωτος τὴν μέμψιν [o] ἀμβλύνοντος· μετ' ὀλίγον δὲ τῶν γνωρίμων ἅμα καὶ τοῦ Διονυσίου παραιτουμένων τὴν ἄκαιρον παρρησίαν, ὁ Φιλόξενος ἐπηγγείλατο παράδοξόν τινα ἐπαγγελίαν. ἔφη γὰρ διὰ τῆς ἀποκρίσεως τηρήσειν ἅμα καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εὐδόκησιν τοῦ Διονυσίου. καὶ οὐ διεψεύσθη. τοῦ γὰρ Τυράννου [p] προενεγκαμένου τινὰς στίχους ἔχοντας ἐλεεινὰ πάθη, καὶ ἐρωτήσαντος ποῖά τινα φαίνεται 332 τὰ ποιήματα; εἶπεν, οἰκτρά, διὰ τῆς ἀμφιβολίας ἀμφότερα τηρήσας· ὁ μὲν γὰρ Διονύσιος ἐδέξατο τὰ οἰκτρὰ εἶναι ἐλεεινὰ καὶ συμπαθείας πλήρη, τὰ δὲ τοιαῦτα εἶναι ποιητῶν ἀγαθῶν ἐπιτεύγματα, ὅθεν ὡς ἐπῃνεκότα αὐτὸν ἀπεδέχετο· οἱ δ' ἄλλοι, τὴν ἀληθινὴν διάνοιαν ἐκδεξάμενοι, πᾶν τὸ οἰκτρὸν ἀποτεύγματος φύσιν εἰρῆσθαι διελάμβανον.

Παραπλήσιον δὲ συνέβη καὶ περὶ Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον γενέσθαι. μεταπεμψάμενος γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον, τὸ μὲν πρῶτον ἀποδοχῆς ἠξίου τῆς μεγίστης, ὁρῶν αὐτὸν παρρησίαν ἔχοντα ἀξίαν τῆς φιλοσοφίας· ὕστερον δ' ἔκ τινων λόγων προσκόψας αὐτῷ, παντελῶς ἀπηλλοτριώθη, καὶ προαγαγὼν εἰς τὸ πωλητήριον, ὡς ἀνδράποδον ἀπέδοτο μνῶν εἴκοσι. ἀλλὰ τοῦτον μὲν οἱ φιλόσοφοι συνελθόντες ἐξηγόρασαν, καὶ ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, φιλικὴν [q] νουθεσίαν ἐπιφθεγξάμενοι, διότι δεῖ τὸν φιλόσοφον τοῖς Τυράννοις ἢ ὡς ἥκιστα, ἢ ὡς ἥδιστα ὁμιλεῖν. ὁ δὲ Διονύσιος, τῆς εἰς τὰ ποιήματα σπουδῆς οὐκ ἀφιστάμενος, εἰς μὲν τὴν Ὀλυμπιακὴν πανήγυριν ἐξαπε-

---

[k] Ἔχει Reg. 2. [l] Καυχωμένου ambo Reg. Καυχωμένος Coisl. Clar. Καυχώμενος Vat. & paullo ante πάλαι Coisl. Clar. Vat. [m] Προενεγκ. Reg. 2. Coisl. Clar. [n] Αὐτὸν Reg. uterque. Mox εὐτραπελίαν Coisl. [o] Ἀμβλύνοντος Coisl. tum μετ' ὀλίγον idem & Clar. [p] Προενεγκ. Clar. Coisl. Reg. 2. [q] Νουθεσίαν Vat. Mox τὸν σοφὸν idem, Coisl. Reg. 1. & Steph. ora.

ſtincta. Habet eorum aliqua *Helladius* in *Photii* Cod. cclxxix. p. 1587. & *Lucian.* Adv. Indoct. C. 15. Itaque haud immerito Dionyſii *verſus abſurdos & inconcinnos* cenſuit *Ammianus Marcellinus* L. xv, 5., auctorem vero *poetam tragicum, quam bonum nihil ad rem* L. v. Diſput. Tuſcul. C. 22. *Cicero* cum clariſſimi *Daviſii* nota. P. Weſs.

17. Ἀπάγειν εἰς τὰς λατομίας] Vid. *Jac. Perizonium* ad *Aeliani* Var. H. L. x, 9. Reſpicit huc *Lucianus* De Merc. Cond. C. 35. Σὺ δ' ἄν, ἢν μὴ ἐπαινέσῃς, ἐς τὰς λιθοτομίας τὰς Διονυσίου αὖθις ἀφίξῃ. Reſpiciunt & alii, ſed ſupplicii & carceris cauſſas longe diverſas adferentes. *Athenaeus* in lautumias depreſſum ait L. 1, 6., quoniam amicam Dionyſii Galateam corruperat: *Plutarchus* Or. 11. de Alexand. Fort. p. 334. C. quia Dionyſii tragoediam corrigere juſſus eamdem a capite ad calcem una litura deleverat; ὅτι τραγῳδίαν αὐτοῦ διορθοῦν κελευσθεὶς τόδε ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὅλην μέχρι τῆς κορωνίδος αὐτὴν περιέγραψεν. Quae tamen, ſicuti etiam quae de *Cyclope* fabula, in lautumiis illis compoſita, narrantur, vera eſſe poſſunt, ſi Philoxenus πολλάκις ἐς τὰς λατομίας, quod *Lucianus* Adv. Indoct. C. 15. memoriae mandavit, abductus fuerit. P. Weſs.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ &c.] Non concordat *Aelianus* lib. xii. Var. Hiſt. C. 44.; nam ſecundum illum non adeo brevis fuit Philoxeni in latomiis mora: ait enim eum compoſuiſſe ſuum Cyclopa, pulcherrimum omnium, quae compoſuit, poema: nec *Theocritus* in Idyllio vii., qui (meo quidem judicio) eam Philoxeni calamitatem deflet aenigmatice ſub Comatae nomine; ait enim (verſ. 85.) fuiſſe ἐν [illegible] λάρνακι (id eſt in latomiis) ἔτος ὥριον quod Scholiaſtae interpretantur ἔαρος ὥραν, trimeſtre tempus in vere. Eam litem doctioribus judicandam relinquo. Jac. Palm.

42. Ὅθεν ὡς ἐπῃνεκότα αὐτὸν ἀπεδέχετο] Dionyſio evenit, quod ineptis omnibus de hoc genere. Sua laudari impenſe amant, raroque animadvertunt, nudum ſe latus urbanis hominibus dare. Habes aliud in Dionyſio iſto exemplum apud *Polyaen.* Strateg. v, 46. P. Weſs.

47. Μεταπεμψάμενος γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον] Id vero alii negant, Platonem primum hoc in Siciliam iter ingreſſum fuiſſe prodentes κατὰ θέαν τῆς νήσου καὶ τῶν κρατήρων, veluti *Diogenes* iii, 18. & *Athenaeus* L. xi. pag. 507. B.; quo tempore cum Dioni innotuiſſet, ab eodem ad Dionyſii colloquia perductus nimia dicendi libertate tyrannum offendit, *Plutarcho* in Dion. p. 959. E. teſte. Altero itinere κλητὸς & crebris Dionyſii junioris literis invitatus eamdem in inſulam properavit, auctore *Aelian.* V. H. Lib. iv, 18. Vide tamen *Syncellum* Chronogr. p. 259. & *Tzetz.* Chiliad. x, 865. P. Weſs.

51. Εἰς τὸ πωλητήριον &c.] Dedit eum Pollidi Spartano, qui commodum Syracuſis erat in Graeciam tranſmiſſurus, eam aut interficiendum, aut certe tanquam vile mancipium vendendum,

πέστειλε τοὺς εὐφωνοτάτους τῶν ὑποκριτῶν, διαθησομένους ἐν τοῖς ὄχλοις μετ᾽ ᾠδῆς τὰ ποιήματα. οὗτοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον διὰ τὴν εὐφωνίαν ἐξέπληττον τοὺς ἀκούοντας· μετὰ δὲ ταῦτα ἀναθεωρήσεως γενομένης, [r] καταφρονηθῆναι καὶ πολὺν ἀπενέγκασθαι γέλωτα. ὁ δὲ Διονύσιος, ἀκούσας τὴν τῶν ποιημάτων καταφρόνησιν, ἐνέπεσεν εἰς ὑπερβολὴν λύπης. ἀεὶ δὲ μᾶλλον τοῦ πάθους ἐπίτασιν λαμβάνοντος, μανιώδης διάθεσις κατέσχε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ φθονεῖν αὐτῷ φάσκων ἅπαντας, τοὺς φίλους ὑπώπτευεν ὡς ἐπιβουλεύοντας· καὶ πέρας, ἐπὶ [s] τοσοῦτο προῆλθε λύπης καὶ παρακοπῆς ὥστε τῶν φίλων πολλοὺς μὲν ἐπὶ ψευδέσιν αἰτίαις ἀνελεῖν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ ἐφυγάδευσεν. ἐν οἷς ἦν Φίλιστος καὶ Λεπτίνης ὁ ἀδελφός, ἄνδρες [t] διαφέροντες ἀνδρείᾳ, καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας ἐν τοῖς πολέμοις αὐτῷ παρεσχημένοι. οὗτοι μὲν οὖν, φυγόντες εἰς Θουρίους τῆς Ἰταλίας, καὶ παρὰ τοῖς Ἰταλιώταις μεγάλης ἀποδοχῆς τυγχάνοντες, ὕστερον δεηθέντος τοῦ Διονυσίου διηλλάγησαν, καὶ κατελθόντες εἰς τὰς Συρακούσας, εἰς τὴν προϋπάρξασαν εὔνοιαν ἀποκατεστάθησαν· ὁ δὲ Λεπτίνης ἔγημε τὴν Διονυσίου θυγατέρα. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ Ἀθήνησι Δεξιθέου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Λουκρήτιον, καὶ [v] Σερούιον Σουλπίκιον· 333. ἐπὶ δὲ τούτων Εὐαγόρας μὲν ὁ τῶν Σαλαμινίων βασιλεὺς ἧκεν εἰς Κύπρον ἐξ Αἰγύπτου, κομίζων χρήματα παρὰ Ἀκώριδος τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου, ἐλάττονα τῶν προσδοκηθέντων. καταλαβὼν δὲ τὴν Σαλαμῖνα πολιορκουμένην ἐνεργῶς, καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων καταλειπόμενος, ἠναγκάσθη πρεσβεῦσαι περὶ συλλύσεως. ὁ δὲ [x] Τηρίβαζος τὴν ὅλην ἔχων τῆς ἡγεμονίας, ἔφησε συγχωρῆσαι τὴν σύλλυσιν, ἐὰν Εὐαγόρας ἐκχωρήσῃ πασῶν τῶν κατὰ τὴν Κύπρον πόλεων, αὐτὸς δὲ [y] μόνης τῆς Σαλαμῖνος βασιλεύων, τελῇ τῷ Περσῶν βασιλεῖ κατ᾽ ἐνιαυτὸν φόρον ὡρισμένον, καὶ ποιῇ τὸ προσταττόμενον, ὡς δοῦλος δεσπότῃ. ὁ δ᾽ Εὐαγόρας, καίπερ βαρείας οὔσης τῆς αἱρέσεως, τὰ μὲν ἄλλα πάντα συνεχώρει· τὸ δ᾽ ὡς δοῦλον δεσπότῃ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον, ἀντέλεγεν· ἔφη δὲ [z] δεῖν αὐτὸν ὡς βασιλέα βασιλεῖ ὑποτετάχθαι. οὐ συγχωροῦντος δὲ τοῦ Τηριβάζου, Ὀρόντης ὁ ἕτερος στρατηγός, φθονῶν τῇ δόξῃ τοῦ Τηριβάζου, γράμματα λάθρα πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην ἔπεμψε κατὰ τοῦ

Olymp. XCVIII. III.

histriones voce longe praeſtantiſſimos ad ſolennem Olympiae conventum, ſua illic carmina exhibituros, miſit. Qui principio quidem inſigni vocis elegantia, admirationem non mediocrem in auditoribus excitabant. Aſt ubi in conſiderationem res venit, nihil quam effuſum inde riſum abſtulerunt. De quo poëmatum ſuorum deſpectu & exſibilatione certior factus Dionyſius, in extremam moeſtitudinem incidebat. Qua de die in diem ingraveſcente, furor tandem animum ejus occupavit, adeo quidem, ut omnes ſibi invidere diceret, & amicos etiam inſidiarum ſuſpectos haberet. Ad extremum eo moeroris & inſaniae proceſſit, ut neceſſariorum multos, falſis criminibus oneratos, necaret: nec paucos exilio plecteret. Inter quos erant Leptines ejus frater, & Philiſtus, eximiae fortitudinis viri, qui praeclara ſaepenumero Tyranno in bellis commoda praeſtiterant. Hi ad Thurios in Italiam profugerunt, magnumque favorem adepti, cum Tyranno deinceps idipſum rogante in gratiam redierunt, & non modo in civitatem Syracuſanam, verum & priſtinum benevolentiae & dignitatis locum reſtituti ſunt. Leptines inſuper Dionyſii filiam in conjugium accepit. Et has ille annus res geſtas habuit. 461.

Olymp. XCVIII. IV.

8. Cum Archontis inde magiſtratum Athenis gereret Dexitheus, & Romae Coſſ. eſſent L. Lucretius & Serv. Sulpicius, Evagoras Salaminiorum rex ab Aegypto in Cyprum redit, pecunias quidem ſecum adferens, ſed exſpectatione ſua longe pauciores. Cumque Salaminem ſummopere ab hoſtibus obſeſſam, inveniret, ſeque omni ſociorum auxilio deſtitutum videret, de pacificatione legationem mittere cogitur. Teribazus igitur, penes quem ſumma tum poteſtas erat, ſe tranſactionem admiſſurum, ſi Evagoras omnibus per Cyprum urbibus cedens, & unius Salaminis dominio contentus, annuum regi tributum dependat, & ad imperata, ut ſervus Domino, ſit praeſto, reſpondit. Quae optio licet perquam dura eſſet, Evagoras tamen reliqua omnia concedit, ſed in hoc uno, ut tanquam ſervus ad heri juſſum ſe accommodaret, refragatur. Convenire enim, ut ipſe tanquam rex regi ſubjectus ſit, confirmat. Quod ubi Teribazus non admiſit, alter copiarum praefectus Orontes, cui gloria Teribazi inviſa eſſet, miſſis clam ad Artaxerxem literis, Teribazum criminatur, primo,

---

[r] Καταφρονηθέντες Coiſl. Clar. Reg. 1. [s] Τοσοῦτον Reg. 1. Clar. [t] Διαφέροντας Clar. [v] Σερούιον Clar. Reg. 1. Cett. Σερουίλιον. [x] Τιρίβαζος Coiſl. ſemper. [y] Μόνης Reg. 2. & Steph. margo. Vulgo μόνος, tum τελεῖ Coiſl. & Clar. [z] Ponitur ante ὑποτετάχθαι in Coiſl. & Clar.

ὥσπερ ἀνδράποδον τὸν ἐπ᾽ ἐξαγωγῇ, *Ariſtides* ait Tom. III. p. 382. Redemit Philoſophum in Aeginam deportatum minis XX. Anniceris Cyrenaeus, de quo *Menag.* ad *Laert. Diogen.* L. II, 86., remiſitque Athenas ad amicos. Quod vero de Philoſophis Noſter addit, qui congreſſi eum liberarint, id altero itinere accidiſſe ſignificat *Diogenes* L. III, 21. P. Wess.

55. Δεῖ τὸν φιλόσοφον —— ἢ ὡς ἥκιστα, ἢ ὡς ἥδιστα ὁμιλεῖν] Non multum intererit φιλόσοφον ſcribas an σοφόν. Venit egregium & rerum uſu ſaepiſſime probatum illud dictum ab Aeſopo Phryge, qui Soloni Sardibus poſt inſtitutum cum Croeſo ſermonem, Ὦ Σόλων, τοῖς βασιλεῦσι δεῖ ὡς ἥκιστα, ἢ ὡς ἥδιστα ὁμιλεῖν, in *Plut.* Solone pag. 94. C. Ariſtoteles Calliſthenem auditorem ſuum ad Alexandrum dimittens eodem prudenter uſus monuit, *ut cum eo aut rariſſime, aut quam jucundiſſime loqueretur* apud *Valerium Max.* L. VII, 2. Ext. 11. P. Wess.

58. Εἰς μὲν τὴν Ὀλυμπ. πανήγυριν] Vide L. XIV, 109. P. Wess.

59. Διαθησομένους —— —— τὰ ποιήματα] Conf. *Jac. Gronov.* ad *Harpocrat.* in Διέθετο. *Diodoro* διατιθέναι de orationis & carminum recitatione haud infrequens. Supr. L. XII, 17. τὸν [illegible] λόγον ἐν ἐκκλησίᾳ διαθέσθαι. & hoc libro C. 38. Καλλιστράτου τοῦ δημαγωγοῦ τὸν λόγον διαθεμένου, ὑπὲρ δὲ τῶν Θηβαίων, Ἐπαμεινώνδου διαθεμένου λόγον θαυμαστὸν ἐν τῷ κοινῷ συνεδρίῳ. Diverſiore forma *Plato* in Charmide pag. 162. D. ὥσπερ ποιητὴς (ὀργισθεὶς) ὑποκριτῇ κακῶς διατιθέντι τὰ ἑαυτοῦ ποιήματα. Et *Antiphon* διαθεῖναι λόγον ἐπὶ τοῦ ἐξαγγέλλειν in *Ulpiani* Schol. ad Olynth. II. p. 14., ubi de hoc verbo plura. P. Wess.

78. Καὶ κατελθόντες εἰς τὰς Συρακούσας] De Philiſto ob ea, quae *Plutarchus* in Dion. pag. 962. refert, dubitare licebit. P. Wess.

84. Σερούιον Σουλπίκιον] Sulpicio ſuum praenomen reddidi, quod fieri oportere, *Rhodomanus* pulcre viderat. Ceterum Conſulum hoc par aliorum Faſti ignorant, a *Diodoro* alicunde erutum; neque enim ex ſe finxiſſe videtur. P. Wess.

92. Ἔφησε συγχωρῆσαι] Repono συγχωρήσειν. H. Steph.

Συγχωρῆσαι] Ego non moveo. Saepe oſtendimus hoc in genere optimos ſcriptorum variare. Noſter L. XII, 60. οὐκ ἔφασαν ἀκολουθεῖν. & L. XIV, 98. τὴν δὲ νῆσον ὁμολογοῦσαν αὐτῷ συγκαταστήσεσθαι. *Lyſias* Or. in Agorat. C. 11. οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψειν τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι. & C. 3. οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψαι ταῦτα γενέσθαι, ubi *Stephanus* quoque ἐπιτρέψειν, ſine cauſſa tamen. P. Wess.

94. Αὐτὸς δὲ μόνης τῆς Σαλαμῖνος βασιλεύων] *Μόνης* recepi. Voluit Teribazus, ut uni duntaxat Salamini Evagoras, abdicato reliquarum urbium imperio, deinceps praeeſſet: ſolusne regnaret, an cum filio, controverſia non erat. P. Wess.

2. Ὀρόντης ὁ ἕτερος στρατ. —— γράμματα &c.] Veniſſe in partes hujus conſilii Evagoram ipſum, ex *Theopompo* innuit *Photius*

Olymp. XCVIII. IV. mo, quod cum Salaminem vi expugnandi facultatem in manu habeat, id tamen non faciat, sed legationibus ab hoste receptatis, de rerum communicatione cum ipſo colloquatur. Deinde, quod privatam belli ſocietatem, ut amicus, cum Lacedaemoniis contraxerit. Deinde quod Delphos miſerit, qui ſuper bello adverſus regem movendo Deum conſulerent. Et quod graviſſimum tandem, quod copiarum Duces ſibi ad benevolentiam & obſequia obnoxios reddat, honoribus, doniſque, nec non pollicitationibus magnificis illectos. Perlectis hiſce literis, rex calumnias iſtas veras eſſe credens, Orontae reſcribit, ut Teribazum in vincula conjectum, illico ad ſe tranſmittat. Ille mandatum exſequitur, & Teribazus ad regem perductus, in judicio de ſe cognoſci petit. Et tum quidem in cuſtodiam traditur. Poſtea etiam, dum bello Caduſiano Rex implicitus tenetur, cognitione ſuſpenſa, judicii tempus longius extrahitur.

9. Interea Orontes copiis in Cypro cum ſummo imperio praefectus, dum magno Evagoram animo rurſus obſidionem tolerare, & milites alioqui captivitatem Teribazi moleſte ferentes, imperium detrectare, & obſidionem relinquere videt, eventum aliquem nec opinatum veritus, mittit ad Evagoram, qui de tranſactione colloquantur, & quibus ipſe cum Teribazo prius voluiſſet conditionibus, pacem conſtituant. Evagoras itaque depulſo praeter ſpem captivitatis periculo, his conditionibus pacis foedus icit, ut certum quotannis tributum regi perſolvens, Salaminis ipſe regnum retineat, & ut rex regis imperio auſcultet. Hoc ergo pacto Cypricum illud bellum, ad decennii fere tempus, parte tamen maxima in apparatibus conſumta, protractum, cum duos tantummodo per totum hoc ſpatium annos bellum eſſet, finem ſuum accepit. At Gaos navalis exercitus praetor, cui filia Teribazi nupta erat, anxie metuens, ne, ob communicati cum Teribazo conſilii ſuſpicionem, a rege ad ſupplicium raperetur: novarum ſe rerum molitione praemunire conſtituit. Et quia opum militumque copia inſtructus erat, & triearchos inſuper favore ſibi praecipuo addictos habebat, defectionis a rege conſilium cepit. Nec mora; cum Acoride Aegyptiorum rege, miſſis legatis, contra magnum Perſarum regem foedus init. 463. Adhaec Lacedaemonios per literas ſolicitatos excitat, & praeter alias promiſſiones magnificas, ſe in

Τηριβάζου· κατηγόρει δ' αὐτοῦ, πρῶτον μὲν ὅτι δυνάμενος ἑλεῖν τὴν Σαλαμῖνα, τοῦτο μὲν οὐ [a] συντελεῖ, πρεσβείας δὲ προσδέχεται παρ' αὐτοῦ, καὶ συλλαλεῖ περὶ [b] κοινοπραγίας, ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους συντίθεται συμμαχίαν ἰδίαν, φίλος ὢν αὐτῶν. [c] ὡς καὶ Πυθώδε τινας ἔπεμψεν ἐρησομένους τὸν θεὸν περὶ τῆς ἐπαναστάσεως. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως ἰδίους εὐνοίαις [d] κατασκευάζεται, τιμαῖς καὶ δωρεαῖς, ἔτι δ' ἐπαγγελίαις προσαγόμενος. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολήν, καὶ πιστεύσας ταῖς διαβολαῖς, ἔγραψε τῷ Ὀρόντῃ συλλαβεῖν τὸν Τηρίβαζον, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἀποστεῖλαι. οὗ πράξαντος τὸ προσταχθέν, ὁ μὲν Τηρίβαζος ἀναχθεὶς ὡς τὸν βασιλέα, καὶ κρίσεως τυχεῖν ἀξιώσας, κατὰ μὲν τὸ παρὸν παρεδόθη εἰς φυλακήν, μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ βασιλέως ἔχοντος πόλεμον πρὸς Καδουσίους, καὶ τὴν κρίσιν ἀναβαλλομένου, [e] διείλκετο τὰ περὶ τοῦ δικαστηρίου.

Ὁ δ' Ὀρόντης, διαδεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν τῆς ἐν τῇ Κύπρῳ δυνάμεως, καὶ τὸν Εὐαγόραν πάλιν τεθαρρηκότως ὁρῶν ὑπομένοντα τὴν πολιορκίαν, πρὸς δὲ τούτοις, τῶν στρατιωτῶν χαλεπῶς ὑπομενόντων τὴν σύλληψιν τοῦ Τηριβάζου, καὶ διὰ τοῦτο ἀπειθούντων καὶ τὴν πολιορκίαν ἐγκαταλειπόντων, δείσας ὁ Ὀρόντης [f] τὸ τῆς περιστάσεως παράλογον, ἐξέπεμψε πρὸς τὸν Εὐαγόραν τοὺς διαλεξομένους περὶ τῆς συλλύσεως, καὶ κελεύσοντας συντίθεσθαι τὴν εἰρήνην ἐφ' οἷς ἐκεῖνος ἠξίου συντίθεσθαι πρὸς Τηρίβαζον. 334 ὁ μὲν οὖν Εὐαγόρας παραδόξως [g] ἐξοσιοῦται τὴν ἅλωσιν, καὶ συνέθετο τὴν εἰρήνην, ὥστε βασιλεύειν τῆς Σαλαμῖνος, καὶ τὸν ὡρισμένον διδόναι φόρον κατ' ἐνιαυτόν, καὶ ὑπακούειν ὡς βασιλεὺς βασιλεῖ προστάττοντι. ὁ μὲν οὖν Κυπριακὸς πόλεμος, δεκαετὴς σχεδὸν γεγενημένος, καὶ τὸ πλέον τοῦ χρόνου περὶ παρασκευὰς ἀσχοληθείς, διετῆ χρόνον τὸν ἐπὶ πᾶσι συνεχῶς πολεμηθείς, τοῦτον τὸν τρόπον κατελύθη. Ὁ δὲ τοῦ στόλου τὴν ναυαρχίαν ἔχων Γαὼς, γεγαμηκὼς τοῦ Τηριβάζου τὴν θυγατέρα, περίφοβος ἦν μή ποτε συνεργεῖν δόξας τῷ Τηριβάζῳ περὶ τῆς ὑποθέσεως, τύχῃ τιμωρίας [h] ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἔγνω καινῇ πραγμάτων ἐπιβολῇ τὰ καθ' [i] ἑαυτὸν ἀσφαλίζεσθαι. εὐπορῶν δὲ χρημάτων καὶ στρατιωτῶν, [k] ἐπεὶ τοὺς τριηράρχους ταῖς εὐνοίαις ἰδίους πεποιημένος, διέγνω τοῦ βασιλέως ἀφίστασθαι. εὐθὺς οὖν πρὸς Ἄκοριν τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων διαπρεσβευσάμενος, συμμαχίαν συνέθετο κατὰ τοῦ βασιλέως· πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους γράφων, ἐπῆρε κατὰ τοῦ βασιλέως, καὶ χρημάτων

---

[a] *Συντελεῖ iidem* & *Reg.* 2. [b] *Κοινοπρ. Reg.* uterque. *Edd. καινοπρ.* tum *συνελάλει Coiſl. Clar. Reg.* 2. [c] *Ὡς Reg.* 1. Vulgo *δὲ*. [d] *Καλασκευάζει Reg.* 2. [e] *Διείλκετο Clar.* & *Reg.* 2. [f] *Τὸ περὶ τῆς στάσεως Coiſl.* [g] *Ἐξωθεῖται* margo *Steph. παραδόξως δ' ἐξωθ. Reg.* 2. *Clar.* [h] *Παρὰ τοῦ βασ. Reg.* 1. non male. [i] *Αὐτὸν Coiſl. Clar. Reg.* 2. Mox *μεταβολῇ Reg.* 1. [k] *Ἔτι Coiſl. Clar.*

tius Cod. CLXXVI. P. Wess.

7. Καὶ συλλαλεῖ περὶ καινοπραγίας] Nolo prorſus damnare, περὶ καινοπραγίας. poteſt ſententiam dare ſatis congruam. Praefero tamen Regg. *librorum* ſcripturam, Auctoris adſuetudini reſpondentem, qua διαπρεσβεύσασθαι περὶ κοινοπραγίας, συλλαλεῖν περὶ κοινοπραγίας, κοινοπραγίαν συνθέσθαι frequentes uſurpat. Vid. L. XI, 1. & XV, 90. XVI, 37. XVIII, 14. P. Wess.

10. Ὡς καὶ Πυθώδε τινας ἔπεμψε] Longe praeſtabat ὡς καὶ, quod ſuum in ſedem reſtitui. Πυθώδε πέμπειν inferius C. 49. recurrit, explicatumque alias eſt. P. Wess.

21. Καὶ τὴν κρίσιν ἀναβαλλομένου] Vero adfine non ſit viris doctiſſimis, judicium hoc poſt bellum Caduſianum fuiſſe dilatum: putant ex ſtrategemate, quo Teribazus regem eo bello ſervaſſe traditur apud *Plut.* Artaxerx. p. 1023., clare patere, rediiſſe jam tum in regis gratiam. Id ſpeciem praefert. Sed ſi Artaxerxes Teribazum, poſtquam proditionis crimine abſolutus erat, ſummis honoribus cumulaverit, ut C. 11. a *Diodoro* docetur, reus fuit bello Caduſiano: tum enim humillima erat conditione & contemtus. Τότε ταπεινὸς πράττων καὶ περιφόβος *Plutarchus* ait. Vide tamen Cl. *Barbeyracum* Hiſt. Foed. P. 1. p. 191. P. Wess.

34. Παραδόξως ἐξοσιοῦται τὴν ἅλωσιν] Pro ἐξοσιοῦται ſubſtitue adjectum in margine ἐξωθεῖται. L. Rhod.

Παραδόξως ἐξοσιοῦται τὴν ἅλωσιν] Praeferrem & ego ἐξωθεῖται, ſi vel unus meorum *Codd.* id probaret: in tanto vero conſenſu non audeo. Nec placet tamen ἐξοσιοῦσθαι admodum, nuſquam ſimili poteſtate inſtructum, quod quidem recordor, a me repertum. Ἀφοσιοῦται fortaſſe tolerari poſſet, ſi in vetuſtis membranis eſſet. Itaque ampliandum cenſeo. P. Wess.

38. Δεκαετὴς σχεδὸν γεγενημένος] Conſentit hac quidem parte *Iſocrat.* Evag. pag. 295. Εὐαγόρᾳ δὲ πολεμήσαντες ἔτη δέκα, τῶν αὐτῶν κύριον κατέλιπον, ὧνπερ ἦν καὶ πρὶν εἰς τὸν πόλεμον καταστῆναι. In ceteris non item. Noſter ait duobus potiſſimum annis, reliquis in apparatu conſumtis, bellum arſiſſe, eoque temporis intervallo navali praelio victum Evagoram intra Salaminem fuiſſe concluſum. At *Iſocrates* Panegyr. p. 101. ſextum ejus belli annum, cum orationem eam ſcriberet, verti, jamque Evagoram maritimo certamine ſuperatum rebus anguſtis eſſe, ſignifi-

μάτων πλῆθος ἐπηγγέλλετο δώσειν, καὶ τὰς ἄλλας ἐπαγγελίας μεγάλας ἐποιεῖτο, ὑπισχνούμενος συμπράξειν αὐτοῖς τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῖς τὴν πάτριον συγκατασκευάσειν. οἱ δὲ Σπαρτιᾶται καὶ πάλαι μὲν διεγνώκεισαν ἀντιλαβέσθαι τῆς ἡγεμονίας, τότε δὲ συνετάραττον ἤδη τὰς πόλεις, καὶ πᾶσιν ὑπῆρχον φανεροὶ τὰς πόλεις καταδουλούμενοι. πρὸς δὲ τούτοις, ἀδοξοῦντες ἐπὶ τῷ δοκεῖν ἐν τῇ πρὸς τὸν βασιλέα συνθέσει τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἕλληνας ἐκδότους πεποιηκέναι, μετεμέλοντο τοῖς πεπραγμένοις, καὶ πρόφασιν εὔλογον ἐζήτουν τοῦ πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην πολέμου. διόπερ ἄσμενοι συνέθεντο πρὸς τὸν Γαὼ τὴν συμμαχίαν.

Ἀρταξέρξης δέ, καταλύσας τὸν πρὸς Καδουσίους πόλεμον, [l] προέθηκε κρίσιν Τηριβάζῳ, καὶ δικαστὰς τρεῖς ἀπέδωκε τοὺς μάλιστα εὐδοκιμοῦντας παρὰ τοῖς Πέρσαις. κατὰ τούτους δὲ τοὺς χρόνους ἕτεροι δικασταὶ δόξαντες κακῶς κρίνειν, ζῶντες ἐξεδάρησαν, καὶ ὑπὲρ τῶν δικαστικῶν δίφρων περιετέθησαν τὰ δέρματα, ἐπὶ τούτων ἐδίκαζον οἱ δικασταί, παρ᾽ ὀφθαλμοὺς ἔχοντες παράδειγμα τῆς ἐν τῷ κακῶς κρίνειν τιμωρίας. οἱ μὲν οὖν κατηγοροῦντες, τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνόντες τὴν πεμφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὀρόντου, ταύτην ἱκανὴν ἔφασαν ἔχειν πρὸς κατηγορίαν. ὁ δὲ Τηρίβαζος, πρὸς μὲν τὴν κατὰ τὸν Εὐαγόραν διαβολήν, ἀνεγίνωσκε τὴν ὑπ᾽ Ὀρόντου γεγενημένην 335. ὑπάκουσιν ὡς βασιλέα βασιλεῖ, προσήνεγκεν ἑαυτὸν δὲ τὴν εἰρήνην συνθέσθαι, ὥστε ὑπακούειν Εὐαγόραν τῷ βασιλεῖ, ὡς δοῦλον δεσπότῃ· περὶ δὲ τοῦ χρησμοῦ ἔφησε, μὴ χρηματίζειν τὸν θεὸν καθόλου περὶ θανάτου· καὶ τούτου μάρτυρας παρείχετο πάντας τοὺς παρόντας Ἕλληνας. περὶ δὲ τῆς φιλίας τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους ἀπελογεῖτο, λέγων οὐκ ἐπὶ τῷ ἰδίῳ συμφέροντι, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ τοῦ βασιλέως λυσιτελεῖ πεποιῆσθαι τὴν φιλίαν· καὶ διὰ ταύτης παρεδείκνυε τὸ μὲν Λακεδαιμονίων παρῃρῆσθαι τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἕλληνας, τῷ δὲ βασιλεῖ παραδεδόσθαι ἐκδότους. ἐπὶ τελευτῆς δὲ τῆς ἀπολογίας, ὑπέμνησε τοὺς δικαστὰς ὧν τὸν βασιλέα πρότερον ἦν εὐεργετηκώς. λέγεται δὲ καὶ ἄλλας μὲν πολλὰς χρείας ἐνδεδεῖχθαι τῷ βασιλεῖ, μίαν δὲ μεγίστην, ἐξ ἧς αὐτὸν θαυμασθῆναι συνέβη, καὶ μέγιστον γενέσθαι φίλον. κατὰ γάρ τινα κυνηγίαν ἐφ᾽ ἅρματος ὀχουμένου τοῦ βασιλέως, δύο λέοντας ἐπ᾽ αὐτὸν ὁρμῆσαι, καὶ τῶν μὲν ἵππων τῶν ἐν τῷ τεθρίππῳ δύο διασπάσαι, τὴν δ᾽ ὁρμὴν ἐπ᾽ αὐτὸν ποιεῖσθαι τὸν βασιλέα· καθ᾽ ὃν δὴ καιρὸν ἐπιφανέντα τὸν Τηρίβαζον τοὺς μὲν λέοντας ἀποκτεῖναι, τὸν δὲ

Olymp. XCVIII. IV.

conficiendis Graeciae negotiis, & confirmando, qui patrius eis sit, principatu, auxilium ipsis futurum, pollicetur. Spartani equidem de imperio Graeciae ad ſe retrahendo jampridem conſilia agitaverant. Jamque turbatis civitatibus manifeſta ſervitutis urbibus importandae indicia praebebant. Huc accedit, quod cum ob proditos, ut quidem videbatur, in foedere cum Artaxerxe percuſſo, Graecos, male audirent, facti eos poenitebat, idoneamque belli adverſus ipſum renovandi occaſionem quaerebant. Quamobrem animo non illubente ſocietatem cum Gao contraxerunt.

10. Artaxerxes vero bello, quod cum Caduſiis gerebat, finito, judicio Teribazi cauſam permiſit, treſque ei judices eximiae inter Perſas auctoritatis dedit. Per idem forte tempus acciderat, ut judicibus quibuſdam, ob ſententias inique latas, cutis vivo corpore detracta eſſet, eorumque pellibus circum tribunalia expanſis, ſuper his cognitiones cauſarum judices exercerent; ut ſemper ante oculos ſupplicii, quod judiciorum pravitas mereretur, exemplum ſibi propoſitum haberent. Actores itaque epiſtolam ab Oronte miſſam, quam recitabant, ſibi ad dicam Teribazo impingendam ſufficere contendebant. Teribazus contra, ut calumniam de colluſione cum Evagora confutaret, tranſactionem Orontis cum Evagora, qua hic ſe regi ut regem obtemperaturum annuidet, in medium proferebat: ſeque hac conditione, ut regi tanquam ſervus pareret, pacem cum illo facere voluiſſe, confirmabat. Quod ad oraculum attinet, Deum nihil omnino de cujuſquam morte reſponſi edere dixit, ejuſque rei cunctos, qui tum aderant Graeci, teſtes adduxit. Amicitiam porro, quae cum Lacedaemoniis ſibi intercederet, ita excuſavit, non ob privatum aliquod commodum, ſed regis ipſius emolumentum, hanc initam fuiſſe. Hujus enim ope ſe Graecos in Aſia, Lacedaemoniis ſubtractos, dedititios feciſſe regi ſuo, demonſtravit. Defenſionem denique ſuam perorans, priſtina in regem merita judicum memoriae ſuggeſſit. Inter alia vero officia, quibus ſuam regi operam fidemque multifariam declaravit, hoc maximum, quo non admirationem regis ſolum, verum & ſummum inter amicos gradum promeruit, exſtitiſſe fertur. Dum enim in venatione quadam rex curru ſuo invehitur, duo in ipſum leones concitato feruntur, & duobus ad quadrigas equis diſcerptis, jam ipſum invadere properant. Tum forte fortuna Teribazus ſuperveniens, leonibus occiſis, periculo regem exemit. In bellis prae-

[l] Προσέθ. Coisl.

ſignificat: cui eadem tempeſtate viventi cur tandem non acceſſero? P. Wess.

46. Ἔγνω καινῶν πραγμάτων &c.] Hoc quoque loco videtur deſiderari ὡς poſt ἔγνω quae omiſſio neſcio an librariis, an *Diodori* idiomati ſit tribuenda. Sic p. 479. [illegible] pro [illegible] vel [illegible]. H. Steph.

48. Ἐπεὶ τοὺς τριηράρχους &c.] Pro ἐπεὶ repono ἔπειτα. Nam cum ἐπεὶ ſervari non poſſit [illegible]. H. Steph. & L. Rhod.

Ἐπεὶ τοὺς τριηράρχους &c.] Non refragarer, ſi libri manu exarati edicerent. Puto elipſi verbi in *Diodoro* poſſe ſuccurri. Ἐπεὶ [illegible] *poſtquam eos jam concitarat*: quae quidem haud inſolita eſt. *Arrian.* Exp. Alex. L. VII, 19. [illegible], ubi niſi [illegible] expleas, hiabit itidem oratio. Adde *Homer.* Il. Θ, 307., quaeque ibi *Euſtathius*. P. Wess.

63. Μετεμέλοντο τοῖς πεπραγμένοις] Sic L. XVIII, 2. [illegible]. Plenius L. XVII, 42. [illegible]. P. Wess.

71. Ζῶντες ἐξεδάρησαν καὶ ὑπὲρ τῶν δικαστικῶν &c.] Recte hoc exemplum, & alterum in Siſamnem a Cambyſe ſtatutum apud *Herodot.* V, 25. *H. Valeſius* obmovit *Ammiano Marcellino*, ſcribenti L. XXIII, 6. *nam quod ſuperſidere* (apud Perſas) *corio damnati ob iniquitatem judicii judex alius cogebatur, aut finxit vetuſtas, aut olim recepta conſuetudo ceſſavit*: neque enim finxit vetuſtas. Addere potuiſſet ex *Baſilio Seleucienſi* L. II. de Miracul. S. Theclae [illegible], ubi *P. Pantinus* plura, ſed ex *B. Briſſonio* L. I. Reg. Perſ. Sect. CXXXIII. P. Wess.

79. Τὴν ὑπ᾽ Ὀρόντου γεγενημένην ὑπάκουσιν &c.] Hic locus eſt depravatus, idque ex omiſſione verborum aliquot, ut opinor. H. Steph.

Τὴν ὑπ᾽ Ὀρόντου γεγενημένην ὑπάκουσιν &c.] Vulneri medicinam, quam *Stephan.* negavit, opportune fecit *Rhodomanus* in not. *Addendis*: „Mendoſus, inquit, locus eſt, quem ſic utcun- „que reſtituo. Poſt γεγενημένην haec inſere συνθήκην, τὸν Εὐα- „γόραν ὑπακούσειν ὡς βασιλέα βασιλεῖ· προσήνεγκε δὲ ἑαυτὸν τὴν εἰρή- „νην &c. *Legebat tranſactionem ab Oronte factam, Evagoram ut* „*regem regi pariturum. In medium etiam proferebat ſeſe pacem* „*&c.* Haec enim aut his ſimilia deeſſe, ex Cap. 9. & 10. facile conficias. P. Wess.

83. Μὴ χρηματίζειν — περὶ θανάτου] Videntur Teribazum accuſaſſe & eo nomine, quod Delphis Apollinem de regis morte conſuluiſſet. Quid ſciſcitatus fuerit, vide C. 8. P. Wess.

92. Ὧν τὸν βασιλέα — ἦν εὐεργετηκώς] Fuit ergo ex eorum numero, quos *OROSANGAS* adpellabant. Οἱ δὲ εὐεργέται τοῦ βασιλέος Ὀροσάγγαι καλέονται περσιστί apud *Herodot.* L. VIII, 85.

Olymp. xcviii. iv. praeterea ſingulari eum fortitudine polluiſſe memoratur: imo & conſultationibus tantae ſagacitatis & prudentiae fuiſſe, ut quoties rex ſententiam ejus amplecteretur, nunquam aberraret. Cum ad hunc itaque modum pro ſe dixiſſet Teribazus, unanimi cunctorum judicum conſenſu a criminibus, quorum reus agebatur, abſolvitur.

11. At rex judices ſingulatim ad ſe accerſens, quo juris ſtabilimento unusquiſque innixus, reum a culpa liberum pronunciaſſet, exquirit? Cui primus, quod criminationes dubias, at benefacta ejus manifeſta eſſe vidiſſet, reſpondit. Alter: Etiamſi daretur, vera eſſe, quae objicerentur, delicta tamen a meritis longe ſuperari, confirmabat. Tertius denique hoc modo ſententiam a ſe latam probavit, quod meritorum Teribazi nullam iniverit rationem, cum benefactis & honoribus longe amplioribus ille cohoneſtatus fuerit: ſed ſi ipſa per ſe crimina examinarentur, accuſatum illis minime obnoxium videri. Rex igitur judices, ut qui juſte ſententias tuliſſent, collaudavit. Teribazum vero honoribus, qui maximi apud illos cenſentur, exornavit. At Orontem falſae accuſationis damnatum, ex amicorum catalogo expunxit, extremaque ignominia notavit. Ad hunc ergo modum res in Aſia ſe tum habebant. 464.

12. In Graecia Lacedaemonii Mantineae obſidionem urgebant. Et per aeſtatem illam totam Mantinenſes fortiter hoſti repugnabant. (Inter Arcades enim praecipua fortitudinis exiſtimatio penes hos erat: ideoque hos Spartâni jam olim, ut auxiliares ſocioſque fideliſſimos in pugnis ſibi adjunctos habere conſueverant.) At poſtquam hyems ingruit, & fluvius Mantineam praeterlabens magnum a pluviis incrementum accepiſſet, Lacedaemonii alveo magnis aggeribus intercepto, flumen ipſum in urbem averterunt, ita ut totus in propinquo locus ſtagni inſtar inundaret. Propterea cum aedificia ruinam facerent, Mantinenſes ea re perculſi, urbem Lacedaemoniis dedere coguntur. Qua occupata, nihil aliud civibus adverſi a Lacedaemoniis allatum eſt, quam quod in antiquos eos vicos denuo migrare juſſerunt. Patriam igitur ſuam exſcindere, & in pagos transferre lares coguntur.

13. Sub id tempus in Sicilia Dionyſius Tyran-

βασιλέα ἐκ τῶν κινδύνων ἐξελέσθαι. ἔν τε τοῖς πολεμίοις ἀνδρείᾳ [m] διενεγκεῖν φασὶν αὐτὸν, καὶ κατὰ συμβουλὰς οὕτως εὐστοχεῖν, ὥστε τὸν βασιλέα χρώμενον ταῖς ἐκείνου παραγγελίαις, μηδέποτε διαμαρτεῖν. τοιαύτῃ δ' ἀπολογίᾳ χρησάμενος ὁ Τηρίβαζος, ἀπελύθη τῶν ἐγκλημάτων ὁμολογουμένως ὑπὸ πάντων τῶν δικαστῶν.

Ο δὲ βασιλεὺς [n] καθ' ἕνα τῶν δικαστῶν [o] προσκαλούμενος, ἐπηρώτησε τίσι δικαίοις προσχὼν ἕκαστος ἀπέλυσε τὸν κατηγορημένον; ὁ μὲν οὖν πρῶτος ἔφησε, θεωρῶν τὰ μὲν ἐγκλήματα ἀμφισβητούμενα, τὰς δ' εὐεργεσίας ὁμολογουμένας οὔσας. ὁ δὲ δεύτερος ἔφησε, καὶ τιθεμένων ἀληθινῶν τῶν ἐγκλημάτων, ὅμως τὰς εὐεργεσίας μείζους εἶναι τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ τρίτος εἶπεν, ὅτι τὰς μὲν εὐεργεσίας οὐ τίθεται πρὸς λόγον, διὰ τὸ τὰς [p] περὶ αὐτῶν χάριτας καὶ τιμὰς πολλαπλασίας ἀπειληφέναι παρὰ τοῦ βασιλέως τὸν Τηρίβαζον· αὐτῶν δὲ τῶν ἐγκλημάτων κατ' ἰδίαν θεωρουμένων, μὴ φαίνεσθαι τούτοις ἔνοχον εἶναι τὸν κατηγορημένον. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν δικαστὰς ἐπῄνεσεν, ὡς δικαίως κεκρικότας. τὸν δὲ Τηρίβαζον ταῖς νομιζομέναις μεγίσταις τιμαῖς ἐκόσμησε· τοῦ δὲ Ὀρόντου [q] καταγνοὺς ὡς ψευδῆ κατηγορίαν πεπλακότος, ἔκ τε τῶν φίλων ἐξέκρινε, καὶ ταῖς ἐσχάταις ἀτιμίαις περιέβαλε. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, Λακεδαιμονίων πορθούντων Μαντίνειαν, τὸ μὲν θέρος διετέλεσαν οἱ Μαντινεῖς γενναίως ἀγωνιζόμενοι πρὸς τοὺς πολεμίους (ἐδόκουν γὰρ ἀνδρείᾳ διαφέρειν τῶν Ἀρκάδων, καὶ διὰ τοῦθ' οἱ Λακεδαιμόνιοι πρότερον [r] εἰώθεισαν ἐν ταῖς μάχαις τούτους παραστάτας ἔχειν καὶ πιστοτάτους τῶν συμμάχων) τοῦ δὲ χειμῶνος ἐνστάντος, καὶ τοῦ παρὰ τὴν Μαντίνειαν ποταμοῦ μεγάλην αὔξησιν ἐκ τῶν ὄμβρων λαβόντος, οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ διαλαβόντες μεγάλοις χώμασιν ἀπέστρεψαν τὸν ποταμὸν εἰς τὴν πόλιν, καὶ πάντα τὸν σύνεγγυς τόπον ἐποίησαν λιμνάζειν. διὸ καὶ τῶν οἰκιῶν πιπτουσῶν, καταπλαγέντες οἱ Μαντινεῖς ἠναγκάσθησαν τὴν πόλιν παραδοῦναι τοῖς Λακεδαιμονίοις. οἱ δὲ, παραλαβόντες, ἄλλο μὲν [s] κακὸν οὐθὲν εἰργάσαντο τοὺς Μαντινεῖς, προσέταξαν δὲ εἰς τὰς ἀρχαίας κώμας μετοικισθῆναι. [t] διόπερ ἠναγκάσθησαν τὴν μὲν ἰδίαν πατρίδα κατασκάπτειν, εἰς δὲ τὰς κώμας μετοικῆσαι. 336.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ τὴν Σικελίαν Διο-

---

[m] Διενεγκεῖν Coisl. Clar. Reg. ambo. [n] Καθ' ἓν Clar. [o] Προσκαλεσάμενος Coisl. [p] Περὶ αὐτῶν Reg. 1. Cett. περὶ αὐτόν. [q] Καταγνοὺς Clar. Reg. 2. [r] Εἰώθεσαν iidem. [s] Οὐδὲν κακὸν Coisl. Reg. 1. [t] Desunt usque ad ἅμα δὲ in Coisl., librarii peccato.

Quorum e genere qui erant, cum publicas in tabulas referebantur, cum eximiis honoribus ornabantur. Habet de *Orosangis* his conpluſcula *Des. Heraldus* Adverſ. L. i, 9., ſed magnam partem occupata a *B. Briſſonio* de Reg. Perſ. i, 138. P. Wess.

2. Ἔν τε τοῖς πολεμίοις ἀνδρείᾳ &c.] Legatur πολέμοις. L. Rhod.

Ἔν τε τοῖς πολεμίοις &c.] Id quidem neceſſe non eſt. Idem eſt ac διενεγκεῖν τὰ πολέμια in *Luciani* D. Mort. xii, 1., ubi egregie Cl. T. *Hemſterhuſ.* Conf. & not. in L. i, 54. P. Wess.

17. Διὰ τὸ τὰς περὶ αὐτῶν χάριτας — ἀπειληφέναι] Non ſum oblitus moris *Diodori*, quo περὶ multimodis uſurpat. Ἡ περὶ τὰς Ἀμαζόνας ἀρετὴ earum virtus eſt L. ii, 46., ἡ περὶ τὸ σῶμα ῥώμη illius invenio L. iii, 63., ut alia ſilentio praeteream. Hic tamen τὰς περὶ αὐτὸν χάριτας ex *Reg.* 1. praeoptavi, ut gratiae & commoda ſint, quae ob merita in regem abſtulerat Teribazus. P. Wess.

36. Τοῦ παρὰ τὴν Μαντίνειαν ποταμοῦ] *Ophis* dicebatur, teſte *Pauſania*, qui regis Ageſipolidos hoc ſtrategema copioſius exſequitur L. viii. 8. p. 614., ſicuti & *Xenophon* Hellen. L. v. p. 432. P. Wess.

45. Εἰς τὰς ἀρχαίας κώμας μετοικισθῆναι] Vid. ſupra C. 5. & *Polyb.* iv, 27. & *Ariſtidem* T. iii. pag. 476. Manſerunt autem Mantinenſes in pagos deſcripti, donec ab Epaminonda in integrum patriamque urbem reſtituerentur, *Pauſan.* ix, 14. P. Wess.

51. Τὸν Ἰόνιον καλούμενον πόρον] Sic bene. Male ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει *Aelian.* Hiſt. Animal. L. xiii, 19, & ἀπὸ τοῦ Ἰονίου μυχοῦ τῆς [illegible] *Appian.* Bell. Civil. L. iv. pag. 1030. Nota res ex *Stephano Byzantino* eſt. P. Wess.

55. Καὶ συλήσειν] Non video cur ἔμελλε συλήσειν dicturus fuerit *Diodorus* pro ἔμελλε συλῆσαι, praeſertim cum praeceſſiſſet ἐπιπλεῦσαι. Repono igitur συλῆσαι. H. Steph.

Καὶ συλήσειν τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερόν] Mutandi juſtam *Stephanus* cauſſam non habuit. Multa in hoc genere ſibi indulgent veteres. *Lyſias* pro Callia apud *Harpocration.* in Τίμημα, ὅτι δὲ φάσκοιεν πλείονα μισθώσεσθαι, καὶ τίμημα καταστήσεσθαι, quod optime tuetur Cl. T. *Hemſterhuſius*, plura de hoc genere commentatus ad *Xenophont. Epheſium* Miſcellan. Obſervat. Vol. iv. p. 286. Aliud eſt, quod nos moratur. Dicit Auctor, Dionyſium magnis copiis Epirum invadere voluiſſe, ut ditiſſimum Delphis templum ſpoliaret. Atqui id in Epiro non erat, ſed Phocide. Quod cum non lateret *Amyoto*, Gallico interpreti, pro Delphico Apollinis templo Dodonaeum Jovis verſione ſua expreſſit, conjecturam credo ſecutus: nam ſcripti *Codd.* noſtri quidem certe, in Delphico retinendo conſentiunt. Hos itaque

Διονύσιος ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος ἔγνω κατὰ τὸν Ἀδρίαν πόλεις οἰκίζειν. τοῦτο δὲ ἔπραττε, διανοούμενος τὸν Ἰόνιον καλούμενον πόρον ἰδιοποιήσασθαι, ἵνα τὸν ἐπὶ τὴν Ἤπειρον πλοῦν ἀσφαλῆ κατασκευάσῃ, καὶ πόλεις [w] ἔχῃ ἰδίας, εἰς τὸ δύνασθαι ναυσὶ καθορμισθῆναι. ἔσπευδε γὰρ ἄφνω μεγάλαις δυνάμεσιν ἐπιπλεῦσαι τοῖς κατὰ τὴν Ἤπειρον τόποις, καὶ συλῆσαι τὸ ἐν Δελφοῖς τέμενος, γέμον πολλῶν χρημάτων. διὸ καὶ πρὸς Ἰλλυριοὺς ἐποιήσατο συμμαχίαν, δι' Ἀλκέτου τοῦ Μολοττοῦ, ὃς ἐτύγχανε φυγὰς ὢν καὶ διατρίβων [x] ἐν ταῖς Συρακούσαις· τῶν δ' Ἰλλυριῶν ἐχόντων πόλεμον, ἐξαπέστειλεν αὐτοῖς συμμάχους στρατιώτας δισχιλίους, καὶ πανοπλίας Ἑλληνικὰς πεντακοσίας. οἱ δ' Ἰλλυριοὶ τὰς μὲν πανοπλίας [y] ἀνέδωκαν τοῖς ἀρίστοις τῶν στρατιωτῶν, τοὺς δὲ στρατιώτας κατέμιξαν τοῖς ἰδίοις στρατιώταις. πολλὴν δὲ δύναμιν ἀθροίσαντες, ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἤπειρον, καὶ κατῆγον τὸν Ἀλκέταν ἐπὶ τὴν τῶν Μολοττῶν βασιλείαν. οὐδενὸς δ' αὐτοῖς προσέχοντος, τὸ μὲν πρῶτον ἐπόρθησαν τὴν χώραν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Μολοττῶν ἀντιταττομένων, ἐγένετο μάχη καρτερά, καθ' ἣν νικήσαντες οἱ Ἰλλυριοί, κατέκοψαν τῶν Μολοττῶν πλείους τῶν μυρίων [a] πεντακισχιλίων. Τοιαύτῃ δὲ συμφορᾷ τῶν Ἠπειρωτῶν περιπεσόντων, Λακεδαιμόνιοι πυθόμενοι τὰ συμβεβηκότα, συμμαχίαν ἐξέπεμψαν τοῖς Μολοττοῖς, δι' ἧς τοῦ πολλοῦ θράσους ἔπαυσαν τοὺς Βαρβάρους. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Πάριοι κατά τινα χρησμὸν ἀποικίαν ἐκπέμψαντες εἰς τὸν Ἀδρίαν, ἔκτισαν ἐν αὐτῷ νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Φάρον, συμπράξαντος αὐτοῖς Διονυσίου τοῦ Τυράννου. 337. οὗτος γὰρ ἀποικίαν ἀπεσταλκὼς εἰς τὸν Ἀδρίαν οὐ πολλοῖς πρότερον ἔτεσιν, ἐκτικὼς [z] ἦν τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Λισσόν. ἐκ ταύτης οὖν ὁρμώμενος Διονύσιος σχολὴν ἄγων [b] κατεσκεύασε νεώρια διακοσίαις τριήρεσι, καὶ τεῖχος περιέβαλε τῇ πόλει, [c] τηλικοῦτο τὸ μέγεθος, ὥστε τῇ πόλει γενέσθαι τὸν περίβολον μέγιστον τῶν Ἑλληνίδων πόλεων. κατεσκεύασε δὲ καὶ γυμνάσια μεγάλα παρὰ τὸν Ἄναπον ποταμόν· θεῶν τε ναοὺς κατεσκεύασε, καὶ τἄλλα τὰ συντείνοντα πρὸς αὔξησιν πόλεως καὶ δόξαν.

Τοῦ δ' [d] ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Διοτρέφης, ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι κατεστάθησαν Λεύκιος Οὐαλέριος καὶ Αὖλος [e] Μάλλιος. παρὰ δ' Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἐνενηκοστὴ ἐνάτη, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Δίκων Συρακού-

Olymp. XCVIII. IV.

nus urbibus ad mare Adriaticum Syracuſiorum condendis animum intendit. Hoc ideo moliebatur, quod Ionium, uti vocatur, fretum ſuae poteſtatis facere in animo haberet; ut tutam ſibi ad Epirum navigationem aperiret, urbeſque ad manum haberet, quo navibus ſuis appellere commode poſſet. Propediem enim ingentes copias in Epirum tranſportare, & templum in Delphis, opibus refertiſſimum, exſpoliare feſtinabat. Quamobrem etiam cum Illyriis Alcetae Molotti opera, qui exſul Syracuſis tum morabatur, ſociale foedus icerat. Cumque Illyrii tum temporis bello diſtinerentur, cIↄ. cIↄ. auxiliares, & Iↄ. armaturas Graecas, illis miſit. Qui, armis inter militum fortiſſimos diviſis, auxiliares ſuis ordinibus immiſcent: magnoque collecto exercitu, ad reducendum in regnum Alcetam, in Epirum irruptionem faciunt: & dum nemo ſe illis opponit, agros depopulantur. Poſt Molottis contra eos in aciem progreſſis acre praelium committitur, quo ſuperiores Illyrii Molottorum ſupra ccIↄↄ. Iↄ. trucidant. Qua clade Epirotis illata, Lacedaemonii de hoc certiores facti auxilia Molottis tranſmittunt, quibus immanem Barbarorum ferociam compeſcuerunt. Inter haec rerum eventa Parii, quodam oraculo excitati, colonia in ſinum Adriaticum deducta, Inſulam, quae Phari nomen habet, adjuvante illos Dionyſio, in illo condunt. Is enim, annis non multis ante miſſa eodem colonia, urbem Liſſum aedificaverat. Cujus urbis occaſione adjutus, dum a caeteris negotiis vacat, Dionyſius navalia pro CC. triremibus extruit, & tantae magnitudinis muro oppidum circumdedit, ut omnes Graecorum urbes ejus ambitu ſuperarentur. Gymnaſia inſuper magnifica juxta Anapum fluvium eduxit, Deûmque fana & alia, quae ad amplificationem & gloriam hujus urbis conducerent, elaboravit.

Olymp. XCIX. I.

14. Jam annus ille ad finem decurrerat, Atheniſque Princeps Reipublicae erat Diotrephes, & Romae conſulatum tenebant L. Valerius & A. Manlius. Eleis autem XCIX. Olympias agebatur; qua Dicon Syracuſanus in ſtadio palmam obtinuit: cum

---

[w] Ἔχειν *Coiſl.* [x] Ἐν Συρακ. *Clar. Reg.* 2. [y] Ἐνέδωκαν *Reg.* 1. [z] Καὶ πόλιν. *Reg.* 2. Paullo ante *ἐνίκησαν οἱ Ἰλλυριοί, καὶ τῶν Μολ. κατέκοψαν Reg.* 1. non male. [a] Deeſt *Coiſl.* [b] *Κατεσκεύασε* operarum errore *Steph. Edit.* [c] *Τηλικοῦτον Reg.* 2. [d] *Ἐνιαυσίου Reg.* uterque. [e] *Μάλιος Clar.*

itaque ſequar, tantoque magis, quod *τέμενος γέμον πολλῶν χρημάτων* verius dicatur de Delphica, quam Jovis Dodonaei aede. Vide modo L. XVI, 57. Fuiſſet ſane expeditius ad id ſacrilegium iter tyranno, ſi Criſaeum in ſinum invectus exſcenſioneque facta Delphos properaſſet: ſed potuit ille animo alia, cur hoc negligeret, agitare. Confer tamen Cl. *Barbeyracium*, pro Dodonaeo Jovis templo, non ſine quadam veri ſpecie pugnantem, Hiſtor. Foed. P. I. p. 192. P. WESS.

58. *Δι' Ἀλκέτου τοῦ Μολοττοῦ* &c.] Principis hujus genus & ſtemma declarat *Pauſan.* L. I, 11. In exilium quare abierit, incertum eſt, certiſſimum vero, reſtitutum in priorem dignitatem Athenienſium cauſſae ſaepius enixe ſtuduiſſe. Vid. *Xenophont.* Hellen. L. VI. p. 457. & infra hoc libro C. 36. Noſtrum. P. WESS.

78. *Ἔκτισαν ἐν αὐτῷ νῆσον — Φάρον*] Dicendi genus illuſtravimus ad L. V, 80. Rem ipſam, dubia ſi foret, firmarent haec *Strabonis* L. VII. p. 484. *Φάρος, ἡ πρότερον Πάρος, Παρίων κτίσμα.* Et *Stephanus* in *Φάρος*, optime ab *Iſ. Caſaubono* correctus. Urbem habuit cognominem, quam Romani ob inſignitam Demetrii Pharii perfidiam, ſolo aequarunt apud *Appianum* Illyr. p. 5. *Ed. Henſchel.* P. WESS.

81. *Τὴν ὀνομαζομένην Λισσόν*] Vid. not. ad *Hieroclis* Synecdem. pag. 656. Dionyſius ſub idem tempus in oppoſita continente urbem Adriam ſive Hadriam condidit. *Etymologus*, *Ἀδρίας τὸ πέλαγος. Διονύσιος Σικελίας τύραννος, ὃς πρότερον ἐπὶ Ὀλυμπιάδ. πόλιν ἔκτισεν Ἀδρίαν ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ, ἀφ' ἧς καὶ τὸ πέλαγος Ἀδρίας καλεῖται.* Annus incertus eſt; excidit enim ex *Etymologi* verbis. Satis tamen ex rerum apud Noſtrum ſucceſſione adparet, ab Olymp. XCVIII. non multum afuiſſe. P. WESS.

83. *Κατεσκεύασε νεώρια* &c.] Omnia haec omnino pertinent referrique ad urbem Syracuſanam debent. Id praeter flumen Anapum, quod prope Syracuſas labebatur, ambitus urbis, ceteris Graeci nominis oppidis longe amplior, ſuadet: nam Liſſo minime convenit. Aliud tamen cenſuit doctiſſimus *Cellarius* Geogr. Ant. L. II, 8. p. 618. P. WESS.

93. *Λεύκιος Οὐαλέριος καὶ Αὖλος Μάλλιος*] Faſti Liviani dant huic anno tribunos militum conſulari poteſtate, & longe quidem alios. Paene ſuſpicor in Faſtis, quos *Diodorus* habuit, errore quodam hos conſules eſſe repetitos. Habet eosdem L. XIV, 103. & ſuccedentes itidem L. Lucretio & Servio Sulpicio C. 99. ſequuntur eoſdem C. 107. tribuni militum, quos hujus libri C. 15. reperies. Quae quidem certo videntur eſſe indicio, in *Diodori* Faſtis perturbatiſſima omnia fuiſſe. P. WESS.

95. *Δίκων Συρακούσιος*] Domo fuit Caulonidtes, ſed praemiis ex-

Olymp. xcix. i. 465. cum Parii, qui Pharum Inſulam jam inſederant, loco quodam egregie munito Barbaris, antiquis Inſulae poſſeſſoribus, nullo a ſe detrimento affectis, ad inhabitandum conceſſo, urbem ſuam ad mare conditam muro & propugnaculis confirmarunt. At cum ille Graecorum adventus vicinis Barbaris perquam moleſtus eſſet, Illyrii ex adverſa continente ab ipſis acciti, myoparonibus non paucis in Pharum plusquam ccIↄↄ. transmiſere, dumque Graecos infeſtis armis oppugnant, non exiguam horum caedem perpetrarunt. At qui Liſſi praeturam a Dionyſio commendatam habebat, numeroſa triremium claſſe navigia Illyriorum adortus, partem demergit, partem in ſuam poteſtatem redigit: Barbarorum ſupra quinquies mille interfectis, & bis mille captis. Pecuniae tum inopia Dionyſius laborans, cum triremibus LX. in Hetruriam expeditionem ſuſcepit; praetextus erat, ut Piratas everteret: ſed verior cauſa, ut fanum quoddam praecipuae religionis, multiſque donariis refertum, expilaret. Situm hoc erat in navali Agyllae urbis Hetruriae, cui Pyrgi nomen. Noctu autem appulerat; copiiſque expoſitis, prima luce impreſſionem faciens, voto potitur. Nam quia perpauci erant caſtelli ejus cuſtodes ac praeſidiarii, facile his oppreſſis templum exſpoliat, & plusquam cIↄ. talentûm coacervat. Cumque Agyllaei ad vim propulſandam occurrerent, etiam ipſos praelio vincit, multiſque captis, & agris illorum devaſtatis, Syracuſas remeavit. Ubi ſpoliis diſtractis, non minus Iↄ. talentis coegit. Tanta pecuniarum vi locupletatus, milites ex omni genere quam plurimos ſtipendiis conduxit, numeroſoque jam exercitu inſtructus, manifeſta belli Carthaginenſibus inferendi ſigna prae ſe ferebat. Atque haec illo tum anno geſta ſunt.

Olymp. xcix. ii. 15. Archontis dehinc dignitas Athenis erat penes Phanoſtratum: & Romani Tribunos conſulari poteſtate creaverant L. Lucretium, Servilium Sulpitium, L. Aemilium, & L. Furium. Hoc tempore Dionyſius Syracuſiorum Tyrannus, ad bellum Carthaginenſibus inferendum paratus, probabilem ejus rei captandae occaſionem venabatur. Cum urbes igitur, quae Carthaginenſibus ſubditae erant, ad defectionem proclives eſſe animadverteret, in fidem ſuam quotquot deſciſcere vellent, recepit, eiſque, inito ſocietatis foedere, benignum ſe exhibebat. Carthaginenſes vero miſſis initio legatis, urbes a Tyranno repetunt. Quorum poſtulatis quod locum ille dare nollet, hoc novi belli principium exſtitit. Carthaginenſes igitur cum vicinis ſocietatem pacti, communi bellum ope contra Ty-

σιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Πάριοι μὲν τὴν Φάρον οἰκίσαντες, τούς τε προενοικοῦντας Βαρβάρους ἔν τινι χωρίῳ καθ' ὑπερβολὴν ὀχυρῷ ὄντι [f] εἴασαν κατοικεῖν ἀσινεῖς· αὐτοὶ δὲ παρὰ θάλατταν κτίσαντες πόλιν, ἐτείχισαν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν προκατοικούντων ἐν τῇ νήσῳ Βαρβάρων δυσχεραινόντων ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῶν Ἑλλήνων, καὶ μεταπεμπομένων τοὺς πέραν κατοικοῦντας Ἰλλυριοὺς, μικροῖς πλοίοις πολλοῖς διέβησαν εἰς τὴν Φάρον, ὄντες ὑπὲρ τοὺς μυρίους· καὶ τοὺς Ἕλληνας πορθοῦντες, πολλοὺς ἀνῄρουν. ὁ δ' ἐν τῇ [g] Λίσσῳ καθεσταμένος ἔπαρχος ὑπὸ Διονυσίου, τριήρεις πλείους ἔχων, ἐπέπλευσε τοῖς τῶν Ἰλλυριῶν πλοιαρίοις· καὶ τὰ μὲν βυθίσας, τὰ δὲ χειρωσάμενος, ἀπέκτεινε τῶν Βαρβάρων πλείους τῶν πεντακισχιλίων, ἐζώγρησε δὲ περὶ δισχιλίους. Διονύσιος δὲ χρημάτων ἀπορούμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ Τυρρηνίαν, ἔχων τριήρεις ἑξήκοντα, πρόφασιν μὲν φέρων τὴν τῶν λῃστῶν κατάλυσιν, τῇ δ' ἀληθείᾳ [h] συλήσων ἱερὸν ἅγιον, γέμον μὲν ἀναθημάτων πολλῶν, καθιδρυμένον δ' ἐν ἐπινείῳ πόλεως Ἀγύλλης Τυρρηνίδος· τὸ δ' ἐπίνειον ὠνομάζετο Πύργοι. καταπλεύσας δὲ νυκτὸς, καὶ τὴν δύναμιν ἐκβιβάσας, ἅμ' ἡμέρᾳ προσπεσὼν, ἐκράτησε τῆς ἐπιβολῆς. ὀλίγων γὰρ ὄντων ἐν τῷ χωρίῳ φυλάκων, βιασάμενος αὐτοὺς, ἐσύλησε τὸ ἱερὸν, καὶ συνήθροισεν οὐκ ἔλαττον ταλάντων χιλίων· τῶν δὲ Ἀγυλλαίων ἐκβοηθησάντων, μάχῃ τε ἐκράτησεν αὐτῶν, καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους λαβὼν, καὶ τὴν χώραν πορθήσας, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσας· ἀποδόμενος δὲ τὰ λάφυρα, συνήγαγεν οὐκ ἐλάττω ταλάντων πεντακοσίων. Εὐπορήσας [i] δὲ χρημάτων, ἐμισθοῦτο στρατιωτῶν παντοδαπῶν πλῆθος, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον συστησάμενος, φανερὸς ἦν πολεμήσων Καρχηδονίοις. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. 338.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φανοστράτου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους τέτταρας, Λεύκιον [k] Λουκρήτιον, Σέντιον Σουλπίκιον, [l] Λεύκιον Αἰμίλιον, Λεύκιον Φούριον· ἐπὶ [m] δὲ τούτων, Διονύσιος ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος παρασκευασάμενος πολεμεῖν Καρχηδονίοις, ἐζήτει λαβεῖν πρόφασιν εὔλογον τοῦ πολέμου. ὁρῶν οὖν τὰς ὑπὸ Καρχηδονίους τεταγμένας πόλεις οἰκείως ἐχούσας πρὸς ἀπόστασιν, προσεδέχετο τὰς βουλομένας ἀφίστασθαι, καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτὰς συνθέμενος, ἐπιεικῶς προσεφέρετο ταύταις. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὸ μὲν πρῶτον πρέσβεις ἀποστέλλοντες πρὸς τὸν δυνάστην, ἀπῄτουν τὰς πόλεις· μὴ προσέχοντος δὲ αὐτοῦ, συνέβη ταύτην ἀρχὴν γενέσθαι τοῦ πολέμου. Καρχηδόνιοι μὲν πρὸς τοὺς παρόντας συμμαχίας ποιησάμενοι, κοινῇ τὸν πόλεμον ἐπανείλοντο πρὸς

---

[f] Non eſt in *Coiſl.* κατοικοῦσιν ἀσινεῖς εἴασαν *Clar. Reg.* 2. [g] Λίσσῳ *Coiſl.* [h] Συλλήσων *Clar.* [i] Οὖν χρημ. *Reg.* 1. [k] Λουκρίτιον *Clar. Amp. Coiſl.* [l] Non legit omnia haec nomina *Coiſl.* [m] Deeſt δὲ in *Clar.*

expugnatus Syracuſanum ſe deinceps adpellari paſſus eſt. Victorias reportavit ſacris in certaminibus plures, deſcriptas a *Pauſania* L. vi, 3. pag. 459. & hoc epigrammate, necdum, quod ſciam, edito.

> Εἰμὶ Δίκων υἱὸς Καλλιμβρότου· αὐτὰρ ἐνίκων
> Τετράκις ἐν Νεμέᾳ, δὶς Ὀλύμπια, πεντάκι Πυθοῖ,
> Τρὶς δ' Ἰσθμῷ, στεφανοῖ δ' ἄστυ Συρακοσίων.

Hoc tamen *Pauſaniam* inter & epigrammatis auctorem intereſt, quod illi Δίκων ſit Καλλιβρότου, victoriaſque abſtuliſſe dicatur Ὀλυμπικὰς μίαν μὲν ἐν παισί, δύο δ' ἄλλας ἀνδρῶν. Itaque in *Pauſania* Δίκων Καλλιμβρότου, & in epigrammatis verſu ſecundo τρὶς Ὀλύμπια fortaſſe ſatius erit ſcribere, ut iſte diſſenſus tollatur. P. Wess.

12. Ἔχων τριήρεις ἑξήκοντα] Centum triremibus hanc Dionyſium expeditionem ingreſſum fuiſſe, *Ariſtotelis* Oeconom. L. ii. p. 689. *Ed. Du Vall.* & *Polyaeno.* Strat. L. v, 2, 21. memoriae mandaverunt. Cauſſa erat ſpecioſa. Piraticae ſtudebant Tuſci eo tempore, arcemque, unde erumperent, *Pyrgos* legerunt. *Servius* opportune in Aen. x, 184. *Hoc caſtellum* (Pyrgi) *nobiliſſimum fuit eo tempore, quo Tuſci piraticam exercuerunt: nam illic metropolis fuit: quod poſtea expugnatum a Dionyſio, tyranno Siciliae, dicitur.* P. Wess.

13. Συλήσων ἱερὸν ἅγιον] Deae *Leucotheae*, ſi *Ariſtotelem* ſequaris & *Polyaenum*, ſi *Strabonem* L. v. pag. 345., Εἰλειθυίας ſive *Lucinae*. Audi Geographum: Ἔχει δὲ (Pyrgi caſtellum) Εἰλειθυίας ἱερὸν, Πελασγῶν ἵδρυμα, πλούσιόν ποτε γενόμενον· ἐσύλησε δ' αὐτὸ Διονύσιος ὁ τῶν Σικελιωτῶν τύραννος. Tollit diſcordiam hanc *Ph. Cluverius* Ital. Ant. L. ii. p. 496., *Ariſtoteli* Εἰλειθυίας nomen inculcans, verum medicina nimis periculoſa. Quid ſi enim Deam illam Etruſcam Graecorum alii Leucotheae ſuae, alii Lucinae reſpondere fuerint arbitrati? Leucotheam praefert quoque *Aelianus* Var. Hiſt. L. i. 20., in gentis tamen, ubi colebatur, nomine vitioſus, quod doctiſſimos Interpretes non fugit. P. Wess.

33. Σε-

πρὸς τὸν Τύραννον. προορώμενοι [n] δ' ἐμφρόνως τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, τῶν τε πολιτῶν τοὺς εὐθέτους κατέλεγον στρατιώτας, καὶ χρημάτων προχειρισάμενοι πλῆθος, ξενικὰς δυνάμεις μεγάλας ἐμισθοῦντο. καταστήσαντες δὲ στρατηγὸν Μάγωνα τὸν βασιλέα πολλὰς μυριάδας στρατιωτῶν ἐπεραίωσαν εἰς τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, διαπολεμεῖν ἀμφοτέρας βουλόμενοι. ὁ δὲ Διονύσιος, καὶ αὐτὸς τὰς δυνάμεις διελόμενος, τῷ μὲν ἑνὶ μέρει πρὸς τοὺς Ἰταλιώτας διηγωνίζετο, τῷ δὲ ἑτέρῳ πρὸς τοὺς Φοίνικας. πολλαὶ μὲν οὖν κατὰ μέρος ἐγίνοντο μάχαι τοῖς στρατοπέδοις, καὶ συμπλοκαὶ [o] μικραί τε καὶ συνεχεῖς, ἐν αἷς οὐδὲν ἀξιόλογον ἔργον συνετελέσθη· δύο δὲ παρατάξεις ἐγένοντο μεγάλαι καὶ περιβόητοι, καὶ τῇ μὲν πρώτῃ Διονύσιος [p] θαυμαστῶς ἀγωνισάμενος περὶ τὰ καλούμενα Κάβαλα, [q] ἐπροτέρησε, καὶ πλείους μὲν τῶν μυρίων ἀνεῖλε τῶν Βαρβάρων, οὐκ ἐλάττους δὲ τῶν πεντακισχιλίων ἐζώγρησε· τὸ δ' ἄλλο πλῆθος ἠνάγκασε καταφυγεῖν ἐπί τινα λόφον ἐρυμνὸν καὶ ἄνυδρον παντελῶς. ἔπεσε δὲ καὶ Μάγων ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἀγωνισάμενος λαμπρῶς. οἱ δὲ Φοίνικες, καταπλαγέντες τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, εὐθὺς διεπρεσβεύσαντο περὶ διαλύσεων. ὁ δὲ Διονύσιος ἀπεφήνατο μίαν αὐτοῖς εἶναι [r] σύλλυσιν, ἐὰν ἐκχωρήσωσι τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεων, καὶ τὰ δαπανηθέντα χρήματα κατὰ τὸν πόλεμον ἐκτίσωσι.

339. Βαρείας δὲ καὶ ὑπερηφάνου [s] τῆς ἀποκρίσεως δοκούσης ὑπάρχειν, οἱ Καρχηδόνιοι τῇ συνήθει πανουργίᾳ κατεστρατήγησαν τὸν Διονύσιον. προσποιηθέντες γὰρ εὐδοκεῖσθαι ταῖς ὁμολογίαις, ἔφησαν αὐτοὺς μὲν μὴ ὑπάρχειν κυρίους τῆς τῶν πόλεων παραδόσεως· ἵνα δὲ τοῖς ἄρχουσι διαλεχθῶσι περὶ τούτων, ἠξίωσαν τὸν Διονύσιον ὀλίγας ἡμέρας ἀνοχὰς ποιήσασθαι. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ δυνάστου, καὶ τῶν ἀνοχῶν γενομένων, ὁ μὲν Διονύσιος περιχαρὴς ἦν, ὡς αὐτίκα μάλα τὴν Σικελίαν πᾶσαν παραληψόμενος· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι Μάγωνα μὲν τὸν βασιλέα μεγαλοπρεπῶς ἔθαψαν, ἀντὶ δὲ ἐκείνου στρατηγὸν κατέστησαν [t] τὸν υἱὸν αὐτοῦ, νέον μὲν παντελῶς ὄντα, φρονήματος δ' εὐγενοῦς ὄντα, καὶ διάφορον ἀνδρείᾳ. οὗτος δὲ πάντα τὸν τῶν ἀνοχῶν χρόνον διετέλεσε διατάσσων καὶ γυμνάζων [u] τὴν δύναμιν. διὰ δὲ τῆς τῶν ἔργων ἀθλήσεως, καὶ τῆς τῶν λόγων παρακλήσεως, καὶ γυμνασίας ἐν τοῖς ὅπλοις, εὐπειθῆ καὶ δυνατὴν ἐποίησε τὴν στρατιάν. ὡς δ' ὁ τῆς ὁμολογίας διῆλθε χρόνος, ἀμφότεροι τὰς δυνάμεις ἐκτάξαντες, συγκατέβησαν προθύμως ἐπὶ τὴν μάχην. γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς περὶ τὸ καλούμενον Κρόνιον, τὸ δαιμόνιον ἐναλλὰξ τῇ νίκῃ τὴν ἧτταν τῶν Καρχηδονίων διωρθώσατο. οἱ μὲν γὰρ προνενικηκότες, διὰ τὴν

rannum suſcipiunt. Et quia pro ſua prudentia jam tum, quanta ejus moles futura eſſet, videbant; e civium delectu idoneos ad militiam deſcripſere, & magna pecuniae vi praeparata, numeroſum peregrini militis agmen mercede conduxere: Imperio denique Magoni, qui eum regis apud eos titulum gerebat, tradito, multa hominum millia in Italiam ſimul & Siciliam (nam utriſque ſimul bellum faceſſere decreverant) trajecere. Propterea Dionyſius diſpertitas etiam ipſe copias habens, qua contra Italos, qua adverſus Poenos in armis erat. Multae quidem particulatim inter exercitus pugnae leveſque aſſidue conflictus fiebant: Sed his memoratu dignum nihil peractum fuit. Duobus tamen magnis, iisdemque famigeratis, inter eos praeliis concurſum eſt, quorum uno Dionyſius mirifice dimicans ad Cabala (ut vocantur) victor exſtitit, & plures CCIↃↃ. barbaros trucidavit, nec IↃↃ. pauciores cepit: Reliquam autem multitudinem in collem quendam munitum, & omni aquarum copia deſtitutum, fugere coegit. Ubi & Mago Dictator ipſorum egregie pugnans cecidit: & Poeni atrocitate cladis perterrefacti, continuo de pace legatos ad Dionyſium miſere. At ille unam hanc pacificationis viam eſſe reliquam oſtendit, ſi urbibus Siciliae cederent, & pecunias in bellum hoc inſumtas repenſent. 466.

16. Durum nimis & ſuperbum victoris reſponſum iſtud viſum. Propterea ad conſuetae calliditatis artes converſi, fraude Dionyſium circumveniunt. Propoſitas enim conditiones ſe ratas habere ſimulant, ſed urbes ei tradere in poteſtate ſua non eſſe praetendunt. Ideo paucorum ſibi dierum inducias concedi, ut magiſtratus hac de re interim convenire ſibi liceat, petunt. Poſtulatis ille non refragatur, factiſque induciis, perquam laetus erat, ut qui propediem totam in poteſtate Siciliam habiturus eſſet. At Carthaginenſes interim Magonem regio munere functum magnifice ſepeliunt, & ſuffecto in ejus locum filio, adhuc quidem adoleſcentulo, ſed qui generoſae mentis indole, animique fiducia pluſquam virili excelleret. Is omne induciarum tempus in ordinando & exercendo milite conſumſit. Aſſidua igitur laborum tractatione, & cohortationibus accuratis, crebroque armorum uſu, non dicto audientem modo, ſed robuſtum quoque exercitum fecit. Jamque tempus induciarum exactum erat, cum explicatis utrinque aciebus alacriter ad certamen deſcenderunt. Pugnaque juxta Cronion (quod nominant) ſtrenue commiſſa, ſuperiorem Carthaginenſium cladem victoria Deus viciſſim compenſat.

Olymp. XCIX. II.

---

[n] Δὲ Clar. [o] Μικραί τε καὶ Reg. 1., quem ſequor. Vulgo aberat enclitica. [p] Λαμπρῶς Reg. 1. ex gloſſa. [q] Προετέρησε Edd. [r] Stigma adpoſuit Steph., & deſit Coiſl. Clar. & utrique Reg. vocula τὴν, quos probo. [s] Ἀπ. ὑπερηφ. τῆς ἀποκρ. Reg. 1. [t] Τὸ errore operarum Steph. editio. [u] Τὸ στρατιωτῶν idem.

33. Σέρτιον Σαλπίνιον] Emenda Σερούϊον, & pro Λεύκιον Ἀιμ. ſcribe Μάρκον. Ita enim Livius qui etiam Agrippam Furium & C. Aemilium prioribus adjungit. L. Rhod.

Σέρτιον Σαλπίνιον] Scribendum citra omne dubium eſt Σερούϊον, etſi tribunos longe alios huic anno det Livius L. VI, 11. Faſti Diodori, ut ſupra diximus, vitioſiſſimi fuerunt, Iteraveruntque eoſdem tribunos, quos L. XIV, 107. rebus adminiſtrandis praefecerant. P. Wess.

45. Πρὸς τοὺς παρόντας συμμ. πεποιημένοι] Aut ego vehementer fallor, aut hic latet ulcus. Quinam enim οἱ παρόντες, quos foedere ſibi junxerunt Poeni? Vide an reperiri poſſint ex his, quae Auctor addit: Dionyſium ait copias eſſe partitum, τῷ μὲν ἑνὶ μέρει πρὸς τοὺς Ἰταλιώτας, τῷ δὲ ἑτέρῳ πρὸς τοὺς Φοίνικας pugnaturum. Fuerunt ergo Carthaginienſium hoc bello ſocii Italiae Graeci nominis incolae, jam olim multis de cauſſis Dionyſio infeſti. Scripſeris πρὸς τοὺς παρόντας Ἰταλιώτας, fortaſſe bene res habebit. Omiſſio nata videtur ex utriuſque vocabuli ὁμοιοτελεύτῳ. P. Wess.

51. Μάγωνα τὸν βασιλέα] Vid. not. in L. XIII, 43. P. Wess.

53. Διαπολεμεῖν ἀμφοτέρας] Lege ἀμφοτέρους. L. Rhod.

Διαπολεμεῖν ἀμφοτέρας βουλόμενοι] Ita praeſtaret, ſi utrique regioni bellum inferre decreviſſent. Vid. L. XIV, 95. ſed copias in Siciliam atque Italiam cum tranſportarint, ut utraque ex provincia Dionyſium adgredi poſſent, praefero τὸ ἀμφοτέρας. P. Wess.

62. Περὶ τὰ καλούμενα Κάβαλα] Nemo alius, quod ſciam, memoravit. Κάβαλα τῆς Κολχίδος habet Appian. Mithridat. p. 403. quae rectius Κασάβαλα apud alios. Conf. ad Itiner. Anton. p. 146. P. Wess.

65. Ἐπί τινα λόφον ἐρυμνὸν καὶ ἄνυδρον] Vide Polyaen. L. VI, 16., qui inſuper docet, Leptinem Dionyſio auctorem fuiſſe, ne ullo elabi modo pateretur Carthaginienſes. Sed ille ſuperſtitione quadam ad pacis conditiones deſcendit. Conf. infr. C. 74. P. Wess.

95. Περὶ τὸ καλούμενον Κρόνιον] Meminit etiam Cronii, ſed in Imilconis adverſus Dionyſium geſtis rebus, Polyaenus L. V, 10, 5.

Olymp. XCIX. II. ſat. Nam qui paulo ante vicerant, ſucceſſu priore turgidi & gloriabundi, tunc nec opinato ſuccumbunt. Contra quibus propter acceptam cladem omnis ſpes collapſa erat, hi magnum inſperatumque ſubito felicitatis bonum reportant.

17. Leptines enim, qui alterum cornu regendum acceperat, ut fortitudine praecellebat, ita heroice praeliando, poſt magnam hoſtium ſtragem ab ſe editam, glorioſa morte oppetit. Quo prolapſo, reſumtis Poeni animis, vi hoſtes retro pulſos tandem in fugam vertunt. Dionyſius autem cum manu ſelectiſſimorum, quos circa ſe habebat, initio hoſtibus ſibi oppoſitis facile praevalebat. Quamprimum vero mors Leptinis innotuit, alterumque cornu jam fuſum diſſipatumque cernebatur, etiam Dionyſii acies metu perculſa in fugam ſeſe effundit. Univerſis itaque terga vertentibus, Carthaginenſes magno ardore inſequuntur, & ne quiſquam vivus capiatur, edicunt. Cumque omnes, qui in hoſtium manus veniebant, necarentur, totus in propinquo locus longe lateque cadaveribus oppletur. Tantamque Poeni, injuriarum memores, ſtragem ediderunt, ut cum ad ſepulturam cadavera tollerentur, inventa ſint ſupra XIV. millia Siculorum. Superſtites in caſtra elapſi, noctis interventu vitam conſervarunt. Carthaginenſes ergo tam ingenti praelio victores, Panormum receſſerunt. Et quia aequo animo, quemadmodum homines decet, felicitatem iſtam ferebant, legatione ad Dionyſium miſſa, dirimendi belli copiam ei fecere. Quam is lubentiſſime amplexus eſt. Et his tandem conditionibus tranſigitur: ut utrique, quae in poteſtate ſua prius habuiſſent, retinerent. Selinuſiorum tamen urbem & agrum, & Agrigentini territorii partem ad Halycum uſque flumen Carthaginenſes ſibi exemerunt. CIↃ. inſuper talenta Dionyſius exſolvere Carthaginenſibus jubetur. Atque hoc ſe modo res Siculae tum habebant.

18. In Aſia Gaos, qui ſummus Perſicae claſſis Praetor in bello Cyprico fuerat, regique ſuo rebellis factus, Lacedaemonios & Aegyptiorum regem ad ſocietatem belli excitaverat, dolo quorundam necatus, id quod moliebatur, non peregit. Poſt cujus interitum Tachos, ejuſdem negotii adminiſtratione ſuſcepta, exercitu ſe munit, urbemque ad mare in excelſa quadam rupe, Leucam nomine, in qua religioſum Apollinis fanum, 467. exſtruxit. Sed cum paulo poſt is vita eſſet defunctus, Clazomenii & Cumaei de oppido iſto litem inter ſe excitarunt: quam initio armis dirimere nitebantur. Poſtea cum admonitu cujuſdam, utris urbis Leucae poſſeſſio vindicanda eſſet, Deum conſulerent, Pythia his illam competere reſpondit, qui priores illic ſacris operarentur. Ve-

προγεγενημένῃ εὐημερίᾳ μεγαλαυχοῦντες, παραδόξως ἐσφάλησαν· οἱ δὲ διὰ τὴν ἧτταν πεπτωκότες ταῖς ἐλπίσιν, ἀπροσδόκητον καὶ μεγάλην εὐημερίαν ἀπηνέγκαντο.

Λεπτίνης μὲν γὰρ ἐπὶ θατέρου κέρως τεταγμένος, καὶ διαφέρων ἀνδρείᾳ, μαχόμενος ἡρωϊκῶς, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν τῶν Καρχηδονίων, ἐπιφανῶς κατέστρεψε τὸν βίον. τούτου δὲ πεσόντος, οἱ Φοίνικες θαῤῥήσαντες, καὶ βιασάμενοι τοὺς ἀντιτεταγμένους ἐτρέψαντο. Διονύσιος δὲ, τὸ μὲν πρῶτον, ἔχων ἐπιλέκτους τοὺς συντεταγμένους, [x] ἐπροτέρει τῶν ἀντιτεταγμένων· ὡς δ᾽ ὁ τοῦ Λεπτίνου θάνατος ἐγνώσθη, καὶ τὸ ἕτερον κέρας συνετέτραπτο, κατεπλάγησαν οἱ τοῦ Διονυσίου, καὶ πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. τροπῆς δὲ [y] παντελοῦς γενομένης, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι, φιλοτιμότερον καταδιώξαντες, παρήγγελλον ἀλλήλοις μηδένα ζωγρεῖν. διὸ καὶ πάντων τῶν καταλαμβανομένων ἀναιρουμένων, πᾶς ὁ πλησίον τόπος νεκρῶν ἐπληρώθη. τοσοῦτος δ᾽ ἐγένετο φόνος, μνησικακούντων τῶν Φοινίκων, ὥστε τοὺς εὑρεθέντας ἀναιρεθῆναι τῶν Σικελιωτῶν, πλείους τῶν μυρίων καὶ τετρακισχιλίων· οἱ δὲ καταλειφθέντες, καταφυγόντες εἰς τὴν παρεμβολὴν, τῆς νυκτὸς ἐπιγενομένης διεσώθησαν. 340. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, μεγάλῃ παρατάξει νικήσαντες, ἀνεχώρησαν εἰς Πάνορμον. ἀνθρωπίνως δὲ τὴν εὐημερίαν ἐνεγκόντες, ἀπέστειλαν πρεσβευτὰς, δόντες ἐξουσίαν τῷ Διονυσίῳ καταλύσασθαι τὸν πόλεμον. ἀσμένως δὲ τοῦ τυράννου προσδεξαμένου τοὺς λόγους, ἐγένοντο διαλύσεις, ὥστε ἔχειν ἀμφοτέρους ὧν πρότερον ὑπῆρχον κύριοι· ἐξαίρετον δ᾽ ἔλαβον οἱ Καρχηδόνιοι τὴν τῶν Σελινουντίων πόλιν τε καὶ χώραν, καὶ τῆς Ἀκραγαντίνης μέχρι [z] τοῦ Ἀλύκου καλουμένου ποταμοῦ· ἔτισε δὲ Διονύσιος τοῖς Καρχηδονίοις τάλαντα χίλια. καὶ τὰ μὲν κατὰ [a] τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

[b] Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν, Γαὼς, ὁ ναυαρχήσας τῶν Περσῶν ἐν τῷ Κυπριακῷ πολέμῳ, ἀποστάτης ὢν τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς [c] τε Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα παρακεκληκὼς εἰς τὸν πρὸς Πέρσας πόλεμον, δολοφονηθεὶς ὑπό τινων, οὐ συνετέλεσε τὴν προαίρεσιν. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν Ταχὼς, διαδεξάμενος τὰς τούτου πράξεις, συνεστήσατο περὶ αὑτὸν δύναμιν, καὶ πόλιν ἔκτισε πλησίον τῆς θαλάσσης ἐπί τινος κρημνοῦ, τὴν ὀνομαζομένην Λεύκην, ἔχουσαν ἱερὸν ἅγιον Ἀπόλλωνος. μετ᾽ ὀλίγον δὲ χρόνον αὐτοῦ τελευτήσαντος, ἠμφισβήτησαν τῆς πόλεως ταύτης Κλαζομένιοι καὶ Κυμαῖοι. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐπεχείρησαν αἱ πόλεις πολέμῳ [d] διακρίνεσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα εἰπόντος τινὸς ἐρωτῆσαι τὸν θεὸν ποτέραν τῶν πόλεων κρίνει κυρίαν εἶναι δεῖν τῆς Λεύκης, ἔκρινεν ἡ Πυθία, ταύτην ὑπάρχειν, ἥτις ἂν πρώτη [e] θύσῃ ἐν τῇ Λεύκῃ.

---

[x] Προὐτέρει Edd. [y] Παντελῶς Clar. Reg. uterque & Coisl. vulgo παντελοῦς. [z] Τοῦ Ἀλίκου Clar. Reg. 2. [a] Articulum negligit Coisl. [b] Quatuor has voces tranſiliit Clar. [c] Abeſt in Coisl. [d] Διακρίνασθαι Clar. [e] Θύσειεν τῇ Coisl. Clar. Voluiſſe θύσειεν ἐν τῇ videntur, quod bonum.

10, 5. Adde Noſtrum L. III, 61. P. Wess.

4. Ἐπιφανῶς κατέστρεψε τὸν βίον] Potuerat eum ſervare frater Dionyſius, ſi voluiſſet. Λεπτίνην δὲ τὸν ἀδελφὸν σώσειν δυνάμενος, ἐν τῇ ναυμαχίᾳ περιεῖδεν ἀπολλύμενον, ſic *Aelian.* Hiſt. Var. L. XIII, 45. ſed non ſine errore, a viris doctiſſimis recte caſtigato. Melius *Plutarchus* de Alex. Fort. Or. II. pag. 338. B. P. Wess.

12. Τροπῆς δὲ παντελοῦς γενομένης] Retineri παντελοῦς potuerat, ſi ſcripti libri adprobaſſent. Τροπὴν παντελῆ habes hoc libro C. 56. & L. XVIII, 45. prorſus uti hic τροπῆς δὲ παντελοῦς γενομένης. P. Wess.

22. Ἀνθρωπίνως δὲ τὴν εὐημερίαν ἐνεγκόντες] Vid. ad L. I, 60. Paullo ante praeſtitiſſet τοὺς ἀναιρεθέντας εὑρεθῆναι τῶν &c. P. Wess.

29. Μέχρι τοῦ Ἀλύκου καλουμένου ποταμοῦ] Verum id fluvii nomen eſt, a ſalſo ſapore natum. Scribitur in Eclog. L. XXIII, 9. & L. XXIV, 1. Ἅλυκος, corruptius adhuc Λύκος L. XVI, 83., ubi terminus ditionis Carthaginienſium in Sicilia adpellatur. Radebat moenia urbis Heracleae, nunc *Platani* accolis, *Fazello* Decad. I. Lib. VI, cap. II. & *Ph. Cluverio* L. I. pag. 219. Sicil. Ant. teſtibus. P. Wess.

41. Τὴν ὀνομαζομένην Λεύκην] *Leucas Strabo* collocat inter Smyrnam & Phocaeam L. XIV. p. 957., *Plinius* L. V, 29. *oppidum Leuce in promontorio, quod inſula fuit*, cui *Mela* conſentit L. I, 17. P. Wess.

53. Ὑπελάμβανον ἑαυτοὺς προλέγειν] Mirum eſt ſcriptos libros in προλέγειν conſentire, quod, me quidem judice, nihili hoc eſt loco. Refinge προέχειν, & bene ſe habebit oratio. Interpres non aliud cenſuiſſe videtur. P. Wess.

62. Ὀνομάζουσι Προφθασίαν] Non neglexit feſtum hunc diem in Feriata ſua Graecia *Jo. Meurſius*, alibi, quod meminerim, non

κα' ὁρμῆσαι δὲ ἐκ τῆς ἰδίας πόλεως ἅμ' ἡλίῳ ἀνιόντι, κατὰ τὴν ἡμέραν ἣν ἀμφότεροι συμφώνως ὑποστήσονται. ταχθείσης δὲ τῆς ἡμέρας, οἱ μὲν Κυμαῖοι ὑπελάμβανον ἑαυτοὺς προλέγειν, διὰ τὸ τὴν αὐτῶν πόλιν ἐγγυτέρω κεῖσθαι· οἱ δὲ Κλαζομένιοι, διάστημα πλεῖον ἀπέχοντες, τεχνάζονταί τι [f] τοιοῦτο πρὸς τὴν νίκην· κληρώσαντες ἐξ ἑαυτῶν ἀποίκους, ἔκτισαν πλησίον τῆς Λεύκης πόλιν, ἐξ ἧς ὁρμηθέντες ἅμ' ἡλίῳ ἀνατέλλοντι, ἔφθασαν τοὺς Κυμαίους τὴν θυσίαν ἐπιτελέσαντες. τούτῳ δὲ τῷ φιλοτεχνήματι γενόμενοι κύριοι τῆς Λεύκης, ἐπώνυμον ἑορτὴν ἄγειν κατ' ἐνιαυτὸν ἐπεστήσαντο, τὴν πανήγυριν ὀνομάσαντες Προφθασίαν. τούτων [g] δὲ πραχθέντων, αἱ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐπαναστάσεις αὐτομάτως κατελύθησαν.

341. Λακεδαιμόνιοι δὲ, μετὰ τὸν τοῦ Γαὼ καὶ τοῦ Ταχὼ θάνατον, τὰς μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν πράξεις ἀπέγνωσαν, τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἑλλάδα σκευασάμενοι, καὶ τῶν πόλεων ἃς μὲν πειθοῖ προσαγόμενοι, ἃς δὲ διὰ [h] τῆς τῶν φυγάδων καθόδου βίᾳ χειρούμενοι, φανερῶς ἤδη τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς ἑαυτοὺς μεθιστᾶσι, παρὰ τὰς κοινὰς συνθήκας τὰς ἐπ' Ἀνταλκίδου γενομένας, συνεπιλαβομένου τοῦ Περσῶν βασιλέως. κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν Ἀμύντου τοῦ βασιλέως ἡττηθέντος ὑπὸ Ἰλλυριῶν, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀπεγνωκότος, πρὸς δὲ τούτοις τῷ δήμῳ τῶν Ὀλυνθίων δωρησαμένου πολλὴν τῆς ὁμόρου χώρας, διὰ τὴν ἀπόγνωσιν τῆς ἑαυτοῦ δυναστείας, τὸ μὲν πρῶτον ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀλυνθίων τὰς προσόδους ἐλάμβανε τὰς ἐκ τῆς δοθείσης χώρας, μετὰ δὲ [i] ταῦτ' ἀνελπίστως τοῦ βασιλέως ἀναλαβόντος ἑαυτὸν, καὶ τὴν ὅλην ἀρχὴν ἀνακτησαμένου, οἱ μὲν Ὀλύνθιοι τὴν χώραν ἀπαιτηθέντες, οὐχ οἷοι ἦσαν ἀποδιδόναι. διόπερ Ἀμύντας ἰδίαν τε δύναμιν συνεστήσατο, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ποιησάμενος συμμάχους, ἔπεισεν ἐξαποστεῖλαι στρατηγὸν καὶ δύναμιν ἀξιόλογον ἐπὶ τοὺς Ὀλυνθίους. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, κρίναντες ἀντέχεσθαι τῶν ἐπὶ Θρᾴκης τόπων, κατέλεξαν στρατιώτας ἔκ τε τῶν πολιτῶν καὶ παρὰ τῶν συμμάχων, τοὺς ἅπαντας ὑπὲρ μυρίους. παραδόντες δὲ τὴν δύναμιν Φοιβίδᾳ τῷ Σπαρτιάτῃ, προσέταξαν συμμαχεῖν τῷ Ἀμύντᾳ, καὶ μετ' ἐκείνου πολεμῆσαι τοὺς Ὀλυνθίους· ἑτέραν δὲ δύναμιν ἐπὶ [k] Φλιουντίους ἐκπέμψαντες καὶ μάχῃ νικήσαντες, ἠνάγκασαν ὑποταγῆναι τοὺς Φλιουντίους τοῖς Λακεδαιμονίοις. [l] Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον οἱ βασιλεῖς τῶν Λακεδαιμονίων διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους ταῖς αἱρέσεσιν. Ἀγησίπολις μὲν γὰρ, εἰρηνικὸς ὢν καὶ δίκαιος, ἔτι δὲ καὶ συνέσει διαφέρων, ἔφη δεῖν ἐμμένειν τοῖς ὅρκοις, καὶ παρὰ τὰς κοινὰς συνθήκας μὴ καταδουλοῦσθαι τοὺς Ἕλληνας. ἀδοξεῖν γὰρ ἀπεφαίνετο τὴν Σπάρτην, τοῖς μὲν Πέρσαις ἐκδότους

eum ex ſuo utriſque loco, cum primo Solis ortu, eodemque die, quem communi utrinque conſenſu deſtinaverint, proficiſcendum eſſe. Dies igitur praefinitur, Cumaei interea ſe praerogativam habere credebant, quod urbs ſua proximior eſſet. At Clazomenii longiore intervallo remoti, tale quippiam ad victoriam comminiſcuntur. Ex numero ſuo aliquot ſortito delectos in coloniam non procul a Leuca mittunt. Ex hac cum oriente Sole progreſſi, peragendo ſacrificio Cumaeos antevertunt. Hocque aſtu Leuca ſub dominium ſuum redacta, feſtum quotannis celebrandum diem inſtituerunt, quod ab hoc praeventu Prophthaſiam nuncuparunt. His ita geſtis rebelliones per Aſiam ſponte ſua finem habuere.

[illegible]

19. Lacedaemonii igitur, poſt Gai Tachique mortem, res Aſiae omittendas rati, ad ſtabiliendas in Graecia opes ſuas animum converterunt; urbiumque aliis perſuaſione, aliis vi, per reſtitutionem exſulum ſubactis, manifeſte jam totius Graeciae imperium, contra pacta foederis, inter omnes Graecos per Antalcidam facti, auxilio regis Perſici ad ſe transferebant. In Macedonia poſteaquam Amyntas, ab Illyriis victus, ſpe regni amplius defendendi abjecta, Olynthiorum populo magnum vicini agri tractum, ceu nunquam imperium recuperaturus, donaviſſet, Olynthiorum civitas reditus ex agro donato aliquandiu perceperat: tandem rex inſtauratis viribus in priſtinam regni poſſeſſionem reverſus, donatum illud repetebat: ſed Olynthii reddituros ſe negabant. Eam ob cauſam Amyntas tum ipſe exercitum colligit, tum Lacedaemoniis ad ſocietatem pertractis, auctor eſt, ut Praetorem cum manu haud invalida contra Olynthios mittant. Hi locis illis Thraciae adhaereſcendum rati, ex civium ſociorumque delectu ſupra x. millia in univerſum contrahunt, traditoque Phoebidae Spartiatae exercitu, conjunctis cum Amynta viribus, Olynthiis bellum faceſſere illum jubent. Aliud vero agmen Phliuntiis immittunt: quos praelio devictos imperata ſibi facere cogunt. Per hoc ipſum tempus Lacedaemoniorum reges inter ſe moribus ſtudiiſque diſſidebant. Nam Ageſipolis pacis & Juſtitiae amans, & intelligentia eximia praeditus, juratam fidem ſervandam, nec Graecos ſervitute opprimendos eſſe, contendebat. Infamem enim hinc Spartam fore, ajebat, ſi cum nu-

---

[f] Τοιοῦτον *Clar. Reg.* 2. [g] Non eſt in *Coiſl.* [h] Non legitur in *Clar.* [i] *Ταῦτα idem. ταῦτα τῆς βασ. ἀνελπίστως Reg.* 1. [k] *Φλιουντίους* correxit recentior manus in *Reg.* 1. *Edd. Φαιωτίας.* [l] *Κατὰ δὲ αὐτὸν Clar. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρ. Reg.* 2.

non lectum. P. Wess.

67. *Τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἑλλάδα σκευασάμενοι*] Mallem compoſitum *συσκευασάμενοι*, uti poſt pauca, *αὐτὸν δὲ συσκευαζομένου τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις*, de Sparta Graeciae urbes ſibi variis artibus conciliante. P. Wess.

74. *Καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀπεγνωκότος*] Vid. L. xiv, 92. *Iſocrates* auctor eſt, Amyntam a vicinis barbaris praelio victum, omnique Macedonia exutum, regionem deſerere conſtituiſſe, ſed, audito nobili dicto *ὡς καλὸν ἐστιν ἐντάφιον ἡ τυραννίς*, mutaſſe ſententiam, occupatoque parvo caſtello atque arceſſitis auxiliaribus copiis trium menſium ſpatio regnum recuperaſſe, in Archidamo p. 184. P. Wess.

82. *Οὐχ οἷοι ἦσαν ἀποδιδόναι*] Secundum receptum morem ſcribendum eſt *οὐχ οἷοί τ' ἦσαν*. H. Steph.

Οὐχ οἷοι ἦσαν ἀποδιδόναι] Non repugno. Sic Auctor L. xx, 40. Vide tamen *Bergler.* ad *Alciphron.* Lib. 1. Ep. 21. P. Wess.

86. *Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κρίναντες ἀντέχεσθαι* &c.] Nimis haec parce *Diodorus*: negligit legationem Acanthiorum & Apolloniatarum, qui Olynthiis vicini Spartanos in hoc bellum praecipue accenderunt. Docet *Xenophon* Hellen. L. v. pag. 433. P. Wess.

92. *Ἐπὶ Φαιωτίας* &c.] In proclivi erat emendare & reponere *Φλιασίους*. *Ortelius* tamen ex hoc loco ſomniavit *Φασὸν* urbem, quam poſuit in ſuo Lexico. Jac. Palm.

Ἐπὶ Φλιουντίους] Sic reſcripſi. Literarum ſimilitudo in ΦΛΙΟΥΝΤΙΟΣ & ΦΑΙΟΥΝΤΙΟΣ vitio originem dedit. Solet quidem, quod diffiteri non poſſum, *Diodorus* eos pleruraque *Φλιασίους* ceterorum more adpellare: patitur tamen analogia & alterum gentile. *Φλιοῦς, Φλιοῦντος, Φλιούντιος*, ut *Trapezuntius*, *Opuntius*, *Hydruntius*, *Selinuntius*, agnoſciturque a *Stephano*. Res ipſa paullo ſerius contigit, quippe poſterior Ageſipolidis in Olynthios expeditione, ſicuti ex *Xenophonte* Hellen. L. v. pag. 441.

Olymp. xcix. ii. nuper Graecos in Asia Persis dedititios reddidissent, nunc ad civitates etiam Graeciae subigendas sese comparent; quarum tamen libertatem in communibus illis pactis se sartam tectam praestaturos, jurassent: Agesilaus contra natura inquietus, & ad bella propensus, potentiae Graecorum inhiabat.

Olymp. xcix. iii. 20. Inde cum Princeps civitatis Atticae Menander esset, Romaeque pro Coss. vi. Tribuni mil. Q. Sulpitius, C. Fabius, Serv. Cornelius, Q. Servilius, Sext. Annius, & C. Martius, magistratu summo fungerentur, Lacedaemonii Cadmeam Thebanorum arcem, his impulsi causis, occuparunt. Jam pridem animadverterant Boeotiam & urbibus abundare, & harum incolas esse viros animorum & corporis robore praestantes, & prae caeteris Thebas, pristina adhuc dignitate conspicuas, totius Boeotiae velut arcem ac propugna-
468. culum exsistere. Unde metus illos subiit, ne per occasionem se ostentantem imperium Graeciae sibi vendicarent. Quapropter Ducibus suis inter arcana mandant, ut, si quando occasionem arripere possint, Cadmeam occupent. Hujus mandati non immemor Phoebidas, copiis in Olynthios ducendis cum summo Imperio praefectus, Cadmeam occupat. Quod cum indigne ferentes Thebani ad arma concurrerent, ferro cum eis decernit, praelioque victor, ccc. ipsorum nobilissimos in exilium agit. Reliquis perterrefactis, ubi validum eis praesidium imposuerat, ad sua inde negotia digressus est. Ob hoc factum, dum sinistre de Lacedaemoniis Graeci passim loquuntur, Phoebidae quidem multam irrogant, sed praesidium tamen non deducunt. Ad hunc ergo modum Thebani libertate sua exuti, & sub Lacedaemoniorum imperium redacti fuere. Sed quia pertinaciter cum Amynta belligerari Olynthii pergunt, Phoebida praetura se abdicare jusso, Eudamidae ipsius fratri, eandem tradunt. adjunctisque ter mille armatis, bellum Olynthiacum conficere ipsum jubent.

21. Hic irruptione in terram Olynthiorum facta, mutua cum Amynta opera hostes impugnat. Sed validis instructi copiis Olynthii in conflictibus superiores erant, quod militum numero praevalebant. Ob hoc ingentem Lacedaemonii exercitum conscribunt, eisque Teleutiam, Agesilai

πεποιημένην τοὺς κατὰ τὴν Ασίαν Ελληνας, αὐτὴν δὲ συσκευαζομένην τὰς κατὰ τὴν Ελλάδα πόλεις (ἃς) ἐν ταῖς κοιναῖς συνθήκαις (μὴ καταδουλῶσθαι) ὤμοσαν τηρήσειν αὐτονόμους. ὁ δ' Αγησίλαος, ὢν φύσει δραστικὸς, φιλοπόλεμος ἦν, καὶ τῆς τῶν Ελλήνων δυνάμεως ἀντείχετο.

Επ' ἄρχοντος δ' Αθήνησι Μενάνδρου, Ρωμαῖοι κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους ἕξ, Κόϊντον Σουλπίκιον, Γάϊον Φάβιον, [m] Κορνήλιον Σερουΐλιον, Πόπλιον Οὔγωνα, Σέξτον Αννιον, καὶ Γάϊον Μάρκον· ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι κατελάβοντο τὴν Καδμείαν ἐν ταῖς [n] Θήβαις, διά τινας τοιαύτας αἰτίας· ὁρῶντες τὴν Βοιωτίαν ἔχουσαν πόλεων πλῆθος, καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν ἄνδρας ὑπάρχοντας ἀνδρείᾳ διαφέρους, ἔτι δὲ τὰς Θήβας
ἐχούσας παλαιὸν ἀξίωμα, καὶ τὸ σύνολον ὥσπερ 342.
ἀκρόπολίν τινα τῆς Βοιωτίας οὔσας, εὐλαβοῦντο μή ποτε καιροῦ παραφανέντος οἰκείου, τῆς ἡγεμονίας ἀντιποιήσωνται. διόπερ τοῖς ἡγεμόσιν οἱ Σπαρτιᾶται παρήγγελλον ἐν ἀπορρήτοις, ἵν', ἐάν ποτε καιρὸν λάβωσι, καταλάβωνται τὴν Καδμείαν. ταύτης δὲ γενομένης παραγγελίας, Φοιβίδας ὁ Σπαρτιάτης, τεταγμένος ἐπί τινος ἡγεμονίας, καὶ δύναμιν ἄγων ἐπὶ Ολυνθίους, [o] κατελάβετο τὴν Καδμείαν. ἀγανακτούντων δὲ τῶν Θηβαίων καὶ μεθ' ὅπλων [p] συνδραμόντων, συνάψας μάχην αὐτοῖς καὶ νικήσας, τριακοσίους μὲν τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Θηβαίων ἐφυγάδευσε, τοὺς δὲ λοιποὺς καταπληξάμενος, καὶ φρουρὰν ἰσχυρὰν ἐγκαταστησάμενος, ἐπὶ τὰς ἰδίας πράξεις ἀπηλλάγη. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην ἀδοξοῦντες παρὰ τοῖς Ελλησι, τὸν μὲν Φοιβίδαν ἐζημίωσαν χρήμασι, τὴν δὲ φρουρὰν οὐκ ἐξήγαγον ἐκ τῶν Θηβῶν. οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι, τοῦτον τὸν τρόπον τὴν αὐτονομίαν ἀποβαλόντες, ἠναγκάσθησαν ὑποταγῆναι τοῖς Λακεδαιμονίοις. τῶν δ' Ολυνθίων διαπολεμούντων πρὸς Αμύνταν τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα, Λακεδαιμόνιοι τὸν μὲν Φοιβίδαν ἀπέστησαν τῆς ἡγεμονίας, Εὐδαμίδαν δὲ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Φοιβίδα κατέστησαν στρατηγόν. δόντες δ' αὐτῷ τρισχιλίους ὁπλίτας, ἐξαπέστειλαν διαπολεμήσοντα [q] τὸν πρὸς τοὺς Ολυνθίους πόλεμον.

Οὗτος δ' ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν τῶν Ολυνθίων, κοινῇ μετ' Αμύντου διεπολέμει πρὸς Ολυνθίους. εἶθ' οἱ μὲν Ολύνθιοι δύναμιν ἀξιόλογον ἠθροικότες, ἐπλεονέκτουν ἐν ταῖς μάχαις, στρατιώτας πλείους ἔχοντες τῶν πολεμίων· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, δύναμιν ἀξιόλογον προχειρισάμενοι, κατέστησαν στρατηγὸν ἐπ'

---

[m] *Σερουΐλιον Κορνήλιον Clar. Coisl.*, cetera tribunorum nomina non agnoscit *Coisl.* [n] *Στήλαις Coisl. Clar.* [o] *Κατέλαβε Reg. 2. Clar.* [p] *Συμπαραγενομένων iidem.* [q] *Τοὺς πρὸς Ὀλ. πολέμους Clar. τοὺς πρὸς τοὺς Ὀλ. πολέμους Reg. 1.*

447. pulcre docuit *H. Dodwellus*, itidem *Φλιασίας* corrigens, Ann. *Xenoph.* p. 266. Jungere potuisset *Isocrat.* Paneg. pag. 96. P. Wess.

2. *Αὐτὴν δὲ συσκευαζομένην*] „ *Huc refer sequens καταδουλῶσθαι* „ *sine negativa, & post πόλεις subjice ἃς ἐν ταῖς κοιναῖς* &c. Sic doctissimus *Rhodomanus* in notis: at in *Addend.* „ *ἃς ἐν ταῖς* „ *κ. σ. μὴ καταδουλώσεσθαι ὤμοσαν, ἀλλὰ τηρεῖν. Quas in commu*„*ni foedere se non servitute oppressuros, sed liberam jurisdictio*„*nem conservaturos, juraverant*". Ego vero vehementer fallor, aut imprudenter repetita sunt bina vocabula *μὴ καταδουλῶσθαι* ex superioribus: quae quidem eo si ablegaveris, unde malum pedem intulerunt, scripserisque *ἃς ἐν ταῖς κοιναῖς συνθ. ὤμοσαν τηρήσειν αὐτονόμους*, ad orationem & sententiam nihil desiderabis admodum. Hoc itaque sequar, uncinis relativum id & suspectas voces circumscribens. P. Wess.

8. *Ἐπ' ἄρχοντος Ἀθ. Μενάνδρου*] *Demosthenes* contra Timocratem p. 468. loquitur de *Evandro* Archonte, qui procul dubio idem est cum illo *Menandro*. Quod melius aliunde expiscandum. Jac. Palm.

Ἐπ' ἄρχοντος Μενάνδρου] *Palmerii* observationem occupaverat *Jo. Meursius* L. iii. de Archont. C. 19., eidem robur ex *Ptolemaeo Mey. Συντάξ.* L. iv. C. ult. pag. 206, ubi Archon hic *Εὔανδρος*, egregium addens. P. Wess.

10. *Κορνήλιον Σερουΐλιον*] Pro *Κορνήλιον Σερουΐλιον* scribe *Σερούϊον Κορ.*; *P. Hugo* supposititius est. Nescio an pro illo *Κοΐντον Σερουΐλιον* sit collocandus. Pro *Ἄνιον* quidem *Ἄννιον*, & pro *Μάρκον*, *Μάρκιον* vel *Μάρτιον* scribendum videtur. Sed quis auctoritate hic omni destitutus certi aliquid statuat? Quia *Diodorus* a Fastis hic, ut etiam alibi, digreditur limitesque transilit. L. Rhod.

Κορνήλιον Σερουΐλιον] Favent quodammodo scripti libri *Rhodomano*. Cetera mire sunt depravata, nec auxilii spes ulla, nisi meliores proferantur *Codd.* Possunt sane tribunorum nomina, ut factum a viro docto, instaurari. Sed eadem ex scriptoris venisse calamo, unde edocebor? *Κλαύδιον Οὔγωνα*, adaeque vitiosum, L. xiv, 82. tribunis militum consulari potestate adjunxit. P. Wess.

20. *Οἱ Σπαρτιᾶται παρήγγελλον ἐν ἀπορρήτοις* &c.] Hoc unde acceperit nescio. *Xenophon* aliter Rer. Graec. L. v. p. 436., uberius praeterea exsecutus ordinem occupatae arcis Cadmeae, sicuti & *Plutarch.* de Socrat. Daemon. p. 576. P. Wess.

28. *Τριακοσίους μὲν τοὺς ἐπιφανεστάτους* &c.] *Xenophon τετρακοσίους* sive *quadringentos* solum vertisse atque Athenas se prodit contulisse. P. Wess.

32. *Τὸν μὲν Φοιβίδαν ἐζημίωσαν χρήμασι*] Centum millibus drachmarum; *δέκα δραχμῶν μυριάσιν (αὐτὸν) ἐζημίωσαν*, *Plut.* ait in Pelop. p. 280. Remoto vero Phoebida Lysanoridam *τρίτον αὐτὸν* i. e. cum duobus collegis substituerunt, idem de Socrat. Gen.

ἐπ' αὐτῆς Τελευτίαν. οὗτος δ' ἦν ἀδελφὸς μὲν Ἀγησιλάου τοῦ βασιλέως, θαυμαζόμενος δ' ἐπ' ἀρετῇ παρὰ τοῖς πολίταις. ἀναζεύξας οὖν μετὰ δυνάμεως ἐκ τῆς Πελοποννήσου, καὶ καταντήσας πλησίον τῶν Ὀλυνθίων, παρέλαβε [r] τοὺς μετ' Εὐδαμίδου στρατιώτας. γενόμενος δὲ ἀξιόμαχος, τὸ μὲν πρῶτον τὴν τῶν Ὀλυνθίων χώραν ἐδῄωσε, καὶ συναγαγὼν πλῆθος λείας, ἐμέρισε τοῖς στρατιώταις. τῶν δὲ Ὀλυνθίων μετὰ τῶν συμμάχων πανδημεὶ παραταξαμένων, συνῆψε μάχην· καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἰσορρόπου [s] τοῦ κινδύνου γενομένου, διεχωρίσθησαν· μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης μάχης ἰσχυρᾶς, αὐτός τε ὁ Τελευτίας ἔπεσε, λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἀνῃρέθησαν πλείους τῶν χιλίων καὶ 343 διακοσίων. Τηλικαύτης δ' εὐημερίας γενομένης τοῖς Ὀλυνθίοις, οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι, βουλόμενοι διορθώσασθαι τὸ γεγονὸς ἐλάττωμα, δυνάμεις ἁδροτέρας ἐκπέμπειν παρεσκευάζοντο· οἱ δὲ Ὀλύνθιοι, νομίζοντες μείζοσι δυνάμεσιν ἥξειν τοὺς Σπαρτιάτας, καὶ τὸν πόλεμον ἔσεσθαι πολὺν χρόνον, σίτου τε παρασκευὰς ἀξιολόγους ἐποιοῦντο, καὶ παρὰ τῶν συμμάχων στρατιώτας προσελαμβάνοντο.

[t] Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δημοφίλου, Ῥωμαῖοι ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν Πόπλιον Κορνήλιον, Λεύκιον Οὐεργίνιον, [u] Λεύκιον Πατίριον, [x] Μάρκον Φούριον, Οὐαλέριον Αὖλον, [y] Μάλλιον Λεύκιον, καὶ Ποστόμιον Κόιντον. ἐπὶ δὲ τούτων, Λακεδαιμόνιοι μὲν στρατηγὸν προχειρισάμενοι Ἀγησίπολιν τὸν βασιλέα, καὶ δύναμιν ἱκανὴν παραδόντες, ἐψηφίσαντο πρὸς Ὀλυνθίους πόλεμον. οὗτος δὲ καταντήσας εἰς τὴν τῶν Ὀλυνθίων χώραν, καὶ παραλαβὼν τοὺς προϋπάρχοντας ἐν τῇ παρεμβολῇ στρατιώτας, διεπολέμει πρὸς [z] τοὺς ἐγχωρίους. οἱ δὲ Ὀλύνθιοι μεγάλην μὲν μάχην οὐδεμίαν κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν συνεστήσαντο, ἀκροβολισμοὺς δὲ καὶ βραχείας συμπλοκὰς ποιούμενοι διετέλεσαν, καταπεπληγμένοι τὴν μετὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν.

Τοῦ δ' [a] ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν [b] ἦν ἄρχων Πυθέας, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι ἓξ κατεστάθησαν, Τίτος Κοίντιος, [c] Λεύκιος Σερουίλιος, Λεύκιος Ἰούλιος, Ἀκύλιος · Δέκιος, [d] Λουκρήτιος Ἄγκος, καὶ Σερουίλιος Σουλπίκιος. παρὰ δὲ Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἑκατοστή, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Διονυσιόδωρος Ταραντῖνος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀγησίπολις

Olymp. XCIX. III.

Regis fratrem, qui mirificam apud cives virtutis exiſtimationem habebat, ducem praeficiunt. Is cum agmine ſuo ex Peloponneſo profectus, ſimul ac fines Olynthiorum attigiſſet, Eudamidae milites adſumit. Jamque ad dimicandum cum hoſte ſat virium habens, primum agros populatur, & praedam, quam hinc inde luculentam coegerat, in milites partitur. Poſtquam vero copias Olynthii univerſas, adhibitis inſuper auxiliaribus, ad pugnam eduxiſſent, manus cum illis contulit. Ac primo quidem aequo Marte diſceſſum eſt. Sed poſt iterato ſummis viribus praelio, ipſe Teleutias praeclare dimicans, & Lacedaemoniorum plures cIↃ. cc. ceciderunt. Tanto Olynthiorum ſucceſſu commoti Spartani, ut acceptum illud damnum repararent, ad majorem ſe expeditionem comparabant. Sic & Olynthii, quod amplioribus Lacedaemonios copiis adventaturos, bellumque quam diutiſſime protractum iri putarent, frumentorum apparatu eximio ſeſe inſtruunt, & auxiliaribus ſubſidiis confirmant.

Olymp. XCIX. IV.

22. Tum Archon erat Athenis Demophilus; & Romani Conſulare imperium Tribunis militaribus P. Cornelio, L. Verginio, L. Valerio, A. Manlio, L. Poſtumio detulerant: cum Lacedaemonii decreto adverſum Olynthios bello, regem ſuum Ageſipolim Imperatorem praeeſſe jubent, &, quantum ſat eſſet copiarum, ei tradunt. Is poſtquam hoſtilem terram ingreſſus, milites e ſtativis illic inter ſuos centuriavit, mox bellum terrae incolis faceſſit. Olynthii vero nullum hoc anno juſtum cum eo praelium commiſerunt, ſed velitaribus tantum exiguiſque pugnis, cum exercitus, quo tum rex pollebat, vires reformidarent, ipſum laceſſere non deſiere.

Olymp. C. 1. 469.

23. Poſt anni hujus finem, Princeps Reipublicae Athenienſis erat Pytheas: & Romae VI. Tribuni Militares poteſtatem conſularem tenebant, nempe, T. Quinctius, L. Servilius, L. Iulius, L. Aquilius, L. Lucretius, & Serv. Sulpitius. Tunc Olympias centeſima Eleis agebatur: qua Dionyſiodorus Tarentinus ſtadio victor evaſit. Interim Rex Lacedaemoniorum Ageſipolis, poſt

XIV.

---

[r] Τοῖς μετὰ Φοιβίδου στρατιώταις *Coiſl.* [s] Deeſt articulus *Reg.* 2. [t] Omnia hujus capitis deſunt *Reg.* 1. [u] Non eſt in *Clar.* [x] Tria ſequentia nomina omittit *Coiſl.* [y] Μάλλιον *Clar.* plane vero negligit, ſicuti & cetera tribunorum ſequentium nomina, *Coiſl.* [z] Abeſt *Coiſl.* [a] Ἐνιαυσίου *Reg.* 1. aeque bene. [b] Ἦρχε τότε, *Reg.* ambo, *Clar.*, nullo diſcrimine. [c] Σερ. Λεύκιος *Coiſl.*, cui cetera deſunt. [d] Λουκρήτιος *Clar.*

Gen. pag. 576. A. & Pelop. pag. 284. D., ubi Lyſmoridae verum nomen optime reddidit *Auguſtin. Bravaus.* P. Wess.

39. Εὐδαμίδαν —— καλέσαντες στρατηγόν] Diſſentit a *Xenophonte*, qui Eudamidam ante Cadmeam occupatam contra Olynthios miſſum refert, Phoebidam vero ſubſecutum, ut milites, qui tam cito cogi non potuerant, ad fratrem duceret, Rer. Graec. L. v. p. 434. P. Wess.

46. Στρατιώτας πλείους ἔχοντες τῶν πολεμίων] Verum id fortaſſe fuit prima hac Eudamidae expeditione: alioqui equites quadringentos tantum habebant, ipſi in univerſum quinque millibus non auctiores. τετρακοσίους ἱππέας ἐκέκτηντο μόνον, καὶ σύμπαντες οὐδὲ ὄντες πλείους τῶν πεντακισχιλίων τὸ ἀριθμόν in *Demoſthen.* Or. περὶ Παραπρ. p. 257. P. Wess.

60. Αὐτός τε ὁ Τελευτίας ἔπεσε] *Demoſthenes* dicto loco Olynthios τρεῖς τῶν πολεμάρχων, a Spartanis miſſorum, interfeciſſe ait: credo oratorie magis quam vere. Teleutias pugnando periit, morbo Ageſipolis: tertius Polybiades bellum compoſuit, neque adeo in eorum numerum, etſi *Ulpianus* ita velit, addi poteſt. Forte Tlemonidam Orator, cetratorum ducem, qui eodem quo Teleutias praelio cecidit, intellexit. Vide *Xenophontem* Hellen. L. v. p. 438. P. Wess.

68. Τὸν πόλεμον ἔσεσθαι πολὺν χρόνον] Etſi hoc diſtricte improbare nolim, πολυχρόνιον tamen & alias praefert ipſe idque parili modo in duo vocabula diſſectum fuiſſe vidimus ſupra. P. Wess.

74. Λεύκιον Πατίριον] Hoc nomine deleto, ut & altero M. Furii, adde proxime ſequens gentile Οὐαλέριον. Tum Αὖλον Μάλλιον, Λεύκιον Ποστόμιον καὶ Λεύκιον Ἀκύλιον ex *Livio.* Faſti autem quorundam recenſione diſcrepant. L. Rhod.

Λεύκιον Πατίριον &c.] Si legeretur Λεύκιον Οὐαλέριον, Αὖλον Μάλλιον ſive Μάνλιον, Λεύκιον Ποστόμιον καὶ Λεύκιον Ἀκύλιον, quos verſione ſua *Rhodom.* expreſſit, conſentiret *Diodorus* optime *Livio* L. vi, 1. At is eos tribunos Romae mox poſt Gallos depulſos inponit, a qua calamitate longius abſunt *Diodori* rationes. Eadem tamen, quae *Rhodomano*, probata *Pighio* ſententia fuit ad ann. CCCLXV. & *Onuphrio Panvinio.* Mihi denſae hic obverſantur tenebrae: quamquam hoc ſatis perſpicio, propius a Faſtis *Diodorum* poſt haec deflectere. P. Wess.

91. Λεύκιος Ἰούλιος] Poſt hunc ſcribe Λεύκιος Ἀκύλιος, Λεύκιος Λουκρήτιος, Σερούιος Σουλπίκιος. Hos enim Faſti proponunt. L. Rhod.

Λεύκιος Ἰούλιος &c.] *Sigonius* hoc ex loco Julii praenomen, quod in *Livio* L. vi, 4. vitioſum erat, correxit. Cetera ad eum modum, quem *Rhodom.* ſecutus eſt, emendanda quo-

Olymp. c. i. xiv. regni sui annum morbo decedit, & Cleombrotus frater in ejus locum surrogatur, qui novem annos regnavit. At Lacedaemonii Polybiadam, Ducem a se creatum, bello ad Olynthum praeficiunt. Is copiis sacramento sibi adstrictis, bellum strenue & Imperatoria solertia dextre administrans, crebros successus habuit. Ac fortuna subinde magis propitia usus, & plerisque conflictibus victor intra moenia tandem Olynthios coarctavit, metuque obsessis injecto, ut Lacedaemoniorum imperio se submitterent, effecit. Qui quamprimum societati Lacedaemoniorum adscripti fuerant, multae etiam aliae civitates clientelae horum accenseri properarunt. Per hoc itaque tempus Lacedaemoniorum potentia maxime vigebat, ut penes quos Imperium Graeciae terra simul marique esset. Nam Thebani praesidio coercebantur; Corinthii autem & Argivi bellis hactenus gestis vires afflictas habebant. Athenienses denique, propter debellatorum fortunas, sorte inter se divisas, male passim inter Graecos audiebant. Contra Lacedaemonii ut & frequentia hominum abundarent, & in armis egregie suos exercerent, impense dabant operam. Et potentia sua cunctis erant formidabiles. Quo factum, ut Principum tunc omnium potentissimi, (Regem Persarum dico & Tyrannum Siciliae Dionysium) Spartani Imperii majestatem colerent, & societatis cum illis jungendae cupidi essent.

Olymp. c. ii. 24. Post, cum Athenis Nico principatum teneret, & Romae Trib. milit. sex, L. Papirius, C. Cornelius, L. Menenius, C. Servilius, A. Valerius, & Q. Fabius, consulari potestate creati essent, Carthaginenses cum exercitu in Italiam transgressi, Hipponiatis urbem suam, unde excussi fuerant, restituunt; omnesque exsules, undecunque ad sese congregatos, prolixo studio excipiunt atque fovent. Accidit vero aliquanto post, ut pestilens Carthaginem lues invaderet; quae cum identidem magis ac magis ingravesceret, magna Carthaginensium strages facta est, adeo quidem, ut periculum esset, ne imperium amitterent. Nam Afri prae contemtu illorum deficiunt, & Sardi, jam opportunam sibi datam occasionem rati, excussis Imperii habenis, conspirant, & vim Carthaginensibus inferunt. Quin & calamitas a Deo immissa Carthagini incubuit. Perturbationes enim,

ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησε νόσῳ, βασιλεύσας ἔτη τέσσαρα καὶ δέκα· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Κλεόμβροτος ὁ ἀδελφὸς ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα. Λακεδαιμόνιοι δὲ [e] Πολυβιάδαν στρατηγὸν καταστήσαντες, ἐξαπέστειλαν εἰς τὸν πρὸς Ὀλυνθίους πόλεμον. οὗτος δὲ παραλαβὼν τὰς δυνάμεις, καὶ τὸν πόλεμον ἐνεργῶς ἅμα καὶ στρατηγικῶς διοικῶν, ἐποίει πολλὰ προτερήματα. αἰεὶ δὲ μᾶλλον εὐημερῶν, [f] καὶ πλείοσι μάχαις νικήσας, συνέκλεισε τοὺς Ὀλυνθίους εἰς πολιορκίαν· τέλος δὲ καταπληξάμενος τοὺς πολεμίους, προσέταξεν ὑποταγῆναι Λακεδαιμονίοις. ἐγγραφέντων δὲ τῶν Ὀλυνθίων εἰς τὴν [g] τῶν Σπαρτιατῶν συμμαχίαν, πολλαὶ καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ἔσπευσαν εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμονίαν καταλεχθῆναι. διὸ καὶ κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς πλεῖστον ἴσχυσαν Λακεδαιμόνιοι, καὶ τῆς Ἑλλάδος [h] ἔσχον τὴν ἡγεμονίαν κατὰ γῆν ἅμα 344 καὶ κατὰ θάλατταν. Θηβαῖοι μὲν γὰρ ὑπῆρχον ἔμφρουροι, Κορίνθιοι δὲ καὶ Ἀργεῖοι διὰ τοὺς προγεγονότας πολέμους ὑπῆρχον τεταπεινωμένοι, Ἀθηναῖοι δὲ διὰ τὰς τῶν πολεμουμένων κληρουχίας ἠδόξουν ἐν τοῖς Ἕλλησιν· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τῆς τε πολυανθρωπίας καὶ τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις μελέτης πολλὴν πρόνοιαν ἐπεποίηντο, καὶ φοβεροὶ πᾶσιν ὑπῆρχον διὰ τὴν δύναμιν τῆς ἡγεμονίας. διόπερ οἱ μέγιστοι τῶν τότε δυναστῶν (λέγω δὲ τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ τὸν Σικελίας δυνάστην Διονύσιον) ἐθεράπευον [i] τὴν τῶν Σπαρτιατῶν ἡγεμονίαν, καὶ συμμαχίαν ἔσπευδον συντίθεσθαι πρὸς αὐτούς.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι [k] Νίκωνος, Ῥωμαῖοι χιλιάρχους ἓξ ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν, Λεύκιον Παπίριον, Γάιον Κορνήλιον, Λεύκιον [l] Μενήνιον, [m] Γάιον Σερουίλιον, Ουαλέριον Αὖλον, καὶ [n] Κόιντον Φάβιον· ἐπὶ δὲ τούτων Καρχηδόνιοι στρατεύσαντες εἰς τὴν Ἰταλίαν, τοῖς μὲν Ἱππωνιάταις ἐκπεπτωκόσιν ἐκ τῆς πατρίδος ἀποκατέστησαν τὴν πόλιν, καὶ πάντας τοὺς πεφευγότας συναγαγόντες, πολλὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν ἐποιήσαντο. μετὰ δὲ ταῦτα λοιμικῆς νόσου τοῖς κατοικοῦσι τὴν Καρχηδόνα γενομένης, καὶ τῆς νόσου πολλὴν ἐπίτασιν ἐχούσης, πολλοὶ τῶν Καρχηδονίων διεφθάρησαν, καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἐκινδύνευσαν ἀποβαλεῖν. οἵ τε γὰρ Λίβυες καταφρονήσαντες αὐτῶν, ἀπέστησαν, οἵ τε τὴν Σαρδόνα κατοικοῦντες, νομίσαντες ἔχειν καιρὸν κατὰ τῶν Καρχηδονίων, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν, καὶ συμφρονήσαντες ἐπέθεντο τοῖς Καρχηδονίοις. ἐγένετο δὲ περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν [o] θεόπεμπτός τις ἀτυχία κατὰ τὴν Καρχηδό-

---

[e] Πολυκιάδαν *Coisl.* Vulgo Πολυάδαν. [f] Desideratur in *Coisl.* [g] Neque hunc articulum agnoscit *idem.* [h] Ἔχοντες *Coisl.* [i] Τὴν τῶν Σπαρ. *Reg.* 2. *Clar.*, quos sequor. In ceteris τῶν deest. [k] *Μίκωνος Reg.* 1. [l] *Μάλιον Clar. Μενήνιον Sigonius*, & paullo ante Παπίριον. Vulgo Παπείριον & *Μάλιον.* [m] Nomina haec omnia absunt *Coisl.* [n] *Καίγκιον Clar. Κόιντος Sigonius.* In *Edd.* Κοΐντον. [o] *Θεόπεμπτος Reg.* 1.

que censuit *Pighius* in Fastis ad ann. CCCLXVI., quem vide. P. Wess.

96. Ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα] Vid. inferius C. 55. P. Wess.

99. Πολυβιάδην στρατηγὸν καταστήσαντες] Ex *Coisl.* vestigiis ducis nomen, prorsus uti apud *Xenophontem* Hellen. L. v. pag. 442. & *Ulpianum* ad Orat. de Legat. male Administr. p. 257. legitur, una litera integrius esse jussi. P. Wess.

6. Προσέταξεν ὑποταγῆναι Λακεδαιμονίοις] Compositum id bellum fuit ex Olynthiorum arbitrio, si verum secutus *Demosthenes* est. *Καὶ τὸ τελευταῖον, ὅπως ἐβούλοντο, οὕτω τὸν πόλεμον κατέθεντο* Orat. περὶ παραπρ. pag. 257. Sed vide *Xenophontem* citato loco. P. Wess.

12. Κατὰ γῆν ἅμα καὶ θάλατταν] Amiserant Spartani accepta ad Cnidum clade, Graeciae terra marique imperium: nec ita tamen eorum vires fuerant attritae, ut colligendarum spes omnis decolasset. Pace Antalcidae rediit paullatim pristina civitati auctoritas & potentia, quae hoc tempore ad ἀκμὴν pervenerat. Testis etiam *Demosthenes* eo, quem signavi, loco; *Ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτε γῆς καὶ θαλάττης ἦρχον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, Λακεδαιμόνιοι καθ' ἐκείνους τοὺς χρόνους.* & *Plut.* Pelop. p. 284. E. Adde *Casaubon.* ad *Polyb.* p. 99. *Ed. Gron.* P. Wess.

15. Διὰ τὰς τῶν πολεμουμένων κληρουχίας] Sic mallem. Male tota Graecia Athenienses audiebant ob colonos, κληρούχους vocant, quos in urbes agrosque suae ditionis deducebant, sortibusque agrorum descriptis donabant. *Libanius* Argum. Orat. περὶ τῶν ἐν Χερρον. rem declarat: *Ἔθος δὲ ἦν τοῦτο παλαιὸν τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσοι πένητες ἦσαν αὐτῶν καὶ ἀκτήμονες οἴκοι, τούτους πέμπειν ἐποίκους εἰς τὰς ἔξω πόλεις τὰς ἑαυτῶν, καὶ ἐλάμβανον παρασκευὴν ὅπλα τε ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ ἐφόδια.* Qui quidem cum veteres migrare colonos aliorsum saepe juberent, patriae maculam adspersere, quam *Isocrates*, etsi frustra, eluere conatur. Dicit debere potius gratias suis Atheniensibus Graecos referre, quod eorum sub imperio vitam seditionibus immunem transegerint, *ἢ τὰς* ΚΛΗΡΟΥΧΙΑΣ *ἡμῖν ὀνειδίζειν, ἃς ἡμεῖς εἰς τὰς ἐρημουμένας τῶν πόλεων, φυλακῆς ἕνεκα τῶν χωρίων, ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν, ἐξεπέμπομεν* Panegyr. p. 89., callide profecto. Tu confer hujus lib. C. 29. P. Wess.

21. Λέγω δὲ τὸν Περσῶν βασιλέα &c.] Audi iterum *Isocratem* Paneg. p. 96. *καὶ νῦν Ὀλυνθίους καὶ Φλειασίους (Λακεδαιμόνιοι) πολεμοῦσιν, Ἀμύντᾳ δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ, καὶ Διονυσίῳ Σικελίας τυράννῳ, καὶ τῷ βαρβάρῳ τῷ τῆς Ἀσίας κρατοῦντι συμπαρέστησαν, ὅπως μεγίστην ἀρχὴν ἕξουσιν.* Quae principes eos Spartanorum civitatem coluisse hoc tempore & ab ea vicissim cultos praeclare indicant. P. Wess.

25. Ἐπ' Ἄρχοντος Ἀθ. Νίκωνος] Verum id Archontis nomen, sub

χιδόνα. Ταραχαὶ γὰρ καὶ φόβοι καὶ πανικοὶ θόρυβοι συνεχῶς ἐγίνοντο κατὰ τὴν πόλιν παράδοξοι. καὶ πολλοὶ μὲν μετὰ τῶν ὅπλων ἐξεπήδων ἐκ τῶν οἰκιῶν, ὡς πολεμίων εἰσπεπτωκότων εἰς τὴν πόλιν, καὶ πρὸς ἀλλήλους ὡς πολεμίους διαπολεμοῦντες, οὓς μὲν ἀνῄρουν, οὓς [p] δὲ κατετραυμάτιζον. τέλος δὲ θυσίαις τὸ θεῖον ἐξιλασάμενοι, καὶ μεγίστων κακῶν ἀπαλλαγέντες, ταχὺ καὶ τοὺς Λίβυας κατεπολέμησαν, καὶ τὴν νῆσον ἀνεκτήσαντο.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Ναυσινίκου, Ῥωμαῖοι χιλιάρχους τέσσαρας ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν, Μάρκον Κορνήλιον, [q] καὶ [r] Σερουΐλιον Κοΐντιον, [s] Μάρκον Φούριον, καὶ Λεύκιον Κοΐντιον. ἐπὶ δὲ τούτων ὁ κληθεὶς Βοιωτικὸς πόλεμος ἐνέστη Λακεδαιμονίοις πρὸς Βοιωτούς, διὰ τοιαύτας αἰτίας. τὴν [t] Καδμείαν φρουρούντων Λακεδαιμονίων ἀδίκως, καὶ 345. πολλοὺς τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν πεφυγαδευκότων, συνεστράφησαν οἱ φυγάδες, καὶ συνεπιλαβομένων Ἀθηναίων, κατῆλθον εἰς τὴν πατρίδα νυκτός· καὶ πρῶτον μὲν τοὺς τὰ Λακεδαιμονίων φρονοῦντας ἐν ταῖς ἰδίαις οἰκίαις ἐφόνευσαν, ἔτι κοιμωμένους καταλαβόντες· ἔπειτα τοὺς πολίτας ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν παρακαλέσαντες, συνεργοὺς ἔσχον ἅπαντας τοὺς Θηβαίους. ταχὺ δὲ τοῦ πλήθους συνδραμόντος μετὰ τῶν ὅπλων, ἅμ' ἡμέρᾳ τὴν Καδμείαν πολιορκεῖν ἐπεχείρησαν. οἱ δὲ φρουροῦντες τὴν ἄκραν Λακεδαιμόνιοι, μετὰ τῶν συμμάχων ὄντες οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων καὶ πεντακοσίων, εἰς μὲν τὴν Σπάρτην ἐξέπεμψαν τοὺς δηλώσοντας τὴν [u] τῶν Θηβαίων ἐπανάστασιν, καὶ βοηθεῖν τὴν ταχίστην παρακαλέσοντας· αὐτοὶ δ' ἐκ τόπων ὑπερδεξίων ἀμυνόμενοι τοὺς πολιορκοῦντας, πολλοὺς μὲν ἀνῄρουν, οὐκ ὀλίγους δὲ κατετραυμάτιζον. οἱ δὲ Θηβαῖοι, μεγάλην δύναμιν προσδοκῶντες ἥξειν ἐκ τῆς Ἑλλάδος Λακεδαιμονίοις, ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς εἰς τὰς Ἀθήνας, [x] ὑπομιμνήσκοντες μὲν ὅτι καὶ αὐτοὶ συγκατήγαγον τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καθ' ὃν καιρὸν ὑπὸ τῶν τριάκοντα τυράννων κατεδουλώθησαν, ἀξιοῦντες δὲ πανδημεὶ βοηθῆσαι, καὶ πρὸ τῆς τῶν Λακεδαιμονίων παρουσίας συνεκπολεμῆσαι τὴν Καδμείαν.

Ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀθηναίων, διακούσας τῶν πρέσβεων, ἐψηφίσατο παραχρῆμα δύναμιν ὡς πλείστην ἀποστεῖλαι τὴν ἐλευθερώσουσαν τὰς Θήβας, ἅμα μὲν τῆς εὐεργεσίας ἀποδιδοὺς τὰς χάριτας, ἅμα δὲ βουλόμενος τοὺς Βοιωτοὺς ἐξιδιώσασθαι, καὶ συναγωνιστὰς ἰσχυροὺς ἔχειν κατὰ τῆς Λακεδαιμονίων ὑπεροχῆς. τὸ γὰρ ἔθνος τοῦτο καὶ πλήθει τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀνδρείᾳ κατὰ πόλεμον οὐδενὸς τῶν Ἑλλήνων ἐδόκει λεί-

Olymp. C. II. ac terrores, Panicique tumultus, ex improviſo urbem corripere, & plurimi armis correptis, ac ſi hoſtes urbem invaſiſſent, ex aedibus procurrere, & inter ſe velut cum hoſte acie congreſſi, alios interimere, alios ſauciare. Ad extremum Numine ſacrificiis placato, graviſſimis exemti malis, ſtatim & Afros debellarunt, & Sardiniam ditioni ſuae iterum ſubjecere.

25. Inde cum Nauſinicus Athenis praeturam, Olymp. C. III. & Romae IV. Trib. mil. M. Cornelius, Q. Servilius, M. Furius, & L. Quinctius conſulare imperium ſuſcepiſſent: Boeoticum, quod vocant, bellum, Lacedaemoniis cum Boeotiis exarſit, his equidem de cauſis. Cadmeam Lacedaemonii praeter jus & fas praeſidio tenebant, multoſque eximiae dignitatis viros ad profugiendum e patria adegerant. Exſules igitur, coitione inter ſe facta Athenienſium ſubſidio noctu in patriam revertuntur. Ac 470. primo quoſcunque, qui cum Lacedaemoniis ſentiebant, domi ſuae, dum ſomno adhuc detinentur, oppreſſos conficiunt. mox populares ad vindicandum libertatem cohortati, univerſam Thebanorum civitatem, ad conatus hos adjuvandos promtam habent. Multitudo igitur concurſat; & cum prima luce Cadmeam oppugnare maturant. Lacedaemoniorum interim praeſidiarii, quorum in cuſtodia arx fuit, numero, ſi auxiliares connumerentur, cIↄ. Iↄ. haud pauciores, Spartam miſerant, qui ſeditioſam Thebanorum commotionem renunciarent, & auxilium ſibi ferri quam properantiſſime, hortarentur. Ipſi vero ex locis editioribus oppugnantes arcendo, multos interimunt, nec paucos vulneribus graviter affectos dimittunt. Thebani ergo, dum validas e Graecia copias Lacedaemoniis ſubventuras conjectant, ſuos Athenas legatos mittunt, qui ad animum populo revocent, quod & ipſi conatus Athenienſium juverint, quo tempore XXX. Tyrannorum jugo ſervili oppreſſi, Rempublicam vindicarint; orentque, ut ad expugnandam Cadmeam totis ſibi viribus ante Lacedaemoniorum adventum praeſto eſſe velint.

26. Populus vero Athenienſis, ſimul ac Thebanorum legationem audivit, ut quam validiſſima e veſtigio manus ad reparandam Thebanorum libertatem expediretur, ſcivit. Tum ut gratiam pro meritis retribuerent, tum ut Thebanos hoc beneficio ſibi obſtrictos, fortes deinceps & conſtantes, adverſus immodicam Lacedaemoniorum potentiam, adjutores haberent. Gens enim iſta, nulla inter Graecos neque copia, neque ſtrenuitate virûm, in-

---

[p] Οὓς δὲ κατετραυμάτιζον *Coiſl. Clar. Regius* uterque. In *Edd.* erat ſimplex verbum. [q] Abeſt καὶ a *Clar.* [r] Σερβίλιον *Coiſl.* tum Κοΐντιον *Clar.* [s] Deſunt haec nomina *Coiſl.* Φρούριον *Edd.* [t] Καδμείαν *Coiſl. Reg.* 1. & ora *Steph.* [u] Non eſt in *Clar.* [x] Ὑπομιμνήσκοντες *Edd.*

ſub cujus magiſtratu de vita deceſſit ex quorundam opinione Orator Lyſias, ut ejus in vita ſignificat *Dionyſius Halicarnaſſenſis* T. II. p. 85. P. Wess.

27. Λεύκιον Μάλλιον] Forte Ἀιμίλιον vel Μάνιον, pro utrovis Q. Fabium ponit, qui in Faſtis non exſtat. L. Rhod.

Λεύκιον Μάλλιον &c.] *Car. Sigonius* profert ex hoc loco ad *Livii* L. VI, 5. Λεύκιον Μάνιον, Γάιον Σερουΐλιον, Οὐαλέριον Αὖλον, Κόιντον Φάβιον. Quos ſi e ſcripto ſuo *Cod.*, ut credibile ſit, excitavit, uſus haud dubie eſt longe optimo. Eum in re certa ſequamur. P. Wess.

30. Τοὺς μὲν Ἱππωνιάτας — ἀνεκαλ. τὴν πόλιν] Urbem Hipponium ſeu Vibonem Valentiam Dionyſius everterat, civibuſque Syracuſas traductis agrum Locrenſibus contribuerat, ſupra L. XIV, 107. Videntur Carthaginienſes eos opportune patriam in ſedem reſtituiſſe, ut in Italia amicos, ſi qua recrudeſceret cum tyranno bellum, haberent. P. Wess.

38. Οἵ τε τὴν Σαρδὼ κατοικοῦντες] Vid. not. in L. IV, 29. P. Wess.

48. Οὓς δὲ κατετραυμάτιζον] Salva eſſe potuerat, niſi ſcripti libri contra iviſſent, recepta dudum ſcriptura. Amat Auctor compoſitum id verbum. Vid. L. XII, 61. & hoc lib. C. 25. ſaepeque alias. P. Wess.

54. Σερουΐλιον Κοΐντιον] Inverte Κοΐντιον Σερουΐλιον. In fine ſcribe Καίσωνα. Faſti addunt L. Horatium & Ser. Cornelium. L. Rhod.

Σερουΐλιον Κοΐντιον] Citra dubium hic Κόιντον, & mox Λεύκιον Καίσωνα ſcribendum. Sex tribunos *Livius* huic anno imponit L. VI, 6. *Serv. Cornelium*, cui hic praenomen *Marco*, tum tres illos, quos Auctor edit, praetereaque L. Horatium & P. Valerium: ut adeo peccatum ſit in parte extrema notae Rhodomanianae. *Pighius* ad ann. CCCLXVIII. hinc affert Ser. Cornelium, Q. Servilium, M. Furium & L. Quinctium, forſan ex conjectura. P. Wess.

63. Ἔτι κοιμωμένους καταλαβόντες] Videndi ſunt *Xenophon* Hellen. L. V. p. 443., *Corn. Nepos* Pelop. C. 3., *Plut.* Pelop. pag. 281. & Socrat. Daemon. p. 596., qui diligentius & copioſius haec exſequuntur omnia. P. Wess.

Ἔπειτα τοὺς πολίτας &c.] Poſt πρῶτον μὲν nemo non exſpectet ἔπειτα δὲ, complures tamen ſunt apud Auctorem hunc loci, in quibus ἔπειτα ſine δὲ poſitum eſt. H. Steph.

78. Ὅτι καὶ αὐτοὶ συγκατήγαγον τὸν δ. τῶν Ἀθηναίων] Vide ſuperius L. XIV, 32. P. Wess.

84. Ἐψηφίσατο παραχρῆμα δύναμιν — ἀποστεῖλαι] Haec fruſtra alibi quaeres. Conſtat ex *Xenophonte* duos praetorum, qui praeſi-

Olymp. c. III. inſerior videbatur. Imperatorem ergo Demophontem creant. Is delectu habito, quinquies mille peditum & Iↄ. equitum, poſtridie, cum vix illuceſceret, agmen ex urbe educit, & ut Lacedaemonios praevertat, feſtinato itinere pergit. Nihilominus tamen populus omnes militiae vires in Boeotiam convertere, ſi ex uſu Thebanorum ita foret, promtus & paratus erat. Demophon autem exiguo temporis ſpacio viam illam emenſus, praeter ſpem Thebanis ſe in conſpectum dedit. Simili ardore ex aliis etiam Boeotiae urbibus militum accurſus fiebat. Atque ita numeroſus Thebanis exercitus colligitur. Peditum enim non minus XII. millium, & equitum plusquam cIↄ. cIↄ. convenerant. Omneſque promtis & alacribus ad oppugnationem animis properarunt, diviſaque in globos multitudine, incurſus per vices faciebant, diem ſimul ac noctem in certamine perdurantes.

27. Interim quibus ſua in arce ſtatio erat, a praefectis excitati, animoſe fortiterque hoſtes propulſant. Brevi enim cum magnis approperaturos copiis Lacedaemonios, ſpes erat. Et ſane quamdiu alimenta ſuppeterent, adverſa illa fortiter ſuſtinebant, multis oppugnantium identidem occiſis; multis etiam vulneratis: cum etiam non parum arcis firmitate adjuvarentur. At cum neceſſariorum inopia ſubinde magis ingraveſceret, & Lacedaemonii in belli hujus apparatu prolixius immorarentur, diſſentire inter ſe obſeſſi coeperunt. Nam Lacedaemonii ad extremum uſque halitum perdurandum eſſe cenſere: auxiliares vero, e confoederatis urbibus adſciti (qui numero illos excedebant) deditionem Cadmeae faciendam eſſe, contendere. Spartani ergo, quorum non ita magnus eſſet numerus, arcem hoſti cedere coguntur: acceptaque, prout convenerat, fide, incolumes dimiſſi, in Peloponneſum revertuntur. Tandem Lacedaemonii copiis inſtructiſſimis ad Thebas accedunt: ſed occaſione, propter adventum tardiorem, e manibus elapſa, nihil iſto conatu effecerunt. Tribus ergo praeſidii ducibus in jus vocatis duos capite condemnarunt, tertio tam grandem pecuniae ſummam irrogavere, ut ſolvendo non eſſet. 471. Tum Athenienſes in patriam redierunt, & Thebani obſidioni Theſpiarum fruſtra operam inſumſere. Interea Iↄ. civium coloniam Romani in Sardoniam, ita ut a vectigalibus prorſum immunes eſſent, deduxerunt.

Olymp. c. IV. 28. Poſthaec Callia Athenis Praetore, & IV.

πιαξ. τέλος δὲ, Δημοφῶν καταστιαθεὶς στρατηγὸς, καὶ παραχρῆμα πεντακισχιλίους ὁπλίτας καὶ πεντακοσίους ἱππεῖς καταλέξας, τῇ ὑστεραίᾳ [y] τὴν δύναμιν ἅμ᾽ ἡμέρᾳ προήγαγεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ [z] δρομαῖος ἠπείγετο, φθάσαι σπεύδων τοὺς Λακεδαιμονίους. οὐδὲν δ᾽ ἧττον ὁ δῆμος παρεσκευάζετο πανδημεὶ στρατεύειν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐὰν ᾖ χρεία. ὁ δὲ Δημοφῶν συντόμως ταῖς ὁδοῖς χρησάμενος, παραδόξως ἐπεφάνη τοῖς Θηβαίοις. ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων, τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν, πολλῶν στρατιωτῶν συνδραμόντων, ταχὺ μεγάλη δύναμις ἠθροίσθη τοῖς Θηβαίοις. ὁπλῖται μὲν γὰρ συνῆλθον οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων καὶ δισχιλίων, ἱππεῖς δὲ πλείους τῶν δισχιλίων. πάντων δὲ προ- 346. θύμως ἐπὶ τὴν πολιορκίαν ὁρμησάντων, διελόμενοι τὰ πλήθη, τὰς προσβολὰς ἐκ διαδοχῆς ἐποιοῦντο, προσκαρτεροῦντες τοῖς κινδύνοις συνεχῶς [a] καὶ καθ᾽ ἡμέραν καὶ νυκτός.

Οἱ δ᾽ ἐν τῇ Καδμείᾳ οἰκοῦντες, παρακληθέντες ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων, εὐρώστως ἠμύνοντο τοὺς πολεμίους, ἐλπίζοντες συντόμως ἥξειν τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ μεγάλης δυνάμεως· ἕως μὲν [b] οὖν εἶχον τροφὰς [c] ἱκανὰς, ἀντεκαρτέρουν τοῖς δεινοῖς, καὶ πολλοὺς τῶν πολιορκούντων ἀπέκτεινον καὶ κατετραυμάτιζον, συνεργὸν ἔχοντες καὶ τὴν τῆς ἀκροπόλεως ὀχυρότητα· ὡς δ᾽ ἡ μὲν τῶν ἀναγκαίων σπάνις ἐπέτεινεν, οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲ περὶ τὰς παρασκευὰς ὄντες ἐχρόνιζον, ἐστασίαζον πρὸς ἀλλήλους. οἱ μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι μέχρι θανάτου καρτερεῖν ᾤοντο δεῖν, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν συμμαχίδων πόλεων [d] συστρατεύσαντες, ὄντες πολλαπλάσιοι, παραδιδόναι τὴν Καδμείαν ἀπεφαίνοντο. συνηναγκάσθησαν [e] δὲ καὶ οἱ ἐξ αὐτῆς τῆς Σπάρτης, ὄντες ὀλίγοι, παραχωρῆσαι τῆς ἀκροπόλεως. διόπερ οὗτοι μὲν ὑπόσπονδοι καθ᾽ ὁμολογίαν ἀφεθέντες, εἰς τὴν Πελοπόννησον ἀπηλλάγησαν· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, δυνάμεσιν ἀξιολόγοις προσιόντες ἐπὶ τὰς Θήβας, καὶ βραχὺ τῶν καιρῶν ὑστερήσαντες, ἄπρακτον ἔσχον τὴν ἐπιβολήν. τοὺς δὲ ἡγεμόνας τῆς φρουρᾶς τρεῖς ὄντας μετέστησαν εἰς κρίσιν· καὶ τοὺς μὲν δύο κατεδίκασαν θανάτῳ, τὸν μέντοι γε τρίτον τοσούτῳ πλήθει χρημάτων, [f] ὥστε μὴ δύνασθαι τὴν οὐσίαν αὐτοῦ τοσαῦτα χρήματα ἐκτίσαι. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθηναῖοι μὲν ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα, Θηβαῖοι δὲ Θεσπιὰς πολιορκήσαντες, ἄπρακτον ἔσχον τὴν ἐπιβολήν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ῥωμαῖοι μὲν ἐπὶ ἀτελείᾳ πεντακοσίους ἀποίκους εἰς [g] Σαρδονίαν ἀπέστειλαν.

Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ Ἀθήνησι Καλλίου, Ῥωμαῖοι χι-

---

[y] Ἀμ᾽ ἡμέρᾳ τὴν δύναμιν *Clar.* [z] Δρομαίως *Coisl. Clar. Reg.* 1. [a] *Clar.* omittit. [b] Deeſt *Coisl.* [c] Stigmate defectus notavit *Steph.* [d] Συστρατεύσαντες *Reg.* 1. [e] Abeſt *Clar.* [f] Ὥστε μὴ *Coisl. Reg.* 1. In *Edd.* καὶ, quod tamen aſteriſco ſignavit *Steph.*, interponitur. paullo ante τὸν μέντοι γε τρίτον ſolus *Reg.* 1. ſatis bene. Cett. γε non habent. [g] Σαρδόνιαν *Reg.* 2.

praeſidii cauſſa in finibus agebant, ſuppetias Thebanis veniſſe, ſed nullo Athenienſium decreto. Quare utrique poſtea diem dixerunt, & alterum quidem morte mulctarunt, alterum vero, quia judicium fuga evitaverat, in exilium egerunt. Uter autem horum Demophon fuerit, & an Chabriam collegam habuerit, non audeo decernere. P. Wess.

95. Δρομαῖος ἠπείγετο] Nihil mutandum. Sic L. XIV, 104. δρομαῖοι παρῆσαν ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα. P. Wess.

27. Προσιόντες ἐπὶ τὰς Θήβας] Cleombrotus auxiliares copias adduxit, obviosque in Megaride eos habuit, qui fide publica ex arce Cadmea deſcenderant, *Plutarchus* in Pelop. pag. 284. P. Wess.

29. Τοὺς δὲ ἡγεμόνας τρεῖς ὄντας &c.] *Lyſanoridam*, qui perperam [illegible] in *Plutarchi* ſuperius citato loco, *Hermippidam* & *Arciſſum*: hos capitis damnarunt, Lyſanoridae vero multam ingentem irrogarunt. Dubites tamen ſanane ſint interfectorum nomina. Idem enim *Plutarch.* de Socrat. Gen. p. 586. E. Κρητίδαν καὶ Ἄρκισον adpellare videtur. Poteris Ἡριππίδαν cum *Bryano* reſcribere, ſi tibi clare patuerit, eundem eſſe, de quo L. XIV, 38. Mihi non liquet, malimque adeo Hermippidam praeferre. P. Wess.

34. Θηβαῖοι δὲ Θεσπιὰς πολιορκήσαντες] Tacent alii: nec negandi propterea juſta ratio. Praeerat Theſpiarum urbi Sphodrias, a Cleombroto illi impoſitus ad Thebanos laceſſendos, *Xenoph.* Rer. Gr. L. V. p. 445. P. Wess.

37. Εἰς Σαρδονίαν ἀπέστειλαν] *In Sardiniam* Interpres, haud ſane prudenter, ſicuti monuit *Ph. Cluverius* Sard. Antiq. pag. 486. Romani in eam inſulam nihil tentarunt ante Punicum bellum primum, vicinis ante id tempus domandis unice occupati. Intelligitur eorum oppidorum aliquod, quae in urbis erant conſpectu, ſed cujus titulo turpis inhaeret macula. *Herdonia* itaque eſſe non poteſt, quippe longius diſſita. Tempus, quo *Diodorus* deductam coloniam aſſeverat, non male congruit *Satrico*, quorſum *Vellejus* L. I, 14. *poſt ſeptem annos, quam Galli urbem ceperunt*, miſſos fuiſſe colonos docet. At differt ſcriptura vehementer, vetatque aſſenſum. Extundant proinde certius & probari quod poſſit, feliciora ingenia. P. Wess.

39. Καλλίου] In Pario Marmore Καλέου. Chabriam *Sigonius* voca-

χιλιάρχους ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν τέτταρας, Λεύκιον [h] Παπίριον, Μάρκον Πόπλιον, Τίτον Κορνήλιον, [i] Κόϊντον Λεύκιον. ἐπὶ δὲ τούτων, Λακεδαιμονίων ἐπταικότων περὶ τὰς Θήβας, οἱ μὲν Βοιωτοὶ θαῤῥήσαντες συνεστράφησαν, καὶ κοινὴν συμμαχίαν ποιησάμενοι δύναμιν, ἀξιόλογον συνεστήσαντο, προσδοκῶντες ἥξειν τοὺς Λακεδαιμονίους μεγάλαις δυνάμεσιν εἰς τὴν Βοιωτίαν. Ἀθηναῖοι δὲ πρέσβεις τοὺς ἀξιολογωτάτους τῶν παρ' αὐτοῖς ἐξέπεμψαν [k] ἐπὶ τὰς ὑπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους τεταγμένας πόλεις, παρακαλοῦντες ἀντέχεσθαι τῆς κοινῆς ἐλευθερίας. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, διὰ τὸ μέγεθος τῆς περὶ αὐτοὺς δυνάμεως, ὑπερηφάνως καὶ 347. βαρέως ἦρχον τῶν ὑποτεταγμένων. διόπερ πολλοὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς τεταγμένων [l] ἀπέκλινον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. πρῶτοι δὲ πρὸς τὴν ἀπόστασιν ὑπήκουσαν Χῖοι καὶ Βυζάντιοι, [m] μετὰ τούτους Ῥόδιοι καὶ Μιτυληναῖοι, καὶ τῶν ἄλλων τινὲς νησιωτῶν. αἰεὶ δὲ μᾶλλον αὐξομένης τῆς τῶν Ἑλλήνων ὁρμῆς, πολλαὶ πόλεις [n] προσέθεντο τοῖς Ἀθηναίοις. ὁ δὲ δῆμος μετεωρισθεὶς ἐπὶ τῇ [o] τῶν συμμάχων εὐνοίᾳ, κοινὸν συνέδριον ἁπάντων τῶν συμμάχων [p] συγκατεστήσατο, καὶ συνέδρους ἀπέδειξαν [q] ἑκάστης πόλεως. ἐτάχθη δ' ἀπὸ τῆς κοινῆς γνώμης, τὸ μὲν συνέδριον ἐν ταῖς Ἀθήναις συνεδρεύειν, πόλιν δὲ ἐπίσης καὶ μεγάλην καὶ μικρὰν μιᾶς ψήφου κυρίαν εἶναι· πάσας δ' ὑπάρχειν αὐτονόμους, ἡγεμόσι χρωμένας [r] Ἀθηναίοις. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὴν ὁρμὴν τῶν πολλῶν ὁρῶντες ἀκατάσχετον οὖσαν πρὸς τὴν ἀπόστασιν, ὅμως πρεσβείαις καὶ λόγοις φιλανθρώποις, ἔτι δ' ἐπαγγελίαις εὐεργετικαῖς ἐφιλοτιμοῦντο διορθώσασθαι τὰς ἀλλοτριότητας τῶν ἀνθρώπων. ὁμοίως δὲ [s] καὶ περὶ τὰς τὸν πόλεμον παρασκευὰς ἐποιοῦντο πολλὴν φροντίδα, προσδοκῶντες μέγαν καὶ πολυχρόνιον [t] αὐτοῖς ἔσεσθαι τὸν Βοιωτικὸν πόλεμον, συμμαχούντων τοῖς Θηβαίοις τῶν Ἀθηναίων, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, τῶν κοινωνούντων τοῦ συνεδρίου.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ἄκωρις ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ἀλλοτρίως διακείμενος πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα, δυνάμεις ξενικὰς ἀξιολόγους ἤθροισε. μεγάλους γὰρ μισθοὺς τοῖς ὑπακούουσι προστιθεὶς, συχνοὺς εὐεργετῶν, ταχὺ πολλοὺς ἔσχε τῶν Ἑλλήνων ὑπακούοντας πρὸς τὴν στρατείαν. οὐκ ἔχοντα δὲ στρατηγὸν ἀξιόχρεων, μετεπέμψατο Χαβρίαν τὸν Ἀθηναῖον, ἄνδρα καὶ συνέσει στρατηγικῇ διάφορον, καὶ δόξαν ἐπ' ἀρετῇ μεγάλην πεποιημένον. οὗτος μὲν οὖν ἄνευ τῆς τοῦ δήμου γνώμης προσδεξάμενος τὴν στρατηγίαν, ἀφηγεῖτο τῶν κατ' Αἴγυπτον δυνάμεων, καὶ μετὰ πολλῆς σπουδῆς παρ-

Olymp. C. IV.

Tribunis militum consulari poteſtate Rempublicam Romanam adminiſtrantibus, L. Papirio, P. Cornelio, Tito & L. Quinctiis; poſtquam Lacedaemonii ad Thebas offendiſſent, Boeoti receptis animis inter ſe conſpirarunt, initaque belli ſocietate, exercitum ingentem conflavere: quod jamjam Lacedaemonios cum magnis in Boeotiam copiis adventaturos, praeſagirent. Athenienſes etiam nobiliſſimorum apud ſe hominum legationem ad civitates Lacedaemoniis ſubjectas hortatum, uti hanc libertatis communis occaſionem ne negligant, ire jubent. Enimvero Lacedaemonii propter nimiam potentiae ſuae molem, ſuperbe nec abſque gravamine ſubditis dominabantur. Magna itaque horum pars propenſo ad Athenienſes ſtudio ſe applicabat. Primi autem, qui in defectionem conſentirent, Chii & Byzantini, Rhodiique & Mitylenaei, aliique inſuper inſularium fuerunt. Et cum jam motus ille Graecorum identidem magis ac magis gliſceret, multae ſe urbes cum Athenienſibus conjunxerunt. Populus ergo hac ſociorum benevolentia excitatus communem omnium, quibuſcum ſociale foedus icerant, ſenatum inſtituit, in quo delecti ex unaquaque civitate conſultarent. Convenerat autem inter ipſos, decreto communi, ut conſeſſus ille Athenis haberetur, & cunctis ex aequo urbibus, magnae ſive parvae eſſent, unius ſuffragii jus & poteſtas foret; & ſuam quaeque juriſdictionem ſub Athenienſium tamen ductu, retineret. At Lacedaemonii, quanquam eum defectionis impetum eſſe videbant, qui cohiberi amplius non poſſet, per legationes tamen ſermonibus humaniſſimis & plenis beneficiorum pollicitationibus, alienatos ab ſe hominum animos ad benevolentiam revocare apprime ſtudebant. Nec minus curae in apparatus bellicos conferebant: ſiquidem Boeoticum hoc bellum ingens & diuturnum, quod Athenienſes, Graecique alii publici illius conſilii participes, vires cum Thebanis conjunxerant, ſibi fore praevidebant.

29. Dum haec per Graeciam aguntur Aegyptiorum rex Acoris, inimicitias jampridem cum rege Perſarum exercens, magnas peregrinorum copias undique contrahebat. Cum enim larga militibus ſtipendia numeraret, plurimiſque benefaceret, brevi tempore multos Graecorum, qui ad militiam ſe ejus aggregarent, habebat. Sed quia idoneus illis Dux non erat, Chabriam Athenienſem, virum & imperatoria ſolertia praeſignem, & praeclaram virtute ſua gloriam adeptum, accerſivit. Hic, licet abſque populi conſenſu id fieret, imperatoris munere ſuſcepto, copiis in Aegypto praeerat, magnoque

---

h Παπίριον vulgo. Mox Μάρκον non legit *Coiſl.* i Καὶ Κόϊντον *Clar. Reg.* 2. In *Coiſl.* ultima haec nomina non inveniuntur. k Εἰς τὰς *Reg.* 1. l Ἀπέκλινον *Steph.* marg. *Coiſl. Reg.* 1. Paullo ante πολλοὶ τῶν *Reg.* 2. m Καὶ μετὰ τούτους *Coiſl. Reg.* 1. n Προσέθεντο prave *Clar.* o Duo ſequentia negligit *Reg.* 2. p Συνεστήσατο *Coiſl. Reg.* 1. q Ἀπὸ τῆς *Clar.*, in margine ἑκάστης. r Ἀθηναίοις *Coiſl.* perperam. s Καὶ τὰ εἰς τὸν *Reg.* 2. t Ἀὐτοῖς *idem.*

vocavit, notatus a *Jo. Meurſio* de Archont. L. IV, 1. P. Wess.

41. *Μάρκον Πόπλιον*] Deleto priore, alteri ſubjunge ex faſtis Κορνήλιον. Deinde Τίτον καὶ Λεύκιον Κοΐντιον. Faſti praeter hos edunt *A. Manlium* & *C. Sergium.* L. Rhod.

Μάρκον Πόπλιον] Turbata corruptaque tribunorum haec ſunt nomina. Refingi poterunt A. Παπίριον, Αὖλον Μάλλιον, Πόπλιον Κορνήλιον, Τίτον Κοΐντιον καὶ Λεύκιον. Sic certe propius recedetur a vetuſtiore ſcriptura. *Onuph. Panvinius* in Faſt. ad ann. CCCLXIX. mancum hic ait *Diodorum* & quatuor tantum prodere tribunos *L. Papirium, Q. ... T. & L. Quinctios*, neſcio quam editionem ſecutus. C. vero *Sergius*, quem *Rhodom.* ceteris adjungit, *Livio* L. VI, 11. ex virorum doctorum conjectura eſt inſertus. P. Wess.

47. *Ἀθηναῖοι δὲ πρέσβεις — ἐξέπεμψαν*] Haec illis non admodum conveniunt, quae *Xenophon* de Athenienſibus L. VI. Hellen. pag. 445. commemorat. Vereor equidem, ne hic quaedam ὕστερον πρότερον ſint poſita. Certe poſt imprudentem Sphodriae expeditionem Athenienſes a Spartanis ſeſe praecipue diſſociarunt, antea vehementer illis offenſi, qui Thebanis auxilio occurrerant. P. Wess.

59. *Ὁ δῆμος μετεωρισθεὶς — συγκατεστήσατο* &c.] Vid. ad L. V, 4. Syntheſis haec optimo cuique probatur. *S. Marcus* C. VIII, 1. παμπόλλου ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι. P. Wess.

67. *Τὴν ὁρμὴν τῶν πολλῶν ὁρῶντες*] Mallem τῶν πόλεων, quod ob praecedentia videtur commodius. Si cui tamen vulgatum potius cenſeatur, fruatur eo ſenſu. P. Wess.

71. *Καὶ περὶ τὰς — ἐποιοῦντο πολλὴν φροντίδα*] Praepoſitione ſi offendaris, eam cum *Reg.* 2. tolle. Ipſe Auctor L. I, 84. καὶ τῶν συνοικιῶν — φροντίδα ποιεῖν] τὸν [illegible]. Et L. XVII, 69. φροντίδα ποιήσασθαι τῆς ἐπ' αὐτῶν ἀνακομιδῆς. Saepeque alias. P. Wess.

82. *Οὐκ ἔχοντα δὲ στρατηγὸν — μετεπέμψατο*] Fuiſſe puto οὐκ ἔχων. Spectant enim regem Acorin, qui circa hoc tempus Piſidas a Perſarum rege alienaſſe & ſibi junxiſſe videtur, quemadmodum ex *Theopompo* ſuo *Photius* Cod. CLXXVI. pag. 391. excerpſit. Chabriam in Aegypto exercitum ductaſſe, ſignificat etiam *Polyaen.* L. III, 11, 7., incertum tamen hoccine tempus indicet, an illud, de quo Auctor infra C. 92. P. Wess.

89. Φαρ-

Olymp. c. iv. que ad bellum gerendum cum Perſis ſtudio ſe praeparabat. Pharnabazus autem ſummus militiae Dux a rege declaratus, cum ingentes ex Perſicis opibus in bellum apparatus & ipſe feciſſet, nunciis Athenas miſſis, Chabriam criminabatur, quod Aegyptiis ducem ſe proſtituendo, benevolentiam Regis a populo alienaret: inde rogabat ut Iphicratem ſibi ducem adjungerent. Athenienſes igitur, quibus hoc inprimis curae erat, ut regis Perſarum benevolentiam ſibi conciliarent, & Pharnabazum ſuis commodis addictum haberent, ſine mora, Chabriam ex Aegypto revocant, & Iphicrati Perſis auxiliandi negocium imponunt. 472. Pacis inter ſe foedus ſuperioribus annis fecerant Lacedaemonii & Athenienſes. Id ad haec uſque tempora perduravit. Cum enim Sphodriades a Spartanis ſuis ad imperium militare evectus eſſet, homo elati praecipitiſque ingenii, a Cleombroto Lacedaemoniorum rege inſtigabatur, ut ſine Ephororum conſenſu Piraeeum occuparet. Decies mille igitur & amplius armatis inſtructus, noctu Piraeeum invadendo capere nititur. Sed fraude Athenienſibus detecta, fruſtra rem tantam molitus, quaſi minus quam nihil egiſſet, inde receſſit. Quanquam vero ob hanc temeritatem ad Spartanorum Senatum deferebatur, tamen quia reges Patronos cauſae ſuae habebat, praeter jus abſolutus fuit. Haec ergo injuria cum permoleſta Athenienſibus accideret, publicum fit decretum, rupto jam maniſeſto a Lacedaemoniis foedere, injuriam bello vindicandam eſſe. Ducibus itaque, quos inter cives habebant nobiliſſimos, Timotheo & Chabria, cumque bis Calliſtrato, ad militiam hanc creatis, ut ccIↃↃ. ccIↃↃ. gravis armaturae pedites, & IↃ. equites, ſibi deligerent, naveſque cc. implerent, pſephiſmate mandatum fuit. Thebanos inſuper in Senatum illum publicum, iiſdem omnino, quibus caeteros, conditionibus, cooptarunt. Communibus etiam ſuffragiis comprobatur, ut agri per ſortitionem occupati dominis antiquis reſtituantur: & lex perrogatur, ut Athenienſium nemo extra Atticam agri colendi jus habeat. Hac demum humanitate priſtinam Graecorum benevolentiam ſibi recuperant: hac ipſa imperium ſibi denuo confirmant.

30. Haec tandem cauſa multas inſuper alias Graeciae civitates impulit, ut propenſo in Athenienſium partes favore tranſirent. Primae autem Euboeae urbes, ſumma animorum propenſione A-

σκευάζετο πολεμεῖν πρὸς τοὺς Πέρσας. Φαρνάβαζος δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀναδεδειγμένος στρατηγὸς, ἀπὸ τῆς Περσικῆς δυνάμεως [v] παρασκευὰς μεγάλας ἐποιήσατο τῶν πρὸς τὸν πόλεμον χρησίμων. ἐξέπεμψε δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους πρέσβεις, κατηγορῶν μὲν Χαβρίου, ὅτι τῶν Αἰγυπτίων ἡγούμενος, ἀπαλλοτριοῖ τὴν τοῦ [x] βασιλέως εὔνοιαν ἀπὸ τοῦ δήμου, παρακαλῶν δὲ στρατηγὸν Ἰφικράτην αὐτῷ δοῦναι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, σπεύδοντες τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν εἰς εὔνοιαν προσαγαγέσθαι, καὶ τὸν Φαρνάβαζον ἰδιοποιήσασθαι, ταχέως τόν τε Χαβρίαν 348. ἐξ Αἰγύπτου μετεπέμψαντο, καὶ τὸν Ἰφικράτην στρατηγὸν ἐξαπέστειλαν συμμαχήσοντα τοῖς Πέρσαις. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς Ἀθηναίοις σπονδὰς πεποιημένοις ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις, συνέβαινε μένειν τὴν εἰρήνην μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν· μετὰ δὲ ταῦτα Σφοδριάδου τοῦ Σπαρτιάτου τεταγμένου μὲν ἐφ' ἡγεμονίας, φύσει δ' ὄντος μετεώρου καὶ προπετοῦς, ἔπεισεν αὐτὸν Κλεόμβροτος ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων ἄνευ τῆς γνώμης τῶν ἐφόρων καταλαβέσθαι τὸν Πειραιέα. ὁ δὲ Σφοδριάδης, ἔχων στρατιώτας πλείους τῶν μυρίων, ἐπεβάλετο μὲν τῆς νυκτὸς καταλαβέσθαι τὸν Πειραιέα· καταφανὴς δὲ γενόμενος Ἀθηναίοις, καὶ διαμαρτὼν τῆς ἐπιβολῆς, ἄπρακτος ἐπανῆλθε. κατηγορηθεὶς δ' ἐν τῷ συνεδρίῳ τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ συναγωνιστὰς ἔχων τοὺς βασιλεῖς, ἀδίκως ἀπελύθη. διόπερ οἱ Ἀθηναῖοι, χαλεπῶς φέροντες ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν, ἐψηφίσαντο λελύσθαι τὰς σπονδὰς ὑπὸ Λακεδαιμονίων. κρίναντες δὲ πολεμεῖν [y] αὐτοῖς, στρατηγοὺς τρεῖς εἵλοντο τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν, Τιμόθεον, [z] καὶ Χαβρίαν, καὶ Καλλίστρατον. ἐψηφίσαντο δὲ στρατιώτας μὲν ὁπλίτας καταλέξαι δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ πεντακοσίους, ναῦς δὲ πληρῶσαι διακοσίας. προσελάβοντο δὲ καὶ τοὺς Θηβαίους ἐπὶ τὸ κοινὸν συνέδριον ἐπὶ τοῖς ἴσοις πᾶσιν. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τὰς γεγενημένας κληρουχίας ἀποκαταστῆσαι τοῖς πρότερον κυρίοις γεγονόσι, καὶ νόμον ἔθεντο μηδένα τῶν Ἀθηναίων γεωργεῖν ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς. διὰ δὲ ταύτης τῆς φιλανθρωπίας ἀνακτησάμενοι τὴν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὔνοιαν, ἰσχυροτέραν [a] ἐποιήσαντο τὴν ἰδίαν ἡγεμονίαν.

Πολλαὶ μὲν οὖν καὶ τῶν ἄλλων πόλεων διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν προεκλήθησαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἀποκλῖναι, πρῶται δὲ καὶ προθυμότατα συνεμάχησαν αἱ κατὰ τὴν Εὔβοιαν οἰκοῦσαι, χωρὶς [b] Ἑστιαίας.

---

[v] Mss. παρασκευὰς, ἐποιήσατο. ἐξέπεμψε Reg. 2. omiſſis ceteris. [x] Βαλέως vitio operarum in Edd. Steph. [y] Ἀὐτοὺς Coiſl. Clar. Reg. 2. ſatis bene. [z] Abeſt a Coiſl. [a] Ἐποιήσαντο Coiſl. Clar. Reg. 2. quod probo. ἐποίησαν vulgo. [b] Ἀκτίας Vat. Reg. 1., in quo ſecunda e manu Ἑστιαίας. Edd. Ἀκτίας.

89. Φαρνάβαζος δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως &c.] Bellum hoc Aegyptium diu fuit tractum: necdum enim orto Cypriaco, in Evagoram ſuſcepto & per decem annos continuato, per triennium a Pharnabazo & aliis, de quibus *Iſocrates* Panegyr. pag. 100., fuerat non ſatis proſpere adminiſtratum. Conf. infra C. 41. De Iphicrate ejus in vita haec *Corn. Nep.* C. 11. *Quum Artaxerxes Aegyptio regi bellum inferre voluit, IPHICRATEM ab Athenienſibus petivit ducem, quem praeficeret exercitui conductitio.* Adde ſis *Polyaen.* L. III, 9, 38. P. Wess.

4. Μετὰ δὲ ταῦτα Σφοδριάδου &c.] Ceteris ſcriptoribus Σφοδρίας dicitur. Putes itaque inſtaurandum ejus nomen & Σφοδρίου ſcribendum. Ego tamen manum abſtineo: convertuntur enim inter ſeſe Σφοδρίας & Σφοδριάδης. Namque inſolens non eſt, ut primitivum & Patronymicum in eodem homine locum obtineat. Exempla dedimus alias, pleraque manu vir clariſſimus mihique veteri amicitia conjunctus *Tib. Hemſterhuſius* ad *Luciani* Timon. C. 44. Vide quoque hujus lib. C. 39. P. Wess.

7. Ἔπεισεν αὐτὸν Κλεόμβροτος] Imo vero Thebani, ut Athenienſes a Lacedaemoniorum amicitia ſegregarent. Sic *Xenophon* Hellen. L. VI. p. 445. & *Plutarchus* Pelop. p. 285. Fieri tamen poteſt, ut clandeſtina a Cleombroto mandata habuerit. Favit certe cum amicis Sphodriae, ob hanc expeditionem cauſſam dicere juſſo. P. Wess.

24. Τὰς γενομένας κληρουχίας ἀποκαταστῆσαι] Prudenter profecto; aptiſſimum erat ad ſocios, nimis ταῖς κληρουχίαις gravatos, alliciendos. Vid. hujus lib. C. 23. P. Wess.

34. Χωρὶς Ἑστιαίας] Bene ſit librario *Reg.* 1., qui vetuſtioribus ex libris ſanitatem huic loco reddidit. Ἀκτία nulla hoc fuit tractu, ut pulcre patefecit *Jac. Palmerius*. Contra Heſtiaea ſatis nobilis, atque ab Athenienſibus, ut Auctor indicat, duriſſime habita. Vid. L. XII, 7. & *Theopompum* apud *Strabon.* L. X. p. 683. Qui vero ex Ἑστιαίας naſci potuerit Ἀκτίας, variantes veterum *Codd.* commonſtrant ſcripturae. P. Wess.

51. Τό τε ἀκρόπολιν τῶν Ἀκτιαίων] Hic & ſuperior locus me diu torſerunt: non enim videbam, quo modo intelligere poſſem de ea Actiorum urbe & acropoli, quae vicina fuiſſet Oropo. Sed tandem ex iis tenebris emerſi, & mendoſa haec duo loca in vocibus Ἀκτίας & Ἀκτιαίων & Ὠρωπίων deprehendi. Et de Actia quidem in Euboea nihil invenitur alibi: omnes tam Hiſtorici quam Geographi de ea ſiluerunt; nec de Oropo in Euboea, ſi *Stephani* abbreviatorem excipias, qui ex hoc loco procul dubio id habet. Sed judice *Salmaſio* in *Solin.* p. 148. exulare debent a *Stephani* textu haec verba, ἔστι καὶ ἄλλη Εὐβοίας, & cum multa ratione id cenſet: eum vide & ita certe judicabis. Ergo pro Ἀκτίας & Ἀκτιαίων lege meo periculo Ἑστιαίας & Ἑστιαίων, & pro Ὠρωπίων lege Ὠρειτῶν, & omnia belliſſime quadrabunt. Heſtiaeorum urbs a Pericle de-

ſeστασίας. αὕτη γὰρ εὐεργετημένη ὑπὸ Λακεδαιμονίων μεγάλα, πεπολεμημένη δὲ δεινῶς ὑπὸ Ἀθηναίων, εὐλόγως πρὸς μὲν Ἀθηναίους ἀδιάλυτον [c] ἐφύλαττε τὴν ἔχθραν, [d] πρὸς δὲ τοὺς Σπαρτιάτας βεβαιοτάτην πίστιν διεφύλαττεν. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς Ἀθηναίοις εἰς συμμαχίαν συνέβησαν ἑβδομήκοντα πόλεις, καὶ μετεῖχον ἐπίσης τοῦ κοινοῦ συνεδρίου· διὸ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις αἰεὶ μᾶλλον τῆς δυνάμεως αὐξομένης, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις ταπεινουμένης, 349. ἐφάμιλλον τὴν ἰσχὺν τῶν πόλεων συνέβαινε γίνεσθαι. Οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι, τῶν πραγμάτων αὐτοῖς κατὰ νοῦν προχωρούντων, δύναμιν ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Εὔβοιαν, τὴν διαφυλάξουσαν μὲν τοὺς συμμάχους, καταπολεμήσουσαν δὲ τοὺς ἐναντίους. κατὰ δὲ τὴν Εὔβοιαν βραχὺ μὲν πρὸ τούτων τῶν χρόνων Νεογένης τις ὄνομα μετ᾽ Ἰάσονος τοῦ Φεραίου συλλέξας στρατιώτας, κατελάβετο τήν τε ἀκρόπολιν [e] τῶν Ἑστιαιέων, καὶ Τύραννον ἑαυτὸν ἀπέδειξε ταύτης τῆς χώρας καὶ τῆς Ὠρωπίων πόλεως. ἄρχοντος δ᾽ αὐτοῦ βιαίως καὶ ὑπερηφάνως, Λακεδαιμόνιοι [f] Θηριππίδαν ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρει λόγοις τὸν Τύραννον ἐκχωρεῖν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως· ὡς δ᾽ οὐ προσεῖχε, παρακαλέσας τοὺς ἐγχωρίους πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἐπολιόρκησε τὸ χωρίον, καὶ τοῖς Ὠρωπίοις τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησε. δι᾽ ἣν αἰτίαν οἱ τὴν τῶν [g] Ἑστιαιέων καλουμένην χώραν οἰκοῦντες, οἰκείως διετέθησαν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας, καὶ βεβαίως ἐτήρουν τὴν φιλίαν. ὁ δ᾽ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκπεμφθείσης δυνάμεως ἡγεμὼν Χαβρίας, ἐπόρθησε τὴν Ἑστιαιῶτιν χώραν, καὶ τὴν καλουμένην μὲν Μητρόπολιν, κειμένην δ᾽ ἐπί τινος ἐρυμνοῦ [h] λόφου, τειχίσας, ἀπέλιπεν ἐν αὐτῇ φρουράν· αὐτὸς δὲ ταῖς Κυκλάσι νήσοις ἐπιπλέων, προσηγάγετο Πεπάρηθον καὶ Σκίαθον, καί τινας ἄλλας τεταγμένας ὑπὸ Λακεδαιμονίοις.

Οἱ δὲ ὁρῶντες τὴν τῶν συμμάχων ὁρμὴν [i] πρὸς τὴν ἀπόστασιν ἀκατάσχετον οὖσαν, ἐπαύσαντο τῆς προϋπαρχούσης βαρύτητος, καὶ ταῖς πόλεσι φιλανθρώπως προσεφέροντο. τοσαύταις δ᾽ ὁμιλίαις καὶ εὐεργεσίαις [k] χρησάμενοι, εὐνουστέρους ἅπαντας τοὺς συμμάχους κατεσκεύασαν. ὁρῶντες δὲ τὸν πόλεμον αὐξόμενον, καὶ πολλῆς ἐπιμελείας ἐπιδεόμενον, τάς τε ἄλλας παρασκευὰς ἐποιοῦντο φιλοτίμως, καὶ τὴν διάταξιν καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν στρατιωτῶν καὶ λειτουργιῶν βελτιότερον ἐξειργάσαντο. τάς τε γὰρ πόλεις καὶ τοὺς καταλεγομένους στρατιώτας εἰς τὸν πόλεμον διεῖλον εἰς δέκα μέρη. τούτων δὲ πρώτην ἐπεῖχον μερίδα Λα-

Olymp. C. IV.

thenienſium militiae ſe adjunxere. Heſtiaea tantum excepta. Haec enim, quod magnis a Lacedaemoniorum gente beneficiis cumulata, & contra ab Athenienſi populo armis graviſſime infeſtata eſſet, implacabile erga hos odium, & ſtabilem ſocietatis fidem erga illos, merito retinebat. LXX. igitur civitates in hoc foedus coiverunt, quae omnes pari conditione in conſeſſu illo publico locum habebant. Dumque vires Athenienſibus identidem magis accreſcunt, & Spartanis deminuuntur; evenit, ut civitatum harum potentia iterum exaequaretur. Quamobrem Athenienſes, quibus ex animi ſententia cuncta progreſſum habebant, armatorum manu in Euboeam trajiciunt, qua ſocios in officio continerent, & oppugnarent adverſarios. In hac inſula paulo ante haec tempora Neogenes quidam, ab Iaſone Pheraeo adjutus, cum globo militum, arcem Heſtiaeorum ſubegerat, & ſe manifeſto pro Tyranno tum hujus orae, tum etiam Oropiorum urbis gerebat. Sed cum violenter ac ſuperbe imperaret, Therippidam Lacedaemonii in ipſum ducere juſſerunt. Hic initio urbis Tyranno perſuadere conatus fuerat, ut arce excederet, cum vero nihil apud eum obtineret, finitimis ad capeſſendam libertatem excitis, caſtellum expugnarat, ſuamque Oropiis libertatem reſtituerat. Ob hanc igitur cauſam Heſtiaeorum regionem habitantes, bene erga Spartanos affecti, amicitiam cum ipſis firmiter colebant. At dux Athenienſium Chabrias cum adjuncta ſibi manu Heſtiaeotarum agros populatus, Metropolim, uti vocatur, in munito quodam colle ſitam, muro cingit, praeſidioque in ea relicto, firmat. Ipſe interea Cyclades Inſulas petens, Peparethum & Sciathum, ac nonnullas alias Lacedaemoniis addictas, in fidem ſuam adigit.

473. 31. Lacedaemonii ergo dum animos ſociorum ad defectionem concitatos inhiberi non poſſe animadvertunt, abjecta quam hactenus exercuerant, ſeveritate, majori civitates humanitate complectuntur. Et hoc ſane familiaritatis ac beneficentiae ſtudio, quicquid adhuc ſociorum erat reliquum, ad majorem ſibi benevolentiam adſtrinxerunt. Praeterea quia bellum ingraveſcere, multumque curae depoſcere ſibi vident, cum in caeteros apparatus graviter incumbunt, tum ut acies melius inſtruantur, militum claſſes rectius diſtribuantur, & publica tandem munia fidelius obeantur, enixius procurant. Nam civitates auxiliares, & delectos hinc ad bellum milites, in X. claſſes dividunt. Quarum pri-

---

[c] Ἐφύλαττε, ὁ μὲν Reg. 2. praeteritis ceteris negligentia amanuenſis. [d] Deſunt in Reg. 2. uſque ὁ μὲν. [e] Τῶν Ἑστιαιέων a ſecunda manu Reg. 1. Edd. Ἀστιαιέων. [f] Θηριπίδαν Coiſl. Clar. Mox πρὸς αὐτὸν Clar. Reg. 2. Cett. ἐπ᾽ αὐτόν. [g] Ἀστιέων Coiſl. Ἀστιαιέων Clar. [h] Τούτου Reg. 2. [i] Tria, quae ſuccedunt, omittuntur in Clar. Reg. 2. [k] Deeſt in Coiſl. non male.

ſolata fuit, pulſis omnibus civibus, ut nos docuit ſupra *Diodorus* L. XII. p. 293. & idem ait etiam *Plutarchus* in Pericle p. 164. Inimici igitur Athenienſium Heſtiaei, quod hic de Actaeis dicitur: contra recenti beneficio devincti fuerant a Lacedaemoniis, quod etiam nos docet *Diodorus* verbis immediate ſequentibus, ubi Therippidam miſſum paullo ante a Lacedaemoniis ait, qui Neogenem illum tyrannum profligaverat, & eo pulſo libertatem reſtituerat Oropiis (ubi legendum *Oreitis*) At Ὠρεὸς & Ἑστίαια eadem urbe fuit binominis, teſtis locuples *Strabo* L. X. in principio, ubi ait, eam urbem prius Hiſtiaeam, deinde Oreum dictam: & idem aſſerit *Thucydidis* ſcholiaſtes L. I. pag. 75. (cap. 114.) Faceſſant igitur eae voces corruptae, & legatur audacter Ἑστιαίας vel Ἱστιαίας (ut *Strabo*) & Ἑστιαιέων pro Ἀκτίας & Ἀκταιέων, & pro Ὠρωπίων, Ὠρειτῶν, & nullae tenebrae inſidebunt huic loco, qui, ut nunc legitur, inquinatus eſt & obſcurus. Sed non opus erat tanto conatu. Nam ecce *Diodorus* ſtatim ait (quod non advertebam) δι᾽ ἣν αἰτίαν οἱ τὴν Ἑστιαιέων καλουμένην χώραν οἰκοῦντες οἰκείως διετέθησαν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. quod omnino evincit, quod probare aliunde conatus ſum. JAC. PALM.

Τήν τε ἀκρόπολιν τῶν Ἑστιαιέων] Sic ſcripſi ex veſtigiis Reg. 1., atque ita ſolet Auctor. Alioqui Ἑστιαίων ex Ἑστιαίου, quo E-phorum fuiſſe uſum *Stephan.* in Ἱστίαια docet, retineri potuerat. Recte vero *Palmerius* Heſtiaeos & Heſtiaeam in hanc ſedem revocavit. De *Oreitis* dubito. Nam cauſſam non video, cur Heſtiaeam memorans & Heſtiaeos Auctor, Oreitas eoſdem adpellare voluerit. Diſtinguit praeterea ab Heſtiaeis clariſſime Oropios, qui tamen, ſi Ὠρείτας refinxeris, iidem erunt. Fac autem, Oropios, in vicina continente & in finibus quidem Atticae & Boeotiae poſitos, ejuſdem Neogenis tyrannide fuiſſe oppreſſos, quid tandem difficultatis ſupererit? Oropum in Euboea nullam fuiſſe, certum eſt: prope eam ad mare ſedem habebat. Itaque a tyranno una cum Heſtiaea injuſto imperio occupari & premi potuit. Haec faciunt, ut de *Oreitis* aſſenſum cohibeam. P. WESS.

54. *Θηριππίδαν ἀπέστειλαν*] Magnus *Caſaubon.* ad *Polyaen.* Strateg. L. II, 21. Θηριππίδαν perperam hic legi pro Ἡριππίδαν adfirmat, quod facile agnoſcerem, modo liqueret eundem eſſe, de quo L. XIV, 38. Habet alioqui Θηριππίδας nihil inſolens, eſtque hoc nomine civis Atticus in *Alciphronis* L. III. Ep. 8. Mox *Rhodomannus* in not. *Correctum.* ſcribi jubet πρῶτον ἐπεχείρει λόγοις πείθειν τὸν τύραννον, non male. P. WESS.

64. *Ἐπόρθησε τὴν Ἑστιαιῶτιν χώραν.*] Sic paſſim alii: in *Plutarchi* tamen Amator. Narrat. pag. 773. E. προσθέντες τὸ γένος ἐξ

Ὠρεῷ

Olymp. C. IV. primam ipſi Lacedaemonii obtinent; alteram & tertiam Arcades; quartam Elei; quintam Achaei; ſextam Corinthii & Megarenſes: ſeptimam Sicyonii & Phliaſii, & Actes, quam vocant, accolae; octavam Acarnanes; nonam Phocenſes & Locri; ultimam tandem Olinthii & ſocii Thraciam incolentes explent. Ordinis autem haec erat ratio, ut unus gravis armaturae miles duorum velitum inſtar haberetur, eques vero IV. armatos pedites adaequaret. Exercitu ad hunc modum ordinato, imperium totius militiae Ageſilao regi committitur. Hic enim fortitudinis & ſapientiae imperatoriae laude celebris, & tantum non ad hoc uſque tempus invictus erat. Namque & in caeteris bellis ſummam ſibi admirationem comparaverat; & quo tempore Lacedaemonii cum Perſis bellum gerebant, acie cum longe majoribus copiis congreſſus, victor exſtiterat, & quaecunque ſub dio erant, in poteſtate habens, magnum Aſiae tractum pervaſerat. Denique ſi ob urgentem domi neceſſitatem Spartani eum non revocaſſent, parum aberat, quin toti Perſarum regno extremum periculum attuliſſet. Erat quippe vir ille ad res gerendas acer & cum prudentia audax, nec niſi rebus arduis & magnificis operam dabat. Idcirco tunc etiam cum belli molem egregium ſibi ducem poſtulare Spartani viderent, hunc totius militiae caput eſſe juſſerunt.

32. Promotis ergo caſtris, Ageſilaus in Boeotiam aſcendit plures quam ccIↃↃ. IↃↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. in univerſum ſub vexillis ducens; inter quos v. Lacedaemoniorum tribus erant. Tribus autem IↃ. viris conſtat. At Sciritarum (ut nuncupatur) apud Lacedaemonios cohors, aliis non accenſetur, ſed proprium ſibi vindicans locum, regem circumſtat, & ſemper iis partibus, quae premuntur, ſuccurrit. Et quia ex omnium ſelectiſſimis centuriata eſt, ingens in acie momentum facit, & ut plurimum victoriam efficit. Ultra peditatum illum equites Ageſilao erant cIↃ. IↃ. Is poſtquam ad Theſpiarum urbem acceſſit, quam Lacedaemonii praeſidio tutabantur, caſtra prope metatur, ut milites, longi itineris moleſtia defeſſi, vires repararent. Tum Athenienſes Lacedaemoniorum adventu in Boeotiam cognito, auxilia confeſtim Thebas mittunt, quae quinquies mille peditibus & cc. equitibus conſtabant. His copiis in unum locum congregatis, Thebani collem quendam longiſſimo jugo porrectum (xx. ille ſtadiis ab

κεδαιμόνιοι, δευτέραν δὲ καὶ τρίτην Ἀρκάδες, τετάρτην δ᾽ Ἠλεῖοι, πέμπτην δ᾽ Ἀχαιοί· καὶ τὴν μὲν ἕκτην ἐπλήρουν Κορίνθιοι καὶ Μεγαρεῖς, τὴν δ᾽ ἑβδόμην Σικυώνιοι καὶ Φλιάσιοι, καὶ οἱ τὴν Ἀκτὴν καλουμένην οἰκοῦντες· τὴν δ᾽ ὀγδόην Ἀκαρνᾶνες, ἐνάτην δὲ Φωκεῖς καὶ Λοκροί, [l] τὴν δ᾽ ἐπὶ πᾶσιν Ὀλύνθιοι, καὶ οἱ ἐπὶ Θρᾴκης κατοικοῦντες σύμμαχοι. ἦν δ᾽ αὐτοῖς ὁ μὲν ὁπλίτης πρὸς δύο ψιλοὺς τεταγμένος, ὁ δ᾽ ἱππεὺς πρὸς τέτταρας ὁπλίτας ἰσαζόμενος. ταύτης δὲ τῆς συντάξεως οὔσης ἡγεῖτο τῆς 350. στρατιᾶς Ἀγησίλαος ὁ βασιλεύς. περιβόητος δ᾽ ἦν ἐν ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγικῇ συνέσει, καὶ σχεδὸν ἀνίκητος γεγονὼς ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις. ἔν τε γὰρ τοῖς λοιποῖς πολέμοις ἐθαυμάσθη, καὶ καθ᾽ ὃν χρόνον Λακεδαιμόνιοι πολεμοῦντες τοῖς Πέρσαις, παραταξάμενος, καὶ πολλαπλασίονα δύναμιν νικήσας, πολλὴν τῆς Ἀσίας ἐπῆλθε, κρατῶν [m] τῶν ὑπαίθρων καὶ πέρας, εἰ μὴ μετεπέμψαντο αὐτὸν οἱ Σπαρτιᾶται διά τινας πολιτικὰς χρείας, σχεδὸν ἂν καὶ τὴν ὅλην [n] τῶν Περσῶν βασιλείαν εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους κατέστησεν. ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὗτος δραστικὸς, καὶ μετὰ συνέσεως πολλῆς θρασὺς καὶ παραβόλοις πράξεσι χρώμενος. διὸ καὶ τότε θεωροῦντες οἱ Σπαρτιᾶται τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου προσδεόμενον ἡγεμόνος ἀξιολόγου, τοῦτον τοῦ πολέμου παντὸς ἡγεμόνα κατέστησαν.

Ὁ δὲ Ἀγησίλαος, προσαγαγὼν τὴν δύναμιν, ἧκεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἔχων τοὺς σύμπαντας στρατιώτας πλείους τῶν μυρίων ὀκτακισχιλίων. ὧν ἦσαν [o] Λακεδαιμονίων πέντε μοῖραι. τὴν δὲ μοῖραν ἀναπληροῦσιν ἄνδρες πεντακόσιοι· ὁ δὲ Σκιρίτης καλούμενος λόχος παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις οὐ συντάττεται μετὰ τῶν ἄλλων, ἀλλ᾽ ἰδίαν ἔχων σύστασιν, μετὰ τοῦ βασιλέως ἵσταται, καὶ παραβοηθεῖ τοῖς αἰεὶ θλιβομένοις μέρεσι· συνεστὼς δ᾽ ἐξ ἐπιλέκτων ἀνθρώπων, μεγάλας ποιεῖται ῥοπὰς ἐν ταῖς παρατάξεσι, καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον αἴτιος γίνεται τῆς νίκης. ἱππεῖς δ᾽ εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος χιλίους καὶ πεντακοσίους. οὗτος μὲν οὖν παραγενόμενος εἰς πόλιν [p] Θεσπιάς, φρουρουμένην ὑπὸ Λακεδαιμονίων, πλησίον ταύτης κατεστρατοπέδευσε, καὶ τοὺς στρατιώτας ἐφ᾽ ἡμέρας τινὰς ἀνελάμβανεν ἐκ τῆς κακοπαθείας· Ἀθηναῖοι δὲ, πυθόμενοι τὴν τῶν Λακεδαιμονίων παρουσίαν εἰς τὴν Βοιωτίαν, εὐθὺς ἐβοήθουν εἰς τὰς Θήβας, [q] ἔχοντες πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ διακοσίους. τούτων δὲ δυνάμεων ἀθροισθεισῶν εἰς ἕνα τόπον, οἱ μὲν Θηβαῖοι λόφον τινὰ κατελάβοντο παραμήκη, σταδίους ἀπέχοντα τῆς πόλεως

---

[l] *Τὴν δ᾽ ἐπὶ πᾶσιν Ὀλ. Coiſl.* ambo *Reg. Clar. Vat.* & *Steph.* margo. *τὴν δὲ λοιπὴν Ὀλ. Edd.* [m] *Τῶν Clar.* [n] Non eſt in *eodem.* [o] *Λακεδαιμονίων Coiſl. Clar. Reg.* 2. & ora *Steph.* Vulgo *οἱ Λακεδαιμόνιοι.* [p] *Θεσπιεῖς Clar.* [q] *Ἔχοντες πεζοὺς μὲν Reg.* uterque, quos ſequor. *Clar. Coiſl.* In *Edd.* *ἔχοντες μὲν πεζ.*

Ὠρεῷ πόλεως τῆς Ἐρετριάδος. Metropolim in Euboea non praeteriit *Stephanus* in *Μητρόπολις*, ſed ſitum obiter ſignans. P. Wess.

85. *Οἱ τὴν Ἀκτὴν καλουμένην οἰκοῦντες*] Hi fuerunt Epidaurii, Methonaei, Troezenii. Totus enim ille litoris tractus Orientalis *Ἀκτὴ* dicebatur, ut *Scymnus Chius* v. 522. & *Thucydides*, ſi bene citatur a *Stephano* in *Ἀκτή*, teſtantur. Jac. Palm.

Οἱ τὴν Ἀκτὴν καλ. οἰκοῦντες] Conf. not. in L. xii, 43. Quid vero obſtat, quo minus alium ejuſdem *Scymni* locum his adſtruamus & illuſtremus? Deſcribit tractus ejus duces & conditores v. 532.

Ἀργαῖον τε Κεῖσον καὶ μετ᾽ αὐτοῦ Τήμενον,
Τῶν δὲ περὶ τὴν Ἀκτὴν Ἀργαίων, ὡς λόγος
Καὶ Δηιφόντου, ὄντα Τημένου.

Sic lego & diſtinguo. Interpunctioni favet res ipſa. Deiphontes Temeni fuit gener, non filius, Epidauro praepoſitus. Filii praeter alios *Κεῖσος*, Argivis poſt Temeni fata imperans, & *Ἀργαῖος*, Deiphontae quam fratri addictior. Docet *Pauſanias* L. ii, 26. & 28. Viris doctis, ne verum providerent, perverſum Argaei in *Ἀργαῖε* aut *Ἀργαῖος*, Ciſique in *Κίσσω* aut *Κρίσσω* nomen impedimento fuiſſe videtur. P. Wess.

87. *Τὴν δ᾽ ἐπὶ πᾶσιν Ὀλύνθιοι*] Reſtitui ſuam *Diodoro* dictionem, idem exprimentem quod in *Edd.* *Ἡ ἐπὶ πᾶσι* eſt poſtrema. *Lucianus* Pſeudolog. C. 10. *εἶτα τὰ ἐν Παλαιστίνῃ — εἶτα ἑξῆς τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὰ ἐν Ἐφέσῳ νῦν.* P. Wess.

92. *Περιβόητος δ᾽ ἦν ἐν ἀνδρείᾳ*] Opportunius erit *ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ*, monente in not. *Addend.* doctiſſimo *Rhodomano.* *Ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ περιβόητον* ad eum modum *Plutarchus* Caton. Uticens. p. 761. C. P. Wess.

98. *Κρατῶν τῶν ὑπαίθρων*] Sic L. xvi, 42. xix, 104. & *Polyb.* iii, 91. De illis vero dici, qui exercitum meliorem habent, ac praeſertim qui equitatu ſunt validiores, liberèque per agros poſſunt vagari, copioſe declaravit *Iſaac. Caſaubonus* ad *Polyb.* L. i. pag. 150. *Ed. Gron.* Porro Ageſilai in Aſia geſtas res L. xiv, 80. exſecutus eſt. P. Wess.

10. *Ὧν ἦσαν Λακεδαιμονίων πέντε μοῖραι*] Nullum diſcrimen eſt inter *μοῖρα* & *μόρα*, niſi quod haec forma Laconicae ſit dialecti. Promiſcue utrumque adhibetur. De numero, qui *moram* abſolvebat, *Diodoro* adſtipulatur *Ephorus* in Pelop. p. 286. *Plutar-*

λεως εἴκοσι, καὶ πρόβλημα ποιησάμενοι τὰς δυσχωρίας, ἀνέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. τὴν γὰρ Ἀγησιλάου δόξαν καταπεπληγμένοι, [r] τὸν ἐν τοῖς πεδίοις ἐξ ἴσου κίνδυνον ὑπομένειν εὐλαβοῦντο. ὁ δὲ Ἀγησίλαος συντεταγμένῃ τῇ δυνάμει προάγων ἐπὶ τοὺς Βοιωτούς, ὡς ἤγγισε τοῖς πολεμίοις, τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ψιλοὺς ἐπαφῆκε τοῖς ἐναντίοις, πειρώμενος πῶς ἔχουσι πρὸς τὴν μάχην. ἀποκρουσαμένων δὲ [s] αὐτοὺς τῶν Θηβαίων ῥᾳδίως ἐκ τόπων 351. ὑπερδεξίων, ἐπήγαγε πᾶσαν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν, συντεταγμένην καταπληκτικῶς. Χαβρίας δὲ ὁ Ἀθηναῖος τῶν μισθοφόρων ἀφηγούμενος παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις δέχεσθαι τοὺς πολεμίους [t] καταπεφρονηκότως, ἅμα καὶ τῇ τάξει μένοντας, καὶ τὰς ἀσπίδας πρὸς τὸ γόνυ κλίναντας, ἐν ὀρθῷ τῷ δόρατι μένειν. ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθὲν ὥσπερ ἀφ' ἑνὸς παρακελεύσματος, ὁ Ἀγησίλαος, θαυμάσας τήν τε εὐταξίαν τῶν πολεμίων καὶ τὴν καταφρόνησιν, τὸ μὲν βιάζεσθαι πρὸς ὑπερδεξίους τόπους, καὶ συναναγκάζειν τοὺς ἐναντίους ἄνδρας ἀγαθοὺς γίνεσθαι πρὸς τὸν ἐκ χειρὸς κίνδυνον, οὐκ ἔκρινε· πεῖραν δὲ λαβὼν ὅτι τολμήσουσιν ἀναγκαζόμενοι διαγωνίζεσθαι περὶ τῆς νίκης, ἐν τῷ πεδίῳ προεκαλεῖτο. οὐ συγκαταβαινόντων δὲ τῶν Θηβαίων, τὴν μὲν φάλαγγα τῶν πεζῶν ἀπήγαγε, τοὺς δ' ἱππεῖς καὶ τὰ ψιλικὰ τῶν ταγμάτων ἐξαποστείλας, ἐπόρθησε τὴν χώραν ἀδεῶς καὶ πολλῶν λαφύρων ἐγκρατὴς ἐγένετο.

[u] Οἱ δὲ συνόντες τῷ Ἀγησιλάῳ Σπαρτιᾶται σύμβουλοι, καὶ οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχοντες ἐθαύμαζον πῶς δραστικὸς εἶναι δοκῶν [x] ὁ Ἀγησίλαος, καὶ μείζονα καὶ δυναμικωτέραν ἔχων τὴν δύναμιν, οὐ διηγωνίσατο πρὸς τοὺς πολεμίους. πρὸς οὓς ὁ Ἀγησίλαος ἀπεκρίθη, νῦν μὲν ἀκινδύνως τοὺς Λακεδαιμονίους νενικηκέναι ἂν (πορθουμένης γὰρ τῆς χώρας μὴ τετολμηκέναι τοὺς Βοιωτοὺς βοηθῆσαι) εἰ δ' αὐτῶν τῶν πολεμίων παρακεχωρηκότων τῆς νίκης, ἐβιάσατο τοὺς πολεμίους ὑπομένειν τὸ δεινόν, ἴσως ἄν, διὰ τὸ παράλογον τῆς τύχης, δύναιτο καὶ φθάσαι κατὰ τὸν κίνδυνον οἱ Λακεδαιμόνιοι. τότε μὲν οὖν ἀπὸ τῆς διακρίσεως ταύτης ἔδοξε μετρίως καταστοχάσασθαι τὸ δυνάμενον ἀποβῆναι· ὕστερον δὲ διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων ἔδοξεν οὐκ ἀνθρωπίνην ἀπόφασιν, ἀλλὰ θεῖόν τινα χρησμὸν εἰρηκέναι. Οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, μετὰ πολλῆς δυνάμεως στρατεύσαντες ἐπὶ Θηβαίους, καὶ συναναγκάσαντες αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνίσασθαι, μεγάλῃ συμφορᾷ περιέπεσον. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐν Λεύκτροις ἡττηθέντες

Olymp. C. IV.

urbe diſſitus erat) occupant, & difficultate loci pro munimento uſi, hoſtis acceſſum praeſtolantur. Cum enim Ageſilai gloria terrorem ipſis injeciſſet, in plano aequalis pugnae diſcrimen ſubire verebantur. Is ergo inſtructo cum agmine in Boeotos movens, quamprimum hoſti propinquavit, ut, quo ad pugnam animo eſſent, periculum faceret, velites in eos dimiſit. Quos cum facile ex locis editioribus Thebani repuliſſent, totum in eos agmen, ad terrorem inſtructum duxit. Tum Chabrias Atheniensis ſtipendia facientium ductor, militibus imperat, ut contemtim hoſtes excipiant, & ſervatis ordinibus, clypeiſque ad genua dimiſſis perſiſterent, & projectas hoſti lanceas oſtentent. Id 471. cum ad unum velut hortatum milites continuo exſequerentur, Ageſilaus tum concinnum ordinem, tum contemtum ſimul hoſtium admiratus, vi in ardua conniti, & adverſarios cogere, ut conſertis manibus viros ſe fortes praeſtarent, non tutum exiſtimabat, exploratum jam habens, quod, ſi violentius urgerentur, de palma decertaturi eſſent. Ideoque ut in planum deſcenderent, eos provocabat. At cum ſe loco non commoverent, peditum inde phalangem abduxit & equitatu cum levis armaturae militibus dimiſſo, agros ſecure vaſtavit: unde magna ſpoliorum vis ad ipſum redibat.

33. Conſiliariis autem, qui cum Ageſilao erant, ordinumque ductoribus, mirum id videbatur quod Ageſilaus, pro ſtrenuo hactenus bellatore habitus, & longe majore ac validiore exercitu inſtructus, praelio tamen non diſceptaſſet. His id reſponſi Ageſilaus dedit: Nunc ſine ullo diſcrimine Lacedaemonios viciſſe; dum ad propulſandam agrorum vaſtationem excurrere auſi non fuerint; ſi vero poſt ultro conceſſam ab ipſis victoriam, ad ſubeundum eos pugnae diſcrimen coegiſſet, per incertos fortunae caſus fieri potuiſſe, ut in ſubitum aliquod periculum ſe Lacedaemonii conjeciſſent. Hoc vir ille judicio tunc quidem mediocriter eventum conjectaſſe viſus eſt: At effectus poſtea arguit, non humanam ab eo vocem, ſed Dei oraculum tunc prolatum fuiſſe. Enim vero Lacedaemonii brevi poſt, cum numeroſiſſimis Thebanos copiis aggreſſi, pro libertate certamen inire coegiſſent, ingentibus ſe calamitatibus involverunt. Primo namque in Leuctris devicti, in-

---

r Τὸν μὲν ἐν *Coisl.* s Αὐτοῦ *Reg.* 1. *Clar.* t Καταπεφρονηκότας *Reg.* 2. u Καὶ οἱ συν. *Clar.* x Deeſt *Coiſl.*

Plutarchi, diſſentientibus tamen aliis, ut ibidem perſcriptum eſt. Cetera peti poſſunt ex Jo. *Meurſio Lect.* Attic. L. I, 16., prave tamen *μόρας* & *λόχους*, quos *Cragius* recte diſtinxerat, confundente. Conf. *H. Valeſ.* in not. *Mauſſaci* ad *Harpocration.* p. 123. Paullo ante *προαγαγεῖν τὴν δύναμιν* mecum ſi malueris, ſuccurret Auctor hoc lib. C. 52. *εὐθὺς γὰρ προαγαγὼν τὴν δύναμιν* &c. Nec aliter *Rhodomanus*. P. Wess.

12. *Ὁ δὲ Σκιρίτης —— —— ὁ συνάψας μετὰ τῶν ἄλλων*] Vide *N. Cragium* de Lacedaem. Republ. L. IV, 4. & *Jo. Meurſium* l. c. Sciritas ſuum ſibi locum in ſiniſtro aciei cornu nec aliis permixtos, ſemper obtinuiſſe, teſtis *Thucydides* L. V, 67. & *Etymologus*, a *Meurſio* bene correctus, in Σκιρῖται. Numero ſexcenti erant, & ad victoriam haud leve momentum adferebant. Auctor *Lexici Platonici* in *Coiſlin. Biblioth.* p. 480. Σκιρῖται (Σκιρῖται) λόχος ἀνδρῶν ἑξακοσίων Ἀρκαδικός, ὁ ἀρχόμενός τε ἐν ταῖς πολέμοις καὶ τελευταῖος ἀναχωρῶν. ubi, Ἀρκαδικὸς ne quid turbet, conferri *Heſychius* in Σκιρῖται debet. P. Wess.

30. *Καὶ πρόβλημα ποιησάμενοι τὰς δυσχωρίας*] Vid. *Xenophont.* Hellen. L. VI. p. 449. Videtur autem Ageſilai haec in Boeotiam expeditio citius contigiſſe. Vix certe omnia, quae hic ſuccedunt, in unum conpingi annum poterunt. Monuit etiam doctiſſimus *H. Dodwellus* Annal. *Xenoph.* p. 268., quem adi ſis. P. Wess.

43. *Καὶ τὰς ἀσπίδας πρὸς τὸ γόνυ κλίναντας*] De Chabria & Gorgida, nam eum in conſilii hujus partem vocat, *Polyaenus* II, 1, 2. παρεγγείλαντος μὴ προδραμεῖν, ἀλλὰ μένειν ἐν τάξει, τὰ μὲν δόρατα ὀρθὰ προϊσχομένους, τὰς δ' ἀσπίδας εἰς γόνυ προσερεισαμένους. *Nepos Corn.*, ex *Theopompo* aut *Calliſthene* fortaſſe, in Chabr. C. 1. *Reliquam phalangem loco* (Chabrias) *vetuit cedere, obnixoque genu ſcuto, projectaque haſta impetum excipere hoſtium docuit. Id novum Ageſilaus contuens, progredi non eſt auſus, ſuoſque jam incurrentes tuba revocavit.* Ubi *Lambinum* conſule. P. Wess.

49. *Ἄνδρας ἀγαθοὺς γίνεσθαι*] Frequens de viris fortibus. *Joſeph.* Bell. Jud. L. VI, 1, 5. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὅτι τὰς —— ψυχὰς —— αἰθὴρ ξενοδοχῶν ἄστροις ἐγκαθιδρύει. *Xenophon.* Exp. Cyr. L. II. pag. 226. ὦ ἄνδρες, ἀλλ' εἰ πάνυ ἀγαθοὶ εἶτε, μάχεσθαι ἂν δύναισθε. *Polyaen.* III, 9, 14. μὴ ἀναγκάζωμεν ἀγαθοὺς γίνεσθαι τοὺς πολεμίους. Aliter *Herodotus* II, 120. de Hectore καὶ πρεσβύτερος, καὶ ἀνὴρ ἐκείνου μᾶλλον γ' ἐών. & L. VII, 210. Sed vide *Th. Gataker.* in *Anton.* L. IV. p. 97. P. Wess.

68. *Δύναιτο καὶ φθάσαι κ. τ. κ. οἱ Λακεδαιμόνιοι*] Egregia ea ſunt, quae de verbo *φθάσαι* *M. Meibomius* ad Cebet. Tab. p. 29. & ex *Budaeo* Theſ. T. IV. p. 134. *H. Stephanus* conduxerunt. Hoc vero rarum, &, ſanum ſi ſit, ſatis ſingulare. *Φθάσαι κατὰ τὸν κίνδυνον in periculum citius incurrere.* Addidiſſent fortaſſe alii *φθάσαι κακόν τι παθεῖν*, ut alibi *Herodianus*. Non

Olymp. c. iv. gentem civium ſuorum jacturam fecere, inter quos ipſe etiam Rex Cleombrotus occubuit. Poſt ad Mantineam belligerantes, capite ipſo offenderunt; & quod nemo putaſſet, imperium Graeciae perdidere: In hoc enim praecipue vires exſerit Fortuna, ut nimium elatos opinione celerius evertat, & ſpes non ſupra modum extendendas eſſe doceat. Quamobrem Ageſilaus prudenter fecit, quod priore illo ſucceſſu contentus, abſque ullo detrimento exercitum conſervavit. Exinde copias ſuas Ageſilaus in Peloponneſum reduxit. Thebani vero, Chabriae ductu, e periculo tum erepti, induſtrium viri ſtrategema admiratione proſequuti ſunt. Qui, licet multa in bellis praeclara geſſiſſet, hoc ipſum tamen imperatoriae artis commentum prae caeteris magnificum eſſe volebat, adeo ut donatas populi favore ſtatuas ad eundem geſtum conformandas curaret. Thebani poſt Ageſilai diſceſſum infeſtis Theſpias copiis adorti, excubias illarum (ducentos hae milites habebant) occidunt. Inde crebris urbem aſſultibus impetentes, cum nihil opera dignum efficerent, Thebas cohortes ſuas reducere inſtituunt. Tum Phoebidas Lacedaemonius, qui valido Theſpias praeſidio in tutela habebat, ex urbe effuſus, dum Thebanis recedentibus nimis praecipitanter adhaereſcit, amiſſis ſuorum plus quam D. ipſe inſigniter praeliando, & plurima exadverſum vulnera accipiendo, Heroice vitam claudit.

34. Nec longum in medio tempus, cum Lacedaemonii iiſdem copiis expeditionem contra Thebas ſuſcepere. Ibi Thebani aliis quibusdam locis, quae difficilem habebant aditum, inſeſſis, populationes quidem agrorum prohibebant, directa tamen fronte cum toto hoſtium exercitu congredi in planis nequaquam audebant. Cum vero Ageſilaus in prima acie verſaretur, ſenſim pedes conferre coeperunt. Praelium itaque ad bene longum tempus magna vi committitur, quo Ageſilaus primo ſuperior evadit. Poſteaquam vero tota ſe civitas Thebanorum effudit, multitudinis accurſum videns Ageſilaus tuba receptui canit. Tum demum 475. Thebani ſe Lacedaemoniis haudquaquam inferiores eſſe arbitrati, tropaeum erexerunt, & Spartanorum deinceps viribus reſiſtere non dubitarunt. Terreſtres itaque copiae hoc eventu depugnarunt. Claſſes vero ſub idem tempus magno inter ſe praelio inter Naxum & Parum contenderunt, has equidem ob cauſas. Pollis Lacedaemoniorum navarchus magnam frumenti copiam onerariis deportari Athenas per indicium cognoverat. Inſidiis ergo poſitis in acceſſum illius annonae diligenter erat intentus, ut in naves repente incurſum faceret.

πολλοὺς ἀπολέσαι τῶν πολιτῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Κλεόμβροτος ἔπεσε· μετὰ δὲ ταῦτα περὶ Μαντίνειαν [y] πολεμήσαντες, τοῖς ὅλοις ἐσφάλησαν, καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἀνελπίστως ἀπέβαλον. ἀγαθὴ γὰρ ἡ τύχη τοὺς μέγα φρονοῦντας παραδόξως σφῆλαι, καὶ διδάξαι μηδὲν ἄγαν κατελπίζειν. ὁ γοῦν Ἀγησίλαος, ἐχεφρόνως ἀρκεσθεὶς τῷ πρώτῳ προτερήματι, τὴν δύναμιν ἀσινῆ διεφύλαξε. Μετὰ 352. δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἀγησίλαος μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Πελοπόννησον· οἱ δὲ Θηβαῖοι, διὰ τὴν Χαβρίου στρατηγίαν σωθέντες, ἐθαύμασαν τἀνδρὸς τὴν ἐν τῷ στρατηγήματι ἀγχίνοιαν. Ὁ δὲ Χαβρίας, πολλῶν καὶ καλῶν αὐτῷ [z] πεπραγμένων κατὰ πόλεμον, ἐπὶ τούτῳ μάλιστα ἐσεμνύνετο τῷ στρατηγήματι, καὶ τὰς εἰκόνας τὰς ὑπὸ τοῦ δήμου δοθείσας αὐτῷ καθίστανεν, [a] ἐχούσας τοῦτο τὸ σχῆμα. οἱ δὲ Θηβαῖοι, μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τὴν Ἀγησιλάου, στρατεύσαντες ἐπὶ Θεσπιάς, τὴν μὲν προφυλακὴν οὖσαν ἀνδρῶν διακοσίων ἀνεῖλον· τῇ δὲ πόλει προσβολὰς συνεχεῖς ποιούμενοι, καὶ μηδὲν ἀξιόλογον πράξαντες, ἀπῆγον τὴν δύναμιν εἰς τὰς Θήβας. Φοιβίδας δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, [b] ἀξιόλογον φρουρὰν ἐν ταῖς Θεσπιαῖς ἔχων, ἐκχυθεὶς ἐκ τῆς πόλεως καὶ προπετῶς τοῖς ἀποχωροῦσι Θηβαίοις ἐπιθέμενος, τῶν μὲν στρατιωτῶν ἀπέβαλε πλείους τῶν πεντακοσίων, αὐτὸς δὲ λαμπρῶς ἀγωνισάμενος καὶ πολλοῖς ἐναντίοις τραύμασι περιπεσών, ἡρωϊκῶς κατέστρεψε τὸν βίον.

Οὐ πολλῷ δ' ὕστερον χρόνῳ πάντων Λακεδαιμονίων τῇ αὐτῇ δυνάμει στρατευσάντων ἐπὶ τὰς Θήβας, οἱ μὲν Θηβαῖοι, δυσχωρίας τινὰς ἑτέρας καταλαμβανόμενοι, διεκώλυον μὲν τοὺς πολεμίους λεηλατεῖν τὴν χώραν, κατὰ στόμα δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν δύναμιν ἐν τοῖς πεδίοις οὐκ ἐτόλμων παρατάξασθαι. τοῦ δ' Ἀγησιλάου προμαχομένου, συγκατέβησαν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον πρὸς τὸν ἀγῶνα. γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσχυρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον οἱ περὶ τὸν Ἀγησίλαον [c] ἐπροτέρουν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἐκ τῆς πόλεως Θηβαίων ἐκχυθέντων πανδημεὶ, θεωρῶν τὸ πλῆθος τῶν ἐπιρρεόντων ὁ Ἀγησίλαος, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας ἀπὸ τῆς μάχης. οἱ δὲ Θηβαῖοι, δόξαντες τότε πρῶτον μὴ καταδεεστέρους ἑαυτοὺς εἶναι Λακεδαιμονίων, τρόπαιόν τε ἔστησαν, καὶ τὸ λοιπὸν κατεθάρρησαν τῆς τῶν Σπαρτιατῶν δυνάμεως. τὰ μὲν οὖν περὶ τὰς πεζικὰς δυνάμεις τοιοῦτον [d] ἔσχε τὸ τέλος· τῶν δὲ ναυτικῶν κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐγένετο μεγάλη ναυμαχία, μεταξὺ Νάξου καὶ Πάρου, διὰ τοιαύτας αἰτίας· [e] Πόλλις ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος, πυθόμενος σίτου πλῆθος ἐν ὁλκάσι παρακομίζεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐφήδρευε καὶ παρετήρει τὸν κατάπλουν τῆς κομιζομένης ἀγορᾶς, διανοούμενος ἐπιθέσθαι ταῖς ὁλκάσιν. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ δῆ-

---

[y] Παντίνειαν Coiſl. [z] Καλῶς πεπραγμένων Clar. Reg. 2. ſatis bene. [a] Ἐνχ. Reg. 2. [b] Ἔχων ἀξιολ. φρ. ἐν ταῖς Θεσπ. uterque Reg. [c] Προετέρουν Edd. [d] Ἔσχε τὸ τέλος utroque in Reg. & Clar. In Edd. τὸ deerat. [e] Πόλις Clar. & Reg. 2. ſemper.

diffitebor, mihi in mentem veniſſe mendi ſuſpicionem: putabam ad Thebanos, Spartanorum hoſtes, referenda eſſe; dediſſe ergo φθάσαι κατὰ τὸ τάχος τοὺς Λακεδαιμονίους, poſſe eos in certamine Spartanos antevertere ac ſuperiores abire, ut C. 26. φθάσαι [illegible] τοὺς Λακεδαιμονίους. Sed urgere id nolim. P. Weſs.

83. Καὶ διδάξαι μηδὲν ἄγαν κατελπίζειν] Non diſſimilia poëtae Anthol. L. 1, 80. In his vero reſpectum eſſe ad vetus dictum, cujus auctor in Schol. Hippolyt. *Euripid.* v. 265. deſignatur, ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ, neminem fugit. P. Weſs.

92. Καὶ τὰς εἰκόνας ὑπὸ τοῦ δήμου δοθείσας αὐτῷ] Honores Chabriae ob res praeclare geſtas ab Athenienſibus decretos tangit *Demoſth.* Or. in Leptin. pag. 295. De ſtatua ſic *Nep. Cornel.* Chabr. C. 1. *Hoc uſque eo tota Graecia fama celebratum eſt, ut illo ſtatu Chabrias ſibi ſtatuam fieri voluerit, quae publice ei ab Athenienſibus in foro conſtituta eſt.* P. Weſs.

95. Στρατεύσαντες ἐπὶ Θεσπιάς] *Xenophontem* ſi audis, geſta paullo aliter res eſt. Eum conſule Hellen. v. pag. 448. P. Weſs.

21. Τρόπαιόν τε ἔστησαν] Iterum *Xenophont.* vide L. v. p. 450. P. Weſs.

22. Κατεθάρρησαν τῆς τῶν Σπαρτ. δυνάμεως] Obfirmato contra Spartanorum potentiam erant animo, contraque eam audentiores ibant. Infra C. 43. de Aegyptiis ὡς καταθαρρῆσαι τῶν πολεμίων. Et L. xvii, 45. Οἱ Τύριοι —— καταθαρρήσαντες τῶν πολεμίων. *Gregor. Nyſſenus* Epiſtolarum, quas *Zacagnius* Monum. Veter. inſeruit, xii. p. 383. καταθαρροῦντες τῆς πρὸς ἐκείνους μάχης. Non admodum diſſimile παραβάλλοντες καὶ καταθαρροῦντες τῶν πολεμίων *Polybii* L. iii, 103. & [illegible] *Gregorii Nazianzeni* Or. iii. p. 68. Verum huic generi alius fuit locus. P. Weſs.

26. Πόλλις ὁ τῶν Λακ. ναύαρχος] Eadem ὀρθογραφία in praefecti

ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων, ἐξέπεμψε [f] στόλον παραφυλάξοντα τὴν σιτοπομπίαν, [g] ὃς καὶ διέπεμψεν εἰς τὸν Πειραιᾶ τὴν κομιζομένην ἀγοράν. μετὰ δὲ ταῦτα Χαβρίας μὲν ὁ τῶν Ἀθηναίων ναύαρχος, [h] μετὰ στόλου
353. παντὸς πλεύσας ἐπὶ τὴν Νάξον, συνεστήσατο πολιορκίαν· προσαγαγὼν δὲ τοῖς τείχεσι μηχανάς, καὶ διὰ τούτων σαλεύσας τὰ τείχη, σπουδὴν εἰσεφέρετο βίᾳ κρατῆσαι τῆς πόλεως. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Πόλλις ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος, κατέπλευσε βοηθήσων τοῖς Ναξίοις. [i] γινομένης δὲ φιλοτιμίας, ἀμφότεροι συγκατέβησαν εἰς ναυμαχίαν, καὶ τὰς ναῦς διατάξαντες, ἐπέπλεον ἀλλήλοις. εἶχε δὲ τριήρεις ὁ μὲν Πόλλις ἑξήκοντα καὶ πέντε, ὁ δὲ Χαβρίας ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς. ἐπιπλευσασῶν δὲ τῶν νεῶν ἀλλήλαις, Πόλλις μὲν ἡγούμενος τοῦ δεξιοῦ κέρως πρῶτος ἐνέβαλε ταῖς [k] ἀντιτεταγμέναις τριήρεσιν ἐπὶ τοῦ λαιοῦ κέρατος, ὧν ἡγεῖτο Κήδων ὁ Ἀθηναῖος· ἀγωνισάμενος δὲ λαμπρῶς, αὐτόν [l] τε τὸν Κήδωνα διέφθειρε, καὶ τὴν ναῦν [m] κατέδυσεν. ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις συμβαλών, καὶ τοῖς ἐμβόλοις ἀναρρήττων, ἃς μὲν διέφθειρεν, ἃς δὲ φυγεῖν ἠνάγκασεν. ἃ δὴ κατιδὼν ὁ Χαβρίας, καὶ μέρος τῶν περὶ αὐτὸν νεῶν ἐκπέμψας, ἐβοήθησε τοῖς πιεζομένοις, καὶ τὴν ἧτταν τῶν ἰδίων διωρθώσατο. αὐτὸς δ' ἔχων τὸ κράτιστον τοῦ στόλου, καὶ γενναίως ἀγωνισάμενος, πολλὰς μὲν τριήρεις διέφθειρεν, οὐκ ὀλίγας δ' αἰχμαλώτους ἔλαβε.

Γενόμενος δ' ἐπὶ τοῦ προτερήματος, καὶ πάσας [n] τὰς τῶν πολεμίων ναῦς φυγεῖν ἀναγκάσας, ἀπέσχετο παντελῶς τοῦ διωγμοῦ, ἀναμνησθεὶς τῆς ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίας, ἐν ᾗ τοὺς νικήσαντας στρατηγοὺς ὁ δῆμος ἀντὶ μεγάλης εὐεργεσίας θανάτῳ περιέβαλεν, αἰτιασάμενος ὅτι τοὺς τετελευτηκότας κατὰ τὴν ναυμαχίαν οὐκ ἔθαψαν, εὐλαβήθη μή ποτε τῆς περιστάσεως ὁμοίας γενομένης κινδυνεύσῃ παθεῖν παραπλήσια. Διόπερ ἀποστὰς τοῦ διώκειν, ἀνελέγετο τῶν πολιτῶν τοὺς διανηχομένους, καὶ τοὺς μὲν ἔτι ζῶντας διέσωσε, τοὺς δὲ τετελευτηκότας ἔθαψεν. εἰ δὲ μὴ περὶ ταύτην ἐγένετο τὴν ἐπιμέλειαν, ῥᾳδίως ἂν ἅπαντα τὸν πολέμιον στόλον διέφθειρε. κατὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν, τῶν μὲν Ἀθηναίων διεφθάρησαν τριήρεις ὀκτωκαίδεκα, τῶν [o] δὲ Λακεδαιμονίων διεφθάρησαν μὲν εἴκοσι καὶ τέτταρες, αὔτανδροι δ' ἐλήφθησαν ὀκτώ. Χαβρίας μὲν οὖν ἐπιφανῆ ναυμαχίαν νικήσας, κατέπλευσε μετὰ πολλῶν λαφύρων εἰς τὸν Πειραιέα, καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχε παρὰ τοῖς πολίταις. μετὰ γὰρ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον Ἀθηναῖοι [p] ταύτην πρώτην ναυμαχίαν ἐνίκησαν. τὴν γὰρ περὶ Κνίδον οὐκ [q] ἰδίᾳ διηγωνίσαντο, τῷ δὲ βασιλικῷ στόλῳ χρησάμενοι,
354. ἐπροτέρησαν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐν τῇ Ῥώμῃ Μάρκος Μανίλιος ἐπιβαλλόμενος τυραννίδι καὶ κρατηθεὶς ἀνῃρέθη.

De hoc certior factus Atheniensium populus, classe qua commeatum tutaretur missa, quicquid frumenti tum advehebatur in Piraeeum, deduxere. Posthaec Chabrias Atheniensium Navarchus, cum tota classe ad Naxum profectus, obsidionem instituit: admotisque machinis, graviter moenia quassans, omnem adhibebat conatum, ut per vim urbem expugnaret. Quo negocio dum iste occupatur, Pollis Laconicae classis Praetor ad ferendum Naxiis opem accedit, ortaque contentione, ad navale praelium res devenit. Dispositis ergo navibus, in se mutuo provehuntur. Pollis LXV. Chabrias LXXXIII. sub imperio habebat. Conflictuque inito, Pollis dextrum cornu ducens, primus in oppositas sibi in sinistro Atheniensium cornu naves, quarum Dux erat Cedon Atheniensis, impetum facit: Et strenue dimicans, & Cedonem ipsum trucidavit, & navem ejus depressit. Sic cum aliis etiam congressus, rostrorum inflictu, has rupit, illas in fugam compellit. Quod animadvertens Chabrias, navium suarum aliquot missis, qui laborantibus subvenirent, cladem illam correxit. Ipse cum validissima classis parte, quam penes se habebat, animose decertans, triremes plurimas laceravit, nec exiguum harum numerum cepit. Olymp. C. IV.

35. Quamvis autem victoriam obtineret, cunctasque hostium naves in fugam dissiparet, ab insequendo tamen abstinuit, memor pugnae ad Arginusas olim factae, qua, ducibus victoria potitis, ingens beneficium morte populus compensaverat, hoc tantum illis vitio dans, quod peremtos eo praelio sepultura non adfecissent. Veritus igitur, ne, si quid ejusmodi contingeret, simile discrimen subiret, omissa persecutione, cives hic illic natantes collegit, & servatis, quos adhuc superstites invenisset, defunctos inhumavit. Quae si ipsum cura non retraxisset, expedite totam hostium classem pessum dedisset. In hoc conflictu de triremibus Atheniensium XIIX. de Lacedaemonicis XXIV. periere: & IIX. cum ipsis viris captae sunt. Tam insigni victoria prosperatus Chabrias, cum ingenti manubiarum copia in Piraeeum revehitur, magnoque eum favore ac plausu cives prosequuntur. Haec enim prima fuit a bello Peloponnesiaco pugna navalis, qua Athenienses victores abierunt. Ad Gnidum enim non suis opibus decertarunt, sed regiae classis auxilio victoriam retulerunt. Dum haec in Graecia geruntur, in Italia M. Manlius cum regnum affectaret Romae, perduellionis convictus, supplicio afficitur.

36. Cum

---

[f] Στόλον non legit *Coisl.* [g] Καὶ διεπέμψατο *Reg.* 2. mox κομιζομένων *Coisl. Clar.* [h] Μετὰ τοῦ στόλου *Coisl. Reg.* 1. & 2. [i] Γινομένης *Reg.* 1. [k] Ἀντιτεταγμέναις *Clar.* post pauca Εἶχον δὲ τριήρεις *Reg.* 1. [l] Deest *Coisl.* [m] Κατέδυσεν solus *Clar.* In Cett. Editisque postrema deerat litera. [n] Abest *Coisl.* [o] Omittit *Clar.* [p] Πρώτην ταύτην *Reg.* 2. [q] Ἰδίων idem. Mox προτέρησαν *Edd.*

fecti nomine apud *Polyaen.* L. III, 11; 11. Πόλλιν tamen malunt praeter eos, quos vir doctus ibidem adscripsit, *Aristides* T. III, p. 383. & *Suidas.* P. Wess.

47. Ὧν ἡγεῖτο Κήδων &c.] Frustra haec alibi quaeres. Xenophon praelii meminit, sed obiter & brevi sermone Hellen. L. v. pag. 451. Habet, quae huc referenda sunt, *Polyaenus* Strateg. L. III, 11, 11. P. Wess.

61. Ἀναμνησθεὶς τῆς ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίας] Vide de navali eo praelio & iniquissima ducum condemnatione L. XIII, 99. 101. &c. P. Wess.

65. Εὐλαβήθη μή ποτε &c.] Annotatiunculam secundam in paginam 462. (hujus Edit. p. 11. num. 46.) vide. H. Steph.

72. Τῶν μὲν Ἀθηναίων &c. τριήρεις ὀκτωκαίδεκα] Negat *Demosthen.* Or. in Lept. p. 294. duce Chabria ullam unquam Athenienses aut navim aut militem amisisse. Ἐπὶ δὲ κεφαλαίῳ, inquit, μόνος τῶν πώποτε στρατηγῶν οὐ πόλιν, οὐ φρούριον, ΟΥ ΝΑΥΝ, ΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΝ ἀπώλεσεν ΟΥΔΕΝΑ, ἡγούμενος ὑμῶν. Longe utique discedens a *Diodoro*: neque hac tantum in re, sed & in numero captarum de Spartanis navium, quas XLIX. fuisse asseverat. Ἐνίκησε, paullo ante dixit, *Λακεδαιμονίους* (Chabrias) ναυμαχίᾳ, καὶ πεντήκοντα μιᾶς δεούσας ἔλαβεν αἰχμαλώτους τριήρεις. Vide quae succedunt, ad Chabriae laudes satis oratorie digesta. P. Wess.

81. Τῷ δὲ βασιλικῷ στόλῳ χρησάμενοι] Conf. L. XIV, 83. P. Wess.

83. Μάρκος Μανίλιος] Imo Μάλλιος. Glisobat hoc anno in dies

Olymp. CI. 2. 36. Cum Athenis Chariander Archon eſſet, Romae Tribuni militum IV. Serv. Sulpitius, L. Papirius, M. Cornelius & T. Quinctius conſulari magiſtratu fungebantur; Quo anno prima ſupra centeſimam Olympias apud Eleos celebrata fuit, & Damon Thurius ſtadio coronam promeruit; 476. Gens Triballorum in Thracia, frumentorum inopia laborans, cum univerſa multitudine ſuorum (ſupra xxx. hominum millia) armis extra fines promotis, ex aliena ſibi terra victum comparabat. Thraciam igitur finitimam invadunt, & Abderitarum regionem abſque ullo metu populantur; magnaque onuſti praeda, neglectim abſque ordine recedebant. Tum univerſa Abderitarum civitas ſparſim & incompoſite remeantibus ſuperveniens, duo amplius millia trucidat. Quo facto Barbari exacerbati, ut vindictam de Abderitis ſumerent, denuo in fines illorum incurſionem faciunt. At victoriam nuper adepti, cum & tam felici ſucceſſu efferrentur, & Thracum finitimorum auxiliis confirmati eſſent, aciem Barbaris opponunt. Jamque magno robore certabatur, cum Thraces, fide ſtatim mutata, Abderitas ſolos relinquunt. Qui a multitudine Barbarorum circumventi, ad unum ferme omnes, qui praelio interfuerunt, conciduntur. Tam foedam Abderitae cladem cum accepiſſent, jamque prope eſſet, ut obſidione premerentur, Chabrias Athenienſis cum exercitu ſupervenit: nec Abderitas tantum periculis exemit, ſed Barbaros e regione prorſus expulit. Inde cum magno urbem praeſidio firmaſſet, dolo quorundam peremtus fuit. Timotheus ergo, imperio claſſis accepto, in Cephalleniam profectus, naves urbi infeſtas admovet, & Acarnaniae civitatibus, ut Athenienſium ſe partibus applicent, ſuaſor & auctor eſt. Mox etiam Alcetam regem Moloſſorum amicitiae foedere ſibi adjungit; jamque regiones, quae ſub juriſdictione civitatum illis in locis erant, in poteſtate habens, Lacedaemonios ad Leucadem praelio navali fundit. Atque haec omnia breviſſimo tempore, minimoque negocio perfecit, dum hic orationis vi perſuadet, illic fortitudine ac fo-

Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ [r] Ἀθήνησι μὲν Χαριάνδρου, Ῥωμαῖοι μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν τέτταρας, [s] Σερβίον Συλπίκιον, Λεύκιον Παπίριον, [t] Κορνήλιον Τίτον καὶ [v] Μάρκον Κοΐντιον. Ἠλεῖοι δ᾽ ἤγαγον Ὀλυμπιάδα πρώτην πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καθ᾽ ἣν ἐνίκα στάδιον Δάμων Θούριος. ἐπὶ δὲ τούτων ἐν τῇ Θρᾴκῃ Τριβαλλοὶ σιτοδείᾳ πιεζόμενοι, πανδημεὶ στρατείαν ἐποιήσαντο πρὸς τὴν ὑπερόριον χώραν, καὶ τὰς τροφὰς ἐκ τῆς ἀλλοτρίας γῆς ἐπορίζοντο. ὄντες δὲ πλείους τῶν τρισμυρίων. ἐπῆλθον τήν τε ὅμορον Θρᾴκην, καὶ τὴν τῶν Ἀβδηριτῶν χώραν ἐπόρθησαν ἀδεῶς. πολλῆς δὲ ὠφελείας κυριεύσαντες, καταπεφρονηκότως καὶ ἀτάκτως τὴν ἐπάνοδον ἐποιοῦντο· οἱ δ᾽ Ἀβδηρῖται πανδημεὶ στρατεύσαντες ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ σποράδην καὶ ἀτάκτως τὴν ἐπάνοδον [x] ποιουμένους, πλείους τῶν δισχιλίων ἀνεῖλον. οἱ δὲ Βάρβαροι, παροξυνθέντες ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι, καὶ βουλόμενοι τοὺς Ἀβδηρίτας τιμωρήσασθαι, πάλιν ἐνέβαλον αὐτῶν εἰς τὴν χώραν. οἱ δὲ προνενικηκότες, ἐπαρθέντες τῷ προτερήματι, καὶ τῶν πλησιοχώρων Θρᾳκῶν συμμαχίαν ἀποστειλάντων αὐτοῖς, παρετάξαντο τοῖς Βαρβάροις. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν Θρᾳκῶν [y] μεταβαλλομένων ἄφνω, μονωθέντες οἱ Ἀβδηρῖται καὶ κυκλωθέντες ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Βαρβάρων, σχεδὸν ἅπαντες οἱ τῆς μάχης μετεσχηκότες κατεκόπησαν. τηλικαύτῃ δὲ συμφορᾷ τῶν Ἀβδηριτῶν περιπεπτωκότων, καὶ μελλόντων πολιορκεῖσθαι, Χαβρίας ὁ Ἀθηναῖος ἐπιφανεὶς μετὰ δυνάμεως, ἐξείλετο τῶν κινδύνων τοὺς Ἀβδηρίτας, καὶ τοὺς μὲν Βαρβάρους ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας, ἐν δὲ τῇ πόλει φρουρὰν ἀξιόλογον καταλιπὼν, αὐτὸς ὑπό τινων ἐδολοφονήθη. Τιμόθεος δὲ, παραλαβὼν τὴν ναυαρχίαν, καὶ πλεύσας εἰς τὴν [z] Κεφαλληνίαν, τάς τε ναῦς τῇ πόλει προσηγάγετο, καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ὁμοίως ἔπεισεν ἀποκλῖναι πρὸς Ἀθηναίους. Ἀλκέταν δὲ τὸν Μολοττῶν βασιλέα φίλον κατασκευάσας, καὶ καθόλου τὰς [a] χώρας τὰς τῶν περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους πόλεων ἐξιδιοποιησάμενος, ἐνίκησε ναυμαχίᾳ τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ Λευκάδα. ταῦτα δὲ πάντα ταχέως καὶ ῥᾳδίως [b] ἐπετέλεσε, πείθων μὲν διὰ τῆς τοῦ λόγου δυνάμεως, νικῶν δὲ δι᾽ ἀνδρείας καὶ στρα-

τη-

---

[r] Ἀθήνησι Χαρ. Reg. uterque & Coiſl. Vulgo μὲν interponitur, quod delevi.
[s] Σερ. Κορνήλιον Συλπ. Coiſl.
[t] Negligitur ab eodem. Modo Παπίριον Edd.
[v] Deſunt in Coiſl. bina haec nomina. Κοΐντιον Clar.
[x] Πεπονημένους Coiſl.
[y] Μεταβαλλομένων Reg. 2.
[z] Κεφαλληνίαν Coiſl. Clar. Reg. 2. Vid. Cel. Duker. ad Flor. II, 9.
[a] Πόλεις Coiſl. Clar.
[b] Ἀπετέλεσε Reg. 2.

dies Romae ſeditio, quam magis metuendam auctor faciebat M. Manlius. Oppreſſus is eſt inſequente apud *Livium* L. VI, 20. P. Wess.

88. Τίτον καὶ Μάρκον] Priori adjunge Κοΐντιον, poſteriori Φούριον. Ante Κορνήλιον pone Σερούιον. Faſti addant Πόπλιον Οὐαλέριον. L. Rhod.

Τίτον καὶ Μάρκον] *Rhodomani* emendatio ſi valeat, non quatuor, quot creatos hoc anno Auctor ait, ſed quinque erunt tribuni jure conſulari. Mallem ex praeſcripto *Coiſlin.* Σερούιον Κορνήλιον, Σουλπίκιον, Λ. Π. Τίτον Κοΐντιον. *Livius* M. Furium & P. Valerium illis collegas adjungit, Papirio quoque Caji praenomen imponens L. VI, 18. P. Wess.

90. Δάμων Θούριος] Et quidem τὸ δεύτερον, quod opportune addit *Pauſan.* Achaic. C. 25.; vicit enim Damon iſte & ſequente Olympiade. P. Wess.

4. Οἱ δὲ προνενικηκότες, ἐπαρθέντες &c.] De Thracibus, qui ad Triballos in ipſo certamine tranſierint, nihil *Aeneas*, rem hanc ceteroqui diligenter exponens, Poliorc. C. 15. Liberemus eum, ferente ita occaſione, gloſſemate, quo oratio inquinata eſt. Οἱ δ᾽ Ἀβδηρῖται ὑπερφρονήσαντες αὐτοὺς διὰ τὸ προηγμένον ἔργον ἐπεξῄεσαν πανσυδίῃ. οἱ δὲ (Τριβαλλοὶ) ὑπῆγον αὐτοὺς εἰς τὰς ἐνέδρας. Sic oportet. Nam πάνυ ἰσχυρῶς καὶ προθύμως, quae πανσυδίῃ arctiſſime connectuntur, explicandi gratia adpoſita ſunt. Adfirmant Grammatici, quibus Πανσυδίῃ non aliud eſt ac μετὰ πάσης ὁρμῆς πανστρατιᾷ ὁμοθυμαδόν. Vide modo *Heſychium*, *Suidam*, *Euſtathium* in Il. B. p. 166. P. Wess.

12. Χαβρίας ὁ Ἀθηναῖος &c.] De eo nihil *Aeneas*. Vereor etiam, ut ſatis ſanum ejus ſit nomen. Dicit Chabriam dolo quorundam peremtum Abderis fuiſſe. Atqui Chabrias, nobiliſſimus Athenienſium dux, ſexto decimo abhinc anno in Chio periit, *Demoſthene*, *Corn. Nepote*, ipſoque *Diodoro* L. XVI, 7. teſtibus. Erraſſe dices Auctorem. Fateor id fieri potuiſſe, quamquam in viro adeo illuſtri erroris anſa videtur difficilior. Culpa certe in amanuenſes, qui plura hoc in Scriptore admiſerunt, recidere poterit. Nec quidquam tamen definio, ſuſpicionem injeciſſe contentus. P. Wess.

18. Τάς τε ναῦς τῇ πόλει προσηγάγετο] Interpres *naves urbi infeſtas admovet*. Ego vero id non laudo. Vetat uſus verbi προσάγεσθαι, vetant ſequentia. Προσάγεσθαι ſedem habet in gentibus & civitatibus, quas aut armis aut oratione victores ſuae, patriaeque ditioni adjiciunt. Noſter L. I, 68. τὰς δ᾽ ἄλλας τῆς Φοινίκης πόλεις καταπληξάμενος προσηγάγετο. Et L. XVIII, 52. ἔσπευδε τὰς ἑξῆς πόλεις —— ὡς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος. Pro quibus φιλανθρωπίαις προσάγεσθαι τοὺς Ἕλληνας ejuſdem lib. C. 7. & πειρᾶσθαι προσάγεσθαι in *Xenoph.* Ageſil. pag. 13. *Ed. Oxon.* Quae ſequuntur, idem confirmant. Ὁμοίως enim ἔπεισεν ἀποκλῖναι πρὸς Ἀθηναίους poſtulant apertiſſime, ut & haec ad Athenienſium amicitiam & ditionem acceſſerint. Sana itaque ſi fuerint verba, indicabunt, Timotheum *naves Athenienſium civitati adjunxiſſe*, quod probe animadvertit *Lambinus* ad *Nepot.* Timoth. C. 2. Tum vero omnia, quae ſuccedunt, naves itidem ſpectabunt, haud ſane commode. Inſulas, genteſque per Acarnaniam Timotheus ad Athenienſium ſocietatem allexit, non ſolas naves. Vide ergo an fuerit τάς τε νήσους τὰς πόλεις προσηγάγετο. Sic addentur prorſus congrue καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ὁμοίως &c. videlicet πόλεις. Si tamen hoc nimium videatur, ſcribi poterit τάς τε νήσους τῇ πόλει προσηγάγετο, καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν & reliq. Ego prius praeopto. Timotheus hac expeditione *Corcyram ſub imperium Athenienſium redegit, ſocioſque idem adjunxit Epirotas, Athamanas, Chaonas, omneſque eas gentes, quae*

mare

τηγίαν· διόπερ οὐ μόνον παρὰ τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ελλησι μεγάλης ἐτύγ-
355. χανεν ἀποδοχῆς. καὶ τὰ μὲν περὶ Τιμόθεον ἐν τούτοις ἦν.

Αμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Θηβαῖοι μὲν ἐστράτευσαν ἐπ' Ορχομενὸν ἐπιλέκτοις ἀνδράσι πεντακοσίοις, καὶ συνετέλεσαν πρᾶξιν ἀξίαν μνήμης· φρουρούντων γὰρ τὸν Ορχομενὸν Λακεδαιμονίων πολλοῖς στρατιώταις, καὶ τοῖς Θηβαίοις ἀντιταξαμένων, ἐγενήθη μάχη καρτερά· καθ' ἣν οἱ Θηβαῖοι πρὸς διπλασίους [c] συμβαλόντες, [d] ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμονίους. οὐδέποτε τοῦτο συνέβη γενέσθαι κατὰ τοὺς ἐπάνω χρόνους, ἀλλ' ἀγαπητὸν ὑπάρχειν ἐδόκει τὸ πολλοὺς ὀλίγους νικῆσαι. διὸ καὶ φρονήματος [e] ἐπίμπλαντο Θηβαῖοι, καὶ τὴν ἀνδρείαν εἶχον μᾶλλον περιβόητον, καὶ φανεροὶ καθειστήκεισαν ἀμφισβητήσοντες τῆς τῶν Ελλήνων ἡγεμονίας. Τῶν δὲ συγγραφέων Ερμείας [f] ὁ Μηθυμναῖος τὴν τῶν Σικελικῶν σύνταξιν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεψε, γράψας βίβλους δέκα, ὡς δέ τινες διαιροῦσι, δώδεκα.

Επ' ἄρχοντος δ' Αθήνησιν Ιπποδάμου, Ρωμαῖοι χιλιάρχους ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν τέτταρας, Λεύκιον Ουαλέριον, [g] Κρίσπον Μάλλιον, Φάβιον Σερουίλιον, Σουλπίκιον [h] Λουκρήτιον· ἐπὶ δὲ τούτων Αρταξέρξης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, μέλλων πολεμεῖν πρὸς Αἰγυπτίους, καὶ σπεύδων ξενικὴν δύναμιν ἀξιόλογον συστήσασθαι, διέγνω συλλύσασθαι τοὺς κατὰ τὴν Ελλάδα πολέμους. οὕτω γὰρ μάλιστ' ἤλπιζε τοὺς Ελληνας, ἀπολελυμένους τῶν οἰκείων πολέμων, ἑτοιμοτέρους ἔσεσθαι πρὸς τὰς ξενολογίας· διόπερ πρέσβεις ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ελλάδα, τοὺς παρακαλέσοντας τὰς πόλεις κοινὴν εἰρήνην συνθέσθαι. [i] τῶν δὲ Ελλήνων ἀσμένως προσδεξαμένων τοὺς λόγους, διὰ τὸ κάμνειν τῇ συνεχείᾳ τῶν πολέμων, συνέθεντο πάντες τὴν εἰρήνην, ὥστε πάσας τὰς πόλεις αὐτονόμους καὶ ἀφρουρήτους εἶναι. καὶ κατέστησαν οἱ Ελληνες [k] ἐξαγωγεῖς, οἳ κατὰ πόλιν ἑκάστην ἐπελθόντες ἐξήγαγον ἁπάσας τὰς φρουράς. μόνων δὲ Θηβαίων οὐ προσδεξαμένων κατὰ πόλιν γίνεσθαι τὰς σπονδὰς, ἀλλὰ τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν ὑπὸ τὴν τῶν Θηβαίων συντέλειαν ταττόντων, καὶ Αθηναίων μὲν

lertia Imperatoria vincit. Ideo non ſolum inter Olymp.
cives, ſed apud caeteros etiam Graecos magnam CI.
ſibi benevolentiam ac laudem comparavit. Et res 1.
Timothei hoc tum in ſtatu erant.

37. Inter haec vero negocia Thebani cum D. eximiae virtutis civibus adverſus Orchomenon arma expediunt, remque memoratu dignam peragunt. Urbem hanc valido Spartani praeſidio aſſervabant: & dum inſtructa Thebanos acie excipiunt, pugna conſeritur acerrima, qua cum duplo majoribus congreſſi copiis Thebani Lacedaemonios tamen profligant. Quod per ſuperiores hactenus aetates contigerat nunquam: ſed abunde ſatis tum videbatur, ſi a magno aliorum numero pauciſſimi illorum victi eſſent. Animi hinc igitur Thebanis crevere; & ſtrenuitas illorum longe magis inclaruit; Nec jam dubium erat, quin de totius Graeciae principatu diſceptaturi eſſent. Quod ad ſcriptores, Hermeas Methymnaeus opus ſuum de rebus Sicilienſium cum hoc anno terminat, x. vel ut alii diſtinguunt, XII. libris continuatum.

38. Sequenti anno, quo Hippodamus Athenis Olymp.
in ſummo magiſtratu erat, & Romae hi IV. Tri- CI.
buni milit. L. Valerius Criſpus, A. Manlius, 2.
Serv. Sulpicius & L. Lucretius, conſulari munere fungebantur; Artaxerxes Perſarum rex Aegyptiis bellum illaturus, quia magnum peregrini exercitus robur ſibi adſcribere cupiebat, dirimendis in Graecia bellorum controverſiis animum intendit. Hoc enim pacto Graecos, ſi domeſticis nimirum bellis levarentur, ad profitendum ſua in hanc militiam nomina expeditiores fore ſperabat. Miſſis proinde legatis in Graeciam, ad pacem inter ſe firmandam civitates adhortatur. Suaſio haec Graecis perquam accepta venit; quod continuis jam bellis defatigati eſſent. Ideo ab univerſis pax his conditionibus componitur, ut omnes Graeciae urbes ſuo deinceps jure & abſque praeſidiis vivant.
Certi etiam praeſidiorum deductores ex Graeco- 477.
rum natione conſtituuntur. Hi unumquodque adeuntes oppidum, quicquid ibi praeſidiariorum fuit, excedere jubebant. Soli interim Thebani in hoc foedus oppidatim ſervandum conſentire noluerant, & Boeotiam univerſam, ut ſibi duntaxat tributaria eſſet, eximebant. His vero Athenienſes acer-

---

c Ἐμβαλόντες Reg. 1. d Ἐνίκησαν μάχῃ τοὺς Clar. ex ſcholio. e Ἐπεπίμπλαντο Coiſl. Clar. ἐπίμπλαντο Reg. 2. ſicuti L. 11, 45. f Ὁ Μηθυμν. Clar. paullo ante καθειστήκεισαν Reg. 1. quod placet. Edd. καθεσ. g Quae ſequuntur quatuor nomina, ea omittit Coiſl. In Clar. Μάλιον. h Abeſt Coiſl. i Τῶν δ' Ελλ. Coiſl. Clar. k Ἐξαγωγεῖς Clar. mox πόλιν ἑκάστ. ἑκάστῳ Reg. 1.

more illud adjacent, ſicut ejus in Vita C. 2. Nepos ſcripſit. P. WESS.

20. Ἀλκέταν Μολοττῶν βασιλέα &c.] Sibi eum & Patriae conciliavit: unde Timothei amicis accenſetur & hoſpitibus in Or. Demoſthenis in Timoth. p. 658. P. WESS.

24. Περὶ Λευκάδα] Meminit Xenophon. extr. L. v. Hellen. & Polyaenus L. III, 10, 3. hujus pugnae. Lacedaemoniorum tamen claſſi praefectum hic Nicomachum, ille Nicolochum adpellat, non ſine errore. P. WESS.

26. Δι' ἀνδρείας καὶ στρατηγίας] H. Stephanus „ videri legendum „ ait δι' ἀνδρείαν καὶ στρατηγίαν, ut dixit διὰ δυνάμεως". Cui nunc quidem refragari nolo. Sic hujus lib. C. 56. de Epaminonda διὰ τὴν ἰδίαν ἀνδρείαν καὶ στρατηγικὴν σύνεσιν τοὺς &c. κατηγωνισμένου. Confer tamen C. 39. P. WESS.

38. Οὐδέποτε τοῦτο συνέβη γενέσθαι &c.] Memorabile hoc ad Tegyras Pelopidae ductu pugnatum certamen deſcribit Plut. in Pelop. p. 287., itidem ſubjiciens πρότερον οὐδέποτε Λακεδαιμονίων πλείονες ὄντες ὑπ' ἐλαττόνων ἐκρατήθησαν, ἀλλ' οὐδ' ἴσοι πρὸς ἴσους ἐν παρατάξεσι συμβαλόντες, quod gloriam profecto Thebanorum haud parum auget. P. WESS.

44. Τὴν τῶν Σικελικῶν σύνταξιν] Laudat Hermiae Methymnaei τρίτον Σικελικῶν Athenaeus Deipnoſoph. L. x. p. 438. C. neque id G. Jo. Voſſium fugit, ſed difficulter obtenturum, ut cetera, quae Hermiae nomine citantur, hujus ſint opuſcula. P. WESS.

49. Λεύκιον Οὐαλέριον &c.] Tribunos militum conſulari poteſtate ſic corrige Λ. Οὐαλ. Κρίσπον, Αὖλον Μάλλιον, Σερούιον Σουλπίκιον, Λεύκιον Λουκρήτιον. Faſti annumerant L. Aemilium, M. Trebonium. L. RHOD.

Λεύκιον Οὐαλέριον &c.] Correctioni Rhodomani obeſt Livius L. VI, 21., L. Valerium Publicolam deſignans. Itaque Criſpus aliorſum pertinet. Onuphrius Panvinius Faſt. ad ann. CCCLXXI. Criſpum Trebonii eſſe cognomen, Pighius vero eumdem in annum, Criſpi cognomen cui tribuendum, ſe non videre ait. Fabium nullum hoc anno apud Livium haberi, ſed Flavum videri Diodorum voluiſſe, quod id cognomen M. Trebonio tribuatur. Atque hoc fortaſſe verum eſt. In Criſpo haereo, neque ſat ſcio, unde venerit. P. WESS.

57. Τοὺς παρακαλέσοντας &c. κοινὴν εἰρήνην συνθέσθαι] De Legatis his nihil Xenophon, tantum memorans Athenienſes miſſis Spartam legatis pacem ſociaſſe L. VI. p. 456. Rer. Graec., cetera negligens, quod pax ea in breve tempus valuerit. P. WESS.

62. Κατέστησαν δὲ οἱ Ελληνες ἐξαγωγεῖς] Id verum eſſe poteſt. Sed nihil admodum tum quidem effecerunt, bello inter Athenienſes & Spartanos recrudeſcente. Altera pace, quae poſt tres annos coaluit, ἐξαγωγεῖς iſti praeſidia & Harmoſtas Lacedaemonios ex Graeciae urbibus eduxerunt, auctore Xenophonte L. VI. p. 464. Hellen. P. WESS.

65. Κατὰ πόλιν γίνεσθαι τὰς σπονδὰς] Oppidatim bene Interpres. Ita hoc lib. C. 50. διὰ τὸ πᾶσιν ἀρέσκειν κατὰ πόλιν γίνεσθαι τοὺς ὅρκους. Polybius Excerpt. Leg. XLVI. p. 1193. οἱ μὲν κατ' ἰδίαν, οἱ δὲ κατὰ πόλιν — ἐγκαλοῦντες τῷ Φιλίππῳ. Joſephus Belli J. L. IV, 10, 6. Τὸ πρόσταγμα τῶν δήμων καὶ τοὺς κατὰ πόλιν ἄρχοντας ἀπαγγέλλειν. i. e. ſingulis in urbibus praefectis. Simili uſu Appianus L. V. B. Civil. p. 1077. ὁ δὲ Συρίᾳ τοὺς κατὰ πόλιν ἐξῄρει τυράννους. Et Ariſtides de Conone T. 1. p. 296. Λακεδαιμονίους κατὰ τόπον καὶ πόλιν παύσας. Quorſum vero haec omnia? Ut S. Lucam nullo jure tentari oſtendant, cum Evang. C. VIII, 1. καὶ ἐγένετο, inquit, ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευε ΚΑΤΑ ΠΟΛΙΝ καὶ ΚΑΤΑ ΚΩΜΗΝ, κηρύσσων. Potuerat, ſi viſum ita fuiſſet, ΚΑΤΑ

Olymp. CI. II.

acerrime refragantur: Cum ergo in communi Graecorum concilio Athenienſium nomine Calliſtratus Tribunus plebis peroraret, & pro Thebanis Epaminondas magnifice verba faceret; caeteri ſane Graeci omnes concordi foedus ſententia peregere: Thebani autem ſoli ab eo excluſi, dum Epaminondae virtus animum civibus addit, magna ſe fiducia decreto communi oppoſuerunt. Poſtquam enim Lacedaemonii & Athenienſes perpetuo hactenus de ſummo Graeciae Imperio contendiſſent, tandem his pactis ſibi mutuo ceſſerunt, ut alteri terrae, alteri maris imperium ſibi merito vendicare cenſerentur. Quare nunc ad tertios etiam referri imperium aegerrime ferebant, ideoque civitates Boeotiae a communitate Thebanorum abſtraxerunt.

39. At Thebani, qui & robore corporis & animi virtute praeſtabant, jamque praeliis aliquot Lacedaemonios profligarant, ſpiritus gerebant ſublimiores, ideoque continentis imperium ſibi capeſſendum eſſe arbitrabantur. Nec opinio illos feſellit, tum ob cauſas jam memoratas, tum etiam, quod plures eo tempore duces atque imperatores egregiae virtutis habebant. Inter quos clariſſimi erant Pelopidas, Gorgias, Epaminondas. Hic enimvero non ſuae tantum gentis homines, ſed Graecos omnes fortitudine & Imperatorii muneris ſolertia, praeſtabat. Liberalibus inſuper diſciplinis, & Pythagoricae inprimis philoſophiae egregiam navarat operam. Cumque praeter haec omnia eximiis a natura ipſa dotibus inſtrueretur, non mirum, ſi res etiam omnium praeclariſſimas effecit. Exigua ergo civium manu cum univerſis Lacedaemoniorum & confoederatorum copiis decernere coactus, uſque adeo invictos illos bellatores ſuperavit, ut etiam regem Spartanorum Cleombrotum interimeret, & agmen ſibi oppoſitum ad internecionem prope concideret. Tantaſque res praeter omnium exſpectationem ille confecit; quod & intelligentia ſingulari praeſtaret, & liberali inſtitutione ad virtutem adſuefactus eſſet. De quibus infra, ubi ſpeciatim res ipſius exponemus, luculentior fiet mentio. Nunc ad connexam hiſtoriae ſeriem nos convertemus.

40. Jam ſuae cuique civitatis populo conceſſum erat, uti legibus ſuis viveret. Sed ſtatim urbes turbis ac ſeditionibus magnis involvuntur: Peloponneſiacae vero inprimis. Paucorum hae dominationi prius ſubjectae fuerant, populari igitur adminiſtratione jam reſtituta, non prudenter ſatis utebantur; multos probatae virtutis cives calumnioſis judiciis condemnatos, in exſilium pellebant: &

ἀντιτυπόντων φιλοτιμότατα, Καλλιστράτου δὲ τοῦ δημαγωγοῦ τὸν λόγον διαθεμένου, ὑπὲρ δὲ τῶν Θηβαίων Επαμινώνδου διαθεμένου λόγον θαυμαστῶς ἐν τῷ κοινῷ συνεδρίῳ· τοῖς μὲν ἄλλοις Ελλησι [l] πᾶσι συμφώνως αἱ σπονδαὶ συνετελέσθησαν, μόνοι δὲ Θηβαῖοι κριθέντες ἔκσπονδοι, καὶ τοῦ Επαμινώνδου διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς ἐμποιοῦντος φρόνημα τοῖς πολίταις, ἐθάῤῥησαν τοῖς ἁπάντων δόγμασιν ἀντιβαίνειν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ καὶ Αθηναῖοι διὰ παντὸς περὶ τῆς ἡγεμονίας διαφιλοτιμούμενοι, παρεχώρουν ἀλλήλοις, οἱ μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ τῆς κατὰ θάλατταν ἀρχῆς ἄξιοι κρινόμενοι. διόπερ τὴν ἐκ τρίτου προσώπου 356. ἀναφερομένην ἡγεμονίαν χαλεπῶς ἔφερον, καὶ τὰς κατὰ Βοιωτίαν πόλεις ἀπέσπων τῆς τῶν Θηβαίων συντελείας.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι, τῇ τε ῥώμῃ τῶν σωμάτων καὶ ταῖς ἀλκαῖς διαφέροντες, καὶ πολλαῖς μάχαις προνενικηκότες τοὺς Λακεδαιμονίους, μετέωροι τοῖς φρονήμασιν ὑπῆρχον, καὶ τῆς κατὰ γῆν ἡγεμονίας ἠμφισβήτουν. οὐ διεψεύσθησαν δὲ τῆς ἐλπίδος, διά τε τὰς εἰρημένας αἰτίας, καὶ διὰ τὸ πλείονας ἔχειν ἀγαθοὺς ἡγεμόνας καὶ στρατηγοὺς κατὰ τοὺς ὑποκειμένους χρόνους. ἐπιφανέστατοι δ' ἦσαν Πελοπίδας καὶ Γοργίας καὶ Επαμινώνδας. οὗτος γὰρ οὐ μόνον τῶν ὁμοεθνῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων Ελλήνων πολὺ προεῖχεν ἀνδρείᾳ τε καὶ στρατηγικῇ συνέσει. μετέσχε γὰρ ἐπὶ πολὺ πάσης παιδείας, καὶ μάλιστα τῆς Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας. πρὸς δὲ τούτοις, φυσικοῖς προτερήμασι κεχορηγημένος, εἰκότως καὶ πράξεις ἐπιφανεστάτας συνετέλεσε. διὸ καὶ συναναγκασθεὶς ὀλίγοις πολιτικοῖς στρατιώταις πρὸς πάσας τὰς τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων δυνάμεις ἀγωνίσασθαι, τοσοῦτον ὑπερέσχε τῶν ἀνικήτων στρατιωτῶν, ὥστε τὸν βασιλέα τῶν [m] Λακεδαιμονίων Κλεόμβροτον ἀνελεῖν, τὸ δὲ πλῆθος τῶν ἀντιταχθέντων ἄρδην σχεδὸν [n] καλακόψαι. καὶ τὰ τηλικαῦτα παραδόξως διεπράξατο, διά τε τὴν ἀγχίνοιαν καὶ τὴν ἐκ παιδείας αὐτῷ περιγεγενημένην ἀρετήν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων μικρὸν ὕστερον ἐν τοῖς κατὰ μέρος [o] ἐκτεθησομένοις σαφέστερον δηλώσομεν· νῦν δ' ἐπὶ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας [p] τρεψόμεθα.

Μετὰ γὰρ τὴν συγχωρηθεῖσαν τοῖς δήμοις αὐτονομίαν, αἱ πόλεις ἐνέπιπτον εἰς ταραχὰς μεγάλας καὶ στάσεις· μάλιστα δὲ αἱ κατὰ τὴν Πελοπόννησον. ὀλιγαρχικοῖς [q] γὰρ πολιτεύμασι κεχρημέναι, καὶ ταῖς τῆς δημοκρατίας ἐξουσίαις ἀπειραγάθως χρώμεναι, πολλοὺς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐφυγάδευον, καὶ κρίσεις ἐπιβάλλουσαι συκοφαντώδεις, κατεδίκαζον·

διό-

---

[l] Deſideratur in *Clar.* [m] Λακεδαιμονίων *Steph.* ora, *Clar. Coiſl. Vat. Reg.* 2., quos ſequor. *Edd.* Σπαρτιατῶν parili ſententia. [n] Καλακόψαι ambo *Regii* cum *Steph.* marg. & *Vatic.* Vulgo διακόψαι. [o] Ἐκτεθεῖσι *Reg.* 2. *Clar. Coiſl.* [p] Τρεψόμεθα *Reg.* 1. [q] Deeſt *Reg.* 2.

ΚΑΤΑ ΠΟΛΕΙΣ καὶ ΚΑΤΑ ΚΩΜΑΣ, ſicuti *Joſeph.* Ant. J. L. XIV, 9, 2. ὥστε γοῦν αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ κατὰ κώμας καὶ πόλεις. Sed ut id recipiatur & praeferatur, cauſſa utique nulla eſt. Recte ergo *Th. Beza* vertit. *Et factum eſt deinceps, ut ipſe iter faceret oppidatim & vicatim, praedicans.* P. Wess.

68. Καλλιστράτου δὲ τοῦ δημαγωγοῦ τὸν λόγον &c.] Vid. *Corn. Nep.* in Epamin. C. 6. & *Plut.* Apophtheg. p. 193. D. Id vero dubites haud immerito, legationemne hoc tempore obierit, & pro concione ea dixerit Calliſtratus orator. *Xenophon* quidem certe altera pacificatione Calliſtratum Spartae egiſſe & in Thebanos invectum eſſe, teſtis eſt. Quin ſi rerum ſeriem, quam idem ille *Xenophon* pertexit, conſideres, verior potiorque ejus cauſſa videbitur. Inſpice L. VI. 459. Hellen., quaeque diſputavit *H. Dodwellus* Ann. *Xenoph.* p. 275. P. Wess.

77. Παρεχώρουν ἀλλήλοις, οἱ μὲν κατὰ γῆν &c.] Hoc rectiſſime hunc in annum refertur. Timothei enim ad Leucada victoriae is fructus fuit. *Nepos* in Timoth. C. 2. *Quo facto Lacedaemonii de diutina contentione deſtiterunt, & ſua ſponte Athenienſibus imperii maritimi principatum conceſſerunt, pacemque his legibus conſtituerunt, ut Athenienſes MARIS DUCES eſſent.* Adduntur ibidem de ara PACI publice tum facta, quae in anterius tempus ab aliis conferuntur, ut D. *Lambinus* docuit. P. Wess.

90. Καὶ Γοργίας] Sic & C. 50. hujus libri. *Plut.* in Pelop. p. 284. Γοργίδας & *Polyaenus* L. II, 3, 2. et C. 5. ejuſdem libri prorſus, uti hic, Γοργίας. Mutat *Caſaubonus*, haud equidem ſcio, an inconſulte. Solent certe, ut ſaepe diximus, primitiva & patronymica eodem in homine ſedem habere commodam. P. Wess.

94. Καὶ μάλιστα τῆς Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας] Habuit ejus ſectae praeceptorem *Lyſim*, de quo ad Excerpt. *Valeſ.* p. 246. fortaſſe plura proferentur. P. Wess.

4. Ἄρδην σχεδὸν καλακόψαι] Multo hoc congruentius. Auctor ipſe L. II, 44. τό τε στρατόπεδον τῶν Περσῶν κατέκοψε. Et L. III, 55. σύμπαντας μαχαίραις ἁπάσας κατακόψαντες. Et ſaepiſſime alias. P. Wess.

14. Ἀπειραγάθως χρώμεναι] Compoſitum eſt uti ἀπειροκάλως, quod frequentiore teritur uſu. Noſtrum Lexicorum conditores praetereunt pleraque, quem ad modum & ἀπειραγαθίαν, qua *Polybium* ad honeſti virtutiſque ignorantiam deſcribendam

uſum

διόπερ εἰς στάσεις ἐμπίπτουσαι, φυγὰς καὶ δημεύσεις οὐσιῶν ἐποιοῦντο. Μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς ἐπὶ [r] τῆς Λακεδαιμονίων ἡγεμονίας προεστηκότας τῶν πατρίδων. ἐν γὰρ τοῖς τότε χρόνοις ἐπιστατικῶς ἐκεῖνοι τοῖς πολίταις προσενηνεγμένοι, ὕστερον ὁ δημοτικὸς ὄχλος [s] ἀπολαβὼν τὴν ἐλευθερίαν ἐμνησικάκει. πρῶτον δὲ τῶν Φιαλέων οἱ φυγάδες συστραφέντες κατελάβοντο τὴν καλουμένην Ἡραίαν, χωρίον ὀχυρόν. 357. ἐκ ταύτης δ' ὁρμηθέντες, παρεισέπεσον εἰς τὴν Φιάλειαν· καὶ Διονυσίων κατὰ τύχην ὄντων, ἐπιπεσόντες ἀπροσδοκήτως τοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ καθημένοις, καὶ πολλοὺς ἀποσφάξαντες, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ συναπονοήσασθαι πείσαντες, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν Σπάρτην. οἱ δὲ τῆς Κορίνθου φυγάδες, συχνοὶ διατρίβοντες παρὰ τοῖς Ἀργείοις, ἐπεχείρησαν κατιέναι. παραδεχθέντες δ' ἐπὶ τὴν πόλιν ὑπό τινων οἰκείων καὶ φίλων, διαβληθέντες, ἐγένοντό τε περικατάληπτοι. μέλλοντες δὲ συναρπάζεσθαι, καὶ φοβούμενοι τὴν ἐκ τῆς ἁλώσεως αἰκίαν ἀλλήλους ἀπέκτειναν. οἱ δὲ Κορίνθιοι, πολλοὺς τῶν πολιτῶν αἰτιασάμενοι μετεσχηκέναι τοῖς φυγάσι τῆς ἐπιθέσεως, οὓς μὲν ἀπέκτειναν, οὓς δ' ἐφυγάδευσαν. ἐν δὲ τῇ πόλει τῶν Μεγαρέων ἐπιχειρήσαντές τινες μεταστῆσαι τὴν πολιτείαν, καὶ κρατηθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου, πολλοὶ μὲν ἀνῃρέθησαν, οὐκ ὀλίγοι δ' ἐξέπεσον. ὁμοίως δὲ καὶ παρὰ τοῖς Σικυωνίοις τινὲς νεωτερίζειν ἐπιβαλόμενοι, καὶ [t] γνωσθέντες ἀνῃρέθησαν. παρὰ δὲ τοῖς Φλιασίοις πολλῶν φυγαδευομένων, καὶ καταλαβομένων ἐπὶ τῆς χώρας φρούριον ὀχυρόν, καὶ πλῆθος μισθοφόρων ἀθροισάντων, ἐγένετο μάχη πρὸς τοὺς ἐκ τῆς πόλεως· καὶ νικησάντων τῶν φυγάδων, ἀνῃρέθησαν τῶν Φλιασίων ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους· ὕστερον δὲ προδόντων τῶν φυλάκων τοὺς φυγάδας, κρατήσαντες οἱ Φλιάσιοι [v] τῶν φυγάδων, ἀπέκτειναν πλείους τῶν ἑξακοσίων, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐκβαλόντες ἐκ τῆς χώρας, ἠνάγκασαν φυγεῖν εἰς Ἄργος. αἱ μὲν οὖν κατὰ Πελοπόννησον πόλεις ἐν τοιαύταις συμφοραῖς ἦσαν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Σωκρατίδου, Ῥωμαῖοι ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν τέτταρας, Κόϊντον [x] Κράσσον, Σερουΐλιον Κορνήλιον, [y] ἔτι δὲ Σπόριον Πακίριον, [z] καὶ Φάβιον Ἄλβον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἐπ' Αἰγυπτίους, ἀφεστηκότας ἀπὸ Περσῶν. ἡγοῦντο δὲ τῶν δυνάμεων Φαρνάβαζος μὲν τῶν βαρβαρικῶν, Ἰφικράτης δ' ὁ Ἀθηναῖος τῶν μισθοφόρων, ὄντων δισμυρίων. ὁ δ' ἀνὴρ οὗτος μετάπεμπτος ἐπὶ τὴν στρατηγίαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐτάχθη διὰ τὴν ἐν τῷ στρατηγεῖν ἀρετήν. ἔτη δὲ πλείω τοῦ Φαρνα-

Olymp. CI. II. ſeditione magis gliſcente, exſiliis & publicatione bonorum nihil erat frequentius. Huic autem malo praecipue obnoxii erant, qui ſub Lacedaemoniorum Principatu magiſtratus geſſerant. Quod enim, imperioſius aequo, populo ſe exhibuiſſent, promiſcua deinde plebs, recuperata libertate, injuriarum plus ſatis memor erat. Principes ergo Phialenſium exſules conſpiratione inter ſe facta, Heraeam, quam vocant, caſtellum probe munitum, occupant, atque inde crebris Phialeam incurſationibus infeſtam reddunt. Dionyſia tum forte erant; cum ex improviſo populares in theatro reſidentes aggreſſi plurimos jugulant, nec paucos in veſani hujus incepti ſocietatem pertrahunt; atque inde Spartam revertuntur. Tum etiam Corintho profugi, quorum non exiguus apud Argivos numerus ſe continebat, vi ſibi reditum aperire ſtatuerunt. Hos nonnulli familiares & amici in urbem receperant: Sed re per indicium ad magiſtratum delata, haud diu latere potuerunt. Et jam prope erat, ut comprehenderentur; ſupplicii igitur imminentis metu mutuis ſibi ictibus necem attulere. At Co- 478. rinthii dum multos civium in conjurationis hujus ſuſpicionem rapiunt; partem capite, partem exſilio multant. In Megarenſium praeterea civitate nonnulli Reipublicae ſtatum mutandi conſilia inierant. Hi perduellionis a populo convicti partim capite, partim mutatione ſoli luerunt. Sic apud Sicyonios nonnulli res innovandas aggreſſi, quaeſtione habita, necantur. Apud Phliaſios tandem plurimi in exſilium pulſi, cum regionis illius caſtello quodam occupato, magnis ſe mercenariorum copiis inſtruxiſſent, pugnam cum oppidanis commiſerunt, & pluribus quam CCC. ex hoſtium numero trucidatis, victoriam reportarunt. Sed aliquanto poſt excubiarum fraude proditis exſulibus, Phliaſii ſuperiores evadunt; & IↃC. illorum occiſis, reliquos e finibus ſuis expulſos Argos profugere compellunt. Atque tam calamitoſus rerum ſtatus in Peloponneſo erat.

Olymp. CI. III. 41. Archon deinceps Athenis erat Socratides: & Romani conſulari dignitate IV. Trib. mil. ſibi praefecerant. Erant autem hi, Q. Servilius, Serv. Cornelius, Spur. Papirius & L. Aemilius. Tum rex Perſarum in Aegyptios, Perſico imperio jampridem rebelles, movebat. Exercitum regebant Pharnabazus & Iphicrates Athenienſis; ille Barbaros, hic mercede conductorum CCIↃↃ. CCIↃↃ. Viro huic ſingularis exercitus ductandi virtus eum regis favorem conciliaverat, ut hoc imperandi munus illi commendaret. Plures autem annos in belli hu-

---

r Non eſt in *Clar.* s Ἐπιλαβὼν *Reg.* 1. t Συστάντες ora *Steph.*, συνθέντες *Coiſl. Reg.* 1. *Vat.* v Non ſunt in *Reg.* 2. x Duo haec non legit *Coiſl.* y Abſunt binae hae voces *Clar.* Mox Παπίριον *Edd.* z Omittit haec tria *Coiſl.*

uſum fuiſſe, optime recordor. P. Wess.

22. *Πρῶτον δὲ τῶν Φιαλέων φυγάδες* &c.] Urbs Φιγαλία & Φιάλεια dicebatur promiſcue: unde incolae modo Φιγαλεῖς, modo Φιαλεῖς. Vid. *Pauſan.* L. VIII, 3. & C. 39. ubi & templi in ea urbe Bacchi, in cujus honorem τὰ Διονύσια, mentio & *Polybium* L. IV, 3. & C. 79. denique *Stephanum* in Φιγαλία. Non longe ab urbe diſtabat Ἡραία propter Alpheum flumen in Arcadia poſita, de qua idem *Pauſanias* L. VIII, 26., *Ariſtoteles* Polit. L. V, 3., & *Dio Chryſoſtomus* Or. I. pag. 11. A. P. Wess.

39. *Μεταστῆσαι τὴν πολιτείαν*] Popularis ſtatus Megaris valebat: hinc turbae, quarum occaſione potentiores & ὀλιγαρχίας ſtudioſi urbe ejecti ſunt, nec ſine damno tamen factionis adverſae. Vide Philoſophum Politic. L. IV, 15. & L. V, 5. P. Wess.

43. *Καὶ γνωσθέντες ἀνῃρέθησαν*] In his obſcuri nihil eſt. Sed *Codd.* diſcordia facit, ut de ſcripturae veritate dubitem vehementer. Quid enim inter γνωσθέντες, συστάντες & συνθέντες commune? Fieri poteſt, ut συνθέντες genuinum ſit. Certe καὶ συνθέντες ἀνῃρέθησαν ſi verteris: *& repreſſi morte poenas dederunt*, ſive, *contrucidati ſunt*, non erit huic loco incongruum.

50. *Κρατήσαντες οἱ Φλιάσιοι τῶν φυγάδων*] Non intercedam, ſi bina ultima tollantur ex *Reg.* 2. praeſcripto. Arbitror autem ad hanc Phliaſiorum ſeditionem reſpicere *Demoſthen.* O. περὶ Συντάξ. p. 101. P. Wess.

57. *Κόϊντον Κράσσον*] Poſt Κόϊντον dele Κράσσον & diſtingue ante Κορνήλιον & ſcribe Σερούιον. At Φάβιον Ἄλβον muta in *Λεύκιον Αἰμίλιον*. Faſti edunt inſuper *L. Papirium* & *C. Sulpicium*. L. Rhod.

Κόϊντον Κράσσον] Suas emendationes *Rhodomanus* vertendo ſecutus eſt, quae ſi valeant Auctori cum *Livio* L. VI, 22 nulla erit diſcordia. Sed medicina & audacior & violentior videtur. Mallem ego cognomen Κράσσον Papirio adjungere, qui eo utebatur, & ante Κορνήλιον ſcribere Σερούιον, quod praenomen praecedens vocabulum abſorbere facile potuit. In *Fabio Albo* nihil expedio, ut nec *Pighius* & *Panvinius* in Faſt. ad ann. CCCLXXII. P. Wess.

61. *Ἰφικράτης &c. ὄντων δισμυρίων*] Vid. ſuperius C. 29. *Nep. Cornelius* conductitium exercitum, *cujus numerus duodecim millium fuit*, Iphicratem duxiſſe in Aegyptios prodit ejus in Vit. C. 2. P. Wess.

73. Ἐπ

Olymp. CI. III. hujus apparatibus conſumſerat Pharnabazus. Iphicrates ergo expeditam in ſermone facultatem, & in opere peragendo tarditatem ipſius animadvertens, hac orationis libertate uſus aliquando cum compellat: Mirari ſe, qui ſermone quidem celeri, opere vero tardus ſit. Id hac ratione fieri ab ſe Pharnabazus reſpondet, quod verba in ſua, opera in regis poteſtate habeantur. Regiis tandem exercitibus ad Acen oppidum congregatis, luſtratione inita, Barbarorum ducenta millia ſub Pharnabazi ſignis, Graecorum ſtipendiis conductorum viginti millia ſub Iphicratis imperio, recenſita fuere. Claſſis vero numerus erat, triremes CCC. triacontori ducentae. At earum, quae commeatum & caetera ad praeſentes uſus neceſſaria adveherent, ingens erat numerus. Sub aeſtatis ergo initium, regii ductores, cum copiis univerſis, adjuncta ſimul claſſe, in Aegyptum proceſſere. Jamque Nili oſtiis approximantes Aegyptios ad bellum probe manifeſteque inſtructos offenderunt. Tardiuſculus enim in expeditione illa fuerat Pharnabazus, hoſtique ſat longum praemuniendi ſe ſpacium conceſſerat. Nam perpetuum hoc eſt Ducibus Perſarum; Dum ipſi rei ſummam in poteſtate non habent, omnia ad regis arbitrium referunt, & certum ad ſingula reſponſum praeſtolantur.

42. Interea rex Aegyptiorum Nectanebis, quantae Perſarum eſſent copiae, exploraverat: potiſſimam vero ſpem in regionis ſuae firmitate poſitam habebat, cum perdifficilem undique acceſſum praebeat Aegyptus, & ad omnes a terra marique irruptiones ſeptem Nili oſtia viam interſepiant. Ubi enim Nilus in mare ſeſe exonerat, ad unumquodvis oſtium urbs exſtructa erat, quae turribus ad utramque fluminis ripam praegrandibus, & ligneo inſuper ponte inſtructa appellentes eo naves in poteſtate ſua habebat: prae omnibus autem Peluſium (ut vocatur) oſtium, praemunierant; cum enim his principio e Syria tendentibus objectum ſit, illic primam hoſtes irruptionem facturos conjectabant. Ideo foſſis hoc deductis circumvallavit, & quibus locis opportuniſſimus erat navium introitus, ea muris obſtruxit. Viis etiam, per quas a terra Aegyptus aditur, aquas induxit, & per quas navibus acceſſus patebat, eas aggeribus obſtruxit. 479. Quo factum, ut nec claſſe adnavigari, nec equitatu appropinquari, nec pedeſtribus tum copiis accedi facile poſſet. Pharnabazi ergo legati Peluſii oſtium tam mirifice praemunitum, tantiſque militum excubiis inſeſſum ut offenderunt, aggreſſionem violentam omnino intermittendam eſſe rati, per aliud oſtium claſſem intromittere conſultius putabant. Quapropter in altum retrovecti, ne ſcilicet ab hoſte conſpicerentur, Mendeſio, quod vocant, oſtio longe porrectum litus habenti, claſſem advertunt. Ter mille igitur armatis hic expoſitis, Pharnabazus & Iphicrates caſtellum ſuper

βάζου καταπεπληχότος περὶ τὰς παρασκευάς, ὁ μὲν Ἰφικράτης ὁρῶν αὐτὸν ἐν μὲν τῷ λέγειν ὄντα δεινόν, ἐν δὲ τοῖς πραττομένοις νωχελῆ, παρρησίᾳ πρὸς αὐτὸν ἐχρήσατο, φήσας θαυμάζειν, πῶς ἐν μὲν τοῖς λόγοις ἐστὶν ὀξύς, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις βραδύς. ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἀπεκρίθη, [a] διότι τῶν μὲν λόγων αὐτός ἐστι κύριος, τῶν δ' ἔργων ὁ βασιλεύς. τῆς δὲ τῶν Περσῶν δυνάμεως ἀθροισθείσης εἰς πόλιν Ἄκην, ἠριθμήθησαν τῶν μὲν Βαρβάρων εἴκοσι μυριάδες, 358. ὧν ἦρχεν Ἀρτάβαζος· τῶν δὲ μισθοφόρων Ἑλλήνων Ἰφικράτης ἡγεῖτο δισμυρίων. καὶ ναῦς ἠριθμήθησαν, τριήρεις μὲν τριακόσιαι, τριακόντοροι δὲ διακόσιαι· τῶν δὲ τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν κομιζουσῶν πολὺς ἦν ἀριθμός. Ἀρχομένου δὲ τοῦ θέρους, ἀνέζευξαν οἱ τοῦ βασιλέως στρατηγοὶ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, καὶ τοῦ στόλου συμπαρόντος προῆγον ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. ὡς δ' ἧκον πλησίον τοῦ Νείλου, κατέλαβον τοὺς Αἰγυπτίους φανερῶς παρεσκευασμένους τὰ πρὸς τὸν πόλεμον. ὁ γὰρ Φαρνάβαζος βραδεῖαν τὴν στρατείαν ἐποιεῖτο, καὶ πολὺν χρόνον ἐδεδώκει τοῖς πολεμίοις εἰς τὴν παρασκευήν. ὡς ἐπίπαν γὰρ οἱ τῶν Περσῶν στρατηγοί, τῶν ὅλων οὐκ ὄντες αὐτοκράτορες, περὶ πάντων ἀναφέρουσι τῷ βασιλεῖ, καὶ προσαναμένουσι τὰς περὶ ἑκάστων ἀποκρίσεις.

Ὁ δὲ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς [b] Νεκτάνεβις ἐπυνθάνετο μὲν τὸ μέγεθος τῶν Περσικῶν δυνάμεων, ἐθάρρει δὲ μάλιστα μὲν τῇ τῆς χώρας ὀχυρότητι, [c] δυσπροσίτου παντελῶς οὔσης [d] τῆς Αἰγύπτου· ἔπειτα δὲ τῷ πεφράχθαι καλῶς πάσας εἰσβολὰς τάς τε ἀπὸ γῆς καὶ τὰς ἀπὸ θαλάττης ἑπτὰ στόμασι. τοῦ γὰρ Νείλου τὰς εἰς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος ἐκβολὰς ποιουμένου, καθ' ἕκαστον τῶν στομάτων πόλις κατεσκεύαστο, πύργους μεγάλους ἔχουσα καθ' ἑκάτερον τοῦ ῥείθρου, καὶ ξυλίνην γέφυραν τοῦ εἴσπλου κυριεύουσαν. [e] μάλιστα δὲ τὸ Πηλουσιακὸν στόμα κατεσκεύασαν, διὰ τὸ κεῖσθαι μὲν αὐτὸ πρῶτον πρὸς τοὺς ἀπὸ Συρίας πορευομένους, καὶ δοκεῖν διὰ τούτου μάλιστα ποιεῖσθαι τὴν ἔφοδον τοὺς πολεμίους. τοῦτο γὰρ ἀπετάφρευσε, καὶ διετείχισε τοὺς εἴσπλους κατὰ τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους, καὶ τῶν προσόδων τὰς [f] μὲν κατὰ γῆν πεζείας ἐποίησε λιμνάζειν, τὰς δὲ πλωτὰς χώμασιν ἐνέφραττε. διόπερ οὐκ ἦν ῥᾳδίως οὔτε ταῖς ναυσὶν εἰσπλέειν, οὔτε τοῖς ἱππεῦσι προσπελάσαι, οὔτε τοῖς πεζοῖς προσελθεῖν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Φαρνάβαζον στρατηγοί, καταλαβόντες τὸ Πηλουσιακὸν στόμα θαυμαστῶς ὠχυρωμένον καὶ στρατιωτῶν πλήθει φυλαττόμενον, τὸ μὲν διὰ τούτου βιάζεσθαι, παντελῶς ἀπεδοκίμασαν, δι' ἑτέρου δὲ στόματος [g] ἔγνωσαν ποιεῖσθαι τὸν εἴσπλουν. διὸ πλεύσαντες πελάγιοι, πρὸς τὸ μὴ καθορᾶσθαι τὰς [h] ναῦς ὑπὸ τῶν πολεμίων, κατέπλευσαν πρὸς [i] τὸ στόμα τὸ καλούμενον Μενδήσιον, ἔχον ᾐόνα παρήκουσαν ἐφ' ἱκανὸν τόπον. εἰς ταύτην ἀποβάντες μετὰ στρατιωτῶν τρισχιλίων ὅ, τε Φαρνάβαζος

καὶ

---

[a] Διότι τῶν μὲν λόγων Reg. 1., quem laudo. Μὲν Edd. negligunt. [b] Νεκτάναβις Reg. 2. Clar. [c] Δυσπρόσιτον. Clar. [d] Τῆς Αἰγ. Reg. 2. Clar. quem articulum addidi. Mox ἔπειτα καὶ Reg. ambo. [e] Μάλιστα δὲ τὸ Reg. Clar., unde δὲ reſtituo. [f] Exſulat e Reg. 2. [g] Ἔγνωσαν Coiſl. Reg. 1. [h] Νῆας Coiſl. tum ὑπὸ τῶν Clar. [i] Deſideratur in Reg. 2.

73. Εἰς πόλιν Ἄκην] Serior aetas Ptolemaida vocavit. Hoc natum eſt nomen ex Hebraeorum עכו. nam quae *Stephanus* & *Etymologus* in Ἄκη de Hercule, ibidem ſanitati reſtituto, & urbe ab ἀκέσεως dicta, in medium produxerunt, Graecorum fabulas ſapiunt. Opportune *Strabo* L. XVI. p. 1099. ἡ Πτολεμαῒς ἐστι μεγάλη πόλις, ἣν Ἄκην ὠνόμαζον πρότερον· ᾗ ἐχρῶντο ὁρμητηρίῳ πρὸς τὴν Αἴγυπτον οἱ Πέρσαι. Hinc enim liquet, cur copiae Perſicae in hanc urbem fuerint conductae. Prave ergo a nupero *Polyaeni* editore L. III. 9. 56. verba Ἰφικράτης ἐν Ἄκῃ στρατοπεδευόμενος mutantur ἐν Θρᾴκῃ, & eo quidem colore, quod nulla Ἄκη apud Geographos occurrat. Vidit deinde imprudentius id fuiſſe dictum, nec Ἄκην tamen retinere voluit, quippe Iphicratis rebus, ut putavit, minime convenientem. Tu potius *Boſium* confer in *Corn. Nepotis* Datam. C. 5. & *Hadriani Relandi* Palaeſt. L. III. pag. 536. Ceterum, quin Ἀρτάβαζος corruptum ſit ex Φαρνάβαζος, dubitandum non videtur. P. Weſs.

87. Ὡς ἐπίπαν γὰρ οἱ τῶν &c.] Satis ad ſententiam loci fuerit, ſi plerumque Perſarum duces id factitaſſe cenſeas. Vid. ad L. II, 2. P. Weſs.

91. Νεκτάνεβις] Sic quoque ex *Manethone* in Chron. *Euſebius*. Aliud eſt Νεκτανεβὼς ſive *Nectanebus* apud *Corn. Nep.* Chabr. C. 2. De eo infra C. 92. P. Weſs.

99. Πύργους μεγάλους ἔχουσα] Conf. L. I, 33. P. Weſs.

1. Τὸ Πηλουσιακὸν στόμα κατεσκεύασαν] Ferri hoc poſſet, niſi omnia, quae ſuccedunt, ad unum regem referrentur. Malo

male-

καὶ ὁ Ἰφικράτης προῆγεν ἐπὶ τὸ τετειχισμένον ἐπὶ τοῦ στόματος πολισμάτιον. ἐκβοηθησάντων δὲ τῶν
359. Αἰγυπτίων ἱππεῦσί τε καὶ πεζοῖς τρισχιλίοις, γινομένης τε μάχης ἰσχυρᾶς καὶ τοῖς Πέρσαις πολλῶν ἐκ τῶν νεῶν προσγεγενημένων, κυκλωθέντες οἱ Αἰγύπτιοι, πολλοὶ μὲν ἀπέθανον, οὐκ ὀλίγοι δ' ἐζωγρήθησαν. οἱ δὲ περιλειφθέντες, εἰς τὴν πόλιν συνεδιώχθησαν· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰφικράτην, συνεισπεσόντες τοῖς φρουροῖς ἐντὸς τῶν τειχῶν, καὶ κρατήσαντες τοῦ φρουρίου, τοῦτο μὲν κατέσκαψαν, τοὺς δ' ἐνοικοῦντας ἐξηνδραποδίσαντο.

Μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς ἐνέπεσε στάσις, δι' ἣν τῆς ἐπιβολῆς ἐσφάλησαν. ὁ μὲν γὰρ Ἰφικράτης παρὰ τῶν αἰχμαλώτων πυθόμενος ἔρημον εἶναι τὴν Μέμφιν, ἐπικαιροτάτην οὖσαν πόλιν τῶν κατ' Αἴγυπτον, συνεβούλευεν ἐξ αὐτῆς ἀναπλεῖν ἐπὶ τὴν Μέμφιν, πρὸ τοῦ παραγενέσθαι τὰς τῶν Αἰγυπτίων δυνάμεις· οἱ δὲ περὶ τὸν Φαρνάβαζον ᾤοντο δεῖν ἀναμένειν τὴν ὅλην δύναμιν τῶν Περσῶν· ἀσφαλεστέραν γὰρ ἔσεσθαι [h] τὴν ἐπὶ τὴν Μέμφιν στρατείαν. τοῦ δ' Ἰφικράτους ἀξιοῦντος αὐτῷ δοθῆναι τοὺς παρόντας μισθοφόρους καὶ μετ' ἐκείνων ἐπαγγελλομένου κρατήσειν τῆς πόλεως, τό, τε θράσος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρετὴν ὑπώπτευσεν, μὴ κατ' ἰδίαν κατάσχῃ τὴν Αἴγυπτον. διόπερ οὐ συγχωροῦντος τοῦ Φαρναβάζου, ὁ Ἰφικράτης διεμαρτύρατο, λέγων ὡς ἐὰν παρῶσι τὴν ὀξύτητα τῶν καιρῶν, ἄπρακτον ποιήσουσι τὴν ὅλην στρατείαν· ἐφθόνουν αὐτῷ, καὶ διαβολὰς ἀδίκους προσῆπτον· οἱ δ' Αἰγύπτιοι πολλὴν ἀναστροφὴν [l] λαβόντες, εἰς μὲν τὴν Μέμφιν ἐξέπεμψαν τὴν ἱκανὴν φυλακήν, ἐπὶ δὲ τὸ πεπορθημένον πολισμάτιον πάσαις ταῖς δυνάμεσι παραγενόμενοι, καὶ πολλὰ πλεονεκτοῦντες, διὰ τὴν [m] τῶν ὅπλων ὀχυρότητα, συμπλοκὰς ἐποιοῦντο τοῖς πολεμίοις συνεχεῖς. ἀεὶ δὲ μᾶλλον ἐπισχύοντες, πολλοὺς ἀνῄρουν τῶν Περσῶν, καὶ κατεθάρρουν τῶν πολεμίων. χρονιζούσης δὲ τῆς περὶ τὸ πολισμάτιον τοῦτο [n] στρατείας καὶ τῶν ἐτησίων ἤδη γενομένων, ὁ Νεῖλος πληρούμενος, καὶ πάντα τόπον ἐπέχων τῷ πλήθει τοῦ ῥεύματος, αἰεὶ μᾶλλον ὠχύρου τὴν Αἴγυπτον. οἱ δὲ τῶν Περσῶν ἡγεμόνες, ἀντιπραττούσης αὐτοῖς ἀεὶ τῆς περιστάσεως, ἔγνωσαν ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὴν ἀπαλλαγὴν ποιήσασθαι: διόπερ ἐπανιόντων αὐτῶν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ γενομένης διαφορᾶς τῷ Φαρναβάζῳ πρὸς τὸν Ἰφικράτην, ὑποπτεύσας ὁ Ἰφικράτης μὴ συλληφθῇ, καὶ τιμωρίας τύχῃ, καθάπερ Κόνων ἔπαθεν ὁ Ἀθηναῖος, ἔκρινε λάθρᾳ φυγεῖν ἐκ τοῦ στρατοπέδου. διὸ καὶ παρασκευασάμενος πλοῖον, ἔλαθε νυκτὸς ἀπαλλαγεὶς, καὶ καταπλεύσας εἰς τὰς Ἀθήνας.
360. ὁ δὲ Φαρνάβαζος πρέσβεις ἐκπέμψας, κατηγόρησε τοῦ Ἰφικράτους, ὡς αἰτίου γεγονότος τοῦ μὴ [o] ληφθῆναι τὴν Αἴγυπτον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοῖς μὲν Πέρσαις ἀπόκρισιν ἔδωκαν, ὅτι ἐὰν εὕρωσιν αὐτὸν ἠδικηκότα, [p] κολάσουσι κατὰ τὴν ἀξίαν· αὐτοὶ δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον στρατηγὸν [q] κατεστήσαντο Ἰφικράτην ἐπὶ τὸ ναυτικόν.

Olymp. CI. III.

oſtio exſtructum aggrediuntur: ſed cum tria equitum peditumque ſimul millia ad defenſionem loci educerent Aegyptii, pugna vehemens committitur: in qua Aegyptii tandem a Perſarum multitudine (Nam ſubinde plures e navibus accurrebant) concluſi, magna ſtrage caeduntur, nec pauci vivi in hoſtium manus pervenere. Reliqui in oppidulum refugere coguntur. Iphicratis vero milites cum praeſidiariis caſtelli intra moenia illapſi, propugnaculum hoc impetu captum funditus evertunt, locique incolas captivos abducunt.

43. Diſſidium hinc inter duces oritur, quod, ut fruſtra negocium hoc ſuſceptum eſſet, effecit. Iphicrates a captivis praeſidio Memphim vacare tum cognoverat. Quae urbs cum magnae per Aegyptum opportunitatis eſſet, cum claſſe ipſam ſtatim aggrediendam eſſe conſulebat, prius quam reliquae Aegyptiorum copiae ſeſe aggregarent. At Pharnabazus cum ſuis, omnes Perſarum copias exſpectandas eſſe, quod hoc modo expeditio Memphitica minus periculoſa foret, exiſtimabat. Tum Iphicrates praeſentes tantum mercenarios ſibi dari poſtulat, horumque opera ſe urbem in poteſtatem redacturum, pollicetur. Unde fiduciam viri fortitudinemque ſuſpectam ille habens, vereri coepit, ne ſuo Aegyptum Marte occuparet: ideoque poſtulatum illi denegavit: Iphicrates ergo ſolennem hanc proteſtationem opponit, ſi repentinam hanc occaſionis commoditatem e manibus dimiſerint, totam hanc militiam culpa ipſorum nihil effecturam. At ille plus ſapienti invidere, calumniiſque immeritum vellicare; Interea dum Aegyptii ſufficiens nacti ocium, idoneo Memphim praeſidio muniunt, & ad oppidulum illud everſum cum univerſo exercitu profecti, dum multis in partibus, armorum firmitate, hoſti praevalent, aſſiduis illum conflictibus laceſſunt, & ſubinde magis invaleſcentes, magnam Perſarum caedem faciunt, animumque contra illos obfirmant. Cum vero ſat diu ad caſtellum illud exercitus moras nexuiſſet, jamque flatu Eteſiarum Nilus inſurgens omnem circa locum excurſu inundaret, & Aegyptum ſubinde munitiorem efficeret, Perſarum duces, quod ipſa naturae conditio obluctari videbatur, diſceſſum ex Aegypto maturandum eſſe cenſuerunt. Quamprimum ergo in Aſiam rediere; Pharnabazo cum Iphicrate diſſidium recruduit. Ex quo timens ſibi Iphicrates, ne, quod Cononi pridem acciderat, in vincula conjectus poenas daret, clam e caſtris fugae arripiendae conſilium inibat. Subornato igitur navigio noctu ſe ſubducit, Athenaſque revehitur. Quem miſſis illuc legatis Pharnabazus Aegypti non recuperatae reum agebat. Cui reſponſum Athenienſes reddunt, illum pro merito, ſi noxium cognoverint, a ſe punitum iri; brevi tamen intervallo temporis totius ſuae claſſis imperium ei tradunt.

44. Hoc

---

[h] Τὴν στρατ. ἐπὶ τὴν Μέμφιν *Coiſl. Clar. Reg.* 2. [l] Ἀναλαβόντες *Clar.* [m] Τῶν ὄχλων *Reg.* 2. [n] Στρατιᾶς *Reg.* 1. *Coiſl.* [o] Συλληφθῆναι *Reg.* 1. [p] Κολάσειν *Coiſl.* [q] Κατέστησαν τὸν *Clar.*

κατεσκεύαστο. P. Weſs.

9. Οὔτε τοῖς ἱππεῦσι προσπελάσαι] Naſci poſſet ſuſpicio, quae & injecta a viro eſt docto Miſcellan. Obſerv. Vol. III. p. 307. de προσπελάσαι, trito admodum, cum de equitatu ſermo eſt, vocabulo; niſi Auctor de adpropinquantibus equitibus adhiberet ipſe L. III. 37. ἅμα δὲ τῷ προσπελάζειν τὸ μὲν θηρίον μετεωρότερον τῶν ἱππέων ἦγε τὸν αὐχένα. P. Weſs.

18. Ἔχον αἰγιαλὸν ἐφ' ἱκανὸν τόπον] *Pindarus*

Μένδητα παρὰ κρημνὸν θαλάσσας ἐσχατιᾶν,

dixerat, urbe praecipiti litori impoſita. Sed erravit, docente *Ariſtide* T. III. p. 610. P. Weſs.

35. Ἐπικαιροτάτην οὖσαν πόλιν] Deſcribitur L. I, 50. P. Weſs.

43. Τό, τε θράσος αὐτοῦ] Praeſtat θάρσος, quod in laude poni ſolet, cum alterum temeritatem quandam exprimat, ut alias eſt oſtenſum. P. Weſs.

48. Ἐφθόνουν αὐτῷ &c.] Hiulca oratio eſt. *Rhodomannus* in not. *Addend.* ſuccurrit, *defectus*, inquiens, *ſed non enormis, qui ita ſuppleri poteſt.* οἱ δὲ περὶ τὸν Φαρνάβαζον μᾶλλον ἐφθόνουν. Cui non repugno: deeſt certe ſimile quiddam. P. Weſs.

57. Καὶ τῶν ἐτησίων ἤδη γενομένων] Vide quae Auctor diſputat L. I, 39. de Eteſiis & Nili incremento. P. Weſs.

66. Καθάπερ Κόνων ἔπαθεν ὁ Ἀθηναῖος] Mortem ſuppliciumque

Olymp. CI. III. 44. Hoc equidem loco non alienum putamus fore, ſi de virtute Iphicratis memoriae prodita attexamus. Vir hic Imperatoriam tenuiſſe ſolertiam, & promto ad quodvis utile commentum in-
480. genio praeſtitiſſe, memoratur. Cum igitur longo Perſicae militiae uſu magnam in re bellica peritiam ſibi comparaſſet, multa ad bellum conducibilia excogitavit, armaturis vero accuratum inprimis ſtudium impendit. Mos fuerat Graecis hactenus, prolixa geſtare ſcuta. Sed cum haec propter gravitatem ad motum impeditiora eſſent, forma illorum contracta, peltas modice conformatas ſubſtituit, duo praecipue hac innovatione ſpectans, tum ut corpus ſatis tegeretur, tum ut levitate magis ad uſum habilia forent. Commoditas haec, experimentis ſtatim probata, effecit, ut, qui ſcutati pridem a gravi armatura dicti fuerant, tum peltaſtae a peltis nuncuparentur. Haſtae praeterea gladiique modus ab ipſo mutatus fuit. Nam longitudinem illius ſeſquiplo, hujus duplo auxit. Hujus inventi approbationem uſus ſtatim confirmavit, ducisque induſtriam felici experimenti ſucceſſu celebratiſſimam reddidit. Calceamenta denique militum, ut & citius ſolvi, & facilius geſtari poſſent, excogitavit. Quae ad hunc uſque diem Iphicraticorum inde appellationem retinent. Multa inſuper alia, quae ad militiam conducerent, invenit, quae hoc loco intexere longum foret. Atque ita tam magni apparatus in Aegyptum expeditione, contra quam ſperatum fuerat, infecta re diſceſſum eſt.

45. Per hoc tempus inconſueta per Graeciam Reipublicae forma turbas in civitatibus excitaverat. Et quia nullum undique regimen erat certum, multi ſeditiones inceptabant. Qui res ad paucorum arbitrium devolvebant, Lacedaemonios habuere patronos, popularem vero ſtatum amplexos Athenienſes defenderunt. Ambae enim civitates ad breve tempus percuſſum a ſe foedus inviolatum ſervavere. Sed ſtatim urbium ſibi addictarum cauſae patrocinantes, nulla pacis, communi nuper ſententia inter ſe conſtitutae, ratione habita, bellum inſtaurarunt. Tum equidem in Zacyntho populus graviter infenſus illis, penes quos ſub Lacedaemoniorum clientela ſumma poteſtas fuerat, quod injuriarum memoria ſtimularetur, omnes ſolum vertere coegit. Hi vero ad Timotheum Atticae tum claſſis Praetorem confugere, interque claſſiarios ejus adſciti, communi cum il-

Οὐκ ἀνοίκειον δ' ἐστὶ τὰ περὶ τῆς Ἰφικράτους ἀρετῆς ἱστορούμενα διελθεῖν. οὗτος γὰρ παραδέδοται στρατηγικήν τε ἀγχίνοιαν ἐσχηκέναι, καὶ πρὸς πᾶσαν ἐπίνοιαν ἀγαθὴν φύσει κεχρῆσθαι διαφόρως. προσλαβόμενος οὖν αὐτὸς τὴν ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ πολυχρόνιον ἐμπειρίαν [r] τῶν στρατιωτικῶν ἔργων, ἐπινοήσασθαι πολλὰ τῶν εἰς τὸν πόλεμον χρησίμων, καὶ μάλιστα τὰ περὶ τὸν καθοπλισμὸν φιλοτιμηθῆναι. τῶν γὰρ Ἑλλήνων μεγάλαις ἀσπίσι χρωμένων, καὶ διὰ τοῦτο δυσκινήτων ὄντων, συνεῖλε τὰς ἀσπίδας, καὶ κατεσκεύασε πέλτας συμμέτρους, ἐξ ἀμφοτέρων εὖ στοχασάμενος, τοῦ τε σκέπειν ἱκανῶς τὰ σώματα, καὶ τοῦ δύνασθαι τοὺς χρωμένους ταῖς πέλταις, διὰ τὴν κουφότητα παντελῶς εὐκινήτους ὑπάρχειν. διὰ δὲ τῆς πείρας τῆς εὐχρηστίας ἀποδοχῆς τυγχανούσης, οἱ μὲν πρότερον ἀπὸ τῶν ἀσπίδων ὁπλῖται καλούμενοι, τότε δὲ ἀπὸ τῆς πέλτης πελτασταὶ μετωνομάσθησαν. ἐπὶ δὲ τοῦ δόρατος καὶ τοῦ ξίφους εἰς τοὐναντίον τὴν μετάθεσιν ἐποιήσατο. ηὔξησε γὰρ τὰ μὲν δόρατα ἡμιολίῳ μεγέθει, τὰ δὲ ξίφη σχεδὸν διπλάσια κατεσκεύασε. τὴν δὲ δοκιμασίαν ἡ χρεία διαβεβαιοῦσα, τὴν ἐπίνοιαν τοῦ στρατηγοῦ τῷ τῆς πείρας ἐπιτεύγματι δόξης ἠξίωσε. τάς τε ὑποδέσεις τοῖς στρατιώταις εὐλύτους καὶ κούφας ἐποίησε, τὰς μέχρι τοῦ νῦν Ἰφικρατίδας ἀπ' ἐκείνου καλουμένας. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν χρησίμων εἰς τὰς στρατείας κατέδειξε, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. ἡ μὲν οὖν ἐπ' Αἴγυπτον [s] στρατεία τῶν Περσῶν, μεγάλης τυχοῦσα παρασκευῆς, παρ' ἐλπίδας ἄπρακτον ἔσχε τὸ τέλος.

Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, ταραττομένων τῶν πόλεων, διὰ τὴν ἀσυνήθη πολιτείαν, καὶ πολλῶν ἐπανισταμένων διὰ τὴν κοινὴν ἀναρχίαν, τοῖς μὲν τὰς ὀλιγαρχίας κατασκευάζουσιν ἐβοήθουν οἱ Λακεδαιμόνιοι, τοῖς δὲ τῆς δημοκρατίας ἀντεχομένοις συνεμάχουν οἱ Ἀθηναῖοι. ἀμφότεραι γὰρ αἱ πόλεις αὗται χρόνον ὀλίγον διετήρησαν τὰς σπονδάς· μετὰ δὲ ταῦτα συμπράττουσαι ταῖς [t] οἰκείαις πόλεσιν, ἐπολέμουν, οὐδὲν ἔτι φροντίζοντες τῆς κοινῆς συντεθείσης εἰρήνης. διόπερ ἐν Ζακύνθῳ τοῖς ἐπὶ τῆς [u] Λακεδαιμονίων ἐπιστασίας κυρίοις γεγονόσι τοῦ πολιτεύματος ὁ δῆμος χαλεπῶς ἔχων καὶ μνησικακῶν, ἐφυγάδευσε πάντας. οὗτοι δὲ πρὸς Τιμόθεον τὸν Ἀθηναίων ἡγούμενον τοῦ ναυτικοῦ καταφυγόντες, συνέπλεον αὐτῷ καὶ [x] συνεμάχουν. τοῦτον οὖν προστησάμε- 361.

---

[r] Τῶν στρατηγικῶν Reg. 1., qui & mox εἰς πόλεμον. [s] Στρατιὰ Coiſl. Clar. [t] Οἰκείαις ora Steph. Coiſl. ambo Reg. Vat. Id amplexus ſum. Vulgo ἰδίαις. [u] Λακεδαιμονίοις Clar. [x] Συνεπολεμάχουν Coiſl. ex librarii errantis peccato.

Cononis, ut ſupra ſignificavimus, diſſimulavit Auctor, certe praeteriit ſilentio. Conf. viros doctos ad Corn. Nepot. Conon. C. 5. P. Wess.

78. Οὗτος γὰρ παραδ. στρατ. τε ἀγχίνοιαν ἐσχηκέναι] De genere ejus & quibus artibus inclareſcere coeperit, non pauca Ulpian. ad Demoſth. Midian. pag. 535., quae exſcribere non vacat. P. Wess.

93. Ἀπὸ τῶν ἀσπίδων ὁπλῖται καλούμενοι] Ut πελτασταὶ dicuntur ἀπὸ τῆς πέλτης, ſic ἀσπισταὶ juxta quoſdam ἀπὸ τῆς ἀσπίδος, non autem ὁπλῖται. Nec imaginari poſſum unde vox haec ὁπλῖται irrepſerit; niſi forte ita Diodorum ſcripſiſſe ſuſpicandum eſt, οἱ μὲν πρότερον ἀπὸ τῶν ὅπλων ὁπλῖται, καὶ ἀπὸ τῶν ἀσπίδων ἀσπισταὶ καλούμενοι &c. Homero autem ἀπὸ τῆς ἀσπίδος ſunt ἀσπιδιῶται: & certe ἀσπισταὶ tanquam ab ἀσπίζω formare malim. H. Steph.

Ἀπὸ τῶν ἀσπίδων ὁπλῖται καλούμενοι] Quae vir doctus adnotavit, ſpeciem quandam praeferunt, ſed quae facile diſpelli poteſt. Poëtarum vocabula ſunt ἀσπιδιῶται, ἀσπιστῆρες & ἀσπισταί, Hiſtoriarum ſcriptoribus vix uſu trita. Contra frequentiſſimi ὁπλῖται. Hos dictos olim ait ἀπὸ τῶν ἀσπίδων, non utique ea ſententia, ac ſi Grammatice ἀπὸ τῶν ἀσπίδων formaretur ὁπλῖται. Id foret perridiculum atque abſurdum. At ὅπλα ſaepe ſunt ἀσπίδες ſive clypei. Si dubites, vide hoc Euripidis Hecub. v. 14. ubi Polydorus,

——— ———, Ὅθεν γὰρ φέρειν ὅπλα
Οὔτ' ἔγχος οἷός τ' ἦν νέῳ βραχίονι.

Et ne longius abeam in re ſatis obvia, hoc Noſtri ex C. 43. καὶ πολλὰς πλεονεκτοῦντες (Aegyptii) διὰ τὴν τῶν ὅπλων ἰσχυρότητα i. e. clypeorum firmitate. Perſae inſtructi erant gerris, quae erant ex λύγων καὶ οἰσύων ex vimine & ſaligno, uti Grammatici docent. Contra ea Aegyptiorum clypei ferro erant muniti, praeſtabantque adeo hac parte haud parum Perſis. Vult ergo id ſolum Diodorus, eos, quos Graeci ἀπὸ τῶν ἀσπίδων, quae eadem atque ὅπλα, prius nuncupaverant ὁπλίτας, a peltis deinde πελταστὰς fuiſſe dictos. Rem eamdem exſequitur Corn. Nepos, ſed in paucis diſſentiens, in Iphicrat. C. 1. Quum ante illum imperatorem maximis clypeis, brevibus haſtis, minutis gladiis uterentur. Ille e contrario peltam pro parma fecit, a qua poſtea PELTASTAE pedites appellantur — Haſtae modum duplicavit, gladios longiores fecit. Porro, ſi ἐξ, cui ſedes ante ἀμφοτέρων, ſupervacaneum apparuerit, non pugnabo. P. Wess.

3. Ἰφικρατίδας ἀπ' ἐκείνου καλουμένας] Vid. Paull. Leopardum Emendat. L. x, 1. Auctor Συναγωγῆς λέξεων χρησίμων ex Lexico in Coiſlin. Biblioth. p. 490. Ἰφικρατίδες, ὑποδήματα ἀπὸ Ἰφικράτους πολλὴν φιλοτιμίαν περὶ τὴν ὑπόδεσιν ἐνδειξαμένου. Adde, quae doctiſſimus Jungerman. ad Pollux. L. vii, 89. adſcripſit. P. Wess.

17. Τοῖς ἐπὶ τῆς Λακεδαιμονίων ἐπιστασίας &c.] Quomodo ſit intelligendus hic locus, ſi ſanus eſt, non video. Supra dixerat

ταμένων συνεργὸν, καὶ διαβιβασθέντες εἰς τὴν νῆσον ὑπ' αὐτοῦ, κατελάβοντο χωρίον ὀχυρὸν παρὰ θάλατταν, ὃ προσηγόρευον Ἀρκαδίαν. ἐκ τούτου δ' ὁρμώμενοι, y καὶ βοηθὸν ἔχοντες τὸν Τιμόθεον, ἐκακοποίουν τοὺς ἐν τῇ πόλει. τῶν δὲ Ζακυνθίων τοὺς Λακεδαιμονίους ἀξιούντων βοηθῆσαι, τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὰς Ἀθήνας z ἐξαποστείλαντες πρέσβεις, κατηγόρουν τοῦ Τιμοθέου· ὡς δ' ἑώρων τὸν δῆμον ἀποκλίνοντα πρὸς τοὺς φυγάδας, a συνεστήσαντο τὸ ναυτικὸν, καὶ πληρώσαντες τριήρεις εἴκοσι καὶ πέντε, ἐξέπεμψαν τοῖς Ζακυνθίοις συμμαχίαν, δόντες τὴν ἡγεμονίαν Ἀριστοκράτει.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, τῶν ἐν Κερκύρᾳ τινὲς φίλοι Λακεδαιμονίων, ἐπαναστάντες τῷ δήμῳ, παρεκάλεσαν τοὺς Σπαρτιάτας ἀποστεῖλαι ναυτικὴν δύναμιν, ὑπισχνούμενοι παραδώσειν αὐτοῖς τὴν Κέρκυραν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, τὴν Κέρκυραν εἰδότες μεγάλην ῥοπὴν ἔχουσαν τοῖς ἀντεχομένοις τῆς θαλάττης, ἔσπευσαν κύριοι γενέσθαι ταύτης τῆς πόλεως. εὐθὺς οὖν ἔπεμψαν εἰς τὴν Κέρκυραν τριήρεις εἴκοσι καὶ δύο, τὴν ἡγεμονίαν Ἀλκίδᾳ παραδόντες. τοῦτον δὲ τὸν στόλον προσεποιήθησαν εἰς Σικελίαν ἀποστεῖλαι, ἵνα ὡς φίλοι προσδεχθέντες ὑπὸ τῶν Κερκυραίων, κατάσχωσι τὴν πόλιν μετὰ τῶν φυγάδων. οἱ δὲ Κερκυραῖοι, b γνόντες τῶν Σπαρτιατῶν τὴν ἐπίνοιαν, τὴν c μὲν πόλιν ἐπιμελῶς ἐφύλαττον, εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας πρέσβεις ἐξέπεμψαν περὶ βοηθείας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ψηφισάμενοι βοηθεῖν τοῖς Κερκυραίοις d καὶ Ζακυνθίων τοῖς φυγάσιν, εἰς μὲν τὴν Ζάκυνθον ἐξέπεμψαν Κτησικλέα στρατηγὸν, ἡγεμόνα τῶν φυγάδων· εἰς δὲ τὴν Κέρκυραν παρεσκευάζοντο ναυτικὴν δύναμιν ἐκπέμπειν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ τὴν Βοιωτίαν Πλαταιεῖς ἀντεχόμενοι τῆς Ἀθηναίων συμμαχίας, μετεπέμποντο στρατιώτας, κεκρικότες τοῖς Ἀθηναίοις παραδοῦναι τὴν πόλιν. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Βοιωτάρχαι χαλεπῶς e διατεθέντες πρὸς τοὺς Πλαταιεῖς, καὶ σπεύδοντες φθάσαι τὴν παρὰ τῶν Ἀθηναίων συμμαχίαν, εὐθὺς ἐπ' αὐτοὺς δύναμιν ἀξιόλογον ἦγον. παραγενόμενοι δὲ πλησίον τῆς τῶν Πλαταιέων πόλεως, ἀπροσδοκήτου τῆς ἐπιθέσεως γενομένης, οἱ πλεῖστοι μὲν τῶν Πλαταιέων ἐπὶ τῆς χώρας f καταληφθέντες, ὑπὸ τῶν 362. ἱππέων g συνηρπάσθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ, καταφυγόντες εἰς τὴν πόλιν καὶ συμμάχων ὄντες ἔρημοι, συνηναγκάσθησαν ὁμολογίας συνθέσθαι τοῖς πολεμίοις εὐαρέστους. ἔδει γὰρ αὐτοὺς τὰ ἔπιπλα λαβόν-

Olymp. CI. III. lo ope bellum geſſerunt. Is defenſione exſulum ſuſcepta, in Inſulam eos tranſportat ubi caſtellum probe munitum (Arcadiae illi nomen fecerant) occupant, auxilioque Timothei, multum oppidanis moleſtiae & damni exhibent. Zacynthii ergo Lacedaemoniorum opem invocant, hi, priusquam armis rem tentarent, Timotheum per legatos Athenas miſſos ad populum criminantur. Quem ubi ad exſules inclinare vident, ad claſſem expediendam ſe convertunt, & triremibus XXV. completis auxilia Zacynthiis, Duce Ariſtocrate, transmittunt.

46. Dum haec ita geruntur, in Corcyra nonnulli Lacedaemoniorum fautores adverſus populum inſurrexerant. Spartanos igitur, ut navalibus ſibi copiis quamprimum ſuccurrerent, exhortantur, ſe Corcyram in manus illorum tradituros polliciti. Illi haud ignari quantum haec inſula iis conferat, qui imperium maris ſibi vindicent, hanc ipſam ſuae poteſtatis facere properarunt. Confeſtim ergo XXII. triremes praetore Alcida in Corcyram trajicere jubent. Interea claſſem hanc in Siciliam mitti ſimulant, ut tanquam amici a Corcyraeis ſuſcepti, exſulum opera occuparent urbem. Sed oppidani fraude Spartanorum animadverſa, urbem praeſidiis ac cuſtodiis ſtudioſe firmarunt. Legatos etiam Athenas de ſuppeditandis auxiliis miſerunt. Et auxilia quidem populus tam Corcyraeis, quam Zacynthiorum exſulibus illico decernit, & ſtatim in Zacynthum Cteſicles, qui ducis munere exſulibus fungatur, contendere jubetur: ſed claſſis in Corcyram mittenda tunc adhuc inſtruebatur. Interea 481. Plataeenſes, ſocietatem Athenienſium cupide amplexi, in fidem horum urbem ſuam tradere cum decreviſſent, milites inde arceſſunt. Quo Boeotarchae magnopere offenſi, ut ſubſidiariam Athenienſium manum praeverterent, magnas illico copias in eos duxerunt. Et in fines Plataeenſium progreſſi, quod improviſa eſſet haec irruptio, civium plurimos in agris offendunt, quos ſubito equites ſibi praedam faciunt. Reliqui fuga in urbem elapſi, cum ſociali prorſus auxilio deſtituerentur, certis quibusdam pactis, prout hoſti placebat, ſe dedere coguntur. Nam ſupellectilibus tantum convaſatis, urbem exi-

---

y Deſit Reg. 2. z Ἀποστείλαντες Coiſl. Clar. Reg. 1. a Συνέστησαν Coiſl. b Γνόντες μὲν Clar. Reg. 2. γνόντες μετὰ Coiſl. c Deeſt Reg. 2. d Καὶ Λακεδαιμονίων τοῖς συμμάχοις, εἰς μὲν ora Steph. Clar. Coiſl. Reg. 2. Vat. prave omnes. e Διατεθ. Clar. f Καταληφθ. Coiſl. Clar. g Συνηρπάγησαν Reg. ambo, Coiſl. Clar.

rat Lacedaemonios favere Oligarchiis ubique, Athenienſes vero ſtatui populari, & ita nunc in Zacyntho ait iis, qui a partibus Lacedaemoniorum erant, populum iratum eos omnes exſulare juſſiſſe: poſtea vero ait eos exſules ad Timotheum Athenienſium ducem confugiſſe, & eo juvante bellum geſſiſſe contra eos, qui erant in urbe. Haec mihi videntur ἀσύστατα. Procul dubio non eſt integer hic locus: deſunt quaedam, quae (ut videtur) exſulum Lacedaemoniis faventium reditum & contrariae factionis Athenienſibus faventis expulſionem continebant. In hoc nodo ſolvendo nihil opis eſt in *Xenophonte*, qui de eo negotio nihil dixit: exſpectanda lux aliunde. JAC. PALM.

20. *Οὗτος δὲ πρὸς Τιμόθεον τὸν Ἀθηναῖον &c.*] Ante haec verba quaedam deeſſe, quae expulſorum Lacedaemoniis faventium reditum, dejectorumque ex inſula Athenienſibus amicorum caſum complectebantur, juſtiſſima eſt doctiſſimi *Palmerii* ſuſpicio. Quid enim Timotheo commune cum exſulibus, partes Spartanorum amplexis? *Xenophon*, etſi paucis tetigerit, rem adfirmat: de Timotheo enim, pace inter Athenienſes & Lacedaemonios ſociata domum verſus vela faciente, τοὺς Ζακυνθίων φυγάδας ἀποβιβάσαντα εἰς τὴν χώραν αὐτῶν inquit, inſuper adjiciens, reliquos Zacynthios Spartam legatos miſiſſe, quid ipſis a Timotheo illatum fuerit injuriae commemoraturos L. VI. Helen. p. 456. Zacynthi ergo ſuperiores erant Lacedaemoniorum ſtudioſi, exſulabant Athenienſium partibus addicti, quos Timotheus in patriam reduxit. Ceterum anno ſuperiore haec adminiſtrata videntur, & mox quidem a pace inter Athenienſes & Spartanos conciliata. Docet clare *Xenophon*. Vertente anno Timotheum Athenis fuiſſe, & alii rei praepoſitum, ſuo loco dicetur. P. WESS.

33. *Δόντες τὴν ἡγεμονίαν Ἀριστοκράτει*] Nihil de Ariſtocrate, de Alcida, de Cteſicle ab Athenienſibus in Zacynthum miſſo *Xenophon*, quo in his deſcribendis longe uberior *Diodorus*, hoc quidem loco. P. WESS.

64. *Ἐπὶ τῆς χώρας καταληφθέντες*] Dubites hoccine an καταλειφθέντας exigat. Poteſt utrumque non incommodam dare ſententiam, & rei geſtae congruam. Plataeenſes nihil tum quidem mali exſpectabant, mero meridie per agros ſparſi. *Ἐς τοὺς ἀγροὺς ἀπεσκεδασμένοι τῆς πόλεως ὄντες* apud *Pauſan.* L. IX, 1. pag. 713. adeoque ἐπὶ τῆς χώρας καταλειφθέντες *relicti deſtitutique in agris erant*. Sed habet etiam καταληφθέντες συνηρπάσθησαν quo ſe commendet, quod propterea non moveo. P. WESS.

68. *Τὰ ἔπιπλα λαβόντας ἀπιέναι*] Diſtinctius *Pauſanias* conveniſſe tradit, ut viri cum ſingulis, feminae cum binis veſtibus ante ſolis occaſum abirent. *πρὸς δὲ τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἐποιήσαντο οἱ Θηβαῖοι σπονδὰς, ἀπελθεῖν σφᾶς πρὸ ἡλίου δύντος, ἄνδρας μὲν σὺν ἑνὶ, γυναῖκας δὲ δύο ἱμάτια ἑκάστην ἔχουσαν.* Mox recte reſcribendum *Rhodomannus* vidit οἱ μὲν Θηβαῖοι, ut in *Reg.* 2. legitur. No-

Olymp. CI. III.

exire, & quidem hac conditione, ne unquam Boeotiae pedem inferrent, eos neceſſum erat. Dirutis hinc Plataeis Thebani etiam Theſpias, a ſocietate ipſorum averſas, expugnarunt. Plataeenſes igitur cum liberis & uxoribus Athenas profugi, benignitate populi communi civitatis jure donantur. Et in hoc tum ſtatu res Boeotiae fuerunt.

47. Lacedaemonii autem Mnaſippum claſſi praefectum, cum triremibus LXV. & CIↃ. ac IↃ. militibus, in Corcyram miſerunt. Hic inſulam ingreſſus, cum exſules ad ſe recepiſſet, in portum navigavit, & ſtatim IV. navibus potitus, reliquas tres ad terram fugere compulit. Quas Corcyraei, ne in hoſtium manus venirent, concremarunt. Pedeſtri etiam praelio hoſtes vicit, qui collem quendam occupaverant, & ingentem ubique terrorem Corcyraeis injecit. Porro Athenienſes jampridem Timotheum Cononis ſubſidio Corcyrenſibus cum LX. navium claſſe miſerant. Is vero priusquam ſocios illos Marte juvaret, in Thraciam profectus, multas ibi civitates ad ſocietatem Athenienſium pertraxit, & XXX. triremibus claſſem ſuam auxit. Sed quia tardius Corcyraeis opem ferebat, populi offenſam tum quidem incurrit, & magiſtratu abdicatur. Ubi vero tanto legatorum, qui ad componendum ſocietatis foedus acceſſerant, numero comitatus, & XXX. praeterea triremibus auctior, totamque claſſem probe ad bellum inſtructam habens, Athenas rediit, ſententiam populus mutavit, & imperium militare ipſi reſtituit. Jam ante inſtaurarant etiam alias triremes XL. ut ſumma omnium eſſet CXXX. Frumenti praeterea, & telorum, adeoque omnium, quae bello conducerent, inſignem apparatum fecere. Sed in praeſentia imperio Cteſicli demandato, IↃ. cum eo milites auxilio Corcyraeis mittunt. Is clanculum noctu Corcyram ingreſſus obſeſſores feſellit, oppidanos autem ſeditione laborantes, & prave bellum adminiſtrantes, invenit. Diſſidiis ergo ſtatim pacatis, ſummam

τας ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ μηκέτι τῆς Βοιωτίας ἐπιβαίνειν. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν [b] Θηβαῖοι τὰς Πλαταιὰς κατασκάψαντες, καὶ Θεσπιὰς ἀλλοτρίως πρὸς αὐτοὺς διακειμένας ἐξεπόρθησαν. οἱ δὲ Πλαταιεῖς εἰς Ἀθήνας μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν φυγόντες, [i] τῆς ἰσοπολιτείας ἔτυχον, διὰ τὴν χρηστότητα τοῦ δήμου. καὶ τὰ μὲν κατὰ [k] τὴν Βοιωτίαν ἐν τούτοις ἦν.

Λακεδαιμόνιοι δὲ στρατηγὸν καταστήσαντες Μνάσιππον, ἐξαπέστειλαν ἐπὶ τὴν Κέρκυραν, ἔχοντα τριήρεις μὲν ἑξήκοντα καὶ πέντε, στρατιώτας δὲ χιλίους καὶ πεντακοσίους. οὗτος δὲ καταπλεύσας εἰς τὴν νῆσον, καὶ προσλαβόμενος τοὺς φυγάδας εἰσέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα, καὶ τεττάρων μὲν νεῶν ἐκυρίευσε, τῶν δὲ [l] ὑπολοίπων τριῶν νεῶν φυγουσῶν πρὸς τὴν γῆν, αὗται μὲν [m] ἐνεπρήσθησαν ὑπὸ τῶν Κερκυραίων, ἵνα μὴ τοῖς πολεμίοις ὑποχείριοι γένωνται. ἐνίκησε δὲ καὶ [n] πεζῇ τοὺς ἐπὶ τῇ γῇ λόφον τινὰ κατειλημμένους, καὶ καθόλου πολὺν φόβον τοῖς Κερκυραίοις ἐπέστησεν. [o] Ἀθηναῖοι δὲ καὶ πάλαι μὲν ἀπεστάλκεισαν Τιμόθεον τὸν Κόνωνος ἐπὶ βοήθειαν τοῖς Κερκυραίοις μετὰ νεῶν ἑξήκοντα. οὗτος δὲ πρὸ τῆς συμμαχίας ταύτης πλεύσας ἐπὶ Θρᾴκης, καὶ πολλὰς πόλεις ἐπὶ συμμαχίαν προσκαλεσάμενος, προσέθηκε τριάκοντα τριήρεις. τότε δὲ καθυστερῶν τῆς τῶν Κερκυραίων συμμαχίας, τὸ μὲν πρῶτον [p] ἀπέβαλε τὴν στρατηγίαν, τοῦ δήμου χαλεπῶς πρὸς αὐτὸν διατεθέντος. ὡς δὲ παρέπλευσεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἄγων πρέσβεων πλῆθος τῶν τὴν συμμαχίαν συντιθεμένων, καὶ τριάκοντα τριήρεις προστεθεικὼς, πάντα [q] τε τὸν στόλον εὖ κατεσκευακὼς πρὸς τὸν πόλεμον, μετενόησεν ὁ δῆμος, καὶ πάλιν αὐτῷ τὴν στρατηγίαν ἀποκατέστησε. προκατασκευάζων δὲ καὶ τὰς ἄλλας τριήρεις τετταράκοντα, ὡς καὶ τὰς ἁπάσας γίνεσθαι ἑκατὸν καὶ τριάκοντα· ἐποιοῦντο δὲ καὶ σίτου καὶ βελῶν, καὶ τῶν ἄλλων, τῶν εἰς [r] τὸν πόλεμον χρησίμων, ἀξιολόγους παρασκευάς. κατὰ δὲ τὸ παρὸν στρατηγὸν ἑλόμενοι Κτησικλέα, μετὰ στρατιωτῶν πεντακοσίων ἐξέπεμψαν βοηθήσοντα τοῖς Κερκυραίοις. Οὗτος δὲ λάθρα νυκτὸς ἔλαθε τοὺς πολιορκοῦντας εἰσπλεύσας εἰς Κέρκυραν, καὶ καταλαβὼν τοὺς ἐν τῇ πόλει πρὸς μὲν ἀλλήλους στασιάζοντας, τὰ δὲ κατὰ τὸν πόλεμον κακῶς διοικοῦντας, τὰς μὲν στάσεις διέλυσε, 363.

τῆς δὲ

---

[b] Θηβαῖοι τὴν Πλάταιαν *Reg.* 1., poſterius etiam margo. *Steph.* neque male. Vid. *Caſaub.* in *Athen.* L. IV, 13. ceteri Λακεδαιμόνιοι. [i] Deeſt *Clar.* [k] Abeſt *Reg.* 2. [l] Λοιπῶν *Reg.* 1. [m] Ἐνεπρήσθησαν *Coiſl.* [n] Deſideratur in *Clar.* & *Reg.* 2. [o] Ἀθην. μὲν ἀπεσταλκ. καὶ πάλαι *Reg.* 1. tum πρὸς βοήθειαν *idem.* [p] Ἀπεβάλετο *Clar.* [q] Δὲ *Reg.* 2. uterque. [r] Abeſt *Clar.* Paullo ante τὰς πάσας mallem.

Neque enim Lacedaemoniis haec conveniunt. Vide *Iſocratem* Plataic. p. 448. & *Pauſan.* L. IX, 1. p. 713., ubi everſae urbis ejectorumque civium caſum in annum ſequentem, quo Athenis *Aſteius* praetura functus fuit, confert. P. Wess.

70. Οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι] Vitioſe pro οἱ Θηβαῖοι. L. Rhod.

71. Καὶ Θεσπιὰς &c. ἐξεπόρθησαν] Si non fallit *Pauſanias*, Theſpias poſt partam ad Leuctra victoriam Thebani everterunt: refert enim Theſpienſes, quod Thebanis non admodum ſtuderent, ante praelium Leuctricum ex eorum caſtris diſceſſiſſe domum: metu dein eorumdem relicta urbe Cereſſum confugiſſe, quod Theſpienſis agri munitum erat caſtellum: inde depulſos fuiſſe ab Epaminonda L. IX, 14. Sed falſus eſt profecto. Nam cum ſequente anno de pace inſtauranda Spartanos inter & Athenienſes ageretur, ἀπόλιδες erant Theſpienſes, aegerrimeque utraque civitas ferebat τὴν Πλαταιέων τε καὶ Θεσπιέων ἀναίρεσιν, *Xenophonte* auctore L. VI. Hellen. pag. 461. Adde inter cauſſas belli, a Cleombroto Thebanis illati, fuiſſe ut Plataeenſium & Theſpienſium urbes in integrum reſtituerentur. Sic Noſter hujus Lib. C. 51. P. Wess.

79. Ἑξήκοντα καὶ πέντε] *Xenophon* εἰς ἑξήκοντα, nihil admodum diſſentiens. Eum L. VI. p. 456. adi. P. Wess.

88. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ πάλαι μὲν ἀπεστ. Τιμόθεον] Id quidem verum eſt. Hoc tamen tempore claſſi imperator impoſitus fuit, ut Corcyraeis ſubveniret. Annum menſemque *Demoſthenes* ita ſignat Or. in Timoth. p. 658. Ἐπὶ Σωκρατίδου γὰρ ἄρχοντος, Μουνυχιῶνος μηνὸς, μέλλων ἐκπλεῖν τὸν ὕστερον ἔκπλουν Τιμόθεος στρατηγός. P. Wess.

1. Μετενόησεν ὁ δῆμος, καὶ πάλιν αὐτῷ &c.] Negat *Demoſthenes*, imperium illi abrogatum gravemque dicam impactam ab Iphicrate & Calliſtrato tradens. Addit, deprecantibus amicis, regulisque Alcetae & Jaſoni condonatum quidem Timotheum, Claſſis tamen praefectura plane fuiſſe amotum. Αὐτὸν δὲ τοῦτον ἐξαιτουμένων μὲν τῶν ἐπιτηδείων καὶ οἰκείων αὐτοῦ ἁπάντων, ἔτι δὲ Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος, συμμάχων ὄντων ὑμῖν, μόλις μὲν ἐπείσθητε ἀφεῖναι, στρατηγοῦντα δ' αὐτὸν ἐπαύσατε Orat. in Timoth. p. 658. Hoc amplius, Athenis Timothei cauſſam inſequente anno, cui Aſteius Archon nomen dedit, fuiſſe diſceptatam, ventitaſſeque Alcetam & Jaſonem in urbem ad Timotheum, ut praeſentem periculo eriperent. His conſentanea ſcribit *Xenophon*, συγγνώμην οὐκ ἔχοντες αὐτῷ (Τιμοθέῳ) ἀλλὰ παύσαντες αὐτὸν τῆς στρατηγίας, Ἰφικράτην ἀνθαιροῦνται) Hellen. L. VI. p. 457. Dices privatum, quod tamen Auctor haud feret, in claſſe Iphicratis Timotheum egiſſe: ſed nec id patitur *Xenophon*, Iphicratem laudans, quod prudenti uſus conſilio ſibi ad hanc expeditionem Calliſtratum & Chabriam ſocios adſciverit, ne abſenti nocerent, de Timotheo tacens, dicti lib. p. 461. Quem itaque Auctor ſequatur, dicere non habeo. P. Wess.

5. Στρατηγὸν ἑλόμενοι Κτησικλέα] Paullo ante C. 46. Cteſiclem in Zacynthum ad res gerendas amandavit, unde eum tam cito rediiſſe, equidem haud opinor. *Xenophon* ſub idem tempus, quo Timotheus claſſi praeficiebatur, Στησικλέα, *Steſiclem* cum DC. peltaſtis miſſum ait, ut per Moloſſorum ditionem Alcetae regis auxilio, ad mare atque in Corcyram tenderet: verius fortaſſe. Vide ejus Hellen. L. VI. p. 457. P. Wess.

16. Τόν τε Μνάσιππον ἀνεῖλε] Bellum ille ſegniter & imprudenti ratione adminiſtrabat, nota, neque immerita, inuſtus ab eodem *Xenophonte* L. VI, p. 456. & 458. P. Wess.

36. Καὶ

τῆς δὲ πόλεως πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιησάμενος, εὐθαρσεῖς ἐποίησε τοὺς πολιορκουμένους· καὶ τὸ μὲν πρῶτον [t] ἀπροσδοκήτως τοῖς πολιορκοῦσιν ἐπιθέμενος, ἀνεῖλεν αὐτῶν περὶ διακοσίους, ὕστερον δὲ μεγάλης μάχης γενομένης, τόν τε Μνάσιππον ἀνεῖλε καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ὀλίγους. τέλος δὲ τοὺς πολιορκοῦντας εἰς [u] πολιορκίαν συγκλείσας, μεγάλου ἐπαίνου ἔτυχε· τοῦ δὲ περὶ τὴν Κέρκυραν πολέμου σχεδὸν ἤδη τέλος ἔχοντος, κατέπλευσεν ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Κέρκυραν, ἔχων στρατηγοὺς Τιμόθεον καὶ Ἰφικράτην. οὗτοι δὲ τῶν καιρῶν ὑστερηκότες, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔπραξαν μνήμης ἄξιον, τριήρεσι δὲ Σικελικαῖς περιτυχόντες, ἃς Διονύσιος ἦν ἀπεσταλκὼς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ συμμαχίαν, ὧν ἡγοῦντο Κισσίδης καὶ Κρίνιππος, αὐτάνδρους εἷλον, οὔσας ἐννέα. τοὺς δ' ἁλόντας λαφυροπωλήσαντες, καὶ πλείω τῶν ἑξήκοντα ταλάντων ἀθροίσαντες, ἐμισθοδότησαν τὴν δύναμιν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ μὲν τὴν Κύπρον [v] Νικοκλῆς ὁ εὐνοῦχος ἐδολοφόνησεν Εὐαγόραν τὸν βασιλέα, καὶ τῆς τῶν Σαλαμινίων βασιλείας ἐκυρίευσε· κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμαῖοι πρὸς [x] Πραινεστίνους παραταξάμενοι καὶ νικήσαντες, τοὺς πλείστους τῶν ἀντιταξαμένων κατέκοψαν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀστείου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους ἕξ, Μάρκον [y] Φούριον, καὶ Λεύκιον [z] Φούριον, ἔτι δὲ Αὖλον Ποστούμιον, καὶ Λεύκιον Λουκρήτιον, καὶ Μάρκον Φάβιον, καὶ Λεύκιον Ποστούμιον· ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐγένοντο σεισμοὶ μεγάλοι καὶ κατακλυσμοὶ χώρας καὶ πόλεων ἄπιστοι. οὐδέποτε γὰρ ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις ἐγένοντο πάθη τοιαῦτα περὶ πόλεις Ἑλληνίδας, οὔτε τῶν πόλεων αὐτάνδρων ἀφανισμός, θείας τινὸς ἐνεργείας τὴν ἀπώλειαν καὶ φθορὰν τῶν ἀνθρώπων μηχανησαμένης. ἐπέτεινε δὲ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ὁ καιρός. οὐ γὰρ ἡμέρας συνέβη γενέσθαι τὸν σεισμὸν (ἐν ᾗ δυνατὸν ἦν τοὺς κινδυνεύοντας βοηθεῖν ἑαυτοῖς) ἀλλὰ νυκτὸς τοῦ πάθους συμβάντος, αἱ μὲν οἰκίαι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ σεισμοῦ καταρριπτούμεναι [a] συνεχέοντο, οἱ δὲ ἄνθρωποι, διά τε τὸ σκότος καὶ τὸ τῆς περιστάσεως ἀπροσδόκητον καὶ παράδοξον, ἀδυνάτως εἶχον ἀντιλαμβάνεσθαι τῆς σωτηρίας. Οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι ἐναποληφθέντες τοῖς

Olymp. CI. III.

urbis defenſioni curam impendit, & hoc pacto magnam obſeſſis fiduciam injecit. Et quod primum fuit, eruptione praeter ſpem in hoſtes facta, CC. ex illis interemit. Hinc acri cum eis praelio congreſſus, tum Mnaſippum interfecit, tum complures alios neci dedit. Jamque bellum in Corcyra prope confectum erat, cum Athenienſium claſſis, Timotheo & Iphicrate ducibus, ad Corcyram appulit. Hi quia tardius acceſſerant; nihil aliud 482. memoria dignum effecerunt, niſi quod trireme IX. e Sicilia, quas Dionyſius Lacedaemoniis in ſubſidium miſerat, ſub Caſſidae & Crinippi ductu, una cum viris ceperunt: & e captivorum diſtractione talentis plus quam LX. collectis ſtipendia militibus perſolverunt. Haec dum ita ſeſe habent, Nicocles eunuchus in Cypro, obtruncato per inſidias rege Evagora, Salaminiorum regnum ſibi rapuit. In Italia Romani inſtructa cum Praeneſtinis acie congreſſi, & victores, pleroſque qui contra ipſos ſteterant, contrucidarunt.

Olymp. CI. IV.

48. Archonte dehinc Athenis Aſteio, & Romae Tribunis militum, nempe M. Furio, & L. Furio, A. Poſtumio, L. Lucretio, M. Fabio & L. Poſtumio, conſulari poteſtate creatis, tam enormes in Peloponneſo terrae motus & aquarum inundationes per regionem & urbes acciderunt, ut res omnem prope fidem excedat. Nunquam enim ſeculis anteactis hujusmodi calamitates Graecorum urbes oppreſſerant, adeo quidem, ut urbes una cum incolis abſorberentur: Et certe divina quaedam vis & efficacitas iſtam hominum perniciem atque cladem architectabatur. Magnitudinem calamitatis ipſum quoque tempus aggravavit. Non enim per diem, ubi periculis circumventi aliquid ſibi opis adferre poterant, ſed noctu terrae motus ingruebat. Domus igitur ſumma tremoris vehementia inter ſe confuſae proruebant. Mortaleſque tenebris impediti, ſubitoque & nec opinato illo caſu perplexi, nullam ſalutis capeſſendae viam noverant. Quo factum, ut major pars cum aedium rui-

---

[t] Non legitur in *Reg.* 2. [u] Πολιορκίας μεγάλης *idem*. [v] Κοκλῆς *Coiſl.* [x] Πραινεστίους *Clar.* [y] Φρίγιον *ora Steph.* & mox iterum. [z] Exulat ex *Coiſl.* [a] Συνέχοντο *Reg.* 2.

26. Καὶ Κρίνιππος] In *Xenoph.* lib. dicto p. 460. Ἄνιππος & ad oram Κίππος. Sed male. Κρίνιππον eundem vocat *Polyaenus* Strateg. L. III, 9, 55. P. Wess.

30. Νικοκλῆς ὁ εὐνοῦχος] Non meminit de caede *Iſocrates*, licet de Evagora & Nicocle multa dixerit. Nicocles fuit Evagorae legitimus filius, ut ex eodem *Iſocrate* patet. Sed ex ejus ſilentio non eſt damnandus, ut falſus, hoc loco *Diodorus*. Nam is Rhetor Nicocli adulatur, & ideo potuit praeterire tam dirum facinus. *Theopompus* certe L. XII. Hiſtoriarum apud *Photium*, eunuchum quendam ait eam caedem patraſſe. Sed eum Thraſydaeum nomine, patria Eleum fuiſſe, ait. Occidit autem non ſolum Evagoram, ſed & ejus filium Pythagoram, majorem, ut puto, natu, & forte ut regnaret Nicocles, ut conjicere licet ex illo *Theopompi* loco cum *Diodori* collato, & ex Rhetoris ſilentio, qui de morte Evagorae nec in Evagora, nec in duabus ad Nicoclem exhortationibus ne verbum quidem fecit. Ideo non dubito ex his praemiſſis concludere hoc loco *Diodori* debere legi, Νικοκλῆς καὶ ὁ εὐνοῦχος. Jac. Palm.

Νικοκλῆς ὁ εὐνοῦχος &c.] In his aliquid deeſſe, ſuſpicio haud eſt injuſta. Evagoram ab eunucho fuiſſe interemtum conſentiunt *Ariſtoteles* Polit. L. V, 10. & ex *Theopompo* ſuo *Photius* Cod. CLXXVI. Patri ſucceſſiſſe Nicoclem, quem nemo, quod quidem reſcire potui, eunuchum perhibuit, *Iſocrates* teſtis eſt. Laudandum ergo *Palmerii*, etſi fortaſſe non bene cecidit, inſtitutum. Lege enim Νικοκλῆς καὶ εὐνοῦχος, ut ille correxit, neceſſario in regni etiam ſocietatem, ſicuti in parricidii partes venerat, admittendus erit eunuchus: de quo tamen Cypri rege quis memoravit? Potius acceſſero *Simſonio*, qui in Chron. ad ann. 3631. deficientem orationem ſupplevit & emendavit, Νικοκλῆς, ἐπεὶ ὁ εὐνοῦχος — βασιλέα, ὁ υἱὸς &c. Sic conſtat oratio, & ſceleris ſocietate eximitur Nicocles. Tractavit hunc quoque locum *Hier. Wolfius* ad Evagorae Iſocratei principium, viſuſque ſibi eſt animadvertiſſe, *Diodorum* ſecum pugnare: namque hic doceri, eunuchi fraude Evagoram periiſſe: eundem vero Evagoram rebus gerendis in Cypro praeponi L. XVI, 42., atque iterum interfici ejuſdem lib. C. 46. Sed aberravit a recto tramite vir doctiſſimus. Evagoras iſte alius eſt, & prioris, uti videtur, filius: plures enim reliquit, non omnes quidem reges, neminem tamen privata conditione. Οὐδένα ἰδιωτικοῖς ὀνόμασι προσαγορευόμενον, *Iſocrates* ait Evagor. pag. 297. P. Wess.

36. Ἐπ' ἄρχοντος — Ἀστείου] Verum hoc hominis nomen, quod praeter *Diodorum* edunt *Demoſthenes* O. in Timoth. pag. 659., *Pauſanias* L. IX, 1. p. 713. Pariumque marmor. Solus *Ariſtoteles* L. I. Meteor. C. 6. ἐπ' Ἀρείου ἄρχοντος, ubi ex margine Ἀστείου eſſe adſciſcendum bene monuerunt viri docti. P. Wess.

37. Μάρκον Φούριον &c.] Inſignis hic tandem *Livium* inter & *Diodorum* concordia. Vide illum de his tribunis conſulari poteſtate & bello Praeneſtino, quo de paullo ante Noſter, L. VI, 22. P. Wess.

43. Ἐγένοντο πάθη τοιαῦτα] De hoc genere dictum alias. Vid. not. in L. I, 93. III, 21. V, 8. P. Wess.

49. Ἀλλὰ νυκτὸς τοῦ πάθους συμβάντος] Noctu hanc calamitatem duabus illis urbibus exitium attuliſſe, *Heraclides* teſtatur etiam in *Strabone* L. VIII. pag. 590. & *Aelianus* de Animal. L. XI, 19. Suſpicor autem *Diodorum* haec deſcripſiſſe ex *Calliſthenis* Ἑλληνικῶν opere, cujus extremo Lib. XIV. meminit. Eum enim in his libris diſputaſſe diligenter, quemadmodum *Helice* & *Bura* ſint merſae, & quis illas caſus in mare, vel in illas mare

Olymp. CI. IV. ruinis oppreſſi, miſere perirent. Quamprimum vero illuxit, nonnulli e tectis proſiluere. ſed hi ipſi dum periculum ſe evaſiſſe autumant, in malum longe gravius minuſque opinatum inciderunt. Cum enim mare intumeſcens fluctus in altum nimis attolleret, cum patriis univerſi laribus abſorpti perierunt. Malum hoc duas praecipue urbes Achaiae, Helicen & Buram corripiebat. Quarum illa maximam inter Achaiae urbes dignitatem ante convulſionem iſtam obtinuerat. Acris ſuper mali hujus origine diſputatio habita fuit. Phyſici quidem id genus eventorum cauſas non ad Numen, ſed naturales quasdam & omnino neceſſarias circumſtantias, reducunt. Verum qui pie ac reverenter de numine ſentiunt, probabilem de hoc ipſo rationem exponunt: quod videlicet ira Deûm, ob religionis ſuae violationem hac clade vindicarint: Quod narratione particulari etiam nos exactius perſequemur.

49. Novem per Ioniam urbes ſolenni Panionia conventu frequentare, & opimas Neptuno victimas, antiquo ritu, ad Mycalen, quam vocant, in ſolitario quodam loco, ſacrificare conſueverant. Quae feſti Panionici ſolennitas cum per crebra illic bella celebrari non amplius poſſet: in locum magis tutum ab Epheſo non procul, comitia illa tranſtulerunt. Sed miſſis Delphos legatis oraculo juſſi fuerant, ut a vetuſtiſſimis majorum ſuorum delubris, ex Helice videlicet, urbe regionis, quondam Ioniae, at nunc Achaiae nuncupatae, ſtatuas acciperent. Iones ergo, ut oraculo moniti fuerant, in Achaïam mittunt, qui ſimulacra inde petant. Hi in publicis Achaeorum comitiis cauſam legationis exponunt, & ad concedendum, quod petebatur, illos adducunt. Sed Helicenſes oraculum habebant vetuſtum, tum in ſummo res periculo fore, ſi in ara Neptuni Iones ſacra facerent. Horum itaque recordati ſtatuas Ionibus permittere detrectant, fanum illud non ad totam Achaeorum communitatem, ſed privatim ad ſe pertinere contendentes. Idem a Buranis etiam, qui cum Helicenſibus conſenſerant, agitabatur. Nihilominus 483. tamen Iones communi Achaeorum decreto pote-

πτώμασι τῶν οἰκιῶν ἠφανίσθησαν· ἐπιλαβούσης δὲ ἡμέρας, τινὲς ἐξεπήδων ἐκ τῶν οἰκιῶν, καὶ δόξαντες ἐκπεφευγέναι τὸν κίνδυνον, μείζονι καὶ παραδοξοτέρᾳ συμφορᾷ περιέπεσον. τῆς γὰρ θαλάσσης μετεωρισθείσης 364 ἐπὶ πολὺ, καὶ κύματος ὑψηλοῦ ἐξαιρομένου, κατεκλύσθησαν ἅπαντες, σὺν ταῖς πατρίσιν ἀφανισθέντες. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ πάθος τῆς Ἀχαΐας [b] περὶ δύο πόλεις, Ελίκην τε καὶ Βοῦραν· ὧν τὴν Ελίκην τε συνέβαινε μέγιστον τῶν κατὰ τὴν Ἀχαΐαν πόλεων ἔχειν ἀξίωμα πρὸ τοῦ σεισμοῦ. περὶ δὲ τῶν συμπτωμάτων μεγάλης οὔσης ζητήσεως, οἱ μὲν φυσικοὶ πειρῶνται τὰς αἰτίας τῶν τοιούτων παθῶν οὐκ εἰς τὸ θεῖον ἀναφέρειν, ἀλλ' εἰς φυσικάς τινας καὶ κατηναγκασμένας περιστάσεις· οἱ δ' εὐσεβῶς διακείμενοι πρὸς τὸ θεῖον, πιθανάς τινας αἰτίας ἀποδιδόασι τοῦ συμβάντος, ὡς διὰ θεῶν μῆνιν γεγενημένης τῆς συμφορᾶς τοῖς εἰς τὸ θεῖον ἀσεβήσασι. περὶ ὧν καὶ ἡμεῖς ἀκριβῶς ἀναγράψαι πειρασόμεθα [c] ἐν τῇ κατὰ μέρος ἱστορίᾳ.

Κατὰ τὴν Ἰωνίαν ἐννέα πόλεις εἰώθεισαν κοινὴν ποιεῖσθαι σύνοδον τὴν τῶν Πανιωνίων, καὶ θυσίας συνθύειν ἀρχαίας καὶ μεγάλας Ποσειδῶνι περὶ τὴν ὀνομαζομένην Μυκάλην ἐν ἐρήμῳ τόπῳ. ὕστερον δὲ πολέμων γενομένων περὶ τούτους τοὺς τόπους, οὐ δυνάμενοι ποιεῖν τὰ Πανιώνια, μετέθεσαν τὴν πανήγυριν εἰς ἀσφαλῆ τόπον, ὃς ἦν πλησίον τῆς Ἐφέσου. πέμψαντες δὲ θεωροὺς Πυθῶδε, χρησμοὺς ἔλαβον, ἀφιδρύματα λαβεῖν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ προγονικῶν αὐτοῖς βωμῶν, ἐξ Ελίκης τῆς [d] ἐν τῇ τότε μὲν Ἰωνίας, νῦν δὲ Ἀχαΐας καλουμένης. οἱ μὲν οὖν Ἴωνες κατὰ τὸν χρησμὸν ἔπεμψαν εἰς Ἀχαΐαν τοὺς ληψομένους τὰ ἀφιδρύματα· οὗτοι δὲ πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν διαλεχθέντες, ἔπεισαν διδόναι τὰ ἀξιούμενα. οἱ δὲ τὴν Ελίκην οἰκοῦντες, ἔχοντες παλαιὸν λόγον, ὅτι τότε κινδυνεύσουσιν, ὅταν Ἴωνες ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ποσειδῶνος θύσωσιν, ἀναλογιζόμενοι τὸν χρησμὸν, ἀντέλεγον τοῖς Ἴωσι περὶ τῶν ἀφιδρυμάτων, λέγοντες μὴ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν, ἀλλ' ἴδιον αὐτῶν εἶναι τὸ τέμενος. συνέπραττον δὲ τούτοις καὶ οἱ τὴν Βοῦραν οἰκοῦντες· τῶν δὲ Ἀχαιῶν κοινῷ δόγματι συγχωρησάντων, οἱ μὲν Ἴωνες ἔθυσαν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ μὲν τοῦ Ποσειδῶνος, κατὰ τὸν χρησμόν· οἱ δ' Ελικεῖς τὰ χρήματα διαρρίψαντες τῶν Ἰώνων, τούς τε θεωροὺς συνήρπασαν, ἠσέβησάν τε εἰς τὸ θεῖον. ἀνθ' ὧν [e] φασι μηνίσαντα τὸν Ποσειδῶνα, διὰ τοῦ σεισμοῦ καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ τὰς ἀσεβούσας πόλεις λυμήνασθαι. τοῦ δ' ἐκ Ποσειδῶνος γεγονέναι τὴν μῆνιν ταῖς πόλεσι φασὶν ἐμφανεῖς ἀποδείξεις ὑπάρχειν, διά τε τὸ τῶν σεισμῶν καὶ τῶν κατακλυσμῶν τοῦτον τὸν θεὸν ἔχειν διειλῆφθαι τὴν ἐξουσίαν, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν τὸ παλαιὸν τὴν Πελοπόννησον οἰκητήριον γεγο- 365. νέναι Ποσειδῶνος, καὶ τὴν χώραν ταύτην ὥσπερ ἱερὰν τοῦ Ποσειδῶνος νομίζεσθαι, καὶ τὸ σύνολον πάσας τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις μάλιστα τῶν ἀθανάτων τὸν θεὸν τιμᾶν τοῦτον· πρὸς δὲ τούτοις, τὴν Πελοπόννησον κατὰ βάθους ἔχειν μεγάλα κοιλώματα, καὶ συστάσεις ὑδάτων ναματιαίων μεγάλας. εἶναι γὰρ ἐν αὐτῇ δύο ποταμοὺς φανερῶς ῥέοντας ὑπὸ γῆν· ὅ, τε γὰρ περὶ Φενεὸν ποταμὸς εἰς τὴν γῆν καταδυόμενος ἐν τοῖς προτέροις χρόνοις ἠφανίζετο, τῶν κατὰ γῆς ἄντρων αὐτὸν ὑποδεχομένων· ὅ, τε περὶ τὸ [f] Στύμφιον εἰς τὸ χάσμα καταδυόμενος, ἐπὶ διακοσίους σταδίους φέρεται κεκρυμμένος κατὰ γῆς, καὶ παρὰ τὴν τῶν Αργείων πόλιν ἐξίησι. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις λέγουσιν, ὅτι πλὴν τῶν ἀσεβησάντων οὐδεὶς ἄλλος περιέπεσε τῇ συμφορᾷ. καὶ περὶ μὲν τῶν γενομένων σεισμῶν καὶ κατακλυσμῶν ἀρκεσθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσιν.

---

[b] Περὶ δύο Reg. 1.   [c] Ἐν τῇ ſolus Coiſl., quem probo. Deerat vulgo praepoſitio.   [d] His duobus notam defectus adpoſuit Steph.

mare inmiſerit, novimus ex Seneca Q. Nat. L. VI, 23. Nam ſingulari Calliſthenem libro, quod vir egregius ad Strabonem opinabatur, de miſerabili urbium earum clade egiſſe, non liquet. P. Wess.

62. Ἑλίκην τε καὶ Βοῦραν] Strabo L. I. p. 102. Βοῦρα δὲ καὶ Ἑλίκη, ἡ μὲν ὑπὸ χάσματος, ἡ δὲ ὑπὸ κύματος ἠφανίσθη. Cujus opinio ſi valeat, earum altera hiatu terrae hauſta ſubſidit. Alii pluresque numero, ut bene ibi vir magnus, utramque fluctibus abſorptam prodiderunt, in quorum ordine Ovidius etiam Metamorph. XV, 293. cum nota N. Heinſii. Quae quidem diſcordia ceſſabit, ſi eodem illo tempore & χάσματα θαλάσσης & κυμάτων ἐπιδρομαὶ fuerint, ſicuti Auctor ait de Mundo C. 4., ſive Chaſmatiae, qui grandiori motu, patefactis ſubito voraginis, terrarum partes abſorbent, apud Ammian. L. XVII, 7. Tum enim & altera fluctibus hauriri, alteraque voragine quadam peſſum ire potuit. Major eſt difficultas in diſſenſu Polybii, pulcre animadverſa ab Ill. Ezech. Spanhemio ad Callim. H. Del. v. 101. Adfirmat enim prudentiſſimus ſcriptor, in ſuam uſque aetatem duraſſe in Achaia urbem Buram, deletis Oleno & Helice L. II, 41. Sed & ea evaneſcet penitus, modo obſervetur, Buraeorum haud paucos, cum patria ea clade urbs exſtingueretur, peregre afuiſſe: illos dein eodem nomine urbem in vicino colle condidiſſe. Id diſertiſſime docet Pauſanias L. VII, 25. p. 590., mirorque obſervatum non eſſe ab Illuſtri viro. Hoc vero ſingulare, quod Aelianus in literas retulit de muribus, muſtelis, ſerpentibus & ſcolopendris, quae die Helices cladem antecedente quaſi agmine facto ea ex urbe exceſſerint. Ἀθρόοι, inquit Hiſt. Anim. XI, 19., ὑπεξῄεσαν τῇ ὁδῷ, τῇ εἰς Κερείαν ἀναφερούσῃ. quo in loco, niſi vehementer fallor, menda tenaciter haeret. Scripſeris τῇ ἐς Κερύνειαν ἀναφερούσῃ, & macula deerit. Nam prope Helicen in colle ad viam militarem Cerynea ſedem habebat. Μετὰ δὲ Ἑλίκην — ἄνεισιν ἐς πόλισμα Κερύνειαν· ᾤκισται δὲ ὑπὲρ τὴν λεωφόρον ἐν ὄρει dicit Pauſanias L. VII, 25. p. 589. Adde Polyb. II, 41. & Strabon. L. VIII. pag. 593., qui Καρύνειαν adpellant, male, arbitror, & librariorum peccato. Polybii certe ſcriptus liber, qui Boecleri fuerat, Κερυνεῖς & C. 43. Μάρκος ὁ Κερυνεὺς praeferebat, a vero, quod fluvius Κερυνίτης aliaque apud Pauſaniam adfirmant, non longe deflectens. Sed haec nunc non agimus. P. Wess.

74. Κατὰ τὴν Ἰωνίαν ἐννέα πόλεις] Imo vero duodecim, quas praeter Herodotum L. I, 145. & 148. annumerat Strabo L. XIV. p. 939. Admiſſa dein Smyrna eſt in Sacrorum & foederis ſocietatem, unde ΚΟΙΝΟΝ ΙΓ ΠΟΛΕΩΝ in Antonini Pii nummo de communi XIII. Joniae urbium viri docti interpretantur. Vid. Ezech. Spanhem. De Num. Uſu & Praeſt. Diſſ. IX. p. 643. & Gottf. Olearium ad Philoſtrat. Vit. Apoll. L. IV, 5., ubi in urbium numero alius error. P. Wess.

76. Περὶ τὴν ὀνομαζομένην Μυκάλην] Vide Strabon. L. XIV. pag. 947., & quae ibi vir magnus. P. Wess.

81. Πέμψαντες δὲ θεωροὺς Πυθῶδε] Saepe θεωροὶ, ut Grammatici monent, οἱ πορευόμενοι εἰς θεούς, atque in primis, qui Delphicum Apollinem ſciſcitatum mittuntur. Quare ἄνδρες θεωροὶ Δελφικῆς ἀφ' ἑστίας in Sophoclis Oedip. Col. v. 409. & ἔδοξε δὲ καὶ θεωρὸν πέμψαι σφίσιν ἐς Δελφοὺς Pauſan. L. IV, 9., Archiasque θεωρὸς, Corintho, ut Apollinem conſuleret, Delphos miſſus apud Plutarch. T. II. p. 773. B. Plura non addo. Fecit abunde Celeb. Dukerus ad Thucydid. L. V, 16. P. Wess.

82. Ἀφιδρύματα λαβεῖν] Opportunum hoc & ſignificantiſſimum. Miſſi erant legati, ut Jonibus peterent μάλιστα μὲν τὸ βρέτας τοῦ Ποσειδῶνος· εἰ δὲ μὴ, τοῦ γε ἱεροῦ τὴν ἀφίδρυσιν teſte Strabone L. VIII. p. 590. Impetrare ergo voluerunt aut ipſam Neptuni Heliconii imaginem, aut ſi illa negaretur, aliam ad ejus habitum & formam effictam. Id ἀφίδρυμα proprie, etſi vulgo pro quovis ſimulacro uſurpetur. Idem ille Strabo vocis uſum illuſtrabit L. V. p. 366., cum de Dianae Nemorenſis ſacris, λέγουσι δ' εἶναι, inquit, ἀφίδρυμά τι τῆς Ταυροπόλου. & L. IV. pag. 271.

[g] Επ' ἄρχοντος δ' Αθήνησιν Αλκισθένους, Ρωμαῖοι μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν ὀκτὼ, Λεύκιον Οὐαλέριον καὶ Πόπλιον [h] Αγκον, ἔτι δὲ [i] Γάϊον [k] Τερέντιον, καὶ Λεύκιον Μενήνιον, πρὸς δὲ τούτοις, [l] Γάϊον Σουλπίκιον, [m] καὶ Τίτον Παπίριον, καὶ Λεύκιον, Αἰμίλιον, [n] καὶ Φάβιον Μάρκον. παρὰ δὲ Ηλείοις Ολυμπιὰς ἤχθη δευτέρα πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Δάμων Θούριος. ἐπὶ δὲ τούτων, Λακεδαιμονίων ἔτη σχεδὸν πεντακόσια τῆς Ελλάδος ἐχόντων τὴν ἡγεμονίαν, τὸ θεῖον προεσήμαινεν αὐτοῖς τῆς ἀρχῆς τὴν ἀποβολήν. ὤφθη μὲν γὰρ κατὰ τὸν οὐρανὸν ἐπὶ πολλὰς νύκτας λαμπὰς μεγάλη καιομένη, ἀπὸ τοῦ σχή-

ſtatem adepti, ut oraculum eventu comprobaretur, victimas in ara Neptuni obtulerunt. Helicenſes igitur disjectis Ionum rebus, Theorisque in vincula compactis, enormem adverſus Numen impietatem deſignarunt. Ad vindicandam igitur tam atrocem injuriam Neptunum aiunt iratum terrae motu ſimul & maris inundatione extremam urbibus illis calamitatem inflixiſſe. Quod autem Neptuni hoc ira factum ſit, pro evidenti hoc argumento afferunt, quod & terrae motus & diluvia Deus iſte in poteſtate habere credatur, & quod a vetuſtiſſima hominum memoria Peloponneſus habitaculum Neptuni, & regio haec eidem ſacra habeatur; quod omnes denique Peloponneſi civitates prae omnibus aliis ipſum religioſe venerentur. Ad hanc cauſam aliam inſuper rationem accedere perhibent. Sunt in Peloponneſo (aiunt) magnae in viſceribus terrae cavitates, ubi vaſti etiam fiunt aquarum hinc inde confluentium lacus. Certe duo in ea fluvii exſiſtunt, qui manifeſte in hiatus terrae ſe praecipitant. Amnis enim, qui Pheneum praeterculrrit, ſuperiori aevo in profunda delapſus, ex oculis hominum abiit; quod a ſubterraneis nimirum ſpecubus exciperetur. Alter vero ad Stymphium hiatu quodam abſorptus, poſtquam occultum ſub terra lapſum per CC. ſtadia tenuit, prope Argivorum urbem emergit. His huc uſque memoratis additur, quod praeter inceſtatae pietatis reos, nemo ultra calamitatem iſtam expertus fuerit. Haec ergo de terrae concuſſionibus & diluviis, in Peloponneſo ortis, dicta nobis ſufficiant.

Olymp. CI. IV.

50. Principem hinc Athenis magiſtratum gerente Alciſthene, & Romae Trib. mil. IIX. conſulum loco ſurrogatis, L. & P. Valeriis, C. Terentio, L. Menenio, C. Sulpitio, T. Papirio, L. Aemilio & M. Fabio; altera ſupra centeſimam Olympias Eleis celebrata fuit, qua ſtadii victoriam Damo Thurius obtinebat. Tum Lacedaemonii qui Iↄ. prope annos imperium Graeciae tenuerant, jacturam ejuſdem certis Numen ſignis portendebat. Ingens enim fax, quae ignitae trabis nomen a figura ſortiebatur, per multas noctes ardere in

Olymp. CII. I.

---

[e] Φασὶ *Coiſl. Clar.* [f] Στύμφηλον *Steph.* ora, *Vat. Coiſl. Reg.* 1. [g] Ἐπάρχοντος *Clar.* [h] Non habet *Coiſl.* [i] Γναῖος *idem &* margo *Steph.* [k] Tria, quae ſequuntur, abſunt *Coiſl.* [l] Deeſt in *eodem.* [m] Quinque ſuccedentia vocabula omittit *Coiſl.* Παπίριον *Edd.* [n] Et haec tria deſiderantur in *eodem. Edd.* Φλάβιον.

271. A. Dianam ajunt κολωνοὺς συναπᾶραι —— ἀφίδρυμά τι τοῦ ἱεροῦ λαβόντας. & L. ix. p. 618. A. Ἔστιν Δάλιον τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ Δήλου ἀφιδρυμένον. Atque ita ille ſaepe. Cape ad eum etiam modum ἀφιδρύματα θεῶν, ἅπερ τῷ ἀνδρὶ καὶ αὐτῇ πατρῷα ἦν in *Joſephi* Ant. J. L. xviii, 9, 5. P. Wess.

83. Τῆς ἐν τῷ τότε μὲν Ἰωνίας &c.] Eo tempore, cum Ionum majores ante Heraclidarum reditum illam regionem ararent & haberent. Aliter ſi intellexeris, error erit. Vid. *Pauſan.* L. vii, 6. P. Wess.

97. Τὰ χρήματα διαρρίψαντες τῶν Ἰώνων] Non ſacras tantum res disjecerunt, ſed & legatos ad aram jugularent. *Aelianus* de Animal. L. xi, 19. ἐπειδὴ γὰρ ἐνέβαινον ἐς τοὺς Ἴωνας τοὺς ἀφικομένους οἱ Ἑλικεῖς, καὶ ἐπὶ βωμῷ ἀπέσφαξαν αὐτούς. Cui fere conſentit *Pauſan.* L. vii, 24. P. Wess.

2. Τοῦ δ' ἐκ Ποσειδῶνος &c. τὴν μῆνιν &c.] Ita & *Pauſanias* dicto loco μήνιμα ἐκ Ποσειδῶνος, & L. iv, 24. de terrae motu ἀπέδωκεν ἐκ Ποσειδῶνος μήνιμα. Perſuaſerat ſibi credula vetuſtas, Neptunum *humentis eſſe ſubſtantiae praeſtitem*, quem propterea *ENNOSIGAEON & SISICHTHONA poetae veteres & Theologi nuncupaverunt*, docente *Ammiano* L. xvii, 8. Hinc quoque cultus illi omnibus in locis, quae terrae tremori obnoxia: quo quidem motu cum frequentiſſime concuteretur Aſiae ad Maeandrum regio, διόπερ καὶ ἐκεῖ, *Strabo* inquit L. xii. p. 668. C., καὶ τὸν Ποσειδῶνα τιμῶσι παρ' αὐτοῖς, καί περ μεσόγαιοι ὄντες. P. Wess.

5. Οἰκητήριον γεγονέναι Ποσειδῶνος] Vid. *Homer.* Hym. xxi, 3. & quae *Bern. Martinus* notavit Var. Lect. L. iv, 3. Neptuno nuſquam terrarum amplior cultus & reverentia, quam quidem apud Peloponneſios: templa, feſti dies, tituli que ſine numero paene per Peloponneſum ejus in honorem decreti atque a *Pauſania* collecti, id adfirmant clariſſime. Vide eum, ſi tanti eſt. P. Wess.

13. Ὅ, τε γὰρ περὶ Φενεὸν ποταμὸς] Ladon intelligitur, ut ex *Strabone* L. viii. p. 596. & *Pauſania* L. viii, 20. cognoſces. Pheneo non longe diſtabat Stymphaliorum, in quo alterius fluvii miraculum, ditio. *Polybius* ſitum L. iv, 68. certiſſime ſignificat, quum de Euripida ἐποιεῖτο τὴν πορείαν διὰ τῆς Φενεατικῆς καὶ Στυμφαλίας inquit. Nam ita ſcripſiſſe virum optimum, auſim dejerare, non ut in Editis Φεναίας, quae nulla hoc tractu. Φενεὸς format πατρικὸν, ut *Stephanus* oſtendit, Φενεάτης, idque, quod dixi, conſtabilit firmiſſime. P. Wess.

16. Περὶ τὸ Στύμφιον] Credo debere legi Στύμφαλον, niſi forte fuerit mons Στύμφιον circa Stymphalum, de quo ſiluerunt omnes alii auctores. Jac. Palm.

Περὶ τὸ Στύμφιον] *Palmerii* conjecturam occupavit *Iſ. Caſaubonus* ad *Strabon.* L. viii. pag. 596. Ad Stymphalum Arcadiae fluvius Stymphalus hiatu quodam abſorbetur, emerſus dein in Argolide Eraſinus audit. Pauſanias L. viii, 22. Οὗτος ἐς χάσμα γῆς κάτεισιν ὁ ποταμὸς, ἀναφαινόμενος δὲ αὖθις ἐν τῇ Ἀργολίδι, μεταβάλλει τὸ ὄνομα, καὶ αὐτὸν ἀντὶ τοῦ Στυμφάλου καλοῦσιν Ἐρασῖνον. Junge alium *Strabonis* locum L. viii. pag. 570. A. P. Wess.

20. Πλὴν τῶν ἀσεβησάντων οὐδεὶς] Dubito, an injuria illis accenſeantur decem Spartanorum naves, quae caſu ante Helicen ad anchoras ſtabant, iiſdem fluctibus hauſtae apud *Aelianum* de Animal. L. xi, 49. P. Wess.

26. Πόπλιον Ἄγκον] Pro Ἄγκον reſtitue Οὐαλέριον. In fine ſcribe Μάρκον Φάβιον. L. Rhod.

Πόπλιον Ἄγκον] Ferre id poſſem, niſi modum excederet medicina, atque Auctori perpetua maneret cum *Livio* ceteriſque Faſtorum conditoribus diſcordia: unde nec *Pighium* probo Τίτον Παπίριον in *Spurium* convertentem ad ann. v. c. ccclxxiv. Edit *Livius* L. vi, 27. tribunos militum conſulari poteſtate ſex, duos Valerios, L. & P., L. Menenium, C. Sergium, P., ſive, Olymp. CII. 1.

in coelo viſa eſt. Exiguoque temporis intervallo poſt, magno devicti praelio, repente, quod nemo putaſſet, imperium amiſere. Nonnulli inter Phyſicos, facis hujus ortum naturalibus cauſis tribuunt, & id genus oſtenta definito tempore neceſſitate quadam fieri aſſeverant. Et de his celebres in Babylonia Chaldaeos, & aſtrologos caeteros effata tam certa edere, ut nihil omnino aberrent. Quos non mirari aiunt, ſi quid horum fiat, ſed potius ſi non eveniat, propterea quod ſuos quaeque habeant circuitus, & perpetuis motibus curſibuſque definitis omnia peragantur. Hanc denique lampadem tantam lucis ſplendoris copiam habuiſſe dicunt, ut umbras in terra perinde atque Luna efficeret. Circa hoc ipſum tempus Artaxerxes rex Perſarum Graeciam denuo turbulentis motibus conquaſſari videns, per legatos iterum ad inteſtina componendum bella & pacem undique inter ſe, juxta leges nuper conditas, ſtabiliendam ipſos adhortatur. Suaſionem hanc cupide Graeci omnes amplectuntur, communemque inter ſe pacem faciunt, praeter ſolos Thebanos. Hi enim, quod ſub una Boeotiam juriſdictione comprehendi a ſe vellent, a Graecis in foederis communionem non admittebantur; quibus omnibus ut ſingulae civitates jurejurando ſe foederi obſtringerent, placebat. A foedere itaque excluſi, ut prius factitarant, ſub uno civitatis ſuae cenſu Boeotiam continebant. Hac ergo pervicacia Lacedaemonii exaſperati, magno illos exercitu, ut communes Graeciae hoſtes, invadendos cenſuerunt. Potentia enim illorum jampridem augeſcens ſuſpecta eſſe coeperat, ne quando Boeotiae totius principatum conſecuti, occaſione utcunque arrepta, Spartam imperio dejicerent. Cum enim natura bellicoſi erant, nec ul-484 li per Graeciam genti fortitudine ſecundi, tum gymnaſiorum exercitationibus aſſiduis corpora longe validiora efficiebant. Quid? quod etiam ductores tum illis virtute inſignes, cum alii plures, tum maxime tres, Epaminondas, Gorgiaſque & Pelopidas, praeſto erant. Accedebat huc, quod Thebanorum civitas, ob majorum nobilitatem, ab heroicis inde temporibus, propagatam animos tollebat, atque propterea res magnas affectabat. Hoc igitur anno Lacedaemonii copias partim e civium, partim ſociorum delectibus comparando, ad bellum ſeſe inſtruxere.

ματος ὀνομασθεῖσα πυρίνη δοκίς. μικρὸν δ' ὕστερον ἡττηθέντες οἱ Σπαρτιᾶται παραδόξως μεγάλῃ μάχῃ, τὴν ἡγεμονίαν ἀπέβαλον ἀνελπίστως. ἔνιοι δὲ τῶν φυσικῶν τὴν γένεσιν τῆς λαμπάδος εἰς φυσικὰς αἰτίας ἀνέφερον, ἀποφαινόμενοι τὰ τοιαῦτα φαντάσματα κατηναγκασμένως γίνεσθαι χρόνοις ὡρισμένοις· καὶ περὶ τῶν τοιούτων τούς τε ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίους καὶ τοὺς ἄλλους ἀστρολόγους ποιουμένους προρρήσεις ἐναργεῖς ἐπιτυγχάνειν. τούτους δὲ μὴ θαυμάζειν, ὅταν γένηταί τι τοιοῦτον, ἀλλ' ἐὰν μὴ γένηται κατὰ τὰς ἰδίας ἑκάστων περιόδους, αἰωνίοις κινήσεσι καὶ φοραῖς ὡρισμέναις τῶν συντελουμένων. τὴν δ' οὖν λαμπάδα τοσαύτην ἐσχηκέναι λαμπρότητα καὶ δύναμιν τοῦ φωτός, ὥστ' ἐπὶ τῆς γῆς σκιὰς ποιεῖν παραπλησίας τῇ σελήνῃ. Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους, Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς ὁρῶν πάλιν ταραττομένην τὴν Ἑλλάδα, πρέσβεις ἀπέστειλε, παρακαλῶν συλλύσασθαι τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, καὶ συνθέσθαι κοινὴν εἰρήνην κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἃς πρότερον ἦσαν πεποιημένοι. [o] τῶν δὲ Ἑλλήνων πάντων ἀσμένως προσδεξαμένων τοὺς λόγους, συνέθεντο κοινὴν εἰρήνην αἱ πόλεις πᾶσαι, πλὴν Θηβαίων. Θηβαῖοι γὰρ μόνοι τὴν Βοιωτίαν ὑπὸ μίαν ἄγοντες συντέλειαν, οὐ προσεδέχθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὸ πᾶσιν ἀρέσκειν κατὰ πόλιν γίνεσθαι τοὺς ὅρκους καὶ τὰς σπονδάς. διόπερ ἔκσπονδοι γενηθέντες, ὥσπερ καὶ πρότερον, συνεῖχον τὴν Βοιωτίαν ἐν τῇ καθ' αὐτοὺς μιᾷ συντελείᾳ. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Λακεδαιμόνιοι παροξυνθέντες, ἔγνωσαν μεγάλῃ δυνάμει στρατεύειν ἐπ' αὐτούς, ὡς κοινοὺς πολεμίους· σφόδρα γὰρ ὑφεωρῶντο τὴν αὔξησιν αὐτῶν, μή ποτε τῆς ὅλης Βοιωτίας ἡγούμενοι, τὴν ἡγεμονίαν τῆς Σπάρτης καταλύσωσιν, ἐπιλαβόμενοι καιροῦ. ἔν τε γὰρ τοῖς γυμνασίοις συνεχῶς διατρίβοντες, εὔρωστοι τοῖς σώμασιν ὑπῆρχον, καὶ φύσει φιλοπόλεμοι καθεστῶτες, οὐδενὸς ἔθνους Ἑλληνικοῦ ταῖς [p] ἀνδραγαθίαις ἐλείποντο. εἶχον δὲ καὶ ἡγεμόνας ἐπιφανεῖς ταῖς ἀρεταῖς πολλοὺς μὲν καὶ ἄλλους, μεγίστους δὲ τρεῖς, Ἐπαμινώνδαν, καὶ Γοργίαν, ἔτι δὲ καὶ Πελοπίδαν· ἥ τε πόλις τῶν Θηβαίων, διὰ τὴν τῶν προγόνων ἐπιφάνειαν ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς χρόνοις, φρονήματος ἦν πλήρης, καὶ μεγάλων ὠρέγετο πραγμάτων. κατὰ μὲν οὖν τοῦτον τὸν [q] ἐνιαυτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι παρεσκευάζοντο πρὸς τὸν πόλεμον, καὶ δυνάμεις κατέλεγον, τὰς μὲν πολιτικάς, τὰς δὲ παρὰ τῶν συμμάχων. 366.

---

[o] Τῶν δ' Ἑλλ. Clar.   [p] Ἀνδρείαις Vat. Coisl. Reg. 2. fortaſſe ex gloſſa.   [q] Καιρὸν Reg. 1.

P., ſive, ut corrigunt, Sp. Papirium, Ser. Cornelium. Noſter VIII., & pleroſque alios, haud dubie ſuis ex Faſtis. Fuiſſe vero Romae octo aliquando tribunos conſulari jure, teſtis eſt Imperator *Claudius* in Theſ. *Gruter.* p. 1011., ipſeque *Livius*, ſicuti egregie docuit Cel. *Jac. Perizon.* Animad. Hiſt. C. 2. p. 46. P. Wess.

37. Ὀνομασθεῖσα πυρίνη δοκίς] Id meteorum ab *Ariſtotele* videtur appellatum fuiſſe ὁδός. Sic enim ille Meteorolog. L. I, 6. de quodam meteoro, τὸ δὲ φέγγος ἀνέτεινε μέχρι τοῦ τρίτου μέρους τοῦ οὐρανοῦ, διὸ καὶ ἐκλήθη ὁδός. Jac. Palm.

Ὀνομασθεῖσα πυρίνη δοκίς] Sermonem Philoſophus eo Meteorolog. loco hac ipſa de lampade, ſeu trabe potius, inſtituit: unde ſuſpicio naſci poſſet, fuiſſe olim eo loco δοκός. namque & δοκὸς εἶδος ἀέρων ἐκπυρωμάτων τινὰ παρεχόμενον apud *Heſychium.* Frequentius δοκίδες dicuntur, uti Auctori de Mundo C. 2., Latinis *trabes*. Viſa autem haec *trabs* eſt anno ſuperiore, quo Athenis praetura *Aſteius* fungebatur, ſicuti praeter *Ariſtotelem* docet Marmor Parium, inque primis *Calliſthenes*, quem Noſter auctorem ſequi alias ſolet. *Senecam* audi L. VII. Q. N. C. 5. *Talem effigiem ignis longi fuiſſe, Calliſthenes tradit, antequam Burin & Helicen mare abſconderet. Ariſtoteles ait, non trabem eam, ſed cometam fuiſſe.* Et poſt pauca: *In quo igne multa quidem fuerunt digna quae notarentur: nihil tamen magis, quam quod, ut ille fulſit in coelo, ſtatim ſupra Burin & Helicen mare fuit.* P. Wess.

47. Κατὰ τὰς ἰδίας ἑκάστων περιόδους] Praeſtantiſſimus *Rhodomanus* in not. *Addend.* κατὰ τὰς ἰδίας ἀστέρων περιόδους emendavit: haud equidem ſcio, an male. Docet *Diodorus*, Chaldaeos ea fuiſſe opinione, cometas ſuos ſibi orbes habere, definitiſque annorum periodis revolvi, ſive περιοδικῶς ἀνατέλλειν, quae Pythagoreorum & Aegyptiorum quoque ſententia erat. Vid. ſupra L. I, 81. & *Ariſtotelem* Meteorolog. L. I, 6. Idem principibus noſtrae aetatis Philoſophis placere, nemini in hac literarum luce latere poteſt. Quid nuperrime vero in hoc genere tentarit Cariſſim. *Frerctus*, ejus Diſſertatio patefaciet in Comment. Acad. Inſcript. T. XV. p. 6. Bene, ut ad inſtitutum redeam, de Chaldaeis, qui apud eos ſe ſtuduiſſe gloriabatur, *Apollonius Myndius* ajebat, *cometas in numero ſtellarum errantium poni a Chaldaeis, tenerique curſus eorum* apud *Senecam* Quaeſt. Nat. L. VII, 3. Itaque ἑκάστων non movendum. Mox rectius idem vir doctiſſimus ἀϊδίων συντελουμένων. Sic enim Auctor L. II, 30. P. Wess.

57. Συνέθεντο κοινὴν εἰρήνην] Vid. *Xenophontem* Hellen. L. VI. pag. 464. Sociatam autem eam eſſe hoc anno pacem, confirmatur his *Dionyſii* in Lyſia T. II. pag. 85. μετὰ τὴν Ἀλκισθένους ἀρχὴν, ἐφ' ᾧ τὴν εἰρήνην Ἀθηναῖοί τε καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ βασιλεὺς ὤμοσαν &c. *Demoſthenes*, ſi tamen is auctor Orat. in Neaeram, in ſequentem annum refert p. 731. ὡς ἂν γένηται ἡ εἰρήνη ἡ Φρασικλείδου ἄρχοντος κ. τ. λ., quod feciſſe videtur, quoniam eo potiſſimum anno Spartanos inter & Athenienſes confirmata valuit. P. Wess.

70. Εὔρωστοι τοῖς σώμασιν ὑπῆρχον] Conf. ſuperius C. 39. Thebani omneſque Boeotii magis firmitati corporis, quam ingenii acumini inſerviebant, docente *Nep. Cornelio* Alcib. C. II.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι [r] Φρασικλείδου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους ὀκτὼ, Πόπλιον Μάνιον, [s] καὶ Γάιον [t] Ἐρηνύκιον, καὶ Γάιον Σέξτον, καὶ Τιβέριον [u] Ἰούλιον, ἔτι δὲ Λεύκιον [x] Ἀλβίνιον, καὶ Πόπλιον [y] Τρεβώνιον, καὶ Γάιον Μάλλιον· πρὸς δὲ τούτοις, Λεύκιον Ἀντίστιον· ἐπὶ δὲ τούτων οἱ μὲν Θηβαῖοι, ἔκσπονδοι γεγονότες, ἠναγκάσθησαν ἀναδέξασθαι μόνοι τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους πόλεμον. οὐδεμιᾷ γὰρ ἐξῆν πόλει συμμαχῆσαι, διὰ τὸ πάσας συνθέσθαι τὴν κοινὴν εἰρήνην. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, μονωθέντων τῶν Θηβαίων, ἔκριναν πολεμεῖν αὐτοῖς, καὶ τὰς Θήβας ἐξανδραποδίσασθαι. φανερᾶς δὲ οὔσης τῆς τῶν Λακεδαιμονίων παρασκευῆς, καὶ τῶν Θηβαίων ἐρήμων ὄντων συμμάχων, ἅπαντες ὑπελάμβανον αὐτοὺς ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν καταπολεμηθῆναι. διόπερ εὐνοϊκῶς ἐχόντων τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Θηβαίους, συνήλγουν αὐτοῖς ἐπὶ ταῖς προσδοκωμέναις συμφοραῖς· οἱ δ' 367. ἀλλοτρίως ἔχοντες περιχαρεῖς ἦσαν, ὡς αὐτίκα [z] μάλα τῶν Θηβαίων ἐξανδραποδισθησομένων. τέλος δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι πολλὴν δύναμιν παρασκευασάμενοι παρέδωκαν αὐτὴν Κλεομβρότῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ πρῶτον μὲν [a] προαπέστειλαν πρέσβεις εἰς Θήβας, προστάττοντες ἁπάσας τὰς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πόλεις ἐᾶν αὐτονόμους, [b] Πλαταιὰς δὲ καὶ Θεσπιὰς οἰκίζειν, καὶ τὴν χώραν τοῖς πρότερον γεγονόσι κυρίοις ἀποκαταστῆσαι. ἀποκριναμένων δὲ τῶν Θηβαίων, ὡς οὔτ' αὐτοὶ πολυπραγμονοῦσι τὰ κατὰ τὴν Λακωνικὴν, [c] οὔτ' ἐκείνοις ἅπτεσθαι [d] προσήκει τῆς Βοιωτίας. γενομένων δὲ [e] τοιούτων ἀποκρίσεων, οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸν Κλεόμβροτον εὐθὺς ἐξέπεμψαν μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὰς Θήβας· οἱ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων σύμμαχοι προθύμως εἶχον εἰς τὸν πόλεμον, ἐλπίζοντες μήτ' ἀγῶνα μήτε μάχην ἔσεσθαι, [f] ἀλλ' ἀκονιτὶ τῶν Βοιωτῶν κρατήσειν.

Οὗτοι μὲν οὖν προάγοντες ὡς ἧκον εἰς Χαιρώνειαν, κατεστρατοπέδευσαν, καὶ τοὺς καθυστεροῦντας τῶν συμμάχων ἀνέμενον. οἱ δὲ [g] Θηβαῖοι, διὰ τὴν παρουσίαν τῶν πολεμίων, ἐψηφίσαντο τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας εἰς Ἀθήνας ὑπεκθέσθαι, αὐτοὶ δ' Ἐπαμινώνδαν στρατηγὸν ἑλόμενοι, τούτῳ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἐπέτρεψαν, συμπαρόντων αὐτῷ Βοιωταρχῶν ἕξ. ὁ δ' Ἐπαμινώνδας, πανδημεὶ τοὺς Θηβαίους, τοὺς ἐν ἡλικίᾳ στρατιᾶς ὄντας, καταλέξας εἰς τὴν μάχην, καὶ τῶν ἄλλων Βοιωτῶν τοὺς εὐθέτους, προῆγε τὴν δύνα-

51. Cum deinceps Athenis Phraſiclides Rempublicam adminiſtraret, Romanique conſulari muneri praefeciſſent Trib. mil. IIX. P. Manlium, C. Erenucium, C. Sextium, L. Iulium, M. Albinium, P. Trebonium, C. Manlium, & L. Antiſtium: Thebani, in foedus non admiſſi, ſuis bellum viribus contra Lacedaemonios ſuſtinere cogebantur: nec ulli civitatum ſuppetias illis ferre, quod pax omnium conſenſu recepta & conſtituta eſſet, licebat. Deſertis igitur Thebanis bellum inferre Lacedaemonii, Thebaſque in ſervitutem redigere, decreverunt. Et quia manifeſte in magnos incumbebant apparatus Lacedaemonii; contra vero Thebani ab omnibus deſtituebantur, nemo non in hac opinione erat, non magno eos negotio a Spartanis debellatum iri. Propterea qui bene ipſis cuperent, ob clades impendere viſas, vices illorum dolere, at inimici contra laetitia exſultare, quaſi Thebani jamjam ſervile jugum ſubituri eſſent. Cum ergo magnis Lacedaemonii copiis ſeſe confirmaſſent, regi Cleombroto imperium tradunt. Ante omnia tamen legatos Thebas mittunt, qui cunctis per Boeotiam urbes juri ſuo permitti, Plataeaſque & Theſpias inſtaurari, agros inſuper priſtinis dominis reſtitui poſtulent. Ad hoc Thebani reſpondent, ut ipſi Laconiae ſe negotiis non implicent, ita ab illis Boeotiae res non attrectari, aequum eſſe. Diſquiſitione hac praemiſſa, Lacedaemonii ſine mora Cleombrotum infeſto Thebas agmine petere jubent. Ad hoc vero bellum confoederati Lacedaemoniorum perquam alacres erant, ut qui nullum hic certamen, nullam omnino pugnam fore, ſed abſque pulvere (quod dicitur) Boeotos ſubactum iri ſperarent. Ol. mp. CII. II.

52. Promotis ergo ſignis ad Chaeroneam caſtra metantur, & auxiliarios tardius inſequentes exſpectant. Interea Thebani hoſtium adventu cognito, liberos uxoreſque Athenis ex populi ſcito depoſuerant. Tum Epaminondam ſummum militiae Ducem creant, cui belli totius arbitrium, adhibitis tamen ſex Boeotarchis, commiſerunt. Is quotquot maturae ad bellum aetatis inter Thebanos eſſe vidit, & ex aliis praeterea Boeotis aptiſſimum quemque, ad militiam hanc delegit, jamque in univerſum non

---

[r] Φρασικλείδη idem. [s] Deeſt Coiſl. [t] Quae ſequuntur tria in eodem non inveniuntur. [u] Negligitur a Coiſl. [x] Et haec tria exſulant ex Coiſl. Edd. Ald. [y] Τρεβώνιον ora Steph. Coiſl., qui etiam tria, quae ſuccedunt, praeterit. In Clar. Μάλιον. [z] Καὶ μάλα Reg. 1. [a] Προαπ. idem. & Coiſl. [b] Πλαταιὰς Reg. 2. optime. vulgo Πλαταιαῖς. Modo προστάττοντας Reg. 1., non male. [c] Deeſt Reg. utrique, Clar., unde & ſtigmate notatum eſt a Steph. οὔτως ante οὔτ' ἐκείνοις. quod probo. [d] Προσήκειν Vat. Coiſl. Clar. Reg. 2. [e] Τοιούτων ἀποκρ. Coiſl. Reg. 2., & Reg. 1., ſed qui & ſequentem ἀποκρ. vocem negligit. Edd. τῶν interponebant, nota tamen ab H. Steph. inſtructum. [f] Ἀλλ' ἀκονιτὶ τῶν Coiſl. Reg. 1. Clar. [g] Ἀθηναῖοι Coiſl., frequenti errore.

C. LI. P. Wess.

83. Φρασικλείδη] Sic & Demoſthenes, ut diximus. In Pauſania L. vi, 5. ὥστε Σκοτουσσαίοις ἡ συμφορὰ ΦΡΑΣΙΚΛΙΔΟΥ μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, δευτέρᾳ δὲ Ὀλυμπιάδι ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν, ἣν Δάμων Θούριος ἐνίκα τὸ δεύτερον, egregie, modo ΦΡΑΣΙΚΛΕΙΔΟΥ refingas cum doctiſſimo Sylburgio, & errorem, qui re ipſa deprehenditur, negligas. P. Wess.

85. Μάνιον] Vitiatum ex Μάλλιον. Σέξτον verte in Σεξτίλιον, ut Faſti habent. Τιβέριον in Λεύκιον. Λεύκιον Ἀλβίνιον in Μάρκον Ἀλβίνιον, Μάλλιον in Μάνλιον. Videtur tamen, molliorem Graecorum enunciationem ſecutus, ſemper Μάλλιον pro Μάνλιον ſcriptitaſſe. L. Rhod.

Μάνιον &c.] Correctiones Rhodomani in concordiam Diodorum redigunt & Livium L. vi, 30., eſtque haud alienum vero, Μάλλιον, Σεξτίλιον, Ἀλβίνιον Auctorem reliquiſſe: cetera nimia ſunt. Faſti ſex tribunos huic anno inponunt: Trebonium & Erenucium ignorant prorſus, ſuntque haud dubie vitioſi; poſterior certiſſime. Vid. Pighium Faſt. ad ann. CCCLXXIV. P. Wess.

99. Συνήλγουν αὐτοῖς ἐπὶ ταῖς προσδοκωμέναις συμφοραῖς] Metus atque exſpectatio erat, certe apud Athenienſes, ne decimarentur. Xenophon Hellen. vi. p. 464. Οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὕτως εἶχον τὴν γνώμην, ὡς τοὺς Θηβαίους, τὸ λεγόμενον δὴ, δεκατευθῆναι ἐλπὶς εἴη. Sic enim recte mihi verba conſtituiſſe videtur Palmerius Exercitat. p. 75. Reſpiciebant, quod ille monere neglexit, Athenienſes ad vetus illud in communi totius Graeciae decretum, quo ἐψηφίσαντο δεκατεῦσαι τοῖς θεοῖς (τοὺς Θηβαίους) μετασχόντας τῷ πολέμῳ τῶν βαρβάρων, cum Thebani, Xerxe Graeciam invadente, quieſcendum ſibi eſſe neceſſitate adacti ſtatuiſſent, apud Polybium L. ix, 33. De eo Noſter L. xi, 3. Adde Xenophontis L. vi, pag. 476., ubi firmatur viri docti correctio egregie. P. Wess.

7. Πλαταιὰς] Ita oportebat. Hanc & Theſpias Thebani everterant nuper admodum. Vide not. ad C. 46. P. Wess.

10. Οὔτ' αὐτοὶ πολυπραγμονοῦσι —— οὔτ' ἐκείνοις &c.] Delevi ad explendam orationem additas a librariis voces: ſine illis omnia optime decurrunt. Simillimum Magni Antiochi reſponſum eſt, τὸν Ῥωμαίοις δικαίως τὰ τῆς Ἀσίας πολυπραγμονοῦντα, ὡς οὐ τὰ τῆς Ἰταλίας ὁ πολυπραγμονοῦντος, in Appiani Syriac. p. 144. P. Wess.

12. Γενομένων δὲ τοιούτων ἀποκρίσεων] Poſt Βοιωτίας relinquitur ſententia pendens, atque ideo prima fronte ſuſpicetur aliquis deeſſe hic quidpiam: ſed poſt ἀποκριναμένων δὲ τῶν Θηβαίων (id eſt, Quum autem reſpondiſſent Thebani) quod ſubjungit, γενομένων δὲ τοιούτων τῶν ἀποκρίσεων, perinde valet acſi dixiſſet, Quum, inquam, ita reſpondiſſent. Et ita excuſatur illa ſententiae velut ſuſpenſio. H. Steph.

18. Ἧκον εἰς Χαιρώνειαν] Poſtulat itineris ordo Κορώνειαν, quae prope

Olymp. CII. II. non plures IↃↃ. CIↃ. ſub vexillis habens, Thebis exercitum educit: cum prodigia quaedam mali ominis viſa, ſub ipſum egreſſum agmini occurrunt. Nam ad portam Epaminondanis obviam fit praeco, hominem caecum, qui auſugerat, ducens, & uſitatam hanc formulam proclamans, neque e medio tollendum, ſed abductum retro conſervandum eſſe. Quae praeconis verba cum ſeniores excepiſſent, ſtatim futuri aliquid portendi augurantur. Floridior tamen aetas quievit: ne timiditate ſua ab inſtitutae expeditionis negocio retrahere Epaminondam videretur. Is, auguriis hiſce mentem advertendam eſſe clamitantibus, verſum hunc reponit.

Augurium hoc cunctis patriam defendere praeſtat.

485. Vix libertate iſta pudorem meticuloſis injecerat, cum aliud omen priore formidabilius, ſeſe obtulit. Caſtrenſis enim ſcriba cum haſta quae faſciam appenſam habebat, ut mandata Ducum per exercitum ſignificaret, praeibat. Huic turbine confeſtim oborto accidit, ut faſciam ab haſtili avulſam in ſepulcri forte cippum ventus ibi deferret. Hoc enim loco, qui Ageſilai pridem ductum ſecuti ceciderant, Spartani & Peloponneſii terrae inhumati erant. Hic iterum aetate provectiores cum obteſtatione interpellare, ne, cum evidenter Dii obſiſtant, cum agmine ulterius pergerent. At imperator nullo eos reſponſo dignatus, quod honeſti & aequi rationem prodigiorum in praeſentia obſervationi longe praeferendam eſſe cenſeret, alacriter ſigna promovit. Tametſi igitur Epaminondas, quippe in Philoſophia praeclare verſatus, ad diſciplinae rationes rem, quae tum agebatur, prudenter accommodaſſet, magnam tamen interim vulgi reprehenſionem incurrit. Sed non multo poſt, cum felix rerum geſtarum eventus Imperatoriae in ipſo artis excellentiam demonſtraret, magnis patriam emolumentis cumulaſſe viſus eſt. Tum autem recta cum copiis via progreſſus faucibus ad Coroneam occupatis, ibi caſtra metatur.

53. Cleombrotus, ubi tranſitum hunc ab hoſtibus inſeſſum audivit, illac perrumpere ſe poſſe diſſidens, per Phocidem iter avertit. Et viam juxta mare, quamvis aſperam, emenſus, abſque detrimento fines Boeotiae attigit. In tranſitu tamen oppidulis quibusdam in fidem ſuam adactis, triremibus aliquot potitus eſt. Tandem ad Leuctra (uti vocantur) pervenit, locoque ſtativis delecto, militem ab itineris moleſtia recravit. Interea promotis Boeoti caſtris hoſti propinquarant: col-

μιν ἐκ τῶν Θηβῶν, ἔχων τοὺς σύμπαντας οὐ πλείους τῶν ἑξακισχιλίων. κατὰ δὲ τὴν τῆς πόλεως ἔξοδον, τῶν στρατιωτῶν πολλοῖς ἔδοξε δυσχερῆ σημεῖα φανῆναι τῷ στρατοπέδῳ. περὶ γὰρ τὰς πύλας ἀπήντησε τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμινώνδαν κῆρυξ τυφλὸν ἄνδρα ἀποδεδρακότα [h] κομίζων, καὶ καθάπερ ἦν εἰθισμένον, ἀνηγόρευε κηρύττων μήτ' ἐξάγειν Θήβηθεν, [i] μήτ' ἀφανίζειν, ἀλλ' ἀπάγοντα πάλιν ἀνασώζειν. οἱ μὲν οὖν πρεσβύτεροι τῶν ἀκουόντων τοῦ κήρυκος, οἰωνὸν ἐποιοῦντο τοῦ μέλλοντος· οἱ δὲ νεώτεροι ἡσυχίαν εἶχον, ἵνα μὴ δόξωσι διὰ δειλίας ἀνατρέπειν τὸν Ἐπαμινώνδαν τῆς [k] στρατείας· ὁ δ' Ἐπαμινώνδας πρὸς τοὺς λέγοντας, προσέχειν δεῖ τοῖς οἰωνοῖς, εἶπεν,

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

Ταύτῃ δὲ τῇ παρρησίᾳ καταπληξαμένου τοῦ Ἐπαμινώνδου τοὺς εὐλαβῶς ἔχοντας, ἕτερος οἰωνὸς ἐφάνη δυσχερέστερος τοῦ [l] προτέρου· ὁ γὰρ γραμματεὺς προῆγεν, ἔχων δόρυ καὶ ταινίαν ἐπ' αὐτῷ, [m] καὶ προσσήμαινε τὸ παραγγελλόμενον ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων. πνεύματος δὲ γενομένου, συνέβη τὴν ταινίαν ἀποσπασθῆναι περί τινα στήλην ἐφεστῶσαν [n] τάφῳ· ἦσαν δὲ ἐν τῷ τόπῳ τεθαμμένοι τινὲς 368. Λακεδαιμόνιοι καὶ Πελοποννήσιοι, οἱ μετ' Ἀγησιλάου στρατεύσαντες ἐτελεύτησαν. τῶν δὲ πρεσβυτέρων τινὲς πάλιν ἐντυχόντες, διεμαρτύραντο μὴ προάγειν τὴν δύναμιν, φανερῶς τῶν θεῶν κωλυόντων· ὁ δ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀποκριθεὶς, προῆγε τὸ στρατόπεδον, ἡγούμενος τὸν ὑπὲρ τῶν καλῶν λογισμὸν καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων μνήμην αἱρετωτέραν εἶναι τῶν παρόντων σημείων. ὁ μὲν οὖν Ἐπαμινώνδας πεφιλοσοφηκὼς, καὶ τοῖς ἐν παιδείᾳ λογισμοῖς ἐμφρόνως χρησάμενος, παραυτίκα μὲν ὑπὸ πολλῶν μέμψεως ἔτυχεν, ὕστερον δὲ διὰ τὴν τῶν κατορθωμάτων δόξαν στρατηγικῇ συνέσει διαφέρειν, μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος ἐγένετο τῇ πατρίδι. [o] εὐθὺς γὰρ προαγαγὼν τὴν δύναμιν, καὶ προκαταλαβόμενος τὰ περὶ τὴν Κορώνειαν στενὰ, κατεστρατοπέδευσεν.

Ὁ δὲ Κλεόμβροτος, πυθόμενος τοὺς πολεμίους προκατειληφέναι τὰς παρόδους, τὸ μὲν [p] ταύτῃ ποιήσασθαι τὴν διέξοδον ἀπέγνω, πορευθεὶς δὲ διὰ τῆς Φωκίδος, καὶ διεξελθὼν τὴν παραθαλαττίαν ὁδὸν χαλεπὴν οὖσαν, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀκινδύνως· [q] ἐν παρόδῳ δέ τινα τῶν πολισματίων χειρωσάμενος, καὶ τριήρων [r] ἐγκρατὴς ἐγένετο. μετὰ δὲ ταῦτα καταντήσας εἰς τὰ καλούμενα Λεῦκτρα, κατεστρατοπέδευσε, καὶ τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἀνελάμβανεν. οἱ δὲ Βοιωτοὶ, προάγοντες ἐπὶ τοὺς

---

[h] Desunt haec duo *Coiſl.* [i] *Μὴτ'* *Reg.* 2. Cett. *μηδ'* omnes. [k] *Στρατιᾶς* *Reg.* 1. mox δεῖ non malum foret. [l] *Πρότερον* *Coiſl.* [m] Deeſt copula *Reg.* 1. [n] *Τῷ τάφῳ* *Clar.* [o] *Εὐθὺς* *Reg.* 1. tum *προαγόμενος* *Reg.* 2. *Clar.* [p] *Ταύτην* *Reg.* 2. mox ἔξοδον *Coiſl.* [q] Praepoſitionem omittit *Coiſl.* [r] *Ἐγκρ. ἐγένετο. μετὰ* ora *Steph. Vat. Coiſl. Reg.* 1. *Edd.* ἐγκρ. γενόμενος παρῆλθε.

prope Heliconem erat, tranſitumque in Boeotiam dabat. Epaminondas hac Spartanos irrupturos arbitratus τὰ περὶ τὴν Κορώνειαν στενὰ occupavit, progreſſu eos prohibiturus, ſicuti extremo hoc Capite docetur. Χαιρώνεια longius aberat, in ultima Boeotia verſus Phocidem collocata. Vitium peperit vocum quaedam ſimilitudo, ſicuti & in *Iſocrate* de Big. p. 521. Vid. not. ad *Hieroclis* Synecdemum p. 644. P. Wess.

31. Περὶ γὰρ τὰς πύλας ἀπήντησε &c.] Notandus eſt optimus hic Graecorum vel Thebanorum mos, pius & manſuetudinis plenus. Scilicet ſervi fugitivi, ſed ſponte, ut puto, ad dominum redeuntes, in manus praeconis publici ſe tradebant, qui eos ad dominum reducentes hanc formulam alta voce, per vicos & compita, ut ab omnibus audiretur, inclamabant, *A Thebis non abducito, neque perimito, ſed rurſus reducito & ſervato.* Romani non ita pii, quibus licebat ſervos ſuos pro arbitrio ſuo necare. De eo more nihil alibi legi. Jac. Palm.

34. Μήτ' ἀφανίζειν] Intelligunt viri docti de nece, ſine cauſſa. Praeco edicit, ne ſervum occultent, quod ἀφανίζειν τὸν παῖδα *Iſocratis* in Trapezit. p. 532. frequenter. Praeconis opera in fugitivis quaerendis etiam Romani utebantur, veluti in *Petronii* Satir. C. 97., nec diſſimilis admodum eſt formula, quae collari inſcripta ex fugitivorum collo pendebat, *TENE ME QVIA FVGI ET REBOCA ME*, de qua *Laur. Pignorius* Comment. de Serv. p. 32. *Ed. Amſtel.* P. Wess.

38. Ἵνα μὴ — ἀνατρέπειν τὸν Ἐπαμ. τῆς στρατείας] Fuiſſe puto ἀποτρέπειν. Id quidem certe in hoc genere uſitatiſſimum. Ἀποτρέπειν τῆς πράξεως, ἀποτρέπειν τῆς ὁρμῆς, ἀποτρέπειν ἀπὸ τῆς [illegible] κοινωνίας & ejuſmodi plura Noſter ſaepe. Vid. L. XVI, 32. P. Wess.

48. Πνεύματος δὲ γενομένου, συνέβη τὴν ταινίαν &c.] Meminit prodigii *Frontinus* Strat. L. I, 12, 5., ſed ex haſta Epaminondae ornamentum, inſulae more dependens, ablatum in ſepulcrum Lacedaemonii cujuſdam depuliſſe ventum, prodens, levi diſſenſu. P. Wess.

71. Ἐν παρόδῳ δέ τινα τῶν πολισματίων &c.] Scilicet Κρεῦσιν, ut ex *Xenophonte* diſco Hellenicorum lib. VI. Jac. Palm.

Ἐν παρόδῳ &c. καὶ τριήρων ἐγκρατὴς ἐγένετο] Hoc placuit. Vulgatum ἐν παρόδῳ παρῆλθε ad aures plane ingratum accidebat. Suſpicor etiam numerum triremium excidiſſe: nimis enim vagum eſt καὶ τριήρων ἐγκρατὴς ἐγένετο. *Xenophon* auctor eſt Hellen. VI. p. 465. Thebanorum triremes XII. interceptas eſſe a Cleombroto. P. Wess.

79. Ἰδόντες τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως] Neque hoc ſpernendum cen-

Olymp. CII. II.

τοὺς πολεμίους, ὡς ἤγγισαν αὐτοῖς, καὶ λόφους τινὰς ὑπερβαλόντες, ἄφνω κατενόησαν τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπέχοντας ἅπαν τὸ Λευκτρικὸν πεδίον, κατεπλάγησαν, [s] ἰδόντες τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως. συνεδρευσάντων δὲ τῶν Βοιωταρχῶν, καὶ βουλευομένων, πότερον χρὴ μένειν [t] καὶ πρὸς πολλαπλασίονα δύναμιν διαγωνίζεσθαι, ἢ τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενοι, ἐν τόποις δεξιοῖς [v] συνήσονται τὴν μάχην, ἔτυχον αἱ γνῶμαι τῶν ἡγεμόνων ἴσαι γινόμεναι. ἓξ γὰρ ὄντων Βοιωταρχῶν, τρεῖς μὲν ᾤοντο δεῖν ἀπάγειν τὴν δύναμιν, τρεῖς δὲ μένειν καὶ διαγωνίζεσθαι· ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ Ἐπαμινώνδας συνεξαριθμούμενος. ἀπορίας δ' οὔσης μεγάλης καὶ δυσκρίτου, τῶν Βοιωταρχῶν ὁ ἕβδομος ἧκεν, ὃν πείσας Ἐπαμινώνδας ὁμόψηφον ἑαυτῷ γενέσθαι, [x] ἐπροτέρησε τῆς γνώμης. ὁ μὲν οὖν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγὼν τοῦτον τὸν τρόπον ἐκυρώθη. [y] ὁ δ' Ἐπαμινώνδας ὁρῶν τοὺς στρατιώτας δεισιδαιμονοῦντας ἐπὶ τοῖς γεγονόσι σημείοις, ἐφιλοτιμεῖτο διὰ τῆς ἰδίας ἐπινοίας καὶ στρατηγίας μεταθεῖναι τὰς τοῦ πλήθους εὐ-369.λαβείας. διόπερ τινῶν προσφάτως παραγεγονότων ἐκ Θηβῶν, ἔπεισεν εἰπεῖν ὅτι τὰ κατὰ τὸν νεὼν τοῦ Ἡρακλέους ὅπλα παραδόξως ἀφανῆ γέγονε, καὶ λόγος ἐν ταῖς Θήβαις διαδέδοται ὡς τῶν ἡρώων τῶν ἀρχαίων ἀνειληφότων αὐτά, καὶ βοηθεῖν τοῖς Βοιωτοῖς ἀπεληλυθότων. ἄλλον δὲ κατέστησεν ὡς ἀπὸ Τροφωνίου προσφάτως ἀναβεβηκότα καὶ λέγοντα, [z] διότι προστέταχεν ὁ θεὸς αὐτοῖς, ὅταν ἐν Λεύκτροις νικήσωσιν, ἀγῶνα τιθέναι Διῒ βασιλεῖ στεφανίτην· ἀφ' οὗ δὴ Βοιωτοὶ ταύτην ποιοῦσι τὴν πανήγυριν ἐν Λεβαδείᾳ.

Συνήργησε δὲ πρὸς ταύτην τὴν ἐπίνοιαν Λεανδρίας ὁ Σπαρτιάτης, πεφευγὼς μὲν ἐκ Λακεδαίμονος, τότε δὲ συστρατεύων Θηβαίοις. οὗτος γὰρ ἐν ἐκκλησίᾳ προαχθεὶς ἀπέφηνε τὸ παλαιὸν εἶναι λόγιον τοῖς Σπαρτιάταις, ὅτι τότε τὴν ἡγεμονίαν ἀποβαλοῦσιν, ὅταν ἐν Λεύκτροις [a] ὑπὸ Θηβαίων ἡττηθῶσι. προσῆλθον δὲ τῷ Ἐπαμινώνδᾳ καὶ χρησμολόγοι τινὲς ἐγχώριοι, λέγοντες ὅτι περὶ τὸν τάφον τῶν Λεύκτρου καὶ Σκεδάσου θυγατέρων μεγάλῃ συμφορᾷ δεῖ περιπεσεῖν Λακεδαιμονίους, διὰ τοιαύτας αἰτίας· Λεῦκτρος ἦν, ἀφ' οὗ τὸ πεδίον τοῦτο ἔσχε τὴν προσηγορίαν. τούτου θυγατέρας, καὶ Σκεδάσου τινὸς ὁμοίως κόρας πρέσβεις [b] Λακεδαιμονίων ἐβιάσαντο· αἱ δὲ ὑβρισθεῖσαι τὴν συμφορὰν οὐκ ἐνέγκασαι, τῇ πατρίδι τῇ πεμψάσῃ τοὺς ὑβριστὰς καταρασάμεναι, τὸν βίον αὐτοχειρίᾳ κατέστρεψαν. πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων τοιούτων λεγομένων, καὶ τοῦ Ἐπαμινώνδου συναγαγόντος ἐκκλη-

libuſque ſuperatis, quamprimum viderunt totum in Leuctris campum multitudine ſua obtinere Lacedaemonios, metu non exiguo, tanta hoſtium vi cognita, percelluntur. Mox Boeotarcharum Senatus conventum agit, & deliberatio inſtituitur, utrum manendum ſit, & cum longe numeroſiore exercitu confligendum, an vero copiis inde reductis, loco magis idoneo pugnam committendam eſſe. Ibi forte fortuna, ut pares numero ſententiae dicerentur, accidit. Cum enim VI. Boeotarchae eſſent, tres abducendum eſſe militem cenſebant, tres, ut loco manerent, & dimicando fortunam periclitarentur, ſuadebant. Inque horum numero Epaminondas fuit. Dum ita diſceptatio haeret anceps, necdum certa ejus dijudicatio facta eſt, ſeptimus tandem Boeotarches intervenit. Huic ut ſuffragium ſibi accommodet, Epaminondas ſuaſor eſt. Atque ita ſententia ſua pervicit. De ſumma igitur rerum armis diſceptandum eſſe, hac ratione decretum fuit. Tum videns Epaminondas, animos militum auguriorum ſuperſtitione adhuc occupatos teneri, ſuae induſtriae artiſque commento hanc amoliri cupiebat. Cum ergo recens quidam Thebis in caſtra veniſſent, rumoris hujus diſſeminandi auctor illis eſt, quod omnia per fanum Herculis arma ſubito diſparuerint, & fama Thebis circumferatur, his antiquos Heroes acceptis, ad opitulandum Thebanis ex urbe feſtinare. Alium etiam ſubornavit, qui ex Trophonii antro ſe nuper admodum emerſiſſe fingeret. Is mandatum a Deo aſſerebat, ut victoriam in Leuctris adepti, coronarium Iovi regnatori certamen inſtituerent. Hinc mos ille, ut ſolennem ad Lebadiam Boeoti conventum peragant.

54. Ad hanc Imperatoris ſolertiam adjumenti non minimum attulit Leandrias Spartanus, qui Lacedaemone extorris factus, Thebanis tum militabat. Is in concionem venire juſſus, antiquum Spartanis oraculum haberi, tum demum Principatu exſutos illos fore, ſi Thebanorum Marti ad Leuctra ſuccubuerint, affirmabat. Interpretes denique oraculorum quidam indigenae Epaminondam convenere, qui aſſeverabant, quod ad ſepulcrum Leuctri Scedaſique filiarum ingente Lacedaemonios calamitate plecti neceſſum ſit. Leuctrus is fuit, a quo campus ille nomen ſortitus eſt. Hujus & 486. Scedaſi cujusdam filias, in eodem virginitatis flore conſtitutas, Spartanorum legati per vim ſtupraverant. Quam contumeliae foeditatem cum minime tolerandam ſibi illae putarent, diras patriae, quae tam nefarios miſiſſet legatos, imprecatae, ſuis vitam manibus ſibi praeciderunt. Cum haec & id genus alia plura dictitarentur, concionem Epaminondas

---

[s] Ἰδόντες marg. *Steph.* *Reg.* 2. vulgo εἰδότες. [t] Καὶ διαγωνίζεσθαι, πρὸς πολλαπλ. δύναμιν *Clar.* *Reg.* 2. [v] Συνήσονται] ambo *Reg.* [x] Προτέρησε *Edd.* [y] Ὁ μὲν οὖν Ἐπαμ. *Reg.* 1. [z] Διότι ἔξω τῆς Πελοποννήσου τὰ Λεῦκτρα προστέταχεν *Vat.* *Reg.* 1. credo gloſſam eſſe, qua *Leuctra* haec diſtinguuntur ab ejuſdem nominis aliis in Peloponneſo. Vid. *Plut.* Pelop. p. 288. [a] Deſunt haec duo *Reg.* 2. Paullo ante ἀποβάλλουσι *Reg.* 1. ubi & ἀπεφήνατο praeſtabat. [b] Λακεδαιμονίων *Reg.* 2.

cenſui; ſignificantius enim. Videbant ingentem Spartanorum exercitum, hinc metus, neque is injuſtus. Habebant Spartani tum temporis ſub ſignis ad XL. millia, teſte *Polyaeno* L. III, 3, 8. 12., quibus ipſi ſex millibus non multo ampliores ſeſe objecturi erant. P. WESS.

85. Ἓξ γὰρ ὄντων Βοιωταρχῶν] Collegium Boeotarcharum XI. viris abſolvebatur, ſi fides *Thucydidis* Scholiaſtae in L. II, 2., ipſique *Thucydidi* L. IV, 91., quamquam is paullo obſcurius loquitur, & favere illis videtur, qui ex *Livio* L. XLII, 43. duodecim Boeotarchas genti inponunt. Quinam autem illi fuerint, qui aut contra Epaminondam, aut cum eo ſteterunt, docetur a *Pauſania* L. IX, 13. P. WESS.

89. Ὁμόψηφον αὐτῷ γενέσθαι] Lege ὁμόψηφον. L. RHOD.

Ὁμόψηφον ἑαυτῷ γενέσθαι] Foret utique opportunius ὁμόψηφον γενέσθαι, tritum quippe in aſſenſu atque adprobatione. *Lyſias* O. in Agorat. C. 24. οἱ ὄντα ὁμόψηφοι καὶ ἱκανοὶ τῶν ἀνδρῶν τοῖς τριάκοντα γενέσθαι]. Sed nihil audeo contra ſcriptos libros. P. WESS.

96. Κατὰ τὸν νεὼν τοῦ Ἡρακλέους ὅπλα &c.] Sumpta ex *Calliſthene* videntur, quem haec prodigia deſcripſiſſe ex *Cicerone* L. I. Divinat. C. 34. novimus. Nec praeteriit *Xenophon* Hellen. VI. p. 465. P. WESS.

1. Ὡς ἀπὸ Τροφωνίου προσφάτως ἀναβεβηκότα] Vide *Polyaen.* L. II, 3, 8. & de Trophonii prope Lebadiam antro, deque deſcenſuris in illud viros doctos *Jac. Perizon.* ad *Aelian.* V. H. lib. III, 45., *T. Hemſterhuſ.* in *Luciani* Mort. D. III, 2. & *Jo. Davisium* ad *Maximi Tyr.* Diſſ. XIV. p. 548. P. WESS.

3. Διῒ βασιλεῖ] Templum illi ampliſſimum erat in montis clivo, qua ad antrum via ducebat, ſed non abſolutum. Fortaſſe id poſt partam ad Leuctra victoriam magnificentiſſime exſtrui coeptum, & deinceps ob continuata bella & imminutam Thebanorum potentiam deſtitutum eſt. Deſcribitur a *Pauſania* L. IX, 39. P. WESS.

11. Ὅταν ἐν Λεύκτροις — ἡττηθῶσι] Videndus eſt *Plutarchus* in *Pelop.* pag. 288., qui monitos ſaepe Spartanos ait, vitarent τὸ Λευκτρικὸν μῆνιμα, nihil nominatim de Thebanis. Favet ergo quodammodo *Reg.* 2., Thebanorum mentionem negligenti. P. WESS.

17. Τούτου θυγατέρας καὶ Σκεδάσου τινὸς] Scedaſi filiabus, non Leuctri, a Spartanorum legatis per vim vitium oblatum fuiſſe,

Olymp. CII. II.

das advocat, & apta milites oratione ad inſtans certamen promtos & alacres eſſe jubet. Quo facto, ut omnes ſententiam mutarent, & revocatis a ſuperſtitione animis, jam fidenter pugnam adire non dubitarent. Sub hoc ipſum tempus a Theſſalis copiae auxiliares Thebanis ſubvenerunt; pedites cIↄ. & Iↄ. erant, cum equitibus Iↄ. Iaſone ductore. Hic conſilium Thebanis & Lacedaemoniis dedit, ut penſitatione caſuum, quos inopinatos fortuna objiceret, per inducias coirent. Percutitur ergo foedus. Jamque Cleombrotus cum exercitu ex Boeotia ſe recipiebat: cum novus illi exercitus, & quidem magnus e Lacedaemoniorum, ſociorumque delectu, Duce Archidamo, Ageſilai F. obviam venit. Dum enim Spartani alacritatem Boeotorum, fiduciamque vident, animoſque illorum in omnem paratos eventum, non contemnendos arbitrantur, alterum hunc exercitum miſerant, ut multitudine ſaltem praeliantium eam hoſtium protervitatem domarent. Exercitibus igitur in unum locum congreſſis, Spartani majeſtate ſua indignum rati, ſi Boeotorum virtutem metu dignam judicarent, nulla prorſus foederis habita ratione, praecipiti quadam confidentia, ad Leuctra regrediuntur. Ibi alacriter conflictum exſpectantes inveniunt Boeotos. Ad hunc ergo modum acies utrinque inſtruuntur.

55. Apud Lacedaemonios Cleombrotus rex & Archidamus Ageſilai regis filius, uterque ab Hercule oriundus, cornubus praefecti erant. Apud Boeotos vero Epaminondas ordinem quendam peculiarem eximiumque adhibuit, & hoc artis Imperatoriae commento victoriam illam nunquam ſatis laudatam adeptus eſt. Ex toto enim agmine omnium ſtrenuiſſimos, cum quibus ipſe praelium ciere volebat, accurate ſelectos in uno latere conſtituit. Imbecilliores vero in altero cornu diſpoſitos fugam inter pugnandum ſimulare, hoſtiumque impreſſioni pedetentim cedere jubet. Obliqua igitur phalange inſtituta, cum altero cornu, quo delectos habebat, pugnam diſceptare ſtatuit. Jam bellicum utrinque tubae concinebant, ingenſque primo incurſu vociferatus tollebatur, cum Lacedaemonii phalange ad falcatae Lunae ſpeciem conformata, utrumque cornu adducunt: Contra vero Boeoti altero ſuo pedem referunt, ſed altero curſim in hoſtes impetum faciunt, ubi ventum ad manus eſt, initio fortiter utriſque concertantibus, in aequilibrio pugna erat. Exinde cum Epaminondani tum virtute, tum ordinum

σίαν, τοὺς στρατιώτας τοῖς οἰκείοις λόγοις προτρεψαμένου πρὸς τὸν ἀγῶνα, πάντες μετέθεντο τὰς γνώμας καὶ τῆς μὲν δεισιδαιμονίας ἀπελύθησαν, πρὸς δὲ τὴν μάχην εὐθαρσεῖς ταῖς ψυχαῖς καθέστησαν. ἦλθε δὲ καὶ συμμαχία [c] κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν τοῖς Θηβαίοις παρὰ Θετταλῶν, πεζοὶ μὲν χίλιοι καὶ πεντακόσιοι, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι, ὧν ἡγεῖτο Ἰάσων. οὗτος [d] ἔπεισε τούς τε Βοιωτοὺς καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀνοχὰς ποιήσασθαι, καὶ τὰ παράλογα τῆς τύχης εὐλαβηθῆναι. γενομένων δὲ τῶν σπονδῶν Κλεόμβροτος ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκ τῆς Βοιωτίας, καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἄλλη δύναμις μεγάλη Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων, ἡγουμένου Αρχιδάμου τοῦ Αγησιλάου. Οἱ γὰρ Σπαρτιάται, θεωροῦντες τὴν ἑτοιμότητα τῶν Βοιωτῶν, καὶ τὸ θράσος καὶ τὴν ἀπόνοιαν εὐλαβούμενοι, τὴν δευτέραν ἀπεστάλκεισαν δύναμιν, ἵνα τῷ πλήθει τῶν ἀγωνιζομένων περιγένωνται τῆς τῶν πολεμίων τόλμης. συνελθουσῶν δ' εἰς ταὐτὸ τῶν δυνάμεων, αἰσχρὸν εἶναι 370. ὑπέλαβον οἱ Λακεδαιμόνιοι, δεδιέναι τὰς τῶν Βοιωτῶν ἀρετάς. διόπερ τὰς σπονδὰς παρ' οὐδὲν ἡγησάμενοι, μετὰ πολλῆς προθυμίας ἀνέκαμψαν εἰς Λεῦκτρα. ἑτοίμων δ' ὄντων καὶ τῶν Βοιωτῶν πρὸς τὴν μάχην, ἐξέταττον ἀμφότεροι τὰς δυνάμεις.

Καὶ παρὰ μὲν τοῖς Λακεδαιμονίοις οἱ ἀφ' Ηρακλέους γεγονότες ἡγεμόνες ἐτάχθησαν ἐπὶ τῶν κεράτων, Κλεόμβροτός τε ὁ βασιλεὺς καὶ Αρχίδαμος ὁ Αγησιλάου τοῦ βασιλέως υἱός· παρὰ δὲ τοῖς Βοιωτοῖς [e] Επαμινώνδας, ἰδίᾳ τινὶ καὶ περιττῇ τάξει χρησάμενος, διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας περιεποιήσατο τὴν περιβόητον νίκην. ἐκλεξάμενος γὰρ ἐξ ἁπάσης τῆς δυνάμεως τοὺς ἀρίστους, ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος ἔστησε, μεθ' ὧν καὶ αὐτὸς ἔμελλε διαγωνίζεσθαι· τοὺς δ' ἀσθενεστάτους ἐπὶ τὸ ἕτερον κέρας τάξας, παρήγγειλεν αὐτοῖς φυγομαχεῖν, καὶ κατὰ τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ὑποχωρεῖν. διὸ καὶ λοξὴν ποιήσας τὴν φάλαγγα, [f] τῷ τοὺς ἐπιλέκτους ἔχοντι κέρατι ἔγνω κρίνειν τὴν μάχην. ὡς δ' αἵ τε σάλπιγγες ἐσήμαινον παρ' ἀμφοτέροις τὸ πολεμικὸν καὶ κατὰ τὴν πρώτην ὁρμὴν συνηλάλαξαν αἱ δυνάμεις, οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοῖς κέρασιν ἀμφοτέροις ἐπῆγον, μηνοειδὲς τὸ σχῆμα τῆς φάλαγγος πεποιηκότες· οἱ δὲ Βοιωτοὶ τῷ μὲν ἑτέρῳ κέρατι ὑπεχώρουν, τῷ δὲ ἑτέρῳ δρομαίως συνῆπτον τοῖς πολεμίοις· ὡς δὲ συνῆψαν ἀλλήλοις εἰς χεῖρας, τὸ μὲν πρῶτον ἐκθύμως ἀμφοτέρων ἀγωνιζομένων, ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περὶ τὸν Επαμινώνδαν διά τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν πυκνό-

---

[c] Τοῖς Θηβ. κατὰ τ. τὸν καιρ. idem & Clar. In Reg. 2. τοῦ deſideratur. [d] Non eſt in Coiſl. τὸ ante ἔπεισε. Quem laudo. [e] Ponitur ejus nomen poſt χρησάμενος in Clar. [f] Deeſt Coiſl.

fuiſſe, tradunt alii, parum tamen concordes, utrum ipſae ſibi manus intulerint violentas, an ſcelere legatorum perierint. Vid. *Plutarchum* T. II. p. 773., quem *Apoſtolius* ſequitur Cent. XVII, 46. & *Pauſan.* IX, 13. P. Wess.

31. Οὗτος ὁ ἔπεισε] Subjunge δὲ pro ὁ. L. Rhod.

Οὗτος ἔπεισε] Ego delevi, motus *Coiſlin.* judicio: neque enim neceſſarium. P. Wess.

33. *Γενομένων δὲ τῶν σπονδῶν Κλεόμβροτος* &c.] Aliter multo rem narrat *Xenophon* L. VI. Hellen., eum vide, & quae ad eum locum ſupra notavi (Exercitat.) p. 75. Jac. Palm.

Γενομένων δὲ τῶν σπονδῶν Κλεόμβροτος &c.] De his induciis, ante Leuctricum certamen initis, nihil *Xenophon*, nihil quoque de Archidamo, qui auxilia Cleombroto adduxerit, & pars nobiliſſimi ejus praelii fuerit. Contra ea refert, Archidamum cognita Leuctrica clade publice miſſum eſſe, ut res fractas quomodocunque inſtauraret L. VI. Hellen. p. 467. Haec ſuggillat doctiſſimus *Palmerius*, Atticumque ſcriptorem *ubique ſe Lacedaemoniorum & praecipue Ageſilai amicum prodere: voluiſſe propterea a ſuis amicis foedifragii dedecus amoliri, tacuiſſeque de Archidamo amici ſui filio tam infelicis negotii participe: ſiluiſſe vero de Archidamo amico eo quod victus fuerat, de Epaminonda tacuiſſe eo quod glorioſe vicerat, aemulo nempe & hoſte.* Bene quidem pro *Diodoro*, ſed in *Xenophontem* crimino ſe. Non laudo *Xenophontis* de Epaminonda ſilentium. De induciis tamen ante praelium factis & Archidami adventu dubito vehementer. Tacent enim omnes alii: deinde in Archidami rebus optime ſibi conſtat *Xenophon*, neque credibile eſt, in re adeo manifeſta mentiri voluiſſe; praeterea Jaſon Pheraeus Thebanis auxilio occurrit poſt id praelium, cum metu adventantis Archidami opem rogaſſent, quo tempore induciae eo ſuaſore ſunt factae, abeuntibuſque ex Boeotia Spartanis occurrit recente cum exercitu Archidamus ad Aegoſthena Megaricae ditionis urbem. *Diodorus*, ut alia, confundere haec potuit, potuit etiam, quem in his ſibi ducem legit, *Calliſthenes*. Nam de *Theopompo*, quod ſupicatur *Palmerius*, non eſt ſimile vero: Leuctrica enim & illis cohaerentia neglexit, *Polybio* teſte Excerpt. pag. 1379. Ceterum pro *Xenophonte* ſtat quoque *H. Dodwellus* Ann. *Xenoph.* p. 277. P. Wess.

53. Ἰδίᾳ τινὶ καὶ περιττῇ τάξει χρησάμενος] Aciem paullo aliter diſponit *Xenophon* Hellen. L. VI. p. 466., quem vide & Plu-

πυκνότητι τῆς τάξεως πλεονεκτούντων, πολλοὶ τῶν Πελοποννησίων ἀνῃροῦντο. Οὐ γὰρ ὑπέμενον ὑπενέγκαι τὸ βάρος τῆς τῶν ἐπιλέκτων ἀνδραγαθίας, ἀλλὰ τῶν ἀντιστάντων οἱ μὲν ἔπιπτον, οἱ δὲ κατετραυματίζοντο, πάσας τὰς πληγὰς ἐναντίας λαμβάνοντες. ἕως μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Κλεόμβροτος ἔζη, πολλοὺς ἔχων τοὺς συνασπίζοντας καὶ προθύμως πρὸ αὐτοῦ ἀποθνήσκοντας, ἄδηλος ἦν ἡ ῥοπὴ τῆς νίκης· ἐπεὶ δ᾽ οὗτος, πάντα κίνδυνον ὑπομένων, οὐκ ἠδύνατο βιάσασθαι τοὺς ἀνθεστηκότας, ἡρωικῶς δὲ μαχόμενος, καὶ πολλοῖς τραύμασι περιπεσὼν ἐτελεύτησε, τότε συνδρομῆς γενομένης περὶ τοῦ πτώματος, νεκρῶν πλῆθος ἐσωρεύθη.

Αναρχίας δὲ γενομένης περὶ τὸ κέρας, οἱ μὲν
371. περὶ τὸν Επαμινώνδαν βαρεῖς ἐγκείμενοι τοῖς Λακεδαιμονίοις, τὸ μὲν πρῶτον τῇ βίᾳ βραχὺ προέωσαν ἐκ τῆς τάξεως τοὺς πολεμίους· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι περὶ τοῦ βασιλέως ἀγωνισάμενοι λαμπρῶς, τοῦ μὲν σώματος ἐγκρατεῖς ἐγένοντο, τῆς δὲ νίκης οὐκ ἴσχυσαν ἐφικέσθαι. τῶν γὰρ ἐπιλέκτων ὑπερβαλλομένων ταῖς ἀνδραγαθίαις, καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ παρακλήσεως Επαμινώνδου πολλὰ συμβαλλομένης, μόγις ἐβιάσθησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι· [g] καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀναχωροῦντες, τὴν τάξιν διέλυον, τὸ δὲ τελευταῖον, πολλῶν ἀναιρουμένων, τοῦ δὲ παραγγέλλοντος ἡγεμόνος τετελευτηκότος, ἐγένετο παντελὴς τροπὴ τοῦ στρατοπέδου. οἱ δὲ περὶ τὸν Επαμινώνδαν ἐπικείμενοι τοῖς φεύγουσι, καὶ πολλοὺς τῶν ἐναντίων κατακόψαντες, ἀπηνέγκαντο νίκην ἐπιφανεστάτην. συμβαλόντες γὰρ τοῖς ἀρίστοις τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοῖς ὀλίγοις τῶν πολλαπλασίων παραδόξως περιγενόμενοι, μεγάλην δόξαν ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ [h] κατεστήσαντο. μεγίστων δ᾽ ἐπαίνων ὁ στρατηγὸς Επαμινώνδας ἠξιώθη, διὰ τῆς ἰδίας ἀνδρείας μάλιστα καὶ στρατηγικῆς συνέσεως τοὺς ἀνικήτους [i] ἡγεμόνας τῆς Ἑλλάδος καταγωνισάμενος. ἔπεσον δ᾽ ἐν τῇ μάχῃ τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ἐλάττους τῶν τετρακισχιλίων, τῶν δὲ Βοιωτῶν περὶ τριακοσίους. μετὰ δὲ ταῦτα περί τε τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως καὶ τῆς εἰς Πελοπόννησον ἀπαλλαγῆς τῶν Λακεδαιμονίων σπονδὰς ἐποιήσαντο. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην συμβάντα τοιοῦτον ἔσχε τέλος.

Τοῦ δ᾽ ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, [k] Αθήνησι μὲν ἦρχε Δυσνίκητος, ἐν Ῥώμῃ δὲ ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι κατεστάθησαν τέσσαρες, Κόϊντος Σερβίλιος, [l] καὶ Λεύκιος Φούριος, ἔτι δὲ [m] Γάϊος Λικίνιος, καὶ Πόπλιος [n] Κοίλιος· ἐπὶ δὲ τούτων Θηβαῖοι μεγάλῃ δυνάμει στρατεύσαντες ἐπ᾽ Ορχομενόν, ἐπεβάλοντο μὲν ἐξανδραποδίσασθαι

densitate praevalerent, magna Peloponnesiorum caedes fiebat. Molem enim fortitudinis, qua delecti eos premebant, sustinere non poterant, sed resistentium alii cadere, alii vulneribus adverso pectore exceptis, confici. Quamdiu ergo Cleombrotus Lacedaemoniorum rex, quem valida propugnatorum manus alacriter pro ipso mortem oppetentium stipabat, adhuc superstes fuit, incertum erat, quorsum victoria inclinaret. At quamprimum hic, postquam omnibus sese periculis objectans, adversarios propulsare non valeret, heroice pugnando, multis vulneribus confixus occubuit: concursu circa cadaver facto, acervatim defensores sternebantur. Olymp. CII. II.

56. Cumque hoc cornu absque duce esset, Epaminondani vi magna Lacedaemoniis incumbentes, ad laxandum paulatim ordines hostem impulerunt. Egregie tamen pro rege suo dimicantes Lacedaemonii cadavere quidem potiuntur, sed victoriam obtinere haudquaquam potuere. 487. Dum enim invicto animorum manuumque robore instant delecti, nec parum eos virtus & exhortatio Epaminondae confirmat, Lacedaemonii tandem, licet haud absque negocio, repelluntur. Ac primo quidem sensim recedendo ordines solvunt. sed postquam caedes subinde magis incrudesceret, & imperatore jam defuncto nullus esset, qui salutaria praeciperet, totus se passim exercitus in fugam effundit. Epaminondani autem fugientium tergis inhaerent, magnaque hostium caede perpetrata clarissimam ab illis victoriam reportant. Quod enim cum Graecorum omnium praestantissimis confligere non dubitassent, & numero perpauci longe majoribus hostium copiis victoriam extorsissent, hoc ipso eximiam fortitudinis gloriam sibi compararunt. Maximam vero ante omnes laudem Epaminondas Imperator promeruisse judicatus est: qui sua potissimum virtute & Imperatoria solertia invictos antea Graeciae Duces profligasset. Hac autem pugna Lacedaemoniorum non pauciores CIↃ. CIↃ. CIↃ. CIↃ. & Boeotorum CCC. ferme cecidere. Posthaec, ut mortuos ad sepulturam reciperent, & Lacedaemonii in Peloponnesum regrederentur, inducias pepigerunt. Hoc equidem eventu pugna in Leuctris gesta fuit.

57. Insequenti anno, quo Princeps Reipublicae Atheniensium fuit Dyscinetus, & Romae consulare imperium administrarunt Tribuni milit. IV. Q. Servilius, L. Furius, C. Licinius, & P. Cloelius. Olymp. CII. III.
Thebani magnis Orchomenum copiis expugnatum ibant, extremam urbi huic servitutem intentantes. Ab

---

[g] Abest a *Clar. Coisl.* [h] Παραδόξως κατεστήσαντο *Reg.* 1., voce ex praecedentibus repetita. [i] Τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνας *Reg.* 1. [k] Αθήνησι μὲν *Clar.*, quae vocula *Edd.* deerat. Porro δυσνίκητος uterque *Reg.* & Δυσνίκητος cum *Vat.* & *Steph.* ora. Edd. Δυσκίνητος. [l] Tria haec desunt *Coisl.* [m] Non habet *Coisl.* Mox Λικίνιος *Sigon.* *Edd.* Λικίνιος. [n] Κόλιος *Clar. Reg.* 2.

Plutarchum in Pelop. pag. 289. Quia vero sinistro cornu Epaminondas lectissimae & spectatissimae virtutis Thebanos collocarat, eaque res ad victoriam haud leve momentum attulerat, valuit deinceps inter Thebanos, ut omnibus in praeliis sinistrae aciei princeps locus esset, docente eodem *Plut.* Quaest. Rom. p. 282. D. P. Wess.

80. Καὶ προθύμως πρὸ αὐτοῦ ἀποθνήσκοντας] Caussam exponit *Pausanias* L. IX, 13. p. 737. P. Wess.

88. Βαρεῖς ἐγκείμενοι] Justum adaeque hoc ac ἐπικείμενοι, utor solo *Diodoro* teste: sic παρεκχυθέντες καὶ βιαιότερον ἐγκείμενοι L. IV, 48., & οἱ δ᾽ ἔφευγον — οἱ δ᾽ ἐπιφερόμενοι ἐνέκειντο L. XX, 52. imo βαρεῖς ἐγκείμενοι ejusdem lib. C. 39. scripti codices. P. Wess.

97. Τὴν τάξιν διέλυον] *Rhodomannus* inseri jubet οὐ, haud scio an inconsulte. P. Wess.

98. Τοῦ δὲ παραγγέλλοντος ἡγεμόνος &c.] Perierat Cleombrotus. Quid factum ergo Archidamo, cui exercitus partem Auctor tradidit? Ille utique superabat. P. Wess.

10. Οὐκ ἐλάττους τῶν τετρακισχιλίων] *Pausanias* Lacedaemoniorum πλείους ἢ χιλίους occubuisse ait, Thebanorum vero XL. duntaxat & septem L. IX, 13., ubi *Plutarchi* & *Dionysii Halicarnassei* dissensum non neglexit praestantissimus *Kuhnius*. Tetigit etiam *Hutchinsonus* ad *Xenophontis* Agesil. p. 44., sed ex *Meursio*, qui de Regn. Lacedaem. C. 18. pulcre ostendit, veriorem esse *Diodori* opinionem, quod *Xenophon* eo loci, Σπαρτιατῶν ὁ μόνον ἀπολωλότων ἐν τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ, ἢ τετρακοσίων. Fuisse enim Spartanorum ad octo ferme millia, adfirmante apud *Herodotum* L. VII, 234. Demarato. P. Wess.

17. Δυσνικήτου] Dedi melioribus libris, ut hoc praeferretur. Scribit Archontis nomen *Pausanias* L. IV, 27. p. 346. eodem modo: *Demosthenis* tamen Or. II. in *Stephan.* p. 635. Δυσνίκητος est. In tribunis consulari jure non longe abit a *Livio*, sed sex annumerante. *Car. Sigonium* vide ad L. VI, 31., *Livium* hinc adjuvantem. P. Wess.

20. Κοίλιος] Romanis est Κλοίλιος. Fasti praeter hos edunt M. Horatium & L. Geganium. Porro post Ἐπαμινώνδου scribetur δὲ, & post περιγενόμενοι, καί. L. Rhod.

23. Ὅτι

Olymp. CII. III. Ab Epaminonda vero admoniti, virtute parta humanitate conſervanda eſſe his, qui principatum Graeciae ambirent, ab incepto deſtiterunt; Orchomeniis igitur in ſocietatis partem receptis, & Phocenſibus inde Aetoliſque amicorum numero aggregatis, in Boeotiam remearunt. Tum regulus Pheraeorum Jaſon, potentia ſubinde magis augeſcens, Locridem infeſto exercitu aggreditur, & Heracleam in Trachinia proditione captam evertit, agrumque Oeteis & Melienſibus donat. Hinc prolatis in Perrhaebiam ſignis, urbium alias miti colloquio ſibi adjungit, alias vi ad imperata faciendum adigit. Theſſalis autem, qui tam brevi principatum ejus adeo confirmatum videbant, haec virium acceſſio, & impotens dominandi cupiditas, non ſuſpecta eſſe minime potuit. Sed interea in Argivorum urbe novus oritur tumultus, & laniena tam enormis, ut nulla unquam apud caeteros Graecos ſimilis ei fuiſſe perhibeatur. Quod novum mali genus Scytaliſmi appellationem, a caedis ratione petitam, obtinuit.

58. Turbulenti ejus motus haec cauſa exſtitit. Urbs Argivorum popularem habebat adminiſtrationem. Sed Oratores plebem adverſus optimates, qui potentia & auctoritate praecellerent, concitabant. Quod cauſam praebuit illis, qui criminationibus premebantur, ut de evertendo populari ſtatu inter ſe conſpirarent. Cum ergo nonnulli conjurationis ſuſpecti quaeſtioni ſubjicerentur, alii torturae cruciatum reformidantes, funeſtas ſibi ipſi manus admovere. Unus quidam in confeſſione, tormentis expreſſa, XXX. nobiliſſimos inter ſontes illos nominaverat. Huic fidem populus adhibens omnes perduellionis accuſatos, ſine tamen inquiſitione exacta, trucidavit, & bona illorum publicari juſſit. 488. Cumque plures alii in ſuſpicionem raperentur, & falſarum delationum demagogi patrocinium ſuſciperent: ad eam multitudo ferociam proceſſit, ut quotquot in crimen vocati eſſent, quorum ingens erat numerus, omneſque divitiis praepollentes, ad capitis ſupplicium condemnaret. Interfectis itaque ex potentiorum numero plus quam mille & ſexcentis, nec ab demagogis ipſis populus ſibi temperavit. Quum enim ob tantae cladis atrocitatem illi metuerent, ne quid inopinatit forſitan mali ſibi obtingeret, uſitatum calumniandi ſtudium intermittebant. Vulgus ergo deſertum ab illis ſeſe autumans, & propterea exaſperatum, quicquid demagogorum in urbe tunc erat, e medio ſuſtulit. Atque ſic veluti Deo quodam vindictam exercente, meritas illi poenas exſolverunt. Popu-

τὴν πόλιν. [o] Ἐπαμινώνδου δὲ συμβουλεύσαντος, ὅτι τὰ διὰ τῆς ἀνδρείας κατεργασθέντα, τῇ φιλανθρωπίᾳ διαφυλάττειν τοὺς τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ὀρεγομένους, μετέγνωσαν. διόπερ τοὺς μὲν Ὀρχομενίους εἰς τὴν τῶν συμμάχων [p] χώραν κατέταξαν. Μετὰ δὲ ταῦτα Φωκεῖς καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Λοκροὺς φίλους ποιησάμενοι, τὴν εἰς Βοιωτίαν ἐπάνοδον ἐποιήσαντο. Ἰάσων δὲ ὁ Φερῶν τύραννος ἀεὶ μᾶλλον αὐξόμενος ἐστράτευσεν εἰς τὴν Λοκρίδα· καὶ τὴν μὲν Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχινίᾳ διὰ προδοσίας ἑλών, ἀνάστατον ἐποίησε, καὶ τὴν χώραν Οἰταίοις καὶ Μηλιεῦσιν ἐδωρήσατο. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν Περραιβίαν 372. ἐπιζεύξας, τῶν πόλεων τὰς μὲν λόγοις φιλανθρώποις προσηγάγετο, τὰς δὲ διὰ τῆς βίας ἐχειρώσατο. ταχὺ δὲ τῆς δυναστείας αὐτοῦ στερεουμένης, οἱ τὴν Θετταλίαν οἰκοῦντες ὑφεωρῶντο τὴν αὔξησιν αὐτοῦ καὶ τὴν πλεονεξίαν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀργείων ἐγένετο στάσις, καὶ φόνος τοσοῦτος, ὅσος παρ' ἑτέροις τῶν Ἑλλήνων [q] οὐδέποτε γεγονέναι μνημονεύεται. ἐκλήθη δὲ ὁ νεωτερισμὸς οὗτος [r] παρὰ τοῖς Ἕλλησι σκυταλισμός, διὰ τὸν τρόπον τοῦ θανάτου ταύτης τυχὼν τῆς προσηγορίας.

Ἡ γοῦν στάσις ἐγένετο διὰ τοιαύτας αἰτίας· τῆς πόλεως τῶν Ἀργείων δημοκρατουμένης, καί τινων δημαγωγῶν παροξυνόντων τὸ πλῆθος κατὰ τῶν [s] ταῖς ἐξουσίαις καὶ δόξαις ὑπερεχόντων, οἱ διαβαλλόμενοι συστάντες ἔγνωσαν καταλῦσαι τὸν δῆμον. βασανισθέντων δέ τινων ἐκ τῶν συνεργεῖν δοκούντων, οἱ μὲν ἄλλοι, φοβηθέντες τὴν ἐκ τῶν βασάνων τιμωρίαν, ἑαυτοὺς ἐκ τοῦ ζῆν μετέστησαν· ἑνὸς δ' ἐν ταῖς βασάνοις ὁμολογήσαντος καὶ πίστιν λαβόντος, ὁ μὲν μηνυτὴς τριάκοντα τῶν ἐπιφανεστάτων κατηγόρησεν, ὁ δὲ δῆμος, οὐκ ἐλέγξας ἀκριβῶς, ἅπαντας τοὺς διαβληθέντας ἀπέκτεινε, καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἐδήμευσε. πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων ἐν ὑποψίαις ὄντων, καὶ τῶν δημαγωγῶν ψευδέσι διαβολαῖς συνηγορούντων, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξηγριώθη τὸ πλῆθος, ὥστε πάντων τῶν κατηγορουμένων, ὄντων μὲν πολλῶν καὶ μεγαλοπλούτων, καταγνῶναι θάνατον. ἀναιρεθέντων [t] δὲ τῶν δυνατῶν ἀνδρῶν πλειόνων ἢ χιλίων καὶ [v] διακοσίων, καὶ τῶν δημαγωγῶν αὐτῶν ὁ δῆμος οὐκ ἐφείσατο. διὰ γὰρ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, οἱ μὲν δημαγωγοί, φοβηθέντες μή τι παράλογον αὐτοῖς ἀπαντήσῃ, τῆς κατηγορίας ἀπέστησαν· οἱ δὲ ὄχλοι, δόξαντες ὑπ' αὐτῶν ἐγκαταλελεῖφθαι, καὶ διὰ τοῦτο παροξυνθέντες, ἅπαντας τοὺς δημαγωγοὺς ἀπέκτειναν. οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερεί τινος νεμεσήσαντος δαιμονίου, τῆς ἀρμοζούσης τιμωρίας ἔτυχον.

ὁ δὲ

---

[o] Ἐπαμινώνδας δὲ συμβ. *Clar.* & *Reg.* 2. unde aberrans δὲ revocavi. Idem cenſuit Ill. *Scaliger*, mox etiam δεῖν poſt διαφυλάττειν adjungendum opinatus. [p] Πόλιν *Vat. Coiſl.* & *Clar.* margo. [q] Οὐδεπώποτε μνημον. γεγονέναι *Coiſl.* οὐ μνημον. γεγον. *Clar. Reg.* 2. Vulgatum non moveo. Vid. *Phrynichi.* Eclog. p. 68. *Ed. Hoeſch.* [r] Abſunt haec tria *Reg.* 1. [s] Non reperitur in *Reg.* 2. & *Clar.* [t] Deſit in *Coiſl.* & mox ἀνδρῶν in *Reg.* 1. [v] Ἑξακοσίων *Reg.* 2. *Clar.* & ora *Steph.*

23. Ὅτι τὰ διὰ τῆς &c. διαφυλάττειν] Vacat ὅτι, ut ſaepe. Conf. not. in L. IV, 26. & XIII, 91. Id ſi obſervatum fuiſſet, ſupplementum viri docti non addidiſſent. Favebat Orchomeniis Epaminondas, quare alibi eo occupato urbem Thebani exſciderunt deinceps, ſi fides *Pauſaniae* IX, 15. Sed infra Noſtrum C. 79. vide. P. Wess.

31. Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχινίᾳ] Vide not. in L. XII, 59. & *Xenophontem* Hellen. L. VI. p. 469., ubi καθεῖλε τὸ Ἡρακλεωτῶν τεῖχος optimum eſſe, hic locus patefacit. P. Wess.

42. Ἐκλήθη δὲ — σκυταλισμός] Σκυτάλαις ſive baculis perpetrata caedes eſt. Σκυταλισμὸν ἐκάλεσαν, διότι παίοντες ἀλλήλους ἀνῄρουν *Helladius* ait apud *Photium* Biblioth. p. 1593. P. Wess.

64. Πλειόνων ἢ χιλίων καὶ διακοσίων] Praeſtare videtur ἑξακοσίων. *Plutarchus* certe in Praecept. Reip. Geren. p. 814. B., quique eum ſequitur *Helladius*, mille & quingentos contrucidatos prodit. Fuit autem Argivorum reipublicae miſerrimum id fatum, ut inter ſeſe cives vehementer diffiderent mutuamque in caedem ruerent. Aliud duae ſeditionis exemplum deſcriptum fuit L. XII, 80. P. Wess.

74. Λυκομήδης ὁ Τεγεάτης] Habet *Xenophon.* Hellen. L. VII. p. 483. Lycomedem Mantinenſem, opibus pollentem & ambitioſum, magnaque in Arcadum gente auctoritate & gratia. Meminit ejuſdem *Pauſan.* L. VIII, 27. In illum optime haec congruerent, niſi patria obſtaret. Vide mox C. 62. P. Wess.

76. Ἐξ ἀνδρῶν μυρίων] *Xenophon* τοὺς μυρίους τοὺς Ἀρκάδων προεστῶτας adpellat Hellen. L. VII. pag. 501., τοὺς μυρίους ἐν Ἀρκαδίᾳ *Aeſchines* Or. περὶ τῆς παραπρ. p. 38., τοὺς μυρίους ἐν Μεγάλῃ πόλει *Demoſthen.* in ejuſdem argumenti Or. p. 199. Ea in urbe curia erat, in qua de ſumma republica deliberabant, apud *Pauſaniam* L. VIII, 32., cujus interpretem bene notavit Cl. *Kuhnius.* Qui vero *Plutarchum* Latina veſte donavit, ſatis etiam vage T. II. p. 840. F. P. Wess.

Εἰς τὸ Παλάντιον] Τὸ Παλλάντιον *Xenoph.* Hellen. VI. pag. 472. τὸ Παλλάντιον *Pauſan.* VIII, 43., atque ita refingunt in *Stephano* viri docti. Sed *Xenophontis* & Noſtri ſcripturam aſſerit Παλάντιον Ἀρκαδικὴ πόλις in *Dionyſii* A. R. Lib. I. pag. 24. Cives

Xenoph.

ὁ δὲ δῆμος, παυσάμενος τῆς λύπης, εἰς τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν ἀποκατέστη.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους [x] Λυκομήδης ὁ Τεγεάτης ἔπεισε τοὺς Ἀρκάδας εἰς μίαν συντέλειαν [y] συνταχθῆναι, καὶ κοινὴν ἔχειν σύνοδον συνεστῶσαν ἐξ ἀνδρῶν μυρίων, καὶ τούτους ἐξουσίαν ἔχειν περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης βουλεύεσθαι. γενομένης δὲ στάσεως 373. μεγάλης παρὰ τοῖς Ἀρκάσι, καὶ διὰ τῶν ὅπλων διακριθέντων τῶν διαφερομένων, πολλοὶ μὲν ἀνῃρέθησαν, πλείους δὲ τῶν χιλίων καὶ τετρακοσίων ἔφυγον, οἱ μὲν εἰς τὴν Σπάρτην, οἱ δ᾽ εἰς τὸ [z] Παλάντιον. οὗτοι μὲν οὖν ἐκδοθέντες ὑπὸ τῶν [a] Παλαντίων, ὑπὸ τῶν νενικηκότων ἐσφαγιάσθησαν· οἱ δ᾽ εἰς τὴν Σπάρτην φυγόντες ἔπεισαν τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὴν Ἀρκαδίαν στρατεῦσαι. διόπερ Ἀγησίλαος ὁ βασιλεὺς μετὰ δυνάμεως καὶ τῶν φυγάδων ἐνέβαλεν εἰς τὴν τῶν Τεγεατῶν χώραν, διὰ τὸ δοκεῖν τούτους τῆς [b] στάσεως καὶ τῆς φυγῆς αἰτίους γεγονέναι· πορθήσας δὲ τὴν χώραν, καὶ τῇ πόλει προσβολὰς ποιησάμενος, κατεπλήξατο τῶν Ἀρκάδων τοὺς ἐναντιοπραγοῦντας.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ἰάσων [c] ὁ Φερῶν τύραννος, συνέσει τε στρατηγικῇ διαφέρων, καὶ πολλοὺς τῶν [d] περιοίκων εἰς συμμαχίαν προσηγμένος, ἔπεισε τοὺς Θετταλοὺς ἀντιποιεῖσθαι τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας. ταύτην γὰρ ὥσπερ ἔπαθλον ἀρετῆς προκεῖσθαι τοῖς δυναμένοις [e] αὐτῆς ἀμφισβητῆσαι. Λακεδαιμονίους γὰρ συνέβαινε περὶ Λεῦκτρα μεγάλῃ συμφορᾷ περιπεπτωκέναι, Ἀθηναίους δὲ [f] μόνον τῆς κατὰ θάλατταν ἀρχῆς ἀντέχεσθαι, Θηβαίους δὲ τῶν πρωτείων ἀξίους μὴ εἶναι. Ἀργείους δὲ, διὰ στάσεις καὶ φόνους ἐμφυλίους, τεταπεινῶσθαι. διόπερ οἱ Θετταλοὶ, προστησάμενοι τῶν ὅλων ἡγεμόνα Ἰάσονα, τούτῳ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἐπέτρεψαν. ὁ δὲ Ἰάσων, παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν, τῶν τε πλησίον ἐθνῶν τινα προσηγάγετο, καὶ πρὸς Ἀμύνταν τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα συμμαχίαν ἐποιήσατο. Ἴδιον δέ τι συνέβη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν· τῶν γὰρ ἐν δυναστείαις ὄντων τρεῖς ἐτελεύτησαν περὶ τὸν αὐτὸν καιρόν. Ἀμύντας μὲν Θαῤῥαλέου βασιλεύων τῆς Μακεδονίας ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη εἴκοσι καὶ τέτταρα, υἱοὺς ἀπολιπὼν τρεῖς, Ἀλέξανδρον καὶ Περδίκκαν καὶ Φίλιππον. διεδέξατο δὲ τὴν βασιλείαν [g] αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, καὶ ἦρξεν ἐνιαυτόν. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀγησίπολις ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς μετήλλαξεν, ἄρξας ἐνιαυτόν· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Κλεομένης ὁ ἀδελφὸς, ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα καὶ τέτταρα. τρίτος δὲ Ἰάσων ὁ Φεραῖος, ἡγεμὼν ᾑρημένος τῆς Θετταλίας, καὶ δοκῶν ἐπιεικῶς ἄρχειν τῶν ὑποτεταγμένων, ἐδολοφονήθη,

lus vero a perturbatione animos ad priſtinae benevolentiae ſtudium reduxit. Olymp. CII. III.

59. Per idem tempus Lycomedes Tegeata Arcadibus perſuaſit, ut in unum Reipublicae corpus ſeſe conjungerent, communi inſtituto conſilio, quod ex decies mille viris conſtans, de bello ac pace conſiliandi poteſtatem haberet. Sed accidit, ut tumultu inter Arcades excitato, armis controverſia diſceptaretur. Hic plurimis occiſis ſupra cIↃ. cccc. alii Spartam, alii Palantion, exſulatum ibant. Quorum hi in victorum manus a Palantinis traditi, jugulabantur: illi Lacedaemoniis ſuſcipiendae in Arcadiam expeditionis auctores erant. Ageſilaus proinde Rex cum civium exſulumque manu in Tegeatarum fines, quod hi turbarum & exſiliorum auctores eſſe viderentur, irruptionem fecit, agrorumque vaſtatione, & valida urbis oppugnatione in magnum Arcades ſibi adverſantes terrorem conjecit.

60. Interea dum haec aguntur, Iaſon etiam, qui Pheris dominabatur, vir prudentia militari excellens, qui jam plurimos finitimorum ad ſocietatem armorum pertraxerat, hortator Theſſalis exſtitit, ut Graecorum ſibi imperium vindicarent. Hoc enim tanquam virtutis praemium iis propoſitum eſſe, quicunque de ipſo decertare poſſint. Jam enim ita comparatum eſſe, ut Lacedaemonii foedam ad Leuctra cladem ſint experti: Et Athenienſes maris tantum imperium ſibi aſſerant: Thebani autem nequaquam digni ſint, qui primatum obtineant: Argivi denique diſſidiis ac caedibus inteſtinis ſeipſos enervarint. Idcirco Theſſali ſummae rerum Iaſonem praeficiunt, eique totam belli adminiſtrationem committunt. Qui, poſtquam imperium acceperat, vicinas quaſdam gentes ſibi obnoxias fecit, & cum Amynta rege Macedonum ſociale foedus percuſſit. Peculiare quiddam hoc anno contigit. Tres enim magni Principes eodem tempore in vivis eſſe deſierunt. Nam Amyntas Tharrhalei F. Poſtquam XXIV. annos regnum Macedoniae tenuerat, deceſſit, tres poſt ſe filios, Alexandrum, Perdiccam, & Philippum relinquens. Alexander quidem defuncto ſucceſſit; ſed annum tantummodo regnavit. Deinde etiam Ageſipolis rex Lacedaemoniorum poſt exactum regni ſui annum, mortem cum vita commutavit; Ei que Cleomenes frater ſurrogatus, XXXIV. annos ad gubernaculum regni ſedit. Tandem Iaſon Pheraeus, quem Theſſali ducem ſibi nuper creaverant, quanquam mo-

---

[x] Αὐτομήδης Reg. 2. [y] Ταχθῆναι Coiſl. Reg. 1. [z] Παλάτιον Clar. [a] Παλλαντίων idem & Reg. 1. [b] Συστάσεως Reg. 1. [c] Ὁ τῶν Coiſl. non male. [d] Περιοικούντων margo Steph. Reg. 2. Clar. Mox προσηγμένος Coiſl. perperam. [e] Non eſt in Reg. 1. [f] Μόνους Steph. ora, Vat. Reg. 1. [g] Οὗτος Coiſl. Venet.

Xenoph. & *Pauſan.* Παλλαντιεῖς ſive Παλαντιεῖς, Παλάντιον *Diodoro* & *Stephano.* Ceterum de turbis his Arcadicis *Xenophon* plura. P. WESS.

4. Τῶν ὅλων ἡγεμόνα Ἰάσονα] Hinc Θετταλῶν μόναρχος in *Plut.* Apophtheg. pag. 193. B.; ſed vide Cel. *Jac. Perizon.* in *Aeliani* V. H. Lib. XI, 9. P. WESS.

11. Ἀμύντας μὲν Θαῤῥαλέου] Pater ejus *Menelaus* eſt in *Juſtini* L. VII, 4. & *Aeliani* Hiſt. Var. L. XII, 43, ubi *Diodori* diſſenſum non neglexit idem ille *Perizonius.* Eumdem *Dexippus* Aridaeum vocat: qua forte ſcriptorum diſcordia motus Ill. *Ez. Spanhem.* Diſſert. VII. de Num. Praeſt. p. 379. Ἀμύνταν τὸν Θαῤῥαλέου vertit *Audacis filium*, quem equidem non ſequor. P. WESS.

13. Ἀλέξανδρον καὶ Περδίκκαν καὶ Φίλιππον] Sed infra eodem lib. C. 71. quartum addit, Ptolemaeum, Aloritem dictum, fratris Alexandri occiſorem & regni uſurpatorem. Sed forte non fuit legitimus. Ideo eum hoc loco inter legitimos non numerat. Si credendum eſt *Trogo* apud *Juſtinum* L. VII, 4. fuit non filius Amyntae, ſed gener ex filia Euryone. JAC. PALM.

18. Ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα καὶ τέτταρα] Cleomeni, cui ſucceſſor fuerit Aretas, ſive Areus potius, L. XX, 29. regni annos LX. & menſes decem tribuit. Scinduntur inde in partes Chronologiae periti, partim in hos, partim illos in annos proniores. Ill. quidem *Scaliger* XXXIV. annos Cleomeni Cleombroti filio dat, alterumque illum Cleomenem diverſum eſſe, & ὁμωνυμίᾳ *Diodorum* fuiſſe deceptum Canon. Iſagog. L. III. pag. 332. pertendit, id tamen non oſtendens, quis alter iſte Cleomenes? At *Dion. Petavius* D. Temp. L. X, 53. & *Simſon.* Chron. ann. 3635. poſteriores annos praeferunt, Cleomenique annos aſſignant LX. & menſes decem: quibus ego adſtipulor, annos XXXIV. ex L. XX, 29. corrigendos arbitratus. Cleomenes puer admodum regno admotus eſt, idque haud infeliciter adminiſtratum reliquit Areo, ut *Pauſan.* L. III, 6. docet. P. WESS.

Olymp. CII. III. derate ac humaniter ſubditis praeeſſe videretur, a VII. adoleſcentibus quibuſdam, qui gloriae cauſa inter ſe conjuraverant, ut Ephorus prodit, vel ut alii ſcribunt, a Polydoro fratre, per dolum obtruncatus fuit. Qui etiam ipſe, poſt gubernationem acceptam non ultra annum imperavit. Hinc Duris Samius, hiſtoricorum ſcriptor, narrationis de rebus Graecorum geſtis exordium ſumit. Atque haec iſto quidem anno peracta ſic fuerunt.

Olymp. CII. IV. 61. Poſtea vero quam Archontis magiſtratum Athenis Lyſiſtratus cepiſſet, ſeditio Romae exarſit, quod pars Coſſ. pars Tribunos mil. creandos eſſe cenſerent. Diſſenſio haec creandorum magiſtratuum 489. comitia ad tempus interrupit. Tribunos tamen militum VI. deinde eligi placuit, qui fuerunt, L. Aemilius, C. Veturius, Serv. Sulpicius, L. Quinctius, C. Cornelius, C. Valerius. Per id tempus Polydorus Pheraeus, Theſſalorum Princeps ad ebrietatem provocatus venenata potione a fratre ſuo Alexandro necatur. Is in Principatu ſucceſſor annos XI. illum tenuit. Et quia per ſcelus nefarium ac vim injuſtam imperium occuparat, pro inſtituti ſui ratione, illud tyrannice adminiſtravit. Cum enim ſuperiores dynaſtae eo, quod aequos & mites ſe populo exhiberent, benevolentiam & favorem hominum ſibi conciliaſſent, iſte violenter & aſpere dominando cunctorum ſibi odium conflabat. Quapropter iniquitatem ejus ſubtimeſcentes Lariſſenſium nonnulli, quibus Alevadarum cognomentum nobilitas adſcivit, de evertendo principatu inter ſe conſpirant. In Macedoniam igitur profecti, Alexandrum regem, ut ad deſtruendas Tyranni opes ſibi praeſto ſit, inducunt. Dum horum illi ſatagunt, Alexander Pherenſis, de apparatu contra ſe certior factus, aptorum ad militiam delectus inſtituit, in Macedonia cum hoſte depugnare cogitans. At rex Macedonum, profugis e Lariſſa ſibi adjunctis, & copiis ad Lariſſam ductis, hoſtes praevertit: & a civibus intromiſſus, urbe praeter arcem potitur. Tum arcem quoque obſidet, & Cranone in fidem accepta, Theſſalis ſe urbes redditurum promittit. Sed poſtea exiſtimationis ſuae negligens, praeſidiis communitas in poteſtate ſua retinuit. Alexander autem Pheraeus, fuga ſimul ac terrore perculſus, in urbem Pheraeorum ſe recepit. Atque hic Theſſaliae tum ſtatus erat.

ὡς μὲν Ἔφορος γέγραφεν, ὑπό τινων ἑπτὰ νεανίσκων συνομοσαμένων δόξης ἕνεκα· ὡς δ' ἔνιοι γράφουσιν, ὑπὸ Πολυδώρου τἀδελφοῦ. [h] οὗτος δὲ καὶ αὐτὸς διαδεξάμενος τὴν δυναστείαν, ἦρξεν ἐνιαυτόν. Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος ὁ ἱστοριογράφος τῆς τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίας ἐντεῦθεν ἐποιήσατο τὴν ἀρχήν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. 374

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι [i] Λυσιστράτου, παρὰ Ῥωμαίοις ἐγένετο στάσις, τῶν μὲν οἰομένων δεῖν ὑπάτους, τῶν δὲ χιλιάρχους αἱρεῖσθαι. ἐπὶ μὲν οὖν τινα χρόνον ἀναρχία τὴν στάσιν ὑπέλαβε, μετὰ δὲ ταῦτα ἔδοξε χιλιάρχους αἱρεῖσθαι. καὶ κατεστάθησαν Λεύκιος Αἰμίλιος, καὶ Γάιος Οὐεργίνιος, [k] καὶ Σερουίλιος Σουλπίκιος, πρὸς δὲ τούτοις, Λεύκιος [l] Κοΐντιος, καὶ Γάιος Κορνήλιος, ἔτι δὲ Γάιος Οὐαλέριος. ἐπὶ δὲ τούτων, Πολύδωρος ὁ Φεραῖος, ὁ τῶν Θετταλῶν ἄρξας, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀδελφοῦ ἀνῃρέθη φαρμάκῳ, προκληθεὶς εἰς μέθην· τὴν δὲ δυναστείαν διαδεξάμενος [m] Ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς, ἦρξεν ἔτη ἕνδεκα. οὗτος δὲ παρανόμως καὶ βιαίως κτησάμενος τὴν δυναστείαν, ἀκολούθως ταύτῃ τῇ προαιρέσει διῴκει [n] τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν. τῶν γὰρ πρὸ αὐτοῦ δυναστῶν ἐπιεικῶς προσφερομένων τοῖς πλήθεσι, καὶ διὰ τοῦτ' ἀγαπωμένων, οὗτος βιαίως καὶ χαλεπῶς ἄρχων ἐμισεῖτο. διὸ καὶ τὴν παρανομίαν φοβηθέντες τῶν Λαρισαίων τινὲς, οἱ διὰ εὐγένειαν Ἀλευάδαι προσαγορευόμενοι, συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους καταλῦσαι τὴν δυναστείαν. ἀπελθόντες δ' ἐκ Λαρίσσης εἰς Μακεδονίαν, ἔπεισαν Ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα συγκαταλῦσαι τὸν τύραννον. τούτων δὲ περὶ ταῦτα διατριβόντων, ὁ Φεραῖος Ἀλέξανδρος, πυθόμενος τὴν καθ' ἑαυτοῦ παρασκευὴν, κατέλεγε τοὺς εἰς τὴν στρατείαν εὐθέτους, διανοούμενος ἐν τῇ Μακεδονίᾳ συστήσασθαι τὴν μάχην. ὁ δὲ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἐκ Λαρίσσης φυγάδας, φθάσας τοὺς πολεμίους ἧκε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Λάρισσαν, παρεισαχθεὶς δ' ὑπὸ τῶν Λαρισσαίων ἐντὸς τοῦ τείχους, ἐκράτησε τῆς πόλεως, πλὴν τῆς ἄκρας. μετὰ δὲ ταῦτα τήν τε ἄκραν ἐπολιόρκησε, καὶ Κράννωνα πόλιν προσαγαγόμενος, ὡμολόγησε μὲν τοῖς Θετταλοῖς ἀποδώσειν τὰς πόλεις, καταφρονήσας δὲ τῆς δόξης, καὶ φρουρὰς ἀξιολόγους εἰσαγαγὼν, αὐτὸς κατεῖχε τὰς πόλεις. ὁ δὲ Φεραῖος Ἀλέξανδρος, καταδιωχθεὶς ἅμα καὶ καταπλαγεὶς, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Φεράς. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Θετταλίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κα-

---

[h] Οὕτως idem. & Reg. 1. Forte ἔτος voluerunt, quod non ſpernendum. [i] Ποστρ. Reg. 2. [k] Haec tria non habet Coiſl. cum Venet. [l] Etiam hoc cum duobus ſubſequentibus idem cum Venet. omittit. [m] Πολύδωρος Coiſl. Clar. [n] Τὰ πράγματα, τὰ κατὰ Reg. 1.

22. Ὑπό τινων ἑπτὰ νεανίσκων] Eadem Xenophon Hellen. L. VI. p. 469. & Libanius T. II. p. 706. c., ubi Morelius antiquum [illegible], & de Jaſone Argonautarum duce inconſulte aliqua adſpergit. P. Wess.

26. Τῆς τῶν Ἑλληνικῶν —— ἀρχὴν ἐποιήσατο] Scripſit Duris Ἱστορίας & Μακεδονικὰ, cujus utriuſque operis frequens apud veteres eſt mentio. Id dubium & controverſum eſt, idemne opus an diverſum fuerit. G. Jo. Voſſius Hiſtor. Graec. L. I. pag. 97. nomine tenus diſcrepare cenſet. *Quid enim magnopere, inquit, is, qui Macedonica condiderat, habuit, quod diceret de temporibus illis, quibus Macedonia conflictabatur cum reliqua Graecia, uſque dum principatum tandem obtineret?* Specioſe profecto. Nam pleraque, quae ab Athenaeo ex Hiſtoriis ejus citantur, Macedonum res moreſque reſpiciunt. Neſcio tamen an injuria confundantur Ἑλληνικὰ & Μακεδονικά? Primo tituli apud Athenaeum diſcrepant; deinde ulterius Duris commentatione ſua Hiſtorica, quam tempora & facta ferunt Macedonica, progreſſus videtur, cujus L. XVII. & XXII. citat Athen. L. IV. p. 155. & L. VI. pag. 253. Porro Voſſius haud obſcure diſtinguenda indicat. *Diverſum tamen opus, inquit, fuerit Macedonicon & Ἑλληνικῶν, ſi Macedonica altius Duris, quam a Philippo M. orſus fuit.* Namque altius eum fuiſſe exorſum Ἑλληνικῶν σύνταξιν, haec Diodori clariſſime docent. P. Wess.

35. Γάιος Οὐεργίνιος] In Faſtis eſt Οὐετούριος. Et Σερουίλιος mendoſe exaratum eſt pro Σερούιος, tum Κορνήλιος in Faſtis Κοΐνκτιος eſt. L. Rhod.

Οὐεργίνιος] Praeſtat omnino Οὐετούριος & mox Σερούιος, tum Κοΐντιος. Sic certe Livius L. VI, 32., cui adjunge Pighium Faſt. ad ann. CCCLXXVII. P. Wess.

39. Ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀδελφοῦ ἀνῃρέθη] Praeſtat ἀδελφιδοῦ & mox ἀδελφιδοῦς. Neque enim Alexander hic Polydori fuit frater, ſed fratris filius; praeterea Polydorus non eſt interfectus ab Alexandro, ſed fratre Polyphrone, quem deinceps Alexander, ut patruum ulciſceretur, ipſum etiam patruum haſta occidit, teſte Xenophonte Hellen. L. VI. p. 470. & Plut. Pelop. p. 293. E. Vitium animadverterunt & [illegible] viri egregii Simſon. Chron. ann. 3636. & Jac. Perizon. in Aelian. Hiſt. Var. L. XIV, 40. P. Wess.

49. Οἱ διὰ εὐγένειαν Ἀλευάδαι προσαγορευόμενοι] Adſcripſerat Dion. Camuſatus ex ſchedis Iſm. Bullialdi „ de his Herodotum „ mentionem feciſſe L. VII, 6. & 130. Inde conjicere licere „ gentilitium id eſſe nomen, & ſolos nobiles eo adpellatos „ fuiſſe". Non male. Nobiliſſimi erant Lariſſae in Theſſalia Aleuadae, genus ab antiquiſſimo Aleua derivantes. Vid. L. XVI,

Κατὰ δὲ τὴν Πελοπόννησον, Λακεδαιμόνιοι μὲν Πολύτροπον στρατηγὸν ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ἔχοντα πολιτικοὺς μὲν ὁπλίτας χιλίους, φυγάδας δ' [o] Ἀργείων καὶ Βοιωτῶν πεντακοσίους. οὗτος δὲ παρελθὼν εἰς Ὀρχομενὸν τὸν [p] Ἀρκαδικὸν, παρεφύλαττε τὴν πόλιν ταύτην, οἰκείως διακειμένην πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. Λυκομήδης δ' ὁ Μαντινεὺς, στρατηγὸς ὢν τῶν Ἀρκάδων, παραλαβὼν τοὺς καλουμένους ἐπιλέκτους, ὄντας πεντακισχιλίους, ἧκεν 375. ἐπὶ τὸν Ὀρχομενόν. προαγαγόντων δὲ τὴν δύναμιν Λακεδαιμονίων ἐκ τῆς πόλεως, ἐγένετο μάχη καρτερά· καθ' ἣν ὅ, τε στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων ἀνῃρέθη, καὶ τῶν ἄλλων εἰς διακοσίους· οἱ δὲ λοιποὶ συνεδιώχθησαν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀρκάδες, καίπερ νενικηκότες, ὅμως εὐλαβοῦντο τὸ βάρος τῆς Σπάρτης, καὶ καθ' αὑτοὺς οὐχ ὑπέλαβον δυνήσεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις διαπολεμεῖν. διὸ καὶ παραλαβόντες Ἀργείους τε καὶ Ἠλείους, τὸ μὲν πρῶτον πρέσβεις ἀπέστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀξιοῦντες συμμαχίαν ποιήσασθαι κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν· ὡς δ' οὐδεὶς αὐτοῖς προσεῖχε, διαπρεσβευσάμενοι πρὸς τοὺς Θηβαίους, ἔπεισαν αὐτοὺς συμμαχίαν συνθέσθαι κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων. εὐθὺς οὖν οἱ Βοιωτοὶ τὴν δύναμιν ἐξῆγον, προσλαβόμενοι συμμάχους Λοκρούς τε καὶ Φωκεῖς. οὗτοι μὲν οὖν προῆγον ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, Βοιωταρχούντων Ἐπαμινώνδου καὶ Πελοπίδου. τούτοις γὰρ οἱ ἄλλοι [q] Βοιωτάρχαι παρακεχωρήκεισαν ἑκουσίως τῆς στρατηγίας, διά τε τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ἀνδρείαν τῶν ἀνδρῶν. ὡς δὲ κατήντησαν ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν, ἧκον πρὸς αὐτοὺς πανδημεὶ οἵ τε Ἀρκάδες [r] καὶ Ἠλεῖοι καὶ Ἀργεῖοι καὶ [s] οἱ ἄλλοι σύμμαχοι πάντες. ἀθροισθέντων δὲ πλειόνων ἢ πεντακισμυρίων, οἱ μὲν ἡγεμόνες αὐτῶν συνεδρεύσαντες ἔγνωσαν ἐπ' αὐτὴν βαδίζειν [t] τὴν Σπάρτην, καὶ πᾶσαν τὴν Λακωνικὴν πορθῆσαι.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, πολλοὺς μὲν ἀποβεβληκότες τῶν νέων ἐν τῇ περὶ Λεῦκτρα συμφορᾷ, οὐκ ὀλίγους δ' ἐν ταῖς ἄλλαις ἥτταις ἀπολωλεκότες, καὶ τὸ σύνολον εἰς ὀλίγους πολιτικοὺς στρατιώτας ὑπὸ τῆς τύχης [u] συγκεκλεισμένοι· πρὸς δὲ τούτοις, τῶν συμμάχων τῶν μὲν ἀφεστηκότων, τῶν δὲ διὰ τὰς ὁμοίας αἰτίας ὀλιγανδρούντων, εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν ἔπιπτον· διόπερ ἠναγκάζοντο καταφεύγειν ἐπὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν, οἷς τριάκοντα μὲν τυράννους ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἐπέστησαν, τὰ δὲ τείχη τῆς πόλεως ἐκώλυσαν οἰκοδομεῖν, ἐπεβάλοντο δὲ καὶ τὴν πόλιν ἄρδην ἀναιροῦντες, τὴν Ἀττικὴν ποιῆσαι μηλόβοτον. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν ἰσχυρότερόν ἐστιν ἀνάγκης

Olymp. CII. IV.

62. In Peloponneſo interea Lacedaemonii CIↃ. cives armatos, cum IↃ. ex Argis & Boeotia profugis, Polytropo Duce, in Arcadiam miſerunt. Hic ad Orchomenon Arcadiae progreſſus, praeſidio amicam Spartanis urbem munit. At Lycomedes Mantinenſis Arcadum tunc Praetor, cum delectorum agmine, quod quinque millibus conſtabat, verſus Orchomenon ſigna movet. Ibi copiis Lacedaemoniorum in hoſtem eductis validum initur praelium, quo & Dux Lacedaemoniorum cumque eo CC. alii occumbunt. Reliquos a tergo premens hoſtis, in urbem fugatos compellit. Etſi autem victoria penes Arcades tum ſteterat, eximiam tamen potentiam Spartae reveriti, ſuo Lacedaemonios Marte debellari poſſe diffidebant. Ideo adſcitis in ſocietatem Argivis, & Eleis primo legatis Athenas miſſis, ſocietatem belli ſecum jungi petunt. Quo denegato, Thebanos ad ineundum ſecum foedus adducunt. Confeſtim itaque Boeoti, adjunctis ſibi Locris & Phocenſibus, expeditionem ineunt, & caſtra in Peloponneſum Epaminonda & Pelopida Boeotarchis promovent. His enim caeteri Magiſtratus hujus collegae ſummum militiae imperium ultro conceſſerant, quod hi duo viri ſapientia & fortitudine praeſtarent. Jamque Arcadiae fines attigerant, cum univerſa Arcadum & Elienſium multitudo, cum caeteris ſociis omnibus, illis occurrit. Congregatis ergo plus quam L. hominum millibus, Duces ſenatu habito ad 490. ipſam mox Spartam contendere, totamque Laconiam populationibus infeſtam reddere, decreverunt.

63. Lacedaemonii vero, cum poſt praecipuum juventutis robur in ſtrage Leuctrica deperditum, nec paucos in pugnis hic illic adverſis amiſſos, ad ſummam oppidani militis paucitatem a belli fortuna redacti eſſent, ſociorumque alii defeciſſent, alii easdem ob cauſas virorum inopia laborarent, omnino quomodo rebus ſuis conſulerent non habebant. Ad Athenienſium igitur, quibus XXX. Tyrannos olim impoſuerant, quoſque moenia urbis inſtaurare vetuerant: & quorum urbe funditus ſubverſa Atticam per omnia paſcuam reddere conſtituerant, opem refugere cogebantur. Neceſſitate ſiquidem & For-

---

[o] Ἀργείας *Clar.* [p] Ἀρκαδικῶν *Reg.* 1. *Vbert.* [q] Βοιώταρχαι *Coiſl.* non male. Vid. Schol. in *Thucydid.* L. IV, 91. [r] Καὶ Ἀργ. καὶ Ἠλ. *Reg.* 1. [s] Deſideratur in *Coiſl.* [t] Omittit *idem.* [u] Συγκεκλεισμένους *Vat.*

XVI, 14. & quae cum cura notavit diligentiſſimus *Hen. Valeſius* ad *Harpocrationem* in Ἀλωνία τῆς Πέλλης. P. Wess.

57. Ὁ δὲ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς] Oportet, ſi haec ita geſta fuerint, jam tum ceſſarint turbae per Macedoniam, quae mox a morte Amyntae fuerant exortae, exſule Pauſania regnum invadente: neque enim tutum alioqui fuiſſet Alexandro ad aliena occupanda pergere. Quantum vero Athenienſes atque Iphicrates commodi attulerint Amyntae liberis eo tempore, docet *Aeſchines* Or. περὶ τῆς Παραπρ. pag. 31. & *Corn. Nepos* Iphicr. C. 3. P. Wess.

66. Αὐτὸς κατέσχε τὰς πόλεις] Vide mox C. 67. P. Wess.

74. Εἰς Ὀρχομενὸν τὸν Ἀρκαδικὸν] Diſtinctius *Xenophon* Hellen. L. VI. p. 472. P. Wess.

77. Τοὺς καλουμένους ἐπιλέκτους] Meminit eorumdem quinque millium ex Arcadibus ſelectorum C. 67. P. Wess.

85. Καὶ καθ' αὑτοὺς οὐχ ὑπέλαβον] Supervacaneum hic καὶ eſſe, *Rhodomannus* notat, nulli facile perſuaſurus. Ego certe omnia alia exiſtimo. P. Wess.

1. Πλειόνων ἢ πεντακισμυρίων] Ἑπτὰ μυριάδων ſive LXX. millium *Plut.* in Pelop. p. 290. B., quem numerum diſtinctius explicat in Ageſil. p. 613. A., fuiſſe ad XL. millia gravis armaturae, reliquos leves & inermes, qui praedae cauſſa advenerant. Noſter conſentit C. 81. P. Wess.

16. Τὴν Ἀττικὴν ποιῆσαι μηλόβοτον] Vide not. in Lib. I, 36. Quae vero Lacedaemoniis hic vitio vertuntur, eorum crimen ab iiſdem amoliuntur ſcriptorum plerique, atque in Thebanos & Corinthios derivant. *Xenophon* certe, propoſita deliberatione quid Athenis faciendum eſſet, cenſuiſſe Thebanos & Corinthios ait, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν L. II. Hellen. p. 359. Clarius *Iſocrates* Orat. Plataic. p. 444. οἳ δυστυχησάντων ὑμῶν, μόνοι τῶν συμμάχων (Θηβαῖοι) ταύτην τὴν ψῆφον, ὡς χρὴ τήν τε πόλιν ἐξανδραποδίσασθαι, καὶ τὴν ΧΩΡΑΝ ΑΝΕΙΝΑΙ ΜΗΛΟΒΟΤΟΝ, Et *Ulpianus* in Demoſthen. Or. περὶ Παραπρ. p. 213. Lacedaemonii προέθεντο ψῆφον τοῖς ἰδίοις συμμάχοις, ὅτε [illegible], τί βούλονται ποιῆσαι τοὺς Ἀθηναίους. εἶτα ΕΥΑΝΘΟΣ τις Θηβαῖος ἐψηφίσατο, τὴν μὲν πόλιν αὐτῶν κατασκαφῆναι, τὴν δὲ ΧΩΡΑΝ ΜΗΛΟΒΟΤΟΝ γενέσθαι, ἵν' οὕτω νέμωνται τὰ τῶν Βοιωτῶν πρόβατα. Mitto *Lycurgum* Or. in Leocrat. pag. 168. & *Polyaen.* L. I. 45. 5. Satis eſt, quae exſcripſi, Spartanos abſolvunt. Quare dictum hoc Noſtri paullo criminoſius videtur. P. Wess.

17. Ἀνάγκης καὶ τύχης] Ἀναγκαίας τύχης *Sophocles* Ajac. v. 815. Conf. *Dounaeum* Praelect. in *Demoſthen.* Or. de Pac. p. 162. P. Wess.

20. Ἀθη-

Olymp. CII. IV. Fortuna nihil omnium eſt valentius: quorum vis tum Lacedaemonios etiam perculit, ut hoſtibus infeſtiſſimis preces adhiberent. Nec tamen ſpes illos feſellit. Nam ea populus Athenienſis magnitudine animorum fuit & humanitate, ut potentiam Thebanorum nihil reformidarent, & Lacedaemoniis, cum extremae jam ſervitutis periculo conflictantibus, auxilia totis viribus ſubminiſtranda, decernerent. Extemplo Iphicratem imperio militari praefectum, cum ccIↄↄ. cIↄ. cIↄ. juvenum uno die conſcriptorum expeditionem ſuſcipere jubent. Is alacres habens ad procinctum milites, citato agmine pergit. Non ſegnius Lacedaemonii cum hoſtes ad Laconiae fines jam caſtra protuliſſent, cum omni militiae robore Sparta egreſſi, feſtinato in eos contendunt, numero quidem militum deminuti, ſed priſtinae animorum virtuti adhuc probe fidentes. Viderant interim Epaminondani in regionem Lacedaemoniam perquam difficilem eſſe ingreſſum. Cum tantis ergo copiis conjunctim impreſſionem fieri non conducibile rati; quadripartito agmine pluribus in locis irruptionem facere decreverunt.

64. Primum agmen recto itinere ad Sellaſiam (urbem ſic ipſis dictam) contendit, & regionis ejus incolas a Lacedaemoniis alienavit. Argivi (qui alterum efficiebant agmen) agri Tegeatici fines ingreſſi, cum praeſidio, quod tranſitum illic obſervabat, manus conſeruerunt, & praefectum ejus, Alexandrum Spartiatam, cumque eo ducentos alios, interemêre. Inter quos Boeotorum exſules quoque erant. Tertium agmen in quo Arcades diſpoſiti erant, numero militum ſuperantes in territorium (quod Sciriticum illis vocatur) ubi Iſcholas, vir tam intelligentia, quam fortitudine praeſtans, cum manu haud contemnenda excubabat, irrumpit. Praeſidii hujus ductor, ſi quiſquam alius inter milites nobilis & conſpicuus, facinus heroicum, & ad omnem poſteritatis memoriam commendandum, peregit. Cum enim futurum proſpiceret, ut ſui, cum tanta hoſtium turba congreſſi, internecione caederentur: ſtationem quidem in hoc aditu ſibi aſſignatam relinquere, Spartana virtute indignum aeſtimavit, ſed interim patriae ſuae emolumento fore cenſuit, ſi militibus incolumitatem praeſtaret. Mirum in utramque partem viri conſilium, quo Leonidae quondam regis ad Thermopylas magnanimitatem magnifice imitatus eſt. Juniores enim ex cohorte ſua delectos, ut qui patriae in praelio, de ſumma rerum committendo, utilem navare operam poſſent, Spartam ire juſſit. Ipſe vero cum veteranis propugnando, magnam hoſtium caedem fecit. Tandem vero ab Arcadum corona undique circumventus, cum tota ſua manu occubuit. Quartum denique agmen ducentes Elei, cum per alia magis aperta loca tranſiiſſent, ad

καὶ τύχης, δι' ὧν ἐβιάσθησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν πολεμιωτάτων δεηθῆναι. ὅμως δ' [x] οὐκ ἐσφάλησαν τῶν ἐλπίδων. Ο γὰρ τῶν Ἀθηναίων δῆμος μεγαλόψυχος ὢν καὶ φιλάνθρωπος, τὴν μὲν τῶν Θηβαίων ἰσχὺν οὐ κατεπλάγησαν, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύουσιν ἐψηφίσαντο βοηθεῖν πανδημεί· καὶ παραχρῆμα στρατηγὸν καταστήσαντες 376. τὸν Ἰφικράτην ἐξέπεμψαν, καὶ τοὺς νέους αὐθημερὸν, ὄντας μυρίους καὶ δισχιλίους. Ἰφικράτης μὲν οὖν, προθύμους ἔχων τοὺς στρατιώτας, προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως κατὰ σπουδήν· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, τῶν πολεμίων ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς Λακωνικῆς καταστρατοπεδευόντων, καὶ αὐτοὶ πανδημεὶ τὴν ἐκ τῆς Σπάρτης ἔξοδον ποιησάμενοι, προῆγον ἐπὶ τοὺς ἐναντίους, ταῖς μὲν τῶν στρατιωτῶν δυνάμεσι τεταπεινωμένοι, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἀρεταῖς τεθαρρηκότες. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἐπαμινώνδαν, ὁρῶντες τὴν τῶν [y] Λακεδαιμονίων χώραν δυσείσβολον οὖσαν, τὸ μὲν ἀθρόᾳ τηλικαύτῃ δυνάμει ποιεῖσθαι [z] τὴν ἐμβολὴν οὐχ ἡγοῦντο συμφέρειν, εἰς τέτταρα δὲ μέρη διελόμενοι σφᾶς αὐτοὺς, κατὰ πλείονας τόπους ἔκριναν ποιεῖσθαι τὴν ἔφοδον.

Η μὲν οὖν πρώτη μερὶς τῶν Βοιωτῶν ἴσην τὴν πορείαν ἐποιήσατο ἐπὶ τὴν [a] Σελλασίαν καλουμένην πόλιν, καὶ τοὺς τῇδε κατοικοῦντας ἀπέστησε τῶν Λακεδαιμονίων. Αργεῖοι δὲ, κατὰ τοὺς ὅρους τῆς Τεγεάτιδος χώρας ἐμβαλόντες, συνῆψαν μάχην [b] τοῖς Φρουροῦσι τὰς παρόδους, καὶ τόν τε ἡγεμόνα τῆς Φρουρᾶς Ἀλέξανδρον τὸν Σπαρτιάτην ἀνεῖλον, καὶ τῶν ἄλλων εἰς διακοσίους ἀπέκτειναν· ἐν οἷς [c] ὑπῆρχον καὶ οἱ τῶν Βοιωτῶν Φυγάδες. ἡ δὲ τρίτη μερὶς, ἐκ τῶν Αρκάδων συνεστηκυῖα καὶ στρατιώτας ἔχουσα πλείστους, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Σκιρῖτιν καλουμένην χώραν, ἣν παρεφύλαττεν Ισχόλας, ἀνὴρ ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει διαφέρων, μετὰ πολλῶν στρατιωτῶν. οὗτος δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων στρατιωτῶν ἐπετελέσατο πρᾶξιν ἡρωϊκὴν καὶ μνήμης ἀξίαν. ὁρῶν γὰρ, ὅτι διὰ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, πάντες οἱ [d] συνάψαντες μάχην ἀναιρεθήσονται, τὸ μὲν λιπεῖν τὴν ἐν ταῖς παρόδοις τάξιν ἀνάξιον τῆς Σπάρτης ἔκρινε, τὸ δὲ διασῶσαι τοὺς στρατιώτας χρήσιμον ἔσεσθαι τῇ πατρίδι, παραδόξως ἀμφοτέρων προενοήθη, καὶ τὴν γενομένην ποτὲ περὶ Θερμοπύλας [e] ἀνδρείαν τοῦ βασιλέως Λεωνίδου Φιλοτίμως ἐμιμήσατο. διαλέξας γὰρ τοὺς νέους, τούτους μὲν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Σπάρτην χρησίμους ἐσομένους τῇ κινδυνευούσῃ περὶ τῶν ὅλων· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων Φυλάττων τὴν τάξιν, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν τῶν πολεμίων, κυκλωθεὶς ὑπὸ τῶν Αρκάδων, μετὰ πάντων ἀνῃρέθη. Ηλεῖοι δὲ τὴν τετάρτην μοῖραν ἔχοντες, καὶ κατ' ἄλλους τόπους πεπταμένους διελθόντες, εἰς τὴν [f] Σελλασίαν παραγενό-

---

[x] Ὀυ δ' ἐσφ. *Coiſl.* [y] *Λακεδαιμονίων Steph.* marg. *Vat. Coiſl. Clar.* & *Reg.* ambo: hos ſequor. *πολεμίων Edd.* [z] *Τὴν εἰσβολ. Reg.* 2. *Clar.* [a] *Ἑλλασίαν Steph.* margo etiam ſeqq., cui conſentit *Reg.* 1. & *Vat.* *Σελασίαν* ubique *Reg.* 2. [b] *Τοὺς Φρουροῦντας Clar.* [c] *Ἦσαν* eadem ſententia *Reg.* 2. *Clar.* [d] *Συνάψαντες Reg.* 2. haud prave. [e] *Ἀνδρίαν Clar.* [f] *Ἑλλασίαν* hic quoque *Coiſl.*

20. *Ἀθηναίων δῆμος* &c. *οὐ κατεπλάγησαν*] Vid. ad L. v, 4. P. Wess.

25. *Τὸν Ἰφικράτην ἐξέπεμψαν*] De Athenienſium promto ſtudio in Spartanis adjuvandis & Iphicratis hoc imperio prudenter *Xenophon* extr. L. vi. Hellen. P. Wess.

34. *Τὴν τῶν Λακεδ. χώραν δυσείσβολον οὖσαν*] Aſpera erat & montibus incincta. *Euripides* in Strab. L. viii. p. 563. A. *Κοίλη γὰρ, ὄρεσι περίδρομος, τραχεῖά τε δυσείσβολός τε πολεμίοις.* Sic enim recte correxit vir magnus. *Xenophon* Hellen. vi. p. 474. Thebani *ἀνελογίζοντο, ὅτι δυσεμβολωτάτη μὲν ἡ Λακωνικὴ ἐλέγετο εἶναι.* P. Wess.

41. *Ἐπὶ τὴν Σελλασίαν*] *Ἑλλασία* veterum librorum ſuſpicionem movet, dictam olim urbem utroque modo, uti *Ἑλλοὶ* & *Σελλοί.* Idem opineris ob *τὰς καθ' Ἕλλας νίκας* pro *καθ' Ἑλλασίαν*, ſive, ut *H. Valeſius*, *Σελλασίαν* in Excerpt. *Polybii* pag. 1410., ubi ſitus ejus egregie expingitur. *Heſychio* dicitur *Σελασία*, & ſubinde apud *Pauſaniam*, ſed variante ſcriptura. Ego *Σελλασίαν* malo ob *Σελλοὺς*, antiquiſſimos Graeciae incolas, a quibus nomen habere videtur. Vid. *Sylburg.* ad L. ii, 9. *Pauſaniae.* P. Wess.

50. *Εἰς τὴν Σκιρῖτιν καλουμ. χώραν*] Sic quoque *Xenophon.* Vid. *Holſtenium* ad *Stephan.* in *Σκῖρος.* Nomen regioni, propter Arcadiam poſitae, veniſſe videtur ab aſperis. *Σκῖρον* enim & *σκίρον* veteri ſermone *τὸ σκληρὸν* dicebant, ut notum ex *Heſychio.* P. Wess.

52. *Οὗτος δὲ τῶν* &c.] *Pro δὲ legendum eſt διὰ, aut certe παρὰ poſt δὲ addendum eſt. Sed mallem ex δὲ facere διά.* Sic *H. Stephanus.* Forte ſine cauſſa. Quod ſi *ὢν* intelligas cum Interprete, quid amplius deſiderabitur? P. Wess.

60. *Ἀνδρείαν τοῦ βασ. Λεωνίδου — ἐμιμήσατο*] Eam vide L. xi, 11. De Iſcholao tamen diverſa arbitratur *Xenophon* Hellen. L. vi. p. 475. Videtur non alius eſſe atque is, cujus artes belli-que

γένωνται· εἰς τοῦτον γὰρ τὸν τόπον πᾶσι καταντᾶν
377. [g] παρήγγελτο. ἀθροισθείσης δὲ πάσης τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Σελλασίαν, προῆγον ἐπ' αὐτὴν τὴν Σπάρτην, πορθοῦντες ἅμα καὶ πυρπολοῦντες τὴν χώραν.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, πεντακόσια ἔτη τὴν Λακωνικὴν τετηρηκότες ἀπόρθητον, τότε θεωροῦντες δῃουμένην ὑπὸ τῶν πολεμίων, οὐκ ἐκαρτέρουν· ἀλλὰ τοῖς θυμοῖς προσπίπτοντες, ἐξεπήδων [h] ἐκ τῆς πόλεως· κωλυόμενοι δ' ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων προϊέναι μακρότερον ἀπὸ τῆς πατρίδος, μή τις ἐπίθηται, ἐπείσθησαν τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ τῇ πόλει παρέχεσθαι τὴν ἀσφάλειαν. τῶν δὲ περὶ τὸν Ἐπαμινώνδαν διὰ τοῦ Ταϋγέτου καταβάντων ἐπὶ τὸν Εὐρώταν, καὶ διαβαινόντων τὸν ποταμόν, σφοδρὸν ὄντα τῷ ῥεύματι κατὰ τὴν χειμερινὴν ὥραν, ὁρῶντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τεταραγμένην τὴν δύναμιν τῶν [i] ἐναντίων, διὰ τὴν χαλεπότητα τῆς διαβάσεως, καιρὸν ἔλαβον εὔθετον πρὸς τὴν ἐπίθεσιν· καὶ τὰς μὲν γυναῖκας καὶ παῖδας, [k] ἔτι δὲ καὶ τοὺς γεγηρακότας ἀπέλιπον ἐν τῇ πόλει, φυλάττοντας τὴν Σπάρτην· αὐτοὶ δὲ πανδημεὶ συντάξαντες τοὺς νέους, ἐξεχύθησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ προσπεσόντες ἄφνω τοῖς διαβαίνουσι, πολὺν ἐποιοῦντο φόνον. ἀμυνομένων δὲ τῶν Βοιωτῶν καὶ τῶν Ἀρκάδων, καὶ τῷ πλήθει κυκλούντων τοὺς ἐναντίους, οἱ Σπαρτιᾶται πολλοὺς ἀνῃρηκότες ἐπανῆλθον εἰς τὴν πόλιν, φανερῶς ἐνδεδειγμένοι τὰς ἰδίας ἀνδραγαθίας. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περὶ τὸν Ἐπαμινώνδαν πάσῃ τῇ δυνάμει καταπληκτικῶς προσβαλόντων τῇ πόλει, οἱ μὲν Σπαρτιᾶται, συνεργὸν ἔχοντες τὴν τῶν τόπων ὀχυρότητα, πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν προπετῶς βιαζομένων, τέλος δ' οἱ πολιορκοῦντες πᾶσαν εἰσενεγκάμενοι σπουδήν, τὸ μὲν πρῶτον ἀπείκαζον βίᾳ χειρώσασθαι τὴν Σπάρτην· ἐπεὶ δὲ τῶν βιαζομένων οἱ μὲν ἀπέθνησκον, οἱ δ' ἐτραυματίζοντο, ἀνεκαλέσαντο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας οἱ περὶ τὸν Ἐπαμινώνδαν· αὐτοὶ δὲ προσελθόντες τῇ πόλει, προεκαλοῦντο τοὺς Σπαρτιάτας εἰς παράταξιν, ἢ ξυνομολογεῖσθαι προσέταττον ἥττους εἶναι τῶν πολεμίων. ἀποκριναμένων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν, ὅτι καιρὸν λαβόντες εὔθετον, διαγωνιοῦνται περὶ τῶν ὅλων, ἀπηλλάγησαν ἀπὸ τῆς πόλεως. πᾶσαν δὲ τὴν Λακωνικὴν δῃώσαντες, [l] καὶ λαφύρων ἀναρίθμητον πλῆθος ἀθροίσαντες, ἀπεχώρησαν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν. μετὰ δὲ ταῦτ' Ἀθηναῖοι μέν, ὑστερηκότες τῶν καιρῶν, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀττικήν, οὐδὲν πράξαντες μνήμης ἄξιον. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις παρὰ τῶν συμμάχων ἧκον βοηθήσοντες στρατιῶται τετρακισχίλιοι. πρὸς δὲ
378. τούτοις, προσθέντες τοὺς Εἵλωτας ἠλευθερωμένους προσφάτως χιλίους, καὶ τῶν Βοιωτῶν φυ-

Sellaſiam tandem acceſſerunt. In hunc enim locum, ut omnes convenirent, edictum fuerat. Congregatos igitur huc exercitus Spartam ipſam verſus movent, & populationibus incendiiſque regionem devaſtant. Olymp. CII. IV.

65. Tum demum Lacedaemonii Laconiam ſuam per Iↄ. annos omnis populationis expertem tam immaniter exſcindi ab hoſte conſpicantes, non perferre amplius poterant. Sed fervida animorum concitatione in hoſtes proſiliebant. At cum ſenio- 491.
rum interventu longius a patria excurrere prohiberentur, ne quis interea illam opprimeret, vix tandem, ut animis ad moderationem revocatis, defenſioni urbis ſtuderent, admoniti, morem conſilio geſſere. Interim Epaminondae agmen de Taygeto monte ad Eurotam progreſſum flumen, quod per hybernam illam tempeſtatem intumuerat, tranſire nitebatur. Turbatos igitur ordines per tranſitus difficultatem Lacedaemonii dum vident, idoneam hanc invadendi eos occaſionem arripuerunt. Uxoribus igitur liberiſque & ſenibus ad cuſtodiam urbis relictis, ipſi cum univerſa juniorum multitudine bene ordinata in hoſtem ſeſe effundunt, & ſubito incurſu magnam in tranſitu caedem faciunt, ſed cum Boeoti & Arcades fortiter reſiſterent, & turba ſuorum adverſarios circumvenirent, plurimis tandem occiſis, in urbem Spartani revertuntur, illuſtri virtutem ſuam ſpecimine teſtificati. Mox ubi totum Epaminondas exercitum magno cum terrore urbi admovebat, Spartani locorum praeſidio adjuti, multis, qui protervius aſſultarent, necem inferunt. Jamque omni ad oppugnationem urbis conatu adhibito, vi Spartam ſubacturi videbantur. Sed cum pars violentius ſeſe ingerentium occumberet, pars vulneribus conficeretur, tuba militem Epaminondas revocabat. Tum urbi approximantes, ut in aciem deſcenderent Spartani, aut inferiores ſe hoſtibus eſſe confiterentur, poſtulabant. Reſponſum ab illis datur, ſe opportunitatem nactos, de ſumma rerum certamen nequaquam deſugituros. Omiſſa igitur urbe, Laconiam univerſam populantur, & infinito ſpoliorum numero ditati, in Arcadiam ſe recipiunt. Poſthaec Athenienſes cum tardius, quam maturitas exigeret, veniſſent, nulla re memorabili geſta, in Atticam redierunt. Interim Lacedaemoniis a confoederatis cIↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. auxiliariorum ſubvenerunt. Praeter hos Hilotas cIↄ. recens manumiſſos ſuccenturiarunt; manum inſuper haud exiguam a vi-

---

[g] Παρηγγέλλετο *idem.* & *Clar.* [h] Nota defectus inuſta a *Steph.* ſunt, neque tria haec leguntur in *Clar.* [i] Πολεμίων *Reg.* 1. *Venet.* [k] Ἔτι δὲ τοὺς ſine interpoſita copula *Clar.* Mox ἀπέλειπον *Coiſl.* [l] Stigma habet a *Steph.*, deeſtque in *Clar.*

que fraudes tetigit *Polyaen.* L. II, 22. P. Wess.

72. *Πεντακόσια ἔτη τὴν Λακωνικὴν τετηρ. ἀπόρθητον*] Conſentiunt omnes, ſi *Juſtinum* excipias, quem errantem caſtigavit Clariſſim. *Jac. Perizonius* ad *Aelian.* Var. H. Lib. XIII, 42., Laconicam ante hanc Thebanorum incurſionem hoſtilem exercitum non vidiſſe. Audi haec *Dinarchi* Or. in Demoſth. pag. 99. *τότε δὴ τὴν* ΑΠΟΡΘΗΤΟΝ *νομιζομένην εἶναι Λακεδαιμονίων χώραν* (Thebani) *εἰσέβαλον.* Et *Demadis* Or. p. 180. *ὁ δὲ πρότερον ἀπείρατος ὢν πολεμίας σάλπιγγος Εὐρώτας Βοιωτοὺς ἐν τῇ Λακωνικῇ στρατοπεδεύοντας εἶδεν.* Quibus gemina reperies in *Plut.* Ageſil. p. 613. B., qui & gloriari ſolitum addit Ageſilaum, *ὅτι γυνὴ Λάκαινα καπνὸν οὐχ ἑώρακε πολεμίων.* In annorum tamen ſpatio aliquod diſcrimen eſt. *Plutarchus ἐν δὲ χρόνῳ οὐκ ἐλαττόνων ἐτῶν ἑξακοσίων, ἀφ' οὗ κατῴκησαν τὴν Λακεδαίμονα Δωριεῖς.* Sed is & generaliore dictione defungitur, & ab alio principio annos eos orditur. Vide *Perizonium* dicto loco, & ſupr. C. 1. P. Wess.

74. *Ἀλλὰ τοῖς θυμοῖς προσπίπτοντες*] Nihil mutant manu exarati libri, neque etiam C. 87. ubi Lacedaemonii *θεωροῦντες Ἐπαμινώνδαν προθυμότερον προσπίπτοντα τῷ θυμῷ.* Vereor tamen vehementer, ut proba ea ſint: mallem quidem certe *προπίπτοντες* & *προπίπτοντα*, cui ſuſpicioni favet Auctor L. XVII, 79. ubi Dimnus *μειρακιωδῶς μεμψιμοιρήσας τῷ βασιλεῖ περί τινων καὶ τῷ θυμῷ προπεσών.* Favet praeterea uſus verbi, quod temeritatem in agendi impetu atque adſenſu complectitur. Stoici propterea *τοὺς προπίπτοντας* nuncupabant, qui obſcuris imaginibus concedebant temere, ſive *ταῖς ἀδήλοις αἰσθήσεσι*, contra ea *ἀπροπτώτους vacuos a temeritate*, quod docentem vide *Th. Gataker.* ad *Antonin.* L. III, 9. P. Wess.

81. *Σφοδρὸν ὄντα τῷ ῥεύματι*] Adeundi ſunt *Plutarchus* Ageſ. p. 613. & *Polyaen.* II, 1, 27. 29., ubi de his paullo plenius. P. Wess.

13. *Οὐδὲν πράξαντες μνήμης ἄξιον*] Id vero conſentire, cognoſces ex Xenophontis Hellen. extremo L. VI. P. Wess.

16. *Προσθέντες τοὺς Εἵλωτας ἠλευθερωμένους*] Plures ſex millibus, cum ab Ephoris ad arma vocarentur, nomina fuerant profeſſi libertatis ſpe, *Xenophonte* L. VI. pag. 475. auctore, ſed haud

Olymp. CII. IV. cinis oppidis acciverunt. Quo factum ut juſtas ad confligendum cum hoſte copias jam haberent. Quas dum ſimul conjunctas retinent & aſſidue exercent, ſubinde magis audaces, & ad certamen de ſumma rerum praeparatiores faciunt.

66. Sed Epaminondas natura res magnificas affectans, & ſempiternae gloriae cupidus, ſuaſor & hortator eſt Arcadibus, & caeteris belli ſociis, ut Meſſenen civium frequentia denuo inſtaurent: quae per multos jam annos a Lacedaemoniis exciſa jacuerat: quod commodiſſimo ad invadendam Spartam ſitu eſſet. Impetrato conſenſu omnium, quotquot adhuc ſuperſtites erant Meſſenii, eos undique conquiſivit. Multiſque aliis, qui ſe huc aggregare vellent, in civitatem adſcriptis, Meſſenen magno civium numero auctam renovavit. Tum agris ſorte diviſis, & regione aedificiis exornata, praenobilem Graeciae civitatem in integrum vindicavit. Et hinc magnam inter cunctos mortales gloriam conſecutus eſt. Hoc loco non ineptum fore arbitror, ſi, cum toties Meſſene capta dirutaque ſit, a primo res ejus initio ſummatim percurram. Antiquitus Nelei ac Neſtoris familia ad tempus Trojani belli uſque eam poſſedit. Deinde Agamemnonis F. Oreſtes, ejuſque poſteri ad reditum deinceps Heraclidarum. Hinc Creſphontes pro ſua Meſſeniam parte ſortitus eſt, ejuſqueposteritas
492. aliquamdiu regnum in ea tenuit. Quo tandem ab illis amiſſo, Lacedaemoniorum in ditionem venit. Poſtquam enim Teleclus rex Lacedaemoniorum in acie cecidiſſet, Spartani Meſſenios debellarunt. Bellum hoc ad xx. annos protractum fuiſſe memoratur: ubi, non prius ſe reverſuros, quam Meſſenen expugnaſſent, Lacedaemonii ſacramento ſeſe adſtrinxerant. Qua tempeſtate, qui Partheniae nominantur, nati Tarentinorum urbem poſſederunt: poſt id tempus, cum jugo Lacedaemoniorum ſervili premerentur Meſſenii, Ariſtomenes ad defectionem cives impulit, magniſque cladibus Spartanos adfecit: quo tempore Tyrtaeus poëta dux belli Spartanis datus eſt. Quanquam ſunt, qui Ariſtomenem vicennali bello viguiſſe, tradant. Ultimum eis bellum fuit, poſt horrendum illum terrae motum, ubi tota prope Sparta foede disjecta, & civibus viduata eſt. Tum enim reliquiae Meſſeniorum cum Hilotibus defectionis ſociis Ithomen occuparunt, quod Meſſene permultum ae-

γάδων διακοσίους, ἔτι δὲ τῶν σύνεγγυς πόλεων οὐκ ὀλίγους μεταπεμψάμενοι, κατεσκεύαζον δύναμιν ἀντίπαλον τοῖς πολεμίοις. ταύτην δ' ἀθρόαν συνέχοντες καὶ γυμνάζοντες, αἰεὶ μᾶλλον ἐθάῤῥουν, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα.

Ἐπαμινώνδας δὲ φύσει [m] μεγαλεπίβολος ὢν καὶ δόξης ὀρεγόμενος αἰωνίου, συνεβούλευε τοῖς [n] τε Ἀρκάσι καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις [o] οἰκίσαι τὴν Μεσσήνην, πολλὰ μὲν ἔτη γεγενημένην ἀνάστατον ὑπὸ Λακεδαιμονίων, τόπον δ' εὔθετον ἔχουσαν κατὰ τῆς Σπάρτης. συγκατατιθεμένων δὲ πάντων, ἀνεζήτησε τοὺς [p] ὑπολελειμμένους τῶν Μεσσηνίων, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς βουλομένους καταλέξας εἰς τὴν πολιτείαν, ἔκτισε τὴν Μεσσήνην, πολλοὺς ποιήσας αὐτῆς οἰκήτορας. τούτοις δὲ κατακληρουχήσας, καὶ τὴν χώραν ἀνοικοδομήσας, ἀνέστησε πόλιν ἐπίσημον Ἑλληνίδα, καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις. Οὐκ ἀνοίκειον δ' εἶναι νομίζω, πολλάκις τῆς Μεσσήνης ἁλούσης καὶ κατασκαφείσης, τὰ περὶ αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς ὡς ἐν κεφαλαίοις διαδραμεῖν. τὸ μὲν οὖν παλαιὸν οἱ ἀπὸ Νηλέως καὶ Νέστορος κατεῖχον αὐτὴν μέχρι τῶν Τρωϊκῶν χρόνων· μετὰ δὲ ταῦτ' Ἀγαμέμνονος Ὀρέστης, καὶ οἱ ἀπὸ τούτου μέχρι τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν· ἀπὸ δὲ ταύτης, Κρεσφόντης ἔλαχε τὴν Μεσσηνίαν μερίδα, καὶ οἱ ἀπὸ τούτου μέχρι τινὸς [q] ἐβασίλευσαν αὐτῆς· ὕστερον δὲ τῶν ἀπὸ Κρεσφόντου τὴν βασιλείαν ἀποβαλόντων, Λακεδαιμόνιοι κύριοι κατέστησαν αὐτῆς. μετὰ δὲ ταῦτα [r] Τηλέκλου τοῦ βασιλέως τῶν Λακεδαιμονίων, ἀποθανόντος ἐν ἀγῶνι, κατεπολεμήθησαν ὑπὸ Λακεδαιμονίων οἱ Μεσσήνιοι. τοῦτον δὲ τὸν πόλεμον εἰκοσαετῆ φασι γενέσθαι, κατομοσαμένων τῶν Λακεδαιμονίων μὴ ἀνακάμψαι εἰς τὴν Σπάρτην, ἐὰν μὴ Μεσσήνην ἕλωσι. [s] τότε δὲ συνέβη τοὺς Παρθενίας ὀνομασθέντας [t] γεννηθῆναι, καὶ κτίσαι τὴν τῶν Ταραντίνων πόλιν. ὕστερον δὲ δουλευόντων Μεσσηνίων τοῖς Λακεδαιμονίοις, Ἀριστομένης ἔπεισε τοὺς Μεσσηνίους ἀποστῆναι τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ πολλὰ κακὰ διειργάσατο τοὺς Σπαρτιάτας· ὅτε καὶ Τυρταῖος ὁ ποιητὴς ὑπὸ Ἀθηναίων ἡγεμὼν ἐδόθη τοῖς Σπαρτιάταις. ἔνιοι δὲ τὸν Ἀριστομένην γεγονέναι [u] φασὶ κατὰ τὸν εἰκοσαετῆ πόλεμον. ὁ δ' ὕστατος ἐγένετο πόλεμος αὐτοῖς, σεισμοῦ μεγάλου γενομένου· καὶ τῆς μὲν [x] Σπάρτης ὅλης σχεδὸν συγχυθείσης, ἀνδρῶν [y] δ' ἐρήμου γενομένης, οἱ Μεσσηνίων περιλειφθέντες ᾤκισαν τὴν Ἰθώμην μετὰ τῶν συναποστατῶν Εἱλώτων, ἀναστάτου γε- 379.

---

[m] Μεγαλεπίβολος *Coisl.* Paullo ante τὸν τῶν ὅλων ſine praepoſitione, *Reg.* 1. [n] Deſideratur in *Clar.* [o] Οἰκῆσαι *Coisl. Clar.*, errore frequenti. [p] Ὑπολελ. ſolus *Clar.* Cett. ἀπολελειμ. [q] Ἐβασίλευον *Coisl.* [r] Τηλέκλου τοῦ *Coisl. Clar. Vat. Reg.* 1. *Venet.* Vulgo Τηλεκλέους. [s] Τότε συνέβη ſine inſerto δὲ *Coisl. Clar.* [t] Γεννηθῆναι ſolus *Reg.* 1., quod malui. Cett. γενέσθαι. [u] Non eſt in *Clar.* [x] Μεσσήνης margo *Steph.* perperam. [y] Abeſt *Clar.* Mox ᾤκησαν *Edd.*

pauci dein ſeſe ad Thebanos Spartanorum odio aggregaverant apud *Plut.* Ageſil. p. 614. P. Wess.

24. *Μεγαλεπίβολος ὢν*] Hoccine an *μεγαλεπίβολος* amplectaris, parum intererit. Utrumque Epaminondae ingenio & rebus geſtis bene congruit. Vide ad L. i, 19. ii, 7. & xviii, 7. P. Wess.

27. *Πολλὰ μὲν ἔτη γεγενημένην ἀνάστατον*] Urbs Meſſene cum maxime condita eſt: ante hoc tempus nulla fuit in Peloponneſo, ſed regio tantum Meſſene. Strabo L. viii. pag. 550. A. *ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα Μεσσήνη· τὴν δὲ νῦν ὀνομαζομένην πόλιν Μεσσήνην — οὔπω συνέβαινεν ἐκτίσθαι* quibus gemina *Pauſanias* habet L. iv, 1. De opportuno novae urbis ſitu non diſſentit idem ille *Strabo* dicto Lib. p. 556. Magna vero diſcordia eſt in annorum numero, quibus Meſſenii patria caruerunt. *Dinarchus τετρακοσιοστῷ ἔτει* Meſſenem conditam ait Or. in Demoſth. pag. 99., *Iſocrates διὰ τριακοσίων ἐτῶν* poſt ccc. annos, quam Meſſenii pulſi fuerant in Archid. p. 175., *Lycurgus* in Leocrat. p. 155. *πεντακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον.* Quae quidem vera eſſe non poterunt, niſi diverſa calamitatis Meſſeniorum principia ſtatuantur: quam in rem videnda ſunt, quae ad *Aeliani* Var. Hiſt. L. xiii, 42. *Jac. Perizon.* diſputavit. P. Wess.

30. *Ἀνεζήτησε τοὺς ὑπολελειμμένους τῶν Μεσσηνίων*] Sequor *Claromont.*, cui Auctor ipſe L. xi, 64. adſtipulatur. De collectis undique Meſſeniis *Pauſan.* iv, 26., cui *Polyb.* adjunge, prudenter in originem calamitatis, quae Meſſenios diverſis temporibus oppreſſit, inquirentem L. iv, 32. P. Wess.

39. *Οἱ ἀπὸ Νηλέως καὶ Νέστορος*] Confer L. iv, 68. P. Wess.

46. *Λακεδαιμόνιοι κύριοι κατέστησαν αὐτῆς*] Parum haec cohaerere & rei geſtae convenire videntur. Dicit, poſteris Creſphontis regno dejectis, Lacedaemonios Meſſeniis imperaſſe: poſt id vero tempus Teleclo in certaminis acie peremto, Meſſenios a Spartanis eſſe ſubactos. Atqui certiſſimum eſt ex *Pauſania* L. iv. Cap. 3. & 4., Aepytidas, ſive Creſphontis nepotes, Meſſeniis praefuiſſe, donec Teleclo interfecto Spartani arma induerent, Meſſenioſque fatali bello laceſſerent ac peſſum darent. Non itaque ſtricte admodum *μετὰ δὲ ταῦτα* ſumi debent, ſed quaſi ſcriptum foret *μετὰ δὲ τὸν τοῦ Τηλέκλου — θάνατον.* Ceterum quod in *Edd.* erat *Τηλεκλέους*, id veterum librorum auctoritate mutavi: Regem hunc *Teleclum* omnes adpellant, *Pauſanias*, *Euſebius*, *Hieronymus*, *Syncellus* & quotquot

γεγενημένης τῆς Μεσσήνης πολλοὺς χρόνους. ἀτυχήσαντες δ' ἐν πᾶσι τοῖς πολέμοις, τὸ τελευταῖον ἀνάστατοι γενόμενοι κατῴκησαν ἐν Ναυπάκτῳ, δόντων αὐτοῖς Ἀθηναίων οἰκητήριον τήνδε τὴν πόλιν. καί τινες μὲν αὐτῶν εἰς [a] Κεφαλληνίαν ἐξέπεσον, τινὲς δ' ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνην τὴν [a] ἀπ' ἐκείνων ὀνομασθεῖσαν κατῴκισαν. τὸ δὲ τελευταῖον, κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς Θηβαῖοι, πείσαντος αὐτοὺς Ἐπαμινώνδου καὶ πανταχόθεν συναγαγόντος τοὺς Μεσσηνίους, [b] ᾤκισαν τὴν Μεσσήνην, καὶ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῖς χώραν ἀποκατέστησαν. περὶ μὲν οὖν τὴν Μεσσήνην τοσαύτας καὶ τηλικαύτας συνέβη γενέσθαι μεταβολάς.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι, πάντα τὰ προειρημένα συντελέσαντες ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα καὶ πέντε, καὶ καταλιπόντες φυλακὴν ἀξιόλογον [c] τῆς Μεσσήνης, ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκείαν. Λακεδαιμόνιοι δέ, παραδόξως ἀποτετριμμένοι τοὺς πολεμίους, ἀπέστειλαν πρεσβευτὰς εἰς τὰς Ἀθήνας τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Σπαρτιατῶν· καὶ τὰς μὲν ὁμολογίας ἐποιήσαντο περὶ τῆς ἡγεμονίας, ὥστε τῆς μὲν θαλάττης ἄρχειν Ἀθηναίους, τῆς δὲ γῆς τοὺς Λακεδαιμονίους· μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσιν ἐποιήσαντο κοινὰς τὰς ἡγεμονίας. Ἀρκάδες δὲ Λυκομήδην στρατηγὸν προχειρισάμενοι, παραδόντες αὐτῷ τοὺς ἐπιλέκτους ὀνομαζομένους, ὄντας πεντακισχιλίους, ἐστράτευσαν ἐπὶ Παλλήνην τῆς Λακωνικῆς· καὶ τὴν μὲν πόλιν βίᾳ χειρωσάμενοι, τοὺς [d] ἐγκαταληφθέντας φρουροὺς τῶν Λακεδαιμονίων ἀπέκτειναν, ὄντας πλείους τῶν τριακοσίων· τὴν δὲ πόλιν ἐξανδραποδισάμενοι, καὶ τὴν χώραν δῃώσαντες, ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκείαν, φθάσαντες τὴν παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων βοήθειαν. Βοιωτοὶ δέ, μεταπεμπομένων αὐτοὺς Θετταλῶν ἐπ' ἐλευθερώσει μὲν τῶν πόλεων, καταλύσει δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου τυραννίδος, ἐξαπέστειλαν Πελοπίδαν [e] εἰς Θετταλίαν μετὰ δυνάμεως, δόντες ἐντολὰς αὐτῷ, εἰς τὸ συμφέρον τῶν Βοιωτῶν διοικῆσαι τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν. αὐτὸς δὲ καταντήσας εἰς Λάρισσαν, καὶ καταλαβὼν τὴν ἀκρόπολιν φρουρουμένην ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος, ταύτην μὲν παρέλαβεν, εἰς δὲ τὴν Μακεδονίαν παρελθών, καὶ συμμαχίαν ποιησάμενος πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα, ὅμηρον ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν Φίλιππον, ὃν ἐξέπεμψεν εἰς τὰς Θήβας. τὰ δὲ κατὰ τὴν Θετταλίαν διοικησάμενος ὥς 380. ποτ' ἔδοξεν αὐτῷ συμφέρειν τοῖς Βοιωτοῖς, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκείαν.

Τούτων δὲ πραχθέντων, Ἀρκάδες καὶ Ἀργεῖοι καὶ Ἠλεῖοι συμφρονήσαντες ἔγνωσαν στρατεύειν ἐπὶ τοὺς

tatis jam deſolata jaceret. Sed cum adverſum per omnia Martem experirentur, ad extremum omnino profligati & ejecti Naupacti conſederunt; quam Athenienſes incolendam eis conceſſerant. Sed & hinc aliqui in Cephalleniam profugi venerunt, aliqui in Sicilia Meſſenen a ſe dictam condiderunt. Thebani denique ad praeſens tempus conſilio Epaminondae, qui Meſſenios undequaque colligebat, Meſſenen inſtaurarunt, antiquis territorii finibus poſſeſſioni illorum reſtitutis. Tot igitur & tantas Meſſeniorum civitas mutationes experta fuit.

67. Poſteaquam vero Thebani haec omnia intra LXXXV. dies confecerant, praeſidio valido circa Meſſenen relicto, ad ſua redierunt. Lacedaemonii tam inexſpectato hoſtem amoliti, nobiliſſimorum civium legationem Athenas mittunt, & de principatu his conditionibus paciſcuntur, ut Athenienſes maris, Lacedemonii terrae imperium uſurpent. Poſtea tamen commune ſibi utraque civitas imperium aſſeruit. Tum Arcades ducem ſibi creant Lycomedem, eumque cum Iↄↄ. lectiſſima juvenum manu ad Pallenen Laconiae obſidendam mittunt. Hi urbe per vim expugnata, relictum a Lacedaemoniis inibi praeſidium plures quam CCC. trucidant, urbemque depraedati, pervaſtata regione, domum ſeſe referunt, priuſquam auxilia a Lacedaemoniis ſubveniſſent. Tum etiam Boeoti a Theſſalis acciti, ut impotenti dominatu Alexandri Pheraeorum Tyranni ſubverſo, libertatem civitatibus reſtituerent, Pelopidam valido exercitu inſtructum in Theſſaliam miſerunt, cum his mandatis, ut ad commodum Boeotorum res illic adminiſtraret. Hic Lariſſam provectus, arcem, quam Alexandri praeſidio adhuc munitam invenit, occupat, & in Macedoniam progreſſus, cum rege Macedonum Alexandro belli foedus icit, obſidemque ab eo Philippum ejus fratrem ſibi traditum Thebas mittit. Ac rebus, prout conducere Boeotorum Reipublicae videbatur, confectis, in patriam ſe recepit.

68. His tum ita geſtis Arcades cum Argivis & Eleis unanimi conſenſu arma Lacedeamoniis inferre de-

---

a Κεφαλωνίας *Reg.* 2. a Ἀπ' om. *Coisl. Clar.* & ambo *Reg.*. In *Edd.* ὑπ' ἐκείνων. b Ὤικησαν *Edd.* c Ἐπὶ Μεσσ. *Clar. Reg.* 2. Mox οἰκίαν *Coisl.*, nulla juſta cauſſa. d Ἐγκαταλειφθ. ſolus *Reg.* 2. Cett. ἐγκαταληφθ. e Μετὰ δυν. εἰς Θετ. *Clar.* cum duobus *Reg.*

quot ejus meminerunt. Vitium non fugit diligentiam *Jo. Meurſii* de Lacedaem. Regn. C. 9. P. Wess.

50. Ἐπευνάκτας φασὶ γενέσθαι] Teſtem huic rei ferunt poetam *Tyrtaeum* & *Strabo* L. VI. p. 428. B. & *Pauſanias* L. IV, 13. De Partheniis ibidem *Strabo*, conditaque urbe Tarento. Adde *Davisium* ad *Max. Tyr.* Diſſ. t. XXXV. p. 623. P. Wess.

58. Ὄντα καὶ Τυρταῖον &c.] Sic *Lycurgus* Or. in Leocrat. pag. 162. *Pauſan.* L. IV, 15., *Strabo* L. VIII. p. 557., in urbe tamen, unde venerit, diſſentiens. Inter eos vero, qui Ariſtomenem priore Meſſeniaco bello multa dextre geſſiſſe tradiderunt, etſi perperam, *Myron* Prienenſis fuit, de quo *Pauſanias* eodem Lib. cap. 6. P. Wess.

61. Ὁ δ' ὕστατος πόλεμος &c.] Id bellum deſcripſit Auctor L. XI, 63. P. Wess.

64. Ὤικισαν τὴν Ἰθώμην] Hoc poſtulat res ipſa & ſermonis indoles. Inſtaurarunt enim muniveruntque eo tempore Meſſenii & Hilotes Ithomen. Vitium frequens eſt, recurritque poſt pauca. Namque ᾤκησαν τὴν Μεσσήνην extra dubium ex ᾤκισαν natales accepit. Monuit etiam Clariſſim. *Jac. Perizonius* in *Aeliani* H. Var. L. XIII, 42., quem vide & *Sylburg.* ad *Pauſan.* L. VII, 18. P. Wess.

80. Ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα πέντε] Non longe abeunt, qui τρεῖς ὅλους μῆνας in Laconica moratos tradunt Thebanos apud *Plut.* Ageſil. p. 614. C. P. Wess.

86. Ὥστε τῆς μὲν θαλάττης ἄρχειν Ἀθηναίους] His legibus jam ante de principatu inter utroſque tranſactum fuerat. Vid. ſuperius C. 38. & *Xenophont.* Hellen. VII. p. 482. P. Wess.

92. Ἐπὶ Παλλήνην τῆς Λακωνικῆς] Lege Πελλήνην in communi dialecto. At Dorica, qua utebantur Lacones, Πελλάναν vocabant. Jac. Palm.

Ἐπὶ Παλλήνην] Verum eſſe Πελλήνην, animadverſum quoque ab *Holſtenio* eſt ad *Stephan.* in Πελλάνα. Mox ἐγκαταλειφθέντας praefero. Intelliguntur Spartani, qui pariter cum Pellene capti ſunt, ut apud *Aeſchinem* περὶ Παραπρ. p. 30. Ὀλύνθου ἁλούσης, καὶ πολλῶν τῶν ὑμετέρων ἐγκαταληφθέντων πολιτῶν. Similis error in his ineſt *Pauſaniae* L. IV, 5. καὶ τῶν Μεσσηνίων τοὺς ἐγκαταληφθέντας φονεύουσι. Scripſit enim ἐγκαταλειφθέντας. Alia ratio valet in *Noſtro* L. XII, 56. & L. XIII, 57., ubi ἐγκαταληφθέντας recte tueri poſſunt. P. Wess.

8. Ὅμηρον ἔλαβε — Φίλιππον] Non aliter *Plut.* in Pelop. p. 291.

Olymp. CII. IV. 493. decreverunt, ut missa ad Boeotos legatione, ut in partem hujus belli venirent, illis persuaserunt. Hi delato ad Epaminondam caeterosque Boeotarchas imperio Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. peditum, & Iↄc. equites expediunt. Athenienses de Boeotorum in Peloponnesum transitu certiores facti, exercitum Duce Chabria contra illos mittunt. Is Corinthum devectus, assumtis Megarensium, Pellenaeorum & ipsius Corinthi militibus, decies mille virûm agmen conflavit. Quibus cum se Lacedaemonii ceterique socii adjunxissent, totus in universum exercitus non infra ccIↄↄ. ccIↄↄ. habebat. Aditus ergo praemunire, & a Peloponnesi ingressu Boeotos prohibere, placuit. A Cenchreis igitur exorsi, vallo, fossaque profunda ad Lechaeum locum obfirmant. Festinus operi exitus. Multitudine enim ac diligentia operantium alacri effectum est, ut totus ille locus, priusquam Boeoti advenissent, praemuniretur. Quamprimum accessit Epaminondas, omnibus diligenter inspectis, animadvertit tandem, quo loco praesidium Laconicum in statione esset, perruptionem minime difficilem dari. Principio igitur Lacedaemonios, tribus ferme partibus auctiores, ut acie secum disceptent, lacessit. Ubi nemo extra propugnacula exire audet, sed omnes valli fossaeque objectu se tutantur, violentum in hostes impetum facit. Ex omni statim parte, accerrima fit impressio, sed ubi Lacedaemonii agebant maxime, quod locus ille minus excubiis aptus, & transitu facilior esset. Magna utrinque contentione res geritur. Sed Epaminondas, virtutis Thebanae florem secum habens, non absque negocio Lacedaemonios tandem retropellit, disjectoque illorum praesidio, cum agmine suo perrumpens, tutum sibi in Peloponnesum iter patefacit. Quo ipso facinus, a se jam ante gestis nihilo inferius, peregit.

69. Extemplo Troezenem & Epidaurum petens, agrum quidem illorum hostilem ad modum tractat, sed urbes ipsas, quippe non contemnendis firmatas praesidiis, subigere nequit. Sicyonem tamen & Phliuntem cum aliis quibusdam terrore subactas in fidem accepit. Infestis hinc armis Corinthum petit, effusisque oppidanis, pugna victos ad moenia usque prosequitur. Ibi fortunae benignitate pars Boeotorum se efferens, per portam temeraria quadam audacia introrupit. Cumque Corinthii intra aedes praecipiti terrore agerentur; Chabrias Atheniensium imperator, tam cordate quam fidenter Boeotis resistens, partem ex urbe protur-

Λακεδαιμονίους, καὶ πρεσβεύσαντες πρὸς Βοιωτοὺς, ἔπεισαν αὐτοὺς κοινωνεῖν τοῦ πολέμου. οἱ δὲ, Ἐπαμινώνδαν καταστήσαντες ἡγεμόνα μετ' ἄλλων Βοιωταρχῶν, ἐξέπεμψαν στρατιώτας πεζοὺς μὲν ἑπτακισχιλίους, ἱππεῖς δ' ἑξακοσίους. Ἀθηναῖοι δὲ πυθόμενοι τὴν Βοιωτῶν [f] στρατιὰν παριοῦσαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐξέπεμψαν δύναμιν καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτοὺς Χαβρίαν. οὗτος δὲ παρελθὼν εἰς Κόρινθον, καὶ προσλαβόμενος καὶ παρὰ Μεγαρέων καὶ [g] Πελληνέων, ἔτι δὲ Κορινθίων, στρατιώτας, στρατόπεδον συνεστήσατο ἀνδρῶν μυρίων. μετὰ δὲ ταῦτα Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων παραγενομένων εἰς Κόρινθον, συνήχθησαν οἱ σύμπαντες [h] οὐκ ἐλάττους δισμυρίων. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ὀχυρώσασθαι τὰς παρόδους, καὶ διακωλύειν τοὺς Βοιωτοὺς τῆς εἰς Πελοπόννησον εἰσβολῆς. ἀρξάμενοι δ' ἀπὸ Κεγχρεῶν μέχρι Λεχαίου, σταυρώμασι καὶ [i] βαθείαις τάφροις διελάμβανον τὸν τόπον· ταχὺ δὲ τῶν ἔργων συντελουμένων, διά τε τὴν πολυχειρίαν καὶ τὰς προθυμίας τῶν ἀνδρῶν, ἔφθασαν τοὺς Βοιωτοὺς πάντα τόπον ἐξοχυρώσαντες. ὁ δ' Ἐπαμινώνδας ἥκων μετὰ τῆς δυνάμεως, ἐπεσκέψατο, καὶ κατανοήσας εὐεφοδώτατον εἶναι τόπον, καθ' ὃν οἱ Λακεδαιμόνιοι παρεφύλαττον, [k] τὸ μὲν πρῶτον προεκαλεῖτο τοὺς πολεμίους εἰς παράταξιν, σχεδὸν τριπλασίους ὄντας τοῖς πλήθεσιν· οὐδενὸς δὲ τολμῶντος ἐκτὸς τοῦ τειχίσματος παρελθεῖν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ χαρακώματος ἀμυνομένων ἁπάντων, προσῆγε τὴν βίαν τοῖς πολεμίοις. κατὰ πάντα μὲν οὖν τὸν τόπον ἐγίνοντο προσβολαὶ καρτεραὶ, μάλιστα δὲ κατὰ Λακεδαιμονίους, εὐεφόδου ὄντος καὶ δυσφυλάκτου τοῦ τόπου. μεγάλης δὲ φιλοτιμίας γενομένης παρ' ἀμφοτέροις, Ἐπαμινώνδας, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἀρίστους τῶν Θηβαίων, μόγις ἐβιάσατο τοὺς Λακεδαιμονίους· διακόψας δὲ τὴν φυλακὴν αὐτῶν, καὶ τὴν δύναμιν διαγαγὼν, παρῆλθεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, διαπραξάμενος ἔργον οὐδὲν τῶν προκατειργασμένων καταδεέστερον.

[l] Εὐθὺς δὲ ἐπὶ Τροιζῆνα καὶ Ἐπίδαυρον πορευθεὶς, τὴν μὲν χώραν ἐδῄωσε, τῶν δὲ πόλεων οὐκ ἠδυνήθη κρατῆσαι, διὰ τὸ φρουρὰς ἔχειν ἀξιολόγους. Σικυῶνα δὲ καὶ [m] Φλιοῦντα καί τινας πόλεις καταπληξάμενος προσηγάγετο. στρατεύσας δ' ἐπὶ Κόρινθον, καὶ τῶν Κορινθίων ἐπεξελθόντων, νικήσας μάχῃ, τούτους μὲν ἐντὸς τῶν τειχῶν συνεδίωξε· τῶν δὲ 381. Βοιωτῶν διὰ τὴν εὐημερίαν μετεωρισθέντων καί τινων προχείρως τολμησάντων διὰ τῆς πύλης εἰς τὴν πόλιν εἰσβιάζεσθαι, οἱ μὲν Κορίνθιοι δείσαντες ἐτράπησαν εἰς τὰς οἰκίας· Χαβρίας δ' ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἐμφρόνως ἅμα καὶ τεθαρρηκότως ὑποστὰς, τοὺς μὲν τὰς

---

[f] Στρατιὰν Reg. 1. [g] Πελληνέων ambo Reg. Coisl. Vulgo Πελληνιέων. [h] Διαμ. οὐκ ἐλάττους Coisl. cum Regiis & Clar. [i] Βαθείαις Reg. 1. qui mox χαρακώμασι. [k] Καὶ τὸ Coisl. [l] Ἐπὶ Reg. 1. [m] Φαιοῦντα Edd.

p. 291. F. At *Justinus* L. VII, 5. a fratre Alexandro Illyriis primum, interjecto dein tempore Thebanis obsidem datum significat. Noster vero, quasi nihil horum scripsisset, L. XVI, 2. a patre Amynta, fracto Illyriorum armis, obsidis loco victoribus traditum, atque ab his Thebanorum fidei permissum perhibet: sui profecto parum memor. P. WESS.

23. Καὶ Πελληνέων] Optimum hoc. Pellene Achaiae ex se format, *Stephano* auctore, gentile Πελληνεύς. Unde probe *Pausanias* Ἀχαιῶν Πελληνέας in his Epaminondae gestis rebus memorat L. IX, 15., sicuti & *Xenophon*. P. WESS.

33. Ἀπὸ Κεγχρεῶν μέχρι Λεχαίου] Vide L. XI, 16. P. WESS.

43. Κατὰ πάντα μὲν οὖν τὸν τόπον &c.] *Xenophon* in his recensendis diligentior est, inque haud paucis a *Nostro* dissentit L. VII. Hellen. p. 482. Pertinent ad hoc certamen, quae apud *Polyaen.* L. II, 2, 3. 9. leguntur. P. WESS.

56. Καὶ Φαιοῦντα] Lege & hoc loco Φλιοῦντα. JAC. PALM.

Καὶ Φλιοῦντα] Parui viro docto. Errori ansam praebuit scriptionis inter ΦΑΙΟΥΝΤΑ & ΦΛΙΟΥΝΤΑ non magna dissimilitudo, quae ΦΑΙΟΥΝΤΙΟΥΣ & ΦΛΙΟΥΝΤΙΟΥΣ pari peccato confudit C. 19. hujus libri. Porro Phliuntis occupatae & paullo post amissae casum describit *Xenophon* Hellen. VII. pag. 489. copiosius. P. WESS.

80. Καὶ στρατηγικῇ δυνάμει διαφέρων] Haec cum exscripsisset Semestr. L. II, 25. p. 342. *P. Faber*, subjungit: „ Scio, „ leviter ferri posse istud στρατηγικῇ δυνάμει, non quidem ut „ robur significet, sed ut facultatem & quasi virtutem impe„ ratoriam demonstret: quam & ab eodem *Diodoro* paullo an„ te, ubi de Iphicrate loquitur, τὴν ἐν τῷ στρατηγεῖν ἀρετὴν, & „ ubi de Charidemo Atheniensi L. XVII, 30. δεινότητα στρατη„ γίας vocatam video. Sumptum tamen δυνάμει ex illo δυνά„ μενος, & vel pro δεινότητι, quod affine est, vel, quod ma„ gis arridet, pro συνέσει positum incogitanter ab ipso *Diodo„ ro*, aut ab antiquo librorum ejus exaratore non negabit, qui „ *Diodori* libros, quod nos aliquando fecimus, diligenter le„ gerit atque contriverit. In istis etenim (quod certe me„ minisse possum) στρατηγικῇ δυνάμει nunquam, frequenter au„ tem ac innumeris etiam locis στρατηγικῇ συνέσει scriptum & „ vel τῇ ἀνδρείᾳ, ut hoc loco, vel etiam τόλμῃ, quibus voca„ bulis

ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, πολλοὺς δὲ τῶν Βοιωτῶν κατέβαλον. γενομένης δὲ φιλοτιμίας, οἱ μὲν Βοιωτοὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν συντάξαντες, ἐπῆγον ἐπὶ τὴν Κόρινθον καταπληκτικῶς· ὁ δὲ Χαβρίας ἀναλαβὼν τοὺς Ἀθηναίους, προῆγεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ καταλαβόμενος τοὺς ὑπερδεξίους τόπους, ὑπέστη τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. οἱ μὲν οὖν Βοιωτοί, πεποιθότες ταῖς τῶν σωμάτων ῥώμαις καὶ ταῖς ἐν τοῖς συνεχέσι πολέμοις ἐμπειρίαις, τῇ βίᾳ τοὺς Ἀθηναίους ἤλπιζον χειρώσασθαι. οἱ δὲ περὶ τὸν Χαβρίαν ἐκ τόπων ὑπερδεξίων ἀγωνιζόμενοι, καὶ πολλῶν ἐκ τῆς πόλεως χορηγουμένων, οὓς μὲν ἀνῄρουν τῶν βιαζομένων, τοὺς δὲ κατετίτρωσκον. οἱ δὲ Βοιωτοί, πολλὰ μὲν κακοπαθήσαντες, οὐδὲν δὲ πρᾶξαι δυνάμενοι, τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσαντο. Χαβρίας μὲν οὖν, ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ [n] στρατηγίᾳ θαυμασθείς, τοῦτον τὸν τρόπον ἀπετρίψατο τοὺς πολεμίους.

Ἐκ δὲ τῆς Σικελίας Κελτοὶ καὶ Ἴβηρες δισχίλιοι κατέπλευσαν εἰς Κόρινθον, ἐκπεμφθέντες ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου συμμαχῆσαι Λακεδαιμονίοις, εἰς μῆνας πέντε τοὺς μισθοὺς εἰληφότες. οἱ δ' Ἕλληνες, πεῖραν αὐτῶν βουλόμενοι λαβεῖν, προῆγον αὐτούς, καὶ κατὰ τὰς συμπλοκὰς καὶ μάχας ἀνδραγαθούντων αὐτῶν, πολλοί τε τῶν Βοιωτῶν καὶ τῶν συμμάχων ὑπ' αὐτῶν ἀνῃροῦντο. διόπερ δόξαντες [o] εὐχειρίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ διαφέρειν, καὶ πολλὰς χρείας παρεσχημένοι, καὶ τιμηθέντες ὑπὸ [p] τῶν Λακεδαιμονίων, τοῦ θέρους λήγοντος ἐξαπεστάλησαν εἰς τὴν Σικελίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα Φιλίσκος μὲν ὑπ' Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως ἀποσταλεὶς κατέπλευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, παρακαλῶν τοὺς Ἕλληνας διαλύσασθαι μὲν τοὺς πολέμους, εἰρήνην δὲ κοινὴν συνθέσθαι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἀσμένως ὑπήκουσαν· Θηβαῖοι δὲ κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν, ὅλην τὴν Βοιωτίαν ὑπὸ μίαν [q] ἀγαγόντες συντέλειαν, οὐ προσεδέχθησαν. ἀπογνωσθείσης δὲ τῆς κοινῆς εἰρήνης, ὁ μὲν Φιλίσκος καταλιπὼν τοῖς Λακεδαιμονίοις δισχιλίους ἐπιλέκτους μισθοφόρους, ἔχοντας τοὺς μισθούς, 382. ἀπῆλθεν [r] εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Εὔφρων ὁ Σικυώνιος, διαφέρων θράσει καὶ ἀπονοίᾳ, συνεργοὺς λαβὼν Ἀργείους, ἐπέθετο τυραννίδι. κρατήσας δὲ τῆς ἐπιβολῆς, τετταράκοντα τοὺς [s] εὐπορωτάτους τῶν Σικυωνίων ἐφυγάδευσε, δημεύσας αὐτῶν τὰς οὐσίας καὶ πολλῶν χρημάτων κυριεύσας, μισθοφόρους ἤθροισε, καὶ τῆς πόλεως ἐδυνάστευσεν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι [t] Ναυσιγένους, ἐν Ῥώμῃ χιλίαρχοι κατεστάθησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων τέτ-

bus, partem; eamque non minimam, proſternit. Olymp. Cumque certamen ita exarſiſſet, Boeoti cum toto exercitu probe inſtructo, ad Corinthum terribilem in modum acceſſerunt. Chabrias ſtatim Athenienſes ſuos expeditos habens, ex urbe erumpit, & editioribus occupatis locis, hoſtium impreſſionem ſuſtinet. Boeoti contra, quos vires corporum, & longus bellorum uſus animabat, vi ſua Athenienſes ſubigi poſſe non diffidebant. At Chabriani, dum e ſublimioribus locis depugnant, & prolixam interim ad rem pertinentium copiam ex urbe ſuppeditatam habent, vim inferentes partim occidunt, partim vulneribus foede mulcatos dimittunt. Unde evenit, ut Boeoti multis affecti cladibus, cum nihil efficere poſſent, retro copias abducerent. Chabrias vero, quod hunc ad modum hoſtes ſummoviſſet, ob virilis animi promtitudinem & conſtantiam, artiſque Imperatoriae facultatem, in admiratione habebatur.

70. Sub haec ex Sicilia Gallorum & Hiſpanorum duo millia Corinthi appulerunt; Dionyſius hos Tyrannus, numerato in praeſens v. menſium ſtipendio, Lacedaemoniis auxilio miſerat: Graeci, ut periculum virtutis ipſorum facerent, hos ſimul in hoſtem educebant. Cumque fortes ſe viros in pugnis exhiberent, multos Boeotorum ſociique nominis proſtraverunt. Et poſteaquam utilem Graecis 494. operam navaſſent, eximiam ob praeſtans cum manuum, tum animorum robur laudem adepti, & digni, quos Lacedaemonii praemiis afficerent, habiti, ſub exitum aeſtatis in Siciliam dimittuntur. Poſthaec Philiſcus Artaxerxis regis legatus in Graeciam venit hortatum, ut ſolutis tandem bellis mutuam inter ſe pacem confirmarent. Cui caeteri obſecundant, & quidem non illubentes: Soli Thebani, quae ipſis pertinacia erat, quod jam pridem ſub unum tota Boeotia cenſum ab ipſis coacta erat, conditionem repudiant. Quare communitate pacis deſperata mercenarios bis mille ſelectiſſimos, quibus jam ſoluta ad hoc ſtipendia erant, Lacedaemoniis relinquens, Philiſcus in Aſiam diſcedit. Dum haec geruntur, Euphron Sicyonius, confidentia & temeritate nulli ſecundus, adſumtis in conſortium Argivis, dominatus occupandi conſilia cepit; & fortuna conatus adjuvante, extemplo civium potentiſſimos xl. exſilium patria mutare coegit, bonaque ipſorum publicavit, unde magna vi opum potitus, conducto peregrinorum militum praeſidio, urbem in poteſtate retinuit.

71. Archonte dehinc Athenis Nauſigene, & Romae Trib. mil. IV, L. Papirio, L. Menenio, Serv. Olymp. ciii. 1.

---

[n] Στρατηγίᾳ θαυμ. *Reg.* 1. Vulgo στρατηγικῇ δυνάμει. [o] Εὐχειρίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ *Coiſl.* [p] Articulus deeſt *Reg.* 2. [q] Ἀγαγὼν *idem* & *Clar.* [r] Deſunt tria, quae ſequuntur, *Reg.* 1. Paullo ante τοὺς omitt. & *Coiſl.* [s] Εὐπορώτερους *Clar.* [t] Ναυσιγένης, *idem* cum *Reg.* 2.

„ bulis eadem (militaris ſcilicet) virtus deſignatur, adjunctum „ reperiet". Hactenus *Faber*, annumerans deinde loca στρατηγικὴν σύνεσιν repraeſentantia, ſed quae ibi relinquo: ſatis enim obvia ſunt. Id profecto verum eſt, nuſquam δύναμιν στρατηγικὴν in *Diodori* libris reperiri. Occurrit mihi ſemel apud *Polybium* L. 1, 84. & his quidem in verbis, τότε γὰρ ἦν — συνιδεῖν — πηλίκην ἔχει διαφορὰν ἐμπειρία μεθοδικὴ καὶ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ ἀπειρίας καὶ τριβῆς ἀλόγου στρατιωτικῆς. Neque dubito tamen, quin & ibi prava ſit. Moveor Noſtri judicio: namque ea prudentiſſimi ſcriptoris, ut ſaepe, aemulatus ſcribit & illa ipſa in re, τότε συνιδεῖν ἦν ἐπ' αὐτῆς τῆς πείρας, ὅλην ὑπεροχὴν ἔχει ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΥΝΕΣΙΣ ἰδιωτικῆς ἀπειρίας καὶ τριβῆς ἀλόγου στρατιωτικῆς Ecl. 1. Lib. xxv, manifeſto, ut opinor, indicio, fuiſſe tum in *Polybio* στρατηγικὴν σύνεσιν, non, quae nunc aegre ſedem tuebatur, δύναμιν. Proinde *Fabri* conjectura recto ſtat talo, & recipi merebatur, niſi ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγίᾳ θαυμασθεὶς ex *Reg.* 1. adaeque probum eſſet. Solet Auctor στρατηγίας voce virtutem artemque imperatoriam ſaepenumero deſcribere. Δεινότητα στρατηγίας *Faber* paullo ante produxit ipſe. De Timotheo νικῶν δι' ἀνδρείαν καὶ στρατηγίαν ſupr. C. 36., & Epaminondas ἐθαυμάσθη διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν καὶ στρατηγίαν μεταλαβὼν τὰς τοῦ πλήθους εὐλαβείας C. 53. Mitto plura: haec cur ſcripti libri auctoritatem potiorem probabili conjectura cenſuerim, abunde commonſtrant. P. WESS.

84. Εἰς Κόρινθον] Confer *Xenophontem* L. vii. Hellen. pag. 483., ubi hanc πρώτην παρὰ Διονυσίου βοήθειαν vocat: venit enim & altera inſequente anno. P. WESS.

99. Κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν] Rectius vertiſſet Interpres *ex inſtituto ſuo*. Ὑπόστασις hoc loco eſt ſuſcepta ſemel ratio conſilii & propoſitum univerſum, ad quod ſingulas actiones referebant; ut bene monuit *Iſ. Caſaubonus* ad *Polyb.* p. 111. *Ed. Gron.* Nimirum Thebani Boeotiae civitates liberas eſſe nolebant, neque pati poterant, ut Meſſene in Lacedaemoniorum rediret poteſtatem: hinc ſalubria illa pacis conſilia ad nihilum reciderant, docente *Xenophonte* Hellen. vii. p. 484. Philiſcus vero iſte regis Perſarum legatus domo Abydenus erat. P. WESS.

5. Εὔφρων ὁ Σικυώνιος] Ex *Xenophonte*, qui hominis artes & ſcelera exſequitur, conficias paullo eum ſerius tyrannidem occupaſſe Hellen. L. vii. pag. 488. Fuit autem in Sicyoniorum fatis, ut ſaepe tyrannide opprimeretur, nec ſemper cle-

Olymp. CIII. 1. Serv. Cornelio, Serv. Sulpicio coſſ. in locum ſurrogatis: tertia ſupra centeſimam Olympias apud Eleos agebatur, qua Pythoſtratus Athenienſis coronam ſtadio meruit. Hoc anno Ptolemaeus Alorites Amyntae F. Alexandrum fratrem ſuum dolo interemit, & Macedoniae regnum per annos III. adminiſtravit. Tum in Boeotia Pelopidas Epaminondae bellicae gloriae ſtudio aemulus, ubi res in Peloponneſo ad Reipublicae Boeoticae emolumentum ab eo confectas vidit, etiam ipſe nonnulla extra Peloponneſum ſita Thebanorum ditioni ſubjicere properavit. Quapropter Iſmenia, magnae ob virtutem exiſtimationis viro, ſibique inprimis amico, in ſocietatem negotii aſſumto, in Theſſaliam contendit, & cum Alexandro Pheraeorum Tyranno pacifice congreſſus, inopinato captus, una cum Iſmenia cuſtodiae traditur. Exacerbati hoc facto Thebani, Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. gravis armaturae militum, & Iↄ. c. equites in Theſſaliam mittunt; Quorum adventu territatus Alexander per legatos Athenienſes ad ſocietatem ſecum ineundam invitat. Confeſtim ei populus XXX. naves praetore claſſis Autocle cum mille militibus, transmittit. Interea vero dum iſte Euboeam circumnavigat, Thebani in Theſſaliam tranſierant. Quamvis autem & pedeſtribus copiis inſtructus eſſet Alexander, & equitatu Boeotis praepolleret; hi tamen pugna finiendum eſſe bellum initio cenſebant, auxiliis Theſſalorum roborati. At cum ab his deſtituerentur, & Athenienſes aliique nonnulli auxiliarii ſe cum Alexandro junxiſſent, cibus etiam potuſque, & omnis caeteroquin commeatus Boeotos deficeret; Boeotarchis domum regredi placuit. Retroverſis igitur ſignis, dum per campeſtria iter habent, Alexander cum equitatu inſecutus, extremum agmen invadit. Statim Boeotorum alii jaculis confixi oppetunt, alii vulneribus gravantur. Tandem cum neque ſubſiſtendi, neque procedendi facultas eſſet, quo ſe verterent, aut quid agerent, non habebant; Ad quam perplexitatem victus etiam penuria acceſſit. Jamque nihil ſpei ipſis reliquum erat; cum Epaminondas privatam tunc vitam agens, ab exercitu Dux creatur; Is ſtatim delectam levis armaturae manum, & equites in poſtremo ag-

ταγεῖς, Λεύκιος [v] Παπίριος, Λεύκιος Μενήνιος, [x] Σερούιος Κορνήλιος, Σερούιος Σουλπίκιος. παρὰ δὲ Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη τρίτη πρὸς ταῖς ἑκατόν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Πυθόστρατος Ἀθηναῖος. ἐπὶ δὲ τούτων Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης ὁ Ἀμύντου υἱὸς ἐδολοφόνησεν Ἀλέξανδρον τὸν ἀδελφόν, καὶ ἐβασίλευσε τῆς Μακεδονίας ἔτη [y] τρία. κατὰ δὲ τὴν Βοιωτίαν Πελοπίδας, ἐφάμιλλος ὢν τῷ Ἐπαμινώνδᾳ τῇ κατὰ πόλεμον δόξῃ, καὶ θεωρῶν ἐκεῖνον τὰ περὶ τὴν Πελοπόννησον συμφερόντως κατεσκευακότα τοῖς Βοιωτοῖς, ἔσπευδε τὰ ἐκτὸς Πελοποννήσου δι' ἑαυτοῦ προσάγεσθαι τοῖς Θηβαίοις· παραλαβὼν δὲ Ἰσμηνίαν, ἄνδρα φίλον μὲν [z] ἑαυτοῦ, θαυμαζόμενον δ' ἐπ' ἀρετῇ, παρῆλθεν εἰς Θετταλίαν. καταντήσας δὲ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Φερῶν Τύραννον, ἀλόγως συνελήφθη [a] μετ' Ἰσμηνίου, καὶ εἰς φυλακὴν παρεδόθη. Θηβαίων δ' ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι παροξυνθέντων, καὶ ταχέως εἰς τὴν Θετταλίαν ἐκπεμψάντων ὁπλίτας μὲν ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δ' ἑξακοσίους, φοβηθεὶς Ἀλέξανδρος ἐξέπεμψε πρεσβείας εἰς τὰς Ἀθήνας περὶ συμμαχίας. ὁ παραχρῆμα ὁ δῆμος ἐξέπεμψε ναῦς μὲν τριάκοντα, στρατιώτας δὲ χιλίους, ὧν ἦν στρατηγὸς Αὐτοκλῆς. ἐν ὅσῳ [b] δ' οὗτος περιέπλει τὴν Εὔβοιαν, Θηβαῖοι κατήντησαν εἰς Θετταλίαν. τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου πεζὴν δύναμιν ἠθροικότος, καὶ ἱππεῖς πολλαπλασίους ἔχοντος τῶν Βοιωτῶν, τὸ μὲν [c] πρῶτον οἱ Βοιωτοὶ διὰ μάχης ἔκριναν λῦσαι τὸν πόλεμον, συνεργοὺς ἔχοντες τοὺς Θετταλούς· ὡς δ' οὗτοι μὲν αὐτοὺς ἐγκατέλιπον, Ἀθηναῖοι δὲ καί τινες ἄλλοι σύμμαχοι παρεγένοντο τῷ Ἀλεξάνδρῳ, τὰ δὲ σῖτα καὶ ποτὰ καὶ τἄλλα πάντα ὑπελείπετο τοῖς Βοιωτοῖς, ἔγνωσαν οἱ Βοιωτάρχαι τὴν εἰς οἶκον ἐπάνοδον ποιεῖσθαι. ἀναζευξάντων δ' αὐτῶν, καὶ τῆς πορείας οὔσης διὰ χώρας πεδιάδος, Ἀλέξανδρος ἐπηκολούθει πολλοῖς ἱππεῦσι, καὶ τοῖς ἐπὶ τῆς οὐραγίας [d] ἐπετίθετο. τῶν δὲ Βοιωτῶν οἱ μὲν κατακοντιζόμενοι συνεχῶς ἀπέθνησκον, οἱ δὲ τραύμασι περιέπιπτον. τέλος δ' [e] οὔτε μένειν οὔτε προάγειν δυνάμενοι, εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν ἐξέπιπτον, ἅτε δὴ καὶ τῶν ἐπιτηδείων σπανιζόντων. ἤδη δ' αὐτῶν τὴν σωτηρίαν ἀπεγνωκότων, Ἐπαμινώνδας ἰδιωτεύων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν κατεστάθη στρατηγός. εὐθύς τε διαλέξας τούς τε ψιλοὺς καὶ τοὺς ἱπ- 383.

---

[v] Παπίριος Edd. Mox Λεύκιος deeſt Coiſl. & Venet. tum Μενήνιος Clar. [x] Non eſt in Coiſl. Venet. qui ſtatim Ὀλυμπιάς. [y] Τριάκοντα Edd. [z] Αὐτοῦ Reg. 2. [a] Μεθ' Ἰσμ. ſatis commode Coiſl. [b] Δὲ Clar. [c] Πρότερον Coiſl. tum διὰ μάχης Clar. [d] Ὑπὸ τῆς Coiſl. peſſime. [e] Οὔτε ſolus Reg. 2., quem laudo, οὐδὲ Edd.

mente, etſi ita velit *Strabo* L. VIII. p. 587. B. Alia docet Euphron hic, & in *Plutarchi* Arat. princ. ejuſdem inſtituti ac cupiditatis populares. P. Wess.

14. Λεύκιος Παπίριος] Pro Λεύκιος Παπ. & Λ. Μενήνιος *Livius* edit L. Furium & A. Manlium, additque P. & C. Valerios. L. Rhod.

Λεύκιος Παπίριος] Abit Auctor a Faſtis Livianis non tantum quod alios annumeret tribunos militum conſulari poteſtate, ſed quod nullam fere rationem habeat ſolitudinis curulium magiſtratuum, quae in aliquot annos furoribus tribunitiis continuata fuit. *Livium* vide L. VI, 35. Et tamen Faſtorum conditores tribunos *Diodori* cum Livianis contendere ſolent. P. Wess.

17. Πυθόστρατος Ἀθηναῖος] Πυθόστρατος Ἐφέσιος apud *Euſebium*, incertum quo fidejuſſore. P. Wess.

18. Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης ὁ Ἀμύντου υἱὸς] Error his ineſt manifeſtus. Amyntas ternos ex ſe genuit Alexandrum, Perdiccam & Philippum, ut ipſe prodidit Auctor C. 60. Ptolemaeus fuerat ἐπίτροπος τῶν πραγμάτων per Macedoniam, teſte *Aeſchine* Or. περὶ Παραπρ. p. 32., ſed alienigena atque ἀλλότριος τοῦ γένους, uti diſerte *Dexippus* profitetur apud *Syncellum* Chronograph. p. 240. Idem haud obſcure *Plutarchus* indicat in Pelop. p. 292. C., politeutem Pelopidae Ptolemaeum exhibens, ſcil. τὴν ἀρχὴν τοῖς τοῦ τεθνεῶτος ἀδελφοῖς διαφυλάξειν. Itaque frater juvenum ipſe non erat, etſi iterum id adfirmetur C. 77.; quem quidem locum non neglexit Ill. *Spanhemius* Diſſert. VII. de Num. Praeſt. p. 380., hunc vero ſi contendiſſet, emendatione ſuccurri *Diodoro* non poſſe, ut erroris abſolvatur, ſine dubio pronuntiaſſet. Ceterum *Juſtin.* L. VII, 5. Alexandrum inſidiis matris Eurydices appetitum occubuiſſe adfirmat: unde ipſa in ejuſdem cum Ptolemaeo ſceleris ſocietatem veniſſe videtur. P. Wess.

20. Ἔτη τριάκοντα] Male pro τρία. L. Rhod.

Ἔτη τριάκοντα] Lege τρία, ut docet infra p. 497. Jac. Palm.

Ἔτη τρία] Auſus ſum invitis *Codd.* τρία reſtituere. Auctor ipſe Ptolemaeum Aloriten βασιλεῦσαι ἔτη τρία ſcripſit C. 77., neque plures annos ſucceſſionum ſeries illi poteſt concedere. Quare certatim viri doctiſſimi hanc emendationis viam ingreſſi ſunt, Ill. *Scaliger* in libri ſui margine & Olympiadum Ἀναγραφῇ, *Bongarſius* ad *Juſtin.* L. VII, 5. & *Simſonius* Chron. ann. 3637. atque alii P. Wess.

29. Ἀλόγως συνελήφθη μετ' Ἰσμηνίου] Multo haec accuratius & diſtinctius traduntur a *Plut.* Pelop. p. 292. D. P. Wess.

35. Ὁ δῆμος ἐξέπεμψε ναῦς μὲν τριάκοντα] *Demoſthenes* Or. in Ariſtocrat. pag. 422. Ἀλέξανδρον ἐκεῖνον τὸν Θετταλόν, ὑπὸ ἀρχὴν αἰχμάλωτον ἔχοντος Πελοπίδου, ἐχθρὸν δ', ὡς οὐδεὶς, Θηβαίοις ὄντα, ὑμῖν δ' οἰκείως διακείμενον, ὥστε παρ' ὑμῶν στρατηγὸν αἰτεῖν, ἐβοηθεῖτε αὐτῷ, καὶ πάντα ἦν Ἀλέξανδρος, ſtudium populi Athenienſis & auxiliares has copias egregie deſignans. P. Wess.

56. Ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν κατεστάθη στρατηγός] Thebanorum exercitui praeerat Cleomenes, privatus militabat Epaminondas. Γεγονὼς δὲ [illegible] ἐν βοιωταρχίας [illegible]

d'A-

Olymp. CIII. 1.

ἱππέων, τούτους μὲν [f] αὐτὸς ἀνέλαβε, καὶ ταχθεὶς ἐπὶ τῆς οὐραγίας, διὰ τούτων ἀνέστελλε τοὺς ἐπακολουθοῦντας πολεμίους, καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν παρεῖχε τοῖς προηγουμένοις ὁπλίταις. ποιούμενος δὲ μάχας ἐξ ὑποστροφῆς, καὶ τάξει φιλοτέχνῳ χρώμενος, διέσωσε τὸ στρατόπεδον. αἰεὶ δὲ μᾶλλον διὰ τῶν κατορθωμάτων αὔξων τὴν ἰδίαν εὐδοξίαν, μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχανε παρά τε τοῖς πολίταις καὶ τοῖς συμμάχοις. οἱ δὲ Θηβαῖοι τοὺς τότε Βοιωταρχήσαντας καταδικάσαντες πολλοῖς χρήμασιν ἐζημίωσαν.

Ἐπιζητουμένης δὲ τῆς αἰτίας πῶς ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ ἰδιώτης ὢν ἐστρατεύετο μετὰ τῶν εἰς Θετταλίαν ἀποσταλέντων, ἀποδοτέον τὸν οἰκεῖον λόγον τῆς ἀπολογίας. τῇ μάχῃ τῇ περὶ Κόρινθον Ἐπαμινώνδας διαρρήξας τὴν ἐπὶ τοῦ προτειχίσματος φυλακὴν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ δυνάμενος πολλοὺς ἀνελεῖν τῶν πολεμίων, ἠρκέσθη τῷ προτερήματι, καὶ τῆς ἐπὶ [g] πλεῖον μάχης ἀπέστη. γενομένης δὲ περὶ αὐτὸν ἱκανῆς ὑποψίας, ὡς πεφεισμένου τῶν Λακεδαιμονίων ἰδίας [h] ἕνεκα χάριτος, οἱ φθονοῦντες αὐτοῦ τῇ δόξῃ καιρὸν ἔλαβον εὔλογον διαβολῆς. ἐπενεγκάντων οὖν αὐτῷ προδοσίας ἔγκλημα, τὸ πλῆθος παροξυνθὲν ἀπέστησεν αὐτὸν τῆς Βοιωταρχίας, καὶ ἰδιώτην ποιήσαν ἐξαπέστειλε μετὰ τῶν ἄλλων. ὡς δὲ ἀπὸ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐξήλειψε τὰς καθ' ἑαυτοῦ [i] διαβολάς, τότε ὁ δῆμος ἀποκατέστησεν αὐτὸν εἰς τὴν προγεγενημένην εὐδοξίαν. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον Λακεδαιμονίοις πρὸς Ἀρκάδας ἐγένετο μεγάλη μάχη, ἐν ᾗ ἐνίκησαν Λακεδαιμόνιοι ἐπιφανῶς. μετὰ γὰρ τὴν ἐν Λεύκτροις ἧτταν ἐν τούτῳ πρῶτον αὐτοῖς παράδοξον εὐτύχημα ἐγένετο. ἔπεσον γὰρ Ἀρκάδων μὲν ὑπὲρ τοὺς μυρίους, Λακεδαιμονίων δ' οὐδείς. προεῖπον δ' αὐτοῖς αἱ Δωδωνίας ἱέρειαι διότι πόλεμος οὗτος Λακεδαιμονίοις ἄδακρυς ἔσται. Μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ Ἀρκάδες, φοβηθέντες τὰς τῶν Λακεδαιμονίων εἰσβολάς, ἔκτισαν ἐπί τινος ἐπικαίρου τόπου τὴν ὀνομαζομένην Μεγάλην πόλιν, συῤῥίψαντες εἰς αὐτὴν κώμας [k] τετταράκοντα τῶν ὀνομαζομένων Μαναλίων καὶ Παῤῥασίων Ἀρκάδων. καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ἕλληνας ἐν τούτοις ἦν.

384. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Διονύσιος ὁ Τύραννος ἔχων δυνάμεις ἀξιολόγους, καὶ τοὺς Καρχηδονίους ὁρῶν οὐκ εὖ διακειμένους πρὸς τὸν πόλεμον, διά τε τὴν γεγενημένην παρ' αὐτοῖς λοιμικὴν νόσον,

mine diſpoſuit. Cumque his inſectantes a tergo hoſtes repulit, ac crebris excurſibus manus conſerens, praeeuntibus gravis armaturae militibus ſecuritatem praeſtitit, ſolertique aciei ſtructura utens, exercitum conſervavit. Et quia majorem ſubinde 495. gloriam rebus dextre ac feliciter geſtis acquirebat, praecipuam apud cives ſocioſque laudem promeruit. At qui tum magiſtratum Boeotorum gerebant, Thebani iis grandem pecuniae multam irrogarunt.

72. Hic cum quaeſtio offeratur, quid cauſae fuerit, ut tantus vir in expeditione Theſſalica gregarium tunc militem ageret? apta ad defenſionem Epaminondae ratio nobis reddenda eſt. In praelio ad Corinthum Epaminondas praeſidio Lacedaemoniorum, quod vallum tutabatur, disjecto, ingentem hoſtium caedem facere poterat: Verum ſucceſſu illo contentus, a pugna ulterius perſequenda ſibi temperavit. In magnam idcirco ſuſpicionem raptus, quaſi privatam captando gratiam Lacedaemoniis pepercisſet, ab obtrectatoribus, qui gloriae ipſius invidebant, cum ſpecioſae calumniae tempus arripuiſſent, proditionis accuſabatur. Qua criminatione vulgus exaſperatum, abrogato Boeotarchiae magiſtratu, privatam deinceps vitam agere; atque inter gregarios militare eum, juſſit. At poſtquam rebus praeclare geſtis aſperſam calumniae maculam abſterſiſſet, in priſtinam a populo dignitatem reſtitutus eſt. Haud longe poſt acre inter Lacedaemonios & Arcades praelium committitur, quo victoriam Lacedaemonii clariſſimam reportant. Quod primum eis certamen poſt cladem Leuctricam felicem nec opinato exitum habuit. Arcadum ſupra decies mille cecidere, Lacedaemoniorum ne unus quidem. Dodonaeae ſacerdotes ita cecinerunt: bellum hoc abſque lacrymis exiturum Lacedaemoniis. Ab hac pugna Lacedaemoniorum impreſſiones veriti Arcades, opportuno quodam loco Magnam, quam vocitant, urbem condidere, XL. Maenaliorum & Parrhaſiorum, uti nominantur, Arcadum pagis in eam conjectis. Atque is tum Graeciae ſtatus erat.

73. In Sicilia vero Dionyſius ille Tyrannus, magnis inſtructus copiis, ubi Carthaginenſes propter luem peſtiferam apud eos graſſatam, & defectionem Afrorum, non bene paratos videbat; ex-

---

[f] Αὐτὸς Coiſl. Vatic. [g] Πλεῖον Coiſl. & Reg. ambo Vid. Sylburg. ad Dionyſ. Halicar. Excerpt. Legat. p. 743. [h] Ἕνεκα Clar. Reg. 2. [i] Διαβολάς, vero iidem. Vulgo καὶ interponitur, quod ſtigmate tamen notatum a Steph. [k] In Reg. 1. μ'. i. e. τετταράκοντα, Porro Μαιν. Clar. Edd. κώμας inſert.

ὁ Ἀλέξανδρος, ſic Pauſan. L. IX, 15. ubi ſane nihil neceſſe fuerat, ut ἐκτὸς Πυλῶν ſollicitaret diligentiſſimus Sylburgius. Geſta res in Theſſalia eſt, quae ἐκτὸς Πυλῶν, ſicuti reliqua Graecia ἡ ἔσω Πυλῶν Ἑλλὰς ſive ἔσω Θερμοπυλῶν, ut ejuſdem in Pauſaniae L. X, 21. pag. 848. adpellatur. Ea vero occaſione & Cleomenes & Boeotarchae ſumma voluntate Epaminondae imperium deferunt, quo ille dextre uſus Thebanos ex anguſtiis expedivit, exercitumque ſervavit. Rem narrat quoque Plutarchus in Praecept. Reip. gerend. p. 797. B. P. Wess.

67. Πολλοῖς χρήμασιν ἐζημίωσαν] Singulis mulcta decem millium drachmarum fuit irrogata, Plut. Pelop. pag. 293. C. P. Wess.

91. Διότι πόλεμος οὗτος Λακεδαιμονίοις ἄδακρυς ἔσται] Vide Xenophontem Hellen. L. VII. p. 485. Saepe veteres ἄδακρυν hunc πόλεμον celebrant, quorum loca a Jo. Meurſio cum ſint conducta de Regn. Lacedaem. C. 19., addam duntaxat ex perſonati Plutarchi proverbiis, ab Eruditiſſimo Jac. Gronovio Praefat. T. X. Theſ. Graec. Antiq. vulgatis, in Ἄδακρυς πόλεμος pauca, admodum huic loco opportuna: Ὁ γὰρ Δωδωναῖος προεῖπε τοῖς Λακεδαιμονίοις πολεμοῦσι πρὸς Ἀρκάδας μάχην ΑΔΑΚΡΥΝ ἔσεσθαι, συμβάλλοντες δὲ μίαν ταύτην ἐνίκησαν μηδένα ἀπολέσαντες. Ceteri Paroemiarum collectores Zenobius, Diogenianus de Jove Dodonaeo tacent. Mallem vero Δωδωναῖαι aut Δωδωνίδες ἱέρειαι ſcriptum fuiſſet. P. Wess.

92. Μετὰ δὲ τὴν μάχην &c.] Videtur pugnare Pauſanias in Arcadicis C. 27. his verbis: Τῆς πόλεως δὲ οἰκιστὴς Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαῖος ὂν τῷ δικαίῳ καλοῖτ' ἄν, τούς τε γὰρ Ἀρκάδας οὗτος ἦν ὁ ἐπεγείρας ἐς τὸν συνοικισμόν. Urbis autem conditor Epaminondas Thebanus jure vocari poteſt: Arcadas enim ille congregavit, ut ſimul habitarent. Non pugnat tamen, ſi attente legatur: non enim dicit Epaminondam adfuiſſe, aut fundaſſe, ſed eo, quod Arcadas in unum corpus collectos ſimul habitare perſuaſerat, ideo poſſe etiam jure vocari Megalopoleos fundatorem. Jac. Palm.

Μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ Ἀρκάδες &c.] Imo vero pugnat Pauſanias. Legiſſet vir doctus, quae eodem Cap. ſequuntur, & in alia omnia iviſſet. Verba ſunt, συνῳκίσθη δὲ ἡ Μεγάλη πόλις ἐνιαυτῷ τε τῷ αὐτῷ, καὶ μησί τε ὀλίγοις ὕστερον, ἢ τὸ πταῖσμα ἐγένετο Λακεδαιμονίων, τὸ ἐν Λεύκτροις, Φρασικλείδου μὲν Ἀθήνῃσιν ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος καὶ δευτέρας. Condita ergo eſt ante hos tres annos ex Pauſaniae ſententia. Marmor Parium in ſequentem annum, modo ejus hiatum recte expleverint viri docti, quo Athenis Archon Dyſcinetus fuit, urbis initia refert. Fieri tamen potuit, ut Megalopolis condi quidem ſtatim poſt Leuctricam pugnam coepta, abſoluta vero hoc demum anno ſit, eaque res occaſionem ſcriptoribus, ut urbis originem alii atque alii tempori adſtringerent, dederit. P. Wess.

96. Συῤῥίψαντες εἰς αὐτὴν κώμας] Suſpicetur forſan aliquis legendum συῤῥάψαντες, nec injuria. Quamquam neutrum verbum ſatis mihi placet. H. Steph.

Συῤῥίψαντες εἰς αὐτὴν κώμας] Ego vero non improbo. Si enim

ἀφ-

Olymp. CIII. 1. expeditionem in eos facere decrevit. At cum nihil omnino probabilis cauſae ad hanc litem ſeſe offerret, Poenos e Carthaginenſium ditione regni ſui agros incurſaſſe praetendit. Peditum ergo ccIↃↃ. ccIↃↃ. ccIↃↃ. & equitum cIↃ. cIↃ. cIↃ. trecentisque triremibus coactis, cum apparatu tantis copiis idoneo, Carthaginenſium regionem invadit, & ſtatim Selinuntem atque Entellam ſubigit, & omnem circumcirca terram populatus, atque Erycinorum inſuper urbe potitus, Lilybaeum tandem obſidione cingit. Sed quod validum in ea praeſidium excubaret, ſtatim illam ſolvit. Hinc de navalibus Carthaginenſium incendio abſumtis certior factus, totamque ita claſſem periiſſe ratus, contemtu hoſtis ſecurius rem gerit. Centum ergo & XXX. claſſis ſuae triremes eximias Erycinorum portum occupare, ac reliquas omnes Syracuſas redire jubet. At Carthaginenſes opinione citius cum CC. navibus probe inſtructis, claſſem in Erycinorum portu ſubſiſtentem aggrediuntur, improviſoque hoc incurſu, maximam triremium partem abripiunt. Sed cum hyems tum inſtaret, pactis mutuo induciis utriusque civitatis domum exercitus ſe recepit. Nec diu poſt Dionyſius invalitudine correptus inter vivos agere deſiit. Poſtquam XXXIIX. regnaſſet annos: cui filius in principatu ſuccedens Dionyſius per XII. hunc annos tenuit.

74. Hic non male conveniens hiſtoriae noſtrae inſtituto fuerit, ſi & cauſam mortis, & quae circa vitae terminum Principi huic acciderint, enarremus. Cum in Lenaeis Athenis Tragoediam exhibens, victor proclamatus eſſet, quidam Cantoris in choro munere functus, honorificum ſe munus relaturum ſperabat, ſi primus victoriam hanc renunciaret. 496. Statim ergo Corinthum navigat, ibique navem, quam in Siciliam offenderat trajecturam, ingreſſus, ſecundo ventorum flatu Syracuſas appellit, e veſtigioque Tyranno victoriae nuncium perfert. Is laetitia haud modica perfuſus, hominem benigne remuneratur, utque pro nuncio tam felici ſacrificando Diis grates exſolvat, epulas & compotationes magnifico cum apparatu inſtitutas peregit. At vero dum ſplendide amicos excipit, & inter pocula nimium ebrietati indulget, per humoris ingeſti copiam in vehementiſſimum morbum conjicitur. Deûm jampridem oraculo praemonitus fuerat, tum moriturum, quamprimum ſe meliores viciſſet. Fatidicam hanc

καὶ τὴν ἀπόστασιν τῶν Λιβύων, ἔγνω στρατεύειν ἐπ' αὐτούς. οὐκ ἔχων δὲ πρόφασιν ἀξιόλογον τῆς διαφορᾶς, προσεποιήθη κατὰ τῆς ἐπικρατείας τοὺς Φοίνικας [l] ἐπιβεβηκέναι τῆς ὑπ' αὐτὸν χώρας. παρασκευασάμενος οὖν πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους, τριήρεις δὲ τριακοσίας καὶ τὴν ἁρμόζουσαν τῇ δυνάμει ταύτῃ παρασκευὴν, ἐνέβαλεν εἰς τὴν [m] ὑπὸ Καρχηδονίους χώραν καὶ Σελινοῦντα μὲν καὶ Εντελλαν εὐθὺς προσηγάγετο, καὶ τὴν χώραν πᾶσαν πορθήσας, καὶ τῆς πόλεως τῶν [n] Ερυκίνων ἐγκρατὴς γενόμενος, ἐπολιόρκησε Λιλύβαιον. πολλῶν δ' ὄντων ἐν αὐτῷ στρατιωτῶν, τὴν πολιορκίαν ἔλυσεν. ἀκούσας δὲ τὰ νεώρια τῶν Καρχηδονίων ἐμπεπρῆσθαι, καὶ δόξας πάντα τὸν στόλον αὐτῶν διεφθάρθαι, κατεφρόνησε, καὶ τῶν ἰδίων τριήρων ἑκατὸν μὲν καὶ τριάκοντα τὰς ἀρίστας ἀπέστειλεν εἰς τὸν τῶν [o] Ερυκίνων λιμένα, τὰς δ' ἄλλας ἁπάσας ἐξέπεμψεν εἰς τὰς Συρακούσας. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παραδόξως διακοσίας ναῦς πληρώσαντες, ἐπέπλευσαν ταῖς ὁρμούσαις ἐν τῷ λιμένι τῶν Ερυκίνων· [p] ἀνελπίστου δὲ τῆς ἐπιθέσεως γενομένης, ἀπήγαγον τῶν τριήρων τὰς πλείστας. μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ χειμῶνος ἐνστάντος ἀνοχὰς ποιησάμενοι, διεχωρίσθησαν εἰς τὰς [q] οἰκείας ἑκάτεροι πόλεις· μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον Διονύσιος εἰς ἀρρωστίαν ἐμπεσὼν ἐτελεύτησε, δυναστεύσας ἔτη τριάκοντα καὶ ὀκτώ· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς Διονύσιος [r] ἐτυράννευσεν ἔτη δώδεκα.

Οὐκ ἀνοίκειον δ' ἐστὶ τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας διελθεῖν τάς τε αἰτίας τῆς τελευτῆς, καὶ τὰ συμβάντα τούτῳ τῷ δυνάστῃ περὶ τὴν τοῦ βίου καταστροφήν. Διονυσίου τοίνυν διδαχθέντος Ἀθήνησι Ληναίοις τραγῳδίαν, καὶ νικήσαντος, τῶν ἐν τῷ χορῷ τις ᾄδων, ὑπολαβὼν τιμηθήσεσθαι λαμπρῶς ἐὰν πρῶτος ἀπαγγείλῃ τὴν νίκην, διέπλευσεν εἰς τὴν Κόρινθον. καταλαβὼν δ' ἐκεῖ ναῦν ἐκπλέουσαν εἰς Σικελίαν, καὶ [s] μετεμβὰς εἰς ταύτην, οὐρίοις ἐχρήσατο πνεύμασι, καὶ καταπλεύσας εἰς Συρακούσας, συντόμως ἀπήγγειλε τῷ Τυράννῳ τὴν νίκην. Ὁ δὲ Διονύσιος τοῦτον μὲν ἐτίμησεν, αὐτὸς δὲ περιχαρὴς ἐγένετο, καὶ τοῖς θεοῖς εὐαγγέλια θύσας, πότους καὶ μεγάλας εὐωχίας ἐπετέλεσεν. ἑστιῶν δὲ λαμπρῶς τοὺς φίλους, καὶ κατὰ τοὺς πότους φιλοτιμότερον τῇ μέθῃ δοὺς ἑαυτὸν, εἰς ἀρρωστίαν σφοδροτέραν ἐνέπεσε, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐμφορηθέντων ὑγρῶν. 385. ἔχων δὲ παρὰ θεῶν λόγιον [t] τότε τελευτήσειν, ὅταν τῶν κρειττόνων περιγένηται, τὸν χρησμὸν ἀνέ-

---

[l] Ἀποβεβ. Clar. Reg. 2. [m] Καρχηδονίων Coiſl. [n] Ἐρυκίνων Coiſl. Vat. & Steph. margo ſemper. in Edd. Ερυκινῶν perpetuo. [o] Ἐρυκινῶν Coiſl. & mox iterum, Ἐρυκίνων Vat. perpetuo. [p] Ἀνελπίστως Reg. 2. [q] Οἰκείας optime Coiſl. Vulgo οἰκίας. [r] Ἐτυράννευσεν Coiſl. Clar. non ullo diſcrimine. [s] Μεταβὰς ambo Reg. Clar. Coiſl. [t] Τότε τελευτήσειν Reg. ambo. Vulgo τὸ τελευτ. prave.

ἐξῳκισμένοι recte illi dicantur, quemadmodum oſtendi L. I, 60., qui ſeponuntur in ultimos regni fines, cur ſpernamus admodum συνῳκισθείσας κώμας de pagis, qui unam in urbem coguntur & quaſi conjiciuntur? Aliud eſt, quod morari nos debet. Praeferunt plerique omnes libri; uno excepto, κώμας εἴκοσι. Atqui longe plures fuerunt. Inſpice Pauſaniam L. VIII, 27. pag. 654., & urbes pagoſque ad XL., unde Megalopolin cives commigraverint, reperies. Optime ergo Reg. I. κώμας τετταράκοντα, quem ſequi placuit. P. Wess.

5. Κατὰ τῆς ἐπικρατείας τοὺς Φοίνικας] Obſcurius hoc. Praeſtitiſſet τοὺς κατὰ τὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν Φοίνικας, ut L. XIV, 54. P. Wess.

12. Καὶ τῆς πόλεως τῶν Ἐρυκίνων ἐγκρατ.] Sic oportebat. Stephanus Ἔρυξ, πόλις Σικελίας — τὸ ἐθνικὸν, Ἐρυκῖνος καὶ Ἐρυκίνη Ἀφροδίτη. Nec aliud amplecti Auctor ſolet. Vid. L. XIV, 48. & Eclog. XIV. L. XXII. P. Wess.

18. Εἰς τὸν τῶν Ἐρυκίνων λιμένα] In Eclogis L. XXIV. Ἐρυκίνων ἐμπόριον vocat. Labentibus annis eo traducti ſunt Erycini, tumque Drepani nomen impetravit, docente Ph. Cluverio Sicil. Antiq. L. II, I. p. 237. P. Wess.

29. Ἐτυράννευσεν ἔτη δώδεκα] Atqui anno demum Olymp. CIX. ſecundo ex Sicilia a Timoleonte coactus Corinthum ſeceſſit L. XVI, 71. Sed Auctor annos ejus tyrannidis terminat bello civili, quod pro patriae libertate illi conflavit Dio, & quo anno Olymp. CVI. primo fractus in Italiam ſe recipere debuit eodem lib. C. 17. Patrem ejus duodequadraginta annos tyrannum fuiſſe opulentiſſimae ac beatiſſimae civitatis, teſtis etiam Cicero L. III. N. D. cap. 33. P. Wess.

34. Διδαχθέντος Ἀθήνησι Ληναίοις τραγῳδίαν] De Lenaeis, ſive Liberalibus, & commiſſionibus tragoedorum & comoedorum feſto illo die fieri ſolitis copioſiſſime viri doctiſſimi Seldenus ad Marm. Oxoniens. p. 36. & Spanhemius ad Ariſtophan. Ranar. ὑπόθεσιν. Dionyſius tum docuit fabulam Λύτρα Ἕκτορος, eaque adverſarios ſuperavit. Tzetzes Chiliad. V, 180.

Οὗτος ὁ Διονύσιος πολλὰς μὲν τραγῳδίας
Ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀγωνισθεὶς, δεύτερος, τρίτος ἦλθεν.
Εἰς ΛΥΤΡΑ δὲ τοῦ ΕΚΤΟΡΟΣ συγγράψας τι δρᾶμα,
Ἀπηγωνίσατο λαβὼν πάντας ἐν ταῖς Ἀθήναις.

Scripſerat eodem titulo tragoediam Aeſchylus, & ejus exemplo Hectoris Lytra poeta Ennius, fortan etiam Dionyſius, ne quid veteri Tragico concederet. P. Wess.

35. Τῶν ἐν τῷ χορῷ τις ᾄδων] Pro ᾄδων videri poſſit legendum ᾀδόντων. Mallem tamen alium genitivum, ſed nullum magis vicinum participio ᾄδων reperio. H. Steph.

46. Ἐπ

ἀνέφερεν ἐπὶ τοὺς Καρχηδονίους, ὑπολαμβάνων τούτους κρείττους ἑαυτοῦ εἶναι. διὸ καὶ πρὸς αὐτοὺς πλεονάκις πεπολεμηκὼς, εἰώθει κατὰ τὰς νίκας ὑποφεύγειν καὶ ἑκουσίως ἡττᾶσθαι, ἵνα μὴ δόξῃ τῶν ἰσχυροτέρων [v] γεγονέναι κρείττων. οὐ μὴν ἠδυνήθη γε τῇ πανουργίᾳ κατασοφίσασθαι τὴν ἐκ τῆς πεπρωμένης ἀνάγκην, ἀλλὰ ποιητὴς ὢν κακὸς καὶ διακριθεὶς ἐν Ἀθήναις, ἐνίκησε τοὺς κρείττονας ποιητάς. εὐλόγως οὖν, κατὰ τὸν χρησμὸν, διὰ τὸ περιγενέσθαι τῶν κρειττόνων, ἐπακολουθῆσαι ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν. ὁ δὲ Διονύσιος ὁ νεώτερος διαδεξάμενος τὴν τυραννίδα, πρῶτον τὰ πλήθη συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν, παρεκάλεσε τοῖς οἰκείοις λόγοις τηρεῖν τὴν πατροπαράδοτον πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν· ἔπειτα τὸν πατέρα μεγαλοπρεπῶς θάψας κατὰ τὴν ἀκρόπολιν πρὸς ταῖς βασιλίσι καλουμέναις πύλαις, ἠσφαλίσατο τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν.

[x] Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πολυζήλου, κατὰ μὲν τὴν Ῥώμην ἀναρχία διά τινας πολιτικὰς στάσεις ἐγένετο· κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα [y] Ἀλέξανδρος ὁ Φερῶν τύραννος ἐν τῇ Θετταλίᾳ περί τινων ἐγκαλέσας τῇ πόλει τῶν [z] Σκοτουσσαίων, ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς ἐκκλησίαν, καὶ περιστήσας τοὺς μισθοφόρους, ἅπαντας ἀπέσφαξε· τὰ δὲ σώματα τῶν τετελευτηκότων ῥίψας εἰς τὴν πρὸ τῶν τειχῶν τάφρον, τὴν πόλιν διήρπασεν. Ἐπαμινώνδας δὲ Θηβαῖος μετὰ δυνάμεως ἐμβαλὼν εἰς Πελοπόννησον, τοὺς Ἀχαιοὺς καί τινας ἄλλας πόλεις προσήγαγε· Δύμην δὲ καὶ Ναύπακτον καὶ Καλυδῶνα φρουρουμένην ὑπ' Ἀχαιῶν ἠλευθέρωσεν. ἐστράτευσαν δὲ καὶ εἰς Θετταλίαν Βοιωτοὶ, καὶ Πελοπίδαν ἐκομίσαντο παρ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Φερῶν τυράννου. Φλιασίοις δὲ [a] πολεμουμένοις ὑπ' Ἀργείων, Χάρης ὑπ' Ἀθηναίων πεμφθεὶς στρατηγὸς μετὰ δυνάμεως ἐβοήθησε τοῖς Φλιασίοις πολιορκουμένοις· νικήσας δὲ τοὺς Ἀργείους δυσὶ μάχαις, καὶ τὴν ἀσφάλειαν περιποιήσας τοῖς Φλιασίοις, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Κηφισόδωρος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους ὁ δῆμος τέσσαρας κατέστησε, Λεύκιον [b] Φούριον, Παῦλον [c] Μάλλιον, [d] Σερούιον Σουλπίκιον, καὶ Σερούιον Κορνήλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Θεμισίων ὁ Ἐρετρίας τύραννος Ὠρωπὸν κατελάβετο· ταύτην δὲ τὴν πόλιν οὖσαν Ἀθηναίων
386. παραλόγως ἀπέβαλε. τῶν γὰρ Ἀθηναίων στρατευσάντων ἐπ' αὐτὸν καὶ πολὺ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερε-

Olymp. CIII. I. vocem ad Carthaginenſes detorquebat, hos ſe potentiores eſſe ratus. Ideo licet identidem cum illis bellum gereret, victoriam tamen ſubterfugere, & ultro victum ſe fateri ſolebat. Vaframento tamen iſto fati receſſitatem haudquaquam eludere potuit. Sed cum ipſe malus poeta ſe longe praeſtantiores in hoc genere artifices, Athenienſium judicio ſuperaſſet, conſentaneum oraculo erat, ut qui meliores viciſſet, mox vitae quoque terminum haberet. Dionyſius vero junior ſimulac tyrannidem capeſſit, advocata plebem concione adhortatus eſt, ut benevolentiam a patre, quaſi per manus traditam erga ſe conſervaret. Hinc patri magnificum ad regias (uti vocant) portas in arce funus cum peregiſſet, Imperii ſui ſtatum in tuto collocavit.

Olymp. CIII. II. 75. Summam cum Athenis praeturam gerebat Polyzelus; & Romae propter inteſtinos tumultus magiſtratuum ſolitudo erat. In Graecia vero Pheraeorum tyrannus Alexander Scotuſſaeorum in Theſſalia urbi crimina quaedam intentans, ut ad concionem venirent, civibus edixit. Qui cum veniſſent, mercenariorum agmine circumventos omnes trucidavit, & cadaveribus interfectorum ante foſſas murorum projectis, urbem direptioni tradidit. Tum Epaminondas etiam Thebanus, cum exercitu Peloponneſum ingreſſus, Achaeos nonnulloſque alios in partes ſuas adduxit: Dymen praeterea, cum Naupacto & Calydone, Achaeorum praeſidio munitam in libertatem vindicavit. Et aliam Boeoti expeditionem in Theſſaliam fecerunt, qua Pelopidam Alexandro Pheraeorum tyranno extorſerunt. Phliaſii tum Argivorum armis premebantur. Chares itaque dux ab Athenienſibus eo miſſus, auxilium obſidione cinctis praeſtitit. Duobuſque praeliis de Argivis victor, cum tutos ab hoſte Phliaſios reddidiſſet, Athenas eſt regreſſus.

Olymp. CIII. III. 76. Poſt exitum hujus anni, ſumma Athenis juriſdictio penes Cephiſodorum fuit, & Romae conſularis poteſtas ad Tribunos mil. IV. nemp. L. Furium, P. Manlium. Serv. Sulpitium & Serv. Cornelium redierat. Tum Eretriae tyrannus Themeſio in poteſtatem ſuam redegit Oropum, quae Athenienſium juris erat. Sed inexſpectato eam rurſus amiſit. Cum enim Athenienſes copiis longe ſuperiores bellum ipſi facerent, accerſitis in auxilium

---

[v] Κρείττων εἶναι *Reg.* 2. *Clar.* Paullo ante πολλάκις πεπολ. *Reg.* 1. [x] Deſunt haec omnia uſque ad princip. ſeq. capitis, negligentia amanuenſis, in *Reg.* 1. [y] Κλεινὸς ora *Steph. Clar. Reg.* 2., prave omnes. [z] Σκολοταίων *Reg.* 2. [a] Πολεμουμένοις *Coiſl.* [b] Φούριον *Clar.* optime. Cett. Φυρίον. [c] Μάλιον *Clar.* [d] Deeſt hoc praenomen & mox iterum *Coiſl.* & *Venet.*

46. Εἰς ἀρρωστίαν σφοδροτέραν ἐνέπεσεν] Vid. *Corn. Nepotem.* Dion. C. 2. & Regib. C. 2., ubi *minime libidinoſum, non luxurioſum, non avarum, nullius rei denique cupidum*, Dionyſium perhibet. Sed vinoſum fuiſſe, ex *Athenaeo* L. x, 10. & *Aeliano* V. Hiſt. L. 41. conſtat. Si *Plinium* audis, Dionyſius Siciliae tyrannus accepto victoriae tragicae nuntio gaudio obiit, L. vii, 53. Quod vero conſentaneum tum demum erit, ubi ea, quae a Noſtro narrantur, addideris. P. Wess.

56. Ἀλλὰ ποιητὴς ὢν κακὸς] Vide ſuperius C. 6. P. Wess.

64. Κατὰ τὴν ἀκρόπολιν &c.] Potior Inſulae pars erat, tyrannorum domus. De ea *Ph. Cluverius* Sicil. Ant. L. 1. pag. 156. *Dionyſii* magnificentiſſimam ſepulturam deſcripſerat *Philiſtus*, uti a *Plut.* in Pelop. p. 296. F. docemur. P. Wess.

70. Ἐγκαλέσας τῇ πόλει τῶν Σκοτουσσαίων] Meminit perfidae crudelitatis, qua Alexander Scotuſſaeos oppreſſit, *Plut.* Pelop. p. 293. E., neque intactam praeteriit *Pauſanias* L. vi, 5., in tempore tamen, quo edita eſt, multum a *Diodoro* deflectens. Aſſeverat Olymp. cii., & eo quidem anno, qui Archontem Athenis Phraſiclidem vidit, contigiſſe: quod vereor, ut verum eſſe queat. Alexander namque eo temporis articulo nondum tyrannidis potitus erat, Jaſone res per Theſſaliam ſummo cum imperio adminiſtrante. Occupavit dominationem homo impurus anno Olymp. cii. quarto, ſicuti ex *Xenophonte* & *Diodoro* oſtenſum ſupra fuit. P. Wess.

77. Καί τινας ἄλλας πόλεις προσήγαγε] Solet alias προσηγάγετο hoc uſu terere. De rebus his *Xenophon* Hellen. L. vii. pag. 487. P. Wess.

80. Καὶ Πελοπίδαν ἐκομίσαντο] Socium quoque captivitatis Iſmeniam. Vid. *Plut.* Pelop. p. 294. A. P. Wess.

82. Χάρης ὑπ' Ἀθηναίων &c.] Copioſius de Charete & Phliaſiis *Xenoph.* Hellen. L. vii. p. 490. P. Wess.

91. Παῦλον Μάλλιον] Αὖλον Μάνλιον. L. Rhod.

Παῦλον Μάλλιον] Verum eſt Αὖλον. Habet hos tribunos *Livius* L. vi, 36., noſtro tamen non conſentaneus. Namque urbem tenebat adhuc illud quinquennium, quo curulium magiſtratuum fuit ſolitudo, uti ipſe ait. Addit praeterea illis collegas P. & C. Valerios. P. Wess.

93. Θεμισίων ὁ Ἐρετρίας τύραννος] Ille homo a *Demoſthene* oratione de Corona p. 153., & ab *Aeſchine* de falſa legatione p. 50. & iterum contra Cteſiphontem p. 65. Θεμίσων conſtanter vocatur: melius, nam fuit nomen proprium Graecis uſurpatum. *Juvenalis Satir.* x, 221.

Quot Themiſon aegros autumno occiderit uno.

At *Themiſon* alibi non occurrit. Jac. Palm.

Olymp. CIII. III. lium Thebanis urbem ut depoſitum tradebat, quam illi poſtea non reſtituerunt. Dum haec agebantur, Coi in urbem, quae nunc frequentatur, commigrarunt, eamque ad ſplendorem magnificum provexere. Nam magnus civium numerus in eam adſcriptus, moeniaque multis impendiis educta, portus denique celebratu dignus ibi exſtructus fuit. Ab hoc itaque tempore, tum vectigalibus publicis, tum privatorum opibus magis ac magis crevit, adeo quidem, ut cum primariis certare urbibus haud vereatur. Sub has rerum vices Perſarum rex legatione ad Graecos miſſa, ut bellicis tandem controverſiis finem ſtatuerent, & communem inter

497. ſe pacem ſancirent, perſuaſit. Laconicum proinde & Boeoticum, quod vocant, bellum, quod a Leuctrico inde conflictu v. amplius annos duraverat, tandem eſt ſolutum. Hac equidem aetate viri propter eruditionem ſempiterna memoria digni exſtiterunt, Iſocrates utique Rhetor, & diſcipuli ejuſdem. Tum Ariſtoteles ille Philoſophus & Anaximenes Lampſacenus, inprimis vero Plato Atheniensis, Pythagoricorum inſuper Philoſophorum poſtremi. His accedunt Xenophon hiſtoriarum ſcriptor, decrepitae jam ſenectutis: Nam interitus Epaminondae, qui brevi poſt evenit, mentionem adhuc facit; itemque Ariſtippus & Antiſthenes Aeſchineſque Sphettius ille Socraticus.

Olymp. CIII. IV. 77. Archontis inde munus Athenis ſuſcepit Chion, & Romae conſularis poteſtas his Tribunis mil. Q. Servilio, C. Veturio, A. Cornelio, M. Cornelio, M. Fabio, demandata eſt. Hoc tempore dum tota paſſim Graecia pace fruitur, nova rurſus bellorum initia, rerumque molitiones novarum inter civitates nonnullas repente exſiſtunt. Arcadum namque exſules, eruptione ab Elide facta, munitum Triphyliae caſtellum, cui Laſionis nomen, occupant. De Triphylia per longum inde tempus inter Arcades & Eleos diſceptatum fuerat: & pars alterutra, per alternas fortunae vices ſuperior, regionis dominium tenuerat. Quod cum tempeſtate illa penes Arcades eſſet, Elei praetextu ex-

χόντων, οἱ Θηβαῖοι βοηθήσαντες αὐτῷ, καὶ παραλαβόντες ἐν παρακαταθήκῃ τὴν πόλιν, οὐκ ἀπέδωκαν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Κῷοι μετῴκησαν εἰς τὴν νῦν οἰκουμένην πόλιν, καὶ κατεσκεύασαν αὐτὴν ἀξιόλογον. πλῆθός τε γὰρ ἀνδρῶν εἰς ταύτην ἠθροίσθη, καὶ [e] τείχη πολυτελῆ κατεσκευάσθη, καὶ λιμὴν ἀξιόλογος. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων αἰεὶ μᾶλλον ηὐξήθη προσόδοις τε δημοσίαις καὶ τοῖς τῶν ἰδιωτῶν πλούτοις, καὶ τὸ σύνολον, ἐνάμιλλος ἐγένετο ταῖς πρωτευούσαις πόλεσιν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀποστείλας πρέσβεις, ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας τοὺς μὲν πολέμους καταλύσασθαι, καὶ κοινὴν εἰρήνην συνθέσθαι πρὸς ἀλλήλους. διόπερ ὅ, τε Λακωνικὸς καὶ [f] Βοιωτικὸς κληθεὶς πόλεμος κατελύθη, πλείω μείνας ἐτῶν πέντε, τὴν ἀρχὴν λαβὼν ἀπὸ τῶν Λευκτρικῶν. Ὑπῆρξαν δὲ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἄνδρες κατὰ παιδείαν ἄξιοι μνήμης, Ἰσοκράτης τε ῥήτωρ καὶ οἱ τούτου γενόμενοι μαθηταί, [g] καὶ Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος, ἔτι δὲ Ἀναξιμένης ὁ Λαμψακηνός, καὶ Πλάτων ὁ Ἀθηναῖος· ἔτι δὲ τῶν Πυθαγορικῶν φιλοσόφων οἱ τελευταῖοι· Ξενοφῶν τε ὁ τὰς ἱστορίας συγγραψάμενος, ἐσχατόγηρως ὤν (μέμνηται γὰρ τῆς Ἐπαμινώνδου τελευτῆς μετ' ὀλίγον χρόνον γεγενημένης) Ἀρίστιππός τε καὶ Ἀντισθένης· πρὸς δὲ τούτοις Αἰσχίνης ὁ Σφήττιος ὁ Σωκρατικός.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Χίωνος, ἐν Ῥώμῃ ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι κατεστάθησαν, Κόϊντος Σέργιος, καὶ Γάϊος [h] Οὐετούριος, [i] καὶ Αὖλος Κορνήλιος· [k] πρὸς δὲ τούτοις Μάρκος Κορνήλιος [l] καὶ Μάρκος Φάβιος. ἐπὶ δὲ τούτων εἰρήνης οὔσης κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, πάλιν ἀρχαὶ πολέμων συνέστησάν τισι τῶν πόλεων, καὶ νεωτέρων πραγμάτων κινήματα παράλογα. οἱ γὰρ τῶν Ἀρκάδων φυγάδες, ὁρμηθέντες ἐξ Ἤλιδος, κατελάβοντο τῆς ὀνομαζομένης Τριφυλίας χωρίον ὀχυρόν, ὃ προσαγορεύεται Λασίων. ἐκ πολλῶν δὲ χρόνων περὶ τῆς Τριφυλίας ἠμφισβήτουν Ἀρκάδες καὶ Ἠλεῖοι, καὶ κατὰ τὰς ἑκατέρων ἐν ταῖς μεταβολαῖς ὑπεροχὰς ἐναλλὰξ ἐκυρίευον τῆς χώρας· κατὰ δὲ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς τῶν Ἀρκάδων κρατούντων τῆς Τριφυλίας, προφάσει τῶν φυγάδων ἀφῃροῦντο ταύτην τῶν Ἀρκάδων οἱ Ἠλεῖοι. διὸ καὶ παροξυνθέντες οἱ Ἀρκάδες,

τὸ

---

[e] Τεῖχη *Clar.* [f] Βοιωτιακὸς *Reg.* 1. [g] Omittit *Coisl.* [h] Οὐετέριος *idem.* [i] Tria, quae ſequuntur, deficiunt in *eodem* & *Veneto* [k] Abſunt uſque ad Μάρκος *Reg.* 2. [l] Exſulant haec tria ex *Coisl.* & *Ven.*

97. Καὶ παραλαβόντες ἐν παρακαταθήκῃ] Thebanis Oropum Athenienſes tanquam depoſitum tradiderunt, donec lis omnis terminata foret: *Xenophon* Hellen. VII. p. 495. & *Ulpianus* ad Demoſth. Or. pro Coron. p. 153. & Or. in Mediam p. 335. Grammatici verba ſunt: Θεμίσων καὶ Θεόδωρος Ἐρετριεῖς, ἀπελόμενοι Ὠρωπὸν, χωρίον Ἀθηναίων, κείμενον μεταξὺ τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Βοιωτίας, ἔλαβον αὐτό, ὡς δὲ Ἀθηναῖοι ἔμελλον πολεμεῖν, ἔδοξε δίκῃ μᾶλλον κρίνεσθαι, ἐν δὲ μέχρι τῆς κρίσεως χρόνῳ Θηβαίοις ἔδοσαν αὐτοὶ λαβόντες φυλάξαι τὸ χωρίον, οἱ δὲ ἔλαβον οὐδέποτε ἀπέδωκαν. Quae quidem rem ipſam illuſtrant & conjecturam *Palmerii* adfirmant egregie, ſicuti & *Harpocration* in Θεμίσων. P. Wess.

8. Ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας τοὺς μὲν πολέμους καταλύσασθαι] Graeci ipſi legatos ad Artaxerxem miſerunt, quorum e numero cum Thebanus Pelopidas regem ſuae civitati addictiorem habuiſſet, allatae ab eo pacis quidem ſunt conditiones, ſed non receptae a ceteris, referente *Xenophonte* Hellen. L. VII. pag. 487. Tamen quia belli pleroſque pertaeſum erat, tacito quodam conſenſu inter civitates qualiscunque pax valuit ceſſatumque ab armis eſt, eodem auctore p. 496. P. Wess.

16. Ἀναξιμένης ὁ Λαμψακηνός] Rhetor Anaximenes, qui Graecorum res antiquiſſimas uſque ad Mantinenſe praelium & Philippi atque Alexandri facta deſcripſit infra C. 89. Nam Philoſophus longe prior aetate fuit. Vide viros doctos ad *Laertii* L. II, 3. & *Voſſium* Hiſtor. Graec. L. I, 10. P. Wess.

17. Ἔτι δὲ τῶν Πυθαγορικῶν φιλοσόφων οἱ τελευταῖοι] Archytas, Timaeus, Xenophilus, Phanton, Echecrates, Diocles & Polymnaſtus. Egregie *Diogenes Laertius* L. VIII, 46. καὶ αὐτοῦ (Pythagorae) τὸ σύστημα διέμεινε μέχρι γενεῶν ἐννέα ἢ καὶ δέκα. τελευταῖοι γὰρ ἐγένοντο τῶν Πυθαγορείων, οὓς καὶ Ἀριστόξενος εἶδε, Ξενόφιλός τε ὁ Χαλκιδεὺς ἀπὸ Θρᾴκης, καὶ Φάντων ὁ Φλιάσιος, καὶ Ἐχεκράτης, καὶ Διοκλῆς, καὶ Πολύμναστος. Generationes novem aut etiam decem, eas enim ſcripſiſſe *Diogenem* manu exarati libri oſtendunt, ſi ab Olymp. LX. repetas & annis XX. ſingulas abſolvas, ad hanc ipſam aetatem devenies. Quod ipſum commonſtraverunt viri doctiſſimi *Juſt. Lipſius* L. I. Manuduct. ad Stoic. Philoſoph. Diſſ. 6. & *R. Bentleius* Diſſert. de Epiſt. Phalarid. p. 81. *Cicero* quidem Diſp. Tuſcul. L. I, 16. multa ſaecula ſic viguiſſe Pythagoreorum nomen adfirmat, ut nulli alii docti viderentur, ſed laxiore dictione uſus, eoſque Pythagoreorum numero includens, qui ex ſecta Italica ſuam in ſcholam pleraque traduxerant. P. Wess.

19. Μέμνηται γὰρ τῆς Ἐπαμινώνδου τελευτῆς] Meminit praeterea necis Alexandri Pheraeorum tyranni Hellen. L. VI. p. 480 Cujus caedes cum contigerit anno Olymp. CV. quarto, verum eſſe non poteſt, quod ex *Steſiclide* Athenienſi prodidit *Diogenes Laertius* L. II, 56., *Xenophontem* anno Olymp. CV. primo mortem cum vita commutaſſe. Et vulgo tamen plerique omnes *Steſiclidi* & *Diogeni* adſtipulantur. Ceterum praelio ad Mantineam filium Gryllum amiſit, cujus mortem provectae aetatis ſenex quanta animi conſtantia intellexerit, docet *Aelian.* Var. Hiſt. L. III, 3. & *Jo. Stobaeus* Tit. VII. p. 89., ubi prave ἐν [illegible] nunc legitur. Dederat ipſe ἐν Σκιλλοῦντι, ſicuti ex *Diogene* II, 52. nemo ignorare poteſt. P. Wess.

24. Κόϊντος Σέργιος] Reſtitue Σερουΐλιος, & pro Φάνιος, Φάβιος. Omittitur autem Μάρκος Κορνήλιος a *Livio* & Faſtis ſimul editis. L. Rhod.

Κόϊντος Σέργιος] Σερουΐλιος ſine dubio verum eſt. Error debetur librariis Σεργίου & Σερουϊλίου utroque in ſermone confundere adſuetis. In ceteris, modo Φάνιος in Φάβιος abeat, *Livio* nulla cum noſtro diſcordia eſt: nam M. Cornelium, quem omit-

τὸ μὲν πρῶτον πρέσβεις ἐξαποστείλαντες, ἀπῄτουν 387. τὸ χωρίον· ὡς δ' οὐδεὶς αὐτοῖς προσεῖχε, μεταπεμψάμενοι παρ' Αθηναίων συμμαχίαν, καὶ μετὰ ταύτης ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸν [m] Λασίωνα. τῶν δὲ Ηλείων βοηθησάντων τοῖς φυγάσι, ἐγένετο μάχη πλησίον τοῦ Λασίωνος, καὶ τῶν Αρκάδων πολλαπλασίων ὄντων, ἡττήθησαν [n] οἱ Ηλεῖοι, καὶ πλείους τῶν διακοσίων στρατιωτῶν ἀπέβαλον. ταύτης δὲ ἀρχῆς τοῦ πολέμου γενομένης, συνέβη τὴν διαφορὰν ἐπὶ πλέον προβῆναι τοῖς Αρκάσι καὶ τοῖς Ηλείοις. εὐθὺς γὰρ οἱ μὲν Αρκάδες, μετεωρισθέντες [o] τῷ προτερήματι, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Ηλείαν, καὶ εἷλον πόλεις, Μάργανα καὶ Κρόνιον, ἔτι δὲ Κυπαρισσίαν καὶ Κορυφάσιον. Αμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ τὴν Μακεδονίαν Πτολεμαῖος μὲν ὁ [p] Αλωρίτης ἐδολοφονήθη [q] ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Περδίκκα, βασιλεύσας ἔτη τρία· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος ὁ Περδίκκας, ἐβασίλευσε τῆς Μακεδονίας ἔτη πέντε.

Επ' ἄρχοντος δ' Αθήνησι Τιμοκράτους, ἐν Ρώμῃ μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι τρεῖς κατεστάθησαν, Τίτος Κοίντιος, Σερούϊος Κορνήλιος, [r] καὶ Σερούϊος Συλπίκιος· Ολυμπιὰς δὲ ὑπὸ [s] Πισάτων καὶ Αρκάδων ἤχθη τετάρτη πρὸς ταῖς ἑκατόν· καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Φωκίδης Αθηναῖος. ἐπὶ δὲ τούτων Πισᾶται μὲν ἀνανεωσάμενοι τὸ παλαιὸν ἀξίωμα τῆς πατρίδος, καί τισι μυθικαῖς καὶ παλαιαῖς ἀποδείξεσι χρώμενοι, τὴν θέσιν τῆς [t] Ολυμπιακῆς πανηγύρεως [u] αὐτοῖς προσήκειν ἀπεφαίνοντο. κρίναντες δὲ τὸν παρόντα καιρὸν εὔθετον ἔχειν ἀμφισβητῆσαι τοῦ ἀγῶνος, συμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς Αρκάδας ὄντας πολεμίους Ηλείων· συναγωνιστὰς δὲ λαβόντες τούτους, ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς Ηλείους ἄρτι τιθέντας τὸν ἀγῶνα. ἀντιστάντων δὲ τῶν Ηλείων πανδημεί, συνέστη μάχη καρτερά, θεωμένων τὴν μάχην τῶν παρόντων ἐπὶ τὴν πανήγυριν Ελλήνων ἐστεφανωμένων, καὶ μεθ' ἡσυχίας ἀκινδύνως ἐπισημαινομένων τὰς ἑκατέρωθεν ἀνδραγαθίας. τέλος Πισᾶται νικήσαντες, ἔθηκαν τὸν ἀγῶνα, καὶ τὴν Ολυμπιάδα ταύτην ὕστερον οὐκ ἀνέγραψαν Ηλεῖοι, διὰ τὸ δοκεῖν βίᾳ καὶ ἀδίκως διατεθῆναι. Αμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Επαμινώνδας ὁ Θηβαῖος,

Olymp. CIII. IV. fulum Arcadibus illam ademerunt. Arcades injuria exacerbati, missis initio legatis, castellum repetunt. ubi nemo attendit, accersitis in belli societatem Atheniensibus infesto Lasionem exercitu oppugnant. Sed quia praesto exsulibus manus auxiliatrix Eleorum fuit, pugna juxta Lasionem committitur. Et dum Arcades numero longe superant, Elei funduntur, & plus quam CC. de suis amittunt. Jactis his belli seminibus dissidium hoc inter Arcades & Eleos longius proserpit. Nam Arcades confestim inflatis successu animis, ducto in Elidis regionem exercitu, urbes aliquot Margana, Cronion, Cyparissiam & Coryphasion ceperunt. Interea Ptolemaeus Alorites in Macedonia a fratre Perdicca cum triennium regnasset, dolose interemtus fuit. Et successor in regno Perdiccas quinquennium potestate regia Macedoniam tenuit.

Olymp. CIV. I. 78. Dein Timocrates Athenis Reipublicae praefuit, & Romae tres militum Tribuni, T. Quinctius, Serv. Corn. & Serv. Sulpicius, consulari potestate surrogati sunt. Celebrata tunc a Pisatis & Arcadibus Olympias supra centesimam quarta, Phocide Atheniensi stadii victore. Sub hoc tempus accidit, ut Pisatae quo antiquam patriae dignitatem renovarent, fabulosis quibusdam & vetustis subnixi argumentis, Olympicos agendi conventus jus penes se esse contenderent. Praesens ergo tempus ad disceptandam hanc controversiam opportunum rati, Arcades tum Eleorum hostes ad belli societatem adsciscunt, horumque auxilio in Eleos, qui jam ludos instituerant, expeditionem faciunt. Quibus cum Elei totis Reipublicae viribus sese opponerent, atrox initur praelium, cujus Graeci, qui tum ad Panegyricam hanc solennitatem frequentes convenerant, spectatores erant coronati, & quieti extraque periculi aleam positi, ad strenua utriusque partis facinora plausus edebant. Victores tandem Pisatae ludos administrarunt. Et hanc Olympiadem Elei, quod per vim & praeter jus acta videretur, annalibus non adscripserunt. 498. Inter has rerum vices, Epaminondas The-

---

[m] *Λασίωνα Reg.* 2. semper. *Λασιῶνα, Λασίωνα Edd.* [n] *'Οι 'Ηλ. Reg.* 1. e quo articulum addidi. [o] *'Επὶ τῷ idem.* [p] *'Αλωρίτης Coisl.* Paullo ante *Κυπαρισίαν Reg.* 2. [q] *'Υπὸ τοῦ ἀδ. Reg.* 1. *Coisl. Clar. ὑπ' ἀδελφοῦ Edd.* [r] Non leguntur haec tria in *Coisl.* & *Veneto.* [s] *Πισατῶν Reg.* 1. & mox iterum. [t] *'Ολυμπιακῆς Coisl. Clar.* [u] *'Αυτοῖς Reg.* uterque.

omitti notat *Rhodomannus*, reliquis annumerat, praetereaque Q. Quinctium. Hoc tamen inter utrumque interest, quod Livianum quinquennium, quo nulli magistratus fuerunt curules, nondum exierat. Vid. librum ejus sextum C. 36.

33. *Λασίων*] Urbi justum nomen reddidit *Reg.* 2., quod ceteri, de quibus L. xiv, 17., tutum habent. Regio, cujus oppidum Lasion, *Τριφυλία Diodoro*, *Straboni* L. viii. p. 519. C. & *Stephano* dicitur ἀπὸ τοῦ τριῶν φύλων συνεληλυθέναι, apud *Polyb.* L. iv, 77. *Τριφυλία, ἀπὸ Τριφύλου τοῦ 'Αρκάδος παιδός. Kuhnium* confer ad *Pausaniae* L. v, 5. P. Wess.

38. *'Αφῃρῆσθαι τοῦτο τῶν 'Αρκάδων οἱ 'Ηλεῖοι*] *Xenophon* est videndus L. vii. Hellen. p. 497. & *Polyb.* iv, 74. P. Wess.

52. *Μάργανα καὶ Κρόνιον* &c.] Saepe veteres Cronii sive collis Saturno sacri, prope Alpheum in Pisatide meminerunt. *Pindarus Κρόνου ὄχθον, Κρόνου πάγον* & *εὐδείελον ὄχθον Κρόνου* variis locis adpellat. Vid. *Maussac.* ad *Plut.* de Flumin. in *Alpheo.* Neque obscura nomina sunt *Coryphasii* & *Cyparissiae*, quae *Stephano*, ut bene animadvertit *Berkelius*, perperam *Κυπαρισσία*. *Strabo* utrumque oppidum conjungit L. viii. p. 550. B., quamquam & *Κυπαρισσία* prave eodem lib. p. 535. C. scribitur. In *Marganis* dubium est, rectene exarata sint. Idem enim ille *Strabo* L. viii. p. 537. A. *αἱ νῦν Μαργάλαι τῆς 'Αμφιτόλους* ait. Ubi vir magnus scribendum videri docet *Μαργανεῖς* ex *Stephano* in *Μαργανεῖς, πόλις 'Ηλείας, ὡς 'Ησιόδ.*, a cujus opinione non recedit *Berkelius.* Namque ea bona si fuerint, pravum erit *Μάργανα*: Indicatur enim idem oppidum. Ego vero dubito. Fieri poterit, ut jam *Stephani* aetate *Μαργάλαι*, sive, ita si velis, *Μαργανεῖς* in *Strabone* lectitatae sint. Veriores tamen arbitror *Μαργάνας*, tum ob hunc *Diodori* locum, tum maxime ob *Xenophontem*, qui *Μαργανέας* in hujus belli historia L. vii. Hellen. p. 497. memorat Cronioque adjungit, praetereaque bis *'Αμφιδόλους καὶ Μαργανεῖς* in Elide ponit L. iii. p. 384. Quin & hoc ex *Xenophonte* conficere posse videor, pravum in *Strabone* esse *'Αμφιτόλους* vocabulum atque in *'Αμφιδολίας* commutandum: & partim quidem, quoniam *'Αμφιτόλους* in Peloponneso hac ora nusquam mentio est: partim vero, quod *'Αμφίδολοι* & a *Xenophonte* & *Stephano* hic collocantur. Adde scriptos *Strabonis* libros *'Αμφιδολίας* praeferre, atque id, quod conjectando adsecutus sum, paene expostulare. P. Wess.

55. *'Υπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Περδίκκα*] Errat: neque enim fratres fuerunt. Vid. ad C. 71. P. Wess.

62. *Σερούϊος Συλπίκιος*] His tribus adjungunt Fasti Sp. Servilium, L. Veturium & L. Papirium. L. Rhod.

Σερούϊος Συλπίκιος] Confer *Livium* L. vi, 38. & Fastos *Pighii* ad ann. CCCLXXXIV. P. Wess.

64. *Φωκίδης 'Αθηναῖος*] Non *στάδιον* sed *πάλην* Phocidem hunc vicisse notat *Eusebius.* Stadii victoriam attribuunt Eubotae Cyrenaeo, de quo *Pausan.* L. vi, 8. Hanc vero Olympiadem praesidibus Pisatis & Arcadibus fuisse celebratam, idem C. 4. his significat verbis, *τὴν τετάρτην δὲ 'Ολυμπιάδα ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν οὐκ ἀναγράφουσιν οἱ 'Ηλεῖοι, ὅτι μὴ αὐτοὶ τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Πισαῖοι καὶ 'Αρκάδες ἔθεσαν ἀντ' αὐτῶν.* Adjunge *Xenophontem* L. vii. Hellen. p. 500. P. Wess.

66. *Καί τισι μυθικαῖς — ἀποδείξεσι χρώμενοι*] Fabulas has *Strabo* declarat L. viii. p. 545. quem vide. P. Wess.

75. *Τῶν παρόντων ἐπὶ τὴν πανήγ. 'Ελλήνων ἐστεφανωμένων*] Quod hic de coronatis Graecis traditur, non ad quoscunque, sed ad ludorum moderatores, curatores ac judices, athlothetas & agonothetas pertinere statuit *Pet. Faber* Agonist. L. i, 19. pag. 70., nimis, ut res docet, anguste. P. Wess.

78. *Καὶ τὴν 'Ολυμπιάδα — οὐκ ἀνέγραψαν 'Ηλεῖοι*] Hanc cum x. & xxxiv. Elei *'Ανολυμπιάδας* vocabant. *Pausanias* L. vi, 22.

vide.

Thebanus, cujus maxima inter populares dignatio erat, ad cives in concionem vocatos verba facit, quibus ad imperium maris capeſſendum illos hortabatur. In eo ſermone jam diu ante praemeditato, negotium hoc tam peractu facile, quam Reipublicae conducibile fore oſtendit, & cum alia in medium affert, tum hoc etiam probat, quod in terra dominantes, facile etiam maris dominium ſibi comparare queant. Athenienſes enim licet cc. in bello Xerxico naves cum omni apparatu poſſiderent, Lacedaemoniis tamen, qui decem praebebant, auſcultaſſe. Cum haec, multaque alia, quae praeſenti argumento convenirent, diſſeruiſſet, Thebanos ad vendicandum ſibi maris imperium induxit.

79. Mox a populo ſciſcitur, ut triremes centum ac totidem navalia exſtruantur. Tum ut Rhodii, Chiique & Byzantii ad ſubſidiarium his inceptis operam navandum invitentur. Epaminondas ipſe cum aliquanta manu ad jam memoratas civitates miſſus, Lachetem Athenienſium ducem, claſſe valida inſtructum, & Thebanorum conatus impedire juſſum, ita perterruit, ut claſſem abducere cogeretur, urbeſque illas Thebanis adjunxit. Quod ſi longius vitae ſpatium huic viro conceſſum foret, terrae mariſque imperium Thebani haud dubie acquiſiviſſent. At quia brevi poſt, praelio ad Mantineam clariſſimam patriae victoriam adeptus, heroice occubuit, ſtatim res Thebanae cum ipſo velut emortuae conciderunt. Verum haec ſingula paullum infra diligentius perſequemur. Tum vero Orchomenum invadere placuit Thebanis, idque ob haſce cauſas. Exſules nonnulli Reipublicae Thebanae ſtatum in Ariſtocratiam transformare cupiebant, & ad conſilii hujus ſocietatem ccc. Orchomeniorum equites pellexerunt. Hi, quod Thebanorum edicto ſtata quadam die ad armorum luſtrationem excurrere ſolerent, ſub id ipſum tempus impreſſionem facere conſtituerunt. Cumque plures etiam alii ſe ad conatus hujus expeditionem aggregaſſent, opportuno tandem tempore convenere. Tum conſpirationis Principes, quos coeptorum poenitere coeperat, inſidias Boeotarchis aperiunt, & proditis conjurationis ſociis, hoc ſuo merito incolumitatem ſibi comparant. At Orchomeniorum equitibus juſſu magiſtratus in vincula conjectis, inque concionem deinde productis, ſupplicium capitale populus irrogavit, Orchomenios vero ipſos ſub corona venumdari, urbemque eorum exſcindi juſſit. A vetuſtis enim inde tem-

μέγιστον ἔχων τῶν πολιτῶν ἀξίωμα, συναχθείσης ἐκκλησίας, διελέχθη τοῖς πολίταις, προτρεπόμενος αὐτοὺς ἀντέχεσθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας. διελθὼν δὲ λόγον ἐκ χρόνου πεφροντισμένον, [x] ἐδείκνυε τὴν ἐπιβολὴν ταύτην συμφέρουσάν τε καὶ δυνατήν, τά τε ἄλλα προφερόμενος, καὶ διότι τοῖς πεζῇ κρατοῦσι ῥᾴδιόν ἐστι περιποιήσασθαι τὴν 388. τῆς θαλάττης ἀρχήν. καὶ γὰρ Ἀθηναίους ἐν τῷ πρὸς Ξέρξην πολέμῳ διακοσίαις ναυσὶ διαπληροῦντας, Λακεδαιμονίοις [y] δέκα ναῦς παρεχομένοις ὑποτετάχθαι. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν οἰκεῖα διαλεχθείς, ἔπεισε τοὺς Θηβαίους ἀντέχεσθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἀρχῆς.

Εὐθὺς οὖν ὁ δῆμος ἐψηφίσατο τριήρεις μὲν [z] ἑκατὸν ναυπηγεῖσθαι, νεώρια δὲ ταύταις ἴσα τὸν ἀριθμόν· Ῥοδίους δὲ καὶ Χίους καὶ Βυζαντίους προτρέπεσθαι βοηθῆσαι ταῖς ἐπιβολαῖς. αὐτὸς δὲ μετὰ δυνάμεως ἐκπεμφθεὶς [a] ἐπὶ τὰς εἰρημένας πόλεις, Λάχητα μὲν τὸν Ἀθηναίων στρατηγόν, ἔχοντα στόλον ἀξιόλογον, καὶ διακωλύειν τοὺς Θηβαίους ἀπεσταλμένον καταπληξάμενος, καὶ ἀποπλεῦσαι συναναγκάσας, ἰδίας τὰς πόλεις τοῖς Θηβαίοις ἐποίησεν. εἰ μὲν οὖν ὁ ἀνὴρ οὗτος πλείω χρόνον ἐπέζησεν, [b] ὁμολογουμένως ἂν οἱ Θηβαῖοι τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν καὶ τὴν τῆς θαλάττης ἀρχὴν προσεκτήσαντο· ἐπεὶ δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον ἐν τῇ περὶ τὴν Μαντίνειαν μάχῃ λαμπροτάτην τὴν νίκην [c] τῇ πατρίδι περιποιήσας ἡρωϊκῶς ἐτελεύτησεν, εὐθέως καὶ τὰ τῶν Θηβαίων πράγματα τῇ τούτου τελευτῇ συναπέθανεν· [d] ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰ κατὰ μέρος μικρὸν ὕστερον ἀκριβῶς διέξιμεν. τότε δὲ τοῖς Θηβαίοις ἔδοξε στρατεύειν ἐπὶ τὸν Ὀρχομενόν, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῶν φυγάδων τινὲς βουλόμενοι τὴν ἐν Θήβαις πολιτείαν εἰς ἀριστοκρατικὴν κατάστασιν μεταστῆσαι, συνέπεισαν τοὺς τῶν Ὀρχομενίων ἱππεῖς ὄντας τριακοσίους συνεπιλαβέσθαι τῆς ἐπιβολῆς. οὗτοι δὲ εἰωθότες ἐκ Θηβαίων ἀπαντᾶν ἡμέρᾳ τεταγμένῃ πρὸς τὴν [e] ἐξοπλισίαν, εἰς ταύτην συνέθεντο ποιήσασθαι τὴν ἐπίθεσιν· πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων κοινωνούντων τῆς προθέσεως καὶ προσορμησάντων, ἀπήντησαν πρὸς τὸν καιρόν. [f] οἱ μὲν οὖν συστησάμενοι τὴν πρᾶξιν, μετανοήσαντες ἐδήλωσαν τοῖς Βοιωτάρχαις τὴν ἐπίθεσιν, προδόντες τοὺς συνομόσαντας, καὶ διὰ τῆς εὐεργεσίας ταύτης ἑαυτοῖς [g] ἐπορίσαντο τὴν σωτηρίαν. τῶν δὲ ἀρχόντων συλλαβόντων τοὺς τῶν Ὀρχομενίων ἱππεῖς, καὶ προσαγόντων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὁ δῆμος ἐψηφίσατο τούτους μὲν ἀποσφάξαι, τοὺς δ' Ὀρχομενίους ἐξανδραποδίσασθαι, καὶ τὴν πόλιν κατασκάψαι· ἐκ παλαιῶν γὰρ χρόνων οἱ Θηβαῖοι πρὸς τούτους ἀλ-

---

[x] Διεδείκνυε Reg. 2. *Clar.* [y] Δέκα ναῦς a manu recentiore *Reg.* 1. *Edd.* δὲ καὶ ναῦς. [z] Deeſt *Coiſl.* [a] Ἐπὶ *Clar. Reg.* uterque. Vulgo περὶ τὰς. [b] Ὁμολογουμένως *Clar.* [c] Ἐν τῇ *Clar.* [d] Ἅμα, quod ex edito natum, *Coiſl. Clar.* [e] Ἐξοπλασίαν margo *Steph. Vat.* [f] Οἱ μὲν ὖν *Reg.* 2. ſolus: hinc ὖν reſtitui. [g] Προσεπορίσαντο *Reg.* 1. ex ſcholio.

ταύτας τὰς Ὀλυμπιάδας καὶ ἐπ' αὐταῖς τὴν τετάρτην τε καὶ ἑκατοστήν, τεθεῖσαν ὑπὸ Ἀρκάδων, ΑΝΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ οἱ Ἠλεῖοι καλοῦντες, οὐ σφᾶς ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Ὀλυμπιάδων γράφουσιν. P. Wess.

90. *Διακοσίαις ναυσὶ διαπληροῦντας* &c.] Hic locus morboſus eſt. Nam & διακοσίαις ναυσὶ διαπληροῦντας ſoloeciſat, & δὲ καὶ ναῦς παρεχομένοις abſurdum ſonat. Et ſoloeciſmum quidem ſanare facile foret legendo διακοσίας ναῦς. Non tamen puto ſic ſcripſiſſe *Diodorum*, ſed potius διακοσίαις ναυσὶ διαπλεύσαντας. nam διαπληρόω non invenitur, quod ſciam. Sic igitur totum hunc locum legendum cenſeo. Καὶ γὰρ Ἀθηναίους ἐν τῷ πρὸς Ξέρξην πολέμῳ διακοσίαις ναυσὶ διαπλεύσαντας, Λακεδαιμονίοις δέκα ναῦς παρεχομένοις ὑποτετάχθαι. Haec emendatio firmatur ex *Herodoto*, qui ipſiſſimis verbis cum numerum navium ab unaquaque civitate praebitarum recenſet, haec ait (L. VIII, 1.) Λακεδαιμόνιοι δὲ δέκα. Hoc fidejuſſore credo fidem mihi habebis, Lector erudite. Jac. Palm.

91. *Λακεδαιμονίοις δὲ καὶ ναῦς παρεχομένοις*] Pro δὲ καὶ ſcribatur δέκα. L. Rhod.

Λακεδαιμονίοις δέκα ναῦς παρεχομένοις] Veram loci ſcripturam, a viris doctis conjectando inventam atque extuſam, praeſtat liber Reg. 1. Διαπληρώσαντας, ſi ſcribatur διακοσίας ναῦς, non movebo: opportunius certe erit, quam διαπλεύσαντας. Nam quod in Lexicis deficiat, id parvi eſt momenti. Habet alia *Diodorus*, quae fruſtra alibi quaeras: neque quidquam hoc in compoſito ineſt, cur proſcribatur. P. Wess.

11. *Τῇ τούτου τελευτῇ συναπέθανεν*] Pari elegantia *Demades* Or. fragm. p. 180. τῷ γὰρ Ἐπαμινώνδου σώματι συνέθαψε τὴν δύναμιν τῶν Θηβαίων ὁ καιρός. & *Polybius* L. VI, 43. καὶ γὰρ συναυξηθέντα καὶ συνακμάσαντα, καὶ συγκαταλυθέντα τὰ Θηβαίων ἔργα τῷ τε Ἐπαμινώνδου καὶ τῷ Πελοπίδου βίῳ προφανῶς. Similia *Juſtin.* L. VI, 8. P. Wess.

19. *Πρὸς τὴν ἐξοπλισίαν*] Nihil hinc demuto. Sic & L. XVI, 3. συνεχεῖς ἐξοπλισίας ἐποιεῖτο. & L. XIX, 3. At minus placet ἐκ Θηβαίων, pro quo Interpres *ex Thebanorum edicto*, non male ad ſententiam. Ego tamen praeferrem ἐν Θήβαις. Ut Thebis ad armorum luſtrationem conveniſſe ad conſtitutum putentur. P. Wess.

30. Καὶ

ἀλλοτρίως διέκειντο, δασμοφοροῦντες μὲν τοῖς Μινύαις ἐν τοῖς Ἡρωϊκοῖς χρόνοις, [h] ὕστερον δ' ὑφ' Ἡρακλέους ἐλευθερωθέντες. οἱ δ' οὖν Θηβαῖοι καιρὸν ἔχειν νομίσαντες, καὶ προφάσεις εὐλόγους τῆς 389. τιμωρίας λαβόντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸν Ὀρχομενόν· [i] ἔχοντες δὲ τὴν πόλιν, τοὺς μὲν ἄνδρας ἀπέκτειναν, τέκνα δὲ καὶ γυναῖκας ἐξηνδραποδίσαντο.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Θετταλοὶ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Φερῶν τύραννον διαπολεμοῦντες, καὶ πλείοσι μάχαις ἡττώμενοι, πολλοὺς δὲ τῶν στρατιωτῶν ἀπολωλεκότες, πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Θηβαίους, ἀξιοῦντες αὐτοῖς [k] βοηθῆσαι, καὶ στρατηγὸν αὐτοῖς ἐξαποστεῖλαι Πελοπίδαν. ᾔδεισαν γὰρ τοῦτον τὸν ἄνδρα, διὰ τὴν ὑπ' Ἀλεξάνδρου σύλληψιν, ἀλλοτριώτατα διακείμενον πρὸς τὸν δυνάστην, ἅμα δὲ καὶ ἀνδρείᾳ διάφορον, [l] καὶ ἐπὶ στρατηγικῇ συνέσει διαβεβοημένον. συναχθείσης δὲ τῆς κοινῆς συνόδου τῶν Βοιωτῶν, καὶ τῶν πρέσβεων διαλεχθέντων περὶ ὧν εἶχον ἐντολάς, οἱ μὲν Βοιωτοὶ πάντα συνεχώρησαν τοῖς Θετταλοῖς, καὶ δόντες εἰς ἑπτακισχιλίους στρατιώτας τῷ Πελοπίδᾳ, συντόμως ἐκέλευον βοηθεῖν αὐτοῖς τοῖς δεομένοις. τοῦ δὲ Πελοπίδου ταχέως μετὰ τῆς δυνάμεως [m] ἐξιόντος, συνέβη τὸν ἥλιον ἐκλιπεῖν. πολλῶν δὲ τὸ γεγονὸς ὑποπτευσαμένων, τῶν μάντεών τινες ἀπεφήναντο διὰ τὴν γενομένην ἔξοδον τῶν στρατιωτῶν ἐκλιπεῖν τὸν τῆς πόλεως ἥλιον, καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων προλεγόντων τὸν τοῦ Πελοπίδου θάνατον, οὐδὲν ἧττον ὁ Πελοπίδας ἀνέζευξεν ἐπὶ τὴν στρατείαν, ὑπὸ τοῦ χρεὼν ἀγόμενος. ὡς δὲ κατήντησεν εἰς τὴν Θετταλίαν, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον [n] κατέλαβε προκατειλημμένον τοὺς ὑπερδεξίους τόπους, καὶ στρατιώτας ἔχοντα πλείους τῶν δισμυρίων, ἀντεστρατοπέδευσε μὲν τοῖς πολεμίοις, προσλαβόμενος δὲ συμμάχους παρὰ τῶν Θετταλῶν, συνῆψε μάχην τοῖς ἐναντίοις. τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου διὰ τὰς ὑπεροχὰς τῶν τόπων πλεονεκτοῦντος, ὁ Πελοπίδας, σπεύδων διὰ τῆς ἰδίας [o] ἀνδρείας κρῖναι τὴν μάχην, ἐπ' αὐτὸν ὥρμησε τὸν Ἀλέξανδρον. τοῦ δὲ δυνάστου μετὰ τῶν ἐπιλέκτων ὑποστάντος, ἐγένετο μάχη καρτερά, καθ' ἣν ὁ Πελοπίδας ἀριστεύων, πάντα τὸν περὶ αὐτὸν τόπον νεκρῶν κατέστρωσε, τέλος δ' ἐπιθεὶς τῷ κινδύνῳ, καὶ τοὺς πολεμίους τρεψάμενος, τὴν μὲν νίκην περιεποιήσατο, τὸν δὲ αὑτοῦ βίον [p] ἀπέλιπε, πολλοῖς περιπεσὼν τραύμασι, καὶ τὸ ζῆν ἡρωϊκῶς προέμενος. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, δευτέρᾳ μάχῃ [q] λειφθείς, καὶ τοῖς ὅλοις συντριβείς, 390. ἠναγκάσθη καθ' ὁμολογίαν τοῖς μὲν Θετταλοῖς τὰς καταπεπολεμημένας πόλεις ἀποδοῦναι, Μάγνητας δὲ καὶ τοὺς Φθιώτας Ἀχαιοὺς παραδοῦναι Βοιωτοῖς, καὶ

poribus inſenſi Orchomeniis Thebani fuerant, propterea quod Heroum tempore tributum illis pendere, donec ab Hercule vindicarentur, coacti fuiſſent. Nunc ergo commodam ſe occaſionem, & probabilem ulciſcendi cauſam, adeptos rati, infeſtis Orchomenon armis aggrediuntur. Ac ſtatim urbe in poteſtatem redacta, quicquid virorum inerat, trucidant, imbellemque aetatem ac ſexum ſub haſta vendunt. Olymp. CIV. 1.

80. Hoc ipſo tempore Theſſali cum Alexandro Pheraeorum regulo belligerabantur. Sed quia compluries acie victi, magnam vim militum amiſerant, de auxiliis ſibi mittendis, ac ſummo exercitus duce Pelopida, Thebanos ſolicitarunt. Virum enim iſtum Alexandro inimiciſſimum, propter vincula pridem ab ipſo injecta, ac virilis animi robore eximium, imperatoria denique ſapientia ubique gentium percelebrem eſſe, norant. Convocato igitur univerſae Boeotiae concilio, legati mandata ſua 499. exponunt; Boeotique ad omnia, quae petebantur, faciles ac benignos ſeſe exhibent, & Pelopidam eveſtigio cum Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. indigentibus auxilium ferre jubent. Qui cum ſine mora copias educeret, forte accidit, ut Solis lumen obſcuraretur. Quod prodigium multos reddebat ſollicitos. Erantque inter hariolos nonnulli, qui per hunc agminis egreſſum urbis Solem defecturum interpretarentur. Et hac divinatione nihil aliud, quam Pelopidae interitum portendebant. His tamen nihil motus Pelopidas fati ipſius ductu ad militiam hanc perrexit. Ubi in Theſſaliam pervenit, Alexandrum plusquam ccIↄↄ. ccIↄↄ. inſtructum, editiora jam inſediſſe loca comperit. E regione igitur hoſtium caſtra metatus, adunatis Theſſalorum copiis auxiliaribus, pugnam cum adverſariis commiſit. At cum propter locorum eminentiam praevaleret Alexander, Pelopidas ſua ipſius virtute praelium decernere contendens, in ipſum ſeſe ducem intulit. Quo cum ſelectiſſimorum juvenum manu fortiter obſiſtente, praelium fit acerrimum, quo Pelopidas, cum militis tum ducis optimi munere defungens, omnem circa ſe locum ſtrage hominum replet. Tandem ubi finem certamini impoſuit, profligatis fugatiſque hoſtibus, victoriam quidem adeptus eſt: ſed ipſe multis confectus vulneribus oppetivit, vitamque heroico plane exitu profudit. Tum Alexander, altero jam praelio victus, fractis per omnia viribus, oppida jam pridem ſubacta Theſſalis reſtituere, Magnetesque & Phthiotidis Achaeos Boeotis tradere, & Pherarum dominatu in poſterum contentus eſſe, ac Boeotorum deinceps

ceps

---

[h] Ὕστερον δ' ἀφ' Ἡρ. *Coiſl. Clar.* [i] Ἔχοντες ora *Steph. Coiſl. Clar. Vat.* & *Reg.* ambo. *Edd.* κατασχόντες. [k] Βοηθεῖν *Coiſl. Clar.* [l] Καὶ στρατηγ. *Reg.* 1. [m] Ἐξελθόντος *idem.* [n] Κατέλαβε *Reg.* 2. *Clar.* [o] Ἀνδρίας *Clar.* [p] Ἀπέλιπε *Steph.* marg. *Vat. Reg.* uterque, *Coiſl. Clar. Venet.* Vulgo ἀπέβαλε. [q] In *Edd.* ληφθείς.

30. Καὶ τὴν πόλιν κατέσκαψαν] Vide *Pauſan.* L. IV, 27. cum *Kuhnii* nota, ſed cave ne id, quod de *Diodoro* ibi ſcriptum eſt, verum credas. Capta urbs & everſa eſt, ſi eidem *Pauſaniae* fides, ante hos tres annos, quo tempore Epaminondas aberat, bello Theſſalico, ut Pelopidam liberaret, occupatus. Id docent verba, quae L. IX, 15. leguntur. P. Wess.

32. Δασμοφοροῦντες μὲν τοῖς Μινύαις &c.] Id veriſſimum. Hinc Plataeenſes in *Iſocratis* Plataic. p. 437. εἰ μὲν γὰρ τὰ πάτρια σκοποῖεν (Thebani) οὐ τῶν ἄλλων αὐτοῖς ἄρχειν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ΟΡΧΟΜΕΝΙΟΙΣ ΦΟΡΟΝ φέρειν, οὕτω γὰρ εἶχε τὸ παλαιόν. Quo modo Hercules tributo & Orchomeniorum imperio Thebanos exemerit, explanatum eſt L. IV, 10. P. Wess.

55. Συνέβη τὸν ἥλιον ἐκλιπεῖν] Ita etiam *Plut.* Pelop. pag. 295. B., inſuper addens, oſtenti metu pleroſque Boeotos domi manſiſſe. De tempore defectus hujus ſolaris diſputat *H. Dodwellus* Ann. *Xenoph.* p. 286. P. Wess.

61. Ὑπὸ τοῦ χρεὼν ἀγόμενος] Aliter paullo Panſa ad Caeſarem Octavianum καὶ Ἰρτίῳ τεθνεῶτος, κατὰ τὸ χρεὼν ἀναγκαῖον apud *Appian.* L. III. B. Civil. p. 931. Nempe ἄφυκτον τὸ χρεών, *fatum inevitabile eſt*, uti *Plutarchus* in Pyrrh. p. 403. B. ſcribit, ſive ut T. II. p. 117. E. τὴν μοῖραν οὐκ ἔστιν ἐκφυγεῖν. P. Wess.

70. Ἐπ' αὐτὸν ὥρμησε τὸν Ἀλέξανδρον] Haec copioſius & diſtinctius *Plut.* Pelop. p. 296. P. Wess.

75. Τὸν δὲ αὑτοῦ βίον ἀπέλιπε] Veterum librorum conſenſus hoc verum praeſtat, ſermoniſque indoles. Quid enim tritius quam ἀπολιπεῖν τὴν ψυχὴν & ἀπολιπεῖν τὸν βίον inter Graecos? P. Wess.

78. Δευτέρᾳ μάχῃ ληφθεὶς] Non dubium eſt, quin pro ληφθεὶς reponendum ſit λειφθεὶς, id eſt, ἡττηθεὶς, *victus*. Adnotavi autem ſupra idem in hoc verbo commiſſum a librariis mendum. H. Steph.

Δευτέρᾳ μάχῃ λειφθεὶς] Sic praeter *Stephanum* corrigendum eſſe, monuit *L. Rhodomannus* in not. *Addendis*. Utrique obtempero. Delicta ſunt aberrantium librariorum, etiam *Codd.* invitis exterminanda. Vide ſuperius ad L. XI, 68. & L. XIV, 65. P. Wess.

81. Καὶ τοὺς Φθιώτας Ἀχαιοὺς παραδοῦναι] Φθιώτας δὲ καὶ Ἀχαιοὺς *Plut.* ſemel atque iterum in Pelop. p. 295. A. & p. 297. D. Sed

Olymp. CIV. 1. ceps amicitiam colere, per transactionem cogebatur.

81. Etiamsi vero Thebani victoriam undique celebrem tunc obtinuissent, omnes tamen passim se victos esse, ob interitum Pelopidae, dictitabant. Nam quia virum tam egregium amiserant, victoriam ejus gloria multo inferiorem esse censebant. Praeclara enim saepenumero commoda patriae suae praestiterat, ac plurimum ad Reipublicae Thebanae amplificationem contulerat. Nam in vindicatione urbis per exsules facta, ubi Cadmeam recuperarunt; omnes una voce palmam tam praeclari facinoris Pelopidae assignant. Quod sane facinus probe peractum omnium deinceps bonorum causa Thebanis exstitit. In pugna dehinc ad Tegeam unus inter omnes Boeotarchas Lacedaemonios, Graecorum potentissimos, devicit Pelopidas. ubi propter victoriae magnificentiam, primum de Lacedaemoniis tropaeum Thebani statuerunt. In Leuctrica inde pugna sacrae cohortis dux fuit, cum qua quod Princeps in Lacedaemonios impressionem faceret, victoriae auctor suis exstitit. In expeditionibus porro contra Lacedaemonios susceptis LXX. millium Imperator fuit, & tropaeum de Lacedaemoniis in ipsius Spartae limine erexit, qui per omne prius aevum oppugnationis ignari fuerunt. Legatus ad regem Persarum in communi pacificatione Messenen seorsum recepit, quam per CCC. annos desolatam Thebani instauraverant. Ad extremum cum Alexandro, longe majoribus copiis instructo decertans, non modo victoriam obtinuit insignem, sed & famigeratum virtutis nomine exitum vitae consecutus est. Inter haec praeclara belli certamina ita erga cives affectus erat, ut ab exsulum inde reditu, ad suam usque mortem, Boeotarchae munere ac potestate perpetuo fungeretur, cum nemo quisquam inter cives ista honoris prae- 500. rogativa dignus haberetur. Pelopidas ergo, quia sua virtute approbationem omnium promeruit, historicam a nobis etiam commendationem habeto. Sub idem tempus Clearchus Heraclea urbe Ponti oriundus, ad dominatum capessendum animum adjecit: coeptaque feliciter exsecutus, totum se ad imitationem Dionysii Syracusanorum Tyranni composuit. Ac principatum Heracleensium per XII. an-

τὸ λοιπὸν, [r] Φερῶν μόνον ἄρχοντα σύμμαχον εἶναι Βοιωτοῖς.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι περιβόητον νίκην ἀπενηνεγμένοι, πρὸς ἅπαντας ἔφασαν ἑαυτοὺς ἡττῆσθαι, διὰ τὴν Πελοπίδου τελευτήν. ἀξιόλογον γὰρ ἀπολελεκότες ἄνδρα, κατὰ λόγον ἔκρινον τὴν νίκην ἥττονα ὑπάρχειν τῆς Πελοπίδου δόξης. πολλὰς γὰρ καὶ μεγάλας χρείας παρέσχετο τῇ πατρίδι, πλεῖστον δὲ συνεβάλετο πρὸς τὴν τῶν Θηβαίων αὔξησιν. ἐν γὰρ τῇ τῶν φυγάδων καταλήψει, καθ' ἣν ἀνεκτήσαντο τὴν Καδμείαν, ὁμολογουμένως ἅπαντες τούτῳ τὸ πρωτεῖον τοῦ κατορθώματος ἀπονέμουσι· τὴν δ' εὐημερίαν ταύτην συνέβη πάντων τῶν ὕστερον [s] γενομένων ἀγαθῶν αἰτίαν γενέσθαι. ἐν δὲ τῇ περὶ Τεγέαν μάχῃ μόνος Πελοπίδας τῶν Βοιωταρχῶν ἐνίκησε τοὺς Λακεδαιμονίους, [t] πλεῖον ἰσχύοντας τῶν Ἑλλήνων· [v] ὅτε δὴ διὰ τὸ μέγεθος τῆς νίκης πρῶτον ἔστησαν Θηβαῖοι τρόπαιον κατὰ Λακεδαιμονίων. κατὰ δὲ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἡγήσατο τοῦ ἱεροῦ λόχου, μεθ' οὗ προεμβαλὼν τοῖς Σπαρτιάταις, ἀρχηγὸς ἐγένετο τῆς νίκης. ἐν δὲ ταῖς ἐπὶ Λακεδαίμονα στρατείαις, ἑπτὰ μὲν ἡγήσατο μυριάδων, πρὸς αὐτῇ δὲ τῇ Σπάρτῃ τρόπαιον ἔστησε κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, τὸν πάντα τὸν πρὸ τούτου χρόνον ἀπορθήτων γεγενημένων. πρὸς δὲ τὸν Περσῶν [x] βασιλέα πρεσβεύσας, ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις τὴν Μεσσήνην κατ' ἰδίαν παρέλαβεν, ἣν ἀνάστατον οὖσαν ἔτη τριακόσια Θηβαῖοι πάλιν ἀποκατέστησαν. ἐπὶ τελευτῆς δὲ διαγωνισάμενος πρὸς Ἀλέξανδρον, ἔχοντα πολλαπλάσιον δύναμιν, οὐ μόνον ἐπιφανῶς ἐνίκησεν, ἀλλὰ καὶ τὸν θάνατον ἔσχεν ἐπ' ἀρετῇ περιβόητον. πρὸς δὲ τοὺς πολίτας οὕτω καλῶς ἀγωνισάμενος διετέθη, ὥστε ἀπὸ τῆς εἰς τὰς Θήβας καθόδου τῶν πολιτῶν μέχρι τῆς ἑαυτοῦ τελευτῆς Βοιωταρχῶν πάντα τὸν χρόνον διετέλεσε, μηδενὸς ἄλλου τῶν πολιτῶν ταύτης [y] ἠξιωμένου τῆς τιμῆς. Πελοπίδας μὲν οὖν, διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ὑπὸ πάντων ἀποδοχῆς ἠξιωμένος, ἐχέτω καὶ παρ' ἡμῶν τὸν [z] διὰ τῆς ἱστορίας ἔπαινον. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, Κλέαρχος τὸ γένος ὢν ἐξ Ἡρακλείας τῆς ἐν τῷ Πόντῳ, ἐπέθετο τυραννίδι· κρατήσας δὲ τῆς ἐπιβολῆς, ἐζήλωσε μὲν [a] τὴν Διονυσίου τοῦ Συρακουσίων τυράννου διαγωγὴν, τυραννεύσας δὲ τῶν Ἡρακλεωτῶν

---

[r] Φεξῶν Clar. prave. [s] Deest Reg. 1. [t] Πλεῖον Coisl. [v] Ὅτε δὴ διὰ solus Reg. 2., unde δὴ suum in locum revocavi.
[x] Βασιλέας Clar. [y] Ἠξιωμένος Coisl. [z] Deest Reg. 2. [a] Τὴν διαγωγὴν Διον. &c. Clar. Reg. uterque.

Sed Noster hoc quidem loco melius. Non item L. xi, 3., ubi [illegible] conflicta. P. Wess.

95. Ἐν γὰρ τῇ τῶν φυγάδων καταλήψει] Obscure dictum. Potuit et ἐν γὰρ τῇ καταλήψει τῆς Καδμείας, καθ' ἣν ἀνεκτήσαντο αὐτὴν οἱ φυγάδες. Verum suus cuique mos & judicium est. P. Wess.

1. Ἐν δὲ τῇ περὶ Τεγέαν μάχῃ μόνος &c.] Quae tandem illa ad Tegeam pugna, unius Pelopidae virtutis & prudentiae tribuenda? Nulla si mihi credis; vicit Pelopidas suo ductu atque auspiciis Spartanos ad Tegyram, haud multum ab Orchomeno. Audi Plut. in Pelop. p. 285. F. ὁ δὲ περὶ Τεγύρας, ὥσπερ τινὰ τὰ Λευκτρικὰ προαγὼν γενόμενος, μέγαν ἦρε τὴν δόξαν τοῦ Πελοπίδου, οὔτε πρὸς κατόρθωμα τοῖς συστρατήγοις ἀμφισβήτησιν, οὔτε τῆς ἥττης πρόφασιν τοῖς πολεμίοις ἀπολιπών. Eadem repetit p. 316. F., nullumque dubium relinquit, quin scribi hic debuerit περὶ Τεγύρας, ut Stephanus, aut certe Τεγυρὰς, uti passim ipse. P. Wess.

5. Ἡγήσατο τοῦ ἱεροῦ λόχου] Lectissimorum erat caterva ccc. virorum, a Gorgida primum constituta & conducta, teste Plut. Pelop. p. 287. B. & Polyaeno Strat. L. ii, 5, 1. Alii tamen Epaminondae, fortasse quod in consilii societatem venerit, adscribunt, de quibus Davisius ad Maximum Tyr. Dissert. xxiv. p. 587. Constabat celebris hic ἱερὸς λόχος ex ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων apud Athen. L. xiii. p. 561. F. Adde Corn. Nepot. Pelop. C. 4. P. Wess.

8. Ἑπτὰ — μυριάδων] Confer. supra C. 62. P. Wess.

12. Τὴν Μεσσήνην κατ' ἰδίαν παρέλαβεν] Operam Pelopidas dedit, ut nominatim in pacis conditionibus adderetur Μεσσήνην αὐτόνομον εἶναι ἀπὸ Λακεδαιμονίων, docente Xenophonte Rer. Graec. L. vii. p. 486. De tempore, quo Messene desolata fuit, dictum fuit supra C. 65. P. Wess.

18. Πρὸς δὲ τοὺς πολ. οὕτω καλῶς ἀγωνισάμενος &c.] Haud scio an non hic aliquid mendae subsit: & sententia & constructio certe praepostera est. Cives enim ita erga Pelopidam affecti erant, ut &c. Quid si καλῶς πολιτευσάμενος [illegible]. L. Rhod.

Πρὸς δὲ τοὺς πολίτας οὕτω καλῶς ἀγωνισάμενος &c.] De mendo adstipulor Rhodomanno; medicina non admodum placet. Puto scriptum fuisse ad hunc modum, πρὸς δὲ, τοὺς πολίτας οὕτω καλῶς ἀγωνισάμενος διέθηκε, ὥστε &c. Praeterea cives inter pugnandum tam commode tractavit, ut & reliqua. Sic constat sententia & oratio, neque sermonis usus repugnat. καὶ [illegible] διαθέντα habes in Alciphrone L. ii, Ep. 1. p. 200. cum Bergleri nota. Lysias Or. contra Agorat. C. 3 [illegible] Prius firmabunt haec Pausaniae L. iv, 8. p. 298. καὶ μελέτῃ πολὺ οἱ Λακεδαιμόνιοι προεῖχον, ΠΡΟΣ ΔΕ καὶ τῷ πλήθει. & exercitatione superiores erant Spartani, praeterea numero etiam. Qua tamen significatione [illegible] frequentius occurrit καὶ πρός. Euripid. Helen. v. 962. [illegible] Vid. Is. Casaub. in Strabon. L. iii. p. 213. Atque haec mea sententia. Si cujus animo arrideat alia, eam sequatur. Porro quod iterum succedit, Βοιωταρχῶν πάντα τὸν χρόνον διετέλεσε, id distinctius explicatur a Plut. Pelop. p. 285. D. ἀφ' ἧς [illegible] πρῶτον ἐγένοντο τῶν ὅπλων (Pelopidam [illegible]) [illegible] ἀλλ' ἢ τὸν ἱερὸν λόχον ἄγων, ἢ τὰ πλεῖστα Βοιωταρχῶν ἄχρι τῆς τελευτῆς ἐστράτευσε. Partim ergo Pelopidas toto eo tempore sacrae cohortis sive delectae manus, ut [illegible] Cornelius vertit, fuit praefectus, partim Boeotarcha. P. Wess.

26. Κλέαρχος τὸ γένος ὢν ἐξ Ἡρακλείας] Discipulus fuerat Isocratis, uti ex Rhetoris Epist. ad Timoth. p. 626. constat, sicuti & Platonis: sed praeceptorum utriusque obitus tyrannidem

391. τῶν ἐπιφανῶν, ἦρξεν ἔτη [b] δώδεκα. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Τιμόθεος ὁ Ἀθηναίων στρατηγὸς, ἔχων δύναμιν πεζικήν τε καὶ ναυτικὴν, Τορώνην μὲν καὶ Ποτίδαιαν πολιορκήσας εἷλε, Κυζικηνοῖς δὲ πολιορκουμένοις ἐβοήθησε.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Χαρικλείδης· ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι κατεστάθησαν, Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος, καὶ Λεύκιος [c] Σέξτιος Λατερίας· ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρκάδες μετὰ Πισαίων [d] κοινῇ τεθεικότες ὑπῆρχον τὸν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπίων, καὶ ἐκυρίευον τοῦ ἱεροῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ χρημάτων. τῶν δὲ Μαντινέων ἀναλαβόντων εἰς τοὺς ἰδίους βίους οὐκ ὀλίγα τῶν ἀναθημάτων, ἔσπευδον οἱ παρανομήσαντες διακατέχειν τὸν πρὸς Ἠλείους πόλεμον, ἵνα μὴ δῶσιν ἐν εἰρήνῃ λόγον τῶν ἀναλωθέντων. τῶν δὲ ἄλλων Ἀρκάδων βουλομένων συνθέσθαι τὴν εἰρήνην, στάσιν ἐκίνησαν πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς. γενομένων οὖν [e] δυεῖν ἑταιρειῶν, συνέβαινε τῆς μὲν τοὺς Τεγεάτας, τῆς δὲ τοὺς Μαντινεῖς ἡγεῖσθαι. ἐπὶ πολὺ δὲ τῆς διαφορᾶς αὐξηθείσης, εἰς τὴν διὰ τῶν ὅπλων κρίσιν κατήντησαν· καὶ Τεγεᾶται μὲν πρεσβεύσαντες πρὸς Βοιωτοὺς, ἔπεισαν ἑαυτοῖς βοηθεῖν· οἱ δὲ Βοιωτοὶ στρατηγὸν [f] ἐπιστήσαντες Ἐπαμινώνδαν, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον δόντες, ἐξαπέστειλαν βοηθῆσαι τοῖς Τεγεάταις· οἱ δὲ Μαντινεῖς, τήν ἐκ τῆς Βοιωτίας δύναμιν καὶ τὴν Ἐπαμινώνδου δόξαν καταπλαγέντες, πρὸς τοὺς ἐχθροτάτους τῶν Βοιωτῶν Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους πρέσβεις ἐκπέμψαντες, ἔπεισαν συμμαχεῖν. οὖν ἀμφοτέρων ἁδρὰς δυνάμεις ταχέως ἀποστειλάντων, ἀγῶνες πολλοὶ καὶ μεγάλοι κατὰ τὴν Πελοπόννησον συνέστησαν. εὐθὺς οὖν Λακεδαιμόνιοι μὲν, πλησίον οἰκοῦντες, ἐστράτευσαν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν· Ἐπαμινώνδας δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον μετὰ τῆς δυνάμεως προϊὼν, καὶ τῆς Μαντινείας οὐ μακρὰν ἀπέχων, ἐπύθετο παρὰ τῶν ἐγχωρίων ὅτι Λακεδαιμόνιοι πανδημεὶ πορθοῦσι τὴν τῶν Τεγεατῶν χώραν. ὑπολαβὼν οὖν ἔρημον εἶναι στρατιωτῶν τὴν Σπάρτην, ἐπεβάλετο μὲν μέγα τι πρᾶξαι, ἡ δὲ τύχη ἔσχεν ἀντιπράττουσαν. αὐτὸς μὲν γὰρ νυκτὸς ὥρμησεν ἐπὶ τὴν Σπάρτην· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Ἆγις, ὑποπτεύσας τὴν ἀγχίνοιαν τὴν Ἐπαμινώνδου, κατεστοχάσατο μὲν τὸ μέλλον ἐμφρόνως ἥξειν, [g] πέμψας δέ τινας Κρῆτας ἡμεροδρό-

nos magnifice geſſit. Interea dum haec fiunt, Timotheus Athenienſium Praetor, pedeſtres ac navales copias ducens, Toronem & Potidaeam obſidet, expugnatque, & Cyzicenis obſidione laborantibus ſuccurrit. Olymp. CIV. 1.

82. Poſt anni hujus exitum Athenis Reipublicae Princeps Chariclides & Romae L. Aemilius Mamercus, & L. Sextius Lateranus Coſſ. ſunt creati. Olymp. CIV. 2. Quo tempore Arcades communi cum Piſaeis auctoritate & opera ludos ad Olympiam ediderant, & templi ſacrarumque opum inibi poteſtatem ſibi vendicarant. Et quia Mantinenſes non pauca ex donariis ad profanos vitae uſus transtulerant, ſacrilegii auctores in hoc toti erant, ut bellum cum Eleis foveretur: ne reſtituta pace reddendis male inſumtorum rationibus obnoxii fierent. Quare cum Arcades caeteri pacem componi vellent, ſeditionem ipſi adverſus cognatam ſibi gentem excitabant. In duas exinde factiones diſceſſum: quarum unam Tegeatae, alteram Mantinenſes ductitarunt. Ac gliſcente majorem in modum diſſidio, ad armorum tandem judicium rem devolverunt. Et Tegeatae, miſſa legatione, Boeotorum auxilia implorarunt. Boeoti ſtatim Epaminondam belli ducem creant, & validis inſtructum copiis ad ſublevandos auxilio Tegeatas mittunt. At Mantinenſes illo Boeotorum exercitu & Epaminondae gloria perterrefacti, ad capitales Boeotorum inimicos Athenienſes & Lacedaemonios ſuam & ipſi legationem deſtinant, & de jungenda belli ſocietate eos ſolicitant. Magnum utrinque militum robur ſuppeditatur, & crebra in Peloponneſo certamina magnis viribus committuntur. Nec mora: Lacedaemonii in vicinam ſibi Arcadiam impreſſionem faciunt. Epaminondas ſub id tempus ſigna promovebat. Et jam non procul a Mantinea aberat, cum Lacedaemonios cum omni ſuorum multitudine Tegeatarum agros populari inaudit. Spartam igitur propugnatoribus vacuam eſſe conjectans, ingens quidem facinus aggreditur, ſed fortuna conatibus reſragatur. Noctu enim infeſto Spartam exercitu petit. ſed rex Lacedaemoniorum Agis, vaſriciem Epaminondae ſuſpectam habens, prudenter, quod ſubſecuturum erat, conjecit. Et celeriter Epaminon-

---

b *Δυοκαίδεκα* Reg. 2. c Hoc deſit in *Reg.* 2. *Clar. Venet.* & *Coiſl.* d *Ὑπῆρχον τοῦ. κοινῇ* Reg. 1. e *Δυεῖν* Clar. f *Καταστάντες* Reg. 1. g *Πέμψας* Reg. 1. *Coiſl. Clar.* Vulgo ἐκπέμψας.

dem occupavit Heracleae, & crudeliſſime in XII. annos exercuit, docente *Memnone* in Biblioth. *Photii* Cod. CCXXIV. pag. 704. Adde *Aeneam* Poliorcet. C. 12. cum *Caſauboni* nota. P. Wess.

31. *Τορώνην μὲν καὶ Ποτίδαιαν πολιορκήσας*] Commeminit Toronae a Timotheo oppugnatae *Polyaen.* Strateg. L. III, 10, 15. & Potidaeae *Dinarch.* in Demoſth. p. 91. P. Wess.

37. *Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος* &c.] Ante horum magiſtratum proxime *Diodorus* VI. tribunos militum praeterit. A. & M. Cornelium, M. Geganium, P. Manlium, L. Veturium, P. Valerium: quos *Livius* edit. Hos ergo ſequenti anno excipiunt hi duo Coſſ., quorum alter L. Sextius PRIMVS E PLEBE fuit. Alter vero L. Aemilius Mamercus equitum magiſter fuit ante biennium cum M. Furio dictatore. L. Rhod.

Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος] Bene *Rhodomannus*, qui addere potuiſſet, negligi & eum a *Diodoro* annum, quem ante VI. illos tribunos dictaturae tenuerunt. Aemilius cognomine fuit *Μαμερκῖνος*, quod & hic praeſtat. *Λατερίας*, ſi Auctor id reliquerit, poſitum eſt pro *Laterano*, quod Sextii cognomen. Conf. *Livium* L. VII, 1. & *Pigh.* in Faſt. ad ann. CCCLXXXVII. P. Wess.

41. *Τῶν δὲ Μαντινέων ἀναλαβόντων εἰς τοὺς ἰδίους βίους* &c.] Si *Xenophontem* audias, de Mantinenſibus alia omnia profiteberis. Vide Hellen. ejus L. VII. p. 501. P. Wess.

69. *Ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Ἆγις*] Immenſum quantum diſcedit a *Xenophonte* in hujus expeditionis narratione *Diodorus*. Omnia *Xenophon* ad Ageſilai gloriam amplificandam narrat, & illi tribuit, quae hoc loco *Diodorus* de Agide narrat: & *Plutarchus* quidem in Ageſilai vita p. 615. ſequutus eſt *Xenophontis* auctoritatem. *Diodorus* vero, ut puto, *Theopompum* & *Anaximenem* habuit auctores ſuae narrationis, cui potius dabitur fides. *Xenophontis* certe auctoritas apud me praevaleret, niſi Ageſilai amicitia eum ſuſpectum faceret: itaque pendeo & nihil in eo eſt certi. Jac. Palm.

Ὁ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων Ἆγις] In his manifeſtus error haeret: tolli poſſet, niſi ex ſequentibus liqueret, Ageſilaum domi fuiſſe relictum ad urbis praeſidium, atque ad eum curſores illos Cretenſes adventantis Epaminondae nuntium pertuliſſe. Si itaque coneris *ὁ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων Ἀγησίλαος*, ſecum ipſemet Auctor pugnabit. Salva vero ſi maneat *Agidis* mentio, non tantum contra *Xenophontem* & *Plutarchum* veniet *Diodorus*, ut pulcre admonuit vir doctiſſimus, ſed & in regum Spartanorum ſucceſſionem incurret. Praeerant namque hoc tempore Spartae ex Euriſthenidarum familia *Cleomenes* Cleombroti F., ex gente Proclidarum *Ageſilaus*. Ipſe Auctor id ſupra docuit C. 60. & clariſſime omnium *Pauſanias* L. I, 14. & L. III, 7. 8. Errat ergo, & *Agim* nobis regem obtrudit, quem Sparta hoc tempore nullum habebat eo nomine. Vide tamen mox dicenda. P. Wess.

71. *Κατεστοχάσατο μὲν — ἥξειν*] Cum *ἥξει* paullo apertior ſenſus eſſet hujus periodi, quam cum *ἥξειν*. Verumtamen ne ille quidem infinitivus mihi omnino ſatisfacit. H. Steph.

Τὸ μέλλον — ἥξειν] Ego vero non video, cur vitii ſuſpectum eſſe debeat *τὸ μέλλον ἥξειν*. Junge in ordinandis verbis *ἐμφρόνως* & *κατεστοχάσατο*, & bella erunt omnia. Mox *πέμψας δέ τινας* ex vetuſtis libris reſtitui. De Cretenſibus hemerodromis ex *Xenophonte* memorat *Plut.* Ageſ. p. 615. C. P. Wess.

Olymp. CIV. II. nondam antevertens, per curſores quoſdam Cretenſes, Spartanis domi relictis, jamjam ad Lacedaemonem oppugnandam acceſſuros Boeotos, ſe vero, quam ociſſime queat, patriae ſubſidio venturum, ſignificavit. In cuſtodia igitur urbem ut haberent depoſito omni metu, praecepit. Se enim cum auxiliis ſtatim apparitūrum.

83. Cretenſes juſſa feſtinanter & raptim expediunt. Quo factum, ut patriae ſubigendae periculum nec opinato Lacedaemonii effugerent. Nam inſidiis non detectis, de improviſo Epaminondas Spartam oppreſſiſſet. Sagacitatem ergo ducis utriuſque approbatione ac laude merito quis proſequatur, prudentiae tamen Imperatoriae palmam Lacedaemonio tribuerit. Epaminondas ergo cum 501. totam illam noctem pervigil viae ſpacium celeritate ſolicita peregiſſet, ſimulatque illuxerat, Spartae exercitum admovit. Ageſilaus vero qui ad cuſtodiam urbis relictus fuerat, vix paulo ante de ſingulis certior factus, quam maxima potuit diligentia, urbis curam geſſit. Pueros igitur aetate grandiuſculos & ſenes tecta domorum, ut inde impreſſionem hoſtis in urbem arcerent, conſcendere juſſit. ipſe aliis, qui aetate ac robore valebant, in difficiles ante urbem aditus diſtributis, lociſque omnibus, qua tranſitus aperiretur, obſeptis, adventum hoſtis praeſtolabatur. Epaminondas autem, diviſo in plures acies exercitu, eodem undique momento impreſſionem faciens, ut objectos Spartanorum ordines vidit, ſtatim rem hoſti proditam intellexit. Nihilominus tamen, licet anguſtiis viarum praepeditus, cum omnibus circumquaque cohortibus diviſim manus contulit. Multiſque cladibus acceptis & illatis, non prius a conatu ſuo deſtitit, quam exercitus Lacedaemoniorum Spartam remeaſſet. Cum magna itaque vis obſeſſis auxilio ventitaret, nocte jam ingruente, oppugnandi finem ſtatuit.

84. Tum ex captivis forte cognoſcit, Mantinenſes cum omni civitatis robore ad eripiendum Lacedaemonios periculo accelerare, converſis igitur ſignis, non procul ab urbe tum quidem caſtra metatur; ſed ſtatim juſſis coenare militibus, & aliquanto equitum numero illic relicto, quos ad matutinam uſque vigiliam in caſtris ignes alere juſſerat, cum exercitu inde movit, relictos Mantineae de ſubito obruere feſtinans. Poſtero itaque die, longiſſima viarum ſpacia emenſus ex improviſo repente in Mantinenſes impetum facit. Quanquam vero omnia, ut ſolers Imperator tum providerat,

μους, δι' ὧν καταταχήσας τὸν Ἐπαμινώνδαν, τοῖς ἀπολελειμμένοις ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐδήλωσε, διότι Βοιωτοὶ συντόμως ἥξουσιν ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα, πορθήσοντες τὴν πόλιν· 392. [h] αὐτὸς δ' ὡς ἂν τάχιστα δύναιτο μετὰ τῆς δυνάμεως ἥξει βοηθήσων τῇ πατρίδι· ἐκέλευε γοῦν τοῖς ἐν τῇ Σπάρτῃ παραφυλάττειν τὴν πόλιν, μηδὲν καταπεπληγμένους· ταχὺ γὰρ [i] αὐτὸν ἐπιφανέντα βοηθήσειν.

Τῶν δὲ Κρητῶν συντόμως τὸ παραγγελθὲν ποιησάντων, παραδόξως οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἅλωσιν τῆς πατρίδος ἐξέφυγον. μὴ προδηλωθείσης γὰρ τῆς ἐπιθέσεως, ἔλαθεν ἂν ὁ Ἐπαμινώνδας εἰσπεσὼν εἰς τὴν Σπάρτην. τὴν μὲν οὖν ἐπίνοιαν τῶν στρατηγῶν ἀμφοτέρων δικαίως ἄν τις ἀποδέξαιτο, συνετωτέραν δὲ στρατηγίαν τὴν τοῦ Λακεδαίμονος ἡγήσαιτο. οὐ μὴν ἀλλ' ὁ Ἐπαμινώνδας ὅλην τὴν νύκτα διαγρυπνήσας, καὶ τὸ διάστημα τῆς ὁδοῦ κατὰ σπουδὴν διανύσας, ἅμ' ἡμέρᾳ προσῆγε τῇ Σπάρτῃ. ὁ δ' ἐπὶ τῆς φυλακῆς ἀπολελειμμένος Ἀγησίλαος, [k] ὀλίγῳ πρότερον χρόνῳ τῶν Κρητῶν ἀκούσας τὰ κατὰ μέρος, εὐθὺς μετὰ πολλῆς σπουδῆς τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο τῆς πόλεως. τοὺς μὲν οὖν πρεσβυτάτους τῶν παίδων καὶ τοὺς γεγηρακότας ἐπὶ [l] τὰ στέγη τῶν οἰκιῶν ἀνεβίβασε, καὶ προσέταξεν ἀπὸ τούτων ἀμύνασθαι τοὺς εἰς τὴν πόλιν βιαζομένους· αὐτὸς δὲ τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις συντάξας, διεμέρισεν εἰς τὰς πρὸ τῆς πόλεως δυσχωρίας καὶ παρόδους· καὶ πάντας τοὺς δυναμένους τόπους δέξασθαι δίοδον ἐμφράξας, ἀνέμενε τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. Ἐπαμινώνδας δ' εἰς πλείω μέρη διελόμενος τοὺς στρατιώτας, καὶ πάντῃ προσπίπτων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὡς εἶδε τὴν τῶν Σπαρτιατῶν σύνταξιν, εὐθὺς ἔγνω [m] μεμηνυμένην τὴν πρᾶξιν· ὅμως δὲ προσμαχόμενος πᾶσι κατὰ μέρος, καὶ ταῖς δυσχωρίαις ἐλαττούμενος, συνῆπτεν εἰς χεῖρας. πολλὰ δὲ παθὼν καὶ δράσας, οὐκ ἀπέστη τῆς φιλοτιμίας, ἕως τὸ στρατόπεδον [n] τῶν Λακεδαιμονίων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Σπάρτην. πολλῶν δὲ βοηθούντων τοῖς πολιορκουμένοις καὶ τῆς νυκτὸς καταλαβούσης, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν.

Πυθόμενος δὲ παρὰ τῶν αἰχμαλώτων, ὅτι Μαντινεῖς πανδημεὶ πάρεισι βοηθοῦντες τοῖς Λακεδαιμονίοις, τότε μὲν ἀναχωρήσας μικρὸν ἀπὸ τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσε· παραγγείλας δὲ δειπνοποιεῖσθαι, καταλιπὼν τῶν ἱππέων τινὰς, τούτοις μὲν παρήγγειλεν ἑωθινῆς φυλακῆς πυρὰ καίειν ἐν τῇ παρεμβολῇ, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀφορμήσας, ἔσπευσεν ἄφνω περιπεσεῖν τοῖς ἀπολελειμμένοις ἐν τῇ Μαντινείᾳ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πολλὴν διανύσας ὁδὸν, ἄφνω τοῖς Μαντινεῦσιν ἀνελπίστως ἐπέρραξεν, οὐ μὴν ἐκράτησε τῆς ἐπιβολῆς, καίτοι 393. ἅπανἄπρακτα τῇ στρατηγίᾳ προνοησάμενος· ἀλλὰ τὴν τύχην λαβὼν ἀντιπράττουσαν, παραδόξως ἀπέβαλε τὴν νίκην. ἄρτι γὰρ αὐτοῦ πλησιάζοντος ἐρήμῳ τῇ πόλει, κατήντησαν [o] ἐπὶ θάτερα τῆς Μαντινείας οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων στρατιῶται πρὸς τὴν συμμαχίαν, ὄντες ἑξακισχίλιοι, στρατηγὸν δ' ἔχοντες Ἡγέλοχον, ἄνδρα τῶν παρὰ τοῖς πολίταις [p] ἐπαινουμένων. οὗτος δὲ τοὺς ἱκανοὺς εἰς τὴν πόλιν παρεισαγαγὼν, τὴν ἄλλην δύναμιν ἐξέταξεν ὡς μάχῃ διακριθησομένους. εὐθὺς δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Μαντινεῖς ἐπεφάνησαν, καὶ πρὸς τὴν τῶν ὅλων κρίσιν ἅπαντες [q] παρεσκευάζοντο, καὶ τοὺς πανταχόθεν συμμάχους μετεπέμποντο. τοῖς μὲν οὖν Μαντινεῦσιν ἐβοήθουν Ἠλεῖοι, καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ ἄλλοι τινὲς, ὧν ὁ σύμπας ἀριθμὸς ἦν πεζοὶ μὲν πλείους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ δισχιλίους· τοῖς δὲ Τεγεάταις συνεμάχουν οἱ πλεῖστοι καὶ κράτιστοι τῶν Ἀρκάδων, καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Βοιωτοὶ καὶ Ἀργεῖοι, καί τινες ἕτεροι τῶν Πελοποννησίων καὶ τῶν ἔξωθεν συμμάχων. οἱ δὲ πάντες ἠθροίσθησαν, πεζοὶ μὲν ὑπὲρ τοὺς τρισμυρίους, [r] ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τῶν τρισχιλίων.

---

[h] Αὐτὸς δὲ *Clar.* [i] Non est in *Reg.* 1. [k] Ὀλίγον *Clar.* [l] Τὰ τέγη *Coisl. Clar.* [m] Μεμηνῦσθαι *Clar.* [n] Τῶν Σπαρτιατῶν *Reg.* 1.

73. Δι' ὧν καταταχήσας τὸν Ἐπαμινώνδαν] Confer not. ad L. XIV, 72. P. Wess.

84. Ἔλαθεν ἂν ὁ Ἐπαμινώνδας εἰσπεσὼν &c.] Imo urbis partem occupavit, & in forum uſque penetravit. *Polybius* L. IX, 8. καὶ κατέλαβε τὴν Σπάρτην ἔρημον τῶν βοηθησόντων, μέχρι μὲν ἀγορᾶς ἐμβαλὼν (Epaminondas) καὶ κατέσχε τῆς πόλεως τοὺς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐστραμμένους τόπους. P. Wess.

85. Τὴν τοῦ Λακεδαίμονος] Hic Λακεδαίμονος pro Λακεδαιμονίου perperam eſt poſitum. Poteſt tamen retineri Λακεδαίμονος, ſed aliquid addendo τοῦ τῆς Λακεδαίμονος, vel τοῦ ἐν Λακεδ., vel τοῦ ἀπὸ Λακεδ. H. Steph.

Τὴν τοῦ Λακεδαίμονος] *Rhodomanus* in not. *Correct.* Λακεδαιμονίου vel Λάκωνος refingit: quorum alterutrum & ego malim. P. Wess.

91. Ἀγησίλαος] Omnes alii Ageſilaum Mantinenſibus auxilio properaſſe, cum Spartam pergeret Epaminondas, magno conſenſu aſſeverant, *Xenophonti* & *Plutarcho*, quos antea excitavimus, adjunge *Polybium* L. IX, 8. & *Polyaen.* L. II, 1, 10. Ceſſaret diſcordia, hic ſi *Archidamus*, & pro Agide ſupra *Ageſilaus* legeretur. Archidami enim in patria defendenda partes fuerunt haud ſane poſtremae. Vide modo *Xenophontem* Rer. Graec. L. VII. p. 504. P. Wess.

95. Ἐπὶ τὰ στέγη τῶν οἰκιῶν ἀνεβίβασε] Digitum non verterim, ſive tu στέγη an τέγη legas. In *Appiano* L. II. B. Civil. p. 818. reperies καὶ ἀπὸ τῶν τεγῶν οἱ ἄνθρωποι ἐτραυμάτιζον. At infra L. XIX, 7. ἠγωνίζοντο πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν στεγῶν ἀμυνομένους. Tecta veterum hanc ad rem erant accommoda, quippe magnam partem plana, docente ad *Athen.* L. IV, 12. *Iſ. Caſaubono.* P. Wess.

26. Ἔρημον τῇ πόλει] Id eſt ἔρημον τελέως ὑπαρχούσης τῶν βοηθησόντων, ut de Mantinea *Polybius* loquitur. Sed ſaepe haec intelliguntur. Exempla vide conducta ad Itiner. *Anton.* p. 151. P. Wess.

30. Ἄνδρα τὸν παρὰ τοῖς πολίταις ἐπαινούμενον] Fuiſſe olim videtur τὸν — ἐπαινούμενον. Sic enim aſſolent. Athenienſium in ipſo tempore Mantinenſibus praeſtitum auxilium illuſtrant *Xenoph.* Hellen. L. VII. p. 504. & *Plutarch.* T. II. pag.

Ἀμφοτέρων δὲ συντόμως προκαταλαβόντων εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα, καὶ διαταχθέντων τῶν στρατοπέδων, οἱ μὲν [s] μάντεις σφαγιασάμενοι, παρ' ἀμφοτέροις ἀπεφαίνοντο τὴν νίκην ὑπὸ τῶν θεῶν προφαινομένην. κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν, Μαντινεῖς μὲν μετὰ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων τὸ δεξιὸν ἐπεῖχον κέρας, [t] ἔχοντες παραστάτας καὶ συναγωνιστὰς Λακεδαιμονίους· τούτοις δὲ συνεχεῖς ἦσαν Ἠλεῖοι καὶ Ἀχαιοὶ, καὶ τῶν ἄλλων οἱ καταδεέστεροι τὴν λοιπὴν ἐπεῖχον τάξιν· τὸ δ' εὐώνυμον κέρας ἀνεπλήρουν Ἀθηναῖοι. Θηβαῖοι [u] δ' αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας ἐτάχθησαν, παραστάτας ἔχοντες Ἀρκάδας· τὸ δὲ δεξιὸν παρέδωκαν Ἀργείοις. Τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος ἀνεπλήρου τὴν μέσην τάξιν, Εὐβοεῖς καὶ Λοκροὶ καὶ Σικυώνιοι, πρὸς δὲ τούτοις Μεσσήνιοι, καὶ Μαλιεῖς, καὶ [x] Αἰνιᾶνες· ἔτι δὲ καὶ Θετταλοὶ, καὶ οἱ λοιποὶ σύμμαχοι. τοὺς δὲ ἱππεῖς ἐφ' ἑκάτερον τῶν κεράτων ἀμφότεροι διείλοντο. τῶν δὲ στρατευμάτων τοῦτον τὸν τρόπον τεταγμένων, ὡς ἤδη πλησίον ὑπῆρχον ἀλλήλων, αἱ μὲν σάλπιγγες τὸ πολεμικὸν ἐσήμαινον, αἱ δὲ δυνάμεις ἠλάλαξαν, καὶ τῷ μεγέθει τῆς βοῆς τὴν νίκην ἐσήμαινον· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἱππομαχίαν ἐν τοῖς κέρασι συνεστήσαντο, καθ' ἣν ταῖς φιλοτιμίαις ἑαυ-

394. τοὺς ὑπερεβάλοντο. Οἱ μὲν γὰρ τῶν Ἀθηναίων ἱππεῖς τοῖς τῶν Θηβαίων ἐπελάσαντες ἠλαττοῦντο οὐχ οὕτω ταῖς τῶν ἵππων ἀρεταῖς, οὐδὲ ταῖς ἰδίαις εὐψυχίαις, οὐδὲ ταῖς κατὰ τὴν ἱππικὴν ἐμπειρίαις (ἐν γὰρ τούτοις ἅπασιν οὐκ ἦν καταδεέστερον τὸ τῶν Ἀθηναίων ἱππικὸν) τῷ δὲ πλήθει καὶ τῇ παρασκευῇ

Olymp. CIV. II.

quod propoſuerat tamen obtinere non potuit: ſed fortunam ſibi obnitentem expertus, inopinato victoriam amiſit. Quamprimum enim ad urbem defenſore vacuam propius acceſſit, ex altera Mantineae regione auxiliaris Athenienſium manus occurrit. Erant autem VI. millia, quos Hegelochus, laudatus inter cives vir, ducebat. Hic idoneo in urbem praeſidio ſubmiſſo, reliquum agmen, ut pugna diſceptaturus, explicuit. E veſtigio Lacedaemoniorum quoque & Mantinenſium exercitus apparuere. Omneſque ut de ſumma tandem rerum decernerent, evocatis undique auxiliaribus ſeſe accingebant. Mantinenſibus opem ferebant Elei, Lacedaemonii, Athenienſes & quidam alii, omniſque adeo numerus erat pluſquam CCIↃↃ. CCIↃↃ. peditum, & CIↃ. CIↃ. circiter equitum. Tegeatis vero operam navabant auxiliarem Arcadum plerique robore ac opibus praevalentes, cumque his Achaei, Boeoti, Argivi, & nonnulli de Peloponneſiis extraneiſque ſociis alii. Quorum ſumma in unum collectorum fuit CCIↃↃ. CCIↃↃ. CCIↃↃ. peditum, equites vero tribus millibus haud pauciores.

85. Jamque ad capitale certamen exercitus uterque deſcenderat; cum caeſis hic & iſtic victimis extiſpices victoriam utriſque a Diis portendi nunciarunt. Caeterum pro dignitatis ratione, Mantinenſes cum Arcadibus caeteris dextrum in acie cornu tenebant, quorum adſtites & proximi in certamine ſocii erant Lacedaemonii. Vicini his Elei Achaeique, infirmiores alii reliquam aciei partem integrabant. Siniſtrum vero cornu explebant Athenienſes. E regione Thebani in laevo quidem cornu ſeipſos locaverant, ita ut adſtarent proxime Arcades. Dextrum vero cornu Argivis tradiderant: 502. Reliqua multitudo Euboeenſes, Locri, Sicyonii, Meſſenii, Malienſes, Aenianes, praeterea Theſſali & caetera confoederatorum manus, aciem mediam ſtipabant. Equites utrinque in cornua diſtributi erant. Diſpoſitis ad hunc aciei modum copiis, cum alteri jam alteris imminerent, tubae bellicum canunt, exercitus vociferantur, ipſaque barritus magnitudine victoriam portendunt. Ac primum equeſtre a cornibus praelium committitur, in quo ſtrenua contentione ſemetipſi vincunt. Nam Athenienſium equitatus in Thebanorum equites ſeſe immittens, non tam illorum virtute, aut proprio animorum robore, vel equeſtris rei peritia, (his enim omnibus Athenienſium equitatus nulli ſecundus habetur) quam multitudine & apparatu armorum,

---

[o] Καὶ θάτερα μέρη Reg. 1. non male. [p] Ἐπαιν. Clar. [q] Κατεσκ. Coiſl. [r] Ἱππεῖς δὲ περὶ τρισχιλίους adeoque bene Reg. 1. [s] Μαντινεῖς abſurde Edd. [t] Ἔχοντας Coiſl. [u] Δὲ καὶ Clar. & Reg. 2. [x] Ἀνιᾶνες Clar. prave. Vid. ad L. XII, 77. & *Daviſ.* in *Maxim. Tyr.* Diſſ. XXVIII. p. 604.

pag. 346. D. P. Wess.

33. Ὡς μάχῃ διακριθησομένους] Exſpectaſſes διακριθησόμενος. Sed generis numerique quadam enallage δύναμιν — διακριθησομένους extulit, prorſus utroque in ſermone frequentata. *Noſter* L. XII, 60. ἀπέπλευσεν ἐπὶ τὴν [illegible], καὶ πολλοὺς ΑΥΤΩΝ [illegible]. Et L. XV, 68. ἐξέπεμψαν δύναμιν, καὶ στρατηγὸν ἐπ' ΑΥΤΟΥΣ Χαβρίαν. *Philo Jud.* Special. Leg. p. 796. ἡ δὲ [illegible] φυλὴ πάνυ χαλεπῶς ἤνεγκαν — ὑπέρπλεοι πάντες ὀργῆς, [illegible]. *Virgilius* Aen. XI, 834. *Incurrunt denſi ſimul omnis copia Teucrum.* Plura de hoc genere *Jo. Frid. Gronov.* Pec. Vet. L. II, 4. *T. Wopkens* Lect. Tullian. L. II, 7. & qui ab eo excitati ſunt magno numero. P. Wess.

41. Καὶ Ἀχαιοὶ] Intelligi poſſent ex Theſſaliae vicinia Ἀχαιοὶ Φθιῶται Thebanorum amici. Quia tamen poſt pauca *Achaei* illorum ſunt in catalogo, qui Mantinenſibus conjuncti Thebanorum armis pro Peloponneſi libertate ſeſe objecerunt, ſuſpicor injuſte eos hanc ſedem occupaſſe, ſcriptumque in ſuperioribus fuiſſe Μαντινεῦσιν ἐβοήθουν Ἠλεῖοι καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Λακ., idque mihi tanto videtur probabilius, quod eumdem locum optime poſt pauca tueantur, atque ex *Xenophonte* liquidiſſimo conſtet, *Achaeos* Peloponneſi incolas hoc praelio contra Thebanos cum Mantinenſibus ſtetiſſe. Eum adi L. VII. pag. 502. P. Wess.

48. Οἱ μὲν Μαντινεῖς σφαγιασάμενοι] Redeat μάντεις. L. Rhod.

Οἱ μὲν μάντεις σφαγιασάμενοι] Ut turpiſſima menda contineretur, non ſuſtinui. Μάντεις correxerat quoque Ill. *Scaliger* in libri ſui ora. Supra L. XIII, 97. καίπερ [illegible] ἀπαγορευόντων τῶν μάντεων. P. Wess.

60. Καὶ Μαλιεῖς] Supra L. XII, 77. Μηλιεῖς, & XV, 57. At Μαλιεῖς recurrunt L. XVI, 15. & L. XVII, 75. Alterum Ionum eſt, Dorum alterum, ſed tritius. Vide diligentiſſimum *Sylburgium* in *Pauſan.* L. X, 8. P. Wess.

74. Τῷ δὲ πλήθει καὶ τῇ παρασκευῇ τῶν ὅλων] Vera lectio eſt τῶν ὅπλων. L. Rhod.

Olymp. CIV. II.

rum, inferiores erant. Imperatoria certe aciei ſtructura hoſtibus longe concedebant. Perpaucos enim ipſi jaculatores ſibi attributos habebant: cum triplo Thebanis plures eſſent ferentarii; qui fundis ac miſſilibus caeteris rem agerent, e finitimis Theſſaliae locis ſuppeditati. Hi namque a pueritia in eo pugnae genere ſtudioſius exercitati, magnum conflictibus momentum, per ſuam in his peritiam, afferre ſolent. Quo factum, ut Athenienſes dum partim a rorariis ſauciantur, partim ab equitatu ſibi adverſo premuntur, omnes fugam arriperent. Sed quod fuga extra cornua committeretur, damnum illud acceptum facile correxerunt. Nam & ſuam inter retrocedendum phalangem non perturbant, & in Euboeenſes & mercenarios quoſdam, ad vicinos occupandum colles praemiſſos, delati, manu cum eis conſerta, internecione omnes occiderunt. Thebanus vero eques fugientium tergis non inhaeſit, ſed in oppoſitum incurrens agmen peditum, aciem praetervehi nitebatur. Acris tum conflictus oritur. Jamque Athenienſes defatigati terga obvertebant. Cum Eleorum praefectus equitum, extremam ſervans aciem, fugientibus ſuccurrit, plurimiſque Boeotorum profligatis, pugnam redintegravit. Ad hunc ergo modum Eleorum equitatus, cladem, in ſiniſtro cornu ſociis illatam, maturo ſubſidio reparavit. In altero vero cornu commiſſis inter ſe equitibus, ad exiguum pugna tempus in aequilibrio manſit: ſtatimque multitudine ac robore Boeotici ac Theſſalici equitatus repulſi Mantinenſes, cum magna ſuorum jactura ad phalangem ſuam refugerunt.

86. Equeſtre igitur praelium hujuſmodi exitum habuit. Pedeſtres vero copiae, quamprimum manus cum hoſte contulerunt, vehemens & mirificum excitarunt certamen. In nullo enim unquam Graecorum praelio neque major hominum multitudo conflixit, neque praeſtantiores auctoritate Duces eminuerunt, neque ſtrenuiores in periculis ſuſtinendis viri ſeſe exhibuerunt. Nam quorum ſumma per illam aetatem virtus erat in acie pedeſtri, Boeoti, Lacedaemoniique, quod adverſos ſibi ordines haberent, primi conflictum tam cupide inierunt, ut nulla vitae ratio haberetur. Initium ab haſtarum incurſu factum. Quibus ob crebritatem ictuum majori ex parte fractis, ad gladiorum certamen deſcenſum fuit. Hinc corporibus conſerti, omne genus vulnerum, jam punctim, jam caeſim feriendo, infligere, nec quicquam de pertinacia animorum remittere. Dumque ad bene longum tempus diſcrimina fortiter ſuſtinent, invicta utriusque partis ſtrenuitate effectum eſt, ut diu neutram in partem momentum pugnae nutaret. Suum enim quiſ-

[y] τῶν φίλων καὶ τῇ στρατηγικῇ συντάξει πολὺ τῶν ἐναντίων ἐλείποντο. αὐτοὶ [z] μὲν ὀλίγους εἶχον ἀκοντιστὰς, οἱ δὲ Θηβαῖοι τριπλασίους σφενδονήτας καὶ ἀκοντιστὰς, τοὺς ἐκ τῶν περὶ τὴν Θετταλίαν τόπων ἀπεσταλμένους. οὗτοι περιττότερον ἐκ παίδων ζηλοῦντες τὴν ἐν τούτοις μάχην, μεγάλην ῥοπὴν ποιεῖν εἰώθασιν ἐν ταῖς μάχαις, διὰ τὴν ἐν τούτοις ἐμπειρίαν. διόπερ οἱ Ἀθηναῖοι κατατιτρωσκόμενοι μὲν ὑπὸ τῶν ψιλικῶν, [a] καταπονούμενοι δ' ὑπὸ τῶν ἀνθεστηκότων, ἅπαντες ἐτράπησαν· τὴν δὲ φυγὴν ἐκτὸς τῶν κεράτων ποιησάμενοι, διωρθώσαντο τὴν ἧτταν. ἅμα μὲν γὰρ κατὰ τὴν ἀποχώρησιν οὐκ ἐτάραξαν τὴν ἰδίαν φάλαγγα, ἅμα δὲ περιπεσόντες Εὐβοεῦσι, καὶ μισθοφόροις τισὶν ἀπεσταλμένοις ἐπὶ τὴν κατάληψιν τῶν πλησίον λόφων, συνάψαντες αὐτοῖς μάχην, ἅπαντας ἀπέκτειναν. οἱ δὲ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς τοὺς μὲν φεύγοντας οὐκ ἐπεδίωξαν, ἐπὶ δὲ τὴν φάλαγγα τῶν ἀντιτεταγμένων ἐπελάσαντες, ἐφιλοτιμοῦντο παραλλάξαι τοὺς πεζούς. ἰσχυρᾶς δὲ μάχης γινομένης, καὶ τῶν Ἀθηναίων καταπονουμένων καὶ πρὸς φυγὴν ὁρμησάντων, ὁ τῶν Ἠλείων ἵππαρχος ἐπὶ τῆς οὐραγίας τεταγμένος ἐπεβοήθησε τοῖς φεύγουσι, καὶ πολλοὺς τῶν Βοιωτῶν [b] καταβαλὼν, παλίντροπον ἐποίησε τὴν μάχην. οἱ μὲν οὖν τῶν Ἠλείων ἱππεῖς [c] τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιφανέντες τῷ λαιῷ κέρατι, τὸ γεγονὸς περὶ τοὺς συμμάχους ἐλάττωμα διωρθώσαντο. ἐπὶ δὲ θατέρου κέρατος ἐπιρραξάντων ἀλλήλοις τῶν ἱππέων, βραχὺν χρόνον ἡ μάχη διέμεινεν ἰσόρροπος· μετὰ δὲ ταῦτα, διά τε τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἀρετὴν τῶν Βοιωτῶν καὶ Θετταλῶν ἱππέων οἱ μετὰ τῶν Μαντινέων ὄντες ἐβιάσθησαν, καὶ συχνοὺς ἀποβαλόντες κατέφυγον πρὸς τὴν ἰδίαν φάλαγγα.

Ἡ μὲν οὖν τῶν παρ' ἀμφοτέροις ἱππέων μάχη τοιοῦτον ἔσχε [d] τὸ τέλος· αἱ δὲ πεζικαὶ δυνάμεις, ὡς συνῆλθον εἰς χεῖρας τοῖς πολεμίοις, μεγάλους καὶ θαυμαστοὺς ἀγῶνας συνεστήσαντο. οὐδέποτε γὰρ Ἑλλήνων πρὸς Ἕλληνας ἀγωνιζομένων, οὔτε πλῆθος ἀνδρῶν [e] τοσοῦτον παρετάξατο, οὔθ' ἡγεμόνες ἀξιολογώτεροι τοῖς ἀξιώμασιν, οὔτε ἄνδρες δυνατώτεροι ταῖς ἐν τοῖς κινδύνοις [f] ἀνδραγαθίαις. οἱ γὰρ πεζομαχεῖν ἄριστα δυνάμενοι κατὰ τοὺς ὑποκειμένους χρόνους, Βοιωτοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι, πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὴν τάξιν ἀνθεστηκότες, πρῶτοι μάχην συνῆψαν, οὐδεμίαν φειδὼ ποιούμενοι τοῦ ζῆν· καὶ τὸ μὲν πρῶτον τύπτοντες ἀλλήλους τοῖς δόρασι, καὶ διὰ τὴν πυκνότητα τῶν πληγῶν τὰ πλεῖστα συντρίψαντες, εἰς τὸν ἀπὸ τῆς μαχαίρας ἀγῶνα κατέστησαν. συμπλεκόμενοι δὲ τοῖς σώμασι, καὶ παντοίας διαθέσεις τραυμάτων ἀπεργαζόμενοι, τοῖς θυμοῖς οὐκ ἔληγον· ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τοῖς δεινοῖς ἐγκαρτερούντων, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς [g] παρ' ἑκατέροις ἀνδραγαθίας, οὐδεμίαν ῥοπὴν ἀνελάμβανεν ἡ μάχη. 395.

---

[y] Τῶν ψιλῶν recentior manus in *Reg.* 1. [z] Μὲν οὖν *Coisl.* [a] Καταπολεμούμενοι ora *Steph. Reg.* ambo, *Vat. Coisl. Clar. Venet.* [b] Καταβαλὼν *Reg.* 2. optime. Vulgo καταλαβών. [c] Τοῦτο τὸν τρόπον *Clar.* [d] Deeſt articulus *Reg.* 2. & *Coisl.* Paullo ante τὴν ἰδίαν *Reg.* 1. [e] Τοιοῦτο *Coisl. Reg.* 2. nullo diſcrimine. [f] Ἀνδραγαθίαις. οἱ γὰρ *Coisl. Clar.* In *Edd.* inſerebatur ἐνεδείξαντο. [g] Παρ' ἑκατέροις *Clar.* Mox ἀνελάμβανεν *Coisl.* prave ambo. mallem ἐλάμβανεν ἡ μάχη prae ſe tuliſſent.

Καὶ τῇ παρασκευῇ τῶν φίλων] Conjecturam ſuam vertendo *Rhodomanus* expreſſit: mihi ea non blanditur. Scriptum fuit τῶν ψιλῶν. Firmant quae ſequuntur: αὐτοὶ μὲν ὀλίγους εἶχον ἀκοντιστὰς, οἱ δὲ Θηβαῖοι τριπλασίους σφενδονήτας καὶ ἀκοντιστάς. Superabantur ergo & multitudine & adparatu militum levis armaturae. Simile peccatum foedavit haec *Lyſiae* Or. in Alcibiad. C. 3. οἱ δὲ φίλοι ἐστρατεύοντο, οἱ δ' ἐν τοῖς ἱππεῦσιν ἱππεύοντο. Juſtum enim eſt ψιλοί. Vide ibi doctiſſimum *Marklandum*. P. Wess.

83. Καταπονούμενοι δ' ὑπὸ τῶν ἀνθεστηκότων] Hoc equidem non movero, tametſi ſcripti *Codd.* aliud paene expoſtulent. Auctor tuetur ſuum, quum poſt pauca καὶ τῶν Ἀθηναίων καταπονουμένων καὶ πρὸς φυγὴν ὁρμησάντων. In more praeterea librariis eſt καταπονουμένους & καταπολεμουμένους permiſcere: cujus confuſionis exemplum habuimus inſigne L. XIII, 103. P. Wess.

97. Καὶ πολλοὺς τῶν Βοιωτῶν καταλαβών] Per incuriam vitiatum eſt ex καταβαλών. L. Rhod.

Καταβαλών] Verus vates *Rhodomanus* fuit. Ejuſdem ſocordiae ſpecimen exſtat L. XVI, 49. De verbo ut dicam, neceſſe non eſt. Conduxit aliqua *Gebhardus* ad *Cornelium Nepot.* Thraſyb. C. 3. P. Wess.

11. Οὐδέποτε γὰρ Ἑλλήνων πρὸς Ἑλλ. ἀγωνιζομένων &c.] Videndus eſt *Xenophon*. L. VII. Hellen. pag. 506., aciem exercitus utriuſque & pugnae ordinem paullo aliter explicans. P. Wess.

14. Οὔτε ἄνδρες δυνατ. ταῖς ἐν τοῖς κινδύνοις ἀνδραγαθίαις] Quod his adſtruebatur & nectebatur artiſſime ἐνεδείξαντο, id juſſu ſchedarum manu exaratarum delevi. Salvum tamen eſſe potuiſſet,

μάχῃ. ἕκαστος γὰρ τοῦ ʰ παθεῖν τι δεινὸν καταφρονῶν, τοῦ δὲ δρᾶσαί τι λαμπρὸν ἐφιέμενος, εὐγενῶς ἀνεδέχετο τὸν ὑπὲρ τῆς δόξης θάνατον. ἰσχυρᾶς δὲ μάχης ἐπὶ πολύν τε χρόνον ⁱ γινομένης, καὶ τοῦ κινδύνου μηδεμίαν ῥοπὴν λαμβάνοντος, ὁ μὲν Ἐπαμινώνδας ὑπολαβὼν τῆς ἰδίας ἀρετῆς προσδεῖσθαι τὴν νίκην, ἔγνω δι' ἑαυτοῦ κρῖναι τὸν κίνδυνον. εὐθὺς οὖν ἀναλαβὼν τοὺς ἀρίστους καὶ μετὰ τούτων συμφράξας, εἰσέβαλεν εἰς μέσους τοὺς πολεμίους· καθηγούμενος δὲ τοῦ συντάγματος, καὶ πρῶτος ἀκοντίσας, ἔβαλε τὸν ἡγεμόνα τῶν Λακεδαιμονίων. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν ἄλλων εἰς χεῖρας ἐρχομένων, οὓς μὲν ἀνελὼν, οὓς δὲ καταπληξάμενος, διέκοψε τὴν φάλαγγα τῶν πολεμίων· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐπαμινώνδου καὶ τὸ βάρος τοῦ περὶ αὐτὸν συστήματος καταπλαγέντες, ἀνεχώρουν ἐκ τῆς μάχης. ἐπικειμένων δὲ τῶν Βοιωτῶν καὶ τοὺς ἐσχάτους αἰεὶ φονευόντων, νεκρῶν ἐσωρεύθη πλῆθος.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι θεωροῦντες Ἐπαμινώνδαν προθυμότερον προσπίπτοντα τῷ θυμῷ, συνέδραμον ἐπ' αὐτόν. πολλῶν δὲ καὶ πυκνῶν φερομένων βελῶν, τὰ μὲν ἐξένευε, τὰ δὲ διεκρούετο, τινὰ δὲ ἐκ τοῦ σώματος ἐξαιρῶν, τούτοις ἠμύνετο τοὺς ἐπιφερομένους. ἡρωϊκῶς δ' ὑπὲρ τῆς νίκης ἀγωνισάμενος, καιρίαν ἔλαβε πληγὴν εἰς τὸν θώρακα. κλασθέντος δὲ τοῦ δόρατος, καὶ τοῦ σιδήρου καταλειφθέντος ἐν τῷ σώματι, παραχρῆμα ἔπεσε, ᵏ καταχυθεὶς ὑπὸ τῆς πληγῆς. περὶ δὲ τοῦ σώματος ἐμπεσούσης φιλοτιμίας, καὶ πολλῶν παρ' ˡ ἀμφοτέροις ἀναιρουμένων, μόγις οἱ Θηβαῖοι, τῇ ῥώμῃ τῶν σωμάτων προέχοντες, κατεπόνησαν τοὺς Λακεδαιμονίους. φυγῆς δὲ γενομένης, οἱ μὲν Βοιωτοὶ, βραχὺν ἐπιδιώξαντες χρόνον, ἀνέστρεψαν, ἀναγκαιότατον ἡγούμενοι τὸ κυριεῦσαι τῶν νεκρῶν. ἀνακαλεσαμένων οὖν ᵐ τῶν σαλπιγκτῶν 396. τοὺς στρατιώτας, ἅπαντες τῆς μάχης ἀπέστησαν, καὶ τρόπαιον ἀμφότεροι στήσαντες, ⁿ ἠμφισβήτουν τῆς νίκης. ᵒ οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι, νενικηκότες τοὺς περὶ τὸν λόφον Εὐβοεῖς καὶ μισθοφόρους, κύριοι τῶν νεκρῶν ὑπῆρχον· οἱ δὲ Βοιωτοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπὸ κράτους νενικηκότες, καὶ κρατοῦντες τῶν πεπτωκότων, προσένεμον ἑαυτοῖς τὴν νίκην. ἐπὶ μὲν οὖν χρόνον τινὰ περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως οὐδέτεροι διεπρεσβεύσαντο, ἵνα μὴ δόξωσιν ἐκχωρεῖν τῶν πρωτείων· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Λακεδαιμονίων πρώτων ᵖ ἐπικηρυκευσαμένων περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως, ἀμφότεροι τοὺς ἰδίους ἔθαψαν. Ἐπαμινώνδας δ' ἔτι ζῶν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπηνέχθη, καὶ τῶν συγκληθέντων ἰατρῶν ἀποφηναμένων ὅτι πάντως, ὅταν ἐκ τοῦ θώρακος ᵠ ἐξαιρεθῇ τὸ δόρυ, συμβήσεται καὶ τὸν θάνατον ἐπακολουθῆσαι, εὐψυχότατα τοῦ βίου καταστροφὴν ἐποιήσατο. πρῶτον μὲν γὰρ τὸν ὑπασπιστὴν προσκαλεσάμενος, ἐπηρώτησεν εἰ διασέσω-

Olymp. CIV. II. 393. que periculum flocci faciens, & illuſtre quippiam edere cupiens, generoſo mentis ardore pro gloria mortem oppetit. Cum ad longum vero tempus praelium ferveret, & quorſum victoria inclinatura eſſet, haud diſcerneretur, ſua ad victoriam opus eſſe virtute Epaminondas arbitratus, ſuo ipſius periculo diſcriminare praelium ſtatuit. Confeſtim ergo fortiſſimos quos habebat, aſſumit, horumque globo ſtipatus, in medium hoſtium agmen impreſſionem facit. Tum ducem ſe cohorti ſuae praebens, telo primus emiſſo, Lacedaemoniorum ducem verberat. Cumque mox alii quoque manus conſeruiſſent, aliis trucidatis, aliis perterrefactis, phalangem hoſtium perfringit. Lacedaemonii enim, quod & auctoritas Epaminondae, & conferti circa ipſum globi vis, terrorem injiceret, e conflictu pedem referunt. Inſtant vero Boeoti, & ultimum quemque trucidant. Unde ingens cadaverum multitudo coacervatur.

87. Tandem cum Epaminondam laxatis animi habenis praecipitantius irruere vident Lacedaemonii, concurſu in ipſum facto, multis confertiſque telis virum petunt; quae partim declinat, partim depellit, nonnulla etiam e corpore evulſa in hoſtem retorquet. Interea dum pro victoria conſequenda heroice decertat, in pectore lethale vulnus accipit, haſtilique defracto, & ferro in corpore relicto, acerbitate vulneris ſubactus, illico prolabitur. Hic vehemens de corpore conflictus inardeſcit, multiſque hinc inde caeſis, vix tandem magno cum labore Thebani, viribus corporum praevalentes, Lacedaemonios repellunt. Obortaque fuga, Boeoti, ad breve ſpacium inſecuti, revertuntur, quod cadaveribus potiri ante omnia neceſſarium ducerent. Revocatis igitur tubarum ſonitu militibus, a pugna deſtiterunt omnes: & excitato utrinque tropaeo, de victoria ambigebant. Nam Athenienſes victis ad collem Euboenſibus & conductitiis, cadavera in poteſtate habebant. Contra Boeoti, quod acie Lacedaemonios viciſſent, caeſoſque in arbitrio ſuo haberent, victoriam ſibi tribuerunt. Et ad tempus neutra pars de tollendis ad ſepulturam mortuis legationem miſit, ne primas hoſti concedere viderentur. Primi tamen Lacedaemonii ſuos ad ſepulturam miſſo caduceatore popoſcerunt: & tum ſuos utrique inhumarunt. Caeterum Epaminondas vivus adhuc in caſtra relatus fuerat. Ibi cum arceſſiti ad eum medici, mortem certiſſime inſecuturam quamprimum corpore telum extractum foret, aſſeverarent, fortiſſimo vitam exitu terminavit. Nam primo armigerum ad ſe vocatum, an clypeum ſervaſſet, interroga-

---

h Παθ. Clar. i Γενομ. Reg. 1. k Καταχυθ. Coiſl. l Ἀμφοτέρων Clar. non male. m Τῶν σαλπιγκτῶν Reg. 2. n Ἀμφισβ. Coiſl. o Οἱ γὰρ Clar. p Ἐπικηρυκευσ. Clar. q Ἐξενεχθῇ Reg. 1.

tuiſſet, modo τὰς ἐν τοῖς κινδύνοις ἀνδραγαθίας ἐπεδείξατο prae ſe libri tuliſſent; neque enim aliter oportuit. Auctor ſupra C. 65. Θαυμαστῶς ἐνδεικνύμενοι τὰς ἰδίας ἀνδραγαθίας. Et L. XVI, 87. Ἀλέξανδρος φιλοτιμούμενος τῷ πατρὶ τὴν ἰδίαν ἀνδραγαθίαν ἐνδείξασθαι. Et L. II, 6. Σεμίραμις καιρὸν ἔλαβε τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ἐνδείξασθαι. P. Weſs.

48. Προθυμότερον προσπίπτοντα τῷ θυμῷ] Malim προπίπτοντα, cujus opinionis cauſſas dare memini ad hujus lib. C. 65. P. Weſs.

53. Καιρίαν ἔλαβε πληγὴν εἰς τὸν θώρακα] Quod proavorum noſtrorum memoria uſu venit, ut certatim ſibi, ignari etiam, gloriam dejecti Guſtavi Adolphi, Herois illuſtriſſimi, vindicarent, ejus exemplum in Epaminonda dederunt Graeci. Nam proſtrati laudem Mantinenſes Machaerioni civi ſuo, Spartani ſuo Machaerioni, aut Anticrati etiam, Athenienſes Gryllo, Xenophontis F., magna cupiditate adſeruerunt. Vid. *Plut.* Ageſil. p. 616. A. & *Pauſan.* L. VIII, 11. IX, 15. Nimirum glorioſum cenſebatur & Aeneae magni dextra cadere, & victo ex Hectore triumphare. P. Weſs.

74. Ἀμφότεροι τοὺς ἰδίους ἔθαψαν] *Xenophon* clarius ἀμφότεροι τρόπαιον ἐστήσαντο, τοὺς δὲ ἱσταμένους οὐδέτεροι ἐκώλυον. νεκροὺς δὲ ἀμφότεροι μὲν ὡς νενικηκότες ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν, ἀμφότεροι δὲ ὡς ἡττημένοι ὑποσπόνδους ἀπελάμβανον extremo L. VII. Hellen. Victi ergo utrique, quamquam ſi Thebani victoria, Epaminonda letali vulnere percuſſo, recte uti ſciviſſent, potior ipſorum cauſſa fuerat. P. Weſs.

78. Εὐψυχότατα τοῦ βίου καταστροφὴν ἐποιήσατο] Belle *Cicero* L. V. Fam. Ep. 12. *Quem enim noſtrum ille moriens apud Mantineam Epaminondas non cum quadam miſeratione delectat? qui tum denique ſibi avelli jubet ſpiculum, poſteaquam ei percontanti dictum eſt, CLYPEUM eſſe SALVUM. ut, etiam in vulneris dolore, aequo animo cum laude moreretur.* & de Finib. L. II, 30. Adde *Pauſan.* L. IX, 15. & *Juſtinum* L. VI, 8., qui Noſtrum aemula-

Olymp. civ. ii. rogavit. Quod cum affirmaret, oculisque rem subjiceret, utri vicissent iterum quaesivit? puero, Boeotos vicisse, respondente; jam moriendi tempus est, inquit: statimque telum sibi eximi jussit. Ibi clamor amicorum, qui tum aderant, exortus: & cum quidam large profusis lachrymis, Itane sine liberis e vita migras? diceret: Non per Jovem, ille respondit; sed filias duas, victoriam ad Leuctra & Mantineam post me relinquo. Et statim educto hastae mucrone, absque omni perturbatione animam efflavit.

88. Jam quia praestantium virorum obitus honorifica quapiam laude prosequi solemus, nequaquam decere nos arbitramur, si absque peculiari celebratione tanti viri exitum praetereamus. Hic enim mihi non suae tantum aetatis Imperatores arte & peritia militari, adde etiam, aequitate ac celsitudine animi, superasse videtur; (clarissimi enim hoc seculo viri, Pelopidas Thebanus, Timotheus, Conon, Chabrias, Iphicrates Athenienses, Agesilaus etiam Spartanus, licet aetate paulo superior, floruerunt) Sed illos etiam, qui ante se
504. Medicis & Persicis temporibus; ut Solon, Themistocles, Miltiades, Cimon, Myronides, Pericles, aliique nonnulli apud Athenienses; & Gelo Dinomenis F. in Sicilia, & quidam alii inclaruerunt. Quorum omnium virtutes si quis cum Epaminondae solertia militari & gloria contulerit, virtutem Epaminondae multis parasangis antevertere deprehendet. Nam apud caeteros unum duntaxat gloriae decus eximium sese offeret: apud hunc omnes, in unum veluti sidus, collectae virtutes effulgebunt. Corporis enim firmitudine, dicendi facultate, splendore animi, pecuniae contemtu, & aequitate, & quod omnium erat praestantissimum, fortitudine ac scientia militari, quae summum deceret imperatorem, multis infra se gradibus reliquit omnes. Hoc igitur vivo, patria summum Graeciae imperium adepta est: vita autem functo, idipsum amisit, & deteriores subinde mutationes sensit: donec praetorum tandem inertia & stoliditate extremam servitutem ac ruinam experta fuit. Hunc ergo vitae finem Epaminondas, apud omnes virtutis gloria celeberrimus, est sortitus.

89. Post eam pugnam Graeci, cum victoria anceps & fortitudo par esset, perpetuis certaminum laboribus defessi, fine tandem bellis imposito,

κε τὴν ἀσπίδα; τοῦ δὲ φήσαντος, καὶ θέντος αὐτὴν [r] πρὸ τῆς ὁράσεως, πάλιν ἐπηρώτησε πότεροι νενικήκασι; ἀποφαινομένου δὲ τοῦ παιδὸς ὅτι Βοιωτοὶ νενικήκασιν, ὥρα, φησίν, ἐστὶ τελευτᾷν· καὶ προσέταξεν ἐκσπάσαι τὸ δόρυ. ἀναβοησάντων δὲ τῶν παρόντων φίλων, καί τινος εἰπόντος ὅτι τελευτᾷς ἄτεκνος, Ἐπαμινώνδα, καὶ δακρύσαντος, μὰ Δία μὲν φησιν, ἀλλὰ καταλείπω δύο θυγατέρας, τήν τε ἐν Λεύκτροις νίκην καὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ. καὶ τοῦ δόρατος ἐξαιρεθέντος, ἄνευ πάσης ταραχῆς ἐξέπνευσεν.

Ἡμεῖς δ' εἰωθότες ταῖς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν τελευταῖς ἐπιλέγειν τὸν ἴδιον ἔπαινον, οὐδαμῶς ἁρμόττον ἡγούμεθα παραδραμεῖν ἀνδρὸς τηλικούτου τὴν τελευτὴν ἀνεπισήμαντον. δοκεῖ γάρ μοι μὴ μόνον τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβαλεῖν ἐν τῇ στρατηγικῇ συνέσει καὶ ἐμπειρίᾳ, πρὸς δὲ τούτοις, ἐπιεικείᾳ τε καὶ μεγαλοψυχίᾳ. κατὰ μὲν γὰρ τὴν ἡλικίαν τὴν τούτου γεγόνασιν ἄνδρες ἐπιφανεῖς, Πελοπίδας τε [s] Θηβαῖος, καὶ Τιμόθεος, καὶ Κόνων, [t] ἔτι δὲ Χαβρίας [v] τε καὶ Ἰφικράτης, οἱ Ἀθηναῖοι. πρὸς δὲ [x] τούτοις, Ἀγησίλαος ὁ Σπαρτιάτης, βραχὺ τοῖς χρόνοις πρότερον· ἐν δὲ τοῖς πρὸ τούτου χρόνοις, ἐπὶ τῶν [y] Μηδικῶν τε καὶ Περσικῶν καιρῶν, Σόλων καὶ Θεμιστοκλῆς καὶ Μιλτιάδης, ἔτι δὲ Κίμων καὶ Μυρωνίδης, καὶ Περικλῆς, καί τινες ἕτεροι παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις· κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Γέλων [z] ὁ Δεινομένους, καί τινες ἕτεροι. Ἀλλ' ὅμως εἴ τις [a] συγκρίνει τὰς τούτων ἀρετὰς τῇ Ἐπαμινώνδου στρατηγίᾳ τε καὶ δόξῃ, πολὺ ἂν προέχουσαν εὕροι τὴν περὶ τὸν Ἐπαμινώνδαν ἀρετήν. παρὰ μὲν γὰρ ἑκάστῳ τῶν ἄλλων ἓν ἂν εὕροι προτέρημα τῆς δόξης, παρὰ δὲ τούτῳ πάσας τὰς ἀρετὰς ἠθροισμένας. 397. καὶ γὰρ ῥώμῃ σώματος, καὶ λόγου δεινότητι, πρὸς δὲ τούτοις, ψυχῆς λαμπρότητι καὶ μισαργυρίᾳ καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ τὸ μέγιστον, ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγικῇ συνέσει πολὺ διήνεγκε πάντων. τοιγαροῦν ἡ πατρὶς αὐτοῦ ζῶντος μὲν ἐκτήσατο τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος, τελευτήσαντος δὲ ταύτης ἐστερήθη, καὶ τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀεὶ μεταβολῆς ἐπειράθη, καὶ πέρας, διὰ τὴν ἀφροσύνην τῶν ἡγουμένων, ἀνδραποδισμοῦ καὶ [b] κατασκαφῆς ἔλαβε πεῖραν. Ἐπαμινώνδας μὲν οὖν παρὰ πᾶσι περιβόητον ἔχων τὴν ἀρετὴν, τοιαύτης ἔτυχε καταστροφῆς τοῦ βίου.

Οἱ δ' Ἕλληνες μετὰ τὴν μάχην, ἀμφισβητουμένην ἔχοντες τὴν νίκην, καὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις ἐφάμιλλοι καθεστῶτες, ἔτι δὲ τῇ συνεχείᾳ τῶν κινδύνων κατα-

πονού-

---

[r] Πρὸς τῆς *Reg.* 2. [s] Θηβαῖος καὶ *Coisl.* *Reg.* 1. Vulgo interponuntur ἔτι δὲ, nota tamen a *Steph.* circumscripta. Ego delevi. [t] Desunt haec duo *Clar.* [v] Non est in *Coisl.* [x] Τοῦτος operarum errore *Steph.* editio. [y] Μηδικῶν τε *Reg.* 1., unde voculam τε restitui. [z] Duo haec omittuntur in *Clar.* & *Reg.* 2. [a] Συγκρίνοι *Reg.* 1. *Coisl.* συγκρίνει *Clar.* Post pauca ἓν ἂν εὕροις ambo *Reg.* [b] Καταστροφῆς *Reg.* 2.

mulatur. P. Wess.

88. Μὰ Δία, μὲν φησιν, ἀλλὰ &c.] Hic μὲν locum obtinet τοῦ μὴν, vel potius μὲν οὖν conjunctim: si tamen eum obtinere potest. H. Steph.

Μὰ Δία μὲν &c.] Solent μὲν hac quidem in formula plerumque negligere, ut *Aristophan.* Plut. v. 101. Μὰ Δί', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἑξόμεσθά σου. 68. & v. 111. Μὰ Δί', ἀλλ' ἁπαξάπαντες. & v. 22. cum *Kusteri* nota. Nec deleo tamen libris invitis: me quidem certe judice *Stephani* explemento praestat. Rem ipsam, sed dissentiens, tetigit *Cornelius Nep.* Epamin. C. 10. P. Wess.

96. Ὑπερβάλλειν ἐν τῇ στρατηγικῇ συνέσει] Praepositionem alias ipsemet Auctor negligere adsolet, ut L. 1, 66. Consueverunt & alii: *Lycurgus* Or. in Leocrat. p. 166. Ἀλλὰ Λεωκράτης τοσοῦτον ὑπερβέβληκε τῇ δειλίᾳ. *Herodot.* 1, 61. Θηβαῖοι δ' ὑπερεβάλλοντο τῇ δόσει τῶν χρημάτων. Servari tamen potest *Luciani* exemplo D. Mort. IX, 3. καὶ ἁπάντας ὑπερβάλλοντα ἐν τῷ περὶ ἐμὲ φιλοτιμίᾳ, ubi peritissimum *Hemsterhusium* consule. P. Wess.

3. Βραχὺ τοῖς χρόνοις πρότερον] Nisi erro, nimiae grammatici sedulitati haec accepta referre debemus. Quid enim? Scripsisse *Diodorum* putabimus βραχὺ τοῖς χρόνοις πρότερον ἐν δὲ τοῖς πρὸ τούτου χρόνοις; Apage ineptias. Agesilaus provectior quidem aetate, sed Epaminondae tamen aequalis fuit, ut ceteri, quos annumeravit. P. Wess.

10. Πολὺ ἂν προέχουσαν εὕροι τὴν περὶ τὸν Ἐπαμινώνδαν &c.] Eadem sententia *Pausan.* L. VIII, 11. Τὸν δὲ Ἐπαμινώνδαν τῶν παρ' Ἕλλησι στρατηγίας ὄντων ὀνομαστοτάτων μάλιστα ἐπαινέσειε τις ἄν, ἢ ὑστέρω γε οὐδενὸς ποιήσαιτο. *Aelianus* primas illi inter omnes, qua Graecos, qua Romanos tribuit Var. Hist. L. VII, 14., sed paulo ambitiosius. P. Wess.

20. Διὰ τὴν ἀφροσύνην τῶν — κατασκαφῆς ἔλαβε πεῖραν] *Dinarchus*, postquam res Epaminondae & Pelopidae, certamen Leuctricum, vastatam Spartanorum regionem, Messenenque instauratam exsecutus esset, Thebani inquit ἔνδοξοι παρὰ πᾶσιν ἦσαν, πότε δ' αὖ τοὐναντίον ταπεινὰ καὶ τοῦ φρονήματος ἀνάξια διεπράξαντο; ὅτ' ἐδωροδόκει μὲν λαμβάνων χρήματα παρὰ τοῦ Φιλίππου Τιμόλαος ὁ τούτου φίλος, ἐπὶ δὲ τοὺς ξένους τοὺς εἰς Ἄμφισσαν συλλεγέντας, Πρόξενος ὁ προδότης ἐγένετο, ἡγεμὼν τῆς φάλαγγος κατέστη Θεαγένης, ἄτυχος καὶ δωροδόκος, ὥσπερ οὗτος Or. in Demosth. p. 99., egregie Thebanorum ducum, qui Epaminondam & Pelopidam exceperunt, artes & scelera declarans. Mox κατασκαφῆς non moveo. Novi θανόντων κατασκαφὰς & τῆς φιλίας κατασκαφὰς pro sepulcris ab *Aeschylo* in VII. C. Theb. v. 1016. 1045. & *Sophocle* Antiq. v. 911. positas, sed & τειχῶν κατασκαφὰς, & πόλεως κατασκαφὴν ex *Aeschine* atque aliis.

πονούμενοι, διελύσαντο πρὸς ἀλλήλους. συνθέμενοι δὲ κοινὴν εἰρήνην καὶ συμμαχίαν, κατέταξαν ἐν τῇ συμμαχίᾳ καὶ τοὺς Μεσσηνίους. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, διὰ τὴν πρὸς τούτους ἀκατάλλακτον ἀλλοτριότητα, τῶν σπονδῶν οὐ προείλοντο κοινωνεῖν διὰ τοὺς Μεσσηνίους, καὶ μόνοι τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρχον ἔκσπονδοι. Τῶν δὲ συγγραφέων Ξενοφῶν μὲν ὁ Ἀθηναῖος τὴν τῶν Ἑλλήνων σύνταξιν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεφεν ἐπὶ τὴν Ἐπαμινώνδου τελευτήν· Ἀναξιμένης δὲ ὁ Λαμψακηνὸς τὴν πρώτην τῶν Ἑλληνικῶν ἀνέγραψεν, ἀρξάμενος ἀπὸ θεογονίας καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου γένους τῶν ἀνθρώπων, [c] κατέστρεψε δ' εἰς τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην, καὶ τὴν Ἐπαμινώνδου τελευτήν. περιέλαβε δὲ πάσας σχεδὸν τάς τε τῶν Ἑλλήνων [d] καὶ Βαρβάρων πράξεις ἐν [e] βίβλοις δώδεκα. Φίλιστος δὲ [f] τὰ περὶ Διονύσιον τὸν νεώτερον ὧδε [g] κατέστροφε, διελθὼν ἔτη πέντε ἐν [h] βίβλοις δυσίν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Μόλωνος, ἐν Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι, Λεύκιος Γενύκιος, καὶ Κόϊντος Σερουΐλιος· ἐπὶ δὲ τούτων, οἱ τὴν παράλιον οἰκοῦντες τῆς Ἀσίας ἀπέστησαν ἀπὸ Περσῶν, καί τινες τῶν σατραπῶν καὶ στρατηγῶν ἐπαναστάντες, πόλεμον ἐξήνεγκαν πρὸς Ἀρταξέρξην. ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ Ταχὼς ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων, κρίνας πολεμεῖν τοῖς Πέρσαις, ναῦς τε κατεσκεύασε καὶ πεζικὰς δυνάμεις ἤθροισε. πολλοὺς δὲ ξενολογήσας ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἔπεισε καὶ Λακεδαιμονίους
398. συμμαχεῖν. Οἱ γὰρ Σπαρτιᾶται πρὸς Ἀρταξέρξην ἀλλοτρίως εἶχον, διὰ τὸ τοὺς Μεσσηνίους ὁμοίως τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς τὴν κοινὴν εἰρήνην κατατετάχθαι. τηλικαύτης δὲ συνδρομῆς κατὰ τῶν Περσῶν [i] γενομένης, καὶ ὁ βασιλεὺς παρεσκευάζετο [k] τὰ πρὸς τὸν πόλεμον. ἅμα γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔδει πρός τε [l] τὸν τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα πολεμεῖν, [m] καὶ πρὸς τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τοὺς τούτων συμμάχους σατράπας καὶ στρατηγούς, τοὺς ἄρχοντας μὲν τῶν παραθαλαττίων τόπων, συντεθειμένους δὲ κοινοπραγίαν. ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι, Ἀριοβαρζάνης μὲν ὁ τῆς Φρυγίας σατράπης, ὃς καὶ Μιθριδάτου τελευτήσαντος τῆς τούτου βασιλείας κεκυριευκὼς ἦν, Μαύσωλος δὲ, Καρίας δυναστεύων, καὶ πολλῶν ἐρυμάτων καὶ πόλεων ἀξιολόγων κυριεύων, ὧν ἑστίαν καὶ μητρόπολιν συνέβαινεν εἶναι τὴν Ἁλικαρνασσόν, ἔχουσαν ἀκρόπολιν ἀξιόλογον καὶ τὰ τῆς Καρίας βασίλεια· πρὸς δὲ τούτοις, Ὀρόντης μὲν ὁ τῆς Μυσίας

commune pacis & armorum ſocietatis foedus ineunt, cui Meſſenios quoque includunt. Sed Lacedaemonii, qui odio Meſſeniorum implacabili arderent, propter illos conditionibus pacis ſubſcribere nolebant: ideoque ſoli Graecorum in foedus hoc non jurarunt. Quod ad ſcriptores, hoc anno Xenophon Athenienſis Graecorum hiſtoriam cum Epaminondae interitu concludit. Anaximenes etiam Lampſacenus; qui primus rerum Graecarum hiſtoriam deſcripſit, a Deorum ortu & generis humani primordiis exorſus, ad Mantiniticum praelium & Epaminondae mortem deducit, univerſas prope Graecorum & Barbarorum res geſtas XII. voluminibus complexus. Philiſtus denique Dionyſii junioris hiſtoriam duobus libris exſecutus, hic illam finit. Olymp. CIV. II.

90. Hinc Molon Athenis ſummus praetor erat, & Romae conſulatum gerebant L. Genucius & Q. Servilius. Olymp. CIV. III. Tunc Aſiani maris accolae defecerunt a Perſis: Et ſatraparum nonnulli, Ducumque novos exorſi tumultus Artaxerxi bellum intulere. Sic & Tachos Aegyptiorum rex decreto in Perſas bello, & navibus exſtruendis, & pedeſtribus cônſcribendis copiis, operam dedit. plurimisque hinc inde e civitatibus Graeciae conductis, Lacedaemonios etiam in partes ſuas adduxit. Simultates enim hi cum Artaxerxe tum exercebant, quod Meſſenios communi Graecorum foedere comprehendi mandaſſet. Tanta in Perſas undique conſpiratione excitata, etiam rex ad bellum ſeſe inſtruebat. Nam eodem tempore cum Aegyptiorum rege, & Graecis in Aſia urbibus & Lacedaemoniis, horumque adjutoribus ſatrapis & Ducibus, qui maritimas ſub imperio oras tenebant, ſimul belligerandum fuit. Nobiliſſimi inter hos erant Ariobarzanes, Phrygiae ſatrapes, qui Mithridatis demortui regnum poteſtati ſuae vindicaverat; Mauſoluſque Cariae Princeps magni nominis caſtella & oppida, quorum praecipua ſedes ac metropolis erat Halicarnaſſus, arcem magnificam & totius Cariae regiam complexa ſub ditione ſua 505. habens, cum quibus Orontes Myſiae & Autophra-

---

c Κατέστρεψε Coiſl. d Καὶ Βαρβαρικὰς Reg. 1. e Βίβλοις δυοκαίδεκα Reg. 2. f Τὸν Coiſl. g Κατέστρεψε idem. h Βιβλίοις Reg. 2. i Γινομένης Reg. uterque. k Abeſt Clar. prave. l Deſideratur in eodem, ſicuti τ̃ in Coiſl. m Καὶ τὰς πρὸς Coiſl. Clar.

aliis. P. Wess.

34. Τὴν τῶν Ἑλλήνων σύνταξιν] Verum eſt Ἑλληνικῶν & mox κατέστρεψεν. Viderunt librariorum delictum in not. Addend. viri doctiſſimi H. Steph. & L. Rhodom. P. Wess.

37. Τὴν πρώτην τῶν Ἑλληνικῶν] Inſcripſerat huic operi πρώτας ἱστορίας, quomodo Athen. L. VI, 4., ſive πρώτων Ἑλληνικῶν, uti Harpocrat. Noſtro conſentiens in Ἀμφικτύονες. Habet haec Voſſius de Hiſtor. Gr. L. I, 10., & plura de Anaximene. Eum adi & Aeg. Menagium ad Laertii L. II, 3. P. Wess.

42. Φίλιστος δὲ τὰ περὶ Διονύσιον &c.] Vid. ad L. XIII, 91. & 103. Poſtremum autem hoc Philiſti Hiſtoricum opus negligitur a pleriſque, qui hominis vitam & ſcripta recenſuerunt. P. Wess.

51. Ταχὼς ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων] Theo in Chron. Euſebii, Ταῶς Ariſtoteli Oeconom. L. II. p. 507. Θάμως Polyaeno L. III, 11, 5. Sed vide Ill. Scalig. ad Euſeb. MDCXLVIII., viros doctos in Aelian. L. V, 1. & Hutchinſon. ad Ageſil. Xenophontis pag. 47. P. Wess.

56. Διὰ τὸ τοὺς Μεσσηνίους &c.] Eandem odii in Perſam cauſſam dant Xenophon & Plut. Ageſil. p. 616. P. Wess.

66. Ἀριοβαρζάνης — ὃς καὶ Μιθριδάτου &c.] Non mediocris ex hoc loco emergit difficultas, ut quadret geſtis a Diodoro narratis temporum ratio. Ait Diodorus, Molone Archonte jam Mithridatem mortuum eſſe, & Ariobarzanem ejus filium dominum factum ejus Dynaſtiae: pagina vero ſequenti ponit eodem anno Datamis rebellionem & pugnam cum Artabazo, & ait poſt eam Datamis victoriam Artaxerxem, timentem ejus virtutem, curaſſe, ut per dolum interficeretur. At Aemilius Probus & cum eo Polyaenus, ille in Datamis vita C. 10. hic L. VII. in Mithridate (cap. 29.) ajunt Datamen interfectum fuiſſe per inſidias & dolum Mithridatis: at non potuit eſſe alius Mithridates, quam ille Ariobarzanis pater, Satrapiae Datamis vicinus, & qui cum eo rebellare ſimulaverat. Aut igitur Diodorus narrat ὕστερον πρότερον, quae pridem acciderant, aut falſi ſunt Aemilius Probus & Polyaenus: aliunde exſpectanda lux. Jac. Palm.

Ἀριοβαρζάνης — ὃς καὶ Μιθριδάτου &c.] Nulla hic difficultas. Mithridates, cujus regnum accepit Ariobarzanes, alius eſt atque is, cujus fraude Datames occubuit. Audi Cornel. Nepot. in Datame C. 10. *Hic tam callidus vir extremo tempore captus eſt Mithridatis, Ariobarzanis filii, dolo.* Patrem itaque Ariobarzanem habuit, hunc fortaſſe ipſum, qui regno Mithridatis dicitur potitus, quemque idem Cornelius praefectum Lydiae & Joniae totiuſque Phrygiae C. 6. vocat. Neque obeſſe multum poterit, quod pater regi hoſtis, filius amicus fuerit. Potuerunt enim contrarias uterque partes amplecti. De Ariobarzane videndus etiam Demoſthenes eſt Or. de Rhod. Libert. pag. 112. P. Wess.

72. Ἔχουσαν ἀκρόπολιν ἀξιόλογον] Confer L. XVII, 23. & de Mauſoli potentia & opibus Lucian. Dial. Mort. XXIV. P. Wess.

Olymp. CIV. III. phradates Lydiae praefectus, & de Ionum gente Lycii, Piſidae, Pamphylii & Cilices: & praeter hos Syri ac Phoenices, cunctique ſere maris Aſiatici littora accolentes, ſeſe conjunxerant. Per defectionem hanc tam grandem pars altera vectigalium regi deceſſerat. Reliqua vero neceſſariis belli uſibus haud ſatis erat.

91. At qui regis imperio renunciaverant, totius belli adminiſtrationem Orontae committebant. Is poſtquam imperium cum ſtipendio XX. millibus conductitiorum in annum ſolvendo acceperat, ſocios belli, tantum ſibi fidei habentes, prodidit. Nam magnificis ſe donis cumulatum, & totius maritimae regionis praefectura honoratum iri, ſi defectores Perſarum in manus tradidiſſet, perſuaſum habebat. Primum igitur, qui pecunias attulerant, comprehenſos ad regem tranſmittit. Multas inde urbes & conductitiam peregrinorum manum, legatis a rege miſſis prodit. Similis tum etiam in Cappadocia proditio accidit, quae peculiare quippiam & mirum ſibi adjunctum habuit. Artabazus regis copiarum ductor, magno cum exercitu in Cappadociam invaſerat. Datames ergo provinciae illius ſatrapa cum multis equitum turmis ac ccIↄↄ. ccIↄↄ. auxiliariorum peditum, quibus ſtipendia numerabat, caſtra illi oppoſuit. Tum ſocer Datamis, equitatui praefectus, ut gratiam apud regem iniret, & propriae ſaluti proſpiceret, poſtquam pridie cum Artabazo de proditione conveniſſet, noctu cum equitibus ad hoſtes tranſit. Datames vero exhortatus ad fidem & conſtantiam mercenarios, & donativum liberale pollicitus, in perfidos illico ducit, eoſque jam cum hoſte ſe conjungentes aſſequitur. Mox Artabazi milites, ſimul & equites transfugas adortus, promiſcue obvium quemque trucidat. Artabazus primum quid rei hoc eſſet, ignorans, eum, qui fidem Datamis prodiderat, jam novam agitare proditionem, exiſtimabat. Ideo in adventantes equites ferrum ſtringere, nec caedibus parcere ſuos jubet. Quo factum ut Mithrobarzanes (hoc defectori nomen erat) in medio concluſus, cum hi, ut proditorem arcerent, iſti ut proditorem ulciſcerentur, in extremas anguſtias ſit redactus: cumque nihil ad conſultandum in iſta rerum perplexitate morae concederetur, ad ſtrenuam ſe defenſionem convertit, & cum utriſque dimicans, magnas ſtrages edit. Tandem plus decies mille interfectis, reliquos Datames in fugam convertit, multiſque trucidatis, tuba militem ab inſecutione revocat. Tum equitum, qui ſupererant alii ad

σατράπης, Αὐτοφραδάτης δὲ Λυδίας. τῶν δ' Ἰώνων Λύκιοί τε καὶ [n] Πισίδαι καὶ Πάμφυλοι καὶ Κίλικες, ἔτι δὲ καὶ [o] Σύροι καὶ Φοίνικες, καὶ σχεδὸν πάντες οἱ παραθαλάσσιοι. τηλικαύτης δ' οὔσης ἀποστάσεως, τὸ μὲν [p] ἥμισυ τῶν προσόδων τῷ βασιλεῖ κατελέλυτο, τὸ δὲ λοιπὸν οὐχ ἱκανὸν ἦν εἰς τὰς τοῦ πολέμου χρείας.

Οἱ δ' ἀφεστηκότες τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν τῶν ὅλων διοίκησιν εἵλοντο στρατηγὸν Ὀρόντην. οὗτος δὲ παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν, καὶ [q] χρήματα πρὸς ξενολογίαν, δισμυρίοις στρατιώταις ἐνιαύσιον μισθόν, ἐγένετο προδότης τῶν πιστευσάντων. ὑπολαβὼν γὰρ παρὰ τοῦ βασιλέως δωρεῶν τε μεγάλων τεύξεσθαι, καὶ τὴν παραθαλαττίου πάσης παραλήψεσθαι τὴν σατραπείαν, ἐὰν [r] ἐγχειρίσῃ τοῖς Πέρσαις τοὺς ἀφεστηκότας, πρῶτον μὲν τοὺς κομίσαντας τὰ χρήματα συνέλαβε, καὶ πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην ἀπέστειλε· μετὰ δὲ ταῦτα πολλὰς τῶν πόλεων καὶ τοὺς ξενολογηθέντας στρατιώτας τοῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως [s] πεμφθεῖσιν ἡγεμόσι παρέδωκεν. ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ κατὰ τὴν Καππαδοκίαν [t] ἐγένετο προδοσία, καθ' ἣν ἴδιόν τι καὶ παράδοξον συνέβη γενέσθαι. Ἀρταβάζου γὰρ τοῦ βασιλέως στρατηγοῦ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐμβαλόντος εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ὁ μὲν ταύτης τῆς χώρας σατράπης [u] Δατάμης ἀντεστρατοπέδευσεν αὐτῷ, [x] πολλοὺς μὲν ἱππεῖς ἠθροικώς, δισμυρίους δὲ πεζοὺς μισθοφόρους ἔχων [y] αὐτῷ συστρατεύοντας. ὁ δὲ κηδεστὴς τοῦ Δατάμου, τῶν ἱππέων ἀφηγούμενος, χάριν βουλόμενος καταθέσθαι, καὶ τῆς ἰδίας 399. σωτηρίας ἅμα προνοούμενος, ἀποστὰς νυκτὸς μετὰ τῶν ἱππέων, ἀπήλαυνε πρὸς τοὺς πολεμίους, συντεθειμένος πρὸς Ἀρτάβαζον τῇ πρότερον ἡμέρᾳ περὶ τῆς προδοσίας. Δατάμης δέ, παρακαλέσας τοὺς μισθοφόρους καὶ δωρεὰς ὑποσχόμενος, ἀνέζευξε πρὸς τοὺς ἀφεστηκότας. καταλαβὼν δ' αὐτοὺς ἤδη συνάπτοντας τοῖς πολεμίοις, καὶ αὐτὸς προσπεσὼν ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀρτάβαζον καὶ τοῖς ἱππεῦσιν, ἔκτεινε τοὺς εἰς χεῖρας ἐρχομένους. ὁ δ' Ἀρτάβαζος, τὸ μὲν πρῶτον τὸ ἀληθὲς ἀγνοῶν, ὑπολαβὼν δὲ τὸν ἀποστάτην τοῦ Δατάμου πρῶτον πάλιν προδοσίαν ποιεῖσθαι, παρήγγειλε τοῖς ἰδίοις κτείνειν τοὺς [z] προσιόντας ἱππεῖς. ὁ δὲ Μιθροβαρζάνης ἐν μέσοις ἀποληφθείς, καὶ τῶν μὲν ὡς προδότην ἀμυνομένων, τῶν δὲ ὡς [a] πάλιν προδότην τιμωρουμένων, ἐν ἀπορίᾳ καθειστήκει. τῆς δ' ἀπορίας οὐκ ἐώσης βουλεύσασθαι, πρὸς ἀλκὴν ἐτρέπετο, καὶ πρὸς ἀμφοτέρους διαμαχόμενος, πολὺν ἐποίει φόνον. τέλος δέ, πλειόνων ἢ μυρίων ἀναιρεθέντων, τοὺς ὑπολειφθέντας ὁ Δατάμης τρεψάμενος, καὶ πολλοὺς φονεύσας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς διώκοντας στρατιώτας. τῶν δ' ἱππέων τῶν ὑπολειφθέν-

---

[n] Πισ. *Clar.* [o] Σύροι *Reg.* 2. [p] Ἥμισυ τῶν *Reg.* ambo, *Penn.* Vulgo interponitur μέρος ſed nota a *Steph.* inſutum. [q] Χρήματα *Coiſl.* [r] Ἐγχειρίσῃ *idem.* [s] Ταχθεῖσι *Reg.* 1. [t] Exſulant librarii ſocordia ex *Coiſl.* uſque ὁ μὲν. [u] Δατάμης *Steph.* ora, etiam in ſeqq. [x] Πολλοὺς μὲν πεζοὺς ἠθροικώς. ἔτι γὰρ ἔχων δισμυρίους πεζοὺς μισθοφόρους αὐτῷ συνεστρατευμένους, πολλοὺς δὲ ἱππεῖς. ὁ δὲ Κηδ. *Reg.* 2. & *Clar.* Elige utrum velis. [y] Deeſt *Reg.* 1. [z] Προσιόντας *Reg.* 2. *Clar.* [a] Ὡς πάλιν *Coiſl.* *Reg.* ambo, *Clar.* Vulgo πάλιν, ὡς.

74. Τῶν δ' Ἰώνων Λύκιοί τε καὶ Πισίδαι &c.] Id vero novum. Ubi proditum quaeſo uſquam eſt, Lycios, Piſidas, Pamphylios & Cilices de Jonum fuiſſe gente? Χωρὶς τὰ Φρυγῶν καὶ Μυσῶν ὁρίσματα, ut noſtri illi proverbio dicunt. Deeſt haud dubie vocabulum, ſive id fuerit μετὰ δὲ τῶν, ſive τῶν δ' Ἰώνων σύμμαχοι, ſive aliud: quis enim adfirmarit temere? P. Wess.

82. Εἵλοντο στρατηγὸν Ὀρόντην] Idem videtur atque is, de quo *Polyaen.* Strateg. L. VII, 14. Pugnat ibidem, fateor, cum Autophradate, neque id officit ſuſpicioni: quamquam & Autophradates fluxa fide fuit; juſſu enim regis bello eos perſecutus, qui defecerant, regem ipſum deſtituit, quod *Xenophon.* Ageſil. pag. 46. *Ed. Oxon.* & *Corn. Nepos* Datam. C. 2., cum Noſtro compoſiti, docent: atque id commune illi fuit cum aliis Perſarum regis ducibus. Artabazus namque, Datamem oppugnans, in eumdem labentibus annis perfide inſurrexit, bello conflato. Teſtis ipſemet Auctor L. XVI, 22. P. Wess.

98. Σατράπης Δατάμης] Nimis tenuiter Datamis rebus geſtis *Diodorus* defungitur. Copioſius *Ariſtoteles* Oeconom. L. II, p. 503, quem recte correxit *Iſ. Caſaubonus* ad *Polyaen.* L. VII, 21., & *Corn. Nepos* in fortiſſimi ducis vita. P. Wess.

3. Χάριν βουλόμενος καταθέσθαι] Vid. ad L. IV, 1. p. 247. P. Wess.

17. Τῶν δὲ ὡς πάλιν προδότην τιμωρουμένων] Ordinem, quem ſcripti libri ſervant, quippe cultiorem, amplector. Perfidiam Mithrobarzanis, Datamis prudentia haud ſane inultam, deſcribunt *Corn. Nepos* Datam. C. 6., *Polyaen.* L. VII, 21, 7. & *Frontinus* L. II, 7, 9., ſed inter ſeſe, ut *Lambinus* admonuit, diſcordes. P. Wess.

16. Τῷ ἐπιόντι ἔτει] Non muto. Manu exarati libri in hoc genere variant ſaepe, lectoremque in dubio relinquunt, utrum ſcriptoris eſſe opinetur. Vid. L. XI, 3. 45. XII,

θέντων οἱ μὲν πρὸς τὸν Δατάμην ἀποχωρήσαντες, ἠξίουν τυχεῖν συγγνώμης, οἱ δὲ λοιποὶ τὴν [b] ἡσυχίαν ἦγον, οὐκ ἔχοντες ὅποι τράπωνται· καὶ τέλος, εἰς πεντακοσίους ὄντες, κυκλωθέντες ὑπὸ Δατάμου, κατηκοντίσθησαν. Δατάμης μὲν οὖν καὶ πρότερον ἐπὶ στρατηγίᾳ θαυμαζόμενος, πολλῷ τε μᾶλλον εἶχε περιβόητον τήν τε [c] ἀνδρείαν καὶ τὴν ἐν τῷ στρατηγεῖν σύνεσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης, πυθόμενος τὴν στρατηγίαν τοῦ Δατάμου, καὶ σπεύδων ἄρασθαι τοῦτον, δι᾽ ἐπιβουλῆς αὐτὸν ἐδολοφόνησεν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ῥεομίθρης ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν πεμφθεὶς εἰς Αἴγυπτον [d] πρὸς Ταχὼ τὸν βασιλέα, καὶ λαβὼν ἀργυρίου μὲν τάλαντα πεντακόσια, ναῦς δὲ μακρὰς πεντήκοντα, κατέπλευσε τῆς Ἀσίας εἰς τὰς ὀνομαζομένας Λεύκας. εἰς δὲ ταύτην τὴν πόλιν μεταπεμψάμενος πολλοὺς τῶν ἀφεστηκότων ἡγεμόνας, τούτους μὲν συλλαβὼν καὶ δήσας ἀνέπεμψε πρὸς Ἀρταξέρξην, αὐτὸς δὲ ἀποστάτης γενόμενος, ταῖς ἐκ τῆς προδοσίας δωρεαῖς διελύσατο τὰ πρὸς τὸν βασιλέα. κατὰ δὲ τὴν Αἴγυπτον Ταχὼς ὁ βασιλεύς, [e] κατασκευασάμενος τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, διακοσίας μὲν τριήρεις εἶχε πολυτελῶς κεκοσμημένας. μισθοφόρους δ᾽ ἐπι-
400. λέκτους ἐκ τῆς Ἑλλάδος μυρίους· χωρὶς δὲ τούτων πεζοὺς στρατιώτας Αἰγυπτίους ὀκτακισμυρίους· καὶ τῶν μὲν μισθοφόρων τὴν ἡγεμονίαν παρέδωκεν Ἀγησιλάῳ τῷ Σπαρτιάτῃ, ἀπεσταλμένῳ μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐπὶ [f] συμμαχίαν μεθ᾽ ὁπλιτῶν χιλίων, δυναμένῳ δ᾽ ἡγεῖσθαι στρατιωτῶν, καὶ δι᾽ ἀνδρείαν [g] καὶ στρατηγικὴν σύνεσιν τεθαυμασμένῳ. τοῦ δὲ ναυτικοῦ τὴν στρατηγίαν ἐνεχείρισε Χαβρίᾳ τῷ Ἀθηναίῳ, δημοσίᾳ μὲν ὑπὸ τῆς πατρίδος οὐκ ἀπεσταλμένῳ, ἰδίᾳ δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως συστρατεύειν πεπεισμένῳ. αὐτὸς δὲ τῶν Αἰγυπτίων ἔχων ἁπάσας τὰς ἡγεμονίας, καὶ στρατηγὸς ὢν ἁπάσης [h] τῆς ἡγεμονίας, Ἀγησιλάῳ μὲν, συμβουλεύσαντι μένειν ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου, καὶ διὰ τῶν στρατηγῶν τὸν πόλεμον διοικεῖν, οὐ προσεῖχε, καλῶς συμβουλεύοντι. τῆς γὰρ δυνάμεως προελθούσης πορρωτέρω, καὶ περὶ Φοινίκην καταστρατοπεδευούσης, ὁ καθεσταμένος ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου στρατηγὸς ἀπέστη ἀπὸ τοῦ βασιλέως. διαπεμψάμενος δὲ πρὸς τὸν υἱὸν [i] Νεκτανεβὼ, καὶ πείσας ἀντέχεσθαι τῆς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλείας, μέγαν πόλεμον ἐξέκαυσεν. ὁ γὰρ Νεκτανεβὼς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τεταγμένος ἡγεμὼν τῶν ἐξ Αἰγύπτου στρατιωτῶν, καὶ πεμφθεὶς [k] ἀπὸ τῆς Φοινίκης πολιορκεῖν τὰς ἐν τῇ Συρίᾳ πόλεις, [l] συγκάταινος γενόμενος ταῖς τοῦ πατρὸς ἐπιβολαῖς, τοὺς μὲν ἡγεμόνας δωρεαῖς, τοὺς δὲ στρατιώτας ἐπαγγελίαις προτρεψάμενος, ἔπεισε συναγωνιστὰς γενέσθαι. τέλος δὲ

Olymp. CIV. III.

Datamen reverſi veniam exorant: alii in loco ſubſiſtunt, cum, quo ſe verterent, ignorarent. Erant autem circiter IↃ. quos circumfuſis undique copiis configendos jaculis Datames expoſuit. Qui licet eximiam ſibi pridem hominum admirationem bellandi ſolertia peperiſſet, hoc ipſo tamen facto fortitudinis ſuae artiſque Imperatoriae gloriam multo magis illuſtrem celebremque reddidit. Verum Artaxerxes rex, de ſtrategemate hoc certior factus, virum e medio tollere maturavit, ac per inſidias brevi poſt interfecit.

92. Interea dum haec tractantur, Rheomithres a rebellibus in Aegyptum ad Tacho regem mittitur, & IↃ. inde talentis longiſque navibus L. acceptis Leucas, Aſiae urbem, cum claſſe petit. Multoſque defectorum duces huc accerſitos comprehendit, vinctoſque ad regem transmittit. Et hoc proditionis munere proditor ipſe in gratiam apud regem offenſum reponitur. Jamque rex Ta- 506. chos in Aegypto res ad bellum neceſſarias comparaverat. Triremes enim CC. & mercenarios e Graecia delectiſſimos CCIↃↃ. & praeter hos LXXX. millia peditum Aegyptiorum inſtructos habebat. Conductitii autem militis imperium tradiderat Ageſilao Spartano, qui cum CIↃ. gravis armaturae militibus in auxilium a Lacedaemoniorum gente miſſus fuerat; quod hic prae caeteris & milites regere noſſet, & fortitudine, munerisque Imperatorii ſcientia magnam ſibi auctoritatem conciliaſſet. Claſſi vero Chabriam Athenienſem praefecit, qui publico quidem juſſu patriae miſſus non erat, ſed privatam in hac militia operam, a rege perſuaſus, navabat. Omne tandem imperium exercitus Aegyptiaci penes regem, ſummum belli moderatorem erat. Suadebat huic Ageſilaus, ut ipſe in Aegypto ſubſiſtens, legatorum opera bellum adminiſtraret. Verum is obtemperare noluit, licet praeclarum ille conſilium dediſſet. Nam poſtquam exercitus inde longius proceſſiſſet, jamque in Phoenice ſtativa haberet, praeſes Aegypti, cui totius regni curam rex commiſerat, deſcivit: miſſiſque ad Nectanebum filium nunciis hortator erat, ut ipſe regnum in Aegypto capeſſeret. Quo facto belli graviſſimi incendium excitavit. Nectanebus enim militibus Aegyptiis a rege praefectus, cum ad oppugnandas in Syria urbes ex Phoenice miſſus eſſet, patris incepta probans, praefectos largitionibus, milites pollicitationibus invitat, & ad ſocie-

---

b Ἡσυχίαν εἶχον *Reg.* 1. c Ἀνδρίαν *Clar.* d Ἐπὶ *Clar.* e Κατασκευασάμενος τὰ *Reg.* 2. *Clar.*, Cett. μὲν interſerunt. f Συμμαχίαν *Coiſl.* ſolus. g Deeſt *Coiſl.* copula. h Τῆς δυνάμεως *Reg.* 2. i Νεκτανεβῶ ora *Steph. Clar. Reg.* 2., ſemper. k Ἐκ *Coiſl.* l Συγκαταίνως *Coiſl. Reg.* 1. *Vat.* tum ἐπιβουλαῖς *Reg.* 2. *Vat.*

XII, 56. P. Weſs.

34. Δι᾽ ἐπιβουλῆς αὐτὸν ἐδολοφόνησεν] Conf. *Corn. Nepotem* Datam. C. 9. & *Polyaen.* L. VII, 29. P. Weſs.

40. Εἰς τὰς ὀνομαζομένας Λεύκας] Superius Λεύκην adpellavit C. 18. ubi plura. P. Weſs.

50. Καὶ τῶν μισθοφόρων τὴν ἡγεμονίαν &c. Ἀγησιλάῳ] Haec principia ſimultatis, quae in Tachi perniciem verterunt. Ageſilao promiſſum fuerat totius exercitus imperium, quod cum adventanti negaretur, accederentque alia, de quibus *Athen.* L. XIV. p. 616. D., alieniore ab rege coepit eſſe animo, ut *Xenophon* Vit. Ageſ. p. 48. *Ed. Oxon.* & *Plut.* Ageſ. pag. 617. A. docent. P. Weſs.

57. Δημοσίᾳ μὲν ὑπὸ τῆς πατρίδος οὐκ ἀπεσταλμένῳ] Chabrias non libenter erat ante oculos civium ſuorum; quod & vivebat laute, & indulgebat ſibi liberalius, quam ut invidiam vulgi poſſet effugere: hinc ſua ſponte Aegyptios adjutum profectus claſſi praefuit. Docet *Corn. Nepos* in Chabria C. 3. ex *Theopompo*, cujus verba ſervavit *Athen.* L. XII. p. 532. B. Artem vero ejus, qua ducentas Tachi naves intra breve tempus exercitato remige complevit, pete ex *Polyaeno* L. III, 11, 7. & verba corrupta ac hiantia refinge ὀλίγαις ἡμέραις [illegible], (καὶ τὰς ναῦς) [illegible]. Neque enim aliter ſententia conſtabit. P. Weſs.

67. Πρὸς τὸν υἱὸν Νεκτανεβὼ] Eadem ſcriptionis diſcordia in *Polyaeni* libris Strateg. II, 1, 22., *Nectanabis* in Ageſ. *Nepot.* C. 8., *Euſeb.* Chron. *Nectanebus*, apud *Plut.* Ageſ. pag. 617. B. Νεκτάναβις, nam Νεκτάβιος, quod in Apophtheg. Lacon. pag. 214. F., corruptum eſſe bene monuit *Lambinus*. Tacho ſanguine conjunctus erat, quippe frater ejus patruelis, teſte *Plutarcho*. Itaque prave Interpres *ad Nectanebum regis filium*. Pater Nectanebi, abſente Tacho, deſciverat, filioque in conſilii ſocietatem pellecto perſuaſerat, ut regnum ipſe capeſſeret. P. Weſs.

72. Συγκάταινος —— ταῖς τοῦ πατρὸς ἐπιβολαῖς] *Rhodomannus*, [illegible]

Olymp. CIV. III. cietatem belli adducit. Aegyptoque a rebellibus tandem occupata, Tachos ea re perculſus, per Arabiam ad regem adſcendere, & perperam a ſe commiſſorum veniam petere, non dubitavit. Illum Artaxerxes non ſolum a noxa abſolvit, ſed etiam ſummum belli contra Aegyptios moti Imperatorem declaravit.

93. Nec multo poſt rex Perſarum vitam cum morte commutavit, cum tres & XL. annos imperium tenuiſſet. Huic Ochus in regno ſuccedens XXIII. annos illud gubernavit, Artaxerxis cognomentum adeptus. Cum enim Artaxerxes probe regnum adminiſtraſſet, pacis inſigniter amans, & ſucceſſibus proſperis utens, poſteros inde reges nomen tranſmutare in hujus appellationem, Perſae juſſerunt. Jam vero Tachos rex ad Ageſilaum redierat, cum Nectanebus plus quam centum millibus hominum coactis in Tachum duxit, eumque ad decertandum de regno provocavit. Ibi regem trepidabundum, nec armis experiri audentem videns Ageſilaus, fortem & alacrem habere animum jubebat. Non enim qui numero militum ſuperent, ſed qui ſtrenuo virtutis robore praeſtent, victoriam adipiſci. Atqui cum his ille non moveretur, in urbem quandam peramplam cum eo recedere cogebatur. Tum moenibus incluſos Aegyptii primum obſedere: poſt cum magnam ſuorum jacturam in oppugnationibus facerent, muro foſſaque urbem circumvallarunt. Opuſque tanta operantium multitudo celeriter perfectum dabat. Commeatu tandem abſumpto, Tachos ſalutis tuendae ſpem amiſit. Ageſilaus vero bonam militibus ſpem retinere juſſis, noctu in hoſtes eruptione facta, omnes ex inſperato ſalvos conſervat. ſed inſtant pone Aegyptii, & quia campeſtris erat regio, hoſtes, undique multitudine ſuorum circumventos, internecione delere ſtatuunt. Ageſilaus interim locum, quem utrinque foſſa amnis manu facta muniebat, cum ſuis occupat, ibique hoſtis adventum praeſtolatur. Hinc ordinata, prout locus ille exigebat, acie fluviique brachiis munita, praelium committit. Ibi
507. quod turba Aegyptiis nihil omnino ad rem conduceret, Graeci autem virtute praecellerent, magnam Aegyptiorum ſtragem facit, & reliquos in fugam convertit. Exinde Tachos facili regnum negotio recuperat, ejuſque vindex unicus Ageſilaus magnificis, uti par fuit, muneribus honora-

[m] καταληφθείσης ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν τῆς Αιγύπτου, ὁ μὲν Ταχῶς καταπλαγεὶς ἐτόλμησε διὰ τῆς Αραβίας ἀναβῆναι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ συγγνώμην ἠξίου δοῦναι περὶ τῶν ἡμαρτημένων· ὁ δὲ Αρταξέρξης οὐ μόνον [n] αὐτὸν ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων, ἀλλὰ καὶ στρατηγὸν ἀπέδειξε τοῦ πρὸς Αιγυπτίους πολέμου.

Μετ' ὀλίγον δὲ ὁ μὲν βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη τρία [o] πρὸς τοῖς τετταράκοντα· τὴν δὲ βασιλείαν διεδέξατο Ωχος, ὁ μετονομασθεὶς Αρταξέρξης, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη τρία πρὸς τοῖς εἴκοσι. τοῦ γὰρ Αρταξέρξου καλῶς βεβασιλευκότος, καὶ γενομένου παντελῶς εἰρηνικοῦ καὶ ἐπιτυχοῦς, τοὺς μὲν [p] τοῦτον βασιλεύοντας μετωνόμαζον, καὶ τὴν τούτου προσηγορίαν ἔχειν προσέταττον. Τοῦ δὲ βασιλέως [q] Ταχὼ ἐπανελθόντος πρὸς τοὺς περὶ τὸν Αγησίλαον, Νεκτανεβὼς ἀθροίσας στρατιώτας πλείους τῶν δέκα μυριάδων, ἧκεν ἐπὶ τὸν Ταχὼ, καὶ προεκαλεῖτο περὶ τῆς βασιλείας διαγωνίσασθαι. Ο μὲν οὖν Αγησίλαος, ὁρῶν τὸν βασιλέα καταπεπληγμένον, καὶ μὴ τολμῶντα διακινδυνεύειν, 401. παρεκάλει θαρρεῖν. τῆς γὰρ νίκης τυγχάνειν οὐ τοὺς κατὰ τὸ πλῆθος προέχοντας, ἀλλὰ τοὺς κατὰ τὰς ἀνδραγαθίας πρωτεύοντας. οὐ προσέχοντος δ' αὐτοῦ, συνηναγκάσθη μετ' αὐτοῦ ποιήσασθαι τὴν ἀναχώρησιν εἰς τινα πόλιν εὐμεγέθη. οἱ δ' Αιγύπτιοι τὸ πρῶτον ἐπολιόρκουν τοὺς συγκεκλεισμένους· ἐπεὶ δὲ πολλοὺς ἐν ταῖς τειχομαχίαις ἀπέβαλον, τείχει καὶ τάφρῳ περιελάμβανον τὴν πόλιν. ταχὺ δὲ τοῦ ἔργου συντελουμένου διὰ τὴν πολυχειρίαν, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐξαναλωθέντων, ὁ μὲν Ταχὼς ἀπέγνω τὴν σωτηρίαν· ὁ δὲ Αγησίλαος, παρακαλέσας τοὺς στρατιώτας καὶ νυκτὸς ἐπιθέμενος τοῖς πολεμίοις, διέσωσεν ἅπαντας τοὺς στρατιώτας ἀνελπίστως. ἐπιδιωξάντων δὲ τῶν Αιγυπτίων, καὶ τῶν τόπων ὄντων πεδινῶν, οἱ μὲν Αιγύπτιοι διέλαβον τῷ πλήθει κεκυκλῶσθαι τοὺς πολεμίους, καὶ πάντας ἄρδην ἀναιρήσειν· ὁ δὲ Αγησίλαος, καταλαβόμενος τόπον, ὃς εἶχεν ἐξ ἑκατέρου μέρους διώρυγα ποταμοῦ χειροποίητον, ὑπέμενε τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. ἐκτάξας δὲ τὴν δύναμιν οἰκείως τοῖς τόποις, καὶ τοῖς ποταμοῦ ῥείθροις ὀχυρώσας τὴν στρατιὰν, συνῆψε μάχην. τοῦ δὲ πλήθους τοῖς Αιγυπτίοις ἀχρήστου γενομένου, ταῖς ἀρεταῖς προέχοντες οἱ Ελληνες, πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν Αιγυπτίων, τοὺς δὲ λοιποὺς φεύγειν ἠνάγκασαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ταχὼς ῥᾳδίως ἀνεκτήσατο τὴν κατ' Αιγυπτον βασιλείαν, ὁ δ' Αγησίλαος, ὡς μόνος κατωρθωκὼς τὴν βασιλείαν, ἐτιμήθη προσηκούσαις

---

[m] Καταληφθεὶς *Coiſl.* [n] Omittit *Clar.* [o] Πρὸς *Reg.* 2. *Clar.* Vulgo σὺν. [p] Τοῦ *Clar.* [q] Ταχὼς *Vat.*

ἐπιβουλαῖς legendum opinatus, Latine dederat, *in inſtructas patri inſidias conſentiens.* Idem ſibi placere ad *Xenophontis* Ageſil. p. 49. teſtatus eſt *Hutchinſonius.* Utrique ſcripti quidam libri patrocinantur. Praefero tamen vulgatum, cui & in not. *Addend.* primas *Rhodomanus* dedit, vertens, *cum alias patris incepta probaret.* Ego verſionem, ut paullo ante, correxi: Ut enim doceam ἐπιβολὰς & ἐπιβουλὰς a librariorum natione permiſceri, nihil neceſſe eſt. Factum id abunde alias. P. Wess.

77. Ἐτόλμησε διὰ τῆς Ἀραβίας ἀναβῆναι] Ex his perperam intellectis in *Euſebii* reperitur Chron. *Theo rex Aegypti fugit in Arabiam.* Errorem caſtigavit Ill. *Scaliger* ad ann. MDCXLVIII. Tachus, ab exercitu deſtitutus, fugit Sidonem. ἀποχωρεῖ φυγῇ εἰς Σιδῶνα τῆς Φοινίκης, *Xenophon* inquit. Inde vero per Arabiam ad regem. P. Wess.

84. Ἔτη τρία πρὸς τοῖς τετταράκοντα] Vide ad L. XIII, 108. De Ocho & ſceleribus, quibus ad Perſicum regnum fuit graſſatus, *Plutarch.* in extrema vita *Artaxerx.* & *Juſtinus* L. X, 3. P. Wess.

91. Τοῦ βασιλέως Ταχὼ &c.] Haec *Diodori* narratio confuſa videtur, forte & hiulca. Sane multum diverſa ab iis, quae de hoc negotio multo accuratius narrat *Plutarchus* in Ageſilao: eum vide. Jac. Palm.

Ἐπανελθόντος πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀγησίλαον &c.] Turpiter hic ſe *Diodorus* dedit. Fugiſſe *Tachum* ad Perſas atque in gratiam fuiſſe receptum, vero conſentaneum eſt ob ea quae *Athen.* L. XIV. p. 616. D. & *Aelian.* Hiſt. Var. L. V, 1. Sed rediiſſe ad Ageſilaum, illoque adjutore regnum reciperaſſe, non item. Rex Ageſilaus, Tacho deſerto, ſeſe ad Nectanebum adjunxit, cumque eodem tempore Mendeſius quidam Aegypti regnum ſibi vindicaret, & in Nectanebum inferret arma, illum, cui operam addixerat, defendit, victoque Mendeſio, regem confirmavit, donis propterea a Nectanebo egregiis auctus. Haec *Plut.* Ageſ. p. 618., conſentientibus *Xenophonte* & *Nepote* in Ageſil. C. 8. & *Polyaeno* L. II, 1, 22. Poſuit ergo pro Nectanebo Tachum & in Mendeſii ejus locum Nectanebum. Conf. Cel. *Jac. Perizon.* ad *Aelian.* L. V, 1., errorem noſtri ſcriptoris bene perſtringentem. P. Wess.

2. Εἰς τινα πόλιν εὐμεγέθη] *Plut.* Ageſ. pag. 617. E. εἰς πόλιν ὀχυρὰν καὶ μέγαν ἔχουσαν περίβολον. *Polyaen.* L. II, 1, 22. εἰς χωρίον, urbis nomen praetereuntes. Tamen mire blanditur elegantiſſima *T. Hemſterhuſii* conjectura, corrigentis εἰς Τάνιν πόλιν εὐμεγέθη. Res geſta in nomo eſt Mendeſio, nec longe diſtabat Tanis urbs, ut in eam ſeſe opportune recipere potuerint. Id doleo, patrocinium urbi ſcholas vetuſtas negare, vulgatum mordicus

χρήμασι δωρεαῖς. ἐπανιὼν δὲ εἰς τὴν πατρίδα διὰ Κυρήνης, ἐτελεύτησε, καὶ τοῦ σώματος ἐν μέλιτι κομισθέντος εἰς τὴν Σπάρτην, ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ταφῆς τε καὶ τιμῆς. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν μέχρι τούτου προέβη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Κατὰ δὲ τὴν Πελοπόννησον, τοῖς Ἀρκάσι γενομένης εἰρήνης κοινῆς μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην, ἐνιαυτὸν μόνον ἐμμείναντες τοῖς ὅρκοις, πάλιν [s] κατέστησαν τὸν πόλεμον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ὅρκοις ἦν γεγραμμένον ἑκάστους εἰς τὰς ἑαυτῶν ἀπιέναι πατρίδας μετὰ τὴν μάχην· εἰς δὲ τὴν Μεγάλην πόλιν ὑπῆρχον αἱ μετοικοῦσαι πόλεις μεθῳκισμέναι, καὶ δυσχερῶς φέρουσαι τὴν ἐκ τῆς πατρίδος μετάστασιν. Διόπερ αὐτῶν ἐπανελθόντων εἰς τὰς προγεγενημένας πόλεις, οἱ Μεγαλοπολῖται συνηνάγκαζον ἐκλιπεῖν
402. τὰς πατρίδας. διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν γενομένης διαφορᾶς, οἱ μὲν ἐκ τῶν πολισμάτων ἠξίουν αὐτοῖς βοηθεῖν Μαντινεῖς, καὶ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων, ἔτι δὲ Ἠλείους, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μετεσχηκότας τῆς Μαντινεῦσι συμμαχίας· οἱ δὲ Μεγαλοπολῖται τοὺς Ἀθηναίους παρεκάλουν συμμαχεῖν. οἳ ἀπέστειλαν συντόμως ὁπλίτας μὲν τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τριακοσίους, ὧν τὴν στρατηγίαν εἶχε Παμμένης. οὗτος δὲ παρελθὼν εἰς Μεγάλην πόλιν, καὶ τῶν πολισμάτων ἃ μὲν ἐκπορθήσας, ἃ δὲ καταπληξάμενος, συνηνάγκασεν εἰς τὴν Μεγάλην πόλιν μετοικῆσαι. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν συνοικισμὸν τῶν πόλεων, ἐπὶ τοσοῦτο ταραχῆς ἐλθόντα, ἔτυχεν ἐνδεχομένης καταστολῆς. Τῶν δὲ συγγραφέων Ἀθάνας ὁ [t] Συρακούσιος, τῶν περὶ Δίωνα πράξεων ἐντεῦθεν ἀρξάμενος, ἔγραψε μὲν βίβλους τρισκαίδεκα, προσανέλαβε δὲ τὸν ἄγραφον χρόνον ἐτῶν ἑπτὰ, ἀπὸ τῆς Φιλίστου συντάξεως ἐν μιᾷ βίβλῳ· καὶ διελθὼν τὰς πράξεις ἐν κεφαλαίοις, συνεχῆ τὴν ἱστορίαν ἐποίησεν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Νικοφήμου, τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν ἐν Ῥώμῃ διέλαβε Γάϊος Σουλπίκιος καὶ Γάϊος [u] Λακίνιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλέξανδρος μὲν ὁ [v] Φερῶν τύραννος, λῃστρίδας ναῦς ἐκπέμψας ἐπὶ τὰς Κυκλάδας νήσους, τινὰς μὲν ἐκπολιορκήσας, πολλῶν σωμάτων ἐκυρίευσεν, εἰς δὲ τὴν Πεπάρηθον ἀποβιβάσας μισθοφόρους στρατιώτας, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν. Ἀθηναίων δὲ βοηθησάντων τοῖς Πεπαρηθίοις, καὶ στρατηγὸν Λεωσθένην ἀπολιπόντων, ἐπέθετο τοῖς Ἀθηναίοις. ἐτύγχανον δ' οὗτοι παραφυλάττοντες τοὺς ἐν τῷ Πανόρμῳ διατρίβοντας τῶν Ἀλεξάνδρου στρατιωτῶν. ἀπροσδοκήτως δὲ ἐπιθέμε-

stur. Reditu hinc in patriam instituto per Cyrenen, in vivis agere desiit. Corpus ejus melle conditum refertur Spartam, & regio ibi cultu ac honore sepelitur. Huc ergo res per Asiam hoc anno gestae processerunt. Olymp. CIV. III.

94. Caeterum in Peloponneso cum post conflictum ad Mantineam communis inter Arcades pax sancita fuisset, salvo per unum vix annum foedere, bellum denuo inter eos conflatum est. In pactis scriptum fuerat, ut a pugna in suam quisque patriam redirent. Finitimae igitur urbes in Magnam (quam vocant) civitatem translatae, quae jampridem moleste hanc ex avitis sedibus migrationem ferebant, in pristinae jurisdictionis oppida ultro revertebantur. At patriis hos laribus Megapolitae iterum excedere cogebant. Nata hinc controversia, oppidani a Mantineis, caeterisque Arcadibus, Eleisque insuper, & aliis Mantinei belli sociis, auxilia petunt. Megalopolitae contra Athenienses de societate armorum solicitant: qui non cunctanter cIↄ. cIↄ. cIↄ. gravis armaturae & ccc. equites, quibus omnibus Pammenes erat praepositus, subvenire jubent. Is ergo cum copiis Megalopolim profectus, oppidorum aliis vi expugnatis, aliis terrore subactis, quotquot erant reduces Megalopolim redire cogit. Sic oppidorum in unam civitatem coagmentatio, quae huc usque tumultus processerat, quo potuit fine, composita fuit. Historicorum in numero Athanas Syracusius, res a Dione gestas hinc exorsus, XIII. voluminibus conscripsit. Annorum tamen septem historiam, quam Philistus intactam reliquit, libro uno comprehendit: & res summatim recensens, continuam historiae seriem effecit.

95. Hinc cum Archontis munus Athenis penes Nicophemum esset, & consulare Imperium Romae C. Sulpicius & C. Licinius administrarent, Alexander Pheraeorum Tyrannus praedatorias naves Cycladibus insulis immisit, & nonnullis expugnatis, magno captivorum numero potitus est. Tum expositis in Peparethum mercenariis, urbem circumsedit. Sed cum praesidiaria Atheniensium manu, qui Leosthenem ibi ducem reliquerant, sublevarentur, Athenienses statim ipsos invasit. Hi tum forte contra Alexandri milites ad Panormum commorantes, excubabant. Quos subita impressio- Olymp. CIV. IV.

---

s Κατέστησαν πόλεμον sine articulo Codd. Venet. Reg. 1. t Συρακόσιος Venet. u Λικίνιος Reg. 2. rectissime. v Φερρῶν Clar.

dicus retinentes. Vide quae scripta sunt *Miscell. Observ.* Vol. VI. p. 296. P. Wess.

22. *Τῷ πλήθει κατακλείσαντες*] Legendum puto συγκλείσαντες. Sed κατακλείσαντας fortasse alii malint: quod videatur facilior fuisse lapsus ex κατακλείσαντας in κατακλείσαντες. H. Steph.

13. *Ὁ δὲ Ἀγησίλαος* &c.] Confer *Plut.* Agesil. p. 618. D., aliter haec scriptione persecutum. P. Wess.

26. *Ἐν μέλιτι κομισθέντος εἰς τὴν Σπάρτην*] *Jo. Kirchmannus* de Fun. Rom. L. I, 8. multa hoc de more. Spartani reges peregre defunctos melle, ne corrumperentur & foeterent, muniebant. Hinc Auctor Agesilao mel circumfundit, quo tamen litus non est. *Nepos Cornelius* Agesil. C. 8. *Ibi eum amici, quo Spartam facilius perferre possent, quod MEL non haberent, cera circumfuderunt, atque ita domum retulerunt.* Paria *Plut.* in extrema Agesilai vita. P. Wess.

33. *Πάλιν κατέστησαν τὸν πόλεμον*] Addenda praepositio est, quae in his *Pausaniae* ὡς δὲ ἐς τὸν πόλεμον, τὸν ἱερὸν ὀνομασθέντα, οἱ Θηβαῖοι κατέστησαν L. VIII. p. 656. P. Wess.

37. *Καὶ δυσχερῶς φέρουσαι τὴν* &c.] Videndus hac de re idem est *Pausanias* L. VIII, 27. P. Wess.

48. *Οὗτος δὲ παρελθὼν εἰς Μεγάλην πόλιν*] Demiror *Demosthenem* Or. de Megalopolit. nihil horum attingere: occasio certe quidem accommoda erat. P. Wess.

54. *Ἀθάνας ὁ Συρακούσιος*] Auctor ille a *Plutarcho* in Timoleonte pag. 247. *Ἀθάνις* vocatur, non *Ἀθάνας*. Sic etiam *Athenaeo* L. III, 20. citatur *Ἀθάνις ἐν πρώτῳ Σικελικῶν*. Jac. Palm.

Ἀθάνας] *Plutarchi* vetus Interpres *Athanas* legit, quod *Codd.* quidam ratum habent, ut *Xylander* & *Brianus* admonuerunt. Ille ergo cum *Diodoro* nihil admodum pugnat. Ex *Athenaeo* adparet, Athanam res majoris Dionysii primore Siculorum Rerum libro obiter perstrinxisse & de poetico ejus studio ineptisque verborum compositionibus quaedam admiscuisse. P. Wess.

61. *Νικοφήμου*] Sic & *Aeschin.* Or. in Timarch. p. 15., ubi Schol. ἔτος [illegible] πρὸ Θερμοπυλῶν errore manifesto, & *Dionysius Halicarnassens* in Dinarcho p. 115. At *Demosthenis* Or. in *Steph.* II. p. 635. ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος. P. Wess.

63. *Ἐπὶ δὲ τούτων Ἀλέξανδρος* &c.] Superiore anno haec ab Alexandro fuisse inchoata, cum *Molon* Athenis Archon esset, ex *Demosthene* Or. in Polycl. p. 667. constat. P. Wess.

69. *Στρατηγὸν Λεωσθένην ἀπολιπόντων*] Haec ultima vox mendum redolet: forte legendum ἀποπεμψάντων. Forte aliquid deest, & forte integra linea. Jac. Palm.

Στρατηγὸν Λεωσθένην ἀπολιπόντων] Ego vero in alia omnia transeo, locum nec defectum neque morbosum arbitratus. Alexan-

der

Olymp. CIV. IV.

ne adortus, inopinatam Alexander felicitatem expertus eſt. Nam non modo ſuos ad Panormum deſtinatos graviſſimis periculis exemit, ſed etiam v. triremes Atticas, unamque Peparethiam cepit, & ſexcenta in poteſtatem ſuam corpora redegit. Quo infortunio exacerbati Athenienſes dicam Leoſtheni capitalem impegerunt, damnatique bona publicarunt; & Charetem, ejus loco praetorem deſignatum, cum claſſe attributa emiſerunt. Hic formidando hoſtes, injuriiſque afficiendo ſocios, tempus exegit. In Corcyram enim ſocii nominis civitatem profectus, magnarum ibi ſeditionum turbas excitavit: quae in plurimorum caedem & facultatum direptionem exierunt. 508. Quod fecit, ut populus Athenienſis apud confoederatos male audiret. Quin etiam alia id genus facinora praeter jus & fas commiſit, nec quicquam (ut rem in pauca contraham) boni peregit, ſed dedecus & infamiam patriae conciliavit. Ad hunc uſque annum Dionyſiodorus & Anaxis ſcriptores Boeoti, qui rerum Graecarum hiſtoriam contexuerunt, narrationes ſuas perſecuti ſunt. Jam nos, poſtquam res Philippi imperium antegreſſas recitavimus, libro huic, prout initio a nobis propoſitum fuit, Colophonem imponemus. Sequente deinceps libro, quaecunque ab ingreſſu regni ad vitae uſque exitum rex iſte geſſit, una cum aliis, quae per cognitas terrae partes acciderunt, complectemur.

ταν τῆς τοῦ δυνάστου, παράδοξος εὐημερία περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἐγένετο. Οὐ μόνον γὰρ τοὺς ἀπεσταλμένους εἰς τὴν Πάνορμον διέσωσεν ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων, [x] ἀλλὰ καὶ τριήρεις μὲν Ἀττικὰς πέντε, μίαν δὲ Πεπαρηθίαν εἷλε, καὶ σωμάτων ἐκυρίευσεν ἑξακοσίων. οἱ δ' Ἀθηναῖοι παροξυνθέντες, τοῦ μὲν Λεωσθένους ὡς προδότου [y] θάνατον κατέγνωσαν, καὶ τὴν οὐσίαν ἐδήμευσαν, ἑλόμενοι δὲ στρατηγὸν Χάρητα, καὶ ναυτικὴν δύναμιν δόντες, ἐξέπεμψαν. οὗτος δὲ τοὺς μὲν πολεμίους εὐλαβούμενος, τοὺς δὲ συμμάχους ἀδικῶν διετέλει. καταπλεύσας γὰρ εἰς Κέρκυραν, 403. συμμαχίδα πόλιν, στάσεις ἐν αὐτῇ μεγάλας ἐκίνησεν, ἐξ ὧν συνέπεσε γενέσθαι σφαγὰς πολλὰς καὶ [z] ἁρπαγάς, δι' ἃς συνέβη τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων διαβληθῆναι παρὰ τοῖς συμμάχοις. ὁ μὲν οὖν Χάρης, καὶ ἕτερα τοιαῦτα παρανομῶν, ἀγαθὸν [a] μὲν οὐδὲν διεπράξατο, τῇ δὲ πατρίδι διαβολάς. Τῶν δὲ συγγραφέων Διονυσιόδωρος καὶ Ἀναξις οἱ Βοιωτοὶ τὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν καταστρόφασι τὰς συντάξεις· ἡμεῖς δὲ τὰς πρὸ Φιλίππου τοῦ βασιλέως πράξεις διεληλυθότες, ταύτην μὲν τὴν βίβλον κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν [b] αὐτοῦ παραγράφομεν· τὴν δ' ἐχομένην ἀπὸ τῆς Φιλίππου παραλήψεως τῆς βασιλείας ἀρξάμενοι, πάσας διέξιμεν τὰς τοῦ βασιλέως τούτου πράξεις μέχρι τῆς τελευτῆς, συμπεριλαμβάνοντες καὶ τὰς ἄλλας τὰς [c] γεγενημένας ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης.

---

[x] Ἀλλὰ τρ. abſque copula *Coiſl. Clar.* Mox Πεπαρηθίων *Clar.* [y] Θάνατον κατεδίκασαν *Reg.* 1. Vulgatum habet & *Pletho.* [z] Διαρπαγὰς *idem.* [a] Μὲν οὖν *Coiſl.* [b] Αὐτοῦ παραγράφομεν *Coiſl. Clar. Venet.* qui hic deſinunt, *Vat.* & ambo *Reg.*, e quibus fugiens αὐτοῦ reſtitui. [c] Γεγενημένας uterque *Reg.*, quod praeſtat vulgato γινομένας.

der Theſſalus Cyclades inſulas, Tenum, Peparethum & alias infeſtabat: eodem tempore in Cherſoneſo res fiebant novae; Proconneſii auxilium rogabant. Praeterea Byzantini, Cyziceni & Chalcedonii naves frumentarias, ex Ponto venientes, ſuos in portus deducebant. Ad omnia ea triremibus Atticis erat opus, opus etiam ducibus: horum ergo e numero Leoſthenem ad Peparethum reliquerunt, aliis ad alia loca dimiſſis. Haec ſunt planiſſima ex *Demoſthene* Or. in Polycl. p. 667. & ſeqq., cui adjungendus *Polyaen.* L. VI, 2, 1, e quo praeterea cognoſces *Panormum* aut ipſa in Peparetho fuiſſe, aut certe non longe inde disjunctum. P. Wess.

87. *Ὁ μὲν οὖν Χάρης* &c.] Charetis mores perſtrinxit *Theopompus* notaque perpetua inuſſit apud *Athen.* L. XII. p. 532., ſed vide infra L. XVI, 86. & quae ad *Nepot.* Chabr. C. 3. conduxit *D. Lambinus.* P. Wess.

91. *Τὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον*] Non dubito, quin poſt ἱστορίαν deſit participium συγγραψάμενοι aut πραγματευσάμενοι. Fortaſſe autem & initio pag. 457. ante ἀπὸ deeſt idem συγγραψάμενος aut πραγματευσάμενος, ut ſit τὴν ἱστορίαν ἀρ.] γράφων ἀπὸ τῆς &c. H. Steph.

Τὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίαν] Supple ἀναγράψαντες. L. Rhod.

Τὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίαν &c.] Alterutra amplectenda expletio erit, niſi ſi minore molimine malueris τῆς τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίας —— κατεστρόφασι τὰς συντάξεις. *Dionyſiodorus* idem eſſe cenſetur, de quo apud *Diogen. Laert.* L. II, 42. *Anaxim* qui praeter Noſtrum memoraverit, nemo nunc quidem ſuccurrit. P. Wess.

94. *Αὐτοῦ παραγράφομεν*] *Codd.* conſenſui hoc negandum non erat. Ipſemet Auctor ſuum agnoſcit extremo L. II αὐτοῦ συγγράφομεν ταύτην τὴν βίβλον. & L. I, 41. τὴν πρώτην μερίδα αὐτοῦ συγγράψομεν. Atque hoc bene. Scribendum praeterea περιγράφομεν ob ea, quae dicta ſunt ad L. I, 41. P. Wess.

[a]ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ

ΕΝ ΤΗ ΕΚΚΑΙΔΕΚΑΤΗ

ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

HAEC IN SEXTO ET DECIMO

DIODORI LIBRO

CONTINENTUR.

ΩΣ Φίλιππος ὁ Ἀμύντου παρέλαβε τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν.	UT Philippus, Amyntae filius, regnum Macedoniae acceperit.
Ὡς Ἀργαῖον ἀντιποιούμενον τῆς βασιλείας ἐνίκησεν.	*Ut Argaeum, regnum ſibi vendicantem, devicerit.*
Ὡς Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας [b] καταπολεμήσας, ἐκτήσατο τὴν προγονικὴν ἀρχήν.	*Ut Illyriis & Paeonibus debellatis, regnum avitum recuperarit.*
Περὶ τῆς [c] ἀνανδρίας τοῦ νεωτέρου Διονυσίου, καὶ τῆς Δίωνος φυγῆς.	*De ignavia Dionyſii junioris, & Dionis exſilio.*
Ὡς Δίων, ἐλευθερώσας τοὺς Συρακουσίους, Διονύσιον κατεπολέμησεν.	*Ut Dion, vindicatis in libertatem Syracuſis, Dionyſium bello fregerit.*
Ὡς ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πατρίδος, πάλιν ἀνεκτήσατο τὰς Συρακούσας.	*Ut e patria ejectus, Syracuſas denuo obtinuerit.*
Κτίσις Ταυρομενίου κατὰ τὴν Σικελίαν.	*De Tauromenio in Sicilia condito.*
Τὰ πραχθέντα κατὰ τὴν Εὔβοιαν καὶ [d] κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον.	*Quae geſta fuerint per Euboeam, & in bello ſociali.*
Πολιορκία Ἀμφιπόλεως ὑπὸ Φιλίππου, καὶ ἅλωσις.	*Philippus Amphipolim obſidet & capit.*
Ὡς Φίλιππος, τοὺς Πυδναίους ἐξανδραποδισάμενος, τὰ χρυσία μέταλλα κατεσκεύασεν.	*Ut Philippus, redactis in ſervitutem Pydnaeis, aurifodinas adornarit.*
404. Κατάλυσις τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου.	*Belli ſocialis exitus.*
Συνδρομὴ τριῶν βασιλέων ἐπὶ Φίλιππον.	*Tres ſimul reges contra Philippum vires conjungunt.*
Ὡς Φιλόμηλος ὁ Φωκεύς, τοὺς Δελφοὺς καὶ τὸ μαντεῖον καταλαβόμενος, τὸν ἱερὸν πόλεμον ἐξέκαυσε.	*Ut Philomelus Phocenſis, redactis in poteſtatem Delphis, cum templo fatidico, ſacri belli incendium excitarit.*
Περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς εὑρέσεως τοῦ μαντείου.	*Ut oraculum illud initio fuerit repertum.*
Φιλομήλου τοῦ Φωκέως ἧττα καὶ θάνατος.	*Philomeli Phocenſis clades & interitus.*
Ὀνομάρχου παράληψις τῆς ἀρχῆς, καὶ παρασκευὴ πρὸς πόλεμον.	*Onomarchus imperium adſumit, & ad bellum ſeſe praeparat.*
Ὡς Βοιωτοὶ Ἀρταβάζῳ βοηθήσαντες, ἐνίκησαν τοὺς βασιλέως σατράπας.	*Ut Boeoti ſuppetias Artabazo ferentes, Regis Satrapas vicerint.*
Ὡς Ἀθηναῖοι Χερρονήσου κρατήσαντες, κατεκληρούχησαν αὐτήν.	*Ut Athenienſes Cherſoneſo potiti, agrum ſortito diviſerint.*
Ὡς Φίλιππος Μεθώνην ἑλὼν κατέσκαψεν.	*Ut Philippus Methonam a ſe captam ſolo aequarit.*
Ὡς Φίλιππος Φωκεῖς νικήσας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Θετταλίας.	*Ut Philippus devictos Phocenſes e Theſſalia expulerit.*
Ὡς Ὀνόμαρχος ὁ Φωκεὺς Φίλιππον δυσὶ μάχαις νικήσας, εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ἤγαγεν.	*Ut Onomarchus Phocenſis Philippum, duobus praeliis victum, in extremas periculorum anguſtias conjecerit.*
Ὡς Ὀνόμαρχος, Βοιωτοὺς νικήσας, Κορώνειαν εἷλεν.	*Ut Onomarchus, victis Boeotis, Coroneam ſubegerit.*

Ut

---

[a] Τάδ' ἔνεστιν ἐν τῇ πέμπτῃ τῆς ἐν βίβλῳ Reg. 1. [b] Καταπολεμησάμενος idem. [c] Ἀνδρίας idem, ſed prave. [d] Non eſt in Reg. 1.

Ut Onomarchus in Theſſalia, acie cum Philippo & Theſſalis confligens, ſuccumbit.	Ὡς Ὀνόμαρχος ἐν Θετταλίᾳ παραταξάμενος πρὸς Φίλιππον καὶ Θετταλοὺς, ἡττήθη.
Ut ipſe ſuſpendio affectus, caeterique tanquam ſacrilegi mari ſubmerſi fuerint.	Ὡς αὐτὸς [a] μὲν ἐκρεμάσθη, οἱ δ' ἄλλοι κατεποντίσθησαν ὡς ἱερόσυλοι.
Ut Phayllus, in imperio ſucceſſor, de argenteis aureisque donariis multa conciderit.	Ὡς Φάϋλλος διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν πολλὰ τῶν ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἀναθημάτων κατέκοψεν.
Ut amplificatis ſtipendiis magnam conductitiorum turbam coegerit.	Ὡς τὰς μισθοφορίας ἀναβιβάσας, ἤθροισε μισθοφόρων πλῆθος.
Ut res Phocenſium afflictas erexerit.	Ὡς τεταπεινωμένα τὰ τῶν Φωκέων πράγματα διωρθώσατο.
Ut civitates harumque magiſtratus largitionibus corrumpendo, magna ſociorum acceſſione ſe confirmarit.	Ὡς χρήμασι διαφθείρας τὰς πόλεις καὶ τοὺς προεστηκότας αὐταῖς, πολλοὺς προσελάβετο συμμάχους.
509. *Ut Pheraeorum tyranni, Pheris Philippo deditis, Phocenſium ſocietatem fuerint amplexi.*	Ὡς οἱ τῶν Φεραίων τύραννοι παραδόντες Φιλίππῳ τὰς Φερὰς, Φωκέων ἐγένοντο σύμμαχοι.
Phocenſes ad Orchomenum cum Boeotis confligunt, & ſuccumbunt.	Μάχη Φωκέων πρὸς Βοιωτοὺς περὶ Ὀρχομενὸν, καὶ ἧττα Φωκέων.
Alii cum iiſdem juxta Cephiſſum & Coroneam conflictus, & Boeotorum victoria.	Ἄλλαι μάχαι τοῖς αὐτοῖς περὶ τὸν Κηφισσὸν καὶ Κορώνειαν, καὶ νίκη Βοιωτῶν.
Ut Phayllus, expeditione in Locridem ſuſcepta, urbes complures ſubegerit.	Ὡς Φάϋλλος στρατεύσας εἰς τὴν Λοκρίδα πολλὰς πόλεις ἐχειρώσατο.
Ut Phayllus lenta tabe corruptus, aegerrime vitam finierit.	Ὡς Φάϋλλος νόσῳ περιπεσὼν φθινάδι, τὸν βίον ἐπιπόνως κατέστρεψεν.
Ut Phalaecus, imperio ſuſcepto, cum ignaviter bellum adminiſtraret, ejectus fuerit.	Ὡς Φάλαικος διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν καὶ ἀγεννῶς διοικῶν τὸν πόλεμον, ἐξέπεσεν.
Ut diſſidium inter ſe Peloponneſii excitarint.	Ὡς οἱ κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐστασίασαν. 405.
Ut Artaxerxes, alias Ochus nominatus, Aegyptum, Phoeniciamque & Cyprum recuperarit.	Ὡς Ἀρταξέρξης ὁ ἐπικληθεὶς Ὦχος ἀνεκτήσατο Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην καὶ Κύπρον.
Ut Philippus, Chalcidicis urbibus ſuae ditioni adjunctis, urbem maxime inſignem everterit.	Ὡς Φίλιππος τὰς Χαλκιδικὰς πόλεις προσαγαγόμενος, τὴν ἐπισημοτάτην πόλιν κατέσκαψε.
Quaeſtio de ſacra pecunia in profanos uſus expenſa, & ſupplicia depeculatorum.	Ζήτησις τῶν ἀναλωθέντων ἱερῶν χρημάτων, καὶ κολάσεις τῶν νοσφισαμένων.
Ut Phocenſes, qui ſupplices in Apollinis fanum confugerant, numero IↃ. *ad unum omnes igni ſubito fuerint abſumpti.*	Ὡς οἱ καταφυγόντες εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος Φωκεῖς, ὄντες πεντακόσιοι, παραδόξως ἅπαντες ὑπὸ πυρὸς διεφθάρησαν.
Ut finis bello Phocenſi impoſitus.	Ὡς ὁ Φωκικὸς πόλεμος [f] κατελύθη.
Ut ſacrilegii Phocici conſortes a divina quadam potentiâ omnes plexi fuerint.	Ὡς οἱ μετασχόντες τῆς ἱεροσυλίας τοῖς Φωκεῦσιν, ἅπαντες ὑπὸ θείας τινὸς ἐνεργείας ἐκολάσθησαν.
Timoleontis navigatio in Siciliam, & res ab eo geſtae, ad vitae uſque finem.	Τιμολέοντος κατάπλους εἰς Σικελίαν, καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ μέχρι τῆς τελευτῆς.
Philippus Perinthum & Byzantium obſidet.	Περίνθου καὶ Βυζαντίου πολιορκία ὑπὸ Φιλίππου.
Philippus acie confligit cum Athenienſibus ad Chaeroneam, & profligantur Athenienſes.	Φιλίππου παράταξις πρὸς Ἀθηναίους ἐν [g] Χαιρωνείᾳ, καὶ ἧττα [h] τῶν Ἀθηναίων.
Ut Philippum belli Perſici ducem cum ſumma poteſtate elegerint Graeci.	Ὡς οἱ Ἕλληνες αὐτοκράτορα στρατηγὸν εἵλοντο Φίλιππον.
Ut Philippus tranſiturus in Aſiam necatus ſit.	Ὡς Φίλιππος μέλλων διαβαίνειν εἰς τὴν Ἀσίαν ἀνῃρέθη.

---

[a] Deſit in *Ed. Baſil.* [f] Διελύθη *Baſ. Ed.* [g] Χερω. prave *idem.* [h] Articulum non habet *Reg.* 1.

[a] ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΟΣ ΕΚΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

DIODORI SICULI
BIBLIOTHECAE
HISTORICAE LIBER XVI.

ΕΝ πάσαις [b] μὲν ταῖς ἱστορικαῖς πραγματείαις καθήκει τοὺς συγγραφεῖς περιλαμβάνειν ἐν ταῖς βίβλοις ἢ πόλεων ἢ βασιλέων πράξεις αὐτοτελεῖς, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ τέλους. [c] οὕτω γὰρ μάλιστα διαλαμβάνομεν τὴν ἱστορίαν εὐμνημόνευτον καὶ σαφῆ γενέσθαι τοῖς ἀναγινώσκουσιν. αἱ μὲν γὰρ ἡμιτελεῖς πράξεις, οὐκ ἔχουσαι συνεχὲς ταῖς ἀρχαῖς τὸ πέρας, μεσολαβοῦσι τὴν [d] ἐπιθυμίαν τῶν φιλαναγνωστούντων· αἱ δὲ τὸ τῆς 406. διηγήσεως συνεχὲς περιλαμβάνουσαι μέχρι τῆς τελευτῆς ἀπηρτισμένην τὴν τῶν πράξεων ἔχουσιν ἀπαγγελίαν. ὅταν δὲ ἡ φύσις αὐτὴ τῶν πραχθέντων συνεργῇ τοῖς συγγραφεῦσι, τότ' ἤδη παντελῶς οὐκ ἀποστατέον ταύτης τῆς προαιρέσεως. διόπερ καὶ ἡμεῖς παρόντες ἐπὶ τὰς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου πράξεις, πειρασόμεθα τούτῳ τῷ βασιλεῖ τὰ πραχθέντα περιλαβεῖν ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ. Οὗτος γὰρ εἴκοσι μὲν τέτταρα ἔτη τῶν Μακεδόνων ἐβασίλευσεν, ἐλαχίσταις δὲ ἀφορμαῖς χρησάμενος, μεγίστην τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην δυναστειῶν κατεσκεύασε τὴν ἰδίαν βασιλείαν, καὶ παραλαβὼν τὴν Μακεδονίαν δουλεύουσαν Ἰλλυριοῖς, πολλῶν καὶ μεγάλων ἐθνῶν καὶ πόλεων κυρίαν ἐποίησε. διὰ δὲ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν, τῆς μὲν Ἑλλάδος ἁπάσης παρέλαβε τὴν ἡγεμονίαν, ἑκουσίως τῶν πόλεων ὑποταττομένων· τοὺς δὲ τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν συλήσαντας καταπολεμήσας, καὶ τῷ μαντείῳ βοηθήσας, μετέσχε τοῦ συνεδρίου τῶν Ἀμφικτυόνων· καὶ διὰ τὴν εἰς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν ἔπαθλον ἔλαβε τὰς ψήφους τῶν κρατηθέντων Φωκέων. Ἰλλυριοὺς δὲ καὶ Παίονας καὶ Θρᾷκας καὶ Σκύθας καὶ πάντα τὰ πλησιόχωρα τούτοις ἔθνη καταπολεμήσας, τὴν Περσῶν βασιλείαν ἐπεβάλετο καταλῦσαι· καὶ δυνάμεις μὲν εἰς τὴν Ἀσίαν διαβιβάσας, τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἠλευθέρου· [e] μεσολαβηθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς πεπρωμένης, τηλικαύτας καὶ τοιαύτας δυνάμεις ἀπέλιπεν, ὥστε τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον μὴ προσδεηθῆναι συμ-

Olymp. CIV. IV.

IN cunctis tractationibus hiſtoricis officio ſcriptorum incumbit, ut aut civitatum aut regum res geſtas integre a principio ad finem uſque libris ſuis complectantur. Hoc enim maxime pacto hiſtoriam & memoria facile comprehendi, & perſpicuam lectoribus fieri, judicamus. Nam res imperfectae, quarum finis cum principiis non cohaeret, cupidam ſtudioſi lectoris intentionem interrumpunt. At quae continuam ad finem uſque ſeriem narrationis comprehendunt, abſolutam numeris ſuis rerum expoſitionem habent. Quod ſi ipſa rerum geſtarum natura ſcriptores adjuvet, tum demum ab inſtituto hoc nullo modo abſiſtendum eſt. Quocirca & nos, poſtquam ad Philippi Amyntae res deventum eſt, geſta per hunc regem ut volumine hoc comprehendamus, annitemur. Is equidem XXIV. annos Macedonum rex fuit: Et minimis ab initio adjumentis uſus, regnum ſuum omnium in Europa maximum effecit, & quam Illyriorum jugo ſervili preſſam acceperat Macedoniam, gentium & civitatum multarum 510. & potentiſſimarum dominam reddidit. Sua denique virtute obtinuit, ut, cum ſponte ſe civitates illi ſubmitterent, totius Graeciae Imperator crearetur. Expilatoribus templi Delphici debellatis, cum defenſionem oraculo praeſtitiſſet, in Senatum Amphictyonum eſt cooptatus; Et pietatis ſuae in Deos veluti praemium, jus ſuffragiorum, Phocenſibus ab eo devictis ereptum, accepit. Jamque poſt Illyrios, Paeones, Thraces, Scythas, & conterminos hiſce populos armis edomitos, ad evertendum Perſarum regnum omni ſe ſtudio converterat, praemiſſiſque in Aſiam copiis Graecas urbes in libertatem vindicabat, cum a fato interceptus occubuit. Eas tamen, & tantas poſt ſe copias reliquit, ut Alexandro ejus filio, ad deſtruendum

---

[a] Deeſt titulus Reg. 1. & Vat. Διοδώρου Σικελιώτου ἱστοριῶν Reg. 2. & Vat. [d] Ἐπιθυμ. Baſ. [e] Μεσολ. δ' ὑπὸ Baſ. Reg. 2.

[b] Non legitur in Baſ. Ed. neque in Reg. 2. [c] Οὕτως iidem

8. Καὶ σαφῆ γενέσθαι τοῖς ἀναγινώσκουσιν] Videtur aut γενέσθαι ἂν aut γενήσεσθαι ſine ἂν legendum. H. Steph.

36. Μεσολαβηθεὶς ὑπὸ τῆς πεπρωμένης] Sic L. 1, 3. Sed vide not. ad L. XI, 2. P. Wess.

Olymp. CIV. IV. dum Perſarum imperium ſocialibus auxiliis opus non foret. Atqui haec omnia non tam fortunae beneficio, quam ſuae virtutis gnavitate, peregit. Imperatoria enim ſolertia, & robore virili, animique claritudine rex iſte plurimum excelluit. At ne in praefatione res ab eo geſtas anticipemus, ad continuam hiſtoriae ſeriem, brevi ad ſuperiora facto recurſu, procedemus.

Olymp. CV. I. 2. Cum Athenis praeturam Archontis gereret Callimedes, Olympiade quinta & centeſima, qua Porus Cyraeenus ſtadii victoriam obtinuit; & Romae Coſſ. eſſent Cn. Genucius & L. Aemilius: Philippus Amyntae filius, & Alexandri, qui Perſas bello ſubegit, parens, Macedoniae regnum hoc modo adeptus eſt. Bello fractus ab Illyriis Amyntas vectigalia pendere victoribus cogebatur. Hi filium ejus natu minimum, Philippum obſidis loco acceptum, Thebanis aſſervandum tradiderant. Qui rurſus Epaminondae Patri adoleſcentulum commiſerunt, cum mandato, ut depoſitum fidei ſuae creditum diligenter cuſtodiret, probeque educandi curam gereret. Pythagoreus tum quidam Philoſophus Epaminondae magiſter erat: Cum quo dum educatur Philippus, cum profectu non vulgari Pythagoricae diſciplinae particeps fuit. Cumque ambo diſcipuli ingenium & diligentiam ad ſtudia attuliſſent; evenit, ut ad excellentiam virtutis uterque perveniret. Epaminondas ſane magnis certaminum & periculorum difficultatibus evictis, Graeciae totius principatum nec opinato patriae ſuae acquiſivit: Philippus autem iiſdem auxiliis inſtructus, non inferiorem ſe Epaminondae gloria praeſtitit. Nam poſt obitum Amyntae, Alexander filiorum aetate maximus in regno ſucceſſit. Sed eo per dolum interempto, regnum arripuit Ptolemaeus Alorites. Hunc ſimili fraude Perdiccas vita ſimul & regno privavit. Verum poſtquam is ingenti praelio ab Illyriis ſuperatus in ipſo neceſſitatis momento cecidiſſet, Philippus frater, e cuſtodia elapſus, regnum male adfectum ſuſcipit. In acie enim ſupra IV. Macedonum millia occubuerant. Qui ſu-

μάχων εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς Περσῶν ἡγεμονίας. καὶ ταῦτ᾽ ἔπραξεν, οὐ διὰ τύχην, ἀλλὰ διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετήν. γέγονε γὰρ ὁ βασιλεὺς οὗτος [f] ἀγχινοίᾳ στρατηγικῇ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ λαμπρότητι ψυχῆς διαφέρων. ἵνα δὲ μὴ διὰ τοῦ προοιμίου προλαμβάνωμεν αὐτοῦ τὰς πράξεις, ἐπὶ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας πορευσόμεθα, βραχέα τοῖς χρόνοις προσαναδραμόντες.

[g] Ἐπ᾽ ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Καλλιμήδους, Ὀλυμπιὰς μὲν ἤχθη πέμπτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καθ᾽ ἣν ἐνίκα στάδιον Πῶρος Κυρηναῖος· Ῥωμαῖοι δὲ κατέστησαν ὑπάτους, [h] Γναῖον Γενύκιον, καὶ Λεύκιον Αἰμίλιον· ἐπὶ δὲ τούτων Φίλιππος ὁ Ἀμύντου υἱὸς, Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ Πέρσας καταπολεμήσαντος πατὴρ, παρέλαβε τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν, διὰ τοιαύτας αἰτίας· Ἀμύντου καταπολεμηθέντος ὑπὸ Ἰλλυριῶν, καὶ φόρους τοῖς κρατήσασι τελεῖν ἀναγκασθέντος, οἱ μὲν Ἰλλυριοὶ λαβόντες εἰς ὁμηρείαν Φίλιππον [i] τὸν νεώτατον τῶν υἱῶν, παρέθεντο τοῖς Θηβαίοις. οὗτοι δὲ τῷ Ἐπαμινώνδου πατρὶ παρέθεντο τὸν νεανίσκον, καὶ προσέταξαν ἅμα τηρεῖν ἐπιμελῶς τὴν παρακαταθήκην, καὶ προστατεῖν τῆς ἀγωγῆς καὶ παιδείας. τοῦ δ᾽ Ἐπαμινώνδου Πυθαγόρειον ἔχοντος φιλόσοφον ἐπιστάτην, συντρεφόμενος ὁ Φίλιππος μετέσχεν ἐπὶ πλεῖον τῶν Πυθαγορείων λόγων. ἀμφοτέρων δὲ τῶν μαθητῶν προσενεγκαμένων φύσιν τε καὶ φιλοπονίαν, ὑπῆρξαν ἑκάτεροι διαφέροντες ἀρετῇ· ὧν Ἐπαμινώνδας μὲν μεγάλους ἀγῶνας καὶ κινδύνους ὑπομείνας, τῇ πατρίδι παραδόξως τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος περιέθηκεν· ὁ δὲ Φίλιππος, ταῖς αὐταῖς ἀφορμαῖς χρησάμενος, οὐκ ἀπελείφθη τῆς Ἐπαμινώνδου δόξης. μετὰ γὰρ τὴν Ἀμύντου τελευτὴν, Ἀλέξανδρος ὁ πρεσβύτατος τῶν υἱῶν διεδέξατο τὴν ἀρχήν. τοῦτον δὲ Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης δολοφονήσας παρέλαβε τὴν βασιλείαν· καὶ τοῦτον ὁμοίως Περδίκκας ἐπανελόμενος, ἐβασίλευσε. τούτου δὲ παρατάξει μεγάλῃ λειφθέντος ὑπὸ Ἰλλυριῶν, καὶ πεσόντος ἐπὶ τῆς χρείας, Φίλιππος ὁ ἀδελφὸς, διαδρὰς ἐκ τῆς ὁμηρείας, παρέλαβε τὴν βασιλείαν κακῶς διακειμένην. ἀνήρηντο μὲν γὰρ ἐν τῇ παρατάξει Μακεδόνων πλείους τῶν τετρακισχιλίων· οἱ δὲ λοι-

---

[f] Ἀγχινοίᾳ καὶ στρατηγ. margo *Steph.* Mox πορευόμεθα *Reg.* 1. [g] Ἐπάρχοντος *Baſ.* ſemper. [h] Γάϊον ora *Steph.* Γενύκιον omnes. [i] Τὸ *Edd. Steph.* errore operarum. bene *Baſ.* & *Vat.* & *Reg.* 1

47. Καλλιμήδης] Non aliter Archontem adpellat *Dionyſius Halicarnaſſeus* in Dinarcho. *Diogenes Laert.* II, 56. ἐπὶ ἄρχοντος Καλλιδημίδου, aut Καλλιδήμου, unde *Jo. Meurſius* de Archont. Ath. L. IV, 6. refingit Καλλιμήδης, *Menagio* probante. Stadii hac Olymp. victor Πῶρος *Pauſanias* L. X, 2. p. 802., ſed una litera auctior, ut bene monuit *Sylburg.*, in *Euſebio* Chron. tur Πώρος Κυρηναῖος. P. Wess.

50. Γναῖον Γενύκιον] Hic Γενύκιον habent exemplaria, cum in locis praecedentibus habeant Γενούκιον, quae ſcriptura hic quoque ſervanda potius fuit. H. Steph.

Γναῖον Γενύκιον] *Livio* Cajus praenomen eſt. Sed Noſtro Tabulae Capitolinae ſuffragantur. L. Rhod.

Γναῖον Γενύκιον] Hoc praetuli, quod *Auctor* ita ſoleat. De praenomine *Genucii* ad *Livii* L. VII, 3. *Sigon.* & *Drakenborch.* recte decernunt. P. Wess.

58. Παρέθεντο τοῖς Θηβαίοις] Superioris libri C. 67. a fratre Alexandro Thebanis obſes Philippus datur, opinionem; uti diximus, probantibus *Juſtino* & *Plutarcho*. Utramque ſententiam *Gemiſt. Pletho* conjungit, & primo ab Amynta, Illyriorum armis fracto, obſidem praebitum Thebaſque amandatum, deinde a fratre Alexandro fidei pignus Pelopidae Thebaniſque permiſſum & cum Epaminonda eductum pariter atque inſtitutum adfirmat. Mihi rem penitius introſpicienti utraque narratio difficultatibus premi videtur graviſſimis. A patre enim obſidem ſi acceperint Illyrii & Thebis depoſuerint, uti hic Auctor fatetur & cum eo *Libanius* T. I. pag. 106. A., admodum infans Thebas deductus eſt, nec dum habilis praeceptis Philoſophiae Pythagoricae. Aetas Philippi rem planiſſimam reddet. Deceſſit anno primo Olymp. CXI., annum agens XLVII., *Juſtino* auctore L. IX, 8. Itaque cum pater Amyntas anno tertio Olymp. CII. moreretur, annum aetatis XIII. attigerat. Fac jam ante duos treſve annos, neque enim tempus certo conſtat, ob adverſam bello Illyrico fortunam a patre victoribus eſſe traditum, & puerum admodum habebis Philippum atque ad Philoſophicam Pythagoreorum diſciplinam per aetatem minus aptum. Certe φύσιν καὶ φιλοπονίαν, ut Auctoris verba annumerem, ad ſtudia ea conferre eo tempore vix potuiſſe videtur. Adde in Macedonia mox a parentis morte Philippum fuiſſe & a matre Iphicratis genubus admotum ex *Aeſchin.* Or. περὶ Παραπρ. p. 31. Sed dederit eum frater Alexander atque hoc pignore fidem obſtrinxerit Thebanis, ecce alia incommoda. Contigit ea obſidis traditio anno Olymp. CII. 4., aetatiſque Philippi XIV.; quo tempore quin Philoſophiae admoveri potuerit, equidem non dubito. At ejus artis aemulum & condiſcipulum habuiſſe Epaminondam, qui credam? Erat tum ille annis XL. major, quippe aetatis XL. rebus gerendis inpoſitus, teſte *Plut.* T. II. p. 1129. C. Reportaverat jam tum nobilem illam Leuctricam victoriam, inque eo cum maxime occupabatur, ut agrum Spartanum populationibus ageret & ferret. Et eum dicemus pueri Philippi ea tempeſtate fuiſſe condiſcipulum? Huc adjunge, Lyſidem illum Pythagoreum, προστάτην τῆς ἀγωγῆς καὶ παιδείας Epaminondae & Philippi, uti volunt, anno quarto Olymp. CII. inter vivos haud fuiſſe. Mortem obierat ea tempeſtate, qua Thebani exſules redierant, oppreſſiſque patriae proditoribus, Thebis libertatem atque αὐτονομίαν reſtituerant, ſive anno Olymp. C. 3. Apertum hoc ex illis, quae Theanor memorat apud *Plut.* de Socrat. Gen. p. 584. Qua ergo ratione Philippus Lyſim iſtum Pythagoreorum arcana explicantem audire potuit? Equidem ſive a patre Amynta, ſive ab Alexandro fratre obſidis loco Thebanis permiſſum arbitreris, ſicuti ante ſum profeſſus, hinc me non extrico. Sed necdum finis. Auctor dicit, Philippum

λοιποί, καταπεπληγμένοι τὰς τῶν Ἰλλυριῶν δυνάμεις, περίφοβοι [k] καθεστήκεισαν, καὶ πρὸς τὸ διαπολεμεῖν ἀθύμως εἶχον. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, Παίονες μὲν, πλησίον τῆς Μακεδονίας οἰκοῦντες, ἐπόρθουν τὴν χώραν, καταφρονοῦντες τῶν Μακεδόνων· Ἰλλυριοὶ δὲ μεγάλας δυνάμεις ἤθροιζον, καὶ στρατείαν εἰς τὴν Μακεδονίαν παρεσκευάζοντο. Παυσανίας δέ τις τῆς βασιλικῆς συγγενείας κοινωνῶν ἐπεβάλετο διὰ τοῦ Θρακῶν βασιλέως ἐπὶ τὴν Μακεδονικὴν βασιλείαν κατιέναι. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀθηναῖοι πρὸς Φίλιππον ἀλλοτρίως ἔχοντες, κατῆγον ἐπὶ τὴν βασιλείαν Ἀργαῖον, καὶ στρατηγὸν ἀπεστάλκεισαν Μαντίαν, ἔχοντα τρισχιλίους μὲν ὁπλίτας, ναυτικὴν δὲ δύναμιν ἀξιόλογον.

Οἱ δὲ Μακεδόνες, διά τε τὴν ἐν τῇ μάχῃ συμφορὰν καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπιφερομένων κινδύνων, ἐν ἀπορίᾳ τῇ μεγίστῃ καθειστήκεισαν. ἀλλ' ὅμως τηλικούτων φόβων καὶ κινδύνων ἐφεστώτων, ὁ Φίλιππος οὐ κατεπλάγη τὸ μέγεθος τῶν προσδοκωμένων δεινῶν, ἀλλὰ τοὺς Μακεδόνας ἐν συνεχέσιν ἐκκλησίαις συνέχων, καὶ τῇ τοῦ λόγου δεινότητι προτρεπόμενος ἐπὶ τὴν ἀνδρείαν, εὐθαρσεῖς ἐποίησε· τὰς δὲ στρατιωτικὰς τάξεις ἐπὶ τὸ κρεῖττον διορθωσάμενος, καὶ τοὺς ἄνδρας τοῖς πολεμικοῖς ὅπλοις δεόντως κοσμήσας, συνεχεῖς [l] ἐξοπλισίας μὲν 408. καὶ γυμνασίας ἐναγωνίους ἐποιεῖτο. ἐπενόησε δὲ καὶ τὴν τῆς φάλαγγος πυκνότητα καὶ κατασκευὴν, μιμησάμενος τὸν ἐν Τροίᾳ τῶν ἡρώων συνασπισμὸν, καὶ πρῶτος συνεστήσατο τὴν Μακεδονικὴν φάλαγγα. ἐν δὲ ταῖς ὁμιλίαις προσηνὴς ἦν, καὶ διά τε τῶν δωρεῶν καὶ τῶν ἐπαγγελιῶν εἰς τὴν μεγίστην εὔνοιαν τὰ πλήθη [m] προσήγετο. πρός τε τὸ πλῆθος τῶν ἐπιφερομένων κινδύνων εὐστόχως ἀντεμηχανᾶτο. θεωρῶν γὰρ τοὺς Ἀθηναίους ὑπὲρ τοῦ τὴν Ἀμφίπολιν ἀνακτήσασθαι τὴν πᾶσαν φιλοτιμίαν εἰσφερομένους, καὶ διὰ τοῦτο κατάγοντας τὸν Ἀργαῖον ἐπὶ τὴν βασιλείαν, ἑκουσίως ἐξεχώρησε τῆς πόλεως, ἀφεὶς αὐτὴν αὐτόνομον. πρὸς δὲ Παίονας διαπρεσβευσάμενος, καὶ τοὺς μὲν δωρεαῖς διαφθείρας, τοὺς δ' ἐπαγγελίαις φιλανθρώποις πείσας, κατὰ τὸ παρὸν εἰρήνην ἄγειν πρὸς αὐτοὺς συνέθετο. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν

perſuerant, Illyriorum vires tantopere expaveſcebant, ut ad perſequendum bellum nihil animi haberent reliquum. Olymp. CV. 1. Per id tempus etiam Paeones, Macedonibus finitimi, ex contemptu illorum, agros populabantur. Et Illyrii rurſus ingentes contrahebant copias, & novam in Macedones expeditionem moliebantur. Huc acceſſit, quod Pauſanias quidam a ſtirpe regia oriundus, Thracum regis auxilio, Macedoniae regnum invadere conabatur. Quin etiam Athenienſes a Philippo alieni, Argaeum in regnum avitum reducebant: Jamque 512. ducem ſuum Mantiam, cum ter mille probe armatis & claſſe inſtructiſſima, ad hoc miſerant.

3. Macedones igitur ob cladem in praelio acceptam, & periculorum ingentium molem, in ſumma animorum perplexitate erant. Verum enim vero licet tantum periculi ac terroris inſtaret, Philippus tamen malorum, quae impendere videbantur, magnitudine nihil territatus, aſſiduis Macedones concionibus in officio retinebat, & pro facundia, qua pollebat, ad virilem animorum conſtantiam exhortando, fiduciam trepidis injiciebat. Tum diſciplinae militaris emendationem aggreſſus, bellicis viros armis decenter inſtruxit, aſſiduaſque tractationes armorum, & certaminum exercitationes inſtituit. Novam quoque condenſati agminis ſtructuram excogitavit, uſitatam Heroibus ad Troiam clypeorum conſertionem imitatus. Primuſque adeo Phalangis Macedonicae concinnator eſt. In colloquiis benignus erat ac ſuavis, munerumque ac promiſſorum magnificentia vulgus ad ſummam erga ſe benevolentiam pelliciebat. Quin & contra pericula, quae multiſariam imminebant, ſe veluti machinis quibuſdam ſagaciter praemunivit. Cum enim Athenienſes omni ſtudio in hoc incumbere, ut Amphipolin recuperarent, & Argaeum propterea in regnum ab ipſis reduci, videret: ſponte decedens civitatem ſuis legibus vivere permiſit. Paeonum miſſa legatione alios muneribus corrupit, alios pollicitationum blandimentis ineſcavit, pacemque ad praeſens tempus cum eis pepigit. Sic & Pau-

---

[k] Καθειστήκεισαν ſolus Vat. cum Baſ. Cett. καθεστ. [l] Ἐξοπλασίας in ora Steph. ἐξοπλησίας Vat. Reg. 2. Baſ. Vid. ad L. xv, 79.
[m] Προσήγετο Reg. 2. Vat.

lippum cognita fratris caede ex cuſtodia Thebana elapſum regni curam in ſe tranſtuliſſe: at Speuſippus apud Athen. L. xi. pag. 506. F. Platonem perhibet ad Perdiccam ablegaſſe Euphraeum Oritem, unum e diſcipulis, qui regi perſuaſerit ἀπομερίσαι τινὰ χώραν Φιλίππῳ. διατρέφων δ' ἐνταῦθα δύναμιν, ὡς ἀπέθανε Περδίκκας, ἐξ ἑτοίμου τῆς δυνάμεως ὑπαρχούσης, ἐπέπεσε (Φίλιππος) τοῖς πράγμασι. Fuit proinde Philippus in Macedonia ſub tempus mortis fraternae, ſuaque in regione, quam Perdiccas precibus Platonis expugnatus condonarat, exercitum alebat. Enimvero, ut paucis defungar, haud inconcinne neque inprudenter ſuperioribus Athenaeus adſtruit, τοῦτο δ' εἰ μὲν ὄντως ἀληθείας ἔχει, θεὸς ἂν εἰδείη. P. Weſs.

73. Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης] Modus, quo Ptolemaeus ille Alorites Alexandrum occidit, dignus erat recenſeri: eum nos docet Athen. L. xiv, 7. Sub ſpecie ſaltationis cujuſdam Macedonicae, quae, ut puto, in armis fiebat, occiſus eſt, & quidem, ut ait Trogus (L. vii, 5.) dolo matris Eurydices, cujus adulter erat, gener ſuus ex Euryone filia Ptolemaeus ille. Ceterum in eo, quod ait Diodorus, Perdiccam cecidiſſe in praelio contra Illyrios, non concordat Trogus, qui eum per dolum matris Eurydices etiam occiſum quoque aſſerit: nihil tamen obſtat, quin ambo verum dixerint: nempe occidit in praelii calore per ſicarios, a matre ad id immiſſos, vel eodem modo, quo Urias Hettaeus in medio hoſtium derelictus. Ceterum Georg. Syncellus regnum Ptolemaei ponit xi. annis altius. Jac. Palm.

Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης] De eo ſupra L. xv, 71. P. Weſs.

82. Περίφοβοι καθεστήκεισαν] Sic praeſtabat. Mox Auctor ipſe C. 3. ἐν ἀπορίᾳ τῇ μεγίστῃ καθειστήκεισαν. Scio augmenti rationem in verbis hujus generis negligi ſaepe, veluti παρακεχωρήκεισαν L. xv, 62., προβεβήκεισαν L. xix, 30., συνδεδραμήκεισαν ejuſdem lib. C. 65., & καταπεφευγήκεισαν in Appiani L. v. Bel. Civil. p. 1135. item συνεστήκεισαν pag. 1160., tum προσγεγράφεισαν p. 1164. Sed a ſcriptis libris ut abiremus, cauſſa non erat. P. Weſs.

87. Παυσανίας δέ τις &c.] Idem ille Pauſanias, ut fato Amyntas conceſſerat, ex exilio reverſus Macedoniae regnum invaſerat, eo tamen dejectus ab Iphicrate, Eurydicen armis Athenienſium adjuvante. Docet id Aeſchines Or. περὶ Παραπρ. p. 31. & Suidas in Κάρανος. P. Weſs.

91. Κατῆγον ἐπὶ τὴν βασ. Ἀργαῖον] Vid. ad L. xiv, 92. Hic conſtanter veteres libri Ἀργαῖον vocitant, cumque illis Demoſthen. Or. in Ariſtocrat. p. 422., Libanius Propempt. ad Julian. p. 160. D. & Or. ad Theodoſ. p. 412. B. & Harpocrat. in Ἀργαῖος. Morellus Ἀργαῖον κατάγειν Argaeum petere aut appellere apud Libanium vertit, quaſi mons eſſet Argaeus. Egregie profecto! P. Weſs.

7. Μιμησάμενος τὸν ἐν Τροίᾳ τῶν ἡρώων συνασπισμὸν] Ad. Turnebus Adverſ. L. vi, 21. Diodorum reſpexiſſe cenſet ad Homericum illud Il. N, 131.

> Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ.
> Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
> Νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.

Prorſus ex vero. Namque & Polybius L. xvii, 25., ubi inter ſe Romanorum legionem & Macedonicam Phalangem contendit, eoſdem verſus excitat. Curtius ſatis culte L. iii, 2., ab Homerico non longe deflectens, Ipſi phalangem vocant peditum ſtabile agmen. VIR VIRO, ARMIS ARMA conſerta ſunt: ad nutum monentis intenti, ſigna ſequi, ordines ſervare didicerunt. Plura Ezech. Spanhem. ad Juliani Or. i. p. 231. P. Weſs.

17. Ἀφεὶς αὐτὴν αὐτόνομον] Vide mox C. 8. & in primis Polyaen. L. iv, 2, 17., artes Philippi in Amphipoli libera decla-

rando

Olymp. CV. 1. Pauſaniam a reditu avertit, rege, qui illum reducturus erat, muneribus perſuaſo. Interea Mantias Atheníenſis imperator Methonen appulſus illic ſubſtitit, Argaeum vero cum conductitiorum manu Aegas praemiſit: Is ad urbem accedens hortator Aegaeis erat, ut reditum ſuum approbarent, & primos regni vindices ſe ipſi exhiberent. Sed nemine aſſentiente, Methonen retroceſſit. Tum Philippus cum inſtructis militum copiis adventans, conſerta pugna, multos de mercenariorum turba caecidit: reliquos, qui ad collem quendam refugerant, poſt transfugarum deditionem, ex pacto dimiſit. Primo igitur hoc praelio victor Philippus, Macedonum ſuorum animos ad futura deinceps bellorum diſcrimina fortiter ſubeunda, valde confirmavit. Thaſii Crenidas (ut olim nominabantur) habitatoribus frequentant: quas rex poſtea de ſe Philippos nuncupatas, incolis replevit. Hinc Theopompus Chius, ſcriptorum unus, narrationum ſuarum de Philippo initium faciens, LIIX. volumina contexit; De v. tamen inter haec diſcrepatur.

Olymp. CV. II. 4. Archon dehinc Athenis Euchariſtus, Romae Q. Servilius, & L. Genucius Coſſ. erant: cum Philippus miſſis Athenas legatis ad pacem ſecum ineundum populum hoc ipſo permovit, quod nihil ſibi juris in Amphipolin vindicabat. Bello itaque Athenienſium liberatus, cum Agim Paeonum regem fato conceſſiſſe audiret, commodam ſibi Paeones invadendi occaſionem praebitam exiſtimavit. Armata igitur manu terram illorum ingreſſus, Barbaros acie vicit, gentemque deinceps parere Macedonibus coegit. Reſtabant tamen hoſtes Illyrii, quos debellandi magno tenebatur ſtudio. Advocata igitur concione, cum appoſita militem oratione ad bellum inſtigaſſet, copias in Illyriorum fines duxit, non minus ccIↄↄ. pedites, & Iↄc. equites ſub vexillis habens. Bardylis autem rex Illyriorum, hoſtium adventu cognito, primum legatos ad Philippum de pace redintegranda miſit, his pactis, ut quae tunc in poteſtate oppida 512. haberent, uterque ſub ditione retinerent. Ad quod Philippus, ſe pacis quidem cupidum eſſe, ſed eam non prius admiſſurum, quam cunctis Macedonici regni urbibus deceſſerint Illyrii, reſpondit. Legatis itaque infecto negocio reverſis, Bardylis, victoriis ante partis, ſuorumque virtute confiſus, valida cum manu hoſtibus occurrit; decem millia

Παυσανίαν ἀπέστησε τῆς καθόδου, τὸν κατάγειν μέλλοντα βασιλέα δωρεαῖς πείσας. Μαντίας δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς καταπλεύσας [n] εἰς Μεθώνην, αὐτὸς μὲν ἐνταῦθα κατέμεινε, τὸν Ἀργαῖον δὲ μετὰ τῶν μισθοφόρων ἐπὶ τὰς Αἰγὰς ἀπέστειλεν. οὗτος δὲ προσελθὼν τῇ πόλει, παρεκάλει τοὺς ἐν ταῖς Αἰγαῖς προσδέξασθαι τὴν κάθοδον, καὶ γενέσθαι τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἀρχηγούς. οὐδενὸς δὲ αὐτῷ προσέχοντος, οὗτος μὲν ἀνέκαμπτεν εἰς τὴν Μεθώνην· ὁ δὲ Φίλιππος ἐπιφανεὶς μετὰ στρατιωτῶν καὶ συνάψας μάχην, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε τῶν μισθοφόρων, τοὺς δὲ λοιποὺς εἴς τινα λόφον καταφυγόντας, ὑποσπόνδους ἀφῆκε, λαβὼν παρ' αὐτῶν ἐκδότους τοὺς φυγάδας. Φίλιππος μὲν οὖν ταύτῃ πρώτῃ μάχῃ νικήσας, εὐθαρσεστέρους ἐποίησε τοὺς Μακεδόνας πρὸς τοὺς ἐφεξῆς ἀγῶνας. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Θάσιοι [o] μὲν ᾤκισαν τὰς ὀνομαζομένας Κρηνίδας, ἃς ὕστερον ὁ βασιλεὺς ἀφ' ἑαυτοῦ ὀνομάσας Φιλίππους, ἐπλήρωσεν οἰκητόρων. Τῶν δὲ συγγραφέων Θεόπομπος ὁ Χῖος, τὴν ἀρχὴν τῶν περὶ Φίλιππον ἱστοριῶν ἐντεῦθεν ποιησάμενος, γέγραφε βίβλους ὀκτὼ πρὸς ταῖς πεντήκοντα, ἐξ ὧν πέντε διαφωνοῦσιν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐχαρίστου, Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Σερουίλιον καὶ [p] Λεύκιον Γενύκιον· ἐπὶ δὲ τούτων ὁ Φίλιππος πρέσβεις ἐκπέμψας εἰς Ἀθήνας, ἔπεισε τὸν δῆμον εἰρήνην πρὸς αὐτὸν συνθέσθαι, διὰ τὸ μηδὲν ἔτι προσποιεῖσθαι τὴν Ἀμφίπολιν. ἀπολυθεὶς δὲ τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου, καὶ πυνθανόμενος τὸν βασιλέα τῶν Παιόνων Ἄγιν τετελευτηκέναι, ὑπέλαβε καιρὸν ἔχειν 409. ἐπιθέσθαι τοῖς Παίοσι. στρατεύσας οὖν εἰς τὴν Παιονίαν, καὶ παρατάξει τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἠνάγκασε τὸ ἔθνος πειθαρχεῖν τοῖς Μακεδόσιν. Ὑπολειπομένων δὲ πολεμίων τῶν Ἰλλυριῶν, ἐφιλοτιμεῖτο καὶ τούτους καταπολεμῆσαι. εὐθὺς οὖν συναγαγὼν ἐκκλησίαν, καὶ τοὺς στρατιώτας οἰκείοις λόγοις προτρεψάμενος εἰς τὸν πόλεμον, ἐστράτευσεν εἰς [q] τὴν τῶν Ἰλλυριῶν χώραν, πεζοὺς μὲν ἔχων οὐκ ἐλάττους μυρίων, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους. [r] Βάρδυλις δ' ὁ τῶν Ἰλλυριῶν βασιλεύς, πυθόμενος τὴν παρουσίαν τῶν πολεμίων, τὸ μὲν πρῶτον πρέσβεις ἀπέστειλε περὶ διαλύσεως, ἐφ' ὅτῳ κυρίους ἀμφοτέρους εἶναι τῶν τότε κυριευομένων πόλεων. τοῦ δὲ Φιλίππου φήσαντος ἐπιθυμεῖν μὲν τῆς εἰρήνης, μὴ μέντοι γε ταύτην συγχωρήσειν, ἐὰν μὴ τῶν Μακεδονικῶν πόλεων ἁπασῶν ἐκχωρήσωσιν [s] οἱ Ἰλλυριοί, οἱ μὲν πρέσβεις ἐπανῆλθον ἄπρακτοι, ὁ δὲ Βάρδυλις, πιστεύων ταῖς τε προγεγενημέναις νίκαις καὶ ταῖς τῶν Ἰλλυριῶν ἀνδραγαθίαις, ἀπήντα τοῖς πολεμίοις

μετὰ

---

[n] Ἐς τὴν Μεθ. idem. [o] Μὲν ᾤκισαν — Κρηνίδας Reg. 1. & Baſ., optime. Vulgo ᾤκησαν — Κρινίδας. In Pleth. Κρηνίδας itidem. [p] Λεύκιον Steph. margo. Edd. Κάισων. [q] Τῶν Ἰλλ. τὴν χώραν Reg. 1. [r] Βαρδύλλις Baſil. ſemper. [s] Articulus deeſt in Reg. 2.

randa optime expedientem. Athenienſes maximo opere reſtitutam ſibi Amphipolim deſiderabant, cumque Philippi Macedonumque imperio libera eſſet, ut ſuam in poteſtatem rediret, moliti, etſi fruſtraneo conatu, multa ſunt, quae ex *Theopompi* fragmento apud *Suidam* in Τί ἐστι τὸ ἐν τοῖς &c. peti poſſunt. P. Wess.

34. Ὑποσπόνδους ἀφῆκε] Fuere hos inter Athenienſium aliqui, quos leniſſime habitos, reſtitutis etiam amiſſis omnibus, liberos dimiſit Philippus, amicitiam ejus civitatis ſtudioſiſſime quaerens. Vide *Demoſthenem* Or. in Ariſtocrat. pag. 422. P. Wess.

38. Ὤικησαν — Κρινίδας] Repone ᾤκισαν & pro Κρινίδας Κρηνίδας. L. Rhod.

Κρινίδας] Legendum Κρηνίδας ex *Strabone*. Jac. Palm.

Ὤικισαν — Κρηνίδας] Reddidi Auctori quod dederat ipſe, quodque recurrit C. 8. ſine menda, neque ſatis demirari poſſum, cur *Baſileenſem* horum librorum *Editionem* adeo contemtim viri docti habuerint, ut ne adire quidem atque inſpicere ſint dignati, haud raro tamen meliorem. Κρηνίδας, de quibus nos interius, correxit ad *Stephan.* quoque *Berkelius*. P. Wess.

43. Ἐξ ὧν πέντε διαφωνοῦσιν] Interpres *de v. tamen inter haec diſcrepatur.* quaſi fuiſſet ἐξ ὧν περὶ τῶν πέντε διαφωνοῦσι, vel ὧν περὶ τῶν &c. *G. Jo. Voſſius* de Hiſt. Graec. L. I. p. 32. Διαφωνεῖν hoc eſſe loco ait, *extremam vocem edere ſive exſpirare atque intercidere.* Sic ſententia foret, *ex quibus quinque interciderunt.* Ea confirmatur a *Photio* Biblioth. Cod. CLXXVI., adfirmante ex *Theopompi* libris LVIII. jam olim quinque periiſſe, neque eos ſuo tempore reperiri. Fert eamdem vocis uſus, de quo nos abunde ſupra L. III, 41. Hoc obſtat, quod Librum LV. *Stephan.* in Καρία, L. LVI. *Athenaeus* L. XIII, 9. p. 639., Librumque denique LVII. idem ille *Stephanus* in Μεσσαπία ad teſtimonium advocarint: illi enim cum lectitarint, quomodo *Noſtri* aetate eos periiſſe dicemus? Diſcordia de vero eorum auctore ſi quae interceſſerit, ut *Rhodomanus* verſione ſua indicavit, res omnis in vado foret. Elige ergo & ſequere, quod libet. Hoc equidem jure adfirmare poſſe videor, *Diodorum*

in

μετὰ τῆς δυνάμεως· εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν μυρίους ἐπιλέκτους, ἱππεῖς δὲ εἰς πεντακοσίους. ὡς δ' ἤγγιζον ἀλλήλοις τὰ στρατεύματα, καὶ μετὰ βοῆς πολλῆς συνέῤῥηξαν εἰς τὴν μάχην, ὁ μὲν Φίλιππος, ἔχων τὸ δεξιὸν κέρας καὶ τοὺς ἀρίστους Μακεδόνων συναγωνιζομένους, τοῖς μὲν ἱππεῦσι παρήγγειλε παριππεῦσαι, καὶ πλαγίοις ἐμβαλεῖν τοῖς βαρβάροις· αὐτὸς δὲ κατὰ στόμα τοῖς πολεμίοις ἐπιπεσὼν, καρτερὰν συνεστήσατο μάχην. οἱ δ' Ἰλλυριοὶ, συνταξάμενοι ἑαυτοὺς εἰς πλινθίον, ἐῤῥωμένως συνεστήσαντο τὸν κίνδυνον· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ πολὺν χρόνον ἦν ἰσόῤῥοπος ἡ μάχη, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παρ' ἀμφοτέροις ἀνδραγαθίας· καὶ πολλῶν μὲν ἀναιρουμένων, ἔτι δὲ πλειόνων τιτρωσκομένων, ὁ κίνδυνος δεῦρο κἀκεῖσε τὰς ῥοπὰς ἐλάμβανε, ταλαντευόμενος ἀεὶ ταῖς τῶν ἀγωνιζομένων ἀρεταῖς· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἱππέων ἐκ πλαγίου καὶ κατὰ νώτου βιαζομένων, τοῦ δὲ Φιλίππου μετὰ τῶν ἀρίστων ἡρωϊκῶς ἀγωνισαμένου, συνηναγκάσθη τὸ πλῆθος τῶν Ἰλλυριῶν πρὸς φυγὴν ὁρμῆσαι. γενομένης δὲ τῆς διώξεως ἐπὶ πολὺν τόπον, καὶ πολλῶν κατὰ τὴν φυγὴν ἀναιρεθέντων, ὁ μὲν Φίλιππος ἀνακαλεσάμενος τῇ σάλπιγγι τοὺς Μακεδόνας, καὶ στήσας τρόπαιον, ἔθαψε τῶν ἰδίων τοὺς τετελευτηκότας. οἱ δ' Ἰλλυριοὶ διαπρεσβευσάμενοι, καὶ τῶν Μακεδονικῶν πόλεων πασῶν ἐκχωρήσαντες, ἔτυχον τῆς εἰρήνης· ἀνῃρέθησαν δὲ τῶν Ἰλλυριῶν ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων.

410. Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ κατὰ τὴν Μακεδονικὴν καὶ τὴν Ἰλλυρίδα διήλθομεν, μεταβησόμεθα πρὸς τὰς ἑτερογενεῖς πράξεις. κατὰ γὰρ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τῶν [t] Συρακουσίων τύραννος ὁ νεώτερος, παρειληφὼς μὲν τὴν δυναστείαν ἐν τοῖς ἀνωτέρω χρόνοις, ἄπρακτος δὲ ὢν, καὶ πολὺ τοῦ πατρὸς καταδεέστερος, προσεποιεῖτο διὰ τὴν ἀπραξίαν εἰρηνικὸς εἶναι, καὶ πρᾶος τὸν τρόπον. διόπερ πρὸς Καρχηδονίους διαδεδεγμένος τὸν πόλεμον, πρός τε τούτους εἰρήνην συνέθετο· καὶ πρὸς Λευκανοὺς ὁμοίως διαπολεμήσας ἀργῶς ἐπί τινα χρόνον, καὶ ταῖς τελευταίαις μάχαις ἐπὶ τοῦ προτερήματος γενόμενος, ἀσμένως πρὸς αὐτοὺς κατελύσατο τὸν πόλεμον. κατὰ δὲ τὴν Ἀπουλίαν δύο πόλεις ἔκτισε, βουλόμενος ἀσφαλῆ τοῖς πλέουσι τὸν [u] Ἰόνιον πόρον ποιῆσαι. Οἱ γὰρ τὴν παραθαλαττίαν οἰκοῦντες βάρβαροι, λῃστρίσι πολλαῖς πλέοντες, ἄπλουν τοῖς ἐμπόροις παρεσκεύαζον πᾶσαν τὴν περὶ τὴν Ἀδρίαν θάλατταν. Μετὰ δὲ ταῦτα δοὺς ἑαυτὸν εἰς βίον εἰρηνικὸν, ἐξέλυσε μὲν τῶν στρατιωτῶν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις γυμνασίας· μεγίστην δὲ τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην

Olymp. CIV. II.

peditum exquiſitae virtutis & ɪↄ. equites in armis habens. Cumque proximi eſſent inter ſe exercitus, ſubito ingenti cum vociferatu praelium capeſſitur. In dextro cornu Philippus cum robore Macedonum eximio verſans, circumagi juſſit equites, ut ex obliquo in hoſtes impreſſionem facerent; ipſe a fronte irruens, certamen validiſſimum commiſit. Illyrii contra ad formam laterculi aciem inſtruunt, & fortiter in diſcrimen pugnae cum hoſte deſcendunt. Diuque anceps, propter eximiam utriusque exercitus fortitudinem, erat praelium. Cadebant multi, longeque plures vulnerabantur. Et modo huc, modo illuc, momentum pugnae vergebat; prout viciſſim a dimicantium virtute pondus accepit. Tandem cum equitatus tum a latere, tum a tergo premeret, & Philippus cum fortiſſimis ſuorum heroice decertaret, vulgus Illyriorum in fugam ſe praecipitare cogitur. Ad longum inde ſpacium Macedones inſequuntur. Plurimiſque in fuga trucidatis, Philippus tandem ſuis receptui ſignum dedit, excitatoque tropaeo, defunctos in acie ſepultura cohoneſtavit. Tum Illyrii, miſſa legatione, ubi cunctis Macedonici nominis urbibus exceſſere, pacem impetrarunt: cum plus ɪↄↄ. cɪↄ. cɪↄ. iſto in conflictu de ipſis occubuiſſent.

5. Nos poſtquam per Macedoniam & Illyridem geſta recenſuimus, ad aliarum res gentium nunc tranſitum faciemus. In Sicilia Dionyſius Iunior Syracuſanorum tyrannus, qui regnum pridem acceperat, cum ineptus ad res gerendas, & patre ſuo longe inferior eſſet, animi pacifici, morumque lenitatis praetextu, ignaviam diſſimulabat. Ideo licet haereditarium veluti bellum cum Carthaginenſibus accepiſſet; pacem tamen cum illis fecit. Cum Lucanis etiam negligenter aliquamdiu bellum geſſit: ac quamquam poſtremis aliquot pugnis ſuperior abierat, belli tamen finiendi conditiones percupide amplexus fuit. In Apulia duas condidit urbes, quo tutum per Ionium navigantibus tranſitum praeſtaret. Nam Barbari maris accolae magno navium praedatoriarum numero divagantes, ſinum Adriaticum mercatoribus infeſtum reddebant. Poſthaec vitae pacatiori ſe dedens, exercitationes militum bellicas exoleſcere permiſit. Quare tametſi maximum in Europa imperium, tyrannidemque adamante,

---

[t] *Συρακοσ. Baſil.*, ſed ſibi non conſtans. [u] *Ἴωνον idem*, ſed prave.

in Philippi rebus deſcribendis *Theopompi* veſtigia potiſſimum legiſſe. Id ſcriptoris fragmenta, ſuo quaeque loco excitanda, declarabunt. P. WESS.

46. Κοῖνον Γενύκιον] *Λεύκιον* nominat *Livius*. L. RHOD.

Λεύκιον Γενύκιον] Ita praeſtat ex *Livio*, ut bene *Rhodom.*, L. VII, 4. Adde Faſtos *Pighii* ad ann. CCCXCI. P. WESS.

61. Βάρδυλις δ' ὁ τῶν Ἰλλυριῶν βασ.] Idem ille eſt, de quo Cicero de Offic. L. II, 11. *Itaque propter aequabilem praedae partitionem & Bardylis Illyrius latro, de quo eſt apud Theopompum, magnas opes habuit.* Origo hominis fuit viliſſima: ex carbonario enim regiam dignitatem inter Illyrios adeptus eſt, teſte *Helladio Beſantino* in Χρηστομαθείᾳ apud *Photium* Biblioth. pag. 1579. Βάρδυλις, ait, ὁ τῶν Ἰλλυριῶν στρατηγὸς, ἀνθρακεὺς γεγονώς. quibus gemina reperies in *Libanii* Or. XXVIII. p. 632. B., ſed flagitioſe corrupta, reſtituta tamen in integrum feliciſſima *Henr. Valeſii* medicina ad Excerpt. *Diodori* Noſtri pag. 121. P. WESS.

81. Ἐῤῥωμένως συνεστήσαντο τὸν κίνδυνον] Etſi hoc minime damnem, ſuſpicio tamen naſci poterit, συνεστήσατο fuiſſe olim, idque mutatum ob praecedens συνεστήσατο μάχην. Habes θαυμασίους ἀγῶνας συνεστήσατο L. XII, 61. Sed ea ſuſpicio eſt, forſan injuſta. P. WESS.

86. Ταλαντευόμενος ἀεὶ ταῖς &c.] Vid. not. in L. XI, 22. Auctor iterum Eclog. I. lib. XXXVII. ταλαντευομένης ὥσπερ ἐπίτηδες παρὰ μέρος τῆς νίκης. P. WESS.

94. Καὶ στήσας τρόπαιον] Atqui moris non erat Macedonici, ut victis de hoſtibus ſtatueretur tropaeum: quare, ſi *Pauſaniae* fides, nec Philippus neque Alexander uſquam, etſi toties victores, tropaeum erexerunt. Adſcribenda ex L. IX, 40. verba ſunt. Φίλιππος δὲ οὐκ ἀνέθηκεν ὁ Ἀμύντου τρόπαιον, οὔτε ἐνταῦθα, οὔτε ὁπόσας μάχας ἄλλας βαρβάρους ἢ καὶ Ἕλληνας ἐνίκησεν. οὐ γάρ τι Μακεδόσιν ἱστάναι τρόπαια ἦν νενομισμένον. Haec ſufficiunt: cetera, quae conſuetudinis cauſſam & originem exponunt, indidem ſumi poterunt. Et tamen non hoc tantum loco ſed & C. 87. & 89. tropaei Macedonici mentio occurrit: meminerunt praeterea alii, quos omnes abſolvit, culpa in *Pauſaniam* relata, *Jo. Freinshem.* ad L. III, 12, 27. *Curtii*, ſed ejus opinionis non admodum certus, quod notata ad ejuſdem *Curtii* L. VII, 7, 14. planiſſime indicant. Enimvero quanto magis *Pauſaniae* diſputationem conſidero, in eam abeo ſententiam, revera Macedonum in more non fuiſſe ob hoſtes fuſos & fugatos tropaea ponere: hiſtoricos, quod in uſu ceteris id eſſet Graecis, ἀκύρως eſſe locutos. P. WESS.

5. Ἄπρακτος δὲ ὤν] Vide *Plut.* Dion. p. 961. A. & *Juſtin.* L. XXI,

Olymp. CV. II. mante, ut pater jactabat, revinctam, adeptus fuerat; effoeminata tamen inertia de improviso illud perdidit. Quem vero ad modum eversus sit, & quae singulatim egerit, ut jam recenseatur, dabimus operam.

Olymp. CV. III. 6. Jam Archontis magistratum Athenis Cephisodotus, & Romae consulare imperium C. Licinius & C. Sulpicius tenebant, cum Dion Hipparini frater inter Syracusanos clarissimus e Sicilia profugit, & animi sui praestantia illustri, cum Syracusanos, tum alios quoque Siculos in libertatem vindicavit; Quod his de causis accidit. Dionysius senior ex utraque uxore prolem susceperat: Ex prima, quae Locrensis erat natione, Dionysium, in regno successorem: ex altera Hipparini, qui in summa existimatione erat apud Syracusanos, filia duos, Hipparinum & Narsaeum procrearat. 513. Hujus secundae uxoris frater erat Dion, vir magni in Philosophia progressus, virtute insuper & rei militaris scientia cunctis suae aetatis Syracusanis longe praestans. Hunc sua nobilitas, animique magnitudo insignis, tyranno suspectum reddiderant, quippe qui ad tyrannidem destruendam peridoneus videretur. Metuens ergo sibi ab illo Dionysius, virum ad necem raptum e medio facessere decrevit. Id praesentiens Dion apud necessarios quosdam initio delitescit. Postea ex Sicilia in Peloponnesum fugam capessit, Megacle germano & Chariclide, qui militum tyranni praefectum egerat, comitatus. Ubi Corinthum pervenit, a civitate contendit, uti curam libertatis Syracusiis restituendae una secum capessant. Illico mercenariorum ipse manum contrahit, & armis conquirendis studium impendit. Dumque multi ad voluntatem ejus sese applicant, confestim panoplias comparat, validamque aere militantium manum cogit. Duobus exinde navibus onerariis, mercede conductis, arma & milites imponit. Atque his tantum instructis e Zacyntho, quae Cephalleniae adjacet, in Siciliam transmittit. Chariclíden vero triremes aliquot, aliasque onerarias paulo post adducturum reliquerat.

7. Dum haec geruntur, Andromachus Tauromeniensis, Timaei historici parens, vir opibus & claritate animi excellens, quicquid exsulum Naxi, quam Dionysius exsciderat, reliquum erat, hinc inde congregavit, & collem, qui Naxo Tauri nomine imminet, habitandum illis dedit. Et quia ad longum temporis spacium illic substiterat, a

[x] δυναστειῶν παραλαβὼν τὴν ἀρχήν, καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ πατρὸς λεγομένην ἀδάμαντι δεδέσθαι τυραννίδα, διὰ τὴν ἰδίαν ἀνανδρίαν παραδόξως ἀπέβαλε. τὰς δὲ αἰτίας τῆς καταλύσεως καὶ τὰς κατὰ μέρος πράξεις ἀναγράφειν πειρασόμεθα.

Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Κηφισοδότου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Γάϊον Λικίνιον καὶ Γάϊον Σουλπίκιον· ἐπὶ δὲ τούτων Δίων ὁ Ἱππαρίνου, Συρακουσίων ὑπάρχων ἐπιφανέστατος, ἔφυγεν ἐκ τῆς Σικελίας, καὶ διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ψυχῆς ἠλευθέρωσε Συρακουσίους καὶ τοὺς ἄλλους Σικελιώτας, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας· ὁ πρεσβύτερος Διονύσιος ἐκ [y] δυεῖν γυναικῶν ἦν πεπαιδοποιημένος, ἐκ μὲν τῆς πρώτης Λοκρίδος οὔσης τὸ γένος, Διονύσιον τὸν διαδεξάμενον τὴν τυραννίδα, ἐκ δὲ τῆς δευτέρας, Ἱππαρίνου θυγατρὸς οὔσης, εὐδοκιμωτάτου Συρακουσίων, δύο παῖδας, Ἱππαρῖνον καὶ Ναρσαῖον. ἐτύγχανε δὲ τῆς δευτέρας γυναικὸς ἀδελφὸς ὢν Δίων, ἀνὴρ ἐν φιλοσοφίᾳ μεγάλην ἔχων προκοπήν, καὶ κατ' ἀνδρείαν καὶ στρατηγίαν πολὺ προέχων τῶν κατ' αὐτὸν Συρακουσίων. Οὗτος δὲ διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς ψυχῆς εἰς ὑποψίαν ἦλθε τῷ τυράννῳ, δόξας ἀξιόχρεως εἶναι καταλῦσαι τὴν τυραννίδα. Φοβούμενος οὖν αὐτὸν ὁ Διονύσιος, ἔκρινεν 411. ἐκποδὼν ποιήσασθαι τὸν ἄνδρα, συλλαβὼν ἐπὶ θανάτῳ. ὁ δὲ Δίων αἰσθόμενος, τὸ μὲν πρῶτον ἐκρύφθη παρά τισι τῶν φίλων, μετὰ δὲ ταῦτα ἔφυγεν ἐκ τῆς Σικελίας εἰς Πελοπόννησον, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἀδελφὸν Μεγακλῆν, καὶ Χαρικλείδην τὸν ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν [z] τεταγμένον ὑπὸ τοῦ τυράννου. καταπλεύσας δ' εἰς τὴν Κόρινθον, τοὺς μὲν Κορινθίους ἠξίου συνεπιλαβέσθαι τῆς ἐλευθερίας τῶν Συρακουσίων· αὐτὸς δὲ μισθοφόρους συνῆγε, καὶ πανοπλίας συνήθροιζε. ταχὺ δὲ πολλῶν ὑπακουόντων, [a] πανοπλίας τε παρεσκευάσατο καὶ μισθοφόρους συχνούς, καὶ φορτηγοὺς δύο ναῦς μισθωσάμενος, τά τε ὅπλα καὶ τοὺς μισθοφόρους ἐνθέμενος, αὐτὸς μὲν ταύτας τὰς φορτίδας ἔχων ἐξέπλευσεν ἐκ Ζακύνθου τῆς πρὸς Κεφαλληνίαν, εἰς τὴν Σικελίαν· [b] Χαρικλείδην δὲ ἀπέλιπε τριήρεις τινὰς καὶ ἑτέρας φορτηγοὺς ἄξοντα κατόπιν εἰς τὰς Συρακούσας.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ἀνδρόμαχος ὁ Ταυρομενίτης, Τιμαίου μὲν τοῦ τὰς ἱστορίας συγγράψαντος πατὴρ ὤν, πλούτῳ δὲ καὶ ψυχῆς λαμπρότητι διαφέρων, ἤθροισε τοὺς ἐκ τῆς Νάξου τῆς κατασκαφείσης ὑπὸ Διονυσίου περιλειφθέντας. [c] οἰκίσας δὲ τὸν ὑπὲρ τῆς Νάξου λόφον, τὸν ὀνομαζόμενον Ταῦρον, καὶ μείνας κατ' αὐτὸν πλείω χρόνον, ἀπὸ

τῆς

---

[x] Δυναστείαν Vat. Basil. Reg. 2. Sed justum est vulgatum. Vid. C. 1. [y] Δυοῖν Reg. 1. Basil. [z] Ἐπιδιατεταγμένον ora Steph. Bas. [a] Πανοπλίαις Vat. tum παρεσκευάζετο Reg. 1. Bas. mox φορτίδας loco φορτηγὰς Reg. 1. [b] Χαρικλείδης δὲ ἀπέλιπεν Reg. 1. ultimum habet Steph. margo, prius Vat. & [illegible]. Vulgo [illegible]. [c] Οἰκήσας Edd.

L. XXI, 1. P. Wess.

21. Τὴν — λεγομένην ἀδάμαντι δεδέσθαι τυραννίδα] Infra C. 71. τήν τε περιβόητον τυραννίδα καὶ διάσημον, ἣν ἔφασαν, ἀδάμαντι. Nimirum quod egregie fundatum & firmum putabant, id adamante vinctum perhibebant. *Aeschines* in Ctesiph. p. 65. ἀλλὰ χαλκοῖς καὶ ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΟΙΣ τείχεσι τὴν χώραν ὑμῶν ἐτείχισε. Docent copiosius viri doctissimi *Kuhn.* & *Perizon.* ad *Aelian.* VI, 12. P. Wess.

26. Κηφισοδότου] *Siganio* dicitur *Cephisodorus*, quem ex Nostro & *Dionysio* T. II. p. 115. bene redarguit *Sylburgius*. P. Wess.

37. Καὶ Ναρσαῖον] Pravum videtur. Hominis nomen integrius servavit *Corn. Nepos* Dion. C. 1. *Namque ille superior* (Dionysius) *Aristomachen, sororem Dionis habuit in matrimonio: ex qua duos filios Hipparinum & NYSAEUM, procreavit.* Et ex *Theopompi* L. XI. *Athen.* Deipnos. L. X, 10., & *Plut.* princip. Timoleon., etsi nunc prave ibi Νυσαῖος. Vid. viros doctos ad *Aelian.* L. II. Var. Hist. C. 41. P. Wess.

45. Συλλαβὼν ἐπὶ θανάτῳ] *Xenoph.* Ἀναβ. L. I. p. 205. ἐλάβοντο τῆς ζώνης τὸν Ὀρόνταν ἐπὶ θανάτῳ. *Athen.* X, 10. ὅστις ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένος. Sic enim ibi legendum videtur. *Lucian.* D. Mort. XII, 5. καὶ συνελάμβανον ἐπὶ θανάτῳ, ubi hujus loci Clarissim. *L. Bos* oblitus non est. P. Wess.

49. Μεγακλῆν καὶ Χαρικλείδην] De Megacle res certa est. In *Chariclide*, etsi eumdem mox iterum nominet, haereo. Credo equidem non alium atque eum esse, de quo *Nepos* in Dion. C. 5. *Postquam Corinthum pervenit Dion, & eodem perfugit HERACLIDES, ab eodem expulsus Dionysio, qui praefectus fuerat equitum.* Ipse Auctor C. 16. Ἡρακλείδην vocat, sicuti & *Plut.* Dion. p. 972. D. Justa itaque suspicio est ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΝ librariorum errore in ΧΑΡΙΚΛΕΙΔΗΝ abiisse. Consentit *Simson.* Chron. ad ann. 3648. P. Wess.

56. Καὶ φορτηγοὺς δύο ναῦς] Sic iterum C. 9. At *Plut.* Dion. p. 968. D. τοὺς δὲ στρατιώτας τοῦ Δίωνος ἐξεδέξαντο στρογγύλαι δύο νῆες, τρίτον δὲ πλοῖον οὐ μέγα, καὶ δύο τριακόντοροι παρηκολούθουν, paullo aliter. *Demosthenes* vero πλοίῳ στρογγύλῳ καὶ στρατιώταις ὀλίγοις Dionem ait tyrannide Dionysium dejecisse Or. adv. Leptin. pag. 413, ubi schol. recte φορτηγῷ interpretatur. Sequitur Oratorem *Synesius* Serm. ad Paeon. p. 309. A. Nostro tamen consentaneus est *Corn. Nep.* Dion. C. 5. Porro in militum numero, quem *Plutarchus* DCCC. minorem fuisse adfirmat, magnus est *Aristotelis* dissensus, μετὰ τρισχιλίων ὁπλιτῶν Dionem in Siciliam transiisse perhibentis Rhetor. ad Alex. C. 9. p. 181. Tanta saepe illustribus in factis inter decora scriptorum ingenia intercedit discordia. P. Wess.

59. Χαρι-

τῆς ἐπὶ τοῦ Ταύρου μονῆς ὀνόμασε Ταυρομένιον. ταχὺ δὲ τῆς πόλεως ἐπίδοσιν [d] λαμβανούσης, οἱ μὲν οἰκήτορες μεγάλους περιεποιήσαντο πλούτους, ἡ δὲ πόλις, ἀξιόλογον ἀξίωμα περιποιησαμένη, τὸ τελευταῖον ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ Καίσαρος ἀναστήσαντος τοὺς Ταυρομενίτας ἐκ τῆς πατρίδος, Ῥωμαίων ἀποικίαν ἐδέξατο. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, οἱ τὴν Εὔβοιαν κατοικοῦντες ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ τῶν μὲν τοὺς Βοιωτούς, τῶν δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἐπικαλεσαμένων, συνέστη πόλεμος κατὰ τὴν Εὔβοιαν. γενομένων δὲ πλειόνων συμπλοκῶν καὶ ἀκροβολισμῶν, ὁτὲ μὲν οἱ Θηβαῖοι [e] ἐπροτέρευν, ὁτὲ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν νίκην ἀπεφέροντο. μεγάλη μὲν οὖν παράταξις οὐδεμία συνετελέσθη· τῆς δὲ νήσου διὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καταφθαρείσης, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων παρ' ἀμφοτέρων διαφθαρέντων, μόγις ταῖς συμφοραῖς νουθετηθέντες, εἰς ὁμόνοιαν ἦλθον, καὶ τὴν εἰρήνην συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους. οἱ μὲν οὖν Βοιωτοὶ τὴν εἰς οἶκον ἐπάνοδον ποιησάμενοι,
412. ἡσυχίαν ἦγον. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, Χίων καὶ Ῥοδίων καὶ Κῴων, ἔτι δὲ Βυζαντίων [f] ἀποστάντων, ἐνέπεσον εἰς πόλεμον τὸν ὀνομασθέντα συμμαχικόν, ὃς διέμεινεν ἔτη τρία. ἑλόμενοι δὲ στρατηγοὺς Χάρητα καὶ Χαβρίαν, ἀπέστειλαν μετὰ δυνάμεως. οὗτοι δὲ πλεύσαντες ἐπὶ τὴν Χίον, κατέλαβον παραγεγονότας συμμάχους τοῖς Χίοις παρὰ Βυζαντίων καὶ Ῥοδίων καὶ Κῴων, ἔτι δὲ Μαυσώλου τοῦ Καρῶν δυνάστου. ἐκτάξαντες δὲ τὴν δύναμιν, ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. ὁ μὲν οὖν Χάρης τοῦ πεζοῦ στρατεύματος ἡγούμενος, κατὰ γῆν [g] προσῄει τοῖς τείχεσι, καὶ πρὸς τοὺς τῆς πόλεως ἐκχυθέντας ἐπ' [h] αὐτὸν διηγωνίζετο· ὁ δὲ Χαβρίας, προσπλεύσας τῷ λιμένι, ναυμαχίαν καρτερὰν συνεστήσατο, καὶ τῆς νεὼς τοῖς ἐμβόλοις ἀναρραγείσης, κατεπονεῖτο. Οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων νεῶν, εἴξαντες τῷ καιρῷ διεσώθησαν· ὁ δ' ἀντὶ τῆς ἥττης ἀλλαξάμενος τὸν εὐκλεᾶ θάνατον, ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς νεὼς καὶ τρωθεὶς ἐτελεύτησε.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς μεγάλῃ παρατάξει νενικηκὼς [i] τοὺς Ἰλλυριούς, καὶ πάντας τοὺς μέχρι τῆς Λυχνίτιδος καλουμένης λίμνης κατοικοῦντας ὑπηκόους πεποιημένος, ἀνέκαμψεν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συντεθειμένος ἔνδοξον εἰρήνην πρὸς τοὺς Ἰλλυριούς, περιβόητός [k] τε ὑπάρχων παρὰ τοῖς Μακεδόσιν ἐπὶ τοῖς δι' ἀνδρείαν κατωρθωμένοις. Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν τὴν Ἀμφίπολιν οἰκούντων ἀλλοτρίως πρὸς αὐτὸν διατεθέντων, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς δόντων εἰς πόλεμον, ἐ-

manſione hac in Tauro Tauromenium nuncupa- Olymp. CV. III.
vit. Cumque ſubitis hoc oppidum incrementis bearetur, factum eſt, ut & incolae magnas opes, & urbs dignitatem ampliſſimam ſibi compararet. Noſtra tandem aetate, translatis per Caeſarem è patria Tauromenitis, Romanorum coloniam accepit. Interea qui Euboeam incolunt, excitatis inter ſe diſſidiis, alii Boeotorum, alii Athenienſium ſubſidium implorant; bellumque per Euboeam exoritur. Etſi autem conflictus leviores ac velitationes crebro inter ipſos exſiſtebant, ac modo Thebani ſuperiores erant, modo Athenienſes victoriam referebant; magno tamen praelio nunquam dimicatum fuit. Tandem inſula per hoc bellum inteſtinum vaſtata, multaque hominum caede ultro citroque peracta, vix cladibus prudentiores facti, concordia inſtaurata, pacem inter ſe conſtituére. Boeoti igitur domum reverſi, arma depoſuerunt: Athenienſes vero, cum Chii, Rhodii, Coi, & Byzantini defeciſſent, in bellum, quod ſociale vocatur, & triennium duravit, inciderunt. Ad quod Charetem & Chabriam imperatores delectos cum exercitu mittunt. Hi adverſus Chium profecti, ſociorum auxilia a Byzantiis, Rhodiis, Cois, & Mauſolo, Carum regulo, Chiis ſuppeditata, offendunt. Tum diſtributis ordine copiis, urbem terra marique oppugnant. Et Chares pedeſtris exercitus ductor a terra muros invadit, cumque oppidanis, qui eruptiones facerent, certamen gerit. At Chabrias ad portum evectus, praelium navale acriter committit: ſed nave praetoria roſtrorum impetu perfracta, ſuccumbit. Ibi qui in caeteris erant navibus, tempori cedendum rati, incolumes evadunt. Dux vero glorioſam mortem ignominio- 514.
ſa deditione commutans, dum pro navi propugnat, vulnere accepto, cadit.

8. Per idem tempus, Macedonum rex Philippus, poſtquam Illyriis magno praelio devictis, omnes ad Lychnitidem uſque paludem habitantes imperio ſubdiderat, pacem cum illis glorioſam pactus, in Macedoniam regreditur: Et quia res prope collapſas virtute ſua erexerat, celebre inter Macedones nomen ejus habebatur. Poſthoc cum Amphipolitani inimicis erga Philippum animis multas belli cauſas praeberent, validis eos copiis invadit, admotiſque ad moe-

---

[d] Λαμβανούσης om. Steph. [e] Ἐπρώτευν Baſ., quod praeſtat. Vulgo προτέρευν. [f] Ἀπωτ. Baſil. prave. [g] Προσῄει Vat. [h] Αὐτὸς Reg. 1. [i] Abſunt haec duo. [k] Deeſt in Reg. 2. & Baſ.

60. Χαρμιλάδην δὲ ἀπέλιπε] Scripſeris Ἡρακλείδην, loco priſtina ſanitas redibit. De priore dictum antea fuit: alterum firmat ipſemet Auctor C. 16. Scio Plut. Dion. p. 972. D. in quibuſdam cum Noſtro diſcordare: certo tamen conſtat Heraclidem, cum Dion in Siciliam ſolveret, relictum fuiſſe in Peloponneſo. Mox [illegible] bene reddit Interpres. P. Weſs.

63. Ἀνδρόμαχος ὁ Ταυρομενίτης] Laudat hominem Plut. Timol. p. 240. D. Quod vero Tauromenium condidiſſe dicitur, haud levem habere difficultatem videtur, de qua nos ſupra L. xiv, 59. P. Weſs.

66. Ὀνόμασε] Falſo pro ὠνόμασε. L. Rhod.

73. Καίσαρος ἀναστήσαντος τοὺς Ταυρομενίτας] Poſt Siculum bellum Caeſar Octavianus Tauromenitanos, ob adverſam ad eorum oppidum cladem apud Dion. Caſſium L. xlix. p. 450., alio traduxiſſe videtur, colonis Tauromenium deductis. Nam coloniae juribus inſigne deinceps fuiſſe teſtis etiam Plinius eſt N. Hiſt. L. iii, 8. P. Weſs.

80. Οἱ μὲν Θηβαῖοι —— ὁτὲ δὲ Ἀθηναῖοι] Auxilii, quod Athenienſes Euboeenſibus maturatum ſubmiſerunt, meminit Demoſth. Olynth. 1. p. 4., tum Or. in Androt. p. 386. & adv. Ariſtocrat. p. 431., id inſuper docens, Thebanos victos abiiſſe atque ὑποσπόνδους. Inſpice praeterea Ulpiani ſcholia & Aeſchinem Or. in Cteſiphont. p. 65. P. Weſs.

95. Μαυσώλου τοῦ Καρῶν δυνάστου] Belli ſocialis Mauſolum facem & ſigniferum fuiſſe, Demoſthen. ſignificat princip. Or. de Rhod. Libert. Videntur tamen Byzantii, Rhodii & Chii jam ante ſe junxiſſe, a Thebanorum duce Epaminonda in foedus accenſi, quod ſuperiore libro C. 79. indicatum eſt. P. Weſs.

4. Οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων νεῶν] Vide Corn. Nep. Chabr. C. 4. & Demoſth. Or. in Leptin. pag. 194., & de filio ejus, juvene ingenioſiſſime nequam, Athen. L. iv. p. 165. E. P. Weſs.

9. Μέχρι τῆς Λυχνίτιδος —— λίμνης] Sic & Scymnus Chius v. 429., ubi de Illyriis.

> Ἔχει δὲ λίμνην οὐ μακρὰν ἡ χώρα τινὰ
> Μεγάλην, πρὸς αὐτοῖς τὴν Λυχνῖτιν λεγομένην.

In Polybii L. v, 108. Λυχνιδία λίμνη. Plura ad Strabon. L. vii, p. 503. Caſaub. & Palmer. Graec. Antiq. L. i, 35. p. 205. P. Weſs.

16. Καὶ πολλὰς ἀφορμὰς δόντων εἰς τὸν πόλεμον] Multa de hoc genere conduxit Pricaeus in Paulinam 1. ad Timoth. v, 14. Amphipolim Philippus adgreſſus eſt, αὐτονομίᾳ nuper conceſſa ſecuram; pronam tamen in Athenienſes, quos & legatis miſſis,

Olymp. CV. III. moenia machinis, acriter & aſſidue oppugnationem urgens, arietum vibratu muri partem dejicit, perque ruinas irrumpens, multis obſiſtentium proſtratis, urbe potitur, & ſtatim multatis exſilio inimicis, humaniſſimum caeteris ſeſe exhibet. Urbs haec cum opportunum in Thraciam, vicinoſque locos ſitum habebat, permultum ad incrementa Philippo adjecit. Nam ſubito Pydnam quoque ſubegit. Sed cum Olynthiis ſocietatem iniit, ſe Potidaeam illis ſubjuncturum pollicitus; cujus adipiſcendae magno pridem ſtudio tenebantur. Quia vero Olynthiorum urbs opibus & potentia pollebat, & propter civium multitudinem plurimum momenti ad bellum habebat, factum eſt, ut, qui dominationis amplioris cupidi erant, de illa diſceptarent. Quapropter Athenienſes & Philippus, ut ſocietatis foedere ſibi eam adjungerent, magno ſtudio utrinque contendebant. Sed enimvero Philippus expugnata Potidaea Athenienſe praeſidium ex urbe deduxit, & clementer tractatum Athenas remiſit. Non parum enim populum Athenienſem reverebatur, quod potentia & dignitate civitas illa praeſtabat, Pydnamque ſervitio mancipatam Olynthiis tradebat, agros ſimul & fundos territorii ipſis donans. Hinc ad Crenidas profectus, urbem habitatorum frequentia amplificatam, de nomine ſuo Philippos nuncupavit. Quin & aurifodinas, quae per regionem illam erant, perquam tenues & obſcuras hactenus, operum ſtructuris eo provexit, ut pluſquam CIↃ. talentûm reditum adferre poſſent. Unde coacervatis brevi divitiis ad luculentiorem ſubinde majeſtatem regnum Macedoniae, hac opum abundantia promovit. Aureum enim nummum, Philippicum ab eo dictum, cudit, & validas mercede militantium copias contraxit, multoſque Graecorum ad patriae ſuae proditionem muneribus illexit. Quae ſingula particularis hinc rerum ſeries planiora faciet. Nunc ad ſubſequentia ſtilum transferemus.

Olymp. CV. IV. 9. Jam Athenis Reipublicae princeps erat Agathocles, Romaeque conſulatum adminiſtrabant M. Fabius, & C. Poetelius; Cum Dion Hipparini

ςράτευσεν ἐπ' αὐτὴν ἀξιολόγῳ δυνάμει. προσαγαγὼν δὲ τοῖς τείχεσι μηχανὰς καὶ πολιορκίας ἐνεργοὺς καὶ συνεχεῖς ποιησάμενος, κατέβαλε μὲν τοῖς κριοῖς μέρος τι τοῦ τείχους, παρεισελθὼν δ' εἰς τὴν πόλιν διὰ τοῦ πτώματος, καὶ τῶν ἀντιστάντων πολλοὺς καταβαλὼν, ἐκυρίευσε τῆς πόλεως· καὶ τοὺς μὲν ἀλλοτρίως πρὸς αὐτὸν διακειμένους ἐφυγάδευσε, τοῖς δ' ἄλλοις φιλανθρώπως προσηνέχθη. ἡ δὲ πόλις αὕτη κειμένη κατὰ τῆς Θρᾴκης καὶ τῶν σύνεγγυς τόπων εὐφυῶς, πολλὰ συνεβάλετο τῷ Φιλίππῳ πρὸς αὔξησιν. [l] Εὐθὺς γὰρ τὴν μὲν Πύδναν ἐχειρώσατο, πρὸς δὲ Ὀλυνθίους συμμαχίαν ἔθετο, καὶ Ποτίδαιαν ὡμολόγησε περιποιήσειν αὐτοῖς, ὑπὲρ ἧς Ὀλύνθιοι πολλὴν σπουδὴν εἶχον κυριεῦσαι τῆς πόλεως. τῶν Ὀλυνθίων βαρεῖαν πόλιν οἰκούντων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῆς ταύτης ἐνοικούντων πολλὴν ἐχόντων ῥοπὴν εἰς τὸν πόλεμον, περιμάχητος ἦν ἡ 413. πόλις ἡγεμονίας μείζονος ὀρεγομένοις. διόπερ οἵ τε Ἀθηναῖοι καὶ Φίλιππος διεφιλοτιμοῦντο πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς τῶν Ὀλυνθίων συμμαχίας. οὐ μὴν ἀλλ' ὁ Φίλιππος Ποτίδαιαν ἐκπολιορκήσας, τὴν μὲν τῶν Ἀθηναίων φρουρὰν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ φιλανθρώπως αὐτῇ προσενεγκάμενος, ἐξαπέστειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, διὰ τὸ βάρος καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς πόλεως. τὴν δὲ Πύδναν ἐξανδραποδισάμενος παρέδωκε τοῖς Ὀλυνθίοις, δωρησάμενος ἅμα καὶ τὰς κατὰ τὴν χώραν κτήσεις. μετὰ δὲ ταῦτα παρελθὼν ἐπὶ πόλιν Κρηνίδας, ταύτην μὲν ἐπαυξήσας οἰκητόρων πλήθει, μετωνόμασε Φιλίππους, ἀφ' ἑαυτοῦ προσαγορεύσας. τὰ δὲ κατὰ τὴν χώραν [m] χρύσεια μέταλλα, παντελῶς ὄντα λιτὰ καὶ ἄδοξα ταῖς κατασκευαῖς, ἐπὶ τοσοῦτον ηὔξησεν, ὥστε δύνασθαι φέρειν αὐτῷ πρόσοδον πλεῖον ἢ ταλάντων χιλίων. ἐκ δὲ τούτων ταχὺ σωρεύσας πλοῦτον, ἀεὶ μᾶλλον διὰ τὴν εὐπορίαν τῶν χρημάτων εἰς ὑπεροχὴν μεγάλην ἤγαγε τὴν Μακεδονικὴν βασιλείαν· νόμισμα γὰρ [n] χρυσοῦν κόψας, [o] τὸ προσαγορευθὲν ἀπ' ἐκείνου [p] Φιλίππειον, μισθοφόρων τε δύναμιν ἀξιόλογον συνεστήσατο, καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς διὰ [q] τούτου προετρέψατο προδότας γενέσθαι τῶν πατρίδων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων αἱ κατὰ μέρος πράξεις ἕκαστα δηλώσουσιν. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τὰς συνεχεῖς πράξεις [r] μεταβιβάσομεν τὸν λόγον.

Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησιν Ἀγαθοκλέους, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Γάϊον [s] Ποιτήλιον· ἐπὶ δὲ τούτων Δίων ὁ Ἱππαρίνου κατέ-

---

[l] Εὐθὺ iidem, errore tritiſſimo. [m] Χρύσεια ora Steph. [n] Χρυσοῦ Vat. Baſil. [o] Notam defectus habet a Steph. [p] Φιλίππειον Reg. 2. [q] Τούτων Vat. Baſil. Reg. 2. & in marg. Steph. [r] Μεταβιβάσωμεν Reg. 2. Baſil. [s] Πιτίλιον ſola Steph. ora cum Coſpo, Edd. Πέτηλιον.

miſſis, ut quam citiſſime auxilio occurrerent urbemque occuparent, rogarat: Sed lenta illic, ut ſaepe in populari ſtatu, conſilia. *Demoſthenem* adi, & vere hunc in annum res Amphipolitanas conjectas adgnoſces, Olynth. I. p. 4. P. Wess.

22. *Τοὺς μὲν ἀλλοτρίως — ἐφυγάδευσε*] Et eos quidem in primis, quorum opera urbe erat potitus. Sic certe *Libanius* T. I. p. 106. D. *Ἀμφιπολιτῶν τινας δημαγωγοὺς, ἔχων Ἀμφίπολιν, ὡς δὴ οὐ δικαίους, δι' ὧν ἔλαβε τὴν πόλιν, τούτους ἐξελαύνει, πρός γε τοὺς Πυδναίους ὁ λόγος ἀπὸ τῶν σπονδῶν τὰς σφαγάς, ἀλλ' ἀνέμιξεν ἀμφότερα ταῖς αὐτοῦ τύχαις.* Quorum poſtrema Philippum, quod Interpretem fugit, indicant inter ipſas libationes & juris jurandi ſollemnia Pydnaeorum plures obtruncaſſe. Docet ipſe *Liban* T. II. pag. 698. B. & ad *Demoſthen*. Olynth. I. pag. 3. Scholiaſtes, de *Pydna* a Philippo intercepta adſcribens plura, tum *Ariſtides* T. II. p. 227. P. Wess.

32. *διὰ τὸ πλῆθος τῆς ταύτης ἐνοικούντων*] Conf. *Libanii* Argum. ad Olynth. I. Olynthum *Agatharchides* de Rubr. Mar. p. 17. *πόλιν μυρίανδρον* vocat, & recte: florebat enim X. millium numero, alebat equites mille, peregrinorum & conductitiorum X. millia, praetereaque faedere ſibi conjunctos habebat vicinos pleroſque. Haec *Demoſthen*. Or. de Leg. Falſ. p. 257. & Olynth. III. p. 21. Non ergo ſine ratione rex callidiſſimus hanc ſibi urbem quovis modo adjungere connixus eſt. Dedit illi *Anthemuntem*, vicinum & controverſum oppidum, *[illegible] Ὀλυνθίων δίδωσιν* apud *Liban*. T. I. p. 406. D. Promiſit eidem *Potidaeam*, atque hoc benivolentiae colore Olynthios circumſcripſit. Vid. *Demoſth*. Philipp. II. p. 46. & Or. de Cherſon. p. 62. *Ariſtid*. T. II. pag. 224. P. Wess.

39. *Καὶ φιλανθρώπως αὐτῇ προσενεγκάμενος*] Hoc verum. Athenienſium tamen colonos durius habuit, eorumque bona diripuit, ni fallit *Demoſt*., ſeu quis alius auctor Or. de Halon. p. 49. P. Wess.

42. *Τὴν δὲ Πύδναν ἐξανδραποδισάμενος* &c.] Videtur in his aliquid eſſe commiſſum. Docuit Auctor Philippum Olynthiis promiſiſſe Potidaeam, pro qua tamen Pydna illis datur. Praeterea Pydna juris fuerat Macedonici, Athenienſium Potidaea. Illam ſibi rex receperat, hanc Athenienſibus ereptam Olynthiis, ut ab Athenienſium eos ſocietate alienaret, condonaverat. Sic *Demoſthen*. Olynth. III. pag. 12. & ex *Theopompo* ſcholiaſtes. Scripſeris *τὴν δὲ Ποτίδαιαν*, quemadmodum cenſuiſſe video Cel. *Barbeyracium* ad Hiſtor. Foed. P. I. p. 211., aut potius *τὴν δὲ πόλιν*, bene ſe locus habebit. Quid? *Gemiſt*. *Pletho* non aliter legit:

τέπλευσεν εἰς τὴν Σικελίαν, καταλύσων τὴν Διονυσίου τυραννίδα. ἐλαχίσταις δὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ πάντων χρησάμενος ἀφορμαῖς, μεγίστην δυναστείαν τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην κατέλυσεν ἀνελπίστως. τίς γὰρ ἂν πιστεύσειεν ὅτι δυσὶ φορτηγοῖς ναυσὶ καταπλεύσας, περιεγένετο δυνάστου, ναῦς μὲν μακρὰς ἔχοντος τετρακοσίας, [t] στρατιώτας δὲ πεζοὺς μὲν εἰς δέκα μυριάδας, ἱππεῖς δὲ μυρίους· ὅπλων δὲ καὶ σίτου καὶ χρημάτων τοσαύτην παρασκευὴν, ὅσην εἰκὸς [u] ἦν κεκτῆσθαι τὸν μέλλοντα χορηγήσειν δαψιλῶς ταῖς προειρημέναις δυνάμεσι· χωρὶς δὲ τῶν εἰρημένων, πόλιν μὲν ἔχοντα μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων, λιμένας δὲ καὶ νεώρια καὶ κατεσκευασμένας ἀκροπόλεις ἀναλώτους, ἔτι δὲ συμμάχων δυνατῶν ἔχοντα πλῆ- 414 θος; αἰτία δ' ὑπῆρχε τῷ Δίωνι τῶν προτερημάτων μάλιστα μὲν ἡ ἰδία λαμπρότης τῆς ψυχῆς καὶ ἀνδρεία, καὶ ἡ τῶν ἐλευθεροῦσθαι μελλόντων εὔνοια. τὸ δὲ τούτων ἁπάντων μεῖζον, ἥ τε ἀνανδρία τοῦ τυράννου, καὶ τὸ τῶν ἀρχομένων πρὸς αὐτὸν μῖσος. πάντα γὰρ ταῦτα πρὸς ἕνα καιρὸν συνδραμόντα, παραδόξως τὰς ἀπιστουμένας πράξεις πρὸς τέλος ἤγαγεν. ἡμεῖς δ' ἀφέμενοι τούτων τῶν λόγων, ἐπὶ τὴν ἀναγραφὴν τῶν κατὰ μέρος πεπραγμένων [x] τρεψόμεθα. Δίων γὰρ ἐκ [y] Ζακύνθου τῆς πρὸς Κεφαλληνίαν δυσὶ φορτίσι ναυσὶν ἀναχθεὶς, κατέπλευσε τῆς Ἀκραγαντίνης εἰς τὴν ὀνομαζομένην Μινώαν. αὕτη δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ Μίνωος ἐκτίσθη τοῦ βασιλέως Κρητῶν, καθ' ὃν καιρὸν ζητῶν Δαίδαλον ἐπεξενώθη Κωκάλῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Σικανῶν· κατὰ δὲ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς ἡ μὲν πόλις αὕτη τοῖς Καρχηδονίοις ὑπήκουεν, ὁ δὲ ἐπιστάτης αὐτῆς, ὄνομα Πάραλος, φίλος ὢν Δίωνος, προθύμως ὑπεδέξατο [z] αὐτόν. ὁ δὲ Δίων, ἐξελόμενος ἐκ τῶν φορτηγῶν πανοπλίας πεντακισχιλίας, τῷ Παράλῳ παρέδωκε, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν ἁμάξαις παρακομίσαι πρὸς τὰς Συρακούσας· αὐτὸς δὲ τοὺς μισθοφόρους παραλαβὼν, ὄντας χιλίους, προῆγεν ἐπὶ τὰς Συρακούσας· ἐν παρόδῳ δὲ τοὺς Ἀκραγαντίνους καὶ Γελῴους καί τινας τῶν τὴν μεσόγειον οἰκούντων Σικανῶν τε καὶ Σικελῶν, ἔτι δὲ Καμαριναίους καὶ Μαδιναίους πείσας συνελευθερῶσαι τοὺς Συρακουσίους, προῆγεν ἐπὶ τὴν κατάλυσιν τοῦ τυράννου. πολλῶν δὲ πανταχόθεν συῤῥεόντων μετὰ τῶν ὅπλων, ταχὺ πλείους τῶν δισμυρίων στρατιωτῶν ἠθροίσθησαν. οὐδὲν δ' ἧττον καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας Ἑλλήνων καὶ Μεσσηνίων μετεπέμφθησαν, καὶ πάντες σὺν πολλῇ προθυμίᾳ κατὰ σπουδὴν ἧκον.

Ὡς δ' ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς Συρακουσίας ὁ Δίων ἦν,

Olymp. CV. IV.

in Siciliam ad opprimendum Dionyſii tyrannidem trajecit. Exiguis vero adminiculis, ut nemo quiſquam ante ipſum inſtructus fuit, maximum totius Europae dominatum, praeter omnium ſpem evertit. Quis enim credidiſſet, eum, qui cum duabus tantum onerariis appulerat, ſuperiorem futurum dynaſta, qui longis navibus CCCC. peditum millibus centum & X. millibus equitum, armorum praeterea, frumentique & pecuniarum tanto apparatu inſtructus erat, quantus potentiae illius conveniebat, qui in tantas, ut recenſuimus, copias 515. affatim ſumptus facturus eſſet? Et qui praeter jam dicta, urbem Graecarum omnium maximam, portus inſuper navaliaque, & arces egregie munitas atque inexpugnabiles, tantam denique vim auxiliarium potentiſſimorum habebat? Succeſſus autem Dionis maxime juvabant ſerenitas animi ac fortitudo, & in libertatem vindicandorum popularium addictae voluntates. Et quod majus his omnibus, effoeminata tyranni mollities & ignavia, odiumque ſubditorum adverſus ipſum. Haec omnia cum uno temporis momento ſimul concurrerent, res incredibiles ad exitum nec opinatum perduxere. Verum exordio hoc abrupto, ad rerum particulatim geſtarum deſcriptionem nos convertemus. Dion igitur e Zacyntho, Cephalleniae propinqua, cum navibus ſuis evectus ad Minoam (ut vocatur) Acragantini tractus urbem appulit. Haec a Minoe quondam rege Cretenſium condita fuit, quo tempore Daedalum quaerens, Cocali Sicanorum regis hoſpes erat. Tum vero Carthaginenſibus parebat, praefectuſque ejus Paralus, Dionis amicus, prompto illum animo ſuſcepit. Dion ergo cum deſumtas ex onerariis quinquies mille panoplias Paralo tradidiſſet, rogavit eum, ut plauſtris Syracuſas haſce devehendas curaret. Ipſe adjunctis ſibi mercenariis, qui CIↃ. erant, eodem iter intendit. In tranſitu Agrigentinos & Geloos, nonnulloſque de Sicanis & Siculis mediterranea incolentibus, Camarinaeos inſuper & Madinaeos ad liberandum communi ope Syracuſanos adhortatus ſibi junxit: Cumque his ad labefactandum Tyranni opes perrexit; Et quia ex omnibus hinc inde locis armati ad ipſum confluebant, brevi ſupra CCIↃↃ. CCIↃↃ. hominum ſub vexillis habebantur. Nihilo minus tamen ex Italia quoque Graecorum & Meſſeniorum multi acciti fuerant, omneſque cum magna propenſione animorum non cunctanter adventarunt.

10. Quamprimum vero agri Syracuſani confinia atti-

---

[t] Πεζοὺς δὲ στρατ. Reg. 2. Baſil. [u] Ἐστὶ marg. Steph. [x] Τρεψόμεθα Reg. 1. [y] Ζακύνθου Baſil. [z] Αὐτοὺς Baſil. & in Steph. ora.

legit: nam poſtquam de Potidaea occupata & dimiſſo Atheniensium praeſidio ex Noſtro commentatus erat, ſubjungit continuo: τὴν δὲ πόλιν ἐξανδραποδισάμενος καὶ κατασκάψας Ὀλυνθίοις τοῖς ἀστυγείτοσιν οὖσι δωρεῖται καὶ τὰς κτήσεις ἔδωκεν, apertiſſime confirmans ſuſpicionem noſtram. P. Wess.

46. Μετωνόμασε Φιλίππους] Appian. Bel. Civil. L. IV. p. 1040. Οἱ δὲ Φίλιπποι πόλις ἐστὶν, ἣ Δάτος ὠνομάζετο πάλαι, καὶ Κρηνίδες ἔτι πρὸ Δάτου. κρῆναι γάρ εἰσι περὶ τῷ λόφῳ ναμάτων πολλαί. Φίλιππος δὲ ὡς εὐφυὲς ἐπὶ Θρᾷκας χωρίον ὠχύρωσέ τε καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ Φιλίππους προσεῖπεν &c., ſatis opportune: quamquam de Dati titulo quod addit, non ita liquidum videtur. Noſtro certe quidem ſi auſcultes, Κρηνίδων nomen urbs habebat, cum a Philippo inſtauraretur. Datus olim dicebatur, ut apud Herodot. IX, 74. Adde Harpocrat. in Δάτῳ, Zenobium Cent. III, 11. & Strabonem L. VII. p. 511. in Κρηνίδων nomine Diodoro conſentaneum, ſed Datum non recte, ſi tamen ei rei ipſemet auctor, diſtinguentem. P. Wess.

57. Διὰ τούτου προεβίβασε προδότας γενέσθαι] Sic bene. De largitionibus Philippi Graeciaeque proditoribus inferius C. 56. P. Wess.

64. Γάϊον Πόπλιον] Mendoſe pro Ποιτέλιον. L. Rhod.

Γάϊον Ποιτέλιον] Auſus ſum Poeteli nomen ad hunc modum refingere, tum quod Ποιτέλιον marginis Stephani non longe recederet, tum quod Pighius in Faſt. ad ann. CCCXCIII., forſan ex Granvellani ſcripto libro, id Diodoro tribuat, & Coſpus id verſione reddat. P. Wess.

70. Ναῦς — τετρακοσίας] Quingentas Corn. Nep. Dion. C. 5. *Sed Dion fretus non tam ſuis copiis, quam odio tyranni, maximo animo, duabus onerariis navibus, quinquagintà annorum imperium, munitum QUINGENTIS longis navibus, decem equitum, centum peditum millibus, profectus oppugnatum.* Credo librariorum peccato. Auctor enim iterum C. 71. & Plutarchus Dion. pag. 963. E. cum Aeliano V. Hiſt. L. VI, 12. Dionyſio CCCC. naves longas largiuntur. P. Wess.

91. Ὑπὸ Μίνω ἐκτίσθη] Aliter L. IV. 79., ubi vide. P. Wess.

95. Ὄνομα Πάραλος] Σύναλος hic Plutarcho Dion. p. 969., quam recte non dixero. P. Wess.

4. Ἔτι δὲ Καμαριναίους καὶ Μαδιναίους] Camarinaeorum, ad Dionem ſeſe adjungentium commeminit Plutarchus, de Madinaeis nihil, quorum quidem nulla apud alios quoque, qui res Siculas attigerunt, mentio. Hinc Ph. Cluverius Sicil. Antiq. L. II. p. 357. *Nullum*, inquit, *aut ex quavis notitia notum eſt oppidum Madion.* Et „ poſt Camarinenſes, quum idem Diodorus „ dicat Dionem aſſumſiſſe illos, qui in vulgatis ejus exem- „ plaribus leguntur Μαδιναῖοι nullos alios hos fuiſſe judico, „ quam Μοτυκαῖοι, id eſt, Motycenſes. Pro quo vocabulo corru-

Olymp. CV. IV. attigit Dion, multitudo hominum inermis ex rure & oppido illi occurrit. Cum enim Dionyſius male fideret Syracuſanis, multos armis exuerat. Eo tum forte tempore tyrannus ad urbes in Adria nuper exſtructas cum magnis copiis haerebat. Interea duces ad cuſtodiam urbis Syracuſanae relicti, a defectionis auſu revocare cives attentabant. Ubi vero impetum multitudinis nullo modo cohiberi poſſe vident, recenſito peregrino milite, & coactis qui in urbe Principis adhuc partes ſovebant, expletiſque ordinibus invadere defectores conſtituunt. Tum Dion v. panopliarum cIↃ. inter Syracuſanos armis deſtitutos, diſtribuit, caeteros etiam armis fortuitis, prout poterat, inſtruxit, convocatiſque in concionem publicam univerſis, ad reſtituendum Siculorum nationi libertatem ſe veniſſe, profitetur, duceſque jubet creari, qui & liberae juriſdictioni reſtituendae, & tyrannidi funditus exſcindendae, idonei fuerint. Statim una voce ab univerſo populo conclamatur, Dionem, ejuſque fratrem Megaclem, imperatores cum ſumma poteſtate eligendos eſſe. Confeſtim igitur a concione, inſtructo inque ordinem diſpoſito exercitu, ad urbem movet: dumque nemo patentem ſibi campum aſſerit, fidenter moenia intrat, & per Achradinen in forum progreſſus, caſtris ibi locum deligit, cum hoſtium nemo opponere ſe illi auderet. Numerus autem militantium cum Dione quinquaginta millibus non erat minor. Hique omnes corollis redimiti, urbem intraverant, praeeunte Dione cum Megacle, & xxx. Syracuſanis, qui exſulum in Peloponneſo ſoli eandem periculi aleam cum civibus Syracuſanis experiri voluerant.

516. 11. Tunc civitas tota pro ſervitute libertatem induit; & triſtitiam, tyrannidis comitem, in Panegyricam, feſtamque hilaritatem Fortuna mutavit, omniſque domus ſacrificiis & gaudiis plena erat: cum & homines in focis ſuis thymiamata adolerent, gratamque pro bonis praeſentibus Diis mentem teſtificarentur, & fauſta pro futurorum exitu vota conciperent. Crebra quoque jubilatio foeminarum tunc oriebatur ſuper felicitate tam inſperata exſultantium; Et tota paſſim urbe concurſus fiebant. Non liber, non ſervus, non peregrinus tum erat, qui Dionem non ſpectatum acceleraſſet, virtutemque viri, quam omnes magis, quam pro conditione humana ſuſpiciebant. Nec praeter rationem hoc illis accidebat. Tam ingens haec erat mutatio, & tam inopinatus illius eventus. Nam ubi L. annorum ſervitutem experti, per longum temporis intervallum libertatis jam oblivia traxerant: unius hominis virtute effectum

ἀπήντα πρὸς αὐτὸν πλῆθος ἀνόπλων ἀνθρώπων ἔκ τε τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως· ἀπίστως γὰρ διακείμενος ὁ Διονύσιος πρὸς τοὺς Συρακουσίους, πολλῶν τὰ ὅπλα παρῄρητο. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ὁ μὲν τύραννος περὶ τὰς νεοκτίστους πόλεις [a] κατὰ τὸν Ἀδρίαν διέτριβε μετὰ πολλῆς δυνάμεως· οἱ δ' ἐπὶ τῆς φυλακῆς τῆς Συρακουσῶν ἀπολειφθέντες ἡγεμόνες, τὸ μὲν πρῶτον ἐπειρῶντο μετακαλεῖσθαι τοὺς Συρακουσίους ἀπὸ τῆς [b] ἀποστάσεως. ἀκατασχέτου δὲ τῆς ὁρμῆς τῶν ὄχλων οὔσης, ἀπογνόντες τοὺς μισθοφόρους καὶ τοὺς τὰ τοῦ δυνάστου φρονοῦντας, ἤθροισαν, καὶ τὰς τάξεις πληρώσαντες, τοῖς ἀφεστηκόσιν ἐπιθέσθαι διέγνωσαν. Δίων δὲ τοῖς μὲν ἀνόπλοις τῶν Συρακουσίων διέδωκε τὰς πεντακισχιλίας πανοπλίας, 415. τοὺς δὲ ἄλλους ἐκ τῶν δυνατῶν τοῖς περιτυχοῦσιν ὅπλοις συνεσκεύασε. συναγαγὼν δ' ἅπαντας εἰς κοινὴν ἐκκλησίαν, ἀπεφαίνετο μὲν ἑαυτὸν ἥκειν ἐπὶ τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν Σικελιωτῶν, παρεκάλει δὲ στρατηγοὺς αἱρεῖσθαι τοὺς εὐθέτους πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς αὐτονομίας, καὶ τὴν κατάλυσιν τῆς ὅλης τυραννίδος. τὸ δὲ πλῆθος, ὥσπερ ἀπὸ μιᾶς φωνῆς, ἀνεβόησε στρατηγοὺς αἱρεῖσθαι τόν τε Δίωνα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μεγακλῆν αὐτοκράτορας. εὐθὺς οὖν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐκτάξας τὴν δύναμιν, προσῆγε τῇ πόλει. οὐδενὸς δ' ἀντιταττομένου τὴν ὕπαιθρον, ἀδεῶς εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ διὰ τῆς Ἀχραδινῆς πορευθεὶς εἰς τὴν ἀγορὰν, κατεστρατοπέδευσεν, οὐδενὸς τολμῶντος ἐπεξιέναι. ὁ δὲ σύμπας ἀριθμὸς ἦν τῶν μετὰ Δίωνος στρατιωτῶν οὐκ ἐλάττους τῶν πεντακισμυρίων. Οὗτοι δὲ πάντες ἐστεφανωμένοι κατῆλθον εἰς τὴν πόλιν, προηγουμένου τοῦ τε Δίωνος καὶ τοῦ Μεγακλέους, καὶ μετὰ τούτων τριάκοντα Συρακουσίων, οἱ μόνοι τῶν κατὰ τὴν Πελοπόννησον φυγάδων Συρακουσίοις μετασχεῖν τῶν κινδύνων ἠθέλησαν.

Τῆς δὲ πόλεως πάσης μεθημφιεσμένης ἀντὶ τῆς δουλείας τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὸ σκυθρωπὸν τῆς τυραννίδος εἰς πανηγυρικὴν ἱλαρότητα τῆς τύχης ἀγούσης, πᾶσα οἰκία θυσιῶν καὶ χαρᾶς ἔγεμε, τῶν ἰδιωτῶν ἐπὶ ταῖς ἰδίαις ἑστίαις θυμιώντων, καὶ περὶ μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν εὐχαριστούντων τοῖς θεοῖς, περὶ δὲ τῶν μελλόντων εὐχὰς ἀγαθὰς ποιουμένων. ἐγίνετο δὲ καὶ τῶν γυναικῶν ἐπὶ ταῖς ἀνελπίστοις εὐημερίαις ὀλολυγμὸς πολὺς, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν συνδρομαί. οὐδεὶς δ' ἦν ἐλεύθερος, οὐ δοῦλος, οὐ ξένος, ὃς οὐκ ἔσπευδεν ἰδεῖν τὸν Δίωνα· καὶ τὴν ἀρετὴν τἀνδρὸς πάντες δ' [c] ἀπεδέχοντο μειζόνως ἢ κατ' ἄνθρωπον. καὶ τοῦτ' εὐλόγως ἔπασχον διὰ τὸ μέγεθος καὶ παράδοξον τῆς μεταβολῆς. πεντηκονταετοῦς γὰρ δουλείας πεπειραμένοι, καὶ τῆς ἐλευθερίας [d] διὰ τὸν χρόνον ἐπιλελησμένοι, δι' ἑνὸς ἀνδρὸς ἀρετὴν ἀπελύθησαν τῶν συμφορῶν. Διονύ-

---

[a] Περὶ ad Steph. marg. Baſil. Reg. 1. [b] Ὑποσ. Baſil. ſolus. [c] Ἀπεδέχετο Baſil., ſed bene docta manus in Edito meo correxit. [d] Deficiunt haec tria in Baſil. notaque defectus a Steph. ſunt circumſcripta.

„ ptum illud ſuppoſitum. Niſi forte ſuſpicari libeat, vocabulum [illegible] ab imperito atque oſcitante exſcriptore bis „ poſitum fuiſſe, unde poſtea alius alterum eorum diſcerpſerit in καὶ Μαδιανίας." Quo Catone interea dum meliores libri certiora doceant, ſimus contenti. P. Wess.

21. Ἀπὸ τ. ἀποστάσεως] Placere hoc poteſt: neque improbum tamen ἀπὸ τ. ὑποστάσεως fuerit, ſi de propoſito tyrannidis peſſumdandae intelligatur. Vide ad L. xv, 70. Ceterum Timocrates, qui Dionis uxorem, Dionyſii ſororem, in matrimonio habebat, urbi cum maxime praeerat apud Plut. Dion. pag. 969. D. P. Wess.

27. Τοῖς περιτυχοῦσιν ὅπλοις συνεσκεύασε] Hoc rarius. Simplex ſimili poteſtate perfrequens Appiano, qui L. iv. Belli Civil. p. 985. ὡς ἀνθρακέα σκευάσας, inſtruxit cum carbonarii habitu. Et p. 989. καὶ τὰς θεράποντας ἐς ὁπλίτας σκευάσας, tum ibid. τὰς θεράποντας ἐς στρατιώτας σκευάσαντες. iterum poſt pauca καὶ σκευάσας (τὸν θεράποντα) ἐς ἰδιώτην. Conf. Jac. Gronov. ad Arrian. Exp. Alex. L. ii, 6. P. Wess.

41. Οὐκ ἐλάττους τῶν πεντακισμυρίων] Nimium videtur. Plut. [illegible] δὲ πεντακισχιλίων οὐκ ἐλάττους in Dion. pag. 970. A. Idem quinque duntaxat & viginti Syracuſanorum exſulum Dioni ſeſe comites expeditionis addidiſſe refert p. 967. C. P. Wess.

48. Μεθημφιεσμένης — τὴν ἐλευθερίαν] Convenit Strabonis L. xv. p. 1041. B. μεταμφιέννυσθαι καὶ μεταβάλλειν τὴν δίαιταν. Et Jo. Chryſoſtomi de S. Pelag. T. ii. pag. 586. E. καὶ ὑπαλλάττειν μεταμφιεννυμένη ἀφθαρσίαν ἀντὶ φθορᾶς, ἀθανασίαν ἀντὶ θανάτου, reſpicientis divini illud viri in altera ad Corinth. C. v, 2. 3. P. Wess.

55. Ἐγίνετο δὲ &c. καὶ ὀλολυγμὸς πολύς.] Jubilantium & rebus in laetis tripudiantium feminarum eſſe ὀλολυγμὸν & ὀλολυγὴν & ὀλολύζειν, abunde oſtenſum a viris eſt eruditis Iſ. Caſaubono in Theophraſti Charact. C. 21. Ariſtoph. Equit. v. 613. & Ezech. Spanhem. ad Hymn. Callim. in Del. v. 258. Paucis itaque defungar. Heliodorus Aeth. L. iii. p. 136. ὠλόλυξαν μὲν αἱ γυναῖκες, ἠλάλαξαν δὲ οἱ ἄνδρες. Nam male de ploratu interpres. Aeſchylus

νύσιος δὲ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους αὐτὸς μὲν ἐτύγχανε διατρίβων περὶ Καυλωνίαν τῆς Ἰταλίας, Φίλιστον δὲ τὸν στρατηγὸν περὶ τὸν Ἀδρίαν ὄντα μετεπέμψατο μετὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ προσέταξε [e] εἰς τὰς Συρακούσας πλεῖν. ἀμφοτέρων δ' εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἐλθεῖν σπευδόντων, 416. ὁ μὲν Διονύσιος ἧκεν εἰς τὰς Συρακούσας, [f] ἡμέραις ὕστερον ἑπτὰ τῆς Δίωνος καθόδου. εὐθὺς οὖν καταστρατηγῆσαι βουλόμενος τοὺς Συρακουσίους, περὶ διαλύσεως ἐπρεσβεύετο, καὶ πολλὰς ἐμφάσεις ἐδίδου παραδώσειν τὴν τυραννίδα τῷ δήμῳ, καὶ τῆς δημοκρατίας ἀλλάξεσθαι τιμὰς ἀξιολόγους· ἠξίου τε πρέσβεις ἀποστεῖλαι πρὸς αὐτόν, μεθ' ὧν συνεδρεύσας καταλύσηται τὸν πόλεμον. οἱ μὲν οὖν Συρακούσιοι, μετεωρισθέντες ταῖς ἐλπίσιν, ἐξαπέστειλαν πρέσβεις τοὺς ἀξιολογωτάτους τῶν ἀνδρῶν. ὁ δὲ Διονύσιος τούτους μὲν φυλακὴν περιστήσας, [g] ἀνεβάλλετο τὴν ἔντευξιν· αὐτὸς δ' ὁρῶν τοὺς Συρακουσίους, διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς εἰρήνης, τά τε περὶ τὰς φυλακὰς ῥαθύμως ἔχοντας, καὶ τὰ πρὸς μάχην ἀπαρασκεύους, ἄφνω τὰς πύλας τὰς κατὰ τὴν Νῆσον ἀκροπόλεως ἀνοίξας, ἐξεχύθη συντεταγμένῃ τῇ δυνάμει.

Τῶν δὲ Συρακουσίων κατεσκευακότων ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν διατειχίσματα, προσέπεσον οἱ μισθοφόροι τῷ τείχει μετὰ πολλῆς βοῆς καὶ καταπλήξεως· καὶ πολλοὺς μὲν τῶν φυλάκων ἀνεῖλον, τοῦ δὲ τείχους ἐντὸς γενόμενοι, πρὸς τοὺς ἐκβοηθοῦντας διηγωνίζοντο. ὁ δὲ Δίων ἀνελπίστως παρεσπονδημένος, μετὰ τῶν ἀρίστων στρατιωτῶν ἀπήντα τοῖς πολεμίοις· καὶ συνάψας μάχην, πολὺν ἐποίει φόνον ἐν σταδίῳ. ὀλίγῳ δὲ διαστήματι τοῦ διατειχίου ἐντὸς μάχης οὔσης, συνέδραμε πλῆθος στρατιωτῶν εἰς στενὸν τόπον. διὸ καὶ παρ' ἀμφοτέροις οἱ ταῖς ἀνδραγαθίαις πρωτεύοντες συγκατέβησαν εἰς τὸν κίνδυνον· καὶ τῶν μὲν τοῦ Διονυσίου μισθοφόρων διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπαγγελιῶν, τῶν δὲ Συρακουσίων διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐλευθερίας εἰς ὑπερβάλλουσαν φιλοτιμίαν ἐκτραπέντων, [h] τὸ μὲν πρῶτον ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη, τῆς παρ' ἀμφοτέροις ἀρετῆς οὔσης ἰσομάχου, καὶ πολλοὶ μὲν ἔπιπτον, οὐκ ὀλίγοι δὲ κατετιτρώσκοντο, πάσας τὰς πληγὰς ἐναντίας λαμβάνοντες· (οἱ μὲν γὰρ πρωτοστάται τὸν ὑπὲρ τῶν ἄλλων θάνατον ὑπέμενον εὐψύχως, οἱ δ' ἐπιτεταγμένοι τοὺς πίπτοντας ὑπερασπίζοντες, καὶ τοῖς δεινοῖς ἐγκαρτεροῦντες, τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ὑπὲρ τῆς νίκης ἀνεδέχοντο) μετὰ δὲ ταῦτα Δίων μὲν ἀριστεῦσαι βουλόμενος ἐν τῇ μάχῃ, καὶ σπεύδων δι' ἑαυτοῦ περιποιήσασθαι τὴν νίκην, εἰς μέσους ἐβιάσατο τοὺς πολεμίους· ἡρωϊκῶς δ' ἀγωνιζόμενος, πολλοὺς μὲν ἐφόνευσε, τὴν δ' ὅλην σύνταξιν τῶν μισθοφόρων διακόψας, [i] ἐναπελείφθη μόνος τῷ πλήθει· πολλῶν δ' ἐπ' αὐτὸν ῥιφέντων βελῶν εἴς τε τὴν ἀσπίδα καὶ

eſt, ut calamitate eximerentur. Sub id vero tempus ad Cauloniam Italiae morabatur Dionyſius. Philiſtum igitur, exercitus ducem, circa Adriam tum verſantem cum claſſe arceſſit, utque recto Syracuſas curſu petat injungit. Cumque ad eundem uterque locum citato itinere properaret, Dionyſius ſeptimo die poſt reditum Dionis Syracuſas pervenit. Mox aſtu Syracuſanos circumvenire cogitans, de pace legatos miſit, per quos variis utique modis oſtendit, ſe populo dominatum reſtituere velle, ſi in Democratia honores aliquos inſignes recipere ſibi liceat. Legatos itaque ad ſe mitti petit, quibuscum, habito ſenatu, bello finem ſtatuat. Syracuſani in ſpes ſublimes adducti, legationem ex primariis ad ipſum viris mittunt, quibus cuſtodia ſtatim adhibita, Dionyſius de die in diem colloquium ſuſpendit. Interim Syracuſanos ſpe pacis cuſtodias negligentius obire & ad dimicandum imparatiores eſſe videns, reſeratis extemplo arcis, quae in Inſula eſt, portis, cum agmine inſtructo erupit.

12. Murus illic a mari ad mare Syracuſanorum opera exſtructus erat. Hunc Dionyſiani magno cum vociferatu & terrore invadunt. Cumque non paucis excubitorum occiſis, interius penetraſſent, cum caeteris ad defenſionem progreſſis, manus conferunt. Dion igitur contra fidem induciarum nec opinato deceptus, cum fortiſſimorum agmine obviam hoſti tendit, praelioque conſerto, caedem prolixam intra ſtadium peragit. Quanquam vero pugna exiguum intervallum intra murum commiſſa habebatur, non exigua tamen in locum hunc anguſtum turba militum confluxerat. Quo factum, ut utrinque virtute praecellentes in certamen deſcenderent. Dionyſianos promiſſorum amplitudo, Syracuſanos libertatis ſpes ad ſummum vincendi ſtudium excitabat. Cum igitur aequalis utrinque in pugnando virtus eſſet, diu anceps conſiſtebat praelium: Multique cadebant, nec pauci vulneribus, adverſo pectore exceptis, conficiebantur. Nam primipilares mortem pro aliis generoſis animis oppetebant. Poſt hos collocati ſcutis cadentes protegebant. Quaevis denique adverſa fortiter eluctantes, ultimum pro victoria diſcrimen in ſe recipiebant. Dion vero egregii quippiam in hoc praelio deſignare cupiens, ut ſuo victoriam Marte pararet, in medios hoſtium globos violenter ſeſe intulit, & heroice depugnando, trucidatis quamplurimis, totam mercenariorum aciem divulſit, ſolusque tandem in media hoſtium turba relictus ſtetit. Ibi licet multis undique telis in ſcutum & galeam conjectis impeteretur, armorum ta- 517.

---

[e] Stigma *Steph.* adpoſuit, neque legitur in *Baſil.* neque *Reg.* utroque πλεῖν poſt προσέταξε. Ego hos ſequor, deleoque πλεῖν. [f] Ἡμέραις *Reg.* ambo, *Vat.* Vulgo ἡμέρας, operarum opinor negligentia. [g] Ἀνεβάλλετο *Baſil.* [h] Ἰσόρροπος ἦν τὸ &c. *Reg.* 1. [i] Ἐναπελείφθη *Reg.* 1. *Baſil.* In *Steph.* Edito ἐναπελήφθη.

ſchylus VII. C. Theb. v. 273.

> Κἀμῶν ἀκούσασ' εὐγμάτων, ἔπειτα σὺ
> Ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐφρῆ παιώνισον.

ubi docte *Schol.*, & *Julianus* Miſop. p. 345. A. P. Wess.

59. Πάντες δ' [illegible]] Explicabit *Plut.* Dion. p. 970. E. ἀρχὴν ὁδὸν τῆς Ἀχραδινῆς, ἑκατέρωθεν παρὰ τὴν ὁδὸν τῶν Συρακουσίων ἱερεῖα καὶ τραπέζας καὶ κρατῆρας ἱστάντων· καὶ καθ' οὓς γένοιτο προχύταις τε βαλλόντων καὶ προστρεπομένων ὥσπερ θεὸν κατευχαῖς. Qui quidem Diis eorumque ſignis honos cum exhiberetur olim, turpi quadam adulatione ad homines fuit tranſlatus, quod egregie docetur ab *Iſ. Caſaubono* ad *Sueton.* Calig. C. 13., quem conſulere operae fuerit pretium. P. Wess.

82. Τά τε περὶ τὰς φυλακὰς ῥαθύμως ἔχοντας] Eadem *Polyaenus* Strat. L. v, 2, 7., ſed verbis levi vitio maculatis. Editur οἱ μὲν [illegible] (προσδοκῶντες) ὑπὸ χαρᾶς ΕΞΕΧΥΣΑΝ τὰς φυλακάς, ὡς ἤδη τυράννου τὴν ἀρχὴν ἀφιέντος. Tu lege ΕΞΕΛΥΣΑΝ, ut ſententia conſtet. P. Wess.

95. Τοῦ διατειχίου ἐντὸς μάχης οὔσης] *Forte ſic corrigendum τοῦ ἐντὸς διατειχίου μάχης.* Haec *Rhodomanus.* At poſtea in not. *Correct.* & *Addend.* „ Hinc me non ſatis expedio inquit. Atque haud „ ſcio, an locus iſte non mendum habeat". A quo non diſſentio: certe placere vix poteſt ἐν σταδίῳ ὀλίγῳ δὲ διαστήματι, *Aug. Coſpus*, qui XVI. hunc librum Latino ſermone convertit, legiſſe aliter videtur; ſic enim dat: *Cumque haud magnum loci ſpatium intercederet (quippe intra munitiones ſtatim erat pugna) accurrit ſubito magna hoſtium vis in eum locum ſatis anguſtum & vix ſtadii unius.* Sed neque id ſatis arridet. Mallem πολὺν ἐποίει φόνον ἐν σταδίῳ δὲ καὶ ὀλίγῳ διαστήματι &c., niſi conſultius eſſet, fideliorum *Codd.* opem exſpectare. P. Wess.

15. Ἐναπελείφθη μόνος τῷ πλήθει] Dubites utrum praeoptes, hoc

Olymp. cv. iv.

tamen firmitas periculum ab eo depulit, quoad dextrum ſauciatus brachium, ob vulneris gravitatem labare coepit. Nec multum aberat, quin hoſtium manus ſubiiſſet; niſi Syracuſani, de incolumitate ducis ſoliciti, conſerta manu impreſſionem in Dionyſianos feciſſent, & Dione (qui jam viribus exhauſtus erat) periculis exemto, hoſtes fugam arripere coegiſſent. Sic cum alia etiam muri parte cives praevalerent, peregrinus tyranni miles intra portas Inſulae fuga ſibi proſpicere coactus eſt. Nobili igitur praelio victores Syracuſani, libertate jam firmiter recuperata, tropaeum contra tyrannum excitarunt.

13. Dionyſius hac clade adfectus, ubi de dominatu ſuo actum jam eſſe vidit, idoneis arces praeſidiis munit, & caeſos in acie (Iↄ. ccc. hi erant numero) impetratis ab hoſte cadaveribus, honorifice, aureis nimirum coronis redimitos, & purpureis veſtibus eleganter amictos, ſepulturae mandavit. Hoc enim erga defunctos ſtudio alios ſe ineſcaturum ſperabat, ut pro tyrannide ſua diſcrimina promtius adirent. Tum qui fortiter rem geſſerant magnis ab eo muneribus honeſtantur. Miſit inde qui de pace cum Syracuſanis tractarent. At Dion novas ſubinde excuſationes commentus, legationis negotium procraſtinabat. Interea reliquam muri partem ſine interpellatione abſolvit. Tunc vero expectatione pacis hoſtem fruſtratus, legatos arceſſit. Ibi cum de bello componendo verba fierent, Dion, hanc unicam pacificandi viam eſſe, reſpondit; Si tyrannide depoſita honores ſibi quosdam Dionyſius habere velit. Quod reſponſum cum ſuperbum nimis tyranno videretur, cum ducibus in ſenatum advocatis conſultat, qua ratione Syracuſanos ulciſci queat. Omni quidem copia abundabat, praeterquam frumento, & mare inſuper in poteſtate habebat. Ideo praedationibus agrum infeſtum reddebat, & alimentis pabulando ad tempus difficulter acquiſitis, naves tandem onerarias & pecunias ad commeatus praeſtinandos miſit. At Syracuſani cum navium longarum multum haberent, opportunis locis mercatores aggreſſi, magnam annonae, quae a mercatoribus advehebatur, partem ipſis adimebant. Rerum ergo Syracuſanarum ſtatus tum ita ſe habebat.

14. Caeterum in Graecia Alexander, Pherarum tyrannus, a Thebe uxore ſua, ejuſque fratribus Lycophrone ac Tiſiphono, doloſe trucidatus fuit. Hi primo ut Tyrannicidae, in gratia non exigua

τὸ κράτιστον, ταῦτα μὲν ἐξέφυγε διὰ τὴν τῶν ὅπλων κατασκευήν· εἰς δὲ τὸν δεξιὸν βραχίονα τρωθεὶς, [k] συγκατηνέχθη τῷ βάρει τῆς πληγῆς, καὶ τοῖς πολεμίοις παρ' ὀλίγον ὑποχείριος ἐγένετο. οἱ δὲ Συρακούσιοι, δείσαντες ὑπὲρ τῆς κατὰ τὸν στρατηγὸν σωτηρίας, ἐπέρραξαν τοῖς μισθοφόροις βαρείᾳ συντάξει· καὶ τὸν μὲν Δίωνα καταπονούμενον ἐξήρπασαν ἐκ τῶν κινδύνων, τοὺς δὲ πολεμίους βιασάμενοι φυγεῖν ἠνάγκασαν. ὁμοίως δὲ καὶ [l] κατὰ τὸν ἄλλον τόπον τοῦ τείχους προτερούντων τῶν Συρακουσίων, οἱ τοῦ τυράννου μισθοφόροι συνεδιώχθησαν ἐντὸς πυλῶν τῶν ἐν τῇ Νήσῳ. ἐπιφανεῖ δὲ μάχῃ νικήσαντες οἱ Συρακούσιοι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν βεβαίως κτησάμενοι, τρόπαιον ἔστησαν κατὰ τοῦ τυράννου. 417.

Μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος μὲν ἐπταικὼς, καὶ τὴν δυναστείαν ἀπογιγνώσκων ἤδη, ἐν μὲν ταῖς ἀκροπόλεσιν ἀπέλιπε φρουρὰς ἀξιολόγους, αὐτὸς δὲ τοὺς τετελευτηκότας ὀκτακοσίους ὄντας, λαβὼν τὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν, ἔθαψε λαμπρῶς, χρυσοῖς μὲν στεφάνοις ἐστεφανωμένους, πορφυρίσι δὲ καλαῖς περιβεβλημένους. ἤλπιζε γὰρ διὰ τῆς τούτων σπουδῆς προτρέψασθαι τοὺς ἄλλους εἰς τὸ προθύμως κινδυνεύειν ὑπὲρ τῆς τυραννίδος. τοὺς δ' ἀνδραγαθήσαντας μεγάλαις δωρεαῖς ἐτίμησε. πρὸς δὲ τοὺς Συρακουσίους διεπέμπετο περὶ διαλύσεως· ὁ δὲ Δίων, περὶ μὲν τῶν πρεσβειῶν ἀεί τινας εὐλόγους προφάσεις ποριζόμενος, [m] ἀνεβάλλετο· ἐν τοσούτῳ δὲ [n] τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους κατασκευάσας μεθ' ἡσυχίας, τότε τὰς πρεσβείας μετεπέμπετο, καταστρατηγηκὼς τοὺς πολεμίους ταῖς τῆς εἰρήνης ἐλπίσι. γενομένων δὲ λόγων περὶ συλλύσεως, ὁ Δίων ἀπεκρίθη τοῖς πρέσβεσι, μίαν εἶναι σύλλυσιν, ἐὰν ἀποθέμενος τὴν τυραννίδα, βούληται τυχεῖν [o] τιμῶν τινῶν. Ὁ δὲ Διονύσιος, ὑπερηφάνου τῆς ἀποκρίσεως γενομένης συναγαγὼν τοὺς ἡγεμόνας ἐβουλεύετο πῶς χρὴ τοὺς Συρακουσίους ἀμύνασθαι· πάντων δ' εὐπορῶν, πλὴν σίτου, καὶ θαλαττοκρατῶν, ἐλῄστευε τὴν χώραν, καὶ τὰς τροφὰς ἐκ τῆς προνομῆς κακῶς ποριζόμενος, ἐξαπέστειλε ναῦς φορτίδας καὶ χρήματα πρὸς τὸν τοῦ σίτου καταγορασμόν. οἱ δὲ Συρακούσιοι ναῦς [p] μακρὰς πολλὰς ἔχοντες, καὶ κατὰ τοὺς εὐκαίρους τόπους ἐπιφαινόμενοι, πολλὴν τῆς ὑπὸ τῶν [q] ἐμπόρων κομιζομένης ἀγορᾶς παρῃροῦντο. καὶ τὰ μὲν περὶ τὰς Συρακούσας ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, Ἀλέξανδρος ὁ Φερῶν τύραννος ὑπὸ τῆς ἰδίας γυναικὸς Θήβης καὶ τῶν ταύτης ἀδελφῶν Λυκόφρονος καὶ Τισιφόνου ἐδολοφονήθη. Οὗτοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον ὡς τυραννοκτόνοι μεγά- 418.

---

[k] Κατηνέχθη Reg. 1. tum παράλογον, quod & in Baſ. [l] Κατὰ τὸν ἄλλον τόπον Reg. 1. [m] Ἀνεβάλλετο Reg. 1. [n] Non eſt in Baſ. [o] Τινῶν τιμῶν Reg. 1. [p] Μακρὰς πολλὰς Reg. 1., vulgo ὡ interponitur. [q] Ἐμπόρων Baſil.

hoc an συνειλῆφθαι, quod *Steph.* expreſſit. Supra L. xv, 48. οἱ ἐγκαταληφθέντες τοῖς πτώμασιν commode ſedem tueri poſſunt, hic cum Interprete prius eligo. P. Wess.

19. Τοῖς πολεμίοις παρ' ὀλίγον ὑποχείριος ἐγένετο] Haec uberius apud *Plut.* Dion. p. 971. D. P. Wess.

43. Ἐν τοσούτῳ δὲ τὸ λοιπὸν &c.] Negliguntur Dionis hae artes ab aliis, Dionyſii tamen fraudes, quibus inter ſe Dion & Syracuſani collidi coepti ſunt, non praetereuntibus. Inſpice *Plut.* Dion. p. 972. & *Polyaen.* L. v, 2, 8. P. Wess.

57. Ναῦς μακρὰς πολλὰς ἔχοντες] Quae continuo ſequuntur praeſentiam negandi vocis non ferunt: hinc eam induxi. P. Wess.

63. Καὶ τῶν ταύτης ἀδελφῶν &c.] Addi debuerat Pitholaus, quippe conſiliorum & caedis particeps. *Xenophon* Hellen. L. vi. pag. 470., *Plut.* extr. Pelop. vita, *Conon* Narr. 50., *Cicero* de Offic. L. ii, 7. & *Ovid.* Ib. v. 323. ordinem patratae necis exſequuntur. P. Wess.

66. Μεγάλης ἐνετύγχανον ἀποδοχῆς] Erant e ſenibus, qui Theben digniſſimam cenſebant, cui templum conderetur, ſi *Serino* fides apud *Jo. Stob.* Tit. vii. p. 91. Sed illa marito interfecto retinuit dominationem, adſcito [illegible] tenus fratre Tiſiphono, ſicuti *Xenophon* & *Conon* teſtantur. P. Wess.

70. Οἱ δ' Ἀλευάδαι καλούμενοι] Vid. L. xv, 61. *Demoſthenis* Schol. omnia alia refert de Aleuadis, Philippumque contra eos, tyrannidis ſtudioſos, a Theſſalis fuiſſe auxilio arceſſitum ad Olynth. i. pag. 8. & ii. pag. 14., errans, uti opinor. P. Wess.

76. Καταπολεμῆσαι τοὺς τυράννους] Conf. hujus libri C. 37. & *Polyaen.* Strat. L. iv, 2, 19. P. Wess.

82. Τὸν παραλειφθέντα πόλεμον ὑπὸ τοῦ πατρὸς] Hinc apud *Athen.* L. vi, 4. Ἔφορος ἢ Δημόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ. Cauſſa enim cur dubitet, ea eſt, quod Ephorus belli hujus hiſtoriam filio pertexendam reliquerit. Monuit etiam *Jo. Jonſius* de Script. Hiſt. Phil. L. i, 9, 2., ſed haeſitans, utpote horum *Diodori* non recordatus. P. Wess.

87. Ἔτη ἐννέα] Anni bene habebunt, ſi belli ſacri initia in hunc annum referas cum *Pauſan.* L. x, 2. Noſtro tamen aliud placet principium C. 23. P. Wess.

90. Καὶ κατέστρεψεν εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ ἱεροῦ] Eadem extremo L. xiv. P. Wess.

92. Δίυλλος δ' ὁ Ἀθηναῖος &c.] Ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὁ τῶν παρημελημένων ἐν ἱστορίᾳ Δίυλλος apud *Plut.* de Herod. malign. p. 862. B. Eſt profecto celebre ejus nomen, etſi ſaepe exſcriptorum negli-

μεγάλης ἐτύγχανον ἀποδοχῆς· ὕστερον δὲ μετανοήσαντες, καὶ τοὺς μισθοφόρους χρήμασι πείσαντες, ἀνέδειξαν ἑαυτοὺς τυράννους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν ἀντιπραττόντων ἀνεῖλον, κατασκευασάμενοι δὲ δύναμιν ἀξιόλογον, βίᾳ κατεῖχον τὴν ἀρχήν. οἱ δ' Ἀλευάδαι καλούμενοι παρὰ τοῖς Θετταλοῖς, δι' εὐγένειαν δὲ ἀξίωμα ἔχοντες περιβόητον, ἀντέπραττον τοῖς τυράννοις. οὐκ ὄντες δὲ καθ' ἑαυτοὺς ἀξιόμαχοι, προσελάβοντο Φίλιππον σύμμαχον τὸν Μακεδόνων βασιλέα. οὗτος δ' ἐπανελθὼν εἰς τὴν Θετταλίαν κατεπολέμησε τοὺς τυράννους, καὶ ταῖς πόλεσιν ἀνακτησάμενος τὴν ἐλευθερίαν, μεγάλην εὔνοιαν εἰς τοὺς Θετταλοὺς ἐνεδείξατο· διόπερ ἐν ταῖς [r] μετὰ ταῦτα πράξεσιν ἀεὶ συναγωνιστὰς ἔσχεν, οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ὁ υἱὸς Ἀλέξανδρος. Τῶν δὲ συγγραφέων Δημόφιλος μὲν ὁ Ἐφόρου τοῦ ἱστοριογράφου υἱὸς, τὸν παραλειφθέντα πόλεμον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὀνομασθέντα δὲ ἱερὸν, συντεταγμένος, ἐντεῦθεν ἦρκται, ἀπὸ τῆς καταλήψεως τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ καὶ τῆς συλήσεως τοῦ μαντείου ὑπὸ Φιλομήλου τοῦ Φωκέως· ἐγένετο δὲ ὁ πόλεμος οὗτος ἔτη ἕνδεκα, ἕως τῆς φθορᾶς τῶν διανειμαμένων τὰ ἱερὰ χρήματα. Καλλισθένης δὲ τὴν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἱστορίαν γέγραφεν ἐν βίβλοις δέκα, καὶ κατέστροφεν εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ ἱεροῦ, καὶ παρανομίαν Φιλομήλου τοῦ Φωκέως. Δίυλλος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἦρκται τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῆς ἱεροσυλήσεως, καὶ γέγραφε βίβλους εἴκοσι καὶ [s] ἑπτὰ, συμπεριλαβὼν πάσας τὰς ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις γενομένας πράξεις περί τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Σικελίαν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἐλπίνου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Ποπίλλιον [t] Λανάτην καὶ [u] Γναῖον Μαμέλιον Ἰμπεριῶσον, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη ἕκτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Πῶρος [x] Μαλιεύς· ἐπὶ δὲ τούτων, κατὰ μὲν τὴν Ἰταλίαν ἠθροίσθη περὶ τὴν Λευκανίαν πλῆθος ἀνθρώπων πανταχόθεν μιγάδων, πλείστων δὲ δούλων δραπετῶν. οὗτοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον λῃστρικὸν ἐνεστήσαντο βίον, καὶ διὰ τὴν ἐν ταῖς ἀγραυλίαις καὶ καταδρομαῖς συνήθειαν, ἔσχον τριβὴν καὶ μελέτην τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων. διὸ καὶ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσι περιόντες τῶν ἐγχωρίων, εἰς αὔξησιν ἀξιολογωτέραν κατέστησαν. 419 Καὶ πρῶτον μὲν Τερίναν πόλιν ἐκπολιορκήσαντες διήρπασαν, [y] ἔπειτ' Ἀρπώνιον, καὶ Θουρίους, καὶ πολλὰς ἄλλας χειρωσάμενοι, κοινὴν πολιτείαν συνέθεντο· καὶ προσηγορεύθησαν Βρέττιοι, διὰ τὸ πλείστους εἶναι δούλους. κατὰ γὰρ τὴν τῶν

fuerunt: ſed conſiliis poſtea mutatis, cum militem peregrinum largitionibus ſibi devinxiſſent, pro tyrannis ſeſe geſſerunt, multoſque voluntatibus ipſorum adverſantes trucidarunt, validiſque copiis instructi, vi principatum retinuerunt. At Aleuadae qui nuncupantur, homines propter nobilitatem dignitate celebres, tyrannos ſibi oppugnandos propoſuere. Cum vero per ſe tantae molitioni non ſufficerent, Philippi Macedonum regis auxilium ſibi adjunxerunt. Hic in Theſſaliam reverſus Tyrannos debellat, civitatibus libertatem recuperat, ſuamque erga Theſſalos benevolentiam magnopere teſtatam facit. Quocirca in omnibus quae poſtea geſſit, perpetuos non ſolum ipſe, verum etiam filius dehinc Alexander hos certaminum ſocios & auxiliares habuit. Inter ſcriptores Demophilus, Ephori hiſtorici filius, qui derelictam a patre hiſtoriam belli, quod ſacrum nominatur, concinnavit, ab eo tempore exorditur, quo Delphici oraculi templum a Philomelo Phocenſi occupatum direptumque fuit. Bellum vero id per annos XI. donec ſacrae pecuniae raptores miſere periiſſent, duravit. Calliſthenes vero X. libris res Graecorum complexus, ad templum nefario Philomeli ſcelere captum, hiſtoriae ſeriem deduxit. A ſacrilegio vero hoc ſuae Diyllus Athenienſis hiſtoriae libros XXVII. auſpicatus res Graeciae & Siciliae his temporibus geſtas recenſet. 518.

Olymp. CV. IV.

15. Cum Archontis magiſtratum Athenis Elpines, & conſulatum Romae M. Popilius Laenas, & Cn. Manlius Imperioſus adminiſtrarent, jamque Olympias ſexta poſt centeſimam ageretur, qua ſtadii coronam meruit Porus Malienſis; in Italia multitudo quaedam hominum promiſcuorum, plerique autem ſervi erant fugitivi, ex variis undique locis circa Lucaniam confluxit. Hi primitus vitam praedatoriam inſtituebant. Mox excubiarum in agris, & incurſionum conſuetudine, rerum bellicarum exercitationem uſumque ſibi compararunt. Cum bellicis ergo conflictibus terrae incolis ſuperiores evaderent, ad augmentum inſigne progreſſi fuerunt. Ac principio Terinam urbem expugnatam diripuerunt; Hinc, Arponio Thuriiſque, & multis aliis ſubactis, propriam ſibi Rempublicam conſtituerunt; Et quia plerique ſervierant, Brutiorum nomen aſſumſere. Indigenarum enim

Olymp. CVI. I.

---

[r] Μετὰ ταῦτα Reg. 1. ſemper. [s] Ἑξ ora Steph. ἑπτὰ Reg. 1. [t] Λαν. Reg. 2. [u] Γναῖον Vat. tum Μαμίλιον marg. Steph. C. Manlium Coſpus. Paulo ante Πόπλιον Edd. [x] Μαλλιεὺς Baſil. & Coſp. [y] Ἔπειτα Ταραντῖνον ora Steph., quod librariorum peccato debetur.

negligentia depravatum. Iſ. Caſaubonum vide in Diogen. Laert. L. V, 76., ad Athen. L. IV, 14. & Mauſſac. ad Harpocrat. voc. Ἀρεῖον. Scripſit Hiſtoricum opus, cujus una pars ab inchoato Philomeli ſacrilegio ad Perinthum Philippi armis occupatam decurrebat: altera uſque ad Philippi exitum. Sic Noſter C. 77. hujus libri. Praeter id & aliud reliquiſſe cenſendus eſt, ſi de Demetrio Phalereo, ut bene ſuſpicatur G. Jo. Voſſius de Hiſt. Graec. L. III. p. 360., quaedam ſit commentatus apud Athen. L. XIII, 7. Quam quidem rem certam & claram Noſter eſſe jubet L. XXI. Eclog. 5., ubi prave nunc Δίυλλος legitur. Dicit ibi deſcripſiſſe illum τὰς κοινὰς πράξεις libris XXVI., unde conficias haud injuria, idem eſſe opus, quod a ſacri belli initio Graeciae Siciliaeque res complexum fuerit uſque in ultimos Agathoclis tyranni annos: hoc amplius, rectiorem videri ſcripturam, a Stephano vetuſtis e libris depromptam, qua Diylli illud opus libris XXVI. abſolvitur. P. Wess.

97. Ἐλπίνου] Ἐλπίνης dicitur in Dionyſ. Hal. Dinarch. pag. 115., ſed Ἐλπίνης in ejuſdem Lyſia pag. 85., quod ejus nomen praeoptat Sylburgius, neque reſpuit Jo. Meurſius de Archont. L. IV, 7., quibus equidem refragari nolo. P. Wess.

99. Γναῖον Μαμίλιον Ἰμπεριῶσον] Hic Μάλλιον & paulo ante Ποπίλλιον ſcribe. L. Rhod.

Γναῖον Μαμίλιον &c.] Conjectura non eſt Rhodomani, ſed ipſa veritas. Car. Sigon. praeterea Ποπίλλιον ſuo ex Cod. adfert ad Livii L. VII, 12., quod reſtituo. Manlium dat Coſpus, incertum ex vetuſto libro an ſuſpicione. Porro ſtadii hac Olympiade victorem Euſeb. Πῶρον Κυρηναῖον perhibet. P. Wess.

10. Ἔπειτ' Ἀρπώνιον] Hanc urbem Gab. Barrius L. V. de Ant. & Sit. Calab. p. 185. Ed. Lugd. nunc Quarquarinum dici adfirmat, auctorem illi dans Diodorum, praeterea nihil. Mallem ſinceram praeſtitiſſet ſcripturam & deinde ſitum inquiſiviſſet. Ecquis enim Arponio patronus, Noſtrum ſi ſeponas? Placet Ph. Cluverii conjectura, ἔπειθ' Ἱππώνιον legentis L. IV. Ital. Antiq. p. 1291. Eam ſuadet & propinquitas, non longe a Terina, & urbis Vibonis celebritas. P. Wess.

13. Κατὰ γὰρ τὴν &c. οἱ δραπέται Βρέττιοι] Vide P. Leopardum Emend. L. IV, 12. Opportune Strabo, quem is excitavit, L. VI. p. 392. Βρεττίους γὰρ καλοῦσι τοὺς ἀποστάτας. ἀπέστησαν δ', ὥς φασι, ποιμαίνοντες αὐτοῖς (Λευκανοῖς) πρότερον, εἶθ' ὑπὸ ἀνέσεως ἐλευθεριασθέντες, ἡνίκα ἐπεστράτευσε Δίων Διονυσίῳ, καὶ ἐτάραξεν ἅπαντας πρὸς ἅπαντας. Firmat enim rem ipſam, & tempus Bruttiorum defectionis. Adde Ph. Cluver. Ital. Ant. L. IV, 15. vide vero rerum humanarum viciſſitudines. Idem illi Brutii, labentibus annis in non diſſimile ſervitutis genus reciderunt, ob nimium

Olymp. CVI. 1. enim ſermone fugitivi Brutii nuncupantur. Bruttiorum ergo in Italia multitudo hunc ad modum coaluit.

16. In Sicilia tum Philiſtus Dionyſii legatus Rhegium transmiſit, & ſupra IↃ. equites Syracuſas tranſportavit; aliumque his equitatum numeroſiorem, cum cIↃ. cIↃ. peditatu adjiciens, Leontinos, qui deſciverant a Dionyſio, invaſit. Noctu igitur furtim moenia ingreſſus partem urbis occupat: ubi validus oritur conflictus, & ſuppetias ferentibus Syracuſanis, Philiſtus viribus inferior Leontinorum oppido exturbatur. Interim Heraclides, a Dione praetor navium longarum in Peloponneſo relictus, cum per tempeſtatum remoras ad reditum Dionis in patriam, & Syracuſarum liberationem maturius adeſſe non licuiſſet, venit tandem cum XX. navibus longis, & cIↃ. IↃ. armatis. Et quia vir nobiliſſimus erat, dignuſque habitus, qui tantae rei praeficeretur, navarchus a Syracuſanis declaratur, & communicato cum Dione conſilio & opera, bellum adverſus Dionyſium adminiſtrabat. Sub haec Philiſtus ſummus claſſis praetor a Dionyſio creatus, triremibus LX. inſtructis bellum navale cum Syracuſanis, numero navium haud inferioribus, ſuſcepit. Acre tum praelium conſeritur, in quo ſua primum virtute Philiſtus praevalebat. Sed ab hoſtibus tandem circumventus; cum Syracuſani undique circumfuſi id ſummo ſtudio agerent, ut imperatorem vivum caperent: ille ut vitaret, quae in captivos committi ſolent, probra & cruciatus, mortem ſibi conſcivit; poſtquam maximum ſui uſum tyranno praebuiſſet, ſummamque fidei integritatem prae caeteris amicis principibus declaraſſet. Syracuſani praelio victores dilancinatum Philiſti cadaver per totam urbem tractârunt, & inſepultum tandem abjecerunt. Dionyſius ergo amiſſo amicorum ſtrenuiſſimo, cum, qui digne ſurrogaretur, non inveniret, nec per ſe belli onus geſtare poſſet, miſſis ad Dionem legatis dimidium regni primum obtulit, mox totum ipſi cedere voluit.

17. Sed ubi Dion reſpondit, aequum eſſe, ut arce Syracuſanis dedita, ſub conditione ſelectarum quarundam opum honorumque excedat; ad reddendam populo arcem, his pactis, ut mercenariis, opibuſque adſumtis in Italiam trajiceret, paratus erat tyrannus: Dioniſque conſilium erat, ut oblata acciperentur. 519. Sed populus, ab importunis oratoribus in contrariam ſententiam pertractus, Dioni refragabatur, quod vi tyrannum a ſe expugnatum iri non dubitaret. Tum Dionyſius conductitiorum fortiſſimos ad cuſtodiam arcis reliquit: ſed ipſe theſauris cum omni regia ſupellectili in naves translatis clam inde ſolvit, & in Italiam trajecit. Interea Syracuſani in partes diſceſſerunt,

ἐγχωρίαν διάλεκτον οἱ δραπέται Βρέττιοι προσηγορεύοντο. τὸ μὲν οὖν τῶν Βρεττίων πλῆθος οὕτω συνέστη κατὰ τὴν Ἰταλίαν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Φίλιστος μὲν ὁ Διονυσίου στρατηγὸς, πλεύσας εἰς Ῥήγιον, διεκόμισε τοὺς ἱππεῖς εἰς Συρακούσας, ὄντας πλείους τῶν πεντακοσίων. προσθεὶς δὲ τούτοις ἱππεῖς τε ἄλλους πλείονας, καὶ πεζοὺς δισχιλίους, ἐστράτευσεν ἐπὶ Λεοντίνους, ἀφεστηκότας ἀπὸ Διονυσίου. νυκτὸς δὲ παρεισπεσὼν ἐντὸς τοῦ τείχους, κατελάβετο μέρος τῆς πόλεως. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν Συρακουσίων βοηθησάντων ἡττηθεὶς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς Λεοντίνων. Ἡρακλείδης δὲ ὁ καταλελειμμένος ὑπὸ Δίωνος ναύαρχος τῶν μακρῶν νεῶν ἐν Πελοποννήσῳ, διά τινας χειμῶνας ἐμποδισθεὶς ὑστέρησε τῆς καθόδου τῆς περὶ τὸν Δίωνα, καὶ τῆς τῶν Συρακουσίων ἐλευθερώσεως· ἧκε δ' ἄγων ναῦς μὲν μακρὰς εἴκοσι, χιλίους δὲ στρατιώτας καὶ πεντακοσίους. ὢν δὲ ἀνὴρ ἐπισημότατος, καὶ δόξης ἄξιος ὑπάρχειν, ᾑρέθη ναύαρχος ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, καὶ μετὰ Δίωνος τεταγμένος, διεπολέμει πρὸς Διονύσιον. μετὰ δὲ ταῦτα Φίλιστος ἀποδειχθεὶς στρατηγὸς, καὶ καταρτίσας τριήρεις ἑξήκοντα, πρὸς Συρακουσίους ἐναυμάχησεν, ἐχούσας ναῦς παραπλησίους τὸν ἀριθμόν. γενομένου δ' ἀγῶνος καρτεροῦ, καὶ τοῦ Φιλίστου τὸ μὲν πρῶτον διὰ τὴν ἰδίαν ἀνδραγαθίαν προτεροῦντος, ὕστερον δὲ [z] ἀπολειφθέντος ὑπὸ τῶν πολεμίων, οἱ μὲν Συρακούσιοι πανταχόθεν κυκλώσαντες τὰς ναῦς, ἐφιλοτιμοῦντο ζωγρίᾳ λαβεῖν τὸν στρατηγόν· ὁ δὲ Φίλιστος, εὐλαβηθεὶς τὴν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αἰκίαν, ἑαυτὸν ἀπέσφαξεν, πλείστας μὲν καὶ μεγίστας χρείας [a] παρεσχημένος τοῖς τυράννοις, πιστότατος δὲ τῶν φίλων τοῖς δυνάσταις γεγονώς. Οἱ δὲ Συρακούσιοι νικήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ, τὸ μὲν σῶμα τοῦ Φιλίστου διαμερίσαντες, καὶ δι' ὅλης τῆς πόλεως ἑλκύσαντες, ἄταφον ἐξέρριψαν· Διονύσιος δὲ τὸν μὲν πρακτικώτατον τῶν φίλων ἀποβαλὼν, καὶ στρατηγὸν μὲν ἕτερον ἀξιόχρεων οὐκ ἔχων, αὐτὸς δ' οὐ δυνάμενος φέρειν τὸ τοῦ πολέμου βάρος, ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρὸς τὸν Δίωνα· τὸ μὲν πρῶτον τὴν ἡμίσειαν τῆς ἀρχῆς παρεδίδους, ὕστερον δὲ βουλόμενος ὅλην ἐγχειρίζειν.

420. Τοῦ δὲ Δίωνος ἀποκριθέντος, ὅτι τοῖς Συρακουσίοις δίκαιόν ἐστι παραδιδόναι τὴν ἀκρόπολιν ἐπί τισιν ἐξαιρέτοις χρήμασι καὶ τιμαῖς, ὁ μὲν Διονύσιος ἕτοιμος ἦν τὴν ἄκραν παραδιδόναι τῷ δήμῳ, ὥστε τοὺς μισθοφόρους καὶ τὰ χρήματα λαβόντα εἰς τὴν Ἰταλίαν μεταστῆναι· ὁ δὲ Δίων συνεβούλευε τοῖς Συρακουσίοις δέχεσθαι τὰ διδόμενα. ὁ δὲ δῆμος ὑπὸ τῶν ἀκαίρων δημηγόρων πεισθεὶς, ἀντεῖπε, νομίζων [b] κατὰ κράτος ἐκπολιορκήσειν τὸν τύραννον. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Διονύσιος τοὺς ἀρίστους τῶν μισθοφόρων ἀπέλιπε φυλάξοντας τὴν ἄκραν, αὐτὸς δ' ἐνθέμενος τὰ χρήματα καὶ πᾶσαν τὴν βασιλικὴν παρασκευὴν, ἔλαθεν ἐκπλεύσας, καὶ κατῆρεν εἰς τὴν Ἰταλίαν. οἱ δὲ Συρακούσιοι πρὸς ἀλλήλους

---

[z] Ἀπολειφθέντος Reg. 1. optime. Vulgo ἀποληφθ. [a] Παρεσχηκὼς Reg. 1. [b] Κατακράτος Reg. 1. ſemper.

nimium Hannibalis altero Punico bello ſtudium ad ſervilia miniſteria Romanorum magiſtratibus praeſtanda damnati apud *Foſſam* in *Bruttiani* & *Appian.* fin. Hannibal & alios. P. Wess.

26. Ἡρακλείδης δ' ὁ καταλελειμμένος &c.] Supra C. 6. P. Wess.

30. Ναῦς μὲν μακρὰς εἴκοσι] *Plutarchus* dat illi VII. triremes & tres alias naves, plura de hominis conſiliis & cum Dione ſimultate adſpergens in Dion. p. 972. P. Wess.

40. Ὕστερον δ' ἀπολειφθέντος ὑπὸ τῶν πολεμίων] Antea bis oſtendimus λειφθεὶς poſitum pro ληφθεὶς, ſed vereor ne hic vice verſa ſit ἀποληφθέντος pro ἀπολειφθέντος. H. Steph.

Ὕστερον δ' ἀπολειφθέντος &c.] Recte *Stephanus*, cui *Rhodomannus* accedit. Idem vitium in his *Jo. Chryſoſtomi* T. 1. p. 345. B. de Imp. Valente ὅτε γε καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς εἰς κώμην τινὰ ἀπολειφθεὶς μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν &c. Ipſe ἀπολειφθεὶς reliquerat, ſicuti ea, quae de Imperatoris ejus caede *Zoſim.* L. IV, 24., declarant. *Polyaen.* L. V, 16, 5. Παμμένης — ὑπὸ πλειόνων ἀπολειφθεὶς, ubi in ſcriptis idem eſt, ut ſaepe, peccatum. P. Wess.

44. Ἑαυτὸν ἀπέσφαξεν] Eadem *Ephorus*, inſuper mortuo ſcriptione ſua turpiter inſultans. At *Timonides*, qui rebus geſtis adfuerat, vivum in hoſtium poteſtatem veniſſe ac ludibrio fuiſſe, Speuſippo perſcripſerat, referente *Plut.* Dion. p. 974., quem vide. *Plutarchum* ſequitur *Tzetzes*, etſi ſolita jactantia in *Timaeo*, quem errans Ἀνδρομάχου υἱὸν pro Ἀνδρομάχου vocat, ea ſe lectitaſſe videri velit Chil. X, 850. P. Wess.

λης ἐστασίασαν, τῶν μὲν οἰομένων δεῖν τὴν στρατηγίαν καὶ τὴν τῶν ὅλων ἐξουσίαν ἐγχειρίζειν Ἡρακλείδῃ, διὰ τὸ τοῦτον δοκεῖν μηδέ ποτ' ἂν ἐπιθέσθαι τυραννίδι· τῶν δὲ ἀποφαινομένων τὸν Δίωνα δεῖν ἔχειν τὴν τῶν ἁπάντων ἡγεμονίαν. πρὸς δὲ τούτοις, πολλῶν ὀφειλομένων μισθῶν τοῖς ἐκ Πελοποννήσου ξένοις τοῖς ᶜ ἠλευθερωκόσι τὰς Συρακούσας, καὶ χρημάτων σπανιζούσης τῆς πόλεως, οἱ μὲν μισθοφόροι, τῶν χρημάτων ἀποστερούμενοι, συνεστράφησαν, ὄντες πλείους τῶν τρισχιλίων· πάντες δ' ἐπίλεκτοι ταῖς ἀρεταῖς, καὶ διὰ τὴν ἄθλησιν τῶν πολεμικῶν ἔργων διαπεπονημένοι, πολὺ τῶν Συρακουσίων ταῖς ἀρεταῖς ὑπερεβάλλοντο. ὁ δὲ Δίων, ἀξιούμενος ὑπὸ τῶν μισθοφόρων συναποστῆναι, καὶ παρὰ τῶν Συρακουσίων ᵈ ὡς κοινῶν ἐχθρῶν λαβεῖν τιμωρίαν, τὸ μὲν πρῶτον ἀντεῖπε, μετὰ δὲ ταῦτα συναναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς περιστάσεως, προσεδέξατο τὴν ἡγεμονίαν τῶν ξένων, καὶ μετ' ἐκείνων ταχθεὶς, ἀνέζευξεν ἐπὶ τοὺς Λεοντίνους. οἱ δὲ Συρακούσιοι συστραφέντες ἐδίωκον τοὺς μισθοφόρους, καὶ κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν συνάψαντες μάχην, καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες ἀπεχώρησαν. ὁ δὲ Δίων λαμπρᾷ μάχῃ νικήσας, οὐδὲν ἐμνησικάκησε τοῖς Συρακουσίοις· ἀποστειλάντων γὰρ πρὸς αὐτὸν κήρυκα περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως, τήν τε τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν ἔδωκε, καὶ τοὺς ἁλόντας πολλοὺς ὄντας ἀπέλυσεν ἄνευ λύτρων. πολλοὶ γὰρ ἐν τῇ φυγῇ μέλλοντες φονεύεσθαι, διηγόρευον ἑαυτοὺς εἶναι τῶν τὰ Δίωνος φρονούντων καὶ πάντες διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐξέφυγον τὸν θάνατον.

Μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος μὲν στρατηγὸν ἀπέστειλεν εἰς τὰς Συρακούσας Νύψιον τὸν Νεαπολίτην,
431. ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει στρατηγικῇ διαφέροντα· συνεξέπεμψε δ' αὐτῷ καὶ φορτηγὰ πλοῖα, σίτου καὶ τῆς ἄλλης ἀγορᾶς γέμοντα. οὗτος μὲν οὖν ἐκ Λοκρῶν ἀναχθεὶς, ἐτέλει τὸν εἰς Συρακούσας πλοῦν· οἱ δὲ κατὰ τὴν ἀκρόπολιν μισθοφόροι τοῦ τυράννου, κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐπιλιπόντος τοῦ σίτου, καὶ τῇ σπάνει τῶν ἀναγκαίων δεινῶς ᵉ πιεζόμενοι, μέχρι μέν τινος ὑπέμενον εὐψύχως τὴν ἔνδειαν, τῆς δὲ φύσεως ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἡττωμένης, καὶ τῆς σωτηρίας ἀπογινωσκομένης, συνδραμόντες εἰς ἐκκλησίαν νυκτὸς, ἐψηφίσαντο παραδοῦναι τὴν ἀκρόπολιν καὶ σφᾶς αὐτοὺς τοῖς Συρακουσίοις ἅμ' ἡμέρᾳ. ἤδη δὲ τῆς νυκτὸς ληγούσης, οἱ μὲν μισθοφόροι κήρυκας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς Συρακουσίους περὶ τῆς διαλύσεως· ὁ δὲ Νύψιος διαφαινούσης ἤδη τῆς ἡμέρας κατέπλευσε μετὰ τοῦ στόλου, καὶ καθωρμίσθη περὶ τὴν Ἀρέθουσαν. διόπερ τῆς ἐνδείας παραχρῆμα μεταβαλούσης εἰς πολλὴν δαψίλειαν τῶν ἐπιτηδείων, ὁ μὲν στρατηγὸς Νύψιος ἐκβιβάσας τοὺς στρατιώτας, κοινὴν ἐκκλησίαν συναγαγὼν, καὶ διαλεχθεὶς οἰκείως τοῖς παροῦσι καιροῖς, προθύμους κατεσκεύασε πρὸς τοὺς μέλλοντας κινδύνους. ἡ μὲν οὖν ἀκρόπολις ἤδη παραδιδομένη τοῖς Συρακουσίοις, τὸν εἰρημένον τρόπον ἀνελπίστως διεφυλάχθη· οἱ δὲ Συρακούσιοι πληρώσαντες ἁπάσας τὰς τριήρεις, ᶠ ἐπέπλευσαν τοῖς πολεμίοις

dum hi militare imperium ſummamque poteſtatem Heraclidae, quod is nunquam tyrannidem affectaturus videatur, demandandum cenſent: alii Dionem rerum ſummae praeficiendum contendunt. Acceſſit huc, quod plurimum ſtipendii exteris militibus, qui ex Peloponneſo liberatum Syracuſas venerant, debebatur. Cum igitur pecuniarum indigentia civitas laboraret, mercenarii ſtipendiis fraudati in agmen ſeſe colligebant, ter mille autem plures erant, ſpectatae virtutis omnes, longoque rerum bellicarum uſu exercitati; Quo factum, ut fortitudine Syracuſanis longe praeſtarent. Ab his Dion rogatur, ut una ſecum deficiens de Syracuſanis, ut communi hoſte, vindictam exigat; Quod ille, quamvis primum denegaret, praeſente tamen rerum ſtatu coactus, externi militis imperium deinde ſuſcipit, cumque illis conjunctus, Leontinos verſus agmen duxit. At Syracuſani inter ſe adunati, mercenarios perſequuntur, & conſerta inter vias pugna, poſt magnam ſuorum jacturam retrocedunt. Quanquam vero inſignem victoriam obtinuerat Dion, injuriarum tamen erga populares recordari noluit. Cum enim de tollendis ad ſepulturam mortuis caduceatorem ad ipſum mitterent, non ſolum hoc ipſis conceſſit, ſed captivorum multos abſque pretio liberos dimiſit. Complures enim in fuga jam jam trucidandi, Dionis ſe cauſae aequiores fuiſſe profitebantur. Eaque de cauſa praeſens mortis diſcrimen omnes effugerunt.

18. Poſthac Dionyſius Nypſium civem Neapolitanum, fortitudine ac militari ſcientia praeſtantem, cum imperio Syracuſas mittit, cumque eo naves onerarias, frumentis alioque commeatu refertas, expedit; Is a Locris provectus, curſum Syracuſas verſus peragebat. Interea praeſidiarii tyranni in arce, licet ob defectum annonae ſumma rerum neceſſariarum inopia vexarentur, ad tempus tamen aliquod magna animorum conſtantia famem tolerabant. Ad extremum vero, cum neceſſitas naturam vinceret, nec ullam ſalutis viam aliam proſpicerent, concilio per noctem inito, arcis ac ſuimet ipſorum poſtridie deditionem facere Syracuſanis decreverunt. Jamque nox finita erat, & mercenarii caduceatores de pacificatione ad oppidanos mittebant: cum extemplo Nypſius primo ſtatim diluculo cum claſſe advehitur, eamque in Arethuſae portu ſiſtit. Statim ergo extrema (victûs) penuria, in largam alimoniae copiam mutatur. Tum expoſito imperator milite omnes in concionem advocat, & oratione ad praeſens tempus accommodata, exercitum allocutus, cunctos ad futura deinceps pericula promptos & alacres reddit. Arx itaque jamjam tradenda Syracuſanis ad hunc, quem diximus, modum ex inſperato conſervata eſt. Tum Syracuſani impletis quotquot aderant triremibus, in hoſtem ſubito invehuntur, adhuc in exi-

---

c Ἐλευθερ. Baſil. d Stigma habet a Steph. neque eſt in Baſil. e Πιεζούμενοι Vat. f Ἐξέπλευσαν Reg. c.

65. Τοὺς ἀρίστους τῶν μισθοφόρων ἀπέλυσε &c.] Filium etiam Apollocratem, de quo ad Aelian. V. Hiſt. L. II, 41. Jac. Perizon., teſte Plut. Dion. pag. 974., qui haec & quae continuo ſuccedunt, copioſius exſequitur. P. Wess.

81. Πολὺ τῶν Συρακουσίων — ὑπερεβάλλοντο] Maluiſſem τοὺς Συρακουσίους, ut ipſemet atque alii plerumque adſolent. Vid. ad C. 88. libri XV. P. Wess.

2. Νύψιον τὸν Νεαπολίτην] Videndus iterum eſt Plut. Dion. p. 976. A. P. Wess.

5. Ἐτέλει τὸν εἰς Συρακούσας πλοῦν] Sic C. 68. οὗτος μὲν οὖν ἀνύσας τὸν σύντομον ἐτέλει τὸν εἰς Ῥήγιον πλοῦν. Alii, brevitatis ſtudioſi, τὸν πλοῦν omittunt. Ariſtides T. III. p. 576. ἤδη δ' ἂν καὶ πρὸ τῆς [illegible] τελέσας, Lucianus Hermot. C. 71. αὐθημερὸν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἰνδοὺς τελεῖ, qui τὴν ὁδὸν intelligendam reliquit. P. Wess.

17. Καθωρμίσθη περὶ τὴν Ἀρέθουσαν] Interpres in Arethuſae portu, maluiſſem propter fontem Arethuſam. Meminit, fateor, λιμένος Ἀρεθούσης Procopius Belli Vandal. L. I, 14. ſed nuſquam Diodorus, neque ante Procopium alii. Fons ſpectabat enim Inſulae partem, quae in magnum portum vergit, docente Ph. Clu-

Olymp. CVI. 2. eximendo commeatu occupatum. Et quamvis ſubita haec eſſet incurſio, praeſidiumque arcis mercenarium tumultuarie triremibus hoſticis occurreret, navale tamen praelium committitur, in quo victores Syracuſani hoſtium naves aliquot demergunt, nonnullas capiunt, & reliquas in fugam a-
520. ctas ad litus uſque perſequuntur. Hoc elati ſucceſſu, ſacra quidem ob partam victoriam Diis magnifice peregerunt: ſed interim ad convivia & heluationes converſi, dum hoſtem devictum (ſcilicet) flocci pendunt, excubias negligenter adminiſtrant.

19. Nypſius ergo, cladem noviter acceptam pugnando reſarcire cupiens, cum ordinatis noctu copiis ex improviſo murum nuper exſtructum invadit, vigileſque ex nimiâ fiducia & temulentia in ſomnum prolapſos offendens, ſcalas, ad hunc uſum fabricatas, applicat. Quarum adminiculo ex praeſidiariis fortiſſimi murum tranſcendunt; caeſiſque cuſtodibus, portas reſerant. Impreſſione itaque ſubito in urbem facta, Syracuſanorum duces, ab ingurgitatione adhuc ebrii, auxilium ſuis ferre conabantur; ſed cum vinum conatus impediret, alii cadebant, alii fugae ſe mandabant. Jamque urbs capta erat, & milites ex arce ferme omnes intra munitiones urbis penetraverant: dumque oppidani propter inopinatum hunc caſum, & ordinis confuſionem attoniti, trepidant, ingens peragitur caedes. Et quia propugnatorum tyranni plures quam ccIↃↃ. erant, aciemque probe ordinatam habebant; nemo vires ipſorum ſuſtinere poterat, quippe cum tumultu & conſternatione, ducumque inopia victi impedirentur. Occupato igitur foro ſtatim in domos ab hoſtibus jam victoria fretis irruitur. Ibi magna vis opum diripitur: nec exigua foeminarum, puerorum, miniſtrorumque turba in captivitatem trahitur. In angiportis caeteriſque vicis, reſiſtentibus Syracuſanis, continuae fiunt dimicationes. Multitudo ingens cadit, nec minor ſauciatur. Et noctem quidem illam mutuis in ſe caedibus graſſando, ut ſors ferebat, in tenebris tranſegerunt, nulluſque locus in urbe cadaveribus non ſtratus & oppletus erat.

20. Quamprimum vero illuxit, tum demum calamitatis magnitudo conſpiciendam ſe dedit. Cum ergo nullam, niſi a Dionis auxilio ſalutem haberent cives, equitum ſuorum nonnullos ad eum in Leontinorum urbem properare jubent, cum obteſtatione rogatum, ne patriam hoſti praedam fieri ſinat, ſed venia delictorum ſibi conceſſa, praeſentis infortunii miſertus, ex profligatiſſima conditione patriam allevet, erigatque. Dion qui vir magnanimus erat, & mentem Philoſophiae ſtudiis excultam & manſuefactam habebat, civibus ſuis

ἔτι περὶ τὴν ἐξαίρεσιν τῆς ἀγορᾶς διατρίβουσιν. ἀπροσδοκήτου δὲ τῆς ἐφόδου γενομένης, καὶ τῶν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν μισθοφόρων [g] τεθορυβημένως ἀνταναχθέντων ταῖς πολεμικαῖς τριήρεσιν, ἐγένετο ναυμαχία, καθ' ἣν οἱ Συρακούσιοι [h] ἐπροτέρησαν, καί τινας μὲν τῶν νεῶν κατέδυσαν, τινῶν δ' ἐγκρατεῖς κατέστησαν, τὰς δὲ λοιπὰς πρὸς τὴν γῆν κατεδίωξαν. μετεωρισθέντες δ' ἐπὶ τῷ προτερήματι, τοῖς μὲν θεοῖς μεγαλοπρεπῶς ἔθυσαν ἐπινίκια, αὐτοὶ δ' εἰς εὐωχίας καὶ [i] πότους ἐκτραπέντες, καταφρονοῦντες τῶν ἡττημένων, ῥαθύμως εἶχον [k] τὰ περὶ τὰς φυλακάς.

[l] Νύψιος δ' ὁ τῶν μισθοφόρων στρατηγός, [m] ἀναμαχέσασθαι καὶ ἀναλαβεῖν βουλόμενος τὴν ἧτταν, νυκτὸς ἐκτεταγμένῃ τῇ δυνάμει παραδόξως προσέπεσε τῷ κατεσκευασμένῳ τείχει. εὑρὼν δὲ τοὺς φύλακας διὰ τὴν καταφρόνησιν καὶ μέθην εἰς ὕπνον τετραμμένους, προσέθηκε τὰς παρεσκευασμένας κλίμακας πρὸς τὴν χρείαν. διὰ δὲ τούτων οἱ κράτιστοι τῶν μισθοφόρων ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ τεῖχος, καὶ τοὺς φύλακας φονεύσαντες, ἀνέῳξαν τὰς πύλας, 422. εἰσπεσόντων δὲ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν πόλιν, οἱ μὲν στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων ἐκ τῆς μέθης μεθύοντες ἐπειρῶντο βοηθεῖν, ἐμποδιζόμενοι δὲ ταῖς ὁρμαῖς διὰ τὸν οἶνον, οἱ μὲν ἀνῃρέθησαν, οἱ δ' ἔφυγον. κατειλημμένης δὲ τῆς πόλεως, καὶ τῶν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως στρατιωτῶν σχεδὸν ἁπάντων εἰσπεσόντων ἐντὸς τοῦ περιτειχίσματος, τῶν δὲ Συρακουσίων διὰ τὸ παράδοξον καὶ τὴν ἀταξίαν ἐκπεπληγμένων, πολὺς [n] ἐγίνετο φόνος. τῶν δὲ τοῦ τυράννου στρατιωτῶν πλειόνων ἢ μυρίων ὄντων, καὶ συντεταγμένων καλῶς, οὐδεὶς τὸ βάρος αὐτῶν ὑπομεῖναι δυνατὸς ἦν, ἅτε τοῦ θορύβου καὶ τῆς ταραχῆς, ἔτι δὲ ἀναρχίας τοὺς ἐλαττουμένους ἐμποδιζούσης. κρατηθείσης δὲ τῆς ἀγορᾶς ὑπὸ τῶν πολεμίων, εὐθὺς ἐπὶ τὰς οἰκίας οἱ νενικηκότες ὥρμησαν· καὶ πολλὰ μὲν χρήματα διεφορεῖτο, οὐκ ὀλίγα δὲ σώματα γυναικῶν καὶ παίδων, ἔτι δ' οἰκετῶν ἐξηνδραποδίζετο· κατὰ δὲ τοὺς στενωποὺς καὶ τὰς ἄλλας ὁδοὺς ἀντιταττομένων Συρακουσίων, ἐγίνοντο συνεχεῖς συμπλοκαί, καὶ πολλοὶ μὲν ἀπέθνησκον, οὐκ ὀλίγοι δὲ τραύμασι περιέπιπτον. τὴν μὲν οὖν νύκτα διετέλεσαν ἀλλήλους ἀναιροῦντες, ὡς ἔτυχε, διὰ τὸ σκότος, καὶ πᾶς τόπος νεκρῶν ἔγεμεν.

Ἅμα δ' ἡμέρᾳ τὸ μὲν τῆς συμφορᾶς μέγεθος συνεωράθη, οἱ δὲ Συρακούσιοι, μίαν ἔχοντες σωτηρίαν τὴν ἀπὸ τοῦ Δίωνος βοήθειαν, ἐξαπέστειλαν ἱππεῖς εἰς Λεοντίνους, δεόμενοι τοῦ Δίωνος μὴ περιϊδεῖν τὴν πατρίδα [o] δοριάλωτον γινομένην, καὶ τῶν μὲν ἡμαρτημένων δοῦναι συγγνώμην αὐτοῖς, τὰς δὲ παρούσας δυστυχίας ἐλεήσαντα, διορθώσασθαι τὴν τῆς πατρίδος συμφοράν. ὁ δὲ Δίων, λαμπρὸς ὢν τὴν ψυχήν, καὶ διὰ τὴν ἐκ φιλοσοφίας παιδείαν ἐξημερωμένος τοὺς λογισμούς, οὐκ ἐμνησικάκησε τοῖς πο-

---

[g] *Τεθορυβημένων Vat. Reg.* 2. *Basil.* [h] *Ἐπροτέρησαν Basil. προτέρησαν Edd.* ceteri. [i] *Τόπους* frequenti lapſu *Basil.* [k] Notam defectus adſcriptam habet a *Steph.* deficit τὰ in *Reg.* 1. [l] *Νύψιος* ora *Steph.* [m] *Ἀναλαβεῖν καὶ μαχέσασθαι Vat. Basil.*, qui in margine ultimum, in ipſo contextu *μαχέσθαι* praefert. [n] *Ἐγένετο Reg.* uterque & *Basil.* [o] *Δοριάλωτον Basil.*

Cluverio Sicil. Antiq. L. 1. p. 166. & *Jac. Bonano* L. 1. Syrac. Antiq. C. 1, 7. &c. P. Wess.

32. *Καί τινων ἐγκρατεῖς κατέστησαν*] Quatuor navium potiti ſunt, ſi *Plutarch.* in Dion. p. 976. A. audis. P. Wess.

37. *Ῥαθύμως εἶχον τὰ περὶ τὰς φυλακάς.*] Alias *ῥαθυμεῖν τὰ περὶ τὰς φυλακάς.* Itaque nihil moveo. Vid. L. II, 19. & L. III, 55. & hujus Lib. C. 12., ubi eadem. P. Wess.

39. *Ἀναμαχέσασθαι καὶ ἀναλαβεῖν βουλόμενος τὴν ἧτταν*] Conf. ad L. XIII, 87. *Ἀναμαχέσασθαι* Auctoris atque aliorum adſuetudine ſatis eſt munitum. Namque & L. XIV, 2. *ἀναμαχούμενος δὲ τὸ περὶ τὴν Σικελίαν γεγονὸς ἐλάττωμα* & L. XVIII, 72. *ὁ δὲ Ἀλέξανδρος — ἀναμαχέσασθαι τὸ γεγονὸς ἐλάττωμα* reperies. *Nic. Damaſcenus* Excerpt. p. 482. *διανοεῖτο — τὴν ἰδίαν ἧτταν ἀναμαχέσασθαι. Polyb.* L. 1, 55. *σπουδάζων ἀναμαχέσασθαι τὸ γεγενημένον περιπέτημα. Liban.* Baſil. p. 133. D. *ἀναμαχεῖσθαι δὴ τὸν πλάνον, ὧδε ὥσπερ ἐλπίζων.* Quae quidem ad verbi uſum abunde erunt. P. Wess.

49. *Ἐκ τῆς μέθης μεθύοντες*] *Rhodomanus* in not. ſuarum *Addend.* „ pro *μεθύοντες* lego interim *ἐγερθέντες*". quod probum foret, ſi *Codd.* patronos haberet. Ego vero non damno penitus vulgatum. Dixit *Oppianus* Halieut. v, 228. *ἐκ δ' οἴνοιο δύης ὀλοῆς μεθύων.* & *S. Joannes* Apocal. C. XVII, 2. *καὶ ἐμεθύσθησαν — ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς.* tum *γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων.* haud multa profecto varietatis diſſimilitudine. P. Wess.

73. *Ἐξαπέστειλαν ἱππεῖς*] Operoſius haec *Plut.* in Dion. pag. 976. D. exponit. P. Wess.

75. Δοριά-

πολίταις, ἀλλὰ τοὺς μισθοφόρους πείσας, παραχρῆμα ἀνέζευξε καὶ διανύσας ὀξέως τὴν εἰς Συρακούσας ὁδὸν, ἧκε πρὸς τὰ Ἑξάπυλα. ἐνταῦθα δὲ διατάξας τοὺς στρατιώτας, προσῆγε κατὰ τάχος, καὶ κατέλαβεν ἐκ τῆς πόλεως [p] τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς γεγηρακότας, ὑπὲρ τοὺς μυρίους. οὗτοι δὲ πάντες ἀπαντῶντες μετὰ δακρύων ἱκέτευον ἀμῦναι τοῖς ἰδίοις ἀκληρήμασιν. οἱ δὲ τῆς ἀκροπόλεως μισθοφόροι, κεκρατηκότες ἤδη τῆς προθέσεως, τὰς μὲν [q] περὶ τὴν ἀγορὰν οἰκίας διαρπάσαντες ἐνέπρησαν, ἐπὶ δὲ τὰς λοιπὰς ὁρμήσαντες, διήρπαζον τὰς ἐν ταύταις κτήσεις. 423. καθ' ὃν δὴ χρόνον Δίων κατὰ [r] πολλοὺς τόπους εἰσπεσὼν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῖς πολεμίοις περὶ τὰς ἁρπαγὰς ἀσχολουμένοις ἐπιθέμενος, πάντας τοὺς περιτυγχάνοντας ἔκτεινε, κομίζοντας ἐπὶ τῶν ὤμων παντοδαπὰς κατασκευάς. διὰ δὲ τὸ παράδοξον τῆς παρουσίας, καὶ τὴν ἀταξίαν [s] καὶ ταραχὴν τῶν διαφορούντων τὰς κτήσεις, εὐχερῶς ἅπαντες ἐχειροῦντο. τέλος δὲ, πλειόνων ἢ τετρακισχιλίων φονευθέντων, τῶν μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις, τῶν δ' ἐν ταῖς ὁδοῖς, οἱ λοιποὶ συνέφυγον εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὰς πύλας [t] κλείσαντες ἐξέφυγον τὸν κίνδυνον. Δίων δὲ κάλλιστον τῶν προγεγενημένων ἔργων ὑπ' αὐτοῦ διαπραξάμενος τὰς μὲν καιομένας οἰκίας διέσωσε, κατασβέσας τὴν φλόγα, τὸ δὲ περιτείχισμα καλῶς κατασκευασάμενος, μιᾷ πράξει τήν τε πόλιν ὠχύρωσε, καὶ τοὺς πολεμίους ἀποτειχίσας εἶρξε τῆς ἐπὶ τὴν γῆν ἐξόδου, καθαρὰν δὲ τῶν νεκρῶν ποιήσας τὴν πόλιν, καὶ τρόπαιον στήσας, ἔθυσε τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας. συναχθείσης δ' ἐκκλησίας, ὁ μὲν δῆμος εὐχαριστῶν στρατηγὸν ἐχειροτόνησεν αὐτοκράτορα τὸν Δίωνα, καὶ τιμὰς [u] ἀπένειμεν ἡρωϊκάς· ὁ δὲ Δίων, ἀκολούθως τοῖς πεπραγμένοις, ἀπαθῶς τοὺς μὲν ἐχθροὺς ἅπαντας ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων, καὶ τὸ πλῆθος παραμυθησάμενος εἰς κοινὴν ἤγαγεν ὁμόνοιαν· οἱ δὲ Συρακούσιοι πανδήμοις ἐπαίνοις καὶ ἀποδοχαῖς μεγάλαις ἐτίμων τὸν εὐεργέτην, ὡς μόνον σωτῆρα γεγονότα τῆς πατρίδος. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, Χίων καὶ Ῥοδίων καὶ Κῴων, ἔτι δὲ Βυζαντίων διαπολεμούντων πρὸς Ἀθηναίους τὸν συμμαχικὸν πόλεμον, ἀμφότεροι μεγάλας παρασκευὰς ἐποιοῦντο, βουλόμενοι ναυμαχίᾳ κρῖναι τὸν πόλεμον. Ἀθηναῖοι δὲ Χάρητα μὲν μετὰ νεῶν ἑξήκοντα προαπεσταλκότες ἦσαν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις, τότε δὲ ἄλλας ἑξήκοντα πληρώσαντες, καὶ στρατηγοὺς ἐπιστήσαντες τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν, Ἰφικράτην καὶ Τιμόθεον, ἐξαπέστειλαν κοινῇ μετὰ Χάρητος διαπολεμεῖν τοῖς ἀφεστηκόσι τῶν συμμάχων. οἱ δὲ Χῖοι καὶ Ῥόδιοι καὶ Βυζάντιοι μετὰ τῶν συμμάχων ἑκατὸν ναῦς πληρώσαντες, Ἴμβρον μὲν καὶ Λῆμνον οὔσας Ἀθηναίων ἐπόρθησαν· ἐπὶ δὲ Σάμον

neutiquam succensendum arbitratus, militibus stipendio conductis expeditionem persuadet. Cumque his iter confestim ingreditur, viamque Syracusanam emensus, ad Hexapyla pervenit. Ibi dispositâ in ordinem acie, concitatius pergit: Et obviam sibi habet magnam puerorum, mulierum, senumque ex urbe supra ccIɔɔ. turbam. Qui omnes supplicum more, profusisque cum lacrymis orabant, ut aerumnis hisce suis opitularetur. Interea praesidium arcis sui jam voti compos, aedes circumforaneas prius direptas incenderant, jamque in reliquas impetu facto, quicquid faculatum inerat, praedam sibi faciebant: quo ipso temporis momento Dion pluribus simul locis impressionem in urbem faciens, hostes, jam unice in rapinis occupatos, invadit, & quotquot illi occurrunt, qui variarum supellectilium sarcinis humeros gravatos habebant, eos omnes trucidat. Nam quia subitò illos adventû oppresserat, & sine ordine ac tumultuarie praedas hinc illinc hostes differebant, minimo negotio sternebantur omnes. Ad extremum cum ultra cIɔ. cIɔ. cIɔ. cIɔ. partim intra aedes, partim in viis, trucidati essent; superstites in arcem refugerunt, portisque occlusis, periculum evitarunt. Dion ubi facinus hoc, omnium 522. ab ipso prius gestorum longe pulcerrimum, confecerat; domos jam flagrantes, exstinctis incendiis, conservat, murumque arci praetensum firmiter instaurat: Et sic una eademque opera urbem praemunit, hostique intercluso exitum ad terram obstruxit. Hinc urbem a cadaverum strage repurgat, erectoque tropaeo, sacrum Diis epulum, ob vindicatam patriae salutem, instituit. Populus contra ut gratum Dioni animum testaretur, advocata concione, summi imperatoris munus ei suffragiis publicis commendat, cultusque heroicos impertitur. Exin Dion prout rebus ab ipso gestis consentaneum erat, omnibus, qui ex malevolentia & odio in ipsum deliquerant, humaniter ignovit, populumque monitis & exhortationibus crebris ad concordiae, inter omnes aeque tuendae, studium perduxit. Cives autem per omnes passim ordines laude ac veneratione magnifice virum bene de ipsis meritum, ut unicum patriae servatorem, remunerarunt. Atque hic tum Siciliae status fuit.

Olymp. CVI. 1.

21. In Graeciâ, dum crudescente adhuc bello sociali Chii, Rhodii, Coi, nec non Byzantii, cum Atheniensibus belligerantur, utrinque magni fiunt apparatus, ut exitum rei pugnâ navali experiantur. Athenienses igitur, licet Charetis ductu LX. navium classem jam antea expedivissent, alias tamen LX. prioribus superadditas, miserunt: quarum praeturam civium suorum nobilissimis Iphicrati & Timotheo commendarunt, ut aequato cum Charete imperio, adversus rebelles socios bellum continuarent. Ex altera parte Chii, Rhodii, & Byzantii, cum auxiliaribus C. navium classe instructa Imbrum & Lembum Atheniensibus addictas populantur. Inde magnis copiis Samum adorti agros

---

[p] Τέκνα μὲν καὶ Vat. Reg. 2. μὲν deerat Edd. Paullo ante κατὰ τάχος Reg. 1. Basil. [q] Τὴν ἀγορὰν Reg. 1. [r] Πλείους marg. Steph. [s] Καὶ τὴν ταρ. Reg. 1. Basil. [t] Ἐγκλείσαντες Reg. 1. [u] Ἀπένειμαν Vat., sine caussa.

75. [illegible] γνωρίμων] Sic infra L. XVIII, 46. & in Excerpt. *Valesf.* p. 301., *Euripid.* Troas. v. 517., *Synesius* Encom. Calvit. p. 84. D., sed [illegible] de Insom. p. 148. C., & *Demosthen.* de Coron. pag. 170., *Aeschin.* περὶ Παραπρ. pag. 32., *Plut.* T. II. pag. 295. C.; quae scribendi discordia [illegible] & [illegible] quoque intelatur. Vid. not. in L. XII, 83. P. Wess.

82. Καὶ διανύσας ὀξέως τὴν εἰς Συρακ.] Quaedam rei gestae ordinem illustrantia negliguntur ab Auctore, ex *Plut.* Dion. pag. 977. C. petenda. De Hexapylis diximus alias. Tu vide *Ph. Cluver.* S. A. Lib. 1. p. 145. P. Wess.

14. Τοὺς μὲν ἐχθροὺς ἀπαθῶς ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων] Considera hic magnum viri animum & mirare clementissimam lenitatem, qua Heraclidem & alios tractavit apud *Plut.* Dion. pag. 979. A. P. Wess.

21. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα &c.] Sed haec tempore narrantur: Sociale enim bellum Archontibus Agathocle & Elpinice potissimum fuit administratum. *Dionysius* in Lysia p. 87. ὅτε δὲ ὁ πόλεμος (ὁ συμμαχικὸς) πάντα κατὰ Ἀγαθοκλέα καὶ Ἐλπίνικον ἄρχοντας. P. Wess.

29. Ἰφικράτην καὶ Τιμόθεον] Additi fuerant Menestheo, cui belli ejus curam Athenienses inposuerant. *Corn. Nepos* Timoth. C. 3. *Fit Menestheus praetor, filius Iphicratis, gener Timothei, &, ut ad bellum proficiscatur, decernitur. Huic in consilium dantur duo usu sapientiaque praestantes, pater & socer. Quod in his tanta erat auctoritas, ut magna spes esset, amissa posse recuperari.* Idem docuerat *Dionysius* in Dinarch. p. 119., nisi orationem incuria quaedam corrupisset. Subveniamus scriptori optimo suumque illi reddamus. Sic editur. [illegible] ΝΕΜΕΣΘΕΣΣΕΩΣ στρατηγίαν, ἐφ' ᾗ τὰς εὐθύνας ὑπέσχεν ἐκεῖνος. Tu mecum ΜΕΝΕ-

Olymp. CVI. 2. gros devaſtant, & urbem terra marique oppugnant. Multas praeterea juris Attici inſulas diripiendo, pecunias ad belli uſus compilant, Athenienſium inde praetores contractis in unum copiis, ad obſidendum Byzantium animos ſimul omnes adjecêre. Sed cum ſub haec Chii ſociique foederis, Sami obſidione ſoluta, ad Byzantiorum tutelam ſe convertiſſent: omnes copiae navales ad Helleſpontum convenêre. Jamque proximum erat, ut praelio navali decerneretur; cum ſubito ingens ventorum procella ingruens coepta intervertit; Dumque nihilominus, etiam adverſante natura, Chares confligendum ſtatuit; Iphicrates autem & Timotheus, propter vim tempeſtatis, refragantur; Chares militum fidem obteſtatus, collegas proditionis incuſat, perque literas populo ſignificat, ex induſtria praelium ab illis deſtitutum. Quo exaſperati cives, actionem utrique intendunt, & multis talentis plexos ab imperii munere removent.

22. Chares exinde claſſis totius praeturam adeptus, dum impendiis Rempublicam liberare properat, facinus quoddam praeceps aggreditur. Artabazus a rege defecerat, jamque parva manu cum LXX. Satraparum, quibus inſtructi erant, millibus dimicaturus erat. Ad hunc ſe Chares cum univerſis copiis aggregat. Artabazus igitur victoriam de regiis adeptus, ut gratiam pro benefactis repenſaret, tanta illum pecuniae ſumma remunerat, ut in totum inde exercitum ſtipendia erogare poſſet. Pergratum hoc Charetis factum initio Athenienſibus accidit. Sed poſteaquam per legationem de iſta Charetis injuria rex cum civitate expoſtulavit, longe ſecius affecti erant. Diditus enim rumor erat, regem CCC. navium ſubſidia hoſtibus Athenienſium promiſiſſe. Id reformidans populus bellum cum defectoribus componere decrevit. Quos cum non minus pacis cupidos eſſe cognovit, facile cum illis tranſegit. Sociale itaque bel-
522. lum, cum III. duraſſet annos, hoc fine terminatum eſt. Interim in Macedonia tres ſimul reges, Thracum utique Paeonumque & Illyriorum contra Philippum conſpirant. Hi Macedonibus finitimi, cum vires Philippi, indies magis ac magis creſcentes, lividis oculis intuerentur; Nec tamen jampridem ab eo victis pares ad rebellandum vires ſuppeterent, hoc modo victoriam de ipſo relaturos ſe confidebant, ſi junctis illi copiis bellum inferrent. Verum hos, dum copias adhuc cogunt, nec

πολλῇ δυνάμει στρατεύσαντες, τὴν μὲν χώραν ἐδῄωσαν, τὴν δὲ πόλιν ἐπολιόρκουν κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας νήσους οὔσας ὑπ' Ἀθηναίους κακοποιήσαντες, χρήματα ἤθροισαν εἰς τὰς τοῦ πολέμου χρείας. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ πάντες ἀθροισθέντες τὸ μὲν πρῶτον [x] ἐπεβάλοντο 424. πολιορκῆσαι τὴν τῶν Βυζαντίων πόλιν· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Χίων καὶ τῶν συμμάχων τὴν μὲν πολιορκίαν τῆς Σάμου λυσάντων, ἐπὶ δὲ τὴν βοήθειαν τοῖς Βυζαντίοις τρεπομένων, συνηθροίσθησαν πάντες οἱ στόλοι περὶ τὸν Ἑλλήσποντον. μελλούσης δὲ γίνεσθαι τῆς ναυμαχίας, μέγας ἄνεμος ἐπιπεσὼν διεκώλυσεν αὐτῶν τὴν προαίρεσιν. τοῦ δὲ Χάρητος παρὰ φύσιν βουλομένου ναυμαχεῖν, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰφικράτην καὶ Τιμόθεον ἀναινομένων, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ κλύδωνος, ὁ μὲν Χάρης ἐπιμαρτυρόμενος τοῖς στρατιώταις, [y] διέβαλε τοὺς συνάρχοντας ὡς προδότας, καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἔγραψε περὶ αὐτῶν ὡς ἐγκαταλελοιπότων ἑκουσίως τὴν ναυμαχίαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι παροξυνθέντες, καὶ κρίσιν τῷ Ἰφικράτει καὶ Τιμοθέῳ προθέντες, ἐζημίωσαν αὐτοὺς πολλοῖς ταλάντοις, καὶ τῆς στρατηγίας ἀπέστησαν.

Χάρης δὲ παραλαβὼν παντὸς τοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν, καὶ σπεύδων τῆς δαπάνης ἀπαλλάξαι τοὺς Ἀθηναίους, ἐπιχείρησε πράξει παραβόλῳ. [z] Ἀρταβάζου γὰρ ἀποστάντος ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ μέλλοντος ὀλίγοις στρατιώταις πρὸς τοὺς σατράπας διαγωνίζεσθαι μυριάδας ἑπτὰ στρατιωτῶν ἔχοντας, συμμαχήσαντος αὐτῷ Χάρητος πάσῃ τῇ δυνάμει, καὶ νικήσαντος τὴν τοῦ βασιλέως δύναμιν· ὁ μὲν [a] Ἀρτάβαζος ἀποδιδοὺς τῆς εὐεργεσίας χάριτας, ἐδωρήσατο πλῆθος χρημάτων, ἐξ ὧν δυνατὸν ἦν πᾶσαν τὴν δύναμιν ὀψωνιάζεσθαι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρῶτον ἀπεδέξαντο τὴν πρᾶξιν τοῦ Χάρητος, ὕστερον δὲ τοῦ βασιλέως πρέσβεις ἀποστείλαντος, καὶ κατηγοροῦντος τοῦ Χάρητος, τὴν ἐναντίαν ἔσχον γνώμην. διεδόθη γὰρ λόγος ὅτι τοῖς πολεμίοις τῶν Ἀθηναίων βασιλεὺς ἐπηγγείλατο τριακοσίαις ναυσὶ συγκαταπολεμήσειν τοὺς Ἀθηναίους. ταῦτ' οὖν ὁ δῆμος εὐλαβηθεὶς, ἔκρινε καταλύσασθαι τὸν πρὸς τοὺς ἀφεστηκότας πόλεμον. εὑρὼν δὲ κἀκείνους ἐπιθυμοῦντας τῆς εἰρήνης, ῥᾳδίως πρὸς αὐτοὺς διελύσατο. Ὁ μὲν οὖν συμμαχικὸς ὀνομασθεὶς πόλεμος τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος, διαμείνας [b] ἔτη τρία. Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν, τρεῖς βασιλεῖς συνέστησαν ἐπὶ τὸν Φίλιππον, ὅ, τι τῶν Θρᾳκῶν καὶ Παιόνων καὶ Ἰλλυριῶν. οὗτοι γὰρ ὄντες ὅμοροι τοῖς Μακεδόσι, καὶ τὴν αὔξησιν ὑφορώμενοι τοῦ Φιλίππου, καθ' ἑαυτοὺς μὲν οὐκ ἦσαν ἀξιόμαχοι, προηττημένοι· κοινῇ δὲ πολεμοῦντες [c] ὑπέλαβον ῥᾳδίως αὐτοῦ περιέσεσθαι. διόπερ ἀθροι-

---

[x] Ἐμβάλοντο Reg. 1., perperam, ut & ὑπεβ. Baſil. [y] Διέβαλλε Baſil. Reg. 2. [z] Solus Coſpus Artabazus, Edd. Φαρνάβαζε. [a] Iterum Artabazus in Coſpi verſione. Vulgo Φαρνάβαζος. [b] Tres annos Coſpus. In Edd. ἔτη τέτταρα. [c] Ὑπέλαβον Baſil., prono errore.

ΣΘΕΩΣ refinge & felicem Sylburgii induſtriam ab vero longiſſime deflexiſſe, mirare. P. Weſs.

49. Ἐπιμαρτυρόμενος τοῖς στρατιώταις] Etſi non oblitus ſim Paullini ex Ep. ad Galat. v, 3. Μαρτύρομαι παντὶ ἀνθρώπῳ, mallem τοὺς στρατιώτας. Illud enim diverſum eſt. De re ipſa Corn. Nepos Timoth. C. 3. P. Weſs.

52. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι παροξυνθέντες] Iterum Nepos C. 3. Ob eam rem in crimen vocabantur (Iphicrates & Timotheus.) populus acer, ſuſpicax, mobilis, adverſarius, invidus etiam potentiae, domum revocat, accuſatur proditionis. Hoc judicio damnatur Timotheus, liſque ejus aeſtimatur centum talentis. Cui de centum talentis adſentitur Dinarchus Or. in Demoſth. p. 92., ſed levi vitio deturpatus: ὃν ὑμεῖς ἑκατὸν ταλάντοις ἐτιμήσατε, ὅτι χρήματ' αὐτὸν ἔφη παρὰ Χίων εἰληφέναι καὶ Ῥοδίων. Quid? ipſe ſe Timotheus detulit & repetundarum accuſavit? nugae, neque enim adeo famae & capitis ſui prodigus fuit. Dederat orator ὅτι χρήματ' αὐτὸν Ἀριστοφῶν ἔφη. Ariſtophon actor erat, criminatuſque eſt, Timotheum & Iphicratem pecunia corruptos rei gerendae occaſionem neglexiſſe. Docet Polyaenus Strateg. L. III, 9, 29., & clariſſime omnium Dinarchus ipſemet Or. in Ariſtogiton. p. 110., ubi verba, ut ea explevi, repetit. Porro Iphicrates, quem Diodorus in capitis hac cauſſa damnatum fuiſſe ſignificat, abſolutus eſt, Polyaen. dict. loc. & Corn. Nep. in Iphicrat. C. 3. cum Schotti nota, teſtificantibus. P. Weſs.

58. Ἀρταβάζου γὰρ ἀποστάντος] Accuſabor fortaſſe temeritatis, qui receptam ſcripturam mutare ſuſtinuerim, nihil Rhodomanum & veteres libros, in quibus Φαρνάβαζος, reveritus. Cauſſam accipe. Artabazum appellant omnes, Demoſthen. in Ariſtocrat. p. 428., Polyaen. L. VII, 33., confundens tamen duos ejuſdem nominis, Auctor ipſe C. 34. Eundem reperit ſuo in codice Aug. Coſpus, reſtituendumque cenſuerunt viri doctiſſimi Simſon. Chron. ad ann. 3649. & Barbeyrac. Hiſt. Foed. P. 1. pag. 216. Denique pertritum librariis eſt, Φαρνάβαζον & Ἀρτάβαζον, quod exemplis antea pateſecimus, ſcribendo permiſcere. Quae tibi levia ſi videbuntur, Φαρνάβαζον retine. Mihi alia mens, conſilium aliud. P. Weſs.

67. Δια-

ἀθροιζόντων τὰς δυνάμεις, ἐπιφανεὶς ἀσυλάκτοις καὶ καταπληξάμενος, ἠνάγκασε προσθέσθαι τοῖς Μακεδόσιν.

425. Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ Ἀθήνησι Καλλιστράτου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Γάϊον Πλώτιον. ἐπὶ δὲ τούτων ὁ κληθεὶς ἱερὸς πόλεμος συνέστη, καὶ [d] διέμεινεν ἔτη ἐννέα. Φιλόμηλος γὰρ ὁ Φωκεὺς, ἀνὴρ θράσει καὶ παρανομίᾳ διαφέρων, κατελάβετο μὲν τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν, ἐξέκαυσε δὲ τὸν ἱερὸν πόλεμον, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας· Λακεδαιμονίων πρὸς Βοιωτοὺς διαπολεμησάντων τὸν Λευκτρικὸν πόλεμον, καὶ καταπολεμηθέντων, οἱ μὲν Θηβαῖοι, διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Καδμείας, δίκας μεγάλας ἐπαγαγόντες τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐν Ἀμφικτύοσι, κατεδίκασαν αὐτοὺς πολλοῖς χρήμασιν. οἱ δὲ Φωκεῖς ἐπεργασάμενοι πολλὴν τῆς ἱερᾶς χώρας τῆς ὀνομαζομένης Κιῤῥαίας, δίκας ὑπέσχον ἐν Ἀμφικτύοσι, καὶ πολλοῖς ταλάντοις κατεκρίθησαν. οὐκ ἐκτινόντων δ᾽ αὐτῶν τὰ ὀφλήματα, οἱ μὲν Ἱερομνήμονες ἐν Ἀμφικτύοσι κατηγόρουν τῶν Φωκέων, καὶ τὸ συνέδριον ἠξίουν, ἐὰν μὴ τὰ χρήματα τῷ θεῷ ἀποδῶσιν οἱ Φωκεῖς, καθιερῶσαι τὴν χώραν τῶν ἀποστερούντων [e] τὸν θεόν. ὁμοίως δ᾽ ἔφασαν δεῖν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς καταδικασθέντας ἐκτίνειν τὰ ὀφλήματα, ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ Λακεδαιμόνιοι· ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούωσι, κοινῇ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μισοπονηρίας ἀξιωθῆναι. τῶν δ᾽ Ἑλλήνων συνεπικυρωσάντων τὰ δόγματα τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ τῆς τῶν Φωκέων χώρας μελλούσης καθιεροῦσθαι, ὁ Φιλόμηλος μέγιστον ἔχων ἐν τοῖς Φωκεῦσιν ἀξίωμα, [f] διελέχθη τοῖς ὁμοεθνέσι, διδάσκων ὡς ἐκτῖσαι μὲν οὐ δύνανται τὰ χρήματα, διὰ τὸ μέγεθος τῆς καταδίκης· περιορᾶν δὲ καθιερωμένην τὴν χώραν οὐ μόνον [g] ἀνάνδρων ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ κίνδυνον [h] ἐπιφέρειν, καὶ τῷ τῶν πάντων βίῳ ἀνατροπήν. ἐπειρᾶτο δὲ καὶ τὰς κρίσεις τῶν Ἀμφικτυόνων ἀδίκους δεικνύναι κατὰ τὸ δυνατόν. μικρᾶς γὰρ παντελῶς χώρας κατεργασθείσης, μεγίστας ζημίας τεθεῖσθαι. συνεβούλευεν οὖν ταύτας ἀκύρους ποιῆσαι, καὶ μεγάλας ἀφορμὰς ἔχειν [i] ἀπέφαινε τοὺς Φωκεῖς κατὰ τῶν Ἀμφικτυόνων. τὸ γὰρ παλαιὸν τοῦ μαντείου τὴν ἐξουσίαν καὶ προστασίαν ἐσχηκέναι τούτους. καὶ μάρτυρα τὸν ἀρχαιότατον καὶ μέγιστον τῶν ποιητῶν Ὅμηρον παρείχετο, λέγοντα.

Αὐτὰρ [k] Φωκήων Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε [l] πετρήεσσαν.

διόπερ ἔφη δεῖν ἀμφισβητεῖν περὶ τῆς τοῦ μαντείου προστασίας, ὡς οὔσης πατρίου τοῖς Φωκεῦσιν. [m] ἐπηγγέλλετο δὲ κατορθώσειν τὴν ἐπιβολὴν, ἐὰν αὐτὸς αὐ-

ullos dum ordines inſtructos habent, ſubito adventu oppreſſos, & perculſos, in jura Macedonici regni concedere Philippus coegit. Olymp. CVI. I.

Olymp. CVI. II.

23. Poſtquam Archon Athenis Calliſtratus, Coſſ. Romae M. Fabius, & C. Plotius creati eſſent, bellum, quod ſacrum nominatur, conflatum eſt, novemque annos duravit. Philomelus enim Phocenſis, confidentia & ſcelerata morum pravitate nemini ſecundus, templo in Delphis occupato, bellum ſacrum his de cauſis accendit. Cum Lacedaemonii Leuctrico, quod cum Thebanis geſſerant, bello devicti eſſent, Thebani propter Cadmeam occupatam, Spartanis in Amphictyonum judicio magnopere accuſatis, grandem pecuniae ſummam irrogarant. Phocenſes etiam, quod magnum terrae ſacrae tractum, quae Cirrhaea nuncupatur, opere ruſtico excoluiſſent, repetundarum in ſenatu Amphictyonum arceſſiti, ac multis talentis condemnati fuerunt. Cum vero multam non exſolverent; Hieromnemones, impacta Phocenſibus dica, ſenatum Amphictyonum rogarunt, ut niſi pecunia Deo perſolveretur, depeculatorum agros Deo conſecrarent. Idemque a caeteris quoque damnatis, inter quos erant Lacedaemonii, exigenda quae deberentur, contendebant. Quod ſi parere abnuerent; communi omnium Graecorum odio expoſiti forent. Hoc Amphictyonum decretum cum Graecorum ſuffragiis comprobaretur, jamque prope eſſet, ut ager Phocenſium ſacris Dei uſibus addiceretur: Philomelus, cujus ſumma tunc inter Phocenſes dignitas erat, verba popularibus faciens, pecunias, ob multae irrogatae granditatem, nequaquam exſolvi poſſe; pati vero ut ager devoveatur, non effoeminatorum modo hominum eſſe, ſed cum periculo conjunctum vitaeque omnium labefactationem & ruinam adferre, docebat; operam quoque dabat, ut pro qua poſſet facultate, inter differendum ſententias Amphictyonum quam iniquiſſimas eſſe, demonſtraret; Siquidem ob puſillum agri hactenus a ſe culti, mulcta longe maxima eſſet inflicta. Conſilium proinde illis dabat, ut judicium illud reſcinderent, cauſaſque, cur id facerent, non exiguas Phocenſibus ſuppetere confirmabat. Jam olim in poteſtate ac clientela ipſorum oraculum fuiſſe, in cujus rei teſtimonium antiquiſſimi, omniumque maximi Poetae Homeri verſus allegabat, ubi canit poeta;

Qui Cypariſſon habent, Pythonaque rupe jacentem,
Phocenſes, Schediuſque regunt, & Epiſtrophus acer.

Idcirco de patrocinio templi fatidici controverſandum eſſe, quod patrium & avitum utique eſſet Phocenſibus, aſſerebat. Quod ſi abſolutam ſibi poteſtatem, ut ſummo imperatori, novi hujus negotii

---

[d] Sic *Vat. Reg.* uterque, *Baſ.* In *Steph. Ed.* διέμενον, operarum peccato. [e] Τῷ θεῷ ora *Steph. Venet.* [f] Διελέχθη *Vat.* tum τοῖς ὁμοεθνέσι *Reg.* 1. [g] Ἀνάνδρου *idem.* ἀνάνδρως *Baſ.* [h] Ἐπιφέρειν τῷ τῶν ἁπάντων τοῦ βίου ἀνατροπῇ margo *Steph. Venet.* [i] Ἀπέφαινεν *Vat. Reg.* uterque, *Baſil. Edd.* ἀπεφαίνετο. [k] Φωκέων *Baſil.* [l] Πετρήεσσαν. *Vat.* [m] Ἐπηγγέλλετο *Reg.* 2.

67. Διαμείνας ἔτη τρία] Et hoc recepi *Aug. Caſpe* fidejuſſore. Accedit ipſemet Auctor C. 7., cum de *ſociali bello*, ὃς διέμεινεν ἔτη τρία; firmaturque rei ordine. Susceptum eſt bellum Cephiſodoto Archonte, & geſtum acriter cum Agathocles & Elpinices Athenis praetores eſſent: ſic *Dionyſius* in Lyſia p. 85. Non itaque ultra triennium propagatum eſt. P. Wess.

78. Μάρκον Φάβιον] In Faſtis *C. Fabium* adpellari, bene vidit *Rhodomannus.* Inſpice *Livium* L. vii, 22. P. Wess.

80. Καὶ διέμεινεν ἔτη ἐννέα] Maluiſſem ἔτη δέκα ſcripſiſſet, quemadmodum inferius C. 60. Bellum paullo conflatum citius, docente *Pauſan.* L. x, 2., continuatum eſt in continuos decem annos. Id praeter *Pauſaniam* agnoſcunt & palam profitentur *Aeſchines* Or. in Cteſiph. p. 74. & *Athenaeus* L. xiii. p. 560. B. P. Wess.

Φιλόμηλος γὰρ ὁ Φωκεὺς] In *Polyaeno* Φιλόμηλος, quod *Bongarſii* monitu ad *Juſtin.* L. viii, 1. merito in poſtrema editione correctum eſt. *Plut.* Timol. p. 251. Φιλόμελον vocat, melius Φιλόμηλον T. ii. p. 397. F. Ἑρμόμηλος dicitur in ſchol. ad *Pindari* Pythion. Od. iv, 7., nec ſine vitio tamen. P. Wess.

89. Οἱ δὲ Φωκεῖς ἐπεργασάμενοι &c.] *Juſtinus* aliter L. viii, 1. *Lacedaemoniis crimini datum, quod arcem Thebanam induciarum tempore occupaſſent: Phocenſibus, quod Boeotiam depopulati eſſent.* Sed verior cauſſa, quam *Diodorus* adfert. *Pauſanias* quidem ſibi non ſatis liquere ait L. x, 2., cur mulctam Amphictyones Phocenſibus irrogarint, agri tamen Cirrhaei, de quo *Demoſthen.* Or. de Coron. p. 165. *Aeſchin.* in Cteſiph. p. 69. & *Strabo* L. ix. p. 641., a Phocenſibus arati meminit, & mulctae ejus nomine C. 15. ejuſdem libri, ὅτι Φωκεῦσιν (Ἀμφικτύονες) ἐπεργαζομένοις τοῦ θεοῦ τὴν χώραν ἐπέβαλλον χρημάτων ζημίαν. P. Wess.

92. Οἱ μὲν Ἱερομνήμονες] De his civitatium ad Amphictyonicum conſeſſum legatis *Aeſchines* Or. in Cteſiph. p. 69., *Ulpianus* ad *Demoſt.* de Coron. p. 165. & *Harpocration* in Ἱερομνήμονες. Alius erant generis, de quibus Philoſophus Polit. L. vi, 8. P. Wess.

12. Ἀφορμὰς ἔχειν ἀπέφαινε] Ita poſtulant manu exaratae ſchedae. *Pauſan.* eadem in re L. x, 2. [illegible] ὁ Φιλόμηλος [illegible] ἀδύνατον ἀπέφηνε τῶν χρημάτων. P. Wess.

18. Αὐτὰρ Φωκήων] Non eſt de nihilo Φωκέων, quod *Baſileae* vulgarunt. Duplici enim modo *Homeri* Il. B, 517. olim legebatur.

Olymp. cvi. ii. tii traderent, ſumma illud dexteritate ſe adminiſtraturum, ſpopondit.

24. Quid fit? Phocenſes, multae in ſe decretae metu, dictatorem creant Philomelum. Is promiſſa factis gnaviter exſequitur; Et ſtatim itinere Spartam ſuſcepto, arcanos hac de re ſermones cum Archidamo Lacedaemoniorum rege confert, quod ipſi non minus, quam ſibi contendendum ſit, ut irritae ſententiae Amphictyonum reddantur. Nam & contra Lacedaemonios enormiter injuſteque Amphictyones pronunciaſſe. Conſilium igitur Delphos occupandi, & ſi patrocinium ejus ſui juris fecerit, Amphictyonum decreta antiquandi, regi aperit. 523. Archidamus, cui non improbaretur haec oratio, in praeſens quidem manifeſtis ſe illum auxiliis non inſtructurum, ſed clanculum pecuniis, & militibus qui ſtipendia facerent, praeſto futurum, recepit. Tum Philomelus acceptis ab eo xv. talentis, deque ſuo totidem adjectis, peregrinos hinc inde milites ſtipendio conduxit. E Phocenſibus autem cIↃ. delegit, quos peltaſtas nominavit. Magna itaque vi militum coacta, templum invadit. Obſiſtunt quidem illi Delphorum nonnulli, qui Thracidae nuncupantur; Verum hos ille occidit, & facultates eorum vulgo diripiendas permittit. Caeteroſque perculſos videns, bonum habere animum juſſit, nihil enim mali paſſuros. Jamque fani occupati fama longe lateque vagabatur, cum Locri finitimos incolentes tractus, armatis Philomelum copiis aggrediuntur, commiſſaque circa Delphos pugna, ſuccumbunt, & poſt magnam ſuorum caedem, domum fuga ſe recipiunt. Philomelus hac victoria excitatus, decreta Amphictyonum e columnis excidit, & tabulas damnatorum abolevit. Interea rumores paſſim diſſeminaverat, ſe neque templum exſpoliare conſtituiſſe, neque alterius iniqui facinoris deſignandi conſilia agitare: Sed quia praerogativam a majoribus traditam vindicet, & injuſtas Amphictyonum ſententias abrogare cupiat; patriis Phocenſium legibus defenſionem praeſtare.

25. At Boeoti, publicam ad deliberationem congregati, templo ſuccurrendum decernunt, & armatorum confeſtim manum expediunt. Quae dum geruntur, Philomelus muro templum circumdat; & conſcriptis hinc inde militum copiis, dimidium toti ſupererogans, ſtipendium auget, delectuque habito, Phocenſium fortiſſimos accenturiat; brevique tam inſignem exercitum contraxit, ut non infra v. cIↃ. ſub ſignis haberet; tranſituque ad Delphos occupato, bello ipſum aggreſſuris jam for-

τοκράτορα καταστήσωσι στρατηγὸν τῆς ὅλης ἐπιβολῆς, καὶ κύριον. 426.

Τῶν δὲ Φωκέων διὰ τὸν ἐκ τῆς καταδίκης φόβον ἑλομένων αὐτὸν αὐτοκράτορα στρατηγὸν, ὁ Φιλόμηλος ἐνεργῶς ἐπετέλει τὰς ἐπαγγελίας. πρῶτον μὲν γὰρ παρελθὼν εἰς τὴν Σπάρτην, ἐν ἀπορρήτοις διελέχθη τῷ βασιλεῖ τῶν Λακεδαιμονίων Ἀρχιδάμῳ, ὅτι κοινὸς ὁ ἀγών ἐστιν αὐτῷ περὶ τοῦ ποιῆσαι τὰς κρίσεις τῶν Ἀμφικτυόνων ἀκύρους. εἶναι γὰρ καὶ κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων μεγάλας καὶ ἀδίκους ἀποφάσεις τῶν Ἀμφικτυόνων. ἐδήλωσεν οὖν αὐτῷ διότι τοὺς Δελφοὺς καταλαβέσθαι διέγνωκεν, καὶ τῆς προστασίας ἐὰν ἐγκρατὴς γένηται, τὰ δόγματα τῶν Ἀμφικτυόνων ἀκυρώσει. ὁ δ᾽ Ἀρχίδαμος ἀποδεξάμενος τὸν λόγον, φανερῶς μὲν κατὰ τὸ παρὸν οὐκ ἔφησε βοηθήσειν, λάθρα δὲ πάντα συμπράξειν, χορηγῶν καὶ χρήματα καὶ μισθοφόρους. ὁ δὲ Φιλόμηλος παρὰ μὲν τούτου πεντεκαίδεκα [a] τάλαντα λαβὼν, ἰδίᾳ δὲ προσθεὶς οὐκ ἐλάττω τούτων, μισθοφόρους τε ξένους ἐμισθώσατο, καὶ τῶν Φωκέων ἐπέλεξε χιλίους, οὓς ὠνόμασε πελταστάς. ἀθροίσας δὲ στρατιωτῶν πλῆθος, καὶ καταλαβόμενος τὸ μαντεῖον, τούς τε Θρακίδας καλουμένους τῶν Δελφῶν ἐναντιουμένους ἀνεῖλε, καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἐδήμευσε· τοὺς δ᾽ ἄλλους ὁρῶν καταπεπληγμένους, παρεκάλει θαῤῥεῖν, ὡς οὐδενὸς ἐσομένου περὶ αὐτοὺς δεινοῦ. διαβοηθείσης δὲ τῆς περὶ τὸ ἱερὸν καταλήψεως, Λοκροὶ μὲν οἱ πλησίον οἰκοῦντες παραχρῆμα ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸν Φιλόμηλον· γενομένης δὲ περὶ Δελφοὺς μάχης, οἱ μὲν Λοκροὶ λειφθέντες καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες τῶν στρατιωτῶν ἔφυγον εἰς τὴν οἰκείαν· ὁ δὲ Φιλόμηλος ἐπαρθεὶς τῇ νίκῃ, τὰς τῶν Ἀμφικτυόνων ἀποφάσεις ἔκ τε τῶν στηλῶν ἐξέκοψε, καὶ τὰ περὶ τῶν καταδικῶν γράμματα κατέλυσεν. αὐτὸς δὲ διέδωκε λόγον ὡς οὔτε συλᾶν τὸ μαντεῖον διέγνωκεν, οὔτ᾽ ἄλλην οὐδεμίαν παράνομον πρᾶξιν συντελεῖν βεβούλευται, τῆς δὲ προγονικῆς προστασίας ἀμφισβητῶν, καὶ τὰς τῶν Ἀμφικτυόνων ἀδίκους ἀποφάσεις ἀκυρῶσαι βουλόμενος, βοηθεῖ τοῖς πατρίοις νόμοις τῶν Φωκέων.

Οἱ δὲ Βοιωτοὶ συνελθόντες εἰς ἐκκλησίαν, ἐψηφίσαντο βοηθεῖν τῷ μαντείῳ, καὶ παραχρῆμα στρατιώτας ἐξέπεμψαν. Τούτων δὲ πραττομένων, ὁ Φιλόμηλος τεῖχός τε περιεβάλετο τῷ ἱερῷ καὶ μισθοφόρους ἤθροισε πολλοὺς, ἀναβιβάσας τοὺς μισθοὺς καὶ ποιήσας ἡμιολίους· καὶ τῶν Φωκέων ἐπιλέγων τοὺς ἀρίστους κατέγραφε, καὶ ταχὺ δύναμιν ἀξιόλογον ἤθροισεν. οὐκ ἐλάττους γὰρ τῶν πεντακισχιλίων στρατιωτῶν ἔχων, προεκάθητο τῶν Δελφῶν, φοβερὸς ὢν ἤδη τοῖς πρὸς αὐτὸν πολεμεῖν βουλομένοις. 427.

μὲν

---

[a] Λαβὼν τάλαντα Reg. 1. nullo diſcrimine. Paullo ante ἐνεργῶν non malum foret.

batur. Τὸ δὲ Φωκέων, *Euſtathius* ait p. 273. 41., διφορεῖται κατὰ τοὺς παλαιούς. οἱ φασιν ὅτι ἐν τῇ Ἀριστάρχου [illegible]. Φωκέων διὰ διφθόγγου δηλαδὴ, καὶ Φωκέων διὰ τοῦ ε. Secutus eſſem *Baſil.*, ſi ceteri *Codd.* ſuppetias iviſſent. P. Wess.

36. Ὁ δ᾽ Ἀρχίδαμος ἀποδεξάμενος τὸν λόγον] Non ea tantum ex cauſſa, quod res in publicum videretur utilis, ſed ob privatum etiam lucrum, ni fallit *Theopompus*. Namque is in litteras retulit, Phocenſium principes & Archidamum & Deinicham ejus uxorem, quo maritum perpelleret, ingentibus donis corrupiſſe apud *Pauſan.* L. iii, 10. Quid eos dico? non reges tantum, ſed & Ephori ſenatoreſque Spartani idem in crimen raptabantur, potiſſimum tamen a *Meſſeniis*, eodem indice L. iv, 5. P. Wess.

45. Τούς τε Θρακίδας καλουμένους τῶν Δελφῶν] De caede conſtat ex *Pauſan.* L. iii, 10. *Thracidae* vero unde dicantur & an ſine vitio, decernere non audeo: ſunt enim nuſquam mihi, quod quidem meminerim, lecti. Videntur oraculi quidam adminiſtri fuiſſe, ſive illi Φοίβου Δελφοὶ θέραπες in Ion. *Euripidis* v. 94. P. Wess.

50. Λοκροὶ μὲν οἱ πλησίον οἰκοῦντες] Amphiſſenſes fortaſſe, quos LX. ferme ſtadiorum intercapedo Delphis diſſociabat apud *Aeſchin.* in Cteſiph. p. 71. P. Wess.

55. Ἔκ τε τῶν στηλῶν ἐξέκοψε] *Demoſth.*, ſi tamen is auctor Or. in Neaer. pag. 740. καὶ ἐκκολάψαντες [illegible] τὸ ἐλεγεῖον. & Or. in Eubulid. p. 714. καὶ τὸ ψήφισμα ἐξαλείψαντες, ὃ ἐμοὶ ἐψηφίσαντο οἱ δημόται], utrobique tamen libri veteres ἐκκολάψαντες, levi diſcrimine. Adde *Dion. Chryſoſtom.* Or. xxx. pag. 335. D. P. Wess.

63. Ἐψηφίσαντο βοηθεῖν τῷ μαντείῳ] Haud quidem injuria Boeoti, ſi alias odii cauſſas inſuper habuiſſent. Debebant ex jurisjurandi religione Ἀμυνῶ τῷ θεῷ καὶ χειρὶ, καὶ ποδὶ, καὶ πάσῃ δυνάμει. Sin ſecus, inprecati ſibi fuerant diras diriſſimas, μήτε γῆν καρποὺς φέρειν, μήτε γυναῖκας τέκνα τίκτειν γονεῦσιν ἐοικότα, ἀλλὰ τέρατα —— καὶ ἐξώλεις εἶναι καὶ αὐτοὺς, καὶ οἰκίας, καὶ τὸ γένος τὸ ἐκείνων apud *Aeſchin.* Or. in Cteſiph. p. 69. & περὶ Παραπρ. p. 43. P. Wess.

67. Ἀναβιβάσας τοὺς μισθοὺς] Amat hoc genus Auctor. Καὶ τὰς τιμὰς ἀναβιβάζοντες L. v, 10. Ἀναβιβάσας δὲ τὰς στρατιωτικὰς μισθοὺς &c. in Excerpt. *Valeſ.* p. 266. P. Wess.

83. Ἀτάφους ῥίπτεσθαι τοὺς ἱεροσύλους] Vide Illuſt. *H. Grotium* de Jur. Belli & Pac. L. ii, 19, 5. Athenis qui ſacrum legerat, capite luebat & extra Atticae ſolum inhumabatur *Xenoph.* Hellen,

Olymp. CVI. II.

μετὰ δὲ ταῦτα στρατεύσας εἰς τὴν τῶν Λοκρῶν χώραν, καὶ πολλὴν τῆς πολεμίας γῆς δῃώσας, κατεστρατοπεδεύσατο πλησίον ποταμοῦ τινος, ῥέοντος παρὰ φρούριον ὀχυρόν. τούτῳ δὲ προσβολὰς ποιησάμενος, καὶ μὴ δυνάμενος ἑλεῖν, τῆς μὲν πολιορκίας ἀπέστη, πρὸς δὲ τοὺς Λοκροὺς συνάψας μάχην, ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν εἴκοσι, καὶ τῶν νεκρῶν οὐ δυνηθεὶς κρατῆσαι, τὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν διὰ κήρυκος ᾐτήσατο. οἱ δὲ Λοκροὶ τὴν ἀναίρεσιν οὐ συγχωροῦντες, ἀπόκρισιν ἔδωκαν, ὅτι παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι κοινὸς νόμος ἐστὶν ἀτάφους ῥίπτεσθαι τοὺς ἱεροσύλους· ὁ δὲ Φιλόμηλος χαλεπῶς φέρων τὸ συμβεβηκός, συνῆψε μάχην τοῖς Λοκροῖς, καὶ πᾶσαν εἰσενεγκάμενος φιλοτιμίαν, ἀνεῖλέ τινας τῶν πολεμίων, καὶ τῶν σωμάτων κυριεύσας, ἠνάγκασε τοὺς Λοκροὺς ἀλλαγὴν ποιήσασθαι τῶν νεκρῶν. κρατῶν δὲ τῶν ὑπαίθρων, καὶ πολλὴν πορθήσας τῆς Λοκρίδος, ἐπανῆλθεν εἰς Δελφούς, ἐμπεπληκὼς ὠφελείας τοὺς στρατιώτας. μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τοῦ πολέμου βουλόμενος χρήσασθαι τῷ μαντείῳ, τὴν [o] Πυθίαν ἠνάγκασεν ἀναβᾶσαν ἐπὶ τὸν τρίποδα δοῦναι τὸν χρησμόν.

Ἐπεὶ δὲ τοῦ τρίποδος ἐμνήσθην, οὐκ ἄχρηστον προσαναλαβεῖν ἡγοῦμαι τὴν παλαιὰν περὶ αὐτοῦ παραδεδομένην ἱστορίαν. λέγεται γὰρ τὸ παλαιὸν αἶγας εὑρεῖν τὸ μαντεῖον. οὗ χάριν αἰξὶ μάλιστα χρηστηριάζονται μέχρι τοῦ νῦν οἱ Δελφοί. τὸν δὲ τρόπον τῆς εὑρέσεως γενέσθαι φασὶ τοιοῦτον· ὄντος χάσματος ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ, καθ' ὃ ἐστὶ νῦν τοῦ ἱεροῦ τὸ καλούμενον ἄδυτον, καὶ περὶ τοῦτο γινομένων αἰγῶν, διὰ τὸ μήπω κατοικεῖσθαι τοὺς Δελφούς, [p] ἀεὶ τὴν προσιοῦσαν τῷ χάσματι καὶ προσβλέψασαν αὐτῷ, σκιρτᾶν θαυμαστῶς, καὶ προΐεσθαι φωνὴν διάφορον, ἢ πρότερον εἰώθει φθέγγεσθαι. τὸν δ' ἐπιστατοῦντα ταῖς αἰξὶ θαυμάσαι τὸ παράδοξον, καὶ προσελθόντα τῷ χάσματι, καὶ κατιδόντα, οἷόνπερ ἦν, ταὐτὸ παθεῖν ταῖς αἰξίν. ἐκείνας τε γὰρ ὅμοια ποιεῖν τοῖς ἐνθουσιάζουσι, καὶ τοῦτον προλέγειν τὰ μέλλοντα γίνεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς φήμης παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις διαδοθείσης περὶ τοῦ πάθους τῶν [q] προσιόντων τῷ χάσματι, πλείους ἀπαντᾶν ἐπὶ τὸν τόπον· διὰ δὲ τὸ παράδοξον [r] πάντων ἀποπειρωμένων, τοὺς ἀεὶ πλησιάζοντας ἐνθουσιάζειν. δι' ἃς αἰτίας [s] θαυμασθῆναί τε τὸ μαντεῖον, καὶ νομισθῆναι τῆς Γῆς εἶναι τὸ 428. χρηστήριον· καὶ χρόνον μέν τινα τοὺς βουλομένους μαντεύεσθαι, προσιόντας τῷ χάσματι ποιεῖσθαι τὰς μαντείας ἀλλήλοις· μετὰ δὲ ταῦτα, πολλῶν καθαλλομένων εἰς τὸ χάσμα διὰ τὸν ἐνθουσιασμόν,

midabilis erat. Hinc armis in Locrorum terram promotis, compluribus in locis eam populatur, & juxta flumen quoddam, castellum egregie munitum praeterlabens, castra ponit. Id oppugnationibus aliquot tentatum ubi capere nequit, obsidione intermissa, cum Locris manus conserens, xx. suorum amittit, quorum cadavera dum recuperare vi non potest, per caduceatorem ut sibi restituantur, petit. Locri collectione mortuorum negata, respondent: apud universos Graecos communi lege sancitum haberi, ut Sacrilegi abjiciantur insepulti. Hanc repulsam molestissime ferens Philomelus, cum Locrensibus iterum confligit, omnique studio elaborans, nonnullis hostium interfectis cadaveribus potitur; atque ita ad permutationem inhumatorum eos cogit. Jamque campos in potestate habens, Locride passim devastata, cum milite praedis onusto Delphos regreditur. Exin de belli eventu ex oraculo aliquid rescifcere cupiens, vi Pythiam adegit, ut tripode conscenso, responsum sibi daret.

16. Postquam vero mentio Tripodis hîc sese offert, historiam antiquitus de illo traditam, hîc repetere, non intempestivum arbitror. Olim a capris oraculum hoc inventum memoratur. Cujus gratia mactatis ut plurimum capris, ad hunc usque diem sortes fatidicas Delphi captant. Inventionis hunc porro modum tradunt. Terrae hiatus eo loco fuit, ubi nunc adytum (quod vocatur) templi exsistit, circumque hunc caprae pascentes oberrarunt, quod Delphi tunc nondum colerentur. Ibi frequenter accidit, ut quaecunque propius ad voraginem accedens despiceret, mirum in modum exsultaret, & vocem ab usitata prius dissonam emitteret. Id pastor gregis ut insolens admiratus, quid rei foret, exploraturus accessit & ipse despectans eodem modo, quo caprae, adfectus abiit. Nam istae ut divino adflatae spiritu se gerere; hic futuros eventus praecinere. Mox fama 524. per rupis accolas divulgata, quod tam miris proximantes specui modis adficerentur, plures eo loci convenere; cumque propter rei novitatem periculum facerent omnes, quicunque propius adierant, furore divino corripiebantur. Hinc locus ille ceu fatidicus pro miraculo habitus, Terraeque oraculum esse creditum fuit. Duravit ad tempus ille mos, ut qui divinare vellent, antro propinquantes de futuris alter alteri responsarent. Sed cum multi, per excessum mentis lymphaticum, in specum desul-

---

[o] Πυθῶ Vat. [p] Ἀεὶ Reg. 2. In altero, Baf. & Schol. in Aristoph. Plut. v. 9. ἀεὶ τῷ χάσματι τὴν προσι. [q] Προσιόντων Reg. 2. [r] Τῶν ἀποπειρωμένων Reg. 1. Baf. & ora Steph. [s] Θαυμασθῆναι Steph. margo.

leg. L. i. p. 351., par alibi poena, ut ex Dion. Chrysostom. Or. xxx. p. 336. A., & Philone Jud. apud Euseb. Praep. Evang. L. viii. p. 392. D. cognosces. P. Wess.

98. Αἰξὶ μάλιστα χρηστηριάζονται] Erant, uti eleganter Clemens Alexandrinus Protrept. p. 11. συνεργοὶ τῆσδε τῆς γοητείας ΑΙΓΕΣ, αἱ ἐπὶ μαντικὴν ἠσκημέναι. Dictum autem est, sicut ὑσὶ μαντεύεσθαι seu caesis porcis oraculum petere apud Pausan. L. vi, 2. pag. 455. Namque eorum esse solet χρηστηριάζεσθαι, qui sciscitatum oracula veniunt. Infra L. xix, 90. ἐν δὲ τοῖς Βραγχίδαις χρηστηριαζομένῳ αὐτῷ. Cum in Branchidis oraculum consuleret. Etiam Strabo L. ix. p. 616. B. τοὺς δὲ Πελασγοὺς, μεταξὺ ὄντος τοῦ πολέμου, χρηστηριαζομένους ἀπελθεῖν. Et de Trophonii antro p. 634. C. καταβαίνειν δ' αὐτὸν ὁ χρηστηριαζόμενος. tum L. xvi. pag. 1105. B. καὶ ὁ χρηστηριαζόμενος ἐν τούτῳ τελεῖ, καὶ τρέχει εἰς τὸ [illegible]. Contra ὁ χρηστηριάζων oraculi praeses, aut, numine ejus plena, vates perhibetur. Sic de Apolline Strabo L. ix. p. 646. B. καὶ ἐπιφαίνεσθαι τοῖς μὲν ΧΡΗΣΤΗΡΙΑΖΩΝ, καὶ τὰ μὲν ἐπιτάττων, τὰ δὲ ἀπαγορεύων. Mox vero Noster lege sancitum fuisse tradit, μηκέτι παρθένον ΧΡΗΣΤΗΡΙΑΖΕΙΝ. quam quidem, male si fide oraculum redderet, παραχρηστηριάζειν ferebant, sicuti Dodonaei Jovis antistitam Pelasgi apud Strabon. L. ix. p. 616. C. Usum parili modo χρᾶν & χρήσασθαι distinguere, notum est. Itaque transeo. P. Wess.

1. Ὄντος χάσματος ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ] Descripsit haec Schol. ad Aristophanis Plut. v. 9. De capris & caprario, cui nomen Coretae, quaedam Plut. de Orac. Defect. p. 433. D., sicuti de profundo terrae foramine, quod in oracula patebat Justin. L. xxiv. 6. P. Wess.

3. Καὶ περὶ τοῦτο γινομένων] Rhodomanus νεμομένων, satis eleganter. Solet tamen Auctor vulgatum eo usu terere, ut esse atque aliqua in re versari exprimat. Vid. not. in L. xi, 75. & xiv, 26. P. Wess.

17. Καὶ νομισθῆναι Γῆς εἶναι τὸ χρηστήριον] Oraculi possessio non eadem semper. Primas plerique omnes dant Terrae matri, Plut. de Pyth. Orac. p. 402. D., Aelian. Hist. Var. L. iii, 1., quam propterea τὴν πρωτόμαντιν Γαῖαν Aeschyl. princip. Eumenid. vocat: Telluri tamen socium adjungit Pausan. Neptunum, L. x, 5. p. 809.; sed Terra tandem jure suo concessit idque universum Themidi transcripsit, illa vero Apollini, aut, si Aeschylum audire malueris, Phoebae, quae id tandem Apollini in feudum condonavit,

—— δίδωσι δ' ἣ γενέθλιον δόσιν

Olymp. CVI. 2. deſultarent, omnesque e conſpectu hominum auferrentur; conſultius accolis viſum, ne quis idem periculum incurreret, unum ex omni foeminarum ſexu vatem conſecrari, quae fatidicis poſthac effatis praeeſſet; machinamque illi fabricari, qua conſcenſa, citra noxam afflatu divino repleri, & conſulentibus vaticinari poſſet. Machinae tres erant baſes; unde tripodi illi nomen obvenit. Figuram ejus propemodum omnes hodieque conflati ex aere tripodes imitantur. Quem igitur ad modum oraculi ſedes inventa, quibusque de cauſis tripus exſtructus ſit, ſatis jam declaratum arbitror. Sortes a virginibus quondam editas, fama eſt; quod & naturam haberent incorruptam, & ſexus cum Diana communionem. Adde quod ſervandis oraculorum ſecretis magis idoneae viderentur. Sed propinquiore (ajunt) memoria Theſſalus quidam Echecrates, ad oraculum profectus, ex fatidicae virginis intuitu, propter eximiam ejus venuſtatem, amore exardeſcit, raptaeque ſtuprum offert. Quod facinus Delphos impulit, ut lege ſancita caverent, ne virguncula deinceps, ſed foemina quinquagenaria major, virgineo tamen ornatu, tanquam in priſtinae vatis memoriam, Dei reſponſis praeſideret. Haec ſunt, quae de oraculo primitus reperto, ex vetuſta fabularum traditione, referuntur. Jam ad Philomeli res geſtas regrediemur.

27. Is fano in poteſtatem redacto, Pythiam ritu patrio ex tripode oraculum ſibi reddere juſſit. Cumque vates, hunc patrium eſſe morem diceret, minis illam adegit, ut tripodem conſcenderet. Ibi mulier ad vim inferentis auctoritatem ſeſe accommodans, licere ipſi quicquid liberet, reſpondit. Quod laeto ille animo complexus, conveniens negotio ſuo reſponſum ſe habere, affirmavit. Idque ſtatim in tabula deſcriptum, publice omnibus legendum propoſuit, ut omnibus demonſtraret, quod rerum pro libitu gerendarum licentiam ipſi Deus tradidiſſet. Concione etiam populi advocata, divinam ex adyto vocem multitudini exponit, omnesque ad conſtantiam exhortatur. Hinc ad negotia belli denuo ſe convertit. Quin & prodigium ad ipſum Apollinis templum ei offertur. Nam aquila ſanum Dei ſupervolitans & ad terram ſe

καὶ πάντων ἀφανιζομένων, δόξαι τοῖς κατοικοῦσι περὶ τὸν τόπον, ἵνα μηδεὶς κινδυνεύῃ, προφῆτιν τε μίαν πᾶσι καταστῆσαι γυναῖκα, καὶ διὰ ταύτης γίνεσθαι τὴν χρησμολογίαν. ταύτῃ δὲ κατασκευασθῆναι μηχανήν, ἐφ' ἣν ἀναβαίνουσαν ἀσφαλῶς ἐνθουσιάζειν καὶ μαντεύεσθαι τοῖς βουλομένοις. εἶναι δὲ τὴν μηχανὴν τρεῖς ἔχουσαν βάσεις, ἀφ' ὧν αὐτὴν τρίποδα κληθῆναι. σχεδὸν δὲ παντὸς τοῦ κατασκευάσματος ἀπομιμήματα γίνεσθαι τοὺς ἔτι καὶ νῦν κατασκευαζομένους χαλκοῦς τρίποδας. ὃν μὲν οὖν τρόπον εὑρέθη τὸ μαντεῖον, καὶ δι' ἃς αἰτίας ὁ τρίπους κατεσκευάσθη, ἱκανῶς εἰρῆσθαι νομίζω. θεσπιῳδεῖν δὲ τὸ ἀρχαῖον λέγεται παρθένους, διά τε τὸ τῆς φύσεως ἀδιάφθορον, καὶ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ὁμογενές· ταύτας γὰρ εὐθετεῖν πρὸς τὸ τηρεῖν τὰ ἀπόρρητα τῶν [s] χρησμῳδουμένων. ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις χρόνοις φασὶν [v] Ἐχεκράτην τὸν Θετταλόν, παραγενόμενον εἰς τὸ χρηστήριον, καὶ θεασάμενον τὴν χρησμολογοῦσαν παρθένον, ἐρασθῆναι διὰ τὸ κάλλος αὐτῆς, καὶ συναρπάσαντα βιάσασθαι· τοὺς δὲ Δελφοὺς διὰ τὸ γεγενημένον πάθος, εἰς τὸ λοιπὸν νομοθετῆσαι μηκέτι παρθένον χρηστηριάζειν, ἀλλὰ γυναῖκα πρεσβυτέραν πεντήκοντα ἐτῶν χρησμολογεῖν· κοσμεῖσθαι δ' αὐτὴν παρθενικῇ σκευῇ, καθάπερ ὑπομνήματι τῆς παλαιᾶς [x] προφήτιδος. τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ μαντείου μυθολογούμενα, τοιαῦτ' ἐστίν· ἡμεῖς δ' ἐπανάξομεν ἐπὶ τὰς Φιλομήλου πράξεις.

Οὗτος γὰρ κρατῶν τοῦ μαντείου προσέταξε τῇ Πυθίᾳ [y] τὴν μαντείαν ἀπὸ τοῦ τρίποδος ποιεῖσθαι, [z] κατὰ τὰ πάτρια. ἀποκριναμένης δ' αὐτῆς ὅτι ταῦτά ἐστι τὰ πάτρια, διηπειλήσατο καὶ συνηνάγκασε τὴν ἀνάβασιν ποιεῖσθαι ἐπὶ τὸν τρίποδα. ἀποφθεγξαμένης δ' αὐτῆς πρὸς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ βιαζομένου, ὅτι ἔξεστιν αὐτῷ πράττειν ὃ βούλεται, ἀσμένως τὸ ῥηθὲν ἐδέξατο, καὶ τὸν προσήκοντα χρησμὸν ἔχειν ἀπεφήνατο. εὐθὺς δὲ καὶ τὸν χρησμὸν ἔγγραφον ποιήσας, καὶ [a] προθεὶς εἰς τοὐμφανές, ἅπασιν ἐποίησε φανερόν, ὅτι ὁ θεὸς αὐτῷ δίδωσιν ἐξουσίαν πράττειν ὅ, τι βούλεται. συναγαγὼν δ' ἐκκλησίαν, καὶ τὴν μαντείαν τοῖς πλήθεσι δηλώσας, καὶ παρακαλέσας θαρρεῖν, ἐτρέπετο πρὸς τὰς τοῦ πολέμου πράξεις. ἐγένετο δ' αὐτῷ καὶ σημεῖον ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀετὸς γὰρ [b] ὑπερπετόμενος τὸν νεὼν τοῦ θεοῦ, καὶ συγκυλισθεὶς ἐπὶ τὴν 429.
γῆν,

---

[s] Χρησμῳδουμένων Reg. 1. Satis bene. [v] Ἐχεκράτη Reg. 2. & Schol. ad Plut. *Ariſtoph.* v. 9. [x] Προφήτιδος in *Reg.* 1. optime. Vulgo προφητείας. [y] Τὰς μαντείας ora *Steph.* [z] Καὶ τὰ *Baſ.* [a] Περιθεὶς *Reg.* 1. mox τὸ συμφανὲς *Reg.* 2. & *Baſil.* prave. [b] Ὑπερπτάμενος *Reg.* 1. Vid. ad L. IV, 77. p. 321.

Φοίβῳ, τὰ Φοίβου δ' ὥσπερ ἔχει παρέργομεν.

Ἃς ἂν Ἀπόλλων κελαδήσῃ.

Hae veteratoribus olim artes, ut indoctam plebeculam paſcerent, & oraculi originem quam antiquiſſimam facerent. P. Wess.

23. Προφῆτιν τε μίαν πᾶσι καταστῆσαι γυναῖκα] Ita valuit primis & ultimis oraculi temporibus. At florentibus Graecae rebus & credula ſuperſtitione conſultores Delphos compellente, duae fuerunt, quae & tertiam ſibi vicariam, ſi ſciſcitantium frequentia expoſtularet, adſciſcebant. *Plutarchus* de Orac. Defect. p. 414. B. ἐπεὶ δὲ τῷ θεῷ δέξασθαι ὄντος, ὅτε Ἑλλὰς ἐφρόνει μᾶλλον, καὶ τὸ χωρίον ἀνθρώπων ἐπλήθυε, ΔΥΣΙΝ ἐχρῶντο ΠΡΟΦΗΤΙΣΙΝ ἐν μέρει καθιεμέναις, καὶ ΤΡΙΤΗ δ' ΕΦΕΔΡΟΣ ἦν ἀποδεδειγμένη· νῦν δ' ἐστὶ μία ΠΡΟΦΗΤΙΣ, καὶ οὐκ ἐγκαλοῦμεν. ἐξαρκεῖ γὰρ αὕτη τοῖς δεομένοις. Ceterum omnium prima fuiſſe perhibetur Phemonoë, de qua *Clemens* Strom. L. I. p. 383., quam quidem inſecutae pleraumque capiebantur ἐξ οἰκίας γεωργῶν πενήτων, quippe impoſtorum artibus habiliores, apud *Plut.* de Pyth. Orac. p. 405. C. P. Wess.

28. Ἀφ' ὧν αὐτὴν τρίποδα κληθῆναι] *Athen.* L. II. pag. 38. B. τρίποδα δὲ τὸν ἐπίβατον ἔχοντας, ΤΡΙΠΟΔΑΣ ὀνομάζεσθαι. Pythias eum inſidebat, & ἐγκύμων τῆς δαιμονίου δυνάμεως, uti *Longinus* ait, oracula fundebat. *Euripides* Ion. v. 91.

Θάσσει δὲ γυνὴ τρίποδα ζάθεον
Δελφίς, ἀείδουσ' Ἕλλησι βοάς

Plura non addo. Vide *Langbaen.* in *Longin.* ſect. XIII. p. 97., *Daviſium* ad *Max. Tyrium* Diſſ. XIV. p. 547. & de tripode ejusque figura *Ez. Spanhem.* ad *Callim.* H. Del. v. 90. pag. 384., *Sebastum* Explicat. Apotheos. Homer. p. 80., denique de cortinis, ad exemplum Delphici tripodas dedicari ſolitis, *Iſ. Caſaubon.* in *Sueton.* Aug. C. 52. P. Wess.

43. Μηκέτι παρθένον χρηστηριάζειν] Conſuetudinem reſpicit *Aelianus* de Animal. L. XI, 10. Μάντις τε ἐν ἱερῷ ἀγαθὸς ὁ Ἆπις, οὐ καθίζων, μὰ Δία, κόρας, ἢ πρεσβύτιδας γυναῖκας ἐπί τινων τριπόδων. Et *Plutarchus* Num. p. 66. B. οὐ παρθένοι, γυναῖκες δὲ πεπαυμέναι γάμων, ἔχουσι τὴν ἐπιμέλειαν, ignis videlicet, qui perpetuus Delphis & Athenis ſervabatur. Tametſi autem vetula eſſet, dabatur ſtudioſiſſime opera, ut ἁγνὴ διὰ βίου καὶ καθαρεύουσα perſeveraret, *Plut.* Orac. Defect. p. 435. D. Porro ſimili ex cauſſa Arcades ſacerdotem Hymniae Dianae, quae virgo eſſe debebat, nuptam mulierem eſſe juſſerunt, ὁμιλίας ἀνδρῶν ἀποχρώντως ἔχουσαν, *Pauſan.* L. VIII, 5. p. 609. Haud illi quidem inprudenter. Oves lupis committere, nemo prudens inſtituat. Et fieri tamen perſaepe ſolet. P. Wess.

46. Ὑπομνήματι τῆς παλαιᾶς προφήτιδος] Optime *Reg.* 1. Pythiae ſollemnis hic titulus. Ἡ ἐν Δελφοῖς προφῆτις, αἱ πάλαι προφήτιδες *Noſter* L. XIV, 13. & hoc Cap., *Plut.* T. II. p. 397., *Jamblichus* de Myſter. Sect. III, 11. p. 73., alii. Vulgatum προφητείας loci ſententiae tenebras obducebat. P. Wess.

48. Ἡμεῖς

Olymp. cvi. ii.

γῆν, τὰς τρεφομένας ἐν τῷ ἱερῷ περιστερὰς ἐδίωκεν, ὧν ἐνίας ἀπ' αὐτῶν ἥρπαζε τῶν βωμῶν. τὸ δὲ σημεῖον ἔφασαν οἱ περὶ ταῦτ' ἀσχολούμενοι σημαίνειν τῷ Φιλομήλῳ καὶ τοῖς Φωκεῦσι κρατήσειν τῶν περὶ Δελφοὺς πραγμάτων. ἐπαρθεὶς οὖν ἐπὶ τούτοις, ἐπέλεξε τῶν φίλων τοὺς εὐθετωτάτους εἰς τὰς πρεσβείας, καὶ τούτων τοὺς μὲν εἰς τὰς Ἀθήνας, τοὺς δ' εἰς Λακεδαίμονα, [c] τοὺς δ' εἰς τὰς Θήβας ἐξέπεμψεν· ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας τὰς ἐπισημοτάτας τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων ἀπέστειλεν, ἀπολογούμενος, ὅτι κατείληφε τοὺς Δελφοὺς, οὐ τοῖς ἱεροῖς χρήμασιν ἐπιβουλεύων, ἀλλὰ τῆς τοῦ ἱεροῦ προστασίας ἀμφισβητῶν· εἶναι γὰρ Φωκέων αὐτὴν ἰδίαν ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ἀποδεδειγμένην. τῶν δὲ χρημάτων τὸν λόγον ἔφη πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἀποδώσειν, καὶ τόν τε σταθμὸν καὶ [d] τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναθημάτων ἕτοιμος εἶναι παραδιδόναι τοῖς βουλομένοις ἐξετάζειν. ἠξίου δὲ, ἄν τις δι' ἔχθραν ἢ φθόνον πολεμῇ Φωκεῦσι, μάλιστα μὲν συμμαχεῖν, εἰ δὲ μή γε, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. τῶν δὲ πρέσβεων τὸ προσταχθὲν πραξάντων, Ἀθηναῖοι μὲν καὶ Λακεδαιμόνιοι, καί τινες ἄλλοι συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν συνέθεντο, καὶ [e] βοηθήσειν ἐπηγγείλαντο· Βοιωτοὶ δὲ καὶ Λοκροὶ καί τινες ἕτεροι τἀναντία τούτοις ἐψηφίσαντο, καὶ τὸν πόλεμον ὑπὲρ τοῦ θεοῦ πρὸς τοὺς Φωκεῖς [f] ἐπανείλοντο. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Διοτίμου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, Γάϊον Μάρκιον καὶ Γναῖον Μάλλιον· ἐπὶ δὲ τούτων, Φιλόμηλος μὲν, προορώμενος τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, μισθοφόρων τε πλῆθος ἤθροιζε, τῶν τε Φωκέων τοὺς εὐθέτους κατέλεγεν εἰς τὴν στρατείαν. τοῦ δὲ πολέμου προσδεομένου χρημάτων, τῶν μὲν ἱερῶν ἀναθημάτων ἀπείχετο, τοὺς δὲ Δελφοὺς εὐδαιμονίᾳ καὶ πλούτῳ διαφέροντας ἐπράξατο πλῆθος χρημάτων ἱκανὸν εἰς τοὺς τῶν ξένων μισθούς. κατασκευάσας οὖν ἀξιόλογον δύναμιν, προήγαγεν εἰς ὕπαιθρον, καὶ φανερὸς ἦν ἑτοίμως ἔχων διαγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς ἀλλοτρίως διακειμένους τοῖς Φωκεῦσι. τῶν δὲ Λοκρῶν στρατευσαμένων ἐπ' αὐτὸν, ἐγένετο μάχη περὶ τὰς Φαιδριάδας καλουμένας πέτρας, ἣν νικήσας ὁ Φιλόμηλος, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε τῶν πολεμίων, οὐκ ὀλίγους δ' ἐζώγρησε· τινὰς δὲ κατὰ [g] τῆς πέτρας συνηνάγκασεν ἑαυτοὺς κατακρημνίσαι. μετὰ δὲ τὴν μάχην ταύ-

devolvens, nutritas in templo columbas venabatur, adeo ut nonnullas ex ipſis altaribus corriperet. Eo portendi Philomelo & Phocenſibus, hiſce ſtudiis occupati, dictitabant: quod rerum apud Delphos potituri eſſent. Hinc magnopere inflatus, amicorum maxime idoneos legationibus deſtinat, horumque nonnullos Athenas, quoſdam Lacedaemonem, partem etiam Thebas; Itidemque caeteras Graeciae urbes inſigniores, mittit, cum hac excuſatione; Delphos a ſe occupatos, non quod ſacris opibus inſidias tendat, ſed ut ſani patrocinium popularibus ſuis vindicet. Rationem etiam pecuniae cunctis Graecis reddere, pondusque ac numerum donariorum recenſere, quiſquis id exegerit, paratum ſe eſſe, confirmat. Rogat tandem, ſi quis ex odio vel invidia bellum Phocenſibus faceſſat, ut ſecum arma potius conjungat: ſin minus, ut ab armis ſaltem abſtineat. His mandatis cum legati ſtrenue fungerentur, Athenienſes & Lacedaemonii, aliique nonnulli ſociale foedus cum eo pacti, auxilia promittunt. Sed Boeoti cum Locrenſibus, & quidam alii in contrariam eunt ſententiam, bellumque pro Deo contra Phocenſes gerendum ſuſcipiunt. Iſta per hujus anni curriculum geſta fuere. 525.

Olymp. cvi. iii.

28. Jam Athenis Diotimus Archontis, Romae C. Marcius, & Cn. Manlius Coſſ. munus adierant; cum Philomelus, quanta belli tempeſtas in ſe irruitura eſſet, proſpectum habens, ingentem vim militum ſtipendia facientium contrahebat; quibus etiam Phocenſes armis idoneos, habito delectu, aggregavit. At cum pecuniis ad bellum opus eſſet, a ſacris quidem donariis abſtinuit; ſed a Delphis qui fortunae benignitate ac divitiis caeteros anteibant, pecuniarum, quantum ad ſtipendia mercenariorum ſatis foret, exegit. Cum memorabilem igitur exercitum collegiſſet, ſub dium prodiit, manifeſte jam oſtendens, ſe cum quovis Phocenſium hoſte ad decernendum eſſe paratum. Tum arma in illum expedientibus Locris, praelio concurritur, ad Phaedriades, ut nominantur, Petras, quo Philomelus victor multos hoſtium interemit, nec exiguum numerum cepit, nonnullos etiam de rupe ſe praecipites dare coegit. Ab hac pugna

---

c Τοὺς δ' αὖ *Reg.* 2. quod ſequor. ἃ alii. d Deeſt *Reg.* 2. *Baſil.* mox παραδοῦναι *Vinet.* e Βοηθεῖν *Reg.* 1. *Baſ.* f Ἐπανείλαντο *Vat. Baſil. Reg.* 1. g Τὰς ora *Steph.*

48. Ἡμῖν δ' ἐπετάξατο] *Rhodomanus* genuinum eſſe cenſuit ἐπετάξατο, cui etſi obviam ire nolim, videndum tamen, poſſitne ſalvum eſſe, quod ſcripti *Codd.* prae ſe ferunt. Fac ſubintelligendum reliquiſſe Auctorem τὸν λόγον, quid tandem ad plenam orationem magnopere deſiderabitur? P. Wess.

52. Ὅτι ταῦτά ἐστι τὰ πάτρια] Vir diligentiſſimus *Ant. van Dale* cum hunc locum Diſſert. 1. de Oracul. p. 137. exſcriptum dediſſet, videri ſibi defectum & lacerum ſignificavit, neque injuria, ut ego quidem arbitror. Minae, quas Pythiae ob reſponſum illud intentavit Philomelus, id illi gratum non accidiſſe, patefaciunt. Puto negandi particulam excidiſſe, rogantique vatem dixiſſe, non haec eſſe patrii moris. Imperat Philomelus, ut ſtatim e tripode vaticinetur. Atqui non licebat id quovis tempore, ſed ſtatis diebus, & olim quidem ſolo menſe, quem Byſium Delphi adpellabant, *Calliſthene* & *Anaxandride* auctoribus in Quaeſt. Graec. *Plutarchi* p. 292. F., ſeriore tempeſtate ἅπαξ ἑκάστου μηνὸς ſive ſingulis menſibus ſemel, eodem teſte *Plut.* de Pyth. Orac. p. 398. A. Opus praeterea multo erat ambitu, mactandaeque victimae, quae tum demum litabant, ubi toto corpore contremiſcerent. Ἐὰν γὰρ μὴ τοῦτο γένηται, τὸ μαντεῖον οὔ φασι χρηματίζειν, οὐδ' εἰσάγουσι τὴν Πυθίαν iterum *Plutarch.* de Orac. Def. p. 435. C. Horum aliquid ſi fuerit neglectum, jurene Pythias οὐκ εἶναι ταῦτα πάτρια dixerit? Mecum ſentit in not. *Addend.* praeſtantiſſimus *Rhodomanus*, qui ταῦτά ἐστι παρὰ τὰ πάτρια, vel ὅτι ταῦτα οὐκ ἐστὶ τὰ πάτρια ſe malle teſtatus eſt. P. Wess.

67. Τὰς τρεφομένας ἐν τῷ ἱερῷ] Forte eas reſpicit apud *Euripidem* cognominis fabulae v. 172. Ion.

Ἔα, ἔα, τίς ὅδ' ὀρνίθων καινὸς προσέβα;
Μῶν ὑπὸ θριγκὸς, εὐναίας
Καρφηρὰς θήσων τέκνοις;

Sic lege. Nam καρφηρὰς, quod ſedem eam invaſit, ineptum eſt, ſicuti & ea, quae *Bourdelot.* notavit ad *Heliodor.* pag. 16. Melius praeſtantiſſimus, dum ſuperabat, *G. Arnaldus* Lect. Graec. L. 1, 11. p. 76. ex *Heſychio* in Καρφυραί. Jon vero, ut ad eum redeam, hoc praeter cetera miniſterii obibat, ut a donariis, ne ab avibus inquinarentur, eas arceret; unde

—— πτηνῶν τ' ἀγέλας,
Αἳ βλάπτουσι
Σέμν' ἀναθήματα, τόξοισιν ἐμοῖς
Φυγάδας θήσομεν.

vers. 106. inquit. P. Wess.

81. Καὶ τόν τε σταθμὸν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναθημάτων] Liquet hinc, quod & aliunde conſtat, donariis ſingula pondera fuiſſe inſcripta, eorumdemque numerum, quo quaeque loco in theſauris erant repoſita, tabulis inſertum. Rem illuſtrabit *Herodotus* L. 1, 5. & vetus monumentum inter Antiq. Aſiat. *Edm. Chiſhull.* p. 69. &c. P. Wess.

94. Γάϊον Μάρκιον &c.] Conf. *Livium* L. vii, 15. P. Wess.

6 Περὶ τὰς Φαιδριάδας καλουμένας πέτρας] De Aeſopo *Suidas* in Αἴσωπος & Φαιδριάς, periiſſe eum perhibent κατακρημνισθέντα ἀπὸ τῶν Φαιδριάδων καλουμένων πετρῶν. quae eadem ſaxa. *Plutarchus* fabulatorem cum praecipitem ex rupe, cui *Hyampeo* nomen erat,

Olymp. CVI. III. res proſpere ſuccedentes animos Phocenſibus attollunt. Locrenſibus contra fortunae iniquitas deprimit. Legatione idcirco Thebas miſſa, ut ſibi Deoque ſubveniatur, poſtulant. Boeoti, tum quod ſuam erga Deos pietatem conſtare vellent, tum quod rata haberi Amphictyonum decreta permultum ſua intereſſet, per legatos a Theſſalis caeteriſque Amphictyonibus, ut commune ſecum bellum faceſſant Phocenſibus, contendunt. Poſtquam ergo Senatusconſultum Amphictyones de bello contra Phocenſes fecerunt, ingens motus & diſſidium per totam Graeciam exoritur. Pars Deo ſubveniendum, ac Phocenſes, ut ſacrilegos, ultione perſequendos cenſere: Pars ad Phocenſium defenſionem inclinare.

29. Dumque ita in diverſa gentes urbeſque ſtudia diſtrahuntur, Boeoti, Locrenſes, Theſſali, Perrhaebi, cumque his Dorienſes, Dolopes, Athamanes, Achaei, Phthiotae, Magnetes, Aenianes, & quidam alii, Deo ſuppetias decernunt. Cum Phocenſibus ſocietatem armorum jungunt Athenienſes, & Lacedaemonii, & nonnulli ex Peloponneſiis alii. In partes vero iſtorum promptiſſime tranſierunt cum quibusdam aliis Lacedaemonii, has ob cauſas. Cum Thebani in pugna Leuctrica hoſtes debellaſſent, litem Spartanis in Amphictyonum judicio intenderant, quod Phoebidas Spartanus Cadmeam occupaſſet, eamque injuriam IↃ. talentis aeſtimarant. Sed cum poſt condemnationem illam ad definitum a legibus terminum adjudicatam multae ſummam non diſſolviſſent; Thebani novam contra illos actionem injuriae duplicis inſtituerant. Ad cIↃ. igitur talenta condemnati Amphictyonum calculis Spartani, ob debitorum magnitudinem, eodem quo Phocenſes praetextu utebantur, quod injuſtam damnationis ſententiam in ſe tuliſſent Amphictyones. Quocirca, licet commune foret emolumentum, per ſe tamen Lacedaemonii condemnationis nomine bellum ſuſcipere ſuperſedebant. At ſub Phocenſium perſona ſi Amphictyonum decreta irrita facerent, id equidem honeſtius in ſpeciem exiſtimabant. His ergo de 526. cauſis ſumma propenſione cauſam Phocenſium adjutantes, tutelare jus templi interim acquirere ipſis moliebantur.

30. Caeterum ubi jam certum erat, validiſſimum a Thebanis exercitum in Phocenſes duci, Philomelus majore conductitii militis robore ſe confirmare ſtatuit. At quia majores bellum ſumtus flagitabat, donariis ſacris manus injicere coactus, templum depraedatur. Quare cum ſtipendii ſeſquiplum peregrino militi polliceretur, magna vis hominum ad eum confluit, & propter ſtipendii amplitudinem ultro quamplurimi imperio ſe ejus addicunt. Modeſtorum tamen virorum nullus eam

τὴν, οἱ μὲν Φωκεῖς ἐπήρθησαν τοῖς φρονήμασι, διὰ τὴν εὐημερίαν· οἱ δὲ Λοκροὶ ταπεινωθέντες, 430. πρεσβεῖς ἐξέπεμψαν εἰς τὰς Θήβας, ἀξιοῦντες τοὺς Βοιωτοὺς βοηθεῖν αὐτοῖς τε καὶ τῷ θεῷ. οἱ δὲ Βοιωτοὶ, διά τε τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν, καὶ διὰ τὸ συμφέρειν αὐτοῖς τὰς τῶν Ἀμφικτυόνων κρίσεις βεβαίας εἶναι, πρός τε τοὺς Θετταλοὺς ἐπρέσβευσαν καὶ τοὺς ἄλλους Ἀμφικτύονας, ἀξιοῦντες κοινῇ πολεμῆσαι τοῖς Φωκεῦσι. ψηφισαμένων δὲ τῶν Ἀμφικτυόνων τὸν πρὸς Φωκεῖς πόλεμον, πολλὴ ταραχὴ καὶ διάστασις ἦν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. οἱ μὲν γὰρ ἔκριναν βοηθεῖν τῷ θεῷ, καὶ τοὺς Φωκεῖς, ὡς ἱεροσύλους, κολάζειν· οἱ δὲ πρὸς τὴν τῶν Φωκέων βοήθειαν [h] ἀπέκλιναν.

Σχιζομένης δὲ τῆς τῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων αἱρέσεως, τῷ μὲν ἱερῷ βοηθεῖν ἔγνωσαν Βοιωτοὶ καὶ Λοκροὶ καὶ Θετταλοὶ καὶ Περραιβοὶ, πρὸς δὲ τούτοις Δωριεῖς καὶ Δόλοπες, ἔτι δὲ Ἀθαμᾶνες καὶ [i] Ἀχαιοὶ καὶ Φθιῶται καὶ Μάγνητες, ἔτι δὲ Αἰνιᾶνες, καί τινες ἕτεροι· τοῖς δὲ Φωκεῦσι συνεμάχουν Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, καί τινες ἕτεροι τῶν Πελοποννησίων. προθυμότατα δὲ συνεστράτευον οἱ Λακεδαιμόνιοι, καί τινες ἕτεροι, διὰ τοιαύτας αἰτίας· ἐν τῷ Λευκτρικῷ πολέμῳ Θηβαῖοι καταπολεμήσαντες τοὺς [k] Λακεδαιμονίους, δίκην ἐπήνεγκαν εἰς Ἀμφικτύονας κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν, ὅτι Φοιβίδας ὁ Σπαρτιάτης κατελάβετο τὴν Καδμείαν, καὶ διετιμήσαντο τὸ ἀδίκημα ταλάντων πεντακοσίων. καταδικασθέντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν δίκην οὐκ [l] ἐκτινόντων κατὰ τὸν ὡρισμένον ἐκ τῶν νόμων χρόνον, οἱ Θηβαῖοι πάλιν δίκην ἐπήνεγκαν διπλοῦ τοῦ ἀδικήματος. τῶν δ' Ἀμφικτυόνων χιλίοις ταλάντοις καταδικασάντων, οἱ Λακεδαιμόνιοι, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ὀφλήματος, ὁμοίας τοῖς Φωκεῦσι τὰς ἀποφάσεις ἐποιοῦντο, λέγοντες ἀδίκως ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων καταδεδικάσθαι. διόπερ κοινοῦ ὄντος τοῦ συμφέροντος, οἱ Λακεδαιμόνιοι κατ' ἰδίαν μὲν ὤκνουν ὑπὲρ τῆς καταδίκης ἄρασθαι [m] τὸν πόλεμον, διὰ δὲ τοῦ προσώπου τῶν Φωκέων εὐσχημονέστερον ἔκρινον ἀκυρῶσαι τὰς κρίσεις τῶν Ἀμφικτυόνων. διὰ δὴ ταύτας τὰς αἰτίας ἑτοιμότατα συνεμάχουν τοῖς Φωκεῦσι, καὶ τὴν προστασίαν τοῦ ἱεροῦ συγκατεσκεύαζον αὐτοῖς.

Φανεροῦ δ' ὄντος ὅτι [n] καὶ Βοιωτοὶ μεγάλῃ δυνάμει στρατεύσουσιν ἐπὶ τοὺς Φωκεῖς, ὁ Φιλόμηλος ἔκρινε μισθοφόρων ἀθροίζειν πλῆθος. προσδεομένου δὲ τοῦ πολέμου χρημάτων πλειόνων, ἠναγκάζετο τοῖς ἱεροῖς ἀναθήμασιν ἐπιβάλλειν τὰς χεῖρας, καὶ 431. συλᾶν τὸ μαντεῖον. ὑποστησαμένου δ' αὐτοῦ τοῖς ξένοις μισθοὺς ἡμιολίους, ταχὺ πλῆθος ἠθροίσθη μισθοφόρων, πολλῶν ὑπακουόντων πρὸς τὴν στρατείαν [o] διὰ τὸ μέγεθος τῶν μισθῶν. τῶν μὲν οὖν ἐπιει-

---

[h] Ἀνέκλιναν *Reg.* 1., quod malo. ἀπέκλιναν Cett. [i] Achaei Phtiotae *Coſpus.* [k] Λακεδαιμονίοις ora *Steph.* & *Venet.*, cui ſodem ſuam reddo. Λακεδαιμονίους *Edd.* [l] Ἐκτινόντων *Vat.* *Reg.* uterque, *Baſil.* vulgo ἐκτεινόντων. [m] Abeſt ex *Reg.* 2. *Baſil.* [n] Nota inuſſit *Steph.* καὶ. [o] Exulant ex *Reg.* 1. uſque ἐπιεικῶν.

erat, actum refert T. II. p. 557., inſuper addens, Delphos, cum poenas Aeſopo dediſſent, ſacrilegorum ſupplicium ἐπὶ τὰς Ναυπλίας ἀπὸ τῆς Ὑαμπείας tranſtuliſſe; qua re ſuſpicionem movit Ampl. *G. Cupero* Obſ. L. IV., 4. petras illas communi nomine *Phaedriadas* fuiſſe vocatas, & eam quidem non abſurdam, incertam tamen. Id conſtat, ſaxum illud, unde ſacrilegos dejiciebant, prope Delphorum urbem fuiſſe. Οὐ πάνυ πόῤῥω τῆς πόλεως [illegible]] ἡ πέτρα *Lucian.* Phal. I, 6., quorum ſi recordatus fuiſſet *Jac. Palmer.* Graec. Ant. L. VI, II., citra dubium eſſe pronuntiaſſet, quod conjectando divinabat. P. Weſs.

26. Βοηθεῖν ἔγνωσαν Βοιωτοὶ καὶ Λοκροὶ &c.] Quotquot concilii Amphictyonici participes erant, juriſjurandi quadam religione opem hanc templo debebant. Populi erant XII., qui in concilium coibant: Theſſali, Boeoti, Dores, Jones, Perrhaebi, Dolopes, Magnetes, Locri, Oetaei, Phtiotae, Malienſes, Phocenſes in *Aeſchin.* Or. περὶ Παραπρ. 43. Aliter paullo *Pauſan.* L. X, 8., aliterque *Libanius* T. II. p. 694. A. & *Harpocration* in Ἀμφικτύονες, ſed levi diſcrimine ac propterea nato, quod generaliore nomine nonnunquam alii continentur, monente doctiſſimo *Prideaux* ad Marm. Oxon. pag. 123. Pleraeque, ut Noſtri catalogus innuit, gentes templo ſuppetias venerunt, cum Phocenſibus ex Jonibus adeſſent Athenienſes atque ex Doribus Lacedaemonii: ceteri enim Dores, qui ad Pindum accolebant, Apollini auxilium haud negarunt. Mox Ἀχαιοὶ Φθιῶται ſine copula verum eſt, uti apud *Strabon.* L. VIII. pag. 561., *Libanium*, *Harpocrat.* dictis loc., Noſtrum L. XV, 80. Bene ergo *Coſpus.* P. Weſs.

30. Συνεμάχουν Ἀθηναῖοι] Tabulas foederis recitavit *Demoſthen.* Or. περὶ Παραπρ. pag. 211., conficitque Phocenſibus & Athe-

πιεικῶν ἀνδρῶν οὐδεὶς ἀπεγράψατο πρὸς τὴν στρατείαν, διὰ τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν· οἱ δὲ πονηρότατοι, καὶ θεῶν διὰ τὴν πλεονεξίαν καταφρονοῦντες, προθύμως συνέτρεχον πρὸς τὸν Φιλόμηλον· p καὶ ταχὺ δύναμις ἰσχυρὰ συνέστη τῶν πρὸς τὴν ἱεροσυλίαν ὡρμημένων. ὁ μὲν οὖν Φιλόμηλος, διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐπορίας, ταχὺ δύναμιν ἀξιόχρεων κατεσκευάσατο. εὐθὺς οὖν ἐστράτευσεν εἰς τὴν τῶν Λοκρῶν χώραν, ἔχων στρατιώτας ἱππεῖς τε καὶ πεζοὺς πλείους τῶν μυρίων. ἀντιταχθέντων δὲ τῶν Λοκρῶν, καὶ τῶν Βοιωτῶν βοηθησάντων τοῖς Λοκροῖς, ἱππομαχία συνέστη, καθ' ἣν q ἐπροτέρησαν οἱ Φωκεῖς. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Θετταλοὶ μετὰ τῶν πλησιοχώρων συμμάχων ἀθροισθέντες εἰς ἑξακισχιλίους, ἧκον εἰς τὴν Λοκρίδα, καὶ συνάψαντες μάχην τοῖς Φωκεῦσι περὶ λόφον r Ἀργόλαν ὀνομαζόμενον, ἡττήθησαν. ἐπιφανέντων δὲ Βοιωτῶν μυρίοις καὶ τρισχιλίοις στρατιώταις, καὶ τῶν ἐκ Πελοποννήσου Ἀχαιῶν χιλίοις καὶ πεντακοσίοις βοηθησάντων τοῖς Φωκεῦσιν, ἀντεστρατοπέδευσαν αἱ δυνάμεις, ἀμφοτέρων ἀθροισθέντων εἰς ἕνα τόπον.

Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Βοιωτοὶ κατὰ τὰς προνομὰς ζωγρήσαντες οὐκ ὀλίγους τῶν μισθοφόρων, προαγαγόντες πρὸ τῆς πόλεως ἐκήρυξαν, ὅτι τούσδε τοὺς ἄνδρας οἱ Ἀμφικτύονες στρατευσαμένους μετὰ τῶν ἱεροσύλων θανάτῳ κολάζουσιν. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν ἔργων τοῖς λόγοις ἀκολουθησάντων, ἅπαντας κατηκόντισαν. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ παρὰ τοῖς Φωκεῦσι μισθοφόροι παροξυνθέντες, ἠξίουν τὸν Φιλόμηλον τῆς ὁμοίας τιμωρίας ἀξιῶσαι τοὺς πολεμίους. μεγάλην δὲ φιλονεικίαν εἰσενεγκάμενοι, καὶ πολλοὺς τῶν κατὰ τὴν χώραν πλανωμένων παρὰ τοῖς πολεμίοις ζωγρήσαντες, ἀνήγαγον, οὓς ἅπαντας ὁ Φιλόμηλος κατηκόντισεν. διὰ δὲ ταύτης τῆς κολάσεως τοὺς ἐναντίους s ἐποίησε μεταθέσθαι τῆς ὑπερηφάνου καὶ δεινῆς τιμωρίας. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν δυνάμεων εἰς ἄλλην χώραν ἐμβαλλουσῶν, καὶ τὴν ὁδοιπορίαν ποιουμένων διὰ τόπων καταδένδρων καὶ τραχέων, ἄφνω συνέμιξαν ἀλλήλοις οἱ προηγούμενοι τῆς στρατιᾶς. γενομένης δὲ συμπλοκῆς, εἶτα μάχης ἰσχυρᾶς, οἱ Βοιωτοὶ τῷ πλήθει πολὺ προέχοντες ἐνίκησαν τοὺς Φωκεῖς. τῆς δὲ φυγῆς γενομένης διὰ τόπων κρη-
432. μνώδους καὶ δυσεξίτου, πολλοὶ τῶν Φωκέων καὶ μισθοφόρων κατεκόπησαν. ὁ δὲ Φιλόμηλος ἐκθύμως ἀγωνισάμενος, καὶ πολλοῖς τραύμασι περιπεσὼν, εἴς τινα κρημνώδη τόπον t συνεκλείσθη· οὐκ ἔχων δὲ διέξοδον, καὶ φοβούμενος τὴν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αἰκίαν, ἑαυτὸν κατεκρήμνισε· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον δοὺς τῷ δαιμονίῳ δίκας, κατέστρεψε τὸν βίον. ὁ δὲ συνάρχων αὐτῷ στρατηγὸς Ὀνόμαρχος, διαδεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν, καὶ μετὰ τῆς ἀνασωζομένης δυνάμεως ἀναχωρήσας, ἀνελάμβανε

Olymp. cvi. iii.

in militiam nomen ſuum eſt profeſſus, quod pietas erga Deum aliud ſuadebat. Interim deterrimus quiſque, Deoſque lucri ſui gratia nauci habens, cupide Philomelo ſeſe aggregat. Brevique robuſtiſſimae copiae ex hominibus ſacrae praedae avidis coaluerunt. Affluentia igitur rerum omnium in cauſa fuit, ut juſtum non longo temporis intervallo exercitum Philomelus compararet. Et ſtatim ccIↄↄ. & amplius equitum peditumque inſtructa habens, in Locrenſium agros expeditionem facit. Hi Boeotorum auxiliis confirmati occurrunt, praeliumque equeſtre committitur, quo Phocenſes abeunt ſuperiores. Haud multo poſt Theſſali, cum finitimorum auxiliari manu, ad vi. millia coacti, in Locridem deſcendunt, & inito cum Phocenſibus conflictu, ad collem, quem Argolam vocant, Martem adverſum experiuntur. Hinc cum Boeoti cum ccIↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. ſupervenirent, & Achaei e Peloponneſo cIↄ. Iↄ. in ſubſidium Phocenſibus adducerent, copiae utrinque in unum congregatae locum, caſtra caſtris opponunt.

31. Accidit tum, ut inter pabulandum mercenariorum numerus haud exiguus in manus Boeotorum veniret. Quibus ante urbis moenia productis, praeconis voce proclamari juſſerunt, viros hoſce, qui militarem ſacrilegis operam proſtituiſſent, ab Amphictyonibus capite multari. Nec mora, verba res ſequitur, omneſque confodiuntur. Hac re vehementer exacerbati milites, qui Phocenſibus ſtipendiabantur, a Philomelo contendunt, ut eodem hoſtes ſupplicio dignetur. Magnaque in hoc ipſi contentione incumbunt. Ac plurimos hoſtium in agris palantes capiunt, & vivos imperatori adducunt. Quos ille omnes jaculis conficiendos ſuis tradit. Hac talionis exſecutione effecit, ut ſuperbum & immane ſupplicii genus hoſtes retractarent. Cum vero deinde exercitus in alium regionis tractum ſe conferrent, jamque iter per ſylvas & aſpreta facerent, ex improviſo primum utrinque agmen inter ſe occurrit, oriturque velitatio, & acris inde pugna, qua Boeoti numero longe ſuperiores Phocenſium aciem profligant. Cumque fuga per confragoſos & difficiles exitu ſaltus fieret, multi Phocenſium & conductitiorum trucidantur. In his rerum anguſtiis Philomelus animoſe decertans, multiſque vulneribus confectus, in praeruptum quendam locum coarctatur. Dumque nullam evadendi viam habet, cruciatus, qui captum ſe exciperent, metuens, praecipiti de rupe ſaltu ſe dimittit. Atque hoc modo Numini poenas exſolvens vitam concluſit. Collega vero ipſius Onomarchus, imperatoris munere ſuſcepto, cum reliquiis exercitus, quae cladem hanc evaſerant, retro movit, & a fuga ſparſim

---

p Καὶ ταχὺ δύναμιν ἀξιόχρεων κατεσκευάσατο, οὐδεὶς ἄν. *Baſil. Reg.* 2. & *Reg.* 1., qui κατεσκεύαζε, omiſſis ceteris. q Ἐπροτέρησαν *Baſil.* vulgo προτέρησαν. r Ἀργόλαιον ora *Steph.* s Ἐκώλυσαν. *Reg.* 1. *Baſil.* t Κατεκλείσθη *Reg.* 1.

Athenienſibus mutuam fuiſſe φιλίαν, συμμαχίαν καὶ βοήθειαν. P. Wess.

31. Καί τινες ἕτεροι] Tolle haec verba, quippe imprudenter ex praecedentibus repetita. P. Wess.

40. Τῷ ὡρισμένῳ ὑπὸ τῶν νόμων καιρῷ] Suas ſibi leges Amphictyonicum habebat concilium, quas Amphictyon aut certe Acriſius rogaſſe ferebatur: νόμους καταστησάμενος ἔξω τῶν ἰδίων, οὓς ἑκάστη πόλις νέμει, τοὺς κοινοὺς ἅπασιν, οὓς καλοῦσιν Ἀμφικτυονικούς. *Dionyſius Halicarnaſſ.* R. Ant. L. iv. p. 229. P. Wess.

58. Καὶ συλᾶν τὸ μαντεῖον] Conf. *Pauſan.* L. x, 8. pag. 817., *Athen.* L. xiii. pag. 605. C., *Polyaen.* Strateg. L. v, 45. P. Wess.

77. Περὶ λόφον Ἀργόλαν ὀνομαζόμενον] Collem *Argolam* alibi legere non recordor. *Etymologus* & *Suidas* ſerpentes Ἀργόλας habent, ſed fabuloſos, quorum originem optime mihi explicaſſe videtur vir magnae & reconditae eruditionis *S. Bochartus* Hierozoic. P. ii. Lib. iv, 2, p. 449. P. Wess.

88. Θανάτῳ κολάζουσι] Vide not. C. 25. P. Wess.

95. Ἀνήγαγον] Poſitum eſt loco ἀπήγαγον, quod de captivis & in carcerem ac ſupplicium ductis multo tritius. Vid. *Deſid. Heraldum* Advers. L. i, 11. Porro in ἐποίησε μεταθέσθαι τῆς — τιμωρίας praepoſitio ſubintelligenda: ceteroqui caſus quartus foret ex uſu magis. P. Wess.

10. Ἑαυτὸν κατεκρήμνισε] Pugnato adverſo ad urbem Neonem, qua de *Jac. Palmer.* Graec. Ant. L. vi, 11. praelio, victus Philomelus ex praerupto, in quod fugerat, ſaxo ſeſe praecipitem dedit. Ὁ Φιλόμηλος ῥίπτει τε ἑαυτὸν ἐν τῇ φυγῇ κατὰ ὑψηλοῦ καὶ ἀποτόμου κρημνοῦ, καὶ ἀφίησιν οὕτω τὴν ψυχήν *Pauſan.* L. x, 2. p. 802. Meminit etiam *Philo Jud.*, ſed rupta petra dejectum fuiſſe ſacrilegum: τὸν μὲν γὰρ (Φιλόμηλον) ὑπὸ λόφου τραχέος καὶ λιθώδους, ῥαγείσης τῆς πέτρας κατακρημνισθέντα τε καὶ καταλευσθέντα apud *Euſeb.* Praep. Evang. L. viii, 14. p. 392. D. P. Wess.

12. Ὀνόμαρχος] Philomeli frater, ut docetur inferius C. 62. P. Wess.

Olymp. CVI. III. ſim redeuntes cum caeteris conjunxit. Dum haec geruntur, Philippus Macedonum rex Methonen expugnat, direptamque ſolo aequat, & Pagas in poteſtatem redactas imperium accipere cogit. In Ponto Leucon, Boſpori rex, moritur, poſt quadrageſimum regni ſui annum. Ei Spartacus filius ſuccedens, regnum v. annos tenuit. Romanis interea contra Faliſcos bellum oritur, in quo nihil egregium aut memorabile effectum, incurſionibus tantum ager Faliſcorum devaſtatus. In Sicilia Dione, qui ſummum exercitus imperium tenebat, a 527. Zacynthiis mercenariis interfecto, Callippus qui illos ad caedem inſtigarat, in imperio ſurrogatur, idque per menſes XIII. adminiſtrat.

Olymp. CVI. IV. 32. Cum Archontis deinde munus Athenienſes Eudemo, Romani conſulatum M. Fabio, & M. Popillio commiſiſſent, Boeoti victoriam de Phocenſibus adepti, quod Philomelum, ſacrilegii principem & auctorem, a Diis juxta & hominibus poena affectum, ſuo exemplo alios a ſimili flagitio deterriturum exiſtimarent, domum copias reducunt. At Phocenſes belli metu in praeſens exſoluti, Delphos regrediuntur, factoque ſociorum omnium concilio, de bello inter ſe conſultant. Tum aequitatis maxime amantes, ad pacem inclinare; At homines impii, audaciaque & lucri cupiditate prae caeteris inſignes, diverſum ſentire, & qui ſceleratis ipſorum conatibus patrocinaretur, aliquem circumſpicere. Onomarchus igitur oratione praemeditata, cujus praecipuum caput erat, ut, quam amplexi fuiſſent ſententiam, tuerentur, ad bellum multitudinem inſtigavit; non tam publici commodi rationem habens, quam privatum emolumentum exiſtimans anteponendum. Jam etiam ſaepius ad graves multas, perinde atque caeteri, Amphictyonum judicio condemnatus erat. Quas cum jam expendiſſent, videns pace bellum ſibi optabilius eſſe, oratione plauſibili Phocenſes horumque ſocios ad perſiſtendum in Philomeli coeptis, incitabat. Summus proinde belli dux creatus, peregrini militis robore ſe confirmat, & vacuos caeſorum ordines explens, magnoque peregrinorum undique collectitiorum numero exercitum adaugens, maximos in auxiliares copias, & alia gerendo bello conducibilia, apparatus facit.

33. Ad perſequendum vero inſtitutum ſomnio quodam excitatus eſt, quod magni incrementi gloriaeque praeſagium habere videbatur; per quietem ſibi viſus eſt, aeneum, quem Amphictyones in fano Apollinis dedicarant, Coloſſum ſuis manibus refingere, ad eam altitudinem, ut longe am-

τοὺς ἐκ τῆς φυγῆς ἐπανιόντας. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς Μεθώνην μὲν ἐκπολιορκήσας καὶ διαρπάσας κατέσκαψεν, [v] Παγὰς δὲ χειρωσάμενος, ἠνάγκασεν ὑποταγῆναι. Κατὰ δὲ τὸν Πόντον, Λεύκων ὁ τοῦ Βοσπόρου βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη τεσσαράκοντα· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος [x] Σπάρτακος ὁ υἱὸς, ἐβασίλευσεν ἔτη πέντε. Ῥωμαίοις δὲ πρὸς Φαλίσκους συνέστη πόλεμος, καὶ μέγα μὲν οὐδὲν, οὐδ' ἄξιον μνήμης ἐπετελέσθη, καταδρομαὶ δὲ καὶ πορθήσεις τῆς χώρας τῶν Φαλίσκων [y] ἐγένοντο. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Δίωνος τοῦ στρατηγοῦ σφαγέντος ὑπὸ Ζακυνθίων τῶν μισθοφόρων, τὴν ἡγεμονίαν διεδέξατο Κάλλιππος, ὁ τούτους πρὸς τὸν φόνον παρασκευάσας, καὶ ἦρξε μῆνας τρισκαίδεκα.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐδήμου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Μάρκον [z] Ποπίλλιον· ἐπὶ δὲ τούτων Βοιωτοὶ νενικηκότες τοὺς Φωκεῖς, καὶ νομίσαντες τὸν αἰτιώτατον τῆς ἱεροσυλίας Φιλόμηλον, ὑπὸ θεῶν καὶ ἀνθρώπων κεκολασμένον, [a] ἀποτρέψειν τοὺς ἄλλους ἀπὸ τῆς ὁμοίας κακίας, ἀνέζευξαν εἰς τὴν οἰκείαν. οἱ δὲ Φωκεῖς, ἀπολυθέντες τοῦ πολέμου κατὰ τὸ παρὸν, ἐπανῆλθον εἰς Δελφοὺς, καὶ συνελθόντες μετὰ τῶν συμμάχων εἰς κοινὴν ἐκκλησίαν, ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ πολέμου. οἱ μὲν οὖν ἐπιεικέστατοι πρὸς τὴν εἰρήνην [b] ἔρρεπον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς καὶ τόλμῃ καὶ πλεονεξίᾳ διαφέροντες, ἐφρόνουν τὰ ἐναντία, καὶ περιεβλέποντο ζητοῦντες τὸν συνηγορήσοντα ταῖς σφετέραις παρανομίαις. Ὀνόμαρχος δὲ, πεφροντισμένον λόγον διελθὼν ὑπὲρ τοῦ τηρεῖν τὴν [c] ἐξ ἀρχῆς προαίρεσιν, προετρέψατο τὰ πλήθη πρὸς τὸν πόλεμον, οὐχ οὕτω τοῦ κοινῇ συμφέροντος προνοηθεὶς, ὡς τὸ λυσιτελὲς προκρίνας. πολλαῖς γὰρ καὶ μεγάλαις δίκαις ὑπὸ τῶν 433. Ἀμφικτυόνων ἦν καταδεδικασμένος ὁμοίως τοῖς ἄλλοις, καὶ τὰ ὀφλήματα οὐκ ἐκτετικώς. διόπερ ὁρῶν αἱρετώτερον αὐτῷ τὸν πόλεμον ὄντα τῆς εἰρήνης, εὐλόγως τοὺς Φωκεῖς καὶ συμμάχους παρώξυνε τηρεῖν τὴν ὑπόστασιν τοῦ Φιλομήλου. αἱρεθεὶς δὲ στρατηγὸς αὐτοκράτωρ, μισθοφόρων τε πλῆθος ἤθροιζε, καὶ τὰς τῶν τετελευτηκότων τάξεις ἀναπληρώσας, καὶ τῷ πλήθει τῶν ξενολογηθέντων αὐξήσας τὴν δύναμιν, μεγάλας παρασκευὰς ἐποιεῖτο συμμάχων καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς πόλεμον χρησίμων.

Ἐπῆρε δ' αὐτὸν πρὸς τὴν ὑπόστασιν ταύτην ὄνειρος, ἔμφασιν δοὺς μεγάλης αὐξήσεώς τε καὶ δόξης. κατὰ γὰρ τὸν ὕπνον ἔδοξε τὸν κολοσσὸν τὸν χαλκοῦν, ὃν ἀνέθηκαν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀπόλλωνος οἱ Ἀμφικτύονες, ἀναπλάττειν εἰς ὕψος ταῖς ἰδίαις

χερ-

---

v Sic omnes. *Gemiſt.* L. 11. princ. *Παγάσας.* x *Σπαρτάκος* ora *Steph.* & *Venet.* y *Ἐγένετο Reg.* 1. & *Baſil.* z Pompilium *Cuſpin.* a *Τρέψειν Reg.* 1. b *Ἔρρεπεν* ora *Steph. Vat. Reg.* 1. Cet. *ἔρρεπον.* c *Ἐξ ἀρχῆς Reg.* 1. *Baſil.*

17. *Μεθώνην μὲν ἐκπολιορκήσας*] Serius contigit, ſi non fallit ipſemet Auctor C. 34. *Methonen* tamen ante Pagaſas occupatum collocat *Demoſthen.* Olynth. 1. p. 4. P. Wess.

18. *Παγὰς δὲ χειρωσάμενος*] Fuiſſe puto *Παγασὰς*, quam urbem a Philippo armis domitam ac ditioni ſubditam ex *Diodoro* perhibet *Gemiſt. Pletho.* Nec diſſentit *Demoſthenes* Olynth. 1. p. & 11. p. 13. *Pagae*, quod quidem ſciam, nullae hoc erant tractu. P. Wess.

20. *Ἄρξας ἔτη τεσσαράκοντα*] Vid. not. in L. XIV, 96. *Dio Chryſoſt.* illis regibus Leuconem accenſet, qui vitae moderato inſtituto aevum ultimam in ſenectutem extenderunt, Or. II. pag. 35. D. Fuiſſe vero anno ſuperiore ſuperſtitem ex *Demoſthen.* Or. in Leptin. p. 285., quam Archonte Calliſtrato recitatam ex *Dionyſio* novimus, certa claraque res eſt: non item, Leuconem eundem eſſe, de quo *Ovidius* Ib. v. 311. De Spartaco in Diſſert. de Boſpori reg. p. 57. *P. E. Souciet.* P. Wess.

23. *Πρὸς Φαλίσκους*] Adi *Livium* L. VII, 16. P. Wess.

27. *Ὑπὸ Ζακυνθίων τῶν μισθοφόρων*] Nimis brevi ſermone extremis viri praeſtantiſſimi geſtis Auctor defungitur. Copioſius *Cor. Nepos* Dion. C. 9. & *Plut.* Dion. p. 983. Callippus, qui *Nepoti* Callicrates, homo & callidus & ad fraudem acutus, ſed ſine ulla religione & fide, domo Athenienſis, in breve tempus Syracuſis principatum obtinuit, dein eodem gladio, quo amicum Dionem confecerat, jugulatus, teſte ibidem *Plutarcho*, & de Sera Num. Vind. p. 553. D., cui junge *Platonem* Epiſt. VII. p. 334. & *Athen.* L. XI. p. 508. F. P. Wess.

31. *Εὐδήμου*] *Dionyſius* Epiſt. ad Amm. p. 121. *ἐπὶ Θουδήμου τοῦ μετὰ Διότιμον ἄρξαντος.* Sed melius, quod & *Sylburg.* advertit, in Dinarch. p. 115. P. Wess.

32. *Μάρκον Πόπλιον*] Scribe *Ποπίλιον.* L. Rhod.

Μάρκον Ποπίλλιον] Refingo id nomen, tum quod exemplum praebeat *Cuſpin.*, haud multum a recto recedens, tum quod res ſit aperta atque inter *Πόπλιον* & *Ποπίλλιον* non magnum diſcrimen. P. Wess.

41. *Πρὸς εἰρήνην ἔρρεπον*] Sequor meliores ſchedas. *Aeſchylus* VII. C. Theb. v. 21. *καὶ νῦν μὲν ἐς τόδ' ἦμαρ εὖ ῥέπει θεός. Dio-*

dorus

χερσί, καὶ ποιῆσαι πολὺ μείζονα. ὑπέλαβεν οὖν αὐτῷ σημαίνεσθαι περὶ τὴν θεῶν αὔξησιν δόξης ἔσεσθαι διὰ τὴν αὐτοῦ στρατηγίας. τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως εἶχε, τοὐναντίον δὲ παρεσημαίνετο, διὰ [d] τὸ τοὺς Αμφικτύονας ἐκ τοῦ ζημιώματος τῶν Φωκέων εἰς τὸ ἱερὸν παρανομησάντων, καὶ διὰ τοῦτο ζημιωθέντων, ἐσημαίνετο ἡ ζημία τῶν Φωκέων αὔξησιν ἀπολήψεσθαι ταῖς τοῦ Ονομάρχου χερσίν. ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. ὁ οὖν Ονόμαρχος αὐτοκράτωρ ᾑρημένος ἐκ μὲν τοῦ χαλκοῦ καὶ σιδήρου κατεσκεύασεν ὅπλων πλῆθος, ἐκ δὲ τοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου νόμισμα κόψας, ταῖς τε συμμαχούσαις πόλεσι διεδίδου, καὶ μάλιστα τοὺς προεστηκότας ἐδωροδόκει. διέφθειρε δὲ καὶ τῶν πολεμίων πολλούς, οὓς μὲν συμμαχεῖν πείθων, οὓς δὲ τὴν ἡσυχίαν ἔχειν ἀξιῶν. πάντα δὲ ῥᾳδίως ἐπετέλει διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φιλαργυρίαν. καὶ γὰρ τοὺς Θετταλοὺς μέγιστον ἔχοντας τῶν συμμάχων ἀξίωμα δωροδοκήσας, ἔπεισε τὴν ἡσυχίαν ἔχειν. καὶ τῶν μὲν Φωκέων τοὺς ἐναντιουμένους συλλαμβάνων, ἀνῄρει, καὶ τὰς οὐσίας ἐδήμευεν· εἰς δὲ τὴν πολεμίαν ἐμβαλών, Θρόνιον μὲν ἐκπολιορκήσας ἐξηνδραποδίσατο, [e] Αμφισσεῖς δὲ καταπληξάμενος, ἠνάγκασεν ὑποτάττεσθαι. τὰς δ' ἐν Δωριεῦσι πόλεις πορθήσας, τὴν χώραν αὐτῶν ἐδῄωσεν. εἰς δὲ τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλών, Ορχομενὸν μὲν εἷλεν, ἐπιχειρήσας δὲ πολιορκεῖν Χαιρώνειαν, καὶ ἡττηθεὶς ὑπὸ Θηβαίων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκείαν.

Αμα δὲ τούτοις πραττομένοις Αρτάβαζος, ἀποστάτης ὢν τοῦ βασιλέως, διεπολέμει πρὸς τοὺς ἀποσταλέντας ὑπὸ τοῦ βασιλέως σατράπας εἰς τὸν 434 πόλεμον· καὶ τὸ μὲν πρῶτον συμμαχοῦντος αὐτῷ Χάρητος τοῦ Αθηναίων στρατηγοῦ, ἐρρωμένως ἀντετάττετο τοῖς σατράπαις· ἐκείνου δὲ ἀπελθόντος, μονωθεὶς ἔπεισε τοὺς Θηβαίους συμμαχίαν αὐτῷ πέμψαι. οἱ δὲ Παμμένη στρατηγὸν ἑλόμενοι, καὶ δόντες αὐτῷ στρατιώτας πεντακισχιλίους, ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Ασίαν. ὁ δὲ Παμμένης βοηθήσας Αρταβάζῳ, καὶ τοὺς σατράπας μεγάλαις μάχαις δυσὶ νικήσας, περιεποιήσατο μεγάλην δόξαν ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς Βοιωτοῖς. ἐφάνη γὰρ θαυμαστὸν εἰ Βοιωτοί, τῶν μὲν Θετταλῶν ἐγκαταλελοιπότων, τοῦ δὲ Φωκικοῦ πολέμου μεγάλους ἐπιφέροντος κινδύνους, διαποντίους δυνάμεις εἰς τὴν Ασίαν ἐξέπεμπον, [f] καὶ ἐπροτέρουν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς κινδύνοις. Αμα δὲ τούτοις πραττομένοις, συνέστη πόλεμος Αργείοις πρὸς Λακεδαιμονίους· καὶ γενομένης μάχης περὶ πόλιν Ορνεάς, ἐνίκων οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὰς Ορνεὰς ἐκπολιορκήσαντες, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Σπάρτην. Χάρης δὲ ὁ τῶν Αθηναίων στρατηγὸς εἰσπλεύσας εἰς Ελλήσποντον, καὶ Σηστὸν πόλιν ἑλών, τοὺς μὲν ἡβῶντας ἀπέσφαξε, τοὺς δὲ ἄλλους ἐξηνδραπο-

plior exſiſteret. Hinc magnam gloriae acceſſionem, quam militari imperio conſecuturus eſſet, a Diis ſibi portendi autumabat. Sed res longe aliter ſe habebat: cum e contrario id ſignificaretur: mulctam Phocenſium, quam ob violatas templi opes, religionemque inceſtatam Amphictyones eis imponerent, manibus Onomarchi ad ingens augmentum provectum iri. Quod & tandem evenit. Onomarchus ergo poſt acceptum imperium ex aere ferroque magnam armorum vim conflavit. Ex argento vero & auro monetam percuſſit, quam ad confoederatas huc illuc civitates miſit: inprimis autem magiſtratus horum largitione munerum ſibi obſtrinxit. Quin etiam hoſtium multos corrupit, alios in ſocietatem pelliciens, alios ut interim arma non moverent, inducens. Et haec omnia ſine magno negotio perfecit, quod homines argenti cupiditate laborarent. Nam & Theſſalis, praecipuae inter ſocios dignationis, ut a bello ceſſarent, muneribus perſuaſit. Si qui Phocenſium adverſarentur, hos vinculis conſtrictos capite multavit, bonis eorum haſtae ſubjectis. Tum impreſſione in hoſticum facta, Thronium expugnatum, mancipatis hominibus, vaſtat. Amphiſſenſes metu perculſos imperata facere cogit. Urbibus Dorienſium captis, eorum agros populatur. Hinc Boeotiam ingreſſus Orchomenum cepit, & jam ad Chaeroneae obſidionem graſſans, cum a Thebanis victus eſſet, in patriam retrocedit.

34. Per id tempus Artabazus regi perduellis factus, cum Satrapis, ad illud bellum deſtinatis, adhuc belligeratur. Initio quidem cum Chares Athenienſium dux auxiliarem illi operam navaret, adverſariis fortiſſime reſiſtebat. At illo digreſſo, jam auxiliis deſtitutus, ad ferendam ſibi opem Thebanos perpulit. Qui Pammenem militiae iſti 528. praefectum, traditis IↃↃ. armatorum, in Aſiam trajicere juſſerunt. Hic Artabazo opitulans cum regios duobus magnis praeliis fudiſſet, ingens ſibi Boeotiſque ſuis gloriae decus comparavit. Pro miraculo enim habebatur, quod Boeoti, jam a Theſſalis deſerti, quo tempore etiam ingens a Phocico bello periculum imminebat, copias ſuas trans mare in Aſiam expediviſſent, & in conflictibus ut plurimum victoria potirentur. Inter haec, bellum Argivis cum Lacedaemoniis exardeſcit, initoque praelio ad oppidum Orneas, victoria penes Lacedaemonios ſtetit: qui poſt expugnationem urbis Spartam revertuntur. Chares etiam dux Athenienſium cum claſſe Helleſpontum ingreſſus, primarium in litore oppidum Seſtum cepit, & quicquid puberum illic invenerat, trucidavit, caeteris

in

---

[d] Διὰ τοῦτ' Ἀμφ. Baſil. [e] Ἀμφισσεῖς Pletho. [f] Ἐπροτέρουν Baſil. προτέρουν Reg. ambo. In Venet. deeſt cum ſex ſeqq.

dorus L. XII, 9. τὸ μὲν πρῶτον ἔῤῥεεν — τὸ πλῆθος πρὸς τὴν [illegible]. Et L. XIII, 53. αἱ μὲν [illegible] τῶν Ἀθηναίων [illegible] — πρὸς τὴν [illegible]. P. Wess.

53. Παρεῖχε ταχὺ τὴν ὑπόνοιαν] Illuſtrat hoc genus *Iſ. Caſaubonus* ad *Polyb.* L. I. p. III. *Ed. Gron.* P. Wess.

64. Ὃν ἀνέθηκαν — οἱ Ἀμφικτύονες] Coloſſum hunc reperire non memini. Habet *Pauſanias* duo Apollinis ſigna, ab Amphictyonibus ex mulctatitio Phocenſium aere dedicata L. X, 15. P. Wess.

69. Διὰ τὸ τοὺς Ἀμφικτύονας &c.] Hic mendum eſſe non abs re ſuſpiceris, cum Syntaxis non conſtet. Aut enim aliquid deſideratur, quod Accuſativo Ἀμφικτύονας reſpondens ſententiam abſolvat; aut aliquid mutandum. Quid ergo? Si τὸ poſt διὰ in τὰς vertas hoc ſenſu. *Nam cum propter Amphictyones, a mulctatione in templum nefarie deliquiſſent, & propterea novae obnoxii mulctae eſſent* &c. L. Rhod.

Διὰ τὸ τοὺς Ἀμφικτύονας &c.] De mendo dubium eſſe non poteſt: medicina non admodum placet. Puto poſt τῶν Φωκέων, quod in ſequente oratione idem repeteretur vocabulum, pauca excidiſſe, quae τὴν [illegible], καὶ πάλιν τῶν Φωκέων εἰς τὸ ἱερὸν &c, an alia fuerint, non temere decrevero. Id in confeſſo eſt, hoc vitii genere nihil eſſe frequentius. P. Wess.

86. Θρόνιον μὲν ἐκπολιορκήσας] *Gemiſt. Pletho* Θρόνιον μὲν τῆς Ὀπουντίας Λοκρίδος ἐκπολιορκήσας ἐξηνδραποδίσατο. Ἀμφισσεῖς δὲ τῆς [illegible] Λοκρίδος [illegible], errans in *Thronii* vero ſitu, qui in Locris Epicnemidiis, ſicuti *Amphiſſa* in Ozolis. Vid. *Jac. Palmer.* Graec. Antiq. L. V, 2. & 5. P. Wess.

93. Ἀρτάβαζος ἀποστάτης ὢν &c.] Vid. Supr. C. 22. P. Wess.

1. Οἱ δὲ Παμμένη στρατηγὸν ἑλόμενοι] Idem eſt, de quo *Polyaen.* Strat. L. V, 16. & *Frontin.* L. II, 3, 3. cum nota Clariſſ. *Oudendorpii.* Nec diverſum puto Pammenem in *Plutarch.* Sympoſ. L. I. pag. 618. D., quae enim de eo praedicantur, in hominem optime congruunt, ob amores, & *Philippi* quidem, non bene audientem in *Libanii* Or. in Aeſchin. p. 702. D. & T. I. pag. 106. A., ubi ſi ſcripſeris ἀλλ' [illegible] αὐτοῦ (Φίλιππος) Παμμένους ἐρώμενος καὶ [illegible], hians antea ac defecta oratio decurret recto tramite. P. Wess.

11. Περὶ πόλιν Ὀρνεάς] Conf. L. XII, 81. P. Wess.

Olymp. CVI. IV.

in ſervitutem raptis. Per idem tempus Cerſobleptes, Cotyis F. quod a Philippo averſus, Atheniensium vero amicitiae deditus eſſet, urbibus Cherſoneſi, Cardia tantum excepta, Athenienſibus ceſſerat, jamque colonias, oppida ſorte diviſuras, populus illuc miſerat. Philippus igitur animadvertens Methonaeos urbem ſuam tanquam belli arcem hoſtibus proſtituere, obſidione illam cinxit. Quam ad tempus oppidani tolerarunt; ſed viribus tandem inferiores, urbem his pactis dedere coguntur, ut quicquid civium eſſet, cum ſingulis veſtimentis Methona excederet. Tum exciſa Philippus urbe agrum inter Macedones diſpertitur. In hac oppugnatione ſors tulit, ut teli jactu alterum percuſſus oculum rex ea parte viſum amitteret.

35. Poſt haec a Theſſalis accitus, copias in Theſſaliam traduxit. Ac primum cum Lycophrone, Pheraeorum tyranno, certamen ei fuit, ut Theſſalis operam auxiliarem navaret. Poſt ubi Lycophron a Phocenſibus auxilia ſibi mitti petiviſſet, Phayllus Onomarchi frater cum Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. armatorum illuc mittitur. Tum Philippus agmen Phocenſium, a ſe profligatum Theſſalia expellit. Onomarchus igitur qui totius jam Theſſaliae dominatum animo praeceperat, cum omni exercitus ſui robore ſuppetias Lycophroni allatum venit. Cumque Philippus ſuam & Theſſalorum illi aciem opponeret, Onomarchus numero militum ſuperior, gemino praelio vicit, nec exiguam Macedonum caedem peregit, adeo ut Philippus in ſummum diſcrimen adduceretur. Cumque jam milites ipſum dеſererent, exhortationibus ſuis ad multitudinem inſtitutis, aegre tandem obtinuit, ut dicto ſibi audientes eſſent. Brevique poſt in Macedoniam ſe recepit. Hinc expeditione in Boeotiam facta, Onomarchus collatis ſignis Boeotos vincit, & Coroneam occupat. In Theſſaliam interim Philippus cum manu armata reverſus, Lycophronem tyrannum oppugnabat. Qui viribus impar a Phocenſibus ſubſidia arceſſit, operam ſuam in conficiendis Theſſaliae negotiis pollicitans. Ono-

διέθετο. Κερσοβλέπτου δὲ τοῦ Κότυος, διά τε τὴν πρὸς Φίλιππον ἀλλοτριότητα, καὶ τὴν πρὸς Ἀθηναίους φιλίαν, ἐγχειρίσαντος τοῖς Ἀθηναίοις τὰς ἐν Χερρονήσῳ πόλεις, πλὴν Καρδίας, ἀπέστειλεν ὁ δῆμος κληρούχους εἰς τὰς πόλεις. Φίλιππος δ' ὁρῶν τοὺς Μεθωναίους ὁρμητήριον παρεχομένους τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις ἑαυτοῦ, πολιορκίαν συνεστήσατο. καὶ μέχρι μέν τινος οἱ Μεθωναῖοι διεκαρτέρουν, ἔπειτα κατισχυόμενοι, συνηναγκάσθησαν παραδοῦναι τὴν πόλιν τῷ βασιλεῖ, ὥστε ἀπελθεῖν τοὺς πολίτας ἐκ Μεθώνης, ἔχοντας ἓν ἱμάτιον ἕκαστον. ὁ δὲ Φίλιππος τὴν μὲν πόλιν κατέσκαψε, τὴν δὲ χώραν διένειμε τοῖς Μακεδόσιν. ἐν δὲ τῇ πολιορκίᾳ ταύτῃ συνέβη τὸν Φίλιππον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν πληγέντα τοξεύματι, διαφθαρῆναι τὴν ὅρασιν.

Μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ Φίλιππος ὑπὸ Θετταλῶν μετακληθεὶς, ἧκεν εἰς Θετταλίαν μετὰ τῆς δυνάμεως· καὶ τὸ μὲν πρῶτον πρὸς Λυκόφρονα τὸν Φερῶν τύραννον διεπολέμει, βοηθῶν τοῖς Θετταλοῖς· μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ Λυκόφρονος μεταπεμψαμένου παρὰ τῶν Φωκέων συμμαχίαν, ἀπεστάλη Φάϋλλος ὁ ἀδελφὸς Ὀνομάρχου μετὰ στρατιωτῶν ἑπτακισχιλίων. ὁ δὲ Φίλιππος τοὺς Φωκεῖς νικήσας, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Θετταλίας. Ὀνόμαρχος δ' ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν δύναμιν, καὶ νομίζων ὅλης τῆς Θετταλίας κυριεύσειν, ἧκεν ἐν τάχει βοηθήσων τοῖς περὶ τὸν Λυκόφρονα. τοῦ δὲ Φιλίππου μετὰ τῶν Θετταλῶν ἀντιπαραταξαμένου τοῖς Φωκεῦσιν, Ὀνόμαρχος ὑπερέχων τοῖς πλήθεσι, δυσὶ μάχαις ἐνίκησε, καὶ πολλοὺς τῶν Μακεδόνων ἀνεῖλε. Φίλιππος δὲ εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους περικλεισθεὶς, καὶ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν ἀθυμίαν καταλιπόντων αὐτὸν, παροξύνας τὸ πλῆθος, [g] μόλις ἐποίησεν αὐτοὺς εὐπειθεῖς. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Φίλιππος μὲν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Μακεδονίαν, Ὀνόμαρχος δὲ στρατεύσας εἰς Βοιωτίαν, ἐνίκησε μάχῃ τοὺς Βοιωτοὺς, καὶ πόλιν εἷλε Κορώνειαν. Κατὰ δὲ τὴν Θετταλίαν Φίλιππος μὲν ἐκ τῆς Μακεδονίας μετὰ τῆς δυνάμεως ἄρτι κατηντηκὼς, ἐστράτευσεν ἐπὶ Λυκόφρονα τὸν Φερῶν τύραννον. οὗτος δὲ οὐκ ὢν ἀξιόμαχος, μετεπέμψατο συμμαχίαν παρὰ Φωκέων ἐπαγγελλόμενος συγκατασκευάσειν αὐτοῖς τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν. διόπερ Ὀνο-

---

[g] Μόγις Reg. uterque, frequenti confuſione. Vid. *T. Hemſterh.* ad *Luciani* Jud. Vocal. C. 4.

20. Πλὴν Καρδίας] Cardianorum urbem, loco opportuno atque ipſo in aditu Cherſoneſi poſitam, ſibi retinuit, indignante Oratore Or. adv. Ariſtocrat. p. 432. & Or. extrema de Pac. p. 43. Ipſi Cardiani, cum tractus ejus urbes Athenienſium colonos admitterent, eos excluſerunt, λέγοντες ἰδίαν χώραν οἰκεῖν καὶ οὐκ Ἀθηναίων in *Libanii* Argum. Or. *Demoſthen.* de Rebus in Cherſon., ubi ductu Diopithis, patris Menandri poetae, colonos hos eam in regionem deductos oſtendit. ἡ μὲν γὰρ, inquit, Χερρόνησος, ἡ πρὸς Θρᾴκῃ, τῶν Ἀθηναίων κτῆμα ἀρχαῖον. εἰς δὲ ταύτην ἀπεστάλκασι κατὰ τοὺς Φιλίππου καιροὺς κληρούχους ἑαυτῶν &c. De Cerſoblepte Cotyis F., Athenienſium amico, idem *Libanius* T. II. p. 687. C. P. Wess.

25. Ἔπειτα κατισχυόμενοι] Vid. *Polyaen.* L. IV, 2, 15. Mox ἔχοντας ἓν ἱμάτιον ἕκαστον offenſioni eſſe non debet. *S. Lucas* A. A. C. 2, 6. ἤκουον εἷς ἕκαστος, tum πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν εἷς ἕκαστος. *S. Paullus* Ep. ad Philipp. C. 2, 4. μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε. *Joſeph.* Proem. ſect. 11. Bel. Jud. καὶ ὡς ἂν ἕκαστος τύχῃ [illegible]. Sic enim *Codd.* ſcripti. *Longinus* περὶ Ὕψ. ſect. ult. p. 240. ἕκαστος πρὸς τὰς ἑαυτοῦ [illegible]. Placet & Latinis. *Virgil.* Aen. XII, 552. *Pro ſe quiſque ruunt.* Vide *N. Heinſium* & *P. Burman.* ad *Ovid.* Metam. V, 212. P. Wess.

30. Συνέβη τὸν Φίλιππον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν πληγέντα &c.] Inflicti vulneris auctor *Aſter* notiſſimus eſt ex *Suida* in Κάρανος, *Ulpiano* ad Olynth. III. p. 31., *Luciano* in primis de Conſcrib. Hiſtor. C. 38., quem tamen inconſiderantia aberrantem in viam reduxit *Jac. Palmer.* Exercit. p. 557. Ob eam vero debilitatem *Demoſthenes* ſatis criminoſe Philippum τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένον, τὴν κλεῖν κατεαγότα, τὴν χεῖρα, τὸ σκέλος πεπηρωμένον traducit & taxat Or. pro Coron. pag. 146. At multo aſperius & vehementius *Libanius* T. I. p. 107. D. καὶ μὴν καὶ τὸ σῶμα τοιοῦτος, οἷον ἄν τις [illegible], χωλεύων, τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένος, πολλὰ τῶν μελῶν πεπηρωμένος. Talem enim deſcribit, quem quis ut naturae ludibrium malique ominis occurrentem averſatur. Mutuatus eſt colorem ex *Demoſthenis* illo loco & altero Or. I. in Ariſtogit. pag. 492. [illegible]. *Morellus*, interpres *Libanii*, antiquum obtinet. P. Wess.

34. Πρὸς Λυκόφρονα τὸν Φερῶν τύραννον] Conf. ad C. 14. P. Wess.

67. Καὶ τυχικῶς παραγενόμενος τοῦ Ἀθηναίου Χάρητος &c.] Haec non quadrant nec ſecum, nec cum anterioribus, nec cum ſequentibus. Nam ex his verbis videtur cauſſam occiſionis Phocenſium praeſentiae navium Athenienſium tribuere: at contra eſt. Nam Athenienſes rebus Phocenſium favebant quam maxime: dixit enim ſupra, τοῖς δὲ Φωκεῦσι συνεμάχουν Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι. & intra etiam hac eadem pagina, dum recenſet eos, qui in auxilium Phocenſium copias miſerunt, ait: Ἀθηναῖοι δὲ πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους. Tum etiam *Pauſanias* nos docet, quomodo Onomarchus perierit, in Phoc. C. 2. Ὀνόμαρχος μὲν φεύγων ἐς τὴν θάλασσαν ἀφικόμενος ἐτελεύτα ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν κατακοντισθεὶς τῶν οἰκείων, quod intelligo, non ut a ſuis proditus, ſed in turba enatare conantium: & Philippus non ipſum Onomarchum, ſed Onomarchi cadaver cruci ſuſpenſum affixit. Ita videtur deeſſe aliquid in *Diodori* textu inter Ὀνόμαρχος & τέλος δὲ τῶν Φωκέων, & eſt procul dubio imperfecta narratio & textus hiulcus. Sed apud *Pauſaniam* pro κατακοντισθεὶς lego καταποντισθεὶς, quod multo melius. Nam quando hoc loco ait *Diodorus* Onomarchum in turba ſuorum enatare ad triremes Athenienſium conatum eſſe, quomodo ab iis, qui ſecum enatabant, & arma ſua projecerant, confixus fuiſſet jaculis? Jac. Palm.

Καὶ τυχικῶς παραγενόμενος &c.] Aberrat, pace ejus dictum ſit, vir doctiſſimus a mente ſcriptoris, cujus oratio defecta non eſt. Erant ſane Athenienſes Phocenſium amici & adjutores, & ſoli quidem ex univerſa Graecia hoc tempore, ſi verum dicit

Ὀνομάρχου πεζῇ βοηθήσαντος μετὰ πεζῶν δισμυρίων καὶ πεντακοσίων ἱππέων, ὁ μὲν Φίλιππος πείσας τοὺς Θετταλοὺς κοινῇ τὸν πόλεμον ἄρασθαι, συνήγαγε τοὺς πάντας, πεζοὺς μὲν ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους. γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν Θετταλῶν ἱππέων τῷ πλήθει καὶ ταῖς ἀρεταῖς διαφερόντων, ἐνίκησεν ὁ Φίλιππος. τῶν δὲ περὶ τὸν Ὀνόμαρχον καταφυγόντων εἰς τὴν θάλατταν, καὶ τυχικῶς παραπλέοντος τοῦ Ἀθηναίου Χάρητος μετὰ πολλῶν τριήρων, πολὺς ἐγένετο φόνος τῶν Φωκέων. οἱ γὰρ φεύγοντες, ῥίψαντες τὰς πανοπλίας, διενήχοντο πρὸς τὰς τριήρεις, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς Ὀνόμαρχος. τέλος δὲ τῶν Φωκέων καὶ μισθοφόρων ἀνῃρέθησαν μὲν ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός, ἥλωσαν δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν τρισχιλίων. ὁ δὲ Φίλιππος τὸν μὲν Ὀνόμαρχον ἐκρέμασε, τοὺς δ' ἄλλους ὡς ἱεροσύλους κατεπόντισε.

Μετὰ δὲ τὴν Ὀνομάρχου τελευτὴν διεδέξατο τὴν Φωκέων ἡγεμονίαν ὁ ἀδελφὸς Φάϋλλος. οὗτος δὲ τὴν γεγενημένην συμφορὰν διορθούμενος, μισθοφόρων τε πλῆθος ἤθροιζε, διπλασιάσας τοὺς εἰωθότας μισθοὺς, καὶ παρὰ τῶν συμμάχων βοήθειαν μετεπέμπετο· κατεσκεύαζε δὲ καὶ ὅπλων πλῆθος, καὶ νόμισμα [b] ἔκοψε χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν. Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Μαύσωλος ὁ Καρίας δυνάστης ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη εἰκοσιτέσσαρα. τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξαμένη Ἀρτεμισία ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνὴ, ἐδυνάστευσεν ἔτη δύο. Κλέαρχος δὲ ὁ Ἡρακλείας τύραννος Διονυσίων ὄντων ἐπὶ θέαν βαδίζων ἀνῃρέθη, ἄρξας ἔτη δώδεκα· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς Τιμόθεος, ἦρξεν ἔτη πεντεκαίδεκα. Τυρρηνοὶ δὲ διαπολεμοῦντες Ῥωμαίοις,
436 ἐπόρθησαν πολλὴν τῆς πολεμίας χώρας, καὶ μέχρι τοῦ Τιβέρεως καταδραμόντες, ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκείαν. Ἐν δὲ ταῖς Συρακούσαις, στάσεως γενομένης τοῖς Δίωνος φίλοις πρὸς Κάλλιππον, οἱ μὲν τοῦ Δίωνος φίλοι ἡττηθέντες ἔφυγον εἰς τοὺς Λεοντίνους· μετὰ δέ τινα χρόνον Ἱππαρίνου [i] τοῦ Διονυσίου καταπλεύσαντος εἰς τὰς Συρακούσας μετὰ δυνάμεως, ὁ μὲν [k] Κάλλιππος ἡττηθεὶς ἐξέπεσε τῆς πόλεως, Ἱπ-

marchus igitur cum ccIↄↄ. ccIↄↄ. peditatu & Iↄ. equitibus pedeſtri itinere, auxilio tum illi venit. Ol. CVI. IV.
Ibi Philippus Theſſalis, ut conjunctis viribus bellum gererent, perſuaſis, peditum plus quam ccIↄↄ. ccIↄↄ. & cIↄ. cIↄ. cIↄ. equitum toto numero contraxit. Mox praelium initur acerrimum, quo quod equites Theſſali tam virtute quam numero praeſtabant, victoriam obtinet Philippus, & Onomarchus cum ſuis fugam ad mare intendit. Tum forte fortuna Chares Athenienſis cum multarum triremium claſſe praetervehebatur, quando foeda Phocenſium ſtrages edebatur. Fugientes igitur projectis armis ad triremes adnatabant, inter quos etiam Onomarchus erat. Finis tandem hic fuit, ut 529.
Phocenſium & conductitiorum ultra Iↄↄ. cIↄ. occumberent; quorum in numero etiam imperator erat, nec pauciores cIↄ. cIↄ. cIↄ. in hoſtium manus venirent. Onomarchum Philippus ſuſpendio adfecit, caeteros, ut ſacrilegos, mari demergendos curavit.

36. Exſtincto ad hunc modum Onomarcho, Phayllus ejus frater Phocenſium imperio praeficitur. Is ut damnum acceptum repararet, magnas peregrini militis copias coëgit, duplo majus ſtipendium exſolvens, & accitis ſociorum auxiliis ſe roboravit: armiſque ingenti numero fabricatis, aureum ſimul & argenteum numiſma cudit. Per idem tempus, Mauſolus Cariae regulus, poſt XXIV. regni annum, e vivis exemtus eſt. Cui Artemiſia ſoror & conjux ad biennium ſucceſſit. Tum etiam Clearchus Heracleae tyrannus, cum in Dionyſialibus ludos ſpectatum iret, duodecimo imperii ſui anno trucidatur. Suffectus illi Timotheus filius annos XV. dominatur. Interea Thuſci cum Romanis belligerantes magnum hoſtici agri tractum populantur, & incurſationibus ad Tiberim uſque extentis, ad ſua revertuntur. Syracuſis amici Dionis ſeditionem adverſus Callippum excitant; ſed profligati ad Leontinos perfugiunt. Aliquanto poſt Hipparinus Dionyſii frater cum armata claſſe Syracuſas appellit; ubi Callippus praelio victus ex urbe

---

[b] Κατέκοψε *Steph.* ora. Paullo ante κατεσκεύαζε Reg. 1. [i] Dionis F. *Caſaub.* [k] Κάλλιπος *Baſil.*

cit *Demoſthen.* Or. περὶ παραπρ. p. 267. Quare eorum cum forte claſſis praeternavigaret, preſſi adverſo praelio ad mare citi pergunt, nando, ſi poſſent, ad naves evaſuri. Inſtante vero & urgente Philippo, conficiuntur conductitii milites jaculis, & inter eos Onomarchus, dux & ſignifer. Haec Auctoris ſententia, cui ſi tu opponas *Pauſaniam*, nihil profecto promoveris: diſſidet enim a *Diodoro*, cum Onomarchum a ſuis tranſfixum ait, quod in ejuſmodi rebus haud praeter morem accidit. Ecce tibi, ne longius abeam, *Philonem Jud.* de Onomarcho apud *Euſeb.* Praep. Evang. L. VIII. p. 392. D. τὸν δὲ (Ὀνόμαρχον) ἀφηνιάσαντος τοῦ κομίζοντος ἵππου καὶ μέχρι θαλάσσης καθελκυσθέντα, ἐναφανισθέντα τοῦ πελάγους, εἰς ἀχανῆ βυθὸν αὐτῷ ζώῳ καταδῦναι. Nihil de praelio, de fuga, nihil de jaculis: ſed ab equo excuſſis habenis ad mare delatum, exundantibuſque fluctibus raptum atque una cum equo in voraginem peſſum iviſſe. Putes eum quidem καταποντωθέντα, quae *Palmerii* ſuſpicio in *Pauſania*, ſtabilire: at ſecus habet. Aliud ille, *Pauſanias* aliud ſectatus eſt. Mitto nunc, *Pauſaniae* patrocinio eſſe *Diodorum* hujus libri C. 61., ubi Onomarchus κατακοπεὶς ἐσταυρώθη. P. Weſs.

75. Τοὺς δὲ ἱεροσύλους κατεπόντισε] Ἐφῆκεν ἐλλοῖς ἰχθύσι διαφθορὰν *Sophocles* Ajac. v. 1316. Frequens olim ſupplicium, quo reos oneratis gravi pondere cervicibus in flumen aut mare praecipitabant. ὅταν γὰρ καταποντῶσι τινὰς, βάρος ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἐκρέμων Schol. ad *Ariſtoph.* Equit. v. 1360. Sic Turnus *novo leti genere dejectus ad caput aquae Ferentinae, crate ſuperne injecta, ſaxiſque ingeſtis mergitur* apud *Livium* L. I, 51. & in *S. Matth.* Evang. C. XVIII, 6. ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. Notavit aliqua *Potterus* ad *Lycophron.* v. 239., ſed melius *Iſ. Caſaubonus* in *Sueton.* Aug. C. 67. Ceterum inter legitimas ſacrilegorum poenas & καταποντισμὸς cenſebatur. *Philo Jud.* νόμος κελεύει, τὸν ἱερόσυλον κατακρημνίζειν, ἢ καταποντίζειν, ἢ καταπιμπράναι dicto apud *Euſeb.* loco, cui de ignis ſupplicio conſentit *Lucian.* de Peregrini mort. C. 24. P. Weſs.

84. Μαύσωλος ὁ Καρίας δυνάστης ἐτελεύτησεν] Deceſſiſſe Mauſolum circa hoc tempus ex *Demoſth.* Or. de Rhod. Libert. pag. 117. quam Theſſalo Archonte recitavit, conficias. Quod ergo extrema Or. de Pac. dicit, ἐῶμεν τὸν Κᾶρα τὰς νήσους καταλαμβάνειν, non hunc, ſed Idrieum deſignat. Serius enim ea peroravit, Archonte Athenis Soſigene, uti ex *Dionyſii* ad Amm. Epiſt. notum. P. Weſs.

88. Διονυσίων ὄντων ἐπὶ θέαν βαδίζων ἀνῃρέθη] *Memnon* apud *Phot.* Biblioth. Cod. CCXXIV. p. 705. ὅτε μὲν γὰρ Διονύσια θύσων ὁ τύραννος. Bacchanalia fuiſſe, ultima oſtendit *Chionis* Epiſtola inter Graecan. p. 35., qua Platoni, certum ſibi eſſe Bacchanalibus tyrannum adgredi, perſcribit. Adde *Juſtin.* L. XVI, 5.; qui quoque *Satyrum* illi ſufficit. P. Weſs.

89. Τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς Τιμόθεος] Succeſſit Timotheus, nec ſtatim tamen. Clearcho enim interfecto Heracleae & tyrannidis curam capeſſivit Satyrus, illius frater, Timothei patruus & tutor, homo immanis & crudelitate ſupra Clearchum, quem *Diodorus* neglexiſſe videtur, quod Timothei nomine Heracleae praeeſſet. Timotheus ipſe vir leni fuit animo, crudelitatemque exoſus civibus ſeſe probavit. Vid. *Iſocratis* ad eum Epiſtol. pag. 624. & *Memnonem* C. 3. & 4. P. Weſs.

92. Καὶ μέχρι τοῦ Τιβέρεως] Tangit Etruſcum id bellum *Livius* L. VII, 17. P. Weſs.

97. Ἱππαρίνου τοῦ Διονυσίου καταπλεύσαντος] Emenda τοῦ Δίωνος ex *Plutarcho* in Dione p. 972. A. Repetitum eſt in nepote avi nomen: nam Dion fuit Hipparini filius. Jac. Palm.

Ἱππαρίνου τοῦ Διονυσίου] Cave audias, tametſi viro doctiſſimo faveat *Caſaub.* Dionis enim F. Hipparino locus hic eſſe non poteſt, qui, poſtquam in patriam rediit pater, cum a priſtina victa, quam flagitioſiſſimam ſectabatur, abduci nollet, ſe de ſupe-

Olymp. CVI. IV. urbe fugatur. Et Hipparinus regnum paternum a ſe vindicatum per duos annos obtinet.

Olymp. CVII. I. 37. Cum Archon in Republica Athenienſium Ariſtodemus, & Romae Coſſ. eſſent C. Sulpicius, & M. Valerius, Olympias ſeptima poſt centeſimam agebatur; qua de ſtadio victor rediit Smicrinas Tarentinus. Tum Phayllus Phocenſium imperator, poſt fratris cladem & interitum, res Phocenſium adverſo praelio & ſtrage militum ad incitas pene redactas inſtaurare coepit. Cum enim vim pecuniarum inexhauſtam poſſideret, ingens mercenariorum agmen conduxit, & ſociorum non paucis, ut bellum una capeſſerent, perſuaſit. Dum enim opum affluentia non parce utitur, non privatos ſolum homines, ad navandam ſibi operam promtos habuit, verum illuſtres etiam civitates ad ſocietatem pertraxit. Nam Lacedaemonii cIↄ., Achaei cIↄ. cIↄ. armatos, Athenienſes vero Iↄↄ. pedites, & cccc. equites, quos Nauſicles ductabat, illi miſere. Lycophron autem & Pitholaus tyranni Pheraeorum, poſt interitum Onomarchi, jam auxiliis deſtituti, Pheras in manus Philippi tradiderunt, ipſique poſt datam fidem dimiſſi, contractis mercenariorum copiis ad duo hominum millia, cum his ad Phayllum ſe contulere, ut Phocenſibus auxiliarentur. Nec exigua minorum urbium pars ſuppetias Phocenſibus ferebant, quod affatim ab his ſtipendia erogarentur. Aurum enim cupiditates hominum exſtimulans, ad emolumentum a lucro monſtratum transfugere cogebat. Phayllus ergo cum agmine in Boeotiam progreſſus, ad Orchomenon praelio vincitur, multoſque ſuorum amittit. Hinc rurſus ad Cephiſſum amnem inito conflictu Boeoti pugna ſuperiores hoſtium ultra cccc. caedunt, & Iↄ. circiter capiunt. Pauxillis hinc diebus elapſis, alia circa Coroneam pugna committitur; qua Boeoti victoriam adepti L. Phocenſes interimunt, centumque ac xxx. viros capiunt. Nunc poſt res Boeotorum & Phocenſium enarratas, ad Philippum revertemur.

38. Hic cum Onomarchum inſigni praelio ſuperaſſet, Pheraeos a tyrannicae ſervitutis jugo vin- 530. dicavit, urbique libertatem reſtituit. Ac caeteris in Theſſalia compoſitis, verſus Pylas Phocenſibus bellatum ire perrexit. Sed cum tranſitus ab Athenienſibus negaretur, in Macedoniae regnum, quod & rebus geſtis & pietate erga Deum ampliaverat, ſe recepit. Interea Phayllus, exercitu in Locros,

παρῖνος δὲ, ἀνακτησάμενος τὴν πατρῴαν δυναστείαν ἦρξεν ἔτη δύο.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀριστοδήμου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Γάϊον Σουλπίκιον καὶ Μάρκον Οὐαλέριον. Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη ἑβδόμη πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον [l] Σμικρίνας Ταραντῖνος. ἐπὶ δὲ τούτων, Φάϋλλος μὲν ὁ Φωκέων στρατηγὸς, μετὰ τὴν ἀδελφοῦ τελευτήν τε καὶ ἧτταν, προσανέλαβε τὰ τῶν Φωκέων πράγματα τεταπεινωμένα διά τε τὴν ἧτταν καὶ τὴν φθορὰν τῶν στρατιωτῶν. ἔχων γὰρ χρημάτων πλῆθος ἀνέκλειπτον, πολλοὺς μὲν μισθοφόρους ἤθροισεν, οὐκ ὀλίγους δὲ συμμάχους ἔπεισε συνεπιλαβέσθαι τοῦ πολέμου. τῇ γὰρ ἀφθονίᾳ τῶν χρημάτων ἀναίδην χρώμενος, οὐ μόνον [m] ἰδιώτας πολλοὺς εἶχε προθύμους συναγωνιστὰς, ἀλλὰ καὶ πόλεις τὰς ἐπιφανεστάτας ἐπεσπάσατο πρὸς τὴν κοινοπραγίαν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ ἀπέστειλαν αὐτῷ στρατιώτας χιλίους, Ἀχαιοὶ δὲ δισχιλίους· Ἀθηναῖοι δὲ πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους, ὧν ἦν στρατηγὸς Ναυσικλῆς. Οἱ δὲ τῶν Φεραίων τύραννοι Λυκόφρων καὶ Πειθόλαος, μετὰ τὴν Ὀνομάρχου τελευτὴν ἔρημοι συμμάχων ὄντες, τὰς μὲν Φερὰς παρέδοσαν τῷ Φιλίππῳ, αὐτοὶ δ' ὑπόσπονδοι γενόμενοι, συνήγαγον τοὺς μισθοφόρους, ὄντας δισχιλίους· καὶ μετὰ τούτων φυγόντες πρὸς [n] Φάϋλλον, συνεμάχουν τοῖς Φωκεῦσιν. ἐβοήθησαν δὲ καὶ τῶν ἐλαττόνων πόλεων οὐκ ὀλίγαι τοῖς Φωκεῦσι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν διαδιδομένων χρημάτων. ὁ γὰρ χρυσὸς τὰς πλεονεξίας τῶν ἀνθρώπων ἐκκαλούμενος, ἠνάγκασεν αὐτομολεῖν πρὸς τὴν ἐκ τοῦ κέρδους λυσιτέλειαν. ὁ δ' οὖν Φάϋλλος μετὰ τῆς δυνάμεως ἐστράτευσεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ περὶ πόλιν Ὀρχομενὸν ἡττηθεὶς μάχῃ, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλε. μετὰ δὲ ταῦτα ἄλλης γενομένης μάχης παρὰ τὸν [o] Κηφισὸν ποταμὸν, ἐνίκησαν πάλιν Βοιωτοὶ, καὶ ἀνεῖλον τῶν πολεμίων ὑπὲρ τοὺς [p] τετρακοσίους· ἐζώγρησαν δ' εἰς πεντακοσίους. ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις γενομένης μάχης περὶ Κορώνειαν, ἐνίκησαν οἱ Βοιωτοὶ, καὶ [q] πεντήκοντα μὲν ἀνεῖλον τῶν Φωκέων, ἑκατὸν δὲ καὶ τριάκοντα ἐζώγρησαν. ἡμεῖς δὲ τὰ περὶ [r] Βοιωτοὺς καὶ Φωκεῖς διεληλυθότες, ἐπάνιμεν ἐπὶ τὸν Φίλιππον. 437.

Οὗτος γὰρ νικήσας τὸν Ὀνόμαρχον ἐπιφανεῖ παρατάξει, τήν τ' ἐν Φεραῖς τυραννίδα καθεῖλε, καὶ τῇ πόλει τὴν ἐλευθερίαν ἀποδοὺς, καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν καταστήσας, προῆγεν ἐπὶ τὰς Πύλας πολεμήσων τοῖς Φωκεῦσι. κωλυσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων διελθεῖν τὰς παρόδους, ἐπανῆλθεν εἰς Μακεδονίαν, ηὐξηκὼς ἑαυτοῦ τὴν βασιλείαν ταῖς τε πράξεσι καὶ τῇ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβείᾳ. Φάϋλλος δὲ στρατεύσας εἰς Λοκροὺς τοὺς [s] ἐπονομαζομένους

νους

---

[l] Μικρίνας *Steph.* marg. *Venet.* [m] Τὰς ἰδιώτας *Reg.* 1. *Vat. Baſil.* [n] Φάϋλλον *Pletho* ſemper. [o] Κηφισὸν *idem* cum *Reg.* 2. & *Baſil.* [p] Πεντακοσίους. ἐζ. δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν τετρακοσίων in *Steph.* ora & *Venet. Baſil.* defectus eſt voce τετρακοσίων, in ceteris *Edd.* conſentiens. *Coſpus* vertit, *ultra quingentos deſiderati, & ſexcenti ferme capti ſunt.* [q] *Coſpus* habet *centum & quinquaginta.* [r] Τοὺς Βοιωτ. *Reg.* 2. [s] Ὀνομαζομένους *Vat.*

ſuperiore parte aedium dejecerat, atque ita interierat, auctore *Nepote* in Dion. C. 4. Commodiſſimus vero Hipparino Dionyſii F., Dionyſii junioris germano, quem ipſemet Auctor hujus libri C. 6., & *Plato* Epiſt. VIII. p. 357. C. memorant, & quem *Theopompus*, occupata tyrannide, ebrium tradit confoſſum in *Athen.* L. X, 10 p. 436. A. Cogitaſſet vir praeſtantiſſimus, πατρῴαν δυναστείαν, ut Noſter ait, Hipparinum illum recuperaſſe, *Euſebiumque* in Chron. Auctori conſentire, & Dionis Hipparinum miſſum feciſſet. Porro viam & modum, quibus ad Syracuſanae urbis dominationem graſſatus eſt, perſequitur *Polyaen.* Strat. L. V, 4. P. Wess.

3. Ἐπ' ἄρχοντος Ἀθην. Ἀριστοδήμου] Hoc praetore Athenienſes inſulam Samum coloniis ſuis deſcripſerunt, *Philochoro* teſte in *Dionyſii* Dinarcho p. 118. Praeterea ſtadii victor *Euſebio* Μικρίνας, ſicuti in *Steph.* margine, dicitur, levi vel nullo diſcrimine. Quid enim σμάραγδος, μάραγδος, [illegible], [illegible]; σμικρὸς, μικρὸς, niſi dialecto, diſcrepant? P. Wess.

13. Ἀναίδην χρώμενος] Vulgatum retineant, quibus placere poterit: mihi ἀνέδην *Diodori* videtur. Vitium peperit ſoni vicinia, etiam in his *Muſonii* apud *Jo. Stob.* Tit. CXVI. p. 595. Ἵππος ἐσθίει μὲν καὶ πίνει καὶ ὀχεύει ἀναίδην. Et *Euſebii*, H. E. Lib. VIII, 14. IX, 8., cujus loca, a *Daviſio* occupata ad *Max. Tyrium* Diſſ. XXVIII. p. 604., non exſcribo. Vide not. ad L. II, 59. P. Wess.

20. Καὶ Πειθόλαος] In *Plutarchi* Erotico p. 768. F. & *Cononis* Narrat. L., ſed ex *Hoeſchelii* correctione, Πειθόλαος. Noſter ſibi congruit & conſtat C. 39., utiturque adſtipulatore *Ariſtotele* Rhet. L. III, 9. & 10. p. 132 134. P. Wess.

34. Περὶ τὸν Κηφισὸν] Quae hic in nobiliſſimi fluvii nomine ſcribendo diſcordia, ea apud *Pauſaniam* alioſque perfrequens.

Eum

νους Ἐπικνημιδίους, τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ἐχειρώσατο πάσας, μίαν δὲ τὴν ὀνομαζομένην Ἀρύκαν διὰ προδοσίας νυκτὸς παραλαβών, πάλιν ἐξέπεσε, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν οὐκ ἐλάττους τῶν διακοσίων. μετὰ δὲ ταῦτα στρατοπεδεύοντος αὐτοῦ περὶ τὰς ὀνομαζομένας Ἄβας, οἱ Βοιωτοὶ νυκτὸς ἐπιθέμενοι τοῖς Φωκεῦσιν, ἀνεῖλον αὐτῶν οὐκ ὀλίγους. ἐπαρθέντες δὲ τῷ προτερήματι, παρῆλθον εἰς τὴν τῶν Φωκέων χώραν, καὶ πολλὴν αὐτῆς πορθήσαντες, ἤθροισαν λαφύρων πλῆθος. ἐπανιόντων δ' αὐτῶν, καὶ τῇ Ἀρυκαίων πόλει πολιορκουμένῃ βοηθούντων, ἐπιφανεὶς ὁ Φάϋλλος τούτους μὲν ἐτρέψατο, τὴν δὲ πόλιν ἑλὼν [t] κατὰ κράτος διήρπασε καὶ κατέσκαψεν. αὐτὸς δὲ περιπεσὼν νόσῳ φθινάδι, καὶ πολὺν χρόνον διακαρτερήσας ἐπιπόνως καὶ τῆς ἀσεβείας οἰκείως κατέστρεψε τὸν βίον, καταλιπὼν τῶν Φωκέων στρατηγὸν Φάλαικον, τὸν Ὀνομάρχου υἱόν, τοῦ τὸν ἱερὸν πόλεμον ἐκκαύσαντος, ἀντίπαιδα τὴν ἡλικίαν [v] ὄντα. παρακατέστησε δ' αὐτῷ ἐπίτροπον ἅμα καὶ στρατηγὸν Μνασέαν, ἕνα τῶν ἑαυτοῦ φίλων. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Βοιωτοὶ νυκτὸς ἐπιθέμενοι τοῖς Φωκεῦσι, τόν τε στρατηγὸν αὐτῶν Μνασέαν ἀπέκτειναν, καὶ τῶν στρατιωτῶν εἰς διακοσίους. μετ' ὀλίγον δ' ἱππομαχίας γενομένης περὶ Χαιρώνειαν, ὁ Φάλαικος ἡττηθεὶς ἀπέβαλε τῶν ἱππέων οὐκ ὀλίγους.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, καὶ κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐγένοντο ταραχαὶ καὶ κινήσεις, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Λακεδαιμόνιοι πρὸς Μεγαλοπολίτας διαφερόμενοι, τὴν χώραν αὐτῶν κατέδραμον, Ἀρχιδάμου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος. οἱ δὲ Μεγαλοπολῖται παροξυνθέντες ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι, καὶ καθ' ἑαυτοὺς οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, παρὰ τῶν συμμάχων μετεπέμψαντο βοήθειαν. Ἀργεῖοι μὲν οὖν καὶ Σικυώνιοι καὶ Μεσσήνιοι πανδημεὶ κατὰ τάχος ἐβοήθησαν· Θηβαῖοι δ' ἀπέστειλαν πεζοὺς μὲν τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ πεντακοσίους, στρατηγὸν ἐπιστήσαντες Κηφισίωνα. Μεγαλοπολῖται μὲν οὖν μετὰ 438. τῶν συμμάχων ἐκστρατεύσαντες, κατεστρατοπέδευσαν περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τρισχιλίους μὲν πεζοὺς παρὰ Φωκέων προσελάβοντο, ἱππεῖς δὲ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα παρὰ Λυκόφρονος καὶ Πειθολάου τῶν ἐκπεπτωκότων ἐκ τῆς ἐν Φεραῖς τυραννίδος. συστησάμενοι δὲ δύναμιν ἀξιόμαχον, κατεστρατοπέδευσαν περὶ Μαντίνειαν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ πόλιν Ὀρνεὰς τῆς Ἀργείας καταντήσαντες, ἔφθασαν αὐτὴν ἐκπολιορκήσαντες πρὸ τῆς τῶν πολεμίων παρουσίας, οὖσαν σύμμαχον τῶν Μεγαλοπολιτῶν. ἐπεξελθόντων δὲ τῶν Ἀργείων, συνάψαντες μάχην ἐνίκησαν, καὶ πλείους τῶν διακοσίων ἀπέκτειναν. τῶν δὲ Θηβαίων ἐπιφανέντων, καὶ τῷ μὲν πλήθει διπλασίων ὄντων, ταῖς δ' εὐταξίαις λι-

qui Epicnemidii vocantur, traducto, alias quidem urbes vi ſubigit; unam vero, quam Arycam indigitant, noctu per proditionis fraudem occupat; ſed exturbatus ſuorum non minus cc. amittit. Inde cum ad urbem, quam Abas nominant, conſediſſet, Boeoti per noctem Phocenſes adorti, numerum haud exiguum interfecere. Quo ſucceſſu elatiores facti Phocenſium terras invadunt, eaſque longe lateque populando magnam vim praedae coacervant. In reditu autem dum obſeſſae Arycaeorum urbi ſuppetias allatum veniunt, Phayllus ſubito agmen horum adortus in fugam vertit, urbemque vi expugnatam diripit & exſcindit. At ipſe lenta tabe correptus, ad longum tempus cum morbo conflictatur, interque ſaevos tandem cruciatus, prout impietati hominis congruebat, vitam finit, relicto qui Phocenſibus deinceps praeeſſet Phalaeco (is Onomarchi, qui belli ſacri incendium excitaverat, filius erat) vix dum pubertatem ingreſſo. Ideo curatorem ac legatum ei adjunxit Mnaſeam ex familiaribus ſuis unum. Poſt aliquod tempus Boeoti, noctu Phocenſes aggreſſi, & ducem ipſorum Mnaſeam, & cc. cum eo milites occiderunt. Nec longe poſt commiſſo ad Chaeroneam praelio equeſtri, Phalaecus ſuccumbens, non paucos e turmis deſideravit.

Olymp. CVII. 1.

39. Dum haec geruntur, etiam in Peloponneſo rerum perturbatio & motus exſtitit, his equidem de cauſis. Lacedaemoniis non bene conveniebat cum Megalopolitis. Archidamo igitur duce horum fines incurſant. Qua injuria exacerbati Megalopolitae, cum ſuis viribus hoſtem propulſare nequirent, a confoederatis auxilia depoſcunt. Argivi igitur & Sicyonii, Meſſeniique cum omni robore confeſtim opitulantur. Hinc etiam Thebani cIↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. peditum & Iↄ. equites, quibus Cephiſionem praefecerant, auxilio mittunt. Cum hac auxiliari manu expeditionem faciunt Megalopolitae, & ad fontes Aphei caſtra locant. Lacedaemonii contra cIↄ. cIↄ. cIↄ. pedites a Phocenſibus ſibi adjungunt. Equites vero CL. a Lycophrone ac Pitholao, Pheraeorum tyrannide nuper dejectis, accipiunt. Cumque juſtum ſibi exercitum comparaſſent, ad Mantineam caſtra metantur. Sed his ad Orneas Argivae ditionis urbem promotis, prius eam expugnant, quam hoſtes adveniſſent. Sociali enim foedere Megalopolitis addicta erat. Quanquam vero contra illos erumperent Argivi, collatis tamen ſignis vicerunt, interfectis plus cc. Supervenere dehinc Thebanorum copiae duplo quidem majores, ſed ordinis ſtructura lon-

ge

---

[t] Καλακράτος Reg. 1. atque ita plerumque. [v] Στρατηγὸν ὄντα Vat.

Eum adi L. x. 8. p. 817. & C. 33. p. 683. Praeſtat tamen Κυφαίων, locupletium auctoritate munitior apud Euſtath. in Iliad. B. pag. 275. De militum numero, qui vel ceciderint vel victorum venerint in poteſtatem, nihil decerno. Litem dijudicabunt fideliores membranae. P. Weſs.

45. Τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν καθεστῶτας] Univerſam Θετταλίαν καὶ τετραδαρχίαις καταλαβὼν Ariſtides inquit T. II. p. 229., ſecutus Demoſthenem Philipp. III. pag. 68. οὐχὶ τὰς πόλεις καὶ τὰς πολιτείας αὐτῶν (Θετταλῶν ὑφαιρεῖ) παρῄρηται, καὶ τετραδαρχίας κατέστησε παρ' αὐτοῖς, ἵνα μὴ μόνον κατὰ πόλεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ ἔθνη δουλεύωσιν. Quae ex Theopompo illuſtrat in Τετραρχία Harpocration. P. Weſs.

52. Ἐπικνημιδίους] Sic plerique adpellant a Cnemide monte, Ὑποκνημιδίους tamen Pauſanias L. x, 1. cum accuratiſſimi Sylburgii nota. P. Weſs.

53. Τὴν ὀνομαζομένην Ἀρύκαν] Praeſtat Νάρυκαν & poſt pauca Ναρυκαίων. Vidit errorem & correxit Celeb. Jac. Gronovius ad Stephani Νάρυξ. Confer not. in L. XIV, 82. P. Weſs.

57. Ἄβας] Haud aliter inferius C. 59., aliis Ἄβαι. Sylburg. adi ad Pauſan. L. IV, 32. p. 360. & P. Leopardum L. VI. Emend. C. 22. P. Weſs.

65. Περιπεσὼν νόσῳ φθινάδι] Eadem de Phayllo Pauſanias L. x, 2. p. 803. At Philo Jud. duplicem de interitu ejus famam fuiſſe ſignificat in Euſeb. Praep. Evang. L. VIII. p. 392. D. Φάϋλλον δὲ φθινάδι νόσῳ, διττὸς γὰρ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος, συντακέντα, ἢ ἐν τῷ ἐν Ἄβαις ἱερῷ συγκαταπρησθέντα λέγεται. qui quidem rumor diditus in vulgus videtur, quod ſacrilegorum plures Abis in Apollinis templo deflagrarint, de quibus C. 59. P. Weſs.

68. Φάλαικον, τὸν Ὀνομάρχου υἱόν] Pauſanias L. x, 2. filium Phaylli facit, quod Diodoro contrarium non erit, ſi de adoptione cogites. Latet ejus, aut certe Phaylli, nomen in his Libanii T. 1. p. 451. D. ἀνῄρει Φωκέας (Philippus) Ὀνομάρχῳ δὲ μᾶλλον Φαΰλλῳ μᾶλλον quod enim editur exſcriptumque vides, ἰδὲ πρὸς τὸν Διόνυσον. P. Weſs.

82. Οἱ δὲ Μεγαλοπολῖται παροξυνθέντες] Miſerunt etiam legatos Athenas, opem rogaturos: qua occaſione Demoſthenes Orat. Ὑπὲρ τῶν Μεγαλοπολιτῶν civibus ſuis ſuaſit, ne Megalopolitas opprimi

Olymp. CVII. 1. ge inferiores. Ibi valida conſeritur pugna. Cumque victoria eſſet anceps, Argivi cum ſociis in ſuas reditum urbes inſtituerunt. Lacedaemonii vero impreſſione in Arcadiam facta, Heliſſuntem vi capiunt diripiuntque, & hinc Spartam regrediuntur. Poſt aliquod temporis intervallum, Thebani cum ſociis ad Telphuſam hoſtes profligant, caeſiſque plurimis, Anaxandrum ducem & aliorum ſupra LX. capiunt. Nec ita multo poſt duobus itidem praeliis ſuperiores multos adverſariorum proſternunt. 531. Ad extremum, cum Lacedaemonii pugna quadam memorabili victoriam obtinuiſſent, exercitus utrinque ſuas ad urbes remearunt. Factis exinde inter Lacedaemonios & Megalopolitas induciis, Thebani quoque in Boeotiam receſſere. Interea Phalaecus, in Boeotia haerens, Chaeroneam cepit. At ſubvenientibus illi Thebanis rurſus eam amittit. Tum Boeoti, numeroſo cum exercitu Phocidem ingreſſi, magnam ejus partem devaſtant, & quicquid in agris villarum ac facultatum erat, hoſtilem in modum diripiunt & evertunt. Oppidula etiam nonnulla capiunt; magnaque vi praedae coacta, in Boeotiam ſeſe referunt.

Olymp. CVII. II. 40. Cum Athenis Theſſalus Archon eſſet, Romaeque M. Fabius & T. Quinctius conſulatum gererent, Thebani belli Phocici laboribus defeſſi, & per expenſas ad ſummam rei nummariae inopiam redacti, miſſis ad regem Perſarum legatis, ut aliquam pecuniae ſummam civitati ſuppeditaret, ab eo contenderunt. Ad quod perfacilem ſeſe praebuit Artaxerxes, & CCC. abſque cunctatione talenta illis donavit. Inter Boeotos autem & Phocenſes praeter velitares pugnas, agrorumque invicem populationes, nulla res memoria digna hoc anno geſta fuit. In Aſia, rex Perſarum ſuperioribus quidem annis, cum numeroſiſſima armatorum multitudine in Aegyptum expeditionem fecerat, ſed infelici eventu. Hoc demum tempore bellum contra Aegyptios redintegravit, peractiſque rebus commemoratione dignis, ſua induſtria & ſtrenuitate Aegyptum, Phoenicen & Cyprum recuperavit. Ut vero hiſtoriam rerum illarum magis dilucidam faciamus, cauſas belli prius explicabimus, temporibus, quae huc pertinent, paulum repetitis. Cum Aegyptii a Perſis ante haec tempora defeciſſent, Artaxerxes cognomento Ochus, quod bellicae rei ſtudio non teneretur, vitam in quiete continebat. Licet vero exercitus cum ducibus expediret, improbitate tamen praefectorum, & imperitia effectum eſt, ut ſaepenumero adverſam fortunam experiretur. Ideo quamvis in ſummo Aegyptiorum contemtu eſſet, animus tamen otii paciſque amans tolerare ignominiam hanc cogebat. Sub praeſens vero tempus, cum Phoenices & re-

πονουμένων, συνέστη μάχη καρτερά· καὶ τῆς νίκης ἀμφιδόξου γενομένης, οἱ μὲν Ἀργεῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι τὴν εἰς τὰς οἰκείας πόλεις ἐπάνοδον ἐποιήσαντο· Λακεδαιμόνιοι δ' εἰς τὴν Ἀρκαδίαν ἐμβαλόντες, καὶ πόλιν [x] Ἑλισσοῦντα κατὰ κράτος ἑλόντες καὶ διαρπάσαντες, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Σπάρτην. μετὰ δέ τινα χρόνον οἱ Θηβαῖοι μετὰ τῶν συμμάχων ἐνίκησαν τοὺς πολεμίους περὶ Τέλφουσαν, καὶ συχνοὺς ἀνελόντες, ἐζώγρησαν Ἀνάξανδρόν τε τὸν ἡγούμενον καὶ τῶν ἄλλων πλείους τῶν ἑξήκοντα. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον ἄλλαις δυσὶ μάχαις [y] ἐπροτέρησαν, καὶ τῶν ἐναντίων οὐκ ὀλίγους κατέβαλον. τὸ δὲ τελευταῖον τῶν Λακεδαιμονίων ἀξιολόγῳ μάχῃ νικησάντων, αἱ δυνάμεις ἀμφοτέρων εἰς τὰς οἰκείας πόλεις ἐπανῆλθον. ἔπειτα τῶν Λακεδαιμονίων ποιησαμένων ἀνοχὰς πρὸς τοὺς Μεγαλοπολίτας, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Βοιωτίαν οἱ Θηβαῖοι. Φάλαικος δὲ περὶ τὴν Βοιωτίαν διατρίβων, [z] Χαιρώνειαν εἷλε, καὶ τῶν Θηβαίων ἐπιβοηθησάντων, ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πόλεως. ἔπειθ' οἱ μὲν Βοιωτοὶ πολλῇ δυνάμει στρατεύσαντες εἰς τὴν Φωκίδα, τὴν πλείστην αὐτῆς ἐπόρθησαν, καὶ τὰς κατὰ τὴν χώραν κτήσεις ἐδῄωσαν· ἔνια δὲ καὶ τῶν μικρῶν πολισμάτων ἑλόντες, [a] καὶ λαφύρων πλῆθος ἀθροίσαντες, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Βοιωτίαν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Θεσσάλου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Τίτον Κοΐντιον. ἐπὶ δὲ τούτων, Θηβαῖοι κάμνοντες τῷ πρὸς Φωκεῖς πολέμῳ, καὶ χρημάτων ἀπορούμενοι, πρέσβεις ἐξέπεμψαν πρὸς τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, παρακαλοῦντες εἰσευπορῆσαι τῇ πόλει χρήματα. ὁ δὲ Ἀρταξέρξης προθύμως ὑπακούσας, ἔδωκεν αὐτοῖς [b] δωρεὰν ἀργυρίου τάλαντα τριακόσια. τοῖς δὲ Βοιωτοῖς καὶ τοῖς Φωκεῦσιν ἀκροβολισμοὶ μὲν καὶ χώρας [c] καταδρομαὶ συνέστησαν, πράξεις δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἄξιαι μνήμης οὐ συνετελέσθησαν. 439. Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἐν μὲν τοῖς ἐπάνω χρόνοις στρατεύσας ἐπ' Αἴγυπτον πολλοῖς πλήθεσι στρατιωτῶν, ἀπέτυχε· κατὰ δὲ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς πάλιν ἐπολέμησε τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ πράξεις ἀξιολόγους κατεργασάμενος, διὰ τῆς ἰδίας ἐνεργείας τὴν Αἴγυπτον ἀνεκτήσατο καὶ Φοινίκην καὶ Κύπρον. ἵνα δὲ σαφῆ τὴν περὶ τούτων ἱστορίαν ποιήσωμεν, τὰς αἰτίας τοῦ πολέμου προεκθησόμεθα, μικρὸν ἀναλαβόντες τοὺς οἰκείους χρόνους. Τῶν γὰρ Αἰγυπτίων ἀπὸ Περσῶν ἀποστάντων κατὰ τοὺς ἀνωτέρω χρόνους, Ἀρταξέρξης ὁ ἐπικληθεὶς Ὦχος, αὐτὸς μὲν οὐκ ὢν Φιλοπόλεμος, ἐφ' ἡσυχίας ἔμενεν· ἀποστέλλων δὲ δυνάμεις καὶ στρατηγούς, πολλάκις ἀπετύγχανε, διὰ τὴν κακίαν καὶ ἀπειρίαν τῶν ἡγεμόνων. διὸ καὶ καταφρονηθεὶς ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, ἠναγκάζετο καρτερεῖν, διά τε τὴν ἀργίαν καὶ τὸ τῆς ψυχῆς εἰρηνικόν. κατὰ δὲ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς τῶν Φοινίκων καὶ τῶν ἐν Κύ-

πρῳ

---

[x] Ἑλισσῶνα Pletho. [y] Ἐπροτ. Baſil. προτέρησαν Edd. [z] Χερων. Baſil. [a] Non eſt in Reg. 1. [b] Deeſt Reg. amb., Baſil. & Gemiſt., notaque multum δωρεὰν in Steph. Ed. Sequere, ſi lubet. Mihi vulgatum placet. [c] Καταδρομαὶ Steph. ora.

primi paterentur; perſuaſiſſe tamen non videtur. Inter auxilia certe quidem Athenienſes non recenſentur. De tempore ſumpti belli non diſcordat Pauſan. L. VIII, 27. p. 656. P. Wess.

7. Καὶ πόλιν Ἑλισσοῦντα &c.] Semper Pauſaniae haec urbs Ἑλισσών, quamquam fluvium, unde oppido nomen, ſemel Ἑλισσοῦντα vocat, inprobante Sylburgio. Vid. L. VIII, 3. 27. 29. 30. Ejus & Plethonis exemplo vocem ſpiritu aſperiorem eſſe juſſi. P. Wess.

11. Περὶ Τέλφουσαν] Haud aliter Ethnicographus in Τέλφουσα. At Pauſanias Θέλπουσαν vocare ſolet. Vide Sylburg. ad L. VIII, 24. p. 645. & Holſten. in Stephanum. P. Wess.

28. Θεσσάλου] Dionyſio Θεσσαλὸς & multo deterius Θέλλος T. II. p. 117. & p. 121. Sed vide ad ejus Dinarch. pag. 115. Sylburg., & de conſulibus Romanis Livium L. VII, 18. P. Wess.

32. Παρακαλοῦντες εἰσευπορῆσαι &c.] Pletho προσπορίσαι habet, incertum an ex Diodoro. Mutat enim multa. Praeferrem, ſi quid novandum, εἰσπορίσαι, quod hoc uſu non ſprevit Iſocrates Or. ad Philipp. pag. 156. Sed vide not. in L. II, 31 Mox δωρεὰν cur proſcribatur, praegnans non eſt ratio. Auctor inducendum negat L. XVIII, 58. ὅτι πεντακόσια μὲν τάλαντα δέδωκεν αὐτῷ δωρεὰν ὁ βασιλεύς. Et L. XX, 95. καὶ δωρεὰν ἔδωκεν ἀργυρίου τάλαντα πολλά. Athenaeus L. IV, 1. ἔδωκεν φιάλας ἀργυρᾶς ἑκάστῳ μίαν δωρεάν. Sic enim optime Caſaubonus. P. Wess.

35. Δωρεὰν] Δωρεὰν ante ἀργυρίου nothum videtur. L. Rhod.

54. Διά τε τὴν ἀργίαν &c.] Aegyptii, qua erant dicacitate, regem Ochum, τὸ νωθὲς αὐτοῦ τῆς γνώμης διαβάλλοντες, adpellabant ὄνον aſinum apud Aelian. Hiſt. Var. L. IV, 8. cum nota Perizonii. Rex ipſe prima expeditione non tantum victus abiit, ἀλλὰ καὶ καταγελασθεὶς καὶ δόξας οὔτε βασιλεύειν οὔτε στρατηγεῖν ἄξιος εἶναι, auctore Iſocrate Orat. ad Philipp. p. 149. P. Wess.

68. Ἤρξατο Φοίνικας πολεμεῖν] Sic C. 42. συναλλάξας ἐπολέμησε τοὺς Φοίνικας. Et paullo ante ἦρχε πολεμεῖν τοὺς ἀφεστηκότας. Plura ad L. IV,

πρὸς βασιλέων μιμησαμένων τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ διὰ τὴν καταφρόνησιν ἐπὶ τὴν ἀπόστασιν ὁρμησάντων, παροξυνθεὶς ἔκρινε πολεμεῖν τοῖς ἀφεστηκόσι. [d] τὸ μὲν οὖν στρατηγοὺς ἐκπέμπειν ἀπεδοκίμασε, δι' ἑαυτοῦ δὲ τοὺς ὑπὲρ τῆς βασιλείας ἀγῶνας ποιήσασθαι διέγνω. διόπερ ὅπλων καὶ βελῶν καὶ σίτου καὶ δυνάμεων μεγάλας παρασκευὰς ποιησάμενος, ἤθροισε πεζῶν μὲν τριάκοντα μυριάδας, ἱππέων δὲ τρεῖς, τριήρεις δὲ τριακοσίας, φορτηγοὺς δὲ καὶ τὰς ἄλλας τὰς τὴν ἀγορὰν κομιζούσας πεντακοσίας.

Ἤρξατο [e] δ' ὁ πρὸς Φοίνικας πόλεμος, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας· κατὰ τὴν Φοινίκην ἐστὶ πόλις ἀξιόλογος ὄνομα Τρίπολις, οἰκείαν ἔχουσα [f] τῇ φύσει τὴν προσηγορίαν. τρεῖς γάρ εἰσιν ἐν αὐτῇ πόλεις, σταδιαῖον ἀπ' ἀλλήλων ἔχουσαι διάστημα. ἐπικαλεῖται δὲ τούτων ἡ μὲν Ἀραδίων, ἡ δὲ Σιδωνίων, ἡ δὲ Τυρίων· ἀξίωμα δ' ἔχει μέγιστον αὕτη τῶν κατὰ τὴν Φοινίκην πόλεων, ἐν ᾗ συνέβαινε τοὺς Φοίνικας συνέδριον ἔχειν, καὶ βουλεύεσθαι περὶ τῶν μεγίστων. τῶν δὲ σατραπῶν καὶ στρατηγῶν ἐν τῇ Σιδωνίων διατριβόντων, καὶ κατὰ τὰς τῶν [g] πραγμάτων ἐπιταγὰς ὑβριστικῶς καὶ ὑπερηφάνως προσφερομένων τοῖς Σιδωνίοις, οἱ κακούμενοι, τὴν ἐπήρειαν χαλεπῶς φέροντες, ἔγνωσαν ἀποστῆναι τῶν Περσῶν. πείσαντες δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Φοίνικας τῆς αὐτονομίας ἀντέχεσθαι, διεπρεσβεύσαντο πρὸς τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, [h] Νεκτανεβὼ, πολέμιον ὄντα Περσῶν, καὶ πείσαντες προσλαβεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συμμαχίαν, παρεσκευάζοντο τὰ πρὸς τὸν πόλεμον. 440. τῆς δὲ Σιδῶνος εὐδαιμονίᾳ διαφερούσης, καὶ τῶν ἰδιωτῶν διὰ τὰς ἐμπορίας μεγάλους περιπεποιημένων πλούτους, ταχὺ τριήρεις τε πολλαὶ κατεσκευάσθησαν, καὶ μισθοφόρων πλῆθος ἠθροίσθη· πρὸς δὲ τούτοις ὅπλα καὶ βέλη καὶ σῖτος, καὶ τἆλλα πάντα τὰ πρὸς πόλεμον χρήσιμα συντόμως κατεσκευάσθη. κατάρχοντες δὲ τῆς ἔχθρας, τὸν μὲν βασιλικὸν παράδεισον, ἐν ᾧ τὰς καταλύσεις οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς εἰώθεισαν ποιεῖσθαι, δενδροτομήσαντες διέφθειραν. ἔπειτα τὸν ἠθροισμένον ὑπὸ τῶν σατραπῶν εἰς τὸν πόλεμον τοῖς ἵπποις χόρτον ἐνέπρησαν· τὸ δὲ τελευταῖον, τοὺς τὰς ὕβρεις ἐπιτελεσαμένους Πέρσας συλλαβόντες ἐτιμωρήσαντο. τοῦ δὲ πολέμου πρὸς τοὺς Φοίνικας ταύτην τὴν καταρχὴν λαβόντος, ὁ βασιλεὺς πυθόμενος τὰ τετολμημένα τοῖς ἀποστάταις, πᾶσι μὲν τοῖς Φοίνιξιν ἠπείλει, μάλιστα δὲ τοῖς Σιδωνίοις.

Ἐν δὲ τῇ Βαβυλῶνι συναθροίσας τὰς πεζικὰς καὶ ἱππικὰς δυνάμεις, εὐθὺς ἀναλαβὼν προῆγεν ἐπὶ τοὺς Φοίνικας. ἐν ὅσῳ δ' [i] οὗτος κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἐβάδιζε, [k] Βέλεσυς ὁ τῆς Συρίας σατράπης, καὶ Μαζαῖος ὁ τῆς Κιλικίας ἄρχων συνελθόντες ἐπολέμουν τοὺς Φοίνικας. [l] Τέννης δ' ὁ τῆς Σιδῶνος

Olymp. CVII. II.

ges Cypri, Aegyptiorum petulantiam imitati, arroganti ejus contemtu ad rebellionem properarent, excitatus tandem rex defectoribus bellum inferre decrevit. Sed legatos pro ſe mitti minime conſultum arbitratus, ſuis auſpiciis & ductibus pro defenſione ac tutela imperii belligerari conſtituit. Idcirco maximos armorum, telorum, commeatuum & exercituum faciens apparatus, CCC. peditum, & XXX. equitum millia; CCC. praeterea triremes, onerariaſque cum caeteris res venales portantibus. D. coegit.

41. Initium belli in Phoenices erupit, idque ob haſce cauſas. Celebris in Phoenice urbs eſt Tripolis, conſentaneam naturae ſuae appellationem habens. Tres enim in ipſa urbes continentur, ſtadii intervallo a ſe diremtae. Una Aradiorum, altera Sidoniorum, tertia Tyriorum cognomentum habet. Maximam haec inter omnes Phoenices civitates dignationem obtinet; utpote in qua Phoenicum ſenatus convenire, deque rebus maximis conſilia tractare ſolet. Cum itaque Satrapae, legatique regii, in Sidoniorum urbe tunc verſantes, in mandatis exigendis contumelioſe atque ſuperbe ſe erga Sidonios gererent, cives male tractati, quod injurias moleſte ferrent, deficere a Perſis animum induxere. Mox caeteris etiam Phoenicibus, ut libertatem ſecum capeſſerent perſuaſis, per legationem Nectanebum Aegyptiorum regem, hoſtilia cum Perſis odia exercentem hortantur, ut in ſocietatem belli ipſos recipiat. Jamque toti erant in belli apparatu. Et quia Sidon opulentia tum excellebat, & privati mercaturae beneficio ampliſſimas divitias congeſſerant, illico factum eſt, ut ingens triremium numerus aedificaretur, & numeroſa peregrinorum militum vis contraheretur; arma etiam telaque & annona, nec non caetera bello conducibilia, brevi in paratis haberentur. 538. Utque hoſtilis injuriae exordium facerent, Paradiſum regium, in quo diverſari Perſarum reges ſolebant, exciſis arboribus devaſtarunt. Poſt foenum, a Satrapis in belli uſum ad equos alendos collectum, incenderunt. Ad poſtremum Perſas, a quibus contumelioſius habiti fuerant, ad ſupplicia rapuere. Et hoc modo bellum Perſarum cum Phoenicibus exarſit. Nam rex de his, quae ſumma confidentia rebelles peregerant, edoctus, cum univerſis Phoeniciae incolis, tum maxime Sidoniis ultionem comminatur.

42. Contractis igitur Babylone peditum & equitum agminibus, confeſtim in Phoenices movet. Interea dum ille iter peragit, Beleſys Syriae praeſes, & Mazaeus Ciliciae princeps conjunctis viribus bellum Phoenicibus faceſſunt. Tennes contra

tra

---

[d] *Τὰς μὲν Vat. Reg.* uterque, *Baſil.* quod ferri poſſet. [e] *Διὰ καὶ Reg. 1. Vat.* [f] *Τὴν φύσιν τῇ προσηγορίᾳ* margo *Steph.* Paullo ante *ὄνομα* omittit *Reg. 1.* [g] *Πραγμάτων Vat. Baſil. Reg. 1. Edd. προςταγμάτων.* [h] *Νεκτανεβὼ Reg. 1.*, ut L. XV, 92. *Νεκτανεβῶν* Cett. [i] *Οὗτος ὢν Steph. Baſil. Reg. 1. ὄντος* Cett. [k] Articulum non habet *Baſil.* ſed *βασιλεὺς*, at *Reg. 1. Βέλεσυς*, alter *Βελεσύς. Coſpus* praeterit. *Edd. ὁ βασιλεύς.* [l] *Τέννης Reg.* uterque, *Vat. Baſil. Coſpus*, etiam *Pletho. Edd. Μέντωρ.*

XV, 61. P. Weſs.

71. *Τρεῖς γάρ εἰσιν ἐν αὐτῇ πόλεις*] De Tripoli haec *Scylax* Peripl. p. 99. *αὕτη ἐστὶν Ἀράδου καὶ Τύρου, καὶ Σιδῶνος ἐν τῷ αὐτῷ τρεῖς πόλεις, καὶ περίβολον ἑκάστη τοῦ τείχους ἴδιον ἔχει*, bene ad *Diodori* deſcriptionem. Junge *Strabon.* L. XVI. p. 1094. & *H. Noriſium* Diſſ. II, 4. de Epoch. Syromaced. P. Weſs.

78. *Κατὰ τὰς τῶν πραγμάτων ἐπιταγὰς* &c.] Hoc reliquerat Auctor. *Προστεταγμένων* vocabulum extrudit brevior ſcriptura, quae *πρᾶγμα* & *πρόςταγμα* ſaepiſſime permiſcuit. Adi not. in L. I, 2. & L. III, 53. P. Weſs.

83. *Πρὸς τὸν Αἰγ. βασιλέα Νεκτανεβὼ*] De eo ſcripſit L. XV, 92. P. Weſs.

93. *Τὸν μὲν βασιλικὸν παράδεισον* &c.] Habet *τριπαράδεισον τῆς ἄνω Συρίας* L. XVIII, 36. Sed fortaſſe alium. Hunc in ipſa Sidoniorum urbe, quod *Barn. Briſſonio* in cogitationem venit, Paradiſum fuiſſe, non liquet. Eum tamen adi L. I, 78. de Regn. Perſar. P. Weſs.

6. *Ἐν ὅσῳ δ' οὗτος —— ἐβάδιζε, Βέλεσυς ὁ τῆς* &c.] Bene fit Scribis *Codd. Reg.*, qui Syriae huic ſatrapae ſuum nomen haud inviderunt. Id requiri ad ſententiam, ordo verborum patefacit, eſſe vere barbaricum, *Beleſys*, Sardanapali adverſarius, oſtendit L. II, 24. *H. Stephanus* a vero non multum abſuit. *Melius ὢν*, inquit not. Correct., *& βασιλεὺς cum majuſcula litera, utpote nomen proprium, interpunctione poſita poſt ἐβάδιζεν non βασιλεύς.* P. Weſs.

9. *Μέντωρ δ' ὁ τῆς Σιδῶνος βασιλεὺς*] Hic enormis tranſpoſitio

ſeu

Olymp. CVII. II.

tra Sidoniae rex ab Aegyptiis quater mille Graecorum militum ſtipendia facientium, quibus Mentor Rhodius cum imperio praeerat, in ſubſidium acceperat. Cum his, & civium delectu Satrapas aggreſſus victor evadit, hoſteſque tota Phoenice expellit. Dum haec in Phoenicia geruntur, etiam in Cypro bellum incrudeſcit, res cum praeſenti bello connexas habens. Erant in hac inſula IX. magni nominis civitates, quibus minora oppida, jurisdictioni illarum ſubjecta, adſtipulabantur. Unaquaeque ſuum habebat regem; qui Rempublicam adminiſtraret, regi tamen Perſarum ſubjectus. Hi omnes facta inter ſe conſpiratione, Phoenicum exemplo deſcivere, & neceſſariis ad bellum praeparatis, merum regnis ſuis imperium arrogabant. Commotus hac inſolentia Artaxerxes, ab Idrieo Carum Principe (qui nuper imperii habenas acceperat, ex inſtituto majorum amicus Perſarum, bellique ſocius) per literas contendit, ut pedeſtres ſimul & navales copias, quibus bellum regibus Cypri inferatur, conſcribat. Hic abſque mora XL. triremes adornatas, & Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. mercenariorum his impoſita, ductu Phocionis Athenienſis & Evagorae, qui ſuperioribus annis regia inſulam poteſtate tenuerat, in Cyprum mittit. Hi quamprimum copias in Cyprum transvexerant, ad Salaminem urbium maximam eas adduxere. Jactoque vallo, & caſtris probe munitis, Salaminios terra marique oppugnaverunt. Tota jam pridem inſula pacem habuerat, & terra bonis affluebat. Ideo milites, quorum in poteſtate agri tunc erant, magnas opes congerebant. Qua rerum abundantia procul divulgata, plurimi ex oppoſita Syriae & Ciliciae continente ultro ad hanc militiam, ſpe lucri, confluxere. Tandem cum Phocionis & Evagorae exercitus ad duplum excreſceret, in anguſtiam reges, pavoreſque maximos conjiciebantur. Et in hoc tum ſtatu Cyprus erat.

43. Per id tempus rex Perſarum promotis a Babylone caſtris Phoeniciam cum exercitu petit. At Tennes Sidoniorum regulus cum audiſſet quanta vi hoſtis immineret, rebelleſque minime

βασιλεὺς προσελάβετο παρ' Αἰγυπτίων στρατιώτας μισθοφόρους Ἕλληνας τετρακισχιλίους, ὧν ἦν στρατηγὸς [m] Μέντωρ ὁ Ῥόδιος. μετὰ δὲ τούτων καὶ τῶν πολιτικῶν στρατιωτῶν τοῖς προειρημένοις σατράπαις συμβαλὼν, ἐνίκησε, καὶ τοὺς πολεμίους ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Φοινίκης. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, καὶ κατὰ τὴν Κύπρον συνέστη πόλεμος, συμπεπλεγμένας ἔχων τὰς πράξεις τῷ προκειμένῳ πολέμῳ. ἐν γὰρ τῇ νήσῳ ταύτῃ πόλεις ἦσαν ἀξιόλογοι μὲν ἐννέα, ὑπὸ δὲ ταύτας [n] ὑπῆρχε τεταγμένα μικρὰ πολίσματα, τὰ προσκυροῦντα ταῖς ἐννέα πόλεσιν. ἑκάστη δὲ τούτων εἶχε βασιλέα, τῆς μὲν πόλεως ἄρχοντα, τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ὑποτεταγμένον. οὗτοι πάντες συμφρονήσαντες, καὶ μιμησάμενοι τοὺς Φοίνικας, ἀπέστησαν· καὶ παρασκευασάμενοι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, αὐτοκράτορας τὰς ἰδίας βασιλείας ἐποίησαν. ἐφ' οἷς παροξυνθεὶς ὁ Ἀρταξέρξης ἔγραψε πρὸς τὸν [o] Ἰδριέα, τὸν τῆς Καρίας δυνάστην (ἄρτι μὲν παρειληφότα τὴν ἀρχὴν, φίλον δ' ὄντα καὶ σύμμαχον Περσῶν ἐκ προγόνων) ἀθροῖσαι δύναμιν πεζικήν τε καὶ ναυτικὴν, τὴν διαπολεμήσουσαν τοῖς ἐν Κύπρῳ βασιλεῦσιν. ὁ δὲ ταχέως παρασκευασάμενος τριήρεις μὲν τετταράκοντα, στρατιώτας δὲ μισθοφόρους ὀκτακισχιλίους, ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Κύπρον, ἐπιστήσας στρατηγοὺς Φωκίωνα τὸν Ἀθηναῖον καὶ Εὐαγόραν τὸν ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις βεβασιλευκότα [p] κατὰ τὴν νῆσον. οὗτοι μὲν οὖν καταπλεύσαντες εἰς τὴν Κύπρον, εὐθὺς ἐπὶ τὴν μεγίστην τῶν πόλεων Σαλαμῖνα τὴν δύναμιν ἤγαγον. βαλόμενοι δὲ χάρακα, καὶ τὴν παρεμβολὴν ὀχυρώσαντες, ἐπολιόρκουν τοὺς Σαλαμινίους κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ [q] θάλατταν. τῆς δὲ νήσου πάσης ἐν εἰρήνῃ πολὺν χρόνον γινομένης, καὶ τῆς χώρας εὐδαιμονούσης, οἱ στρατιῶται κρατοῦντες τῆς ὑπαίθρου πολλὰς ὠφελείας ἤθροισαν. τῆς δὲ τούτων εὐπορίας διαβοηθείσης, πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς περαίας Συρίας τε καὶ Κιλικίας συνέρρεον [r] ἐθελοντὶ στρατιῶται πρὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ κέρδους. τέλος δὲ διπλασιασθείσης τῆς μετ' Εὐαγόρου καὶ Φωκίωνος δυνάμεως, οἱ βασιλεῖς οἱ κατὰ τὴν Κύπρον εἰς ἀγωνίας καὶ μεγίστους φόβους ἐνέπεσον. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Κύπρον ἐν τούτοις ἦν. 441.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐκ τῆς Βαβυλῶνος τὴν ἀνάζευξιν ποιησάμενος, μετὰ τῆς δυνάμεως προῆγεν ἐπὶ τὴν Φοινίκην· ὁ δὲ τῆς Σιδῶνος δυνάστης [s] Τέννης, πυνθανόμενος τὸ μέγεθος τῆς τῶν Περσῶν δυνάμεως, καὶ νομίσας τοὺς ἀφεστηκότας

---

[m] Μέντωρ iidem omnes. Vulgo Τέννης. [n] Τέτυχε Baſil. Vat. Reg. 2. non male. Vid. ad L., v, 8. [o] Γαρίαν καὶ Ἀρρίαν in ora Steph., quorum poſterius in Reg. 1. prius in Vat. Baſil. & Reg. 2. Vulgato conſentit Coyſus. [p] Deeſt Reg. 1. [q] Θάλασσαν Reg. 2. [r] Ἐθελονταὶ ora Steph. [s] Τέννης Reg. 2. Venet. In Baſil. ceteriſque Μέντωρ.

ſeu inverſio facta eſt, qua Tennes Sidonius in Mentorem Rhodium, & viciſſim Mentor in Tennen transformatur. Reſtitue igitur ſuum utrique locum, Tennae primum, Mentori ſecundum. Τέννης δ' ὁ τῆς Σιδῶνος. Et στρατηγὸς Μέντωρ Ῥόδιος. L. Rhod.

Τέννης δ' ὁ τῆς Σιδ. δυνάστης] Recte Rhodomannus, quem mirarer confuſionem tolerare potuiſſe, niſi Stephani indicem preſſius ſequi conſtituiſſet. Stephanus excuſari vix poteſt, cum Coyſus errorem vitarit, & Baſileae verum fuerint amplexi. Conſtat praeterea Mentorem fuiſſe Rhodium, non Tennem. P. Wess.

18. Πόλεις ἦσαν — ἐννέα] Annumerat eas Jo. Meurſius de Cypro L. II, 7., ſed, quod alias commonſtrabitur, pravo catalogo. De Cypro Mela L. II, 7. ingens, ut quae aliquando novem regna ceperit; atque ex eo Plinius v, 31. Quod ſtatim ſuccedit τὰ προσκυροῦντα per quidem rarum eſt. Alias τὰ [illegible] dicere adſuevit. P. Wess.

27. Πρὸς τὸν Ἰδριέα] Eſſe legendum Ἰδριέα, ut poſui in contextu, non Γαρίαν, nec Ἀρρίαν, quas diverſas lectiones in margine adnotavi, ex Arriano probari poteſt, cujus verba ſunt L. I, 24. τῆς δὲ Καρίας ξυμπάσης σατραπεύειν ἔταξεν Ἄδαν, θυγατέρα μὲν Ἑκατόμνω, γυναῖκα δὲ Ἱδριέως, ὃς καὶ ἀδελφὸς αὐτῇ ὢν, κατὰ νόμον τῶν Καρῶν ξυνῴκει. καὶ ὁ μὲν Ἱδριεὺς τελευτῶν ταύτῃ ἐπέτρεψε τὰ πράγματα, νενομισμένον &c. Diodorus autem p. 546. loquens de eodem, eadem ſcribit: haec videlicet, κατὰ δὲ τὴν Καρίαν Ἰδριεὺς ὁ δυνάστης τῶν Καρῶν ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη ἑπτά· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξαμένη Ἄδα ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνὴ ἐδυνάστευσεν ἔτη τέτταρα. H. Steph.

Πρὸς τὸν Ἰδριέα] Coyſi membranae verum dynaſtae nomen praetulerunt. Succeſſit is Artemiſiae ſorori hoc ipſo anno, uti C. 45. proditum ab Auctore eſt, valebatque praeter ceteros opibus & adparatu, nec fidum tamen Perſae fore, niſi ſegnis & rerum ſuarum ignarus fuerit, ſuſpicabatur Iſocrates Or. ad Philipp. p. 149. P. Wess.

34. Φωκίωνα τὸν Ἀθην. καὶ Εὐαγόραν] Cave hoc accipias de Evagora, de quo Iſocrates orationem ſcripſit: ſupra enim pag. 482. (Lib. XV, 47.) narravit ejus mortem. Hic fuit ejus filius, qui fratre Protagora pulſo regnavit, &, a Perſis Protagora reſtituto, ſatrapiam in Aſia accepit. Sed aliud eſt, quod me torſit in hoc loco. Nam Diodoro non concordat Plutarchus, qui ex propoſito vitam Phocionis ſcripſit, quomodo tacuit de illo celebri ducatu & de ea Salaminiae obſidione. Id certe mihi mirum videbatur. Sed curioſius perlecta Phocionis vita apud Plutarchum, animadverti eum auctorem Phocionis mores tantum exprimere voluiſſe, ſed de ejus rebus geſtis jejune admodum & ſtricte diſſeruiſſe: Nam cum dicit de eo, ὅτι πέντε καὶ τετταράκοντα στρατηγίας ἔλαβεν, vix de una aut altera mentionem facit, & cum curioſe ejus dicta, aliquid acuminis habentia, notaverit, de ejus expeditionibus tacet. Ergo non poteſt

τας οὐκ ἀξιομάχους εἶναι, τῆς σωτηρίας ἰδίᾳ πορίζειν ἔκρινε. διόπερ τῶν ἑαυτοῦ θεραπόντων τὸν πιστότατον Θετταλίωνα λάθρα τῶν Σιδωνίων ἐξέπεμψε πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην, ἐπαγγελλόμενος αὐτῷ τὴν μὲν Σιδῶνα παραδώσειν, τὴν δ' Αἴγυπτον συνεκπολεμήσειν, μεγάλα δ' αὐτῷ συνεργήσειν, [s] ἔμπειρον ὄντα τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον τόπων, καὶ τὰς κατὰ τὸν Νεῖλον ἀποβάσεις ἀκριβῶς εἰδότα· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας τοῦ Θετταλίωνος τὰ κατὰ μέρος, ἥσθη διαφερόντως, καὶ τῶν μὲν κατὰ τὴν ἀπόστασιν ἐγκλημάτων ἀπολύσειν ἔφη τὸν [u] Τέννην, πράξαντος δ' αὐτοῦ τὰ καθωμολογημένα, μεγάλας δωρεὰς δώσειν ἐπηγγείλατο. εἰπόντος δὲ τοῦ Θετταλίωνος ὡς καὶ δεξιὰν λαβεῖν ὁ [x] Τέννης ἠξίωσεν, ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν βασιλεὺς ὀργισθεὶς, ὡς οὐ πιστευόμενος, παρέδωκε τὸν Θετταλίωνα τοῖς ὑπηρέταις, καὶ προσέταξεν ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν. ἐπεὶ δὲ ἀπαγόμενος ὁ Θετταλίων ἐπὶ τὴν τιμωρίαν τοσοῦτον εἶπεν, ὅτι σὺ μὲν ὦ βασιλεῦ πράξεις ὃ θέλεις, ὁ μέντοι [y] Τέννης δυνάμενος ἅπαντα καταπρᾶξαι, διὰ τὸ μὴ δοῦναί σε τὴν πίστιν, οὐδὲν μὴ συντελέσῃ τῶν ἐπηγγελμένων· πάλιν ἀκούσας τούτων μετενόησε, καὶ μετακαλεσάμενος τοὺς ὑπηρέτας, ἀφεῖναι προσέταξε, καὶ τὴν δεξιὰν ἔδωκε τῷ Θετταλίωνι. ἔστι δ' ἡ πίστις αὕτη βεβαιοτάτη παρὰ τοῖς Πέρσαις. οὗτος μὲν οὖν παρελθὼν εἰς Σιδῶνα, τὰ πεπραγμένα τῷ [z] Τέννῃ λάθρα τῶν Σιδωνίων ἀπήγγειλεν.

44. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἐν μεγάλῳ τιθέμενος τὸ κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου, διὰ τὸ πρότερον ἐλάττωμα, πρεσβευτὰς ἀπέστειλε πρὸς τὰς μεγίστας τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων, ἀξιῶν συστρατεῦσαι τοῖς Πέρσαις ἐπ' Αἰγυπτίους. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν καὶ Λακεδαιμόνιοι τὴν φιλίαν ἔφασαν τὴν πρὸς Πέρσας τηρεῖν, συμμαχίαν δὲ ἀποστέλλειν [a] ἀντεῖπον. Θηβαῖοι δὲ στρατηγὸν ἑλόμενοι Λακράτην, ἐξαπέστειλαν μετὰ χιλίων ὁπλιτῶν· Ἀργεῖοι δὲ τρισχιλίους στρατιώτας ἐξέπεμψαν, στρατηγὸν δὲ αὐτοὶ μὲν οὐχ [b] εἵλοντο, τοῦ δὲ βασιλέως κατ' ὄνομα Νικόστρατον στρατηγὸν αἰτησαμένου, συνεχώρησαν. ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀγαθὸς καὶ πρᾶξαι καὶ βουλεύσασθαι, μεμιγμένην ἔχων τῇ φρονήσει μανίαν. τῇ γὰρ τοῦ σώματος ῥώμῃ διαφέρων ἐμιμεῖτο τὸν Ἡρακλέα κατὰ τὰς στρατείας, καὶ λεοντῆν ἐφόρει καὶ ῥόπαλον ἐν ταῖς μάχαις. ὁμοίως δὲ τούτοις οἱ τὴν παραθαλαττίαν τῆς Ἀσίας οἰκοῦντες Ἕλληνες ἀπέστειλαν στρατιώτας ἑξακισχιλίους. ὥστε τοὺς πάντας Ἕλληνας γενέσθαι συμμάχους μυρίους. πρὸ δὲ τοῦ τούτων πα-

Olymp. CVIII. 2.

pares fore judicaret, privatim ſalutis viam inire conſtituit. Idcirco fidiſſimum e famulitio ſuo Theſſalionem, clam Sidoniis, ad Artaxerxem miſit, Sidonemque ei proditurum ſe, ſtrenuamque in debellanda Aegypto operam navaturum; cumque locorum Aegypti gnarus ſit, & ubi commodam Nilus exſcenſionem praebeat, accurate norit, plurimum eo bello regi commodaturum, recepit. Rex ubi Theſſalionis orationem audivit, mirificam 333. voluptatem percepit, non defectionis ſolummodo culpam ſe Tennae condonaturum, ſed magnificis inſuper praemiis ſe illum remuneraturum, ſi promiſſa factis comprobarit, pollicetur. Sed Theſſalio Tennen, ut hoc dextrae ſtipulatione a rege confirmetur, petere inſuper addit. Tum rex, ut cui fides non haberetur, ira commotus, Theſſalionem, ut capite truncaretur, auferendum tradidit. Is cum ad ſupplicium duceretur, hoc tantum ſubjecit; Tu quidem rex facies quod tibi libuerit: At Tennes qui haec omnia tibi conficere poteſt, eo, quod fidem dare ſuperſederis, nihil promiſſorum effectum dabit. His auditis, ſententiam rex mutat, & revocatos apparitores dimittere hominem jubet, dextramque Theſſalioni porrigit. Haec certiſſima fidei apud Perſas arrha eſt. Ille ergo Sidonem reverſus, clam Sidoniis, quae egiſſet, Tennae renunciavit.

44. Interea rex praecipuam in eo felicitatem conſtituens, ſi Aegyptum ſubigat, quam infelice prius ſucceſſu tentaſſet, ad maximas Graeciae civitates legatos mittit, per quos auxiliares ad hoc bellum copias depoſcit. Athenienſes igitur & Lacedaemonii, amicitiam ſe quidem cum Perſis tueri velle, ſed auxilia jam mitti integrum non eſſe, reſponderunt. At Thebani Lacratem deſignatum ad hanc militiam ducem, cum cIↃ. gravis armaturae militibus, ſuppetias regi ferre juſſerunt. Tria etiam millia ſuppeditarunt Argivi, quibus tamen ipſi ducem non praefecerunt, propterea quod regi, Nicoſtratum pro duce nominatim expetenti, refragandum non eſſe cenſuerunt. Vir iſte tum agendo tum conſulendo plurimum valebat, prudentiam furore quodam temperatam habens. Quod enim robore corporis praeſtabat, Herculis exemplum in militia ſecutus, & leoninam in pugnis & clavam geſtabat. Nec Graeci, qui maritimas Aſiae urbes incolunt, ſuis partibus deerant; ſed & IↃↃ. cIↃ. expedierunt, ut totus auxiliarium e Graecia numerus eſſet ccIↃↃ. Sed jam

---

s Ἐμπειρότατον Reg. 1. non abſurde. Paullo ante ἐπαγγελόμενος Venet. u Τέννην Reg. 2. Cett. Μέντορα. x Edd. Μέντωρ. In Venet. Ὁ Τέννης Μέντωρ, utroque nomine conjuncto. y Iterum omnes Μέντωρ. z In Edd. Μέντορι. a Ἀντεῖπαν Baſil. b Εἵλαντο Reg. 1. Baſil., haud male.

poteſt abſolvi *Plutarchus*, quin ſupine & negligenter ejus viri vitam ſcripſerit, nec eſt dubitandum de fide *Diodori*, quin eum ipſum Phocionem, de quo *Plutarchus* ſcripſit, putemus fuiſſe in obſidione Salaminiae, ducem Athenienſium, qui Evagorae auxiliabatur. JAC. PALM.

Φωκίωνα τὸν Ἀθηναῖον &c.] Offenderunt ad Phocionem & Evagoram hunc, etſi nulla cauſſa, viri docti. *Lambinus* eraſo Phocioni Chabriam ſubſtituebat, quem certum eſt, nuſquam hoc tempore inter vivos fuiſſe, meritoque adeo cenſoriam *Boſii* notam commeruit ad *Corn. Nepot.* Chab. C. 2. *Welſio* in mentem venerat, Evagoram eum ipſum eſſe, qui Artaxerxe Memnone Cypri poſſeſſionem capeſſivit, cujuſque vitam *Iſocrates* eleganti commentario delineavit. Illi nos ſatisfecimus ad L. XV, 47. Melius *Palmerius* & *Jo. Meurſius* Cypri L. II, 12. inſtituerunt. P. WESS.

46. [illegible]] Si [illegible] aut [illegible], quo modo *Polyb.* L. VIII, 11. & L. IX, 22. vetuſtis e libris produxiſſet *Stephanus*, ferri poſſet. Nunc nihil moveri, ſatius fuerit. Vid. ad L. I, 67. P. WESS.

54. *Ὁ δὲ τῆς Σιδῶνος δυνάστης Μέντωρ*] Pro *δυνάστης* refice *στρατηγός*. L. RHOD.

Ὁ δὲ τῆς Σιδῶνος δυνάστης Τέννης] Ea quidem vis eſt. Quanto melius *Venet.* & *Reg.* 2. liber? Tennen conſilia Sidonis prodendae architectatum fuiſſe, eaque cum Mentore deinde communicaſſe, confirmant ſequentia. Ipſe a rege deſciverat, non Mentor, homo Graecae originis & Graecorum conductitiorum dux, propterea etiam indigus veniae, quam miſſo Theſſalione ſibi pactus eſt. Eum ergo ſuum in locum revoco. Id tamen, ne quid diſſimulem, in hac proditionis deſcriptione ſatis incommodum accidit, quod praeteritum prorſus ſit, quo modo gratiam regis Mentor ſit promeritus, quodque fidei ſuae pignus Artaxerxes ſanctum non ſervarit. Sed hoc tanti non eſt in principe crudeli & ſanguinis avido. P. WESS.

80. *Ἔστι δ' ἡ πίστις αὕτη βεβαιοτάτη παρὰ Πέρσαις*] Nota omnia ſunt, & copioſiſſime illuſtrata a *B. Briſſonio* de Reg. Perſar. L. I, 163. & *Freinſhemio* ad *Curtium* L. VI, 4. Itaque praetereo. P. WESS.

94. *Νικόστρατον στρατηγὸν*] Is eſt, cujus in Archidamum egregie dictum *Plutarchus* Apophthegm. p. 192. A. & de Vitios. Pudor. p. 535. A., cujuſque adulandi artes pravoſque mores expoſuit *Theopompus* in *Athen.* L. VI. p. 252. A. Multo recentior Nicoſtratus & alius originis apud *Lucianum* de Scrib. Hiſtor. C. 9., etſi viris doctis viſum ſit aliter. P. WESS.

99. *Καὶ λεοντῆν ἐφόρει καὶ ῥόπαλον*] Vid. ad L. I, 17. & *Loma-*

Olymp. CVII. 1. ante horum aduentum rex Syriam emenſus in Phoenicen devenerat, & caſtra non procul a Sidone locarat. Interim Sidonii, dum circa apparatum moras rex nectit, frumentis, armis, telis magna diligentia ſibi proſpexerant. Et nihilominus urbem triplici foſſa profunda ſimul & lata, moeniumque alte eductorum ſtructuris, circummunierant. Juſtum praeterea militum ex urbano delectu numerum in gymnaſiis, aſſiduisque laboribus exercitatorum, bonoque corporum habitu, & viribus praeſtantium habebant. Divitiis praeterea, caeteroque ſumtu, haec urbs alias per Phoenicen longe anteſtabat. Et quod non minimum, triremibus & quinqueremibus plus centum inſtructa erat.

45. Jamque Tennes cum Mentore, conductitiorum ex Aegypto militum praefecto, proditionis ſocietatem inierat. Hunc ergo ad cuſtodiam partis cujusdam in urbe obeundam, & negocium proditionis adjuvandum, relinquit. Ipſe vero cum I). militibus ex oppido egrediens ad publicum Phoenicum conventum ſe pergere ſimulabat. Habebat autem in comitatu c. primariae nobilitatis cives, acſi conſiliarii forent. Hos, quamprimum ad regem acceſſerunt, comprehenſos Artaxerxi tradit. Qui Tennen, ut amicum, comiter excipiens, centum illos, tanquam defectionis auctores, jaculis configit. Hinc ubi quingenti Sidoniorum primores cum ſupplicum inſignibus veniſſent, Tennen ad ſe revocatum, num urbem ei tradere queat, percunctatur. (Quovis enim alio potius modo quam pactione Sidonem occupare contendebat, ut civibus irrecuperabili damno affectis, horum ſupplicio re- 534. liquas urbes perterreret.) Quod cum ſe facturum Tennes confirmaſſet, rex implacabilem ſervans iram, I). illos qui ramos oleae ſupplicatorios prae ſe ferebant, omnes jaculis trajecit. Poſtea Tennes cum mercenariis Aegyptiis congreſſus, ut ipſum cum rege intra moenia reciperent, facile perſuaſit. Hoc proditionis dolo Sidon in manus Perſarum devenit. Tunc rex Tennae operam ſibi non amplius profuturam exiſtimans, hominem interfici juſſit. Interim Sidonii, ante regis adventum, naves univerſas cremaverant: ne quis oppidanorum ſuae privatim ſaluti abnavigando conſulere poſſet. Tandem ubi moenibus occupatis urbem captam & innumeris hominum millibus undique circumfuſam viderunt, ſe cum liberis & uxoribus intra

ρουσίας, ὁ μὲν βασιλεὺς διεληλυθὼς τὴν Συρίαν, καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Φοινίκην, ἐστρατοπέδευσεν οὐ μακρὰν τῆς Σιδῶνος. οἱ δὲ Σιδώνιοι, κεχρονικότος τοῦ βασιλέως περὶ τὰς [c] παρασκευάς, σίτου τε καὶ ὅπλων καὶ βελῶν πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐποιήσαντο. ὁμοίως δὲ τὴν πόλιν τάφροις τριπλαῖς μεγάλαις καὶ τειχῶν ὑψηλῶν κατασκευαῖς περιειλήφεισαν. εἶχον δὲ καὶ στρατιωτῶν ἱκανὸν πλῆθος πολιτικῶν, ἐν γυμνασίοις καὶ πόνοις ἐνηθληκὸς, καὶ ταῖς τῶν [d] σωμάτων εὐεξίαις καὶ ῥώμαις διαφέρον. πλούτῳ τε καὶ ταῖς ἄλλαις χορηγίαις ἡ πόλις πολὺ προεῖχε τῶν κατὰ τὴν Φοινίκην πόλεων. τὸ δὲ μέγιστον, τριήρεις καὶ πεντήρεις εἶχε πλείους τῶν ἑκατόν.

Ὁ δὲ [e] Τέννης κοινωσάμενος τὴν προδοσίαν [f] Μέντορι τῷ στρατηγῷ τῶν ἐξ Αἰγύπτου μισθοφόρων, τοῦτον μὲν ἀπέλιπε τηροῦντα μέρος τῆς πόλεως, καὶ συνεργοῦντα τοῖς περὶ τὴν προδοσίαν ἐγχειρουμένοις· αὐτὸς δὲ μετὰ στρατιωτῶν πεντακοσίων προῆγεν ἐκ τῆς πόλεως, προσποιούμενος ἐπὶ κοινὴν τῶν Φοινίκων σύνοδον ἀπαντᾶν. ἦγε δὲ μεθ᾽ ἑαυτοῦ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν ἑκατὸν, ὡς συμβούλους. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν τοῦ βασιλέως, συναρπάσας τοὺς ἑκατὸν παρέδωκε τῷ Ἀρταξέρξῃ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποδεξάμενος αὐτὸν ὡς φίλον, τοὺς μὲν ἑκατὸν, ὡς αἰτίους ὄντας τῆς ἀποστάσεως, κατηκόντισε. πεντακοσίων δὲ τῶν πρώτων Σιδωνίων μεθ᾽ ἱκετηριῶν ἀπαντησάντων, ἀνεκαλέσατο τὸν Τέννην, καὶ ἐπηρώτησεν εἰ [g] δύναιτο τὴν πόλιν αὐτῷ 443. παραδοῦναι. σφόδρα γὰρ ἔσπευδε μὴ δι᾽ ὁμολογίας τὴν Σιδῶνα παραλαβεῖν, ὅπως ἀπαραιτήτοις συμφοραῖς περιβαλὼν τοὺς Σιδωνίους, τῇ τούτων τιμωρίᾳ καταπλήξηται τὰς ἄλλας πόλεις. τοῦ δὲ Τέννου διαβεβαιωσαμένου παραδώσειν τὴν πόλιν, ὁ βασιλεὺς φυλάττων τὴν ὀργὴν ἀπαραίτητον, ἅπαντας τοὺς πεντακοσίους ἔχοντας τὰς ἱκετηρίας κατηκόντισεν. εἶθ᾽ ὁ μὲν Τέννης προσελθὼν τοῖς ἐξ Αἰγύπτου μισθοφόροις, ἔπεισεν αὐτοὺς ἐντὸς τῶν τειχῶν εἰσαγαγεῖν αὐτόν τε καὶ τὸν βασιλέα· ἡ μὲν οὖν Σιδὼν διὰ τοιαύτης προδοσίας ὑποχείριος ἐγένετο τοῖς Πέρσαις. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπολαβὼν τὸν Τέννην μηκέτι χρήσιμον ὑπάρχειν, ἀνεῖλεν. οἱ δὲ Σιδώνιοι πρὸ μὲν τῆς παρουσίας τοῦ βασιλέως ἐνέπρησαν ἁπάσας τὰς ναῦς, ὅπως μηδεὶς δύνηται τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐκπλεύσας ἰδίαν σωτηρίαν πορίζεσθαι. ἐπειδὴ δὲ τὴν πόλιν ἑώρων καὶ τὰ τείχη κατειλημμένα, καὶ πολλαῖς μυριάσι στρατιωτῶν περιεχόμενα, συγκλείσαντες ἑαυτοὺς καὶ [h] τὰ τέκνα

καὶ

---

[c] Κατασκευαῖς ora Steph. Baſil. Reg. 1.
[d] Corpore & viribus Coſpus, legit itaque σωμάτων. In Reg. 1. τῶν συμμάχων. Vulgo μαχῶν.
[e] Τέννης Reg. uterque, Vat. Baſ. Ὁ Τέννης Μέντωρ Venet. Μέντωρ vulgo.
[f] Μέντορι Baſil. & Reg. 1. In Veneto deeſt. Τέννη Edd.
[g] Δύναται margo Steph.
[h] Καὶ γυναῖκας καὶ τέκνα Reg. 1. mox οἰκίας Baſil.

num de Scrib. Hiſt. C. 10. P. Wess.

13. Ταῖς τῶν μαχῶν εὐεξίαις] Lege σωμάτων. L. Rhod.

Ταῖς τῶν σωμάτων εὐεξίαις] Hoc probo. Praeivit Coſpus, in cujus id fuit membranis, & favet quodam modo Reg. 1. Recte Philo Jud. de Rer. Divin. Hered. p. 521. C. διαφέρουσα δὲ σώματος μὲν εὐεξίᾳ καὶ ἀσθενείᾳ καὶ ἀφθονίᾳ πάντων· ψυχὴ δὲ τῷ τοῦ σώματος ἐλευθερίᾳ καὶ καλοκαγαθίᾳ ἀγαθῷ. Sic enim ſcripſit: namque μαχῶν, quod in Editis, male congruit atque a ſcriptis libris damnatur. P. Wess.

18. Ὁ δὲ Μέντωρ κοινωσάμενος] Superior permutatio nominum Tennae & Mentoris redit. Corrige igitur ſic, ὁ δὲ Τέννης κοινωσάμενος τὴν προδοσίαν Μέντορι. L. Rhod.

Ὁ δὲ Τέννης &c.] Id bene. Jubent manu exarati Codd. reſque ipſa. Mentor militibus, aere conductis, praeerat: Tennes Sidoni, cujus primores centum quaſi ad ſollemnem Phoenicum conventum, cum quo nihil ſane Mentori commune, abducit. P. Wess.

44. Τὸν Τέννην — ἀνεῖλεν] Eumdem eſſe conjiciunt viri docti ac Stratonem, quo de Hieronymus L. 1. adv. Jovinian. pag. 49. ad hunc modum: *Strato regulus Sidonis manu propria ſe voluit confodere, ne imminentibus Perſis ludibrio foret, quorum foedus Aegyptii regis ſocietate neglexerat, versabatur formidine, & gladium, quem arripuerat, circumſpectans, hoſtium pavidus exſpectabat adventum. Quem jam jamque capiendum uxor intelligens, extorſit acinacem de manu, & latus ejus tranſverberavit; compoſitoque ex more cadaveri ſe moriens ſuperjecit.* In quibus id quidem Stratoni cum Tenne commune eſt, quod Perſarum foedus Aegyptii regis ſocietate neglexerat. Cetera diſparia ſunt. Tennes ultro ſe regis fidei permiſit, dextram pactus, interficiturque Ochi ſcelere poſt navatam egregie operam, nulla, quod quidem adpareat, uxoris ope. Itaque alium eum cenſeo, & Tenne priorem, cui ſuperioribus annis, quum Tachos Aegyptius Perſarum imperium detrectaret, inque Phoenice multa moliretur, ea calamitas uſu venerit. Vide tamen Cel. *Jac. Perizon.* ad *Aeliani* Hiſt. Var. L. VII, 2. P. Wess.

48. Ἰδίαν σωτηρίαν πορίζεσθαι] Praeſtat ἰδίᾳ, ut ſuperius C. 43. τὴν σωτηρίαν ἰδίᾳ πορίζειν ἔγνω. & L. XVIII, 17. ὁρμᾶς ἐφεστώτας — ἰδίᾳ πορίζεσθαι τὴν σωτηρίαν. P. Wess.

56. Τῆς πόλεως ὅλης — ἀφανισθείσης] *Hieronymus* in Chronici Euſebiani Latinis *Ochus Sidonem ſubvertit*, ſatis generaliter, ut bene *Scaliger* ad ann. MDCLXIX. Civitas ipſa brevi inſtaurata priorem opum copiam recuperavit, regeſque habuit,

de

καὶ γυναῖκας εἰς τὰς οἰκίας, ἐνέπρησαν. Φασὶ δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ πυρὸς τότε διαφθαρέντας, σὺν τοῖς οἰκετικοῖς σώμασι, γεγονέναι πλείους τῶν τετρακισμυρίων. τούτου δὲ τοῦ πάθους περὶ τοὺς Σιδωνίους γενομένου, καὶ τῆς πόλεως ὅλης μετὰ τῶν ἐνοικούντων ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀφανισθείσης, τὴν πυρκαϊὰν ὁ βασιλεὺς ἀπέδοτο πολλῶν ταλάντων. διὰ γὰρ τὴν εὐδαιμονίαν [i] τῶν ἐνῳκηκότων, εὑρέθη πολὺς ἄργυρός τε καὶ χρυσὸς ὑπὸ τοῦ πυρὸς κεχωνευμένος. τὰ μὲν οὖν κατὰ Σιδῶνα συμβάντα δυστυχήματα τοιαύτην ἔσχε τὴν καταστροφήν. αἱ δ' ἄλλαι πόλεις καταπλαγεῖσαι προσεχώρησαν τοῖς Πέρσαις. Βραχὺ δὲ πρὸ τούτων τῶν χρόνων, Ἀρτεμισία μὲν ἡ Καρίας δυναστεύουσα μετήλλαξεν, ἄρξασα ἔτη δύο· τὴν δὲ δυναστείαν Ἰδριεὺς ὁ ἀδελφὸς διεδέξατο, καὶ ἦρξεν ἔτη ἑπτά. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμαῖοι πρὸς μὲν Πραινεστίνους ἀνοχάς, πρὸς δὲ Σαμνίτας συνθήκας ἐποιήσαντο· [k] Ταρκυνίους δὲ ἄνδρας διακοσίους καὶ ἑξήκοντα δημοσίᾳ ἐθανάτωσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Λεπτίνης καὶ Κάλλιππος οἱ Συρακούσιοι δύναμιν ἔχοντες ἐπολιόρκησαν Ῥήγιον, Φρουρούμενον ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου τοῦ νεωτέρου, καὶ τὴν μὲν φρουρὰν ἐξέβαλον, τοῖς δὲ Ῥηγίνοις τὴν αὐτονομίαν ἀποκατέστησαν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀπολλοδώρου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Οὐαλέριον καὶ Γάϊον Σουλπίκιον· ἐπὶ δὲ τούτων, κατὰ τὴν Κύπρον Σαλαμινίων πολιορκουμένων ὑπ' Εὐαγόρου καὶ Φωκίωνος,
444 αἱ μὲν ἄλλαι πόλεις ἅπασαι τοῖς Πέρσαις ὑπετάγησαν· τῆς δὲ Σαλαμῖνος βασιλεύων Πρωταγόρας, μόνος ὑπέμενε τὴν πολιορκίαν. ὁ δ' Εὐαγόρας πατρῴαν ἀρχὴν [l] τῶν Σαλαμινίων ἀνεκτᾶτο, καὶ διὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν τὴν κάθοδον εἰς τὴν βασιλείαν ἐποιεῖτο. μετὰ δὲ ταῦτα διαβληθέντος αὐτοῦ πρὸς Ἀρταξέρξην, καὶ τοῦ βασιλέως βοηθοῦντος τῷ Πρωταγόρᾳ, ὁ μὲν Εὐαγόρας ἀπογνοὺς τὴν κάθοδον, καὶ περὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολογησάμενος, ἄλλης ἡγεμονίας ἠξιώθη κατὰ τὴν Ἀσίαν μείζονος. κακῶς δὲ τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν διοικήσας, ἔφυγε πάλιν εἰς Κύπρον, καὶ συλληφθεὶς τιμωρίας ἠξιώθη. ὁ δὲ Πρωταγόρας ἑκουσίως ὑποταγεὶς τοῖς Πέρσαις, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς ἐβασίλευε τῆς Σαλαμῖνος. ὁ δὲ τῶν Περσῶν βασιλεύς, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Σιδῶνος παραγεγενημένων αὐτῷ τῶν συμμάχων ἔκ τε Ἄργους καὶ Θηβῶν καὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδων πόλεων, ἀθροίσας πᾶσαν τὴν δύναμιν, προῆγεν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. καταντήσας δ' ἐπὶ τὴν μεγάλην λί-

aedes concluſos admotis flammis combuſſere. Numerum hoc incendio conſumtorum (ſi domeſtica ſimul miniſteria connumeres) XL. millia exceſſiſſe ferunt. Poſt hanc Sidoniorum cladem, qua tota urbs una cum incolis in cineres conciderat, rex rogum illum, hoc eſt aream igni deſolatam, multis talentis vendebat. Nam quia beata rerum omnium copia cives floruerant, magna vis auri & argenti per incendium conflata reperiebatur. Atque hic fuit calamitatis, quam Sidonii experti ſunt, exitus. Aliaeque urbes affatim terrore perculſae, Perſis deditionem fecere. Paulo ante hoc tempus Artemiſia Cariae princeps vita defungitur, cum biennium imperaſſet. Ejus principatum Idrieus frater accepit, tenuitque per annos VII. In Italia Romani cum Praeneſtinis inducias, cum Samnitibus foedus iniere, & CC. LX. Tarquinienſes publice in foro ſecuri percuſſerunt. In Sicilia Leptines & Callippus Syracuſani, copiis militaribus inſtructi, Rhegium quod a Dionyſii tyranni junioris praeſidio tenebatur, oppugnant ejectoque praeſidio Rheginis juriſdictionem ſuam reſtituunt. Olymp. CVII. II.

46. Archon exinde Athenis erat Apollodorus; & Romae M. Valerius cum C. Sulpicio Conſul; cum in Cypro Salamine ab Evagora & Phocione circumſeſſa, urbes caeterae omnes ſe Perſis ſubmiſere: At Protagoras Salaminis rex ſolus obſidionem toleravit. Interim Evagoras paternum ſibi regnum aſſerebat, & regis Perſarum auxilio reſtitutionem ſui in priſtinum moliebatur. Sed criminoſe poſtea delatus apud Artaxerxem, cum rex Protagoram adjuvaret, abjecta ſpe reſtitutionis, de objectis ſe criminibus purgat, aliamque iſta majorem in Aſia provinciam ſortitur. Quam cum male adminiſtraſſet, in Cyprum denuo profugit, ubi comprehenſus, capitale ſupplicium ſubit. At Protagoras, ultro Perſarum ſe imperio ſubjiciens, regnum Salaminis, nullo deinceps obſtante, retinet. Interea Perſarum rex, cum poſt excidium Sidonis auxiliares copiae ex Argis, & Thebis, Graeciſque Aſiae oppidis ad ipſum veniſſent, conjunctis in unum exercitibus, ſigna verſus Aegyptum profert. Ad ma- Olymp. CVII. III.

---

[i] Τῶν ἐνοικούντων Reg. 2. — [k] Ταρκυνίους Reg. uterque. Ταρκυνίας Baſil. & Vat. Edd. Ταρκυν. Paullo ante Πρωτ. Baſil. & Reg. 2. [l] Τὴν Σαλαμινίων om. Steph., ambo Reg. Lat. Venet. Σαλαμινίων Baſil. In Edd. τῆς Σαλαμῖνος.

de quibus ad Curtii L. IV, 1. Freinſhemius, nunquam tamen depoſita in Perſas ira, qua etiam duce cupidiſſime in Alexandri partes tranſiit, referente Arriano Exp. Alex. L. I, 15. P. Weſs.

63. Βραχὺ δὲ πρὸ τούτων τῶν χρόνων &c.] Haud multum profecto. Nam cum Demoſthenes orationem de Rhodiorum Libertate Athenis Archonte Theſſalo recitaret, inter vivos Artemiſia durabat. Quid? Cum Artaxerxes in Aegyptios & Phoenicas expeditionem ingrederetur, necdum mortem cum vita commutarat, ut ejus Or. p. 115. deſignatur clariſſime. Numum ΙΔΡΙΕΩΣ nomine inſcriptum in Select. Seguini Numiſm. pag. 36. videbis. P. Weſs.

68. Πρὸς δὲ Σαμνίτας &c.] Livium vide L. VII, 19., qui in Tarquinienſes acerbe ſaevitum, atque ex ingenti captivorum numero trecentos quinquaginta octo delectos, medioque in foro virgis caeſos ac ſecuri percuſſos refert. Sigonius ibi ex Noſtro citat, Ταρκυνίους δὲ ἄνδρας τ΄. καὶ ξ΄. δημοσίᾳ ἐθανάτωσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ, quae quidem, ſi ſchedas veteres habuerint auctores, cum Livio nihil admodum diſſenſit Diodorus. At Codices ceterique & ſcripti & editi libri contra veniunt. Forſan ergo Sigonii ea conjectura. Ταρκυνίους recipio, quoniam ita plerique adſciſcunt. Confer Ph. Cluverii Ital. Antiq. L. II. pag. 518. P. Weſs.

72. Φρουρούμενον ὑπὸ Διονυσίου] Urbem a patre everſam filius ex parte quadam inſtaurarat, Phoebiae nomine impoſito. Docet Strabo L. VI. p. 397. A., ſed verbis male interpunctis: Ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ (Διονυσίου) μέρος τι τῆς κτίσεως ἀναλαβὼν Φοιβίαν ἐκάλεσεν ἐπὶ Πύῤῥου ὁ δὲ τῶν Καμπανῶν φρουρὰ παρασπονδήσαντες διέφθειρε τοὺς πλείους. Abſurde; neque enim Dionyſius junior & Pyrrhus aequales. Scripſerat Strabo Φοιβίαν ἐκάλεσεν. Ἐπὶ Πύῤῥου δὲ ἡ Καμπανῶν &c. Pyrrhi aetate Campanos Rheginorum ingentem multitudinem inſigni perfidia contrucidaſſe, videbimus L. XXII, Eclog. 2. Ceterum Callippus non multo poſt Rhegii fraudibus Leptinis occubuit Dionique poenas dedit, de qua re Plutarchus Dion. pag. 983. D. Fuit autem domo Athenienſis: nam quod paullo ſuperius legitur Λεπτίνης καὶ Κάλλιππος οἱ Συρακούσιοι, Leptinem potiſſimum ſpectat: quamquam fieri potuit, ut in Syracuſanos cives Callippus tranſcriberetur. P. Weſs.

81. Πρωταγόρας] Habuimus regis Evagorae filium Pythagoram, quem Iſocrates Evag. p. 293. Πνυταγόραν vocat, Lib. XV, 4., ſed is una cum patre turpibus amoribus implicitus interiit. Hunc Πνυταγόραν Arrianus, Athenaeus, Curtius, & rectius, arbitro Celebr. Jac. Perizonio in Aelian. Var. Hiſtor. L. VII, 2, adpellant. Retinuit quietam regni poſſeſſionem Pnytagoras in Alexandri uſque principatum & ultra. P. Weſs.

98. Ἐπὶ τὴν μεγάλην λίμνην] Serbonidem lacum intelligit, pro-

Olymp. CVII. III. magnam vero paludem, ubi, quae Barathra nominantur, occurrunt, per imperitiam locorum exercitus partem amittit. Quia vero de natura hujus ſtagni, & rerum inſolentia, quae hic contingunt, in primo a nobis libro dictum eſt, iterare jam illa ſuperſedebimus. Poſt voragines autem illas ſuperatas rex ad Peluſium venit, quae prima primi oſtii urbs eſt, ubi Nilus mare ingreditur. Hic Perſae XL. ſtadiorum intervallo a Peluſio, Graeci prope urbem caſtra metantur. Interim Aegyptii, quod longius ad praeparandum bello neceſſaria 535. ſpatium illis Perſae dederant, omnia Nili oſtia probe communierant, maxime vero Peluſium; quod & primum erat, & ſitum habebat perquam opportunum. Tutabantur id quinquies mille praeſidiarii, in quos Philophron imperium habebat. Thebanos autem cupido inceſſerat, virtutem ſuam, prae cunctis e Graecia hujus militiae ſociis, declarandi. Ideo ſoli ante omnes alios foſſam quandam, ut arctam ita profundam, conatu audaciſſimo trajiciendam aggreſſi fuerant. Quam ubi ſuperarunt, qui pro defenſione Peluſii excubabant, ex oppido effuſi manus cum Thebanis conſerunt. Ingens tunc certamen oritur, quod ſumma utrinque contentione res gereretur: cumque totum illum diem in conflictu exegiſſent, vix noctis interventu tandem dirimuntur.

47. Poſtridie rex copias Graecorum in tria agmina dividit, ſic ut unumquodque imperatorem Graecum haberet; cui dux Perſa, qui virtute & benevolentia caeteris praeferretur, adhibitus erat. Primum ordinem tenebant Boeoti, quorum imp. Lacrates Thebanus, dux Roſaces Perſa. Hic ad VII. illos Perſas, qui Magis imperium ademerant, genus referebat, Joniae Lydiaeque Satrapes. Equitatus eum numeroſus nec exigua peditum Barbarorum manus, ſequebatur. Secundum agmen ex Argivis conſtabat, imperatore Nicoſtrato, cui Ariſtazanes Perſa collega erat adjunctus. Is internuncium apud regem agebat, probatiſſimae ſecundum Bagoam inter amicos fidei, ac ſelectiſſimorum militum Iↄↄ. cum LXXX. triremibus, attributos ſibi habebat. Tertiam Phalangem Mentor ducebat, is qui Sidonem prodiderat, ſub quo prius mercenariorum agmen erat. Commilito hujus & imperii ſocius Bagoas, vir audax & ad omne facinus iniquum, ut nemo quiſquam, promptus, cui rex plurimum fidebat. Hic Graecos regis clientes validamque Barbarorum manum, nec contemnendam claſſem, in poteſtate habebat. Rex ipſe reliquum agmen penes ſe retinens, ſummae totius belli intentus erat. Partitis ad hunc modum copiis Perſarum, Nectanebos Aegyptiorum rex, quamvis numero longe inferior, tamen nec multitudine hoſtium, nec tota illa Perſarum ordinatione, quicquam deterrebatur. Graecorum enim qui ſtipendia facerent ccIↄↄ. ccIↄↄ. Afrorum totidem, & Aegyptiorum, qui Bellatores nominantur, LX. millia ſub vexillis

μνην, καθ' ἣν ἐστὶ τὰ καλούμενα Βάραθρα, μέρος τῆς δυνάμεως ἀπέβαλε διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων. περὶ δὲ τῆς κατὰ τὴν λίμνην φύσεως καὶ τῶν περὶ αὐτὴν παραδόξων συμπτωμάτων προειρηκότες ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ, τὸ διλογεῖν περὶ τῶν αὐτῶν παρήσομεν. διελθὼν δὲ τὰ Βάραθρα, μετὰ τῆς δυνάμεως [m] ὁ βασιλεὺς ἧκεν εἰς τὸ Πηλούσιον. αὕτη δέ ἐστι [n] πρώτη πόλις ἐπὶ τοῦ πρώτου στόματος, καθ' ὃν τόπον ὁ Νεῖλος ποιεῖται τὴν ἐκβολήν. οἱ μὲν οὖν Πέρσαι κατεστρατοπέδευσαν ἀπὸ τετταράκοντα σταδίων τοῦ Πηλουσίου, οἱ δ' Ἕλληνες πρὸς αὐτῷ τῷ πολίσματι· οἱ δ' Αἰγύπτιοι, δεδωκότων αὐτοῖς τῶν Περσῶν πολὺν χρόνον εἰς τὴν παρασκευήν, πάντα μὲν τὰ [o] στόματα τοῦ Νείλου καλῶς κατεσκευακότες ὑπῆρχον, μάλιστα δὲ τὸ πρὸς τῷ Πηλουσίῳ, διὰ τὸ πρῶτον εἶναι τοῦτο καὶ μάλιστα κείμενον εὐκαίρως. ἐφρούρει δὲ τὸ χωρίον στρατιῶται πεντακισχίλιοι, στρατηγοῦντος Φιλόφρονος τοῦ στρατηγοῦ. οἱ δὲ Θηβαῖοι, σπεύδοντες ἄριστοι φανῆναι τῶν [p] συστρατευομένων Ἑλλήνων, πρῶτοι καὶ μόνοι διὰ στενῆς τινος καὶ βαθείας διώρυγος ἐτόλμησαν διαβῆναι παραβόλως. διαβάντων δ' αὐτῶν, οἱ φρουροῦντες τὸ Πηλούσιον, ἐκχυθέντες ἐκ τῆς πόλεως, συνῆψαν μάχην πρὸς τοὺς Θηβαίους· μεγάλου δ' ἀγῶνος γενομένου, διὰ τὰς παρ' ἀμφοτέροις φιλοτιμίας, τότε μὲν ἐν τῷ κινδύνῳ διημερεύσαντες, ὑπὸ τῆς νυκτὸς διελύθησαν.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοῦ βασιλέως εἰς τρία μέρη τὴν 445. Ἑλληνικὴν δύναμιν μερίσαντος, ἑκάστη μερὶς εἶχε στρατηγὸν Ἕλληνα, καὶ τούτῳ παρακαθεσταμένον ἡγεμόνα ἄνδρα Πέρσην, προκεκριμένον ἐπ' ἀρετῇ τε καὶ εὐνοίᾳ. τὴν μὲν οὖν πρώτην τάξιν ἐπεῖχον οἱ Βοιωτοί, στρατηγὸν μὲν ἔχοντες Λακράτην τὸν Θηβαῖον, ἡγεμόνα δὲ Πέρσην Ῥωσάκην· οὗτος δὲ ἀπόγονος μὲν ἦν τῶν ἑπτὰ Περσῶν τῶν τοὺς Μάγους καταλυσάντων, σατράπης δὲ Ἰωνίας καὶ Λυδίας· συνείπετο δ' αὐτῷ πολλὴ μὲν ἵππος, οὐκ ὀλίγη δὲ πεζικὴ [q] στρατιὰ τῶν Βαρβάρων. δευτέρα δ' ἦν μερὶς ἡ τῶν Ἀργείων, Νικοστράτου στρατηγοῦντος, καὶ μετ' αὐτοῦ Πέρσου συνάρχοντος Ἀρισταζάνου· οὗτος δ' ἦν εἰσαγγελεὺς τοῦ βασιλέως, καὶ πιστότατος τῶν φίλων μετὰ Βαγώαν· προσωρίσθησαν δ' αὐτῷ στρατιῶται μὲν ἐπίλεκτοι πεντακισχίλιοι, τριήρεις δὲ ὀγδοήκοντα. τῆς δὲ τρίτης μερίδος ἐστρατήγει Μέντωρ ὁ τὴν Σιδῶνα προδούς, ἔχων τοὺς προϋπάρχοντας αὐτῷ μισθοφόρους· συνεστρατεύετο δ' αὐτῷ Βαγώας, ᾧ μάλιστα βασιλεὺς ἐπίστευε, τόλμῃ καὶ παρανομίᾳ διαφέρων· εἶχε δ' οὗτος τοὺς τοῦ βασιλέως Ἕλληνας, καὶ τῶν Βαρβάρων ἱκανὸν πλῆθος, καὶ ναῦς οὐκ ὀλίγας. [r] αὐτὸς δὲ τὴν λοιπὴν δύναμιν ἔχων, ἐφήδρευε τοῖς ὅλοις πράγμασι. τοιαύτης δὲ διαιρέσεως γενομένης παρὰ τοῖς Πέρσαις, ὁ μὲν τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς Νεκτανεβὼς οὔτε τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, οὔτε τὴν ὅλην διάταξιν τῶν Περσῶν κατεπλάγη, καίπερ πολὺ λειπόμενος τοῦ πλήθους. εἶχε γὰρ Ἕλληνας μὲν μισθοφόρους δισμυρίους, Λίβυας δὲ παραπλησίους τούτοις, Αἰγυπτίους δὲ τοὺς μαχίμους παρ' αὐτοῖς ὀνομαζομένους ἑξακισμυρίους·

πρὸς

---

[m] Deſunt Reg. 1. & Baſil. duo, quae ſuccedunt. [n] Nota defectus inſita eſt a Steph., nec adgnoſcit Baſil. [o] Πηλύσια margo Steph. & Venet. [p] Στρατευομένων ambo Reg. Baſil. [q] Deeſt Venet. [r] Οὗτος marg. Steph.

propter quem Barathra. Vid. L. XX, 74. & ad Lib. I. pag. 35. P. Wess.

3. Ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ] Conf. L. I, 30. P. Wess.

14. Καὶ μάλιστα κείμενον εὐκαίρως] Livio propterea L. XLV, 11. claustra Aegypti. Sed Noſtrum vide L. XV, 42. P. Wess.

38. Οὗτος δ' ἦν εἰσαγγελεὺς τοῦ βασιλέως] Id illi muneris in aula Perſica erat, ut res nuntiatas ad regem perferret, exterarum gentium legatos & ceteros, quibus rege convento erat opus, introduceret. Vid. Syneſium Or. de Regno p. 18. A. & Heliodorum Aeth. L. X. p. 491. Solis tamen ſeptem illis, qui Magos interfecerant, ἄνευ εἰσαγγελέως in regiam, quando commodum erat, introire licebat, teſte Herodoto L. III, 84. Nomen Perſicum Admiſſionum magiſtri, ſic enim Latini vocant, ut Ammianus L. XV, 5. cum Valeſii nota, ſervavit Heſychius Ἀζαραπατεῖς, οἱ εἰσαγγελεῖς παρὰ Πέρσαις. P. Wess.

55. Τοὺς μαχίμους] De illis ſcripſit L. I, 73. p. 85. P. Wess.

67. Κατὰ

πρὸς δὲ τούτοις πλοίων ποταμίων πρὸς τὰς κατὰ τὸν Νεῖλον μάχας καὶ συμπλοκὰς εὐθέτων ἄπιστον πλῆθος. ὠχύρωτο δ' αὐτῷ καὶ ἡ πρὸς τὴν Ἀραβίαν νεύουσα πλευρὰ τοῦ ποταμοῦ, πεπυκνωμένη πολίσμασιν, ἔτι δὲ [t] τειχίσμασι καὶ τάφροις πᾶσα διειλημμένη. ἔχων δὲ καὶ τὰς ἄλλας παρασκευὰς πάσας πρὸς τὸν πόλεμον ἱκανάς, διὰ τὴν ἰδίαν ἀβουλίαν ταχὺ τοῖς ὅλοις ἔπταισεν.

Αἰτία δ' ἐγένετο τῆς ἥττης μάλιστα ἡ τοῦ στρατηγοῦ ἀπειρία, καὶ τὸ προνενικηκέναι τοὺς Πέρσας ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν πρὸ ταύτης γεγενημένην στρατείαν. ἐσχηκὼς γὰρ [u] τοὺς τότε στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς ἄνδρας, καὶ διαφέροντας ἀρετῇ τε καὶ ἀγχινοίᾳ στρατηγικῇ, Διόφαντον τὸν Ἀθηναῖον καὶ Λάμιον τὸν Σπαρτιάτην, διὰ τούτους ἅπαντα κατώρθωσε· τότε δὲ ὑπολαμβάνων ἑαυτὸν ἱκανὸν εἶναι στρατηγὸν, οὐδενὶ τῆς ἡγεμονίας μετεδίδου, καὶ διὰ τὴν 446. ἀπειρίαν οὐδὲν ἐδύνατο πράττειν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ χρησίμων. τὰ μὲν οὖν πολίσματα φρουραῖς ἀξιολόγοις διαλαβὼν παρεφύλαττεν· αὐτὸς δὲ τῶν Αἰγυπτίων ἔχων τρισμυρίους, τῶν δ' Ἑλλήνων πεντακισχιλίους, τῶν δὲ Λιβύων τοὺς ἡμίσεις, ταῖς εὐκαιροτάταις τῶν εἰσβολῶν ἐφήδρευε. τοιαύτης δὲ παρ' ἀμφοτέροις οὔσης τῆς διατάξεως, Νικόστρατος μὲν ὁ τῶν Ἀργείων στρατηγὸς, ἔχων ἡγεμόνας Αἰγυπτίους, ὧν ἦσαν ὅμηροι παῖδες παρὰ τοῖς Πέρσαις καὶ γυναῖκες, παρέπλευσε μετὰ τοῦ στόλου διά τινος διώρυγος εἰς τόπον κεκρυμμένον. ἐκβιβάσας δὲ τοὺς στρατιώτας, καὶ παρεμβολὴν ὀχυρωσάμενος, κατεστρατοπέδευσεν. οἱ δὲ τὸν πλησίον τόπον παραφυλάττοντες μισθοφόροι τῶν Αἰγυπτίων, ὡς ᾔσθοντο τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν, εὐθὺς ἐξεβοήθουν, ὄντες οὐκ ἐλάττους τῶν ἑπτακισχιλίων. ἔχων δ' αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν Κλείνιος ὁ Κῷος συνέταξε τὴν δύναμιν εἰς μάχην. ἀντιταχθέντων δὲ τῶν καταπεπλευκότων, ἐγένετο καρτερὰ μάχη, καθ' ἣν οἱ μετὰ τῶν Περσῶν Ἕλληνες [v] ἀγωνισάμενοι λαμπρῶς, τόν τε στρατηγὸν Κλείνιον ἐφόνευσαν, καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν κατέκοψαν πλείους τῶν πεντακισχιλίων. Νεκτανεβὼς δ' ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ἀκούσας τὴν τῶν ἰδίων ἀπώλειαν, κατεπλάγη, νομίσας, καὶ τὴν λοιπὴν τῶν Περσῶν δύναμιν ῥᾳδίως διαβήσεσθαι τὸν ποταμόν. ὑπολαβὼν δὲ τοὺς πολεμίους μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπ' αὐτὴν ἥξειν τὴν Μέμφιν, ἔκρινε ταύτης μάλιστα προνοήσασθαι. οὗτος μὲν οὖν μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν στρατιᾶς ἐπανῆλθεν εἰς Μέμφιν, τὰ πρὸς [x] τὴν πολιορκίαν παρεσκευάζετο.

Ὁ δὲ τῆς πρώτης μερίδος ἀφηγούμενος Λακράτης ὁ Θηβαῖος ἐπὶ τὴν τοῦ Πηλουσίου πολιορκίαν ὥρμησεν. ἀποστρέψας δὲ τῆς διώρυγος τὸ ῥεῦμα πρὸς ἕτερα μέρη, καὶ τὸν ἀναξηρανθέντα τόπον χώσας, μηχανὰς προσήγαγε τῇ πόλει. ἐπὶ πολὺ δὲ μέρος πεσόντων τῶν τειχῶν, οἱ τὸ Πηλούσιον φρουροῦντες ὀξέως ἀντῳκοδόμησαν ἕτερα, καὶ πύργους ξυλίνους ἀξιολόγους ἀνέστησαν. Ἐπὶ δέ τινας ἡμέρας συνεχοῦς γινομένης [y] τῆς τειχομαχίας, τὸ μὲν πρῶτον οἱ κατὰ τὸ Πηλούσιον Ἕλληνες ἐρρωμένως

habebat. Acceſſit huc navium fluviatilium, ad pugnas & conflictus in Nilo accommodatarum, incredibilis prope numerus. Quin etiam ripam fluminis, quae Arabiam reſpicit frequentibus caſtellorum praeſidiis, & murorum ac foſſarum ductibus, munitam habebat. Reliqui inſuper apparatus ad bellum neceſſarii copia non exigua inſtructus erat. Sed tamen per conſilii imprudentiam accidit, ut de ſumma rerum dejiceretur. Olymp. CVII. III.

48. Praecipua rei male geſtae cauſa erat, quod bellum recte adminiſtrare neſciebat, & priore expeditione victoriam de Perſis retulerat. Cum enim nobiliſſimos tunc imperatores, Diophantum Athenienſem & Lamium Spartanum, quorum excellens tum virtus tum ſolertia in ductandis exercitibus erat, habuiſſet, cuncta horum opera dextre ac feliciter geſſerat. Jam vero cum ſe idoneum ſatis huic bello imperatorem fore, perſuaſum haberet, neminem in partem adminiſtrationis admittere volebat. Ideoque nihil eorum, quae ſalutaria exſiſtunt in bello, per imperitiam illam ſuam efficere potuit. Poſtquam igitur oppida praeſidiis non invalidis firmaſſet, ipſe cum xxx. millibus Aegyptiorum, & Iↄↄ. Graecorum, Afrorumque dimidio, aditus irruptionibus maxime opportunos inſedit. Ad hunc ergo modum rebus utrobique inſtructis, Nicoſtratus Argivorum ductor duces nactus Aegyptios, quorum liberi & uxores a Perſis obſides tenebantur, cum claſſe per foſſam quandam in locum a conſpectu remotiorem tranſmiſit, expoſitiſque militibus, & caſtris ibidem firmatis, conſedit. Qui vicinas tutabantur munitiones, Aegyptiorum prae- 536. ſidiarii, adventu hoſtium cognito ad propulſandum eos ad Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. ocyus excurrebant. Praefectus horum Clinius ex inſula Co, ad pugnam aciem explicat: Suos contra ordines recens advecti inſtruunt. Ibi vehemens initur praelium, quo Graeci Perſarum ſocii praeclare decertantes, & ducem ipſum Clinium perimunt, & de reliquo agmine plus quam Iↄↄ. trucidant. Qua ſuorum caede Nectanebos audita, quod caeteras Perſarum copias non magno fluvium negotio trajecturas putaret, non mediocriter expaveſcit. Veritus igitur ne hoſtis vim omnem in regiam urbem Memphin converteat, in defendendae hujus curam praecipue incumbendum ſibi duxit. Cum manu igitur, quam circum ſe habebat, Memphin regreſſus, ad arcendam oppugnationis vim ſe praeparavit.

49. Interea primi agminis ductor Lacrates Thebanus ad obſidionem Peluſii feſtinat, alveoque foſſae aliorſum derivato, eductoque per ſiccum aggere, machinamenta urbi admovit. Cumque ad longum moenia tractum procubuiſſent, caſtelli propugnatores pro his alia, turreſque ex ligno ſpectabiles propere excitarunt. Haec circa muros conflictatio dies aliquot durabat, dum Graeci pro caſtello propugnantes fortiter obſidentibus reſiſtunt.

At

---

[t] Τειχίσμασι Reg. 1. In Steph. ora τείχεσι. [u] Τάς τε Venet. [v] Ἐπαγωνισ. Reg. 1. [x] Non eſt in Baſil. neque Reg. utroque, unde & notam Steph. adpoſuit. [y] Articulum omittunt Reg. 1. Baſil.

67. Κατὰ τὴν πρὸ ταύτης γεγεν. στρατείαν] Noſter hanc plane praeteriit: neque enim illa eſt, qua victor Nectanebus regnum ſibi Ageſilai conſiliis atque auxilio ſtabilivit. Tangit eam Iſocrates Or. ad Philipp. p. 149. P. Wess.

81. Ὧν ἦσαν ὅμηροι παῖδες &c.] Pignora videlicet fidei parentum ac maritorum: ὅμηρα τῆς τε εὐνοίας αὐτῶν καὶ πίστεως, ut Herodianus de Commodo Imp., ſolito liberos eorum, qui ad regendas provincias mittebantur, Romae retinere L. III, 2. Ipſe Nicoſtratus, novo inter Graecos exemplo, quo fidem regi obſtringeret, filium illi permiſerat apud Athen. L. VI, pag. 252. B. P. Wess.

90. Κλείνιος ὁ Κῷος] Sic conſtanter veteres membranae, neque ego damno, etſi tritius multo Κλεινίας. P. Wess.

1. Ἐπ' αὐτὴν ἥξειν τὴν Μέμφιν] Erat ea ἐπικαιροτάτη πόλις τῶν κατ' Αἴγυπτον, inque ejus conſervatione regni ſalus vertebatur. Vid. ſupra L. XV, 43. P. Wess.

Olymp. CVII. III. At quamprimum fama de regis diſceſſu ad ipſos delata fuerat, metu abrepti de compoſitione legatos mittunt. Quibus cum Lacrates ſub juramenti religione fidem dediſſet, fore, ut Pēluſii deditione facta, cum rebus, quas tum efferrent, in Graeciam reveherentur, Caſtellum tradiderunt. Tum Artaxerxes Bagoam, qui Peluſium in poteſtatem reciperet, cum Barbarorum praeſidio, mittebat. Cujus milites oppidum ingreſſi, Graecis exeuntibus multa, quae exportabant, adimere. Illi contra injuriis affecti aegre ferre, Deoſque jurisjurandi teſtes atque vindices non ſine querelis obteſtari. Qua re ad juſtam indignationem excitatus Lacrates, Barbaros in fugam vertit, & aliquot proſtratis, Graecos, contra fidem datam violatos, tutatur. Etſi vero Bagoas ex fuga ad regem reverſus, Lacratem in crimen vocabat, pro merito tamen acceptos eſſe Bagoae milites, rex judicavit, & de Perſis rapinae auctoribus ſupplicium ſumſit. Hoc igitur modo Peluſium deditionem Perſis fecit. At Mentor tertii agminis ductor, Bubaſtum multaſque alias urbes ſubegit, quas uno hoc ſtrategemate ad regis obedientiam reduxit. Cum enim hae omnes duarum gentium, Graecorum videlicet & Aegyptiorum praeſidiis defenderentur, hunc rumorem in caſtris divulgavit Mentor, conſtituiſſe Artaxerxem quam humaniſſime accipere & dimittere eos, qui ultro in fidem regis urbes dediſſent: Et contra, quos vi ſuperaſſet, non mitiorem illis poenam inflicturum, quam Sidonii luiſſent. Portarum etiam cuſtodibus mandavit, ut liberum transfugis exitum permitterent. Quare cum nullo prohibente captivi e caſtris Aegyptii abirent, brevi per omnes Aegypti urbes fama illa diſſeminatur. Extemplo diſſenſionibus inter peregrinum militem & indigenas exortis, oppida ſeditionibus implentur. Utrique enim certatim in hoc incumbebant, ut ſuo caſtella ſtudio proderentur, utque ſpes emolumentorum ſuas cum iſta victoris gratia permutarent. Id quod ſtatim Bubaſti coepit.

50. Poſtquam enim Mentor & Bagoas caſtra urbi admoviſſent, Aegyptii, Graecis neſcientibus, per quendam e ſuis deditionem Bagoae offerunt, ſi impune dimittantur. Hoc animadverſo, Graeci
537. nuncium perſecuti retinent, & terrore injecto, uti ſe res haberet, ex eo cognoſcunt. Inde graviter commoti, impetu in Aegyptios facto, alios vulnerant, reliquos in angulum quendam urbis

[z] ἠμύναντο τοὺς πολιορκοῦντας· ὡς δ' ἐπύθοντο τὴν τοῦ βασιλέως ἀναχώρησιν εἰς Μέμφιν, καταπλαγέντες περὶ [a] διαλύσεως ἐπρεσβεύοντο. τοῦ δὲ Λακράτους δόντος αὐτοῖς διὰ [b] τῶν ὅρκων πίστεις ὅτι παραδόντων αὐτῶν τὸ Πηλούσιον ἀποκομισθήσονται πάντες εἰς τὴν Ἑλλάδα μεθ' ὧν ἂν ἐξενέγκωσι, [c] παρέδωκαν τὸ φρούριον. μετὰ δὲ ταῦτα 447. ὁ μὲν Ἀρταξέρξης ἀπέστειλε Βαγώαν μετὰ στρατιωτῶν Βαρβάρων παραληψόμενον τὸ Πηλούσιον· οἱ δὲ στρατιῶται παριόντες εἰς τὸ χωρίον, τῶν ἐξιόντων Ἑλλήνων ἀφῃροῦντο πολλὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκκομιζομένων. ἀγανακτούντων δὲ τῶν ἀδικουμένων, καὶ θεοὺς τοὺς ἐφόρους τῶν ὅρκων ἐπιβοωμένων, παροξυνθεὶς ὁ Λακράτης τροπὴν ἐποίησε τῶν Βαρβάρων, καί τινας [d] καταβαλὼν, ἐπεκούρησε τοῖς παρασπονδουμένοις. τοῦ δὲ Βαγώου φυγόντος πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ κατηγοροῦντος τοῦ Λακράτους, ὁ Ἀρταξέρξης ἔκρινε δίκαια πεπονθέναι τοὺς περὶ τὸν Βαγώαν, καὶ τῶν Περσῶν τοὺς αἰτίους τῆς ἁρπαγῆς ἀπέκτεινε. τὸ μὲν οὖν Πηλούσιον τοῦτον τὸν τρόπον παρεδόθη τοῖς Πέρσαις· Μέντωρ δὲ ὁ τοῦ τρίτου μέρους ἡγούμενος, [e] Βούβαστον καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις χειρωσάμενος, ὑπηκόους ἐποίησε τῷ βασιλεῖ δι' ἑνὸς στρατηγήματος. πασῶν γὰρ τῶν πόλεων φρουρουμένων ὑπὸ δυοῖν ἐθνῶν, Ἑλληνικῶν τε καὶ Αἰγυπτίων, ὁ Μέντωρ διέδωκε λόγον εἰς τοὺς στρατιώτας ὅτι βασιλεὺς Ἀρταξέρξης τοῖς μὲν ἑκουσίως παραδιδοῦσι τὰς πόλεις φιλανθρώπως χρήσασθαι διέγνωκε, τοῖς δὲ βίᾳ κρατηθεῖσι τὴν αὐτὴν ἀπονεμεῖν τιμωρίαν, ἥνπερ τοῖς Σιδωνίοις ἐπέστησε· καὶ τοῖς φυλάττουσι τὰς πύλας παρήγγειλεν ἐᾶν τοὺς βουλομένους [f] παρ' αὐτῶν αὐτομολεῖν. διόπερ ἀκωλύτως τῶν ἡλωκότων Αἰγυπτίων ἀπιόντων ἐκ τῆς παρεμβολῆς, ταχέως εἰς ἁπάσας τὰς κατ' τὴν Αἴγυπτον πόλεις ὁ λόγος ὁ προειρημένος διεσπάρη. εὐθὺς οὖν οἱ μισθοφόροι πρὸς τοὺς ἐγχωρίους πανταχῇ διεφέροντο, καὶ στάσεως αἱ πόλεις ἐπληροῦντο. ἑκάτεροι γὰρ ἰδίᾳ διεφιλοτιμοῦντο παραδιδόναι τὰ φρούρια, καὶ τῆς χάριτος ταύτης ἰδίας ἀγαθῶν [g] ἐλπίδας ἠλλάττοντο. ὅπερ καὶ περὶ πρώτην τὴν Βούβαστον συνέβη γενέσθαι.

Ὡς γὰρ οἱ περὶ τὸν Μέντορα καὶ Βαγώαν πλησίον αὐτῆς κατεστρατοπέδευσαν, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι λάθρα τῶν Ἑλλήνων ἐξέπεμψάν τινα πρὸς τὸν Βαγώαν, ἐπαγγελλόμενοι παραδώσειν τὴν πόλιν, ἐὰν αὐτοῖς τὴν ἀσφάλειαν συγχωρήσωσιν. οἱ δ' Ἕλληνες αἰσθόμενοι τὸ γεγονὸς, καταδιώξαντες τὸν ἀπεσταλμένον, καὶ φόβον ἐπικρεμάσαντες, ἤκουσαν τὴν ἀλήθειαν. ἐφ' οἷς παροξυνθέντες ἐπέθεντο τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ τινὰς μὲν ἀπέκτειναν, τινὰς δὲ τραυματίας ποιήσαντες, τοὺς λοιποὺς συνήλασαν εἰς μέρος τι τῆς πόλεως.

οἱ

---

z. Ἠμύναντο Reg. scribo. a Διαλύσεων Vat. Paullo ante εἰς Μέμφιν non legitur in Reg. 2. b Τῶν ὅρκων Reg. 2. c Παρέδωκαν idem & Baſil. d Καταβαλὼν Baſil. & Reg. 1. Edebatur καταβαλεῖν. Mox παρεκούρ. Baſil. e Deſit copula καὶ ante Βούβαστον in Reg. utroque, ſtigmate etiam inuſta a Steph. Itaque tollo. In Baſil. Κύβαστον operarum vitio. f Παρ' αὐτῶν Reg. 1. Omnes ἐλπίδος ἠλλάττετο. g Omittit articulum Reg. 1. qui mox ὡς τ. πόλιν ἐκδῷ.

27. Καί τινας καταβαλεῖν] Scribo καταβαλών. L. Rhod.

Καί τινας καταβαλὼν] Optime vir doctus, qui ſi Baſil. ἔκδοσιν inſpicere dignatus fuiſſet, non eam conjecturam, ſed veritatem ipſam cenſuiſſet. Conf. ad L. xv, 85. P. Wess.

34. Ἡγούμενος, καὶ] Hic ſequens καὶ repudiator. L. Rhod.

Βούβαστον] Herodoto Βούβαστις. Conf. Holſten. ad Steph. in Βούβαστος & Cellar. Geogr. Vet. L. iv, 1. p. 33. Adpoſita erat Bubaſtico flumini, quod Delta ab ortu quaque in Arabiam vergit, claudit. P. Wess.

51. Ἰδίας χάριτος ἐλπίδος ἠλλάττετο] Pro ἐλπίδος legendum puto ἐλπίδας, & ἠλλάττοντο pro ἠλλάττετο. Nam quum nullus ſenſus ex his elici poſſit verbis τῆς χάριτος ταύτης ἰδίας ἀγαθῶν ἐλπίδος ἠλλάττετο, contra & aptus & perſpicuus elicietur ex iſtis τῆς χάριτος ταύτης ἰδίας ἀγαθῶν ἐλπίδας ἠλλάττοντο. H. Steph.

Ἰδίας ἀγ. ἐλπίδας ἠλλάττοντο] Adſtipulatur Rhodomanus, & merito. Ordo verborum geniuſque linguae correctionem firmant, quam quidem, etſi opem ſchedae veteres negarint, auſus ſum ſuam in ſedem revocare. Quis enim perpetuo ferat, hoc genus, ſcriberum negligentia natum, propagari? P. Wess.

60. Καὶ φόβον ἐπικρεμάσαντες] Supra L. xiii, 91. καὶ μεγάλου φόβου ἐπικρεμαμένου. Perſfrequens eſt de periculo in quod adducimur. Philo Jud. de Agricult. pag. 209. B. ἀνδραποδισμοῦ καὶ σφαγῆς ἀδεῶς τε καὶ κοινὸς ἐπικρέμαται κίνδυνος. Et Leg. ad Caj. p. 1023. E. ἐπικρέμαται δέ μοι κίνδυνος ὁ περὶ ψυχῆς. Hipparchus apud Jo. Stob. Tit. cvi. pag. 573. καὶ πάντων χαλεπωτάτων αὐτοῖς ἐπικρεμαμένων. Neque improbant Chriſtianorum ſcriptores cultiſſimi: Baſilius M. adv. Eunomium L. 1. p. 210. A. τοῦ δὲ περὶ τῆς ζωῆς ἐπικρεμαμένου κινδύνου. Jo. Chryſoſtomus Homil. ad Antiochen. ii. p. 24. E. T. ii. καὶ τοῦ περὶ τῶν ἐσχάτων ἐπικρεμαμένου πᾶσι κινδύνου. Aliter paullo, ſed idem innuens, Philoſtrat. Heroic. xix, 15. ἄλλος ἐν ἐπικρεμαμένῳ σφίσιν. ubi doctiſſimum Olearium vidiſſe, operae fuerit pretium. P. Wess.

81. Τῶν

οἱ δ' ἡττηθέντες, δηλώσαντες τῷ Βαγώᾳ τὸ γεγονός, ἠξίουν κατὰ τάχος ἐλθόντα παραλαβεῖν τὴν 448. πόλιν παρ' αὐτῶν. τῶν δὲ Ἑλλήνων πρὸς τὸν Μέντορα λάθρα διακηρυκευσαμένων, ὁ Μέντωρ ἐν ἀπορρήτοις παρεκάλεσεν αὐτούς, ὅταν Βαγώας εἰς τὴν πόλιν εἰσέλθῃ, τὴν ἐπίθεσιν τοῖς Βαρβάροις ποιήσασθαι. μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ Βαγώου μετὰ τῶν Περσῶν εἰσιόντος ἄνευ τῆς τῶν Ἑλλήνων συγκαταθέσεως, καὶ μέρους τῶν στρατιωτῶν εἰσεληλυθότος, οἱ μὲν Ἕλληνες ἄφνω τὰς [h] πύλας κλείσαντες, ἐπέθεντο τοῖς ἐντὸς τῶν τειχῶν ὑπάρχουσι, καὶ πάντας ἀνελόντες, τὸν Βαγώαν αὐτὸν ἐζώγρησαν· ὁ δέ, τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας ἐν τῷ Μέντορι κειμένας ὁρῶν, ἐδεήθη σῶσαι, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν κατεπηγγείλατο μηδὲν πράξειν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης. ὁ δὲ Μέντωρ, πείσας τοὺς Ἕλληνας ἀφεῖναι τὸν Βαγώαν, καὶ δι' ἑαυτοῦ γενέσθαι τὴν παράδοσιν, τὴν μὲν ἀναγραφὴν τοῦ προτερήματος αὐτὸς ἀπηνέγκατο, τῷ δὲ Βαγώᾳ τῆς σωτηρίας αἴτιος γενόμενος, συνέθετο πρὸς αὐτὸν κοινοπραγίαν, καὶ δοὺς ὅρκους καὶ λαβὼν περὶ τούτων, συνετέλεσε τὴν σύνθεσιν, φυλάττων μέχρι τῆς τοῦ βίου τελευτῆς. διὸ καὶ συνέβη τούτους παρὰ βασιλεῖ συμφρονοῦντας ὕστερον πλεῖστον ἰσχῦσαι τῶν φίλων καὶ συγγενῶν τῶν παρ' Ἀρταξέρξῃ. ὁ μὲν γὰρ Μέντωρ ἐν τοῖς παραθαλαττίοις μέρεσι τῆς Ἀσίας ἡγεμὼν μέγιστος ἀποδειχθείς, τῷ βασιλεῖ μεγάλας παρείχετο χρείας, ἐκ μὲν τῆς Ἑλλάδος μισθοφόρους ἀθροίζων, καὶ πέμπων πρὸς Ἀρταξέρξην, κατὰ δὲ τὰς πράξεις ἀνδρείως καὶ πιστῶς ἅπαντα [i] διοικῶν· ὁ δὲ Βαγώας, ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις ἅπαντα τῷ [k] βασιλεῖ διῳκηκώς, τοσοῦτον ἴσχυσε διὰ τὴν πρὸς τὸν Μέντορα κοινωνίαν τῶν πράξεων, ὥστε τῆς βασιλείας κύριον εἶναι, καὶ μηδὲν πράττειν τὸν Ἀρταξέρξην ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης· καὶ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν τοὺς διαδόχους αἰεὶ τῆς βασιλείας οὗτος ἀπεδείκνυε, καὶ πάντα βασιλέως εἶχε, πλὴν τῆς προσηγορίας. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων [l] τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράψομεν.

Τότε δὲ μετὰ τὴν τῆς Βουβάστου παράδοσιν αἱ λοιπαὶ πόλεις καταπλαγεῖσαι καθ' ὁμολογίας παρεδόθησαν τοῖς Πέρσαις. ἐν δὲ τῇ Μέμφει διατρίβων ὁ βασιλεὺς Νεκτανεβὼς, καὶ θεωρῶν τὴν τῶν [m] πολεμίων ὁρμήν, οὐκ ἐτόλμησεν ὑποστῆναι τοὺς ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας κινδύνους. ἀπογνοὺς δὲ τὴν βασιλείαν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν χρημάτων ἀναλαβών, ἔφυγεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Ἀρταξέρξης δὲ παραλαβὼν πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον, καὶ τῶν ἀξιολογωτάτων πόλεων τὰ τείχη περιελών, τὰ μὲν ἱερὰ συλήσας, ἤθροισεν ἀργυρίου τε καὶ χρυσοῦ πλῆθος, ἀπ-

Olymp. CVIII. III. compellunt. Profligati, quod factum erat Bagoae ſignificant, utque ſine mora urbem a ſe traditam occupet, exorant. Interea etiam a Graecis caduceator ad Mentorem venerat. Hic ergo Graecos ſecreto adhortatur, ut quamprimum Bagoas oppidum intraverit, Barbaros adoriantur. Ingreſſo cum Perſis Bagoa, ſed abſque Graecorum conſenſu, ſimulac pars militum intromiſſa fuit, Graeci confeſtim portas occludunt, & Barbaros intra moenia ſubito incurſu oppreſſos ad unum omnes trucidant, ipſumque Bagoam capiunt. Hic totam ſalutis ſpem in Mentore ſibi repoſitam cernens, ut incolumitatem ſibi praeſtet, rogat & obteſtatur, ſe nihil abſque ſententia illius deinceps facturum, ſpondens. Mentor, Graecis ad dimittendum Bagoam & deditionem urbis ſibi faciendam perſuaſis, ſucceſſus hujus titulum & laudem ipſe aufert. Hinc poſt recuperatam beneficio ſuo Bagoae ſalutem, rerum omnium ſocietatem, dato acceptoque juramento, cum eo paciſcitur, pactumque conſtanter ad vitae exitum uſque ſervat. Unde conſecutum, ut hi duo inter ſe concordes plus quam omnes amici & cognati apud regem Artaxerxem poſſent. Mentor enim per maritimos Aſiae tractus ſummus a rege praeſes declaratus magno regi commodo fuit, dum conductos aere milites e Graecia identidem regi mittit, & res ſumma fide ac ſtrenuitate adminiſtrat. Bagoas, in ſuperioris Aſiae Satrapiis regis loco diſpenſans omnia, eo potentiae per illam cum Mentore rerum omnium communicationem adſcendit, ut regnum in poteſtate ſua haberet, nec Artaxerxes quidquam abſque ejus voluntate ageret; eoque defuncto imperii ſucceſſores in reliquum perpetuo ipſe diceret & crearet, & omnia regis munia, praeter ſolum nomen, uſurparet. Verum haec ſingulatim ſuo deinceps tempore exponemus.

51. Jam vero poſt Bubaſti deditionem urbes caeterae, metu adactae, certis conditionibus in Perſarum fidem ſe dediderunt. Interim Memphi ſubſiſtens Nectanebos, ubi hoſtium expeditos progreſſus vidit, diſcrimini pro conſervando imperio ſeſe objicere non audebat; ſed ſpe regni abjecta, & convaſatis pleriſque theſauris in Aethiopiam exſulatum abibat. Artaxerxes itaque totam Aegyptum occupat: oppidorum maxime nobilium moenia deſtruit, faniſque exſpoliatis ingentem vim au-

ri

---

[h] Θύρας ora Steph. [i] Διῳκηκὼς Reg. ambo. Vat. Baſil. [k] Βασ. διοικῶν iidem. [l] Aſteriſcum, defectus notam, appinxit Steph. articulo. [m] Πόλεων Steph. margo.

81. Τὴν μὲν ἀναγραφὴν τοῦ προτερήματος &c.] Pro ἀναγραφὴν repone ἐπιγραφὴν, ut p. 555. καὶ τὴν τιμὰς τὴν ἐπιγραφὴν ἐφ' αὑτῷ παραχωρεῖ τῷ Ἀλεξάνδρῳ. Item pag. 559. ἐπιγεγραμμένην ἐπιγραφήν. Sed & antea p. 305 τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἀπάτης ἑαυτοῖς ἔφασαν δεῖν περιποιεῖσθαι. Plut. de Alex. Fort. L. 1. p. 326. ἄριστα δ' αὐτὸν αὐτῶν πρὸς τὴν τύχην, τοῖς κατορθώμασιν αὐτὸν ἐπιγράφοντας. H. Steph.

Τὴν μὲν ἀναγραφὴν &c. ἀπηνέγκατο] Nihil a Stephano diſſentio. Addam locis ab eo conductis, ut ne quod dubium reſtet, Polybium L. 11, 27. [illegible] τῆς ἐπιγραφῆς τῶν ἐκβαινόντων πλεῖστον [illegible]. Et L. x, 23. τὴν ἐπιγραφὴν τῶν ἐκβαινόντων ἡ φάλαγξ καὶ τὰ βαρέα λαμβάνει τῶν ὅπλων. Tum Excerpt. pag. 1474. [illegible] λάβῃ τὴν ἐπιγραφὴν τῶν ἐκείνου πόνων. Aelianum de Animal. L. viii, 2. τοῖς ἀλλοτρίοις ἑαυτὸν πόνοις οὐκ ἐπιγράφων. Paullo diverſum eſt Aeſchinis in Cteliph. p. 77. καὶ [illegible] ἐπὶ τὰ γεγενημένα ἐπιγράψεις. & Heliodori Aeth. L. viii. pag. 387. καὶ θεῷ τὸ ἔργον ἐπιγράφοντες, eodem tamen recidens. P. Wess.

94. Ἅπαντα διοικῶν] Ubi hic διοικῶν, in exemplaribus eſt διῳκηκὼς, & vice verſa διῳκηκὼς, ubi διοικῶν. Sed permutatam fuiſſe perperam horum participiorum ſedem quivis poſſit animadvertere, qui quidem locum expenderit. H. Steph.

99. Τοὺς διαδόχους &c. ἀπεδείκνυε] Conf. L. xvii, 5. P. Wess.

11. Ἔφυγεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν] Lynceus regem victum, & captum coenaeque adhibitum abs Ocho perſcripſit apud Athenaeum L. iv. p. 150. B. At Hieronymus in Latinis Euſeb. Chron. Ochus Aegyptum tenuit, Nectanebo in Aethiopiam pulſo, in quo Aegyptiorum regnum deſtructum eſt. Verius atque ex ipſis Diodori hoc loco; adſentitur enim Manetho. Vide vero ineptias recentiorum ſcriptorum, Malalae, Glycae, Cedreni; qui Nectanebum, λεκανομαντείας egregie calentem, in Macedoniam ipſamque Pellam deducunt, ut, Olympiade furtivis magiciſque amoribus cognita, Alexandrum gigneret. Tangit & has nugas Georg. Syncellus Chronograph. p. 256. & copioſiſſime Gorionides L. 1, 6., ſine dubio depromptas ex Pſeudo-Calliſthenis Alexandri rerum Hiſtoria. Vid. Caſaubon. Epiſt. ad Joſ. Scaliger. ccccii. & ccccxiii. P. Wess.

13. Τὰ μὲν ἱερὰ συλήσας] Ochi θεοσυλίας quaque ratione A-

piit

Olymp. CVII. III. ri argentique coacervat. Commentarios denique ex templis antiquis secum asportat. Quos tamen Bagoas aliquanto post grandi pecuniae summa redimendos sacerdotibus concessit. Tum Graecos, quorum opera militiam istam confecerat, pro merito cujusque muneribus amplissimis honoratos in patriam dimittit. Et Pherendate Aegypti provinciam administrare jusso, Babylonem cum exercitu redit, opibus spoliisque quam plurimis onustus, magnaque rerum strenue & feliciter expeditarum gloria amplificatus.

Olymp. CVII. IV. 52. Athenis tum Archontis munere Callimachus, & Romae consulatu fungebantur C. Marcius, & P. Valerius, cum Artaxerxes, plurimum sibi profuisse Mentorem videns, in bello per Aegyptum confecto, prae caeteris eum amicis alte provexit: utque insigni fortitudinis praemio virum 538. honestaret, C. argenti talentis, & ex aliis magni pretii supellectilibus optima quaeque illi donavit. Orae tandem Asiaticae praefecturam, & belli contra defectores administrationem ei commisit, supremo exercituum praetori designato. Cum vero necessitudo Mentori cum Artabazo & Memnone, qui bellum Persis non ita pridem intulerant, jamque ex Asia profugi apud Philippum in Macedonia commorabantur, intercederet, supplicando regem inflexit, ut culpam viris condonaret. Et statim utrumque cum omni familia ad sese arcessivit. Artabazo enim e Mentoris & Memnonis sorore, XI. filii, & X. filiae prognati fuerant. Qua matrimonii felicitate plurimum delectatus Mentor, adolescentes ad nobilissimas militiae praefecturas evexit. Primam autem expeditionem contra Hermeam Atarnensium tyrannum Artaxerxi rebellem, cujus in potestate munitiones urbesque complures erant, suscepit. Hunc promissione quadam, fore ut noxae apud regem eximeretur, ad colloquium pellexit; sed fraude circumventum in vincula conjecit, & annulo potitus, literas ad urbes passim dedit, ipsius nomine significans, quod in pristinam regis gratiam per Mentorem restitu-

ήνεγκε δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν ἀρχαίων ἱερῶν ἀναγραφάς, ἃς ὕστερον Βαγώας πολλῶν χρημάτων ἀπελύτρωσε τοῖς ἱερεῦσι τῶν Αἰγυπτίων· τοὺς δὲ συστρατευσαμένους τῶν Ἑλλήνων, κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον δωρεαῖς ἀξιολόγοις τιμήσας, ἀπέλυσεν εἰς τὰς πατρίδας· τῆς δ' Αἰγύπτου σατράπην καταστήσας Φερενδάτην, ἐπανῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Βαβυλῶνα, πολλὰ μὲν χρήματα καὶ λάφυρα κομίζων, δόξαν δὲ μεγάλην ἐκ τῶν κατορθωμάτων περιπεποιημένος. 449.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλιμάχου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκιον [n] Γάιον καὶ Πόπλιον Οὐαλέριον· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀρταξέρξης ὁρῶν μεγάλας ἑαυτῷ παρεσχημένον χρείας ἐν τῷ πρὸς Αἰγυπτίους πολέμῳ Μέντορα τὸν στρατηγόν, προῆγεν αὐτὸν μάλιστα τῶν φίλων. τιμήσας δ' ἀριστείοις τὸν ἄνδρα, ἐδωρήσατο αὐτῷ ἀργυρίου μὲν ἑκατὸν τάλαντα, τῆς δ' ἄλλης πολυτελοῦς κατασκευῆς τὴν κρατίστην. ἀπέδειξε δὲ σατράπην τῆς κατὰ τὴν Ἀσίαν παραλίας, καὶ τὸν πρὸς τοὺς ἀφεστηκότας πόλεμον ἐπέτρεψεν, αὐτοκράτορα στρατηγὸν ἀποδείξας. ὁ δὲ Μέντωρ, ἔχων οἰκειότητα πρὸς Ἀρτάβαζον καὶ Μέμνονα, τοὺς διαπεπολεμηκότας μὲν πρὸς Πέρσας ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις, τότε δὲ πεφευγότας ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ διατρίβοντας παρὰ Φιλίππῳ, δεηθεὶς τοῦ βασιλέως, ἔπεισεν αὐτὸν ἀπολῦσαι τοὺς ἄνδρας [o] τῶν ἐγκλημάτων· εὐθὺς δὲ καὶ μετεπέμψατο πρὸς ἑαυτὸν ἀμφοτέρους [p] μεθ' ὅλης τῆς συγγενείας. ἦσαν γὰρ Ἀρταβάζῳ γεγονότες ἐκ τῆς Μέντορος καὶ Μέμνονος ἀδελφῆς υἱοὶ μὲν ἕνδεκα, θυγατέρες δὲ δέκα. ψυχαγωγούμενος δ' ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν τέκνων ὁ Μέντωρ, προῆγε τοὺς παῖδας, παραδιδοὺς αὐτοῖς τὰς ἐπιφανεστάτας ἐν τοῖς στρατιώταις ἡγεμονίας. ἐστρατεύσατο δ' ἐπὶ πρῶτον Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέων τύραννον, ἀφεστηκότα τοῦ βασιλέως, καὶ πολλῶν ὀχυρωμάτων καὶ πόλεων κυριεύοντα. ἐπαγγειλάμενος δ' αὐτῷ πείσειν τὸν βασιλέα καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολῦσαι, συνῆλθεν εἰς λόγους, καὶ παρακρουσάμενος αὐτὸν συνέλαβε. κυριεύσας δὲ τοῦ δακτυλίου, καὶ γράψας εἰς τὰς πόλεις, ὅτι διήλλακται τῷ βασιλεῖ διὰ Μέντορος,

---

[n] Γαΐου Venet. Vat. Reg. ambo & ora Steph. Edd. Μάρκιον Φάβιον. [o] Τῶν ἐγκλημάτων Reg. 1. [p] Μετὰ ὅλης Reg. 2.

pim occiderit, asino ejus in locum consecrato, exponit *Aelian.* de Animal. L. X, 28. & Hist. Var. L. VI, 8. P. Wess.

16. Πολλῶν χρημάτων ἀπελύτρωσε] Malit quispiam fortasse ἀπελύτρωσε. H. Steph.

Ἀπελύτρωσε] Semper alias *Diodorus* ἀπελύτρωσε. Sic L. IV, 16. Μιλτιάδην δὲ ἀπελύτρωσε. Et L. XIII, 24. καὶ λαβόντες αἰχμαλώτους ἀπελύτρωσαν τοῖς Σπαρτιάταις. Tum XVIII, 38. ὡς δὲ ἀπελύτρωσαν. Rex *Philippus* in Epist. apud *Demosth.* Or. in eam Ep. p. 92. ὅτε Ἀμφίλοχον — συλλαβὼν — ἀπελύτρωσε ταλάντων ἐννέα. Quem etiam in modum optimus quisque, *Polybius* L. II, 6., *Plutarchus* T. II. p. 343. B. &c. P. Wess.

26. Μάρκιον Φάβιον] Mendose pro Γάιον Μάρκιον. L. Rhod.

Μάρκιον Γάιον] Ut ita refingerem, motus sum veterum *Codd.* auctoritate; praeferunt Μάρκιον Γάιον praestantiores omnes, manifestoque ostendunt Φάβιον hinc longissime amandandum: accessit Fastorum & *Livii* judicium L. VII, 21. Illis inputa, si quid audacius admissum putaveris. P. Wess.

43. Ἐκ τῆς Μέντορος καὶ Μέμνονος ἀδελφῆς] *Demosthenes* propterea ὁ Μέμνων καὶ ὁ Μέντωρ, οἱ κηδεσταὶ τοῦ Ἀρταβάζου, [illegible] νέοι, καὶ κεχρημένοι ἀπροσδοκήτῳ εὐτυχίᾳ τῇ τοῦ Ἀρταβάζου κηδείᾳ Or. in Aristocrat. p. 429. Qua tamen felicitate & ipsi & uxores & Artabazus exciderunt, fugere in Macedoniam adacti. *Clearchus Solensis* feminarum earum immodicum & paene incredibilem luxum descripserat, quoque modo in currum escendere ac descendere adhibitis mulieribus, quae κλίμακα [illegible] & ob id officium κλιμακίδες audiebant, fuerant solitae. Dederunt deinde poenas utraque. Sed cum audiamus in *Athen.* L. VI. p. 256. E. τοιγαροῦν αὗται μὲν ἐκ τῆς λίαν μαλακῆς ὑπὸ τῆς τύχης μεταβληθεῖσαι, ταλαιπώρως ἐβίωσαν ἐπὶ γήρως. αἱ δὲ τῆς παρ' ἡμῶν ἀρξάμεναι, ἐκπεσοῦσαι ἐκ τῆς ἐξουσίας κατῆραν εἰς Μακεδονίαν, καὶ τὰς τῶν ἐκεῖ κυρίας τε καὶ βασιλίδας &c. Sic legendum. Nam ὑπὸ τῆς τύχης ferri non potest, multoque minus τῆς παρ' ἡμῶν διαδεξαμένων, quod & epitomatorem ita offendit, ut plane praeteriret. Ait adulatrices feminas, quibus κλιμακίδων nomen, ex molli ea vita dejectas a fortuna difficulter extrema senectute vitam tolerasse; alias autem, Artabazi & Mentoris uxores, quae luxum ejusque modum ab istis edoctae erant, in Macedoniam, postquam potentia imminuta erat, fugere compulsas. Cetera pete ex *Is. Casauboni* Animadversionibus. P. Wess.

49. Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέων] Posterius improbum non erit, si de civibus intelligas: praestitisset aliquin τοῦ Ἀταρνέως· nam Ἀταρνεὺς oppido nomen. Unde Ἀταρνέως ὄντα τύραννον *Diogen.* L. V, 3., τὸν Ἀταρνέως τύραννον *Dionysius* Epist. ad Amm. pag. 121., τὸν ἐν τοῦ Ἀταρνέως τύραννον *Lucian.* Eunuch. C. 9 semivirum hunc adpellant; in *Diogenis* tamen scripto libro, prorsus ut hic, Ἀταρνέων se reperisse, *Th. Galeus* testatur ad *Demetr. Phaler.* περὶ Ἑρμ. C. 314. Prius pingendum perpetuo erit Ἑρμίας, modo *Harpocrationis* in Ἑρμίας decretum valeat: τοῦτον δὲ τὸν Ἑρμίαν μόνως γράφουσι διὰ τοῦ ι. Sed ei non parent Scriptores, quos excitavi, nedum *Aristoteles* Oecon. L. II. pag. 502., *Aristocles* in *Euseb.* Praep. Evang. L. XV, 2., *Athen.* L. XV. p. 696, *Polyaen.* Strat. VI, 49. aliique. Nactus autem eunuchus illustrius nomen est & adfinitate Aristotelis, & Hymno, quo Philosophus iste hominis memoriam consecravit, prorsus excellente. P. Wess.

51. Πείσειν τὸν — ἀπολῦσαι] Rectius ἀπολύσειν, ut πείσειν. H. Steph.

Πείσειν τὸν βασιλέα, καὶ — ἀπολῦσαι] Tolle καί, & si placet pro eo colloca αὐτόν. L. Rhod.

Πείσειν τὸν βασ. καὶ τῶν ἐγκλ. ἀπολῦσαι] Haud scio, an nimia haec sint. Favet *Rhodomano* quod paullo ante scriptum reperitur, ἔπεισεν αὐτὸν ἀπολῦσαι τοὺς ἄνδρας τῶν ἐγκλημάτων. Et L. XVII, 15. ἔπεισε τὸν Ἀλέξανδρον ἀπολῦσαι τοὺς ἄνδρας τῶν ἐγκλημάτων. Sed addere & delere pro arbitrio audacius videtur. Hoc itaque si improbes, vide an πείθειν hic sit *conciliare, in gratiam reducere*, ut saepe? Conf. doctissimum *Elsnerum* ad *S. Pauli* Epist. ad Galat.

ςος, καὶ σφραγισάμενος τὰς ἐπιστολὰς τῷ τοῦ Ἑρμείου δακτυλίῳ, συνεξέπεμψε τοὺς παραληψομένους τὰ χωρία. οἱ δ' ἐν ταῖς πόλεσι, πιστεύσαντες τοῖς γεγραμμένοις, καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπητῶς προσδεξάμενοι, παρέδωκαν πάντες τὰ φρούρια καὶ τὰς πόλεις. Μέντωρ μὲν οὖν διὰ τῆς ἀπάτης ταχὺ παραλαβὼν
450. ἀκινδύνως τὰ τῶν [q] ἀποστατῶν πολίσματα, μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχε παρὰ τῷ βασιλεῖ, δόξας δύνασθαι στρατηγεῖν πραγματικῶς. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας, τοὺς ἀλλοτρίως διακειμένους τοῖς Πέρσαις, τοὺς μὲν βιασάμενος, τοὺς δὲ καταστρατηγήσας, ἅπαντας ταχέως κατεπολέμησε. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην, Φίλιππος μὲν ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς, στρατεύσας ἐπὶ τὰς Χαλκιδικὰς πόλεις, [r] Γεῖραν μὲν φρούριον ἐκπολιορκήσας κατέσκαψε, τῶν δ' ἄλλων πολισμάτων [s] ἔνια καταπληξάμενος ἠνάγκασεν ὑποτάττεσθαι· ἐπὶ δὲ τὰς Φερὰς τῆς Θετταλίας παρελθὼν, Πειθόλαον δυναστεύοντα τῆς πόλεως ἐξέβαλεν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ἐν τῷ Πόντῳ Σπάρτακος ὁ τοῦ Πόντου βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη πέντε· τὴν δ' ἡγεμονίαν διαδεξάμενος ὁ ἀδελφὸς Παρυσάδης, ἐβασίλευσεν ἔτη τριακονταοκτώ.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Θεόφιλος, ἐν Ῥώμῃ δὲ κατεστάθησαν ὕπατοι Γάϊος Συλπίκιος, καὶ Γάϊος Κοΐντιος, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Πολυκλῆς Κυρηναῖος· ἐπὶ δὲ τούτων Φίλιππος μὲν σπεύδων τὰς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ πόλεις χειρώσασθαι, [t] Μηκύβερναν μὲν καὶ Τορώνην χωρὶς κινδύνων διὰ προδοσίας παρέλαβεν· ἐπὶ δὲ τὴν μεγίστην τῶν περὶ τοὺς τόπους τούτους πόλεων Ὄλυνθον στρατεύσας μετὰ πολλῆς δυνάμεως, τὸ μὲν πρῶτον νικήσας τοὺς Ὀλυνθίους δυσὶ μάχαις, συνέκλεισεν εἰς πολιορκίαν· προσβολὰς δὲ συνεχεῖς ποιούμενος, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν ἐν ταῖς τειχομαχίαις. τὸ δὲ τελευταῖον, φθείρας χρήμασι τοὺς προεστηκότας τῶν Ὀλυνθίων Εὐθυκράτην τε καὶ Λασθένην, διὰ τούτων προδοθεῖσαν τὴν Ὀλυν-

tus ſit. Simul etiam qui caſtella in regis fidem acciperent, mittebat. Urbium praefecti fide literis habita, pacemque cupide amplexi, ubique arces & oppida regi permiſerunt. Hac ergo calliditate Mentor recuperatis citra periculum urbibus defectorum, magnam apud regem gratiam inivit, quod imperatoris munus ſtrenue atque efficaciter gerere videretur. Nec minus alios etiam duces a Perſis alienatos, partim vi ſubactos, partim imperatoria arte circumventos, omnes brevi debellavit. Et hic tum rerum per Aſiam ſtatus erat. In Europa Macedonum rex Philippus Chalcidicas (Thraciae) urbes infeſto exercitu adortus, Giram caſtellum expugnatum diruit, & oppidorum nonnulla, formidine injecta, imperata facere coegit, Pheraſque Theſſaliae denuo aggreſſus, Pitholaum inde tyrannum ejecit. Per id tempus Spartacus rex Ponti cum v. annos regnaſſet mortem obiit, regnumque adeptus frater ejus Paryſades annos xxxiix. illud adminiſtravit.

Olymp. cvii. iv.

53. Poſt annum hunc exactum Athenis Theophilus Archon erat: Romae conſulare imperium habebant C. Sulpicius & C. Quinctius, quando octava ſupra centeſimam Olympias agebatur, qua Polycles Cyrenaeus e ſtadio coronam retulit. Tum Philippus urbes ad Helleſpontum ditioni ſuae adjicere properans, Mecybernam & Toronen citra pugnae diſcrimen proditione occupavit. Hinc Olynthum maximam ejus regionis civitatem numeroſo cum exercitu invadens, duobus initio praeliis victos Olynthios ad tolerandam obſidionem adegit. Dumque crebris oppugnationibus urbem tentat, magnam ſuorum muros ſubeuntium jacturam fecit. Tandem Euthycrate ac Laſthene, qui ſummo tum magiſtratu ſungebantur, pecunia corruptis, eorum per-

Olymp. cviii. i.

---

[q] Ἀποστάτων margo *Steph.* nullo admodum diſcrimine. [r] Ζεῖραν in ora *Steph.* & *Venet.* [s] Abeſt a *Reg.* 1. [t] Μηκύβ. *Edd.* tum Tep. *Baſil.* Mox καὶ προδ. *Venet.*

Galat. C. I, 10.; & ἀπολῦσαι cum effectu ponatur? Nam tempora illa rite conjungi, dubitare non licet. Conf. virum ſpectatiſſimae eruditionis ad *Xenophont. Epheſ.* Miſcellan. Obſervat. Vol. iv. p. 286. & ſupra L. xiv, 95. P. Wess.

54. [illegible] δὲ τῷ δακτυλίῳ] *Strabo* Memnoni Rhodio has artes tribuit L. xiii. p. 908. E., errans, ut monuit vir ſummus. Noſtro adſentitur *Polyaen.* L. vi, 48. & *Philoſophus* Oeconom. L. ii. p. 502. Serius tamen omnia haec contigerunt, ſiquidem Ariſtoteles poſt Platonis mortem, Archonte Theophilo ad Hermiam ſeſe contulerit, atque ejus hoſpitio & familiaritate per trium annorum decurſum ſit uſus. Teſtem fero *Dionyſium* Epiſt. ad Amm. p. 121. ἀποθανόντος δὲ Πλάτωνος, ἐπὶ Θεοφίλου ἄρχοντος ἀπῆρε πρὸς Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέως τύραννον, καὶ τριετῆ χρόνον παρ' αὐτῷ τρίψας &c. Praeterea *Apollodorum* in Chronicis apud *Diogen. Laert.* L. v, 9. P. Wess.

71. Γεῖραν μὲν φρούριον ἐκπολιορκήσας] Nuſquam Γεῖραν hanc, neque Ζεῖραν, ut in *Stephani* margine & Veneto, reperire memini: proxime a poſteriore abeſt Ζειρηνία πόλις Θρᾴκης, quam ex *Theopompi* Philipp. L. iii. excitavit Ethnicographus. Fuiſſe videtur inter Chalcidicas δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θρᾴκης, quas Philippum prorſus ſuſtuliſſe clamat *Demoſthen.* Philipp. iii. p. 68., & poſt eum *Ariſtides* T. ii. p. 225. &c., *Libanius* T. i. p. 106. D. & Apol. Demoſth. p. 441. C. *Suidas* in Κάρανος. In tempore belli hujus *Diodoro* adſentitur *Philochorus* apud *Dionyſium* Epiſt. ad Amm. p. 122. P. Wess.

73. Ἐπὶ δὲ τὰς Φερὰς τῆς Θετταλίας &c.] Aut Pitholaus Pheras Theſſaliae, unde armis Philippi exciderat, ſuam iterum in ditionem redegit, aut haec repetita imprudenter ſunt. Vid. ſupr. C. 37. 38. P. Wess.

78. Παρυσάδης] Sic iterum L. xx, 22. At *Demoſtheni* Or. in Phorm. p. 542. Παρισάδης, *Straboni* L. vii. p. 476. & *Polyaen.* L. vii, 37. Παρισάδης, fortaſſe melius. Eſt praeterea nummus ΠΑΙΡΙΣΑΔΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, qui ſi hujus ſit, aut Pariſadae ii., a quo Mithridati regnum traditum *Strabo* ait, prior etiam nominis pars refingenda erit. Explicatur a doctiſſimo *De Boze* Comment. Acad. Inſcript. T. ix. p. 251. diligenter, cui quidem adſentiri, re curatius examinata, nunc non poſſum, *Beriſadem*, de quo *Dinarchus* Or. in Demoſthen. p. 95. eundem ac Pariſadem arbitrato. Nam *Beriſades* ille in parte Thraciae regnavit, nunquam Ponti rex. Docet id clariſſime *Demoſthenes* Or. in Ariſtocrat. p. 430. P. Wess.

81. Θεοφίλου] Ex *Demoſthene* in Oratione pro Corona in duobus decretis (pag. 138. & 140.) vocatur ejuſdem anni ἄρχων Μνησίφιλος. *Pauſanias* tamen in Phocicis C. 3. Theophilum habet, ut etiam *Dionyſius Halicarnaſſenſis* in Epiſt. ad Ammaeum p. 123. & ipſe *Demoſthenes* alibi in Paragraphe adverſus Pantaenetum p. 564. Theophilum Archontem nominat. Itaque ſuſpicor in decretis, quae citantur a *Demoſthene*, non notari Archontem Eponymum, ſed alium e Theſmothetis. J. Palm.

Θεόφιλος] Vide *Jo. Meurſium* de Archont. L. iv, 9. & *Sylburg.* ad *Dionyſii* Dinarch. p. 115. P. Wess.

82. Γάϊος Κοΐντιος] *Livio* & Faſtis Τίτος eſt praenomen. L. Rhod.

Γάϊος Κοΐντιος] Id verum eſt. Sed addit *Livius* L. vii, 22. *quidam Kaeſonem, alii Cajum nomen Quinctio adjiciunt.* Non ergo prave *Noſter.* P. Wess.

86. Μηκύβερναν] Ita oportuit. Vid. ad L. xii, 77. In Olynthios Philippus ſuperiore anno movit, hoc vero eoſdem ſubegit, teſtibus *Philochoro* in *Dionyſii* ad Amm. Epiſt. pag. 123. & *Plutarcho* T. ii. p. 845. D., ſi tamen is vitae Demoſthenis auctor. P. Wess.

94. Εὐθυκράτην καὶ Λασθένην] Perſtringit perpetua inuſtos nota proditores *Demoſthen.* Or. de Cherſon. pag. 59. & de Leg. perper. adminiſtr. p. 257., ejuſque exemplo *Ariſtides* T. ii. p. 252. & *Libanius* T. i. p. 610. Ipſi Macedones proditores eos vero nomine adpellabant, quod quidem aegrius cum ferrent & quererentur apud Philippum, ille σκαιοὺς εἶναι φύσει καὶ ἀγροίκους τοὺς Μακεδόνας, καὶ τὴν σκάφην, σκάφην λέγοντας, prorſus elegan-ter

Olymp. CVIII. 1. perfidia Olynthum ſibi proditam cepit, captamque diripuit, & cives ſervituti addictos cum reliqua praeda venumdedit. Quo peracto, magnis opibus ad belli uſum locupletatur, & caeteras urbes ſibi adverſantes perterrefacit. Dignis inde muneribus eos, qui in conflictibus ſtrenue rem geſſerant, proſecutus, cum magnam pecuniae vim in potentiores hic illic urbium cives erogaret, multos ad patrias ſibi prodendas ineſcavit, adeo ut ipſe gloriari non dubitaret, longe magis auro quam armis regnum ſuum creviſſe.

539. 54. Inter haec Athenienſes non aequis oculis augeſcentem Philippi potentiam intuentes, bello ab eo petitis ſubinde auxilia miſſitare, & per legatos ad conſervandam libertatem urbes hortari, civeſque proditionem molientes, ut capitali ſupplicio coercerent, ſuadere, omnibus ſocietatem armorum pollicentes. Tandemque apertos ſe Philippi hoſtes, profeſſi, bellum cum eo ceptare. Incitabat autem illos maxime ad patrocinium Graeciae ſuſcipiendum Demoſthenes orator, Graecorum omnium tunc temporis (ingenii acumine & eloquentiae vi) praeſtantiſſimus. Verum civitas proditionum libidinem in oppidanis reprimere non poterat. Tam concitatus proditorum impetus per Graeciam tunc erat. Idcirco Philippum, cum urbem quandam praeclare munitam capere animum induxiſſet, ex quodam ejus loci, qui nulla vi expugnari urbem poſſe diceret, quaeſiviſſe ferunt: Num etiam fieri nequeat, ut aurum moenia tranſcendat? Nam uſu edoctus fuerat, quod quae armis ſubigi non queant, auro quam facillime debellentur. Largitionibus itaque paſſim in urbibus proditores ſubornavit, aurique receptatores hoſpites & amicos ſuos appellitans, pravis ſermonum commerciis hominum ingenia & mores corrumpebat.

55. Poſt captam Olynthiorum urbem, partae victoriae nomine, Olympicos Diis ludos inſtituens, ſacra magnificentiſſimo apparatu peregit, magnaque ſpectatorum frequentia coacta, praeclara edidit certamina, & advenarum plurimos conviviis adhibuit. Cumque inter pocula colloquiis crebris uteretur, multiſque pocula a ſe propinata exhiberet, nec paucis munera largiretur, omnibus denique promiſſiones ampliſſimas liberaliter faceret: hoc ipſo effecit, ut quam plurimi amicitiam ejus expeterent. In convivio aliquando Satyrum hiſtrionem, corrugatam habere frontem animadvertens, cur ſolus nullum humanitatis ſuae fructum percipere vellet, interrogabat. Cumque reſponderet ille, optare ſe quidem nonnihil ab eo beneficii conſequi: ſed vereri, ne, ſi petitionem inſtitutam palam fecerit, repulſam patiatur: exhilaratus rex,

θον εἷλε· διαρπάσας δ' αὐτὴν, καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐξανδραποδισάμενος ἐλαφυροπώλησε. τοῦτο δὲ πράξας, χρημάτων τε πολλῶν εἰς τὸν πόλεμον εὐπόρησε, καὶ τὰς ἄλλας πόλεις τὰς ᵛ ἐναντιωμένας κατεπλήξατο· τοὺς δὲ ἀνδραγαθήσαντας τῶν στρατιωτῶν κατὰ τὴν μάχην ἀξίαις δωρεαῖς τιμήσας, καὶ χρημάτων πλῆθος διαδοὺς τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν ἰσχύουσι, πολλοὺς ἔσχε προδότας τῶν πατρίδων. καὶ αὐτὸς δὲ ἀπεφαίνετο διὰ χρυσίου ˣ πολλὺς μᾶλλον, ἢ διὰ τῶν ὅπλων ηὐξηκέναι τὴν ἰδίαν βασιλείαν.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὴν αὔξησιν ὑφορώμενοι τοῦ Φιλίππου, τοῖς ἀεὶ πολεμουμένοις ὑπ' αὐτοῦ ἐβοήθουν, πρέσβεις ἀποστέλλοντες ἐπὶ τὰς πόλεις, ʸ καὶ παρακαλοῦντες τηρεῖν τὴν αὐτονομίαν, καὶ τοὺς 451 ἐπὶ τὴν προδοσίαν ὁρμῶντας τῶν πολιτῶν θανάτῳ κολάζειν. ἐπηγγέλλοντο δὲ πᾶσι συμμαχήσειν, καὶ φανερῶς ἑαυτοὺς πολεμίους ἀποδείξαντες τῷ βασιλεῖ, διεπολέμουν πρὸς Φίλιππον. μάλιστα δ' αὐτοὺς παρώξυνε προστῆναι τῆς Ἑλλάδος Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, δεινότατος ὢν τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους Ἑλλήνων. Οὐ μὴν ἡ πόλις γε ἀναστεῖλαι τὴν ἐπὶ τὴν προδοσίαν ὁρμὴν ἠδυνήθη τοὺς πολίτας. τοιαύτη ᶻ φορά τις προδοτῶν ὑπῆρξε τότε κατὰ τὴν Ἑλλάδα. διὸ καὶ φασὶ τὸν Φίλιππον, βουλόμενον ἑλεῖν τινα πόλιν ὀχυρότητι διαφέρουσαν, εἰπόντος τινὸς αὐτῶν ἐγχωρίων, ἀνάλωτον αὐτὴν ἐκ βίας ὑπάρχειν, ἐπερωτῆσαι εἰ οὐδ' ὁ χρυσὸς τὸ τεῖχος ὑπερβῆναι δυνατός ἐστιν. ἐν γὰρ πείρᾳ εἰληφὼς ὅτι τὰ τοῖς ὅπλοις ἀδύνατα χειρωθῆναι, τῷ χρυσῷ ῥᾴδιόν ἐστι καταπολεμῆσαι. ἐγκατασκευάζων οὖν ἐν ταῖς πόλεσι προδότας διὰ τῆς δωροδοκίας, καὶ τοὺς δεχομένους τὸ χρυσίον ξένους καὶ φίλους ὀνομάζων, ταῖς πονηραῖς ὁμιλίαις διέφθειρε τὰ ἤθη τῶν ἀνθρώπων.

Μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς Ὀλύνθου Ὀλύμπια ποιήσας τοῖς θεοῖς ἐπινίκια, μεγαλοπρεπεῖς θυσίας συνετέλεσε. πανήγυριν δὲ μεγάλην συστησάμενος, καὶ λαμπροὺς ἀγῶνας ποιήσας, πολλοὺς τῶν ἐπιδημούντων ξένων ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις παρελάμβανε. παρὰ δὲ τοὺς πότους πολλαῖς ὁμιλίαις χρώμενος, καὶ πολλοῖς μὲν ποτήρια διδοὺς κατὰ τὰς προπόσεις, οὐκ ὀλίγοις δὲ δωρεὰς ἀπονέμων, πᾶσι δὲ μεγάλας ἐπαγγελίας ᵃ εὐχρήστως ποιούμενος, πολλοὺς ἔσχεν ἐπιθυμητὰς τῆς πρὸς αὐτὸν φιλίας. καὶ δή ποτ' ἐν τῷ συμποσίῳ κατανοήσας Σάτυρον τὸν ὑποκριτὴν σκυθρωπὸν, ἤρετο διὰ τί μόνος οὐδὲν ἀξιοῖ μεταλαβεῖν τῆς παρ' αὐτοῦ φιλανθρωπίας· τοῦ δ' εἰπόντος ὅτι βούλεται παρ' αὐτοῦ τυχεῖν τινος δωρεᾶς, δεδοικέναι δὲ μή ποτε δηλώσας τὴν προκεχειρισμένην ἔντευξιν, ἀποτύχῃ, ὁ μὲν βασιλεὺς περιχαρὴς γενόμε-

---

v Ἠναντιωμένας ad *Steph.* marg. x Πολλῷ *Vat.* y Particula conjunctiva deſit *Baſil.* & *Regiis* amb. z Aſteriſcum adſcripſit *Steph.*, neque eſt in *Baſil.* & *Reg.* 1. hinc γὰρ ante φορὰ deleo. a Ἀχρήστως *Reg.* 1.

ter in *Plut.* Apophtheg. p. 178. B. P. Wess.

97. Ἐλαφυροπώλησε] Ariſtotelem in his auctionibus haſtae Philippo flagitioſiſſimam operam navaſſe, inimici criminabantur. *Ἔτι δὲ κατασκαφείσης Ὀλύνθου μηνύειν ἐπὶ λαφυροπωλίᾳ Φιλίππῳ τοὺς πλουσιωτάτους τῶν Ὀλυνθίων Ariſtocles* in *Euſebii* Praep. Evang. L. xv, 2. p. 792. B. Quae calumniae ipſa temporis ratione profligantur. Ariſtoteles hoc anno & ſequenti in Myſia morabatur, Hermiae Atarnenſium hoſpitio uſus. Ad Philippum vero Archonte Eubulo aut certe Pythodoro profectus in Macedoniam eſt, teſtibus *Apollodoro* in *Diogenis* L. v, 9. & *Dionyſio* Epiſt. ad Amm. p. 121. P. Wess.

4. Πολλὺς μᾶλλον] *Rhodomanus* πολλῷ μᾶλλον corrigit. Mallem πολὺ, unde πολλῷ *Vatic.* natum videtur. P. Wess.

14. Μάλιστα δ' αὐτοὺς παρώξυνε — Δημοσθένης] Orationibus Olynthiacis, quas ſuperiore anno recitavit, ceteriſque Philippicis, in quarum juſtum tempus *Dionyſius* in ea, quam dixi ad Amm. Epiſtola inquirit. De Legationibus ad commune totius Graeciae contra Philippum miſſis *Aeſchin.* in Cteſiph. p. 62. P. Wess.

19. Τοιαύτη φορά τις προδοτῶν ὑπῆρξε &c.] Multo mihi nunc grandius videtur: orationem enim haud parum minuebat adſcriptum γάρ. Sumpſit *Diodorus* colorem ex *Demoſthenis* Or. pro Coron. p. 145. παρὰ γὰρ τοῖς Ἕλλησιν, οὐ τισὶν, ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως, ΦΟΡΑΝ προδοτῶν, καὶ δωροδόκων, καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ἀνθρώπων συνέβη γενέσθαι τοσαύτην, ὅσην οὐδείς πω πρότερον μέμνηται γεγονυῖαν. Quorum quidem ſi recordatus eſſet *L. Rhodomanus*, non, puto, vertiſſet, *tam concitatus proditorum impetus*, ſed potius, *tanta ubertas*, *tantus proditorum proventus*. Pari uſu, ut alios miſſos faciam, *Ariſtides* T. III. p. 376. [illegible] δὲ πάλιν αὐτῶν ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν φορά. Ceterum catalogum horum proditorum habet Orator in eadem pro Coron. p. 188. P. Wess.

24. Ὅτι τὰ τοῖς ὅπλοις ἀδύνατα &c.] Uſus his eſt *Antonius Meliſſa* inter *Stobaei* Sermones Tit. xv. pag. 227. *Ed. Francof.* Pulcre *Horatius* L. III. O. 16, 9. *Aurum per medios ire ſatellites, Et perrumpere amat ſaxa potentius Ictu fulmineo —— diffidit urbium Portas vir Macedo & ſubruit aemulos Reges muneribus.*

νόμενος διεβεβαιώσατο πᾶν ὅ, τι ἂν αἰτήσῃ χαρίσασθαι. ὁ δ' εἶπεν, [b] ὅτι ξένου τινὸς ἑαυτοῦ δύο παρθένοι, τὴν ἡλικίαν ἔχουσαι γάμου, τυγχάνουσιν ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις οὖσαι· ταύτας οὖν βούλεσθαι λαβεῖν, οὐχ ἵνα λυσιτελοῦσάν τινα περιποιήσηται τυχὼν τῆς δωρεᾶς, ἀλλ' ἵνα [c] προικίσας συνοικίσῃ, καὶ μὴ περιίδῃ [d] μηδὲν παθούσας ἀνάξιον τῆς 452. ἡλικίας. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ Φίλιππος ἀσμένως τὴν αἴτησιν προσδεξάμενος, παραχρῆμα τὰς παρθένους ἐδωρήσατο τῷ Σατύρῳ. πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας παντοδαπὰς εὐεργεσίας καὶ δωρεὰς διασκορπίζων, ἐκομίζετο τοὺς μισθοὺς πολλαπλασίους τῆς χάριτος. πολλοὶ γὰρ ταῖς τῆς εὐεργεσίας ἐλπίσι προκληθέντες ἔφθασαν ἀλλήλους προσνέμοντες ἑαυτοὺς τῷ Φιλίππῳ, καὶ τὰς πατρίδας ἐγχειρίζοντες.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Θεμιστοκλέους, ἐν Ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο Γάϊος Κορνήλιος καὶ Μάρκος [e] Ποπίλλιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Βοιωτοὶ, πολλὴν τῆς Φωκίδος [f] χώραν πορθήσαντες, περὶ τὴν ὀνομαζομένην Ὑάμπολιν ἐνίκησαν τοὺς πολεμίους, καὶ κατέβαλον αὐτῶν περὶ [g] ἑβδομήκοντα. μετὰ δὲ ταῦτα Βοιωτοὶ περὶ Κορώνειαν συμπλακέντες τοῖς Φωκεῦσιν, ἡττήθησαν, καὶ συχνοὺς ἀπέβαλον. ἔπειτα τῶν Φωκέων κατεχόντων ἱκανάς τινας πόλεις ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, στρατεύσαντες οἱ Βοιωτοὶ, καὶ τὸν σῖτον ἐκ τῆς χώρας τῶν πολεμίων φθείραντες, κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἡττήθησαν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Φάλαικος μὲν ὁ τῶν Φωκέων στρατηγὸς, διαβληθεὶς ὅτι πολλὰ τῶν ἱερῶν χρημάτων κέκλοφεν, ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς. ἀντὶ δὲ τούτου στρατηγῶν αἱρεθέντων τριῶν, Δεινοκράτους καὶ Καλλίου καὶ Σωφάνους, ἐγένετο ζήτησις τῶν ἱερῶν χρημάτων, καὶ λόγον τοὺς κεχειρικότας οἱ Φωκεῖς ἀπῄτουν. ἦν δὲ πλεῖστα διῳκηκὼς Φίλων· οὗτος δ' οὐ δυνάμενος ἀποδοῦναι τὸν λόγον, κατεδικάσθη, καὶ στρεβλωθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, τοὺς μετέχοντας τῆς κλοπῆς ἐμήνυσεν, αὐτὸς δὲ ταῖς ἐσχάταις αἰκίαις περιπεσὼν, οἰκείαν τῆς ἀσεβείας ἔσχε τὴν τοῦ βίου καταστροφήν. οἱ δὲ νοσφισάμενοι τὰ χρήματα τὰ σωζόμενα καὶ περιόντα τὰ ἐκ τῆς κλοπῆς ἀπέδωκαν, αὐτοὶ δὲ ἐθανατώθησαν ὡς ἱερόσυλοι. τῶν δὲ προγεγενημένων στρατηγῶν ὁ μὲν πρῶτος ἄρξας Φιλόμηλος ἀπείχετο τῶν ἀναθημάτων· ὁ δὲ δεύτερος, προσαγορευόμενος μὲν Ὀνόμαρχος, ἀδελφὸς δ' ὢν Φιλομήλου, πλεῖστα τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων κατεδαπάνησε· τρίτος δὲ Φάϋλλος ὁ ἀδελφὸς Ὀνομάρχου στρατηγήσας, οὐκ ὀλίγα τῶν ἀναθημάτων κατέκοψεν εἰς τὰς τῶν ξένων [h] μισθοφοράς. τὰς γὰρ ἀνατεθείσας ὑπὸ Κροίσου τοῦ Λυδῶν βασιλέως

quidquid petiviſſet, ſe liberaliter erogaturum confirmabat. Olymp. CVIII. 1. Tum ille duas hoſpitis ſui cujusdam virgines, jam nubili aetate, inter captivas teneri; has ſibi reſtituendas expetere dixit, non ut aliquid ex munere iſto lucelli ſibi compararet, verum ut de ſuo dotatas nuptum elocet, nec aliquid aetatis flore indignum pati ſinat. Quam ejus petitionem rex probatam ratamque habens, illico puellas gratuitum Satyro donum conceſſit. Multa etiam alia, & quidem omnis generis beneficia diſſeminans, multiplicem benignitatis mercedem reportabat. Complures enim munificentiae illius ſpe excitati ſtudia & operam Philippo exhibendo, patriaſque in manus ejus tradendo, certatim ſe invicem praevenire cupiebant.

56. Sequenti anno Themiſtocles Athenis Archon, & Romae C. Cornelius, & M. Popillius Olymp. CVIII. 2. Coſſ. erant creati: cum Boeoti, agris Phocenſium longe, lateque pervaſtatis, ad Hyampolin hoſtes profligarunt, LXX. circiter de numero ipſorum interemtis. Sed aliquanto poſt, ad Coroneam cum Phocenſibus inito conflictu, ſuccumbunt, plurimis ſuorum in acie caeſis. Hinc cum Phocenſes non mediocres urbes in Boeotia tenerent, ſumtis in eos armis Boeoti ſegetes in hoſtico foede populantur: Sed in reditu vincuntur. 540. Inter haec negotia Phalaecus, dux ſummus Phocenſium, de ſacrae pecuniae furto anquiſitus imperium emittit. Imperatores ei tres ſufficiuntur. Deinocrates, Callies & Sophanes, qui ſacrae pecuniae quaeſtionem, cum Phocenſes rationem a diſpenſatoribus repoſcerent, exercebant. Adminiſtrationis vero pars maxima fuerat penes Philonem. Is quod liquide rationem reddere non poſſet damnatus, & torturae, juſſu praetorum, ſubjectus multos furti conſortes nominavit. Ipſeque tandem ultimis cruciatibus affectus, dignum impietate ſua vitae exitum invenit. Depeculatores autem quidquid de furtis adhuc reſiduum atque ſalvum erat, reſtituerunt quidem, ſed ipſi ut ſacrilegi capite luerunt. Priorum ſane ducum, qui primus imperium geſſerat, Philomelus a ſacris Templi donariis ſe continuerat. Succeſſor vero ejus & frater Onomarchus plurimum de conſecratis Deo ad belli ſumtus convertit. Tertius inde Phayllus Onomarchi frater, dum Praetoris munere fungitur, non pauca de repoſitis in templo, ad perſolvendum conductitiis ſtipendia, concidit. Aureos enim lateres CXX. a Croeſo Lydorum rege dedicatos, binûm talentûm pon-

---

[b] Ὅτι non eſt in Reg. 2. Paullo ante πᾶν ἅττ' ἂν Reg. 1., ſatis bene. [c] Προικίσας Baſil. [d] Μηδὲν Reg. 1. [e] Pompilius in verſione Coſpl. [f] Χώρας Reg. 1. quo quidem nihil indigemus Vid. ſupra C. 36. [g] Sexaginta Coſpus. [h] Μισθοφορίας Reg. 2. Baſil. Eadem infra L. XVIII, 52. & hujus lib. C. 82. diſcordia.

τίδων. Cui *Libanium* adjunge T. 1. p. 85. D. P. Weſs.

29. Τοὺς ποταποὺς ὁμιλίας διέφθειρε τὰ ἤθη] Vid. ad L. XII, 12. Quam vero perditi & ingenioſe nequam plerique regis fuerint ſodales, docebit *Demoſthen.* Olynth. II. p. 15. & praeter ceteros *Theopompus*, in Philippo & familiaribus ejus traducendis multo acerrimus, apud *Athen.* L. IV. p. 167. A. & L. VI. p. 260. E. P. Weſs.

31. Ὀλύμπια ποιήσας τοῖς θεοῖς] Eorum inter Macedones princeps auctor rex Archelaus fuit. *Ulpianus* in Or. περὶ Παραπρ. p. 242. τὰ Ὀλύμπια δὲ πρῶτος Ἀρχέλαος ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας κατέδειξε. ἤγετο δ' ἐπ' ἐννέα, ὥς φασιν, ἡμέρας, ἰσαρίθμους ταῖς Μούσαις. Sacra ergo Muſis erant certamina. Hinc lux adfulget clariſſima *Dioni Chryſoſt.* Or. II. pag. 18. C. ἐν Δίῳ τῆς Πιερίας θύων ταῖς Μούσαις καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπίων ἐτίθεσαν, ὅν φασιν ἀρχαῖον εἶναι παρ' αὐτοῖς. & *Philoſtrato* de Vit. Apollon. L. I, 35. p. 44. οἱ ἐν Δίῳ θύοντες Ὀλύμπια [illegible]. Reſpiciunt enim uterque hunc agonem. Vide etiam infra L. XVII, 16. P. Weſs.

36. Πολλοὺς μὲν πονηρὰ ἤθη &c.] Putes ex *Demoſthene* περὶ Παραπρ. p. 230. [illegible]rmatum, quem adi. P. Weſs.

43. Τὸ δ' αἴτημα ὅτι βούλει] &c.] Plenius & cultius Satyri memorabilem petitionem exſequitur Orator eod. Or. p. 242., unde & ſumpſit *Liban.* T. 1. p. 417. C. P. Weſs.

64. Γάιος Κορνήλιος] In T. *Livio* L. VII, 23. Αὖλος L. Rhod.

67. Περὶ τὴν ὀνομ. Ὑάμπολιν] Sita erat in ipſo Phocidis ex Theſſalia & Boeotia aditu apud *Herodot.* L. VIII, 28. Plura *Jac. Palmer.* Graec. Antiq. L. VI, 15. De Boeotorum clade ſic *Demoſth.* Or. de Legat. prave geſt. p. 232. εἶχον γὰρ (οἱ Φωκεῖς) Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν καὶ τὸ Τιλφωσσαῖον, καὶ τῆς ἐν Νεῶνι ἀπειλήφεσαν αὐτῶν, καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίους ἀπεκτόνεσαν ἐπὶ τῷ Ἡδυλείῳ, καὶ τρόπαιον ἕστασαν καὶ ἱππεκράτουν, καὶ κακῶν Ἰλιὰς περιειστήκει Θηβαίους. ubi *Ulpian.* vide & mox Noſtrum C. 59. P. Weſs.

86. Οἱ δὲ νοσφισάμενοι] Scribe οἱ μὲν νοσφισάμενοι. L. Rhod.

90. Ἀπείχετο τῶν ἀναθημάτων] Quid illis ergo fiet, quae ſuperius C. 30. perſcripta de Philomelo ſunt, & in *Plut.* de Pyth. Orac. pag. 397. F.? Fuit ille fortaſſe in contrectandis donariis modeſtior fratribus, abſolvi tamen difficulter poterit. P. Weſs.

97. [illegible]

Olymp. CVIII. 2. pondere, ad monetae uſum conflavit. Eodem etiam modo ccc. & lx. phialas aureas, quarum ſingulae duas minas habebant, aureique Leonis & foeminae ſigna (quae omnia xxx. auri talenta pendebant) tractavit; Ita ut omne illud aurum juxta argenti rationem aeſtimatum, iv. millia talentûm efficeret. Ex donariis porro argenteis, quae tum Croeſus tum alii conſecraverant, a cunctis praetoribus plus quam Iↄↄ. cIↄ. talentûm abſumptum fuerat; adeo ut ſumma omnium, ſi aurea ſimul comprehendas, ccIↄↄ. talentorum aeſtimationem excedat. Non deſunt auctores, qui non minus ſacrilegio abreptum fuiſſe tradant, quam Alexander in Perſarum theſauris poſtea acquiſivit. Quin & Phalaecus, cum ordinum ſuorum ductoribus, pavimentum templi eruere conatus fuerat, propterea quod grandem auri argentique theſaurum ibi contineri a quodam indicatum eſſet. Et loca quidem circa aram & tripodem effoderunt diligenter. Theſauri vero index clariſſimi juxta & antiquiſſimi Poetae Homeri teſtimonium adducebat, ubi ſic canit:

Quanta nec includit Phoebi, qui ſpicula torquet,
Saxoſa in Pythone, ſolum de marmore factum.

Cumque a militibus vicina Tripodi effodi coepta erant, illico terrae motus exorti terrorem Phocenſibus injecere. Et quia manifeſtis Deorum prodigiis vindicta ſacrilegis denunciabatur, ab opere deſtiterunt. Dux vero & auctor tam impii facinoris Philon (de quo jam dictum eſt) brevi poſt meritas Numini poenas exſolvit.

57. Tametſi vero totum illud crimen opum ſacrarum tam nefarie diſſipatarum Phocenſibus adſcriberetur, interim tamen Athenienſes & Lacedaemonii qui auxiliis Phocenſes ſublevabant, eidem culpae obnoxii erant, quod majora quam pro numero militum, quos miſſitabant, ſtipendia acciperent. Uſque adeo vero tempus hoc tulit, ut Athenienſes protervius in Numen delinquerent, ut paulo ante expilationis Delphicae nefas, cum Iphicrates ad Corcyram cum vi claſſiaria ſubſiſteret, & Dionyſius Syracuſanorum princeps tum ſigna ex auro & ebore fabricata Olympiam & Delphos tranſmitteret, ille in naves, quae dona votiva portabant, forte fortuna incidens, in poteſtatem redigeret Athenaſque mitteret, cum hac ſciſcitatione, quid facto nunc opus eſſet, populuſque contra non ſcrupuloſe Deorum res examinare, ſed quomodo militem alat, providere ipſum juberet.

χρυσᾶς πλίνθους, οὔσας ἑκατὸν καὶ εἴκοσι διταλάντους, κατέκοψεν εἰς νόμισμα· φιάλας δὲ χρυσᾶς τριακοσίας καὶ ἑξήκοντα διμναίους, καὶ λέοντα χρυσοῦν καὶ γυναῖκα, [i] τριάκοντα ταλάντων χρυσοῦ σταθμὸν ἀγόντων τῶν πάντων· ὥστε τὸ πᾶν κατακοπὲν χρυσίον, εἰς ἀργυρίου λόγον ἀναγομένων τῶν χρημάτων, εὑρίσκεσθαι τάλαντα τετρακισχίλια· τῶν δὲ ἀργυρῶν ἀναθημάτων τῶν τε ὑπὸ Κροίσου καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀνατεθέντων, τοὺς πάντας στρατηγοὺς δεδαπανηκέναι τάλαντα πλείω τῶν ἑξακισχιλίων· [k] προστιθεμένων δὲ καὶ τῶν χρυσῶν ἀναθημάτων, ὑπερβάλλειν τὰ μύρια τάλαντα. ἔνιοι δὲ τῶν συγγραφέων φασὶν οὐκ ἐλάττω γενέσθαι τὰ συληθέντα τῶν ἐν τοῖς Περσικοῖς θησαυροῖς ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταληφθέντων. ἐπεχείρησαν δ' οἱ περὶ τὸν Φάλαικον στρατηγοὶ καὶ τὸν ναὸν ὀρύττειν, εἰπόντος τινὸς ὡς ἐν αὐτῷ θησαυρὸς εἴη πολὺν ἔχων ἄργυρόν τε καὶ χρυσόν· καὶ τὰ περὶ τὴν ἑστίαν καὶ τὸν τρίποδα φιλοτίμως ἀνέσκαπτον· ὁ δὲ μηνύσας τὸν θησαυρόν, μάρτυρα παρείχετο τὸν ἐπιφανέστατον καὶ ἀρχαιότατον τῶν ποιητῶν Ὅμηρον, ἐν οἷς λέγει, 453.

Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ.

τῶν δὲ στρατιωτῶν ἐγχειρούντων σκάπτειν τὰ περὶ τὸν τρίποδα, σεισμοὶ μεγάλοι γενόμενοι τοῖς Φωκεῦσι φόβον ἐπέστησαν· φανερῶς δὲ τῶν θεῶν προσημαινόντων τὴν κατὰ τῶν ἱεροσύλων κόλασιν, ἀπέστησαν τῶν ἔργων. ὁ δὲ τῆς παρανομίας ταύτης ἡγεμὼν Φίλων ὁ προειρημένος ταχὺ τῷ δαιμονίῳ τὰς προσηκούσας δίκας ἐξέτισεν.

Τῆς δὲ τῶν ἱερῶν χρημάτων φθορᾶς τὴν μὲν ὅλην ἐπιγραφὴν εἶχον Φωκεῖς, μέτοχοι δὲ τῆς αἱρέσεως Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι οἱ συμμαχήσαντες τοῖς Φωκεῦσι, καὶ οὐ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐκπεμπομένων στρατιωτῶν τοὺς μισθοὺς λαβόντες. οὕτω δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ χρόνος οὗτος ἤνεγκεν ἐξαμαρτάνειν εἰς τὸ δαιμόνιον, ὥστε μικρὸν ἀνώτερον τῆς Δελφικῶν χειρῶν Ἰφικράτους διατρίβοντος περὶ [l] Κέρκυραν μετὰ ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ Διονυσίου τοῦ Συρακουσίων δυνάστου πέμψαντος εἰς Ὀλυμπίαν καὶ Δελφοὺς ἀγάλματα ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος δεδημιουργημένα, περιτυχὼν ταῖς κομιζούσαις αὐτὰ ναυσὶν ὁ Ἰφικράτης, καὶ κρατήσας αὐτῶν, διεπέμψατο πρὸς τὸν δῆμον, ἐπερωτῶν τί χρὴ πράττειν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι προσέταξαν αὐτῷ μὴ τὰ τῶν θεῶν ἐξετάζειν, ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως τοὺς στρατιώτας διαθρέψῃ. Ἰφικρά-

---

[i] *Auri talenta* cccxxx. habet *Coiſlin.*, citra dubium prave. [k] Προσθ. *Baſil.* [l] Κόρκυραν *idem.* & *Vat.*

97. Χρυσᾶς πλίνθους] Vid. *T. Hemſterhuſ.* ad *Luciani* Contempl. C. 12. Diligentiſſime laterum horum menſuram & modum exegit *Herodotus*, Noſtro non plane conſentaneus, L. 1, 50. Ait fuiſſe numero ἡμιπλίνθια cxvii., quorum quatuor erant auri puriſſimi, ἀπέφθου χρυσοῦ, ſinguli pondo unius & dimidii talenti: reliqui ex albido auro, binum talentorum pondo. Aequant ergo Herodotei lateres auri talenta ccxxxii., cujus mihi diſcriminis ratio non adparet. P. Wess.

99. Λέοντα χρυσοῦν καὶ γυναῖκα] Commemiņit leonis aurei ibid. *Herodotus*, quem primitus decem talentorum pondo fuiſſe, poſtea igne Delphici Apollinis templo conſumpto, ſex talentorum ac dimidii, eliquatis illo incendio tribus talentis & dimidio. Addit mulieris ejus ſtatuam aurcam tricubitalem fuiſſe, de cujus dedicatae cauſſa plura *Plutarchus* de Pyth. Orac. pag. 401. E. Id vero dubites, velitne Auctor, Phialas illas ccclx. una cum leone & femina aequaſſe auri talenta xxx., an leonem & mulierem id habuiſſe pondus? Prius ipſe verborum ordo videtur exigere reſque ipſa, haud ſane ferens, ut feminae illud ſignum auri talenta xxiii. excedat. Pro poſteriore tamen ſtabunt fortaſſe ea, quae *Auctor* de argenti valore mox diſputat. P. Wess.

3. Εὑρίσκεσθαι τάλαντα τετρακισχίλια] Itane vero? Atqui auri poteſtas ad argentum decupla erat. *Pollux* ix, 76. *τὸ δὲ χρυσίον ὅτι τοῦ ἀργυρίου δεκαπλάσιον ἦν, σαφὲς ἂν γένοιτο ἐκ τῆς Μενάνδρου Παρακαταθήκης μάλιστα· προειπὼν γὰρ*

Ὅλων ταλάντων χρυσίου σοι παιδίον
Ἔρημα τηρῶν. ——

Ἐπάγει μετὰ ταῦτα περὶ τοῦ αὐτοῦ λέγων, *Μακάριος ὄντως δεκαταλάντου καταφυγών.* Talentum auri, decem talenta *Menander* vocat. Qua itaque ratione cclxx. auri talenta, aut, ſi ſeorſum in ſummam addideris phialarum ccclx. pondus, cclxxxii., aequabunt argenti talentorum millia quatuor? Equidem nil video, niſi ſi alia auri ad argentum proportione *Diodorus* ſit uſus: non enim eadem ſemper, etſi *Pollux* generalius loquatur, fuiſſe cenſenda eſt. *Herodotus* certe L. iii, 95. *χρυσίον τρισκαιδεκαστάσιον* ſive *ter decies argento rependendum*, dixit. Atque hoc malim. P. Wess.

10. Τῶν ἐν τοῖς Περσικοῖς θησαυροῖς &c.] Vide L. xvii, 66. & 71. Egit de donariis Delphici templi, a Phocenſibus direptis, copioſius, uti ex *Athen.* L. vi. p. 232. A. colligas, *Theopompus.* P. Wess.

14. Καὶ τὰ περὶ τὴν ἑστίαν καὶ τρίποδα &c.] Iiſdem paene verbis rem hanc exſequitur *Aelian.* Hiſt. Var. L. vi, 9. Mox ἀφήτορος οὐδὸν in *Homeri* Il. 1. vers. 404. *Rhodomanus* vertit *ſolum Phoebi, qui ſpicula torquet*, bene ex Grammaticorum ſententia, ſed Phocenſes ἀφήτορος οὐδὸν explicabant τὸν κατὰ γῆς θησαυρὸν, teſte *Strabone* L. ix. pag. 644., qui Onomarchum noctu eas opes effodere adgreſſum, ſed magnis etiam terrae tremoribus fuiſſe impeditum addit. Tu vide *Jac. Perizonii* not. ad

κράτης μὲν οὖν, ὑπακούσας [m] τῷ δόγματι τῆς πατρίδος, ἐλαφυροπώλησε τὸν τῶν θεῶν κόσμον· [n] ὁ δὲ τύραννος ὀργισθεὶς τοῖς Ἀθηναίοις, ἔγραψε πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν τοιαύτην. 454.

„ Διονύσιος Ἀθηναίων
„ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ· Εὖ μὲν πράττειν οὐκ ἐ-
„ πιτήδειόν ἐστι γράφειν, ἐπεὶ τοὺς θεοὺς καὶ κατὰ
„ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἱεροσυλεῖτε, καὶ τὰ ἀ-
„ γάλματα τὰ εἰς ἀνάθεσιν ὑφ' ἡμῶν τοῖς θεοῖς
„ ἀπεσταλμένα παρελόμενοι κατεκόψατε, καὶ περὶ
„ τοὺς μεγίστους τῶν θεῶν ἠσεβήκατε περὶ τὸν Ἀπόλ-
„ λωνα τὸν ἐν Δελφοῖς, καὶ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον.

Ἀθηναῖοι μὲν οὖν περὶ τὸ θεῖον τοιαῦτ' ἔπραξαν, καὶ ταῦτ' εὐχόμενοι τὸν Ἀπόλλωνα πατρῷον αὐτῶν εἶναι καὶ πρόγονον· Λακεδαιμόνιοι δὲ τῷ περὶ Δελφοὺς μαντείῳ χρησάμενοι, καὶ τὴν θαυμαζομένην παρὰ πᾶσι πολιτείαν διὰ τούτου κτησάμενοι, καὶ περὶ τῶν μεγίστων ἔτι καὶ νῦν τὸν θεὸν ἐπερωτῶντες, ἐτόλμησαν τοῖς τὸ ἱερὸν συλήσασι κοινωνῆσαι τῆς [o] παρανομίας.

Κατὰ δὲ τὴν Βοιωτίαν, οἱ μὲν Φωκεῖς τρεῖς πόλεις ἔχοντες ὠχυρωμένας, Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν καὶ Κορσιάς, ἐκ τούτων ἐποιοῦντο τὰς ἐπὶ τοὺς Βοιωτοὺς στρατείας. εὐπορούμενοι δὲ μισθοφόρων, τήν τε χώραν ἐδῄουν, καὶ κατὰ τὰς ἐπιθέσεις καὶ συμπλοκὰς περιεγίνοντο τῶν ἐγχωρίων. διόπερ οἱ Βοιωτοί, θλιβόμενοι μὲν τῷ πολέμῳ, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπολωλεκότες, χρημάτων δὲ ἀπορούμενοι, πρέσβεις ἐξέπεμψαν πρὸς τὸν Φίλιππον, ἀξιοῦντες βοηθῆσαι. ὁ δὲ βασιλεὺς ἡδέως ὁρῶν τὴν ταπείνωσιν αὐτῶν, καὶ βουλόμενος τὰ Λευκτρικὰ φρονήματα συστεῖλαι τῶν Βοιωτῶν, οὐκ ὀλίγους ἀπέστειλε στρατιώτας, αὐτὸ μόνον φυλαττόμενος τὸ δοκεῖν μὴ περιορᾶν τὸ μαντεῖον σεσυλημένον. τῶν δὲ Φωκέων οἰκοδομούντων φρούριον περὶ τὰς ὀνομαζομένας Ἄβας, καθ' ἃς ἐστιν Ἀπόλλωνος ἅγιον ἱερόν, ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Βοιωτοί. εὐθὺς δ' αὐτῶν οἱ μὲν εἰς τὰς [p] ἔγγιστα πόλεις φυγόντες διεσπάρησαν, οἱ δ' εἰς τὸν [q] νεὼν τοῦ Ἀπόλλωνος καταφυγόντες εἰς πεντακοσίους, ἀπώλοντο. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα θεῖα περὶ τοὺς Φωκεῖς συνέβη γενέσθαι περὶ τούτους τοὺς χρόνους, μάλιστα δὲ τὸ μέλλον λέγεσθαι. οἱ γὰρ εἰς τὸν [r] νεὼν καταφυγόντες, ὑπέλαβον διὰ τῆς τῶν θεῶν ἐπικουρίας σωθήσεσθαι. τοὐναντίον δέ, θείᾳ τινὶ προνοίᾳ, τῆς προσηκούσης τοῖς ἱεροσύλοις τιμωρίας ἔτυχον. πολλῆς γὰρ οὔσης στιβάδος περὶ τὸν νεών, καὶ πυρὸς ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν πεφευ-

Quod patriae decretum exſecutus Iphicrates, Deorum ornamenta non ſecus ac quamvis praedam aliam diſtraxit. Unde tyrannus ira in Athenienſes commotus, his verbis ad illos ſcripſit. Olymp. CVIII. II.

„ Diony-
„ ſius Senatui & populo Athenienſium, Salvere
„ & bene rem gerere vos, ut ſcribam, minime
„ convenit; Quandoquidem ſacrilegia in Deos 541.
„ terra marique perpetratis. Quin & ſimulacra,
„ quae conſecratum Diis miſimus, intercepta, in
„ pecuniae uſum concidiſtis. Qua impietate,
„ Deorum maximos, Apollinem & Jovem Olym-
„ pium, violaſtis.

Haec tum Athenienſes in Numen committere non verebantur, qui tamen Apollinem Deum patritum & progenitorem ſuum eſſe gloriari ſolebant. Lacedaemonii etiam, quamvis rempublicam ſuam cunctis gentibus admirabilem Delphici oraculi conſilio inſtituiſſent, deque rebus maximis (ut ad hanc uſque tempeſtatem factitant) Dei voluntatem exquirerent, cum profligatiſſimis tamen fani expilatoribus ſacrilegae impietatis ſocietatem inire non dubitabant.

58. Caeterum in Boeotia e tribus oppidis Orchomeno, Coronia & Corſiis, quae probe munita ſub ſe habebant Phocenſes, copias in Boeotiam expediebant. Cumque affatim ſuppeterent, qui mercenariam illis operam ad militiam locarent, agros hoſtium populabantur, & per incurſiones & conflictus ſuperiores incolis abibant. Quamobrem Boeoti, cum & belli oneribus premerentur, & magnam ſuorum militum jacturam feciſſent, pecuniarum denique inopia laborarent, miſſis ad Philippum legatis ſubſidia petiverunt. Pergratum regi accidebat, quod res illorum afflictas cerneret, & ſpiritus Boeotorum Leuctricos reſtringere cupiens, milites non paucos miſit, hoc ſolummodo cavens, ne oraculi deſpoliationem neglexiſſe videretur. Caſtellum tunc exſtruebant Phocenſes ad oppidum, quod Abas vocant, juxta quam Apollinis ſacrum templum eſt. Quos cum armata Boeoti manu invaſiſſent, illi continuo in vicinas diſperſi urbes confugere: alii circiter IƆ. in Apollinis templum dilapſi, interierunt. Multa etiam alia tunc divina quadam ſorte Phocenſibus acciderunt, ſed hoc, quod jam memorabitur, omnium eſt evidentiſſimum. Qui enim fuga ſibi in templum conſuluerant, Deorum patrocinio ſe incolumes fore putabant. Contrarium vero accidit. Divina enim providentia convenientem ſacrilegis poenam exſolverunt. Multum ſtramenti circa templum erat. Ac-

Accidit

---

[m] Quatuor, quae ſequuntur, huic loco deſunt in *Reg*. 1. [n] Adnectuntur poſt κόσμον in *eodem*, prave ſine dubio. [o] Παρανοίας *Reg*. 1. [p] Deeſt *Reg*. utr. *Baſil*. [q] Ναὸν *Reg*. 2. *Baſil*. [r] Ναὸν iterum *Reg*. 2. *Baſil*. *Vat*. & mox quoque. Tum ἐπὶ τῆς iidem.

ad *Aelian*. P. Wess.

29. [illegible] Ἀθ. καὶ Λακεδ.] Confer *Pauſan*. L. III, 10. & L. IV, 5. P. Wess.

35. Ἰφικράτους διατρίβοντος περὶ Κέρκυραν] Eo fortaſſe tempore, de quo Auctor L. XV, 47. p. 39. P. Wess.

51. Περὶ τοὺς μεγίστους τῶν θεῶν ἠσεβήκατε] *Quis tulerit Gracchos de ſeditione querentes?* Διονύσιος ἐξ ἁπάντων τῶν ἐν Συρακούσαις ἱερῶν ἐσύλησε τὰ χρήματα *Aelian*. Var. Hiſt. L. I, 20. Et Athenienſibus tamen ſacrilegia exprobrat? P. Wess.

56. Εὐχόμενοι τὸν Ἀπόλλωνα πατρῷον εἶναι] Vid. *Jo. Meurſium* Athen. Attic. L. II, 12. & *Steph. Bergler*. ad *Alciphron*. L. II. Ep. 4. p. 264. Frequens is Apollini titulus apud Athenienſes, quippe generis auctori ob Ionem ex Creuſa filium, a quo Athenienſes Iones olim dicti. *Ariſtides* T. I. p. 169. καὶ τοῦτο δὴ τοὺς θεοὺς τόν τε Ἄρεα καὶ τὸν πατρῷον Ἀπόλλω τῇ πόλει. ubi bene Scholiaſtes. Et p. 193. προειλήφασι γὰρ τὸν αὐτὸν τῶν Ἑλλήνων ἐξηγητήν, ἑαυτῶν δὲ πατρῷον Ἀπόλλω τὸν Πύθιον. Adde *Demoſthen*. pro Coron. p. 163. & Or. in Eubulid. pag. 713. *Philoſtrat*. Epiſt. XLVI. P. Wess.

60. Περὶ τῶν μεγίστων ἔτι νῦν καὶ τὸν θεὸν ἐπερωτῶντες] Mittebantur Sparta legati, quibus *Pythiorum* nomen. οἱ δὲ Πύθιοι, οἱ θεοπρόποι ἐς Δελφοὺς *Herodot*. L. VI, 57. quem quidem titulum aut ab Apolline Pythio, aut a ſciſcitandi ſtudio, πυθέσθαι, ut bene *N. Cragius* de Laced. Rep. L. II, 9., interpretatur. Erant enim, ſi qui Graecorum, oraculis maxime dediti Spartani: μάλιστα τῶν μαντείων προσέχοντας dixit ſupra *Noſter* L. XIV, 13. P. Wess.

64. Ὀρχομενὸν, Κορώνειαν καὶ Κορσιάς] Saepe *Demoſthenes* Orchomenum & Coroniam a Phocenſibus inſeſſas & a Boeotis ſtudioſiſſime repetitas memorat Orat. de Pac. p. 42. & de Leg. falſ. p. 223. & p. 230., ubi Κορσιὰς adjungit. Habet eaſdem ex eo loco *Harpocration*, qui teſtem citat *Theopompum*. In *Stephano* Χορσία, ex *Pauſania* L. IX, 24., ſed cui ea urbs Κορσεία, ut adeo Ethnicographus vitioſum codicem ſit ſecutus. *Iſ. Voſſium* vide ad *Scylac*. p. 33. P. Wess.

73. Καὶ βουλόμενος τὰ Λευκτρικὰ φρον. συστεῖλαι] Orator Aeſchines, qui hoc tempore legatus ad Philippum ierat, renuntiaverat non diſſimilia civibus ſuis, modo fidere liceat ejus adverſario *Demoſtheni*: ὅτι μὲν γὰρ ἔφη Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς αὐτὸν (Φίλιππον) τειχιεῖν, καὶ τοὺς μὲν Φωκέας οὐκ ἀπολεῖ, τὴν δὲ Θηβαίων ὕβριν καταλύσειν Or. de Leg. Falſ. p. 223. & Or. pro Coron. p. 242. Sed haec in ſpeciem erant dicta, utque Athenienſes circumſcriberentur, docente *Libanio* in Or. ejus Argumento. Adde *Aeſchinem* περὶ Παραπρ. p. 46. & *Juſtinum* L. VIII, 4. P. Wess.

78. Καθ' ἃς ἐστιν Ἀπολλ. ἅγιον ἱερὸν] Apollinis Oraculo & donariorum copia templum id inſigne erat. Vid. ad *Strabon*. L. IX. pag. 647. *Caſaubon*. & Graec. Antiq. L. VI, 15.

Jac.

Olymp. CVIII. II. cidit igitur ut igni, in tentoriis fugientium relicto, thori ſuccenderentur, unde ex improviſo tanta ſe flamma commovit, ut & fanum, & qui in illud profugerant, vivi comburerentur. Deus enim ſacrilegis incolumitatem, quam ſupplicando expetiverant, concedere noluiſſe, viſus eſt.

Olymp. CVIII. III. 59. Archon tunc Athenis erat Archias & Romae Coſſ. M. Aemilius, & T. Quinctius, cum bellum Phocenſe, quod in decimum annum extractum fuerat, finem ad hunc modum invenit. Poſtquam Boeoti & Phocenſes diuturna belli mora debilitati eſſent, Phocenſes miſſis Lacedaemonem legatis, auxilia expetiverunt. Quibus Spartani cIɔ. gravis armaturae milites, quorum Archidamus rex imperator erat, in ſubſidium miſerunt. Itidemque Boeoti ſuppetias a Philippo per legatos poſtularunt. Qui aſſumtis in ſocietatem Theſſalis, cum exercitu validiſſimo in Locridem deſcendit, ubi Phalaecum denuo ad imperatorium munus evectum, cum numeroſis conductitiorum copiis offendens, inſtructa acie bellum diſceptare maturavit. Phalaecus tunc temporis Nicaeae ſubſiſtens, ubi ſe viribus ad dimicandum imparem videt, ad paciſcendum cum rege legatos mittit. Fiunt pacta in haſce conditiones, ut Phalaecus cum agmine, quod circum ſe habebat, quo libeat, inde faceſſat: Qui & ſtatim data acceptaque fide cum turba militum ſtipendia facientium (Iɔɔ. cIɔ. cIɔ. cIɔ. horum erant) in Peloponneſum diſceſſit. Phocenſes

γότων ἀπολελειμμένων, συνέβη τῆς στιβάδος ἐκχυθείσης τοσαύτην ἐξαφθῆναι φλόγα παραδόξως, ὥστε τὸν ναὸν καὶ τοὺς καταπεφευγότας εἰς αὐτὸν Φωκεῖς ζῶντας καταφλεχθῆναι. τοῖς γὰρ ἱεροσύλοις ἔδοξε τὸ θεῖον μὴ διδόναι τὴν ἐκ τῆς ἱκεσίας συγχωρουμένην ἀσφάλειαν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρχίου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Αἰμίλιον καὶ Τίτον Κοΐντιον· ἐπὶ δὲ τούτων ὁ Φωκικὸς πόλεμος, διαμείνας ἔτη δέκα, κατελύθη τόνδε τὸν τρόπον. Βοιωτῶν καὶ Φωκέων τεταπεινωμένων διὰ τὸ μῆκος τοῦ πολέμου, Φωκεῖς μὲν πρέσβεις ἐξαπέστειλαν εἰς Λακεδαίμονα περὶ βοηθείας, Σπαρτιᾶται δὲ χιλίους ὁπλίτας ἐξέπεμψαν, στρατηγὸν ἐπιστήσαντες Ἀρχίδαμον τὸν βασιλέα. Βοιωτῶν δὲ παραπλησίως τούτοις [s] διαπρεσβευσαμένων πρὸς Φίλιππον περὶ συμμαχίας, ὁ Φίλιππος παραλαβὼν τοὺς Θετταλοὺς, ἧκεν εἰς τὴν Λοκρίδα μετὰ πολλῆς δυνάμεως. καταλαβὼν δὲ Φάλαικον [t] πάλιν τῆς στρατηγίας ἠξιωμένον, καὶ τὸ τῶν μισθοφόρων [v] πλῆθος ἔχοντα, παρεσκευάζετο διὰ μάχης κρῖναι τὸν πόλεμον· ὁ δὲ Φάλαικος ἐν τῇ Νικαίᾳ διατρίβων, καὶ θεωρῶν [x] αὐτὸν οὐκ ἀξιόμαχον ὄντα, διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν βασιλέα περὶ διαλύσεων. γενομένης δ' ὁμολογίας, ὥστε τὸν Φάλαικον μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἀπελθεῖν ὅπου βούλοιτο, οὗτος μὲν ὑπόσπονδος εἰς τὴν Πελοπόννησον ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μισθοφόρων, ὄντων ὀκτακισχιλίων· οἱ δὲ Φωκεῖς συν- 455.

τρι-

---

[s] Πρεσβευσαμένων Reg. C. [t] Πάλιν idem, Trnet. & ora Steph. Cett. πάλαι. [v] Ἔχοντα πλῆθος Reg. ambo. [x] Αὐτὸν Reg. 1. Basil.

Jac. Palmerii. P. Wess.

90. *Συνέβη τῆς στιβάδος ἐκχυθείσης* &c.] *Σωρὸν τε τὰς στιβάδας* infr. C. 80., *καὶ ἐκ φυλλάδος στιβάδας ὑπεστρωμένας* *Longus* Paſtor. L. II. p. 78, *ἄλλοι δὲ στιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων* S. *Marcus* Evang. XI, 8.) e quibus latior vocis uſus adparet. Sed id leve. Quod Auctor caſui & fortunae tribuit incendium, id *Pauſanias* Thebanis: *ἐς ὃ (ἱερὸν) ἐν τῷ πολέμῳ τῷ Φωκικῷ βιασθέντας μάχῃ Φωκέων ἄνδρας καὶ ἐς Ἄβας καταφυγόντας, τούτους τε οἱ Θηβαῖοι τοὺς ἱκέτας καὶ τὸ ἱερὸν — ἔδοσαν πυρί* L. X, 35. P. Wess.

97. *Μάρκον Αἰμίλιον καὶ Τίτον Κοΐντιον*] Pro his *Livius* edit (L. VII, 24.) L. Furium Camillum & P. Claudium. Idque *Cicero* in Catone (cap. 12.) & *Agellius* lib. IX, 11. confirmant. L. Rhod.

Μάρκον Αἰμίλιον] Credibile eſt, *Diodorum* alios eſſe Faſtos ſecutum, monente *Pighio* ad ann. CDIV. pag. 294. Praenomen Claudii *Rhodomanus* ſumpſit ex *Sigonio*. Tu vide Clariſſ. *Arnold. Drakenborch.* ad *Livii* L. VII, 24. P. Wess.

98. *Ἐπὶ δὲ τούτων ὁ ἱερὸς πόλεμος* &c. *κατελύθη*] Uno anno videtur excedere ſuum numerum calculus *Diodori*: ſupra enim p. 517. (hujus lib. C. 14.) Agathocle Archonte coepiſſe hoc bellum ait & duraſſe annos undecim. Sed ex aliis auctoribus videtur conſtare, finitum fuiſſe hoc bellum anno decimo. *Pauſanias* in Phocicis C. 3. *δεκάτῳ δὲ ὕστερον ἔτει μετὰ τὴν τοῦ ἱεροῦ κατάληψιν ἐπέθηκεν ὁ Φίλιππος πέρας τῷ πολέμῳ Φωκικῷ τε καὶ ἱερῷ κληθέντι αὐτῷ, Θεοφίλου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, ὀγδόης δὲ Ὀλυμπιάδος καὶ ἑκατοστῆς ἔτει πρώτῳ, ἣν Πολυκλῆς ἐνίκα στάδιον.* Id eſt, *decimo vero anno poſt templi ſacri direptionem, Philippus impoſuit finem bello Phocico & Sacro appellato, Theophilo Athenis praetore Olympiadis centeſimae & VIII. anno primo, qua ſtadium vicit Polycles.* In quo *Pauſaniae* loco notanda eſt locutio inſolita *ὀγδόης δὲ Ὀλυμπιάδος καὶ ἑκατοστῆς ἔτει πρώτῳ*. raro ita loquebantur Graeci de anno primo Olympiadis, ſed dixiſſent *Ὀλυμπιάδι ὀγδόῃ καὶ ἑκατοστῇ*. unde colligo pro *ἔτει πρώτῳ* legendum eſſe *ἔτει τρίτῳ*. & ita legendum eſſe omnino me perſuadet & cogit credere *Demoſthenes*: nam in oratione de falſa legatione (p. 227.) ait ex Phocenſium excidio tantum dolorem accepiſſe Athenienſes, ut ex conſternatione moris patrii obliti, neque concilium neque Theſmothetae curam habuerint mittendi *θεωρούς*, ſacros legatos ad Pythia: unde elicitur excidium Phocenſium & belli Sacri finem incidiſſe in annum, quo Pythia celebrabantur, quod fiebat tertio Olympiadis uniuſcujuſque anno, quod quadrat cum Archia Archonte ſecundum *Diodori* calculum: & id notavit *Petavius* in ſuo Rationario (Part. I. Lib. III, 11.) & eſt nodus vindice dignus. Jac. Palm.

Ἐπὶ δὲ τούτων ὁ ἱερὸς πόλεμος — κατελύθη] Duraſſe Phocicum bellum continuos decem annos non uno loco *Aeſchines* profitetur Or. de Legat. fals. pag. 45. & in Cteſiph. pag. 74. Idem alii adfirmant. *Diodorus* ſupr. C. 14. ſpatium XI. illi annorum tribuit, quod Archonte Agathocle turbarum prima nata ſint initia, atque ab eo anno Demophilus res Phocenſium ſcribere ſit ingreſſus. *Pauſanias* eodem Archonte ſumtum & continuo geſtum cenſuit per decem annos uſque ad Praetorem Athenienſium Theophilum ſive annum primum Olymp. CVIII. Male poſterius. Nam, quod veriſſime obſervavit *D. Petavius* ex *Demoſthene*, Phocenſes a Philippo fracti tum ſunt, cum Pythia agerentur. Atqui Pythia exeunte anno ſecundo tetraëteridos Olympiacae peragebantur. Recte ergo *Diodorus* finem belli in annum tertium Olymp. CVIII. retulit. Par *Pauſaniae* foret ratio, modo ferri poſſet eruditiſſimi *Palmerii* conjectura: Sed non poteſt. Nam belli initium manifeſte illi anno tribuit, qui Archontem habuit Agathoclem, ſive Olymp. CV. 4. Lib. X, 2. Ab Agathocle ad Theophilum, quo terminatum ait bellum, anni ſunt X. Porro ſi *ἔτει τρίτῳ* legas, mutandum etiam erit Theophili Archontis nomen: neque enim ille locus eſt anno tertio Olymp. CVIII., quo eo munere Athenis fungebatur Archias. Jam quod de inſolita dictione *ὀγδόης δὲ Ὀλυμπιάδος καὶ ἑκατοστῆς ἔτει πρώτῳ* adjungit, id enimvero permovere illum non debuerat. Ecce iterum *Pauſaniam* L. X, 5. *κατεκαύθη δὲ Ἐρξικλείδου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, πρώτῳ δὲ τῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος ἔτει καὶ πεντηκοστῆς.* Eadem fere locutio. Id quoque non optimi commatis, quod de concilio & *Theſmothetis* ait. Tu vide *Ulpianum* ad *Demoſthen.* *περὶ Παραπρ.* p. 227. P. Wess.

3. *Στρατηγὸν ἐπιστήσαντες Ἀρχίδαμον*] Venit & ille in Phocidem, pollicituſque eſt, anguſtias ſe Thermopylarum ita inſeſſurum, modo opportuna ſibi loca traderentur, ne qui Philippo tranſitus pateat. Sed cunctabantur Phocenſes, dictitantes *τὰ τῆς Σπάρτης δεινὰ δεδιέναι* in *Aeſchin.* Or. de Legat. falſ. p. 45. Paullo aliter in ejuſd. Argumenti Orat. pag. 215. *Demoſthenes.* P. Wess.

8. *Φάλαικον πάλαι — ἠξιωμένον*] Recte in margine (*Steph.*) aſſignatum eſt *πάλιν*. L. Rhod.

11. *Ἐν τῇ Νικαίᾳ διατρίβων*] Hanc & Alponum ac Thronium *τὰ τῶν παρόδων τῶν εἰς Πύλας χωρία κύρια* *Aeſchines* vocat Or. *περὶ Παραπρ.* p. 45. meminit & *Demoſthen.* Philipp. II. pag. 46. & Or. in Philippi Epiſt. pag. 89. ubi bene Schol. Vid. *Jac. Palmerii* Graec. Antiq. L. V, 2. Ea ergo oppida Phalaecus praeſidio tenebat, ut Philippum tranſitu prohiberet. P. Wess.

15. *Οὗτος μὲν ὑπόσπονδος — ἀνεχώρησε*] Eadem *Aeſchin.* Or. de Legat. fals. pag. 47. Phalaecus rei militaris uſu defectus in anguſtiis rei pecuniariae poſt tot ſacrilegia verſabatur, ſecutae ſunt, ut adſolet, conductitiorum militum ſeditiones: acceſſerunt amicorum promiſſa haud ſane fida. Atque haec hominem gentemque univerſam peſſum dederunt. Vid. eundem Oratorem p. 45. Alia *Juſtin.* L. VIII, 2., ſed parum vero ſimilia. Paratragoediat enim. P. Wess.

19. *Ὁ δὲ βασιλεὺς ἄνευ μάχης* &c.] Rex ipſe literis Athenas miſſis eadem teſtatur apud Oratorem pro Corona p. 240., ſeque urbes, ſponte ſeſe dedentes, praeſidiis occupaſſe, reliquas, quae imperata facere detrectaverant, armis domuiſſe: quod ultimum negat *Demoſthenes* Or. de Leg. perperam adminiſtrata p. 210. *τὸ μηδεμίαν τῶν πόλεων, τῶν ἐν Φωκεῦσιν, ἁλῶναι πολιορκίᾳ, μηδ' ἐκ προσβολῆς κατὰ κράτος. ἀλλ' ἐκ τοῦ σπείσασθαι, πάντας ἄρ-*

δην

ἀποτριβέντες ταῖς ἐλπίσι, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τῷ Φιλίππῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἄνευ μάχης ἀνελπίστως καταλύσας τὸν ἱερὸν πόλεμον, [y] συνήδρευε μετὰ τῶν Βοιωτῶν καὶ Θετταλῶν. ἔκρινεν οὖν συγκαλεῖν τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον, καὶ τούτῳ τὴν περὶ τῶν ὅλων διάγνωσιν ἐπιτρέψαι.

Ἔδοξεν οὖν τοῖς συνέδροις μεταδοῦναι τῷ Φιλίππῳ καὶ τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ τῆς Ἀμφικτυονίας, καὶ δύο ψήφους ἔχειν, ἃς πρότερον οἱ καταπολεμηθέντες Φωκεῖς εἶχον. τῶν δ' ἐν Φωκεῦσι τριῶν πόλεων περιελεῖν τὰ τείχη, καὶ μηδεμίαν κοινωνίαν εἶναι τοῖς Φωκεῦσι τοῦ ἱεροῦ, μηδὲ τοῦ Ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου· μὴ ἐξεῖναι δὲ αὐτοῖς [a] μήτε ἵππους, μήτε ὅπλα κτήσασθαι, μέχρις ἂν οὗ τὰ χρήματα ἐκτίσωσι τῷ θεῷ τὰ σεσυλημένα. τοὺς δὲ πεφευγότας τῶν Φωκέων καὶ τῶν ἄλλων τῶν μετεσχηκότων τῆς ἱεροσυλίας ἐναγεῖς εἶναι καὶ ἀγωγίμους πάντοθεν. τὰς δὲ πόλεις ἁπάσας τῶν Φωκέων κατασκάψαι, καὶ [a] μετοικίσαι εἰς κώμας, ὧν ἑκάστην μὴ πλεῖον ἔχειν οἰκιῶν πεντήκοντα, μηδὲ διεστάναι ἔλαττον [b] σταδίου τὰς κώμας ἀπ' ἀλλήλων· ἔχειν δὲ Φωκεῖς τὴν χώραν, καὶ φέρειν κατ' ἐνιαυτὸν τῷ θεῷ φόρον τάλαντα ἑξήκοντα, μέχρις ἂν ἐκτίσωσι τὰ ἀπογραφέντα [c] χρήματα κατὰ τὴν ἱεροσυλίαν. τιθέναι δὲ καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Πυθίων Φίλιππον μετὰ Βοιωτῶν καὶ Θετταλῶν, διὰ τὸ Κορινθίους μετεσχηκέναι
456. τοῖς Φωκεῦσι τῆς εἰς τὸ θεῖον παρανομίας. τοὺς δὲ Ἀμφικτύονας καὶ τὸν Φίλιππον τὰ ὅπλα τῶν Φωκέων

igitur omni ſpe deminuti, Philippo ſeſe dedunt. Rex ubi citra pugnam ex inſperato finem ſacro bello impoſuerat, cum Boeotis ac Theſſalis ſenatum habebat, in quo ſenatuſconſultum facit, ut indicto Amphictyonum concilio, eorundem arbitrio totius rei cognitio integra permittatur. Olymp. CVIII. III.

60. Ab his in eam ſententiam itur, ut Philippus cum poſteris ſuis in Amphictyonum collegium adſciſcatur, & gemini ſuffragii jus, quod Phocenſes debellati habuiſſent, uſurpet; Utque trium in Phocide urbium moenia deſtruantur; Nec templi deinceps, & Amphictyonum curiae Phocenſes ſint participes. Nec equos in poſterum armaque poſſideant, uſque dum pecunias ſacrilegio ſurreptas, Deo repenſarint. Exſules praeterea Phocenſium, & quotquot in partem ſacrilegii venerint, piaculares habeantur, quos ex omni loco retrahere cuivis liceat. Ad haec ut cunctas Phocenſium urbes ſolo (Graeci) aequent, ipſaſque in vicos transferant, quorum unusquiſque plus L. domunculas non habeat, nec minus ſtadii intervallo a ſe invicem pagi diſtent; Phocenſes quidem agrum ſuum retineant, ſed quotannis LX. talentorum vectigal Deo pendant, quoad ſummam in tabulas ſacrilegii tempore relatam exſolverint. Pythiorum ludos Philippus cum Boeotis & Theſſalis edat, quod Corinthii in ſcelerati facinoris Phocenſium conſortio fuerunt. Amphictyones cum Philippo arma Phocenſium & mercenariorum ad petras al- 542.

---

[y] Συνήδρευσε Reg. 1. quod ſequitur μετὰ, non eſt in Baſil. [a] Μήτε & ſtatim iterum Reg. 1., quod placet. Μηδὲ Edd. [a] Μετοικῆσαι Baſil. [b] Σταδίῳ. [c] Κτήματα Reg. 1.

[illegible] &c. & p. 226. fortaſſe, ut tanto arctius adverſarium crimine proditorum Phocenſium premeret. P. Wess.

25. Καὶ δύο ψήφους ἔχειν, ἃς πρότερον — εἶχον] Singulae gentes, quibus ſocietas Amphictyonici concilii, bina ſuffragia ferebant, *Aeſchine* περὶ Παραπρ. p. 43 teſte. Excluſis ob ſacrilegia Phocenſibus, Philippo ejuſque poſteris condonatum id fuit, quod illorum antea fuerat: unde τὰς τῶν Φωκέων ψήφους in Macedonum eſſe poteſtate ſaepe Rhetores indignantur, uti *Libanius* T. II. p. 685. D. & p. 703., *Demoſthen.* ſecutus Or. de Leg. fals. p. 268. Atque hoc quidem nihil obſcuri habet. Difficilius prima fronte videtur, quod de Theſſalis *Demoſthen.* Or. de Pac. p. 43., bellum eos cum Phocenſibus cupidiſſime ingreſſos eſſe, ut in concilium apud Thermopylas adſciſcerentur, & duûm Delphis ſuffragiorum compotes fierent: τῆς Πυλαίας ἐπεθύμουν, καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς πλεονεκτημάτων, δυοῖν κύριοι γενέσθαι. Atqui Theſſali a prima concilii origine inter Amphictyonas & dignitatem & ſuffragiorum jus habebant, principe propterea loco collocati ab *Aeſchine* Or. περὶ Παραπρ. pag. 43. Quod quidem dubium ut amoliretur, multa diſputavit *And. Dammeus* Praelect. in Demoſthen. p. 171., ſed quae damnaſſet ipſe, ſi recordatus eſſet eorum, quae Anonymus auctor Argumenti in Demoſth. περὶ Παραπρ. ita commentatur: [illegible] (Θηβαίων) [illegible] Θετταλοὺς δὲ [illegible] τὴν Ἀμφικτυονίαν [illegible] τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν [illegible]. Hinc enim conſtat, Theſſalos veteri poſſeſſione fuiſſe a Phocenſibus dejectos & plane exutos, eamque adeo hoc bello, ut *Demoſthenes* monet, recuperare ſtuduiſſe. Ceterum Phocenſes ſuffragiorum jus, quod hoc tempore amiſerunt, multis elapſis annis ſibi iterum aſſeruerunt, egregia in Gallos, qui duce Brenno Graeciam ac Delphos invaſerant, opera navata, uti a *Pauſania* docetur L. X, 8. Idem *And. Dammeus* admonet, ſed mire fluctuans in Brenno, quem eundem cenſet atque illum, cujus ductu urbs & Capitolium multis ante annis occupata perhibentur. Inconſiderate profecto. P. Wess.

27. Τῶν δ' ἐν Φωκεῦσι τριῶν πόλεων περ. τὰ τείχη] Haec ſunt obſcuriſſima, & ſequentibus parum congrua. Jubent Amphictyones poſt pauca omnes Phocenſium urbes ſolo aequari. Sunt quoque cunctae everſae ex decreto, teſte *Pauſania* L. X, 3. Quare *Demoſthenes* Or. de Leg. fals. p. 230. non tantum [illegible] τῶν τειχῶν καὶ πόλεων [illegible] per Phocidem indignatur, ſed cum Delphos pergeret, vidiſſe ait ibid. p. 212. οἰκίας κατεσκαμμένας, τείχη περιῃρημένα, χώραν ἔρημον τῶν ἐν ἡλικίᾳ. Et pag. 268. τὰ τῶν συμμάχων τῶν ἡμετέρων Φωκέων τείχη [illegible]. Quid dicemus? An τείχη munitiones eſſe, non moenia? Ita nodum ſolvi poſſe, conſultiſſimus *Barbeyracius* Hiſtor. Foed. Part. 1. p. 226. cenſuiſſe videtur. Sed qui urbes omnes disjectas & everſas volunt, illosne plerumque munitionibus pepercisse credemus? An trium praecipuarum & opportunarum, τῶν ἐπικαιροτάτων, quod *Plebe* de ſuo admenſus eſt vocabulum, muros eſſe peſſumdatos? Ut reliquarum moenia, tanquam perpetuum poenae Phocenſium monumentum, durarent. Id ſequar: niſi ſi qui libri praeferant τῶν δ' ἐν Φωκεῦσι δύο καὶ εἴκοσι πόλεων &c. Namque eo nihil verius. Viginti enim & duae Phocenſium erant urbes, quae omnes, unis fortaſſe Abis exceptis, everſae ſunt. Καὶ δύο καὶ εἴκοσι πόλεις [illegible] *Libanius* inquit T. 1. p. 107. & ante eum *Demoſthen* Or. de Leg. fals. p. 226., ne quid de *Pauſaniae* citato loco dicam. P. Wess.

36. Καὶ μετοικίσαι εἰς κώμας] *Pauſanias* dicto loc. [illegible] (Φωκέων πόλεις) καὶ ἐς κώμας — διῳκίσθησαν. Propterea *Demoſtheni* Phocenſes διῳκισμένοι κατὰ κώμας Or. περὶ Παραπρ. p. 216. P. Wess.

41. Τιθέναι δὲ τὸν ἀγῶνα τῶν Πυθίων Φίλιππον &c.] In cauſſis belli ſacri, a Philippo in Phocenſes ſuſcepti, recenſet *Demoſthen.* Or. de Pac. p. 40. ὡς τὰ Πύθια θεῖναι δι' αὑτοῦ, *ut Pythiorum ludorum moderator eſſet & praeſes.* Id obtinuit confecto bello, eſtque ſatis expeditum. At quid ſibi voluit, διὰ τὸ Κορινθίους μετεσχηκέναι τοῖς Φωκεῦσι τῆς εἰς τὸ θεῖον παρανομίας, *quod Corinthii in ſcelerati facinoris Phocenſium conſortio fuerunt?* Viri eruditi, quibus exſcribere & illuſtrare libuit hoc Amphictyonum decretum, *Ant. van Dale* Diſſert. de Concil. Amphictyon. pag. 440. & *Barbeyracius* Hiſt. Foeder. P. 1. p. 227., intacta tranſmittunt. Mihi multo difficillima ſemper ſunt viſa. Nam quae illa ratio, Philippum cum Theſſalis & Thebanis Pythiorum fore praeſidem, quod Corinthii ſocii Phocenſium in ſacris fuerint legundis? Corinthiine praeter ceteros Pythiorum ante hoc tempus fuere moderatores? Atqui certamen erat κοινὸν τῆς Ἑλλάδος, ut dicit Philipp. III. p. 69. *Demoſthenes.* Praeſides Amphictyones. [illegible] *Pauſan.* L. VIII, 18. p. 636. Inde ἐν Πυθίοις Καλλίστρατον τῶν Ἀμφικτυόνων ἐπιμελητὴν tibicinem quendam, quod ſerius veniſſet, nomen poſteri non eſt paſſus apud *Plut.* Sympoſ. L. VII, 5. Ludi ipſi τῶν Ἀμφικτυόνων ἆθλα in inſcriptione, de qua *Pauſan.* L. X, 7. Itaque nihil praecipuum in ludorum diſpoſitione Corinthiis. Porro accuſantur ſacrilegii, propterea excluduntur, qui nuſquam inter Phocenſium adjutores nominatim ab Auctore ſunt recenſiti. Quid? eo nomine ſi Corinthii fuerunt mulctandi, cur Lacedaemonii hoc decreto ſine noxa dimittuntur? qui tamen Phocenſibus in primis auxilio fuerunt, in praedam partemque ſacrae pecuniae vocati. Immo vero ſoli illi Dorico ex genere Amphictionicae poſſeſſione ob illud crimen ſunt dejecti. [illegible] Λακεδαιμονίων μετασχόντων ἐπαύσατο Ἀμφικτυονίας *Pauſan.* L. X, 8. p. 816. Hoc amplius, indignatur *Demoſthenes* Philipp. III. p. 69. Philippum ludis Pythiis praeſidere, & προμαντείαν τοῦ θεοῦ ſibi ſumere, depulſis Athenienſibus, Dorienſibus & Theſſalis ceteriſque Amphictyonibus: τίθησι μὲν τὰ Πύθια, τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα, κἂν αὐτὸς μὴ παρῇ, τοὺς δούλους ἀγωνοθετήσοντας πέμπει — ἔχει δὲ καὶ τὴν προμαντείαν τοῦ θεοῦ, παρώσας ἡμᾶς καὶ Θετταλοὺς καὶ Δωριέας καὶ τοὺς ἄλλους Ἀμφικτύονας. Qui quidem, ſi Amphictyones cura ludorum Pythiorum fuiſſent decreto prohibi-

Olymp. cviii. iii. alliſa confringant, & reliquias horum comburant. Equorum denique auctionem faciant. Poſt haec quae ad inſtaurandi oraculi curam pertinerent, & caetera omnia, quae ad religionem & pacem communem, atque concordiam inter Graecos, facerent, ordinabant. Decretis horum confirmatis, Philippus per omnia humaniter eos complexus, in Macedoniam exercitum reduxit, nec pietatis ſolummodo, & imperatoriae virtutis gloriam ſibi comparavit, ſed ad futuram quoque imperii amplificationem magnos progreſſus fecit. Jamdudum enim, ut ſummus Graecorum imperator deſignaretur, bellumque Perſis inferret, cupide expetebat: Id quod etiam (tandem) evenit. Verum haec congruo deinceps tempore ſingulatim referemus.

61. Nunc vero ad connexam praecedentibus hiſtoriae ſeriem nos convertemus. Sed prius officii noſtri eſſe ducimus de vindicta, qua ſacrilegos oraculi direptores Dii proſequuti ſunt, aliquam hic inſerere mentionem. Cunctos enim in univerſum, non modo qui principes ſacrilegii exſtiterunt, verum etiam qui nefas hoc ſolum attigere, poena inexpiabilis a Numine ſequuta eſt. Primus namque occupandi templi quaſi architecton, Philomelus, caſu quodam belli in anguſtias concluſus, praecipitem ſe dejecit. Frater ejus Onomarchus, poſt ſuſceptum vecordis ac deſperati exercitus imperium, cum Phocenſibus & mercenariis, qui ſimul cum ipſo in acie ſtabant, conciſus in Theſſalia, crucique affixus eſt. Tertius, qui maximam donariorum partem comminuit, Phayllus, cum diuturno conflictans morbo, ne praeciſe quidem a ſupplicio liberari potuit. Ultimus omnium Phalaecus, arreptis ſacri peculatus reliquiis, in errore perpetuo, metuque ingenti, & variis periculis ad bene longum tempus vitam egit: nequicquam ut beatior ſcelerum conſortibus foret, ſed ut longiore tortura excruciatus, & adverſis caſibus apud complures innoteſcens, famigeratam paſſim calamitatem haberet. Hic enim poſt fugam, qua captivitatem evaſit, cum mercenariis initio circa Peloponneſum commorans, de ſacri peculatus reliquiis militem ſuſtentabat. Poſt ad Corinthum onerarias aliquot magnas conduxit, & IV. alias hemiolas ſecum habens, curſum in Italiam Siciliamque adornabat, futurum ſperans, ut vel urbem iſtic locorum aliquam occuparet, vel ſtipendio alicubi conduceretur. Inter Lucanos enim ac Tarentinos bellum tunc temporis coortum fuerat. Ad navigationis autem ſocios accitum ſe a Siculis Italiſque ſimulabat.

543. 62. Cumque vela faciens per altum mare tenderet: militum nonnulli, qui in navi maxima cum Phalaeco vehebantur, colloquio inter ſe habito,

καὶ τῶν μισθοφόρων καταπετροκοπῆσαι, καὶ τὰ λείψανα αὐτῶν κατακαῦσαι, καὶ τοὺς ἵππους ἀποδόσθαι. ἀκολούθως δὲ τούτοις διέταξαν οἱ Ἀμφικτύονες τὰ περὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ μαντείου, καὶ τἆλλα πάντα τὰ πρὸς εὐσέβειαν καὶ κοινὴν εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν τοῖς Ἕλλησιν ἀνήκοντα. μετὰ δὲ ταῦτα Φίλιππος μὲν τὰ δεδογμένα τοῖς Ἀμφικτύοσι συγκαταστήσας, καὶ πάντα φιλοφρονηθεὶς, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Μακεδονίαν, οὐ μόνον δόξαν εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς στρατηγικῆς περιπεποιημένος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν μέλλουσαν αὐτῷ αὔξησιν γίνεσθαι μεγάλα προκατασκευασάμενος. ἐπεθύμει γὰρ τῆς Ἑλλάδος ἀποδειχθῆναι στρατηγὸς αὐτοκράτωρ, καὶ τὸν πρὸς Πέρσας ἐξενεγκεῖν πόλεμον. [d] ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων [e] τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράψομεν.

Νῦν δ' ἐπὶ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας τρεψόμεθα. Δίκαιον δ' εἶναι νομίζομεν πρῶτον ἀναγράψαι τὴν ἐκ θεῶν γενομένην τοῖς εἰς τὸ μαντεῖον παρηνομηκόσι κόλασιν. ὅλως γὰρ οὐ μόνον τοῖς αὐθένταις τῆς ἱεροσυλίας, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς προσαψαμένοις μόνον τῆς παρανομίας ἀπαραίτητος ἐκ τοῦ δαιμονίου ἐπηκολούθησε τιμωρία. ὁ μὲν γὰρ ἀρχιτέκτων τῆς καταλήψεως τοῦ ἱεροῦ Φιλόμηλος κατά τινα περίστασιν πολεμικὴν ἑαυτὸν κατεκρήμνισεν. ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ὀνόμαρχος, διαδεξάμενος τὴν τῶν [f] ἀπονενοημένων στρατηγίαν, μετὰ τῶν συμπαραταξαμένων ἐν Θετταλίᾳ Φωκέων καὶ μισθοφόρων κατακοπεὶς ἐσταυρώθη. ὁ δὲ τρίτος, καὶ πλεῖστα τῶν ἀναθημάτων κατακόψας, Φάϋλλος πολυχρονίῳ νόσῳ νοσήσας, οὐδ' ἀπολυθῆναι συντόμως τῆς τιμωρίας ἠδυνήθη. ὁ δ' ἐπὶ πᾶσι Φάλαικος τὰ λείψανα τῆς ἱεροσυλίας ἀναλαβὼν, ἐν πλάναις καὶ μεγάλοις φόβοις καὶ κινδύνοις ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἐβίωσεν, οὐχ ἵνα μακαριώτερος γένηται τῶν συνασεβησάντων, ἀλλ' ἵνα πλείω χρόνον στρεβλωθεὶς, καὶ πολλοῖς διὰ τὴν ἀτυχίαν γενόμενος γνώριμος, περιβόητον ἔχῃ τὴν συμφοράν. οὗτος γὰρ μετὰ τὴν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας φυγὴν μετὰ τῶν μισθοφόρων τὸ μὲν πρῶτον διέτριβε περὶ τὴν Πελοπόννησον, συνέχων τοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν ἱεροσυληθέντων λειψάνων· μετὰ δὲ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ μισθωσάμενος πλοῖα φορτηγὰ μεγάλα, καὶ τέσσαρας ἔχων [g] ἡμιολίους, παρεσκευάζετο πρὸς τὸν εἰς [h] τῆς Ἰταλίας καὶ Σικελίαν πλοῦν, νομίζων ἐν τούτοις τοῖς τόποις ἢ καταλήψεσθαί τινα πόλιν, ἢ τεύξεσθαι μισθοφορίας. ἐτύγχανε γὰρ Λευκανοῖς πρὸς Ταραντίνους συνεστηκὼς πόλεμος. πρὸς δὲ τοὺς συμπλέοντας ἔφη μετάπεμπτος πλεῖν ὑπὸ τῶν ἐξ Ἰταλίας καὶ Σικελίας. 457.

Ἐκπλεύσαντος δ' αὐτοῦ, καὶ πελαγίου γενομένου στρατιῶταί τινες τῶν ἐν τῷ μεγίστῳ πλοίῳ κομιζομένων, ὅπου αὐτὸς ὁ Φάλαικος ἐνέπλει, λόγον ἀλ-

---

[d] Ὅπερ. ὅτι Steph. [e] Haec tria poſt ἀναγράψομεν in Baſil. & Reg. ambob. collocantur. [f] Ἀπονοηθ. Baſil. [g] Ἡμιολίας Reg. 1. ſatis bene. [h] Deeſt in Reg. 1.

hibiti, haud ſane tacuiſſet. Quare, ut verba compendifaciam, ſic cenſeo, ſententiam Amphictyonicam non eſſe integram, & haud pauca ante ἐὰν τὰ Κοινὰ &c. deſiderari. Succurrere potuiſſet Demoſthenes, a quo δόγμα hoc Amphictyonicum Or. περὶ Παραπρ. p. 211. recitatum fuit, modo integrum orationi inſeruiſſet. P. Wess.

46. Καταπετροκοπῆσαι] Verbum elegans, ſed nuſquam mihi lectum. Arma Phocenſibus fuiſſe adempta, non praeteriit Demoſthen. de Legat. falſ. p. 216. Porro de combuſtis armis quod additur, ſatis illuſtraverunt viri docti Freinſhem. & Duker. ad Flor. L. III, 4, 5. P. Wess.

54. Οὐ μόνον δόξαν εὐσεβείας &c.] Pulcre Juſtinus L. VIII, 2. *Incredibile quantum ea res apud omnes nationes Philippo gloriae dedit. Illum vindicem ſacrilegii, illum ultorem religionum: quod orbis viribus expiari debuit, illum qui piacula exigeret extitiſſe. Dignum itaque qui diis proximus habeatur, per quem deorum majeſtas vindicata.* Adde Demoſthen. Or. de Pac. p. 42. P. Wess.

67. Ἀρχιτέκτων τῆς καταλήψεως] Ita ἀρχιτέκτων τῶν κακῶν in Excerpt. Valeſ. p. 305. *Princeps & architectus ſceleris* in Or. Ciceron. pro Cluent. C. 22. De voluntaria Philomeli nece ſupr. C. 31. P. Wess.

73. Κατακοπεὶς ἐσταυρώθη] Vid. hujus lib. C. 35. & de Phaylli tabe C. 38. P. Wess.

83. Μετὰ τὴν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας φυγὴν] Atqui fide accepta liber diſceſſit, nulla conſtrictus captivitate C. 60. Itaque aut ſupervacanea praepoſitio eſt, aut laxius accipiendum αἰχμαλωσίας vocabulum. P. Wess.

88. Τέσσαρας ἔχων ἡμιολίους] Infra L. XIX, 65. τὰς ἡμιολίας vocat, firmans ſcriptorum Codd. lectionem. Sed leve id & paene arbitrarium eſt. Quae vero fuerint ἡμιολίαι & qua amplitudine, poſt ſollicitam virorum doctorum inquiſitionem nondum adparet certo. Vide ſis Cl. Salmaſium Obſerv. in Jus Att. & Rom. C. 28. p. 703. & Jo. Schoffer. Milit. Nav. L. II, 2. P. Wess.

11. Τὰς [illegible]] Hoc melius & mox [illegible]. Sic enim ſolet

ἀλλήλοις ἐδίδοσαν, ὑπονοοῦντες μηδένα μεταπέμψασθαι σφᾶς. οὔτε γὰρ ἡγεμόνας ἑώρων ἀπὸ τῶν ἐπικαλουμένων συμπλέοντας, οὔτε ὁ πλοῦς ἦν ὀλίγος, ἀλλὰ [i] πλοῦς ὑπέκειτο μέγας καὶ χαλεπός. διόπερ ἀπιστοῦντες ἅμα τοῖς λεγομένοις, καὶ φοβούμενοι τὴν διαπόντιον στρατείαν, συνίσταντο, καὶ μάλισθ' οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχοντες τῶν μισθοφόρων. τέλος δὲ, σπασάμενοι τὰ ξίφη, καὶ καταπληξάμενοι τόν τε Φάλαικον καὶ τὸν κυβερνήτην, ἠνάγκασαν εἰς τοὐπίσω πάλιν ἀποπλεῖν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις πλοίοις κομιζομένων ποιησάντων, κατέπλευσαν εἰς τὴν Πελοπόννησον. ἀθροισθέντες δ' εἰς [k] Μαλέαν ἄκραν τῆς Λακωνικῆς, ἐκεῖ κατέλαβον ἐκ Κρήτης καταπεπλευκότας τοὺς [l] Κνωσσίους πρέσβεις ἐπὶ συναγωγῇ μισθοφόρων. ὧν διαλεχθέντων τῷ τε Φαλαίκῳ καὶ τοῖς ἡγεμόσι, καὶ δόντων ἀξιολόγους μισθοὺς, μετὰ τούτων ἅπαντες ἐξέπλευσαν. καταράντες δὲ τῆς Κρήτης εἰς [m] Κνωσσὸν, εὐθὺς ἐξ ἐφόδου πόλιν κατελάβοντο τὴν καλουμένην Λύκτον. τοῖς δὲ Λυκτίοις ἐκ τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκόσι παράδοξος καὶ σύντομος ἐφάνη βοήθεια. περὶ γὰρ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ταραντίνων διαπολεμούντων πρὸς Λευκανοὺς, καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, ὄντας προγόνους ἑαυτῶν, πεμψάντων πρέσβεις περὶ βοηθείας, οἱ μὲν Σπαρτιᾶται διὰ τὴν συγγένειαν προθύμως ἔχοντες συμμαχῆσαι, ταχέως δύναμιν ἤθροιζον πεζικήν τε καὶ ναυτικὴν, καὶ ταύτης στρατηγὸν ἀπέδειξαν Ἀρχίδαμον τὸν βασιλέα· μελλόντων δ' ἀπαίρειν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἠξίωσαν οἱ Λύκτιοι πρῶτον αὐτοῖς βοηθῆσαι· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες, καὶ πλεύσαντες εἰς τὴν Κρήτην, τοὺς μισθοφόρους ἐνίκησαν, τοῖς δὲ Λυκτίοις ἀνέσωσαν τὴν πατρίδα.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἀρχίδαμος πλεύσας εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ συμμαχήσας τοῖς Ταραντίνοις, ἔν τινι μάχῃ διαγωνισάμενος λαμπρῶς ἐτελεύτησεν, ἀνὴρ κατὰ μὲν τὴν στρατηγίαν καὶ τὸν ἄλλον βίον ἐπαινούμενος, κατὰ δὲ τὴν πρὸς Φωκεῖς συμμαχίαν μόνην βλασφημούμενος, ὡς [n] μάλιστα αἴτιος γεγονὼς τῆς τῶν Δελφῶν καταλήψεως. 458. Ἀρχίδαμος μὲν οὖν ἐβασίλευσε τῶν Λακεδαιμονίων ἔτη τρία πρὸς τοῖς εἴκοσι· τὴν δ' ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἆγις ὁ υἱὸς ἐβασίλευσεν ἔτη πεντεκαίδεκα. ἔπειτα οἱ μὲν Ἀρχιδάμου μισθοφόροι, μετεσχηκότες τῆς τοῦ μαντείου συλήσεως, ὑπὸ τῶν Λευκανῶν κατηκοντίσθησαν. ὁ δὲ Φάλαικος ἐκπεσὼν ἐκ τῆς Λύκτου; Κυδωνίαν πολιορκεῖν ἐπεχείρησε· κατασκευάσαντος δὲ αὐτοῦ μηχανὰς πολιορκητικὰς, καὶ προσάγοντος τῇ πόλει, κεραυνῶν πεσόντων, αὗται μὲν ὑπὸ τοῦ θείου πυρὸς κατεφλέχθησαν· τῶν δὲ μισθοφόρων πολλοὶ, παραβοηθοῦντες ταῖς μηχαναῖς, ὑπὸ τοῦ πυρὸς διεφθάρησαν· ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ στρατηγὸς Φάλαικος.

Olymp. cviii. iii

ſuſpicionem illam ventilarunt, quod a nemine arceſſiti eſſent. Neque enim duces ab expetentibus auxilia miſſos ſimul ire cernebant, neque exiguam, ſed bene longam, & moleſtiis pleniſſimam propoſitam habebant navigationem. Propterea non amplius credendum Phalaeco arbitrati, cum & tranſmarinam illam navigationem reformidarent, inter ſe conſpirant, ordinum apud mercenarios potiſſimum ductores, ſtrictiſque tandem gladiis tum Phalaecum, tum navis gubernatorem perterrefactos retro navigationem inſtituere cogunt. Idem cum feciſſent, qui in caeteris navibus erant, in Peloponneſum revertuntur. Et Maleam Laconiae promontorium ſimul appulſi, Gnoſſiorum ibi legatos, qui ad conſcribendum peregrinos milites forte advenerant, offendunt. Verbiſque inter hos & Phalaecum caeteroſque duces commutatis, cum largum prae manu ſtipendium numeraretur, omnes cum illis in Cretam tranſmittunt, Gnoſſumque transvecti, primo ſtatim incurſu urbem, quae Lyctus vocatur, capiunt. Sed Lyctiis patria ſede ita expulſis, inſperatum ſubito auxilium ſupervenit. Bellum per id tempus Tarentini cum Lucanis gerentes ad Lacedaemonios, majores ſuos, de ferendis ſuppetiis legatos miſerant, & Spartani, pro neceſſitudine cognationis, ad ſubveniendum illis promti, terreſtres ac navales copias, quibus Archidamum regem praefecerant, collectas habebant. Jamque in Italiam ſoluturis, rogatum Lyctii venerunt, ut ſibi prius opem ferrent. Inducti ad hoc Lacedaemonii in Cretam tranſiere, ac profligata conductitiorum Phalaeci manu, patriam ſuam Lyctiis vindicarunt.

63. Tum Archidamus in Italiam profectus, auxiliarem Tarentinis operam navat, & in praelio quodam egregie dimicans occumbit, vir artibus imperatoriis, caeteraque vita laudabilis, ſed ob ſocietatem Phocenſibus praeſtitam male audiens, ut praecipuus occupandae Delphorum urbis & templi inſtigator & auctor. Rex Lacedaemoniorum fuit annos xxiii. & ſucceſſorem habuit filium Agin per annos xv. poſt etiam milites, qui ſub Archidamo meruerant, & direptae quondam ex oraculo praedae conſortes fuerant, a Lucanis trucidati perierunt. Caeterum Phalaecus Lycto ejectus Cydoniae oppugnationem aggreditur. Dumque machinas proſternendis moenibus apparat, & propius ad urbem adducit, fulminis igne coelitus delapſi machinae cremantur, & magna pars militum, dum machinis ſuccurrunt, flammis illis correpti, abſumuntur. Inter quos erat dux ipſe Pha-

---

[i] Videtur ſupervacaneum & ex praecedentibus repetitum.

[k] *Μαλαίαν Reg. 2. Baſil.*

[l] *Κνωσίους Reg. 1.*

[m] *Κνωσὸν Idem.* Bene. In *Edd.* Κνωσὸν & Κνωσίους.

[n] *Μάλισθ' αἴτιος Reg.* 2.

ſolet Auctor. Vid. L. v, 77. P. Wess.

17. *Τοῖς δὲ Λυκτίοις ἐκ πατρίδος* &c.] Erant Cnoſſiis & Lyctiis, ut ſaepe vicinis, perpetuae inimicitiae, quarum finis idem qui Lycti: neque enim poſitae ſunt, niſi Lycto everſa, ut *Polyb.* L. iv, 54. & *Strabo* L. x, pag. 734. teſtantur. Implorant autem Lyctii Spartanos, quod eorum eſſent coloni, ſicuti ibid. *Polybius*, & eo prior *Ariſtoteles* Politic. L. ii, 8. indicant. Porro *Λύκτος* & *Λύκτιοι* ſcripti libri: antiquiſſimum tamen nomen *Λύττος* & *Λύττιοι*, ut apud *Homerum* & *Polybium* inque numis. Sita urbs erat loco celſiore: τὸ vero *ἄνω καὶ ὑψηλὸν* vocabant *λύττον*, auctoribus *Heſychio* & *Stephano*. Vid. *Ez. Spanh.* ad *Callim.* H. Apoll. v. 33. P. Wess.

31. *Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἀρχίδαμος* &c.] Meminit expeditionis *Strabo* L. vi. pag. 429. B., quae multo ſerius contigit. Autor una ſerie eorum calamitates exſequitur, qui ſacrilegii belique Sacri fuerant participes. P. Wess.

35. *Κατὰ δὲ τὴν πρὸς Φωκ. συμμαχίαν βλασφημούμενος*] Illuſtrabit haec *Pauſanias* L. iii, 10. Vid. not. ad C. 24. P. Wess.

38. *Ἐβασίλευσε — ἔτη τρία πρὸς τοῖς εἴκοσι*] Conveniunt numeri, ſi repetas ab Archonte Nicophemo, ſub cujus praetura Ageſilaus in reditu ex Aegypto obiit ſupr. L. xv, 93., finiaſque in Archontis Chaerondae magiſtratu, quo Archidamus, re infeliciter geſta, in Italia occubuit. Vid. hujus lib. C. 89. P. Wess.

40. *Ἔτη πεντεκαίδεκα*] In his annis vitium ineſt. Regnavit poſt patris Archidami obitum per annos ix., ut bene infra C. 89. Deceſſit contra Antipatrum pro Graeciae libertate depugnans apud *Pauſan.* L. iii, 10., Archonte Athenis Ariſtophonte, quemadmodum in Noſtri L. xvii, 63. perſcriptum eſt. Peccatum acceptum referri debet ſcribae nimiae diligentiae. Ab Archia praetore, cujus in Praefectura mortem Archidami *Auctor* obiter memorat, ad Ariſtophontem anni abierunt ferme quindecim. Id hominem in errorem induxit. P. Wess.

49. *Ἐν οἷς ἦν — Φάλαικος*] Ad obſeſſam Cretae Cydoniam,

Olymp. CVIII. III. laecus. Quamvis ſunt, qui a militum ſuorum quopiam, quem offenderat, confoſſum tradant. Pars militum ſuperſtes ab Eleis exſulibus conducta, in Peloponneſum tranſportatur, operamque ſuam ad oppugnandum populares illis navat. Sed cum Arcades Eleis auxiliati pugna exſules ſuperarent, magnus conductitiorum numerus caeditur, & reliqui ad IV. millia vivi capiuntur. Hinc facta inter Arcades & Eleos captivorum diviſione, Arcades ſuam partem ſub haſta vendiderunt. Sed Elei, propter nefas in oraculi direptione commiſſum, ſuos contrucidarunt.

64. Ad hunc modum ſacrilegii participes debitas Numini poenas expendere. Nobiliſſimae etiam Graecorum civitates quae in partem ſacrilegii venerant, poſt ab Antipatro debellatae, imperium cum libertate perdiderunt. 544 Quin & principum in Phocide uxores, quae aurea ex Delphis monilia ſibi circumdederant, meritas impietatis poenas incurrerunt. Nam quae Helenes torquem geſtabat, in turpitudinem meretriciam prolapſa, formae elegantiam protervae ſcortatorum libidini proſtituit. Alia quae Eriphyles ornatum ſibi induerat, incenſis a filiorum natu maximo, Furiarum oeſtro ſtimulato, aedibus, viva cum domo conflagravit. Ad eum, quem diximus, modum Numen contemnere auſi poenas Diis perſolverunt. Contra, qui defenſionem oraculo praeſtitit Philippus, ex illo tempore ſubinde magis auctus, ob ſuam erga Numen pietatem, Graeciae totius imperator ad extremum fuit renunciatus, regnumque in Europa ampliſſimum ſibi paravit. Jam poſtquam belli ſacri hiſtoriam, quantum ſufficere nobis videtur, perſecuti ſumus, ad alterius res generis nos referemus.

65. In Sicilia Syracuſani tumultibus inteſtinis laborantes, cum vario multorum dominatu ſervilem ad modum premerentur, Corinthum legatos mittunt, per quos imperatorem, qui ſuſcepta urbis cura, illorum, qui tyrannidem affectant, cupiditatem infringat, ſibi dari petunt. Aequum Corinthiis videbatur, ſi generis primordia a ſe trahentibus ſubvenirent. Quare de mittendo illuc Timoleonte Timaeneti F. decretum faciunt. Primas hic fortitudinis & ſcientiae militaris tenebat, &, ut breviter dicam, omni virtutis genere exornatus erat. Sed peculiare ei quippiam evenit, quod, ut imperator deligeretur, non parum ei commodavit. Timophanes, ejus germanus, qui Corinthios opibus & confidentia praeſtabat, jamdudum affectati regni indicia non obſcura praebuerat. Sub id vero tempus egenos fovendo, armaque comparando, & improbiſſimum quemque ſibi aggregando, forum

ἔνιοι δέ φασιν αὐτὸν προσκόψαντά τινι τῶν μισθοφόρων, ὑπὸ τούτου σφαγῆναι. οἱ δὲ περιλειφθέντες τῶν μισθοφόρων, ἀναληφθέντες ὑπὸ τῶν Ἠλείων φυγάδων, εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐκομίσθησαν, καὶ μετὰ τούτων ἐπολέμουν πρὸς Ἠλείους. Ἀρκάδων δὲ συναγωνισαμένων τοῖς Ἠλείοις, καὶ μάχῃ νικησάντων τοὺς φυγάδας, [o] πολλοὶ μὲν μισθοφόροι ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ περιλειφθέντες εἰς τετρακισχιλίους ἐζωγρήθησαν. διελομένων δὲ τῶν τε Ἀρκάδων καὶ Ἠλείων τοὺς αἰχμαλώτους, οἱ μὲν Ἀρκάδες τοὺς ἑαυτοῖς μερισθέντας ἅπαντας ἐλαφυροπώλησαν, οἱ δ' Ἠλεῖοι διὰ τὴν εἰς τὸ μαντεῖον παρανομίαν ἀπέσφαξαν.

Οἱ μὲν οὖν τῆς ἱεροσυλίας μετασχόντες τοῦτον τὸν τρόπον ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τιμωρίας ἠξιώθησαν. αἱ δ' ἐπισημόταται πόλεις, κοινωνήσασαι τῆς παρανομίας, ὕστερον ὑπ' Ἀντιπάτρου καταπολεμηθεῖσαι, τὴν ἡγεμονίαν ἅμα [p] καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀπέβαλον. αἱ δὲ τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἡγεμόνων γυναῖκες, περιθέμεναι τοὺς χρυσοῦς ἐκ Δελφῶν ὅρμους, οἰκείας τῆς ἀσεβείας τιμωρίας ἔτυχον. ἡ μὲν γὰρ τὸν τῆς Ἑλένης γεγενημένον φορέσασα εἰς ἑταιρικὴν αἰσχύνην ἐνέπεσε, καὶ τὸ κάλλος προέβαλε τοῖς [q] ἐνυβρίζειν προαιρουμένοις· ἡ δὲ τὸν τῆς Ἐριφύλης περιθεμένη, τῆς οἰκίας ὑπὸ τοῦ πρεσβυτάτου τῶν υἱῶν ὑπὸ μανίας ἐμπυρισθείσης, μετὰ ταύτης ζῶσα κατεφλέχθη. οἱ μὲν οὖν τῷ δαιμονίῳ καταφρονεῖν τολμήσαντες, τὸν εἰρημένον τρόπον ὑπὸ τῶν θεῶν τιμωρίας ἠξιώθησαν. Ὁ δὲ τούτῳ τῷ μαντείῳ βοηθήσας Φίλιππος, ἀπὸ τούτων τῶν χρόνων ἀεὶ μᾶλλον αὐξόμενος, τὸ τελευταῖον, διὰ τὴν εἰς τὸ θεῖον εὐσέβειαν, ἡγεμὼν ἀπεδείχθη τῆς Ἑλλάδος πάσης, καὶ μεγάλην βασιλείαν τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην περιεποιήσατο. ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως διεληλυθότες τὸν ἱερὸν πόλεμον, ἐπάνιμεν ἐπὶ τὰς ἑτερογενεῖς πράξεις.

Κατὰ γὰρ τὴν Σικελίαν Συρακούσιοι στασιάζοντες 459. πρὸς ἀλλήλους, καὶ τυραννίσι πολλαῖς [r] καὶ μεγάλαις καὶ ποικίλαις δουλεύειν ἀναγκαζόμενοι, πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς Κόρινθον, ἀξιοῦντες αὐτοῖς ἀποστεῖλαι στρατηγὸν τὸν ἐπιμελησόμενον τῆς πόλεως, καὶ καταλύσοντα τὴν τῶν τυραννεῖν ἐπιβαλλομένων πλεονεξίαν. οἱ δὲ, κρίναντες δίκαιον εἶναι τοῖς ἀπογόνοις βοηθεῖν, ἐψηφίσαντο πέμπειν στρατηγὸν Τιμολέοντα [s] Τιμαινέτου, πρωτεύοντα τῶν πολιτῶν ἀνδρείᾳ τε καὶ συνέσει στρατηγικῇ, καὶ καθόλου πάσαις ταῖς ἀρεταῖς κεκοσμημένον. ἴδιον δέ τι συνέβη περὶ τὸν ἄνδρα συμπεσεῖν, ὃ συνελάβετο αὐτῷ πρὸς τὴν τῆς στρατηγίας αἵρεσιν. Τιμοφάνης γὰρ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, προέχων τῶν Κορινθίων πλούτῳ τε καὶ τόλμῃ, πάλαι μὲν ἦν φανερὸς τυραννίδος ὀρεγόμενος. τότε δὲ τοὺς ἀπόρους ἀναλαμβάνων, καὶ πανοπλίας κατασκευαζόμενος, καὶ τοὺς πονηροτάτους ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, κατὰ τὴν ἀγορὰν περιῄει, οὐ προσποιούμενος ὅτι τύ-

---

[o] Πολλοὶ τῶν μισθοφ. Reg. 1. [p] Καὶ τὴν ἐλ. Idem cum Baſil. quod ſequor. Deerat articulus ceteris. [q] Ὑβρίζειν Baſil.
[r] Duobus his aſteriſcum adſcripſit Steph. [s] Timaeneti Coſlin.

quod incolae pecuniam conferre recuſarent, exſtinctum eſſe Phalaecum, ſignificat quoque *Pauſanias* L. x, 2. P. Wess.

52. Ὑπὸ τῶν Ἠλείων φυγάδων] Seditionem, qua ſub hoc tempus Elei συγγενεῖ αἵματι καὶ πολιτικῷ μιαιφονεῖν inſtituerunt, tangit *Demoſthenes* Or. περὶ Παραπρ. p. 256., culpam facinoris in Philippum invidioſe conferens. P. Wess.

70. Ἡ μὲν γὰρ τὸν τῆς Ἑλένης γεγενημένον &c.] Rem eamdem ex *Demophilo* commemorat *Athen.* L. VI. p. 232. A. P. Wess.

73. Ἡ δὲ τὸν τῆς Ἐριφύλης &c.] De fatali hoc monili *Apollodorus* Bibl. L. III, 7, 7. p. 186. & *Athen.* cit. loc. Abſtulit id Phayllus, donoque miſit Ariſtonis Oetaei uxori, quam amabat. Mulier, poſtquam aliquot in annos eo ſeſe jactaverat, incenſa a *minore filio*, ſed furore correpto, domo, una cum aedibus deflagravit. Sic *Parthenius* Erot. C. 25. At *Plut.* de Ser. Num. Vind. p. 553. D. Ariſtonem ipſum, permittentibus Tyrannis, detractum id monile uxori miſiſſe: filium vero matri quibusdam ex cauſſis iratum domo ignem ſubjeciſſe eamque pariter cum matre exuſſiſſe: diſcrimine haud magno. P. Wess.

81. Καὶ μεγάλην βασιλείαν] *H. Steph.* non dubitat, quin μεγίστην *Diodorus* ſcripſerit: cui non refragor. Vide hujus libri initium, & Exc. *Valeſ.* p. 338. P. Wess.

86. Καὶ τυραννίσι πολλαῖς καὶ μεγάλαις] Si addidiſſent ſchedae veteres bina ultima induxiſſem. Solet enim Auctor πολλὰς καὶ ποικίλας frequenter connectere, omiſſis ceteris. Vid. L. XVII, 13. *Rhodomani* non alia eſt ſententia. Ceterum preſſi fuerant Syracuſani poſt Hipparini necem. Nyſaei, ſic enim ſcripſit *Plutarchus*, & ſua aetate legit *Gemiſt. Pletho*, tyrannide, quo dejecto redierat in priſtinam poſſeſſionem Dionyſius, cum maxime bello petitus ab Hiceta, dominationi itidem inhiante. Haec ex *Plut.* princip. Timoleont. P. Wess.

92. Ti-

τύραννος εἶναι, τὰ δὲ τῆς τυραννίδος ἔργα διαπραττόμενος. ὁ δὲ Τιμολέων, ἀλλοτριώτατος ὢν μοναρχίας, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρει πείθειν τὸν ἀδελφὸν ἀποστῆναι τῆς ἐπιβολῆς· ὡς δ' οὐχ ὑπήκουεν, ἀλλ' ἀεὶ καὶ μᾶλλον ἐπεδίδοτο τῇ τόλμῃ, ἀδυνατῶν αὐτὸν λόγῳ διορθώσασθαι, περιπατοῦντα κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀπέσφαξε. θορύβου δὲ γενομένου, καὶ τῶν πολιτῶν συνδραμόντων, διά τε τὸ παράδοξον καὶ τὴν δεινότητα τῆς πράξεως, στάσις ἐγένετο. οἱ μὲν γὰρ ἔφασαν δεῖν ὡς ἐμφύλιον φόνον πεπραχότα τὸν Τιμολέοντα τυγχάνειν τῆς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίας, οἱ δὲ τοὐναντίον ἀπεφαίνοντο ἐπαινεῖν τὸν ἄνδρα ὡς τυραννοκτόνον. τῆς δὲ γερουσίας συνεδρευούσης ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, καὶ τῆς περὶ τὴν πρᾶξιν ἀμφισβητήσεως ἐπὶ τὸ συνέδριον ἀναπεμφθείσης, οἱ μὲν ἐχθροὶ τοῦ Τιμολέοντος κατηγόρουν, οἱ δὲ χαριέστεροι συνηγοροῦντες συνεβούλευον σώζειν τὸν ἄνδρα. Ἀκρίτου δ' ἔτι τῆς ζητήσεως οὔσης, κατέπλευσαν ἐκ τῶν Συρακουσῶν οἱ πρέσβεις, καὶ τῇ γερουσίᾳ τὰς ἐντολὰς δηλώσαντες, ἠξίουν τὴν ταχίστην ἀποστεῖλαι τὸν στρατηγόν. ἔδοξεν οὖν τῷ συνεδρίῳ πέμπειν τὸν Τιμολέοντα, καὶ πρὸς τὸ κατορθῶσαι τὴν πρᾶξιν, ξένας τινὰς καὶ παραδόξους αἱρέσεις αὐτῷ προέθηκαν. διεβεβαιώσαντο γὰρ, ἐὰν μὲν καλῶς ἄρξῃ τῶν Συρακουσίων, κρίνειν αὐτὸν τυραννοκτόνον· ἐὰν δὲ [t] πλεονεκτικώτερον, ἀδελφοῦ φονέα. ὁ δὲ Τιμολέων οὐχ οὕτω διὰ τὸν 460. ἐπικρεμασθέντα φόβον ὑπὸ τῆς γερουσίας, ὡς διὰ τὴν ἀρετὴν, καλῶς καὶ συμφερόντως προέστη τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πραγμάτων. Καρχηδονίους μὲν γὰρ κατεπολέμησε, τὰς δὲ [u] κατεσκαμμένας ὑπὸ τῶν Βαρβάρων Ἑλληνίδας πόλεις ἀποκατέστησε, πᾶσαν δὲ Σικελίαν ἠλευθέρωσε· καθόλου δὲ τὰς Συρακούσας καὶ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις παραλαβὼν ἐρήμους, ἐποίησε πολυανθρωπίᾳ διενεγκεῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰ κατὰ μέρος [x] μικρὸν ὕστερον ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράψομεν· νῦν δὲ ἐπὶ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας μεταβιβάσομεν τὸν λόγον.

Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησιν Εὐβούλου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Σερούιον Σουλπίκιον· ἐπὶ δὲ τούτων, Τιμολέων ὁ Κορίνθιος, προκεχειρισμένος ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐπὶ τὴν ἐν Συρακούσαις στρατηγίαν, παρεσκευάζετο πρὸς τὸν εἰς τὴν Σικελίαν ἔκπλουν. ἑπτακοσίους μὲν οὖν ξένους ἐμισθώσατο, στρατιωτῶν δὲ [y] τέσσαρας τριήρεις πληρώσας, καὶ ταχυναυτούσας τρεῖς, ἐξέπλευσεν ἐκ Κορίνθου. ἐν παράπλῳ δὲ παρὰ Λευκαδίων καὶ [z] Κερκυραίων τρεῖς ναῦς προσλαβόμενος, ἐπεραιοῦτο [a] δέκα ναυσὶ τὸν [b] Ἰόνιον καλούμενον πόρον. ἴδιον δέ τι καὶ παράδοξον συνέβη γενέσθαι τῷ Τιμολέοντι κατὰ τὸν πλοῦν, τοῦ δαιμονίου συνεπιλαβομένου τῆς ἐπιβολῆς, καὶ προσημαίνοντος τὴν ἐσομένην περὶ αὐτὸν εὐδοξίαν καὶ λαμπρότητα τῶν πράξεων. δι' ὅλης γὰρ τῆς νυκτὸς προηγεῖτο λαμπὰς [c] καιομένη κατὰ τὸν οὐρα-

Olymp. CVIII. III. obibat: tyrannum quidem ſe eſſe diſſimulans, interim tamen opera tyrannidis exercens. At Timoleon, ab unius dominatione quam maxime abhorrens, initio argumentis permovere fratrem, ut a coepto deſiſteret, conabatur. Poſtquam ille non modo non audiret, ſed indies etiam audaciores conciperet ſpiritus: quoniam verbis ad ſaniorem reduci mentem nequiret, in foro deambulans hominem obtruncat. Hinc tumultus excitatur, dumque cives ad facinus tam inſolens & atrox concurrunt, res in ſeditionem abit. Pars enim Timoleonti, quod civili ſanguine dextram imbuiſſet, poenam legibus conſtitutam infligi debere, cenſebant. Alii contra virum hunc, ut tyrannicidam, laudibus adſiciendum eſſe, contendebant. Senatus propterea in curia fit conſeſſus, & controverſia ad Senatum delata, inimici Timoleontem acerbiſſime criminantur; Sed qui ad aequitatem propenſiores erant, patrocinio viri ſuſcepto, impunitatem illi tribuendam eſſe, conſulunt. Necdum deciſa fuerat quaeſtio, cum legati Syracuſis advecti, expoſitis in curia mandatis, quam maturrime imperatorem ſibi mitti petunt. Timoleontem ergo mitti Senatui placet, utque rem tanto melius gerat, inuſitatam quandam miramque optionem illi proponunt. Nam ſi probe Syracuſis imperium geſſerit, tyrannicidam ſe illum judicaturos; ſin avarius, pro fratris interfectore habituros confirmant. Timoleon ergo non tam metu periculi, quod a Senatu impenderet, quam ſtudio virtutis, excitatus, praeclare & utiliter rebus in Sicilia praefuit. Nam Carthaginenſes debellavit, urbes Graecas a Barbaris everſas reſtituit, totique Siciliae libertatem reparavit, Syracuſas denique & urbes Graeci nominis deſolatas nactus, incolarum frequentia honeſtavit. Verum de his brevi poſt, 545. ſuo convenienter loco, diſſeremus. Nunc ad cohaerentem hiſtoriae partem calamus nobis transferetur.

Olymp. CVIII. IV. 66. Jam Archontis praeturam Athenis Eubulus, Romae conſulatum M. Fabius & Serv. Sulpicius adminiſtrabant, cum Timoleon Corinthius, ſupremus militiae Syracuſanae dux a civibus ſuis creatus, navigationem in Siciliam adornabat. IOCC. igitur exteris ſtipendio conductis, & IV. triremibus, cum quibus III. celeres ac expeditae erant conjunctae, impletis, Corintho ſolvit. In tranſcurſu deinde tres naves a Leucadiis & Corcyraeis adjunxit. Atque ita cum X. navium claſſe Ionium, quem vocant, ſinum trajecit. In hoc tranſitu peculiare quippiam & inſolens Timoleonti obvenit, quo Numen, ſuſceptum ab eo negotium adjuvans, futuram ipſius gloriam, & rerum gerendarum claritudinem, portendit. Per totam enim noctem ardens in coelo fax iter facientem praeceſſit,

---

[t] Πλεονεκτικῶς Venet. [u] Κατεσκαμμένας Baſil. [x] Exſulant haec duo ex Reg. 1. & poſſunt ſine jactura abeſſe. [y] Πέντε Steph. ora & Venet. [z] Κορκ. Vat. Baſil. [a] Δέκα καὶ μιᾷ in Steph. marg. cum Venet. [b] Ἰόνιον Baſil. [c] Καιομένη Vat. Baſil. Reg. 1.

92. Τιμολέοντα Τιμαινέτου] Τὸν Τιμοδήμου *Plut.* Timol. p. 237. A., uter melius, non temere adfirmavero. P. WESS.

7. Ἀεὶ καὶ μᾶλλον] Vid. not. in L. 31, 23. P. WESS.

8. Περιπατοῦντα κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀπέσφαξε] Aliter *Corn. Nepos* Timol. C. 1. Timoleon *fratrem tyrannum interficiendum curavit. Ipſe non modo manus non attulit, ſed ne adſpicere quidem fraternum ſanguinem voluit*, quicum conſentit *Plut.* Timol. p. 237. E. P. WESS.

25. Διεβεβαιώσαντο γὰρ, ἐὰν μὲν &c.] Teleclidi, civitatis principi, dictum hoc *Plut.* tribuit, id praeterea docens, inter Timophanis caedem & imperium hoc Timoleonti traditum interceſſiſſe ad viginti annos. Vide Timol. ejus p. 238. E. P. WESS.

40. Εὐβούλου] Vide *Sylburg.* ad *Dionyſii* Dinarch. pag. 116. P. WESS.

41. Μάρκον Φάβιον καὶ Σερούιον Σουλπίκιον] Hos quadriennio poſt edit *Livius* L. VII, 28. L. RHOD.

Μάρκον Φάβιον καὶ Σ. Σουλπίκιον] Secutus & hic *Diodorus* alios eſt Faſtos. Conſ. *Pigh.* ad ann. CDVIII. P. WESS.

46. Τέσσαρας τριήρεις πληρώσας] Totidem illi naves ad hanc expeditionem dat *Plut.* Timol. p. 239. C., *Ariſtoteles* Rhet. ad Alexand. ſect. 9. p. 181. duntaxat novem. P. WESS.

55. Προηγεῖτο λαμπὰς καιομένη κατὰ τὸν οὐρανὸν] Thraſybulo, in Athenienſium tyrannos moventi ex Phyla, ſimile ſeſe prodigium obtulit. *Clemens Alexandrinus* Stromat. L. 1. p. 418. τῷ Θρασυβούλῳ νύκτωρ — πῦρ ἐφαίνετο προηγούμενον, ὅπερ αὐτοὺς ἀπταίστως προπέμψαν κατὰ τὴν Μουνυχίαν ἐξέλιπε. Quin & *Aeneam ex quo de Troja egreſſus eſt, Veneris per diem quotidie ſtellam vidiſſe, donec ad agrum Laurentinum veniret*, ex *Varrone* refert *Servius* in Aeneid.

Olymp. CVIII. IV.

ſit, donec claſſem Italiae advertit. Jam ante Timoleon Corinthi a Cereris & Proſerpinae Sacerdotibus inaudiverat, ipſas Dearum nuncio per quietem edoctas eſſe, futurum, ut cum Timoleonte in conſecratam ſibi inſulam navigarent. Timoleon proinde comiteſque laetos habebant animos, quod Dii coeptis favore & ope ſua adſpirarent. Optimam igitur navium, Dearum Numini dicatam, Cereri ac Proſerpinae ſacram nominari juſſit. Jamque citra omne periculum claſſis Metapontum Italiae contigerat, cum triremis, Carthaginenſium legatos vehens, occurrit. Hi cum Timoleonte colloquio inſtituto, ne belli initium faciat, neve Siciliae pedem inferat, proteſtantur. At ille a Rheginis armorum ſocietatem pollicitantibus advocatus, Metaponto citra moram diſcedit, adventus ſui famam antevertere properans. Majorem enim in modum verebatur, ne Poeni maris potentes tranſitum in Siciliam praecluderent. Summa idcirco diligentia Rhegium trajicere maturat.

67. Carthaginenſes vero paulo ante hoc tempus de belli per Siciliam exarſuri magnitudine certiores facti, erga confoederatas Siciliae civitates benigne ſe gerere, cum tyrannis Inſulae deciſis controverſiis amicitiam jungere; in primis vero Hicetam Syracuſanorum principem, quod potentia caeteros anteiret, ſibi conciliare. Tandem magnis inſtructi copiis tam pedeſtribus quam navalibus, in Siciliam, Hannone duce, transmittunt. Naves illis erant longae CL. terreſtris exercitus L. millia, currus CCC. & bigarum ſupra CIↃ. CIↃ. & ultra haec arma telaque omnis generis, & machinarum oppugnationibus deſtinatarum ingens numerus; frumenti denique rerumque aliarum, quae bellorum uſibus inſerviunt, copia fere immenſa. Primamque omnium Entellinorum urbem aggreſſi, pervaſtatis agris, oppidanos, intra moenia concluſos, obſident. Urbem tunc Campani tenebant; qui multitudine hoſtium perterriti, urbes caeteras, quibus odia cum Poenis intercedebant, de ferendis auxiliis ſollicitant. Aliorum quidem nemo poſtulatis illorum aſſenſit. Soli modo Galerini CIↃ. armaturae gravis ſubſidio miſerunt. Quos tamen in itinere obviam facti Carthaginenſes multitudine circumventos ad unum omnes contrucidarunt. Campani quidem Aetnam inhabitantes auxiliis Entellam, conſanguinitate devincti, ſublevare initio parati erant, ſed clade Galerienſium audita, bello abſtinere ſatius fore duxerunt.

68. Tum vero temporis Dionyſius priſtinum
546. in Syracuſas imperium exercebat. Hicetas ergo va-

νῶν, [d] μέχρις οὗ συνέβη τὸν στόλον εἰς τὴν Ἰταλίαν καταπλεῦσαι. ὁ δὲ Τιμολέων προακηκοὼς ἦν ἐν Κορίνθῳ τῶν τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης ἱερειῶν, ὅτι κατὰ τὸν ὕπνον αὐταῖς αἱ θεαὶ [e] προήγγειλαν συμπλευσεῖσθαι τοῖς περὶ τὸν Τιμολέοντα κατὰ τὸν πλοῦν τὸν εἰς τὴν ἱερὰν αὐτῶν νῆσον. διόπερ ὁ Τιμολέων καὶ οἱ συμπλέοντες περιχαρεῖς ἦσαν, ὡς τῶν θεῶν συνεργούντων αὐτοῖς, τὴν δ' ἀρίστην τῶν νεῶν καθιερώσας ταῖς θεαῖς ὁ Τιμολέων, ὠνόμασεν αὐτὴν Δήμητρος καὶ Κόρης ἱεράν. καταπλεύσαντος δὲ τοῦ στόλου χωρὶς κινδύνων εἰς [f] τὸ Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας, ἐπικατέπλευσε Καρχηδονία τριήρης, ἔχουσα πρεσβευτὰς Καρχηδονίους. οὗτοι δ' ἐντυχόντες τῷ Τιμολέοντι, διεμαρτύραντο μὴ κατάρχειν πολέμου, μηδ' ἐπιβαίνειν τῇ Σικελίᾳ. ὁ δὲ Τιμολέων, ἐπικαλουμένων αὐτὸν τῶν Ῥηγίνων, καὶ συμμαχήσειν ἐπαγγελλομένων, ἐξέπλευσεν εὐθέως ἐκ τοῦ Μεταποντίου, σπεύδων φθάσαι τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο μή ποτε Καρχηδόνιοι θαλασσοκρατοῦντες κωλύσωσιν αὐτὸν εἰς Σικελίαν διαπλεῦσαι. οὗτος μὲν οὖν κατὰ σπουδὴν ἐτέλει τὸν εἰς Ῥήγιον πλοῦν.

Καρχηδόνιοι δὲ βραχὺ πρὸ τούτων τῶν χρόνων 461.
πυθόμενοι τὸ μέγεθος τοῦ κατὰ Σικελίαν ἐσομένου πολέμου, ταῖς μὲν κατὰ Σικελίαν συμμαχίσι πόλεσι φιλανθρώπως προσεφέροντο, καὶ πρὸς τοὺς κατὰ τὴν νῆσον τυράννους τὰς διαφορὰς καταλύσαντες, φιλίαν συνέθεντο· μάλιστα δὲ πρὸς Ἱκέταν τὸν τῶν Συρακουσίων δυναστεύοντα, διὰ τὸ τοῦτον πλεῖον ἰσχύειν. αὐτοὶ δὲ πολλὴν δύναμιν ναυτικήν τε καὶ πεζικὴν [g] παρασκευασάμενοι, διεβίβασαν εἰς Σικελίαν, Ἄννωνα στρατηγὸν ἐπιστήσαντες. εἶχον δὲ μακρὰς ναῦς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, στρατιώτας δὲ πεζοὺς μὲν πεντακισμυρίους, ἅρματα δὲ τριακόσια, συνωρίδας δὲ ὑπὲρ τὰς δισχιλίας, χωρὶς δὲ τούτων, ὅπλα καὶ βέλη παντοδαπά, καὶ μηχανὰς πολιορκητικὰς παμπληθεῖς, καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλῆθος ἀνυπέρβλητον. ἐπὶ πρώτην δὲ τὴν τῶν Εντελλίνων πόλιν ἐλθόντες, τήν τε χώραν ἐδῄωσαν, καὶ τοὺς ἐγχωρίους εἰς πολιορκίαν συνέκλεισαν. οἱ δὲ τὴν πόλιν κατοικοῦντες Καμπανοί, καταπλαγέντες τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως, ἐξέπεμψαν εἰς τὰς ἄλλας πόλεις τὰς ἀλλοτρίως διακειμένας πρὸς Καρχηδονίους, περὶ βοηθείας. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδεὶς ὑπήκουσεν· οἱ δὲ τὴν Γαλερίαν πόλιν οἰκοῦντες ἐξέπεμψαν αὐτοῖς στρατιώτας ὁπλίτας χιλίους. τούτοις δ' ὑπαντήσαντες οἱ Φοίνικες, καὶ περιχυθέντες τῷ πλήθει, πάντας κατέκοψαν. οἱ δὲ τὴν Αἴτνην κατοικοῦντες Καμπανοὶ τὸ μὲν πρῶτον παρεσκευάζοντο συμμαχίαν ἐκπέμπειν εἰς τὴν Εντελλαν, διὰ τὴν συγγένειαν· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τῶν Γαλερινῶν συμφορὰν ἀκούσαντες, ἔκριναν ἡσυχίαν ἄγειν.

Τοῦ δὲ Διονυσίου κυριεύοντος τῶν Συρακουσῶν, Ἱκέτας ἔχων περὶ αὐτὸν ἀξιόλογον δύναμιν, ἐστρά-

τευσε

---

[d] *Μέχρι Reg.* 2. [e] *Προηγγ. Reg.* 1. *Baſil.* Vulgo *προαγγ.* [f] Deeſt articulus *Reg.* 1. & *Baſil.* [g] *Κατασκευασ. Vat. Reg.* 1. *Baſil.*

neid. L. 1, 386. Quorum ego hoc fabuloſum, illud dubiae fidei, certe nuſquam alibi memoriae proditum, opinor. Fax, qua de *Diodorus*, etſi cauſſis naturalibus tribui poſſit, ejuſdem videtur generis, fortaſſe etiam ex *Timaeo*, qui Timoleontis geſtas res mirifice extulit, *Polybio* teſte Excerpt. pag. 1399., ſumta. Nollem quidem certe admotam illuſtrandae ſtellae, qua duce magi Chriſtum venerati ſunt, ut *Sacris* in Nov. Teſt. *Obſervationibus* factum video. Cautius multo Celeb. *Camp. Vitringa* Obſervat. L. v, 16. P. Wess.

59. *Αἱ θεαὶ προήγγειλαν*] Hoc malui, quippe opportunius. Vide *Plutarchum* Timol. p. 239. D. P. Wess.

66. *Εἰς τὸ Μεταπόντιον*] Sic Graeci, quos preſſius ſecutus Interpres erat. Latini *Metapontum* vocare ſolent. Conf. *Ph. Cluver.* Ital. Antiq. L. iv. p. 1277. P. Wess.

83. *Πρὸς Ἱκέταν τὸν τῶν Συρακ. δυναστεύοντα*] Fuit ex Dionis amicis, cujus tamen familiae non conſtanter favit, ut ex *Plut.* extrema Dion. vita cognoſces. Callippo interfecto, quum Hipparinus & dein Nyſaeus Tyrannide Syracuſanos premerent, rediret etiam Dionyſius, viſus eſt dominationi Tyrannorum inimiciſſimus, ſed revera id animo agitans, ut patriam ejuſque libertatem peſſum daret. Docet idem *Plut.* princip. Timol. Ad eum referunt Syracuſanorum numos, ΕΠΙ ΙΚΕΤΑ inſcriptos, in Theſ. Brand. T. 1. p. 387. & *Parutae* Tab. xxxv. &c., qui alius & longe quidem ſerioris ſunt: neque enim hic de Syra-

cuſanis

τευσεν ἐπὶ τὰς Συρακούσας· καὶ τὸ μὲν πρῶτον χάρακα βαλόμενος περὶ τὸ [h] Ὀλύμπιον, διεπολέμει τῷ κρατοῦντι τῆς πόλεως [i] Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ. χρονιζούσης δὲ τῆς πολιορκίας, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐκλιπόντων, ὁ μὲν Ἱκέτας ἀνέζευξεν εἰς Λεοντίνους (ἐκ ταύτης γὰρ ὡρμᾶτο τῆς πόλεως) ὁ δὲ Διονύσιος ἐπακολουθήσας αὐτοῖς, καὶ καταλαβὼν τὴν οὐραγίαν, συνεστήσατο μάχην. Ὁ δ᾽ Ἱκέτας ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸν Διονύσιον, συνῆψε μάχην, καὶ πλείους τῶν τρισχιλίων μισθοφόρων ἀνελὼν, τοὺς λοιποὺς φυγεῖν ἠνάγκασεν. ὀξεῖ δὲ τῷ διωγμῷ χρησάμενος, καὶ συνεισπεσὼν τοῖς φεύγουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἐκράτησε τῶν Συρακουσῶν πλὴν τῆς Νήσου. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Ἱκέταν καὶ Διονύσιον ἐν τούτοις ἦν. Τιμολέων δὲ μετὰ τὴν κατάληψιν τῶν Συρακουσῶν 462. τρισὶν ἡμέραις ὕστερον κατέπλευσεν εἰς τὸ Ῥήγιον, καὶ καθωρμίσθη πλησίον τῆς πόλεως. ἐπικαταπλευσάντων δὲ καὶ τῶν Καρχηδονίων εἴκοσι τριήρεσι, καὶ τῶν Ῥηγίνων συνεργούντων τῷ Τιμολέοντι, καὶ κοινὴν ἐκκλησίαν ἐν τῇ πόλει συναγαγόντων, καὶ περὶ συλλύσεως [k] δημηγορούντων, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι, διαλαβόντες τὸν Τιμολέοντα πεισθήσεσθαι τὸν εἰς Κόρινθον ἀπόπλουν ποιήσασθαι, ῥαθύμως εἶχον τὰ κατὰ τὰς φυλακάς· ὁ δὲ Τιμολέων οὐδεμίαν ἔμφασιν διδοὺς τοῦ δρασμοῦ, αὐτὸς μὲν πλησίον τοῦ βήματος [l] ἔμενε, λάθρα δὲ παρήγγειλε τὰς ἐννέα ναῦς ἀποπλεῦσαι τὴν ταχίστην. περισπωμένων δὲ τῶν Καρχηδονίων ταῖς ψυχαῖς περὶ τοὺς ἐγκαθέτως δημηγοροῦντας μακρῶς τῶν Ῥηγίνων, ἔλαθεν ὁ Τιμολέων διαδρὰς ἐπὶ τὴν ὑπολελειμμένην ναῦν, καὶ ταχέως ἐξέπλευσεν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι καταστρατηγηθέντες, ἐπεβάλοντο διώκειν τοὺς περὶ τὸν Τιμολέοντα. ἐκείνων δὲ προυληφότων ἱκανὸν διάστημα, καὶ τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης, ἔφθασαν οἱ περὶ τὸν Τιμολέοντα ἀποπλεύσαντες εἰς τὸ Ταυρομένιον. ὁ δὲ τῆς πόλεως ταύτης ἡγεμὼν, διαπαντὸς πεφρονηκὼς τὰ τῶν Συρακουσίων, Ἀνδρόμαχος φιλοφρόνως ὑπεδέξατο τοὺς διασωζομένους, καὶ πολλὰ συνεβάλετο πρὸς τὴν σωτηρίαν αὐτῶν. μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ μὲν Ἱκέτας ἀναλαβὼν τῶν στρατιωτῶν τοὺς ἀρίστους πεντακισχιλίους, ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Ἀδρανίτας, ἀντιπράττοντας αὐτῷ, καὶ πλησίον τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσεν· ὁ δὲ Τιμολέων, προσλαβόμενος παρὰ τῶν Ταυρομενιτῶν στρατιώτας, ἀνέζευξεν ἐκ τοῦ Ταυρομενίου, τοὺς ἅπαντας ἔχων οὐ πλείους τῶν χιλίων. ἀρχομένης δὲ τῆς νυκτὸς ἀφορμήσας, καὶ διανύσας ἐπὶ [m] τὸ Ἀδρανὸν δευτεραῖος, ἀνελπίστως ἐπέθετο τοῖς περὶ τὸν Ἱκέταν δειπνοποιουμένοις. παρεισπεσὼν δ᾽ εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ φονεύσας πλείους τῶν [n] τριακοσίων, ζωγρήσας δὲ περὶ ἑξακοσίους, τῆς παρεμβολῆς ἐκράτησε. τούτῳ δὲ τῷ στρατηγήματι ἕτερον ἐπεισάγων, παραχρῆμα ἐπὶ τὰς Συρακούσας ἀφώρμησε, καὶ δρομαῖος τὴν ὁδὸν διανύσας, ἀπροσδοκήτως προσέπεσε ταῖς Συρακούσαις, καταταχήσας τοὺς ἀπὸ τῆς τροπῆς φυ-

lidam eo minum duxit, caſtriſque foſſa valloque ad Olympium munitis, Dionyſium, pro tyranno in urbe ſe gerentem, oppugnabat. Olymp. CVIII. IV. Sed protracta ad tempus aliquod obſidione, propter commeatus inopiam Hicetas ad Leontinos (ex hac enim urbe expeditiones faciebat) exercitum abduxit. Conſectatus eum Dionyſius, dum agmen extremum laceſſit, pugnae cauſam praebuit. Hicetas enim, converſis in hoſtem ſignis manus cum eo conſerit, & plus quam tribus conductitiorum millibus interfectis, reliquos in fugam compellit. Dumque citato fugientes curſu inſectatur, una cum ipſis in urbem irrumpit, & Syracuſis, praeter Inſulam potitur. Atque ita res tunc inter Hicetam & Dionyſium gerebatur. Sed Timoleon, triduo poſt Syracuſas recuperatas, Rhegium appulſus, in propinquo urbis portu ſtationem habebat. Advenerant tunc xx. Carthaginenſium triremes; Cumque Rhegini Timoleontis coepto faverent, & concilio populi indicto, de compoſitione conciones inſtituerent, Poeni, reditum Timoleonti in patriam perſuaſum iri arbitrantes, vigilum ſtationes non diligenter ſatis diſpoſitas habebant. Timoleon ergo nullam fugae ſignificationem prae ſe ferens, ipſe quidem tribunali adhaerebat, ſed IX. interim claſſis ſuae navibus praeceperat, ut quam citiſſime curſum inde arriperent. Interea dum Carthaginenſium animi circa Rheginorum orationem, aſtuto conſilio proliziorem, diſtracti ſunt, Timoleon ad relictam ſe navem clanculum ſubducens, ocyſſime in altum provehitur. Carthaginenſes hoc ſtrategemate decepti, abeuntem perſequi conantur. Verum quia longius ille ſpacium jam anticipaverat, & nox imminebat: Timoleon cum ſuis Tauromenium evaſit. Princeps ejus urbis Andromachus, perpetuo Syracuſanorum rebus ſtudens, benigne profugos excepit: nec parum ad hoc, ut perſequentium vim effugerent, ipſis contulit. Hicetas poſthaec v. millibus delectiſſimorum in exercitu militum contra Adranitas ductis, prope urbem caſtra poſuit, Timoleon vero aliquot cohortibus a Tauromenio acceptis, inde movit, in univerſum non ſupra CIↃ. ducens. Egreſſus autem ſub principium noctis, altero die iter Adranam verſus confecit. Ibi nec opinatos Hicetianos, jam ad cibum ſumendum converſos, opprimit, & in caſtra impreſſionem faciens plus quam CCC. interfectis, & IↃC. captis, ipſa quoque caſtra occupat. Huic ſtrategemati aliud conjungens, agmine raptim ducto Syracuſas pergit, iterque curſim emenſus, ex improviſo in urbem Syracuſanam irrumpit, cum celeritate ſua etiam in fugam conje-

ctos

---

h Ὀλύμπιον Reg. amb. Baſil. Ὀλυμπιεῖον. Edd. i Deeſt articulus ante Διονυσ. Reg. 2. & Baſil. Διον. τῷ τυράννῳ Reg. 1., quod malo. Vulgo τυράννῳ τῷ Διονυσίῳ. k Κοινηγορ. Vat. & Baſil. l Ἔμενε ambo Reg. m Τὸν Reg. 2. Baſil. n Τριακοσίων Vat. & ora Steph.

cuſanis ita promeritus eſt, nedum urbem imperio tamdiu ſubditam vidit; ut ſuum in honorem tot numi procuderentur. De altero Hiceta Auctor L. XXII. Ecl. 2. & 6. P. Weſs.

87. Ἄννωνα στρατηγὸν] Plut. Magonem copiis Punicis ducem imponit, parti claſſis Hannonem Timol. pag. 244. & 245. B. P. Weſs.

96. Καμπανοί] Vid. L. XIV, 9. 61., ubi & Aetnae Campani. Quorum quidem ſi memores fuiſſent viri docti, poſſeſſione non dejeciſſent Campanos, de quibus Plut. Dion. pag. 969. F. P. Weſs.

1. Ὁ δὲ τὴν Γαλερίαν πόλιν οἰκῶν] Γαλαρίαν & ſtatim Γαλαρινῶν praeſtat. Sic Auctor L. XIX, 104., & alibi. Vid. Ph. Cluver. Sicil. Ant. L. II. p. 330. P. Weſs.

12. Περὶ τὸ Ὀλύμπιον] Ita L. XIII, 6. ubi vide. Ὀλυμπιεῖον alioqui recipi potuiſſet. P. Weſs.

38. Περὶ τοὺς ἐγκαθέτως δημηγοροῦντας] Conf. Plut. Timol. pag. 240. Ἐγκαθέτως ſubdole atque inſidioſe. Namque ἐγκάθετοι qui ſubornantur ad fraudem, apud Joſeph. L. II. Belli Jud. C. 2, 5., S. Lucam Evang. C. XX, 20. & Demoſthen. Epiſt. 4. P. Weſs.

47. Ἀνδρόμαχος] De eo hujus lib. C. 7. P. Weſs.

51. Ἐπὶ τοὺς Ἀδρανίτας] Vide not. in L. XIV, 37. P. Weſs.

60. Πλείους τῶν τριακοσίων] Verum hoc praeſtabit Plut. Timol. p. 241. E. P. Weſs.

69. Μάν-

Olymp. cix. 1. ctos antevertiſſet. Has itaque res annus ille habuit.

69. Lyciſco dehinc Athenis praeturam Archontis gerente, & Romae M. Valerio, & M. Popillio Coſſ. creatis, cum nona poſt centeſimam Olympias agebatur, qua ſtadii coronam Ariſtolochus Athenienſis promeruit, Romani primum cum Carthaginenſibus foedus inierunt. In Caria tum Idrieus Carum princeps diem poſtremum obiit, VII. annis in regno exactis, quem Ada ſoror & conjux in imperio ſecuta, annos IV. regnavit. In Sicilia Timoleon, Adranitarum & Tyndaritarum ſocietate confirmatus, non mediocri militum numero inde ſeſe auxit. Syracuſas interim magna rerum perturbatio obtinebat, quod Dionyſius Inſulam teneret; Hicetas Achradinam & novam urbem in poteſtate haberet; Timoleon reliqua urbis 547. loca occupaſſet; Carthaginenſes denique CL. triremium claſſe magnum portum intraſſent, & cum L. millibus terreſtrium copiarum juxta conſediſſent. Jamque metum tanta hoſtium multitudo Timoleontis copiis injecerat, cum ſubito inopinata quaedam mutatio rerum contigit. Primo enim Mamercus Catanaeorum tyrannus, copiis egregiis inſtructus, Timoleonti ſe adjunxit. Poſtea caſtellorum multa libertatis amore voluntates ſtudiaque ad eundem inclinarant. Corinthii denique X. naves milite completas, & ſtipendium de ſuo erogatum Syracuſas transmiſere. Quo factum, ut animos Timoleon reſumeret, & Poeni, timore perculſi, non ſatis prudenter e portu regreſſi, cum toto exercitu in ſuae ditionis ſtativa diſcederent. Auxiliis ad hunc modum Hiceta deſtituto, jam hoſtibus ſuperior Timoleon urbe Syracuſarum potitur. Statim & Meſſanam, quae in Carthaginenſium partes tranſierat, in fidem ſuam recepit. Atque is tum Siciliae ſtatus erat. In Macedonia interim Philippus, odii Illyriorum, quod quaſi haereditarium a patre acceperat, & controverſiae, quam pertinaciter fovebat, ſtimulis incitatus, cum valido terras illorum exercitu invadit, agroſque populatus, multis urbium expugnatis, cum praeda copioſiſſima in Macedoniam ſeſe refert. Poſt in Theſſaliam profectus, tyrannos ex oppidis exturbat. Atque Theſſalos ad reddendam ſibi benevolentiam hoc pacto adſtringit. Per horum enim ſocietatem Graecorum ſe favorem non magno conſecuturum negocio, ſperabat. Id quod exitus etiam docuit. Fi-

γοντας. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι [o] Λυκίσκου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Οὐαλέριον, καὶ Μάρκον [p] Ποπίλλιον. Ὀλυμπιὰς [q] δ' ἤχθη ἑκατοστὴ καὶ ἐνάτη, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἀριστόλοχος Ἀθηναῖος. ἐπὶ δὲ τούτων, Ῥωμαίοις μὲν πρὸς Καρχηδονίους πρῶτον συνθῆκαι ἐγένοντο. κατὰ δὲ τὴν Καρίαν Ἰδριεὺς ὁ δυνάστης τῶν Καρῶν ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη ἑπτά· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξαμένη Ἄδα ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνή, ἐδυνάστευσεν ἔτη τέσσαρα. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Τιμολέων μὲν Ἀδρανίτας καὶ Τυνδαρίτας εἰς συμμαχίαν προσλαβόμενος, στρατιώτας οὐκ ὀλίγους παρ' αὐτῶν παρέλαβεν. ἐν δὲ ταῖς Συρακούσαις πολλὴ ταραχὴ κατεῖχε τὴν πόλιν, Διονυσίου μὲν τὴν Νῆσον ἔχοντος, [r] Ἱκέτα δὲ τῆς Ἀχραδινῆς καὶ Νέας πόλεως κυριεύοντος, Τιμολέοντος δὲ τὰ λοιπὰ τῆς πόλεως παρειληφότος, καὶ Καρχηδονίων τριήρεσι μὲν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα καταπεπλευκότων εἰς τὸν μέγαν λιμένα, πεζοῖς δὲ στρατιώταις πεντακισμυρίοις κατεστρατοπεδευκότων· διόπερ τῶν περὶ τὸν Τιμολέοντα καταπεπληγμένων τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, ἄλογός τις καὶ παράδοξος ἐγένετο μεταβολή. πρῶτον μὲν γὰρ [s] Μάμερκος ὁ τῶν Καταναίων τύραννος, δύναμιν ἀξιόλογον ἔχων, προσέθετο τῷ Τιμολέοντι· ἔπειτα πολλὰ τῶν φρουρίων ὀρεγόμενα τῆς ἐλευθερίας ἀπέκλινε πρὸς αὐτόν· τὸ δὲ τελευταῖον, Κορίνθιοι δέκα ναῦς πληρώσαντες, χρήματά τε πορίσαντες, ἐξαπέστειλαν εἰς τὰς Συρακούσας. ὧν πραχθέντων, Τιμολέων μὲν ἐθάρρησεν, οἱ δὲ Καρχηδόνιοι φοβηθέντες ἀπέπλευσαν ἐκ τοῦ λιμένος ἀλόγως, καὶ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως εἰς τὴν ἰδίαν ἐπικράτειαν ἀπηλλάγησαν. μονωθέντος δὲ τοῦ Ἱκέτα, Τιμολέων περιγενόμενος τῶν [t] πολεμίων, ἐκράτησε τῶν Συρακουσῶν. εὐθὺς δὲ καὶ τὴν Μεσσήνην μετατιθεμένην πρὸς Καρχηδονίους ἀνεκτήσατο. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν, Φίλιππος πατρικὴν ἔχθραν διαδεδεγμένος πρὸς Ἰλλυριούς, καὶ τὴν διαφορὰν ἀμετάθετον ἔχων, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Ἰλλυρίδα μετὰ πολλῆς δυνάμεως. πορθήσας δὲ τὴν χώραν, καὶ πολλὰ τῶν πολισμάτων χειρωσάμενος, μετὰ πολλῶν λαφύρων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Μακεδονίαν. μετὰ δὲ ταῦτα παρελθὼν εἰς τὴν Θετταλίαν, καὶ τοὺς τυράννους [u] ἐκ τῶν πόλεων ἐκβαλών, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις ἐποιήσατο τοὺς Θετταλούς. ἤλπιζε γάρ, τούτους ἔχων συμμάχους, καὶ τοὺς Ἕλληνας ῥᾳδίως εἰς εὔνοιαν προτρέψασθαι. ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. εὐθὺς γὰρ 463.

---

[o] Λυκίσκου *Venet.* Silyſcum habet *Coſſus*. [p] Ποπιλίου *Venet.*, *Coſſus* & *Steph.* marg. In *Edd.* Πόπλιον. [q] Δὲ *Reg.* 2. [r] Ἱκέτα *Reg.* uterque, quod praeſtat: ſic enim mox. Ἱκέτου antea. [s] Μάρκος omnes, prave. [t] Πολεμίων ora *Steph. Venet. Reg.* 1. Vulgo πολιτῶν. [u] Deeſt praepoſitio *Reg.* 1., non male.

69. Μάρκον Οὐαλέριον καὶ Μάρκον Πόπλιον] Hi conſulatum L. Furii Camilli & P. Claudii in *Livio* ſubſequuntur. Et hoc Capitolinis Tabulis confirmatur. Eſt autem is M. Valerius, qui ex ſingulari pugna cum Gallo *Corvi* cognomen accepit. Alterum non Πόπλιον, ſed Ποπίλλιον *Livius* nominat. L. Rhod.

Μάρκον Οὐαλέριον &c.] Eadem hic, quae ſupra, Faſtorum diſcrepantia. Vid. *Livium* L. vii, 26. & *Pighium* ad ann. CCCCVI. Πόπλιον in Ποπίλλιον mutavi, quod ſchedae veteres haud multum a vero deflecterent. P. Wess.

72. Πρὸς Καρχηδονίους πρῶτον συνθῆκαι ἐγένοντο] Cum Carthaginienſibus legatis Romae his Coſſ. foedus ictum, quum amicitiam ac ſocietatem petentes veniſſent, docet *Livius* L. vii, 27. Foederis formulam ſervavit *Polyb.* L. iii, 24. At primum hoc Romanos inter & Carthaginienſes coaluiſſe, negat idem *Polyb.* C. 22., aliud, quod ſtatim a regibus exactis convenerat, exhibens. Vide conſultiſſimi *Barbeyracii* Hiſt. Foeder. P. i. p. 75. & p. 222. P. Wess.

75. Ἄδα ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνή] Eadem *Strabo* L. xiv. p. 970. B. Conf. infra C. 75. P. Wess.

82. Τιμολέοντος δὲ τὰ λοιπὰ τῆς πόλεως &c.] In his longe diverſus abit *Plut.* Timol. p. 242., Timoleonti Inſulam ipſumque tyrannum Dionyſium pactione tradens. Conſentit *Ariſtoteles* Rhet. ad Alex. C. 9. p. 181. P. Wess.

89. Μάμερκος ὁ τῶν Καταναίων τύραννος] Reddidi Tyranno verum nomen ex *Corn. Nepote* & *Plutarcho*, obſecutus *Lambino* ad *Nep.* Timol. C. 2., *Iſ. Caſaubono* in *Polyb.* L. i. pag. 125. *Ed. Gron.*, aliiſque eruditorum pluribus. P. Wess.

99. Περιγενόμενος τῶν πολεμίων] Hoc vero congruum eſt. Carthaginienſium enim duce turpem fugam ingreſſo, Timoleon Hicetam ejuſque milites, quos adverſarios habebat, fudit urbemque occupavit, *Plut.* Timol. p. 246. P. Wess.

5. Διαφορὰν ἀμετάθετον ἔχων] Ἰσχυρὰν ταύτην καὶ ἀμετάθετον L. i, 23. ἀμετάθετον ὁρμὴν & ἰσχυρὰν ἀμετάθετον L. xiii, 21., ἔργα ἀμετάθετα hujus lib. Cap. 95. & ὅρκους ἀμεταθέτους C. 83., τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς in Epiſt. ad Hebr. vi, 17., ubi *Raphelius* ex *Polybio* nonnulla, reperies. P. Wess.

17. Πυθοδότου] Sic oportet. Πυθόδοτον vocant *Demoſthen.* Or. in Olympiodor. p. 652., ubi in vetuſtis ſchedis ſimilis diſcordia, *Dionyſius* in Dinarcho p. 116. & Epiſt. ad Amm. p. 111., & *Diogen. Laert.* v, 9. P. Wess.

26. Καὶ [illegible] ἐν Κορίνθῳ] *Aelianus* Hiſt. Var. L. vi, 12. Αὐτὸς δὲ (Διονύσιος) ἐν πενίᾳ μεγίστῃ κατέστρεψε τὸν βίον γηραιός.

οἱ πλησιόχωροι τῶν Ελλήνων [x] συνενεχθέντες τῇ τῶν Θετταλῶν κρίσει, συμμαχίαν προθύμως πρὸς αὐτὸν ἐποιήσαντο.

Επ' ἄρχοντος δ' Αθήνησι [y] Πυθοδότου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Γάϊον Πλαύτιον καὶ Τίτον 464. Μάλλιον. ἐπὶ δὲ τούτων, Τιμολέων καταπληξάμενος Διονύσιον τὸν τύραννον, ἔπεισεν αὐτὸν παραδοῦναι τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀποθέμενον ἀπελθεῖν εἰς Πελοπόννησον ὑπόσπονδον, ἔχοντα τὰ ἴδια χρήματα. οὗτος μὲν οὖν, δι' ἀνανδρίαν καὶ ταπεινότητα ψυχῆς, τήν τε περιβόητον τυραννίδα, καὶ δεδεμένην, ὡς ἔφασαν, ἀδάμαντι, τὸν εἰρημένον τρόπον ἀπέλιπε, καὶ κατεβίωσεν ἀπορούμενος ἐν Κορίνθῳ· τὸν δ' ἴδιον βίον καὶ τὴν μεταβολὴν ἔσχε παράδειγμα τοῖς καυχωμένοις ἀφρόνως ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις. ὁ γὰρ ἔχων [z] τετρακοσίας τριήρεις, μετ' ὀλίγον ἐν μικρῷ στρογγύλῳ πλοίῳ κατέπλευσεν εἰς τὴν Κόρινθον, περίβλεπτον ἔχων τὴν τῆς μεταβολῆς ὑπερβολήν. Τιμολέων δὲ παραλαβὼν τὴν νῆσον καὶ φρούρια τὰ Διονυσίῳ πρότερον ὑπακούοντα, τὰς μὲν κατὰ [a] νῆσον ἀκροπόλεις καὶ τὰ τυραννεῖα κατέσκαψε, τοῖς δὲ φρουρίοις ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν. εὐθὺς δὲ καὶ νομογραφεῖν ἤρξατο, τιθεὶς δημοκρατικοὺς νόμους, καὶ τὰ περὶ τῶν ἰδιωτικῶν συμβολαίων δίκαια καὶ τἆλλα πάντα ἀκριβῶς διέταξε, πλείστην φροντίδα τῆς ἰσότητος ποιούμενος. κατέστησε δὲ καὶ τὴν κατ' ἐνιαυτὸν ἐντιμοτάτην ἀρχὴν, ἣν [b] Αμφιπολίαν Διὸς Ολυμπίου οἱ Συρακούσιοι καλοῦσι. καὶ ᾑρέθη πρῶτος Αμφίπολος Διὸς Ολυμπίου [c] Καλλιμένης. καὶ τὸ λοιπὸν διετέλεσαν οἱ Συρακούσιοι τοὺς ἐνιαυτοὺς ἐπιγράφοντες τούτοις τοῖς ἄρχουσι, μέχρι τῶνδε τῶν ἱστοριῶν γραφομένων, καὶ τῆς κατὰ τὴν πολιτείαν ἀλλαγῆς. τῶν γὰρ Ῥωμαίων μεταδόντων τοῖς Σικελιώταις τῆς πολιτείας, [d] ἡ τῶν Αμφιπόλων ἀρχὴ ἐταπεινώθη, διαμείνασα ἔτη πλείω τῶν τριακοσίων. καὶ τὰ μὲν κατὰ [e] τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν Φίλιππος τὰς ἐπὶ Θρᾴκῃ πόλεις Ελληνίδας εἰς εὔνοιαν προσκαλεσάμενος, ἐστράτευσεν ἐπὶ Θρᾴκην. Κερσοβλέπτης γὰρ ὁ βασιλεὺς τῶν Θρᾳκῶν διετέλει τὰς ἐφ' Ελλησπόντῳ πόλεις ὁμορούσας τῇ Θρᾴκῃ καταστρεφόμενος, καὶ τὴν χώραν καταφθείρων. βουλόμενος οὖν ἐμφράξαι τῶν Βαρβάρων τὴν ὁρμὴν, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτοὺς σὺν πολλῇ δυνάμει. νικήσας δὲ πλείοσι μάχαις τοὺς Θρᾷκας, τοῖς μὲν καταπολεμηθεῖσι Βαρβάροις προσέταξε δεκάτας τελεῖν τοῖς Μακεδόσιν· αὐτὸς δ' ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις κτίσας ἀξιολόγους πό-

nitimi enim Graeci statim judicio Thessalorum de Philippo sese attemperantes, magna animorum perpensione foedus cum rege inierunt. Olymp. CIX. II.

70. Archonte dehinc Athenis Pythodoto, & Romae cobsulare imperium administrantibus C. Plautio, & T. Manlio, Timoleon Dionysio, jam ad summam trepidationem adacto, persuasit tandem, ut arcis deditionem faceret, & abdicato principatu, in Peloponnesum, sub tuti discessus fide, cum facultatibus suis abiret. Hic ergo per ignaviam animique dejectionem, tyrannidem famigeratissimam, & adamante, ut praedicabant, revinctam, quo dictum est modo, reliquit, & in egestate reliquum vitae transegit. Cujus tum vita, tum fortunae commutatio, luculentum iis exemplum praebet, qui stolide felici rerum successu efferuntur. Nam qui CCCC. prius triremes habuerat, non multo post nave oneraria, eaque non magna, Corinthum deportatur, & mirificum mutatae insigniter conditionis spectaculum exhibet. Timoleon insula castellisque, quae Dionysius pridem tenuerat, occupatis, arces per insulam & regia tyrannorum palatia evertit, arcibusque praesidio hactenus custoditis libertatem reddidit. Et continuo ad scribendum leges conversus, eas sancivit, quae populari administrationi convenirent. Privatorum quoque contractuum jura, & caetera diligenter ordinans, in hoc maxime operam dedit, ut aequalitatem instauraret. Summum praeterea magistratum annuum, quem Jovis Olympii Amphipoliam Syracusani nominant, instituit, primusque Jovis Olympii Amphipolus erat Callimenes. Hinc mos apud Syracusanos inolevit, ut magistratibus hisce anni deinceps inscriberentur. Quod ad praesens usque tempus, quo historiam hanc concinnamus, & Reipublicae status immutatus est, duravit. Postquam enim Romani cum Siculis civitatis suae jura communicarunt, famulorum munus antiquari coepit, cum supra CCC. annos floruisset. Atque ita se res Siculae tunc habebant.

71. In Macedonia, Philippus, Graecis per Thraciam oppidis ad mutuam benevolentiam invitatis, expeditionem in Thraces movit. Cersobleptes enim, illorum rex, Graeci nominis ad Hellespontum urbes subigere, & agros passim vastare non desinebat. Ut Barbarorum itaque conatibus 548. sese objiceret Philippus, magnum in eos exercitum duxit, & multis praeliis victor, barbaros bello domitos ad decimas regno Macedoniae persolvendas adegit. Oppidis etiam, ubi opportunum

vi-

---

x Συναχθέντες *Basil. Reg.* uterque cum *Steph.* marg. Paullo ante αὐτὸν *Reg.* 2. *Basil.* y Πυθοδότου ora *Steph.* & *Venet.* Vulgo Πυθοδώρου. z Τριακοσίας *Steph.* marg. a Τας νήσου *Reg.* 1. b Ἀμφίπολον *Venet.* c Καλλιμ. *Basil. Cospus.* d Ἡ τῶν sine μὲν, ut in *Edd. Reg.* 1. *Basil.*, quos sequor. e Deest articulus *Reg.* 1. *Basil.*

[illegible] quibus non dissimilia L. IX, 8. Quid? eo paupertatis devenit, ut Corinthi literas doceret. *Demetrius Phaler.* περὶ Ἑρμ. Sect. CCLII. πτωχεύων ἐν Κορίνθῳ (Διονύσιος) διδάσκων γράμματα. *Philo Jud.* de Joseph. p. 545. B. Διονύσιος —— ἐκπεσὼν δὲ τῆς ἡγεμονίας εἰς Κόρινθον κατέφυγεν, καὶ γραμματιστὴς ὁ τοσοῦτος ἐγένετο]. Mitto *Ciceronis*, *Pompeji Trogi*, *Valerii Maximi*, *Luciani*, aliorumque scriptorum loca, quae nuper antestatus est & contra Cl. *Heumannum*, literarium hunc ludum a Dionysii persona amolientem; dextre defendit *Frid. Guil. Roloffius* illis Dissertationibus, quibus Dionysii tyranni fata complexus est. P. Wess.

29. Τετρακοσίας τριήρεις] Conf. not. in hujus lib. Cap. 9. P. Wess.

33. *Τὰς μὲν κατὰ τὴν νῆσον* &c.] Scribendum esse τὴν νῆσον bene monuit *Rhodomanus*. Timoleon enim arcem Syracusis, quam in insula muniverat Dionysius ad urbem obsidendam, a fundamentis disjecit: cetera tyrannidis propugnacula demolitus est, deditque operam, ut quam minime multa vestigia servitutis manerent, *Cornelio Nep.* Timol. C. 3. & *Plutarcho* p. 246. E. auctoribus. P. Wess.

37. Καὶ τὰ περὶ τῶν ἰδ. συμβ. δίκαια &c.] Distinctius haec traduntur inferius C. 83. P. Wess.

40. *Ἣν Ἀμφιπολίαν Διὸς Ὀλυμπίου —— καλοῦσι*] Sunt ἀμφίπολοι administri & sacerdotes, cujusmodi ἀμφίπολος Ἀντίκλειος apud *Plut.* Quaest. Graec. pag. 297. A., & Η ΔΙΟΣ ΑΜΦΙΠΟΛΟΣ ΧΑΛΕΙΔΩΝ in lapide Doniano p. 558. Optime ergo *Cicero* L. II. Verr. 51. *Syracusis lex est de religione, quae in annos singulos* JOVIS SACERDOTEM *sortito capi jubebat: quod apud illos amplissimum sacerdotium putatur.* Vid. Clarissim. *Havercampum* ad *Parutae* nummos p. 308. A Syracusanis hoc sacerdotium in Melitam insulam transiisse credibile fit. Nam Prudens ΠΡΩΤΟΣ ΜΕΛΙΤΑΙΩΝ ΑΡΞΑΣ ΚΑΙ ΑΜΦΙΠΟΛΕΥΣΑΣ ΘΕΩ ΑΥΓΟΥΣΤΩ in *Gruteri* Thes. pag. 388, 4. & *Reinesii* Cl. V, 7. ex simili sacerdotum genere fuit, sicuti *Ignat. Georgius* Inspect. Anticrit. de S. Pauli naufragio IV, Diatrib. 1. p. 183. erudite ostendit. P Wess.

48. *Ἔτη πλείω τῶν τριακοσίων*] Conveniunt anni. Debent coloniae jus Imp. Augusto. Vid. supra C. 7. & ad L. XIII, 35. P. Wess.

51. *Τὰς ἐπὶ Θρᾴκῃ πόλεις*] Ἐπὶ Θρᾴκης, ut *Demosthen.* Or. de Cherson. p. 63., ubi harum urbium & Cersobleptae, in ordinem a Philippo redacti, commeminit, & *Aeschines* Or. περὶ Πα-

ραπρ.

Olymp. CIX. II. videbatur conditis, protervam Thracum audaciam repreſſit. Quare Graeci nominis civitates, metu liberae, cupidiſſime in Philippi regis ſocietatem tranſierunt. Quod ad ſcriptores, Theopompus Chius, hiſtoriae ſuae de geſtis Philippi tres libros, qui res Siculas complectuntur, intexuit. Exorſus autem a Dionyſii Senioris dominatu L. annorum tempus recenſens, in exſilio Dionyſii junioris deſinit. Hi tres libri a quadrageſimo primo ad quadrageſimum tertium uſque numerantur.

Olymp. CIX. III. 72. Cum vero Archontis praetura Athenis eſſet penes Soſigenem, & Romanae urbis conſulatus adminiſtraretur a M. Valerio, & C. Poetilio, Arymbas rex Moloſſorum, poſt decimum regni ſui annum, vita decedit, filio poſt ſe relicto Aeacida, qui Pyrrhum genuit. Sed in defuncti locum, adjutante Philippo Macedone, Alexander Olympiadis germanus ſufficitur. In Sicilia Timoleon adverſus Leontinos, ad quos numeroſa cum manu Hicetas ſe receperat, arma ſumſit, & primo quidem conatu novam, quam vocant, urbem oppugnabat. Sed cum magna vis militum inibi concluſa de moenibus ſubeuntes facile propulſaret, obſidionem re infecta ſolvit. Engyumque, Leptinis tyrannide preſſam, aggreſſus, continuis urbem oppugnationibus fatigabat, omnes in id nervos intendens, ut expulſo tyranno Engyinis libertatem redderet. Dum his Timoleon occupatur, Hicetas, omnibus e Leontinis copiis eductis, Syracuſas oppugnatum venit. Sed cum ingens ſui militis damnum faceret, ad Leontinos confeſtim retrocedit. Interea Leptinem, terrore ad deditionem perculſum, Timoleon data incolumitatis fide, in Peloponneſum dimittit, tyrannorum a ſe bello fractorum exſilia Graecis ſuis oſtentans. Et quia Leptinis dominatum Apolloniatae etiam ſuſtinuerant, Apolloniam ſimul in fidem accipit, & tam his, quam Engyinis juriſdictionem ſuam reddit.

73. Sed cum rei nummariae difficultate premeretur, nec eſſet unde militi ſtipendium numeraret, cIↄ. armatos cum ducibus ſpectatiſſimis in provincias Carthaginenſes excurrere jubet. Hi terras illorum longe lateque populati, praedam, quam inde luculentiſſimam retulerant, Timoleonti tradunt.

λεις, ἔπαυσε τοῦ θράσους τοὺς Θρᾷκας. διόπερ αἱ τῶν Ἑλλήνων πόλεις, ἀπολυθεῖσαι τῶν φόβων, εἰς τὴν συμμαχίαν τοῦ Φιλίππου προθυμότατα κατετάχθησαν. Τῶν δὲ συγγραφέων Θεόπομπος ὁ Χῖος 465. ἐν τῇ τῶν Φιλιππικῶν ἱστορίᾳ κατέταξε τρεῖς βίβλους περιεχούσας Σικελικὰς πράξεις. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῆς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου τυραννίδος, διῆλθε χρόνον ἐτῶν πεντήκοντα, καὶ κατέστρεψεν εἰς τὴν ἔκπτωσιν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου. εἰσὶ δὲ αἱ βίβλοι τρεῖς, ἀπὸ τῆς μιᾶς τεσσαρακοστῆς ἄχρι τῆς τρίτης καὶ τεσσαρακοστῆς.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Σωσιγένους, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Οὐαλέριον καὶ [f] Μάρκον Πόπλιον· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀρύμβας ὁ τῶν Μολοττῶν βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη δέκα, ἀπολιπὼν υἱὸν τὸν Πύρρου πατέρα Αἰακίδην. τὴν δ' ἀρχὴν διεδέξατο Ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς Ὀλυμπιάδος, συνεργήσαντος Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Τιμολέων μὲν ἐστράτευσεν ἐπὶ Λεοντίνους. εἰς ταύτην γὰρ τὴν πόλιν Ἱκέτας καταπεφεύγει μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου. τὸ μὲν οὖν πρῶτον προσέβαλε τῇ νέᾳ καλουμένῃ πόλει· μετὰ δὲ ταῦτα πολλῶν στρατιωτῶν ἐν τῇ πόλει συγκεκλεισμένων, καὶ ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀμυνομένων, ἄπρακτος γενόμενος, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. παρελθὼν δὲ πρὸς πόλιν [g] Ἔγγυον, τυραννουμένην ὑπὸ Λεπτίνου, προσβολὰς συνεχεῖς ἐποιεῖτο, βουλόμενος τὸν μὲν Λεπτίνην ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς πόλεως, τοῖς δ' Ἐγγυίνοις τὴν ἐλευθερίαν ἀποδοῦναι. περὶ ταῦτα δὲ τοῦ Τιμολέοντος ὄντος, Ἱκέτας πανδημεὶ στρατεύσας ἐκ τῶν Λεοντίνων, ἐπολιόρκει τὰς Συρακούσας· πολλοὺς δὲ τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλὼν, ταχέως ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς Λεοντίνους. ὁ δὲ Τιμολέων καταπληξάμενος τὸν Λεπτίνην, τοῦτον μὲν ὑπόσπονδον ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐνδεικνύμενος τοῖς Ἕλλησι τὰς τῶν καταπολεμηθέντων τυράννων ἐκπτώσεις· οὔσης δὲ καὶ τῆς τῶν Ἀπολλωνιατῶν πόλεως ὑπὸ τὸν Λεπτίνην, παραλαβὼν τὴν Ἀπολλωνίαν, ταύτῃ τε καὶ τῇ τῶν Ἐγγυίνων ἀπέδωκε τὴν αὐτονομίαν.

Ἀπορούμενος δὲ χρημάτων εἰς τὰς τῶν ξένων [h] μισθοδοσίας, ἐξαπέστειλε στρατιώτας χιλίους μετὰ τῶν ἀξιολογωτάτων ἡγεμόνων εἰς τὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν. οὗτοι δὲ πολλὴν χώραν πορθήσαντες, καὶ λαφύρων πλῆθος κομίσαντες, παρέδωκαν τῷ Τιμολέοντι. ὁ δὲ, λαφυροπωλήσας τὴν λείαν,

---

[f] Γαΐον margo *Steph.* Μάρκον Γαΐον Πόπλιον *Venet.* M. Pompilium *Coſpus.* [g] Ἔγυον & mox Ἐγυινοῖς *Venet.* Vulgo Ἐγγυινοῖς. [h] Μισθοδοσίας *Reg.* 2. & *Steph.* ora. Paullo ante ὑπὸ Λεπτ. ſine articulo *Reg.* 2. *Baſil.*

gent. p. 29. & in Cteſiphont. p. 63., tum rex *Philippus* Epiſt. ad Athenienſes apud *Demoſth.* p. 93. P. Wess.

69. Διῆλθε χρόνον ἐτῶν πεντήκοντα] Haec vera eſſe non poterunt, ſi Theopompus cum ipſo tyrannidis Dionyſianae principio exorſus fuerit: incidit ea in annum tertium Olymp. XCIII., a qua ad hunc annum abierunt plus ſexaginta. Vidit & hoc diligentiſſimus *Jonſius* de Script. Hiſt. Philoſoph. L. I, 9, 3. Porro XLI. XLII. XLIII. libri Hiſt. Philipp. Theopompi ex Noſtri teſtimonio res Siculas complectebantur, & tamen ex L. XXI. & L. XXXIX. ac XL. talia citat *Athenaeus* L. VI. p. 261. A. tum L. X. p. 435. F., quae Dionyſium majorem ejuſque familiam praecipue tangunt. P. Wess.

71. Ἄχρι τῆς τρίτης καὶ τεσσαρακοστῆς] Ad hiſtoriae complementum & ad hujus anni geſta addi poteſt ex *Demoſthene* in oratione contra Olympiodorum (p. 652.) οἱ δὲ Ἀθηναῖοι στρατιῶται εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν [illegible]. Jac. Palm.

74. Μάρκον Πόπλιον] Conſulem alterum ex Tab. Capitolinis reſtitue Γάϊον Ποιτίλιον. L. Rhod.

Μάρκον Πόπλιον] Ποιτίλιον ſine dubio verum erat, quod citra aliquam librorum auctoritatem refingere non ſuſtineo. *Livium* adi L. VII, 27. P. Wess.

75. Ἀρύμβας ὁ τῶν Μολ. βασιλεὺς ἐτελεύτησεν] Varie ſcribunt regis nomen. *Pauſaniae* L. I, 11. modo Ἀρύββας, modo Ἀρύμβας eſt. Apud *Plut.* princ. Vit. Pyrrh. Ἀρύβας, in *Juſtino* L. VIII, 6. *Arybas. Demoſthenes* Olynth. I. p. 5., eumque ſecuti *Ulpianus* & *Harpocration* Ἀρύββαν, ſicuti *Diodorus*, adpellant. Mortuo ſucceſſiſſe Alexandrum negat *Juſtinus*, ſed regni poſſeſſione a Philippo dejecto. P. Wess.

87. Πρὸς πόλιν Ἔγγυον] Vid. not. ad L. IV, 79. & de Leptine, urbis tyranno, *Plut.* Timol. p. 247. F. P. Wess.

90. Τοῖς Ἐγγυίνοις] Praeivit corrigenti *Venet.*, ſed parum adjutus. Τὸ γὰρ ἐθνικὸν Ἐγγυῖνος, ὡς Ῥηγῖνος apud *Stephanum*: propterea *Enguini* in *Ciceronis* Verrin. L. IV, 44. Conf. *Ph. Cluverii* Sic. Antiq. L. II, 11. p. 365. P. Wess.

96. Ἐνδεικνύμενος τοῖς Ἕλλησι &c.] Non diſſimilia de hoc Timoleontis ſtudio *Plut.* Timol. p. 248. A. P. Wess.

3. Πρὸς τὰς τῶν ξένων μισθοδοσίας] Elegans atque eſt πρὸς τὰς τῶν ξένων μισθαποδοσίας. Utitur, etſi alia ſententia, divinus Auctor Epiſt. ad *Hebr.* C. II, 2. & XI, 26. Nil tamen mutare volui, quod μισθοδοσίᾳ *Noſter* atque alii ſaepe de mercede & ſtipendio adhibeant. Utar ſolo *Philone Jud.*, ut auxilium illi, quo eget, feram. Μισθοδοτήσας τοὺς [illegible] καὶ φωνασκεῖν εἰωθότας, οἳ τὰς [illegible] ὥσπερ ἐπ' ἀγορᾶς πιπράσκουσι, ſcribit de Iſidoro lib. in Flacc. p. 985. A. At qui tandem illi [illegible] καὶ φωνασκεῖν εἰωθότες, vertunt, *conducta opera hominum aliena quadra viventium.* Haec equidem intelligo, non item Graeca. Scripſeris τοὺς [illegible] καὶ φωνασκεῖν εἰωθότας, *conducta eorum opera, qui ſe alioſque inflammant & clamorem excitent,* neque ad ſententiam quidquam deſiderabitur. Firmat ipſe *Philo* [illegible] & [illegible] hoc uſu terens, ut L. I. Vit. Moſ. p. 648. & in Flacc. p. 966. A. tum Leg. ad Caj. p. 997. E., & praeter cetera vetus liber, quem *Canterus* adhibuit. Atque haec,

λείας, καὶ χρημάτων πλῆθος ἀθροίσας, ἔδωκε τοῖς μισθοφόροις εἰς πλείω χρόνον τοὺς μισθούς. ἐκράτησε δὲ καὶ τῆς Εντέλλης, καὶ τοὺς τὰ Καρχηδονίων μάλιστα φρονοῦντας πεντεκαίδεκα θανατώσας, τοῖς
466. ἄλλοις ἀπένειμε τὴν ἐλευθερίαν. τοῦ δὲ Τιμολέοντος αὐξομένου τῇ τε δυνάμει καὶ τῇ κατὰ τὴν στρατηγίαν δόξῃ, αἱ μὲν Ἑλληνίδες πόλεις αἱ κατὰ τὴν Σικελίαν ἅπασαι προθύμως ὑπετάγησαν τῷ Τιμολέοντι, διὰ τὸ πάσαις τὰς αὐτονομίας ἀποδιδόναι· τῶν δὲ Σικελῶν καὶ Σικανῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τοὺς Καρχηδονίους τεταγμένων πολλαὶ διεπρεσβεύοντο [i] σπεύδουσαι [k] παραληφθῆναι [l] πρὸς τὴν συμμαχίαν. Καρχηδόνιοι δὲ τοὺς κατὰ τὴν Σικελίαν στρατηγοὺς ὁρῶντες ἀγεννῶς τὸν πόλεμον διοικοῦντας, ἔκριναν ἑτέρους ἀποστέλλειν μετὰ [m] δυνάμεως μεγάλης. εὐθὺς οὖν τῶν πολιτῶν κατέλεγον τοὺς ἀρίστους εἰς τὴν στρατείαν, καὶ τῶν Λιβύων τοὺς εὐθέτους ἐστρατολόγουν. χωρὶς δὲ τούτων, προχειρισάμενοι χρημάτων πλῆθος, μισθοφόρους ἐξενολόγουν Ἴβηρας καὶ Κελτοὺς καὶ Λίγυας. ἐναυπηγοῦντο δὲ καὶ ναῦς μακράς, καὶ φορτηγοὺς πολλὰς ἤθροιζον, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἀνυπέρβλητον ἐποιοῦντο.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Νικομάχου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Γάϊον Μάρκιον καὶ Τίτον Μάλλιον Τορκουᾶτον· ἐπὶ δὲ τούτων, Φωκίων μὲν ὁ Ἀθηναῖος καταπολεμήσας Κλείταρχον τὸν Ἐρετρίας τύραννον, καθεσταμένον ὑπὸ Φιλίππου. κατὰ δὲ τὴν Καρίαν, [n] Πιξώδαρος ὁ νεώτερος τῶν ἀδελφῶν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς δυναστείας Ἄδαν, καὶ ἐδυνάστευσεν ἔτη πέντε, ἕως ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου διάβασιν εἰς τὴν Ἀσίαν. Φίλιππος δὲ ἀεὶ μᾶλλον αὐξόμενος, ἐπὶ τὴν Πέρινθον ἐστράτευσεν, ἐναντιουμένην μὲν [o] αὐτῷ, πρὸς δὲ Ἀθηναίους ἀποκλίνουσαν. συστησάμενος δὲ πολιορκίαν, καὶ μηχανὰς προσάγων, τῇ πόλει καθ' ἡμέραν ἐκ διαδοχῆς προσέβαλε τοῖς τείχεσιν. ὀγδοηκονταπήχεις [p] δὲ πύργους κατασκευάσας, ὑπεραίροντας πολὺ τῶν κατὰ τὴν Πέρινθον πύργων, ἐξ ὑπεροχῆς κατεπόνει τοὺς πολιορκουμένους. ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τῶν κριῶν σαλεύων τὰ τείχη, καὶ διὰ τῆς μεταλλείας ὑπορύττων ἐπὶ πολύ, μέρος τοῦ τείχους κατέβαλεν. ἀμυνομένων δὲ τῶν Περινθίων εὐρώστως, καὶ ταχὺ τεῖχος ἕτερον ἀντοικοδομησάντων, ἀγῶνες [q] ἕτεροι θαυμαστοὶ καὶ τειχομαχίαι συνίσταντο. μεγάλης δὲ φιλοτιμίας ἐξ ἀμφοῖν συνισταμένης, ὁ μὲν βασιλεὺς, πολλοὺς ἐ-

Olymp. cix. iii. Qua ſub haſta venundata, cum pecuniarum vim magnam coegiſſet, ad prolixum inde tempus ſtipendia conductitiis perſolvit. Mox Entella quoque potitus, & xv. ex civium numero, qui Carthaginenſium partibus maxime addicti fuerant, capite multatis, caeteros in libertatem vindicavit. Cumque viribus & rei militaris gloria magis ac magis creſceret Timoleon, quotquot erant per Siciliam Graecarum gentium urbes, propenſis ſe animis cunctae Timoleonti ſubmiſere, quod ſingulis, uti legibus ſuis viverent, concedebat. Quin etiam multae Sicanorum Siculorumque & aliorum Carthaginenſibus ſubjectorum civitates, mature per legatos, uti in ſociale ab ipſo foedus reciperentur, contendebant. At Carthaginenſes, ignaviter bellum a praefectis ſuis adminiſtrari videntes, alios cum inſtructis militum copiis mittendos decreverunt. Propterea e popularibus optimum quemque, & Afrorum quos bello aptos judicarent, ad hanc militiam delegerunt. Praeter haec magna aeris copia collecta conductitiis Hiſpanorum, Gallorum & Ligurum copiis ſe inſtruxerunt. Naves inſuper tam longas, quam actuarias non exiguo numero cogebant, de caetero quoque apparatu ita ſoliciti, ut nihil uberius confici poſſet.

Olymp. cix. iv. 349. 74. Archonte Athenis Nicomacho, & Coſſ. Romae C. Marcio, & T. Manlio Torquato, Phocion Athenienſis Clitarchum Eretriae tyrannum, a Philippo civitati praefectum, bello fregit. Tum in Caria Pixodarus fratrum aetate minimus Adam regno expulit, & per annos v. ad Alexandri in Aſiam expeditionem uſque principatum tenuit. Philippus autem ſubinde potentior factus, in Perinthum arma movit, quae in Athenienſes prona, conatibus ejus adverſabatur. Obſidionem igitur intentans, in dies ſingulos machinis urbi admotis, per vices ita, ut ſemper integri feſſis ſuccederent, moenia quaſſat. Turribus praeterea lxxx. cubitorum, quae turres Perinthiorum longe ſupereminerent, excitatis, ex ſuperiori loco circumſeſſos fatigat; Arietumque incurſu muros verberans, horumque fundamenta ſuffoſſionibus longe productis labefactans, magnam eorum partem demolitur. Sed cum Perinthii ſtrenue ſe defenderent, aliumque brevi murum exſtruxiſſent, mirificae pro moenibus concertationes & pugnae gerebantur. Interim dum magno utriuſque ardore conflictatur, rex catapul-

---

[i] Stigma addidit *Steph.* voci πόλεις ante σπεύδουσαι. [k] Etiam τὸ πάλιν quod σπεύδουσαι ſequebatur, quoniam ſchedis vetuſtis deeſſet. Utrumque dejeci. [l] Πρὸς τὴν *Vat. Reg.* uterque, *Baſil.* [m] Δυνάμεων μεγάλων ora *Steph.* [n] Πιξώδαρος marg. *Steph. Vener.* Πεξώδαρος *Edd.* [o] Αὐτῷ *Vat. Reg.* amb. *Baſil.* In *Edd.* αὐτοῦ. [p] Πύργους δὲ *Baſil. Reg.* 2., majore diſtinctione poſt τείχεσι poſita. [q] *Steph.* notam defectus addidit, & mallem abeſſet.

haec, etſi extrinſecus, non tamen intempeſtive videor hoc loco monuiſſe. P. Wess.

18. Πολλαὶ διεπ. πόλεις σπεύδουσαι πάλιν παραληφθ.] Aufer πόλεις & πάλιν. L. Rhod.

21. Ἀγεννῶς τὸν πόλεμον διοικοῦντας] Magonem, qui ſibi ipſe mortem conſciverat, in crucem Poeni ob rem peſſime geſtam egerunt, *Plut.* Timol. p. 247. B., ſuffeceruntque ejus in locum Aſdrubalem & Hamilcarem ibid. p. 248. B. P. Wess.

31. Γάϊος Μάρκιος &c.] *Livius* L. vii, 28. ſuperioris anni conſulibus ſucceſſores dat M. Fabium & Ser. Sulpicium, quos Auctor ante hos quatuor annos urbi impoſuit C. 67., neſcio quos Faſtos ſecutus. P. Wess.

33. Καταπολεμήσας Κλείταρχον] Putes ex *Plut.* Phocion. pag. 746. F. Πλούταρχον eſſe legendum: hunc enim Phocion auxilio arceſſitus Eretria & tyrannidis poſſeſſione evertit. Sed ſalva res eſt. Meminit ejus expeditionis *Demoſthen.* Or. de Pac. p. 40., quam Archia Archonte recitavit. Itaque prior eſt hoc anno, & plane alia. In Plutarchi locum ſuffectus deinde Philippi opera eſt Clitarchus, docente eodem Philipp. iii. p. 72. & Or. de Coron. p. 147., contra quem Phocion cum maxime copias duxit. P. Wess.

35. Πιξώδαρος] Ab *Arriano* (L. i, 24.) non Πεξώδαρος, nec Πηξώδαρος hic nominatur, ſed Πιξώδαρος. Scribit enim, Πιξώδαρος δὲ τὴν μὲν ἐκβάλλει τῆς ἀρχῆς, αὐτὸς δὲ κατεῖχε τὰ πράγματα. Intellige autem per τὴν ipſam Adam. H. Steph.

Πιξώδαρος ὁ νεώτερος τῶν ἀδελφῶν] Videtur ex hoc loco emergere dubium, ſi cum alio *Diodori* loco conferatur infra p. 574. (Lib. xvii, 24.) Nam ibi Cteſicle Archonte Adam ab Alexandro reſtitutam fuiſſe ait. Sed videtur hic Pexodorus ſic annos ſeptem dominatum Cariae tenuiſſe, non quinque, ut hic ponitur. Sed ſolvit dubium *Strabo* L. xiv. p. 970. & *Arrianus* L. i, 24.; ex illis enim diſcimus poſt mortem Pexodori quendam Perſam Satrapam rerum potitum fuiſſe neglecta Ada. Ceterum alii Πιξώδαρον, ut *Plutarchus* & *Strabo*, alii Πεξώδαρον, ut *Arrianus*, vocant hunc Carem. Jac. Palm.

Πιξώδαρος ὁ νεώτερος τῶν ἀδελφῶν] Sic ſcripſi ex veſtigiis diſcrepantium *Codd.*, ob ΠΙΞΩΔΑΡΟΥ hujus numos in Theſ. Brandenb. T. iii. pag. 15. & *Ez. Spanhem.* Diſſert. viii. de Numiſm. pag. 529. Fratrum Mauſoli & Idriei natu erat minimus, quod praeter *Diodorum* teſtatur *Strabo*. Vide *Beger.* & *Gronov.* in *Arrian.* L. i, 24. P. Wess.

44. Ὑπεραίροντας πολὺ τῶν κατὰ &c.] Mallet fortaſſe quis τοὺς κατὰ Πέρινθον πύργους, ut plerumque ſolent Graeci. Sed intercedit Auctor C. 84. οἶκος —— τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν ἔργων ὑπερφέρων τῷ μεγέθει. Et L. xx, 29. ἰδόντες, ὑπεραίροντας πολὺ τῷ μεγέθει τῶν πρὸ αὐτοῦ γεγονότων. P. Wess.

47. Ὑπορύττων ἐπὶ πολὺ, μέρος &c. κατέβαλε] Non admodum placet ἐπὶ, quod ſi cum ipſa diſtinctione procul abiret, non

Olymp. CIX. IV. tapultarum copia abundans propugnantes e pinnis hostes conficit. Quo factum, ut Perinthii multis quotidie suorum amissis, subsidiis telisque & catapultis e Byzantio missis sese confirmarent. Jamque viribus hosti pares animos resumunt, & discrimina pro salute patriae fortiter subeunt. Nihil tamen interim rex a studio remittit, sed diviso in plures cohortes exercitu, corona urbem cingit, aliosque aliis per vices sufficiens continenter interdiu noctuque moenia oppugnat. Cumque XXX. sub signis millia, telorumque & machinarum tum diruendis moenibus aptarum, tum caeterarum multitudinem infinitam prope haberet, obsessos valde premebat.

75. Jamque propter moram obsidionis longius protractam, crebrasque oppidanorum caedes & vulnera & necessariorum inopiam periculum erat, ne urbs propediem in hostium manus veniret; cum fortuna periclitantium saluti deesse nolens, auxilium nec opinatum eis conciliavit. Divulgatis enim per Asiam potentiae Macedonum incrementis, Persarum rex, cui tantae Philippi vires suspectae esse coeperunt, regionum maritimarum Satrapis per literas demandat, ut quanto possint robore Perinthiis subveniant. Hi ergo conjunctis animis & opibus, numerosas mercenariorum catervas, aeris signati vim magnam, largamque frumenti & telorum copiam, aliaque cuncta ad belli usum necessaria, subministrant. Sic & Byzantii ducum & militum suorum optimos illuc mittunt. Jam aequatis utrinque viribus, belloque redintegrato tanta rursus contentione oppugnari defendique urbs coepit, ut majore non posset. Nam Philippus assiduo arietum incussu partem aliquam muri prosternere, & missilibus ferratis a propugnaculis urbicos depellens, qua per ruinas muri cum denso militum globo irrumpere, qua scalis nudatas defensoribus pinnas conscendere. Ideo cum gladiis res cominus gereretur, alii occumbere, alii multis vulneribus confici. Siquidem praemia victoriae dimicantium utrinque virtutem excitabant. Macedones enim, dum opulentam se urbem direpturos, muneraque a Philippo honorifica consecuturos persuasum habent, emolumentorum spes ad quaevis adversa fortiter sustinendum accendit. Obsessi, dum oculis quasi subjectas habent calamitates, quae expugnationem comitantur, generosis animis nihil discriminis pro incolumitate sua, patriaeque subterfugiunt.

76. Plurimum obsidione pressis ad totius belli victoriam contulit natura loci. Ad mare enim Perinthus sita est, in edito Peninsulae jugo ad stadii longitudinem porrecto. 550. Aedes inter se confertas & altitudine conspicuas habet. Nam aliae identidem alias pro acclivitate collis supereminent, for-

χῶν καὶ παντοδαπῶν ὀξυβελῶν, διὰ τούτων τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων [r] διαγωνιζομένους διέφθειρεν. οἱ δὲ Περίνθιοι, πολλοὺς καθ' ἡμέραν ἀποβάλλοντες, συμμαχίας καὶ βέλη [s] καὶ καταπέλτας παρὰ τῶν Βυζαντίων προσελάβοντο. ἐξισωθέντες οὖν πάλιν τοῖς 467. πολεμίοις, ἀνεθάρρησαν, καὶ [t] τετολμηκότως τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνους ὑπέμενον. οὐ μὴν ὁ βασιλεὺς ἔληγε τῆς φιλοτιμίας, ἀλλὰ διελόμενος τὰς δυνάμεις εἰς πλείω μέρη, συνεχῶς ἐκ διαδοχῆς ἐτειχομάχει καὶ καθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ. τρισμυρίους δ' ἔχων στρατιώτας καὶ βελῶν καὶ μηχανῶν πολιορκητικῶν πλῆθος, ἔτι δὲ τὰς ἄλλας μηχανὰς ἀνυπερβλήτους, κατεπόνει τοὺς πολιορκουμένους.

Τῆς δὲ πολιορκίας πολυχρονίου γενομένης, καὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν πολλῶν μὲν ἀναιρουμένων, οὐκ ὀλίγων δὲ τραυματιζομένων, τῶν δ' ἐπιτηδείων [u] ἐκλειπόντων, προσδόκιμος ἦν ἡ τῆς πόλεως ἅλωσις. οὐ μὴν ἡ τύχη γε περιεῖδε τὴν τῶν κινδυνευόντων σωτηρίαν, ἀλλὰ παράδοξον αὐτοῖς κατεσκεύασε βοήθειαν. τῆς γὰρ τοῦ βασιλέως αὐξήσεως διαβεβοημένης κατὰ τὴν Ἀσίαν, ὁ βασιλεὺς, ὑφορώμενος τὴν τοῦ Φιλίππου δύναμιν, ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ σατράπας βοηθεῖν Περινθίοις παντὶ σθένει. διόπερ οἱ σατράπαι συμφρονήσαντες ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Πέρινθον μισθοφόρων πλῆθος, καὶ χρήματα δαψιλῆ, καὶ σῖτον ἱκανὸν, καὶ τἄλλα πάντα πρὸς τὴν τοῦ πολέμου χρείαν. ὁμοίως δὲ καὶ Βυζάντιοι τοὺς ἀρίστους τῶν παρ' ἑαυτοῖς ἡγεμόνων καὶ στρατιωτῶν ἐξαπέστειλαν. ἐφαμίλλων δὲ τῶν δυνάμεων γενομένων, καὶ τοῦ πολέμου καινοποιηθέντος, πάλιν ἡ πολιορκία φιλοτιμίας ἐλάμβανεν ἀνυπέρβλητον. ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος τοῖς κριοῖς τύπτων τὰ τείχη συνεχῶς κατέβαλλε, καὶ διὰ τῶν ὀξυβελῶν ἀνείργων τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, ἅμα μὲν διὰ τῶν πεπτωκότων τειχῶν ἀθρόως τοῖς στρατιώταις εἰσέπιπτεν, ἅμα δὲ διὰ τῶν κλιμάκων πρὸς τὰ γεγυμνωμένα τειχῶν προσέβαινε. διὸ καὶ τῆς μάχης ἐκ χειρὸς οὔσης, οἱ μὲν ἀπέθνησκον, οἱ δὲ τραύμασι πολλοῖς περιέπιπτον. τὰ δὲ τῆς νίκης ἆθλα προεκαλεῖτο τὰς τῶν ἀγωνιζομένων ἀνδραγαθίας. οἱ μὲν γὰρ Μακεδόνες, ἐλπίζοντες εὐδαίμονα πόλιν διαρπάσειν, καὶ δωρεαῖς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τιμηθήσεσθαι, διὰ τὴν τοῦ λυσιτελοῦς ἐλπίδα τοῖς δεινοῖς ἐνεκαρτέρουν· οἱ δὲ πολιορκούμενοι, τὰ τῆς ἁλώσεως δεινὰ [x] πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, ὑπέμενον εὐψύχως τὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας κίνδυνον.

Συνεβάλλετο δὲ τοῖς πολιορκουμένοις ἡ φύσις τῆς πόλεως πολλὰ πρὸς τὴν ὑπὲρ τῶν ὅλων νίκην. ἡ γὰρ Πέρινθος κεῖται μὲν παρὰ θάλατταν ἐπί τινος αὐχένος ὑψηλοῦ χερρονήσου, σταδιαῖον ἐχούσης τὸν αὐχένα· τὰς δ' οἰκίας ἔχει πεπυκνωμένας, καὶ τοῖς ὕψεσι διαφερούσας. αὗται δὲ ταῖς οἰκοδομαῖς 468.

---

[r] Ἐπαγωνιζομένους Reg. 1. [s] Καταπέλτας om. *Steph.* Jaculatores *Cospus.* In *Edd.* καὶ πελταστάς. [t] Τετολμηκότως *Steph.* marg. *Reg.* ambo, *Bas. Vat.* Τετολμηκότες vulgo. [u] Ἐκλειπ. *Reg.* 1. *Basil.* Cett. ἐλλειπ. [x] Πρὸς *Basil.* προφθ. *Reg.* 2. male.

non equidem indignarer. Quisque intelligit, quorsum ὑπερφέρειν spectet, ut C. 76. τοῖς κριοῖς τύπτων τὰ τείχη συνεχῶς κατέβαλλεν. P. Wess.

56. Καὶ καταπέλτας] Reddidi *Diodoro* ex libro, quem *Stephanus* vidit. Nam post συμμαχίας quid opus erat καὶ πελταστὰς adjungere? Tela & catapultae socia sunt. P. Wess.

74. Ὁ βασιλεὺς, ὑφορώμενος] Persam intelligi apertissimum est. Meminit auxilii, ab Ocho Perinthiis ipso in tempore submissi *Demosth.* Or. ad Philippi Epist. p. 89. & *Arrian.* L. II, 14. P. Wess.

80. Ὁμοίως δὲ καὶ Βυζάντιοι] *Tum tua res agitur paries cum proximus ardet.* Hoc movit Byzantios. Accessit artissimum foedus, quo συγγενεῖ ipsi mutuo συμπολιτείας jure gaudebant. Vid. *Polyb.* L. XVII. 2. & *Demosthen.* pro Coron. p. 151. P. Wess.

86. Καὶ διὰ τῶν ὀξυβελῶν ἀνείργων τοὺς &c.] *Et missilibus ferratis urbicos depellens* Interpres. Ego, etsi ὀξυβελεῖς tela grandiora subinde dici norim, *catapultis* mallem. Solet Auctor ὀξυβελεῖς καταπέλτας & saepissime ὀξυβελεῖς vocare, quemadmodum & *Josephus* Belli Jud. L. II, 19, 9. Prius dabit etiam *Philo* in Belopoic. p. 89., & ὀξυβελεῖς ὄργανα p. 56. P. Wess.

3. Ἐπί τινος αὐχένος ὑψηλοῦ χερρονήσου] Conf. *Plin.* L. IV, 11. & *Ammian.* L. XXII, 8. & quae adscripta sunt Itiner. *Antonin.* p. 323. P. Wess.

9. [illegible] τὸν [illegible]] Not. in L. XIII, 56. adi. Sequentia verterat Interpres, *superiores subinde domus loco muri insidebant*, nescio quid secutus: nam *Steph.* margo & *Venet.* illi non favent. Ego in vulgato acquiesco. P. Wess.

10. [illegible] τῷ Βυζαντίῳ] Susceptum in Byzantios Archonte Nicomacho bellum a Philippo fuisse *Demosth.* Philipp. IV. p. 86., quam hoc anno peroravit, & *Dionys.* Epist. ad Amm. p. 123. ostendunt. De eo *Justinus* L. IX, 1. P. Wess.

29. Ἀφ-

μαῖς [y] ἀεὶ κατὰ τὴν εἰς τὸν λόφον ἀνάβασιν ἀλλήλας ὑπερεῖχον, καὶ τὸ σχῆμα τῆς ὅλης πόλεως θεατροειδὲς ἀπετέλουν. διόπερ τῶν τειχῶν συνεχῶς καταβαλλομένων, οὐδὲν ἠλαττοῦντο. διοικοδομοῦντες γὰρ τοὺς [z] στενωποὺς, ταῖς ἀεὶ κατωτάταις οἰκίαις ὥσπερ ὀχυροῖς τισι τείχεσιν ἐχρῶντο. διόπερ ὁ Φίλιππος μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων τοῦ τείχους κρατήσας, ἰσχυρότερον εὕρισκε τὸ τεῖχος, τὸ διὰ τῶν οἰκιῶν αὐτομάτως ἡτοιμασμένον. πρὸς δὲ τούτοις, ἐκ τοῦ Βυζαντίου πάντων τῶν πρὸς τὸν πόλεμον χρησίμων ἑτοίμως χορηγουμένων, ἐμέρισε τὰς δυνάμεις εἰς δύο μέρη, καὶ τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν ἀπέλιπεν ἐπὶ τῆς πολιορκίας, ἐπιστήσας αὐτοῖς τοὺς ἀρίστους ἡγεμόνας· τοὺς δ' ἄλλους παραλαβὼν αὐτὸς προσέπεσεν ἄφνω τῷ Βυζαντίῳ, καὶ πολιορκίαν ἰσχυρὰν συνεστήσατο. οἱ δὲ Βυζάντιοι, τῶν τε στρατιωτῶν καὶ τῶν βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων παρὰ τοῖς Περινθίοις ὄντων, εἰς πολλὴν ἐνέπιπτον ἀμηχανίαν. καὶ τὰ μὲν περὶ Περινθίους καὶ Βυζαντίους ἐν τούτοις ἦν. Τῶν δὲ συγγραφέων Ἔφορος μὲν ὁ Κυμαῖος τὴν ἱστορίαν ἐνθάδε κατέστροφεν εἰς τὴν Περίνθου πολιορκίαν· [a] περιείληφε δὲ τῇ γραφῇ πράξεις τάς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ Βαρβάρων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου. χρόνον δὲ περιέλαβε σχεδὸν ἐτῶν ἑπτακοσίων καὶ πεντήκοντα, καὶ βίβλους γέγραφε τριάκοντα, προοίμιον ἑκάστῃ [b] προσθείς. Δίυλλος δ' ὁ Ἀθηναῖος τῆς δευτέρας συντάξεως ἀρχὴν πεποίηται τὴν Ἐφόρου ἱστορίας τελευτὴν, καὶ τὰς ἑξῆς πράξεις συνείρει, τάς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Βαρβάρων, μέχρι τῆς Φιλίππου τελευτῆς.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Θεοφράστου, Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Μάρκον Οὐαλέριον καὶ Αὖλον Κορνήλιον, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη δεκάτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἀντικλῆς ὁ Ἀθηναῖος. ἐπὶ δὲ τούτων, Φιλίππου Βυζάντιον πολιορκοῦντος, Ἀθηναῖοι μὲν ἔκριναν τὸν Φίλιππον λελυκέναι τὴν πρὸς αὐτοὺς συντεθεῖσαν εἰρήνην, εὐθὺς δὲ καὶ δύναμιν ναυτικὴν ἀξιόλογον ἐξέπεμψαν, [c] βοηθήσουσαν τοῖς Βυζαντίοις. ὁμοίως δὲ τούτοις Χῖοι [d] καὶ Κῷοι καὶ Ῥόδιοι καί τινες ἕτεροι τῶν Ἑλλήνων συμμαχίαν ἐξέπεμψαν τοῖς Βυζαντίοις. διόπερ [e] Φίλιππος καταπλαγεὶς τὴν συνδρομὴν τῶν Ἑλλήνων, τὴν πολιορκίαν τῶν πόλεων ἔλυσε, καὶ πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τοὺς ἐναντιουμένους συνέθετο τὴν εἰρήνην. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Καρχηδόνιοι μὲν μεγάλας παρασκευὰς εἰς τὸν πόλεμον πεποιημένοι, διεβίβασαν τὰς δυνάμεις εἰς
469. τὴν Σικελίαν. εἶχον δὲ σύμπαντας, σὺν τοῖς προϋπάρχουσιν ἐν τῇ νήσῳ, πεζοὺς μὲν πλείους τῶν ἑπτακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ καὶ ἅρματα καὶ συνωρίδας οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων· ναῦς δὲ μακρὰς μὲν [f] διακο-

Olymp. CIX. IV.

maque urbis quandam theatri ſimilitudinem refert. Idcirco licet moenia longo tractu dejicerentur, non multum tamen munimentis ipſorum decedebat. Angiportis enim obſtructis, inferiores ſubinde domos loco muri inſidebant. Philippus itaque poſt varios labores & caſus periculoſiſſimos muro ſuperato, alium quem aedificiorum ſitus effecerat longe firmiorem invenit. At enimvero, cum omnia bello conducibilia promte & affatim e Byzantio ſuppeditarentur, exercitum in duo partitus, dimidium ad oppugnationem continuandam, ſub optimorum ducum imperio reliquit; cum caeteris raptim ductis ipſe Byzantium invadit, idque acerrime oppugnare coepit. Oppidani, qui militem, tela, caeteraque bellis commoda Perinthiis commodaverant, in magnam perplexitatem conjiciuntur. Haec tum ad Perinthum & Byzantium gerebantur. Hic Ephorus, ſcriptorum unus, hiſtoriae ſuae opus cum obſidione Perinthi concludit. Monimentis autem ſuis res a Graecis & Barbaris ab Heraclidarum reditu per IƆ. CCL. annorum decurſum geſtas, & in XXX. volumina, quorum ſingulis praefatio adhaeret, diſtributas comprehendit. Hinc ubi hiſtoriam finit Ephorus, alterum opus exorditur Diyllus Athenienſis, Graecorum & Barbarorum geſta ad Philippi uſque obitum contexens.

Olymp. CX. I.

77. Cum Athenis Theophraſtus Archon, & Romae M. Valerius, cum A. Cornelio Conſul eſſet, decimaque ſupra centeſimam Olympias iniiſſet, qua victoriam e ſtadio Anticles referebat Athenienſis, ibi Philippo Byzantium obſidente Senatus populuſque Athenienſis pacem, quam cum eo firmaverant, violatam arbitrati, extemplo numeroſas contra ipſum copias navales ſubſidio Byzantinis mittunt. Quos Chii, & cum his Coi Rhodiique, & Graecorum alii quidam ſecuti, auxiliares eodem copias mittunt. Eo Graecorum concurſu Philippus territatus, obſidione intermiſſa, pacem cum Athenienſibus caeteriſque Graecis, quos adverſos habebat, conſtituit. In Siciliam interea Carthaginenſes poſt magnos belli apparatus, copias trajiciebant: quarum numerus in univerſum LXX. peditum millia, cum iis, quos jam in Sicilia habebant, exceſſit. Equites vero curruſque, cum bigis non pauciores CCIƆƆ. erant. Naves denique longas CC. & onerarias, equos, inſtrumenta,

---

[y] Ἀεὶ Reg. 2. Baſil. & mox iterum. [z] Στενωποὺς τοὺς ὑπεναντίους, ταῖς οἰκίαις ora Steph. & Vent. [a] Περιείληφε Reg. 1. Baſil. [b] Προθεὶς Baſil. [c] Βοηθήσαν Reg. 1. Baſil. [d] Steph. nota defectus inuſſit, & deſunt haec duo in Baſil. Reg. amb. ſine cauſſa tamen. [e] Ὁ Φιλ. Reg. 2. Baſil. [f] Ἑβδομήκοντα ora Steph.

29. Ἀρξάμενος, ἀπὸ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου] Vide L. IV, 1. & Ger. Jo. Voſſium de Hiſt. Graec. L. I, 7. P. Wess.

35. Μέχρι τῆς Φιλίππου τελευτῆς] Diſputavimus hac de re ad hujus lib. C. 14. P. Wess.

40. Ἀντικλῆς ὁ Ἀθηναῖος] Reddi victor hic debet Euſebii Catalogo, unde excidit. De conſulibus hujus anni Livius L. VII, 28. P. Wess.

42. Ἀθηναῖοι μὲν ἔκριναν Φίλιππον &c.] Theophraſto Archonte, pacem, quae Philippum inter & Athenienſes poſt Olynthum captam coaluerat, diſſociatam fuiſſe, Philochorus itidem docet in Dionyſii Epiſt. ad. Amm. pag. 124. Signifer & fax Demoſthenes erat, qua re ſeſe jactat Or. pro Coron. pag. 152. Adde Plut. in Demoſth. p. 853. D. P. Wess.

44. Δύναμιν ναυτικὴν ἀξιόλογον ἐξέπεμψαν] Claſſi praefectus fuit Phocion, ut ex Plut. Phoc. pag. 748. A. conſtat, qui navibus CXX. Byzantios & Perinthios periculo, quod urgebat, expedivit. Ipſi propterea in decreto, quo gratum animum Athenienſibus profitentur, ἐβοάθησε (ὁ δᾶμος τῶν Ἀθηναίων) πλοίοισιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, καὶ σίτῳ, καὶ βέλεσι, καὶ ὁπλίταις, ἐξελόντα ἁμὲ ἐκ τῶν μεγάλων κινδύνων in Demoſthen. Or. pro Coron. pag. 151. P. Wess.

49. Καὶ πρὸς Ἀθηναίους &c. συνέθετο τὴν εἰρήνην.] De hac pace licet dubitare: nam & Demoſthen. Or. in Philippi Epiſt., quam cum maxime dixit, cives ſuos bello accendit, utque ceteros Graecorum incitent, cohortatur, & Philochorus in Dionyſii ad Amm. Epiſt. p. 124. locuples teſtis eſt, hoc & ſequenti anno continuatum fuiſſe bellum. Itaque ſi ea coaluit, quod Auctor adfirmat & Demoſthenes innuit Or. pro Cor. p. 170, paucorum fuit menſium, quorum ſpatio Scythas Philippus invaſit & adflixit, docente Juſtino L. IX, 2. P. Wess.

57. Ναῦς μακρὰς μὲν διακοσίας] Sic optime. Vid. Plutarchum Timol. p. 248. B. P. Wess.

S

76. Ὀυ

Olymp. CX. 1. ta, commeatum, & id genus reliqua, vehentium plus quam cIↃ. Nec vero, de tanta hoſtilis exercitus magnitudine certior factus, Timoleon expavit, licet militum ejus numerus in arctum reſtrictus eſſet. Sed cum bellum ipſi intercederet cum Hiceta, id componit, militumque ejus acceſſione non parum vires exercitus ſui auget.

78. Commodiſſimum vero duxit, ſi bellum cum Poenis gerendum in Carthaginenſium territoria transferret, ut agros ſociorum hoc pacto inviolatos conſervaret, hoſticoſque e regione damnis adficeret. Extemplo igitur mercenariis & Syracuſanis cum reliquis ſociis in unum congregatis, concionem publicam inſtituit; ubi accommodatis ad praeſens negocium verbis, ad certamen de ſumma rerum fidenter adeundum multitudinem exhortatur. Quam orationem cum aſſenſu & laetis acclamationibus cuncti exciperent, & ſe quam ocyſſime in hoſtem duci juberent: ſigna promovit, non plures omnino quam ccIↃↃ. cIↃ. cIↃ. ſecum ducens. Jamque in Agrigentinorum fines perventum erat, cum ſubito ingens in caſtris tumultus & ſeditio exoritur. 551.| Quidam nomine Thraſius ex illorum grege unus, qui ſtipendia facerent, vir temeritate ac confidentia nulli ſecundus; (qui Phocenſium etiam ſocius in templi Delphici exſpoliatione fuerat) conſentaneum prioribus facinus admiſit. Cum enim plerique omnes, qui ſceleris in oraculum patrati conſortes fuerunt, meritis a Numine ſuppliciis (ut paulo ante relatum eſt) affecti eſſent, hic ſolus divinae providentiae ultionem ſubterfugiſſe videri poterat. Et tunc conductitios ad ſeditionem concitare nitebatur. Timoleontem namque mente captum ad certiſſimam milites necem ducere, clamitabat; Sexies (inquit) numeroſior eſt Carthaginenſium exercitus, & ſic omni apparatu inſtructus, ut nemini concedat. Nihilominus ille victoriam pollicetur, quaſi teſſeris de militum ſuorum animabus ludat; cum debita per longum tempus ſtipendia, ob inopiam, expedire nequeat. Suadebat igitur, ut Syracuſas regreſſi ſtipendia flagitarent, nec ad profligatam iſtam expeditionem illum ſequerentur.

79. Non ingratus erat hic ſermo conductitiis. Dumque ad innovandum res ſe convertunt, Timoleon multum obſecrando, ampliſſimumque donativum pollicendo, difficulter tandem obtinet, ut a tumultu deſiſtant. Nihilominus tamen Thraſio cIↃ. adhaerent, quorum caſtigationem in aliud tempus prorogat. Interim Syracuſanos amicos per literas monet, ut deſertoribus benigne acceptis, exhibito ſtipendio ſatisfaciant. Ita equidem exortum perturbationis incendium prorſus exſtinguit. Sed contumaces a gloria illuſtris victoriae excludit. Interim reliquis alloquiorum humanitate ad priſti-

σίας, φορτηγοὺς δὲ, τὰς τοὺς ἵππους τε καὶ βέλη καὶ σῖτον καὶ τἆλλα κομιζούσας, πλείους τῶν χιλίων. Τιμολέων δὲ, [g] πυθόμενος τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως, οὐ κατεπλάγη τοὺς Βαρβάρους, καίπερ εἰς ὀλίγους στρατιώτας συνεσταλμένος· ἔχων δὲ πόλεμον πρὸς Ἱκέταν, διελύσατο πρὸς αὐτὸν, καὶ προσλαβόμενος τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ στρατιώτας, οὐ μετρίως ηὔξησε τὴν ἰδίαν δύναμιν.

Ἔδοξε δ᾽ αὐτῷ τὸν πρὸς τοὺς Φοίνικας ἀγῶνα συστήσασθαι κατὰ τὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν, ὅπως τὴν μὲν τῶν συμμάχων χώραν ἀσινῆ διαφυλάξῃ, τὴν δ᾽ ὑπὸ τοὺς Βαρβάρους οὖσαν καταφθείρῃ. εὐθὺς οὖν τούς τε μισθοφόρους καὶ Συρακουσίους καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους ἀθροίσας, καὶ κοινὴν ἐκκλησίαν συναγαγὼν, [h] παρώρμησε τοῖς οἰκείοις λόγοις τὰ πλήθη πρὸς τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνα· πάντων δ᾽ ἀποδεξαμένων τοὺς λόγους, καὶ βοώντων ἄγειν τὴν ταχίστην ἐπὶ τοὺς Βαρβάρους, προῆγεν, ἔχων τοὺς σύμπαντας οὐ πλείους τῶν μυρίων καὶ δισχιλίων. ἤδη δ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὴν Ἀκραγαντίνην ὄντος, [i] παραδόξως ἐνέπεσε τῇ στρατιᾷ ταραχὴ καὶ στάσις. τῶν γὰρ μισθοφόρων τις ὄνομα Θράσιος, σεσυληκὼς τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν μετὰ τῶν Φωκέων, ἀπονοίᾳ δὲ καὶ θράσει διαφέρων, ἀκόλουθον τοῖς πρότερον τετολμημένοις πρᾶξιν ἐπετελέσατο. τῶν γὰρ ἄλλων σχεδὸν ἁπάντων τῶν μετασχόντων τῆς εἰς τὸ μαντεῖον παρανομίας, τετευχότων ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τῆς προσηκούσης τιμωρίας, καθάπερ μικρῷ πρότερον ἀνεγράψαμεν, μόνος οὗτος διαλεληθὼς τὸ θεῖον, ἐπεχείρησε τοὺς μισθοφόρους παρορμᾶν πρὸς ἀπόστασιν. ἔφη γὰρ τὸν Τιμολέοντα παραφρονοῦντα πρὸς ὁμολογουμένην ἀπώλειαν ἄγειν τοὺς στρατιώτας. ἑξαπλασίους γὰρ ὄντας τοὺς Καρχηδονίους καὶ πάσαις ταῖς παρασκευαῖς ἀνυπερβλήτους ὑπάρχοντας ἐπαγγέλλεται νικήσειν, ἐναποκυβεύων ταῖς τῶν μισθοφόρων ψυχαῖς, οὐδὲ τοὺς ὀφειλομένους μισθοὺς πολλοῦ χρόνου διὰ τὴν ἀπορίαν ἀποδεδωκώς. συνεβούλευεν οὖν ἀνακάμπτειν εἰς τὰς Συρακούσας καὶ τοὺς μισθοὺς ἀπαιτεῖν, ἐπὶ δὲ στρατείαν ἀπεγνωσμένην μὴ συνακολουθεῖν.

Τῶν δὲ μισθοφόρων τοὺς λόγους ἀσμένως δεχομένων, καὶ νεωτερίζειν ἐπιχειρούντων, μόγις, πολλὰ 470. δεηθεὶς αὐτῶν, καὶ δωρεὰς [k] ἐπαγγελλόμενος, κατέπαυσε τὴν ταραχήν. ὅμως δὲ τῷ Θρασίῳ χιλίων συνακολουθησάντων, τὴν μὲν τούτων κόλασιν εἰς ἕτερον ἀνεβάλετο καιρὸν, γράψας δὲ πρὸς τοὺς ἐν Συρακούσαις φίλους προσδέξασθαι αὐτοὺς φιλοφρόνως καὶ τοὺς μισθοὺς ἀποδοῦναι, τὴν μὲν ταραχὴν πᾶσαν εἰς τέλος κατέσβεσε, τῶν δ᾽ ἀπειθησάντων [l] ἀφείλετο τὴν ἐκ τῆς νίκης εὐδοξίαν. αὐτὸς δὲ τοὺς ἄλλους ταῖς φιλανθρώποις ἐντεύξεσιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν ἀποκαταστήσας, προῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους οὐ μα-

---

[g] Πυθ. *Baſil.* [h] Παρ. τὰ π. ταῖς οἰ. λόγους *Reg.* 1. οἰκείοις in *Baſil.* [i] Παράδοξος *Venet.*, ſatis commode. [k] Ἐπαγγελλόμενος *Reg.* 1. *Baſil.* [l] Ἀφείλατο *Reg.* 1. *Vat.* *Baſil.*

76. *Οὐ πλείους τῶν μυρίων καὶ διςχιλίων*] *Plutarchus* illi ad VII. millia dat, magno diſcrimine: quod genus, cum numeris abſolvatur, haud infrequens. Eccum tibi *Polyaen.*, Carthaginienſium exercitum, qui *Diodoro* & *Plutarcho* LXX. millium numero non inferior, quinquaginta duntaxat millibus aequantem Strateg. L. V, 12, 3. P. Wess.

92. *Ἐναποκυβεύων ταῖς τῶν μισθοφόρων ψυχαῖς*] Non illi quidem invenuſte. *Scilicet, ut Turno contingat regia conjux, Nos, animae viles, inhumata, infletaque turba Sternamur campis.* Dictum eſt, ut apud *Polybium* L. II, 63. *ἀεὶ δεῖ τὴν ταχίστην ἐκκυβεύειν τοῖς ὅλοις.* Et L. III, 94. *εἰκαίως κρίνειν ἐκκυβεύειν, οὐδὲ παραβάλλεσθαι τοῖς ὅλοις.* Tum quod propius abeſt, *παραβάλλεσθαι καὶ κινδυνεύειν ἐν τῷ βίῳ* apud *Suidam* in Κύβος. Conf. *Gataker.* ad *Anton.* L. I, 8. P. Wess.

99. *Μόγις, πολλὰ* &c.] Ante *μόγις* deſiderari videtur *ὁ Τιμολέων.* L. Rhod.

13. *Ἐπίμνησιν δὲ τῆς Γέλωνος εὐημερίας*] Copioſe deſcribitur L. XI, 22. P. Wess.

16. *Ὑποζυγίων σέλινα κομιζόντων*] Res militibus pleriſque parum videbatur fauſta, quod nexis ex apio coronis mortuorum ſepulcra ornare moris eſſet: *τὰ μνήματα τῶν νεκρῶν εἰώθαμεν στεφανοῦν σελίνοις* *Plut.* Timol. p. 248. D. Unde & apium *ἱερὸν τῶν καταχθονίων* in Schol. ad *Pindari* Olympion. O. XIII, 45., & ſi qui id portarent, *οὐ χρηστὸν σύμβολον* occurrentibus praebebant, quemadmodum *Timaeus* apud *Plut.* Sympoſ. L. V, 3. p. 676. D. innuit. P. Wess.

18. *Τὸν γὰρ Ἰσθμιακὸν στέφανον ἐκ σελίνου συμπλέκεσθαι*] Vide *P. Fabri* Agoniſt. L. II, 23. Pinea corona *Plutarchi* aetate & *Aeliani*, cui propterea *πίτυς Ἰσθμική* de Anim. L. VI, 1., Iſthmionicae donabantur, ſed hoc tempore ex apio, arido tamen, ut a Nemea, quae ex viridi concinnabatur, differret. Docet *Plutarchus* dicto loco & Schol. *Nicandri* Alexiph. v. 605.

οὐ μακρὰν στρατοπεδευόντων. συναγαγὼν δ' εἰς ἐκκλησίαν τοὺς στρατιώτας, καὶ διὰ τῶν λόγων θάρσος παραστήσας τοῖς πλήθεσι, διῆλθε μὲν τὴν τῶν Φοινίκων ἀνανδρίαν, ὑπέμνησε δὲ τῆς Γέλωνος εὐημερίας. πάντων δὲ καθάπερ τινὶ μιᾷ φωνῇ βοώντων ἐπιθέσθαι τοῖς Βαρβάροις, καὶ κατάρχεσθαι τῆς μάχης, κατὰ τύχην ὑποζυγίων σέλινα κομιζόντων εἰς τὰς στιβάδας, ὁ Τιμολέων ἔφη δέχεσθαι τὸν οἰωνὸν τῆς νίκης. τὸν γὰρ Ἰσθμιακὸν στέφανον ἐκ σελίνου συνίστασθαι. οἱ δὲ στρατιῶται, παραγγείλαντος τοῦ Τιμολέοντος, ἐκ τῶν σελίνων πλέξαντες στεφάνους, καὶ ταῖς κεφαλαῖς περιθέντες, προῆγον μετὰ χαρᾶς, ὡς τῶν [m] θεῶν προσημαινόντων αὐτοῖς τὴν νίκην· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. περιεγένοντο γὰρ ἀνελπίστως τῶν πολεμίων, οὐ μόνον διὰ τὰς ἰδίας ἀνδραγαθίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τῶν θεῶν συνεργίαν. ὁ μὲν γὰρ Τιμολέων ἐκτάξας τὴν δύναμιν κατέβαινεν ἀπό τινων λόφων ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ μυρίων ἤδη διαβεβηκότων, ἐξ ἐφόδου τούτοις ἐπέρραξε, τεταγμένος αὐτὸς ἐπὶ μέσης τῆς φάλαγγος. γενομένης δὲ μάχης καρτερᾶς, καὶ τῶν Ἑλλήνων ὑπερεχόντων ταῖς τε ἀρεταῖς καὶ ταῖς εὐχερίαις, πολὺς ἐγίνετο φόνος τῶν Βαρβάρων. ἤδη δὲ φευγόντων τῶν διαβεβηκότων, ἡ πᾶσα δύναμις τῶν Καρχηδονίων περαιώσασα τὸ ῥεῖθρον, διωρθώσατο τὴν τῶν ἰδίων ἧτταν.

Καινοποιηθείσης δὲ τῆς μάχης, καὶ τῶν Φοινίκων τῷ πλήθει [n] περιεχομένων τοὺς Ἕλληνας, ἄφνω πολὺς ἐκ τοῦ περιέχοντος ὄμβρος κατερράγη, καὶ χαλάζης εὐμεγέθους πλῆθος, ἀστραπαί τε καὶ βρονταὶ μετὰ μεγάλων πνευμάτων κατέσκηπτον. καὶ τούτων ἁπάντων θυελλοφορουμένων τοῖς μὲν Ἕλλησι κατὰ νώτου, τοῖς δὲ Βαρβάροις κατὰ πρόσωπον, οἱ μὲν περὶ τὸν Τιμολέοντα τὸ σύμπτωμα ῥᾳδίως ὑπέμενον, οἱ δὲ Φοίνικες, τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως φέρειν ἀδυνατοῦντες, ἅμα δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπικειμένων, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. 471. πάντων δ' ἐπὶ τὸν ποταμὸν τρεπομένων, ἀναμὶξ ἱππέων τε καὶ πεζῶν, καὶ τῶν ἁρμάτων ἅμα τούτοις φυρομένων, οἱ μὲν, ὑπ' ἀλλήλων συμπατούμενοι καὶ τοῖς τῶν συμμάχων ξίφεσι καὶ λόγχαις περιπειρόμενοι, τὴν συμφορὰν εἶχον ἀβοήθητον· οἱ δ' ὑπὸ τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις ἱππέων εἰς τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥεῖθρον ἀγεληδὸν συνελαυνόμενοι, καὶ κατὰ νώτου τὰς πληγὰς λαμβάνοντες, ἀπέθνησκον. πολλοὶ δὲ ἄνευ πολεμίας πληγῆς διεφθείροντο, σωρευομένων τῶν σωμάτων, διά τε τὸν φόβον καὶ τὸ πλῆθος, καὶ διὰ τὰς ἐν τῷ ῥείθρῳ [o] δυσχερείας. τὸ δὲ μέγιστον, λάβρων γεγενημένων τῶν ὄμβρων, ὁ ποταμὸς βιαιότερον τῷ ῥεύματι καταφερόμενος πολλοὺς ἐβάπτιζε, καὶ μετὰ τῶν ὅπλων διανηχομένους διέφθειρε. τέλος δὲ τῶν Καρχηδονίων οἱ μὲν τὸν ἱερὸν λόχον ἀναπληροῦντες, καὶ τὸν μὲν ἀριθμὸν ὄντες δισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι, ταῖς

onum benevolentiae affectum reductis, in hoſtem, non procul inde caſtra metatum, movet. Olymp. CX. 1. Tum indicta concione militari, exaggerando Poenorum ignaviam, & felices Gelonis ſucceſſus in mentem revocando, multitudinis animos ad praelium audentiores facit. Cumque omnes una voce exclamarent, impreſſionem in Barbaros faciendam pugnamque ſine mora inceptandam eſſe: Forte accidit, ut apiorum faſciculi ad inſternendos thoros, a jumentis apportarentur. Hoc victoriae omen ſe amplecti dixit Timoleon; Iſthmiacam enim coronam ex apio contexi. Quin etiam milites, Timoleonte ſic jubente, ex apiis ſibi corollas nectunt, hiſque capita redimiti, cum gaudio in hoſtem tendunt, ac ſi certam Dii victoriam portenderent. Quod etiam ſeventus ratum fecit. Nam ex inſperato, non ſua tantum virtute, ſed Deorum etiam adjumento, hoſtem ſuperarunt. Timoleon etenim inſtructa acie de collibus quibusdam ad flumen deſcendebat. Jamque ccIↄↄ. Barbarorum tranſierant, cum ſubito eos incurſu ipſe medium phalangis obtinens, invaſit. Validum ibi certamen inhorreſcit: in quo virtute manuumque promtitudine ſuperantibus Graecis, funeſta Barbarorum ſtrages editur. Dum ita qui prius transmiſerant, fugae ſeſe tradunt, totus Carthaginenſium exercitus flumen transgreſſus cladem ſuorum emendat.

80. Recrudeſcente igitur praelio, cum Poeni multitudine ſua Graecos circumvenire jam inciperent, mox nimbus vehemens praecipitatur, & ingens ſimul vis grandinis decidit, fulguraque ac tonitrua cum ventis rapidiſſimis ingraveſcunt. Quorum omnium procella Graecorum terga, & Barbarorum facies impetebat. Unde conſecutum, ut Timoleontis exercitus hanc aëris importunitatem facile toleraret; Poeni vero ſuſtinendis tot adverſis impares, cum ſimul a Graecis quoque urgerentur, fugam arriperent. Dumque tota ſe multitudo ad flumen vertit, & pedites cum equitibus ac curribus permixti divagantur, mutua inter ſe colliſione protriti, & ſociorum gladiis haſtiſque transfixi cladem foediſſimam, & cui nullam adhibere opem liceret, ſuſtinebant. 552. Alii ab hoſtium equitatu in vortices fluvii agminatim compulſi, ex vulnerum tergis inflictorum crebritate occumbebant. Multi etiam citra ictum hoſtilem, cum propter metum, nimiamque multitudinem, & difficultates amnis, tot corpora in arcto coacervarentur, peribant. Et quod non minimum erat, e pluviis immodice fuſis violentiore tunc impetu fluvius decurrens, multos, praeſertim qui cum armis ad tranatandum ſeſe in illum abjecerant, demerſit. Tandem qui ſacram Carthaginenſium cohortem explebant numero bis mille ac Iↄ. animorum

---

[m] Θεὸς Reg. 2. tum προσημαινόντων Baſil. Reg. 1. [n] Circumvenire coeperunt Coſſus vertit ex περιεχομένων. In Edd. περιεχομ. [o] Δυσχερείας ora Steph. ἐν τῷ ῥείθρῳ Reg. 1. tum λαύρων pro λάβρων Baſil.

605. P. Wess.

36. Καὶ τῶν Φοινίκων τῷ πλήθει περιεχομένων] Vitium animadvertit Auguſtin. Bryanus ad Plut. T. II. pag. 570. Ed. Londin., [illegible] refingens, quod nimium. Lenior medicina, quam adhibui, Autore probante in Excerpt. Valeſ. p. 402. περιεχόντων τὰς πολεμίας τάξεις. Plura ad L. XIII, 51. P. Wess.

48. Καὶ τῶν ἁρμάτων ἅμα τούτοις φερομένων] Lege φυρομένων. L. Rhod.

Καὶ τῶν ἁρμάτων —— φυρομένων] Ferri poteſt, etſi ἀναμὶξ praeceſſerit. Solent alioqui haec verba permiſceri. Exempli cauſſa: Philoni Jud. tribuuntur eo libro, quo deter. potiori inſidiari ſolere diſputat p. 169. D. πάντα διὰ πάντων συγχεῖν καὶ φύρειν. Deleret ipſe καὶ φύρειν, quemadmodum de Agricult. p. 206. A ἔδει γὰρ μὴ φύρειν καὶ συγχεῖν. Et de Leg. Spec. pag. 809. D. πάντα φύρων καὶ συγχέων. Putares ejuſdem Philonis in Flacc. p. 984. E. ἔχειν ἀνάστατα καὶ πεφυρμένα convertendum eſſe in πεφυρμένα niſi vetaret ipſe p. 989. D. πλῆθος ἀναστάτων καὶ πεφυρμένων. Et Leg. Caj. p. 1009. A. μεγάλα καὶ πεφυρμένα ἔχειν edens. Ne vero opineris eodem in luto omnia illa adhaereſcere, dixit συμπεφυρμένους καὶ συγκεχυμένους [illegible] de Sacrif. Abel. p. 148. D., συμπεφυρμένον ἔχειν Dionyſius Halicarnaſſeus T. II. pag. 185., φύσει συμπεφυρμένη Maximus Tyr. Diſſ. XVII, 7., ubi D. Heinſium συμπεφυρμένα corrigentem exemplorum cumulo redarguit Daviſius. P. Wess.

56. Διὰ τὰς ἐν τῷ ῥείθρῳ δυσχερείας] Hinc non recedo, etſi δυσχωρίας patrocinium e Plut. Symp. L. V. pag. 680. B. habere poſſint. Polybii δυσχέρεια τῶν τόπων L. X, 26. vulgatum tuebitur. P. Wess.

61. Τὸν ἱερὸν λόχον] Iteratur ejus mentio L. XX, 10. Similem Thebanorum cohortem alias vidimus. P. Wess.

67. Ὄντ

Olymp. cx. i. rum robore & gloria, nec non fortunarum amplitudine caeteros anteibant, praeclare dimicantes ad unum omnes caeduntur. De caetera commilitonum turba non minus ccIↄↄ. cadunt, nec minus ccIↄↄ. Iↄↄ. capiuntur. Curruum plerique in ipſo conflictu diſfracti; cc. ſolummodo in poteſtatem venere; Jumentis, bigis, & reliqua vehiculorum multitudine Graeci potiuntur; Armorum pars maxima gurgitibus hauſta intercidit. Mille tamen loricae, & plures quam ccIↄↄ. clypei, in praetorium Timoleontis comportantur. Quorum alia in templis Syracuſanorum fixa, vel inter ſocios belli diſtributa ſunt, alia Corinthum tranſmiſſa in Neptuni ſacrario Timoleon dedicari juſſit.

81. Tametſi autem ingens opum vis capta erat, (quod aureis & argenteis poculis aliisque magni pretii ornamentis pro opulentiae ſuae magnitudine Carthaginenſes abundarent) quicquid tamen hujus erat, id totum in fortitudinis praemium militibus conceſſit. Qui diſcrimen pugnae evaſerant Carthaginenſes, aegre ſe Lilybaeum receperunt, eo pavoris ac conſternationis redacti, ut nec naves ingredi Africamque repetere, veluti jam propter offenſam Deûm a mari Libyco abſorbendi, auderent. Tam foedae calamitatis nuncius Carthaginem allatus, majorem in modum animos illorum fregit, & primo quoque tempore cum exercitu Timoleontem ad opprimendos ſeſe venturum, exiſtimarunt. Quare confeſtim Geſconi Hannonis fratri, ex exſilio revocato, quod animi promtitudine & rei bellicae ſcientia praeſtare videbatur, ducis munus demandant. Sed civium deinceps corpora diſcrimini bellorum permittere non conſultum rati, ex aliis gentibus, maximeque Graecis, militem ſtipendio conducere ſtatuunt, nihil dubitantes, quin ob divitias Carthaginenſium & mercedis amplitudinem plurimi ſe ad hanc militiam aggregaturi eſſent. Idoneos etiam in Siciliam legatos mittunt, cum mandatis, ut quibus poſſent conditionibus pacem inſtaurarent.

Olymp. cx. ii. 82. Poſt exitum hujus anni, Archontis nomine Athenis praeerat Lyſimachides, Romanae vero Reipublicae conſulari poteſtate Q. Servilius & Marcus Rutilius. Cum Timoleon Syracuſas regreſſus ante omnia mercenarios omnes, qui a fide illius ſigniſque auctore Thraſio diſceſſerant, tanquam proditores urbe expulit. Qui in Italiam tranſportati, oppidum quoddam maritimum in Brutiis occupatum diripuere. Quam inſolentiam Brutii non ferendam rati, magnum illico exercitum in

δ' ἀρεταῖς καὶ δόξαις, ἔτι δὲ ταῖς οὐσίαις πρωτεύοντες, [p] ἅπαντες ἀγωνισάμενοι λαμπρῶς [q] κατεκόπησαν. τῶν δ' ἄλλων τῶν συστρατευομένων αὐτοῖς ἀπέθανον πλείους τῶν μυρίων, αἰχμάλωτοι [r] δὲ ἐλήφθησαν οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων καὶ πεντακισχιλίων. τῶν δὲ ἁρμάτων τὰ μὲν πολλὰ συνετρίβη κατὰ τὸν ἀγῶνα, διακόσια δ' ἥλω· τὰ δὲ σκευοφόρα καὶ τὰ ζεύγη καὶ τὰ πλήθη τῶν ἁμαξῶν ὑποχείρια τοῖς Ελλησιν ἐγένετο· τῶν δ' ὅπλων τὰ πολλὰ μὲν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ διεφθάρη. ἐπὶ δὲ τὴν τοῦ Τιμολέοντος σκηνὴν χίλιοι μὲν θώρακες, ἀσπίδες δὲ πλείους τῶν μυρίων [s] ἀπηνέχθησαν. τούτων δ' ὕστερον τὰ μὲν ἐν τοῖς ἐν Συρακούσαις ναοῖς ἀνετέθη, τὰ δὲ τοῖς συμμάχοις διεμερίσθη, τινὰ δ' εἰς Κόρινθον Τιμολέων ἀπέστειλε, προστάξας εἰς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν ἀναθεῖναι.

Πολλῶν δὲ χρημάτων καταληφθέντων (διὰ τὸ καὶ τοὺς Καρχηδονίους ἐσχηκέναι πλῆθος ἐκπωμάτων ἀργυρῶν τε καὶ χρυσῶν, ἔτι δὲ τὸν ἄλλον κόσμον ὑπερβάλλοντα, διὰ τὸ μέγεθος τῆς παρ' αὐτοῖς εὐπορίας) ἅπαντα συνεχώρησε τοῖς στρατιώταις ἔχειν, ἔπαθλα τῆς ἀνδραγαθίας. τῶν δὲ Καρχηδονίων οἱ διαφυγόντες τὸν ἐν τῇ μάχῃ κίνδυνον, μόλις εἰς τὸ Λιλύβαιον διεσώθησαν. Τοσαύτη δὲ αὐτοὺς κατάπληξις καὶ δέος κατεῖχεν, ὥστε μὴ τολμᾶν εἰς τὰς ναῦς ἐμβαίνειν, μηδ' ἀποπλεῖν εἰς τὴν Λιβύην, ὡς διὰ τὴν τῶν θεῶν ἀλλοτριότητα πρὸς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ Λιβυκοῦ πελάγους [t] καταποθησομένους. οἱ δ' ἐν τῇ Καρχηδόνι πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, συνετρίβησαν ταῖς ψυχαῖς, καὶ συντόμως ὑπελάμβανον ἥξειν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Τιμολέοντα μετὰ τῆς δυνάμεως. [u] Εὐθὺς δὲ Γέσκωνα τὸν 472. Ἄννωνος πεφυγαδευμένον κατήγαγον, καὶ στρατηγὸν ἀπέδειξαν, διὰ τὸ δοκεῖν τόλμῃ τε καὶ στρατηγίᾳ διαφέρειν. αὐτοὶ δ' ἔκριναν πολιτικοῖς μὲν σώμασι μὴ διακινδυνεύειν, μισθοφόρους δὲ ἀλλοεθνεῖς ἀθροίζειν, καὶ μάλιστα Ἕλληνας. [x] ὑπακούσεσθαι δ' αὐτοῖς πρὸς τὴν στρατείαν πολλοὺς ὑπελάμβανον, διὰ τὸ μέγεθος τῆς [y] μισθοφορᾶς καὶ τὴν εὐπορίαν τῆς Καρχηδόνος. εἰς δὲ τὴν Σικελίαν τοὺς εὐθέτους πρέσβεις ἐξέπεμψαν, προστάξαντες ἐφ' οἷς ἂν ᾖ δυνατὸν συνθέσθαι τὴν εἰρήνην.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Λυσιμαχίδης, ἐν Ῥώμῃ δὲ ὕπατοι καθεστήκεσαν Κόϊντος Σερουίλιος καὶ Μάρκος Ῥουτίλιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Τιμολέων [z] ἐπανελθὼν εἰς Συρακούσας, πρῶτον μὲν τοὺς ἐγκαταλιπόντας μισθοφόρους τοὺς μετὰ Θρασίου πάντας ἐκ τῆς πόλεως ἐξέβαλεν, ὡς προδότας ὄντας. οὗτοι δ' εἰς τὴν Ἰταλίαν διαβάντες, καὶ χωρίον τι παραθαλάττιον ἐν τῇ Βρεττίᾳ καταλαβόμενοι διήρπασαν. οἱ δὲ Βρέττιοι παροξυνθέντες, εὐθὺς μετὰ δυνάμεως πολ-

---

[p] Aſteriſcum adſcripſit *Steph.* [q] Κατεκόπησαν *Steph. marg. Baſil.* [r] Δ' ἐλ. *Reg.* δὲ διαληφ. *Baſil.* mox οὐκ ἐλάττους τῶν *Vat. Reg.* 1. *Steph.* ὄντα, *Venet.* ad x. millia Coſſus. In *Edd.* πλείους τῶν. [s] Ἀπηνέχθησαν *Vat. Reg.* 1. *Baſil.* [t] Καταποθησομένους *Baſil.* [u] Εὐθὺ *Reg.* 2. *Baſil.* [x] Ὑπακ. δ' αὐτοὺς πρὸς *Reg.* 1. [y] Συμφορᾶς *Vat. Baſil.* [z] Ἐλθὼν *Reg.* 1.

67. *Οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων*] Plerorumque librorum conſenſus hoc requirebat. *Plutarchus* de captorum numero paullo diverſa ſcribit Timol. p. 250. D. P. Wess.

92. *Καὶ συντόμως ὑπελ. ἥξειν*] Poſſes *συντόνως*. Sed non multo diverſum *συντόμως*. *Polyaen.* L. v, 2, 22. *διακλείσας εἰς τὴν πατρίδα καὶ συντόμως ἐπανελθεῖν θαυμάσας*. Conf. *Mat. Solanum* ad *Plut.* Demet. pag. 433. T. V. *Ed. Lond.* & adſcripta Noſtri L. 1, 95. P. Wess.

94. *Εὐθὺς δὲ Γέσκωνα τὸν Ἄννωνος*] Vide *Plut.* Timol. p. 251. A., ubi haec operoſius & diſtinctius. Haud vero ſcio idemne hic Giſco ſit, de quo *Polyaen.* L. v, 11. Porro adſcripſerat *H. Stephanus*, „ Alii ſcriptores *Γέσκωνα* nominant, & fortaſſe „ *Diodorus* quoque ita ſcripſit“. quam obſervationem perpetui uſus non eſſe, praeter *Polyaenum* docebunt *Polyb.* L. 1, 70. & *Plut.* Timol. p. 251. A. P. Wess.

7. *Μάρκος Ῥουτίλιος*] *Γάϊος Μάρκιος Ῥουτίλος* dicebatur, atque ita in *Diodoro* ſcribendum cenſuit *L. Rhodomanus*. Mihi, *Μάρκιος* ſi legatur, bona omnia videntur. *Livium* inſpice L. vii, 38. P. Wess.

17. *Τῆς ἰδίας παρανομίας ἔπαθλον, τα. συμφορᾶς ἔτυχον*] Conſtructio inſolentior eſt. Legeris *τὸ* — *ἔπαθλον* — *ἔτυχον*, recte decurret oratio. Sin, expienda ita erit *τοιαύτης συμφορᾶς ἔτυχον, ἥ τις ἦν* &c. De clade horum conductitiorum & ſacrilegorum militum paria prodidit *Plut.* Timol. p. 250. F. & de Ser. Num. Vind. p. 552. F. P. Wess.

19. *Ποστούμιον τὸν Τυρρηνὸν*] Tyrrhenusne domo, an tyrannus fuerit Poſtumius, non dixero. Nomen hominis Latinam quidem originem praefert, nihil amplius. Itaque veterum ſchedarum diſcordia aliunde dijudicanda eſt. P. Wess.

27. *Τὸν δὲ Λύκον καλούμενον ποταμὸν*] Non aliter *Plut.* Timol. p. 252. D. Prave tamen. Verum eſſe *τὸν δὲ Ἄλυκον* dudum oſtendit *Ph. Cluverius* Sic. Antiq. L. 1. pag. 219. Conf. not. in L. xv,

πολλοὺς ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς, καὶ τὸ χωρίον ἐκπολιορκήσαντες, ἅπαντας κατηκόντισαν. οἱ μὲν οὖν καταλιπόντες τὸν Τιμολέοντα μισθοφόροι, τῆς ἰδίας παρανομίας ἔπαθλον, τοιαύτης συμφορᾶς ἔτυχον. ὁ δὲ Τιμολέων Ποστούμιον [a] τὸν Τυρρηνόν, δώδεκα λῃστρίσι τοὺς πλέοντας ληϊζόμενον, καὶ καταπλεύσαντα εἰς Συρακούσας ὡς φίλον συλλαβὼν ἐθανάτωσεν. [b] ὑπεδέξατο δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ Κορινθίων ἐκπεμφθέντας οἰκήτορας φιλοφρόνως, ὄντας τὸν ἀριθμὸν πεντακισχιλίους. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Καρχηδονίων διαπρεσβευσαμένων, καὶ πολλὰ δεηθέντων, συνεχώρησεν αὐτοῖς τὴν εἰρήνην, ὥστε τὰς μὲν Ἑλληνίδας πόλεις ἁπάσας ἐλευθέρας εἶναι, τὸν δὲ [c] Λύκον καλούμενον ποταμὸν ὅριον εἶναι τῆς ἑκατέρων ἐπικρατείας· μὴ ἐξεῖναι δὲ Καρχηδονίοις βοηθῆσαι τοῖς τυράννοις πολεμοῦσι πρὸς Συρακουσίους. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν μὲν Ἱκέταν καταπολεμήσας ἔθαψε, τοὺς δὲ ἐν Αἴτνῃ Καμπανοὺς ἐκπολιορκήσας διέφθειρε· καὶ Νικόδημον μὲν τὸν Κεντοριπίνων τύραννον καταπληξάμενος ἐξέβαλεν ἐκ τῆς πόλεως· Ἀπολλωνιάδην δὲ τὸν [d] Ἀγυριναίων δυνάστην παύσας τῆς τυραννίδος, τοὺς ἐλευθερωθέντας Συρακουσίους ἐποίησε. καθόλου δὲ πάντας τοὺς κατὰ τὴν νῆσον τυράννους ῥιζολογήσας, καὶ τὰς πόλεις ἐλευθερώσας, εἰς τὴν συμμαχίαν προσεδέξατο. 473. κηρύξαντος δ' αὐτοῦ κατὰ τὴν Ἑλλάδα διότι οἱ Συρακούσιοι διδόασι χώραν καὶ οἰκίας τοῖς βουλομένοις μετέχειν [e] τῆς ἐν Συρακούσαις πολιτείας, πολλοὶ πρὸς τὴν κληρουχίαν Ἕλληνες ἀπήντησαν· τέλος δὲ οἰκήτορες ἀπεδείχθησαν εἰς μὲν τὴν Συρακοσίαν τὴν ἀδιαίρετον τετρακισμύριοι, εἰς δὲ τὴν Ἀγυριναίαν μύριοι, διὰ τὸ μέγεθος καὶ κάλλος τῆς χώρας. [f] εὐθὺς δὲ καὶ τοὺς προϋπάρχοντας νόμους ἐν ταῖς Συρακούσαις, οὓς συνέγραψε Διοκλῆς, διώρθωσε· καὶ τοὺς μὲν περὶ [g] τῶν ἰδιωτῶν συμβολαίων ἢ κληρονομιῶν εἴασεν ἀμεταθέτους, τοὺς δὲ περὶ τῶν δημοσίων νενομοθετημένους, πρὸς τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν, ὡς ποτ' ἐδόκει συμφέρειν, διώρθωσεν. ἐπιστάτης δ' ἦν καὶ διορθωτὴς τῆς νομοθεσίας Κέφαλος ὁ Κορίνθιος, ἀνὴρ ἐν παιδείᾳ καὶ συνέσει δεδοξασμένος. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, τοὺς μὲν Λεοντίνους εἰς Συρακούσας [h] μετῴκισεν, εἰς δὲ τὴν Καμαριναίαν οἰκήτορας προσθείς, ἐπηύξησε τὴν πόλιν.

Καθόλου δὲ πάντα τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν εἰρηνικῶς καταστήσας, ἐποίησε τὰς πόλεις ταχὺ λαβεῖν πολλὴν αὔξησιν πρὸς εὐδαιμονίαν. ἐκ πολλοῦ γὰρ χρόνου, διὰ τὰς στάσεις καὶ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, ἔτι δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐπανισταμένων [i] ἀεὶ τυράννων, αἱ μὲν πόλεις ἔρημοι τῶν οἰκητόρων ἦσαν, αἱ δὲ χῶραι διὰ τὴν ἀργίαν ἐξηγρίωντο, καὶ καρπῶν ἡμέρων ἄπορα καθεστήκεσαν· τότε δὲ, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιπολασάν-

Olymp. cx. II.

eos duxerunt, expugnatoque oppido, universos contrucidarunt. Tam calamitosum exitum Timoleontis defectores, velut improbitatis suae praemium, tandem sortiti fuerunt. Hinc Postumium Tyrrhenum, qui XII. navibus praedatoriis mare navigantibus infestum habebat, Syracusis amici nomine ingressum, comprehendit, & capitali supplicio adfecit. Omni tum etiam humanitate complectitur V. millia hominum, quos ad novas occupandum sedes Corinthii transmiserant. Postquam vero per legatos pacem Carthaginenses multis ab 553. eo precibus expetiverunt: his illam pactis concessit, ut universas Graeci nominis urbes libertate sua frui sinerent, Lycusque amnis provincias utrinque disterminaret: nec tyrannis deinceps contra Syracusanos auxilia suppeditare Carthaginensibus liceret. Hicetam exinde bello domitum sepultura dignatur; Et Campanos, expugnata Aetna, delet. Quin & Nicodemum Centoripinorum tyrannum adeo perterrefecit, ut ex urbe profugeret. Tum Apolloniaden, qui pro Agyrinensium principe ac domino se gerebat, dominatu se abdicare cogit, & populum in libertatem vindicatum, Syracusana civitate donat. Omnibus denique tyrannis per Insulam exstirpatis, civitates ab illis oppressas liberat, & societatis foedere sibi adstringit. Hinc praeconis voce per universam Graeciam proclamari jussit, Senatum populumque Syracusanum agros domosque offerre omnibus, qui Reipublicae Syracusanae membra fieri cupiant. Quo factum, ut plurimi ad novae quasi haereditatis sortitionem convolarent. Tandem in Syracusanorum agrum, sorti divisionis nondum subjectum, quadragies mille, in Agyrinensem (quod ager ibi amplissimus, & singularis regionis amoenitas esset) decies mille coloni designantur. Nec longa intercessit mora, cum veteres etiam leges Syracusanorum a Diocle scriptas, corrigendas sibi proposuit. Sane quae privatarum rerum contractus aut haereditates concernerent, in his nihil reformavit. At quae ad Reipublicae administrationem & commoda pertinerent, eas pro suo instituto, sicut expedire videbatur, emendavit. Emendationi huic praefuit Cephalus, patria Corinthius, vir ab eruditione ac prudentia bonam famam consecutus. Hoc negocio perfunctus, Leontinos in civitatem Syracusanorum transtulit, & Camarinam, numero civium ampliatam, non parum auxit.

83. Et quid multa? Dum omnia per Siciliam summa cum tranquillitate & pace ordinat ac constituit, brevi effecit, ut civitates magnos ad felicitatem progressus haberent. Nam per dissidia bellaque intestina, quibus jam longo tempore Sicilia vexabatur, & per tyrannorum subinde excitatorum multitudinem, eo deventum erat, ut urbes habitatoribus vacuae, agri cessante cultura vasti sterilesque & mansuetorum fructuum expertes, jacerent.

---

[a] Τὸν Τύρρηνον ora *Steph. Vat. Reg.* 1. *Basil. Cospus.* [b] Ἀπεδέξατο *Reg.* 1. *Basil.* non male. [c] Omnes Λύκον. [d] Ἀγυρρ. *Basil.* Paullo ante Κεντοριπίνων in *Rhodom.* & *Basil.* editione, sed prave. [e] Τοῖς *Basil.* [f] Εὐθὺ *idem.* [g] Τῶν ἰδίων *Reg.* 1. [h] Καθῴκισεν *idem.* [i] Αἰεὶ *Reg.* 2.

L. xv, 17. P. Wess.

31. Τὸν μὲν Ἱκέταν καταπολεμήσας ἔθαψε] Concisam sententiam nec satis apertam explanabit *Plut.* Timol. pag. 252. A. Victus, captus & Syracusas pertractus est Hicetas, atque una cum filio tyrannidis & proditionis poenas capite luit. P. Wess.

37. Τοὺς κατὰ τὴν νῆσον τυράννους ῥιζολογήσας] Simillimum in Excerpt. *Vales.* pag. 341. καὶ τοὺς κατὰ τὴν Μακεδονίαν ῥιζοτομοῦντας, οἷα τῆς Ἠπείρου. Placet utriusque linguae scriptoribus hoc genus, ἀπὸ τῶν ῥιζοτόμων translatum. *Herodot.* L. vi, 86. p. 360. ἐκτέτριπταί τε πρόρριζος ἐκ Σπάρτης. *Andocides* Or. de Myst. p. 19. ἀλλ' αὐτὸν πρόρριζον (τὸ ἐκείνου γένος.) *Josephus* Jud. Bell. L. vii, 8. p. 430. πρόρριζος ἐκ βάθρων ἀνατραπεῖσα. *Phaedrus* iii, 10, 49. *a radicibus non evertisses scelere funesto domum.* ubi vide *Burmannum.* Paullo diversum est, sed originem declarans, hoc *Philostrati* Vit. Apoll. L. vi, 26. ἃ ἐν πάσῃ τῇ γῇ φύεται (τὰ φάρμακα) ῥιζοτομοῦντες αὐτὰ σοφίας ἐκ τῶν ἰατρῶν κατεῖχον. P. Wess.

44. Εἰς μὲν τὴν Συρακοσίαν] Sic statim εἰς τὴν Ἀγυριναίαν & εἰς τὴν Καμαριναίαν. *Plut.* Timol. p. 251. D. ὁ Ἱκέτης ἐμβαλὼν εἰς τὴν Συρακοσίαν· quod in τὴν Συρακουσίαν ut mutaretur a viro docto, caussa gravis haud erat. De novis colonis idem *Plut.* ibid. p. 247. P. Wess.

48. Οὓς συνέγραψε Διοκλῆς] Vid. de Diocle L. xiii, 33. & 35. Mox περὶ τῶν ἰδιωτῶν συμβολαίων etsi quo modo defendi possit non ignorem, libens in τῶν ἰδιωτικῶν converterem. Namque ita ipse supr. C. 72. de Timoleonte καὶ τὰ περὶ τῶν ἰδιωτικῶν συμβολαίων δίκαια &c διατάξ. Et Exc. *Vales.* p. 413. χρηματίζων — περὶ τῶν ἰδιωτικῶν συμβολαίων. Tu si malis, adopta τῶν ἰδίων συμβ. ex *Reg.*, & confer ἀγῶνας περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων ex *Isocratis* Panegyr. non longe ab initio, & Or. de Permutat. princip. P. Wess.

53. Κέφαλος ὁ Κορίνθιος] Collegam illi adjungit Dionysium *Plut.* Timol. p. 248. A. P. Wess.

65. Καὶ καρπῶν ἡμέρων ἄπορα] Magis proprie diceretur ἄφορα, &

Olymp. cx. ii. rent. Cum vero colonorum frequentia tunc increbesceret, & diuturna pax per omnia vigeret, ager passim, operantium studio excultus, varios omnis generis fructus edere coepit: quibus magno cum emolumento mercatoribus venundatis, mirum in modum brevi opes suas cumularunt. Quae rerum abundantia in causa fuit, ut magnificae passim aedificationes in honorem Deûm per illam aetatem instituerentur. Ut (exempli gratia) domus Syracusis, quae a LX. lectis cognomentum accepit, cuncta per Siciliam opera magnitudine & structura excellens, quam princeps Agathocles eduxit: Et quia Deorum templa ex alto despiceret, manifesta Numinis indignatione fulmine coelesti tacta fuit. Deinde turres ad minorem portum, quarum inscriptiones diversis generis continentur saxis, & nomen Agathoclis, qui illas exstruxit, prae se ferunt. Huc accedunt, tum conditum non longe post ab Hierone rege Olympeum in foro, & prope Theatrum ara, per stadii longitudinem excurrens, altitudinis vero & latitudinis proportione illi respondens. In minoribus porro oppidis, quibus Agyrinaeorum urbs accensetur, quae ob dictam frugum abundantiam novos etiam ipsa colonos ad divisionem agrorum recepit, Theatrum post Syracusanum, omnium tota Sicilia pulcerrimum; Deumque fana & curiam & forum; turres praeterea magnifici operis, & monimentorum Pyramides, ingenti mole, eximiaque arte spectandas, excitavit.

Olymp. cx. iii. 554. 84. Postquam Athenis Charondas ad munus Archontis, & Romae L. Aemilius & C. Plotius ad consulare imperium delecti fuerant, Philippus Macedoniae rex jam plerisque Graecorum in amicitiam pellectis, id omni contentione deinceps agebat, ut perculsis Atheniensibus imperium Graeciae absque controversia obtineret. Quapropter Elateam subito occupat, & evocatis illuc copiis, bellum Atheniensibus inferre constituit, victoriam facile adepturum se sperans, quod propter pacis foedus ad bellum imparati essent. Id quod etiam sic evenit. Nam capta Elatea, quidam noctu Athenas advolant, Elateam in Macedonum potestate jam esse, & Philippum cum omnibus statim copiis in Atticam venturum nunciantes. Atheniensium praefecti, re inopinata consternati, tubicines ad se accitos per totam noctem classicum sonare jubent. Fama itaque celeriter per omnes aedes divagata, cives arrectos metu animos habebant. Quamprimum vero illuxit, populus, antequam a magistra-

των οἰκητόρων, καὶ διὰ τὴν πολυχρόνιον ἐπιγεγενημένην εἰρήνην, [k] ἐξημερωθεῖσαι ταῖς ἐργασίαις πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς ἐξήνεγκαν καρπούς. τούτους δ᾽ οἱ Σικελιῶται λυσιτελῶς πιπράσκοντες τοῖς ἐμπόροις, ταχὺ προσανέδραμον ταῖς οὐσίαις. τοιγαροῦν διὰ τὴν ἐκ τούτων εὐπορίαν πολλὰ καὶ μεγάλα κατεσκευάσθη κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀναθήματα, ἐν μὲν ταῖς Συρακούσαις ὁ κατὰ τὴν Νῆσον οἶκος ὁ ἑξηκοντάκλινος ὀνομαζόμενος, τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν ἔργων ὑπεραίρων τῷ μεγέθει καὶ τῇ κατασκευῇ, ὃν κατεσκεύασε μὲν Ἀγαθοκλῆς ὁ δυνάστης, διὰ δὲ τὸ βάρος τῶν ἔργων ὑπεραίρων τοὺς τῶν θεῶν ναούς, ἐπισημασίας ἔτυχεν, ὑπὸ τοῦ δαιμονίου κεραυνωθείς. οἵ τε περὶ τὸν μικρὸν λιμένα πύργοι, τὰς μὲν ἐπιγραφὰς ἔχοντες ἐξ ἑτερογενῶν λίθων, σημαίνοντες δὲ τὴν τοῦ κατασκευάσαντος αὐτοὺς προσηγορίαν Ἀγαθοκλέους. ὁμοίως δὲ τούτοις μικρὸν ὕστερον ὑπὸ Ἱέρωνος τοῦ βασιλέως τό, τε κατὰ τὴν ἀγορὰν [l] Ὀλύμπιον, καὶ ὁ πλησίον τοῦ θεάτρου βωμός, τὸ μὲν μῆκος ὢν σταδίου, τὸ δ᾽ ὕψος καὶ πλάτος ἔχων τούτῳ κατὰ λόγον. ἐν δὲ 474 ταῖς [m] ἐλάττοσι πόλεσιν, ἐν αἷς ἡ τῶν [n] Ἀγυριναίων καταριθμεῖται, μετέχουσα τότε κληρουχίας διὰ τὴν προειρημένην ἐκ τῶν καρπῶν εὐπορίαν, θέατρον μὲν κατεσκεύασε [o] μετὰ τὸ τῶν Συρακουσίων, κάλλιστον τῶν κατὰ Σικελίαν, θεῶν τε ναοὺς καὶ βουλευτήριον καὶ ἀγοράν, ἔτι δὲ πύργων [p] ἀξιολόγων κατασκευάς, καὶ τάφους πυραμίδων πολλῶν καὶ μεγάλων, διαφόρους ταῖς φιλοτεχνίαις.

Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ Ἀθήνησι Χαρώνδου, τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδέξατο Λεύκιος Αἰμίλιος καὶ Γάιος Πλώτιος· ἐπὶ δὲ τούτων, Φίλιππος ὁ βασιλεύς, τοὺς πλείστους τῶν Ἑλλήνων εἰς φιλίαν προηγμένος, ἐφιλοτιμεῖτο καὶ τοὺς Ἀθηναίους καταπληξάμενος ἀδήριτον ἔχειν τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος. διόπερ ἄφνω καταλαβόμενος Ἐλάτειαν πόλιν, καὶ τὰς δυνάμεις εἰς ταύτην ἀθροίσας διέγνω πολεμεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. ἀπαρασκεύων δ᾽ ὄντων αὐτῶν διὰ τὴν συντεθειμένην εἰρήνην, ἤλπιζε ῥᾳδίως περιποιήσασθαι τὴν νίκην. ὅπερ καὶ [q] συνετελέσθη. καταληφθείσης γὰρ τῆς Ἐλατείας, ἧκόν τινες νυκτὸς ἀπαγγέλλοντες τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως, καὶ διότι ταχέως ἥξει Φίλιππος μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Ἀττικήν. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων, διὰ τὸ παράδοξον τῆς πράξεως καταπλαγέντες, [r] τούς τε σαλπιγκτὰς μετεπέμποντο καὶ σημαίνειν προσέταττον δι᾽ ὅλης τῆς νυκτός. τῆς δὲ φήμης εἰς πάσας οἰκίας διαδοθείσης, ἡ μὲν πόλις ὀρθὴ διὰ τὸν φόβον ἦν·

ὁ δὲ

---

[k] Ἐξημερωθεῖσα — ἐξήνεγκε *Basil. Reg.* 1. [l] Ὀλύμπιον *Reg.* amb. *Basil.* Vulgo Ὀλυμπιεῖον. [m] Ἐλάττω *Basil. Reg.* 2. [n] Ἀγυριναίων *Basil.* [o] Μετὰ τὸ τῶν uterque *Reg.* probe. Prior articulus *Edd.* deerat. [p] Ἀξιολόγως ora *Steph.* [q] Συνέβαινε margo *Steph. Veter.* non magno discrimine. [r] Τοὺς σαλπ. *Reg.* 1. *Basil.*

fortasse ut *Diodorus* scripsit. H. STEPH.

Καὶ —— ἄπειρα] Adstipulor *Stephano.* Vide not. in L. III, 50. P. WESS.

75. Οἶκος ὁ ἑξηκοντάκλινος ὀνομαζόμενος] Sic οἶκος ἑκατοντάκλινος L. XVII, 16.; οἶκος ἑκατοντάκλινος *Athen.* L. XII. p. 538. C., οἶκος πολύκλινος *Heliodor.* Aeth. V. pag. 232. Ridiculum *Mirabellae* de hac domo errorem perstrinxit *Jac. Bonanus* Syrac. Antiq. L. I, 6, 121., falsus tamen ipse, cum domum hanc, quam Auctor Insulae clarissime tribuit, inter ea recenset, quorum finiri locus non potest. P. WESS.

79. Ἐπισημασίας ἔτυχεν] Τῆς παραπλησίας τυχόντες ἐπισημασίας παρὰ τοῦ δαιμονίου infra L. XX, 102. Vide not. in L. V, 3. & XI, 45. P. WESS.

84. Τό, τε κατὰ τὴν ἀγορὰν Ὀλύμπιον] Hoc aut Ὀλυμπιεῖον praestat. Conf. L. XIII, 6. Erat in ea urbis parte, quae Achradina: *in qua*, inquit *Cicero* in Verr. L. IV, 53, *forum maximum, pulcerrimae porticus, ornatissimum Prytaneum, amplissima est curia, templumque egregium Jovis Olympii.* P. WESS.

85. Καὶ ὁ πλησίον τοῦ θεάτρου βωμός] Theatrum maximum Neapolis, sive quarta Syracusanae urbis pars, habebat, *Cicerone* eodem loco indice: cujus etiam vestigia cum maxime durant. Vide *Mirabellam* de Syrac. sit. p. 70, 126. Id miror cum juxta cum *Bonano* memorabilem hanc aram silentio praeteriisse, cui non multo dissimilis fuisse videtur ea Jovis Olympii, de qua *Pausan.* L. V, 13. p. 409. P. WESS.

91. Μετὰ τὸ τῶν Συρακουσίων] Addidi articulum ex *Reg.* schedis: luxa enim & defecta verborum structura erat, quod *Rhodom.* non fugit. Solet autem Auctor Agyrinensium suorum res cupide attingere, ut τροφεῖα patriae rependeret. P. WESS.

97. Χαρώνδου] Non aliter *Plut.* T. II. p. 842. F., *Aeschin.* Or. de Legat fals. p. 50. ἐπὶ Χαιρώνδου & Demosth. Or. de Coron. p. 143. & 149., ubi tamen scripti *Codd.* ἐπὶ Χαιρώνδου, quomodo *Dionysius* in Dinarch. p. 116., quod idem, sed plenius. P. WESS.

3. Διόπερ ἄφνω καταλαβόμενος Ἐλάτειαν πόλιν] Phocidis urbium maxima erat Elatea, & loco ad Boeotiam invadendam prorsus opportuno, *Strabone* teste L. IX. p. 639. C. & p. 649. A. Plura *Jac. Palmer.* Graec. Antiq. L. VI, 15. Occupata autem urbe est superiore anno, si non fallit *Philochorus* apud *Dionysium* Epist. ad Amm. p. 124., quod non puto. Nam Theophrasto Archonte bellum in Amphissenses Amphictyonum de-

creto

ὁ δὲ δῆμος ἅπας ἅμ' ἡμέρᾳ [s] συνέδραμεν εἰς τὸ θέατρον, πρὸ τοῦ συγκαλέσαι τοὺς ἄρχοντας, ὡς ἦν ἔθος. ὡς δ' ἧκον οἱ στρατηγοὶ, καὶ τὸν μηνύσαντα παρῆγον, κἀκεῖνος εἶπε, σιωπὴ μὲν καὶ φόβος κατεῖχε τὸ θέατρον, καὶ τῶν εἰωθότων δημηγορεῖν οὐδεὶς ἐτόλμα συμβουλεῦσαι· πλεονάκις δὲ τοῦ κήρυκος καλέσαντος τοὺς ἐροῦντας ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας, οὐδεὶς παρῄει σύμβουλος. ἀπορίας οὖν μεγάλης οὔσης καὶ καταπλήξεως, ἀπέβλεπε τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Δημοσθένην. ὁ δὲ καταβὰς, καὶ τὸν δῆμον παρακαλέσας θαῤῥεῖν, ἀπεφαίνετο δεῖν παραχρῆμα πρέσβεις ἀποστέλλειν εἰς τὰς Θήβας, καὶ παρακαλεῖν τοὺς Βοιωτοὺς κοινὸν τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα τίθεσθαι. πρὸς γὰρ τοὺς ἄλλους συμμάχους ὁ καιρὸς οὐ συνεχώρει πέμπειν πρεσβείας περὶ τῆς συμμαχίας. ἐν ἡμέραις γὰρ δυσὶ προσδόκιμος ἦν ὁ βασιλεὺς ἥξειν εἰς τὴν Ἀττικήν· καὶ τῆς ὁδοιπορίας οὔσης διὰ τῆς Βοιωτίας, ἡ παρὰ τῶν Βοιωτῶν συμμαχία μόνη καταλείπεται. [t] Φανεροῦ γ' ὄντος ὅτι
475. Φίλιππος, φίλος ὢν καὶ σύμμαχος Βοιωτοῖς, τούτους ἐν παρόδῳ πειράσεται παραλαβεῖν εἰς τὸν κατ' Ἀθηναίων πόλεμον.

Τοῦ δὲ δήμου τὸν λόγον ἀποδεξαμένου, καὶ τοῦ περὶ τῆς πρεσβείας ψηφίσματος ὑπὸ Δημοσθένους γραφέντος, ὁ μὲν δῆμος ἐζήτει τὸν δυνατώτατον εἰπεῖν· ὁ δὲ Δημοσθένης ὑπήκουσε προθύμως πρὸς τὴν χρείαν. τέλος δὲ ὀξέως πρεσβεύσας καὶ πείσας, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. ὁ δὲ δῆμος, τῇ τῶν Βοιωτῶν συμμαχίᾳ διπλασιάσας τὴν προϋπάρχουσαν δύναμιν, ἀνεθάῤῥησε ταῖς ἐλπίσιν. εὐθὺς δὲ καὶ στρατηγοὺς κατέστησε τοὺς περὶ Χάρητα καὶ Λυσικλέα, καὶ πανδημεὶ μετὰ τῶν ὅπλων ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας εἰς τὴν Βοιωτίαν. τῶν δὲ νέων ἁπάντων προθύμως εἰς τὸν ἀγῶνα καταντώντων, οὗτοι μὲν κατὰ σπουδὴν ὁδοιπορήσαντες ἧκον εἰς Χαιρώνειαν τῆς Βοιωτίας· οἱ δὲ Βοιωτοὶ θαυμάσαντες τὴν ὀξύτητα τῆς τῶν Ἀθηναίων παρουσίας, καὶ αὐτοὶ σπουδῆς οὐδὲν ἐλλείποντες, ἀπήντησαν μετὰ τῶν ὅπλων, καὶ κοινῇ στρατοπεδεύσαντες ὑπέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. Φίλιππος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὸ κοινὸν τῶν Βοιωτῶν πρέσβεις, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος Πύθων. οὗτος γὰρ διαβεβοημένος ἐπὶ τῇ τοῦ λόγου δεινότητι, καὶ συγκριθεὶς παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς κατὰ τὴν περὶ τῆς συμμαχίας δημηγορίαν πρὸς Δημοσθένην, τῶν μὲν ἄλλων [v] ἐπρώτευσε, τούτου δὲ ἐφάνη καταδεέστερος. καὶ Δημοσθένης δὲ αὐτὸς, ὡς μέγα τι κατειργασμένος, ἐν τοῖς συγγεγραμμένοις ὑπ' αὐτοῦ λόγοις σεμνύνεται τῇ πρὸς τὸν ῥήτορα τοῦτον δημηγορίᾳ, ἐν οἷς λέγει, Τότ' ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θρασυνομένῳ, καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ'

Olymp. CX. III. tu, ut solenne erat, vocaretur, in theatrum concurrit. Quo cum Praetores, adducto secum indice, venissent, iisque rem exposuisset, silentium & pavor theatrum occupat, nec cui illorum, qui ad populum agere solebant, aliquid ad consulendum animi subeat. Et licet praeco identidem, qui de omnium salute verba facerent, evocaret, nemo tamen, qui aliquid consilii proferret, comparebat. In summa igitur rerum perplexitate & trepidatione multitudo in Demosthenem oculos convertit, qui in medium progressus, ad firmitatem animorum populum exhortatur, & quamprimum Thebas mittendos esse legatos ostendit, qui Boeotos commune pro libertate omnium certamen una cum ipsis adire exhortentur. A caeteris enim confoederatis auxilia petere temporis angustia non patiebatur: quod intra spatium bidui rex Atticam ingressurus videretur. Cumque per Boeotiam iter faceret, unicum a Boeotis auxilium restabat. Nec dubium erat, quin Philippus amicitia & foedere cum Boeotis conjunctus, eosdem in transitu ad bellum Atheniensibus inferendum sollicitaturus esset.

85. Placuit haec sententia populo, ac statim auctore Demosthene de mittenda legatione plebiscitum scribitur; Sed qui facundia maxime polleat, ad munus hoc obeundum quaeritur. Ad quod ipse facilem invitantibus sese praebens summa celeritate pergit, Boeotis persuadet, Athenas redit. Populus ergo duplo majoribus copiis, quam prius habuerant, per accessionem Boeotorum instructus, animum rursus ad bonas spes erexit. Mox etiam duces bello Charetem & Lysiclem praefecit, & toto agmine in Boeotiam contendere jubet. Omnes, quos tunc florida aetate civitas Attica habebat, mira animorum promtitudine sese ad militiam hanc obtulerant. Ideo raptim confecto itinere Chaeroneam Boeotiae pervenere. Quorum celeritatem Boeoti demirati, nihil diligentiae etiam ipsi reliquum fecerunt, sumtisque armis obvium Atheniensibus progressi, & castris ipsorum adunati, hostis adventum exspectarunt. Philippus autem initio legatos ad concilium Boeotorum miserat, inter quos nobilissimus erat Python. Hunc enim tam celebrem dicendi facultas reddiderat, ut in concione de societate ipsi Demostheni opponeretur, ubi caeteris quidem praestantior, Demosthene autem inferior habitus fuit. Quid? Demosthenes ipse in quadam orationum a se compositarum, ac si rem magnam confecisset, de sermone contra oratorem istum habito gloriatur his verbis; Tunc ego Pythoni confidenter agenti, cum veluti torrente verborum

---

[s] Συνέδραμον Reg. 1. [t] Φανεροῦ δ' ὄντος Basil. Reg. 1. [v] Ἐπρότευσε ora Steph. Basil.

creto mandatum est Philippo, quod gessit Lysimachide praetore, quando & Elateam occupavit. Qua re Athenis cognita, summa consternatio omnes incessit, suasoreque Demosthene legati Thebas sunt missi. Vid. *Aeschin.* in Ctesiph. p. 69. P. Wess.

12. *Τάς τε σαλπιγκτὰς μετεπέμποντο*] Vide *Demosthenem* Or. pro Cor. p. 168., has turbas Atticaeque civitatis consternationem cultissimis verbis describentem. P. Wess.

25. *Ὁ δὲ καταβὰς*] *Qui suggestum conscendens* vertit *Cosp.*, unde eum, *ὁ δὲ ἀναβὰς* legisse opinor, quod citra dubium melius. *Καταβαίνειν* oratores dicuntur, cum ex suggestu oratione dicta abeunt, *ἀναβαίνειν* & *ἀναβαίνειν ἐς τὸ βῆμα* cum in rostra, ut multitudinem alloquantur, escendunt. Vid. *Demosth.* Or. pro Cor. p. 170. & p. 175. P. Wess.

26. *Παραχρῆμα πρέσβεις ἀποστέλλειν εἰς Θήβας*] Decretum ea occasione conditum, quo omnia haec clarius declarantur, habet *Demosth.* Or. pro Cor. p. 170. P. Wess.

57. *Διαβεβοημένος ἐπὶ τῇ — δεινότητι*] *Lucianus* Necym. C. 6. *μετὰ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων*. ubi egregie *Hemsterhusius*, hujus loci non oblitus. Similiter L. XVII, 6. *καὶ οὗτος τῶν Καδουσίων ἐπ' ἀρετῇ καὶ ἀνδρείᾳ διαβεβοημένος*. Python, domo Byzantius, dicendi scribendique egregia facultate excellebat, ut *Demosth.* Or. de Halon. p. 51. & *Aeschin.* Or. *περὶ τῆς Παραπρ.* p. 44. indicant. Vid. *Olearium* ad *Philostr.* Vit. Apollon. L. VII, 37. P. Wess.

65. *Καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ἡμῶν*] Oportuit *ὑμῶν*. Audiamus Oratorem in ea pro Coron. p. 162. *τότε ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θρασυνομένῳ καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ὑμῶν οὐκ εἶξα, οὐδ' ὑπεχώρησα.* Quod *Demosthenis* dictum insecuti scriptores saepe memoraverunt, *Plut.* Demosth. p. 849. F., *Demetrius Phal.* *περὶ Ἑρμην.* Sect. 286., *Tzetzes* Chil. VI. p. 358. Et tamen ad id subinde offensum fuit. *Libanius* T. 1. p. 405. D. *εὑρηκέναι μοι δοκῶ, δι' ἃ ἐμοῦ φησὶ*] *τῷ Πύθωνι ῥέοντι καὶ θρασεῖ* [illegible] *πρὸς τὸ* [illegible]. Sic *Morellus*, vertens, *invenisse mihi videor caussas, ob quas mihi ignoscat cum Pythone lubrico* &c. Prorsus absurde. Distinguendum fuerat post *φησὶ*]. Sed in *Morello* hoc non praeter morem: vide ejusdem *Liban.* pag. 456. Quid dices de *Oleario*? qui Pythonem *θρασυνόμενον καὶ πολὺν ῥέοντα* in *Philostr.* Sophist. Prooem. p. 482. mutat in *πολὺ ῥέοντα*. Quid de viris doctis? qui *Clementis Alexandr.* Protrept. pag. 39. de supersti-

tione

Olymp. CX. III. borum nos obrueret, nequaquam ceſſi. Quanquam vero ſocietatem Boeotorum non obtinebat Philippus, nihilominus tamen cum utriſque armis diſceptare conſtituit. Ideo exſpectatis prius, quae ſequebantur auxiliis, Boeotiam ingreditur, peditatum ccIↄↄ. ccIↄↄ. ccIↄↄ. haud minorem, nec infra bis 555. mille equites ducens. Exercitus uterque ad pugnam erat paratiſſimus: ſpiritu quidem & promtitudine animorum, nec non virtute alter alteri nihil concedens; ſed militum numero & belli adminiſtrandi ſcientia rex longe praeſtabat. Is enim variis in bellis collatis cum hoſte ſignis dimicaverat, & ut plurimum victoria potitus, magnam ſibi rei bellicae experientiam compararat. Atheniensium contra optimi duces Iphicrates, Chabrias, Timotheus ultimum jam diem obierant: reliquorum omnium princeps Chares imperatoria ſtrenuitate conſilioque a vulgari & gregario milite nihil differebat.

86. Sub ortum ergo lucis, acies utrinque expediri coepit. Rex filium Alexandrum, pubertatis annos ingreſſum, qui virtutis & acrimoniae in rebus peragendis manifeſta jam tum documenta praebuerat, unum cornu regere jubet; ducibus, quos tum ſelectiſſimos habere licuit, illi attributis. Ipſe cum delecto militum robore alterum tenens cornu, ordines, prout temporis ratio exigeret, ſuo quemque loco, diſponit. Athenienſes pro gentium diverſitate ſeries aciei diſtribuunt, & permiſſo Boeotis altero cornu, ipſi reliquum adminiſtrant. Atrox tunc praelium ad longum tempus conſeritur, & magna fit utrinque ſtrages, victoriae ſpe in neutram inclinante partem: donec Alexander patri fortitudinis ſuae ſpecimen exhibendi tanto ſtudio contendens, ut nihil reliquum faceret, viris ſtrenuiſſimis conatum ejus adjuvantibus, primus vicinam hoſtium aciem perrupit, multiſque proſtratis, oppoſitos ſibi defatigavit. Idem cum adſtites quoque facerent, proximi ordines lacerati ſunt. Poſt magnas tandem ſtrues cadaverum ea parte excitatos, adverſos ſibi primus in fugam Alexander vertit. Nec minus rex ipſe in prima acie dimicans, ne filio quidem Alexandro victoriae titulum concedens, objectum ſibi agmen primo ſtatione ſua depulit, eoque in fugam conjecto, victoriae dein auctor ex-

ἡμῖν [x] οὐχ ὑπεχώρησα. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ Φίλιππος ἀποτυχὼν τῆς τῶν Βοιωτῶν συμμαχίας, οὐδὲν ἧττον ἔκρινε πρὸς ἀμφοτέρους διαγωνίσασθαι· διὸ καὶ προσαναμείνας τοὺς ἀφυστεροῦντας τῶν συμμάχων, ἧκεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἔχων πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τρισμυρίων, ἱππεῖς δὲ οὐκ [y] ἐλάττους τῶν δισχιλίων. ἀμφοτέρων δὲ πρὸς τὴν μάχην εὐτρεπῶν γενομένων, τοῖς μὲν φρονήμασι καὶ ταῖς προθυμίαις, ἔτι δὲ ταῖς ἀνδραγαθίαις ἐφάμιλλοι καθειστήκεισαν, τῷ δὲ πλήθει καὶ τῇ κατὰ τὴν στρατηγίαν ἀρετῇ προεῖχεν ὁ βασιλεύς. πολλὰς γὰρ καὶ ποικίλας [z] παρατάξεις ἠγωνισμένος, καὶ ἐν ταῖς πλείσταις μάχαις νενικηκώς, μεγάλην εἶχεν ἐμπειρίαν τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων. παρὰ δὲ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ μὲν ἀγαθώτατοι τῶν στρατηγῶν ἐτετελευτήκεισαν, Ἰφικράτης καὶ Χαβρίας, ἔτι δὲ Τιμόθεος. τῶν δ' ὑπολελειμμένων Χάρης προέχων, οὐδὲν διέφερε τοῦ τυχόντος ἰδιώτου κατὰ τὴν ἐν τῷ στρατηγεῖν ἐνέργειαν καὶ βουλήν. 476.

Ἅμα δ' ἡμέρᾳ τῶν δυνάμεων ἐκτασσομένων, ὁ μὲν βασιλεὺς τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον, ἀντίπαιδα τὴν ἡλικίαν ὄντα, διάδηλον δὲ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν ὀξύτητα τῆς ἐνεργείας ἔχοντα, κατέστησεν ἐπὶ θάτερον τῶν κεράτων, παρακαταστήσας αὐτῷ τῶν ἡγεμόνων τοὺς ἀξιολογωτάτους· αὐτὸς δὲ τοὺς ἐπιλέκτους ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, τὴν ἡγεμονίαν εἶχε τοῦ ἑτέρου μέρους, καὶ τὰς κατὰ μέρος [a] τάξεις οἰκείως τοῖς παροῦσι καιροῖς διεκόσμησεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατ' ἔθνος τὴν διαίρεσιν τῆς τάξεως ποιησάμενοι, τοῖς μὲν Βοιωτοῖς τὸ ἕτερον μέρος παρέδωκαν, αὐτοὶ δὲ τοῦ λοιποῦ τὴν ἡγεμονίαν εἶχον. γενομένης δὲ μάχης καρτερᾶς ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ πολλῶν πιπτόντων παρ' ἀμφοτέροις, μέχρι μέν τινος ὁ ἀγὼν ἀμφιδοξουμένας εἶχε τὰς ἐλπίδας τῆς νίκης. Μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ Ἀλεξάνδρου φιλοτιμουμένου τῷ πατρὶ τὴν ἰδίαν ἀνδραγαθίαν ἐνδείξασθαι, καὶ φιλοτιμίας ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείποντος, ὁμοίως δὲ καὶ [b] πολλῶν αὐτῷ συναγωνιζομένων ἀνδρῶν ἀγαθῶν, πρῶτος τὸ συνεχὲς τῆς τῶν πολεμίων τάξεως ἔρρηξε, καὶ πολλοὺς καταβαλὼν, κατεπόνει τοὺς [c] καθ' ἑαυτὸν τεταγμένους. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν παραστατῶν αὐτῷ ποιησάντων, τὸ συνεχὲς ἀεὶ τῆς τάξεως παρερρήγνυτο. πολλῶν δὲ σωρευομένων νεκρῶν, οἱ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον πρῶτοι βιασάμενοι τοὺς [d] καθ' ἑαυτοὺς ἐτρέψαντο. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς προκινδυνεύων, καὶ τῆς νίκης τὴν ἐπιγραφὴν οὐδ' αὐτῷ παραχωρῶν Ἀλεξάνδρῳ, τὸ μὲν πρῶτον ἐξέωσε τῇ βίᾳ τοὺς ἀντιτεταγμένους, ἔπειτα δὲ καὶ φυγεῖν συναναγκάσας, αἴτιος ἐγίνετο

---

[x] Οὐ συνεχώρησα *Steph.* marg. [y] Ἐλάττω *Vat.* οὐκ ἐλάττους *Reg.* 1. οὐκ ἐλάττω *Basil.* In *Edd.* ἔλαττον. [z] Πράξεις *Reg.* 1. *Vat. Basil.* Male. [a] Τάξεις ora *Steph. Venet. Reg.* 1. πράξεις *Vat. Basil.* In *Edd.* παρατάξεις, quae diſcrepantia ex ſcripturae compendio nata eſt. [b] Πολλῶν ἀγωνιζ. ambo *Reg. Basil.* [c] Καθ' αὑτὸν *Reg.* 1. mox ποιούντων *idem.* [d] Καθαυτοὺς *Reg.* 2. pro καθ' αὑτοὺς, quomodo *Reg.* 1.

tione increſcente, ἀλλ' ὡς ἐπίδοσιν ἔλαβον, καὶ πολλὰ δὴ φανέντα, refingunt καὶ πολλὰ δὴ &c. Novi ſane *Philon. Jud.* de Profug. p. 453. E. τὸν φαῦλον πολὺ [illegible] καὶ ἀρετῆς. & *Plut.* Alcibiad. pag. 202. C. πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην ὅλως ἔῤῥει. Quae, ut ferri poſſunt, Ita vis accenda a ceteris fuerat. Eleganter *Horat.* L. I. Sat. 7, 28. *Tum Praeneſtinus ſalſo multoque fluenti Expreſſa arbuſto regerit convicia*, ex egregia *Bentleji*, quem adi, conjectura. P. Wess.

71. Οὐκ ἐλάττους τῶν δισχιλίων] Solet Auctor πλείω & ἐλάττω, ſi tamen ipſe ejus ſcripturae architectus, non nunquam adverbiorum loco collocare: hoc tamen ex *Reg.* recipere conſultius eſt viſum. P. Wess.

82. Οὐδὲν διέφερε τοῦ τυχόντος ἰδιώτου] Vid. ſupr. L. XV. 95. Notant hominis ſegnitiem & rapacitatem *Aeſchin.* de Legat. fals. p. 37. & *Plut.* Phoc. p. 747. F. P. Wess.

86. Ἀντίπαιδα τὴν ἡλικίαν ὄντα] Attigerat Alexander aetatis annum XIX. nam cum pater Byzantium obſidione premeret XVI. erat annorum, ſi *Plutarcho* fides Alex. p. 668. E. P. Wess.

5. Πρῶτος τὸ συνεχὲς τῆς τῶν πολεμίων &c.] Sacram Thebanorum cohortem invaſit primus & disjecit apud *Plut.* Alex. pag. 668. F. P. Wess.

16. Πλείους τῶν χιλίων &c.] Non admodum diſſentiunt *Lycurgus* Or. in Leocrat. p. 168., *Demades* Or. fragmento pag. 179. & *Pauſan.* L. VII, 10. In defunctos etſi patrio ex more *Demoſthenes* laudationem recitarit, plerique tamen omnes a Philippo ſunt terrae mandati. Vid. Excerpt. *Valeſ.* p. 338. P. Wess.

19. Τρίτου ἔτους] Vid. ſupr. C. 4. & *Jac. Gronov.* ad *Arrian.* L. I, 17. P. Wess.

25. Διὰ μέσων τῶν αἰχμαλώτων ἐβάδιζε &c.] Inter alia vino gravis jecit in Demoſthenem, & cum riſu recitavit initium Pſephiſmatis, quod is paullo ante conpoſuerat,

Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς τάδ' εἶπεν.

Docet *Plut.* Demoſth. pag. 855. A. Corripuit autem victorem non Demades tantum, ſed & Diogenes. *Philoſtratus* Vit. Apoll. L. VII, 2. p. 280. ὁ μὲν (Diogenes) τὸν Χαιρωνείας ὕστερον ἐπιπλήττων ὑπὲρ Ἀθηναίων Φιλίππῳ, περὶ οὓς Ἡρακλείδης εἶναι φάσκων, ἀπόλλυ- ἐτλη

νετο τῆς νίκης. τῶν δ' Ἀθηναίων ἔπεσον μὲν ἐν τῇ μάχῃ πλείους τῶν χιλίων, ἥλωσαν δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν δισχιλίων. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν Βοιωτῶν πολλοὶ μὲν ἀνῃρέθησαν, οὐκ ὀλίγοι δὲ ἐζωγρήθησαν. Μετὰ δὲ τὴν μάχην ὁ Φίλιππος τρόπαιον στήσας, καὶ τοὺς νεκροὺς εἰς ταφὴν συγχωρήσας, ἐπινίκια τοῖς θεοῖς ἔθυσε, καὶ τοὺς ἀνδραγαθήσαντας κατὰ τὴν ἀξίαν ἐτίμησε.

Λέγουσι δέ τινες ὅτι καὶ παρὰ τὸν πότον πολὺν ἐμφορησάμενος ἄκρατον, καὶ μετὰ τῶν φίλων τὸν ἐπινίκιον ἄγων κῶμον, διὰ μέσων τῶν αἰχμαλώτων ἐβάδιζεν, ὑβρίζων διὰ λόγων τὰς τῶν ἀκληρούντων δυστυχίας. Δημάδην δὲ τὸν ῥήτορα κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ὄντα, χρήσασθαι παρ- 477. ρησίᾳ, καὶ λόγον ἀποφθέγξασθαι δυνάμενον ἀναστεῖλαι τὴν τοῦ βασιλέως ἀσέλγειαν. Φασὶ γὰρ εἰπεῖν αὐτόν, βασιλεῦ, τῆς τύχης σοι περιθείσης πρόσωπον Ἀγαμέμνονος, αὐτὸς οὐκ αἰσχύνῃ πράττων ἔργα [e] Θερσίτου; τὸν δὲ Φίλιππον, τῇ τῆς ἐπιπλήξεως εὐστοχίᾳ κινηθέντα, [f] τοσοῦτο μεταβαλεῖν τὴν ὅλην διάθεσιν, ὥστε τοὺς μὲν στεφάνους ἀπορρῖψαι, τὰ δὲ συνακολουθοῦντα κατὰ τὸν κῶμον σύμβολα τῆς ὕβρεως ἀποτρίψασθαι, τὸν δ' ἄνδρα τὸν χρησάμενον τῇ παρρησίᾳ θαυμάσαι, καὶ τῆς αἰχμαλωσίας ἀπολύσαντα πρὸς ἑαυτὸν ἀναλαβεῖν ἐντίμως. Τέλος δ' ὑπὸ τοῦ Δημάδου καθομιληθέντα ταῖς Ἀττικαῖς χάρισι, πάντας ἀπολῦσαι τοὺς αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων· καθόλου δ' ἀποθέμενον τὴν ἐκ τῆς νίκης ὑπερηφανίαν, πρέσβεις ἀποστεῖλαι πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ συνθέσθαι πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τε καὶ συμμαχίαν· εἰς δὲ τὰς Θήβας φρουρὰν ἐγκαταστήσαντα, συγχωρῆσαι τὴν εἰρήνην τοῖς Βοιωτοῖς.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἧτταν, Λυσικλέους μὲν τοῦ στρατηγοῦ θάνατον κατέγνωσαν, Λυκούργου μὲν τοῦ ῥήτορος κατηγορήσαντος. οὗτος γὰρ [g] τῶν τότε ῥητόρων μέγιστον ἔχων ἀξίωμα, καὶ δώδεκα μὲν ἔτη τὰς προσόδους τῆς πόλεως διοικήσας ἐπαινουμένως, βίον δ' ἐζηλωκὼς ἐπ' ἀρετῇ περιβόητον, πικρότατος ἦν ἐν τοῖς λόγοις κατήγορος. Γνοίη δ' ἄν τις αὐτοῦ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀξίαν καὶ πικρίαν, ἐν οἷς τοῦ Λυσικλέους κατηγορῶν λέγει, „ [h] Ἐστρατήγεις, ὦ Λυσίκλεις, καὶ χιλίων μὲν πολιτῶν τετελευτηκότων, δισχιλίων δ' αἰχμαλώτων γεγονότων, [i] τροπαίου δὲ κατὰ τῆς πόλεως ἑστηκότος, τῆς δ' Ἑλλάδος ἁπάσης δουλευούσης. καὶ τούτων ἁπάντων γεγενημένων, σοῦ ἡγουμένου καὶ στρατηγοῦντος, τολμᾷς ζῆν καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ὁρᾶν, καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλειν, ὑπόμνημα γεγονὼς αἰσχύνης καὶ ὀνείδους τῇ πατρίδι;" Ἴδιον δέ τι συνέβη γενέσθαι κατὰ τοὺς ὑποκειμένους χρόνους. καθ' ὃν γὰρ καιρὸν ἡ

Olymp. CX. III.

stitit: Atheniensium hoc praelio cIↄ. ac plures cecidere, nec pauciores duobus millibus capti sunt. Magna pariter Boeotorum multitudo interemta est, nec exigua in manus hostium venit. Ab hac pugna tropaeum Philippus statuit, & concessis ad sepulturam mortuis, victoriale sacrum Diis fecit, & bellatores, qui viros sese fortes praebuerant, pro merito cujusque honoravit.

87. Sunt qui tradant, Philippum cum post largam meri ingurgitationem ostentandae victoriae causa lascivam cum amicis comessationem instituisset, per mediam captivorum turbam incessisse, verbisque contumeliosis adversae fortunae casum miseris exprobrasse. Ubi Demades orator, qui captivorum in grege tunc erat, orationis libertate usus, verbum coercendae regis petulantiae accommodatum enuntiarit. Ad hunc vero modum locutus fertur: Quando personam Agamemnonis fortuna tibi, Rex, induit, Thersitae facta repraesentare nonne te pudet? Hac increpationis solertia motum Philippum usque adeo totum priorem habitum immutavisse, ut non solum abjectis corollis, adjuncta comessationi petulantiae signa procul facessere jusserit, sed virum etiam, qui liberius ipsum reprehendisset, admiratum, e captivitate liberatum honorifico deinceps loco apud se habuisse. Gratiis ergo Atticis per Demadae familiaritatem delibutus, captivos omnes absque pretio liberos dimisit. Ac deposita tandem, 556. quae victoriae comes est, superbia, missis ad populum Atheniensem legatis, amicitiae & societatis foedus cum ipsis renovavit: impositoque Thebis praesidio, pacem Boeotorum genti concessit.

88. Hanc cladem passi Athenienses Lysicli, summo belli praefecto, capitale supplicium irrogarunt, Lycurgo ipsum accusante; Qui maximam inter ejus aetatis oratores dignitatem habebat, & vectigalia civitatis XII. annos multa cum laude administrarat, vitamque cum summa virtutis gloria exegerat; sed acerbissimus omnium accusator. Orationum ejus dignitatem & amaritiem vel ex his verbis, quibus in accusatione Lysiclis utitur, conjeceris. „ Belli praetor fuisti, o Lysicles; Et quanquam civium cIↄ. occubuerint, bis mille captivitatem subierint, Tropaeum ad urbis hujus ignominiam sit excitatum, universae Graecia jugum servitutis injectum; Et haec tandem, te duce, te summo belli imperatore acciderint; vivere tamen audes, solisque jubar intueri sustines, & in forum prodire non erubescis, patriae tuae dedecoris pudendi, & opprobrii monimentum? Singulare quippiam hac tempestate evenit. Quan-

---

[e] Θερσίτε *Vat.* prave. [f] Τοσοῦτον *Reg.* 1. *Basil.* non male, si τρόπον subaudias. [g] Τῶν τε ῥητ. ora *Steph.* [h] Ἐστρατήγεις *Basil.*
[i] Τρόπαιον *Vat.*

ὅπλοις τοὺς ὑπὲρ Ἡρακλειδῶν ὅπλα ἠρμένους. Quae vertit vir doctus: *Ille quidem statim post pugnam Chaeroneam accedens, Philippum propter Athenienses graviter objurgavit: (de quibus Heraclides dicebat, armis perdidit ob arma sua elatos.)* Mire profecto! An ἀπὸ Χαιρωνείας est *statim post pugnam Chaeronensem*, sic enim scribere voluit? Et quis ille Heraclides? Sententia *Philostrati* est: Diogenem recta Chaeroneam properasse, Philippumque ob profligatos Athenienses corripuisse, quod cum Heraclides, sive *unus ex Herculis posteris*, dici vellet, eos armis conficeret, qui pro Heraclidis olim arma induerant. Haec sunt aperta & veteri historiae congrua. Id addere debeo, [illegible] ἂν per eo loco esse incommodum, virumque doctissimum videri in eas angustias compulisse: mallem equidem abesset, aut ejus in sedem ἂν commigraret; quod tamen absque librorum patrocinio decernere non sustineo. P. Wess.

35. Ὥστε τοὺς μὲν στεφάνους ἀπορρῖψαι] Vide *Aelian.* Hist. Var. L. XIII, 1. cum *Perizonii* nota & *Lamb. Bos.* Exercit. Philol. in Epist. *S. Paulli* ad Rom. XIII, 13. Alia de Philippo *Justinus* L. IX, 4. P. Wess.

41. Ἄνευ λύτρων] Ipse *Demades* in Or. fragm. p. 179. δισχιλίους γὰρ αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων, καὶ χιλίων πολιτῶν σώματα, χωρὶς κήρυκος, καὶ τὸν Ὠρωπὸν χωρὶς πρεσβείας λαβὼν &c. Liberati Athenienses cum victores incusarent, reddique sibi vestes & stragula postularent, οὐ δοκοῦσιν ὑπὸ Ἀθηναῖοι νομίζειν ἐν ἀστραγάλοις ὑφ' ἡμῶν νενικῆσθαι; non sine risu Philippus inquiebat in *Plut.* Apophthegm. p. 177. E. P. Wess.

50. Καὶ δώδεκα μὲν ἔτη τὰς προσόδους &c. διοικήσας] Verius erit πεντεκαίδεκα ἔτη. Per continuos enim XV. annos civitatis Atticae quaestor fuit. Ταμίας γὰρ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς πενταετηρίδας *Plut.* in Lycurg. p. 841. B.; quo quidem munere quanta integritate & diligentia sit perfunctus, grati profitentur in Psephismate Athenienses, ὄντα τε πολλὰς καὶ καλὰς δόντα τῇ πατρίδι, καὶ γενόμενον τῆς κοινῆς προσόδου ταμίαν τῇ πόλει [illegible] (leg. ἐπὶ τρεῖς) πενταετηρίδας &c., quae ex *Plut.* p. 852. A. peti debent, & *Pausan.* L. I, 29., cui ex eo civitatis Atticae decreto clarissima lux accendi posset, si id agendi tempus esset. P. Wess.

52. Πικρότατος ἦν ἐν τοῖς λόγοις κατήγορος] Vid. *Henr. Valesium* ad *Ammian. Marcell.* L. XXII, 9., optime docentem, ab hoc Lycurgo oratore viros in administranda republica & jure dicendo severos *Lycurgos* & *Lycurgis tristiores* fuisse dictos. P. Wess.

54. Ἐν οἷς τοῦ Λυσικλέους κατηγορῶν] Lycurgi Or. κατὰ Λυσικλέους citat *Harpocration* in Ἐπὶ Δηλίῳ & [illegible]. Vid. *Jo. Meurs.* Lect. Attic. L. III, 3. Id paene neglexeram, a *Polyae-*

Olymp. CX. III. Quando enim ad Chaeroneam depugnatum fuit, eadem die ac hora, aliud in Italia certamen inter Tarentinos & Lucanos eſt commiſſum, in quo Archidamus Lacedaemoniorum rex, auxiliarem Tarentinis operam exhibens, oppetivit. Lacedaemoniorum ille regnum per annos XXIII. adminiſtravit. Succeſſit ei filius Agis, novemque annos clavum tenuit. Per id tempus Timotheus Heracleae Ponticae dominus XV. principatus anno vita defungitur; Cui frater Dionyſius ſuccedit, duoſque & XXX. annos dominatum illic obtinet.

Olymp. CX. IV. 89. Archontis magiſtratum Athenis Phrynichus, Conſularem Romae T. Manlius Torquatus & P. Decius inierant, cum Philippus rex ob victoriam ſub Chaeronea partam celſos gerens ſpiritus, poſtquam nobiliſſimis Graeciae urbibus pavorem injecerat, hoc omni connixione agebat, ut totius Graeciae imperator deligeretur. Fama igitur de ſe ſparſa, quod Perſis bellum inferre pro Graecorum emolumentis, & ob admiſſam in templa Deûm impietatem, vindictam de illis ſumere in animo haberet, ſtatim benevolentiam Graecorum ſibi adjunxit. Cumque humanum ac liberalem omnibus privatim ac publice ſe exhiberet, civitatibus tandem ſe de commodis Reipublicae cum ipſis conſultare velle, denunciavit. Publico igitur conventu apud Corinthum indicto, de bello contra Perſas ſuſcipiendo differit, & praeclaram de ſucceſſu rei ſpem faciens, ad belli ſocietatem concilium exhortatur. Ad extremum Graeciae totius imperator cum ſumma poteſtate creatus, magnificos in expeditionem Perſicam apparatus facit, certoque militum auxiliariorum numero ſingulis urbibus indicto, in Macedoniam redit. Atque hoc modo Philippi res conſtitutae erant.

90. In Sicilia vero Timoleon cum Siculorum juxta ac Syracuſanorum rempublicam inſtauraſſet, octavo adminiſtrationis ſuae anno vivere deſiit. Syracuſani igitur, qui in magna hunc virum aeſtimatione habuerant, ob virtutem & benefactorum magnitudinem magnificum ei funus adornant; Quod cum efferretur multitudine convocata, hoc pſephiſma a Syracuſano populo promulgatur, ut ducentarum ſumtu minarum Timoleonti funus peragatur, & parentatione inſtituta anniverſaria, certaminibus Muſicis equeſtribus & gymnicis memoria illius in omne tempus honeſtetur; quod debellatis barbaris maximas Graecorum in Sicilia urbes deductis coloniis frequen-

περὶ τὴν Χαιρώνειαν ἐγίνετο μάχη, ἑτέρα παράταξις συνέστη κατὰ τὴν Ἰταλίαν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ, διαπολεμούντων μὲν Ταραντίνων πρὸς Λευκανούς, συναγωνιζομένου δὲ τοῖς Ταραντίνοις Ἀρχιδάμου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, ὅτε συνέβη καὶ αὐτὸν ἀναιρεθῆναι τὸν Ἀρχίδαμον. οὗτος μὲν οὖν ἦρξε τῶν Λακεδαιμονίων ἔτη τρία καὶ εἴκοσι· Τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς Ἆγις ἦρξεν ἔτη ἐννέα. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Τιμόθεος ὁ τῆς Ἡρακλείας 478. τῆς ἐν τῷ Πόντῳ τύραννος ἐτελεύτησε, δυναστεύσας ἔτη πεντεκαίδεκα· τὴν δὲ τυραννίδα διαδεξάμενος [k] ὁ ἀδελφὸς Διονύσιος, ἦρξεν ἔτη δυσὶ πλείω τῶν τριάκοντα.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φρυνίχου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Μάλλιον Τορκουάτον καὶ Πόπλιον Δέκιον· ἐπὶ δὲ τούτων, Φίλιππος ὁ βασιλεύς, πεφρονηματισμένος τῇ περὶ Χαιρώνειαν νίκῃ, καὶ τὰς ἐπιφανεστάτας πόλεις καταπεπληγμένος, ἐφιλοτιμεῖτο γενέσθαι πάσης τῆς Ἑλλάδος ἡγεμών. διαδοὺς δὲ λόγον ὅτι βούλεται πρὸς Πέρσας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων πόλεμον ἄρασθαι, καὶ λαβεῖν παρ' αὐτῶν δίκας ὑπὲρ τῆς εἰς τὰ ἱερὰ γενομένης παρανομίας, ἰδίους τοὺς Ἕλληνας ταῖς εὐνοίαις ἐποιήσατο. [l] Φιλοφρονούμενός τε πρὸς ἅπαντας καὶ ἰδίᾳ καὶ κοινῇ, ταῖς πόλεσιν ἀπεφαίνετο βούλεσθαι διαλεχθῆναι περὶ τῶν συμφερόντων. διόπερ ἐν Κορίνθῳ τοῦ κοινοῦ συνεδρίου συναχθέντος, διαλεχθεὶς περὶ τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου, καὶ μεγάλας ἐλπίδας ὑποθείς, προετρέψατο τοὺς συνέδρους εἰς πόλεμον. τέλος δὲ τῶν Ἑλλήνων ἑλομένων αὐτὸν στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῆς Ἑλλάδος, μεγάλας παρασκευὰς ἐποιεῖτο πρὸς τὴν ἐπὶ τοὺς Πέρσας στρατείαν. διατάξας δ' ἑκάστῃ πόλει τὸ πλῆθος τῶν εἰς συμμαχίαν στρατιωτῶν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Μακεδονίαν. καὶ τὰ μὲν περὶ Φίλιππον ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Τιμολέων ὁ Κορίνθιος, ἅπαντα τοῖς Συρακουσίοις καὶ τοῖς Σικελιώταις κατωρθωκώς, ἐτελεύτησε, στρατηγήσας ἔτη ὀκτώ. οἱ δὲ Συρακούσιοι μεγάλως ἀποδεδεγμένοι τὸν ἄνδρα, διά τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ μέγεθος τῶν εὐεργεσιῶν, μεγαλοπρεπῶς ἔθαψαν αὐτόν, καὶ κατὰ τὴν ἐκφορὰν ἀθροισθέντος τοῦ πλήθους, τόδε τὸ ψήφισμα ἀπηγόρευσεν ὁ δῆμος τῶν Συρακουσίων, Τιμολέοντα τιμᾶν ἐτήσιον, τοῦτον δὲ θάπτειν ἀπὸ διακοσίων μνῶν, τιμᾶσθαι δὲ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀγῶσι μουσικοῖς καὶ ἱππικοῖς καὶ γυμνικοῖς, ὅτι τοὺς βαρβάρους καταπολεμήσας, καὶ τὰς μεγίστας τῶν Ἑλληνίδων πόλεων [m] οἰκίσας, αἴτιος ἐγενήθη τῆς ἐλευ-

θε-

---

[k] Ὁ υἱὸς Διον. *Baſil. Vat. Reg.* 1. *Coiſl.* [l] Φιλοφρονούμενός τε πρὸς *Reg.* 1., quod commodius. Cett. δὲ πρός. [m] Ἐποικίσας *Baſil.* οἰκίσας ora *Steph.* Vulgo ἀνοικίσας.

ne copiarum Atticarum in Chaeronenſi praelio ducem adpellari *Stratoclem* L. IV, 2, 2., quo etſi nomine civem ſibique aequalem memoret *Aeſchin.* Or. περὶ τῆς Παραπρ. p. 30., erroris tamen *Polyaenum* haud abſolvo. P. Wess.

68. Ὅτε συνέβη καὶ αὐτὸν ἀναιρεθῆναι τὸν Ἀρχίδαμον] Id veriſſimum. Addere potuiſſet, Archidamum ſepulturae honore caruiſſe: petentibus enim Tarentinis & bene multam pecuniam offerentibus interfecti corpus Lucani negarunt, apud *Athen.* L. XII. p. 536. D. referente *Theopompo*. Conſentit *Pauſanias*, eam illi poenam ab Apolline ob ſacrilegii cum Phocenſibus ſocietatem impoſitam fuiſſe ſignificans L. III, 10. pag. 230. & L. VI. 4. P. Wess.

71. Ἦρξεν ἔτη ἐννέα] Vid. ad hujus lib. cap. 64. P. Wess.

75. Ὁ ἀδελφὸς Διονύσιος] Pro ἀδελφὸς legitur etiam ὁ υἱός, quam lectionem nec in margine nec in textu poſui, quod falſam eſſe ex *Memnone* compererim; cujus haec ſunt verba in iis, quae a me excuſa ſunt ex ejus hiſtoriae fragmentis (cap. 4.) ὁ δὲ Τιμόθεος παραλαβὼν τὴν ἀρχήν, οὕτω ταύτην &c. Paullo poſt ἀφ' οὗ καὶ τὸν ἀδελφὸν Διονύσιον τά τε ἄλλα πατρικῶς τρέφων καὶ κοινωνὸν μὲν εὐθὺς αὐτίκα τῆς ἀρχῆς, ἐχόμενον δὲ καὶ διάδοχον. H. Steph.

Ὁ ἀδελφὸς Διονύσιος] Dionyſium Timothei fuiſſe fratrem, Clearchi filium, *Nymphis* apud *Athen.* L. XII. p. 549. A. confirmat. De tyrannidis annis non convenit *Memnoni* cum *Diodoro*: dat illi XXX., Noſter ἔτη δυσὶ πλείω τῶν τριάκοντα, quod dictum videtur ut ἔτη λείποντα δυσὶ τῶν τριάκοντα L. I, 5. P. Wess.

85. Ὑπὲρ τῆς εἰς τὰ ἱερὰ γενομένης παρανομίας] Vid. ad lib. XI, 29. & B. *Briſſon.* de Reg. Perſ. L. II, 30. p. 363. P. Wess.

89. Διόπερ ἐν Κορίνθῳ] Non diſſimilia *Juſtin.* L. IX, 5. P. Wess.

7. Τιμολέοντα τιμᾶν ἐτήσιον.] Haec ſequentibus non reſpondent, & flagitioſe ſunt corrupta. Fuiſſe puto Τιμολέοντα Τιμαινέτου υἱόν, Κορίνθιον τόνδε, θάπτειν, aut, ſi hoc nimium putetur, τοῦτον δὲ θάπτειν. Auctorem do *Plut.* extrema Vit. Timol., ubi Syracuſanorum decretum editur: Ὁ δῆμος τῶν Συρακουσίων Τιμολέοντα Τιμοδήμου, Κορίνθιον τόνδε, θάπτει μὲν διακοσίων μνῶν, ἐτίμησε δὲ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀγῶσι μουσικοῖς, ἱππικοῖς, γυμνικοῖς, ὅτι τοὺς τυράννους καταλύσας καὶ τοὺς βαρβάρους καταπολεμήσας, καὶ τὰς μεγίστας τῶν ἀναστάτων πόλεων οἰκίσας, ἀπέδωκε τοὺς νόμους τοῖς Σικελιώταις. Ex quibus cuivis apertum arbitror, ipſa Pſephiſmatis verba adumbraſſe *Diodorum*. Scripſi autem Τιμαινέτου υἱὸν quod utriuſque ſint veſtigia in verbis ΤΙΜΑΙΝ ΕΤήσιον, & Auctor Timoleontem Timaeneti F., non Timodemi, ut *Plutarchus*, perhibeat C. 66. P. Wess.

11. Ὅτι

θερίας τοῖς Σικελιώταις. Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ἀριοβαρζάνης μὲν ἐτελεύτησε, [n] βασιλεύσας ἔτη εἴκοσι καὶ ἕξ· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος Μιθριδάτης, ἦρξεν ἔτη πέντε πρὸς τοῖς τριάκοντα. Ῥωμαῖοι δὲ πρὸς Λατίνους καὶ Καμπανοὺς παραταξάμενοι περὶ πόλιν Σύεσσαν, ἐνίκησαν, καὶ τῶν ἡττηθέντων μέρος τῆς χώρας [o] ἀφείλοντο. ὁ δὲ κατωρθωκὼς τὴν μάχην Μάλλιος ὁ ὕπατος ἐθριάμβευσεν. 479.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πυθοδώρου Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Πόπλιον καὶ Τιβέριον Αἰμίλιον Μάμερκον, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη πρώτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Κλεομάντις [p] Κλειτόριος· ἐπὶ δὲ τούτων, Φίλιππος ὁ βασιλεὺς, ἡγεμὼν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καθεσταμένος, καὶ τὸν πρὸς Πέρσας πόλεμον [q] ἐνστησάμενος, Ἄτταλον μὲν καὶ Παρμενίωνα προαπέστειλεν εἰς τὴν Ἀσίαν, μέρος τῆς δυνάμεως δοὺς καὶ προστάξας ἐλευθεροῦν τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· αὐτὸς δὲ σπεύδων μετὰ τῆς τῶν θεῶν γνώμης ἐπανελέσθαι τὸν πόλεμον, ἐπηρώτησε τὴν Πυθίαν, εἰ κρατήσει τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν· ἡ δὲ ἔχρησεν αὐτῷ τόνδε τὸν χρησμόν,

Ἔστεπται μὲν ὁ ταῦρος, ἔχει τέλος, ἔστιν ὁ
θύσων.

ὁ μὲν οὖν Φίλιππος, σκολιῶς ἔχοντος τοῦ χρησμοῦ, πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον ἐξεδέχετο τὸ λόγιον, ὡς τοῦ μαντείου προλέγοντος τὸν Πέρσην ἱερείου τρόπον [r] τυθήσεσθαι. τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως εἶχεν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐσήμαινεν, ἐν πανηγύρει καὶ θεῶν θυσίαις τὸν Φίλιππον ὥσπερ τὸν ταῦρον ἐστεμμένον σφαγήσεσθαι. οὐ μὴν ἀλλὰ δόξας [s] συμμαχεῖν αὐτῷ τοὺς θεοὺς, περιχαρὴς ἦν, ὡς τῆς Ἀσίας ὑπὸ Μακεδόνας ἐσομένης αἰχμαλώτου. εὐθὺς οὖν θυσίας μεγαλοπρεπεῖς ἐπετέλει τοῖς θεοῖς, καὶ τῆς θυγατρὸς Κλεοπάτρας τῆς ἐξ Ὀλυμπιάδος συνετέλει γάμους. καὶ ταύτην μὲν Ἀλεξάνδρῳ συνῴκισε τῷ βασιλεῖ τῶν Ἠπειρωτῶν, ἀδελφῷ δὲ ὄντι γνησίῳ τῆς Ὀλυμπιάδος. ἅμα δὲ ταῖς τῶν θεῶν τιμαῖς βουλόμενος ὡς πλείστους τῶν Ἑλλήνων μετέχειν τῆς εὐωχίας, ἀγῶνάς τε μουσικοὺς καὶ μεγαλοπρεπεῖς ἐποίει, καὶ λαμπρὰς ἑστιάσεις τῶν φίλων καὶ ξένων. διόπερ ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος μετεπέμπετο τοὺς ἰδιοξένους, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ φίλοις παρήγγειλε παραλαμβάνειν τῶν [t] ἀπὸ τῆς ξένης γνωρίμων ὡς πλείστους. σφόδρα γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο φιλοφρονεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας, καὶ διὰ τὰς δεδομένας αὐτῷ τῆς ὅλης ἡγεμονίας τιμὰς, προσηκούσαις ὁμιλίαις ἀμείβεσθαι.

taſſet, & libertatis Siculorum vindex exſtitiſſet. Olymp. cx. iv. 557. Per idem tempus Ariobarzanes diem ſuum obiit, regni ſui anno vigeſimo ſexto. Quem Mithridates in regno conſecutus v. & xxx. annos regnavit. Tum Romani, infeſta acie cum Latinis & Campanis ad urbem Sueſſam congreſſi, victores evaſere, & parte agrorum victos mulctarunt. Manlius autem Cos., cujus auſpiciis res hoc praelio bene geſta fuerat, triumphum egit.

91. Cum Pythodorus Athenienſis reipublicae princeps eſſet, Romaeque conſulatu fungerentur Q. Publilius & Tiberius Aemilius Mamercus, Olympias undecima ſupra centeſimum agebatur; qua Cleomantis Clitorius e ſtadio palmam retulit. Olymp. cxi. i. Hoc anno Philippus, belli dux a Graecis factus, bellum Perſicum inchoavit, ac ſtatim Attalum & Parmenionem, cum parte copiarum & mandatis, ut urbes ibi Graecas liberarent, in Aſiam praemiſit. Ipſe Deorum conſenſu bellum ſuſcipere maturans, an victoriam de rege Perſarum adepturus eſſet, Pythium interrogavit. Quae hujuſmodi oraculum ipſi cecinit.

*Serta gerit Taurus, jamque adſtat, qui immolet
illum.*

Id ambigue dictum ad ſuam Philippus utilitatem detorquebat, quaſi Perſam victimae inſtar mactatum iri, fatidico carmine praediceretur, ſed rei veritas longe aliter ſe habebat, quod ex adverſo ſignificaretur, fore nimirum, ut Philippus in frequenti hominum conventu, ſacroque Deûm epulo, veluti taurus coronis redimitus, mactandus eſſet. Interim Deos ſibi viſus auxiliares habere, plurimum laetabatur, ac ſi jam jam Aſiae captivitatis jugum Macedones impoſituri eſſent. Continuo igitur magnificum Diis ſacrificium inſtituens, Cleopatrae, ex Olympiade ſibi editae, nuptias celebravit. Hanc Alexandro Epirotarum regi, qui germanus Olympiadis frater erat, in matrimonium dabat. Inter Deûm vero honores, cum etiam convivio nuptiali, quamplurimos Graecorum intereſſe cuperet, certamina Muſica, conviviaque amicis & hoſpitibus excipiendis magnifico cum apparatu & ſplendore adornavit. Ex univerſa igitur Graecia ſuos ſibi hoſpites evocat, & familiaribus ſuis injungit, ut quamplurimos eis notos ex peregrinis locis arceſſant. In hoc enim maxime operam dabat, ut ſuam Graecis benevolentiam luculente teſtatam faceret, & pro delatis ſummi imperii honoribus per benignos hoſce congreſſus gratiam illis retribueret.

92. Un-

---

[n] Ἔτη βασιλ. *Reg.* 1. [o] Ἀφείλατο *idem.* [p] Κλειτόριος *Baſil. Reg.* 1. [q] Ἐνστησάμενος *Venet.* [r] Τεθήσεσθαι marg. *Baſil.* [s] Συμμαχήσειν *Venet.* [t] Ἀπὸ τῆς ξένης *Reg.* 1. *Baſil.* quos laudo. Aberat *Edd.* articulus.

12. Ἐνίκησαν] Sic ex *Steph.* veteri libro praeſtat ob *Plutarchum.* Ἐνοικίζειν aliud atque eorum eſt, qui in aedes immigrant, unde ἐνοίκιον penſio, quae pro aedium uſu debetur. Vide elegantem incerti ſcriptoris locum in *Stobaei* Serm. 1. pag. 19. P. Wess.

14. Ἀριοβαρζάνης μὲν ἐτελεύτησε] Conf. ſupra L. xv, 90. Phrygiae imperabat & parti Myſiae & Cappadociae. Res ejus geſtas recenſet in regum Ponti Hiſtoria *Jo. Vaillantius*, ſed multa aliena admiſcens, p. 27. &c. P. Wess.

16. Μιθριδάτης ἦρξεν ἔτη πέντε πρὸς τοῖς τριάκοντα] Eadem L. xx, 111. & recte. Quod enim hos numeros vitii arguit *P. Vaillantius* Hiſt. reg. Pont. p. 32., id illi, male calculos ſubducenti, in opinionem venit: ait ab anno 4. Olymp. cx. novem integras Olymp. abiiſſe ad Olymp. cxix. annum tertium, quo vita depulſus eſt Mithridates: regnaſſe ergo per ſolidos xxx. annos. Sed non advertit, utriuſque termini habendam fuiſſe rationem & trium etiam annorum, qui Olymp. cxix. excedunt. Ego vero vix dubito, quin hic ſit Mithridates, Ariobarzanis filius, cujus dolo Datames interfectus periit apud *Nepot. Cornel.* in Datame C. 10. Aetas non obſtat, quam longiſſime in annum uſque lxxxiv. prorogavit, *Luciano* in Macrob. C. 13. teſte. P. Wess.

18. Περὶ πόλιν Σύεσσαν] *Ad Trifanum, inter Sinueſſam & Minturnas is locus eſt.* Ita *Livius* L. viii, 11. ubi *Car. Sigonius* Σούεσσαν huic loco reddendam admonet. Similem mendam ex *Ptolemaeo* eluit *Ph. Cluverius* Ital. Antiq. L. iii. pag. 1079. P. Wess.

22. Πυθοδώρου] Ab *Arriano* (Ἀναβ. Ἀλεξ. L. i, 1.) vocatur Πυθόδημος qui hic Πυθόδωρος. H. Steph.

Πυθοδώρου] *Arriano* conſentit *Dionyſius* in Dinarcho pag. 116. cum *Sylburgii* nota. Stat a *Noſtri* partibus *Demoſthenes* Or. in Olympiodor. p. 652., & *Jo. Meurſium* de Archont. L. iv, 12. audis. Sed cave faxis. Alius eſt, ut res ibidem memoratae oſtendunt, neque ab eo diverſus, quem vidimus Athenis ſummo magiſtratu functum hujus lib. C. 71. P. Wess.

23. Κόϊντον Πόπλιον] *Rhodomanus* ſcribit Ποπίλιον quod vitioſius expreſſum, in not. *correct.* Πουπλίλιον eſſe jubet. Credo properantius pro Πουβλίλιον, hoc enim nomine fuit. Collegam ejus cognomine *Mamercinum* ex hoc *Diodori* loco citat *Car. Sigon.* ad *Livii* L. viii, 12., ſatis ex vero. Noſtri *Codd.* nil movent. P. Wess.

34. Ἡ δὲ ἔχρησεν αὐτῷ τόνδε τὸν χρησμόν] Habet idem oraculi reſponſum *Pauſan.* L. viii, 7. pag. 612. De tauris coronatis multa viri docti ad *S. Lucae* A. A. C. xiv, 13., ſed tu Illuſt. *Grotium* adi. P. Wess.

55. Μετεπέμπετο τοὺς ἰδιοξένους] Interp. *eximios amicos & hoſpi-*

tes

Olymp. CXI. 1. 91. Undique ergo ingens multitudo ad ſolennitatem illam confluxit; Dumque nuptiae inſigni certaminum magnificentia Aegis Macedoniae peraguntur, non tantum pro ſeſe nobiliſſimi quique, ſed etiam magni nominis urbes pleraeque aureis coronis Philippum munerantur. In urbium numero Athenienſes ſimul erant. Ibi dum coronam a populo miſſam praeco voce clara commendat, ad finem annectit, ſi quis poſt ſtructas Philippo inſidias Athenis receptum quaerat, eum ſine cunctatione deditum iri. Per hanc vocem fortuito prolatam, divina quadam providentia inſidiarum jam jam imminens periculum Deus Philippo denunciavit. Id genus etiam aliae ceu divino quodam afflatu voces edebantur, quibus 558. vitae exitus regi portenderetur. Interfuit tunc convivio Neoptolemus Tragoedus, magnitudine vocis & nominis celebritate facile primus. Hunc carminum a ſe injunctorum, inprimis vero expeditioni Perſicae convenientium, aliquot recitare juſſerat. Artifex ergo poema quoddam ad tranſitum Philippi in Aſiam (ut putabat) accommodum, quo felicitatem regis Perſarum, quantumvis magnam, & toto orbe decantatam, a fortuna tamen peſſum aliquando dandam perſtringeret, his verbis exorditur;

Vos celſiores animos aethere habentes,
Cupitis ſpacia ampla terrae;
Aedes ſupra aedes ſtruitis tumore inani,
Stolidique curriculum vitae extrahitis.
Sed ecce graſſans celeri pede heu tenebras
operi objicit, brevi ſpes
Tacituſque morte longas
Reſecat, labore ſatis cumulatus, Orcus.

Alia etiam his connexa adjicit, quae ad eandem omnia ſententiam tendebant. Sed Philippus laetus in his, quae recitabantur, totus erat, & cogitatione ſua prorſus ad regis Perſarum everſionem ſerebatur. Simul etiam redditum e tripode ſibi effatum animo revolvens, quod cum Tragoedi verbis plane conſentiret. Soluto tandem convivio, cum ludi in diem proximum redintegrandi eſſent, ingens turba, durante adhuc nocte, in theatrum concurrit. Ubi cum caetero apparatu ſumtuoſiſſimo XII. imagines Deorum prae-

Τέλος δὲ πολλῶν πανταχόθεν πρὸς τὴν πανήγυριν συῤῥεόντων, καὶ τῶν ἀγώνων καὶ γάμων συντελουμένων ἐν [v] Αἰγαῖς τῆς Μακεδονίας, οὐ μόνον κατ' ἄνδρα τῶν ἐπιφανῶν ἐστεφάνωσαν αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀξιολόγων πόλεων αἱ πλείους, ἐν αἷς ἦν καὶ ἡ τῶν [x] Ἀθηναίων. ἀναγορευομένου δὲ τοῦ στεφάνου τούτου διὰ τοῦ κήρυκος, τὸ τελευταῖον εἶπεν, ἄν τις ἐπιβουλεύσας Φιλίππῳ τῷ βασιλεῖ καταφύγῃ πρὸς Ἀθηναίους, παραδόσιμον εἶναι τοῦτον. Διὰ δὲ τῆς αὐτοματιζούσης φήμης, ὥσπερ θείᾳ 480. τινὶ προνοίᾳ, διεσήμαινε τὸ δαιμόνιον τὴν ἐσομένην ἐπιβουλὴν εὐθὺς τῷ Φιλίππῳ. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ ἕτεραί τινες ὥσπερ ἐνθεάζουσαι ἐγένοντο φωναὶ, προδηλοῦσαι τὴν τοῦ βασιλέως καταστροφήν. ἐν γὰρ τῷ βασιλικῷ πότῳ Νεοπτόλεμος ὁ τραγῳδὸς, πρωτεύων τῇ μεγαλοφωνίᾳ καὶ τῇ δόξῃ, προστάξαντος αὐτῷ τοῦ Φιλίππου προενέγκασθαι τῶν [y] ἐπιτεταγμένων ποιημάτων, καὶ μάλιστα τῶν ἀνηκόντων πρὸς τὴν κατὰ τῶν Περσῶν στρατείαν, ὁ μὲν τεχνίτης κρίνας οἰκεῖον ὑποληφθήσεσθαι τὸ ποίημα τῇ διαβάσει τοῦ Φιλίππου, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἐπιπλῆξαι βουλόμενος τοῦ Περσῶν βασιλέως, καίπερ οὖσαν μεγάλην καὶ περιβόητον, ὅπως [z] μεταπέσοι ποτὲ εἰς τοὐναντίον ὑπὸ τῆς τύχης, ἤρξατο λέγειν τόδε τὸ ποίημα,

„ Φρονεῖτε νῦν αἰθέρος ὑψηλότερον καὶ μεγάλων
„ πεδίων ἀρούρας. Φρονεῖτε ὑπερβαλλόμενοι δόμων
„ δόμους, ἀφροσύνᾳ πρόσω βιοτὰν τεκμαιρόμενοι. ὁ
„ δ' ἀμφιβάλλει ταχύπουν κέλευθον ἔργῳ σκοτίαν,
„ ἄφνω δ' ἄφαντος προσέβα, μακρὰς ἀφαιρού-
„ μενος ἐλπίδας, θανάτων πολύμοχθος ἀί-
„ δας.

Καὶ τὰ τούτων [a] ἐφεξῆς συνεῖρε, πάντα πρὸς τὴν ὁμοίαν φερόμενα διάνοιαν. ὁ δὲ Φίλιππος ἡσθεὶς, ἐπὶ τοῖς ἀπηγγελμένοις ὅλος ἦν, καὶ τελείως φερόμενος τῇ διανοίᾳ πρὸς τὴν τοῦ Περσῶν βασιλέως καταστροφὴν, ἅμα δὲ καὶ τὸν πυθόχρηστον χρησμὸν ἀνελογίζετο, παραπλησίαν ἔχοντα διάνοιαν τοῖς ὑπὸ τοῦ τραγῳδοῦ ῥηθεῖσι. τέλος δὲ τοῦ πότου διαλυθέντος, καὶ τῶν ἀγώνων κατὰ τὴν ὑστεραίαν τὴν ἀρχὴν λαμβανόντων, τὸ μὲν πλῆθος ἔτι νυκτὸς οὔσης συνέτρεχεν εἰς τὸ θέατρον, ἅμα δ' ἡμέρᾳ τῆς πομπῆς γινομένης σὺν ταῖς ἄλλαις

ταῖς

---

v Αἰγέαις ora Steph. x Ἀθηνῶν Reg. 1. y Ἐπιλελεγμένων ora Steph. Reg. 1. z Μεταπέσῃ Reg. 1. a Ἑξῆς Baſil. tum προσυνεῖρε Reg. 2.

tes ſingulares verterat. Tu vide ad L. XIII, 5. P. Weſs.

66. Ἀναγορευομένου δὲ τοῦ στεφάνου] Sollemne hac in re, ſicuti & ἀνακηρύττεσθαι, verbum. Conf. *Sam. Petitum* LL. Attic. L. III. Tit. 6. pag. 378. & quae dixi Diatrib. de Jud. Archont. C. 2. Vide vero mobilitatem vulgi Attici: proclamant παραδόσιμον εἶναι inſidiarum in Philippum auctorem; ubi vero inaudiverunt, Pauſaniae manibus occubuiſſe, αὐτοὶ θύειν εὐαγγέλια καὶ στεφανοῦν ἐψηφίσαντο Παυσανίαν in *Plut.* Demoſthene pag. 855. E. Nimirum ὁ δῆμος ὥσπερ ὄχλος, ἀσταθμητότατον πρᾶγμα τῶν ἁπάντων καὶ ἀσυνθετώτατον, ut Demoſthenes dicere ſolebat. *Aeſchines*, ne id negligam, omnem ejus mutatae voluntatis culpam in Demoſthenem confert Or. in Cteſiph. p. 76. P. Weſs.

70. Διὰ τῆς —— φήμης] Omen intelligitur. Id enim ſaepe, φήμη, ut in ſuperioribus oſtendere memini. Vid. L. XVII, 10. Athenis Φήμη propter haec omina Dea cenſebatur, teſte *Aeſchine* Or. in Timarch. p. 18. & de Leg. fals. p. 47., quamquam is occaſione uſus ad alia vertit. P. Weſs.

75. Νεοπτόλεμος ὁ Τραγῳδὸς] Omnia, quae hunc Neoptolemum illuminare poſſunt, diligentiſſime in unum conduxit vir eximius *P. Leopardus* Emend. L. IX, 15., atque ejus ex copiis, etſi diſſimulatd, *Torrentius* ad *Sueton.* Calig. C. 57. P. Weſs.

78. Τῶν ἐπιτεταγμένων] Hoc ferri poteſt, ſi Philippus Neoptolemo fabulam recitandam imperaverit. Alioqui praeferrem τῶν ἐπιλελεγμένων ut carmen ſit egregie ſcriptum, quodque actoris opera, ut *Terentius* loquitur, ſtetiſſet. Non admodum diverſo uſu τῶν ἐπιλελεγμένων μαρτύρων dixit princ. L. I. Deeſſe vero ad pleniorem ſtructuram pronomen, non eſt ut admoneam. P. Weſs.

79. Ὁ μὲν τεχνίτης] Vid. not. in L. IV, 5. Fabulam quam ſcenicus artifex Neoptolemus egit, *Cinyras* erat: nam Mneſter pantomimus illam tragoediam eo die, quo Caligula confectus occubuit, ſaltavit, quam Neoptolemus tragoedus olim ludis, quibus Philippus Macedonum rex occiſus eſt, egerat, *Suetonio* in Calig. C. 57. auctore. Atqui Mneſter, uti *Joſephus* L. XIX, 1, 13. teſtatur, *Cinyram* ſaltavit. Debentur haec doctiſſimo *Sam. Petito*, quem vide Comment. in LL. Attic. L. III. Tit. 2. p. 331. P. Weſs.

87. Φρονεῖτε νῦν αἰθέρος] Verſus Anapaeſticos ſic in ordinem redigo & emendo: de quo tamen eruditus lector judicet:

Φρονεῖτε νῦν αἰθέρος ὑψηλότερον καὶ
Μεγάλων πεδίων ἀρούρας
Φρονεῖθ', ὑπερβαλλόμενοι δόμων δόμους ἀ-
φροσύνᾳ πρόσω βιοτὰν τεκμαιρόμενοι.
Ὁ δ' ἀμφιβάλλει ταχύπουν κέλευθον ἕρπων
Σκοτίαν ἄφνω δ' ἄφαντος
Προσέβα, μακρὰς δ' ἀφαιρού-
μενος ἐλπίδας θανάτῳ πολύμοχθος ᾅδας.

L. Rhod.

Φρονεῖτε νῦν αἰθέρος &c.] Laudo *Rhodomannum*: quae mutat levia ſunt & neceſſaria. Θανάτῳ correxit quoque *Th. Gataker.* ad *Antonini* L. XI. pag. 321. Convenit ὑπερβαλλόμενοι in omnes, qui agros domoſque continuant, & habendi cupidine ἀγρῷ

ἀγρὸν,

ταῖς μεγαλοπρεπέσι κατασκευαῖς, εἴδωλα τῶν δώδεκα θεῶν ἐπόμπευε, ταῖς τε δημιουργίαις [b] περιττῶς εἰργασμένα, καὶ τῇ λαμπρότητι τοῦ πλούτου θαυμαστῶς κεκοσμημένα. σὺν δὲ τούτοις, αὐτοῦ τοῦ Φιλίππου τρισκαιδέκατον ἐπόμπευε [c] θεοπρεπὲς εἴδωλον, σύνθρονον ἑαυτὸν ἀποδεικνύντος τοῦ βασιλέως τοῖς δώδεκα θεοῖς.

Τοῦ δὲ θεάτρου πληρωθέντος, αὐτὸς ὁ Φίλιππος ᾔει λευκὸν ἔχων ἱμάτιον, καὶ προστεταχὼς τοὺς δορυφόρους μακρὰν ἀφεστῶτας ἀφ' ἑαυτοῦ συνακολουθεῖν· ἐνεδείκνυτο γὰρ πᾶσιν ὅτι τηρούμενος τῇ κοινῇ τῶν Ἑλλήνων εὐνοίᾳ, τῆς τῶν δορυφόρων φυλακῆς οὐκ [d] ἔχει χρείαν. τηλικαύτης δ' οὔσης περὶ αὐτὸν ὑπεροχῆς, καὶ πάντων ἐπαινούντων ἅμα καὶ
481. μακαριζόντων τὸν ἄνδρα, παράδοξος καὶ παντελῶς [e] ἀνέλπιστος ἐφάνη κατὰ τοῦ βασιλέως ἐπιβουλὴ καὶ θάνατος. ἵνα δὲ σαφὴς ὁ περὶ τούτων γένηται λόγος, προεκθησόμεθα τὰς αἰτίας τῆς ἐπιβουλῆς. Παυσανίας ἦν τὸ μὲν γένος Μακεδὼν, ἐκ τῆς Ὀρεστίδος καλουμένης, τοῦ δὲ βασιλέως σωματοφύλαξ, καὶ διὰ τὸ κάλλος φίλος γεγονὼς τοῦ Φιλίππου. οὗτος ὁρῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀγαπώμενον ἕτερον Παυσανίαν ὁμώνυμον [f] ἑαυτῷ, ὀνειδιστικοῖς πρὸς αὐτὸν ἐχρήσατο λόγοις, φήσας ἀνδρόγυνον εἶναι, καὶ τοὺς τῶν βουλομένων ἔρωτας ἑτοίμως προσδέχεσθαι. ὁ δὲ τὴν ἐκ τῆς λοιδορίας ὕβριν οὐκ ἐνέγκας, τὸ μὲν παρὸν κατεσιώπησεν, Ἀττάλῳ δέ τινι τῶν φίλων ἀνακοινωσάμενος περὶ τῶν μελλόντων πράττεσθαι, ἑκουσίως καὶ παραδόξως ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν μετέστησε. μετ' ὀλίγας γὰρ ἡμέρας τοῦ Φιλίππου πρὸς Πλευρίαν τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα διαγωνιζομένου, πρὸ τοῦ βασιλέως στὰς, ἁπάσας τὰς φερομένας ἐπ' αὐτὸν πληγὰς ἀνεδέξατο τῷ ἰδίῳ σώματι, καὶ μετήλλαξε. διαβοηθείσης δὲ τῆς πράξεως, ὁ μὲν Ἄτταλος, εἷς ὢν τῶν ἐξ αὐλῆς καὶ πολὺ δυναμένων παρὰ τῷ βασιλεῖ, ἐκάλεσεν ἐπὶ δεῖπνον τὸν Παυσανίαν, καὶ πολὺν ἐμφορήσας ἄκρατον, παρέδωκεν αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῖς [g] ὀρεοκόμοις εἰς ὕβριν καὶ παροινίαν ἑταιρικήν. ὁ δὲ ἀνανήψας ἐκ τῆς μέθης, καὶ τῇ τοῦ σώματος ὕβρει περιαλγὴς γενόμενος, τοῦ Ἀττάλου κατηγόρησεν ἐπὶ τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ Φίλιππος [h] παροξυνθεὶς μὲν ἐπὶ τῇ παρανομίᾳ τῆς πράξεως, διὰ δὲ τὴν πρὸς Ἄτταλον οἰκειότητα, καὶ τὴν εἰς τὸ παρὸν αὐτοῦ χρείαν, οὐκ ἐβούλετο μισοπονηρεῖν. ἦν γὰρ ὁ Ἄτταλος τῆς μὲν ἐπιγαμη-

feruntur, quam artificiosiſſime confectae, & ſplendidiſſimo rerum pretioſarum cultu mirifice exornatae. Inter has decimum tertium Philippi ſimulacrum, divino per omnia habitu, oſtentatur. Quo conſeſſus in Deorum ſenatu majeſtatem ſibi rex arrogabat.

Olymp. CXI. 1.

93. Pleno jam theatro ipſe candidam indutus ſtolam prodit, ſatellitibus, ut per longum ſe intervallum ſequerentur, juſſis; oſtendere enim cunctis volebat, quod benevolentia Graecorum munitus, ſatellitum praeſidio neutiquam indigeret. Ad hoc igitur majeſtatis culmen elatum, dum omnes laetis acclamationibus, magniſque laudibus proſequuntur, virumque beatiſſimum praedicant, ex inopinato & praeter omnium exſpectationem inſidiarum vis, & ruina vitae regem occupat. Ut autem narratio ſit clarior, cauſas inſidiarum prius exponemus. Pauſanias patria erat Macedo, ſed e gente Oreſtide oriundus, corporis regii cuſtodum unus, & propter elegantiam Philippo carus; Is alium quendam ejuſdem nominis adoleſcentem, ut a rege amari vidit, probroſis verbis inceſſit, ſemivirum eſſe, qui amores quorumlibet ultro acceptaret, dictitans. Ille contumeliam indigne ferens ad tempus ſilentio tegit. Poſt cum Attalo, quid faciendum ſit, communicans, voluntariam ſibi mortem opinione citius conſciſcit. Cum enim poſt dies non multos contra Pleurium Illyriorum regem Philipppus acie dimicaret, Pauſanias pro rege propugnans, quotquot in eum tela jacerentur, corpore ſuo excipit, atque vitam ita finit. Divulgata ejus morte Attalus, ex purpuratis unus, multumque apud regem pollens, ad convivium Pauſaniam alterum vocat, largoque mero gravati corpus, ceu ſcorti cujuſdam, contumelioſa protervitate ſubagitandum mulionibus proſtituit. Ille a temulentia ad ſobriam mentem reverſus, cum tantam injuriae atrocitatem graviſſime doleret, Attalum coram rege accuſat. Qui, licet non parum ſceleſtiſſimo hoc facto commoveretur, tamen ob neceſſitudinem cum Attalo, & quia operam ejus praeſens rerum uſus exigert, animadvertere in flagitium noluit. Fuit enim

---

b Περὶ τὰς Baſil. Voluit περιττῶς. c Θεοπρεπεῖς ora Steph. d Εἶχε eadem. e Ἄπιστος ora Steph. Reg. 1. f Ἑαυτῷ Reg. 1. ἑαυτοῦ Edd. g Ὀρεοκόμοις Reg. 1. ὀρεωκόμοις Baſil. h Παροξ. Baſil.

ἄγηλο, χρυσῷ χρυσὸν, [illegible], ἄλλα τοῖς ἄλλοις προστιθέντες, ut *Libanius* ait Paneg. Julian. p. 234. P. Wess.

97. Ἐπὶ τοῖς — ὅλος ἦν] *Polybius* L. v, 58. πρὸς τοῖς — [illegible] ὅλος καὶ πᾶς ἦν. & L. III, 94. de quo genere plura *Steph. Bergler.* ad *Alciphron.* L. 1. Ep. 13. & *Jensius* in *Luciani* Hermotim. C. 2. P. Wess.

6. Εἴδωλα τῶν δώδεκα θεῶν ἐπόμπευε] Inter pompae fercula geſtata ſunt. Mox αὐτοῦ τοῦ Φιλίππου — ἐπόμπευε — εἴδωλον. *Strabo* L. xv. p. 1066. A. καὶ ξόανον τὸ Ὀρφέως [illegible]. Et L. VII. p. 448. A. ἐπόμπευον δὲ καὶ ἄλλοι τοῦ Χαλίου [illegible]. Sic enim ſcripti libri: quod cur tantopere ſperneret *Ph. Cluverius* Germ. Ant. L. 1, 24. p. 211., nihil erat; nam quae ſequuntur continuo καὶ ἄλλα δὲ σώματα ἐπομπεύετο [illegible], ea ad ſuperiora pertinent, captivos & in triumpho Germanici ductos declarantia. Sed haec ab inſtituto nos avellerent longius. Philippus rebus tot feliciſſime geſtis eo inſolentiae pervenit, ut τρισκαιδέκατος θεὸς cenſeri vellet: cujus tamen ſuperbiae brevi poenas perſolvit. Quare vera & graviter Neoptolemus tragoedus, cum ex eo quaereretur, ecquid tandem ab Aeſchylo, Sophocle, Euripide ſcriptorum praecipue admiraretur, Οὐδὲν μὲν τούτων εἶπεν, ὃ δ' αὐτὸς ἐθεάσατο ἐπὶ μείζονος σκηνῆς Φίλιππον ἐν τοῖς τῆς θυγατρὸς Κλεοπάτρας γάμοις ΠΟΜΠΕΥΣΑΝΤΑ καὶ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ ΘΕΟΝ ἐπικληθέντα, τῇ ἑξῆς ἐπισφαγέντα ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ ἐρριμμένον apud *Jo. Stobaeum* Tit. XCVI. p. 534. P. Wess.

16. Τηρούμενος τῇ κοινῇ τῶν Ἑλλήνων εὐνοίᾳ] Nullum firmius praeſidium civium benivolentia. *Iſocrat.* Laud. Hellen. p. 312. de Theſeo οὐδ' ἐπεπόνθει δυνάμει τὴν ἀρχὴν διαφυλάττων, ἀλλὰ τῇ τῶν πολιτῶν εὐνοίᾳ δορυφορούμενος. Imitatur *Libanius* T. II. p. 104. D. ἀλλὰ τήν τε ἄλλην χρείαν τοῖς τῶν ἀρχομένων εὐνοίαις δορυφορεῖτο. P. Wess.

28. Ὁμώνυμον ἑαυτῷ] Quia in veteri libro hoc ſeſe obtulit, non repudio. *Diodor.* L. XIII, 108. παρὰ τὸν πόλεμον ὁμώνυμον τῇ πόλει. *Lycurgus* in Leocrat. p. 151. ὡς τὸν χάριν [illegible] ὁμώνυμον αὐτῇ. Sed diſcrimen leve & ex ſcribentis arbitrio pendens. P. Wess.

42. Παρέδωκεν αὐτοῦ τὸ σῶμα &c.] Conf. *Juſtin.* L. IX, 6. P. Wess.

46. Κατηγόρησεν ἐπὶ τοῦ βασιλέως] Rege praeſente *Antiphon.* Or. IV. p. 119. ὁ γὰρ ἐπὶ μαρτύρων ἀλλὰ [illegible] ταῦτα. *Aelian.* de Animal. II, 42. καὶ [illegible] ἐπὶ μαρτύρων, ἄχθονται. *Galenus* Meth. Therap. L. XIII. p. 179. ἐπὶ πολλῶν θεατῶν ἐπιδείξας ἀπαλλαγμένον τῆς φλεγμονῆς &c. P. Wess.

49. Οὐκ ἐβούλετο μισοπονηρεῖν] Sic L. XX, 33. ὁ μὲν ὢν φύσει — [illegible] ἐμισοπονήρει. Et L. XX, 33. παῖδα δὲ τοῦ στρατευομένου μισοπονηροῦντος. Odium exprimit, quo admiſſa flagitia proſequimur. P. Wess.

50. Τῆς μὲν ἐπιγαμηθείσης] De noverca, quae liberis mater inponitur, L. IV, 63. *Plut.* T. II. p. 480. D., *Andocides* de Myſt. p. 16., *Euripides* Alceſt. v. 305. *Juſtinus* cum Cleopatram hanc facit Attali ſororem L. IX, 5., errat, deceptus Graeci ſcriptoris verbis, quibus ἀδελφὸς loco ἀδελφιδοῦς Attalus is adpellabatur, ut bene *Bongarſius.* Ipſemet *Auctor* L. XVII, 2. Ἄτταλον τὸν ἀδελφὸν τῆς Κλεοπάτρας vocat, ſimili vitio foeda-

tus.

Olymp. CXI. 1. nim Attalus Cleopatrae, post alteram uxorem a rege in matrimonium acceptae, patruelis, & praemissi in Asiam exercitus imperator designatus, vir in certaminibus bellicis perquam strenuus. Quamobrem ut animum Pausaniae, ob injuriam sibi factam acerbissimo dolore accensum, mitigaret, eximiis affectum muneribus ad honestiorem inter corporis sui custodes locum provexit.

559. 94. At Pausanias iram fovens implacabilem non injuriae solummodo auctorem, sed poenae irrogandae etiam neglectorem, ulcisci decrevit. In proposito autem maxime illum confirmavit Hermocrates sophista. Huic enim cum operam daret Pausanias, & in disputatione quadam scholastica percunctaretur, quonam pacto illustrissimum sibi nomen aliquis comparare posset? Si, qui maximas res gessisset, virum interficeret, sophista respondit, cum hujus enim mentione istius simul memoriam conjunctam fore, qui caedem perpetrarit. Hunc sermonem ad irae suae cupiditatem accommodans Pausanias, & propter animi commotionem nullam sententiae dilationem intervenire sinens, per eos ipsos ludorum dies insidias composuit hoc equidem modo. Equis ad portas urbis dispositis, ad ostia theatri regreditur Gallico, quem occultum habebat, gladio accinctus. Philippus tunc amicos, a quibus eo deductus fuerat, praeire se in Theatrum jubebat, stipatoribus per intervallum aliquod inde remotis. Ibi dum solum esse regem videt, accurrit, & transversarium per latera vulnus inferens, mortuum humi prosternit, ipseque festinanter ad praeparatos sibi juxta portas equos, fugam intendit. E vestigio satellitum alii ad corpus regis properant; alii ad sicarium persequendum effunduntur: inter quos Leonnatus, Perdiccas & Attalus erant. Et sane Pausanias in fuga illa praegressus conscenso properanter equo antevertisset, nisi calceamento viti cuidam implexo detentus procidisset. Tum Perdiccas cum sociis jam resurgere conantem opprimunt, & multis ictibus confossum trucidant.

95. Hunc itaque Philippus, qui potentissimus inter omnes suae aetatis reges in Europa evasit, & XII. se Diis velut ejusdem majestatis consortem, ob imperii magnitudinem annumeraverat, vitae exitum est sortitus; Postquam XX. & IV. annos imperasset. Rex iste a tenuissimis regni adjumentis exorsus, amplissimam inter Graecos monarchiam sibi comparasse, & imperium non tam armis strenue gerendis, quam sermonis comitate in congressu, & benignae voluntatis erga homines declaratione auxisse, judicatur. Ipsum utique Philippum magis de imperatoria arte, & conciliatis dextre benigno sermone hominum animis, quam auxiliarium viri-

θείσης γυναικὸς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Κλεοπάτρας ἀδελφιδοῦς, ἐπὶ δὲ τῆς προαπεσταλμένης δυνάμεως εἰς τὴν Ἀσίαν στρατηγὸς προκεχειρισμένος, ἐν δὲ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσιν ἀνδρεῖος. διόπερ ὁ βασιλεὺς πραῢναι βουλόμενος τοῦ Παυσανίου τὴν ἐπὶ τῷ πάθει [i] γεγενημένην δικαίαν ὀργὴν, δωρεὰς ἀξιολόγους ἀπένειμεν αὐτῷ, καὶ κατὰ τὴν σωματοφυλακίαν προῆγεν αὐτὸν ἐντίμως.

Ὁ δὲ Παυσανίας ἀμετάθετον φυλάττων τὴν ὀργὴν, ἔσπευδε μὴ μόνον παρὰ τοῦ πράξαντος λαβεῖν τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ μὴ τιμωροῦντος αὐτῷ. συνεπελάβετο δὲ ταύτης τῆς προαιρέσεως μάλιστα ὁ σοφιστὴς Ἑρμοκράτης. τοῦ γὰρ Παυσανίου σχολάζοντος αὐτῷ, καὶ κατὰ τὴν διατριβὴν πυθομένου πῶς ἄν τις γένοιτο ἐπιφανέστατος; ὁ σοφιστὴς ἀπεκρίθη, εἰ τὸν τὰ μέγιστα πράξαντα ἀνέλοι, τῇ γὰρ περὶ τούτου μνήμῃ [k] συμπεριληφθήσεσθαι καὶ τὸν 482. τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ ποιησάμενον. ἀνενέγκας δὲ πρὸς τὴν ἰδίαν ὀργὴν τὸν λόγον, καὶ διὰ τὸν θυμὸν οὐδεμίαν τῆς γνώμης ὑπέρθεσιν ποιησάμενος, ἐν αὐτοῖς τοῖς ὑποκειμένοις ἀγῶσι τὴν ἐπιβολὴν συνεστήσατο τοιῷ δέ τινι τρόπῳ. ἵππους παραστησάμενος ταῖς πύλαις, παρῆλθε πρὸς τὰς εἰς τὸ θέατρον εἰσόδους, ἔχων κεκρυμμένην Κελτικὴν μάχαιραν. τοῦ δὲ Φιλίππου τοὺς παρακολουθοῦντας φίλους κελεύσαντος [l] προεισελθεῖν εἰς τὸ θέατρον, καὶ τῶν δορυφόρων διεστώτων, ὁρῶν τὸν βασιλέα μεμονωμένον, προσέδραμε, καὶ διὰ τῶν πλευρῶν [illegible] ἐνέγκας πληγὴν, τὸν μὲν βασιλέα νεκρὸν ἐξέτεινεν, αὐτὸς δ' ἐπὶ τὰς πύλας καὶ τοὺς ἡτοιμασμένους πρὸς τὴν φυγὴν [m] ἔθει ἵππους. εὐθὺς δὲ τῶν σωματοφυλάκων οἱ μὲν πρὸς τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ὥρμησαν, οἱ δὲ ἐπὶ τὸν τοῦ [n] σφαγέως διωγμὸν [o] ἐξεχύθησαν, ἐν οἷς ὑπῆρχον Λεόννατος καὶ Περδίκκας καὶ Ἄτταλος. ὁ δὲ Παυσανίας προλαβὼν τῆς διώξεως, ἔφθασεν ἂν ἐπὶ τὸν ἵππον ἀναπηδήσας, εἰ μὴ τῆς ὑποδέσεως περὶ ἄμπελόν τινα [p] περιπλακείσης ἔπεσεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Περδίκκαν, καταλαβόντες αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς ἀνιστάμενον, καὶ συγκεντήσαντες, ἀπέκτειναν.

Φίλιππος μὲν οὖν μέγιστος γενόμενος τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης βασιλέων, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀρχῆς ἑαυτὸν τοῖς δώδεκα θεοῖς σύνθρονον καταριθμήσας, τοιαύτης ἔτυχε τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς, ἄρξας ἔτη τέτταρα πρὸς τοῖς εἴκοσι. δοκεῖ δ' οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐλαχίστας μὲν εἰς τὴν μοναρχίαν ἀφορμὰς παρειληφέναι, μεγίστην δὲ τῶν παρ' Ἕλλησι μοναρχιῶν κατακτήσασθαι, ηὐξηκέναι δὲ τὴν ἡγεμονίαν οὐχ οὕτω διὰ τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις ἀνδραγαθίας, ὡς διὰ τῆς ἐν τοῖς λόγοις ὁμιλίας καὶ φιλοφροσύνης. φασὶ δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Φίλιππον σεμνύνεσθαι μᾶλλον ἐπὶ τῇ στρατηγικῇ συνέσει καὶ τοῖς διὰ τῆς ὁμιλίας ἐπιτεύγμασιν, ἤπερ ἐπὶ τῇ

κατὰ

---

[i] Omittitur a Reg. 1. [k] Συμπεριληφθήσεται idem. [l] Προεισελθεῖν Reg. 2. [m] Ἔθεεν ambo Reg. & Basil. [n] Σφαγίου Vat. Basil. [o] Ἐξεχύθησαν om. Steph. [p] Περιπλακείσης Basil. Vat. Mox ἵππον. διὰ in marg. Steph.

tus. Quod autem *Rhodomanus* vertit *avunculum*, id ortum inde, quod postremo loco *πατράδελφος* correxerit. Ego *patruelem* malui. P. Wess.

62. *Μάλιστα ὁ σοφιστὴς Ἑρμοκράτης*] Alii omittunt hominem, in crimen inciati in parricidium Pausaniae rapientes Olympiadem. Vid. *Plut.* Alex. pag. 669. F. & *Justin.* L. IX, 7. P. Wess.

79. *Τὸν μὲν βασιλέα νεκρὸν ἐξέτεινεν*] Efficax hoc atque elegans. Regem indicat interfectum atque ut mortui adsolent, porrectis membris jacuisse. Convenit *Lucani* L. V, 80. — *adhuc rudibus Paean Pythona sagittis Explicuit.* Et L. IV, 629. — *&* *amnem Explicuit per membra virum*, ubi vide Clariss. *Oudendorpium.* *Διαμπαίαν πληγὴν* de adverso & penetrante vulnere dabit etiam *Suidas* in voc. P. Wess.

85. *Προλαβὼν τῆς διώξεως*] *Προλαμβάνειν τῆς ὁδοῦ* Dio *Chrysostom.* Or. VI. p. 88. D., *προλαμβάνειν τοῦ χειμῶνος* *Theophrastus.* Itaque salvum manere potest. In *Polyaeno* tamen L. VII, 29, 2. *Μέμνονος δὲ πολλὴν τῆς ὁδοῦ προλαβόντος* praestiterit πολὺ τῆς &c. P. Wess.

93. *Ἑαυτὸν τοῖς δώδεκα θεοῖς σύνθρ. καταριθμήσας*] Sic C. 92. *σύνθρονον ἑαυτὸν ἀποδεικνύντος τοῖς δώδεκα θεοῖς.* Ut videlicet adsessor XII. Deorum & consiliorum particeps ac majestatis censeretur; quo modo Sibylla Peregrinum

Σύνθρονον Ἡφαίστῳ καὶ Ἡρακλεῖ ἄνακτι

futurum canit apud *Lucian.* mort. Peregr. C. 29. Sed vide *Cl. Salmas.* ad *Spartiani* Hadr. C. 14., *Ezech. Spanhem.* Diss. XI. de Num. Praestant. p. 334., & *G. Arnaldum* de Dis Paredr. C. 15., qui de Philippi stulta hac ambitione & similium aliorum κατὰ τὰς συμμαχίας ἀνδρείᾳ. τῶν μὲν γὰρ κατὰ τοὺς ἀγῶνας κατορθωμάτων μετέχειν ἅπαντας τοὺς στρατευομένους, τῶν δὲ διὰ τῆς ὁμιλίας γινομένων ἐπιτευγμάτων αὐτὸν μόνον λαμβάνειν τὴν ἐπιγραφήν. ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ πάρεσμεν ἐπὶ τὴν Φιλίππου τελευτήν, ταύτην μὲν τὴν βίβλον αὐτοῦ [q] περιγράψομεν, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν. τῆς δ' ἐχομένης [r] τὴν ἀρχὴν, τὴν Ἀλεξάνδρου παράληψιν τῆς βασιλείας ποιησάμενοι, πειρασόμεθα περιλαβεῖν ἁπάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις ἐν μιᾷ βίβλῳ.

bus & ſtrenuitate gloriari ſolitum perhibent. Pugnarum enim ſucceſſus, univerſis ejuſdem militiae ſociis eſſe communes, quae vero affabilitate & benignis ſermonibus effeciſſet, horum laudem ſibi uni adſcribendam, dictitabat. Jam poſtquam regis hujus exitum attigimus, hîc, ut initio propoſitum, libro quoque finem imponemus. Sequentem ab Alexandri in regnum paternum ſucceſſione exorſi, omnes ejus res geſtas ut uno comprehendamus libro, operam dabimus enixe. Olymp. CXI. 1.

---

[q] Παραγρ. *Vat. Baſil.* Vid. L. I, 41. [r] Ἀρχῆς *iidem*, prave.

rum plura conduxerunt. P. Wess.

4. Τῶν μὲν γὰρ κατὰ τοὺς ἀγῶνας &c.] Locum iſtum eloquentia *Tullii* explicat oratione pro M. Marcello C. 2. L. Rhod.

Τῶν μὲν γὰρ κατὰ τοὺς ἀγῶνας &c.] Omnia eadem de Philippo *Polyaenus* Strateg. L. IV, 2, 9., ut paene putem haec Noſtri ſcriptoris aemulatum fuiſſe aut certe eodem ex fonte, unde *Auctor*, ſumſiſſe. Adde *Juſtini* de Philippo judicium L. IX, 8. & *Pauſanias* L. VIII, 7. Ceterum ἐπὶ τῇ κατὰ συμμαχίας ἀνδρείᾳ rectius verteris, *quam ſtrenuitate in pugnas conſociationes*. P. Wess.

[a] ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ

ΕΝ Τῌ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤῌ

ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ, ΕΙΣ ΔΥΟ ΒΙΒΛΟΥΣ ΔΙΗΡΗΜΕΝῌ,

ΕΝ Τῌ ΠΡΩΤῌ ΒΙΒΛῼ, Η Τῼ ΠΡΩΤῼ ΤΜΗΜΑΤΙ.

DECIMUS SEPTIMUS

DIODORI SICULI LIBER,

IN DUAS PARTES DIVISUS, HAEC IN SESE COMPLECTITUR.

IN PRIMO VOLUMINE, VEL SECTIONE PRIMA HAEC SUNT CAPITA.

483. [b]	ΩΣ Ἀλέξανδρος διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν, καθέστησε τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν.	*UT Alexander in regno paterno ſucceſſor res imperii ſui conſtituerit.*
	Ὡς τὰ νεωτερίζοντα τῶν ἐθνῶν ἀνεκτήσατο.	*Ut gentes, quae res novas moliebantur, ad officium reduxerit.*
	Ὡς Θήβας κατασκάψας, ϗ φόβον ἐπιστήσας τοῖς Ἕλλησι, στρατηγὸς αὐτοκράτωρ τῆς Ἑλλάδος ᾑρέθη.	*Ut excidio Thebanorum terrore Graecis injecto, imperator Graecorum cum plena poteſtate ſit creatus.*
	Ὡς διαβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν, τοὺς σατράπας ἐνίκησε [c] περὶ τὸν ἐν Φρυγίᾳ Γρανικὸν ποταμόν.	*Ut trajectis in Aſiam copiis, Satrapas ad Granicum Phrygiae amnem devicerit.*
	Ὡς Μίλητον ϗ [d] Ἀλικαρνασσὸν ἐξεπολιόρκησε.	*Ut Miletum & Halicarnaſſum expugnârit.*
	Μάχη Δαρείου πρὸς Ἀλέξανδρον ἐν Ἰσσῷ τῆς Κιλικίας, ϗ νίκη Ἀλεξάνδρου.	*Pugna Darii cum Alexandro ad Iſſum Ciliciae, & Alexandri victoria.*
560.	Τύρου πολιορκία, ϗ Αἰγύπτου παράληψις, ϗ πάροδος εἰς Ἄμμωνα τοῦ βασιλέως.	*Ut rex Tyrum oppugnarit; Aegyptum ſubegerit, & Hammonis oraculum acceſſerit.*
	Παράταξις ἐν Ἀρβήλοις Ἀλεξάνδρου πρὸς Δαρεῖον, ϗ νίκη Ἀλεξάνδρου.	*Alexander in Arbelis cum Dario collata acie pugnat, & victor evadit.*
	Μάχη Ἀντιπάτρου πρὸς Λακεδαιμονίους, ϗ νίκη Ἀντιπάτρου.	*Praelium Antipatri cum Lacedamoniis, & victoria Antipatri.*

[e] ΕΝ Τῌ ΔΕΥΤΕΡᾼ ΒΙΒΛῼ, Η Τῼ ΔΕΥΤΕΡῼ ΤΜΗΜΑΤΙ.

IN VOLUMINE SECUNDO VEL TOMO ALTERO.

Ἀρβήλων ἅλωσις ὑπ' Ἀλεξάνδρου, καὶ κατάληψις πολλῶν χρημάτων.	*Arbela in poteſtatem Alexandri, cum magna vi opum rediguntur.*

Ἀνά-

---

[a] Τῶν Διοδώρου βίβλων ἡ ἑπτακαιδεκάτη εἰς δύο διῃρημένη, ἡ πρώτη περιέχει τάδε sic *Baſil. Reg.* 2. & *Venet.*, ſed qui vitioſe τῆς πέμπτης ϗ δεκάτης. [b] Singula capita in *Reg.* 1. notantur literis A. B. &c. [c] Περὶ τὸ — Γρανικὸν ποταμὸν *Reg.* 1. [d] Ἁλικαρνασσὸν *idem.* [e] Ἡ δευτέρα περιέχει τάδε *Venet. Reg.* 2. *Baſil.*

Ἀνάληψις τῆς δυνάμεως ἐν Βαβυλῶνι, καὶ δωρεαὶ τοῖς ἀνδραγαθήσασι.	*Exercitus Babylone recreatur, & praemia iis, qui ſtrenuos ſe viros geſſerant, exhibentur.*
Παρουσία τῶν ἀποσταλέντων μισθοφόρων καὶ συμμάχων.	*Ut conductitiorum & auxiliarium ſociorum agmen Alexandro miſſum advenerit.*
Διάταξις καὶ κατασκευὴ τῆς δυνάμεως.	*Ut copias porro ordinarit & inſtruxerit.*
Ὡς Ἀλέξανδρος παρέλαβε Σοῦσαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ θησαυρούς.	*Alexander Suſis & theſauris ibi reconditis potitur.*
Ὡς τῶν παρόδων ἐγκρατὴς ἐγένετο, καὶ τῶν ὀνομαζομένων πυλῶν ἐκράτησεν.	*Ut tranſitus locorum & portas, quas vocant, poteſtatis ſuae fecerit.*
Ὡς τοὺς ἀκρωτηριασθέντας Ἕλληνας εὐεργέτησε, καὶ τὴν Περσέπολιν παραλαβὼν διήρπασεν.	*Ut Graecos a Perſis mutilatos benigne tractarit, & Perſepolim a ſe captam direptioni tradiderit.*
Ὡς κωμάσας ἐνέπρησε τὰ βασίλεια.	*Ut per comeſſationem regiam incenderit.*
Δαρείου θάνατος ὑπὸ Βήσσου.	*De Dario a Beſſo trucidato.*
Ἀλεξάνδρου στρατεία εἰς τὴν Ὑρκανίαν, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων παραδόξων ἀπαγγελία.	*Alexandri in Hyrcaniam expeditio, & rerum, quae non vulgariter ibi naſcuntur, commemoratio.*
Ὡς Ἀλέξανδρος ἐπὶ Μάρδους στρατεύσας, κατεπολέμησε τὸ ἔθνος.	*Ut ducto in Mardos exercitu Alexander gentem debellarit.*
484. Ὡς Θάληστρις ἡ τῶν Ἀμαζονίδων βασιλεύουσα συνέμιξεν Ἀλεξάνδρῳ.	*Ut Thaleſtris Amazonum regina cum Alexandro congreſſa fuerit.*
Ὡς ὁ βασιλεὺς ἀνίκητον [f] ἑαυτὸν εἶναι νομίσας, ἐζήλωσε τὴν τῶν Περσῶν τρυφήν.	*Ut Alexander invictum ſe eſſe arbitratus, Perſarum delicias imitari coeperit.*
Στρατεία Ἀλεξάνδρου πρὸς τοὺς ἀφεστηκότας [g] Ἀρείους, καὶ ἅλωσις τῆς Πέτρας.	*Militia Alexandri adverſus rebelles Arianos, & Petrae expugnatio.*
Ἐπιβουλὴ τοῦ βασιλέως, καὶ κόλασις τῶν ἐπιθεμένων, ὧν οἱ ἐπιφανέστατοι Παρμενίων καὶ Φιλώτας.	*De inſidiis regi ſtructis: & ſuppliciis auctorum, quorum nobiliſſimi Parmenio & Philotas.*
Στρατεία Ἀλεξάνδρου εἰς τοὺς [h] Παροπαμισάδας, καὶ τὰ πραχθέντα κατ' [i] αὐτόν.	*Expeditio Alexandri in Paropamiſadas, & res contra illos geſtae.*
Ἡ γενομένη [k] ἐν Ἀρείοις μονομαχία, καὶ παράληψις τοῦ ἔθνους.	*De ſingulari quadam inter Arios pugna, & gentis hujus ſubactione.*
Βήσσου τοῦ ἀνελόντος Δαρεῖον θάνατος.	*Beſſus, Darii parricida, ſupplicio adficitur.*
Ὡς Ἀλέξανδρος διὰ τῆς ἀνύδρου πορευθεὶς πολλοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν.	*Ut Alexander, dum terram aquis deſtitutam peragrat, militum non paucos amiſerit.*
Ὡς τοὺς Βραγχίδας, τὸ παλαιὸν ὑπὸ Περσῶν μετοικισθέντας εἰς τὰ ἔσχατα τῆς βασιλείας, ὡς προδότας τῶν Ἑλλήνων ἀπώλεσεν Ἀλέξανδρος.	*Branchidas, olim a Perſis ad extremos regni fines collocatos, ut Graecorum proditores, Alexander morte adficit.*
Ὡς ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Σογδιανοὺς καὶ Σκύθας ἐστράτευσεν.	*Rex Sogdianis & Scythis bellum infert.*
Ὡς οἱ πρωτεύοντες Σογδιανῶν ἀπαγόμενοι [l] πρὸς θάνατον παραδόξως ἐσώθησαν.	*Ut primores Sogdianorum, jam ad capitale ſupplicium abducti, praeter exſpectationem ſervati fuerint.*
Ὡς [m] Ἀλέξανδρος ἀποστάντας τοὺς Σογδιανοὺς κατεπολέμησε, καὶ κατέσφαξεν [n] αὐτῶν πλείους τῶν δώδεκα μυριάδων.	*Alexander Sogdianos perduelles armis ſubigit, & plures quam* CCCIↃↃↃ. CCIↃↃ. CCIↃↃ. *capitali ſupplicio multat.*
Ὡς Βακτριανοὺς ἐκόλασε, καὶ Σογδιανοὺς τὸ δεύτερον ἐχειρώσατο, καὶ πόλεις ἔκτισεν εὐκαίρους πρὸς τὰς τῶν ἀφισταμένων κολάσεις.	*Ut Bactrianos punierit; & Sogdianos iterum ſubegerit, urbeſque ad caſtigationem rebellium opportunas condiderit.*
Ἀπόστασις τρίτη Σογδιανῶν, καὶ ἅλωσις τῶν εἰς τὴν πέτραν καταφυγόντων.	*Tertia Sogdianorum defectio, & expugnatio illorum, qui fuga in Petram ſibi conſuluerant.*
Περὶ τοῦ ἐν Βασίστοις κυνηγίου, καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἐν αὐτῷ θηρίων.	*De venatione in Baſiſtis, & ferarum inibi multitudine.*
Περὶ τῆς εἰς τὸν Διόνυσον ἁμαρτίας, καὶ τῆς παρὰ τὸν πότον ἀναιρέσεως [o] Κλείτου.	*De impietate in Bacchum & Cliti inter compotandum trucidatione.*
Περὶ τῆς Καλλισθένους τελευτῆς.	*De Calliſthenis interitu.*
Στρατεία τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς καλουμένους Ναυτάκας, καὶ φθορὰ τῆς δυνάμεως ὑπὸ πολλῆς χιόνος.	*Expeditionem contra Nautacas, ut vocantur, rex facit, & magna pars copiarum nivis exuberantia enecatur.*
Ὡς Ἀλέξανδρος ἐρασθεὶς Ῥωξάνης τῆς Ὀξυάρτου,	*Alexander Roxanen, Oxyartis filiam amat, & uxorem* 561.

---

[f] Ἀήττητον *Reg.* 1.
[g] Ἀρείους *Reg.* 1. Ἀῤῥίους *Edd.*
[h] Παροπανισάδας *Vat.* Παροπαμισάδας *Baſil.*
[i] Αὐτῶν ora *Steph. Reg.* 1.
[k] Ἐν Ἀρείοις *Reg.* 1. Ἀῤῥίοις vulgo.
[l] Πρὸς τὸν *Reg.* 1.
[m] Praeteritur a *Reg.* 1.
[n] Et hoc quoque.
[o] Κλίτου *Reg.* 2.

30. Παρέλαβε Σοῦσαν] Τὴν Σοῦσαν habes & L. XVII, 107. Alias τὰ Σοῦσα, & melius. P. Wess.

31. Τῶν ὀνομαζομένων πυλῶν] *Suſidas Pylas* vocant. V. L. XVII, 68. P. Wess.

46. Πρὸς τοὺς ἀφεστηκότας Ἀρείους] Sic bene *Reg.* 1. Confert L. XVII, 81. P. Wess.

50. Καὶ τὰ πραχθέντα κατ' αὐτόν] Interp. verſione expreſſit κατ' αὐτῶν. Ego a vulgato, in quo enallage, non illi admodum diſſimilis, qua L. XII, 60. ἀπέπλευσεν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ πολλὰς αὐτῶν κώμας ἐπόρθησε, non recedo. Vid. L. XVII, 82. P. Wess.

55. Ὡς Ἀλέξανδρος &c.] Omnia haec uſque in ὡς τὴν ἄορνον καλουμένην Πέτραν &c. in *Diodori* L. XVII, 84. deſunt. Unde Auctorem horum capitum integro codice fuiſſe uſum adparet. P. Wess.

72. Τῷ ἐν Βασίστοις κυνηγίῳ] *Regio, quae appellatur Bazaria* apud *Curtium* L. VIII, 1., qui plura de nobilium ferarum gregibus, magnis ejus loci nemoribus & ſaltibus clauſis. P. Wess.

77. Εἰς τοὺς καλουμένους Ναυτάκας] Videntur e Sogdianis fuiſſe,

rem ducit; & multis amicorum, ut nobilium barbarorum natas ſibi matrimonio jungant, perſuadet.	ἔγημεν αὐτήν, καὶ τῶν φίλων πολλοὺς ἔπεισε γῆμαι [p] τὰς τῶν ἐπισήμων βαρβάρων θυγατέρας.
Apparatus militiae contra Nautacas Indos.	Παρασκευὴ τῆς ἐπὶ [q] Ναύτακας τοὺς Ἰνδοὺς στρατείας.
Impreſſio in Indiam, & primae gentis internecio ad terrorem aliorum.	Ἐμβολὴ εἰς τὴν Ἰνδικήν, καὶ ἀναίρεσις ἄρδην τοῦ πρώτου ἔθνους, πρὸς κατάπληξιν τῶν ἄλλων.
Ut Nyſiam, quam vocant, urbem propter cognationem ſibi cum Baccho intercedentem, meritis honeſtarit.	Ὡς τὴν Νυσίαν ὀνομαζομένην πόλιν εὐεργέτησε, διὰ τὴν ἀπὸ Διονύσου συγγένειαν.
Ut poſt expugnatam urbem munitiſſimam Maſſaca, mercenarios univerſos, egregie praeliatos, confecerit.	Ὡς Μάσσακα πόλιν ὀχυρὰν [r] ἐκπορθήσας, τοὺς μισθοφόρους ἅπαντας λαμπρῶς ἀγωνισαμένους κατέκοψεν.
Ut Petram, quam Aornum dicunt, nunquam hactenus captam, expugnarit.	Ὡς [s] τὴν ἄορνον καλουμένην πέτραν, ἀνάλωτον ἀεὶ γεγενημένην, ἐξεπολιόρκησεν. 485.
Ut Taxilem Indorum regem ſibi adjunxerit, Poroque ingenti pugna ſuperato & capto, regnum propter fortitudinem reſtituerit.	Ὡς Ταξίλην μὲν τὸν βασιλέα τῶν Ἰνδῶν προσηγάγετο, Πῶρον δὲ μεγάλῃ παρατάξει νικήσας, καὶ τοῦ σώματος κρατήσας, ἀπέδωκε τὴν βασιλείαν [t] αὐτῷ δι᾽ ἀνδραγαθίαν.
Narratio de ſerpentibus regionis illius & fructibus admirandis.	Ἀπαγγελία τῶν κατὰ τὴν χώραν παραδόξων ὄφεών τε καὶ τῶν φυομένων καρπῶν.
Ut finitimas gentes partim in fidem acceperit, partim debellarit.	Ὡς τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν τὰ μὲν προσηγάγετο, τὰ δὲ κατεπολέμησεν.
Ut Provinciam Sopithae in poteſtatem redegerit.	Ὡς τὴν ὑπὸ [u] Σωπείθην τεταγμένην ἐχειρώσατο.
De optimarum legum inſtitutis in provinciae hujus oppidis.	Περὶ τῆς εὐνομίας τῶν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ πόλεων.
De Canum Alexandro donatorum praeſtantia.	Περὶ τῆς ἀρετῆς τῶν δωρηθέντων Ἀλεξάνδρῳ κυνῶν.
De regis Indorum narratione.	Περὶ τῆς ἀφηγήσεως τοῦ Ἰνδῶν βασιλέως.
Quod, cum Alexandro Gandaridis bellum illaturus, Gangem flumen tranſire in animo haberet, Macedones ſequi noluerint.	Ὡς τοῦ Ἀλεξάνδρου βουλομένου διαβῆναι τὸν Γάγγην ποταμόν, καὶ στρατεύειν ἐπὶ τοὺς [x] Γανδαρίδας ὀνομαζομένους, οἱ Μακεδόνες οὐχ ὑπήκουσαν.
Quod poſitis militiae ſuae terminis, reliquos Indiae populos Rex acceſſerit, & a ſagittae ictu in magnum vitae periculum devolutus ſit.	Ὡς ὅρια θέμενος τῆς στρατείας ὁ βασιλεύς, ἐπῆλθε τὰ λοιπὰ τῶν Ἰνδῶν, καὶ τοξευθεὶς ἐκινδύνευσεν.
Ut per Indum fluvium in Oceanum Auſtralem denavigarit.	Ὡς διὰ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ κατέπλευσεν ἐπὶ τὸν [y] κατὰ μεσημβρίαν Ὠκεανόν.
De ſingulari quadam pugna ex provocatione inita.	Περὶ τῆς γενομένης μονομαχίας ἐκ προκλήσεως.
De Indis in utraque fluvii ora ad Oceanum usque ſubactis.	Περὶ τῶν καταπολεμηθέντων Ἰνδῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ ποταμοῦ, μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ.
De inſtitutis per traditionem acceptis, & legibus indigenarum, populiſque belluinam vitam agentibus.	Περὶ τῶν παραδόσεων καὶ νομίμων παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις, καὶ [z] τῶν θηριώδη βίον ἐχόντων.
Qui Oceanum intrarant, cum Alexandro iterum ſe conjungunt juxta mare ſtativa habenti, & quae per navigationem obtigerint, recenſent.	Ὡς οἱ τὸν ὠκεανὸν πλεύσαντες συνέμιξαν Ἀλεξάνδρῳ παρὰ θάλατταν ἐστρατοπεδευκότι, καὶ τὰ κατὰ τὸν πλοῦν ἀπήγγειλαν.
Ut excurſibus denuo factis, magnos orae maritimae tractus praeternavigarint.	Ὡς πάλιν ἐκπλεύσαντες πολλὴν τῆς [a] παραθαλαττίας χώρας παρέπλευσαν.
Alexander tricies mille juvenes ex Perſis delectos diſciplinis bellicis imbuit, eorumque agmine, Phalangis Macedonicae loco, ſeſe munit.	Ὡς τῶν Περσῶν τρισμυρίους νεανίσκους ἐπιλέξας, καὶ παιδεύσας τὰ πολεμικὰ τῶν ἔργων, ἀντίταγμα κατεσκεύασε τῇ Μακεδονικῇ φάλαγγι.
Ut Harpalus, ob vitae mollitiem, & enormem pecuniarum profuſionem male audiens, Babylone profugerit, & ad populum Athenienſem ſupplex ſe contulerit.	Ὡς Ἅρπαλος διὰ τὴν τρυφὴν καὶ τὰς ὑπερβολὰς τῶν δαπανημάτων διαβληθείς, ἔφυγεν ἐκ Βαβυλῶνος, καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ἱκέτης ἐγένετο.
Ut fuga ex Attica elapſus, cruenta morte perierit, & talentis IↃCC. *apud Athenienſes depoſitis* cIↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. *& mercenarios* IↃↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. *circa Taenarum Laconiae reliquerit.*	Ὡς διαδρὰς ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀνῃρέθη, καὶ τῶν χρημάτων ἑπτακόσια μὲν τάλαντα παρέθετο τοῖς Ἀθηναίοις, τετρακισχίλια δὲ καὶ μισθοφόρους ὀκτακισχιλίους περὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς ἀπέλιπεν.

Ὡς

---

[p] Τὰς τῶν ἐπισ. ambo *Reg. Baſil.*, quos ſequor. Deerat alter articulus. [q] Ναύτακας τοὺς omittunt *Venet. Baſil.*, quare *Steph.* aſteriſcum adpoſuit. [r] Ἐκπολιορκήσας marg. *Steph. Reg.* 1. [s] Τὸν Ἄορνον *Reg.* 1. non male. [t] Omittunt *Reg.* 2. *Baſil.* mox δι᾽ ἀνδραγαθίας *Reg.* 1. [u] Σωπείθου *Venet. Reg.* 2. Σωπείθην *Baſil.* Σωπίθου *Reg.* 2. male omnes. [x] Γαγγαρ. *Baſil.* [y] Κατὰ μεσ. *Reg.* 1. vulgo ἐπὶ. [z] Τὸν *Baſil.* [a] Παραθαλάττιον *Reg.* 1. non male.

ſe, quorum urbs Ναύτακα apud *Arrian.* Ἀναβ. L. III, 28. pag. 146. P. Wess.

84. Ἐπὶ Ναύτακας τοὺς Ἰνδοὺς] Media duo mihi ſuſpecta ſunt: tum quod Nautacae alibi locorum fuerint, tum ob *Venet. Baſil.*, qui omittunt. P. Wess.

90. Ὡς Μάσσακα] Sic & *Arrian.* Indic. C. 1., at Exp. Alex. L. IV, 26. Μάσσαγα. *Blancardus* poſterius praefert ad *Arrian.* ſui L. IV, p. 299. & hic reſtituendum decernit, confidentior *Freinshemio* ad *Curtii* L. VIII, 10, 22. Ἐκπολιορκήσας ſi cum eodem *Blancardo* malueris, non pugnabo, quamquam diſcrimen exiguum eſt. P. Wess.

93. Ὡς τὴν ἄορνον —— Πέτραν] Utroque modo ἄορνον & ἄορνος Petram hanc adpellant. Vid. *Cellar.* ad *Curtii* L. VIII, 11, 2. P Wess.

26. Ἀντίταγμα κατεσκεύασε &c.] Vid. L. XVII, 108. P. Wess.

34. Ὀκτακισχιλίους] Rectius ἑξακισχιλίους, ut L. XVII, 108. Vidit librariorum peccatum *Blancardus* ad *Arrianum* ſuum Exped. L. VII. p. 467. *Ed. Amſtel.* P. Wess.

49. Τὸ

486. Ὡς Ἀλέξανδρος τοὺς γεγηρακότας τῶν Μακεδόνων χρεωλυτήσας, καὶ καταναλώσας μύρια τάλαντα, ἀπέλυσεν εἰς τὰς πατρίδας.	*Ut Alexander Macedones ſenio confectos, aere ipſorum alieno* ccIↃↃ. *talentûm impendio, prius diſſoluto, in ſuam quoſque patriam dimiſerit.*
Ὡς στασιαζόντων τῶν Μακεδόνων ἐκόλασε τοὺς αἰτίους.	*Ut exorta Macedonum ſeditione, auctores puniverit.*
Ὡς Πευκέστης ἤγαγε πρὸς Ἀλέξανδρον ἐκ τῶν Περσῶν ἐπιλέξας τοξότας καὶ σφενδονήτας μυρίους.	*Peuceſtes* ccIↃↃ. *ſagittarios & funditores ex Perſarum delectu Alexandro adduxit.*
Ὡς τὰς τάξεις ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν, ἀναμίξας τοῖς Μακεδόσι [b] τοὺς Πέρσας.	*Ut ordines rex inſtruxerit, ita ut Macedones Perſis eſſent permixti.*
Ὡς τοῖς ἐπιγόνοις παισὶ, μυρίοις οὖσι, τὰς δαπάνας καὶ παιδείας [c] μισθοὺς ἅπασιν ἐχορήγει.	*Ut Macedonum filiis educationis ſumtus & diſciplinae mercedem, univerſis* ccIↃↃ. *numero, liberaliter ſuppeditarit.*
Ὡς Λεωσθένης ἤρξατο κινεῖν τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους πόλεμον.	*Ut Leoſthenes bellum Macedonibus movere coeperit.*
Ὡς Ἀλέξανδρος ἐπὶ Κοσσαίους ἐστράτευσεν.	*Expeditio Alexandri in Coſſaeos.*
Ὡς πορευομένου τοῦ βασιλέως εἰς Βαβυλῶνα, προεῖπον οἱ Χαλδαῖοι [d] τῷ Ἀλεξάνδρῳ τελευτήσειν αὐτὸν, ἐὰν εἰς τὴν Βαβυλῶνα εἰσέλθῃ.	*Ut regi Babylonem petenti Chaldaei praedixerint, fore, ut urbem illam ingreſſus fato concederet.* 562.
Ὡς ὁ βασιλεὺς ἐν ἀρχῇ μὲν κατεπλάγη, καὶ παρήλλαξε τὴν Βαβυλῶνα· ὕστερον δὲ ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν φιλοσόφων πεισθεὶς, κατήντησεν εἰς τὴν πόλιν.	*Ut Alexander initio abſterritus Babylonem declinarit. Sed poſt a Philoſophis Graecis perſuaſus urbem introierit.*
Περὶ τοῦ πλήθους τῶν παραγενομένων [e] πρεσβειῶν.	*Quanta legatorum multitudo ad ipſum venerit.*
Περὶ τῆς Ἡφαιστίωνος ταφῆς, καὶ τοῦ πλήθους τῶν εἰς αὐτὴν δαπανηθέντων χρημάτων.	*De funere Hephaeſtionis, & ſumtuum magnificentia in illud factorum.*
Περὶ τῶν σημείων τῶν [f] γεγενημένων Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τῆς τελευτῆς [g] αὐτοῦ.	*De prodigiis Alexandro exhibitis, ejuſque morte.*

---

[b] Articulum praetereunt ambo *Reg.* [c] Omittunt *Reg.* 2. *Baſil.* [d] Deſunt duo haec in *Reg.* 2. *Baſil.* Max τὴν Βαβυλῶνα iidem. [e] Πρεσβειῶν *Reg.* 1. [f] Γενομένων *Reg.* 2. [g] Negligitur ab eodem.

49. Τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους] Debuerat τὸν πρὸς Μακεδόνας, ut bene Interpres. Vid. L. XVII, 111. P. Wess.

52. Προεῖπον οἱ Χαλδαῖοι] Vid. L. XVII, 112. P. Wess.

58. Πρεσβειῶν] Non multum refert hoc retineas an πρεσβέων refingas. Vid. L. XVI, 113. P. Wess.

* * *

[a] ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΟΣ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

DIODORI SICULI
BIBLIOTHECAE
HISTORICAE LIBER XVII.

Η Μὲν πρὸ ταύτης βίβλος, οὖσα τῆς ὅλης συντάξεως ἑκκαιδεκάτη, τὴν ἀρχὴν ἔσχεν ἀπὸ τῆς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου βασιλείας· περιειλήφθησαν δ' ἐν αὐτῇ πράξεις, αἱ μὲν τοῦ Φιλίππου πᾶσαι μέχρι τῆς τελευτῆς, αἱ δὲ τῶν ἄλλων βασιλέων τε καὶ ἐθνῶν καὶ πόλεων, ὅσαι γεγόνασι κατὰ τοὺς τῆς βασιλείας ταύτης χρόνους, ὄντας ἐτῶν εἴκοσι καὶ τεσσάρων. ἐν ταύτῃ δὲ τὰς συνεχεῖς πράξεις ἀναγράφοντες, ἀρξόμεθα μὲν ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου βασιλείας· περιλαβόντες δὲ τὰ τούτῳ βασιλεῖ πραχθέντα μέχρι τῆς τελευτῆς, συναναγράψομεν καὶ τὰ ἅμα τούτοις συντελεσθέντα ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι [b] τῆς οἰκουμένης. οὕτω γὰρ
487. μάλιστα ὑπολαμβάνομεν τάς τε πράξεις εὐμνημονεύτους ἔσεσθαι, κεφαλαιωδῶς τεθείσας, καὶ συνεχὲς ἐχούσας ταῖς ἀρχαῖς τὸ τέλος. Ἐν ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ μεγάλας πράξεις οὗτος ὁ βασιλεὺς κατειργάσατο, καὶ διὰ τὴν ἰδίαν σύνεσίν τε καὶ ἀνδρείαν ὑπερεβάλετο τῷ μεγέθει τῶν ἔργων πάντας τοὺς ἐξ αἰῶνος [c] τῇ μνήμῃ παραδεδομένους βασιλεῖς. ἐν ἔτεσι γὰρ δώδεκα καταστρεψάμενος τῆς μὲν Εὐρώπης οὐκ ὀλίγα, τὴν δὲ Ἀσίαν σχεδὸν ἅπασαν, εἰκότως περιβόητον ἔσχε τὴν δόξαν, καὶ τοῖς παλαιοῖς ἥρωσι καὶ ἡμιθέοις ἰσάζουσαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀναγκαῖον ἡμῖν ἐν τῷ προοιμίῳ προλαμβάνειν τι τῶν κατωρθωμένων τούτῳ τῷ βασιλεῖ. αὐταὶ γὰρ αἱ κατὰ μέρος πράξεις ἱκανῶς μηνύσουσι τὸ μέγεθος τῆς δόξης [d] αὐτοῦ. Ἀλέξανδρος οὖν γεγονὼς κατὰ πατέρα μὲν ἀφ' Ἡρακλέους, κατὰ δὲ μητέρα, τῶν Αἰακιδῶν, οἰκείαν ἔσχε τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀρετὴν

Olymp. CXI. 1.

ANtecedens hunc liber, qui operis noſtri ſextus eſt & decimus, ab initiis regni Philippi, Amynta patre geniti, exorſus, tum omnes Philippi res ad obitum uſque geſtas, tum quae alii quoque reges, nationes & civitates per regni illius tempus, quod XXIV. annorum fuit, peregerunt, comprehendit. In hoc quae ſequuntur expoſituri, initium inde ſumemus, ubi Alexander regnare coepit. Simul etiam, dum principis hujus facta ad finem uſque recenſemus, ab aliis per notiſſimas orbis partes geſta complectemur. Sic enim res facilius memoria retineri arbitramur, cum in certa digeſtae capita connexum principio finem habent. Brevi autem temporis intervallo res maximas hic rex confecit, operumque ſuorum magnitudine, quae propria ingenii ſolertia & virtute deſignavit, reges omnes, quotquot ab omnium ſeculorum memoria celebrantur, ſuperavit. Nam intra annos XII. non exiguam Europae partem, totamque fere Aſiam ſubegit, ac tantam hinc nominis celebritatem merito conſecutus eſt, ut priſcos heroes & ſemideos gloria exaequarit. Verum ut anticipemus in praefatione quippiam laudabiliter ab hoc rege factorum, non opus eſſe ducimus. Nam res ipſae ſingulatim enarratae gloriae ejus majeſtatem ſatis indicabunt. Alexander ergo paternum genus ab Hercule, maternum ab Aeacidis trahens, naturam

τῶν

---

[a] Titulum non habet Reg. 1. Διοδώρου Ἱστοριῶν ιζ΄. Vat., addit Σικελιώτου Baſil., alioqui conſentiens. [b] Τοῖς [illegible] Reg. 1. [c] Τῇ μνήμῃ παραδεδ. Reg. 1. Cett. τῇ μνήμῃ τῶν ἔργων. [d] Αὐτοῦ idem.

16. Τάς τε πράξεις εὐμνημονεύτους ἔσεσθαι] *Diodorum* magis veriſimile γε quam τε hic ſcripſiſſe, aut certe quod illi τε reſponderet ſubjeciſſe. H. Steph.

22. Τῇ μνήμῃ παραδεδομένους βασιλεῖς] Hoc recepi ex *Reg.* 1. voces τῶν ἔργων ex praecedentibus temere huc ingeſtae erant. P. Wess.

38. Γάϊον Μάνλιον] Corrige Μαίνιον. L. Rhod.

Γάϊον Μαίνιον] Ita praeſtat: nec longe abeunt ſcripti libri, Μάνιον praeferentes. Scripſi quoque [illegible], tum quod *Auctor* ita ſoleat & res ipſa poſtulet, tum ob *Sigonium*, qui ſuum in Codice id ſe reperiſſe indicat ad *Livii* L. VIII, 13. P. Wess.

56. Τὸν ἀδελφὸν Κλεοπάτρας] Scribe τὸν πατράδελφον. Nam *Plutarchus* in Alexandri vita θεῖον appellat, quod *avunculum* interpretantur. L. Rhod.

Τὸν ἀδελφὸν Κλεοπάτρας] Superiore libro Cap. 94. Attalus Cleopatrae ἀδελφιδοῦς vocatur. Itaque & hic ἀδελφιδοῦν praeferrem: quae voces confunduntur ſaepiſſime a ſcribis. Vid. *Jac. Perizon.* Animadv. Hiſt. C. 10. p. 436. At contra venit *Plut.* Alexand. p. 669., ubi θεῖος γὰρ ὢν αὐτῆς (Cleopatrae) Ἄτταλος. Nec minus *Athen.* L. XIII. p. 557. D. qui Cleopatram Ἱπποστράτου

τῆς τῶν προγόνων εὐδοξίας. ἡμεῖς δὲ τοὺς ἁρμόττοντας τῇ γραφῇ χρόνους διεξελθόντες, ἐπὶ τὰς οἰκείας τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας πράξεις τρεψόμεθα.

Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησιν Εὐαινέτου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Φούριον καὶ Γάιον [e] Μάνιον· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλέξανδρος διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν, πρῶτον μὲν τοὺς φονεῖς τοῦ πατρὸς τῆς ἁρμοζούσης τιμωρίας ἠξίωσε· μετὰ δὲ ταῦτα τῆς ταφῆς τοῦ γονέως [f] τὴν ἐνδεχομένην ἐπιμέλειαν ποιησάμενος, κατέστησε τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν πολὺ κάλλιον ἢ πάντες προσεδόκησαν. νέος γὰρ ὢν παντελῶς, καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν ὑπό τινων καταφρονούμενος, [g] πρῶτον μὲν τὰ πλήθη οἰκείοις λόγοις παρεστήσατο πρὸς εὔνοιαν. ἔφη γὰρ ὄνομα μόνον διηλλάχθαι βασιλέως, τὰς δὲ πράξεις χειρισθήσεσθαι μηδὲν καταδεέστερον τῆς [h] ἐπὶ τοῦ πατρὸς γενομένης οἰκονομίας. ἔπειτα ταῖς πρεσβείαις χρηματίσας φιλανθρώπως, [i] παρεκάλεσε τοὺς Ἕλληνας τηρεῖν τὴν πρὸς αὐτὸν πατροπαράδοτον εὔνοιαν. τῶν δὲ στρατιωτῶν πυκνὰς ποιησάμενος ἐξοπλισίας, μελέτας τε καὶ γυμνασίας πολεμικὰς, εὐπειθῆ κατεσκεύασε τὴν δύναμιν. ἔχων δὲ τῆς βασιλείας ἔφεδρον Ἄτταλον τὸν ἀδελφὸν Κλεοπάτρας τῆς ἐπιγαμηθείσης ὑπὸ Φιλίππου, τοῦτον ἔκρινεν ἐκ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. καὶ γὰρ ἐτύγχανε παιδίον ἐκ τῆς Κλεοπάτρας γεγονὸς τῷ Φιλίππῳ, τῆς τελευτῆς τοῦ βασιλέως ὀλίγαις πρότερον ἡμέραις. ὁ δ' Ἄτταλος προαπεσταλμένος ἦν εἰς τὴν Ἀσίαν στρατηγὸς τῶν δυνάμεων μετὰ Παρμενίωνος. εὐεργετικὸς δὲ ὢν, καὶ ταῖς ὁμιλίαις ἐκθεραπεύων τοὺς στρατιώτας,
488. μεγάλης ἐτύγχανεν ἀποδοχῆς ἐν τῷ στρατοπέδῳ. εὐλόγως οὖν τοῦτον εὐλαβεῖτο, μήποτε τῆς ἀρχῆς ἀντιποιήσηται, συνεργοὺς λαβὼν τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἐναντιουμένους [k] αὐτῷ. διόπερ τῶν φίλων προχειρισάμενος Ἑκαταῖον, ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ τῶν ἱκανῶν στρατιωτῶν, δοὺς ἐντολὰς μάλιστα μὲν ἀγαγεῖν ζῶντα τὸν Ἄτταλον, ἐὰν δὲ τοῦτο μὴ δύνηται κατεργάσασθαι, δολοφονῆσαι τὸν ἄνδρα τὴν ταχίστην. οὗτος μὲν οὖν διαβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ συμμίξας τοῖς περὶ τὸν Παρμενίωνα καὶ Ἄτταλον, ἐπετήρει τὸν καιρὸν τῆς προκεχειρισμένης πράξεως.

[l] Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, πυθόμενος πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων μετεώρους εἶναι πρὸς καινοτομίαν, εἰς πολλὴν ἀγωνίαν ἐνέπιπτεν. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ, Δημοσθένους δημαγωγοῦντος κατὰ τῶν Μακεδόνων, τήν τε Φιλίππου τελευτὴν ἀσμένως ἤκουσαν, καὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἐξεχώρουν τοῖς Μακεδόσι, διαπρεσβευσάμενοι δὲ πρὸς Ἄτταλον, [m] ἐν ἀπορρήτοις συνετίθεντο κοινοπραγίαν, καὶ πολλὰς τῶν πόλεων προετρέποντο τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι. Αἰτωλοὶ δὲ κατάγειν τοὺς ἐξ Ἀκαρνανίας φυγάδας ἐψηφίσαντο, διὰ Φιλίππου πεῖραν εἰληφότας τῆς φυγῆς. Ἀμβρακιῶται δὲ, πεισθέντες Ἀριστάρχῳ, τὴν μὲν ὑπὸ Φιλίππου κατασταθεῖσαν φρουρὰν ἐξέβα-

& virtutem majorum gloriae conſentaneam habuit. Nunc tempore, quod narrationi huic congruit, indicato, ad inſtitutae hiſtoriae materiam nos convertemus. Olymp. CXI. 1.

Olymp. CXI. 2. 2. Cum Archon Athenis Evaenetus, Romae Coſſ. eſſent L. Furius, & C. Maenius, Alexander gubernaculis regni ſuſceptis, juſtas ante omnia poenas caedis paternae auctoribus inflixit. Hinc ubi quam potuit ſepulturae patris diligentiam impenderat, negotia regni longe melius, quam quiſquam putaſſet, conſtituit. Quamvis enim juvenis admodum eſſet, & ob paucitatem annorum contemneretur, primo vulgus in benevolentiam ſuam plenis humanitate alloquiis pellexit. Inter alia, nomen regis dumtaxat mutatum eſſe, res vero non deterius, quam vivo adhuc parente, adminiſtratum iri dixit. Legationes etiam benigne audiens, ad tuendam Graecos benevolentiam, quam a patre velut haereditariam accepiſſet, adhortatur. Tum cre- 563. bra armorum expeditione ſtudiiſque bellicis militem exercens, morigerum ad omnia exercitum ſibi reddit. Inſidias autem regno ipſius nectebat Attalus, Cleopatrae, quam alteram Philippus uxorem duxerat, patruelis. Hunc igitur e medio ſubmovendum ſtatuit. Nam & paucis ante regis obitum diebus puer e Cleopatra Philippo natus erat. Legatus paulo ante in Aſiam cum exercitu Parmenione collega tranſmiſerat Attalus. Ibique, cum & beneficiis & ſermonis illecebra milites demulceret, gratiam non mediocrem apud exercitum inierat. Non igitur ſine cauſa rex ab eo cavendum ſibi exiſtimavit; ne quando, adjutantibus Graecis regi adverſis, regnum ſibi vindicaret. Ex familiarium proinde numero Hecataeum deligit; eumque cum manu armatorum non exigua in Aſiam mittit, hoc potiſſimum injungens, ut vivum ſibi Attalum ſiſtat; ſin effici hoc nequeat, ut dolo hominem cum prima occaſione interficiendum curet. Ille in Aſiam tranſvectus, ſociata cum Parmenione & Attalo familiaritate, negotii ſibi demandati tempus commodum exſpectabat.

3. Interea Alexander, multos Graecorum ad res novas arrectis eſſe animis certior factus, in magna conſilii perplexitate haerebat. Nam Athenienſes, Demoſthene in Macedones populum concitante, laetis Philippi interitum auribus exceperant, deque principatu Graeciae Macedonibus neutiquam cedendum arbitrabantur. Jamque tranſmiſſis ad Attalum legatis, ſecreto totius negotii adminiſtrationem cum eo communicaverant, multaſque civitates ad libertatem aſſerendam inſtigabant. Aetoli de reducendis Acarnanum exſulibus, quos Philippus extorres egerat, tum fecerant decretum. Ambraciotae, ſuadente Ariſtarcho, praeſidium inibi collocatum ejecerant, & reipublicae adminiſtrandae poteſta-

---

[e] *Μάνιον* Reg. 2. *Vat.* In *Edd.* *Μάλλιον* & *Φρέριον*. [f] *Τὴν ἐνδεχ.* Reg. 1. Vulgo *μὲν* interponitur. [g] *Πρῶτον τὰ πλήθη* ſine *μὲν*, quod alii interſerunt, *idem* haud abſurde. [h] *Ὑπὸ* Reg. 1. [i] *Παρεκάλεσε* *idem.* [k] *Ἑαυτῷ* Reg. 1., itaque *αὑτῷ* praetuli. Legebatur *αὐτῷ*. [l] Abeſt articulus Reg. 2. [m] *Ἐν ἀπορρήτῳ* Reg. 1.

στράτα μὲν ἀδελφὸν, Ἄτταλον δὲ ἀδελφιδοῦν vocat: Et *Pauſanias* L. viii, 7. ubi itidem *Ἀττάλου ἀδελφιδῆ*, e quorum verbis Attalus aut avunculus aut patruus certe Cleopatrae habendus erit, ut bene *Freinſhem.* in *Curtii* L. vi, 9. 17. Quid fiet ergo *Diodoro*? Servarine *ἀδελφὸς* hic debet? Sic idem ille vir doctus, pertendens *ἀδελφοῦ* vocabulum late poſſe protendi, quod equidem de ſacris N. T. ſcriptoribus haud gravate conceſſero. At alios Graecorum *ἀδελφὸν* patruum aut avunculum dixiſſe, id vero erat exemplis firmandum. An *πατράδελφος* cum *Rhodomano* ſcribendum? Sic quidem utcunque conſentiet *Plutarcho*, *Pauſaniae* & *Athenaeo*: verum longius id a veteri ſcriptura abit, neque plane ſe viro probavit praeſtanti. Ita enim in not. *Correct.* „ *Ἀδελφόν.* ſupra nominavit *ἀδελφιδοῦν* quod proprie „ nepotem ex fratre aut ſorore ſignificat". Ne longum faciam, *ἀδελφιδοῦν* retineo, ut ſibi conſtet Auctor: tum quoque ob *Juſtinum*, cui Attalus *Cleopatrae frater* ex Graeco ſcriptore, in quo *ἀδελφὸς*, ut hic, loco *ἀδελφιδοῦς*. Nam a *Plutarcho*, *Athenaeo* & *Pauſania* potuit *Diodorus*, ut ſaepe, diſſentire. Viderint tamen doctiores. P. Wess.

58. *Καὶ γὰρ ἐτύγχανε παιδίον ἐκ Κλεοπάτρας* &c.] Miſerabilem pueri matriſque necem tangit *Pauſan.* L. viii, 7. & *Juſtin.* L. ix, 7., in quo *filium* recte corrigunt. P. Wess.

77. *Δημοσθένους δημαγωγοῦντος κατὰ τῶν Μακ.*] Vid. *Aeſchinem* Or. in Cteſiphont. pag. 76. & *Plut.* Demoſth. pag. 857.

Olymp. CXI. II.

teſtatem populo reſtituerant. Eodem modo Thebani pellendum e Cadmea praeſidium, Alexandroque imperium Graeciae non concedendum, publice ſciverant. Arcades ut ſoli Philippum Graeciae principem facere abnuerant, ita nec Alexandro addicti eſſe volebant. Peloponneſii caeteri, ut Argivi, Elei, Lacedaemonii & quidam alii, juriſdictioni propriae totis ſeſe animis dederant. Gentes denique non paucae, quae ultra Macedoniam incolebant, ad defectionem ſpectabant, & magnus inter barbaros illic motus erat. Quae licet ita ſe haberent, tantis regno negotiis, & tot undique terroribus occupato, quantumvis adoleſcens, omnes principatus difficultates, brevi tempore, praeter omnium exiſtimationem, expeditas fecit: dum hos colloquiorum blanditiis, iſtos metu in viam reducit. Nonnullos etiam vi domitos imperata facere cogit.

4. Primos itaque Theſſalos cognationis antiquae ab Hercule uſque admonitos tum ſermonum humanitate, tum amplitudine promiſſorum excitatos, induxit, ut imperium Graeciae a patre ſibi haereditarie traditum, publico Theſſaliae decreto ipſi deferrent. Quo impetrato, conterminas etiam gentes in eundem favorem adduxit, & ad Pylas tranſgreſſus, convocato Amphictyonum ſenatu, ut communi omnium decreto ſummus Graeciae dux crearetur, effecit. Ambraciotis legatione & oratione humaniſſima hoc perſuaſit, libertatem, quam ipſi paulo ante vindicarint, propenſo in eos favore, ſe illis reddituram fuiſſe. Ut vero dicto minus audientes perterrefaceret, copias Macedonum ad terrorem inſtructas, citatis itineribus in Boeotiam traduxit: Et caſtris juxta Cadmeam poſitis, civitati Thebanorum 564. metum incuſſit. Sub quod tempus Athenienſes tranſitu regis in Boeotiam explorato, flocci pendere illum deſinunt. Celeritas enim juvenis, & in rebus efficiendis gnavitas, diffidentes ab illo magnopere percellebat. Athenienſes igitur de comportandis, quas rure habebant, rebus, & moenibus pro facultate muniendis, decretum faciunt; miſſiſque legatis orant Alexandrum, ut veniam ipſis tribuat, quod imperium non citius illi permiſiſſent. Cum legatis etiam Demoſthenes ire juſſus fuerat. Sed is cum caeteris ad Alexandrum non pervenit. Nam ex Cithaerone Athenas repetebat. Vel quod, ob orationes publice contra Macedones habitas, ſibi timeret, vel ut inculpatum regi Perſarum ſe reſervaret. Magnam enim pecuniarum vim a Perſis, ut Macedonum cauſam in dicendis ſententiis

λον, τὴν δὲ πόλιν ἐποίησαν δημοκρατεῖσθαι· ὁμοίως δὲ τούτοις Θηβαῖοι τὴν μὲν ἐν τῇ Καδμείᾳ φρουρὰν ἐκβαλεῖν ἐψηφίσαντο, τῷ δὲ Ἀλεξάνδρῳ μὴ συγχωρεῖν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν· Ἀρκάδες δὲ οὔτε Φιλίππῳ συνεχώρησαν τὴν ἡγεμονίαν μόνοι τῶν Ἑλλήνων, οὔτ' Ἀλεξάνδρῳ προσεῖχον. τῶν δ' ἄλλων Πελοποννησίων [n] Ἀργεῖοι μὲν καὶ Ἠλεῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καί τινες ἕτεροι πρὸς τὴν αὐτονομίαν ὥρμησαν· τῶν δὲ ὑπερκειμένων τῆς Μακεδονίας ἐθνῶν οὐκ ὀλίγα πρὸς ἀπόστασιν ὥρμα, καὶ πολλὴ ταραχὴ κατεῖχε τοὺς τῇδε κατοικοῦντας βαρβάρους. [o] ἀλλ' ὅμως τηλικούτων πραγμάτων καὶ τοσούτων φόβων κατεχόντων τὴν βασιλείαν, Ἀλέξανδρος, νέος ὢν παντελῶς, ἅπαντα τὰ κατὰ [p] τὴν ἀρχὴν δυσχερῆ παραδόξως καὶ συντόμως κατεστήσατο. οὓς μὲν γὰρ πειθοῖ διὰ τῆς ὁμιλίας προσηγάγετο, οὓς δὲ φόβῳ διωρθώσατο· τινὰς δὲ βίᾳ [q] χειρωσάμενος, ὑπηκόους ἐποιήσατο.

Πρώτους δὲ Θετταλοὺς ὑπομνήσας τῆς ἀρχαίας ἀφ' Ἡρακλέους συγγενείας, καὶ λόγοις φιλανθρώποις, ἔτι δὲ μεγάλαις ἐπαγγελίαις μετεωρίσας, ἔπεισε τὴν πατροπαράδοτον ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος [r] αὐτῷ συγχωρῆσαι, κοινῷ τῆς Θετταλίας δόγματι. 489. μετὰ δὲ τούτους, τοὺς συνορίζοντας τῶν ἐθνῶν εἰς τὴν ὁμοίαν εὔνοιαν προσαγαγόμενος, παρῆλθεν εἰς Πύλας, καὶ τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον συναγαγών, ἔπεισε κοινῷ δόγματι δοθῆναι τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν. τοῖς δ' Ἀμβρακιώταις διαπρεσβευόμενος, καὶ φιλανθρώπως ὁμιλήσας, ἔπεισεν αὐτοὺς βραχὺ προειληφέναι τὴν μέλλουσαν ὑπ' αὐτοῦ δίδοσθαι μετὰ προθυμίας αὐτονομίαν. πρὸς δὲ τὴν κατάπληξιν τῶν ἀπειθούντων ἦγε τὴν δύναμιν τῶν Μακεδόνων κεκοσμημένην καταπληκτικῶς. ὀξείαις δὲ ταῖς ὁδοιπορίαις χρησάμενος, ἧκεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ πλησίον τῆς Καδμείας [s] καταστρατοπεδεύσας, ἐπέστησε τὸν φόβον τῇ πόλει τῶν Θηβαίων. καθ' ὃν δὴ χρόνον Ἀθηναῖοι, πυθόμενοι τὴν εἰς Βοιωτίαν πάροδον τοῦ βασιλέως, τῆς προϋπαρχούσης καταφρονήσεως ἀπέστησαν. ἡ γὰρ ὀξύτης τοῦ νεανίσκου καὶ ἡ διὰ τῶν πράξεων ἐνέργεια τοὺς ἀλλοτριοφρονοῦντας μεγάλως ἐξέπληττε. διόπερ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἀπὸ τῆς χώρας ἐψηφίσαντο κατακομίζειν, τῶν δὲ τειχῶν [t] τὴν ἐνδεχομένην ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι. πρὸς δὲ τὸν Ἀλέξανδρον πρέσβεις ἐξαπέστειλαν, ἀξιοῦντες συγγνώμην ἔχειν, εἰ τὴν ἡγεμονίαν μὴ ταχέως συγχωροῦσιν. ἐν δὲ τοῖς πρέσβεσι καὶ Δημοσθένης ἐκπεμφθείς, οὐ συνῆλθε μετὰ τῶν ἄλλων [u] πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, ἀλλ' ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος ἀνέκαμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας· εἴτε διὰ τὰ πεπολιτευμένα κατὰ Μακεδόνων φοβηθείς, εἴτε βουλόμενος τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ἄμεμπτον αὐτὸν διαφυλάττειν. πολλὰ

γὰρ

---

[n] 'Αργεῖοι μὲν καὶ Reg. 1., aberat μὲν Edd. [o] 'Αλλ' ὅμως μάλα τηλ. Reg. tum κατέχον idem. [p] Exulat Articulus ex Reg. 1. [q] Χειρωσάμενος, ὑπηκ. ambo Reg. Baſil., vulgo καὶ αὐτοὺς ὑπηκ., quibus ſollemnem defectus notam adſcripſit Steph. [r] 'Εαυτῷ Reg. 1., in Edd. αὐτῷ. [s] Καταστρατοπεδευσάμενος Venet. [t] 'Επιμ. τὴν ἐνδεχ. Reg. 1. [u] 'Ες τὸν idem.

857. E. P. Wess.

91. *'Αρκάδες δὲ οὔτε Φιλίππῳ* &c.] De Arcadibus adſtipulari videtur *Pauſanias* L. VIII, 6. At quod ſequitur, ſolos eos Graecorum nec Philippo nec Alexandro Graeciae principatum permiſiſſe, id aegrius ferent Lacedaemonii, qui quidem ſoli & regem Philippum & legem pacis, quam univerſae Graeciae ſtatuerat, contempſerant, ſervitutem non pacem rati, *Juſtino* L. IX, 5. & XII, 1. teſte. Junge *Arrian.* 'Αναβ. L. I, 1. P. Wess.

98. *'Αλλ' ὅμως τηλικούτων πραγμάτων* &c.] Etſi fortaſſe repetuntur, quibus ſcriptura Reg. 1. blanditur, ego in vulgato acquieſco. Poſt pauca voces *καὶ αὐτοὺς*, a ſcriptis ſpretas, itidem ſperno, quippe ſupervacaneas. P. Wess.

11. Τοὺς *συνορίζοντας τῶν ἐθνῶν*] Alibi *τὰ συνεχῆ τῶν ἐθνῶν* hujus lib. C. 27., *τὰ συνορίζοντα τῶν ἐθνῶν* cap. 76. & 96. tum L. XVIII, 3. Hoc per enallagen quandam poſitum eſt, ut *τὰ στενὰ τῶν ὁδῶν* L. XIII, 18., *anguſta & lubrica viarum* apud *Tacitum* Hiſtor. III, 82., aliaque. P. Wess.

15. *Διαπρεσβευόμενος*] Melius *διαπρεσβευσάμενος* conveniet cum *ὁμιλήσας*. H. Steph.

35. *'Αλλ' ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος ἀνέκαμψεν*] Sic *Aeſchines* de inimico ſuo Or. in Cteſiphont. p. 76., nec praeteriit *Plut.* Demoſthen. p. 856. D., in eo a *Diodoro* diſſentiens, quod altera in Thebanos expeditione Alexandri legationem Oratori impoſitam refert. P. Wess.

42. Τὸν *δικαίως* [illegible] &c.] In uno codice mendoſe [illegible] legitur pro [illegible], quod mendum tamen & in vulgata editione *Diodori* remanſit, & vulgatas etiam editiones orationis *Aeſchinis* occuparit, atque adeo ipſos quoque ejus interpretes in errorem induxit. Ut autem ceteros omittam, is, qui ultimus & poſt alios omnes orationem illam Latine vertit, *Joachimus Perionius* Benedictinus Cormoeriacenus monachus (quod poſtremum honoris cauſſa non addo) [illegible] legit & interpretatur *nominavit*. Adeo ut cum alios multos in

tota

τὰ χρήματά φασιν αὐτὸν εἰληφέναι παρὰ Περσῶν, ἵνα πολιτεύηται κατὰ Μακεδόνων· περὶ ὧν καὶ τὸν Αἰσχίνην φασὶν, ὀνειδίζοντα τῷ Δημοσθένει κατά τινα λόγον τὴν δωροδοκίαν, εἰπεῖν, „ Νῦν μέντοι τὴν δαπάνην ἐπικέκλυκεν αὐτοῦ τὸ βασιλικὸν χρυσίον. „ [x] ἔσται δὲ οὐδὲ τοῦτο ἱκανόν. οὐδεὶς γὰρ πώποτε „ πλοῦτος τρόπου πονηροῦ περιεγένετο. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, τοῖς πρέσβεσι τῶν Ἀθηναίων φιλανθρώπους ἀποκρίσεις δοὺς, ἀπέλυσε τοῦ πολλοῦ φόβου τὸν δῆμον. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου παραγγείλαντος εἰς Κόρινθον ἀπαντᾶν τάς τε πρεσβείας καὶ τοὺς συνέδρους, ἐπειδὴ συνῆλθον οἱ συνεδρεύειν εἰωθότες, διαλεχθεὶς ὁ βασιλεὺς καὶ λόγοις ἐπιεικέσι χρησάμενος, ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας ψηφίσασθαι στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῆς Ἑλλάδος εἶναι τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ συστρατεύειν ἐπὶ τοὺς Πέρσας ὑπὲρ ὧν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξήμαρτον. τυχὼν δὲ ταύτης τῆς τιμῆς ὁ βασιλεὺς ἐπανῆλθε [y] μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Μακεδονίαν.

490. Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα διήλθομεν, [z] μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν πράξεις. Μετὰ γὰρ τὴν Φιλίππου τελευτὴν, Ἄτταλος τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρει νεωτερίζειν, καὶ πρὸς Ἀθηναίους συνέθετο κοινοπραγίαν κατ' Ἀλεξάνδρου, ὕστερον δὲ μετανοήσας, τὴν μὲν ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ παρὰ Δημοσθένους ἐπιστολὴν τηρήσας, ἀπέστειλε πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ λόγοις φιλανθρώποις ἐπειρᾶτο τὰς καθ' ἑαυτοῦ διαβολὰς [a] ἀποτρίβεσθαι. τοῦ δ' Ἑκαταίου κατὰ τὰς τοῦ βασιλέως ἐντολὰς δολοφονήσαντος τὸν Ἄτταλον, ἡ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν τῶν Μακεδόνων δύναμις ἐπαύσατο τοῦ μετεωρίζεσθαι πρὸς ἀπόστασιν, τοῦ μὲν Ἀττάλου πεφονευμένου, τοῦ δὲ Παρμενίωνος οἰκειότατα διακειμένου [b] πρὸς Ἀλέξανδρον. περὶ δὲ τῆς τῶν Περσῶν βασιλείας μέλλοντας ἡμᾶς ἀναγράφειν ἀναγκαῖόν ἐστι βραχὺ τοῖς χρόνοις προαναλαβεῖν τὴν ἱστορίαν. Φιλίππου γὰρ ἔτι βασιλεύοντος, ἦρχε τῶν Περσῶν Ὦχος, καὶ προσεφέρετο τοῖς ὑποτεταγμένοις ὠμῶς καὶ βιαίως. μισουμένου δ' αὐτοῦ διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν τρόπων, Βαγώας ὁ χιλίαρχος, εὐνοῦχος μὲν ὢν τὴν ἕξιν, πονηρὸς δὲ καὶ πολεμικὸς τὴν φύσιν, ἀνεῖλε φαρμάκῳ τὸν Ὦχον διά τινος ἰατροῦ, τὸν δὲ νεώτατον τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως Ἀρσὴν εἰσήγαγεν εἰς τὴν βασιλείαν. ἀνεῖλε δὲ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ βασιλέως, ὄντας νέους παντελῶς, ὅπως μονωθεὶς ὁ νεανίσκος μᾶλλον ὑπήκοος αὐτῷ γένηται. τοῦ δὲ μειρακίου ταῖς γενομέναις παρανομίαις προσκόπτοντος, καὶ φανεροῦ καθεστῶτος ὅτι τιμωρήσεται τὸν αὐθέντην τῶν ἀνομημάτων, [c] φθάσας αὐτοῦ τὰς ἐπιβουλὰς ὁ Βαγώας, ἀνεῖλε τὸν Ἀρσὴν μετὰ τῶν τέκνων, τρίτον ἔτος ἤδη βασιλεύοντα. ἐρήμου δ' ὄντος τοῦ βασι-

oppugnaret, hunc accepiſſe fama eſt. Quod Aeſchinem quoque in oratione quadam, ubi munerum captationem Demoſtheni exprobrat, his verbis notaſſe dicunt. „ Nunc regium quidem aurum abunde ſumtus illi ſubminiſtrat. Verum nec hoc diu „ ſufficiet. Nullae enim uſquam divitiae improbis „ moribus ſat grandes eſſe poſſunt". Porro cum Legatis Athenienſium perhumaniter reſpondiſſet Alexander, ingenti populum metu liberavit. [illegible]tiones inde ac ſenatores concilii ad Co[illegible]bi occurrere jubet. Quo cum ve[illegible] ſiliis publicis praeeſſe ſolebant, p[illegible]tione differens eo Graecos permovit, u[illegible] Graeciae imperatorem Alexandrum de[illegible] auxilia contra Perſas, ob maleficia in Graecos ulciſcendos, ei ſciſcerent. Hos conſecutus honores in Macedoniam rex exercitu remeavit.

Orat. 271. II.

5. Jam memoratis Graeciae rebus, ad alia per Aſiam geſta ſtylum transferemus. Nam a Philippi interitu Attalus ſtatim ad res novandas ſe convertit, jamque foedus cum Athenienſibus, ad oppugnandum communi opera Alexandrum, inierat. Sed mutato poſt conſilio, epiſtolam a Demoſthene ſibi redditam & aſſervatam tranſmittit Alexandro, verborum blandimentis ingeſta ſibi crimina diluere conatus. Sed cum Hecataeus Attalum juſſu regis per dolum obtruncaſſet, Aſiaticus Macedonum exercitus ad defectionem propendere deſiit: quod & Attalus jam exſtinctus, & Parmenio erga Alexandrum optime affectus erat. Sed cum de Perſarum regno jam ſcripturi ſimus, hiſtoriae tempus, ut paulo altius repetamus, neceſſum eſt. Regnante pridem Philippo, Ochus Perſis imperabat, crudelemque & violentum erga ſubditos ſeſe gerens, ob aſperitatem morum in odio cunctorum erat. Bagoas ergo militum tribunus, conditione Eunuchus, ſed natura ſceleratus & bellicoſus, veneno regem tollit, medici ad hoc opera uſus: filiumque ejus natu minimum Arſen nomine, in regnum collocavit. Simul etiam fratribus novi regis (quorum tenerior adhuc aetas erat) necem intulit: ut deſertus hoc modo rex tanto plus obſequii illi praeſtaret. Cum vero ſceleribus iſtis offenſus adoleſcens, quod poenas de auctore ſumturus eſſet, manifeſtis argumentis declararet, inſidiis occupatis, Bagoas Arſen cum liberis, tertio imperii anno e vita tollit. Regia domo

ſic

---

[x] Ἔσται δὲ οὐδὲ τοῦτο *Vinet. Reg.* 2. *Baſil.* οὐδ' ὥσπερ τὸ ἱκ. *Reg.* 1. In *Edd.* ἔσται δὲ τοῦτο οὐδὲ &c., ſed τοῦτο adſcriptam habet *Steph.* notam. paulo ante ἐπικέκλυκεν *Baſil.* [y] Μετὰ τῆς δυν. *Reg.* 1., unde articulum addidi. [z] Τρεψόμεθα πάλιν ἐπὶ *Reg.* 1., fortan ex ſcholio. [a] Ἀποτρίψασθαι *idem.* [b] Πρὸς τὸν *Reg.* 1. [c] Φθάσας ora *Steph. Vat. Vinet. Reg.* uterque. Cett. φράσας.

tota illa oratione, ſicut & in Demoſthenica, perverſiſſime interpretatus ſit locos, ut oſtendam aliquando, Deo favente, tum vero hunc vel maxime. Ita enim verba reddidit, quae a *Diodoro* ex oratione illa citantur: *Modo quidem regni aurum ſumptuum ſuum nominavit.* Atqui ſonant illa: *Nunc autem regis aurum ſumptibus ejus affluxit.* vel: *Nunc regii auri affluentia ſumptibus ejus ſubvenit.* vel: *Nunc rex ſumptibus ejus affluenter aurum ſuppeditavit, ſeu ſubminiſtravit.* H. STEPH.

Τὴν δαπάνην ἐπικέκλυκεν αὐτοῦ &c] Non admodum diverſum hoc apud *Suidam* in Ἐπικλύσαντα incerti ſcriptoris: Ἡ ἐν Κλεοπάτρᾳ καὶ τοὺς Ἠλείους ἐπεφάνη πολλῷ χρυσίῳ ἐπικλύσαντα &c. Et ſupr. L. III, 47. καὶ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ πλήθει ἐπικεκλυκότας παρ' αὐτοῖς. Tum *Syneſii* Or. de Regno p. 9. C. ἐπικλύζειν μὲν ἀγαθοῖς ἅπασαν τὴν πόλιν, πανταχοῦ δὲ εὐδαιμονίαν. *Lycophronis* enim Alex. v. 228. τοιοῖσδε πῦρ ἐκκλύσει κακῶν ad primam dictionis originem propius accedit. Porro leguntur haec *Aeſchinis* Orat. in Cteſiphont. p. 78., levi tamen diſcrimine: namque ibi ἔσται δ' οὐδὲ τοῦθ' ἱκανόν. Itaque non injuria τοῦτο, cui ante οὐδὲ locus erat, ſuſtuliſſe videor. P. WESS.

78. Βαγώας ὁ χιλίαρχος] Vide de Chiliarchi in aula Perſica dignitate L. XVIII, 48. P. WESS.

79. Ἀνεῖλε φαρμάκῳ τὸν Ὦχον] Necem Ochi, ut felibus ſit objectus, atque ex oſſibus ejus gladiorum manubria fabricari Bagoas juſſerit, exponit *Aelian.* Hiſt. Var. L. VI, 8. P. WESS.

86. Ὅτι τιμωρήσεται τὸν αὐθέντην τῶν ἀνομημάτων] Sic L. XVI, 61. αὐθέντας τῆς ἱεροσυλίας *ſacrilegii auctores* dixit. *Baſilius Magnus* Epiſt. 51. p. 143. D. αὐτὸς ἀπαρχὴν ὁ αὐθέντης τολμημάτων. Veteri Graeciae αὐθέντας longe alios fuiſſe, non addo: id ſolum, ſcripſiſſe me priſcorum auctoritate librorum φθάσας. De Arſe, quem corruptius, ut dudum viri docti monuerunt, Νάρσην *Strabo* L. XV. p. 1069., *Plutarchus* Ὀάρσην de Alex. Fort. Or. II. pag. 336. D. vocant, Illuſt. *Scaliger* in *Euſeb.* Chron. ad

ann.

Olymp. CXI. II. ſic ad ſolitudinem redacta, cum nemo ex ea gente ſupereſſet, qui ſucceſſionem in regno ſibi vendicaret, Darium, ex amicis quendam adoptatum, in regni poſſeſſionem collocat. Hic Arſanum Oſtanis F. qui Artaxerxis Perſarum regis frater erat, parentem habebat. Bagoae autem ſingulare quid-
565. dam & memoratu dignum evenit. Sanguinaria enim crudelitate, cui hactenus adſueverat, inductus, medicata potione etiam Darium necare inſtituit. Sed inſidiis per indicium patefactis, rex Bagoae comiter advocato, poculum tradit, & ad ebibendum illud vi hominem adigit.

6. Dignus regno propterea habitus eſt, quod virtute Perſis omnibus anteire crederetur. Cum enim Artaxerxés rex bellum aliquando cum Caduſiis gereret, & quidam ex hoſtium numero, vir corporis & animi firmitate nobilis, aliquem ex Perſis, cuicunque animus tam praeſens, ſingulare ad certamen provocaret, nemine ſe obviam dare auſo, Darius ſolus adiit periculum, & provocatorem interemit. Ob quod magnificis a rege praemiis honeſtatus, primam virtutis gloriam inter Perſas retulit. Ob hoc itaque viri ſtrenui facinus dignus qui regno praeeſſet judicatus, imperium accepit, ſub idem tempus, quo defuncto Philippo Alexander ſucceſſit. Talem virum cum virtuti Alexandri fortuna dediſſet adverſarium, ut plura inter eos certamina de principatu committerentur, evenit. Verum iſta res illorum ſingulatim explicatae clariora deinceps facient. Jam ad hiſtoriae ſeriem nos referemus.

7. Darius itaque, jam ante Philippi mortem ad regni culmen evectus, ut futurum inde bellum in Macedoniam averteret, ſtudioſe contenderat. Sed poſtquam ille vivere deſiit, metu ſolutus, juventutem Alexandri non magni faciendam exiſtimavit. Poſtquam vero ſtrenuitas rerum gerendarum & celeritas effecerat, ut imperator totius Graeciae crearetur, jamque virtus adoleſcentis ubique praedicaretur: ad meliora demum conſilia revocatus a re ipſa, multum cogendis exercitibus diligentiae advertit, & comparata magna triremium claſſe, numeroſaque militum vi contracta, duces omnium o-

λείας οἶκον, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ κατὰ γένος διαδεξομένου τὴν ἀρχὴν, προχειρισάμενος ἕνα τῶν φίλων Δαρεῖον ὄνομα, τούτῳ συγκατεσκεύασε τὴν βασιλείαν. οὗτος δ' ἦν υἱὸς μὲν Ἀρσάνου [d] τοῦ Ὀστάνου, ὃς ἦν ἀδελφὸς Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλεύσαντος. ἴδιον δέ τι συνέβη περὶ τὸν Βαγώαν γενέσθαι, καὶ μνήμης ἄξιον. χρώμενος γὰρ τῇ συνήθει μιαιφονίᾳ, τὸν Δαρεῖον ἐπεβάλετο διὰ φαρμακείας ἀνελεῖν. μηνυθείσης δὲ τῆς ἐπιβουλῆς, ὁ βασιλεὺς ὡς ἐπί τινι φιλανθρωπίᾳ προσκαλεσάμενος τὸν Βαγώαν, καὶ δοὺς τὸ ποτήριον, ἠνάγκασε πιεῖν τὸ φάρμακον.

Ἠξιώθη δὲ τῆς βασιλείας Δαρεῖος, δοκῶν πολὺ προέχειν ἀνδρείᾳ Περσῶν. Ἀρταξέρξου γάρ ποτε τοῦ βασιλέως πολεμοῦντος πρὸς Καδουσίους, καί τινος τῶν Καδουσίων ἐπ' ἀλκῇ καὶ ἀνδρείᾳ διαβεβοημένου, 491. καὶ [e] προκαλεσαμένου τὸν βουλόμενον Περσῶν μονομαχῆσαι, ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἐτόλμησεν [f] ὑπακοῦσαι, μόνος δὲ Δαρεῖος, ὑποστὰς τὸν κίνδυνον, τὸν προκαλεσάμενον ἀπέκτεινε· καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ βασιλέως μεγάλαις ἐτιμήθη δωρεαῖς, παρὰ δὲ τοῖς Πέρσαις τὸ πρωτεῖον τῆς ἀνδρείας ἀπηνέγκατο. διὰ ταύτην δὴ τὴν ἀνδραγαθίαν ἄξιος τῆς βασιλείας νομισθεὶς, παρέλαβε τὴν ἀρχὴν, περὶ τούτους τοὺς χρόνους ἐν οἷς, Φιλίππου τελευτήσαντος, διεδέξατο τὴν βασιλείαν Ἀλέξανδρος. τοιοῦτον δ' ἄνδρα τῆς τύχης παραδούσης ἀντίπαλον τῇ κατ' Ἀλέξανδρον ἀρετῇ, συνέβη πολλοὺς καὶ μεγάλους ἀγῶνας συστῆναι περὶ τῶν πρωτείων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων αἱ κατὰ μέρος πράξεις ἕκαστα δηλώσουσιν. ἡμεῖς δ' ἐπὶ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας τρεψόμεθα.

Δαρεῖος γὰρ παραλαβὼν τὴν βασιλείαν, πρὸ μὲν τῆς Φιλίππου τελευτῆς ἐφιλοτιμεῖτο τὸν μέλλοντα πόλεμον εἰς τὴν Μακεδονίαν ἀποστρέψαι· ἐκείνου δὲ τετελευτηκότος, ἀπελύθη τῆς ἀγωνίας, καταφρονήσας τῆς Ἀλεξάνδρου νεότητος. ἐπεὶ δ' ἡ τῶν πράξεων ἐνέργεια καὶ ὀξύτης ἐποίησε μὲν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν πᾶσαν ἀναλαβεῖν, καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ νεανίσκου γνωσθῆναι περιβόητον, τότε δὴ νουθετηθεὶς τοῖς ἔργοις ὁ Δαρεῖος ἐπιμέλειαν [g] μεγάλην ἐποιεῖτο τῆς δυνάμεως, [h] τριήρεις τε πολλὰς κατασκευαζόμενος, καὶ πολλὰς δυνάμεις ἀξιολόγους συνιστάμενος, ἡγεμόνας τε τοὺς ἀρίστους προκρίνων, ἐν οἷς ὑπῆρ-

---

[d] Stigma impoſuit vocibus τοῦ Ὀστάνου Steph., quae in Venet. & Baſil. & Coiſl. deſunt. Υἱὸς μὲν Ὀσράνου, ὡς Reg. 2. [e] Προσκαλ. Reg. 1. [f] Ἐπακ. idem. [g] Deſit Reg. 1. & Baſil. μὲν ante μεγάλην. [h] Τριήρεις τε Reg. 1. quem ſequi placuit. Vulgo ἐπιμέλειαν μὲν — τριήρεις δέ.

ann. MDCCLXXVIII. P. Wess.

90. Καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ κατὰ γένος διαδεξ.] Atqui ſuperabat Biſthanes Ochi filius. Arrianus Exp. Alex. L. III, 19. ἐνταῦθα ἀφίκετο αὐτῷ (Alexandro) Βισθάνης ὁ Ὤχου παῖς, τοῦ πρὸ Δαρείου βασιλεύσαντος Περσῶν. Quem locum Diodoro non injuria obmovit Nic. Blancardus. P. Wess.

93. Υἱὸς μὲν Ἀρσάνου τοῦ Ὀστάνου] Voces τοῦ Ὀστάνου conſulto, ut minime huc pertinentes, tranſilui: ac prorſus delendas arbitror. Ἀρσάμης autem Darii parens a Plutarcho in Artoxerxe (p. 1026.) nominatur: qui Siſigambrim ſororem in matrimonio habuit, unde Darius ultimus ſuſceptus eſt, ut Arrianus, Curtius & Oroſius teſtantur. L. Rhod.

Υἱὸς μὲν Ἀρσάνου] Rhodomani opinioni accedit Simſon. Chron. ad ann. 3669. At contra eam venit Nic. Blancardus ad Arrian. L. II, 14., erroris Interpretem arguens. Fuiſſe enim Oſtanem Artaxerxis fratrem, genuiſſeque Arſanen, Darii Codomani patrem. Par Freinſhemius Supplem. Curtii L. II, 1. ſententia: quippe Oſtanes Ochi patruus, inquit, Arſanem genuerat, Arſanes Codomannum. Quibus quidem egregie favet vulgata hujus loci ſcriptura, & Artaxerxis, quem ſuperiora ab Ocho diſtinguere videntur, addita mentio. Favet etiam Plut. Artoxerx. pag. 1012. A., Darii Nothi filium, Artaxerxis Mnemonis fratrem natu minorem Oſtanem memorans. Id ſane veriſſimum eſt, Arſamen Artaxerxis Mnemonis ex concubina filium ab eodem Plut. ibid. p. 1026. memorari, Dariumque hunc Ἀρσάμου υἱὸν, Arſami F. ab Euſebio & Hieronymo nominari. Sed cum Arſamen cum occiderit Ochus, quod impenſius a patre amaretur regnoque deſtinaretur ſucceſſor, credemuſne ſuſpicacem & crudelem principem filio ejus Dario parcere & imperia mandare voluiſſe? praeſertim cum regiam cognatorum caede & ſtrage principum regni principio repleriit, nulla non ſanguinis, non ſexus, non aetatis miſericordia permotus, uti Juſtinus L. X, 3. ſcribit. Mihi omnia reputanti vero id non ſit ſimile, placetque adeo vulgatum retinere. Non poſſum quidem diffiteri, veteres quaſdam ſchedas alia omnia velle: ſed inter eas nulla intercedit concordia, & ſolent antiquarii in barbaris nominibus multa admittere: ne nunc addam, voces τοῦ Ὀστάνου non videri incuria quadam progenitas. P. Wess.

1. Ἠνάγκασε πιεῖν τὸ φάρμακον] Vid. Curtium L. VI, 4, 10. & Jac. Gronov. in Arriani L. II, 14. p. 85., Blancardum recte in ordinem cogentem. P. Wess.

8. Μόνος δὲ Δαρεῖος ὑποστὰς τὸν κίνδυνον] Rem geſtam attingit Juſtinus L. X, 3. P. Wess.

35. Μισθοφόρους πεντακισχιλίους] Corrigit Freinſhem. in Indice Curtii voce Memnon πεντακισμυρίους, quod tantum ad expeditionem numerus quinque millium ſit admodum parvus. Cogitaſſet vir eruditus, non deſcribi univerſum exercitum, qui ad rem gerendam Memnonis Rodii imperio fuit traditus, ſed ſolos aere regis conductos, & temerariam correctionem ſpongia deleſſet. P. Wess.

40. Ἀπὸ τῆς Μελισσέως Ἴδης] Cretenſium regem Meliſſea, cujus filiae Adraſtea & Ida Jovis fuerint nutrices, memorat Apollodor. Bibl. L. I, 1, 3., bene a Galeo correctus: memorant eundem alii, a Jo. Meurſio Cret. L. III, 1. excitati. Sic Ida Cre-

ὑπῆρχε καὶ Μέμνων ὁ Ῥόδιος, διαφέρων ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει στρατηγικῇ. τούτῳ δὲ δοὺς ὁ βασιλεὺς μισθοφόρους πεντακισχιλίους, προσέταξε παρελθεῖν ἐπὶ πόλιν Κύζικον, καὶ πειρᾶσθαι ταύτην χειρώσασθαι. οὗτος μὲν οὖν μετὰ τοσούτων στρατιωτῶν προῆγε διὰ τῆς Ἴδης. [i] τὸ δ' ὄρος τοῦτο μυθολογοῦσί τινες τυχεῖν ταύτης τῆς προσηγορίας ἀπὸ τῆς Μελισσέως Ἴδης. μέγιστον δὲ ὑπάρχον τῶν κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔχει κατὰ τὸ μέσον ἄντρον θεοπρεπὲς, ἐν ᾧ φασι κριθῆναι τὰς θεὰς ὑπ' Ἀλεξάνδρου. γενέσθαι δ' ἐν τούτῳ λέγεται καὶ τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους, οὓς σίδηρον ἐργάσασθαι πρώτους, μαθόντας τὴν ἐργασίαν παρὰ τῆς τῶν θεῶν μητρός. Ἴδιον δέ τι καὶ παράδοξον συμβαίνει [k] γίνεσθαι περὶ τοῦτο τὸ ὄρος. κατὰ γὰρ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν ἐπ' ἄκρας τῆς κορυφῆς, διὰ τὴν νηνεμίαν τοῦ περιέχοντος ἀέρος, ὑπερπετῆ γίνεσθαι τὴν ἄκραν τῆς τῶν ἀνέμων πνοῆς. ὁρᾶσθαι δὲ τὸν ἥλιον ἔτι τῆς νυκτὸς οὔσης ἀνατέλλοντα τὰς ἀκτῖνας, οὐκ ἐν κυκλοτερεῖ σχήματι [l] τετραμμένον, ἀλλὰ τὴν φλόγα κατὰ πολλοὺς τόπους ἔχοντα διεσπαρμένην, ὥστε δοκεῖν πυρὰ πλείω θιγγάνειν τοῦ τῆς γῆς ὁρίζοντος. μετ' ὀλίγον δὲ συνάγεται ταῦτα πρὸς ἓν μέγεθος, ἕως ἂν γένηται [m] τρίπλεθρον διάστημα· καὶ τότε, ἤδη τῆς ἡμέρας ἐπιλαβούσης, τὸ φαινόμενον τοῦ ἡλίου μέγεθος πληρωθὲν τὴν τῆς ἡμέρας διάθεσιν κατασκευάζει. ὁ δ' οὖν Μέμνων διελθὼν τὴν ὀρεινὴν ἄφνω τῇ πόλει τῶν Κυζικηνῶν [n] προσέπεσε, καὶ παρ' ὀλίγον αὐτῆς ἐκυρίευσεν. ἀποτυχὼν δὲ τῆς ἐπιβολῆς, τὴν χώραν αὐτῶν ἐπόρθησε, καὶ πολλῶν λαφύρων ἐκυρίευσεν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Παρμενίων Γρύνιον μὲν πόλιν ἑλὼν κατὰ κράτος, [o] ἐξηνδραποδίσατο· Πιτάνην δὲ πολιορκοῦντος αὐτοῦ, Μέμνων ἐπιφανεὶς, καὶ καταπληξάμενος τοὺς Μακεδόνας, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. μετὰ δὲ ταῦτα Κάλλας μὲν ἔχων Μακεδόνας καὶ μισθοφόρους στρατιώτας, ἐν τῇ Τρῳάδι συνῆψε μάχην πρὸς τοὺς Πέρσας, ὄντας πολλαπλασίους, καὶ λειφθεὶς ἀπεχώρησεν εἰς τὸ Ῥοίτιον. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. 492.

Ἀλέξανδρος δὲ, τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα ταραχὰς καταπαύσας, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Θρᾴκην, καὶ πολλὰ μὲν ἔθνη Θρᾴκια ταραττόμενα [p] καταπληξάμενος, ὑποταγῆναι κατηνάγκασεν. ἐπῆλθε δὲ

Olymp. CXI. II.

ptimos delegit; Inter quos etiam Memnon Rhodius erat, virtute ac peritia rerum militarium excellens. Hunc V. conductitiorum millibus attributis rex jusserat, ut Cyzicum profectus, subigendae urbis periculum faceret. Is hanc manum per Idam ducebat. Montem illum ab Ida Melissei nomen traxisse fabulantur. Et altitudine caeteros ad Hellespontum exsuperans in medio sui specum Diis aptum habet, ubi Deas Alexandri judicium subiisse perhibent. Idaeos quoque Dactylos in eo fuisse fama est; Qui principes a Deorum matrè artem edocti, ferrum cudere coeperunt. Res admiranda loco huic accidit. Nam circa ortum caniculae in montis vertice tanta aëris circumfusi est tranquillitas, ut juga illa ventorum flatus superemineant. Et sol profunda etiamnum nocte ita oriri videtur, ut radios non in circuli figuram conversos habeat, sed flammam per multos hinc illinc tractus dispergat, unde fit, ut finitorem terrae ignes plurimi contingere videantur. Qui paulo post in unam coarctantur magnitudinem, donec plethri tergemini spacium existat. Tunc, luce jam appetente, solis corpus veluti jam completum sese exhibens, usitatam diei lucem reddit. Porro Memnon supergressus eum montem, impressione subita, Cyzicenorum urbem invadit, nec multum aberat, quin in potestatem suam redegisset. Conatis tamen excidens agrum populatur & ingenti cum praeda redit. Inter haec Parmenio Grynium vi capit, ac cives sub corona vendit. Hinc Pitanen oppugnat, sed Memnon superveniens, incusso Macedonibus terrore, obsidionem solvit. Post haec Callas cum Macedonum & conductitiorum agmine in Troade cum Persis, numero longe superioribus, confligit; sed victus Rhoeteum sese recipit. Atque is tum Asiae status erat. 566.

8. Alexander vero compositis Graeciae motibus arma in Thraciam expedit, gentesque multas ibi tumultuantes perterrefaciens, ad imperata faciendum cogit. Tunc & Poeoniam Illyridemque & con-

---

[i] Ἡ δὲ, μέγιστον ὑπάρχον τῶν κατὰ τὴν Ἴδην, ἔχει &c. sic Reg. 1. [k] Γίγνεσθαι περὶ τοῦτο idem. [l] Μένοντα Reg. 1. [m] Τρίπλεθρον idem. [n] Ἐπέπεσε, καὶ προσπεσὼν αὐτῇ παρ' ὀλίγον. Venet. & Reg. 1., qui καὶ προσπεσὼν ἀπεστερήσατο καὶ παρ' ὀλ. absurde. In Steph. Edd. notam defectus habent voces τῇ πόλει. Mox ἀποτυχὼν δὲ τῆς Venet. [o] Ἐξηνδραποδίσατο Reg. 1. [p] Καταπληξάμενος idem.

Cretae ab ea Nympha nomen habebit. Sed alteram agri Trojani Idam cum Cretensi saepe veteres confundunt & quae illius sunt, huic tribuunt. Certe a Melissei, sive Melissi, Ida montis Trojani nomen derivat clarissime Ethnicographus in Ἀδράστεια. P. Wess.

43. Ἐν ᾧ φασι κριθῆναι τὰς θεὰς] Montem, in quo Paris inter Deas Judex sedisse ferebatur, *Alexandream* vocabant, *Strabone* auctore L. xiii. p. 904. A. Sed vide egregiam *T. Hemsterhusii* hoc de antro animadversionem in *Lucian.* Deor. D. xx, 1., & satis tibi factum dices. P. Wess.

44. Γενέσθαι — λέγεται καὶ τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους] Alii in Cretae Ida collocant. Conf. not. in L. v, 64. P. Wess.

51. Ἔτι νυκτὸς οὔσης ἀνατέλλοντα τὰς ἀκτῖνας &c.] Si interpungendum sit post ἀκτῖνας, ut in Editis omnibus, conveniet verborum structurae in *S. Matth.* Evang. C. v, 45. ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει, idemque notabit, quod *Heliodorus* illis indicat versibus, quos exhibet *Galenus* L. ii. de Antidot. p. 445., non una macula adspersos:

> Ὃν μὲν τὸν ἐν Τρίκκῃ πρὶν θεὸν, ὃ μὲν τὸν ὄψει
> Ἠέλιον σπείροντα θεοῖς φαεσίμβροτον αἴγλην.

Sic lege, mecumque adverte hoc sancti vatis *Psalm.* xcvii, ii. אור זרע לצדיק, pro quo Alexandrini, φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ, cu te profecto. Expresserunt divini poetae non adeo verba quam sententiam: neque enim opus est, ut legisse eos זרח אור cum quibusdam arbitremur. Sol σπείρει τὴν αἴγλην sive τὸ φῶς cum oritur: non aliud proinde φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ ac φῶς ἐσπαρμένον ἐπὶ τῷ δικαίῳ, quod Hebraea indicant. Id vero si *lucem seminatam* esse verteris, ut fieri solet, manifesta erit μετάβασις εἰς ἄλλο γένος. Hoc praeter viam. *Malim* ergo ἔτι — ἀνατέλλοντα, τὰς ἀκτῖνας οὐκ ἐν — τετραμμένον, distinguere cum Interprete. Ceterum *Pomponius Mela* hunc *Diodori* locum aemulatur L. i, 18. *Ipse mons* (Ida) *veteri divarum certamine & judicio Paridis memoratus, orientem solem aliter quam in aliis terris solet adspici, ostentat. Namque ex summo vertice ejus speculantibus paene a media nocte spargi ignes passimque micare, &, ut lux appropinquat, ita coire ac se conjungere videntur, donec magis magisque collecti, pauciores subinde & una ad postremum flamma ardeant* &c. Est tamen *Melam* inter & *Diodorum* quaedam discordia, quam *If. Vossius*, totum hoc Idae montis miraculum dextre exponens, intactam non praeteriit. *Solino* Polyhist. C. ii. Cretensium Idae illud attribuenti usu venit quod multis aliis, hunc montem cum Cretensi permiscentibus. P. Wess.

62. Ἀποτυχὼν δὲ τῆς ἐπιβολῆς] Sic L. xiii, 84. ὧν μὲν τῆς ἀ[illegible] ἀπετύγχανον. Glossam ergo scribae obtrudit nobis *Venetus.* P. Wess.

65. Γρύνιον] Oppidi prope Myrinam meminit *Strabo* L. xiii. p. 923. B., cujus male verba excerpentem *Stephanum* redarguit *Holstenius.* De Pitana Aeolidis idem *Strabo* & Schol. *Pindari* in Od. vi, 46. Olympion. P. Wess.

68. Μετὰ δὲ ταῦτα Κάλλας &c.] *Curtio* L. iii, 1, 24. & *Arriano* L. i, 15. & L. ii, 4. Κάλας ὁ Ἁρπάλου. Auctor alte-

rum

Olymp. CXI. II. conterminas hiſce terras invadit, & incolarum plurimis, qui a fide regis deſciverant, ſubactis, Barbaros illos finitimos imperio ſuo adjungit. His dum occupatur, quidam nunciatum adveniunt, multos Graecorum rebus novis intentos eſſe, nec paucas Graeciae civitates, inprimis vero Thebanos, imperio ejus renunciaſſe. His vehementer exacerbatus, in Macedoniam retro tendit, turbas in Graecia ſedare quamprimum maturans. Jamque praeſidium Macedonum e Cadmea expellere Thebani properantes arcem obſidebant, cum illico rex ſuperveniens juxta urbem, cum toto exercitu conſedit. Thebani jam ante regis adventum foſſis profundis, denſaque vallorum ſerie, Cadmeam ita cinxerant, ut nec auxilia, nec commeatus intromitti poſſent. Ad Arcades praeterea, & Argivos Eleoſque miſerant, qui de auxiliis ſollicitarent. Per legatos etiam Athenienſes, ut praeſto ſibi eſſent, rogitarant, magnamque vim armorum gratis a Demoſthene acceperant, qua turbam inermem inſtruxerant. Ex illis ergo, quorum auxilia Thebani imploraverant, Peloponneſii copias ad Iſthmum praemiſerunt, quas ad regis uſque adventum, qui in exſpectatione erat, moras nectere jubebant. Athenienſes, licet Demoſthenis ſuaſu auxilia Thebanis decreviſſent, copiarum tamen nihil miſerunt, cum quo belli momenta inclinatura eſſent, obſervarent. Interea & dux praeſidii intra Cadmeam, Thebanos magno in oppugnationem apparatu incumbere videns, magnam firmandis moenibus diligentiam impendebat, telorumque omne genus maximo numero ſibi comparaverat.

9. Poſtquam vero cum univerſis copiis ex improviſo rex e Thracia veniſſet, incertaque Thebanis eſſet ſociorum acceſſio; interim tamen longe majores hoſtium vires manifeſtiſſime conſpicerent, coacto ducum ſenatu, de belli ratione conſilia cepere, placuitque omnibus, ut pro Reipublicae ſuae libertate decertarent. Quam ſententiam cum etiam vulgus comprobaret, omnes magna ſeſe animorum promtitudine ad pugnae diſcrimen accingebant. Sed rex ad tempus ſuos continens, mutandi conſilii ſpatium illis permiſit, nequaquam fore exiſtimans, ut una civitas tantas contra vires in aciem deſcenderet. Nam ultra XXX. millia peditum, nec infra III. millia equitum Alexander tunc temporis habebat, omneſque in bellicis conflictibus exercitatiſſimi erant, & Philippi commilitones in omnibus ferme pugnis invicti manſerant,

καὶ τὴν Παιονίαν καὶ τὴν Ιλλυρίδα, καὶ τὰς ὁμόρους ταύταις χώρας, καὶ πολλοὺς τῶν κατοικούντων Βαρβάρων ἀφεστηκότας χειρωσάμενος, ὑπηκόους πάντας τοὺς πλησιοχώρους Βαρβάρους ἐποιήσατο. περὶ ταῦτα δ' ὄντος αὐτοῦ, παρῆσάν τινες ἀπαγγέλλοντες πολλοὺς τῶν Ελλήνων νεωτερίζειν, καὶ πολλὰς τῆς Ελλάδος πόλεις πρὸς ἀπόστασιν ὡρμηκέναι, μάλιστα δὲ Θηβαίους. ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς παροξυνθεὶς, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Μακεδονίαν, σπεύδων τὰς κατὰ τὴν Ελλάδα παῦσαι ταραχάς. Θηβαίων δὲ τὴν ἐν τῇ Καδμείᾳ φρουρὰν [q] ἐκβάλλειν φιλοτιμουμένων, καὶ πολιορκούντων τὴν ἄκραν, ἧκεν ὁ βασιλεὺς ἄφνω πρὸς τὴν πόλιν, καὶ κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῶν Θηβῶν μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως. οἱ δὲ Θηβαῖοι πρὸ μὲν τῆς τοῦ βασιλέως παρουσίας, τὴν Καδμείαν τάφροις βαθείαις καὶ σταυρώμασι πυκνοῖς περιέβαλον, [r] ὥστε μήτε βοήθειαν αὐτοῖς δύνασθαι μήτ' ἀγορὰν εἰσπέμψαι. πρὸς δὲ Αρκάδας καὶ Αργείους, ἔτι δὲ Ηλείους πρεσβεύσαντες, ἠξίουν βοηθεῖν. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς Αθηναίους περὶ συμμαχίας [s] ἐπρέσβευον, καὶ παρὰ Δημοσθένους ὅπλων πλῆθος [t] ἐν δωρεᾷ λαβόντες, τοὺς ἀνόπλους καθώπλιζον. τῶν δ' ἐπὶ τὴν βοήθειαν παρακεκλημένων, οἱ μὲν ἐν Πελοποννήσῳ στρατιώτας ἐξέπεμψαν [v] ἐπὶ τὸν Ισθμὸν, καὶ διατρίβοντες ἐκαραδόκουν, προσδοκίμου τοῦ βασιλέως ὄντος. Αθηναῖοι δ' ἐψηφίσαντο μὲν βοηθεῖν τοῖς Θηβαίοις, πεισθέντες ὑπὸ Δημοσθένους, οὐ μέντοιγε τὴν δύναμιν ἐξέπεμψαν, καραδοκοῦντες τὴν ῥοπὴν τοῦ πολέμου. ὁ δὲ τῆς ἐν τῇ Καδμείᾳ φρουρᾶς ἡγούμενος Φιλώτας, ὁρῶν τοὺς Θηβαίους μεγάλας παρασκευὰς ποιουμένους πρὸς τὴν πολιορκίαν, καὶ τὰ τείχη φιλοτιμότερον κατεσκεύασε, καὶ βελῶν παντοδαπῶν πλῆθος [x] ἡτοιμάσατο. 493.

Ἐπεὶ δ' ὁ βασιλεὺς ἀνελπίστως ἐκ τῆς Θρᾴκης ἧκε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, αἱ μὲν συμμαχίαι τοῖς Θηβαίοις διστάζομένην εἶχον τὴν παρουσίαν, ἡ δὲ τῶν πολεμίων δύναμις ὁμολογουμένη καὶ φανερὰν ἐποιεῖτο τὴν ὑπεροχήν. τότε δὲ συνεδρεύσαντες οἱ ἡγεμόνες προεβουλεύσαντο περὶ τοῦ πολέμου, καὶ πᾶσιν ἔδοξεν ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας διαγωνίζεσθαι. τοῦ δὲ πλήθους ἐπικυρώσαντος τὴν γνώμην, ἅπαντες μετὰ πολλῆς προθυμίας εἶχον ἑτοίμως διακινδυνεύειν. ὁ δὲ βασιλεὺς [y] τότε μὲν ἡσυχίαν ἦγε, διδοὺς μετανοίας [z] χρόνον εἰς τὸ βουλεύσασθαι, καὶ νομίζων μὴ τολμήσειν μίαν πόλιν πρὸς τηλικαύτην δύναμιν διαλέξασθαι. εἶχε [a] γὰρ ὁ Αλέξανδρος κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τρισμυρίων, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους [b] τῶν τρισχιλίων, πάντας δ' ἐνηθληκότας τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις, καὶ συνεστρατευμένους Φιλίππῳ, καὶ σχεδὸν ἐν πάσαις ταῖς μάχαις ἀηττήτους γεγονότας· ὧν δὴ ταῖς

---

[q] Ἐκβαλεῖν Reg. 1. [r] Ὥστε μήτε βοήθειαν αὐτοῖς δύνη] &c. Reg. 1. [s] Ἐπρέσβευσαν idem. [t] Ἐν δωρεαῖς Reg. 1., ut L. 1, 79. [v] Ἐπὶ τὸν Reg. 1. [x] Ἡτοιμάσατο idem, quod malo; ἡτοιμάζετο Edd. [y] Τὸ μὲν πρῶτον ἡσ. εἶχε Reg. 1. Cett. vulgato adſtipulantur, ſed πρῶτον Edd. ante ἡσυχ., cui ſtigma impoſuit Steph., omittentes, ut Venet. Reg. 2. Baſil., eos ſequor. [z] Χρόνος Reg. 1. & mox τολμῶντας. [a] Δὲ idem. [b] Abeſt articulus Reg. 2. Baſil.

rum mavult. Vid. infra C. 17. Τὸ Παίονα, quod ſtatim ſequitur, rectius Παιονία adpellabitur, ut apud Strabon. atque alios. P. Wess.

80. Ὑπηκόους πάντας — ἐποιήσατο] Vid. Arrian. L. 1. Exp. Alex. C. 4. &c. Hoc tempore Δημοσθένης καὶ Λυκοῦργος τῷ μὲν λόγῳ παραταττόμενοι τοὺς Μακεδόνας ἐνίκων ἐν Τριβαλλοῖς, μόνον δ' οὐχ ὁρατὸν ἐπὶ τοῦ βήματος νεκρὸν τὸν Ἀλέξανδρον προέθηκαν, ut elegantiſſime ait extremo Orat. fragmento Demades. Paria fere Juſtinus L. XI, 2., quem vide. P. Wess.

93. Τάφροις βαθείαις — περιέβαλον] Scribe περιέλαβον. Sic enim L. XVI, 44. τὴν πόλιν τάφροις τριπλαῖς — περιειληφότας. Et ſaepe alias. Vid. not. in L. XI, 30. P. Wess.

2. Τῆς — φρουρᾶς ἡγούμενος Φιλώτας] Suffectus in Amyntae & Timolai, quos ambo Thebani interfecerant, videtur locum, idemque eſſe, de quo Plut. Alex. p. 671. D. P. Wess.

17. Ἐνηθληκότας τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις] Ἐνηθληκότας τοῖς πολεμικοῖς pari modo L. 1, 54., πλῆθος ἐν γυμνασίαις καὶ πόνοις ἐνηθληκός L. XVI, 44. P. Wess.

40. Τὰς ὁρμὰς — ἀπέστρεψαν] Regii 1. ἀποστρέψαι confirmari putes ex C. 7. ἐφιλοτιμεῖτο τὸν μέλλοντα πόλεμον εἰς Μακεδονίαν ἀποστρέψαι. Sed id ibi rectum, non hic. P. Wess.

42. Ἐκήρυξε, τὸν βουλόμενον &c.] Plut. vide in Alex. p. 671. D. P. Wess.

51. Ὄντως μὲν ἂν ἀποθηριωθεὶς τὴν ψυχήν] Hoc malui. Placet in atrociore ira ἀποθηριοῦσθαι ſcriptori Noſtro. Οἱ Μακεδόνες πρὸς μὲν τούτους πολλῷ μᾶλλον ἀπεθηριώθησαν L. XVIII, 36. Ἀπεθηριώθησαν οἱ δοῦλοι πρὸς τοὺς κυρίους Exc. Valeſ. p. 369., neque inprobat Polybius L. 1, 70. P. Wess.

65. Κύκλῳ δὴ περιβαλὼν ἦν &c.] Pauſanias ὕφασμα μέλαν foribus templi Cereris Legiferae oppanſum cum maxime fuiſ-

ſe

ταῖς ἀρεταῖς καὶ προθυμίαις πεποιθὼς Ἀλέξανδρος ἐπεβάλετο καταλῦσαι τὴν τῶν Περσῶν ἡγεμονίαν. εἰ μὲν οὖν οἱ Θηβαῖοι τοῖς καιροῖς εἴξαντες διεπρεσβεύοντο πρὸς τοὺς Μακεδόνας [c] ὑπὲρ εἰρήνης καὶ συνθέσεως, ἡδέως ἂν ὁ βασιλεὺς προσεδέξατο τὰς ἐντεύξεις, καὶ πάντα ἂν ἀξιούμενος συνεχώρησεν (ἐπεθύμει γὰρ, τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα ταραχὰς [d] ἀποτρεψάμενος, ἀπερίσπαστον ἔχειν τὸν πρὸς τοὺς Πέρσας πόλεμον) νῦν δὲ δόξας ὑπὸ τῶν Θηβαίων καταφρονεῖσθαι, διέγνω τὴν πόλιν ἄρδην ἀνελεῖν, καὶ τῷ φόβῳ τούτῳ τὰς ὁρμὰς τῶν ἀφίστασθαι τολμώντων [e] ἀποτρέψαι. διόπερ τὴν δύναμιν ἑτοίμην καταπαρασκευάσας πρὸς τὸν κίνδυνον ἐκήρυξε, τὸν βουλόμενον [f] Θηβαίων ἀπιέναι πρὸς αὐτὸν, καὶ μετέχειν τῆς κοινῆς τοῖς Ἕλλησιν εἰρήνης. οἱ δὲ Θηβαῖοι διαφιλοτιμηθέντες ἀντεκήρυξαν ἀπό τινος ὑψηλοῦ πύργου,

494. τὸν βουλόμενον μετὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ Θηβαίων ἐλευθεροῦν τοὺς Ἕλληνας, καὶ καταλύειν τὸν τῆς Ἑλλάδος τύραννον, παρεῖναι πρὸς αὐτούς. ὅθεν Ἀλέξανδρος περιαλγὴς γενόμενος, εἰς ὑπερβάλλουσαν ὀργὴν προῆλθε, καὶ πάσῃ τιμωρίᾳ τοὺς Θηβαίους μετελθεῖν ἔκρινεν. [g] οὗτος μὲν οὖν ἀποθηριωθεὶς τὴν ψυχὴν, μηχανάς τε πολιορκητικὰς συνεστήσατο, καὶ τἄλλα πρὸς τὸν κίνδυνον παρεσκευάζετο.

Οἱ δ᾽ Ἕλληνες, [h] πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῶν περὶ τοὺς Θηβαίους κινδύνων, ἐδυσφόρουν ἐπὶ ταῖς προσδοκωμέναις περὶ αὐτῶν συμφοραῖς· οὐ μὴν βοηθεῖν γ᾽ ἐτόλμων τῇ πόλει, διὰ τὸ προπετῶς καὶ ἀβούλως εἰς ὁμολογουμένην ἀπώλειαν ἑαυτὴν δεδωκέναι. οἱ δὲ Θηβαῖοι ταῖς μὲν εὐτολμίαις προθύμως ἀνεδέχοντο τοὺς κινδύνους, φήμαις δέ τισι μαντείων καὶ θείων σημείων ἠποροῦντο. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τῷ τῆς Δήμητρος ἱερῷ λεπτὸν ἀράχνης ὕφασμά τι διαπεπετασμένον ὤφθη, τὸ μὲν μέγεθος ἔχον ἱματίου, κύκλῳ δὲ περιφαῖνον ἶριν τῇ κατ᾽ οὐρανὸν ἐοικυῖαν. περὶ οὗ τὸ μὲν ἐν Δελφοῖς χρηστήριον ἔδωκεν αὐτοῖς τόνδε τὸν χρησμόν·

Σημεῖον τόδε πᾶσι θεοὶ φαίνουσι βροτοῖσι,
Βοιωτοῖς δὲ μάλιστα, καὶ οἳ περιναιετάουσι.

Τὸ δὲ πάτριον τῶν Θηβαίων μαντεῖον τοῦτον ἐξήνεγκε τὸν χρησμόν,

Ἱστὸς ὑφαινόμενος ἄλλῳ κακὸν, ἄλλῳ ἄμεινον.

τοῦτο μὲν οὖν τὸ σημεῖον ἐγένετο τρισὶ μησὶν ἀνωτέρω τῆς Ἀλεξάνδρου παρουσίας ἐπὶ τὰς Θήβας. [i] ὑπ᾽ αὐτὴν δὲ τὴν ἔφοδον τοῦ βασιλέως, οἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀνδριάντες ἐφάνησαν ἱδρῶτας ἀφιέντες καὶ [k] μεγάλων μεστοὶ σταλαγμῶν. χωρὶς δὲ τούτων, ἧκόν τινες τοῖς ἄρχουσιν ἀπαγγέλλοντες τὴν ἐν Ὀγχηστῷ λίμνην μυκήματι παραπλήσιον φωνὴν ἀφιέναι· τῇ δὲ Δίρκῃ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ

quorum etiam virtute & alacritate confiſus finem imperio Perſarum afferre in animum induxerat. Quod ſi Thebani temporum difficultati cedentes de pace & tranſactione legatos ad Macedones miſiſſent, libenter conveniendi ſui copiam illis praebuiſſet rex, & cuncta rogatus conceſſiſſet. Nam oppreſſis Graeciae tumultibus, minus impeditum cum Perſis bellum gerere cupiebat. Poſtquam vero a Thebanis contemtui ſe haberi animadvertit, urbem funditus delere, & hoc terrore conatus aliorum, qui deſciſcere forte auderent, inhibere ſtatuit. Jamque inſtructa ad dimicandum acies erat, cum rex per caduceatorem proclamari juſſit, ut quicunque Thebanorum vellet, ad ſe tranſiret, & communi Graecorum pace frueretur. Thebani contra ambitione cum hoſte certantes, e turre quadam altiſſima praeconis voce denunciarunt, ſi cui animus cum magno rege & Thebanis Graecos in libertatem vindicare, & tyrannum Graeciae opprimere, ad ipſos ſe conferret. Hinc ſummo dolore ictus Alexander, ad eam iracundiae acerbitatem proceſſit, ut omni genere ſupplicii Thebanos mactandos judicaret. Efferatus igitur animo machinas obſidionales componit, aliaque ad conflictum expedit.

Olymp. CXI. II.

567.

10. Interea Graeci mole periculorum Thebanis imminentium animadverſa, calamitates quidem jam jam illos obruituras moleſtiſſime ferebant, auxilio tamen urbem levare neutiquam audebant, quod temere & abſque conſilio in manifeſtam ſe perniciem praecipitaſſent, ſed Thebani promte, magnaque fiducia diſcrimina excipiebant. Fatidicae tamen quaedam voces, & Deorum portenta dubitationem illis moverant. Nam quod primum fuit, in Cereris fano ſubtilis quaedam araneae tela expandi viſa eſt, quae pallium magnitudine aequans Irin coeleſti ſimilem in circuitu repraeſentabat. De quo Sortes illis Delphicae hoc oraculum cecinerunt;

Hoc monſtrum cunctis Numen mortalibus offert,
Praecipue, Boeote, tibi, & vicina colenti.

Patrium deinde oraculum Thebanis hanc vocem edidit:

Commoda fert alii tela haec, aliique ruinam.

Prodigium hoc tribus ante regis contra Thebas adventum menſibus accidit. Sub ipſam vero impreſſionem, Alexandri, ſtatuae in foro diſpoſitae, multum ſudoris emittere, magniſque guttis oppleri ſunt conſpectae. Et praeter haec, nunciatum quidam magiſtratibus venerunt, quod lacus juxta Oncheſtum vocem mugitus inſtar reddiderit. Et quod aquae ſuperficies in Dirce cruoris ſpecie inhorruerit.

---

c Περὶ Reg. 1, tum *συνθέσεως* Baſil. *d* Ἀποτρεψ. Reg. 1., ſine cauſſa. *e* Ἀποτρέψαι idem. *f* Θηβαίων Reg. 1. *g* Οὕτως Reg. 1. quod placet. Οὗτος Cett. *h* Πυθανόμενοι idem. *i* Ἐπ᾽ αὐτ. Reg. 1. *k* Μεστοὶ σταλ. μεγ. ambo Reg. Baſil.

ſe refert, cum ſub tempus Leuctricae pugnae telam candidam eodem in aditu araneae texuiſſent L. IX, 6. Apud *Aelianum* ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἀγάλματος aranea opus ſuum abſolvit, de colore nihil, L. XII, 57. Hiſt. Var. Quae quidem non bene conveniunt. P. WESS.

70. Τὸ δὲ πάτριον τῶν Θηβαίων μαντεῖον] An *Trophonii* prope Lebadiam urbem, de quo *Jac. Perizon.* ad *Aelian.* L. III, 45. Var. Hiſt.? id enim Thebanis Boeotiſque omnibus patrium erat. At ibi ſortes carmine reddebantur rarius. Ergone Apollinis Iſmenii? quod Thebis erat, reſponſaque ſciſcitantibus dabat, *Herodoto* teſte L. VIII, 134. Alterutrum intellexeris, non errabis. P. WESS.

76. Ἀνδριάντες — ἱδρῶτας ἀφιέντες &c.] Mali ominis ſemper habitum fuit. *Apollonius Rhodius* Argon. IV, 1285.

Ἢ ὅταν αὐτόματα ξόανα ῥέῃ ἱδρώοντα
Αἵματι, ——

ubi Scholiaſtes. *ὅταν μέλλῃ τι συμβαίνειν χαλεπὸν, ἱδροῖ τὰ ἀγάλματα λίθινα. ὅπερ καὶ ἐν Θήβαις συνέβη, ὅτε συνέπεσεν ὁ περὶ Χαιρώνειαν πόλεμος Φιλίππῳ πρὸς Ἀθηναίους.* Qui quidem in errore erit, niſi idem paucis ante annis etiam evenerit: quod infitiari nolim. Hae enim veteratorum erant praeſtigiae, quas recentiore aevo, ut nihil de hoc genere novi eſſe ſolet, plures ad multitudinem circumſcribendam imitatos novimus. Ecquid enim miraculi, ſi ſaxa

Sudent humore & guttis manantibus ſtillent?

ut *Lucretii* verbis utar. Non certe inviſitati lapides ſunt, quorum hoc ingenium. P. WESS.

78. Τὴν ἐν Ὀγχηστῷ λίμνην &c.] *Copaidem lacum*, qui Oncheſtum Boeotiae adſpergebat. Ἐν Ὀγχηστῷ eſt propter eam urbem, ut *ἐν Τύρῳ juxta Tyrum* in *Artemidori* Onirocrit. L. IV, 26. Vid. *Jac. Perizon.* ad *Aelian.* L. XII, 57., corrupta ejus ſcri-

Olymp. cxi. ii. ruerit. Adfuerunt e Delphis alii, qui culmen fani de manubiis Phocenſium a Thebanis exſtructi, cruentum videri referrent. Qui conjectandis igitur prodigiorum ſignificationibus operam dare ſolent, per telam Deorum ab urbe diſceſſum; per Iridis colorem, variorum tempeſtatem negotiorum; per imaginum ſudorem, extremam malorum perpeſſionem, per ſanguinem denique pluribus in locis viſum, foedas in urbe caedes portendi affirmarunt. Conſilium idcirco dabant, ut quia futuram urbi calamitatem tam aperte Dii ſignificarent, ne collata cum hoſtibus acie bellum diſceptarent, ſed alium componendi ejus modum per conditiones longe tutiorem quaererent. At Thebani nequaquam animos emolliri ſinebant, quin ex contrario ardore ſuo provecti, felicem pugnae Leuctricae, aliarumque, ubi victorias propria virtute inſperatas obtinuiſſent, ſucceſſum alter alteri in memoriam redigebant. Quo factum, ut Thebani promtitudine animorum magis forti quam prudente internecinam patriae in calamitatem ſe praecipitarint.

11. Interea cum tridui ad ſummum ſpatio rex omnia, quae ad oppugnationem urbis & exercitus inſtructionem conducerent, praeparaſſet: Exercitum in tres partes dividit. Unam vallum urbi praetenſum aggredi jubet. Alteram Thebanorum aciei objicit. Tertiam ad ſubveniendum defeſſis, & redintegrandum ſucceſſione praelium, in ſubſidiis relinquit. At Thebani equitatum intra vallum conſtituunt. Servos autem manumiſſos, exſuleſque & inquilinos, moenia per vim adorturis opponunt. Ipſi cum Macedonica regis phalange moenibus vim factura, licet numero longe ſuperarentur, 568. manus conſerunt. Tum liberi & uxores ad templa decurrunt, Deosque, ut patriam e ſummo diſcrimine eripiant, ſupplices expoſcunt. Ubi Macedones approximarant, deſignatas ſibi partes ſinguli invadunt, datoque tubis ſigno, clamor ſub idem tempus ab utroque exercitu tollitur, ac leve telorum genus in hoſtem expeditur. Quo ſtatim conſumto, gladiis cominus res geri coepit. Ibi demum atrox initur pugna. Macedones enim, quod & militum numero, & phalangis impreſſione praevalerent, vim haud facile ſuſtinendam inferebant. Thebani rurſus, quod viribus corporum ſupereminerent, & perpetuis gymnaſiorum ſtudiis exercitati eſſent, praeſentia inſuper animorum excellerent, difficillima quaeque fortiter tolerabant. Ideo plurimi utrinque ſauciari, nec pauci vulneribus adverſis cadere. In medio decertantium conflictu gemitum ſimul & vociferatum, crebraſque exhortationes audiviſſes; A parte Macedonum, ne ſtrenue prius geſta turpitudine aliqua contaminarent. Apud Thebanos, ne liberos & parentes in extremae ſervitutis diſcrimen venire, patriamque cum familiis univerſis ferociſſimae Macedonum libidini

ὕδατος αἱματώδη φρίκην ἐπιτρέχειν. ἕτεροι δὲ ἧκον ἐκ Δελφῶν, μηνύοντες ὅτι ὁ ἀπὸ Φωκέων ναός, ὃν ἱδρύσαντο Θηβαῖοι, ἡματωμένην ἔχων τὴν ὀροφὴν ὁρᾶται. οἱ δ' ἐπὶ τῇ τῶν σημείων διακρίσει ἀσχολούμενοι, σημαίνειν ἔφασαν τὸ μὲν ὕφασμα, θεῶν ἀπὸ τῆς πόλεως χωρισμόν· τὸ δὲ τῆς ἴριδος χρῶμα, πραγμάτων ποικίλων χειμῶνα· τὸν δὲ τῶν ἀνδριάντων ἱδρῶτα, ὑπερβάλλουσαν κακοπάθειαν· τὸ δὲ ἐν πλείοσι τόποις φαινόμενον αἷμα, φόνον πολὺν κατὰ τὴν πόλιν ἐσόμενον. συνεβούλευον οὖν, τῶν θεῶν φανερῶς σημαινόντων τὴν ἐσομένην τῇ πόλει συμφοράν, μὴ συγκαταβαίνειν εἰς τὸ διὰ μάχης κρίνειν τὸν πόλεμον, ἑτέραν δὲ διάλυσιν ζητεῖν διὰ λόγων ἀσφαλεστέραν. οὐ μὴν οἱ Θηβαῖοί γε ταῖς ψυχαῖς 495. ἐμαλακίζοντο, τοὐναντίον δὲ [l] τοῖς θυμοῖς προαχθέντες, ἀνεμίμνησκον ἀλλήλους τὴν ἐν Λεύκτροις εὐημερίαν, καὶ τῶν ἄλλων παρατάξεων, ἐν αἷς θαυμαστῶς ταῖς ἰδίαις ἀνδραγαθίαις ἀνελπίστους νίκας περιεποιήσαντο. οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι, τοῖς παραστήμασιν ἀνδρειότερον μᾶλλον ἢ φρονιμώτερον χρησάμενοι, προέπεσον εἰς πάνδημον τῆς πατρίδος ὄλεθρον.

Ὁ δὲ βασιλεύς, ἐν τρισὶ ταῖς πάσαις ἡμέραις ἑτοιμασάμενος [m] τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν καὶ τὰς δυνάμεις, διείλετο τὴν στρατείαν εἰς τρία μέρη, καὶ τὸ μὲν τοῖς χαρακώμασι, τοῖς πρὸ τῆς πόλεως κατεσκευασμένοις, προσβάλλειν ἔταξε, τὸ δὲ τοῖς Θηβαίοις ἀντιτάττεσθαι, τὸ δὲ τρίτον ἐφεδρεύειν τῷ πονοῦντι μέρει τῆς δυνάμεως, καὶ διαδέχεσθαι τὴν μάχην. οἱ δὲ Θηβαῖοι τοὺς μὲν ἱππεῖς ἐντὸς τοῦ χαρακώματος ἔταξαν, τοὺς δ' ἐλευθερωθέντας οἰκέτας καὶ τοὺς φυγάδας καὶ τοὺς μετοίκους τοῖς πρὸς τὰ τείχη βιαζομένοις ἀντέταξαν· αὐτοὶ δὲ τοῖς μετὰ τοῦ βασιλέως Μακεδόσι πολλαπλασίοις οὖσι συνάπτειν μάχην πρὸ τῆς πόλεως ἡτοιμάζοντο. τέκνα δὲ καὶ γυναῖκες συνέτρεχον εἰς τὰ ἱερά, καὶ τοὺς θεοὺς ἱκέτευον σῶσαι τὴν πόλιν ἐκ τῶν κινδύνων. ὡς δ' ἤγγισαν οἱ Μακεδόνες καὶ τοῖς τεταγμένοις μέρεσιν ἕκαστοι προσέπιπτον, αἱ μὲν σάλπιγγες ἐσήμαινον τὸ πολεμικόν, αἱ δὲ παρ' ἀμφοτέροις δυνάμεις ὑφ' ἕνα καιρὸν συνηλάλαξαν, καὶ τὰ κοῦφα τῶν βελῶν ἐπὶ τοὺς πολεμίους [n] ἔβαλον. ταχὺ δὲ τούτων ἐξαναλωθέντων, καὶ πάντων εἰς [o] τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους μάχην συμπεσόντων, μέγας ἀγὼν συνίστατο. οἱ μὲν γὰρ Μακεδόνες, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ βάρος τῆς φάλαγγος, δυσυπόστατον εἶχον τὴν βίαν· οἱ δὲ Θηβαῖοι, ταῖς τῶν σωμάτων ῥώμαις ὑπερέχοντες, καὶ τοῖς ἐν τοῖς γυμνασίοις συνεχέσιν ἀθλήμασιν, ἔτι δὲ τῷ παραστήματι τῆς ψυχῆς πλεονεκτοῦντες, ἐνεκαρτέρουν τοῖς δεινοῖς. διὸ καὶ παρ' ἀμφοτέροις πολλοὶ μὲν κατετιτρώσκοντο, οὐκ ὀλίγοι δ' ἔπιπτον, ἐναντίας λαμβάνοντες πληγάς. ὁμοῦ δ' ἦν κατὰ τὰς ἐν τοῖς ἀγῶσι συμπλοκὰς μυγμὸς καὶ βοὴ καὶ παρακελευσμός, παρὰ μὲν τοῖς Μακεδόσι, μὴ [p] καταισχῦναι τὰς προγεγενημένας ἀνδραγαθίας· παρὰ δὲ τοῖς Θηβαίοις, μὴ περιιδεῖν τέκνα καὶ γονεῖς ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύοντας, καὶ τὴν πατρίδα πανοικὶ [q] ὑπὸ τοὺς Μακεδόνων

θ

---

[l] Duo haec deficiunt in *Reg.* 1. [m] *Πρὸς τὴν πολιορκίαν τὰς Idem.* tum *διείλετο.* [n] *Ἔβαλλον Baſil. Reg.* 2. [o] *Τὴν ἀπὸ τοῦ Reg.* 1. *Vat. Baſil.*, vulgo deerat praepoſitio. [p] *Καταισχύνειν Reg.* 2. [q] *Ὑπὸ τοῦ — θυμοῦ Reg.* 1.

ſcriptoris verba ex *Rutgerſii* emendatione optime refingentem. P. Wess.

81. *Αἱματώδη φρίκην ἐπιτρέχειν*] *Aelianus* dict. loc. *Αἵματι καθαρῷ καὶ ὕδωρ ῥεῖν ὕδωρ παρὰ πάντα τὸν πρόσθεν χρόνον, ἄφνω καὶ παρ' ἐλπίδα αἵματος ἀπελαύετο.* Noſter ſpuma, quae ſanguinem referret, inhorruiſſe ſignificat: id enim *φρίκα αἱματώδη*, ſicuti *φρὶξ*, *ὁ ἐπιπολάζων τῷ κύματι ἀφρὸς* apud *Homerum*. Vide *Heſychium* & *Etymol.* in *Φρίξ.* P. Wess.

85. *Θεῶν ἀπὸ τῆς πόλεως χωρισμὸν*] Vid. ad L. xiii, 59. *Artemidorus ἱδροῦν ἄγαλμα*, ſi per quietem videatur, *νόσον καὶ ἀπραγμοσύνην σημαίνειν* adfirmat; *κατὰ τὸ περισσὸν τῶν ὀφθέντων* L. iii, 36. Quod fortaſſe ſpectarunt hi prodigiorum interpretes. De Iride ejuſque colore aliud ille L. ii, 39. Sed haec incerta ſi qui poſtulet ratione certa facere, nihilo plus agat, quam ſi det operam, ut cum ratione inſaniat, ſicuti ille apud Comicum ajebat. P. Wess.

96. *Ἀνεμίμνησκον ἀλλήλους τὴν — εὐημερίαν*] Ne quem offendat ſtructura rarior, ecce *Homerum* Odyſſ. Γ, 211. *Ὦ φίλ'*, ἐπειδὴ

θυμοὺς ὑποπτεῦσαι, μνησθῆναι δὲ τῆς ἐν Λεύκτροις καὶ ἐν Μαντινείᾳ μάχης, καὶ τῶν παρὰ πᾶσι περιβοήτων ἀνδραγαθημάτων. ἐπὶ πολὺν μὲν οὖν χρόνον ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη, διὰ τὴν ὑπερβολὴν 496. τῆς τῶν ἀγωνιζομένων ἀνδρείας.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος ὁρῶν τοὺς μὲν Θηβαίους ἑτοίμως [r] ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιζομένους, τοὺς δὲ Μακεδόνας κάμνοντας τῇ μάχῃ, προσέταξε τοὺς ἐπὶ τῆς ἐφεδρείας τεταγμένους διαδέξασθαι τὸν ἀγῶνα. οἱ μὲν οὖν Μακεδόνες, ἄφνω προσπεσόντες τοῖς Θηβαίοις κατακόποις, βαρεῖς ἐπέκειντο τοῖς πολεμίοις, καὶ πολλοὺς ἀνῄρουν· οὐ μὴν οἱ Θηβαῖοι τῆς νίκης ἐξεχώρουν, τοὐναντίον δὲ τῇ φιλοτιμίᾳ προαχθέντες πάντων τῶν δεινῶν κατεφρόνουν. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ ταῖς ἀνδραγαθίαις προέβησαν, ὥστε βοᾶν ὅτι Μακεδόνες ὁμολογοῦσιν ἥττους εἶναι Θηβαίων· καὶ τῶν [s] ἄλλων πάντων εἰωθότων ἐν ταῖς διαδοχαῖς τῶν πολεμίων δεδιέναι τοὺς ἀκεραίους τῶν ἐφεδρευόντων, οὗτοι μόνοι τότε θρασύτεροι πρὸς τοὺς κινδύνους ὑπῆρξαν, ὅθ' οἱ πολέμιοι διαδοχὴν ἐξέπεμψαν τοῖς καταπονουμένοις ὑπὸ τῆς κακοπαθείας. ἀνυπερβλήτου δὲ τῆς φιλοτιμίας γινομένης, ὁ βασιλεὺς, κατανοήσας τινὰ πυλίδα καταλελειμμένην ὑπὸ τῶν φυλάκων, ἐξαπέστειλε Περδίκκαν μετὰ στρατιωτῶν ἱκανῶν καταλαβέσθαι ταύτην, καὶ παρεισπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. τούτου δὲ ταχὺ τὸ προσταχθὲν ποιήσαντος, οἱ μὲν Μακεδόνες διὰ τῆς πυλίδος παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν, οἱ δὲ Θηβαῖοι, καταπεπονηκότες μὲν τὴν πρώτην φάλαγγα τῶν Μακεδόνων, ἀντιταχθέντες δ' ἐρρωμένως τῇ δευτέρᾳ, εὐέλπιδες ἦσαν περὶ τῆς νίκης· ὡς δὲ κατενόησαν μέρος τῆς πόλεως κατειλημμένον, εὐθὺς ἀνεχώρησαν ἐντὸς τῶν τειχῶν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, οἱ μὲν τῶν Θηβαίων ἱππεῖς ὁμοίως τοῖς πεζοῖς συνέτρεχον εἰς τὴν πόλιν, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν ἰδίων συμπατοῦντες διέφθειρον, αὐτοὶ δὲ τεταραγμένως εἰσέπιπτον εἰς τὴν πόλιν, ἐν δὲ ταῖς διεξόδοις καὶ τάφροις τοῖς οἰκείοις ὅπλοις περιπίπτοντες ἐτελεύτων. Οἱ δὲ τὴν Καδμείαν φρουροῦντες, ἐκχυθέντες ἐκ τῆς ἀκροπόλεως, ἀπήντων τοῖς Θηβαίοις, καὶ [t] τεταραγμένοις ἐπιπεσόντες, πολὺν ἐποίουν φόνον.

Τῆς δὲ πόλεως τοῦτον τὸν τρόπον καταλαμβανομένης, πολλαὶ καὶ ποικίλαι περιστάσεις ἐντὸς τῶν τειχῶν ἐγίνοντο. Οἱ μὲν γὰρ Μακεδόνες, διὰ τὴν [v] ὑπερηφανίαν τοῦ κηρύγματος, πικρότερον ἢ πολεμικώτερον προσεφέροντο τοῖς Θηβαίοις, καὶ μετὰ πολλῆς ἀπειλῆς ἐπιφερόμενοι τοῖς ἀτυχοῦσιν, ἀφειδῶς ἀνῄρουν πάντας τοὺς περιτυγχάνοντας. οἱ δὲ Θηβαῖοι, τὸ φιλελεύθερον τῆς ψυχῆς διαφυλάτ- 497. τοντες, τοσοῦτον ἀπεῖχον τοῦ φιλοζωεῖν, ὥστ' ἐν ταῖς ἀπαντήσεσι συμπλέκεσθαι, καὶ τὰς παρὰ τῶν πολεμίων ἐπισπᾶσθαι πληγάς. ἑαλωκυίας γὰρ τῆς πόλεως, οὐδεὶς Θηβαίων ἑωράθη δεηθεὶς τῶν Μακεδόνων [x] φείσασθαι τοῦ ζῆν, οὐδὲ προσέπιπτον τοῖς τῶν κρατούντων γόνασιν ἀγεννῶς· ἀλλ' οὔτε τὸ τῆς ἀρετῆς πάθος ἠλεεῖτο παρὰ τοῖς πολεμίοις, οὔ-

Olymp. CXI. II.

proſtitui & exponi ſinerent: quin potius commiſſae ad Leuctra & Mantineam pugnae, facinorumque toto paſſim orbe decantatorum, quiſque ſecum recordaretur. Ad longum itaque tempus, ut ambiguus pugnae eventus eſſet, ſumma dimicantium virtus efficiebat.

12. Hinc ubi promtiſſime libertatis amore Thebanos decertare, Macedones rurſus pugnando fatigari, vidit Alexander, Triariis, quos in ſubſidiis collocaverat, ut vicem laborantium in pugna exciperent, imperavit. Macedones igitur ſubito in Thebanos jam defeſſos impetu incurſantes, graviter hoſtes premunt, multosque conficiunt. Nec tamen ideo victoriam hoſtibus Thebani concedunt. Quin potius eo ſtudii & alacritatis proceſſerant, ut omnia jam adverſa nihili aeſtimarent; Tantumque animorum virtus illis adjecerat, ut Macedones ſe Thebanis inferiores fateri, exclamarent. Cumque caeteri omnes integras ſubſidiorum vires in ejuſmodi ſucceſſione hoſtium reformidare ſoleant, hi ſoli animoſius ſe periculis obtulerunt, quando in locum defatigatorum ſubſidiarium hoſtes agmen ſubmittebant. Dumque invicta utriuſque partis contentione ita pugnatur, rex portam quandam exiguam a ſtatione vigilum deſtitutam videns, Perdiccam eo cum cohortibus aliquot mittit, qui ingreſſu illius occupato, in urbem introrumpat. Hoc imperata ſtrenue exſequente, Macedones per angiportum in urbem ſtatim penetrant. Quamvis autem Thebani, quod primam dudum phalangem debilitaſſent, jam ſecundae fortiter reſiſterent, bonam victoriae ſpem concepiſſent, tamen ubi partem urbis occupatam animadvertêre, ſtatim intra muros pedem referunt. Quae dum geruntur, Equites Thebanorum una cum pedeſtri agmine in urbem recurrere feſtinant, multosque ſuorum obtritos perimunt, ipſi etiam, dum trepidanter & confuſe urbi ſeſe ingerunt, inter vicorum anguſtias foſſasque in arma ſua incurſantes, vitae jacturam faciunt. Inter haec praeſidiarii Cadmeae ex arce velut torrens effuſi, Thebanis occurrunt, & perturbatos adorti, prolixam caedem faciunt.

13. Capta igitur ad hunc modum urbe, intra muros prolixa malorum omnis generis tela ſtruebatur. Macedones enim ob praeconii illius ſuperbiam, acerbius quam belli jus concedit, in Thebanos ſaeviebant, multisque minis in miſeros invecti, abſque ulla miſericordiae ratione quemvis obviam ſibi factum obtruncabant. Inter has aerumnas tamen animus Thebanorum, libertatis amorem tutabatur. Tantumque aberat, ut de vita tuenda ſoliciti eſſent, ut in occurſu cum hoſtibus colluctantes ad inferendum ſibi vulnera ſponte provocarent. Urbe namque capta, nemo Thebanorum, 569. qui Macedonum cuipiam, ut vitae ſuae parceret, ſupplicaſſet, nemo qui ad genua victoris ignobiliter procidiſſet, eſt conſpectus. At nec ulla virtutis afflictae miſeratio apud hoſtes erat; nec dies quam

---

[r] Περὶ τῆς Reg. I. [s] Ἄλλων οὖν πάντων idem. [t] Τεταραγμένοις Reg. I. [v] Περιφάνειαν idem. [x] Φείσασθαι non eſt in Reg. I.

[illegible] ταῦτα μετ' ἀτιμώσεως καὶ ὕβρεως. & 3. Paullum priore ad Corinth. C. iv, 17. ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου. Repete ergo [illegible] in vocibus τῶν ἄλλων παραδόξων, & plana erit ſeries. P. Wess.

23. Ἐς τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους μάχην &c.] Praepoſitionem, quae exſulabat, ſuam in ſedem reſtitui. Sic conſuevit. Supra L. v, 29. Καὶ καταβάντες εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους [illegible]) μάχην. Et L. xix, 83. εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους μάχην [illegible] &c. P. Wess.

34. Μυγμός] Muſſantium clauſiſque labris gementium eſt, ut μυχθισμὸς in Euripid. Rheſ. v. 789. Adi Noſtri L. iii, 35. & L. xvii, 92. P. Wess.

62. Ἐξαπέστειλε Περδίκκαν] Arrianum vide Ἀναβ. L. i, 8., hiſtoriam expugnatarum Thebarum aliter deſcribentem, & Polyaen. Strat. L. iv, 3, 12. P. Wess.

83. Διὰ τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ κηρύγματος] De eo dixerat C. 9. P. Wess.

86. Ἀφειδῶς ἀνῄρουν πάντας] Elegantiſſimis Thebanorum hanc cladem verbis miſeratur Aeſchines Or. in Cteſiphon. pag. 76.

Olymp. cxi. ii.

quamlibet longa ad explendam vindictae crudelissimae libidinem sufficiebat. Tota equidem urbs agi, rapi, pueri juxta ac virgines matris nomen miserabili voce inclamantes, huc illuc trahi. Et ut paucis omnia complectamur, familiae cum tota cognatione raptabantur, omnesque civitatis tribus captivitatis jugum subibant. Thebanorum adhuc superstitum, alii corpora vulneribus concisi & transfixi, licet anima jam deficeret, hostem tamen complexi, una cum eo expirabant. Alii hastae fragmento innixi, cum obviis manum conserebant, & postremum certamen obeuntes, quanto carior libertatis, quam vitae incolumitas sibi esset declarabant. Tametsi vero ingens hominum caedes patrabatur, adeo ut omnia urbis loca cadaveribus repleta viderentur, nemo tamen erat, qui tam calamitosam afflictorum sortem intuens, misericordia illos prosequeretur. Nam etiam homines Graeci, ut Thespii, Plataeenses, Orchomenii, & quidam alii, inimice erga Thebanos affecti, qui tunc sub rege stipendia faciebant, una cum aliis in urbem irruperant, odiumque suum inter extremas afflictorum clades exserebant. Unde accidit, ut multa atrocissimae immanitatis exempla per urbem cernerentur. Cum Graeci a Graecis immisericorditer mactarentur, & ejusdem gentis necessitudine inter se obstricti, non habito communis linguae respectu, trucidarentur. Interveniente tandem nocte, diripiuntur aedes, pueri, muliebris sexus, aetasque grandaeva, qui in templa refugerant, cum extrema dehonestatione abducuntur.

14. Caesi fuerunt de Thebanis ultra millia sex, capti abducti sunt plures tricies mille. Opum vero immensa vis distrahebatur: Macedonum supra 5oo. occubuerant; quos sepeliendos rex curavit. Tum Senatu Graecorum in unum convocato, ad communem patrum conscriptorum sententiam retulit, quomodo civitas Thebanorum tractanda foret. Ubi vero ad consilii disceptationem perventum, quidam de malevolis Thebanorum exitiales eis poenas incutiendas docere instituunt, eosque cum Barbaris contra Graecos conspirasse, demonstrant. Nam Xerxis tempore inter socios Persarum armis suis Graeciam oppugnasse, solosque Graecorum, ut benefactores, a regibus Persarum honorari; Legatis etiam Thebanorum solia proxime ante reges collocari. His & id genus aliis commemoratis criminationibus, animos Senatorum in Thebanos usque adeo concitarunt, ut urbem solo aequandam, captivos venumdandos, exsules Thebanos tota ubique Graecia ad poenam retrahendos, nec ab ullo Graecorum Thebanum recipiendum, tandem decernerent. Rex igitur in hac concilii sententia acquie-

τι τὸ τῆς ἡμέρας μῆκος ἤρκει πρὸς τὴν ὠμότητα τῆς τιμωρίας· πᾶσα δὲ ἡ πόλις ἐξεφορεῖτο, [y] παίδων ὁμοῦ καὶ παρθένων ἑλκομένων, καὶ τὸ τῆς τεκούσης οἰκτρὸν ἐπιβοωμένων ὄνομα. [z] καθόλου δὲ τῶν οἴκων σὺν ὅλαις ταῖς συγγενείαις ἁρπαζομένων, πάνδημος ὑπῆρχε τῆς πόλεως ἀνδραποδισμός. τῶν δὲ ὑπολελειμμένων Θηβαίων οἱ μὲν κατατετρωμένοι τὰ σώματα καὶ λιποψυχοῦντες συνεπλέκοντο τοῖς πολεμίοις, συναποθνήσκοντες τῇ τῶν ἐχθρῶν ἀπωλείᾳ· οἱ δὲ κλάσματι δόρατος ἐρειδόμενοι, συνήντων τοῖς ἐπιφερομένοις, καὶ διαγωνιζόμενοι τὸν ὕστατον ἀγῶνα, προτίμων τὴν ἐλευθερίαν τῆς σωτηρίας. πολλοῦ δὲ φόνου γινομένου, καὶ τῆς πόλεως κατὰ πάντα τόπον νεκρῶν πληρουμένης, οὐκ ἦν ὅστις ἰδὼν οὐκ ἂν ἠλέησε τὰς τύχας τῶν ἀκληρούντων. καὶ γὰρ τῶν Ἑλλήνων Θεσπιεῖς καὶ Πλαταιεῖς, ἔτι δ᾽ Ὀρχομένιοι καί τινες ἄλλοι τῶν ἀλλοτρίως διακειμένων πρὸς τοὺς Θηβαίους, συστρατευόμενοι τῷ βασιλεῖ, συνέπεσον εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἰδίαν ἔχθραν ἐν τοῖς τῶν ἠτυχηκότων ἀκληρήμασιν ἐναπεδείκνυντο. διὸ καὶ πάθη πολλὰ καὶ δεινὰ κατὰ τὴν πόλιν ὁρᾶν ἦν γινόμενα. Ἕλληνες γὰρ ὑπ᾽ Ἑλλήνων ἀνηλεῶς ἀνῃροῦντο, καὶ συγγενεῖς ὑπὸ τῶν κατὰ γένος προσηκόντων ἐφονεύοντο, μηδεμίαν ἐντροπὴν τῆς ὁμοφώνου διαλέκτου παρεχομένης. τέλος δὲ τῆς νυκτὸς ἐπικαταλαβούσης, αἱ μὲν οἰκίαι διηρπάγησαν, τέκνα δὲ καὶ γυναῖκες καὶ οἱ γεγηρακότες εἰς τὰ ἱερὰ [a] καταπεφευγότες, μετὰ τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀπήγοντο.

Τῶν δὲ Θηβαίων ἀνῃρέθησαν μὲν ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους, αἰχμάλωτα δὲ σώματα συνήχθη πλείω τῶν τρισμυρίων, χρημάτων δὲ ἄπλετον πλῆθος διεφορήθη. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν τελευτήσαντας τῶν Μακεδόνων ἔθαψε, πλείους ὄντας τῶν πεντακοσίων. τοὺς δὲ συνέδρους τῶν Ἑλλήνων συναγαγών, ἐπέτρεψε τῷ κοινῷ συνεδρίῳ πῶς χρηστέον τῇ πόλει τῶν Θηβαίων. προτεθείσης οὖν βουλῆς, τῶν ἀλλοτρίως διακειμένων τοῖς Θηβαίοις τινὲς ἐπεχείρουν συμβουλεύειν ἀπαραιτήτοις τιμωρίαις δεῖν περιβαλεῖν αὐτούς· ἀπεδείκνυον δ᾽ αὐτοὺς τὰ τῶν Βαρβάρων πεφρονηκότας [b] κατὰ τῶν Ἑλλήνων· καὶ [illegible] ἐπὶ Ξέρξη συμμαχοῦντας τοῖς Πέρσαις ἐστρατευκέναι κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μόνους τῶν Ἑλλήνων [c] ὡς εὐεργέτας τιμᾶσθαι παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Περσῶν, καὶ πρὸ τῶν βασιλέων τοῖς πρεσβεύουσι τῶν Θηβαίων τίθεσθαι 498.
θρόνους. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα διελθόντες, παρώξυναν τὰς τῶν συνέδρων ψυχὰς κατὰ τῶν Θηβαίων, καὶ πέρας ἐψηφίσαντο τὴν μὲν πόλιν κατασκάψαι, τοὺς δ᾽ αἰχμαλώτους ἀποδόσθαι, τοὺς δὲ φυγάδας τῶν Θηβαίων ἀγωγίμους ὑπάρχειν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ μηδένα τῶν Ἑλλήνων ὑποδέχεσθαι Θηβαῖον. ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀκολούθως τῇ τοῦ συνεδρίου γνώμῃ, τὴν μὲν πόλιν κατασκάψας, πολλὴν

---

[y] Παιδίων Reg. 2. Var. & in marg. Basil. [z] Καθ᾽ ὅλον Basil. [a] Διαπεφευγότες Reg. 1. [b] Οὐ τῶν Ἑλλ. Reg. 1. [c] Deest ὡς Reg. 1.

quem exscribere nunc quidem non vacat. P. Wess.

99. Καθόλου δὲ &c.] Rhodomanus correxerat καθόλας quod cum non satis placeret, substituit in not. Addend. καθόλου, & verius, me judice. P. Wess.

9. Ὅστις ἰδὼν οὐκ ἂν ἠλέησεν] Videtur supervacanea negandi vox: quae enim sequuntur, ostendunt, neminem fuisse, qui misericordia tangeretur. Induxit eamdem Rhodomanus. Ceterum praeter Thespienses, Plataeenses & Orchomenios, perpetuos Thebanorum inimicos, Phocenses oppressis admodum se graves & infestos ostenderunt, testibus Arriano L. 1, 8. Plut. Alex. p. 670. D., & Justino L. xi, 3. P. Wess.

24. Ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους] Eadem Plut. Alex. p. 670. D. & Aelianus L. xii, 7. Var. Hist., sed ex MSt. instauratus. Rhodomanus sequentia exscripsit ad Arrian. suum L. 1. pag. 27., sed quae correxit, operarum erant in Rhodomani indice peccata. P. Wess.

37. Ὡς εὐεργέτας τιμᾶσθαι] Θηβαίους πατρικὴν φιλίαν νομίζοντας τοῦ βασιλέως edicit in Plut. Pelop. pag. 294. D. Artaxerxes. Erant profecto de Xerxe Thebani egregie meriti, unde Persarum more, de quo infr. C. 81., εὐεργετῶν illis titulus venit. Vid. B. Brissonium de Regn. Persar. L. 1, 138. & Des. Heraldum Advers. L. 1, 9. P. Wess.

47. Πόλιν ἐπίσημον φόβῳ τοὺς ἀφισταμένους] Eandem Thebarum funditus excisarum rationem ipsemet Alexander reddit in Luciani Mortuor. D. xii, 4., ubi pulcre T. Hemsterhusius. P. Wess.

49. Ἤθροισεν ἀργυρίου τάλαντα &c.] Summa non admodum magna, si urbis amplitudinem & decus spectes. Sed erant Thebani ligurritores. Docet Clitarchus, eandem manubiarum summam annumerans apud Athen. L. iv, 12. p. 148. E. Tametsi vero Thebas Alexander everterit & captivos subjecerit hastae, pepercit tamen nonnullis, de quibus Arrian. Ἀναβ. L. 1, 9. & Aelian. Var. Hist. L. xii, 7. P. Wess.

53. Ἐξαν-

λιν ἐπέστησε φόβον τοῖς ἀφισταμένοις τῶν Ἑλλήνων· τοὺς δ᾽ αἰχμαλώτους λαφυροπωλήσας, ἤθροισεν ἀργυρίου τάλαντα τετρακόσια καὶ τεσσαράκοντα.

Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξαπέστειλε τοὺς ἐξαιτήσοντας τῶν ῥητόρων δέκα τοὺς κατ᾽ αὐτοῦ πεπολιτευμένους, ὧν ὑπῆρχον ἐπιφανέστατοι Δημοσθένης καὶ Λυκοῦργος. συναχθείσης οὖν ἐκκλησίας, καὶ τῶν πρεσβευτῶν εἰσαχθέντων εἰς τὸ πλῆθος, ὁ μὲν δῆμος, ἀκούσας τῶν λόγων, εἰς πολλὴν ἀγωνίαν καὶ ἀπορίαν ἐνέπεσεν· ἅμα μὲν γὰρ ἔσπευδε τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα τηρεῖν, ἅμα δὲ, διὰ τὴν Θηβαίων ἀπώλειαν ἐκπεπληγμένος τὸ δεινὸν, περίφοβος καθειστήκει, νενουθετημένος τοῖς τῶν πλησιοχώρων ἀτυχήμασι. πολλῶν δὲ λόγων γινομένων κατὰ τὴν ἐκκλησίαν, Φωκίων μὲν ὁ χρηστὸς, ἀντιπολιτευόμενος τοῖς περὶ τὸν Δημοσθένην, ἔφη δεῖν τοὺς ἐξαιτουμένους μιμήσασθαι τὰς [d] Λεὼ κόρας καὶ τὰς Ὑακινθίδας, καὶ τὸν θάνατον ἑκουσίως ὑπομεῖναι, ἕνεκα τοῦ μηδὲν ἀνήκεστον παθεῖν τὴν πατρίδα. καὶ τὴν ἀνανδρίαν καὶ δειλίαν ὠνείδιζε τῶν μὴ βουλομένων ὑπὲρ τῆς πόλεως τελευτᾶν. ὁ δὲ δῆμος τοῦτον μὲν τοῖς θορύβοις ἐξέβαλε, προσάντως ἀκούων τοὺς λόγους. Δημοσθένους δὲ λόγον πεφροντισμένον διελθόντος, ὁ δῆμος [e] εἰς συμπάθειαν τῶν ἀνδρῶν προαχθεὶς, φανερὸς ἦν σώζειν βουλόμενος τοὺς ἄνδρας. ἐπὶ τελευτῆς δὲ Δημάδης, πεπεισμένος ὑπὸ τῶν περὶ Δημοσθένην, ὥς φασι, πέντε ταλάντοις ἀργυρίου, συνεβούλευε μὲν σώζειν τοὺς κινδυνεύοντας, παρανέγνω δὲ ψήφισμα γεγραμμένον φιλοτέχνως. περιεῖχε γὰρ παραίτησιν τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐπαγγελίαν τοῦ κολάσειν κατὰ τοὺς νόμους, ἂν ὦσιν ἄξιοι τιμωρίας. ὁ μὲν οὖν δῆμος, ἀποδεξάμενος τὴν ἐπίνοιαν τοῦ Δημάδου, τό, τε ψήφισμα ἐκύρωσε, καὶ τὸν Δημάδην μεθ᾽ ἑτέρων ἀπέστειλε πρεσβευτὴν πρὸς τὸν βασιλέα, δοὺς ἐντολὴν καὶ περὶ τῶν Θηβαίων φυγάδων ἀξιῶσαι τὸν
499. Ἀλέξανδρον, συγχωρῆσαι τῷ δήμῳ τοὺς πεφευγότας Θηβαίους ὑποδέχεσθαι. ὁ δὲ Δημάδης πρεσβεύσας, καὶ τῇ τοῦ λόγου δεινότητι πάντα κατεργασάμενος, ἔπεισε τὸν Ἀλέξανδρον ἀπολῦσαι τοὺς ἄνδρας τῶν ἐγκλημάτων, [f] καὶ τἄλλα πάντα συγχωρῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν βασιλεὺς, ἐπανελθὼν μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Μακεδονίαν, συνήγαγε τοὺς ἡγεμόνας τῶν στρατιωτῶν καὶ τοὺς ἀξιολογωτάτους τῶν φίλων, καὶ προέθηκε βουλὴν περὶ τῆς [g] εἰς τὴν Ἀσίαν διαβάσεως, πότε χρὴ στρατεύειν, καὶ τίνα τρόπον [h] χειριστέον τὸν πόλεμον. τῶν δὲ περὶ τὸν Ἀντίπατρον καὶ Παρμενίωνα συμβουλευόντων πρότερον παιδοποιήσασθαι, καὶ τότε τοῖς τηλικούτοις ἐγχειρεῖν ἔργοις, δραστικὸς ὢν καὶ πρὸς πᾶσαν πράξεως ἀναβολὴν

Olymp. CXI. II.

ſcens, urbem evertit, magnumque pavorem Graecis defectioni obnoxiis inflixit. E captivorum autem diſtractione talenta argenti CCCC. & XL. coegit.

15. Hinc miſit Athenas, qui Oratores X. inter quos Demoſthenes & Lycurgus primarii erant, quod populum contra ipſum concitaſſent, dedi poſtularent. Fit ergo conventus, ubi cum legati ad multitudinem introducti poſtulata regis expoſuiſſent, ingens civitatem anguſtia & perplexitas invadit, dum & reipublicae dignitatem tueri cupit, & ſimul propter Thebanorum exitium grande aliquod malum reformidans, in magna trepidatione verſatur, ut quae finitimorum rebus adverſis jam cautior facta eſſet. Cumque multi in concione 570. ſermones haberentur: Phocio tandem ille Bonus, qui contrariam Demoſtheni in adminiſtratione reipublicae rationem ſequebatur, exſurgens, eos qui ad ſupplicium flagitarentur, Lei & Hyacinthi natas imitari, ultroque mortem ſubire, ne quid irrecuperabilis detrimenti reſpublica patiatur, juſſit. Ignaviae inſuper & timiditatis crimen illis objecit, quod pro ſalute civitatis mortem recuſarent. Sed hunc populus, offenſis animis dicta excipiens, per tumultum ejecit. Tunc oratione Demoſthenis probe meditata populus ad miſericordiam inflexus, viros ſe tueri velle oſtendit. Ad extremum Demades a Demoſthenis, ut ferunt, amicis V. talentorum largitione perſuaſus de eximendis periculo reis ſententiam tulit. Pſephiſma praeterea magno artificio ſcriptum legit. In hoc oratorum excuſatio, populique pollicitatio, quod in reos ſecundum leges, ſi digni viderentur ſupplicio, animadvertere vellent, continebatur. Populus hoc Demadis commentum approbans, & decretum illud ratum eſſe jubet, & Demadem cum aliis quibusdam ad regem mittit adjunctis mandatis, ut pro Thebanis ſimul exſulibus intercedens regem oret, ut tutum horum receptum populo concedat. Demades ergo legationem dextre obiens, eloquentiae ſuae robore omnia confecit. Nam ut criminibus Oratores exſolveret, & reliquorum omnium Athenienſibus copiam faceret, Alexandro perſuaſit.

16. Poſthaec in Macedoniam rex cum exercitu regreſſus, copiarum duces & amicorum praecipuos accerſit, initoque conſilio, quid de expeditione in Aſiam ſentiant, quando bellum inchoandum, & qua ratione gerendum ſit, ſententias illorum exquirit. Antipatri ſane ac Parmenionis conſilium erat, ut liberis prius gignendis operam daret, ac tunc demum rebus tam arduis manus admoveret. Sed rex, quod & natura eſſet acer, & omni ceſſationi in

---

[d] Λεωκόρας *Edd.* Paullo ante ἀντεπολιτεύετο μὲν τοῖς *Reg.* 1. Tum ἔφη γὰρ δεῖν. [e] Omittit *Baſil.* [f] Καὶ τὰ ἄλλα πάντα συγχ. *Reg.* 1. [g] Duo, quae ſuccedunt, non ſunt in *Venet.* [h] Χειριστέον *Baſil.*

53. Ἐξαιτήσοντας τῶν ῥητόρων δέκα] *Oratores & duces, quorum fiducia toties rebellent*, melius *Juſtinus*, ſive δημαγωγοὺς, uti *Plutarchus*: namque inter eos Rhetores erant Demoſthenes, Lycurgus & Hyperides, ceteri eo nomine vix digni. Decem autem ſibi dedi Alexandrum poſtulaſſe, *Idomeneus* & *Duris* adſentiuntur *Diodoro* apud *Plut.* Demoſthen. p. 856. D., plerique tamen & probatiſſimi ſcriptores non ultra octo procedebant, eodem auctore. Conf. *Mauſſac.* ad *Harpocration.* in Ἀντίπατρος. P. Wess.

65. Μιμήσασθαι τὰς Λεὼ κόρας καὶ τὰς Ὑακινθίδας] Diſtraxi vocem Λεωκόρας, ut apud *Demoſthen.* Orat. Parent. p. 749. Ἠπίσταντο Λεωντίδαι μυθολογουμένας τὰς ΛΕΩ ΚΟΡΑΣ, ὡς αὑτὰς ἔδοσαν σφάγιον τοῖς πολίταις ὑπὲρ τῆς χώρας. Cetera de virginibus iſtis obvia ſunt, diligenterque conducta a *P. Leopardo* Emendat. L. XIX, 23., *Jo. Meurſio* Ceram. Gemin. C. 17. & *H. Valeſio* ad *Mauſſaci* in *Harpocrat.* not. pag. 121. Itaque deſino. Quae ſequuntur Ὑακινθίδας, *Hyacinthi filiae* ab Interprete redduntur: prave, ſi *Demoſthen.* audias Or. Parent. pag. 749., cujus haec ſunt: ᾔδεσαν ἅπαντες Ἐρεχθεῖδαι τὸν ἐπώνυμον αὑτῶν Ἐρεχθέα, ἕνεκα τοῦ σῶσαι τὴν χώραν, τὰς αὑτοῦ παῖδας, ἃς ΥΑΚΙΝΘΙΔΑΣ καλοῦσιν, εἰς προῦπτον θάνατον ἐκδόντα. Erant ergo Erechthei filiae, Ὑακινθίδες dictae a pago *Hyacintho*, in quo mactatae fuerunt, teſte *Phanodemo* apud *Suid.* in Παρθένοι. Sed ſalva res eſt. Interpretem tuetur *Harpocration*, qui Ὑακινθίδας filias fuiſſe ait Hyacinthi Lacedaemonii, & praeter ceteros *Apollodorus* Bibl. L. III, 14, 8. p. 236. Videntur autem, ut hoc addam, Hyacinthides & Erechthei filiae ab Athenienſibus conſulto confuſae, glorioſius arbitratis, ſi puellae indigenae pro ſalute patriae ſeſe devoviſſe traderentur. Plura ſi deſideres, adi *H. Valeſium* ad *Euſebii* Or. de Laud. Conſtant. C. 13. p. 284., & *Harpocrat.* p. 76., ubi ad eam Orationem dicta iterantur, praetereaque *Joſ. Barneſ.* ad *Euripid.* Ion. v. 267. 277. P. Wess.

76. Πέντε ταλάντοις ἀργυρίου] Vid. *Plut.* Demoſth. pag. 856. E. P. Wess.

Olymp. CXI. II. in negotiis inimicus, ſententiae refragabatur. Nam ſibi, qui ſummus totius militiae imperator a Graecia jam creatus eſſet, & invictas a patre copias accepiſſet, domi ad celebrandum nuptias & ſobolem exſpectandum reſidere, turpe equidem fore, demonſtrabat. Quamobrem poſtquam de commodis hujus belli eos docuiſſet, animosque ad certamina inflammaſſet, magnifica Diis ſacrificia, & ſcenicos Jovi Muſiſque ludos, ab Archelao ejus anteceſſore inſtitutos, Dii Macedoniae peregit. Duravit hujus feſti celebritas ad IX. dies, ita ut Muſae cujuſque nomini dies unus dicaretur. Quin & tabernaculum, quod centum lectos caperet, inſtruxit, ubi neceſſarios duceſque, & civitatum legatos convivio excepit. Poſt ſplendidos ergo convivii apparatus, quo non ſolum magnam hominum multitudinem opipare tractavit, ſed in univerſum pariter exercitum victimas, aliaque feſtivae hilaritati congrua diſtribuit, copias hinc illinc adſumſit.

Olymp. CXI. III. 17. Archon tunc Athenis erat Cteſicles, Romaeque conſules Cajus Sulpicius, & Lucius Papirius, quando Alexander cum exercitu ad Helleſpontum progreſſus, ex Europa in Aſiam copias trajecit. Ipſe ſexaginta cum navibus longis Troadem appulſus, Macedonum primus haſtam e navi ejaculatus litore defixit, & puppi exſiliens a Diis ipſis Aſiam haſta ſubactam ſe accipere, oſtendit. Mox Heroum, Achillis & Ajacis caeterorumque ſepulcra inferiis, & aliis quae ad glorioſam venerationem pertinent, honorat: Et recenſitis diligenter copiis, quae cum ipſo transfretarant, ccIↄↄ. 571. & cIↄ. cIↄ. Macedonum, VII. millia ſociorum, & V. millia eorum qui ſtipendia merebant, in peditatu ſunt inventa. Hiſque omnibus Parmenio erat praefectus impoſitus. Sequebantur hos Odryſae, Triballi & Illyrii ad Iↄↄ. Mille praeterea ſagittarii, & quos Agrianos vocant; ita ut XXX. M. peditatus eſſet in univerſum. Equitum porro fuerunt e Macedonibus cIↄ. Iↄ. Philota Parmenionis filio ductore. E Theſſalia totidem, quos Callas Harpali ducebat. E reliqua Graecia toto numero Iↄ. c. non inferiores ſub Erigyii imperio. Praecurſores tandem e Thracia, & Paeones Iↄ. cccc., qui Caſſandrum habebant ducem. Ut univerſus equitum numerus eſſet cIↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ.

ἀλλοτρίως διακείμενος, ἀντεῖπε τούτοις. αἰσχρὸν γὰρ ὑπάρχειν ἀπεφαίνετο τὸν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἡγεμόνα [i] καθεσταμένον τοῦ πολέμου, καὶ πατρικὰς ἀνικήτους δυνάμεις παρειληφότα, καθῆσθαι γάμους ἐπιτελοῦντα καὶ τέκνων γονέους ἀναμένοντα. διδάξας οὖν αὐτοὺς περὶ τοῦ συμφέροντος, καὶ παρορμήσας διὰ τῶν λόγων πρὸς τοὺς ἀγῶνας, θυσίας μεγαλοπρεπεῖς τοῖς θεοῖς συνετέλεσεν ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας, καὶ σκηνικοὺς ἀγῶνας Διῒ καὶ Μούσαις, οὓς Ἀρχέλαος ὁ προβασιλεύσας πρῶτος κατέδειξε. τὴν δὲ πανήγυριν [k] ἐφ' ἡμέρας ἐννέα συνετέλεσεν, ἑκάστῃ τῶν Μουσῶν ἐπώνυμον ἡμέραν ἀναδείξας. σκηνὴν δὲ κατασκευασάμενος ἑκατοντάκλινον, τούς τε φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ἔτι δὲ τοὺς [l] ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεις παρέλαβεν ἐπὶ τὴν εὐωχίαν. λαμπραῖς δὲ παρασκευαῖς χρησάμενος, καὶ πολλοὺς μὲν ἑστιάσας, πάσῃ δὲ τῇ δυνάμει διαδοὺς ἱερεῖα καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὴν εὐωχίαν [m] ἀνήκοντα, προσανέλαβε τὸ στρατόπεδον.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Κτησικλέους, Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Γάϊον Σουλπίκιον καὶ Λεύκιον Παπίριον. Ἀλέξανδρος δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως πορευθεὶς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον διεβίβασε τὴν δύναμιν ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν. αὐτὸς δὲ μακραῖς ναυσὶν ἑξήκοντα [n] καταπλεύσας πρὸς τὴν Τρῳάδα χώραν, πρῶτος τῶν Μακεδόνων ἀπὸ τῆς νεὼς ἠκόντισε μὲν τὸ δόρυ, πήξας δ' εἰς τὴν γῆν, καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῆς νεὼς ἀφαλλόμενος, παρὰ τῶν θεῶν ἀπεφαίνετο τὴν Ἀσίαν δέχεσθαι δορύκτητον· καὶ τοὺς μὲν τάφους τῶν Ἡρώων Ἀχιλλέως τε καὶ Αἴαντος καὶ τῶν ἄλλων ἐναγίσμασι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πρὸς εὐδοξίαν [o] ἥκουσιν ἐτίμησεν· αὐτὸς δὲ τὸν ἐξετασμὸν τῆς ἀκολουθούσης δυνάμεως ἀκριβῶς ἐποιήσατο. 500 εὑρέθησαν δὲ πεζοὶ Μακεδόνες μὲν μύριοι καὶ [p] δισχίλιοι, σύμμαχοι δὲ ἑπτακισχίλιοι, μισθοφόροι δὲ πεντακισχίλιοι· καὶ τούτων ἁπάντων Παρμενίων εἶχε τὴν ἡγεμονίαν. Ὀδρύσαι δὲ καὶ Τριβαλλοὶ καὶ Ἰλλυριοὶ συνηκολούθουν [q] πεντακισχίλιοι, τοξοτῶν δὲ καὶ τῶν Ἀγριάνων καλουμένων χίλιοι· ὥστε τοὺς ἅπαντας εἶναι πεζοὺς τρισμυρίους. ἱππεῖς δ' ὑπῆρχον Μακεδόνες μὲν χίλιοι καὶ [r] πεντακόσιοι, Φιλώτου τοῦ Παρμενίωνος ἡγουμένου, Θετταλοὶ δὲ χίλιοι [s] καὶ πεντακόσιοι, [t] ὧν ἡγεῖτο Κάλλας ὁ Ἁρπάλου, τῶν δὲ ἄλλων Ἑλλήνων [v] οἱ πάντες ἑξακόσιοι, ὧν ἡγεῖτο [x] Ἐρίγυιος. Θρᾷκες δὲ πρόδρομοι καὶ Παίονες ἐνακόσιοι, [y] Κάσανδρον ἔχοντες ἡγεμόνα· ὥστε σύμπαντας ὑπάρχειν ἱππεῖς τετρακισχιλίους καὶ πεντακο-

---

[i] Καθεστάμενον *Reg.* 1. [k] Ἐφ' ἡμέραις *Reg.* 1. [l] Deſit praepoſitio *Reg.* 1. ſine cauſa. [m] Ἥκοντα *idem.* [n] Πλεύσας *Reg.* 1. [o] Ἀνήκουσι *Reg.* 1., non male. [p] Δισχίλιοι ora *Steph. Reg.* uterque & *Coſpus.* Τρισχίλιοι *Edd.* [q] Ἑπτακισχίλιοι *Reg.* 1. & *Steph.* margo, mox καὶ Ταγριάνων *Reg.* 1. prave. [r] In margine *Reg.* 2. φ'. [s] Iterum καὶ φ' ora *Reg.* 2. Utrobique in editis ἑξακόσιοι. [t] Haec omittit *Venet.* uſque ὧν ἡγ· ſcribae ſocordia. [v] Οἱ πάντες *Reg.* 1. e quo articulum addidi. [x] Erigyius *Coſpus.* Vulgo Ἐριγυιός. [y] Κάσσανδρον *Baſil.*

7. Ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας] *Arrianus* ἐν Αἰγαῖς θῦσαι τὰ Ὀλύμπια L. I, 11. Lege quae adſcripta ſuperioris ſunt libri cap. 56. P. Wess.

18. Προσανέλαβε τὸ στρατόπεδον] Interpres *copias hinc illinc adſumſit.* Debuerat *copias recreavit & refecit.* Quam ſententiam ſuperiora paene expoſtulant & verbi uſus. Exemplis res abſolvetur. Infra hujus libri C. 87. Ἀλέξανδρος ἐν τῇ Ταξίλου χώρᾳ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν. tum C. 110. ἐνταῦθα δὲ μείνας ––– καὶ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν. Et L. XIX, 24. ἐπειδὴ βραχέως ἤδη προσανέλαβε, πρῶτον &c. Quibus in locis interpretem vocabuli poteſtas non fefellit. P. Wess.

19. Κτησικλέους] Non hoc Archonte, ſed ſuperioris anni Euaeneto Alexandrum in Aſiam tranſiiſſe ex annalium fido *Clemens Alex.* Strom. L. 1. p. 403. prodidit, neque male illi. Ineunte enim vere ejus anni, quo Athenae praetorem viderunt Euaenetum in Aſiam tranſiit Alexander. Sed cum brevi poſt magiſtratum Cteſicles iniret, ſolito ſibi more *Diodorus* res has illo Archonte adminiſtratas perhibet. P. Wess.

20. Λεύκιον Παπίριον] Faſti pro hoc annotatum habent Πόπλιον Αἴλιον, ut & *Livius* L. VIII, 15. L. Rhod.

Λεύκιον Παπίριον] Inſequente anno ſummum Romae magiſtratum geſſit. Forſan ergo, quod P. Aelii Paeti nomen hic corruptius legeretur, inde adſcitus a ſcribis eſt. Sic *Pighius* etiam in Faſt. ad ann. CDXVI. P. Wess.

23. Μακραῖς ναυσὶν ἑξήκοντα] Interpres *quinquaginta cum navibus:* quem calami errorem *miſerabilem & foedum* vocat *Jac. Gronovius* ad *Arrian.* I, 11. p. 24., notavitque, ſed clementius, *Barthius* ad *Statii* Theb. IV, 6., ubi plura de haſta, in hoſticum abjici ſolita, quae vide. P. Wess.

28. Καὶ τοὺς μὲν τάφους τῶν Ἡρώων &c.] Videndus eſt praeter *Arrian.* L. 1, 12. *Philoſtratus* Heroic. XIX. p. 743. P. Wess.

33. Καὶ δισχίλιοι] Sic ſcripſi, ſecutus veteres ſchedas ipſumque *Auctorem*, qui ὥστε τοὺς ἅπαντας εἶναι τρισμυρίους poſt pauca ſubjiciens, id ſe voluiſſe profitetur. Alia *N. Blancardus* ad *Arriani* ſui L. 1. p. 30, quibus non utor. P. Wess.

40. Χίλιοι καὶ πεντακόσιοι] Legebatur χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι, & iterum Θετταλοὶ δὲ χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι. Utrumque mutavi. Moveor verbis *Diodori*, adfirmantis equitum numerum aequaſſe τετρακισχιλίους καὶ πεντακοσίους. Id longe falſiſſimum, ſi Macedones MDCCC. & totidem Theſſali miſerint. Vidit & hoc idem

πεντακόσιοι· οἱ μὲν οὖν μετ' Ἀλεξάνδρου διαβάντες εἰς τὴν Ἀσίαν, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ἦσαν· οἱ δ' ἐπὶ τῆς Εὐρώπης ἀπολελειμμένοι στρατιῶται, ὧν Ἀντίπατρος εἶχε τὴν ἡγεμονίαν, πεζοὶ μὲν ὑπῆρχον μύριοι καὶ δισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ [z] μύριοι καὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. τοῦ δὲ βασιλέως ἀναζεύξαντος ἐκ τῆς Τρῳάδος, καὶ καταντήσαντος πρὸς τὸ τέμενος τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ μὲν θύτης Ἀλέξανδρος, κατανοήσας πρὸ τοῦ νεὼ [a] κατακειμένην εἰκόνα χαμαὶ τοῦ Φρυγίας ἀντισατραπεύσαντος Ἀριοβαρζάνου, καί τινων οἰωνῶν αἰσίων ἄλλων [b] ἐπιγενομένων, προσῆλθε τῷ βασιλεῖ, καὶ νικήσειν αὐτὸν ἱππομαχίᾳ μεγάλῃ διεβεβαιοῦτο, καὶ μάλιστ' ἂν τύχῃ περὶ τῆς Φρυγίας ἀγωνισάμενος. προσετίθει δὲ καὶ διότι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ἀποκτενεῖ μαχόμενος ἐν παρατάξει στρατηγὸν ἐπιφανῆ τῶν πολεμίων. ταῦτα γὰρ αὐτῷ προσημαίνειν τοὺς θεοὺς, καὶ μάλιστα τὴν Ἀθηνᾶν, ἣν καὶ συνεργήσειν τοῖς εὐημερήμασιν.

Ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἀποδεξάμενος τὴν τοῦ μάντεως πρόρρησιν, τῇ μὲν Ἀθηνᾷ λαμπρὰν ἐπετέλεσε θυσίαν, καὶ τὸ μὲν ἴδιον ὅπλον ἀνέθηκε τῇ θεῷ, τῶν δ' ἐν τῷ νεῷ κειμένων ὅπλων τὸ κράτιστον ἀναλαβὼν, καὶ τούτῳ καθοπλισθεὶς, ἐχρήσατο κατὰ τὴν πρώτην μάχην, ἣν διὰ τῆς ἰδίας ἀνδραγαθίας κρίνας, περιβόητον ἔσχε τὴν νίκην. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἡμέραις ὀλίγαις ἐπράχθη. οἱ δὲ τῶν Περσῶν σατράπαι καὶ στρατηγοὶ τοῦ μὲν κωλῦσαι τῶν Μακεδόνων τὴν διάβασιν ὑστέρησαν, ἀθροισθέντες δὲ ἐβουλεύοντο πῶς χρὴ διαπολεμεῖν τοῖς περὶ Ἀλέξανδρον. Μέμνων μὲν οὖν ὁ Ῥόδιος, διαβεβοημένος ἐπὶ συνέσει στρατηγικῇ, [c] συνεβούλευσε κατὰ στόμα μὲν μὴ διακινδυνεύειν, τὴν δὲ χώραν φθείρειν, καὶ
501. τῇ σπάνει τῶν ἀναγκαίων εἴργειν τοὺς Μακεδόνας τῆς εἰς τοὔμπροσθεν πορείας. διαβιβάζειν δὲ καὶ δυνάμεις εἰς τὴν Μακεδονίαν ναυτικάς τε καὶ πεζικὰς, καὶ τὸν ὅλον πόλεμον εἰς τὴν Εὐρώπην μεταγαγεῖν. Ὁ δ' ἀνὴρ οὗτος ἄριστα μὲν συνεβούλευσεν (ὡς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐγενήθη φανερὸν) οὐ μὴν ἔπεισε τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας, ὡς ἀνάξια συμβουλεύων τῆς Περσῶν μεγαλοψυχίας. διόπερ ἐπικρατούσης τῆς τοῦ διαγωνίζεσθαι γνώμης, οὗτοι μὲν τὰς [d] πανταχόθεν δυνάμεις μεταπεμψάμενοι, καὶ πολλαπλάσιοι γενόμενοι τῶν Μακεδόνων, προῆγον ἐπὶ Φρυγίας τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντου· κατεστρατοπέδευσαν δὲ παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν, προβαλλόμενοι τὸ ῥεῖθρον τοῦ προειρημένου ποταμοῦ.

Ὁ δ' Ἀλέξανδρος, πυθόμενος τὴν συνδρομὴν τῶν

Iↄ. Atque haec erat eorum multitudo, qui cum Alexandro in Aſiam tranſmiſerunt. In Europa interim ſub Antipatri adminiſtratione peditum xii. millia, & cIↄ. Iↄ. equites reliquerat. Cum digreſſus ex Troade rex ad Minervae delubrum veniſſet, Alexander ſacrificus ante fanum Ariobarzanis, Phrygiae quondam Satrapae, imaginem humi proſtratam animadvertit, & quaedam alia non infauſti ominis ſigna videt. Accedens igitur regem praelio equeſtri non exiguo victorem eſſe futurum aſſeverat; in primis ſi circa Phrygiam in certamen cum hoſte ſe dimittat. Suis praeterea manibus nobilem hoſtium ducem in acie necatum iri, ſuperioribus adjungit. Haec enim a ſuperis & potiſſimum Minerva, quae multum opis ad felices rerum ſucceſſus allatura ſit, ipſi portendi. Olymp. CXI. III.

18. Alexander itaque hanc vatis praedictionem pro rata grataque habens ſplendidum Minervae epulum adornat, ſuaque armatura illi dicata, de repoſitis in templo aliam inter omnes firmiſſimam deſumſit; qua prima deinde pugna utens, glorioſam ſua ipſius virtute victoriam adeptus eſt. Sed haec paucis poſt diebus evenerunt. Interea Perſarum duces cum longius moraxi tranſitu Macedones prohibere non poſſent, quam belli contra Alexandrum gerendi inirent rationem, congreſſi deliberabant. Memnon ibi Rhodius, imperatoriis artibus perquam celebris, ne collatis ſignis dimicarent, ſed agris longe lateque pervaſtatis, neceſſariorum inopia ulterius progrediendi facultatem Macedonibus intercluderent, navalibuſque ſimul & terreſtribus copiis in Macedoniam deportatis, totam belli molem in Europam transferrent, cenſebat. Etiamſi vero conſilium hujus viri optimum erat (ut eventus poſtea docuit) reliquorum tamen ducum aſſenſionem impetrare nequivit, ac ſi conſuleret ea quae magnitudini animorum in Perſis neutiquam convenirent. Quare cum ſententia de conflictu cum hoſtibus ineundo perviciſſet, accitis undique copiis, praefecti jam numero Macedonibus longe ſuperiores in Phrygiam ad Helleſpontum caſtra movent, eaque proxime Granicum metantur, ut pro munimento fluvium haberent.

19. Alexander de Barbaricarum confluxu copia-

---

z. Equites ad duo millia & quingentos *Caſſius*. a Κειμένην *Reg.* 2. *Baſil. Vatt.* b Ἐπιγιν. *Reg.* 1. c Συνεβούλευε *Reg.* 1. d Πανταχόθεν ora *Steph. Baſil. Vat. Reg.* 1., quod laudo. Παλαιχ. *Edd.*

dem iſte *Blancardus*, refingens propterea πεντακισχίλιοι ϗ [illegible], non male, ſi codices addicerent. At illi haec ſervant conſtanter, ſuperiora, ut margo *Reg.* 2. oſtendit, mutant. Sequor ergo, tantoque magis, quod & *Juſtinus* L. xi, 6. in Alexandri exercitu *equitum quatuor millia quingentos* numeret. Id melius, quod Ἐπιγενομ. in Ἐπιγιν. convertendum cenſuit: ſic ipſe *Diodorus* L. xvii, 57. & C. 81., & liber, quem *Caſſius* Latine expreſſit. P. Wess.

51. Ἱππεῖς δὲ μύριοι ϗ χίλιοι] Hic librarii negligentia poſt ἱππεῖς redundat μύριοι καί. R. Rhod.

Ἱππεῖς δὲ μύριοι ϗ χίλιοι] De peditibus non moveo litem: de equitibus uno verbo dicam, non credo. Quis enim credat Alexandrum, qui imperium Perſarum evertere ſatagebat, ſolos equites quater mille & quingentos ſecum duxiſſe: undecies vero mille & quingentos in Europa ſub Antipatro reliquiſſe, praecipue, cum iter foret per Phrygiam planam & equitibus commodam iter facile, & cum Perſis equitatu pollentibus rem haberet? Ideo ſuſpicor in hoc loco voces μύριοι ϗ, male repetitas fuiſſe ex ſuperiore clauſula, & legendum: πεζοὶ μὲν ὑπῆρχον μύριοι καὶ δισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ χίλιοι ϗ πεντακόσιοι. Nihil de numero eorum, quos Antipatro reliquit Alexander, dixit *Plutarchus* in ejus vita, nec *Trogus* apud *Juſtinum*, qui de tanto equitum numero ſilere non debuiſſent. Jac. Palm.

Ἱππεῖς δὲ μύριοι ϗ χίλιοι] Binas voces μύριοι ϗ recte confixerant viri praeſtantes: ſunt enim ineptae. Scripſeritne Auctor χίλιοι an δισχίλιοι, nondum decerno: *Caſſius* ſuo in codice poſterius reperit, quod reſtitutum a me fuiſſet, ſi vel unus meorum adſenſione comprobaſſet. P. West.

54. Ὁ μὲν θύτης Ἀλέξανδρος] *Rhodom.* in notis *Addend.* ſcribi juſſit θύτης Ἀλεξάνδρου *Alexandri ſacrificus*, Ἀρίστανδρος *Blancardus* ad *Arrian.* p. 32., & diu ante eum *Freinſhem.* in Indice *Curtiano*: quibus haud refragor. Non enim perſpicio, cur Alexandri ſacrificus dicendus heic ſit, qui mox τοῦ μάντεως duntaxat titulo deſignatur. Culpa amanuenſibus debetur, non admodum diſſimiles voces confundentibus. P. Wess.

68. Τῶν ἐν τῷ νεῷ κειμένων ὅπλων τὸ κράτιστον] Clypeum, ut mox C. 21. Vid. *Arrian. Anab.* L. 1, 11. Poſt pugnam ad Granicum *Strabo* Alexandrum in hoc Minervae templum deducit L. xiii. p. 886., ubi *Caſaubonum* conſule. P. Wess.

87. Τὰς πανταχόθεν δυνάμεις] Hoc reliquerat Auctor. Ita C. 31. hujus libri αὐτὸς δὲ μετεπέμπετο τὰς πανταχόθεν δυνάμεις. Et Cap. 53. συνήθροιζε μὲν τὰς πανταχόθεν δυνάμεις. Tum L. 11, 2. αὐτὸς τὰς πανταχόθεν δυνάμεις — ἤθροιζε &c. P. Wess.

89. Φρυγίας, τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντου] Inferius L. xviii, 3. & 39. τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν vocat, uti *Strabo* L. xii. p. 850. A., alii τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ cum *Polybio* Leg. Excerpt. p. 1143. ſed ſo-

Olymp. CXI. III. piarum certior factus, citatis itineribus pergit, & castra ita castris objicit, ut medio tantum amne disjungerentur. Interea Barbari, pede montis occupato, nihil movebant, satius fore arbitrati, si in transitu hostes adorirentur, & dispersa Macedonum phalange victoriam se facilius adepturos existimabant. Sed Alexander magna rem fiducia gerens, sub primam diei lucem trajiciendis copiis hostem antevertit, ordinatamque, ut decebat, aciem explicavit. Huic quam late frons porrecta erat, equitatus sui multitudinem Barbari opponebant, quod primum movere certamen per hos constituissent. 572. Sinistrum latus Memnon Rhodius, & Arsamenes Satrapa, cum suo quisque equitatu, obtinebant. Post hos Arsites Paphlagonum equitum turmas regens, collocatus erat. Successit huic Spithrobates Ioniae Satrapa, equites Hyrcanos ducens. In dextro cornu dispositi erant mille ex Media equites, & bis mille Rheomithrem secuti, & Bactriani numero pares. Medium agmen aliarum gentium equitatus ingenti numero, & robore eximio, in totum supra ccIↃↃ., habebant. Peditatus vero Persicus centum millibus hominum haud erat minor. Post primam igitur aciem constituti quietem agebant, quod equites labefactandis Macedonum viribus sufficere judicarent. Et jam equitum utrinque concursus alacriter fiebat; cum Thessalorum, quibus Parmenio in sinistro cornu dux erat, turmae hostilis aciei impressionem magno animorum robore exceperunt. Alexander cum optimorum equitum delectu sinistrum cornu administrans, primus concitatum in Persas equum immisit, cumque hoste consertus, caedem ingentem fecit.

20. Certatur a Barbaris strenue, dum animos suos virtuti Macedonum opponunt. In unum vero tunc locum, ad certamen victoriae disceptandum fortuna longe optimos congregarat. Nam summus Ioniae praefectus Spithrobates, natione Persa, Dariique regis gener, fortitudinis eximiae vir, cum ingenti equitum manu in Macedones impetum fecerat; proque eo XL. stipatores, omnes sanguine juncti, & virtute nulli cedentes, propugnabant. Cum his adversos sibi hostes gravissime premere, & animose dimicans partim caedere, partim vulnerare. Cumque violentum ejus impe-

βαρβαρικῶν δυνάμεων, προῆγε, καὶ σύντομον τὴν πορείαν ποιησάμενος, ἀντεστρατοπέδευσε τοῖς πολεμίοις, ὥστε ἀνὰ μέσον ῥεῖν τῶν παρεμβολῶν τὸν Γράνικον. οἱ μὲν οὖν Βάρβαροι, τὰς ὑπωρείας κατειλημμένοι, τὴν ἡσυχίαν ἦγον, κεκρικότες τοῖς πολεμίοις ἐπιθέσθαι κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ᵉ διεσπαρμένης τῆς τῶν Μακεδόνων φάλαγγος, ῥᾳδίως προτερήσειν ὑπελάμβανον ἐν τῇ μάχῃ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τεθαρρηκώς, ἅμ' ἡμέρᾳ περαιώσας τὴν δύναμιν, ἔφθασε τοὺς πολεμίους, ἐκτάξας τὴν δύναμιν [f] ἡρμοσμένως πρὸς τὸν ἀγῶνα. οἱ δὲ Βάρβαροι πρὸς ὅλην τὴν τάξιν τῶν Μακεδόνων ἔστησαν τὸ πλῆθος τῶν ἱππέων, καὶ διὰ τούτων [g] προκινεῖν τὴν μάχην διεγνώκεισαν. τὸ μὲν οὖν εὐώνυμον μέρος εἶχε Μέμνων ὁ Ῥόδιος καὶ Ἀρσαμένης ὁ σατράπης, ἔχοντες τοὺς ἰδίους ἱππεῖς. μετὰ δὲ τούτους Ἀρσίτης ἐτέτακτο, τοὺς ἐκ Παφλαγονίας ἔχων ἱππεῖς· ἔπειτα Σπιθροβάτης ὁ Ἰωνίας σατράπης, Ὑρκανῶν ἱππέων ἡγούμενος. τὸ δὲ δεξιὸν κέρας ἐπεῖχον χίλιοι μὲν Μῆδοι, δισχίλιοι δὲ οἱ [h] μετὰ Ῥεομίθρους ἱππεῖς, καὶ Βακτριανοὶ τούτοις ἴσοι. τὸν δὲ μέσον τόπον ἐπεῖχον οἱ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἱππεῖς, πολλοὶ μὲν τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ἐπίλεκτοι δὲ ταῖς ἀρεταῖς. οἱ δὲ πάντες ἱππεῖς ὑπῆρχον πλείους τῶν μυρίων· οἱ δὲ πεζοὶ τῶν Περσῶν ἦσαν μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν [i] δέκα μυριάδων, ὄπισθε δ' ἐπιτεταγμένοι τὴν ἡσυχίαν ἦγον, ὡς τῶν ἱππέων ἱκανῶν ὄντων [k] καταπονῆσαι τοὺς Μακεδόνας. τῶν ἱππέων παρ' ἀμφοτέρων προθύμως εἰς τὸν κίνδυνον συμπεσόντων, τὸ μὲν εὐώνυμον μέρος ἐπέχοντες οἱ τῶν Θετταλῶν ἱππεῖς, Παρμενίωνος ἡγουμένου, τεθαρρηκότως ἐδέχοντο τὴν ἐπιφορὰν τῶν καθ' ἑαυτοὺς τεταγμένων. Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς ἀρίστους τῶν ἱππέων [l] ἔχων κατὰ 503. τὸ δεξιὸν κέρας μεθ' ἑαυτοῦ, πρῶτος ἐφίππευσε τοῖς Πέρσαις, καὶ συμπλακεὶς τοῖς πολεμίοις, πολὺν ἐποιεῖτο φόνον.

Τῶν Βαρβάρων εὐρώστως ἀγωνιζομένων, καὶ τοὺς ἑαυτῶν θυμοὺς ταῖς τῶν Μακεδόνων ἀρεταῖς ἀντιταττόντων, ἡ τύχη συνήγαγεν εἰς ἕνα τόπον τοὺς ἀρίστους εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς νίκης κρίσιν. ὁ γὰρ τῆς Ἰωνίας σατράπης Σπιθροβάτης γένει μὲν ὢν Πέρσης, Δαρείου δὲ τοῦ βασιλέως γαμβρός, ἀνδρείᾳ δὲ διαφέρων, μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἱππέων ἐπέρραξε τοῖς Μακεδόσιν. ἔχων δὲ συναγωνιστὰς τεταγμένους τετταράκοντα συγγενεῖς, ἀρεταῖς [m] διαφέροντας, ἐνέκειτο τοῖς ἀνθεστηκόσι, καὶ θρασέως ἀγωνιζόμενος, οὓς μὲν ἀνῄρει τῶν ἀνθισταμένων, οὓς δὲ κατετραυμάτιζε. δυσυποστάτου δὲ τῆς περὶ αὐτὸν οὔ-

σης

---

e Διεσπαρμένως Reg. 1. f Ἡρμοσμένως idem. Reg. g Προτιμ. Basil. h Μετὰ Ἀρρεομίθρους omnes. i Δέκα μυριάδων, ὄπισθε δ' ἐπιτεταγμ. Reg. 2. k Καταπονῆσαι idem. l Κατὰ τὸ δεξ. κ. ἔχων hoc ordine Basil. & Reg. 2. m Διαφέροντας Reg. 1.

sequuntur in his arbitrium suum scriptores. P. Wess.

94. Καὶ σύντομον] Malo σύντονον. Vid. ad hujus lib. C. 32. P. Wess.

3. Ἅμ' ἡμέρᾳ περαιώσας] Longe abit *Plut.* Alex. pag. 672. D., & *Arrianus* L. 1, 14. p. 30., qui die in vesperam inclinante Granicum transmitti coeptum fuisse prodiderunt. Paullo ante si qui διεσπαρμένοις — φάλαγγος maluerint, cum illis non pugnabo. Ita *Arrian.* L. 1, 10., quem exscribere commodum non est. P. Wess.

8. Ἀρσαμένης] Hic Ἀρσαμένης *Arriano* (L. 1, 15.) est Ἀρσάμης. & Σπιθροβάτης eidem Μιθριδάτης. Item Ἀρρεομίθρης est Ῥεομίθρης. H. Steph.

11. Σπιθροβάτης] In *Arriano* nunc editur Σπιθριδάτης, a quo Lydiae & Joniae satrapa distinguitur Mithridates, Darii gener, ab Alexandro prostratus L. 1, 15., prave, si *Diodorum* sequimur: idem enim & Joniae praefectus & Darii gener, ab Alexandro confectus. Taxat proinde *Freinshem.* in *Curtiano* Indice &, ejus vestigiis inhaerens, *Blancardus* inconsiderantiam *Arriani*: id equidem pati possum; quamquam, ut sedulo dicam, in ambiguo apud me manet, uter errarit. *Noster* Mithridatis generi Darii non meminit. *Arrianus* & Mithridatem & Spithridatem hoc praelio partim Alexandri manu, partim Cliti virtute dejectos perhibet, nactus, quod neglectum a viris doctis miror, adstipulatorem *Plut.* Or. 1. de Alex. Fort. p. 326. F. ubi Alexander [illegible] Γρανικῷ, ἐν Μιθριδάτῃ καὶ Σπιθριδάτῃ [illegible]. Adde *Diodorum*, Alexandri armis confodere Spithridatem, quem *Arrianus* & *Plut.* Alex. p. 673. A. Clito contrucidandum objecerunt. P. Wess.

13. Ὁ μετὰ Ῥεομίθρους] Sic correxi. Infra C. 34. bene habet id nomen, ubi *Arrheomithrem* parili vitio *Cospus.* Natus error est ex veteri scriptionis forma ΜΕΤΑΡΕΟΜΙΘΡΟΥΣ, ut pulcre perspexit *Freinshem.* in *Curtii* Indice, probante, sed auctorem turpiter dissimulante, *N. Blancardo* ad *Arrian.* L. 1. pag. 36. P. Wess.

18. Τῶν δέκα μυριάδων] Primo hac congressione Persas peditum sexcenta millia Alexandro objecisse in *Justino* L. 11, 6. leges, copias in nimiam multitudinem, modo tamen ita scripserit, adaugente. Vid. *Jac. Gronov.* ad *Arriani* L. 1, 15. pag. 31. P. Wess.

49. Τὸν παιᾶνα] Vid. not. in L. 1, 86. P. Wess.

50. Μιᾶς σφοδρᾶς [illegible]] Non damno hoc, etsi ῥύμην libri *Reg.* non sit absurdum: foret tamen opportunius post pauca, modo prae se tulisset καὶ τῇ ῥύμῃ τῆς φορᾶς συνεργῷ χρησάμενος quomodo [illegible] *Philo Jud.* de Agricult. pag. 197. & ῥύμῃ καὶ φορᾷ ταύτας [illegible]

[illegible]

σης βίας, ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιστρέψας τὸν ἵππον ἐπὶ τὸν σατράπην, ἐφιππεύει τῷ βαρβάρῳ. Ὁ δὲ Πέρσης, νομίσας παρὰ τῶν θεῶν αὐτῷ δεδόσθαι τὸν τῆς μονομαχίας καιρὸν, εἰ συμβήσεται διὰ τῆς ἰδίας ἀνδραγαθίας ἐλευθερωθῆναι τῶν μεγίστων φόβων τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν περιβόητον Ἀλεξάνδρου τόλμαν ταῖς ἰδίαις χερσὶ καταλυθῆναι, [n] καὶ τὴν τῶν Περσῶν δόξαν μὴ καταισχυνθῆναι, φθάνει βαλὼν τὸ σαύνιον ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον, [o] καὶ οὕτω μετὰ σφοδρᾶς εἰσπεσὼν [p] ῥύμης, καὶ βιαίως τὸ δόρυ ὠσάμενος διαρρήξας τε τὴν τε ἀσπίδα Ἀλεξάνδρου καὶ τὴν δεξιὰν ἐπωμίδα διήλασε διὰ τοῦ θώρακος. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ μὲν βέλος τῷ βραχίονι περιελκόμενον ἀπέρριψε, τῷ δ' ἵππῳ προσβαλὼν τὰ κέντρα, καὶ τῇ ῥύμῃ τῆς φορᾶς συνεργῷ χρησάμενος, εἰς μέσον τοῦ σατράπου τὸ στῆθος [q] ἐνήρεισε τὸ ξυστόν. οὗ συντελεσθέντος, αἱ μὲν πλησίον τάξεις παρ' ἀμφοτέροις διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀνδρείας ἀνεβόησαν, τῆς δὲ ἐπιδορατίδος περὶ τὸν θώρακα συντριβείσης, καὶ τοῦ θραύσματος ἀποπηδήσαντος, ὁ μὲν Πέρσης σπασάμενος τὸ ξίφος, ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἐπεφέρετο· ὁ δὲ βασιλεὺς διαλαβὼν [r] τὸ ξυστὸν, ἔφθασεν ἐνερεῖσαι τῷ προσώπῳ, καὶ διήλασε τὴν πληγήν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ὁ ἀδελφὸς τοῦ πεσόντος Ῥωσάκης προσιππεύσας, κατήνεγκε τῷ ξίφει κατὰ τῆς [s] κεφαλῆς Ἀλεξάνδρου οὕτως ἐπικίνδυνον πληγὴν, ὥστε τὸ μὲν κράνος διαπτύξαι, τοῦ δὲ χρωτὸς βραχέως ἐπιψαῦσαι. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν ἐπιφέροντος ἄλλην πληγὴν τοῦ Ῥωσάκου, Κλεῖτος ὁ μέλας ἐπικαλούμενος, προσελάσας τὸν ἵππον, ἀπέκοψε τὴν χεῖρα τοῦ βαρβάρου.

503. Περὶ δ' ἀμφοτέρους τοὺς πεσόντας οἱ συγγενεῖς ἀθρόοι συστραφέντες τὸ μὲν πρῶτον ἠκόντιζον ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον, ἔπειτα δὲ καὶ συστάδην μαχόμενοι, [t] πάντα κίνδυνον ὑπέμενον ὑπὲρ τοῦ φονεῦσαι τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ, καίπερ πολλοῖς καὶ μεγάλοις κινδύνοις συνεχόμενος, ὅμως οὐχ ἡττᾶτο τοῖς πλήθεσι τῶν πολεμίων, ἀλλὰ δύο μὲν ἔχων εἰς τὸν θώρακα πληγὰς, μίαν δὲ εἰς τὸ κράνος, τρεῖς δ' εἰς τὸ καθαιρεθὲν ὅπλον ἐκ τοῦ νεὼ τῆς Ἀθηνᾶς, ὅμως οὐκ ἐνεδίδου, [u] ἀλλὰ τῷ παραστήματι τῆς ψυχῆς ἐπαιρόμενος παντὸς δεινοῦ κατεξανίστατο. μετὰ δὲ ταῦτα [x] καὶ τῶν ἄλλων ἐπιφανῶν ἡγεμόνων παρ' αὐτὸν ἐν τοῖς Πέρσαις ἔπεσον πλείους· ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι [y] Ἀτιζύης καὶ Φαρνάκης ὁ τῆς Δαρείου γυναικὸς ἀδελφός· ἔτι δὲ [z] Μιθροβου-

Olymp. CXI. III. tum nemo ſuſtinere poſſet, Alexander converſo in Barbaros equo, cominus cum Satrapa congreditur. Ibi Perſa, optato Deûm munere hanc ſingularis pugnae occaſionem datam arbitratus, ſi ſua forſitan virtute a maximis terroribus Aſiam liberare, & famigeratiſſimam hoſtis audaciam manibus ſuis infringere, & imminens Perſarum gloriae dedecus avertere poſſet, ſaunium (teli genus eſt) prior in Alexandrum conjicit, tantoque roboris impetu incumbit, & tam violenter haſtam impellit, ut perrupto Alexandri ſcuto, dextram humeri ejus ſummitatem per thoracem trajecerit. Rex jaculum brachio extractum abjicit, & calcaribus equo admotis, valido roboris connixu in medium Satrapae pectus haſtam infligit. Quo perpetrato, adſtantes utriuſque exercitus ordines, prae ſummae fortitudinis admiratione clamorem ſuſtulere. Sed quia cuſpide in thorace fracta, haſtilis fruſtum inde reſultarat, ſtricto Perſa gladio Alexandrum invadit. Qui haſtam prius arreptam in faciem ejus ita adegit, ut ictus penetraret. Quo temporis momento Roſaces interemti frater, equo invectus, tam periculoſum capiti Alexandri vulnus incuſſit, ut caſſide perfracta, caput leviter sauciaret. Jamque in eundem hiatum, alterum ruſus repetiturus erat ictum, quando Clitus Nigri cognomento, accelerans equum, manum barbari abſcidit.

21. Circa fratrem utrumque glomerati conſanguinei initio jaculis Alexandrum impetunt, mox cominus aggreſſi, nullum diſcrimen non adibant, ut Alexandro necem inferrent. Is licet multis gravibuſque periculis implicatus teneretur, ab ea tamen hoſtium multitudine nequaquam vincebatur. 573. Jam duos in thorace ictus acceperat, unamque plagam galeae, & tres clypeo, quem e templo Minervae detraxerat, inflictam habebat; nihilo magis tamen ceſſit: Sed praeſentis animi celſitudine contra omnes difficultates aſſurrexit. Interea plures alii nobiliſſimorum ex Perſis ducum circa ipſum occumbebant; Inter quos illuſtriſſimi erant Atizyes & Pharnaces, uxoris Darii frater; Itemque Mithro-

buza-

---

[n] Haec uſque in καταισχυνθ. deſunt Baſil. Reg. 2. Venet., neque Caſpus expreſſit. [o] Omittuntur a Baſil. Reg. 2. Venet. & Caſp. uſque ad καὶ τὸ δόρ. librarii negligentia. [p] Ῥώμης Reg. 1. [q] Ἐνήρεισε Baſil. tum τὸ ξυστὸν idem. & Vat. Vulgo τὸ ξυσ. [r] Τὸ ξυστὸν Baſil. Edd. τ. [s] Κεφαλῆς Ἀλεξάνδρου Reg. 1. & Caſp. poſterior vox ab Edd. aberat. [t] Παρὰ τὸ κίνδυνον Reg. 1. [u] Τῷ δὲ παραστήματι idem. [x] Deêt in Reg. 2. Baſil. [y] Ἀτιζύης Reg. 1. Ἀτιζύης Reg. 2. Caſpar. Vulgo Ἀλιζύης. [z] Μιθροβουζάνης Vat. Cett. Μιθροβου-

πάντων ἐπιφανῶν ibid. p. 213. E. P. Wess.

57. Ἐνήρεισε τὸ ξυστὸν] Hoc malui, quod τὸ ξυστὸν Auctor infra C. 53. & L. xix, 83. ſcribat. Conf. Celeb. *Jac. Gronov.* ad *Arriani* L. 1, 16. p. 33. P. Wess.

65. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ πεσόντος Ῥωσάκης] *Plutarchus* Alex. p. 673. cum *Arriano* Rhoesacen vocat. Sed *Noster* ita ſolet, ut L. xvi, 47. Mox addidi κατὰ τῆς κεφαλῆς Ἀλεξάνδρου. quorum ultimum ſeries orationis ſibi requirebat. P. Wess.

68. Ὥστε τὸ μὲν κράνος διαπτύξαι] *Arrianus* καὶ τοῦ μὲν κράνους ἀπέθραυσε. *Noster* indicat τὰς πτύχας τοῦ κράνους ictu gladii fuiſſe diſſolutas: id διαπτύξαι, pro quo ἀναπτύξας τὰς ῥαφὰς τοῦ τραύματος in Catonis Uticenſis, ſuturas vulnerum lacerantis, hiſtoria *Appian.* Belli Civil. L. II. p. 800. Tritius eſt in rerum obſcurarum explicatione. *Philo Jud.* de Rer. Divin. Hered. p. 489. E. ἃ μὲν ὡς ἐν ... διαπτύξαμεν. *Quae prius involuta erant, explicata dedimus.* Fefellit interpretum ſolertiam in ejuſdem libro de Somn. p. 1125. D. καὶ ἀνθέλκουσι τὰ ἱερὰ βιβλία ἀναπτύσσοντας, ... Vertunt, *& ſi quid minime clarum eſſet, demeretes.* Prave & in Judaeorum nationem contumelioſe. Iſtane ſabbatis obſcuriora ſacri codicis dicta deſpuerent? Nunquam dixerit *Philo*, qui διαπτύσσοντας καὶ διδάσκοντας reliquerat. Ceterum apud *Arrianum* & *Plutarchum* Rhoeſaces Alexandri haſta confoſſus proſternitur. Spithridateſque Cliti aut permittitur pilo, aut gladii ictu brachium amittit: neque enim hac in re inter eos concordia eſt. P. Wess.

84. Παντὸς δεινοῦ κατεξανίστατο] De Viriatho in Excerpt. *Valeſ.* pag. 361. ἀγρυπνεῖν καὶ πόνοις πᾶσι καὶ κινδύνοις κατεξανίστατο, qui nulli neque labori neque periculo cedere ſolebat. *Philo Jud.* de Temul. p. 247. E. ὅτι ὁ ἀνὴρ τῆς φαινομένης ἀγαθὸν κατεξανίστατο. *Non poſſe ſe ulla in ſpeciem boni reniti.* Et p. 248. D. ... τῆς φαύλου ἕξεως κατεξανιστάμενος ... *Sic Eunap.* Encom. Calv. p. 64. καὶ ὁ λόγος ... κατεξανίστατο τοῦ πάθους. Adde Excerpt. *Valeſ.* pag. 401., ubi eadem, qua hic, forma. P. Wess.

87. Ἀτιζύης] Schedae veteres in Perſae nomine diſſentiunt. Hoc elegi ob *Arrian.* L. I, 16. & II, 11., *Curtium* L. III. 11. 10. Aliud eſt momenti majoris. Inter Perſas, qui praelio ad Granicum ceciderunt, *Atizues* non numeratur: periit altera ad Iſſum congreſſione, ipſomet Auctore infra C. 34. prodente. Scio Ἀτιζύην eo loci ſcribi: ſed eundem eſſe, *Arrian.* L. II, 11. & *Curtius* agnoſcunt. Forſan ergo major Liber vocem deformavit. P. Wess.

88. Μιθροβαρζάνης] *Arriano* eſt Μιθροβουζάνης qui *Diodoro* Μιθροβαρζάνης, ſi modo ita ſcripſit *Diodorus*. H. Steph.

Μιθρο-

Olymp. CXI. III.

buzanes dux Cappadocum. Multis ergo ducibus interſectis, cunctiſque Perſarum ordinibus Macedonum virtute profligatis, primi qui contra Alexandrum in acie ſtabant, in fugam compelluntur. Et poſt hos alii quoque fugam arripiunt. Quo factum, ut primam fortitudinis laudem communi omnium confeſſione Alexander ex eo praelio referret: totiuſque victoriae auctor fuiſſe exiſtimaretur. Secundam ab eo virtutis gloriam equites Theſſali, quod equitum turmis optime uſi, praeclare dimicaſſent, obtinuere. Fuſo fugatoque equitatu, pedites inter ſe commiſſi ad breve tempus decertarunt. Nam Barbari fuga ſuorum perculſi, dejectis animis etiam ipſi terga vertunt. Univerſus caeſorum numerus in acie Perſarum fuit ccIↃↃ. pedites, duoque amplius millia equitum; vivi in hoſtis manus venerunt ultra vicies mille. Poſt eum conflictum rex ſuos qui oppetierant magnifice ſepulturae tradit, excitatiores ad diſcrimina pugnarum reddere cupiens milites ejusmodi honeſtamentis. Reſectis inde copiis per Lydiam proceſſit, urbemque Sardianorum, cum arcibus & theſauris inibi conditis, Mithrine praefecto voluntariam deditionem faciente, occupat.

22. Interea Perſae ex pugna elapſi, cum imperatore ſuo Memnone profugerant Miletum. Hanc proxime caſtra metatus rex continenti muros aſſultu, feſſis integros ſubſtituens, per dies ſingulos oppugnabat. Qui oppugnabantur, initio facile de muris ſe defendunt, quod magna vis militum in urbe congregata, & uberrima telorum, atque caeterarum rerum, ad tolerandam obſidionem utilium, copia in promtu eſſet. Ubi vero acrius rex moenia, adhibitis machinis quaſſare, & oppugnationem terra marique validiſſime urgere coepit; Jamque Macedones per disjecti muri ruinas irruperant, ibi viribus inferiores in fugam convertuntur. Et Mileſii confeſtim, ritu ſupplicum ad genua regis proſtrati, ſeſe & urbem in ejus fidem tradunt. Ex Barbaris alii a Macedonibus trucidantur, alii ex oppido dilapſi fugam intendunt; Reliqui omnes capiuntur. Cum Mileſiis humaniter & perbenigne egit, ſed caeteros omnes mancipiorum loco diſtraxit. Cumque nullus deinceps uſus foret navalium copiarum, & res ea magnos ſumtus poſtularet, claſſem totam diſſolvit, pauculis tantum navibus exceptis, quibus ad obſidionalia inſtrumenta vehendum uteretur: Inter quas etiam xx. auxiliares erant Athenienſium.

ζάνης ὁ Καππαδοκῶν ἡγεμών. διὸ καὶ πολλῶν ἡγεμόνων ἀναιρεθέντων, καὶ τῶν Περσικῶν τάξεων ἁπασῶν ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἡττωμένων, πρῶτοι μὲν οἱ κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον τεταγμένοι φυγεῖν ἠναγκάσθησαν· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τῶν ἄλλων τραπέντων, ὁ μὲν βασιλεὺς ὁμολογούμενον τῆς ἀνδραγαθίας τὸ πρώτιστον ἀπηνέγκατο, καὶ τῆς ὅλης νίκης ἔδοξε μάλιστα [a] αἴτιος γεγονέναι. μετὰ δὲ τοῦτον οἱ τῶν Θετταλῶν ἱππεῖς, ἄριστα ταῖς ἴλαις χρώμενοι, καὶ διαφόρως ἀγωνισάμενοι, μεγάλην ἐπ' ἀνδρείᾳ δόξαν ἔσχον. μετὰ δὲ τὴν τῶν ἱππέων τροπὴν, οἱ πεζοὶ συμβαλόντες ἀλλήλοις, ὀλίγον χρόνον ἠγωνίσαντο. οἱ γὰρ Βάρβαροι διὰ τὴν [b] τῶν ἱππέων τροπὴν καταπλαγέντες, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἐνδόντες, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν· ἀνῃρέθησαν δὲ τῶν Περσῶν οἱ πάντες πεζοὶ μὲν πλείους τῶν μυρίων, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους δισχιλίων· ἐζωγρήθησαν δ' ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους. μετὰ δὲ τὴν μάχην ὁ βασιλεὺς τοὺς τετελευτηκότας ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς, σπεύδων διὰ ταύτης τῆς τιμῆς τοὺς στρατιώτας προθυμοτέρους [c] κατασκευάσαι πρὸς τοὺς ἐν ταῖς μάχαις κινδύνους. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆγε διὰ τῆς Λυδίας, καὶ τὴν μὲν τῶν Σαρδιανῶν πόλιν καὶ τὰς ἀκροπόλεις, ἔτι δὲ τοὺς ἐν αὐταῖς θησαυροὺς παρέλαβε, [d] Μιθρίνου τοῦ σατράπου παραδόντος ἑκουσίως.

Εἰς δὲ τὴν Μίλητον συμπεφευγότων τῶν διασωθέντων ἐκ τῆς μάχης Περσῶν μετὰ Μέμνονος τοῦ στρατηγοῦ, ὁ μὲν βασιλεὺς, πλησίον τῆς πόλεως στρατοπεδεύσας, καθ' ἡμέραν συνεχεῖς προσβολὰς τοῖς τείχεσιν ἐκ διαδοχῆς ἐποιεῖτο. οἱ δὲ πολιορκούμενοι 504 τὸ μὲν πρῶτον ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν τειχῶν ἠμύνοντο, πολλῶν μὲν στρατιωτῶν ἠθροισμένων εἰς τὴν πόλιν, βελῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς τὴν πολιορκίαν χρησίμων δαψιλῆ χορηγίαν ἔχοντες· ἐπεὶ δὲ ὁ βασιλεὺς φιλοτιμότερον ταῖς τε μηχαναῖς ἐσάλευε τὰ τείχη, καὶ τὴν πολιορκίαν ἐνεργεστάτην ἐποιεῖτο κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν, οἵ τε Μακεδόνες διὰ τῶν πεπτωκότων τειχῶν εἰσεβιάζοντο, τηνικαῦτα κατισχυόμενοι πρὸς φυγὴν [e] ἐτρέποντο. εὐθὺς δ' οἱ Μιλήσιοι μεθ' ἱκετηριῶν τῷ βασιλεῖ προσπίπτοντες, παρέδωκαν σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν· τῶν δὲ Βαρβάρων οἱ μὲν ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ τῆς πόλεως ἐκπίπτοντες ἔφυγον, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἥλωσαν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος τοῖς μὲν Μιλησίοις φιλανθρώπως προσηνέχθη, τοὺς δ' ἄλλους ἅπαντας ἐξηνδραποδίσατο. τῆς δὲ ναυτικῆς δυνάμεως οὔσης ἀχρήστου, καὶ δαπάνας μεγάλας ἐχούσης, κατέλυσε τὸ ναυτικὸν, πλὴν ὀλίγων νεῶν, αἷς ἐχρῆτο πρὸς τὴν παρακομιδὴν τῶν πολιορκητικῶν ὀργάνων, [f] ἐν αἷς ἦσαν αἱ παρ' Ἀθηναίων νῆες συμμαχίδες εἴκοσιν.

Ενιοι

[a] Πρωταίτιος Reg. 1. [b] Τὴν ἰδίαν idem. [c] Καλασκευάσασθαι Reg. 1. [d] Μιθράνου Reg. 1. Edd. Μιθρίνους. [e] Ἐτράποντο Reg. 1.
[f] Αἷς τινες ἦσαν idem.

Μιθροβουζάνης] Acquieſco in *Vaticani* ſcriptura ob *Arriani* adſenſionem L. I, 17. Eſt ſane *Mithrobarzanes* non obſcurum inter Perſas nomen, proditque eadem productio in Ἀρμαβαρζάνης, Ναβαρζάνης, Σαλιβαρζάνης gentis ſermonem: Attamen non impedit, quidquid obloquatur *N. Blancardus*, iterum *Freinſhemii* copias ad *Arrian.* ſuum L. I. p. 46. depeculatus, ut *Mithrobuzanes* pro rejiculo ſit putandus. *Buzes* enim & *Buzanes* Perſae apud *Procopium*, *Agathiam* & alios illi patrocinantur efficaciſſime. P. Wess.

94. Τῆς ἀνδραγαθίας τὸ πρώτιστον ἀπηνέγκατο] Non dubitat, quin legendum ſit τὸ πρωτεῖον *H. Stephanus*, quod certe longe tritius: mihi tamen nondum liquet. P. Wess.

4. Πλείους τῶν μυρίων] De caeſorum numero diſcordia eſt. Conf. *Freinſhem.* in *Curtii* L. III, 11, 27. & *Jac. Gronovium* ad *Arrian.* L. I, 17. P. Wess.

13. Μιθρίνου τοῦ σατράπου παραδόντος] Detraxi Mithrinae nomini ſuperfluas literas. Infra C. 64. Μιθρίνῃ δὲ τῷ παραδόντι τὴν ἐν Σάρδεσιν ἄκραν, Ἀρμενίαν ἔδωκε. Conſentit *Arrian.* L. III, 16., qui perinde ac *Curtius* L. III, 12. *Mithrenem* adpellat L. I, 18. P. Wess.

19. Εὐθὺς μὲν οἱ Μιλήσιοι &c.] Haec Arrianeis L. I, 20. non bene congruunt. P. Wess.

44. Νομίσας τοὺς Μακεδόνας ἀνδρειότερον ἀγωνιεῖσθαι] Saepe imperatores, ne qua fiducia navium, ad quas refugium erat, minus conſtanter pugnaret exercitus, aut claſſem incendiſſe, aut alio amandaſſe leguntur. Vid. *Polyaenum* Strat. L. V, 25. & *Frontin.* L. I, 11, 21. Quam eandem artis viam Mauritium Naſſovium, clariſſimis veterum belli ducibus militaris ſcientiae uſu facile parem, ingreſſum fuiſſe nobili ad Neoportum praelio, ex *Petr. Winſemio* in Geſt. Mauritii Reb. pag. 43. cognitum eſt. P. Wess.

51. Μιμησάμενος τὴν Ἀλεξάνδρου στρατηγίαν] Conf. *Polyaen.* L. V, 3. 5.

Ἔνιοι δὲ λέγουσι τὸν Ἀλέξανδρον στρατηγικῶς ἐπινοῆσαι τὴν τοῦ στόλου κατάλυσιν. προσδοκίμου γὰρ ὄντος τοῦ Δαρείου, καὶ μελλούσης μεγάλης παρατάξεως συντελεῖσθαι, νομίσαι τοὺς Μακεδόνας ἐκθυμότερον ἀγωνιεῖσθαι περιαιρεθείσης τῆς κατὰ τὴν φυγὴν ἐλπίδος. τὸ δ' αὐτὸ πρᾶξαι κατὰ τὴν ἐπὶ Γρανικῷ μάχην· [g] κατὰ νώτου γὰρ λαβεῖν τὸν ποταμὸν, ὅπως μηδεὶς ἐπιβάληται φεύγειν, προδήλου τῆς ἀπωλείας οὔσης τῶν διωκομένων ἐν τῷ τοῦ ποταμοῦ ῥείθρῳ· καὶ γὰρ κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους Ἀγαθοκλέα τὸν Συρακουσίων βασιλέα, μιμησάμενον τὴν Ἀλεξάνδρου στρατηγίαν, ἀνέλπιστον καὶ μεγάλην νίκην περιποιήσασθαι. διαβάντα γὰρ αὐτὸν εἰς Λιβύην μετ' ὀλίγης δυνάμεως καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσαντα, περιελέσθαι μὲν τῶν στρατιωτῶν τὰς ἐκ τοῦ φεύγειν ἐλπίδας, συναναγκάσαι δὲ γενναίως ἀγωνίσασθαι, καὶ διὰ τοῦτο, Καρχηδονίων ἀνταχθέντων πολλαῖς μυριάσι, νικῆσαι. μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς Μιλήτου, τὸ πλῆθος τῶν Περσῶν καὶ τῶν μισθοφόρων, ἔτι δ' οἱ πρακτικώτατοι τῶν ἡγεμόνων, συνέδραμον εἰς τὴν [h] Ἀλικαρνασσόν. αὕτη δὲ ἡ πόλις μεγίστη τῶν κατὰ τὴν Καρίαν ἦν, βασίλεια μὲν ἐσχηκυῖα [i] τὰ Καρῶν, ἀκροπόλεσι δὲ [k] καλαῖς κεκοσμημένη. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν Μέμνων μὲν τήν τε γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα πρὸς Δαρεῖον [l] ἔπεμψε, καὶ τούτῳ 505. παραθέμενος, ἅμα μὲν ὑπέλαβε τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν καλῶς [m] πεπρονοῆσθαι, ἅμα δὲ τὸν βασιλέα, καλοὺς ὁμήρους ἔχοντα, προθυμότερον ἐμπιστεύσειν αὐτῷ τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν. ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. εὐθὺς γὰρ ὁ Δαρεῖος ἔπεμψεν ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς κατὰ θάλατταν οἰκοῦντας, προστάττων ἅπαντας ὑπακούειν τῷ Μέμνονι. διόπερ [n] οὗτος παραλαβὼν τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν, παρεσκευάζετο πάντα τὰ χρήσιμα πρὸς πολιορκίαν ἐν τῇ πόλει τῶν [o] Ἀλικαρνασσίων.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τὰ μὲν πολιορκητικὰ τῶν ὀργάνων καὶ σῖτον κατὰ θάλατταν ἐκόμισεν ἐπὶ τὴν Ἀλικαρνασσόν· αὐτὸς δὲ μετὰ πάσης δυνάμεως προῆγεν ἐπὶ τῆς Καρίας, καὶ τὰς ἐν τῇ παρόδῳ πόλεις προσήγετο ταῖς φιλανθρωπίαις· μάλιστα δ' εὐεργέτει τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ποιῶν αὐτὰς αὐτονόμους καὶ ἀφορολογήτους, προσεπιλέγων ὅτι τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερώσεως ἕνεκα τὸν πρὸς Πέρσας πόλεμον ἐπανῄρηται. ὄντι δ' αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν, ἀπήντησέ τι γύναιον, ὄνομα μὲν Ἄδα, γένει δὲ προσήκουσα τῇ Καρῶν ἀρχῇ. ἐντυχούσης δ' αὐτῆς περὶ τῆς προγονικῆς δυναστείας, καὶ δεηθείσης βοηθῆσαι, ταύτην μὲν ἐκέλευσε παραλαβεῖν τὴν τῆς Καρίας ἀρχήν· τοὺς δὲ Κᾶρας ἰδίους ἐποιήσατο ταῖς εὐνοίαις διὰ τὴν τῆς γυναικὸς ταύτης εὐεργεσίαν. εὐθὺς γὰρ αἱ πόλεις ἅπασαι [p] πρεσβείας ἀποστέλλουσαι, χρυσοῖς στεφάνοις ἐτίμησαν τὸν βασιλέα, καὶ πάντα συμπράττειν ἐπηγγείλαντο·

Olymp. CXI. III.

23. Sunt, qui imperatoria quadam prudentia hanc ſolvendae claſſis rationem initam ab Alexandro, confirment. Cum enim adventante Dario, praelium ingens committendum eſſe appareret, Macedones longe animoſius dimicaturos, ſi omnem fugae ſpem ſibi praeciſam viderent, illum exiſtimaſſe. Quod ipſum in pugna ad Granicum ab eo factitatum ſit, ubi providerat, ut a tergo praeliantibus amnis foret, ne, cum certum fugientibus exitium in fluvio immineret, quiſquam de fuga cogitaret. Per inſequens etiam tempus Agathoclem Syracuſanorum regem commentum hoc bellicum Alexandri ſecutum, magnam & inſperatam ſibi victoriam peperiſſe. Cum exigua enim manu 574. in Africam transvectum, incenſis navibus omnem fugae ſpem militibus ademiſſe, iiſque hoc pacto ad ſtrenue dimicandum coactis, Carthaginenſes, quamvis permulta hominum millia contra ipſum inſtruerent, hac arte profligaſſe. Poſt captam Miletum, Perſarum & conductitiorum multitudo, ducumque ſtrenuiſſimi, Halicarnaſſum catervatim ſe receperunt. Urbium haec in Caria maxima tunc erat; in qua regum ſedes, arcibus elegantiſſime conditis exornata. Per hoc ipſum tempus Memnon uxorem liberosque ad Darium veluti depoſitum quoddam mittit, ſimul bene ipſorum incolumitati proviſum exiſtimans, ſimul etiam regem tam bonos obſides nactum, eo promptiorem fore, ad rerum omnium adminiſtrationem ſibi credendam, ſperans. Quod & eventus ſtatim confirmavit. Extemplo namque Darius, miſſis ad accolas maris Aſiatici literis, ut omnes Memnoni obedientiam praeſtarent, demandavit. Hic ergo ſummam imperii adeptus, quae ad eludendam Halicarnaſſi oppugnationem conducerent omnia praeparabat.

24. Rex interim oppugnationis inſtrumenta & annonam mari Halicarnaſſum mittit, & ipſe cum toto agmine in Cariam contendit, quaque iter faceret, urbes ſermonis & officiorum humanitate ſibi devincit. Inprimis vero benignitatis ſuae merita Graecis urbibus teſtata facit, dum ſuis uti legibus, & a vectigalibus immunes eſſe jubet, ſe pro liberatione Graecorum bellum in Perſas ſuſcepiſſe, inſuper profeſſus. Dumque iter adhuc facit, foemina quaedam, nomine Ada, generis ortu reges Cariae quam proxime attingens, illi occurrit; Et verba ſuper avito regno faciens, ad recuperandum illud regis auxilium implorat. Quod cum vindicare ſibi illam juſſiſſet, Caras ſimul hoc erga foeminam merito ſibi quam benevolentiſſimos effecit. Continuo enim civitates, miſſis ad regem legatis, aureis illum coronis honorant, promtamque ad cuncta operam deferunt atque pollicen-

---

[g] Κατὰ νώτου *Reg.* 1. [h] Ἀλικαρνασὸν *Reg.* 2. *Baſil.* [i] Τῶν Καρῶν *Reg.* 1. [k] Καλῶς ora *Steph.* [l] Ἀνέπεμψε *Reg.* 1. [m] Προνοῆσαι *Reg.* 1. mox ἐμπιστεύειν *Vat.* [n] Οὗτος ora *Steph. Reg.* 1. Οὕτως vulgo. [o] Ἀλικαρνασσέων *Baſil.* Semper. [p] Πρέσβεις *Reg.* 1.

3, 5. & *Noſtri* L. xx, 7. P. Wess.

60. Εἰς τὴν Ἀλικαρνασσόν] Quae hic in urbis titulo diſcordia, ea & alibi valet. *Herodotus* patriam urbem modo Ἀλικαρνασσὸν, modo Ἀλικαρνησσὸν vocat. Ἐξ Ἀλικαρνησσοῦ, de quo *Jac. Gronov.* ad princip. *Herodoti* ſui, eſt in Epigrammate *Callimachi* altero. Porro urbem duplici arce fuiſſe munitam teſtis etiam *Strabo* L. xiv. p. 971. A. Adde ſupra L. xv, 90., ubi [illegible] καὶ μητρόπολις τῆς Καρίας & quae *Ezech. Spanhem.* de Numiſm. Praeſt. Diſſert. ix. p. 626. P. Wess.

72. Διόπερ οὗτος παραλαβὼν &c.] Hoc viſum mihi eſt praeſtare, ſatis ſtabilitum & orationis nexu & *Regii* libri auctoritate. P. Wess.

86. Γένει δὲ προσήκουσα τῇ Καρῶν ἀρχῇ] Hecatomni filia, Idriei & ſoror & conjux, ſed quam Pixodarus frater regni poſſeſſione everterat. *Strabon.* vide L. xiv, p. 970. & not. ad *Noſtri* L. xvi, 75. P. Wess.

90. Διὰ τὴν τῆς γυναικὸς — εὐεργεσίαν] Beneficium, quod ab Alexandro in eam mulierem erat collatum. Sic ἡ τῶν Αἰγυπτίων ἀποικία, quae ab Aethiopibus in Aegyptum erat deducta L. iii, 2. & ὃ συνεβάλετο αὐτῷ πρὸς τὴν στρατηγίας [illegible], *ut belli dux crearetur*, L. xvi, 66. Ἡ δικαιοσύνη διὰ πίστεως Χριστοῦ in *S. Paulli* Epiſt. ad Philipp. C. iii, 9. Ὑπὲρ τοῦ τολμήματος τῶν παίδων, i. e. propter ſcelus in liberos *Aelian.* Var. Hiſt. L. v, 21. In Latinis quid magis obvium? *Scelus Calliſthenis* dixit *Seneca* Quaeſt. Nat. L. vi, 23., quod Alexander in Calliſthene occidendo admiſerat. *Injurias ſenatoris* in Aug. C. 44. *Suetonius*, quae ſenatori illatae erant. Sed haec omitto. Vid. *Perizon.* in Aelian. v. Hiſtor. L. ii, 25. *Burmannus* ad *Phaedr.* ii, 8. *Oudendor-*

Olymp. CXI. III.

licentur. Poſitis igitur ad urbem caſtris, oppugnationem validam & terribilem inſtituit. Nam primo per vices oppugnantium continenter moenia impetendo, totos in conflictu dies conſumebat. Poſt omni machinarum genere admoto, foſſiſque ante urbem trium adminiculo teſtudinum expletis, arietum impactu turres muroſque turribus interjectos, quatiebat. Et parte quadam everſa, per rudera deinceps, conſertis cum hoſte manibus, vi in urbem penetrare contendebat. Sed Memnon initio Macedones moenia oppugnantes, quod defenſorum numero polleret, facile propulſare, inſtrumentiſque adactis, cum valida manu ex urbe noctu effuſus, ignem machinis injicere. Magnis igitur certaminibus ante urbem coortis, Macedones virtute quidem longe praeſtabant; Sed Perſae numero & apparatu validiores erant. Adjuvabant eos in conflictu ſuper muros diſpoſiti, dum praeacutis catapultarum miſſilibus nonnullos ex hoſtibus transfigunt, quosdam vulneribus debilitant.

25. Claſſicum utrinque tubarum ſonitu, & vociferatus ſimul undique increbeſcit, dum utrinſque partis milites egregiis ſuorum facinoribus intenſa voce acclamant. Jam alii ſublatas in altum de machinis flammas exſtinguere conantur: alii conſerta cum hoſtibus manu prolixam edunt ſtragem: Pars intus pro muris collapſis, alios, prioribus longe 575. apparatu graviores, excitat. Duces, cum Memnone in prima fronte pugnam cientes, magnifica rem fortiter gerentibus munera offerunt. Unde factum, ut incredibile tam hic quam illic vincendi ſtudium eſſet. Ideoque cernere tum erat, hos adverſis vulneribus confectos, jamque animum agentes ex acie deportari; illos, globo circa proſtratorum corpora facto, acerrimos pro referendis illis ad ſepulturam conflictus ſubire. Alios, atrocitate periculorum jam remiſſiores factos, praefectorum hortatu fiduciam reſumere, animoſque revocare. Sub ipſis tandem portis Macedonum nonnulli, cumque his dux Neoptolemus, vir ſpectatiſſimus, cadunt. Duae jam turres ad ſolum profligatae, duoque turrium interſtitia dejecta erant, ubi Perdiccae manipulares quidam ebrii muros arcis temere noctu invadunt. Sed Memnon, imperitia horum animadverſa, cum ſuis erumpit, & multitudine longe ſuperior, Macedones in fugam vertit, multiſque vitam adimit. Cognito iſto caſu, Macedones catervatim ſuis opitulantur, & pugna tunc

ὁ δ' Ἀλέξανδρος πλησίον τῆς πόλεως στρατοπεδεύσας, συνεστήσατο πολιορκίαν ἐνεργὸν καὶ καταπληκτικήν. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον τοῖς τείχεσι προσβολὰς συνεχεῖς ἐκ διαδοχῆς ἐποιεῖτο, καὶ διημέρευεν ἐν τοῖς κινδύνοις· μετὰ δὲ ταῦτα παντοδαπὰς μηχανὰς ἐπιστήσας, καὶ τὰς πρὸ τῆς πόλεως τάφρους τρισὶ χελώναις ἀναπληρώσας, διὰ τῶν κριῶν ἐσάλευε τοὺς πύργους καὶ τὰ μεταξὺ μεσοπύργια. καταβαλὼν δὲ μέρος τι τοῦ τείχους, τὸ λοιπὸν ἤδη διὰ τῆς ἐκ χειρὸς μάχης ἐβιάζετο διὰ τοῦ πτώματος εἰς τὴν πόλιν εἰσπεσεῖν. Μέμνων δὲ τὸ μὲν πρῶτον τοὺς [q] προσβαλόντας τοῖς τείχεσι Μακεδόνας ῥᾳδίως ἠμύνετο, πολλῶν ὄντων ἐν τῇ πόλει στρατιωτῶν· [r] κατὰ δὲ τὰς τῶν ὀργάνων προσβολὰς [s] μετὰ πολλῶν στρατιωτῶν ἐκχεόμενος ἐκ τῆς πόλεως νυκτὸς, πῦρ ἐνέβαλε ταῖς μηχαναῖς. μεγάλων δ' ἀγώνων πρὸ τῆς πόλεως συνισταμένων, οἱ μὲν Μακεδόνες ταῖς ἀρεταῖς πολὺ προεῖχον, οἱ δὲ Πέρσαι τῷ πλήθει καὶ ταῖς παρασκευαῖς ἐπλεονέκτουν. συνήργουν γὰρ αὐτοῖς οἱ ἀπὸ τῶν τειχῶν 506. συναγωνιζόμενοι, καὶ τοῖς ὀξυβελέσι καταπέλταις οὓς μὲν ἀπέκτεινον τῶν πολεμίων, οὓς δὲ κατετίτρωσκον.

Ὁμοῦ δὲ αἵ τε σάλπιγγες ἐσήμαινον παρ' ἀμφοτέροις τὸ πολεμικὸν, καὶ βοὴ πανταχόθεν ἐγίνετο, συνεπισημαινομένων τῶν στρατιωτῶν [t] ταῖς παρ' ἑκατέρων ἀνδραγαθίαις. οἱ μὲν γὰρ τὴν ἐν ταῖς μηχαναῖς αἰρομένην εἰς ὕψος φλόγα κατέπαυον, οἱ δὲ εἰς χεῖρας συμπλεκόμενοι, πολὺν ἐποίουν φόνον. ἄλλοι δ' ἐντὸς τῶν πιπτόντων τειχῶν ἀντῳκοδόμουν ἕτερα τείχη πολὺ τῶν προϋπαρχόντων βαρύτερα ταῖς παρασκευαῖς. τῶν δ' ἡγεμόνων τῶν περὶ τὸν Μέμνονα προκινδυνευόντων, καὶ μεγάλας [u] διδόντων δωρεὰς τοῖς ἀνδραγαθοῦσιν, ἀνυπέρβλητος φιλοτιμία παρ' ἀμφοτέροις ἐγίνετο περὶ τῆς νίκης· διὸ καὶ παρῆν ὁρᾷν τοὺς μὲν τραύμασιν ἐναντίοις περιπίπτοντας, καὶ τὰς λειποψυχίας ἀποφερομένους ἐκ τῆς μάχης· τοὺς δὲ περιβαίνοντας τὰ πίπτοντα σώματα, καὶ περὶ τῆς τούτων ἀναιρέσεως μεγάλους ἀγῶνας συνισταμένους· ἄλλους δὲ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν δεινῶν ἐνδιδόντας ἤδη, καὶ διὰ τῆς ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων παρακλήσεως πάλιν θαρροῦντας, καὶ νεαροὺς ταῖς ψυχαῖς γινομένους. Τέλος δὲ πρὸς αὐταῖς ταῖς πύλαις ἔπεσόν τινες τῶν Μακεδόνων, καὶ σὺν αὐτοῖς Νεοπτόλεμος ἡγεμὼν, ἀνὴρ ἐπιφανής. μετὰ δὲ ταῦτα δύο μὲν πύργων εἰς ἔδαφος καθῃρημένων, καὶ [x] δυοῖν μεσοπυργίων ἐρριμμένων, [y] τῶν μὲν Περδίκκου στρατιωτῶν τινες μεθυσθέντες προπετῶς νυκτὸς προσέβαλλον τοῖς τῆς ἀκροπόλεως τείχεσιν· οἱ δὲ περὶ τὸν Μέμνονα συνιδόντες τὴν ἀπειρίαν τῶν προσβαλλόντων, καὶ ἐπεξελθόντες, καὶ τῷ πλήθει πολὺ [z] προέχοντες, ἐτρέψαντο τοὺς Μακεδόνας, καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον. γνωσθέντος δὲ τοῦ συμβεβηκότος, ἐξεβοήθουν πολλοὶ τῶν Μακεδόνων· καὶ μεγάλης μάχης γενο-

---

[q] Προσβάλλοντας idem. [r] Πρὸς δὲ τὰς Reg. 1. [s] Καὶ μετὰ &c. idem. [t] Τὰς —— ἀνδραγαθίας Reg. 1. [u] Διαδόντων idem, non prave. [x] Δυεῖν Reg. 1. [y] Τῶν μὲν μετὰ τοῦ Περ. Venet. [z] Περιέχοντες Reg. 1.

Oudendorpium in *Caeſar*. Gall. Bell. L. 1, 30., *Reiskium* de Ambig. p. 240. atque alios. P. Wess.

2. Καὶ τὰ μεταξὺ μεσοπύργια] Vid. *Waſſium* ad *Thucydid.* L. III, 23. Sunt *μεσοπύργια turrium intervalla*, ut *Vitruvius* vertit, ſive muri, qui duas inter turres. *Noſter* cum Pori aciem munitae urbi ſimillimam dixiſſet, ſubdit continuo hujus libri C. 87. ὁ μὲν τῶν ἐλεφάντων τάξις τοῖς πύργοις, οἱ δὲ ἀνὰ μέσον τούτων στρατιῶται τοῖς μεσοπυργίοις ὡμοίωντο & mox C. 25. καὶ δυοῖν μεσοπυργίων ἐρριμμένων. *Arrianus* in hac Halicarnaſſeae urbis obſidione deſcribenda L. 1, 22. καὶ δύο πύργοι καὶ μεσοπύργιον εἰς ἔδαφος καταπεπτωκότα &c. *Philo* modo μεταπύργια, ut *Thucydides* & *Lyſias* apud *Harpocrationem*, modo μεσοπύργια vocat, quo modo extruenda & accurate munienda ſint docens in Belopoic. p. 84. &c. P. Wess.

7. Κατὰ δὲ τὰς τῶν ὀργάνων προσβολὰς] *Admotiſque inſtrumentis* Interpres. Factum nollem. Vult *Diodorus*; Memnonem magna cum militum manu effudiſſe ſeſe oppido in eas machinas, quibus Alexander muros turreſque quaſſabat. Πρὸς δὲ τὰς &c. libri *Regii* aeque opportunum eſſet ac κατὰ, ut tamen praeferatur, cauſſa nulla eſt. P. Wess.

19. Συνεπισημαινομένων —— ταῖς —— ἀνδραγαθίαις] Si τὰς ἀνδραγαθίας malueris ex *Reg.*, non contra nitar. *Polyb.* L. x, 37. καὶ τότε δικαίως ἄν τις ἐπεσημήνατο τὴν μεγαλοψυχίαν τἀνδρός. & L. xi, 17. πῶς οὐκ ἂν ἐπισημήναιτο τὴν ἐγχείρησιν. *Noſter* diverſiore ſtructura L. xi, 26. ἐφ' ἑκάστῳ τῶν λεγομένων ἐπισημαινομένων τῶν ὄχλων. P. Wess.

37. Καὶ σὺν αὐτοῖς Νεοπτόλεμος ἡγεμὼν] Fuit ergo Neoptolemus eorum ex numero, qui ab Alexandro ſtabant. Omnia alia *Arrianus* L. 1, 21. Neoptolemum illis accenſens, qui Alexandri aut metu aut odio ad Darium perfugerant. P. Wess.

45. Ἐτρέ-

γενομένης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἐπιφανέντων, οἱ μὲν Πέρσαι βιασθέντες συνεκλείσθησαν εἰς τὴν πόλιν· ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς πεσόντας πρὸ τοῦ τείχους Μακεδόνας διακηρυκευσάμενος ᾔτησεν ὑποσπόνδους. Ἐφιάλτης μὲν οὖν καὶ Θρασύβουλος οἱ Ἀθηναῖοι, συμμαχοῦντες τοῖς Πέρσαις, συνεβούλευον μὴ διδόναι τοὺς νεκροὺς [a] πρὸς ταφήν· ὁ δὲ Μέμνων συνεχώρησε.

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἐφιάλτης, βουλευομένων τῶν 507. ἡγεμόνων, συνεβούλευε μὴ περιμένειν ἕως ἂν ἁλούσης τῆς πόλεως αἰχμάλωτοι καταστῶσιν, ἀλλ᾽ αὐτοὺς τοὺς ἡγεμόνας προκινδυνεύοντας τῶν μισθοφόρων ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις. ὁ δὲ Μέμνων, ὁρῶν τὸν Ἐφιάλτην πρὸς ἀρετὴν ὡρμημένον, καὶ μεγάλας ἔχων ἐλπίδας ἐν αὐτῷ διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν τοῦ σώματος ῥώμην, συνεχώρησεν αὐτῷ πράττειν ὃ βούλοιτο. ὁ δὲ δισχιλίους τῶν μισθοφόρων ἐπιλέκτους ἀναλαβών, καὶ τοῖς ἡμίσεσι διαδοὺς δᾷδας ἡμμένας, [b] τοὺς δὲ ἄλλους ἀντιτάξας τοῖς πολεμίοις, ἄφνω τὰς πύλας [c] πάσας ἀνεπέτασεν. ἅμα δ᾽ ἡμέρᾳ μετὰ τούτων ἐκχυθείς, τοῖς μὲν μηχανήμασιν ἐνῆκε πῦρ, καὶ παραχρῆμα πολλὴν συνέβη γενέσθαι φλόγα. τῶν δ᾽ ἄλλων ἐν βαθείᾳ φάλαγγι πεπυκνωμένων, αὐτὸς προηγεῖτο, καὶ τοῖς ἐκβοηθοῦσι Μακεδόσιν ἐπέρραξεν. ὁ δὲ βασιλεύς, κατανοήσας τὸ γινόμενον, τοὺς μὲν προμάχους τῶν Μακεδόνων πρώτους ἔταξε, [d] τοὺς δ᾽ ἐφέδρους ἐποίησε τοὺς ἐπιλέκτους. ἐπὶ δὲ τούτοις τρίτους ἐπέταξεν ἑτέρους, τοὺς ταῖς ἀνδραγαθίαις [e] ὑπεράγοντας. αὐτὸς δὲ πάντων τούτων ἡγούμενος, ὑπέστη τοὺς πολεμίους, δόξαντας διὰ τὸ βάρος ἀκαταγωνίστους εἶναι. ἐξέπεμψε δὲ καὶ τοὺς καταβέσοντας τὴν φλόγα, καὶ βοηθήσοντας ταῖς μηχαναῖς. ἅμα δὲ παρ᾽ ἀμφοτέροις τῆς τε βοῆς ἐξαισίου γενομένης, καὶ τῶν σαλπίγγων σημαινουσῶν τὸ πολεμικόν, μέγας ἀγὼν συνέστη, διὰ τὰς ἀρετὰς τῶν [f] ἀγωνιζομένων καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς φιλοτιμίας. τὸ μὲν οὖν πῦρ ἐκώλυσαν οἱ Μακεδόνες ἐπινεμηθῆναι· κατὰ δὲ τὴν μάχην ἐπλεονέκτουν οἱ περὶ τὸν Ἐφιάλτην. οὗτος γὰρ πολὺ προέχων τῶν ἄλλων τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ, πολλοὺς ἀνῄρει τῶν εἰς χεῖρας ἐρχομένων. οἵ τε ἐφεστῶτες ἐπὶ τῷ προσφάτως ἀντικατασκευασθέντι τείχει πολλοὺς ἀνῄρουν, πυκνοῖς τοῖς βέλεσι χρώμενοι. ἑκατὸν γὰρ πηχῶν τὸ ὕψος πύργος ξύλινος κατεσκεύαστο, πλήρης καταπελτῶν ὀξυβελῶν. πολλῶν δὲ Μακεδόνων πιπτόντων, καὶ τῶν ἄλλων ἀναχωρούντων διὰ τὸ πλῆθος τῶν βελῶν, τοῦ τε Μέμνονος πολλαπλασίοις στρατιώταις ἐπιβοηθοῦντος, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν ἐνέπιπτεν.

Ἔνθα δὴ τῶν ἐκ τῆς πόλεως κατισχυόντων, παραδόξως ὁ κίνδυνος παλίντροπον τὴν μάχην ἔσχεν. οἱ γὰρ πρεσβύτατοι τῶν Μακεδόνων, διὰ μὲν τὴν ἡλικίαν ἀπολελυμένοι τῶν κινδύνων, συνεστρατευμένοι δὲ Φι-

aspera incrudescit. Tandem ubi Alexander cum manipulo suorum illis se ostendit, Persae retropulsi, in urbem denuo concluduntur. Tum caesos ante moenia Macedonas per Caduceatorem rex sibi reddi petebat. At Ephialtes & Thrasybulus Athenienses, pro Persis arma tunc gerentes, ad sepulturam minime reddendos esse censebant. Memnon tamen hanc regi petitionem largitur.

Olymp. CXI. III.

26. Exin ducibus inter se consultantibus, Ephialtae sententia erat, nequaquam exspectandum esse dum capta urbe omnes captivitatem subirent: Sed ductores ipsos cum mercenariis, pro salute caeterorum periculum aggressos, hostes invadere debere. Memnon ergo peculiari quodam impetu ad virtutem rapi videns Ephialten, plurimumque in eo spei, propter animi praestantiam & singulare corporis robur, positum habens, quod consultum illi videbatur, agendum permittit. Is conductitiorum CIↃ. CIↃ. quos ex omni numero delegerat, sibi adjunctis, dimidium facibus accensis instruit, caeteros in hostem armatos ire jubet. Portisque apertis, cum prima luce se cum agmine effundens, in machinamenta ignem conjicit; Et statim ingens flamma concitatur. Alios in latam constitutos phalangem ipse ducens, in Macedones, ad auxilium approperantes, impressionem facit. Rex, quid fieret persentiscens, Macedonum primores in fronte aciei ponit; Inque horum subsidio delectissimos suorum collocat. His tertiam substituit aciem illorum, qui virtute cunctos superabant. Ipse vero totum ducens agmen, hosti, qui propter validum robur subigi posse non videbatur, sese objectat. Interim, alios, qui incendium restinguant & machinis succurrant, ire jusserat. Immensus utrinque clamor excitatur, tubisque classicum insonantibus, grande certamen initur, dum ad summam gloriae assequendae cupiditatem nihil facerent reliquum. Ignem quidem ne ulterius grassetur, facile Macedones impediunt. At in conflictu Ephialtae agmen hosti praepollebat. Is enim viribus corporis longe aliis praestans, quotquot manus conferrent, omnes interemit. Quique in muro recens exstructo stabant, continuo telorum jactu plurimos confecerunt. In eo namque turris ad centum cubitorum altitudinem educta fuerat, catapultis referta. Cum autem Macedonum plurimi caderent, & reliqui multitudine telorum fatigati pedem referrent, Memnonque cum longe majore militum numero subveniret, ipsemet etiam rex consilii perquam dubius erat.

27. Jamque praevalentibus oppidanis, subitam rerum mutationem conflictus sortitur. Macedones enim veterani, qui tunc quidem ob ingravescentem aetatem, vacationem a pugnis habebant; sed Philip- 576.

---

[a] Εἰς ταφ. Idem. [b] Τοὺς δὲ ἄλλους Reg. 1. Deerat Edd. vox media. [c] Omittit πάσας idem. Reg. πύλας πάσας Basil. [d] Πρὸς τὰς ἐφόδους δὲ Reg. 1. [e] Ὑπερέχοντας marg. Steph. Reg. 1. tum αὐτὸς δὲ πρὸ πάντων idem. & Reg. 2. cum Basil. & Venet. non absurde. [f] Ἀγωνιζομένων Venet. Basil., quod malo, συναγωνιζ. Cett.

45. Ἐπεφάνησαν τοῖς Μακεδόσι] Vide Arrian. L. I, 22. P. Wess.

52. Ἐφιάλτης] Eundem in Curtii Indice esse arbitratur Jo. Freinshemius, de quo Demosthen. Epist. 3. p. 785. tangit obiter. Sed res non est citra omne dubium. Videtur esse Ephialtes de quo Dinarch. Or. in Demosth. p. 92. & Plut. Demosth. p. 856. D. P. Wess.

59. Προκινδυνεύοντας τῶν μισθοφόρων] Interponi debuerat praepositio μετὰ, quod Rhodomani solertiam non fugit. Auctor ipse L. XI, 31. ἕως μὲν οὖν συνέβαινε τὸν Μαρδόνιον μετὰ τῶν ἐπιλέκτων προκινδυνεύειν. P. Wess.

70. Ἐν βαθείᾳ φάλαγγι πεπυκνωμένων] Nolo diffiteri placuisse olim mihi ἐν βαθείᾳ φάραγγι; quod ex Arriano constaret L. I, 23., rem in loco praerupto atque angusto fuisse administratam, & saepe has voces permutari, veluti in Arriano Ἀναβ. L. II, 11. p. 79. cum nota Gronovii. Nunc a vulgato non dissentio. Βαθεῖα φάλαγξ quae introrsus porrectos ordines habet, ut Duker. ad Thucydid. L. VII, 78. & viri docti ad Luciani Zeux. C. 8. docent. P. Wess.

75. Ἐπέταξεν ἑτέρους] Si articulus adfuisset, scripsissem ἑταίρους, ut πεζεταίρους intelligeret, de quibus Ulpian. in Demosth. Olynth. II. p. 15. & Anaximenes apud Harpocrat. Ὑπεράγοντας tuetur Auctor L. III, 44. [illegible] ubi similis in Cors. libro glossa. P. Wess.

98. Ὁ κίνδυνος παλίντροπον τὴν μάχην ἔσχεν] Superius L. XV, 85. καὶ πολλάκις τῶν κινδύνων [illegible] παλίντροπον [illegible] τὴν μάχην. Et L. XIX, 109. ἡ μὲν μάχη ταχὺ παλίντροπος ἐγένετο. Quae quidem Nostri loca vocis in mutata pugnae fortuna usum manifestant. Lexica hac parte manca sunt. P. Wess.

99. Οἱ πρεσβύτατοι τῶν Μακεδόνων] Vid. Curtium L. V, 2, 5. cum Freinshemii nota. P. Wess.

Olymp. CXI. III.

po quondam militantes conflictibus non paucis victores extiterant; hoc temporis momento ad ſtrenuitatem priſtinam excitantur. Cumque animorum firmitudine, ac rei militaris peritia, longe aliis praeſtarent, tironibus, jam pugnam detrectantibus, acerbiſſimis ignaviam verbis exprobrant: mox unum in agmen coëuntes, ipſi conſertis inter ſe clypeis hoſtem, jam ſe viciſſe arbitrantem, obvii excipiunt. Ac tandem Ephialte, multisque aliis neci traditis, reliquum vulgus in urbem refugere compellunt. Unaque Macedones cum fugientibus permixti, intra moenia ſub noctis initium proruunt: Cum rex tamen receptui cani juſſiſſet, in caſtra ſe recipiunt. Hinc Memnone caeteriſque ducibus ac Satrapis, inter ſe congreſſis, urbem relinquere placuit. Optimorum ergo militum praeſidio, cum idoneo apparatu in arcem collocato, & reliquam hominum turbam & opes in Côn transportarunt. Alexander vero ſub primum diei ortum, quid factum eſſet, cognito, urbem ipſam diruit, ſed arcem muro foſſaque inſigni cinxit. Tunc partem copiarum cum praefectis in mediterranea ad vicinas gentes in ditionem redigendas, ire juſſit. Qui bello ſtrenue adminiſtrato, univerſas illas terras ad majorem uſque Phrygiam imperio Alexandri ſubjungunt, & ex hoſtico commeatum militi ſubminiſtrant. Alexander ipſe totam litoralem Aſiam uſque ad Ciliciam ſubigens, plurimas urbes per deditionem acquirit; Caſtella vero munitiora per vim, acriter oppugnando, capit. Inter quae uno mirum ad modum potitur. Hoc igitur uti geſtum ſit, ob inſolentiam rei, merito non eſt praetermittendum.

28. In extremis Lyciae finibus magnam quandam & inſigniter munitam rupem incolebant Marmarenſes; Hi, dum iter illac facit Alexander, noviſſimum ejus agmen adorti, complures Macedonum interficiunt, magnumque tam captivorum, quam jumentorum numerum abripiunt. Qua protervitate rex irritatus oppugnare locum inſtituit, omni nixu in hoc incumbens, ut vi illo potiretur. Sed Marmarenſes, tum virtute ſua eximia, tum locorum firmitate confiſi, obſidionem fortiter ſuſtinebant. Per unum itaque & alterum diem abſque intermiſſione oppugnantur. Jamque certum erat, regem non deſtiturum quoad Petram expugnaſſet. Seniores igitur ejus gentis initio junioribus ſuadent, ut violenta defenſione poſthabita, quibus poſſent conditionibus, cum rege pacem ineant. Quod cum illi detrectarent, & cuncti una cum libertate patriae interire obnixe mallent, tandem ut liberis, uxoribus ſenibuſque interemtis, ipſi, qui firmitate virium ſalutem ſibi acquirere poſſent, noctu per medias hoſtium ſtationes penetrando in montes proximos aufugiant, exhortantur. Placet juventuti conſilium, & ſtatim fit edictum,

λίππῳ, καὶ πολλὰς μάχας κατωρθωκότες, ὑπὸ τῆς χρείας εἰς ἀλκὴν προεκλήθησαν. Φρονήματι δὲ καὶ ταῖς κατὰ πόλεμον ἐμπειρίαις πολὺ προέχοντες, 508. τοῖς μὲν φυγομαχοῦσι νεωτέροις πικρῶς ὠνείδισαν τὴν ἀνανδρίαν, αὐτοὶ δὲ συναθροισθέντες καὶ συνασπίσαντες, ὑπέστησαν τοὺς δοκοῦντας ἤδη νενικηκέναι· τέλος δὲ τόν τε Ἐφιάλτην καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀνελόντες τοὺς λοιποὺς ἠνάγκασαν εἰς τὴν πόλιν συμφυγεῖν. οἱ δὲ Μακεδόνες, τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης, τοῖς φεύγουσι συνεισέπεσον ἐντὸς τῶν τειχῶν· τοῦ δὲ βασιλέως κελεύσαντος σημῆναι τὸ ἀνακλητικόν, ἀνεχώρησαν εἰς τὸ στρατόπεδον. οἱ δὲ περὶ τὸν Μέμνονα στρατηγοὶ καὶ σατράπαι, συνελθόντες ἔγνωσαν τὴν μὲν πόλιν ἐκλιπεῖν, εἰς δὲ τὴν ἀκρόπολιν τοὺς ἀρίστους τῶν στρατιωτῶν καταστήσαντες μετὰ τῆς ἁρμοζούσης χορηγίας, καὶ τὸν λοιπὸν ὄχλον καὶ τὰ χρήματα ἀπεκόμισαν εἰς [g] τὴν Κῶν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἅμ' ἡμέρᾳ γνοὺς τὸ γεγενημένον, τὴν μὲν πόλιν κατέσκαψε, τῇ δ' ἀκροπόλει [h] περιέθηκε τεῖχος καὶ τάφρον ἀξιόλογον· αὐτὸς δὲ μέρος τῆς δυνάμεως μετὰ στρατηγῶν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν μεσόγειαν, προστάξας τὰ συνεχῆ τῶν ἐθνῶν χειροῦσθαι. οὗτοι μὲν οὖν ἐνεργῶς πολεμήσαντες, πᾶσαν τὴν χώραν μέχρι τῆς μεγάλης Φρυγίας καταστρεψάμενοι, [i] διέθρεψαν τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς πολεμίας. ὁ δ' Ἀλέξανδρος τὴν παραθαλαττίαν πᾶσαν μέχρι Κιλικίας χειρωσάμενος, πολλὰς πόλεις κατεκτήσατο, καὶ φρούρια καρτερὰ φιλοτιμότερον πολιορκήσας τῇ βίᾳ κατέσχεν. ἐν οἷς ἑνὸς παραδόξως ἐκράτησε, περὶ οὗ, διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς περιπετείας, οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν.

Τῆς γὰρ [k] Λυκίας περὶ τὰς ἐσχατιὰς πέτραν μεγάλην ὀχυρότητι διαφέρουσαν ᾤκουν οἱ Μαρμαρεῖς ὀνομαζόμενοι, οἵτινες, παριόντος Ἀλεξάνδρου τὸ χωρίον, ἐπέθεντο τοῖς κατὰ τὴν οὐραγίαν Μακεδ[illegible], καὶ συχνοὺς ἀνελόντες, πολλὰ τῶν σωμάτων καὶ τῶν ὑποζυγίων ἀφήρπασαν· ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς παροξυνθεὶς συνεστήσατο πολιορκίαν, καὶ πᾶσαν εἰσεφέρετο σπουδὴν βίᾳ κρατῆσαι τοῦ χωρίου. οἱ δὲ Μαρμαρεῖς ἀνδρείᾳ διαφέροντες, καὶ τῇ τῶν τόπων ἐρυμνότητι πιστεύοντες, ὑπέμενον εὐρώστως τὴν πολιορκίαν. ἐπὶ μὲν οὖν ἡμέρας δύο συνεχεῖς ἐγίνοντο προσβολαί, καὶ φανερὸς ἦν ὁ βασιλεὺς οὐκ ἀποστησόμενος ἕως ἂν ἕλῃ τὴν πέτραν. οἱ δὲ πρεσβύτεροι τῶν Μαρμαρέων τὸ μὲν πρῶτον συνεβούλευον τοῖς νέοις, παυσαμένοις τῆς βίας, ἐφ' οἷς ἦν δυνατὸν συλλυθῆναι πρὸς τὸν βασιλέα· οὐ πειθομένων δ' αὐτῶν, ἀλλὰ πάντων φιλοτιμουμένων συναποθανεῖν τῇ τῆς πατρίδος ἐλευθερίᾳ, παρεκάλεσαν αὐτοὺς, 509. τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς γεγηρακότας ἀνελεῖν· αὐτοὺς δὲ τοὺς δυναμένους διὰ τῆς ἀλκῆς σώζεσθαι, νυκτὸς διὰ μέσων τῶν πολεμίων [l] διεκφυγεῖν, καὶ καταφυγεῖν εἰς τὴν πλησίον ὀρεινήν. συγκατατεθεμένων δὲ δὲ τῶν νέων, καὶ προσταξάντων κατ' οἰκίαν ἑκάστους μετὰ τῆς συγγενείας, ἀπολαύσαντας τῶν προσηνεστάτων βρωτῶν τε καὶ ποτῶν, ὑπομεῖναι τὸ δεινὸν ἔδοξε τοῖς νέοις οὖσιν ὡς ἑξακοσίοις τοῦ μὲν φονεύειν τοὺς προσήκοντας [m] ἀπέχεσθαι, τὰς δ' οἰκίας ἐμπρῆσαι, καὶ διὰ τῶν πυλῶν [n] ἐκχυθέντας εἰς τὴν ὀρεινὴν ἀποχωρῆσαι. οὗτοι μὲν οὖν τὰ δεδογμένα συντελέσαντες, ταῖς ἰδίαις ἑστίαις ἑκάστους ἐποίησαν ἐνταφῆναι· αὐτοὶ δὲ διὰ [o] μέσων τῶν περιεστρατοπεδευκότων ἔτι νυκτὸς οὔσης διεκπεσόντες, ἔφυγον εἰς τὴν πλησίον ὀρεινήν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

---

[g] Τὴν Κῶ Reg. 1. [h] Περιέθηκε Idem. [i] Διέθρεψαν optime Reg. 1. In Edd. διέτρεψαν. [k] Ad extrema Ciliciae Coſpus, quaſi Κιλικίας legiſſet. [l] Διεκπεσεῖν Reg. 1. eleganter.

14. Εἰς δὲ τὴν ἀκρόπολιν &c.] Diſſentire videtur *Arrianus* L. I, 24. αὐτῶν δὲ οἱ μὲν, inquiens, ἐς τὴν ἄκραν τὴν ἐν τῇ νήσῳ ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ ἐς τὴν Σαλμακίδα ἄκραν ἔτι καλουμένην. Inſula enim, in cujus arcem conceſſerunt, propter ipſam urbem erat, ut, quae apud eum continuo ſuccedunt, declarant: ea vero Arconeſus, ut pulcre vidit *Jac. Gronov.*, non Cos. Sed nihil ea in re inſolens. Neglexit *Arrianus* quid reliqua multitudine & pecunia factum ſit addere. Rectum autem eſt εἰς τὴν Κῶν, ut in *Plut.* T. II. p. 304. C. & *S. Lucae* A. A. XXI, 1., etſi & ibi εἰς τὴν Κῶ ſcripti quidam *Codd.*, quomodo *Ariſtides* T. I. p. 77. πλεύσαντες εἰς τὴν Κῶ. P. Wess.

24. Διέτρεψαν τοὺς στρατιώτας] Lego διέθρεψαν. H. Steph. & L. Rhod.

32. Τῆς γὰρ Λυκίας περὶ τὰς ἐσχατιάς] Vid. *Tib. Hemſterhuſium* Atticorum ἐσχατιὰς optime deſignantem ad *Luciani* Timon. C. 30. *Diodoro* ultimi regionis fines ἐσχατιαὶ cujuſmodi αἱ ταύτης (Ἀραβίας) ἐσχατιαὶ L. II, 49. & cap. 53. αἱ τῆς Συρίας ἐσχατιαί, tum ἐσχατιαὶ τῆς ὑπωρείας L. III, 39. P. Wess.

33. Οἱ Μαρμαρεῖς ὀνομαζόμενοι] Hos legere alibi non memini. Forſan ἔχυρον illud φρούριον ἐπιτετειχισμένον τῇ τῶν Φασηλιτῶν χώρᾳ πρὸς Πισιδῶν, de quo *Arrian.* L. I, 25., inſederant: ſed non bene omnia congruunt. P. Wess.

52. Διὰ μέσων τῶν πολεμίων διεκφυγεῖν] Διεκπεσεῖν e Reg. ſchedis ſi malis, *Auctor* non obſtabit. Vid. mox & ad L. XII, 56. *Polyaen.* L. IV, 2, 14. [illegible] ubi tamen [illegible] ex linguae genio praeſtiterit. P. Wess.

58. Τὰς δ' οἰκίας ἐνεπρήσαν &c.] De Xanthiis non multo diverſa memoria mandaverunt *Philo Jud.* Quod omn. prob. liber ſit pag. 883. & *Appian.* Bell. Civil. L. IV. pag. 1017. P. Wess.

66. [illegible]] Secundum *Arrianum* (L. II, 13.) non [illegible]

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Νικοκράτους, ἐν Ῥώμῃ τὴν ὕπατον ἀρχὴν [p] διεδέξατο Καίσων [q] Οὐαλέριος καὶ Λεύκιος Παπίριος· ἐπὶ δὲ τούτων, Δαρεῖος χρημάτων πλῆθος ἐξέπεμψε τῷ Μέμνονι, καὶ τοῦ πολέμου παντὸς ἀπέδειξε στρατηγόν. ὁ δὲ μισθοφόρων πλῆθος ἀθροίσας, καὶ τριακοσίας ναῦς πληρώσας, ἐνεργῶς διῴκει τὰ κατὰ τὸν πόλεμον. Χίον μὲν οὖν προσηγάγετο· πλεύσας δ' ἐπὶ Λέσβον, Ἄντισσαν μὲν καὶ Μήθυμναν καὶ Πύρραν καὶ Ἔρεσσον ῥᾳδίως ἐχειρώσατο· τὴν δὲ Μιτυλήνην [r] καὶ Λέσβον, μεγάλην οὖσαν, καὶ παρασκευαῖς μεγάλαις καὶ πλήθει τῶν ἀμυνομένων ἀνδρῶν κεχορηγημένην, πολλὰς ἡμέρας πολιορκήσας, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλών, μόλις εἷλε [s] κατὰ κράτος. εὐθὺς δὲ τῆς περὶ τὸν στρατηγὸν ἐνεργείας διαβοηθείσης, αἱ πλείους τῶν Κυκλάδων νήσων διεπρεσβεύοντο. προσπεσούσης δὲ φήμης εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι Μέμνων μετὰ τοῦ στόλου μέλλει πλεῖν ἐπ' Εὐβοίας, αἱ μὲν κατὰ τὴν νῆσον ταύτην πόλεις περίφοβοι καθειστήκεισαν· οἱ δὲ τὰ τῶν Περσῶν αἱρούμενοι τῶν Ἑλλήνων (ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ Σπαρτιᾶται) μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγίγνοντο πρὸς καινοτομίαν. ὁ δὲ Μέμνων χρήμασι διαφθείρων πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἔπεισε κοινωνεῖν τῶν Περσικῶν ἐλπίδων· οὐ μὴν ἡ τύχη εἴασεν ἐπὶ πλεῖον [t] προελθεῖν τὴν τἀνδρὸς ἀρετήν. ὁ γὰρ Μέμνων περιπεσὼν ἀρρωστίᾳ, καὶ πάθει περιβόλῳ συσχεθεὶς μετήλλαξε, καὶ τῇ τούτου τελευτῇ συνετρίβη καὶ τὰ τοῦ Δαρείου πράγματα. προσεδόκησε μὲν γὰρ ὁ βασιλεὺς μεταβιβάσεσθαι τὸν πάντα πόλεμον ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ὡς δ' ἤκουσε τὴν Μέμνονος τελευτήν, συνήγα- 510. γε τὸ τῶν φίλων συνέδριον, καὶ προέθηκε βουλήν, πότερον δεῖ στρατηγοὺς καὶ στρατιὰν καταπέμπειν [u] ἐπὶ θάλατταν, ἢ τὸν βασιλέα μετὰ πάσης [x] δυνάμεως καταβάντα διαγωνίζεσθαι τοῖς Μακεδόσιν. ἔνιοι μὲν οὖν ἔφασαν δεῖν αὐτὸν τὸν βασιλέα παρατάττεσθαι, καὶ τὸ πλῆθος τῶν Περσῶν [y] ἀπεφαίνοντο προθυμότερον ἀγωνιεῖσθαι. Χαρίδημος δ' Ἀθηναῖος, ἀνὴρ θαυμαζόμενος ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ δεινότητι στρατηγίας (συνεστρατεύσατο μὲν Φιλίππῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ

Olymp. CXI. III.

ut unusquiſque domi ſuae, una cum genere propinquis, delicatiſſimo cibo potuque refectus, extremum illud malum ſuſtineant. Sed honeſtius quibusdam ex juvenum coetu (erant autem circiter Ioc.) viſum eſt, a caede cognatorum abſtinere, & poſt incenſas domos eruptione extra portas facta, in montanis quaerere receptum. Mox quod decretum erat peragitur, & per hos; ut cuique ſuus pro ſepulcro focus ſit, effectum datur. Ipſi per media circumſidentium caſtra noctu elapſi, in montes prope ſitos aufugerunt. Haec quidem illo anno geſta ſunt.

Olymp. CXI. IV. 577.

29. Sed in ſequente, quo Nicocrates Athenis Archon fuit, & Romae in conſulari magiſtratu ſucceſſerunt, Caeſo Duilius, & L. Papirius: Darius grandem pecuniae vim Memnoni transmiſit, eumque totius belli imperatorem declaravit. Is numeroſis mercenariorum catervis undique contractis, & ccc. navium claſſe cum omni apparatu instructa, in belli adminiſtrationem gnaviter incumbit. Chium itaque ſibi adjungit. Et Lesbum cum claſſe petens, Antiſſam, Methymnam, Pyrrham & Ereſſum non magno negotio, capit. Sed Mitylenen & Lesbum, quia major erat, magnoque apparatu & propugnatorum multitudine probe instructa, per multos dies oppugnatam, poſt magnam ſuorum jacturam difficulter tandem expugnat. Cujus ſtrenuitatis fama, cum ſubito percrebuiſſet, Cycladum Inſularum pleraeque de pactionibus legationes miſerunt. Rumor tunc allapſus erat Graeciae, Memnonem tota cum claſſe Euboeam invaſurum, unde factum, ut magno Inſulae civitates metu perculſae eſſent, & Graecorum nonnulli Perſarum ſocietatem amplexi, in quibus Spartani, animos rerum novarum ſpe arrectos haberent. Huc acceſſit, quod Memnon Graecorum non paucis largitione corruptis, ut ſuas ad Perſarum ſpes aggregatas vellent, perſuaſerat. At viri hujus virtutem ad ampliora progredi fortuna non permiſit. Cum enim in valetudinem adverſam incidiſſet, periculoſo quodam morbo correptus, e vita deceſſit. Ejuſque morte res Darii labefactatae ſunt. Rex enim totam belli molem ex Aſia in Europam tranſlatum iri ſperaverat.

30. Sed ubi de Memnonis obitu cognovit, amicorum ſenatu convocato, deliberationem proponit, utrum legati cum exercitu, an vero ipſe rex cum univerſis copiis eo profectus, cum Macedonibus fortunam certaminis experiri debeat. Tunc, ut rex ipſe in aciem deſcendat, (hoc enim modo promtiorem ad certamen fore multitudinem Perſarum) a nonnullis ſuadetur. Sed Charidemus Athenienſis, qui ob virtutem, & imperatoriae artis praeſtantiam, in magna erat admiratione, (ſub Philippo

---

[m] Ἀπέχεσθαι idem cum Vrsin. Paullo ante ἀφελῶν Basil. [n] Ἐκχυθέντες Reg. 1. [o] Μέσου Reg. 1. [p] Διαδέξατο Reg. 2. Basil. [q] Οὐαλλέριος idem. [r] Duo haec negligit Coſpl. [s] Κατακράτος Basil. [t] Ἐλθεῖν Reg. 1. [u] Ἐπὶ θαλάττης Reg. 1. non male. [x] Τῆς δυν. idem. [y] Ἀπέφαινον Reg. 1.

κράτους ſed Νικοκράτους. H. Steph.

Νικοκράτους] Diodoro in Archontis nomine adſtipulatur Dionyſius in Dinarcho pag. 116. Vid. Jo. Meurſium de Archontib. L. IV, 12. P. Wess.

67. Καίσων Οὐαλέριος] Reſtitue Δυίλιος. L. Rhod.

Καίσων Οὐαλέριος] In Οὐαλερίου nomine procul dubio mendum eſt. Adpellabatur Papirii collega *Kaeſo Duilius*. Proinde juſta *Rhodomani* medela eſt. Quo vero modo ex Δυίλιος naſci ſcribendi negligentia Οὐαλέριος potuerit, nondum perſpicio. Forte cum Δυιλιος vocabulum vitio eſſet depravatum, alterum ex ſequenti anno adſcitum eſt. De conſulibus his *Livius* L. VIII, 16. P. Wess.

75. Καὶ Λέσβον] Sunt haec plusquam inepta. Non negavero, olim in inſula eo nomine urbem fuiſſe, illamque titulum ſuum cum ea communicaſſe. Hoc volunt, quae *Euſtathius* in *Homer.* p. 741. & *Heſychius* voc. Λέσβος adferunt. At omnia, quae continue ab Auctore ſubjiciuntur, ſolum ſpectant Mitylenen, quae ampla urbs erat & egregio in bellum adparatu instructa, non *Lesbus* illa, *Diodoro* ab imperitis librariis obtruſa atque haud dubie ex ſuperioribus inculcata. Suadet & *Coſpl* liber, in quo καὶ Λέσβον defuiſſe, Latina manifeſto declarant. Igitur *N. Blancardum*, cui amanuenſium hoc delictum ad princip. L. II *Arriani* ſuboluit, laudo impenſe. P. Wess.

86. Ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ Σπαρτιᾶται] Vid. infra C. 63. P. Wess.

6. Καὶ πάλιν —— ἐχθρὸς καὶ συμβουλος γεγονὼς ὤν] Mirum mihi quidem hoc accidit. Alexander Charidemum, ſibi Macedonibusque maximopere inviſum, Athenis in exilium ire juſſit, *Arrian.* Ἀναβ. L. I, 10. Ipſi Athenienſes accepta ad Chae-

Olymp. CXI. IV. lippo enim meruerat, in adminiſtrandis ejus negotiis princeps & conſultor optimus) Darium praemonet, ne regni fortunam aleae temere committat, ſed ut imperium Aſiae rerumque ſummam ipſe quidem in poteſtate retineret, ad bellum vero legatum, qui virtutis ſuae experimenta dediſſet, mittat. Centum quoque millia, quorum tertiam partem e Graecia mercede conducat, ad expeditionem iſtam ſufficere confirmans, ſe, quod coeptum foret, probe confecturum, diſerte pollicetur. Aſſenſum initio verbis ejus rex praebebat. Sed cum obſtinatius refragarentur amici, & Charidemum in ſuſpicionem raperent, quaſi ſummam belli adminiſtrationem ideo affectaret, ut Perſarum imperium Macedonibus traderet, tantam Charidemus iram concepit, ut ignaviam Perſis exprobraret. Quibus verbis exulceratum regis animum multo gravius offendit; Dumque ira, quid expediat, proſpicere non ſinit; Charidemum baltheo apprehenſum ex lege Perſarum, Darius ad necem abripiendum ſatellitibus tradit. Qui dum ad ſupplicium trahitur, brevi futurum, ut poenitudine hujus facti rex ducatur, & everſionem regni intuitus, poenas ſupplicii tam iniqui expendat, vociferatur. Hunc vitae exitum Charidemus, magna ſpe dejectus, ob intempeſtivam oris libertatem, conſecutus eſt. Regem vero ſimul ac ira animum dimiſit, ſtatim poenitentia ſubiit, ſeque ipſum, ut qui peccatum atrociſſimum commiſiſſet, incuſavit. Sed regia poteſtas, quod factum erat, infectum reddere nequaquam potuit. 578. Quanta igitur Macedonum virtus eſſet conjectans, & Alexandri ſtrenuitatem ob oculos ſibi ponens, idoneum Memnoni ſucceſſorem, cui ſummam belli commendaret, inquiſivit. Sed cum nullum reperiret, ipſe tandem in praelii diſcrimen pro regni ſalute deſcendere cogitur.

31. Ex omnibus igitur locis confeſtim milites evocat, & Babylonem convenire jubet. Tum ex amicis & cognatis idoneos ſibi viſos deligit, quorum aliis imperia, quae ſingulis convenirent, diſpartitur; alios in hoſtem ſecum ire jubet. Quamprimum ergo definitum expeditionis tempus advenit, omnes Babylone congregantur. Peditum numerus cccc. millia, equitum millia centum exceſſit. Cum tam validis copiis Babylonem egreſſus Ciliciam verſus movit, uxorem & liberos, filium nempe & duas filias, matremque in comitatu ha-

πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀρχηγὸς καὶ σύμβουλος γεγονὼς ἦν) συνεβούλευέ τε τῷ Δαρείῳ μὴ προπετῶς ἀποκινδυνεῦσαι περὶ τῆς βασιλείας, ἀλλ' αὐτὸν μὲν τὸ βάρος καὶ τὴν τῆς Ἀσίας ἀρχὴν συνέχειν, ἐπὶ δὲ τὸν πόλεμον ἀποστέλλειν στρατηγὸν, πεῖραν δεδωκότα τῆς ἰδίας ἀρχῆς. δύναμιν δ' ἱκανὴν [z] εἶναι δέκα μυριάδας, ἧς τὸ τρίτον Ἕλληνας ποιῆσαι μισθοφόρους· καὶ δι' ἐμφάσεως αὐτὸς ἀνεδέχετο [a] κατορθώσειν τὴν ἐπιβολὴν ταύτην. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ὁ βασιλεὺς συγκατετίθετο τοῖς λεγομένοις, μετὰ δὲ ταῦτα, τῶν φίλων γενναιότερον ἀντιπιπτόντων, καὶ τὸν Χαρίδημον εἰς ὑποψίας ἀγόντων, ὅτι τῆς στρατηγίας ὀρέγεται τυχεῖν, ὅπως τοῖς Μακεδόσι προδῷ τὴν Περσῶν ἡγεμονίαν, ὁ μὲν Χαρίδημος παροργισθεὶς, καὶ προχειρότερον ὀνειδίσας τὴν Περσῶν ἀνανδρίαν, ἐποίησεν ἐπὶ πλεῖον προσκόψαι τὸν βασιλέα τοῖς λόγοις. [b] τοῦ δὲ θυμοῦ τὸ συμφέρον ἀφαιρουμένου, ὁ μὲν Δαρεῖος, ἐπιλαβόμενος τῆς τοῦ Χαριδήμου ζώνης, κατὰ τὸν τῶν Περσῶν νόμον, παρέδωκε τοῖς ὑπηρέταις, καὶ προσέταξεν ἀποκτεῖναι. ὁ δὲ Χαρίδημος ἀπαγόμενος ἐπὶ τὸν θάνατον, ἀνεβόησε μεταμελήσειν ταῦτα ταχὺ τῷ βασιλεῖ, καὶ τῆς [c] ἀδίκου τιμωρίας αὐτοῦ σύντομον ἕξειν τὴν κόλασιν, ἐπιδόντα τὴν κατάλυσιν τῆς βασιλείας. Χαρίδημος μὲν οὖν μεγάλων ἐλπίδων ἐκπεσὼν, διὰ παρρησίαν ἄκαιρον τοιαύτην ἔσχε [d] τὴν τοῦ βίου καταστροφήν· ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀνέντος τοῦ θυμοῦ τὴν ψυχὴν, εὐθὺς μετενόησε, καὶ κατεμέμψατο [e] ἑαυτὸν ὡς τὰ μέγιστα ἡμαρτηκότα. ἀλλ' οὐ γὰρ ἦν δυνατὸν τὸ γεγονὸς διὰ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας [f] ἀγένητον κατασκευάσαι. διόπερ ὀνειροπολούμενος τὰς Μακεδόνων ἀρετὰς, καὶ τὴν ἐνέργειαν τὴν Ἀλεξάνδρου πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνων, ἐζήτει στρατηγὸν ἀξιόχρεων, τὸν διαδεξόμενον τὴν τοῦ Μέμνονος ἡγεμονίαν· οὐ δυνάμενος δ' εὑρεῖν, αὐτὸς ἠναγκάζετο καταβαίνειν εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς βασιλείας κίνδυνον.

Εὐθὺς οὖν μετεπέμπετο τὰς πανταχόθεν δυνάμεις, 511. καὶ προσέταξεν ἀπαντᾷν εἰς Βαβυλῶνα· καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν συγγενῶν ἐπελέγετο τοὺς εὐθέτους, ὧν τοῖς μὲν τὰς ἁρμοζούσας ἡγεμονίας κατεμέριζε, τοὺς δὲ [g] μεθ' ἑαυτοῦ κινδυνεύειν προσέταττεν. ὡς δ' ὁ τῆς στρατείας ἀφωρισμένος χρόνος προσεγένετο, κατηντήκησαν ἅπαντες εἰς τὴν Βαβυλῶνα. ὁ δ' ἀριθμὸς ἦν τῶν στρατιωτῶν, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν τετταράκοντα μυριάδων, ἱππεῖς δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν δέκα μυριάδων. Δαρεῖος μὲν οὖν μετὰ τοσαύτης δυνάμεως ἀναζεύξας ἐκ Βαβυλῶνος, προῆγεν ἐπὶ Κιλικίας, ἔχων [h] μεθ' ἑαυτοῦ τήν τε γυναῖκα καὶ [i] τὰ τέκνα, υἱὸν καὶ δύο θυγατέρας, καὶ τὴν μητέρα.

---

[z] Τῶν δέκα μυρ. Idem. Paullo ante Coſpus cujus prudentia explorata. [a] Κατορθώσειν Reg. 1. [b] Τοῦ θυμοῦ δὲ Reg. ambo. [c] Ἀδίκου τιμωρ. Reg. 1. mox ἐπιδόντος Baſil. [d] Deeſt articulus hic in Reg. 1. [e] Ἑαυτοῦ — ἡμαρτηκότος Idem. [f] Ἀγένητον Baſil. [g] Μεθ' αὐτοῦ Regii ambo. μεθ' ἑαυτοῦ Baſil. [h] Μεθ' αὐτοῦ Reg. 1. [i] Duo haec non legit Reg. 1. & Coſpus vertendo praeterit: neque admodum ſunt neceſſaria.

Chaeroneam clade unum Charidemum, quem Philippo opponerent, dignum cenſebant apud Plut. Phocion. p. 748. E. Et Charidemus tamen dux & auctor conſiliorum Philippi fuit omnium? Dinarchus Or. in Demoſthen. p. 94. hominem laudibus effert, quod eo ad Perſas conſilio abierit, ut Athenienſibus ceteriſque Graecis ſuo periculo ſalutem procuraret. P. Wess.

11. Πεῖραν — τῆς ἰδίας ἀρχῆς] Vitioſe pro ἀρετῆς. L. Rhod.
Πεῖραν — τῆς ἰδίας ἀρχῆς] Praevideo, quid pro vulgata diſputaturi ſint quidam. Facio tamen cum Rhodomano, cujus Correctionem Coſpus ſua verſione ratam eſſe jubet. P. Wess.

24. Ἐπιλαβόμενος τῆς τοῦ Χαριδήμου ζώνης] Perſicum morem illuſtrant B. Briſſon. de Regn. Perſ. L. I, 130. & Jo. Freinſhem. ad Curtii L. III, 2. verbis Xenophontis Ἀναβ. L. I. p. 205. μετὰ ταῦτα κελεύοντος Κύρου ἔλαβον τῆς ζώνης τὸν Ὀρόντην ἐπὶ θανάτῳ. Addo a Medis, ut multa, ad Perſas videri tranſiiſſe: Artaeus enim rex Medorum nuncio imperavit, εἰ μὴ παραδοίη Νάναρος τὸν Παρσώνδην (de quo Auctor L. II, 33.) λαβόμενος τῆς ζώνης ἄγειν αὐτὸν ἐπὶ θανάτῳ in Excerpt. Nic. Damaſceni pag. 533. P. Wess.

35. Ἀλλ' οὐ γὰρ ἦν δυνατὸν &c.] Vide Curtium L. III, 2. Nollem vero hinc concluſione quadam confeciſſet diligentiſſimus Briſſonius, latam de capite ſententiam ne regi quidem Perſarum revocare retractareque licuiſſe. Nihil horum verba prae ſe ferunt: ſed Charidemum regia poteſtate ex inferis non potuiſſe excitari. Verius advocaſſet S. Danielis oracula C. VI, 16. P. Wess.

37. Ὀνειροπολούμενος τὰς Μακεδόνων ἀρετὰς] *Quanta Macedonum virtus eſſet conjectans* Interpres. Ego vero, *inquietudine virtutis Macedonicae agitatus*, aut *in ſomniis exercitus*. Reſpicit enim eas rerum imminentium ſpecies, quae Darium anxium de inſtantibus curis etiam per ſomnum agitabant apud Curtium L. III, 3. Noſter Excerpt. Valeſ. pag. 305. ὁ δὲ Φίλιππος τὸν λογισμὸν ἐπὶ χρόνον ὀνειροπολούμενος. Apertius Philo Jud. de Contempl. Vit. p. 893. C. πολλοὶ γοῦν καὶ ἐκλαλοῦσιν ἐν ὕπνοις ὀνειροπολούμενοι τὰ τῆς ἱερᾶς φιλοσοφίας ἀοίδιμα δόγματα. Aliud & longe diver-

Ἀλέξανδρος δὲ πρὸ μὲν τῆς Μέμνονος τελευτῆς πυνθανόμενος Χίον καὶ τὰς ἐν Λέσβῳ πόλεις κεχειρῶσθαι, τὴν δὲ Μιτυλήνην κατὰ κράτος ἡλωκυῖαν, πρὸς δὲ τούτοις, τὸν Μέμνονα τριακοσίαις τριήρεσι καὶ πεζῇ δυνάμει μέλλοντα στρατεύειν ἐπὶ Μακεδονίαν, τῶν δ' Ἑλλήνων [k] τὰς πλείους ἑτοίμους εἶναι πρὸς ἀπόστασιν, οὐ μετρίως ἠγωνία. ὡς δ' ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες [l] τὴν τοῦ Μέμνονος τελευτήν, ἀπελύθη τῆς πολλῆς ἀγωνίας. μετ' ὀλίγον δὲ εἰς ἀρρωστίαν βαρυτέραν ἐμπεσών, καὶ χαλεπῷ πάθει συνεχόμενος, συνεκάλεσε τοὺς ἰατρούς. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἕκαστος δυσχερῶς εἶχε πρὸς τὴν θεραπείαν, Φίλιππος δ' Ἀκαρνὰν τὸ γένος παραβόλοις καὶ συντόμοις [m] θεραπείαις χρώμενος, ἐπηγγείλατο διὰ φαρμακείας [n] λύσειν τὴν νόσον. ἀσμένως δὲ τοῦ βασιλέως ὑπακούσαντος, διὰ τὸ λέγεσθαι Δαρεῖον μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκ Βαβυλῶνος ὡρμηκέναι· ὁ μὲν ἰατρὸς δοὺς φάρμακον [o] πιεῖν, καὶ συνεργὸν λαβὼν τὴν φύσιν τοῦ κάμνοντος, καὶ τὴν [p] τέχνην, εὐθὺς ἀπήλλαξε τῆς νόσου τὸν Ἀλέξανδρον. [q] οὗτος μὲν οὖν παραδόξως ἐκφυγὼν τὸν κίνδυνον, καὶ τὸν ἰατρὸν τιμήσας μεγαλοπρεπῶς, κατέταξεν αὐτὸν εἰς τοὺς εὐνουστάτους τῶν φίλων.

Ἡ δὲ μήτηρ τοῦ βασιλέως ἔγραψε πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον τά τε ἄλλα τῶν χρησίμων, καὶ διότι φυλάξασθαι προσήκει τὸν [r] Λυγκιστὴν Ἀλέξανδρον. οὗτος δ' ὢν ἀνδρείᾳ [s] διάφορος καὶ φρονήματος πλήρης, καὶ συμπαρακολουθῶν τῷ βασιλεῖ μετὰ τῶν ἄλλων φίλων, ἐπιστεύετο. πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων [t] εὐλόγων συνδραμόντων πρὸς ταύτην τὴν διαβολήν, συλληφθεὶς καὶ δεθεὶς εἰς φυλακὴν παρεδόθη, ὡς τευξόμενος δικαστηρίου. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, πυθόμενος τὸν Δαρεῖον ὀλίγων ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχειν, Παρμενίωνα μὲν μετὰ τῆς δυνάμεως ἀπέστειλε προ-
512. καταληψόμενον τὰς παρόδους καὶ τὰς ὀνομαζομένας πύλας· οὗτος δ' ἐπιβαλὼν τοῖς τόποις, καὶ τοὺς προκατειληφότας τὰς δυσχωρίας βαρβάρους βιασάμενος, κύριος ἐγένετο τῆς παρόδου. Δαρεῖος δὲ βουλόμενος εὔζωνον ποιῆσαι τὴν δύναμιν, τὰ μὲν σκευοφόρα καὶ τὸν περιττὸν ὄχλον εἰς Δαμασκὸν τῆς Συρίας ἀπέθετο· τὸν δ' Ἀλέξανδρον πυθόμενος τὰς δυσχωρίας [v] προκατειληφέναι, καὶ νομίσας αὐτὸν μὴ τολμᾶν ἐν τῷ πεδίῳ διαγωνίζεσθαι, προῆγεν ἐπ' αὐτόν, σύντομον τὴν ὁδοιπορίαν ποιούμενος. οἱ δ' ἐγχώριοι, τῆς μὲν τῶν Μακεδόνων ὀλιγότητος καταφρονήσαντες, τὸ δὲ πλῆθος τῆς τῶν Περσῶν στρατιᾶς καταπεπληγμένοι, καταλιπόντες τὸν Ἀλέξανδρον προσέθεντο τῷ Δαρείῳ, καὶ τάς τε τροφὰς καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν μετὰ πολλῆς προθυμίας ἐχορή-

Olymp. CXI. IV.

bens. Inter haec Alexander, priuſquam Memnon obiiſſet, ubi Chium urbeſque Lesbi occupatas, & Mitylenen vi captam, Memnonem inſuper ccc. triremibus Macedoniam invaſurum, & Graecorum plurimos ad defectionem paratos, intellexit, non mediocriter erat perturbatus. Sed quamprimum de Memnonis obitu nuncium accepit, angore illo ſuperſedit. Sed brevi poſt morbo graviſſimo laborare coepit. Quo periculoſe decumbens, medicos arceſſit. Ac caeterorum quidem unuſquiſque ad deſperatam medicationem difficilem ſe praebebat. Unus tantum Philippus Acarnan genere, qui ſubita quadam, audacique medendi ratione uti ſolebat, medicata potione vim morbi ſe levaturum promiſit. Cui rex libenter obſequitur, quod Darius jam Babylone moviſſe nunciaretur. Medicus igitur per exhibitum illud medicamentum, dum & naturam aegrotantis, & artem ſuam adjutricem habet, morbo Alexandrum continuo liberavit. Qui cum praeter ſpem tantum vitae periculum evaſiſſet, donis magnificentiſſimis medicum adfecit, & in fidiſſimorum ordinem amicorum recepit.

32. Per idem tempus mater regis, tum de aliis, quae commodo fore putabat, tum quod Alexandrum Lynceſten cavere operae pretium foret, per literas eum admonuit. Erat is fortitudine praeſtans, animique generoſi plenus, & inter caeteros amicos Alexandrum comitantes fidei non poſtremae. Cum igitur multa etiam alia criminationi non diſſentanea concurrerent, captus ille & conſtrictus, donec quaeſtio ſuper eo habeatur, cuſtodiae traditus fuit. Poſthaec Darium paucorum itinere dierum abeſſe edoctus Alexander, Parmenionem cum exercitu ad tranſitum & portas, quas vocant, occupandum praemittit. Qui ſtatim illuc profectus, Barbaris, qui loca iſta prius inſederant, dejectis, tranſitu potitur. Darius autem, ut exercitum haberet minus impeditum, impedimenta turbamque bellis inutilem Damaſci, quae Syriae urbs eſt, depoſuit. Hinc Alexandrum difficultates locorum praeoccupaſſe, cognito, quod in apertis decertare campis ipſum non auſurum conjectaret, magnis itineribus in eum duxit. Locorum vero, per quae Alexander ibat, homines, tum paucitatem Macedonum adſpernati, tum multitudine ingruentis Perſarum exercitus territati, poſthabito Alexandro, Darii in partes concedunt, alimoniam praeterea, caeteraque neceſſaria magna animo-

---

[k] Τὰς πλείους idem Reg. [l] Τὴν τοῦ M., unde articulum addidi. [m] Ἰατρείαις ora Steph. Reg. 1. [n] Λύσειν Reg. 2. Venet. Baſil. [o] Τοῦ πιεῖν Reg. 1. [p] Τύχην Steph. margo cum Venet. Vat. Reg. 1. [q] Οὕτως Reg. 1. [r] Λυγκιστὴν in Steph. ora & Reg. amb. Venet. Vat. Caſſ. Vulgo Λυκίτην. [s] Διαφέρων Reg. 1. [t] Λόγων margo Steph. & Baſil. cum Vat. Venet. Caſſ. Mox ἀνδρὸς Baſil. [v] Κατειληφέναι Venet. Baſil.

diverſum eſt ὑπερκαλῶς τὴν ἐλπίδα in ejuſdem Leg. ad Caj. p. 1039. A, & τάλαντα καὶ μυριάδας ὑπερπολλὰς καὶ ἀγροὺς ὅλους καὶ συνοικίας apud. *Lucian.* Merc. Conduct. C. 20. & in Gall. C. 32. cum nota *Reitzii*. P. Weſs.

42. Ἠγωνίζετο παραβαλλόμενος εἰς τὸν — κίνδυνον] Sic παραβαλλόμενοι πρὸς τὸν κίνδυνον & διαρρίψαντες τὴν δύναμιν εἰς τὸν κίνδυνον L. XIX. 25. & 26. Quibus in locis, ſicuti & hic, praelium indicari citra dubium eſt. Interpres paullo obſcurius *In diſcrimen ſe dimittere*: cui tamen ut *N. Blancardus* ad princip. L. II. *Arriani* propterea inſultaret, non erat cauſſa gravis. P. Weſs.

51. Πλείους τῶν τεσσαράκοντα μυριάδων] Convenit numerus. *Diodorus* ad Arbela duplo majorem fuiſſe exercitum, quam fuerat ad Iſſum profitetur L. XVII. 39. Erat autem octingentorum peditum & ducentorum millium equitum. Adde C. 33. Aliter *Plut.* Alex. p. 674. C. & *Arrianus* L. II, 10., ad quem *Gronov.* vide, numerum ineunt. P. Weſs.

69. Παραβόλοις καὶ συντόμοις θεραπείαις χρώμενος] Vide *Plut.* Alex. pag. 675. B. Ἰατρείαις ut Auctori obtruderetur, nihil erat neceſſe. P. Weſs.

75. Καὶ τὴν τέχνην] Etſi ſaepe numero in medicis verum ſit, quod de rebus humanis poeta,

Τύχη τὰ θνητῶν πράγματ', οὐκ εὐβουλία,

injuriam tamen Philippo Acarnani ſcribae inſignem inferunt; cum fortunae magis praeſidio, quam arti hanc Alexandri curationem tribuunt. Sibi ergo habeant τὴν τύχην, ego τὴν τέχνην medico non detraho. P. Weſs.

82. Λυγκιστὴν Ἀλέξανδρον] Litera auctius eſſe juſſi ἐθνικὸν Alexandri hujus nomen. Sic ipſemet Auctor L. XVII, 57. & Cap. 80., ſic *Strabo* L. VII. p. 503. A. & *Stephanus*: quamquam, ſedulo ut dicam, Λυγκηστὴς praeſtaret, quomodo *Thucydides*, *Ptolemaeus* & Latini. Vid. Cel. *Dukerum* ad *Thucydid.* L. II, 99. P. Weſs.

91. Καὶ τὰς ὀνομαζομένας πύλας] Cilicias Pylas intelligi, quiſque videt. De illis Auctor L. XIV, 20. P. Weſs.

1. Σύντομον τὴν ὁδοιπορίαν ποιούμενος] Si compendiaria via fuiſſet uſus, ferri poſſet. Sed Darius pleno gradu in Macedones perrexit, ut ex *Curtio* L. III, 8. conſtat. Lego σύντονον τὴν ὁδοιπο-

Olymp. CXI. IV. animorum propensione Persis subministrant; suis denique praejudiciis victoriam Barbaris despondent. Interim Alexander Issum, Ciliciae urbem non ignobilem formidine perculsam, occuparat.

33. Per exploratores inde certior factus XXX. tantum stadiis abesse, jamque cum acie terribilem ad modum instructa appropinquare Darium, benigno Deûm favore occasionem sibi datam existimavit, ut unius praelii victoria toti Persarum imperii ruinam acceleraret. Oratione igitur ad prae- 579. sens negotium accommodata, militum suorum animos ad certamen de summa rerum hortando accendebat. Peditumque ordines, & equitum turmas, prout loci ejus ratio exigere visa est, disponens, equites ante totam aciem constituebat, peditatu a tergis illorum, in subsidiis, manere jusso. Ipse dextrum agens cornu, cum equitum fortissimis hosti obviam procedit. Cornu laevum equites Thessali, fortitudine bellandique peritia caeteros longe exsuperantes, obtinebant. Jamque intra teli jactum perventum erat; ubi tantus missilium velut imber effunditur, ut prae densissima illorum copia ex mutuo inter se concursu ictus infirmiores redderentur. Mox cum bellicum utrinque tubarum clangore intonuisset, Macedones primi, excitato barritu, clamorem ingentem edunt: dumque a Barbaris ex adverso responsatur, omnis regio montana in propinquo mugitum retorquet; Sed crassitudo hujus vociferationis priorem longe superabat, quippe quam millia hominum quingenta simul extulerant. Tunc Alexander, oculis per omnia circumversis, Darium sicubi videret, investigabat. Quem simul ut in conspectum accepit, illico cum equitum circa se delectu in eum invehitur, non tam Persas superare, quam victoriam suo Marte conciliare, properans. Interim etiam reliquus universus equitatus conflictum init, fitque prolixa caedes. Sed dimicantium virtus ambiguum victoriae exitum, dum huc illuc propter alternam subinde mutationem fluctuat, ad tempus faciebat: Neque enim jaculantis, neque ferientis otiosus aut irritus cujusquam ictus erat, quod certus in tanta multitudine ubique scopus esset. Ideo quam plurimi vulneribus adversis confici. Alii ad extremum usque halitum iratis animis praeliantes, vitam prius quam virtutem relinquere.

34. At ordinum ductores pro suis manipularibus propugnantes, suae virtutis exemplo gregarios etiam milites ad fortitudinem excitare. Propterea multas tunc vulnerum species, variasque & ingentes pro victoria contentiones, cernere erat. Oxathres Per-

γουν τοῖς Πέρσαις, καὶ διὰ τῆς ἰδίας κρίσεως προεσήμαινον τοῖς Βαρβάροις τὴν νίκην. ὁ δ' Ἀλέξανδρος τὴν μὲν Ἰσσὸν πόλιν ἀξιόλογον καταπληξάμενος ἐχειρώσατο.

Τῶν δὲ κατασκόπων ἀπαγγειλάντων αὐτῷ τριάκοντα σταδίους ἀπέχειν τὸν Δαρεῖον, καὶ συντεταγμένην τῇ δυνάμει προσιέναι καταπληκτικῶς, ὑπολαβὼν παρὰ τῶν θεῶν αὐτῷ δεδόσθαι τὸν καιρόν, ὥστε μιᾷ παρατάξει νικήσαντα καταλῦσαι τὴν Περσῶν ἡγεμονίαν, τοὺς μὲν στρατιώτας τοῖς οἰκείοις λόγοις παρεκάλεσεν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνα· τὰ δὲ τάγματα τῶν στρατιωτῶν καὶ τὰς τῶν ἱππέων [x] ἴλας οἰκείως τοῖς ὑποκειμένοις τόποις διατάξας, τοὺς μὲν ἱππεῖς ἐπέστησε πρὸ πάσης τῆς στρατιᾶς, τὴν δὲ τῶν πεζῶν φάλαγγα κατόπιν ἐφεδρεύειν προσέταξεν· αὐτὸς δὲ προηγούμενος τοῦ δεξιοῦ μέρους ἀπήντα τοῖς πολεμίοις, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς κρατίστους τῶν ἱππέων· τὸ δ' εὐώνυμον μέρος ἐπεῖχον οἱ τῶν Θετταλῶν ἱππεῖς, πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντες ταῖς τε ἀνδραγαθίαις καὶ ταῖς ἐμπειρίαις. ὡς δ' αἱ δυνάμεις ἐντὸς βέλους ἐγένοντο, τοῖς μὲν περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἐπέρριψαν οἱ Βάρβαροι τοσοῦτον πλῆθος βελῶν, ὥστε διὰ τὴν πυκνότητα τῶν βαλλομένων ἀλλήλοις συγκρουόντων, ἀσθενεστέρας γίνεσθαι τὰς πληγάς· τῶν δὲ [y] σαλπικτῶν παρ' ἀμφοτέροις τὸ πολεμικὸν σημαινόντων, οἱ Μακεδόνες πρῶτοι συναλαλάξαντες [z] βοὴν ἐξαίσιον ἐποίησαν· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Βαρβάρων ἀντιφθεγξαμένων, συνήχησε μὲν ἡ σύνεγγυς ὀρεινὴ πᾶσα, τὸ δὲ μέγεθος τῆς βοῆς ὑπερῆρε τὴν προγεγενημένην κραυγήν, ὡς ἂν πεντήκοντα μυριάδων μιᾷ φωνῇ συνηχουσῶν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος πάντῃ τὴν ὄψιν βάλλων, 513. καὶ σπεύδων κατιδεῖν τὸν Δαρεῖον, ἅμα τῷ κατανοῆσαι, παραχρῆμα μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων ἐπ' αὐτὸν ἐφέρετο τὸν βασιλέα, σπεύδων οὐχ οὕτω [a] καταπροτερῆσαι τῶν Περσῶν, ὡς τὸ δι' αὐτοῦ περιποιήσασθαι τὴν νίκην. ἅμα δὲ τούτῳ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἱππέων συμπεσόντων ἀλλήλοις, καὶ πολλοῦ φόνου [b] γινομένου, ἡ μὲν μάχη, διὰ τὰς τῶν ἀγωνιζομένων ἀρετάς, ἀμφίδοξον εἶχε τὴν τῶν ὅλων κρίσιν· ἐταλαντεύετο γὰρ δεῦρο κἀκεῖσε, τῆς τροπῆς ἐναλλὰξ γινομένης. οὔτε γὰρ ἀκοντίσας, οὔτε πατάξας οὐδεὶς ἄπρακτον εἶχε τὴν πληγήν, ὡς ἂν διὰ τὸ πλῆθος ἑτοίμου τοῦ σκοποῦ κειμένου. διὸ καὶ πολλοῖς τραύμασιν ἐναντίοις περιτυγχάνοντες ἔπιπτον· [c] οἱ δέ, καὶ μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀναπνοῆς θυμομαχοῦντες, τὸ ζῆν πρότερον ἢ τὴν ἀρετὴν ἐξέλειπον.

Οἱ δὲ ἑκάστης τάξεως ἡγεμόνες, τῶν ὑποτεταγμένων προαγωνιζόμενοι, διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς τοὺς πολλοὺς ἀνδραγαθεῖν [d] προετρέποντο. διὸ καὶ παρῆν ὁρᾶν πολλὰς μὲν διαθέσεις τραυμάτων γινομένας, ποικίλους δὲ καὶ μεγάλους ἀγῶνας συνισταμένους ὑπὲρ τῆς νίκης. Ὀξάθρης δ' ὁ Πέρσης, ἀδελφὸς μὲν

ὢν

---

[x] Ἴλας Basil. Sed ex correctione. at plane ita Reg. 2., sed & ἐν οἰκείοις τοῖς &c. Vulgo εἴλας. [y] Σαλπιγκτῶν προσημαινόντων καὶ παρ' ἀμφ. Venet. In Reg. 1. σαλπιστῶν. [z] Βοὴν absurde Basil. [a] [illegible] Basil. [b] Γινομένου Reg. 1. Γενομ. Edd. [c] Duo haec omittit Venet. [d] Προετρέψαντο Reg. 2. Basil. Vat.

[illegible] ποιούμενος; ut L. XIX, 26. προῆγε σύντομον τὴν πορείαν ποιούμενος. & ejusdem libri cap. 32. ἀνέζευξε —— καὶ συντόμως τὴν πορείαν ποιούμενος. Vitium frequens & alibi a nobis detersum. Conf. L. Kuster. ad Aristoph. Plut. v. 257. P. Wess.

19. Καὶ τὰς τῶν ἱππέων ἴλας] Hoc malui, etsi non ignorem apud Herodotum I, 172. & 202. & Joseph. Ant. L. XIV, 13, 3. atque alibi εἴλας & εἰλαδὸν praeferri. Variatum in vocis fuit scriptura, his ἴλην, illis εἴλην eligentibus. Audiamus Eustathium in Il. B. p. 179. ἡ δὲ ἰλαδὸν χρῆσις καὶ παρὰ Ἡροδότῳ. [illegible] ἴλη, ὃ σημαίνει τὴν τάξιν, καὶ [illegible] ἡ ἴλη καὶ τὸ ἰλαδὸν διὰ τοῦ ι [illegible] εἶχε τὴν ἀρχήν, [illegible] ἀλλ' ἐν τῷ ε αὐτοῦ ἡ γραφή. quem quidem Grammatici locum non neglexit Jo. Henr. Boeclerus in Lect. Polybian. p. 113., eamdem ex Polybii schedis scribendi varietatem enotans. P. Wess.

21. Τὴν δὲ τῶν πεζῶν φάλαγγα &c.] Aciei ordinem aliter disponunt Curtius L. III, 9. & Arrian. L. II, 9., quos vide. P. Wess.

30 Ὥστε διὰ τὴν πυκνότητα τῶν βαλλομένων &c.] Imitatur Curtius L. III, 11, 4 de Macedonibus hac ipsa in pugna, *sed conferti*, inquit, *& quasi cohaerentes, tela vibrare non poterant: simul emissa, in eosdem concurrentia implicabantur, levique & vano ictu pauca in hostem, plura in humum innoxia cadebant.* ubi *Acidalius* & *Raderus* non sunt negligendi. Συναλαλάζειν, quod succedit, & ululandi ante pugnam morem, explicitum si desideres, cumulatissime satisfacient *Ezech. Spanhem.* ad *Juliani* Or.

ὢν Δαρείῳ, κατὰ δὲ τὴν ἀνδρείαν ἐπαινούμενος, ὡς εἶδε τὸν Ἀλέξανδρον ἀκατασχέτως ἱέμενον ἐπὶ τὸν Δαρεῖον, ἐφιλοτιμήθη τῆς αὐτῆς τύχης κοινωνῆσαι τἀδελφῷ. ἀναλαβὼν οὖν τοὺς ἀρίστους τῶν ἱππέων τῶν μεθ' ἑαυτοῦ τεταγμένων, μετὰ τούτων ἐπέρραξε τοῖς περὶ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ νομίσας τὸ φιλάδελφον τῆς ψυχῆς οἴσειν αὐτῷ περιβόητον παρὰ Πέρσαις δόξαν, προεμάχετο τοῦ Δαρείου τεθρίππου, καὶ μετ' ἐμπειρίας εὐτόλμως τοῖς πολεμίοις συμπλεκόμενος, πολλοὺς ἀπέκτεινε. τῶν δὲ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὑπερβαλλομένων ταῖς ἀνδραγαθίαις, περὶ μὲν [e] τὸ τοῦ Δαρείου τέθριππον ταχὺ νεκρῶν ἐσωρεύθη πλῆθος. πάντες γὰρ ἐφιέμενοι τοῦ βασιλέως ψαῦσαι, πρὸς ἀλλήλους ἐκθυμότατα διηγωνίζοντο, καὶ τοῦ ζῆν οὐδεμίαν ἐποιοῦντο φειδώ. ἔπεσον δ' [f] ἐν κινδύνῳ τούτῳ πολλοὶ τῶν παρὰ Πέρσαις ἐπιφανῶν ἡγεμόνων, ἐν οἷς ὑπῆρχον Ἀτιζύης καὶ [g] Ῥεομίθρης, καὶ ὁ τῆς Αἰγύπτου σατράπης [h] Τασιάκης. ὁμοίως δὲ πολλῶν καὶ παρὰ τοῖς Μακεδόσι πεσόντων, συνέβη καὶ αὐτὸν τὸν Ἀλέξανδρον τρωθῆναι τὸν μηρόν, περικεχυμένων αὐτῷ τῶν πολεμίων. οἱ δὲ τοῦ Δαρείου τεθρίππου ζυγὸν ἐπέχοντες ἵπποι, τραυματιζόμενοι πυκνῶς, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν περὶ αὐτοὺς σωρευομένων νεκρῶν πτυρόμενοι, τὰ μὲν χαλινὰ διεσείσαντο, παρ' ὀλίγον δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Δαρεῖον εἰς τοὺς πολεμίους ἐξήνεγκαν. διὸ καὶ κινδυνεύων ἐσχάτως ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἥρπασε τοὺς ῥυτῆρας, συναναγκαζόμενος λῦσαι τὴν σεμνότητα τῆς προστασίας, καὶ τὸν παρὰ Πέρσαις τοῖς βασιλεῦσι κείμενον νόμον ὑπερβῆναι. προσήχθη δὲ καὶ τέθριππον ἕτερον ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Δαρείου, καὶ κατὰ τὴν εἰς τοῦτο μετάβασιν ταραχῆς γενομένης, ὁ μὲν Δαρεῖος, ἐπικειμένων τῶν πολεμίων, εἰς ἔκπληξιν καὶ δέος ἐνέπιπτεν· οἱ δὲ Πέρσαι, τὸν βασιλέα κατανοήσαντες ταραττόμενον, εἰς φυγὴν ὥρμησαν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἐχομένων ἱππέων ποιησάντων, ταχὺ πάντες ἐτράπησαν. τῆς δὲ φυγῆς οὔσης ἐν τόποις στενοῖς καὶ τραχέσι, συμπίπτοντες ἀλλήλους [i] συγκατεπάτουν, καὶ πολλοὶ χωρὶς πολεμίας πληγῆς ἀπέθνησκον. ἔκειντο γὰρ ὁμοῦ σωρευθέντες, οἱ μὲν, ἄνευ τῶν ὅπλων, οἱ δέ, τηροῦντες τὰς πανοπλίας· τινὲς δὲ γεγυμνωμένα τὰ ξίφη διαφυλάξαντες, τοὺς περὶ ταῦτα [k] ἀναπειρομένους ἀνῄρουν. οἱ δὲ πλεῖστοι εἰς τὰ πεδία διεκπεσόντες, διὰ τῶν ἀπὸ κράτους ἐλαύνοντες τοὺς ἵππους, εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις κατέφυγον. ἡ δὲ τῶν Μακεδόνων φάλαγξ, καὶ τὸ τῶν Περσῶν πεζὸν στράτευμα, βραχὺν χρόνον ἐν τῇ μάχῃ διέμεινε. προηττημένων γὰρ τῶν ἱππέων, οἱονεί τις προαγὼν ἐγεγόνει τῆς ὅλης νίκης. πάντων δὲ τῶν βαρβάρων ταχὺ τραπέντων, καὶ τοσούτων μυριάδων ἐν στενοῖς τόποις τὴν φυγὴν ποιουμένων, ταχὺ πᾶς ὁ συνεχὴς τόπος νεκρῶν ἐπληρώθη.

514

ſa, Darii frater, magnam fortitudinis laudem promeritus, ut Alexandrum pervicaci in Darium ſtudio tendere conſpexit, ejuſdem fortunae periculum cum fratre communicare ſtatuit. Cum praeſtantiſſimis igitur equitum, quos e turmis ſuis delegerat, in Alexandri globum impreſſionem facit; Et quia pietatem erga fratrem gloriae ſibi omnium illuſtriſſimae conciliatricem fore ſperabat, pro Darii quadrigis propugnare inſiſtit, tamque ſcienter quam audacter cum hoſtibus congreſſus, multos ad terram profligat. Quod vero Macedones circa Alexandrum nullis ſtrenuitate concederent, ingens cito ſtrues cadaverum circa Darii currum excitatur. Dum enim quiſque regi manus injicere cupit, animoſiſſime ultro citroque dimicatur. In hoc conflictu multi ex nobiliſſimis Perſarum ducibus ceciderant. Inter quos Atizyes & Rheomitres, Aegyptique Satrapes erat Taſiaces. Cumque multi ex Macedonum etiam parte occumberent, ut ipſe quoque Alexander circumfuſis undique hoſtibus in femine ſauciaretur, evenit. Tunc equi Darii jugales, qui currum ejus trahebant, multis vulneribus adfecti, & cadaverum in orbem coacervatorum multitudine conſternati, fraenis excuſſis, regem in medios ferme hoſtes abripuiſſent; niſi in extremo verſans periculo habenas apprehendiſſet, principatus ſui majeſtatem, & legem Perſarum regibus praeſcriptam hoc modo tranſgredi coactus. Interim alium ei currum ministri adducunt. In quem dum tranſcendit, perturbatio oritur; Et Darius ipſe, hoſte pertinaciter incumbente, ſtupore metuque corripitur. Mox Perſae, regem ſuum trepidantem ut videre, fugam omnes capeſſunt, equitibus caeteros ſequentibus. Sed cum fuga inter anguſtias locorum & aſpreta fieret, mutuo ſemet concurſu proculcant, multique citra hoſtilem ictum emoriuntur. Acervatim etiam alii prorſus inermes, alii ſuis adhuc armis inſtructi jacebant. Quidam nudos eo uſque gladios retinuerant, dum commilitones his transfixi interimerentur. Plurimi tamen, in patentiores campos elapſi, concitatiſſimo equorum curſu in amicas huc illuc urbes profugerunt. Inter haec Macedonum phalanx, & pedeſtre Perſarum agmen ad exiguum tempus in acie ſtabat. Fuſo enim equitatu, jam veluti praeludium victoriae factum erat. Omnes itaque Barbari ſtatim terga vertunt. Dumque per fauces anguſtas tot millia fugam capeſſunt, brevi totae illic convalles cadaverum ſtrage opplentur.

Olymp. cxi. iv.

580.

35. Sed

---

[e] Τὸ — τέθριππον Edd. ſolus Reg. 1. τὸν. [f] Ἐν τῷ κινδύνῳ Venet. [g] Arheomithres Coſpus. Ἀλζύης omnes. [h] Στασιάκης Reg. 1. [i] Συνεπάτουν Reg. 2. Baſil. [k] Ἀναπειραμένους Reg. 1. Baſil.

Or. 2. pag. 233. & Car. Du Freſne ad Joinvill. Diſſert. xi. & xii. pag. 204. &c. P. Wess.

43. Καταπλήξαντες τῶν Περσῶν] Quod Baſileae expreſſerunt προτερήσαντες, frequentiſſimo in his libris uſu munitum eſt: nec ſequor tamen. Alterius ſe patronum profitetur Polyb. L. 1, 47. & Excerpt. p. 1413. P. Wess.

54. Θυρεομαχοῦντες] Vide Illuſt. Grotium in S. Lucae A. A. C. xxi, 20. & Raphelii Annot. ex Polyb. ad eundem locum. Paullo ante ſi cum Rhodomanno ſcripſeris διὸ καὶ πολλοὶ τρωθέντες, non aberrabis. P. Wess.

72. Περὶ μὲν τὸ τοῦ Δ. τέθριππον] Sic correxit Rhodomannus in not. Addend., addicentibus ſcriptis Codd. Conf. ad L. v, 23., & de Oxathre Curtium L. iii, 11, 8. P. Wess.

78. Ἀτιζύης καὶ Ῥεομίθρης &c.] Arrianus (Anab. L. ii, 11.) τῶν δὲ Περσῶν ἀπέθανον μὲν Ἀρσάμης καὶ Ῥεομίθρης καὶ Ἀτιζύης, τῶν ἐπὶ Γρανικῷ ἡγησαμένων τοῦ ἱππικοῦ. H. Steph.

Ἀτιζύης] Sic Perſae hujus nomen inſtauravi. Cauſſam dedi ad hujus libri Cap. 21. Aegypti ſatrapa, qui & hoc praelio cecidit, Arriano eſt Σαβάκης, unde Curtio L. iii, 11, 10. & L. iv, 1, 28. idem nomen, nam ſcriptae ejus ſchedae mire variant, a viris doctis reſtitutum eſt. P. Wess.

89. Λῦσαι τὴν σεμνότητα τῆς προστασίας] Negligere tanti regis majeſtatem, ſeu, ut Salluſtius Jugurth. C. 33, contra decus regium facere. Paullo aliter Polyb. Excerpt. Leg. pag. 1173. καὶ [illegible] τῶν Ῥωμαίων. Potentiam indicat, qualis eorum eſſe ſolet, qui multis clientelis utuntur, ut bene magnus Caſaubon. ad Polybii L. 1. p. 131. Ed. Gronov., quem vide, ſicuti de Perſico hoc more B. Briſſon. de Perſ. Regn. L. iii, 37. P. Wess.

4. Τοὺς περὶ ταῦτα ἀναπειρομένους &c.] Idem eſt ac περιπειρομένους apud Lucian. Zeux. C. 10. & ſupra L. xvi, 81. Oppor-

tuno

Olymp. CXI. IV.

35. Sed noctis interventu adjuti Perſae in varia paſſim loca facile dilabuntur. Macedones vero perſecutione intermiſſa, ad praedae direptionem ſe convertunt, praecipuum vero ipſis negotium eſt, circa tabernacula regis, quod pretioſiſſimarum ibi rerum dives eſſet copia. Unde conſecutum, ut magna argenti, nec exigua auri veſtiumque pretioſarum vis regia e gaza efferretur. Haud ſecus amicorum regis & ſanguine conjunctorum, ducumque caeterorum opes non modicae diſtrahebantur. Non enim ex regia tantum domo, ſed etiam propinquorum & neceſſariorum familiis, ſexus foemineus in vehiculis inauratis, patrio quodam more Perſarum, comitabantur. Unaquaeque illarum pro divitiarum amplitudine, ac conſuetudine deliciarum ſumtuoſiſſimi apparatus, mundique muliebris copiam ſecum circumferebat. Perquam vero miſerabilis tum erat captivarum ſtatus. Nam quae prius in pilentis magnificis vix commode ſatis invectae, nullam corporis partem nudam conſpici ſinebant, tunica vix ſimplici amictae, veſtitumque lacerantes cum lamentis e papilionibus tunc proſiliebant, & implorata Deorum commiſeratione ac ope, victorum ſe genubus advolvebant. Nonnullae manibus tremulis corporis ſibi ornatum detrahere, paſſisque crinibus per aſpera ſe loca proripere, & concurſu inter ſe facto, opitulatrices implorare illas, quae ipſae aliorum ope indigebant. Alii capillis arreptas abſtrahebant: alii diſcerptis veſtibus nudis corporibus manus injecerant, & ima haſtilium parte miſellas verberabant: Omneque contumeliae genus in res Perſarum, honoratiſſimas & ubique celebratas, fortunae indultu, exercebatur.

36. Macedonum tamen moderatiores, illam fortunae mutationem intuentes, condolentia quadam infeliciſſimorum hominum ſortem miſerabantur: a quibus res intimae & omnium cariſſimae jam longiſſime eſſent remotae; peregrinae autem & omnium inimiciſſimae quam proxime adeſſent; ſors denique ad infeliciſſimam probroſamque captivitatem deveniſſet. Maxime vero ad lacrymas & miſericordiam adſtantes provocavit Darii mater, cumque ea regis uxor, duaeque natae jam nuptiis habiles, & filius adhuc puer. Fortunae enim circa illas mutatio, & ſubitarum calamitatum magnitudo oculis ſubjecta, ut vicem illarum infeliciſſimam dolerent, intuentes non ab re permovebat. 581. De Dario enim utrum adhuc ſuperſtes viveret, an vero in communi aliorum ſtrage & ipſe periiſ-

Νυκτὸς δ' ἐπιλαβούσης, οἱ μὲν Πέρσαι ῥαδίως διεσπάρησαν εἰς πολλοὺς τόπους, οἱ δὲ Μακεδόνες παυσάμενοι τοῦ διωγμοῦ, πρὸς ἁρπαγὴν ὥρμησαν, καὶ μάλιστα περὶ τὰς βασιλικὰς σκηνὰς, διὰ τὸ πλῆθος τῆς πολυτελείας, ἠσχολοῦντο. διόπερ πολὺς μὲν ἄργυρος, οὐκ ὀλίγος δὲ χρυσὸς, παμπληθεῖς δὲ καὶ πολυτελεῖς ἐσθῆτες ἐκ τῆς βασιλικῆς [l] γάζης διεφοροῦντο. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν τοῦ βασιλέως φίλων καὶ συγγενῶν καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων οὐκ ὀλίγος διηρπάγη πλοῦτος. οὐ μόνον γὰρ αἱ τῆς βασιλικῆς οἰκίας, [m] ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων γυναῖκες, ἐφ' ἁρμάτων ὀχούμεναι καταχρύσων, συνηκολούθουν κατά τι πάτριον ἔθος τῶν Περσῶν. ἑκάστη δὲ τούτων, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ πλούτου καὶ τῆς τρυφῆς, περιήγετο πλῆθος πολυδαπάνου κατασκευῆς καὶ γυναικείου κόσμου. πάθος δ' ἦν δεινότατον περὶ τὰς αἰχμαλωτιζομένας γυναῖκας. αἱ γὰρ πρότερον διὰ τρυφὴν [n] ἐπ' ἀπήναις πολυτελέσι μόγις κατακομιζόμεναι, καὶ γυμνὸν μέρος τοῦ σώματος οὐδὲν φαίνουσαι, τότε μονοχίτωνες, καὶ τὰς ἐσθῆτας περιῤῥήττουσαι, μετ' ὀδυρμῶν ἐκ τῶν σκηνῶν ἐξεπήδων, ἐπιβοώμεναι θεοὺς, καὶ προσπίπτουσαι τοῖς τῶν κρατούντων γόνασι. Περιαιρούμεναι δὲ ταῖς χερσὶ τρεμούσαις τὸν τοῦ σώματος κόσμον, καὶ τὰς κόμας [o] ἀνεμίψαι, διὰ τόπων τραχέων ἔθεον, καὶ πρὸς ἀλλήλας συντρέχουσαι, βοηθοὺς ἐπεκαλοῦντο τὰς παρ' ἑτέρων ἐπικουρίας δεομένας. ἦγον δ' [p] αὐτὰς, οἱ μὲν ἀπὸ τῆς κόμης ἐπισπώμενοι τὰς ἠτυχηκυίας, οἱ δὲ τὰς ἐσθῆτας περιρηγνύντες, καὶ γυμνοῖς τοῖς σώμασιν ἐπιβάλλοντες τὰς χεῖρας, καὶ ταῖς στάθμαις τῶν δοράτων τύπτοντες, καὶ τὰ τιμιώτατα καὶ περιβόητα τῶν βαρβάρων ταῖς τῆς τύχης δωρεαῖς ὑβρίζοντες. 515.

Οἱ δὲ ἐπιεικέστατοι τῶν Μακεδόνων τὴν μεταβολὴν τῆς τύχης ὁρῶντες, συμπαθεῖς ἐγίνοντο, καὶ τὰς τῶν ἀκληρούντων συμφορὰς ἠλέουν, αἷς τὰ μὲν προσήκοντα καὶ μεγάλα μακρὰν ἀπήρτητο, τὰ δ' ἀλλόφυλα καὶ πολέμια παρῆν σύνεγγυς, καὶ πρὸς ἀτυχῆ καὶ ἐπονείδιστον αἰχμαλωσίαν παρέῤῥιπτο. μάλιστα δὲ τοὺς παρόντας εἰς δάκρυα καὶ συμπάθειαν ἤγαγεν ἡ Δαρείου μήτηρ, καὶ γυνὴ, καὶ δύο θυγατέρες ἐπίγαμοι, καὶ υἱὸς παῖς τὴν ἡλικίαν. ἐπὶ γὰρ τούτων ἡ μεταβολὴ τῆς τύχης καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀνελπίστων ἀκληρημάτων ἐν ὄψει κείμενον, εὐλόγως τοὺς ὁρῶντας ἐποίει συμπάσχειν τοῖς ἠτυχηκόσι. περὶ μὲν γὰρ Δαρείου, πότερον ζῇ καὶ περίεστιν, ἢ καὶ μετὰ τῆς τῶν ἄλλων φθορᾶς ἀπόλωλεν, οὐκ ἐγί-

---

l Γάζης in ora *Steph.* & *Reg.* utroque. Vulgo σκηνῆς. m Ἀλλὰ καὶ αἱ *Reg.* 1., unde articulum reſtituo. n Ἐν marg. *Steph.* & *Reg.* 1. o Ἀναμ. *Reg.* 2. p Deeſt *Reg.* 2. & *Baſil.*

tunc ſcriptor L. II. Maccab. C. XII, 22. ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι καὶ ταῖς τῶν ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι. *Philo Jud.* Leg. Special. p. 799. D. ſaepe de tauro cornupeta ἐάν τινα ταῦρος κερατίσας ἀποκτείνῃ. P. Wess.

21. Ἐκ τῆς βασιλικῆς σκηνῆς διεφοροῦντο] Cum ea lectione (γάζης) quae eſt in margine, videntur facere cum alii loci, tum hi pag. 596. οὐκ ὀλίγον δὲ κόσμον καὶ γάζαν βαρβαρικὴν, ἀργυρίου δὲ τάλαντα τρισχίλια. pag. 620. initio, καὶ πολλὰ τῆς γάζης [illegible], unde & verbum γαζοφυλακεῖν, pag. 601. ἅμα δὲ τῇ δόξῃ τοῦ Δαρείου πολλῶν χρημάτων κυριεύσας, παρὰ μὲν τῶν γαζοφυλακούντων παρέλαβεν [illegible] ταλάντων ἀργυρίου. Praeterea quum modo dixiſſet βασιλικὰς σκηνὰς numero multitudinis, cur ſubjiceret βασιλικῆς σκηνῆς numero unitatis? Haec faciunt, ut margini adſcriptam lectionem, ei, quae in contextum recepta eſt, praeferendam cenſeam. H. Steph.

Ἐκ τῆς βασιλικῆς γάζης διεφοροῦντο] Idem & ego probo. Tum ob ea quae vir doctiſſimus produxit, tum quod regium tabernaculum milites intactum omiſerunt, *Curtio* teſte L. III, 11, 23. & Noſtro C. 36. Video equidem *Freinſhemium* monere, *Diodorum* parum caute hoc & inſecuto capite regis tabernaculum a Macedonibus direptum prodidiſſe: *Elmenhorſtium* praeterea τὸ σκηνῆς contra *Stephanum* profiteri patrocinium ad *Arrian.* L. II. pag. 110. Fruſtra uterque. Nam cum paullo ante ſcribit περὶ τὰς βασιλικὰς σκηνὰς Macedones colligenda praeda occupatos fuiſſe, non neceſſario indicatur, regium tentorium fuiſſe a militibus adparatu vacuefactum: plura propter illud erant alia, quae in praedam verſa ſunt; quorum e numero & illud, in quo mater, uxor liberique Darii, ut cap. 36. dicetur, tendebant. His ergo deſpoliatis haud pauca regiae gazae egeſta direptaque ſunt a militibus. P. Wess.

26. Ἐφ' ἁρμάτων ὀχουμ. καταχρύσων] *Armamaxas* Graecorum exemplo vocat *Curtius* L. III, 3, 23., ubi poſt diligentem *B. Briſſonii* operam multa viri docti. P. Wess.

35. Καὶ τὰς ἐσθῆτας περιῤῥήττουσαι] *Philo Jud.* Joſeph. p. 528. D. καὶ τὰς ἐσθῆτας περιῤῥηξάμενος. *Plut.* Anton. p. 951. F. Cleopatra περιεῤῥήξατο τοὺς πέπλους ἐπ' αὐτῷ. *Dio Caſſius* L. XLVIII. p. 433. E. καὶ τὰς ἐσθῆτας περιεῤῥήγνυντο. Aliud eſt περιῤῥῆξαι τὴν ἐσθῆτα, quod alteri eam violente detrahere exprimit. *S. Lucas* A. A. XVI, 22. οἱ στρατηγοὶ περιῤῥήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια. *Plut.* Poplic. p. 99. F. lictores περιῤῥηγνύντες τὰ ἱμάτια. Mox *Auctor* ipſe, οἱ δὲ τὰς ἐσθῆτας περιῤῥηγνύντες. Saepeque alii, a *Berglero* ad *Alciphron.* pag. 130. excitati. Quod quidem diſcrimen, ipſa ſermonis indole ſtabilitum, *Diodorus* pluresque e recentioribus neglexerunt. En tibi *Philon. Jud.* Joſeph. p. 557. E. ὡς εἶδον αὐτοὺς — ἀνεβόησαν καὶ τὰς ἐσθῆτας διεῤῥήξαντο ὀδυρόμενοι. *Appian.* L. I. Bel. Civil. p. 656. ταῦτα εἰπὼν (Merula) — τήν τε ἐσθῆτα περιέῤῥηξε. & quos conduxit, diſcrepantem verborum uſum optime expediens, vir praeclarus ad *Xenophont. Epheſ.* Miſcellan. Obſ.

ἐγίνωσκον. ἑώρων δὲ τὴν σκηνὴν διαρπάζοντας q ἐνόπλους πολεμίους ἄνδρας, ἀγνοοῦντας μὲν τὰς ἡλικίας, καὶ πολλὰ δὲ διὰ τὴν ἄγνοιαν ἀπρεπῆ πράττοντας, καὶ τὸ σύνολον ὅλην τὴν Ἀσίαν αἰχμάλωτον μετ' ἑαυτῶν γεγενημένην· καὶ ταῖς μὲν τῶν σατραπῶν γυναιξὶ προσπιπτούσαις καὶ δεομέναις βοηθεῖν οὐχ r οἷαι συναντιλαβέσθαι τινὸς ἦσαν, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ταύτας ἠξίουν s συνεπικουρῆσαι τοῖς ἑαυτῶν ἀκληρήμασιν. οἱ δὲ τοῦ βασιλέως παῖδες, καταλαβόμενοι τὴν τοῦ Δαρείου σκηνήν, ταχέως λουτρὰ καὶ δεῖπνα παρεσκευάζοντο, καὶ λαμπάδων πολλὴν πυρὰν ἅψαντες, προσεδέχοντο τὸν Ἀλέξανδρον, ὅπως ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ γενόμενος, καὶ καταλαβὼν ἑτοίμην πᾶσαν τὴν παρασκευὴν τοῦ Δαρείου, οἰωνίσηται τὴν ὅλης τῆς Ἀσίας ἡγεμονίαν. κατὰ δὲ τὴν μάχην ἐτελεύτησαν τῶν βαρβάρων πεζοὶ μὲν πλείους τῶν t δέκα μυριάδων, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων· τῶν δὲ Μακεδόνων πεζοὶ μὲν εἰς τριακοσίους, ἱππεῖς δὲ περὶ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. ἡ μὲν οὖν ἐν Ἰσσῷ τῆς Κιλικίας μάχη τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

516. Τῶν δὲ βασιλέων, Δαρεῖος μὲν κατὰ κράτος ἡττώμενος, εἰς φυγὴν ὥρμησε, καὶ μεταλαμβάνων ἄλλον ἐξ ἄλλου τῶν ἀρίστων ἵππων, ἀπὸ κράτους ἤλαυνε, διαφυγεῖν σπεύδων τὰς Ἀλεξάνδρου χεῖρας, καὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν ἅψασθαι προαιρούμενος. Ἀλέξανδρος δὲ μετὰ τῆς ἑταιρικῆς ἵππου καὶ τῶν ἄλλων ἀρίστων ἱππέων ἐποιεῖτο τὸν διωγμόν, σπεύδων ἐγκρατὴς γενέσθαι τοῦ Δαρείου. διανύσας δὲ σταδίους διακοσίους, ἀνέκαμψεν εἰς τὴν παρεμβολὴν u περὶ μέσας νύκτας, τοῖς δὲ λουτροῖς θεραπεύσας τὸν x ἐκ τῆς κακοπαθείας κόπον, ἐτρέπετο πρὸς ἄνεσιν καὶ δειπνοποιΐαν. πρὸς δὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα τοῦ Δαρείου προσελθών τις ἀπήγγειλεν, ὅτι πάρεστιν Ἀλέξανδρος ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, τὸν Δαρεῖον ἐσκυλευκώς. ἔνθα δὴ κραυγῆς μεγάλης καὶ κλαυθμοῦ περὶ τὰς γυναῖκας γενομένου, καὶ τοῦ πλήθους τῶν αἰχμαλώτων διὰ τὴν y ἀπαγγελίαν συμπεσόντος καὶ πολὺν ὀδυρμὸν προϊεμένου, πυθόμενος ὁ βασιλεὺς τὸ περὶ τὰς γυναῖκας πάθος, ἐξέπεμψεν ἕνα τῶν φίλων z Λεοννάτον, καταπαύσοντα τὴν ταραχήν, καὶ παραμυθησόμενον τὰς περὶ τὴν Σισύγγαμβριν, καὶ δηλώσοντα διότι Δαρεῖος μὲν ζῇ, ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἐπιμέλειαν αὐτῶν ποιήσεται τὴν προσήκουσαν, καὶ διότι πρωῒ βούλεται προσαγορεῦσαί τε αὐτὰς καὶ διὰ τῶν ἔργων ἀποδείξασθαι τὴν ἰδίαν φιλανθρωπίαν. αἱ μὲν οὖν αἰχμαλωτίδες, προσπεσούσης αὐταῖς παραδόξου καὶ

Olymp. CXI. IV.

ſet, nihil conſtabat. Interim a viris armatis, qui, quas caperent, ignorarent, & multa per ignorantiam indecora facerent, Praetorium diripi, totamque denique Aſiam una ſecum haſtae velut ſubjici, videbant. Satraparum uxoribus ad genua illarum provolutis, & ſubſidium petentibus, non modo nihil opis adferre poterant, verum ut ſuam ipſarum calamitatem ſublevarent, precibus contendebant. Tum regis miniſtri, occupato Darii tabernaculo, balneas & menſas, quibus ille uſus fuerat, apparabant, accenſiſque taedis bene multis regem exſpectabant, ut ab inſectatione reverſus, omnem Darii apparatum occuparet, Aſiaeque totius imperium felici hoc augurio praeſumeret. Porro in acie ceciderant ad c. millia peditum, equitumque haud minus cIↃↃ. Ex Macedonum autem peditatu ccc. & cl. equites. Pugna igitur ad Iſſum hujusmodi exitum ſortita eſt

37. Sed ut ad reges ipſos revertar, Darius cum omni exercitu profligatus, fugam intendit, & equos longe optimos ſubinde mutans, quanta curſus vi poterat, ſe longius inde proripuit, dum Alexandri manus evadere properat, ac Satrapias attingere ſuperiores habet propoſitum. Alexander vero cum familiarium & optimorum equitum turma veſtigiis fugientis inſtans, magno aſſequendi illius ſtudio flagrabat. Et cc. ſtadia emenſus circa mediam noctem in caſtra redit, ubi poſtquam corpus multo labore vexatum balneis recreaſſet, ad quietem & ad coenam inde ſe convertit. Interim ad matrem Darii quiſpiam veniens, Alexandrum a perſequendo Darium, cui opima ſpolia detraxiſſet, reverſum nunciarat. Hic ingens mulierum gemitus ejulatuſque oritur. Et multitudine captivarum in communem cum regina luctum ob triſtem nuncium effuſa, lamentis omnia replentur. Rex igitur, quid foeminis accidiſſet, intellecto, Leonnatum, ex purpuratis familiaribus unum, eo miſit, qui & vanum illis pavorem eximeret, & Siſygambrin (Darii matrem) hac denunciatione, vivere adhuc Darium, & Alexandrum convenientem priſtinae dignitati rationem ipſarum habiturum, & cras ad humanitatem ſuam factis declarandam, eas allocuturum eſſe, conſolaretur. Captivae igitur, quod tum improviſa & prorſus inſperata ſibi fe-

lici-

---

q Ἐν ὅπλοις Reg. 1. r Οὖσαι idem. s Ἐπικουρῆσαι Reg. 1. t Δέκα idem. Vulgo δώδεκα. u Κατὰ Reg. 1. x Διὰ τῆς idem, y Ἐπαγγ. Baſil., ἀγγελίαν Reg. 1. z Λεόννατον Baſil. Reg. 1. Coſpus, Vulgo Λεοννάτον.

Obſ. Vol. v. T. iii. p. 64. Porro ſollemne in Perſis etiam inter feminas fuiſſe, ut luctu miſeriiſque preſſae veſtes lacerarent, docuerunt Stanleius ad Aeſchyli Perſ. v. 124. & 199. & Cellar. in Curtii L. iii, 11, 25. P. Weſs.

42. Ἦγον δ' αὐτὰς, εἰ μὲν &c.] Ita interpungo. Alioqui pronomen redundaret, neglectum propterea Baſileae atque in Reg. ſec.; quod etſi Diodoro non praeter morem, praeſtat tamen illud. P. Weſs.

51. Τὰ — μεγάλα μαζῶν [illegible]] Vide ad L. iii, 67. p. 237. At quae μεγάλα ea? contra quae ſtatim ponuntur τὰ πολύτιμα. Scio omne admirabile & memorandum μέγα poſſe dici & quae a viro amiciſſimo adſcripta ſunt Luciani Nigrin. C. 1., praeferrem tamen μείλιχα aut μειλίχια, ſi libri addicerent. Mox [illegible] τῶν [illegible] Lexica de capulis accipiunt. Melius Interpres. Vide Heſychium in [illegible]. P. Weſs.

66. Καὶ ταῖς — γυναιξὶ προσπιπτούσαις &c.] Exſpectaſſes καὶ τῶν — γυναικῶν προσπιπτουσῶν &c. οὐχ οἷαι συναντιλαβέσθαι τινος, aut certe abſentiam τοῦ τινὸς. Sed optimis talia excidunt. Vide haec Herodoti L. vi, 21. καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα — καὶ διδάξαντι, ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θέητρον. Xenoph. Ageſ. p. 13. Ed. Lond. τοὺς δ' αὖ διὰ γῆρας καταλειπομένους αἰχμαλώτους, προσέταξεν ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν. Joſeph. Ant L. xv, 2, 2. Ὑρκανὸν δ' ἀναχθέντα, δήσαντες — ἐν αὐτοῖς ἐπιεικέστερον προσεφέροντο. Pauſan. L. i, 27. pag. 64. ὅτι ὁ ἄδικον ὅπλων τι ἀδικεῖν εἰδώς, ὅτι ταῖς φυ-σαις [illegible]. Et Diodori L. xv, 75. Φλιασίους δὲ πολεμουμένους ὑπ' Ἀργείων, Χάρης ὁ Ἀθηναῖος περισώσας &c. [illegible] τοὺς Φλιασίους. Quibus quidem in locis ſi caſum patrium viri praeſtantes & bene patrio in ſermone callentes collocaſſent, a Grammaticorum non diſſentiſſent decretis. P. Weſs.

71. Καταλαβόμενοι τὴν τοῦ Δαρείου σκηνὴν] Vide mihi Curtium L. iii, 11, 23. & Plut. Alex. p. 676. A. P. Weſs.

77. Πλείους τῶν δέκα μυριάδων] Hunc numerum praeoptavi ob Curtii, Plutarchi & Arriani conſenſum. Juſtinus longe infra hanc multitudinem eſt L. xi, 9., variiſque doctorum virorum conjecturis ad Curtium L. iii, 11, 27. & Arrian. L. ii, 11. p. 78. anſam praebet. P. Weſs.

83. Μεταλαμβάνων ἄλλον ἐξ ἄλλου τῶν &c.] Diſtinctius Arrianus dicto loco, & Aelian. Hiſtor. An. L. vi, 48., quos & ad Curtium L. iii, 11, 12 Freinſhem. anteſtatur. P. Weſs.

87. Μετὰ τῆς ἑταιρικῆς ἵππου] Τὸν ἱππέων τῶν ἑταίρων ὀνομαζομένων σύνταγμα L. xviii, 2. & L. xix, 28. Apud Appian. Syriac. p. 173. ἵππος, ἣν ἐκάλουν ἑταιρίαν. Ad quem modum ſaepe alii. Equites erant, ſodalium nomine inſignes, robur equeſtris inter Macedonas militiae. Plura ſi velis, conſule H. Vales. ad Excerpt. Polyb. pag. 358. Ed. Gronov. & Freinſhem. in Curtiani Indicis voce Amicitias nam Blancardum ut adeas, neceſſe non puto; debet enim pleraque omnia Freinſhemio. P. Weſs.

2. Λεοννάτον] Recte veteres membranae, conſentiens Ar-

rian.

Olymp. cxi. iv. licitas contigiſſet, Alexandrum perinde ac Deum veneratae, ploratum ac lamentationem intermiſere. Rex vero quamprimum illuxit, cum amicorum uno, quem maximo in pretio habebat, Hephaeſtione, reginas inviſit. Sed quia par quidem utrique corporis cultus, Hephaeſtioni vero major tum formae, tum ſtaturae dignitas erat: Siſygambris hunc, regem eſſe rata, provoluto corpore illum veneratur. Sed ſtatim nutu manuque adſtantium Alexandro deſignato, Siſygambris ob errorem pudefacta, repetito venerationis ritu, Alexandrum ſalutat. Quam allevans rex, Nihil eſt, inquit, mater, quod hic te angat; Nam & iſte Alexander eſt. Appellatione igitur illa humaniſſima dum matronam aetate provectam matrem nominat, quae ſua erga ipſas clementia futura ſit, liquido ſignificat. Cumque alteram ſibi matrem illam fore confirmaſſet, e veſtigio quod verbis promiſerat, re ipſa ratum fecit.

38. Nam regio illam ornatu circumdat, & dignitatem priſtinam cum honoribus, qui eam decerent, reſtituit. Quippe omnem illi famulatum & cultum a Dario quondam conceſſum reddit; alium 582. de ſuo non minorem inſuper donans. Virginum praeterea connubiis longe melius a ſe, quam ſi pater ipſe maritos eis deligeret, proviſum iri, filiumque regis, non ſecus ac ſuus ſi eſſet, ſe educaturum, & honoribus regiis dignaturum, ſpopondit. Advocatum ergo oſculatus, ut intrepido ſe vultu intuentem, & nihil omnino prae ſe ferentem pavoris, conſpexit, ad Hephaeſtionem converſus, hic puer ſex annorum, ait, virtutis ſupra aetatem ſpecimen exhibens, patre longe melior eſt. Darii ſimul uxoris, & regalis circa ipſam magnificentiae, ne quid priſtina felicitate indignum patiatur, providam ſe curam habiturum, recipit. Multis inſuper aliis miſericordia & humanitate pleniſſimis eas verbis allocutus effecit, ut ob inexſpectatae laetitiae magnitudinem in uberrimas foeminae lacrymas ſeſe effunderent. Supra haec omnia tandem dextram illis porrexit: Unde conſecutum, ut non tantum beneficiis ornati laudibus eum prolixis remunerarentur, ſed omnes militiae hujus conſortes incomparabilem ejus clementiam & benignitatem pleno ore celebrarent. Ego ſane inter multas Alexandri res, quas magno cum honeſtatis & laudis decore geſſit, nihil hoc ipſo, neque majus, neque ſcriptione ac monimentis hiſtoriarum dignius eſſe arbitror. Urbium enimvero expugnationes & ſecundi conflictus, quaeque alia proſpere in bellis geruntur, ut plurimum fortunae potius benignitate, quam virtutis praeſtantia, homines adipiſcuntur. At miſericordiam in ſumma poteſtate devictis & calamitoſis impertiri, hoc demum prudentiae ſo-

παντελῶς ἀπηλπισμένης εὐτυχίας, τόν τε Ἀλέξανδρον ὡς θεὸν προσεδέξαντο, καὶ τῶν ὀδυρμῶν ἀπηλλάγησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἅμ' ἡμέρᾳ λαβὼν ἕνα τῶν φίλων τὸν μάλιστα τιμώμενον Ἡφαιστίωνα, παρῆλθε πρὸς τὰς γυναῖκας. ἐχόντων δ' ἀμφοτέρων ἐσθῆτας μὲν ὁμοίας, τῷ μεγέθει δὲ καὶ κάλλει προέχοντος τοῦ Ἡφαιστίωνος, ἡ Σισύγγαμβρις τοῦτον ὑπολαβοῦσα εἶναι τὸν βασιλέα, προσεκύνησε· διανευόντων δ' αὐτῇ τῶν παρεστώτων, καὶ τῇ χειρὶ δεικνυόντων τὸν Ἀλέξανδρον, ἡ μὲν Σισύγγαμβρις αἰδεσθεῖσα τὴν ἄγνοιαν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς προσεκύνει τὸν Ἀλέξανδρον. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπολαβὼν εἶπε, μηδὲν φροντίσῃς, ὦ μῆτερ· [a] καὶ γὰρ καὶ οὗτος Ἀλέξανδρός ἐστιν. οὐ μὴν ἀλλὰ τὴν πρεσβῦτιν μητέρα προσαγορεύσας, διὰ τῆς φιλανθρωποτάτης προσηγορίας προεσήμαινε τοῖς προητυχηκόσι τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι φιλανθρωπίαν. διαβεβαιωσάμενος δ' 517. αὐτὴν ὑπάρξειν δευτέραν μητέρα, τοῖς ἔργοις εὐθὺς ἐκύρωσε τὴν διὰ τῶν λόγων ἐπαγγελίαν.

Περιέθηκε γὰρ αὐτῇ κόσμον τε βασιλικόν, καὶ τὸ προγεγονὸς ἀξίωμα ταῖς προσηκούσαις τιμαῖς ἀποκατέστησε. τὴν μὲν γὰρ θεραπείαν αὐτῇ πᾶσαν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ Δαρείου παρέδωκεν, ἰδίαν δ' ἄλλην οὐκ ἐλάττονα τῆς προϋπαρχούσης προσεδωρήσατο· καὶ τῆς μὲν τῶν παρθένων ἐκδόσεως βέλτιον τῆς Δαρείου κρίσεως ἐπηγγείλατο [b] προνοήσεσθαι, τὸν παῖδα δὲ θρέψειν ὡς υἱὸν ἴδιον, καὶ βασιλικῆς τιμῆς ἀξιώσειν. προσκαλεσάμενος δ' αὐτὸν καὶ φιλήσας, ὡς εἶδεν [c] ἀδεῶς βλέψαντα, καὶ μηδὲν ὅλως καταπλαγέντα, πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἡφαιστίωνα εἶπεν, ὅτι ὁ παῖς ὢν ἓξ ἐτῶν, καὶ τὴν ἀρετὴν ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν προφαίνων, πολλῷ βελτίων [d] ἐστὶ τοῦ πατρός. περὶ δὲ τῆς Δαρείου γυναικὸς καὶ τῆς περὶ αὐτὴν σεμνότητος πρόνοιαν ἕξειν ἔφησεν, ὅπως μηδὲν ἀνάξιον πάθῃ τῆς προγεγενημένης εὐδαιμονίας. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἔλεον καὶ φιλανθρωπίαν διαλεχθείς, ἐποίησε τὰς γυναῖκας, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀνελπίστου χαρᾶς, εἰς ἀκατάσχετα προπεσεῖν δάκρυα. ἐπὶ δὲ πᾶσι τοῖς προειρημένοις δοὺς τὴν δεξιάν, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων ἐπαίνων ἐτύγχανεν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς συστρατευομένοις περιβόητον ἔσχε τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐπιεικείας. [e] καθόλου δ' ἔγωγε νομίζω, πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ὑπ' Ἀλεξάνδρου συντετελεσμένων μηδὲν τούτων μεῖζον ὑπάρχειν, μηδὲ μᾶλλον ἄξιον ἀναγραφῆς καὶ μνήμης ἱστορικῆς εἶναι. αἱ μὲν γὰρ τῶν πόλεων πολιορκίαι καὶ παρατάξεις, καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ τὸν πόλεμον προτερήματα, τὰ πλεῖστα διὰ τύχην ἢ δι' ἀρετὴν ἐπιτυγχάνεται· ὁ δ' ἐν ταῖς ἐξουσίαις εἰς τοὺς ἐπταικότας ἔλεος μεριζόμενος, διὰ παρὰ μόνης τῆς φρονήσεως γίνεται. οἱ πλεῖστοι γὰρ διὰ τὴν εὐτυχίαν ἐπαίρονται μὲν ταῖς εὐπραξίαις, ὑπερήφανοι δ' ἐν ταῖς εὐτυχίαις γιγνόμενοι, τῆς ἀνθρωπίνης καὶ κοινῆς ἀσθενείας ἐπιλανθάνονται. διὸ [f] καὶ τοὺς πλείστους ὁρᾶν ἔστι, τὴν εὐτυχίαν, ὥσπερ τι βαρὺ φορτίον, φέρειν ἀδυνατοῦντας. Ἀλέξανδρος μὲν οὖν, καίπερ πολλαῖς γενεαῖς προγενὴς τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου, τυγχανέτω καὶ παρὰ τῶν μεταγενεστέρων δικαίου καὶ πρέποντος ταῖς ἰδίαις [g] ἀρεταῖς ἐπαίνου.

---

[a] Bina ſequentia aſteriſco notavit *Steph.*, nec leguntur in *Reg.* 1. *Baſil.* Principio pag. ſcripſi ἕνα τῶν ex *Baſ.*, τὸν *Edd.*
[b] Προνοήσασθαι —— θρέψαι *Reg.* 1. In *Baſil.* θρέψειν. [c] Ἀτενῶς *Reg.* 1. [d] Ἐστὶ *idem.* [e] Καθόλου δὲ γέγονεν ἔργον τοῦτο μέγα καὶ περιβόητον ἐγὼ δὲ νομίζω ὅτι *Steph. Venet.*, quibus citra jacturam carebimus.

rian. Ἀναβ. II, 12., *Plut.* Alex. p. 676. B., aliique: quin & Auctor ipſe L. XVI, 95. P. Wess.

12, Παρῆλθε πρὸς τὰς γυναῖκας] Phraſin illuſtrat *Davis.* ad *Max. Tyrii* Diſſert. XXI. pag. 578., quem, ſi lubet, vide. Adiiſſe vero captivas reginas & vidiſſe Alexandrum *Plut.* Alex. p. 676. C. & *Curtius* III, 12. agnoſcunt. At apud *Gellium* N. A. L. VI, 8. Appion, *victi*, *inquit*, *hoſtis uxorem facie inclutam mulierem vetuit in conſpectum ſuum deduci: ut eam ne oculis ſuis quidem contingeret.* Et *Plutarchus* de Curioſit. p. 522. A. οὐδ' Ἀλέξανδρος εἰς ὄψιν ἦλθε τῆς Δαρείου γυναικός, ἐκπρεπεστάτης εἶναι λεγομένης, ἀλλὰ πρὸς τὴν μητέρα φοιτῶν —— οὐχ ὑπέμεινε τὴν νέαν καὶ καλὴν ἰδεῖν. Quae quidem non conveniunt, niſi ſi Darii uxoris, pro orientalium more,

Lutea demiſſos velarint flammea vultus.

Confer *Giſb. Cuperi* obſervat. L. IV, 10. P. Wess.

21. Καὶ γὰρ καὶ οὗτος Ἀλέξανδρός ἐστιν] In his decurtandis nimii ſunt *Reg. prim.* & *Baſil.* Satis fuerat, ſi poſterius καὶ reſecuiſſent. Infra *cap.* 114. εἶπεν ὁ βασιλεύς, μηδὲν φροντίσῃς, ὦ μῆτερ, καὶ γὰρ οὗτος Ἀλέξανδρος. *Curtius*, expreſſis Latine *Diodori* verbis, *Siſygambis*, ſic regiae matris nomen ſcribit, *advoluta eſt pedibus ejus, ignorationem nunquam antea viſi regis excuſans: quam manu allevans rex, non erraſti, inquit, mater; nam & hic Alexander eſt* L. III, 12, 17. P. Wess.

31. Τὴν μὲν γὰρ θεραπείαν αὐτῇ πᾶσαν &c.] *Plut.* Alex. pag. 676. C. θεραπείας τε καὶ τιμάς, ἃς εἶχον, οὐδ' ἐκεῖνος ἀφεῖλεν. *Rhodomannus* de ſervitiis recte accepit, quomodo ὄχλον θεραπείας *Philo Jud.* L. I. vit. Mos. p. 625. B. dixit. Adi *Jac. Perizon.* in *Aelian.* Var. Hiſt. L. II, 2. & infra L. XX, 15. P. Wess.

41. Πολλῷ βελτίων ἐστὶ τοῦ πατρός.] Adhiberi poſſet ἦθος, niſi Alexander ex pueri conſtantia, & quod ſui conſpectu nihil conterritus eſſet, videretur conficere, eum patri, qui fugam ingredi, quam cum adverſario in arenam deſcendere maluerat, longe praeſtare. Mox τῆς περὶ αὐτὴν σεμνότητος rectius fortaſſe expreſſeris *honeſtatis ejus*, uti διὰ σεμνότητα in *Aeliani* L. II. Var. Hiſt.

Δαρεῖος δὲ διανύσας εἰς Βαβυλῶνα, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς ἐν Ἰσσῷ μάχης διασωζομένους ἀναλαβὼν, οὐκ ἔπεσε τῷ φρονήματι, καίπερ μεγάλῃ περιπεπτωκὼς συμφορᾷ. [h] ἀλλὰ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον 518. ἔγραψεν ἀνθρωπίνως φέρειν τὴν εὐτυχίαν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἀλλάξασθαι, χρημάτων πλῆθος λαβόντα· προσετίθει δὲ καὶ τῆς Ἀσίας τὴν ἐντὸς Ἅλυος χώραν, καὶ πόλεις συγχωρήσειν, ἐὰν βουληθῇ γενέσθαι φίλος. ὁ δ' Ἀλέξανδρος συναγαγὼν τοὺς φίλους, καὶ τὴν μὲν ἀληθινὴν ἐπιστολὴν ἀποκρυψάμενος, ἑτέραν δὲ γράψας, ῥέπουσαν πρὸς τὸ ἑαυτῷ συμφέρον, προσήνεγκε τοῖς συνέδροις, καὶ τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἐξαπέστειλε. διόπερ ὁ Δαρεῖος, ἀπογνοὺς τὴν διὰ τῶν ἐπιστολῶν σύνθεσιν, παρασκευὰς μεγάλας ἐποιεῖτο πρὸς τὸν πόλεμον, καὶ τοὺς μὲν κατὰ τὴν τροπὴν ἀποβεβληκότας τὰς πανοπλίας καθώπλιζεν, ἄλλους δ' ἐπιλεγόμενος, εἰς στρατιωτικὰς τάξεις κατέγραφε· τὰς δ' ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν δυνάμεις, ἃς ἀπολελοιπὼς ἦν διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς στρατείας, μετεπέμπετο. καὶ τέλος τοσαύτην εἰσηνέγκατο σπουδὴν εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς δυνάμεως, ὥστε διπλασίαν γενέσθαι τῆς ἐν Ἰσσῷ παραταξαμένης. ὀγδοήκοντα μὲν γὰρ μυριάδες πεζῶν, εἴκοσι δ' ἱππέων ἠθροίσθησαν· καὶ χωρὶς ἁρμάτων δρεπανηφόρων πλῆθος. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Νικηράτου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Ἀτίλιον, καὶ Μάρκον Οὐαλέριον, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη δωδεκάτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα [i] Γρῦλος Χαλκιδεύς. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ νίκην, τοὺς μὲν τελευτήσαντας ἔθαψεν, ἐν οἷς καὶ τῶν πολεμίων τοὺς ἐν ταῖς ἀνδραγαθίαις θαυμασθέντας· μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπῶς θυσίας συντελέσας, καὶ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ κατ' ἀρετὴν διαφόρους γενομένους τιμήσας ταῖς ἀξίαις ἑκάστους δωρεαῖς, ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἀνέλαβε τὴν δύναμιν. ἔπειτα προάγων ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ καταντήσας εἰς τὴν Φοινίκην, τὰς μὲν ἄλλας πόλεις παρέλαβεν, ἑτοίμως τῶν ἐγχωρίων προσδεξαμένων αὐτόν·

li acceptum eſt referendum. Plerique enim, per fortunae indulgentiam in rebus ſecundis criſtas tollunt, & ob proſperos ſucceſſus ſuperba benignae ſortis fiducia tumentes, communis hominum infirmitatis obliviſcuntur. Idcirco etiam qui fortunam propitiam, ut grave quoddam onus perferre nequeant, plurimos videre licet. Itaque Alexander, etſi vitae noſtrae tempeſtatem multis aetatibus praeceſſit, juſtam tamen a poſteris dignamque ſuis virtutibus praedicationem nanciſcatur. Olymp. CXI. IV.

39. Caeterum Darius curſu Babylonem verſus confecto, reliquos a pugna Iſſenſi collegit, & quamlibet magna clade affectus, nequaquam tamen animo fractus eſt, ſed per literas Alexandrum monuit, uti fortunae proſperitatem humanitus ferret, & magna pecuniarum vi accepta, permutationem captivorum faceret. Totum inſuper Aſiae tractum, quem Halys fluvius curſu definit, cum urbibus illi conceſſit, ſi amicus quam hoſtis eſſe mallet. Tum ſenatum amicorum ille convocat, veraſque literas occultans, alias prout ad commodum ipſius vergerent, conſcriptas in medium profert. Quo factum, ut legati abſque effectu remitterentur. Darius ergo, negotium per literas componi poſſe diffidens, in apparatus belli maximos incumbit. Milites, quos adverſa proximi conflictus ſors inermes fecerat, armaturis denuo inſtruit. Alioſque novo delectu in ordines militares ſuccenturiat. Ad haec collectas in ſuperioribus provinciis copias, quas celeritas expeditionis eum relinquere coëgerat, arceſſit. Tantum denique in redintegrationem exercitus ſtudii impendit, ut numerus, eo qui ad Iſſum fuerat, duplo major eſſet. Octingenta enim peditum & ducenta equitum millia convenere. Et praeter haec curruum falcatorum ingens multitudo. Haec anno illo peracta ſunt.

40. Proxime autem inſequente, quo Athenae Niceratum Archontem, Roma M. Atilium, & M. Valerium Coſſ. habuit, & Olympias altera poſt centeſimam decimam Grylo Chalcidenſi victore, celebrabatur, Alexander poſtquam ad Iſſum depugnatum erat, tum ſuos in acie caeſos, tum ex hoſtibus etiam fortitudine conſpicuos, terrae mandavit. Poſt magnificis Deos epulis veneratus, milites, qui praeclara virtutis documenta in praelio ediderant, pro cujuſque merito praemiis honeſtavit. Quo facto per dies aliquot exercitui recreandi ſui copiam praebuit. Inde Aegyptum infeſtis armis 583. petens, cum Phoenicen attigiſſet, alias quidem urbes prompta incolarum deditione, omnes in fidem ſuam

Olymp. CXII. I.

---

[f] Καὶ τοὺς πλείστους Venet. Reg. 2. Baſil., hinc voci οὖν ante τοὺς Steph. aſteriſcum adſcripſit. In Reg. καὶ οὖν καὶ τοὺς πλείστους. Ego delevi. [g] Ἔπαινον Vat. Reg. 2. Baſil. Venet., male. [h] Καὶ πρὸς μὲν Reg. 1. [i] Πρύλλος ora Steph. Reg. 1.

Hiſt. C. 2. & S. Paulli 1. ad Timoth. II, 2. & III, 4. P. Wess.

47. Εἰς ἀκατάσχετον προστασίας ὁρμὴν] Vid. eruditiſſimum virum ad Xenophont. Epheſ. Miſcellan. Obſerv. Vol. V. T. III. p. 61. Saepe Noſtro ἀκατάσχετος ὁρμή, ἀκατάσχετον πῦρ, ἀκατάσχετος ῥύμη, quorum impetus ſiſti vix poteſt. S. Jacobus Epiſt. C. III, 8. τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκατάσχετον κακόν. In quam ſententiam, etſi diverſa tranſlatione, Philo Jud. de Somn. p. 1145. E. τὸ γὰρ σῶμα διαφερόντως ἡ λέγουσα ἀχαλίνωτον, καθάπερ ῥεῦμα ἀκατάσχετον, φέρεται. Et de Inſid. Potiori a Deter. ſtruct. p. 186. D. [illegible] τὸ πλῆθος, ὃν ἀχαλίνου γλώττης ῥύμη ἀκατάσχετος διέφθειρε. Sed haec nunc non agimus. P. Wess.

55. Ἃς μὲν γὰρ τῶν πολέμων κατορθώσεις &c.] Paria Cicero pro Marcello C. 2. *Nam bellicas laudes ſolent quidam extenuare verbis, eaſque detrahere ducibus, communicare cum multis, ne propriae ſint imperatorum. — maximam vero partem quaſi ſuo jure fortuna ſibi vindicat, & quidquid eſt proſpere geſtum, id omne paene ducit ſuum* &c. Et Jo. Chryſoſtomus Or. VI. ad Antiochen. T. II. p. 76. E. Conf. Ezech. Spanhem. ad Julian. Caeſares in notat. conprobationibus p. 96. Excellunt profecto inter illuſtria Alexandri facta admirabilis haec & clementia & continentia, meritoque laudibus efferuntur a Philippo tanquam vere regia: ἐπαινῶ γὰρ ταῦτα in Luciani D. Mort. XIV, 4. P. Wess.

64. Διὸ καὶ τοὺς πλείστους ὁρᾶν ἔστι τὴν εὐτυχίαν &c.] Induxi ingeſtum a ſciolis οὖν, ſententiae majeſtatem vehementer imminuens. Adi not. in L. XIII, 30. P. Wess.

79. Καὶ τὴν μὲν ἀληθινὴν ἐπιστ. ἀποκρυψάμενος] Non congruunt quae apud Curt. IV, 1. & Arrian. II, 14. P. Wess.

93. Καὶ χωρὶς] Aeſchines Or. de Legat. falſ. p. 37. καὶ χωρὶς εἰς τὴν περὶ τὸ βῆμα μετάθεσιν &c. Plura hujus generis in ſuperioribus adferre memini. P. Wess.

96. Νικηράτου] Arrianus in Alexandri expeditione lib. II, 24. Ἀνικήτου nominat Archontem, non Niceratum. Jac. Palm.

Νικηράτου] In Dionyſio Dinarcho pag. 116. Νικήτης hujus anni Archon adpellatur: unde Νικήτου & hic & apud Arrianum refingit Jo. Meurſius de Archont. IV, 13., conjectura ſatis plauſibili. P. Wess.

99. Γρῦλος Χαλκιδεὺς] Praeſtaret Γρύλλος. Euſebio Ἔρυλλος Χαλκιδεὺς, quod latere videtur in Reg. prim. Πρύλλος. P. Wess.

Olymp. CXII. 1. ſuam accepit. Tyrii ſoli, cum rex Herculi Tyrio ſacrum apud illos facere cogitaſſet, ingrediendae urbis ſuae copiam pervicacius illi denegant. Id permoleſte ferens Alexander, urbi ſe vim Martiam illaturum minitatur. Sed Tyrii obfirmatis ad tolerandam obſidionem animis ſeſe parant; tum quod magnam apud Darium ſe 49ituros gratiam, & ob benevolentiae fideique erga ipſum conſtantiam praeclaris ſe donis remuneratum iri putarent, dum in diuturna & periculoſa urbis oppugnatione diſtracto Alexandro moram Dario ad bellum reparandum ſuppeditarent: tum quod plurimum fiduciae munitionibus inſulae, & praeparatis rerum copiis, in Carthaginenſibus etiam, a ſe oriundis, ſpem collocatam haberent. Rex ergo, licet a mari, tum propter rerum ad murorum defenſionem praeparatarum copiam, tum propter claſſem inibi inſtructam, oppugnationem difficillimam fore: a terra vero, quod urbs IV. ſtadiorum intervallo a continente abeſſet, nihil effici poſſe animadverteret; quidvis tamen periculi atque laboris ſuſtineri, quam ab una nec adeo quidem magnificienda urbe, Macedonum potentiam deſpici, praeſtabilius eſſe judicabat. Antiquam ergo Tyrum (ut tunc vocitabant) confeſtim demolitur: totque myriadum lapides congerentium opera fiebat, ut ad duum plethrorum (CC. pedum) latitudinem moles jaceretur. Et quia univerſos urbium vicinarum incolas acciverat, non multum intercedebat temporis, cum operarum multitudine opus abſolveretur.

41. Tyrii interim navigiis ad molem advecti, per riſum & ludibria regem interrogare, num ſuperiorem Neptuno ſe fore autumaret? Poſt, ubi contra quam exiſtimarant incrementa moles acceperat, liberos & uxores cum ſenio confectis Carthaginem tranſportare decernunt: aetate autem florentes ad murorum defenſionem deligunt, & ad navalem pugnam (LXXX. enim triremes habebant) expeditos reddunt. Tandem deponenda quadam apud Carthaginenſes liberorum & uxorum parte hoſtem antevertunt: Sed ab operantium multitudine praeventi, cum navibus reſiſtendo non eſſent, oppugnationem ex omni parte tolerare coguntur. Quanquam vero magnam catapultarum, aliorumque machinamentorum ad depellendam expugnationem conducibilium, vim habebant: aliis tamen longe pluribus ſe inſtruxerunt, idque non difficulter; quod machinarum fabris, omniſque generis artificibus Tyrus abundaret. Per hos cum varia novaeque artis inſtrumenta adornarentur, accidit, ut univerſa urbis moenia machinis replerentur, ad eam tamen partem maxime, ubi moenibus agger imminebat. Jamque ad teli jactum a Macedonibus productum erat opus: cum in dubio verſantibus diſcrimine prodigia a Diis exhiberentur. Nam fluctus ex alto mari incredibilis beluam magnitudinis ad molem

Οἱ δὲ Τύριοι, βουλομένου τοῦ βασιλέως τῷ Ἡρακλεῖ τῷ Τυρίῳ θῦσαι, προπετέστερον διεκώλυσαν αὐτὸν [k] τῆς εἰς τὴν πόλιν εἰσόδου. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου χαλεπῶς [l] ἐνέγκαντος καὶ διαπειλησαμένου πολεμήσειν τὴν πόλιν, οἱ Τύριοι [m] τεθαρρηκότως ὑπέμενον τὴν πολιορκίαν, ἅμα μὲν Δαρείῳ χαριζόμενοι καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν βεβαίαν τηροῦντες, καὶ νομίζοντες μεγάλας δωρεὰς ἀντὶ ταύτης χάριτος ἀντιλήψεσθαι παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐπισπώμενοι μὲν τὸν Ἀλέξανδρον εἰς πολυχρόνιον καὶ ἐπικίνδυνον πολιορκίαν, διδόντες δ' ἄνεσιν [n] Δαρείῳ πρὸς τὰς παρασκευάς· ἅμα δὲ καὶ πιστεύοντες τῇ τε ὀχυρότητι τῆς νήσου καὶ ταῖς ἐν αὐτῇ παρασκευαῖς, ἔτι δὲ τοῖς ἀπογόνοις αὐτῶν Καρχηδονίοις. 519. ὁ δὲ βασιλεύς, ὁρῶν κατὰ θάλατταν μὲν δυσπολιόρκητον οὖσαν τὴν πόλιν, διά τε τὴν παρασκευὴν τὴν κατὰ τὸ τεῖχος ἔργων καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν αὐτῇ δύναμιν ναυτικήν, κατὰ δὲ γῆν σχεδὸν ἀπραγμάτευτον οὖσαν, διὰ τὸ τέτταρσι σταδίοις διείργεσθαι τῆς ἠπείρου· ὅμως ἔκρινε συμφέρειν πάντα κίνδυνον καὶ πόνον ὑπομένειν ὑπὲρ τοῦ μὴ καταφρονηθῆναι τὴν τῶν Μακεδόνων δύναμιν ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς τυχούσης πόλεως. εὐθὺς οὖν [o] καθαιρῶν τὴν παλαιὰν λεγομένην Τύρον, καὶ πολλῶν μυριάδων κομιζουσῶν τοὺς λίθους, χῶμα κατεσκεύαζε δίπλεθρον τῷ πλάτει. πανδημεὶ δὲ προσλαβόμενος τοὺς κατοικοῦντας τὰς πλησίον πόλεις, ταχὺ διὰ τὴν πολυχειρίαν ἠνύετο τὰ τῶν ἔργων.

Οἱ δὲ Τύριοι τὸ μὲν πρῶτον προσπλέοντες τῷ χώματι, κατεγέλων τοῦ βασιλέως, εἰ τοῦ Ποσειδῶνος ἑαυτὸν δοκεῖ περιέσεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα παραδόξως τοῦ χώματος αὐξομένου, τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς γεγηρακότας εἰς Καρχηδόνα διακομίζειν ἐψηφίσαντο, τοὺς δ' ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις ἐπιλέξαι πρὸς τὴν τειχομαχίαν καὶ ναυμαχίαν [p] ἑτοίμους κατεσκεύαζον, ἔχοντες τριήρεις ὀγδοήκοντα. τέλος δέ, τῶν τέκνων καὶ γυναικῶν μέρος μὲν ἔφθασαν ὑπεκθέμενοι πρὸς τοὺς Καρχηδονίους, καταταχούμενοι δὲ ὑπὸ τῆς πολυχειρίας, καὶ ταῖς ναυσὶν οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, συνηναγκάσθησαν ὑπομένειν πανδημεὶ τὴν πολιορκίαν. ἔχοντες δὲ πολλὴν δαψίλειαν καταπελτῶν, καὶ τῶν ἄλλων μηχανῶν τῶν πρὸς πολιορκίαν χρησίμων, ἑτέρας πολλαπλασίους κατεσκεύασαν ῥᾳδίως διὰ τῶν ἐν τῇ Τύρῳ μηχανοποιῶν, καὶ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν, παντοδαπῶν [q] ὄντων. διὰ δὲ τούτων τῶν ὀργάνων [r] παντοδαπῶν καὶ ξένων ταῖς ἐπινοίαις κατασκευαζομένων, ἅπας μὲν ὁ περίβολος τῆς πόλεως ἐπληρώθη τῶν μηχανῶν, μάλιστα δὲ κατὰ τὸν τόπον τοῦτον ἐν ᾧ τὸ χῶμα συνήγγιζε τῷ τείχει. ὡς δ' εἰς τὴν ἄφεσιν τοῦ βέλους [s] διέτεινε τὸ κατασκευαζόμενον ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἔργον, καὶ παρὰ τῶν θεῶν τινα προεσημαίνετο τοῖς κινδυνεύουσιν. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πελάγους ὁ κλύδων προσέπελασε τοῖς ἔργοις κῆτος ἀπι-

---

[k] Omittit *Baſil.* [l] Ἐνεγκόντος *Reg.* 2. [m] Τεθαρρηκότως *Steph.* margo, *Vat. Reg.* 1., quod praefero. Τεθαρρηκότες. *Edd.* [n] Τῷ Δαρ. *Reg. ſec.* & *prim.* [o] Καθαίρων *Reg.* 1. *Baſil.* [p] Ἑτοίμους παρασκευασμένους *Reg.* 1. Vulgo ἑτοίμους. [q] Deeſt *Reg.* 2. & *Baſil.* [r] Praetereunt articulum *iidem* ante παντοδ., quos amplector. [s] Διέτεινε τὸ *Reg.*

10. Τῷ Ἡρακλεῖ τῷ Τυρίῳ θῦσαι] De eo *H. Vales.* ad *Dionis* Excerpt. p. 110. & *Jac. Gronov.* ad *Arrian.* p. 89. P. Wess.

14. Τεθαρρηκότως ὑπέμενον τὴν πολιορκίαν] Sic ſcripſerat, uti τεθαρρηκότως παρατάξασθαι L. XI, 36. & τεθαρρηκότως ἐδέχοντο τὴν ἐπιφορὰν hujus lib. cap. 19. tum τεθαρρηκότως τὴν τῶν Μακεδόνων ἔφοδον ὑπέμενον Cap. 76. aliaque ejuſdem formae oſtendunt. P. Wess.

27. Κατὰ γῆν σχεδὸν ἀπραγμάτευτον οὖσαν] Cujus obſidio tentari terra vix poterat. Sic *Polybius* L. IV, 75. διὰ τὸ τήν τε χώραν τὴν πέριξ αὐτῆς τοιαύτην εἶναι καὶ δυσέμβολον, τό, τε χωρίον ΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΟΝ καὶ δυσπρόσοδον. i. e. *oppugnatione atque aditu difficile.* Apud *Suidam* in ea voce τὸ ἀπραγμάτευτον quod commercio & negotiatione caret, indicat, ut bene *Kuſterus*; longe vero aliud in *Muſonii* fragmento apud *Stobaeum* Tit. XVIII. p., 167. τὸ οἰκεῖον τοῦ δεσπότου, καὶ τὸ ἀπραγμάτευτον τῶν μὴ πραγματευτῶν — προσοδεύεται· nimirum quod ſine multo labore paratur. *Syneſius* Or. de Regn. p. 4. B. Ὃν γὰρ ὄντως κατορθοῖ τοῖς ἀνθρώποις μακαρισμὸς, οὗτος ἀπραγμάτευτος διατελεῖ. qui diverſus vocabuli uſus ex variante ſignificatione τοῦ πραγματεύεσθαι pendet unice. De Tyro operibus & natura munita *Arrian.* L. II, 18. P. Wess.

32. Τὴν παλαιὰν λεγομένην Τύρον] Vid. ad L. XIX, 59. P. Wess.

44. Καὶ ναυμαχίαν ἑτοίμους κατεσκεύαζον] Debetur hoc *Rhodomani* conjecturae, in qua acquieſco ob *Reg.* librum. Mallem praeterea καὶ πρὸς τὴν ναυμ., ne & hac parte oratio hiaret, conſentiente eodem. P. Wess.

59. Ὡς — διέτεινε τὸ κατασκευαζόμενον] Planius videri poſſet di-

ἄπιστον τὸ μέγεθος, ὃ προσπεσὸν τῷ χώματι, κακὸν μὲν οὐδὲν εἰργάσατο, τῷ δὲ ἑτέρῳ μέρει τοῦ σώματος προσανακεκλιμένον ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔμεινε, καὶ πολλὴν κατάπληξιν παρείχετο τοῖς θεωμένοις τὸ παράδοξον· πάλιν δ' εἰς τὸ πέλαγος νηξάμενον εἰς δεισιδαιμονίαν ἀμφοτέρους προήγαγεν. 520. ἑκάτεροι γὰρ, ὡς τοῦ Ποσειδῶνος αὐτοῖς βοηθήσειν μέλλοντος, διέκρινον τὸ σημεῖον, ῥέποντες ταῖς γνώμαις πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον. ἐγίνετο δὲ καὶ ἄλλα σημεῖα παράδοξα, δυνάμενα διατροπὴν καὶ φόβον τοῖς ὄχλοις παρασχέσθαι. κατὰ γὰρ τὰς τροφὰς παρὰ τοῖς Μακεδόσιν οἱ διακλώμενοι τῶν ἄρτων αἱματώδη τὴν πρόσοψιν εἶχον. ἑωρακέναι δέ τις ἔφησεν ὄψιν, καθ' ἣν ὁ Ἀπόλλων ἔλεγε μέλλειν ἑαυτὸν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. τοῦ δὲ πλήθους ὑπονοήσαντος ὅτι πεπλακὼς εἴη τὸν λόγον χαριζόμενος Ἀλεξάνδρῳ, καὶ διὰ τοῦτο τῶν νεωτέρων ὁρμησάντων ἐπὶ τὸ λιθοβολῆσαι τὸν ἄνθρωπον, οὗτος μὲν [v] διὰ τῶν ἀρχόντων κλαπεὶς, καὶ καταφυγὼν εἰς τὸ τοῦ Ἡρακλέους ἱερὸν, διέφυγε τὴν τιμωρίαν, διὰ τὴν ἱκεσίαν· οἱ δὲ Τύριοι δεισιδαιμονήσαντες χρυσαῖς σειραῖς [w] προσέδησαν τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ξόανον τῇ βάσει, ἐμποδίζοντες, ὡς ᾤοντο, τοῦ θεοῦ τὸν ἐκ τῆς πόλεως χωρισμόν.

Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Τύριοι τὴν αὔξησιν τοῦ χώματος εὐλαβηθέντες, ἐπλήρωσαν πολλὰ τῶν ἐλαττόνων σκαφῶν ὀξυβελῶν τε καὶ καταπελτῶν, καὶ τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν ἀνδρῶν· καὶ προσπλεύσαντες τοῖς ἐργαζομένοις τὸ χῶμα, πολλοὺς μὲν κατέτρωσαν, οὐκ ὀλίγους δὲ ἀπέκτειναν. εἰς ἀνόπλους γὰρ καὶ πυκνοὺς πολλῶν καὶ παντοίων βελῶν φερομένων, οὐδεὶς ἡμάρτανε, ἑτοίμων καὶ ἀφυλάκτων τῶν σκοπῶν κειμένων. συνέβαινε γὰρ οὐ μόνον κατὰ πρόσωπον τὰ φερόμενα βέλη προσπίπτειν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ νῶτα τῶν ἀντιπροσώπων ὄντων ἐν στενῷ χώματι [x] διικνεῖσθαι, καὶ μηδένα δύνασθαι διαφυλάξασθαι τοὺς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν κατατιτρώσκοντας. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, τὸ παράλογον τῆς συμφορᾶς βουλόμενος ὀξέως διορθώσασθαι, πληρώσας πάσας τὰς ναῦς, καὶ καθηγούμενος αὐτὸς ἔπλει κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὸν λιμένα τῶν Τυρίων, καὶ τὴν ἐπάνοδον τῶν Φοινίκων ὑπετέμνετο. οἱ δὲ βάρβαροι, φοβηθέντες μή ποτε κυριεύσας τῶν λιμένων, καταλάβηται τὴν πόλιν ἔρημον οὖσαν στρατιωτῶν, κατὰ πολλὴν σπουδὴν ἀνέπλεον εἰς τὴν [y] Τύρον. ἀμφοτέρων δὲ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς φιλοτιμίας ταῖς εἰρεσίαις πυκναῖς χρωμένων, καὶ τῶν Μακεδόνων ἤδη πλησιαζόντων τοῖς λιμέσιν, οἱ Φοίνικες παρ' ὀλίγον μὲν ἦλθον τοῦ πάντες ἀπολέσθαι, παρεισπεσόντες δ' ὅμως τῇ βίᾳ, καὶ τὰς τελευταίας ναῦς ἀποβαλόντες, διεσώθησαν εἰς τὴν πόλιν. ὁ δὲ βασιλεὺς, μεγάλης ἐπιβολῆς ἀποτυχὼν, πάλιν προσεκαρτέρει τῷ χώματι, καὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν παρείχετο τοῖς ἐργαζομένοις τὴν ἀσφάλειαν. τὸ δ' ἔργον

Olymp. CXII. 1.

appellit. Quae ad aggerem provecta nihil equidem incommodi attulit: ſed altera corporis parte acclinata ad non mediocre tempus illic haeſit: multumque terroris hac rei novitate injectum ſpectantibus fuit. Cumque rurſus in mare enataſſet, utroſque religione occupavit: dum auxilio Neptunum ſibi fore, pars utraque animis ad ſuam utilitatem inclinatis, hoc ſigno portendi auguratur. Prodigia inſuper alia, quae perturbationem ac terrorem vulgo incuterent, acciderunt. Nam inter comedendum apud Macedones, qui frangebantur panes, colorem ſanguineum referebant. Quidam 584. (apud Tyrios) viſum ſibi obtigiſſe affirmabat, quo urbe ſe exceſſurum, Apollo denunciaſſet. Ubi cum vulgus in gratiam Alexandri ſermonem hunc confictum ſuſpicaretur, ideoque ad lapidibus obruendum hominem juvenes properarent, a magiſtratibus ille ſubductus in templum Herculis profugit, atque hoc modo, Deo ſupplex capitis ſupplicium evaſit. Hinc Tyrii ſuperſtitione inducti, catenis aureis ſimulacrum Apollinis in baſi devinxere, impedituri, ut perſuaſum habebant, Dei ex urbe migrationem.

42. Poſthaec cum molis incrementum terrorem oppidanis injiceret, ſcaphas complures acutorum miſſilium tormentis & catapultis, ſagittariiſque & funditoribus onerant, & in exſtruentes aggerem invecti, multos ſauciant, nec pauciores interimunt. Cum enim in turbam denſam inermemque omnis generis tela confertim torquerentur, nullus fruſtra, quippe in expoſitos ictibus & indefenſos, jactum dirigebat. Nam quia in illa molis anguſtia obverſam hoſti frontem habere cogebantur, accidit ut non ex adverſo tantum, ſed etiam a tergo, miſſilibus ferirentur, neque quiſquam ſibi ab utrinque ſauciantibus cavere poſſet. Alexander itaque, ut detrimentum hoc inopinatum quam citiſſime reſarciret, navigiis quotquot habebat cum milite expeditis, ita ut dux ipſe eſſet, ad reditum Phoenicibus intercipiendum, magno ſtudio ad portum Tyriorum contendit. Tunc barbari metuentes, ne, ſi portu foret potitus, urbem etiam propugnatoribus vacuam caperet, ſumma feſtinatione ad urbem redire inſtituunt. Utraque ſane pars propter ſummam praevertendi contentionem, remis ſtrenue rem agebat. Cumque Macedones jam jam portum ſubirent, parum aberat, quin omnes interiiſſent Phoenices. Via tamen per vim aperta extremis navium amiſſis, ſalvi in urbem rediere. Etſi autem rex magna ſpe dejectus erat, perficiendae tamen moli iterum gnaviter incubuit, naviumque frequentia effecit, ut operarii deinceps tutiores eſſent. Jamque

---

[v] Ὑπὸ τῶν Reg. 1. [w] Προσεδ. idem. Vulgo περιέδησαν. [x] Διικνοῦσθαι Baſil. [y] Τύρον. ἀμφοτ. Venet. Reg. prim. Ceteri πόλιν interſerunt ex gloſſa, quam exterminavi.

διῄρειτο, niſi ipſemet Auctor L. xi, 6. ἐχόμενον τὸ τεῖχος, διῄρητο δεῖ [illegible], L. i, 48, ἐπὶ τούτοις — [illegible] χρόνον [illegible] τοῦ βασιλέως. Itaque retineo. P. Wess.

63. Κῆτος ἄπιστον τὸ μέγεθος] Curtium ſi audis L. iv, 4, 3. haec inuſitatae magnitudinis bellua tergus ſe ad molem, quam Macedones jecerant, adplicuit. P. Wess.

73. Δυνάμενα διατροπὴν καὶ φόβον &c. παρασχέσθαι] Noſter Excerpt. Urſin. Eclog. xxvii. διατροπὴ μεγάλη τὸ στρατόπεδον ἐπέσχε, quod quidem Suidas exſcribens idem ait eſſe ac ταραχή, [illegible]. Ego perturbationem animi ac conſternationem cum Interprete praefero. Polybius L. iii, 85. τηλικαύτη συνέβη γενέσθαι διατροπή, ὥστε &c. tanta ſecuta eſt animorum conſternatio. & L. v, 60. καταπεπληγμένος δὲ τὴν διατροπὴν αὐτῶν, ἐξέπεμψε &c. P. Wess.

76. Αἱματώδη τὴν πρόσοψιν εἶχον] Prodigii meminit Curtius iv, 2, 14. P. Wess.

85. Προσέδησαν τὸ — ξόανον τῇ βάσει] Hoc malui, ex veteri codice ſumtum. Vid. L. xiii, 108. Simili ex cauſſa πέδας ἔχων Ἐνυάλιος, ne qua aufugeret, & Venus, cognomento Morpho, ἔχουσα καὶ πέδας περὶ τοῖς ποσί, quamquam hujus diverſior ratio, apud Pauſan. L. iii, 15. Adjunge Curtium iv, 3, 21. P. Wess.

90. Ὀξυβελῶν τε καὶ καταπελτῶν] Eundem in modum disjunctim ὀξυβελεῖς καὶ καταπέλτας L. xviii, 70. Sed locis paene infinitis ὀξυβελεῖς καταπέλτας. nihil tamen novandum cenſeo, quod ὀξυβελεῖς tormenti genus, catapultus minus, recte indicent. Vid. hujus lib. cap. 45. L. xx, 50. & 84. P. Wess.

1. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος — πληρώσας πάσας τὰς ναῦς] Serius con-

Olymp. CXII. 1. que opere ad urbem quam proxime perducto, capi eam poſſe, non obſcurum erat: cum vehementior exſurgens Caurus, bonam aggeris partem corrupit. Haec fortuita molis ruina Alexandrum tantopere animi perplexum reddidit, ut tentatae obſidionis illum poeniteret. Sed tamen gloriae ſtudio incitatus incredibili magnitudine arbores in montibus exciſas (illuc) deportavit, illiſque una cum ramis terra aggeſta impletis, vim fluctuum obſtruxit. Poſtquam igitur everſas molis partes celeriter reſtituiſſet, jamque intra teli jactum ab operantium multitudine agger fuiſſet promotus, machinis in molis arce conſtitutis, petrariis moenia dejiciebat, miſſilibuſque acutis in propugnaculis collocatos ſubmovebat. His etiam ſagittarii & funditores praeſto erant, & complures de propugnatoribus oppidanis graviter ſauciabant.

43. Mari tamen adſueti Tyrii, quibus artifices & machinarum ſtructores non deerant, ſingularis induſtriae artiſque remedia ſibi compararant. Nam adverſus catapultarum tela rotas crebris interſepimentis diſtinctas fabricarunt. Has dum machinae cujuſdam adminiculo circumverſant, telorum alia comminuunt, alia in tranſverſum diſtorquent. Impetum denique omnium, quamlibet violentum, infringunt. Lapides autem e petrariis rotatos, dum rebus quibuſdam mollibus, & facile cedentibus excipiunt, vim tormentorum languidiorem reddunt. Tum rex oppugnatione ex aggere non contentus ſimul omni claſſe, veluti corona urbem cingit, & circumquaque moenibus accurate luſtratis, tam mari quam terra oppugnaturum ſe urbem, non obſcure 585. prae ſe ferebat. Aſt ubi Tyrii cum claſſe occurrere non auderent, tres in portus oſtio naves, ſorte ſtationem habentes, rex adortus omnes confringit; Et hinc in caſtra regreditur. Mox Tyrii, ut moenia duplo firmiora redderent, v. cubitorum intervallo in medio relicto, murum alterum x. cubitos latum aedificant, & vacuum inter utrumque ſpatium lapidibus & ingeſta terra complent. Alexander vero junctis inter ſe triremibus, impoſitiſque varii generis machinamentis, ad centum uſque pedes murum diruit; Et jam per rudera in urbem irrumpi coeptum erat. At Tyrii denſo telorum imbre effuſo, vix tandem hoſtes avertunt, & profligati muri partem per noctem inſequentem denuo exſtruunt. Poſteaquam vero aggere cum moenibus conjuncto urbs in peninſulae formam re-

πλησιαζόντων τῇ πόλει, καὶ τῆς ἁλώσεως προσδοκωμένης, 521. [z] ἀργέστης ἄνεμος μέγας ἐπεγένετο, καὶ τοῦ χώματος πολὺ μέρος ἐλυμήνατο. ὁ δ' Ἀλέξανδρος εἰς ἀμηχανίαν ἐμπίπτων διὰ τὴν αὐτόματον τῶν ἔργων [a] φθορὰν, μετεμέλετο μὲν ἐπὶ τῇ τῆς πολιορκίας ἐπιβολῇ, ὅμως δὲ τῇ φιλοτιμίᾳ προαγόμενος, ἐκ τῆς ὀρεινῆς ἐκκόπτων ὑπερμεγέθη δένδρα παρεκόμιζε, καὶ σὺν αὐτοῖς τοῖς κλάδοις ἐγχώσας, ἐνέφραξε τὴν βίαν τοῦ κλύδωνος. ταχὺ δ' ἀποκαταστήσας τὰ πεπτωκότα τοῦ χώματος, καὶ τῇ πολυχειρίᾳ προκόψας εἰς βέλους ἄφεσιν, ἐπέστησε τὰς μηχανὰς ἐπ' ἄκρον τὸ χῶμα· καὶ τοῖς μὲν πετροβόλοις κατέβαλλε τὰ τείχη, τοῖς δ' ὀξυβελέσιν ἀνεῖργε τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἐφεστῶτας. συνηγωνίζοντο δὲ τούτοις οἵ τε τοξόται καὶ σφενδονῆται, καὶ πολλοὺς τῶν ἐν τῇ πόλει παραβοηθοῦντας κατετίτρωσκον.

Οἱ δὲ Τύριοι ἀλιεῖς, ἔχοντες τεχνίτας καὶ μηχανοποιοὺς, κατεσκεύασαν φιλότεχνα βοηθήματα. πρὸς μὲν γὰρ τὰ καταπελτικὰ βέλη τροχοὺς κατεσκεύασαν διειλημμένους πυκνοῖς διαφράγμασι· τούτους δὲ διά τινος μηχανῆς δινοῦντες, τὰ μὲν συνέτριβον, τὰ δὲ παρέσυρον τῶν βελῶν, [b] πάντων δὲ τὴν ἐκ τῆς βίας φορὰν ἐξέλυον· τοὺς δ' ἐκ τῶν πετροβόλων φερομένους λίθους δεχόμενοι μαλακαῖς τισι καὶ συνενδιδούσαις κατασκευαῖς, ἐπράϋνον τὴν ἐκ τῆς ὀργανικῆς βίας δύναμιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἅμα τῇ κατὰ τὸ χῶμα προσβολῇ παντὶ τῷ στόλῳ περιέπλει τὴν πόλιν, καὶ τὰ τείχη περιεσκέπτετο, καὶ φανερὸς ἦν πολιορκήσων τὴν πόλιν κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. τῶν δὲ Τυρίων ἀνταναχθῆναι μὲν τῷ στόλῳ μηκέτι τολμώντων, τρισὶ δὲ ναυσὶν ὁρμούντων πρὸ τοῦ λιμένος, ὁ βασιλεὺς ἐπιπλεύσας αὐταῖς, καὶ πάσας συντρίψας, ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν. οἱ δὲ Τύριοι, βουλόμενοι διπλασιάσαι τὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀσφάλειαν, ἀποστήσαντες πέντε πήχεις, ἕτερον τεῖχος ᾠκοδόμουν, δέκα πηχῶν τὸ πλάτος, καὶ τὴν [c] ἀνὰ μέσον τῶν τειχῶν σύριγγα λίθων καὶ χώματος ἐπλήρουν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, τὰς τριήρεις ζευγνύων, καὶ μηχανὰς παντοδαπὰς αὐταῖς ἐπιστήσας, κατέβαλεν ἐπὶ πλέθρον τοῦ τείχους καὶ διὰ τοῦ πτώματος εἰσέπιπτεν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Τύριοι τοὺς [d] εἰσβιαζομένους πυκνοῖς βέλεσι βάλλοντες, μόλις [e] ἀπετρέψαντο, καὶ τὸ πεπτωκὸς μέρος τοῦ τείχους ἀνῳκοδόμησαν νυκτὸς ἐπιλαβούσης. μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ χώματος συνάψαντος τῷ τείχει, καὶ τῆς πόλεως

---

[z] Ἀργέστης Venet. [a] Φθορὰν Basil. [b] Πάντας Reg. 1. Paullo ante διανοῦντες libri omnes. [c] Ἀναμέσον Basil. [d] Βιαζομένους Reg. 2. Basil. [e] Ἀπεστρέψαντο ora Steph. Reg. 1., in quo & μέρος. In Basil. ἀπέρ.

contigit, ſi Curtio fides. Nam principio obſidionis Alexander claſſe plane defectus erat. Adi eum L. IV, 4. P. Wess.

19. Ἀργέστης ἄνεμος μέγας ἐπεγένετο] Conf. L. I, 39. Nautae ventum eum, Syriae oram infeſtantem, μελαμβόρειον nigrum Boream vocitabant, teſte Joſepho B. Jud. III, 9, 3. Erat ibi, ut aliis in locis, mire impetuoſus, μελαμβόρειον πνεῦμα βίαιον καὶ φρικῶδες propterea Straboni L. IV. p. 276. B. cum nota Caſaubon. P. Wess.

35. Οἱ δὲ Τύριοι ἀλιεῖς, ἔχοντες τεχνίτας] Mirum cur Tyrios univerſos ἀλιεῖς adpellet. Erant ſane eorum plerique rei nauticae ſtudioſi, nec ἀλιεῖς tamen ſive piſcatores. Doctiſſimus De La Barre, cujus ſollerti operae excerpta Codd. Reg. debeo, adſcripſerat, „ lege ἀλεῖς multos. ἀλεῖς ἔχοντες τεχνίτας". Optime, ſi Herodotus inter manus eſſet, deque ejus dictione ageretur, conſtituenda. In Diodoro nuſquam reperitur id vocabuli, neque audeo ab Jonibus repetitum invito obtrudere. Scribo itaque Τύριοι ἀλιεῖς ἔχοντες καὶ τεχνίτας: ut innuatur, Tyrios & piſcatorum & artificum operam impendiſſe in machinas fabricandas. Atque hoc machinae, quas ad retundendam vim hoſtilem adhibitas deinceps deſcribit, confirmant. P. Wess.

39. Διά τινος μηχανῆς διανοῦντες] Hoc quidem Varini Camertis Lexicon interpretatur per [illegible]. Sed haud dubie veriſſima lectio eſt δινοῦντες, quomodo etiam infra p. 586. uſurpatur. Mutuatus autem vocem a poetis quibus δινέω pro δινῶ flectitur. L. Rhod.

Διά τινος μηχανῆς δινοῦντες] Auſus ſum corruptae voci literam detrahere, fretus Rhodomani conſenſione & ſermonis, quo magnum inter διανοεῖν & δινεῖν diſcrimen, genio. Viam Auctor monſtrat C. 45. quando iiſdem de rotis, καὶ διά τινων ὀργάνων τούτους δινοῦντες. Novi Heſychianum Διανοεῖ, τρίφει (leg. στρέφει) κυκλοῖ, quod a Grammatico exceptum citra dubium eſt ex libro, quem huic ſimillimum vitium inquinaverat. Henr. certe Stephano probari non potuit, qui, tametſi heic nihil adſcripſerit, in Theſ. ſui Indice pag. 738., prolatis Diodori verbis, ſibi ea diſplicere profitetur. P. Wess.

42. Μαλακαῖς τισι καὶ συνενδιδούσαις κατασκευαῖς] Vid. mox C. 45. P. Wess.

55. Τὴν — σύριγγα] Intercapedinem fiſtulae ſeu canalis inſtar, ſic Rhodomani nota, me non intercedente. Saepe σύριγγες anguſti ſunt & flexuoſi meatus, ſive cavernae minutae terrarum, quas Graeci ſyringas adpellamus, verbis Ammiani Marcellini. L. XVII, 7. p. 183., unde σύριγγες Ἀργολίας, quae Creticis labyrinthis comparantur, ab Aeliano de Animal. L. VI, 43. & L. XVI, 14. P. Wess.

61. Μόλις ἀπετρέψαντο] Neque hoc ſeſe commendat, neque ἀπεστρέψαντο Reg. pr., quantumvis recurrat L. XVIII, 47.; haeret enim eodem in luto. Dederat Auctor [illegible], ut ſolet. Vid.

522. λεως χερραίας γενομένης, πολλοὺς [f] καὶ μεγάλους ἀγῶνας συνέβαινε γίνεσθαι κατὰ τὴν τειχομαχίαν. οἱ μὲν γὰρ τὸ δεινὸν ἔχοντες ἐν ὀφθαλμοῖς, καὶ τὰς ἐκ τῆς ἁλώσεως συμφορὰς ἀναλογιζόμενοι, ταῖς ψυχαῖς οὕτω παρέστησαν πρὸς τὸν κίνδυνον, ὥστε τοῦ θανάτου καταφρονῆσαι. τῶν γὰρ Μακεδόνων [g] προσαγαγόντων πύργους ὑψηλούς, ἴσους τοῖς τείχεσι, καὶ διὰ τούτων τὰς ἐπιβάθρας ἐπιβαλλόντων, καὶ θρασέως ταῖς ἐπάλξεσιν ἐπιβαινόντων, οἱ μὲν Τύριοι, διὰ τὴν ἐπίνοιαν τῶν ὀργανοποιῶν, πολλὰ πρὸς τὴν τειχομαχίαν εἶχον βοηθήματα· χαλκευσάμενοι γὰρ εὐμεγέθεις τριόδοντας παρηγκιστρωμένους, τούτοις ἔτυπτον ἐκ χειρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν πύργων καθεστῶτας. ἐμπηγνυμένων δὲ εἰς τὰς ἀσπίδας τούτων, καὶ κάλους ἐχόντων προσδεδεμένους, εἷλκον πρὸς ἑαυτούς, ἐπιλαμβανόμενοι τῶν κάλων. ἀναγκαῖον οὖν ἦν ἢ προΐεσθαι τὰ ὅπλα, καὶ γυμνουμένους τὰ σώματα κατατιτρώσκεσθαι, πολλῶν φερομένων βελῶν, ἢ τηροῦντας τὰ ὅπλα διὰ τὴν αἰσχύνην, πίπτειν ἀφ᾽ [h] ὑψηλῶν πύργων καὶ τελευτᾶν. ἄλλοι δ᾽ ἁλιευτικὰ δίκτυα τοῖς ἐπὶ τῶν ἐπιβάθρων διαμαχομένοις ἐπιρριπτοῦντες, καὶ τὰς χεῖρας ἀχρήστους ποιοῦντες, κατέσπων καὶ περιεκύλιον ἀπὸ τῆς ἐπιβάθρας ἐπὶ τὴν γῆν.

Ἕτερον δ᾽ ἐπενόησαν εὕρημα φιλότεχνον κατὰ τῆς τῶν Μακεδόνων ἀνδρείας, δι᾽ οὗ τοὺς ἀρίστους τῶν πολεμίων ἀμηχάνοις καὶ δειναῖς περιέβαλλον τιμωρίαις. κατασκευάσαντες γὰρ ἀσπίδας χαλκᾶς καὶ σιδηρᾶς, καὶ ταύτας πληρώσαντες ἄμμου, φλογὶ πολλῇ συνεχῶς ὑπέκαιον καὶ διάπυρον κατεσκεύαζον τὴν ἄμμον. ταύτην δὲ διά τινος μηχανῆς [i] τοῖς θρασύτατα μαχομένοις ἐπερρίπτουν, καὶ ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς περιέβαλλον τοὺς ὑποπεσόντας. διὰ γὰρ τῶν θωράκων καὶ τῶν ὑποδυτῶν παρεισπίπτουσα ἡ ἄμμος, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς θερμασίας λυμαινομένη τὰς σάρκας, ἀβοήθητον ἐποίει τὸ ἀτύχημα. διὸ καὶ παραπλησίως τοῖς βασανιζομένοις πᾶσαν δεητικὴν φωνὴν [k] προϊέμενοι, τοὺς μὲν ἐπικουρήσοντας οὐκ εἶχον, αὐτοὶ δὲ διὰ τὴν δεινότητα τοῦ πάθους εἰς μανιώδεις διαθέσεις ἐμπίπτοντες ἐτελεύτων, ἐλεεινῷ καὶ ἀμηχάνῳ πάθει περιπίπτοντες. ἅμα δὲ καὶ πῦρ ἐπερρίπτουν, καὶ σαυνία καὶ λίθους ἐπέβαλλον οἱ Φοίνικες, καὶ τῷ πλήθει τῶν βελῶν κατεπόνουν τὰς ἀρετὰς τῶν ἀνθισταμένων· καὶ ταῖς μὲν δρεπανηφόροις κεραίαις τὰς τῶν κριῶν ὁρμηθρίας ὑποτεμνόμενοι, ἄχρηστον τὴν τῆς ὁρ-

dicta fuerat, pro defenſione murorum, plurima eaque ingentia certamina committi coeptum eſt. Olymp. CXII. 1. Nam licet mali atrocitatem in conſpectu haberent, & calamitates expugnationi adjunctas perpenderent: ita tamen animos contra periculum obſirmarunt, ut mortem contemtui haberent. Cum enim Macedones tantae altitudinis turres admoverent, ut murorum pinnas aequarent: & per pontes inde projectos audacter in moenia tranſcenderent, Tyriis ex fabrorum ingenio & ſolertia multa propugnationis auxilia ſuppetebant. Hamatos enim tridentes eximiae magnitudinis fabricati, cominus locatos in turribus percutiebant. His in clypeos hoſtium defixis, quod ſunes habebant annexos, quos apprehenderant, ad ſe pertrahebant. Nam alterutrum neceſſe erat, aut ut omiſſis armis, & nudatis corporibus in tanta multitudine telorum ſauciarentur, aut illis ob pudorem retentis, praecipitati e turribus interirent. Alii retibus piſcatoriis in dimicantes ſupra pontes conjectis, quod implicitas reddiderant manus, attractos ad terram devolvebant.

44. Aliud inſuper mirae artis inventum contra Macedonum virtutem excogitarant, quo hoſtium optimos quosque horrendae & inexplicabili calamitati involverunt. Clypeos enim ex aere ferroque cuſos arena replebant, eosque tam diu igne multo torrebant, donec incandeſceret arena. Hanc cum machina quadam in animoſiſſime pugnantes conjicerent, extrema illos calamitate afficiebant. Nam loricis & interulis ſe inſinuans arena, carnesque fervore intenſiſſimo perurens, nullum malo remedium concedebat. Idcirco non ſecus ac torturis ſubjecti, licet omnis generis querelas cum obſecratione conjunctas ederent: nemo tamen qui opitularetur, erat: unde prae affectionis illius atrocitate ad furorem adacti, inter miſerabiles & non explicandos cruciatus animam exhalabant. Interim etiam flammas, veruta & lapides in hoſtem mittere Phoenices non deſinebant, adeo ut multitudine telorum hoſtium virtus ſuccumberet. Antennis praeterea falcatis ſunes arietum quibus concitabantur, ſuccidentes, vim inſtrumentorum enervabant.

---

[f] Omittit copulam *Baſil.* Mox συνέβαινε γενέσθαι *Reg.* 1. [g] Προσαγόντων *Reg.* 2. *Baſil.* & *Reg. pr.* [h] Ὑψηλῶν πύργων om. *Steph.* [i] Τοῖς θρασυτάτοις *Reg.* 1. [k] Προϊέμενος *idem*, neutrum bene. Omnes praeterea δεινήν.

Vid. not. in L. xv; 4. P. Wess.

72. Τὰς ἐπιβάθρας ἐπιβαλλόντων] Conf. L. xix, 51. P. Wess.

76. Τριόδοντας παρηγκιστρωμένους] Non alio ſenſu τὰ παρηγκιστρωμένα βέλη πλείονα χρόνον ἐμμένοντα *Plut.* Sympos. L. ii. pag. 631. D., quibus hamati hi tridentes nihil ceſſiſſe, imo vero ob plures uncos videntur formidoloſiores fuiſſe. P. Wess.

85. Ἄλλοι δὲ ἁλιευτικὰ δίκτυα &c.] Meminit retium hoc ex loco *Juſt. Lipſius* Poliorcet. L. v, 3., quorum in obſidionibus uſum *Philo*, quem ille inſpexiſſe non videtur, Poliorcet. pag. 95. ſic declarat: χρήσιμα δ᾽ ἐστὶ καὶ τὰ προσαγορευόμενα παρά τισιν ΑΜΦΙΒΛΗΣΤΡΑ ἐν τῷ λίαν πρὸς τοὺς κατὰ τὰς κλίμακας διὰ τῶν διαβαθρῶν ἐπὶ τὰ τείχη ἀναβαίνοντας. ὅταν γὰρ ἐπιρριφῇ αὐτοῖς ῥᾳδίως [illegible] (leg. [illegible]) ὑποχείριοι γίνονται, quae quidem optime huic loco conveniunt. Habet idem Mechanicus p. 99. remedia contra τὰ ἐπιρριπτόμενα ΑΜΦΙΒΛΗΣΤΡΑ, quae vide. Sumtum autem repetitumque retium id genus videtur ex Pittaci, unius ex ſeptem illis ſapientibus, arte, qua Phrynonem occulto reti inpedivit apud *Strabon.* xiii. p. 896. A. & *Feſtum* in Retiarius. P. Wess.

95. Τοῖς θρασύτατα μαχομένοις] Quod *Reg. pr.* offert θρασυτάτοις, illi remittimus. Grammatici gloſſa eſt, non recordati Graecorum conſuetudinis, de qua *Ezech. Spanhem.* ad *Plut.* v. 46. *Ariſtophanis*. Porro commentum Tyriorum clypeosque illos aheneos, multo igne toſtos, quos repletos fervida arena e muris ſubito devolvebant, non praeteriit *Curtius* L. iv, 3, 26., cui *Apollodorum* Poliorcet. p. 17. adjunge. P. Wess.

3. Πᾶσαν δεινὴν φωνὴν προϊέμενοι] Δεινὴν corruptum ex δεητικήν. L. Rhod.

Πᾶσαν δεητικὴν φωνὴν προϊέμενοι] Reſtitui *Diodoro*, quod eum reliquiſſe pulcre perſpexit *Rhodomannus*. Quid enim δεινὴ φωνὴ erit? an recipi quae poteſt? Apage ineptias. Φωνὴ δεητικὴ qualis ſupplicum & orantium eſſe ſolet, ut λόγος δεητικὸς apud *Plutarchum*. Clare Noſter in Excerpt. *Urſin.* p. 331. de Cretenſium legatis καὶ πᾶσαν δεητικὴν προϊέμενοι φωνὴν, ἐξιλάσκοντο τοὺς τὸ συνέδριον συνέχοντας. Sic enim legendum. P. Wess.

9. Ταῖς μὲν δρεπανηφόροις κεραίαις] Vid. ad L. xiii, 78. pag. 604. Κεραίαι antennarum in modum e muris promicabant, quarum λιθοφόροι praegrandes lapides in ſubjectos decutiebant: ἀπὸ τῶν κεραιῶν λίθους μεγάλους ἀφιέντας *Philo* Poliorcet. p. 91. Δρεπανηφόροι arietum & aliarum machinarum, quibus ſuſpenſi erant, ſunes lacerabant. *Philoſtrato* L. i. Icon. 19. p. 791. δρέπανα ἐπὶ δοράτων, *Curtio* aſſeres ſunt validi, quibus uncos & falces illigaverant L. iv, 3, 24. *Philo* vero illi, quem dixi, uſui ibid. pag. 100. δρέπανα καὶ κεραίας admoveri ſuadet. Denique πυρφόροι, ut mox indicatur, maſſas ingentes easque candentes in hoſtes devolvebant. Vid. eundem *Philon.* pag. 95. Sed quid αἱ τῶν κριῶν ὁρμηθρίαι erunt? Interp. *arietum quibus concitabantur ſunes*, non diſſentiente *Lipſio* Poliorcet. L. v, 8., neque male illi, ita ſi ſcripſerit *Auctor*. Fecero tamen cum *Caſaubono* ad *Athenaeum* p. 1797. *Ed. Gronov.* ὁρμητηρίας corrigenti

Olymp. CXII. 1. bant. Tum machinis igniferis grandes e ferro maſſas & candentes in confertam hoſtium turbam mittebant, quae propter denſitatem illorum aberrare non poterant. Corvis autem manibuſque ferreis in loricis conſiſtentes abripiebant. Et quia multitudine propugnatorum abundabant, omnes oppugnantium machinas eludebant; multis inſuper neci datis.

45. Etſi vero ſumme perculſis animis conflictus difficultas vix amplius ſuſtineri poterat: nihil tamen de priſtina Macedones audacia remittere: ſed identidem ante ſe proſtratos ſupergreſſi aliorum clades
586. in documentum ſuum non vertere. Interim cum Alexander catapultas contra balliſtas ſtatuiſſet, ingentibus ſaxis inde miſſis, moenia quaſſat. Et e catapultis magnam omnis generis telorum vim torquens graviſſima conſiſtentibus in muro vulnera infert. Cui malo ut machinamentum aliquod opponant Tyrii, rotas marmoreas ante moenia ſtatuunt, easque inſtrumentis quibusdam circumagitantes, delata e catapultis tela confringunt, aut in obliquum avertentes, ne quid ictu ſuo noceant emiſſa tela, efficiunt. Ad haec coria pelleſque duplicatas, & alga farctas conſuunt, quibus balliſtarum ictus excipiunt. Et quia molliter cedebant, vis lapidum evibratorum facile diſſolvebatur. Denique nullum non fortitudinis genus in defenſione adhibent Tyrii. Et quia auxiliorum copia large ſuppetebat, jam audentiores hoſti obviam eunt. Ideoque moenibus & ſtationibus intra turres relictis, in ipſos erumpunt pontes, virtutemque ſuam hoſtium ſtrenuitati opponunt. Cum quibus confertis manibus congreſſi, ingens pro patria certamen ineunt. Erant inter ipſos, qui ſecuribus partes de corpore occurrentium, quaecunque ictui expoſitae eſſet, reſecarent. Ibi Macedonum dux quidam, Admetus nomine, fortitudine ac robore corporis eximius, cum impetum Tyriorum animoſius exciperet, in medium caput ſecuri percuſſus heroice vitam illico finivit. Alexander itaque Tyrios Macedonibus ſuis praevalere conflictu videns, nocte jam appetente receptui canit. Et primo quidem ſolvere obſidionem, & in Aegyptum expeditionem facere, conſtituit. Sed mutato ſtatim conſilio, cum Tyriis defenſae urbis gloriam concedere, turpe duceret:

γάλων βίαν ἐποίουν, ταῖς δὲ πυρφόροις μύδρους μεγάλους διαπύρους ἐπέβαλλον εἰς τὸ πλῆθος τῶν 523.
πολεμίων, καὶ διὰ τὴν πυκνότητα τῶν ἀνδρῶν οὐχ ἡμάρτανον τῶν σκοπῶν· τοῖς δὲ κόραξι καὶ ταῖς σιδηραῖς χερσὶν ἀνήρπαζον τοὺς τοῖς θωρακίοις ἐφεστῶτας. τῇ δὲ πολυχειρίᾳ πάσας τὰς μηχανὰς [l] ἐνεργεῖς ποιοῦντες, πολλοὺς τῶν βιαζομένων ἀπέκτεινον.

Ἀνυπερβλήτου δὲ τῆς ἐκπλήξεως οὔσης, καὶ τῆς ἐν τοῖς ἀγῶσι δεινότητος ἀνυποστάτου [m] γινομένης, οὐδ᾽ ὣς ἔληγον τῆς τόλμης οἱ Μακεδόνες, ἀλλὰ τοὺς ἀεὶ πίπτοντας ὑπερβαίνοντες, οὐκ ἐνουθετοῦντο ταῖς τῶν ἄλλων συμφοραῖς. ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος ἐπιστήσας ἐπὶ τοὺς πετροβόλους καταπέλτας, καὶ λίθους μεγάλους ἀφιείς, ἐσάλευε τὰ τείχη· τοῖς δ᾽ ὀξυβελέσιν ἀπὸ τῶν πύργων τῶν ξυλίνων ἐκβάλλων βελῶν παντοδαπῶν πλῆθος, δεινῶς κατετίτρωσκε τοὺς ἐφεστῶτας [n] τοῖς τείχεσιν. ἀντιμηχανώμενοι δὲ πρὸς ταῦτα οἱ Τύριοι, πρὸ μὲν τῶν τειχῶν μαρμαρίνους τροχοὺς ἵστασαν, καὶ διά τινων ὀργάνων τούτους δινοῦντες, τὰ φερόμενα βέλη καταπελτικὰ συνέτριβον, καὶ εἰς τὰ πλάγια μέρη περιάγοντες, ἀπράκτους ἐποίουν τὰς τῶν ἀφιεμένων πληγάς. πρὸς δὲ τούτοις, βύρσας καὶ διπλᾶς διφθέρας πεφυκωμένας καταρράπτοντες, εἰς ταύτας ἀπεδέχοντο τὰς ἀπὸ τῶν πετροβόλων πληγάς· καὶ μαλακῆς τῆς ἐνδόσεως γινομένης, ἐξελύετο τῶν φερομένων πετρῶν ἡ βία. καθόλου δὲ οἱ Τύριοι πάντα τρόπον εὐρώστως ἀμυνόμενοι, καὶ κατευποροῦντες τοῖς βοηθήμασι, κατεθάρρησαν τῶν πολεμίων, καὶ τὸ τεῖχος καὶ τὰς ἐντὸς τῶν πύργων στάσεις ἀπολιπόντες, ἐπ᾽ αὐτὰς ὠθοῦντο τὰς ἐπιβάθρας, καὶ ταῖς τῶν πολεμίων ἀνδραγαθίαις ἀντέταττον τὰς ἑαυτῶν ἀρετάς. διὸ καὶ συμπλεκόμενοι τοῖς πολεμίοις, καὶ τὴν μάχην ἐκ χειρὸς συνιστάμενοι, μέγαν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος συνίσταντο· καί τινες πελέκεσι τῶν ἀπαντώντων τὸ προσπεσὸν μέρος τοῦ σώματος ἀπέκοπτον. ἔνθα δὴ τῶν παρὰ τοῖς Μακεδόσιν ἡγεμόνων τις, ὄνομα μὲν Ἄδμητος, διαφέρων δὲ ἀνδρείᾳ καὶ σώματος ῥώμῃ, [o] τεθαρρηκὼς τὴν βίαν τῶν Τυρίων ὑπέστη, καὶ πληγεὶς πελέκει [p] μέσην τὴν κεφαλήν, παραχρῆμα κατέστρεψε τὸν βίον ἡρωϊκῶς. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὁρῶν τῇ μάχῃ τῶν Τυρίων κατισχυομένους τοὺς Μακεδόνας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας νυκτὸς ἤδη γενομένης. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔκρινε λῦσαι τὴν πολιορκίαν, καὶ τὴν στρατείαν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ποιήσασθαι· μετανοήσας δὲ πάλιν, καὶ νομίσας αἰσχρὸν εἶναι παραχωρῆσαι Τυρίοις τῆς [q] κατὰ τὴν

---

[l] Ἀνενεργεῖς Reg. 1. [m] Γινομένως idem. [n] Ἐπὶ τοῖς Reg. pr. [o] Τὸ θράσος καὶ τὴν Reg. idem. [p] Μέσον τὴν κεφ. solus Reg. 1., unde articulum addidi. [q] Ἐν τῇ Reg. 1.

& quae mechanici ἀρτήματα κριῶν vocitant, intelligenti. [illegible] ſive *retinacula*, quibus aſſeres ſuſpenduntur, *Philo* habet Poliorcet. p. 91., τὰ κριῶν ἀρτήματα *Apollodorus* Poliorcet. pag. 23. & p. 26. &c. P. Wess.

14. Τοῖς δὲ κόραξι καὶ σιδηραῖς χερσὶν &c.] Jungit corvos ferreaſque manus, ſed navali in praelio, *Appian.* Bell. Civil. L. v. pag. 1159., neque neglexit *Curtius* L. iv. 3. 24. Conf. *Jo. Brodaeum* Miſcell. L. ii, 30. & *Jo. Scheffer.* de Nav. Milit. L. ii, 7. De θωρακίοις quae dixi ad L. xiv, 51., non muto ſententiam. P. Wess.

16. Πάσας τὰς μηχανὰς ἐνεργεῖς ποιοῦντες] *Omnes oppugnantium machinas eludebant* Interp., quaſi ἀνενεργεῖς cum *Reg. pr.* legendum cenſuiſſet. Ego vero non laudo, nec vocem extra Gloſſas mihi, quod quidem meminerim, non lectam ſcriptori inculco. Hoc vult, Tyrios propugnatorum manibus omnes omnino machinas efficaciſſime uſurpaſſe: quod ipſum praecipit *Philo* Poliorcet. pag. 98. Ἐνεργὰ δὲ ἔσται τὰ βέλη πάντα ἴσως, καὶ οἱ κριοί, καὶ τὰ τρύπανα, καὶ αἱ χελῶναι &c. P. Wess.

23. Ἐπιστήσας ἐπὶ τοὺς πετροβόλους καταπέλτας] Vir doctus *cum catapultas ſuper balliſtas ſtatuiſſet:* quae equidem non intelligo. An catapultae balliſtis fuerunt impoſitae? Cras fortaſſe credam, hodie non placet. Tu verte, *cum catapultas contra balliſtas* (Tyriorum) *collocaſſet.* Id erat ex uſu rei militaris, ut ex *Philone* ibid. p. 100. *Leon.* Imp. Tactic. xv, 47. & hujus lib. cap. 85. videbis, neque ignorant noſtri mechanici, etſi alio nunc machinarum genere abutantur. P. Wess.

29. Μαρμαρίνους τροχοὺς] Haud ſcio an ſint περιβαλλόμενοι τροχοί, quorum uſum *Philo* Poliorcet. p. 100. ad infringendam arietum aliorumque telorum vim commendat. Diſtinguit certe quidem τοὺς ἀφιεμένους τροχούς, quos alibi pag. 94. τοὺς τροχοὺς ἄξονας ἔχοντας adpellaverat, utque in hoſtem, ex acclivi loco moenia ſubeuntem, devolvi oporteat, edocuerat. P. Wess.

34. Καὶ διπλᾶς διφθέρας πεφυκωμένας καταρράπτοντες] Μαλακὰ καὶ εὐένδοτα κατασκευάσαι hujus lib. cap. 43. Alibi ἐκ βυρσῶν πεφυκωμένων, πλήρη φυκίων, εἰς τὸ τὴν πληγὴν ἐκδέχεσθαι τῶν λιθοβόλων L. xx, 91. Mechanicis μαλάγματα, uti *Philoni* Poliorc. p. 91. & 95. Quid vero διφθέρας πεφυκωμένας? *Fuco oblitas* vertit *Rhodomannus*, nihil addens de fuco pigmentique ejus, quod profecto magnum operae pretium fuerat, utilitate, curque eo infectae pelles balliſtarum ictibus frangendis fuerint habiliores. *Juſt. Lipſius* Poliorcet. L. v, 9., haud dubie *fuco oblitas pelles* inprobans, ſubſtituit *madefactas*, acſi πεφυραμένας, quod ſibi dein in cogitationem veniſſe *Jo. Freinshemius*, raſum habente *Berneggero*, ad *Curtii* L. iv, 2, 23. teſtatur, legendum cenſuiſſet. Poſt eos omnes venit *N. Blancardus*, obmovens Interpreti *Vitruvium*. L. x, 20., qui *crudis coriis duplicibus conſutis, fartis alga,* aut

τῆς πολιορκίας δόξης, καὶ τῶν φίλων ἕνα μόνον ὁμογνω- 524 μονοῦντα λαβὼν, Ἀμύνταν τὸν Ἀνδρομένους, πάλιν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἐτρέπετο.

Παρακαλέσας δὲ τοὺς Μακεδόνας ἑαυτοῦ μὴ λειφθῆναι κατ' ἀνδρείαν, ἁπάσας τὰς ναῦς πολεμικῶς καταισκευάσας, [r] προσέβαλλε τοῖς τείχεσιν ἐκθύμως κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. κατανοήσας δὲ περὶ τὰ νεώρια τὸ τεῖχος ἀσθενέστερον [s] ὑπάρχειν, τούτῳ προσήγαγε τὰς τριήρεις ἐζευγμένας, καὶ φερούσας τὰς ἀξιολογωτάτας μηχανάς. ἐν ταύταις δὲ [t] ἐτόλμησεν ἐπιτελέσασθαι πρᾶξιν οὐδὲ αὐτοῖς τοῖς ὁρῶσι πιστευομένην· ἐπιβάθραν γὰρ ἀπὸ τοῦ ξυλίνου πύργου τοῖς τῆς πόλεως τείχεσιν [v] ἐπιβαλὼν, διὰ ταύτης μόνος ἐπέβη τῷ τείχει, οὔτε τὸν ἀπὸ τῆς τύχης φθόνον εὐλαβηθεὶς, οὔτε τὴν τῶν Τυρίων δεινότητα καταπλαγείς· ἀλλὰ τὴν καταγωνισαμένην τοὺς Πέρσας δύναμιν ἔχων θεωρὸν τῆς ἰδίας ἀνδραγαθίας, τοῖς μὲν ἄλλοις Μακεδόσιν ἀκολουθεῖν προσέταξεν, αὐτὸς δὲ καθηγούμενος τῶν εἰς χεῖρας βιαζομένων, τοὺς μὲν τῷ δόρατι, τοὺς δὲ τῇ μαχαίρᾳ τύπτων ἀπέκτεινεν· ἐνίους δ' αὐτῇ τῇ περιφερείᾳ τῆς ἀσπίδος ἀνατρέπων, ἐπισχεῖν τοῦ πολλοῦ θράσους ἐποίησε τοὺς πολεμίους. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, καθ' ἕτερον μέρος ὁ κριὸς τύπτων κατέβαλε πολὺ μέρος τοῦ τείχους· διὰ δὲ τοῦ πτώματος εἰσπεσόντων τῶν Μακεδόνων, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἀλέξανδρον διὰ τῆς ἐπιβάθρας διαβάντων ἐπὶ τὸ τεῖχος, ἡ μὲν πόλις κατείληπτο. οἱ δὲ Τύριοι πρὸς ἀλκὴν τραπέντες, καὶ παρακαλέσαντες ἀλλήλους, ἐνέφραξαν τοὺς στενωποὺς, καὶ μαχόμενοι πλὴν ὀλίγων ἅπαντες κατεκόπησαν, ὄντες πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων. ὁ δὲ βασιλεὺς τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας ἐξηνδραποδίσατο, τοὺς δὲ νέους [x] πάντας, ὄντας οὐκ ἐλάττους τῶν δισχιλίων, ἐκρέμασε. σώματα δ' αἰχμάλωτα τοσαῦτα τὸ πλῆθος εὑρέθη, ὥστε τῶν πλείστων εἰς Καρχηδόνα κεκομισμένων, τὰ ὑπολειφθέντα γενέσθαι πλείω τῶν μυρίων καὶ τρισχιλίων. Τύριοι μὲν οὖν, γενναιότερον μᾶλλον ἢ φρονιμώτερον ὑποστάντες τὴν πολιορκίαν, τοσαύταις περιέπεσον συμφοραῖς πολιορκηθέντες μῆνας ἑπτά. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦ μὲν Ἀπόλλωνος τὰς χρυσᾶς σειρὰς καὶ τὰ δεσμὰ περιελόμενος, παρήγγειλεν ὀνομάζειν τὸν θεὸν τοῦτον Ἀπόλλω Φιλαλέξανδρον· τῷ δὲ Ἡρακλεῖ μεγαλοπρεπεῖς θυσίας συντελέσας, καὶ τοὺς ἀνδραγαθήσαντας τιμήσας, ἔτι δὲ τοὺς τετελευτηκότας μεγαλοπρεπῶς θάψας, [y] τῆς μὲν Τυρίων πόλεως 525 κατέστησε βασιλέα τὸν ὀνομαζόμενον Βαλλώνυμον,

quamvis unum ſolummodo ex amicis, nempe Amyntam Andromenis ſententiae approbatorem haberet: ad oppugnationem iterum ſe convertit. Olymp. CXII. 1.

46. Macedones igitur, ne fortitudine ipſo deteriores ſe exhiberent cohortatus, ubi claſſem univerſam neceſſariis ad bellum inſtruxiſſet, terra ſimul marique urbem aggreditur. Animadvertens autem eam muri partem, ubi navalia erant, non ita firmam eſſe, triremes, quae machinas ſelectiſſimas vehebant, ceu jugo inter ſe connexas, illuc adigit. Ibi facinus, quod nec ſpectantes facile crediderint, peragere auſus fuit. Namque pontem ex lignea turri cum urbis moenibus adjeciſſet, ſolus per illam in murum tranſcendit, nihil fortunae invidiam reveritus, nec vehementiſſimo Tyriorum impetu abſterritus: Sed copias, quae Perſis in certamine ſuperiores exſtiterant, virtutis ſpectatrices habens, caeteros quidem Macedones ſubſequi ſe juſſit, ipſe vero princeps eorum, qui vim cominus inferebant, alios haſta, alios enſe feriens obtruncat: nonnullos etiam clypei umbone ſubvertens, nimiam hoſtis audaciam compeſcit. Dum haec vero geruntur, alia in parte aries vaſtam moenium ruinam effecerat. Quare cum & per nudata urbis latera Macedones irruerent, & Alexander cum ſuis in murum tranſiiſſet, urbs jam capta erat. Nec tamen oppidani virtutis ſuae immemores erant: Sed cohortati ſe mutuo viarum anguſtias munire, & pugnam eo uſque continuare, dum omnes conciderentur, quorum numerus VII. M. exſuperabat. Rex vero imbellem aetatem foemineumque ſexum ſervituti addicit, juvenesque omnes, quorum numerus non infra CIↃ. CIↃ. erat, ſuſpendio adficit. Atqui tanta captivorum turba 587. inventa fuit, ut quamvis maxima pars Carthaginem deportata eſſet, reliquorum tamen ultra XIII. M. numerarentur. In tantas ergo calamitates Tyrii majori ſtrenuitate quam prudentia obſidionem tolerare auſi, poſt VII. menſium oppugnationem, inciderunt. Tum aureas Apollini catenas & vincula Rex detraxit, & Deum hunc deinceps Apollinem Phil-Alexandrum (quod eſt ſingularem Alexandri amicum) vocari juſſit. Cumque magnifica Herculi ſacra peregiſſet, & honore affectis militibus, qui ſtrenuam in oppugnatione operam navarant, defunctos honeſtiſſime tumulaſſet, Tyriorum urbi regem praefecit cui Ballonymo nomen: ejus

---

r Προσεβάλλετο *idem*.. s Ὑπάρχων non male *Reg.* 2. t Ἐτόλμησεν — οὐδ' αὐτοῖς τοῖς *Vat. Reg.* 1., αὐτοῖς, etiam *Baſil.* Vulgo ἐτόλμα — οὐδὲ τοῖς &c. v Ἐπιβάλλων *Reg.* 1. x Ἅπαντας *idem*. y Τῆς μὲν — πόλει *Baſil.*

aut paleis in aceto maceratis machinas obtegi contra balliſtarum plagas & ictus incendiorum monet, ad *Arriani* ſui L. II. p. 142. rectum proinde videri τεφρωσμένας διφθέρας, vertendumque *pelles alga fartas*. Addidiſſem Plautinum eugepae! Si *Freinſhemii*, productis *Vitruvii* verbis τὸ τεφρωμένας defendi & exponi poſſe indicantis, oblitus non fuiſſet. Vera tamen certaque res eſt. Utebantur ad lapidum ictus incendiorumque progreſſus impediendos modo pellibus madefactis, βεβρεγμέναις ἢ διεραῖς *Apollodoro* Poliorcet. p. 15., ſubinde pellibus alga fartis, τεφυκωμέναις *Diodoro*, aut φύκει ἄχυρα οἷς ὄξος ἐμβαλόντες *Philoni* Poliorcet. p. 99., vel etiam φορμοὺς ἐμπεπλησμένους ἀχύρων ἢ φύκους ibid. pag. 100. Adde *Leonem* Imp. Tactic. XV, 48., ejuſque declarantem verba *Iſ. Caſaubon.* ad Aeneam pag. 1794. *Ed. Gronov.*. P. Weſs.

50. Τολμηρῶς τὸν βίον — ὑπέρ] Elegantiae ſpeciem praefert, quod *Reg.* 1. dat. Id tu adopta, ſi lubet: mihi non diſplicet vulgatum. De Admeti morte aliter *Arrian.* II, 23. Καὶ τιμίως ἀνεχρεῖν εἶναι] Adi *Curt.* L. IV, 4, 2. P. Weſs.

60. Ἀμύνταν τὸν Ἀνδρομένους] *Andromenis fratrem* vir doctus, non ſine errore, quem *Freinſhem.* in Indice Curtiano operis, deceptis nota F., imputat, me non obloquente. Filius Andromenis erat. Vid. *Curt.* VII, 1, 10. & *Arrian.* III, 19. P. Weſs.

79. Ἐνίους δ' αὐτῇ τῇ περιφερείᾳ τῆς ἀσπίδος &c.] Conf. *Lipſium* de Milit. Rom. L. III, 2. Alexandri temeritatem hanc audaciam *Arrian.* III, 24. & *Curtius* L. IV, 4, 11., in pleriſque *Diodori* non conſentanei, attigerunt. P. Weſs.

90. Πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων] *Arrian.* L. III, 24. ἐς ὀκτακισχιλίους. *Curtius* L. IV, 4, 16. *intra munimenta urbis ſex millia armatorum trucidati ſunt*, prave, opinor: Praeſertim cum ſcripti *Codd.* non conſpirent. P. Weſs.

96. Πλείω τῶν μυρίων καὶ τρισχιλίων] Numerum captivorum vehementer auget *Arrian.* dict. loco, μάλιστα ἐς τρισμυρίους fuiſſe perhibens. Uter verum prodiderit, quis certo nunc decernet? P. Weſs.

99. Μῆνας ἑπτά] Vid. *Plut.* Alexandr. p. 679. & quae diſputavimus ad L. XIII, 108. P. Weſs.

6. Ὀνομαζόμενον Βαλλώνυμον] In reguli nomine inſignis eſt diſcordia. *Curtio* in editis recentioribus *Abdolominus* ſicuti & *Juſtino*, Ἀλύνομος *Plutarcho*: Scripti Curtiani *Abdalonimum* aut *Abdalonymum* praeferunt, quod verius arbitror, & hic quoque olim lectitatum. Adde enim primam voci literam, & ΑΒΔΑΛΩΝΥΜΟΝ in ΑΒΑΛΛΩΝΥΜΟΝ a librario ſocorde facile converti potuiſſe videbis. Phoenices ſcripſiſſe credibile eſt עבד ענים

Olymp. CXII. 1. ejus historiam accuratiorem posthabere, ob tam admirabilem sortis conversionem, indignum fuerit.

47. Postquam enim rex superior, ob amicitiam cum Dario, imperio exutus fuerat, Alexander Hephaestioni potestatem dedit, ut, quem hospitum suorum vellet, regem Tyro designaret. Hic benevolentiam suam hospiti, ad quem ex animi sententia diverterat, testatam faciens, urbis principem illum renunciare constituit. Is vero, licet opibus & dignitate cives anteiret, tamen cum nulla reges cognatione attingeret, oblatum munus non accepit. Permissum igitur ab Hephaestione, ut aliquem e regia stirpe delectum nominaret. Ibi quendam e regia familia superesse indicat, virum quidem prudentem & bonum, sed extrema paupertate afflictum. Huic cum principatum Hephaestio concessisset, negotii hujus procurator statim ad designatum contendens, in horto quodam ipsum offendit mercede aquas haurientem, lacernaque vilissima amictum. Quem, mutatione fortunae indicata, regia stola indutum, caeterisque ornamentis decentibus instructum, in forum perduxit, ac Tyriorum regem declaravit. Idque populo, tam inexspectatum eventum demiranti, fuit quam acceptissimum. Sic ille amicissimus deinceps Alexandro regnum obtinuit, exemplum his (evidentissimum) qui subitam fortunae variationem nondum cognoverunt. Jam recensitis Alexandri factis, narrationem alio convertemus.

48. In Europa Agis Lacedaemoniorum rex, mercenariorum VIII. M. qui ex praelio ad Issum evaserant, adscitis, novas res in Darii gratiam agitare coepit. Nam classe ab hoc, magnaque pecuniarum vi accepta, in Cretam insulam transmisit, & pleraque illic oppida in potestatem redacta, Persarum sequi partes coëgit. Amyntas vero, qui e Macedonia exsul ad Darium confugerat, pro Persis in Cilicia steterat, & ex acie ad Issum cum IV. M. conducticiorum elapsus, cum ante Alexandri adventum, Tripolin Phoenices trajecisset, ex omni classe, quantum satis esset militibus suis navium, delegit, reliquis incensis. Cum his in Cyprum transgressus, & militibus navibusque pluribus instructus, ad Pelusium transmisit,

περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν, διὰ τὸ τῆς περιπετείας παράδοξον.

Τοῦ γὰρ προϋπάρχοντος βασιλέως Στράτωνος διὰ τὴν πρὸς Δαρεῖον φιλίαν ἐκπεσόντος ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὁ Ἀλέξανδρος ἔδωκεν ἐξουσίαν Ἡφαιστίωνι καταστῆσαι βασιλέα τῆς Τύρου τῶν ἰδιοξένων, ὃν ἂν προαιρῆται. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οὗτος εὐδοκήσας τῷ ξένῳ, παρ' ᾧ τὴν ἐπισταθμίαν ἐπεποίητο, [z] κεχαρισμένως, τοῦτον ἐπεβάλετο κύριον ἀναγορεῦσαι τῆς πόλεως· ὁ δὲ, πλούτῳ μὲν καὶ δόξῃ διαφέρων τῶν πολιτῶν, οὐδεμίαν δὲ συγγένειαν ἔχων πρὸς τοὺς γεγονότας βασιλεῖς, οὐκ ἐδέξατο τὴν δωρεάν. τοῦ δὲ Ἡφαιστίωνος ἐπιτρέψαντος αὐτῷ τὴν ἐκλογὴν ποιήσασθαι ἐκ τοῦ γένους τῶν βασιλέων, ἔφησεν εἶναί τινα τῆς βασιλικῆς οἰκίας ἀπόγονον, τὰ μὲν ἄλλα σώφρονα καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα, πένητα δὲ καθ' ὑπερβολήν. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ Ἡφαιστίωνος τούτῳ τὴν δυναστείαν, ὁ λαβὼν τὴν ἐπιτροπὴν κατήντησεν ἐπὶ τὸν ὠνομασμένον μετὰ βασιλικῆς ἐσθῆτος, καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἔν τινι κήπῳ μισθοῦ μὲν ἀντλοῦντα, ῥάκεσι δὲ τοῖς τυχοῦσιν ἐσθῆτι χρώμενον. δηλώσας δὲ τὴν περιπέτειαν, καὶ περιθεὶς τὴν βασιλικὴν στολὴν καὶ τὸν ἄλλον τὸν ἁρμόζοντα κόσμον, ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἀπέδειξε βασιλέα τῶν Τυρίων. ἀσμένως δὲ τοῦ πλήθους προσδεξαμένου, καὶ τὸ παράδοξον τῆς τύχης θαυμάσαντος, οὗτος μὲν φίλος γενόμενος Ἀλεξάνδρῳ, τὴν βασιλείαν ἔσχε παράδειγμα τοῖς ἀγνοοῦσι τὴν τῆς τύχης παράδοξον μεταβολήν. ἡμεῖς δὲ ἐπεὶ τὰ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον διήλθομεν, μεταληψόμεθα τὴν διήγησιν.

Κατὰ γὰρ τὴν Εὐρώπην Ἆγις μὲν ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, τῶν ἐκ τῆς ἐν Ἰσσῷ μάχης διασωθέντων μισθοφόρων ἀναλαβὼν ὀκτακισχιλίους, νεωτέρων πραγμάτων ἀντείχετο, χαριζόμενος Δαρείῳ. προσλαβὼν δὲ παρὰ τούτου καὶ ναῦς καὶ χρημάτων πλῆθος, ἔπλευσεν εἰς Κρήτην, καὶ τῶν πόλεων τὰς πλείους χειρωσάμενος, ἠνάγκασε τὰ Περσῶν αἱρεῖσθαι. Ἀμύντας δὲ [a] φυγὼν ἐκ Μακεδονίας, καὶ πρὸς Δαρεῖον ἀναβὰς, συνηγωνίσατο μὲν τοῖς Πέρσαις ἐν τῇ Κιλικίᾳ, διασωθεὶς δ' ἐκ τῆς ἐν Ἰσσῷ παρατάξεως μετὰ [b] τετρακισχιλίων μισθοφόρων, καὶ πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου παρουσίας διανύσας εἰς Τρίπολιν τῆς Φοινίκης, [c] ἐπέλεξεν ἐκ τοῦ παντὸς στόλου τὰς ἀρκούσας ναῦς εἰς τὸν πλοῦν τοῖς ἰδίοις στρατιώταις, τὰς δ' ἄλλας ἐνέπρησεν. διαπλεύσας δ' εἰς τὴν Κύπρον, καὶ προσλαβόμενος 526. στρατιώτας καὶ ναῦς, διέπλευσεν εἰς τὸ Πηλούσιον. τῆς

δὲ

---

[z] Κεχαρισμένος *Basil.* prave, *idem* mox ἐπέβαλε. [a] Ὁ φυγὼν *Reg.* 2. [b] Τρισχιλίων margo *Steph. Venet.* [c] Ἐξέλεξε *Reg.* 2.

אל ענים. i. e *servum dei praedatoris* sive Martis: quae postrema vocabuli potestas durat in Arabum sermone, suntque ejus vestigia in dei ענמלך nomine 2. *Reg.* XVII, 31. Sed hoc in conjecturam deputo. Succedit alia controversia, expeditu longe difficilior. *Curtius* & *Justinus* Abdalonymum sufficiunt in Stratonis Sidoniorum regis locum. Dices, quod in mentem venit diligentissimo *Simson.* Chron. ad ann. 3673., occupatae dein Tyro eumdem ab Alexandro inpositum, atque ea ratione in concordiam scriptores redire. At obstat rei series; *Diodorus* nihil de Sidone, prope Tyrum in horto repertum Abdalonymum, in Tyriorum forum deductum, regemque multitudini ab Alexandro datum ait. Qui vero illi Tyrii? quorum urbem rex evertit, incolasque sub corona vendidit omnes? Hoc amplius, Tyrii regem cum maxime habebant *Azelmicum*, cui Alexander urbe capta ignovit, teste *Arriano* Ἀναβ. II, 24. Mitto alia quae a viris doctissimis *Freinshemio* & *Loccenio* scriptori nostro, ut eum erroris manifestum ostenderent, sunt objecta ad *Curtii* L. IV, 1, 16,; neque enim ejus absolvi potest. P. Wess.

13. Εὐδοκήσας τῷ ξένῳ] Factum illi volens, seu bene cupiens. Supr. L. XIV, 61. εὐδόκησε — Καμαριναῖοι εὐδοκοῦντες Καρχηδονίοις. & ibid. C. 110. οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τούτοις εὐδοκήσαντες. Sacri nostri scriptores praepositionem addunt. Auctor Epist. ad Hebr. X, 38. οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. Mox ἐπισταθμίαν ποιεῖσθαι non aliud est, ac ἐπισταθμεύειν *Plut.* Demet. pag. 899. C. aut σταθμὸν ποιεῖσθαι *Herodoti* L. VII, 119. Σταθμοὶ enim & ἐπισταθμίαι mansiones & diversoria in Excerpt. *Vales.* p. 374. & σταθμοῦχος ὁ ξενοδόχος apud *Hesychium* & *Symmachum* Exod. III, 22. Conf. adscripta ad Itiner. Hierosolym. p. 551. P. Wess.

43. Ἔπλευσεν εἰς Κρήτην] Non dissimilia *Curtius* L. IV, 1, 40., addens insuper, *Cretenses has aut illas partes secuti, nunc Spartanorum, nunc Macedonum praesidiis occupabantur*, quae quidem verba demiror oblitum esse *Modium*, cum ejusdem haec L. IV, 8, 15. sic constituit: *Amphoterus deinde — ad liberandam Cretam missus; namque & Persarum & piratarum armis pleraque ejus insulae obsidebantur.* Scripti libri *Parthorum*, *Spartanorum armis*. Audiendus ergo *Freinshemius* in recentatis editionibus fuerat. P. Wess.

45. Ἀμύντας] Antiochi F. apud *Arrian.* II, 13., qui illi VIII. milia contribuit conductitiorum militum. *Diodoro* accedit *Curtius* L. IV, 1, 27. P. Wess.

60. Παραταξαμένους τοῖς ἐγχωρίοις] Παραταξάμενος legendum opinor. Alioqui dandi casus in accusativum esset mutandus. L. Rhod.

Παραταξάμενος τοῖς ἐγχωρίοις] Optime *Rhodomanus*, cujus opinionem stabiit *Reg.* liber. Gemina *Curtius* de Amynta, sed verbis doctorum hariolationibus & varia medicina notabilibus. Mihi, quid enim vetat conjecturam perdere? mihi, inquam, scrip-

δὲ πόλεως ἐγκρατὴς γενόμενος, ἀπέφαινεν ἑαυτὸν ὑπὸ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἀπεστάλθαι στρατηγὸν, διὰ τὸ τὸν ἡγούμενον τῆς Αἰγύπτου σατράπην συναγωνιζόμενον ἐν Ἰσσῷ τῆς Κιλικίας πεπτωκέναι. [d] ἀναπλεύσας δ' εἰς Μέμφιν, τὸ μὲν πρῶτον πρὸ τῆς πόλεως [e] παραταξάμενος τοῖς ἐγχωρίοις, ἐνίκησε. μετὰ δὲ ταῦτα, πρὸς ἁρπαγὴν τῶν στρατιωτῶν τραπέντων, ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως ἐπέθεντο τοῖς ἀτάκτως διαρπάζουσι τὰς ἐπὶ τῆς χώρας κτήσεις, καὶ τόν τε Ἀμύνταν ἀπέκτειναν, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πάντας ἄρδην ἀνεῖλον. Ἀμύντας μὲν οὖν μεγάλαις ἐπιβολαῖς [f] ἐγχειρήσας, καὶ παρ' ἐλπίδα σφαλεὶς, τοιοῦτον ἔσχε τοῦ βίου τὸ τέλος. ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων καὶ στρατηγῶν τινες ἐκ τῆς ἐν Ἰσσῷ μάχης μετὰ στρατιωτῶν διασωθέντες ἀντείχοντο τῶν Περσικῶν ἐλπίδων. οἱ μὲν γὰρ, πόλεις ἐπικαίρους καταλαμβανόμενοι, διεφύλαττον [g] ταύτας τῷ Δαρείῳ· οἱ δ' ἔθνη προσαγόμενοι, καὶ δυνάμεις περὶ [h] αὐτοὺς κατασκευαζόμενοι, τὰς ἁρμοζούσας χρείας τοῖς ὑποκειμένοις καιροῖς παρείχοντο. οἱ δὲ σύνεδροι τῶν Ἑλλήνων ἐψηφίσαντο πέμψαι πρέσβεις πεντεκαίδεκα, στέφανον φέροντας χρυσοῦν παρὰ τῆς Ἑλλάδος ἀριστεῖον Ἀλεξάνδρῳ, καὶ συνησθησομένους τῇ κατὰ Κιλικίαν νίκῃ. Ἀλέξανδρος δὲ στρατεύσας ἐπὶ Γάζαν φρουρουμένην ὑπὸ Περσῶν, καὶ δίμηνον προσεδρεύσας, εἷλε κατὰ κράτος τὴν πόλιν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Ἀριστοφάνους, ἐν Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι Σπύριος [i] Ποστούμιος καὶ Τίτος Οὐετούριος· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰ περὶ τὴν Γάζαν [k] διοικήσας, Ἀμύνταν μετὰ δέκα νεῶν εἰς Μακεδονίαν ἐξέπεμψε, προστάξας τῶν νέων τοὺς εὐθέτους ἐπιλέξαι [l] πρὸς στρατείαν· αὐτὸς δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως παρῆλθεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρέλαβε πάσας τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις χωρὶς κινδύνων. οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι, τῶν Περσῶν ἠσεβηκότων εἰς τὰ ἱερὰ καὶ βιαίως ἀρχόντων, ἀσμένως προσεδέξαντο τοὺς Μακεδόνας. καταστήσας δὲ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, προῆλθεν εἰς Ἄμμωνα, βουλόμενος χρήσασθαι τῷ θεῷ. κατὰ μέσην δὲ τὴν ὁδὸν ἀπήντησαν αὐτῷ πρέσβεις παρὰ Κυρηναίων, στέφανον κομίζοντες καὶ μεγαλοπρεπῆ δῶρα, ἐν οἷς ἦσαν ἵππους πολεμιστὰς τριακοσίους καὶ πέντε τέθριππα τὰ κράτιστα. Ὁ δὲ τούτους μὲν ἀποδεξάμενος, φιλίαν καὶ συμμαχίαν συνέθετο πρὸς αὐτούς. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν [m] συναποδημούντων, προῆγεν ἐπὶ τὸ ἱερόν· καὶ διανύσας ἐπὶ τὴν ἐρη-

& potitus urbe, a Dario ſe miſſum ductorem, prae ſe tulit: quod Satrapes, Aegypti provinciam adminiſtrans, in Cilicia ad Iſſum Perſis militans occubuiſſet. Inde Memphin ſubvectus, loci incolas ante urbem conſerta acie devicit. Qui non multo poſt, milite ad praedas dilapſo, ex oppido egreſſi, & ſolutis ordinibus res ex agris agentes & ferentes adorti, & ipſum Amyntam & omnes ejus ductum ſecutos, ad internecionem cecidêre. Hunc ad modum Amyntas res arduas 588. quidem molitus, ſed praeter ſpem conatibus excidens, vitam abſolvit. Sic & alii praefecti, exercituumque ductores, a pugna ad Iſſum ſuperſtites, Perſicae fortunae ſpebus adhuc una cum militibus innitebantur. Alii enim urbes opportunas Dario aſſervabant. Alii nationes in fidem ſuam pertractas ad comparandos exercitus, alioſque uſus tempori convenientes, accommodabant. Interea Senatus Graecorum XV. legatos cum aurea corona, quae rei bene geſtae praemium foret, gratulatum Alexandro de victoria prope Iſſum, mittere decreverant. Is tum Gazam, Perſarum praeſidiis defenſam, admotis copiis, oppugnabat; Et poſt bimeſtrem obſidionem vi urbem cepit.

Olymp. CXII. I.

49. Jam Archon Athenis erat Ariſtophanes, & Romae conſulatum gerebant Sp. Poſtumius, & T. Veturius: tum Alexander res ad Gazam exſecutus, Amyntam X. navium claſſe inſtructum in Macedoniam miſit, cum mandato, ut qui inter juvenes eximii haberentur ad militiam deligeret. Interea cum exercitu ipſe toto Aegyptum petit, urbeſque ejus abſque Martis diſcrimine in fidem accipit. Nam quod Perſae multa nefarie in ſacra commiſerant, & violenter imperitarant, animo lubente Macedones recepere. Rebus autem in Aegypto conſtitutis, ad conſulendum Hammonis oraculum profectionem ſuſcepit. Jam itineris dimidium exegerat, cum Cyrenenſium legati occurrunt, coronam afferentes cum donis magnificis, inter quae ter centum equi ad bella condocefacti, & V. erant quadrigae de praeſtantiſſimis. Quibus acceptis, amicitiam & ſocietatem cum illis junxit, atque inde cum comitatu ad fanum Dei perrexit. Ad ſolitudines cum eſſet perventum; & ſolum pror-

Olymp. CXII. II.

---

[d] Ἀνακάμψας in Steph. ora & Reg. 1., quod non placet. [e] Παραταξάμενος, ἐνίκησε τοὺς ἐγχωρίους Venet. Παραταξάμενος Reg. 1. bene. In Eud. παρατεταγμένος. [f] Ἐγχειρήσας, καὶ παρ' ἐλπίδας Reg. 1. non inepte poſterius. Vid. Cl. Ducker. in Thucyd. VIII, 81. [g] Αὐτὰς idem. [h] Αὐτοὺς Reg. pr. [i] Ποστούμιος Reg. 2. Vat. Baſil. [k] Διοικονομήσας Reg. 1. [l] Πρὸς τὴν idem. [m] Συνεκδ.

ſcripſiſſe ad hunc videtur modum: *Sed eos Amyntas praelio ſuperatos in urbem compellit; caſtriſque poſitis, victores ad populandos agros, velut in medio poſitis divitiis hoſtium cunctis, agebat.* Hoc poſtulant melioris fidei *Codd.*, in quibus *ad populandos agros velut in medio poſitis dis hoſtium cunctis agebat*. Hoc res ipſa. *In medio poſitae divitiae*, quae obviae erant & levi opera parabiles, ut *res in medio poſita* apud *Feſtum* in *Sus Minervam*. & κεῖται τὰ πάντα καὶ κοινωφελῆ πρὸ τῆς ἐν μέσῳ καὶ τῆς ὁδοῦ in *Muſonii* fragmento, quod *Jo. Stobaeus* nobis ſervavit Serm. LXXXIII. p. 489. Explicandus & hinc eſt *Trebellius Pollio* in Trig. Tyrann. C. 31. *Studioſe*, inquiens, *in medio feminas poſui ad ludibrium Gallieni.* Nam quod vir ſummus hinc conficit, alio olim loco *Trebellium* Zenobiae & Victorinae collocaſſe vitas, quae hodie omnibus in libris agmen XXX. tyrannorum claudunt, id ſecus habet: tantum indicat, publicaſſe ſe Victorinae vitam & omnium oculis expoſuiſſe ad Gallieni ludibrium. Aemulatur *Jo. Sariſberienſis* L. II. de Nug. Curial. C. 5. *Age itaque quietus Joſephi Hiſtoriarum liber ponatur in medio, ex quo omnis rerum luctuoſa tragoedia pernoſcatur.* Simili quoque ex cauſſa *in medio poſitos* Philoſophos *Seneca* vocat, qui a turba remoti non ſunt Epiſt. LXXIII. Alia *N. Abramus* ad *Ciceron.* pro Coel. C. 20., quem vide: ego ad inſtitutum redeo.

P. Weſs.

75. Οἱ δὲ σύνεδροι — ἐψηφίσαντο πέμψαι πρέσβεις πεντεκαίδεκα] Praeclare & prorſus ad *Diodori* mentem *Curtius* IV, 5, 11. *iiſdem fere diebus ſollemne erat ludicrum Iſthmiorum, quod conventu totius Graeciae celebratur. In eo concilio, ut ſunt Graecorum temporaria ingenia, decernunt, ut* XV. (ſic lege e MSſ.) *legarentur ad regem, qui ob res pro ſalute Graeciae ac libertate geſtas, coronam auream donum victoriae ferrent.* Intelligitur ibi Iſthmiorum id ludicrum, quod initiis annorum Olympicorum reſpondebat: concurrit enim cum Olymp. CXII. anno primo, firmatque adeo *Henr. Dodwelli* ſententiam Diſſert. de Cycl. VI, 2. p. 282. P. Weſs.

80. Καὶ δίμηνον προσεδρεύσας] Nimis tenuiter hac obſidione defungitur. Uberius *Arrian.* extremo lib. ſecundo & *Curtius* L. IV, 6. P. Weſs.

82. Ἀριστοφάνους] Sic & *Arrian.* L. III, 15. Conf. *Jo. Meurs.* de Archont. IV, 13. P. Weſs.

91. Περσῶν ἠσεβηκότων εἰς τὰ ἱερὰ] Vid. L. I, 46. & XVI, 51. In more Perſis fuiſſe, Deorum templa compilare atque exurere, nota res eſt. P. Weſs.

94. Κατὰ μέσην δὲ τὴν ὁδὸν &c.] *Ad Mareotim paludem*: ſic *Curtius* L. IV, 7, 9., longe a *Diodoro* recedens. Offerunt re-

Olymp. cxii. ii. prorſus aridum, ſumtis aquis, regionem altiſſimis ſabuli cumulis obrutam peragrabat. Sed quatriduo exacto, ubi aqua, quam (jumenta) devexerant, jam defeciſſet, cum ſumma tandem penuria conflictabantur. Dumque in magna perturbatione & conſilii inopia verſantur, ecce derepente coelo praecipitatus imber praeſentem humoris defectum inexſpectato correxit. Eventum igitur hoc, contra quam ſperaverant ſervati, Deorum providentiae acceptum referebant. Tunc aquis e valle quadam hauſtis, quantum in dies iv. ſufficeret ad levandam ſitim, quatridui deinceps itinere torridam illam ſolitudinem pertranſierunt. At cum de via, propter arenarum multitudinem, ipſis non conſtaret, qui praeibant, regi nunciant, corvos a dextra crocitantes ſemitam recta ad oraculum praemonſtrare. Rex igitur quod evenerat pro felici augurio acceptans, adventumque ſuum Deo gratum eſſe interpretans, majori alacritate progreditur. Ac primum ad amaram (ut nominant) paludem devenit. Inde ſtadia centum emenſus, urbes Hammonis nomine celebres praeterit. Hinc unius diei itinere peracto, conſecratum Deo lucum attingit.

50. Regionem ſano circumjectam arenae vaſtae ac ſiticuloſae includunt, omni humaniore cultu deſtitutae. Haec tamen ad l. ſtadia tam in latitudinem quam longitudinem porrecta, fontibus amoeniſſimis & paſſim manantibus irrigatur, arborumque omne genus maximam partem fructus gignentium copioſe alit. Coeli autem temperies verno tempori ſimilis eſt. Et licet aeſtuoſis torridisque locis undique ambiatur: ſalubritatis tamen mirificae temperiem ſola ibi degentibus ſubminiſtrat. Templum equidem a Danao Aegyptio conditum eſſe memorant. Caeterum terram hanc Deo ſacram verſus meridiem & occaſum Aethiopes: ad
589. ſeptentriones Nomadum ritu vivens Libyum natio: tractum in mediterranea excurrentem gens Naſamonum, quae vocatur, incolit. Hammonii vicatim habitant. In medio territorii arx exſiſtit triplici muro firmata. Munitio prima vetuſtorum principum regiam continet. Altera Gynaeceum, liberorum ſcilicet conjugumque & propinquorum habitationes, adeoque totius loci propugnacula, templum denique Dei, & ſacrum fontem, unde quae Deo offeruntur, luſtrationem accipiunt, com-

μον καὶ ἄνυδρον, ὑδρευσάμενος διῄει τὴν χώραν ἔχουσαν ἄμμου μέγεθος ἀέριον. ἐν ἡμέραις δὲ τέτταρσιν ἐξαναλωθέντων τῶν κομιζομένων ὑδάτων, εἰς δεινὴν σπάνιν παρεγένοντο. εἰς ἀθυμίαν οὖν πάντων ἐμπεσόντων, ἄφνω πολὺς ὄμβρος ἐξ οὐρανοῦ κατεῤῥάγη, [n] τὴν ὑπάρχουσαν τῶν ὑγρῶν ἔνδειαν παραδόξως διορθούμενος. διὸ καὶ τὸ συμβὰν ἔδοξεν ἀνελπίστως σωθεῖσι θεῶν προνοίᾳ γεγονέναι. ὑδρευσάμενοι δ' ἔκ τινος κοιλάδος, ἐπὶ τέτταρας ἡμέρας ἔχοντες ἀρκοῦσαν τὴν βοήθειαν, καὶ διελθόντες ἡμέρας τέσσαρας, [o] διεξέπεσον τὴν ἄνυδρον. ἀδήλου δὲ τῆς ὁδοῦ καθεστώσης διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἄμμου, οἱ καθηγούμενοι τῆς ὁδοῦ προσήγγειλαν τῷ βασιλεῖ, διότι κόρακες δεξιοὶ κλάζοντες τὴν τρίβον τῆς ἐπὶ τὸ ἱερὸν φερούσης ἀτραποῦ προσημαίνουσιν. οἰωνισάμενος δὲ τὸ συμβαῖνον ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ διαλαβὼν δέχεσθαι τὸν θεὸν ἀσμένως τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, προῆγε κατὰ σπουδήν, καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατήντησεν ἐπὶ πικρὰν καλουμένην λίμνην, μετὰ δὲ ταῦτα πορευθεὶς σταδίους ἑκατόν, παράλλαξε τὰς [p] ἐπικαλουμένας Αμμωνος πόλεις· ἐντεῦθεν δὲ ὁδοιπορήσας μίαν ἡμέραν, συνήγγισε τῷ τεμένει. 527.

Η δὲ περὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο χώρα περιέχεται ὑπὸ ἐρήμου καὶ ἀνύδρου [q] τῆς ἄμμου, πάσης φιλανθρωπίας ἐστερημένη. αὕτη [r] δ' ἐπὶ μῆκος καὶ πλάτος ἐπὶ σταδίους πεντήκοντα παρήκουσα, πολλοῖς μὲν καὶ καλοῖς ὕδασι ναματιαίοις διαῤῥεῖται, δένδρων δὲ παντοδαπῶν καὶ μάλιστα καρπίμων [s] πλήθει· καὶ τὸν μὲν ἀέρα τῇ κράσει παραπλήσιον ἔχει ταῖς ἐαριναῖς ὥραις, τόποις δὲ καυματώδεσι περιεχομένη, μόνη παρηλλαγμένην παρέχεται τοῖς ἐνδιατρίβουσι τὴν εὐκρασίαν. τὸ μὲν οὖν τέμενος φασὶν ἱδρύσασθαι Δαναὸν τὸν Αἰγύπτιον· τὴν δὲ ἱερὰν τοῦ θεοῦ χώραν περιοικοῦσι κατὰ μὲν τὴν μεσημβρίαν καὶ δύσιν Αἰθίοπες, κατὰ δὲ τὴν [t] ἄρκτον Λιβύων νομαδικὸν ἔθνος, καὶ τὸ πρὸς τὴν [u] μεσόγειον ἀνῆκον τὸ τῶν Νασαμώνων [x] ὀνομαζόμενον ἔθνος. τοὺς δ' Ἀμμωνίους κωμηδὸν οἰκοῦντας, κατὰ μέσην [y] αὐτῶν τὴν χώραν ἀκρόπολις ὑπάρχει τριπλοῖς ὠχυρωμένη τοῖς τείχεσι· καὶ ταύτης ὁ μὲν πρῶτος περίβολος ἔχει τὰ τῶν ἀρχαίων δυναστῶν βασίλεια, ὁ δ' ἕτερος τὴν γυναικωνῖτιν αὐλὴν καὶ τὰς τῶν τέκνων καὶ γυναικῶν καὶ συγγενῶν οἰκήσεις, καὶ φυλακτήρια τῶν τόπων, ἔτι δὲ τὸν τοῦ θεοῦ σηκόν, καὶ τὴν ἱερὰν κρήνην, ἀφ' ἧς τὰ τῷ θεῷ προσφερόμενα τυγχάνει 528.

---

[n] *Καὶ τὴν — διωρθώσατο Reg. pr.* [o] *Διεξέπεσαν Reg. 2. Baſil.* [p] *Ὀνομαζομένας* ex gloſſa *Reg. 1.* [q] *Τῆς ἀμμώδους Reg. 1.* [r] *Δ' ἐπὶ Reg. idem.* [s] *Πλήθει idem.* [t] *Ἄρκτον μεσημβρίαν τε καὶ δύσιν Ald.*, repetitis inconſiderate ſuperioribus vocabulis, *Reg. 1.* [u] *Μεσόγειον idem*, Paullo ante τὸ deeſt *Baſil.* [x] *Ὀνομαζόμενον Reg. 1. Νασαμώνων Baſil.* [y] *Αὐτῶν idem. Reg.*

gi Cyrenenſes equos & quadrigas, quibus praeter cetera excellebant, *Pindaro* εὐίππου Κυράνας & εὐάρματον πόλιν ἐν ἀργινόεντι μαστῷ propterea Pythion. Od. iv. P. Weſs.

12. *Διεξέπεσον τὴν ἄνυδρον*] Alias praepoſitionem aut certe ſecundum caſum adſtruunt. *Philoſtratus* Heroic. x, 7. διεξέπεσε τοῦ ὁμίλου γυμνῷ τῷ ξίφει. Noſtri ſtructura robur habet ex *Onoſandro* Strateg. C. 21. [illegible], neque enim aliud eſt ac [illegible]. P. Weſs.

14. *Διότι κόρακες δεξιοὶ κλάζοντες*] De corvis nihil diſſentiunt *Ariſtobulus*, *Calliſthenes*, *Plutarchus*, *Curtius*, ad cujus L. iv, 7, 15., vide viros doctos. P. Weſs.

20. *Ἐπὶ πικρὰν καλουμένην λίμνην*] Obſcurior ejus & vix obvia mentio: nam *αἱ πικραὶ καλούμεναι λίμναι Strabonis* L. xvii. p. 1156., quas vir magnus cum hac palude contendit, longe lateque hinc aberant. P. Weſs.

31. *Καὶ τὸν μὲν ἀέρα τῇ κράσει* &c.] Fabuloſa haec viſa ſunt doctiſſimo *Jo. Clerico* Art. Critic. P. iii. ſect. 3. cap. 2., & his conſimilia *Curtii* iv, 7, 17. Non enim interiore in Libya tantam temperiem coeli ſolique reperiri: cui ſuppetias ire videtur *Athanaſius* Apol. ad Conſtant. p. 317. & Hiſtor. Arian. p. 387., utrobique ſiccam eam regionem & Epiſcoporum exſiliis propterea ſuo tempore frequentatam deſcribens. Quae quidem ſpecie veri etſi deſtituta non ſint, habent tamen *Diodorus* & *Curtius* quo ſe tueantur. Utamur exemplo tractus finitimi. Proxima Ammoniacae regioni Oaſis erat magna, interiorem in Libyam vergens, arida & arenis fervens: & tamen ſuos ſibi fontes habebat, quibus agri rigabantur, ſuos incolas, qui ad eos conſederant, coeli non inmiti habitu affectos, ut *Diodorus Tarſenſis* ſignificat L. iv. contra Fatum in *Photii* Biblioth. Cod. ccxxiii. His adde, quae *Jac. Perizonius* erudite pro *Diodoro* & *Curtio* diſputavit Curt. Vindic. p. 144. &c. P. Weſs.

35. *Δαναὸν τὸν Αἰγύπτιον*] Alia de templi oraculique origine reperies extremo libro tertio. Adde *Herodot.* ii, 55. P. Weſs.

38. *Καὶ πρὸς τὴν μεσόγειον ἀνῆκον* &c.] Haec minus accurata ibid. *Jo. Clericus* adfirmat. Reſcripſit *Jac. Perizonius* „ *Μεσόγειος* a *Diodoro* non refertur hic ad Hammonis ſedem, ut „ credidit Vir Cl., ſed ad Naſamonum initia, quorum ſedes „ incipiebat ad ſeptemtrionem fere Hammonis a Syrtibus, ſe„que extendebat ad meridiem in interiora terrae, ut adeo re„vera etiam ſecundum Diodorum non tantum *ad ſeptemtrio*„*nem* templi Hammonis conſederint, ſed & ſaltem ex par„te aliqua *ad occaſum*, dum a ſeptemtrione occidentali per „ flexum quendam circa Hammonem ſe porrigebant ſatis „ longo tractu in meridiem, ſeu dum longius recedebant a „ littorali tractu ad mediterranea. Senſum hunc & nexum „ Vir Cl. non perſpexit; certe in verſione minus accurate „ expreſſit. Vertenda enim erant poſtrema: *ad ſeptemtrionem*, „ ſcil.

τῆς ἀγυιᾶς· ὁ δὲ τρίτος τὰς τῶν δορυφόρων καταλύσεις, καὶ τὰ φυλακτήρια τῶν τὸν τύραννον δορυφορούντων. καθίδρυται δὲ τῆς ἀκροπόλεως ἐκτὸς οὐ μακρὰν ἕτερος ναὸς Ἄμμωνος, πολλοῖς καὶ μεγάλοις z δένδροις σύσκιος. τούτου δὲ πλησίον ὑπάρχει κρήνη, διὰ τὸ συμβεβηκὸς ὀνομαζομένη Ἡλίου κρήνη· αὕτη δὲ τὸ ὕδωρ ἔχει συμμεταβαλλόμενον ἀεὶ a ταῖς ἡμεριναῖς ὥραις παραδόξως. ἅμ' ἡμέρᾳ γὰρ ἐξίησι τὴν πηγὴν b χλιαράν, προϊούσης δὲ τῆς ἡμέρας, τῇ προσθέσει τῶν ὡρῶν ἀνάλογον καταψύχεται, τοῦ μεσημβρινοῦ δὲ καύματος ἀκμάζει τῇ ψυχρότητι· πάλιν δὲ ἀνάλογον ἀπολήγει πρὸς τὴν ἑσπέραν, καὶ τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης ἀναθερμαίνεται μέχρι c μέσων νυκτῶν, καὶ τὸ λοιπὸν ἀπολήγει, μέχρις ἂν ἅμα τῷ φωτὶ πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀποκατασταθῇ τάξιν. τὸ δὲ τοῦ θεοῦ ξόανον ἐκ σμαράγδων καί τινων ἄλλων περιέχεται, καὶ τὴν μαντείαν ἰδιάζουσαν παντελῶς ποιεῖται. ἐπὶ νεὼς γὰρ περιφέρεται χρυσῆς d ὑπὸ ἱερέων ὀγδοήκοντα· οὗτοι δ' ἐπὶ τῶν ὤμων φέροντες τὸν θεόν, προάγουσιν αὐτομάτως ὅπου ποτ' ἂν e ἄγοι τὸ τοῦ θεοῦ νεῦμα τὴν πορείαν. συνακολουθεῖ δὲ πλῆθος παρθένων καὶ γυναικῶν Παιᾶνας ᾀδόντων κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν, καὶ πατρίῳ καθυμνούντων ᾠδῇ τὸν θεόν.

Τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου διὰ τῶν ἱερέων εἰσαχθέντος εἰς τὸν νεών, καὶ τὸν θεὸν κατανοήσαντος, ὁ μὲν προφητεύων ἀνὴρ πρεσβύτερος τὴν ἡλικίαν προσελθὼν αὐτῷ, χαῖρε, εἶπεν, ὦ παῖ· καὶ ταύτην παρὰ τοῦ θεοῦ ἔσχε τὴν πρόσρησιν. ὁ δ' ὑπολαβών, f δέχομαι, φησίν, ὦ πάτερ, καὶ τὸ λοιπὸν κεκλήσομαι σός, ἀλλ' εἴ μοι δίδως τὴν ἁπάσης γῆς ἀρχήν; τοῦ δ' ἱερέως προσελθόντος τῷ σηκῷ, καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν αἰρόντων τὸν θεὸν κινηθέντων τεταγμένοις τισὶ τῆς φωνῆς συμβόλοις, ὁ μὲν ἀπεῖπε, βεβαίως αὐτῷ διδόναι τὸν θεὸν τὴν αἴτησιν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος ὑπολαβών, τὸ λοιπόν, εἶπεν, ὦ δαῖμον, ἀπόφηναί μοι τῶν ζητημάτων, εἰ πάντας ἤδη μετελήλυθα τοὺς γενομένους φονεῖς τοῦ πατρός, ἤ τινες διαλελήθασιν, ὁ δὲ προφήτης ἀνεβόησεν, εὐφήμει· οὐδένα γὰρ ἀνθρώπων ὑπάρχειν τὸν δυνησόμενον ἐπιβουλεῦσαι g τῷ γεννήσαντι αὐτόν· τοὺς δὲ τοῦ Φιλίππου φονεῖς ἅπαντας τετευχέναι τιμωρίας. τεκμήρια δ' ἔσεσθαι τῆς ἐκ τοῦ θεοῦ γενέσεως τὸ μέγεθος τῶν ἐν ταῖς πράξεσι κατορθωμάτων· καὶ γὰρ πρότερον ἀητ-

Olymp. CXII. 1.

plexa est. In tertia satellitum diversoria, & excubiae illorum, qui principem armati comitari solent, habentur. Haud procul arce extrinsecus alterum Hammonis fanum jacet, quod multae arbores procerae inumbrant. Et fons proximus est, quem Solis, ab eo quod accidit, nuncupant. Aquam enim habet, cum horis diei miris subinde vicibus se variantem. Nam sub lucis ortum tepidam emittit. Die hinc progrediente, pro horarum succedentium ratione, frigescit. Sub aestum vero meridianum frigedo ejus summa est. Quae rursus parili modo remittit usque ad vesperam. Tunc appetente nocte rursus incalescit, ad medium usque noctem, ubi exaestuat: Exinde calor sensim deficit: donec una cum exorta luce pristinam temporis vicem recuperarit. Simulacrum Dei e smaragdis & quibusdam aliis est coagmentatum: & peculiari novoque plane vaticinandi genere, oracula edit. In aurea enim navi a sacerdotibus LXXX. circumfertur: qui humeris Deum gestantes eo tendunt, quo forte fortuna Dei nutus illos agit. Sequitur ingens matronarum virginumque turba, per totum iter Paeanas canentium, Deumque hymno patrio celebrantium.

51. Porro cum introductus in templum Alexander a sacerdotibus Deum intueretur, vates natu grandior ad illum accedens, salve, inquit, fili; & hanc a Deo appellationem habe. Cui respondens ille, accipio pater, ait, tuusque deinceps nuncupabor: Si tamen orbis totius imperium mihi concesseris? Sacerdos ergo delubrum adit; Cumque viri, qui Deum (pro ritus more) sublevant, ad destinata quaedam vocis signa se movissent, ille (ex adyto) respondet. Deum quod peteret, certissime effectum dare. Excipiens cum Alexander; Quod quaerendum ex te restat, ô numen, ait, mihi quaeso, referas; Utrum omnes parentis mei interfectores ultione adfecerim: an vero aliqui subterfugerint? Quin meliora profers! vates exclamat; Nemo enim mortalium parenti tuo insidias struxerit. At qui Philippum interemerunt, supplicium luerunt omnes. Quod autem ex Deo natus sit, magnitudinem successuum in rebus feliciter gerendis certissimum fore argumentum, adjecit. Nam ut hactenus a nemine fuerit superatus, ita per-

---

z Δένδρεσι Reg. 1. a Ταῖς τῆς ἡμέρας ὥραις Steph. Reg. pr. b Χλιαρὸν Reg. 1. c Μεσονυκτίου Steph. margo. d Ὑπὸ ἱερέων Reg. 1. & Basil. In Edd. ἱερῶν. e Ἄγῃ Reg. 1., mox τῷ προθυμίᾳ idem, quod utiq; sententiam det commodam, non praestat vulgato. f Δέχομαι καὶ Reg. 1. g Τὸν γεννήσαντα Reg. 1.

„ scil. templi, *habitat Libycum genus, quae Nomadum more vivit,* „ *& genus quae accitur Nasamonum, quae ad mediterraneum A*„*fricae tractum pertingit*" Curt. Vind. p. 153., quibus nihil addo: abunde enim impeditiora quae videbantur, declarant. P. Wess.

49. Καὶ τὰ φυλακτήρια τῶν τὸν] Expressit totum hunc locum *Curtius* L. IV, 7, 21. Φυλακτήρια munimenta sunt atque arces, e quibus templo robur & praesidium. Ita *Aeschines* de Leg. fals. p. 45. φυλακτήρια vocat eas urbes, quibus ad Thermopylas Graecia erat munitior, *Josephus* Antiq. Jud. L. XV, 7, 8. φυλακτήρια arces prope Hierosolymitanum templum, & brevi post *Auctor* ipse φυλακτήρια τῶν δορυφορούντων, munitiones, in quibus satellites excubabant, prorsus ut *Philosophus* Polit. L. VII, 12. & *Liban.* T. II. p. 133. D. P. Wess.

56. Προϊούσης δὲ τῆς ἡμέρας &c.] Fontis miraculum sine numero scriptores tetigerunt. Conf. Interpret. ad *Curtii* L. IV, 7, 22. Quod hic vero προϊούσης δὲ ἡμέρας id Historiarum parenti *Herodoto* L. IV, 181. ἀγορῆς δὲ πληθυούσης i. e. horis aliquot ante meridiem, ut doctus a *Des. Heraldo* Advers. L. I, 10. P. Wess.

61. Μέχρι μέσων νυκτῶν] *Magister Thomas* hoc Atticis suis, ut legitimum, inculcat, μεσονύκτιον poëtis relinquens: cui nunc quidem nihil reponam. Nam *Stephani* μεσονυκτίου debili auctoritatis tibicine suffultum est. Vide inferius L. XX, 49. P. Wess.

63. Ἐκ σμαράγδων καί τινων ἄλλων] *Smaragdo & gemmis coagmentatus* apud *Curtium*: quod cum ob oculos haberet *N. Blancardus*, non dubitavit καὶ λίθων ἄλλων & hic refingere ad *Arrian.* suum p. 162. Mihi nondum persuasit. Quae enim necessitas vocem scriptori ingerere, quam ipse intelligendam lectori reliquit? Ἐκ σμαράγδων καί τινων ἄλλων *ex smaragdis & quibusdam aliis*, lapidis scilicet ejusdem dignitatis. Mox ὑπὸ ἱερέων ex *Reg.* 1. & *Basil.* citra dubium justum est. P. Wess.

70. Παρθένων καὶ γυναικῶν — ᾀδόντων &c.] *Curtius* iterum, *sequuntur matronae virginesque patrio more inconditum quoddam carmen canentes.* Lege vero ᾀδουσῶν — καὶ — καθυμνουσῶν ᾠδῇ τὸν θεόν. Probe quidem novi quae de generis enallage ex Atticorum usu ad *Homer.* p. 723. commentatus est *Eustathius*, sed nihil ea juvant, neque haec *Sophoclis* Ajac. v. 170. — ὅτε πτανῶν ἀγέλαι Μέγαν αἰγυπιὸν ὑποδείσαντες, quippe aliter expedienda, ut veteres Critici docuerunt. P. Wess.

74. Ὁ μὲν προφητεύων ἀνὴρ] Ὁ προφήτης *Plut.* Alex. pag. 680. D., quo de egregie Celeb. *T. Hemsterhusius* ad *Lucian.* D. Mort. XIII, 1. p. 391. Mox ἔχε τὴν πρόσρησιν optime *Joseph. Scaliger* & *Is. Vossius* in libri sui margine. P. Wess.

79. Ἀλλ' εἴ μοι δίδως τὴν ἁπάσης &c.] Eadem *Curtius* IV, 7, 26., aliique plures. Unus *Maximus Tyrius* Dissert. XLI, 1. Alexandrum, postquam filii nomine ab Ammone esset adpellatus, sciscitatum ait de Nilo, quibusque e fontibus in Aegyptum deferatur, ὥσπερ αὐτῷ τῶν ἄλλων καλῶς ἐχόντων. Tu vide *Davisii* animadversionem p. 640. P. Wess.

82. Ὁ μὲν ἀπεῖπε] Formulam respicit, quam responsa daturus

Olymp. CXII. 1. perpetuo invictum etiam deinceps futurum. Responsis hisce oblectatus Alexander, cum magnificis Deum honorasset muneribus, in Aegyptum retro movit.

52. In qua magnam condere urbem statuit. Negotio igitur huic praefectis injunxit, ut locum inter paludem & mare complexi, aedificationi operam darent. Ipse locum metatus, cum urbem solerter in vicos tribuisset, Alexandriam de nomine suo appellavit, situ ad vicinum Phari portum maxime opportuno. In vicorum dispositione prudenter hoc consideratum erat, ut Etesiae venti urbem perflarent. Hi enim dum ex pelago vastissimo urbis aërem refrigerant, cum benigna temperie
590. multum salubritatis habitatoribus conciliant. Eum porro ambitum murorum fecit, qui & amplitudine excelleret, & firmitatem haberet admirandam. Cum enim hinc lacus, illinc mare mediam complectatur, duos tantum aditus a terra, eosque angustos & facillimo praesidio tutandos, habet: Formamque urbis chlamydi similem efficit. Quam mediam fere platea secat, magnitudine & elegantia admirabilis. In longitudinem enim, qua a porta ad portam excurrit, quadraginta stadia, in latitudinem pedes centum habet: totaque domuum & templorum structuris magnificentissimis exornata est. Jussit praeterea Alexander, ut regia, tum loci amplitudine, tum operum magnificentia admirabilis, fieret. Nec tamen Alexander solummodo, verum etiam qui successerunt illi Aegypti reges usque ad nostram aetatem, operibus impendiosissi-

τίτον γεγονέναι, καὶ μετὰ ταῦτ' ἔσεσθαι διὰ παντὸς ἀνίκητον. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, ʰ ἡσθεὶς τοῖς κε- 529.
χρησμῳδημένοις, καὶ τὸν θεὸν μεγαλοπρεπέσιν ἀναθήμασι τιμήσας, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Κρίνας δ' ⁱ ἐν ταύτῃ πόλιν μεγάλην κτίσαι, προσέταξε τοῖς ἐπὶ τὴν ἐπιμέλειαν ταύτην ᵏ καταλειπομένοις, ἀναμέσον τῆς τε λίμνης καὶ τῆς θαλάσσης οἰκίσαι τὴν πόλιν. διαμετρήσας δὲ τὸν τόπον, καὶ ῥυμοτομήσας φιλοτέχνως τὴν πόλιν, ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσεν Ἀλεξάνδρειαν, εὐκαιρότατα μὲν κειμένην πλησίον τοῦ Φάρου λιμένος, ˡ εὐστοχίᾳ δὲ τῆς ῥυμοτομίας ποιήσας διαπνεῖσθαι τὴν πόλιν τοῖς ἐτησίοις ἀνέμοις· καὶ τούτων πνεόντων μὲν διὰ τοῦ μεγίστου πελάγους, καταψυχόντων δὲ τὸν κατὰ τὴν πόλιν ἀέρα, πολλὴν τοῖς κατοικοῦσιν εὐκρασίαν καὶ ᵐ ὑγίειαν κατεσκεύασε. καὶ τὸν μὲν περίβολον αὐτῆς ὑπεστήσατο τῷ τε μεγέθει διαφέροντα καὶ κατὰ τὴν ὀχυρότητα θαυμάσιον. ἀνὰ μέσον γὰρ ⁿ ὢν μεγάλης λίμνης καὶ τῆς θαλάττης, δύο μόνον ἀπὸ τῆς γῆς ᵒ ὁδοὺς στενὰς ἔχει, καὶ παντελῶς εὐφυλάκτους. τὸν δὲ τύπον ἀποτελῶν χλαμύδι παραπλήσιον, ἔχει πλατεῖαν, μέσην σχεδὸν τὴν πόλιν τέμνουσαν, καὶ τῷ τε μεγέθει καὶ ᵖ πλάτει θαυμαστήν. ἀπὸ γὰρ πύλης ἐπὶ πύλην διήκουσα, τεσσαράκοντα μὲν σταδίων ἔχει τὸ μῆκος, πλέθρου δὲ τὸ πλάτος, οἰκιῶν δὲ καὶ ἱερῶν πολυτελέσι κατασκευαῖς πᾶσα κεκόσμηται. προσέταξε δ' ὁ Ἀλέξανδρος καὶ βασίλεια κατασκευάσαι θαυμαστὰ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ βάρος τῶν ἔργων. οὐ μόνον δ' ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ καὶ ᑫ οἱ μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντες Αἰγύπτου μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου, σχεδὸν ἅπαντες πολυτελέσι

---

h Ἡσθεὶς ἐπὶ τοῖς Vat. Reg. 2. non male. i Ἐνταῦθα Reg. 2. k Παρακαταλειπομένοις duabus Codd. scripturis conjunctis unam in vocem Reg. 1. l Τῇ δ' εὐστοχίᾳ τῆς Idem, satis commode. m Ὑγείαν Reg. pr. n Ὢν τῆς τε λίμνης Reg. 1. & ora Steph. o Ἔχει προσόδους στενὰς Reg. 1. quod recipi posset. p Κάλλει Basil. Reg. 1. Vat. Coypus. q Οἱ μετὰ ταῦτα Reg. 1.

rus adhibebat, τάδε λέγει Ἄμμων, *Plato* Alcibid. II. pag. 149. B., *Arrian.* Ἀναβ. VII. p. 305., quorum verba antestatus est *Hemsterh.* dicto loco. Mihi dubium non est, quin veteratores illi, ut multa ex Judaeorum Sacris, aemulari sint sollemnem sanctis vatibus dictionem כה אמר יהוה, τάδε λέγει ὁ κύριος. P. Wess.

2. Καὶ ῥυμοτομήσας] Illust. *Spanhem.* vide ad *Joseph.* B. Jud. L. III, 5, 2. & *Callimach.* H. Del. v. 88. *Strabo* Geogr. XII. p. 849. A. ἔστι δὲ καὶ τετράγωνος ἐν πεδίῳ κείμενος, ἐρρυμοτομημένος πρὸς ὀρθὰς γωνίας. & L. XIV. p. 956. B. ἔστι δ' ἡ ῥυμοτομία διάφορος &c. P. Wess.

4. Καὶ τούτων πνεόντων μὲν &c.] Opportune *Strabo* XVII. pag. 1142. C ἡ δ' εὐκαιρία (urbis Alexandriae) πολύτροπος· ἀμφίκλυστόν τε γάρ ἐστι τὸ χωρίον δυσὶ πελάγεσι, τῷ μὲν ἀπὸ τῆς ἄρκτου, τῷ Αἰγυπτίῳ λεγομένῳ, τῷ δ' ἀπὸ μεσημβρίας, τῷ τῆς λίμνης τῆς Μαρείας, ἣ καὶ Μαρεῶτις λέγεται. Quam aeris in urbe & vicinia εὐκρασίαν ex auris tenuioribus e mari, & crassioribus e vicina palude Marea in dies spirantibus natam, praedicat etiam *Philo Jud.* de Contempl. Vit. p. 892. E. P. Wess.

12. Τὸν δὲ — ἀποτελῶν] Forte ἀποτελοῦσα in not. Correct. *Rhodomannus*, quod si probaveris, recipiendum itidem erit ἀνὰ μέσον γὰρ οὖσα. Ego nihil moveo: pendet utrumque ex τῷ περιβόλῳ, cui paulo ante suus erat locus. Fuisse vero formam ambitumque urbis χλαμυδοειδῆ, sive, ut *Plinius* ait L. V, 10., *ad effigiem Macedonicae chlamydis, orbe gyrato laciniosam, dextra laevaque angulosa procursu*, testantur etiam *Strabo* & *Plutarchus*. Sed quae figura chlamydis? Viri docti Thessalicas chlamydes quadratas, ceterorum Graecorum rotundas faciunt. *Etymologus*, Χλαμὺς δὲ τὸ σφαιρικὸν καὶ κυκλοειδές. At plane rotundas fuisse non injuria dubites: tum quod terrae Geographi veteres χλαμυδοειδὲς σχῆμα tribuerunt, quam tamen utrimque angustas in partes contrahi adfirmabant, ut *Strabo* L. II. pag. 179. C. tum etiam ex Alexandriae situ & forma, cujus τὸ ἀνὰ μέσον sive intima pars quodam modo rotundabatur *gyrato orbe*, extremae vero in *angulosos procursus* desinebant, sive isthmos, septem octove stadiorum, uti apud *Strabon.* est L. XVII. pag. 1143. B. Ut adeo Alexandriae forma non multum ab ovata specie deflexerit, quod egregie commonstrat Illust. *Cuperus* in Homeri Apotheos. p. 158., chlamydis figuram Alexandrinaeque urbis repraesentans. Tetigit & hanc rem in nupera Aegypti discriptione *Maillet.* p. 122., sed Macedonicam chlamydem & muliebre indusium lepido errore pro eadem veste arbitratus. P. Wess.

14. Καὶ πλάτει] Scribe κάλλει. L. Rhod.

Καὶ πλάτει] Ego non muto. Fuit sine controversia latitudine spectabilis platea, plethrum aut paullo amplius aequiparans. Vide *Strabon.* XVII. p. 1143. Κάλλει, quod *Codd.* quidam praeferunt, ex sequentibus adscitum videtur. Urbem ipsam secabant duae viae, ceteris & ampliores & celebriores, quarum in stadia quadraginta porrecta a porta Canopica pertinebat usque ad eam, unde aditus ex Africa venientibus: hanc mediam dividebat altera, a lacu *Mareotico* Solisque porta in portam usque Lunae & mare Aegyptium extensa, ut *Achilles Tatius* princip. L. V. de Amorib. Leucippes declarat. Ceterum de urbis viaeque longitudine *Diodoro* non adsentitur *Strabo* XVII. pag. 1143., nec *Josephus* B. Jud. II, 16. pag. 190., eam XXX. stadiis metientes. At *Stephanus* in Ἀλεξάνδρεια stadiis XXXIV.; quae in numeris discrepantia etsi falce critica finiri queat facile, citra tamen temeritatis culpam id administraretur, si haec in tempora *Callixeni Rhodii* περὶ Ἀλεξανδρείας commentarius, ab *Athenaeo* haud uno loco citatus, duraret. Porro de anno Alexandriae conditae longe a *Diodoro* abit *Livius* L. VIII, 24., nec sine erroris tamen culpa, docente praeter alios *H. Dodwello* de Cycl. Diss. X, 73. P. Wess.

20. Ἀλλὰ καὶ οἱ μετ' αὐτὸν &c.] Gemina his *Strabo* L. XVII. pag. 1143. Regia, ambitu suo celebre illud Musaeum & regum Mausoleum, cui Σῆμα, sic enim bene *Casaubonus* in *Strabone* correxit, nomen, complexa, eam urbis partem occupabat, cui Bruchio nomen, docente ad *Ammian.* XXII, 16. pag. 374. *H. Valesio.* P. Wess.

25. Ὥστε — πρώτην ἀριθμεῖσθαι] Supra πρώτην ἢ δευτέραν ἀριθμεῖσθαι circumspectius dixit L. I, 50, ubi vide. P. Wess.

31. Καθ' ὃν γὰρ ἡμεῖς καιρὸν &c.] Olymp. CLXXX., regnante Ptolemaeo Auleta. Vid. L. I, 44. P. Wess.

34. Πλείους τῶν τριάκοντα μυριάδων] Summa immanis, quae si servitia accedant, fidem paene superabit. Fac Alexandriae convenire posse, quod de Athenis prodidit *Ctesicles* apud *Athen.* L. VI. p. 272. C., censu, Demetrii Phalerei aetate instituto, repertos esse cives δισμυρίους πρὸς τοῖς χιλίοις, μετοίκους δὲ μυρίους, οἰκέτας δὲ μυριάδας τετταράκοντα, quantus servorum numerus exsurget? Nec aequabit tamen censa civium Romanorum sub idem id tempus capita, ut ex *Lipsii* Elect. L. I, 27. & de Magnit. Rom. L. I, 7. videbis. Junge & Excerpt. Legat. *Ursini* ex *Diodoro* XXXII. p. 329. P. Wess.

36. Πλείω τῶν ἑξακισχιλίων ταλάντων] At *Strabo* XVII. p. 1149. B. ex *Ciceronis* quadam oratione observat Ptolemaeum Auletem φόρον ταλάντων μυρίων καὶ δισχιλίων πεντακοσίων ex Aegypto in aerarium intulisse, longe a *Diodoro* dissentiens: quae quidem discordia dissipabitur, si Noster talenta Alexandrina intellexerit, quae XII. millium erant drachmarum, atque adeo Atticis duplo majora. Hanc concordiae viam muniverunt *Lipsius* Admirand. L. II, 3. & *S. Petitus* Observat. L. I, 4., quanquam hic turpis erroris culpam excusare non potest. Dederant operae in *Rhodomanni* editione labantes πλείω τῶν φόρων ἑξακισχιλίων ταλάντων.

Rhoλέον κατασκευαῖς ηὔξησαν αὐτὰ τὰ βασίλεια. καθόλου δὲ ἡ πόλις τοσαύτην ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις, ὥστε παρὰ πολλοῖς [r] αὐτὴν πρώτην ἀριθμεῖσθαι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην. καὶ γὰρ κάλλει καὶ μεγέθει, καὶ προσόδων πλήθει καὶ τῶν πρὸς [s] τρυφὴν ἀνηκόντων πολὺ διαφέρει τῶν ἄλλων. [t] τὸ δὲ τῶν κατοικούντων αὐτὴν πλῆθος ὑπερβάλλει τοὺς ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἰκήτορας. καθ᾽ ὃν γὰρ [u] δὴ χρόνον ἡμεῖς παρεβάλομεν εἰς Αἴγυπτον, ἔφασαν οἱ τὰς ἀναγραφὰς ἔχοντες τῶν κατοικούντων, εἶναι τοὺς ἐν αὐτῇ διατρίβοντας ἐλευθέρους, πλείους τῶν τριάκοντα μυριάδων, [x] ἔκ τε τῶν προσόδων τῶν κατ᾽ Αἴγυπτον λαμβάνειν τὸν βασιλέα πλείω τῶν ἑξακισχιλίων ταλάντων. ὁ δ᾽ οὖν βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἐπιστήσας τινὰς τῶν φίλων ἐπὶ κατασκευὴν τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ διοικήσας ἅπαντα τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, ἐπανῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Συρίαν.

530. Δαρεῖος δὲ πυθόμενος αὐτοῦ τὴν παρουσίαν, συνήθροιζε μὲν τὰς πανταχόθεν δυνάμεις, καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν παράταξιν χρήσιμα κατεσκεύαζε. τὰ μὲν γὰρ ξίφη καὶ ξυστὰ πολὺ μείζω τῶν προγεγενημένων ἐποίησε, διὰ τὸ δοκεῖν διὰ τούτων πολλὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἐν τῇ περὶ Κιλικίαν μάχῃ [y] πεπλεονεκτηκέναι. κατεσκεύασε δὲ καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα διακόσια, πρὸς κατάπληξιν καὶ φόβον τῶν πολεμίων εὐθέτως ἐπινενοημένα. τούτων γὰρ ἑκάστου παρ᾽ ἑκάτερον τῶν [z] σειροφόρων ἵππων ἐξέκειτο προσηλωμένα τῷ ζυγῷ ξυστὰ παραμήκη τρισπίθαμα, τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἀκμῆς ἔ-

Olymp. CXII. II.

mis plerique omnes regiam adauxerunt. Urbs denique temporibus inſecutis tantum incrementi accepit, ut a multis inter primas urbium per orbem terrarum numeretur. Magnitudine enim elegantiaque, & redituum ubertate, adde etiam commodis ad victum pertinentibus, aliis multum praeſtat. Multitudo praeterea incolarum habitantes in aliis civitatibus longe ſuperat. Nam quo tempore nos in Aegyptum appulimus, ultra CCC. M. eſſe liberorum capitum in illa degentium, regemque ex Aegypti vectigalibus plus quam ſex millia talentûm accipere, qui incolarum deſcriptiones habent, nobis retulere. Ubi vero Alexander quoſdam ex amicis novae urbis aedificationi praefecerat, omneſque Aegypti res diſpoſuerat, in Syriam cum exercitu regreditur.

53. De adventu ejus ut nuncius venit Dario, copias undique contrahit, & quae ad pugnam cum eo conſerendam utilia eſſent, praeparat omnia. Enſes enim ac haſtilia longe majora, quam antea fuiſſent, reddidit, ſiquidem haec ad victoriam in Cilicia multum Alexandro commodaſſe videbantur. Quadrigas etiam falcatas numero CC. ad terrore percellendum hoſtes opportune inventas, conſtruxit. Ex ſingulis enim juxta utrumque funalem equum, ſpicula jugo affixa trium ſpithamarum longitudine prominebant, mucronibus in ad-

---

[r] Omittit *idem*. [s] Τρυφῆς *Reg. prim.* non male, citra neceſſitatem tamen. [t] Τό, τε κατοικοῦν πλῆθος ὑπερβ. *Reg.* 1. [u] Duo, quae ſequuntur abſunt *Reg.* 2. *Baſil. Vett. Vat.*, qui ſtatim χρόνον addunt poſt παρεβάλομεν pari ſententia. [x] Ἐκ δὲ *Reg.* 2. [y] Νενικηκέναι *Reg.* 1. ex gloſſa: qui & paullo ante χρησίμους pro χρήσιμα. [z] Σειραφ. *Baſil.* tum ἵππων *idem* & *Reg.* 2.

Rhodomannus recte quidem juſſerat τὸ φίλων in utopiam relegari, ſed *Petitus*, non contentus viri doctiſſimi correctionibus, cum moleſtum eſſet id vocabuli, ſcribe, inquit, τῶν ὀβολῶν, & intellige *talenta Alexandrinorum popularia*. Haud vidi melius!
P. WESS.

37. Ἐπιστήσας τινὰς τῶν φίλων] Plures ergo fuerunt. Hinc [illegible] illa fortaſſe rixa in aedificandae urbis praefecto inter veteres, de qua ad *Curt.* L. IV, 8, 5. *Raderus*. Cleomeni cum *Juſtino* L. XIII, 4. *Ariſtoteles* extremo Oeconom. L. II., illi tempori proximus, urbis exſtruendae & muniendae curam imponit.
P. WESS.

51. Ἐξέκειτο προσηλωμένα τῷ ζυγῷ ξυστὰ &c.] Illuſtris eſt locus, & ab eorum nemine, qui de curribus falciferis aliquid commentati ſunt, praeteritus, neque exhauſtus tamen ita atque expeditus, ut nuſquam adhaereſcas. Vertuntur τὰ προσηλωμένα τῷ ζυγῷ ξυστὰ *ſpicula jugo adfixa*, parum, ut ego quidem arbitror, commode. Ξυστὰ ſi legerentur, ferri poſſent illa *ſpicula*: at ξυστὰ alius erant generis. Ξυστὴρ medicis *cultellus* eſt *raſorius*, ſicuti & ἡ ξύστρα, quanquam frequentius *ſtrigilis*. Itaque τὰ ξυστὰ inſtrumenta fuiſſe videntur tranſverſum porrecta, quibus terram verrebant & radebant, ſive, ut in Gloſſis, *radulae*. Haec jugo praefixa trium ſpithamarum amplitudine & adverſos in hoſtes directa obvia quaevis lacerabant. *Livio* L. XXXVII, 41. *cuſpides circa temonem ab jugo, decem cubita exſtantes velut cornua habebant, quibus quidquid obvium daretur, transfigerent*. Sequuntur ejuſdem generis alia, πρὸς δὲ ταῖς καμπαῖς τῶν ἀξόνων ἐπ᾽ εὐθείας ἄλλα δύο &c., ſed variantibus eruditiſſimorum virorum explicationibus mirifice turbata. Interpres *ad axium decubitus alia duo haerebant in directum*, ſatis quidem obſcure: aliter *Jo. Schefferus* de Re Vehic. L. II, 15. p. 193. *ubi in axibus* (currus falcati) *recumbunt alia duo ſpicula haerebant in rectum*: at *Jo. Clericus* Art. Crit. Part. III. ſect. 2. Cap. 4. *in inflexionibus vero axium* (hoc eſt, ſub ipſo curru, quo loco axes currum ſuſtinent) *alia duo ſpicula* &c. Neutrum placuit *Jac. Perizonio*, qui in Curt. Vind. p. 167., *inde ubi axes ex curru demittuntur in rotam, eminebant duo ſpicula in adverſum*. Habes de verſione: vide cetera. *Schefferus* & *Clericus* axi, qua parte currum ſuſtinet, τὰ ξυστὰ infigunt, ut eos, qui proni in terram ceciderant, aut curruum tumultu humi jacebant, ſcinderent & lancinarent. *Perizonius* „ fuiſſe haec „ ſpicula tranſverſa, ſeu ex lateribus curruum eminentia in „ directum; ne quis putet ex axibus ſub curru eminuiſſe „ juxta temonem inter & ultra equos: nam dici ſimilia prioribus, quae utrimque ex jugo in tranſverſum eminebant, „ habebantque ἐπιστροφὴν τῆς ἀκμῆς πρὸς τὸ κατὰ πρόσωπον ἐπιφερόμενον, h. e. *obverſam in adverſos hoſtes aciem*, per totam ſcil. „ longitudinem eminentis ſpiculi, tanquam ſi gladius eſſet. „ Ita vero & haec longiora quidem & latiora fuiſſe, ſed habuiſſe τὴν ΤΟΜΗΝ ὁμοίαν τοῖς προτέροις, h. e. *ſciſſuram*, ſeu „ *aciem ſimilem prioribus*, quae tranſverſa erant, & quorum „ pars hoſtibus obverſa erat acuta". Quid tanta in diſſenſione ſequaris? Mihi, cum in partes ſit eundum, poſterior ſententia gravibus premi incommodis videtur. Si enim τὰ ξυστὰ ſive cuſpides ad effigiem radulae porrectae ex lateribus curruum eminuerint, quomodo ἐπ᾽ εὐθείας *in rectum protenſae* & ea quidem ratione, qua jugo praefixae, dici poterunt? Item utique tranſverſae ex totis curribus [illegible] prominuerunt. Jam ſi ex *eo loco, ubi axes flectuntur in rotam perque rotae radios* extenſae adverſus in hoſtes fuerint, inhaeſere haud dubie fuerunt rotae modiolo; alioqui enim rotam [illegible] vero καμπὴ τῶν ἀξόνων erit? Adde, [illegible] rotae modiolo per radios tranſverſae adhaeſerant: nam falces, quae extremis axibus conjunctae erant, quidquid obvium dabatur, transfigebant: cui porro bono illae ex rotae modiolo cuſpides? Hinc igitur diſcedamus. Ad *Schefferum* & *Clericum* veniendum eſt. Uterque cuſpides has, τὰ ξυστὰ, adfigit, uti diximus, axi, qua infra currum in humum verſus inclinat: id patitur ἡ καμπὴ τῶν ἀξόνων, partem axium indicans, quae in terram vergit: fert quoque res ipſa; ſub curru erant τὰ ξυστὰ, recta adverſum in hoſtem converſa, ſed latiora prioribus & longiora, ut quidquid incideret, lancinarent. Par diſpoſitio curruum falciferorum Cyri, qui δρέπανα σιδηρᾶ ὡς διπήχη πρὸς τοῖς ἄξοσιν ἔσω καὶ ἔξω τῶν τροχῶν, καὶ ἄλλα ΚΑΤΩ ΥΠΟ ΤΩ ΑΞΟΝΙ εἰς γῆν βλέποντα habebant apud *Xenoph.* Cyropaed. L. VI. p. 121. Neque fruſtra: ſaepe enim, ſi curruum impetus vitari non poſſet, prolapſi in terram ſcutis ſeſe involvebant & obtegebant, ὅπως συνολισθάνοι φερόμενα ταῖς ἀσπίσιν τὰ ἅρματα, ut de Alexandri militibus *Polyaen.* L. IV, 3, 11. ait. Reſtant falces, unde curribus nomen, δρεπανηφόρα. *Auctor* inquit, ἐκ δὲ ταῖς τούτων ἀρχαῖς δρέπανα h. e. τῶν ἀξόνων ἀρχαῖς ſive *utrimque ſummis axibus*. Namque axibus ſummis praefixas fuiſſe falces, & Cyri regis currus & res ipſa clamant. *Curtius* haec L. IV, 9, 5. aemulatus eſt, etſi verba nunc aliud praeferant: *aliae deinde falces ſummis rotarum orbibus haerebant, aliae in terram demiſſae, quidquid obvium concitatis equis fuiſſet, amputaturae*. Quae quidem *orbibus* illis impeditiſſima ſunt. Memini [illegible] celebr. *Jac. Perizonii* rotam eſſe extaſam, cujus *ſummis orbibus* falces haerent, difficilis tamen ſtructura & uſu in curruum impetu non magno. Quanto concinnius falces haerebunt *ſummis rotarum axibus*, quibus in Cyri Dariique apud *Xenophont.* & *Diodor.* curribus adfixae erant? Equidem cum Curtiani *Codd.* pro *orbibus* edant *opibus* aut *obibus*, adſentior *Schefferi* conjecturae, *axibus* refingentis. Ita *Curtius* conſentiet *Diodoro* egregie: *demiſſae in terram falces* erunt τὰ πρὸς ταῖς κα-

μπαῖς

Olymp. CXII. II.

adverſas (hoſtium) facies directis. Ad axium decubitus alia duo haerebant in directum, quae perinde ac priora facies hoſtium adverſas ferirent, ampliora tamen illis atque latiora. Hiſque falces in ſummo annexae erant. Armorum igitur ſplendore, Ducumque ſtrenuitate cum exercitum omnem probe exornaſſet, Babylone movit, cum Iↄ. ccc. peditum millibus, & equitum haud minus ducentis M. In progreſſu a dextra parte Tigris erat, a laeva Euphrates. Ducebat autem per regionem omni copia beatam, quae & jumentis pabuli affatim ſuppeditaret, & militi ſatis alimentorum exhiberet. Ad Ninum vero hoſtem acie inſtructa excipere feſtinabat, quod camporum illic planities ad excipiendum tot copiarum uno loco congregatarum multitudinem commodiſſima eſſet. Ibi ad vicum quendam (Arbela vocata) caſtris poſitis, quotidie acies explicans, dum aſſidue militem diſponit atque exercet, morigerum ſibi reddit. Non levis enim metus inceſſerat, ne in tanta gentium variarum multitudine linguis inter ſe diſcrepantium tumultus inter dimicandum oriretur.

591. 54. De pace quidem jam antea legatos ad Alexandrum miſerat, terris omnibus intra Halym fluvium conceſſis. Duo praeterea talentûm argenti millia obtulerat. Cum ille abnuiſſet; Tum alios ad eum mittit, per quos eum laudat, quod matrem caeteroſque captivos tam honeſte tractarit, ac petit, ut amicitia ſecum inita, quicquid terrarum citra Euphraten eſſet, triaque millia talentûm argenti, & filiarum alteram uxorem accipiat. Si enim gener factus in filii quaſi locum ſuccedat, in totius quoque regni ſocietatem venturum. Hoc Alexander ad omnium amicorum Senatum retulit, & de conditionibus ipſi oblatis re cum illis communicata, ut quiſque libere ſuam diceret ſententiam, contendit. Ibi cum aliorum nemo, quod res ardua eſſet in quaeſtionem veniens, conſilium exponere auderet, Parmenio exorſus; Ego, ſi Alexander eſſem, inquit, oblata acciperem, paciſque foedus jungerem. Cui Alexander; Et ego ſi Parmenio eſſem, acciperem reſpondit. Aliiſque inſuper animi excelſi verbis uſus, Perſarum conditionibus repudiatis, quum pluris gloriam, quam munerum promiſſorum utilitatem, faceret, hunc ad modum legatis reſpondit. Nec mundum,

χοντα πρὸς τὴν κατὰ πρόσωπον ἐπιφάνειαν· πρὸς δὲ ταῖς κατακλίσεσι τῶν ἀξόνων ἐπ' εὐθείας ἄλλα δύο, τὴν μὲν τομὴν ὁμοίως ἔχοντα πρὸς τὴν κατὰ πρόσωπον ἐπιφάνειαν τοῖς πρότερον, τὸ δὲ μῆκος μείζω καὶ πλατύτερα· συνήρμοστο δὲ ταῖς τούτων ἀρχαῖς δρέπανα. πᾶσαν δὲ τὴν δύναμιν ἔν τε ὅπλοις ἐπισήμοις καὶ ἡγεμόνων ἀρεταῖς κοσμήσας, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, ἔχων πεζοὺς μὲν περὶ ὀγδοήκοντα μυριάδας, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τῶν εἴκοσι μυριάδων. κατὰ δὲ τὴν ὁδοιπορίαν δεξιὸν μὲν ἔχων τὸν Τίγριν, ἀριστερὸν δὲ τὸν Εὐφράτην, [a] προῄει διὰ χώρας εὐδαίμονος καὶ δυναμένης τοῖς κτήνεσι δαψιλῆ χορτάσματα παρέχεσθαι, τῷ τε πλήθει τῶν στρατιωτῶν ἱκανὰς τροφὰς χορηγῆσαι. ἔσπευδε γὰρ [b] περὶ τὴν Νίνον ποιήσασθαι τὴν παράταξιν, εὐθετωτάτων ὄντων τῶν περὶ αὐτὴν πεδίων, καὶ πολλὴν εὐρυχωρίαν παρεχομένων τῷ μεγέθει τῶν ἠθροισμένων ὑπ' αὐτοῦ δυνάμεων. καταστρατοπεδεύσας δὲ περὶ κώμην τὴν ὀνομαζομένην Ἄρβηλα, τὰς δυνάμεις ἐνταῦθα [c] καθ' ἡμέραν ἐξέταττε, καὶ τῇ συνεχεῖ διατάξει καὶ μελέτῃ κατεσκεύασεν εὐπειθεῖς. σφόδρα γὰρ ἠγωνία μήποτε πολλῶν [d] καὶ ἀσυμφώνων ἐθνῶν ἠθροισμένων ταῖς διαλέκτοις, ταραχή τις γένηται κατὰ τὴν παράταξιν.

Περὶ δὲ διαλύσεως [e] καὶ πρότερον μὲν ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρὸς Ἀλέξανδρον, ἐκχωρῶν αὐτῷ τῆς ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ χώρας· καὶ [f] προσεπηγγέλλετο δώσειν ἀργυρίου τάλαντα [g] δισχίλια. Ὡς δ' οὐ προσεῖχεν αὐτῷ, πάλιν ἐξέπεμψεν ἄλλους πρέσβεις, ἐπαινῶν μὲν αὐτὸν ἐπὶ τῷ καλῶς κεχρῆσθαι τῇ [h] τε μητρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις αἰχμαλώτοις, ἀξιῶν δὲ φίλον γενέσθαι, καὶ λαβεῖν τὴν ἐντὸς Εὐφράτου χώραν, καὶ τάλαντα ἀργυρίου τρισχίλια, καὶ τὴν ἑτέραν τῶν ἑαυτοῦ θυγατέρων γυναῖκα· καθόλου δὲ γενόμενον γαμβρὸν, καὶ τάξιν υἱοῦ λαβόντα, καθάπερ κοινωνὸν γενέσθαι τῆς ὅλης βασιλείας. 531. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, εἰς τὸ συνέδριον παραλαβὼν πάντας τοὺς φίλους, καὶ περὶ τῶν προτιθεμένων αἱρέσεων ἀνακοινωσάμενος, ἠξίου τὴν ἰδίαν γνώμην ἕκαστον μετὰ παρρησίας [i] ἀποφήνασθαι. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδεὶς ἐτόλμα συμβουλεῦσαι, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ὑποκειμένης ζητήσεως· Παρμενίων δὲ πρῶτος εἶπεν, [k] ἐγὼ μὲν, ὢν Ἀλέξανδρος, ἔλαβον ἂν τὰ διδόμενα, καὶ τὴν σύνθεσιν [l] ἐποιησάμην· ὁ δ' Ἀλέξανδρος ὑπολαβὼν εἶπε, [m] κἀγὼ εἰ Παρμενίων ἦν, ἔλαβον ἄν. καθόλου δὲ καὶ ἄλλοις μεγαλοψύχως λόγοις [n] χρησάμενος, καὶ τοὺς μὲν λόγους τῶν Περσῶν ἀποδοκιμάσας, προτιμήσας δὲ τὴν εὐδοξίαν τῶν [o] προτεινομένων δωρεῶν, τοῖς μὲν πρέσβεσιν ἀπόκρισιν ἔδωκεν ὡς [p] οὔτ' ὁ κόσμος, δυοῖν ἡλίων ὄντων,

---

a Προῆγε *Steph. marg. Reg.* 1. b Ἐπὶ τὴν *Reg. id.* c Καθημέραν *Baſil.* d Ἑτεροτρόπων, καὶ ταῖς διαλ. ἀσυμφώνων *Reg.* 1. e Omittit *idem*, tum ſtatim ἔπεμψε. f Προσεπήγγελλε *idem.* g Πεντακισχίλια *Reg.* 1. h Omittit Reg. 2. i Ἀποφαίνεσθαι *Reg. pr.* k Ὡς ἐγὼ μὲν *idem.* l Ἂν ἐπ. *idem.* m Κἀγὼ Παρμενίων ὢν &c. *Reg.* 1. non ſine Venere. n Χρησάμενος, τοὺς *idem.* o Προτεινομένων *Reg.* 1. p Οὐδὲ — δυοῖν *idem.*

κατακλείσεσι τῶν ἀξόνων ξύστρα. *Falces ſummis rotarum axibus haerentes* τὰ ἐν ταῖς τῶν ἀξόνων ἀρχαῖς δρέπανα. Sed longum facio. P. Wess.

58. Ἔν τε ὅπλοις ἐπισήμοις &c. κοσμήσας] Etſi ſaepe in his libris κοσμεῖν τὰς στρατιώτας ἀφελείας, στόλος ἀνδρῶν ἀρεταῖς κεκοσμημένος & ſimilia alia, nihil in vulgato demuto. Indulgent ſibi multa hujus generis ſcriptores, ut exempla a *T. Hemſterhuſio* conducta ad *Lucian.* D. Mort. XXIII, 3. oſtendunt. Auctor ipſemet ἐν τῇ μάχῃ κοσμεῖ L. XIV, 29. ἐν παιδείᾳ καὶ συνέσει διαδεδεγμένοι L. XVI, 81. τοὺς ἐν ἀνδραγαθίαις διαπεπρεπηκότας hujus lib. Cap. 40. &c. P. Wess.

62. Δεξιὸν μὲν ἔχων τὸν Τίγριν &c.] Haec pugnant ex diametro cum iis, quae pagina ſequenti narrat, ubi Alexander Darium petens Tigrim tranſvadare cogitur cum magna difficultate & periculo. Nam Alexandro, qui a partibus Syriae veniebat, ſi tranſeundus fuit Tigris, ut Darium peteret, neceſſe eſt cogitare, Darium non fuiſſe in Meſopotamia, ſed in Aſſyria ultra Tigrim ad Orientem. Itaque credo mendoſum eſſe hunc locum & voces ἀριστερὸν δὲ τὸν Εὐφράτην fuiſſe gloſſamentum in margine adſcriptum a quodam viro ἀγεωγραφήτῳ, quae poſtea in textum male irrepſerunt. Sic ergo lego: δεξιὸν μὲν ἔχων τὸν Τίγριν προῄει διὰ χώρας, *habens Tigrim a dextra.* Jac. Palm.

Δεξιὸν μὲν ἔχων τὸν Τίγριν &c.] Non laudo viri docti conatus, in ipſam Geographiam manifeſto incurrentes. Si Darius in Aſſyria fuit, & propter flumen Tigrim progreſſus eſt, utique id ſiniſtrum habuit. Scripſiſſet ergo ἀριστερὸν μὲν ἔχων τὸν Τίγριν, ea ſi Auctori ſententia ſediſſet. Sed Darius Babylone per Meſopotamiam Ninum verſus pergit: quo itinere ſiniſter illi Euphrates, Tigris dexter erat. Tranſmittit dein Tigrim, quem fluminis tranſitum, a *Diodoro* neglectum, ex rei geſtae ſerie adſciſcere oportet, ut prope Arbela caſtra metetur. Atque hoc

Pal-

των, τηρῆσαι [q] δύναται τὴν ἰδίαν διακόσμησίν τε καὶ τάξιν, οὔθ' ἡ οἰκουμένη, δύο βασιλέων ἐχόντων τὴν ἡγεμονίαν, ἀταράχως καὶ ἀστασιάστως διαμένειν ἂν δύναιτο. διόπερ ἀπαγγέλλειν αὐτοὺς [r] ἐκέλευσε τῷ Δαρείῳ, εἰ μὲν τῶν πρωτείων ὀρέγεται, διαμάχεσθαι πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς τῶν ὅλων μοναρχίας· εἰ δὲ δόξης καταφρονῶν προκρίνει τὸ λυσιτελὲς καὶ τὴν ἐκ τῆς ῥᾳστώνης τρυφήν, αὐτὸς μὲν Ἀλεξάνδρῳ ποιείτω [s] τὸ προσταττόμενον, ἄλλων δὲ ἄρχων βασιλευέτω, συγχωρουμένης αὐτῷ τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου χρηστότητος. τὸ δὲ συνέδριον διαλύσας, καὶ τὴν δύναμιν ἀναλαβών, προῆγεν ἐπὶ τὴν τῶν πολεμίων στρατοπεδείαν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, τῆς τοῦ Δαρείου γυναικὸς ἀποθανούσης, ὁ Ἀλέξανδρος ἔθαψεν αὐτὴν μεγαλοπρεπῶς.

Δαρεῖος δὲ τὰς ἀποκρίσεις ἀκούσας, καὶ τῆς διὰ τῶν λόγων συνθέσεως ἀπογνούς, τὴν μὲν δύναμιν καθ' ἡμέραν συνέτατλε, καὶ πρὸς τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις εὐηκοΐαν ἑτοίμην κατεσκεύαζε· τῶν δὲ φίλων Μαζαῖον μὲν μετὰ στρατιωτῶν ἐπιλέκτων ἐξαπέστειλε διαφυλάξοντα τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὸν πόρον προκαταληψόμενον. ἑτέρους δ' ἐξέπεμψε τὴν χώραν πυρπολήσοντας, δι' ἧς ἀναγκαῖον ἦν διελθεῖν τοὺς πολεμίους. ἐνόμιζε γὰρ τῷ μὲν ῥεύματι τοῦ ποταμοῦ προβλήματι χρῆσθαι πρὸς τὴν ἔφοδον τῶν Μακεδόνων. τούτων δ' ὁ μὲν Μαζαῖος ὁρῶν ἀδιάβατον ὄντα τὸν ποταμόν, [u] διά τε τὸ βάθος καὶ τὴν σφοδρότητα τοῦ ῥεύματος, τῆς μὲν τούτου φυλακῆς

532. ἠμέλησε, τοῖς δὲ τὴν χώραν πυρπολοῦσι συνεργήσας, καὶ πολλὴν [x] χώραν διαφθείρας, ὑπέλαβεν ἄβατον ἔσεσθαι τοῖς πολεμίοις, διὰ τὴν σπάνιν τῆς τροφῆς. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, παραγενόμενος [y] πρὸς τὴν διάβασιν τοῦ Τίγρεως ποταμοῦ, καὶ τὸν πόρον ὑπό τινων ἐγχωρίων μαθών, διεβίβασε τὴν δύναμιν οὐ μόνον ἐπιπόνως, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἐπικινδύνως. τοῦ γὰρ πόρου τὸ μὲν βάθος ἦν ὑπὲρ τῶν μαστῶν, [z] τοῦ δὲ ῥεύματος ἡ ὀξύτης πολλοὺς τῶν διαβαινόντων παρέσυρε καὶ τὴν βάσιν τῶν σκελῶν παρῃρεῖτο· τό, τε ῥεῦμα τοῖς ὅπλοις ἐμπῖπτον πολλούς τε παρέφερε καὶ τοῖς ἐσχάτοις κινδύνοις περιέβαλλεν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, πρὸς τὴν σφοδρότητα τοῦ ῥεύματος [a] ἀντιμαχόμενος, παρήγγειλε πᾶσι τὰς χεῖρας ἀλλήλοις συμπλέκειν, καὶ τὴν ὅλην τῶν σωμάτων πυκνότητα ποιεῖν ζεύγματι παραπλησίαν. παραβόλου δὲ γενομένης τῆς διαβάσεως, καὶ τῶν Μακεδόνων [b] μόλις διασωθέντων, τὴν μὲν ἡμέραν ταύτην προσανέλαβε τὴν δύναμιν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ συντεταγμένην ἔχων τὴν στρατιάν, προῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ σύνεγγυς γενόμενος τῶν Περσῶν, κατεστρατοπέδευσεν.

[c] Ἀναλογιζόμενος δὲ τὸ πλῆθος τῆς τῶν Περσῶν

ſi duo fuerint ſoles, ornatum ſuum ordinemque conſervare, nec orbem terrarum, ſi duo reges ſimul imperent, citra tumultum atque perturbationem conſiſtere poſſe. Renunciari ergo juſſit Dario, ſi primatum affectet, ut de ſummo rerum omnium imperio ſecum dimicet. Sin poſthabita gloria, utilitatem & otii delicias praeferat, juſſis Alexandri obtemperet, & regiam in alios poteſtatem ut princeps, Alexandri tamen benignitate conceſſam, exerceat. Mox Senatu dimiſſo, exercitum ad hoſtium caſtra promovit. Inter haec Darii uxor vita exceſſerat. Quam Alexander magnificis cum honoribus funeravit. Olymp. CXII. 2.

55. Darius, ubi reſponſum hoſtis accepit, bellum verbis tranſigi poſſe deſperans, milites quotidie inſtructis ordinibus exercet, & ad imperata faciendum inter conflictuum diſcrimina promtos & alacres reddit. Interim ex amicis quendam Mazaeum, cum delecta armatorum manu, ad tranſitum fluminis cuſtodiendum, vadumque occupandum, mittit. Aliis inſuper dat negotium, ut qua tranſeundum eſſet hoſti, regionem urendo populentur. Propugnaculi enim vice fluminis alveo contra hoſtis acceſſum uti ſtatuerat. E quibus Mazaeus flumen, ob profunditatem & curſus violentiam, non facile tranſiri poſſe videns, cuſtodia illius ſuperſedit, operamque ſuam populatoribus regionis adjungens, cum tractum illum longe lateque evaſtaſſet, impervium hoſti, ob alimenti penuriam, fore exiſtimabat. Alexander ubi ad tranſitum Tigris pervenit, de vado ab accoliis edoctus, non labore ſolum maximo, ſed etiam extremo cum periculo, copias traducit. Nam undarum altitudo pectora ſuperabat, fluviique impetus tam rapidus erat, ut ſubducto pedum veſtigio multos tranſeuntium abriperet. Aqua etiam arma incurrens non paucos abſtulit, periculiſque extremis immerſit. Sed Alexander ut vehementiae undarum obſiſteret, manus inter ſe arcte conſerere, totamque corporum molem veluti ponti ſimilem habere juſſit. Servatis ad hunc modum, in tam ancipiti tranſitus diſcrimine, Macedonibus, diem illum ad recreationem militi conceſſit. Poſtridie inſtructa acie in hoſtem ivit, & propius ad Perſas accedens caſtra poſuit. 592.

56. Dum autem quantus Perſicarum copiarum nu-

---

[q] Δύναιτ' ἂν idem. [r] Ἐκέλευσε — τῶν πρωτείων Reg. 1. legebatur antea τῶν πρώτων. [s] Τὰ προσταττόμενα in eodem. [t] Χρηστότητος idem. [u] Διά τε τὸ Reg. 1., unde encliticam restituo. [x] Γῆν — ἀοίκητον ora Steph. cum Reg. 1. non male. Vid. L. XIX, 94. [y] Ἐπὶ Reg. id. [z] Ἦν τῶν μασ. ὕψος in eodem. [a] Ἀντιμαχόμενος margo Steph. & Reg. 1. [b] Μόγις Reg. 1. [c] Ἀναλογιζόμενος idem.

Palmerio non animadverſum fraudi fuit. Praeclare *Curtius*, Darius *Babylone copias movit. A parte dextra erat Tigris, nobilis fluvius; laevam tegebat Euphrates; agmen Meſopotamiae campos impleverat* L. IV, 9, 6. Mox ὅτι ἐλαύνει τῷ ἄνωτ *Steph.*, ſed operarum peccato. Corrigendum tamen *Rhodomanus* monuit. P. Wess.

71. Περὶ πόλιν — Ἄρβηλα] Pleriſque aliis *urbs* eſt. Vid. *Arrian.* Ἀναβ. L. III, 8. & *Curt.* IV, 9, 9. Noſtro conſentaneum. P. Wess.

86. Τάλαντα ἀργυρίου τρισμύρια] *Triginta millia talentum auri*, quae ſumma fidem veri longiſſime excedit, apud *Curt.* L. IV, 11, 7. cum *Loccenii* nota. P. Wess.

98. Κόρην ἐκ Περσίδος &c.] Conf. *Plut.* Alex. p. 681. E., & quae *Curtii* L. IV, 11, 14. adſcripſit *Freinſhemius*. P. Wess.

8. Εἰ μὲν τῶν πρωτείων ὀρέγεται] Optime *Reg. pr.* Πρώτων ineptum prorſus eſt. Πρωτεῖα φέρεσθαι & πρωτείων τυγχάνειν toties his & aliorum in libris recurrunt, ut otio abutentis ſit, exempla conferre. P. Wess.

16. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις &c.] Antequam ſuperior Darii epiſtola Alexandro porrigeretur. *Curtius* in morte uxoris Darii & funere tragicos aequat L. IV, 10, 12. P. Wess.

23. Ἐξαπέστειλε διαφυλάξοντα τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ] Ex hac & ſequentium deſcriptione, dubites uter fluvius intelligendus ſit, Tigris an Euphrates? Auctor quidem certe intra Meſopotamiam Alexandrum traduxiſſe videri poſſet, niſi Mazaeum ceteri omnes ablegaſſent ad Euphratis tranſitum occupandum. Adi *Plut.* de Alex. Fort. II. pag. 339. A., *Curtium* IV, 9, 12. & *Arrian.* III, 7. P. Wess.

45. Ἀντιμαχόμενος] Non improbo; ſi tamen [illegible] potius arbitreris, at elegans profecto eſt, ſuppetias ibit *Appian.* Bell. Civil. L. IV. p. 1052. & p. 1056. & Auctor ipſe infr. C. 57. P. Wess.

Olymp. CXII. II. numerus, & quanta periculorum ingentium magnitudo ſit, animo perpendit, & quod nunc de ſumma rerum diſceptatio in manibus verſetur, anxie de eventu ſollicitus, noctem illam inſomnem ducit. Circa excubias vero matutinas ſomno tam profundo correptus quievit, ut nec orta jam luce expergefieri potuerit. Gratum fuit hoc initio amicis, ut qui vegetiorem ad periculum incumbens regem fore, ſi longius quiete frueretur, exiſtimarent. Ubi vero protracto diutius tempore, ſomnus regem non dimiſit: Parmenio inter neceſſarios ejus natu maximus, ſuo nomine inter ordines, ut ad praelium ſint accincti, imperia diſtribuit. At cum regem nec tum ſomnus remitteret: amici propius accedentes vix tandem illum excitant. Dumque omnes rei inſolentiam demirantur, cauſamque ex ipſo audire cupiunt, Alexander omni ſe metu ac ſolicitudine a Dario exoneratum ait, qui copias in unum locum congregarit. Unius enim diei de ſumma rerum diſceptatione a cunctis laboribus & diuturnis periculis quietem ſe habiturum. Nec mora, cum accommodata praefectos oratione cohortatus, praeſenti fortique animo contra imminentia pericula eſſe juſſiſſet, inſtructis in Barbaros copiis tendit, ita ut ante phalangem peditum turmas equitum collocatas haberet.

57. In dextro cornu eam conſtituit turmam, cui Clitus niger cognomento praeerat. Hanc alii amici excipiebant, quorum dux erat Philotas, Parmenionis filius. Hinc alii ſeptem ordines equitum eodem duce ſequebantur. Poſt illos Argyraſpidum pedeſtre agmen erat, armorum nitore, militumque virtute excellens, quos Nicanor Parmenionis regebat. In ſubſidiis horum poſuit Elimiotidem quam vocant manum, Coeno ductore. In ſerie proxima Oreſtarum & Lynceſtarum ordines ſub imperio Perdiccae, ſtabant. Hos Meleager cum acie ſua excipiebat; Et poſt eum Polyſperchon Stymphaeos ducebat. Vicinam inde ſeriem Philippus Balacri continuabat. Et Craterus poſt ipſum. Equitum, quos recenſuimus, ordinem equitatus e Peloponneſo & Achaia in auxilium miſſus integravit, Phthiotis & Malienſibus, Locris etiam & Phocenſibus, quibus Erigyius Mitylenenſis praeerat, adjunctis. Theſſali deinceps

δυνάμεως, καὶ τὸ μέγεθος τῶν [d] ἐπικειμένων κινδύνων, ἔτι δὲ τὴν περὶ τῶν ὅλων ἀγώνων κρίσιν ἐν χερσὶν οὖσαν, διηγρύπνησε τὴν νύκτα, συνεχόμενος τῇ περὶ τοῦ μέλλοντος φροντίδι· [e] ὑπὸ δὲ τὴν ἑωθινὴν φυλακὴν τραπεὶς εἰς ὕπνον, οὕτως ἐκοιμήθη βαθέως, ὥστε τῆς ἡμέρας [f] ἐπιγενομένης μὴ δύνασθαι διεγερθῆναι. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἱ φίλοι τὸ συμβὰν ἡδέως ἑώρων, νομίζοντες τὸν βασιλέα πρὸς τὸν ὑποκείμενον κίνδυνον εὐτονώτερον ἔσεσθαι, τετευχότα πολλῆς ἀνέσεως· ὡς δ' ὁ μὲν χρόνος προέβαινεν, ὁ δ' ὕπνος συνεῖχε τὸν βασιλέα, Παρμενίων πρεσβύτατος ὢν τῶν φίλων, ἀφ' ἑαυτοῦ πρόσταγμα διέδωκε τοῖς πλήθεσιν ἑτοιμάζεσθαι τὰ πρὸς τὴν μάχην. οὐκ ἀνιεμένου δ' αὐτοῦ προσελθόντες οἱ φίλοι μόγις διήγειραν τὸν Ἀλέξανδρον. θαυμαζόντων δ' ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι πάντων, καὶ τὴν αἰτίαν ἀκοῦσαι βουλομένων, ἔφησεν ὁ Ἀλέξανδρος, Δαρεῖον εἰς ἕνα τόπον ἠθροικότα τὰς δυνάμεις, [g] ἀπολελυκέναι πάσης ἀγωνίας αὐτόν. μιᾷ γὰρ ἡμέρᾳ κριθέντα περὶ τῶν ὅλων παύσεσθαι [h] τῶν πόνων καὶ πολυχρονίων κινδύνων. Οὐ μὴν ἀλλὰ παρακαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τοῖς οἰκείοις λόγοις, καὶ πρὸς τοὺς ἐπιφερομένους κινδύνους εὐθαρσεῖς καταστήσας, προῆγε τὴν δύναμιν συντεταγμένην ἐπὶ τοὺς Βαρβάρους, [i] τῆς τῶν πεζῶν φάλαγγος τὰς τῶν ἱππέων ἴλας προτάξας. 533.

Ἐπὶ μὲν οὖν τὸ δεξιὸν κέρας ἔταξε τὴν [k] ἴλην, ἧς εἶχε τὴν ἡγεμονίαν Κλεῖτος ὁ μέλας ὀνομαζόμενος. ἐχομένους δὲ ταύτης τοὺς ἄλλους [l] φίλους, ὧν ἡγεῖτο Φιλώτας ὁ Παρμενίωνος· ἑξῆς δὲ τὰς ἄλλας ἱππαρχίας ἑπτά, τεταγμένας ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἡγεμόνα. ὄπισθεν δὲ τούτων ὑπετάγη τὸ τῶν [m] Ἀργυρασπίδων πεζῶν τάγμα, διαφέρον τῇ τε τῶν ὅπλων λαμπρότητι, καὶ τῇ τῶν ἀνδρῶν ἀρετῇ, καὶ τούτων ἡγεῖτο Νικάνωρ ὁ Παρμενίωνος. ἐχομένην δὲ τούτων ἔστησε τὴν [n] Ἐλιμιῶτιν καλουμένην στρατιάν, ἧς Κοῖνος ἡγεῖτο· ἑξῆς δὲ τὴν τῶν Ὀρεστῶν [o] καὶ Λυγκιστῶν τάξιν ἔστησε, Περδίκκου τὴν στρατηγίαν ἔχοντος· καὶ τὴν μὲν ἐχομένην στρατηγίαν Μελέαγρος εἶχε, τὴν δὲ συνεχῆ ταύτης [p] Πολυσπέρχων, τεταγμένων ὑπ' αὐτὸν τῶν ὀνομαζομένων Στυμφαίων. Φίλιππος δ' ὁ Βαλάκρου τὴν συνεχῆ ταύτης στρατηγίαν ἐπλήρου, καὶ τῆς [q] μετ' αὐτὴν Κρατερὸς ἡγεῖτο. τῶν δὲ προειρημένων ἱππέων τὴν συνεχῆ τάξιν [r] ἀνεπλήρουν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ Ἀχαΐας [s] συνεστρατευκότες ἱππεῖς, καὶ Φθιῶται καὶ Μαλιεῖς, ἔτι καὶ Λοκροὶ καὶ Φωκεῖς, ὧν ἡγεῖτο Ἐρίγυιος ὁ Μιτυληναῖος. ἑξῆς δ' εἱστήκεισαν Θετταλοί,

---

[d] Προκειμ. Reg. pr. [e] Ἐπὶ idem. [f] Ἐπιγενομένης ora Steph. Vat. Reg. 1. Edd. γινομ. [g] Ἀπολῦσαι τὸν ἀγῶνα —— ἡμέρα περὶ τῶν ὅλων κριθέντα παύσεσθαι Reg. 1. Vulgo παύσασθαι. [h] Omittunt Reg. 2. & Baſil. [i] Προτάξας τῆς τῶν π. φάλαγγος —— ἴλας Reg. 1. Edd. εἴλας. [k] Τὴν βασιλικὴν ἴλην Reg. 1 [l] Ἑταίρους idem. [m] Ἀργυρασπ. ἄγημα Reg. pr. & ora Steph. [n] Ἐλιμιῶτιν Venet. [o] Steph. notam defectus his duobus adpinxit, nec ſunt in Baſil. Reg. Venet. & Caſpo, mox τάξιν Reg. 1. [p] Πολυσπέρχων Baſil. ſemper. [q] Μετ' αὐτὸν idem. [r] Ἐπλήρου Reg. 1., quod non damno. [s] Non eſt in Reg. 1.

56. Ἔτι τὴν περὶ τῶν ὅλων ἀγώνων κρίσιν] Aufer ἀγώνων vocem, quae abſurde gloſſae debetur & ſententiam turbat. Κρίνεσθαι & διαγωνίζεσθαι περὶ τῶν ὅλων ſaepiſſime Diodoro eſt de ſumma re in certamen deſcendere, κρίσις περὶ τῶν ὅλων pugna hujuſmodi. Ita hujus lib. C. 33. ὁ μὲν μάχη —— ἀμφίδοξον εἶχε τὴν τῶν ὅλων κρίσιν. & L. XIX, 39. ὡς περὶ τῶν ὅλων κρίσεως ἐσομένης. P. Weſs.

67. Ἑτοιμάζεσθαι τὰ πρὸς τὴν μάχην] Confer Curtiana e L. IV, 13, 20. P. Weſs.

81. Ἔταξε τὴν ἴλην, ἧς εἶχε τὴν &c] Non eſt de nihilo, quod in Reg. pr. τὴν βασιλικὴν ἴλην. Sic enim Arrian. L. III, 11. ὧν προτετάκτο ἡ ἴλη ἡ βασιλική, ἧς Κλεῖτος —— ἰλάρχης ἦν. Ipſemet Auctor Cap. 60. ἴλην βασιλικὴν vocat. Neque ſpernendum eſt τοὺς ἄλλους ἑταίρους, ſic etiam ſcribere voluit idem Reg. Namque ἑταῖροι in Macedonum equitatu, uti dictum alias, praecipui erant, regum quidam quaſi ſocii & comites. P. Weſs.

87. Τὸ τῶν Ἀργυρασπίδων πεζῶν τάγμα] In ambiguo mens haeſit, utrum Ἀργυρασπίδων ἄγημα amplecteretur, an in vulgato acquieſceret. Ἄγημα frequens quidem in Macedonum equitibus eſt, nec alienum tamen prorſus a peditum phalange. Habet Arrian. ὑπασπιστῶν ἄγημα, quod Nicanor Parmenionis hac in acie curavit L. III, 11., non aliud, atque hoc, de quo Diodorus. Major difficultas in Ἀργυρασπίδων ineſt titulo, quo eos ſuo Indicae expeditionis tempus Alexander ab argenteis ſcutis adpellavit, teſte Juſtino L. XII, 7. Scio Curtium IV, 13, 27. in praelio ad Arbela Argyraſpidas non praeteriiſſe, ſed ſecutus is Diodorum videtur, προλήψει quadam Argyraſpidas memorantem. Nam L. VIII, 5, 4. eorum originem & nominis ſuo tempori reddit. Vid. ibi Freinſhemium. P. Weſs.

90. Τὴν Ἐλιμιῶτιν καλουμένην στρατιὰν] Conf. Clariſ. C. A. Duker. ad Thucyd. L. II, 99. Regio Ἐλιμιῶτις Arriano Ἀναβ. L. I, 7., Livio L. XLV, 30. Elimiotis, καὶ ἡ τῆς Ἐλιμείας Plut. in Paullo Aemil. p. 259. D., Stephano Ἐλίμεια, πόλις Μακεδονίας. Nihil itaque mutare ſatius erit. P. Weſs.

95. Τῶν ὀνομαζομένων Στυμφαίων] In ſolo Theſprotico mons erat Tymphe, unde Τυμφαῖοι apud Stephanum: qua ex gente cum fuerit Polyſperchon, propterea Πολυσπέρχων ὁ Τυμφαῖος Tzetzae in ſchol. ad Lycophron. Alexand. v. 802., putares τῶν ὀνομαζο-

λει, Φίλιππον μὲν ἔχοντες ἡγεμόνα, ἀνδρείᾳ [t] καὶ τῇ τῶν ἰλῶν ἱππασίᾳ πολὺ προέχοντες τῶν ἄλλων. Ἐχομένους δὲ τούτων τοὺς ἐκ Κρήτης τοξότας ἔταξε, καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἀχαΐας μισθοφόρους. ἐφ' ἑκατέρου δὲ τοῦ κέρατος ἐπικάμπιον ἐποίησε τάξιν, ὅπως μὴ δύνωνται κυκλοῦν οἱ πολέμιοι τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν τὴν ὀλιγότητα τῶν Μακεδόνων. πρὸς δὲ τὰς τῶν δρεπανηφόρων ἁρμάτων ἐπιφορὰς μηχανώμενος ὁ βασιλεύς, παρήγγειλε τοῖς ἐν τῇ φάλαγγι πεζοῖς, ὅταν πλησιάζῃ τὰ τέθριππα, συνασπίσαι, καὶ ταῖς σαρίσαις τὰς ἀσπίδας [u] τύπτειν, ὅπως διὰ τὸν ψόφον πτυρόμενα, τὴν εἰς τοὐπίσω [x] ποιῆται φοράν· τοῖς δὲ βιαζομένοις διδόναι διαστήματα, δι' ὧν ποιήσονται τὴν διέξοδον ἀκίνδυνον τοῖς Μακεδόσιν· αὐτὸς δὲ τοῦ δεξιοῦ μέρους ἡγούμενος, καὶ λοξὴν τὴν τάξιν ποιούμενος, δι' ἑαυτοῦ τὴν ὅλην κρίσιν τοῦ κινδύνου ποιεῖσθαι διεγνώκει.

Ὁ δὲ Δαρεῖος, κατὰ τὰς τῶν ἐθνῶν περιοχὰς [y] τὴν ἔκταξιν πεποιημένος, κατά τε τὸν Ἀλέξανδρον τεταγμένος, προῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ὡς δ' ἐπλησίαζον ἀλλήλαις αἱ δυνάμεις, οἱ μὲν σαλπιγκταὶ παρ' ἀμφοτέροις ἐσήμαινον τὸ πολεμικόν, οἱ δ' ἄνδρες μετὰ πολλῆς βοῆς ἀλλήλοις ἐπεφέροντο. καὶ πρῶτον τὰ [z] δρεπανηφόρα τῶν ἁρμάτων ἀπὸ κράτους ἐλαυνόμενα, πολλὴν ἔκπληξιν καὶ φόβον τοῖς 534. Μακεδόσιν ἐπέστησε. καὶ γὰρ Μαζαῖος ὁ τῶν ἱππέων ἡγούμενος, πυκναῖς ταῖς [a] ἴλαις σὺν τοῖς δρεπανηφόροις ἐπήλαυνε, καταπληκτικωτέραν ποιῶν τὴν ἐπιφορὰν τῶν [b] δρεπανηφόρων. τῆς δὲ φάλαγγος [c] συνασπιζούσης, καὶ κατὰ τὰς τοῦ βασιλέως παραγγελίας ταῖς σαρίσαις πάντων τυπτόντων τὰς ἀσπίδας, συνέβαινε ψόφον πολὺν [d] γίγνεσθαι. διόπερ τὰ πολλὰ τῶν ἁρμάτων, πτυρομένων τῶν ἵππων, [e] ἐστρέφετο, καὶ τὴν ῥύμην ἀκατάσχετον ποιοῦντα, πρὸς τοὺς ἰδίους βιαίως ἀνέστρεφε. τῶν δ' ἄλλων προσπεσόντων τῇ φάλαγγι, καὶ τῶν Μακεδόνων ποιούντων ἀξιόλογα διαστήματα, διὰ τούτων τὰ φερόμενα, τὰ μὲν [f] διηκοντίσθη, τὰ δὲ διεξέπεσεν· ἔνια δὲ τῇ βίᾳ τῆς ῥύμης φερόμενα, καὶ ταῖς τοῦ σιδήρου ἀκμαῖς ἐνεργῶς χρώμενα, πολλὰς καὶ ποικίλας διαθέσεις θανάτων ἀπειργάζετο. τοιαύτη γὰρ ἦν ἡ ὀξύτης καὶ βία τῶν κεχαλκευμένων πρὸς ἀπώλειαν ὅπλων, ὥστε πολλῶν μὲν βραχίονας σὺν αὐταῖς ταῖς ἀσπίσιν ἀποκόπτεσθαι, οὐκ ὀλίγων δὲ τραχήλους παρασύρεσθαι, καὶ τὰς κεφαλὰς πίπτειν ἐπὶ τὴν γῆν, βλεπόντων ἔτι τῶν ὀμμάτων, καὶ τῆς τοῦ προσ-

Olymp. CXII. II.

ductore Philippo consistebant, virtute ac turmatim equitandi solertia caeteros praecuntes. Ab his sagittarios ex Creta, & stipendia merentes ex Achaia, disposuit. In utroque autem cornu aciem incurvam fecit, ne multitudine suorum Persae Macedonum paucitatem circumvenire possent. Falcatorum vero curruum irruptionem hac solertia Rex eludere conatus est. Peditibus in phalange edixit, ut concitatis propius quadrigis, arctius se jungant & clypeos sarissis pulsent: Quo strepitu consternati equi retrorsum se proripiant. Quod si vi perrumpere tentent, spacium illis concedant, per quod absque Macedonum periculo transcurrant. Ipse dextrum sibi cornu regendum sumit: acieque in obliquum versa, sua industria & virtute quod aderat certaminis periculum adire constituit.

58. Darius, pro variarum gentium distinctione, aciem explicarat: Ipseque adversum Alexandro cornu tenens, in hostem ducebat. Jamque propinquabant inter se exercitus, cum tubis utrinque bellicum canitur. Tum magno vociferatu milites 593. concurrunt, & statim currus falcati, summa vi incitati, magnam consternationem & terrorem Macedonibus incussere. Nam & Mazaeus equitum ductor, cum densis turmis post quadrigas invectus, falcatorum irruptionem multo terribiliorem effecit. Interim dum phalanx, ut a rege praeceptum erat, clypeos inter se jungit & sarissis ferit, ingens subito fragor exsistit. Plerique ergo currus, attonitis equis, avertuntur: & quia impetus illorum nulla inhiberi vi potest, retro ad suos cursum reflectunt. Caeteri in phalangem impressione facta, dum justa Macedones intervalla concedunt, effusi per illa partim jaculis confixi ruunt, partim evadunt. Nonnulli impetu violentissimo provecti, dum ferramentorum aciem obviis quam efficacissime infligunt, plurimis varia mortis specie exitium afferunt. Tantus enim aciei vigor, tanta vis erat in spiculis, ad exitium fabricatis, ut multis brachia una cum clypeis amputarentur: Nec paucis cervice praecisa capita, integro adhuc visu & retento vultus habitu,

---

[t] Καὶ τῇ sine interposito δὲ, quod in Edd., Basil. & Reg. pr. Hos sequor. Tum ταῖς τῶν ἰλῶν ἱππασίαις id. Reg. [u] Κρούειν ora Steph. & Reg. 1. Paullo ante παρεποίει Reg. 2. [x] Ποιῶνται] non male Reg. 2. [y] Τὰς τάξεις Steph. margo. [z] Δρεπανηφόρα eadem & Reg. 1. Paullo ante μετὰ βοῆς. Reg. 2. Bas. [a] Ἴλαις Reg. 1. Εἴλαις Edd. semper. [b] Τεθρίππων Reg. pr. alterutrum glossa est. [c] Συνασπιζούσης καὶ sine copula idem, at mox καὶ ταῖς σαρ. [d] Γενέσθαι idem. [e] Ἐπέστρεφε Reg. 1. [f] Σωμάτων, Reg. 2. Basil. Venet. Vat. mox χρώμενα Venet. Vat.

[illegible] Τυμφαίων & hic praestare, nisi si viderentur Τυμφαίους & Στυμφαίους variante dialecto dixisse. Dat certe Τυμφαίων ex Palmerii, non improbante Gronovio, conjectura Arrianus L. I, 7., at in Indic. cap. 18. Ἄτταλον τὸν Ἀνδρομένους, Στυμφαῖον. Conf. ad Lib. XX, 28. P. Wess.

96. Ταύτης στρατηγίαν ἰλάρχης &c.] Acidalius ἰλάρχης emendabat ad Curtii L. IV, 13, 28., sententia ut non absurda, sic vulgata nihil meliore. Nota vero mihi haec Curtii, cum Polyperchontis & Philippi Balacri turmas exposuisset, haec dextri cornu facies erat. In laevo Craterus Peloponnensium equites habebat, Achaeorumque &c., & statim animadvertes ea, quae hic succedunt non esse integra. Craterus collocatur in dextro cornu, quem sinistri primam aciem curasse & Curtius & Arrian. L. III, 11. ostendunt. Quid? nullam laevi cornu mentionem Diodorus injicit, ut nunc se verba habent, quod in diligenti atque accurata exercitus ordinatione quis ferat? Nolim culpae hujus adfinem praestare scriptorem ipsum, at amanuenses absolvere non possum, qui sinistri cornu ante verba καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν κ. λ. commemorationem turpiter transiluerunt. P. Wess.

3. Ἀνδρείᾳ καὶ τῇ &c.] Legebatur καὶ δὲ τῇ, quorum medium ill. Scaliger libro suo adscripserat esse delendum: cui vetustorum Codd. imperio adsentior. Rhodomanus in not. Correct. ἀνδρείᾳ δὲ καὶ τῇ malebat; neque ille male. P. Wess.

7. Ἐπικάμπιον ἐποίησε τάξιν] Sic L. XIX, 27. 29. Polyb. V, 82. & L. VI, 28. Erat ἐπικάμπιος τάξις incurva, atque ad effigiem quandam forficis, ut ex Aelian. Tact. C. 45. notum. Latini propterea forficem seu forpicem vocant apud Veget. de R. Milit. L. III, 19., & Festum in serra. P. Wess.

13. Καὶ ταῖς σαρίσαις τὰς ἀσπίδας τύπτειν] Scribunt & uno sibilo σαρίσαις. Auctor vetus in Biblioth. Coislin. p. 514. Σάρισα ποσῶν ἐστι ιϛ΄, ἐχρῶντο δὲ αὐτῇ Μακεδόνες. cui de longitudine nihil admodum obloquitur Aelian. Tact. C. 14. Id autem, quod suis Alexander edicit, ad ciendum strepitum per erat efficax. unde & apud Romanos irarum & doloris indicium. Nam cum hastis clypei feriuntur, irae documentum est & doloris, ut Ammiani verbis dicam L. XV, 8. P. Wess.

29. Καὶ γὰρ Μαζαῖος &c.] Paullo diversiore modo Curtius IV, 15. P. Wess.

41. Τὰ μὲν διηκοντίσθη] Non proscribo διηκοντίσθη, tritam satis, etiam Synesio Or. de Regn. p. 28. D., neque pugnabo tamen, si cui ex Codd. συνηκοντίσθη, quo mox Auctor Cap. 63 uti-

Olymp. cxii. ii. tu, ad terram volverentur. Quibuſdam lethali ictu latera diſſecantur; Unde mors repente ſubſecuta.

59. Ubi vero propius conjunctae acies, jamque tela, quae ex arcubus & fundis conjici ſolent, una cum verutis exhauſta erant, manibus dimicari coeptum eſt. Primum igitur certamen ab equitatu initum, Macedonibus in dextro cornu rem gerentibus. Darius autem laevum cornu regens, cognatos habebat propugnatores. Erant autem cIↃ. equites in unam redacti turmam, virtute ac benevolentia (in regem) ſpectati. Hi cum regem fortitudinis ſpectatorem haberent, vim telorum in ipſum conjectorum magna alacritate excepere. Conjuncti & his erant Melephori, ſtrenuitate numeroque praeſtantes: Et praeter hos Mardi & Coſſaei, qui & proceritate corporum, & animorum vigore admirationem ſui concitabant. Aderant his Praetoriani, in regia excubare ſoliti, & Indorum virtute pollentiſſimi. Hi magno clamore in hoſtem illati ferociſſime pugnare, Macedonesque ſuorum multitudine premere. Mazaeus praeterea dexterum cornu tutans, & cum equitum fortiſſimis ſtrenue pugnam ciens, ſtatim ad primum hoſtis incurſum non paucos interemit. Tum Caduſiorum bis mille, & Scytharum mille equites eximios miſit, juſſitque ut circumvecti hoſtium cornu, in vallum ipſorum ad impedimentis potiendum, incurſionem facerent. Qui non ſegniter imperata exſecuti, cum in caſtra Macedonum irrupiſſent, captivorum nonnulli correptis armis Scythas adjutare, & impedimenta diripere. Vociferatus igitur & tumultus, propter rei novitatem inopinatam, totis caſtris oboritur. Tum captivae quidem aliae ad Barbaros ſe recipiunt. At Darii mater Siſygambris a caeteris invitata, non aſſentitur, ſed benevola quadam affectione quiete ſe loco continet: dum nec dubiis fortunae caſibus fidem habet: nec gratae erga Alexandrum mentis officium deſerendum arbitratur. Tandem maxima impedimentorum parte direpta Scythae ad Mazaeum reverſi proſperi ſucceſſus nuncium reportant. Eadem ſortis benignitate pars equitum Dario circumjectorum Macedones, qui reſiſtebant, numero fatigatos, in fugam compulerant.

594. 60. Cum ſecunda igitur haec Perſis ad victoriam inclinatio contigiſſet: Alexander hoc unice contendens, ut quam ocyſſime profligatam ſuorum aciem repararet, cum regia equitum ala, aliisque nobiliſſimis in Darium ipſum invehitur. Perſarum rex fortiter impetum hoſtis excipiens, de curru, unde pugnabat, jaculis in ſe irruentes ſubmovet. Nec pauci illum tutantur. Dumque impe-

σώπου διαθείσας διαφυλαττομένης· ἐνίων δὲ τὰς πλευρὰς ἐπικαιρίοις τομαῖς [g] ἀναῤῥηγνύντων, καὶ θανάτους ὀξεῖς ἐπιφερόντων.

Ὡς δ' ἤγγισαν ἀλλήλαις αἱ δυνάμεις, καὶ διὰ τῶν [h] τόξων καὶ σφενδονῶν, ἔτι δὲ τῶν ἀκοντιζομένων σαυνίων τὰ ῥιπτόμενα βέλη [i] προανήλωτο, πρὸς τὴν ἐκ χειρὸς μάχην κατήντησαν· καὶ [k] πρῶτον τῶν ἱππέων συστησαμένων ἀγῶνα, καὶ τῶν Μακεδόνων τῷ δεξιῷ κέρατι διαγωνιζομένων, ὁ μὲν Δαρεῖος τοῦ λαιοῦ κέρατος ἡγούμενος, συναγωνιστὰς εἶχε τοὺς συγγενεῖς ἱππεῖς, ἐπιλέκτους ταῖς ἀρεταῖς καὶ ταῖς εὐνοίαις, χιλίους ἐν μιᾷ περιειλημμένους [l] ἴλῃ. οὗτοι δὲ θεατὴν ἔχοντες τῆς ἰδίας ἀνδραγαθίας τὸν βασιλέα, τὸ πλῆθος τῶν ἐφ' αὐτὸν φερομένων βελῶν προθύμως ἐξεδέχοντο. συνῆσαν δὲ τούτοις οἵ τε [m] μηλοφόροι, πολλοὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις καὶ κατὰ τὸ πλῆθος, πρὸς δὲ τούτοις Μάρδοι καὶ [n] Κοσσαῖοι, ταῖς τε τῶν σωμάτων ὑπεροχαῖς καὶ ταῖς λαμπρότησι τῶν ψυχῶν θαυμαζόμενοι. συνηγωνίζοντο δὲ τούτοις οἵ τε περὶ τὰ βασίλεια διατρίβοντες, καὶ τῶν Ἰνδῶν οἱ κράτιστοι κατ' ἀνδρείαν. Οὗτοι μὲν οὖν μετὰ πολλῆς βοῆς ἐπιῤῥάξαντες τοῖς πολεμίοις, ἐκθύμως ἠγωνίζοντο, καὶ τῷ πλήθει κατεπόνουν τοὺς Μακεδόνας. Μαζαῖος δὲ τὸ δεξιὸν ἔχων κέρας, καὶ μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων διαγωνιζόμενος, εὐθὺς 535. κατὰ τὴν πρώτην ἔφοδον τῶν ἀνθεστώτων ἀνεῖλεν οὐκ ὀλίγους· δισχιλίους δὲ Καδουσίους, καὶ χιλίους τῶν Σκυθῶν ἱππεῖς ἐπιλέκτους ἐξέπεμψε, προστάξας περιϊππεῦσαι τὸ κέρας τὸ τῶν πολεμίων, καὶ προσελάσαντας τῇ παρεμβολῇ, τῆς ἀποσκευῆς κυριεῦσαι. ὧν ὀξέως ποιησάντων τὸ προσταχθὲν, καὶ παρεισπεσόντων εἰς τὴν στρατοπεδείαν τῶν Μακεδόνων, τῶν αἰχμαλώτων τινὲς ἁρπάσαντες ὅπλα, συνήργουν τοῖς Σκύθαις, καὶ διήρπαζον τὰς ἀποσκευάς. βοὴ δ' ἦν καὶ ταραχὴ, διὰ τὸ παράδοξον, καθ' ὅλην τὴν παρεμβολήν. αἱ μὲν οὖν ἄλλαι τῶν αἰχμαλωτίδων πρὸς τοὺς Βαρβάρους ἀπεχώρουν· ἡ δὲ μήτηρ τοῦ Δαρείου [o] Σισύγγαμβρις, παρακαλουσῶν αὐτὴν τῶν αἰχμαλωτίδων, οὐ προσέσχεν, ἀλλ' ἐφ' ἡσυχίας ἔμεινε φιλοφρόνως, οὔτε τῷ [p] παραλόγῳ τῆς τύχης πιστεύσασα, οὔτε τὴν πρὸς Ἀλέξανδρον εὐχαριστίαν λυμαινομένη. τέλος δὲ οἱ Σκύθαι πολλὴν τῆς ἀποσκευῆς διαρπάσαντες, ἀφίππευσαν πρὸς τοὺς περὶ τὸν Μαζαῖον, καὶ τὴν εὐημερίαν ἀπήγγειλαν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν περὶ Δαρεῖον τεταγμένων ἱππέων τινὲς καταπονήσαντες τῷ πλήθει τοὺς ἀνθεστῶτας Μακεδόνας, φεύγειν ἠνάγκασαν.

Δευτέρου δὲ προτερήματος τοῖς Πέρσαις γενομένου, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος σπεύδων δι' ἑαυτοῦ τὴν ἧτταν [q] διορθώσασθαι τῶν ἰδίων, μετὰ τῆς βασιλικῆς ἴλης, καὶ [r] τῶν ἄλλων τῶν ἐπιφανεστάτων ἱππέων, ἐπ' αὐτὸν ἤλαυνε τὸν Δαρεῖον. ὁ δὲ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, δεξάμενος τὴν ἐπιφορὰν τῶν πολεμίων, αὐτὸς μὲν ἐφ' ἅρματος ἀγωνιζόμενος, ἠκόντιζεν [s] εἰς τοὺς ἐπιφερομένους· πολλῶν δ' αὐτῷ συναγωνιζομένων, καὶ

τῶν

---

[g] 'Αναῤῥηξάντων Reg. 1. [h] Τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν Idem. [i] Κατανάλωντο ora Steph. [k] Πρῶτον eadem. [l] Ἴλῃ Reg. 1. ſemper, ut Edd. εἴλῃ. [m] Μισθοφόροι Reg. 1. abſurde. [n] Κοσσαῖοι Reg. pr. Κισσαῖοι Cett. [o] Σισύγαμβρις Reg. 1. [p] Παραδόξῳ καὶ παραδοξολόγῳ ora Steph., prius Venet., poſterius Baſil., ſed παραδόξῳ λόγῳ. [q] Τῶν ἰδ. διορθ. Reg. 1. [r] Duo haec aſcitum habent a Steph. neque agnoſcit Baſil. [s] Omittit εἰς Reg. 1.

utitur, arripiendum videtur. De ſtrage, quam falciferi currus dederint, & miſerando laceratorum exitu Suidas ex incerto ſcriptore in Δρεπανηφόρα. P. Wess.

50. Ἐνίων δὲ — ἀναῤῥηγνύντων &c.] Commodius ob praemiſſa putares τὰς πλευρὰς ἀναῤῥηγνυμένων, neque ſane incongruum fuiſſet, ſi per ſequentia ſtetiſſet. Ordine ergo acſi legeretur τῶν ἁρμάτων ἀναῤῥηγνύντων namque id ad explendam ſtructuram adſciſcendum eſt. P. Wess.

64. Οἵ τε μηλοφόροι] Aurea mala, haſtis praefixa, gerebant, atque inde illis nomen. Heraclides Cumaeus in Athen. L. xii. p. 514. B. ἦσαν δ' οὗτοι (Melophori) τῶν δορυφόρων, καὶ τῷ γένει πάντες Πέρσαι, ἐπὶ τῶν σαυρωτήρων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμὸν, ἀριστίνδην ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυρίων Περσῶν τῶν ἀθανάτων καλουμένων. Quae Melophororum nomen, conditionemque & numerum cum ubertate declarent, mitto Aelian. Hiſt. Var. ix, 3. & Polyaen. iv, 3, 24. Vide tamen B. Briſſonium de Perſ. Regn. L. 1. p. 270. P. Wess.

66. Καὶ Κοσσαῖοι] Novi Ciſſiam regionem, in qua Suſa, ex Herodoto L. v, 49., ejuſque incolas Κισσίους aut Κισσίας in Strabon. xv. p. 1058. C. & Stephan. voc. Σοῦσα, nullos vero Κισσαίους. Bene Reg. pr., cujus Κοσσαῖοι a Curtio non praetereuntur L. iv, 12, 10., fuſiore ſtylo a Diodoro deſcripti capite unde-

cimo

τῶν βασιλέων ἐπ' ἀλλήλους ἱεμένων, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἀκοντίσας ἐπὶ τὸν Δαρεῖον, τούτου μὲν ἥμαρτε, τοῦ δὲ παρεστῶτος ἡνιόχου τοῦ βασιλέως κατατυχὼν, κατέβαλε. τῶν δὲ περὶ τὸν Δαρεῖον ἀναβοησάντων, οἱ πορρώτερον ἀφεστηκότες ὑπέλαβον αὐτὸν τὸν βασιλέα πεπτωκέναι· καὶ τούτων τῆς φυγῆς ἀρξαμένων, οἱ συνεχεῖς συνηκολούθουν, καὶ τὸ [u] συνεχὲς τῷ Δαρείῳ σύνταγμα κατ' ὀλίγον ἀεὶ παρερρήγνυτο. διὸ καὶ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς παραγυμνωθείσης τῶν συναγωνιζομένων, καὶ αὐτὸς καταπλαγεὶς πρὸς φυγὴν ὥρμησε. τούτων δὲ οὕτως φευγόντων, καὶ τοῦ κονιορτοῦ τῶν ἱππέων πρὸς ὕψος αἰρομένου, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἐκ ποδὸς ἑπομένων, διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν πυκνότητα τοῦ κονιορτοῦ συνιδεῖν μὲν οὐκ 536. ἦν τὸν Δαρεῖον, [v] ὅποι ποιεῖται τὴν φυγήν· στεναγμὸς δὲ τῶν πιπτόντων ἀνδρῶν καὶ κτύπος τῶν ἱππέων, ἔτι δὲ τῶν μαστίγων συνεχὴς ψόφος ἐγίνετο. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Μαζαῖος ὁ τοῦ δεξιοῦ κέρατος ἡγούμενος, πλείστους ἔχων καὶ κρατίστους ἱππεῖς, βαρὺς ἐπέκειτο τοῖς κατ' αὐτὸν τεταγμένοις· Παρμενίων δὲ μετὰ τῶν Θετταλῶν ἱππέων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν μετ' αὐτοῦ κινδυνευόντων, ὑπέστη τοὺς πολεμίους· τὸ μὲν οὖν πρῶτον λαμπρῶς ἀγωνιζόμενος, διὰ τὰς ἀρετὰς τῶν Θετταλῶν [x] ἐπροτέρει· τῶν δὲ περὶ τὸν Μαζαῖον τῷ τε πλήθει καὶ βάρει τοῦ συστήματος ἐγκειμένων, [y] κατεπονεῖτο τὸ τῶν Μακεδόνων ἱππικόν. πολλοῦ δὲ φόνου γινομένου, καὶ τῆς τῶν βαρβάρων βίας δυσυποστάτου γινομένης, ὁ Παρμενίων ἐξέπεμψέ τινας τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, [z] ἀξιῶν κατὰ τάχος βοηθῆσαι. ὀξέως δὲ τούτων τὸ παραγγελθὲν πραττόντων, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον πυθομένων πολὺ τῆς τάξεως [a] ἀπεσπάσθαι κατὰ τὸν διωγμὸν, οὗτοι μὲν ἐπανῆλθον ἄπρακτοι· ὁ δὲ Παρμενίων ταῖς τῶν Θετταλῶν ἴλαις χρώμενος ἐμπειροτάτα, καὶ πολλοὺς καταβαλὼν [b] μόλις ἐτρέψατο τοὺς βαρβάρους, μάλιστα καταπλαγέντας τῇ κατὰ τὸν Δαρεῖον φυγῇ.

Ὁ δὲ Δαρεῖος τῇ στρατηγίᾳ διαφέρων, καὶ συνεργὸν ἔχων τὸ πλῆθος τοῦ κονιορτοῦ, τὴν ἀποχώρησιν οὐχ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐποιεῖτο· εἰς τοὐναντίον δὲ μέρος ὁρμήσας, καὶ κρυπτομένην ἔχων, διὰ τὸν ἐξαιρόμενον [c] κονιορτὸν, τὴν ἰδίαν ἀποχώρησιν, ἀκινδύνως αὐτός τε διέφυγε, [d] τούς τε μεθ' ἑαυτοῦ πάντας εἰς τὰς κατόπιν κειμένας τῶν Μακεδόνων κώμας διέσωσε. τέλος δὲ, πάντων τῶν βαρβάρων πρὸς φυγὴν ὁρμησάντων, καὶ τῶν Μακεδόνων τοὺς ἐσχάτους ἀεὶ κτεινόντων, ταχὺ πᾶς ὁ πλησίον τοῦ πεδίου τόπος νεκρῶν ἐπληρώθη. διὸ καὶ τῶν βαρβάρων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ κατεκόπησαν οἱ πάντες ἱππεῖς τε καὶ πεζοὶ πλείους τῶν ἐννέα μυριάδων· τῶν δὲ Μακεδόνων ἀνῃρέθησαν μὲν εἰς πεντακοσίους, τραυματίαι δ' ἐγένοντο παμπληθεῖς, ἐν οἷς καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων ἡγεμόνων Ἡφαιστίων μὲν εἰς τὸν βραχίονα ξυστῷ βληθεὶς ἐτρώθη, τῶν σωματοφυλάκων ἡγούμενος· τῶν δὲ στρατηγῶν Περδίκκας καὶ [e] Κοῖνος, ἔτι δὲ Μενίδας, καί τινες ἕτεροι τῶν ἐπι-

Olymp. CXII. 2. rator imperatorem infeſto animo petit, miſſo in Darium jaculo Alexander, ipſum quidem non contingit, ſed aurigam illi adſiſtentem feriens proſternit. Clamore igitur a regis Darii amicis excitato, qui procul ſtabant regem ipſum occubuiſſe, credebant. Cumque hi primi in fugam ſe effudiſſent, proximi etiam ſequebantur; Quin & agmen Dario vicinum laxatis ordinibus ſenſim cedebat: donec altero propugnantium latere nudato, etiam ipſe metu perculſus fugam intendit. Ad hunc ergo modum Perſis in fugam converſis, magna vis pulveris ab equitum curſu in altum extollitur. Unde factum, ut veſtigia hoſtium premente cum ſuis Alexandro, per denſam nimii pulveris nubem, quo Darius fugam capeſſeret, conſpici nequirent. Cadentium ſolummodo gemitus virorum, ſonituſque equorum, & continuus flagellorum ſtrepitus exaudiebatur. Dum haec geruntur, Mazaeus in cornu dextro conſtitutus, quod equitatu fortiſſimo valeret, graviter oppoſitum ſibi agmen urgebat. Parmenio tamen cum Theſſalorum equitatu aliisque ſibi in pugnae ſocietate adjunctis impreſſionem ad tempus ſuſtinebat. Et primo quidem ſtrenue pugnans, Theſſalorum virtute ſuperior erat. At ubi Mazaei agmen tum numero tum conferti agminis mole ſubinde acrius incumberet, alae Macedonum ſuccumbebant. Fit ergo prolixa ſtrages: nec vis Barbarorum amplius ſuſtineri poteſt. Ideo miſſis equitibus Alexandrum rogat Parmenio, ut quam celerrime ſuccurrat: Hi quam citiſſime poſſunt mandatum exſequi contendunt. At ubi eum magnam ab acie partem avulſum audiunt, re infecta revertuntur. Parmenio tamen, quanta potuit ſolertia Theſſalorum turmis utens, profligatis quam plurimis, vix tandem Barbaros Darii fuga conſternatos, ad fugam adegit.

61. Darius interim, quod imperatoriae artis uſu praeſtaret, denſitate pulveris adjutus, non, ut alii Barbari retro, ſed in contrariam partem curſum arripuit, & occulto, propter alte excitatum pulverem, diſceſſu, periculum evaſit, omneſque fugae comites in vicos Macedonum tergis obverſos, incolumes traduxit. Ad extremum Barbaris omnibus in fugam conjectis, cum Macedones continue ultimos caederent, brevi effectum, ut quicquid planiciem iſtam loci attingeret, totum cadaveribus repleretur. De Barbaris igitur in hac pugna omnino amplius xc. millia equitum peditumque caeſi, Macedonum vero ad Iɔ. interemti, & vulnerati quamplurimi. Inter quos nobiliſſimorum ducum unus Hephaeſtio, cuſtodibus regii corporis praefectus, brachium jaculo trajectum habebat. Inter caeteros ductores etiam Perdiccas, Coenus, Menidas

---

[u] *Συνεχὲς ora Steph. Reg.* 1. [v] Οὐ *Reg.* 1. [x] Ἐπρωτέρει *Baſil., Edd.* προέτερει. [y] Κατεπονεῖτο *Baſil.* [z] *Αἰτῶν Reg.* 2. *Vat. Venet.* [a] Ἐπεσπ. *Reg. pr.* [b] *Μόγις idem.* [c] *Κονιορτ. Ed. Steph.* [d] *Καὶ τοὺς μεθ' αὑτοῦ Reg.* 1. [e] *Κοῖνος ἔτι δὲ Μενίδας Reg.* 1. & *Steph.* ora, niſi quod illa *Κοῖνος*. *Coenus & Menidas* in verſione *Coſpl. Κοῖνος Vat.* Vulgo *Κοῖνος* — *Μενίδας*.

cimo ſupra centeſimum hujus libri. P. Wess.

76. *Διεχώλυσε δὲ Καδουσίοις*] Vid. *Curt.* L. IV, 15, 12. P. Wess.

87. *Σακεσινῶν*] Hoc verius, ut ſupr. C. 37. ſignificatum. P. Wess.

7. Τοῦ δὲ παρεστῶτος ἡνιόχου &c.] *Utique poſtquam auriga Darii, qui ante ipſum ſedens equos regebat, haſta transfixus eſt: nec aut Perſae, aut Macedones dubitavere, quin ipſe rex eſſet occiſus. Lugubri ergo ululatu & incondito clamore gemituque totam fere aciem adhuc aequo Marte pugnantium turbavere cognati Darii & armigeri.* Sic *Curtius* L. IV, 15, 28. hac de re. P. Wess.

10. Καὶ τὸ συνεχὲς — σύνταγμα] Si ingrata ad aures accidat repetita iterum vox, quamquam in hoc ſcriptore nihil magis obvium, admitti poterit τὸ συνεγγὺς eodem recidens. P. Wess.

36. *Ὅπου μὲν ἐπανῆλθον ἄπρακτοι*] Negant *Curtius* L. IV, 16, 3. & *Arrian.* L. III, 15. P. Wess.

53. *Πλείους τῶν ἐννέα μυριάδων*] *Magna* in hoc numero diſcordia apud *Arrian.* d. l. & *Curtium* IV, 16, 26., ubi doctiſſimus *Cellarius* ex Noſtro *amplius nonaginta millia*, non ſine quadam inconſiderantia, niſi error ſit operarum, quod malim opinari. P. Wess.

59. *Κοῖνος, ἔτι δὲ Μενίδας*] Melius *Κοῖνος*, quam *Κοινός*, ut eſt in margine, ſi *Arriani* (L. III, 15.) ſequimur exemplaria.

Sed

Olymp. CXII. II. das & quidam alii vulnerati. Praelium itaque ad Arbela hunc exitum habuit.

Olymp. CXII. III. 595. 62. Archon tunc Athenis erat Ariſtophon, & Romae conſulatum exceperant Cnejus Domitius & Aulus Cornelius, cum didita per Graeciam fama de conflictu ad Arbela, civitates multae, quibus incrementa potentiae Macedonum ſuſpecta erant, priſtinam tueri libertatem, dum aliquid adhuc Perſis virium ſupereſſet, decreverunt. Darium enim, pecuniis ad magnas exterorum militum copias conducendum ſubminiſtratis, auxilio fore: Nec tantas opes Alexandrum, ut exercitum diſtrahere auſit, habiturum. Quod ſi Perſas ab eo debellari patiantur, deſtitutis auxilio Graecis, vires & conſilia ad libertatem aſſerendam deinceps defutura. Ad defectionem nuper exorta per Thraciam ſeditio illos invitabat. Memnon enim imperator in Thraciam miſſus, cum & militum & animorum ſatis haberet, concitatis Barbaris, ab Alexandro defecit: magnoque ad ſe pertracto exercitu, in manifeſtum jam bellum incumbebat. Quam ob cauſam omnibus hinc inde copiis accitis Antipater, per Macedoniam in Thraciam profectus, Memnoni bellum infert. Hoc ita diſtricto, Lacedaemonii idoneum belli reparandi tempus ſe jam nactos arbitrati, Graecos ad ineundam pro libertate concordiam exhortantur. Tum Athenienſes, prae Graecis aliis honoribus ab Alexandro affecti, quiete in officio ſe continebant. At Peloponneſiorum plerique, & nonnulli ex aliis conſpiratione inter ſe facta, in militiam hanc nomina profitebantur: Pro viribus igitur cujusque civitatis habito juvenum optimorum delectu, non minus xx. peditum, & ad II. equitum millia, recenſuerunt. Adminiſtratio totius belli erat penes Lacedaemonios: Qui totis viribus ad diſceptandum de ſumma rerum, Agide ſummum obtinente imperium, exibant.

63. Antipater de concurſu Graecorum certior factus, bellum in Thracia, qua potuit transactione compoſuit, & cum univerſis copiis in Peloponneſum movit, acceptiſque a confoederatis Graecorum auxiliis non minus XL. millia coëgit. Commiſſo acri igitur praelio, Agis rex ſtrenue pugnans cadit, & Lacedaemonii, cum ad longum tempus in praelio fortiter perſeveraſſent, tandem ſociis cedere coactis, etiam ipſi Spartam verſus regreſſum inſtituunt. Occubuerunt in hac pugna de Lacedaemoniis, ſociiſque non minus V. M. &

φανῶν ἡγεμόνων. ἡ μὲν οὖν περὶ Ἄρβηλα γενομένη παράταξις ταύτην ἔσχε τὸ [f] πέρας.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀριστοφῶντος, ἐν Ῥώμῃ διεδέξαντο τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν Γάιος [g] Δομίτιος 537. καὶ Αὖλος Κορνήλιος· ἐπὶ δὲ τούτων, εἰς τὴν Ἑλλάδα τῆς περὶ Ἄρβηλα μάχης διαδοθείσης, πολλαὶ τῶν πόλεων, ὑφορώμεναι τὴν αὔξησιν τῶν Μακεδόνων, ἔγνωσαν, ἕως ἔτι τὰ Περσῶν πράγματα [h] διαμένει, τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι. ὑπελάμβανον γὰρ αὐτοῖς Δαρεῖον, καὶ χρημάτων τε πλῆθος [i] χορηγήσειν πρὸς τὸ δύνασθαι ξενικὰς μεγάλας δυνάμεις συντάξασθαι· καὶ τὸν Ἀλέξανδρον μὴ δυνήσεσθαι διαιρεῖν τὰς δυνάμεις. εἰ δὲ περιόψονται τοὺς Πέρσας καταπολεμηθέντας, [k] μονωθήσεσθαι τοὺς Ἕλληνας, καὶ μηκέτι δυνήσεσθαι φροντίσαι τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας. προεκαλέσατο δὲ πρὸς τὴν ἀπόστασιν τοὺς Ἕλληνας καὶ ὁ περὶ τὴν Θρᾴκην νεωτερισμὸς κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς γενόμενος. Μέμνων γὰρ ὁ καθεσταμένος στρατηγὸς τῆς Θρᾴκης, ἔχων δύναμιν, καὶ φρονήματος ὢν πλήρης, ἀνέσεισε μὲν τοὺς βαρβάρους· ἀποστάτης δὲ γενόμενος τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ταχὺ μεγάλης δυνάμεως κυριεύσας, φανερῶς ἀπεκαλύψατο πρὸς τὸν πόλεμον. διόπερ Ἀντίπατρος πᾶσαν ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆλθε διὰ Μακεδονίας εἰς Θρᾴκην, καὶ διεπολέμει πρὸς τὸν Μέμνονα. τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, οἱ Λακεδαιμόνιοι καιρὸν ἔχειν ὑπολαβόντες τοῦ παρασκευάσασθαι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, παρεκάλουν τοὺς Ἕλληνας συμφρονῆσαι περὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν, παρὰ πάντας τοὺς [l] ἄλλους Ἕλληνας ὑπ' Ἀλεξάνδρου προτιμώμενοι, τὴν ἡσυχίαν ἦγον· Πελοποννησίων δ' οἱ πλείους, καὶ τῶν ἄλλων τινὲς συμφρονήσαντες, ἀπεγράψαντο πρὸς τὸν πόλεμον, καὶ κατὰ δύναμιν τῶν πόλεων καταγράφοντες τῶν νέων τοὺς ἀρίστους, κατέλεξαν στρατιώτας πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ δισχιλίους. τὴν δ' ἡγεμονίαν ἔχοντες Λακεδαιμόνιοι, πανδημεὶ πρὸς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον ὥρμησαν, Ἄγιδος τοῦ βασιλέως τὴν πάντων ἔχοντος ἡγεμονίαν.

Ἀντίπατρος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν Ἑλλήνων συνδρομήν, τὸν μὲν ἐν τῇ Θρᾴκῃ πόλεμον, ὡς ποτ' ἦν δυνατόν, [m] διέλυσεν, εἰς δὲ τὴν Πελοπόννησον ἧκε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως. προσλαβόμενος δὲ καὶ παρὰ τῶν συμμαχούντων Ἑλλήνων στρατιώτας, ἤθροισε τοὺς ἅπαντας οὐκ ἐλάττους τῶν τετρακισμυρίων. γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, ὁ μὲν Ἆγις μαχόμενος ἔπεσεν· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πολὺν μὲν ἐκθύμως χρόνον ἀγωνιζόμενοι διεκαρτέρουν, τῶν δὲ συμμάχων βιασθέντων, καὶ αὐτοὶ τὴν ἀναχώρησιν εἰς τὴν Σπάρτην ἐποιήσαντο. ἀπέθανον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων πλείους τῶν πεντακι-

---

[f] Τέλος ora *Steph.* & *Reg.* 1. [g] Domitius *Coſpus.* Vulgo Δομίτιος. [h] Διαμένει *Reg.* 1. [i] Παρασχεῖν *idem.* [k] Μονωθήσεσθαι τοὺς Ἕλληνας, καὶ μηκέτι δυν. ora *Steph.* & *Reg.* 1. In *Edd.* μονωθέντες μὴ δυνήσεσθαι. [illegible] & *Vat.* [l] Omittit *Reg.* 1., neque male. [m] Κατέλυσεν *Reg.* 2. *Vat.*

Sed viciſſim Μενίδας marginis lectio melior ea eſt, quae in contextu, ſi eadem ſequimur. Ita enim apud eum legitur: καὶ τετρώσκε) Ἡφαιστίων τε αὐτὸς καὶ Κοῖνος, καὶ Μενίδας. H. Steph.

Κοῖνος, ἔτι δὲ Μενίδας] Dedi utrique, ut ſuo ſibi nomine adpellarentur. Κοῖνον Auctor ſupra vocavit, atque ita ceteri. *Curtius* extremo cap. 16. Lib. IV. *Hephaeſtionis brachium haſta ictum eſt. Perdiccas, ac Coenus, & Menidas ſagittis prope occiſi.* Tetigit & haec nomina correxitque N. *Blancardus* ad *Arriani* ſui L. III. p. 154. P. Wess.

62. Ἀριστοφῶντος] Secundum *Arrianum* (L. III, 15.) non Ἀριστοφῶντος, ſed Ἀριστοφάνους. H. Steph.

Ἀριστοφῶντος] Errat *Stephanus.* Ariſtophanem ſuperior annus, quo ad Arbela depugnatum fuit, Archontem habuit, idque eo loco *Arrianus* teſtatur: Ariſtophontem hic annus. Non negat idem *Arrianus*, quum Darium Ariſtophonte Archonte mortuum profitetur L. III. 22., nedum *Dionyſius*, qui de Demoſthenis Oratione pro Corona Epiſt. ad Amm. p. 124. tempus praeclare ſignans, [illegible] ἐπ' [illegible] ἄρχοντος [illegible] μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην [illegible] Φιλίππου τελευτήν, καθ' ὃν χρόνον Ἀλέξανδρος τὴν ἐν Ἀρβήλοις ἐνίκα μάχην. Sic enim optime luxata ejus verba ordinavit *Jo. Meurſius* de Archont. L. IV, 13. Nam quod de praelio ad Arbela additur, factum propterea, quod paullo ante adminiſtratum id fuerit. Conf. *Iſ. Caſaubonum* ad *Theophraſti* Charact. C. 8. P. Wess.

63. Γάιος Δομίτιος] Lege Γναῖος Δομίτιος cum *Sigonio.* L. Rhod.

Γάιος Δομίτιος] Sine dubio Δομίτιος, quod & *Coſpus* expreſſit, verum eſt. Praenomine utrum *Caius* an *Cnaeus* fuerit, non ad modum certum ob diſcordiam ſcriptorum *Livii* L. VIII, 17, librorumq. Conf. *Pighium* in Faſt. ad ann. CDXXI. & *Drakenborch.* P. Wess.

73. Μονωθήσεσθαι τοὺς Ἕλληνας &c.] Hoc mihi vulgato praeſtare viſum ſemper eſt. Non moveor enallage generis, qua nihil in hoc aliisque Graecis frequentius, ſed rei ſerie, quae hac ratione

τακισχιλίων καὶ τριακοσίων, τῶν δὲ μετ' Ἀντιπάτρου τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι. ἴδιον δέ τι συνέβη καὶ περὶ 538. τὴν τοῦ Ἄγιδος τελευτὴν γενέσθαι. ἀγωνισάμενος γὰρ λαμπρῶς, καὶ πολλοῖς τραύμασιν ἐναντίοις περιπεσών, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν Σπάρτην [n] ἀπεκομίζετο· περικατάληπτος δὲ γενόμενος, καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀπογνούς, τοῖς μὲν ἄλλοις στρατιώταις προσέταξεν ἀπιέναι τὴν ταχίστην, καὶ διασώζειν [o] αὑτοὺς εἰς τὰς τῆς πατρίδος χρείας· αὐτὸς δὲ καθοπλισθεὶς καὶ εἰς γόνυ διαναστάς, ἠμύνετο τοὺς πολεμίους, καί τινας καταβαλὼν καὶ συνακοντισθείς, κατέστρεψε τὸν βίον, ἄρξας ἔτη ἐννέα. ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ πραχθέντα κατὰ τὴν Εὐρώπην ἐν μέρει τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν συντελεσθέντα διέξιμεν.

ccc. De Antipatri militibus III. M. Iↄ. Circa Olymp. CXII. III. Agidis vero interitum ſingulare quippiam evenit. Cum praeclare dimicans multa in adverſo corpore vulnera accepiſſet, a militibus in patriam referendus portabatur. Sed ab hoſte circumventus, ubi nullum ſuae incolumitatis ſpem videt reliquam, ſuos quam citiſſime abire, ſeque neceſſariis patriae uſibus reſervare jubet; Ipſe armis ſuis inſtructus genuque ſubnixus hoſtes arcet, & caeſis aliquot, tandem confoſſus mortem oppetit, cum regno praefuiſſet annos IX. At nos Europae res exſecuti, ad ea quae in Aſia ſunt geſta, ſingulatim explicanda revertemur.

ΤΗΣ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗΣ ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ [p] Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΒΙΒΛΟΣ, Η ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ.

ΔΑΡΕΙΟΣ [q] μὲν γὰρ ἡττηθεὶς ἐν τῇ περὶ Ἄρβηλα παρατάξει, τὴν φυγὴν ἐπὶ τὰς ἄνω σατραπείας ἐποιήσατο, σπεύδων τῷ διαστήματι τῶν τόπων λαβεῖν ἀναστροφήν, καὶ χρόνον ἱκανὸν εἰς παρασκευὴν δυνάμεως. τὸ μὲν οὖν πρῶτον εἰς Ἐκβάτανα τῆς Μηδίας διανύσας, ἐνταῦθα διέτριβε· καὶ τοὺς μὲν ἐκ τῆς φυγῆς ἀνασωζομένους ἀνεδέχετο, τοὺς δὲ ἀνόπλους καθώπλιζε. μετεπέμπετο δὲ καὶ στρατιώτας ἐκ τῶν πλησιοχώρων [r] ἐθνῶν, καὶ πρὸς τοὺς ἐν Βάκτροις καὶ ταῖς ἄνω σατραπείαις σατράπας καὶ στρατηγοὺς διεπέμπετο, παρακαλῶν διαφυλάττειν τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν. Ἀλέξανδρος δέ, μετὰ τὴν νίκην θάψας τοὺς τετελευτηκότας, ἐπέβαλε τοῖς Ἀρβήλοις, καὶ πολλὴν μὲν εὗρεν ἀφθονίαν τῆς τροφῆς, οὐκ ὀλίγον δὲ κόσμον καὶ γάζαν βαρβαρικήν, ἀργυρίου δὲ τάλαντα τρισχίλια. συλλογισάμενος δὲ τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι φθορὰν τοῦ περιέχοντος ἀέρος, διὰ τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν, εὐθὺς ἀνέζευξε, καὶ κατήντησε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως εἰς Βαβυλῶνα. τῶν δ' ἐγχωρίων προθύμως ὑποδεξαμένων αὐτόν, καὶ κατὰ τὰς ἐπισταθμίας λαμπρῶς ἑστιώντων τοὺς Μακεδόνας, ἀνέλαβε τὴν δύναμιν ἐκ τῆς προγεγενημένης ταλαιπωρίας. πλείους δὲ τῶν τριάκοντα ἡμερῶν ἐνδιέτριψε τῇ πόλει, διά τε τὴν δαψίλειαν τῶν ἐπιτηδείων, καὶ τὴν φιλοξενίαν τῶν ἐγχωρίων. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μὲν ἄκραν παρέδωκε τη-
539. ρεῖν [s] Ἀγάθωνι τῷ Πυδναίῳ, συστήσας αὐτῷ Μακεδόνας στρατιώτας ἑπτακοσίους· Ἀπολλόδωρον δὲ τὸν Ἀμφιπολίτην, καὶ Μένητα τὸν Πελλαῖον ἀπέδειξε στρατηγοὺς τῆς τε [t] Βαβυλῶνος καὶ τῶν σατραπειῶν

DECIMI SEPTIMI DIODORI LIBRI PARS ALTERA, SIVE TOMUS SECUNDUS.

596.

DARIUS praelio ad Arbela victus, fugam ad provincias ſuperiores intendit, ut ſeſe per locorum diſtantiam recolligeret, tum, ut ſat temporis ad reparandum exercitum haberet, ſtudioſe laborans. Primus igitur curſus Ecbatana illum tulit, ubi aliquandiu ſubſiſtens, relictos a fuga milites ad ſe recepit, armiſque nudatos rurſum inſtruxit. A finitimis etiam gentibus militem evocavit, Satrapaſque ac duces in Bactris & praefecturis ſuperioribus per nuncios eo miſſos, ut in benevolentia & fide erga ſe perſiſterent, admonuit. Interea Alexander, funeratis poſt victoriam, qui in acie occubuerant, Arbela ingreditur: magnamque deliciarum, ornatuſque regii & gazae barbaricae copiam, quippe ter mille argenti pondo (talenta) invenit. Sed cum vicinum aeris tractum ex tanta cadaverum ſtrage infectum iri, facile colligeret, tranſlatis ſtatim caſtris, cum omnibus inde copiis Babylonem pervenit, ubi cum ab incolis benigne exciperetur: & laura Macedonibus hoſpitia praeberentur: ab aerumnis eo uſque exantlatis exercitum recreavit. Ultraque dies XXX. commodorum abundantia, & civium hoſpitalitate ſic illum attinente, in urbe commoratur. Tum Agathonem Pydnaeum, cum Iↄcc. Macedonum praeſidio, cuſtodiae arcis praefecit; Apollodoro vero Amphipolitae, & Meneti Pellaeo, Babylonis & Satrapiarum ad Ciliciam uſque adminiſtrationem com-

---

[n] Ἀπεκομίζετο Reg. 2., ἀπεκομίσθη Basil. [o] Αὐτοὺς Reg. 1. [p] Ἐς δύο διῃρημένης τὸ δεύτερον Basil. & Reg. 1. [q] Aſteriſcum habent haec duo in edito Steph., omittunturque a Reg. 2. Baſil. & Venet. [r] Non eſt in Reg. 1. [s] Τῷ Ἀγάθωνι Venet. [t] Βαβυλωνίας Reg. 1. in quo στρατιώτας poſt Μακεδόνας paulo ante deeſt.

tione melius procedit multo. P. Wess.

77. Μέμνων γὰρ ὁ καθεσταμένος &c.] *Freinſhem.* in ſupplementis L. VI. *Curtii* hominem *Menonem*, incertum quo Auctore, adpellat. Invenio quidem Menonem Theſſalum, qui cum Graecis bello Lamiaco in Macedonas ſtrenuam operam navaverit L. XVIII, 15., quem tamen eumdem eſſe, decernere non ſuſtineo. Apud *Curtium* L. IX, 3, 21. Memnon ex Thracia ſupplementum adducit Alexandro; qui noſter eſſe poterit, ſi eum in gratiam cum Alexandro rediiſſe conſtaret. P. Wess.

90. Πελοποννησίων δ' οἱ πλείους &c.] Peloponneſiorum & ceterorum e Graecia concurſum optime omnium deſcribit *Dinarchus*, Demoſthenem perſtringens, tanquam reipublicae nullo tempore utilem, ὅτ' ἐπ' Ἄγιδος ἐγένετο, ὅτε Λακεδαιμόνιοι μὲν ἅπαντες ἐξεστράτευσαν, Ἀχαιοὶ δὲ καὶ Ἠλεῖοι τῶν πραγμάτων ἐκοινώνουν, ὑπῆρχον δὲ ξένοι μύριοι. Ἀλέξανδρος δέ, ὡς οἱ λέγοντες, ἐν Ἰνδοῖς ἦν. ἡ δὲ Ἑλλὰς ἅπασα, διὰ τοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων προδότας, ἀχθομένη τοῖς παροῦσι πράγμασιν, ἑώρων μεταβολήν τινα τῶν κακῶν τῶν κατεχόντων Orat. in Demoſth. p. 94. Scripſi vero ἐπ' Ἄγιδος in his *Dinarchi* verbis, quod alioqui ſententiae & abſurda & rebus geſtis foret contraria: nam ἐπ' Ἄγιος, quod *Stephanus* expreſſit, nihili eſt, ut quiſque videt. Conferre & ea operae fuerit pretium, quae *Aeſchines* in Demoſthenem jecit Orat. in Cteſiph. p. 77. P. Wess.

10. Πλείους τῶν πεντακισχιλίων &c.] Totidem fere memorat *Curtius* L. VI, 1, 16., in caeſis Macedonibus non conſentiens: quae tamen diſcordia librariis magis debetur, quam quidem ipſi ſcriptori. Vide doctiſſimos ejus Interpretes. P. Wess.

19. Αὐτὸς δὲ καθοπλισθεὶς &c.] Vid. eumdem *Curt.* L. VI, 1, 14. & *Pauſan.* L. I, 13. pag. 32. & L. III, 10. pag. 230. P. Wess.

45. Ἀργυρίου δὲ τάλαντα τρισχίλια] *Curtius* hunc locum aemulatur, ſed quatuor millia talentûm, forſan non ſine amanuenſium delicto, annumerans L. V, 1, 10. P. Wess.

60. Στρατηγοὺς τῆς τε Βαβυλῶνος &c.] Non abſurdum eſt Βαβυλωνίας. *Curtius* ibid. §. 43. *Praetores, qui regioni Babyloniae & civitati praeeſſent, Menetem & Apollodorum relinquit.* Sic editur: ſcripti

Olymp. cxii. iii. commisit: traditisque cIↃ. talentis argenti, ut quantas possent militum copias conducerent, mandavit. Mithrinae, qui Sardium arcem prodiderat, Armeniam concessit. De pecuniis denique, quibus illic potitus erat, minas equiti senas, auxiliaribus quinas, ex phalange Macedonibus binas, & peregrino militi honoris causa bimestre stipendium donavit.

65. Jamque promotis Babylone castris, in itinere rex erat: cum IↃ. ex Macedonia equites, & vi. cIↃ. peditum; Adhaec IↃc. equites e Thracia, & Tralliensium cIↃ. cIↃ. cIↃ. IↃ; E Peloponneso insuper cIↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. peditum, ac cIↃ. ferme equites, ab Antipatro in supplementum missi, advenere. Hos L. amicorum regis e Macedonia filii, ad custodiam regii corporis a parentibus destinati, comitabantur. Quibus receptis, in profectione instituta perrexit, sextisque castris in Sittacenam praefecturam devenit. Et quia haec regio quicquid ad usum vitae necessarium esset large suppeditabat, complures in ea dies substitit, tum quod exercitum ab itineris molestia reficere studeret: tum quod ordinum militarium accuratiorem suscipere curam, & praefecturas ad gradus altiores extollere, exercitumque numero militum, & strenuitate ducum validiorem efficere, in animo haberet. Nec mora, quae decreverat perficit: initaque de optimis quibusque censura quam diligentissime, cum multos ab amplis magisteriis ad sublimiorem potestatis gradum promovisset, hac ratione factum est, ut omnes tandem praefectos ad majorem dignitatem, & amorem simul erga se firmissimum, proveheret. Gregarii quoque militis rectius ordinandi, curam suscepit, multisque ad commodiorem usum inventis, etiam hunc ad meliorem statum redegit. Cum denique effecisset, ut exercitus totus benevolentia eximia imperatorem complecteretur, & imperiis quam obsequentissimum se praeberet, fortitudine etiam nullis cederet, ad quae restabant certamina deinceps, contendit. In Susianam cum pervenisset, regiam toto orbe celeberrimam occupat Susis, Abulete urbem 597. sponte sua tradente. Literis a quibusdam est proditum, jussisse hoc Darium illos, quorum fides ei spectata erat. Idque in hunc finem a rege Persa-

μέχρι Κιλικίας. δοὺς δὲ αὐτοῖς ἀργυρίου τάλαντα χίλια, προσέταξε ξενολογεῖν στρατιώτας ὡς πλείστους. [v] Μιθρίνῃ δὲ τῷ παραδόντι τὴν ἐν Σάρδεσιν ἄκραν, Ἀρμενίαν ἔδωκεν. ἐκ δὲ τῶν ληφθέντων χρημάτων τῶν μὲν ἱππέων ἑκάστῳ ἓξ μνᾶς ἐδωρήσατο, τῶν δὲ συμμάχων, πέντε· τῶν δ' ἐκ τῆς φάλαγγος Μακεδόνων, δύο· τοὺς δὲ ξένους [x] διμήνοις μισθοφοραῖς ἐτίμησε πάντας.

Τοῦ δὲ βασιλέως ἀναζεύξαντος ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ κατὰ τὴν πορείαν ὄντος, ἧκον πρὸς αὐτὸν παρὰ μὲν Ἀντιπάτρου πεμφθέντες ἱππεῖς μὲν Μακεδόνες πεντακόσιοι, πεζοὶ δὲ ἑξακισχίλιοι· ἐκ δὲ Θρᾴκης ἱππεῖς μὲν ἑξακόσιοι, Τραλλεῖς δὲ τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· ἐκ δὲ Πελοποννήσου πεζοὶ μὲν τετρακισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ βραχὺ λείποντες τῶν χιλίων· ἐκ δὲ τῆς Μακεδονίας, τῶν φίλων τοῦ βασιλέως [y] υἱοὶ πεντήκοντα, πρὸς τὴν σωματοφυλακίαν ὑπὸ τῶν πατέρων ἀπεσταλμένοι. ὁ δὲ βασιλεὺς τούτους παραλαβών, προῆγε, καὶ κατήντησεν ἑκταῖος εἰς τὴν [z] Σιττακηνὴν ἐπαρχίαν· τῆς δὲ χώρας ταύτης πολλὴν ἀφθονίαν ἐχούσης τῶν ἐπιτηδείων πάντων, ἐν ταύτῃ πλείους ἡμέρας ἔμεινεν, ἅμα μὲν σπεύδων ἐκ τῆς κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ταλαιπωρίας ἀναλαβεῖν τὴν δύναμιν, ἅμα δὲ τῆς στρατιωτικῆς τάξεως διανοούμενος ἐπιμεληθῆναι, καὶ τὰς ἡγεμονίας ἀναβιβάσαι, καὶ τὴν δύναμιν ἰσχυροποιῆσαι τῷ τε πλήθει καὶ ταῖς ἀρεταῖς τῶν ἡγεμόνων. συντελέσας δὲ τὰ δεδογμένα, καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας περὶ τῶν [a] ἀρίστων κρίσιν ποιησάμενος, καὶ πολλοὺς ἀπὸ τῆς μεγάλης ἡγεμονίας [b] ἐπὶ μεγάλας ἐξουσίας ἀναβιβάσας, πάντας τοὺς ἡγεμόνας εἰς ἀξίωμα μεῖζον καὶ στοργὴν ἰσχυρὰν πρὸς ἑαυτὸν προήγαγεν. ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῆς ἰδιωτικῆς τῶν στρατιωτῶν διατάξεως, καὶ πολλὰ πρὸς τὴν εὐχρηστίαν [c] ἐπινοησάμενος, ἐπὶ τὸ κρεῖττον διωρθώσατο. κατασκευάσας δὲ πᾶσαν τὴν στρατιὰν [d] εὐνοίᾳ τε πρὸς τὸν ἡγεμόνα διαφέρουσαν, καὶ πρὸς τὰ παραγγελλόμενα πειθαρχοῦσαν, ἔτι δὲ ταῖς ἀνδραγαθίαις ὑπερβάλλουσαν, ἐπὶ τοὺς ὑπολειπομένους ἀγῶνας ὥρμησεν. Εἰς δὲ τὴν Σουσιανὴν καταντήσας, ἀκινδύνως παρέλαβε τὰ περιβόητα ἐν Σούσοις βασίλεια, ἑκουσίως [e] Ἀβουλήτου τοῦ σατράπου παραδόντος αὐτῷ τὴν πόλιν, ὡς μὲν ἔνιοι γεγράφασι, προστάξαντος Δαρείου τοῖς πεπιστευμένοις ὑπ' αὐτοῦ. τοῦτο δὲ πρᾶξαι τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ὅπως ὁ μὲν Ἀλέξαν-

---

[v] Μιθρίνῃ Reg. 1. Mithrinnem Curtius. [x] Διμηναίοις Reg. 1., διμήνου Vat. [y] Υἱοῖς Reg. 1. [z] Σιττακ. Reg. pr. Vulgo Σιτακηνήν. [a] Ἀρετῶν ora Steph. Reg. 1. [b] Haec usque ad μεῖζον desunt Venete. [c] Ἐπινοῶν marg. Steph. tum καὶ πρὸς τὸ κρ. [d] Εὐνοίας τε Reg. 1. [e] Ἀβουλεύτου in ora Steph. Vat. Venet. Basil. Cosp.

scripti magno numero ac Ciliciae, quod pro rejiculo non esse putandum, nota Freinshemii declarabit. P. Wess.

65. Τῶν μὲν ἱππέων ἑκάστῳ ἓξ μνᾶς ἐδωρήσατο &c.] Curtius iterum, ex pecunia deinde Babylonia Macedonibus equitibus sexceni denarii tributi; peregrinus eques quingenos accepit. Duceni pedestrium stipendium mensum est. Non ille quidem male, quamquam suspicio non desit, pauca in illis desiderari. Cur enim negligitur peregrinorum peditum stipendium? cur mensum sine postrema voce in schedis vetustioribus? Posses, nisi audacius videretur, duceni pedestrium, peregrinorum stipendium duum mensium. Ego equidem nihil decerno, conjectura contentus. P. Wess.

73. Τραλλεῖς δὲ τρισχίλιοι] Rectius Τράλλεις. Hesychius Τράλλεις, ἔθνος ἐπίλεκτον μισθοφόρον Θρᾴκιον τοῖς βασιλεῦσιν, οἱ τὰς φονικὰς χρείας πληροῦσι. Cui Thraciae gentibus Tralles annumeranti consentit Plut. Agesil. pag. 604. D., non item Stephanus in Τραλλία. Sed vide L. Kuster. ad Jamblichum Vit. Pyth. pag. 146., & praeter ceteros H. Valesium ad Dionis Excerpt. pag. 90. P. Wess.

80. Ἐς τὴν Σιττακηνὴν] Hoc malui, tum ob geminatam illam literam L. xviii, 6., tum quod Σίττακη, uti apud Aelian. de Animal. L. xvi, 42. & Plinium L. vii, 27. scribitur, formet Σιττακηνὴν χώραν, nunquam Σιτακηνήν. Situm regionis signat Strabo L. xvii. p. 1079. B. & Curtius L. v, 1., sed in vocis scriptura mire pravus, sicuti Cellarius docuit. P. Wess.

85. Καὶ τὰς ἡγεμονίας ἀναβιβάσαι] Ab humili ordine ad ampliorem gradum promovere, ut Curtius loqui amat, sive, ut mox Noster, ἀπὸ τῆς μεγάλης ἡγεμονίας ἐπὶ μεγάλας ἐξουσίας ἀναβιβάσαι. quo in genere non insolens id verbum. Demades Orat. fragm. p. 179. καὶ πάλιν μου οἱ τὴν Ἑλλάδα καταλύοντες Ἀλέξανδρον ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἀνεβίβαζον. Philo Belopoic. p. 97. καὶ τὸν μὲν ἄλλον, ἐλάσσονα ἀναφῦναι, τὸν δὲ στρατηγὸν ἀναβιβάζειν. Contrarium hoc Synesii de Agesilao Or. de Regn. p. 20. C. καὶ ἐγγὺς ἦλθε ἀποβιβάσαι (Persarum regem) τῆς ἀρχῆς. τὸ μὲν γὰρ φρονήματος ἀναβιβάσαι. P. Wess.

88. Περὶ τῶν ἀρίστων] Ἀρετῶν si praetuleris, succurret Curtius, haec Diodori imitatus, L. v, 2, 3. P. Wess.

3. Ἀβουλήτου σατράπου παραδόντος] Ἀβουλίτην Arrian. L. iii, 16. & Curtius v, 2, 8., Nostrum Latine iterum exprimens, vocant, & verius, ut ego quidem suspicor. P. Wess.

13. Πλείω τῶν τετρακισμυρίων ταλάντων] Totidem Plut. Alex. p. 686. C., sed pecuniae signatae, Curtius & Arrianus talentûm quinquaginta millia. P. Wess.

17. Χαρακτῆρα Δαρεικὸν ἔχοντα] Darici aequabant Atticas argenteas drachmas xx., auctore Harpocratione in Δαρεικὸς & schol. ad Aristoph. Ecclesiaz. v. 598., habebantque Darii principis insculptam imaginem, si non fallit B. Brissonius, χαρακτῆρα Δαρεικὸν huc trahens, L. ii. de Pers. Regno p. 610. Adde Jo. Fr. Gronov. de Pec. Veter. L. iii, 7. P. Wess.

22. Ἀπολαύοντας [illegible] τοῦ θρόνου ὑποβάθραν] Ὑπόθημα τὸ ὑπὸ τοῖς ποσὶ Pausanias, qui Athenis θρανίον esse addit L. v. p. 401., Hebraeis הדם רגלים. ὑποπόδιον τῶν ποδῶν. In Asiae regum

540. Ἀλέξανδρος εἰς περισπασμοὺς ἀξιολόγους καὶ παραλήψεις ἐπιφανεστάτας τῶν πόλεων καὶ θησαυρῶν μεγάλων ἐμπεσὼν, ἐν ἀσχολίαις ὑπάρχῃ· ὁ δὲ Δαρεῖος τῇ φυγῇ λαμβάνῃ χρόνον εἰς τὴν τοῦ πολέμου παρασκευήν.

Ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος, παραλαβὼν τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἐν τοῖς βασιλείοις θησαυροὺς, εὗρεν ἀσήμου χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πλείω τῶν τετρακισμυρίων ταλάντων. ταῦτα δὲ ἐκ πολλῶν χρόνων οἱ βασιλεῖς ἄθικτα διετήρησαν, πρὸς τὰ παράλογα τῆς τύχης [f] ἀπολιπόντες αὑτοῖς καταφυγάς. χωρὶς δὲ τούτων ὑπῆρχεν ἐνακισχίλια τάλαντα χρυσοῦ, χαρακτῆρα Δαρεικὸν ἔχοντα. ἴδιον δέ τι συνέβη γενέσθαι τῷ βασιλεῖ κατὰ τὴν παράληψιν τῶν χρημάτων. [g] καθίσαντος γὰρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλικὸν θρόνον, καὶ τούτου μείζονος ὄντος ἢ κατὰ τὴν συμμετρίαν τοῦ σώματος, τῶν παίδων τις ἰδὼν τοὺς πόδας ἀπολείποντας πολὺ τοῦ κατὰ τὸν θρόνον ὑποβάθρου, βαστάσας τὴν Δαρείου τράπεζαν, ὑπέθηκε τοῖς ποσὶν [h] αἰωρουμένοις. ἁρμοστῆς δὲ γενομένης, ὁ μὲν βασιλεὺς ἀπεδέξατο τὴν τοῦ πράξαντος εὐστοχίαν· τῶν δὲ παρεστώτων τις τῷ θρόνῳ εὐνοῦχος, κινηθεὶς τὴν ψυχὴν τῇ μεταβολῇ τῆς τύχης, ἐδάκρυσεν. ὃν ἰδὼν ὁ Ἀλέξανδρος ἤρετο, τί κακὸν ἰδὼν γεγονὸς κλαίεις; ὁ δὲ εὐνοῦχος ἔφησε, νῦν μὲν σὸς εἰμὶ δοῦλος, πρότερον δὲ Δαρείου· καὶ φύσει φιλοδέσποτος ὢν, ἤλγησα ἰδὼν τὸ [i] παρ᾽ ἐκείνῳ μάλιστα τιμώμενον, νῦν ἄτιμον γεγονὸς σκεῦος. ὁ δὲ βασιλεὺς διὰ τῆς ἀποκρίσεως λαβὼν ἔννοιαν τῆς ὅλης κατὰ τὴν Περσικὴν βασιλείαν μεταβολῆς, ὑπέλαβεν ἑαυτὸν ὑπερήφανόν τι πεποιηκέναι, καὶ τῆς πρὸς τὰς αἰχμαλώτιδας ἐπιεικείας ἀλλοτριώτατον. Διόπερ προσκαλεσάμενος τὸν θέντα τὴν τράπεζαν, ἐπέταξεν ἆραι πάλιν. ἐνταῦθα παρεστὼς Φιλώτας, ἀλλ᾽ οὐχ ὕβρις ἐστὶν, εἶπε, τὸ μὴ ὑπὸ σοῦ προσταχθὲν, ἀλλὰ δαίμονός τινος ἀγαθοῦ προνοίᾳ καὶ βουλήσει. ὁ δὲ βασιλεὺς, οἰωνισάμενος τὸ ῥηθὲν, προσέταξεν ἐᾶν κειμένην ὑπὸ τῷ θρόνῳ τὴν τράπεζαν.

Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μὲν Δαρείου μητέρα καὶ τὰς θυγατέρας καὶ τὸν υἱὸν ἀπέλειπεν ἐν Σούσοις, καὶ παρακαλέσας τοὺς διδάξοντας τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας, τεταρταῖος ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν ἀφίκετο. ὃς ῥέων

Olymp. CXII. III.

rum esse factum, ut rebus arduis districto Alexandro dum urbes clarissimas thesaurosque maximos recipit, otium subtraheretur, Dariusque interim ad instaurandum bellum sat in fuga temporis haberet.

66. Alexander itaque oppido & thesauris in regia potitus, auri & argenti forma non signati plus XL. M. talentûm invenit. Has opes longa aetate intactas conservarant reges, ut ad inopinatos fortunae casus, quo refugerent, in promtu foret. Praeter haec etiam IX. M. talentûm auri, Darico signo notati, aderant. In hac opum recensione novum quiddam regi accidit. In regia is sella consederat: quae cum excelsior, quam pro habitu corporis esset, unus ex regiis pueris pedes imum solii gradum non contingere videns, allatam Darii mensam pedibus ita suspensis subdidit. Haec ubi quam aptissime convenit, Rex quidem facti solertiam probat: Sed ex Eunuchis sellae adstantibus quidam, hac sortis mutatione vehementius animo commotus, lacrymas profundit. Id animadvertens Alexander, quid mali accidere vidisti, ut ita fleas? rogat. Cui ille; Nunc tuus quidem servus sum, ut antea Darii. Sed quia naturali quadam propensione Dominum amo, mensam, ab eo summo in honore habitam, nunc eo contemtus dejectam, absque singulari moestitia intueri haud possum. Hoc responso ad considerationem, quanta imperium Persicum mutatio excepisset, rex adactus; insolens a se facinus commissum, & ab humanitate, qua erga captivas usus fuerat, alienum, reputare coepit. Advocatum ergo qui mensam collocarat, removere illam jubet, sed astans illi Philotas; Non insolentiae hoc est, ô rex, ait, injussu tuo factum: sed boni cujusdam genii providentia & voluntate id evenit. Quod pro dextro omine rex accipiens, mensam, regiae sellae suppositam loco permanere jussit.

67. Post haec Darii matrem & filias natumque Susis reliquit: sed magistris, qui Graecam eos linguam edocerent, adhibitis. Ipse vero cum copiis inde movens, quartis castris ad Tigrim fluvium deve-

---

f Ἀπολείποντες αὐτοῦ Reg. 1. g Καθίσαντος Reg. 2. Basil. h Ἀωρουμ. iidem. i Παρ᾽ ἐκείνῳ Reg. 1.

regum palatiis solia erant celsiora, quibus commode insidere non poterant absque ὑποβάθρου fulcimento. Agit de illis Brisson. de Reg. Pers. L. I. p. 103. Curtius recte Latina haec induens L. V, 2, 13., σκεῦος ἄτιμον γεγονὸς quod sequitur, mensam ad ludibrium recidentem vertit. Tu contende Paullinum σκεῦος εἰς ἀτιμίαν Ep. ad Rom. IX, 21. P. Wess.

36. Τῆς πρὸς τὰς αἰχμαλώτιδας &c.] Interpres qua erga captivos utendum esset. Ergone αἰχμαλώτους legit? quod profecto commodius foret. Si tamen vertas, ut factum ejusdem consilio vides, sententia tolerabilis erit. P. Wess.

40. Ἀλλ᾽ οὐχ ὕβρις ἐστὶν, εἶπε] Geminum Aristoph. Plut. v. 887. Ἆρ᾽ οὐχ ὕβρις πολλὴ ταῦτ᾽ ἐστί; sed diversum tamen: Atticum illud est, gravem indignationem continens, & Terentiano simile, quid est, si haec non contumelia est? in Andr. I, 5, 2. Conf. T. Hemsterh. ad Luciani D. Mort. II, 2. P. Wess.

49. Ἐπὶ τὸν Τίγριν] Pro Τίγριν Arrianus habet Πασιτίγριν. scribit enim (L. III, 17.) καὶ διαβὰς τὸν Πασιτίγριν ποταμὸν, ἐμβάλλει εἰς τὴν Οὐξίων γῆν. Habebimus autem infra (L. XIX, 21.) Πασιτίγριν itidem apud hunc Scriptorem. H. Steph.

Ἐπὶ τὸν Τίγριν] Quae sequuntur, arguunt hunc locum falsi. Nam Tigris fluvius non transit per Uxiorum fines, & multo majus spatium terrarum oberrat, quam hoc loco transire dicitur. Nam mille sexcenta stadia tantum ab origine sua ad mare usque emetitur secundum hunc locum: at Tigris decuplicem spatii habet decursum. Sed ex Arriano patet quomodo legendum sit L. III. p. 128. ὁρμηθεὶς δὲ ἐκ Σούσων καὶ διαβὰς τὸν Πασιτίγριν ποταμὸν, ἐμβάλλει εἰς τὴν Οὐξίων γῆν. Ergo & apud Diodorum hoc loco lego confidenter ἐπὶ τὸν Πασιτίγριν ποταμόν. Jac. Palm.

Ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν ἀφίκετο] Curtius L. V, 3, 1. Rex quartis castris pervenit ad fluvium, Pasitigrim incolae vocant: oritur ex montibus Uxiorum, & per L. stadia silvestribus ripis praeceps inter saxa devolvitur. Accipiunt deinde eum campi, quos clementiore alveo praeterit, jam navium patiens. DC. stadia sunt mollioris soli, per quod leni tractu aquarum Persico mari se insinuat. Quae unde sint sumpta, cum videat quisque, non dubium est, quin Curtius hic Πασιτίγριν invenerit. Idem mihi ceteri scriptores, Strabo, Plutarchus, Arrianus, persuadent, hoc ex Uxiorum montibus devolvens flumen Pasitigrim adpellantes, inque primis Auctor ipsemet, ter quaterque L. XIX. Pasitigrim vero nomine nuncupans. Itaque describentium peccatum esse, non Diodori, bene decernit Cellarius ad Curtii excerptum locum: At infra L. XIX, 17. unius diei itinere Susis eum amnem abesse ait, ad quem quartis castris Alexander Susis profectus pervenisse dicitur: quae quidem difficultas dissipabitur, si illic de expedito viatore, hic de itinere gravis & impedimentis onusti exercitus agi cogitaveris. Verum additur ibid., καὶ φερόμενος μὲν ἀπὸ τῆς ὀρεινῆς ἐπὶ σταδίους ἑπτακοσίους εἰς τὴν ἐρυθρὰν ἐξερεύγεται θάλατταν, quod si cum illis, quae sub manu sunt, contenderis, insignis adparebit discordia. Totus fluvii, quam longus est, cursus septingentis ibi stadiis absolvitur: hic per mille stadia praeceps inter saxa lapsus sexcenta adhuc alia prius conficit, quam in mare evolvitur. Cl. Salmasius, ut Auctor secum ipse & cum Curtio consentiat, illa ἐπὶ σταδίους χιλίους in quinquaginta aut centum circiter commutanda arbitratur ad Solin. p. 494., opera expedita, sed & audaci. Namque in Curtio schedae quaedam veteres per mille stadia, prorsus, ut hic, praeferunt, Modio probante: possunt praeterea ἀπὸ τῆς ὀρεινῆς ἐπὶ

Olymp. CXII. III. devenit. Is e montibus Uxiorum ortus, primo per regionem aſperam, magniſque interciſam voraginibus, ad CIↃ. ſtadia defertur. Hinc a campis exceptus, clementiore ſubinde alveo eos percurrit: Et IↃC. inde ſtadia emenſus, in Perſicum mare ſe inſinuat. Amne ſuperato Alexander terram Uxiorum petit fertiliſſimam. Nam aquis largiſſimis perrigata fructus omnis generis copioſiſſime producit. Ex his tempeſtive per autumnum deſiccatis omnis generis condimenta ad uſum & voluptatem hominum mercatores per Tigrim in Babyloniam devehunt. Omnes vero aditus a Madete, qui propinqua cognatione Darium attingebat, & validiſſimo exercitu inſtructus erat, praeſidiis munitos offendit. Dumque locorum firmitatem diligentius explorat, & nullum per rupes tranſitum patere cernit: indigenarum quidam e gente Uxiorum, & locorum peritus, Alexandro pollicetur, ſe per anguſtam quandam perdifficilemque ſemitam eo uſque ducturum milites, ut ſupra capita hoſtium evadant. Probato rex ſermone, non mediocrem duci manum adjungit. Ipſe interea, ut quantum ejus fieri poſſit, tranſitum ſibi aperiat obſidentes aditum invadit, acrique praelio, dum integri feſſis ſubmittuntur, commiſſo, & Barbaris certamine diſtractis, ex improviſo, qui miſſi fuerant, ſe tranſitum cuſtodientibus loco ſuperiori oſtendunt. 598. Perculſis rei novitate Barbaris & in fugam dilapſis, rex tranſitu potitur, & ſubito cunctas per Uxianam urbes in ditionem redigit.

68. Motis inde caſtris, Perſiam verſus progreditur, & die quinto Suſiades, quas vocant, petras ingreditur. Has jam ante inſederat Ariobarzanes cum peditum XXV. M. & equitibus CCC. Rex autem portam illam vi ſe occupaturum exiſtimans, per anguſta impeditaque loca, nemine moleſtiam faceſſente, cum agmine contendit. Barbarique ad tempus tranſitum permittunt. Simulac vero ad medias loci difficultates & anguſtias perventum, illico vires ſuas expediunt, crebraque ingenti pondere ſaxa devolvunt: quae in Macedones praecipitata magnam ſtragem faciunt. Nec exigua illorum pars, jaculis rem deſuper e rupibus agere, ſemperque in turba conferta ubicunque tela intenderent, aliquos ferire. Alii, miſſis e manu lapidibus, Macedones, vi perrumpere conantes, retropellere. Et quia locorum aſperitate adjuti praevalebant, magnum numerum occidere, nec minorem sauciare. Alexander ergo cum tantae cladis atrocitati obſiſtere non poſſet, videretque ex ho-

ἀπὸ τῶν Οὐξίων ὀρεινῶν, τὸ μὲν πρῶτον φέρεται διὰ χώρας τραχείας καὶ χαράδραις μεγάλαις διειλημμένης, ἐπὶ σταδίους χιλίους. ἔπειτα διαρρεῖ χώραν πεδιάδα, πραϋνόμενος ἀεὶ μᾶλλον· καὶ διελθὼν σταδίους ἑξακοσίους, ἐξίησιν εἰς τὴν κατὰ Πέρσας θάλασσαν. διαβὰς δὲ τὸν Τίγριν, προῆγεν ἐπὶ τὴν 541. Οὐξίων χώραν, οὖσαν πάμφορον καὶ δαψιλέσιν ὕδασι διαρρεομένην, καὶ πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς ἐκφέρουσαν καρπούς. διὸ καὶ τῆς ὡρίμου ξηραινομένης ὀπώρας παντοδαπὰ [k] πλάσματα χρήσιμα πρὸς ἀπόλαυσιν οἱ τὸν Τίγριν πλέοντες ἔμποροι κατάγουσιν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν. καταλαβὼν δὲ τὰς παρόδους φυλαττομένας ὑπὸ [l] Μαδέτου, συγγενοῦς μὲν ὄντος Δαρείου, δύναμιν δὲ ἔχοντος ἀξιόλογον, κατεσκέψατο τὴν ὀχυρότητα [m] τῶν τόπων. ἀπαροδεύτων δ' ὄντων κρημνῶν, τῶν ἐγχωρίων τις ἀνήρ, Οὔξιος μὲν τὸ γένος, ἔμπειρος δὲ τῶν τόπων, ἐπηγγείλατο τῷ βασιλεῖ διά τινος στενῆς ἀτραποῦ καὶ παραβόλου ἄξειν τοὺς στρατιώτας, ὥστε ὑπερδεξίους γενέσθαι τῶν πολεμίων. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, προσδεξάμενος τοὺς λόγους, τούτῳ μὲν συναπέστειλε τοὺς ἱκανοὺς στρατιώτας· αὐτὸς δὲ τὴν δίοδον κατασκευάσας, ἐφ' ὧν ἦν ἐνδεχόμενον, προσέβαλε [n] τοῖς ἐπὶ τὴν πάροδον ἐφεστηκόσιν. ἐκ διαδοχῆς δὲ ἐνεργῶς τοῦ κινδύνου συνεστῶτος, καὶ τῶν Βαρβάρων περισπωμένων περὶ τὸν ἀγῶνα, παραδόξως οἱ πεμφθέντες ἐφάνησαν ὑπερδέξιοι τοῖς τὴν πάροδον φυλάττουσι. καταπλαγέντων δὲ τῶν Βαρβάρων, καὶ πρὸς φυγὴν ὁρμησάντων, ἐγκρατὴς ἐγένετο τῆς διεξόδου, καὶ ταχέως πασῶν τῶν κατὰ τὴν Οὐξιανὴν πόλεων.

[o] Ἐντεῦθεν δ' ἀναζεύξας προῆγεν ἐπὶ τὴν Περσίδα, καὶ πεμπταῖος ἧκεν ἐπὶ τὰς Σουσιάδας καλουμένας πέτρας. ταύτας δὲ προκατειληφὼς ἦν ὁ Ἀριοβαρζάνης, μετὰ στρατιωτῶν πεζῶν μὲν δισμυρίων καὶ πεντακισχιλίων, ἱππέων δὲ τριακοσίων. ὁ δὲ βασιλεύς, δόξας τῇ βίᾳ κρατήσειν τῆς πύλης, προῆγε διὰ τόπων στενῶν καὶ τραχέων, οὐδενὸς παρενοχλοῦντος. οἱ δὲ Βάρβαροι μέχρι μέν τινος εἴων αὐτὸν διαπορεύεσθαι τὰς παρόδους, ἐπεὶ δὲ εἰς μέσας τὰς δυσχωρίας ἧκεν, ἄφνω τὴν ἐπίθεσιν ἐποιοῦντο, καὶ πολλοὺς μὲν ἁμαξιαίους [p] λίθους ἐπεκύλιον, οἳ προσπίπτοντες ἄφνω τοῖς Μακεδόσι, πολλοὺς διέφθειρον· οὐκ ὀλίγοι δ' ἀπὸ [q] τῶν κρημνῶν ἀκοντίζοντες εἰς πεπυκνωμένους, οὐκ ἀπετύγχανον τοῦ σκοποῦ· ἄλλοι δ' ἐκ χειρὸς τοῖς λίθοις βάλλοντες τοὺς βιαζομένους τῶν Μακεδόνων ἀνέστελλον. πολλὰ δ' αὐτοῖς τῆς δυσχωρίας συνεργούσης, ἐπλεονέκτουν, καὶ συχνοὺς μὲν ἀπέκτεινον, οὐκ ὀλίγους δὲ κατετίτρωσκον. ὁ δ' Ἀλέξανδρος [r] τῇ δεινότητι τοῦ πάθους ἀδυνατῶν βοηθεῖν, καὶ θεωρῶν

---

[k] In *Baſil.* *σματα* tantum, omiſſa ſyllaba priore. [l] *Madiu* ora *Steph.* & *Reg.* 1. Madete *Curtius.* In *Edd.* *Mitu.* [m] *Τῶν τόπων* marg. *Steph.* [n] *Ἐπὶ τοῖς τὴν* *Reg. pr.* tum *ἐνεργῶς* *idem.* [o] Non leguntur in *Reg.* 2. & *Baſil.* binae hae voces, propterea a *Steph.* aſteriſco notatae. [p] *Λίθους ἐπεκύλιον* ſine interpoſitis vocibus *τοῖς μεγέθεσιν*, quas & *Steph.* nota inuſſit, *Baſil.* & *Reg.* 2. [q] *Τῶν κρημνῶν* ora *Steph.* Paullo ante *τοῖς Μακεδόσιν ἄφνω* ſatis eleganter *Reg.* 1. [r] *Τῇ δεινότητι* *idem.*

ταχὺς ἑπτακοσίων Lib. XIX, 17. ſtadia eſſe mollioris ſoli, per quod, ubi ſeſe montibus explicuit, leni tractu in Perſicum ſinum decurrit. Itaque in dubio apud me eſt, utri ſe loco vitium inſinuarit. *Blancardus* quidem hunc ipſum in mendo cubare atque ex L. XVII, 17. refingendum eſſe, niſi ſi *ἁμάρτημα μνημονικὸν* ſcriptoris ſit, haud dubitat ad *Arrian.* L. III. p. 199. Vellem & *Salmaſii* commeminiſſet, cui ea debet. P. Wess.

59. *Παντοδαπὰ πλάσματα*] Non placent *condimenta* Interpretis, *figuras* praefero. Solebant ficus, pruna aliaque id genus, ubi ſiccaverant, in maſſam ſingula denſare variiſque formis inſtruere: *παλάθας* vocant. *Hieronymus* in Oſeae C. 1. *Eſt autem* (*παλάθη*) *maſſa pinguium caricarum, quas in morem laterum figurantes, ut diu illaeſae permaneant, calcant atque compingunt.* Unde *Amyntas* de aërio melle in ejuſmodi maſſam ſtipato *ὡς παλάθας Συριακὰς τρόπον ΠΛΑΤΤΟΝΤΕΣ* apud *Athen.* L. II. pag. 500. C., & *Theophraſtus* de prunis Aegyptiis ſiccatis *καὶ τὴν πυρῆνα ἐξαιροῦντες κόπτουσι καὶ ποιοῦσι παλάθας* Hiſt. plant. L. IV, 3. Quo ex genere *prunorum globus atque collatorum* celebratur a *Statio*, & *Palathion Caryotarum*, ut optime *Salmaſius*, a *Martiale* Epig. 24. Xenior., ubi *Scriverium* inſpice. P. Wess.

62. *Ὑπὸ Μαδέτου*] Hoc tantiſper ex *Curtio* adſciſcendum duxi, donec meliores ſchedae verum homini nomen reddant: ſcripti *Codd.* non longe abeunt. *Curtio Madates* eſt, e quo *Freinſhem.* *Mitu* ſive *Madiu* hoc nomen refingebat, L. V, 3, 4. P. Wess.

71. *Ἐφ' ὧν ἦν ἐνδεχόμενον*] Fuiſſe opinor *ἐφ' ὅσον*. Alibi *ἐκ τῶν ἐνδεχομένων*, uti in *Stobaei* Serm. 1. p. 14. *Archytas*, & ſupra L. 1, 54. *Diodorus.* P. Wess.

78. *Καὶ ταχέως πασῶν — πόλεων*] Voces *ἐγκρατὴς ἐγένετο*, quae artiſſime his adhaerebant, imperio *Codd.* induxi; conſtat ſine illis ſententia. *N. Blancardi* eadem quidem ad *Arrian.* L. III. p. 200. mens, ſed verborum ſeriem citra cauſſam mutat. P. Wess.

81. *Ἐπὶ τὰς Σουσιάδας — πέτρας*] *Polyaen.* IV, 3, 27. & Cur-

ρῶν μηδένα τῶν πολεμίων μήτε τεθνηκότα [s] μήτε ὅλως τετρωμένον, τῶν δὲ ἰδίων ἀπολωλότας μὲν 542. πολλοὺς, κατατετρωμένους δὲ σχεδὸν ἅπαντας τοὺς [t] προσβαλόντας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας ἀπὸ τῆς μάχης. [u] ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τῶν παρόδων σταδίους τριακοσίους, κατεστρατοπέδευσε, καὶ παρὰ τῶν ἐγχωρίων ἐπυνθάνετο μή τις ἑτέρα ἐστὶ διεκβολή. πάντων δ' ἀποφαινομένων δίοδον μὲν μηδεμίαν ἄλλην ὑπάρχειν, περίοδον δὲ εἶναι πολλῶν ἡμερῶν· αἰσχρὸν εἶναι νομίσας ἀτάφους ἀπολιπεῖν τοὺς τετελευτηκότας, καὶ τὴν αἴτησιν τῶν νεκρῶν ὥσαν [x] ὁρῶν ἀσχήμονα καὶ περιέχουσαν ἥττης ὁμολόγησιν, προσέταξεν [y] ἀπαγαγεῖν ἅπαντας τοὺς αἰχμαλώτους. ἐν δὲ τούτοις ἧκεν ἀπαγόμενος ἀνὴρ δίγλωττος, εἰδὼς τὴν Περσικὴν διάλεκτον· οὗτος δὲ ἑαυτὸν ἀπεφαίνετο [z] Λύκιον μὲν εἶναι τὸ γένος, αἰχμάλωτον δὲ γενόμενον ποιμαίνειν κατὰ τὴν ὑποκειμένην ὀρεινὴν ἔτη πλείω· δι' ἣν αἰτίαν ἔμπειρον γεγενῆσθαι τῆς χώρας, καὶ δύνασθαι τὴν δύναμιν ἀγαγεῖν διὰ τῆς καταδένδρου, καὶ κατόπιν ποιῆσαι τῶν τηρούντων τὰς παρόδους. ὁ δὲ βασιλεὺς, μεγάλαις δωρεαῖς τιμήσειν [a] ἐπαγγειλάμενος τὸν ἄνδρα, τούτου καθηγουμένου διῆλθεν ἐπιπόνως τὴν ὀρεινὴν νυκτὸς, πολλὴν μὲν πατήσας χιόνα, πᾶσαν δὲ κρημνώδη χώραν περάσας, χαράδραις βαθείαις καὶ πολλαῖς φάραγξι διειλημμένην. ἐπιφανεὶς δὲ ταῖς προφυλακαῖς τῶν πολεμίων, τοὺς μὲν πρώτους κατέκοψε, τοὺς δ' ἐπὶ τῆς δευτέρας φυλακῆς τεταγμένους ἐζώγρησε· τοὺς δὲ τρίτους τρεψάμενος, ἐκράτησε τῶν παρόδων, καὶ τοὺς [b] πλείστους τῶν περὶ τὸν Ἀριοβαρζάνην ἀπέκτεινε.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν Περσέπολιν [c] προάγων, κατὰ τὴν ὁδὸν ἐπιστολὴν ἐκομίσατο παρὰ τοῦ κυριεύοντος τῆς πόλεως Τηριδάτου. ἐν ταύτῃ δ' ἦν γεγραμμένον, ἐὰν παραγενόμενος φθάσῃ τοὺς ἐπιβαλλομένους διατηρῆσαι Δαρείῳ τὴν Περσέπολιν, [d] κύριος ἔσται ταύτης ὑπ' αὐτοῦ προδοθείσης. διόπερ ὁ Ἀλέξανδρος κατὰ σπουδὴν ἦγε τὴν δύναμιν, καὶ τὸν Ἀράξην ποταμὸν ζεύξας, διεβίβασε τοὺς στρατιώτας. Προάγοντος δὲ τοῦ βασιλέως, θέαμα παράδοξον καὶ δεινὸν ὤφθη, μισοπονηρίαν μὲν περιέχον κατὰ τῶν πραξάντων, ἔλεον δὲ καὶ συμπάθειαν ἐπιφέρον πρὸς τοὺς ἀνήκεστα πεπονθότας. ἀπήντησαν γὰρ αὐτῷ μεθ' ἱκετηριῶν Ἕλληνες ὑπὸ τῶν [e] πρότερον βασιλέων ἀνάστατοι γεγονότες, ὀκτακόσιοι μὲν σχεδὸν τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ταῖς δ' ἡλικίαις οἱ πλεῖστοι μὲν γεγηρακότες, ἠκρωτηριασμένοι δὲ [f] πάντες, οἱ μὲν χεῖρας, οἱ δὲ πόδας, οἱ δὲ ὦτα καὶ ῥῖνας· τῶν δ' ἐπιστήμας ἢ τέχνας εἰδότων, καὶ ἐν παιδείᾳ 543. προκεκοφότων τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἀκρωτηρίων ἀπεκό-

ſtibus non modo non cadere quenquam, ſed nec Olymp. CXII. III. vulnerari: de ſuis vero plurimos interire, ac ferme omnes in prima acie vulneribus confectos, tuba receptui ſignum dedit. Et e faucibus illis retrogreſſus ad ccc. ſtadia, caſtris locum delegit. Tum ex incolis ſciſcitatus, num qua alius foret tranſitus, omnes reſpondent, nuſquam alibi patere iter; multorum tamen dierum circuitu intrari poſſe. At rex turpe ſibi ducens, ſi militum cadavera inſepulta relinqueret, eaque ad ſepulturam expetere, ignominioſum ſibi, ac manifeſtam victoriae conceſſionem fore, animadvertens, quotquot tum captivi adeſſent, ut ad ſe adducerentur, imperavit. Inter hos quidam erat duas callens linguas, Perſicam videlicet & Graecam. Qui natione Lycium ſe eſſe, & captum aliquando in bello, nunc annos complures in vicinis montibus gregum paſturae adhibitum eſſe, indicavit. Regionis itaque notitiam ſe conſecutum, per tractus illos nemoroſos exercitum deducere, ut a tergo excubiis aditum tuentibus immineret, ſe poſſe confirmavit. Rex, ingentia viro praemia pollicitus, duce illo, per noctem montium juga, quamvis magno cum labore, ſuperat. Ingens enim copia nivium calcanda venit, & per regionem ſaxis praeruptis, voraginibuſque profundis, & crebris vallibus interruptam, tranſeundum fuit. Hanc emenſus ſimul ac primis hoſtium ſtationibus in conſpectum venit, illas ſtatim concidit: In proximis autem excubiis collocatos cepit. Tertiisque in fugam conjectis, aditus omnes in poteſtatem redegit. Et militum Ariobarzanis partem maximam caecidit.

69. Hinc ad Perſepolin ducens, literas in itinere a Teridate urbis praefecto accipit. His ſignificabatur: Si adventu ſubito opprimeret eos, qui urbem Dario integram conſervare niterentur, urbem a ſe traditam in fidem accepturum. Citatis igitur itineribus cum exercitu pergit. Et Araxe ponte juncto, milites tranſmittit. In hoc copiarum progreſſu inſolens dirumque ſpectaculum occurrit, quod in auctores facinoris odium, erga irreparabili damno affectos miſerationem, & communem doloris affectionem, merito excitavit. Nam ſupplicantium ritu obviam illi procedunt Graeci quidam, quos ſuperiores Perſarum reges in ſervitutem abſtraxerant: circiter Iɔccc. numero erant, jam ſenes plerique. Omnes autem mutilati: ita ut aliis 599. manus, aliis pedes, nonnullis aures & nares amputata eſſent. Si qui ſcientiam aut artem aliquam callerent, inque diſciplina progreſſus fecerant, caeteris

---

[s] Μήθ' ὅλως idem. [t] Προσβαλόντας Reg. pr., quod amplector. Προβάλλοντας Edd. [u] Ἀναχωρήσας & τριακοσίους Reg. 1. [x] Deeſt in Reg. eodem ὁρῶν. [y] Ἀναγαγεῖν idem. [z] Μὲν Aug. Vat. [a] Ἐπαγγειλάμενος Reg. 1. [b] Πλείους idem. [c] Προαγαγὼν Reg. 1. [d] Κύριος ἔσεσθαι idem. [e] Προτέρων Reg. 1., ſine cauſſa. [f] Ἅπαντες idem.

Curtius v, 3, 17. Σουσίδας πύλας *Suſidas Pylas* vocant: quare πύλας in *Diodoro* praeoptabat *Freinshemius*; cui non adſtipulor: rupes abruptae, ὄρη ἄναντα καὶ ὑψηλὰ, *Polyaeno*, has portas efficiebant, quas πέτρας propterea Auctor adpellat, *Strabo* [illegible] L. xv. p. 1059. Ceterum a *Polyaeno* Pylis his inponitur *Phraſaortes*, manifeſto errore. Phraſaortes enim jam tum in amicis erat Alexandri, ut ex *Arriano* L. iii, 18. conficias. P. Wess.

90. Ἁμαξιαίους λίθους ἐπεκύλιον] Additam gloſſam librariis reddidit: quiſque enim videt ἁμαξιαίους lapides ingentis fuiſſe molis. *Demoſthenes* Or. in Callicl. pag. 697. οἱ Καλλικλέους μὲν εἰς τὸ χωρίον — ἁμαξιαίους λίθους προσκομίσας ἀνῳκοδόμησε. P. Wess.

5. Σταδίους τριακοσίους] *Curtius* extremo cap. 3. lib. v. *retro evadere ex anguſtiis rex jubet.* xxx. *ſtadia fuere, quae remenſi ſunt.* Ἀπὸ τριάκοντα σταδίων χάρακα ἐβάλετο *Polyaen.* iv, 3, 27., rectius haud dubie. Proinde accedo *Loccenio* σταδίους τριάκοντα xxx. *ſtadia* & hic reponenti ad *Curtium*. P. Wess.

12. Προσέταξεν ἀπαγαγεῖν] Lege ἐπαγαγεῖν. L. Rhod.

Προσέταξεν ἀπαγαγεῖν] *Curtius* vertit, *captivos, quos nuper exceperat, vocari jubet.* Cui non male conveniret ἐπαγαγεῖν, ſeu potius ἐπάγεσθαι, ex *Kuhnii* nota ad *Pauſan.* L. i, 9. cognoſces. Id vero ſi receperis, etiam mox ἐπαγόμενος refingendum erit. Neutrum placet. Ἀπαγαγεῖν poſitum videtur loco ἀπαγαγεῖν πρὸς ἑαυτὸν, alioqui *Reg. pr.* ἀναγαγεῖν non abſurdum foret. Conf. *Th. Bezam* ad A. A. xii, 19. P. Wess.

33. Τηριδάτου] *Tiridates*, & rectius, *Curtio*, a cujus ſcriptura non diſſidet editus *Baſil.* Cap. 81. Mox ἔσται retineri poteſt, etſi non minus cultum ἔσεσθαι *Reg. pr.* P. Wess.

38. Καὶ τὸν Ἀράξην ποταμὸν ζεύξας] Alius hic Araxes atque Armeniae ejuſdem nominis fluvius. Soli ſcriptores, qui res Alexandri memoriae prodiderunt, hunc memorarunt, e quibus *Strabo* L. xv. p. 1061. ceterique hauſerunt. De eo diligenter *Salmaſius* in *Solin.* p. 846. P. Wess.

43. Ὑπὸ τῶν πρότερον βασιλέων] Noli mutare. Librariorum inventum eſt τῶν προτέρων, qui & *Aelian.* V. H. lib. iii, 18. τῶν μὲν ἄλλων τῶν πρότερον ἀνθρώπων πάντων) idem obtrudere ſunt conati,

Olymp. CXII. III. teris membrorum extremorum resectis, ea tantum reliquerant, quae ad exercendam artem facerent. Omnes igitur, qui & provectae aetatis dignitatem & corporum supplicia intuebantur, afflictissimorum hominum animas misericordia prosequebantur. Maxime vero Alexander vicem miserorum doluit, ut nec lacrymas continere potuerit. Hi una quasi voce omnes exclamant, & Alexandrum, ut calamitatibus hisce succurrat, obsecrant. Rex ergo primoribus ad se accitis, se rationem illorum accurate habiturum, & prout magnificentia sua dignum foret, honoratis reditum in patriam curaturum, promittit. At illi inter se congressi, habito consilio, illic permanere satius esse, quam in patriam reverti, judicant. Restitutos enim se, huc illuc dispersum, & quamdiu superfuerint, ignominiosis ob hanc fortunae iniquitatem ludibriis affectum iri. At si in communi versantes calamitate simul degant, ex similitudine alieni infortunii suae miseriae percepturos solatium, arbitrantur. Denuo ergo regem adeunt, & quid decretum habeant, exponunt, utque conveniens huic proposito adjumentum exhibeat, deprecantur. Is decretis ipsorum comprobatis, ter millenas unicuique drachmas, quinasque stolas viriles, & totidem foemineas, bina insuper boum paria, & oves quinquagenas, totidemque medimnos tritici, donat. Immunes etiam ab omnibus tributis Regi persolvendis facit, ac curatoribus mandat, ut ne a quoquam injuria afficiantur, diligenter provideant. Hac beneficentia Alexander, prout liberali ejus indole dignum erat, infelicissimorum hominum calamitatem sublevavit.

70. Tum Macedonibus demonstravit, Persepolin, regni Persarum caput, omnium Asiae urbium infestissimam hactenus fuisse. Ideo diripiendam militibus eam, regia tantum excepta, concessit. Urbs haec omnium sub sole ditissima erat, privatis quoque domibus per multas aetates omni felicitatis genere refertis. Incursu ergo in illam facto Macedones, viros omnes trucidant, & facultates copia redundantes, & varia supellectili ornamentisque refertas, diripiunt. Ibi magna vis argenti, nec minor auri huc illuc distrahi; preciosissimae vestes, aliae marina purpura infectae, aliae texturis aureis variegatae, ingenti numero victoribus in praemium cedere; Et magna, totoque orbe famigerata Persarum regia ludibrio, & extremae vastationi exponi. Macedones autem, tametsi praeda undique circumfluerent, cupiditatem tamen, subinde pluribus inhiantem, explere non poterant. Et eo us-

λων, αὐτὰ δὲ μόνα τὰ συνεργοῦντα πρὸς τὰς ἐπιστήμας ἀπελέλειπτο· ὥστε πάντας ὁρῶντας τὰ τῆς ἡλικίας ἀξιώματα, καὶ τὰς περιεχούσας τὰ σώματα συμφορὰς, ἐλεεῖν τὰς ψυχὰς τῶν ἀκληρούντων· μάλιστα δὲ αὐτὸν τὸν Ἀλέξανδρον συμπαθῆ γενέσθαι τοῖς ἠτυχηκόσι, καὶ μὴ δύνασθαι κατασχεῖν τὰ δάκρυα. ἀναβοησάντων δὲ [g] ἅμ' ἁπάντων, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἀξιούντων ἀμῦναι ταῖς ἰδίαις συμφοραῖς, ὁ μὲν βασιλεὺς προσκαλεσάμενος τοὺς προεστηκότας, ἐπηγγείλατο πολλὴν πρόνοιαν ποιήσασθαι, καὶ τῆς αὐτοῦ μεγαλοψυχίας ἀξίως τιμήσας, φροντίδα [h] ποιήσασθαι τῆς ἐπ' οἶκον ἀνακομιδῆς· οἱ δὲ, συνελθόντες καὶ βουλευσάμενοι, προέκριναν τὴν αὐτόθι μονὴν τῆς εἰς οἶκον ἀνακομιδῆς. ἀνασωθέντας μὲν γὰρ αὐτοὺς διασπαρήσεσθαι κατ' ὀλίγους, καὶ περιιόντας ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπονείδιστον μὲν ἕξειν τὴν ἐκ τῆς τύχης ἐπήρειαν· μετ' ἀλλήλων δὲ ζῶντας, τὴν ὁμοίαν συμφορὰν ἔχοντας, παραμύθιον ἕξειν τῆς ἰδίας ἀκληρίας τὴν τῶν ἄλλων τῆς ἀκληρίας ὁμοιότητα. διὸ καὶ πάλιν ἐντυχόντες τῷ βασιλεῖ, καὶ τὴν ἰδίαν κρίσιν δηλώσαντες, ἐδέοντο πρὸς ταύτην τὴν ὑπόστασιν οἰκείαν παρέχεσθαι [i] τὴν βοήθειαν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος [k] συγκαταθέμενος τοῖς δεδογμένοις, τρισχιλίας μὲν ἑκάστῳ δραχμὰς ἐδωρήσατο, καὶ στολὰς ἀνδρείας πέντε, καὶ γυναικείας ἴσας, ζεύγη δὲ βοϊκὰ δύο, καὶ πρόβατα πεντήκοντα, καὶ πυρῶν μεδίμνους πεντήκοντα. ἐποίησε δὲ καὶ ἀτελεῖς αὐτοὺς παντὸς βασιλικοῦ φόρου, καὶ τοῖς ἐπιστάταις προσέταξε φροντίζειν, ὅπως μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἀδικῶνται. Ἀλέξανδρος μὲν οὖν, ἀκολούθως τῇ [l] καθ' αὐτὸν ἐπιεικείᾳ, τοιαύταις εὐεργεσίαις τὰς τῶν ἠτυχηκότων συμφορὰς διωρθώσατο.

Τὴν δὲ Περσέπολιν, μητρόπολιν οὖσαν τῆς Περσῶν βασιλείας, ἀπέδειξε τοῖς Μακεδόσι πολεμίαν τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεων, καὶ τοῖς στρατιώταις ἔδωκεν εἰς διαρπαγήν, χωρὶς τῶν βασιλείων. πλουσιωτάτης δ' οὔσης τῆς ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ τῶν ἰδιωτικῶν οἴκων πεπληρωμένων ἐκ πολλῶν χρόνων παντοίας εὐδαιμονίας, οἱ Μακεδόνες ἐπήεσαν, τοὺς μὲν ἄνδρας πάντας φονεύοντες, τὰς δὲ κτήσεις διαρπάζοντες, πολλὰς μὲν τοῖς πλήθεσιν ὑπαρχούσας, κατασκευῆς δὲ καὶ κόσμου παντοίου γεμούσας. ἔνθα δὴ πολὺς μὲν ἄργυρος διεφορεῖτο, οὐκ ὀλίγος δὲ χρυσὸς διηρπάζετο, πολλαὶ δὲ καὶ πολυτελεῖς ἐσθῆτες, αἱ μὲν θαλασσίαις πορφύραις, αἱ δὲ χρυσοῖς ἐμφάσμασι πεποικιλμέναι, τοῖς κρατοῦσιν ἔπαθλα καθίσταντο. τὰ δὲ μεγάλα καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην περιβόητα βασίλεια πρὸς ὕβριν καὶ παντελῆ φθορὰν ἀπεδέδεικτο. οἱ δὲ Μακεδόνες ἐνημερεύσαντες ταῖς ἁρπαγαῖς, τὴν ἄπληστον τοῦ 544 πλείονος ἐπιθυμίαν οὐκ ἐδύναντο πληρῶσαι. τοσαύ-

---

[g] Ἅμα πάντων Reg. pr. & sec. [h] Ποιεῖσθαι Vat. [i] Articulus deest Reg. ambob. [k] Συνθέμενος Reg. 1. [l] Καθ' αὑτὸν Reg. 2., quod praestat. Καθ' αὐτὸν vulgo.

conati, neque ferre potuerunt in *Aristoph.* Equit. v. 1352., sicuti ex *Suida* in [illegible] constat. [illegible] habes L. XIII, 77. De numero mutilatorum nihil *Justinus* L. XI, 14., nihil *Suidas* in Ἀλέξανδρος dissentiunt. *Curtius* ad quatuor millia fere edit. L. V, 5, 6. P. Wess.

65. Καὶ περιιόντας] Lego [illegible]. H. Steph.

Καὶ [illegible]] Blanditur vehementer *Stephani* conjectura: quia tamen vulgatum commodam, quam Interpres expressit, sententiam dat, in eo, donec membranae prohibeant, acquiescam. P. Wess.

73. Τρισχιλίας μὲν ἑκάστῳ δραχμὰς ἐδωρήσατο] His gemina *Curtius* extremo cap. 5. libri quinti. P. Wess.

94. Αἱ μὲν θαλασσίαις πορφύραις] Conf. not. in L. III, 68. *Plut. Alex.* p. 686. D. πορφύραν Ἑρμιονικὴν vocat ab Hermione ad sinum Argolicum, quae πορφύρα Ἑρμιονὶς *Alciphroni* L. III. p. 376. P. Wess.

98. Ἐνημερεύσαντες] Magis placet [illegible]. L. Rhod.

Ἐνημερεύσαντες] Credo [illegible] *Rhodomanum* scribere voluisse, quod de felici successu nec Auctor spernit L. XII, 12. 14. & XIII, 16., nec *Plut.* Sympos. IX, 5. [illegible] inquiens. Quid si tamen ἐνημερεύσαντες retineatur? Deest, fateor, exemplum, quo fulciri possit: utuntur praeterea τῷ διημερεύειν simili significatione. Neque haec tamen efficient, ut verbum [illegible] sit censendum, cui analogia constat. Διημερεύειν ταῖς ἁρπαγαῖς *totum diem rapinis absumere*, ut διημερεύειν ἐν τῇ μάχῃ, διημερεύειν ἐν τῷ [illegible] aliaque de hoc genere. Utere tamen viri docti auxilio, si stet sententia. P. Wess.

10. Τὴν αἰχμαλωσίαν &c.] Rectius fortasse εἰς τὴν αἰχμαλ. H. Steph.

Τὴν αἰχμαλωσίαν [illegible]] Non audeo districte improbare, memor Paullini in Epist. ad *Ephes.* C. IV, 8. ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, & scriptoris L. I. Hist. Maccab. IX, 72. καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν, ἣν ᾐχμαλώτευσεν τὸ πρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα. Utrobique αἰχμαλωσία captivos ipsos, ut hoc in loco, complectitur. P. Wess.

19. Δέο-

σαύτη γὰρ ἦν τῆς πλεονεξίας ὑπερβολὴ κατὰ τὰς τούτων ἁρπαγάς, ὥστε καὶ πρὸς ἀλλήλους διαμάχεσθαι, καὶ πολλοὺς μὲν ἀναιρεῖν τῶν τὰ πολλὰ τῆς ἁρπαγῆς ἐξιδιοποιουμένων· τινὲς δὲ τὰ [m] πολυτελέστερα τῶν εὑρισκομένων τοῖς ξίφεσι διακόπτοντες, τὰς ἰδίας ἀπεκόμιζον μερίδας. ἔνιοι δὲ τὰς τῶν ἐπιβαλλόντων τοῖς [n] ἀμφισβητουμένοις χεῖρας ἀπέκοπτον, συνεκφερόμενοι τοῖς θυμοῖς. τὰς δὲ γυναῖκας σὺν αὐτοῖς τοῖς κόσμοις πρὸς βίαν ἀπῆγον, τὴν [o] αἰχμαλωσίαν δουλαγωγοῦντες. ἡ μὲν οὖν Περσέπολις, ὅσῳ τῶν ἄλλων πόλεων ὑπερεῖχεν εὐδαιμονίᾳ, τοσοῦτον [p] ὑπερεβάλετο τὰς ἄλλας τοῖς ἀτυχήμασιν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος παρελθὼν εἰς τὴν ἄκραν, παρέλαβε τοὺς ἐν αὐτῇ θησαυρούς. οὗτοι δὲ ἀπὸ Κύρου τοῦ πρώτου Περσῶν βασιλεύσαντος, μέχρι τῶν ὑποκειμένων καιρῶν, ἠθροισμένων τῶν προσόδων, ἔγεμον ἀργύρου τε καὶ [q] χρυσίου. εὑρέθησαν γὰρ ἐν αὐτοῖς δώδεκα μυριάδες ταλάντων, εἰς ἀργυρίου λόγον ἀγομένου τοῦ χρυσίου. βουλόμενος δὲ τῶν χρημάτων ἃ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ κομίζειν πρὸς τὰς εἰς τὸν πόλεμον χρείας, ἃ δ' εἰς Σοῦσα καταθέσθαι, καὶ φυλάττειν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, μετεπέμψατο ἐκ Βαβυλῶνος καὶ Μεσοποταμίας, ἔτι δὲ ἐκ Σούσων ἡμιόνων πλῆθος, τῶν μὲν ἀχθοφόρων, τῶν δὲ ζευγιτῶν, πρὸς δὲ τούτοις καμήλους ἀχθοφόρους [r] τριχιλίας· καὶ διὰ τούτων πάντα ἀπεκόμισεν εἰς τοὺς προκριθέντας τόπους. σφόδρα γὰρ ἀλλοτρίως ἔχων πρὸς τοὺς ἐγχωρίους, ἠπίστει τε αὐτοῖς, καὶ τὴν Περσέπολιν εἰς τέλος ἔσπευδε καταφθεῖραι. Οὐκ ἀνοίκειον δ' εἶναι νομίζομεν περὶ τῶν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει βασιλείων, διὰ τὴν πολυτέλειαν τῆς κατασκευῆς, βραχέα διελθεῖν. οὔσης γὰρ ἄκρας ἀξιολόγου, περιείληφεν αὐτὴν τριπλοῦν τεῖχος, οὗ τὸ μὲν πρῶτον [s] ἀναλήμματι πολυδαπάνῳ κατεσκεύαστο, καὶ τὸ ὕψος εἶχε πηχῶν [t] ἑκκαίδεκα ἐπάλξεσι κεκοσμημένον. τὸ δὲ δεύτερον τὴν μὲν ἄλλην κατασκευὴν ὁμοίαν εἶχε τῷ προειρημένῳ, τὸ δ' ὕψος διπλάσιον. ὁ δὲ τρίτος περίβολος τῷ σχήματι μὲν ἐστὶ τετράπλευρος, [u] τὸ δὲ τούτου τεῖχος 545. ὕψος ἔχει πηχῶν ἑξήκοντα, λίθῳ σκληρῷ καὶ πρὸς διαμονὴν αἰωνίαν εὖ πεφυκότι κατεσκευασμένον. ἑκάστη δὲ τῶν πλευρῶν ἔχει πύλας χαλκᾶς, καὶ παρ' αὐτὰς σταυροὺς χαλκοῦς [x] εἰκοσιπήχεις, οὓς μὲν πρὸς τὴν ἐκ τῆς θέας κατάπληξιν, ἃς δὲ πρὸς ἀσφάλειαν [y] ἡρμοσμένας. ἐν δὲ τῷ πρὸς ἀνατολὰς μέρει τῆς ἄκρας τέτταρα πλέθρα διεστηκὸς ὄρος ἐστὶ τὸ καλούμενον βασιλικόν, ἐν ᾧ τῶν βασιλέων ὑπῆρχον οἱ τάφοι. πέτρα γὰρ ἦν κατεξεσμένη, καὶ κατὰ μέσον οἴκους ἔχουσα πλείονας, ἐν οἷς σηκοὶ τῶν τετελευτηκότων ὑπῆρχον, πρόσβασιν μὲν οὐδεμίαν ἔ-

Ol. CXII. III.

quo inſolentiae proceſſerat inter diripiendum avaritia, ut inter ſe ferro dimicarent, & multi, quod majorem praedae partem ſibi ſumerent & occuparent, interimerentur. Aliqui de inventis magnae aeſtimationis rebus, partes gladio reſciſſas ſibi auferebant. Nonnulli etiam manus, quas rebus controverſis injecerant, ira perciti, amputabant. Foeminas cum ornatu ſuo vi abreptas ſervituti tandem addicebant. Ita factum, ut Perſepolis, quo magis urbes alias felicitate anteceſſerat, eo plus calamitatum mole eas ſuperaret.

71. Tunc arcem ingreſſus Alexander, theſauros ſinibi accepit. 600. Qui congeſtis, a primo rege Perſarum Cyro, ad praeſens uſque tempus, reditibus, magnam auri & argenti vim complectebatur. Nam centum & xx. millia talentûm, auro ad argenti rationem reducto, illic ſunt inventa. Cum autem pecuniae illius partem ad neceſſarios belli uſus auferre, partem Suſis deponere, ut ibi cuſtodiretur, conſtituiſſet, mulos, tum doſſuarios, tum jugales, magno numero, & cum his cIↃ. cIↃ. cIↃ. Camelos clitellarios, e Babylonia & Meſopotamia contrahi juſſit; Quibus omnia ad loca deſtinata tranſvexit. Nam quia animo ab incolis prorſus alieno erat, nec committendum aliquid fidei ipſorum, nec aliter agendum cenſebat, quam ut Perſepolis ad extremam vaſtitatem redigeretur. De cujus regia propter magnificentiam operum pauca quaedam recenſere non alienum arbitramur. Arx memoratu digniſſima triplici muro circundata eſt. Quorum primus ſtructuris ſumtuoſiſſimis ſeductus erat, & altitudinem habebat xvi. cubitorum, propugnaculis ſuis exornatus. Secundus caeteris quidem operibus primo ſimilis, ſed bis tanto altior exſiſtit. Tertius formam habet quadratam, & ad lx. cubitorum altitudinem exſurgit: ex lapide duriſſimo & ad durationem perpetuam accommode coagmentatus. In unoquoque laterum aeneae ſunt portae, & aenei juxta valli xx. cubitorum: quorum hi ad terrorem adſpectu injiciendum, illae ad firmiorem loci munitionem conſtructae erant. In orientali arcis plaga mons eſt iv. inde plethris (id eſt, cccc. pedibus) diſtans, quem regium vocant. In hoc enim regum ſepulcra inerant. Nam exciſa illic petra erat, complura in medio domicilia complectens. In quibus

---

[m] Πολυτελέστατα τῶν Reg. 1. Satis bene. [n] Ἀμφισβητουμένοις, quod reſtituo, Reg. 1. Edebatur ἀμφισβητοῦσι. [o] Αἰχμάλωτον [illegible] Reg. 1. [p] Ὑπερεβάλλετο idem. [q] Χρυσοῦ Reg. 1. [r] Τρισχιλίας ora Steph. Vat. Reg. 2. Baſil. In Edd. τριχιλίας. [s] Ἀναλήμμασι Reg. 1. [t] Ἑκκαίδεκα πύργοις ταῖς ἐπαλ. ora Steph. Reg. 1. [u] Τὸ δὲ τὸ τεῖχος ὕψος ἔχει Reg. 1. τὸ δὲ τούτου τεῖχος Baſil. Prius placere poteſt. [x] Ἑκατόν. Reg. 1. [y] Defectus notam huic Steph. adſcripſit.

19. Δώδεκα μυριάδες ταλάντων] Eamdem expreſſit ſummam Curtius L. v, 6, 9., ubi docti commentatores videndi, ſicuti & Strabo xv. p. 1062. D. P. Weſs.

34. Οὗ τὸ μὲν πρ. ἀναλήμματι πολυδ. κατεσκεύαστο] Diceres ἀναλήμμασι Reg. 1. non eſſe ſpernendum, & mera tamen verioris ſcripturae παραδιόρθωσις eſt. Ἀνάλημμα vocant quod in altum educitur opus. Infra L. xx, 36. καὶ τὸ τεῖχος τῆς — [illegible] ἀναλήμμασιν ἀξιολόγοις [illegible]. Tum munimenta, quibus moenia altius exſtruuntur & loricantur. Suidas ex incerto ſcriptore, ſive Polybius is fuerit, ſeu Diodorus, [illegible] τὸ βάθος τῶν ἀναλημμάτων, καὶ ὡς ἀδύνατον ἦν [illegible] τὰ τείχη, quod non male explicat ὕψωμα, σύγχωμα. Beroſus in fragmentis ὁ δὲ [illegible] βασιλείοις τούτοις ἀναλήμματα λίθων ὑψηλὰ ἀνοικοδομήσας καὶ τὴν ὄψιν &c. quae quidem ἀναλήμματα λίθων ſaxeas pilas recte verteris cum Salmaſio ad Solin. p. 510. Alexandrini Interpretes ἀνάλημμα τῆς πόλεως Δαβίδ. 2. Chron. xxxii. 5., & Siracides Cap. L, 2. ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ cum dederunt, non aliud ſpectaverunt. Haec de voce. Durant in haec tempora ſtupenda regiae Perſepolitanae rudera, non plane quidem huic Diodori deſcriptioni reſpondentia, quod in tanta rerum temporumque viciſſitudine haud profecto mirandum eſt, talia tamen, ut facile agnoſcas eo loci Perſepolim fuiſſe, cui a xl. columnis ſuo Perſae recentiores ſermone Chilminar nomen indiderunt. Reliquias accuratiſſime deſcriptas & in tabulis cultiſſime expictas dedit Corn. de Bruin Itiner. Part. ii. pag. 209. & ſeq., quem vide, & Iſ. Voſſium ad Melae L. iii, 8. P. Weſs.

47. Ὄρος — βασιλικόν] Opinor eumdem eſſe montem ac τὸ δισσὸν ὄρος, in quo Darium Hyſtaſpiden ſepulcra exſtrui mandaſſe, in Cteſiae Excerptis apud Photium Cod. lxxii. p. 113. perſcriptum legitur. Durant haec in tempora magnifica ſepulcrorum veſtigia in monte, non procul a Perſepoli in altum ſeſe

Olymp. CXII. III. bus conditoria defunctorum nullum quidem aditum manu factum praebebant: ſed inſtrumentis quibusdam, arte magiſtra fabricatis, ſublatos mortuorum loculos, excipiebant. In hac arce, regibus & ducibus excipiendis ſumtuoſi operis diverſoria erant, & theſauri ad pecunias aſſervandas percommodum exſtructi.

72. Hinc Alexander feſto, ob victoriam feliciter partam inſtituto, magnifica Diis ſacra peragit, amicosque epulis quam lautiſſimis excipit. Adhibiti in convivium etiam ſocii, multa familiaritate juncti, erant. Gliſcente jam compotatione, cum & ebrietati licentius indulgeretur, factum eſt, ut inſania pleroſque mero oneratos ſimul corriperet. Tunc una ex foeminis, quae convivio intererant, Thais, genere Attica, pulcerrimum inter omnia per Aſiam geſtorum facinus ab Alexandro patratum iri affirmat, ſi comeſſabundus cum ipſis regiam incendat, & ſi res Perſarum, tantis evectae laudibus, exiguo tempore foeminarum manibus deleantur. Diſcurrente hoc ſermone inter juvenes, quorum animos (uti ſolet) extra rationis limites auferebat temulentia, praeeundum ſibi quis exclamat, utque facibus accenſis ulciſcantur impietatem in Graecorum templa commiſſam exhortatur. Hanc vocem clamoribus excipiunt alii: Soli tamen Alexandro facinus hoc convenire, dictitant. Excitato igitur his verbis rege, omnes, intermiſſa compotatione, exſiliunt, & victricem Baccho comeſſationem ſe agere profitentur. Extemplo ingens facum numerus coit, & aſſumtis quae tum aderant, foeminis Muſicis, Rex duce Thaide meretricula, cum cantu, tibiisque & fiſtulis ad ſaltationem proceſſit. Illa vero a rege prima faculam ardentem regiae injicit. Caeteris exemplum imitantibus, celeriter totus circumquaque locus, vi flammarum in cinerem conſedit. Admirationem praecipue meretur, quod ſacrilegum Xerxis Perſarum regis facinus in arcem Athenienſium deſignatum unica muliercula, violatorum civis, poſt multos tandem annos per luſum, eodem cladis genere ulta fuit.

601. 73. His autem perfunctus Alexander, reliquas Perſiae urbes adoritur; Et quibusdam vi, aliis humanitatis fama in fidem ſuam adductis regione, motis porro caſtris, in Darium tendit. Is jam e Bactriana regione, aliisque provinciis militem cogere coeperat: Sed celeritate hoſtis praepeditus, cum triginta millibus Perſarum & Graecorum aera merentium, Bactra perfugerat. Hic Beſſi, qui Bactris praeerat, dolo, interea dum retro tendit, capitur atque obtruncatur. Vix jam ſpiritum exhalarat, cum Alexander equitatu ſecum ra-

χουσαι χειροποίητον, ᶻ ὑπ' ὀργάνων δέ τινων χειροποιήτων ἐξαιρομένων τῶν νεκρῶν δεχόμεναι τὰς ταφάς. κατὰ δὲ τὴν ἄκραν ταύτην ἦσαν καταλύσεις βασιλικαὶ καὶ ᵃ στρατηγικαὶ πλείους, πολυτελεῖς ταῖς κατασκευαῖς, καὶ θησαυροὶ πρὸς τὴν τῶν χρημάτων ᵇ παραφυλακὴν εὐθέτως κατεσκευασμένα.

Ὁ δ' Ἀλέξανδρος, ἐπινίκια τῶν κατορθωμάτων ἐπιτελῶν, θυσίας τε μεγαλοπρεπεῖς τοῖς θεοῖς συνετέλεσε, καὶ τῶν φίλων λαμπρὰς ἑστιάσεις ἐποιήσατο. καὶ δή ποτε τῶν ἑταίρων εὐωχουμένων, καὶ τοῦ μὲν πότου προβαίνοντος, τῆς δὲ μέθης προϊούσης, κατέσχε λύσσα ἐπὶ πολὺ τὰς ψυχὰς τῶν οἰνωμένων. ὅτε δὴ καὶ μία τῶν παρουσῶν γυναικῶν, ὄνομα μὲν Θαΐς, Ἀττικὴ δὲ τὸ γένος, εἶπε κάλλιστον Ἀλεξάνδρῳ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πεπραγμένων ἔσεσθαι, ἐὰν κωμάσας μετ' αὐτῶν ἐμπρήσῃ τὰ βασίλεια, καὶ τὰ Περσῶν περιβόητα γυναικῶν χεῖρες ἐν βραχεῖ χρόνῳ ποιήσωσιν ἄφαντα. τούτων δὲ ῥηθέντων εἰς ἄνδρας νέους, καὶ διὰ τὴν μέθην ἀλόγως μετεωριζομένους, ὡς εἰκός, ἄγειν τις ἀνεβόησε, καὶ δᾳδας ἅπτειν, καὶ τὴν εἰς τὰ τῶν Ἑλλήνων ἱερὰ παρανομίαν ἀμύνασθαι παρεκελεύετο. συνεπευφημούντων δὲ καὶ ἄλλων, καὶ λεγόντων μόνῳ τὴν πρᾶξιν ταύτην προσήκειν Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τοῦ βασιλέως συνεξαρθέντος τοῖς λόγοις, πάντες ἀνεπήδησαν ἐκ τοῦ πότου, καὶ τὸν ἐπινίκιον κῶμον ἄγειν Διονύσῳ παρήγγειλαν. ταχὺ δὲ πλήθους λαμπάδων ἀθροισθέντος, καὶ γυναικῶν μουσουργῶν εἰς τὸν πότον παρειλημμένων, μετ' ᾠδῆς καὶ αὐλῶν καὶ συρίγγων προῆγεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν κῶμον, καθηγουμένης τῆς πράξεως Θαΐδος τῆς ἑταίρας. αὕτη δὲ μετὰ τὸν βασιλέα πρώτη τὴν δᾳδα καιομένην ἠκόντισεν εἰς τὰ βασίλεια· καὶ τῶν ἄλλων τ' αὐτὰ πραξάντων, ταχὺ πᾶς ὁ περὶ τὰ βασίλεια τόπος κατεφλέχθη, διὰ τὸ μέγεθος τῆς φλογός· καὶ τὸ πάντων παραδοξότατον, τὸ Ξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως γενόμενον ἀσέβημα περὶ τὴν ἀκρόπολιν τῶν 546. Ἀθηναίων, μία γυνὴ πολῖτις τῶν ᶜ ἀδικηθέντων, ἐν παιδιᾷ πολλοῖς ὕστερον ἔτεσι μετῆλθε τοῖς αὐτοῖς πάθεσιν.

Ἀλέξανδρος δὲ ἀπὸ τούτων γενόμενος, τὰς κατὰ τὴν Περσίδα πόλεις ἐπῆλθε, καὶ τὰς μὲν βίᾳ χειρωσάμενος, τὰς δὲ διὰ τὴν ἰδίαν ἐπιείκειαν προσαγόμενος, ἀνέζευξεν ἐπὶ τὸν Δαρεῖον. ᵈ οὗτος δ' ἐπεβάλετο μὲν ἀθροίζειν τὰς ἐκ τῆς Βακτριανῆς καὶ τῶν ἄλλων σατραπειῶν δυνάμεις· καταλαμβανόμενος δέ, καὶ μετὰ τρισμυρίων Περσῶν τε καὶ μισθοφόρων Ἑλλήνων τὴν φυγὴν εἰς τὰ Βάκτρα ποιούμενος, ὑπὸ Βήσσου τοῦ Βάκτρων σατράπου κατὰ τὴν ἀναχώρησιν συλληφθεὶς ἐδολοφονήθη. ἄρτι δ' αὐτοῦ τετελευτηκότος, Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν ἱππέων ἐπιδιώκων, καὶ

---

z Ὑπὸ Reg. 2. a Στρατηγικαὶ Baſil. b Φυλακὴν Reg. 1. c Ἀδικηθέντων ora Steph. Vat. Reg. 2. Baſil., quod placet. Ἀδικηθεισῶν Edd. d Οὗτος δ' ἐπεβάλετο Reg. 1.

ſeſe extollente, quae horum eſſe rudera pertendunt apud eumdem illum Cor. de Bruin ibid. p. 229., ſed diſtantia illam exſuperat, quam Diodorus ſignavit. P. Wess.

62. Καὶ τοῦ μὲν πότου προβαίνοντος] Simile hoc Diogenis L. VIII, 64. καὶ προβαίνοντος τοῦ πότου, ὡς τὸ δεῖπνον οὐκ εἰσεφέρετο. & Philoſtrati de Soph. Vit. II, II. p. 591. ὡς ἀλεκτρυόνων ᾠδαῖς προβαίνοντος αὐτῷ τοῦ πότου, quae quidem & plurium aliorum loca non fugerunt diligentiam viri praeclari ad Xenoph. Epheſ. Vol. V. T. III. pag. 62. Miſcellan. Obſervat. Addo Gregor. Nazianzen. Or. III. p. 85. C. εἶτα τοῦ πότου προβαίνοντος εἰς τὸ συνῆθες ψυχαγωγοῦσι. P. Wess.

65. Ὄνομα μὲν Θαΐς, Ἀττικὴ δὲ τὸ γένος] Fata feminae, utque deinceps nupſerit Ptolemaeo Lagi filio, Clitarchus exſequitur apud Athen. L. XIII. p. 576. D., incendii arcis Perſepolitanae haud oblitus, ſicuti neque Plut. Alex. pag. 687. B. Nam Curtius, a quo ipſa Perſepolis incendio corrupta traditur, a vero aberrat. Superavit enim urbs, ut ex Noſtri L. XIX, 21. 22. & 45. conſtat, & viri docti ad Curtium L. V, 7. 9. admonent. P. Wess.

80. Καὶ γυναικῶν μουσουργῶν — παρειλημμένων] Inſignis de his feminis locus vetuſti eſt ſcriptoris apud Suidam in Μουσουργοί, haud praeteritus ab H. Valeſio ad Excerpt. Nic. Damaſceni pag. 64. Pſaltriae erant, muſica & corpore, ut Copa Virgiliana, quaeſtum facientes. Παλλακίδες μουσουργοὶ τοῦ βασιλέως in Epiſt. Parmenionis ad Alexandrum apud Athen. L. XIII. p. 607. F., quem vide quoque L. XII, 2. p. 514. B. de iiſdem. P. Wess.

99. Καὶ μετὰ τρισμυρίων Περσῶν &c.] Illuſtrat haec Curtius L. V, 8, 3. P. Wess.

3. Συλληφθεὶς ἐδολοφονήθη] A Satibarzane & Barzaente. Conf. Arrian. L. III, 21. & Curt. L. V, 13. 17. P. Wess.

7. Παρακληθεὶς — μεταλλάξαι τὸν βίον &c.] Alexandrum qui ſpirantem Darium inveniſſe tradunt, rari ſunt. Interfecti ultionem ſuſcepit, quod communis omnium regum eſſet cauſſa, quam negligere ſibi & indecorum & periculoſum fore proſpiciebat.

τὸν Δαρεῖον τετελευτηκότα ᵉ καταλαβὼν, τῆς βασιλικῆς ταφῆς ἠξίωσεν. ὡς δ' ἔνιοι ᶠ γεγράφασιν, ἔμπνουν ἔτι καταλαβὼν, τοῖς μὲν ἀτυχήμασιν αὐτοῦ συνήλγησε, παρακληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Δαρείου μετελθεῖν τὸν φόνον, καὶ καθομολογήσας, ἐδίωξε τὸν Βῆσσον. ἐκείνου δὲ ᵍ πολὺ προειληφότος, καὶ συμφυγόντος εἰς τὴν Βακτριανὴν, ἐπανῆλθεν, ἀπογνοὺς τὸν τῶν πολεμίων διωγμόν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην, Λακεδαιμόνιοι μὲν ἐπταικότες μεγάλῃ παρατάξει, διὰ τὰς συμφορὰς ἠναγκάσθησαν διαπρεσβεύεσθαι πρὸς Ἀντίπατρον· ἐκείνου δὲ ἐπὶ τὸ κοινὸν Ἑλλήνων συνέδριον τὴν ἀπόκρισιν ἀποστείλαντος, οἱ μὲν σύνεδροι συνήχθησαν εἰς Κόρινθον, καὶ πολλῶν ῥηθέντων λόγων πρὸς ἑκάτερον μέρος, ἔδοξεν αὐτοῖς ἀκέραιον τὴν κρίσιν ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἀναπέμψαι. ὁ μὲν οὖν Ἀντίπατρος ὁμήρους ἔλαβε τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Σπαρτιατῶν πεντήκοντα· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀξιοῦντες αὐτοῖς δοῦναι συγγνώμην ἐπὶ τοῖς ἠγνοημένοις.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Κηφισοφῶν, ἐν Ῥώμῃ δὲ κατεστάθησαν ὕπατοι Γάϊος Οὐαλέριος καὶ Μάρκος Κλώδιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Βῆσσος μὲν μετὰ Δαρείου τελευτὴν μετὰ Ναβαρζάνου καὶ Βαρξάεντος καὶ πολλῶν ἄλλων διαφυγὼν τὰς Ἀλεξάνδρου χεῖρας, ʰ διήνυσε μὲν εἰς τὴν Βακτριανὴν, ἀποδεδειγμένος δὲ ταύτης σατράπης ὑπὸ Δαρείου, καὶ τοῖς πλήθεσι γεγονὼς γνώριμος διὰ τὴν ἀρχὴν, παρεκάλει τὰ πλήθη τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι· ἀπεδείκνυε δὲ ⁱ τήν τε χώραν αὐτοῖς πολλὰ συνεργήσουσαν, οὖσαν δυσείσβολον, καὶ πλῆθος ἱκανὸν ἔχουσαν ἀνδρῶν εἰς κατάκτησιν τῆς αὐτονομίας· ἐπαγγελλόμενος δὲ ᵏ καθηγήσασθαι τοῦ πολέμου, καὶ τὸ πλῆθος ˡ ἱκανῶς 547. πείσας, ἀνέδειξεν ἑαυτὸν βασιλέα. οὗτος μὲν οὖν στρατιώτας τε κατέγραφε, καὶ πλῆθος ὅπλων κατεσκεύαζε, καὶ τὰ ἄλλα φιλοτίμως πρὸς τὴν κατεπείγουσαν χρείαν παρεσκευάζετο. Ἀλέξανδρος δ' ὁρῶν τοὺς Μακεδόνας τέλος τῆς στρατείας τὴν Δαρείου τελευτὴν τάττοντας, καὶ μετεώρους ὄντας πρὸς τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνοδον, τούτους μὲν ἀθροίσας εἰς ἐκκλησίαν, καὶ λόγοις οἰκείοις παρορμήσας, εὐπειθεῖς πρὸς τὴν ὑπολειπομένην στρατείαν παρεσκεύασε· τοὺς δ' ἀπὸ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων συμμαχήσαντας συναγαγὼν, καὶ περὶ τῶν πεπραγμένων ἐπαινέσας, ἀπέλυσε μὲν τῆς στρατείας, ἐδωρήσατο δὲ τῶν μὲν ἱππέων ἑκάστῳ τάλαντον, τῶν δὲ πεζῶν μνᾶς δέκα· χωρὶς δὲ τούτων, τούς τε ὀφειλομένους μισθοὺς ἀπέλυσε, καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἀνακομιδὴν μέχρι τῆς εἰς τὰς πατρίδας καθόδου προσέθηκε. τῶν δ' ᵐ ἑλομένων ἐν τῇ στρατείᾳ τῇ μετὰ τοῦ βασιλέως μένειν ἔδωκεν ἑκάστῳ τρία τά-

Olymp. CXII. III. pro illum aſſequitur, mortuumque ut invenit, regio more ſepeliendum curat. Traditur vero a quibusdam, quod adhuc ſpiranti ſuperveniens, indigniſſimam ejus ſortem deplorarit, rogatusque a Dario, ne caedem inultam pateretur, id ſe facturum promiſerit. Beſſo equidem perſequendo ſtatim operam dedit. Cum vero longiſſimis ille ſpaciis anticipatis in Bactrianam fuga evaſiſſet, aſſequi ſe hominem non poſſe animadvertens, retro ſe convertit. Hic rerum Aſiaticarum tum erat ſtatus. In Europa vero, Lacedaemonios magno praelio victos, clades ea legatos ad Antipatrum mittere perpulit. Hic reſponſum ad Graeciae totius conventum rejecit. Qui Senatu Corinthi habito, cum multa in utramque partem diſputaſſet, rem integram Alexandri judicio ſubmittendam eſſe decreverunt. Antipater ergo L. Spartanorum nobiliſſimos obſides accepit: Et Lacedaemonii miſſis in Aſiam legatis veniam delictorum expetivere.

74. Anno hoc exacto Athenis Cephiſophon Archontis munere fungebatur, Romae C. Valerius & M. Clodius conſulatum gerebant. Olymp. CXII. IV. Tum Beſſus, poſt Darii interitum cum Nabarzane ac Barxaënte, multisque aliis, e manibus Alexandri elapſus in Bactrianam pervenit. Et quia Satrapes regioni huic a Dario jampridem datus erat, & magiſtratus illum populo notum reddiderat: vindicandae libertatis multitudini autor & ſuaſor fuit, terraeque ſitum & conditionem, quod difficiles haberet aditus, & ſufficientem tuendae libertati virorum copiam aleret, magno ipſis adjumento futurum, demonſtravit. Huc acceſſit, quod belli totius adminiſtrationem in ſe recepit. Multitudine igitur, quantum ſatis eſſet, perſuaſa, ut rex nuncuparetur, effecit. Tum militem conſcribere, armorum vim apparare, & alia quae neceſſitas tum incumbens flagitaret, procurare. Inter haec Alexander, Macedones Darii obitum militiae finem ſibi praeſtituiſſe, ſurrectisque animis jam reditum in patriam moliri, videns, in concionem advocatos, oratione ad praeſens tempus idonea ſic exſtimulavit, ut ad expeditiones, quae reſtarent, obſequentiſſimos haberet. Graecarum dehinc civitatum auxiliarios, ad ſe congregatos, cum pro geſtorum merito laudaſſet, ſacramento militiae hujus abſolvit, talentum equiti, denasque minas pediti, muneris loco exhibens. Sed praeter haec ſtipendii quicquid debebatur, exſolvit, & quantum ſufficeret in patriam regreſſuris viatici, adjecit. Quibus vero deinceps cum rege militiam obire lubitum eſſet, eos trinis talentis muneravit. In-

---

e Λαβὼν ora Steph. f Γράφουσι Vinet. g Πολλῷ προειληφότος εἰς τὴν Βακτρ. Reg. 1. h Διήνυσε pro διῆνυσε μὲν Baſil. Paullo ante in Edd. Ναβάρνου. i Τήν τε χώραν —— δυσείσβολον Reg. 1., τήν τε etiam Baſil., quod ſequor, deerat enim particula Edd. k Καθηγήσασθαι Reg. 2., bene. Vulgo καθηγεῖσθαι, quod etſi defendi poſſit, non praeſtat. l Non legit ἱκανῶς idem Reg. m Ἑλομένων μένειν Vat. Reg. 1. ἑλομ. μὲν ἐν τῇ Baſil.

ciebat. Regi enim tuenda maxime regum eſt ſalus, Ne ſancta quiſquam ſceptra violaret dolo, ut prudenter Oedipus in Senecae Oedip. v. 241. Vide Juſtin. L. XI, 15. & Plut. Alex. pag. 690. P. Wess.

15. Ἐπὶ τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων συνέδριον &c.] Sed concilium Graecorum (Antipater) quid fieri placeret conſuluit. A quo Lacedaemonii, nihil aliud quam ut oratores mittere ad regem licerent precati, gratis veniam defectionis, praeter auctores, impetraverunt, ſic ex perſpicaciſſimi Jo. Fr. Gronovii conjectura Curtius L. VI, 1, 20. veriſſime. Nam N. Heinſii correctio adſenſione comprobari non poteſt. Quinam enim illi Aegeatae quos veniam defectionis, praeter auctores, impetraviſſe arbitrabatur? Nulli profecto apud Aeſchin. in Cteſiph. pag. 77. & Dinarch. in Demoſthen. p. 94., in quorum orationibus de Graecorum infelici hac conjuratione diligenter. P. Wess.

25. Κηφισοφῶν] In Dionyſii Dinarch. p. 116. Κηφισῶν, quod merito damnat diligentiſſimus Sylburgius. P. Wess.

27. Μετὰ Ναβάρνου] Redintegra Ναβαρζάνου. L. Rhod.

Μετὰ Ναβαρζάνου] Pareo viro docto. Nabarzanem enim conſtanter ceteri omnes vocant. Qui vero Nabarzani adjungitur Barxaëntes, Arriano L. III, 21. & 25. Βαρσαέντης eſt, Curtio Barzaentes. Vid. N. Blancard. ad Arrian. ſui L. III. p. 209. & 221. P. Wess.

34. Οὖσαν δυσείσβολον] Si qui δυσέμβολον potius maluerint illis patrocinium Philoſophus non negabit Polit. VII, 5., nedum Polybius L. III, 49., Noſterve L. XIX, 35. Sed vide not. in Lib. XV, 63. P. Wess.

50. Ἱππέων ἑκάστῳ τάλαντον] Curtium inſpice L. VI, 2, 17. qui quidem defectus videtur, ſicuti certe loco ſuo mota ſunt, quae ibid. ſect. 10. produntur: ſpectant manifeſte finem hujus

Olymp. cxii. iv. Ingentibus omnino donis milites honoravit; quod & natura magnanimus eſſet; & in perſequendo Dario maximam pecuniarum vim in poteſtatem redegiſſet. A gazarum enim cuſtodibus viii. M. talentûm acceperat. Praeter haec in militem diſtributa, cum ornamentis & poculis xiii. millia talentûm efficiebant. 602. Summa autem furto ſublatorum, & per vim abſtractorum longe amplior creſcebatur.

75. Copias inde verſus Hyrcaniam ducens, tertio die prope urbem, quam Hecatompylon vocant, caſtra locat. Hic quia praedives erat regio, & omnia quae in uſum & fructum hominis cederent, largiſſime exhibebat, dies aliquot exercitus refectioni tribuit. Tum ſtadia cl. emenſus, ad petram quandam praecelſam caſtra ponit. Radicibus ſubjectum erat antrum, Diis ipſis non indecorum, ex quo Stiboetes fluvius ingens erumpit. Qui concitato impetu per tria circiter ſtadia decurrens ad ſaxum quoddam repercutitur, quod mammae formam referens, vaſtum terrae hiatum infra ſe habet. Quo, jam in geminum diviſus alveum, magno cum fragore ſe praecipitat; undisque ad petram alliſis, totus in ſpumas converſus, per ſtadia ccc. deinceps ſub terra volvitur: donec novum quaſi ortum ſibi rurſus aperuerit. Hinc Alexander cum agmine Hyrcaniam ingreſſus, oppida illius cuncta uſque ad mare Caſpium, quod & Hyrcanum appellitant, ſubegit. In pelago iſto multos eximiae magnitudinis ſerpentes, & piſces omnis generis, qui colore a noſtratibus plurimum differant, gigni perhibent. Hyrcaniam ubi penetravit, ad vicos nomine ac re beatos, pervenit. Regio enim haec fructuum ubertate caeteras longe ſupereminet: Unaquaeque enim vitis, ajunt, metretam vini producit. Inter ficus arbores quasdam tanta fructuum copia exuberare, ut X. medimnos exſiccatis ficubus impleant. Relictum in meſſe frumentum in terram cadit, & abſque ſemente progerminans, frugum vim maximam ad maturitatem perducit. Arbor in gente illa exiſtit, quercui forma non abſimilis, quae mel foliis deſtillat. Hoc incolae collectum in uſus ſuos prolixe convertunt. Eſt etiam volucris hic quaedam beſtiola, Anthredonem vocant, api quidem mi-

λαντα. μεγάλαις δὲ δωρεαῖς ἐτίμησε τοὺς στρατιώτας, ἅμα μὲν φύσει μεγαλόψυχος ὤν, ἅμα δὲ τῇ διώξει τοῦ Δαρείου πολλῶν χρημάτων κεκυριευκώς. παρὰ μὲν γὰρ τῶν γαζοφυλακούντων παρέλαβεν ὀκτακισχιλίων ταλάντων ἀριθμόν· χωρὶς δὲ τούτων, τὰ νεμηθέντα τοῖς στρατιώταις σὺν τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐκπώμασιν ὑπῆρχε μύρια καὶ τρισχίλια τάλαντα· τὰ δὲ διακλαπέντα καὶ ἁρπαχθέντα, πλέω τῶν εἰρημένων ὑπενοεῖτο.

Ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἀναζεύξας ἐπὶ τὴν Ὑρκανίαν, τριταῖος κατεστρατοπέδευσε πλησίον πόλεως τῆς ὀνομαζομένης Ἑκατοντάπυλου. εὐδαίμονος δ' αὐτῆς οὔσης, καὶ πάντων τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν ἀνηκόντων πολλῆς ἀφθονίας ὑπαρχούσης, ἐνταῦθα τὴν δύναμιν ἀνέλαβεν ἐπί τινας ἡμέρας. διελθὼν δὲ σταδίους ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, κατεστρατοπέδευσε πλησίον πέτρας μεγάλης· ὑπὸ δὲ τὰς ῥίζας αὐτῆς ἄντρον ὑπῆρχε θεοπρεπές, ἐξ οὗ μέγας ποταμὸς ἐξέπιπτεν ὁ καλούμενος Στιβοίτης· οὗτος δὲ λάβρῳ τῷ ῥεύματι φερόμενος ἐπὶ τρεῖς σταδίους, σχίζεται διπλοῦς [n] περί τινα πέτραν μαστοειδῆ, ἔχουσαν ὑπ' αὐτὴν χάσμα γῆς παμμέγεθες. εἰς δὲ τοῦτο καταράττων μετὰ πολλοῦ ψόφου, καὶ γινόμενος ἀφρώδης διὰ τὴν πρὸς τὴν πέτραν πληγήν, φέρεται ὑπὸ γῆν [o] σταδίους τριακοσίους, ἔπειτα πάλιν ἀνίησι τὰς ἐκβολάς. ὁ δ' Ἀλέξανδρος μετὰ τῆς δυνάμεως ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν Ὑρκανῶν χώραν, πάσας τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις ἐχειρώσατο, μέχρι τῆς Κασπίας καλουμένης θαλάττης, 548. ἣν Ὑρκανίαν τινὲς ὀνομάζουσιν. ἐν ταύτῃ δέ φασι [p] πολλοὺς μὲν καὶ μεγάλους ὄφεις γεννᾶσθαι, ἰχθῦς δὲ παντοδαπούς, πολὺ [q] τῇ χροιᾷ τῶν παρ' ἡμῖν διαλλάττοντας. διεξιὼν δὲ τὴν Ὑρκανίαν, κατήντησε πρὸς τὰς καλουμένας εὐδαίμονας, καὶ πρὸς ἀλήθειαν οὔσας, κώμας. πολὺ γὰρ τοῖς καρποῖς ἡ χώρα τούτων [r] ὑπεράγει τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις. τὴν μὲν γὰρ ἄμπελον φασὶν ἑκάστην μετρητὴν φέρειν οἴνου, τῶν δὲ [s] συκίνων δένδρων ἔνια καρποφορεῖν ἰσχάδων ξηρῶν μεδίμνους δέκα· τὸν δ' ἐν τῷ θερισμῷ [t] παραλειφθέντα σῖτον, ἐπὶ τὴν γῆν πεσόντα, βλαστάνειν ἄσπορον ὄντα, καὶ πρὸς τὸ τέλος ἄγειν δαψιλῆ καρπόν. ἔστι δὲ καὶ δένδρον παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις παραπλήσιον δρυῒ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἀπὸ δὲ τῶν φύλλων ἀπολεῖβον μέλι· καὶ τοῦτό τινες συνάγοντες, δαψιλῆ τὴν ἀπόλαυσιν αὐτοῦ ποιοῦνται. ἔστι δὲ καὶ ζῷον κατὰ τὴν χώραν ἐπτερωμένον, ὃ καλεῖται μὲν [u] Ἀνθρηδών, λειπόμενον δὲ με-

---

[n] Περί τινα πέτρας μαστοειδῆ, ἐχούσῃ Reg. 1. [o] Ὑπὸ γῆν pro ἐπὶ Reg. 1. [p] Πολλοὺς μὲν καὶ Reg. 1. Baſil., vulgo μὲν poſt μεγάλους collocant, parum concinne. [q] Τῇ χροιᾷ idem. Reg. τῇ χροιᾷ Baſil. [r] Ὑπερτεράγει Reg. 1. [s] Συκίνων Baſil. [t] Παραλειφθ. Reg. 1. [u] Ἀφρηδὼν ora Steph. Reg. 2.

jus in *Diodoro* capitis. De pecunia ex praeda redacta & a cuſtodibus direpta *Strabo* L. xv. p. 1063 A. P. Wess.

66. Πλησίον πόλεως — Ἑκατοντάπυλου] Conſule *Caſaubonum* ad *Athen.* L. xii, 2. & *Raderum* ad *Curt.* vi, 2, 15., in eo tamen peccantem, quod *Diodorum* Hyrcaniae Hecatompylum adſignaſſe putet. Nihil illi hujuſmodi in mentem venit: tantum dicit Alexandrum in itinere cum Hyrcanos peteret, veniſſe Hecatompylon: nimirum priuſquam in Hyrcaniam penetraret, ut *Freinshem.* optime animadvertit. P. Wess.

76. Περί τινα πέτραν μαστοειδῆ] [illegible] μαστῷ, ut L. iii, 45. p. 212., ubi not. vide. Ceterum *Curtius*, qui ingentem hujus fluminis *Diodori* verbis uberius explanat, id *Ziobetim*, non ſine ſcribarum peccato, vocat L. vi, 4. 4. P. Wess.

85. Ἣν Ὑρκανίαν τινὲς ὀνομάζουσιν] Κασπία καλεῖται θάλασσα, ἡ δ' Ὑρκανία προσαγορευομένη *Strabo* L. xi, p. 782. C. *Mare Caſpium dulcius ceteris, ingentis magnitudinis ſerpentes alit: piſces longe diverſi ab aliis coloris: quidam Caſpium, quidam Hyrcanum adpellant*, ita *Curtius* L. vi, 4, 18., cui non admodum diſſimilia *Plut.* Alex. p. 690. C. Noſtrae ſuperiorisque aetatis peregrinatores Caſpii maris aquam ob incurſum tot amnium prope litora dulcem, ab illis remotam longius, amaram ac ſale multo infectam repererunt, ſerpentes autem nullos, quos & accolae ignorabant, referente *Ad. Oleario* Itiner. ſui pag. 339. P. Wess.

92. Τὴν μὲν γὰρ ἄμπελον φασὶν ἑκάστην &c.] Eadem *Strabo* L. xi. pag. 776., de ficu tamen ἡ συκῆ μεδίμνους (φέρει) ἑξήκοντα, quem medimnorum numerum vitioſum ne putes, iteratum & L. ii. p. 124. D. videbis. Indene vero haec diſcrepantia, quod Noſter aridas ficus, ille quales ex arbore decerpuntur, innuat? quod quidem ſuſpicari liceret, niſi differentia nimia eſſet. P. Wess.

99. Ἀπὸ τῶν φύλλων ἀπολεῖβον μέλι] Iterum *Strabo*, ἐν δὲ τοῖς δένδρεσι σμηνουργεῖται, καὶ τῶν φύλλων ἀπορρεῖ μέλι. Clarius ad *Diodori* mentem *Curtius* L. vi, 4, 22. *frequens arbor faciem quercus habet, cujus folia multo melle tinguntur: ſed niſi ſolis ortum incolae occupaverint, vel modico tepore ſucus exſtinguitur.* Quae poſtrema clariſſimum in modum patefaciunt, mel illud a *manna* nihil admodum diſcrepaſſe: namque & ea vel modico ſolis tepore exſtinguebatur, *Moſe* Exod. xvi, 21. teſte. Graeci ἀερόμελι vocant, quod quomodo ex arborum in oriente foliis ſoleret colligi & in maſſam condenſari, ut aliorſum poſſet deferri, docetur illuſtri *Amyntae* ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἀσίας σταθμῶν loco apud *Athen.* L. xi. p. 500. C. Ait εἰς παλάθας Συριακὰς [illegible] ab indigenis fingi, monſtratque adeo quae ſint τοῦ ἀερομέλιτος παλάθαι εἰρημέναι, quarum in coenae Perſarum regis adparatu commeminit *Polyaen.* Strat. iv, 3, 32. Refer & haec quae

μεγέθει μελίττης, μεγίστην ἔχει τὴν ἐπιφάνειαν. ἐπινεμόμενον γὰρ τὴν ὀρεινὴν, ἄνθη παντοῖα δρέπεται, καὶ ταῖς κοιλάσι πέτραις καὶ τοῖς κεραυνοβόλοις τῶν δένδρων ἐνδιαιτώμενον κηροπλαστεῖ, καὶ κατασκευάζει χύμα διάφορον τῇ γλυκύτητι, τοῦ παρ' ἡμῖν μέλιτος οὐ πολὺ λειπόμενον.

Ἀλέξανδρος δὲ τὴν Ὑρκανίαν καὶ τὰ συνορίζοντα τῶν ἐθνῶν ταύτῃ τῇ χώρᾳ προσηγάγετο· καὶ πολλοὶ τῶν συμπεφευγότων ἡγεμόνων τῷ Δαρείῳ παρέδωκαν αὐτούς· οἷς ἐπιεικῶς προσενεχθεὶς, μεγάλην δόξαν ἐπιεικείας ἀπηνέγκατο. εὐθὺς γὰρ οἱ Δαρείῳ [x] συνεστρατευμένοι τῶν Ἑλλήνων, ὄντες περὶ χιλίους καὶ πεντακοσίους, ἀνδρείᾳ τε διαφέροντες, παρέδωσαν ἑαυτοὺς Ἀλεξάνδρῳ· καὶ [y] συγγνώμης ἀξιωθέντες, κατετάχθησαν εἰς τὰς τάξεις ἐπὶ ταῖς αὐταῖς μισθοφοραῖς. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος [z] ἐπελθὼν τὴν παραθαλάττιον τῆς Ὑρκανίας, ἐνέβαλεν εἰς τὴν χώραν τῶν ὀνομαζομένων Μάρδων. οὗτοι γὰρ ἀλκῇ διαφέροντες, [a] ὑπερεφρόνησαν τὴν αὔξησιν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐδεμιᾶς ἐντεύξεως ἢ τιμῆς ἠξίωσαν αὐτόν. προκαταλαβόμενοι δὲ τὰς εἰσβολὰς στρατιώταις ὀκτακισχιλίοις, [b] τεθαρρηκότως τὴν τῶν Μακεδόνων ἔφοδον ὑπέμενον. ὁ δὲ βασιλεὺς [c] ἐπιμένων αὐτοῖς, καὶ συνάψας μάχην, τοὺς πλείους μὲν κατέκοψε, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς τὰς δυσχωρίας κατεδίωξε. πυρπολοῦντος δ' αὐτοῦ τὴν χώραν, καὶ τῶν τοὺς βασιλικοὺς ἵππους ἀγόντων παίδων βραχὺ τοῦ βασιλέως χωρισθέντων, ἐπιβαλόντες τινὲς τῶν
549. Βαρβάρων ἀφήρπασαν τὸν ἄριστον τῶν ἵππων. Οὗτος δ' ἐδόθη δῶρον μὲν ὑπὸ Δημαράτου τοῦ Κορινθίου, συνηγώνιστο δὲ τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν ἀγῶνας. γυμνὸς δ' [d] ὢν ἔτι τὸν παλοδαμαστὴν μόνον προσεδέχετο· τυχὼν δὲ τῆς βασιλικῆς σκευῆς, οὐδὲ τοῦτον ἔτι προσίετο, μόνῳ δὲ Ἀλεξάνδρῳ παρίστατο, καὶ συγκαθίει τὸ σῶμα πρὸς τὴν ἀνάβασιν. ὁ δὲ βασιλεὺς διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ ζώου δυσφορήσας, τὴν μὲν χώραν δενδροτομεῖν προσέταξε, διὰ δὲ τῶν ὁμοφώνων τοῖς ἐγχωρίοις κηρύττειν, ὡς [e] ἂν μὴ τὸν ἵππον ἀποδῶσι, τήν τε χώραν εἰς τέλος ὄψονται κατεφθαρμένην, [f] τούς τ' ἐνοικοῦντας πανδημεὶ κατεσφαγμένους. τῆς δ' ἀπειλῆς ὀξέως ἐπιτελουμένης, καταπλαγέντες οἱ Βάρβαροι τὸν ἵππον ἀποκατέστησαν, [g] καὶ μετ' αὐτοῦ πολυτελέστατα δῶρα προσέπεμψαν· πρὸς δὲ τούτοις καὶ πεντήκοντ' ἄνδρας ἀπέστειλαν, δεόμενοι τυχεῖν συγγνώμης. ὁ δ' Ἀλέξανδρος τοὺς μὲν [h] ἀξιολογωτάτους τῶν ἀνδρῶν ἔλαβεν ὁμήρους.

nor, ſed maxime nobilis & conſpicua. Per montes enim pabuli quaeritans, varios hinc inde flores delibat; Inque petris concavis & arboribus coelo tactis alveolos habens favorum cellas confingit, & liquorem eximiae dulcedinis ac melle non inferiorem conſtipat. Olymp. CXII. IV.

76. Interea dum Alexander Hyrcaniam & finitimas illi gentes pervadit; Ex praefectis, qui cum Dario fugerant, in poteſtatem ejus ſe dedunt, quibus humaniſſime in gratiam receptis, magnam clementiae gloriam reportavit. Eoque obtinuit, ut Graeci, qui auxiliarem in expeditionibus Dario operam navaverant, cIↃ. & IↃ. circiter, praeſtantiſſimi equidem viri, continuo ſe fidei ejus permitterent. Qui & veniam conſequuti, iisdem ſtipendiis in ordines diſtribuuntur. Percurſis deinde Hyrcaniae maritimis, Mardorum (ut vocitantur) regionem invadit. Hi cum robore praeſtarent, potentiam regis quamlibet increſcentem, adſpernati, nec legatione, nec ullo honore, ipſum dignati fuerunt: Sed occupatis montium faucibus cum IↃↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. armatorum manu confidenter Macedonum adventum praeſtolabantur. Hoſtes igitur rex adortus, praelioque congreſſus, pleroſque caecidit, & reliquos in montium anguſtias coegit. At dum incendiis regionem populatur, accidit, ut pueris, qui regios ducebant equos, paululum a rege divulſis, Barbarorum incurſione optimus illius equus abſtraheretur. Donatus hic fuerat a Damarato Corinthio, 623. omniaque cum rege certamina per Aſiam hactenus obiverat. Nudus ubi erat, Equiſonem admittebat ſolum. At regio inſtructus ornatu, nec huic praebebat acceſſum: Sed Alexandro ſoli adſiſtebat, corpuſque inflexis genubus ſubmittebat adſcenſuro. Ob has equi dotes tanto moleſtius ejus caſum ferens, per totam undique terram arbores caedi, ac per interpretem denunciari jubet, ni equum reddiderint, regionem ad extremam vaſtitatem conſpecturos redactam, & qui incolerent universos trucidatum iri. Nec mora, effectum habent minae. Territi itaque Barbari, caballum reſtituunt, & maximi ſumtus munera ſimul afferunt. Per L. denique legatos veniam ſibi dari petunt. Obſides igitur viros honoratiſſimos ab illis Rex accepit.

77. Hinc

---

[x] Συνεστρατευμένοι solus Reg. 1., quod amplector. In Edd. συστρατευσάμενοι. [y] Συγγνώμης idem. [z] Παρελθὼν Reg. 2. [a] Ὑπερεφρ. Reg. 1. aeque commode. Conf. Kuster. in Ariſtoph. Nub. v. 225. [b] Τεθαρρηκότες idem. [c] Praelio cum iis congreſſus [illegible]. [d] Ὢν τὸν παλοδ. Reg. 2. ſine ἔτι, cui notam defectus appinxit Steph. In Baſil. ἔτι τὸν παλ. Poteſt ſine jactura abeſſe. [e] Ἐὰν μὴ —— ἀποδώσουσι Reg. 1. [f] Τοὺς δ' ἐνοικ. Reg. 2. Baſil. [g] Μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ πολ. Reg. 1. [h] Ἀξιολόγους idem.

quae ab Iſ. Voſſio diſputata ad Melam Pomponii L. III, 7. fuerunt. P. Wess.

8. Ὃ καλοῦσι μὲν ἀνθρηδόνα] Sic recte. Heſychius, Ἀνθρηδὼν, ἡ τενθρηδὼν, ſive potius τενθρήνη. Idem, Τενθρηδὼν, ζῶον τῷ εἴδει ὅμοιον καὶ μελισσοφάγον, παραπλήσιον σφηκί. quorum inſectorum ingenium atque habitum exponit Philoſophus de Animal. Hiſtor. L. IX, 43. diligenter. Meminiſſe & Aelian. L. XV. Hiſt. An. C. 1. puto, cum de muſcarum prope Theſſalonicen & Beroeam indole, ἐοίκασιν ἂν τὸ μὲν θράσος μυίᾳ· τὸ δὲ μέγεθος εἴποις ἂν ΑΝΘΡΗΔΟΝΑ, σφηκὸς δὲ τὴν χρόαν ἀπεμάξατο. βομβεῖ δὲ ὡς αἱ μέλιτται. Sic enim ΑΝΘΗΔΟΝΑ corrigo, etſi non ignorem Etymologi Ἀνθηδόνας, τὰς μελίσσας. Ab illis enim Aelianus ſuam ἀνθηδόνα diſtinguit apertiſſime. Sed quoquo modo ſeſe illud habet, non dubito, quin Diodorus aemulatus hic ſit Clitarchum, molliori tamen audaciore, qua uſus is fuerat, figura. Ridet hominem Demetrius περὶ Ἑρμ. C. 230. quod de apis ſeu potius crabronis genere cum ſermo eſſet, locutus ſit tanquam de bove fero vel apro Erymanthio: καθάπερ ὁ Κλείταρχος περὶ τῆς ΤΕΝΘΡΗΔΟΝΟΣ λέγων, ζῶον μελιττῶδες, κατανέμεται μὲν φησὶ τὴν ὀρεινὴν, εἰσίπταται δὲ εἰς τὰς κοίλας δρῦς. Vides eadem paene verba, haud dubie ex ejus libris τῶν περὶ τὸν Ἀλέξανδρον, ab Athenaeo Auctoreque ipſo L. II, 7. citatis, deprompta. Quod quidem Tzetzae ſi cognitum exploratumque fuiſſet, quanto ille nobis plura oggeſſiſſet Chiliad. VII. v. 51., Clitarchi inſolentiorem dictionem perſtringens? P. Wess.

14. Ὄντες περὶ χιλίους καὶ πεντακοσίους] Conf. vir. doctos in Curtii L. VI, 5, 9. P. Wess.

20. Εἰς τὴν χώραν τῶν —— Μάρδων] Gens erat λῃστρικὴ, cui Perſarum reges annuam penſionem, ut ab excurſionibus interquieſcerent, dare adſueverant. Promiſcue Ἄμαρδοι & Μάρδοι dicebantur, Strabone L. XI. p. 795. teſte. P. Wess.

25. Ἐπιμένων αὐτοῖς] Repone ἐπελθών. L. Rhod.

Ἐπελθὼν αὐτοῖς] Etſi proxime a vulgato deflectat Rhodomani ἐπελθὼν, praeferrem, ſi mei res eſſet arbitrii, ἐπιβαλὼν, ut hujus lib. cap. 87. ἵππον πρὸ τῶν τούτου παρατάξεως ἐπιβαλόντα τῷ Πώρῳ. & cap. 83. ἐπιβαλὼν τοῖς πολεμίοις, πολλοὺς φόνου ἐποίει, tamque aliis. Blancardus, cum haec exſcripſiſſet ad Arriani ſui L. III. p. 218., Interpres, inquit, pro ἐπιμένων legit ἐπιβαλών. Sed ſatis fuit dixiſſe συνάψας μάχην, quae ſunt in ſequentibus. Quid porro? Servandumne ergo ἐπιμένων, ut legitimum? Hoc docere debuerat. P. Wess.

32. Ὑπὸ Δημαράτου τοῦ Κορινθίου] Aliter Plut. Alex. p. 667. C., a Polynico Theſſalo venalem Philippo propoſitum ſignificans, quem vide & ceteros, quos de Bucephalo teſtes excitavit ad

Olymp. CXII. IV.

77. Hinc in Hyrcaniam regressum Thalestris Amazonum regina convenit. Haec terris inter Phasim & Thermodontem imperitabat, pulcritudine & robore corporis excellens & genti suae ob virilem animi celsitatem in veneratione habita. Reliquis autem copiis ad fines Hyrcaniae relictis, cum CCC. Amazonibus, habitu bellico instructis, ad regem se contulerat. Is nec opinatum reginae adventum speciemque Amazonum eximiam non leviter admiratus, cujus gratia venerit, Thalestrin interrogat. Ad communicandos cum rege liberos illa sese venisse fateri non erubescit. Illum enim rerum gestarum magnitudine ac claritate viros omnes supergressum: Se autem corporis animique viribus foeminas antestare. Bonam igitur spem esse; sobolem e parentibus tam eximiis virtute caeteros mortales superaturam. Delectatus (hoc sermone) rex, ejus petitioni se obsecuturum tandem recepit, & XIII. dies in intima ejus consuetudine versatus, honorificis donatam muneribus, in regnum suum dimisit. Hinc voti se compotem esse factum, & imperium sine aemulo tenere arbitratus, delicatos Persarum mores, luxumque regum Asiaticorum, aemulari coepit. Quod primum igitur fuit, appiritores regiae ex Asiaticis legi jussit. Tum viros nobilissimos in hastigerorum satellitum ordinem adscivit. Quorum in numero etiam Oxathres Darii frater erat. Quin & Persicum Diadema capiti imposuit, candidamque tunicam cum baltheo regibus Persarum usitato, & caeteris, praeter femoralia & Candym, quem vocant, induit. Amicis etiam togas purpuratas distribuit, & equitibus Persicum ornatum accommodavit. Concubinas insuper, prout Darius consueverat, circumducere secum coepit: quarum turba dierum numero haud inferior erat. Pulcritudine autem, utpote ex foeminis per totam Asiam praestantissimis delectae, eminebant. Hae sub unamquamque noctem regis lectum circuibant, ut quam liberet ad concubitum rex adoptaret. Ad hos tamen mores Alexander se raro demittens, pristinis ut plurimum insistebat: quod offensam Macedonum formidaret. Cum tamen nihilominus de rege multi conquererentur, muneribus eos placavit.

78. Tunc fama ad ipsum de Satibarzane Darii Satrapa perlata, quod milites ab se delectos peremisset, & conspiratione cum Besso inita, commune bellum Macedonibus inferre decrevisset: expeditionem contra illum suscepit. Satibarzanes au-

Ἐπανελθόντος δ' αὐτοῦ πάλιν εἰς τὴν Ὑρκανίαν, ἧκε πρὸς αὐτὸν ἡ βασίλισσα τῶν Ἀμαζόνων, ὄνομα μὲν Θάληστρις, βασιλεύουσα δὲ τῆς μεταξὺ τοῦ Φάσιδος καὶ Θερμώδοντος χώρας. ἦν δὲ τῷ τε κάλλει καὶ τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ διαφέρουσα, καὶ παρὰ τοῖς ὁμοεθνέσι θαυμαζομένη κατ' ἀνδρείαν· καὶ τὸ μὲν πλῆθος τῆς στρατιᾶς ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς Ὑρκανίας ἀπολελοιπυῖα, μετὰ δὲ τριακοσίων Ἀμαζονίδων κεκοσμημένων πολεμικοῖς ὅπλοις [i] παραγεγενημένη. τοῦ δὲ βασιλέως θαυμάζοντος τό, τε παράδοξον τῆς παρουσίας, καὶ τὸ ἀξίωμα τῶν γυναικῶν, καὶ τὴν Θάληστριν ἐρομένου, τίνα χρείαν ἔχουσα πάρεστιν, ἀπεφαίνετο παιδοποιίας ἕνεκεν [k] ἥκειν. ἐκεῖνον μὲν γὰρ τῶν ἁπάντων ἀνδρῶν διὰ τὰς πράξεις ἄριστον ὑπάρχειν, αὐτὴν δὲ τῶν γυναικῶν ἀλκῇ τε καὶ ἀνδρείᾳ διαφέρειν. εἰκὸς οὖν, [l] τὸ γεννηθὲν ἐκ δυοῖν γονέων προεχόντων ὑπερέξειν ἀρετῇ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. καὶ πέρας ἡσθεὶς ὁ βασιλεὺς καὶ προσδεξάμενος τὴν ἔντευξιν αὐτῆς, καὶ συμπεριενεχθεὶς ἡμέρας τρισκαίδεκα, τιμήσας [m] τε ἀξιολόγοις δωρεαῖς ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν οἰκείαν. Μετὰ δὲ ταῦτα δόξας ἤδη κεκρατηκέναι τῆς ἐπιβολῆς, καὶ τὴν βασιλείαν ἀδήριτον ἔχειν, ἤρξατο ζηλοῦν τὴν Περσικὴν τρυφήν, καὶ τὴν πολυτέλειαν τῶν Ἀσιανῶν βασιλέων. καὶ πρῶτον μὲν περὶ τὴν αὐλὴν εἶχε ῥαβδούχους Ἀσιαγενεῖς, ἔπειτα τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἀνδρῶν δορυφορεῖν ἔταξεν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ Δαρείου ἀδελφὸς Ὀξάθρης. εἶτα τό, τε Περσικὸν διάδημα περιέθετο, καὶ τὸν διάλευκον ἐνεδύσατο χιτῶνα, καὶ τὴν 550. Περσικὴν ζώνην, καὶ τἆλλα, πλὴν τῶν [n] ἀναξυρίδων καὶ [o] τοῦ κάνδυος. διέδωκε δὲ καὶ τοῖς ἑταίροις [p] περιπορφύρους στολάς, καὶ τοῖς ἵπποις Περσικὰς σκευὰς περιέθηκε. πρὸς δὲ τούτοις, τὰς παλλακίδας ὁμοίως τῷ Δαρείῳ περιῆγε, τὸ μὲν ἀριθμὸν οὔσας οὐκ ἐλάττους πλήθει τῶν κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἡμερῶν, κάλλει δὲ διαπρεπούσας, ὡς ἂν ἐξ ἁπασῶν τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν γυναικῶν ἐπιλελεγμένας. αὗται δὲ ἑκάστης νυκτὸς περιῄεσαν τὴν κλίνην τοῦ βασιλέως, ἵνα τὴν ἐκλογὴν αὐτὸς ποιήσηται τῆς μελλούσης αὐτῷ συνεῖναι. τούτοις μὲν οὖν τοῖς ἐθισμοῖς Ἀλέξανδρος σπανίως [q] ἐχρῆτο, τοῖς δὲ προϋπάρχουσι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐνδιέτριβε, φοβούμενος τὸ προσκόπτειν τοῖς Μακεδόσιν. ὅμως δὲ πολλῶν αὐτῷ μεμψιμοιρούντων, τούτους μὲν ταῖς δωρεαῖς ἐθεράπευεν.

Αὐτὸς δὲ πυθόμενος τὸν μὲν Δαρείου Σατράπην Σαλιβαρζάνην ἀνῃρηκέναι μὲν τοὺς [r] καταλελειμμένους ὑπ' αὐτοῦ στρατιώτας, συμφρονεῖν δὲ Βήσσῳ, καὶ κεκρικέναι μετ' [s] αὐτοῦ διαπολεμεῖν Μακεδόσιν, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτόν. ὁ δὲ Σαλιβαρζάνης τὸ μὲν δύ-

---

[i] Παραγεγενημένη Reg. 1. [k] Deest ἥκειν in Reg. 1., unde glossam suspicor. [l] Γεννηθὲν ἐκ δυοῖν idem, pari sententia. [m] Deest Reg. 2. & Bas. [n] Βασιλικῶν ἀναξυρίδων in Reg. 2. ex glossa, sed indocta. [o] Ἐσθῆτος Περσικῆς idem. [p] Περιπορφύρους bene Reg. 1. Vulgo περιπορφ., id male, quod mox τὰς στολὰς edit. [q] Ἐχρήσατο Reg. 1. [r] Καταλελειμμένους Reg. 1., καταλελειμμένους Bas. [s] Αὐτοῦ planius Reg. 1.

Curt. L. VI, 5, 19. ingenti numero Freinshemius. P. Wess.

55. Ὄνομα μὲν Θάληστρις] Solens Clitarchum sequitur. Ego vero mallem, Thalestrim & Amazones abesse hinc jussisset. Sunt enim illepidum Macedonum quorundam, omnia ad regis sui gloriam referentium, commentum, sicuti dudum viri prudentes, Strabo Geograph. L. XI. pag. 771., Plutarchus Alex. p. 691. B & Arrian. Ἀναβ. L. VII, 13. p. 291. agnoverunt. P. Wess.

68. Καὶ συμπεριενεχθεὶς ἡμέρας τρισκαίδεκα] XIII. dies in obsequium desiderii ejus absumti sunt, bene Curtius. Confer not. in L. III, 63. P. Wess.

74. Εἶχε ῥαβδούχους Ἀσιαγενεῖς] Asiaticos Interpres, idque verissime. Firmat usum Agatharchides de Agesilao ἐφ' ὧν τοὺς Ἀσιαγενεῖς μὲν στολαῖς ποδήρεσιν, ὀνομαζομένους apud Athen. L. XII. pag. 550. E. & L. Scipio Asiagenes apud Livium & Sidon. Apollinarem. Vide infr. ad Excerpt. Vales. p. 281. P. Wess.

77. Τό, τε Περσικὸν διάδημα περιέθετο] Utitur his Begerus Thes. Brandenb. T. I. p. 230. similibusque Curtii, Itaque purpureum diadema distinctum albo, quale Darius habuerat, capiti circumdedit, ut teneat, Alexandri Persicum diadema a Macedonico fuisse diversum, Macedonumque reges diu ante Alexandrum diademati habuisse capita. Prudentior multo Ezech. Spanhem., quem Diss. de Num. Praest. VIII. p. 466. vide. Mox τὴν Περσικὴν ζώνην fortasse reperientur qui τιάραν, quod gentis ejus fuit nobilitatis, praeoptabunt. Ego vero veto, nam & Plutarchus τὴν Περσικὴν ζώνην καὶ διάλευκον χιτῶνα conjunxit. P. Wess.

79. Πλὴν τῶν ἀναξυρίδων καὶ τοῦ κάνδυος] Οὔτε ἀναξυρίδας, οὔτε κίδαριν, οὔτε κάνδυν ἔλαβεν Plut. Alex. p. 690. E. & de Alex. Fort. p. 330. A. Et tamen Philippus in Luciani Dial. Mort. XIV, 4. filio exprobat, κάνδυν μετενέδυς καὶ τιάραν ὀρθὴν ἐπέθου, asperius profecto, nisi si progressus ad has Persicae vestis partes deinceps sit. Ceterum glossae, quae Reg. sec. occupavit, non admodum dissimilis in his Dionis Chrysost. Or. Corinth. p. 467. B. Ἑλλάδι δ' ἄρα παρέχε νῦν τὸ σῶμα ὡς κάνδυν, ὡς ἱμάτιον sunt enim duo postrema supervacanea atque explicationis caussa a Grammatico intrusa. De Candy, purpureo regum Persarum amiculo, nihil addo. Confer Ill. Spanhem. Diss. VIII. de Num. p. 455.

δύναμιν ἤθροισεν εἰς Χορτάκανα πόλιν ἐπιφανεστάτην τῶν ἐν τούτοις τοῖς τόποις, καὶ φυσικῇ διαφέρουσαν ὀχυρότητι. τοῦ δὲ βασιλέως ἐπιστάντος, καταπλαγείς τό, τε μέγεθος τῆς δυνάμεως [t] καὶ τὰς διαβεβοημένας τῶν Μακεδόνων ἀνδραγαθίας. αὐτὸς μὲν μετὰ δισχιλίων ἱππέων ἐξίππευσε πρὸς Βῆσσον, παρακαλέσων βοηθεῖν κατὰ τάχος· τοῖς δ' ἄλλοις παρήγγειλε καταφυγεῖν εἰς ὄρος τὸ [v] καλούμενον * ἔχον πολλὰς δυσχωρίας, καὶ φυγὰς εὐθέτους τοῖς μὴ τολμῶσι κατὰ στόμα διακινδυνεύειν. ὧν πραξάντων τὸ παραγγελθέν, ὁ βασιλεύς, τῇ συνήθει φιλοτιμίᾳ χρησάμενος, καὶ τοὺς καταφυγόντας εἰς τινα πέτραν ὀχυρὰν καὶ μεγάλην πολιορκήσας ἐνεργῶς, ἠνάγκασεν ἑαυτοὺς παραδοῦναι. μετὰ δὲ ταῦτα, πάσας τὰς κατὰ τὴν σατραπείαν ταύτην πόλεις ἐν τριάκονθ' ἡμέραις καταχτησάμενος, προῆγεν ἐκ τῆς Ὑρκανίας, καὶ διανύσας εἰς τὰ βασίλεια τῆς [x] Δραγγυνῆς, ἐνταῦθα διέτριβε, καὶ τὴν δύναμιν ἀνελάμβανε.

Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους περιέπεσε πράξει μοχθηρᾷ, καὶ τῆς ἰδίας χρηστότητος ἀλλοτρίᾳ. τῶν γὰρ φίλων τις τοῦ βασιλέως ὄνομα Δίμνος, μεμψιμοιρήσας τῷ βασιλεῖ περί τινων, καὶ τῷ θυμῷ προπεσών, ἐπιβουλὴν συνεστήσατο κατ' αὐτοῦ. ἔχων δὲ ἐρώμενον Νικόμαχον, τοῦτον ἔπεισε κοινωνῆσαι

551. τῆς ἐπιβουλῆς. [y] οὗτος δὲ νέος ὢν παντελῶς, ἀνεκοινώσατο τὴν πρᾶξιν τῷ ἀδελφῷ Κεβαλίνῳ. ὁ δὲ φοβηθεὶς μὴ φθάσῃ τις τῶν συνειδότων καὶ δηλώσῃ τὴν ἐπιβουλὴν τῷ βασιλεῖ, αὐτὸς ἔκρινε μηνῦσαι. παρελθὼν οὖν ἐπὶ τὴν αὐλήν, καὶ συντυχὼν Φιλώτᾳ, καὶ διαλεχθείς, παρεκάλεσε τὴν ταχίστην ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὴν πρᾶξιν. ὁ δὲ Φιλώτας, εἴτε καὶ διὰ τὸ κοινωνεῖν τῆς ἐπιβουλῆς, εἴτε καὶ διὰ ῥαθυμίαν, τὸν ῥηθέντα λόγον [z] ἀργῶς ἐδέξατο· καὶ παρελθὼν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ πολλῆς καὶ παντοδαπῆς κοινολογίας μεταχὼν, οὐδὲν τῶν ὑπὸ Κεβαλίνου ῥηθέντων ἀπήγγειλεν. ἐξελθὼν δὲ πρὸς τὸν Κεβαλῖνον, εἶπεν ὅτι καιρὸν ἐπιτήδειον οὐκ ἔσχε διασαφῆσαι, ἐπηγγέλλετο δὲ [a] τῇ ὑστεραίᾳ συντεύξεσθαι μόνῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ πάντα δηλώσειν τὰ ῥηθέντα. [b] τὸ δὲ αὐτὸ πράξαντος τοῦ Φιλώτου καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, ὁ Κεβαλῖνος εὐλαβηθείς, μὴ δι' [c] ἑτέρου μηνύσεως γενομένης αὐτὸς κινδυνεύσῃ, τὸν μὲν Φιλώταν παρέπεμψε· τῶν δὲ βασιλικῶν τινι παίδων προσελθών, καὶ τὰ κατὰ μέρος ἀπαγγείλας, ἠξίωσε τὴν ταχίστην ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ τὸν μὲν Κεβαλῖνον εἰς τὴν ὁπλοθήκην εἰσαγαγών, ἀπέκρυψεν· αὐτὸς δὲ τῷ βασιλεῖ μεταξὺ λουομένῳ προσελθών, ἀπήγγειλε τὰ ῥηθέντα, καὶ

Olymp. CXII. IV.

tem copias in Chortacana, nobiliſſimam illic terrarum urbem, naturaque inſigniter munitam, congregarat. At quum primum rex in conſpectum venit, exercitus regii magnitudine ac ſtrenuitate Macedonum, quae jam ubique gentium inclaruerat, perterritus, cum cIↄ. cIↄ. equitum ad Beſſum ſe proripuit, ut quam celerrime opem ſibi ferret, exhortaturus. Caeteris, ut in montem quendam, qui * vocitatur, & difficillimos paſſim habet 604. aditus, latebraſque cum hoſtibus recta fronte congredi non auſis percommodas, ſe reciperent, mandavit. Quod ubi factum, Rex omni, ut ſolebat, diligentiae conatu enixus, cum in ampliſſimam quandam rupem, & natura loci munitam, refugiſſent, eo adegit obſeſſos, ut deditionem facerent. Poſt, omnibus in hac provincia oppidis in ditionem ſuam reductis, ſolvit ex Hyrcania, & ad regiam Dranginae urbem profectus, ſtativa illic habuit, exercitumque recreavit.

79. Per haec tempora improbum quoddam facinus, & priſtina bonitate prorſus indignum commiſit. Nam quidam familiarium regis (Dimnus ei nomen) de re quapiam regem incuſans, cum irae nimium indulgeret, inſidias regi comparat. Is Exoleti, cui Nicomacho nomen, amore flagrabat. Huic ut in communionem ſceleris veniret, perſuaſit. Sed adoleſcentulus cum adhuc eſſet, rem totam cum fratre Cebalino communicat. Qui metuens, ne de conſciis aliquis inſidias regi prior indicaret, ipſe detegere illas ſecum conſtituit. Praetorium itaque ingreſſus Philotam obvium habet, & quae audiſſet per colloquium expoſitis, ut abſque omni cunctatione regi quid agitetur, renunciet, exhortatur. Philotas inſidioſaene molitionis participatione, an negligentia, dubium, delata per indicium ad ſe ſegnius curat. Ingreſſus enim ad regem, prolixo invicem de variis rebus communicato ſermone, nihil eorum, quae Cebalinus indicaſſet, renunciat. Egreſſus vero Cebalino, idoneum aperiendae rei tempus ſibi non conceſſum, refert. Poſtridie tamen, cum rege ſe collocuturum ſolo, cunctaque ſe, quae per illius indicium cognoviſſet, liquidius expoſiturum, promiſit. At cum nec poſtero die negotium expediret, timens Cebalinus, ne, ſi per alterius indicium res manifeſtaretur, in periculo ipſe haereret, omiſſo Philota, quendam e pueris regiis adit, & ſingulis accurate expoſitis, ut quam celerrime regi omnia nuncientur, orat. Is, Cebalino intra armamentarium abſcondito, regem, qui tum balneo corpus curabat, de re ad ſe delata, & Cebalini oc-

---

[t] Deſunt binae voces τοῦ βασιλέως ante καὶ τὰς Venet. Reg. 2. Baſil., habentque notam Steph.: eos ſequor, neque enim neceſſariae ſunt. [v] Poſt hanc vocem hiatus eſt, uno vocabulo expendus, in Reg. utroque Venet. Baſil. Mox ἔχων Baſil. [x] Δραγγυνῆς Reg. 1. [y] Lacuna hic eſt uſque ad medium Cap. 81. in Reg. 2. [z] Ἀργῶς Baſil. [a] Τῇ ὑστεραίᾳ Reg. 1. [b] Τὸ δ' αὐτὸ idem, quod amplector. Τοῦτο δὲ Edd. [c] Ἑτέρου ora Steph. & Reg. pr.

p. 455. Statim [illegible], ut in Plut. de Alex. Fort. p. 330. A., punctuli. Tu ſi ſecus cenſeas, in altero, cui patronus non deerit Pollux L. x, 42., acquieſce. P. Weſs.

82. Τὰς παλλακίδας —— τὸν ἀριθμὸν ἴσας &c.] Adi Curtium III, 3, 24. & VI, 6, 8., & Briſſon. de Reg. Perſ. I. pag. 162. P. Weſs.

96. Ἀνῃρηκότος μὲν τοὺς καταλελειμμένους ὑπ' αὐτοῦ &c.] Obſcura haec ſunt. A quo enim delecti hi milites? Darione? Id vero falſum. Alexander Satibarzanem Ariis praepoſuit, Macedonibus aliquot relictis, quorum opera ſatrapiam tueretur, quos ille perfide contrucidavit. Haec poene faciunt, ut ſcriptum fuiſſe putem καταλελειμμένους ὑπ' αὐτοῦ, quorſum Vat. & Reg. pr. trahi poſſent. Sed nolo confidentia uti. Conſtat ſententia ex Arriani L. III, 25. P. Weſs.

1. Εἰς Χορτάκανα] Arrianus εἰς Ἀρτακόανα πόλιν, Artacoanam, ſed variante ſcriptura, Curtius, Ἀρτακάηνα Strabo, quanquam ſchedae veteres Ἀρτακάνανα, L. XI. p. 785. Quae quidem diſcordia in barbaris vocibus haud ſolet eſſe inſueta. Referunt ad Chortacana viri docti Plut. verba de Roxane [illegible] ἐν χορῷ τινι παρὰ πότον ἰδόντος, ſic enim ſcripti Codd. oſtentant in Alex. pag. 691. E., at male, ut inferius declarabitur ad L. XVIII; 3. P. Weſs.

7. Εἰς ὄρος τὸ καλούμενον * ἔχον &c.] Montis nomen in omnium excerptis, quibus mihi utendi facultas, deeſt, neque divinare poſſum, quo ille titulo fuerit. M. quidem Blancardum ad Arrian. L. III. pag. 228. Parepaniſi nomen excidiſſe opinatur, conjectura admodum ambigua. P. Weſs.

12. Εἰς τινα πέτραν] De ea Curt. VI, 6, 23. P. Weſs.

16. Καὶ διανύσας εἰς τὰ βασιλ. τῆς Δραγγινῆς] Conſentit una cum Strabone L. XV. pag. 1054. D. Curtius L. VI, 6, 36. In Arriano τῆς Ζαραγγαίων χώρας ex diverſa vocabuli pronuntiatione L. III, 25. Conf. Jac. Gronov. ibid. Cap. 28. pag. 144. P. Weſs.

21. Δίμνος] Vide Plut. Alex. p. 692., Curt. L. VI, 7., ubi male & contra ſcriptos libros Dymnus. P. Weſs.

43. Τὸν μὲν Φιλώταν παρέπεμψε] Tranſmittebat, ut ſubinde apud Suetonium. Vid. not. in L. XIII, 52. P. Weſs.

46. Ὁ δὲ τὸν μὲν εἰς τὴν ὁπλοθήκην εἰσαγαγών] Mutus erat ad noſtrum,

Olymp. CXII. IV. occultatione, certiorem facit. Rex non parum commotus, Dimnum e veſtigio comprehendi jubet, deque cunctis edoctus Cebalinum ac Philotam ad ſe arceſſit. Ubi cum quaeſtione de cunctis habita, res diligenter examinata eſſet, Dimnus ſua ſe manu confodit. Philotas autem, etſi negligentiae culpam fatebatur, conjurationis tamen foedus inficiatione conſtanti a ſe repellebat. Rex ergo Macedonum judicio cognitionem permiſit.

80. Hi multis in utramque partem diſputatis, Philotam caeteroſque reos capite multandos eſſe cenſent. Inter hos fuit etiam Parmenio, qui inter primos regis amicos cenſebatur. Etiamſi vero tunc non aderat, filii tamen opera inſidias has tentaſſe, erat ſuſpicio. Philotas igitur, cum per tormenta inſidiarum confeſſio extorta eſſet, cum aliis damnationi obnoxiis patrio Macedonum ritu ſupplicium capitale ſubivit. Quo etiam affectus eſt Alexander Lynceſtes, conſpirationis in regem accuſatus. Is jam triennium cuſtodia detentus fuerat. Nam huc uſque propter neceſſitudinem, quae cum Antigono ipſi intercedebat, cognitio erat prorogata. Tunc vero ad judicium Senatus Macedonici eductus, cum verbis ad ſui defenſionem deſtitueretur, trucidatus fuit. Per dromadarios inde Camelos quoſdam miſit Alexander, quorum opera, famam de Philotae ſupplicio antevertens, Parmenionem, inſidioſe circumventum, necavit. Mediae is praefectus erat. Regiſque theſauros, qui centum & LXXX. millia talentûm continebant, fidei ſuae concreditos habebat.
605. Sub haec a Macedonum exercitu ſecrevit eos, qui voces in regem aſperiores emiſiſſent, necemque Parmenionis indigne ferrent: & qui datis in Macedoniam literis de rebus ad regem ſpectantibus quaedam non ſatis aequa ad ſuos perſcripſiſſent. Hos in unam cohortem, quam extraordinariam nominabat, ſeparatos collegit, ne vocibus intempeſtivis, & immoderata ſermonis libertate reliquam Macedonum turbam ſimul corrumperent.

81. His expeditis, cum per Dranginen agenda conſtituiſſet: Exercitum in Arimaſpos duxit; Hoc quidem olim nomen illis erat: ſed nunc Evergetae vocitantur: Nominis ratio haec eſt. Cyrus, qui primus a Medis imperium ad Perſas tranſtulit, in expeditione quadam, cum propter victus penuriam in locis incultis ad extremum redactus eſſet diſcrimen, adeo quidem, ut miles militis carne famem mitigare cogeretur, tum Arimaſpi CCIↃↃ. CCIↃↃ. CCIↃↃ. plauſtris frumentum advexerint.

διότι τὸν Κεβαλῖνον παρ' ἑαυτῷ φυλάττει. ὁ δὲ βασιλεὺς καταπλαγεὶς, εὐθὺς τόν τε Δίμνον συνέλαβε, καὶ μαθὼν ἅπαντα, μετεπέμψατο τόν τε Κεβαλῖνον καὶ τὸν Φιλώταν. ἀνακρινομένων δ' ἁπάντων, καὶ τῆς πράξεως ἐξεταζομένης, ὁ μὲν Δίμνος ἑαυτὸν κατέσφαξε, τοῦ δὲ Φιλώτου ῥᾳθυμίαν μὲν ἑαυτοῦ προσομολογήσαντος, τὴν δ' ἐπιβουλὴν ἀπαρνουμένου, τὴν κρίσιν [d] ὑπὲρ τούτου τοῖς Μακεδόσιν ἐπέτρεψε.

Πολλῶν δὲ ῥηθέντων λόγων, οἱ Μακεδόνες κατέγνωσαν τοῦ Φιλώτου καὶ τῶν καταιτιαθέντων θάνατον· ἐν οἷς ὑπῆρχε Παρμενίων, ὁ πρῶτος εἶναι δοκῶν τῶν Ἀλεξάνδρου φίλων, τότε δὲ οὐ παρὼν, ἀλλὰ δόξας διὰ τοῦ ἰδίου υἱοῦ Φιλώτου πεποιῆσθαι τὴν ἐπιβουλήν. ὁ μὲν οὖν Φιλώτας, βασανισθεὶς πρότερον, καὶ ὁμολογήσας τὴν ἐπιβουλὴν, κατὰ τὸ τῶν Μακεδόνων ἔθος μετὰ τῶν συγκαταγνωσθέντων ἐθανατώθη. ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ ὁ Λυγκιστὴς Ἀλέξανδρος, αἰτίαν ἔχων ἐπιβεβουλευκέναι τῷ βασιλεῖ· τριετῆ μὲν οὖν χρόνον ἐν φυλακῇ τηρούμενος διετέλεσε, διὰ τὴν πρὸς Ἀντίγονον οἰκειότητα τετευχὼς ἀναβολῆς· τότε δ' εἰς τὴν τῶν Μακεδόνων κρίσιν παραχθεὶς, καὶ κατὰ τὴν ἀπολογίαν ἀπορηθεὶς λόγων, ἐθανατώθη. ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἐκπέμψας τινὰς ἐπὶ δρομάδων καμήλων, καὶ φθάσας τὴν φήμην τῆς περὶ 552. τὸν Φιλώταν τιμωρίας, τὸν πατέρα τοῦ Φιλώτου Παρμενίωνα ἐδολοφόνησε, τεταγμένον μὲν τῆς Μηδίας ἄρχοντα, πεπιστευμένον δὲ τοὺς [e] βασιλέως θησαυροὺς ἐν Ἐκβατάνοις, ἔχοντας ταλάντων ὀκτωκαίδεκα [f] μυριάδας. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, ἐπιλεξάμενος ἐκ τῶν Μακεδόνων τοὺς ἀλλοτρίους κατ' αὐτοῦ προϊεμένους φωνὰς, καὶ τοὺς ἠγανακτηκότας ἐπὶ τῷ τοῦ Παρμενίωνος θανάτῳ, πρὸς δὲ τούτοις, τοὺς ἐν ταῖς ἀποσταλείσαις εἰς Μακεδονίαν ἐπιστολαῖς ἀλλότριόν τι γεγραφότας τοῖς οἰκείοις περὶ τῶν τῷ βασιλεῖ συμφερόντων, εἰς ἓν κατέλεξε σύστημα, καὶ προσηγόρευσεν ἄτακτον τάγμα, ὅπως μὴ διὰ τὰς τούτων ἀκαίρους φωνὰς καὶ παῤῥησίας τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν Μακεδόνων συνδιαφθείρηται.

Ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, καὶ τὰ κατὰ τὴν Δραγγινὴν καταστήσας, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς πρότερον μὲν Ἀριμασποὺς, νῦν δ' Εὐεργέτας ὀνομαζομένους, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Κῦρος ὁ τὴν Μήδων ἀρχὴν μεταστήσας εἰς Πέρσας, ἔν τινι στρατείᾳ περιληφθεὶς ἐν ἐρήμῳ χώρᾳ καὶ πάσῃ σπάνει τῶν ἀναγκαίων, ἦλθε μὲν [g] ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους, διὰ τὴν ἔνδειαν τῆς τροφῆς ἀναγκαζομένων τῶν στρατιωτῶν ἀλλήλους σαρκοφαγεῖν· τῶν δ' Ἀριμασπῶν τρισμυρίας ἁμάξας σίτου γεμούσας παρακομισάν-

---

[d] Τὴν τούτου Reg. 1. melius. Edd. τούτων, quod mutavi. [e] Βασιλικοὺς Vat. Reg. 1. ſatis bene. [f] Μυριάδων Baſil. Vat. [g] Καὶ τὰς ἐσχ. — ὄντας, διὰ Reg. 1., quae gloſſam olent.

nomen, ſuper armamentarium poſito, quare & Cebalinum in armamentario abſcondit, apud Curtium dict. loco ſect. 23. P. Wess.

56. Τὴν κρίσιν ὑπὲρ τούτου — ἐπέτρεψε] Hoc juſtum eſſe ex Curtio cognoſcitur L. VI, 8, 24. & 9, 33. P. Wess.

64. Κατὰ τὸ τῶν Μακεδόνων ἔθος — ἐθανατώθη] Putes agi de Macedonum lege, qua cautum erat, ut propinqui eorum, qui regi inſidiati erant, cum ipſis necarentur, obiter indicata a Philone Jud. de Leg. Special. p. 802. D., plenius a Curtio VI, 11, 20. Sed non ita eſt; innuit eum morem, quo, dato ſigno, ſaxis obruebantur a Macedonibus apud Curt. ibid. ſect. 39. P. Wess.

69. Διὰ τὴν πρὸς Ἀντίγονον οἰκειότητα &c.] Nuſquam de Alexandri Lynceſtae & Antigoni neceſſitudine memoratur, contra ea ſaepe de Antipatri, cujus Alexander ille gener erat, apud Juſtin. L. XII, 14. & Curt. VII, 1, 7. Quare Διὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον οἰκειότητα refingit Freinſhemius ad eum Curtii locum, conjectura eleganti, ſed dubia. Agitur hic de familiaritate, quae Alexandrum inter & Antigonum interceſſerit, quaeque juſtam regis iram morata fuerit; de Antipatri & Alexandri Lynceſtae adfinitate nihil. Sequar tamen ubi Codd. adduxerint. P. Wess.

72. Ἐπὶ δρομάδων καμήλων] Conf. L. XIX, 37. P. Wess.

84. Καὶ προσηγόρευσεν ἄτακτον τάγμα] Fortaſſe quod ſeorſum cohortem hanc a ceteris tendere ignominiae cauſſa rex juſſiſſet, ut Curt. VII, 2, 37. prodidit, quodque ἄτακτοι, ſicuti L. XVIII, 17. loquitur Auctor, fuiſſent ſoluti. P. Wess.

89. Ἐπὶ τοὺς Ἀριμασπούς] Sic Strabo XV. p. 1055. A. & Stephanus in Εὐεργέται. Apud Curtium L. VII, 3, 1. in Agriaſpas, quamquam quidam libri in Arimaſpos: unde Arimaſpos non injuria feceris. In Arriano III, 27. ἐς Ἀγριάσπας aut Ἀριάσπας, pro quo Ἀριμάσπας, utroque enim modo dicebantur, reſtituendos eſſe, non dubium eſt L. Holſtenio ad Stephanum. P. Wess.

4. Τῶν ὁμόρων τῶν — Κεδρωσίων] Ita gentem ſolet Auctor & regionem Κεδρωσίαν appellare. Vid. inf. Cap. 104. & L. XVIII, 3., nec diſſenſit Alexander Polyhiſtor apud Stephan., quod is fruſtra mendum fuiſſe exemplaris ſuſpicatur in Γεδρωσία. Ceteri fere Γεδρωσίαν & Γεδρωσίους vocant, uti Strabo, qui Drangis finitimos perhibet, L. XV. p. 1054. & Aelian. de Animal. L. XVII, 6. Junge H. Valeſ. ad Ammian. L. XXIII, 6. p. 400. P. Wess.

14. Ἐπί-

μισάντων, [h] εὐθὺς παραδόξως ἀτελείαις τε καὶ ἄλλαις δωρεαῖς [i] ἐτίμησε τὸ ἔθνος, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν προσηγορίαν ἀφελόμενος, προσηγόρευσεν Εὐεργέτας. τότε δὲ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν τούτων χώραν [k] στρατοπεδεύσας, καὶ τῶν ἐγχωρίων φιλοφρόνως αὐτὸν προσδεξαμένων, ἐτίμησε τὸ ἔθνος ταῖς ἁρμοζούσαις δωρεαῖς. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ὁμόρων τῶν ὀνομαζομένων Κεδρωσίων ποιησάντων, καὶ τούτους ταῖς πρεπούσαις χάρισιν ἠμείψατο. ἀμφοτέρων δὲ τῶν εἰρημένων ἐθνῶν τὴν στρατηγίαν [l] Τηριδάτῃ παρέδωκε. περὶ ταῦτα δὲ αὐτοῦ διατρίβοντος, ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες ὅτι Σατιβαρζάνης ἐκ τῆς Βακτριανῆς μετὰ δυνάμεως πολλῆς ἱππικῆς παραγενόμενος εἰς τὸ τῶν Ἀρείων ἔθνος, ἀπέστησε τοὺς ἐγχωρίους ἀπ' Ἀλεξάνδρου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας τὸ γεγονὸς, ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτὸν μέρος τῆς δυνάμεως, στρατηγοὺς [m] ἐπιστήσας Ἐριγυιον καὶ Στασάνορα· αὐτὸς δὲ τὴν [n] Ἀραχωσίαν καταστρεψάμενος ὀλίγαις ἡμέραις, ὑπήκοον ἐποίησε.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχεν Εὐθύκριτος, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξατο Λεύκιος [o] Πλώτιος καὶ Λεύκιος Πα-553.πίριος, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη τρίτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλέξανδρος ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς ὀνομαζομένους [p] Παροπαμισάδας. ἡ δὲ τούτων χώρα κεῖται μὲν ὑπ' αὐτὰς τὰς ἄρκτους, χιονοβολεῖται δὲ πᾶσα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι δυσεπίβατός ἐστι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους. ἡ πλείστη δὲ, πεδιὰς οὖσα καὶ ἄξυλος, πολλαῖς κώμαις [q] διείληπται. αὗται δὲ τὰς τῶν οἰκιῶν στέγας ἔχουσι, ἐκ πλίνθων εἰς ὀξὺ [r] συνηγμένον ἐχούσας καμάραν, κατὰ δὲ μέσην τὴν ὀροφὴν ἀπολελειμμένης διαυγείας, διὰ ταύτης ὁ καπνὸς ἐκφέρεται, [s] καὶ πανταχόθεν τῆς οἰκοδομίας περιεχούσης, οἱ κατοικοῦντες πολλῆς σκέπης τυγχάνουσι. οἱ δ' ἐγχώριοι, διὰ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος, τὸ πλεῖον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ ταῖς οἰκίαις ἐνδιατρίβουσι, παρεσκευασμένας ἔχοντες τὰς ἰδίας τροφάς· τὰς δ' ἀμπέλους καὶ τὰ καρποφόρα τῶν δένδρων περιχώσαντες, καὶ τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν ἐάσαντες, πάλιν ἀναστέλλουσι τὴν γῆν κατὰ τὸν τοῦ βλαστοῦ καιρόν. ἅπασα δ' ἡ τῆς χώρας φύσις οὔτε χλοερὰν οὔθ' ἥμερον ἔχει πρόσοψιν, ἀλλὰ λευκὴν καὶ ἀνταυγῆ τὴν χιόνα καὶ τὸν ἐν αὐτῇ πηγνύμενον κρύσταλλον. διόπερ, οὔτ' ὀρνέου προσκαθίζοντος, οὔτε θηρίου διαδυομένου, ἄξενα καὶ ἀνεπίβατα πάντα τὰ μέρη [t] τῆς χώρας ὑπῆρχεν. ἀλλ' ὅμως ὁ βασιλεὺς, τούτων ἁπάντων ἀντιπραττόντων τῇ στρατιᾷ, τῇ συνήθει τόλμῃ καὶ καρτερίᾳ τῶν Μακεδόνων περιεγένετο τῆς τοπικῆς δυστραπελείας. διὸ δὴ πολλοὶ

Olymp. CXII. IV.

re. Rex itaque cum ſecus quam ſperaverat periculum evaſiſſet, non vectigalibus modo gentem exſolvit: ſed aliis inſuper muneribus affecit, priſtinoque nomine abrogato, Evergetas nuncupavit. In horum itaque regionem cum exercitum duxiſſet Alexander, humaniter ab incolis & amice exceptus, donis, prout magnificentia ſua dignum erat, gentem remuneravit. Cum id a finitimis etiam Gedroſiis fieret, meritam quoque his gratiam retulit. Duabus his gentibus Teridaten Praetorem dedit. Interea dum hoc accurat, nunciatum venerunt quidam, Satibarzanem cum magna equitum manu e Bactriana in Areorum nationem progreſſum, adduxiſſe incolas, ut a fide Alexandri deſciſcerent. De quo certior factus rex, partem exercitus, Erigyii & Staſanoris ductu, contra illum miſit. Suo interim ductu Arachoſiam ſubegit, utque imperio ſuo obſequentes eſſent, effecit.

Olymp. CXIII. I.

82. Annus ille praeterierat: cum Euthycritus reipublicae Athenienſis Archon, Romae Coſſ. erant L. Plotius, & L. Papirius. Olympias autem poſt centeſimam decima tertia agebatur. Tum Alexander in Paropamiſadas exercitum duxit. Regio horum, ſub axe Septentrionum poſita, nivibus tota oppletur. Et ob rigorem haud tolerandum ab aliis gentibus adiri nequit: Maxima ejus pars plana eſt, arboribuſque caret, ac multos hic illic vicos diſperſos habet. In his domorum tecta e laterculis, cum teſtudine in acutum faſtigium exeuntibus, confecta ſunt. In medio foramen luci excipiundae eſt relictum, per quod & fumus emittitur. Et quia aedium parietes omni ex parte bene coagmentati ſunt, affatim contra frigus incolae muniuntur. Qui propter nivis redundantiam, pleroque anni tempore, intra domos ſe continent: ubi quae ſuo conducant victui praeparata habent. Vites & arbores foecundas aggeſta tellure operiunt, perque hybernam tempeſtatem ita relictas, ubi germinandi vices appetunt, regeſta terra iterum nudant. Natura hic tractus per omnia ſic comparatus eſt, ut neque viridis neque amoeni quicquam in eo conſpiciatur. Sed nix candida & reſplendens cum glacie congelata obtegit omnia. Nihil praeterea avium hic nidulatur, nihil ferarum ſylvas percurrit. Unde fit, ut per omnes terrae partes, neque hoſpitium neque acceſſus advenis praebeatur. Nihilominus tamen rex, licet haec omnia exercitui obſtarent, ſolita provectus audacia, & tolerantia Macedonum adjutus, hanc locorum difficultatem ſuperavit. Hinc tamen evenit, ut militum

---

[h] Εὐθὺς παραδ. οὐθεὶς idem. [i] [illegible] idem. Reg. [k] Στρατεύσας Reg. 1., non abſurde. [l] Τηρ. Ref. & Coſpus. [m] Non eſt in Venet. [n] Ἀραχωσίαν Vat. inepte. [o] Πλώτιος ora Steph. Reg. 1. Venet. [p] Παροπανισάδας Reg. 2. Venet. [q] Διείληπτο, αὐτὰς δὲ τὰς τῶν Reg. 1. [r] Συνηγμένας Vat. Mox ἐχουσῶν καμάραν κατὰ δὲ τὸν &c. Reg. 1. [s] Πανταχόθεν δὲ τῆς idem. [t] Τῆς γῆς ὁμοίως ora Steph. & Reg. 1.

14. *Ἐριγύιον καὶ Στασάνορα*] Hujus loco Erigyio Caranum & alios adjungunt *Curt.* VII, 3, 2. & *Arrianus* III, 28. P. Wess.

20. *Πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα*] Deeſt ejus nomen, qui ſtadio hac Olympiade victor fuerat renuntiatus, quod ex *Euſebii* Chronico ita reſtitue *καθ' ἣν στάδιον ἐνίκα Κλίτων ὁ Μακεδών*. P. Wess.

22. *Παροπαμισάδας*] Ut montem *Παροπάνισον* veterum plures ſcripſerunt, ita accolas *Παροπανισάδας*, *Ptolemaeus*, *Ammianus Marcellinus*, *Marcianus Heracleotes* atque alii. Hinc illa in membranis diſcordia & mox Cap. 83. Vide *Theoph. Sigefr. Bayerum*, Hiſt. Regn. Bactr. p. 10., montis etiam nomen ex Indorum ſermone explicantem. P. Wess.

24. *Χιονοβολεῖται δὲ πᾶσα* &c.] Non diſſimilia *Strabo* L. XV. p. 1055. & *Plut.* de Alex. Fort. p. 340. E., & *Curtius* in primis L. VII, 3. Quin haec in tempora Indi quendam Paropamiſi verticem ſuo ſermone, *Bayero* dict. loco teſte, *montem hominum perniciem* adpellant, quia nivibus oppletus, ſaepenumero iter facientes praecipiti earum mole opprimit. Male ergo *Philoſtratus* de Vit. Apoll. L. II, 18. nivem omnem a Paropamiſo, ſive, ut vocare maluit, Caucaſo, longiſſime amolitur: nec melius inſtituit doctiſſimus *Jo. Clericus*, in *Curtio* ob has nives taxando aſperior, cujus criminationes ſi diligentiſſime retuſas deſideres, conſule *Jac. Perizonium* ad *Aelian.* Var. Hiſt. L. XII, 37. & in *Curt.* Vind. pag. 120. ſeqq. P. Wess.

28. *Ἐκ πλίνθων — ἐχούσας καμάραν*] Mecum ita ſi interpunxeris, nulla innovatione opus erit. *Curtius*, Noſtrum aemulatus, *tuguria*, inquit, *latere primo ſtruunt, & quia ſterilis eſt terra materiae, in nudo etiam montis dorſo uſque ad ſummum aedificiorum faſtigium eodem latercule utuntur. Ceterum ſtructura latior ab imo, paullatim incremento operis in artius cogitur, ad ultimum in carinae maxime modum coit: ibi foramine relicto ſuperne lumen accipiunt ad medium.* Quae cultiſſima tuguriorum deſcriptio nihil admodum diſcrepat ab aedificiis, in quae Samogethae Tartarique cum maxime ſeſe abdunt, cum cura delineatis a *Matth. Michovio* Sarmat. L. II, 2. & *Corn. de Bruin* Itin. Part. II. p. 90. P. Wess.

53. [illegible]

Olymp. CXIII. 1. 606. litum & eorum, qui extra ordinem ſequebantur, plurimi viribus deſtituti relinquerentur. Nonnullis fulgor nivis cum rigore, in oculis ipſorum refractus, perniciem afferebat. Nihil ex intervallo perſpicue videri poterat; Niſi quod fumus tantum pagos indicabat. Quod pro ſigno adſtantium foco incolarum Macedones accipiebant. Hoc itaque modo pagis illis occupatis, abundantia commeatuum milites ex aerumnis ſibi reſtituuntur. Et brevi, quicquid hominum ibi fuit, in ditionem regis concedit.

83. Poſthaec ad Caucaſum progreſſus caſtra poſuit. A quibuſdam mons ille Paropamiſus nuncupatur. Hunc, qua latitudo ejus tenditur, intra dies XVI. tranſgreſſus, urbem condidit ad portam, qua in Mediam via aperitur, quam Alexandriam nominavit. In medio Caucaſi petra eſt X. ſtadiorum ambitu, & altitudine IV. ubi etiam Promethei ſpelaeum, & aquilae nidus, compedumque ac manicarum ſigna ab accolis monſtrabantur. Alias etiam urbes Alexander condidit, per unius ab Alexandria iter diei remotas. In has VII. Barbarorum & III. extra ordines ſequentium millia, ac ſtipendiantium quotquot vellent, collocavit. Hinc expeditis iterum copiis in Bactrianam movit. Beſſum enim diadema ſumſiſſe, magnumque colligere exercitum audiverat. Et haec quidem Alexander gerebat. Interea miſſi in Aream duces, defectionis autores cum inſtructiſſimo, quem collegerant, exercitu inveniunt. Imperator horum erat Satibarzanes, vir rei militaris ſcientia & virtute bellica eximius. Caſtriſque juxta hoſtes poſitis, crebrae velitationes exiſtunt: & inter paucos ad tempus aliquod leviores pugnae committuntur. Hinc ventum ad juſtam aciem: ubi cum aequum praelii diſcrimen Barbari effeciſſent: dux ipſe rebellium Satibarzanes, galea ſuis manibus e capite detracta, quis eſſet oſtentat, & ſi quis viritim ſecum dimicare vellet, e ducibus provocat. Huic provocanti Erigyjus occurrit, & Heroico certamine inito, victoria cedit Erigyio. Tunc Barbari praetoris ſui morte perterriti, fide accepta, ſe cum armis regi tradiderunt. Interea Beſſus, qui regem ſe nominaverat, Diis facto ſacrificio, amicos convivio excipiebat. Inter pocula

τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς τάξεως συνακολουθούντων ἐξαδυνατοῦντες ἀπελείποντο· ἐνίοι δὲ διὰ τὴν τῆς χιόνος ἀνταύγειαν, καὶ σκληρότητα τῆς ἀναβαλλομένης ἀνακλάσεως, ἐφθείροντο. σαφὲς δ᾽ οὐδὲν ἐκ διαστήματος ἦν ἰδεῖν, ἀλλὰ μόνῳ τῷ καπνῷ δηλουμένων τῶν κωμῶν, ἐλάμβανον οἱ Μακεδόνες, οὗ κατοικοῦσιν ἐφιστάμενοι, τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῶν κωμῶν ἁλισκομένων, καὶ τῶν στρατιωτῶν τῷ πλήθει τῆς ὠφελείας διορθουμένων τὴν κακοπάθειαν, ταχὺ πάντων τῶν ἐγχωρίων ὁ βασιλεὺς ἐκυρίευσε.

Μετὰ δὲ ταῦτα παρελθὼν πλησίον τοῦ Καυκάσου, κατεστρατοπέδευσεν, ὅ τινες [v] Παροπάμισον ὄρος προσαγορεύουσι. τὸ δ᾽ ὄρος τοῦτο κατὰ πλάτος διελθὼν ἐν ἡμέραις ἑκκαίδεκα, πόλιν ἔκτισε κατὰ τὴν εἰσβολὴν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν Μηδικήν, ἣν ὠνόμασεν Ἀλεξάνδρειαν. κατὰ δὲ μέσον τὸν Καύκασόν ἐστι πέτρα δέκα σταδίων ἔχουσα τὴν περίμετρον, τεττάρων δὲ σταδίων τὸ ὕψος, ἐν ᾗ καὶ τὸ Προμηθέως σπήλαιον ἐδείκνυτο ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, καὶ ἡ τοῦ μυθολογηθέντος ἀετοῦ κοίτη, καὶ τὰ τῶν δεσμῶν σημεῖα. ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος καὶ [x] ἄλλας πόλεις ἔκτισεν, ἡμέρας ὁδὸν ἀπεχούσας τῆς Ἀλεξανδρείας· κατῴκισε δ᾽ [y] εἰς αὐτὰς τῶν μὲν Βαρβάρων ἑπτακισχιλίους, τῶν δ᾽ ἐκτὸς [z] τάξεων συνακολουθούντων τρισχιλίους, καὶ τῶν μισθοφόρων τοὺς βουλομένους. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆγεν εἰς τὴν [a] Βακτριανήν, ἀκούων τὸν Βῆσσον διάδημά τε ἀνειληφέναι, καὶ δυνάμεις ἀθροίζειν. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀλέξανδρον ἐν τούτοις ἦν. Οἱ δ᾽ εἰς τὴν Ἀρείαν ἀπεσταλμένοι στρατηγοί, καταλαβόντες τοὺς ἀφεστηκότας δυνάμεις ἀξιολόγους ἠθροικότας, καὶ στρατηγὸν ἔχοντας Σατιβαρζάνην, ἄνδρα [b] στρατηγικόν, καὶ ἀνδρείᾳ διαφέροντα, κατεστρατοπέδευσαν πλησίον τῶν πολεμίων. γινομένων δὲ πολλάκις ἀκροβολισμῶν, μέχρι μέν τινος μάχαι κατ᾽ ὀλίγους ἐγίνοντο, μετὰ δὲ ταῦτα παρατάξεως [c] γινομένης, καὶ τῶν Βαρβάρων ἰσόμαχον ποιούντων τὸν κίνδυνον, ὁ τῶν ἀποστατῶν στρατηγὸς Σατιβαρζάνης, ἀφελὼν ταῖς χερσὶ τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν κράνος, καὶ δείξας [d] αὐτὸν ὃς ἦν, προεκαλέσατο τὸν βουλόμενον τῶν στρατηγῶν μονομαχῆσαι. ὑπακούσαντος δὲ τοῦ Εριγυίου, καὶ γινομένης μάχης ἡρωϊκῆς, συνέβη νικῆσαι τὸν Εριγύιον. οἱ δὲ Βάρβαροι, διὰ τὸν τοῦ στρατηγοῦ θάνατον καταπλαγέντες, καὶ λαβόντες τὴν ἀσφάλειαν, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τῷ βασιλεῖ. Βῆσσος δὲ ἑαυτὸν ἀναδεδειχὼς βασιλέα τοῖς θεοῖς ἔθυσε, καὶ τοὺς φίλους παραλαβὼν εἰς τὴν εὐωχίαν, κατὰ τὸν πότον διη- 554

---

[v] Παροπάνισον Vatt. Reg. 2. [x] Ἄλλην πόλιν —— ἀπέχουσαν Reg. 1. [y] Ἐς ταύτας idem. [z] Τάξεως Reg. 1. ut cap. superiore. [a] Βακτρίαν, ἢ ω αι. idem. [b] Στρατηγὸν καὶ margo Steph. & Reg. 1. non male. [c] Γινομένων Reg. 1. [d] Αὐτὸν idem.

53. Ἐλάμβανον οἱ Μακεδόνες] *Conjiciebant atque arbitrabantur*, quemadmodum ὅταν ἔλαβον pro ἐνόμιζον, explicantibus Criticis, in *Thucydide* L. III, 20. & ſupra L. XIII, 14. Quod ſuccedit ἐφιστάμενοι, vereor ut viri docti verſionem admittat. Semperne ergo foco adſtabant? Cras fortaſſe mihi perſuaderi patiar: nunc quidem certe ἐπιστάμενοι maluero, ut Macedones, ex fumo, ut arbitrati fuerant, ubi Paropamiſadae degant, cognoſcentes ſpectet. Ceterum haec Curtiana contendere operae fuerit pretium L. VII, 3, 12. 15. *obſcura coeli verius umbra, quam lux, nocti ſimilis premit terram: vix ut quae prope ſunt conſpici poſſint.* Tum, *ſed tanta caligo erat, ut aedificia nulla alia res quam fumus oſtenderet.* Quae ex male intellectis his Diodoreis quin ſint progenita, vix quidquam addubito. Nihil hic de Cimmeriis tenebris. Id duntaxat ſignificatur, ex continuo per nivem itinere oculorum aciem hebere coepiſſe, nec proſpici adeo longius remota potuiſſe accurate. At *Curtius* verba σαφὲς δ᾽ οὐδὲν ἐκ διαστήματος ἦν ἰδεῖν &c. in eam accepit ſententiam, quaſi tenebras obſcuramque coeli umbram deſcriberent, errore manifeſto. P. Wess.

62. Ἣν ὠνόμασεν Ἀλεξάνδρειαν] Ea eſt, quam XVII. hujus nominis ἐν Σογδιανῇ παρὰ Παροπαμισάδαις *Stephanus*, etſi non ſine errore, indicato a *L. Holſtenio*, collocat. Vid. *Arrian.* L. III, 28. & IV, 22. P. Wess.

65. Κατὰ δὲ μέσον τὸν Καύκασόν ἐστι πέτρα] Caucaſus hic merum ἀνάπλασμα aſſentatorum eſt Macedonum, ſpretum jure optimo a *Strabone* L. XI. p. 771. & L. XV. p. 1009. ceteriſque a *Stanleio* ad Argum. Promethei Aeſchylei conductis. Fieri quidem potuit, ut voce Indorum *Khoo* vel *Khau*, montem indicante, quae *Bayeri* de Reg. Bactrian. p. 8. ſuſpicio, in errorem inducerentur, auxit tamen eum militum ſcriptorumque vanitas, ne qua parte Alexander Herculi, gentis ſuae principi, concederet. De antro, in quo Promethei peracta fabula, praeter *Strabon.* dict. loc. *Lucianus* Prometh. C. 4, cum T. *Hemſterhuſii* nota. P. Wess.

68. Καὶ ἄλλας πόλεις ἔκτισεν &c.] Non de nihilo videtur *Reg. pr.* καὶ ἄλλην πόλιν —— ἀπέχουσαν. Quis enim crediderit in tam brevi locorum intercapedine regem plures extruxiſſe urbes? Nec obeſt εἰς αὐτὰς, quod continuo conſequitur, quippe & hanc & Alexandriam complectens. *Curtius* certe ad Alexandriam retulit L. VII, 3, 23. *condendae in radicibus montis urbi ſedes electa. VII. millibus ſeniorum, & Macedonum praeterea militibus, quorum opera uſi deſiſſet, permiſſum in novam urbem conſidere.* Sic ea lege, ut ex parte quadam vidit *Freinſhemius*, cui quidem *Schefferus* obloqui recuſaſſet, ſi haec *Diodori*, unde ſua *Curtius*, in numerato habuiſſet. *Servos* adpellat *Curtius*, qui hic βαρβάρους, *milites quorum opera uſi deſiſſet*, τῶν ἐκτὸς τάξεων συνα-

διηνέχθη πρός τινα τῶν ἑταίρων, ὄνομα Βαγωδάραν· τῆς δὲ φιλοτιμίας ἐπὶ [e] πλέον προελθούσης, ὁ μὲν Βῆσσος [f] παροξυνθεὶς ἐπεβάλετο τὸν Βαγωδάραν ἀνελεῖν, καὶ ὑπὸ τῶν φίλων πεισθεὶς μετενόησεν. ὁ δὲ τὸν κίνδυνον ἐκφυγὼν, νυκτὸς ἔφυγε πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον. τῇ δὲ τούτου σωτηρίᾳ καὶ ταῖς δόσεσι μεγάλαις ὑπ' Ἀλεξάνδρου δοθείσαις προκληθέντες οἱ μέγιστοι τῶν ἡγεμόνων, συνεφρόνησαν, καὶ συλλαβόντες τὸν Βῆσσον, ἀπήγαγον πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον. ὁ δὲ βασιλεὺς τούτους μὲν ἐτίμησεν ἀξιολόγοις [g] δωρεαῖς, τὸν δὲ Βῆσσον παρέδωκε τῷ ἀδελφῷ τοῦ Δαρείου καὶ τοῖς ἄλλοις συγγενέσιν εἰς τιμωρίαν. οἱ δὲ πᾶσαν ὕβριν καὶ αἰκίαν προσενεγκάμενοι, καὶ τὸ σῶμα κατὰ λεπτὸν συγκόψαντες, τὰ μέλη [h] διεσφενδόνησαν. * * * * *

Ἐπὶ δὲ τούτοις γενομένων τῶν ὅρκων, ἡ μὲν βασίλισσα τὴν μεγαλοψυχίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου θαυμάσασα, δῶρά τε κάλλιστα ἐξέπεμψε, καὶ πᾶν τὸ προσταττόμενον ποιήσειν ἐπηγγείλατο. * * * * * * *
554 Οἱ δὲ μισθοφόροι παραχρῆμα κατὰ τὰς ὁμολογίας ἐκ τῆς πόλεως ἀπελθόντες, καὶ σταδίους [i] ὀγδοήκοντα προελθόντες, ἀνεμποδίστως κατεστρατοπέδευσαν, οὐδεμίαν ἔννοιαν λαμβάνοντες τοῦ μέλλοντος. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀμετάθετον ἔχων τὴν πρὸς τοὺς μισθοφόρους ἀλλοτριότητα, διεσκευασμένην ἔχων τὴν δύναμιν, ἐπηκολούθησε τοῖς βαρβάροις καὶ προσπεσὼν αὐτοῖς ἄφνω, πολὺν ἐποίει φόνον. οἱ δὲ μισθοφόροι τὸ μὲν πρῶτον ἐβόων, παρὰ τοὺς ὅρκους [k] αὐτοὺς πολεμεῖσθαι, καὶ τοὺς ἀσεβουμένους ὑπ' αὐτοῦ θεοὺς ἐπεκαλοῦντο· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μεγάλῃ τῇ φωνῇ πρὸς αὐτοὺς ἀνεβόησεν, ὅτι συνεχώρησεν αὐτοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἀπελθεῖν, οὐ φίλους εἶναι διὰ παντὸς Μακεδόνων. οἱ δὲ μισθοφόροι, τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου οὐ καταπλαγέντες, συνεφράξαντο, καὶ τὴν ὅλην τάξιν ποιήσαντες κυκλοτερῆ, τά τε τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας εἰς μέσον ἀπέλαβον, ὥστε πανταχόθεν τοῖς [l] μαχομένοις ἀσφαλῶς ἀντιτάττεσθαι. Ἀπονοηθέντων δ' αὐτῶν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν καὶ διὰ τὴν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἐμπειρίαν ἰσχυρὰν μάχην συστησαμένων, καὶ τῶν Μακεδόνων φιλοτιμουμένων μὴ λειφθῆναι τῆς τῶν βαρβάρων ἀνδραγαθίας, μεγάλην κατάπληξιν εἶχεν ὁ κίνδυνος. ἐκ χειρὸς γὰρ τῆς μάχης οὔσης, καὶ συμπλεκομένων τῶν ἀγωνιζομένων ἀλλήλοις, πολλαὶ καὶ παντοῖαι διαθέσεις θανάτων καὶ τραυμάτων ἐγίγνοντο. οἱ γὰρ Μακεδόνες ταῖς σαρίσαις ἀναῤῥήσσοντες τὰς τῶν βαρβάρων πέλτας,

cum quodam e familiaribus (Bagodorae nomen erat) dissidere cepit, quem & aucta contentione, cum vehementer exarsisset, interimere statuebat, nisi amicorum suasu consilium mutasset. At ille, ex mortis periculo elapsus, noctu ad Alexandrum perfugit. Hujus salute, ac spe munerum ab Alexandro referendorum invitati Ducum primores, inter se conspirant, Bessumque captum ad Alexandrum perducunt. Rex magnificis eos donis excepit. Bessum vero Darii fratri, caeterisque propinquis ad supplicium, illorum arbitratu de eo sumendum, concessit. Hi omni contumeliae & cruciatus genere in hominem grassati, corpore tandem minutatim conciso, particulas huc illuc fundis disiecerunt. * * * * *

Olymp. CXIII. 1.

84. His conditionibus dato acceptoque jurejurando, Regina magnitudinem in Alexandro cum admiratione suspiciens, munera quam preciosissima transmisit, & quicquid imperasset facturam se, pollicita est. * * * * * * * Tunc Mercenarii prout convenerant, statim ex urbe discedunt, & octoginta stadia progressi, nullo prohibente castra locant. Nihil enim de eventuris paulo post in mentem venerat. Alexander vero, implacabili eos odio prosequens, instructo Barbaros agmine persequitur, subitaque impressione adortus, magnam illorum caedem peragit. Ibi conductitius primo miles vociferari, contra quam juratum esset, hostiliter se invadi, Deosque impietatis regiae in eos perpetratae ultores implorare. Sed intensa rex voce illis acclamans: Se quidem, ut ex urbe excederent, permisisse: non uti perpetuo deinceps Macedonum amici forent, respondent. Illi ergo periculorum magnitudine haud perterrefacti, conjunctis ordinibus sese muniunt, totaque acie in orbem coacta, liberos & foeminas in medium recipiunt: ut omni ex parte oppugnanti se hosti, minore cum periculo obsistatur. Cum igitur omnem vitae spem abjecissent, praesenti animorum fiducia, & tot certaminibus spectata virtute animati, validissima hostem pugna excipiunt. Ex adverso, dum ut Barbaris nulla in parte deteriores sint, anituntur Macedones; Magno cum metu ac terrore conjunctus erat conflictus. Dum enim cominus pugnatur, & vir virum implicat, vulnera necesque variis modis inferuntur. Nam Macedones diruptis sarissarum impetu Barbarorum peltis, ferri aciem ipsis 607.

---

[e] Πλείω Reg. 1. [f] Παρρησιασθεὶς ora Steph. Reg. pr. & [g] Δώροις in eodem. [h] Nulla post hanc vocem defectus nota in Codd. neque editio Basil., ut nec brevi post. [i] Ὀγδοήκοντα Venet. Reg. ambo, Basil., Cassus 'Οκτακοσίους in Edd. [k] Αὐτοῖς Reg. 1. [l] Προμαχομένοις marg. Steph. Reg. 1.

συναναλωθεῖσαι. Nihil clarius. P. Wess.

79. Ἄνδρα στρατηγικόν] Saepe numero *Diodorus* στρατηγίαν viris, usu militiae probatis, adtribuit, unde στρατηγικὸν καὶ &c. ex membranis restitui posset, si quae necessitas illi fuisset imposita, ut eodem semper modo loqueretur. P. Wess.

95. Ὄνομα Βαγωδάραν] *Cobares, natione Medus* in *Curt.* L. VII, 4, 8., quem vide. P. Wess.

6. Οἱ δὲ πᾶσαν ὕβριν καὶ αἰκίαν &c.] Dissentiunt in supplicii, quod Besso irrogatum, genere *Arrian.* L. IV. 7. & *Curtius* L. VII, 5, 40. P. Wess.

8. Διεσφενδόνησαν * * *] Hic vasta est lacuna, quae incipit statim a *διεσφενδόνησαν*. Massacorum autem hic reginam intelligi ut existimem, Index Graecus capitum posterior, qui huic libro praemissus, facit. Bessi equidem uxorem, ut *Cassus* Bononiensis ἑρμηνεύει, hoc titulo dignam minime judicatam esse, facile confirmaverim. Sedecim autem Indicis capita ostendunt, enormem hic multarum narrationum jacturam esse factam. Nam quae de transitu Alexandri per regionem siticulosam, Scythis, ac Sogdianorum itemque Bactrianorum defectione: de venatione in Basistis, de impietate in Bacchum, de Cliti & Callisthenis interitu, de bello cum Nautacis, de nuptiis cum Roxane, de Nysa & expugnatione urbis Massacorum κεφαλαιωδῶς ibi annotantur, in exemplari nostro, praeter fragmentum de mercenariis Massacenis, omnia desiderantur. Ex *Arriani* tamen L. IV. & *Curtii* VII. & VIII. defectus hic suppleri poterit. L. Rhod.

Διεσφενδόνησαν * *] Hiatus, qui in hac pagina conspicitur, continebat unius anni gesta Negesione Archonte, quae recenset *Arrianus* in Alexandri gestis L. IV. Jac. Palm.

Διεσφενδόνησαν * *] Haec & quae mox conspicitur, lacuna ingens est, sed illa tamen paucorum verborum, ut ex rerum serie conficitur. Inquisivi per amicos diligenter in Italia, Gallia & Germania ecqua ex membranis expleri posset, at frustra. Quare carendum illis perpetuo fuerit, nisi aliunde integriores *Codd.*, quam qui in meam venerunt notitiam, felici quodam casu eruantur. P. Wess.

10. Ἡ μὲν βασίλισσα &c.] *Cassus* reginam hanc Bessi fecit uxorem, non animadverso, qui locum hunc a superioribus distraxit, hiatu. Intelligitur regina Cleophis, de qua *Curtius* L. VIII, 10, 34. & *Justinus* L. XII, 7. Mox desiderantur Cleophidis & Alexandri amores, natusque inde filius; quem Alexandrum adpellavit: tum quoque conditiones, quibus sese conducti a regina milites abeundi facultatem inpetraverant. P. Wess.

15. Καὶ σταδίους ὀγδοήκοντα] Sic fide schedarum veterum restitui. Octingenta stadia nimia erant. Ex urbe enim egressi vicino in colle castra sunt metati, docente *Arriano*, sed perfidiam Alexandri dissimulante, L. IV, 27. p. 190. Melius *Plut.* Alex.

Olymp. CXIII. 2. ipſis pulmonibus infigunt. Mercenarii lanceis in confertam hoſtium turbam projectis, dum prope, qui petuntur, expoſitos habent, ictu non aberrant. Sed cum magna pars ſauciaretur, nec minor occumberet, foeminae indutis caeſorum armis, operam ſuam in conflictu viris adjungunt. Extremum quippe diſcrimen, & rei quae tum gerebatur, magnitudo, ut ad ſtrenuam defenſionem accingerentur, ipſas adegit. Pars igitur armata clypeorum objectu maritos adjuvabat: pars ſine armis impreſſione facta prehenſiſque hoſtium clypeis, magnum eis impedimentum afferebant. Ad extremum omnes cum uxoribus ſtrenue dimicantes, dum glorioſam mortem vitae cum dedecore traſigendae praeferunt, multitudine ſuperati occubuere. Inutilem vero inermemque turbam Alexander inde abductam cum foeminis adhuc reliquis equitibus conceſſit.

85. Complures etiam alias urbes expugnavit, & opponere ſe auſos interemit. Atque hinc ad petram, quam Aornon vocitant, perrexit: In hanc enim, quod munitiſſima eſſet, qui ſuperfuerant de incolis, confugerant. Hanc, uti fama eſt, Hercules ille priſcus oppugnare aggreſſus, propter ingentes terrae motus interim obortos, aliaque Deum prodigia, re infecta abſceſſerat. Quod cum inaudiſſet Alexander, tanto majori expugnandi caſtelli deſiderio, ut videlicet cum Deo gloriae ſtudio certaret, exarſit. Ambitus petrae ſtadiorum fuit centum, altitudo XVI. Superficies autem plana, & ex omni parte rotunda erat. Radices ad meridiem Indus, fluviorum per Indiam maximus, alluebat. Partes alias praealtae voragines, & inviae rupes cinxerant. Loci difficultatem ſpeculatus Alexander, ubi ſe vi expugnare illum non poſſe intellexit: Senior quidam cum duobus filiis eum adiit. Qui cum extrema paupertate conflictans, diu in locis illis vitam toleraverat, domiciliumque in ſpecu quodam, ubi tres lectuli erant, petrae inciſi, habebat. Hic dum ſenex cum filiis commoratur, locorum peritiam ſibi comparaverat. Is itaque cum ad regem progreſſus, de conditione ſua illum edocuiſſet, per invias & abruptas loci anguſtias ſe ducem fore, & ut barbaris rupem inſidentibus ſuperior evadat effecturum, pollicetur. Hoc igitur ductore, cui ingens operae precium promiſerat, Alexander uſus, primo aditum, qui unicus in ſaxi ducebat verticem, occupavit; Et, quia nuſquam exitus alibi patebat, Barbaros obſidione concluſit, 608. ut auxilii nihil ſupereſſet. Hinc infinita agge-

τὰς ἀκμὰς τοῦ σιδήρου τοῖς [m] πνεύμοσιν ἐνήρειδον· οἱ δὲ μισθοφόροι τὰς λόγχας ἀκοντίζοντες εἰς ἀθρόους τοὺς πολεμίους, οὐχ ἡμάρτανον, σύνεγγυς κειμένου τοῦ σκοποῦ. διὸ καὶ πολλῶν μὲν τραυματιζομένων, οὐκ ὀλίγων δὲ τελευτώντων, αἱ γυναῖκες τὰ τῶν πιπτόντων ὅπλα λαμβάνουσαι, [n] συνηγωνίζοντο τοῖς ἀνδράσιν. ἡ γὰρ ὀξύτης τοῦ κινδύνου, καὶ τὸ τῆς ἐνεργείας δεινὸν ἠνάγκαζεν αὐτὰς παρὰ φύσιν τρέπεσθαι πρὸς ἀλκήν. διὸ καί τινες μὲν αὐτῶν καθοπλισθεῖσαι συνήσπιζον τοῖς ἰδίοις ἀνδράσι, τινὲς δὲ ἄνευ ὅπλων ἐμπίπτουσαι, τῶν ἀσπίδων ἐπελαμβάνοντο, καὶ πολλὰ τοὺς πολεμίους ἐνεπόδιζον. τέλος δὲ πάντες μετὰ τῶν γυναικῶν ἀγωνισάμενοι, καὶ κατακοπέντες ὑπὸ τοῦ πλήθους, τὸν ἔνδοξον θάνατον τῆς ἀγεννοῦς φιλοζωΐας ἠλλάξαντο. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τόν τε ἀχρεῖον καὶ ἄνοπλον ὄχλον, καὶ τῶν γυναικῶν τὰς ὑπολειφθείσας ἀπάγων, τοὺς ἱππεῖς συνεπέστησε.

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας πόλεις ἐκπολιορκήσας, καὶ τοὺς ἀντιταττομένους ἀνελών, προῆγεν ἐπὶ τὴν 556. πέτραν τὴν [o] Ἄορνον καλουμένην. εἰς γὰρ ταύτην οἱ περιλειφθέντες τῶν ἐγχωρίων, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὀχυρότητος, καταπεφεύγεισαν. λέγεται γὰρ τὸν παλαιὸν Ἡρακλέα, ταύτην τὴν πέτραν ἐπιβαλόμενον πολιορκεῖν, ἀποστῆναι διά τινας ἐπιγενομένους μεγάλους σεισμοὺς καὶ διοσημείας. ὁ δ' Ἀλέξανδρος πυθόμενος περὶ τούτων, ἔτι μᾶλλον παρωξύνθη πολιορκῆσαι τὸ ὀχύρωμα, καὶ διαμιλληθῆναι τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ. ἡ δὲ πέτρα τὸν μὲν περίβολον εἶχε σταδίων ἑκατὸν, τὸ δ' ὕψος ἑκκαίδεκα, τὴν δ' ἐπιφάνειαν ὁμαλὴν καὶ πάντῃ περιφερῆ. καὶ τὸ μὲν πρὸς μεσημβρίαν μέρος αὐτῆς προσέκλυζεν ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς, μέγιστος ὢν τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν, τὰ δ' ἄλλα μέρη περιείχετο φάραγξι βαθείαις, καὶ κρημνοῖς ἀπροσίτοις. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου κατασκεψαμένου τὴν δυσχωρίαν, καὶ τὴν ἐκ βίας ἅλωσιν ἀπογνόντος, ἧκέ τις πρὸς αὐτὸν πρεσβύτης μετὰ [p] δυοῖν υἱῶν. οὗτος δ' ὢν πένης παντελῶς, καὶ πολὺν χρόνον ἐντεθραμμένος τοῖς τόποις, κατῴκει [q] μὲν ἔν τινι σπηλαίῳ τρεῖς στιβάδας ἔχοντι κατὰ τῆς πέτρας ἐντετμημένας· ἐν αἷς ὁ γέρων μετὰ τῶν υἱῶν ἐναυλιζόμενος, ἐμπειρίας [r] περιπεποίητο τῶν τόπων. οὗτος οὖν προσελθὼν τῷ βασιλεῖ, καὶ τὰ περὶ ἑαυτὸν δηλώσας, ἐπηγγείλατο καθηγήσασθαι διὰ τῆς δυσχωρίας, καὶ ποιήσειν αὐτὸν ὑπερδέξιον γενέσθαι τῶν κατειλημμένων τὴν πέτραν βαρβάρων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἐπαγγειλάμενος μεγάλας δωρεὰς δώσειν, καὶ τῷ πρεσβύτῃ χρησάμενος ὁδηγῷ, πρῶτον μὲν τὴν πάροδον τὴν εἰς τὴν πέτραν φέρουσαν [s] κατελάβετο, καὶ, μηδεμιᾶς οὔσης ἄλλης [t] ἐξόδου, συνέκλεισε τοὺς βαρβάρους εἰς ἀβοήθητον πολιορκίαν· ἔπειτα τῷ πο-

---

[m] Πνεύμοσιν Venet. ſolus. πνεύμασιν Cett. Paullo ante pro παρίεσαν Reg. 2. ex gloſſa μακρῷ ἔφασαν. [n] Συνηγωνίζοντο τοῖς Venet., in quo multa hic confuſa. [o] Ἄορνον ora Steph. Baſil. Reg. 1. [p] Δυοῖν Reg. ſec. & Reg. 1. in quo οὗτος δ' ὤν. [q] Δὲ ἔν τινι idem. [r] Περιπεποιῆσθαι Reg. 1. quod praeſtat Edd. περιπεποίητο. [s] Κατέλαβε idem. [t] Διεξόδου Reg. 1.

Alex. p. 698. C. & *Polyaen.* Strat. L. IV, 3, 20. P. Wess.

41. Τοῖς πνεύμασιν] Forte πνεύμοσιν vel σώμασιν, quod praetulerim. L. Rhod.

Τοῖς πνεύμοσιν ἐνήρειδον] Accipio libens, quod *Venetus* liber obtulit, alioqui σώμασιν, quod ſede ſua a πνεύμοσιν ſaepe everſum oſtendit *Coteler* T. II. Mon. Graec. p. 609., ex *Rhodom.* conjectura praeſtitiſſet. Poeta Aen. IX, 701. *& fixo ferrum in pulmone tepeſcit.* & X, 387. *atque enſem tumido in pulmone recondit.* Quem quidem locum & haec *Diodori* cum exſcripſiſſet *N. Blancardus* ad *Arriani* ſui L. IV. pag. 303. „ ſervo tamen, inquit, cum libris τοῖς πνεύμασιν, & interpretor locum, *eorum praecordia & vitalia ferri acie transfigebant.* Idem Maro

—— —— —— abditaque intus
Spiramenta animae letali vulnere rupit,

„ Vides abſque mutatione parilem ſenſum exire". Video equidem & miror. Quis enim Graecorum τὰς ἀκμὰς τοῦ σιδήρου τοῖς πνεύμοσιν ἐνήρειδον dixit? Fontem, unde areolas ſuas rigavit, ſi qua veſtiges, reperies in *Stephani* Theſ. T. III. p. 406. P. Wess.

57. Τοὺς ἱππεῖς συνεπέστησε] Interpretis *equitibus conceſſit* non laudo. Vult *Diodorus* praeter alios abducendae huic multitudini impoſitos fuiſſe equites. Haec enim voci poteſtas. P. Wess.

61. Τὴν Ἄορνον καλουμένην] Sic & hujus lib. Cap. 96.; ſi tamen Ἄορνον malueris, utere *Luciano* D. Mort. XIV, 6. & quae ibi viri docti. P. Wess.

63. Τὸν παλαιὸν Ἡρακλέα] Mallem τὸ παλαιὸν adverbialiter, pro *antiquitus.* H. Steph.

Τὸν παλαιὸν] Non equidem intercedo. Vide adſcripta L. I, 92. p. 103. Praeclare vero *Strabo* L. XV. p. 1008. Ἄορνον δέ τινα πέτραν, ἧς τὰς ῥίζας ὁ Ἰνδὸς ὑπορρεῖ πλησίον τῶν πηγῶν, Ἀλέξανδρος κατὰ μίαν προσβολὴν ἑλών, σεμνύνοντες (aſſentatores Macedones) ἔφαπολυχειρίᾳ χώσας τὴν φάραγγα καὶ τὴν ῥίζαν τῆς πέτρας, προσελθὼν ἐνεργῷ πολιορκίᾳ συνεστήσατο, συνεχῶς [v] ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἐκ διαδοχῆς τὰς προσβολὰς ποιούμενος. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἱ βάρβαροι διὰ τὰς τῶν τόπων ὑπεροχὰς [x] ἐπροτέρουν, καὶ πολλοὺς ἀνῄρουν τῶν προπετῶς βιαζομένων· τοῦ δὲ χώματος συντελεσθέντος, καὶ τῶν ὀξυβελῶν καταπελτῶν καὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων ἐπισταθέντων, πρὸς δὲ τούτοις τοῦ βασιλέως φανεροῦ καθεστῶτος ὡς οὐκ ἀποστήσεται τῆς πολιορκίας, οἱ μὲν Ἰνδοὶ καταπλάγησαν· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἐμφρόνως προϊδόμενος τὸ μέλλον, ἐξέλιπε τὴν ἐν τῇ παρόδῳ καταλελειμμένην φυλακήν, διδοὺς ἔξοδον τοῖς βουλομένοις ἐκ τῆς πέτρας ἀναχωρεῖν. οἱ δὲ βάρβαροι, φοβηθέντες τάς τε τῶν Μακεδόνων ἀρετὰς καὶ τὴν τοῦ 557. βασιλέως φιλοτιμίαν, νυκτὸς ἐξέλιπον τὴν πέτραν.

Ὁ δ' Ἀλέξανδρος τοῖς [y] κενοῖς τοῦ πολέμου καταστρατηγήσας τοὺς Ἰνδούς, χωρὶς κινδύνου ἐκυρίευσε τῆς πέτρας. καὶ τῷ μὲν ὁδηγήσαντι τὰς ὁμολογημένας δωρεὰς ἀπέδωκεν, αὐτὸς δὲ ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως. καθ' ὃν χρόνον [z] Ἀφρίκης τις Ἰνδός, ἔχων μὲν στρατιώτας δισμυρίους, ἐλέφαντας δὲ [a] πεντεκαίδεκα, διέτριβε περὶ τὸν τόπον. τοῦτον δέ τινες ἀνελόντες, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐνέγκαντες, διὰ ταύτης τῆς εὐεργεσίας περιεποιήσαντο τὰς ἰδίας σωτηρίας. ὁ δὲ βασιλεὺς τούτους τε προσηγάγετο, καὶ τῶν ἐλεφάντων πλανωμένων κατὰ τὴν χώραν ἐκυρίευσεν. αὐτὸς δὲ παρελθὼν ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, καὶ καταλαβὼν τάς τε τριακοντόρους κατεσκευασμένας, καὶ τὸν πόρον ἐζευγμένον, τριάκοντα μὲν ἡμέρας ἀνέλαβε τὴν δύναμιν, καὶ τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπεῖς συντελέσας θυσίας, διεβίβασε τὴν στρατιάν, καὶ περιέπεσε παραδόξῳ περιπετείᾳ. Ταξίλου γὰρ τοῦ βασιλέως προτετελευτηκότος, υἱὸς αὐτοῦ Μῶφις, διαδεξάμενος τὴν ἀρχήν, διεπέμψατο μὲν καὶ πρότερον πρὸς Ἀλέξανδρον ἐν τῇ Σογδιανῇ διατρίβοντα, ἐπαγγελλόμενος αὐτῷ συστρατεύσειν ἐπὶ τοὺς ἀντιταττομένους τῶν Ἰνδῶν· καὶ τότε πρέσβεις ἀποστείλας, ἔφησεν αὐτῷ παραδιδόναι τὴν βασιλείαν. ἀπέχοντος δὲ τεσσαράκοντα σταδίους τοῦ βασιλέως, ἐκτάξας τὴν δύναμιν ὡς εἰς πόλεμον, καὶ τοὺς ἐλέφαντας κοσμήσας, ἀπήντα μετὰ τῶν φίλων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὁρῶν προσιοῦσαν μεγάλην δύναμιν ἐκτεταγμένην πολεμικῶς, καὶ δόξας [b] τὸν Ἰνδὸν ἐπιβούλως πεποιῆσθαι τὰς ἐπαγγελίας, ὅπως ἀπαρασκεύως τοῖς Μακεδόσιν ἐπίθηται, τοῖς μὲν σαλπιγκταῖς παρεκελεύσατο σημαίνειν τὸ πολεμικόν· τοὺς δὲ στρατιώτας ἐκτάξας, ἀπήντα τοῖς Ἰνδοῖς. ὁ δὲ Μῶφις ὁρῶν τὴν ταραχὴν τῶν Μακεδόνων, καὶ τὸ γεγονὸς συλλογιζόμενος, τὴν μὲν δύναμιν κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ

Olymp. CXIII. 1.

rentium opera effecit, ut vallis & radix petrae explerentur: & de propinquo cum hoſte rem gerens, oppugnationem acerrimam inſtituit. Quae aſſiduis nec interruptis per VII. dies totidemque noctes conflictibus duravit. Ac initio quidem Barbari, quod locorum celſitate adjuvarentur, ſuperiores erant, multoſque incaute ſe ingerentium neci dabant. Sed aggere tandem perfecto, & catapultis caeteriſque machinis jam adactis, cum & regem ab incepto non deſtiturum liquido conſtaret, ingens obſeſſos terror inceſſit. Tum Alexander, qui, quid eventurum eſſet, ſagaciter proſpiceret, praeſidium in aditu relictum dimiſit, ut liberum quicunque vellent abeundi ſpacium haberent. Barbari itaque tum Macedonum virtute, tum regis conſtantia, perterriti, noctu Petra exceſſere.

86. Hoc vano belli terriculamento Indos ludificatus Alexander, abſque detrimento rupem in poteſtatem accepit, & dono, quod conſtituerat, ducem remuneratus, ad ulteriora copias promovit. Eo tempore Indus quidam Aphrices, cum CCIↃↃ. CCIↃↃ. exercitu, & XV. Elephantibus, illis in locis ſubſiſtebat. Hunc quidam interemere, atque interemti capite ad Alexandrum delato, incolumitatem ſibi munere iſto compararunt. His igitur in fidem acceptis, Elephantis etiam, qui paſſim in regione illa vagabantur, rex potitur. Hinc ad Indum progreſſus, naves (quas a XXX. remorum uſu Triacontoros vocant) conſtructas, & fluvium ponte junctum invenit. Ibique ſtativis per XXX. dies ad recreandum exercitum habitis: magnifica Diis ſacra peregit. Traductis inde copiis res inſolens nec inopinata illi contigit. Taxili, qui illic locorum regnaverat, pridem defuncto, Mophis filius in regnum ſucceſſerat. Is jam antea legatione ad Alexandrum in Sogdiana haerentem miſſa, contra Indos regi obſtaturos armorum ſocietatem obtulerat. Sed & tunc per legatos regnum ſe ipſi traditurum ſpopondit. Jamque XXX. ſtadia rex aberat: cum ille exercitu ad bellum inſtructo, elephantiſque velut ad pugnam adornatis, amicos ſimul adducens, regi occurrit. Quare tam numeroſum adventare exercitum inſtructa acie ubi vidit Alexander, fraudem pollicitis Indum ſubtexere credens, nempe ut imparatos hoc pacto Macedones opprimeret, pugnae ſignum tubicines dare jubet: explicitaque acie obviam Indis procedit. At Mophis repentina Macedonum commotione intellecta, cum quid rei eſſet facile ratiocinari poſſet, juſſis ſubſiſtere copiis, cum paucis concitato equo

---

[v] Ἐφ' ἡμέρας idem. [x] Ἐπεκράτουν Baſil. Vulgo προτέρουν. [y] Καινοῖς Baſil. [z] Aphices Coſſus, [a] Ἑπτακαίδεκα Reg. i. tredecim Coſſ. [b] Τὸν ἐπίβουλον Baſil.

ἔφασαν τὸν Ἡρακλέα τρὶς μὲν προσβαλεῖν τῇ πέτρᾳ ταύτῃ, τρὶς δ' ἀποκρουσθῆναι. Adjunge *Curt.* VIII, 11. & *Philoſtrat.* Vit. Apollon. L. II, 10., qui XV. ſtadiorum altitudinem rupi tribuit & fabulas ſolito ſibi more auget. P. WESS.

93. *Συνεχῶς ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ* &c.] Eadem *Curtius*, in petrae hujus oppugnatione deſcribenda copioſius, L. VIII, 11, 9., a quo Noſtroque in pleriſque abit *Arrian.* IV, 29. & ſeqq. P. WESS.

9. *Τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου*] Poſui κενοῖς τοῦ πολέμου, non καινοῖς, ut habet vulgata editio. *Cicero* ad Att. lib. V, 20. *Interim (ſcis enim quaedam κενὰ dici, item τὰ κενὰ τοῦ πολέμου) rumore adventus noſtri & Caſſio, qui Antiochia tenebatur, animus acceſſit & Parthis timor injectus eſt.* Ipſe item *Diodorus* infra (XX, 30., ὥστ' ἀληθὲς εἶναι τὸ λεγόμενον, ὅτι πολλὰ τὰ κενὰ τοῦ πολέμου. Itidem *Polybius* ὥστε ἀληθὲς εἶναι τὸ περιφερόμενον, ὅτι πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου. Rursum *Diodorus* infra (XX, 67.) αἱ μὲν οὖν δυνάμεις ἀμφότεραι τὸν εἰρημένον τρόπον ἐκταραχθεῖσαι, ἐξεπλάγησαν, κατὰ τὴν παροιμίαν, τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου. H. STEPH.

Τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου] *Stephani* ſententiam vetuſti libri adfirmant. Differentia librariis accepta referenda eſt, qui & in *Thucydide* L. III, 30. τὸ κενὸν τοῦ πολέμου, ſcholiaſte tum hoc, tum τὸ καινὸν, quod prorſus opportunum, explicante, ut pulcre monet vir doctus Miſcellan. Obſerv. Vol. III. p. 302., & in *Suida* πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου, fragmentoque *Polybii*, de quo *H. Stephanus*, dederunt. Rectum eſt in *Noſtri* Ecloga 2. Lib. XXI., & *Diogeniano* Proverb. VII, 80. P. WESS.

13. *Ἀφρίκης τις Ἰνδός*] *Erycem* adpellat *Curtius* VIII, 12, 1., in ſequentibus Noſtri verba Latine exprimens. P. WESS.

27. *Μῶφις*] Permutatis duabus prioribus literis *Omphis* eſt eſt *Curtio*, eadem de adſcito Taxilae nomine regioque inſigni, Alexandri permiſſu, proferenti dict. loc. ſect. 14.; adde *Strabon.* L. XV, p. 1022. P. WESS.

38. *Ἀπαρασκεύως*] Lego ἀπαρασκεύοις, non ἀπαρασκεύως. H. STEPH.

Olymp. CXIII. 1. equo excurrit, omnemque Macedonibus errorem exemit: dum ſe & exercitum (regni vires) regis in fidem tradit. Laetus hoc Barbari facto Alexander, regnum illi reſtituit, eumque deinceps amicum & ſocium conſtantem Taxilem cognominatum, fuit expertus. Annus ergo ſuperior his rebus geſtis inclaruit.

Olymp. CXIII. II. 87. Cum Archon deinceps Athenis eſſet Chremes, & Romae Coſſ. P. Cornelius, & Aulus Poſtumius, Alexander in Taxilis provincia recreato prius exercitu, vim belli in Porum, finitimos Indos ſub imperio tenentem, convertit. Is ultra quinquaginta peditum millia, & cIɔ. cIɔ. cIɔ. equitum, pluresque quam cIɔ. currus, Elephantes autem cxxx. habebat; Et, ad belli ſocietatem etiam alium in vicinia regem, nomine Embiſarum, vi militum Poro non inferiorem, adſciverat. Hunc igitur ubi vix cccc. abeſſe ſtadiis cognoviſſet Alexander, ſigna cum Poro ante illius adventum con-

609. ferre ſtatuit. Propius igitur ad Indos acceſſit, quem ſimul ac imminere ſenſit Porus, ordines ita explicavit, ut equitatum in cornua diſtribueret: Elephantes autem, ad terrorem hoſtium inſtructos, in fronte paribus intervallis, collocaret, interque ipſos gravis armaturae militibus locum aſſignaret. His, ut beluas tutarentur, & miſſilium a latere jactus prohiberent, imperatum fuit. Tota igitur acies urbis ſpeciem exhibebat. Nam Elephantorum ſtatio turribus, & militum inter hos ordines extenti muris inter turres erant aſſimiles. Qua hoſtici exercitus ordinatione conſiderata Alexander, ſuas contra, ut res expoſcere videbatur, copias diſponit.

88. Conflictu ergo ab equitibus primum inito, ſtatim currus Indorum fere omnes fracti pereunt. Poſt eum mole corporum & roboris impetu Elephantes in loco uterentur, Macedonum alii beluarum incurſu obtriti, una cum armis ſimul contuſis pereunt. Alii manibus (quas proboſcides vocant) correpti, inque altum elevati, ſolo rurſum alliduntur, indignamque mortem oppetunt; Multi etiam inflictu dentium per totum corpus ſauciati illico vitae jacturam faciunt. Interim tamen Macedones ingenti robore praelii difficultates tolerant, & interjectos beluis milites ſariſſis conficiunt: unde aequatum pugnae diſcrimen. Verum non multo poſt, cum jaculis undique inceſſerentur ferae, nec dolores ex crebritate vulnerum ſuſtinerent, Indi etiam rectores obnixibus illorum impares erant. Averſae enim rapido in ſuorum ordines impetu ruebant, ut pluri-

μετ' ὀλίγων προϊππεύσας, καὶ τὴν ἄγνοιαν τῶν Μακεδόνων διορθωσάμενος, παρέδωκεν ἑαυτόν τε καὶ τὴν δύναμιν τῷ βασιλεῖ. ἡσθεὶς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος, τήν τε βασιλείαν ἀπέδωκεν αὐτῷ, καὶ τὸ λοιπὸν διετέλει τούτῳ φίλῳ καὶ συμμάχῳ χρώμενος, καὶ μετωνόμασεν αὐτὸν Ταξίλην. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Χρέμητος, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Πόπλιον Κορνήλιον καὶ Αὖλον Ποστούμιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀλέξανδρος ἐν τῇ Ταξίλου χώρᾳ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ Πῶρον τὸν τῶν πλησιοχώρων Ἰνδῶν βασιλέα. οὗ- 358. τος δ' εἶχε πεζοὺς μὲν πλείους τῶν πεντακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ τρισχιλίους, ἅρματα δὲ πλείω τῶν χιλίων, ἐλέφαντας δὲ ἑκατὸν καὶ τριάκοντα. ἐπεποίητο δὲ καὶ ἕτερον τῶν πλησιοχώρων βασιλέα σύμμαχον, ὃς ὠνομάζετο [c] Ἐμβίσαρος, εἶχε δὲ δύναμιν οὐ πολὺ λειπομένην τῆς τοῦ Πώρου. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀκούσας τοῦτον τὸν βασιλέα τετρακοσίους ἀπέχειν σταδίους, ἔκρινε πρὸ τῆς τούτου παρουσίας ἐπιβαλεῖν τῷ Πώρῳ. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ τοῖς Ἰνδοῖς, ὁ Πῶρος πυθόμενος πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους, εὐθὺς ἐξέταξε τὴν δύναμιν, καὶ τοὺς μὲν ἱππεῖς ἐπὶ τὰ κέρατα διεμέρισε, τοὺς δ' ἐλέφαντας καταπληκτικῶς κεκοσμημένους, κατὰ μέτωπον ἐν ἴσοις διαστήμασιν ἔστησεν. ἀνὰ μέσον δὲ τῶν θηρίων τοὺς λοιποὺς ὁπλίτας ἔταξεν· οἷς συνετεταγμένον ἦν παραβοηθεῖν τοῖς θηρίοις, καὶ διακωλύειν ἐκ τῶν πλαγίων εἰσακοντίζειν. ἡ μὲν οὖν ὅλη σύνταξις αὐτῶν ὑπῆρχε πόλει παραπλήσιος τὴν πρόσοψιν. ἡ μὲν γὰρ τῶν ἐλεφάντων στάσις τοῖς πύργοις, οἱ δὲ ἀνὰ μέσον τούτων στρατιῶται ταῖς μεσοπυργίοις ὡμοίωντο. Ὁ δ' Ἀλέξανδρος κατανοήσας τὴν τῶν πολεμίων τάξιν, πρὸς ταύτην τὴν διακόσμησιν οἰκείως ἐξέταξε τὴν δύναμιν.

Γινομένης δὲ μάχης τὸ μὲν πρῶτον τοῖς ἱππεῦσιν, ἅπαντα σχεδὸν τὰ ἅρματα τῶν Ἰνδῶν διεφθάρη· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἐλεφάντων ταῖς τε τῶν σωμάτων ὑπεροχαῖς καὶ ταῖς ἀλκαῖς δεόντως χρωμένων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων συμπατούμενοι μετὰ τῶν ὅπλων θραυομένων τῶν ὀστῶν ἀπώλλυντο, οἱ δέ, ταῖς [d] προνομαίαις περιλαμβανόμενοι, καὶ πρὸς ὕψος [e] ἐξαρθέντες, πάλιν πρὸς τὴν γῆν ἠράττοντο, καὶ δεινοῖς θανάτοις περιέπιπτον. πολλοὶ δὲ τοῖς ὀδοῦσι συγκεντούμενοι, καὶ δι' ὅλων τῶν σωμάτων τιτρωσκόμενοι, παραχρῆμα τοῦ ζῆν ἐστερίσκοντο. τῶν δὲ Μακεδόνων εὐρώστως ὑπομενόντων τὸ δεινόν, καὶ τοὺς ἀνὰ μέσον τῶν θηρίων ταῖς σαρίσσαις ἀναιρούντων, ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη. μετὰ δὲ ταῦτα, τῶν θηρίων συνακοντιζομένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τραυμάτων περιωδύνων γινομένων, οἱ μὲν [f] περιβεβηκότες αὐτοῖς Ἰνδοὶ κρατεῖν τῆς ὁρμῆς τῶν ζώων οὐκ [g] ἴσχυον. ἐκκλίνοντα γὰρ εἰς τοὺς ἰδίους ταῖς ὁρμαῖς ἀκατασχέτοις ἐπι-

---

c Sabiſarus Coſpus. d Προνομαῖς Reg. amb. e Ἐκσφαλέντες Reg. 1. f Περιβεβληκότες idem. g Ἠδύναντο Reg. pr.

52. Αὖλον Ποστούμιον] Pro hoc *Livius* edit Πόπλιον Πλαύτιον, Faſtique adſtipulantur. L. Rhod.

Αὖλον Ποστούμιον] Videtur aliis ex Faſtis *A. Poſtumius* tranſſumptus. Conf. *Livium* L. viii, 22. & *Pigh.* Ann. ad ann. cdxxv. p. 337. P. Wess.

54. Προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν] Legi etiam poteſt προσαναλαβεῖν, ſed mutata ſignificatione. L. Rhod.

Προσαναλαβὼν] Nihil mutatione opus eſſe, antea dixi. Auctor hujus lib. Cap. 110. ἐνταῦθα δὲ μείνας ἡμέρας ἑπτὰ καὶ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν. Saepeque alias. P. Wess.

56. Πεζοὺς μὲν πλείους τῶν πεντακισμυρίων &c.] In Pori exercitu deſcribendo finiendoque peditum, curruum & elephantorum numero diſcordia eſt. Vid. *Curt.* viii, 13, 7. & *Arrian.* L. v, 15. P. Wess.

60. Ὃς ὠνομάζετο Ἐμβίσαρος] Mox cap. 90 ejus in nomine mire variatur, ſicuti & *Strabonis*, *Curtii*, *Aeliani* aliorumque in libris. Conf. *Rader.* & *Freinſhem.* in *Curt.* viii, 13. 2. Ἀβίσαρος *Arriani* L. v, 8. quamquam neque is ſibi conſtat, ſola pronuntiatione ab *Embiſare* diſcrepat. P. Wess.

71. Ἡ μὲν οὖν ὅλη σύνταξις αὐτῶν &c.] *Polyaenus* ὡς ἦν τὸ σχῆμα τείχει μεγάλῳ παραπλήσιον· οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐῴκεσαν πύργοις· οἱ δὲ πεζοὶ μεσοπυργίοις L. iv, 3, 22. Quae ſimili ex fonte, unde Auctor aquatum iit, eſſe hauſta adparet. Recte ergo *beluas afferentes moenium ſpeciem* apud *Curt.* ix, 2, 15. his Diodoreis tuetur *Cellarius.* P. Wess.

79. Γινομένης δὲ μάχης, τὸ μὲν πρῶτον &c.] Comma poſt μάχης reducendum eſſe locandumque, poſt ἱππεῦσιν bene monuit *Rhodomannus*, cui hac in re nolle obſequi inconſultum eſt. P. Wess.

84. Οἱ δὲ ταῖς προνομαίαις περιλαμβανόμενοι] Hoc retineo, tametſi προνομαῖς minime pravum. *Philo Jud.* de Mund. non Corrump. p. 991. A. καὶ τῇ προνομαίᾳ τὸν ἐλέφαντα [illegible]. *Philoſtratus* de Apollon. Vit. ii, 12. καὶ αὐτὸ τὸ θηρίον χειρὶ τῇ προνομαίᾳ ἐχρῆτο. Unde Latinis elephanti proboſcis *manus* ſae-pe-

ἐφέρετο, καὶ τοὺς ψιλοὺς [h] συνεπάτει. ταραχῆς δὲ πολλῆς γενομένης, ὁ Πῶρος συνιδὼν τὸ [i] γινόμενον, καὶ τεταγμένος ἐπὶ τοῦ κρατίστου τῶν Ἐλεφάντων, ἤθροισε περὶ αὐτὸν τετταράκοντα τῶν θηρίων τὰ μήπω τεταραγμένα, καὶ τῷ βάρει τῶν ἐλεφάντων ἐπιβαλὼν τοῖς πολεμίοις, πολὺν ἐποίει φόνον, ἅτε καὶ τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματος πολὺ προέχων τῶν συστρατευομένων. τὸ γὰρ μῆκος ἦν πηχῶν πέντε, τὸ δ' 559 εὖρος ὑπῆρχεν ὁ θώραξ αὐτοῦ διπλάσιος τῶν ἄλλων, τῶν εὐρωστίᾳ διαφερόντων. διόπερ τὰ βαλλόμενα σαυνία τοιαύτην εἶχε δύναμιν, ὥστε μὴ πολὺ λείπεσθαι τῶν καταπελτικῶν βελῶν. τῶν δ' ἀντιτεταγμένων Μακεδόνων καταπεπληγμένων τὴν ἀνδραγαθίαν τοῦ Πώρου, ὁ Ἀλέξανδρος, μεταπεμψάμενος τοὺς τοξότας καὶ τὰ [k] ψιλικὰ τῶν ταγμάτων, προσέταξεν ἅπαντας βάλλειν ἐπὶ τὸν Πῶρον. ταχὺ δὲ τῶν στρατιωτῶν πραξάντων τὸ παραγγελθὲν, καὶ βελῶν ἅμα πολλῶν ἐνεχθέντων ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν, καὶ πάντων ἐπιτυγχανόντων, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ σκοποῦ, ὁ μὲν Πῶρος ἡρωϊκῶς ἀγωνισάμενος, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τραυμάτων γενόμενος ἔξαιμος, [l] ἐλιποψύχησε, καὶ περικλασθεὶς περὶ τὸ [m] θηρίον, πρὸς τὴν γῆν κατηνέχθη. διαδοθείσης δὲ φήμης ὅτι τετελεύτηκεν ὁ βασιλεὺς, τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν Ἰνδῶν πρὸς φυγὴν ὥρμησεν, ἐν τῇ φυγῇ πολλοῦ φόνου γενομένου.

Ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας. ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν Ἰνδῶν πλείους τῶν μυρίων καὶ δισχιλίων, ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ δύο υἱοὶ τοῦ Πώρου, καὶ οἱ στρατηγοὶ, καὶ οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν ἡγεμόνων. ζῶντες δὲ ἄνδρες ἑάλωσαν ὑπὲρ τοὺς ἐνακισχιλίους, ἐλέφαντες δὲ ὀγδοήκοντα· αὐτὸς δὲ ὁ Πῶρος ἔμπνους ὢν παρεδόθη τοῖς Ἰνδοῖς πρὸς τὴν θεραπείαν. τῶν δὲ Μακεδόνων ἔπεσον μὲν ἱππεῖς διακόσιοι καὶ ὀγδοήκοντα, πεζοὶ δὲ πλείους τῶν ἑπτακοσίων. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν τετελευτηκότας ἔθαψε, τοὺς δὲ ἀνδραγαθήσαντας κατὰ τὴν ἀξίαν ἐτίμησεν. αὐτὸς δὲ Ἡλίῳ ἔθυσεν, ὡς δεδωκότι τὰ πρὸς ἀνατολὴν μέρη καταστρέψασθαι. Τῆς δὲ πλησίον ὀρεινῆς ἐχούσης πολλὴν μὲν ἐλάτην εὔτροφον, οὐκ ὀλίγην δὲ κέδρον καὶ πεύκην, ἔτι δὲ τῆς ἄλλης ὕλης ναυπηγησίμου πλῆθος ἄφθονον, κατεσκεύασε ναῦς ἱκανάς. διενοεῖτο γὰρ, ἐπὶ τὸ τέρμα τῆς Ἰνδικῆς παραγενόμενος, καὶ πάντας τοὺς ἐγχωρίους καταστρεψάμενος, διὰ [n] τοῦ ποταμοῦ καταπλεῖν εἰς τὸν ὠκεανόν. ἔκτισε δὲ δύο πόλεις, τὴν μὲν πέραν τοῦ ποταμοῦ, καθ' ὃν τόπον αὐτὸς διέβη· τὴν δ' ἄλλην, ἐν ᾧ τόπῳ τὸν Πῶρον ἐνίκησε. ταχὺ δὲ τῶν ἔργων κατασκευασθέντων διὰ τὴν πολυχειρίαν, τὸν μὲν Πῶρον θεραπευθέντα, βασιλέα κατέστησε, διὰ τὴν ἀρετὴν, ἧς πρότερον ἦρχε χώρας· τὴν δὲ δύναμιν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας ἀνέλαβε, πολλῆς ἀφθονίας οὔσης τῶν ἐπιτηδείων.

Olymp. CXIII. 2.

mi obtererentur. Magna hinc perturbatione exorta, Porus, cum quo loco res forent, animadverteret, Elephantum praestantissimo insidens, de beluis XL. nondum consternatas circum se consistere jubet. Et hoc agmine impressione in hostem facta, prolixam edit caedem, eo potissimum, quod viribus corporis omnes ſecum militantes ſuperabat. Nam cubitos V. longus erat, craſſitudine autem tanta, ut thorax ejus duplo excederet loricas aliorum, qui robore excellerent. Quamobrem verutis ab eo projectis tanta vis inerat, ut non multum citra catapultae jactum ſubſiſterent. Haec virtutis in Poro eminentia Macedonibus, contra illum in acie ſtantibus, nonnihil terroris injecerat. Sagittariis igitur & levis armaturae ordinibus accitis, Alexander edicit, ut omnes ipſum Porum telis inceſſant. Hi quod juſſi erant peragunt. Ergo dum crebra in Indum miſſilia congeruntur, nec, quod tam craſſa ictibus moles expoſita eſſet, aberrant: Porus tandem, cum heroice depugnaſſet, prae multitudine vulnerum exſanguis, animo deficit, & viribus infractis e belua ad terram delabitur. Mox divulgato rumore, quod rex oppetiiſſet, reliqua Indorum multitudo fugam arripuit: in qua non exigua ſtrages facta.

89. Tum Alexander, praelio tam illuſtri victor, tuba receptus ſignum dedit. Occubuerunt autem hac pugna Indorum plures quam CCIƆƆ. CIƆ. CIƆ. Inter quos duo Pori filii, ſummique exercitus praefecti, & ducum clariſſimi fuere. Vivi autem in victoris manus plus quam IƆƆ. CIƆ. CIƆ. CIƆ. CIƆ. & XXC. Elephanti, venerunt. Et quia ſpiritus adhuc compos erat Porus, curandi illius negotium Indis mandatur. Ex Macedonibus autem equites CCC. peditesque ultra IƆ. CC, cecidere. Quibus rex juſta peragenda curat. Superſtites autem, qui bonos in pugnando viros ſe exhibuerant, pro merito praemiis cohoneſtat. Solem praeterea, 610 cujus beneficio partes Orientis ſubegiſſet, ſacrificio veneratur. Multum vicini montes abjetis procerae, nec parum cedri ac piceae, adeoque largam materiae navibus conſtruendis idoneae copiam ſufficiebant. Hinc quantum ſatis eſſet navium compaginavit. Nam ſimul ac terminos Indiae attigiſſet, ſubactis illic gentibus, per flumen ipſum intrare Oceanum animo conceperat. Interim duas illic urbes condit; Unam in ripa fluminis ulteriore, ubi tranſmiſerat: alteram ubi Porum acie vicerat. Et quia multorum manibus huc opera conferebatur, utrumque opus cito perficitur. Porum autem viribus reſtitutum in regni, quod tenuerat, poſſeſſionem propter virtutem collocat. Exercitui etiam, quia ſumma illic erat commeatus abundantia, triginta dierum quietem ad reficienda corpora indulget.

90. In

---

[h] Συνεπάτουν Reg. 1. [i] Γεγονὸς Vat. [k] Ψιλὰ τῶν τεταγμένων Reg. 1. quo non indigemus. [l] Ἐλιποψ. Baſil., tum περικλασθεὶς γὰρ περὶ ora Steph. copula neglecta. [m] Θωράκιον Reg. 2., ſed vulgatum in margine, θηρίον θωράκιον Vatic. utraque lectione conjuncta. [n] Τοῦ ποταμοῦ Vat. Reg. 1. ora Steph.

penumero. *Curtius* L. VIII, 14, 27. *praecipue terribilis illa facies erat, quum MANU arma viroſque corriperent, & ſuper ſe regentibus traderent.* De iiſdem *Lucian. Zeuxid.* C. 10. [illegible] ἐς ὕψος ταῖς προβοσκίσιν, quaeta vide quoque in Muſc. Encom. C. 3. P. Wess.

4. Τὸ γὰρ μῆκος ἦν πηχῶν πέντε] Abunde illuſtravit *Freinshem.* in *Curt.* L. VIII, 14, 13. P. Wess.

18. Καὶ περικλασθεὶς περὶ τὸ θηρίον] Quis controverſiam his moviſſet, niſi veteres membranae anſam praeberent? Θωράκιον, quod oſtentant, non plane incongruum eſt. Machina erat, beluae tergo impoſita, unde in hoſtes abs bellatoribus ſpicula torquebantur. Ne temere dixiſſe videar, en *Aeliani* verba ex L. XIII. de Animal. Cap. 9. ὁ δὲ [illegible] ἐλέφας ὑπὸ τοῦ [illegible] ΘΩΡΑΚΙΟΥ, [illegible] (φέρει). [illegible] &c. & Auctoris Hiſtor. Maccab., qui θώρακας vocat, [illegible] Lib. 1. cap. 6, 43. Itaque id ſi reliquit Auctor, indicabitur, Porum infracto & vulneribus lacero corpore ex ea machina in terram verſum corruiſſe. Nihil tamen decerno, quod & vulgatum tueri ſe poſſit. Alia de Poro *Curt.* L. VIII, 14, 35. & *Arrian. Anab.* L. V, 18., e quo & hoc diſcimus, ſuperiore anno praelium hoc fuiſſe adminiſtratum, ſed ejus fine. Quae quidem cauſſa cur Chremetis Archontis magiſtratui *Diodorus* ſuo more id contribuat. P. Wess.

43. Τὴν μὲν πέραν τοῦ ποταμοῦ] De urbibus hiſce diſtinctius Cap. 95. P. Wess.

54. Ὀν-

Olymp. CXIII. II.

90. In montibus autem, qui caſtris imminebant, ſingulare quippiam exſtitit. Alebat haec regio praeter materiam navibus ſtruendis idoneam mirae vaſtitatis ſerpentes, ad XVI. videlicet cubitorum longitudinem porrectos. Ad haec ſimiarum genera tum numero, tum magnitudine corporum inſolenti. Quarum venationis artem beſtia ipſa docuit. Eſt haec cujusvis actionis imitatrix. Sed propter corporis robur, animique ſagacitatem haud facile capitur. Ideo venatorum pars melle oculos perungit: pars in conſpectu ferarum perones induit. Sunt etiam, qui ſpecula capiti ſuo applicent. Tum calceamenta cum adhibitis vinculis relinquunt. Pro melle autem viſcum ſupponunt, & ſpeculis innectunt laqueos. Cum igitur beſtiae, quae viderunt, etiam ipſae peragere ceptant, conatu fruſtrantur Palpebrae enim agglutinantur, pedes revincti haerent, & corpora illaqueata detinentur; Unde facillime ſubactae capiuntur. Dehinc Embiſarum, qui auxilium Poro ferendum procraſtinaverat, Alexander terrore incuſſo, ad imperata faciendum adegit, & tranſmiſſo cum copiis amne, per regionem eximie fertilem perrexit. Nam inſoliti hîc generis arbores erant, ad LXX. cubitos in altum editae, & craſſitie tanta, ut difficulter IV. illas viri complecterentur. Umbram vero ad tria plethra de ſe projectabant. In hoc etiam tractu magna vis ſerpentum erat: qui ſpecie quidem exiles, ſed varietate corporum inſignes erant. Nam alii virgas aenei coloris ſpecie ſua exhibebant: Alii denſam, piliſque hirſutam, arrigebant criſtam; Tanta morſus efficacitate, ut mors extemplo ſequeretur. Si quis ictus eſſet, horrendis torquebatur doloribus, & cruentus per totum corpus ſudor profluebat. Macedones igitur aegre contra hanc peſtem ſe tutantes, lectos ex arboribus habentes ſuſpenſos majorem noctis partem inſomnem ducebant: donec ab incolis de remedio veneni radice quadam edocti, malo iſto liberati ſunt.

91. Poſtquam caſtra inde moverat Alexander nuncii quidam adtulerunt, Porum finitimorum regem, Pori nuper debellati ex fratre nepotem, re-

Ἴδιον δέ τι καὶ κατὰ τὴν ὀρεινὴν τὴν πλησίον ὑπῆρχε. Χωρὶς γὰρ τῆς πρὸς ναυπηγίαν ὕλης, εἶχεν ἡ χώρα πολλοὺς καὶ παρηλλαγμένους τοῖς μεγέθεσιν 560. ὄφεις, ὄντας ἑκκαιδεκαπήχεις· πιθήκων τε γένη πολλῶν, καὶ τοῖς μεγέθεσι [o] διαλλαττόντων· ὧν τὴν τέχνην τῆς θήρας αὐτὸ τὸ ζῷον ὑφηγεῖτο. μιμητικὸν γὰρ ὑπάρχον πάσης πράξεως, βίᾳ μὲν οὐ ῥᾳδίως χειροῦται, διά τε τὴν ἰσχὺν τῶν σωμάτων καὶ διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἀγχίνοιαν· τῶν δὲ κυνηγῶν οἱ μὲν μέλιτι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλείφονται, οἱ δὲ βλεπόντων τῶν θηρίων ὑποδοῦνται, τινὲς δὲ ταῖς κεφαλαῖς κάτοπτρα περιτιθέασι καὶ τοῖς μὲν ὑποδήμασι προσδεθέντες δεσμοὺς ἀπολείπουσιν, ἀντὶ δὲ τοῦ μέλιτος ἰξὸν ὑποβάλλουσι, τοῖς δὲ κατόπτροις [p] ἐπίσπαστρα καθάπτουσι. διόπερ ὅταν βούλωνται τὰ ζῷα τὰς πράξεις τῶν ὁραθέντων ἐπιτελεῖν, ἀδυνατεῖ, τῶν μὲν βλεφάρων κεκολλημένων, τῶν δὲ ποδῶν δεδεμένων, τῶν δὲ σωμάτων κατεχομένων. [q] ὅθεν εὐχείρωτα πρὸς τὴν θήραν γίνεται. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὸν ὑστερηκότα τῆς τοῦ Πώρου συμμαχίας βασιλέα ὄνομα [r] Ἐμβίσαρον καταπληξάμενος, ἠνάγκασε ποιεῖν τὸ προσταττόμενον· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως περάσας τὸν ποταμὸν, προῆγε διὰ χώρας ἀρετῇ διαφερούσης. δένδρων γὰρ εἶχε γένη διαλλάττοντα, καὶ τὸ μὲν ὕψος ἔχοντα πηχῶν ἑβδομήκοντα, τὸ δὲ πάχος μόγις ὑπὸ τεττάρων ἀνδρῶν [s] περιλαμβανόμενα, τριῶν δὲ πλέθρων σκιὰν ποιοῦντα. Εἶχε δὲ καὶ ἡ χώρα ὄφεων πλῆθος, μικρῶν μὲν τοῖς μεγέθεσι, ταῖς δὲ ποικιλίαις ἐξηλλαγμένων. οἱ μὲν γὰρ χαλκοειδεῖς ῥάβδους [t] ἐπέφαινον, οἱ δὲ τὴν λόφην δασεῖαν εἶχον τριχώδη, [u] διά τε τῶν δηγμάτων ὀξεῖς θανάτους ἀπειργάζοντο. τοὺς δὲ πληγέντας πόνοι δεινοὶ συνεῖχον, καὶ ῥύσις ἱδρῶτος αἱματοειδοῦς κατεῖχε. διόπερ οἱ Μακεδόνες δεινῶς [x] ὑπὸ τῶν δηγμάτων ἀπαλλάττοντες, τὰς κλίνας [y] ἀπὸ τῶν δένδρων ἐξῆρτων, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς διηγρύπνουν. μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ τῶν ἐγχωρίων μαθόντες τὴν ἀντιφάρμακον ῥίζαν, ἀπελύθησαν τῶν δεινῶν.

Προϊόντος δὲ αὐτοῦ μετὰ τῆς δυνάμεως, ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες ὅτι Πῶρος ὁ βασιλεὺς, ἀνεψιὸς ὢν τοῦ καταπεπολεμημένου Πώρου, τὴν βασι-

λείας

---

[o] Διαλλάτ]οντα Reg. 1. [p] Ἐπίσπαστρα idem. [q] Sex quae conſequuntur deſunt vocabula Ven. Reg. 2. Baſil. & Coſp. [r] Ἐμβισάρων & Ἐμβαρσάνω in Steph. margine, quorum poſterius dat Reg. 1., prius Baſil. & Coſp., Σαναβισάρω Vat., Σαναβισάρω Reg. 2. Vid. ſupra Cap. 87. [s] Περιλαμβανόμενα ora Steph. mox ποιοῦν Reg. 2. Baſil. [t] Ἐπέφαινον οἱ δὲ Venet. Reg. 2. Baſil., ſine inſerto ἐξηλλαγμένων, quod & aſteriſcum habet a Steph. & a me deletum eſt. [u] Διὰ δὲ τῶν Reg. 1. [x] Tria quae ſequuntur, omittunt Venet. Reg. 2. Baſil. [y] Ὑπὸ τῶν Reg. 1.

54. Ὄφεις ἑκκαιδεκαπήχεις] Ex Clitarcho ſumpta ſunt, quem teſtem XVI. cubitorum ſerpentibus excitat Aelian. Hiſt. Anim. XVII, 2. Mox γένη πολλὰ καὶ τοῖς μεγέθεσι διαλλάττοντα exſcriptor Reg. pr. voluiſſe videtur, ſicuti πιθήκων γένη ποικίλων ἐν τῇ χώρᾳ, μεγέθει δὲ μέγιστα Clitarchus apud Aelian. in ſimiarum hac venatione. P. Wess.

59. Τῶν δὲ κυνηγῶν οἱ μὲν μέλιτι τοὺς ὀφθαλμοὺς &c.] Demiror, cur melle oculos leverint, cum aqua ei rei & aptior multo & paratior eſſet? Strabo aquam praetulit L. XV. p. 1023. eadem in hiſtoria ἐν ὄψει θέντες τρύβλιον ὕδωρ ἔχον τοὺς ἑαυτῶν ὀφθαλμοὺς ἐναλείφουσιν ἐξ αὐτοῦ. Unde ergo id mel? Paucis expediam. Error videtur aut ipſius ſcriptoris aut amanuenſium. Clitarchus, unde haec excerpta, μίλτῳ ἀλείφουσι, rubrica pingunt, ſcripſerat, quod, in veteri exemplari corruptius exaratum, mel tandem progenuit. Accipe ipſa Clitarchi, ſicuti ab Aeliano de Anim. L. XVII, 25. adumbrata ſunt, verba: πρὸς τούτοις οἱ θηρῶντες [illegible] (ſimia) ὑποδέδεται [illegible], μιμεῖται τὸν [illegible] τοὺς ὀφθαλμοὺς ΜΙΛΤΩΙ, καὶ [illegible]. Vides ovum ovo non eſſe ſimilius. Jam ut rubricae miniique in pingendis oculis & ſuperciliis uſum veteri aevo valuiſſe, multis oſtendam, in re cognita neceſſe non arbitror. P. Wess.

65. Ἐπίσπαστρα καθάπτουσι] Aelian. eodem loc. [illegible] καὶ [illegible]. Vertunt & laqueum firmum ſubtus validum addunt, mentem ſcriptoris aſſecuti, non verba. Lege mecum καὶ τούτοις ἅμματα ἰσχυρὰ ὑποπλέκουσι. Nam quae [illegible] huic loco non conveniunt, aliud indicantia, ut vel ejuſdem L. XIV, 24. cognoſcitur. Quod vero continuo ſequitur ὅταν βούλωνται τὰ ζῷα id neminem Graeci moris callentem morabitur. Conf. ad L. V, 8. P. Wess.

76. Τὸ δὲ πάχος μόγις ὑπὸ τεττάρων — περιλαμβ.] Ex Oneſicrito μεγάλα δένδρα, ὥστε ΠΕΝΤΕ ἀνθρώπους δυσπεριλήπτους εἶναι τὰ στελέχη Strabo L. XV. p. 1017. P. Wess.

80. Οἱ μὲν γὰρ — ἐξηλλαγμένων] Ultimum longiſſime exterminandum. L. Rhod.

Οἱ μὲν γὰρ — ἐπέφαινον, οἱ δὲ &c.] Recte vir eruditus, cujus opinioni veteres libri auctoritatem concilíant. Sumpſit & has ex Clitarcho ſerpentes Diodorus: ſic enim ille βραχεῖς μὲν εἶναι [illegible] ποικίλους [illegible], ὥσπερ φαρμάκοις καταγεγραμμένους. τοὺς μὲν γὰρ ΧΑΛΚΟΕΙΔΕΙΣ ΤΑΙΝΙΑΣ ἔχειν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐς τὴν οὐρὰν καθηκούσας apud Aelian. Hiſt. Anim. L. XVII, 2. Nam quas ille ταινίας, Noſter pari ſententia ῥάβδους vocat. De criſtis ſerpentum draconumque viſi praeclari S. Bochartus Hierozoic. P. II. Lib. III, 14. p. 432. & Ez. Spanhem. de Num. Praeſt. Diſſert. IV. p. 221. P. Wess.

83. Καὶ ῥύσις ἱδρῶτος αἱματοειδοῦς κατεῖχε] Ariſtobulus de iiſdem τοὺς δὲ πληγέντας αἱμορροεῖν ἐκ παντὸς πόρου μετ' ὀδυνῶν, εἶτα ἀποθνήσκειν, εἰ μὴ βοηθήσειέ τις εὐθύς in Strabon. L. XV. pag. 1033. A. Quae mihi in memoriam redigunt Tullum, ab haemorrhoide admorſum, & per ejuſmodi mortis imaginem pereuntem in Lucani L. IX, 809.

——— ——— Omnia membra
Emiſere ſimul rutilum pro ſanguine virus.
Sanguis erant lacrymae: quaecumque foramina novit
Humor, ab his largus manat cruor: ora redundant,
Et patulae nares: ſudor rubet: omnia plenis
Membra fluunt venis: totum eſt pro vulnere corpus.

Adde

λείαν ἀπολιπὼν πέφευγεν εἰς τὸ τῶν [z] Γανδαριδῶν ἔθνος. ὁ δ' Ἀλέξανδρος παροξυνθεὶς Ἡφαιστίωνα μὲν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν τούτου χώραν μετὰ δυνάμεως, καὶ προσέταξε τὴν βασιλείαν παραδοῦναι τῷ μεθ' ἑαυτοῦ Πώρῳ. αὐτὸς δ' εἰς τὸ τῶν [a] Ἀδρεστῶν καλούμενον ἔθνος στρατεύσας, καὶ τῶν πόλεων ἃς μὲν βίᾳ χειρωσάμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσαγαγόμε- 501. νος, εἰς τὴν τῶν [b] Καθαίων χώραν παρεγένετο. παρὰ δὲ τούτοις νόμιμον ἦν τὰς γυναῖκας τοῖς ἀνδράσι συγκατακαίεσθαι. τοῦτο δ' ἐκυρώθη τὸ δόγμα παρὰ τοῖς βαρβάροις, διὰ μίαν γυναῖκα φαρμάκοις ἀπολέσαι τὸν ἄνδρα. ὁ δ' οὖν βασιλεὺς τὴν μεγίστην καὶ ὀχυρωτάτην πόλιν μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐκπολιορκήσας ἐνέπρησεν. ἄλλην δ' ἀξιόλογον πολιορκοῦντος αὐτοῦ, καὶ μεθ' ἱκετηριῶν δεηθέντων τῶν Ἰνδῶν, ἀπέλυσε τῶν κινδύνων αὐτούς. Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς ὑπὸ Σωπείθη τεταγμένας πόλεις, εὐνομουμένας καθ' ὑπερβολήν. τά τε γὰρ ἄλλα πρὸς δόξαν πολιτεύονται, καὶ τὸ κάλλος παρ' αὐτοῖς τιμιώτατον νενόμισται. διόπερ ἐκ νηπίου παρ' αὐτοῖς τὰ βρέφη διακρίνεται, καὶ τὰ μὲν ἄρτια, καὶ τὴν φύσιν ἔχοντα πρὸς εὐπρέπειαν καὶ ἰσχὺν εὔθετον, τρέφεται· τὰ δὲ καταδεῆ τοῖς σώμασιν, ἀνάξια τροφῆς ἡγούμενοι, διαφθείρουσιν. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ τοὺς γάμους ποιοῦνται, προικὸς μὲν καὶ τῆς ἄλλης πολυτελείας ἀφροντιστοῦντες, κάλλους δὲ καὶ τῆς τοῦ σώματος ὑπεροχῆς μόνον φροντίζοντες. διόπερ οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατοικούντων διαφέρουσι τῶν ἄλλων ἀξιώμασι. παρὰ δὲ πάντας ὁ βασιλεὺς Σωπείθης περίβλεπτος ὢν ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῷ μήκει τοὺς τέτταρας πήχεις ὑπεράγων, [c] προῆλθε μὲν ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἐχούσης τὰ βασίλεια· παραδοὺς δ' αὐτὸν καὶ τὴν βασιλείαν Ἀλεξάνδρῳ, πάλιν ταύτην ἀπέλαβε, διὰ τὴν τοῦ κρατοῦντος ἐπιείκειαν. ὁ δὲ Σωπείθης μετὰ πολλῆς προθυμίας τὴν μὲν δύναμιν ἅπασαν ἐπί τινας ἡμέρας λαμπρῶς εἱστίασε.

Τῷ δ' Ἀλεξάνδρῳ πολλὰ καὶ μεγάλα δῶρα παραστήσας, κύνας ἔδωκεν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, τοῖς μεγέθεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς καὶ τοῖς ἄλλοις προ-

gno per fugam deserto, ad Gangaridarum se natio- Olymp. CXIII. II. nem proripuiſſe. Qua re non parum commotus Alexander Hephaeſtionem cum armatorum manu in ditionem ejus tendere, regnumque in provinciae formam redactum, amico ſuo Poro tradere jubet. Interea expeditione in Adreſtarum gentem ſuſcepta, urbium alias vi, alias deditione, ſubjungit. Hinc ad Cathaeorum nationem perventum: ubi lege receptum erat, ut uxores cum viris concremarentur. Id communi gentis decreto ſancitum fuerat, propter foeminae unius perfidiam & ſcelus, quae veneno maritum ſuſtulerat. Ibi maximum & prae a- 611. liis munitum rex oppidum, multis periculis vix tandem expugnatum, incendit. Aliud deinde oppugnare aggreſſus, cum ſupplicum habitu cives deprecarentur, impunitatem illis conceſſit. Hinc ad urbes, Sopithae addictas, exercitum traduxit. Quae cum legibus optime conſtitutis regantur, inter alia reipublicae inſtituta etiam hoc obſervant, ut formae honeſtatem inter precioſiſſima aeſtiment. Ideoque ab incunabulis, qui ſit infantum habitus, dijudicant. Qui membris ſunt integris & recte compoſitis, naturamque habent ad formae decorem ac robur idoneam, hos educant: at mancos & corporis habitudine infirmos, ceu indignos educatione, ex vita tollunt. Conſimili ratione matrimonia etiam contrahunt. Poſthabita enim dote, caeteroque magni precii apparatu, ad pulcritudinem & proceritatem corporis unicum habent reſpectum. Hinc fit, ut qui in urbibus illis habitant, plerique aliis dignitate formae ſint conſpectiores. Prae omnibus autem Sopithes rex formae elegantia & corporis majeſtate conſpicuus erat. IV. enim cubitos excedebat. Is ex urbe, (in qua tunc regia erat) progreſſus, ſe & regnum Alexandro dedidit, illudque benignitate victoris poſtliminio recepit. Idcirco totum exercitum ad dies aliquot opulo magnifico excepit.

92. Et poſt varia magnique impendii munera Alexandro exhibita, CL. etiam canes obtulit, magnitudine, viribus, aliisque naturae donis mirifice prae-

---

[z] *Γανδαριτῶν Reg.* 2. *Γαγγαριδῶν Baſil. Coſpus.* [a] *Ἀδρεστῶν Reg. pr.* Vulgo *Edd.* *Ἀνδρεστῶν.* [b] Omnes *Καθαρῶν* prave. [c] *Προῆγε μὲν Reg.* 1. quod ferri poſſet.

Adde *Dioſcorid.* Theriac. cap. 12. Porro *διωκθεὶς ὑπὸ τῶν δογμάτων ἀπαλλάττομαι* prave mutantur in ſchedis quibuſdam. Conf. ad Lib. III, 21. P. Wess.

91. *Ἀνεψιὸς ὢν — Πώρῳ*] Regem hunc *ἀνεψιὸν τοῦ ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἁλόντος* *Strabo* XV. pag. 1024. A, *Πώρου τὸν ἕτερον τὸν κακόν* *Arrian.* adpellat *Ἀναβ.* V, 21., ubi *N. Blancardus* in carpendo *Rhodomano* ob *nepotem ex fratre* multus eſt: indignum id eſſe Romanis auribus vertendumque fuiſſe aut *conſobrinum* aut *patruelem*. Bene quidem, ſi Interpreti conſtitutum fuiſſet, Ciceronis dictionem ubique aemulari. Tu de *nepotibus ex fratre* vide *Caſaubon.* ad *Spartian.* Hadr. C. 2. P. Wess.

93. *Τῶν Γανδαριδῶν ἔθνος*] In *Plut.* Alex. p. 699. E., prorſus ut *Reg. ſec.*, *Γανδαριτῶν*. Sed vide ſupra L. II, 37. P. Wess.

97. *Εἰς τὸ τῶν Ἀδρεστῶν*] Hoc ex *Reg.* I. fideliore ſcriptura adſciſcendum duxi: prope abſunt *Ἀδραισταὶ* *Arriani* L. V, 22., & *Oroſii* Adreſtae ſive Adraeſtae, ut vidit accuratiſſimus *Franc. Fabricius.* Statim *καλούμενον* ex *Steph.* correctione recipi poterit. P. Wess.

1. *Εἰς τὴν τῶν Καθαίων χώραν*] Correxi *Καθαίων* vocabulum ex *Arrian.* L. V, 22. *Stephano*, e ſcriptis *Codd.* adjuto ab *Holſten.*, & *Oroſio* III, 19., ubi *Fabricius* id fieri oportere dudum admonuerat. Vitioſum gentis nomen erat in *Polyaeno* Strat. IV, 3, 30. *Strabone* quoque L. XV. p. 1024., cui utrique medicinam fecerunt viri eruditione praeſtantes. Satis itaque excuſabor eorum patrocinio. Reſtat de regionis ſitu controverſia, cui originem dediſſe *N. Trigautium* Exped. Sinic. L. IV, 3., *Cathayam* non aliam ac *Sinam* videri pertendentem, adfirmat *And. Mullerus*: traxiſſe enim in partes *Mart. Martinium*, *Athan. Kircherum*, *Jac. Golium* pluresque alios; ſecus tamen rem habere: nunquam Alexandrum victricia arma in id regnum intuliſſe: neque in *Sinam* bene congruere, quae veteres mediique aevi ſcriptores, *M. Paullus Venetus*, *Haitono*, & hoc de genere alii prodiderunt: contra ea in Tartariam, cujus *Cambalu* metropolis, optime. Haec ille in Diſquiſ. Hiſtor. & Geograph. de Chataia p. 80. & ſeqq. In quibus de Alexandro quae aſſeverat, haud dubie vera ſunt: cetera non ejuſdem valoris. Nam quae *M. P. Venetus* L. II, 25. de Region. Orient. & *Haitonus* de Tartar. C. 1., ea ſeptemtrionalem Sinam, a Tartaris jam tum domitam, clariſſime deſcribunt: cujus praecipuam urbem *Cambalu* ſive *Chan-Balek*, Sinis eſſe *Pekin*, dubitare prohibent obſervata doctiſſimi *Joſeph. Simon. Aſſemani* Diſſert. de Syris Neſtorian. p. 513. Neque officere huic ſententiae poterit Alexandri tranſitus *εἰς τὴν Καθαίων χώραν*, modo obſervetur, latius olim id nomen patuiſſe, complexum Aſiae eam partem, quae ultra Imaum montem latiſſime in ſeptemtrionem ipſamque Tartariam porrigitur, quod *N. Trigautius* non negat & *Athan. Kircherus* defendit Prodrom. Copt. C. 4. P. Wess.

2. *Τοῦτο δ' ἐκυρώθη δόγμα* &c.] Conf. *Strabon.* L. XV. pag. 1024. C. & quae infra leguntur L. XIX, 33. P. Wess.

4. *Ὁ δ' οὖν βασιλεὺς τὴν μεγίστην* &c.] Hac de urbe & ſequente uberius *Curtius* L. IX, 1, 14. & *Polyaen.* Strat. IV, 3, 30. P. Wess.

13. *Διόπερ ἐκ νηπίου παρ' αὐτοῖς τὰ βρέφη* &c.] *Curtius* ſic Latine dedit: *genitos liberos non parentum arbitrio tollunt aluntque, ſed eorum quibus ſpectandi infantium habitum cura mandata eſt. Si quos inſignes aut aliqua membrorum parte inutiles notaverunt, necari jubent.* quibus gemina *Oneſicritus* apud *Strabon.* dict. loco, de nuptiis, non genere & nobilitate, ſed electa corporum ſpecie conjunctis, itidem conſentiens. Qui quidem mos duraſſe illis diutiſſime videtur. *Viri quando uxores ducere volunt*, verba *M. Paulli Veneti* ſunt de Cainduis L. I, 62. de Region. Orient., *quaerunt magis pulchras quam nobiles ac divites. Unde ſaepe fit, ut vir nobilis & magnus pauperam ducat uxorem, ſed formoſam, matri illius dotem aſſignans.* P. Wess.

14. Ὀν

Olymp. CXIII. 2. praestantes. Hos ex commixtione cum Tigribus ortos, fama erat. Ut autem ex re praesenti periculum virtutis horum faceret Alexander, in circum eximiae magnitudinis leonem adduxit, eique duos ex donatorum numero, sed infirmissimos objecit: Qui cum beluae impares essent, alios duos immisit. Leone igitur a IV. canibus profligato, quidam a Sopithe cum gladio missus dextrum crus unius amputare cepit: Cum vero satellites, exclamante rege, accurrerent, & prehensatum Indi brachium inhiberent: Sopithes tres pro uno se redditurum pollicetur. Minister ergo venationis crus canis denuo comprehensum, sensim ac paullatim caedit. Qui interim nec ululatum nec stridorem edit, sed infixis leoni dentibus inhaeret, donec exanguis super leone exspirat.

93. Interea Hephaestio cum agmine pridem secum misso, revertitur: postquam magnam Indiae portionem longe lateque subegisset. Huic rex meritam strenuitatis laudem retribuit. Et proximum inde Phegei regnum invadit: ubi cum incolis acceptus esset Macedonum adventus, & Phegeus ipse multis cum muneribus obviam procederet, ut beneficio suo regnum obtineret, concessit, & biduum cum exercitu splendide ab illo tractatus, ad Hypanin fluvium promovit. Hic VII. stadia latus est & VI. orgyias altus, cursu vehementer concitato, & transitu perquam difficili. Tum e Phegeo cognoscit, quod trans Indum regio XII. dierum itinere per vastas solitudines excurrat. Quam Ganges fluvius excipiat, latitudine stadiorum XXXII. ac profunditate tanta, ut omnia per Indiam flumina superet. Ulteriores autem ripas Praesiorum & Gandaridarum gentes colere, regemque horum esse Xandramen, viginti equitum & ducentis peditum millibus, curribus insuper bis mille, & quater mille Elephantis, ad bellum adornatis, instructum. Incredibilia haec regi visa. Ideo Porum ad se arcessitum percunctatur, an vera sint, quae renuncientur. Is caetera quidem ita certo se habere confirmat: At qui regnum inter Gandaridas teneat, infimae sortis hominem & obscurum esse, ut qui pro tonsoris filio habeatur.

τερήμασι θαυμαζομένους, ὡς ἔφασαν ταῖς τίγρεσιν ἐπιμεμίχθαι. βουλόμενος δὲ τὸν Ἀλέξανδρον διὰ τῶν ἔργων λαβεῖν πεῖραν τῆς τῶν κυνῶν ἀρετῆς, εἰσήγαγεν εἴς τι περίφραγμα λέοντα τέλειον, καὶ τῶν δοθέντων κυνῶν δύο τοὺς εὐτελεστάτους [d] προέβαλε τῷ λέοντι· τούτων δὲ καταγωνιζομένων ὑπὸ τοῦ θηρίου, δύο ἑτέρους ἀφῆκε. τῶν δὲ τεττάρων [e] περιγινομένων τοῦ λέοντος, πεμφθείς τις ὑπ' αὐτοῦ μετὰ μαχαίρας, ἀφῄρει τὸ δεξιὸν σκέλος ἑνὸς τῶν κυνῶν. τοῦ δὲ βασιλέως ἀναβοήσαντος, καὶ τῶν σωματοφυλάκων προσδραμόντων καὶ τῆς τοῦ Ἰνδοῦ χειρὸς ἐπιλαβομένων, ὁ μὲν Σωπείθης τρεῖς ἀντὶ τούτου δώσειν ἐπηγγείλατο. ὁ δὲ κυνηγὸς ἐπιλαβόμενος τοῦ σκέλους, [f] ἔτεμνεν ἡσυχῇ κατ' ὀλίγον. ὁ δὲ κύων οὔτε κλαγγὴν οὔτε μυγμὸν προέμενος, ἀλλὰ τοὺς ὀδόντας ἐμπεπρικὼς, ἔμενεν ἕως οὗ γενόμενος ἔξαιμος ἐναπέθανε τῷ θηρίῳ. 562.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ἧκεν Ἡφαιστίων μετὰ τῆς συναπεσταλμένης δυνάμεως, πολλὴν τῆς Ἰνδικῆς καταπεπολεμηκώς. τοῦτον μὲν οὖν διὰ τὰς ἀνδραγαθίας ἐτίμησεν· αὐτὸς δὲ εἰς τὴν Φηγέως δυναστείαν ἐμβαλὼν, καὶ τῶν ἐγχωρίων ἀσμένως τὴν τῶν Μακεδόνων παρουσίαν προσδεξαμένων, καὶ τοῦ Φηγέως μετὰ δώρων πολλῶν ἀπαντήσαντος, τήν τε βασιλείαν ἔχειν συνεχώρησε, καὶ ξενωθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ δύο ἡμέρας λαμπρῶς, [g] ἐπὶ τὸν Ὕπανιν ποταμὸν προῆγεν, [h] οὗ τὸ μὲν πλάτος ἦν σταδίων ἑπτὰ, τὸ δὲ βάθος ἓξ ὀργυιῶν, τὸ δὲ ῥεῦμα σφοδρὸν καὶ δυσδιάβατον. ἀκούσας δὲ τοῦ Φηγέως περὶ τῆς πέραν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ χώρας, ὅτι δώδεκα μὲν ἡμερῶν ἔχει δίοδον ἔρημον, μετὰ δὲ ταύτην εἶναι ποταμὸν τὸν ὀνομαζόμενον Γάγγην, τὸ μὲν πλάτος τριάκοντα καὶ δυοῖν σταδίων, τὸ δὲ βάθος μέγιστον τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικήν· πέραν δὲ τούτου [i] κατοικεῖν τό, τε [k] τῶν Πραισίων καὶ Γανδαριδῶν ἔθνος, τούτων δὲ βασιλεύειν Ξανδράμην, ἔχοντα δισμυρίους μὲν ἱππεῖς, πεζῶν δὲ εἴκοσι μυριάδας, ἅρματα δὲ δισχίλια, ἐλέφαντας δὲ πολεμικοῖς κεκοσμημένους τετρακισχιλίους· ἀπιστήσας δὲ τοῖς λεγομένοις, προσεκαλέσατο τὸν Πῶρον, καὶ περὶ τῶν προσαγγελλομένων τἀκριβὲς διεπυνθάνετο. ὁ δὲ [l] τἄλλα μὲν ὑπάρχειν ἅπαντα ἀληθῆ διεβεβαιοῦτο, τὸν δὲ βασιλέα τῶν Γανδαριδῶν ἔφησεν εὐτελῆ παντελῶς εἶναι καὶ ἄδοξον, ὡς ἂν κουρέως υἱὸν νομιζόμενον εἶναι.

---

[d] Προσέβαλε idem. [e] Περιγενομένων Reg. pr. [f] Ἔτεμεν idem. [g] Ἐπὶ τὸν Ὕπανιν Reg. 1. Cett. Ὕφασιν. [h] Οὗτος ἦν τὸ πλ. μὲν ἦν Reg. 1. [i] Καλῶ ex scripturae compendio Vat. [k] Τῶν Βρησίων Reg. 1. Vulgo Ταβραισίων. Mox Γανδαρ. Basil. & Cospus & quidem semper. [l] Τἄλλα μὲν ἅπαντα ὑπάρχειν Reg. 1.

34. Ὡς ἔφασαν ταῖς τίγρεσιν ἐπιμεμίχθαι] Hybridam hanc Indicorum canum originem exposuerunt *Aristoteles* Hist. Anim. L. VIII, 29., *Aelian.* de Animal. L. IV, 19. & L. VIII, 1. *Gratius* Cyneget. v. 165., quosque ibi *Jan. Vlitius* testimonium dicere jussit. P. Wess.

45. Ὁ μὲν Σωπείθης τρεῖς — ἐπηγγείλατο] Apud *Strabon.* XV. p. 1025. B. & *Aelian.* Hist. An. VIII, 1. non τρεῖς sed τέτταρας. Mox ἡσυχῇ καὶ κατ' ὀλίγον fuisse olim videtur, copula a sequenti voce absorpta, quo mendi genere nihil tritius esse solet. Exempla si desideres, *Jo. B. Coteler.* T. II. Mon. Graec. p. 589. inspice. P. Wess.

48. Ἀλλὰ τοὺς ὀδόντας ἐμπεπρικὼς] Libris suis viri spectatae eruditionis *Jos. Scaliger* & *Is. Vossius* ἐμβεβρυχὼς allieverant, quorum etsi firmare posset conjecturam καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας in S. *Lucae* A. A. cap. VII, 54. & Lacaena mulier ἰδοῦσα Ὀξὺ ἐπιβρύχουσα Epigrammatis Antholog. L. III. p. 293. inque alio *Antipatri*, nuper edito, ἀφριόεν ἐπιβρύχουσα γένειον, nihil ego mutaverim. Vetat vulgatissimum πρίειν τοὺς ὀδόντας, praeter alios a *Libanio* T. II. p. 18. C. usurpatum, nec intellectum tamen a *Morello*, & hoc Nostri, quamquam paullo diversius, Excerpt. *Vales.* p. 253. ὁ Ζήνων τῷ τε δοκεῖν πρίων τὸ ἐς ἐκεῖνον τοὺς ὀδόντας. Atque haec ad scriptoris defensionem abunde satis videntur. Addamus Epigramma, quod innuimus, post *Lucubration. Hesychian.* p. 336. vulgatum, quodque extricare se posse vir doctus negavit:

Αὐτά τυ ῥίψασα παρὰ ξίφος ἄκαιρον ἔδων
Βαψαμένα κοίλων ἐντὸς Ἄρη λαγόνων
Μάτηρ, ἅ σ' ἔτικτεν, Δαμάτριε, φᾶ δὲ σίδηρον
Παιδὸς ἐῦ φρονέω μέσσον ἔχουσα φόνου,
Ἀφριόεν κοναβεῦσα ἐπιβρύχουσα γένειον,
Δέρκομενα λοξαῖς, οἷα Λάκαινα, κόραις.
Λεῖπε τὸν Εὐρώταν, εἰς τάρταρον, ἐπεὶ δειλὸς
Ἦσθ' ὁ τολμήσας οὔτ' ἐμὸς, οὔτε Λάκων.

Ita legendum. Mater Spartana filium Demetrium, quod metu fugam turpiter fuisset ingressus, interfecerat: gladiumque, filii sanguine madidum, manu tenens & dentibus infrendens peremto insultaverat, quippe nec se, nec Eurota, neque Sparta digno, sed Tartaro. Haec mens cultissimi Epigrammatis P. Wess.

54. Εἰς τὴν Φηγέως δυναστείαν ἐμβαλὼν] In quibusdam *Curtii* libris *Phegelis* & dein quarto casu *Phegela*; quae res *Jan. Rutgersium* impulit, ut Var. Lect. lib. VI, 14. in *Curtio* legeret *Phegel, is erat gentis proximae rex*, atque hoc loco Φηγῆλος a recto Φηγήλ: quod merito displicuit *Freinshemio*, eoque magis, quoniam scripti Curtiani *Codd.* manifesto *Phegea* praeferunt. Non dissimilia ad *Arrian.* sui L. V. p. 355. *N. Blancardus* commentatus est, sed *Freinshemii* prorsus oblitus. P. Wess.

59. Ἐπὶ τὸν Ὕπανιν] Hoc elegi ob L. II, 37., tametsi non ignorem in fluvii ejus nomine variatum olim fuisse. Conf. *Cl. Salmasium* in *Solin.* p. 556. P. Wess.

63. Ὅτι δώδεκα μὲν ἡμερῶν ἔχει δίοδον] *Undecim dierum ultra flumen per vastas solitudines iter esse* apud *Curt.*, qui haec *Diodori*

ναι. ᵐ εὐπρεπῆ γὰρ ὄντα τὸν τούτου πατέρα, μεγάλως ὑπὸ τῆς βασιλίσσης ἀγαπηθῆναι· καὶ τοῦ βασιλέως διὰ τῆς γυναικὸς δολοφονηθέντος, εἰς τοῦτον περιστῆναι τὴν βασιλείαν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, καίπερ ὁρῶν δυσεπίτευκτον τὴν ἐπὶ τοὺς Γανδαρίδας στρατείαν οὖσαν, ὅμως οὐκ ἀφίστατο τῆς φιλοτιμίας ἀλλὰ ⁿ προσέχων ταῖς τῶν Μακεδόνων ἀρεταῖς καὶ τοῖς χρησμοῖς, ἐλπίδας εἶχε κρατήσειν τῶν Βαρβάρων· τὴν μὲν γὰρ Πυθίαν ἀνίκητον αὐτὸν ὀνομάσαι, τὸν δ' Ἄμμωνα συγκεχωρηκέναι τὴν ἁπάσης τῆς γῆς ἐξουσίαν.

Ὁρῶν δὲ τοὺς στρατιώτας ταῖς συνεχέσι ᵒ στρατείαις καταπεπονημένους, καὶ σχεδὸν ὀκταετῆ χρόνον ἐν πόνοις καὶ κινδύνοις τεταλαιπωρηκότας, ὑπέλαβεν ἀναγκαῖον εἶναι τὰ πλήθη τοῖς ἁρμόζουσι λόγοις προτρέψασθαι πρὸς τὴν ἐπὶ τοὺς Γανδαρίδας στρατείαν. πολλὴ μὲν γὰρ φθορὰ τῶν στρατιωτῶν ἐγεγόνει, καὶ λύσις οὐδεμία τοῦ πολέμου ἠλπίζετο· καὶ
563 τῶν μὲν ἵππων, διὰ τὴν συνέχειαν τῆς ὁδοιπορίας, τὰς ὁπλὰς ὑποδιετρῖφθαι συνέβαινε, τῶν δὲ ὅπλων τὰ πλεῖστα κατεξάνθαι· καὶ τὸν μὲν Ἑλληνικὸν ἱματισμὸν ἐκλελοιπέναι, συναναγκάζεσθαι δὲ βαρβαρικοῖς ὑφάσμασι χρῆσθαι, συντεμόντας τὰ τῶν Ἰνδῶν περιβλήματα. κατὰ τύχην δὲ καὶ χειμῶνες ἄγριοι κατεῤῥάγησαν ἐφ' ἡμέρας ἑβδομήκοντα, καὶ βρονταὶ συνεχεῖς καὶ κεραυνοὶ κατέσκηπτον. ἃ δὴ λογιζόμενος ἐναντιοῦσθαι ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς, μίαν εἶχεν ἐλπίδα τῆς ἐπιθυμίας, εἰ τοὺς στρατιώτας ᵖ διὰ τῆς εὐεργεσίας εἰς εὔνοιαν μεγάλην προσαγάγοιτο. διόπερ λεηλατεῖν μὲν αὐτοῖς συνεχώρησε τὴν ᵠ πολεμίαν χώραν, γέμουσαν παντοίας ὠφελείας. ἐν αἷς δ' ἡμέραις ἡ δύναμις ἐπὶ τὴν προνομὴν ἠσχολεῖτο, συναγαγὼν τὰς γυναῖκας τῶν στρατιωτῶν, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας παῖδας, ταύταις μὲν συνεστήσατο κατὰ μῆνα διδόναι σῖτον, τοῖς δὲ παισὶν ἐπιφορὰς ταγματικὰς ἀπένειμε, κατὰ τοὺς τῶν πατέρων συλλογισμούς. ὡς δ' ἐπανῆλθον οἱ στρατιῶται, πολλῶν πλῆθος ἀγαθῶν ἐκ τῆς προνομῆς εὑρηκότες, συνῆγε πάντας εἰς ἐκκλησίαν. διελθὼν δὲ λόγον πεφροντισμένον περὶ τῆς ἐπὶ τοὺς Γανδαρίδας στρατείας, καὶ τῶν ʳ Μακεδόνων οὐδαμῶς συγκαταθεμένων, ἀπέστη τῆς ἐπιβολῆς.

Κρίνας δ' ἐπὶ ταύτης τοὺς ὅρους θέσθαι τῆς στρα-

Patrem enim hujus, ob decorum formae habitum, cordi fuiſſe reginae quam maxime, regeque uxoris dolo perfide necato, regni adminiſtrationem ad hunc fuiſſe devolutam. Quamquam igitur hanc in Gandaridas expeditionem cum ſumma difficultate conjunctam videbat Alexander, a gloriae tamen cupiditate non deſtitit, quin Macedonum virtute Deorumque reſponſis confiſus, victoriae de Barbaris referendae ſpem habebat. A Pythi enim invicti ſibi appellationem tributam, & ab Hammone totius orbis imperium ſibi conceſſum, recordabatur.

Olymp. CXIII. 2. 612.

94. Militem vero perpetuis expeditionibus defatigatum cernens, (continuos enim IIX. annorum labores cum ſummis periculis aerumnoſe toleraverant) ut multitudinem accommodato ſermone ad ſubeundam hanc ſecum militiam exhortaretur, neceſſarium duxit. Ingens enim jactura militum jam facta erat, nec ullus bellorum finis ſperari poterat. Quid? quod equorum ungulae propter itinera nunquam remiſſa detritae, & armorum pleraque abſumta? Habitus etiam Graecus defecerat, ut veſtes barbarico ritu de conciſis Indorum palliis contextas ſibi adaptare neceſſum haberent. Et tum forte fortuna accidit, ut ad dies LXX. horridi ex coelo imbres, tonitruis & fulminibus continenter admixtis, praecipitarent. Quae licet contraria molitionibus ſuis eſſe colligeret, unam tamen adhuc cupiditatis explendae ſpem reliquam habebat, ſi munificentia animos militum, ad reddendam eximie benevolentiam obſtringeret. Idcirco liberam eis per hoſticos agros, omni bonorum genere exuberantes, praedandi poteſtatem conceſſit. Per dies interim illos, dum in populatione occupatur exercitus, uxores militum, puerosque ex illis natos convocat, & illis quidem menſtruum ut exhiberetur frumentum: his vero ut pro ratione ejus quod patres acciperent, ſuum etiam ſtipendium numeraretur, conſtituit. Ubi vero magnam bonorum ubertatem conſecuti milites in caſtra redierunt, omnes in concionem advocavit. Ibi probe meditato ſermone ad illos diſſeruit, ut promti & alacres Gandaridis ſecum arma inferrent, ſed cum nullo Macedones pacto ad voluntatem ejus ſe accommodarent, ab incepto deſtitit.

95. Atque ibi terminum expeditionis ſuae face-

ᵐ Ἐκπρεπῆ idem. ⁿ Confiſus Caſt. ᵒ Στρατιαῖς Reg. 1. ᵖ Διὰ τῆς εὐεργεσίας Reg. pr. διὰ τὰς Edd. ᵠ Παραποταμίαν ora Steph. Reg. 2. ʳ Στρατιωτῶν Steph. cum eodem Reg.

δεῖ verbo tenus expreſſit L. IX, 2, 2., forſan non ſine menda in dierum numero. De Gangis amplitudine vide etiam L. II, 37. P. Wess.

68. Καλοῦσι δέ, οἱ τῶν Πραισίων — ἔθνος] Gentis nomen ex Reg. pr., ſed parum adjuto, inſtauravi: potueram Βρησίων aut Βρασίων, quod Ab. Ortelio in opinionem venit: ſed Πρασίων ἔθνος praetuli, tum quod Plut. Alex. pag. 699. E. & Aelian. Hiſt. An. XIII, 8. XV, 7. XVI, 9. Πρασίους eos vocent, paeneque conſentiant Juſtin. XII, 8. & Oroſius L. III, 19., ubi conſentaneum habeo Fr. Fabricium, tum vero ob reliquorum Codd. Ταβραισίων, a quibus hac via quam proxime deflectitur. In Strabone, Plinio, Stephano Πράσιοι non magno diſcrimine; atque hos ſi malueris, optio enim eſt in ea ſcriptorum diſcordia, conſule N. Blancardum ad Arrian. L. V. pag. 365. & Harduinum in Plinii L. VI, 19. P. Wess.

71. Ἐλέφαντας τετρακισχιλίους] Curtius elephantos trium millium numerum explere L. IX, 2, 4., ubi rex Aggrammes nuncupatur. Vide ſupra L. II, 37. P. Wess.

77. Ὡς ἂν κουρέως υἱὸν ὑπάρχοντα] Rex Porus in Curtii dict. cap., qui regnaret, inquit, non modo ignobilem eſſe, ſed etiam ultimae ſortis: quippe patrem ejus tonſorem, vix diurno quaeſtu propulſantem famem, propter habitum haud indecorum cordi fuiſſe reginae &c. Quae quis non miretur a Poro eum in regem criminoſe congeri? a Poro, inquam, ad omnem fortunae contumeliam projecto, tonſoriſque itidem filio? Accipe Helladii Beſantinoi in Χρηστομαθείαις apud Photium Biblioth. p. 1579. verba, Πῶρος δ', ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν ΚΟΥΡΕΩΣ ἦν υἱός. & haec Libanii T. II. 632. A. ἀλλὰ Πῶρος οὐκ ἐκ ΚΟΥΡΕΩΣ μὲν ὤν, Ἰνδῶν δ' ἐπάρξας. Sic ea legi debent ex certiſſima H. Valeſii emendatione ad Excerpt. Diodor. pag. 346. Haec enim ſi a vero nihil diſſentiant, utique excuſare impudentiam Porus haud poterit. Ego vero haud ſcio, an injuria ita rex ille deprimatur, arguendique iſti ſint ſcriptores, qui Poro contribuerunt, quod Xandramae, Indo quoque & Indorum regi, proprium erat. Porum quidem certe, cui victo ob virtutem Alexander ignovit, regio genere fuiſſe proſeminatum regeſque habuiſſe cognatos, ex illis, quae in ſuperioribus Diodorus, quaeque Plut. Arrianus & Curt. literis prodiderunt, conſtat abunde. P. Wess.

84. Ἀλλὰ προσέχων &c.] Rectius πιστεύων. L. Rhod.

Ἀλλὰ προσέχων ταῖς — ἀρεταῖς] Videtur Caſtus πιστεύων ſuo in codice reperiſſe, eſtque id huic loco multo aptius. P. Wess.

97. Τὰς ὁπλὰς ὑποδιετρῖφθαι συνέβαινε] Ignotus erat ſolearum ferrearum, quibus ungulae equorum contra aſpera & ſcrupoſa loca muniuntur, uſus. Scio Iſ. Voſſium ad Catull. pag. 48. ex Xenophonte eas eruere atque hinc χαλκόποδας Homeri equos illuminare conatum eſſe, ſed irrita opera, ut nuper vir eruditiſſimus in Lexico Ruſtico, Rei Ruſt. ſcriptoribus adpoſito, egregie declaravit. Refer huc potius ἵππους χαλκόποδας ἐξ ΥΠΟΤΡΙΒΗΣ ex Appiani Mithridat. p. 371. P. Wess.

7. Τὴν πολεμίαν χώραν] Induci non poſſum, ut hoc damnem. Παραποταμίαν tamen ſi qui maluerint, quod res ad Hypanim flumen ſit geſta, fruantur arbitrio ſuo. Mox περὶ τὴν προνομὴν ἠσχολεῖτο non ſpernerem, modo Codd. adjicerent. Sic ipſemet Auctor L. II, 40. P. Wess.

12. Τοῖς δὲ παισὶν ἐπιφορὰς ταγματικὰς ἀπένειμε] Pollux III, 94. ἐπιφορά, τὸ τῷ μισθῷ προστιθέμενον, ὡς Θουκυδίδης haec illuſtrant, & Thucydidis, quem innuit, locus L. VI, 31. Ἀποφορὰν, ne cui in cogitationem veniat ea vox, aliud indicare,

Olymp. CXIII. II. se statuit. Ante omnia igitur XII. Diis aras L. cubitorum erexit; Hinc castra triplo majore, quam prior fuerat, ambitu complexus, fossam pedes L. latam & XL. altam duxit. Terra autem intra fossam accumulata, murum non contemnendum exstruxit. Pedites etiam jussit, ut in tabernaculo quisque suo duo cubilia quinûm cubitorum exstrueret. Equites autem, ut illis duo etiam praesepia, altero tanto usitatis ampliora, adderent. Eademque ratione caeterorum quoque post se relinquendorum magnitudines extenderent. Haec eo consilio peragenda curabat, tum ut Heroicam fecisse expeditionem memoraretur: tum ut virorum praegrandium vestigia, & roboris usitatum excedentis modum, argumenta incolis relinqueret. His perfunctus, cum universis copiis, eodem quo venerat itinere, ad Acesinem fluvium regreditur. Ibi naves, quas constructas invenerat, absolvit, aliisque fabricandis operam adhibet. Sub id vero tempus nova ex Graecia supplementa, tum auxiliariorum, tum stipendiis militantium ductu imperatorum adventant, XXX. amplius peditum millia & sex millia ferme equitum. Arma simul eleganter fabricata in CCIↃↃ. CCIↃↃ. IↃↃ. pedites, & medicamentorum C. talenta, tunc advecta. Haec ergo militibus distribuit. 613. Classe vero cum armamentis perfecta (adornatae autem fuerant naves apertae CC. & actuariae IↃ. CCC.) Urbium ad flumen conditarum unam a victoria illic parta, Nicaeam, alteram ab equo, in conflictu cum Poro, ibi interemto, Bucephalam, nuncupavit.

96. Tandem cum amicis naves ingressus, amne secundo in Oceanum, qui versus meridiem est, navigationem intendit. Sed bona exercitus pars juxta in fluminis ripa, Crateri & Hephaestionis ductu, iter faciebat. Perventum erat in regionem, ubi Hydaspes Acesinae committitur. Hîc expositis militibus, Siborum ad fines procedit. Hos ex posteritate illorum esse memorant, qui cum Hercule petram Aornon oppugnaverant, & post irritum conatum, in regione illa, Herois auspicio, collocati erant. Tum castris non obscuri nominis urbi admotis, quorum praecipua erat auctoritas, exeunt, inque colloquium regis admissi, necessitudinis antiquae memoriam renovant, & cupide omnia se facturos, quomodo cognatos de-

τείας, πρῶτον μὲν τῶν δώδεκα θεῶν βωμοὺς πεντήκοντα πηχῶν ᾠκοδόμησεν, ἔπειτα τριπλασίαν τῆς προϋπαρχούσης στρατοπεδείαν περιβαλόμενος, ὤρυξε τάφρον τὸ μὲν πλάτος πεντήκοντα ποδῶν, τὸ δὲ βάθος τεσσαράκοντα· τὴν δ' ἀναβολὴν ἐντὸς τῆς τάφρου σωρεύσας, τεῖχος ἀξιόλογον ᾠκοδόμησε. Προσέταξε δὲ τοῖς μὲν πεζοῖς κατασκηνώσεις ἑκάστῳ δύο στιβάδας πεντεπήχεις οἰκοδομῆσαι, τοῖς δ' ἱππεῦσι πρὸς ταύταις καὶ δύο φάτνας τῆς εἰθισμένης διπλασίας· ἀκολούθως δὲ καὶ τἆλλα τὰ καταλείπεσθαι μέλλοντα τοῖς μεγέθεσιν αὐξῆσαι. ταῦτα δὲ πράττειν ἤμελλεν, ἅμα μὲν ἡρωϊκὴν βουλόμενος ποιήσασθαι στρατοπεδείαν, ἅμα δὲ τοῖς ἐγχωρίοις ἀπολιπεῖν σημεῖα μεγάλων ἀνδρῶν, ἀποφαίνοντα [t] ῥώμας σωμάτων ὑπερφυεῖς. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως [u] ταῖς αὐταῖς ὁδοῖς πορευθεὶς ἀνέκαμψεν ἐπὶ τὸν Ἀκεσίνην ποταμόν· καταλαβὼν δὲ τὰ σκάφη νεναυπηγημένα, καὶ ταῦτα [v] καταρτίσας, ἕτερα προσεναυπηγήσατο. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἧκον ἐκ τῆς Ἑλλάδος σύμμαχοι καὶ μισθοφόροι διὰ τῶν στρατηγῶν ἡγμένοι, πεζοὶ μὲν πλείους τρισμυρίων, ἱππεῖς δ' οὐ πολὺ λείποντες τῶν ἑξακισχιλίων. 564 ἐκομίσθησαν δὲ καὶ πανοπλίαι διαπρεπεῖς, πεζοῖς μὲν δισμυρίοις καὶ πεντακισχιλίοις, φαρμάκων δ' ἰατρικῶν ἑκατὸν τάλαντα. ταῦτα μὲν οὖν διέδωκε τοῖς στρατιώταις· τῆς δὲ ναυτικῆς παρασκευῆς συντελεσθείσης, καὶ διακοσίων μὲν ἀφράκτων ἡτοιμασμένων, ὀκτακοσίων δὲ ὑπηρετικῶν, τὰς μὲν παρὰ τὸν ποταμὸν κτισθείσας πόλεις ὠνόμασε, τὴν μὲν, [x] διὰ τὸ τῷ πολέμῳ κρατῆσαι, Νικαίαν· τὴν δ' ἀπὸ τοῦ τελευτήσαντος ἵππου κατὰ τὴν πρὸς Πῶρον μάχην, Βουκεφάλαν.

Αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν φίλων ἐμβὰς εἰς τὰς ναῦς, τὸν διὰ τοῦ ποταμοῦ πλοῦν ἐπὶ τὸν ὠκεανὸν τὸν κατὰ μεσημβρίαν ἐποιεῖτο. τὸ δὲ πολὺ μέρος τῆς δυνάμεως παρὰ τὸν ποταμὸν [y] ὡδοιπόρει, προηγουμένων Κρατεροῦ καὶ Ἡφαιστίωνος. ὡς δ' ἦλθον ἐπὶ τὴν Ἀκεσίνου καὶ Ὑδάσπου συμβολὴν, ἐκβιβάσας τοὺς στρατιώτας, προῆγεν ἐπὶ τοὺς ὀνομαζομένους [z] Σίβους. τούτους δέ φασιν ἀπογόνους εἶναι τῶν μεθ' Ἡρακλέους ἐπὶ [a] τὴν Ἄορνον πέτραν στρατευσάντων, καὶ τῆς μὲν πολιορκίας ἀποτυχόντων, ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ κατοικισθέντων ὑφ' Ἡρακλέους. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου καταστρατοπεδεύσαντος πλησίον ἐπιφανεστάτης πόλεως, προῆλθον οἱ τῇ δόξῃ πρωτεύοντες τῶν πολιτῶν· ἐντυχόντες δὲ τῷ βασιλεῖ, καὶ τὴν συγγένειαν ἀνανεωσάμενοι, πάντα ποιήσειν ἔφασαν μετὰ προ-

---

[t] Ῥώμας σωμάτων ὑπερφυεῖς *Basil. Reg.* 2. *Vat.*, ῥώμην —— ὑπερφυεῖς *Reg.* 1. sequor priores. Ῥώμην —— ὑπερφυῆ vulgo. [u] Ταῖς αὐταῖς ὁδοιπορίαις ἀνε. *Reg.* 1. haud male. [v] Καταρτίσας *idem.* [x] Διὰ τὸ τῷ solus *Reg.* 1., unde priorem articulum restitui. [y] Ὡδοιπόρει *Reg.* 1. [z] Omnes Ἴβους. [a] Τὴν Ἄορνον *Reg.* 1.

Henr. Valesius in not. *Maussaci* ad *Harpocrat.* docebit. P. Wess.

31. *Δώδεκα θεῶν βωμοὺς* &c.] Conf. *Arrian.* extremo libro quinto, deque aris his, monumento & termino Alexandreae expeditionis, copiosissime disputantes viros praestantissimos Cl. *Salmasium* in *Solin.* p. 556., *Freinshem* ad Curt. L. IX, 3, 19. & *H. Cannegieterum* Dissert. de Brittenburgo C. 9. pag. 105. P. Wess.

34. *Ἀποφαίνοντα ῥώμας —— ὑπερφυεῖς*] Visum hoc est praestabilius ob meliorum librorum concordiam. Adde quae apud *Plutarchum* Alex. pag. 700., de vanissimo hoc regis instituto leguntur. P. Wess.

37. *Ἐπὶ τὸν Ἀκεσίνην ποταμόν*] Recte id quidem & vere. Sed quae statim succedunt, argumento esse videntur, naves eodem in fluvio esse exstructas, regemque secundo isto amne Oceanum versus defluxisse: quod falsum & ceterorum testimoniis contrarium est. Moliti enim naves in Hydaspe Macedones sunt, eodemque fluvio ad mare Alexander descendit. Itaque aut addi intelligive debet, *καὶ τοῦτον διαβὰς, ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην, eoque transmisso, ad Hydaspem*, quae *Freinshemii* conjectura ad *Curt.* IX, 3, 24., aut erravit Auctor. *Curtium* certe in errorem induit, haec brevius exposita ita accipientem, quasi Acesini unice omnia congrecerent. Vid. *Freinshem.* P. Wess.

42. *Πεζοὶ μὲν πλείους τῶν τρισμυρίων*] Longe infra hunc numerum *Curtius* est L. IX, 3, 21., tametsi haec *Diodori* clare imitetur. P. Wess.

47. *Καὶ διακοσίων μὲν ἀφράκτων* &c.] In diversa abit *Arrianus* Ἀναβ. VI, 2. at *Curtius* hinc sumpsit *mille navigia*, quibus Oceanum aditurus Alexander erat. P. Wess.

49. *Τὰς μὲν παρὰ τὸν ποταμὸν κτισθείσας* &c.] Vere, modo Hydaspem intelligas fluvium cum *Strabone* L. XV. pag. 1023., aliter tamen *Curtius*, a Nostro in fraudem impulsus. De urbium nominibus quid multa? *Nicaeae* citra dubium est. In altero *Bucephalae* variatur, quod equum Bucephalum & Bucephalam promiscue dixerint. Vid. *Davisium* ad *Maxim. Tyr.* Dissert. XIV. p. 549. Hinc urbs *Bucephalus*, *Bucephala*, etiam *Βουκεφαλία* in *Plut.* de Alex. Fort. p. 328. F. pro *Βουκεφάλεια*, quo modo in *Strabone* ex *Stephano* vir summus refingit. Τὰ *Βουκέφαλα Aelian.* Hist. An. L. XVI, 3. His adde, quae *Freinshemius* conduxit ad extremum cap. 3. Curtiani libri noni. P. Wess.

60. *Τοὺς ὀνομαζομένους Σίβους*] Justum hoc gentis nomen videtur, nisi si Σίβας praetuleris. Ἴβους progenuit praecedentes vocis sibilus, huic summa injuria ablatus. Certe *Sibos* adpellat *Orosius* L. III, 19., *Σίβας Strabo* XV. p. 1008. & p. 1026. atque ex

προθυμίας, ὡς ἂν συγγενεῖς ὄντες, καὶ δῶρα προσεκόμισαν μεγαλοπρεπῆ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀποδεξάμενος αὐτῶν τὴν εὔνοιαν, καὶ τὰς πόλεις ἀποδείξας ἐλευθέρας, προῆγεν ἐπὶ τὰ συνορίζοντα τῶν ἐθνῶν· καταλαβὼν δὲ τοὺς ὀνομαζομένους Ἀγαλασσεῖς ἠθροικότας πεζοὺς μὲν τετρακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους, συνάψας αὐτοῖς μάχην καὶ νικήσας, τοὺς μὲν πλείστους κατέκοψε, τοὺς δὲ λοιπούς, συμφυγόντας [b] εἰς τὰς πλησίον πόλεις, ἐκπολιορκήσας ἐξηνδραποδίσατο. τῶν δὲ ἄλλων ἐγχωρίων συναθροισθέντων, δισμυρίους μὲν καταφυγόντας εἰς πόλιν μεγάλην κατὰ κράτος εἷλε· τῶν δ' Ἰνδῶν διαφραξάντων τοὺς στενωποὺς, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν μαχομένων εὐρώστως, βιαζόμενος ἀπέβαλε τῶν Μακεδόνων οὐκ ὀλίγους. διὰ δὲ τὴν ὀργὴν ἐμπρήσας τὴν πόλιν, συγκατέκαυσε τοὺς πλείστους. Τῶν δ' ἐγχωρίων τῶν ὑπολειπομένων εἰς τρισχιλίους, συμφυγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ μεθ' ἱκετηριῶν δεηθέντας, ἀπέλυσεν.

565. Αὐτὸς δὲ πάλιν μετὰ τῶν φίλων ἐμβὰς εἰς τὰς ναῦς, διὰ τοῦ ποταμοῦ τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο μέχρι τῆς συμβολῆς τῶν προειρημένων ποταμῶν καὶ τοῦ Ἰνδοῦ· μεγάλων δὲ ῥείθρων εἰς ἕνα τόπον συρραττόντων, ἴλιγγες πολλαὶ καὶ φοβεραὶ συνίσταντο, καὶ τὰ σκάφη [c] συντρίψασαι διέφθειρον. τῆς δὲ τοῦ ῥεύματος βίας ὀξείας καὶ σφοδρᾶς οὔσης, καὶ τῆς τῶν κυβερνητῶν τέχνης κατισχυομένης, δύο μὲν μακραὶ νῆες κατέδυσαν, τῶν δὲ ἄλλων πλοίων οὐκ ὀλίγα πρὸς τὴν γῆν ἐξέπεσε. τῆς δὲ ναυαρχίδος καταρράκτῃ μεγάλῳ περιπεσούσης, ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν ἔσχατον ἦλθε [d] κίνδυνον. διὸ καὶ τοῦ θανάτου πρὸ ὀφθαλμῶν ὄντος, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἀποθέμενος τὴν ἐσθῆτα, [e] γυμνῷ τῷ σώματι τῆς ἐνδεχομένης ἀντείχετο βοηθείας· οἱ δὲ φίλοι παρενήχοντο, σπεύδοντες [f] ὑποδέξασθαι περιτρεπομένης τῆς νεὼς τὸν βασιλέα. πολλῆς δὲ ταραχῆς περὶ τὴν ναῦν οὔσης, καὶ τῶν μὲν ἀνδρῶν ἀντιταττομένων τῇ τοῦ ῥεύματος βίᾳ, τοῦ δὲ ποταμοῦ κατισχύοντος πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἐπίνοιάν τε καὶ δύναμιν, [g] μόγις ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν νεῶν εἰς τὴν γῆν ἐξέπεσε· σωθεὶς δὲ παραδόξως, τοῖς θεοῖς ἔθυσεν, ὡς μεγίστους ἐκπεφευγὼς κινδύνους, καὶ πρὸς ποταμὸν ὁμοίως Ἀχιλλεῖ διαγωνισάμενος.

Μετὰ δὲ ταῦτα στρατεύσας ἐπὶ [h] Συρακούσας, καὶ τοὺς ὀνομαζομένους Μαλλοὺς, ἔθνη πολυάνθρωπα καὶ μάχιμα, κατέλαβε τοὺς ἐγχωρίους ἠθροικότας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν ὀκτακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ μυρίους, ἅρματα δὲ ἑπτακόσια. οὗτοι πρὸ μὲν τῆς Α-

Olymp. CXIII. 2.

erat, pollicentur. Quod & munerum haud vulgarium exhibitione testatum faciunt. Grata horum benevolentia regi accidit; Ideoque omnes illorum civitates liberas esse jubet. Inde conterminas ad gentes se convertit. Inter has Agalassenses quadraginta peditum, & tria equitum millia coëgisse reperit. Committitur pugna, & vincit Alexander, ubi plerique conciduntur; superstites in vicina oppida refugiunt; quibus expugnatis, servituti mancipantur. De caeteris etiam incolis, qui ad arma concursaverant, ccIↃↃ. ccIↃↃ. in magna quadam urbe, tutandi sui causa, congregatos, vi expugnat. Sed cum obseptis viarum angustiis fortiter e tectis propugnarent, vi summa usus Macedonum haud paucos amittit. Oppido igitur per iram succenso, maximam illorum partem simul combutit. Ad ter mille adhuc superfuerant. Hos in arcem elapsos, cum supplices veniam rogarent, impune dimittit.

97. Tum denuo cum amicis navigio per amnem decurrit usque ad fluviorum, quos diximus, & Indi confluentem. Sed cum magna flumina cum impetu in unum locum concursent, vortices multi horrore maximo exsistunt. Hi tum naves in vertiginem actas pessumdabant. Tantaque fluxus concitati vis erat ac vehementia, ut ars gubernatorum succumberet: Duae itaque naves longae submerguntur; & caeterarum pleraeque in ripam expelluntur. Praetoria etiam in vastum abrepta vorticem, rex ultimum vitae periculum adit. Quare praesentem sibi mortem intentari videns, depositis vestibus, nudo corpore, quod tum dabatur, subsidium, prehensat; Jamque haud procul natantes amici, summo hoc nixu agentes, ut navi subversa regem excipiant. Ibi ingens circa navem perturbatio oritur: dum violentiae cursus viri se opponunt: at fluvius omnem hominum solertiam & facultatem superat. Atque vix tandem cum navibus Alexander in terram evadit. Insperato igitur servatus, Diis sacrum fecit, quod & extremum discrimen evasisset, & velut alter Achilles cum fluvio depugnasset.

98. Hinc in Oxydracas & Mallos, populosissimas Indiae gentes & pugnaces, ducto exercitu, ita paratos offendit incolas, ut plus quam xxc. millia peditum & ccIↃↃ. equitum, cum IↃ. cc. curribus, sub signis haberent. Hi ante regis advene

---

[b] Εἰς τὰς πλησίον πόλεις ambo *Reg. Basil. Cossus*, unde verba τὰ σπήλαια καὶ εἰς, quibus ante τὰς πόλεις in *Edd.* locus erat, *Steph.* stigmate notavit. Ego delevi. [c] Συστρέψασαι *Reg.* 1. [d] Κινδύνῳ *idem.* [e] Γυμνὸς *idem*, sine caussa. [f] Διαδέξασθαι *Reg.* 2. *Basil.* [g] Μόλις frequenti discrepantia *Reg.* 1. [h] Συρακούσσας *idem.* Oxydracas *Cossus.*

ex Dionysio *Stephanus*, vetus etiam epigramma, Herculis labores complexum, in *Reinesii* Inscriptionum Clas. IV. XII. pag. 347. & *Donii* Clas. I. p. 34. ΕΠΙ ΤΟΝ ΙΝΔΟΝ ΗΛΘΕ ΠΟΤΑΜΟΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΝ Ηρακλείαν ΤΑΝ ΕΝ ΣΙΒΑΙΣ ΟΙΚΙΣΣΕ. Ita hiatus recte explebitur. *Heraclea* indicatur, quam in Indiae finibus *Stephanus* sitam fuisse prodidit, & ante eum *Plinius* L. VI, 16. Porro vitium, quod gentis nomen maculaverat, detergere adgressi sunt feliciter *Fr. Fabricius* ad *Orosium* loco dict., *Salmas.* in *Solin.* p. 700., *Freinshem.* not. ad *Curt.* IX, 4, 2. ut mirum omnino accidat, *Th. Reinesium*, perspicacissimi virum ingenii, ΕΝ ΣΙΒΑΙΣ antiqui marmoris tolerare noluisse. P. Wess.

73. Καταλαβὼν — Ἀγαλασσεῖς ἠθροικότας &c.] A *Curtio* vertuntur, XL. *peditum millia alia gens in ripa fluminum opposuerat, quam amne superato in fugam compulit, inclusosque moenibus oppugnat. puberes interfecti sunt: ceteri venierunt.* Unde conficio, voces εἰς τὰ σπήλαια καὶ, quas fide membranarum induxi, ab eo lectas non esse: scripsisse praeterea, *Agalassenses — opposuerant, quos amne — compulit.* Quorum prius perspicue elicitur ex vocabulis *ALIA GENS*, posterioris vestigia durant illis in libris, e quibus *quos amne* profertur. Sed viderint eruditiores. P. Wess.

83. Διὰ δὲ τὴν ὀργὴν ἐμπρήσας τὴν πόλιν] Ipsi desperata salute ignem subjecere tectis, si fides *Curtio* IX, 4, 6. P. Wess.

97. Τῆς δὲ ναυαρχίδος καταρράκτῃ — περιπεσούσης] *Ipse rex in rapidissimos vortices incidit: quibus intorta navis, obliqua, & gubernaculi impatiens agebatur. Jam vestem detraxerat corpori, projecturus semet in flumen; amicique ut exciperent eum, haud procul nabant:* sic Nostrum secutus *Curtius*, καταρράκτην eleganter circumscribens. Tu de vera vocis potestate consule *Eustathium* in *Dionysii* Periegesi. v. 220. P. Wess.

9. Τοῖς θεοῖς ἔθυσεν] Alibi simili loco dixit ἔθυσε σωτήρια sequente item pagina, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος διασωθεὶς ἐκ τοῦ τραύματος, καὶ θύσας τοῖς θεοῖς σωτήρια. Pro Συρακούσας autem, quod statim sequitur, videndum quod urbis vel potius regionis nomen reponi possit. H. Steph.

10. Ὁμοίως Ἀχιλλεῖ διαγωνισάμενος] Describitur cultissimis versibus a Poeta Il. Φ, 305. & seq. id certamen. P. Wess.

12. Ἐπὶ Συρακούσας] Mendosissime pro Ὀξυδράκας. L. Rhod.

Ἐπὶ Συρακούσας] Vitium, quod in *Cossi* libro fuisse non videtur, diu est cum ad *Orosium* L. III, 19. emacularet *Fr. Fabricius.* Erant Oxydracae rei militaris usu praestantes, ut praetes

Olymp. CXII. IV. occultatione, certiorem facit. Rex non parum commotus, Dimnum e veſtigio comprehendi jubet, deque cunctis edoctus Cebalinum ac Philotam ad ſe arceſſit. Ubi cum quaeſtione de cunctis habita, res diligenter examinata eſſet, Dimnus ſua ſe manu confodit. Philotas autem, etſi negligentiae culpam fatebatur, conjurationis tamen foedus inficiatione conſtanti a ſe repellebat. Rex ergo Macedonum judicio cognitionem permiſit.

80. Hi multis in utramque partem diſputatis, Philotam caeteroſque reos capite multandos eſſe cenſent. Inter hos fuit etiam Parmenio, qui inter primos regis amicos cenſebatur. Etiamſi vero tunc non aderat, filii tamen opera inſidias has tentaſſe, erat ſuſpicio. Philotas igitur, cum per tormenta inſidiarum confeſſio extorta eſſet, cum aliis damnationi obnoxiis patrio Macedonum ritu ſupplicium capitale ſubivit. Quo etiam affectus eſt Alexander Lynceſtes, conſpirationis in regem accuſatus. Is jam triennium cuſtodia detentus fuerat. Nam huc uſque propter neceſſitudinem, quae cum Antigono ipſi intercedebat, cognitio erat prorogata. Tunc vero ad judicium Senatus Macedonici eductus, cum verbis ad ſui defenſionem deſtitueretur, trucidatus fuit. Per dromadarios inde Camelos quoſdam miſit Alexander, quorum opera, famam de Philotae ſupplicio antevertens, Parmenionem, inſidioſe circumventum, necavit. Mediae is praefectus erat, Regiſque theſauros, qui centum & LXXX. millia talentûm continebant, fidei ſuae concreditos habebat. 605. Sub haec a Macedonum exercitu ſecrevit eos, qui voces in regem aſperiores emiſiſſent, necemque Parmenionis indigne ferrent: & qui datis in Macedoniam literis de rebus ad regem ſpectantibus quaedam non ſatis aequa ad ſuos perſcripſiſſent. Hos in unam cohortem, quam extraordinariam nominabat, ſeparatos collegit, ne vocibus intempeſtivis, & immoderata ſermonis libertate reliquam Macedonum turbam ſimul corrumperent.

81. His expeditis, cum per Dranginen agenda conſtituiſſet: Exercitum in Arimaſpos duxit; Hoc quidem olim nomen illis erat: ſed nunc Evergetae vocitantur: Nominis ratio haec eſt. Cyrus, qui primus a Medis imperium ad Perſas tranſtulit, in expeditione quadam, cum propter victus penuriam in locis incultis ad extremum redactus eſſet diſcrimen, adeo quidem, ut miles militis carne famem mitigare cogeretur, tum Arimaſpi ccIↃↃ. ccIↃↃ. ccIↃↃ. plauſtris frumentum advexe-

διότι τὸν Κεβαλῖνον παρ' ἑαυτῷ φυλάττει. ὁ δὲ βασιλεὺς καταπλαγεὶς, εὐθὺς τόν τε Δίμνον συνέλαβε, καὶ μαθὼν ἅπαντα, μετεπέμψατο τόν τε Κεβαλῖνον καὶ τὸν Φιλώταν. ἀνακρινομένων δ' ἁπάντων, καὶ τῆς πράξεως ἐξεταζομένης, ὁ μὲν Δίμνος ἑαυτὸν κατέσφαξε, τοῦ δὲ Φιλώτου ῥᾳθυμίαν μὲν ἑαυτοῦ προσομολογήσαντος, τὴν δ' ἐπιβουλὴν ἀπαρνουμένου, τὴν κρίσιν [d] ὑπὲρ τούτου τοῖς Μακεδόσιν ἐπέτρεψε.

Πολλῶν δὲ ῥηθέντων λόγων, οἱ Μακεδόνες κατέγνωσαν τοῦ Φιλώτου καὶ τῶν καταιτιαθέντων θάνατον· ἐν οἷς ὑπῆρχε Παρμενίων, ὁ πρῶτος εἶναι δοκῶν τῶν Ἀλεξάνδρου φίλων, τότε δὲ οὐ παρὼν, ἀλλὰ δόξας διὰ τοῦ ἰδίου υἱοῦ Φιλώτου πεποιῆσθαι τὴν ἐπιβουλήν. ὁ μὲν οὖν Φιλώτας, βασανισθεὶς πρότερον, καὶ ὁμολογήσας τὴν ἐπιβουλὴν, κατὰ τὸ τῶν Μακεδόνων ἔθος μετὰ τῶν συγκαταγνωσθέντων ἐθανατώθη. ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ ὁ Λυγκηστὴς Ἀλέξανδρος, αἰτίαν ἔχων ἐπιβεβουλευκέναι τῷ βασιλεῖ· τριετῆ μὲν οὖν χρόνον ἐν φυλακῇ τηρούμενος διετέλεσε, διὰ τὴν πρὸς Ἀντίγονον οἰκειότητα τετευχὼς ἀναβολῆς· τότε δ' εἰς τὴν τῶν Μακεδόνων κρίσιν παραχθεὶς, καὶ κατὰ τὴν ἀπολογίαν ἀπορηθεὶς λόγων, ἐθανατώθη. ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἐκπέμψας τινὰς ἐπὶ δρομάδων καμήλων, καὶ φθάσας τὴν φήμην τῆς περὶ 552. τὸν Φιλώταν τιμωρίας, τὸν πατέρα τοῦ Φιλώτου Παρμενίωνα ἐδολοφόνησε, τεταγμένον μὲν τῆς Μηδίας ἄρχοντα, πεπιστευμένον δὲ τοὺς [e] βασιλέως θησαυροὺς ἐν Ἐκβατάνοις, ἔχοντας ταλάντων ὀκτωκαίδεκα [f] μυριάδας. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, ἐπιλεξάμενος ἐκ τῶν Μακεδόνων τοὺς ἀλλότρια κατ' αὐτοῦ προϊεμένους φωνὰς, καὶ τοὺς ἠγανακτηκότας ἐπὶ τῷ τοῦ Παρμενίωνος θανάτῳ, πρὸς δὲ τούτοις, τοὺς ἐν ταῖς ἀποσταλείσαις εἰς Μακεδονίαν ἐπιστολαῖς ἀλλότριόν τι γεγραφότας τοῖς οἰκείοις περὶ τῶν τῷ βασιλεῖ συμφερόντων, εἰς ἓν κατέλεξε σύστημα, καὶ προσηγόρευσεν ἀτάκτων τάγμα, ὅπως μὴ διὰ τὰς τούτων ἀκαίρους φωνὰς καὶ παρρησίας τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν Μακεδόνων συνδιαφθείρηται.

Ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, καὶ τὰ κατὰ τὴν Δραγγινὴν καταστήσας, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς πρότερον μὲν Ἀριμασποὺς, νῦν δ' Εὐεργέτας ὀνομαζομένους, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Κῦρος ὁ τὴν Μήδων ἀρχὴν μεταστήσας εἰς Πέρσας, ἔν τινι στρατείᾳ περιληφθεὶς ἐν ἐρήμῳ χώρᾳ καὶ πάσῃ σπάνει τῶν ἀναγκαίων, ἦλθε μὲν [g] ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους, διὰ τὴν ἔνδειαν τῆς τροφῆς ἀναγκαζομένων τῶν στρατιωτῶν ἀλλήλους σαρκοφαγεῖν· τῶν δ' Ἀριμασπῶν τρισμυρίας ἁμάξας σίτου γεμούσας παρακομισάν-

---

[d] Ὑπὲρ τούτου Reg. 1. melius. *Edd.* τούτων, quod mutavi. [e] Βασιλικὰς *Vat. Reg.* 1. ſatis bene. [f] Μυριάδων *Baſil. Vat.* [g] Καὶ τὰς ἐσχ. — ἦλθε, διὰ Reg. 1., quae gloſſam olent.

nomen, ſuper armamentarium poſito, quare & Cebalinum in armamentario abſcondit, apud *Curtium* dict. loco ſect. 23. P. Wess.

56. Τὴν κρίσιν ὑπὲρ τούτου — ἐπέτρεψε] Hoc juſtum eſſe ex *Curtio* cognoſcitur L. VI, 8, 24. & 9, 33. P. Wess.

64. Κατὰ τὸ τῶν Μακεδόνων ἔθος — ἐθανατώθη] Putes agi de Macedonum lege, qua cautum erat, ut propinqui eorum, qui regi inſidiati erant, cum ipſis necarentur, obiter indicata a *Philone Jud.* de Leg. Special. p. 802. D., plenius a *Curtio* VI, 11, 20. Sed non ita eſt: innuit eum morem, quo, dato ſigno, ſaxis obruebantur a Macedonibus apud *Curt.* ibid. ſect. 39. P. Wess.

69. Διὰ τὴν πρὸς Ἀντίγονον οἰκειότητα &c.] Nuſquam de Alexandri Lynceſtae & Antigoni neceſſitudine memoratur, contra ea ſaepe de Antipatri, cujus Alexander ille gener erat, apud *Juſtin.* L. XII, 14. & *Curt.* VII, 1, 7. Quare διὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον οἰκειότητα refingit *Freinſhemius* ad eum *Curtii* locum, conjectura elegan[illegible]i, ſed dubia. Agitur hic de familiaritate, quae Alexandrum inter & Antigonum interceſſerit, quaeque juſtam regis iram morata fuerit: de Antipatri & Alexandri Lynceſtae adfinitate nihil. Sequar tamen ubi *Codd.* adduxerint. P. Wess.

72. Ἐπὶ δρομάδων καμήλων] Conf. L. XIX, 37. P. Wess.

84. Καὶ προσηγόρευσεν ἀτάκτων τάγμα] Forte quod ſeorſum cohortem hanc a ceteris tendere ignominiae cauſa rex juſſerit, ut *Curt.* VII. 2, 37. prodidit, quodque ἀτακτεῖν, ſicuti L. XVIII, 17. loquitur Auctor, fuiſſent ſoliti. P. Wess.

89. Ἐπὶ τοὺς Ἀριμασποὺς] Sic *Strabo* XV. p. 1055. A. & *Stephanus* in Εὐεργέται. Apud *Curtium* L. VII, 3, 1. *in Agriaſpas*, quamquam quidam libri *in Armaſpos*: unde *Arimaſpos* non injuria feceris. In *Arriano* III, 27. ἐς Ἀγριάσπας ait Ἀριάσπας, pro quo Ἀριμάσπας, utroque enim modo dicebantur, reſtituendos eſſe, non dubium eſt *L. Holſtenio* ad *Stephanum*. P. Wess.

4. Τῶν ὁμόρων τῆς — Κεδρωσίων] Ita gentem ſolet Auctor & regionem Κεδρωσίαν adpellare. Vid. inf. Cap. 104. & L. XVIII, 3., nec diſſenſit *Alexander Polyhiſtor* apud *Stephan.*, quod is fruſtra mendum fuiſſe exemplaris ſuſpicatur in Γεδρωσία. Ceteri fere Γεδρωσίαν & Γεδρωσίους vocant, uti *Strabo*, qui Drangis finitimos perhibet, L. XV. p. 1054. & *Aelian.* de Animal. L. XVII, 6. Junge *H. Valeſ.* ad *Ammian.* L. XXIII, 6. p. 400. P. Wess.

14. Ἐπί-

μισάντων, [h] σωθεὶς παραδόξως ἀτελείαις τε καὶ ἄλλαις δωρεαῖς [i] ἐτίμησε τὸ ἔθνος, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν προσηγορίαν ἀφελόμενος, προσηγόρευσεν Εὐεργέτας. τότε δὲ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν τούτων χώραν [k] στρατοπεδεύσας, καὶ τῶν ἐγχωρίων φιλοφρόνως αὐτὸν προσδεξαμένων, ἐτίμησε τὸ ἔθνος ταῖς ἁρμοζούσαις δωρεαῖς. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ὁμόρων τῶν ὀνομαζομένων Κεδρωσίων ποιησάντων, καὶ τούτους ταῖς πρεπούσαις χάρισιν ἠμείψατο. ἀμφοτέρων δὲ τῶν εἰρημένων ἐθνῶν τὴν στρατηγίαν [l] Τηριδάτῃ παρέδωκε. περὶ ταῦτα δὲ αὐτοῦ διατρίβοντος, ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες ὅτι Σατιβαρζάνης ἐκ τῆς Βακτριανῆς μετὰ δυνάμεως πολλῆς ἱππικῆς παραγενόμενος εἰς τὸ τῶν Ἀρείων ἔθνος, ἀπέστησε τοὺς ἐγχωρίους ἀπ' Ἀλεξάνδρου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας τὸ γεγονὸς, ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτὸν μέρος τῆς δυνάμεως, στρατηγοὺς [m] ἐπιστήσας Ἐριγύιον καὶ Στασάνορα· αὐτὸς δὲ τὴν [n] Ἀραχωσίαν καταστρεψάμενος ὀλίγαις ἡμέραις, ὑπηκόους ἐποίησε.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχεν Εὐθύκριτος, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξατο Λεύκιος [o] Πλώτιος καὶ Λεύκιος Παπίριος, 553. Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη τρίτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλέξανδρος ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς ὀνομαζομένους [p] Παροπαμισάδας. ἡ δὲ τούτων χώρα κεῖται μὲν ὑπ' αὐτὰς τὰς ἄρκτους, χιονοβολεῖται δὲ πᾶσα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι δυσεπίβατός ἐστι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους. ἡ πλείστη δὲ, πεδιὰς οὖσα καὶ ἄξυλος, πολλαῖς κώμαις [q] διείληπται. αὗται δὲ τὰς τῶν οἰκιῶν στέγας ἔχουσιν, ἐκ πλίνθων εἰς ὀξὺ [r] συνηγμένων ἐχούσας καμάραν· κατὰ δὲ μέσην τὴν ὀροφὴν ἀπολελειμμένης διαυγείας, διὰ ταύτης ὁ καπνὸς ἐκφέρεται, [s] καὶ πανταχόθεν τῆς οἰκοδομίας περιεχούσης, οἱ κατοικοῦντες πολλῆς σκέπης τυγχάνουσιν. οἱ δ' ἐγχώριοι, διὰ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος, τὸ πλεῖον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ ταῖς οἰκίαις ἐνδιατρίβουσι, παρεσκευασμένας ἔχοντες τὰς ἰδίας τροφάς· τὰς δ' ἀμπέλους καὶ τὰ καρποφόρα τῶν δένδρων περιχώσαντες, καὶ τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν ἐάσαντες, πάλιν ἀναστέλλουσι τὴν γῆν κατὰ τὸν τοῦ βλαστοῦ καιρόν. ἅπασα δ' ἡ τῆς χώρας φύσις οὔτε χλωρὰν οὔθ' ἥμερον ἔχει πρόσοψιν, ἀλλὰ λευκὴν καὶ ἀνταυγῆ τὴν χιόνα καὶ τὸν ἐν αὐτῇ πηγνύμενον κρύσταλλον. διόπερ, οὔτ' ὀρνέου προσκαθίζοντος, οὔτε θηρίου διοδεύοντος, ἄξενα καὶ ἀνεπίβατα πάντα τὰ μέρη [t] τῆς χώρας ὑπῆρχεν. ἀλλ' ὅμως ὁ βασιλεὺς, τούτων ἁπάντων ἀντιπραττόντων τῇ στρατιᾷ, τῇ συνήθει τόλμῃ καὶ καρτερίᾳ τῶν Μακεδόνων περιεγίνετο τῆς τοπικῆς δυστραπελίας. διὸ δὴ πολλοὶ

re. Rex itaque cum ſecus quam ſperaverat periculum evaſiſſet, non vectigalibus modo gentem 1 exſolvit: ſed aliis inſuper muneribus affecit, priſtinoque nomine abrogato, Evergetas nuncupavit. In horum itaque regionem cum exercitum duxiſſet Alexander, humaniter ab incolis & amice exceptus, donis, prout magnificentia ſua dignum erat, gentem remuneravit. Cum id a finitimis etiam Gedroſiis fieret, meritam quoque his gratiam retulit. Duabus his gentibus Teridaten Praetorem dedit. Interea dum hoc accurat, nunciatum venerunt quidam, Satibarzanem cum magna equitum manu e Bactriana in Areorum nationem progreſſum, adduxiſſe incolas, ut a fide Alexandri deſciſcerent. De quo certior factus rex, partem exercitus, Erigyii & Staſanoris ductu, contra illum miſit. Suo interim ductu Arachoſiam ſubegit, utque imperio ſuo obſequentes eſſent, effecit. Olymp. CXII. IV.

82. Annus ille praeterierat: cum Euthycritus reipublicae Athenienſis Archon, Romae Coſſ. erant L. Plotius, & L. Papirius. Olympias autem poſt centeſimam decima tertia agebatur. Tum Alexander in Paropamiſadas exercitum duxit. Regio horum, ſub axe Septentrionum poſita, nivibus tota oppletur. Et ob rigorem haud tolerandum ab aliis gentibus adiri nequit: Maxima ejus pars plana eſt, arboribuſque caret, ac multos hic illic vicos diſperſos habet. In his domorum tecta e laterculis, cum teſtudine in acutum faſtigium exeuntibus, confecta ſunt. In medio foramen luci excipiundae eſt relictum, per quod & fumus emittitur. Et quia aedium parietes omni ex parte bene coagmentati ſunt, affatim contra frigus incolae muniuntur. Qui propter nivis redundantiam, pleroque anni tempore, intra domos ſe continent: ubi quae ſuo conducant victui praeparata habent. Vites & arbores foecundas aggeſta tellure operiunt, perque hybernam tempeſtatem ita relictas, ubi germinandi vices appetunt, regeſta terra iterum nudant. Natura hic tractus per omnia ſic comparatus eſt, ut neque viridis neque amoeni quicquam in eo conſpiciatur. Sed nix candida & reſplendens cum glacie congelata obtegit omnia. Nihil praeterea avium hic nidulatur, nihil ferarum ſylvas percurrit. Unde fit, ut per omnes terrae partes, neque hoſpitium neque acceſſus advenis praebeatur. Nihilominus tamen rex, licet haec omnia exercitui obſtarent, ſolita provectus audacia, & tolerantia Macedonum adjutus, hanc locorum difficultatem ſuperavit. Hinc tamen evenit, ut mi- Olymp. CXIII. I.

litum

---

[h] Ἐσθεὶς παραδ. σωθεὶς Idem. [i] Εὐηργέτας Idem. Reg. [k] Στρατεύσας Reg. 2., non abſurde. [l] Τηρ. Baſ. & Coſpus. [m] Non eſt in Venet. [n] Ἀραχωρσίαν Vat. inepte. [o] Πλώτιος ora Steph. Reg. 1. Venet. [p] Παροπανισάδας Reg. 2. Venet. [q] Διείληπτο. αὐτὰς δὲ τὰς τ̃ Reg. 1. [r] Συνηγμένας Vat. Mox ἐχουσῶν καμάραν κατὰ δὲ τὴν &c. Reg. 1. [s] Πανταχόθεν δὲ τ̃ Idem. [t] Τῆς γῆς [illegible] ora Steph. & Reg. 1.

14. Ἐριγύιον καὶ Στασάνορα] Hujus loco Erigyio Caranum & alios adjungunt *Curt.* VII, 3. 2. & *Arrianus* III, 28. P. Wess.

20. *Πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα*] Deeſt ejus nomen, qui ſtadio hac Olympiade victor fuerat renuntiatus, quod ex *Euſebii* Chronico ita reſtitue *καθ' ἣν ϛάδιον ἐνίκα Κλίτων ὁ Μακεδών*. P. Wess.

22. Παροπαμισάδας] Ut montem Παροπάμισον veterum plures ſcripſerunt, ita accolas Παροπανισάδας, *Ptolemaeus*, *Ammianus Marcellinus*, *Marcianus Heracleotes* atque alii. Hinc illa in membranis diſcordia & mox Cap. 83. Vide *Theoph. Sigefr. Bayerum*, Hiſt. Regn. Bactr. p. 10., montis etiam nomen ex Indorum ſermone explicantem. P. Wess.

24. *Χιονοβολεῖται δὲ πᾶσα* &c.] Non diſſimilia *Strabo* L. XV. p. 1055. & *Plut.* de Alex. Fort. p. 340. E., & *Curtius* in primis L. VII, 3. Quin haec in tempora Indi quendam Paropamiſi verticem ſuo ſermone, *Bayero* dict. loco teſte, *montem hominum perniciem* adpellant, quia nivibus oppletus, ſaepenumero iter facientes praecipiti earum mole opprimit. Male ergo *Philoſtratus* de Vit. Apoll. L. II, 18. nivem omnem a Paropamiſo, ſive, ut vocare maluit, Caucaſo, longiſſime amolitur: nec melius inſtitute doctiſſimus *Jo. Clericus*, in *Curtio* ob has nives taxando aſperior, cujus criminationes ſi diligentiſſime retuſas deſideres, conſule *Jac. Perizonium* ad *Aelian.* Var. Hiſt. L. XII, 37. & in *Curt.* Vind. pag. 120. ſeqq. P. Wess.

28. Ἐκ πλίνθων — ἐχούσας καμάραν] *Mecum ita ſi interpunxeris*, nulla innovatione opus erit. *Curtius*, Noſtrum aemulatus, *tuguria*, inquit, *latere primo ſtruunt, & quia ſterilis eſt terra materiae, in nudo etiam montis dorſo uſque ad ſummum aedificiorum faſtigium eodem laterculo utuntur. Ceterum ſtructura latior ab imo, paullatim incremento operis in artius cogitur, ad ultimum in carinae maxime modum coit: ibi foramine relicto ſuperne lumen accipiunt ad medium.* Quae cultiſſima tuguriorum deſcriptio nihil admodum diſcrepat ab aedificiis, in quae Samogethae Tartarique cum maxime ſeſe abdunt, cum cura delineatis a *Matth. Michovio* Sarmat. L. II, 2. & *Corn. de Bruin* Itin. Part. II. p. 90. P. Wess.

53. [illegible]

Olymp. cxiii. 1. 606. litum & eorum, qui extra ordinem ſequebantur, plurimi viribus deſtituti relinquerentur. Nonnullis fulgor nivis cum rigore, in oculis ipſorum refractus, perniciem afferebat. Nihil ex intervallo perſpicue videri poterat; Niſi quod fumus tantum pagos indicabat. Quod pro ſigno adſtantium foco incolarum Macedones accipiebant. Hoc itaque modo pagis illis occupatis, abundantia commeatuum milites ex aerumnis ſibi reſtituuntur. Et brevi, quicquid hominum ibi fuit, in ditionem regis concedit.

83. Poſthaec ad Caucaſum progreſſus caſtra poſuit. A quibuſdam mons ille Paropamiſus nuncupatur. Hunc, qua latitudo ejus tenditur, intra dies xvi. tranſgreſſus, urbem condidit ad portam, qua in Mediam via aperitur, quam Alexandriam nominavit. In medio Caucaſi petra eſt x. ſtadiorum ambitu, & altitudine iv. ubi etiam Promethei ſpelaeum, & aquilae nidus, compedumque ac manicarum ſigna ab accolis monſtrabantur. Alias etiam urbes Alexander condidit, per unius ab Alexandria iter diei remotas. In has vii. Barbarorum & iii. extra ordines ſequentium millia, ac ſtipendiantium quotquot vellent, collocavit. Hinc expeditis iterum copiis in Bactrianam movit. Beſſum enim diadema ſumſiſſe, magnumque colligere exercitum audiverat. Et haec quidem Alexander gerebat. Interea miſſi in Aream duces, defectionis autores cum inſtructiſſimo, quem collegerant, exercitu inveniunt. Imperator horum erat Satibarzanes, vir rei militaris ſcientia & virtute bellica eximius. Caſtriſque juxta hoſtes poſitis, crebrae velitationes exiſtunt: & inter paucos ad tempus aliquod leviores pugnae committuntur. Hinc ventum ad juſtam aciem: ubi cum aequum praelii diſcrimen Barbari effeciſſent: dux ipſe rebellium Satibarzanes, galea ſuis manibus e capite detracta, quis eſſet oſtentat, & ſi quis viritim ſecum dimicare vellet, e ducibus provocat. Huic provocanti Erigyjus occurrit, & Heroico certamine inito, victoria cedit Erigyio. Tunc Barbari praetoris ſui morte perterriti, fide accepta, ſe cum armis regi tradiderunt. Interea Beſſus, qui regem ſe nominaverat, Diis facto ſacrificio, amicos convivio excipiebat. Inter pocula

τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς τάξεως συνακολουθούντων ἐξαδυνατοῦντες ἀπελείποντο· ἐνίοις δὲ διὰ τὴν τῆς χιόνος ἀνταύγειαν, καὶ σκληρότητα τῆς ἀναβαλλομένης ἀνακλάσεως, ἐφθείροντο. σαφὲς δ' οὐδὲν ἐκ διαστήματος ἦν ἰδεῖν, ἀλλὰ μόνῳ τῷ καπνῷ δηλουμένων τῶν κωμῶν, ἐλάμβανον οἱ Μακεδόνες, οὗ κατοικοῦσιν ἐφιστάμενοι. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῶν κωμῶν ἁλισκομένων, καὶ τῶν στρατιωτῶν τῷ πλήθει τῆς ὠφελείας διορθουμένων τὴν κακοπάθειαν, ταχὺ πάντων τῶν ἐγχωρίων ὁ βασιλεὺς ἐκυρίευσε.

Μετὰ δὲ ταῦτα παρελθὼν πλησίον τοῦ Καυκάσου, κατεστρατοπέδευσεν, ὃ τινες [u] Παροπάμισον ὄρος προσαγορεύουσι. τὸ δ' ὄρος τοῦτο κατὰ πλάτος διελθὼν ἐν ἡμέραις ἑκκαίδεκα, πόλιν ἔκτισε κατὰ τὴν εἰσβολὴν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν Μηδικὴν, ἣν ὠνόμασεν Ἀλεξάνδρειαν. κατὰ δὲ μέσον τὸν Καύκασον ἐστὶ πέτρα δέκα σταδίων ἔχουσα τὴν περίμετρον, τεττάρων δὲ σταδίων τὸ ὕψος, ἐν ᾗ καὶ τὸ Προμηθέως σπήλαιον ἐδείκνυθ' ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, καὶ ἡ τοῦ μυθολογηθέντος ἀετοῦ κοίτη, καὶ τὰ τῶν δεσμῶν σημεῖα. ὁ δ' Ἀλέξανδρος καὶ [x] ἄλλας πόλεις ἔκτισεν, 554 ἡμέρας ὁδὸν ἀπεχούσας τῆς Ἀλεξανδρείας· κατῴκισε δ' [y] εἰς αὐτὰς τῶν μὲν Βαρβάρων ἑπτακισχιλίους, τῶν δ' ἐκτὸς [z] τάξεων συνακολουθούντων τρισχιλίους, καὶ τῶν μισθοφόρων τοὺς βουλομένους. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆγεν εἰς τὴν [a] Βακτριανὴν, ἀκούων τὸν Βῆσσον διάδημά τε ἀνειληφέναι, καὶ δυνάμεις ἀθροίζειν. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀλέξανδρον ἐν τούτοις ἦν. Οἱ δ' εἰς τὴν Ἀρείαν ἀπεσταλμένοι στρατηγοὶ, καταλαβόντες τοὺς ἀφεστηκότας δυνάμεις ἀξιολόγους ἠθροικότας, καὶ στρατηγὸν ἔχοντας Σατιβαρζάνην, ἄνδρα [b] στρατηγικὸν, καὶ ἀνδρείᾳ διαφέροντα, κατεστρατοπέδευσαν πλησίον τῶν πολεμίων. γινομένων δὲ πολλάκις ἀκροβολισμῶν, μέχρι μέν τινος μάχαι κατ' ὀλίγους ἐγίνοντο, μετὰ δὲ ταῦτα παρατάξεως [c] γενομένης, καὶ τῶν Βαρβάρων ἰσόμαχον ποιούντων τὸν κίνδυνον, ὁ τῶν ἀποστατῶν στρατηγὸς Σατιβαρζάνης, ἀφελὼν ταῖς χερσὶ τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν κράνος, καὶ δείξας [d] αὐτὸν ὃς ἦν, προεκαλέσατο τὸν βουλόμενον τῶν στρατηγῶν μονομαχῆσαι. ὑπακούσαντος δὲ τοῦ Ἐριγυίου, καὶ γινομένης μάχης ἡρωϊκῆς, συνέβη νικῆσαι τὸν Ἐριγυίον. οἱ δὲ Βάρβαροι, διὰ τὸν τοῦ στρατηγοῦ θάνατον καταπλαγέντες, καὶ λαβόντες τὴν ἀσφάλειαν, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τῷ βασιλεῖ. Βῆσσος δὲ ἑαυτὸν ἀναδεδειχὼς βασιλέα τοῖς θεοῖς ἔθυσε, καὶ τοὺς φίλους παραλαβὼν εἰς τὴν εὐωχίαν, κατὰ τὸν πότον διη-

---

[u] Παροπάνισον *Vinet. Reg.* 2. [x] Ἄλλην πόλιν — ἀπέχουσαν *Reg.* 1. [y] Ἐν ταύταις *Idem.* [z] Τάξεως *Reg.* 1. ut cap. ſuperiore. [a] Βακτρίας, ἢ ω an. *idem.* [b] Στρατηγὸν καὶ margo *Steph.* & *Reg.* 1. non male. [c] Γινομένης *Reg.* 1. [d] Αὐτὸν *idem.*

53. Ἐλάμβανον οἱ Μακεδόνες] *Conjiciebant atque arbitrabantur*, quemadmodum ὄνος ἔλαβεν pro *[illegible]*, explicantibus Criticis, in *Thucydide* L. iii, 30. & ſupra L. xiii, 14. Quod ſuccedit ἐφιστάμενοι, vereor ut viri docti verſionem admittat. Semperne ergo foco adſtabant? Cras fortaſſe mihi perſuaderi patiar: nunc quidem certe ἐπιστάμενοι maluero, ut Macedones, ex fumo, ut arbitrati fuerant, ubi Paropamiſadae degant, cognoſcentes ſpectet. Ceterum haec Curtiana contendere operae fuerit pretium L. vii, 3, 12. 15. *obſcura coeli verius umbra, quam lux, nocti ſimilis premit terram; vix ut quae prope ſunt conſpici poſſint.* Tum, *ſed tanta caligo erat, ut aedificia nulla alia res quam fumus oſtenderet.* Quae ex male intellectis his Diodoreis quin ſint progenita, vix quidquam addubito. Nihil hic de Cimmeriis tenebris. Id duntaxat ſignificatur, ex continuo per nivem itinere oculorum aciem hebere coepiſſe, nec proſpici adeo longius remota potuiſſe accurate. At *Curtius* verba σαφὲς δ' οὐδὲν ἐκ διαστήματος ἦν ἰδεῖν &c. in eam accepit ſententiam, quaſi tenebras obſcuramque coeli umbram deſcriberent, errore manifeſto. P. Wess.

62. Ἣν ὠνόμασεν Ἀλεξάνδρειαν] Ea eſt, quam xvii. hujus nominis ἐν Σογδιανῇ παρὰ Παροπαμισάδαις *Stephanus*, etſi non ſine errore, indicato a *L. Holſtenio*, collocat. Vid. *Arrian.* L. iii, 28. & iv, 22. P. Wess.

63. Κατὰ δὲ μέσον τὸν Καύκασον ἐστὶ πέτρα] Caucaſus hic merum [illegible] aſſentatorum eſt Macedonum, ſpretum jure optimo a *Strabone* L. xi. p. 771. & L. xv. p. 1009. ceteriſque a *Stanleio* ad Argum. Promethei Aeſchylei conductis. Fieri quidem potuit, ut voce Indorum *Khoo* vel *Khan*, montem indicante, quae *Bayeri* de Reg. Bactrian. p. 8. ſuſpicio, in errorem inducerentur, auxit tamen eum militum ſcriptorumque vanitas, ne qua parte Alexander Herculi, gentis ſuae princip, concederet. De antro, in quo Promethei peracta fabula, praeter *Strabon.* dict. loc. *Lucianus* Prometh. C. 4, cum *T. Hemſterhuſii* nota. P. Wess.

68. Καὶ ἄλλας πόλεις ἔκτισεν &c.] Non de nihilo videtur *Reg. pr.* καὶ ἄλλην πόλιν — ἀπέχουσαν. Quis enim crediderit in tam brevi locorum intercapedine regem plures extruxiſſe urbes? Nec obeſt εἰς αὐτὰς, quod continuo conſequitur, quippe & hanc & Alexandriam complectens. *Curtius* certe ad Alexandriam retulit L. vii, 3, 23. *condendae in radicibus montis urbi ſedes electa. vii. millibus ſervorum, & Macedonum praeterea militibus, quorum opera uti deſiſſet, permiſſum in novam urbem conſidere.* Sic ea lege, ut ex parte quadam vidit *Freinſhemius*, cui quidem *Schefferus* obloqui recuſaſſet, ſi haec *Diodori*, unde ſua *Curtius*, in numerato habuiſſet. *Servos* adpellat *Curtius*, qui hic *Barbaros*, *milites quorum opera uti deſiſſet*, τοὺς ἐκτὸς τάξεως συνα-

διηνέχθη πρός τινα τῶν ἑταίρων, ὄνομα Βαγωδάραν· τῆς δὲ φιλονεικίας ἐπὶ [e] πλεῖον προελθούσης, ὁ μὲν Βῆσσος [f] παροξυνθεὶς ἐπεβάλετο τὸν Βαγωδάραν ἀνελεῖν, καὶ ὑπὸ τῶν φίλων πεισθεὶς μετενόησεν. ὁ δὲ τὸν κίνδυνον ἐκφυγὼν, νυκτὸς ἔφυγε πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, τῇ δὲ τούτου σωτηρίᾳ καὶ ταῖς δοθησομέναις ὑπ' Ἀλεξάνδρου δωρεαῖς προκληθέντες οἱ μέγιστοι τῶν ἡγεμόνων, συμφρονήσαντες, καὶ συλλαβόντες τὸν Βῆσσον, ἀπήγαγον πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον. ὁ δὲ βασιλεὺς τούτους μὲν ἐτίμησεν ἀξιολόγοις [g] δωρεαῖς, τὸν δὲ Βῆσσον παρέδωκε τῷ ἀδελφῷ τοῦ Δαρείου καὶ τοῖς ἄλλοις συγγενέσιν εἰς τιμωρίαν. οἱ δὲ πᾶσαν ὕβριν καὶ αἰκίαν προσενεγκάμενοι, καὶ τὸ σῶμα κατὰ λεπτὸν συγκόψαντες, τὰ μέλη [h] διεσφενδόνησαν. * * * * *

Ἐπὶ δὲ τούτοις γενομένων τῶν ὅρκων, ἡ μὲν βασίλισσα τὴν μεγαλοψυχίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου θαυμάσασα, δῶρά τε κράτιστα ἐξέπεμψε, καὶ πᾶν τὸ προσταττόμενον ποιήσειν ἐπηγγείλατο. * * * * * * * 555. Οἱ δὲ μισθοφόροι παραχρῆμα κατὰ τὰς ὁμολογίας ἐκ τῆς πόλεως ἀπελθόντες, καὶ σταδίους [i] ὀγδοήκοντα προελθόντες, ἀνεπικωλύτως κατεστρατοπέδευσαν, οὐδεμίαν ἔννοιαν λαμβάνοντες τοῦ μέλλοντος. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀμετάθετον ἔχων τὴν πρὸς τοὺς μισθοφόρους ἀλλοτριότητα, διεσκευασμένην ἔχων τὴν δύναμιν, ἐπηκολούθησε τοῖς βαρβάροις καὶ προσπεσὼν αὐτοῖς ἄφνω, πολὺν ἐποίει φόνον. οἱ δὲ μισθοφόροι τὸ μὲν πρῶτον ἐβόων, παρὰ τοὺς ὅρκους [k] αὐτοὺς πολεμεῖσθαι, καὶ τοὺς ἀσεβουμένους ὑπ' αὐτοῦ θεοὺς ἐπεκαλοῦντο· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μεγάλῃ τῇ φωνῇ πρὸς αὐτοὺς ἀνεβόησεν, ὅτι συνεχώρησεν αὐτοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἀπελθεῖν, οὐ φίλους εἶναι διὰ παντὸς Μακεδόνων. οἱ δὲ μισθοφόροι, τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου οὐ καταπλαγέντες, συνεφράξαντο, καὶ τὴν ὅλην τάξιν ποιήσαντες κυκλοτερῆ, τά τε τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας εἰς μέσον ἀπέλαβον, ὅπως πανταχόθεν τοῖς [l] μαχομένοις ἀσφαλῶς ἀντιτάττωνται. Ἀπονοηθέντων δ' αὐτῶν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν καὶ διὰ τὴν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀρετὴν ἰσχυρὰν μάχην συστησαμένων, καὶ τῶν Μακεδόνων φιλοτιμουμένων μὴ λειφθῆναι τῆς τῶν βαρβάρων ἀνδραγαθίας, μεγάλην κατάπληξιν εἶχεν ὁ κίνδυνος. ἐκ χειρὸς γὰρ τῆς μάχης οὔσης, καὶ συμπλεκομένων τῶν ἀγωνιζομένων ἀλλήλοις, πολλαὶ καὶ παντοῖαι διαθέσεις θανάτων καὶ τραυμάτων ἐγίγνοντο. οἱ γὰρ Μακεδόνες ταῖς σαρίσαις ἀναρρήσσοντες τὰς τῶν βαρβάρων πέλτας,

cum quodam e familiaribus (Bagodorae nomen erat) diſſidere cepit, quem & aucta contentione, cum vehementer exarſiſſet, interimere ſtatuebat, niſi amicorum ſuaſu conſilium mutaſſet. At ille, ex mortis periculo elapſus, noctu ad Alexandrum perfugit. Hujus ſalute, ac ſpe munerum ab Alexandro referendorum invitati Ducum primores, inter ſe conſpirant, Beſſumque captum ad Alexandrum perducunt. Rex magnificis eos donis excepit. Beſſum vero Darii fratri, caeteriſque propinquis ad ſupplicium, illorum arbitratu de eo ſumendum, conceſſit. Hi omni contumeliae & cruciatus genere in hominem graſſati, corpore tandem minutatim conciſo, particulas huc illuc fundis diſiecerunt. * * * * *

Olymp. CXIII. 4.

84. His conditionibus dato acceptoque jurejurando, Regina magnitudinem in Alexandro cum admiratione ſuſpiciens, munera quam precioſiſſima tranſmiſit, & quicquid imperaſſet facturam ſe, pollicita eſt. * * * * * * * * Tunc Mercenarii prout convenerant, ſtatim ex urbe diſcedunt, & octoginta ſtadia progreſſi, nullo prohibente caſtra locant. Nihil enim de eventuris paulo poſt in mentem venerat. Alexander vero, implacabili eos odio proſequens, inſtructo Barbaros agmine perſequitur, ſubitaque impreſſione adortus, magnam illorum caedem peragit. 607. Ibi conductitius primo miles vociferari, contra quam juratum eſſet, hoſtiliter ſe invadi, Deoſque impietatis regiae in eos perpetratae ultores implorare. Sed intenſa rex voce illis acclamans: Se quidem, ut ex urbe excederent, permiſiſſe: non uti perpetuo deinceps Macedonum amici forent, reſpondent. Illi ergo periculorum magnitudine haud perterrefacti, conjunctis ordinibus ſeſe muniunt, totaque acie in orbem coacta, liberos & foeminas in medium recipiunt: ut omni ex parte oppugnanti ſe hoſti, minore cum periculo obſiſtatur. Cum igitur omnem vitae ſpem abjeciſſent, praeſenti animorum fiducia, & tot certaminibus ſpectata virtute animati, validiſſima hoſtem pugna excipiunt. Ex adverſo, dum ut Barbaris nulla in parte deteriores ſint, enituntur Macedones; Magno cum metu ac terrore conjunctus erat conflictus. Dum enim cominus pugnatur, & vir virum implicat, vulnera neceſque variis modis inferuntur. Nam Macedones diruptis ſariſſarum impetu Barbarorum peltis, ferri aciem ipſis

---

[e] Πλεῖν Reg. 1. [f] Παροξυνθεὶς ὅτε Steph. Reg. pr. & [g] Δώρεαι in eodem. [h] Nulla poſt hanc vocem defectus nota in Codd. neque editio Baſil., ut nec brevi poſt. [i] Ὀγδοήκοντα Venet. Reg. ambo, Baſil., Coſpus Ὀκτακοσίους in Edd. [k] Αὐτοὺς Reg. 2. [l] Προμαχομένοις marg. Steph. Reg. 1.

συμπαρελθόντες. Nihil clarius. P. Weſs.

79. Ἄνδρα στρατηγικὸν] Saepe numero Diodorus στρατηγίαν viris, uſu militiae probatis, adtribuit, unde στρατηγὸν καὶ &c. ex membranis reſtitui poſſet, ſi quae neceſſitas illi fuiſſet impoſita, ut eodem ſemper modo loqueretur. P. Weſs.

*95. Ὄνομα Βαγωδάραν] Cobares, natione Medus in Curt. L. vii, 4, 8., quem vide. P. Weſs.

6. Οἱ δὲ πᾶσαν ὕβριν καὶ αἰκίαν &c.] Diſſentiunt in ſupplicii, quod Beſſo irrogatum, genere Arrian. L. iv. 7. & Curtius L. vii, 5, 40. P. Weſs.

8. Διεσφενδόνησαν * * *] Hic vaſta eſt lacuna, quae incipit ſtatim a διεσφενδόνησαν. Maſſicorum autem hic reginam intelligi ut exiſtimem, Index Graecus capitum poſterior, qui huic libro praemiſſus, facit. Beſſi equidem uxorem, ut Coſpus Bononienſis ἑρμηνεύει, hoc titulo dignam minime judicatam eſſe, facile confirmaverim. Sedecim autem Indicis capita oſtendunt, enormem hic multarum narrationum jacturam eſſe factam. Nam quae de tranſitu Alexandri per regionem ſiticuloſam, Scythis, ac Sogdianorum itemque Bactrianorum defectione: de venatione in Baſiſtis, de impietate in Bacchum, de Cliti & Calliſthenis interitu, de bello cum Nautacis, de nuptiis cum Roxane, de Nyſa & expugnatione urbis Maſſicorum [illegible] ibi annotantur, in exemplari noſtro, praeter fragmentum de mercenariis Maſſicanis, omnia deſiderantur. Ex Arriani tamen L. iv. & Curtii vii. & viii. defectus hic ſuppleri poterit. L. Rhod.

Διεσφενδόνησαν * *] Hiatus, qui in hac pagina conſpicitur, continebat unius anni geſta Negetione Archonte, quae recenſet Arrianus in Alexandri geſtis L. iv. Jac. Palm.

Διεσφενδόνησαν * *] Haec & quae mox conſpicitur, lacuna ingens eſt, ſed illa tamen paucorum verborum, ut ex rerum ſerie conficitur. Inquiſivi per amicos diligenter in Italia, Gallia & Germania ecqua ex membranis expleri poſſet, at fruſtra. Quare carendum illis perpetuo fuerit, niſi aliunde integriores Codd., quam qui in meam venerunt notitiam, felici quodam caſu eruantur. P. Weſs.

10. Ἡ μὲν βασίλισσα &c.] Coſpus reginam hanc Beſſi fecit uxorem, non animadverſo, qui locum hunc a ſuperioribus diſtraxit, hiatu. Intelligitur regina Cleophis, de qua Curtius L. viii, 10, 34. & Juſtinus L. xii, 7. Mox deſiderantur Cleophidis & Alexandri amores, natuſque inde filius, quem Alexandrum adpellavit: tum quoque conditiones, quibus ſeſe conducti a regina milites abeundi facultatem impetraverant. P. Weſs.

15. Καὶ σταδίους ὀγδοήκοντα] Sic fide ſchedarum veterum reſtitui. Octingenta ſtadia nimia erant. Ex urbe enim egreſſi vicino in colle caſtra ſunt metati, docente Arriano, ſed perfidiam Alexandri diſſimulante, L. iv, 27. p. 190. Melius Plut. Alex

Olymp. cxiii. 1. ipſis pulmonibus infigunt. Mercenarii lanceis in confertam hoſtium turbam projectis, dum prope, qui petuntur, expoſitos habent, ictu non aberrant. Sed cum magna pars ſauciaretur, nec minor occumberet, foeminae indutis caeſorum armis, operam ſuam in conflictu viris adjungunt. Extremum quippe diſcrimen, & rei quae tum gerebatur, magnitudo, ut ad ſtrenuam defenſionem accingerentur, ipſas adegit. Pars igitur armata clypeorum objectu maritos adjuvabat: pars ſine armis impreſſione facta prehenſiſque hoſtium clypeis, magnum eis impedimentum afferebant. Ad extremum omnes cum uxoribus ſtrenue dimicantes, dum glorioſam mortem vitae cum dedecore traſigendae praeferunt, multitudine ſuperati occubuere. Inutilem vero inermemque turbam Alexander inde abductam cum foeminis adhuc reliquis equitibus conceſſit.

85. Complures etiam alias urbes expugnavit, & opponere ſe auſos interemit. Atque hinc ad petram, quam Aornon vocitant, perrexit: In hanc enim, quod munitiſſima eſſet, qui ſuperfuerant de incolis, confugerant. Hanc, uti fama eſt, Hercules ille priſcus oppugnare aggreſſus, propter ingentes terrae motus interim obortos, aliaque Deum prodigia, re infecta abſceſſerat. Quod cum inaudiſſet Alexander, tanto majori expugnandi caſtelli deſiderio, ut videlicet cum Deo gloriae ſtudio certaret, exarſit. Ambitus petrae ſtadiorum fuit centum, altitudo xvi. Superficies autem plana, & ex omni parte rotunda erat. Radices ad meridiem Indus, fluviorum per Indiam maximus, alluebat. Partes alias praealtae voragines, & inviae rupes cinxerant. Loci difficultatem ſpeculatus Alexander, ubi ſe vi expugnare illum non poſſe intellexit: Senior quidam cum duobus filiis eum adiit. Qui cum extrema paupertate conflictans, diu in locis illis vitam toleraverat, domiciliumque in ſpecu quodam, ubi tres lectuli erant, petrae inciſi, habebat. Hîc dum ſenex cum filiis commoratur, locorum peritiam ſibi comparaverat. Is itaque cum ad regem progreſſus, de conditione ſua illum edocuiſſet, per invias & abruptas loci anguſtias ſe ducem fore, & ut barbaris rupem inſidentibus ſuperior evadat effecturum, pollicetur. Hoc igitur ductore, cui ingens operae precium promiſerat, Alexander uſus, primo aditum, qui unicus in ſaxi ducebat verticem, occupavit; Et, quia nuſquam exitus alibi patebat, Barbaros obſidione concluſit, ut auxilii nihil ſupereſſet. Hinc infinita agge- 608.

τὰς ἀκμὰς τοῦ σιδήρου τοῖς [m] πνεύμοσιν ἐνήρειδον· οἱ δὲ μισθοφόροι τὰς λόγχας ἀκοντίζοντες εἰς ἀθρόους τοὺς πολεμίους, οὐχ ἡμάρτανον, συνεγγὺς κειμένου τοῦ σκοποῦ. διὸ καὶ πολλῶν μὲν τραυματιζομένων, οὐκ ὀλίγων δὲ τελευτώντων, αἱ γυναῖκες τὰ τῶν πεσόντων ὅπλα λαμβάνουσαι, [n] συνηγωνίζοντο τοῖς ἀνδράσιν. ἡ γὰρ ὀξύτης τοῦ κινδύνου, καὶ τὸ τῆς ἐνεργείας δεινὸν ἠνάγκαζεν αὐτὰς παρὰ φύσιν τρέπεσθαι πρὸς ἀλκήν. διὸ καί τινες μὲν αὐτῶν καθοπλισθεῖσαι συνήσπιζον τοῖς ἰδίοις ἀνδράσι, τινὲς δὲ ἄνευ ὅπλων ἐμπίπτουσαι, τῶν ἀσπίδων ἐπελαμβάνοντο, καὶ πολλὰ τοὺς πολεμίους ἐνεπόδιζον. τέλος δὲ πάντες μετὰ τῶν γυναικῶν ἀγωνισάμενοι, καὶ κατακοπέντες ὑπὸ τοῦ πλήθους, τὸν ἔνδοξον θάνατον τῆς ἀγεννοῦς φιλοζωίας ἠλλάξαντο. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τόν τε ἀχρεῖον καὶ ἄνοπλον ὄχλον, καὶ τῶν γυναικῶν τὰς ὑπολειφθείσας ἀπάγων, τοὺς ἱππεῖς συνεπέστησεν.

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας πόλεις ἐκπολιορκήσας, καὶ τοὺς ἀντιταττομένους ἀνελὼν, προῆγεν ἐπὶ τὴν πέτραν τὴν [o] Ἄορνον καλουμένην. εἰς γὰρ ταύτην οἱ περιλειφθέντες τῶν ἐγχωρίων, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὀχυρότητος, καταπεφεύγεισαν. λέγεται γὰρ τὸν παλαιὸν Ἡρακλέα, ταύτην τὴν πέτραν ἐπιβαλόμενον πολιορκεῖν, ἀποστῆναι διά τινας ἐπιγενομένους μεγάλους σεισμοὺς καὶ διοσημίας. ὁ δ' Ἀλέξανδρος πυθόμενος περὶ τούτων, ἔτι μᾶλλον παρωξύνθη πολιορκῆσαι τὸ ὀχύρωμα, καὶ διαμιλληθῆναι τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ. ἡ δὲ πέτρα τὸν μὲν περίβολον εἶχε σταδίων ἑκατὸν, τὸ δ' ὕψος ἑκκαίδεκα, τὴν δ' ἐπιφάνειαν ὁμαλὴν καὶ πάντῃ περιφερῆ. καὶ τὸ μὲν πρὸς μεσημβρίαν μέρος αὐτῆς προσέκλυζεν ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς, μέγιστος ὢν τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν, τὰ δ' ἄλλα μέρη περιείχετο φάραγξι βαθείαις, καὶ κρημνοῖς ἀπροσίτοις. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου κατασκεψαμένου τὴν δυσχωρίαν, καὶ τὴν ἐκ βίας ἅλωσιν ἀπογνόντος, ἧκέ τις πρὸς αὐτὸν πρεσβύτης μετὰ [p] δυοῖν υἱῶν. οὗτος δ' ὢν πένης παντελῶς, καὶ πολὺν χρόνον ἐντεθραμμένος τοῖς τόποις, κατῴκει [q] μὲν ἔν τινι σπηλαίῳ τρεῖς στιβάδας ἔχοντι κατὰ τὴν πέτραν ἐντετμημένας· ἐν αἷς ὁ γέρων μετὰ τῶν υἱῶν ἐναυλιζόμενος, ἐμπειρίαν [r] περιεπεποίητο τῶν τόπων. οὗτος οὖν προσελθὼν τῷ βασιλεῖ, καὶ τὰ περὶ ἑαυτὸν δηλώσας, ἐπηγγείλατο καθηγήσεσθαι διὰ τῆς δυσχωρίας, καὶ ποιήσειν αὐτὸν ὑπερδέξιον γενέσθαι τῶν κατειλημμένων τὴν πέτραν βαρβάρων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἐπαγγειλάμενος μεγάλας δωρεὰς δώσειν, καὶ τῷ πρεσβύτῃ χρησάμενος ὁδηγῷ, πρῶτον μὲν τὴν πάροδον τὴν εἰς τὴν πέτραν φέρουσαν [s] κατελάβετο, καὶ, μηδεμιᾶς οὔσης ἄλλης [t] ἐξόδου, συνέκλεισε τοὺς βαρβάρους εἰς ἀβοήθητον πολιορκίαν· ἔπειτα τῷ πο- 556.

---

[m] Πνεύμονι Venet. ſolus. πνεύμοσιν Cett. Paullo ante pro σιδήρου Reg. 1. ex gloſſa μακροῦ ξίφους. [n] Συνηγωνίζοντο τοῖς Venet., in quo multa hic confuſa. [o] Ἄορνον ora Steph. Baſil. Reg. 1. [p] Δυοῖν Reg. ſec. & Reg. 1. in quo οὗτος δ' ὤν. [q] Δὲ ἔν τινι plem. [r] Περιπεποίητο Reg. 1. quod praeſtat Edd. περιεπεποίητο. [s] Κατέλαβε idem. [t] Διεξόδου Reg. 1.

Alex. p. 698. C. & Polyaen. Strat. L. iv, 3, 20. P. Wess.

41. Τοῖς πνεύμοσιν] Forte πνεύμονι vel στέρνοις, quod praetulerim. L. Rhod.

Τοῖς πνεύμοσιν ἐνήρειδον] Accipio libens, quod Venetus liber obtulit, alioqui στέρνοις, quod ſede ſua a πνεύμοσιν ſaepe everſum oſtendit Cotel. T. ii. Mon. Graec. p. 609., ex Rhodom. conjectura praeſtitiſſet. Poeta Aen. ix, 701. & fixo ferrum in pulmone tepeſcit. & x, 387. atque enſem tumido in pulmone recondit. Quem quidem locum & haec Diodori cum exſcripſiſſet N. Blancardus ad Arriani ſui L. iv. pag. 303. „ ſervo tamen, inquit, cum libris τοῖς πνεύμοσιν, & interpretor locum, eorum praecordia & vitalia ferri acie transfigebant. Idem Maro

——— abditaque intus
Spiramenta animae lethali vulnere rumpit,

„ Vides abſque mutatione parilem ſenſum exire". Video equidem & miror. Quis enim Graecorum τὰς ἀκμὰς τοῦ σιδήρου τοῖς πνεύμοσιν ἐνερείδειν dixit? Fontem, unde areolas ſuas rigavit, ſi qua veſtiges, reperies in Stephani Theſ. T. iii. p. 406. P. Wess.

57. Τοὺς ἱππεῖς συνεπέστησεν] Interpretis equitibus conceſſit non laudo. Vult Diodorus praeter alios abducendae huic multitudini inpoſitos fuiſſe equites. Haec enim voci poteſtas. P. Wess.

61. Τὴν Ἄορνον καλουμένην] Sic & hujus lib. Cap. 96.; ſi tamen Ἄορνον malueris, utere Luciano D. Mort. xiv, 6. & quae ibi viri docti. P. Wess.

63. Τὸν παλαιὸν Ἡρακλέα] Mallem τὸ παλαιὸν adverbialiter, pro antiquitus. H. Steph.

Τὸν παλαιὸν] Non equidem intercedo. Vide adſcripta L. i, 94. p. 103. Praeclare vero Strabo L. xv. p. 1008. Ἄορνον δέ τινα πέτραν, ἧς τὰς ῥίζας ὁ Ἰνδὸς ὑπορρεῖ πλησίον τῶν πηγῶν, Ἀλέξανδρος κατὰ μίαν προσβολὴν ἑλόντα, σεμνύνοντες (aſſentatores Macedones) ἔφα-

πολυχειρίᾳ χώσας τὴν φάραγγα καὶ τὴν ῥίζαν τῆς πέτρας, προσελθὼν ἐνεργῆ πολιορκίαν συνεστήσατο, συνεχῶς [v] ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἐκ διαδοχῆς τὰς προσβολὰς ποιούμενος. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἱ βάρβαροι διὰ τὰς τῶν τόπων ὑπεροχὰς [x] ἐπροτέρευν, καὶ πολλοὺς ἀνῄρουν τῶν προπετῶς βιαζομένων· τοῦ δὲ χώματος συντελεσθέντος, καὶ τῶν ὀξυβελῶν καταπελτῶν καὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων ἐπισταθέντων, πρὸς δὲ τούτοις τοῦ βασιλέως φανεροῦ καθεστῶτος ὡς οὐκ ἀποστήσεται τῆς πολιορκίας, οἱ μὲν Ἰνδοὶ κατεπλάγησαν· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἐμφρόνως προϊδόμενος τὸ μέλλον, ἐξέλιπε τὴν ἐν τῇ παρόδῳ καταλελειμμένην φυλακὴν, διδοὺς ἔξοδον τοῖς βουλομένοις ἐκ τῆς πέτρας ἀναχωρεῖν. οἱ δὲ βάρβαροι, φοβηθέντες τάς τε τῶν Μακεδόνων ἀρετὰς καὶ τὴν τοῦ 557 βασιλέως φιλοτιμίαν, νυκτὸς ἐξέλιπον τὴν πέτραν.

Ὁ δ' Ἀλέξανδρος τοῖς [y] κενοῖς τοῦ πολέμου καταστρατηγήσας τοὺς Ἰνδοὺς, χωρὶς κινδύνου ἐκυρίευσε τῆς πέτρας. καὶ τῷ μὲν ὁδηγήσαντι τὰς ὁμολογημένας δωρεὰς ἀπέδωκεν, αὐτὸς δὲ ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως. καθ' ὃν χρόνον [z] Ἀφρίκης τις Ἰνδὸς, ἔχων μὲν στρατιώτας δισμυρίους, ἐλέφαντας δὲ [a] πεντεκαίδεκα, διέτριβε περὶ τὸν τόπον. τοῦτον δέ τινες ἀνελόντες, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐνέγκαντες, διὰ ταύτης τῆς εὐεργεσίας περιεποιήσαντο τὰς ἰδίας σωτηρίας. ὁ δὲ βασιλεὺς τούτους τε προσηγάγετο, καὶ τῶν ἐλεφάντων πλανωμένων κατὰ τὴν χώραν ἐκυρίευσεν. αὐτὸς δὲ παρελθὼν ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, καὶ καταλαβὼν τάς τε τριακοντόρους κατεσκευασμένας, καὶ τὸν πόρον ἐζευγμένον, τριάκοντα μὲν ἡμέρας ἀνέλαβε τὴν δύναμιν, καὶ τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπεῖς συντελέσας θυσίας, διεβίβασε τὴν στρατιὰν, καὶ περιέπεσε παραδόξῳ περιπετείᾳ. Ταξίλου γὰρ τοῦ βασιλέως προτετελευτηκότος, υἱὸς αὐτοῦ Μῶφις, διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν, διεπέμψατο μὲν καὶ πρότερον πρὸς Ἀλέξανδρον ἐν τῇ Σογδιανῇ διατρίβοντα, ἐπαγγελλόμενος αὐτῷ συστρατεύσειν ἐπὶ τοὺς ἀντιταττομένους τῶν Ἰνδῶν· καὶ τότε πρέσβεις ἀποστείλας, ἔφησεν αὐτῷ παραδιδόναι τὴν βασιλείαν. ἀπέχοντος δὲ τεσσαράκοντα σταδίους τοῦ βασιλέως, ἐκτάξας τὴν δύναμιν ὡς εἰς πόλεμον, καὶ τοὺς ἐλέφαντας κοσμήσας, ἀπήντα μετὰ τῶν φίλων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὁρῶν προσιοῦσαν μεγάλην δύναμιν ἐκτεταγμένην πολεμικῶς, καὶ δόξας [b] τῶν Ἰνδῶν ἐπιβουλὰς πεποιῆσθαι τὰς ἐπαγγελίας, ὅπως ἀπαρασκεύως τοῖς Μακεδόσιν ἐπιθῶνται, τοῖς μὲν σαλπιγκταῖς παρεκελεύσατο σημαίνειν τὸ πολεμικόν· τοὺς δὲ στρατιώτας ἐκτάξας, ἀπήντα τοῖς Ἰνδοῖς. ὁ δὲ Μῶφις ὁρῶν τὴν ταραχὴν τῶν Μακεδόνων, καὶ τὸ γεγονὸς συλλογιζόμενος, τὴν μὲν δύναμιν κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ

rentium opera effecit, ut vallis & radix petrae explerentur: & de propinquo cum hoſte rem gerens, oppugnationem acerrimam inſtituit. Quae aſſiduis nec interruptis per VII. dies totidemque noctes conflictibus duravit. Ac initio quidem Barbari, quod locorum celſitate adjuvarentur, ſuperiores erant, multoſque incaute ſe ingerentium neci dabant. Sed aggere tandem perfecto, & catapultis caeteriſque machinis jam adactis, cum & regem ab incepto non deſtiturum liquido conſtaret, ingens obſeſſos terror inceſſit. Tum Alexander, qui, quid eventurum eſſet, ſagaciter proſpiceret, praeſidium in aditu relictum dimiſit, ut liberum quicunque vellent abeundi ſpacium haberent. Barbari itaque tum Macedonum virtute, tum regis conſtantia, perterriti, noctu Petra exceſſere.

Olymp. CXIII. 1.

86. Hoc vano belli terriculamento Indos ludificatus Alexander, abſque detrimento rupem in poteſtatem accepit, & dono, quod conſtituerat, ducem remuneratus, ad ulteriora copias promovit. Eo tempore Indus quidam Aphrices, cum ccIↃↃ. ccIↃↃ. exercitu, & XV. Elephantibus, illis in locis ſubſiſtebat. Hunc quidam interemere, atque interemti capite ad Alexandrum delato, incolumitatem ſibi munere iſto compararunt. His igitur in fidem acceptis, Elephantis etiam, qui paſſim in regione illa vagabantur, rex potitur. Hinc ad Indum progreſſus, naves (quas a XXX. remorum uſu Triacontoros vocant) conſtructas, & fluvium ponte junctum invenit. Ibique ſtativis per XXX. dies ad recreandum exercitum habitis, magnifica Diis ſacra peregit. Traductis inde copiis res inſolens nec inopinata illi contigit. Taxili, qui illic locorum regnaverat, pridem defuncto, Mophis filius in regnum ſucceſſerat. Is jam antea legatione ad Alexandrum in Sogdiana haerentem miſſa, contra Indos regi obſtaturos armorum ſocietatem obtulerat. Sed & tunc per legatos regnum ſe ipſi traditurum ſpopondit. Jamque XXX. ſtadia rex aberat: cum ille exercitu ad bellum inſtructo, elephantiſque velut ad pugnam adornatis, amicos ſimul adducens, regi occurrit. Quare tam numeroſum adventare exercitum inſtructa acie ubi vidit Alexander, fraudem pollicitis Indum ſubtexere credens, nempe ut imparatos hoc pacto Macedones opprimeret, pugnae ſignum tubicines dare jubet: explicitaque acie obviam Indis procedit. At Mophis repentina Macedonum commotione intellecta, cum quid rei eſſet facile ratiocinari poſſet, juſſis ſubſiſtere copiis, cum paucis concitato equo

---

v Ἐφ' ἡμέρας idem. x Ἐπροτέρευν Baſil. Vulgo ἐπρώτευον. y Κενοῖς Baſil. z Aphices Coſpus. a Τρισκαίδεκα Reg. 1. tredecim Coſp. b Τὸν αὐτὸν Baſil.

ἔφασαν τὸν Ἡρακλέα τρὶς μὲν προσβαλεῖν τῇ πέτρᾳ ταύτῃ, τρὶς δ' ἀποκρουσθῆναι. Adjunge *Curt.* VIII, 11. & *Philoſtrat.* Vit. Apollon. L. II, 10., qui XV. ſtadiorum altitudinem rupi tribuit & fabulas ſolito ſibi more auget. P. Wess.

93. *Συνεχῶς ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ* &c.] Eadem *Curtius*, in petrae hujus oppugnatione deſcribenda copioſus, L. VIII, 11, 9., a quo Noſtroque in pleriſque abit *Arrian.* IV, 29. & ſeqq. P. Wess.

9. *Τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου*] Poſui κενοῖς τοῦ πολέμου, non καινοῖς, ut habet vulgata editio. *Cicero* ad Att. lib. V, 20. *Interim (ſcis enim quaedam vaniſſime dici, item τὰ κενὰ τοῦ πολέμου) rumore adventus noſtri & Caſſio, qui Antiochia tenebatur, animus acceſſit & Parthis timor injectus eſt.* Ipſe item *Diodorus* infra (XX, 30.) ἀφ' ἀληθὲς εἶναι τὸ λεγόμενον, ὅτι πολλὰ τὰ κενὰ τοῦ πολέμου. Itidem *Polybius* οὕτως ἀληθές ἐστι τὸ παραφερόμενον, ὅτι πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου. Rurſum *Diodorus* infra (XX, 67.) αἱ μὲν ἐν δυνάμεις ἀμφότεραι τὸ σημεῖον τρόπον ὑπέλαβον, κατεπλάγησαν, καθὰ τὸ παροιμίαν, τὰ κενὰ τοῦ πολέμου. H. Steph.

Τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου] *Stephani* ſententiam vetuſti libri adfirmant. Differentia librariis accepta referenda eſt, qui & in *Thucydide* L. III, 30. τὸ καινὸν τοῦ πολέμου, ſcholiaſte tum hoc, tum τὸ κενὸν, quod prorſus opportunum, explicante, ut pulcre monet vir doctus Miſcellan. Obſerv. Vol. III. p 302., & in *Suida* πολλὰ καινὰ τοῦ πολέμου, fragmentoque *Polybii*, de quo *H. Stephanus*, dederunt. Rectum eſt in *Noſtri* Ecloga 2. Lib. XXI., & *Diogeniano* Proverb. VII, 80. P. Wess.

13. *Ἀφρίκης τις Ἰνδὸς*] *Erycem* adpellat *Curtius* VIII, 12, 1., in ſequentibus Noſtri verba Latine exprimens. P. Wess.

27. *Μῶφις*] Permutatis duabus prioribus literis *Omphis* eſt *Curtio*, eadem de adſcito Taxilae nomine regioque inſigni, Alexandri permiſſu, proferenti dict. loc. ſect. 14.; adde *Strabon.* L. XV, p. 1022. P. Wess.

38. *Ἀπαρασκεύως*] Lego ἀπαρασκεύοις, non ἀπαρασκεύως. H. Steph.

52. Ἀν-

Olymp. CXIII. I. equo excurrit, omnemque Macedonibus errorem eximit: dum ſe & exercitum (regni vires) regis in fidem tradit. Laetus hoc Barbari facto Alexander, regnum illi reſtituit, eumque deinceps amicum & ſocium conſtantem Taxilem cognominatum, fuit expertus. Annus ergo ſuperior his rebus geſtis inclaruit.

Olymp. CXIII. II. 87. Cum Archon deinceps Athenis eſſet Chremes, & Romae Coſſ. P. Cornelius, & Aulus Poſtumius, Alexander in Taxilis provincia recreato prius exercitu, vim belli in Porum, finitimos Indos ſub imperio tenentem, convertit. Is ultra quinquaginta peditum millia, & cIↃ. cIↃ. cIↃ. equitum, pluresque quam cIↃ. currus, Elephantes autem CXXX. habebat; Et, ad belli ſocietatem etiam alium in vicinia regem, nomine Embiſarum, vi militum Poro non inferiorem, adſciverat. Hunc igitur ubi vix CCCC. abeſſe ſtadiis cognoviſſet Alexander, ſigna cum Poro ante illius adventum conferre ſtatuit. 609. Propius igitur ad Indos acceſſit, quem ſimul ac imminere ſenſit Porus, ordines ita explicavit, ut equitatum in cornua diſtribueret: Elephantes autem, ad terrorem hoſtium inſtructos, in fronte paribus intervallis, collocaret, interque ipſos gravis armaturae militibus locum aſſignaret. His, ut beluas tutarentur, & miſſilium a latere jactus prohiberent, imperatum fuit. Tota igitur acies urbis ſpeciem exhibebat. Nam Elephantorum ſtatio turribus, & militum inter hos ordines extenti muris inter turres erant aſſimiles. Qua hoſtici exercitus ordinatione conſiderata Alexander, ſuas contra, ut res expoſcere videbatur, copias diſpoſuit.

88. Conflictu ergo ab equitibus primum inito, ſtatim currus Indorum fere omnes fracti pereunt. Poſt cum mole corporum & roboris impetu Elephantes in loco uterentur, Macedonum alii beluarum incurſu obtriti, una cum armis ſimul contuſis pereunt. Alii manibus (quas proboſcides vocant) correpti, inque altum elevati, ſolo rurſum alliduntur, indignamque mortem oppetunt; Multi etiam inflictu dentium per totum corpus ſauciati illico vitae jacturam faciunt. Interim tamen Macedones ingenti robore praelii difficultates tolerant, & interjectos beluis milites ſariſſis conficiunt: unde aequatum pugnae diſcrimen. Verum non multo poſt, cum jaculis undique inceſſerentur ferae, nec dolores ex crebritate vulnerum ſuſtinerent, Indi etiam rectores obnixibus illorum impares erant. Averſae enim rapido in ſuorum ordines impetu ruebant, ut pluri-

μετ᾽ ὀλίγων προϊππεύσας, καὶ τὴν ἄγνοιαν τῶν Μακεδόνων διορθωσάμενος, παρέδωκεν ἑαυτόν τε καὶ τὴν δύναμιν τῷ βασιλεῖ. ἡσθεὶς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος, τήν τε βασιλείαν ἀπέδωκεν αὐτῷ, καὶ τὸ λοιπὸν διετέλει τούτῳ φίλῳ καὶ συμμάχῳ χρώμενος, καὶ μετωνόμασεν αὐτὸν Ταξίλην. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ Ἀθήνησι Χρέμητος, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Πόπλιον Κορνήλιον καὶ Αὖλον Ποστούμιον· ἐπὶ δὲ τούτων Ἀλέξανδρος ἐν τῇ Ταξίλου χώρᾳ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ Πῶρον τὸν τῶν πλησιοχώρων Ἰνδῶν βασιλέα. οὗτος 558. δ᾽ εἶχε πεζοὺς μὲν πλείους τῶν πεντακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ τρισχιλίους, ἅρματα δὲ πλείω τῶν χιλίων, ἐλέφαντας δὲ ἑκατὸν καὶ τριάκοντα. προσεποιήσατο δὲ καὶ ἕτερον τῶν πλησιοχώρων βασιλέα σύμμαχον, ὃς ὠνομάζετο [c] Ἐμβίσαρος, εἶχε δὲ δύναμιν οὐ πολὺ λειπομένην τῆς τοῦ Πώρου. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀκούσας τοῦτον τὸν βασιλέα τετρακοσίους ἀπέχειν σταδίους, ἔκρινε πρὸ τῆς τούτου παρουσίας ἐπιβαλεῖν τῷ Πώρῳ. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ τοῖς Ἰνδοῖς, ὁ Πῶρος πυθόμενος πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους, εὐθὺς ἐξέταξε τὴν δύναμιν, καὶ τοὺς μὲν ἱππεῖς ἐπὶ τὰ κέρατα διεμέρισε, τοὺς δ᾽ ἐλέφαντας καταπληκτικῶς κεκοσμημένους, κατὰ μέτωπον ἐν ἴσοις διαστήμασιν ἔστησεν. ἀνὰ μέσον δὲ τῶν θηρίων τοὺς λοιποὺς ὁπλίτας ἔταξεν· οἷς συνετέτακτο παραβοηθεῖν τοῖς θηρίοις, καὶ διακωλύειν ἐκ τῶν πλαγίων ἀκοντίζειν. ἡ μὲν οὖν ὅλη σύνταξις αὐτῶν ὑπῆρχε πόλει παραπλήσιος τὴν πρόσοψιν. ἡ μὲν γὰρ τῶν ἐλεφάντων στάσις τοῖς πύργοις, οἱ δὲ ἀνὰ μέσον τούτων στρατιῶται τοῖς μεσοπυργίοις ὡμοίωντο. Ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος κατανοήσας τὴν τῶν πολεμίων τάξιν, πρὸς ταύτην τὴν διακόσμησιν οἰκείως ἐξέταξε τὴν δύναμιν.

Γενομένης δὲ μάχης τὸ μὲν πρῶτον τοῖς ἱππεῦσιν, ἅπαντα σχεδὸν τὰ ἅρματα τῶν Ἰνδῶν διεφθάρη· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἐλεφάντων ταῖς τε τῶν σωμάτων ὑπεροχαῖς καὶ ταῖς ἀλκαῖς δεόντως χρωμένων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων συμπατούμενοι μετὰ τῶν ὅπλων θραυομένων τῶν ὀστῶν ἀπώλλυντο, οἱ δὲ, ταῖς [d] προνομαίαις περιλαμβανόμενοι, καὶ πρὸς ὕψος [e] ἐξαρθέντες, πάλιν πρὸς τὴν γῆν ἠράττοντο, καὶ δεινοῖς θανάτοις περιέπιπτον. πολλοὶ δὲ τοῖς ὀδοῦσι συγκεντούμενοι, καὶ δι᾽ ὅλων τῶν σωμάτων τιτρωσκόμενοι, παραχρῆμα τοῦ ζῆν ἐστερίσκοντο. τῶν δὲ Μακεδόνων καρτερῶς ὑπομενόντων τὸ δεινὸν, καὶ τοὺς ἀνὰ μέσον τῶν θηρίων ταῖς σαρίσαις ἀναιρούντων, ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη. μετὰ δὲ ταῦτα, τῶν θηρίων συνακοντιζομένων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τραυμάτων περιωδύνων γινομένων, οἱ μὲν [f] περιβεβηκότες αὐτοῖς Ἰνδοὶ κρατεῖν τῆς ὁρμῆς τῶν ζῴων οὐκ [g] ἴσχυον. ἐκνεύοντα γὰρ εἰς τοὺς ἰδίους ταῖς ὁρμαῖς ἀκαταχέτοις ἐπι-

---

[c] Sabiſarus Coſpus. [d] Προνομαῖς Reg. amb. [e] Ἐπαρθέντες Reg. 2. [f] Περιβεβλημένοι Idem. [g] Ἀνίσχυον Reg. pr.

52. Αὖλον Ποστούμιον] Pro hoc Livius edit Πόπλιον Πλαύτιον, Faſtique adſtipulantur. L. Rhod.

Αὖλον Ποστούμιον] Videtur aliis ex Faſtis A. Poſtumius tranſſumptus. Conf. Livium L. VIII, 22. & Pigh. Ann. ad ann. CDXXV. p. 337. P. Wess.

54. Προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν] Legi etiam poteſt προαναλαβὼν, ſed mutata ſignificatione. L. Rhod.

Προσαναλαβὼν] Nihil mutatione opus eſſe, antea dixi. Auctor hujus lib. Cap. 110. αὐτόθι δὲ μείνας ἡμέρας ἑπτὰ καὶ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν. Saepeque alias. P. Wess.

56. Πεζοὺς μὲν πλείους τῶν πεντακισμυρίων &c.] In Pori exercitu deſcribendo finiendoque peditum, curruum & elephantorum numero diſcordia eſt. Vid. Curt. VIII, 13. 7. & Arrian. L. V, 15. P. Wess.

60. Ὃς ὠνομάζετο Ἐμβίσαρος] Mox cap. 90 ejus in nomine mire variatur, ſicuti & Strabonis, Curtii, Ariani aliorumque in libris. Conf. Rader. & Freinſhem. in Curt. VIII, 13. 1. Ἀβισάρος Ariani L. V, 8. quamquam neque is ſibi conſtat, ſola pronuntiatione ab Embiſaro diſcrepat. P. Wess.

72. Ἡ μὲν οὖν ὅλη σύνταξις αὐτῶν &c.] Polyaenus ὅτι ἦν τὸ σχῆμα τείχει μεγάλῳ παραπλήσιον· οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐοικότες πύργοις· οἱ δὲ πεζοὶ μεσοπυργίοις L. IV, 3, 22. Quae ſimili ex fonte, unde Auctor aquatum iit, eſſe hauſta adparet. Recte ergo belluas efferentes moenium ſpeciem apud Curt. IX, 2, 15. his Diodoreis tuetur Cellarius. P. Wess.

79. Γενομένης δὲ μάχης, τὸ μὲν πρῶτον &c.] Comma poſt μάχης reducendum eſſe locandumque, poſt ἱππεῦσιν bene monuit Rhodomanus, cui hac in re nolle obſequi inconſultum eſt. P. Wess.

84. Οἱ δὲ ταῖς προνομαίαις περιλαμβανόμενοι] Hoc retineo, tametſi προνομαῖς minime pravum. Philo Jud. de Mund. non Corrump. p. 991. A. καὶ τῇ προνομαίᾳ τὸ πλησίον τύπτοντος. Philoſtratus de Apollon. Vit. II, 12. καὶ αὐτὸ τὸ θηρίον χεῖρα τὴν προνομαίαν ἡγεῖται. Unde Latinis elephanti proboſcis manus ſaepo-

ἐφέρετο, καὶ τοὺς φίλους [h] συνεκάλει. ταραχῆς δὲ πολλῆς γινομένης, ὁ Πῶρος συνιδὼν τὸ [i] γινόμενον, καὶ τεταγμένος ἐπὶ τοῦ κρατίστου τῶν ἐλεφάντων, ἤθροισε περὶ αὑτὸν τετταράκοντα τῶν θηρίων τὰ μήπω τεταραγμένα, καὶ τῷ βάρει τῶν ἐλεφάντων ἐπιβαλὼν τοῖς πολεμίοις, πολὺν ἐποίει φόνον, ἅτε καὶ τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματος πολὺ προέχων τῶν συστρατευομένων. τὸ γὰρ μῆκος ἦν πηχῶν πέντε, τὸ δ' 559. εὖρος ὑπῆρχεν ὁ θώραξ αὐτοῦ διπλάσιος τῶν ἄλλων, τῶν εὐρωστίᾳ διαφερόντων. διόπερ τὰ βαλλόμενα σαυνία τοιαύτην εἶχε δύναμιν, ὥστε μὴ πολὺ λείπεσθαι τῶν καταπελτικῶν βελῶν. τῶν δ' ἀντιτεταγμένων Μακεδόνων καταπεπληγμένων τὴν ἀνδραγαθίαν τοῦ Πώρου, ὁ Ἀλέξανδρος, μεταπεμψάμενος τοὺς τοξότας καὶ τὰ [k] ψιλὰ τῶν ταγμάτων, προσέταξεν ἅπαντας βάλλειν ἐπὶ τὸν Πῶρον. ταχὺ δὲ τῶν στρατιωτῶν πραξάντων τὸ παραγγελθὲν, καὶ βελῶν ἅμα πολλῶν ἐνεχθέντων ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν, καὶ πάντων ἐπιτυγχανόντων, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ σκοποῦ, ὁ μὲν Πῶρος ἡρωϊκῶς ἀγωνισάμενος, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τραυμάτων γενόμενος ἔξαιμος, [l] ἐλειποψύχησε, καὶ περικλασθεὶς περὶ τὸ [m] θηρίον, πρὸς τὴν γῆν κατηνέχθη. διαδοθείσης δὲ φήμης ὅτι τετελεύτηκεν ὁ βασιλεὺς, τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν Ἰνδῶν πρὸς φυγὴν ὥρμησεν, ἐν τῇ φυγῇ πολλοῦ φόνου γινομένου.

Ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας. ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν Ἰνδῶν πλείους τῶν μυρίων καὶ δισχιλίων, ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ δύο υἱοὶ τοῦ Πώρου, καὶ οἱ στρατηγοὶ, καὶ οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν ἡγεμόνων. ζῶντες δὲ ἄνδρες ἑάλωσαν ὑπὲρ τοὺς ἐνακισχιλίους, ἐλέφαντες δὲ ὀγδοήκοντα· αὐτὸς δὲ ὁ Πῶρος ἔμπνους ὢν παρεδόθη τοῖς Ἰνδοῖς πρὸς τὴν θεραπείαν. τῶν δὲ Μακεδόνων ἔπεσον μὲν ἱππεῖς διακόσιοι καὶ ὀγδοήκοντα, πεζοὶ δὲ πλείους τῶν ἑπτακοσίων. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν τετελευτηκότας ἔθαψε, τοὺς δὲ ἀνδραγαθήσαντας κατὰ τὴν ἀξίαν ἐτίμησεν. αὐτὸς δὲ Ἡλίῳ ἔθυσεν, ὡς δεδωκότι τὰ πρὸς ἀνατολὴν μέρη καταστρέψασθαι. Τῆς δὲ πλησίον ὀρεινῆς ἐχούσης πολλὴν μὲν ἐλάτην εὔτροφον, οὐκ ὀλίγην δὲ κέδρον καὶ πεύκην, ἔτι δὲ τῆς ἄλλης ὕλης ναυπηγησίμου πλῆθος ἄφθονον, κατεσκεύασε ναῦς ἱκανάς. διενοεῖτο γὰρ, ἐπὶ τὸ τέρμα τῆς Ἰνδικῆς παραγενόμενος, καὶ πάντας τοὺς ἐγχωρίους καταστρεψάμενος, διὰ [n] τοῦ ποταμοῦ καταπλεῖν εἰς τὸν ὠκεανόν. ἔκτισε δὲ δύο πόλεις, τὴν μὲν πέραν τοῦ ποταμοῦ, καθ' ὃν τόπον αὐτὸς διέβη, τὴν δ' ἄλλην, ἐν ᾧ τόπῳ τὸν Πῶρον ἐνίκησε. ταχὺ δὲ τῶν ἔργων κατασκευασθέντων διὰ τὴν πολυχειρίαν, τὸν μὲν Πῶρον θεραπευθέντα, βασιλέα κατέστησε, διὰ τὴν ἀρετὴν, ἧς πρότερον ἦρχε χώρας· τὴν δὲ δύναμιν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας ἀνέλαβε, πολλῆς ἀφθονίας οὔσης τῶν ἐπιτηδείων.

Olymp. CXIII. 2.

mi obtererentur. Magna hinc perturbatione exorta, Porus, cum quo loco res forent, animadverteret, Elephantum praestantissimo insidens, de beluis XL. nondum consternatas circum se consistere jubet. Et hoc agmine impressione in hostem facta, prolixam edit caedem, eo potissimum, quod viribus corporis omnes secum militantes superabat. Nam cubitos V. longus erat, crassitudine autem tanta, ut thorax ejus duplo excederet loricas aliorum, qui robore excellerent. Quamobrem verutis ab eo projectis tanta vis inerat, ut non multum citra catapultae jactum subsisterent. Haec virtutis in Poro eminentia Macedonibus, contra illum in acie stantibus, nonnihil terroris injecerat. Sagittariis igitur & levis armaturae ordinibus accitis, Alexander edicit, ut omnes ipsum Porum telis incessant. Hi quod jussi erant peragunt. Ergo dum crebra in Indum missilia congeruntur, nec, quod tam crassa ictibus moles exposita esset, aberrant: Porus tandem, cum heroice depugnasset, prae multitudine vulnerum exsanguis, animo deficit, & viribus infractis e belua ad terram delabitur. Mox divulgato rumore, quod rex oppetiisset, reliqua Indorum multitudo fugam arripuit: in qua non exigua strages facta.

89. Tum Alexander, praelio tam illustri victor, tuba receptus signum dedit. Occubuerunt autem hac pugna Indorum plures quam CCIↃↃ. CIↃ. CIↃ. Inter quos duo Pori filii, summique exercitus praefecti, & ducum clarissimi fuere. Vivi autem in victoris manus plus quam IↃↃ. CIↃ. CIↃ. CIↃ. CIↃ. & LXXX. Elephanti, venerunt. Et quia spiritus adhuc compos erat Porus, curandi illius negotium Indis mandatur. Ex Macedonibus autem equites CCC. peditesque ultra IↃ. CC, cecidere. Quibus rex justa peragenda curat. Superstites autem, qui bonos in pugnando viros se exhibuerant, pro merito praemiis cohonestat. Solem praeterea, 610. cujus beneficio partes Orientis subegisset, sacrificio veneratur. Multum vicini montes abjetis procerae, nec parum cedri ac piceae, adeoque largam materiae navibus construendis idoneae copiam sufficiebant. Hinc quantum satis esset navium compaginavit. Nam simul ac terminos Indiae attigisset, subactis illic gentibus, per flumen ipsum intrare Oceanum animo conceperat. Interim duas illic urbes condit; Unam in ripa fluminis ulteriore, ubi transmiserat: alteram ubi Porum acie vicerat. Et quia multorum manibus huc opera conferebatur, utrumque opus cito perficitur. Porum autem viribus restitutum in regni, quod tenuerat, possessionem propter virtutem collocat. Exercitui etiam, quia summa illic erat commeatus abundantia, triginta dierum quietem ad reficienda corpora indulget.

---

[h] Συνεκάλευ Reg. 1. [i] Γεγενημένον Vat. [k] Ψιλὰ τῶν συνηγμένων Reg. 1. quo non indigemus. [l] Ἐλειποψ. Basil., tum περικλασθεὶς γὰρ περὶ ora Steph. copula neglecta. [m] Θωράκιον Reg. 1., sed vulgatum in margine; θηρίου θωράκιον Vatic. utraque lectione conjuncta. [n] Τὸν ποταμὸν Vat. Reg. 1. ora Steph.

penumero. *Curtius* L. VIII, 14, 27. *praecipue terribilis illa facies erat, quum MANU arma virosque corriperent, & super se regentibus traderent.* De iisdem *Lucian.* Zeuxid. C. 10. καὶ [illegible], quem vide quoque in Musc. Encom. C. 3. P. Wess.

4. Τὸ γὰρ μῆκος ἦν πηχῶν πέντε] Abunde illustravit *Freinshem.* in *Curt.* L. VIII, 14, 13. P. Wess.

18. Καὶ περικλασθεὶς περὶ τὸ θηρίον] Quis controversiam his movisset, nisi veteres membranae ansam praeberent? Θωράκιον, quod ostentant, non plane incongruum est. Machina erat, beluae tergo imposita, unde in hostes ab bellatoribus spicula torquebantur. Ne temere dixisse videar, en *Aeliani* verba ex L. XIII. de Animal. Cap. 9. ὁ δὲ τρεφόμενος ἐλέφας ὑπὸ τοῦ [illegible] ΘΩΡΑΚΙΟΝ, ὃ καὶ ἐν ὅλῳ τῷ νώτῳ φορεῖ καὶ [illegible] (φέρει) πολεμιστὰς μὲν τρεῖς &c. & Auctoris Histor. Maccab., qui θώρακας vocat, ἐπὶ τῶν θηρίων [illegible] θώρακας [illegible] Lib. I. cap. 6, 43. Itaque id si reliquit Auctor, indicabitur, Porum lo- fracto & vulneribus lacero corpore ex ea machina in terram versum corruisse. Nihil tamen decerno, quod & vulgatum tueri se possit. Alia de Poro *Curt.* L. VIII, 14, 35. & *Arrian.* Anab. L. V, 18., e quo & hoc discimus, superiore anno praelium hoc fuisse administratum, sed ejus fine. Quae quidem caussa cur Chremetis Archontis magistratui *Diodorus* suo more id contribuat. P. Wess.

43. Τὴν μὲν πέραν τοῦ ποταμοῦ] De urbibus hisce distinctius Cap. 95. P. Wess.

Olymp. CXIII. II. 90. In montibus autem, qui caſtris imminebant, ſingulare quippiam exſtitit. Alebat haec regio praeter materiam navibus ſtruendis idoneam mirae vaſtitatis ſerpentes, ad XVI. videlicet cubitorum longitudinem porrectos. Ad haec ſimiarum genera tum numero, tum magnitudine corporum inſolenti. Quarum venationis artem beſtia ipſa docuit. Eſt haec cujusvis actionis imitatrix. Sed propter corporis robur, animique ſagacitatem haud facile capitur. Ideo venatorum pars melle oculos perungit: pars in conſpectu ferarum perones induit. Sunt etiam, qui ſpecula capiti ſuo applicent. Tum calceamenta cum adhibitis vinculis relinquunt. Pro melle autem viſcum ſupponunt, & ſpeculis innectunt laqueos. Cum igitur beſtiae, quae viderunt, etiam ipſae peragere ceptant, conatu fruſtrantur. Palpebrae enim agglutinantur, pedes revincti haerent, & corpora illaqueata detinentur; Unde facillime ſubactae capiuntur. Dehinc Embiſarum, qui auxilium Poro ferendum procraſtinaverat, Alexander terrore incuſſo, ad imperata faciendum adegit, & tranſmiſſo cum copiis amne, per regionem eximie fertilem perrexit. Nam inſoliti hîc generis arbores erant, ad LXX. cubitos in altum editae, & craſſitie tanta, ut difficulter IV. illas viri complecterentur. Umbram vero ad tria plethra de ſe projectabant. In hoc etiam tractu magna vis ſerpentum erat: qui ſpecie quidem exiles, ſed varietate corporum inſignes erant. Nam alii virgas aenei coloris ſpecie ſua exhibebant: Alii denſam, piliſque hirſutam, arrigebant criſtam; Tanta morſus efficacitate, ut mors extemplo ſequeretur. Si quis ictus eſſet, horrendis torquebatur doloribus, & cruentus per totum corpus ſudor profluebat. Macedones igitur aegre contra hanc peſtem ſe tutantes, lectos ex arboribus habentes ſuſpenſos majorem noctis partem inſomnem ducebant: donec ab incolis de remedio veneni radice quadam edocti, malo iſto liberati ſunt.

91. Poſtquam caſtra inde moverat Alexander, nuncii quidam adtulerunt, Porum finitimorum regem, Pori nuper debellati ex fratre nepotem, re-

Ἴδιον δέ τι καὶ κατὰ τὴν ὀρεινὴν τὴν πλησίον ὑπῆρχε. Χωρὶς γὰρ τῆς πρὸς ναυπηγίαν ὕλης, εἶχεν ἡ χώρα πολλοὺς καὶ παρηλλαγμένους τοῖς μεγέθεσιν 560. ὄφεις, ὄντας ἑκκαιδεκαπήχεις· πιθήκων τε γένη πολλῶν, καὶ τοῖς μεγέθεσι [o] διαλλαττόντων· ὧν τὴν τέχνην τῆς θήρας αὐτὸ τὸ ζῶον ὑφηγεῖτο. μιμητικοὶ γὰρ ὑπάρχοντες πάσης πράξεως, βίᾳ μὲν οὐ ῥᾳδίως χειροῦνται, διά τε τὴν ἰσχὺν τῶν σωμάτων καὶ διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἀγχίνοιαν· τῶν δὲ κυνηγῶν οἱ μὲν μέλιτι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλείφονται, οἱ δὲ βλεπόντων τῶν θηρίων ὑποδοῦνται, τινὲς δὲ ταῖς κεφαλαῖς κάτοπτρα περιτιθέασι· καὶ τοῖς μὲν ὑποδήμασι περιθέντες δεσμοὺς ἀπολείπουσιν, ἀντὶ δὲ τοῦ μέλιτος ἰξὸν ὑποβάλλουσι, τοῖς δὲ κατόπτροις [p] ἐπίσπαστρα καθάπτουσι. διόπερ ὅταν βούλωνται τὰ ζῶα τὰς πράξεις τῶν ὁραθέντων ἐπιτελεῖν, ἀδυνατεῖ, τῶν μὲν βλεφάρων κεκολλημένων, τῶν δὲ ποδῶν δεδεμένων, τῶν δὲ σωμάτων κατεχομένων. [q] ὅθεν εὐχείρωτα πρὸς τὴν θήραν γίνεται. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὸν ὑστερηκότα τῆς τοῦ Πώρου συμμαχίας βασιλέα ὄνομα [r] Ἐμβίσαρον καταπληξάμενος, ἠνάγκασε ποιεῖν τὸ προσταττόμενον· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως περάσας τὸν ποταμὸν, προῆγε διὰ χώρας ἀρετῇ διαφερούσης. δένδρων γὰρ εἶχε γένη παραλλάττοντα, καὶ τὸ μὲν ὕψος ἔχοντα πηχῶν ἑβδομήκοντα, τὸ δὲ πάχος μόγις ὑπὸ τεττάρων ἀνδρῶν [s] περιλαμβανόμενα, τριῶν δὲ πλέθρων σκιὰν ποιοῦντα. Εἶχε δὲ καὶ ἡ χώρα ὄφεων πλῆθος, μικρῶν μὲν τοῖς μεγέθεσι, ταῖς δὲ ποικιλίαις ἐξηλλαγμένων. οἱ μὲν γὰρ χαλκοειδεῖς ῥάβδους [t] ἐπέφαινον, οἱ δὲ τὴν λόφην δασεῖαν εἶχον τριχώδη, [u] διά τε τῶν δηγμάτων ὀξεῖς θανάτους ἀπειργάζοντο. τὸν δὲ πληγέντα πόνοι δεινοὶ συνεῖχον, καὶ ῥύσις ἱδρῶτος αἱματοειδοῦς κατεῖχε. διόπερ οἱ Μακεδόνες δεινῶς [x] ὑπὸ τῶν δηγμάτων ἀπαλλάττοντες, τὰς κλίνας [y] ἀπὸ τῶν δένδρων ἐξήρτων, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς διηγρύπνουν. μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ τῶν ἐγχωρίων μαθόντες τὴν ἀντιφάρμακον ῥίζαν, ἀπελύθησαν τῶν δεινῶν.

Προϊόντος δὲ αὐτοῦ μετὰ τῆς δυνάμεως, ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες ὅτι Πῶρος ὁ βασιλεὺς, ἀνεψιὸς ὢν τοῦ καταπεπολεμημένου Πώρου, τὴν βασιλείαν

---

[o] Διαλλάττοντα Reg. 1. [p] Ἐπίσπαστρα idem. [q] Sex quae conſequuntur deſunt vocabula Ven. Reg. 2. Baſil. & Coſp. [r] Σαβισάρην & Σαβαργάσην in Steph. margine, quorum poſterius dat Reg. 1., prius Baſil. & Coſp., Σαραβισάρην Vat., Σαραβισάρην Reg. 2. Vid. ſupra Cap. 87. [s] Περιλαμβανόμενα ora Steph. mox ποιοῦντα Reg. 2. Baſil. [t] Ἐπέφαινον οἱ δὲ Venet. Reg. 2. Baſil., ſine inſerto ἐξηλλαγμένων, quod & aſteriſcum habet a Steph. & a me deletum eſt. [u] Διὰ δὲ τῶν Reg. 1. [x] Tria quae ſequuntur, omittunt Venet. Reg. 2. Baſil. [y] Ἐπὶ τῶν Reg. 1.

54. Ὄφεις ἑκκαιδεκαπήχεις] Ex Clitarcho ſumpta ſunt, quem teſtem XVI. cubitorum ſerpentibus excitat Aelian. Hiſt. Anim. XVII, 2. Mox γένη πολλὰ καὶ τοῖς μεγέθεσι διαλλάττοντα exſcriptor Reg. pr. voluiſſe videtur, ſicuti πιθήκων γένη πολλά τε χρόα, μεγέθει δὲ μέγιστα Clitarchus apud Aelian. in ſimiarum hac venatione. P. Wess.

59. Τῶν δὲ κυνηγῶν οἱ μὲν μέλιτι τοὺς ὀφθαλμοὺς &c.] Demiror, cur melle oculos laverint, cum aqua ei rei & aptior multo & paratior eſſet? Strabo aquam praetulit L. XV. p. 1023. eadem in hiſtoria ἐν ὕψει θέλει τρυβλίον ὕδωρ ἔχον τοὺς ἑαυτοῦ ὀφθαλμοὺς ἀλείφοντα ἐξ αὐτοῦ. Unde ergo id mel? Paucis expediam. Error videtur aut ipſius ſcriptoris aut amanuenſium. Clitarchus, unde haec excerpta, μίλτῳ ἀλείφουσι, rubrica pingunt, ſcripſerat, quod, in veteri exemplari corruptius exaratum, mel tandem progenuit. Accipe ipſa Clitarchi, ſicuti ab Aeliano de Anim. L. XVII, 25. adumbrata ſunt, verba: πρὸς τούτοις οἱ θηρῶντες ὁρῶντος αὐτοῦ (ſimia) ὑποδήματα ποσὶ περιθέντες, μιμεῖται τὸν ἀπιόντα καὶ ὑπογράφοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ΜΙΛΤΩΙ, καὶ τοῦτο δρῶντος θεᾶται. Vides ovum ovo non eſſe ſimilius. Jam ut rubricae miniique in pingendis oculis & ſuperciliis uſum veteri aevo valuiſſe, multis oſtendam, in re cognita neceſſe non arbitror. P. Wess.

65. Ἐπίσπαστρα καθάπτουσι] Aelian. eodem loc. εἶτα καὶ τούτοις ἔμβροχα ἰσχυρὰ ὑπολείπουσι, καὶ τοιαῦτά ἐστι. Vertunt & laqueum ſubtus validum addunt, mentem ſcriptoris aſſecuti, non verba. Lege mecum καὶ τούτοις ἄμματα ἰσχυρὰ ὑπολείπουσι. Namque ἔμβροχα huic loco non conveniunt, aliud indicantia, ut vel ejuſdem L. XIV, 24. cognoſcitur. Quod vero continuo ſequitur ὅταν βούλωνται τὰ ζῶα id neminem Graeci moris callentem morabitur. Conf. ad L. V, 8. P. Wess.

76. Τὸ δὲ πάχος μόγις ὑπὸ τεττάρων — περιλαμβ.] Ex Oneſicrito μεγάλα δένδρα, ὥστε ΠΕΝΤΕ ἀνθρώπους δυσπεριλήπτα εἶναι τὰ στελέχη Strabo L. XV. p. 1017. P. Wess.

80. Οἱ μὲν γὰρ — ἐξηλλαγμένων] Ultimum longiſſime exterminandum. L. Rhod.

Οἱ μὲν γὰρ — ἐπέφαινον, οἱ δὲ &c.] Recte vir eruditus, cujus opinioni veteres libri auctoritatem conciliant. Sumpſit & has ex Clitarcho ſerpentes Diodorus: ſic enim ille βραχεῖς μὲν εἶναι — ποικίλους γε μὴν τὴν χρόαν ὄφεις, ὥσπερ φαρμάκοις καταγραφέντας. τοὺς μὲν γὰρ ΧΑΛΚΟΕΙΔΕΙΣ ΤΑΙΝΙΑΣ ἔχειν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐς τὴν οὐρὰν καθηκούσας apud Aelian. Hiſt. Anim. L. XVII, 2. Nam quas ille ταινίας, Noſter pari ſententia ῥάβδους vocat. De criſtis ſerpentum draconumque viri praeclari S. Bochartus Hierozoic. P. II. Lib. III, 14. p. 432. & Ez. Spanhem. de Num. Praeſt. Diſſert. IV. p. 221. P. Wess.

83. Καὶ ῥύσις ἱδρῶτος αἱματοειδοῦς κατεῖχε] Ariſtobulus de iiſdem τοὺς δὲ πληγέντας αἱμορραγεῖν ἐκ παντὸς πόρου μετ' ἐπωδυνίας, εἶτα ἀποθνήσκειν, εἰ μὴ βοηθοίη τις εὐθύς in Strabon. L. XV. pag. 1033. A. Quae mihi in memoriam redigunt Tullum, ab haemorrhoide admorſum & per ejuſmodi mortis imaginem pereuntem in Lucani L. IX, 809.

— — Omnia membra
Emiſere ſimul rutilum pro ſanguine virus.
Sanguis erant lacrymae: quaecumque foramina novit
Humor, ab his largus manat cruor: ora redundant,
Et patulae nares: ſudor rubet: omnia plenis
Membra fluunt venis: totum eſt pro vulnere corpus.

Adde

λείαν ἀπολιπὼν πέφευγεν εἰς τὸ τῶν [z] Γανδαριδῶν ἔθνος. ὁ δ' Ἀλέξανδρος παροξυνθεὶς Ἡφαιστίωνα μὲν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν τούτου χώραν μετὰ δυνάμεως, καὶ προσέταξε τὴν βασιλείαν παραδοῦναι τῷ μεθ' ἑαυτοῦ Πώρῳ. αὐτὸς δ' εἰς τὸ τῶν [a] Ἀδρηστῶν καλούμενον ἔθνος στρατεύσας, καὶ τῶν πόλεων ἃς μὲν βίᾳ χειρωσάμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσαγαγόμενος, 561. εἰς τὴν τῶν [b] Καθαίων χώραν παρεγένετο. παρὰ δὲ τούτοις νόμιμον ἦν τὰς γυναῖκας τοῖς ἀνδράσι συγκατακαίεσθαι. τοῦτο δ' ἐκυρώθη τὸ δόγμα παρὰ τοῖς βαρβάροις, διὰ μίαν γυναῖκα φαρμάκοις ἀπολέσασαν τὸν ἄνδρα. ὁ δ' οὖν βασιλεὺς τὴν μεγίστην καὶ ὀχυρωτάτην πόλιν μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐκπολιορκήσας ἐνέπρησεν. ἄλλην δ' ἀξιόλογον πολιορκοῦντος αὐτοῦ, καὶ μεθ' ἱκετηριῶν δεηθέντων τῶν Ἰνδῶν, ἀπέλυσε τῶν κινδύνων αὐτούς. Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς ὑπὸ Σωπείθη τεταγμένας πόλεις, εὐνομουμένας καθ' ὑπερβολήν. τά τε γὰρ ἄλλα πρὸς δόξαν πολιτεύονται, καὶ τὸ κάλλος παρ' αὐτοῖς τιμιώτατον νενόμισται. διόπερ ἐκ νηπίου παρ' αὐτοῖς τὰ βρέφη διακρίνεται, καὶ τὰ μὲν ἄρτια, καὶ τὴν φύσιν ἔχοντα πρὸς εὐπρέπειαν καὶ ἰσχὺν εὔθετον, τρέφεται· τὰ δὲ καταδεῆ τοῖς σώμασιν, ἀνάξια τροφῆς ἡγούμενοι, διαφθείρουσιν. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ τοὺς γάμους ποιοῦνται, προικὸς μὲν καὶ τῆς ἄλλης πολυτελείας ἀφροντιστοῦντες, κάλλους δὲ καὶ τῆς τοῦ σώματος ὑπεροχῆς μόνον φροντίζοντες. διόπερ οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατοικούντων διαφέρουσι τῶν ἄλλων ἀξιώμασι. παρὰ δὲ πάντας ὁ βασιλεὺς Σωπείθης περίβλεπτος ἦν ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῷ μήκει τοὺς τέτταρας πήχεις ὑπεράγων, [c] προῆλθε μὲν ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἐχούσης τὰ βασίλεια· παραδοὺς δ' αὐτὸν καὶ τὴν βασιλείαν Ἀλεξάνδρῳ, πάλιν ταύτην ἀπέλαβε, διὰ τὴν τοῦ κρατοῦντος ἐπιείκειαν. ὁ δὲ Σωπείθης μετὰ πολλῆς προθυμίας τὴν μὲν δύναμιν ἅπασαν ἐπὶ τινας ἡμέρας λαμπρῶς εἱστίασε.

Τῷ δ' Ἀλεξάνδρῳ πολλὰ καὶ μεγάλα δῶρα παραστήσας, κύνας ἔδωκεν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, τοῖς μεγέθεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς καὶ τοῖς ἄλλοις προ-

Olymp. CXIII. II.

gno per fugam deſerto, ad Gangaridarum ſe nationem proripuiſſe. Qua re non parum commotus Alexander Hephaeſtionem cum armatorum manu in ditionem ejus tendere, regnumque in provinciae formam redactum, amico ſuo Poro tradere jubet. Interea expeditione in Adreſtarum gentem ſuſcepta, urbium alias vi, alias deditione, ſubjungit. Hinc ad Cathaeorum nationem perventum: ubi lege receptum erat, ut uxores cum viris concremarentur. Id communi gentis decreto ſancitum fuerat, propter foeminae unius perfidiam & ſcelus, quae veneno maritum ſuſtulerat. Ibi maximum & prae a- 611. liis munitum rex oppidum, multis periculis vix tandem expugnatum, incendit. Aliud deinde oppugnare aggreſſus, cum ſupplicum habitu cives deprecarentur, impunitatem illis conceſſit. Hinc ad urbes, Sopithae addictas, exercitum traduxit. Quae cum legibus optime conſtitutis regantur, inter alia reipublicae inſtituta etiam hoc obſervant, ut formae honeſtatem inter precioſiſſima aeſtiment. Ideoque ab incunabulis, qui ſit infantum habitus, dijudicant. Qui membris ſunt integris & recte compoſitis, naturamque habent ad formae decorem ac robur idoneam, hos educant: at mancos & corporis habitudine infirmos, ceu indignos educatione, ex vita tollunt. Conſimili ratione matrimonia etiam contrahunt. Poſthabita enim dote, caeteroque magni precii apparatu, ad pulcritudinem & proceritatem corporis unicum habent reſpectum. Hinc fit, ut qui in urbibus illis habitant, plerique aliis dignitate formae ſint conſpectiores. Prae omnibus autem Sopithes rex formae elegantia & corporis majeſtate conſpicuus erat. IV. enim cubitos excedebat. Is ex urbe, (in qua tunc regia erat) progreſſus, ſe & regnum Alexandro dedidit, illudque benignitate victoris poſtliminio recepit. Idcirco totum exercitum ad dies aliquot epulo magnifico excepit.

92. Et poſt varia magnique impendii munera Alexandro exhibita, CL. etiam canes obtulit, magnitudine, viribus, aliisque naturae donis mirifice prae-

---

[z] Γανδαριτῶν *Reg.* 2. Γαγγαριδῶν *Baſil. Caſaub.* [a] Ἀδρεστῶν *Reg. pr.* Vulgo *Edd.* Ἀνδρεστῶν. [b] Omnes Καθαρῶν prave. [c] Προῆγε μὲν *Reg.* 2. quod ferri poſſet.

Adde *Dioſcorid.* Theriac. cap. 12. Porro δυοῖν ὑπὸ τῶν δηγμάτων ἀπαλλάττονται prave mutantur in ſchedis quibuſdam. Conf. ad Lib. III, 21. P. Wess.

91. Ἀνεψιὸς ὢν —— Πώρῳ] Regem hunc ἀνεψιὸν τοῦ ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἁλόντος *Strabo* XV. pag. 1024. A., Πῶρον τὸν ἕτερον τὸν κακὸν *Arrian.* appellat Ἀναβ. V, 21., ubi *N. Blancardus* in carpendo *Rhodomano* ob *nepotem ex fratre* multus eſt: indignum id eſſe Romanis auribus vertendumque fuiſſe aut *conſobrinum* aut *patruelem.* Bene quidem, ſi Interpreti conſtitutum fuiſſet, Ciceronis dictionem ubique aemulari. Tu de *nepotibus ex fratre* vide *Caſaubon.* ad *Spartian.* Hadr. C. 2. P. Wess.

93. Τὸ Γανδαριδῶν ἔθνος] In *Plut.* Alex. p. 699. E., prorſus ut *Reg. ſec.*, Γανδαριτῶν. Sed vide ſupra L. II, 37. P. Wess.

97. Εἰς τὸ τῶν Ἀδρεστῶν] Hoc ex *Reg.* I. fideliore ſcriptura adſciſcendum duxi: prope abſunt Ἀδραισταὶ *Arriani* L. V, 22., & *Oroſii* Adreſtae ſive Adraeitae, ut vidit accuratiſſimus *Franc. Fabricius.* Statim καλουμένων ex *Steph.* correctione recipi poterit. P. Wess.

1. Εἰς τὴν τῶν Καθαίων χώραν] Correxi Καθαρῶν vocabulum ex *Arrian.* L. V, 22. *Stephano*, e ſcriptis *Codd.* adjuto ab *Holſten.*, & *Oroſio* III, 19, ubi *Fabricius* id fieri oportere dudum admonuerat. Vitioſum gentis nomen erat in *Polyaeno* Strat. IV, 3, 30. *Strabone* quoque L. XV. p. 1024., cui utrique medicinam fecerunt viri eruditione praeſtantes. Satis itaque excuſabor eorum patrocinio. Reſtat de regionis ſitu controverſia, cui originem dediſſe *N. Trigautium* Exped. Sinic. L. IV, 3., *Cathayam* non aliam ac *Sinam* videri pertendentem, adfirmat *And. Mullerus:* traxiſſe enim in partes *Mart. Martinium*, *Athan. Kircherum*, *Jac. Golium* pluresque alios; ſecus tamen rem habere: nunquam Alexandrum victricia arma in id regnum intuliſſe: neque in *Sinam* bene congruere, quae veteres mediique aevi ſcriptores, *M. Paullus Venetus*, *Haitonus*, & hoc de genere alii prodiderunt: contra ea in Tartariam, cujus *Cambalu* metropolis, optime. Haec ille in Diſquiſ. Hiſtor. & Geograph. de Chataia p. 80. & ſeqq. In quibus de Alexandro quae aſſeverat, haud dubie vera ſunt: cetera non ejuſdem valoris. Nam quae *M. P. Venetus* L. II, 25. de Region. Orient. & *Haitonus* de Tartar. C. 1., ea ſeptemtrionalem Sinam, a Tartaris jam tum domitam, clariſſime deſcribunt: cujus praecipuam urbem *Cambalu* ſive *Chan-Balek*, Sinis eſſe *Pekin*, dubitare prohibent obſervata doctiſſimi *Joſeph. Simon. Aſſemani* Diſſert. de Syris Neſtorian. p. 513. Neque officere huic ſententiae poterit Alexandri tranſitus εἰς τὴν Καθαίων χώραν, modo obſervetur, latius olim id nomen patuiſſe, complexum Aſiae eam partem, quae ultra Imaum montem latiſſime in ſeptemtrionem ipſamque Tartariam porrigitur, quod *N. Trigautius* non negat & *Athan. Kircherus* defendit Prodrom. Copt. C. 4. P. Wess.

2. Τοῦτο δ' ἐκυρώθη δόγμα &c.] Conf. *Strabon.* L. XV. pag. 1024. C. & quae infra leguntur L. XIX, 33. P. Wess.

4. Ὁ δ' οὖν βασιλεὺς τὴν μεγίστην &c.] Hac de urbe & ſequente uberius *Curtius* L. IX, 1, 14. & *Polyaen.* Strat. IV, 3, 30. P. Wess.

13. Διόπερ ἐκ νηπίου παρ' αὐτοῖς τὰ βρέφη &c.] *Curtius* hic Latine dedit: *genitos liberos non parentum arbitrio tollunt aluntque, ſed eorum quibus ſpectandi infantium habitum cura mandata eſt. Si quos inſignes aut aliqua membrorum parte inutiles notaverunt, necari jubent.* quibus gemina *Oneſicritus* apud *Strabon.* dict. loco, de nuptiis, non genere & nobilitate, ſed electa corporum ſpecie conjunctis, iiſdem conſentiens. Qui quidem mos duraſſe illis diutiſſime videtur. *Viri quando uxores ducere volunt*, verba *M. Paulli Veneti* ſunt de Cathaeis L. I, 62. de Region. Orient., *quaerunt magis pulchras quam nobiles ac divites. Unde ſaepe fit, ut vir nobilis & magnus pauperem ducat uxorem, ſed formoſam, matri illius dotem aſſignans.* P. Wess.

34. Ὀν

Olymp. CXIII. 2. praeſtantes. Hos ex commixtione cum Tigribus ortos, fama erat. Ut autem ex re praeſenti periculum virtutis horum faceret Alexander, in circum eximiae magnitudinis leonem adduxit, eique duos ex donatorum numero, ſed infirmiſſimos objecit: Qui cum beluae impares eſſent, alios duos immiſit. Leone igitur a IV. canibus profligato, quidam a Sopithe cum gladio miſſus dextrum crus unius amputare cepit: Cum vero ſatellites, exclamante rege, accurrerent, & prehenſatum Indi brachium inhiberent: Sopithes tres pro uno ſe redditurum pollicetur. Miniſter ergo venationis crus canis denuo comprehenſum, ſenſim ac paullatim caedit. Qui interim nec ululatum nec ſtridorem edit, ſed infixis leoni dentibus inhaeret, donec exanguis ſuper leone exſpirat.

93. Interea Hephaeſtio cum agmine pridem ſecum miſſo, revertitur: poſtquam magnam Indiae portionem longe lateque ſubegiſſet. Huic rex meritam ſtrenuitatis laudem retribuit. Et proximum inde Phegei regnum invadit: ubi cum incolis acceptus eſſet Macedonum adventus, & Phegeus ipſe multis cum muneribus obviam procederet, ut beneficio ſuo regnum obtineret, conceſſit, & biduum cum exercitu ſplendide ab illo tractatus, ad Hypanin fluvium promovit. Hic VII. ſtadia latus eſt & VI. orgyias altus, curſu vehementer concitato, & tranſitu perquam difficili. Tum e Phegeo cognoſcit, quod trans Indum regio XII. dierum itinere per vaſtas ſolitudines excurrat. Quam Ganges fluvius excipiat, latitudine ſtadiorum XXXII. ac profunditate tanta, ut omnia per Indiam flumina ſuperet. Ulteriores autem ripas Praeſiorum & Gandaridarum gentes colere, regemque horum eſſe Xandramen, viginti equitum & ducentis peditum millibus, curribus inſuper bis mille, & quater mille Elephantis, ad bellum adornatis, inſtructum. Incredibilia haec regi viſa. Ideo Porum ad ſe arceſſitum percunctatur, an vera ſint, quae renuncientur. Is caetera quidem ita certo ſe habere confirmat: At qui regnum inter Gandaridas teneat, infimae ſortis hominem & obſcurum eſſe, ut qui pro tonſoris filio habeatur.

τερήμασι θαυμαζομένους, οὓς ἔφασαν ταῖς τίγρεσιν ἐπιμεμῖχθαι. βουλόμενος δὲ τὸν Ἀλέξανδρον διὰ τῶν ἔργων λαβεῖν πεῖραν τῆς τῶν κυνῶν ἀρετῆς, εἰσήγαγεν εἴς τι περίφραγμα λέοντα τέλειον, καὶ τῶν δοθέντων κυνῶν δύο τοὺς εὐτελεστάτους [d] προέβαλε τῷ λέοντι· τούτων δὲ καταγωνιζομένων ὑπὸ τοῦ θηρίου, δύο ἑτέρους ἀφῆκε. τῶν δὲ τεττάρων [e] περιγινομένων τοῦ λέοντος, πεμφθείς τις ὑπ' αὐτοῦ μετὰ μαχαίρας, ἀφῄρει τὸ δεξιὸν σκέλος ἑνὸς τῶν κυνῶν. τοῦ δὲ βασιλέως ἀναβοήσαντος, καὶ τῶν σωματοφυλάκων προσδραμόντων καὶ τῆς τοῦ Ἰνδοῦ χειρὸς ἐπιλαβομένων, ὁ μὲν Σωπείθης τρεῖς ἀντὶ τούτου δώσειν ἐπηγγείλατο. ὁ δὲ κυνηγὸς ἐπιλαβόμενος τοῦ σκέλους, [f] ἔτεμνεν ἡσυχῇ κατ' ὀλίγον. ὁ δὲ κύων οὔτε κλαγγὴν οὔτε μυγμὸν προέμενος, ἀλλὰ τοὺς ὀδόντας ἐμπεπρικὼς, ἔμενεν ἕως ὅτου γινόμενος ἔξαιμος ἐναπέθανε τῷ θηρίῳ. 562.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ἧκεν Ἡφαιστίων μετὰ τῆς συναπεσταλμένης δυνάμεως, πολλὴν τῆς Ἰνδικῆς καταπεπολεμηκώς. τοῦτον μὲν οὖν διὰ τὰς ἀνδραγαθίας ἐπῄνεσεν· αὐτὸς δὲ εἰς τὴν Φηγέως δυναστείαν ἐμβαλὼν, καὶ τῶν ἐγχωρίων ἀσμένως τὴν τῶν Μακεδόνων παρουσίαν προσδεξαμένων, καὶ τοῦ Φηγέως μετὰ δώρων πολλῶν ἀπαντήσαντος, τήν τε βασιλείαν ἔχειν συνεχώρησε, καὶ ξενισθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ δύο ἡμέρας λαμπρῶς, [g] ἐπὶ τὸν Ὕπανιν ποταμὸν προῆγεν, [h] οὗ τὸ μὲν πλάτος ἦν σταδίων ἑπτὰ, τὸ δὲ βάθος ἓξ ὀργυιῶν, τὸ δὲ ῥεῦμα σφοδρὸν καὶ δυσδιάβατον. ἀκούσας δὲ τοῦ Φηγέως περὶ τῆς πέραν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ χώρας, ὅτι δώδεκα μὲν ἡμερῶν ἔχει δίοδον ἔρημον, μετὰ δὲ ταύτην εἶναι ποταμὸν τὸν ὀνομαζόμενον Γάγγην, τὸ μὲν πλάτος τριάκοντα καὶ δυοῖν σταδίων, τὸ δὲ βάθος μέγιστον τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικήν· πέραν δὲ τούτου [i] κατοικεῖν τό, τε [k] τῶν Πραισίων καὶ Γανδαριδῶν ἔθνος, τούτων δὲ βασιλεύειν Ξανδράμην, ἔχοντα δισμυρίους μὲν ἱππεῖς, πεζῶν δὲ εἴκοσι μυριάδας, ἅρματα δὲ δισχίλια, Ἐλέφαντας δὲ πολεμικῶς κεκοσμημένους τετρακισχιλίους· ἀπιστήσας δὲ τοῖς λεγομένοις, προσεκαλέσατο τὸν Πῶρον, καὶ περὶ τῶν προσαγγελλομένων τἀκριβὲς διεπυνθάνετο. ὁ δὲ [l] τἄλλα μὲν ὑπάρχειν ἅπαντα ἀληθῆ διεβεβαιοῦτο, τὸν δὲ βασιλέα τῶν Γανδαριδῶν ἔφησεν εὐτελῆ παντελῶς εἶναι καὶ ἄδοξον, ὡς ἂν κουρέως υἱὸν νομιζόμενον εἶναι.

---

[d] Προσέβαλε idem. [e] Περιγινομένων Reg. pr. [f] Ἔτεμνε idem. [g] Ἐπὶ τὸν Ὕπανιν Reg. 1. Cett. Ὕφασιν. [h] Οὗ τὸ μὲν πλάτος ἦν Reg. 1. [i] Κατοικεῖν ex scripturae compendio Vat. [k] Τῶν Πρασίων Reg. 1. Vulgo Ταβραισίων. Mox Γανδαρ. Basil. & Cospus & quidem semper. [l] Τἄλλα μὲν ἅπαντα ὑπάρχειν Reg. 1.

34. Οὓς ἔφασαν ταῖς τίγρεσιν ἐπιμεμῖχθαι] Hybridam hanc Indicorum canum originem expoſuerunt *Ariſtoteles* Hiſt. Anim. L. VIII, 28., *Aelian.* de Animal. L. IV, 19. & L. VIII, 1. *Gratius* Cyneget. v. 165., quoſque ibi *Jan. Vlitius* teſtimonium dicere juſſit. P. Wess.

45. Ὁ μὲν Σωπείθης τρεῖς — ἐπηγγείλατο] Apud *Strabon.* XV. p. 1025. B. & *Aelian.* Hiſt. An. VIII, 1. non τρεῖς ſed τέτταρας. Mox ἡσυχῇ καὶ κατ' ὀλίγον fuiſſe olim videtur, copula a ſequenti voce abſorpta, quo mendi genere nihil tritius eſſe ſolet. Exempla ſi deſideres, *Jo. B. Coteler.* T. II. Mon. Graec. p. 589. inſpice. P. Wess.

48. Ἀλλὰ τοὺς ὀδόντας ἐμπεπρικὼς] Libris ſuis viri ſpectatae eruditionis *Joſ. Scaliger* & *Iſ. Voſſius* ἐμβεβρυχὼς alleverant, quorum etſi firmare poſſet conjecturam καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας in *S. Lucae* A. A. cap. VII, 54. & Lacaena mulier ὀδόντα Ὀξὺν ἐπιβρύχουσα Epigrammatis Antholog. L. III. p. 293. inque alio *Antipatri*, nuper edito, ἀφρὸν ἐπιβρύχουσα γένυν, nihil ego mutaverim. Vetat vulgatiſſimum πρίειν τοὺς ὀδόντας, praeter alios a *Libanio* T. II. p. 18. C. uſurpatum, nec intellectum tamen a *Morello*, & hoc Noſtri, quamquam paullo diverſius, Excerpt. *Valeſ.* p. 253. ὁ [illegible] τοὺς ὀδόντας. Atque haec ad ſcriptoris defenſionem abunde ſatis videntur. Addamus Epigramma, quod innuimus, poſt *Lucubration. Heſychian.* p. 336. vulgatum, quodque extricare ſe poſſe vir doctus negavit:

Αὐτά τοι [illegible] παρὰ [illegible]
Θαυμασία [illegible] Ἄρη λαγόνων
Μάτηρ, ἅ σ' ἔτεκεν, Δαμάτριε. φὰ δὲ σίδηρον
Παιδὸς ἔτι φυρδὰν [illegible] ἔχουσα φόνῳ,
Ἀφρὸν [illegible] ἐπιβρύχουσα γένυν,
Δερκομένα λοξαῖς, οἷα Λάκαινα, κόραις.
Λεῖπε τὸν Εὐρώταν, ἴθι τάρταρον, ἁνίκα δειλὸς
[illegible] ὁ τελέως οὔτ' ἐμὸς, οὔτε Λάκων.

Ita legendum. Mater Spartana filium Demetrium, quod metu fugam turpiter fuiſſet ingreſſus, interfecerat: gladiumque, filii ſanguine madidum, manu tenens & dentibus intrendens peremto inſultaverat, quippe nec ſe, nec Eurota, neque Sparta digno, ſed Tartaro. Haec mens cultiſſimi Epigrammatis. P. Wess.

54. Εἰς τὴν Φηγέως δυναστείαν ἐμβαλὼν] In quibuſdam *Curtii* libris *Phegelis* & dein quarto caſu *Phegela*; quae res *Jan. Rutgerſium* impulit, ut Var. Lect. lib. VI, 14. in *Curtio* legeret *Phegel, is erat gentis proximae rex*, atque hoc loco Φηγῆλος a recto Φηγήλ; quod merito diſplicuit *Freinſhemio*, eoque magis, quoniam ſcripti Curtiani *Codd.* manifeſto *Phegea* praeferunt. Non diſſimilis ad *Arrian.* ſui L. V. p. 365. *N. Blancardus* commentatus eſt, ſed *Freinſhemii* prorſus oblitus. P. Wess.

59. Ἐπὶ τὸν Ὕπανιν] Hoc elegi ob L. II, 37., tametſi non ignorem in fluvii ejus nomine variatum olim fuiſſe. Conf. *Cl. Salmaſium in Solin.* p. 556. P. Wess.

63. Ὅτι δώδεκα μὲν ἡμερῶν ἔχει δίοδον] *Undecim dierum ultra flumen per varias ſolitudines iter eſſe* apud *Curt.*, qui haec *Diodori*

ναι. ᵐ εὐπρεπῆ γὰρ ὄντα τὸν τούτου πατέρα, μεγάλως ὑπὸ τῆς βασιλίσσης ἀγαπηθῆναι καὶ τοῦ βασιλέως διὰ τῆς γυναικὸς δολοφονηθέντος, εἰς τοῦτον περιστῆναι τὴν βασιλείαν. ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος, καίπερ ὁρῶν δυσεπίτευκτον τὴν ἐπὶ τοὺς Γανδαρίδας στρατείαν οὖσαν, ὅμως οὐκ ἀφίστατο τῆς φιλοτιμίας, ἀλλὰ ⁿ πεποιθὼς ταῖς τῶν Μακεδόνων ἀρεταῖς καὶ τοῖς χρησμοῖς, ἐλπίδας εἶχε κρατήσειν τῶν βαρβάρων· τὴν μὲν γὰρ Πυθίαν ἀνίκητον αὐτὸν ὀνομάσαι, τὸν δ᾽ Ἄμμωνα συγκεχωρηκέναι τὴν ἁπάσης τῆς γῆς ἐξουσίαν.

Ὁρῶν δὲ τοὺς στρατιώτας ταῖς συνεχέσι ᵒ στρατείαις καταπεπονημένους, καὶ σχεδὸν ὀκταετῆ χρόνον ἐν πόνοις καὶ κινδύνοις τεταλαιπωρηκότας, ὑπέλαβεν ἀναγκαῖον εἶναι τὰ πλήθη τοῖς ἁρμόζουσι λόγοις προτρέψασθαι πρὸς τὴν ἐπὶ τοὺς Γανδαρίδας στρατείαν. πολλὴ μὲν γὰρ φθορὰ τῶν στρατιωτῶν ἐγεγόνει, καὶ λύσις οὐδεμία τοῦ πολέμου ἠλπίζετο· καὶ 563 τῶν μὲν ἵππων, διὰ τὴν συνέχειαν τῆς ὁδοιπορίας, τὰς ὁπλὰς ὑποτετρῖφθαι συνέβαινε, τῶν δὲ ὅπλων τὰ πλεῖστα κατεξάνθαι· καὶ τὸν μὲν Ἑλληνικὸν ἱματισμὸν ἐκλελοιπέναι, συναναγκάζεσθαι δὲ βαρβαρικοῖς ὑφάσμασι χρῆσθαι, συντεμόντας τὰ τῶν Ἰνδῶν περιβλήματα. κατὰ τύχην δὲ καὶ χειμῶνες ἄγριοι κατερράγησαν ἐφ᾽ ἡμέρας ἑβδομήκοντα, καὶ βρονταὶ συνεχεῖς καὶ κεραυνοὶ κατέσκηπτον. ἃ δὴ λογιζόμενος ἐναντιοῦσθαι ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς, μίαν εἶχεν ἐλπίδα τῆς ἐπιθυμίας, εἰ τοὺς στρατιώτας ᵖ διὰ τῆς εὐεργεσίας εἰς εὔνοιαν μεγάλην προσαγάγοιτο. διόπερ λεηλατεῖν μὲν αὐτοῖς συνεχώρησε τὴν ᑫ πολεμίαν χώραν, γέμουσαν παντοίας ὠφελείας. ἐν αἷς δ᾽ ἡμέραις ἡ δύναμις ἐπὶ τὴν προνομὴν ἠσχολεῖτο, συναγαγὼν τὰς γυναῖκας τῶν στρατιωτῶν, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας παῖδας, ταύταις μὲν συνεστήσατο κατὰ μῆνα διδόναι σῖτον, τοῖς δὲ παισὶν ἐπιφορὰς ταγματικὰς ἀπένειμε, κατὰ τοὺς τῶν πατέρων συλλογισμούς. ὡς δ᾽ ἐπανῆλθον οἱ στρατιῶται, πολλῶν πλῆθος ἀγαθῶν ἐκ τῆς προνομῆς εὑρηκότες, συνῆγε πάντας εἰς ἐκκλησίαν. διελθὼν δὲ λόγον πεφροντισμένον περὶ τῆς ἐπὶ τοὺς Γανδαρίδας στρατείας, καὶ τῶν ʳ Μακεδόνων οὐδαμῶς συγκαταθεμένων, ἀπέστη τῆς ἐπιβολῆς.

Κρίνας δ᾽ ἐπὶ ταύτης τοὺς ὅρους θέσθαι τῆς στρα-

Patrem enim hujus, ob decorum formae habitum, cordi fuiſſe reginae quam maxime, regeque uxoris dolo perfide necato, regni adminiſtrationem ad hunc fuiſſe devolutam. Quamquam igitur hanc in Gandaridas expeditionem cum ſumma difficultate conjunctam videbat Alexander, a gloriae tamen cupiditate non deſtitit, quin Macedonum virtute Deorumque reſponſis confiſus, victoriae de Barbaris referendae ſpem habebat. A Pythi enim invicti ſibi appellationem tributam, & ab Hammone totius orbis imperium ſibi conceſſum, recordabatur. Olymp. CXIII. II. 612.

94. Militem vero perpetuis expeditionibus defatigatum cernens, (continuos enim IIX. annorum labores cum ſummis periculis aerumnoſe toleraverant) ut multitudinem accommodato ſermone ad ſubeundam hanc ſecum militiam exhortaretur, neceſſarium duxit. Ingens enim jactura militum jam facta erat, nec ullus bellorum finis ſperari poterat. Quid? quod equorum ungulae propter itinera nunquam remiſſa detritae, & armorum pleraque abſumta? Habitus etiam Graecus defecerat, ut veſtes barbarico ritu de conciſis Indorum palliis contextas ſibi adaptare neceſſum haberent. Et tum forte fortuna accidit, ut ad dies LXX. horridi ex coelo imbres, tonitruis & fulminibus continenter admixtis, praecipitarent. Quae licet contraria molitionibus ſuis eſſe colligeret, unam tamen adhuc cupiditatis explendae ſpem reliquam habebat, ſi munificentia animos militum, ad reddendam eximie benevolentiam obſtringeret. Idcirco liberam eis per hoſticos agros, omni bonorum genere exuberantes, praedandi poteſtatem conceſſit. Per dies interim illos, dum in populatione occupatur exercitus, uxores militum, puerosque ex illis natos convocat, & illis quidem menſtruum ut exhiberetur frumentum: his vero ut pro ratione ejus quod patres acciperent, ſuum etiam ſtipendium numeraretur, conſtituit. Ubi vero magnam bonorum ubertatem conſecuti milites in caſtra redierunt, omnes in concionem advocavit. Ibi probe meditato ſermone ad illos diſſeruit, ut prompti & alacres Gandaridis ſecum arma inferrent, ſed cum nullo Macedones pacto ad voluntatem ejus ſe accommodarent, ab incepto deſtitit.

95. Atque ibi terminum expeditionis ſuae face-

---

m Ἐκπρεπῆ idem. n Confiſus Coſſ. o Στρατιαῖς Reg. 2. p Διὰ τῆς εὐεργεσίας Reg. pr. διὰ τὰς Edd. q Παραποταμίαν ora Steph. Reg. 2. r Στρατιωτῶν Steph. cum eodem Reg.

ἀνὶ verbo tenus expreſſit L. IX, 2, 2., forſan non ſine menda in dierum numero. De Gangis amplitudine vide etiam L. II, 37. P. Wess.

68. Κατοικεῖν τέ, τὸ τῶν Πρασίων — ἔθνος] Gentis nomen ex Reg. pr., ſed parum adjuto, inſtauravi: potueram Βρασίων aut Βρησίων, quod Ab. Ortelio in opinionem venit: ſed Πρασίων ἔθνος praetuli, tum quod Plut. Alex. pag. 699. E. & Aelian. Hiſt. An. XIII, 8. XV, 7. XVI, 9. Πρασίους eos vocent, paeneque conſentiant Juſtin. XII, 8. & Oroſius L. III, 19., ubi conſentaneum habeo Fr. Fabricium, tum vero ob reliquorum Codd. Ταπρασίων, a quibus hac via quam proxime deflectitur. In Strabone, Plinio, Stephano Πραίσιοι non magno diſcrimine: atque hos ſi malueris, optio enim eſt in ea ſcriptorum diſcordia, conſule N. Blancardum ad Arrian. L. V. pag. 365. & Harduinum in Plinii L. VI, 19. P. Wess.

71. Ἐλέφαντας τετρακισχιλίους] Curtius elephantos trium millium numerum explere L. IX, 2, 4., ubi rex Aggrammes nuncupatur. Vide ſupra L. II, 37. P. Wess.

77. Ὡς ἂν κουρέως υἱὸν νομιζόμενον] Rex Porus in Curtii dict. cap., qui regnaret, inquit, non modo ignobilem eſſe, ſed etiam ultimae ſortis: quippe patrem ejus tonſorem, vix diurno quaeſtu propulſantem famem, propter habitum haud indecorum cordi fuiſſe reginae &c. Quae quis non miretur a Poro eum in regem criminoſe congeri? a Poro, inquam, ad omnem fortunae contumeliam projecto, tonſorique itidem filio? Accipe Helladii Beſantinoi in Χρηστομαθείαις apud Photium Biblioth. p. 1579. verba, Πῶρος δ᾽ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν ΚΟΥΡΕΩΣ ἦν υἱός. & haec Libanii T. II. 632. A. ἀλλὰ Πῶρος οὐκ ἐκ ΚΟΥΡΕΩΣ μὲν ἦν, Ἰνδῶν δ᾽ ἐβασίλευσε; Sic ea legi debent ex certiſſima H. Valeſii emendatione ad Excerpt. Diodor. pag. 346. Haec enim ſi a vero nihil diſſentiant, utique excuſare inpudentiam Porus haud poterit. Ego vero haud ſcio, an injuria ita rex ille deprimatur, arguendique iſti ſint ſcriptores, qui Poro contribuerunt, quod Xandramae, Indo quoque & Indorum regi, proprium erat. Porum quidem certe, cui victo ob virtutem Alexander ignovit, regio genere fuiſſe proſeminatum regeſque habuiſſe cognatos, ex illis, quae in ſuperioribus Diodorus, quaeque Plut. Arrianus & Curt. literis prodiderunt, conſtat abunde. P. Wess.

84. Ἀλλὰ πεποιθὼς &c.] Rectius πιστεύων. L. Rhod.

Ἀλλὰ πεποιθὼς ταῖς — ἀρεταῖς] Videtur Coſſus πιστεύων ſuo in codice reperiſſe, eſtque id huic loco multo aptius. P. Wess.

97. Τὰς ὁπλὰς ὑποτετρῖφθαι συνέβαινε] Ignotus erat ſolearum ferrearum, quibus ungulae equorum contra aſpera & ſcruposa loca muniuntur, uſus. Scio Is. Voſſium ad Catull. pag. 48. ex Xenophonte eas eruere atque hinc Χαλκόποδας Homeri equos illuminare conatum eſſe, ſed irrita opera, ut nuper vir eruditiſſimus in Lexico Ruſtico, Rei Ruſt. ſcriptoribus adpoſito, egregie declaravit. Refer huc potius ἵππων χηλὰς ἐξ ΥΠΟΤΡΙΒΗΣ ex Appiani Mithridat. p. 371. P. Wess.

7. Τὴν πολεμίαν χώραν] Induci non poſſum, ut hoc damnem, Παραποταμίαν tamen ſi qui maluerint, quod res ad Hypanim flumen ſit geſta, fruantur arbitrio ſuo. Mox περὶ τὴν προνομὴν ἠσχολεῖτο non ſpernerem, modo Codd. adficerent. Sic ipſemet Auctor L. II, 40. P. Wess.

12. Τοῖς δὲ παισὶν ἐπιφορὰς ταγματικὰς ἀπένειμε] Pollucis III, 94. ἐπιφορὰ, τὸ τῷ μισθῷ προστιθέμενον, ὡς Θουκυδίδης haec illuſtrant, & Thucydidis, quem innuit, locus L. VI, 31. Ἐπιφορὰν, ne cui in cogitationem veniat ea vox, aliud indicare.

Olymp. CXIII. 2. re ſtatuit. Ante omnia igitur XII. Diis aras L. cubitorum erexit; Hinc caſtra triplo majore, quam prior fuerat, ambitu complexus, foſſam pedes L. latam & XL. altam duxit. Terra autem intra foſſam accumulata, murum non contemnendum exſtruxit. Pedites etiam juſſit, ut in tabernaculo quisque ſuo duo cubilia quinûm cubitorum exſtrueret. Equites autem, ut illis duo etiam praeſepia, altero tanto uſitatis ampliora, adderent. Eademque ratione caeterorum quoque poſt ſe relinquendorum magnitudines extenderent. Haec eo conſilio peragenda curabat, tum ut Heroicam feciſſe expeditionem memoraretur: tum ut virorum praegrandium veſtigia, & roboris uſitatum excedentis modum, argumenta incolis relinqueret. His perfunctus, cum univerſis copiis, eodem quo venerat itinere, ad Aceſinem fluvium regreditur. Ibi naves, quas conſtructas invenerat, abſolvit, aliisque fabricandis operam adhibet. Sub id vero tempus nova ex Graecia ſupplementa, tum auxiliariorum, tum ſtipendiis militantium ductu imperatorum adventant, XXX. amplius peditum millia & ſex millia ferme equitum. Arma ſimul eleganter fabricata in ccIↄↄ. ccIↄↄ. Iↄↄ. pedites, & medicamentorum C. talenta, tunc advecta. Haec ergo militibus diſtribuit. 113. Claſſe vero cum armamentis perfecta (adornatae autem fuerant naves apertae CC. & actuariae Iↄ. CCC.) Urbium ad flumen conditarum unam a victoria illic parta, Nicaeam, alteram ab equo, in conflictu cum Poro, ibi interemto, Bucephalam, nuncupavit.

96. Tandem cum amicis naves ingreſſus, amne ſecundo in Oceanum, qui verſus meridiem eſt, navigationem intendit. Sed bona exercitus pars juxta in fluminis ripa, Crateri & Hephaeſtionis ductu, iter faciebat. Perventum erat in regionem, ubi Hydaſpes Aceſinae committitur. Hîc expoſitis militibus, Siborum ad fines procedit. Hos ex poſteritate illorum eſſe memorant, qui cum Hercule petram Aornon oppugnaverant, & poſt irritum conatum, in regione illa, Herois auſpicio, collocati erant. Tum caſtris non obſcuri nominis urbi admotis, quorum praecipua erat auctoritas, exeunt, inque colloquium regis admiſſi, neceſſitudinis antiquae memoriam renovant, & cupide omnia ſe facturos, quomodo cognatos de-

τείας, πρῶτον μὲν τῶν δώδεκα θεῶν βωμοὺς πεντήκοντα πηχῶν ᾠκοδόμησεν, ἔπειτα τριπλασίαν τῆς προϋπαρχούσης στρατοπεδείαν περιβαλόμενος, ὤρυξε τάφρον τὸ μὲν πλάτος πεντήκοντα ποδῶν, τὸ δὲ βάθος τεσσαράκοντα· τὴν δ᾽ ἀναβολὴν ἐντὸς τῆς τάφρου σωρεύσας, τεῖχος ἀξιόλογον ᾠκοδόμησε. Προσέταξε δὲ τοῖς μὲν πεζοῖς κατασκηνώσεις ἑκάστῳ δύο στιβάδας πενταπήχεις οἰκοδομῆσαι, τοῖς δ᾽ ἱππεῦσι πρὸς ταύταις καὶ δύο φάτνας τῶν εἰθισμένων διπλασίας· ἀκολούθως δὲ καὶ τἄλλα τὰ καταλείπεσθαι μέλλοντα τοῖς μεγέθεσιν αὐξῆσαι. ταῦτα δὲ πράττειν ἤμελλεν, ἅμα μὲν ἡρωϊκὴν βουλόμενος ποιήσασθαι στρατοπεδείαν, ἅμα δὲ τοῖς ἐγχωρίοις ἀπολιπεῖν σημεῖα μεγάλων ἀνδρῶν, ἀποφαίνοντα [s] ῥώμας σωμάτων ὑπερφυεῖς. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως [t] ταῖς αὐταῖς ὁδοῖς πορευθεὶς ἀνέκαμψεν ἐπὶ τὸν Ἀκεσίνην ποταμόν· καταλαβὼν δὲ τὰ σκάφη νεναυπηγημένα, καὶ ταῦτα [v] καταρτίσας, ἕτερα προσεναυπηγήσατο. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἧκον ἐκ τῆς Ἑλλάδας σύμμαχοι καὶ μισθοφόροι διὰ τῶν στρατηγῶν ἡγμένοι, πεζοὶ μὲν πλείους τρισμυρίων, ἱππεῖς δ᾽ οὐ πολὺ λείποντες τῶν ἑξακισχιλίων. ἐκομίσθησαν δὲ καὶ πανοπλίαι διαπρεπεῖς, πεζοῖς μὲν δισμυρίοις καὶ πεντακισχιλίοις, φαρμάκων δ᾽ ἰατρικῶν ἑκατὸν τάλαντα. ταῦτα μὲν οὖν διέδωκε τοῖς στρατιώταις· τῆς δὲ ναυτικῆς παρασκευῆς συντελεσθείσης, καὶ διακοσίων μὲν ἀφράκτων ἡτοιμασμένων, ὀκτακοσίων δὲ ὑπηρετικῶν, τὰς μὲν παρὰ τὸν ποταμὸν κτισθείσας πόλεις ὠνόμασε, τὴν μὲν, [x] διὰ τὸ τῷ πολέμῳ κρατῆσαι, Νίκαιαν· τὴν δ᾽ ἀπὸ τοῦ τελευτήσαντος ἵππου κατὰ τὴν πρὸς Πῶρον μάχην, Βουκεφάλαν. 564

Αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν φίλων ἐμβὰς εἰς τὰς ναῦς, τὸν διὰ τοῦ ποταμοῦ πλοῦν ἐπὶ τὸν ὠκεανὸν τὸν κατὰ μεσημβρίαν ἐποιεῖτο. τὸ δὲ πολὺ μέρος τῆς δυνάμεως παρὰ τὸν ποταμὸν [y] ὁδοιπόρει, προηγουμένων Κρατεροῦ καὶ Ἡφαιστίωνος. ὡς δ᾽ ἦλθον ἐπὶ τὴν Ἀκεσίνου καὶ Ὑδάσπου συμβολήν, ἐκβιβάσας τοὺς στρατιώτας, προῆγεν ἐπὶ τοὺς ὀνομαζομένους [z] Σίβους. τούτους δέ φασιν ἀπογόνους εἶναι τῶν μεθ᾽ Ἡρακλέους ἐπὶ [a] τὴν Ἄορνον πέτραν στρατευσάντων, καὶ τῆς μὲν πολιορκίας ἀποτυχόντων, ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ κατοικισθέντων ὑφ᾽ Ἡρακλέους. τοῦ δ᾽ Ἀλεξάνδρου καταστρατοπεδεύσαντος πλησίον ἐπιφανεστάτης πόλεως, προῆλθον οἱ τῇ δόξῃ πρωτεύοντες τῶν πολιτῶν· ἐντυχόντες δὲ τῷ βασιλεῖ, καὶ τὴν συγγένειαν ἀνανεωσάμενοι, πάντα ποιήσειν ἔφασαν μετὰ προ-

---

[s] Ῥώμας σωμάτων ὑπερφυεῖς *Baſil. Reg.* 2. *Vat.*, ῥώμη —— ὑπερφυὴς *Reg.* 1. ſequor priores. Ῥώμην —— ὑπερφυῆ vulgo. [t] Ταῖς αὐταῖς ὁδοιπορίαις ἄνευ. *Reg.* 1. haud male. [v] Καταρτίσας *idem.* [x] Διὰ τὸ τῷ ſolus *Reg.* 1., unde priorem articulum reſtitui. [y] Ὁδοιπόρει *Reg.* 1. [z] Omnes Ἴβους. [a] Τὴν Ἄορνον *Reg.* 1.

Henr. Valeſius in not. *Mauſſac* ad *Harpocrat.* docebit. P. Weſs.

31. Δώδεκα θεῶν βωμοὺς &c.] Conf. *Arrian.* extremo libro quinto, deque aris his, monumento & termino Alexandreae expeditionis, copioſiſſime diſputantes viros praeſtantiſſimos *Cl. Salmaſium* in *Solin.* p. 556., *Freinſhem* ad Curt. L. IX, 3, 19. & *H. Cannegieterum* Diſſert. de Brittenburgo C. 9. pag. 105. P. Weſs.

34. Ἀποφαίνοντα ῥώμας —— ὑπερφυεῖς] Viſum hoc eſt praeſtabilius ob meliorum librorum concordiam. Adde quae apud *Plutarchum* Alex. pag. 700., de vaniſſimo hoc regis inſtituto leguntur. P. Weſs.

37. Ἐπὶ τὸν Ἀκεσίνην ποταμόν] Recte id quidem & vere. Sed quae ſtatim ſuccedunt, argumento eſſe videntur, naves eodem in fluvio eſſe exſtructas, regemque ſecundo iſto amne Oceanum verſus defluxiſſe: quod falſum & ceterorum teſtimoniis contrarium eſt. Moliti enim naves in Hydaſpe Macedones ſunt, eodemque fluvio ad mare Alexander deſcendit. Itaque aut addi intelligive debet, καὶ τοῦτον διαβὰς, ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην, *eoque tranſmiſſo, ad Hydaſpem*, quae *Freinſhemii* conjectura ad *Curt.* IX, 3, 24., aut erravit Auctor. *Curtium* certe in errorem induit, haec brevius expoſita ita accipientem, quaſi Aceſini unice omnia congruerent. Vid. *Freinſhem.* P. Weſs.

42. Πεζοὶ μὲν πλείους τῶν τρισμυρίων] Longe infra hunc numerum *Curtius* eſt L. IX, 3, 21., tametſi haec *Diodori* clare imitetur. P. Weſs.

47. Καὶ διακοσίων μὲν ἀφράκτων &c.] In diverſa abit *Arrianus* Ἀναβ. VI, 2. et *Curtius* hinc ſumpſit *mille navigia*, quibus Oceanum aditurus Alexander erat. P. Weſs.

49. Τὰς μὲν παρὰ τὸν ποταμὸν κτισθείσας &c.] Vere, modo Hydaſpem intelligas fluvium cum *Strabone* L. XV. pag. 1023., aliter tamen *Curtius*, a Noſtro in fraudem impulſus. De urbium nominibus quid multa? *Nicaeae* citra dubium eſt. In altero *Bucephalae* variatur, quod equum Bucephalum & Bucephalam promiſcue dixerint. Vid. *Daviſium* ad *Maxim. Tyr.* Diſſert. XIV. p. 549. Hinc urbs *Bucephalus*, *Bucephala*, etiam Βουκεφαλία in *Plut.* de Alex. Fort. p. 328. F. pro Βουκεφάλεια, quo modo in *Strabone* ex *Stephano* vir ſummus refingit. Τὰ Βουκέφαλα *Aelian.* Hiſt. An. L. XVI, 3. His adde, quae *Freinſhemius* conduxit ad extremum cap. 3. Curtiani libri noni. P. Weſs.

60. Τοὺς ὀνομαζομένους Σίβους] Juſtum hoc gentis nomen videtur, niſi ſi Σίβας praetuleris. Ἴβους progenuit praecedentes vocis ſibilus, huic ſumma injuria ablatus. Certe *Sibos* adpellat *Oroſius* L. III, 19., Σίβας *Strabo* XV. p. 1008. & p. 1026. atque ex

προθυμίας, ὡς ἂν συγγενεῖς ὄντες, καὶ δῶρα προσεκόμισαν μεγαλοπρεπῆ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀποδεξάμενος αὐτῶν τὴν εὔνοιαν, καὶ τὰς πόλεις ἀποδείξας ἐλευθέρας, προῆγεν ἐπὶ τὰ συνορίζοντα τῶν ἐθνῶν· καταλαβὼν δὲ τοὺς ὀνομαζομένους Ἀγαλασσεῖς ἠθροικότας πεζοὺς μὲν τετρακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους, συνάψας αὐτοῖς μάχην καὶ νικήσας, τοὺς μὲν πλείστους κατέκοψε, τοὺς δὲ λοιποὺς, συμφυγόντας [b] εἰς τὰς πλησίον πόλεις, ἐκπολιορκήσας ἐξηνδραποδίσατο. τῶν δὲ ἄλλων ἐγχωρίων συναθροισθέντων, δισμυρίους μὲν καταφυγόντας εἰς πόλιν μεγάλην κατὰ κράτος εἷλε· τῶν δ' Ἰνδῶν διαφραξάντων τοὺς στενωποὺς, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν μαχομένων εὐρώστως, βιαζόμενος ἀπέβαλε τῶν Μακεδόνων οὐκ ὀλίγους. διὰ δὲ τὴν ὀργὴν ἐμπρήσας τὴν πόλιν, συγκατέκαυσε τοὺς πλείστους. Τῶν δ' ἐγχωρίων τῶν ὑπολειπομένων εἰς τρισχιλίους, συμφυγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ μεθ' ἱκετηριῶν δεηθέντας, ἀπέλυσεν.

565. Αὐτὸς δὲ πάλιν μετὰ τῶν φίλων ἐμβὰς εἰς τὰς ναῦς, διὰ τοῦ ποταμοῦ τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο μέχρι τῆς συμβολῆς τῶν προειρημένων ποταμῶν καὶ τοῦ Ἰνδοῦ· μεγάλων δὲ ῥείθρων εἰς ἕνα τόπον συρραττόντων, ἴλιγγες πολλαὶ καὶ φοβεραὶ συνίσταντο, καὶ τὰ σκάφη [c] συντρίβουσαι διέφθειρον. τῆς δὲ τοῦ ῥεύματος βίας ὀξείας καὶ σφοδρᾶς οὔσης, καὶ τῆς τῶν κυβερνητῶν τέχνης κατισχυομένης, δύο μὲν μακραὶ νῆες κατέδυσαν, τῶν δὲ ἄλλων πλοίων οὐκ ὀλίγα πρὸς τὴν γῆν ἐξέπεσε. τῆς δὲ ναυαρχίδος καταρράκτῃ μεγάλῳ περιπεσούσης, ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν ἔσχατον ἦλθε [d] κίνδυνον. διὸ καὶ τοῦ θανάτου πρὸ ὀφθαλμῶν ὄντος, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἀποθέμενος τὴν ἐσθῆτα, [e] γυμνῷ τῷ σώματι τῆς ἐνδεχομένης ἀντείχετο βοηθείας· οἱ δὲ φίλοι παρενήχοντο, σπεύδοντες [f] ὑποδέξασθαι περιτρεπομένης τῆς νεὼς τὸν βασιλέα. πολλῆς δὲ ταραχῆς περὶ τὴν ναῦν οὔσης, καὶ τῶν μὲν ἀνδρῶν ἀντιταττομένων τῇ τοῦ ῥεύματος βίᾳ, τοῦ δὲ ποταμοῦ κατισχύοντος πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἐπίνοιάν τε καὶ δύναμιν, [g] μόγις ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν νεῶν εἰς τὴν γῆν ἐξέπεσε· σωθεὶς δὲ παραδόξως, τοῖς θεοῖς ἔθυσεν, ὡς μεγίστους ἐκπεφευγὼς κινδύνους, καὶ πρὸς ποταμὸν ὁμοίως Ἀχιλλεῖ διαγωνισάμενος.

Μετὰ δὲ ταῦτα στρατεύσας ἐπὶ [h] Συρακούσας, καὶ τοὺς ὀνομαζομένους Μαλλοὺς, ἔθνη πολυάνθρωπα καὶ μάχιμα, κατέλαβε τοὺς ἐγχωρίους ἠθροικότας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν ἑπτακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ μυρίους, ἅρματα δὲ ἑπτακόσια. οὗτοι πρὸ μὲν τῆς Ἀ-

ſtar, pollicentur. Quod & munerum haud vulgarium exhibitione teſtatum faciunt. Grata horum benevolentia regi accidit; Ideoque omnes illorum civitates liberas eſſe jubet. Inde conterminas ad gentes ſe convertit. Inter has Agalaſſenſes quadraginta peditum, & tria equitum millia coëgiſſe reperit. Committitur pugna, & vincit Alexander, ubi plerique conciduntur; ſuperſtites in vicina oppida refugiunt; quibus expugnatis, ſervituti mancipantur. De caeteris etiam incolis, qui ad arma concurſaverant, ccIↃↃ. ccIↃↃ. in magna quadam urbe, tutandi ſui cauſa, congregatos, vi expugnat. Sed cum obſeptis viarum anguſtiis fortiter e tectis propugnarent, vi ſumma uſus Macedonum haud paucos amittit. Oppido igitur per iram ſuccenſo, maximam illorum partem ſimul comburit. Ad ter mille adhuc ſuperfuerant. Hos in arcem elapſos, cum ſupplices veniam rogarent, impune dimittit.

Olymp. cxiii. 2.

97. Tum denuo cum amicis navigio per amnem decurrit uſque ad fluviorum, quos diximus, & Indi confluentem. Sed cum magna flumina cum impetu in unum locum concurſent, vortices multi horrore maximo exſiſtunt. Hi tum naves in vertiginem actas peſſumdabant. Tantaque fluxus concitati vis erat ac vehementia, ut ars gubernatorum ſuccumberet: Duae itaque naves longae ſubmerguntur; & caeterarum pleraeque in ripam expelluntur. Praetoria etiam in vaſtum abrepta vorticem, rex ultimum vitae periculum adit. Quare praeſentem ſibi mortem intentari videns, depoſitis veſtibus, nudo corpore, quod tum dabatur, ſubſidium, prehenſat; Jamque haud procul natant amici, ſummo hoc nixu agentes, ut navi ſubverſa regem excipiant. Ibi ingens circa navem perturbatio oritur: dum violentiae curſus viri ſe opponunt: at fluvius omnem hominum ſolertiam & facultatem ſuperat. Atque vix tandem cum navibus Alexander in terram evadit. Inſperato igitur ſervatus, Diis ſacrum fecit, quod & extremum diſcrimen evaſiſſet, & velut alter Achilles cum fluvio depugnaſſet.

98. Hinc in Oxydracas & Mallos, populoſiſſimas Indiae gentes & pugnaces, ducto exercitu, ita paratos offendit incolas, ut plus quam xxc. millia peditum & ccIↃↃ. equitum, cum IↃ. cc. curribus, ſub ſignis haberent. Hi ante regis ad-

---

[b] Εἰς τὰς πλησίον πόλεις ambo *Reg. Baſil. Coſpus*, unde verba τὰς πλησίον καὶ εἰς, quibus ante τὰς πόλεις in *Edd.* locus erat, *Steph.* ſtigmate notavit. Ego delevi. [c] Στρέφουσαι *Reg.* 1. [d] Κίνδυνον *idem.* [e] Γυμνῷ *idem*, ſine cauſſa. [f] Δέξασθαι *Reg.* 2. *Baſil.* [g] Μόλις frequenti diſcrepantia *Reg.* 1. [h] Σοραικούσας *idem.* Oxydracas *Coſpus.*

ex Dionyſio *Stephanus*, vetus etiam epigramma, Herculis labores complexum, in *Reineſii* Inſcriptionum Claſ. iv. xii. pag. 347. & *Donii* Claſ. i. p. 34. ΕΠΙ ΤΟΝ ΙΝΔΟΝ ΗΛΘΕ ΠΟΤΑΜΟΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΝ ΗΡ*ακλείαν* ΤΑΝ ΕΝ ΣΙΒΑΙΣ ΟΙΚΙΖΕΙ. Ita hiatus recte explebitur. *Heraclea* indicatur, quam in Indiae finibus *Stephanus* ſitam fuiſſe prodidit, & ante eum *Plinius* L. vi, 16. Porro vitium, quod gentis nomen maculaverat, detergere adgreſſi ſunt feliciter *Fr. Fabricius* ad *Oroſium* loco dict., *Salmaſ.* in *Solin.* p. 700., *Freinſhem.* not. ad *Curt.* ix, 4, 2. ut mirum omnino accidat, *Th. Reineſium*, perſpicaciſſimi virum ingenii, ΕΝ ΣΙΒΑΙΣ antiqui marmoris tolerare noluiſſe. P. Weſs.

73. Καταλαβὼν — Ἀγαλασσεῖς ἠθροικότας &c.] A *Curtio* vertuntur, xl. *peditum millia alia gens in ripa fluminum oppoſuerat, quam amne ſuperato in fugam compulit, incluſoſque moenibus oppugnat. puberes interfecti ſunt: ceteri venierunt.* Unde conficio, voces εἰς τὰς πλησίον καὶ, quas fide membranarum induxi, ab eo lectas non eſſe: ſcripſiſſe praeterea, *Agalaſſenſes — oppoſuerant, quos amne — compulit.* Quorum prius perſpicue elicitur ex vocabulis *ALIA GENS*, poſterioris veſtigia durant illis in libris, e quibus *quo amne* profertur. Sed viderint eruditiores. P. Weſs.

83. Διὰ δὲ τὴν ὀργὴν ἐμπρήσας τὴν πόλιν] Ipſi deſperata ſalute ignem ſubjecere tectis, ſi fides *Curtio* ix, 4, 6. P. Weſs.

97. Τῆς δὲ ναυαρχίδος καταρράκτῃ — περιπεσούσης] *Ipſe rex in rapidiſſimos vortices incidit: quibus intorta navis, obliqua, & gubernaculi impatiens agebatur. Jam veſtem detraxerat corpori, projecturus ſemet in flumen; amicique ut exciperent eum, haud procul nabant:* ſic Noſtrum ſecutus *Curtius*, καταρράκτην eleganter circumſcribens. Tu de vera vocis poteſtate conſule *Euſtathium* in *Dionyſii* Perieg. v. 220. P. Weſs.

9. Τοῖς θεοῖς ἔθυσεν] Alibi ſimili loco dixit ἔθυσε σωτήρια ſequente item pagina, ὁ δ' Ἀλέξανδρος διασωθεὶς ἐκ τοῦ τραύματος, καὶ θύσας τοῖς θεοῖς σωτήρια. Pro Σοραικούσας autem, quod ſtatim ſequitur, videndum quod urbis vel potius regionis nomen reponi poſſit. H. Steph.

10. Ὁμοίως Ἀχιλλεῖ διαγωνισάμενος] Deſcribitur cultiſſimis verſibus a Poeta Il. Φ, 305. & ſeq. id certamen. P. Weſs.

12. Ἐπὶ Σοραικούσας] Mendoſiſſime pro Ὀξυδράκας. L. Rhod.

Ἐπὶ Σοραικούσας] Vitium, quod in *Coſpi* libro fuiſſe non videtur, diu eſt cum ad *Oroſium* L. iii, 19. emacularet *Fr. Fabricius*. Erant Oxydracae rei militaris uſu praeſtantes, ut prae-

Olymp. CXIII. 2. ventum bellum inter ſe gerebant, ſed regis jam imminentis metus ad concordem armorum ſocietatem eos compulerat, datiſque & acceptis ultro citroque denis virginum millibus per affinitatem illam inter ſe reconciliati erant. Nec tamen conjunctis in aciem viribus deſcenderunt: ſed diſſenſione de ſumma imperii exorta, in propinquas huc illuc urbes dilapſi fuerant. Ad quarum primam 614. ubi pervenit Alexander, primo acceſſu illam oppugnare ſtatuit. Sed inter Augures quidam Demophoon illum conveniens, auguriis quibusdam maximum regi periculum ex vulnere in hac obſidione portendi, monuit. Ideoque ut omiſſo nunc quidem oppido iſto, aliis potius negociis animum adverteret, rogavit. Rex homine jurgiis excepto, quod ſtrenuo certantibus impedimento eſſet, conſtitutis ad oppugnationem neceſſariis, ipſe primus ad urbem ducit, expugnandae ejus percupidus. Cumque machinamenta tardius ſubſequerentur, primus praefracta porta in urbem irrumpit: ubi proſtratis compluribus, caeteros in fugam actos, ad arcem usque perſequitur. Et quia Macedones in oppugnatione muri adhuc occupati erant, arreptas e propinquo ſcalas arcis moenibus admovet, peltamque capiti obtendens ſurſum properat. Celeritate autem effecit, ut prius quam propugnatores arcerent, muri ſummum jam occupatum teneret. Ibi Indorum quidem nemo manus conferre audebat: eminus tamen jaculis & ſagittis regem impetebant adeo, ut multitudini horum impar eſſet. Inter haec Macedones binas applicarant ſcalas: ſed dum nimis multi adſcenſum moliuntur, confractis utriſque, omnes ad terram corruerant.

99. Tum rex omni deſtitutus auxilio, facinus quoddam incredibile, memoratuque digniſſimum patrare auſus fuit. Nam ex muro ad ſuos reſilire, indignum rerum ſuarum gloria arbitratus, cum armis in oppidum deſilit. Et mox Indis confertim irruentibus, magna fiducia impetum Barbarorum excipit. Cumque a dextra arborem radicibus muro adfixam, a ſiniſtra murum ipſum pro munimento ſibi feciſſet, tutius hoſtes propulſabat, tanta animi praeſentia, quantam rex poſt tot tantasque res praeclare geſtas, glorioſiſſimam oppetere mortem geſtiens, inſigni virtutis decore, declara-

λεξάνδρου παρουσίας ἐπολέμουν ἀλλήλοις· ὡς δ' ὁ βασιλεὺς ἤγγισε τῇ χώρᾳ, συνεφρόνησαν, καὶ μυρίας παρθένους δόντες καὶ λαβόντες, διὰ τῆς ἐπιγαμίας ταύτης διηλλάγησαν. οὐ μὴν συγκατέβησαν εἰς παράταξιν, ἀλλὰ πάλιν στασιάσαντες ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας, εἰς τὰς σύνεγγυς πόλεις ἀπεχώρησαν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος τῇ πρώτῃ πόλει πλησιάσας, ἐξ ἐφόδου διενοεῖτο πολιορκεῖν ταύτην. ἔνθα δὴ τῶν τερατοσκόπων τις, Δημοφῶν ὄνομα, προσελθὼν αὐτῷ, διά τινων οἰωνῶν ἔφη προδηλοῦσθαι τῷ βασιλεῖ μέγαν κίνδυνον ἐκ τραύματος ἐσόμενον ἐν τῇ πολιορκίᾳ. διόπερ [i] ἠξίου τὸν Ἀλέξανδρον ἀφεῖναι μὲν ταύτην τὴν πόλιν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐπ' ἑτέρας δὲ πράξεις ἐπιβάλλειν τὸν νοῦν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτον μὲν ἐπίπληξεν, ὡς [k] ἐμποδίζοντι τὴν ἀρετὴν τῶν ἀγωνιζομένων· αὐτὸς δὲ διατάξας τὰ περὶ τὴν πολιορκίαν, πρῶτος ἡγεῖτο πρὸς τὴν πόλιν, φιλοτιμούμενος αὐτὴν διὰ τῆς βίας χειρώσασθαι. τῶν δὲ μηχανικῶν ὀργάνων ὑστερούντων, πρῶτος διακόψας πυλίδα, καὶ παρεισπεσὼν εἰς τὴν πόλιν, πολλοὺς μὲν κατέβαλε, τοὺς δὲ λοιποὺς τρεψάμενος, συνεδίωξεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. τῶν δὲ Μακεδόνων περὶ τὴν τειχομαχίαν ἔτι διατριβόντων, ἁρπάσας κλίμακα καὶ ταῖς τῆς ἄκρας τείχεσι προσερείσας, καὶ τὴν πέλτην ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἔχων, προσανέβαινε. τῆς δὲ κατὰ τὴν ἐνέργειαν ὀξύτητος φθανούσης τοὺς προμαχομένους τῶν βαρβάρων, ταχέως ἐπέβη τῷ τείχει. τῶν δ' Ἰνδῶν εἰς χεῖρας μὲν ἐλθεῖν οὐ τολμώντων, ἐκ διαστήματος δὲ ἀκοντιζόντων καὶ τοξευόντων, ὁ μὲν βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν βελῶν κατεπονεῖτο· οἱ δὲ Μακεδόνες, [l] δύο κλίμακας προσθέντες, διὰ τούτων προσανέβαινον [m] ἀθρόοι, καὶ συντριβεισῶν ἀμφοτέρων, ἐπὶ τὴν γῆν κατηνέχθησαν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἐρημωθεὶς πάσης βοηθείας, ἐτόλμησεν ἐπιτελέσαι πρᾶξιν παράδοξον καὶ μνήμης ἀξίαν. τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ τείχους ἀπελθεῖν ἄπρακτον πρὸς τοὺς ἰδίους ἀνάξιον κρίνας ὑπάρχειν τῆς ἰδίας [n] εὐπραξίας, καθήλατο μετὰ τῶν ὅπλων [o] μόνος εἰς τὴν πόλιν. συνδραμόντων δ' ἐπ' αὐτὸν τῶν Ἰνδῶν, ὑπέστη [p] τεθαρρηκότως τὴν τῶν Βαρβάρων ἐπιφοράν. προβαλλόμενος δ' ἐκ τῶν δεξιῶν δένδρον τι παρ' αὐτὸ τὸ τεῖχος ἐρριζωμένον, ἐκ δὲ τῶν εὐωνύμων αὐτὸ τὸ τεῖχος, [q] ἠμύνετο τοὺς Ἰνδούς· τούτῳ τῷ θυμῷ παραστὰς, ὡς ἂν τις βασιλεὺς τηλικούτων ἤδη ἀπειργασμένων ἀνδραγαθήσεις, τὴν ἐσχάτην τοῦ βίου καταστροφὴν εὐκλεεστάτην γενέσθαι φιλοτιμούμενος· πολλὰς μὲν γὰρ εἰς τὸ κράνος ἐλάμβανε

πλη-

566.

---

[i] Ἤξιε Reg. 1. In Cett. ἠξίου. [k] Ἐμποδίζων γνωμὴν πρὸς τῷ in ora Steph. & Reg. 1. [l] Abeſt δύο Reg. 1. [m] Omittit Baſil., unde Steph. aſteriſcum addidit. [n] Ἐνδοξίας Reg. 1. [o] Huic ſtigma Steph. impoſuit, negligiturque a Baſil. [p] Τεθαρρηκὼς Reg. 1. [q] Ἠμύνετο, τοὺς δ' Ἰνδοὺς κατέπληξε τούτῳ τῷ idem. Paullo ante in eodem δένδρον, ὃ ἦν ὑπὲρ τὸ τεῖχος.

ter *Diodorum* profitetur *Philoſtratus* de Vit. Apollon. L. II, 33. P. Wess.

25. *Τῶν τερατοσκόπων τις, Δημοφῶν ὄνομα*] Commeminit hominis *Curt.* IX, 4. 28. & *vatem* vocat. Fuit non ex augurum, ut Interpres, ſed haruſpicum natione: nam & rex *ſi quis*, inquit, *te* (Demophon) *arti tuae intentum & exta ſpectantem ſic interpellet* apud eundem *Curtium*, & conſtat ex *Appiano* Civil. Bell. L. II. p. 852., cor extis defuiſſe ſacrificanti in Oxydracis Alexandro, idque argumentum imminentis periculi fuiſſe creditum. Neque his obſtat *διά τινων οἰωνῶν προδηλοῦσθαι*, quod ſtatim conſequitur: latiſſime enim porrigitur vocabuli ejus uſus, docentibus Criticis ad *Ariſtoph.* Av. v. 720. & *Sophoclis* Oed. Tyr. v. 52. P. Wess.

28. *Διόπερ ἠξίου*] Lege ἠξίε. L. Rhod.

30. *Ἁρπάσας κλίμακα* &c.] Conſ. *Arrian.* *Ἀναβ.* VI, 9., qui in Mallis urbem fuiſſe poſitam admonet. Vulgo tamen Hiſtorici in Oxydracis eam locant, qua de re *Freinſhemius* ad *Curt.* L. IX, 4, 26. & *Hemſterhuſius* in *Luciani* D. Mort. XIV, 5. P. Wess.

45. *Ἀνάξιον —— τῆς ἰδίας εὐπραξίας*] Ἐνδοξίας ſi qui velit ex *Reg. primo*, illi non admodum reluctabor: ſervari tamen & vulgatum poteſt. P. Wess.

60. *Τούτῳ τῷ θυμῷ παραστὰς*] Putes prima fronte τούτῳ referri oportere ad τεῖχος, ut rex animoſe ad murum corpore applicito Indos irruentes exceperit. *προσερείσας τῷ τείχει τὸ σῶμα*, & *ἐρειθεὶς πρὸς τῷ τείχει* de Alexandro in temerariae hujus pugnae deſcriptione *Plut.* Alex. pag. 700. D., *Arrian.* L. VI, 9. Nota quoque ſunt de confidente & animoſa pugna *θυμῷ μάχεσθαι* & *θυμοῦ χωρεῖν* ex *Xenophont.* Ageſil. p. 62. *Ed. Oxon.* & *Pauſan.* L. X, 21. pag. 848. Ego aliter ſentio, & vocem hanc, ſeu *τούτῳ* potius, cum ſequentibus artiſſime, ſicuti factum ab Interprete, connecto, ut ea ſit ſententia, tanta animi fiducia ac praeſentia regem fuiſſe uſum. *Παράστασις* & *παραστατικὴ διάνοια* in *Polyb.* L. III, 84. & V, 9., *παράστασις τῆς ψυχῆς* in Excerpt. *Valeſian.* p. 250., & frequens obvium *ψυχῆς παράστασις* firmant hanc ſententiam, inque primis id, quod de Tyriis hujus lib. cap. 43. ipſemet Auctor *ταῖς ψυχαῖς ὄντο παρεστῶτες πρὸς τὸν κίνδυνον*. Repudiandum itaque eſt gloſſema, quod *Reg.* 1. grammaticus inculcavit. P. Wess.

65. *Τέλος δὲ τετρωμένος*] Sic ſcripſi deleto articulo, qui principio harum vocum ſedem occupaverat. Supr. C. 25. *τέλος δὲ πρὸς αὐταῖς ταῖς πύλαις ἔπεσόν τινες*, & cap. 28. *τέλος δὲ Ἐφιάλτου —— ἠνάγκασαν*, atque ita locis infinitis. De vulneribus, quibus Alexander adfectus fuit, videndus praeter *Arrian.* & *Curtium* eſt *Plut.* Alex. pag. 700. & Fort. Alex. pag. 344. D. cum *Appiano* Bell. Civil. L. II, p. 852. P. Wess.

73. Πο-

πληγὰς, οὐκ ὀλίγας δὲ εἰς τὴν πέλτην ἐδέξατο· [t] τέλος δὲ τοξευθεὶς ὑπὸ τὸν μαστὸν, ἔπεσεν εἰς τὸ γόνυ, κατισχυθεὶς ὑπὸ τῆς πληγῆς. εὐθὺς δ' ὁ μὲν τοξεύσας Ἰνδὸς καταφρονήσας προσέδραμε, καὶ καταφέροντος αὐτοῦ πληγὴν, ὁ Ἀλέξανδρος ὑπέθηκε τῇ λαγόνι τὸ ξίφος, καὶ καιρίου γενομένου τοῦ τραύματος, ὁ μὲν βάρβαρος ἔπεσεν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπιλαβόμενος τοῦ πλησίον κλάδου, καὶ διαναστὰς, προεκαλεῖτο τῶν Ἰνδῶν τοὺς βουλομένους διαγωνίσασθαι. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Πευκέστης, εἷς τῶν ὑπασπιστῶν, δι' ἑτέρας κλίμακος προσαναβὰς, πρῶτος [u] ὑπερήσπισε τὸν βασιλέα· μετὰ δὲ τοῦτον ἕτεροι πλείους [v] ἐπιφανέντες, καὶ καταπληξάμενοι τοὺς βαρβάρους, διέσωσαν τὸν Ἀλέξανδρον. τῆς δὲ πόλεως ἁλούσης κατὰ κράτος, οἱ μὲν Μακεδόνες διὰ τὸν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως θυμὸν πάντας τοὺς περιτυχόντας ἀνῄρουν, καὶ τὴν πόλιν νεκρῶν [w] ἐπλήρουν. ἐπὶ πολλὰς δὲ ἡμέρας τοῦ βασιλέως ἀσχοληθέντος περὶ τὴν θεραπείαν, οἱ κατὰ 567. τὴν Βακτριανὴν καὶ Σογδιανὴν κατοικισθέντες Ἕλληνες ἐκ πολλοῦ μὲν τὸν ἐν τοῖς βαρβάροις κατοικισμὸν χαλεπῶς ἔφερον, τότε δὲ φήμης προσπεσούσης αὐτοῖς, ὅτι τρωθεὶς ὁ βασιλεὺς τετελεύτηκεν, ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Μακεδόνων. ἀθροισθέντες δὲ εἰς τρισχιλίους, κατὰ τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν πολλὰ πονήσαντες, ὕστερον ὑπὸ τῶν Μακεδόνων κατεκόπησαν μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος διασωθεὶς ἐκ τοῦ τραύματος, καὶ θύσας τοῖς θεοῖς σωτήρια, μεγάλας ἑστιάσεις τῶν φίλων ἐποιεῖτο. παρὰ δὲ τὸν πότον ἴδιον [x] τι συνέβη γενέσθαι καὶ μνήμης ἄξιον. ἐν γὰρ τοῖς ἑταίροις παραληφθείς τις Μακεδὼν, ὄνομα Κόραγος, ῥώμῃ σώματος διαφέρων, καὶ πολλάκις ἐν ταῖς μάχαις ἠνδραγαθηκὼς, παροξυνθεὶς ὑπὸ τῆς μέθης, προεκαλέσατο μονομαχῆσαι Διώξιππον τὸν Ἀθηναῖον, ἀθλητὴν ἄνδρα καὶ ταῖς ἐπιφανεστάταις νίκαις ἐστεφανωμένον. τῶν δὲ παρακεκλημένων ἐπὶ τὸν πότον, ὡς εἰκὸς, συνεπιλαβομένων τῆς φιλοτιμίας, καὶ τοῦ μὲν Διωξίππου [y] συγκατατιθεμένου, τοῦ δὲ βασιλέως ἡμέραν [z] τῆς μάχης τάξαντος, ὡς ὁ τῆς μονομαχίας χρόνος ἧκε, πολλαὶ μυριάδες ἀνδρῶν συνήχθησαν ἐπὶ τὴν θέαν. καὶ τῶν μὲν Μακεδόνων ὁμοεθνῶν ὄντων τῷ Κοράγῳ, καὶ τοῦ βασιλέως συμφιλοτιμουμένου, τῶν δὲ Ἑλλήνων τῷ Διωξίππῳ συναγωνιώντων, προῆλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα ὁ μὲν Μακεδὼν πολυτελέσιν ὅπλοις κεκοσμημένος, ὁ δ' Ἀθηναῖος γυμνὸς ὑπαληλιμμένος, ἔχων πῖλον σύμμετρον. ἀμφοτέρων δὲ τῇ τε τοῦ σώματος

Olymp. CXIII. II.

rit. Jam multos galea, multos etiam pelta ictus ſuſtinuerat, cum tandem ſagittae infra mamillam inflictu tam violentum vulnus accepit, ut in genua ſubſideret. Indus praeterea, qui ipſum percuſſerat, incaute non ſine deſpectu regis accurrens, alterum ei ictum intentavit: ſed gladium lateri ſubjiciens lethali hominem vulnere poſtravit. Mox vicino, quem apprehenderat, ramo ſe attollens, cuicunque liberet, pugnam offerebat. Interea Peuceſtes ſatellitum unus, ſuperato per alias ſcalas muro, primus ad defenſionem regis accurrit: Et poſt hunc alii plures ſupervenere, qui terrore Barbaris injecto, regem e diſcrimine extraxere. Tum urbe per vim capta, Macedones, quicquid hominum in manus illorum incidit, quod irae ſuper rege indulgerent, trucidant, totumque oppidum cadaveribus repletur. Interea dum complures rex curationi vulneris dies inſumit: Graeci per Bactrianam & Sogdianam in Colonias diſtributi, quod & jam pridem ſedes inter Barbaros aſſignatas moleſte ferrent, & tunc rumore defuncti ex vulnere regis arrigerentur, a Macedonum imperio deficiunt: ad tria enim millia confluxerant: qui deinde, cum magno reditum in patriam conatu tentaſſent, omnes poſt Alexandri interitum conciſi fuere.

100. Hinc ubi a vulnere convaluerat Alexander, inſtituto Diis ſacrificio, ut pro reſtituta ſalute grates redderet, magnificis quoque epulis amicos excepit. Tum inter compotandum ſingulare quiddam, memoriaque dignum evenit. Inter amicos regis adſcitus quidam erat Coragus Macedo, corporis robore praeſtans: qui non raro in pugnis ſtrenue rem geſſerat. Is ubi mero incaluerat, 615. Dioxippum Athenienſem (qui pugil erat, deque victoriis nobiliſſimis coronas reportarat) ad ſingulare certamen provocat. Rem ſtudiis ſuis adhibiti convivio (ut fieri ſolet) adjutant. Dioxippus ergo conditionem accipit; rexque pugnae diem ſtatuit. Ibi quamprimum illuxit, multae hominum myriades ad ſpectaculum conveniunt. Macedones cum rege, ut populares, in Coragum favore ſuo propenſi ſunt. Graeci cum Dioxippo curas ſuas conjungunt. Macedo igitur precioſis exornatus armis, Athenienſis vero nudus, oleoque perunctus, cum decenti pileo, in certamen prodit. Et quia uterque propter corporis

---

[t] Τέλος δὲ ſine praemiſſo τὸ Reg. 2. *Baſil.* Itaque aufero. [u] Ὑπερήσπισε πρὸς τὸν βασ. *Reg.* 1. [v] Ἀναφανέντες *idem.* [w] Ἐπλήρωσαν ambo *Reg. Vat.* [x] Omittit *Reg.* 1. [y] *Συγκαταθεμένου idem.* [z] Τῇ μάχῃ ſatis bene *Reg.* 1.

73. Πευκέστης, εἷς τῶν ὑπασπιστῶν &c.] Gloriam defenſi ſervatique regis plerique omnes Peuceſtae vindicant: Pauci erant, qui Ptolemaeum in praecipuam laudis ejus partem vocabant, eum Σωτῆρα propterea dictum profeſſi, male tamen contraque ipſius Ptolemaei teſtimonium apud *Arrian.* L. VI, 11. p. 248. *Plutarchus* de Peuceſta ceteris adſentitur in *Alex.* pag. 700. D. at Orat. de Fort. ejuſdem regis I. p. 327. B. & II. pag. 344. D. Ptolemaeo ſalutem defenſionemque Alexandri contribuit. P. Weſs.

81. Οἱ κατὰ τὴν Βακτριανὴν &c. κατοικισθέντες] Longe haec uberius apud *Curtium* L. IX, 7. & Noſtri L. XVIII, 7. P. Weſs.

96. Κόραγος] Κόρραγος *Aeliano* Hiſt. Var. L. X, 22., ubi paullo diverſius ſingulare hoc certamen deſcribitur. *Horratas Macedo*, ſed mendoſe, ut viri docti monuerunt, in *Curtio* IX, 7, 17. Viſus autem eſt reperiſſe ſibi duumviros hos in eleganti gemma *L. Begerus* Theſ. Brandenb. T. 1. p. 103., gravis armaturae militem & nudum alterum, ſed clypeo inſtructum galeaque munitum repraeſentante: quae quidem in Dioxippum non bene cum congruerent omnia, maluit fraudis *Diodorum* & *Curtium* reos agere, quam dubiae falſaeque opinioni nuntium remittere. Ego vero factum id nollem: cui enim bono? Ceterum certamen hoc non multum ab illis diſcrepat, in quae levibus ex offenſis ſaepe noſtra tempeſtate deſcenditur: concurritur, horae momento alter ambove animam mutuis vulneribus effundunt, quam pro ſalute patriae, viri ſi eſſent, & in hoſtem pugnantes, honeſtius & glorioſius inſumerent. Sed ea rabies multos adeo inceſſit, ut ſui, patriae, ſanctiſſimaeque religionis, cujus ſe ſtudioſos adfirmant, plane fiat prodigi. P. Weſs.

99. Ἀθλητὴν ἄνδρα καὶ —— ἐστεφανωμένον] Victor Olympiae fuerat renuntiatus & quadrigis propterea in patriam urbem invectus. Conf. *Diogen. Laert.* VI, 43. & *Aelian.* Hiſt. Var. XII, 58. P. Weſs.

10. Ἔχων πῖλον σύμμετρον] Sic libri omnes. *Curtius* vero, *Dioxippus oleo nitens & coronatus, laeva puniceum amiculum, dextra validum nodoſumque ſtipitem praeferebat*, nulla pilei, qui quoque homini uncto & coronato minime conveniebat, mentione, ut neque apud *Aelian.* L. X, 22. Var. H. Stipitis vero ſeu clavae commemoratio neceſſaria erat, ſicuti, quae ſequuntur, oſtendunt clariſſime. Vellem itaque ſcriptum legeretur ἔχων ῥόπαλον σύμμετρον, quem ad modum refingendum eſſe animadvertit Celeb. T. *Hemſterhuſius* ad *Lucian.* Necyomant. cap. 8. Certe ita ni legeris, quid fiet verbis τὴν πρόσοψιν Ἡρακλεωτικὴν εἶχε, quid ceteris? Herculeine pileo conſpicuus erat? L.

Olymp. CXIII. II. & animi vim egregiam admirationi eſt, quaſi Deorum pugna quaedam futura exſpectatur. Nam Macedo corporis ſtatura, & fulgore armorum magnum prae ſe ferens terrorem, Marti ſimilis habebatur: Dioxippus, praeterquam *quod viribus excelleret, tum ſtudii athletici exercitatione, tum inſolenti clavae geſtatione, Herculi in ſpeciem comparandus videbatur. Jamque alter alteri imminebat: Cum Macedo ex mediocri intervallo lanceam emiſit: alter vero exigua corporis declinatione intentatum ſibi ictum evitat. Mox adverſarius ſariſſam protendens ingruit. Hanc ubi propius acceſſit, alter ſtipite frangit. Bis ergo conatu fruſtratus Macedo, gladio pugnam capeſſit. Sed hunc, dum ſtringitur, aſſiliens ille praevertit, laevaque gladium extrahentis manum complexus, & altera e ſtatu virum demovens, crura illi ſubducit. Quem ubi ad terram arietaſſet, collum jacentis pede premens, clavamque intentans, ad ſpectatores ſe convertit.

101. Inſolens rei novitas, & excellens hominis fortitudo, clamorem vulgi excitarat. Sed rex proſtratum dimitti jubet, finemque ſpectaculo imponens diſcedit. Infelicem popularis caſum interim animo non ſatis aequo ferebat, Dioxippus autem, omiſſo quem dejecerat, abſcedens, popularium ſtudio corollis redimitur: quod victoriam tam inſignem adeptus communem Graecis omnibus gloriam exhibuiſſet. Non tamen ad longum fortuna tempus victoriae hujus laetitia hominem frui permiſit. Nam rex perpetuo deinceps alienus ab illo fuit, & amici regis adeoque omnes aulae miniſteriis deſtinati, virtutem ejus invidia proſequebantur. Quare menſae cuidam miniſtro perſuadent, ut poculum aureum pulvino ejus ſubjiciat, proximoque convivio de furto conqueruntur. Et poculum tandem apud Dioxippum repertum eſſe ſimulant. Quo facto magnum illi pudorem, & ignominiae labem adſperſere. Qui Macedonum in ſe concurſum fieri videns, tum quidem convivio excedit. Sed brevi interjecta mora, in diverſorium regreſſus, Epiſtolam de inimicorum contra ſe machinis ſcribit: quam cum regi per familiares tradendam curaſſet, vita ſe abdicavit. Imprudens ſane factum, quod in arenam cum Macedone deſcendit, longe autem majore cum inſipientia conjunctum, quod eo ſibi modo vitam decurtavit. Ideo multi, qui dementiam ejus redarguunt, etiam

ῥώμῃ καὶ τῇ τῆς ἀλκῆς ὑπεροχῇ θαυμαζομένων, οἱονεί τις θεομαχία μέλλουσα γίνεσθαι προσεδοκήθη. Ὁ μὲν γὰρ Μακεδὼν, διά τε τὴν φύσιν τοῦ σώματος καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν ὅπλων, μεγάλην ἐπιφέρων κατάπληξιν, Ἄρει παρεμφερὴς ὑπελαμβάνετο· ὁ δὲ Διώξιππος, ὑπερέχων τε τῇ ῥώμῃ, καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀθλήσεως μελέτην, ἔτι δὲ διὰ τὴν περὶ τὸ ῥόπαλον ἰδιότητα, τὴν πρόσοψιν Ἡρακλεωτικὴν εἶχεν. ὡς δ' ἐπῆγον ἀλλήλοις, ὁ μὲν Μακεδὼν ἐκ συμμέτρου διαστήματος λόγχην ἠκόντισεν, ὁ δὲ ἕτερος βραχὺ παρεγκλίνας, τὴν ἐπιφερομένην πληγὴν ἐξένευσεν· εἶθ' ὁ μὲν τὴν Μακεδονικὴν [a] σάρισαν προβεβλημένος ἐπεπορεύετο, ὁ δ' ἐγγίσαντος αὐτοῦ τῷ ῥοπάλῳ πατάξας τὴν σάρισαν ἀπέθραυσεν. ὁ δὲ δυσὶν ἐλαττώμασι περιπεσὼν, ἐπὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους μάχην κατήντησε. μέλλοντος δ' αὐτοῦ σπᾶσθαι μάχαιραν, ἔφθασε προπηδήσας, καὶ τῇ μὲν εὐωνύμῳ κατέλαβε τὴν ἕλκουσαν τὸ ξίφος χεῖρα, τῇ δ' ἄλλῃ κινήσας ἐκ τῆς βάσεως τὸν ἀντίπαλον, [b] ὑπέσυρε τὰ σκέλη. ῥιφέντος δ' ἐπὶ τὴν γῆν, ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν τράχηλον τῷ ποδὶ, καὶ τὸ ῥόπαλον ἀνατεινάμενος, ἀνέβλεψε [c] ἐπὶ τοὺς θεωμένους. 568.

Ἀναβοήσαντος δὲ τοῦ πλήθους, διά τε τὸ παράδοξον καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀνδραγαθίας, ὁ μὲν βασιλεὺς προσέταξεν [d] ἀφεῖναι, καὶ τὴν θέαν διαλύσας ἀπηλλάγη, δυσφορῶν ἐπὶ τῇ τοῦ Μακεδόνος ἥττῃ. ὁ δὲ Διώξιππος, ἀφεὶς τὸν πεπτωκότα, καὶ περιβόητον νίκην ἀπενεγκάμενος, ἀπῄει ταινιούμενος ὑπὸ τῶν [e] ὁμοφύλων, ὡς κοινὴν πᾶσι τοῖς Ἕλλησι παρεσχημένος εὐδοξίαν. οὐ μὴν ἡ τύχη γε εἴασεν ἐπὶ πολὺν χρόνον καυχήσασθαι τὸν ἄνδρα τῇ νίκῃ. ὅ, τε γὰρ βασιλεὺς ἀλλοτριώτερος [f] ἀεὶ διετέθη πρὸς αὐτὸν, οἵ τε φίλοι τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ πάντες οἱ περὶ τὴν αὐλὴν Μακεδόνες, φθονοῦντες αὐτοῦ τῇ ἀρετῇ, ἔπεισαν μὲν τὸν ἐπὶ τῆς διακονίας τεταγμένον ὑποβαλεῖν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον χρυσοῦν ποτήριον, αὐτοὶ δὲ κατὰ τὸν ἑξῆς πότον καταιτιασάμενοι κλοπὴν, καὶ ποτήριον εὑρηκέναι προσποιηθέντες, εἰς αἰσχύνην καὶ ἀδοξίαν ἤγαγον τὸν Διώξιππον. ὁ δὲ, θεωρῶν τὴν ἐπ' αὐτὸν συνδρομὴν τῶν Μακεδόνων, τότε μὲν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πότου, μετ' ὀλίγον δὲ ἐπὶ τὴν ἰδίαν κατάλυσιν παραγενόμενος, καὶ γράψας πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἐπιστολὴν [g] περὶ τῶν καθ' αὐτοῦ μεμηχανημένων, ταύτην μὲν ἐνετείλατο τοῖς ἰδίοις δοῦναι τῷ βασιλεῖ, αὐτὸν δ' ἐκ τοῦ ζῆν μετέστησεν, ἀβούλως μὲν εἰς τὴν μονομαχίαν συγκαταβὰς, πολὺ δ' ἀφρονέστερον τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν ποιησάμενος. διὸ καὶ πολλοὶ τῶν καταμεμφομένων αὐτοῦ τὴν ἄνοιαν, ἐπιπλήτ-

---

[a] Σάρισσαν Reg. 2. & mox iterum. [b] Ἐπέσυρε ora Steph. Baſil. ſtatim ἐπὶ γῆν Reg. 1. [c] Πρὸς τοὺς θεωμένους idem. [d] Ἀφεῖναι Reg. 1. [e] Ὁμοφύλων margo Steph. Baſil. & Reg. 1. [f] Negligitur a Reg. 1. [g] Τὴν τῶν Reg. pr.

mo vero clava, qua ſeſe omnes, qui Heroem illum aemulabantur, jactabant, uti Macedo Themiſon apud *Athen.* L. VII. p. 290. A. & ceteri, de quibus ad Lib. I, 24. Suſpicor aut hocce ῥοπάλου fuiſſe vocabulum, aut amanuenſem ejus loco Latinorum κλάβαν ſubſtituiſſe, mendoque anſam praebuiſſe. P. Wess.

24. Σάρισαν προβεβλημένος ἐπεπορεύετο] *Lucian.* Dial. Mort. XXVII, 4. ὁ μὲν γὰρ [illegible] τινα κοντὸν προβεβλημένος. *Appian.* Syr. pag. 159. καὶ τὰς σαρίσας ἐν τάξει πυκνὰς προβάλλοντο. Item pag. 175. ὅμως δὲ τὰς σαρίσας ἐν τετραγώνῳ προβαλλόμενοι πυκνάς. atque eum in modum ſaepe. Vide ſupra L. V, 30. P. Wess.

31. Ὑπέσυρε τὰ σκέλη] *Pedibus repente ſubductis arietavit in terram* bene *Curtius.* Luctatorum eſt ὑποσύρειν τὰ σκέλη, ut adverſarios in terram dejiciant. Idem ὑφέλκειν τὸν πόδα *Lucian.* D. Deor. VII, 3., ὑποσπᾶν καὶ ὑποσκελίζειν de non Cred. Calumn. C. 10., ὑποσκελίσαντες καὶ ῥάξαντες εἰς τὸν βόρβορον *Demoſthen.* adv. Conon. p. 689., tum ἑλκύσαι τὸ σκέλος *Jo. Chryſoſtom.* T. III. p. 264. E., cui venuſte etiam ὑποσύρειν τὸ σκέλος ibid. pag. 197. D. meretrix dicitur, quae ſubdole benivolentiam ſponſi in ſe a ſperata avertit, & ὑποσύρειν τὸν ὄγκον arte quadam faſtum alteri minuere T. IV. p. 753. E. Alioqui ὑποσυρόμενος ποὺς, cum lubrica & cedente in arena difficulter progreditur *Lucian.* de Gymnaſ. cap. 27. P. Wess.

40. Ἀπῄει ταινιούμενος] Vide *Iſ. Caſaubonum* in Neron. C. 25. *Suetonii.* Solebant hoc honore aut floribus ingeſtis athletas amici excipere. *Thucydides* L. IV, 121. de Braſida ἰδίᾳ δὲ ἐταινίουν τε καὶ προσήρχοντο ὥσπερ ἀθλητῇ. *Appian.* de Civil. Bel. II. pag. 732. καὶ περιστεψάντες αὐτὸν (Curionem) ἀνθοβολοῦντες ὥσπερ ἀθλητὴν μεγάλου καὶ δυσχεροῦς ἀγῶνος quem quidem honoris cultum bene de ſe meritis negare non ſolebant. *Firmus*, Caeſareae Cappadocum praeſul, Epiſt. XVII. p. 298. ταινίαις ὑμᾶς ἀναδήσω, ὡς νικήσαντας, atque hoc movebat militum eos, quorum ὁ μὲν ἐστεφάνωσεν, ὁ δὲ ἐταινίωσεν abeuntem Teleutiam in *Xenophontis* Rer. Graec. L. V. primore. P. Wess.

63. Νῦν δὲ μακρὰν] *Subtili ingenio praeditum* Interpres, quod minime laudo. Anſam tamen praebuit *N. Blancardo* ut ad *Arrian.* L. VI. p. 405. νῦν μακρὸν potius legeret, quam cum vulgatis μακρὰν. Cauſſam addit, „ nam μακρὰ *Heſychio* exponuntur μεγάλα, & Dioxippi obtrectatores difficulter conjungi „ poſſe

πλήττοντες ἔφασαν χαλεπὸν εἶναι δύναμιν μὲν σώματος ἔχειν μεγάλην, νοῦν δὲ μικρόν. ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν, χαλεπῶς [h] μὲν ἤνεγκεν ἐπὶ τῇ τἀνδρὸς τελευτῇ, καὶ πολλάκις ἐπεζήτησε τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ. καὶ παρόντι μὲν οὐ χρησάμενος, ἀπόντα δὲ ἐπιποθήσας, ὅτε οὐδὲν ὄφελος, ἔγνω τὴν καλοκαγαθίαν τἀνδρὸς ἐκ τῆς τῶν διαβαλόντων κακίας.

Ο δ᾽ οὖν Ἀλέξανδρος τὴν μὲν στρατιὰν προσέταξεν ἐπὶ τὸν ποταμὸν [i] ἀντιπαράγειν ταῖς ναυσὶν, αὐτὸς δὲ τὸν διὰ τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὸν ὠκεανὸν πλοῦν ποιούμενος, κατῆγεν εἰς τὴν χώραν τῶν ὀνομαζομένων Σαμβαστῶν. οὗτοι δὲ τῷ πλήθει τῶν ἀνδρῶν καὶ ταῖς ἀρεταῖς οὐδενὸς τῶν Ἰνδικῶν ἐθνῶν λείπονται· οἰκοῦντες δὲ πόλεις δημοκρατουμένας, καὶ τὴν ἔφοδον τῶν Μακεδόνων πυνθανόμενοι, στρατιώτας ἤθροισαν πεζοὺς μὲν ἑξακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχιλίους, ἅρματα δὲ πεντακόσια. τοῦ δὲ στόλου 569. πλεύσαντος, τῷ ξένῳ καὶ παραδόξῳ τῆς παρουσίας πτοηθέντες, καὶ τὴν διαβεβοημένην δόξαν τῶν Μακεδόνων καταπλαγέντες, ἔτι δὲ τῶν πρεσβυτέρων συμβουλευσάντων μὴ διαγωνίζεσθαι, πεντήκοντα τοὺς ἐπιφανεστάτους [k] πρεσβευτὰς ἐξαπέστειλαν, ἀξιοῦντες φιλανθρώπως αὐτοῖς προσενεχθῆναι. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπαινέσας [l] τοὺς ἄνδρας, καὶ συγχωρήσας τὴν εἰρήνην, δωρεαῖς τε μεγάλαις καὶ τιμαῖς ἡρωϊκαῖς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἐτιμήθη. Μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς παρὰ τὸν ποταμὸν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν κατοικοῦντας, ὀνομαζομένους [m] δὲ Σόδρας καὶ Μασσανοὺς, προσηγάγετο. περὶ δὲ τούτους τοὺς τόπους [n] ἔκτισε πόλιν Ἀλεξάνδρειαν κατὰ τὸν ποταμὸν, μυρίους καταλέξας οἰκήτορας. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν Μουσικάνου τοῦ βασιλέως χώραν καταντήσας, τόν τε δυνάστην ὑποχείριον λαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ τὸ ἔθνος ὑποχείριον ἐποίησεν. ἑξῆς δ᾽ εἰς τὴν Πορτικάνου δυναστείαν [o] ἐμβαλὼν, δύο μὲν ἐξ ἐφόδου πόλεις ἐξεπολιόρκησε, καὶ τοῖς στρατιώταις ἐφεὶς διαρπάσαι, τὰς οἰκίας ἐνέπρησεν. αὐτὸς δὲ τὸν Πορτικανὸν εἰς χωρίον ὀχυρὸν καταφυγόντα χειρωσάμενος, ἀπέκτεινε μαχόμενον. τὰς δὲ πόλεις ἁπάσας τὰς ὑπὸ τοῦτον τεταγμένας ἐκπολιορκήσας κατέσκαψε, καὶ πολὺν φόβον τοῖς πλησιοχώροις ἐπέστησεν. ἑξῆς δὲ τήν τε Σάμβου βασιλείαν ἐξεπόρθησε, καὶ τὰς πλείστας πόλεις ἐξανδραποδισάμενος καὶ κατασκάψας, κατέκοψε τῶν βαρβάρων ὑπὲρ τὰς ὀκτὼ μυριάδας. τὸ μὲν οὖν ἔθνος τῶν ὀνομαζομένων Βραχμάνων τοιαύταις περιέπεσε συμφοραῖς· τῶν δὲ λοιπῶν μεθ᾽ [p] ἱκετηριῶν δεηθέντων, τοὺς αἰτιωτάτους κολάσας, τοὺς λοιποὺς [q] ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων. ὁ δὲ βασιλεὺς Σάμβος μετὰ τριάκοντα ἐ-

hoc vituperationi admiſcent; Quod craſſo roboris corpore, ac ſubtili mentis acumine ſimul praeditum eſſe, perquam ſit difficile. Rex autem, perlectis ad ſe literis, interitum hominis graviter tulit, ac virtutem ejus non raro quaeſivit. Et qui praeſentem neglexerat, ſublatumque (at nullo cum fructu) deſiderabat, ex calumniatorum tandem ſcelere, quanta viri integritas fuiſſet, cognovit. Olymp. CXIII. II.

102. Caeterum copiis in ripa fluminis ſecundum claſſem duci juſſis, Rex navigationem in Oceanum redintegrans, ad regionem illorum, quos Sambeſtas vocant, appellit. 616. Hi cum numero, tum virtute hominum, nulli Indicarum gentium poſtferendi, urbes, quae populi imperio reguntur, incolunt. Et de Macedonum adventu certiores facti, peditum LX. millia, & equitum VI. M. cum IƆ. curribus bellicis, coëgerant. At claſſe jam imminente, nova & inuſitata acceſſus facie perterriti, cum & ubique pervulgata Macedonum gloria metum incuteret, & ſeniores periculum certaminis diſſuaderent, L. ex praecipua nobilitate legatis ad Alexandrum miſſis, ut humaniter ſecum agat, precantur. Rex itaque ſtudio horum legatorum laudato pacem genti concedit, muneraque ampliſſima, & honores qui Heroem deceant, ab incolis conſequitur. Exinde ripae utriusque accolas, qui Sodrae & Maſſani appellantur, in fidem accipit. Quibus in locis juxta flumen oppidum condidit Alexandriam, & mille, qui hoc incolerent, delegit. Hinc ad Muſicani regnum pervenit: Quem captum regulum interemit, & gentem poteſtati ſuae ſubjecit. Porticani deinceps ditionem aggreſſus, duas primo incurſu urbes expugnat, & direptioni militum conceſſas incendit. Regem vero Porticanum, qui in caſtellum ſe probe munitum receperat, dum pugnans ſe defendit, oppreſſum occidit. Et quotquot ſub ditione urbes habebat, expugnatas diruit, eoque magnum finitimis terrorem incuſſit. Tum & Sambi regnum pervaſtavit: ubi pleraſque urbes, venumdatis civibus, everſas ſolo aequavit, & Barbarorum plus octoginta Millia delevit. Et has quidem clades gens Brachmanum experta fuit. Caeteris autem, quae ſupplices veniam exorabant, auctoribus poena affectis, delicta condonavit. Interea Sambus rex, fuga

---

[h] Non eſt in *eodem*. [i] Ἀντιπαράγειν ταῖς ναυσὶ *Reg.* 1. [k] Πρεσβύτας *ora Steph. Baſil.* tum ἀπέστειλαν *Reg.* 1. [l] Τοὺς πρέσβεις ex *Reg.* 1. margo *Steph.* [m] Deeſt *Reg.* 2. mox Meſſanos *Corpus.* [n] Ἔκτισεν Ἀλέξανδρος πόλιν κατὰ τὸν *Reg.* 1. [o] Ἐπιβαλὼν *Idem.* [p] Ἱκετηριῶν *Reg.* 1. & *Steph.* margo, quod ſequor. ἱκετηρίας *Edd.* [q] Ἀπέλυσε τὸ ἔθνος, ἀφεὶς τῶν in ora *Steph.*

„ poſſe rebantur ingenii magnitudinem & eximium roboris corpus" Nimis profecto arceſſitam & ſubtilem! Senſum habere communem, egregium Dei donum eſt: contra permoleſtum omnibus accidit *σφόδρα σμικρὸς τὸν νοῦν*, quod de de Papia Hierapolitano *Euſebius* Hiſt. Eccleſ. L. III, 39. Atque hoc illi ſpectabant, qui Dioxippi temerarium arguebant conſilium. Verte ergo, *rem gravem & moleſtam videri, magno corporis robore & mediocri ingenio eſſe praeditum.* Ita *μεγάλῃ* apte *μικρὸν* opponitur. P. Wess.

66. *Παρόντι μὲν οὐ χρησάμενος* &c.] Evenit Dioxippo, ut eſſet

Clarus poſtgenitis: quatenus, heu nefas,
Virtutem incolumem odimus,
Sublatam ex oculis quaerimus invidi.

ut cultiſſime *Horatius* L. III. Od. XXIV, 30. P. Wess.

73. Εἰς τὴν χώραν τῶν — Σαμβαστῶν] Videtur eſſe Ἀβαστανῶν ἔθνος *Arriani* L. VI., 15.; *Curtius* vocat *Sabracas*, in ceteris Noſtri veſtigiis, ut fere ſolet, inhaerens L. IX, 8, 4. Nam τὴν Σαβοῦτα Σινδομαλίαν *Strabonis* in XV. p. 1026., quam vir magnus cum hac regione contendi poſſe cenſebat, aliorſum referri oportere optime perſpexit *Freinſhemius* ad *Curtii* dict. cap. ſect. 13. & poſtea *Jac. Gronovius* in *Arrian.* Ἀναβ. L. VI, 16. P. Wess.

90. Ὀνομαζομένους δὲ Σόδρας καὶ Μασσανοὺς] *Maſſanos* plerique praetereunt. *Sodrae* non alii videntur ac Σογδοὶ *Arriani* L. VI, 15., ubi & urbis ab Alexandro conditae mentio. In *Dionyſii* Periegeſ. v. 1142. Σόδραι. P. Wess.

96. Εἰς τὴν Πορτικάνου δυναστείαν ἐμβαλὼν] Conjungit horum regum ditiones *Strabo*, virorum doctiſſimorum cura inſtauratus, L. XV. p. 1026. τὴν τοῦ Μουσικανοῦ, καὶ τὴν Σάβα, τὴν Σινδόμανα, καὶ ἔτι τὴν Πορτικάνου· ubi Ὀξυκανοῦ cum *Gronovio* ut refingas, nulla cauſſa eſt. Namque etſi Porticanum *Arrianus* Oxycanum vocet, *Strabonis* ſcriptura adfirmatur a *Diodoro* & pleriſque ſcriptis *Curtii* Codd. L. IX, 8, 11. P. Wess.

4. Τήν τε Σάμβου βασιλείαν] Sic & *Arrianus* regem adpellat. *Sabum* aut *Sabbam* alii, de quibus *Raderus* & *Freinſhem.* ad *Curtii* dict. locum. P. Wess.

14. Ἡ

Olymp. CXIII. II. fuga in ulteriores Indi fluvii partes cum xxx. Elephantis arrepta, periculo ſe ſubduxerat.

103. Inter Brachmanum urbes poſtrema erat Harmatelia. Haec cum virtute ſuorum, & difficili locorum aditu confideret, paucos e numero amicorum rex miſſos jubet, ut hoſte ad pugnam laceſſito, fugam retro capeſſant. Quingenti autem fuere, qui cum armis moenia ſubeuntes ob paucitatem facile contemnuntur. Ter mille igitur ex oppido contra illos erumpentibus, ſimulato pavore ſtatim terga vertunt. Sed Rex cum manu non ita magna inſequentes excipit, & pugna fortiter conſerta barbarorum alios caedit, alios capit. At vulneratorum ex agmine regio non exiguus numerus in extremum venit diſcrimen. Ferramenta enim armorum toxico lethali tinxerant Barbari. Quae res animos etiam ipſis addiderat, ut diſceptare cum rege armis haud vererentur. Virus hoc tam efficax e ſerpentibus quibusdam venatione captis, erat confectum. Hos necatos ſoli exponebant. Ibi cum reſoluta fervore aeſtus caro liqueſceret, ſudor quidam exſtillabat: & cum liquore illo venenum beſtiarum ſimul excernebatur. Unde evenit, ut ſaucii corpus illico ſtupor invaderet; quem brevi cruciatus acerrimi inſequerentur, convulſioque & tremor omnia membra corriperet; Cutis praeterea frigore inhorrens liveſceret, bilisque per vomitum ejiceretur. Quid? quod nigra ex vulnere ſpuma profluente ſanies oriebatur: quae celeriter praecipuas corporis partes invadens miſerabile mortis genus efficiebat. E quo conſecutum, ut pari modo, & qui magnas accepiſſent plagas, & quibus vix ſtricta eſſet cutis, afficerentur. Hac peſte cum ſaucii exſtinguerentur: aliorum quidem calamitas tantum regi moerorem non attulit, quantum ſolicitudinis ac moleſtiae Ptolemaei, qui poſtea regnavit, & tunc unice dilectus erat, caſus peperit. Peculiare autem quippiam & inexſpectatum Ptolemaeo tunc accidit; Quod divinae nonnulli providentiae adſcripſere. Is omnibus, tum propter virtutem, tum mirificum bene de ſingulis merendi ſtudium, percarus, dignam humanitate egregia ſanationem eſt ſortitus. Species enim regi per ſomnum oblata fuit, qua Draco quidam herbam in ore ſuo geſtare, ejuſque na-

617.

ἐλεφάντων φυγὼν εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰνδοῦ χώραν, διέφυγε τὸν κίνδυνον.

Τῆς δ' ἐσχάτης τῶν Βραχμάνων πόλεως, ἣν ὀνομάζουσιν [r] Ἁρματήλια, πεφρονηματισμένης ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ [s] δυσχωρίαις, ἀπέστειλεν ὀλίγους τῶν φίλων, προστάξας ἐξάψασθαι τῶν πολεμίων, καὶ ἐὰν [t] ἐπεξίωσιν ὑποφεύγειν. οὗτοι μὲν οὖν, ὄντες πεντακόσιοι, καὶ προσμαχόμενοι τοῖς τείχεσι, κατεφρονήθησαν. ἐπεξελθόντων δ' ἐκ τῆς πόλεως στρατιωτῶν τρισχιλίων, προσποιηθέντες καταπεπλῆχθαι, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς μετ' ὀλίγων ὑποστὰς τοὺς διώκοντας τῶν βαρβάρων, καὶ μάχην καρτερὰν συστησάμενος, οὓς μὲν ἀπέκτεινε τῶν βαρβάρων, οὓς δ' ἐζώγρησε. τῶν δὲ μετὰ τοῦ βασιλέως οὐκ ὀλίγοι τρωθέντες εἰς τοὺς ἐσχάτους ἦλθον [u] κινδύνους. ὁ γὰρ τῶν βαρβάρων σίδηρος κεχρισμένος ἦν φαρμάκου θανασίμου δυνάμει· [x] ᾗ πεποιθότες κατέβησαν εἰς τὴν διὰ τῆς μάχης κρίσιν. [y] κατεσκεύαστο δὲ ἡ τοῦ φαρμάκου δύναμις ἔκ τινων ὄφεων θηρευομένων, καὶ τούτων εἰς τὸν ἥλιον νεκρῶν τιθεμένων. τῆς δ' ἐκ τοῦ καύματος θερμασίας τηκούσης τὴν τῆς σαρκὸς φύσιν, ἱδρῶτας [z] ἐκπίπτειν συνέβαινε, καὶ διὰ τῆς νοτίδος [a] ἐκκρίνεσθαι τὸν τῶν θηρίων ἰόν. διὸ καὶ τοῦ τρωθέντος εὐθὺς ἐνάρκα τὸ σῶμα, καὶ μετ' ὀλίγον ὀξεῖαι συνηκολούθουν ὀδύναι, καὶ σπασμὸς καὶ τρόμος τὸν ὅλον ὄγκον κατεῖχεν· ὅ, τε χρὼς ψυχρὸς καὶ [b] πελιδνὸς ἐγίνετο, καὶ διὰ τῶν ἐμέτων ἐξέπιπτε χολή· πρὸς δὲ τούτοις ἀπὸ τοῦ τραύματος μέλας ἀφρὸς ἀπέρρει, καὶ σηπεδὼν ἐγεννᾶτο. αὕτη δὲ γενομένη ταχέως ἐπέτρεχε τοῖς κυρίοις τόποις τοῦ σώματος, καὶ δεινοὺς θανάτους ἀπειργάζετο. [c] διὸ συνέβαινε τὰ ἴσα τοῖς μεγάλα τραύματα εἰληφόσι καὶ τοῖς μικρὰν καὶ τὴν τυχοῦσαν ἀμυχὴν ἀναδεξαμένοις. τοιαύτῃ δ' ἀπωλείᾳ τῶν τρωθέντων ἀπολλυμένων, ἐπὶ μὲν τοῖς ἄλλοις οὐχ οὕτως ὁ βασιλεὺς ἐλυπήθη, ἐπὶ δὲ Πτολεμαίῳ, [d] τῷ ὕστερον μὲν βασιλεύσαντι, τότε δὲ ἀγαπωμένῳ, μεγάλως ἠχθέσθη. ἴδιον γάρ τι καὶ παράδοξον συνέβη γενέσθαι περὶ τὸν Πτολεμαῖον, ὅ τινες εἰς θεῶν πρόνοιαν ἀνέπεμπον. ἀγαπώμενος γὰρ ὑφ' ἁπάντων διά τε τὴν ἀρετὴν καὶ ὑπερβολὴν τῆς εἰς [e] τούτους εὐεργεσίας, οἰκείας τῆς φιλανθρώπου βοηθείας ἔτυχεν. ὁ γὰρ βασιλεὺς εἶδεν ὄψιν κατὰ τὸν ὕπνον, καθ' ἣν ἔδοξεν ὁρᾶν δράκοντα βοτάνην ἐν τῷ στόματι κρατοῦντα,

570.

καὶ

---

[r] Ἅρμαλα Coſpus, Baſil. Venet., Vat. Reg. 1. [s] Δυσχωρίᾳ Reg. 2. Vat. καὶ οὐ δυσχωρίαις Reg. 1. [t] Ἐπεξίωσιν Reg. 1. & Coſpus. Vulgo ὑπεξ. Mox μεθ' ὀλίγων omnes. [u] Κινδύνους, ὅτι καὶ ὁ ἐν τοῖς βέλεσι σίδηρος in ora Steph. ex Reg. 1. [x] Τούτῳ γὰρ πεποιθότες Reg. 1. [y] Κατεσκευάζετο idem. [z] Ἐκπίπτειν margo Steph. Reg. 1. Vulgo ἐκπίπτοντα. [a] Συνεκκρ. Reg. 1. [b] Πελιδνὸς ora Steph. Baſil. [c] Διὸ ταῦτα συνέβαινε τοῖς Reg. pr. [d] Omittit Baſil. [e] Πάντας Steph. margo ex Reg. 1., & ſic Coſpus.

14. Ἣν ὀνομάζουσιν Ἁρματήλια] Nihil muto, quamvis Ἅρμαλα ſchedae veteres haud paucae praeferant. Mox πόλιν Ἁρματηλίων ſervant omnes. Scripſi vero ἐὰν ἐπεξίωσιν ex Reg. pr., oratione ipſa expoſtulante. Rex enim Alexander apud *Curtium* jubet *quingentos Agrianos moenia ſubire, & ſenſim recedentes elicere extra muros hoſtem, ſequuturum profecto, ſi fugere eos crederet.* P. Wess.

22. Μεθ' ὀλίγων] Μετ' ὀλίγων. L. Rhod.

Μεθ' ὀλίγων] Correxi labem, negligentia librariorum ſaepe his libris illatam. Vid. L. XIII, 75. XIV, 98. P. Wess.

33. Ἱδρῶτας ἐκπίπτειν συνέβαινε] Sic praeſtare *Rhodomanus* pulcre vidit. Putes etiam ἰχῶρα ἐκπίπτειν fuiſſe olim, quomodo in non diſſimilis veneni compoſitione *Julius Africanus* Ceſtor. p. 290. ταῦτα σύγκειται, ὡς ἰχῶρα ποιῆσαι τὰ σαρκία. Certe ita ni dederit, per ἱδρῶτας ſanguinem ſive ſeroſum illum humorem intellexit, qui ex ſerpentium putrefactarum corpore excernitur. P. Wess.

49. Ἴδιον γάρ τι] Scribe ἴδιον δέ τι. L. Rhod.

53. Οἰκείας τῆς φιλανθρώπου βοηθείας ἔτυχεν] Non dubito, quin hic deſideretur ſubſtantivum, quod cum φιλανθρώπου jungatur. Id autem fortaſſe fuerit ψυχῆς, vel aliud hujuſmodi. H. Steph.

Οἰκείας τῆς φιλανθρώπου — ἔτυχεν] Sic forte corrigendum; οἰκείως τῇ φιλανθρώπῳ διαθέσει vel γνώμῃ βοηθείας. Dativus enim magis convenire videtur propter εὐφωνίαν, quam genitivus. L. Rhod.

Οἰκείας τῆς φιλανθρώπου βοηθείας ἔτυχεν] Haud quidem male viri docti. Lenior tamen medicina erit ſi aut τῆς φιλανθρώπου aut τῶν φιλανθρώπων correxeris. Namque ita ſolet Auctor τὸ φιλάνθρωπον & τὰ φιλάνθρωπα adpellare omne humanitatis ſtudium atque officium; τυχεῖν τῶν φιλανθρώπων τυγχάνειν L. XIII, 3. πολλῶν τυχεῖν φιλανθρώπων L. XVIII, 67. Quin de ipſo hoc Ptolemaeo, διεδίδου ὁ τότε χρόνος — καὶ φιλάνθρωπον L. XIX, 54. P. Wess.

54. Καθ' ἣν ἔδοξεν ὁρᾶν δράκοντα βοτάνην &c.] Rem ſic narrat *Cicero* II. Divinat. cap. 66. *qui* (Alexander) *cum Ptolemaeus, familiaris ejus, in praelio telo venenato ictus eſſet, eoque vulnere ſummo cum dolore moreretur; Alexander aſſidens, ſomno eſt conſopitus. Tum ſecundum quietem viſus ei dicitur draco is, quem mater Olympias alebat, radiculam ore ferre, & ſimul dicere, quo illa loco naſceretur, (neque is longe aberat ab eo loco) ejus autem eſſe vim tantam, ut Ptolemaeum facile ſanaret* &c. Neque aliter *Strabo* L. XV. pag. 1052., addens prudentiſſime, τινὲς δὲ τοῦ μύθου [illegible] χάριν. Cui facile adſentior, non item illis, qui herbam iſtam *Ariſtolochiam* fuiſſe cenſent ex *Cicerone* L. I. Divin. C. 10., ſed male intellecto. Tu confer *P. Victorium* L. VI. Lect. Var. C. 3., & quae nuper ad *Ciceronem* commentatus eſt *Daviſius*. P. Wess.

68. Καὶ μεγάλῃ μὲν καὶ πολλὰ ἐπεχείρει &c.] Multo haec diſtinctius *Arrian.* Ἀναβ. VI, 19. Viſo Oceano Alexander veſtigia tandem relegere coepit, ſed paene invitus: namque

Unus Pellaeo juveni non ſufficit orbis,

Aeſtuat

καὶ δεῖξαι ταύτης τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν, καὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ φύεται. ἐγερθεὶς οὖν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ τὴν βοτάνην ἀναζητήσας, καὶ τρίψας, τό, τε σῶμα τοῦ Πτολεμαίου κατέπλασε, καὶ πιεῖν δοὺς, ὑγιῆ κατέστησε· γνωσθείσης δὲ τῆς εὐχρηστίας, καὶ οἱ λοιποὶ τυχόντες τῆς ὁμοίας θεραπείας, διεσώθησαν. τὴν δὲ πόλιν τῶν Ἁρματηλίων, οὖσαν ὀχυρὰν καὶ μεγάλην, ἐπεβάλετο μὲν πολιορκεῖν· τῶν δ᾽ ἐγχωρίων ἀπαντησάντων μεθ᾽ [f] ἱκετηριῶν, καὶ παραδόντων ἑαυτοὺς, ἀπέλυσεν αὐτοὺς τῆς τιμωρίας.

Αὐτὸς δὲ καταπλεύσας εἰς τὸν ὠκεανὸν μετὰ τῶν φίλων, καὶ δύο νήσους ἐνταῦθα [g] κατιδὼν, εὐθὺς ἐν αὐταῖς τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπῶς ἔθυσε· καὶ μεγάλα μὲν καὶ πολλὰ ἐκπώματα χρυσᾶ κατεπόντισε, ταῖς σπονδαῖς συναφιείς· βωμοὺς δὲ Τηθύος καὶ Ὠκεανοῦ κατασκευάσας, [h] ὑπέλαβε τετελευτηκέναι τὴν προκεχειρισμένην στρατείαν. ἀναζεύξας δ᾽ ἐντεῦθεν
571. εἰς τοὔπισω διὰ τοῦ ποταμοῦ, παρέπλευσεν [i] εἰς τὰ Ὕαλα, πόλιν ἐπίσημον. αὕτη δὲ τὴν πολιτείαν εἶχε διατεταγμένην ὁμοίως τῇ Σπάρτῃ· ἀπὸ δύο γὰρ οἴκων ἐν αὐτῇ διεδέχοντο δύο βασιλεῖς ἀεὶ, τῶν κατὰ πόλεμον ἡγούμενοι· στρατευομένων δὲ τῶν γερόντων, ἀρχεῖον τῶν ὅλων προειστήκει. ὁ δ᾽ οὖν Ἀλέξανδρος τὰ πεπονηκότα τῶν σκαφῶν ἐνέπρησε· τὸν δὲ λοιπὸν στόλον παραδοὺς Νεάρχῳ καί τισιν ἄλλοις τῶν φίλων, προσέταξε τὴν παραλίαν πᾶσαν παραπλεῦσαι δι᾽ ὠκεανοῦ, καὶ πάντα κατασκεψαμένους, ἀπαντᾷν [k] ἐπὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, ἐπῆλθε πολλὴν χώραν, καὶ τοὺς μὲν ἐνισταμένους κατεπολέμησε, τοὺς δὲ πειθαρχοῦντας φιλανθρώπως προσεδέχετο· τοὺς μὲν γὰρ [l] Ἀβρίτας ὀνομαζομένους, καὶ τοὺς τὴν Κεδρωσίαν οἰκοῦντας χωρὶς [m] κινδύνων προσηγάγετο. μετὰ δὲ ταῦτα πολλὴν μὲν ἄνυδρον, οὐκ ὀλίγην δὲ ἔρημον διελθὼν, ἐπὶ τὰ [n] Ὠρείτιδος ὅρια [o] κατήντησεν. εἰς τρία δὲ μέρη τὴν δύναμιν διελόμενος, τοῦ μὲν πρώτου μέρους ἀπέδειξεν ἡγεμόνα Πτολεμαῖον, τοῦ δὲ δευτέρου Λεοννάτον. καὶ τῷ μὲν τὴν παραθαλαττίαν λεηλατεῖν προσέταξε [p] Πτολεμαῖον, τὴν μεσόγειον δὲ κατασύρειν Λεοννάτον· τὴν δ᾽ ὑπώρειαν καὶ τὴν ὀρεινὴν αὐτὸς ἐπόρθησεν. ἅμα δ᾽ ὑφ᾽ ἕνα καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον πολλῆς χώρας δῃουμένης, ἔγεμε πᾶς τόπος πυρὸς καὶ διαρπαγῆς καὶ

Olymp. CXIII. II.

turam & vim docere, locum etiam ubi nasceretur, ostendere visus est. Excitatus ergo Alexander investigatam herbam contrivit, & corpori Ptolemaei applicata, & potione ex illa exhibita, sanitati aegrotum restituit. Caeteri quoque salutari herbae usu cognito, ejusdem ope convaluerunt. Caeterum Harmateliorum urbem munitam & amplam cum oppugnare instituisset, oppidani cum suppliciis regi occurrentes se ipsos & urbem dediderunt, impunitatem eo consecuti.

104. Tunc cum familiaribus ad Oceanum provectus, duabus illic insulis repertis, magnifico Deos sacrificio veneratur; aureaque pocula numero haud pauca, nec pondere exigua, una cum libamentis in mare projecit. Tandem excitatis in Thetyos & Oceani honorem aris, expeditioni propositae finem imposuisse ratus, classe per amnem retro subvehitur: ubi ad Hyala oppidum insigne appellit. Eandem hoc reipublicae formam, quam Sparta, habebat. Bini enim ex duabus familiis in eo reges, perpetuo successionis ordine, res bellicas administrabant. Summae autem rerum gerendarum Curia seniorum praeerat. Hinc naves, quae vitium fecerant, cremat; Et tradita Nearcho, nonnullisque amicorum aliis classe, totam Oceani oram praetervehi, & diligenter omnibus lustratis, ad Euphratis ostia excurrere jubet. Ipse vero, castris inde motis, magna terrarum spacia peragrat: & adversantes passim debellat, imperata autem facientes humaniter in fidem accipit. Nam Abritas, & Gedrosiam incolentes, absque periculis subjunxit. Postea multos terrarum tractus aqua destitutos, nec pauciores ab omni cultu desertos emensus, ad fines Oritidis pervenit: ubi tripartitum agmen fecit. Uni Ptolemaeum, alteri Leonnatum praeficit. Illum maritimam populationibus infestam habere, hunc mediterranea incursionibus vexare jubet: Ipse montana, & his subjecta loca, pervastat. Dumque uno eodemque tempore multae passim regiones hostiliter invaduntur, factum est, ut omnis ille locus igni, rapinis, caedibus reple-

---

f Ἱκετηριῶν Reg. 2. *Basil. Vat.* Cett. ἱκετηρίας. *g* Ἰδὼν *Steph.* marg. & Reg. 1., qui statim addit ἐν αὐταῖς ἔθυσε τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπῶς, καὶ πολλὰ μὲν ἐκπώματα καὶ μεγάλα χρυσᾶ κατεπ. *h* Ὑπελάμβανε *idem.* *i* Εἰς Ταῦλα Reg. 1. *k* Εἰς τὰς *idem.* *l* Ἀβρίτας *Steph.* ora & *Basil.* Orbitas *Cossus.* Vulgo Ἀραβίτας. *m* Κινδύνου Reg. 1. *n* Νεοφίδος Reg. 2. Oridis finitima *Cossus.* Vulgo Νεωρίδος. *o* Κατήντησεν· εἰς τρία δὲ — διελόμενος, τοῦ μὲν Reg. pr. quod placet. *Edd.* κατήντησεν, εἰς τρία μέρη — — καὶ τοῦ πρώτου. *p* Πτολεμαίῳ *idem.*

Aestuat infelix angusto limite mundi
Ut Gyarae clausus scopulis parvaque Seripho.

sicuti de eo canit *Juvenalis* Sat. X, 178. P. Wess.

73. Εἰς τὰ Ὕαλα] Utra certior sit scriptura Ταῦλα an Ὕαλα non audeo decernere. Nomen urbis plerique omnes silentio praetereunt. P. Wess.

76. Τῶν κατὰ πόλεμον ἡγούμενοι. στρατευομένων δὲ &c.] Sunt haec exscriptorum culpa confusa. Dederat Auctor τῶν κατὰ πόλεμον στρατευομένων ἡγούμενοι· τῶν δὲ γερόντων, ut bene Interpres. Valebat in his Indis, quod Spartae legibus receptum erat, ut binos haberent reges, quorum ea in urbe alter ex Euristhenidarum semper erat familia, e Proclidis alter. Regibus adpositi erant senatores, γέροντες, summi reipublicae moderatores & quidam quasi domini. Unde ἐπιστατοῦντες ἁπάντων τῶν πραγμάτων *Isocrati* Paneg. p. 389., quique cum in senatum allectus τῶν πολλῶν δεσπότης *Demosthenis* Or. in Leptin. p. 300. Plura alia hoc de senatorum consessu *N. Cragius* de Lacod. Republ. L. IV, 3., cujus observatis adjungi elegans potest locus ex *Archyta* apud *Jo. Stobaeum* Tit. XLI. p. 269. P. Wess.

79. Τὸν δὲ λοιπὸν στόλον παραδοὺς Νεάρχῳ &c.] Conferri debet *Curtius* IX, 10, 3. & *Arrian.* Ἀναβ. L. VI, 21. P. Wess.

87. Τοὺς μὲν γὰρ Ἀβρίτας] Una duntaxat transposita litera genti suum nomen reddidi, nihil *Is. Vossio* ad libri sui marginem dissentiente. Ab Indiae fluvio Arbi accolae Ἄρβιες ἢ Ἀρβῖται, *Stephano* teste in Ἄρβις, dicebantur: subinde etiam *Arbii*, *Arabitae*, Ἀράβιες *Plinio*, *Curtio* & *Arriano*, quemadmodum operose ostendit *Cl. Salmasius* in *Solin.* p. 829., cui omnia debet ad *Arrian.* suum L. VI. p. 418. N. Blancardus. P. Wess.

91. Εἰς τὰ Νεοφίδος ὅρια] Lege Νεωρίδος. L. Rhod.

Ἐπὶ τὰ Ὠρείτιδος ὅρια] Sic correxi, cujus instituti caussam aequis arbitris me probaturum confido. Primo citra controversiam mendi macula adspersum est vulgatum. Deinde gentem plerique omnes scriptorum Ὠρείτας sive Ὠρεῖτας nuncupant, nisi si qua simili vitio sint pravi. Hoc amplius, *Oridis* & dein *Oritarum* nomen, quod *Cossus* ex suis schedis expressit, a correctione mea parum aut nihil deflectit. Quin ipsemet Auctor extremo cap. 105. eos *Oritas* clarissime adpellat, ut dubium esse nequeat, quia simili modo regionis nomen & hic scripserit. Habes rationum momenta, quibus Νεοφίδος in Ὠρείτιδος titulum immutaverim. Accipe nunc vitii originem, quam *Freinshem.* ad *Curtii* L. IX, 10, 6. hanc reperit. Scriptum fuisse ait HΩPITAΣ, ut H esset ἐπίσημον & adspiratio duntaxat, non litera: librarios usum ejusmodi adspirationis non capientes, eam in proximae figurae literam N commutasse, sic ex HΩPITAIΣ progenitos esse NΩPITAΣ, & tandem NEΩPITAΣ. Acute ille quidem, sicuti & *Berkelius*, gemina his & germana commentatus ad *Stephan.* in Ἀλεξάνδρεια, si tamen vere. Sed id mitto quaerere, quandoquidem de morbo & medicina constat. Mox cultius visum κατήντησεν· εἰς τρία δὲ — — διελόμενος, τοῦ μὲν πρώτου ex *Reg. pr.* P. Wess.

94. Λεηλατεῖν προσέταξε Πτολεμαῖον] Probam foret Πτολεμαίῳ scho-

Olymp. CXIII. II. repleretur. Unde praeda milites ingente ſunt potiti, & numerus peremtorum ad multas ſe myriades extendit. Hac gentium occidione perculſi finitimi, omnes regis in fidem conceſſere. Hic condendae urbis amor & ſtudium regem inceſſit: cum portum a fluctibus tutum, & commodum juxta locum inveniſſet; In hoc itaque Alexandriam exſtruxit.

105. Inde in Oritarum regionem per obliquos aditus ingreſſus, totam continuo imperata facere coëgit. Hi caetera quidem Indorum moribus ac inſtitutis conſimilia habent. Uno autem differunt. 618. Id quod fidem prope excedit. Nam defunctorum apud illos cadavera propinqui nudi lanceisque inſtructi efferunt. Quae poſtquam in ſylva regionis aliqua depoſuerunt, ornatum mortuo detrahunt, & exanimum corpus feris eſcam relinquunt. Veſtibus autem diviſis, ſacra faciunt heroibus ſubterraneis, & neceſſarios convivio excipiunt. Poſtea in Gedroſiam contendit Alexander, juxta mare iter faciens; Et ad gentem per omnia feram & hoſpitalitatis expertem venit. Qui enim iſtic habitant, ungues a primo aetatis exortu ad ſenectutem uſque excreſcere ſinunt, & crines inter ſe conſtipatos alunt. Color propter ſolis fervorem adustus, & pelles ferarum pro amictu. Balenarum, quas mare ejectat, carnibus veſcuntur. In tuguriis componendis hac ratione utuntur; Parietum quidem ſtructuram educunt, culmen vero e coſtis balenarum, unde XIIX. cubitorum trabes adornantur, ſuperimponunt. Tegularum denique loco ſquamis balenarum tecta cooperiunt. Per hanc gentem ubi magno cum labore tranſierat Alexander, in deſertam quandam regionem, & omnis copiae ad vitam ſuſtentandam, expertem eſt delatus. Ibi cum multi ciba iorum inopia deficientes interirent, non exercitum ſolummodo animus deſtituit, verum regem ipſum moeror ac ſolicitudo haud vulgaris corripuit. Miſerabile enim videbatur, eos, qui virtute armiſque mortales univerſos exſuperaſſent, in regione deſerta omnium egenos, inglorio perire exitu. Quapropter viros omnium expeditiſſimos in Parthiam, Drangienen, Ariam, caeteraſque ſolitudini conterminas regiones miſit cum mandatis, ut quam celerrime camelos dromadarios, & id genus jumenta portandis ſarcinis adſueta, cibariis aliiſque ad uſum commodis rebus onuſta, ad Carmaniae fines adducerent. Hi mandatis ad provinciarum Satrapas quam ocyſſime perlatis, ut magna commeatuum vis ad

πολλῷ φόνῳ. διόπερ ταχέως οἱ μὲν στρατιῶται πολλῆς λείας ἐκυρίευσαν, τῶν δ' ἀναιρεθέντων σωμάτων ἀριθμὸς ἐγένετο πολλῶν μυριάδων. τῇ δὲ τῶν ἐθνῶν τούτων ἀπωλείᾳ πάντες οἱ πλησιόχωροι περίφοβοι γενόμενοι, προσεχώρησαν τῷ βασιλεῖ. ὁ δ' Ἀλέξανδρος παρὰ θάλατταν ἐφιλοτιμήθη κτίσαι πόλιν, λιμένα μὲν εὑρὼν ἄκλυστον, πλησίον δ' αὐτοῦ τόπον εὔθετον, ἔκτισεν ἐν αὐτῷ πόλιν [q] Ἀλεξάνδρειαν.

Εἰς δὲ τὴν τῶν [r] Ὠριτῶν χώραν διὰ τῆς παρόδου παρεισελθὼν, ταχέως ἅπασαν ὑπήκοον ἐποιήσατο. οἱ δὲ Ὠρῖται τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσια τοῖς Ἰνδοῖς ἔχουσιν, ἓν δὲ ἐξηλλαγμένον καὶ παντελῶς ἄπιστον. τῶν γὰρ τελευτησάντων παρ' αὐτοῖς τὰ σώματα φέρουσιν οἱ συγγενεῖς γυμνοὶ, λόγχας ἔχοντες. εἰς δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς χώρας δρυμοὺς θέντες τὸ σῶμα, τὸν μὲν περικείμενον τῷ νεκρῷ κόσμον περιαιροῦνται, τὸ δὲ σῶμα τοῦ τετελευτηκότος [s] καταλείπουσι βορὰν τοῖς θηρίοις· τὰς δ' ἐσθῆτας διελόμενοι θύουσι τοῖς κατὰ γῆν ἥρωσι, καὶ τῶν οἰκείων [t] ὑποδοχὴν ποιοῦνται. Μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ Ἀλέξανδρος προῆγεν ἐπὶ τὴν Κεδρωσίαν, παρὰ θάλατταν τὴν πορείαν ποιούμενος· καὶ κατήντησεν εἰς ἔθνος ἄξενον καὶ παντελῶς θηριῶδες. τούς τε γὰρ ὄνυχας οἱ τῇδε κατοικοῦντες ἐκ γενετῆς αὔξουσι μέχρι γήρως, καὶ τὸ τρίχωμα πεπιλωμένον [v] ἐῶσι, τὸ δὲ χρῶμα διὰ τὴν τοῦ ἡλίου θερμότητα κατακεκαυμένον ἔχουσι, καὶ δορὰς περιβέβληνται. σιτοῦνται δὲ τὰ ἐκβαλλόμενα κήτη σαρκοφαγοῦντες, καὶ τὰς οἰκήσεις κατασκευάζουσι, τοὺς μὲν τοίχους ἀνοικοδομοῦντες, [x] τὰς δ' ὀροφὰς ἐκ τῶν τοῦ κήτους πλευρῶν, ἐξ ὧν ὀκτωκαιδεκαπήχεις δοκοὶ κατηρτίζοντο. ἀντὶ δὲ τοῦ κεράμου ταῖς φολίσι τῶν ζώων τὰς στέγας κατεκάλυπτον. ὁ δ' Ἀλέξανδρος διελθὼν τοῦτο τὸ ἔθνος ἐπιπόνως, διὰ σπάνιν τροφῆς, ἐνέβαλεν εἰς χώραν ἔρημον καὶ πάντων τῶν εἰς τὸ ζῆν χρησίμων σπανίζουσαν. [y] τῶν πολλῶν δὲ διὰ τὴν ἔνδειαν διαφθειρομένων, ἥ τε δύναμις τῶν Μακεδόνων [z] ἠθύμησε, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐνέπεσεν οὐκ εἰς τὴν τυχοῦσαν λύπην τε καὶ φροντίδα. δεινὸν γὰρ ἐφαίνετο τοὺς ἀρετῇ καὶ τοῖς ὅπλοις ἅπαντας [a] ὑπερβαλλομένους, ἐν ἐρήμῳ χώρᾳ πάντων σπανίζοντας ἀκλεῶς ἀπόλλυσθαι. διόπερ εὐζώνους ἄνδρας ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Παρθυαίαν καὶ Δραγγίνην καὶ Ἀρίαν, καὶ τὰς ἄλλας τὰς πλησιοχώρους τῇ ἐρήμῳ, προστάξας ταχέως ἀγαγεῖν ἐπὶ τὰς ἐμβολὰς τῆς Καρμανίας δρομάδας καμήλους καὶ τὰ νωτοφορεῖν εἰωθότα τῶν φορτίων, γεμίσαντας σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. οὗτοι μὲν οὖν ὀξέως διαπεράσαντες πρὸς τοὺς Σατράπας τούτων τῶν ἐπαρχιῶν, ἐποίησαν παρακομι- 572.

---

[q] Ἀλεξάνδρειαν Venet. [r] Oritarum Coſpus. Νεαριτῶν Reg. 1. & mox Νεαρῖται Cett. Νεαριτῶν & Νεαρῖται. [s] Καταλείπουσι βορὰν Reg ambo & Baſil. ſine εἰς, quod & ſtigmate innuit Steph. [t] Ἀποδοχὴν margo Steph. [v] Ἐῶσι Reg. 2. Vat. Venet. Coſpus & ora Steph.: Cett. ἔχουσι, quamquam in Baſil. deſunt. Mox τὸ δὲ τρίχωμα Vat. & Reg. 2. [x] Τὰς δ' ὀροφὰς Steph. ora ex Venet. & Reg. 1., in quo συνοικοδομοῦντες. [y] Πολλῶν δὲ idem. Reg. [z] Ἠθύμησε Reg. 1. [a] Ὑπερβαλλομένους Reg. 1.

ſchedarum veterum, ſi & Λιμένα praeferrent: quod cum non innovent, neque ego muto. P. Wess.

5. Λιμένα μὲν εὑρὼν ἄκλυστον] Vide not. in L. III, 44., ubi his ſimilia Dionis Chryſoſtomi ab impetu H. Valeſii liberavimus. Plutarchus accedat patronus T. II. p. 778. C. καὶ τοῦ Ἐπικούρου τἀγαθὸν ἐν τῷ βαθυτάτῳ τῆς ἡσυχίας, ὥσπερ ἐν ἈΚΛΥΣΤΩΙ λιμένι καὶ κωφῷ, τιθέμενον, & incertus ſcriptor Peripli Ponti Euxini pag. 146. Ed. Gronov. [illegible] λιμὴν — [illegible] λιμὴν ἄκλυστος. Non diſſimili ſententia ἄκλυστον [illegible] ὕδωρ & ἄκλυστον καὶ γαληναίαν θάλατταν dixit Aelian. de Animal. L. XIII, 18, 19. Ceterum Alexandrea haec πόλις Νεαριτῶν Stephano Byzantino pro Ὠριτῶν, recte corrigentibus Holſtenio & Berkelio. P. Wess.

17. Καταλείπουσι βορὰν τοῖς θηρίοις] Praepoſitionem aliae in terras exſulatum ire juſſi. [illegible] ipſa Lexica dabunt. Poeta principio Il. A. αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν Οἰωνοῖσί τε πᾶσι. Porro non multo diverſum ſepulturae genus Hyrcanis & Bactris attribuit Euſebius Praep. Evangel. L. I, 4. p. 11. D. P. Wess.

26. Ἐσθῆτας δὲ [illegible] &c.] Vide L. III, 15. & ſeqq. tum Strabon. L. XV. p. 1050. & gemina memoriae prodentem Arrian. Indicor. Cap. 29. &c. P. Wess.

36. Ἥ τε δύναμις τῶν Μακεδόνων ἠθύμησε] Macedonum famem & incommoda, quae hoc itinere ſubierunt, copioſius exſequuntur Strabo XV. p. 1051., Arrian. Ἀναβ. L. VI, 23. ſeqq. & Curtius L. IX, 10, 12. P. Wess.

42. Καὶ Ἀρίαν] Sic ſaepe infra: alias Ἀρείαν vocare ſolet. Salmaſ. in Solin. p. 827. confer. P. Wess.

45. Καὶ τὰ νωτοφορεῖν εἰωθότα τῶν φορτίων] Verborum ſeries videbatur requirere τὰ — εἰωθότα τῶν ζώων, aut τῶν φοράδων, quod poſterius mihi in cogitationem veniſſe non diffiteor. Φοράδες & Φοράδια equae ſunt Baſil. Magno Epiſtol. 303. & Gregorio Nazianzeno in Teſtamento. Itaque τὰ νωτοφορεῖν εἰωθότα τῶν φοράδων equae erunt clitellariae. Ita vero ſi nolis, neque enim pro voce ſerioris Graeciae pugnare conſultum arbitror, ellipſi ſubveniendum ſtructurae eſt. Dixit alibi Auctor τῶν

μισθῶσαι πολλὴν ἀγορὰν ἐπὶ τὸν ὡρισμένον τόπον. ὁ δ' Ἀλέξανδρος τὸ μὲν πρῶτον διὰ τὴν ἀβοήθητον ἔνδειαν πολλοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν, μετὰ δὲ ταῦτα, κατὰ τὴν πορείαν ὄντος αὐτοῦ, τῶν [b] Ὠρειτῶν τινες ἐπιθέμενοι τοῖς περὶ τὸν Λεοννάτον τεταγμένοις, καὶ συχνοὺς καταβαλόντες, ἀπέφυγον εἰς τὴν ἑαυτῶν χώραν.

Μόγις δὲ περάσας τὴν ἔρημον, ἧκεν εἰς χώραν οἰκουμένην, καὶ πάντων τῶν χρησίμων εὐποροῦσαν. ἐν ταύτῃ δὲ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν, ἐφ' ἑπτὰ μὲν ἡμέρας προῆγε κεκοσμημένῃ τῇ δυνάμει πανηγυρικῶς, καὶ Διονύσῳ κῶμον ἦγεν [c] ἑορτάζων, καὶ μέθῃ καὶ πότοις [d] χρώμενος κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν. ἀπὸ τούτου δὲ γενόμενος, ἀκούσας [e] τε ὅτι πολλοὶ τῶν βιαίως καὶ ὑβριστικῶς κεχρημένων ταῖς ἐξουσίαις παρανενομήκασι, πολλοὺς τῶν τε σατραπῶν καὶ στρατηγῶν τιμωρίας ἠξίωσε. τῆς δ' εἰς τοὺς παρανενομηκότας ἡγεμόνας μισοπονηρίας διαβοηθείσης, πολλοὶ 573. τῶν στρατηγῶν, συνειδότες ἑαυτοῖς ὕβρεις καὶ παρανομίας, εἰς φόβον ἐνέπιπτον· καί τινες μὲν μισθοφόρους ἔχοντες, ἀφίσταντο τοῦ βασιλέως, τινὲς δὲ χρήματα συσκευασάμενοι, δρασμοὺς ἐποιοῦντο. ταῦτα δὲ πυθόμενος ὁ βασιλεύς, πρὸς πάντας τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν στρατηγοὺς καὶ σατράπας ἔγραψεν, ἐπειδὰν ἀναγνῶσι τὴν ἐπιστολήν, παραχρῆμα πάντας τοὺς μισθοφόρους ἀπολῦσαι. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον τοῦ βασιλέως διατρίβοντος ἔν τινι παραθαλαττίῳ [f] πόλει ὀνομαζομένῃ Σαλμοῦντι, καὶ σκηνικοὺς ἀγῶνας ἐν τῷ θεάτρῳ ποιοῦντος, κατέπλευσαν οἱ δι' ὠκεανοῦ πλεῖν τὴν παραθαλάττιον ἀπεσταλμένοι, καὶ παραχρῆμα εἰς τὸ θέατρον παρελθόντες, τόν τε Ἀλέξανδρον ἠσπάσαντο, καὶ περὶ τῶν πεπραγμένων ἀπήγγειλαν. οἱ δὲ Μακεδόνες, ἡσθέντες τῇ παρουσίᾳ τῶν ἀνδρῶν, κρότῳ μεγάλῳ τὸ γεγονὸς ἐπεσημήναντο καὶ πᾶν τὸ θέατρον μεστὸν ἦν χαρᾶς ἀνυπερβλήτου. οἱ δὲ καταπεπλευκότες ἀπήγγελλον, ἀμπώτεις τε καὶ [g] πλήμας παραδόξους γίνεσθαι κατὰ τὸν ὠκεανόν· καὶ κατὰ μὲν τὰς ἀμπώτεις, παραδόξους νήσους τε ὁρᾶσθαι, μεγάλας καὶ πολλὰς [h] ἐπ' ἄκρας τῆς παραθαλαττίου χώρας, κατὰ δὲ τὰς [i] πλήμας ἁπάσας τοὺς προειρημένους τόπους κατακλύζεσθαι, πολλοῦ καὶ βιαίου πνεύματος φερομένου πρὸς τὴν χέρσον, τῆς δ' ἐπιφανείας ἀφρῷ πολλῷ λευκαινομένης· τὸ δὲ παραδοξότατον, κήτεσι πολλοῖς καὶ τὸ μέγεθος ἀπίστοις συγκεκυρηκέναι. ταῦτα δὲ φοβηθέντας αὐτούς, τὸ μὲν πρῶτον ἀπελπίσαι τὸ ζῆν, ὡς αὐτίκα μάλα μετὰ τῶν σκαφῶν διαφθαρησομένους, μετὰ δὲ ταῦτα ἐξ ἁπάντων μιᾶς φωνῆς γιγνομένης, καὶ διὰ τῶν ὅπλων πολλοῦ συντελουμένου ψόφου, [k] πρὸς

Olymp. CXIII. 4. definitum locum deportaretur, effecerunt. Per extremam hanc inopiam complures suorum (quod primum erat incommodum) Alexander desideravit. Et dum adhuc in itinere est, Oritarum quidam Leonnati agmen adorti, numerum haud exiguum prostravere; (quod detrimentum erat alterum) Et hinc ad sua se receperunt.

106. Tandem cum aegre per summas difficultates deserta illa superassent, in regionem incolis frequentem, & commodis omnibus refertam, perveniunt. Ubi reductis ad se copiis omnibus, vires recolligendi copiam fecit; cumque illis ad panegyricae speciem pompae exornatis, per dies VII. processit; & festam Libero Patri comessationem peragens, in medio passim itinere compotationes non absque temulentia, instituit. Quibus perfunctus, cum multos Satraparum & ducum per vim & injuriam potestate abusos cognovisset, meritas illis poenas irrogavit. Qua regis in duces improbe se gerentes severitate divulgata, multi ex praefectis, injuriarum & scelerum sibi conscii, timere sibi coeperunt. Ideo nonnulli, qui mercenariis praeerant, a rege deficiunt. Quidam corrasis undique pecuniis fugam intendunt: De quibus Rex certior factus, ad omnes Asiae praesides & Satrapas scripsit, ut simulac literas perlegissent, extemplo quicquid conductitii militis esset, exauctorarent. Sub quod tempus, dum in maritima quadam urbe, cui Salmunti nomen, permoratur, & scenicos in theatro ludos exhibet, cum classe sua appellunt, qui ad littorales Oceani terras investigandum missi fuerant. Qui continuo Theatrum ingressi, salutato rege, quae effecissent, renunciant. Gavisi virorum adventu Macedones, ingenti voluptatem suam plausu contestantur, adeo quidem, ut omne theatrum summa laetitia perfunderetur. Referebant autem 619. legati, mirificas in Oceano aquarum reciprocationes & aestus existere; ac per reflexus in extremis maritimae oris Insulas complures non exiguae magnitudinis subito apparere, quae per aestuantis maris affluxionem omnes denuo fluctibus submerguntur, dum magna vis flatus cum vehementia insurgens ad continentem defertur, & magna spumae copia fluctus in summo albescunt; Et quod omnium insolentissimum, multos incredibili mole cetos occurrisse. Quorum metu perculsi initio spem vitae ipsi abjecerint, ut qui ipso statim momento cum navigiis interituri essent: Sed postquam omnes simul una voce clamorem edidissent, collisisque armis,

---

[b] Ὀρειτῶν, Ὠρειτῶν *Steph.* in margine, quorum prius in *Basil. Venet. & Vatic.* Oritas etiam *Castal.* In *Edd.* ὀρεινῶν, absurde. [c] Ἑορτάζων δὲ μετὰ *Reg.* 1. [d] Χρώμενος κατὰ sine καὶ, quod *Steph.* asterisco signavit, *Reg.* 2. *Bas.*, quos sequor. [e] Deest vox in *Bas.* [f] Πόλει τῇ *Reg.* 1. [g] Πλημμυρίας *idem.* & *Steph.* margo, sed in *Reg.* quoque παραδόξους. [h] Ἐξάρας *Basil.* [i] Πλημμυρίας iterum *Reg.* 1. & *Steph.* margo, nullo discrimine. [k] Πρὸς δὲ πρὸς &c. *Reg.* 1.

τῆς ὑδάτων κομιδῆς, alio loco κλεῖθρα τῶν ὁδῶν, ταῖς & τοῖς reticens. Quod & hic deerit, sive τῶν φορτίων sequentibus connectas, ut *Basil.* permittit, comma nullum interponens, sive praecedentibus. P. Wess.

52. Τῶν Ὠρειτῶν τινες ἐπιθέμενοι] Haec ipsa est *Diodori* manus, quam ὀρεινῶν substituto vocabulo turpiter foedaverant. Gentem, uti diximus, Ὠρεῖτας & Ὤρειτας, quorum prius verius, teste *Eustathio* in *Dionys.* v. 1096., adpellant. Ad eam domandam ab Alexandro relictus erat Leonnatus. Conf. *Arrian.* Indic. C. 23. & *Curtium* L. IX, 10, 19., qui tamen de praelii successu paullo aliter. P. Wess.

60. Καὶ μέθῃ καὶ πότοις χρώμενος κατὰ τὴν &c.] Habet hinc *Curtius* dicto loco, nec praeterit *Plut.* Alex. p. 702., nedum *Arrian.* Ἀναβ. L. VI, 28., rem tamen ipsam in fabulis ob silentium Ptolemaei & Aristobuli deputans. P. Wess.

65. Τῆς δ' εἰς τοὺς — — διαβοηθείσης] Conferendus est *Curtius* principio libri decimi. P. Wess.

75. Ἔν τινι παραθαλαττίῳ — Σαλμοῦντι] Urbis nomen, quam in Carmania fuisse ex *Arriano* conficias L. VI, 28., ab aliis negligitur. Fabulam Satyricam sub hoc tempus compositam & actam dabit *Athenaeus* L. XIII. p. 595. D. P. Wess.

87. Παραδόξους νήσους τε ὁρᾶσθαι &c.] Mallem prius vocabulum aut hinc abesset longissime, quippe ex praecedentibus temere repetitum, aut certe in παράδοξον, quo modo paulo ante *Reg. pr.*, commutaretur. P. Wess.

95. Τὸ μὲν πρῶτον ἀπελπίσαι τὸ ζῆν] Supra Gelon τὸ ζῆν ἀπελπίσας L. XI, 38., quod & hic recipi posset, nisi τὴν σωτηρίαν ἀπελπίζειν *Polybius* II, 34. IV, 69. & ἀπελπίζειν τὰ πράγματα Noster L. XIX, 36. 49. τὴν ἐπιβολὴν ἀπελπίζων aliaque ejusdem formae haberent plura. P. Wess.

98. Πρὸς δὲ τούτοις, τῶν σαλπίγγων ἠχουμένων] Non utor additamento *Reg.* I., quod satis quidem cultum in *Pausaniae* L. IV. pag. 298., hic invenustum. Σάλπιγγας ἠχούσας, rarius utique obvias, stabilit *Philo* Belopoic. pag. 98. καὶ θόρυβον πολὺν ποιοῦ, καὶ τὰς σάλπιγγας ἠχεῖν ποίει τὰ ἰσχυρότατα τῆς πόλεως. Sic lego. Edebatur ἠχεῖν, quod incongruum. Porro de monstris

Olymp. cxiii. ii. mis, & inflatis tubis excitaſſent ſtrepitum: belluas rei novitate conſternatas, profundum ſubiiſſe.

107. Quibus rex auditis, ut ad Euphratem uſque provehantur, claſſis praefectis imperat. Ipſe interim multis regionibus cum agmine peragratis, Suſianos tandem fines attingit. Quo tempore Calanus Indus, qui magnos in Philoſophiae ſtudiis progreſſus fecerat, & in honore apud regem erat, mirabili mortis genere vitam terminavit. Cum enim ad LXXIII. annos vitam produxiſſet, nec ullam per id temporis ſenſiſſet corporis infirmitatem, ſe ipſum vita abdicare, quod jam perfectam a natura & fortuna felicitatis menſuram accepiſſet, animum induxit. Invaletudine igitur tentatus, quae indies magis ingraveſcebat, precibus a rege contendit, ut ingentem ſibi rogum conſtrui, eique a ſe conſcenſo ignem a miniſtris ſubjici juberet. Alexander initio quidem hominem ab hoc propoſito avertere conabatur. At cum in ſententia perſiſteret, tandem, quod petiviſſet, effecturum ſe recipit. Res ea ſtatim divulgatur: exſtructoque rogo, ingens hominum multitudo ad inſolens ſpectaculum confluxit. Ubi Calanus, decretis ſuis obſecutus, magna animi fiducia rogum conſcendit, unaque crematus finem vivendi fecit. Inter hos vero qui tum aderant, nonnulli veſaniae id facinus imputabant: Alii vanae fortitudinis oſtentationi tribuebant. Erant tamen, qui animi generoſitatem, mortiſque contemtum admirarentur. Illum magnifice ſepeliendum rex curat, Suſamque profectus, Statiram, Darii filiam natu majorem, ſibi matrimonio jungit. Minorem vero Drypetim Hephaeſtioni uxorem tradit. Amicorum etiam nobiliſſimis conjugii novi auctor fuit, & generoſiſſimas Perſarum virgines in matrimonium locavit.

108. Per id tempus XXX. Perſarum millia aetate plane juvenes, & formae decore, viribuſque corporum eximii, Suſa pervenerunt. Hi per tempus bene longum mandato regio conquiſiti, a Praefectis & magiſtris res bellicas didicerant: Omneſque armis Macedonicis magnifice inſtructi ante urbem caſtra poſuere. Ubi cum ſtudii & exercitationis ſuae in armis ſpecimen regi exhibuiſſent, praeclaris ab eo muneribus cohoneſtati ſunt. Quia enim Gangen

δὲ τούτοις, τῶν σαλπίγγων ἠχούντων, τῷ παραδόξῳ πτοηθῆναι τὰ θηρία, καὶ δῦναι πρὸς βυθόν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς περὶ τούτων διακούσας, τοῖς μὲν ἡγουμένοις τοῦ στόλου παρήγγειλεν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην καταπλεῦσαι· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως πολλὴν χώραν διελθὼν, συνῆψε τοῖς Σουσιανοῖς ὅροις. Περὶ δὲ τοὺς καιροὺς τούτους Κάλανος ὁ Ἰνδὸς, ἐν φιλοσοφίᾳ μεγάλην ἔχων προκοπὴν, καὶ τιμώμενος ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρου, παράδοξον ἐποιήσατο τὴν τοῦ βίου καταστροφήν. βεβιωκὼς γὰρ ἔτη τρία πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα, καὶ πάντα τὸν χρόνον ἀπείρατος γεγονὼς ἀρρωστίας, ἔκρινεν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι, ὡς τὸ τέλειον τῆς εὐδαιμονίας παρά τε τῆς φύσεως καὶ τῆς τύχης ἀπειληφώς. καταπειραθεὶς δ᾽ ὑπ᾽ ἀρρωστίας, καὶ καθ᾽ ἡμέραν ἀεὶ μᾶλλον βαρυνόμενος, 574 ἠξίωσε τὸν βασιλέα πυρὰν αὐτῷ μεγάλην κατασκευάσαι, καὶ προσαναβάντος ἐπὶ ταύτην αὐτῇ, προστάξαι τοῖς ὑπηρέταις πῦρ ἐνεῖναι. ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος τὸ μὲν πρῶτον αὐτὸν ἀποτρέπειν ἐπειρᾶτο ταύτης τῆς ἐπιβολῆς· ὡς δ᾽ οὐχ ὑπήκουσεν, ὡμολόγησε συντελέσειν περὶ ὧν ἠξιωκὼς ἦν. διαγγελθείσης δὲ τῆς πράξεως, ἡ μὲν πυρὰ κατεσκευάσθη, τὸ δὲ πλῆθος κατήντησεν ἐπὶ τὴν παράδοξον θέαν. ὁ δὲ [l] Κάλανος, ἀκολουθήσας τοῖς ἰδίοις δόγμασι, τεθαρρηκότως ἐπέβη τῇ πυρᾷ, καὶ μετὰ ταύτης καταφλεχθεὶς ἐτελεύτησε. τῶν δὲ παρόντων οἱ μὲν μανίας αὐτοῦ κατέγνωσαν, οἱ δὲ κενοδοξίας ἐπὶ καρτερίᾳ, τινὲς δὲ τὴν εὐψυχίαν καὶ τὴν τοῦ θανάτου καταφρόνησιν [m] ἐθαύμασαν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτον μὲν ἔθαψε πολυτελῶς, [n] αὐτὸς δὲ παρελθὼν εἰς Σοῦσα, τὴν μὲν πρεσβυτέραν τῶν Δαρείου θυγατέρων Στάτειραν ἔγημε, τὴν δὲ νεωτέραν Ἡφαιστίωνι [o] συνῴκισε Δρύπητιν· ἔπεισε δὲ καὶ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν φίλων γῆμαι, καὶ συνῴκισεν αὐτοῖς τὰς εὐγενεστάτας παρθένους Περσίδας.

Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἧκον εἰς τὰ Σοῦσα τρισμύριοι τῶν Περσῶν, νέοι μὲν παντελῶς ταῖς ἡλικίαις, ἐπιλελεγμένοι δὲ ταῖς τῶν σωμάτων εὐπρεπείαις τε καὶ ῥώμαις. κατὰ δέ τινας ἐντολὰς τοῦ βασιλέως ἠθροισμένοι χρόνον ἱκανὸν, ἐπιστάτας καὶ διδασκάλους ἐσχηκότες τῶν πολεμικῶν ἔργων· πάντες δὲ Μακεδονικαῖς πανοπλίαις πολυτελῶς κεκοσμημένοι, παρεμβολὴν μὲν ἐποιήσαντο πρὸ τῆς πόλεως. ἐπιδειξάμενοι δὲ τῷ βασιλεῖ τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις ἄσκησιν καὶ μελέτην, ἐτιμήθησαν διαφερόντως. τῶν γὰρ

---

[l] Κάρανος Reg. sec. Vat. [m] Ἐθαύμαζον Reg. 1. [n] Αὐτὸς — εἰς Σοῦσα Idem, quod poſterius etiam Coſſus edit. Σοῦσαν vulgo. [o] Συνῴκισε Reg. 1. Paullo ante τῶν Δαρείου θυγατέρων Reg. alter & Vat., ſatis bene. τῆς Δαρ. θυγατέρων vulgo.

his marinis *Arrian.* Indicor. C. 30. & *Strabo* L. xv. pag. 1056. P. Weſs.

5. Τοῖς Σουσιανοῖς ὅροις] Lego τοῖς Σουσιανῆς ὅροις. Habemus autem hoc Σουσιανὴ cum alibi, tum pag. 597. initio, εἰς δὲ τὴν Σουσιανὴν [illegible]. H. Steph.

Τοῖς Σουσιανοῖς ὅροις] Nolo admodum refragari viro doctiſſimo. Quum tamen Σουσιανὴν χώραν, Σουσιανὴν κώμην dixerint veteres, *Stephano* auctore, & τὴν Σουσιανὴν γῆν *Arrian.* Ἀναβ. L. vi, 28. p. 270., patrocinium ὅροις Σουσιανοῖς non omnino deſit. P. Weſs.

9. Βεβιωκὼς γὰρ ἔτη τρία πρὸς τοῖς &c.] Conf. *Strabon.* L. xv. p. 1045. B. *Arrian.* L. vii, 3. & *Palladium* de Brachmanib. p. 10., de Calano non optime exiſtimantem, tum *Origen.* Φιλοσοφ. Cap. 24. p. 906. *Ed. Pariſ.* P. Weſs.

23. Ἀκολουθήσας τοῖς ἰδίοις δόγμασιν] Animam cenſebant inmortalem & corporis exſolutam vinculis beatiſſimum aevum agere Brachmanes. Cupide proin, ubi ad flammam ſeſe adplicuerant, & ſine gemitu adurebantur. Docent *Lucian.* de Peregrini Morte C. 25. & *Porphyrius* de Abſtin. L. iv, 18. Hinc & Zarmarus Imp. Auguſti aetate ex eadem Gymnoſophiſtarum ſecta Athenis ſe exurit apud *Dionem Caſſium* L. liv. p. 603. P. Weſs.

26. Οἱ μὲν μανίας αὐτοῦ κατέγνωσαν &c.] Neque illi injuria. Haud ſane virile eſt, ſed ſtolidum, igni corpus abſumendum tradere, ut morbi ſenectutiſve incommodis libereris. Sed Indis aliud viſum. *Cicero* Calanum *barbarum* & *indoctum* vocat, mortis obitae conſtantiam non condemnans Diſput. Tuſcul. L. ii, 21. P. Weſs.

35. Ἐς Σοῦσαν] Fortaſſe rectius Σοῦσα quam Σοῦσαν, ut ſtatim poſt εἰς τὰ Σοῦσα. Nam & hic Auctor in genitivo Σούσων non Σούσης, in dativo Σούσοις non Σούσῃ ſolet dicere: & alii ſcriptores habent quidem & ipſi Σοῦσαν interdum, ſed vix uſquam cum omnium veterum exemplarium conſenſu. ut apud *Plut.* de Alex. Fortuna (p. 326.) legitur, ἐγὼ δ᾽ εἰς Σοῦσαν [illegible] Ἀρβήλων ἀναβέβηκα. Ita, inquam, legitur in vulgatis editionibus: ſed veteres codices habent Σοῦσα. Noluimus tamen in hoc nomine, ſicut nec in multis aliis, ex duplici noſtrorum exemplarium ſcriptura unam facere. H. Steph.

Ἐς Σοῦσα] Quum *Reg. pr.* Σοῦσα praeferat, cauſſa nulla fuit cur ſperneretur. De nuptiis Alexandri cum Statira, Darii filiarum maxima, *Plut.* Alex. p. 703. E., & *Arrian.* Ἀναβ. vii, 4., ſed qui τὴν Δαρείου θυγατέρα τὴν πρεσβυτάτην Βαρσίνην non ſine errore, qui viros doctos fugere haud potuit, adpellat. P. Weſs.

36. Νέοι μὲν παντελῶς ταῖς ἡλικίαις] Alexander eos ἐπιγόνους, de qua voce ſupra L. i, 3., vocabat apud *Arrian.* L. vii, 4., quem adi. P. Weſs.

39. Κεκοσμήκασι] Correcte κεκοσμημένοι. L. Rhod.

Κεκοσμημένοι] Sequor *Rhodomani* ſcriptique codicis judicium. Notiſſima alioqui eſt in hoc & ſimplici verbo formando diſ-

cor-

τῶν Μακεδόνων πρὸς τὴν τοῦ Γάγγου ποταμοῦ διάβασιν ἀντειπόντων, καὶ πολλάκις ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καταβοώντων, καὶ τὴν ἐξ Ἄμμωνος γένεσιν διασυρόντων, [p] τοῦτο τὸ σύστημα κατεσκεύασεν ἐκ μιᾶς μὲν ἡλικίας τῶν Περσῶν καὶ ὁμοίας συνεστηκὸς, [q] δυνάμενον δὲ ἀντίταγμα γενέσθαι τῇ Μακεδονικῇ φάλαγγι. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀλέξανδρον ἐν τούτοις ἦν. Ἅρπαλος δὲ τῶν ἐν Βαβυλῶνι θησαυρῶν καὶ τῆς προσόδου τὴν φυλακὴν πεπιστευμένος, ἐπειδὰν τάχιστα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰνδικὴν ἐστράτευσεν, ἀπέγνω τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ· δοὺς δ' ἑαυτὸν εἰς τρυφὴν, καὶ πολλῆς χώρας ἀποδεδειγμένος σατράπης, τὸ μὲν πρῶτον εἰς ὕβρεις γυναικῶν καὶ παρανόμους ἔρωτας βαρβάρων ἐξετράπη, καὶ πολλὰ τῆς γάζης ἀκρατεστάταις ἡδοναῖς [r] κατηνάλωσεν. ἀπὸ δὲ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάττης πολὺ διάστημα κομίζων 575. ἰχθύων πλῆθος, καὶ δίαιταν πολυδάπανον ἐνστησάμενος, ἐβλασφημεῖτο. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐκ τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἐπιφανεστάτην τῶν ἑταιρῶν ὄνομα [s] Πυθονίκην μετεπέμψατο, καὶ ζῶσάν τε αὐτὴν βασιλικαῖς δωρεαῖς ἐτίμησε, καὶ μεταλλάξασαν ἔθαψε πολυτελῶς, καὶ τάφον κατὰ τὴν Ἀττικὴν κατεσκεύασε πολυδάπανον. μετὰ δὲ ταῦτα ἄλλην ἑταίραν Ἀττικὴν, [t] ὄνομα Γλυκέραν, μεταπεμψάμενος, ἐν ὑπερβαλλούσῃ τρυφῇ καὶ πολυδαπάνῳ διαίτῃ διεξῆγεν· εἰς δὲ τὰ παράλογα τῆς τύχης καταφυγὰς παρασκευαζόμενος, εὐεργέτει τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου μετὰ τὴν ἐξ Ἰνδῶν ἐπάνοδον πολλοὺς τῶν σατραπῶν κατηγορηθέντας ἀνελόντος, φοβηθεὶς τὴν τιμωρίαν, καὶ [u] συσκευασάμενος ἀργυρίου μὲν τάλαντα πεντακισχίλια, μισθοφόρους δ' ἀθροίσας ἑξακισχιλίους, ἀπῆρεν ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ κατέπλευσεν εἰς τὴν Ἀττικήν. οὐδενὸς δ' αὐτῷ προσέχοντος, τοὺς μὲν μισθοφόρους ἀπέλιπε περὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς, αὐτὸς δὲ μέρος τῶν χρημάτων ἀναλαβὼν, ἱκέτης ἐγένετο τοῦ δήμου. ἐξαιτούμενος δὲ ὑπ' Ἀντιπάτρου καὶ Ὀλυμπιάδος, καὶ πολλὰ χρήματα διαδοὺς τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ δημηγοροῦσι ῥήτορσι, διέδρα καὶ κατῆρεν εἰς Ταίναρον πρὸς τοὺς μισθοφόρους. ἐκεῖθεν δὲ πλεύσας εἰς Κρήτην, ὑπὸ [x] Θίμβρωνος ἑνὸς τῶν φίλων ἐδολοφονήθη. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, τὸν τῶν Ἁρπάλου χρημάτων λόγον ἀναζητοῦντες, Δημοσθένην καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ῥητόρων κατεδίκασαν, ὡς εἰληφότας τῶν Ἁρπάλου χρημάτων.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, τῶν Ὀλυμπίων ὄντων, ἐκήρυξεν ἐν Ὀλυμπίᾳ τοὺς φυγάδας πάντας εἰς τὰς

Olymp. CXIII. 4. tranſire Macedones detrectabant, & ſubinde in concionibus regi clamore ſuo obſtrepebant, ortumque ex Hammone ſuggillabant: agmen hoc Perſarum ejuſdem pariliſque aetatis, quod Phalangi Macedonicae opponi poſſet, ſibi comparavit. Atque his tum Alexander vacabat. Interea Harpalus, cujus fidei theſauros Babylonis & vectigalium aſſervationem commiſerat Alexander, quamprimum rex Indicam expeditionem ſuſceperat, nunquam reverſurum ſperans, voluptatibus & delitiis ſe dederat. Ampliſſimae namque provinciae ſatrapes erat. Ac primum 610. ad foeminarum ſtupra, nefarioſque cum Barbaris concubitus ſe convertit. Et intemperantiſſimo voluptatum abuſu magnam pecuniae ſibi creditae vim prodegit. A rubro mari per longiſſimum intervallum magnam piſcium copiam ſibi afferendam curabat, tantoſque in quotidianum victum ſumtus profundebat, ut male apud omnes audiret. Ex Athenis inſuper famoſiſſimum ſcortum, cui Pythonices nomen, acciverat. Hanc, & dum vixit, regiis muneribus adfecit, & mortuam impenſis maximis extulit, ac precioſiſſimum in Attica monimentum conſtruxit. Poſt quam aliam ex Attica meretricem, cui Glycerae nomen, arceſſivit, cum qua tam molliter & luxurioſe vixit, ut ad impendiorum exuberantiam nihil faceret reliquum. Ut vero ad inopinatos fortunae caſus aliquid ſibi refugii compararet, populum Athenienſem praecipue ſibi demerendum ſtatuit. Quare cum poſt reditum ſuum ex India Alexander multos ex ſatrapis ad ſe delatos capitis poena multaſſet: Ipſe etiam metu ſupplicii, convaſatis quinque millibus talentûm argenti, & militum VI. millibus ſtipendio conductis, ex Aſia verſus Atticam contendit. At cum nemo ſe ad ipſum inclinaret, relictis ad Taenarum Laconiae militibus, partem aliquam pecuniarum ſecum auferens, ad populum Athenienſem ſupplex confugit. Sed Antipatri & Olympiadis literis efflagitatus grandi pecuniae ſumma in oratores, qui pro ſe ad populum agerent, diſpertita, evaſit, & ad milites in Taenarum navigavit. Illinc profectus in Cretam, a Thimbrone, uno ex amicis, dolo fuit interemtus. Athenienſes vero, quaeſtione de Harpali pecuniis inſtituta, Demoſthenem & oratorum quoſdam alios, ut largitionibus ab Harpalo corruptos, damnaverunt.

109. Sub haec Alexander, ubi adeſſent Olympia, praeconum voce publice in Olympia edixit, ut quotquot

---

[p] Τοῦτον Reg. 1. [q] Δυναμένας Lips. [r] Κατηνάλωσε Reg. 1. Cett. Κατανάλωσεν. [s] Πυθων. Baſil. Caſſ. [t] Ὄνομα Γλυκέραν Reg. 1., quod malo. In Edd. ᾗ — Γλυκέρα. [u] Κατασκευασάμενος idem. [x] Θίβρωνος Baſil. Cypr.

cordia. *Thomas Magiſt.* Ἀνάλωσα καὶ ἀνάλωμα Ἀττικοί. Τὸ δὲ μετ' αὐξήσεως ταῦτα λέγειν, οἷον ἀνήλωσα καὶ ἀνήλωμα, κοινόν. Qui quidem de Atticis nimis confidenter decernit, cum utrumque in *Sophocle*, *Demoſthene*, *Ariſtide*, *Libanio* caeteriſque uſu ſit tritum: patet tamen diſcors licentia. Καὶ πολλὰς πόλεις — [illegible] in *Plut.* in Coriol. p. 234. A., & [illegible] in *Dionyſii* Rom. A. L. VI. pag. 361. & ſupra Cap. 59. e libro, quem *Steph.* inſpexerat, reperies. Porro Harpalum Alexandro in Indorum finibus commorante deſciviſſe, amoribuſque Pythionices & Glycerae implicatum haeſiſſe, *Diodoro* conſentit *Athenaeus* L. XIII. p. 595. E. P. Wess.

63. Ὄνομα Πυθονίκην] Si meruit haec meretrix, ut verum ejus nomen habeamus, fuit Πυθιονίκη, & bis invenitur apud *Athen.* L. VIII, 5. & L. XIII, 7. Jac. Palm.

Ὄνομα Πυθονίκην] *Athenaeus* ſcortum illud ſemper, iterat autem ejus nomen ſaepius, Πυθιονίκην vocat, nec aliter *Pauſan.* L. I. pag. 90. At *Plut.* Phoc. pag. 751. C. Πυθονίκην, ut *Diodorus*. P. Wess.

66. Καὶ τάφον — κατεσκεύασε πολυδάπανον] *Theopompus* apud *Athen.* XIII. pag. 595. B. ἀπὸ πλειόνων ταλάντων ἢ διακοσίων δύο μνημεῖα κατεσκευασμένα αὐτῆς alterum Athenis, Babylone alterum. In Atticum impendit XXX. talenta, certe ea expenſa tulit in id opus Chariclî, teſte *Plutarcho* dicto loco: ut adeo mirandum non ſit, πάντων ὅσα Ἕλλησίν ἐστιν ἀρχαῖα, θέας μάλιστα ἄξιον id monumentum *Pauſaniae* fuiſſe viſum. P. Wess.

67. Ὄνομα Γλυκέραν] Vide quae de inſano Harpali amore & incredibili mulierculae hujus luxu ex *Theopompo* & *Clitarcho* excerpſit *Athen.* L. XIII. p. 586. C. P. Wess.

82. Τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ δημηγοροῦσι ῥήτορσι] Horum e numero Demoſthenes, Metrocles, Demon, Calliſthenes, Hyperides, notati propterea verſibus *Timoclis* Comici apud *Athen.* L. VIII. p. F. Sed latius ſerpſit ea contagio, *Dinarcho* Or. in Demoſthen. p. 96. & 101. indice, inque primis Orationum, quas in plures ille peroravit, titulis περὶ τῶν Ἁρπαλείων apud *Dionyſ.* in Dinarcho pag. 116. P. Wess.

84. Ὑπὸ Θίμβρωνος] Non abſurdum eſſe Θίβρωνος vidimus ad L. XIV, 36. Illum vero Lacedaemonium necis Harpali fuiſſe auctorem repetitur infra L. XVIII, 19., non diſſentientibus *Strabone* L. XVII. pag. 1194. C. & *Arriano* in Biblioth. *Photii* Cod. XCII. p. 218. Confer tamen *Pauſaniam* L. II, 33. diverſa referentem. P. Wess.

87. Δημοσθένην καὶ ἄλλους — κατεδίκασαν] Adeundus eſt *Plut.* Demoſthen. p. 857. E. & T. II. p. 846. C., itemque *Pauſanias* loc. cit., Oratorem abſolvere conatus, & Schol. *Hermogenis* περὶ ἰδεῶν p. 395. ubi prave nunc γράφει ψήφισμα, [illegible] Ἀρείῳ πάγῳ [illegible], loco βουλήν. P. Wess.

89. Ἐκήρυξεν ἐν Ὀλυμπίᾳ] Hinc hauſit *Curtius* L. X, 2, 4. Res tamen ipſa contigit ſerius; neque enim cum maxime Olympia agebantur. Inſpice L. XVIII, 8. & ſtatim animadvertes ὄντων tantundem hic valere ac [illegible], quod minime

Olymp. CXIII. II. quot forent exſules, praeter ſacrilegos & homicidas, in patriam redirent. Ipſe autem habito delectu, ad decies mille circiter aetate maxime provectos militiae ſacramento abſolvit. Multoſque aere alieno obſtrictos eſſe edoctus, id totum uno die x. millibus talentûm, paulo minus, diſſolvit. Cum vero qui remanſerant, contumacius ſe gererent, & ſeditioſis vocibus per conciones tumultuarentur: graviter commotus, magna accuſationis libertate in eos invehitur: Et pavore multitudini injecto, eo proceſſit audaciae, ut de tribunali deſiliens, ſuis ipſe manibus ſeditionis auctores comprehenſos ad poenam traderet apparitoribus. Tandem ubi ſeditionem increbeſcere vidit, e Perſarum, quos delegerat, numero ductores conſtituit, eoſque ad primos honores provexit. Quae res ad poenitentiam Macedones compulit: Et vix multis precibus lachrymiſque, ut reconciliaretur ipſis, Alexandrum permoverunt.

Olymp. CXIII. III. 110. Caeterum cum Archon Athenis eſſet Anticles, & Romae conſules Lucius Cornelius & Q. Publilius, Alexander numerum eorum quos dimiſerat, Perſis explevit, & mille ex ipſis ad cuſtodiam ſui corporis in aula delegit; Et omnino non minus illis quam Macedonibus fidei adhibendum cenſuit. Sub idem tempus etiam Peuceſtes cum vicies mille ſagittariorum & funditorum agmine venit, quos prioribus copiis immiſcuit. Qua mixturae novitate effecit, ut totus exercitus recte temperatus, & inſtituto ejus conveniens eſſet. Nati erant Macedonibus filii ex conſuetudine cum captivis. Horum numerum diligenter inveſtigavit, & ad x. M. invenit; & ſtipendiis, quae liberali illorum educationi ſufficerent, attributis, magiſtros, a quibus in diſciplinis idoneis inſtituerentur, praefecit. 611. Tunc revocatis ad ſigna iterum copiis, e Suſis promovit, Tigrique ſuperato, caſtra ad Pagos, qui Carae vocantur, locavit. Inde, quatridui ſpacio Sittam emenſus, Sambana (quod loci nomen) pervenit. Hic per dies VII. ſubſiſtens, quietem agmini conceſſit. Et tertiis inde caſtris ad eos qui Celonae dicuntur, acceſſit. Quo in loco Boeotorum progenies, Xerxis expeditione e ſedibus patriis emota, ad hoc uſque tempus permanſit; Nec legum patriae immemor

πατρίδας κατιέναι, πλὴν τῶν ἱεροσύλων καὶ φονέων. αὐτὸς δ' ἐπιλέξας τοὺς πρεσβυτάτους τῶν πολιτῶν, ἀπέλυσε τῆς στρατείας, ὄντας ὡς μυρίους. πυνθανόμενος δὲ πολλοὺς αὐτῶν εἶναι καταδανείους, ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τὰ δάνεια βραχὺ λείποντα τῶν μυρίων ταλάντων διέλυσε. τῶν δὲ ἀπολειπομένων Μακεδόνων ἀπειθούντων, καὶ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν καταβοώντων, παροξυνθεὶς κατηγόρησεν αὐτῶν τεθαρρηκότως. καταπληξάμενος δὲ τὸ πλῆθος, ἐτόλμησεν αὐτὸς καταβὰς ἀπὸ τοῦ βήματος, [y] τοὺς αἰτίους τῆς ταραχῆς ταῖς ἰδίαις χερσὶ παραδοῦναι τοῖς ὑπηρέταις πρὸς τὴν τιμωρίαν. ἐπὶ πολὺ δὲ τῆς διαφορᾶς [z] αὐξανομένης, ὁ μὲν βασιλεὺς ἐκ τῶν ἐκλελεγμένων Περσῶν ἡγεμόνας κατέστησε, καὶ τούτους προῆγεν ἐπὶ τὸ πρωτεῖον· οἱ δὲ Μακεδόνες μετανοήσαντες, καὶ πολλὰ μετὰ δακρύων δεηθέντες, μόγις ἔπεισαν τὸν Ἀλέξανδρον αὐτοῖς διαλλαγῆναι.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀντικλέους, Ῥωμαῖοι 576. κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Κορνήλιον καὶ Κόϊντον [a] Ποπίλιον· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλέξανδρος (εἰς) τὸν τῶν ἀπολελυμένων ἀριθμὸν ἀνεπλήρωσεν ἐκ τῶν Περσῶν, καὶ χιλίους αὐτῶν εἰς τοὺς περὶ τὴν αὐλὴν ἔταξεν ὑπασπιστάς· καὶ τὸ σύνολον [b] οὐχ ἧττον εἰς πίστιν τῶν Μακεδόνων ὑπέλαβεν. ἧκε δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ Πευκέστης, ἄγων Πέρσας τοξότας καὶ σφενδονήτας δισμυρίους· καταμίξας δὲ τούτους τοῖς προϋπάρχουσι στρατιώταις, τῇ καινότητι τῆς [illegible] κατεσκεύασε τὴν ὅλην δύναμιν κεκραμένην καὶ ἁρμόζουσαν τῇ ἰδίᾳ προαιρέσει. τῶν δὲ Μακεδόνων ἐκ τῶν αἰχμαλωτίδων γεγεννηκότων υἱούς, τὸν ἀριθμὸν τῶν παίδων ἀκριβῶς ἐσκέψατο. ὄντων δ' αὐτῶν σχεδὸν μυρίων, ἅπασι τὰς ἁρμοζούσας πρὸς τροφὴν ἐλευθέριον συντάξεις ἀπομερίσας, [c] τούτοις μὲν παιδευτὰς ἐπέστησε τοὺς διδάξοντας τὴν ἁρμόζουσαν παιδείαν· αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆγεν ἐκ τῶν Σούσων καὶ διαβὰς τὸν Τίγριν, ἐν ταῖς Κάραις καλουμέναις κώμαις κατεστρατοπέδευσεν. ἑξῆς δ' ἐν ἡμέραις τέτταρσι τὴν [d] Σίταν διανύσας, ἧκεν εἰς τὰ καλούμενα Σάμβανα. ἐνταῦθα δὲ μείνας ἡμέρας ἑπτά, καὶ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν, τριταῖος εἰς τοὺς Κέλωνας προσαγορευομένους ἧκεν, ἐν ᾧ [e] μέχρι νῦν διαμένει γένος Βοιώτιον, κατὰ μὲν τὴν Ξέρξου στρατείαν ἀνάστατον γεγονός, μεμνημένον δ' ἔτι τῶν πατρίων νόμων. ὄντες γὰρ οὗτοι δί-

---

[y] Τοὺς αἰτιωθέντας Reg. 1. [z] Αὐξομένης idem. [a] Πωπίλλιον Reg. 2. Pompilium Coſp. [b] Εἰς πίστιν οὐχ ἧττον [c] Ἆθλα Reg. 1, [d] Σίταν ora Steph. Σιτῶν Reg. 4. In Coſp. deeſt. [e] Μέχρι τοῦ νῦν Reg. 1.

nime fugit eruditiſſimum *P. Fabrum* Agoniſt. L. 1, 23. pag. 80. P. Wess.

95. Βραχὺ λείποντα τῶν μυρίων ταλ. διέλυσε] De diſſenſu in talentorum numero inter ſcriptores viri docti abunde ad *Curt.* L. x, 2, 10. egerunt. P. Wess.

10. Κόϊντον Ποπίλιον] Pro Ποπίλιον ſcribe Πουβλίλιον, ut in *Livio* eſt & Capitolinis. L. Rhod.

Κόϊντον Ποπίλιον] Verius omnino eſt Πουβλίλιον aut Ποπλίλιον nomen. Credo etiam id dediſſe, atque a librariis, ſaepe in Latinis offendere adſuetis, fuiſſe commutatum, uti & L. xvi, 91. Mox praepoſitionem εἰς uncinis circumdedi, quippe imprudenter ex ſequentibus huc ingeſtam. P. Wess.

11. Εἰς τὸν τῶν ἀπολελυμένων ἀριθμὸν ἀνεπλήρωσεν] Poſt Ἀλέξανδρος ſupervacuum eſſe videtur εἰς, aut certe aliquid inter εἰς & τὸν deeſſe. H. Steph.

27. Καὶ διαβὰς τὸν Τίγριν] Hoc rurſus loco legendum Πασίτιγριν nam licet ſequatur ἐν ταῖς Κάραις καλουμέναις κώμαις, quod quis forte vellet interpretari de Carris Meſopotamiae, non tamen poteſt intelligi de illis Meſopotamiae Carris, quae non longe ab Euphrate: Alexander retro multum receſſiſſet, quod non fecit, ut ex ejus hiſtoria patet: tum ait poſtea diebus quatuor Sittam eum tranſgreſſum fuiſſe; at Sittacene eſt ad Tigridis orientem, oportuiſſet igitur eum rurſus Tigrin pervadaſſe. Tum non potuiſſet quatuor dierum ſpatio totam fere Meſopotamiam, Tigrin, Aſſyriam & Sittacenen tranſgredi cum exercitu, quod difficulter faceret curſor veredarius expeditus in equo, & Καῤῥῶν κῶμαι poſtea dicuntur fuiſſe in Babylonia, & ita credo legendum hoc loco. Jac. Palm.

Καὶ διαβὰς τὸν Τίγριν] De *Paſitigri* fluvio juſta eſt *Palmerii* animadverſio. Vid. hujus libri Cap. 67. Aliter ſentio de vicis Caris, quos fruſtra eoſdem eſſe decernit ac Καρῶν κώμας L. xix, 12. Namque illi in Meſopotamia erant & Babyloniae finibus cis Tigrin, hi ultra id flumen & Paſitigrin. Melius quadraret ἡ Καῤῥῶν λεγομένη χώρα in Adiabene apud *Joſeph.* Antiq. L. xx, 2, 3., ni juſta ſuſpicio eſſet ex Chaldaico קרדן *Kardon* id Καῤῥῶν vocabulum eſſe depravatum. *Fullerum* vide Miſcellan. L. 1, 4. & *Bochartum* Phal. L. 1, 3. P. Wess.

29. Τὴν Σίταν διανύσας, ἧκεν &c.] Utrum rectius ſit hoc an Reg. libri Σιτῶν non poſſum certo conſtituere. Putes Sittacenen indicari, & Σάμβανα eam eſſe urbem, quam *Plinius* in Sittacene *Sabata* vocat L. vi, 27., quod & *Harduino* in opinionem venit. At obſtare videtur ordo itineris, quod rex abſolvit. Sittacene ab occaſu eſt Suſianae, Alexander in ortum pergit. Quae tamen tanti non ſunt, cum longius porrigi potuerint Sittacenes fines, & rex in ſiniſtram curſum flectere. Atque id ſi probaveris, τὸ Σιτῶν converte in Σιττακηνῶν. Ego enim non audeo. P. Wess.

32. Εἰς τοὺς Κέλωνας] Neque de his quidquam conſtitutum habeo, ut nec de Boeotis, qui a Xerxe in has oras fuerint deportati. Habet Ammian. Marcellinus L. xxiii, 6. in hac Mediae parte *Coronum* montem, longe amoeniſſimum, qui huccine referri poſſit, non recte ſcio. Praeterea Eretrienſes in haec loca a Dario traductos memorant, moriſque patrii & ſermonis ſtudioſos, *Herodotus* L. vi, 119. & *Philoſtratus* Vit. Apoll.

διφωνία, τῇ μὲν ἑτέρᾳ διαλέκτῳ ἐξωμοιῶσθαι τοῖς ἐγχωρίοις, τῇ δ' ἑτέρᾳ πλείστας τῶν Ἑλληνικῶν λέξεων διατηρεῖν, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἔνια διαφυλάττειν. τέλος δὲ προσμείνας ἡμέρας ἀνέζευξε, καὶ ᶠ παρεγκλίνας τὴν ὑποκειμένην ὁδὸν, θέας ἕνεκεν ἦλθεν εἰς τὴν ὀνομαζομένην Βαγιστάμην, θεοπρεπεστάτην τε χώραν οὖσαν, καὶ πλήρη καρπίμων δένδρων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν ἀνηκόντων. μετὰ δὲ ταῦτα, παρελθὼν εἴς τινα χώραν δυναμένην ἐκτρέφειν ἀγέλας παμπληθεῖς ἵππων (ἐν ᾗ τὸ παλαιὸν ἔφασαν ἑκκαίδεκα μυριάδας ἵππων γεγονέναι φορβάδων, κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου παρουσίαν ἓξ μόνας μυριάδες ἠριθμήθησαν) ἐνταῦθα διαμείνας ἡμέρας τριάκοντα, ᵍ ἑβδομαῖος διήνυσεν εἰς Ἐκβάτανα τῆς Μηδίας. ʰ ταύτης δέ φασι διακοσίων μὲν καὶ πεντήκοντα σταδίων τὴν περίμετρον ὑπάρχειν, βασίλεια δ' ἔχειν τῆς ὅλης Μηδίας, καὶ θησαυροὺς πολλῶν χρημάτων. ἐν-
577. ταῦθα δὴ χρόνον τινὰ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν, ἀγῶνάς τε θυμελικοὺς ἐποίει καὶ πότους ⁱ συνεχεῖς τῶν φίλων, ἐν οἷς Ἡφαιστίων ἀκαίρως μέθαις χρησάμενος, καὶ περιπεσὼν ἀρρωστίᾳ, τὸν βίον ἐξέλιπεν. ὁ δὲ βασιλεὺς χαλεπῶς ἐνέγκας τὸ συμβὰν, τὸ σῶμα τοῦ τετελευτηκότος Περδίκκᾳ παρέδωκεν εἰς Βαβυλῶνα κομίσαι, βουλόμενος ἐπιφανεστάτην αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν ταφήν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ τὴν Ἑλλάδα ταραχαὶ συνίσταντο καὶ πραγμάτων ᵏ καινῶν κινήσεις, ἐξ ὧν ὁ Λαμιακὸς πόλεμος κληθεὶς ἔλαβε τὴν ἀρχὴν, ἐκ τοιαύτης τινὸς αἰτίας. τοῦ βασιλέως προστάξαντος τοῖς σατράπαις ἅπασιν, ἀπομίσθους ποιῆσαι τοὺς μισθοφόρους, καὶ τούτων τὸ ˡ πρόσταγμα συντελεσάντων, πολλοὶ τῆς στρατείας ἀπολελυμένοι ᵐ ξένοι διέτρεχον καθ' ὅλην τὴν Ἀσίαν πλανώμενοι, καὶ τὰς ἀναγκαίας τροφὰς ἐκ τῶν προνομῶν πορίζόμενοι. μετὰ δὲ ταῦτα πανταχόθεν ⁿ ἀπῄεσαν ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν Περσικῶν σατραπῶν καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων οἱ περιλειφθέντες, χρήματά τε καὶ στρατιώτας ἀθροίζοντες ἔπλεον ἐπὶ Ταίναρον, καὶ κοινὴν δύναμιν ἤθροιζον. τὸ δὲ τελευταῖον ᵒ Λεωσθένην τὸν Ἀθηναῖον, ἄνδρα ψυχῆς λαμπρότητι διάφορον, καὶ μάλιστα ἀντικείμενον τοῖς Ἀλεξάνδρου πράγμασιν, εἵλοντο στρατηγὸν αὐτοκράτορα. οὗτος δὲ τῇ βουλῇ διαλεχθεὶς ἐν ἀπορρήτοις, πεντήκοντα μὲν ἔλαβε τάλαντα πρὸς τὴν μισθοδοσίαν, ὅπλων δὲ πλῆθος ἱ-

Olymp. CXIII. III.

eſt. Duplici enim ſermonis genere utuntur. Uno indigenas referunt, in altero complures Graecas voces retinent: ut & inſtituta quaedam conſervant. Inde cum finem diei exſpectaſſet, motis caſtris, a recto itinere deflexit, & perluſtrandi cauſa Bagiſtamen verſus contendit. Regio haec arboribus foecundis & cunctis aliis, quae ad uſum & voluptatem hominum conducant, egregie referta eſt, adeo ut Deorum etiam oblectationi quam maxime convenire videatur. Poſtea regionem ingreditur, quae numeroſiſſimis equorum armentis enutriendis ſufficit. In hac enim CLX. equorum agreſtium millia fuiſſe memorant: Sub Alexandri vero adventum ſexaginta duntaxat millia numerabantur. Ad triginta illic dies ſtativa habuit. Et ſeptimis inde caſtris Ecbatana Mediae attigit. Urbis ambitum CCL. ſtadia complecti, totiuſque Mediae regiam, & maximarum opum theſauros illic eſſe, perhibent. Hic tempus aliquod quieti exercitus tributum. Interim ſcenica certamina, & compotationes cum amicis aſſiduas rex inſtituit. Quibus Hephaeſtio, quod crapulae nimium intempeſtive indulgeret, morbo correptus deceſſit. Quem caſum aegerrime rex ferens, cadaver Perdiccae Babylonem deportandum tradit; quod exſequias illi peragere quam ſplendidiſſimas animum induxiſſet.

111. Dum haec (in Aſia) geruntur: per Graeciam tumultus, rerumque novarum motus, exorti ſunt, unde bellum, quod Lamiacum vocant, initium ſumſit. Idque per hanc occaſionem. Poſt edictum regis ad ſatrapas perſcriptum, ut quicunque ſtipendia facerent, omnes a ſe dimitterent, cum imperata illi exſequerentur, multi peregrini, ſacramentis militaribus exſoluti, per totam Aſiam huc illuc vagabundi diſcurſitabant, & praedando victum ſibi neceſſarium conquirebant: donec ex omnibus paſſim locis ad Taenarum Laconiae convenerunt. Sic & ſatrapae duceſque Perſarum, quos belli fortuna reliquos fecerat, collecto milite & pecuniis, ad Taenarum profecti, vires ibi conjunxerunt. Denique Leoſthenem Athenienſem, virum ſplendore animi praeſignem, ſummum exercitus imperatorem creant. Hic cum advocato Senatu de belli ratione ſecreto diſſeruiſſet, L. ad ſtipendiorum ſolutionem talenta, & armorum quod ad neceſſarios in praeſens uſus ſufficeret,

---

f Προσεγκλίνας Reg. 1. g Ἑβδόμῃ Venet. ſine cauſſa. h [illegible] Reg. pr. i Συνεχεῖς τῶν φίλων: ἐν οἷς Ἡφαιστίων ἀκαίρως μέθαις ſic Reg. 1. quod malo. Edd. συνεχεῖς, ἐν οἷς ἀκαίρως Ἡφ. μέθαις. k Πολλῶν ora Steph. Reg. 1. l Πρόσταγμα Reg. 1. Vulgo σύνταγμα. m Aſteriſco defectus indice, Steph. notavit hanc vocem. n Ἀπῆραν Reg. 2. Vat. Baſ. o Λεωσθένη Reg. 1.

Apoll. L. I, 24., ubi ſine ulla cauſſa ab erudito interprete quaedam mutari, alias oſtendi. P. Wess.

39. Προσμείνας ἡμέρας ἀνέζευξε] Non habemus hic dierum numerum, quem tamen non dubito, quin inter ἡμέρας & ἀνέζευξε poſuerit. H. Steph.

Προσμείνας ἡμέρας ἀνέζευξε] *Coſſus vertit, exſpectavit Alexander veſpertinum crepuſculum, tumque ex eo loco diſcedens* &c, unde opineris ejus in libro fuiſſe ἡμέρας τὴν δείλην ſive τὸ δειλινὸν, aut certe τέλος ἡμέρας conjunxiſſe, uti factum in Latinis *Rhodomani*. Quod etſi ſpecie quadam blandiatur, malo conſideratis omnibus arbitrari quaedam hinc deeſſe. P. Wess.

41. Τὴν ὀνομαζομένην Βαγιστάμην] Praeſtat Βαγιστάνην, uti monitum ſupra L. II, 13. P. Wess.

46. Ἑκκαίδεκα μυριάδας ἵππων γεγ. φορβάδων] De Niſaeis equis vide *B. Briſſonium* de Regn. Perſ. L. III, 29. & ſeqq. Fuiſſe co[illegible] olim ad CL. millia, Alexandrum vero haud multo plures quinquaginta millibus reperiſſe, prodit *Arrian.* L. VII, 13., a Noſtro diſſentiens. Longius abit *Strabo*, cum de campo Niſaeo ἐν ᾧ πέντε μυριάδας, inquit, ἵππων θηλειῶν νέμεσθαί φασιν ἐπὶ τῶν Περσῶν L. XI. pag. 796. C. Scripſeris tamen πεντεκαίδεκα μυριάδας, cum *Arriano* conveniet illi optime. P. Wess.

50. Ταύτης δέ φασι διακοσίων μὲν καὶ &c.] Contende *Polybium* L. X, 24., de Ecbatanis egregie diſputantem, & quae adſcripſimus *Diodori* L. II, 13. p. 127. P. Wess.

55. Καὶ πότους συνεχεῖς τῶν φίλων ἐν οἷς &c.] Cultius hoc viſum eſt & vulgato praeſtantius. Adi *Arrian.* L. VII, 14. & *Plut.* Alex. p. 704., Hephaeſtionis mortem ex nimio vini uſu maturatam, & Ecbatanis quidem, itidem ſignificantes. Errat ergo *Polyaenus*, obiiſſe eum Babylone, cum Alexander occupatus eſſet Coſſaeis oppugnandis, imprudenter prodens Strat. L. IV, 3, 31. P. Wess.

66. Ἀπομίσθους ποιῆσαι τοὺς μισθοφόρους] Hi libro ſequenti cap. 9. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἄμισθοι γενόμενοι ὑπὸ σατραπῶν μισθοφόροι. Probum tamen vulgatum: Ἀπόμισθοι, interprete *Harpocratione* in ea voce, ſunt οἱ μισθὸν μὴ λαμβάνοντες. *Xenophon.* Hiſt. Gr. L. VI. p. 457. de Mnaſippo καὶ περὶ τοὺς μισθοφόρους ἐκαινούργει, καὶ τοὺς μέν τινας αὐτῶν ἀπομίσθους ἐπεποιήκει, atque ad eum quoque modum *Aeneas* Tact. C. 5. & *Polyaen.* L. V, 2, 11., quorum verba, quoniam anteſtatus eſt *Valeſius* ad *Harpocrat.* non addo. P. Wess.

71. Ἀπῆραν ἐπὶ Ταίναρον] Non moveo, quamquam ſi ἀπῆρον maluerit, auxilio ipſemet Auctor eſſe poſſit L. XX, 38. ἀπῆρεν εἰς τὸν Ἀκράγαντα & *Polyb.* L. IV, [illegible] οἱ Αἰτωλοὶ ἀπῆραν εἰς Βοιωτίαν. *Joſeph.* Ant. XVII, 12, 1. [illegible] ἐπὶ Μήλου. Vulgatum aeque opportunum eſſe, nemo ignorat. P. Wess.

76. Τὸ δὲ τελευταῖον Λεωσθένην &c.] Conf. L. XVIII, 9. & ſeqq. P. Wess.

92. Ὁπ-

Olymp. CXIII. III.

ceret, accepit. Ad Aetolos inſuper, qui alienatis a rege animis erant, de armorum ſocietate, legatos miſit. Leoſthenes ergo in praeparandis bello neceſſariis, ut qui, quanta ejus magnitudo eſſet futura, proſpiceret, totus occupabatur. Alexander vero in Coſſaeos, qui imperium ejus reſpuebant, expedito agmine movit. Gens iſta, fortitudine praecellens, montanos Mediae tractus incolit. Ideo locorum difficultati, ſuaeque in bellis virtuti confidens, externum principem nunquam admiſerat. Quin etiam per omne dominatus Perſici tempus invicta permanſerat. Et tunc quoque elatis animis virtutem Macedonum nullo dignam metu judicabat. Rex itaque aditus prior occupat, & pleroſque Coſſaeae tractus populatur, perque omnes conflictus victor, multos Barbarorum occidit, longeque plures capit. Tum Coſſaei, quod & ubique ſuccumberent, & multitudinem captivorum aegre ferrent, ſalutem captivorum cum ſervitute commutare adiguntur. Cumque ſe ſuaque omnia arbitratui victoris permiſiſſent, ea conditione pacem impetrant, ut ad imperata regis morigeros ſe praeſtent. Ita Alexander intra dies ad ſummum XL. gente armis perdomita, cum ad difficiliores locorum aditus urbes condidiſſet, exercitum refecit.

Olymp. CXIII. IV.

112. Poſthac Soſicles Archontis munere Athenis fungebatur, & Romae L. Cornelius Lentulus, & Q. Publilius conſulatum gerebant: cum debellata Coſſaeorum gente, movens inde Alexander Babylonem verſus contendit. Transferendis autem caſtris ſubinde moram interpoſuit, & ut recolligere vires agmen poſſet, lento itinere proceſſit. Jamque trecenta circiter ſtadia Babylone aberat: cum, qui Chaldaei nuncupantur, maximam ex Aſtrologiae ſtudio gloriam adepti, dum ex perpetua quadam (ſiderum) obſervatione futura praedicere ſolent, ex ordine ſuo natu maximos, & experientia caeteris praeſtantes, elegerunt. Et quia ex aſtrorum divinatione cognoverant, vitae terminum regi, ubi Babylonem intraſſet, imminere: his injunxerunt, ut periculum ei ſignificarent, & qua poſſent ratione, ne urbem ingrederetur, efficerent. Evadere autem hoc diſcrimen poſſe, ſi Beli ſepulcrum, a Perſis deſtructum, excitaret denuo, & inhibito, quod decreviſſet itinere, urbem praeteriret. Legationis hujus princeps erat Belephantes. Qui prae metu regem convenire ipſe quidem non audebat, ſed unum ex regiis amicis Nearchum privatim accedit, eumque de ſingulis edoctum,

κανὸν [p] πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας, πρὸς δὲ Αἰτωλοὺς, ἀλλοτρίως ἔχοντας πρὸς τὸν βασιλέα, περὶ συμμαχίας διεπρεσβεύσατο, καὶ πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον παρεσκευάζετο. Λεωσθένης μὲν οὖν προορώμενος τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, περὶ ταῦτα διέτριβεν. Ὁ δ' Ἀλέξανδρος, τῶν Κοσσαίων ἀπειθούντων, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτοὺς εὐζώνῳ τῇ δυνάμει. τοῦτο δὲ τὸ ἔθνος ἀλκῇ διαφέρον κατοικεῖ μὲν τῆς Μηδίας τὴν ὀρεινὴν, πεποιθὸς δὲ τῇ τῶν τόπων δυσχωρίᾳ καὶ ταῖς κατὰ πόλεμον ἀρεταῖς, οὐδέποτε δεσπότην ἔπηλυν προσεδέδεκτο, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν [q] τῶν Περσῶν βασιλείαν διέμενεν ἀνάλωτον· καὶ τότε πεφρονηματισμένον, οὐ κατεπλάγη τὴν τῶν Μακεδόνων ἀρετήν. ὁ δὲ βασιλεὺς, προκαταλαβόμενος τὰς παρόδους, καὶ τῆς Κοσσαίας τὴν πλείστην πορθήσας, καὶ κατὰ πάσας τὰς συμπλοκὰς προτερῶν, πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε τῶν Βαρβάρων, πολλαπλασίους δ' ἐζώγρησεν. οἱ δὲ Κοσσαῖοι, πάντῃ νικώμενοι, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἑαλωκότων χαλεπῶς φέροντες, ἠναγκάσθησαν τῆς τῶν αἰχμαλώτων σωτηρίας τὴν δουλείαν ἀλλάξασθαι. διὸ [r] καὶ τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐπιτρέψαντες, ἐτύγχανον εἰρήνης ἐπὶ τῷ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον τῷ βασιλεῖ. ὁ δ' [t] Ἀλέξανδρος ἐν ἡμέραις ταῖς πάσαις τεσσαράκοντα καταπολεμήσας τὸ ἔθνος, καὶ πόλεις ἀξιολόγους ἐν ταῖς δυσχωρίαις κτίσας, ἀνελάμβανε τὴν δύναμιν. 578.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι [s] Σωσικλέους, ἐν Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι Λεύκιος Κορνήλιος Λέντλος καὶ Κόιντος [u] Ποπίλιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλέξανδρος καταπεπολεμηκὼς τὸ τῶν Κοσσαίων ἔθνος, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ προῆγεν ἐπὶ τῆς Βαβυλῶνος. ἀεὶ δὲ κατὰ τὰς στρατοπεδείας διαλείπων, καὶ τὴν δύναμιν ἀναλαμβάνων, ἡσυχῇ προῆγεν. ἀπέχοντος δὲ αὐτοῦ τριακοσίους σταδίους τῆς Βαβυλῶνος, οἱ Χαλδαῖοι καλούμενοι, μεγίστην μὲν δόξαν ἐν ἀστρολογίᾳ περιπεποιημένοι, διὰ δέ τινος αἰωνίου παρατηρήσεως προλέγειν εἰωθότες τὰ μέλλοντα, προεχειρίσαντο μὲν ἐξ ἑαυτῶν τοὺς πρεσβυτάτους καὶ μεγίστην ἐμπειρίαν ἔχοντας· διὰ δὲ τῆς τῶν ἀστέρων μαντείας γνόντες τὴν μέλλουσαν γίγνεσθαι τοῦ βασιλέως τελευτὴν ἐν Βαβυλῶνι, προσέταξαν μηνῦσαι τῷ βασιλεῖ τὸν κίνδυνον, καὶ παρασκευάσασθαι μηδενὶ τρόπῳ τὴν εἰς τὴν πόλιν εἴσοδον ποιήσασθαι. δύνασθαι δὲ αὐτὸν ἐκφυγεῖν τὸν κίνδυνον, ἐὰν ἀναστήσῃ τὸν καθῃρημένον ὑπὸ Περσῶν τοῦ Βήλου τάφον, καὶ τὴν βεβουλευμένην ὁδὸν ἐπιστήσας, παρέλθῃ τὴν πόλιν. τῶν δὲ ἀποσταλέντων Χαλδαίων ὁ προκριθεὶς, ὄνομα Βελεφάντης, τῷ μὲν βασιλεῖ συνελθεῖν εἰς λόγους οὐκ ἐτόλμησε διὰ τὸν φόβον· Νεάρχῳ [x] δ' ἑνὶ τῶν Ἀλεξάνδρου φίλων κατ' ἰδίαν ἐντυχὼν, καὶ τὰ κατὰ μέρος ἀπαγγείλας, ἠξίου δηλῶσαι

---

[p] Ἐκ Reg. idem. [q] Omittit Reg. 2. [r] Διὸ καὶ τὸ Reg. 1. [s] Σωσικλέως Venet. [t] Non eſt in Reg. 2. praetermittiturque a Coſpo. [u] Ποπίλλιος Baſil. Reg. 2. Pompilius Coſpus. [x] Δέ τινι τῶν Reg. 1.

92. Οὐδέποτε δεσπότην ἔπηλυν προσεδέδεκτο] Perſarum reges Coſſaeis dona dividebant, cum aeſtate Ecbatanis peracta in Babyloniam deſcendebant apud *Strab.* L. XI. pag. 795. D. Adjunge *Polyaen.* Strateg. IV. 3. 31. & *Arrian.* L. VII. 15. P. Weſs.

1. Καὶ διὰ τὸ — φέροντες] Potuiſſet omittere praepoſitionem, ut ſuperiore capite ὁ δὲ βασιλεὺς χαλεπῶς ἐνέγκας τὸ συμβάν. Quo in genere multa ſibi ſolent indulgere. Clearchus in *Xenophontis* Ἀναβ. L. I. p. 196. μὴ θαυμάζετε, ὅτι χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασιν atque ita apud eum ſcriptorem, *Pauſaniam* & *Joſephum* ſaepe numero. Ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀνάγκη ἐστὶ χαλεπῶς φέρειν *Iſaeus* princ. Orat. de Cimon. Heredit. & Noſter L. XIV. 61. &c. P. Weſs.

9. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Σωσικλέους &c.] In his audaciae ſpecimen adparet, qua uſi ſunt in augenda *Diodori* Bibliotheca confidentiores librarii. Obtrudunt nobis Archontem Atticum, nuſquam lectum, iterantque conſulatum L. Cornelii Lentuli & Q. Publilii, quo ſuperior annus ſuo jure inſignis erat. Cauſſam habuerunt, quod alioqui Olymp. CXIII. praeter morem tres duntaxat Archontes habitura eſſet. At nimium ſedulos Criticos inſignis hiatus fugit in Capp. 83. & 84., ubi magnam partem ea deficiunt, quae Hegemone Archonte & Coſſ. L. Aemilio & C. Plautio Deciano adminiſtrata fuerunt. Quam quidem jacturam ſi aut veteres illi aut recentiores ad animum revocaſſent, nunquam profecto abſurda haec invito ingeſſiſſent ſcriptori, neque operam perdidiſſent in *Diodoro* cum ceteris rerum Alexandri auctoribus conciliando. Opus enim falce hic eſt critica, ablegandaque omnia ſunt, unde malum pedem intulerant, deſerta conciliationis via. Vide tamen *Jo. Meurſium* de Archont. L. IV, 14. & *H. Dodwellum* de Cycl. p. 730. Chremetem *Diodori* Archontem & Hegemonem *Dionyſii*, hujuſque Chremetem & Noſtri Anticlem, tum Anticlem *Dionyſii* in Dinarcho p. 116. & intruſum illum Soſiclem inter ſe labore fruſtaneo contendentes. P. Weſs.

17. Οἱ

λῦσαι τῷ βασιλεῖ. ὁ δ' Ἀλέξανδρος, ἀκούσας παρὰ τοῦ Νεάρχου τὴν τῶν Χαλδαίων πρόρρησιν, κατεπλάγη· καὶ μᾶλλον ἀεὶ τὴν ἀγχίνοιαν τῶν ἀνδρῶν ἀναλογιζόμενος, ἐταράττετο τὴν ψυχήν. τέλος δὲ τοὺς πολλοὺς τῶν φίλων ἀποστείλας εἰς τὴν πόλιν, αὐτὸς εἰς ἄλλην ἀτραπὸν [y] παρήλλαξε τὴν Βαβυλῶνα· καὶ καταστρατοπεδεύσας ἀπὸ σταδίων διακοσίων, ἡσυχίαν εἶχε. πάντων δὲ θαυμαζόντων, ἧκον πρὸς αὐτὸν ἄλλοι τε πλείους τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν φιλοσόφων οἱ περὶ τὸν Ἀνάξαρχον. οὗτοι δὲ μαθόντες τὴν αἰτίαν, καὶ τοῖς ἐκ φιλοσοφίας λόγοις χρησάμενοι ἐνεργῶς, τοσοῦτον μετέθηκαν αὐτὸν, ὥστε καταφρονῆσαι μὲν πάσης μαντικῆς, μάλιστα δὲ τῆς [z] παρὰ τοῖς Χαλδαίοις προτιμωμένης. διόπερ ὁ βασιλεὺς, ὥσπερεὶ τετρωμένος τὴν ψυχὴν, καὶ τοῖς 579. τῶν φιλοσόφων λόγοις [a] ὑγιασθεὶς, εἰς τὴν Βαβυλῶνα μετὰ τῆς δυνάμεως εἰσῆλθε. τῶν δὲ ἐγχωρίων, καθάπερ καὶ πρότερον, φιλανθρώπως ἀποδεχομένων τοὺς στρατιώτας, ἅπαντες ὥρμησαν πρὸς ἄνεσιν καὶ τρυφὴν, πολλῆς τῶν ἐπιτηδείων παρεσκευασμένης δαψιλείας. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν [b] Ἀγησίου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Γάϊον [c] Ποτήλιον καὶ Παπίριον, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη τετάρτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα [d] στάδιον Μικίνας Ῥόδιος. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἐξ ἁπάσης σχεδὸν τῆς οἰκουμένης ἧκον πρέσβεις, οἱ μὲν συγχαίροντες ἐπὶ τοῖς κατορθώμασιν, οἱ δὲ στεφανοῦντες, ἄλλοι δὲ φιλίας καὶ συμμαχίας τιθέμενοι, πολλοὶ δὲ δωρεὰς μεγαλοπρεπεῖς κομίζοντες· τινὲς δὲ ὑπὲρ τῶν ἐγκαλουμένων ἀπολογούμενοι. χωρὶς γὰρ τῶν ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐθνῶν καὶ πόλεων, ἔτι δὲ δυναστῶν, πολλοὶ καὶ τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ Λιβύης κατήντησαν· ἐκ μὲν Λιβύης Καρχηδόνιοι καὶ Λιβυφοίνικες, καὶ πάντες οἱ τὴν παράλιον οἰκοῦντες μέχρι τῶν Ἡρακλείων στηλῶν· ἐκ δὲ τῆς Εὐρώπης αἵ τε τῶν Ἑλλήνων πόλεις [e] ἐξέπεμψαν, καὶ Μακεδόνες· ἔτι δὲ Ἰλλυριοὶ, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἀδρίαν οἰκούντων οἱ πλείους, τά τε Θρᾴκια γένη, καὶ τῶν πλησιοχώρων Γαλατῶν, ὧν τότε πρῶτον τὸ γένος ἐγνώσθη παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀπογραφὴν λαβὼν τῶν πρεσβειῶν, διέταξε τοῖς μὲν πρώτοις διδόναι τὰς ἀποκρίσεις, καὶ τοῖς ἑξῆς ἅπασι. καὶ πρώτοις μὲν ἐχρημάτισε τοῖς ὑπὲρ τῶν ἱερῶν παραγεγενημένοις, δευτέροις δὲ τοῖς περὶ τῶν δωρεῶν ἥκουσιν, ἑξῆς δὲ τοῖς ἀμφισβητήσεις ἔχουσι πρὸς τοὺς ὁμόρους, τετάρτοις δὲ τοῖς περὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἥκουσι, πέμπτοις δὲ τοῖς ἀντιλέγουσι περὶ τῆς καθόδου τῶν φυγάδων. τοῖς μὲν οὖν Ἠλείοις πρώτοις ἐχρημάτισεν, εἶτ' Ἀμμωνιῶσι καὶ Δελφοῖς καὶ Κορινθίοις, ἔτι δὲ Ἐπιδαυ-

ut regi haec exponere ne cunctetur, orat. Alexander ubi per Nearchi indicium, quid a Chaldaeis denunciaretur, accepit, nonnihil commovetur; dumque quae virorum ſagacitas & gloria ſit, identidem magis ac magis perpendit, animo conſternatur. Tandem pleriſque a ſe amicis in urbem dimiſſis, ipſe aliam ingreſſus viam, Babylonem declinat; & ducentis inde ſtadiis caſtra metatus quieto agmine ſubſiſtit. Id cum omnibus admirationi eſſet; Graeci ad ipſum venerunt, tum alii complures, tum Philoſophi una cum Anaxarcho. Hi cauſa metus cognita, rationibus ex Philoſophia depromtis uſi, adeo regis animum immutarunt, ut cum omne divinationis genus, tum maxime quod apud Chaldaeos in precio eſt, contemtui haberet. Itaque non aliter, quam ſi ſauciato prius animo, nunc Philoſophorum verbis eſſet ſanatus, cum exercitu Babylonem intravit. Cumque cives perquam humaniter, ut etiam antea, milites excepiſſent, omnes ad ocium & voluptates, quod ingens rerum neceſſariarum copia ſuppeteret, ſe converterunt. Per hunc igitur annum illa geſta fuere.

Olymp. CXIII. IV.

113. Athenis deinceps Ageſias erat Archon, & Romae Cajus Poetelius & Lucius Papirius conſulatum adminiſtrabant. Olympias autem centeſima & decima quarta, Micina Rhodio victore, agebatur. Quo tempore e cunctis fere orbis terrarum partibus legati ad Alexandrum venerunt: pars ut de rebus feliciſſime geſtis gratularentur; pars ut coronas offerrent; alii, ut amicitiam & foedus ſancirent; complures, ut magnificis regem muneribus afficerent; Quidam ut de criminibus objectis ſe purgarent. Nam praeter eos quos Aſiae nationes, civitates & principes miſerant, etiam multi ex Europa & Africa legati regem accedebant. Ex Africa Carthaginenſes & Afro Phoenices, & cuncti qui mare uſque ad columnas Herculis accolebant. Ex Europa, Graecorum civitates, & Macedones, tum Illyrii, & pleriquae Adriae accolae, Thracumque gentes, & his finitimi Galatae: quorum gens tunc primum innoteſcere Graecis coepit. Hi omnes legatos miſerunt. Quorum catalogo rex accepto, quibus primum, & quibus deinceps, dum ad omnes perveniretur, ordine reſpondendum eſſet, conſtituit. Ac primum eos qui ſacrorum cauſa venerant, audivit. Secundum locum his dedit, qui dona attulerant. Inde, qui cum finitimis controverſias habebant. Quarti erant qui de privatis tractaturi venerant. Ultimae partes illorum erant, qui reſtitutioni exſulum refragabantur. Eleis igitur omnium primis operam dedit. Et poſt illos Hammoniis, Delphis, Corinthiis; Itemque Epi-

Olympi. CXIV. I.

623.

---

[y] Μετεπήλλαξε Reg. 1. & ex eo ora *Steph.* [z] Παρὰ τοῦ Χαλ. Reg. 1., unde articulum revocavi. [a] Ταραχθεὶς Reg. 2. *Vat. Baſil.* [b] [illegible] *Baſil.* [c] Πετίλιον Reg. 1. & margo *Steph.* Pompilium *Cuſpin.* [d] Stigmate inuſſit *Steph.* neque eſt in Reg. 2. aut *Baſil.* Mox Μηκίνας Reg. 1. [e] Ἐπέμψαν Reg. 1.

17. Οἱ Χαλδαίων καλούμενοι] Conf. L. II, 29. &c. P. Weſs.

27. Τὸν καθῃρημένον — τὸν Βήλου τάφον] Xerxes, ex infelici in Graecos expeditione redux, everterat, ſi *Arriano* fides L. VII, 17., id praeterea adſtruenti, metuiſſe Chaldaeos ne Alexander id Beli monumentum inſtauraret. Vid. de eo ſupra L. II, 9. & de Babyloniis a Xerxe in ordinem redactis *Plut.* Apophthegm. p. 173. P. Weſs.

31. Νεάρχῳ δ' ἐπὶ τοῦ &c.] Nihil cauſſae video, cur ab hac ſcriptura diſcedatur. Nearchum Chaldaeos ſuper illa re conveniſſe, adſcribere haud neglexit *Plut.* Alex. p. 705. P. Weſs.

43. Οἱ περὶ τὸν Ἀνάξαρχον] Dederat Interpres, *Philoſophi Anaxagorae dogmata amplexi*, nulla verſionis addita ratione. Factum inprudentius, quod equidem emendavi. Anaxarchus & qui cum eo erant Philoſophi, niſi tu ſolum malueris, intelliguntur. Namque eum Alexandro in Orientis regiones comitem ſeſe addidiſſe, dubitare vetant *Diogenes Laertius* L. IX, 58. & *Juſtinus* L. XII, 13., qui eadem omnia de Anaxarcho. P. Weſs.

48. Καὶ τοῖς — λόγοις ὑγιασθεὶς] Legitimum in his *Appiani* L. III. de Civil. Bel. pag. 894. ſemper fuit, ὃ δὴ μάλιστα ταραχθεὶς ἰδεῖν μου τὴν ψυχήν. Hic ſi ταραχθεὶς ex ſcriptis admitteretur, corruptela foret ſpectabilis, ſibi ergo ſervent, qui invenerant. P. Weſs.

56. Ἀγησίου] Ἡγησίου *Arrian.* L. VII, 28. paullo melius. Stadio victor *Euſebio* eſt Μικίνας. P. Weſs.

57. Γάϊον Ποτήλιον] Reſtitue Ποπίλιον καὶ Λευκ. Παπίριον. L. Rhod. Ποτήλιον] Πετίλιον καὶ Λεύκιον Παπίριον adſcripſerat docta etiam manus *Baſil.*, qua utor, editioni. Conf. *Livium* L. VIII, 23. P. Weſs.

83. Ἐπ' Ἀμμωνιῶσι] Sic hoc quidem loco. Ἀμμωνίοις conſtanter alibi, hujus lib. cap. 50., Excerpt. *Valeſ.* p. 249., *Pauſan.* L. III, 18. p. 254., quibus *Herodotum* & plures addere po-

Olymp. cxiv. 1. Epidauriis, & caeteris; pro majeſtate templorum audientiae praerogativam illis tribuens. Inprimis vero ut grata cunctis legationibus reſponſa impertiret, placataſque & benevolas a ſe dimitteret, operam dabat.

114. Quibus abſolutis, ad juſta Hephaeſtioni facienda, animum convertit. In efferendi autem funeris accurationem ſtudii tantum impendit ut non ſuperiorum duntaxat aetatum funerationes cunctas ſuperarit, verum etiam futuris nullam exceſſus facultatem reliquerit. Nam amicorum celebratiſſimorum affectu intime illum dilexit, & poſt obitum ita honoravit, ut nihil amplius praeſtari queat. Donec enim vixit, majore in honore, quam omnes amicos ipſum habuit: quamvis Craterus amicitia cum eo certaret. Cum enim familiarium quiſpiam dixiſſet, Craterum in amore non inferiorem eſſe Hephaeſtione, ſubjecit, a Cratero regem, ab Hephaeſtione Alexandrum amari. Et cum in primo cum rege colloquio Darii mater per ignorantiam ad Hephaeſtionis, quaſi is rex eſſet, genua ſe provolveret, atque errore intellecto erubeſceret: Minime ſolicita ſis mater, inquit, Alexander, Nam & hic Alexander eſt. Denique tantum ſibi potentiae & in ſermone libertatis, ex familiaritate cum Alexandro, compararat Hephaeſtio, ut, cum Olympias per invidiam ei infenſior, durius per literas eum increparet, minaſque adderet; cum alia ſeverae caſtigationis plena, reſcripſerit, tum clauſulam hanc attexuerit: Et criminari nos deſinas, nec ſuccenſeas, miniſque inceſſas. Sin minus, non magnopere id curae nobis erit. Alexandrum namque omnibus pollentiorem eſſe noſti. Rex itaque in apparatu funeris occupatus vicinis civitatibus imperat, ut quicquid poſſent ad ornatum ejus conferrent. Mandatum praeterea ad omnes Aſiae gentes dedit, ut ignem, qui ſacer a Perſis vocatur, quouſque exequias peregiſſet, extinguerent. Id quod in regum obitu a Perſis factitari ſolebat. Hoc vero mandatum pro infelici omine a vulgo acceptum fuit. Nam regis mortem a Numine hoc ipſo ſignificari exiſtimabant. Quin & alia praeter naturae ordinem prodigia contigerant, quibus vitae terminus Alexandro non obſcure denunciatus fuit: De quibus, hanc de funeratione narrationem exſecuti, paulo poſt dicemus.

115. Tunc ergo Ducum & amicorum unusquiſque ad voluntatem regis ſe accommodans, ſimulacra ex ebore auroque, & alia magnae aeſtimationis materia, facienda curaverat. Ipſe accitis undique architectis, & ſubtiliſſimorum operum artificibus magno numero, muri partem ad ſtadia x. demolitur; lateresque colligit. Hinc lo-

ρίοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, κατὰ τὴν δόξαν τῶν ἱερῶν προκρίνων τὰς ἐντεύξεις. πάσαις δὲ ταῖς πρεσβείαις φιλοτιμηθεὶς δοῦναι τὰς ἀποκρίσεις εὐαρεστουμένας, ἀπέλυσε κατὰ τὸ δυνατόν.

Ἀπολύσας δὲ τὰς πρεσβείας, περὶ τὴν ταφὴν ἐγίνετο τοῦ Ἡφαιστίωνος. τοσαύτην δὲ σπουδὴν ἐποιήσατο πρὸς τὴν τῆς ἐκφορᾶς ἐπιμέλειαν, ὥστε μὴ μόνον τὰς προγεγενημένας παρ᾽ ἀνθρώποις ταφὰς ὑπερβαλέσθαι, ἀλλὰ [f] καὶ τοῖς ἐσομένοις μηδεμίαν ὑπέρθεσιν καταλιπεῖν. καὶ γὰρ ἠγάπησεν αὐτὸν [g] τῶν ἐν στοργῇ φίλων δοξαζομένων, καὶ κατὰ τὴν τελευτὴν 580. ἐτίμησεν αὐτὸν ἀνυπερβλήτως. ζῶντα μὲν προετίμησε πάντων τῶν φίλων, καίτοι Κρατεροῦ φιλίαν ἔχοντος ἐνάμιλλον. ἐπεὶ γάρ τις τῶν ἑταίρων εἶπε, μηδὲν καταδεέστερον Ἡφαιστίωνος τὸν Κρατερὸν στέργεσθαι, ἀπεφθέγξατο, Κρατερὸν μὲν [h] γὰρ εἶναι φιλοβασιλέα, Ἡφαιστίωνα δὲ φιλαλέξανδρον· τῆς δὲ Δαρείου μητρὸς κατὰ τὴν πρώτην ἔντευξιν διὰ τὴν ἄγνοιαν προσκυνησάσης τὸν Ἡφαιστίωνα, ὡς ὄντα βασιλέα, καὶ μετὰ τὴν ἐπίγνωσιν διατρεπομένης, εἶπεν ὁ βασιλεύς, μηδὲν φροντίσῃς, ὦ μῆτερ· καὶ γὰρ οὗτος Ἀλέξανδρος. καθόλου γὰρ ὁ Ἡφαιστίων τοσαύτης ἐξουσίας καὶ φιλικῆς ἐκοινώνει παῤῥησίας, ὥστε τῆς Ὀλυμπιάδος ἀλλοτρίως ἐχούσης πρὸς αὐτὸν διὰ τὸν φθόνον, καὶ κατὰ τὰς ἐπιστολὰς ἐπιτιμώσης αὐτῷ σκληρότερον, καὶ ἀπειλούσης, τότε ἄλλα γράψαι πρὸς αὐτὴν ἐπιπληκτικῶς, καὶ κατὰ τὴν ἐπιστολὴν ἐπὶ τελευτῆς θεῖναι ταῦτα· καὶ πρὸς ἡμᾶς παύου διαβαλλομένη, καὶ μὴ χαλέπαινε, μηδὲ ἀπείλει, εἰ δὲ μή, μετρίως ἡμῖν μελήσει, οἶσθα γὰρ ὅτι Ἀλέξανδρος κρείττων ἁπάντων. Ὁ δ᾽ οὖν βασιλεὺς τὰ πρὸς τὴν ἐκφορὰν παρασκευαζόμενος, ταῖς μὲν πλησίον πόλεσι προσέταξε κατὰ δύναμιν συμβάλλεσθαι πρὸς τὸν τῆς ἐκφορᾶς κόσμον. πᾶσι δὲ τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν οἰκοῦσι προσέταξε τὸ παρὰ τοῖς Πέρσαις ἱερὸν πῦρ καλούμενον ἐπιμελῶς σβέσαι, μέχρι ἂν τελέσῃ τὴν ἐκφοράν. [i] τοῦτο δὲ εἰώθεισαν οἱ Πέρσαι ποιεῖν κατὰ τὰς τῶν βασιλέων τελευτάς. τὸ δὲ πλῆθος χαλεπὸν οἰωνὸν ἐτίθετο τὸ πρόσταγμα, καὶ τὸ θεῖον ὑπελάμβανον προσημαίνειν τὸν τοῦ βασιλέως θάνατον. ἐγένετο δὲ καὶ ἄλλα σημεῖα παράδοξα, προδηλοῦντα τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν, περὶ ὧν μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν, ὅταν τὸν περὶ τῆς ἐκφορᾶς λόγον ἀποδῶμεν.

Τῶν γὰρ ἡγεμόνων καὶ φίλων ἕκαστος στοχαζόμενος τῆς τοῦ βασιλέως ἀρεσκείας, κατεσκεύαζεν εἴδωλα [k] δι᾽ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ, καὶ τῶν ἄλλων τῶν θαυμαζομένων παρ᾽ ἀνθρώποις· αὐτὸς δὲ ἀρχιτέκτονας ἀθροίσας, καὶ λεπτουργῶν πλῆθος, τοῦ μὲν τείχους καθεῖλεν ἐπὶ δέκα σταδίους, τὴν δ᾽ ὀπτὴν πλίνθον [l] ἀναλεξάμενος, καὶ τὸν δεχόμενον τὴν πυρὰν τό-

---

[f] *Καὶ ταῖς ἐσομέναις*, Reg. 1. [g] *Τῶν τῶν ἐν Baſil.* [h] Deſit in Reg. 1. [i] *Τοῦτο δὲ εἰώθασιν οἱ* Reg. 2. Ceteri *εἰώθεισαν*. [k] *Δι᾽ ἐλέφαντος κατεσκευασμένα καὶ* ſolus Reg. 1. [l] *Ἀναλεξάμενος idem.*

poteris. P. Wess.

94. *Καὶ γὰρ ἠγάπησεν αὐτὸν τῶν* &c.] In *Coſſi* Latinis, *illum ſane tanto adfectu dilexerat, ut eorum, quos amicitia junctiſſimos fuiſſe fama praedicat, animi propenſioni nihil ceſſerit.* Unde mihi ſuſpicio movetur, praeſertim cum aſpere decurrat oratio, quaedam hinc deeſſe: auget eamdem *Baſil. ἔκδοσις*, una voce, nihil tamen juvante, inſtructior. Putaram ſtructurae ſatis ſore factum, ſi *πλέον* aut *μᾶλλον τῶν* &c. expleretur; ſed repudio conſilium, & ſenioribus a libris auxilium praeſtolor. P. Wess.

99. *Κρατερὸν — φιλαλέξανδρον*] Conf. *Plut.* Alex. p. 691. F. P. Wess.

15. *Ὁ δ᾽ ἂν βασιλεὺς*] Emenda *ὁ δ᾽ οὖν*. L. Rhod.

Ὁ δ᾽ οὖν βασιλεὺς] Recte *Rhodomannus*. Operarum tamen eſt peccatum in *Stephani ἐκδόσει*, quod *Baſilienſes* recte vitarant. P. Wess.

21. *Τοῦτο δὲ εἰώθεσαν οἱ Πέρσαι*] Hoc verius eſt. Ignem Perſarum religione Deum fuiſſe cenſitum, pervulgatum eſt. Solum excitabo *Jo. Chryſoſtomum* Homil. iv. ad Antiochen. pag. 54. A. *Θεὸς παρὰ τοῖς Πέρσαις εἶναι νομίζεται τὸ πῦρ, καὶ τιμῶντο αὐτὸ μετὰ πολλῆς τῆς θεραπείας οἱ βάρβαροι.* Alios dabit *B. Briſſon.* de Reg. Perſ. L. ii, 14. At hic quidem ritus, quo ignem extinguebant, non ita magnifice de eo Perſas opinatos oſtendit, ut verum eum Deum exiſtimarent. Imo vero ſymbolum atque argumentum divinae majeſtatis ignem eſſe judicabant, eundemque ſummo in luctu, indicto praeterea per omnes regni provincias juſtitio, ut ex *Stobaei* Serm. xlii. pag. 294. conſtat, ex civium oculis ſine flagitio removeri poſſe arbitrabantur. Habet hac de re memorabilia *Th. Hyde* de Rel. Perſar. cap. i. & 29., hoc de ritu addere oblitus. P. Wess.

28. *Στοχαζόμενος τῆς τοῦ βασιλέως ἀρεσκείας.*] Exemplum illuſtre eſt in Eumene Cardiano apud *Plut.* ejus in vita pag. 584. B., nec minus apud *Lucian.* de Calumn. non Cred. C. 17. P. Wess.

32. *Καὶ λεπτουργῶν πλῆθος*] In *Gloſſis*, *Λεπτουργὸς faber tignarius.* qui quidem uſus locum fortaſſe habere poterit in Imp. *Leonis* Tact. v, 7., hic latius porrigitur, eos artifices complexus, qui exquiſito ſtudio in rerum ſubtilium fabrica verſantur.

τόπον ὁμαλὸν κατασκευάσας, ᾠκοδόμησε τετράπλευρον πυράν, σταδιαίας οὔσης ἑκάστης πλευρᾶς. Εἰς τριάκοντα δὲ δόμους διελόμενος τὸν τόπον, καὶ κατερέψας τὰς ὀροφὰς φοινίκων στελέχεσι, τετράγωνον 581. ἐποίησε πᾶν τὸ κατασκεύασμα. μετὰ δὲ ταῦτα περιέθηκε τῷ περιβόλῳ παντὶ κόσμον· οὗ τὴν μὲν κρηπῖδα χρυσαῖ πεντήρεις πρῷραι συνεπλήρουν, οὖσαι τὸν ἀριθμὸν διακόσιαι τεσσαράκοντα, ἐπὶ δὲ τῶν ἐπωτίδων ἔχουσαι δύο μὲν τοξότας εἰς γόνυ κεκαθικότας τετραπήχεις, ἀνδριάντας δὲ πενταπήχεις καθωπλισμένους. τοὺς δὲ μεταξὺ τόπους φοινικίδες ἀνεπλήρουν πιληταί· ὑπεράνω δὲ τούτων τὴν δευτέραν ἐπεῖχον χώραν δᾷδες πεντεκαιδεκαπήχεις, κατὰ μὲν τὴν λαβὴν ἔχουσαι χρυσοῦς στεφάνους, κατὰ δὲ τὴν ἐκφλόγωσιν ἀετοὺς διαπεπετακότας τὰς πτέρυγας καὶ κάτω νεύοντας, παρὰ δὲ τὰς βάσεις [m] δράκοντας ἀφορῶντας τοὺς ἀετούς. κατὰ δὲ τὴν τρίτην περιφορὰν κατεσκεύαστο ζῴων παντοδαπῶν πλῆθος κυνηγουμένων. ἔπειτα ἡ μὲν τετάρτη χώρα κενταυρομαχίαν χρυσῆν εἶχεν, ἡ δὲ πέμπτη λέοντας καὶ ταύρους ἐναλλὰξ χρυσοῦς. τὸ δ' ἀνώτερον μέρος [n] ἐπεπλήρωτο Μακεδονικῶν καὶ βαρβαρικῶν ὅπλων, ὧν μὲν τὰς ἀνδραγαθίας, ὧν δὲ τὰς ἥττας σημαινόντων. ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐφειστήκεισαν Σειρῆνες διάκοιλοι, καὶ δυνάμεναι λεληθότως δέξασθαι τοὺς ἐν αὐταῖς ὄντας καὶ ᾄδοντας ἐπικήδειον θρῆνον τῷ τετελευτηκότι. τὸ δ' ὕψος ἦν ὅλου τοῦ κατασκευάσματος πήχεις πλείους τῶν ἑκατὸν τριάκοντα· καθόλου δὲ τῶν τε ἡγεμόνων καὶ τῶν στρατιωτῶν ἁπάντων καὶ τῶν πρέσβεων, ἔτι δὲ τῶν ἐγχωρίων, φιλοτιμηθέντων εἰς τὸν τῆς ἐκφορᾶς κόσμον, φασὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀναλωθέντων χρημάτων γεγονέναι πλείω τῶν μυρίων καὶ δισχιλίων ταλάντων. ἀκολούθως δὲ ταύτῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ τῶν ἄλλων γενομένων κατὰ τὴν ἐκφορὰν τιμῶν, τὸ τελευταῖον προσέταξεν ἅπασι θύειν Ἡφαιστίωνι θεῷ προέδρῳ. καὶ κατὰ τύχην ἧκεν εἷς τῶν φίλων Φίλιππος, χρησμὸν φέρων παρ' Ἄμμωνος, θύειν Ἡφαιστίωνι θεῷ. διόπερ γενόμενος περιχαρὴς ἐπὶ [o] τῷ καὶ τὸν θεὸν κεκυρωκέναι τὴν αὐτοῦ γνώμην, πρῶτος τὴν θυσίαν ἐπετέλεσε· [p] καὶ τὸ πλῆθος λαμπρῶς ὑπεδέξατο, μύρια τὸν ἀριθμὸν θύσας ἱερεῖα παντοδαπά.

Μετὰ δὲ τὴν ἐκφορὰν εἰς ἀνέσεις καὶ πανηγυρικὸν βίον ἐκτραπέντος τοῦ βασιλέως, δοκοῦντος ἰσχύειν τότε πλεῖστον, καὶ μάλιστα εὐδαιμονεῖν, ἡ πεπρωμένη συνέτεμε τὸν ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτῷ συγκεχωρημένον τοῦ ζῆν χρόνον. εὐθὺς δὲ καὶ τὸ θεῖον ἐσήμαινε τὴν τελευτὴν αὐτοῦ, πολλῶν καὶ παραδόξων μαντειῶν καὶ σημείων συντελουμένων. τοῦ γὰρ βασιλέως ἐσθῆτος καὶ διαδήματος ἐπί τινος θρόνου τε-

co, qui rogum excepturus erat, complanato, py- Olymp. CXIV. 1. ram quadrilateram excitat, cujus unumquodque latus ſtadium obtineret. Aream vero loci in XXX. domos partitur, & tecta palmarum truncis inſternit. Totum igitur opus quatuor angulos figura ſua exhibebat. Univerſo deinde ambitui peculiarem addebat ornatum. Nam infimam ejus partem 624. inauratae quinqueremium prorae numero CCXL. explebant. In quarum epotidibus bini ſagittarii IV. cubitorum, altero genu ſubnixi, & ſtatuae armis inſtructae V. cubitorum ſtabant. Loca intermedia purpureis velis denſe contextis obducta erant. Alteram ſupra hoc regionem obtinebant XV. cubitorum faces, quae ea parte, qua prehendi ſolent, aureas coronas; ſumma, ubi flamma exſurgit, aquilas extenſis alis, & capitibus deorſum inclinatis; ad imas baſeis Dracones, vultibus ad aquilas converſis, habebant. In tertia ambitus ſerie, numeroſa beſtiarum omnis generis venatio exhibebatur. In quarto dehinc ordine, pugna centaurorum ex auro fabricata erat. Quintus aureos leones & tauros alternatim oſtentabat. Superior pars Macedonicis & Barbaricis armis erat referta: quorum haec gentium devictarum clades, illa ſtrenuitatis victricis ſignificationem edebant. In ſummo denique faſtigio Sirenes excavatae ſtabant, quae latenter in ſe reciperent, eos, qui funebrem mortuo neniam decantarent. Totius autem ſtructurae celſitas ad centum triginta amplius cubitos exſurgebat. Et quia ductores ſimul & milites, legatique & homines indigenae, certatim ad funeris hujus apparatum ſumtus conferebant, plus quam XII. millia talentûm impenſa fuiſſe confirmant. Pro magnificentiae hujus ratione etiam caeteros exſequiarum honores diſpenſavit. Et ad extremum, ut Hephaeſtioni tanquam Deo praeſidi ſacrificarent, univerſis imperavit. Nam tunc, fortuna ſic moderante, Philippus, ex familiaribus regis unus, cum oraculo ab Hammone revertitur, ut Hephaeſtionem Deum ſacrificiis venerarentur. Quo nuncio laetatus mirifice, quod Deum ipſum comprobatorem ſententiae haberet; primus ſacrum illi fecit. Caeſisque victimis, ad X. millia omnis generis, ſplendido totam multitudinem convivio accepit.

116. Eo parentationis munere perfunctus Alexander, ocium & Panegyricam vitae rationem complectitur. Cumque jam ad ſummum potentiae & felicitatis culmen evectus videretur, fatum vivendi ſpacium a natura conceſſum illi contraxit. Et ſtatim etiam Numen multis auguriis & ſignis prodigioſis paſſim exhibitis, interitum ejus manifeſte praemonſtravit. Cum enim unctioni rex vacaret, regia veſte

---

[m] Δράκοντα *Baſil.* tum περὶ τὰς βάσεις *Reg.* 1. Paullo ante διαπεπετακότας, *Reg.* 2. *Baſil.* [n] Ἀνώτατ. *Reg.* 1. [o] Τῷ θεῷ [illegible] ora *Steph.* [p] Καὶ τὸ πλῆθος *Reg. pr.*

tur. Id λειτουργεῖν & ἀπολειτουργεῖν in *Themiſtii* Or. XXVI. p. 316. C. & *Syneſii* de Regn. p. 30. A. Hinc περὶ τοῦ ἀνενδεῶς λειτουργεῖν de Eunomio, argutam quandam & Sophiſticam demonſtrationem ingreſſo, *Baſilius M.* L. I. adv. Eunom. pag. 214. E. P. Wess.

37. Εἰς τριάκοντα δόμους διελόμενος &c.] Si de pariete ſermo eſſet, pati poteram, ut *δόμοι laterum ordines ac compages*, quemadmodum L. I, 64., cenſerentur. At agitur de area ipſoque loco, qui, ut Romanorum rogi, in quaſdam contignationes & domos a rege proditur deſcriptus, quo buſtum hoc tanto ſpectabilius & capacius eſſet. Confer tamen Cel. *Jac. Gronov.* ad *Herodot.* L. I. p. 846. P. Wess.

42. Ἐπὶ δὲ τῶν ἐπωτίδων] Tigna erant ex utraque prorae parte prominentia, docente Schol. *Thucydid.* L. VII, 34. & *Jo. Schefſero* Mil. Naval. L. II, 5. P. Wess.

51. Δράκοντας ἀφορῶντας τοὺς ἀετούς] Ad ſtructuram ſi neceſſariam putes praepoſitionem, adſciſce eam ex *Reg. pr.* Eſt autem in his inſigne caelaturae picturaeque Babylonicae, qua de *Iſ. Voſſius*, multa tamen aliena admiſcens, ad *Catull.* pag. 196. & *Spanhem.* ad *Ariſtoph.* Ran. v. 868., ſpecimen. P. Wess.

71. Θύειν Ἡφαιστίωνι θεῷ προέδρῳ] *Forte deeſt ὡς, tametſi etiam paullo poſt haec dictio non adjiciatur*: ſic *Rhodomannus* in not. ſuarum *Auctario*, me non ſequente. Scio *Plut.* Alex. p. 704. & *Arrian.* Ἀναβ. Ἀλεξ. L. VII, 14. ὡς ἥρωι Hephaeſtioni ſacra facta prodidiſſe, & ὡς θεῷ illi θύειν Ammonis reſponſo fuiſſe vetitum. Sed abit ab iſtis *Diodorus*, & Alexandrum eo inſaniae an impietatis veniſſe ſignificat, ut Hephaeſtionem in Diis cenſeri ſuo imperio voluerit impetraveritque. *Lucianus* de Calumn. non Cred. C. 17. καὶ τέλος, εἶναι ΠΑΡΕΔΡΟΙ, καὶ ΑΛΕΞΙΚΑΚΟΙ ΘΕΩΙ (τῷ Ἡφαιστίωνι.) Qui quidem lepidiſſimi ſcriptoris locus id inſuper docet, pravum in his Diodoreis videri προέδρῳ θεῷ, longeque praeſtare παρέδρῳ. Sacra Alexandri populares & adulatores Hephaeſtioni faciebant novo Deo, malorum depulſori & coeleſtium adſeſſori. Πάρεδρος enim, qui aut ſuapte virtute aut decreto principis in Deorum conſortium & collegium adſcribebatur, ut docte *Salmaſius* ad *Spartiani* Hadr. C. 14. p. 140. & *Arnaldus* de Diis Adſeſſor. C. 9., quamquam hic ob *Plutarchi*

Olymp. CXIV. 1. veſte ac diademate in ſella quadam repoſita, indigenae cuidam in vincula compacto, ſponte ſua compedes ſolvebantur. Is ergo, nemine vigilum ſentiente, per aulae portas citra impedimentum tranſiens ad ſellam ſe contulit, regioque habitu indutus, & diademate ornatus, quiete in ſolio reſedit. Quod factum ubi innotuit, rex inſolentia ejus perculſus ad ſolium accedit, & abſque increpatione placide hominem interrogat, quis ſit, & quo conſilio hoc deſignarit. Ille ſe nihil ſcire ſimpliciter reſpondet. De portento igitur hoc ad vates refertur. Quorum judicio miſer ille necatur: ut quicquid ſiniſtri portenderetur, in caput illius derivetur. Tum rex habitu recepto, Diis averruncis ſacrum peragit. Sed nihilominus perturbatione animi graviſſima diſtorquetur. Tum quid a Chaldaeis praedictum eſſet, animo recurrit. Philoſophos ergo, qui ingreſſus in Babylonem ſuaſores fuerant, deteſtatur; Artem vero Chaldaeorum, & profundam hominum illorum ſapientiam, demiratur. Illos denique, qui argumentis ſubtiliter inventis contra vim fati diſputarent, maledictis inceſſit. Nec longum in medio tempus, cum aliud ei prodigium de regni mutatione Numen exhibuit. Babylonium viſendi lacum cupiditate ſtimulabatur. Amicis ergo comitatus, aliquot acatiis navigationem inſtituit. Verum accidit, ut praetoria navi a caeteris ſcaphis avulſa, ſolus ad dies aliquot huc illuc vagaretur, adeo, ut etiam de ſalute actum judicaret. 625. Interea dum per fretum anguſtum denſiſque arboribus utrinque obſeptum, provehitur, accidit, ut ab impendentibus deſuper ramis diadema in ſublime elatum rurſus in lacum decideret. Unus ergo remigum natando illuc excurrens, utque tutius diadema referret, capiti ſuo impoſitum geſtans ad navem enatavit. Poſtquam ita triduum & trinoctium oberraſſet, diademate praeter ſpem recuperato, ſalvus ad ſuos revertitur, & vates iterum de hoc prodigio conſulit.

117. Qui denuo magnifica Diis ſacra peragere omni adhibita diligentia illum jubent. Tum vero a Medio Theſſalo, ex neceſſariis uno, ad comeſſationem invitatur. Ibi cum multo ſe oneraſſet mero, grande Herculis poculum (quod vocant) ad extremum ebibit. Repente igitur violento quaſi ictu percuſſus, magna voce ingemiſcit, & manibus amicorum ductus convivio excedit. Ac ſta-

θέντος, τῶν ἐγχωρίων τις δεδεμένος ἐλύθη τὰς πέδας αὐτομάτως, καὶ λαθὼν τοὺς φύλακας, διῆλθε διὰ τῶν τῆς αὐλῆς θυρῶν ἀνεκωλύτως. 582. προσελθὼν δὲ τῷ θρόνῳ καὶ τὴν βασιλικὴν [q] ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα, καὶ τὸ διάδημα περιθέμενος, ἐκάθισεν [r] ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ τὴν ἡσυχίαν ἦγε. γνωσθείσης δὲ τῆς πράξεως, ὁ βασιλεὺς καταπλαγεὶς τὸ παράδοξον, προσῆλθε τῷ θρόνῳ, καὶ χωρὶς καταπλήξεως ἡσυχῇ τὸν ἄνθρωπον ἀνέκρινε, τίς ὢν καὶ τί βουλόμενος τοῦτο ἔπραξε. τοῦ δὲ εἰπόντος μηδὲν ἁπλῶς γινώσκειν, τοῖς μάντεσι προσαναθέμενος περὶ τοῦ σημείου, τοῦτον μὲν κατὰ τὴν ἐκείνων κρίσιν ἀπέκτεινεν, ὅπως τὰ σημαινόμενα δυσχερῆ εἰς ἐκεῖνον τρέπηται· αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν ἐσθῆτα, καὶ θεοῖς ἀποτροπαίοις θύσας, ἐν ἀγωνίᾳ καθειστήκει, καὶ τῆς τῶν Χαλδαίων προρρήσεως [s] ἐμνημόνευσε· καὶ τοὺς μὲν συμπείσαντας φιλοσόφους παρελθεῖν εἰς τὴν [t] Βαβυλῶνα κατεμέμφετο· τὴν δὲ τέχνην τῶν Χαλδαίων καὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἀγχίνοιαν ἐθαύμαζε. καθόλου δὲ τοὺς ταῖς [u] εὑρεσιλογίαις καταστοφιζομένους τὴν δύναμιν τῆς πεπρωμένης ἐβλασφήμει. μετ' ὀλίγον δὲ ἄλλο σημεῖον αὐτῷ περὶ τῆς βασιλείας τὸ δαιμόνιον [x] ἐπέστησε. βουλομένου γὰρ αὐτοῦ θεάσασθαι τὴν περὶ τὴν Βαβυλωνίαν λίμνην, καὶ πλέοντος μετὰ τῶν φίλων ἔν τισιν ἀκάτοις, ἐφ' ἡμέρας μέν τινας ἀποσχισθείσης τῆς νεὼς ἀπὸ τῶν ἄλλων σκαφῶν, ἐπλανήθη μόνος, ὥστε καὶ τῆς σωτηρίας ἀπογνῶναι. ἔπειτα διά τινος αὐλῶνος στενοῦ καὶ συμπεπυκασμένου δένδρεσι διαπλέοντος, καὶ τῶν μὲν ὑπερκειμένων, τοῦ δὲ διαδήματος ὑπὸ τούτων ἀρθέντος καὶ πάλιν εἰς τὴν λίμνην πεσόντος, εἷς [y] τῶν ἐρετῶν προσνηξάμενος, καὶ βουλόμενος ἀσφαλῶς σῶσαι τὸ διάδημα, περιέθετο τῇ κεφαλῇ, καὶ προσενήξατο τῷ πλοίῳ. τρεῖς δὲ ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας διαπλανηθεὶς διεσώθη, καὶ τὸ διάδημα περιθέμενος ἀνελπίστως, πάλιν τοῖς μάντεσι προσανέφερε περὶ τῶν προσημαινομένων.

Τούτων δὲ [z] πάλιν παρακελευομένων θυσίας ἐπιτελεῖν τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπεῖς μετὰ πάσης σπουδῆς, παρεκλήθη πρός τινα τῶν φίλων Μήδιον τὸν Θετταλὸν ἐπὶ κῶμον ἐλθεῖν· κἀκεῖ πολὺν ἄκρατον ἐμφορηθείς, ἐπὶ τελευτῆς Ἡρακλέους μέγα ποτήριον πληρώσας ἐξέπιεν. ἄφνω δέ, ὥσπερ ὑπό τινος πληγῆς ἰσχυρᾶς πεπληγμένος, [a] ἀνεστέναξε μέγα βοήσας, καὶ ὑπὸ τῶν φίλων ἀπηλλάττε-

το

---

[q] Ἔνδυ Reg. idem. [r] Ἐπὶ τῷ θρόνῳ Vat. [s] Ἐμνημόνευσε Reg. 1. [t] Βαβυλωνίαν Steph. marg. & Vat. [u] Ἀμφισιλογίαις Reg. 1. ἀμφισιλ. Cett. [x] Ἐπέστη idem Reg. [y] [illegible] Reg. pr. [z] Omittit Reg. uterque cum Baſil., & notat aſteriſco Steph. [a] Ἀνεστέναξε καὶ μέγα βοήσας ὑπὸ ex Reg. 1. in margine Steph.

tarchi & Arriani diſſenſum dubia obmovit ibid. Cap. 27., quibus abſtineri ſatius fuerat. Id bene, quod παρέδρῳ hic ſcribi oportere perſpexit, & ante eum, quod illi tamen latuiſſe, mihi perſuadeo, N. Blancardus ad Arrian. ſuum L. VII. p. 473. P. Wess.

84. Τῶν ἐγχωρίων τις δεδεμένος] Diſtinctius de hoc homine Plut. Alex. p. 705. E., in pleriſque Diodoro conſentaneus: non item Arrian. L. VII, 24. P. Wess.

94. Τοῖς μάντεσι προσαναθέμενος] Non aliud eſt ac τοῖς μάντεσι προσαναφέρειν, ut brevi poſt, ſive adhibitis in conſilium ſacrorum interpretibus. Geminum hoc S. Paulli Epiſt. ad Galat. cap. 1, 16. οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι. ubi vide Clariſſ. Lamb. Bos. P. Wess.

98. Καὶ θεοῖς ἀποτροπαίοις θύσας] Vid. Spanhem. ad Ariſtoph. Plut. v. 359., ubi de Jove & Apolline ἀποτροπαίοις plura. Σωτῆρσι καὶ τοῖς ἀποτροπαίοις conjungit Plut. Sympoſ. L. VII. p. 708. F., eoſdem τοὺς τροπαίους vocitans in Conviv. VII. Sap. pag. 149. D., ut Jovem τροπαῖον Euripid. Heraclid. v. 937., & ſacra, quibus arceri hoſtes putabantur, τροπαῖα τῶν ἐχθρῶν ibid. v. 403. Herculis ἀποτροπαίου aram habet Philoſtratus de Apollon. Vit. L. VIII. pag. 340. cum nota Olearii. P. Wess.

4. Ταῖς εὑρεσιλογίαις καταστοφιζομένους] Hoc cur maluerim, oſtendent adſcripta L. 1. 37. p. 45. P. Wess.

7. Τὴν περὶ τὴν Βαβυλωνίαν λίμνην] Forſan huic loco idem contigit, quod paullo ante, ut Βαβυλῶνα & Βαβυλωνίαν confunderent amanuenſes. Multum quidem certe τὴν Βαβυλῶνα praeſtantiorem reperies, ſi propter urbem vaſtum hunc lacum fuiſſe recorderis. Mecum ſentit Clariſſ. T. Hemſterhuſius ad Lucian. Necyom. Cap. 9. P. Wess.

15. Εἷς τῶν ἐρετῶν] Nihil hinc demutandum. Confer Arrian. L. VII, 22., & cognoſces ejus ex ſententia citius hoc contigiſſe. P. Wess.

27. Ἄφνω δέ, ὥσπερ ὑπό τινος πληγῆς &c.] Sic vulgo in Alexandri obitu paratragoediabant. Seneca Epiſt. LXXXIII. pag. 345. *Alexandrum — intemperantia bibendi & ille Herculaneus & fatalis ſcyphus condidit.* Prudenter Plut. Alex. pag. 706. C. κἀκεῖ (in Medii aedibus) πιὼν ὅλην τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν, ἤρξατο πυρέττειν, οὔτε ΣΚΥΦΟΝ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ἐκπιών, οὔτε ἄφνω διαλγὴς γενόμενος τὸ μετάφρενον, ὥσπερ λόγχῃ πεπληγώς· ἀλλὰ ταῦτά τινες ᾤοντο δεῖν γράφειν, ὥσπερ δράματος μεγάλου τραγικὸν ἐξόδιον καὶ περιπαθὲς πλάσαντες. Quae ille ſtrinxit aperte in ſcriptores, qui Diodoreis ſimilia memoriae prodiderant. Alexander nimia intemperantia & prorogata plures in dies crapula febrim ſibi & mor-

το χειραγωγούμενος. εὐθὺς δ' οἱ μὲν περὶ τὴν θεραπείαν ἐκδεξάμενοι κατέκλιναν αὐτόν, καὶ προσήδρευον ἐπιμελῶς. τοῦ δὲ πάθους ἐπιτεινομένου, καὶ τῶν ἰατρῶν συγκληθέντων, βοηθῆσαι μὲν οὐδεὶς ἠδυνήθη· πολλοῖς δὲ πόνοις καὶ δειναῖς ἀλγηδόσι συσχεθείς, ἐπειδὰν τὸ ζῆν ἀπέγνω, περιελόμενος τὸν δακτύλιον, ἔδωκε Περδίκκᾳ. τῶν δὲ φίλων ἐπερωτώντων, τίνι τὴν βασιλείαν ἀπολείπεις; εἶπε, τῷ κρατίστῳ. καὶ προσεφθέγξατο, ταύτην τελευταίαν φωνὴν προέμενος, ὅτι μέγαν ἀγῶνα αὐτῷ ἐπιτάφιον συστήσονται πάντες οἱ προέχοντες τῶν φίλων. οὗτος μὲν τὸν προειρημένον τρόπον ἐτελεύτησε, βασιλεύσας ἔτη δώδεκα καὶ μῆνας ἑπτά, πράξεις δὲ μεγίστας κατεργασάμενος οὐ μόνον τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὕστερον ἐσομένων μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου. ἐπεὶ δέ τινες τῶν συγγραφέων περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ βασιλέως τούτου διαπεφωνήκασιν, 583. ἀποφαινόμενοι διὰ φαρμάκου θανασίμου γεγονέναι τὸν θάνατον, ἀναγκαῖον ἡγούμεθα δεῖν μὴ παραλιπεῖν αὐτῶν τοὺς λόγους.

Φασὶ γὰρ Ἀντίπατρον ἐπὶ τῆς Εὐρώπης στρατηγὸν ὑπ' αὐτοῦ καταλειφθέντα, διενεχθῆναι πρὸς Ὀλυμπιάδα τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως. καὶ τὸ μὲν πρῶτον καταφρονεῖν αὐτῆς, διὰ τὸ μὴ [b] προσδέχεσθαι τὸν Ἀλέξανδρον τὰς κατ' αὐτοῦ διαβολάς· ὕστερον δ' αἰεὶ τῆς ἔχθρας αὐξομένης, τοῦ βασιλέως διὰ τὸ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβὲς πάντα βουλομένου τῇ μητρὶ χαρίζεσθαι, πολλὰς ἐμφάσεις διδόναι τῆς πρὸς αὐτὸν ἀλλοτριότητος· πρὸς δὲ τούτοις, τῆς Παρμενίωνος καὶ Φιλώτου σφαγῆς φρίκην ἐμποιούσης τοῖς φίλοις, διὰ τοῦ ἰδίου υἱοῦ, τεταγμένου περὶ τὸν κύαθον, δοῦναι πιεῖν θανάσιμον φάρμακον τῷ βασιλεῖ· μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν πλεῖστον ἰσχύσαντος τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην, καὶ μετὰ ταῦτα [c] Κασσάνδρου τοῦ υἱοῦ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν, πολλοὺς συγγραφεῖς μὴ τολμᾶν γράψαι περὶ φαρμακείας. φανερὸν δὲ γεγονέναι Κάσσανδρον δι' αὐτῶν τῶν πράξεων ἀλλοτριώτατα διακείμενον τοῖς Ἀλεξάνδρου πράγμασι. τήν τε γὰρ Ὀλυμπιάδα φονεύσαντα ἄταφον ῥῖψαι, καὶ τὰς ὑπ' ἐκείνου κατασκαφείσας Θήβας οἰκίσαι μετὰ πολλῆς σπουδῆς. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ βασιλέως τελευτὴν καὶ [d] Σισύγγαμβρις ἡ Δαρείου μήτηρ, πολλὰ καταθρηνήσασα τήν τε Ἀλεξάνδρου τελευτὴν καὶ τὴν ἑαυτῆς ἐρημίαν, ἐπὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ βίου γραμμῆς ἐγκαρτερήσασα, τιμ-

otim, qui curam ejus agebant, exceptum lecto reclinant, ipſique diligenter intenti aſſident. At cum vis morbi ingraveſceret, advocantur quidem medici, ſed operam illi nemo adferre poteſt. Tandem malo ſubinde magis exaſperato, cruciatibus graviſſimis correptus, ſpem vitae deponit, detractumque digito annulum Perdiccae tradit. Ibi cum his verbis amici percunctarentur: Cuinam imperium relinquis? Praeſtantiſſimo, reſpondit. Et quum noviſſimam emiſit vocem, adjecit, a primoribus amicorum ingenti ſibi certamine parentatum iri. Hunc ad modum Alexander vitam clauſit, ubi XII. annos & VII. menſes regnarat, maximaſque res confecerat, quibus omnes tum ante tum poſt ſe ad noſtram uſque aetatem reges ſuperavit. Quoniam vero ſcriptores nonnulli de morte hujus regis diſcrepant, lethali exſtinctum pharmaco memorantes, non praeterire quae tradiderunt, neceſſarium videtur.

Olymp. CXIV. 1.

118. Antipatrum enim, quem ſummo cum imperio Europae Alexander praefecerat, controverſias cum Olympiade regis matre exercuiſſe, perhibent: Ac primo quidem non magni feciſſe ejus offenſam, quod calumnias ejus contra ipſum rex non acceptaret. Poſt vero, gliſcentibus ſubinde magis odiis, cum rex, qua erga Numen pietate erat, matri per omnia gratificandum arbitraretur: Antipatrum non paucas alienati a rege animi ſignificationes dediſſe. Quibus Parmenionis & Philotae trucidatio, unde non mediocris amicis horror injectus, acceſſit. Per filium igitur ſuum, qui regi a cyathis erat, mortifero regem pharmaco potionaſſe. Sed quia ſumma ejus in Europa poſt Alexandri obitum fuit potentia, & Caſſander in regno ſucceſſit, pleroſque ſcriptores veneni mentionem in monimentis ſuis facere non fuiſſe auſos. Cum tamen ex factis conſtet, Caſſandrum rebus Alexandri maxime fuiſſe inimicum; Quod & Olympiadem poſt caedem inſepultam abjecerit, & Thebas, ab illo funditus everſas, magno ſtudio & opere inſtaurarit. Rege ſic exſtincto, etiam mater Darii Siſygambris, cum & Alexandri mortem intempeſtivam, & ſuam jam ab omnibus deſertae calamitatem lachrymis effuſiſſimis deploraſſet, in extrema vitae (quod dicitur) linea cibum & lucem averſata,

---

[b] Προσδέχεσθαι *Reg.* 1. *Venet.* In aliis παραδ. [c] Κασάνδρου ſemper *Baſil.* [d] Σισύγαμβρις *Reg.* 2. *Baſil.* Siſyngambris *Coſpus.* alii Σισυγγάμβρις.

mortem maturavit. Inſpice Ephemerides, quas ibidem ſubjecit *Plutarchus*, atque *Athenaeum* L. X. p. 434., & nihil eſſe liquidius mecum profiteberis. P. Wess.

35. *Περιελόμενος τὸν δακτύλιον, ἔδωκε Περδίκκᾳ*] Vide L. XVIII, 2. Annuli traditione heredem indicari, viri docti oſtendunt ad *Spartiani* Hadrian. C. 3. & *Curtium* L. X, 4. P. Wess.

37. *Τῷ κρατίστῳ*] Infra L. XVIII, 1. *τῷ ἀρίστῳ*, quod eodem redit. Alexander *fortiſſimum*, quique alios opprimere poſſet, innuebat. Quid *Nic. Loënſis* de vocibus his diſputarit Miſcell. L. V, 18. ut *Juſtini* inconſiderantiam perſtringeret, notum eſt in vulgus. P. Wess.

39. *Ὅτι μέγαν ἀγῶνα αὐτῷ ἐπιτάφιον συστήσονται*] &c.] Veriſſimum hoc morientis Alexandri effatum egregie illuſtravit. *P. Leopardus* Emend. L. XVII, 13. Idem in animo erat *Eunapio* cum de Juliano ſophiſta p. 122. *μέγαν ἐπιτάφιον ἀγῶνα τοῖς ἑαυτοῦ παραλιπὼν ἑταίροις* innuens contentiones, quibus inter ſe committerentur ejus diſcipuli & ſectatores, ut mortui locum & dignitatem Athenis obtinerent, de quibus idem *Eunapius* in Proaereſio p. 132. Aliud ſpectabat Herodes extrema oratione ad Salomen ſororem ejuſque maritum Alexam apud *Joſephum* Antiq. Jud. L. XVII, 6, 5. *τὸ αὐτὰ γὰρ δὴ φρονοῦντας δόξῃ τῇ αὐτοῦ μοι ἀπευκταίων μέγαν αὐτῷ τὸν ἐπιτάφιον γενέσθαι, ἢ ὅσον οὐδ' ἄλλος βασιλέων.* cogitabat enim rex crudelitate infamis nullas filiorum de regni ſucceſſione rixas, ſed calamitatem, & luctum, quem caede nobiliſſimorum genti Judaicae ſub mortis ſuae tempus indicere propoſuerat. P. Wess.

42. *Καὶ μῆνας ἑπτά*] *Arrian.* VII, 28. *καὶ τοὺς ὀκτὼ μῆνας.* Melius Noſter, ut *S. Petitus* Eclog. Chronol. L. IV, 14. & ad Leg. Attic. L. III. Tit. 2. p. 331. *Edit. Lugdun.* condocefecit. P. Wess.

60. *Διὰ τοῦ ἰδίου υἱοῦ, τεταγμένου* &c.] *Veneno necatum eſſe credidere plerique: filium Antipatri inter miniſtros, Jollam nomine, patris juſſu dediſſe*, haec *Curtius* L. X, 10, 14., cui adjunge L. XIX, 11. Noſtri Auctoris, qui quidem *ἐπὶ τὸν κύαθον τεταγμένον* ſcribere potuiſſet, non improbantibus Latinis. *Petronius* Sat. C. 30. *Exclamavit unus e pueris, qui ſuper hoc officium poſitus erat.* ubi *Burman.* vide & *N. Heinſium* ad *Curt.* L. VI, 11, 3., ſed alterum id amare ſolet. P. Wess.

63. *Κασσάνδρου τοῦ υἱοῦ* &c.] Quae in *Κασσάνδρου* nomine enotata diſcrepantia eſt, paſſim recurrit. Numi CASSANDRENSIUM in Colon. *Jo. Vaillantii* T. I. pag. 104., & ΚΑΣΣΑΝΔΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ Theſ. Britan. Vol. II. p. 12. ſtant pro vulgato. P. Wess.

68. *Τήν τε γὰρ Ὀλυμπιάδα — ἄταφον ῥῖψαι*] De caede illuſtriſſimae feminae L. XIX, 51., & Thebis a Caſſandro inſtauratis *ibid.* Cap. 53. P. Wess.

73. *Ἐπὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ βίου γραμμῆς ἐγκαρτερήσασα*] Sic iterum Excerpt. *Valeſ.* pag. 327. *τὸ δὲ σωφρονεῖν (σημαῖον) τὸ τὰς αἰσθήσεις μέχρι τῆς ἐσχάτης τοῦ βίου γραμμῆς ἀκεραίας ἔχειν.* Sumtum genus hoc ex ſtadio, in qua linea ſive *γραμμὴ* ſaepe curſus e-

Olymp. CXIV. 1. -ta, die quinto per inediam magna quidem cum tristitia, sed non minore gloria, vitam sibi abrupit. Nos vero ad mortem Alexandri progressi, quod initio libri propositum erat, in sequentibus successorum ejus res gestas exsequemur.

75 -ταία κατέστρεψε τὸν βίον, ἐπιλύπως μὲν, * οὐκ ἀκλεῶς δὲ προεμένη τὸ ζῆν. Ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν παρόντες, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς βίβλου πρόθεσιν, τὰς τῶν διαδεξαμένων πράξεις ἐν ταῖς ἑπομέναις βίβλοις πειρασόμεθα διεξιέναι.

---

* Οὐ καλῶς in ora *Steph.* & *Veneto.*

rat meta. Scholiastes in *Pindari* extremam Od. ix. Pythion. ἔοικε γὰρ αὐτὸ πρὸς τῇ ἐσχάτῃ γραμμῇ τοῦ δρόμου, τοῦτο ἄκρον τῆς νύσσης [illegible] — ἐχάραττον δὲ γραμμήν τινα, ἐν ἀρχῇ τε τέλος ἔχω οἱ ἀγωνιζόμενοι. De morte Sisygambis confer Curt. x, 5, 19. P. Wess.

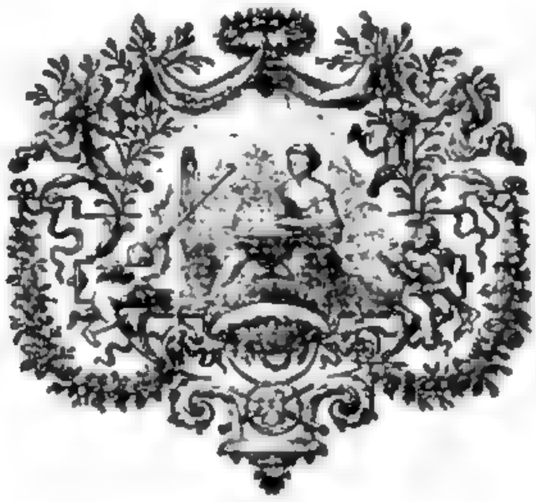

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ
ΕΝ ΤΗ ΟΚΤΩΚΑΙΔΕΚΑΤΗ
ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

HAEC IN OCTAVO
ET DECIMO 626.
DIODORI LIBRO
CONTINENTUR.

584. Η Γενομένη ταραχὴ καὶ στάσις, μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν, ἐν ταῖς δυνάμεσι.	Perturbatio & diſſidium; poſt Alexandri obitum, in exercitu.
Περδίκκου παράληψις τῆς κατὰ τὴν βασιλείαν ἐπιμελείας, καὶ διαίρεσις τῶν σατραπειῶν.	Perdiccas regni curationem ſuſcipit, & ſatrapiae dividuntur.
Ἀπόστασις τῶν ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις Ἑλλήνων, καὶ ἀποστολὴ στρατηγοῦ [a] Πύθωνος ἐπ᾽ αὐτούς.	Graecorum in praefecturis ſuperioribus defectio & Pythonis (delecti ad hoc) imperatoris adverſus illos expeditio.
[b] Ἀπαγγελία τῆς κατὰ τὴν Ἀσίας θέσεως, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ σατραπειῶν.	Aſiae ſitus exponitur, & ſatrapiae in illa recenſentur.
Ὡς [c] Πύθων καταπολέμησε τοὺς ἀποστάντας Ἕλληνας.	Ut Pytho rebelles Graecos debellarit.
Ὡς Ἀθηναῖοι πόλεμον ἐξήνεγκαν πρὸς Ἀντίπατρον, τὸν ὀνομασθέντα [d] Λαμιακόν.	Ut Athenienſes Antipatro bellum intulerint, quod Lamiacum nominatur.
Ὡς Λεωσθένης, ἀναδειχθεὶς στρατηγός, καὶ συστησάμενος δύναμιν, ἐνίκησε μάχῃ τὸν Ἀντίπατρον, καὶ συνέκλεισεν εἰς πόλιν Λαμίαν.	Ut Leoſthenes imperator creatus, coacto exercitu praelio Antipatrum vicerit, & intra Lamiam urbem concluſerit.
Λεωσθένους τοῦ στρατηγοῦ τελευτή, καὶ ἐπιτάφιος.	Leoſthenis imperatoris interitus, & oratio in ipſum funebris.
Παράληψις τῶν σατραπειῶν ὑπὸ τῶν [e] μεμερισμένων αὐτάς.	Satrapiae a ſuis quaeque ducibus, quibus in partitione aſſignatae fuerant, occupantur.
Ἱππομαχία τῶν Ἑλλήνων πρὸς Λεοννάτον, καὶ νίκη τῶν Ἑλλήνων.	Pugna Graecorum equeſtris cum Leonnato & victoria.
Ὡς Ἀντίπατρος, Λεοννάτου σφαγέντος ἐν τῇ μάχῃ, παρέλαβε τὴν Λεοννάτου δύναμιν.	Ut Antipater caeſo in pugna Leonnati copias ſibi adjunxerit.
Ὡς Κλεῖτος ὁ τῶν Μακεδόνων ναύαρχος ἐνίκησε δυσὶ ναυμαχίαις τοὺς Ἕλληνας.	Ut Clitus Macedonum navarchus, duobus navalibus praeliis Graecos vicerit.
Ὡς Περδίκκας Ἀριαράθην τὸν βασιλέα παρατάξει μεγάλῃ νικήσας, ἐζώγρησε τὸν βασιλέα, μετὰ καὶ πολλῶν ἄλλων.	Ut Perdiccas Ariarathen Regem, ingenti praelio victum, cum multis aliis ceperit.
Ὡς Κρατερὸς βοηθήσας Ἀντιπάτρῳ, ἐνίκησε τοὺς Ἕλληνας, καὶ κατέλυσε τὸν Λαμιακὸν πόλεμον.	Ut Craterus, auxilio veniens Antipatro, Graecis devictis finem bello Lamiaco impoſuerit.
Περὶ τῶν ὑπ᾽ Ἀντιπάτρου πραχθέντων πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας.	Quae Antipater cum Athenienſibus caeteriſque Graecis tractarit.

De

---

[a] Πύθων Reg. 1. quod malo Πίθων Edd. ſemper. [b] Ἐπαγγ. idem. [c] Πύθων Reg. pr. [d] Λαμιακὸν Baſil. [e] Μεμερισμένων Reg. pr.

6. Καὶ ἀποστολὴ στρατηγοῦ Πύθωνος] Sic praeſtat. Vid. *Arrian.* ail. L. VII, 26. & *Aelian.* Var. Hiſt. XIV, 48. cum notis Kuh- P. Wess.

38. Ἡνάγ-

De his quae Ptolemaeus in quodam ad Cyrenen loco peregerit.	Περὶ τῶν πραχθέντων ἐν τῷ κατὰ Κυρήνην τόπῳ Πτολεμαίῳ.
Ut Perdiccas, irruptione in Piſidiam facta, Larandenſes ſub haſta vendiderit, & Iſauros vi obſidionis eo adegerit, ut incenſa urbe ſemet ipſi jugularent.	Ὡς Περδίκκας ἐμβαλὼν εἰς τὴν Πισιδίαν, Λαρανδεῖς μὲν ἐξηνδραποδίσατο, Ισαυρεῖς δὲ πολιορκήσας ἠνάγκασεν ἑαυτοὺς [f] τε κατασφάξαι, καὶ τὴν πόλιν ἐμπρῆσαι.
Antipatri & Crateri expeditio in Aetoliam	Ἀντιπάτρου καὶ Κρατεροῦ στρατεία εἰς Αιτωλίαν.
Alexandri corpus Babylone Alexandriam deportatur, & quanta vehiculi magnificentia fuerit, enarratur.	Κατακομιδὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου σώματος ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τῆς κατὰ τὴν ἁρμάμαξαν πολυτελείας ἀπαγγελία.
Ut Eumenes acie victor, proculcato & exſtincto inter dimicandum Cratero, Neoptolemum confoderit.	Ὡς Ευμένης παρατάξει [g] νικήσας Κρατερὸν, κατέσφαξεν ἐν τῇ μάχῃ [h] καὶ Νεοπτόλεμον.
Ut Perdiccas, ducto in Aegyptum exercitu, a ſuis e medio fuerit ſublatus.	Ὡς Περδίκκας εἰς Αἴγυπτον στρατεύσας ὑπὸ τῶν φίλων ἀνῃρέθη.
Ut Pitho cum Arridaeo, ac deinde Antipater, Regiae ſobolis curator ſit delectus.	Ὡς τῶν [i] βασιλέων ἐπιμελητὴς ᾑρέθη Πίθων, καὶ μετ' αὐτοῦ Ἀρριδαῖος, ὕστερον δ' Ἀντίπατρος. 585.
Ut Antipater, ſummus omnium praefectus & arbiter conſtitutus, Satrapias de integro, in quodam Syriae viridario, ſit partitus.	Ὡς Ἀντίπατρος ἡγεμὼν κατασταθεὶς τῶν ὅλων [k] ἐπεμερίσατο τὰς Σατραπείας ἐξ ἀρχῆς ἔν τινι παραδείσῳ τῆς Συρίας.
Ut Antigonus, dux creatus ab Antipatro, Eumenem profligarit.	Ὡς Ἀντίγονος ὑπ' Ἀντιπάτρου κατασταθεὶς στρατηγὸς κατεπολέμησε τὸν Ευμένη.
De Eumene, & mirandis, quas expertus fuerit, mutationibus.	Περὶ Ευμένους καὶ τῶν περὶ αὐτὸν γινομένων παραδόξων μεταβολῶν.
Ut Ptolemaeus Phoenicen, cavamque Syriam ditioni ſuae adjunxerit.	Ὡς Πτολεμαῖος τήν τε Φοινίκην καὶ τὴν κοίλην Συρίαν προσεκτήσατο.
Ut Antigonus inſigni praelio Alcetam vicerit.	Ὡς Ἀντίγονος Ἀλκέταν ἐνίκησεν ἐπιφανεῖ παρατάξει.
De Antipatri obitu, regiique exercitus ad Polyſperchontem tranſlatione.	Ἀντιπάτρου θάνατος, καὶ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως παράληψις ὑπὸ Πολυσπέρχοντος.
Ut Antigonus, Antipatri morte, & rebus a ſe geſtis ad majora erectus, regnum affectarit.	Ὡς Ἀντίγονος μετεωρισθεὶς ἐπί τε τῇ Ἀντιπάτρου τελευτῇ καὶ τοῖς ὑφ' αὐτοῦ κατειργασμένοις, ἀντεποιήσατο τῆς βασιλείας.
Ut Eumenes inopinato creverit, regiaeque familiae curationem, & Macedonicum agmen fuerit adeptus.	Ευμένους αὔξησις παράδοξος, καὶ παράληψις τῆς τε τῶν [l] βασιλέων ἐπιμελείας, καὶ τῆς Μακεδονικῆς δυνάμεως.
627. *Caſſandri incrementa, & bellum contra Polyſperchontem, regiae aulae procuratorem: cumque Antigono conſpiratio.*	[m] Κασσάνδρου αὔξησις, καὶ πόλεμος πρὸς Πολυσπέρχοντα τὸν ἐπιμελητὴν τῶν βασιλέων, καὶ κοινοπραγία πρὸς Ἀντίγονον.
Ut Eumenes adſumtis in Cilicia Argyraſpidibus, in ſuperiores provincias aſcenderit, & non contemnendum ſibi agmen compararit.	Ὡς Ευμένης ἐν Κιλικίᾳ τοὺς ἀργυράσπιδας παραλαβὼν εἰς τὰς ἄνω σατραπείας ἀπῆλθε, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον παρεσκευάσατο.
De ingenii perſpicacitate, arteque imperatoria Eumenis, & quae ad finem uſque geſſerit.	Περὶ τῆς Ευμένους ἀγχινοίας καὶ στρατηγίας, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραχθέντων μέχρι τῆς τελευτῆς.
Tum quae circa Caſſandrum & Nicanorem, qui Munychiam cum praeſidio tenebat, acciderint.	Τὰ συμβάντα περὶ Κάσσανδρον κατὰ τὴν Ἀττικὴν, καὶ Νικάνορα τὸν φρουροῦντα τὴν [n] Μουνυχίαν.
Phocionis, qui Probi cognomentum promeruit, interitus.	Φωκίωνος τοῦ χρηστοῦ προσαγορευθέντος θάνατος.
Ut Polyſperchon, Megalopolitis obſidione cinctis, poſt multa tum accepta, tum illata damna, infecto negocio abſceſſerit.	Ὡς Πολυσπέρχων Μεγαλοπολίτας πολιορκήσας, καὶ πολλὰ παθὼν καὶ δράσας, ἄπρακτος ἐπανῆλθεν.
Ut Clitus, Polyſperchontis claſſi praefectus, Nicanorem, Caſſandri navarchum, navali pugna ſuperarit.	Ὡς Κλεῖτος ὁ Πολυσπέρχοντος ναύαρχος ἐνίκησε ναυμαχίᾳ Νικάνορα τὸν Κασσάνδρου ναύαρχον.
Ut Antigonus, victoriam de Clito navali conflictu adeptus, maris imperium obtinuerit.	Ὡς Ἀντίγονος ἐπιφανῶς νικήσας ναυμαχίᾳ τὸν Κλεῖτον, ἐθαλαττοκράτησεν.
Ut Eumenes, ad Babylonem a Seleuco in extremum diſcrimen conjectus, prudenti ſe induſtria extricarit.	Ὡς Ευμένης ὑπὸ Σελεύκου περὶ τὴν Βαβυλῶνα συγκλεισθεὶς εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους, ἐσώθη διὰ τὴν ἰδίαν ἀγχίνοιαν.
Ut Polyſperchon a Graecis contemtus, & ad humiliorem conditionem redactus, bellum Caſſandro moverit.	Ὡς Πολυσπέρχων, καταφρονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ταπεινωθεὶς, διεπολέμει πρὸς Κάσσανδρον.

---

[f] Omittit *Baſil.* at margo *Steph.* συνηνάγκασεν αὐτοὺς καταφλέξαι τὴν πόλιν τὴν τοῦ φιλαύτους ex *Reg.* 1. In Vatic. συνηνάγκασεν ἑαυτοὺς. [g] Νικήσας, καταπατηθέντος iterum *Reg.* 2. & ora *Steph.* [h] Haec duo negliguntur a *Reg.* 2. & *Baſil.* [i] Βασιλέων omnes & Πίθων *Edd.* In *Reg.* 1. Πίθων. [k] Ἐπεμερίσατο *idem*, *Reg.* 1. [l] Βασιλικῶν iterum omnes, tum *Μακεδονικῶν δυνάμεων Reg.* 2. [m] Κασάνδρῳ & Πολυσπέρχοντα *Baſil.* ſemper. In *Reg.* 2. etiam & *Vat.* Πολυσπέρχων ubique. [n] *Μουνυχίαν Reg.* uterque, Μουνυχίας Cett. Porro in *Reg.* 1. Τὰ συμβάντα περὶ &c. novum faciunt articulum: *Edd.* διὰ τὸ συμβάντα praecedentibus artiſſime jungebant.

38. Ἠνάγκασεν ἑαυτοὺς τε κατασφάξαι] Bona haec ſunt, nec prava, quae in *Reg.* 1. Vide infra L. XVIII, 22. P. Wess.

48. Ὡς τῶν βασιλέων ἐπιμελητὴς] Forte βασιλικῶν. L. Rhod.

Ὡς τῶν βασιλέων ἐπιμελητὴς] Etſi ter recurrat in hoc indice, aſſentior viro doctiſſimo. Vid. ad L. XVIII, 23. P. Wess.

75. Μέχρι τῆς τελευτῆς διὰ τὰ &c.] Poſt τελευτῆς interpunge & pro διὰ ſcribe καί. L. Rhod.

76. Τὰ συμβάντα περὶ Κάσσανδρον] Hoc dant ſcriptae ſchedae, e quibus & Μουνυχίαν reſtitui. P. Wess.

[a] ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΟΣ ΟΚΤΩΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

DIODORI SICULI
BIBLIOTHECAE
HISTORICAE LIBER XVIII.

586. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ὁ Σάμιος καί τινες ἕτεροι τῶν παλαιῶν φυσικῶν ἀπεφήναντο τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχειν ἀθανάτους· ἀκολούθως δὲ τῷ δόγματι τούτῳ, καὶ προγινώσκειν αὐτὰς τὰ μέλλοντα, καθ' ὃν ἂν καιρὸν ἐν τῇ τελευτῇ τὸν ἀπὸ τοῦ σώματος χωρισμὸν ποιῶνται. τούτοις δὲ ἔοικε συμφωνεῖν καὶ ὁ ποιητὴς Ομηρος, παρεισάγων τὸν Εκτορα κατὰ τὸν τῆς τελευτῆς καιρὸν προλέγοντα τῷ Ἀχιλλεῖ τὸν μέλλοντα συντόμως αὐτῷ συνακολουθήσειν θάνατον. ὁμοίως δὲ [b] καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐπὶ πολλῶν καταστρεφόντων τὸν βίον ἱστορεῖται γεγονέναι τὸ προειρημένον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος τελευτῆς. οὗτος γὰρ ἐν Βαβυλῶνι μεταλλάττων τὸν βίον, κατὰ τὴν ἐσχάτην ἀναπνοὴν ἐρωτηθεὶς [c] ὑπὸ τῶν φίλων, τίνι τὴν βασιλείαν ἀπολείπει; εἶπε, τῷ κρατίστῳ· προορῶμαι γὰρ ἐπιτάφιον μέγαν ἀγῶνα γενησόμενόν μοι τῶν φίλων. ὅπερ καὶ πρὸς ἀλήθειαν ἐξέβη. οἱ γὰρ ἐπιφανέστατοι τῶν φίλων ὑπὲρ τῆς πρωτείας διενεχθέντες, πολλοὺς πολέμους καὶ μεγάλους ἀγῶνας συνεστήσαντο μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν. τὰς δὲ συντελεσθείσας ὑπ' αὐτῶν πράξεις ἡ βίβλος αὕτη περιέχουσα, ποιήσει φανερὸν τὸ ῥηθὲν τοῖς φιλαναγνωστοῦσιν. ἡ μὲν γὰρ πρὸ ταύτης συντελεσθεῖσα βίβλος τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις ἁπάσας περιείληφε μέχρι τῆς τελευτῆς· αὕτη δὲ τὰ [d] τοῖς διαδεξαμένοις τὴν τούτου βασιλείαν πεπραγμένα περιέχουσα, τελευτὴν μὲν ἔχει τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀγαθοκλέους τυραννίδος, περιείληφε δ' ἔτη ἑπτά.

Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Κηφισοδώρου, Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Φούριον καὶ [e] Δέκιμον Ἰούνιον· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως τετελευτηκότος ἄπαιδος, ἀναρχία καὶ πολλὴ

PYTHAGORAS Samius, & quidam Phyſicorum veterum alii, immortales eſſe hominum animas confirmarunt: Et quod hujus ſententiae conſectarium eſt, praenoſcere futura, cum, imminente vitae exitu, jamjam a corpore ſegregantur. Quibus & Homerus adſtipulatur, dum Hectorem Achilli de obitu, brevi ſubſecuturo, in ipſo mortis articulo, vaticinantem introducit. Idem recentioribus etiam ſeculis in multis e vita migrantibus accidiſſe, literis proditum eſt. Maxime vero Alexandri Macedonis exitus illud comprobat. Hic Babylone vitam cum morte commutans, dum ſub extremum vitae halitum a familiaribus interrogatur, cui regnum poſt ſe relictum erat? optimo, reſpondet; ingenti enim certamine amicos mihi parentaturos, praevideo. Id quod veriſſime ſic evenit. Nam amicorum nobiliſſimi, de principatu diſceptantes, multa poſt Alexandri obitum bella, & certamina maxima inter ſe excitarunt. Quorum res geſtas hic liber complectens, id quod jam dictum eſt, ſtudioſo lectori perſpicue exhibebit. Praecedens enim liber res Alexandri univerſas ad mortem uſque continet. Hic vero a ſucceſſoribus regni geſta complectens, in anno qui proxime Agathoclis tyrannidem anteceſſit, per VII. annorum ambitum, finitur. Olymp. CXIV. 1.

2. Cum Archon Athenis eſſet Cephiſodorus, Coſſ. Romani crearunt L. Furium, & D. Iunium. Sub quod tempus, Alexandro ſine liberis defuncto, ingens de imperio, quod moderatore tum Olymp. CXIV. II. 628.

---

[a] Titulus deeſt Reg. 1. [b] Vir doctus ad marginem *Ed. Baſil.*, quae Leidenſi in Bibliotheca adſervatur, in ſcripto libro deeſſe notat. [c] Παρὰ idem. & Reg. 1. [d] Non eſt in *Baſil.*, qui διαδεξαμ. abſurde. [e] *Δάκιμον Leid. Δέκιον* & *Φρύγιον Edd.*

10. Προλέγοντα τῷ Ἀχιλλεῖ τὸν μέλλοντα — θάνατον] Iliad. X, 359. Conf. *Barthium* in *Statii* Theb. VII, 701., male tamen hinc & ſine praegnante cauſſa, uti ſuperius ad L. IV, 66. diximus, Ὅμηρον vocem expellentem. P. Wess.

31. Ἐπ' ἄρχοντος — Κηφισοδώρου] Indubius hic Cephiſodoro locus eſt, beneque munitus *Dionyſii* in Dinarcho p. 116. & Epiſt. ad Amm. p. 121. patrocinio. Quid itaque fiet *Arriani* Indicis Cap. 21., initium navigationis Nearchi cum magiſtratu Cephiſodori & anno Alexandri regis XI. componentibus? Non expedio, niſi mihi des, pravum illic Archontis eſſe nomen. Annus Alexandri XI. reſpondet Chremetis in Attica urbe ſummae poteſtati, quo tempore Nearchum maritimum illud iter eſſe ingreſſum, vide ex L. XVII, 104. Porro Φούριον & Δέκιμον correxi, quorum hoc vir doctus ex vetere libro adſcripſit *Baſil.* ἐκδόσει, in ditiſſima Leidenſium Bibliotheca adſervatae, illud *Diodori* mos & res ipſa poſtulabat.

Olymp. CXIV. II.

tum carebat, diſſidium exſtitit. Pedeſtris enim Phalanx Arrhidaeum Philippo genitum, ſed vitiis quibusdam animi non ſanandis affectum, ad regni adminiſtrationem provehebat. Sed qui inter amicos & cuſtodes corporis auctoritate maxima pollebant, Senatu habito, cum equitum, qui ſodales nominantur, agmen ſibi adjunxiſſent, primum armis cum Phalange decertare ſtatuerunt. Et miſſis ex virorum dignitate praeſtantium ordine legatis, inter quos Meleager nobiliſſimus erat, ad pedites, ut dicto audientes eſſent, contendere. At Meleager, quamprimum ad peditum delectos, quorum praecipua tunc dignitas (inter caeteros autem Phalangites maxime conſpicuus erat) venit, legationis nullam facit mentionem: ſed e contrario ob decreta collaudatos in adverſarios irritat. Quapropter Meleagro ſibi duce creato Macedones, cum armis in refragantes ſuis ſtudiis procedunt. Cumque & ſtipatores regii, Babylonem egreſſi, ad bellum ſe praepararent, gratioſiſſimi inter illos, ut concordiam reſarcirent, utrisque perſuaſerunt. Nec mora, Arrhidaeum Philippi filium, inque Philippi nomen adoptatum, regem, & Perdiccam, cui etiam rex moriens annulum tradiderat, regni procuratorem deſignant; Et amicorum ſtipatorumque primarios adminiſtrare provincias, Regique & Perdiccae obedientiam praeſtare, jubent.

3. Ille ſummam rerum adeptus, conſilio Ducum advocato, Ptolemaeo Lagi Aegyptum tradit, Laomedonti Syriam, Philotae Ciliciam, Pythoni Mediam, Eumeni Paphlagoniam, & Cappadociam, & conterminas illis regiones, quas Alexander, temporis incommoditate, dum bellum cum Dario gerit, excluſus, non acceſſerat. Antigono autem Pamphyliam Lyciamque, & quae magna vocatur, Phrygiam; Tum Caſſandro Cariam; Meleagro Lydiam; Leonnato Phrygiam ad Helleſpontum committit. Et hae quidem provinciae iſtum ad modum diſtribuuntur. In Europa vero, Thracia cum finitimis ad Ponticum mare gentibus Lyſimacho conceditur. Et Macedonia cum vicinis populis Antipatro attribuitur. Inter

στάσις ἐγένετο περὶ τῆς ἡγεμονίας. ἡ μὲν γὰρ τῶν πεζῶν φάλαγξ Ἀρριδαῖον τὸν Φιλίππου μὲν υἱόν, ψυχικοῖς δὲ πάθεσι συνεχόμενον ἀνιάτοις, [f] προῆγεν ἐπὶ τὴν βασιλείαν· οἱ δὲ μέγιστον ἔχοντες ἀξίωμα τῶν φίλων καὶ σωματοφυλάκων συνεδρεύσαντες, καὶ προσλαβόμενοι τὸ τῶν ἱππέων τῶν [g] ἑταίρων ὀνομαζομένων σύστημα, τὸ μὲν πρῶτον διαγωνίζεσθαι τοῖς ὅπλοις πρὸς τὴν φάλαγγα διέγνωσαν, καὶ πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς πεζοὺς ἐκ τῶν ἀξίωμα ἐχόντων ἀνδρῶν, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος Μελέαγρος, ἀξιοῦντες πειθαρχεῖν [h] αὐτοῖς. ὁ δὲ Μελέαγρος ὡς ἧκε πρὸς τοὺς πεζοὺς [ἐκ τῶν ἀξίωμα ἐχόντων ἀνδρῶν, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος] [i] Φαλαγγίτας, τῆς μὲν πρεσβείας οὐδεμίαν ἐποιήσατο μνείαν, τοὐναντίον δ' ἐπαινέσας αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς δεδογμένοις, παρώξυνε κατὰ τῶν ἐναντιουμένων. διόπερ οἱ Μακεδόνες ἡγεμόνα καταστήσαντες ἑαυτῶν τὸν Μελέαγρον, προῆγον πρὸς τοὺς ἀντιλέγοντας μετὰ τῶν ὅπλων. τῶν δὲ σωματοφυλάκων ἀποχωρησάντων ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ παρασκευαζομένων εἰς πόλεμον, οἱ χαριέστατοι τῶν ἀνδρῶν ἔπεισαν [k] αὐτοὺς ὁμονοῆσαι. αὐτοὶ δὲ βασιλέα κατέστησαν τὸν Φιλίππου υἱὸν Ἀρριδαῖον, καὶ μετωνόμασαν Φίλιππον, ἐπιμελητὴν δὲ τῆς βασιλείας Περδίκκαν, ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον τελευτῶν [l] ἐδεδώκει· τοὺς δὲ ἀξιολογωτάτους τῶν φίλων καὶ σωματοφυλάκων παραλαβεῖν τὰς σατραπείας, καὶ ὑπακούειν τῷ τε βασιλεῖ καὶ τῷ Περδίκκᾳ. 587.

Οὗτος δὲ παραλαβὼν τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν, καὶ συνεδρεύσας μετὰ τῶν ἡγεμόνων, Πτολεμαίῳ μὲν τῷ Λάγου τὴν Αἴγυπτον ἔδωκε, Λαομέδοντι δὲ τῷ Μιτυληναίῳ Συρίαν, Φιλώτᾳ δὲ Κιλικίαν, καὶ [m] Πύθωνι μὲν Μηδίαν, Εὐμένει δὲ Παφλαγονίαν καὶ Καππαδοκίαν, καὶ πάσας τὰς συνοριζούσας ταύταις χώρας, ἃς Ἀλέξανδρος οὐκ ἐπῆλθεν, ἐκκλεισθεὶς ὑπὸ τῶν καιρῶν, ὅτε διεπολέμει πρὸς Δαρεῖον· [n] Ἀντιγόνῳ δὲ Παμφυλίαν καὶ Λυκίαν καὶ τὴν μεγάλην καλουμένην Φρυγίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα Κασσάνδρῳ μὲν Καρίαν, Μελεάγρῳ δὲ Λυδίαν, Λεοννάτῳ δὲ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν. αὗται μὲν οὖν αἱ σατραπεῖαι τοῦτον τὸν τρόπον ἐμερίσθησαν. κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην Λυσιμάχῳ μὲν ἐδόθη Θρᾴκη καὶ τὰ συνορίζοντα τῶν ἐθνῶν παρὰ τὴν Ποντικὴν θάλασσαν· ἡ δὲ Μακεδονία καὶ τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν Ἀντιπάτρῳ προσωρίσθη· τὰς δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν παρα-

---

[f] Προσῆγεν Vrsin. [g] Ἑτέρων Baſil. [h] Αὐτοὺς Leid. [i] Φαλαγγίτας ora Steph. Vat. Reg. ambo. Edd. Φαλαγγίτων. [k] Αὐτοὺς in Steph. marg. Vat. Leid. Reg. utroque. Mox Αὐτοὶ Baſil. & Reg. 2. [l] Δεδώκει Reg. 2. [m] Πείθωνι Reg. 1. Edd. Πίθωνι. Mox [illegible] Leid. [n] Ἀντιγόνῳ Ed. Steph. errore operarum.

bat. Vitium utrumque notavit Clariſſ. *Arn. Drakenborch* ad *Livii* L. VIII, 29. P. Wess.

36. *Ἀρριδαῖον τὸν Φιλίππου μὲν υἱὸν* &c.] *Γεγονὼς μὲν ἐκ γυναικὸς ἀδόξου καὶ κοινῆς Φιλίννης, ἀνάλκις δὲ τὸ φρονεῖν ὢν διὰ νόσον σώματος, οὐ φύσει προσπεσοῦσαν.* Sic *Plut.* extrema Alex. vita. Philinna, Arrhidaei mater, ſaltatrix cum eſſet, regi Philippo ſeſe probaverat apud *Athen.* L. XIII. p. 578. A. P. Wess.

40. *Τὸ τῶν ἱππέων τῶν ἑταίρων — σύστημα*] In ſuperiore editione legitur hic *ἑτέρων*, itidem & circa finem hujus paginae. Sed legendum eſſe utrobique *ἑταίρων*, ut in contextu poſui, cum ex aliis, tum ex *Arriano* patet. H. Steph.

46. *Πρὸς τοὺς πεζοὺς (ἐκ τῶν ἀξίωμα — ἐπιφανέστατος) φαλαγγίτας*] Demiror hunc locum ſilentio tranſmiſiſſe viros doctiſſimos *H. Stephanum* & *Rhodomanum*, neque animadvertiſſe, repetita hic plura ex ſuperioribus eſſe vocabula, quae omnia conturbant. Ea profecto fecerunt, ut *Phalangites* ducibus maxime conſpicuis insereretur, tametſi nullus fuerit. Dederat Auctor ipſemet *ὁ δὲ Μελέαγρος, ὡς ἧκε πρὸς τοὺς πεζοὺς φαλαγγίτας. Meleager quamprimum ad pedeſtris Phalangis milites venit.* Id clariſſime adfirmant membranae, *φαλαγγίτας* edentes. Socors vero amanuenſis cum ſcribendo deveniſſet ad *τοὺς πεζοὺς*, conjectis in eaſdem voces, paullo ante poſitas, oculis, iterare coepit *ἐκ τῶν ἀξίωμα ἐχόντων ἀνδρῶν, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος*, inſuperque *φαλαγγίτας*, ut ceteris apte cohaereret, mutavit. Quae quidem mendi origo aperiſſima cum ſit, inportuna vocabula circumdare uncinis ſuſtinui, in verſione nihil demutans. Inſpexiſſet *Rhodomanus* Latina *Sebaſtiani Caſtellionis*, haud dubie *Phalangiten* illum repudiaſſet. Sic enim ille: *Meleager vero, ubi venit ad pedites, legationis nullam fecit mentionem*, neglectis prudenter omnibus, quae orationis ſeriem foedabant. P. Wess.

54. *Οἱ χαριέστατοι τῶν ἀνδρῶν — ὁμονοῆσαι*] Multa hic praetermittuntur, petenda ex *Curtio* L. X, 7. 8. & ſeq. itemque *Arriano* in *Photii* Biblioth. Cod. XCII. p. 215. P. Wess.

73. *Μελεάγρῳ δὲ Λυδίαν*] *Curtius* X, 10, 2., *Arrianus* dicto loco & *Dexippus* apud Phot. Bibl. Cod. LXXXII. p. 199. Lydiam *Menandro* contributam tradunt, forte verius. Conſtat ex iiſdem *Meleagrum* ante hanc provinciarum deſcriptionem interemtum eſſe. Porro *Caſſander*, cui Caria ceſſit, *Aſander* eſſe debet. Vid. cap. 39. P. Wess.

84. *Προσέταξεν Ὀξυάρτῃ τῷ Βακτριανῷ βασιλεῖ*] Mihi ſi credis, ineptae Grammatici gloſſae poſtremum vocabulum adſcribes. Bactrianorum rex Oxyartes non fuit, quia ne Bactrianam quidem provinciam ſorte accepit, ſed Philippus, ut mox ſuccedit. Erat domo Bactrianus, *Bactrianorum* olim *praetor* apud *Curt.* IX, 8, 10. donatus deinde, ab Alexandro ſatrapia Paropamiſadarum. *Arrian.* L. VI, 15. *ἐν τούτῳ δὲ Ὀξυάρτης ὁ ΒΑΚΤΡΙΟΣ, ὁ Ῥωξάνης — πατήρ, ἧκε παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ προστίθησιν αὐτῷ ΠΑΡΑΠΑΜΙΣΑΔΩΝ σατραπείαν.* Atque haec quidem ſatis expedita videntur. De Roxane, fidem ut liberem, praetereundus non eſt *Plut.* locus in Alex. pag. 691. E. *καὶ τὰ περὶ Ῥωξάνην ἔρωτι μὲν ἐπράχθη, ὡραίαν καὶ καλὴν ἐν τινι χορῷ παρὰ πότον ὀφθεῖσαν.* Sic eum edunt. At loco verborum *ἐν τινι χορῷ* in

καταλελειμμένας σατραπείας ἔδοξε μὴ κινεῖν, ἀλλ' ἐᾶν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἡγεμόνας τεταγμένας. τούτων δὲ τὴν συνεχῆ σατραπείαν τοῖς περὶ Ταξίλην βασιλεῦσι συνεχώρησε· τὴν δὲ [o] παρὰ τὸν Καύκασον κειμένην, ὀνομαζομένην δὲ Παροπαμισαδῶν, προσώρισεν Ὀξυάρτῃ τῷ Βακτριανῷ βασιλεῖ, οὗ τὴν θυγατέρα Ῥωξάνην γεγαμηκὼς ἦν Ἀλέξανδρος. καὶ 588. Σιβυρτίῳ μὲν ἔδωκεν Ἀραχωσίαν καὶ [p] Κεδρωσίαν, Στασάνορι δὲ τῷ [q] Σολίῳ τὴν Ἀρείαν καὶ Δραγγηνὴν, Φιλίππῳ δὲ προσώρισε Βακτριανὴν καὶ [r] Σογδιανὴν, Φραταφέρνῃ δὲ Παρθυαίαν καὶ Ὑρκανίαν· καὶ Πευκέστῃ μὲν Περσίδα, Τληπολέμῳ δὲ Καρμανίαν, Ἀτράπῃ δὲ Μηδίαν, Ἄρχωνι δὲ τὴν Βαβυλωνίαν, Ἀρκεσιλάῳ δὲ Μεσοποταμίαν. Σέλευκον δ' ἔταξεν ἐπὶ τὴν ἱππαρχίαν [s] τῶν ἑταίρων, οὖσαν ἐπιφανεστάτην. ταύτης γὰρ Ἡφαιστίων [t] πρῶτος μὲν ἡγήσατο, μετὰ δὲ τοῦτον Περδίκκας, τρίτος δ' ὁ προειρημένος Σέλευκος. ὁμοίως δὲ καὶ Ταξίλην καὶ Πῶρον κυρίους εἶναι τῶν ἰδίων βασιλειῶν, καθάπερ αὐτὸς Ἀλέξανδρος [u] ἦν τεταχώς. ἐπὶ δὲ τὴν κατακομιδὴν τοῦ σώματος καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ἁρμαμάξης τῆς μελλούσης κομίζειν τὸ σῶμα τοῦ τετελευτηκότος βασιλέως εἰς Ἄμμωνα, ἔταξαν Ἀρριδαῖον.

Κρατερὸς δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων ὑπάρχων ἔτυχε προαπεσταλμένος εἰς Κιλικίαν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, μετὰ τῶν ἀπολυθέντων τῆς στρατείας, ὄντων μυρίων. ἅμα δ' εἰληφὼς ἦν ἐντολὰς [x] ἐγγράπτους, ἃς ἔδωκε μὲν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ συντελέσαι, μεταλλάξαντος δὲ Ἀλεξάνδρου, τοῖς διαδόχοις ἔδοξε μὴ συντελεῖν τὰ βεβουλευμένα. ὁ γὰρ Περδίκκας παραλαβὼν ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τοῦ βασιλέως τήν τε συντέλειαν τῆς Ἡφαιστίωνος πυρᾶς, πολλῶν [y] δεομένην χρημάτων, τάς τε λοιπὰς αὐτοῦ ἐπιβολὰς πολλὰς καὶ μεγάλας οὔσας, καὶ δαπάνας ἀνυπερβλήτους ἐχούσας, ἔκρινε συμφέρειν ἀκύρους ποιῆσαι. ἵνα δὲ μὴ δόξῃ [z] πάνυ διὰ τῆς ἰδίας γνώμης καθαιρεῖν τι τῆς Ἀλεξάνδρου [a] δόξης, διὰ τοῦτο ἐπὶ τὸ κοινὸν τῶν Μακεδόνων πλῆθος ἀνήνεγκε τὴν περὶ τούτων βουλήν. ἦν δὲ τῶν ὑπομνημάτων τὰ μέγιστα καὶ μνήμης ἄξια τάδε. χιλίας μὲν ναῦς μακρὰς μείζους τριήρων ναυπηγῆσαι κατὰ τὴν Φοινίκην καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν καὶ Κύπρον, πρὸς τὴν [b] στρατείαν τὴν ἐπὶ Καρχηδονίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρὰ θάλατταν κατοικοῦντας τῆς τε Λιβύης καὶ Ἰβηρίας, καὶ τῆς ὁμόρου

Olymp. CXIV. II.

haec praetermissas in Asia satrapias non movere, sed pristinis relinqui Ducibus, visum est. Contiguam his provinciam Taxili vicinisque Regibus permittit. At quae Caucasum, Paropamisidarum cognomento, attingit, Oxyartae Bactrianorum Regi, cujus natam Rhoxanen duxerat Alexander, assignatur. Tum Sibyrtio Arachosiam & Gedrosiam: Stasanori Solio Arianam & Dranginam; Philippo Bactrianam & Sogdianam; Phrataphemi Parthiam & Hyrcaniam: Peucestae Persidem; Tlepolemo Carmaniam; Atrapae Mediam: Archoni Babyloniam; Arcesilao Mesopotamiam definit. Seleucum denique equitum sociorum omnium nobilissimo agmini proponit. Hujus magister primus Hephaestio, alter Perdiccas fuerat; Quos tertius hic Seleucus excepit. Utque Taxiles & Porus plenaria auctoritate, ut ab Alexandro ipso constitutum erat, regna sua tenerent, ordinavit. Funeris autem deportandi, & currus, quo regium cadaver transvehendum esset, apparandi negotium Arrhidaei curae permissum est.

4. Craterus vero ducum illustrissimus jam ante in Ciliciam, 629. additis x. millibus emeritorum, ab Alexandro missus fuerat, cum mandatis scripto comprehensis, quae perficienda rex illi dederat. Verum haec post Regis e vita discessum non exequenda, successores decreverunt. Cum enim in regis commentariis tum sumtus, porro in Hephaestionis rogum magna vi pecuniae profundendos, tum multa alia, quae rex summis perficere impendiis sibi proposuerat, invenisset Perdiccas, ut irrita haec fierent, conducibile esse judicavit. Sed ne privato judicio gloriae Alexandri aliquid detrahere existimaretur, deliberationem super his ad publica Macedonum comitia retulit. Capita vero commentariorum praecipua & memoratu digna haec erant. Ut mille naves longae, triremibus grandiores, in Phoenicia, Syria, Cilicia, & Cypro, ad expeditionem in Carthaginenses, & caeteros, qui litorales Africae & Hispanias, vicinasque

---

[o] Περὶ τὸν Reg. 1. non male. Mox Παροπανισ. Leid. & Reg. 2. tum mox τῷ Βακτριανῷ solus Reg. 1. [p] Γεδρωσ. Leid. & Reg. 1. [q] Σολιώτῃ τῷ iidem. Porro Ἀρίαν Basil. Reg. 2. [r] Σογδιανὴν Reg. 2. Vulgo Σογδ. [s] Ἑταίρων Basil. [t] Μετὰ πρῶτος Reg. 1. [u] Τεταγμένος ἦν τεταχὼς Venet. [x] Τὰς ἐγγρ. Basil. [y] Δεομένας Leid. [z] Asterisco Steph. notavit, nec est in Reg. 2. Basil., qui mox ἰδίας δόξης. [a] Δόξης, διὰ τὸ Reg. uterque, Basil. Leid. Hinc διὰ τοῦτο ante ἐπὶ τὸ Stigmate inussit Steph. Tu dele, si lubet. [b] Στρατηγίαν Basil.

in vetustis est membranis ἐν χωρίῳ, e quibus Dacerius se nihil elicere posse fassus est, nuperi vero editores Britanni urbem fecerunt Ζαρίασπαν ex Nostri L. XVII, 78. Utrumque vehementer miror. Curtium recordati si fuissent, optimam eam scripturam agnovissent. Auctor is est L. VIII, 4. 21. Alexandrum pervenisse in eam regionem, cui Cohortanus nobilis satrapes praeerat: eumque barbara opulentia convivium adornasso, in quo Roxane regis omniumque oculos converterit. Itaque ἐν Χωρίῳ erit in aedibus Cohortani, firmabitque egregie satrapae ejus nomen, quod Freinshemius, quia obscurius erat, configere sustinuit. Id praeter verum tamen, quod Cohortani filia Roxane in Curtianis illis, ut nunc sese dant, perhibetur. Ego vero Rubenio Elect. 1, 29. cupide adstipulor, in Curtii illa descriptione hiatum defectumque notanti. P. Wess.

88. Στασάνορι — Σολίῳ] Σολιώτῃ librorum quorundam mera corruptela est. Auctor vitae Arati: Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι Σόλοι τῆς Κύπρου· ἀλλ' οἱ μὲν Κύπριοι, Σόλιοι καλοῦνται). οἱ δὲ Κίλικες, Σολεῖς. Ex Cypro Stasanorem fuisse Diodorus ipsemet hujus libri Cap. 39. adfirmat. Mox Σογδιανὴν scriptum primitus fuisse, notaverat ad codicis sui marginem Ill. Scaliger. P. Wess.

89. Καὶ Σογδιανὴν] Muta in Σογδιανήν. L. Rhod.

91. Ἀτράπῃ δὲ Μηδίαν] Justinus hunc virum male Acropatum vocat: at etiam hic, ut opinor, male Atrapes dicitur. Verum nomen est apud Arrianum (L. IV, 18.) Atropates, & Persicum magis sonat. Ceterum ex hoc loco deprehenditur foedissimum apud Justinum (L. XIII, 4) ulcus, quod & olim Eutropio fraudem fecit. Sic autem habet Justinus, ubi provinciarum praefectos post mortem Alexandri recenset: Phrataphernes Armenios, Tlepolemus Persas, Peucestes Babylonios, Archos Pelasgos &c. Paullo melius Eutropius, Archon Pelasgos. At nulli unquam fuerunt Pelasgi in Oriente. Ideo ex hoc Diodori loco & ex Arriano emendetur Justinus & legatur: Phrataphernes Armenios, Tlepolemus Carmanos, Persas Peucestes, Babylonios Archon Pellaeus: haec sana sunt: nam apud Diodorum infra (L. XIX, 28.) & Arrianum (L. VI, 27.) Tlepolemus Carmaniae Praefectus dicitur, & ibid. Cap. 30. Peucestes Persarum, & libro de Indic. Cap. 18. Archon Clinias Pellaeus vocatur, ideo nihil certius nostra emendatione. J. Palm.

Ἀτράπῃ δὲ &c.] Ἀτροπάτῃ legendum, diu est cum Bongarsius ad Justin. XIII, 4. adscriberet. Cetera quae vir doctissimus, ut Justinum juvaret, commentabatur, maximam partem occupata sunt a diligentissimo Freinshemio ad Curtii L. X, 10. p. 815., qui & Orosio, pro quo Eutropium memoriae peccato Palmerius posuit, simili medicina subveniendum esse docuit. P. Wess.

2. Ἔταξαν Ἀρριδαῖον] Conf. hujus libri Cap. 26. Distinguendus autem hic Arrhidaeus a rege est ejusdem nominis, etsi aliter censuerit Justinus L. XIII, 4. Certa testataque res est Arriani indicio apud Photium Cod. XCII. p. 219. P. Wess.

5. Ὁλοσχερῶς] Vide quae inferius C. 12. producuntur. P. Wess.

Olymp. CXIV. II. que ad Siciliam usque regiones incolebant, comparentur. Ut iter per Africae maritima ad Herculis columnas expeditum redderetur. Ut templa VI. magnifica mille & quingentorum talentûm sumtu singula fabricarentur. Ut pro tantae classis modo portus & navalia locis oportunis exstruerentur. Ad haec ut civium in urbes novas commigratio, & hominum ex Asia in Europam, & rursum ex Europa in Asiam translatio fieret: ut per connubia & necessitudines continentes orbis maximas concordia mutua & cognationis amicitia inter se devinciret. Templorum, de quibus dictum, aedificanda erant quaedam in Delo, Delphisque, & Dodona. Quaedam in Macedonia: ut Iovis in Dio, Dianae (quam Tauropolon vocant) Amphipoli. Aliud in Cyrrho Minervae. Cui Deae etiam in Ilio templum destinaverat; quod nulli magnificentia concederet. Philippi denique Patris sepulcrum meditatus fuerat, quod Pyramidum in Aegypto, quas septem maximis operibus quidam annumerant, unam magnitudine aequaret. Recitatis igitur his commentariis, Macedones, licet instituta Alexandri belle approbarent, tamen cum supra modum ardua perfectuque difficillima viderent, nihil eorum peragendum statuerunt. Tum Perdiccas turbulentos in exercitu milites, & maxime adversantes numero XXX. necavit. Post etiam Meleagrum, qui in seditione, legationem obiens proditor fuerat, privatae calumniae & criminationis occasione, quasi insidias illi struxisset, capite multavit. Defecerant per id tempus Graeci, in superioribus praefecturis collocati, & vim militum non exiguam habebant comparatam. Cum his Pythonem unum ex nobilitate belligeratum misit.

5. Nos vero rerum deinceps gestarum narrationi conveniens esse arbitramur, si prius & defectionis causas, & totius Asiae situm, & provinciarum spacia & naturas exponamus. Hac enim ratione, si regionem, positus & intervalla locorum oculis subjiciantur, expedita & plana erit narratio. A Tauro igitur Ciliciae, usque ad Caucasum & orientalem Oceanum, mons continuus per totam Asiam extenditur. Is ut variis collium jugis distinctus, ita peculiares a singulis appellationes sortitur. Atque hoc pacto Asia in duas partes divisa, una ad septentriones attollitur, altera meridiem versus se demittit. Pro climatum horum ratione adversos etiam flumina cursus habent: quorum alii in mare Caspium, alii in Pontum Euxinum, quidam in Oceanum septentrionalem, exonerantur. Ex omnibus vero oppositis, pars in ma- 630.

χώρας παραθαλαττίου μέχρι Σικελίας· ὁδοποιῆσαι δὲ τὴν παραθαλάττιον τῆς Λιβύης, μέχρι στηλῶν Ἡρακλείων· ναούς τε [c] κατασκευάσαι πολυτελεῖς ἕξ, ἀπὸ ταλάντων χιλίων καὶ πεντακοσίων ἕκαστον· ἀκολούθως δὲ τῷ τηλικούτῳ στόλῳ λιμένας καὶ νεώρια κατασκευάσαι κατὰ τοὺς ἐπικαίρους τῶν τόπων· πρὸς δὲ τούτοις πόλεων συνοικισμοὺς, καὶ σωμάτων μεταγωγὰς ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ κατὰ τοὐναντίον ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅπως τὰς μεγίστας ἠπείρους ταῖς ἐπιγαμίαις καὶ ταῖς οἰκειώσεσιν εἰς κοινὴν ὁμόνοιαν καὶ συγγενικὴν φιλίαν καταστήσῃ. τοὺς δὲ προειρημένους ναοὺς ἔδει κατασκευασθῆναι ἐν Δήλῳ καὶ Δελφοῖς καὶ Δωδώνῃ. κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν, ἐν Δίῳ μὲν τοῦ Διὸς, ἐν Ἀμφιπόλει δὲ τῆς Ταυροπόλου, ἐν [d] Κύρρῳ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς. 589. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν Ἰλίῳ ταύτης τῆς θεᾶς κατασκευασθῆναι ναὸν, ὑπερβολὴν ἑτέρῳ μὴ καταλείποντα. τοῦ δὲ πατρὸς Φιλίππου τάφον πυραμίδι παραπλήσιον μιᾷ τῇ μεγίστῃ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, ἃς ἐν τοῖς ἑπτὰ τοὺς μεγίστοις ἔργοις καταριθμοῦσιν. ἀναγνωσθέντων δὲ τῶν ὑπομνημάτων, οἱ Μακεδόνες, καίπερ [e] ἀποδεδεγμένοι καλῶς τὸν Ἀλέξανδρον, ὅμως ὑπερόγκους καὶ δυσεφίκτους τὰς ἐπιβολὰς ὁρῶντες, ἔκριναν μηδὲν τῶν εἰρημένων συντελεῖν. Περδίκκας δὲ τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ταραχώδεις τῶν στρατιωτῶν, καὶ μάλιστα ἀλλοτρίως ἔχοντας τὰ πρὸς αὐτὸν, ἀπέκτεινεν, ὄντας τριάκοντα. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ Μελέαγρον ἐν τῇ στάσει καὶ πρεσβείᾳ προδότην γεγενημένον [f] ἐπιβαλλόμενος οἰκείας διαβολῆς καὶ κατηγορίας, ὡς ἐπιβουλὴν κατ' αὐτοῦ πεποιημένον ἐκόλασεν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις τῶν κατοικισθέντων Ἑλλήνων [g] ἀποστάντων, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον συστησαμένων, ἕνα τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἐξέπεμψε [h] Πύθωνα διαπολεμήσοντα πρὸς αὐτούς.

Ἡμεῖς δὲ πρὸς τὰς μελλούσας ἱστορεῖσθαι πράξεις οἰκεῖον νομίζομεν, ἐκθεῖναι πρότερον τάς τε αἰτίας τῆς ἀποστάσεως, καὶ τῆς ὅλης Ἀσίας τὴν θέσιν, καὶ τῶν σατραπειῶν τὰ μεγέθη καὶ τὰς ἰδιότητας. οὕτω γὰρ μάλιστα εὐπαρακολούθητος τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἡ διήγησις ἔσται, [i] πρὸ ὀφθαλμῶν τεθείσης τῆς ὅλης τοποθεσίας, καὶ τῶν διαστημάτων. ἀπὸ τοίνυν τοῦ κατὰ Κιλικίαν Ταύρου συνεχὲς ὄρος δι' ὅλης τῆς Ἀσίας διήκει, μέχρι τοῦ Καυκάσου καὶ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς ὠκεανοῦ. τοῦτο δὲ παντοδαποῖς ἀναστήμασι λόφων διειλημμένον, ἰδίας [k] καθ' ἕκαστον ἔχει προσηγορίας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον εἰς δύο μέρη διαιρουμένης τῆς Ἀσίας, τὸ μὲν πρὸς τὰς ἄρκτους αὐτῆς νένευκε, τὸ δὲ πρὸς τὴν μεσημβρίαν. ἀκολούθως δὲ τούτοις τοῖς κλίμασι τῶν ποταμῶν τὰς ῥύσεις ἐχόντων ἀντιπροσώπους, οἱ μὲν εἰς τὴν Κασπίαν θάλατταν, οἱ δὲ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, ἔνιοι δ' εἰς τὸν ὑπὸ τὰς ἄρκτους Ὠκεανὸν ἐξερεύγονται. οἱ δ' ἀντικείμενοι τούτοις, οἱ μὲν [l] εἰς τὴν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν, οἱ δ' ἐπὶ

---

[c] Κατασκευάσας Basil. & mox iterum. Κατασκευάσασθαι Leid. & Reg. 1. [d] Κύρνῳ omnes. [e] Ἀποδεδεγμένοι Basil. [f] Ἐπιβαλλόμενος idem. [g] Ἀπόστων in eodem. [h] Πείθωνα Reg. 1. Πίθωνα Cott. [i] Πρὸς Reg. idem. [k] Πρὸς ἕκαστον idem. [l] Εἰς τὸν Basil. Vat. melius vulgato εἰς τήν.

37. Ἐν Ἀμφιπόλει δὲ, τῆς Ταυροπόλου] Fuit ea in urbe Dianae templum, cujus vestigia, cum ipsa jam in ruinas abiisset, diu durarunt:

> Λοιπά τοι Αἰθοπίης Βραυρωνίδος ἴχνια νηοῦ
> Μίμνει, καὶ ποταμοῦ ἀμφιμάχητον ὕδωρ,

Antipater inquit nobili in Epigrammate, quod viri eruditissimi L. Holstenius, R. Bentleius, Burmannus sua cura cum sint digni, mirarer discerpi potuisse & negligentissime tractari in extrema parte nuperarum Hesychian. Lucubrat. pag. 319., nisi ejusdem sollertiae plura ibidem specimina exstarent. P. Wess.

38. Ἐν Κύρρῳ δὲ &c.] Invitis libris omnibus hoc recepi. Quid enim Corsica ad Alexandrum? Eane in Macedonia? Detexeram id amanuensium peccatum ad Itin. Hierosol. pag. 606., ignarus Celeb. Jac. Gronovium eamdem huic loco medicinam ad Stephan. in Κύῤῥος fecisse. Refer ergo huic solidam gratiam, nec audi tamen de Cyrrho, Syriae urbe, accipientem. Macedoniae Cyrrhus est, a Thucydide L. II, 100. non praeterita, unde Syriae illi civitati, ut multis aliis ejusdem regionis, e Macedonia cognomen venit. Appian. Syriac. pag. 201. vide.

52. Ἐπιβαλλόμενος οἰκείας διαβολῆς] Pro ἐπιβαλλόμενος lego ἐπιλαβόμενος. H. Steph. & L. Rhod.

Ἐπιβαλλόμενος οἰκείας διαβολῆς] J. Scaliger ἐπιλαβόμενος itidem correxerat ad sui libri oram, me non invito. Poterit fortasse salvum tamen esse, si οἰκείαις διαβολαῖς καὶ κατηγορίαις legatur.

δ' ἐπὶ τὸν συνεχῆ τῆς ἠπείρου ταύτης κείμενον Ὠκεανὸν 590. ἐκβάλλουσιν· ἔνιοι δ' εἰς τὴν καλουμένην ἐρυθρὰν θάλατταν καταφέρονται. ὁμοίως δὲ τούτοις διειλημμένων ᵐ τῶν σατραπειῶν, αἱ μὲν ἐπὶ τὴν ἄρκτον, αἱ δὲ ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἔχουσι τὰς κλίσεις. καὶ πρώτη μὲν τῶν πρὸς τὴν ἄρκτον ἐστραμμένων κεῖται παρὰ τὸν Τάναϊν ποταμὸν Σογδιανὴ καὶ Βακτριανή, καὶ τούτων ἐχομένη Ἀρεία καὶ Παρθυαία, δι' ἧς συμβαίνει περιέχεσθαι τὴν Ὑρκανίαν θάλατταν, οὖσαν καθ' αὑτήν. μετὰ δὲ ταῦτα Μηδία, πολλὰς μὲν ἔχουσα τόπων προσηγορίας, μεγίστη δ' οὖσα πασῶν τῶν σατραπειῶν· ἑξῆς δ' Ἀρμενία καὶ Λυκαονία καὶ Καππαδοκία, πᾶσαι τὸν ἀέρα δυσχείμερον ἔχουσαι. ταύταις δὲ ⁿ συνορίζουσι κατ' εὐθεῖαν μὲν ἥ τε μεγάλη Φρυγία, καὶ ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ κειμένη, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων Λυδία καὶ Καρία· ὑπερδέξιος δὲ τῆς Φρυγίας καὶ παράλληλος ἡ Πισιδική, καὶ ταύτης ἐχομένη Λυκία. ἐν δὲ τοῖς παρὰ θάλατταν τόποις τούτων τῶν σατραπειῶν αἱ τῶν Ἑλλήνων πόλεις καθίδρυνται, ὧν τὰς προσηγορίας γράφειν οὐκ ἀναγκαῖον πρὸς τὴν ὑποκειμένην ὑπόθεσιν. αἱ μὲν οὖν πρὸς τὴν ἄρκτον ᵒ ἐστραμμέναι σατραπεῖαι τὸν εἰρημένον τρόπον καθίδρυνται.

Τῶν δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένων πρώτη μὲν παρὰ τὸν Καύκασόν ἐστιν Ἰνδική, βασιλεία μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, οἰκουμένη δ' ὑπὸ πλειόνων Ἰνδικῶν ἐθνῶν, ὧν ἐστι μέγιστον τὸ τῶν ᵖ Γανδαριδῶν ἔθνος, ἐφ' οὓς, διὰ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἐλεφάντων, οὐκ ἐπεστράτευσεν ὁ Ἀλέξανδρος. ὁρίζει δὲ τὴν χώραν ταύτην ᵠ καὶ τὴν ἑξῆς Ἰνδικὴν, ποταμὸς ὁ μέγιστος ὢν τῶν περὶ τοὺς τόπους, καὶ τὸ πλάτος ἔχων ʳ σταδίων τριάκοντα. ἐχομένη δὲ ταύτης ἡ λοιπὴ τῆς Ἰνδικῆς, ἣν κατεπολέμησεν ὁ Ἀλέξανδρος, ποταμίοις ὕδασι κατάρρυτος, καὶ κατὰ τὴν εὐδαιμονίαν ἐπιφανεστάτη, καθ' ἣν ὑπῆρχεν σὺν ἄλλαις πλείοσι βασιλείαις ἥ τε τοῦ Πώρου καὶ Ταξίλου δυναστεία, δι' ἧς συμβαίνει ῥεῖν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, ἀφ' οὗ τὴν προσηγορίαν ἔσχεν ἡ χώρα. ˢ ἐχομένη δὲ τῆς Ἰνδικῆς ἀφώριστο σατραπεία Ἀραχωσία καὶ Κεδρωσία καὶ Καρμανία· πρὸς δὲ ταύταις Περσὶς, ἐν ᾗ τήν τε Σουσιανὴν καὶ ᵗ Σιττακηνὴν κεῖσθαι συμβέβηκεν. ἑξῆς δὲ Βαβυλωνία, μέχρι τῆς κατὰ τὴν Ἀραβίαν ἀοικήτου. ἐκ δὲ θατέρου μέρους, ᵘ ἀφ' ὃ ποιούμεθα τὴν ἀνάβασιν, Μεσοποταμία περιειλημμένη δυσὶ ποταμοῖς, τῷ τε Εὐφράτῃ καὶ Τίγριδι, δι' οὓς τέτευχε ταύτης τῆς προσηγορίας. ἐχομένη δὲ τῆς Βαβυλωνίας, Συρία ἡ ἄνω καλουμένη, καὶ αἱ συνεχεῖς 591. ταύτῃ παραθαλάττιοι, Κιλικία καὶ Παμφυλία, καὶ ἡ κοίλη Συρία καθ' ἣν ἡ Φοινίκη περιείληπται· παρὰ δὲ τὰ πέρατα τῆς κοίλης Συρίας καὶ τὴν συνεχῶς κειμένην ἔρημον, καθ' ἣν ὁ Νεῖλος φερόμενος ὁρίζει Συρίαν τε καὶ τὴν Αἴγυπτον, ˣ ἀποδέδεικτο σατραπεία πασῶν ἀρίστη καὶ προσόδους ἐ-

Olymp. CXIV. 2.

re Indicum: pars in proximum huic continenti Oceanum, ſe effundunt. Aliqui etiam in rubrum (ut vocatur) mare deferuntur. Hunc ad modum Satrapiae etiam dividuntur. Nam quaedam ſeptentrionem reſpiciunt, quaedam ad meridiem inclinant. Prima equidem ad Urſas coeleſtes converſarum ad Tanain fluvium jacet, nempe Sogdiana cum Bactriana, & quae cum his cohaerent, Area & Parthia. Haec in ſe mare Hyrcanum, ſuis contentum finibus, includit. Hanc Media ſequitur, nominibus inſignita multis, & omnium Satrapiarum maxima. Hanc excipiunt, Armenia, Lycaonia, Cappadocia, quae omnes aëre hyberno contriſtantur. Vicinae his in directum ſunt, Phrygia, tum magna, tum ad Helleſpontum ſita; ex obliquo, Lydia & Caria. Supra Phrygiam vero, & in longitudinem aequaliter producta Piſidia, lateri que ejus imminens Lycia. In maritimis harum provinciarum locis Graecorum urbes jacent. Quarum nomina hic adſcribere, pro inſtituti noſtri ratione haud neceſſarium eſt. Satrapiae ergo quae ad ſeptentriones vergunt hunc, quem diximus, ſitum habent.

6. Inter Auſtrales vero, prima ſub Caucaſo eſt India, regnum amplitudine terrarum & hominum frequentia eximium. A plurimis enim gentibus incolitur: Quarum maxima eſt Gandaridarum. In quos, Elephantum multitudine abſterritus, expeditionem Alexander non ſuſcepit Hanc regionem ab ulteriore India fluvius diſterminat, iſtic locorum maximus: xxx. enim ſtadiorum latitudinem habet. Eam reliqua India contingit, quam debellarat Alexander, undis fluvialibus perrigata, & felicitatis nomine celebris. In his cum aliis regnis compluribus Pori & Taxilis ditio erat. Indus fluvius, a quo nomen regio adepta eſt, illam perlabitur. A Satrapia Indica ſeparata erat, proxima Arachoſia, Gedroſia, Carmania, & cum his Perſia, in qua Suſiana jacet & Sittacena. Et deinceps Babylonia, ad inhabitabilem uſque Arabiam. Ex altera parte, quae deſcenſus initium nobis facit, Meſopotamia eſt, duobus interjecta fluviis, Euphrati & Tigridi, unde & nomen ſortita eſt. Babylonem Syria, quae ſuperior vocatur, quam proxime attingit, & regiones maritimae illi adjacentes, Cilicia, Pamphylia, Syriaque cava, qua etiam Phoenice comprehenditur. Ad fines autem Syriae cavae, & deſerta illi contigua, per quae Nilus decurrens Syriam & Aegyptum terminat, Satrapia omnium optima, & ampliſſimos reditus ſufficiens, ipſa

---

m Deeſt articulus in *Baſil.* n Συνορίζουσι *Reg.* 1. In *Edd.* συνορίζουσαι. o Ἱδρυμέναι ora *Steph. Reg.* 1. *Leid.* forte ex gloſſa. p Γαγγαριδῶν *Baſil.* Τανδαριδῶν *Venet. Reg.* 2. *Leid.* q Omittit *Baſil.* r Σταδίους *Reg.* 1. s Ἐχομένης ora *Steph. Leid.* t Σιττακηνὴν *Reg.* 1. Vulgo Σιτακηνὴν. u Δι' ὃ *Leid. Reg.* 1. margo *Steph.* x Ἀποδέδεικτο *Leid. Reg.* 1. In Ceteris ἀπεδ., quod etſi defendi poſſit, nunc non ſequor.

tur. Certe ἐμβαλὼν εἰς αὐτὸν διαβολὰς ψευδεῖς καὶ κατηγορίας ἀδίκους dixit hujus lib. cap. 23. P. Weſs.

65. Ἀπὸ τούτου τοῦ κατὰ Κιλικίαν Ταύρου &c.] Saepe monet *Strabo* L. xi. pag. 751. A. 778. B. 791. B. & *Mela* L. 1, 15. P. Weſs.

77. Οἱ μὲν εἰς τὸν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν &c.] Sic ſcripſit, articulo ad τὸν ὠκεανὸν relato. P. Weſs.

83. Παρὰ τὸν Τάναϊν ποταμὸν] Jaxartem, quem rerum Alexandri ſcriptores *Tanaim*, etſi falſo, adpellare ſolent. *Heſychium* ita refinges: Ἰαξάρτης, ὁ Τάναϊς ποταμός· ἐστὶ δὲ τῆς Σκυθίας, ἐμπίπτων εἰς Μαιῶτιν λίμνην. ubi de Maiotide palude quod ait, ex alia confuſione natum eſt. Vide *Strabon.* L. xi. pag. 777. P. Weſs.

86. Οὖσαν καθ' αὑτὴν] Bene iſtud. Agnovit Caſpium mare ſuis litoribus includi, nec aliis, quae plerorumque olim perſuaſio, miſceri mari. Conſentientem habet *Herodotum*, inprudenter hac in parte ab Hiſtoricorum & Geographorum vulgo neglectum, L. 1, 203. Mox ταύταις δὲ συνορίζουσι ex *Reg. pr.* inſtauravi, ſerie orationis id ſibi expoſtulante. P. Weſs.

4. Γανδαριδῶν ἔθνος, ἐφ' οὓς &c.] De generis enallage mitto dicere. Rem ipſam expoſuit ſuperioris libri cap. 93. Mox Gangem fluvium indicari, in confeſſo eſt. P. Weſs.

18. Σιττακηνὴν κεῖσθαι συμβέβηκεν] Cur Σιττακηνὴν ſcripſerim, videbis ex not. ad L. xvii, 65. P. Weſs.

20. Ἀφ' ὃ ποιούμεθα τὴν ἀνάβασιν] Nihil admodum interierit, hoc retineas an δι' ὃ probes. Interpres ἀνάβασιν *deſcenſum* explicuit,

Olymp. cxiv. II. ipſa Aegyptus deſignata erat. Hae omnes fervore ſolis aeſtuant, quod Auſtrale coelum natura ſua Boreali contrarium eſt. Hae igitur Provinciae armis ſubactae ab Alexandro, quarum iſte, quem diximus, ſitus eſt, viris tunc praeſtantiſſimis in diſtributione obvenerunt.

7. Caeterum Graeci, in ſuperiores (quas vocant) Satrapias ab Alexandro deducti, moris victuſque Graeci deſiderio affecti, quod ad extremos regni fines ita rejecti eſſent, vivente quidem rege, prae metu tolerarunt: ſed jam exſtincto defecere. Conjunctis ergo animis ducem ſibi adoptant Philonem Aenianem. Et jam copias non mediocres, quippe ultra ccIↃↃ. ccIↃↃ. peditum, tria millia equitum, omnes bellorum certamina ſaepiſſime expertos, & virtutis eximiae viros, 631. contraxerant. Quorum defectione cognita Perdiccas, ex agmine Macedonum cIↃ. cIↃ. cIↃ. & equites IↃ. ccc. deligit. Cumque Pytho, qui a cuſtodia corporis Alexandro fuerat, vir animi celſi & ductandi exercitus peritus, multitudinis dux eſſet creatus, huic ſorte delectos tradidit, unaque literas ad praefectos, quibus perſcriptum erat, ut x. м. peditum, & IIX. м. equitum, contra rebelles eidem traderent. Pytho, vir rerum magnarum ſtudioſus, non illubenter hanc expeditionem ſuſcipit. Graecos enim humanitate ſibi conciliare, auctiſque per horum ſocietatem copiis, ſuis providere commodis, & provincias ſuperiores in ſuam poteſtatem redigere cogitabat. Perdiccas vero animadverſa hac ejus molitione, ut rebelles armis edomitos trucidaret, ſpoliaque militibus diſtribueret, edicto cavit. Python ergo cum attributis ſibi militibus iter ingreſſus, ubi auxilia a Satrapis accepiſſet, cum toto agmine ad defectores contendit. Et corrupto per quendam Aenianem Lipodoro, qui trium millium agmini apud rebelles praeerat, victoriam obtinuit. Inito enim conflictu, & victoria neutrubi adhuc inclinante, proditor, ſociis ſine cauſſa derelictis, in tumulum quendam cum tribus illis millibus aſcendit. Ibi caeteri illos fugam capeſſere rati, turbatis ordinibus etiam ipſi fugam arripiunt. Python praelio ergo victor, praecone ad devictos miſſo, ut arma deponant, edicit, & data acceptaque fide, ſuam quiſque domum revertantur. His jurejurando firmatis, cum jam

χουσα μεγάλας, Αἴγυπτος. πᾶσαι δ' αὗται καυματώδεις [y] εἰσίν, ὡς ἀντιπεπονθότος τοῦ κατὰ μεσημβρίαν ἀέρος τῷ πρὸς ἄρκτους καθήκοντι. αἱ μὲν οὖν ὑπ' Ἀλεξάνδρου [z] καταπολεμηθεῖσαι σατραπεῖαι, τὸν εἰρημένον τρόπον κείμεναι, διεμερίσθησαν τοῖς ἀξιολογωτάτοις τῶν ἀνδρῶν.

Οἱ δ' ἐν ταῖς ἄνω καλουμέναις σατραπείαις κατοικισθέντες Ἕλληνες ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ποθοῦντες μὲν τὴν Ἑλληνικὴν ἀγωγὴν καὶ δίαιταν, ἐν δὲ ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς βασιλείας ἐξερριμμένοι, ζῶντος μὲν τοῦ βασιλέως ὑπέμενον, διὰ τὸν φόβον, τελευτήσαντος δὲ ἀπέστησαν. συμφρονήσαντες δὲ καὶ ἑλόμενοι στρατηγὸν Φίλωνα [a] τὸν Αἰνιᾶνα, δύναμιν ἀξιόλογον συνεστήσαντο. πεζοὺς μὲν γὰρ εἶχον πλείους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους, πάντας δὲ [b] τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἀγώνων πολλάκις πεῖραν εἰληφότας, καὶ διαφόρους ταῖς ἀνδραγαθίαις. Περδίκκας δὲ πυθόμενος τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀπόστασιν, ἐκλήρωσεν ἐκ τῶν Μακεδόνων πεζοὺς μὲν τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ὀκτακοσίους. τοῦ δὲ πλήθους [c] ἑλόμενος στρατηγὸν Πύθωνα, τὸν σωματοφύλακα μὲν Ἀλεξάνδρου γεγονότα, φρονήματος δὲ πλήρη, καὶ δυνάμενον στρατηγεῖν, παρέδωκε τούτῳ τοὺς ἀποκληρωθέντας. δοὺς δ' αὐτῷ πρὸς τοὺς σατράπας ἐπιστολάς, ἐν αἷς γεγραμμένον ἦν στρατιώτας δοῦναι [d] τῷ Πύθωνι μυρίους μὲν πεζούς, ἱππεῖς δὲ ὀκτακισχιλίους, ἐξαπέστειλεν ἐπὶ τοὺς ἀποστάντας. ὁ δὲ Πύθων, [e] μεγαλεπίβολος ὤν, ἀσμένως ὑπήκουσεν εἰς τὴν στρατείαν, διανοούμενος τοὺς μὲν Ἕλληνας [f] ταῖς φιλανθρωπίαις προσάγεσθαι, τὴν δὲ δύναμιν τῇ τούτων συμμαχίᾳ μεγάλην ποιήσας, ἰδιοπραγεῖν, καὶ τῶν [g] ἄνω σατραπειῶν δυναστεύειν. ὁ δὲ Περδίκκας ὑφορώμενος αὐτοῦ τὴν ἐπιβολήν, διεκελεύσατο καταπολεμήσαντα τοὺς ἀφεστηκότας [h] ἀποκτεῖναι, καὶ τὰ λάφυρα διαδοῦναι τοῖς στρατιώταις. ὁ δὲ Πύθων ἀναζεύξας μετὰ τῶν δεδομένων αὐτῷ στρατιωτῶν, καὶ παρὰ τῶν σατραπῶν προσλαβόμενος τοὺς συμμάχους, ἧκε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας, διὰ δέ τινος Αἰνιᾶνος διαφθείρας Λιπόδωρον, ἐπὶ τρισχιλίων στρατιωτῶν παρὰ τοῖς ἀποστάταις τεταγμένον, τοῖς ὅλοις [i] ἐπροτέρησε. γινομένης γὰρ τῆς παρατάξεως, καὶ τῆς νίκης ἀμφιδοξουμένης, ὁ προδότης ἐγκαταλιπὼν τοὺς συμμάχους 592. ἀλόγως ἀπῆλθεν ἐπί τινα λόφον, ἔχων τρισχιλίους. οἱ δὲ ἄλλοι δόξαντες τούτους πρὸς φυγὴν ὡρμηκέναι, διεταράχθησαν, καὶ τραπέντες ἔφυγον. ὁ δὲ Πύθων, νικήσας τῇ μάχῃ, [k] διεκηρύξατο πρὸς [l] τοὺς ἡττημένους, κελεύων τὰ μὲν ὅπλα καταθέσθαι, αὐτοὺς δὲ τὰ [m] πιστὰ λαβόντας ἐπὶ τὰς ἰδίας κατοικίας ἀναχωρῆσαι. γινομένων δ' ἐπὶ τούτοις ὅρκων,

---

[y] Notam defectus addidit Leid. [z] Καταπολεμηθεῖσαι idem. [a] Τὸν Αἰνιᾶνα Leid. [b] Τῶν — ἀγώνων Leid. [c] Ἑλόμενος — Πύθωνα Reg. 1. Vulgo ἑλομένη — Πύλωνα. [d] Πύθωνι ſemper Reg. 1., at Edd. Πύλωνι. [e] Μεγαλεπίβολος Reg. 1, μεγαλεπίβουλος Baſil. [f] Ταῖς φιλανθ. Reg. 1., unde articulum reſtitui. [g] Ἄνω ora Steph. Leid. Reg. 1. Ἄλλων Edd. [h] [illegible] Reg. 1. [i] Ἐπροτέρησε Baſil. Cett. προτέρησε. [k] Διεκηρύξατο Leid. Reg. 1. [l] Τοὺς [illegible] τῶν [illegible] ora Steph. [m] [illegible] Baſ.

plicuit, ac ſi κατάβασιν maluiſſet: quod equidem, ſi libri addicerent, non ſpernerem. P. Wess.

32. Ὡς ἀντιπεπονθότος τοῦ — ἀέρος] Vide adſcripta L. 1, 40. P. Wess.

50. Τοῦ δὲ πλήθους ἑλόμενος στρατηγόν] Sic praeſtat: neque enim multitudo ea ſibi ducem legit, ſed delectae Pythonem impoſuit Perdiccas, ut ea, quae ſuccedunt, docent clariſſime. P. Wess.

57. Ὁ δὲ Πύθων μεγαλεπίβολος ὤν] In exemplari uno ſcriptum eſt μεγαλεπίβουλος, ſic vero & in ſuperioris temporis editione eſt excuſum: itidem vero ſtatim poſt ἐπιβουλήν. Sed μεγαλεπίβολον ſcimus appellari eum, qui res magnas audet aggredi: quae ſignificatio huic loco aptiſſima eſt. At μεγαλεπίβουλος ſi diceretur, ſignificaret eum, qui magnas ſtruit inſidias: verum hanc vocem teretes aures unquam admiſiſſe vix mihi perſuadeo. Uſus eſt autem antea Diodorus altera illa voce, ſed cum πι. Vocarit enim Herculem μεγαλεπίβολον, atque ibi mea ſequutus ſum exemplaria, quae tamen hic lubentius multo ſequor, ubi πι habent, ut ſit ex ἐπιβολὴ compoſitum nomen. At cum ο ex ἐπίβουλος compoſitum eſſe dicendum fuerit & exponendum ὁ μεγάλων [illegible]. Sed omnes, quorum ſunt μεγάλαι ἐπιβολαί, non ſunt ἐπίβουλοι. H. Steph.

Ὁ δὲ Πύθων μεγαλεπίβολος ὤν] Optime Stephanus. Erat in Pythone τὸ [illegible], quod & Alexander ſuſpectum habuit apud Aelian. Hiſt. Var. L. xiv, 48. Id vero congruit τῷ μεγαλεπιβόλῳ. Vide ad L. 1, 19. 11, 7. v, 48. &c. P. Wess.

61. Καὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν δυναστεύειν] Hanc Diodori eſſe manum, non fugit Rhodomani ſollertiam. Superius hoc ipſo Capite, Οἱ δ' ἐν ταῖς ἄνω καλουμέναις σατραπείαις. Saepeque alias. Vid. ad Cap. 39. hujus libri. P. Wess.

63. Διεκελεύσατο καταπολεμήσαντα &c.] In καταπολεμήσαντα adde in fine ς, ut accipiatur de miſſis cum Pythone Macedonibus,

κων, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀναμιχθέντων τοῖς Μακεδόσιν, ὁ μὲν Πίθων περιχαρὴς ἦν, κατὰ νοῦν αὐτῷ προχωρούντων τῶν πραγμάτων· οἱ δὲ Μακεδόνες, μνησθέντες μὲν τῆς τοῦ Περδίκκου παραγγελίας, οὐδὲν δὲ φροντίσαντες τῶν γεγενημένων ὅρκων, παρεσπόνδησαν τοὺς Ἕλληνας. ἀπροσδοκήτως γὰρ αὐτοῖς ἐπιθέμενοι, καὶ λαβόντες ἀφυλάκτως κατηκόντισαν, καὶ τὰ χρήματα διήρπασαν. ὁ μὲν οὖν Πίθων διαψευσθεὶς τῶν ἐλπίδων, ἀπῆλθε μετὰ τῶν Μακεδόνων πρὸς τὸν Περδίκκαν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις [n] ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην, Ῥόδιοι μὲν ἐκβαλόντες τὴν Μακεδονικὴν φρουρὰν, ἠλευθέρωσαν τὴν πόλιν· Ἀθηναῖοι [o] δὲ πρὸς Ἀντίπατρον πόλεμον ἐξήνεγκαν τὸν ὀνομασθέντα Λαμιακόν. τούτου δὲ τὰς αἰτίας ἀναγκαῖόν ἐστι προεκθέσθαι, χάριν τοῦ σαφεστέρας γενέσθαι τὰς ἐν αὐτῷ συντελεσθείσας πράξεις. Ἀλέξανδρος γὰρ βραχεῖ χρόνῳ πρότερον τῆς τελευτῆς ἔκρινε κατάγειν ἅπαντας τοὺς ἐν ταῖς Ἑλληνίσι πόλεσι φυγάδας, ἅμα μὲν δόξης ἕνεκεν, ἅμα δὲ βουλόμενος ἔχειν ἐν ἑκάστῃ πόλει πολλοὺς ἰδίους ταῖς εὐνοίαις, πρὸς τοὺς νεωτερισμοὺς καὶ τὰς ἀποστάσεις τῶν Ἑλλήνων. διόπερ [p] ὑπογυίων ὄντων τῶν Ὀλυμπίων, ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα Νικάνορα τὸν Σταγειρίτην, δοὺς ἐπιστολὴν περὶ τῆς καθόδου. ταύτην δὲ προσέταξεν ἐν τῇ πανηγύρει διὰ τοῦ νικήσαντος κήρυκος ἀναγνωσθῆναι τοῖς πλήθεσι· τούτου δὲ ποιήσαντος τὸ προσταχθὲν, λαβὼν ὁ κῆρυξ ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν τήνδε.

Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τοῖς ἐκ τῶν [q] Ἑλληνίδων πόλεων φυγάσι.

„ Τοῦ μὲν φεύγειν ὑμᾶς οὐχ ἡμεῖς αἴτιοι γεγόναμεν, τοῦ δὲ κατελθεῖν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας ἡμεῖς ἐσόμεθα, πλὴν τῶν ἐναγῶν. γεγράφαμεν δὲ Ἀντιπάτρῳ περὶ τούτων, ὅπως τὰς μὴ βουλομένας τῶν πόλεων κατάγειν ἀναγκάσῃ.” Κηρυχθέντων δὲ τούτων, μεγάλῳ κρότῳ [r] ἐπεσήμαινε τὸ πλῆθος. ἀποδεξάμενοι γὰρ οἱ κατὰ τὴν πανήγυριν τὴν χάριν τοῦ βασιλέως, διὰ τῆς χαρᾶς ἠμείβοντο τὴν εὐεργεσίαν τοῖς ἐπαίνοις. ἦσαν δ' οἱ φυγάδες ἀπηντηκότες ἅπαντες ἐπὶ τὴν [s] πανήγυριν, ὄντες πλείους τῶν δισμυρίων. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τὴν κάθοδον τῶν φυγάδων ὡς ἐπ' ἀγαθῷ γινομένην ἀπεδέχοντο· Αἰτωλοὶ δὲ καὶ Ἀθηναῖοι δυσχεραίνοντες τῇ πράξει, χαλεπῶς ἔφερον. Αἰτωλοὶ μὲν τοὺς Οἰνιάδας ἐκβεβληκότες ἐκ τῆς πατρίδος, προσεδόκων τὴν ἐπὶ τοῖς παρανομήμασιν ἐπακολουθοῦσαν κόλασιν. καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς ἠπειληκὼς ἦν ὡς οὐχ Οἰνιαδῶν παῖδες, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιθήσει τὴν δίκην αὐτοῖς. ὁμοίως δὲ τούτοις Ἀθηναῖοι τὴν [t] Σάμον κατακεκληρουχηκότες, οὐδαμῶς τὴν νῆσον ταύτην προΐεντο· οὐκ ὄντες δ' ἀξιόμαχοι ταῖς τούτου δυνάμεσι, κατὰ μὲν τὸ πα-

593.

Graeci Macedonibus permixti eſſent, Pytho quod res ex animi ſententia progreſſum haberent, non parum laetus erat. Tum Macedones mandatorum Perdiccae memores, poſthabita jurisjurandi religione, fidem Graecis datam violant. Ex improviſo enim incautos atque inermes aggreſſi, univerſos confodiunt, opeſque diripiunt. Ita Python ſpe ſua fruſtratus, cum Macedonibus ad Perdiccam revertitur. Atque hic tum rerum Aſiaticarum erat ſtatus.

Olymp. CXIV. II.

8. In Europa interim, praeſidio Macedonum ejecto, Rhodii civitatem ſuam liberaverant, & Athenienſes bellum Antipatro moverant, quod Lamiacum appellatur. Hujus cauſas exponi prius neceſſum eſt, ut res per illud geſtae evidentiores fiant. Alexander paullo ante mortem omnes Graecarum civitatum exſules reducere conſtituerat, tum ut gloriae ſuae inſerviret, tum ut multos benevolentia ſibi devinctos, in unaquaque urbe, contra rerum novarum motus, & defectiones Graecorum, haberet. Appetentibus igitur Olympiis, Nicanorem Stagiritam cum epiſtola de revocandis exſulibus in Graeciam miſerat, eamque in conventu publico victoris praeconio multitudini promulgari juſſerat. Illo mandatum exſecuto, praeco literas his verbis ſcriptas recitabat.

Alexander rex, Graecarum civitatum exſulibus.

„ Auctores exſilii veſtri nos haud fuimus: reditus vero in patriam, ſceleratis tantummodo exceptis, nos erimus. Qua de re Antipatro ſcripſimus, ut civitates reſtitutioni ſuorum refragantes vi cogat. His ita proclamatis, vulgus magno plauſu aſſenſum teſtabatur. Gratiam namque Regis amplexi, qui in conventu Panegyrico erant, laudibus hoc meritum cum gaudio remunerabantur. Quotquot vero exſules tunc ad ludos convenerant, ſupra ccIↄↄ. ccIↄↄ. erant. Plerique igitur reductionem exſulum, ut bono ſtudio ſuſceptam, approbabant. Aetoli vero & Athenienſes offenſi hac re, moleſte ferebant. Nam Aetoli ejectis e patria Oeniadis, poenas pro delictis exigendas jam exſpectabant. Rex enim non Oeniadarum liberos, ſed ſeipſum poenas ipſis inflicturum, minatus fuerat. Sic Athenienſes Samo inſula, per ſortem inter colonos ſuos diviſa, cedere nolebant. Quia vero inferiores Alexandro viribus eſſent, armis in praeſens ſuperſedendum

632.

---

[n] Poſt hanc vocem defectus quoddam indicium eſt in *Reg.* 2., forſan ſine cauſſa. [o] Deeſſe ſchedis ſuis notatur a *Laid.* [p] Ὑπογυίων *Reg.* 1. quod frequentius. [q] Ἑλλήνων *Reg.* 2. *Baſil.* [r] Ἐπεσήμηνε *Vatic.* non male. [s] Ἔαριν in *Steph.* marg. [t] Σάλον *Baſ.* abſurde.

bus, ut fine hujus capitis explanatur. L. Rhod.

Διακελευσάμενος καταπολεμήσαντα —— ἀνελεῖν] Ne muta. Vetant καὶ τὰ λάφυρα διαδοῦναι τοῖς στρατιώταις, ſolum utique Pythonem ſpectantia. Python praeterea ὁ τοὺς ἀποστάντας Ἕλληνας καταπολεμήσας interius Cap. 36. P. Weſs.

77. Διαμιχθῆναι πρὸς τοὺς ἐγχωρίους] Non damno compoſitum διαμίγνυσθαι, alias etiam a Noſtro uſurpatum: ſi cui tamen ſimplex potius videtur, eo per me utatur. P. Weſs.

91. Ῥόδιοι μὲν ἐκβαλόντες τὴν Μακεδ. φρουρὰν] De praeſidio hoc jam olim, ſuperſtite Alexandro, queſti fuerant apud *Curt.* L. iv, 8, 12. Ceteroqui rex Rhodiorum urbi vehementer indulſerat, uti ex L. xx, 81. conſtat. P. Weſs.

2. Νικάνορα τὸν Σταγειρίτην] Memorat hominem ex *Hyperidis* Orat. in Demoſthenem *Harpocration*, eſtque idem, quo de *Dinarchus* in eumdem Demoſthen. p. 100., ubi & de acceſſu ejus ad Olympiam & exſulibus in patrias urbes reducendis. P. Weſs.

4. Διὰ τοῦ νικήσαντος κήρυκος] Ex hoc loco diſcimus fuiſſe etiam Olympiae agonem praeconum, qui de vocis magnitudine & contentione contendebant. Vide *Joſephi Scaligeri* Epiſtolam ccccxlviii. J. Palm.

Διὰ τοῦ νικήσαντος κήρυκος] Erant omnino Olympiae & praeconum agones, de quibus viri docti poſt Ill. *Scaligeri*, *Caſauboni* ad *Sueton.* Neron. C. 24. & *P. Fabri* Agoniſt. L. ii, 15. diligentem operam ad *Lucian.* de Morte Peregrin. C. 32, conduxerunt plura. P. Weſs.

12. Πλὴν τῶν ἐναγῶν] Superiore libro Cap. 109. πλὴν τῶν ἱεροσύλων καὶ φονέων *praeter eos, qui civili ſanguine adſperſi erant*, inquit *Curtius*, haec aemulatus, non illa L. xvii, 109. Addit *Plutarchus* Apophthegm. Lacon. p. 221. A. Thebanos exſulum, qui in patriam poſtliminio redirent, numero fuiſſe excluſos. P. Weſs.

16. Ὡς οὐχ Οἰνιαδῶν παῖδες &c.] Eadem de Alexandro *Plut.* Alex. p. 693. C. P. Weſs.

18. Τὴν Σάμον κατακεκληρουχηκότες] Meminerunt hujus κληρουχίας *Strabo* L. xiv. pag. 946. A., *Diogen. Laert.* L. x, & *Zenobius* Cent.

Olymp. CXIV. II. dum rati, opportunum ſibi tempus captabant. Quod fortuna ſubito illis exhibuit.

9. Nam brevi poſt Alexandro defuncto, quandoquidem regnum filiis ſucceſſoribus carebat, cum libertate totius Graeciae imperium aſſerere ſibi haud dubitarunt. Adjumentum ipſis ad hoc bellum praebuit magna vis pecuniarum ab Harpalo relicta, (de quibus ſingulatim libro ſuperiore a nobis dictum) & praeter has miles conductitius, a Satrapis Aſiaticis exauctoratus. Octo enim millia ad Taenarum Peloponneſi commorabantur. Ideo & clanculum mandaverant Leoſtheni Athenienſi, ut tanquam ſuum negocium abſque pſephiſmate agens, ſibi illos initio adjungeret. Quo Antipater ſegnius in apparatum belli contemtu Leoſthenis incumberet, & Athenienſibus interim ocium & tempus ad praeparandum bello conducibilia ſuppeteret. Milites ergo jam indicatos in magno ſilentio conduxit Leoſthenes: Ac praeter opinionem copias non vulgares ad rem gerendam promtas habuit. Quia enim longo per Aſiam tempore militaverant, & in multis magniſque certaminibus ſuas habuerant partes, bellatores exercitati evaſerunt. Et haec ſane, interitu Alexandri non ſatis cognito, acciderunt. Poſteaquam vero Babylone quidam adveniſſent, qui oculis ſuis regis e vita diſceſſum viderant, populus ex profeſſo in bellum incubuit; miſſaque cum armis non paucis pecuniarum Harpali parte Leoſtheni, ne quid amplius occultaret, ſed quod ex Reipublicae commodo foret, agendum ſuſciperet, demandavit. Is ſtipendio, quod praeſcriptum erat, militibus diſtributo, armatiſque, quibus arma deeſſent, in Aetoliam, ut communi bellum opera gereretur, tranſivit. Cui Aetoli libenter obſecuti, ſeptem armatorum millia tradunt. Tum Leoſthenes per legationem Locros & Phocenſes, caeteroſque finitimos ad libertatem capeſſendam, & liberandam a Macedonum dominatu Graeciam, exhortatur.

10. In populo interim Athenienſi bello abſtinendum locupletes ſuadere. At rabulae populares multitudinem concitare, & ut bellum gnaviter capeſſerent, exhortari. Unde evenit, ut qui bellum eligerent, ac faciendis ſtipendiis victum ſibi

ϛὸν ἡσυχίαν ἦγον, ἐπιτηροῦντες καιρὸν εὔθετον, ὃν ἡ τύχη ταχέως αὐτοῖς παρεσκεύασε.

Μετ' ὀλίγον γὰρ τελευτήσαντος Αλεξάνδρου, καὶ τῆς βασιλείας υἱοὺς διαδόχους οὐκ ἐχούσης, ἐτόλμησαν ἀντιλαβέσθαι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς κοινῆς τῶν Ελλήνων ἡγεμονίας. ἀφορμὰς δ' ἔσχον εἰς τὸν πόλεμον τό, τε πλῆθος [v] τῶν καταλειφθέντων ὑφ' Αρπάλου χρημάτων (περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ διήλθομεν) ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς κατὰ τὴν Ασίαν ἀμίσθους γενομένους ὑπὸ τῶν Σατραπῶν μισθοφόρους, ὄντας μὲν ὀκτακισχιλίους, διατρίβοντας δὲ περὶ Ταίναρον τῆς Πελοποννήσου. διὸ καὶ τούτους προσέταξαν ἐν ἀπορρήτοις Λεωσθένει τῷ Αθηναίῳ τὸ μὲν πρῶτον ἀναλαβεῖν αὐτούς, ὡς ἰδιοπραγοῦντα χωρὶς τῆς τοῦ δήμου γνώμης· ὅπως ὁ μὲν Αντίπατρος ῥαθυμότερον διατεθῇ πρὸς τὰς παρασκευάς, καταφρονῶν τοῦ Λεωσθένους, οἱ δ' Αθηναῖοι σχολὴν λάβωσι καὶ χρόνον, προκατασκευάσαι τι τῶν εἰς τὸν πόλεμον χρησίμων. διὸ καὶ Λεωσθένης, μετὰ πολλῆς ἡσυχίας μισθωσάμενος τοὺς προειρημένους, παραδόξως ἑτοίμην ἔσχε πρὸς τὰς πράξεις ἀξιόλογον δύναμιν. ἐστρατευμένοι γὰρ κατὰ τὴν Ασίαν πολὺν χρόνον, καὶ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀγώνων μετεσχηκότες, ἀθληταὶ τῶν κατὰ [x] τὸν πόλεμον ἔργων ἐγεγένηντο. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἐπράττετο, μήπω καλῶς ἐγνωσμένης τῆς Αλεξάνδρου τελευτῆς· ἐπεὶ δέ τινες ἐκ Βαβυλῶνος ἧκον, αὐτόπται γεγονότες τῆς τοῦ βασιλέως μεταλλαγῆς, τότε φανερῶς ὁ δῆμος ἀπεκαλύψατο πρὸς τὸν πόλεμον· καὶ τῶν μὲν Αρπάλου χρημάτων μέρος ἐξέπεμψε τῷ Λεωσθένει καὶ πανοπλίας οὐκ ὀλίγας, καὶ παρήγγειλε μηκέτι [y] παρακρύπτειν, ἀλλὰ φανερῶς πράττειν τι τῶν συμφερόντων. ὁ δέ, διαδοὺς τοῖς μισθοφόροις τὰς συντάξεις, καὶ καθοπλίσας τοὺς ἀνόπλους, παρῆλθεν εἰς Αἰτωλίαν, συνθησόμενος κοινοπραγίαν. ἀσμένως δὲ τῶν Αιτωλῶν συνυπακουσάντων, καὶ διδόντων αὐτῷ 594 στρατιώτας ἑπτακισχιλίους, ὁ μὲν Λεωσθένης διαπεμπόμενος πρός τε [z] τοὺς Λοκροὺς καὶ Φωκεῖς, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς πλησιοχώρους, παρεκάλει τῆς αὐτονομίας ἀντέχεσθαι, καὶ τῆς τῶν Μακεδόνων δεσποτείας ἐλευθερῶσαι τὴν Ελλάδα.

Ο δὲ δῆμος τῶν Αθηναίων, τῶν μὲν κτηματικῶν συμβουλευόντων τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, τῶν δὲ δημοκόπων ἀνασειόντων τὰ πλήθη, καὶ παρακαλούντων ἐρρωμένως ἔχεσθαι τοῦ πολέμου, πολὺ τοῖς πλήθεσιν ὑπερεῖχον οἱ τὸν πόλεμον αἱρούμενοι, καὶ τὰς τροφὰς εἰωθότες

[v] Non est in *eadem*. [x] Omittit *idem*. [y] Παρακρύπτεσθαι *Reg*. 1. *Leid*. [z] Τῶν *Basil*.

Cent. ii, 28. Vide ad hujus libri Cap. 18. P. Wess.

41. *Ὄντας μὲν ὀκτακισχιλίους*] Putes ἑξακισχιλίους fuiſſe primitus, quoniam ſex conductitiorum millia ad Taenarum Laconicae ab Harpalo fuiſſe deducta L. xvii, 108. prodidit memoriae, *Arriano* apud *Photium* Biblioth. Cod. xcii. p. 217. non diſſentiente. Sed alii hi ſunt, ab Auctore ipſo ſuperioris libri capite undecimo ſupra centeſimum, & *Pauſania* L. i, 25. p. 60. & L. viii, 52. optime deſignati: quamquam *Pauſanias* eorum numerum immane quantum exaggerat, περὶ πέντε μυριάδας ſive *ad quinquaginta ferme millia* fuiſſe adfirmans. P. Wess.

72. *Τῶν μὲν κτηματικῶν συμβουλευόντων* &c.] Ditiores, qui fundos arant, κτηματικοὶ etiam infr. Cap. 21. Clarius *Polybius* L. v, 93. [illegible] *Appian*. Belli Civil. L. i. p. 609., quem non exſcribo. P. Wess.

79. *Τὰς τῶν δημοτικῶν ὁρμὰς* [illegible]] Interpres obſcurius. [illegible] τὰς ὁρμὰς eſt adaugere & impetum corroborare, uti τὴν τόλμαν [illegible] apud *Suidam*. *Polybius* L. iii, 90. [illegible] Et Excerp. p. 1441. [illegible] Plura ad L. xi, 86. P. Wess.

83. *Τριήρεις μὲν τετρακοσίας* &c.] Suſpicor voces τριήρεις & τετρήρεις locum commutaſſe. Athenienſes ſub hoc tempus triremes trecentas in navalibus habebant, *Demoſthene* περὶ Συμμορ. p. 105. & 108. auctore. Accedant ducentae quadriremes, & putabimus Oratorem ſilentio eas premere voluiſſe, vires opeſque ſuae civitatis deſcribentem? Mitto nunc, Athenis ex lege, de qua idem *Demoſth*. in Androtiana pag. 385., ſenatum triremes quotannis architectari ſolitum, fuiſſeque proin triremium ſemper auctiorem numerum. Id addo, nullam aliam eos hac tempeſtate claſſem habuiſſe ex Phocionis teſtimonio apud *Plut*. ejus in vita pag. 752. A. Scripſerit igitur τετρήρεις μὲν τετρακοσίας, τριήρεις δὲ διακοσίας, plana res erit. P. Wess.

85. *Τοὺς μέχρις ἐτῶν τετταράκοντα*] Νόμος παλαιὸς παρ' Ἀθηναίοις ΜΕΧΡΙ ΤΕΤΤΑΡΑΚΟΝΤΑ ΕΤΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΕΣΘΑΙ *Ulpianus* ait ad Olynth. iii. p. 21. Itaque quadraginta annos natis militiae erat vacatio ex ea lege. Sed errat Scholiaſtes ille, uti oſtenſum nuper ad *S. Petiti* Comment. in Att. LL. lib. viii. Tit. 1. p. 656. Nam quod hic quadragenarii domi manent, id enim vero in patriae ſubſidium alioſque uſus factum fuiſſe putandum eſt. P. Wess.

90. *Τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν — πατρίδα κοινὴν*] Aemulabantur oratores iſti *Iſocratem*, qui Panegyr. p. 81. his prorſus conſentanea. P. Wess.

11. *Θετταλοὶ μὲν πάντες πλὴν Πελληναίων*] Nulla Pellene fuit in Theſſalia. Lege Πελινναίων. Urbs enim Theſſaliae fuit *Pellina*, memorata *Plin*. L. iv, 8. & *Stephano*, aliis dicta Πελινναῖον, ut *Strab*. ix. pag. 668. *T. Livio* Lib. xxxvi, 10. *Pindaro* & ejus Scholiaſtae Pyth. x, 7., & corrigendus in eadem voce

ὄντες ἔχειν ἐκ τοῦ μισθοφορεῖν. οἷς ποτ' εἴρηκεν ὁ Φίλιππος, τὸν μὲν πόλεμον εἰρήνην ὑπάρχειν, τὴν δὲ εἰρήνην πόλεμον· εὐθὺς οὖν οἱ μὲν ῥήτορες τὰς τῶν δημοτικῶν ὁρμὰς σωματοποιήσαντες, ἔγραψαν ψήφισμα, τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας φροντίσαι τὸν δῆμον, καὶ τὰς μὲν φρουρουμένας πόλεις ἐλευθερῶσαι, ναῦς δὲ παρασκευάσαι τριήρεις μὲν τεσσαράκοντα, [a] τετρήρεις δὲ διακοσίας· στρατεύεσθαι δὲ πάντας Ἀθηναίους τοὺς μέχρις ἐτῶν τεσσαράκοντα, καὶ τρεῖς μὲν φυλὰς τὴν Ἀττικὴν παραφυλάττειν, τὰς δ' ἑπτὰ πρὸς τὰς ὑπερορίους στρατείας ἑτοίμους εἶναι. ἐκπέμψαι δὲ καὶ πρέσβεις τοὺς ἐπελευσομένους τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, καὶ διδάξοντας ὅτι καὶ πρότερον μὲν ὁ δῆμος, τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν κοινὴν εἶναι πατρίδα κρίνων τῶν Ἑλλήνων, τοὺς ἐπὶ δουλείᾳ στρατευσαμένους βαρβάρους ἠμύνατο κατὰ θάλατταν, καὶ νῦν [b] οἴεται δεῖν ὑπὲρ τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας καὶ σώμασι καὶ χρήμασι καὶ ναυσὶ προκινδυνεύειν. κυρωθέντος δὲ τοῦ ψηφίσματος προχειρότερον ἢ συνέφερεν, οἱ μὲν συνέσει διαφέροντες τῶν Ἑλλήνων ἔφασαν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων τὰ μὲν πρὸς εὐδοξίαν εὖ βεβουλεῦσθαι, τοῦ δὲ συμφέροντος διημαρτηκέναι. προεξανίστασθαι γὰρ αὐτὸν τῶν καιρῶν, καὶ πρὸς ἀνικήτους καὶ μεγάλας δυνάμεις ἐπιβάλλεσθαι διακινδυνεύειν, μηδεμιᾶς ἀνάγκης κατεπειγούσης, καὶ φρονήσει δοκοῦντα διαφέρειν, μηδὲ ταῖς προσφάτοις τῶν Θηβαίων συμφοραῖς νενουθετῆσθαι. οὐ μὴν ἀλλὰ τῶν πρέσβεων ἐπιπορευομένων τὰς πόλεις, καὶ τῇ συνήθει τῶν λόγων δεινότητι παρορμώντων πρὸς τὸν πόλεμον, αἱ πλεῖσται μὲν συνέθεντο τὴν συμμαχίαν, αἱ μὲν κατ' ἔθνος, αἱ δὲ κατὰ πόλιν.

Τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων οἱ μὲν πρὸς Μακεδόνας [c] ἀπέκλιναν, οἱ δὲ τὴν ἡσυχίαν εἵλοντο. Αἰτωλοὶ μὲν οὖν ἅπαντες πρῶτοι συνέθεντο τὴν συμμαχίαν, καθάπερ προείρηται· μετὰ δὲ τούτους Θετταλοὶ μὲν πάντες, πλὴν Πελινναίων· Οἰταῖοι δὲ, πλὴν Ἡρακλεωτῶν· Ἀχαιῶν δὲ Φθιῶται, πλὴν Θηβαίων· 595. [d] Μηλιεῖς δὲ, πλὴν Μαλέων. ἑξῆς δὲ Δωριεῖς ἅπαντες, καὶ Λοκροὶ, καὶ Φωκεῖς· ἔτι δὲ Αἰνιᾶνες, καὶ [e] Ἀλυζαῖοι, [f] καὶ Δόλοπες· πρὸς δὲ τούτοις, Ἀθαμᾶνες καὶ Λευκάδιοι, καὶ Μολοττῶν οἱ περὶ Ἀρυπταῖον. οὗτος δ' ὕπουλον συμμαχίαν συνθέμενος, ὕστερον διὰ προδοσίας συνήργησε τοῖς Μακεδόσι. τῶν τ' Ἰλλυριῶν καὶ Θρᾳκῶν ὀλίγοι συνέθεντο συμμαχίαν, διὰ τὸ πρὸς τοὺς Μακεδόνας μῖσος. ἑξῆς δὲ συνελάβοντο τοῦ πολέμου Καρύστιοι μὲν ἐξ Εὐ-

quaererent, numero superarent. Cui hominum generi bellum esse pacem, pacemque bellum, Philippus olim dixit. Olymp. cxiv. ii. Confestim itaque oratores, in unum quasi corpus aggregatis, qui cum plebe sentirent, psephisma condunt, ut communis Graecorum libertatis curam populus suscipiat, urbesque praesidiis occupatas liberet. Classem etiam triremium xl. & ducentarum quadriremium comparet. Tum quicunque Atheniensium aetatis annum quadragesimum non excessissent, nomina in hanc militiam profiteantur. Tresque pro Attica tribus excubent. Reliquae septem ad expeditiones ulteriores sint praesto. Legati praeter haec mittantur, qui ad omnes Graeci nominis civitates profecti illas doceant, quod & antea populus, universam Graeciam communem Graecorum patriam esse judicans, 633. Barbaros ad servitutem Graecis inferendam cum exercitu invadentes mari propulsarit, & nunc pro communi Graecorum salute, cum corporum, fortunarumque, & classis discrimine, propugnandum censeat. Hoc populi decreto propensius, quam utilius sancito, qui Graecorum intelligentia caeteros anteibant, populum Atheniensium, quod ad gloriam, recte quidem consuluisse, verum quod ad utilitatem publicam, tota aberrasse via, censebant. Nam commovere se illum ante tempus, & belli fortunam experiri velle cum invictis maximisque copiis, ubi nulla urgeat necessitas. Et cum prudentia excellere putetur, ne pervulgatis quidem cladibus Thebanorum admoneri. Sed tamen cum urbes adirent legati, & usitata cives grandiloquentia ad bellum incitarent, pleraeque ad societatis foedus, aliae nationum, aliae civitatum singularum nomine, se applicarunt.

11. De caeteris Graecis pars ad Macedones propendebant, pars nihil movendum sibi arbitrabantur. Universa igitur Aetolorum natio omnium prima, ut dictum est, in foedus transiit. Et post hos Thessali omnes, praeter Pelinnaeos. Oetaei exceptis Heracleotis. Ex Achaeis Phthiotae absque Thebanis tamen. Melienses, demtis Maliensibus. Hinc Doriensium, Locrorumque & Phocensium gentes universae. Itemque Aenianes, Alyzaei & Dolopes. Et praeter eos, Athamanes, Leucadii & Molossi sub imperio Aryptaei. Qui societatem fucatam iniverat, & per proditionem Macedones postea adjuvit. Pars etiam Illyriorum & Thracum non exigua, odio Macedonum, in societatis pactum venit. Ad quod etiam accesserant ex Euboea

---

a Desunt haec, librarii negligentia, usque καὶ τρεῖς Basil. b Οἴεται] Idem. c Ἀπέκλινον Basil. d Μηλιεῖς Reg. 1. Vulgo Ἡλιεῖς. e Ἀλυζαῖοι ora Steph. Leid. & Reg. 1. Vulgo Κλυζαῖοι. f Καὶ οἱ Leid.

ce *Arrianus* L. 1, 7. Error manavit ex eo, quod nomen Pellenes urbis Achaiae magis celebre fuit, & hoc loco exscriptores, ut semper, notum pro ignoto posuerunt, quod evenit & apud *Scylacem* & *Aelianum* lib. iv. ubi perperam Πελληναίων legitur. J. Palm.

Πλὴν Πελινναίων] De Achaeis sermo si esset, uti in his *Aeschin.* Or. in Ctesiphont. pag. 77. καὶ Ἀχαιοὶ πάντες πλὴν Πελληναίων, nihil mutassem. At nulli in Thessalia, ut bene vir doctissimus, *Pellenaei*, sed ΠΕΛΙΝΝΑ & Πελινναῖοι, velut in nummis Thes. Britann. T. ii. p. 138. Jure ergo id urbis incolarumque nomen instauraverunt viri eruditi in *Polyaeno* L. iv, 2, 29. aliisque veterum. Conf. Cl. *Salmasium* ad Solin. pag. 607. Mox cives Thebarum Phthiotidos indicari, quisque intelligit. P. Wess.

14. Ἡλιεῖς δὲ, πλὴν Μαλιέων] Lege Μαλιεῖς δὲ. J. Palm.

Μαλιεῖς δὲ &c.] Ex *Reg. pr.*, leviter tantum adjuto, suum *Diodoro* & genti reddidi, quod fieri oportere pulcre *Palmerius* perspexerat. Audi copiosius eum disserentem. „ Non dubium „ est, (haec subjicit Auctoris Nostri verbis) Lector, quin vi„ deas ex ordine recensionis excidisse majusculam M in voce „ Ἡλιεῖς. Nam ibi fuerunt Μαλιεῖς post Achaeos Phthiotas, nul„ li vero Ἡλιεῖς. Ait igitur Melienses omnes exceptis Maleis „ in foedere comprehensos fuisse. Urbs fuit in litore sinus „ Meliaci, seu Maliaci, Malea, quam *Stephanus* terminatione „ Attica Μαλιέως, quamque dictam dicit ἀπὸ Μάλου τοῦ Ἀμφι„ κτύονος eam urbem, a qua, ut credo, dictus fuit Maliacus „ sinus & tota regio, excepit expresse a generali Meliensium „ consensu, ut Pelinnaeos Thessaliae ab universorum Thessa„ lorum societate. Dico igitur *Diodorum* per Μαλιεῖς intellexis„ se etiam eos, quos Μαλιεῖς vocat *Scylacis* distinctio, quando „ Maleam excipit ab eorum universitate". Haec ille praeclare ad *Scylacem* Exercit. p. 278. P. Wess.

15. Καὶ Κλυζαῖοι] In margine adscriptum fuit Ἀυζαῖοι vel Ἀλυζοι nihilo melius. Tu vero melius doctus lege Ἀλυζαῖοι ex *Thucydide* lib. vii, 31., ex *Strabone*, qui lib. x. p. 691. ter Ἀλυζίαν ponit, *Plinio* L. iv, 1. *Stephano* & aliis. Ea urbs in tabulis *Halysse* notatur. Corrigendus & ea in voce *Scylax*, qui habet Ἀλυζία. Sed pridem id mendum in *Scylace* vidit & correxit eruditus *Vossius*. J. Palm.

Καὶ Ἀλυζαῖοι] Una litera gentis vocabulum instruxi ex *Stephani* Ἀλυζαῖος. Elementorum in ΑΛΥΖΑΙΟΙ similitudo prius eorum, ceu factum fuisse in *Stephani* Ἀυζαία egregie viri eruditi observarunt, obliteraverat. Stat & ab his partibus doctissimus *Jos. Wasse* ad *Thucydid.* v, 51. P. Wess.

16. Ἀθάμανες — οἱ περὶ Ἀρυπταῖον] Justo auctius est prius vocabulum. Ἀθαμᾶνας adpellat ipse L. xiv, 82. & L. xvi, 29. passimque omnes. *Aryptaeum*, cui Molossi parebant, ignoro: nam de *Aryba* cogitare non licet, quippe plures ante annos defuncto. P. Wess.

20. Καὶ Θρᾳκῶν ὀλίγοι] Inserendum censeo οὐκ. L. Rhod.

Olymp. cxiv. ii. boea Caryſtii: Et tandem ex Peloponneſiis, Argivi, Sicyonii, Elei, Meſſenii, & qui Acten incolunt. Hi ergo, quos recenſuimus, Graecorum, ſocietatis inter ſe foedus pacti ſunt. Populus autem Leoſtheni auxilio miſit ex civibus IↃↃ. peditum, & equites quingentos: mercede autem conductorum millia duo. Qui cum iter facerent per Boeotiam, infeſtos habuere Boeotos, his de cauſis. Alexander, Thebis ſolo aequatis, finitimis Boeotis agros conceſſerat. Hi forte miſerorum fundos inter ſe partiti, amplos inde reditus percipiebant. Quare cum futurum ſcirent, ut Athenienſes bello ſuperiores Thebanis patriam & agros reſtituerent, Macedonum partibus ſe adjunxerunt. Dumque caſtra ad Plataeas metantur, Leoſthenes cum parte copiarum in Boeotiam venit: & inſtructa civium ſuorum acie, incolas adortus, victor exſtitit, erectoque tropaeo, ad Pylas retro movit. Hic enim poſt aditus a ſe occupatos, dum copias Macedonum exſpectat, ad tempus ſtativa habebat.

12. Antipater vero ſummus Europae dux ab Alexandro relictus, ubi de morte regis in Babylone, & Satrapiarum diviſione, cognovit, ad Craterum miſit in Ciliciam, qui, ut cum prima occaſione auxilium ſibi ferret, exhortatetur. Hic enim jam ante in Ciliciam miſſus, ultra xxx. Macedonum millia, vacationem a militia adeptos, in patriam reducere parabat. Philotam inſuper, qui Phrygiae ad Helleſpontum acceperat Satrapatum, de ſuppetiis ferendis ſollicitat, filiarum una in matrimonium promiſſa. Simulac vero Graecorum adverſus ſe concurſationem audivit, Sippam, qui Macedoniae Imperator eſſet interim, cum non mediocri manu reliquit, & ut milites quam plurimos colligeret, juſſit. Ipſe vero Macedonum tredecim millibus, & equitibus IↃC, ſibi adjunctis, (Rarior enim militis ex civibus, propter ſupplementa in Aſiam tranſmiſſa, tum temporis copia erat) ex Macedonia in Theſſaliam 634. tranſit, tota claſſe juxta navigante, quam Alexander, magnam pecuniae vim ex regiis theſauris in Macedoniam allaturam, miſerat. Summa harum in univerſum erat cx. triremium. Theſſali quidem, inter principia ſocietatem Antipatri amplexi, multos forteſque equites illi miſerant. Sed poſtea in aliam ſententiam ab Athenienſibus traducti, ad Leoſthenem cum equitatu ſe contulerunt, & cum

Εὐβοίας, τελευταῖοι δὲ τῶν Πελοποννησίων Ἀργεῖοι, Σικυώνιοι, Ἠλεῖοι, Μεσσήνιοι, καὶ οἱ τὴν ἀκτὴν κατοικοῦντες. οἱ μὲν ἐν συμμαχίᾳ συντεταγμένοι τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρχον οἱ προειρημένοι. ὁ δὲ δῆμος ἀπέστειλε στρατιώτας τῷ Λεωσθένει βοηθήσοντας, πολιτικοὺς μὲν πεζοὺς πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ πεντακοσίους, μισθοφόρους δὲ δισχιλίους. τούτων δὲ πορευομένων διὰ τῆς Βοιωτίας, ἀλλοτρίους συνέβαινεν εἶναι τοὺς Βοιωτοὺς τοῖς Ἀθηναίοις, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας· Ἀλέξανδρος Θήβας κατασκάψας, τὴν χώραν τοῖς περιοικοῦσι Βοιωτοῖς ἔδωκεν. οὗτοι δὲ κατακληρουχήσαντες τὰς τῶν ἠτυχηκότων κτήσεις, ἐκ τῆς χώρας μεγάλας ἐλάμβανον προσόδους. διόπερ εἰδότες ὅτι κρατήσαντες Ἀθηναῖοι τῷ πολέμῳ, τοῖς Θηβαίοις ἀποκαταστήσουσι τήν τε πατρίδα καὶ τὴν χώραν, [g] ἀπέκλιναν πρὸς τοὺς Μακεδόνας. στρατοπεδευόντων δ' αὐτῶν περὶ τὰς Πλαταιάς, ὁ Λεωσθένης μέρος τῆς ἰδίας δυνάμεως ἀναλαβών, ἧκεν εἰς τὴν Βοιωτίαν. μετὰ δὲ τῶν Ἀθηναίων παραταξάμενος πρὸς τοὺς ἐγχωρίους, μάχῃ τε ἐνίκησε, καὶ τρόπαιον στήσας ταχέως ἐπανῆλθεν εἰς Πύλας· ἐνταῦθα γὰρ διατρίβων χρόνον τινὰ προκατειλήφει τὰς παρόδους, καὶ τὴν τῶν Μακεδόνων δύναμιν ἀνεδέχετο.

Ἀντίπατρος δ' ἀπολελειμμένος ὑπ' Ἀλεξάνδρου στρατηγὸς τῆς Εὐρώπης, ὡς ἐπύθετο τήν τε τοῦ βασιλέως ἐν Βαβυλῶνι τελευτήν, τήν τε σατραπειῶν διαίρεσιν, πρὸς μὲν Κρατερὸν εἰς Κιλικίαν διεπέμπετο, παρακαλῶν τὴν ταχίστην βοηθῆσαι (οὗτος γὰρ προαπεσταλμένος εἰς Κιλικίαν, [h] ἤμελλε κατάγειν εἰς Μακεδονίαν τοὺς ἀπολελυμένους τῆς στρατείας Μακεδόνας, ὄντας ὑπὲρ τρισμυρίους) πρὸς δὲ Φιλώταν τὸν εἰληφότα σατραπείαν [i] τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν, ὁμοίως ἀξιῶν καὶ τοῦτον βοηθῆσαι, καὶ μίαν τῶν [k] ἑαυτοῦ θυγατέρων συνοικεῖν ἐπαγγελλόμενος. πυθόμενος δὲ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων συνδρομὴν ἐπ' αὐτὸν γεγενημένην, τῆς μὲν Μακεδονίας ἀπέλιπε στρατηγὸν [l] Σίππαν, δοὺς στρατιώτας τοὺς ἱκανούς, καὶ παραγγείλας στρατολογεῖν ὡς πλείστους. 596. αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν Μακεδόνας μὲν μυρίους καὶ τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους (ἐσπάνιζε γὰρ ἡ Μακεδονία στρατιωτῶν πολιτικῶν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπεσταλμένων εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ διαδοχὴν τῆς [m] στρατείας) ἀνέζευξεν ἐκ τῆς Μακεδονίας εἰς Θετταλίαν, συμπαραπλέοντος αὐτῷ τοῦ στόλου παντός, ὃν ἀπεσταλκὼς ἦν Ἀλέξανδρος [n] παραπέμψαντα πλῆθος χρημάτων ἐκ τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν, οὐσῶν πασῶν τῶν τριήρων ἑκατὸν καὶ δέκα. οἱ δὲ Θετταλοὶ τὸ μὲν πρῶτον συμμαχοῦντες τῷ Ἀντιπάτρῳ, πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἱππεῖς ἐξέπεμψαν αὐτῷ· ὕστερον δ' ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων μεταπεισθέντες, ἀφίππευσαν πρὸς Λεωσθένη, καὶ μετὰ τῶν Ἀθηναίων ταχθέντες, διεπολέμουν

---

[g] Ἀπέκλινον Reg. 1., quod malo ob praecedentia. Edd. ἀπέκλιναν. [h] Ἔμελλε Leid. [i] Non est in Basil. [k] Αὐτοῦ idem, tum συνοικεῖν Reg. 1. [l] Σίππαν ora Steph. [m] Στρατιᾶς Reg. 1. Leid. Σατραπείας Steph. margo, Vat. Basil. Reg. 2. In Edd. στρατείας. [n] Παραπέμψοντα Reg. 1., quod non diſplicet. Cett. παραπέμψαντα.

24. Καὶ οἱ τὴν ἀκτὴν κατοικοῦντες] Ἐπιδαύριοι καὶ Τροιζήνιοι, οἱ τὴν Ἀργολίδα ἀκτὴν οἰκοῦντες, uti Pauſaniae dicuntur L. ii, 1. p. 130. Conf. ad Noſtri L. xii, 43. Dediſſe vero Epidaurios & Troezenios huic expeditioni in Antipatrum nomina idem Pauſan. L. 1, 25. p. 60., ubi conjuratarum gentium ſeriem recenſet, teſtis eſt. P. Wess.

36. Τοῖς Θηβαίοις ἀποκαταστήσουσι τήν τε πατρίδα &c.] Eamdem adfert cauſſam Pauſanias L. 1. 25. Partam de Boeotis victoriam tetigit Plut. Phocion. p. 752. B. P. Wess.

54. Ὄντας ὑπὲρ τρισμυρίους] Ferri poteſt, ſi ὑπὲρ τὰς μυρίας legatur ex hujus libri Cap. 16. Alioqui decem erant millia, ut ſupra C. 4. & L. xvii, 109. ſignificavit. P. Wess.

55. Πρὸς δὲ Φιλώταν — τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν] Atqui Philotae Cilicia obvenerat, Leonnato Phrygia Auctore ipſo Cap. 3., Juſtino L. xiii, 4. & Arriano apud Photium Cod. xcii. pag. 216. teſtibus. Ad haec Antipater auxilium rogavit Leonnatum apud Juſtin. ibid. cap. 6., & per legatum, ut id maturaret, expugnavit, quo de mox cap. 14. Haud ergo injuſta ſuſpicio eſt, in Philotae nomine admiſſum aliquid eſſe. P. Wess.

60. Ἀπέλιπε στρατηγὸν Σίππαν] Hominem hunc alibi legere non memini, manetque adeo apud me in obſcuro, Sippaſne an Siſpas fuerit dictus. P. Wess.

81. Καταφυγὼν εἰς πόλιν Λαμίαν] Λαμίαν τὴν ἐν Θετταλίᾳ Pauſanias vocat L. vii, 4., alibi in Attic. cap. 1. eamdem contra montem Oetam collocans. Ad haec praeſidium ad hanc urbem modo

λεμεῖν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας. μεγάλης δὲ δυνάμεως ταύτης τοῖς Ἀθηναίοις προσγεγενημένης, οἱ μὲν Ἕλληνες ἐκράτουν, πολὺ τῶν Μακεδόνων ὑπερέχοντες· ὁ δὲ Ἀντίπατρος μάχῃ λειφθεὶς, καὶ τὸ λοιπὸν οὔτε παρατάξασθαι τολμῶν, οὔτ' εἰς τὴν Μακεδονίαν ἐπανελθεῖν ἀσφαλῶς δυνάμενος, ° κατέφυγεν εἰς πόλιν Λαμίαν. ἐν ταύτῃ δὲ τὴν δύναμιν συνέχων, καὶ τὰ τείχη ᵖ κατασκευάζων, ἔτι δὲ παρασκευὰς ὅπλων καὶ καταπελτῶν καὶ σίτου ποιούμενος, ἐκαραδόκει τοὺς ἀπὸ τῆς Ἀσίας συμμάχους.

Λεωσθένης δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως παρελθὼν πλησίον τῆς Λαμίας, καὶ τὴν παρεμβολὴν ὀχυρωσάμενος τάφρῳ βαθείᾳ καὶ χάρακι, τὸ μὲν πρῶτον ἐκτάξας τὴν δύναμιν ᵍ προσῆγε τῇ πόλει, καὶ τοὺς Μακεδόνας εἰς μάχην προεκαλεῖτο. μὴ τολμώντων δὲ αὐτῶν διαγωνίσασθαι, προσβολὰς καθ' ἡμέραν τοῖς τείχεσιν ἐκ διαδοχῆς ἐποιεῖτο. ἀμυνομένων δὲ τῶν Μακεδόνων εὐρώστως, πολλοὶ τῶν προπετῶς βιαζομένων Ἑλλήνων ἀπώλλυντο· δυνάμεως γὰρ ἀξιολόγου κατὰ τὴν πόλιν οὔσης, καὶ βελῶν παντοδαπῶν ἀφθονίας, ἔτι δὲ τείχους πολυτελῶς κατεσκευασμένου, ῥᾳδίως οἱ πολιορκούμενοι περιεγίνοντο. ὁ δὲ Λεωσθένης, ἀπογνοὺς τὴν ἐκ βίας ἅλωσιν τῆς πόλεως, τὰς ἀγομένας εἰς αὐτὴν ἀγορὰς παρῄρειτο, νομίζων ῥᾳδίως τῇ σιτοδείᾳ καταπολεμήσειν τοὺς ἐγκεκλεισμένους ἐν τῇ πόλει. κατεσκεύαζε δὲ ʳ καὶ τεῖχος, καὶ τάφρον ὤρυττε μεγάλην καὶ βαθεῖαν, εἴργων τοὺς πολιορκουμένους ἀπὸ τῆς ἐξόδου. μετὰ δὲ ταῦ-
597. τα Αἰτωλοὶ μὲν ἀξιώσαντες τὸν Λεωσθένην διά τινας ἐθνικὰς χρείας κατὰ τὸ παρὸν ἀπελθεῖν ἐπ' οἴκου, πάντες ἐπανῆλθον εἰς τὴν Αἰτωλίαν. οὕτω δὲ τῶν περὶ Ἀντίπατρον καταπονηθέντων, καὶ τῆς πόλεως κινδυνευούσης ἁλῶναι διὰ τὴν προσδοκωμένην σιτοδείαν, ἡ τύχη τὸ παράδοξον ἀπένειμε τοῖς Μακεδόσιν εὐκλήρημα. τοῦ γὰρ Ἀντιπάτρου τοῖς τὰς τάφρους ὀρύττουσιν ἐπιθεμένου, καὶ συμπλοκῆς γενομένης, ὁ μὲν Λεωσθένης παραβοηθῶν τοῖς ἰδίοις, καὶ ˢ πληγεὶς εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ, ᵗ παραχρῆμα ἔπεσε, καὶ λειποψυχήσας εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπεκομίσθη. τῇ τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ τελευτήσαντος αὐτοῦ, καὶ ταφέντος ἡρωϊκῶς, διὰ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ δόξαν, ὁ μὲν δῆμος τῶν Ἀθηναίων τὸν ἐπιτάφιον ἔπαινον εἰπεῖν προσέταξεν Ὑπερείδῃ, τῷ πρωτεύοντι τῶν ῥητόρων τῇ τοῦ λόγου δεινότητι καὶ τῇ κατὰ τῶν Μακεδόνων ἀλλοτριότητι. κατ' ἐκεῖνον γὰρ τὸν χρόνον ὁ μὲν κορυφαῖος τῶν Ἀθήνησι ῥητόρων Δημοσθένης ἐπεφεύγει, καταδεδικασμένος ὡς εἰληφὼς τῶν Ἁρπαλείων χρημάτων· ἀντὶ δὲ τοῦ Λεωσθένους κατεστάθη στρατηγὸς Ἀντίφιλος, ἀνὴρ συνέσει στρατηγικῇ καὶ ἀνδρείᾳ διαφέρων. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Εὐρώπην ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν, τῶν μεμερισμένων τὰς Σατραπείας Πτολεμαῖος μὲν ἀκινδύνως παρέλαβε τὴν Αἴγυπτον, καὶ τοῖς μὲν ἐγχωρίοις φιλανθρώπως προσ-

Athenienſibus conjuncti, pro libertate Graecorum belligerabantur. Cum igitur magnum Athenienſibus robur acceſſiſſet, Graeci, longe Macedonibus ſuperiores, praevalebant. Et Antipater praelio victus, quod aciem deinceps opponere non auderet, neque regredi in Macedoniam tuto poſſet, Lamiam perfugit: ubi militem in officio continens, moeniaque inſtaurans, & armorum, catapultarum & frumenti apparatu ſe confirmans, ſuppetias ex Aſia praeſtolabatur.

Olymp. CXIV. II.

13. Leoſthenes vero, cum omnibus copiis quam proxime ad Lamiam accedens, foſſa profunda valloque caſtra munit. Ac primo quidem, cum inſtructo agmine urbi imminens, ad pugnam Macedones laceſſit. Sed cum pugnae ſe periculo committere non auderent: quotidie per vices moenia oppugnat. Dumque ita ſtrenuo Macedones propugnant, multi Graecorum imprudentius hoſtem adorti occumbunt. Nam quia manus non contemnenda, & telorum omnis generis copia in urbe erat: murum inſuper habebant magnis impendiis exſtructum, facile ſuperiores evadebant. Leoſthenes igitur vi oppidum oppugnari haud poſſe intelligens, a commeatu illud intercluſit: quod cibariorum inopia ſe facile obſeſſos in urbe debellaturum exiſtimabat. Idcirco murum excitat, magnamque ſub eo foſſam ex profundo educit, hoſtemque exitu prohibet. Poſt hoc Aetoli, venia domum redeundi a Leoſthene petita, quod publica quaedam negotia avocarent, omnes in Aetoliam revertuntur. Atqui dum ita cum ſuis Antipater in ſummis haeret anguſtiis, parumque abeſt, quin urbs, propter imminentem commeatus penuriam, capiatur: repentinam fortuna proſperitatem Macedonibus attribuit. Antipatro enim occupatos in ducendis foſſis invadente, praelium committitur. Ubi dum Leoſthenes ſuis opitulatur, ſaxo in capite ictus, ſtatim corruit, & ſemianimis in caſtra relatus, tertia die poſt vitam claudit, ac propter gloriam bello acquiſitam heroice ſepelitur. Funebrem ejus laudationem populus Athenienſium Hyperidem perorare juſſit. Is primus inter oratores, propter eximiam dicendi facultatem, & odium adverſus Macedones, habebatur. Per illud enim tempus ſummus oratorum Demoſthenes, quaſi pecunias ab Harpalo accepiſſet, condemnatus ſolum verterat. In locum autem Leoſthenis Antiphilus, prudentia imperatoria & fortitudine excellens imperator eſt ſuffectus. Europae igitur ſtatus hunc ad modum ſe tunc habebat.

14. In Aſia vero ex illis qui Satrapias inter ſe partiti fuerant, Ptolemaeus Aegyptum citra periculum adeptus, humanum ſe regionis ejus incolis ex-

---

o Omittit *Reg.* 1. p Κατεσκεύαζεν *idem.* q Προσῆγε *Reg.* 1. r Καὶ τεῖχος τεῖχος ſolus *Venet.* s Πληγεὶς τὴν ſine εἰς *Reg.* 1., ſatis eleganter. t Παραχρ. μὲν ἔπεσε *Vat.* mox ἀνεκομίσθη *Venet.*

modo τὰ περὶ Λαμίαν ἔργα, tum τὸν περὶ Λάμιαν πόλεμον, quamquam hoc haud injuria praeſtantiſſimo *Sylburgio* ſuſpectum fuit, lib. VII, 6. adpellat. Aberat urbs ab amne Sperchio ad ſtadia ferme triginta apud *Strabon.* L. IX. p. 662. P. Wess.

9. Τὸ παράδοξον — εὐκλήρημα] Fortaſſe τῷ παραδόξῳ vera eſt lectio. H. Steph.

12. Καὶ πληγεὶς εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ] Praepoſitionem, ſi dictionis elegantiam corrumpere cenſeas, dele. *Juſtinus* XIII, 5. *Interim in obſidione Antipatri Leoſthenes, dux Athenienſium, telo e muris in tranſeuntem jacto occiditur*; levi diſcrimine. De Leoſthenis ſponſa, quae mortuo ſuperſtes eſſe noluit, *Hieronymus* L. I. adv. Jovinian. p. 47. P. Wess.

17. Τὸν ἐπιτάφιον — προσέταξεν Ὑπερείδῃ] Multi hujus meminerunt laudationis, conducti a *Jo. Meurſio* Attic. Lect. L. IV, 4. Puto ejus durare fragmentum inſigne in *Stobaei* Serm. CXXIII. p. 618. Namque id ex *Hyperidis* ἐπιταφίῳ quodam eſſe decerptum, verba ipſa loquuntur. P. Wess.

21. Δημοσθένης ἐπεφεύγει — — ὡς εἰληφὼς τῶν Ἁρπαλείων] In *Dionyſii* Dinarcho p. 116. τῶν Ἁρπαλείων ter quaterque, recte id inprobante *Sylburgio*. Melius περὶ τῶν Ἁρπαλείων *Plut.* T. II. p. 808. A. & Schol. *Hermogen.* p. 394. Afuiſſe vero tum temporis Demoſthenem non negavero, ſcito tamen populi illi reditus jam fuerat decretus, ceu *Plutarch.* Demoſth. p. 858. E. & *Juſtin.* L. XIII, 5. indicarunt. P. Wess.

24. Στρατηγὸς Ἀντίφιλος] De illo *Plut.* Phoc. pag. 752. C. P. Wess.

Olymp. CXIV. II. exhibebat; Et octo millibus talentûm potitus, conductis qui aera mererentur, exercitum comparabat. Complures etiam amice erga illum affecti, propter aequitatem, ad ipſum confluebant. Per legatos autem cum Antipatro ſocietatis foedus iniit, cum certo futurum ſciret, ut Perdiccas Aegypti Satrapiam ſibi adimere conaretur. 635. Tum & Lyſimachus in Thraciae quaedam loca irrumpens, Seutham regem cum XX. peditum, & IIX. equitum millibus caſtra metatum offendit. Sed magnitudine copiarum haud perterritus; cum ipſe ad ſummum non plus in pedeſtri agmine quam IV. millia, & duo tantum millia in equitatu, haberet, ſigna cum Barbaris contulit. Ac licet virtute quidem ſuperior, multitudine vero inferior eſſet, pugnam tamen inivit acerrimam, qua magna ſuorum jactura facta, ſed longe majore hoſtium numero caeſo, cum victoria ancipiti in caſtra receſſit. Et tunc quidem digreſſae ex locis illis utrorumque copiae, majores ad diſceptandum de ſumma rerum apparatus faciebant. Inter hoc Leonnatus, cum profectus ad ipſum Hecataeus, ut quam celerrime ſuccurreret Antipatro & Macedonibus, rogaret, auxilia promiſit. In Europam igitur transgreſſus, ut Macedoniam intravit, multos ſibi Macedonum adjunxit. Et plus quam XX. peditum & equitum duobus millibus & quingentis in univerſum coactis, per Theſſaliam in hoſtes duxit.

15. Tum Graeci ſoluta obſidione, caſtriſque incenſis, inutilem pugnae turbam cum impedimentis in urbem Melitiam dimittunt. Ipſi vero expedito & ad pugnam accincto agmine, Leonnati copiis occurrunt prius, quam, Antipatro cum illis conjuncto, uterque exercitus in unum locum conveniret. Totus horum numerus erat XXII. millia peditum; (Nam Aetoli jam ante domum ſe receperant, nec pauci de caeteris Graecis in patriam abſceſſerant) Equitum vero plures quam ter mille ac quingenti una militabant. Inter quos duo millia Theſſalorum erant, virtute praeſtantes; in quibus maxime victoriae ſpem habebant. Equeſtri igitur praelio ad bene longum tempus fortiter diſceptatur: Ubi Theſſalis virtute ſuperantibus, Leonnatus, tametſi praeclare dimicaret, in paluſtrem tamen locum coarctatus, dum etiam armis degravatur, ſuccumbit: Multiſque vulneribus confectus, mortem oppetit, & ſublatus a ſuis ad impedimenta mortuus deportatur. Idcirco Graecis tam ſplendida victoria (ubi Menon Theſſalus ſummus equitum dux fuerat) potitis, Macedonum phalanx, equitatus metu, protinus e campeſtribus ad ſuperiores locorum difficultates abſcedit, eorumque firmitate incolumitatem ſuam tutatur. Theſſali quidem equi-

ἐφέρετο, παραλαβὼν δὲ ὀκτακισχίλια τάλαντα, μισθοφόρους ἤθροιζε, καὶ δυνάμεις παρεσκευάζετο. συνέτρεχε δὲ καὶ φίλων πλῆθος πρὸς αὐτὸν, διὰ τὴν ἐπιείκειαν· πρὸς δὲ Ἀντίπατρον διαπρεσβευσάμενος, κοινοπραγίαν συνέθετο, σαφῶς εἰδὼς, ὅτι Περδίκκας ἐπιβαλεῖται παρελέσθαι τὴν τῆς Αἰγύπτου σατραπείαν. Λυσίμαχος δ' ἐπιβαλὼν τοῖς κατὰ τὴν Θράκην τόποις, καὶ καταλαβὼν Σεύθην τὸν βασιλέα κατεστρατοπεδευκότα πεζοῖς μὲν δισμυρίοις, ἱππεῦσι δ' ὀκτακισχιλίοις, οὐ κατεπλάγη τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως. ἔχων δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν οὐ πλείους τῶν τετρακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ δισχιλίους, συνῆψε μάχην τοῖς βαρβάροις. ταῖς μὲν οὖν ἀνδραγαθίαις προεῖχεν αὐτῶν, τοῖς δὲ πλήθεσι λειπόμενος, καρτερὰν μάχην συνεστήσατο, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν ἰδίων ἀποβαλὼν, πολλαπλασίους δ' ἀποκτείνας, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν στρατοπεδείαν, ἀμφίδοξον ἔχων τὴν νίκην. τότε μὲν οὖν ἐχωρίσθησαν ἐκ τῶν τόπων αἱ παρ' ἀμφοτέροις δυνάμεις, καὶ παρασκευὰς μείζους ἐποιοῦντο πρὸς τὴν τῶν ὅλων διάθεσιν. Λεοννάτος δὲ, παραγενομένου πρὸς αὐτὸν Ἑκαταίου πρεσβευτοῦ, καὶ δεομένου βοηθῆσαι τὴν ταχίστην Ἀντιπάτρῳ καὶ Μακεδόσιν, ἐπηγγείλατο συμμαχήσειν. 598. διαβὰς οὖν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ καταντήσας εἰς Μακεδονίαν, προσελάβετο πολλοὺς στρατιώτας Μακεδόνας· ἀθροίσας δὲ τοὺς ἅπαντας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ [v] δισχιλίους καὶ πεντακοσίους, προῆγε διὰ τῆς Θετταλίας ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Οἱ δὲ Ἕλληνες, λύσαντες τὴν πολιορκίαν, καὶ τὴν στρατοπεδείαν ἐμπρήσαντες, τὸν μὲν ἀχρεῖον εἰς παράταξιν ὄχλον καὶ τὰς παρασκευὰς εἰς Μελίτειαν πόλιν ἐξέπεμψαν· αὐτοὶ δ' εὔζωνοι καὶ πρὸς μάχην ὄντες ἕτοιμοι, προῆγον ἀπαντήσοντες τοῖς περὶ Λεοννάτον, πρὸ τοῦ Ἀντίπατρον [x] συμμίξαι, καὶ τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρας εἰς ἕνα τόπον συνελθεῖν. εἶχον δὲ τοὺς σύμπαντας, πεζοὺς μὲν δισμυρίους καὶ δισχιλίους (οἱ γὰρ Αἰτωλοὶ πάντες προαπηλλαχότες ἦσαν εἰς τὴν οἰκείαν, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων οὐκ ὀλίγοι κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὑπῆρχον εἰς τὰς πατρίδας κεχωρισμένοι) ἱππεῖς δὲ συνεστρατεύοντο πλείους τῶν τρισχιλίων καὶ πεντακοσίων, ὧν ἦσαν Θετταλοὶ δισχίλιοι, διάφοροι ταῖς ἀρεταῖς, ἐν οἷς εἶχον μάλιστα τὰς τῆς νίκης ἐλπίδας. γενομένης δὲ ἱππομαχίας ἰσχυρᾶς ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ τῶν Θετταλῶν [y] διὰ τὰς ἀρετὰς ἐπικρατούντων, ὁ μὲν Λεοννάτος λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, [z] καὶ διακλεισθεὶς εἰς τόπον τελματώδη, τοῖς ὅπλοις ἠλαττοῦτο· πολλοῖς δὲ τραύμασι περιπεσὼν, καὶ τελευτήσας, ὑπὸ τῶν ἰδίων ἤρθη, καὶ πρὸς τὴν ἀποσκευὴν ἀπηνέχθη τετελευτηκώς. τῇ δ' ἱππομαχίᾳ λαμπρῶς τῶν Ἑλλήνων νενικηκότων, Μένωνος ἱππαρχοῦντος τοῦ Θετταλοῦ, εὐθὺς ἡ τῶν Μακεδόνων φάλαγξ, φοβουμένη τοὺς ἱππεῖς, ἀπεχώρησεν ἐκ τοῦ πεδίου πρὸς τὰς ὑπερκειμένας δυσχωρίας, καὶ [a] τῇ τῶν τόπων ὀχυρότητι τὴν ἀσφάλειαν περιεποίη-

---

[v] Χιλίους *Vat. Reg.* 2. *Basil.* tum προῆγε *Reg.* 1. [x] Deest *Reg.* 2. Paullo ante Μελίτειαν *Reg.* 2. Cett. Μελιτέαν. [y] Τὰς ἀρετὰς ἐπικρ. om. *Steph.* & *Reg.* 1. *Leid.* [z] Non habet *Leid.* mox τελματώδη *Basil.* [a] Omittit *Basil.*

46. Ἐπανῆλθεν —— ἀμφίδοξον ἔχων τὴν νίκην] *Arrianus* hoc praelio periiſſe refert in *Photii* Cod. XCII. p. 217. Λυσίμαχος δὲ Σεύθῃ τῷ Θρᾳκὶ πολεμῶν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς παραβόλως, σὺν ὀλίγοις [illegible], ὅμως [illegible]. Verum perperam & *Photii*, male excerpentis, peccato. Namque eum poſt illam pugnam in plures annos ſuperſtitem fuiſſe, ipſemet *Arrianus* in narrationis progreſſu diſertim teſtatur. P. Wess.

50. Ἑκαταίου πρεσβευτοῦ] Cardianorum, popularium ſuorum, tyrannus & Antipatri familiaris erat, docente *Plut.* Eumen. p. 584. D., ubi de hac ejus legatione. P. Wess.

61. Εἰς Μελίτειαν] Rectum urbis nomen *Reg. ſec.* ſervavit. Dicebatur Μελίταια & Μελίτεια. Illud dabit *Strabo* L. IX. p. 663., hoc *Theopompus* apud *Stephan.* in ea voce & *Plut.* in Sull. p. 465. A. P. Wess.

77. Τοῖς ὅπλοις ἠλαττοῦτο] Socordia amanuenſium elegantiſſimam dictionem corrupit. Auctor dederat τοῖς ὅλοις ἠλαττοῦτο, *res ejus prorſus erant infractae.* Sic enim adſolet: καὶ μάλιστα ἐν ᾧ καιρῷ ἔδοξαν τοῖς ΟΛΟΙΣ ΕΛΑΤΤΟΥΣΘΑΙ Lib. XIII, 37. *Polybius* L. II, 53. οἱ δ' Ἀχαιοὶ, καίπερ ἤδη μειζόνως ΗΛΑΤΤΩΜΕΝΟΙ τοῖς ΟΛΟΙΣ, ὅμως &c. Non multum abeunt *Demoſthenis* ἐπταικέναι τοῖς ὅλοις Philipp. III. pag. 72., [illegible] τοῖς ὅλοις, σφάλλεσθαι τοῖς ὅλοις, quae nunc praetereo. P. Wess.

80. Μένωνος ἱππαρχοῦντος] Illuſtri inter Theſſalos loco genitus filiam Phthiam Aeacidae, Epirotarum regi, collocavit, e qua & Pyrrhum nepotem vidit, *Plut.* Pyrrh. p. 383. D. & Phoc. p. 753. A. P. Wess.

94. Τῶν

ποιήσασθαι. τῶν δὲ Θετταλῶν ἱππέων προμαχομένων, [b] καὶ διὰ τὴν δυσχωρίαν ἀπράκτων γινομένων, οἱ μὲν Ἕλληνες, τρόπαιον στήσαντες, καὶ τῶν νεκρῶν κυριεύσαντες, ἀπηλλάγησαν ἐκ τῆς μάχης. τῇ δ' ὑστεραίᾳ παραγενηθέντος Ἀντιπάτρου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ συμμίξαντος τοῖς ἡττημένοις, μίαν οἱ πάντες Μακεδόνες ἐποιήσαντο τὴν στρατοπεδείαν, καὶ τὴν τῶν ὅλων στρατηγίαν παρέλαβεν Ἀντίπατρος. οὗτος δὲ κρίνας ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡσυχίαν ἔχειν, καὶ θεωρῶν τοὺς πολεμίους ἱπποκρατοῦντας, τὴν μὲν διὰ τῶν ὅπλων, [c] προχώρησιν ἀπέγνω, διὰ δὲ τῆς δυσχωρίας προάγων, καὶ τοὺς ὑπερδεξίους τόπους προκαταλαμβανόμενος, [d] ἀπεχώρησεν ἐκ τούτων τῶν τόπων. Ἀντίφιλος δὲ ὁ τῶν Ἑλλήνων στρατη- 599. γὸς, ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας τοὺς Μακεδόνας, ἐφήδρευε περὶ Θετταλίαν διατρίβων, καὶ καραδοκῶν τὴν τῶν πολεμίων ὁρμήν· καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ἕλληνας ἐν τοιαύταις εὐημερίαις ὑπῆρχε. τῶν δὲ Μακεδόνων θαλαττοκρατούντων, οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶν ἄλλας κατεσκεύασαν, ὥστε γενέσθαι τὰς πάσας ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. τῶν δὲ Μακεδονικῶν οὐσῶν νεῶν διακοσίων καὶ τεσσαράκοντα, τὴν ναυαρχίαν εἶχε Κλεῖτος. οὗτος δὲ [e] ναυμαχήσας πρὸς Ἠετίωνα τὸν Ἀθηναίων ναύαρχον, [f] ἐνίκησε δυσὶ ναυμαχίαις, καὶ συχνὰς τῶν πολεμίων νεῶν διέφθειρε, περὶ τὰς καλουμένας [g] Ἐχινάδας νήσους.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Περδίκκας, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τόν τε βασιλέα Φίλιππον καὶ τὴν βασιλικὴν δύναμιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ Ἀριαράθην τὸν Καππαδοκίας δυνάστην. οὗτος γὰρ οὐ προσέχων τοῖς Μακεδόσιν, ὑπὸ μὲν Ἀλεξάνδρου παρεώραθη, διὰ τοὺς περὶ Δαρεῖον ἀγῶνας καὶ περισπασμοὺς, [h] ἀναστροφὴν δὲ πολυχρόνιον ἔσχε, κυριεύων τῆς Καππαδοκίας. διὸ καὶ πολλὰ μὲν ἐκ τῶν προσόδων χρήματα ἤθροισε, δυνάμεις δ' ἐγχωρίους καὶ ξενικὰς μεγάλας συνεστήσατο. διὸ καὶ βασιλείας ἀντιποιούμενος, ἕτοιμος ἦν πρὸς τὸν Περδίκκαν διαγωνίζεσθαι, πεζοὺς μὲν ἔχων τρισμυρίους, ἱππεῖς δὲ μυρίους [i] πεντακισχιλίους. ὁ δὲ Περδίκκας, συνάψας αὐτῷ μάχην, καὶ τῇ παρατάξει νικήσας, ἀνεῖλε μὲν εἰς τετρακισχιλίους, ἐζώγρησε δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς [k] ὁ Ἀριαράθης. τοῦτον μὲν οὖν καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ πάντας αἰκισάμενος ἀνεσταύρωσε· τοῖς δ' ἡττηθεῖσι συγχωρήσας τὴν ἀσφάλειαν, [l] καὶ καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Καππαδοκίαν, παρέδωκε τὴν σατραπείαν Εὐμένει τῷ Καρδιανῷ, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς ἦν [m] μεμερισμένος. Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς καὶ Κρατερὸς ἐκ Κιλικίας ἀναζεύξας, ἧκεν εἰς Μακεδονίαν, βοηθήσων τοῖς περὶ τὸν Ἀντίπατρον, καὶ [n] διορθωσόμενος τὰς γεγενημένας ἥττας τῶν Μακεδόνων. ἦγε δὲ πεζοὺς μὲν τῶν εἰς Ἀσίαν Ἀλεξάνδρῳ συνδιαβεβηκότων ἑξακισχιλίους, [o] τῶν δὲ ἐν παρόδῳ προσειλημμένων τετρακισχιλίους, Πέρσας δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας χιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους καὶ πεντακοσίους. παρελθὼν

Olymp. CXIV. II.

tes illos oppugnabant. Sed locorum iniquitas obſtabat, quo minus aliquid efficerent. Quamobrem Graeci interſectorum cadaveribus potiti, erecto Tropaeo, pugna abſcedunt. Poſtridie, ubi Antipater cum agmine ſuo venit, ſeque victis adjunxit, caſtris Macedonum adunatis, rei totius adminiſtrationem ſuſcepit. Is dum Theſſalos equitatu ſuperiores eſſe vidit, in praeſens quieſcendum ratus, ferro quidem viam ſibi aperire non audet; ſed per tractus regionis impeditos procedens, & ſuperiora loca praeoccupando, inde diſceſſit. Antiphilus vero Graecorum imperator, Macedonibus inſigni praelio victis ſtativa habebat in Theſſalia, quo hoſtis ſeſe verteret, obſervans. Et Graeci quidem tam felicem rerum ſucceſſum tunc habebant. Quia 636. vero maris imperium Macedones tenebant, Athenienſes priori claſſi adjiciendas naves alias compingunt, ut numero centum & ſeptuaginta eſſent. Macedonica autem claſſis CCXL. navibus conſtabat, Clituſque ei praefectus erat. Hi cum Eetione Athenienſium navarcho ad Echinades inſulas congreſſus, gemino praelio victor plurimas hoſticarum navium corrupit.

16. Sub id tempus Perdiccas, regem Philippum regiaſque copias ſecum habens, in Ariarathen Cappadociae regulum expeditionem ſuſcepit. Hic licet Macedonum imperium non agnoſceret, ab Alexandro tamen, certaminibus cum Dario variiſque negociis diſtracto, praeteritus fuerat, & dominatum Cappadociae ad longum tempus quiete retinebat. Interea ex reditibus multum pecuniae, magnaſque tum popularium, tum exterorum copias ſibi comparaverat. Dumque regnum ſibi jure ſuo vendicat, cum Perdicca decertare paratus erat, ſub vexillis habens XXX. peditum, XV. millia equitum. Commiſſo igitur cum eo praelio, Perdiccas acie victor IV. millia interfecit, & ſupra VI. millia vivos in poteſtatem accepit, inter quos ipſe etiam Ariarathes fuit. Hunc omneſque propinquos excarnificatos in crucem egit. Victis autem incolumitate conceſſa, poſtquam res in Cappadocia conſtituiſſet, Satrapiam Eumeni Cardiano, pro ut in partitione deſtinatum erat, gubernandam tradit. Per hoc ipſum tempus, etiam Craterus e Cilicia profectus, ad ferendas Antipatro ſuppetias & clades Macedonum corrigendas, in Macedoniam venit. Adducebat autem VI. millia peditum, qui cum Alexandro in Aſiam trajecerant, & IV. millia eorum, quos in itinere aſſumſerat. Perſas praeterea ſagittarios & funditores mille, & equites mille ac quin-

---

[b] Negligunt *Reg.* 1. *Leid.* καὶ ante διὰ, quos laudo. [c] Προχώρησιν ora *Steph.* *Leid.* *Reg.* 2. Ἀποχώρησιν alii. [d] Ὑποχώρησιν iidem. [e] Ναυαρχήσας *Leid.* [f] Ἐνίκησε *Reg.* 1. *Leid.* [g] Ἐχνάδας *Venet.* perperam. [h] Καὶ ἀναστρ. *Reg.* 1. tum εἶχε *Vat.* *Venet.* *Baſil.* [i] Praetereunt hanc vocem *Venet.* *Baſil.* *Reg.* 2. [k] Abeſt articulus *Baſil.* [l] Sex quae ſuccedunt, deſiderantur in *Baſil.* [m] Μεμερισμένος *Reg.* 1. [n] Διορθωσάμενος *Leid.* [o] Abſunt haec ſeptem *Baſil.*

94. Τὴν διὰ τῶν ὅπλων προχώρησιν ἀπέγνω] Ex vetuſtis membranis locum inſtauravi. Προχώρησιν exercitus progreſſum recte exprimit, quem quidem ab Antipatro fuiſſe inprobatum, non autem ἀποχώρησιν ſive diſceſſum, rei ſeries planiſſimum facit. P. Wess.

4. Ὥστε γενέσθαι τὰς πάσας ἑκατὸν ἑβδομήκοντα] Imo vero διακοσίας καὶ ἑβδομήκοντα. Principio belli armaverant CCXL., ſicuti proditum eſt cap. 10. Ad quas ſi alias addiderint, juſtum utique illud erit, quod dixi. P. Wess.

6. Τὴν ναυαρχίαν εἶχε Κλεῖτος] Forſan is eſt, de quo hujus libri cap. 72. P. Wess.

14. Οὗτος γὰρ οὐ προσέχων &c.] Genus hominis copioſe deſcripſerat *Diodorus* L. XXXI., uti *Photii* excerpta Cod. CCXLIV. p. 1157. oſtendunt. P. Wess.

26. Τοῦτον μὲν οὖν — ἀνεσταύρωσε] Acie victum occubuiſſe ibid. *Photius* ſcribit, ſed male. *Lucian.* Macrob. C. 13. cum Ariarathem vitam in annos LXXXII. prorogaſſe ex *Hieronymo* dixiſſet, ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς Περδίκκαν μάχῃ ζωγρηθεὶς ἀνεσκολοπίσθη. Ad quem quoque modum *Arrian.* apud *Phot.* Cod XCII. pag. 217. Illud vero καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ πάντας ſi diſtrictius accipiatur, verum non erit. Eluſit enim inſidias filius Ariarathes, labentibuſque annis, cum alibi occupati eſſent Macedones, Cappadociam reciperavit. P. Wess.

34. Πεζοὺς μὲν — ἑξακισχιλίους] Vid. ad Cap. 12. ſuperius. P. Wess.

Olymp. CXIV. II. quingentos. Ubi igitur in Theſſaliam venit, primas ultro concedens Antipatro, junctis cum eo caſtris ad Peneum fluvium conſedit. Congregati autem in univerſum fuerant una cum his, qui cum Leonnato advenerant, peditum gravis armaturae ſupra XL. millia, ſagittariorum & funditorum tria millia, & equitum millia V.

17. Graeci per id tempus ex adverſo caſtra habebant, numero longe inferiores hoſtibus. Multi enim ipſorum contemto, propter rem feliciter geſtam, hoſte, in patriam ad reviſendum res ſuas abierant. Quam ob cauſam multos in caſtris habebant relictos, qui ordines non ſervabant. Summa erat XXV. M. peditum, & III. M. equitum cum IↃ. in quibus propter ſtrenuitatem virorum, & quia campeſtris illis regio ſubjecta, ſpem victoriae repoſitam habebant. Tandem cum eductis quotidie copiis Antipater ad pugnam illos provocaret, quanquam redituros ex urbibus aliquandiu exſpectarant, tamen quod praeſens ita tempus flagitaret, in certamen de ſumma rerum deſcendere coguntur. Inſtructaque acie dum equitum opera bellum decernere properant, illos ante peditum agmen ſtatuunt. Equeſtris itaque pugna conſeritur. In qua cum Theſſali equites virtute ſua praepollerent, Antipater phalangem ſuam inducit, & impreſſione in pedites facta, magnam edit ſtragem. Ideo Graeci, quod molem turbamque hoſtium ingentem ferre non poſſent, continuo ad difficultates locorum, ſervatis tamen accurate ordinibus, ſe recipiunt. Et eminentiora amplexi, cum altiorem haberent ſtationem, Macedones facile propulſant. Interea Graecorum equites, licet acie ſuperiores eſſent, ubi tamen regreſſum ſuorum vident, ſtatim ad illos avehuntur. Et tunc quidem inhibito certamine ita dirimuntur, ut victoria ad Ma- 637. cedones inclinaret. De Graecis plures quingentis: e Macedonibus CXXX. in conflictu occubuere. Poſtridie Menon & Antiphilus Graecorum imperatores aduocato concilio inter ſe conſultarunt, utrum exſpectatis civitatum auxiliis, ſi ſat virorum contraxiſſent, de ſumma rerum decernerent, an praeſenti anguſtiae cedentes, de componendo bello legatos mitterent. Tandem praecones de pace mittendos cenſebant. Quibus decretum exſequentibus,

δ' εἰς τὴν Θετταλίαν, καὶ τῶν πρωτείων παραχωρήσας ἑκουσίως Ἀντιπάτρῳ, κοινῇ μετ' αὐτοῦ κατεστρατοπέδευσε παρὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν. οἱ δὲ πάντες ἠθροίσθησαν σὺν τοῖς μετὰ Λεοννάτου παραγεγενημένοις, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν τετρακισμυρίων ἐν τοῖς βαρέσιν ὅπλοις, τοξόται δὲ καὶ σφενδονῆται τρισχί- 600. λιοι, ἱππεῖς δὲ πεντακισχίλιοι.

Οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἀντεστρατοπέδευσαν, πολὺ τοῖς πλήθεσι λειπόμενοι. πολλοὶ γὰρ αὐτῶν διὰ τὰς προγεγενημένας εὐημερίας καταφρονοῦντες τῶν πολεμίων, εἰς τὰς πατρίδας ἦσαν ἀπεληλυθότες πρὸς τὴν τῶν ἰδίων [p] ἐπίσκεψιν. δι' ἃς αἰτίας πολλοί, τῶν στρατιωτῶν ἀτακτούντων, ὑπολοίπους εἶχον ἐν τῇ παρεμβολῇ, πεζοὺς μὲν δισμυρίους καὶ πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους, ἐν οἷς μάλιστα εἶχον τὰς τῆς νίκης ἐλπίδας, διά τε τὰς τῶν ἀνδρῶν ἀρετάς, καὶ διὰ τὸ πεδινὴν ὑποκεῖσθαι χώραν. τέλος δὲ τῶν περὶ Ἀντίπατρον καθ' ἡμέραν προαγόντων τὰς δυνάμεις, καὶ προκαλουμένων εἰς μάχην, τὸ μὲν πρῶτον ἀνέμενον τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων παραγενησομένους· τοῦ δὲ καιροῦ κατεπείγοντος, ἠναγκάζοντο συγκαταβαίνειν εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον. ἐκτάξαντες δὲ τὴν δύναμιν [q] καὶ σπεύδοντες διὰ τῶν ἱππέων κρῖναι τὸν πόλεμον, τούτους πρὸ τῆς τῶν πεζῶν φάλαγγος ἔστησαν. γενομένης δὲ ἱππομαχίας, καὶ τῶν Θετταλῶν ἱππέων πλεονεκτούντων διὰ τὰς ἀρετάς, οἱ περὶ τὸν Ἀντίπατρον ἐπήγαγον τὴν ἰδίαν φάλαγγα, καὶ τοῖς [r] πεζοῖς τῶν πολεμίων ἐπιρράξαντες, πολὺν ἐποιοῦντο φόνον. οἱ δ' Ἕλληνες τὸ βάρος καὶ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων οὐ δυνάμενοι φέρειν, εὐθὺς ἀπεχώρησαν πρὸς τὰς δυσχωρίας, τηροῦντες τὰς τάξεις ἐπιμελῶς. διὸ καὶ δραξάμενοι τόπων ὑπερδεξίων, ῥᾳδίως [s] ἠμύναντο τοὺς Μακεδόνας, ὑπερδέξιον ἔχοντες τὴν στάσιν. οἱ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἱππεῖς ἐπὶ τοῦ προτερήματος ὄντες, ὡς ἔγνωσαν τὴν τῶν πεζῶν ἀποχώρησιν, εὐθὺς πρὸς ἐκείνους ἀφίππευσαν· τότε μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον ἀγωνισάμενοι διελύθησαν, ῥεπούσης τῆς νίκης πρὸς τοὺς Μακεδόνας. ἀπέθανον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν Ἑλλήνων πλείους τῶν πεντακοσίων, τῶν δὲ Μακεδόνων ἑκατὸν καὶ τριάκοντα. τῇ δ' ὑστεραίᾳ Μένων μὲν καὶ Ἀντίφιλος οἱ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες συνεδρεύσαντες [t] ἐβουλεύσαντο, πότερον ἀναμείναντες τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων συμμάχους, καὶ καταστάντες ἀξιόμαχοι, περὶ τῶν ὅλων [u] διακρίνωνται, ἢ τῷ παρόντι καιρῷ συνείξαντες, πρεσβεύωνται περὶ διαλύσεως. ἔδοξεν οὖν ἀποστέλλειν κήρυκας περὶ τῆς τοῦ πολέμου καταλύσεως. πραξάντων δ' αὐτῶν τὸ δόξαν, ἀπεκρίθησαν οἱ περὶ

---

[p] Σκέψιν *Idem.* [q] Non habet copulam *Baſil.* [r] Πεζοῖς μὲν *Leid.* [s] Ἠμύνοντο *Reg.* I. [t] Ἐβουλεύοντο *Idem.* [u] Διακρίνωσι] & ſtatim πρεσβεύωσι] *Reg.* I.

50. *Δι' ἃς αἰτίας πολλοί, τῶν στρατιωτῶν*] &c.] Putes abſolute poſitum ac ſi vellet *πολλῶν τῶν στρατιωτῶν.* quo genere L. XV, 42. *κατακοπέντες οἱ Αἰγύπτιοι, πολλοὶ μὲν ἀπέθανον, οὐκ ὀλίγοι δ' ἐζωγρήθησαν* quod eſt *κατακοπέντων τῶν Αἰγυπτίων* &c. Vid. *Daviſium* ad *Maxim. Tyrium* Diſſ. XXIV. pag. 587. Sed magis placet, ut *πολλοὶ* deleatur, quippe inprudentius ex praecedentibus hic iteratum. Porro militum multos ordines deſeruiſſe & *ἀπειθεῖς πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἀτάκτους καὶ νέους ὄντας*, quae verba *Plut.* Phoc. p. 753. A., rem Graecorum in pejus ruere coepiſſe, conſtat. P. Wess.

64. *Γενομένης δ' ἱππομαχίας* &c.] Hac pugna, qua victi abierunt Graeci, gentis libertas extincta eſt. Vid. *Polyb.* L. IX, 23. Decertata fuit ad Theſſaliae Crannonem, propterea ἡ *ἐν Κραννῶνι μάχη Plut.* ibid. & *Pauſaniae* L. X, 3., & tali quidem in loco, quem undique aſpreta incingebant. Situm enim oppidum *ἐν κοίλῳ καὶ περιπεφραγμένῳ χωρίῳ* apud *Galenum* in L. I. Epidemic. p. 350. P. Wess.

78. *Πλείους τῶν πεντακοσίων*] Vid. *Pauſaniam* L. VIII, 10., quae enim de Athenienſibus interfectis ibi prodidit, ad hanc cladem potiſſimum pertinent. P. Wess.

3. *Μετὰ τῶν ἰδίων στρατηγῶν*] Non moveretur huic loco controverſia, niſi membranae intercederent. *Μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν* ſperni poſſet, at accedente voce *ἑκόντων* non item. Elige itaque, utrum velis. Ego in vulgato acquieſcam. P. Wess.

9. *Ἦν γὰρ τρὶς ἑαλωκὼς παρανόμων*] Si *Plut.* Phoc. p. 753. audis, Demades ſepties judicio fuerat damnatus, quod contra leges aliquid ſuaſerat: *ἑαλώκει γὰρ ἑπτὰ γραφὰς παρανόμων.* Sed ille & in quibusdam aliis a Noſtro diſſentit. Satis erat Athenis, ſi qui ter hoc judicio cauſſa cecidiſſent. *Antiphanes* in Sappho apud *Athen.* L. X. p. 451. A.

Πῶς γὰρ γένοιτ' ἄν, ὦ πάτερ ....
Ῥήτωρ ἄφωνος, ἂν μὴ ἁλῷ τρὶς παρανόμων;

Ter proin damnati, ut Demades, concionibus prohibebantur; infamiae inſuper labe adſperſi. Conf. *S. Petitum* Comment. LL. Attic. Lib. II. Tit. I. p. 184. P. Wess.

19. *Τὰς αὐτὰς ἀποκρίσεις πεποιῆσθαι*] Leoſthenem pacem roganti Antipatro id reſponſi dediſſe, *Plut.* Phoc. p. 753. C. itidem teſtatur. P. Wess.

22. *Ὁ δὲ φιλανθρώπως αὐτοῖς προσενεχθεὶς* &c.] Non ea ſententia Chlaeneae Aetoli apud *Polyb.* L. IX, 23. ita perorantis: *'Αντι-*

περὶ τὸν Ἀντίπατρον κατὰ πόλεις πρεσβεύειν. οὐδενὶ γὰρ τρόπῳ κοινὴν σύλλυσιν ποιήσασθαι. τῶν δὲ Ἑλλήνων οὐ προσδεχομένων τὰς κατὰ πόλιν διαλύσεις, οἱ
601. μὲν περὶ τὸν Ἀντίπατρον καὶ Κρατερὸν ἐπολιόρκουν τὰς ἐπὶ Θετταλίαν πόλεις, καὶ κατὰ κράτος ᾕρουν, μὴ δυναμένων τῶν Ἑλλήνων βοηθεῖν. διὸ καὶ τῶν πόλεων περιφόβων οὐσῶν, καὶ κατ' ἰδίαν ἑκάστης πρεσβευούσης περὶ διαλύσεως, πάσαις συγχωρῶν τὴν εἰρήνην, ἐπιεικῶς προσεφέρετο. διόπερ ἐμπεσούσης ὁρμῆς εἰς τὰς πόλεις ἰδίᾳ πορίζεσθαι τὴν σωτηρίαν, ταχὺ πᾶσαι τῆς εἰρήνης ἔτυχον. οἱ δ' ἀλλοτριώτατα διακείμενοι πρὸς τοὺς Μακεδόνας Αἰτωλοὶ καὶ Ἀθηναῖοι, συμμάχων ὄντες ἔρημοι, μετὰ τῶν ἰδίων [x] στρατηγῶν ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ πολέμου.

Ἀντίπατρος δὲ διὰ ταύτης τῆς στρατηγίας διαλύσας τὸ σύστημα τῶν Ἑλλήνων, [y] ἦγε τὴν δύναμιν πᾶσαν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. ὁ δὲ δῆμος ἐρημωθεὶς τῆς τῶν συμμάχων βοηθείας, ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ καθειστήκει· πάντων δὲ καταφερομένων ἐπὶ τὸν Δημάδην, καὶ βοώντων τοῦτον ἐκπέμπειν πρεσβευτὴν πρὸς Ἀντίπατρον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, οὗτος μὲν καλούμενος σύμβουλος οὐχ ὑπήκουσεν. ἦν γὰρ τρὶς ἡλωκὼς [z] παρανόμων, καὶ διὰ τοῦτο γεγονὼς ἄτιμος, καὶ κωλυόμενος ὑπὸ τῶν νόμων συμβουλεύειν· ἀπολαβὼν δὲ τὴν ἐπιτιμίαν ὑπὸ τοῦ δήμου, παραχρῆμα ἐξεπέμφθη πρεσβευτὴς μετὰ Φωκίωνος καὶ τινων ἑτέρων. τοῦ δ' Ἀντιπάτρου διακούσαντος τῶν λόγων, καὶ δόντος ἀπόκρισιν ὡς ἄλλως οὐ μὴ συλλύσηται τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον, ἐὰν μὴ τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐπιτρέψωσιν αὐτῷ (καὶ γὰρ ἐκείνους συγκλείσαντας εἰς [a] Λαμίαν τὸν Ἀντίπατρον, τὰς αὐτὰς ἀποκρίσεις πεποιῆσθαι, πρεσβεύσαντος αὐτοῦ περὶ τῆς εἰρήνης) ὁ δὲ δῆμος, οὐκ ὢν ἀξιόμαχος, ἠναγκάσθη τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὴν ἐξουσίαν πᾶσαν Ἀντιπάτρῳ δοῦναι περὶ τῆς πόλεως. ὁ δὲ, φιλανθρώπως αὐτοῖς προσενεχθεὶς, συνεχώρησεν ἔχειν τήν τε πόλιν καὶ τὰς κτήσεις καὶ τἆλλα πάντα· τὴν δὲ πολιτείαν μετέστησεν ἐκ τῆς δημοκρατίας, καὶ προσέταξεν [b] ἀπὸ τιμήσεως εἶναι τὸ πολίτευμα, καὶ τοὺς μὲν κεκτημένους πλείω [c] δραχμῶν δισχιλίων, κυρίους εἶναι τοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς χειροτονίας· τοὺς δὲ κατωτέρω τῆς τιμήσεως, ἅπαντας ὡς ταραχώδεις ὄντας καὶ πολεμικοὺς ἀπήλασε τῆς πολιτείας, καὶ τοῖς βουλομένοις χώραν ἔδωκεν εἰς κατοίκησιν ἐν τῇ Θρᾴκῃ. οὗτοι μὲν οὖν ὄντες πλείους τῶν δισμυρίων καὶ δισχιλίων μετεστάθησαν ἐκ τῆς πατρίδος· οἱ δὲ τὴν ὡρισμένην τίμησιν ἔχοντες περὶ ἐνακισχιλίους, ἀπεδείχθησαν κύριοι τῆς τε πόλεως καὶ [d] τῆς χώρας, καὶ κατὰ τοὺς Σόλωνος νόμους ἐπο-
602. λιτεύοντο. πάντες δὲ τὰς οὐσίας [e] εἰάθησαν ἔχειν

Antipater reſpondit, ut per ſuos unaquaeque civitas legatos ageret. Communem enim pacem nullo ſe modo facturum. At cum Graeci tranſactionem cum ſingulis civitatibus non admitterent: Antipater & Craterus Theſſaliae urbes obſident, perque vim capiunt, quod opitulandi vires Graecis deeſſent. Conſternatae igitur civitates, ſuos quaeque legatos de tranſactione mittunt. Quibus omnibus aequum & benignum ſeſe praebens pacem concedit. Quare cum ſalutis privatim acquirendae cupido ſingulas inceſſiſſet, omnes pacem conſequuntur. Inimiciſſimi autem nomini Macedonico Aetoli & Athenienſes a ſociis derelicti, cum ducibus ſuis de bello conſultant.

Olymp. CXIV. II.

18. Sed Antipater ſociis Graecorum copiis hac arte diſſolutis, totum exercitus robur in Athenienſes convertit. Tum populus, auxiliis ſociorum deſtitutus, in magna conſilii inopia & trepidatione erat. Omneſque in Demadem propenſi, huic de pace legationem ad Antipatrum committendam, vociferantur. Is ad conſilium vocatus non paret. Ter enim violatarum legum damnatus notatuſque ob id infamia, legum interdicto conſiliis intereſſe prohibebatur. Sed famae integritati a populo reſtitutus, extemplo Phocione aliiſque ſibi adjunctis, legationem init. Antipater oratione ejus audita, non aliis ſe conditionibus bellum cum Athenienſibus ſoluturum, reſpondit, quam ut ſua omnia poteſtati ipſius permitterent. Nam idem etiam Antipat[illegible] Lamiae incluſo, cum legatos de pace mitteret, reſponſum dediſſe Athenienſes. Populus ergo, quod ad repugnandum haud virium ſatis haberet, totam civitatis adminiſtrandae poteſtatem & curam Antipatro tradere coactus eſt. Qui humaniſſimum ſe illis exhibens urbem & opes caeteraque omnia retinenda conceſſit. Rempublicam duntaxat, populo abrogatam, in alium redegit ſtatum, & pro cenſus ratione tractari juſſit, ut qui plus duobus millibus drachmarum poſſiderent, penes hos magiſtratus & ſuffragiorum jus & poteſtas eſſet: Qui vero cenſum hunc non attingerent, omnes, ut turbulentos & bellorum cupidos, a publicorum negociorum tractatione removit, agrumque in Thracia, ſi qui vellent, ad novas ſedes conceſſit. Plures ergo XXII. millibus id genus cives e patria ſunt tranſlati. Caeteris, qui cenſum definitum habebant, IX. millibus circiter, jus urbis & regionis obtinendae traditum eſt. Et hi Solonis deinceps legibus Rempublicam adminiſtrarunt. Cunctiſque poſſeſſiones ſuae integrae & intactae per-

---

[x] Στρατηγῶν ἐβουλεύοντο Leid. Reg. 2. prius etiam in Vat. & Steph. margine. [y] Ἦγε Reg. 1. [z] Παρὰ νόμον Baſil. παρανόμων Leid. Reg. 1. [a] Λάμιαν Leid. [b] Ἀπὸ τῆς τιμ. Leid. Reg. 1. [c] Τῶν δισχ. δραχμῶν iidem. [d] Deeſt articulus Reg. 2. Baſ. [e] Ἐάθησαν Leid.

Ἀντίπατρος —— κάκιστα μὲν ἐχρήσατο τοῖς ταλαιπώροις Ἀθηναίοις, ὁμοίως καὶ τοῖς ἄλλοις. εἰς τοῦτο δ' [illegible] ἄλλο καὶ παρανομίας, ὡς φυγαδοθήρας καταστῆσαι, ἐξαπέμψας πρὸς τὰς πόλεις ἐπὶ τοὺς [illegible], ὃ καθόλου [illegible] τῶν Μακεδόνων [illegible] &c. Et verum ſi amamus, non ea pax, ſed pactio quaedam ſervitutis fuit. Quod ille vero dicit Antipatrum φυγαδοθήρας elegiſſe, qui profugos e latebris eruerent, infamem iſtum Archiam, domo Thurinum, potiſſimum deſignat, de quo Plut. Demoſthen. p. 859. P. Weſs.

26. Καὶ προσέταξεν ἀπὸ τιμήσεως εἶναι τὸ πολίτευμα] Iterat hoc dictionis genus fine lib. XVIII. καὶ τὸ πολίτευμα [illegible] ἀπὸ τιμήσεως. At ſimili in forma reipublicae Strabo L. X. p. 686. A. προέστησαν γὰρ αὐτῆς (Chalcidis) ἀπὸ τιμημάτων ἀριστοκρατικῶς ἄρχοντες· & recte; nam ex cenſu cum bonum publicum curatur, valet utique paucorum dominatus. Quare rogatus quid eſſet oligarchia Plato, regerit eleganter, τὴν ἀπὸ τιμημάτων πολιτείαν, ἐν ᾗ οἱ μὲν πλούσιοι ἄρχουσι, πένησι δὲ οὐ μέτεστιν ἀρχῆς de Rep. L. X. p. 550. C., & Ariſtoteles diverſas dominatus paucorum ſpecies explicaturus, quaſdam ἀπὸ μειζόνων τιμημάτων, alias ἀπὸ μικρῶν τιμημάτων, cum pro majore minoreve cenſu ad honores admittuntur cives, commemorat Polit. L. IV, 5. & 9. P. Weſs.

32. Πλείους τῶν δισμυρίων καὶ δισχιλίων] Plutarchus eos qui infra cenſum, ab Antipatro finitum, fuerant, ὑπὲρ μυρίους καὶ δισχιλίους numerat, excluſoſque a rei publicae adminiſtratione in Thracia ſedem atque agros accepiſſe refert in Phoc. p. 754. D., & longe quidem rectius: plerumque enim civium Atticorum numerus XX. millia aequabat. Χιλιάδας κ', Demoſthenes ait Orat. in Ariſtogiton. 1. p. 489., εἰσὶ [illegible] δισμύριοι πάντες Ἀθηναῖοι. Quem catalogum unis millibus ſuperabant paucis ab hinc annis, cum Athenienſium cenſum ageret Demetrius Phalereus. Tum ἐξητάσθησαν Ἀθηναῖοι μὲν δισμύριοι πρὸς τοῖς χιλίοις teſtis eſt Cteſicles in Athen. L. VI. p. 272. C. Redierant nimirum XII. illa civium millia auſpiciis Alexandri Polyſperchontis F., infr. Cap. 66. additaque IX. millibus, quibus reipublicae curam Antipater in manus tradiderat, rotundabant XXI. millia, de quibus Cteſicles ille. Vere ergo expulſorum πλείους erant μυρίων καὶ δισχιλίων, quod & pulcre animadvertit Cl. [illegible] in

Com-

Olymp. CXIV. II.

permanſerunt. Sed tamen praefectum cum praeſidio Menyllum, qui rerum novarum molitionibus obſiſteret, recipere ſunt coacti. Sami vero negocium ad reges cenſebat referendum. Sic Athenienſes praeter ſpem clementer tractati pacem recuperarunt: dumque citra turbas rempublicam deinceps adminiſtrant, agroque ſecure fruuntur, brevi opes majorem in modum ampliarunt. Antipater vero in Macedoniam regreſſus, Craterum, quibus par eſſet, honoribus ac donis ornavit: & Phila filiarum natu maxima in matrimonium collocata, reditum in Aſiam illi communi opera adornavit. 638. Ad eum modum caeteris etiam Graeciae civitatibus comiter acceptis, dum reſpublicas in meliorem formam redigit, & conſtituit, laudes & coronas ubique promeretur. Perdiccas vero Samiis urbem agroſque reſtituit, & tres ultra quadraginta annos extorres in patriam reducit.

19. Nos poſtquam res in bello Lamiaco geſtas percenſuimus, ad bellum in Cyrene motum tranſitum faciemus: ne longe a perpetuo hiſtoriae contextu temporibus evagemur. Verum ut dilucidius res ſingulas explanemus, ſuperiora paulo altius repetenda ſunt. Poſtquam Harpalus ex Aſia transfugiſſet, & cum mercenariis in Cretam tandem eſſet delatus; ut ſuperiori a nobis libro explicatum eſt: Thimbro unus ex amicorum illius numero, ut putabatur, interfecto per dolum Harpalo, tum opibus, tum militibus (ſeptem millia horum erant) potitus eſt. Sic & claſſem pariter obtinuit, & collocatis in eam militibus, in Cyrenaeorum ditionem transmiſit: ubi adſcitos ſibi Cyrenaeos exſules, inſtituti ſui duces, propter locorum peritiam, habuit. Illi cum Cyrenaei occurriſſent, inito conflictu Thimbro victor evadit, multoſque occidit, nec paucos capit. Inde redacto in poteſtatem ſuam portu, expugnatos & perterritos Cyrenaeos ad pacificationem adegit hac lege, ut quingenta talenta argenti perſolverent, dimidiamque curruum partem, ad expeditiones inſtructam, praeberent; Per legatos etiam ab aliis urbibus, ut ſocietatem inirent ſecum, contendit, finitimam ſubjugare Africam prae ſe ferens. Quin & relictas in portu mercatorum opes invaſit, & diripiendas militibus, ut ad

ἀναφαιρέτους. Φρούραρχον δὲ Μένυλλον καὶ φρουρὰν ἠναγκάσθησαν δέξασθαι, τὴν οὐκ ἐπιτρέψουσαν οὐδὲν νεωτερίζειν. περὶ δὲ τῆς Σάμου τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἐποιήσαντο. Αθηναῖοι μὲν οὖν παρ' ἐλπίδα φιλανθρωπευθέντες, ἔτυχον τῆς εἰρήνης, καὶ τὸ λοιπὸν ἀταράχως πολιτευόμενοι, καὶ τὴν χώραν ἀδεῶς καρπούμενοι, ταχὺ ταῖς οὐσίαις προσανέδραμον. ὁ δ' Αντίπατρος ἐπανελθὼν εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὸν μὲν Κρατερὸν ταῖς ἁρμοζούσαις τιμαῖς τε καὶ δωρεαῖς ἐκόσμησε, καὶ τὴν θυγατέρων μίαν συνοικίσας αὐτῷ τὴν πρεσβυτάτην Φίλαν, τὴν εἰς τὴν Ασίαν ἐπάνοδον συγκατεσκεύασεν. ὁμοίως δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις Ελληνίσι πόλεσιν ἐπιεικῶς προσενεχθεὶς, καὶ τὰ πολιτεύματα συναγαγὼν καλῶς, καὶ καταστήσας, ἐπαίνων καὶ στεφάνων ἔτυχεν. ὁ δὲ Περδίκκας ἀποκαταστήσας τοῖς Σαμίοις τήν τε πόλιν καὶ χώραν, κατήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν πατρίδα πεφευγότας ἔτη τρισὶ [f] πλείω τῶν τετταράκοντα.

Ημεῖς δ' ἐπεὶ τὰς κατὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον ἐπιτελεσθείσας πράξεις διήλθομεν, μεταβησόμεθα πρὸς τὸν ἐν τῇ Κυρήνῃ γενόμενον [g] πόλεμον. ἵνα δὲ μὴ μακρὰν τοῖς χρόνοις ἀποπλανῶμεν τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας, [h] ἀναγκαῖόν ἐστι βραχὺ τοῖς χρόνοις προσαναδραμεῖν, ὅπως σαφεστέρας ποιήσωμεν τὰς κατὰ μέρος πράξεις. Αρπάλου γὰρ τὸν ἐκ τῆς Ασίας δρασμὸν ποιησαμένου, καὶ καταπλεύσαντος εἰς Κρήτην μετὰ [i] τῶν μισθοφόρων, καθάπερ ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ δεδηλώκαμεν, [k] Θίμβρων εἷς τῶν φίλων νομιζόμενος, δολοφονήσας τὸν Αρπαλον, κύριος ἐγένετο τῶν χρημάτων καὶ τῶν στρατιωτῶν, ὄντων ἑπτακισχιλίων. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν νεῶν ἐγκρατὴς γενόμενος, καὶ τοὺς στρατιώτας εἰς ταύτας θέμενος, κατέπλευσεν εἰς τὴν χώραν τῶν Κυρηναίων. ἀναλαβὼν δὲ μετ' αὐτοῦ τοὺς ἐκ τῆς Κυρήνης φυγάδας, καὶ τούτους ἔχων καθηγουμένους τῆς [l] ἐπιβολῆς διὰ τὴν τῶν τόπων ἐμπειρίαν, ἀπαντησάντων τῶν Κυρηναίων, καὶ μάχης γενομένης, ὁ Θίμβρων νικήσας, πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινεν, οὐκ ὀλίγους δ' ἐζώγρησε. Κυριεύσας δὲ τοῦ λιμένος, [m] ἐκπολιορκήσας καὶ καταπληξάμενος τοὺς Κυρηναίους, ἠνάγκασεν [n] ὁμολογίας ποιήσασθαι, ὥστε αὐτοὺς δοῦναι ἀργυρίου τάλαντα [o] πεντακόσια, τῶν δὲ ἁρμάτων [p] τὰ ἡμίση πρὸς τὰς στρατείας συνεκπέμπειν. διεπρεσβεύσατο δὲ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις, ἀξιῶν συμμαχεῖν, ὡς μέλλοντος αὐτοῦ τὴν πλησιόχωρον Λιβύην καταστρέφεσθαι. Διήρπασε δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων τὰ [q] καταλειφθέντα χρήματα ἐν τῷ λιμένι, καὶ τοῖς στρατιώταις εἰς διαρπαγὴν ἔδωκεν, 603.

---

[f] Πλείω ἢ τῶν. Baſil. [g] Πόλεμον. ἵνα δὲ μὴ Reg. 1. [h] Ἀναγκαῖον ἐστὶ idem. cum Leid. multo uterque cultius. Vulgo πόλεμον, ἵνα μὴ — ἀναγκαῖον δ' ἐστί. [i] Non eſt in Leid. [k] Θίβρων ſemper Baſil. Venet. Vat. [l] Ἐπιβολῆς Leid. Reg. 1. Baſil. Mox τὸ deeſt Baſil. [m] Καὶ πολιορκ. Reg. 2. [n] Ὁμολογίας Vat. [o] Πεντακόσια Reg. 1. Baſil. Leid. Venet. Cett. πεντακισχίλια. [p] Ἥμισυ Baſil. τὸ ἥμισυ Leid. [q] Καταληφθ. Reg. 1.

Comment. Academ. Inſcript. T. XI. pag. 265., Diodori verba eamdem in formam refingens. P. Wess.

38. Φρούραρχον δὲ Μένυλλον &c.] Modeſto lenique ingenio Menyllus, amicus Phocionis, operam diligenter inpendit, ne praeſidium gravari merito Athenienſes poſſent, Plut. Phoc. p. 754. P. Wess.

48. Τὴν πρεσβυτάτην Φίλαν] Vide Memnonem apud Photium Cod. CCXXIV. p. 709. & Noſtri L. XIX, 59. Craterum vero in Aſiam reditum non hoc feciſſe tempore, videbis ex hujus libri Cap. 24. P. Wess.

52. Ὁ δὲ Περδίκκας ἀποκαταστήσας τοὺς Σαμίους &c.] Athenienſes Perdiccae opera Sami poſſeſſione dejectos, colonosque indidem expulſos fuiſſe, conſentit Diogenes Laert. L. X, 1., etſi alia ab Interprete dicere juſſus. Hoc primum. Addit Auctor poſtliminio in patriam Samios, qua annis XLIII. caruerant, rediiſſe. Exciderant ergo ſub Olymp. CIII. annum tertium, quo Athenis Archon Cephiſodorus fuit. Atqui Athenis in eam inſulam coloni ſunt miſſi Archonte Nicophemo. Scholiaſtes ineditus in Aeſchin. Or. in Timarch. p. 8. εἰς Σάμον ἐπέμφθησαν κληροῦχοι Ἀθηναίων ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνῃσι Νικοφήμου. Qui quidem Nicophemus cum eo magiſtratu ſit functus anno quarto Olymp. CIV, obtinuerunt Samum Athenienſes ſpatio annorum XXXVIII. Sic juſtum foret in Diodoro ἔτη τρισὶ ἐλάττω ſive λείποντα τῶν τεσσαράκοντα. Id vero vetat Dionyſius, ex Philochoro in ſerius tempus Athenienſium hanc Coloniam rejiciens. Adſcribenda verba ſunt ex ejus Dinarch. p. 118. Ὁ μὲν γὰρ εἰς Σάμον ἀποσταλεὶς κληροῦχος κατὰ τοῦτον τὸν ἄρχοντα (Ἀριστόδημον) ἀπεστάλη, ὡς Φιλόχορος ἐν ταῖς ἱστορίαις λέγει. Ariſtodemus in patria urbe praeturam adminiſtravit anno Olymp. CVII. primo. Ab eo ad Cephiſodorum numerari poſſunt anni XXX. Finge ſequente anno, quo Archon Philocles erat, rediiſſe Samios, quod rerum ſeries vero facit adſine, & anno ante Ariſtodemum eoſdem inſula fuiſſe deturbatos, rectum erit ἔτη τρισὶ πλείω τῶν τριάκοντα. Atque hoc malo. Nam Scholiaſtae ejus levior apud me auctoritas eſt, & de Dionyſii in his errore ſuſpicio nulla eſſe propter adjuncta de Dinarchi aetate poteſt. Mitto de Neocle addere, patre Epicuri, qui e colonorum Atticorum numero erat Strabone L. XIV. p. 946. & Diogene teſtibus, deque aetate Epicuri, ad Ariſtodemi magiſtratum propius multo accedente quam quidem Nicophemi. P. Wess.

58. Ἵνα

δωκεν, ἐκκαλούμενος αὐτῶν τὰς προθυμίας εἰς τὸν πόλεμον.

Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων τῷ Θίμβρωνι προχωρούντων, ἡ τύχη ταχὺ μεταβαλοῦσα ἐταπείνωσεν αὐτὸν, διὰ τοιαύτας αἰτίας· τῶν ἡγεμόνων τῶν παρ' αὐτῷ τις, Κρὴς μὲν τὸ γένος, ὄνομα δὲ Μνασικλῆς, ἐμπειρίαν δ' ἔχων τῶν πολεμικῶν πράξεων, διηνέχθη πρὸς αὐτὸν, ἐγκαλέσας μὲν περὶ [r] τοῦ μερισμοῦ τῶν λαφύρων, καὶ φύσει ταραχώδης ὢν καὶ θρασὺς ηὐτομόλησε πρὸς τοὺς Κυρηναίους· κατηγορήσας δὲ πολλὰ τοῦ Θίμβρωνος εἰς ὠμότητα καὶ ἀπιστίαν, ἔπεισε λῦσαι τὰς ὁμολογίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι· διὸ καὶ ταλάντων ἑξήκοντα μόνων ἀποδεδομένων, [s] τῶν δὲ λοιπῶν χρημάτων οὐ διδομένων, ὁ μὲν Θίμβρων ἐγκαλέσας τοῖς ἀφεστηκόσι, συνέλαβε τῶν Κυρηναίων τοὺς παρόντας ἐν τῷ λιμένι, ὄντας [t] περὶ ὀγδοήκοντα. εὐθὺ δὲ τὴν δύναμιν ἐπαγαγὼν [v] ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπολιόρκει τὴν Κυρήνην· οὐδὲν δὲ δυνάμενος πρᾶξαι, πάλιν πρὸς τὸν λιμένα ἐπανῆλθε. τῶν δὲ [x] Βαρκαίων καὶ τῶν Ἑσπεριτῶν συμμαχούντων τῷ Θίμβρωνι, Κυρηναῖοι μέρος μὲν τῆς δυνάμεως ἀπέλιπον ἐν τῇ Κυρήνῃ, τῷ μέρει δὲ στρατεύσαντες ἐπόρθουν τὴν τῶν ἀστυγειτόνων χώραν. τούτων δ' ἐπικαλεσαμένων βοηθεῖν τὸν Θίμβρωνα, ἅπαντας τοὺς στρατιώτας ἐξήγαγεν ἐπὶ τὴν συμμαχίαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ὁ Κρὴς συλλογισάμενος τὴν ἐρημίαν τοῦ λιμένος, ἔπεισε τοὺς ἐν Κυρήνῃ καταλειφθέντας ἐπιθέσθαι τῷ λιμένι. ὑπακουσάντων δ' εὐθὺς, αὐτὸς καθηγούμενος ἐπέθετο τῷ λιμένι καὶ διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Θίμβρωνος ῥᾳδίως ἐγκρατὴς γενόμενος, τὰ περιλειπόμενα τῶν φορτίων [y] ἀποκατέστησε τοῖς ἐμπόροις, καὶ τὸν λιμένα φιλοτίμως ἐτήρει. ὁ δὲ Θίμβρων τὸ μὲν πρῶτον ἀθύμως εἶχεν, ἀπολωλεκὼς τόπον ἐπίκαιρον καὶ τὰς τῶν στρατιωτῶν ἀποσκευάς· [z] μετὰ δὲ ταῦτα θαρρήσας, καὶ τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην [a] Τεύχειρα ἐκπολιορκήσας, ἀνέδραμε ταῖς ἐλπίσι· μετ' ὀλίγον δὲ πάλιν αὐτὸν συνέβη περιπεσεῖν μεγάλοις ἐλαττώμασι. οἱ γὰρ ἐν ταῖς ναυσὶν ὄντες, τοῦ λιμένος ἐστερημένοι, τροφῆς δὲ ἀποροῦντες, εἰώθεισαν καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὴν χώραν ἐξιέναι, καὶ τὰς τροφὰς ἐκ ταύτης πορίζεσθαι· οἱ δὲ Λίβυες ἐνεδρεύσαντες αὐτοὺς πλανωμένους κατὰ τὴν χώραν, πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν, οὐκ ὀλίγους δ' ἐζώγρησαν, οἱ δὲ περιλειφθέντες ἐκ τοῦ κινδύνου, [b] καὶ φυγόντες εἰς τὰς ναῦς, ἀπέπλεον εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις. ἐπιγενομένου δὲ μεγάλου πνεύματος, αἱ πλεῖσται μὲν [c] ὑπὸ τῆς θαλάσσης κατεποντίσθησαν, τῶν δ' ἄλλων αἱ μὲν εἰς Κύπρον, αἱ δ' εἰς Αἴγυπτον ἀπερρίφησαν.

promtitudinem in bello invitarentur, conceſſit. Olymp. cxiv. II.

20. Dum ita feliciter res Thimbroni ſuccedunt, fortuna celeriter mutata mirifice illum depreſſit, his equidem de cauſis. Ductorum ipſius quidam natione Cretenſis, cui Mnaſicli nomen, peritus rerum bellicarum, diſſidere ab illo coepit, diviſionem praedae cauſatus. Et quia homo ingenii turbulenti, & confidens erat, ad Cyrenaeos transfugit. Multiſque crudelitatem Thimbronis & perfidiam criminatus, ad ſolvendum pacta, & libertatem aſſerendum, illos ſuadendo perpulit. Propterea cum LX. tantummodo talentis exhibitis reliqua pecuniae ſumma non exſolveretur, Thimbro cum rebellibus expoſtulans, quotquot tum in portu aderant Cyrenaeos, numero octoginta, comprehendit, & continuo admotis urbi copiis Cyrenen oppugnat. Sed cum nihil efficere valeret, in portum retrocedit. Militabant autem cum eo Barcaei & Heſperitae. Ibi Cyrenaei parte copiarum in urbe relicta, cum caeteris finitimorum agros populatum eunt. His ergo Thimbronis opem implorantibus, quicquid tum praeſto erat militum, ad ſuppetias educit. Quo tempore magnam in portu ſolitudinem eſſe conjectans Cretenſis, relictis intra Cyrenen invadendi portus auctor eſt. Quibus e veſtigio morem gerentibus, ille princeps impetum facit in portum, eoque propter Thimbronis abſentiam facile potitus, quicquid mercium adhuc reliquum erat, negotiatoribus poſtliminio reddit, ac portum omni ſtudio tutatur. Male hoc primum habebat Thimbronem, quod opportuno excidiſſet loco, & impedimentorum jacturam ſimul feciſſet, ſed reſumtis poſt animis, cum oppidum Teuchira expugnaſſet, ſpes iterum arrexit. Verum non longo poſt intervallo accidit, ut in 639. magnas iterum clades incideret. Nam claſſiarii milites cum excluſi portu cibariis indigerent, excurſibus in agros quotidie factis, alimenta ſibi conquirere ſolebant. Sed Afri ex inſidiis per regionem diſpalantes adorti, magnum ex iis numerum caedunt; nec minorem capiunt. Superſtites igitur fuga ad naves elapſi ad ſocias inde urbes navigarunt. Sed cum vehemens tum ventus inſurrexiſſet, navium plurimas mare abſorpſit: de caeteris pars in Cyprum, pars in Aegyptum a fluctibus ejectantur.

21. Etſi

---

[r] Non leguntur haec duo in *Baſil.* [s] Haec ſex abſunt *Baſil.* [t] Περὶ ὀγδοήκοντα *Reg.* uterque cum *Venet. Leid. Baſil.* In *Edd.* ὀκτακοσίους. [v] Omittunt tria illa *Reg.* 1. *Leid.*, nec ſunt neceſſaria. [x] Βαρβαρικῶν *Vat.* & *Baſil.* Βαρκαίων ora *Steph. Venet.* Poſt pauca omnes ἐξήγαγον ἐπὶ &c. prave. [y] Ἀπεκατέστησε *Reg.* 1. [z] Μετὰ ταῦτα δὲ *Leid.* [a] Τευχειρα *Leid.* Τεύχειρα *Reg.* 1. Τάχειρα καὶ Τεύχειρα ora *Steph.* & *Reg.* 2. Vulgo Ταύχειρα. [b] Καὶ φυγόντες *Leid.*, quod praefero. *Edd.* καταφυγ. [c] Ὑπὸ τῆς πνοῆς *Leid. Reg.* 1. tum κατεποντώθησαν *Reg.* 2. *Baſil.*

58. Ἵνα δὲ μὴ μακρὰν &c.] Hoc placuit, quippe elegantius. De fuga Harpali trajectuque in Cretam dixit L. XVII, 108. P. Weſſ.

67. Ὅλων ἑξακισχιλίων] Superioris libri Cap. 108. militum VI. millia Harpalum coegiſſe dixerat, nec plura enumeravit *Arrianus* apud *Phot.* Cod. XCII. p. 217. Quare ἑξακισχιλίων refingendum cum *N. Blancardo* ad *Arrian.* Exped. L. VII. pag. 467. P. Weſſ.

76. Κυρηναίους δὲ τοῦ λιμένος] Cyrene erat ἐν μεσογείᾳ, ut *Scylax*, ſive, quemadmodum *Strabo*, ἐν τραπεζοειδεῖ πεδίῳ, ſejuncta a portu ſuo Apolloniade intervallo ſtadiorum LXXX. Vide utrumque, hunc L. XVII. pag. 1194., itum Peripl. pag. 109. Mox καὶ πολιορκήσας ex *Reg.* 2. praeferrem; namque urbem primo impetu a Thimbrone expugnatam fuiſſe, haud liquet. P. Weſſ.

79. Τάλαντα πεντακόσια] Dedi ſcriptis libris, ut ita corrigeretur. Abunde quoque videntur talenta argenti quingenta. Tu ſi ſtatim καταλειφθέντα χρήματα malueris, nullius intercedam. P. Weſſ.

2. Ὄντας περὶ ὀγδοήκοντα] Neque hic refragari vetuſtis membranis auſus ſum. Et quis crediderit, rebus dubiis ſuſpectoque Thimbrone, octingentos Cyrenaeorum portui ſeſe credere voluiſſe? De Barcaeis & Heſperitis, Cyrenaeorum viciniis, nota omnia ſunt. P. Weſſ.

10. Ἅπαντας τοὺς στρατιώτας ἐξήγαγον] Corrigendum eſſe ἐξήγαγεν non fugit doctiſſimum *Rhodomanum*, quem libens ſequor. Spectant enim Thimbronem. P. Weſſ.

21. Τὴν ὀνομαζομένην Τεύχειρα] Hoc reliquerat, uti meliores libri indicio ſunt, Auctor, non Ταύχειρα, quod quidem tolerari potuiſſe miror. Vide, quae de hac Cyrenaeorum colonia dixi ad Itiner. *Anton.* pag. 67. & *Hierocl.* Synecdem. p. 733. P. Weſſ.

30. Καὶ φυγόντες εἰς τὰς ναῦς] Quiſque videt hoc juſtius eſſe poſſe, ſi quae neceſſitas urgeret, καὶ καταφυγόντες, ut praepoſitio copulam abſorpſerit, ut multis in locis. Quod ſuccedit ὑπὸ τῆς θαλάσσης κατεποντώθησαν, non ſollicito. Placet *Diodoro* L.

Olymp. cxiv. ii. 21. Etſi vero tanta calamitate Thimbro affectus erat, tamen bello non abſiſtebat. Nam delectos ex amicis idoneos in Peloponneſum miſit, qui commorantes ad Taenarum peregrinos adſciſcerent. Nam multi adhuc ſine ſtipendiis oberrantes, qui ſtipendium numeraret, quaerebant. Et horum tunc numerus duo millia & quingentos excedebat. Hos ergo qui miſſi fuerant aſſumunt, cumque illis Cyrenen verſus navigationem intendunt. Ante quorum adventum, ſucceſſibus tam praeclaris animoſiores facti, pugna cum Thimbrone commiſſa, plurimos de militibus ipſius peremerunt. Quas ob clades cum de Cyrenaici negocii ſucceſſu jam actum eſſe arbitraretur Thimbro, inexſpectato animum reſumſit. Militibus enim a Taenaro advectis, valida jam manu confirmatus, bonam ſpem animo concepit. Quare dum bellum denuo gliſcere vident Cyrenaei, a finitimis Afris & Carthaginenſibus ſuppetias arceſſunt, & triginta millibus in univerſum cum oppidanis ſimul coactis de ſumma rerum acie diſceptare properant, magnoque inito conflictu, Thimbron acie victor multis interemtis multum gaudebat, ut qui vicinas ſtatim urbes in poteſtatem accepturus eſſet. Tum Cyrenaei, caeſis in acie cunctis ducibus, Mnaſiclum ex Creta cum aliis quibuſdam exercitui praeficiunt. At Thimbro victoria elatus, portum Cyrenenſem obſidet; Et quotidie Cyrenen oppugnat. Bello tandem in longum protracto, Cyrenaei commeatus inopia laborantes, inter ſe diſſidere coeperunt: Et plebs viribus ſuperior opulentos urbe pellit. Qui patria amiſſa partim ad Thimbronem, partim in Aegyptum perfugiunt. Hi ergo Ptolemaeo ad reducendum ſe permoto, cum validis peditum & claſſiariorum militum copiis, duce Ophella revertuntur. Quorum audito reditu, qui cum Thimbrone erant, exſules noctu ſe illis adjungere feſtinabant. Sed, re detecta, omnes trucidantur. Tum plebis Cyrenaicae ductores, territi exſulum reditu, pace cum Thimbrone inita, conjunctis viribus cum Ophella belligerari inſtituunt. Sed Ophellas Thimbrone debellato & capto, redactisque in poteſtatem oppidis, urbes cum agris Ptolemaeo regi tradit. Ad hunc ergo modum Cyrenaei urbesque vicinae, amiſſa libertate, Ptolemaico regno ſubjuncti fuere.

22. Perdiccas autem & rex Philippus; Ariarathe debellato, Satrapiam Eumeni cum tradidiſſent,

Ὁ δὲ Θίμβρων τηλικαύτῃ συμφορᾷ περιπεσὼν, 604. ὅμως ἀντείχετο τοῦ πολέμου· προχειρισάμενος [d] δὲ τῶν φίλων τοὺς εὐθέτους, ἔπεμψεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, [e] ἀναληψομένους τῶν ξένων τοὺς ἐνδιατρίβοντας ἐπὶ Ταίναρον. ἔτι γὰρ ἀμισθώτων γινομένων πολλοὶ διεπλανῶντο, ζητοῦντες τοὺς μισθοδοτήσοντας, καὶ τότε περὶ Ταίναρον ὑπῆρχον πλείους τῶν δισχιλίων καὶ πεντακοσίων· τούτους δὲ οἱ πεμφθέντες ἀνέλαβον, τὸν δὲ εἰς Κυρήνην πλοῦν ἐποιοῦντο. τῇ δὲ τούτων [f] παρουσίᾳ οἱ μὲν Κυρηναῖοι θαρρήσαντες τοῖς γεγονόσι προτερήμασι, μάχην συνῆψαν, καὶ νικήσαντες τὸν Θίμβρωνα, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέκτειναν. διὰ δὲ τὰς ἐλαττώσεις ὁ Θίμβρων ἀπογινώσκων ἤδη τὰ κατὰ Κυρήνην, παραδόξως πάλιν ἐθάρρησε. τῶν γὰρ ἀπὸ Ταινάρου στρατιωτῶν [g] καταπλευσάντων, καὶ μεγάλης αὐτῷ χειρὸς προσγενομένης, εὔελπις ἐγένετο τῇ ψυχῇ. Οἱ δὲ Κυρηναῖοι πάλιν θεωροῦντες τὸν πόλεμον αὐξόμενον, μετεπέμψαντο τὴν συμμαχίαν παρὰ τῶν πλησιοχώρων Λιβύων, καὶ παρὰ τῶν Καρχηδονίων. ἀθροίσαντες δὲ τοὺς ἅπαντας μετὰ τῶν πολιτικῶν στρατιώτας τρισμυρίους, ἡτοιμάζοντο παρατάξει περὶ τῶν ὅλων διακριθῆναι. γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, ὁ μὲν Θίμβρων νικήσας τῇ μάχῃ, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν, περιχαρὴς ἦν, ὡς αὐτίκα μάλα κυριεύσων τῶν πλησίον πόλεων. οἱ δὲ Κυρηναῖοι, τῶν στρατηγῶν ἁπάντων ἀνῃρημένων ἐν τῇ μάχῃ, τὸν Κρῆτα Μνασικλῆν μεθ' ἑτέρων εἵλοντο στρατηγόν. Θίμβρων δ' ἐπαρθεὶς τῇ νίκῃ, τὸν λιμένα τῶν Κυρηναίων ἐπολιόρκησε, καὶ τῇ Κυρήνῃ καθ' ἡμέραν προσβολὰς ἐποιεῖτο. χρονιζομένου δὲ τοῦ πολέμου, Κυρηναῖοι μὲν, σπανίζοντες [h] τῆς τροφῆς, ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους· ἐπικρατησάντων δὲ τῶν δημοτικῶν, καὶ τοὺς κτηματικοὺς ἐκβαλλόντων, οἱ τῆς πατρίδος στερηθέντες ἔφυγον, οἱ μὲν πρὸς Θίμβρωνα, οἱ δ' εἰς Αἴγυπτον. οὗτοι δὲ πείσαντες τὸν Πτολεμαῖον κατάγειν αὐτοὺς, ἧκον ἄγοντες δύναμιν ἀξιόλογον πεζικήν τε καὶ ναυτικὴν, καὶ στρατηγὸν Ὀφέλλαν· ὧν τὴν παρουσίαν ἀκούσαντες οἱ παρὰ τῷ Θίμβρωνι φυγάδες, νυκτὸς ἐπιχειρήσαντες πρὸς [i] τούτους ἀπιέναι λάθρα, φωραθέντες ἅπαντες κατεκόπησαν. οἱ δὲ τῆς Κυρήνης στρατηγοῦντες δημοτικοὶ, φοβηθέντες τὴν τῶν φυγάδων κάθοδον, [k] διελύσαντο πρὸς τὸν Θίμβρωνα, καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς τὸν Ὀφέλλαν παρεσκευάζοντο· Ὀφέλλας δὲ καταπολεμήσας τὸν Θίμβρωνα, καὶ ζωγρήσας, ἔτι δὲ τῶν πόλεων ἐγκρατὴς γενόμενος, παρέδωκε τάς 605. τε πόλεις καὶ τὴν χώραν Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ. οἱ μὲν οὖν Κυρηναῖοι καὶ αἱ περιοικοῦσαι πόλεις τοῦτον τὸν τρόπον ἀποβαλοῦσαι τὴν ἐλευθερίαν, ὑπὸ τὴν Πτολεμαϊκὴν βασιλείαν ἐτάχθησαν.

Περδίκκας δὲ, καὶ ὁ βασιλεὺς Φίλιππος, καταπεπολεμηκότες Ἀριαράθην, καὶ τὴν Σατραπείαν αὐ-

---

[d] Ignorat *Leid.* [e] Ἀναληψόμενος *Reg.* 1. *Leid.* [f] Ἀπουσίᾳ. *Reg.* 2. [g] Ἀναπλευσάντων. *Baſil.* [h] Deſideratur in *Baſil.* [i] Τούτω *Reg.* 1. margo *Steph. Leid.* In *Baſil.* poſt φυγάδες uſque ἅπαντες abſunt omnia. [k] Συνελύσαντο *Leid. Reg.* 1. non male.

xix, 18. xx, 85. *Jo. Chryſoſtom.* T. xii. *Benedictin.* pag. 324. A. ὥσπερ φυγάδα πλάνα καταπλανώμενος. Alioqui haud abſurdum fuerat ex aliorum *Codd.* veſtigiis καταπλανῶντο, quod cum priore commutatur in fragmentis *Symmachi* Pſalm. lix, 10. cum *Montefalconii* nota & Hebr. xi., 29. Auctor ipſe in Excerpt. *Peireſcian.* pag. 337. συνέβη τῶν μὲν πολλοὺς — ὑπὸ τῆς Σελεύκου καταπλανᾶσθαι. P. Wess.

39. Ἔτι γὰρ ἀμισθώτων γινομένων &c.] Supra ſimili in genere ἀμίσθους & ἀσιτήτους poſuit: perinde tamen erit, modo ἔτι γὰρ τῶν ἀμισθώτων ſcripſeris. Rectius enim articulus addetur. P. Wess.

43. Τῇ δὲ τούτων παρουσίᾳ — θαῤῥήσαντες] Senſus poſtulat πρὸ δὲ τῆς τούτων παρουσίας. L. Rhod.

Τῇ δὲ τούτων παρουσίᾳ &c.] Tranſirem in partes *Rhodomani*, ni manu exarati aliquid commodius offerent libri. Scribe τῇ δὲ τούτων ἀπουσίᾳ — θαῤῥήσαντες καὶ τοῖς &c. reliq. *Horum abſentia Cyrenaei & praeclaris ſucceſſibus animoſiores facti.* Quae cohaerent egregie. Noli vero arbitrari vitioſum eſſe τούτους δὲ οἱ — τὸν δὲ εἰς, quod proxime perſcriptum eſt, quoniam dicere fere ſolent τούτους μὲν — δέ. Nam & vulgatum iſtud obvium eſt. Confer Cl. *Daviſium* ad *Max. Tyrium*. Diſſert. xxviii, 7. pag. 602. P. Wess.

72. Καὶ στρατηγὸν Ὀφέλλαν] Non aliter ejuſdem nomen ſcribitur L. xx, 41. inque *Arrian.* apud *Photium* Cod. xcii. p. 217. & *Juſtin.* L. xxii, 7., certe vetuſtioribus in libris. Ὀφέλτας apud *Plut.* Demet. p. 894. E., quo etiam nomine infelix puer fuit, in cujus memoriam Nemaei ludi inſtituti perhibentur apud *Pauſan.* L. ii, 15. & alius Damaſichthonis pater, de quo idem L. ix, 5. Conf. *P. Leopard.* Emend. L. xvii, 10. P. Wess.

81. Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ] Manifeſta haec πρόληψις. Nondum hunc ſibi titulum induerat Ptolemaeus. Vid. L. xx, 54. Africae tamen hanc partem regionemque omnem Cyrenaicam Pto-

αὐτοῦ Εὐμένει παραδόντες, ἐχωρίσθησαν ἐκ τῆς Καππαδοκίας. καταντήσαντες δὲ εἰς τὴν Πισιδικὴν, ἔκριναν ἀναστάτους ποιῆσαι δύο πόλεις, τήν τε τῶν [l] Λαρανδέων καὶ τὴν τῶν Ἰσαυρέων. αὗται γὰρ ἔτι ζῶντος Ἀλεξάνδρου Βάλακρον τὸν Νικάνορος ἀπεκτίννυσαν, ἀποδεδειγμένον στρατηγὸν [m] ἅμα καὶ σατράπην. τὴν μὲν οὖν τῶν Λαρανδέων πόλιν ἐξ ἐφόδου χειρωσάμενοι, [n] καὶ τοὺς ἡβῶντας κατασφάξαντες, τοὺς δ' ἄλλους ἐξανδραποδισάμενοι κατέσκαψαν· τὴν δὲ τῶν Ἰσαυρέων, οὖσαν ὀχυρὰν καὶ μεγάλην, ἔτι δὲ πλήθουσαν ἀλκίμων ἀνδρῶν, ἐπὶ μὲν ἡμέρας δύο πολιορκήσαντες ἐνεργῶς, καὶ πολλοὺς τῶν ἰδίων ἀποβαλόντες, ἀνεχώρησαν. οἱ γὰρ ἐγχώριοι βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς πολιορκίαν ἀνηκόντων εὐποροῦντες, ἔτι δὲ ταῖς ψυχαῖς ὑπομένοντες τὸ δεινὸν παραστατικῶς, ἑτοίμως ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀπέθνησκον. τῇ δὲ τρίτῃ πολλῶν μὲν ἀνῃρημένων, τῶν δὲ τειχῶν ἐλλιπεῖς ἐχόντων τὰς φυλακὰς, διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἀνδρῶν, ἐπετελέσαντο πρᾶξιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἡρωϊκὴν καὶ μνήμης ἀξίαν. ὁρῶντες γὰρ ἀπαραίτητον οὖσαν τὴν κατ' αὐτῶν τιμωρίαν, καὶ δύναμιν οὐκ ἔχοντες [o] ἀξιόχρεων τὴν ἀμυνομένην, τὸ μὲν ἐγχειρίσαι τὴν πόλιν καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς ἐπιτρέψαι τοῖς πολεμίοις οὐκ ἔκριναν, ἐμφανοῦς οὔσης τῆς μεθ' ὕβρεως τιμωρίας· νυκτὸς δ' ὁμοθυμαδὸν πρὸς τὸν εὐγενῆ θάνατον ὁρμήσαντες, τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας καὶ γονεῖς εἰς τὰς οἰκίας ἐγκλείσαντες ἐνέπρησαν, κοινὸν θάνατον καὶ τάφον διὰ τοῦ πυρὸς ἑλόμενοι· τῆς δὲ φλογὸς [p] ἄφνω πρὸς ὕψος αἰρομένης, οἱ μὲν Ἰσαυρεῖς τὰ κτήματα καὶ πάντα τὰ δυνάμενα τοῖς κρατοῦσιν ὠφελείας παρέχεσθαι, τῷ πυρὶ παρέβαλον· οἱ δὲ περὶ τὸν [q] Περδίκκαν θαυμάσαντες τὸ γινόμενον, περιέστησαν τὴν δύναμιν, καὶ κατὰ πάντα τόπον ἐβιάζοντο παρεισπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. τῶν δ' ἐγχωρίων ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀμυνομένων, καὶ πολλοὺς τῶν Μακεδόνων [r] καταβαλλόντων, ἔτι μᾶλλον ὁ Περδίκκας καταπληττόμενος, ἐζήτει τὴν αἰτίαν δι' ἣν οἱ τὰς οἰκίας καὶ τὰ λοιπὰ τῷ πυρὶ παρα-
606. δεδωκότες, φιλοτίμως τὰ τείχη φυλάττουσι· τέλος δὲ τοῦ Περδίκκου καὶ τῶν Μακεδόνων ἀπὸ τῆς πόλεως ἀποχωρησάντων, οἱ Ἰσαυρεῖς εἰς τὸ πῦρ ἑαυτοὺς ῥίψαντες, ἐν ταῖς οἰκίαις συνετάφησαν τοῖς [s] οἰκείοις. Περδίκκας δὲ νυκτὸς διελθούσης ἔδωκε τοῖς στρατιώταις τὴν πόλιν εἰς διαρπαγήν. οὗτοι δὲ [t] τὴν φλόγα κατασβέσαντες [v] πολὺν ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν εὗρον, ὡς ἂν πόλεως γεγενημένης εὐδαίμονος ἐκ πολλῶν χρόνων.

Μετὰ δὲ τὴν ἀπώλειαν τῶν πολεμίων, ἧκον δύο γυναῖκες εἰς συνοικισμὸν τῷ Περδίκκᾳ, Νίκαιά τε ἡ Ἀντιπάτρου θυγάτηρ, ἣν αὐτὸς ὁ Περδίκκας ἦν μεμνηστευκὼς, καὶ Κλεοπάτρα ἡ Ἀλεξάνδρου μὲν ἀδελφὴ γνησία, θυγάτηρ δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύν-

Olymp. CXIV. 2.

e Cappadocia diſceſſerunt. Et in Piſidiam profecti duas urbes, unam Larandaeorum, Iſaurenſium alteram, evertere decreverunt. Nam hae vivente adhuc Alexandro, Balacrum Nicanoris occiderant, ducem illis ac Satrapen deſignatum. Larandaeorum itaque urbem prima incurſione ſubigunt, & trucidatis puberibus, aliisque ſub corona venditis, urbem ſolo aequant. Iſaurenſium vero urbem, 640. amplam & munitam, virisque ſtrenuis refertam, per biduum acriter oppugnant, multisque ſuorum amiſſis pedem referunt. Nam incolae quod telis ac caeteris ad obſidionem tolerandam commodis abundarent, immotisque animis periculum ſuſtinerent, prompte pro libertate oppetebant. Die autem tertio, multis ſuorum interfectis, cum muri excubiis per illam virorum penuriam deſtituerentur, oppidani facinus heroicum & memoria digniſſimum peregere. Cum enim ſupplicio indeprecabili ſe deſtinatos viderent, nec tamen ſat virium ad defenſionem ſuppeteret, urbem dedere, ac res ſuas hoſtis arbitrio permittere, quandoquidem ante oculos eſſet ſupplicium contumelioſiſſimum, non conſultum judicabant: Sed noctu ad mortem generoſam unanimi conſenſu properantes, liberos, uxores, parentes, domibus incluſos communi per ignem morte & ſepultura delecta combuſſerunt. Flammaque ſubito in altum ſe attollente, Iſaurenſes opes & quaecunque utilitatem aliquam victoribus adferre poterant, in ignem conjecere: Perdiccani autem rem admirati, circumfuſis undique copiis, ex omni parte irrumpere conabantur. Sed oppidani ex muro propugnantes, Macedonum complures dejiciebant. Tum Perdiccas multo magis perculſus cauſam quaerebat, cur cum domos caeteraque omnia incendio tradidiſſent, moenia tamen tam ſtudioſe tutarentur? Tandem vero, quando ab urbe Perdiccas cum Macedonibus abſceſſiſſent, Iſaurenſes in ignem ſe praecipites dedere, atque, ita communem cum ſuis, ſuae quiſque domi, ſepulcrum ſunt adepti. Finitaque nocte, urbem militibus diripiendam Perdiccas conceſſit. Qui flamma reſtincta, multum argenti aurique, quod a multo tempore urbs beata fuiſſet, repererunt.

23. Poſt hoſtium illorum internecionem, duae Perdiccae uxores in matrimonium venerunt, Nicaea Antipatri filia, quam Perdiccas ipſe ſibi deſponderat, & Cleopatra, Philippo Amyntae genita, Alexandri ſoror germana. Perdiccas quidem antea,

---

[l] *Λαρανδέων Reg. 1. Leid.* ſemper, vulgo *Λαρανδαίων*. mox *Ἰσαυραίων Reg. 2.* [m] Deeſt in *Baſil.* [n] Non ſunt in eodem uſque ad *κατέσκαψαν*, peccato amanuenſis. [o] *Ἀξιόχρεων* margo *Steph. Leid. Reg.* ambo, *Venet. Vat.* In *Edd.* *ἀξιόλογον*. Mox *ἐγχειρῆσαι Reg. 1.* [p] *Ἐμφανοῦς* — *φερομένης Reg. 1. Leid.* ora *Steph.* [q] *Περδίκκαν θαυμάσαντες Reg. 2. Venet. Baſil.* abſque *τότε*, quod Cett. interponunt, ſtigmate tamen inuſtum a *Steph.* Ego induxi. [r] *Ἀποβαλλ. Reg. 1. Leid.* [s] *Ὁμοίοις Baſil.* [t] Non legitur in *eodem*. [v] *Πολὺν εὗρον* &c. *Reg. 1. Leid.*

Ptolemaei imperio harum turbarum occaſione fuiſſe ſubditam, teſtis etiam *Strabo* L. XVII. p. 1194. P. Weſs.

91. *Τήν τε τῶν Λαρανδέων*] Ex vetuſtis ſchedis ſic refinxi. Laranda format *Λαρανδεύς*, nunquam *Λαρανδαῖος*, ut notum ex *Stephano*. Situm urbi ſicuti & Iſaurae in Lycaonia plerique adſignant, pro qua Auctor Piſidiam habet, non magno diſcrimine: confines enim regiones. Confer quae adſcripta ſunt Itiner. *Anton.* p. 211. & ad Synecdem. *Hierocl.* p. 675. P. Weſs.

93. *Βάλακρον τὸν Νικάνορος*] Fortaſſe is eſt Balacrus, cui Philam, Antipatri filiam, collocatam primitus fuiſſe ſignificat *Antonius Diogenes* apud *Photium* Cod. CLXVI. p. 364. P. Weſs.

9. *Δύναμιν οὐκ ἔχοντες ἀξιόχρεων*] Memini ſaepe in his libris *ἀξιόλογον* & *ἀξιόχρεων* ab amanuenſibus permiſceri: hic ſequor omnium conſenſum. Sic iterum L. XIX, 89. *καὶ δύναμιν μὴ ἐν ἔχων παρ' αὐτῷ ἀξιόχρεων*. P. Weſs.

16. *Τῆς δὲ φλογὸς ἄφνω πρὸς ὕψος αἰρομένης*] Dant haec ſententiam commodam, nec pejorem ſcriptus *Reg. pr.*, quique ab eo ſtant alii. Itaque optio tibi defertur. Ceterum *Trogus* L. XIII. cladem hanc Larandenſium & Iſaurorum ſtilo perſecutus erat diligenter: at *Juſtinus* L. XIII, 6. ejus dicta in compendium redigens turbavit omnia, quaeque de Iſauris erant bene prodita, inprudenter Cappadocibus tranſcripſit, pulcre ad *Oroſium*, a *Juſtino* in fraudem inpulſum, docente doctiſſimo *Fabricio* L. III, 33. P. Weſs.

37. *Νίκαιά τε, ἡ Ἀντιπάτρου θυγάτηρ*] Eadem poſt Perdiccae mortem in Lyſimachi manum convenit, ut ex *Strabone* L. XII. p. 848. C. notum. Cleopatra vero ea ipſa eſt, de qua L. XVI, 92., primis nuptiis Alexandro Epirotarum regi colloca-

ta,

Olymp. CXIV. II. antea, quam res ipſius confirmatae erant, commune cum Antipatro negocium habere decreverat; ideoque ſponſalia erant facta. Sed poſteaquam regias copias regumque tutelam & adminiſtrationem adeptus erat, conſilium mutavit. Dum enim regnum affectat, Cleopatram matrimonio ſibi jungere properat, hujus gratia & auctoritate ſummam rerum poteſtatem a Macedonibus ſibi conciliatum iri, perſuaſum habens. Sed quia conſilium detegere nondum animus erat, pro ſtatus praeſentis ratione Nicaeam duxit, ne Antipatrum conatibus ſuis reluctantem haberet. Cum vero Antigonus quid animo volveret, animadvertiſſet, (quod hic amicitiam cum Antipatro coleret, efficiendiſque rebus inter duces maxime idoneus eſſet) e medio tollendum hominem ſtatuit. Calumniis ergo & criminationibus iniquis oppreſſum quod occiſurus eſſet, non occulte habuit. Sed Antigonus qui ſagacitate ingenii confidentiaque praeſtabit, quaſi contra objecta ſe crimina defenſurus eſſet, prae ſe ferebat: Interim fuga clam adornata cum familiaribus Demetrioque filio, naves Atticas noctu ingreſſus in Europam, ut cum Antipatro ſe conjungeret, contendit.

641. 24. Sub id tempus, Antipater & Craterus Aetolis bellum intulerant, cum triginta millium peditatu, & bis mille ac quingentis equitibus. Hi enim in Lamiaco bello, quos nondum edomuiſſent, reliqui manſerant. Aetoli veró licet tantis peterentur viribus, animos tamen non deſponderunt: ſed aetatis maturae ad decem millia coactis, ad avia montium & aſpreta, quo liberos & uxores, provectaeque aetatis homines cum multis opibus depoſuerant, ſe receperunt. Etſi autem urbes non ſatis firmas deſeruerunt, praeclare tamen munitas praeſidiis firmaverunt; Atque ita hoſtium adventum intrepide exſpectabant.

25. Antipater ergo & Craterus Aetoliam ingreſſi, ubi quae captu faciles eſſent, urbes videre deſertas, ad eos qui in impedita locorum ſe contulerant, properarunt. Et primo quidem in munita horridaque loca incurſione facta, magnam ſuorum jacturam faciunt. Nam Aetolorum fiducia, veluti ſocia locorum firmitate adjuta, non difficulter eos, qui periculis ſe inextricabilibus objiciebant, propulſat. Poſtea vero cum Crateri milites hybernacula ſibi denſiora comparaſſent, hoſteſque per hyemem in locis nive conſperſis perdurare cogerent: commeatus inopia extremum in

το. ὁ δὲ Περδίκκας πρότερον μὲν ἦν κεκρικὼς κοινοπραγίαν Ἀντιπάτρῳ, καὶ διὰ τοῦτο τὴν μνηστείαν ἐπεποίητο, μήπω τῶν κατ᾽ αὐτὸν πραγμάτων βεβαίως ἐστερεωμένων· [x] ὡς δὲ παρέλαβε τάς τε βασιλικὰς δυνάμεις καὶ τὴν [y] τῶν βασιλέων προστασίαν, μετέπεσε τοῖς λογισμοῖς· ὀρεγόμενος γὰρ βασιλείας, ἔσπευδε τὴν Κλεοπάτραν γῆμαι, νομίζων διὰ ταύτης [z] προτρέψεσθαι τοὺς Μακεδόνας συγκατασκευάζειν αὐτῷ τὴν τῶν ὅλων ἐξουσίαν. [a] οὔπω δὲ βουλόμενος ἀποκαλύψασθαι τὴν ἐπιβολήν, κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἦγε τὴν Νίκαιαν, ὅπως μὴ τὸν Ἀντίπατρον [b] ἔχῃ ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς ἀλλότριον· μετὰ δὲ ταῦτα, Ἀντιγόνου τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ κατανοήσαντος, καὶ φιλίαν ἔχοντος πρὸς Ἀντίπατρον, ἔτι δὲ ὄντος τοῦ ἀνδρὸς τούτου πρακτικωτάτου τῶν ἡγεμόνων, ἔκρινεν αὐτὸν ἐκ ποδῶν ποιήσασθαι. ἐπιβαλὼν οὖν αὐτῷ διαβολὰς ψευδεῖς, καὶ κατηγορίας ἀδίκους, [c] φανερὸς ἦν ἀναιρήσων αὐτόν. ὁ δ᾽ Ἀντίγονος συνέσει καὶ τόλμῃ διαφέρων, φανερῶς μὲν ἀπεφαίνετο βούλεσθαι περὶ τῶν ἐγκαλουμένων ἀπολογήσασθαι· λάθρᾳ δὲ παρασκευασάμενος τὰ πρὸς τὸν δρασμὸν, ἔλαθε μετὰ τῶν ἰδίων φίλων καὶ τοῦ υἱοῦ Δημητρίου νυκτὸς εἰσβὰς εἰς τὰς Ἀττικὰς ναῦς. ἐν δὲ ταύταις κομισθεὶς εἰς τὴν Εὐρώπην, προῆγε συμμίξων Ἀντιπάτρῳ.

Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀντίπατρος καὶ Κρατερὸς ἐπὶ τοὺς Αἰτωλοὺς ἐστράτευσαν, ἔχοντες πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἱππεῖς δὲ [d] δισχιλίους καὶ πεντακοσίους. οὗτοι γὰρ τῶν ἐν τῷ Λαμιακῷ πολέμῳ διαπολεμησάντων ὑπόλοιποι διέμενον ἀχείρωτοι. οἱ δὲ Αἰτωλοὶ, τηλικούτων δυνάμεων ἐπ᾽ αὐτοὺς ὡρμημένων, οὐ κατεπλάγησαν ταῖς ψυχαῖς, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις ἀθροίσαντες εἰς μυρίους, κατέφυγον εἰς τοὺς ὀρεινοὺς καὶ τραχεῖς τόπους, εἰς οὓς τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς γεγηρακότας καὶ τὸ τῶν χρημάτων πλῆθος ἀπέθεντο· καὶ τὰς μὲν ἀνοχύρους πόλεις ἐξέλιπον, τὰς δὲ ὀχυρότητι διαφερούσας φρουραῖς ἀξιολόγοις διαλαβόντες, εὐτόλμως ὑπέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. 607.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀντίπατρον καὶ Κρατερὸν, [e] εἰσβαλόντες εἰς τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὰς εὐχειρώτους πόλεις ὁρῶντες ἐρήμους, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς ἀνακεχωρηκότας εἰς τὰς δυσχωρίας. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἱ Μακεδόνες πρὸς τόπους ὀχυροὺς καὶ τραχεῖς βιαζόμενοι, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν [f] ἀπέβαλον· (ἡ γὰρ τόλμα τῶν Αἰτωλῶν, προσλαβοῦσα τὴν ἐν τοῖς τόποις ὀχυρότητα, ῥᾳδίως ἠμύνετο τοὺς διὰ τὴν προπέτειαν εἰς ἀβοηθήτους κινδύνους προσπίπτοντας) μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περὶ Κρατερὸν στεγνὰ κατασκευασάντων, καὶ συναναγκαζόντων τοὺς πολεμίους μένειν τὸν χειμῶνα, καὶ διακαρτερεῖν ἐν τοῖς χιονοβολουμένοις, καὶ τροφῆς ἐνδεεῖς,

---

[x] Ὥς τε Basil. Mox voces τάς τε aſteriſcum a *Steph.* habent. [y] Τῶν βασιλέων Reg. 1. Βασιλέων vulgo. [z] Προτρέψεσθαι ſolus Reg. 1. quod amplector. Προτρέψασθαι *Edd.* poterat defendi, ſi neceſſe foret. [a] Οὔτω *Baſil.* [b] Ἀλλότριον ἔχῃ &c. Reg. 1. *Leid.* & Reg. 2. [c] Haec deficiunt ad φανερὸς, negligentia librarii *Venet.* [d] Χιλίους ora *Steph. Baſil.* [e] Εἰσβαλόντες *iidem.* [f] Ἀπέβαλλον Reg. 1.

ta, ut bene *Juſtinus* L. XIII, 6. Id prave, quod Perdiccam, dum duas eodem tempore uxores quaereret, neutram obtinuiſſe, addit. Duxit enim Nicaeam, quod praeter *Diodorum* fatetur *Arrian.* apud *Phot.* Cod. XCII. p. 220. P. Weſs.

45. Καὶ τὴν τῶν βασιλέων προστασίαν] Repoſui ex *Reg. pr.* probatam Auctori ſcripturam. Fuit Perdiccas βασιλέων ἐπιμελητής, quo in munere ſucceſſores dein habuit plures, indicatos inferius C. 36. 39. 48. P. Weſs.

51. Ἦγε τὴν Νίκαιαν] Damnat Thomas *Magiſter* ἄγειν γυναῖκα, atque ἄγεσθαι praefert, quod certe frequentiore Atticorum uſu teritur. *Lyſias* Or. 1, 2. ἐπειδὴ ἔδοξέ μοι γῆμαι, καὶ γυναῖκα ἠγαγόμην εἰς τὴν οἰκίαν. *Joſephus* Belli Jud. L. 1, 12, 2. πρότερον μὲν γὰρ ἦγετο γυναῖκα τῶν ἐπιχωρίων, atque ita plerique, alterum tamen non plane ſpernentes. P. Weſs.

59. Φανερῶς μὲν ἀπεφαίνετο — ἀπολογήσασθαι] Confer *Arrian.* apud *Phot.* Cod. XCII. p. 218. P. Weſs.

72. Οὐ κατεπλάγησαν ταῖς ψυχαῖς] Jure ergo Chlaeneas apud *Polybium* L. IX, 24. Αἰτωλοὶ γὰρ μόνοι, inquit, τῶν Ἑλλήνων ἀντοφθαλμοῦσαν πρὸς Ἀντίπατρον ὑπὲρ τῆς τῶν ἀδίκως ἀκληρούντων ἀσφαλείας. Reſpicit exſules ab Antipatro victore Graeciae urbibus dejectos, [illegible] τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος, ſupra dixerat. P. Weſs.

90. Στεγνὰ κατασκευαζόντων] Iterum extremo L. XX. καὶ κατασκευάσας στεγνὰ τοῖς στρατιώταις παραχειμάζειν. Plenius *Euripides* Cyclop. v. 323. Ἐν στέγῃ πέτρας στεγν᾽ ἔχω σκηνώματα. P. Weſs.

92. Καὶ τροφῆς ἐνδεεῖς &c.] Exſpectaſſes ὡς τῶν ἐσχάτως ἐχομένων κινδύνων ob ea quae antecedunt. Sed variavit orationem conſulto, καὶ loco ὡς vel ὥστε poſito, quod fieri poſſe certum explo-

δεῖς, εἰς τοὺς ἐσχάτους ἦλθον κινδύνους. ἀναγκαῖον γὰρ ἦν ἢ καταβάντας [g] ἀπὸ τῶν ὀρέων διαγωνίσασθαι πρὸς δυνάμεις πολλαπλασίους καὶ στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς, ἢ μένοντας ὑπ' ἐνδείας καὶ [h] κρυμοῦ διαφθαρῆναι. ἤδη δ' αὐτῶν ἀπογινωσκόντων τὴν σωτηρίαν, αὐτόματός τις λύσις τῶν κακῶν ἐφάνη, καθάπερ θεῶν τινος ἐλεοῦντος αὐτῶν τὴν εὐψυχίαν. Ἀντίγονος γὰρ ὁ πεφευγὼς ἐκ τῆς Ἀσίας, συμμίξας τοῖς περὶ τὸν Ἀντίπατρον, ἐδίδαξεν αὐτοὺς περὶ τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς τοῦ Περδίκκου, καὶ διότι τὴν Κλεοπάτραν γαμήσας εὐθὺς ἥξει μετὰ [i] τῆς δυνάμεως εἰς Μακεδονίαν ὡς βασιλεὺς, καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν περιαιρήσεται. οἱ δὲ περὶ τὸν Κρατερὸν καὶ Ἀντίπατρον, διὰ τὸ παράδοξον τῆς προσαγγελίας καταπλαγέντες, συνήδρευσαν μετὰ τῶν ἡγεμόνων· [k] προτεθείσης οὖν βουλῆς περὶ τούτων, ἔδοξεν ὁμογνωμόνως πρὸς μὲν Αἰτωλοὺς, ἐφ' οἷς ἂν δυνατὸν, διαλυθῆναι, τὰς δὲ δυνάμεις κατὰ τάχος περαιοῦν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ τῷ μὲν Κρατερῷ τὴν τῆς Ἀσίας ἡγεμονίαν [l] περιθεῖναι, τῷ δ' Ἀντιπάτρῳ τὴν τῆς Εὐρώπης. πρεσβεύειν δὲ καὶ πρὸς Πτολεμαῖον περὶ κοινοπραγίας, ὄντα τοῦ μὲν Περδίκκου τελείως ἀλλότριον, ἑαυτοῖς δὲ φίλον, κοινῇ δὲ ἐπιβουλευόμενον· εὐθὺς οὖν πρὸς μὲν Αἰτωλοὺς διάλυσιν ἐποιήσαντο, διεγνωκότες ὕστερον αὐτοὺς καταπολεμῆσαι, καὶ [m] μεταστῆσαι πανοικίους ἅπαντας εἰς τὴν ἐρημίαν καὶ πορρωτάτω τῆς Ἀσίας κειμένην χώραν. αὐτοὶ δὲ δόγμα γράψαντες ἀκόλουθον τοῖς προειρημένοις, παρε-
608. σκευάζοντο τὰ πρὸς τὴν στρατείαν. Περδίκκας δὲ, τούς τε φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἀθροίσας, προέθηκε βουλὴν πότερον ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν χρὴ στρατεύειν, ἢ πρότερον ἐπὶ τὸν Πτολεμαῖον ὁρμῆσαι. πάντων δ' ἐπενεχθέντων ἐπὶ τὸ πρότερον καταπολεμῆσαι τὸν Πτολεμαῖον, ὅπως μηδὲν ἐμπόδιον ἔχωσι τῆς κατὰ τὴν Μακεδονίαν ὁρμῆς, Εὐμένη μὲν ἐξέπεμψε μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου, προστάξας ἐφεδρεύειν τοῖς περὶ τὸν Ἑλλήσποντον τόποις, καὶ τὴν διάβασιν κωλύειν· αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν ἐκ τῆς Πισιδικῆς, τὴν πορείαν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἐποιεῖτο. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φιλοκλέους, ἐν Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι Γάϊος [n] Συλπίκιος καὶ Γάϊος Αὔλιος· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀρριδαῖος, [o] ὁ κατασταθεὶς ἐπὶ τὴν κατακομιδὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου σώματος, συντετελεκὼς τὴν ἁρμάμαξαν, ἐφ' ἧς ἔδει κατακομισθῆναι τὸ βασιλικὸν σῶμα, παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν κομιδήν. ἐπεὶ δὲ τὸ κατασκευασθὲν ἔργον, ἀξιόλογον ὑπάρχον τῆς Ἀλεξάνδρου δόξης, οὐ μόνον κατὰ τὴν δαπάνην διήνεγκε τῶν ἄλλων, ὡς ἀπὸ πολλῶν ταλάντων κατασκευασθὲν, ἀλλὰ καὶ τῇ κατὰ τὴν τέχνην περιττότητι περιβόητον ὑπῆρξεν· καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν ἀναγράψαι περὶ

diſcrimen venere. Nam vel a montibus degreſſos cum copiis numero longe ſuperioribus, nobiliſſimiſque ducibus confligere, vel diutius cunctantes fame geluque perire, neceſſum erat. Et jam nullam ſalutis ſpem habebant reliquam: cum ultro malorum finis, non aliter ac ſi Deorum quiſpiam animos tam generoſos miſeratus eſſet, apparuit. Antigonus enim poſt fugam ex Aſia, cum Antipatri copiis conjunctus de omni Perdiccae molitione illos edocuit: Et quod accepta in matrimonium Cleopatra, cum exercitu in Macedoniam tanquam rex ad imperium illis adimendum venturus ſit. Quo nuncio haud opinato Antipater & Craterus perterriti, cum ducibus conveniunt; Habitoque ſuper his conſilio, bellum cum Aetolis, quam commodiſſime fieri poſſet, componendum eſſe, decernunt. Copias vero quam celerrime in Aſiam tranſportari, & praefecturam Aſiae Cratero, Europaeque Antipatro tradi, legatos etiam ad Ptolemaeum, Perdiccae maxime infenſum, ipſiſque amicum, & iiſdem inſidiis appetitum, de ſocietate jungenda, mitti placuit. Protinus ergo pacem cum Aetolis faciunt, in poſterum illos debellare, & cum totis familiis univerſos in deſertam, & ultima in Aſia remotam regionem exterminare, conſtitutum habentes. Tum decreto, quod his jam memoratis conveniret, literis conſignato, expeditionem adornant. Perdiccas autem congregatis amicis & ducibus, utrum in Macedoniam agmen movendum, an prius in Ptolemaeum arma expedienda eſſent, deliberandum propoſuit. Cumque omnes in hanc ſententiam irent, Ptolemaeum ante bello domandum eſſe, ne quid expeditionem Macedonicam impediret: Eumenem cum juſtis copiis praemiſſum, locis ad Helleſpontum occupatis, tranſitum prohibere juſſit; Ipſe vero abductis e Piſidia ſuis, iter Aegyptum verſus intendit. Atque haec illo tum anno geſta ſunt. Olymp. CXIV. II.

26. Hinc cum Philocles Archontis munus Athenis gereret, & Romae conſules eſſent creati C. Sulpicius, & Q. Aulius: Arrhidaeus, corporis Alexandri deportationi praefectus, curru, quo regium cadaver tranſvehendum erat, jam perfecto, ad tranſlationem ejus ſe praeparabat. Quia vero ita opus illud concinnatum erat, ut Alexandri majeſtate dignum fuit, nec ſolum magnificentia impenſarum (multis enim talentis conſtabat) alia longe ſuperavit, verum artificii quoque excellentia celeberrimum fuit, aliquid de eo literis commendare Olymp. CXIV. III. 642.

dare

---

[g] Ἐκ τῶν idem. & Leid. Sed ὀρέων omnes. [h] Κρυμῷ Baſil.. [i] Deſit in Leid. [k] Προτεθ. Reg. 1. male. [l] Περιθεῖναι Leid. & Reg. 1. In Cett. παραδοῦναι. [m] Μεταγαγεῖν Leid. & ora Steph. [n] Σελπίκιος ora Steph. [o] Deſit articulus in Baſil.

exploratumque eſt. Vide *Th. Bezam* ad Act. Ap. vi, 6. & *Duker.* in *Thucydidis* L. viii, 73. *Xenophon.* Hellen. L. i. p. 343. [illegible] μαθόντων, ἣν ἔπεμψαν οἱ στρατηγοὶ εἰς τὴν βουλὴν καὶ εἰς τὸν δῆμον, pro quo potuiſſet ἣν ἀπέπεμψαν οἱ στρατηγοί. P. Wess.

2. Περὶ τῆς ὅλης ἐπιβολῆς] Potius ἐπιβουλῆς. L. Rhod.

Περὶ τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς] Si de inſidiis, Antigono ſtructis, accipias, ferri poterit: tamen alterum illud & ego malim. De Cleopatrae nuptiis & Nicaeae divortio jam tum Perdiccam conſtitutum habuiſſe cognoſces ex *Arriano* apud *Phot.* pag. 220. P. Wess.

11. Τὴν τῆς Ἀσίας ἡγεμονίαν περιθεῖναι] Sic malui ob praeſtantiorum librorum conſenſionem atque orationis nexum. Quod poſt pauca ſuccedit μεταστῆσαι πανοικίους illuſtratum alias eſt. Conſ. not. in L. v, 20. P. Wess.

35. Γάϊος Αὔλιος] Pro Γάϊος Αὔλιος lege Κόϊντος Αὔλιος. *Livius* vero hunc *Aemilium* vocat. L. Rhod.

Γάϊος Αὔλιος] Κόϊντος Αὔλιος praeſtat. Vide *Pighium* in Annal. ad ann. CDXXX. p. 345. & quae viri docti notarunt ad *Livii* L. viii, 37. Porro in vero nomine Praetoris, qui anno huic Athenis nomen dedit, diſcordia eſt. *Philoclem* vocant *Diodorus* & *Dionyſius* in Dinarcho p. 116., at *Dioclem* alii, de quibus *Jo. Meurſius* de Archont. L. iv, 14. P. Wess.

37. Συντετελεκὼς τὴν ἁρμάμαξαν] Fortaſſe haec ſumta ſunt ex *Ephippo*, quem de Alexandri ſepultura commentatum eſſe, *Athen.* L. x. p. 434. A. docet, aut certe ex *Hieronymo* Cardiano, qui quidem in deſcribendo hoc curru unus omnium excelluit. Id docent ejuſdem *Athenaei* verba L. v, 10. Ἱερώνυμος ἐν τῇ κατασκευῇ (θαυμάζεται) τῆς ΑΡΜΑΜΑΞΗΣ, ἣ συνέβαινε κατακομισθῆναι τὸ Ἀλεξάνδρου σῶμα. Nam quod *Schefferus* opinatus ad *Aelianum* eſt Var. Hiſt. L. xii, 64. currus ejus fabrum fuiſſe Hie-

rony-

Olymp. CXIV. III.

dare honeſtum judicamus. Principio autem cadaveri loculus mallei ductura ita fabricatus erat, ut probe quadraret, quem uſque ad medium arometis, quae & fragrantiam & durationem cadaveri praeberent, referſerant. Supra capulum, aureum erat tegmen exacte adaptatum, quod ſummum circumquaque ambitum complecteretur. Supra hoc circumjecta erat chlamys punicea perquam decora, & auro variegata, juxta quam arma defuncti poſuerant, eo conſilio, ut ſpeciem illam totam rebus ab eo geſtis accommodarent. Tum pilentum, quo funus transvehendum erat, admoverunt; in cujus vertice aureus fornix, ſquamam habens e lapillis nobilibus coagmentatam, IIX. cubitûm latitudine & longitudine XII. exſtructus erat. Huic faſtigio ſubjectum erat ſolium ex auro, figura quadratum: in quo tragelaphorum capita expreſſa, iisque aurei binorum palmorum circuli annexi: unde corollae ad pompam concinnatae, variis coloribus pulcerrime, tanquam flores, renidebant. In ſummo fimbria exſtabat reticularis, tintinabula eximiae magnitudinis continens, ut ex longiore intervallo ſonus ad propinquantium aures perferretur. Ad angulos teſtudinis fornicatae, in ſingulis lateribus victoria ſtabat tropaeum geſtans: periſtylium, quod fornicem excipiebat, ex auro conflatum Ionica capitella habebat. Intra quod aureum rete craſſitudine contextus digitali, tabulas ex ordine IV. ſigniferas, & parietibus aequales, praeferebat.

27. In prima erat currus caelo elaboratus, & reſidens in hoc Alexander, ſceptrumque manu decorum tenens. Circa regem ſatellitium erat armis inſtructum, hinc Macedonum, inde Perſarum Melofororum: Et ante hos armigeri. In ſecunda, ſtipatores ſequebantur elephantes, bellico ritu exornati; qui in fronte Indos, in tergo Macedones, armis conſuetis indutos, vehebant. In tertiis, viſebantur equitum turmae, qui conglomerationes acierum imitarentur. In quarta naves ad pugnam expeditae ſtabant. Ad teſtudinis ingreſſum aurei leones ad intrantes reſpectabant. Medium columnae uniuſcujusque aureus obtinebat accanthus, paulatim ad capitella ſe uſque extendens. Supra cameram, circa verticis medium, aureus erat tapes

αὐτοῦ. πρῶτον μὲν γὰρ τῷ σώματι κατεσκευάσθη χρυσοῦν σφυρήλατον ἁρμόζον, καὶ τοῦτ' ἀνὰ μέσον ᵖ ἐπλήρωσαν ἀρωμάτων τῶν ἅμα δυναμένων τὴν εὐωδίαν καὶ ᵠ τὴν διαμονὴν παρέχεσθαι τῷ σώματι. ἐπάνω δὲ τῆς θήκης ἐπετίθετο καλυπτὴρ χρυσοῦς, ἁρμόζων ἀκριβῶς καὶ περιλαμβάνων τὴν ἀνωτάτω περιφέρειαν. ταύτης δ' ἐπάνω περιέκειτο ʳ φοινικὶς διαπρεπὴς χρυσοποίκιλτος, παρ' ἣν ἔθεσαν τὰ τοῦ μετηλλαχότος ὅπλα, βουλόμενοι συνοικειοῦν τὴν ὅλην φαντασίαν ταῖς προκατειργασμέναις πράξεσι. μετὰ δὲ ταῦτα παρέστησαν τὴν τοῦτο κομιοῦσαν ἁρμάμαξαν, ἧς κατεσκεύαστο κατὰ μὲν τὴν κορυφὴν καμάρα χρυσῆ, ἔχουσα φολίδα λιθοκόλλητον, ἧς ἦν τὸ μὲν πλάτος ὀκτὼ πηχῶν, τὸ δὲ μῆκος δώδεκα. ὑπὸ δὲ τὴν ὑπωροφίαν παρ' ὅλον τὸ ἔργον θρόνος χρυσοῦς, τῷ σχήματι τετράγωνος, ἔχων τραγελάφων προτομὰς ἐκτύπους, ἐξ ὧν ἤρτηντο κρίκοι χρυσοῖ διπάλαιστοι, δι' ὧν κατακεκρέμαστο στέμμα πομπικόν, χρώμασι παντοδαποῖς ˢ διαπρεπῶς κατηνθισμένον. ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων ὑπῆρχε θύσανος δικτυωτός, ἔχων εὐμεγέθεις κώδωνας, ὥστε ἐκ πολλοῦ διαστήματος προσπίπτειν τὸν ψόφον τοῖς ἐγγίζουσι. κατὰ δὲ τὰς τῆς καμάρας γωνίας ἐφ' ἑκάστης ἦν πλευρᾶς νίκη χρυσῆ τροπαιοφόρος. τὸ δ' ἐκδεχόμενον τὴν καμάραν περίστυλον χρυσοῦν ὑπῆρχεν, ἔχον Ἰωνικὰ κιονόκρανα. ἐντὸς δὲ τοῦ περιστύλου δίκτυον ἦν χρυσοῦν, τὸ πάχος τῇ πλοκῇ δακτυλιαῖον, καὶ πίνακας παραλλήλους ζωοφόρους τέτταρας ἴσους τοῖς τοίχοις ἔχον. 609.

ᵗ Τούτων δ' ὁ μὲν πρῶτος ἦν ἔχων ἅρμα τορευτόν, καὶ καθήμενον ἐπὶ τούτου τὸν Ἀλέξανδρον, μετὰ χεῖρας ἔχοντα σκῆπτρον διαπρεπές· περὶ δὲ τὸν βασιλέα μία μὲν ὑπῆρχε θεραπεία καθωπλισμένη Μακεδόνων, ἄλλη δὲ Περσῶν μηλοφόρων, καὶ πρὸ τούτων ὁπλοφόροι· ὁ δὲ δεύτερος εἶχε τοὺς ἐπακολουθοῦντας τῇ θεραπείᾳ ἐλέφαντας κεκοσμημένους πολεμικῶς, ἀναβάτας ἔχοντας ἐκ μὲν τῶν ἔμπροσθεν Ἰνδούς, ἐκ δὲ τῶν ὄπισθεν Μακεδόνας, καθωπλισμένους τῇ συνήθει σκευῇ. ὁ δὲ τρίτος ἱππέων ᵘ ἴλας, μιμουμένας τὰς ἐν ταῖς παρατάξεσι συναγωγάς· ὁ δὲ τέταρτος ναῦς κεκοσμημένας πρὸς ναυμαχίαν. καὶ παρὰ μὲν τὴν εἰς ˣ καμάραν εἴσοδον ὑπῆρχον λέοντες χρυσοῖ, δεδορκότες πρὸς τοὺς εἰσπορευομένους. ἀνὰ μέσον δὲ ἑκάστου τῶν κιόνων ὑπῆρχε χρυσοῦς ἄκανθος, ἀνατείνων ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον μέχρι τῶν κιονοκράνων. ἐπάνω δὲ τῆς καμάρας κατὰ μέσην

---

p Ἐπλήρωσαν Reg. 1. bene. Vulgo ἐπλήρωσεν. q Non habet Baſil. r Φοιν. idem. s Διαπρεπῶς Baſil. Vat. t Τούτων Baſil. u Ἴλας Reg. 1. Cott. ἴλαι. x Non habet Baſil.

ionymum, id Athenaeus nuſquam dixit. Sequeretur enim & Timaeum, cujus paullo ante meminit, auctorem rogi fuiſſe, cui Dionyſius impoſitus conflagravit, quod tamen abſurdum. Timaeus in ejus deſcriptione egregius fuerat, ut in currus hujus enarratione Hieronymus. P. Wess.

45. Κατεσκευάσθη χρυσοῦν σφυρήλατον] Deeſt, unde haec pendent, vocabulum, quod an φέρετρον fuerit an aliud, non finio. Rhodomanus in notat. Correct. Φέρετρον ſuſpicatus eſt, praeeunte Aeliano Var. Hiſt. lib. XII, cap. ult. τὸ ἐπ' αὐτοῖς ([illegible]) κατεσκεύασε φέρετρον μεγαλοπρεπῶς ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ καὶ ἐλέφαντι. P. Wess.

47. Ἐπλήρωσε ἀρωμάτων] Scribe ἐπλήρωσαν. L. Rhod.

60. Ἔχων τραγελάφων προτομὰς] Vid. ad L. II, 51. Erant inter ornamenta aulaeorum Perſicorum & Medicorum frequentes tragelaphorum & aliorum animalium monſtroſae figurae. Ariſtophanes Ran. v. 868. οὐδὲ τραγελάφους, ἅπερ σὺ ἐν τοῖσι παραπετάσμασι τοῖς Μηδικοῖς γράφουσιν, ut mirum non ſit & regium hoc ſolium illis fuiſſe condecoratum. P. Wess.

62. Δι' ὧν κατακεκρέμαστο στέμμα] In augmentis praeteritorum perpetua haec variatio S. Matthaeus Evang. C. VII, 25. τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Joſeph. Ant. L. XX, 3, 2. πέπειστο γὰρ ὑπ' αὐτῶν. & Belli Jud. III, 7, 32. καὶ [illegible] [illegible], tum ibid. C. 10, 1. Praeterea L. IV, 11, 4. τετάχατο ἐπὶ τὰς [illegible]. & poſt pauca ταῦτα μὲν — πέπρακτο. Heliodorus L. I. p. 41. καὶ γὰρ [illegible] [illegible] [illegible], iterum ibid. καὶ τὸ βλέμμα [illegible]. Porro L. IV. p. 162. τέτακτο δὲ ὁ δρόμος. & p. 164. καὶ [illegible] τῷ πάθει. Etiam in compoſitis L. VIII. p. 386. ὁ πόλεμος [illegible], quomodo L. X. p. 508. καὶ ὁ μὲν — ἔγνω οἱ [illegible]. Quae quidem ex illis abunde erunt: quis enim finis foret, ſi omnia de hoc genere coacervare vellem? Conf. ad L. II, 8. & quae vir doctus Miſcellan. Obſerv. Vol. IV. p. 289. in unum conduxit. P. Wess.

69. Ἔχον Ἰωνικὰ κιονόκρανα] Conf. Vitruvium L. III, 2. cum Philandri diſſertatione. Νίκην τροπαιοφόρον Victoriam cum tropaeo, quae in veterum nummis gemmiſque haud rara, Suetonius vocat Galb. C. 10. P. Wess.

74. Ἔχων ἅρμα τορευτὸν] Currum torno elaboratum Interpres dederat, communi errore, quique facile aliud agentibus ſubrepit, cum Lexica paene omnia huc ducant. At res prodigioſa eſt currus torno factus, & longe ſunt diverſa τορεύειν & τορνεύειν, hoc TORNARE, illud CAELARE. Vide quae diſputaverunt viri doctiſſimi Cl. Salmaſius in Solin. p. 738. & R. Bentleius in Horatii A. P. v. 441. Itaque currus caelo elaboratus praeſtat. P. Wess.

78. Περσῶν Μηλοφόρων] Diximus de illis ad L. XVII, 59. P. Wess.

81. Ἔχοντας —— Ἰνδοὺς] Indos, per quos regebantur elephanti apud Vegetium L. III, 24., ſive οἱ κομίζοντες τὰ θηρία Ἰνδοί, ut mox Cap. 34. & L. XIX, 84. atque in Maccab. Hiſt. L. I. C. 6, 31. P. Wess.

98. Τὰ μὲν πλάγια &c.] Interpres quarum modioli, motus fortaſſe radiis, quorum ſucceſſit mentio. Equidem quae Perſica-

σιν τὴν κορυφὴν, φοινικὶς ὑπῆρχεν ὑπαίθριος, ἔχουσα χρυσοῦν στέφανον [y] ἐλαίας εὐμεγέθη, πρὸς ὃν ὁ ἥλιος προσβάλλων τὰς ἀκτῖνας, κατεσκεύαζε τὴν αὐγὴν ἀποστίλβουσαν καὶ σειομένην, ὥστ᾽ ἐκ μακροῦ διαστήματος ὁρᾶσθαι τὴν πρόσοψιν ἀστραπῇ παραπλησίαν. ἡ δ᾽ ὑπὸ τὴν καμάραν καθέδρα δύο εἶχεν ἄξονας, οὓς περιεδίνευον τροχοὶ Περσικοὶ τέτταρες, ὧν ὑπῆρχε τὰ μὲν πλάγια καὶ αἱ κνημίδες κατακεχρυσωμέναι, τὸ δὲ προσπίπτον τοῖς ἐδάφεσι μέρος, σιδηροῦν. τῶν δ᾽ ἀξόνων τὰ προέχοντα χρυσᾶ κατεσκεύαστο, προτομὰς ἔχοντα λεόντων [z] σιβύνην ὀδὰξ κατεχούσας. κατὰ δὲ μέσον τὸ μῆκος εἶχε πόλον ἐνηρμοσμένον μηχανικῶς ἐν μέσῃ τῇ καμάρᾳ, ὥστε δύνασθαι διὰ τούτου τὴν καμάραν ἀσάλευτον εἶναι κατὰ τοὺς σεισμοὺς καὶ ἀνωμάλους τόπους. τεττάρων δ᾽ ὄντων ῥυμῶν, ἑκάστῳ τετραστοιχία ζευγῶν ὑπέζευκτο, τεττάρων ἡμιόνων ἑκάστῳ ζεύγει προσδεδεμένων, ὥστε τοὺς ἅπαντας ἡμιόνους εἶναι ἑξήκοντα καὶ τέσσαρας, ἐπιλελεγμένους ταῖς τε ῥώμαις καὶ τοῖς ἀναστήμασιν. ἕκαστος δὲ τούτων ἐστεφάνωτο κεχρυσωμένῳ στεφάνῳ, καὶ παρ᾽ ἑκατέραν τὴν σιαγόνα εἶχεν ἐξηρτημένον κώδωνα χρυσοῦν, περὶ δὲ τοὺς τραχήλους [a] χλιδῶνας λιθοκολλήτους.

610. Ἡ μὲν οὖν ἁρμάμαξα, τοιαύτην ἔχουσα τὴν κατασκευὴν, καὶ διὰ τῆς ὁράσεως μᾶλλον ἢ τῆς [b] ἀπαγγελίας φαινομένη μεγαλοπρεπεστέρα πολλοὺς ἐπεσπᾶτο θεωροὺς διὰ τὴν περιβόητον δόξαν. οἱ γὰρ ἐκ τῶν πόλεων καθ᾽ ἃς ἀεὶ [c] γίνοιτο πανδημεὶ συνήντων, καὶ πάλιν προέπεμπον, οὐκ [d] ἐμπιμπλάμενοι τῆς κατὰ τὴν θεωρίαν τέρψεως. ἀκολούθως δὲ ταύτῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, παρηκολούθει πλῆθος ὁδοποιῶν καὶ τεχνιτῶν, ἔτι δὲ τῶν στρατιωτῶν παραπεμπόντων. Ἀρριδαῖος μὲν οὖν σχεδὸν ἔτη δύο [e] ἀναλώσας περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων, ἀπεκόμισε τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Αἴγυπτον. Πτολεμαῖος δὲ τιμῶν τὸν Ἀλέξανδρον, ἀπήντησε μετὰ τῆς δυνάμεως μέχρι τῆς Συρίας, καὶ παραλαβὼν τὸ σῶμα, τῆς μεγίστης φροντίδος ἠξίωσεν. ἔκρινε γὰρ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς μὲν Ἄμμωνα μὴ παρακομίζειν, κατὰ δὲ τὴν ἐκτισμένην ὑπ᾽ αὐτοῦ πόλιν, ἐπιφανεστάτην οὖσαν [f] σχεδόν τι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην, ἀποθέσθαι. [g] κατεσκεύασεν οὖν τέμενος κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὴν [h] κατασκευὴν τῆς Ἀλεξάνδρου δόξης ἄξιον, ἐν ᾧ κηδεύσας αὐτὸν, καὶ θυσίαις ἡρωϊκαῖς καὶ ἀγῶσι μεγαλοπρεπέσι τιμήσας, οὐ παρ᾽ ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ θεῶν καλὰς ἀμοιβὰς ἔλαβεν. οἱ μὲν γὰρ ἄνθρωποι, διὰ τὸ τῆς ψυ-

subdialis, auream oleae coronam habens magnitudinis eximiae: quam sol radiis suis verberans, fulgidum tremulumque efficiebat splendorem, ut fulguris ex intervallo speciem exhiberet. Sellae testudini subjectae axes duo suberant, quos circum volvebantur Persicae rotae quatuor: quarum modioli radiique inaurati erant. Pars autem terram allapsu contingens, ferrea. Extrema axium prominentia constabant ex auro, leonumque facies hastam mordicus tenentes praeferebant. Circa mediam vero longitudinem, in medio fornice mechanica arte Polus (cardo) adaptatus erat, ut per hunc testudo in succussionibus, & iniquitate locorum sine jactatione esse posset. Quatuor temones cum essent, unicuique ordo jugorum quadruplex adjunctus erat, quaternis mulis jugo alligatis, ita ut omnium mulorum numerus esset LXIV. 643. robore ac proceritate corporis selectissimorum. Quisque horum corona deaurata redimitus erat, & utrique maxillae tintinabula ex auro, & monilia gemmis constipata, collis appensa erant.

Olymp. CXIV. 3. an.

28. Hujusmodi apparatum currus habebat. Qui aspectu quam descriptione magnificentior, celebritate ubique pervulgata multos attrahebat spectatores. Nam populus ex urbibus, ad quas identidem perventum esset, catervatim occurrit, & rursum funus deducens spectandi voluptate exsaturari non potuit. Utque consentaneum erat tantae magnificentiae, ingens opificum & aliorum, qui vias aperirent, & pompam deducerent, multitudo comitabatur. Atque sic Arrhidaeus biennio in operis structura consumto, corpus regis e Babylone in Aegyptum deportavit; Ubi Ptolemaeus in honorem regis, cum exercitu ad Syriam usque obviam processit, & acceptum corpus maxima cura prosecutus est. Illud enim in praesenti ad Hammonem non transvehere, sed in condita ab illo urbe, omnium fere per totum orbem clarissima, deponere secum constituerat. Quapropter delubrum, cum magnitudine, tum structura, majestate & gloria Alexandri dignum, illi fecit: in quo exsequiarum justis & sacrificiis heroicis, ludisque magnificentissimis sepultum veneratus, non ab hominibus tantum, sed Diis etiam remunerationem praeclaram accepit. Homines enim liberali-

tate

---

[y] Ἐλαΐνου idem. Mox εὐμεγέθη omittit *Reg.* 1. [z] Τὸν ὀδὰξ *Leid.* [a] Χλιδῶνας ora *Steph. Reg.* 1. *Leid.* [b] Ἐπαγγελίας *Reg.* 1. [c] Γίνοιτο *Reg.* 1. *Leid.* In *Basil.* & *Steph.* marg. ἐγίνοντο, in *Ed.* γίνοιτο. [d] Ἐμπιπλάμενοι *Reg.* 1. [e] Καταναλώσας *Reg.* 1. *Leid.* [f] Σχεδὸν τῶν *Reg.* 1., citra caussam. [g] Κατεσκευάσας *Reg.* 1. & *Leid.* [h] Ταυτὴν *Basil.* cum *Steph.* ora.

ficatarum rotarum fuerit forma, non temere dixerim, neque adeo ausim αἱ μὲν πλάγιαι substituere, quod alioqui opportunum foret. P. Wess.

2. Σιβύνην ὀδὰξ κατεχούσας] Hanc scripturam omnes membranae ratam habent: citat tamen *Stephan.* Thes. T. III. p. 1147. σιβύνην, quod & ego mallem; sic iterum L. XX, 33. καὶ παρά τινος τῶν ἱππαστῶν ἁρπάσας σιβύνην. *Hesychius* Σιβύνη, ὅπλον δόρατι παραπλήσιον. *Glossae* Σιβύνη, *Venabulum*, quod ut in Συβύνη mutaret *Jo. Vlitius* ad Gratii Cyneget. v. 112., nihil necesse erat: Eadem Συβύνη, *venabulum*, & Σιβύνη, *venabulum*: quorum prius ex prava pronuntiatione originem accepit, sicuti & *Hesychii* Ζιβύνη (lege Ζιβύνη) εἶδος ἀκοντίου. Variatum enim fuit in prima vocis litera. Interpretes Alexandrini *Esaj.* Cap. 2, 4. καὶ συγκόψουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ΖΙΒΥΝΑΣ αὐτῶν εἰς δρέπανα, i. e. *Tertulliano* vertente princip. L. IV. adv. Marcion. *Concident machaeras suas in aratra & SIBYNAS, quod genus venabulorum est, in falces.* Quae doctissimi ejus viri si *Vlitius* in numerato habuisset, non, puto, ursisset discrimen, quod inter συβύνη & σιβύνη reperisse sibi visus est. Nam quae in prima eadem in tertia litera scribendi discrepantia animadvertitur. Σιγύνη, σίγυνα, σιγύνης idem hastilis seu venabuli genus dixerunt. Conf. viros doctos ad *Pollucem* L. X, 144. P. Wess.

13. Χλιδῶνας λιθοκολλήτους] Ne muta. *Theodoretus* & *Procopius* ad 2. *Samuel.* 1, 10. χλιδὼν κόσμος ἐστὶ χρυσοῦς ὁ τοῖς βραχίοσι περιτιθέμενος, ὁ τοῖς καρποῖς τῶν χειρῶν. *Hesychius* paria, insuper addens καὶ περὶ τοῖς τραχήλοις. Cui hic locus adstipulatur. Χλιδῶνες ἀμφὶ βραχίοσιν sunt apud *Athen.* L. XII. p. 525. E. & in *Stratide* C. XXI, 21. atque *Esaj.* Cap. 3, 20. P. Wess.

18. Καθ᾽ ἃς ἀεὶ γίνοιτο] Hoc fide membranarum recepi: currum spectat unice, qui Babylone per Syriam Damascenam, etsi quidam progressum inpedire conarentur, ab Arrhidaeo Aegyptum versus deductus est, *Arrian.* apud *Phot.* pag. 220. Habet *Aelian.* etiam, quae huc pertineant, L. XII, 64. sed fabulam adspergens de imagine Alexandri, quam vide. P. Wess.

32. Κατεσκεύασεν οὖν τέμενος &c.] Locus erat urbe media, regum sepulturae destinatus, quem Σῆμα vocabant, de quo *Casaubon.* in *Sueton.* August. C. 18. Vide vero quam in omnia alia abeat *Pausan.* L. I, 6. Dicit Macedonas Alexandri corpus *Aegas* in Macedoniam deportare constituisse, Ptolemaeum, postquam ab illis id inpetrasset, Memphim delatum ritu Macedonum contumulasse: inde vero labentibus annis Ptolemaei filium, Philadelphum Alexandriam asportasse. Quae unde acceperit, ignoro. P. Wess.

37. Διὰ τὸ τῆς ψυχῆς εὐχάριστον] Opportune his usus est doctissimus *J. C. Schwarzius* Differt. de Soloecismis Discip. Jesu Anti-

Olymp. CXIV. III. tate ac animi magnitudine Ptolemaei invitati, undique Alexandriam confluebant, magnaque animorum alacritate nomina ſua ad militiam (cum tamen regius Ptolemaeo exercitus bellum inferret) profitebantur. Et licet magna jam pericula manifeſte imminerent: ſuo tamen diſcrimine omnes efficiebant promte, ut ſalus ejus integra maneret. Dii vero, propter virtutem & aequitatem erga omnes, maximis ereptum periculis conſervarunt.

29. Perdiccas enim, cui incrementa viri jampridem ſuſpecta fuerant, ipſe quidem reges ſecum ducens, cum exercitus robore in Aegyptum expeditionem inſtituit. Eumenem vero ad Helleſpontum, ut trajectu in Aſiam prohiberet Antipatrum & Craterum, cum idoneam ei manum tribuiſſet, ire juſſerat; ex praeſtantiſſimorum ducum numero miſſi una, qui ſufficerent. Inter quos illuſtriſſimi erant Alcetas frater & Neoptolemus. His vero ut ad omnia parerent Eumeni, propter imperandi ſolertiam, & conſtantiam fidei perſpectam, mandaverat. Eumenes igitur cum traditis ſibi copiis ad Helleſpontum profectus, equitumque manu ex provincia ſua jam ante comparata, defectum hac parte agmen exornavit. Poſteaquam vero Antipater & Craterus ſuos ex Europa tranſmiſerant; Neoptolemus invidia adverſus Eumenem ſtimulatus, quandoquidem ſat magnas ex Macedonibus copias penes ſe habebat, clam ſubornatis ad Antipatrum legatis, ſocietatem cum illo pactus, inſidias Eumeni ſtruit, ſed fraude detecta, ad manus conferendum adactus, & copias fere omnes amiſit, & parum abfuit, quin ipſe etiam interiiſſet. Eumenes enim praelio victor, magna ſtrage facta, reliquam multitudinem ſibi adjunxit: ſuasque copias non ſolum victoria hac adauxit, verum magno quoque bonorum ex Macedonibus virorum numero confirmavit. Neoptolemus ergo cum trecentis equitibus ex acie elapſus, hoc comitatu ad Antipatrum ſeſe contulit. Hi ergo conſultatione de bello inſtituta, decernunt, in duas partes exercitum dividendum eſſe: ita ut cum una Antipater in Ciliciam progreſſus, cum Perdicca bello decertaret: Cum altera Craterus 644. Eumenem invaderet, eoque debellato, ad Antipatrum rediret: Quo copiis in unum congregatis, aſſumtoque in ſocietatem Ptolemaeo, regia ſibi agmina ſubjicerent.

30. Eumenes hoſtium adventu cognito, militem undique cogit, inprimis equitatum. Quod enim peditatu Macedonicam aequiparare phalangem nequiret, ex equitibus non exiguum ſibi agmen conſtituit, quorum opera ſe hoſtibus ſuperiorem futurum, ſperabat. Iamque acies imminebat, cum

χῆς εὐχάριστον καὶ μεγαλόψυχον, συνέτρεχον [i] πάντοθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ προθύμως ἑαυτοὺς εἰς τὰς στρατείας παρείχοντο, καίπερ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως μελλούσης πολεμεῖν πρὸς Πτολεμαῖον· καὶ κινδύνων προδήλων καὶ μεγάλων ὄντων, ὅμως ἅπαντες τὴν τούτου σωτηρίαν τοῖς ἰδίοις κινδύνοις ἑκουσίως περιεποιήσαντο. οἱ δὲ θεοὶ, διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς πάντας τοὺς φίλους ἐπιείκειαν, ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων παραδόξως αὐτὸν διέσωσαν.

Περδίκκας γὰρ, ὑφορώμενος αὐτοῦ τὴν αὔξησιν, αὐτὸς μὲν ἔκρινε μετὰ τῶν βασιλέων τῷ πλείστῳ μέρει τῆς δυνάμεως στρατεύειν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον· Εὐμένη δ' ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, κωλύσοντα τοὺς περὶ τὸν Ἀντίπατρον καὶ Κρατερὸν διαβαίνειν εἰς τὴν Ἀσίαν, δοὺς αὐτῷ τὴν ἁρμόζουσαν δύναμιν. συνεξέπεμψε δὲ καὶ τῶν ἀξιολόγων ἡγεμόνων τοὺς ἱκανοὺς, ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι Ἀλκέτας ὁ ἀδελφὸς καὶ Νεοπτόλεμος, καὶ τούτοις παρεκελεύσατο πάντα πειθαρχεῖν Εὐμένει, διά τε τὴν στρατηγίαν αὐτοῦ, καὶ διὰ τὴν τῆς πίστεως βεβαιότητα. ὁ δ' Εὐμένης μετὰ τῆς δοθείσης δυνάμεως παρελθὼν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ προκατασκευασάμενος ἐκ τῆς ἰδίας σατραπείας 611. ἵππων πλῆθος, ἐκόσμησε τὴν [k] στρατιὰν ἐλλειπῆ καθεστῶσαν κατὰ τοῦτο τὸ μέρος. τῶν δὲ περὶ Κρατερὸν καὶ Ἀντίπατρον περαιωσάντων τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς Εὐρώπης, ὁ μὲν Νεοπτόλεμος φθονήσας [l] τῷ Εὐμένει, καὶ περὶ αὐτὸν ἔχων Μακεδονικὴν δύναμιν ἀξιόλογον, λάθρα διεπρεσβεύσατο πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀντίπατρον, καὶ συνθέμενος κοινοπραγίαν, ἐπεβούλευσε τῷ Εὐμένει. καταφανὴς δὲ γενόμενος, καὶ συναναγκασθεὶς μάχην συνάψαι, αὐτός τε ἐκινδύνευσεν ἀναιρεθῆναι, καὶ τὴν δύναμιν σχεδὸν ἅπασαν ἀπέβαλεν. ὁ γὰρ Εὐμένης νικήσας, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν, τὸ λοιπὸν [m] τε πλῆθος τῶν στρατιωτῶν προσηγάγετο, καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἰδίαν οὐ μόνον διὰ τῆς νίκης ἐπηύξησεν, ἀλλὰ [n] καὶ προσλαβόμενος Μακεδόνων ἀγαθῶν ἀνδρῶν πλῆθος. Νεοπτόλεμος μὲν οὖν μετὰ τριακοσίων ἱππέων διασωθεὶς ἐκ τῆς παρατάξεως, ἀφίππευσε μετὰ τούτων πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀντίπατρον, οὗτοι δὲ συνεδρεύσαντες περὶ τοῦ πολέμου, διέγνωσαν τὰς δυνάμεις εἰς δύο μέρη διελεῖν, καὶ τὸ μὲν ἕτερον Ἀντίπατρον ἀναλαβόντα προάγειν ἐπὶ Κιλικίας, διαπολεμήσοντα πρὸς Περδίκκαν· τὸ δὲ ἄλλο [o] μέρος ἔχοντα Κρατερὸν ἐπιβαλεῖν τοῖς περὶ τὸν Εὐμένη, καὶ τούτους καταπολεμήσαντα καταντᾶν πρὸς Ἀντίπατρον· ὅπως εἰς ταυτὸ συναχθεισῶν τῶν δυνάμεων, καὶ τοῦ Πτολεμαίου προσληφθέντος εἰς τὴν συμμαχίαν, δυνατοὶ γένωνται περιγενέσθαι τῶν βασιλικῶν δυνάμεων.

Εὐμένης δὲ, πυνθανόμενος προάγειν ἐπ' αὐτὸν τοὺς πολεμίους, ἤθροισε πανταχόθεν τὰς δυνάμεις, καὶ μάλιστα τὴν ἱππικήν. τοῖς γὰρ πεζοῖς οὐ δυνάμενος ἐξισωθῆναι τῇ Μακεδονικῇ φάλαγγι, κατεσκεύαζεν ἀξιόλογον σύστημα τῶν ἱππέων, δι' ὧν ἤλπιζε κρατήσειν τῶν ἐναντίων. ὡς δ' ἤγγισαν ἀλλήλαις

---

[i] Πανταχόθεν *Leid.* Mox προθύμως & παρείχοντο *Reg.* 1. [k] Στρατείαν ἐλλειπῆ *Baſil.* [l] Τὸ Εὐμένει *Reg.* 1. [m] Non eſt particula in *Reg.* 1. *Leid.* [n] Προσλαβ. καὶ *iidem*, non abſurde. [o] Aſteriſcum, defectus notam, adpoſuit *Steph.*, poteſtque ſine jactura in exilium ire.

Antiquat. pag. 67., ut Paullinum ex Epiſt. ad *Coloſſ.* III, 15. καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε vertendum eſſe doceret, *& benefici eſtote*. Idem enim φιλόδωρος καὶ εὐχάριστος ex *Pollucis* decreto L. V, 140. Imp. Auguſtus apud *Joſephum*, non neglectus ab eodem *Schwarzio*, Ant. Jud. L. XVI, 6, 2. ἐπειδὴ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων εὐχάριστον εὑρέθη —— πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ῥωμαίων. Nollem huc trahi γυνὴ εὐχάριστος ex Alexandrina Proverb. *Salomon.* C. XI, 16. verſione: neque enim benefica ſed venuſta & gratioſa, אשת חן, deſcribitur; unde ſuſpiceris, εὐχάριτος olim fuiſſe, idque ob rariorem uſum mutatum. Invenies in *Appiani* L. II. Bell. Civil. p. 731. Curionem ἐς τὸν δῆμον εὐχαριστότατον, & *Aeliani* de Animal. L. I, 59. ὁ δὲ τῶν μελιττῶν εὐχαριστότερος. quae uſum ejus vocis adfirmant. P. Wess.

67. Καὶ συναναγκασθεὶς μάχην συνάψαι] Conf. *Plut.* Eumen. p. 585. F. & *Arrianum* apud *Phot.* p. 220. P. Wess.

89. Καὶ μάλιστα τὴν ἱππικὴν &c.] Factum prudens. Reliquas copias neque magnas neque firmas habebat Eumenes, quod inexercitatae & non multo ante erant contractae. Addidit aliud, non minus conſultum. Intelligebat, ſi copiae ſuae cognoſſent, adverſus quos pergerent, non modo non ituras, ſed ſimul cum nuncio diſpulſuras. Quare diſſimulato Crateri, quem Macedones mirifice aeſtimabant, adventu, deviis itineribus mili-

λαις αἱ δυνάμεις, ὁ μὲν Κρατερὸς συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος, [p] καὶ παρορμήσας εἰς τὸν ἀγῶνα τοῖς οἰκείοις λόγοις, ἔφησε δώσειν τοῖς στρατιώταις, ἐὰν κρατήσωσι [q] τὴν μάχην, διαρπάσαι τῶν πολεμίων πάσας τὰς ἀποσκευάς. πάντων δὲ προθύμων γενομένων, ἔταξε τὴν δύναμιν, τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρατος αὐτὸς ἡγούμενος, τοῦ δ' εὐωνύμου τὴν ἡγεμονίαν παραδοὺς Νεοπτολέμῳ. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ὧν ἦσαν οἱ πλείους Μακεδόνων, [r] διαβεβοημένοι ταῖς ἀνδραγαθίαις, ἐν οἷς εἶχε μάλιστα τὰς ἐλπίδας τῆς νίκης· ἱππεῖς δὲ συνηκολούθουν πλείους τῶν δισχιλίων. Ευμένης δ' εἶχε πεζοὺς μὲν δισμυρίους παντοδαποὺς τοῖς γένεσιν, ἱππεῖς 612. δὲ πεντακισχιλίους, δι' ὧν τὸν κίνδυνον κρίνειν διεγνώκει. ἀμφοτέρων δὲ τοὺς ἱππεῖς ἐλομένων ἐπὶ τὰ κέρατα, καὶ πολὺ πρὸ τῆς φάλαγγος προϊππευσάντων, ὁ μὲν Κρατερὸς πρῶτος μετ' ἐπιλέκτων ἐπιρράξας τοῖς πολεμίοις, ἠγωνίσατο μὲν περιβλέπτως, σφαλέντος δὲ τοῦ ἵππου, ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν. διὰ δὲ τὸν φυρμὸν καὶ τὴν πυκνότητα τῶν ἀφιππευόντων ἀγνοηθεὶς ὃς ἦν, συνεπατήθη, καὶ τὸν βίον ἀλόγως κατέστρεψε. τῇ δὲ τούτου τελευτῇ τῶν πολεμίων ἐπαρθέντων, καὶ τῷ πλήθει πανταχόθεν περιχεομένων, πολὺς [s] ἐγίνετο φόνος· καὶ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας τοῦτον τὸν τρόπον θλιβόμενον ἠναγκάσθη, [t] κατὰ κράτος ἡττημένον, καταφυγεῖν πρὸς τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα.

Κατὰ δὲ τὸ εὐώνυμον, Νεοπτολέμου κατ' αὐτὸν τὸν Ευμένη τεταγμένου, συνέστη φιλοτιμία μεγάλη τῶν ἡγεμόνων ἐπ' ἀλλήλους ὁρμησάντων. γνωρισθέντες γὰρ ἀπό τε τῶν ἵππων καὶ τῶν ἄλλων ἐπισήμων, συνεπλάκησαν ἀλλήλοις, καὶ τῇ καθ' αὑτοὺς μονομαχίᾳ τὴν νίκην ἐποίησαν ἀκολουθῆσαι. τὸ μὲν οὖν πρῶτον τοῖς ξίφεσιν ἀλλήλων καθικόμενοι, παράδοξον καὶ παντελῶς ἐξηλλαγμένην μονομαχίαν συνεστήσαντο. ἐκφερόμενοι γὰρ τῷ θυμῷ καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους δυσμενείᾳ, ταῖς ἀριστεραῖς χερσὶν ἀφέντες τὰς ἡνίας, ἀλλήλων ἐδράξαντο. οὗ συμβάντος, οἱ μὲν ἵπποι κατὰ τὴν ὁρμὴν ἐξέδραμον, αὐτοὶ δ' ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν. τῆς δ' ἐπαναστάσεως διὰ τὴν ὀξύτητα καὶ βίαν τοῦ πτώματος χαλεπῶς γενομένης ἀμφοτέροις, ἅτε καὶ τῶν ὅπλων ἐμποδιζόντων τὰ σώματα, ὁ μὲν Ευμένης ἔφθασε, πρότερος διαναστὰς, τοῦ Νεοπτολέμου τὴν ἰγνὺν [u] παλάξας. μεγάλης δὲ γενομένης διαιρέσεως καὶ σφαλείσης τῆς βάσεως, ὁ μὲν πληγεὶς παραλελυμένος ἔκειτο, [x] κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ τραύματος διαναστῆναι· ὅμως δὲ [y] τῆς εὐψυχίας ὑπεραγούσης τὴν τοῦ σώματος ἐλάττωσιν, ἐν γόνασι βεβηκὼς, ἔτρωσε τὸν ἀντίπαλον εἴς τε τὸν βραχίονα καὶ τοὺς μηροὺς τρισὶ πληγαῖς. οὐδεμιᾶς δ' οὔσης πληγῆς καιρίας, καὶ τῶν τραυμάτων ἔτι θερμῶν ὄντων, ὁ Ευμένης δευτέραν πληγὴν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἐπενέγκας, ἀπέκτεινε τὸν Νεοπτόλεμον.

Αμα δὲ τούτοις πραττομένοις, καὶ τὸ λοιπὸν

Olymp. CXIV. III.

Craterus multitudine ad concionem advocata, ut commodis ad conflictum verbis milites animaret, omnia se hostium impedimenta, si hac pugna vincerent, in praedam illis concessurum, pollicetur. Alacritate igitur omnibus injecta, aciem instruit. Dextrum cornu administrat ipse, sinistro Neoptolemum praeficit. Habebat autem in universum xx. millia peditum, majore parte Macedones, celebratae strenuitatis viros, in quibus spem victoria collocaverat. Quos duo equitum millia & amplius comitabantur. Eumenes etiam xx. peditum millia ex diversis nationibus ducebat, & v. millia equitum, quorum virtute certaminis periculum discernere constituerat. Utrobique in cornua distributi equites longe Phalangem anteibant. Tum Craterus cum turma delectorum in hostes impressione facta, insigniter quidem decertat: sed equo cespitante ad terram excutitur: ubi in confuso densoque equitum globo non agnitus proculcatur: & ignobili vitam exitu finit. Cujus interitu hostes elati, circumfusa undique suorum multitudine, magnam edunt stragem: dextrumque cornu hoc modo in angustias redactum, & tandem omnino profligatum, ad pedestre agmen refugere cogitur.

31. In sinistro autem, quod Neoptolemus Eumeni oppositus esset, congressis inter se acriter ducibus, ingens oritur contentio. Ex equis enim aliisque insignibus agniti, cominus inter se confligunt, & singulare hoc certamen ut victoria subsequatur, efficiunt. Postquam enim gladiis inter se dimicassent, mox admirabili insolentique pugnae genere commissi, dum ira simul & odio mutuo concitantur, dimissis e sinistra manu habenis, alter alterum corripit: Quo facto libero impetu equi sub illis excurrunt, ipsique ad terram prolabuntur. Et quamvis tam duro violentoque casu afflictis difficile esset surgere utrique, quippe dum armis etiam corpora impediuntur: Eumenes tamen prior assurgens poplitem Neoptolemi ferire occupat. Et quia magna erat divulsio, gressumque labefactans, enervatus ille jacet: & in pedes se erigere vulneris gravitate impeditur. Animi tamen firmitate corporis imbecillitatem superante, in genua connixus adversarii brachium & femur tribus ictibus sauciat. Quorum cum nullus esset lethalis, vulneribus adhuc calidis, Eumenes, secundo ictu collum impetens, Neoptolemum obtruncat.

32. Interea dum haec geruntur, caetera equitum

---

[p] *Καὶ παρορμ. Reg.* 1., unde copulam, quae aberat, revocavi. [q] *Τῇ μάχῃ Reg.* 2. *Vat.* [r] *Διαβεβοημένοι* ora *Steph.* [s] *Ἐγένετο Reg.* 1. *Leid.* Omnes *περιχεομ.* [t] Tria haec in *Reg.* 2. *Basil.* ponuntur post *φάλαγγα.* [u] *Παλάξας Reg.* 2. oraque *Steph.* [x] *Καλυόμενος ἐν τῷ Leid.* [y] *Τῆς ψυχῆς ἰδίαν*, prave.

milites circum duxit, in quibus vera audire non possent, & prius in aciem eduxit praeliumque commisit, quam scirent, cum quibus arma conferrent, testibus *Corn. Nep.* Eumen. C. 3. & *Plut.* ibid. ac T. II. pag. 506. D. P. Wess.

96. *Ἐὰν κρατήσωσι τὴν μάχην*] Si *τῇ μάχῃ* potius censueris, utere verbis similibus L. XIX, 43. Ego in vulgato acquiesco. P. Wess.

7. *Τοὺς ἱππεῖς ἑλομένων* &c.] Positum est loco *διελομένων*, ut alias solet. Infra L. XIX, 40. *Ἀλέξανδρος μὲν ἐν τοῖς ἱππεῦσιν ἐπὶ τὸ κέρας διῃρημένος* &c. P. Wess.

12. *Καὶ πυκνότητα τῶν ἀφιππευόντων*] Videtur rectius *ἐφιππευόντων*. neque enim sui equites eum ignorabant, sed, qui citato cursu invadebant, hostes. De exitu, quem Craterus fecit, paullo diversa prodiderunt *Corn. Nep.* Eumen. C. 4. & *Plut.* Eumen. p. 587. A. P. Wess.

15. *Καὶ τῷ πλήθει —— περιχεομένων*] Unius literae transpositione frequens in his libris vitium correxi. Vid. ad L. XIII, 51, XVI, 80. P. Wess.

35. *Ὁ μὲν Εὐμένης ἔφθασε —— τὴν ἰγνὺν παλάξας*] Hoc relinquendum duxi. *Plut.* Eum. pag. 587. C. *Ὁ μὲν Εὐμένης τοῦ Νεοπτολέμου προεξαναστὰς τὴν ἰγνύαν ὑπέκοψεν, αὐτὸς εἰς ὀρθὸν φθάσας καταστάς.* P. Wess.

41. *Ἐν γόνασι βεβηκὼς*] Vid. *T. Hemsterhusium* ad *Luciani* D. Deor. XXV, 1. & *H. Vales.* in *Eusebii* L. X. H. Eccles. pag. 192. P. Wess.

Olymp. cxiv. iii.

tum multitudo conserta pugna magnam utrinque stragem facit. Ideo dum alii cadunt, alii vulnerantur, anceps initio discrimen erat. At simulac Neoptolemum cecidisse, & utrumque cornu in fugam actum esse percrebuit, omnes fugam intendere, & ad phalangem peditum, tanquam ad praevalidum 645. quendam murum, se receperunt. Eumenes vero contentus hac victoria, & quod utriusque Ducis corpore esset potitus, tuba milites revocavit. Tum excitato tropaeo, & funeratis qui in acie ceciderant, per legationem profligatorum agmen exhortatus est, ut suis se copiis aggregarent, & quicunque vellent, discedendi copiam singulis fecit. Hanc pacificationis legem cum Macedones accepissent, data per jusjurandum fide, potestatem in pagis quibusdam vicinis frumentandi accipiunt: Sed Eumenem fraude circumvenerunt. Resumtis enim viribus, comparatisque alimentis, noctu inde digressi furtim ad Antipatrum se contulere. Eumenes sane perfidam jurisjurandi transgressionem ulcisci, & e vestigio phalangem persequi conabatur. Sed quod propter abeuntium strenuitatem, & a vulneribus obortam aegritudinem, nihil efficere posset, ab insecutione desistendum judicavit. Quod itaque insigni praelio victor duos magnae auctoritatis ductores interemisset, gloriam magnam consequutus fuit.

33. Antipater vero, exceptis qui ex fuga incolumes superfuerant, & recreatis, Ptolemaeo succurrere properans, in Ciliciam tendebat. Tum Perdiccas victoria Eumenis audita multo confidentior ad expeditionem in Aegyptum persequendam evasit. Cum Nilo igitur approximasset, non procul ab urbe Pelusio castra ponit: dumque fossam quandam antiquam repurgare instituit, & Nilus supra modum effusus labefactat opera, multi amicorum castris ejus desertis, ad Ptolemaeum transeunt. Ad caedes enim propensus erat, & remotis ab imperio caeteris ducibus hoc unice agebat, ut solus per vim regnum teneret. At contra Ptolemaeus beneficus erat, & aequus, & sententiae dicendae libertatem Ducibus relinquebat integram. Ad haec loca Aegypti maxime opportuna validis praesidiis, & omni telorum genere, caeterisque omnibus probe adornatis, occuparat. Hinc factum, ut quod aggrederetur, plerumque successum haberet: dum multi, benevolentia virum prosequuti, alacriter periculis se pro ipso offerrent. At Perdiccas, ut damna resarciret, ductores convocabat, aliosque donis, alios promissis magnificis, omnes denique colloquiis humanis, sibi conciliatis, adversus pericula ingruentia animabat. Cumque edixisset, ut ad profectionem parati forent, cum exercitu sub vesperam inde movit: nemini indicato loco, quo ducere constituis-

πλῆθος τῶν ἱππέων συμπεσὸν εἰς μάχην πολὺν ἐποίει φόνον. διὸ καὶ τῶν μὲν πιπτόντων, τῶν δὲ τραυματιζομένων, τὸ μὲν πρῶτον ἰσόρροπος ἦν ὁ κίνδυνος· μετὰ ταῦτα δὲ ᵃ φανερᾶς γενομένης τῆς τοῦ Νεοπτολέμου τελευτῆς, καὶ τῆς ἐπὶ θατέρου κέρατος τροπῆς, ἅπαντες πρὸς φυγὴν ὥρμησαν, καὶ καθάπερ πρὸς τεῖχος ὀχυρὸν, τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα 613. κατέφυγον. ὁ δ' Εὐμένης ἀρκεσθεὶς τῷ προτερήματι, καὶ τῶν στρατηγικῶν σωμάτων ἀμφοτέρων κυριεύσας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας. στήσας δὲ τρόπαιον, καὶ τοὺς νεκροὺς θάψας, διεπέμψατο πρὸς τὴν τῶν ἡττημένων φάλαγγα, παρακαλῶν ἑαυτῷ προσθέσθαι, καὶ διδοὺς ἐξουσίαν ἑκάστοις ὅσοι βούλονται τὴν ἀποχώρησιν ποιήσασθαι. δεξαμένων δὲ τὰς διαλύσεις τῶν Μακεδόνων, καὶ δόντων τὰς διὰ τῶν ὅρκων πίστεις, ἔλαβον ἐξουσίαν ἔν τισι κώμαις πλησίον κειμέναις ἐπισιτίσασθαι, καὶ παρεκρούσαντο τὸν Εὐμένη. ἀναλαβόντες γὰρ ἑαυτοὺς, καὶ τὰς τροφὰς παρασκευασάμενοι, νυκτὸς ἀπηλλάγησαν, καὶ λαθραίως ᵃ ἀπεχώρουν πρὸς τὸν Ἀντίπατρον. ὁ δὲ Εὐμένης ἐπεβάλετο μὲν κολάσαι τὴν ἀθεσίαν τῶν παραβεβηκότων τοὺς ὅρκους, καὶ διώκειν ᵇ ἐκ ποδὸς τὴν φάλαγγα· οὐδὲν δὲ δυνάμενος πρᾶξαι, διά τε τὰς ἀρετὰς τῶν ἀποχωρούντων, καὶ διὰ τὴν ἐκ τῶν τραυμάτων ἐλάττωσιν, ἀπέγνω τὸν διωγμόν. οὗτος μὲν οὖν ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας, καὶ δύο μεγάλους ἡγεμόνας ἀνελὼν, μεγάλης ἔτυχε δόξης.

Ἀντίπατρος δὲ τοὺς ἀπὸ τῆς φυγῆς διασωθέντας ἐκδεξάμενος καὶ προσαναλαβὼν, προῆγεν ἐπὶ Κιλικίας, σπεύδων βοηθῆσαι τῷ Πτολεμαίῳ. Περδίκκας δὲ, πυθόμενος τὴν κατὰ τὸν Εὐμένη νίκην, πολλῷ θρασύτερος ἐγένετο πρὸς τὴν εἰς Αἴγυπτον στρατείαν. ὡς δ' ἐγγὺς ἐγένετο τοῦ Νείλου, κατεστρατοπέδευσεν οὐ μακρὰν πόλεως Πηλουσίου. ἐπιχειρήσας δὲ διώρυγά τινα παλαιὰν καθαίρειν, καὶ τοῦ ποταμοῦ λάβρως ἐκραγέντος, καὶ τὰ ἔργα λυμηναμένου, πολλοὶ τῶν φίλων ᶜ ἐγκαταλιπόντες ἀπεχώρησαν πρὸς τὸν Πτολεμαῖον. καὶ γὰρ φονικὸς ἦν, καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων περιαιρούμενος τὰς ἐξουσίας, καὶ καθόλου πάντων βουλόμενος ἄρχειν βιαίως· ὁ δὲ Πτολεμαῖος τοὐναντίον εὐεργετικὸς καὶ ἐπιεικὴς, καὶ μεταδιδοὺς πᾶσι τοῖς ἡγεμόσι τῆς παρρησίας, πρὸς δὲ τούτοις, διειληφὼς πάντας τοὺς ἐπικαιροτάτους Αἰγύπτου τόπους φυλακαῖς ἀξιολόγοις καὶ βέλεσι παντοδαποῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν εὖ κατεσκευασμένοις. διὸ καὶ κατὰ τὰς ἐπιβολὰς κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπλεονέκτει, πολλοὺς ἔχων εὐνοοῦντας καὶ προθύμως διακινδυνεύοντας. ὁ δ' οὖν Περδίκκας, διορθούμενος τὰς ἐλαττώσεις, συνήγαγε τοὺς ἡγεμόνας, καὶ τοὺς μὲν δωρεαῖς, τοὺς δ' ἐπαγγελίαις μεγάλαις, πάντας δὲ φιλανθρώποις ὁμιλίαις ἐξιδιοποιησάμενος, προετρέψατο πρὸς τοὺς ἐπιφερομένους κινδύνους· παραγγείλας δὲ ἑτοίμους εἶναι πρὸς ᵈ ἀναζυγὴν, ὥρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως ἀφ' ἑσπέρας, 614. οὐδενὶ δηλώσας τὸν τόπον, εἰς ὃν διεγνωκὼς ἦν καταν-

---

a Φανερῶς Basil. a Ἀπεχώρει Reg. 1. b Ἐκποδὼν margo Steph. & Basil. c Ἐγκαταλείποντες Basil. d Ἀναζυγὴν Idem, insulse.

60. Ὅσοι βούλονται] &c.] Non ὅσοι sed ὅποι legendum suspicor. H. Steph.

61. Καὶ δόντων τὰς διὰ τῶν ὅρκων πίστεις] Corn. Nepos Eumen. C. 4. *Pedester exercitus, quod in ea loca erat deductus, ut invito Eumene elabi non posset, pacem ab eo petiit. Quam quum impetrasset, in fide non mansit, & se, simul ac potuit, ad Antipatrum recepit.* Quibus non dissimilia *Arrianus* apud *Photium* pag. 221. P. Wess.

67. Ἐπεβάλετο μὲν κολάσαι τὴν ἀθεσίαν] Legi etiam potest τὴν ἀδικίαν. L. Rhod.

Ἐπεβάλετο — τὴν ἀθεσίαν τῶν παραβεβηκότων] Nollem viro docto excidisset. Cui enim bono ea animadversio? Ἀθετεῖν τοὺς ὅρκους καὶ τὴν πίστιν saepe *Polybius* de spreta jurisjurandi religione, Lib. xi, 27. xv, 1., & ἀθεσίαν, cum de perfidia sermo est L. ii, 32. iii, 78.; quae ejus loca *Suidas* in Ἀθεσία exscripsit: tum L. iii, 49. διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἀθεσίαν τῶν κατοικούντων τὴν χώραν βαρβάρων. & cap. 70. τήν τε τῶν Κελτῶν ἀθεσίαν [illegible] ἐν τῇ πίστει. *Polybium* solens Noster aemulatur etiam in Excerpt. *Vales.* pag. 338. χρώμενοι δὲ τῇ συνήθει τοῖς Κρησὶν ἀθεσίᾳ. & post pauca [illegible] ἀθεσίας μὴ μετασχόντες. Convenit Hebraeorum מעל, ad quod Graece explicandum saepe adhibetur ab *Aquila*, docto interprete. Vid. *Psalm.* xxiv, 7. *Daniel.* ix, 24. P. Wess.

77. Πυθόμενος τὴν κατὰ τὸν Εὐμένη νίκην] Putes agi de victoria, quam de Cratero & Neoptolemo retulit Eumenes. Sed res habet aliter. Nam ejus partae nuntius tum demum venit, cum Per-

καταντᾷν. τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν ὁδοιπορήσας ἐν τάχει, κατεστρατοπέδευσε παρὰ τὸν Νεῖλον, πλησίον φρουρίου τινὸς, ὃ προσηγορεύετο Καμήλων τεῖχος. διαφαυσάσης δὲ τῆς ἡμέρας, [e] διεβίβαζε τὴν δύναμιν, ἡγουμένων τῶν ἐλεφάντων, ἐπακολουθούντων δὲ τῶν ὑπασπιστῶν καὶ κλιμακοφόρων, καὶ τῶν ἄλλων, δι' ὧν ἔμελλε τὴν τειχομαχίαν ποιεῖσθαι. ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐπιβάλλοντο οἱ κράτιστοι τῶν ἱππέων, οὓς διενοεῖτο πέμπειν τοῖς περὶ τὸν Πτολεμαῖον, ἐὰν τύχωσιν ἐπιφαινόμενοι.

Μεσοπορούντων δ' αὐτῶν, ἐπεφάνησαν οἱ περὶ τὸν Πτολεμαῖον δρόμῳ προσιόντες πρὸς τὴν [f] τοῦ πολίσματος ἐπικουρίαν. φθασάντων δ' αὐτῶν καὶ παρεισπεσόντων εἰς τὸ χωρίον, διά τε τῶν σαλπίγγων [g] καὶ βοῆς φανερὰν ποιησάντων τὴν ἑαυτῶν παρουσίαν, οἱ μὲν περὶ τὸν Περδίκκαν οὐ κατεπλάγησαν, ἀλλὰ τολμηρῶς προσῆγον τοῖς τειχίσμασιν. εὐθὺς δ' οἱ μὲν ὑπασπισταὶ προσθέμενοι τὰς κλίμακας ἀνέβαινον, οἱ δ' ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων τὸν χάρακα διέσπων, καὶ τὰς ἐπάλξεις [h] ἔρριπτον. ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἔχων περὶ [i] αὐτὸν τοὺς ἀρίστους, καὶ βουλόμενος προτρέψασθαι τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας καὶ φίλους προσιέναι τοῖς δεινοῖς, αὐτὸς ἀναλαβὼν τὴν σάρισαν, καὶ στὰς ἐπ' ἄκρου τοῦ προτειχίσματος, τοῦ μὲν ἡγουμένου τῶν ἐλεφάντων ἐξετύφλωσεν, ὑπερδέξιον ἔχων τὴν στάσιν, τὸν δ' ἐπικαθήμενον Ἰνδὸν τραυματίαν ἐποίησε· τοὺς δὲ διὰ τῆς κλίμακος ἀναβαίνοντας καταπεφρονηκότως τύπτων καὶ κατατραυματίζων, [k] περιεκύλισεν εἰς τὸν ποταμὸν μετὰ τῶν ὅπλων. ἀκολούθως δὲ τούτῳ καὶ τῶν φίλων τοῦ Πτολεμαίου διαγωνιζομένων, τὸ μὲν ἐχόμενον θηρίον, κατακοντισθέντος τοῦ κυβερνῶντος αὐτὸ Ἰνδοῦ, παντελῶς ἄχρηστον ἐγένετο. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τῆς τειχομαχίας συνεστώσης, οἱ μὲν περὶ τὸν Περδίκκαν ἐκ διαδοχῆς [l] προσβάλλοντες, πᾶσαν σπουδὴν εἰσεφέροντο [m] κατὰ κράτος ἑλεῖν τὸ χωρίον· ὁ δὲ Πτολεμαῖος, αὐτὸς ἀριστεύων, καὶ τοὺς φίλους παρακαλῶν ἐνδείξασθαι τὴν εὔνοιαν ἅμα καὶ τὴν ἀρετὴν, ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας συνεστήσατο. πολλῶν δ' ἀπολλυμένων παρ' ἀμφοτέροις, διά τε [n] τὴν ὑπερβολὴν τῆς τῶν ἡγεμόνων φιλοτιμίας, καὶ τῶν περὶ τὸν Πτολεμαῖον ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν τόπων πλεονεκτούντων, τῶν δὲ περὶ τὸν Περδίκκαν τοῖς πλήθεσιν ὑπερεχόντων, τὸ τελευταῖον ἀμφοτέρων διημερευσάντων τοῖς κινδύνοις, ὁ μὲν Περδίκκας λύσας τὴν πολιορκίαν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν. νυκτὸς δ' ἀναζεύξας, λαθραίαν 615. ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, καὶ κατήντησεν εἰς τὸν [o] ἀπεναντίον τόπον τῆς Μέμφεως, [p] πρὸς ᾧ συμβαίνει σχίζεσθαι τὸν Νεῖλον, καὶ ποιεῖν νῆσον, δυναμένην ἀσφαλῶς δέξασθαι στρατοπεδείαν τε καὶ δύναμιν τὴν μεγίστην. [q] εἰς ταύτην οὖν διεβίβασε τὴν δύναμιν, ἐπιπόνως τῶν στρατιωτῶν περαιουμένων, διὰ τὸ βάθος τοῦ ποταμοῦ. μέχρι γὰρ τοῦ γενείου τὸ ῥεῦμα προσπίπτον, [r] ἐσάλευε τὰ σώματα τῶν διαβαινόντων, ἅτε καὶ τῶν ὅπλων ἐμποδιζόντων τοὺς ἄνδρας.

ſet, totamque noctem citato itinere progreſſus juxta Nilum tandem caſtra metatur, non procul a caſtello quodam, cui murus Camelorum erat nomen. Hinc poſtquam illuxiſſet, copias transmiſit, praecedentibus Elephantis, & inſequentibus ſcutatis, cum ſcaligeris aliisque; quorum opera ad oppugnationem uſurus eſſet. Agmen tandem claudebant equitum fortiſſimi: quos Ptolemaicis objicere decreverat, ſi forte ſe oſtenderent.

Olymp. CXIV. III.

34. Jamque in medio itinere erant: cum equitatus Ptolemaei concitato curſu ad oppiduli defenſionem tendere viſus eſt. Qui licet caſtellum ingredi maturaſſent, tubarumque clangore ac vociferatu adventum ſuum teſtarentur, Perdiccas tamen non extimuit, ſed audacter muro copias admovit: Extemplo igitur clypeati ſcalis adjectis conſcendunt: Et qui Elephantis vehebantur, vallo disjecto propugnacula demoliuntur. Ibi Ptolemaeus optimis ſuorum ſtipatus, ut alios etiam duces & amicos ad pericula ſubeunda exſuſcitaret; correpta ſariſſa, & faſtigio propugnaculi inſiſtens, elephantum in fronte conſtitutum excaecat, altiorem namque ſtationem habebat; Indumque beluae inſidentem vulnerat. Qui vero per ſcalas ſubibant, 646. hos contemtim percuſſos vulneratosque cum armis in fluvium devolvit. Ad cujus exemplum dum & amici fortiter decertant, proxima etiam belua, Indo, qui eam gubernabat, transfixo, plane redditur inutilis. Oppugnatione igitur ad longum tempus extracta, Perdiccani, vicibus inter ſe permutatis, murum adorti, omni ſtudio id agunt, ut vi caſtellum expugnent. Ptolemaeus contra per ſe praeclare rem gerendo, & amicos, ut benevolentiam ſimul erga ſe & virtutem declarent, hortando, certamina Heroica committit. In hac ducum contentione acerrima, multi utrinque cadunt: Situ quidem loci editiore Ptolemaeani praevalent: & Perdiccani multitudine ſuperant. Ad extremum tota die periculis his inſumta, Perdiccas obſidione ſoluta in caſtra ſua retrocedit. Quibus noctu motis itinere tacito in regionem quandam venit Memphi adverſam, ubi Nilus in duas partes ſciſſus inſulam efficit, quae & caſtra & exercitum maximum recipere queat. Huc igitur copias traducit, licet difficilem & aerumnoſum militibus tranſitum faceret amnis profunditas. Ad mentum enim aqua pertingens inſtabilia reddebat corpora tranſeuntium. Quin & arma viros praepediebant.

35. Per-

---

[e] Διεβίβασε Reg. 1. [f] Non eſt in Baſil. [g] Exſulat ex Leid. [h] Ἔρριπτον Reg. 1. [i] Αὐτὸν in eadem. [k] Περιεκύλισε Leid. [l] Προσβαλόντες idem. [m] Καὶ τὸ κράτος Baſil. [n] Ὑπερβάλλουσαν τὴν τῶν ἡγ. φιλοτιμίαν Reg. 1. [o] Ἀπέναντι Leid. Reg. 2. ut in Matth. Evang. XXI, 2. [p] Πρὸς ὃν Leid. [q] Εἰς αὐτὴν οὖν διεβίβαζε Reg. 1. Leid. [r] Ἐσάλευσε Baſil.

Perdiccas ſuorum manibus perierat, ipſo teſte *Diodoro* C. 37., nec *Plutarcho* Eumen. pag. 587. diſſentiente. Ea proinde eſt, qua diebus ante poſteriorem hanc decem Neoptolemi conatus disjecerat. Paullo ante προῆγεν ἐπὶ Κιλικίας non muto, tametſi ἐπὶ Κιλικίαν longe tritius ſit. *Codd.* obſtant. P. Wess.

84. Καὶ γὰρ φονικὸς ἦν] Imperioſum & atrox Perdiccae ingenium notarunt *Juſtinus* L. XIII, 8. & *Arrianus* in Biblioth. *Phot.* p. 221. P. Wess.

4. Ὃ προσηγορεύετο καμήλων τεῖχος] Saepe τεῖχος de arce atque caſtello. Vid. ad L. XIII, 69. Statim rectius erit [illegible], monente in not. Auctario *Rhodomano*. P. Wess.

9. Οὓς διενοεῖτο πέμπειν τοῖς περὶ τὸν Πτολεμαῖον] Mallem compoſito ἀντιπέμπειν locum dediſſet, ut ſimili in re *Herodianus* L. III, 5. ἀντιπέμπει [illegible] &c. P. Wess.

21. Καὶ τὰς ἐπάλξεις ἔρριπτον] Ἔρριπτον nonnemo, cui etſi patrocinari videatur frequens τοῦ [illegible] & [illegible] confuſio, non accedo. Vulgatum nihil habet, cur ſperni debeat. Conf. *Joſeph.* in Belli Hiſtor. L. III, 7, 9. P. Wess.

45. Διημερευσάντων τοῖς κινδύνοις] Si praepoſitionis abſentia moleſta ſit, inſpice L. XII, 61. P. Wess.

49. Πρὸς ᾧ συμβαίνει σχίζεσθαι] Adi L. I, 33. P. Wess.

59. Ἐσ-

Olymp. CXIV. III.

35. Perdiccas igitur animadverſa fluvii difficultate, Elephantes ad ſiniſtram ſtatuit: qui exceptum fluminis impetum mitigarent. Equites vero ad dextram collocavit, quorum opera transverſim a fluvio raptos ſuſciperet, & incolumes in ripam ulteriorem transportaret. Sed novi quiddam & inexſpectati in hac copiarum trajectione accidit. Primis enim citra damnum transgreſſis, qui poſt illos tranſitum moliebantur, in magna pericula incidunt. Amnis enim, nulla de cauſa manifeſta, altius inſurgit, dumque integra ſubmergit corpora, omnes in ſummam perplexitatem adducit. Exundationis cauſa licet quaereretur, veritatis tamen ratio non occurrebat. Alii foſſam ad ſuperiores ripas olim egeſtam, ruptis aggeribus, aquas Nilo permiſcuiſſe: unde altius fluvii vadum ſit effectum. Alii imbres in ſuperioribus terris exortos, magnitudinem Nili auxiſſe, perhibebant; Sed neutrum ita ſe habebat. Sed ut primus vadi tranſitus minus incommodi haberet, inde evenit, quod arena adhuc immota conſiſteret. Sed in reliquo tranſitu, cum pedibus equorum & Elephantûm, agminis inſuper pedeſtris, calcata dimotaque arena fluminis impetu auferretur, excavato per hoc vado, profundior in medio fluento tranſitus erat. His de cauſis cum reliquum agmen flumen transmittere non poſſet: Perdiccas in magnam difficultatem incidit: quod nec illi, qui trajecerant, viribus hoſti pares eſſent: nec hi cis flumen ſuis opem ferre poſſent. Quapropter omnes retro abire juſſit. Dumque ita univerſum agmen transmittere amnem cogitur, qui natare ſciebant, & quibus corpora eſſent validiora, ſummas inter difficultates Nilum tranant, armis majore parte abjectis. Caeterorum, qui minus periti erat, pars fluvio abſorbentur, pars ad hoſtes deferuntur. Plerique diu huc illuc jactati a beluis in fluvio devorantur.

647. 36. Ubi igitur hunc ad modum ſupra duo millia perierant, inter quos etiam illuſtres quidam duces: alienior a Perdicca multitudo facta eſt. Ptolemaeus autem ejectorum ad ipſum corpora comburit, juſtiſque exſequiarum peractis, oſſa defunctorum neceſſariis & amicis transmittit. Quo facto Macedonum Perdiccae militantium animi longe magis in illum efferati, benevolentiam ſuam ad Ptolemaeum inclinant. Nox ut ingruit, caſtra lamentationis & luctus plena erant, quod tot viri tam contemtim, abſque ullo hoſtis ictu, periiſſent:

Ὁ δὲ Περδίκκας κατανοήσας τὴν δυσκολίαν τοῦ ῥείθρου, τοὺς μὲν ἐλέφαντας τοῦ ποταμοῦ ἐκ τῶν εὐωνύμων ἐπέστησεν, ἐκδεχόμενος τὴν καταφορὰν τοῦ ποταμοῦ, καταπραΰνοντας τὸ ῥεῖθρον· τοὺς δὲ ἱππεῖς ἐκ τοῦ δεξιοῦ μέρους ἔταξε, δι' ὧν ἐξεδέχετο τοὺς παραφερομένους ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, καὶ διέσωζεν εἰς τὸ πέραν. ἴδιον δέ τι καὶ παράδοξον συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν διάβασιν τῆς δυνάμεως ταύτης. τῶν πρώτων γὰρ ἀσφαλῶς διαβάντων, οἱ μετὰ ταῦτα περαιούμενοι, μεγάλοις περιέπιπτον κινδύνοις. ὁ γὰρ ποταμὸς, οὐδεμιᾶς οὔσης αἰτίας φανερᾶς, πολλῷ βαθύτερος ἐγίνετο, καὶ τῶν σωμάτων ὅλων καταδυομένων, ἅπαντες εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν [s] περιέπιπτον. τῆς δὲ κατὰ τὴν πλήρωσιν αἰτίας ἐπιζητουμένης, τὸ μὲν ἀληθὲς ἀσυλλόγιστον ἦν. ἔφασαν δ' οἱ μὲν ἐν τοῖς ἄνω [t] τόποις ἐγκεχωσμένην διώρυγα πάλιν ἐκφραχθῆναι, καὶ συμμιχθεῖσαν τῷ ποταμῷ, βαθύτερον πεποιηκέναι τὸν πόρον, οἱ δ' ὄμβρους ἐν τοῖς ἄνω τόποις γενομένους αὐξῆσαι τὸ μέγεθος τοῦ Νείλου. τούτων δ' οὐδέτερον ἦν· ἀλλὰ τοῦ πόρου τὴν μὲν πρώτην διάβασιν ἀσφαλεστέραν συνέβαινε γεγονέναι, ἀκεραίου τῆς κατὰ τὴν διάβασιν ἄμμου γεγενημένης· κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ὑπὸ τῶν προδιαβεβηκότων ἵππων τε καὶ ἐλεφάντων, ἔτι δὲ πεζῶν, τοῖς μὲν ποσὶ τὴν ἄμμον παιομένην καὶ κινουμένην ὑπὸ τοῦ ῥείθρου κατενεχθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο κοιλωθέντος τοῦ πόρου, βαθυτέραν [u] γενέσθαι τὴν διάβασιν κατὰ μέσον τὸν ποταμόν. διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν ἀδυνατούσης τῆς λοιπῆς δυνάμεως διαβῆναι τὸν ποταμὸν, [x] ὁ Περδίκκας εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἐνέπιπτε, τῶν μὲν διαβεβηκότων οὐκ ἀξιομάχων ὄντων τοῖς πολεμίοις, τῶν δ' ἐν τῷ πέραν μὴ δυναμένων βοηθεῖν τοῖς ἰδίοις, προσέταξεν εἰς τοὐπίσω πάλιν ἀπιέναι πάντας. διόπερ ἀναγκασθέντων ἁπάντων περαιοῦσθαι τὸ ῥεῖθρον, οἱ μὲν ἐπιστάμενοι καλῶς νεῖν, καὶ τοῖς σώμασιν [y] ἰσχυρότεροι, μετὰ πολλῆς κακοπαθείας διενήξαντο τὸν Νεῖλον, πολλὰ τῶν ὅπλων ἀποβαλόντες· τῶν δ' ἄλλων διὰ τὴν ἀπειρίαν οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ ῥείθρου [z] κατεπόθησαν, οἱ δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους ἐξέπεσον, οἱ πλεῖστοι δὲ παρενεχθέντες ἐπὶ πολὺν χρόνον, ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ποταμῷ θηρίων κατεβρώθησαν. 616.

[a] Ἀπολομένων δὲ πλειόνων ἢ δισχιλίων, ἐν οἷς καὶ τῶν ἐπιφανῶν τινες [b] ἡγεμόνων ὑπῆρχον, ἀλλοτρίως τὸ πλῆθος ἔσχε πρὸς τὸν Περδίκκαν. ὁ δὲ Πτολεμαῖος τὰ σώματα τῶν πρὸς αὐτὸν ἐκπεσόντων καύσας, καὶ τῆς ἁρμοζούσης κηδείας ἀξιώσας, ἀπέστειλε τὰ ὀστᾶ πρὸς τοὺς οἰκείους τε καὶ φίλους τῶν τετελευτηκότων. τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ παρὰ τῷ Περδίκκᾳ Μακεδόνες πρὸς μὲν τοῦτον πολλῷ μᾶλλον ἀπεθηριώθησαν, πρὸς δὲ τὸν Πτολεμαῖον ἀπέκλιναν ταῖς εὐνοίαις. ἐπιγενομένης δὲ νυκτὸς, πλήρης ἦν ἡ παρεμβολὴ κλαυθμοῦ καὶ πένθους, [c] τοσούτων ἀνδρῶν ἀλόγως ἀπολωλότων ἄνευ πολεμίας πλη-

---

[s] Περιεγίνοντο Reg. 2. Leid. cum Steph. ora. [t] Omittit Basil. [u] Γεγονέναι Leid. Reg. 1. [x] Ὁ δὲ Περδ. Leid. [y] Ἰσχυρότατοι Vat. Basil. [z] Κατεπίνοντο Basil. [a] Ἀπολομένων idem. [b] Τῶν ἡγ. Leid. [c] Τοσούτων ἀνδρ. ſine μὲν, quod Edd. inſerebant.

59. Ἐκδεχόμενος τὴν &c.] Reſarci ἐκδεχομένους τὴν καταφορὰν τοῦ ποταμοῦ καὶ καταπραΰνοντας. L. Rhod.

Ἐκδεχόμενος τὴν καταφ. τ. ποτ. καταπραΰνοντας] Optime Rhodomanus, cui viam monſtraſſe, niſi ſatis ea eſſet expedita, Caſtellionem diceres. Vertebat enim, elephantos ad ſiniſtram collocavit, qui fluminis impetum excipientes, fluctus mitigarent. P. Wess.

72. Ἐγκεχωσμένην διώρυγα πάλιν ἐκφραχθῆναι] Foſſae id genus per Aegyptum, ut Nilotica aqua ex agricolarum uſu diſpenſaretur, plures erant. Erant & Chomata, ſive aggeres fluvii aquam coercentes, & in aggeribus Diacopi, de quibus in leg. 10. D. de Extraordin. Criminib., & ſupr. L. I, 52. Recte vero Noſter incrementi ejus quod Perdiccae exercitui adeo incommodum in fluvii trajectu accidit, originem & cauſſam aliunde derivat. P. Wess.

89. Προσέταξεν εἰς τοὐπίσω ἀπιέναι] Particula quaepiam videtur ante vel poſt προσέταξεν omiſſa fuiſſe: aut paullo ſuperius, ſecunda abhinc linea, ante vel poſt τῶν μὲν. Nam etſi alii quoque loci ſimiles, aut ſaltem propemodum ſimiles, reperiuntur apud hunc ſcriptorem, hujuſmodi omiſſionem tamen vix ejus idiomati adſcribere auſim. H. Steph.

Προσέταξεν εἰς τοὐπίσω &c.] Legeris καὶ τῶν μὲν διαβεβηκότων, ut vir doctus ſuſpicatus eſt, pulcre decurret orationis tenor. Id miror, nihil hic de ſtrategemate addi, quo Perdiccam Ptolemaeus egregie circumſcripſit apud Polyaen. L. IV, 18. & Frontinum L. IV, 7, 20. cum nota Cl. Oudendorpii. P. Wess.

95. Οἱ πλεῖστοι δὲ παρενεχθέντες &c.] Fluvii impetu ablati, ut capitis principio, δι' ὧν ἐξεδέχετο τοὺς παραφερομένους. & L. XIV, 115. εἰ δὲ — διὰ τὴν σφοδρότητα τοῦ ῥεύματος παρεφέρετο. Lucianus Hermot. C. 86. ὥσπερ μοι παραφερόμενον ὑπὸ θολεροῦ τινος χειμάῤῥου

πληγῆς, καὶ τούτων οὐκ ἐλαττόνων ἢ χιλίων θηριοβρώτων γεγονότων· πολλοὶ μὲν τῶν ἡγεμόνων συνίσταντο, καὶ κατηγόρουν τοῦ Περδίκκου, πᾶσα δ' ἡ φάλαγξ τῶν πεζῶν ἀπαλλοτριωθεῖσα [d] φανερὰν διὰ τῆς ἀπειλούσης φωνῆς τὴν ἰδίαν κατεσκεύασεν ἀλλοτριότητα. [e] διόπερ πρῶτοι τῶν ἡγεμόνων ἀπέστησαν ὡς ἑκατὸν, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος [f] Πίθων, ὁ τοὺς ἀποστάντας Ἕλληνας καταπολεμήσας, οὐδενὸς δὲ τῶν Ἀλεξάνδρου λειπόμενος φίλων ἀρετῇ τε καὶ δόξῃ. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τῶν ἱππέων τινὲς συμφρονήσαντες ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ Περδίκκου κατήντησαν, καὶ προσπεσόντες ἀθρόοι κατέσφαξαν τὸν Περδίκκαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ γενομένης ἐκκλησίας, ὁ Πτολεμαῖος καταβὰς, καὶ τοὺς Μακεδόνας ἀσπασάμενος, περί τε τῶν καθ' αὑτὸν ἀπελογήσατο, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐκλελοιπότων, ἐχορήγησε [g] σῖτόν τε δαψιλῆ ταῖς δυνάμεσι, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἐπλήρωσε τὴν παρεμβολήν. μεγάλης δὲ τυγχάνων ἀποδοχῆς, καὶ δυνάμενος παραλαβεῖν τὴν ἐπιμέλειαν τῶν βασιλέων διὰ τὴν τοῦ πλήθους [h] εὔνοιαν, τούτου μὲν οὐκ ὠρέχθη, τῷ δὲ Πίθωνι καὶ Ἀρριδαίῳ χάριτας ὀφείλων, συγκατεσκεύασε τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν. οἱ γὰρ Μακεδόνες, βουλῆς προτεθείσης περὶ τῆς ἡγεμονίας, καὶ συμβουλεύσαντος Πτολεμαίου, πάντες προθύμως εἵλοντο τῶν βασιλέων ἐπιμελητὰς αὐτοκράτορας Πύθωνα καὶ Ἀρριδαῖον, τὸν τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως κατακομίσαντα. Περδίκκας μὲν οὖν ἄρξας ἔτη τρία, τοῦτον τὸν τρόπον ἀπέβαλε τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν ψυχήν.

Μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν εὐθὺς ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες ὅτι
617. παρατάξεως γενομένης περὶ Καππαδοκίαν, Εὐμένης νενίκηκε, Κρατερὸς δὲ καὶ Νεοπτόλεμος ἡττηθέντες [i] ἀνῄρηνται. τοῦτο δ' εἰ δυσὶ πρότερον ἡμέραις ἐγένετο τῆς Περδίκκου τελευτῆς, οὐδεὶς ἂν ἐτόλμησε τὰς χεῖρας Περδίκκᾳ προσενεγκεῖν, διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐημερίας. οἱ δ' οὖν Μακεδόνες, πυθόμενοι τὰ περὶ τὸν Εὐμένη, κατέγνωσαν αὐτοῦ θάνατον καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν πεντήκοντα, ἐν οἷς ἦν καὶ Ἀλκέτας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Περδίκκου. ἀπέκτειναν δὲ καὶ τῶν φίλων τοῦ Περδίκκου τοὺς μάλιστα πιστοτάτους, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἀταλάντην, ἣν ἦν γεγαμηκὼς Ἄτταλος, ὁ τοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν παρειληφώς. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Περδίκκου Ἄτταλος ὁ τοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν ἔχων, διέτριβε μὲν περὶ τὸ Πηλούσιον, ὡς δ' ἐπύθετο τήν τε τῆς γυναικὸς ἀναίρεσιν καὶ τὴν Περδίκκου, τὸν στόλον ἀναλαβὼν ἐξέπλευσε, καὶ κατήντησεν εἰς Τύρον. ὁ δὲ τῆς πόλεως ταύτης φρούραρχος Ἀρχέλαος, Μακεδὼν τὸ γένος, τὸν Ἄτταλον φιλοφρόνως ὑπεδέξατο, καὶ τήν τε πόλιν παρέδωκεν αὐτῷ, καὶ τὰ χρήματα, [k] δεδομένα μὲν ὑπὸ τοῦ Περδίκκου φυλάττειν, τότε δὲ δικαίως ἀποδεδομένα, τὸ δὲ πλῆθος ὄντα ταλάντων ὀκτακοσίων. ὁ

Olymp. CXIV. III.

inter quos non pauciores mille a beluis essent deglutiti. Multi igitur ducum coëuntes Perdiccam incusant: totaque peditum phalanx alienata, fremitu minisque inimicitiam suam prodit. Ducum ergo primores ad centum numero desciscunt. Inter quos nobilissimus erat Pytho: qui Graecos post defectionem debellarat, nulli amicorum Alexandri virtute & gloria secundus. Posthaec equitum nonnulli conspiratione facta, ad tentorium Perdiccae se conferunt, & conferto manipulo oppressum trucidant. Postridie congressis ad concionem militibus descendens eo Ptolemaeus, Macedones salutat, & quae a se facta essent, excusat. Tum quia commeatus defecerat, largam frumenti copiam agmini subministrat, aliisque necessariis castra replet. Quanquam igitur in magna gratia, & propter multitudinis favorem regum tutelam vendicare sibi facillime potuisset: id tamen non expetivit, sed Pythoni & Arrhidaeo, quorum meritis obstrictus esset, imperium summum conciliavit. Cum enim deliberationem Macedones de imperio proposuissent, consilio Ptolemaei omnes propensis animis Pythonem & Arrhidaeum, qui exuvias regis deportasset, regum curatores cum suprema potestate crearunt. Ad hunc itaque modum Perdiccas, cum triennium imperasset, imperium & vitam amisit.

37. Post hujus interitum, quidam nunciatum venere, quod praelio ad Cappadociam commisso vicisset Eumenes, Craterus autem & Neoptolemus cum vitae jactura succubuissent. Quod si pridie Perdiccae mortem antevertisset, nemo illi manus, propter successus magnitudinem, ausus fuisset inferre. Macedones igitur audito, quod Eumeni contigerat, tum ipsum, tum de adjunctis ipsi viros nobilissimos quinquaginta, quorum in numero etiam Alcetas Perdiccae frater erat, capite damnarunt. Interfecti etiam sunt ab his amicorum Perdiccae fidelissimi, & soror ejus Atalanta: quam Attalus, classis gubernationi praestitutus, uxorem duxerat. Post necem autem Perdiccae, Attalus, classis imperator, ad Pelusium agebat. Ubi certior de uxoris & Perdiccae caede factus, cum classe inde solvens, Tyrum appulit. Ubi Archelaus, praesidio urbis praefectus, genere Macedo, Attalum comiter excepit, urbemque cum pecuniis a Perdicca custodiae suae commissis, bona tunc fide restitutis, (octingenta autem erant talenta) tradidit. Ita Attalus ad Tyrum

sub-

---

[d] Φανερῶς Reg. 1. haud quidem absurde. [e] Διόπερ Leid. tum πρῶτοι μὲν Reg. 1., quod praestat. [f] Πίθων Reg. 1. Vulgo Πύθων, & statim ἀπωλείας Ἕλληνας. [g] Σῖτόν τε Reg. 1. unde restituo vocem ultimam. [h] Εὔνοιαν, τούτου absque διαζευγμένος Reg. 1. 2. Basil. Illos sequor. Mox Πίθωνι Reg. 1. pro Πύθωνι Edd. [i] Ἀνῄρηνται Reg. 1. Leid., quod commodius vulgato ἀνῄρηται. [k] Τὰ δεδομένα Leid.

μάχῃ καὶ τραχὺς —— — ἀνίστασαν quod viri docti, proscripto τῷ περιφερόμενον, optimo jure praeoptaverunt. Scribendum itidem erat meliorum Codd. consensu in Auctore Epist. ad Hebr. C. XIII, 9. διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε, i. e. ne patimini vos abripi, torrentis in modum. Quid enim tritius tali figura? Plutarchus T. II. pag. 5. E. ὅ γε μὴν πόλεμος χειμάῤῥου δίκην πάντα σύρει καὶ πάντα παραφέρει. Appian. Hannib. p. 549 οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ παραφερόμενοι — ὅτε σῶμα — ὅτε καὶ ἐδύοντο. P. Wess.

16. Ὁ τοὺς ἀπωλείας Ἕλληνας καταπολεμήσας] Nonne rectius τοὺς ἀποστάντας; L. Rhod.

Ὁ τοὺς ἀποστάντας — καταπολεμήσας] Citra dubium hoc Auctor reliquerat. Vitio ansam scripturae praebuit compendium, quod & ex ἀποστάντων supra C. 4. in Basil. edito fecerat ἀπωλειῶν. Confer hujus libri cap. 7., & invitis Codd. ita restitutum fuisse, non indignabere. P. Wess.

21. Κατέσφαξαν τὸν Περδίκκαν] Consentiunt Strabo L. XVII. p. 1144., Pausanias L. I, 6. cum Kuhnii nota, & Arrian. apud Phot. pag. 221. Non item Corn. Nepos in Eumene C. 5., qui quidem, cum Perdiccam a Seleuco & Antigono interfectum fuisse adfirmat, difficulter fidem prudentioribus faciet. P. Wess.

28. Διὰ τὴν τοῦ πλήθους εὔνοιαν, τούτου μὲν οὐκ &c.] Edebatur διὰ τὴν τοῦ πλήθους εὔνοιαν διαζευγμένος, τούτου & seqq. Quorum διαζευγμένος membranarum imperio proscripsi, quippe nulli rei, hoc certe loco. P. Wess.

39. Εὐθὺς ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες] Recte: duo enim dies abierant a nece Perdiccae, cum victoriae nuncius in Aegyptum perferretur, Plut. Eumen. p. 587. E. P. Wess.

47. Καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν πεντήκοντα] Eadem Arrian.

Olymp. cxiv. iii. ſubſiſtens, quicunque e caſtris ad Memphim Perdiccae amicorum evaſerant, collectos ad ſe recepit.

648. 38. Poſtea vero quam Antipater in Aſiam trajecerat, Aetoli pro conditione foederis cum Perdicca initi, expeditionem fecerunt in Theſſaliam, ut vires Antipatri diſtraherent. xii. autem peditum millia & cccc. equites habebant, quorum Alexander Aetolus imperator erat. In tranſitu Amphiſſenſes Locros obſidione cingunt, agrumque illorum incurſant, & nonnulla de vicinis oppidulis redigunt in poteſtatem. Quin etiam, Polyclem Antipatri ducem, praelio victum cum militibus non paucis interimunt. Captivorum alii venumdati, alii numerato precio ſuis reſtituti. Hinc Theſſaliam adorti, pleroſque induxerunt, ut belli cum Antipatro gerendi ſocietatem ſecum jungerent. Et protenus coacta ſunt in univerſum xxv. millia peditum, & mille ac quingenti equites. Ab his dum civitates in fidem accipiuntur: Acarnanes inimicitias gerentes cum Aetolis, Aetoliam invadunt, agroſque populantur & urbes obſident. In quo periculo cum Aetoli patriam ſuam verſari audiunt, caeteros quidem milites in Theſſalia relinquunt, Menone Pharſalio illis praefecto, ipſi autem, popularibus aſſumtis, celeriter in Aetoliam reverſi, Acarnanibus terrorem incutiunt, & patriam e periculis eripiunt. Quibus ita occupatis, Polyſperchon, dux Macedoniae relictus, cum manu inſtructiſſima in Theſſaliam venit, acieque victis hoſtibus, tum imperatorem illorum Menonem interemit, tum maximam caeterorum partem concidit, & Theſſaliam recuperavit.

39. In Aſia vero Arrhidaeus & Pytho, regum curatores, a Nilo cum regibus & copiis digreſſi, in Triparadiſum ſuperioris Syriae pervenerunt. Ibi dum Eurydice multa curioſius agit, & curatorum ſtudiis adverſatur, Pytho incommoditate illa offenſus, quod & Macedones in mandata ejus magis intentos videret, advocata concione, tutela ſe abdicavit. Macedones ergo Antipatrum cum ſumma poteſtate curatorem elegerunt. Is paucis diebus elapſis ad Triparadiſum profectus, Eurydicen commota ſeditione Macedones ab Antipatro alienantem offendit. Eratque tumultus haud mediocris in exercitu. Ibi univerſis in concionem advocatis, orationem ad populum Antipater

δ' Ἄτταλος ἐν τῇ Τύρῳ διατρίβων, ἀνελάμβανε τοὺς Περδίκκου φίλους τοὺς διασωζομένους ἐκ τῆς πρὸς τῇ Μέμφει στρατοπεδείας.

Ἀντιπάτρου δ' εἰς τὴν Ἀσίαν διαβεβηκότος, Αἰτωλοὶ κατὰ τὰς πρὸς Περδίκκαν συνθήκας ἐστράτευσαν εἰς τὴν Θετταλίαν, ˡ ἀντιπερισπάσαι βουλόμενοι τὸν Ἀντίπατρον. εἶχον δὲ στρατιώτας, πεζοὺς μὲν μυρίους καὶ δισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ᵐ τετρακοσίους, ὧν ἦν στρατηγὸς Ἀλέξανδρος Αἰτωλός. ἐν παρόδῳ δὲ τοὺς Ἀμφισσεῖς Λοκροὺς πολιορκήσαντες, τήν τε χώραν αὐτῶν κατέδραμον, καί τινα τῶν πλησίον πολισμάτων εἷλον. ἐνίκησαν δὲ μάχῃ τὸν Ἀντιπάτρου στρατηγὸν Πολυκλῆν, καὶ ⁿ τοῦτόν τε καὶ τῶν στρατιωτῶν οὐκ ὀλίγους ἀνεῖλον· τῶν δὲ ζωγρηθέντων οὓς μὲν ἀπέδοντο, οὓς δὲ ἀπελύτρωσαν. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς Θετταλίαν ἐμβαλόντες, τοὺς πλείστους τῶν Θετταλῶν ἔπεισαν κοινωνεῖν τοῦ πρὸς Ἀντίπατρον πολέμου· καὶ ταχέως ἠθροίσθησαν οἱ πάντες, πεζοὶ μὲν δισμύριοι ᵒ καὶ πεντακισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ χίλιοι πεντακόσιοι. τούτων δὲ προσαγομένων τὰς πόλεις, Ἀκαρνᾶνες ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς Αἰτωλοὺς ἐνέβαλον εἰς τὴν Αἰτωλίαν, καὶ τήν τε χώραν ἐδῄουν, καὶ τὰς πόλεις ἐπολιόρκουν. οἱ δὲ Αἰτωλοί, πυθόμενοι τὰς ἰδίας πατρίδας ᵖ διακινδυνεύειν, τοὺς μὲν ἄλλους στρατιώτας 618. ἀπέλιπον ἐν Θετταλίᾳ, Μένωνα τὸν Φαρσάλιον ἐπιστήσαντες στρατηγόν· αὐτοὶ δὲ τοὺς πολιτικοὺς ἀναλαβόντες, ἧκον συντόμως εἰς τὴν Αἰτωλίαν, καὶ τοὺς Ἀκαρνᾶνας καταπληξάμενοι, τὰς πατρίδας ἠλευθέρωσαν τῶν κινδύνων. τούτων δὲ περὶ ταῦτα ἀσχολουμένων, Πολυσπέρχων ὁ καταλελειμμένος ἐν Μακεδονίᾳ στρατηγός, ἧκεν εἰς ᑫ τὴν Θετταλίαν μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου· νικήσας δὲ παρατάξει τοὺς πολεμίους, τόν τε στρατηγὸν Μένωνα ἀνεῖλε, καὶ τῶν ἄλλων κατέκοψε τοὺς πλείστους, καὶ τὴν Θετταλίαν ἀνεκτήσατο.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Ἀρριδαῖος καὶ ʳ Πύθων, οἱ τῶν βασιλέων ἐπιμεληταί, ˢ ἀναζεύξαντες ἀπὸ τοῦ Νείλου μετὰ τῶν βασιλέων καὶ τῆς δυνάμεως, ἧκον εἰς Τριπαράδεισον τῆς ἄνω Συρίας. ἐνταῦθα δὲ Εὐρυδίκης τῆς βασιλίσσης πολλὰ περιεργαζομένης, καὶ ταῖς τῶν ἐπιμελητῶν ἐπιβολαῖς ἀντιπραττούσης, οἱ μὲν περὶ τὸν Πύθωνα δυσχρηστούμενοι, καὶ τοὺς Μακεδόνας ὁρῶντες τοῖς ἐκείνης προστάγμασιν ἀεὶ μᾶλλον προσέχοντας, συνήγαγον ἐκκλησίαν, καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ᵗ ἀπείπαντο· οἱ δὲ Μακεδόνες ἐπιμελητὴν ᵗ εἵλοντο τὸν Ἀντίπατρον αὐτοκράτορα. οὗτος δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας καταντήσας εἰς Τριπαράδεισον, κατέλαβε τὴν Εὐρυδίκην στασιάζουσαν, καὶ τοὺς Μακεδόνας ἀπαλλοτριοῦσαν ἀπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου. ταραχῆς δὲ μεγάλης οὔσης ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ κοινῆς ἐκκλησίας συναχθείσης, ὁ μὲν Ἀντίπατρος διαλεχθεὶς τοῖς πλή-

---

l Ἀντισπάσαι ora *Steph.*, ἀντιπερισπάσαι *Reg.* 1. *Leid.* m Τετρακοσίους iidem. Cett. τετρακισχιλίους. n Τοῦτο τε τῶν *Reg.* 2., in *Leid.* copula quoque deeſt. o Et hic eam *Leid.* omittit. p Κινδυνεύειν *Leid. Reg.* 2. Non male. q Non habet *Baſil.* r Loco Πύθων in *Reg.* 1. Πείθων ſemper. s Ἀναστρέψαντες *Leid.* t Εἵλαντο *Baſil.*

rium. in *Photii* Cod. xcii. p. 221. Facta autem ea condemnatio ab exercitu, quod is vetuſto Macedonum more de capitalibus rebus inquirebat, ceu notum ex *Curtio* eſt L. vi, 8, 25. P. Wess.

67. Ἀντιπερισπάσαι βουλόμενοι τὸν Ἀντίπατρον] Legitimum eſt ἀντιπερισπάσαι. *Polyb.* L. ii, 24. ἵνα ἂν ἐμβαλόντες εἰς τὴν τῶν Βοιῶν χώραν ἀντιπερισπῶσι τοὺς ἐξεληλυθότας. *Ut facta in Boiorum regionem excurſione, eos qui exierant ad ſua defendenda retraherent.* Plura ad L. xiv, 49. Statim ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους legitimum eſſe, oſtendunt ſequentia P. Wess.

81. Ἀκαρνᾶνες ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς Αἰτωλοὺς] Perpetuae inter vicinas has gentes erant inimicitiae, quarum inſigne indicium exhibent *Polybii* fragmenta apud *Suidam* in [illegible] & [illegible]. Namque ad Acarnanas illorumque in Aetolos expeditionem, etſi hac ſerius ſuſceptam, ea pertinere *Livius* L. xxvi, 25. locuples teſtis eſt. P. Wess.

86. Μένωνα τὸν Φαρσάλιον] Videtur is eſſe, de quo ſuperius cap. 15. hujus libri. P. Wess.

99. Ἐν Τριπαραδείσῳ τῆς ἄνω Συρίας] Vocat τὴν ἄνω Συρίαν quae ultra Oronten fluvium in Ciliciam vergit L. xix, 93. & xx, 48. Quare in Τριπαραδείσῳ haud male congruit ſitus urbis *Paradiſi* non longe a Laocidea Scabioſa apud *Ptolemaeum* L. v, 15. p. 160., & *Plinium* L. v, 23. P. Wess.

3. Οἱ περὶ τὸν Πύθωνα &c.] Non ille ſolum, ut voluit Interpres, ſed & Arrhidaeus ejus collega, indice *Arriano* apud *Phot.* p. 221., ubi de Eurydice & mota a militibus in Antipatrum ſeditione copioſius. P. Wess.

20. Τῶν δ' ἄνω Σατραπειῶν] Bene ſit amanuenſi *Reg. ſec.*, qui veram *Diodoro* ſcripturam reddidit. *Arrianus* dict. loco, τῶν δὲ ΑΝΩ σατραπειῶν, τὴν μὲν μέσην τῶν ποταμῶν γῆν καὶ τὴν Ἀρβηλῖτιν Ἀμφιμάχῳ τῷ τοῦ βασιλέως ἀδελφῷ ἔνειμε. Adde hujus lib. caput ſeptimum, unde ſimilem maculam deterſimus. Porro Ἀρβηλῖτιν refinxi ex altero *Regio*. Ἄρβηλα enim Ἀρβηλίτας & Ἀρβηλῖτιν formant, nunquam Ἀρβηλᾶτιν. Conſentit *Arrianus*, uti vides. P. Wess.

22. Ἀντι-

πλήθεσι, [v] τὴν μὲν ταραχὴν κατέπαυσε, τὴν δ' Εὐρυδίκην καταπληξάμενος, ἔπεισε τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. μετὰ δὲ ταῦτα τὰς σατραπείας ἐξ ἀρχῆς ἐμερίσατο, καὶ Πτολεμαίῳ μὲν τὴν προϋπάρχουσαν προσώρισεν. ἀδύνατον γὰρ ἦν τοῦτον μεταθεῖναι, διὰ τὸ δοκεῖν τὴν Αἴγυπτον διὰ τὴν ἰδίαν [x] ἀνδρείαν ἔχειν οἱονεὶ δορίκτητον. καὶ Λαομέδοντι μὲν τῷ Μιτυληναίῳ Συρίαν ἔδωκε, Φιλοξένῳ δὲ τὴν Κιλικίαν, τῶν δ' [y] ἄνω Σατραπειῶν Μεσοποταμίαν μὲν καὶ τὴν [z] Ἀρβηλῖτιν Ἀμφιμάχῳ, τὴν δὲ Βαβυλωνίαν Σελεύκῳ, Ἀντιγόνῳ δὲ τὴν Σουσιανὴν, διὰ τὸ τοῦτον πρῶτον πεποιῆσθαι τὴν ἐπὶ τὸν Περδίκκαν ἐπίθεσιν, [a] Πευκέστῃ δὲ τὴν Περσίδα, Τληπολέμῳ δὲ τὴν Καρμανίαν, [b] Πύθωνι δὲ Μηδίαν, Φιλίππῳ δὲ τὴν Παρθυαίαν, Ἀρίαν δὲ καὶ [c] Δραγγίνην Στασάνδρῳ τῷ Κυπρίῳ· τὴν δὲ Βακτριανὴν καὶ Σογδιανὴν Στασάνορι τῷ Σολίῳ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὄντι νήσου. [d] Παροπαμισάδας δὲ Ὀξυάρτῃ προσώρισε, τῷ Ῥωξάνης πατρὶ τῆς Ἀλεξάνδρου γυναικός, τῆς δὲ Ἰνδικῆς τὰ μὲν συνορίζοντα Παροπαμι-

19. σάδαις, [e] Πύθωνι τῷ Ἀγήνορος· τὰς δ' ἐχομένας βασιλείας, τὴν μὲν παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, Πώρῳ, τὴν δὲ παρὰ τὸν Ὑδάσπην, Ταξίλῃ. οὐ γὰρ ἦν τούτους τοὺς βασιλεῖς μετακινῆσαι χωρὶς βασιλικῆς δυνάμεως, καὶ ἡγεμονίας ἐπιφανοῦς. τῶν δὲ πρὸς τὴν ἄρκτον κεκλιμένων, Καππαδοκίαν μὲν Νικάνορι, Φρυγίας δὲ τῆς μεγάλης [f] καὶ Λυκίας Ἀντιγόνῳ, καθάπερ πρότερον εἶχε, Καρίαν δὲ [g] Κασσάνδρῳ, [h] Λυδίαν δὲ Κλείτῳ, Φρυγίαν δὲ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Ἀρριδαίῳ. στρατηγὸν δὲ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως ἀπέδειξεν Ἀντίγονον, ᾧ προστεταγμένον ἦν καταπολεμῆσαι Εὐμενῆ τε καὶ Ἀλκέταν· παρέζευξε δὲ τῷ Ἀντιγόνῳ [i] χιλίαρχον τὸν υἱὸν Κάσσανδρον, ὅπως μὴ δύνηται διαλαθεῖν ἰδιοπραγῶν. Αὐτὸς δὲ τοὺς βασιλεῖς ἀναλαβὼν καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν, προῆγεν ἐπὶ [k] τὴν Μακεδονίαν, κατάξων τοὺς βασιλεῖς ἐπὶ τὴν πατρίδα.

Ἀντίγονος δ' ἐπὶ τῆς Ἀσίας ἀποδεδειγμένος στρατηγὸς [l] διαπολεμῆσαι πρὸς Εὐμενῆ, ἤθροισεν ἐκ τῆς χειμασίας τὰς δυνάμεις. παρασκευασάμενος δὲ τὰ πρὸς τὴν μάχην, προῆγεν ἐπὶ τὸν Εὐμενῆ, διατρίβοντα περὶ Καππαδοκίαν. ὁ δ' Εὐμένης, ἀποστάντος ἀπ' αὐτοῦ τινος τῶν ἐπιφανῶν [m] ἡγεμόνων ὄνομα Περδίκκου, στρατοπεδεύοντος ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ὁδοῦ μετὰ τῶν συναποστάντων στρατιωτῶν, πεζῶν μὲν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ πεντακοσίων, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτὸν Φοίνικα τὸν Τενέδιον, ἔχοντα πεζοὺς μὲν ἐπιλέκτους τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους. οὗτος δὲ νυκτοπορίᾳ [n] συντόνῳ χρησάμενος, προσέπεσε τοῖς ἀποστάταις ἀπροσδοκήτως περὶ δευτέραν φυλακὴν νυκτερινήν· καταλαβὼν δ' αὐ-

habuit: qua & tumultum ſedavit, & Eurydicen timore injecto ad quieſcendum adduxit. Dehinc Satrapias denuo partitus eſt; Et Ptolemaeo, quam huc uſque tenuerat, aſſignavit. Fieri enim haud poterat, ut is alio transferretur; Propterea quod ſua ipſius virtute Aegyptum velut armis partam obtinuiſſe videretur. Laomedonti Mitylenaeo Syriam; & Philoxeno Ciliciam dedit. Ex ſuperioribus autem Satrapiis Meſopotamiam & Arbelitidem Amphimacho; Babyloniam Seleuco; & Antigono Suſianam tradidit; quod is Perdiccae invadendi initium fecerat; Peuceſtae autem Perſiam; Tlepolemo Carmaniam; Pythoni Mediam; Philippo Parthiam conceſſit. Ariam porro & Dranginam Staſandro Cyprio; Bactrianam & Sogdianam Staſanori Solio, ex eadem inſula oriundo; Paropamiſadas autem Oxyartae Rhoxanes, quam Alexander uxorem duxerat, parenti; Et Indiam Paropamiſadis conterminam, Pythoni Agenoris attribuit. Ex regnis quae deinceps ſequuntur, id quod Indum fluvium attingit, Poro; Quod juxta Hydaſpen eſt, Taxili reliquit. Hi enim reges loco moveri non poterant abſque regiis copiis, & imperio illuſtri. Ex illis, quae ad ſeptentriones jacent, Cappadociae Nicanorem; Phrygiae majori & Lyciae Antigonum, uti prius hanc obtinuerat, praeeſſe juſſit. Caſſandro denique Cariam, Clito Lydiam, & Arrhidaeo Phrygiam ad Helleſpontum deſtinavit. Regii autem exercitus imperatorem deſignavit Antigonum; Cui imperatum erat, ut Eumenem & Alcetam debellaret. Antigono filium ſuum Caſſandrum, uti Chiliarchum, adjunxit, ut ſi quid privatae rei moliretur, clam id habere non poſſet. Ipſe cum regibus & agmine ſuo Macedoniam verſus iter intendit, ut reges in patriam reduceret.

Olymp. CXIV. III.

40. Antigonus ergo imperator Aſiae declaratus, ad Eumenem bello ſubigendum ex hybernis copias ad ſe contrahit, & comparatis bello neceſſariis in Eumenem ducit, qui tunc ad Cappadociam ſubſiſtebat. Ab eo tunc ex praecipuis ducibus quidam nomine Perdiccas deſciverat, & tridui via cum milite defectionis ſocio (erant autem peditum tria millia, equites quingenti) caſtra habebat. Contra hunc igitur Phoenicem Tenedium cum IV. millibus ſelectiſſimorum peditum, & mille equitibus miſit. Is noctu raptim iter faciens ex improviſo rebelles circa ſecundam noctis vigiliam opprimit, adhuc dormientes, captoque Per-

---

[v] Haec uſque in ἔπεισε in ſuo non invenit *Leid.* [x] Ἀνδρείας *Venet. Reg.* 1, ambo, *Leid.* & *Steph.* margo cum *Vatic.* Vulgo ἀνδραγαθίας pari ſententia, ſed vincant *Codd.* Mox δορίκτητον *Reg.* 1. ut apud *Lycophron.* v. 933. *Polybium*, *Appianum* & alios. [y] Ἄνω *Reg.* 2. Cett. ἄλλων. [z] Ἀρβηλαῖαν *Reg.* 1. Ἀρβηλῖτιν alii omnes. [a] Πευκέστῃ *Baſil.* [b] Πίθωνι *Reg.* 1. [c] Δραγγίνην *Leid.* [d] Παροπανισ. *Leid.* & *Reg.* 2. cum *Veneto.* [e] Πίθωνι *Reg.* 1. & *Leid.* Alii Πύθωνι. [f] Καὶ Λυκίας *Reg.* 1. In *Edd.* καὶ Κιλικίας. [g] Κασσάνδρῳ *Baſil.* [h] Κιλικίας *Leid. Reg.* 1. Vulgo Λυδίας. [i] Χιλίαρχον *Reg.* 1. [k] Abeſt *Reg.* 2. [l] Διαπολεμήσοντα *Reg.* 1. [m] Ἡγεμόνων ὄνομα *Leid. Reg.* 1. ora *Steph.* Cett. ἡγεμόνος ὀνομαστός. [n] Συντόνῳ *Leid.* συντόνως *Reg.* 1.

22. Ἀντιγόνῳ δὲ τὴν Σουσιανὴν] Corrige ocius Ἀντιγένει. Antigono, ut ſtatim ſuccedit, aliud muneris & amplius quidem injunctum fuit. Iterum *Arrianus*, Ἀντιγένει δὲ τῷ πρώτῳ μὲν ἐπιθεμένῳ Περδίκκᾳ, τῶν δὲ ἀργυρασπίδων Μακεδόνων ἡγεμόνι, τῆς Σουσιανῆς ἀπένειμεν ἀρχήν. Quae quidem hominem ita ſignant, ut dubium non relinquatur de correctionis fide. Vid. modo infra cap. 62. Geminum mendum *Freinſhemius*, cui neque hoc latuit, ſuſtulit ex *Curtii* L. VIII, 14. 15. P. Wess.

38. Καὶ Λυκίαν Ἀντιγόνῳ] Supra cap. 3. Ἀντιγόνῳ δὲ Παμφυλίαν καὶ ΛΥΚΙΑΝ καὶ τὴν μεγάλην καλουμένην Φρυγίαν. Optime ergo veteres ſchedae, praeſertim cum adſtipuletur *Arrianus*, & Philoxeno Cilicia fuerit contributa. Simile peccatum corrupit *Dexippi* verba apud *Phot.* Cod. LXXXII. pag. 200. Ἀντίγονος δὲ Παμφύλων καὶ Κιλίκων μέχρι Φρυγίας. Atqui Cilices priore diviſione, qua de *Dexippus*, imperio Philotae erant permiſſi. Sed ſcripſerat καὶ Λυκίων ille. P. Wess.

39. Καρίαν δὲ Κασσάνδρῳ] *Arrianus* Καρίαν δὲ Ἀσάνδρῳ ἔνειμε, Λυδίαν δὲ Κλείτῳ ἔδωκε. At in priore diviſione Καρῶν Κάσανδρος apud eundem eſt praefectus, in *Dexippo* vero *Photii* pag. 200. Καρῶν δὲ Ἄσανδρος. Dubium itaque Caſanderne an Aſander Cariae fuerit impoſitus. *Freinſhemius* ad *Curtii* L. X, 10. pag. 815. in Caſſandri partes tranſit, Noſtro hujus libri cap. 3. & *Juſtino* L. XIII, 4. faventibus; quam tamen in *Curtiano* Indice ſententiam repudiavit, Aſandrum praeoptans. Et, me quidem arbitro, prudenter. Nam in priore diviſione, non diffitente *Juſtino*, Caſſander Antipatri filius *ſtipatoribus regis ſatellitibuſque* praefectus eſt. Qui potuit ergo eodem tempore Cariam adminiſtrare? Hac vero ſecunda provinciarum deſcriptione a patre adjunctus eſt Antigono, ut Chiliarchi munus fungens conſilia ejus ſpecularetur. Proinde Ἀσάνδρῳ & hic & cap. 3, tum etiam in *Arriano*, *Juſtino*, *Oroſio* verius erit. Porro Λυδίαν δὲ Κλείτῳ reddidi, quod Lycia fuerit juris Antigoni. Ly-

Olymp. cxiv. iii.

Perdicca exercitu potitur. Tum praecipuos defectionis auctores capite multat Eumenes, & milites caeteris mixtos humaniter tractat, ſibique benevolentiam illorum conciliat. Poſthaec Antigonus per internuncium cum Apollonide, equitum praefecto quodam, apud Eumenem agente, ingentibus promiſſis, ut proditorem ſe exhiberet, in pugna ad hoſtes tranſeundo, effecit. Caſtra tum habebat Eumenes in quibuſdam Cappadociae locis, equeſtri praelio accommodatis. Antigonus igitur cum toto exercitu illuc profectus, ſuperiores camporum tractus, quibus montes imminent, occupavit. Habebat per id tempus Antigonus ſupra decem millia peditum (quorum pars dimidia Macedones erant, virtute admirabiles) & duo millia equitum, cum Elephantibus triginta. Eumenes vero non minus xx. м. peditum, & v. millia equitum. Praelium hinc acerrimum committitur; & propter ſubitum Apollonidis cum equitatu a ſociis ſeceſſum, Antigonus vincit ad iix. м. adverſariorum occiſis. Impedimentis quoque omnibus potitur, adeo, ut Eumeniani qua ob cladem acceptam exſternarentur, qua ob jacturam impedimentorum animos deſponderent.

41. Tum Eumenes in Armeniam, ut incolarum aliquos in ſocietatem armorum pertraheret, fugere inſtituerat. Sed celeritate praeventus, cum & milites ad Antigonum tranſire videret, Caſtellum quoddam munitum (Nora vocatur) occupavit. Per quidem exiguum illud erat, quod ambitus duo ſtadia non excederet, ſed firmitate admirandum. Nam domos in celſa petra conſtructas habebat, & partim natura, partim manuum opera, mirifice communitum erat. Repoſita etiam illic fuerat ingens frumenti, lignorum, & id genus aliorum copia, adeo ut in multos annos omnia praebere affatim illis poſſet, qui illuc perfugiſſent. Comitabantur autem fugientem amici benevolentia praeſtantes; qui in extremo rerum diſcrimine mori cum illo decreverant. Quorum omnium numerus erat equitum ſimul & peditum circiter Ioc.

650. Antigonus vero adjunctis ſibi copiis Eumenianis, Satrapiiſque & reditibus illarum potitus, magnam inſuper pecuniarum vim adeptus, res majores appetere coepit. Nondum enim quiſquam ex ducibus Aſiaticis tantas habebat vires, ut cum eo de

τοὺς κεκμηκότας, τόν τε Περδίκκαν ἐζώγρησε, καὶ τῆς δυνάμεως ἐγκρατὴς ἐγένετο. Εὐμένης δὲ τοὺς αἰτιωτάτους τῆς ἀποστάσεως ἡγεμόνας ἐθανάτωσε· τοὺς δὲ στρατιώτας τοῖς ἄλλοις ἀναμίξας, [o] καὶ φιλανθρώπως προσενεχθεὶς, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις ἐποιήσατο. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἀντίγονος διαπεμψάμενος [p] πρὸς Ἀπολλωνίδην τινὰ τῶν ἱππέων ἀφηγούμενον παρ' Εὐμένει, μεγάλαις ἐπαγγελίαις δι' ἀπορρήτων ἐποίησε προδότην γενέσθαι, καὶ κατὰ τὴν μάχην αὐτομολῆσαι. τοῦ δ' Εὐμένους στρατοπεδεύοντος τῆς Καππαδοκίας [q] ἔν τισιν εὐθέτοις πεδίοις πρὸς [r] ἱππομαχίαν, ἐπιβαλὼν ὁ Ἀντίγονος μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως κατελάβετο τὴν ὑπερκειμένην τῶν πεδίων ὑπώρειαν. εἶχε δ' ὁ μὲν Ἀντίγονος κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων (ὧν ἦσαν οἱ ἡμίσεις Μακεδόνες, 620. θαυμαστοὶ κατὰ τὰς ἀνδραγαθίας) ἱππεῖς δὲ δισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ τριάκοντα· ὁ δ' Εὐμένης πεζοὺς μὲν [s] οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ πεντακισχιλίους· γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τοῦ Ἀπολλωνίδου μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων ποιησαμένου ἀλόγως ἀπὸ τῶν ἰδίων διάστασιν, ἐνίκησεν ὁ Ἀντίγονος, καὶ ἀνεῖλε τῶν ἐναντίων εἰς ὀκτακισχιλίους. ἐκυρίευσε δὲ καὶ τῆς ἀποσκευῆς ἁπάσης, ὥστε τοὺς περὶ τὸν Εὐμένη στρατιώτας διὰ μὲν τὴν ἧτταν καταπλαγῆναι, διὰ δὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς [t] ἀποσκευῆς ἀθυμῆσαι.

Μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν Εὐμένης ἐπιβάλλετο φεύγειν εἰς [v] τὴν Ἀρμενίαν, καὶ τῶν ἐν ταύτῃ κατοικούντων τινὰς πρὸς τὴν συμμαχίαν συλλαβέσθαι· καταταχούμενος δὲ, καὶ τοὺς στρατιώτας ὁρῶν ἀποχωροῦντας πρὸς [x] τὸν Ἀντίγονον, κατελάβετο χωρίον ὀχυρὸν, ὃ προσηγορεύετο [y] Νῶρα. ἦν δὲ τὸ φρούριον τοῦτο παντελῶς μικρὸν, διὰ τὸ τὸν περίβολον ἔχειν μὴ [z] πλεῖον δυοῖν σταδίων, κατὰ δὲ τὴν ἐρυμνότητα θαυμαστόν. ἐπὶ γὰρ πέτρας ὑψηλῆς εἶχε τὰς οἰκίας συνῳκοδομημένας, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῆς φύσεως, τὰ δ' ὑπὸ τῆς ἐκ τῶν χειρῶν κατασκευῆς θαυμαστῶς ὠχύρωτο. εἶχε δὲ καὶ παραθέσεις σίτου πολλοῦ, καὶ ξύλων, καὶ [a] τῶν ἄλλων, ὥστ' εἰς ἔτη πολλὰ δύνασθαι χορηγῆσαι πάντα τοῖς εἰς αὐτὴν [b] καταφυγοῦσι. συνέφυγον δὲ μετ' αὐτοῦ τῶν φίλων οἱ ταῖς εὐνοίαις διαφέροντες, καὶ κεκρικότες συναποθνῄσκειν αὐτῷ κατὰ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους· οἱ δὲ πάντες ὑπῆρχον ἱππεῖς τε καὶ πεζοὶ περὶ ἑξακοσίους. Ἀντίγονος δὲ παραλαβὼν τὴν μετ' Εὐμένους δύναμιν, καὶ τῶν Σατραπειῶν καὶ τῶν ἐν ταύταις προσόδων κύριος γενόμενος, ἔτι δὲ παραλαβὼν πλῆθος χρημάτων, μειζόνων πραγμάτων ὠρέγετο. οὐκέτι γὰρ οὐδεὶς τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἡγεμόνων ἀξιόμαχον εἶχε δύναμιν διαγωνίσασθαι πρὸς

---

[o] Non eſt in *Leid.* [p] Deeſt in *eodem.* [q] Ἔν τισὶ *Reg.* 1. [r] Ἱππομαχίαν, ὁ *Reg.* 2. *Baſil.*, Cett. ἐπιβαλὼν interſerunt, cui *Steph.* aſteriſcum adſcripſit. [s] Non eſt in *Baſil.* nec *Veneto.* [t] Ἀποσκευῆς ἀθυμῆσαι *Reg.* 1. *Leid.* In *Edd.* οὐκ ἀθυμῆσαι ora *Steph.* ἢ τολμῆσαι. οὐκ ἐθυμῶσαι *Reg.* 2. [v] Deſideratur in *Baſil.* [x] Non invenit in ſuo *Leid.* [y] Νῶρα *Baſil.* [z] Πλέον δυοῖν *Reg.* 1. *Leid.* [a] Abeſt a *Baſil.* [b] Καταφυγοῦσι *Leid.*

Lydiamque praeter *Arrianum* Clito adſignet ipſemet Auctor L. xviii, 52. P. Weſs.

70. Ἐποίησε προδότην γενέσθαι] Puto non ἐποίησε ſed ἔπεισε *Diodorum* ſcripſiſſe. H. Steph.

Ἐποίησε προδότην γενέσθαι] Non eſt neceſſe, ut mutetur. Verte, *operam dedit*, ut *proditor fieret*, & vide ipſum *Stephan.* Theſ. T. iii. p. 434. P. Weſs.

73. Ἐπιβαλὼν ὁ Ἀντίγονος &c.] Poſſet ſine gravi jactura participium iſtud in exſilium abire, nec ſede tamen, quam meliores ſchedae tuentur, everto. Indicatur Antigonum, impreſſione cum omni exercitu facta, loca ea occupaſſe. Simillimum eſt, ſi ſola verba ſpectes, *S. Marci* Evang. xiv, 72. de Petro καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε. Sed ſententia longe longeque diſtat. Vult enim Petrum delicto, quod admiſerat, ad animum revocato, in fletus fuiſſe ſolutum. Scio viros multo eruditiſſimos de injecta in caput veſte diligenter plura commentari, quae vereor ut illi loco pulcre conveniant. Vide hoc potius Imp. *Antonini* L. x, 30. τούτῳ γὰρ ἐπιβαλὼν, ταχέως ἐπιλήσῃ τῆς ὀργῆς. *Hoc ad animum ſi revocaveris, cito irarum obliviſceris.* At iſta hujus non ſunt loci. P. Weſs.

81. Καὶ τοῦ Ἀπολλωνίδου &c. ποιησαμένου — διάστασιν] Puto hominem deſignari a *Plut.* Eumen. pag. 588. D., in praelii ejus deſcriptione diligentius verſato. P. Weſs.

87. Διὰ δὲ τὴν ἀπώλειαν — οὐκ ἀθυμῆσαι] Exterito particulam negantem: vel ſcribito οὐκ εὐθυμῆσαι. L. Rhod.

Διὰ δὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀποσκευῆς ἀθυμῆσαι] Prius conſultius eſt ob ſcriptorum *Codd.* adſenſionem. *Plutarchus* nihil hac de re. P. Weſs.

93. Ὃ προσηγορεύετο Νῶρα] *Phrygiae caſtellum* dicitur a *Nepote* C. 5. Melius *Plutarcho* χωρίον ἐν μεθορίῳ Λυκαονίας καὶ Καππαδοκίας. Ibi enim Sargarauſene, in qua *Nora*, progreſſu temporis *Neroaſſus* adpellata apud *Strab.* xii. p. 812. A. P. Weſs.

6. Περὶ ἑξακοσίους] *Plutarchus* equites quingentos & gravis armaturae ducentos, e quibus aliqui concedente Eumene aliorſum abierint, annumerat: leve ergo id diſcrimen eſt. At Auctor ipſemet hujus lib. cap. 53. intra obſeſſam arcem quingentos

πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς πρωτείας. διὸ καὶ πρὸς Ἀντίπατρον κατὰ μὲν τὸ παρὸν προσεποιεῖτο φιλικῶς διακεῖσθαι, διεγνώκει δὲ, τὰ καθ᾽ αὐτὸν ἀσφαλισάμενος, μηκέτι προσέχειν μήτε τοῖς βασιλεῦσι, μήτε Ἀντιπάτρῳ. τοὺς μὲν οὖν πρῶτον περιέλαβε τοὺς [c] καταπεφευγότας εἰς τὸ φρούριον διπλοῖς τοῖς τείχεσι, καὶ τάφροις καὶ χαρακώμασι θαυμαστοῖς· μετὰ ταῦτα δ᾽ εἰς σύλλογον ἐλθὼν Εὐμένει, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν ἀνανεωσάμενος, ἔπειθεν αὐτὸν κοινοπραγεῖν. ὁ δὲ εἰδὼς τὴν τύχην ὀξέως μεταβάλλουσαν, μείζονας ᾔτει φιλανθρωπίας τῆς περὶ αὐτὸν οὔσης περιστάσεως· ᾤετο γὰρ δεῖν αὐτῷ 621. συγχωρηθῆναι τὰς ἐξ ἀρχῆς δεδομένας Σατραπείας, καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων ἀπόλυσιν. ὁ δὲ Ἀντίγονος περὶ μὲν τούτων ἐπὶ τὸν Ἀντίπατρον τὴν ἀναφορὰν ἐποιήσατο, τοῦ δὲ χωρίου τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπολιπὼν, ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς πορευομένους ἡγεμόνας τῶν πολεμίων καὶ δυνάμεις ἔχοντας, [d] Ἀλκέταν τε τὸν ἀδελφὸν τοῦ Περδίκκου, καὶ Ἄτταλον τὸν τοῦ στόλου παντὸς κυριεύοντα.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Εὐμένης πρὸς τὸν Ἀντίπατρον πρεσβευτὰς ἀπέστειλε περὶ τῶν ὁμολογιῶν, ὧν ἦν ἡγούμενος Ἱερώνυμος ὁ τὰς τῶν διαδόχων ἱστορίας γεγραφώς. [e] αὐτὸς δὲ πολλαῖς καὶ ποικίλαις κεχρημένος τοῦ βίου μεταβολαῖς, οὐκ ἐταπεινοῦτο τῷ φρονήματι, σαφῶς εἰδὼς τὴν τύχην ὀξείας [f] τὰς εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη ποιουμένην μεταβολάς. [g] ἑώρα γὰρ τοὺς μὲν τῶν Μακεδόνων βασιλεῖς κενὸν [h] ἔχοντας τὸ τῆς βασιλείας πρόσχημα, πολλοὺς δὲ καὶ μεγάλους τοῖς φρονήμασιν ἄνδρας διαδεχομένους τὰς ἡγεμονίας, πάντας δὲ ἰδιοπραγεῖν βουλομένους. ἤλπιζεν οὖν, ὅπερ ἦν πρὸς ἀλήθειαν, πολλοὺς αὐτοῦ χρείαν ἕξειν, διά τε τὴν φρόνησιν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν [i] πολεμικῶν, ἔτι δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῇ πίστει βεβαιότητος. ὁρῶν δὲ τοὺς ἵππους, διὰ τὴν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ τραχύτητα μὴ δυναμένους γυμνάζεσθαι, πρὸς δὲ τὰς ἐν ταῖς ἱππομαχίαις χρείας ἀχρήστους ἐσομένους, ἐπενοήσατό τινα ξένην καὶ παρηλλαγμένην τῶν ἵππων γυμνασίαν. τὰς γὰρ κεφαλὰς αὐτῶν ταῖς σειραῖς ἀναδεσμεύων ἔκ τινων δοκίων ἢ παττάλων, δύο ἢ τρεῖς δοκίδας αἰωρήσας, καὶ συναναγκάζων τοῖς ὀπισθίοις ποσὶν ἐπιβεβηκέναι, τοῖς δ᾽ ἔμπροσθεν μόνοις ψαύειν τῆς γῆς μακρὸν ἀπολείποντας. εὐθὺς οὖν ὁ μὲν ἵππος, βουλόμενος στηρίζεσθαι τοῖς ἐμπροσθίοις, διεπονεῖτο τῷ τε σώματι παντὶ καὶ τοῖς σκέλεσι, συμπασχόντων ἁπάντων τῶν κατὰ τὸν ὄγκον μελῶν· τοιαύτης δὲ [k] γινομένης κινήσεως, ἱδρώς τε πολὺς ἐκ τοῦ σώματος ἐξεχεῖτο, καὶ τῇ τῶν πόνων ὑπερβολῇ τὴν ἀκρότητα τῆς γυμνασίας τοῖς ζώοις [l] περιεποιεῖτο. τοῖς δὲ στρατιώταις

Olymp. CXIV. III.

primatu contendere auderet. Ideo in praeſens quidem amicam erga Antipatrum affectionem prae ſe ferebat, ſed in animo ſecum conſtituerat, rebus ſuis confirmatis, neque regibus auſcultare deinceps, neque Antipatro. Ac primum eos qui in caſtellum ſe receperant, duplici muro, foſſiſque & vallis admirandis cinxit. Deinde inſtituto cum Eumene colloquio, ubi veterem amicitiam renovaſſet, communis negocii ſocietatem illi perſuadere conatus eſt. Verum ille ſubitam fortunae commutationem praevidens, indulgentiae plus ab illo quam praeſenti conditioni ſuae par videretur, poſtulabat. Satrapias enim ab initio traditas, & criminationum quarumcunque abrogationem ſibi concedi aequum arbitrabatur. Antigonus ergo de his ad Antipatrum ſe relaturum pollicitus, relicto, quod caſtelli oppugnationi ſufficeret, praeſidio, ad ingruentes cum exercitu hoſtium duces, Alcetam Perdiccae fratrem, & Attalum totius claſſis imperio tunc ſurgentem, contendit.

42. Poſt tempus aliquod interjectum Eumenes legatos, inter quos erat Hieronymus, qui ſucceſſorum hiſtoriam conſcripſit, ad Antipatrum de pacificatione miſit. Sed ipſe interim quod multas variaſque vitae mutationes expertus eſſet, animos non ſubmittebat. Cui obſcurum eſſe non poterat, quam celeriter in utramque partem ſors mutationes faceret. Reges enim Macedonum videbat inanem ſolummodo regni ſpeciem circumferre, multoſque interim viros penes ſe habere magnitudine animorum praeſtantes, qui omnes in imperia ita ſuccederent, ut ſuis privatim commodis proſpicerent. Multos igitur, quod & veritas ipſa comprobabat, qui operam ipſius, cum ob rei militaris peritiam, tum ſummam fidei conſtantiam, expeterent, affore ſperabat. Cum videret autem equos propter aſperitatem in loco anguſto exerceri non poſſe, atque inde pugnis equeſtribus uſui non fore: novam & inuſitatam equorum exercitationem ingenio ſuo commentus eſt. Nam capita illorum catenis ad trabes aut paxillos adſtringens, ubi duos aut tres elevaſſet tigillos, ut poſterioribus pedibus terrae inſiſterent, prioribus tantum ex parvo intervallo ſolum attingerent, cogebat. Equus ergo ſtatim anterioribus ſolo inniti contendens, toto corpore ac cruribus ita laborabat, ut omnia ſimul molis ſuae membra commoveret: Et in hac commotione magna ſudoris vis e corpore promanaret. Qua laborum contentione ſummam animalibus exercitationem comparabat. Idem etiam mili-

---

[c] Καταφυγόντας *Leid.* Paullo ante τὰ καθ᾽ αὑτὸν *Reg.* 1. melius vulgato καθ᾽ αὐτόν. [d] Καὶ Ἀλκέταν *Leid.* [e] Αὐτὸς *Reg.* 1. *Leid.* Vulgo οὗτος. [f] Deeſt in *Reg.* 1. [g] Ἑώρα *Baſil.* [h] Omittunt *Leid. Reg.* 1. [i] Πολεμίων *Leid.* ſat bene. Poſt pauca omnes ἑωρήσας. [k] Γενομένης *Baſil.* [l] Ἐποιεῖτο *idem.*

gentos duntaxat amicorum Eumenis fuiſſe ait: quae quidem faciunt, ne numeris iſtis ſtrictiſſime inhaeream. P. Wess.

22. Μείζονας ᾔτει φιλανθρωπίας &c.] Uberior in his exponendis *Plutarchus* eſt, quem vitae Eumen. p. 589. C. conſule. P. Wess.

27. Ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς πορευομένους] Reſtitue ἐπιπορευομένους. L. Rhod.

33. Ἱερώνυμος ὁ τὰς τῶν διαδόχων ἱστ. γεγραφώς] De eodem Hieronymo Cardiano Eumeniſque populari inferius cap. 50. & xix, 44. Tum περὶ τῶν διαδόχων in not. ad L. I, 3. Scripſit & τὰς τῶν διαδόχων πράξεις Agatharchides Cnidius, de quo *Joſephus* Antiq. Jud. L. xii, 1, 1. P. Wess.

34. Οὗτος δὲ πολλαῖς &c.] Scribe αὐτὸς. De Eumene enim ſermo eſt, non de Hieronymo, cujus obiter hic mentio inſeritur. L. Rhod.

38. Κενὸν ἔχοντας τὸ τῆς βασιλείας πρόσχημα] Conf. *Ill. Spanhem.* ad *Juliani* Caeſar. in notar. Comprobation. p. 33. & ad *Ariſtophan.* Ran. v. 944. Solet Auctor πρόσχημα βασιλείας nomen dignitatemque regiam adpellare: nam in Excerpt. *Valeſ.* p. 313. ὁ Ἀντίοχος ἀνὴρ ἐφάνη πραγματικὸς καὶ τοῦ ΠΡΟΣΧΗΜΑΤΟΣ τῆς βασιλείας ἄξιος· pro quo *Polybius*, quem aemulatus eſt, in Excerpt. p. 1446. Ἀντίοχος — ἐν τῷ πρακτικὸς καὶ τοῦ τῆς βασιλείας ΟΝΟΜΑΤΟΣ ἄξιος. Tum Excerpt. Urſin. xxii. pag. 322. Προυσίας ἀνάξιος τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος. Quo quidem uſu Philippus, Alexandri pater, ἀρχηγὸς τοῦ προσχήματος τῆς οἰκίας in *Polybii* L. v, 10., ὄνομα καὶ πρόσχημα τῆς Ἐπαμινώνδου στρατηγίας in *Plut.* Pelopid. p. 295. F., & τὸ πρόσχημα τῆς Ἀμφικτυονίας in ejuſdem T. II. p. 794. B. E quibus, cetera quae ad manum ſunt omitto, liquido adparet, κενὸν τῆς βασιλείας πρόσχημα eos habere, qui nomine tenus reges ſunt, aliis imperii auctoritate inſtructis. *Joſephus* Ant. Jud. L. xiv, 12, 2. de Hyrcano, rege quidem Judaeorum, ſed cujus majeſtatem occupaverant Phaſaelus & Herodes, ΠΡΟΣΧΗΜΑ μὲν εἶναι λέγοντες τῆς βασιλείας Ὑρκανὸν, τούτους δὲ τὴν πᾶσαν ἐξουσίαν ἔχειν. Recte ergo atque eleganter de eodem Arrhidaeo & Antigono, quo de *Diodorus*, apud *Plut.* T. II. p. 791. Ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἀτεχνῶς ὀλίγου δεῖν μεταλλάττων τὴν Ἀσίαν ὁ δ᾽, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς δορυφόρημα, κωφὸν ὄνομα βασιλέως, καὶ πρόσωπον ὑπὸ τῶν ἀεὶ κρατούντων περιαγόμενον. P. Wess.

51. Τρεῖς δοκίδας ἑωρήσας] Legatur αἰωρήσας pro ἑωρήσας vel μετεωρίσας. L. Rhod.

Τρεῖς δοκίδας αἰωρήσας] Sequor *Rhodomani* & ſermonis judicium.

Olymp. CXIV. III.

militibus nutrimentum exhibebat, ipſe tenuitatis particeps. Atque hac ejuſdem victus communicatione, & magnam benevolentiam ſibi, & cunctis fugae ſociis concordiam, acquiſivit. Hoc tum erant loco res Eumenis & eorum, qui in petram iſtam confugerant.

43. In Aegypto interim Ptolemaeus, profligato praeter opinionem cum regiis copiis Perdicca, regionem illam velut armis ſubactam, poſſidebat. Advertens autem Phoenicen, Syriamque, quae Cava dicitur, Aegypto perquam commode adjectam, multum in hoc operae dedit, ut urbibus illis potiretur. Nicanorem igitur, unum ex amicis, ducem creat, & juſtis cum illuc copiis mittit. Is expeditione in Syriam facta, Laomedontem regionis Satrapam capit, Syriamque totam in poteſtatem redigit. Tum Phoenices quoque urbes ſubigit, praeſidiiſque munit, & operoſa intra breve tempus expeditione perfunctus, in Aegyptum redit.

Olymp. CXV. II. 651.

44. Inde cum penes Apollodorum munus Archontis eſſet Athenis, Romaeque conſulatum gererent Q. Publilius, & L. Papirius: Antigonus, profligato Eumene, in Alcetam & Attalum expeditionem ſuſcipere animum induxit. Hi enim ex Perdiccae amicis & ſanguine junctis remanſerant duces magnae dignationis, & vi militum instructi, quanta ad diſceptationem de ſummo imperio ſatis foret. Cum toto igitur exercitu e Cappadocia profectus in Piſidiam contendit, ubi Alcetas cum ſuis reſiſtebat. Subito igitur & quam maxime citato itinere intra VII. dies, totidemque noctes, bis mille & quingenta ſtadia emenſus, ad urbem venit, quae Creteníium vocatur. Et quia propter celeritatem latuiſſet, jam ignaris adventus ipſius imminens, colles quoſdam & impedita loca prior occupavit. Alcetani igitur adventu hoſtium cognito, phalangem ſubito explicant, & equites adgreſſi, qui juga montium inſederant, per impreſſionem collibus dejicere eoſque capere conantur. Acris ergo tum pugna initur. Ubi multis utrinque cadentibus, Antigonus ſex millium equitum manu instructus ſumma vi-

ἅπασι τὰς αὐτὰς τροφὰς παρείχετο, μετέχων αὐτὸς τῆς λιτότητος, καὶ διὰ τῆς ὁμοίας συμπεριφορᾶς πολλὴν εὔνοιαν ἑαυτῷ, [m] τοῖς δὲ συμπεφευγόσι πᾶσιν ὁμόνοιαν συγκατεσκεύασε. καὶ τὰ μὲν [n] περὶ τὸν Εὐμένη καὶ τοὺς συμπεφευγότας εἰς τὴν πέτραν, ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Αἴγυπτον, Πτολεμαῖος παραδόξως ἀποτετριμμένος τόν τε Περδίκκαν καὶ τὰς βασιλικὰς δυνάμεις, τὴν μὲν Αἴγυπτον ὡσανεί τινα [o] δορίκτητον εἶχεν· ὁρῶν δὲ τήν τε Φοινίκην καὶ τὴν Κοίλην 622. ὀνομαζομένην Συρίαν εὐφυῶς κειμένας κατὰ τῆς Αἰγύπτου, πολλὴν [p] εἰσεφέρετο σπουδὴν κυριεῦσαι τούτων τῶν πόλεων. ἐξαπέστειλεν οὖν τὴν ἱκανὴν δύναμιν, καὶ στρατηγὸν ἕνα τῶν φίλων προχειρισάμενος Νικάνορα. οὗτος δὲ στρατεύσας εἰς τὴν Συρίαν, Λαομέδοντα μὲν τὸν σατράπην ἐζώγρησε, τὴν δὲ Συρίαν ἅπασαν ἐχειρώσατο. ὁμοίως δὲ καὶ τὰς κατὰ τὴν Φοινίκην πόλεις προσαγαγόμενος, καὶ ποιήσας ἐμφρούρους, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, σύντομον τὴν στρατείαν καὶ πρακτικὴν πεποιημένος.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Ἀπολλοδώρου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Ποπίλιον καὶ Κόϊντον Πόπλιον· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀντίγονος καταπεπολεμηκὼς τοὺς περὶ τὸν Εὐμένη, ἔκρινε στρατεύειν ἐπὶ τὸν Ἀλκέταν καὶ Ἄτταλον. οὗτοι γὰρ ὑπελείποντο τῶν Περδίκκου φίλων καὶ οἰκείων ἡγεμόνες μὲν ἀξιόλογοι, στρατιώτας δ' ἔχοντες ἱκανοὺς ἀμφισβητῆσαι πραγμάτων. ἀναζεύξας οὖν μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐκ Καππαδοκίας, προῆγεν ἐπὶ τὴν Πισιδικήν, ἐν ᾗ συνέβαινε διατρίβειν τοὺς περὶ τὸν Ἀλκέταν· ὀξεῖαν δὲ καὶ παντελῶς ἐπιτεταμένην τὴν πορείαν ποιησάμενος, ἐν ἡμέραις ἑπτὰ καὶ ταῖς ἴσαις νυξὶ διήνυσε σταδίους δισχιλίους καὶ πεντακοσίους εἰς τὴν ὀνομαζομένην Κρητῶν πόλιν. λαθὼν δὲ τοὺς πολεμίους, διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς πορείας, καὶ γενόμενος πλησίον αὐτῶν ἀγνοούντων τὴν παρουσίαν, ἔφθασεν ἀκρολοφίας τινὰς καὶ δυσχωρίας προκαταλαβόμενος. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀλκέταν πυθόμενοι τὴν παρουσίαν τῶν πολεμίων, τὴν μὲν φάλαγγα ταχέως ἐξέταξαν, τοῖς δ' ἱππεῦσι προσπεσόντες, τοῖς τὰς ἀκρωρείας [q] προκατέχουσι, ἐφιλοτιμοῦντο βίᾳ κρατῆσαι, καὶ ἀπὸ τῆς ἀκρολοφίας ἐκβαλεῖν. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ πολλῶν [r] παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, ὁ μὲν Ἀντίγονος ἔχων ἱππεῖς ἑξακισχιλίους, ἀπὸ κράτους ἠλαυἤλαυνεν ἐπὶ τὴν τῶν ἐναντίων φάλαγγα, σπεύδων ἀποκόψαι τοὺς περὶ τὸν Ἀλκέταν τῆς ἐπὶ ταύτην καταφυγῆς. οὗ συντελεσθέντος, οἱ μὲν ἐπὶ τῶν ἀκρωρείας ὄντες πολὺ τοῖς τε πλήθεσιν ὑπερέχοντες, καὶ τῇ δυσχωρίᾳ τῶν τόπων πλεονεκτοῦντες, ἐτρέψαντο τοὺς [s] προμαχομένους. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀλκέταν τῆς μὲν ἐπὶ τοὺς πεζοὺς καταφυγῆς ἀποκεκλεισμένοι, [t] τῷ δὲ πλήθει τῶν πολεμίων εἰς μέσον ἀπειλημμένοι, πρόδηλον εἶχον τὴν ἀπώλειαν. διὸ καὶ τῆς σωτηρίας δυσβοηθήτου γενομένης, ὁ μὲν Ἀλκέτας πολλοὺς ἀποβαλὼν, μόλις διεξέπεσε πρὸς τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα.

---

[m] Τοῖς συμπ. πᾶσι καὶ ὁμο. *Leid. Reg.* 1. eleganter. [n] Κατὰ τὸν Εὐμ. *Baſil. Vat.* [o] Δοριάλωτον *Reg.* 1. *Leid.* [p] Deſunt uſque ad ἱκανὴν *Baſil.* [q] Προκαταλαμβάνουσιν ora *Steph. Reg.* 1. *Leid.* [r] Παρ' ἀμφοτέροις *Reg.* 1. *Leid.* Vulgo ἀμφοτέροις.

cium. Vitium peperit depravatior pronuntiatio, quae & in *Porphyrio* L. IV. Abſt. A. C. B. dederat ὅτι μετὰ περισσότητος ἢ δεξιᾶς χρώμενοι loco ἀνέφαις. Et ἐσφραγισμένας ac ἐσφράγισε pro αἰσχροποιέσι, γραφῆ in *Joſepho* Ant. XVIII, 6, 5. cum nota *Spanhemii*. De re ipſa, etſi in paucis diſcrepantes, *Corn. Nepos* Eumen. C. 5. & *Plut.* in ejuſdem Vit. pag. 590. A. videndi ſunt. P. Wess.

62. Καὶ διὰ τῆς ὁμοίας συμπεριφορᾶς &c.] Dixi de voce ad L. III, 63. Hic convivium comitate conjunctum exprimit, veluti in Excerpt. *Valeſ.* p. 409. δίαιταν μὲν γὰρ ἔχρητο λιτῇ, λύτρων δὲ καὶ συμπεριφορᾶς τρυφῶν ἔχοντας ἀπείχετο. *Polyb.* L. V, 37. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἔξω συμπεριφορὰς ἐγίνετό τις αὐτοῦ ἀλογχρὴς ἄτιμα. Adde ejuſdem libri C. 26. P. Wess.

75. Λαομέδοντα μὲν τὸν σατράπην ἐζώγρησε] Abductus eſt Laomedon in Aegyptum, unde brevi poſt elapſus ad Alcetam ſeſe in Cariam contulit, referente *Appiano* Syr. p. 194. Syria tum omnis & Phoenice in ditionem Ptolemaei una cum Judaeis, de quibus *Joſeph.* Ant. XII, 1, 1. & L. 1. in Apion. C. 22., venit, deditque deinceps materiam bellis, quibus Lagidae & Seleucidae invicem ſe attriverunt. Vide *Polybium* L. V, 67. & *Joſeph. Scaligerum* ad *Euſeb.* Chron. Ann. MDCXCV. P. Wess.

82. Κόϊντον Ποπίλιον &c.] Annales Capitolini Ποπλίλιον edunt, ubi collega ipſi additur Λεύκιος Παπίριος. Praeteriti autem ſunt a Diodoro biennii praecedentis conſules juxta atque Archontes. Quod non obſcure defectum in Auctore inſignem alicui arguit. L. Rhod.

Κόϊντον Ποπίλιον &c.] Conſulum nomina recte a viro doctiſſimo inſtaurari *Livius* teſtabitur L. IX, 7. Deeſſe quoque bina conſulum paria & duos Atticae civitatis Archontes huic libro, res eſt exploratiſſima ipſius *Diodori* teſtimonio, VII. ſe annorum geſtas res hoc libro fuiſſe complexum notantis cap. 1. Id in ambiguo, deficiantne ante Apollodorum, an poſt ejus magiſtratum cap. 56. hujus libri. Poſterius in mentem venit *Palmerio*, ut ibi videbis, prius praeter *Rhodomannum* hunc in modum adſtruxit *H. Dodwelus*. „ Vel hinc intelligimus „ ſupremum ſuperioris libri Archontem (quicunque demum is „ fuerit) ad annum Olymp. CXV. 3. ſpectare, pro mente *Diodori*. Et locum adeo illum eſſe Archippi, ut deſint in fine „ libri XVIII. duo Archontes; non autem illum, quem fingit „ *Meurſius*, Olymp. CXV. 1. praeeunte *Rhodomano*. Nullum „ ſane Archippo adjungit *Diodorus* Olympionicen, aut numerum Olympiadis, quod tamen illi ſollemne eſt in annis Olympiadum primis. Nexum praeterea, pro mente *Diodori*, „ docent adjuncti Archippo & Demogeni Archontibus Romani Coſſ., qui ſe invicem proxime excipiunt in Faſtis „ Romanis. Similis eſt nexus Coſſ., quos cum Archonte Apollodoro committit *Diodorus*. Proinde magiſtratum tenuit „ Apollodorus Olymp. CXV. 2. pro hypotheſibus ejuſdem *Diodori*. Tum demum deſunt in Faſtis *Diodori* duo conſulum „ paria. Hoc enim ſpatium eſt inter (praeturam) Philoclis & „ Apollodori. Hic itaque ſtatuenda eſt *Diodori* lacuna. Ut deſint apud illum Archontes Olymp. CXV. 1. & CXIV. 4. Et „ recte adeo Olymp. CXIV. 3. tenebit Archon Philocles pro „ hypotheſibus *Diodori*. Sic ergo Archontes, ſi ad annos Olympiadum accommodentur, non incommode ſe, ut opinor, „ habebunt. Saltem pro ſententia *Diodori*.

„ Olymp.

623. Ὁ δ' Ἀντίγονος ἐξ ὑπερδεξίων τόπων ἀπαγαγὼν τούς τε Ἐλέφαντας καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν, κατεπλήξατο τοὺς πολεμίους πολὺ τοῖς πλήθεσι λειπομένους. ἦσαν γὰρ οἱ σύμμαχοι πάντες, πεζοὶ μὲν μύριοι καὶ ἑξακισχίλιοι, ἱππεῖς δ' ἐνακόσιοι. οἱ δ' Ἀντιγόνου, χωρὶς τῶν Ἐλεφάντων, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν τετρακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ ὑπὲρ τοὺς ἑπτακισχιλίους. ἅμα δὲ τῶν Ἐλεφάντων ἐπιόντων κατὰ μέτωπον, καὶ τῆς ἱππείας διὰ τὸ πλῆθος πανταχῆ περιχεομένων, ἔτι δὲ τῶν πεζῶν πολλαπλασίων καὶ κρειττόνων ὄντων ταῖς ἀρεταῖς, καὶ τὴν στάσιν ὑπερδέξιον ἐχόντων, πολὺς θόρυβος καὶ φόβος κατεῖχε τοὺς περὶ τὸν Ἀλκέταν. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὀξύτητος καὶ [u] ἐνεργείας, οὐδ' ἐκτάξαι καλῶς τὴν φάλαγγα [x] κατίσχυσαν. τροπῆς δὲ παντελοῦς γενομένης, Ἄτταλος μὲν καὶ Δόκιμος καὶ Πολέμων καὶ πολλοὶ τῶν ἀξιολόγων ἡγεμόνων ἐζωγρήθησαν· Ἀλκέτας δὲ μετὰ τῶν ἰδίων ὑπασπιστῶν καὶ τῶν παίδων ἔφυγε, μετὰ τῶν Πισιδῶν τῶν συστρατευομένων, εἰς πόλιν Πισιδικὴν ὄνομα [y] Τερμησσόν. ὁ δ' Ἀντίγονος τούτους μὲν καθ' ὁμολογίαν παραλαβὼν, τοὺς λοιποὺς εἰς τὰ ἴδια τάγματα κατέταξε, καὶ φιλανθρώπως αὐτοῖς χρησάμενος, ηὔξησε τὴν ἰδίαν δύναμιν οὐ μετρίως. οἱ δὲ Πισίδαι τὸν ἀριθμὸν ὄντες [z] εἰς ἑξακισχιλίους, καὶ ταῖς ἀλκαῖς διαφέροντες, παρεκάλουν τὸν Ἀλκέταν θαῤῥεῖν, ἐπαγγελλόμενοι [a] μηδενὶ τῷ τρόπῳ ἐγκαταλείψειν αὐτόν. διέκειντο γὰρ πρὸς αὐτὸν εὐνοϊκῶς καθ' ὑπερβολὴν, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας.

Ἀλκέτας μετὰ τὸν Περδίκκου θάνατον οὐκ ἔχων συμμάχους κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἔκρινε τοὺς Πισίδας εὐεργετεῖν, νομίζων ἕξειν συμμάχους πολεμικοὺς ἀν-

rium contentione in hoſtium phalangem ducit, ut recipiendi ſe ad eam Alcetae, & qui illi aderant, facultatem praecidat, feſtinans. Quo peracto, qui ſumma montium tenebant, difficultate locorum adjuti, illud propugnatorum agmen in fugam vertunt. Alcetani ergo, receptu ad peditatum intercluſo, hoſtium multitudine circumventi, interitum ante oculos habebant. Quare cum nullum prope ſalutis tuendae remedium ſuppeteret, Alcetas poſt magnam ſuorum jacturam, aegre ad peditum agmen evaſit.

Olymp. CXV. II.

45. Tum Antigonus deducto ex eminentioribus locis cum Elephantibus toto exercitu, ingentem hoſtibus numero inferioribus terrorem incuſſit. Nam ſedecim millia peditum & Iↄ. cccc. equites ſocii armorum Alcetae erant, Antigonus vero praeter Elephantos plus quam quadraginta peditum, & equitum ſeptem millia, ſub ſignis habebat. Quare cum & Elephantes in frontem occurrerent, & equitatus multitudine ſua undique circumfunderetur, pedites etiam cum numero, tum virtute ſuperiores ex editiore loco pugnarent, ingens Alcetanos tumultus ac pavor inceſſit. Imo propter ſummam hoſtis celeritatem, ſtudiumque indefeſſum, nec inſtruere aciem probe valuerant. Unde fuſo profligatoque agmine toto, Attalus cum Docimo & Polemone multiſque ducibus praeclaris, capitur. Alcetas vero cum ſatellitibus & liberis ſuis Piſidiſque ipſi militantibus, in Piſidiae urbem Termeſſum, confugit. Tum Antigonus illis in fidem acceptis, reliquos in ordines ſuos diſtribuit, & clementem humanumque ſe illis praebens, agmen ſuum amplificavit haud mediocriter. Piſidae autem ſexies mille circiter numero, & ſtrenuitate excellentes, animo praeſenti Alcetam eſſe juſſerunt, nullo ſe eum pacto derelicturos, polliciti. Summa enim benevolentia illum complectebantur, his de cauſis.

46. Cum Alcetas poſt interitum Perdiccae nullos in Aſia ſocios haberet armorum, Piſidas ſibi demerendos ſtatuit: quod viros bellicoſos, & regio-

---

[s] Μαχομένους & Vat. Paullo ante πολλοῖς τοῖς τε Baſil. [t] Negliguntur in Leid. uſque in εἶχον. [u] Τῆς συν. Reg. 1. Paullo ſuperius περιχεομένων omnes. [x] Κατίσχυσαν Baſil. & Vat. [y] Τερμησὸν Reg. 1. Cett. Τερμησσόν. [z] Deeſt in Leid. [a] Μηδ' ἑνὶ Baſil.

„ Olymp.	Archontes.	Olymp.	Archontes.
„ cxiv. 3.	*Philocles.*	cxv. 2.	*Apollodorus.*
„ cxiv. 4.		cxv. 3.	*Archippus.*
„ cxv. 1.		cxv. 4.	*Demogenes.*

„ Idem colligimus e *Dionyſii Halicarnaſſei* Dinarcho (p. 116.) Ibi hanc habemus Archontum ſeriem, *Philocles*, *Archippus*, *Neaechmus*, *Apollodorus*, *Archippus*, *Demogenes*. Hinc apparet omiſſos in *Diodoro* Archontes illis ipſis, quos diximus, locis inſerendos. Sic veris Olympiadum annis aſſignabuntur res a *Diodoro* ſub his Archontibus narratae. Nec aliter conſtabit, quod ait *Diodorus*, decennio patriae praefuiſſe, cum ejiceretur, Demetrium Phalereum. Fugam Demetrii Phalerei Olymp. cxviii. narrat ipſe *Diodorus*. Itaque neceſſe eſt, ut Olymp. cxv. 3. fuerit, ad minimum, quo ad urbem Athenienſem venerit, Demetriumque Phalereum praefecerit Caſſander. Iſtius autem anni Archontem Olymp. cxvi. 1. tribuunt *Rhodomannus* & *Meurſius*, quod facere tamen ne quidem potuit *Diodorus*" Hactenus ille ad Diſſert. v. de Cyclis p. 805. Quae, ſi *Rhodomani* reprehenſionem excludas, probari poſſunt. Lacunae vero ubi ſit dandus locus, nondum conſtitutum eſt. Non poterit quidem eſſe ſub finem ſuperioris capitis: cohaerent artiſſime res Eumenis, neque ultra anni ſpatium prorogata obſidio fuit, quam Noris fortiſſime toleravit, ut ex *Nepote* in Eumen. C. 5. & Noſtro cap. 53. abunde liquet. Malim arbitrari ante cap. 39. plura deeſſe. Certe eodem anno omnia, quae ſub Philoclis magiſtratu dicuntur adminiſtrata, geſta fuiſſe, nemo temere opinabitur. Deficiunt autem plurima, atque in primis res Siculae, quas hoc ſe libro diligenter tractaſſe profitetur *Diodorus* L. xix. 3. Praeterea molitiones Antipatri in Eumenem, expeditioque Attali in Rhodios, aliaque, de quibus obiter *Arrianus* in *Photii* Biblioth. p. 225. Dolenda proinde iſta jactura, cui opem *Codd.*, quos quidem noverim, praefracte negant. P. Weſs.

93. Ἐς τὴν — Κρῆσσαν πόλιν] *Ptolemaeus* L. v. 5. Κρησσόπολις in *Palat.* & *Coiſlin.* libris & verſione *Ulmenſi* Ann. MCCCCLXXXVI. Vulgo Κρηστόπολις. Cum Noſtro facit *Polybius* τὴν καλουμένην Κρῆσσαν πόλιν in Milyade locans L. v. 72. P. Weſs.

1. Τοῖς τε ἀκρωρείαις προσέχουσι] Aeque commodum hic atque opportunum προκαταλαβοῦσι. Elige ergo. Nam alterutrum ex gloſſa in orationem immigraſſe, citra dubium eſt. Praelii hujus memoriam ſervavit, in omnibus tamen minime Noſtro conſentaneus, *Polyaen.* L. iv, 6, 7. P. Weſs.

25. Καὶ τῆς ἱππείας — περιχεομένων] Deterſi maculam, qua participium hoc adſperſum ſaepe eſt his in libris. Confer ſuperius cap. 30. P. Weſs.

34. Καὶ τῶν παίδων] *Liberos* dedit Interpres, haud ſcio an prave. De liberis Alcetae altum certe quidem ſilentium eſt apud *Polyaenum* & in illis, quae ſtatim conſequuntur. Quid enim factum illis, cum pater interficeretur? Ego *ſervitia* mallem. P. Weſs.

36. Ὄνομα Τερμησσόν] Una litera auctius eſſe juſſi urbis nomen. Scio Τερμησὸν *Dionyſii* Perieg. v. 859. Sed alterum ſcriptorum uſu, nummorum & lapidum auctoritate munitius videri, docebit *Holſtenii* ſollertia ad *Stephani* Τερμησσός. Oportet autem cito ex ruinis reſurrexerit Termeſſus, ſi Alexander eam everterit ex *Strabonis* fide L. xiv. p. 982. C. P. Weſs.

Olymp. CXV. II. gionem tenentes ingreſſu perdifficilem, caſtelliſque munitis plenam, ſocios belli ſe habiturum, confideret. Ideo per expeditiones, prae omnibus ſociis
652. honores illis deferebat eximios. Commoda equidem ex hoſtico ſic inter illos partiebatur, ut praedae dimidium acciperent. In colloquiis praeterea verborum humanitate utens, & in conviviis quotidie nobiliſſimos menſae per vices adhibens, multoſque donis eximiis honeſtans, omnium ſibi benevolentiam conflavit. Idcirco cum etiam tum ſpes ſuas in illis haberet, ne has fallerent, operam dedere. Cum enim Antigonus cum toto agmine ad Termeſſum caſtra metatus, Alcetam ſibi dedi peteret, cumque tradendum ſeniores cenſerent: juniores inita in parentes conjuratione decretum fecere, ſe pro ſalute ejus quodvis periculum ſubituros. Seniores quidem a ſententia juniores primo deducere ſtudebant: ne unius Macedonis cauſa patriam armis expugnari paterentur: Ubi vero immutabile viderunt illorum propoſitum, conſpiratione inter ſe facta clandeſtina noctu per legatos Antigono pollicentur, ſe Alcetam aut vivum aut mortuum illi tradituros. Quare ut per dies aliquot urbem oppugnando levibus velitationibus oppidanos eliciat, ipſe interim fuga ſimulata retrocedens, petunt: Hoc ſi fieret, juventute extra urbem praelio occupata, idoneam ſe molitionibus occaſionem nacturos. His illorum poſtulatis Antigonus aſſenſit, & longius ab urbe remotis caſtris, levioribus pugnis juvenes extra oppidum ad certamen pellexit. Tum ſenes ubi deſertum videre Alcetam, fideliſſimis ſervorum, & civium vegetiſſimis, qui cum Alceta non militabant, delectis, hominem per juvenum abſentiam invadunt, vivum tamen capere non poterant: quod manus ſibi afferre, ne in hoſtium poteſtatem veniret, jam occuparat. Sed cadaver ejus lectulo impoſitum, & lacerna viliſſima obtectum, portis efferunt, & clam illis qui praeliabantur, Antigono tradunt.

47. Hoc quidem commento patria e diſcrimine liberata, bellum a ſe avertunt: Sed offenſionem juvenum effugere non poſſunt. Hi enim a pugna reverſi, ubi quod factum eſſet cognovere, in ſuos, ob incredibilem erga Alcetam benevolentiam, efferantur. Ac initio quadam urbis parte occupata, domos incendere, ſumtiſque armis ex urbe erumpere, & occupatis montibus, Antigoni provinciam vaſtare, ſtatuunt. Poſtea vero abjecto cremandae urbis

δρας, καὶ χώραν ἔχοντας δυσέμβολον, καὶ μεστὴν ὀχυρῶν φρουρίων. διόπερ [b] ἐν ταῖς στρατείαις παρὰ πάντας τοὺς συμμάχους ἐτίμα περιττότερον τούτους καὶ τὰς μὲν ἐκ τῆς πολεμίας ὠφελείας ἐμέριζεν αὐτοῖς, διδοὺς τῶν λαφύρων τὰ ἡμίση· κατὰ δὲ τὰς ὁμιλίας λόγοις φιλανθρώποις χρώμενος, καὶ κατὰ τὰ συνδεῖπνα καθ' ἡμέραν τοὺς ἀξιολογωτάτους ἐν μέρει παραλαμβάνων ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις, ἔτι δὲ τιμῶν πολλοὺς δωρεαῖς ἀξιολόγοις, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις κατεσκεύασε. Διόπερ καὶ τότε τὰς ἐλπίδας ἔχοντος ἐν τούτοις Ἀλκέτου, τῶν ἐλπίδων αὐτὸν οὐ διεψεύσαντο. τοῦ γὰρ Ἀντιγόνου μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως πλησίον τῆς [c] Τερμησσοῦ καταστρατοπεδεύσαντος, καὶ τὸν Ἀλκέταν ἐξαιτοῦντος, ἔτι δὲ τῶν πρεσβυτέρων συμβουλευόντων ἐκδοῦναι, συστραφέντες οἱ νεώτεροι, πρὸς τοὺς γονεῖς διαστάντες, ἐψηφίσαντο πᾶν ὑπομένειν δεινὸν [d] ἕνεκα τῆς τούτου σωτηρίας. 624. οἱ δὲ πρεσβύτεροι τὸ μὲν πρῶτον πείθειν ἐπεχείρουν τοὺς νέους [e] μὴ δι' ἕνα Μακεδόνα περιιδεῖν τὴν πατρίδα γενομένην δοριάλωτον· ἐπεὶ δ' ἀμετάθετον αὐτῶν τὴν ὁρμὴν ἑώρων, λάθρα συμφρονήσαντες, ἐξέπεμψαν νυκτὸς πρεσβείαν πρὸς Ἀντίγονον, ἐπαγγελλόμενοι τὸν Ἀλκέταν ἢ ζῶντα παραδώσειν ἢ τετελευτηκότα. ἠξίουν δ' αὐτὸν ἐφ' ἡμέρας τινὰς [f] προσβάλλοντα τῇ πόλει, καὶ δι' ἀκροβολισμῶν ἐλαφρῶν [g] προσαγόμενοι τοὺς ἐκ τῆς πόλεως, ὑποχωρεῖν ὡς φεύγοντα. τούτου γὰρ γενομένου, καὶ τῶν νεωτέρων περὶ τὴν μάχην ἐκτὸς τῆς πόλεως ἀσχολουμένων, λήψεσθαι καιρὸν οἰκεῖον ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς. ὁ δ' Ἀντίγονος πεισθεὶς ὑπ' αὐτῶν, καὶ μακρὰν τῆς πόλεως μεταστρατοπεδεύσας, διὰ τῶν ἀκροβολισμῶν προεκαλεῖτο τοὺς νέους εἰς τὸν ἐκ τῆς πόλεως ἀγῶνα. οἱ δὲ πρεσβύτεροι, μεμονωμένον ὁρῶντες τὸν Ἀλκέταν, καὶ τῶν τε δούλων τοὺς πιστοτάτους, καὶ τῶν ἀκμαζόντων πολιτῶν ἐπιλέξαντες τοὺς μὴ συστρατευομένους τῷ Ἀλκέτᾳ, τὴν ἐπίθεσιν ἐποιήσαντο κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν νέων. ζωγρῆσαι μὲν οὖν αὐτὸν οὐ κατίσχυσαν (ἔφθασε γὰρ αὐτὸν διαχειρισάμενος, ὅπως μὴ ζῶν ὑποχείριος γένηται τοῖς πολεμίοις) τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ θέντες ἐπὶ κλινιδίου, καὶ συγκαταλύψαντες εὐτελεῖ τρίβωνι, κατὰ τὰς πύλας ἐξήνεγκαν, καὶ λαθόντες τοὺς ἀκροβολιζομένους, παρέδωκαν Ἀντιγόνῳ.

Διὰ δὲ τῆς ἰδίας ἐπινοίας ἐκ τῶν κινδύνων ἐξελόμενοι τὴν πατρίδα, τὸν μὲν πόλεμον ἀπεστρέψαντο, τὴν δὲ πρὸς τοὺς νέους ἀλλοτριότητα φυγεῖν οὐ κατίσχυσαν. οὗτοι γὰρ ἀπὸ τῆς μάχης ἐπανελθόντες, καὶ τὸ πεπραγμένον ἀκούσαντες, πρὸς τοὺς ἰδίους ἀπηγριώθησαν διὰ τὴν πρὸς Ἀλκέταν ὑπερβολὴν τῆς εὐνοίας· καὶ τὸ μὲν πρῶτον καταλαβόμενοι μέρος τῆς πόλεως, ἐψηφίσαντο τὰς μὲν οἰκίας ἐμπρῆσαι, μετὰ δὲ τῶν ὅπλων ἐκχυθέντας ἐκ τῆς πόλεως, καὶ τῆς ὀρεινῆς ἐχομένους πορθεῖν τὴν ὑπ' Ἀντίγονον τεταγμένην χώραν.

---

[b] Omittit *Baſil.* & *Vat.* [c] Τερμισσοῦ *Reg.* 1. Τερμησσοῦ vulgo. [d] Ἕνεκεν *Reg.* 1. & *Leid.* [e] Μηδ' ἕνα *Baſil.* [f] Προσβαλόντα *Reg.* 1. *Leid.* marg. *Steph.* [g] Προαγαγόμενοι iidem.

48. *Καὶ μεστὴν ὀχυρῶν φρουρίων*] Vide *Strabonem* L. XII. p. 855. A. P. Wess.

72. *Προσαγόμενοι τοὺς ἐκ τῆς πόλεως*] Erunt fortaſſe, quibus *προαγαγόμενοι* huic loco aptius videbitur. Mihi alia mens. *Προσάγεσθαι* alliciendi quadam poteſtate in *Diodori* hac Bibliotheca ſaepe recurrit. P. Wess.

92. *Τὸν μὲν πόλεμον ἀπεστρέψαντο*] Verum erit *ἀπετρίψαντο*, de quo ad L. XV, 4. abunde. Reddamus id ipſum *Polybio* L. X, 13. *εἰ μὴ ἐν ἴσῳ περιχαρεῖς ἦσαν ὡς ἀποτετριμμένοι τὸν κίνδυνον*. Sic enim ſcripſerat, non *ἀπεστραμμένοι*. Idem L. III, 102. *ὥσπερ οἱ χειμαζόμενοι ἤδη, τοὺς πλησιάζοντας ἀποτριψάμενοι*. P. Wess.

2. *Δεῖος δ' ὄντας εἰς ἀγῶνας* &c.] Conf. not. in L. V, 59. *Demoſthen.* pro Coron. p. 170. *καὶ [illegible] εἰς τοὺς στρατευσαμένους τῇ πόλει κινδύνους*. *Polyb.* III, 19. *καὶ [illegible] δοὺς αὐτὸν εἰς τοὺς κινδύνους*. Noſter L. XVI, 5. *μετὰ δὲ ταῦτα δοὺς ἑαυτὸν εἰς βίον ἀφανῆ*. & L. XVII, 108. de Harpalo *δοὺς δ' ἑαυτὸν εἰς τρυφὴν* &c. P. Wess.

25. *Ἐξέπεμψαν πρεσβείαν πρὸς Ἀντίπατρον*] Legationem hanc ſuſcipere recuſaverat Phocion, ſic decurſum eſt ad Demaden, *Plut.* Phoc. p. 755. P. Wess.

34. *Παρακαλῶν τὸν Περδίκκαν* &c.] Scripſerat Perdiccae *σώζειν τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ σαπροῦ καὶ παλαιοῦ στήμονος ἠρτημένους*. *Ut Graecos ſervare ex putri & vetere filo pendentes vellet*, contumelioſe ſeni & amico Antipatro inſultans, teſte *Arriano* apud *Phot.* p. 217. nec diſſentiente *Plut.* in extrema vita Demoſthenis; nam in Phocion. dict. loco literis ad Antigonum id perſcriptum fuiſſe adfirmat, ſecum ipſe diſcordans. P. Wess.

41. *Παρέδωκε τοῖς ἐπὶ τὰς τιμωρίας τεταγμένοις*] Imo vero Caſſander, ſi *Plutarchus* & *Arrianus* non fallunt. Quae tamen levis diſcordia: Caedes peracta eſt Antipatro vivo & proban-

te.

χώραν· ὕστερον δὲ μετανοήσαντες, τοῦ μὲν ἐμπρῆσαι τὴν πόλιν ἀπέσχοντο, δόντες δ' ἑαυτοὺς εἰς λῃστείας καὶ καταδρομὰς, πολλὴν τῆς πολεμίας χώρας κατέφθειραν. ὁ δ' Ἀντίγονος παραλαβὼν τὸ σῶμα, καὶ καταικισάμενος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, τοῦ νεκροῦ σῆψιν λαβόντος, ἀφεὶς αὐτὸν ἄταφον, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς Πισιδικῆς. οἱ δὲ τῶν [b] Τερμησσέων νέοι, φυλάττοντες τὴν πρὸς τὸν ᾐκισμένον εὔνοιαν, τό, τε σῶμα 625. [i] ἀνείλοντο καὶ λαμπρῶς ἐκήδευσαν. οὕτως ἡ τῆς εὐεργεσίας φύσις, ἰδιόν τι φίλτρον ἔχουσα πρὸς τοὺς εὖ πεποιηκότας, ἀμετάθετον διαφυλάττει τὴν [k] εἰς αὐτοὺς εὔνοιαν. ὁ δ' οὖν Ἀντίγονος ἀναζεύξας ἐκ τῆς Πισιδικῆς, προῆγεν ἐπὶ Φρυγίας μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως. ὡς δὲ κατήντησεν εἰς Κρητῶν πόλιν, ἧκε πρὸς αὐτὸν Ἀριστόδημος ὁ Μιλήσιος, [l] ἀπαγγέλλων ὅτι Ἀντίπατρος μὲν τετελεύτηκεν, ἡ δὲ τῶν ὅλων ἡγεμονία καὶ τῶν βασιλέων ἡ ἐπιμέλεια μεταπέπτωκεν εἰς [m] Πολυσπέρχοντα τὸν Μακεδόνα. ἡσθεὶς δ' ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, μετέωρος ἦν ταῖς ἐλπίσι, καὶ διενοεῖτο τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔχειν πραγμάτων, καὶ τὴν κατ' αὐτὴν ἡγεμονίας μηδενὶ παραχωρεῖν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Ἀντίγονον ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν, Ἀντιπάτρου περιπεσόντος ἀρρωστίᾳ βαρυτέρᾳ, καὶ τοῦ γήρως συνεργοῦντος πρὸς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ βίου, Ἀθηναῖοι μὲν ἐξέπεμψαν πρεσβευτὴν πρὸς Ἀντίπατρον Δημάδην, δοκοῦντα καλῶς πολιτεύεσθαι τὰ πρὸς τοὺς Μακεδόνας, ἀξιοῦντες τὸν Ἀντίπατρον, καθάπερ ἦν ἐξ ἀρχῆς ὡμολογηκὼς, ἐξαγαγεῖν τὴν φρουρὰν ἐκ τῆς Μουνυχίας. ὁ δ' Ἀντίπατρος τὸ μὲν πρῶτον εὐνοϊκῶς διέκειτο πρὸς τὸν Δημάδην, ὕστερον δὲ, Περδίκκου τελευτήσαντος, καί τινων βασιλικῶν ἐπιστολῶν εὑρεθεισῶν ἐν τοῖς βασιλικοῖς γράμμασιν, ἐν οἷς ἦν ὁ Δημάδης παρακαλῶν τὸν Περδίκκαν κατὰ τάχος διαβαίνειν εἰς τὴν Εὐρώπην ἐπ' Ἀντίπατρον, ἀπηλλοτριώθη πρὸς αὐτὸν, [n] καὶ κεκρυμμένην [o] ἐτήρει τὴν ἔχθραν. διόπερ τοῦ Δημάδου κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ δήμου δεδομένας ἐντολὰς ἀπαιτοῦντος τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ παρρησιωδέστερον ἀπειλήσαντος περὶ τῆς φρουρᾶς, ὁ μὲν Ἀντίπατρος, οὐδεμίαν δοὺς ἀπόκρισιν, παρέδωκε τοῖς ἐπὶ τὰς τιμωρίας τεταγμένοις αὐτόν τε τὸν Δημάδην καὶ τὸν υἱὸν Δημέαν συμπρεσβεύοντα τῷ πατρί. οὗτοι μὲν οὖν ἀπαχθέντες εἰς τι οἴκημα εὐτελὲς, ἐθανατώθησαν διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. ὁ δ' Ἀντίπατρος ἐσχάτως ἤδη διακείμενος, ἀπέδειξεν ἐπιμελητὴν τῶν βασιλέων Πολυσπέρχοντα καὶ στρατηγὸν αὐτοκράτορα, πρεσβύτατον σχεδὸν ὄντα [p] τῶν τῷ Ἀλεξάνδρῳ συνεστρατευμένων, καὶ τιμώμενον ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν Μακεδονίαν· τὸν δ' υἱὸν Κάσσανδρον, Χιλίαρχον καὶ δευτερεύοντα κατὰ τὴν ἐξουσίαν. ἡ δὲ τοῦ Χιλιάρχου τάξις καὶ προαγωγὴ τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ τῶν Περσικῶν βασιλέων εἰς ὄνομα καὶ δόξαν προήχθη· μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν

Olymp. CXV. II. consilio, ad latrocinia & incurſationes converſi magnam hoſticae terrae partem foede corrumpunt. Antigonus interim cadavere potitus, cum triduum contumelioſiſſime id tractaſſet, jam putreſcere incipiens inſepultum abjecit: Et ex Piſidia diſcedit. At pubes Termeſſenſium; conſervata erga mortuum indignis modis affectum benevolentia, ſublatum ejus cadaver, ſplendide funerarunt. Adeo beneficentiae natura ſingulare quoddam illectamentum habens erga bene meritos, immutabilem erga ipſos benevoli animi affectionem tuetur. Tum Antigonus, ex Piſidia digreſſus, Phrygiam verſus cum toto exercitu movet: Et ubi ad Cretenſium urbem perventum, Ariſtodemus Mileſius illum adit nunciatum, quod Antipater obierit, & ſumma imperii adminiſtratio cum regum tutela ad Polyſperchonta Macedonem ſit devoluta. Quibus cum voluptate auditis; ſpes altas concepit, reſque Aſiae ſibi vindicare, ejuſque imperium nulli concedere, animum induxit. Atque is tum rerum Antigoni ſtatus erat. 633.

48. In Macedonia vero cum Antipater graviorem in morbum incidiſſet, ſeniumque migrationem e vita adjuvaret: Athenienſes Demadem, qui probe erga Macedones ſe geſſiſſe videbatur, legatum miſere ad Antipatrum, poſtulantes, ut, quemadmodum olim recepiſſet, praeſidium ex Munychia deduceret. Fuerat initio Antipater benevolo in Demadem animo: Poſtea vero quam defuncto Perdicca inter regias literas repertae fuerant Epiſtolae quaedam, in quibus & Demades erat exhortans Perdiccam, ut quam celerrime in Europam contra Antipatrum trajiceret: abalienatus ab eo, inimicitias ad tempus diſſimulavit. Ideo cum Demades, pro ut populus ei mandaverat, promiſſum exigeret, liberius praeſidii cauſa interminatus, nullo Antipater dato reſponſo, tum ipſum Demadem tum filium Demeam, qui legationis comes Patri adjunctus erat, ſuppliciorum miniſtris tradidit. Qui in gurguſtium quoddam abducti, propter cauſas jam memoratas capite luerunt. Antipater vero, in extremo vitae limine, regum curatorem & ducem ſumma cum poteſtate deſignavit Polyſperchontem: qui natu fere maximus erat, inter omnes Alexandri commilitones, & a Macedonibus in honore habebatur. Filioque ſuo Caſſandro Chiliarchi munus tribuit, ut ſecundus eſſet poteſtate. Ordinis hujus dignitas & Chiliarchi acceſſio primum a regibus Perſicis ad nominis claritatem & gloriam erat provecta. Inde rurſus ab Alexandro,

---

b Τερμησσέων Reg. 1. Τερμησσίων Edit. i Ἀνείλαντο Reg. uterque, Basil. k Πρὸς αὐτοὺς Reg. 1. & Leid. l Ἀπαγγέλλοντες Leid. m Πολυσπέρχοντα Basil. Vat. Venet. ſemper. Conf. Xylandr. in Plut. Pyrrh. p. 387. n Deeſt Reg. 1. & Leid. o Ἔχων iidem. p Τῶν Ἀλ. Basil.

te. P. Wess.

45. Ἐσχάτως ἤδη διακείμενος] De Agathocle Eclog. xxi. lib. xxi. pag. 865. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς διακείμενος ἐσχάτως ἤδη [illegible] ἐπὶ τῆς πυρᾶς Ὀξύθεμις. Agatharchides de Rubr. Mar. pag. 11. τὸν δὲ Ἥφαιστον — [illegible] ἐσχάτως. Nempe ἐσχάτως [illegible] Hippocrates in Aphoriſmis vocabat τὰ μέγιστα, [illegible], Galeno interprete Comment. p. 223. Hinc populari ſermone ἐσχάτως διακεῖσθαι & ἐσχάτως ἔχειν ferebantur, qui morbi violentia in extremis erant. S. Marcus Evang. Cap. v, 23. ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει. Diodorus Excerpt. Valeſ. p. 242. [illegible] τὸ Θρασυβούλου — [illegible] ἐσχάτως ἔχειν. Cultiores tamen hoc genus improbabant, quoniam ὁ τοῦ ἐσχάτως χρῆσις ἐπὶ τοῦ [illegible] τοῖς ἀρχαίοις [illegible], quae Phrynichi verba. P. Wess.

90. Ἡ δὲ τοῦ χιλιάρχου τάξις καὶ προαγωγὴ &c.] Arbitror καὶ προαγωγὴ ſcriptum ab Auctore fuiſſe, ut honoris gradum, quo Chiliarchus conſpicuus erat, indicaret. Plut. de Anim. Tranq. p. 466. C. διὰ ταῦτα ΠΡΟΑΓΩΓΑΣ ἐν αὐλαῖς διώκουσι. Propterea ut honoribus in principum aulis admoveantur, ſtudent. Confer inferius Cap. 62. Tu ſi aliud cenſeas προαγωγὴν accipe de admiſſionis officio & vide Cl. Lamb. Bos Obſerv. Crit. C. 35. Erant Chiliarchi partes τὰς ἀγγελίας εἰσκομίζειν τῷ βασιλεῖ apud Aelian. Var. Hiſt. L. 1, 21., eumque adeo primum conveniebant, quibus rege compellato erat opus. Conon primum ex more Perſarum ad Chiliarchum, QUI SECUNDUM GRADUM IMPERII TENEBAT, Tithrauſten acceſſit, inquit Corn. Nepos in Conon. C. 3. Putes de eodem munere Arrianum loqui in Phot. Biblioth. pag. 216. Περδίκκας δὲ χιλιαρχίαν χιλιαρχῶν, ἣν ἦρχεν Ἡφαισ-

Olymp. cxv. ii. xandro, cum & alia Perſarum inſtituta aemulari coepiſſet, poteſtatem honoremque eximium conſecuta eſt. Idem inſtitutum Antipater ſecutus, Caſſandrum filium, juvenem adhuc, Chiliarchum creavit.

49. At Caſſander haud probata ordinatione patris, indignum eſſe judicavit, ſi nulla generis propinquitate junctus patri in imperio ſuccederet, quando filius, qui jam ſat bonum virtutis ac fortitudinis documentum exhibuiſſet, res adminiſtrare poſſet. Primum igitur cum amicis rus profectus, in magna opportunitatis & ocii abundantia, de ſumma rerum poteſtate colloquia inſtituit: ubi unumquemque privatim exceptum ad principatum ſibi conciliandum ſolicitat; magniſque omnes promiſſis inductos, ad communem rei procurationem paratos reddit. Occulte inſuper miſſis ad Ptolemaeum legatis, amicitiam renovat, & ut ſocietatem armorum ſecum jungat, claſſe quamprimum ex Phoenice in Helleſpontum expedita, rogat & hortatur. Sic ad caeteros etiam duces & civitates mittit, qui de armis cum ipſo jungendis, ſolicitent. Ipſe ad dies multos venatione inſtituta, ne defectionis nomine ſuſpectus haberetur, effecit. Polyſperchon igitur tutelam regum poſtquam adiiſſet, convocato amicorum ſenatu, illorum ſententia Olympiadem arceſſit, utque filium Alexandri puellum adhuc ſuae curae habeat commendatum, & regia fungens adminiſtratione in Macedonia deinceps agat, exhortatur. Illa propter inimicitias cum Antipatro jampridem in Epirum confugerat. Et in hoc tum ſtatu erat Macedonia.

50. In Aſia vero divulgata Antipatri morte, res novari haud abſque motibus coeptae ſunt: dum qui cum poteſtate erant, ducum in ſuum unusquiſque 654. commodum intentus eſt. Inter quos princeps Antigonus, quod Eumenem in Cappadocia pridem viciſſet, inque Piſidia Alcetam & Attalum, copiis in fidem acceptis, debellaſſet, ab Antipatro inſuper Aſiae imperator cum plenaria auctoritate deſignatus, magniſque ſimul copiis praefectus eſſet: ingentes animo ſpiritus ac tumores conceperat. Et ſummum ſpe ſua imperium complexus, nec regibus parere nec ipſorum curatoribus animo deſtinavit. Nam quia majorem exercitus vim habebat, Theſauris in Aſia potiturum ſe, dum nemini ad reſiſtendum armis facultas ſuppeteret, confidit. Erant tum in exercitu illius ſexaginta peditum & decem equitum millia, & xxx. elephantes. Praeterque has copias, ſe alias inſuper, quando opus foret, comparaturum, ſperabat: quod peregrinis ſubinde allectis ubertim

ὑπ' Ἀλεξάνδρου μεγάλης ἔτυχεν ἐξουσίας καὶ τιμῆς, 626. ὅτε καὶ τῶν ἄλλων τῶν Περσικῶν νομίμων ζηλωτὴς ἐγένετο. διὸ καὶ Ἀντίπατρος, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀγωγήν, τὸν υἱὸν Κάσσανδρον ὄντα νέον ἀπέδειξε χιλίαρχον.

Οὐ μὴν ὁ Κάσσανδρός γε τῇ τοῦ πατρὸς τάξει συνευδοκήσας, δεινὸν ἡγούμενος εἰ τὴν τοῦ πατρὸς ἡγεμονίαν ὁ μὴ προσήκων κατὰ γένος διαδέξεται, καὶ ταῦθ' υἱοῦ δυναμένου πραγμάτων ἡγεῖσθαι, καὶ δεδωκότος ἤδη πεῖραν ἱκανὴν ἀρετῆς τε καὶ ἀνδρείας. τὸ μὲν οὖν πρῶτον εἰς ἀγρὸν βαδίσας μετὰ τῶν φίλων, τούτοις τε διελέγετο, πολλὴν ἔχων τὴν εὐκαιρίαν καὶ σχολήν, περὶ τῆς τῶν [q] ὅλων ἡγεμονίας. ἕκαστον δ' αὐτῶν ἐκλαμβάνων κατ' ἰδίαν, [r] προετρέπετο συγκατασκευάζειν αὐτῷ τὴν δυναστείαν, καὶ μεγάλαις ἐπαγγελίαις πείσας, ἑτοίμους ἐποιήσατο πρὸς τὴν κοινοπραγίαν. ἐξαπέστειλε δὲ πρὸς Πτολεμαῖον λάθρα πρεσβευτάς, τήν τε φιλίαν ἀνανεούμενος, καὶ παρακαλῶν συμμαχεῖν αὐτῷ, καὶ ναυτικὴν δύναμιν πέμψαι τὴν ταχίστην ἐκ τῆς Φοινίκης ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας καὶ πόλεις ἐξέπεμψε τοὺς προτρεψομένους ἑαυτῷ συμμαχεῖν. αὐτὸς δὲ κυνηγίαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας συστησάμενος, ἀνύποπτον ἑαυτὸν ἐποίει τῆς ἀποστάσεως. Πολυσπέρχων δέ, παραλαβὼν τὴν τῶν βασιλέων ἐπιμέλειαν, καὶ συνεδρεύσας μετὰ τῶν φίλων, Ὀλυμπιάδα μὲν σὺν τῇ συνέδρων γνώμῃ μετεπέμπετο, παρακαλῶν τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ Ἀλεξάνδρου υἱοῦ παιδὸς ὄντος παραλαβεῖν, καὶ διατρίβειν ἐν Μακεδονίᾳ τὴν βασιλικὴν ἔχουσαν προστασίαν. ἡ δ' Ὀλυμπιὰς ἐν [s] τοῖς ἐπάνω χρόνοις ἐτύγχανεν εἰς Ἤπειρον πεφευγυῖα, διὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον ἀλλοτριότητα. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Μακεδονίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν, [t] διαβοηθείσης τῆς Ἀντιπάτρου τελευτῆς, ἀρχὴ πραγμάτων καινῶν ἐγίνετο καὶ κίνησις, τῶν ἐν ἐξουσίαις ὄντων [v] ἰδιοπραγεῖν ἐπιβαλλομένων. τούτων δὲ πρῶτος μὲν ὁ Ἀντίγονος προνενικηκὼς Εὐμενῆ περὶ Καππαδοκίαν, καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ δυνάμεις παρειληφώς, καταπεπολεμηκὼς δ' Ἀλκέταν καὶ Ἄτταλον περὶ τὴν Πισιδικήν, καὶ τὰς δυνάμεις τὰς μετ' αὐτῶν ἀνειληφώς, πρὸς δὲ τούτοις ὑπ' Ἀντιπάτρου τῆς Ἀσίας στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ᾑρημένος, ἅμα δὲ καὶ μεγάλης δυνάμεως ἡγεμὼν ἀποδεδειγμένος, πλήρης ἦν ὄγκου καὶ φρονήματος. [x] περιβαλλόμενος δὲ ταῖς ἐλπίσι τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν, ἔγνω μὴ προσέχειν μήτε τοῖς βασιλεῦσι, μήτε τοῖς ἐπιμεληταῖς αὐτῶν. ὑπελάμβανε γὰρ αὐτὸν 627. κρείττω δύναμιν ἔχοντα, τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν θησαυρῶν κύριον ἔσεσθαι, μηδενὸς ὄντος [y] τοῦ δυναμένου πρὸς αὐτὸν ἀντιτάξασθαι. εἶχε γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον στρατιώτας πεζοὺς μὲν ἑξακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ μυρίους, ἐλέφαντας δὲ τριάκοντα. χωρὶς δὲ τούτων, ἑτοίμας ποιήσασθαι καὶ ἄλλας δυνάμεις ἤλπιζεν, ἂν ᾖ χρεία, δυναμένης τῆς Ἀσίας χορηγεῖν ἀνεκλείπτως

---

[q] Μακεδόνων Reg. 1. Leid. ora Steph. [r] Προέτρεπε Reg. 1. [s] Τοῖς ἔμπροσθεν margo Steph. Leid. Reg. 1. [t] Διαφημισθείσης iidem. [v] Καινοπραγεῖν in Steph. ora & Leid. Omittit autem Baſil. καὶ κίνησις — ἐπιβαλλομένων. [x] Περιβαλλόμενος Reg. 1. & Baſil. [y] Deſideratur in Baſil.

Ἡφαιστίων ὢν δὲ ἐν ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΟΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ. At ſecus eſt. Hephaeſtio praefectus erat alae equitum, quos ἑταίρους Macedones vocabant, quae dein praefectura Perdiccae fuit mandata, Noſtro indice hujus lib. cap. 3. P. Wess.

66. Περὶ τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας] Qui Μακεδόνων ἡγεμονίας ſubſtituerunt Critici, non videntur animadvertiſſe, Caſſandri patrem fuiſſe ἐπιμελητὴν τῶν βασιλέων, curamque imperii univerſi adminiſtraſſe; quam eamdem cum Caſſander adfectarit, cur vulgatum mutaremus? P. Wess.

83. Τὴν βασιλικὴν ἔχουσαν προστασίαν] Interpres *regia fungens adminiſtratione*; cui favere videtur Graecorum mos, ἐπιμέλειαν καὶ προστασίαν jungentium: *Philo. Jud.* de Rer. Div. Hered. pag. 500. ὁ γεωργὸς τὴν προστασίαν καὶ ἐπιμέλειαν ἔλαχε. Iterum de Joſeph. pag. 561. E. καὶ τὴν Αἰγύπτου πάσης τὴν ἐπιμέλειαν καὶ προστασίαν παρειλήφαμεν. Mitto cetera: delectatur enim hoc genere ſcriptor is. Hoc ego tamen loco regiae dignitatis ſpeciem & pompam, qua inter Macedones conſpicua iterum foret Cleopatra, indicari puto. Namque regni regumque tutelam ſi intendiſſet, τὴν βασιλικὴν προστασίαν praeſtitiſſet, uti cap. 23. hujus libri. Opportune *Polybius* de uxore Mandonii L. x, 18. καὶ γὰρ ἦν ἡ γυνὴ πρεσβυτέρα καί τινα προστασίαν ἀξιωματικὴν ἐπιφαίνουσα. *Erat enim mulier magno natu & ſpeciem dignitatis cujuſdam & majeſtatis prae ſe ferebat*, bene *Caſaubonus*. Tum Excerpt. Legat. p. 1093. Philippus ἀπήντα εἰς ἄστυ μετὰ μεγάλης προστασίας. i. e. *magna cum pompa*. Vide ad L. xvii, 34. P. Wess.

89. Ἰδιοπραγεῖν ἐπιβαλλομένων] Hoc legitimum. Singuli rebus ſuis provinciarum praefecti ſtudebant, prolatandique ditionis

τοῖς στρατολογουμένοις ξένοις τὰς μισθοφορίας. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς, Ἱερώνυμον μὲν τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα μετεπέμψατο, φίλον ὄντα καὶ πολίτην Εὐμενοῦς τοῦ Καρδιανοῦ, τοῦ συμπεφευγότος εἰς τὸ χωρίον, τὸ καλούμενον Νῶρα. τοῦτον δὲ μεγάλαις δωρεαῖς [*] προκαλεσάμενος, ἐξαπέστειλε πρεσβευτὴν πρὸς τὸν Εὐμένη, παρακαλῶν τῆς μὲν περὶ Καππαδοκίαν μάχης γενομένης πρὸς αὐτὸν ἐπιλαθέσθαι, γενέσθαι δὲ φίλον καὶ σύμμαχον αὐτῷ, καὶ λαβεῖν δωρεὰς πολλαπλασίους, ὧν πρότερον ἦν ἐσχηκὼς, καὶ Σατραπείαν μείζονα, καὶ καθόλου πρωτεύοντα τῶν [a] παρ' ἑαυτῷ φίλων, κοινωνὸν ἔσεσθαι τῆς [b] ὅλης ἐπιβολῆς. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν φίλων συναγαγὼν συνέδριον, καὶ περὶ τῆς τῶν ὅλων ἐπιβολῆς [c] κοινωσάμενος, διέγραψε τῶν ἀξιολόγων φίλων οἷς μὲν Σατραπείας, οἷς δὲ στρατηγίας. πᾶσι δὲ μεγάλας ἐλπίδας ὑποθεὶς, προθύμους κατεσκεύασε πρὸς τὰς ἰδίας ἐπιβολάς. διενοεῖτο γὰρ ἐπελθεῖν τὴν Ἀσίαν, καὶ τοὺς μὲν [d] προϋπάρχοντας Σατράπας ἐκβαλεῖν, πρὸς δὲ τῶν ἑαυτοῦ φίλων καθιστάναι τὰς ἡγεμονίας.

Τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, Ἀρριδαῖος ὁ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας Σατράπης, γνοὺς αὐτοῦ τὴν ἐπιβολὴν, ἔκρινεν ἀσφαλισάμενος [e] τὰ κατ' ἰδίαν Σατραπείαν, καὶ τὰς ἀξιολογωτάτας πόλεις φρουραῖς [f] περιλαμβάνειν. οὔσης δὲ τῆς τῶν Κυζικηνῶν πόλεως ἐπικαιροτάτης καὶ μεγίστης, ἀνέζευξεν ἐπ' αὐτὴν, ἔχων πεζοὺς μὲν μισθοφόρους πλείους τῶν μυρίων, Μακεδόνας δὲ χιλίους, Πέρσας δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας πεντακοσίους, ἱππεῖς δὲ ὀκτακοσίους, βέλη δὲ παντοδαπὰ, καὶ καταπέλτας ὀξυβελεῖς τε καὶ πετροβόλους, καὶ τὴν ἄλλην χορηγίαν πᾶσαν τὴν ἀνήκουσαν πρὸς πολιορκίαν. ἄφνω δὲ προσπεσὼν τῇ πόλει, καὶ τὸν πολὺν ὄχλον ἀναλαβὼν ἐπὶ τῆς χώρας, εἴχετο τῆς πολιορκίας, καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει καταπληξάμενος [g] ἠνάγκασε δέχεσθαι φρουράν. οἱ δὲ Κυζικηνοὶ, παραδόξου τῆς ἐπιθέσεως γενομένης, καὶ τῶν μὲν πλείστων ἐπὶ τῆς χώρας ἀπειλημμένων, ὀλίγων δ' ὄντων τῶν ὑπολελειμμένων, 628. ἀπαράσκευοι παντελῶς ὑπῆρχον πρὸς τὴν πολιορκίαν. ὅμως δὲ κρίναντες ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας, φανερῶς μὲν πρέσβεις [h] ἐξέπεμψαν τοὺς διαλεξομένους τῷ Ἀρριδαίῳ λῦσαι τὴν πολιορκίαν. ποιήσειν γὰρ πάντα τὴν πόλιν Ἀρριδαίῳ, πλὴν τοῦ δέξασθαι φρουράν· λάθρα δὲ τοὺς νέους ἀθροίζοντες, καὶ τῶν οἰκετῶν τοὺς εὐθέτους ἐπιλεγόμενοι καθώπλιζον, καὶ τὸ τεῖχος ἀνεπλήρουν τῶν ἀμυνομένων. τοῦ δὲ Ἀρριδαίου βιαζομένου δέχεσθαι φρουράν, ἔφησαν βούλεσθαι τῷ δήμῳ προσανενεγκεῖν περὶ τούτου. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ Σατράπου, λαβόντες ἀνοχὴν, ταύτην τε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα βέλτιον παρεσκευάσαντο τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν. ὁ δ' Ἀρριδαῖος καταστρατηγηθεὶς, καὶ τὸν οἰκεῖον [i] ἑαυτῷ προϊέμενος καιρὸν, διεσφάλη τῆς ἐλπίδος. οἱ γὰρ Κυζικηνοὶ, πόλιν ἔχοντες ὀχυρὰν καὶ παντελῶς εὐ-

stipendia sufficere Aſia poſſet. Haec animo verſans, Hieronymum hiſtoriae ſcriptorem Eumenis Cardiani, ejus qui in caſtellum Nora confugerat, amicum & civem ad ſe arceſſit, magniſque invitatum muneribus legationem ad Eumenem obire jubet, qua hortetur ipſum, ut pugnae in Cappadocia geſtae oblitus, amicitiam & ſocietatem belli ſecum jungat, donaque prioribus longe majora & ampliorem provinciam accipiat; Primus denique ſit inter amicos, ac totius inſtituti particeps. Nec mora, Senatu amicorum coacto, quod ſummam rerum capeſſat, illis exponit, & praecipuis amicorum, qua Satrapias, qua militum praefecturas, adſcribit, omneſque ſpes magnas ſuggerendo ad capeſſendum quae agitabat, promtiores facit. Aſiam enim pervadere, ejectiſque Satrapis, qui hactenus fuerunt, ad amicos ſuos imperia traducere, conſtituerat. Ὀλυμπ. CXV. II.

51. Quae dum tractat, Arrhidaeus Phrygiae Satrapes ad Helleſpontum, cognita ejus molitione, Satrapiae ſuae res in tuto ponere, urbeſque praecipuas praeſidiis munire, decrevit. Cyzicenorum autem contra urbem, quod maxima eſſet & prae cunctis opportuna, expeditionem facit, habens ſecum plus quam x. millia peditum mercede conductorum; Macedonumque mille, ſagittarios autem & funditores Perſas Iↄ, & equites Iↄ.ccc. Tela praeterea omnis generis & catapultas tum ſagittis tum lapidibus jaciundis idoneas, omnemque apparatum reliquum, qui oppugnationi conveniret. Tum ſubito urbem aggreſſus, cum magnam vulgi partem ruri deprehendiſſet, oppugnationem urgebat, & oppidanos terrore injecto ad praeſidium in urbem recipiendum adigere conabatur. Hac itaque impreſſione ex inopinato facta, quamvis & plurimi in agris excluſi, & pauci in urbe reliqui ad obſidionem ſuſtinendam omnino imparati eſſent: libertatem tamen Cyziceni aſſerendam rati, in ſpeciem quidem legatos mittunt, qui de ſolvenda obſidione cum eo colloquantur: Nam urbem omnia facturam Arrhidaeo, praeſidii tantum receptione dempta: Sed clam coactam juvenum manum, & aptiſſimos ſervorum delectos armant, & propugnatoribus ita muros complent. Inſtante vero nihilominus Arrhidaeo, ut praeſidium admittant: ad populum ſe relaturos de hoc, reſpondent. Id ubi a Satrapa conceſſum, remiſſionem nacti, per totum diem illum & noctem inſequutam ad ſuſtinendam obſidionem melius ſe praeparant. Hac igitur arte deluſus Arrhidaeus, dimiſſa e manibus opportunitate, ſpe ſua excidit. Nam 655. Cyziceni, quod urbem praevalidam haberent; & a ter-

---

[*] Προσκαλ. ἄνευ. Reg. 1. Leid. qui & μισθοφορίας paullo ante.

[a] Παρ' ἑαυτῷ Reg. 1. ἑαυτοῦ vulgo.

[b] Non invenit in ſuo Leid.

[c] Κοινωσάμενος Baſil.

[d] Ἄρχοντας ἐκβαλεῖν ſic Reg. 1. Leid. Paullo ante ἐπιβολῆς Venet.

[e] Τὰς Leid.

[f] Διαπαραλαμβάνειν Reg. 2. Leid.

[g] Ἠνάγκαζε Reg. 1.

[h] Ἀνέπεμψαν Reg. 1. Leid.

[i] Αὐτῷ iidem.

tionis finibus. Supra C. 39. de Antigono ὅπως μὴ δυνηθῇ διαλαθεῖν ἰδιοπραγῶν. Et cap. 42. πάντες (Macedonum duces) ἰδιοπραγεῖν βουλόμενοι. P. Wess.

98. Περιβαλόμενος δὲ ταῖς ἐλπίσι τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν] Habet Auctor L. xix, 52. περιβαλόμενος (Caſſander) ταῖς ἐλπίσι τὴν Μακεδόνων βασιλείαν. Nihil tamen moveo. Δύναμιν περιβάλλεσθαι & ἀρχὰς περιβάλλεσθαι Iſocrates, Plutarchus atque alii illos cum dixerint, qui copiis imperioque erant inſtructi, cur ad haec adhaereſcamus? Succurrit ipſe Diodorus L. xx, 41. περιεβάλλετο (Ophellas) ταῖς ἐλπίσι μείζονα δυναστείαν, Plutarchus Eumen pag. 590. C. ἀλλὰ τῇ γνώμῃ τὴν ὅλων περιβαλλόμενος ἡγεμονίαν. P. Wess.

6. Ἑταίρους σφετερίσασθαι — ἄλλοις] Ne moleſtum ſit σφετερίσασθαι, ecce tibi Herodianum L. 1, 12. ἄλλους σφετερίζεσθαι τόν τε δῆμον καὶ τὸ στρατόπεδον. Cujus generis nunc plura non addo. Factum alias eſt. Mox καὶ τοὺς ἄλλους articulo addito Rhodomanus in not. Auctario corrigit. P. Wess.

26. Πρὸς δὲ τῶν ἑαυτοῦ φίλων καθιστάναι] Ex uſu & re amicorum ſuorum, ut in Lucianeo πρὸς ἐμοῦ λέγεις D. Deorum xx, 3. paſſimque apud alios. Vir doctiſſimus diverſus abit. P. Wess.

31. Τὰς — πόλεις φρουραῖς περιλαμβάνειν] In hoc acquieſco. Διαπαραλαμβάνειν, quod ſchedae veteres porrigunt, duplicem ſcripturam, ut ſaepe, conjungit, quarum διαλαμβάνειν φρουραῖς ſive φυλακαῖς his in libris multifariam iteratur, altera παραλαμβάνειν vitioſa eſt atque ex περιλαμβάνειν progenita. P. Wess.

40. Ἀναλαβὼν] Corrigebat Rhodomanus καταλαβὼν, quod ad ſen-

Olymp. CXV. II. a terrae praeſidiis bene firmatam, ut quae Peninſula eſſet, mare inſuper obtinerent, hoſtem facile propulſabant. Quin & a Byzantiis militem & tela, caeteraque ad obſidionem conducibilia, accivere. Quibus omnibus celeriter ac promte illinc ſubminiſtratis, ſpe bona iterum concepta, ad ſuſtinendum pericula reddebantur animoſiores. Extemplo etiam navibus longis in mare protractis, oram praeternavigarunt, ſuosque ex agris receptos in urbem revexere. Protenus ergo militum numero aucti, cum obſidentium plurimos interfeciſſent, obſidionem a ſe depulerunt. Tum Arrhidaeus, ſtrategemate Cyzicenorum deceptus, infecto negocio in Satrapiam ſuam regreditur.

52. Interea Antigonus Celaenis ſubſiſtens, de Cyzicenorum obſidione cognoſcit. Periclitantem igitur urbem ad futuras molitiones ſibi obnoxiam reddere ſtatuit. Ideo ex toto agmine quam optimos deligit XX. peditum & III. equitum millia. Eiſque aſſumtis, celeriter ad ferendum Cyzicenis ſuppetias contendit. Sed cum paulo ſerius illuc veniſſet, benevolentiam quidem erga civitatem prae ſe ferebat, ſed interim ſpe ſua deluſus erat. Legatos vero ad Arrhidaeum miſit, qui expoſtularent cum ipſo primum, quod Graecam urbem, eamque ſocietate junctam, nulla provocatus injuria, obſidere auſus eſſet. Deinde quod aperte moliretur defectionem, & provinciam ſuae poteſtatis faceret. Poſtremo ut ſatrapia decederet, unaque ad victum urbe accepta, privatam inde vitam ageret, imperabat. Auditis his legatorum poſtulatis Arrhidaeus, de verborum inſolentia conqueſtus, provincia ſe ceſſurum negat: ſed diſtributis per urbes praeſidiis, armis ſe cum illo diſceptaturum, reſpondet: Et quod reſponſo conveniret, urbibus paſſim firmatis partem exercitus mittit cum praefecto, cui mandarat, ut ſe cum Eumene conjungens, caſtellum obſidione liberaret, Eumenemque periculis exemtum in ſocietatem belli adſciſceret. Interim ulciſci Arrhidaeum properans Antigonus, copias ad debellandum eum mittit. Ipſe vero cum numeroſo agmine verſus Lydiam movet, Satrapam ejus Clitum inde ejecturus. Qui praecognito ejus adventu, praecipuas urbes praeſidiis munierat, ipſeque in Macedoniam, ut regibus & Polyſperchonti audaciam & defectionem Antigoni ſignificaret, & auxilia ſibi peteret, tranſmittebat. Tum Antigonus Epheſum primo ſtatim adventu in fidem accipit, adjutantibus illum in urbe nonnullis. Poſt cum appulſus Epheſum Aeſchylus Rhodius in quatuor navibus e

φύλακτον ἀπὸ τῆς γῆς, διὰ τὸ χερρόνησον αὐτὴν εἶναι, καὶ θαλαττοκρατοῦντες, ῥᾳδίως ἠμύνοντο τοὺς πολεμίους. μετεπέμποντο δὲ καὶ παρὰ Βυζαντίων στρατιώτας καὶ βέλη, καὶ τἄλλα τὰ χρήσιμα πρὸς τὴν πολιορκίαν· ὧν ἅπαντα συντόμως καὶ προθύμως χορηγησάντων, ἀνέλαβον ἑαυτοὺς ταῖς ἐλπίσι, καὶ πρὸς τοὺς κινδύνους εὐθαρσεῖς κατέστησαν. εὐθὺς δὲ καὶ μακρὰς ναῦς καθελκύσαντες, παρέπλεον τὴν [k] παραθαλάττιον, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἀναλαμβάνοντες, ἀπεκόμιζον εἰς τὴν πόλιν. ταχὺ δὲ στρατιωτῶν εὐπορήσαντες, καὶ πολλοὺς τῶν πολιορκούντων ἀποκτείναντες, [l] ἀπετρίψαντο τὴν πολιορκίαν. Ἀρριδαῖος μὲν οὖν, καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ τῶν Κυζικηνῶν, ἄπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἰδίαν Σατραπείαν.

Ἀντίγονος δὲ, πυθόμενος τὴν τῶν Κυζικηνῶν [m] πόλιν πολιορκουμένην, ἔτυχε μὲν ἐν Κελαιναῖς διατρίβων· κρίνας δὲ [n] τὴν κινδυνεύουσαν πόλιν ἰδίαν κατασκευάσασθαι πρὸς τὰς μελλούσας ἐπιβολὰς, ἀπέλεξεν ἐξ ἁπάσης τῆς δυνάμεως τοὺς ἀρίστους, πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους. τούτους δὲ ἀναλαβὼν, ἐν τάχει προῆγε βοηθήσων τοῖς Κυζικηνοῖς· βραχὺ δὲ τῶν καιρῶν ὑστερήσας, φανερὰν μὲν ἔσχε τὴν εἰς τὴν πόλιν εὔνοιαν, τῆς δὲ ὅλης ἐπιβολῆς ἀπέτυχε. πρὸς δὲ Ἀρριδαῖον ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς, ἐγκαλῶν ὅτι πρῶτον μὲν Ἑλληνίδα πόλιν σύμμαχον οὖσαν καὶ μηδὲν ἀδικοῦσαν ἐτόλμησε πολιορκεῖν· ἔπειθ᾽ ὅτι φανερός ἐστιν [o] ἀποστατήσων, καὶ τὴν Σατραπείαν ἑαυτῷ δυναστείαν κατασκευαζόμενος· τὸ δὲ τελευταῖον, προσέταττε τῆς Σατραπείας παραχωρεῖν, καὶ μίαν λαβόντα πόλιν εἰς καταβίωσιν, τὴν 619. ἡσυχίαν ἄγειν. ὁ δ᾽ Ἀρριδαῖος, διακούσας τῶν πρέσβεων, καὶ τὸ τῶν λόγων ὑπερήφανον καταμεμψάμενος, οὐκ ἔφη παραχωρήσειν τῆς Σατραπείας· τὰς δὲ πόλεις φρουραῖς διαλαμβάνων, πειρᾶσθαι τοῖς ὅπλοις διαγωνίζεσθαι πρὸς αὐτόν. ἀκολούθως δὲ ταῖς ἀποκρίσεσι τὰς πόλεις ἀσφαλισάμενος, μέρος τῆς δυνάμεως ἐξέπεμψε, καὶ στρατηγὸν ἐπ᾽ αὐτῆς. τούτῳ δὲ προσέταξε συνάπτειν τοῖς περὶ τὸν Εὐμενῆ, καὶ λύειν τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου, καὶ τὸν Εὐμενῆ τῶν κινδύνων ἀπαλλάξαντα ποιήσασθαι σύμμαχον. Ἀντίγονος δὲ σπεύδων ἀμύνασθαι τὸν Ἀρριδαῖον, ἐξέπεμψεν ἐπ᾽ αὐτὸν δύναμιν τὴν διαπολεμήσουσαν· αὐτός τε τὴν ἱκανὴν στρατιὰν ἀναλαβὼν, προῆγεν ἐπὶ Λυδίας, βουλόμενος ἐκβαλεῖν τὸν ἐν αὐτῇ Σατράπην Κλεῖτον. ὁ δὲ, προϊδόμενος τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, τὰς μὲν ἀξιολογωτάτας πόλεις φρουραῖς ἠσφαλίσατο, αὐτὸς δὲ εἰς Μακεδονίαν ἐξέπλευσε, δηλώσων τοῖς τε βασιλεῦσι καὶ Πολυσπέρχοντι τὴν Ἀντιγόνου τόλμαν καὶ ἀπόστασιν, καὶ ἀξιώσων [p] ἑαυτῷ βοηθεῖν. ὁ δ᾽ Ἀντίγονος τὴν μὲν Ἔφεσον ἐξ ἐφόδου παρέλαβε, συνεργησάντων αὐτῷ τινῶν ἐκ τῆς πόλεως· μετὰ δὲ ταῦτα καταπλεύσαντος εἰς Ἔφεσον Αἰσχύλου τοῦ Ῥοδίου, καὶ κομίζοντος ἐκ Κιλικίας ἐν τέσ-

---

k Παραθαλαττίαν *Leid.* Brevi ante νῆας *Baſil.* l Ἀπετρίψατο *Leid. Reg.* 1. Tu vide ad L. XV, 4. adſcripta. m Πολιορκίαν, ἔτυχε *Reg.* 1. *Leid.* ora *Steph.* n Non habet *Baſil.* o Ἀποστάτης ὢν *Leid.* cum *Steph.* margine. p Αὐτῷ *Reg.* 1.

ſententiam bene congruit. Forte tamen ἀπολαβὼν verius erit, quoniam Auctor τοὺς ἐκ τῆς χώρας ἀπειλημμένους hos ab Arrhidaeo interceptos ſtatim adpellat. *Suidas* ex *Joſepho* διέζευξε ἀπολαμβάνοντες τοὺς πολεμίους —— καὶ πάντας ἀπώλεσε. P. Wess.

62. Διὰ τὸ χερρόνησον αὐτὴν εἶναι] Paria *Stephanus* in Κύζικος, cui *Strabonem* non obmoviſſet *L. Holſtenius*, adfirmantem L. XII. p. 861. inſulam eſſe, quae duobus pontibus continenti adhaereat, ſi fata urbis recordatus eſſet, quaeque a Criticis *Apollonii Rhod.* I, 936. & *Caſaubono* adſcripta *Straboni* fuerunt. Quod vero addit Geographus duplici portu propter eos pontes fuiſſe inſtructam, partemque urbis monti, cui Ἄρκτων ὄρος nomen erat, accubuiſſe, veriſſimum veterum teſtimoniis reperitur. Docent Critici iidem portuum uni Πανόρμου titulum fuiſſe, alteri vero Χυτοῦ ad *Apollon.* I, 954. & 987., praeterea montem a nutricibus Jovis in *urſas* εἰς ἄρκτους transformatis eſſe dictum v. 937. Video equidem in ſcholiis iſtis Ἄρκτων ὄρος, ſed cauſſa adjuncta Ἄρκτον deſiderat, ipſeque Poeta v. 1150. Unde mirum accidit Ἄρκτον ὄρος in *Strabone* damnari. P. Wess.

78. Ἔτυχε μὲν ἐν Κελαιναῖς διατρίβων] Quondam Phrygiae caput urbs Celaenae, poſita loco amoeniſſimo, nec longe a finibus Lydiae, Cariae, Cappadociae, Pamphyliae. Vide *Dionem Chryſoſt.* Or. XXXV. p. 432. & *Strabon.* L. XII. p. P. Wess.

89. Ὅτι φανερός ἐστιν ἀποστατήσων] Librarii diſtracta voce ἀποστάτης ὢν provulgarunt, quos ſequi nihil neceſſe fuerit, cum ἀποστατήσων locuplete veterum patrocinio munitum ſit. P. Wess.

6. Ἐκβαλεῖν τὸν ἐν αὐτῇ σατράπην Κλεῖτον] Confer libri hujus cap. 39. P. Wess.

18. Πρὸς τὰς τῶν ξένων μισθοφορὰς] Recipi poteſt μισθοφορίας ob *Codd.*

Olymp. CXV. 3.

τέσσαρσι ναυσὶν ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια, ἀπεσταλμένα εἰς Μακεδονίαν πρὸς τοὺς βασιλεῖς, παρείλετο, φάσκων ἑαυτῷ χρείαν ἔχειν πρὸς τὰς τῶν ξένων [q] μισθοφοράς. τοῦτο δὲ πράξας, φανερὸς ἐγένετο πρὸς ἰδιοπραγίαν ὡρμημένος, καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἐναντιούμενος. μετὰ δὲ ταῦτα [r] συμπολιορκήσας ἐπῄει τὰς ἑξῆς πόλεις, ἃς μὲν βίᾳ χειρούμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος.

Ἡμεῖς δὲ, διεληλυθότες τὰ περὶ Ἀντίγονον, μεταβιβάσομεν τὴν ἀναγραφὴν [s] ἐπὶ τὰ συμβάντα περὶ Εὐμενῆ. οὗτος γὰρ μεγάλαις καὶ παραδόξοις μεταβολαῖς χρώμενος, διετέλεσεν ἀεὶ παρ' ἐλπίδας ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν μεταλαμβάνων. πρὸ μὲν γὰρ τούτων τῶν χρόνων συναγωνιζόμενος Περδίκκᾳ τε καὶ τοῖς βασιλεῦσιν, ἔλαβε Σατραπείαν Καππαδοκίαν, καὶ τοὺς συνορίζοντας ταύτῃ τόπους· ἐν οἷς μεγάλων δυνάμεων καὶ πολλῶν χρημάτων κυριεύσας, περιβόητον ἔσχε τὴν εὐτυχίαν. Κρατερὸν μὲν γὰρ καὶ Νεοπτόλεμον, διωνομασμένους ἡγεμόνας, καὶ τὰς ἀνικήτους τῶν Μακεδόνων ἐχούσας δυνάμεις, ἐνίκησε παρατάξει, καὶ αὐτοὺς κατὰ τὴν μάχην ἀνεῖλε. δόξας δὲ ἀνυπόστατος εἶναι, τηλικαύτης ἐπειράθη
630. μεταβολῆς, ὥστε ὑπ' Ἀντιγόνου μεγάλῃ παρατάξει λειφθῆναι, καὶ μετ' ὀλίγων φίλων [t] ἀναγκασθῆναι καταφυγεῖν εἴς τι χωρίον παντελῶς μικρόν. εἰς τοῦτο δ' ἐγκλεισθεὶς, καὶ περιληφθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων [u] διπλοῖς τείχεσιν, οὐδένα βοηθὸν εἶχε τῆς ἰδίας συμφορᾶς. ἐνιαυσίου δ' οὔσης τῆς πολιορκίας, καὶ τῆς σωτηρίας ἀπεγνωσμένης, ἄφνω [x] παράδοξος λύσις ἐφάνη τῶν ἀτυχημάτων. ὁ γὰρ πολιορκῶν τὸν Εὐμενῆ καὶ σπεύδων ἀνελεῖν Ἀντίγονος, ἐκ μεταβολῆς παρεκάλεσεν αὐτὸν πρὸς κοινοπραγίαν· καὶ λαβὼν διὰ τῶν ὅρκων τὰς πίστεις, τῆς πολιορκίας ἀπελύθη. μετὰ δέ τινα χρόνον ἀνελπίστως διασωθεὶς, τότε μὲν περὶ τὴν Καππαδοκίαν διέτριβεν, ἀναλαμβάνων τοὺς προγεγονότας φίλους, καὶ τοὺς κατὰ τὴν χώραν πλανωμένους τῶν συνεστρατευκότων αὐτῷ πρότερον. [y] γενόμενος δὲ διαφερόντως σπουδαῖος, ταχὺ πολλοὺς ἔσχε κοινωνοὺς τῶν αὐτῶν ἐλπίδων, [z] καὶ πρὸς τὴν μετ' αὐτοῦ στρατείαν ὑπακούοντας. τέλος δὲ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις, χωρὶς τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ συμπεπολιορκημένων φίλων πεντακοσίων, ἔσχε στρατιώτας [a] ἐθελοντὶ ὑπακούοντας πλείους τῶν δισχιλίων. τῆς τύχης δ' αὐτῷ συνεργούσης, τηλικαύτην ἔλαβεν [b] αὔξησιν, ὥστε παραλαβεῖν τὰς βασιλικὰς δυνάμεις, καὶ προστῆναι τῶν βασιλέων πρὸς τοὺς καταλύειν αὐτῶν τὴν ἀρχὴν τετολμηκότας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν μικρὸν ὕστερον ἀκριβέστερον διέξιμεν ἐν τοῖς [c] οἰκείοις χρόνοις.

Νυνὶ δ' ἀρκούντως τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν διεληλυθότες, μεταβησόμεθα πρὸς τὰς κατὰ τὴν Εὐρώπην συντελεσθείσας πράξεις. Κάσσανδρος γὰρ, ἀποτετευχὼς τῆς κατὰ τὴν Μακεδονίαν ἡγεμονίας, οὐκ [d] ἔληξεν, ἀλλ' ἔκρινεν ἀντέχεσθαι ταύτης, αἰσχρὸν εἶναι

Cilicia advexiſſet IↃc. argenti talenta regibus miſſa in Macedoniam: ille pecuniam intercepit, ſibi ad peregrinos milites conducendum opus eſſe dictitans. Quo facto ſatis declaravit, quod totus ad ſua tractandum negocia converſus, regibus adverſaretur. Poſt haec urbes deinceps oppugnatum invadebat, alias vi ſubigens, alias verbis ſibi concilians.

53. Nos vero res Antigoni jam exſecuti, ad ea quae Eumeni acciderunt, ſcribendi operam transferemus. Hic vir ingentes ex improviſo mutationes experiundo, ſemper nunc bonorum nunc malorum particeps omnem praeter ſpem erat. Ante enim haec tempora, Perdiccae & regibus bellandi operam navans, Satrapiam nactus erat Cappadociam, & quae hanc attingerent loca: ubi magna 656. copiarum & opum vi potitus, felicitatem ubique celebrem habuit. Craterum enim & Neoptolemum famigeratiſſimos duces, & invictis Macedonum copiis inſtructos, acie vicit, ipſoſque in pugna interemit. Jamque inſuperabilis videbatur: cum tantam fortunae mutationem expertus eſt, ut ab Antigono ingenti ſuperatus praelio, cum amicorum perpaucis in caſtellum quoddam perexiguum confugere cogeretur. In eo concluſus, dum muro duplici circumſeptus haeret, neminem, qui in calamitate opem tuliſſet, habuit. Et poſt annuam obſidionem, ubi de ſalute jam actum putabat, ſubito contra quam ſperaſſet, liberatio ex infortuniis illi exhibita eſt. Nam qui Eumenem obſidione preſſerat, jamque e medio tollere ſatagebat, vice mutata, ad ejuſdem negocii communicationem illum evocat. Qui accepta per juſiurandum fide, ex obſidionis diſcrimine liberatur. Et poſt breve intervallum inſperato ſalutis compos factus, ad tempus in Cappadocia moram trahit, ubi amicos priſtinos, & palantes per regionem militiae ſocios recolligit. Quia vero mirum ad modum induſtrius erat, confeſtim multos ejuſdem ſpei ſocios, & ad communem militiam obſequium deferentes, habuit. Denique intra pauxillum dierum, praeter quingentos illos amicos, qui obſidionem cum ipſo in munitione toleraverant, plus quam bis mille ad imperata promtos milites contraxerat; Et fortunae auxilio tantum incrementi ſortitus eſt, ut & regios exercitus adeptus, regum ipſorum tutelam contra illos, qui imperium ipſis abrogare audebant, geſſerit. Verum haec ſuo tempore, non ita multo poſt accuratius perſequemur.

54. Nunc rerum Aſiaticarum expoſitione abunde perfuncti, ad res in Europa geſtas tranſitum faciemus. Caſſander ab imperio Macedoniae excluſus, animum non abjecit: ſed illud ſibi vindicandum ſtatuit. Patris enim imperium ab aliis, ad-

---

[q] Μισθοφορίας Reg. 2. Vat. Venet. Leid. Baſil. [r] Συμπολιορκήσασθαι Leid. Reg. 1. [s] Ἐπὶ τὰ iidem. [t] Ἀναγκασθέντα ᾗ vel. ora Steph. Reg. 1. Leid. [u] Πολλοῖς τείχεσιν, ὡς Reg. 1. Leid. [x] Παράδοξος Leid. [y] Ἀγαπώμενος δὲ διαφερόντως ταχὺ in Steph. marg. Reg. 2. Baſil. Vat. non abſurde. [z] Καὶ τὴν πρὸς ταυτὰ στρατ. Leid. [a] Ἐθελοντὰς idem, quod alibi magis commodum. [b] Ἰσχὺν Reg. 1. Leid. Steph. ora. [c] Ἰδίοις margo Steph. [d] Ἔληξεν Leid.

Codd. plerorumque concordiam. Supra quidem L. XVII, 73. καταλέχθησαν εἰς τὰς τάξεις ἐπὶ ταῖς αὐταῖς μισθοφοραῖς. At hujus libri cap. 50. δυνάμενος δ' Ἀσίας χορηγεῖν — τοῖς ξένοις τὰς μισθοφορίας. Memini etiam diſcrimen, quod inter utramque vocem Grammatici conſtituunt, nec puto tamen in *Luciano* de Merc. Cond. cap. 3. & 6. μισθοφορίας jure a doctiſſimo *M. Solano* mutari. P. Wess.

21. Μετὰ δὲ ταῦτα συμπολιορκήσας, ἐπῄει &c.] Mallem συμπολιορκησάμενος ἐπῄει, aut, nimium ſi id videatur, συμπολιορκήσαντα ſive συμπολιορκήσασθαι, ut quibuſdam in ſchedis. Durum certe eſt vulgatum. P. Wess.

36. Καὶ αὐτοὺς κατὰ τὴν μάχην ἀνεῖλε] Vide ſuperius cap. 30. & ſeqq. P. Wess.

41. Καὶ περιληφθεὶς — διπλοῖς τείχεσιν] Male mutant membranae veteres. Conf. cap. 41. P. Wess.

47. Καὶ λαβὼν διὰ τῶν ὅρκων τὰς πίστεις] Multo plenius haec *Plut.* Eumen. p. 590. D., ipſam jurisjurandi formulam, qua ſe Eumenes obligavit, adſcribens. Mox μετὰ δέ τινα χρόνον *poſt intervallum ſat longum* vir doctus verterat, quod mutavi. Conſtat ex *Plutarcho*, Antigonum ſtatim a viſa jurisjurandi ea formula arctius juſſiſſe Eumenem, qui ſibi jam, Noris relictis, conſuluerat, obſideri. Paullo tamen aliter *Cor. Nepos* in Eum. C. 5. P. Wess.

56. Χωρὶς τῶν — φίλων πεντακοσίων] *Ad ſexcentos* περὶ ἑξακοσίους una cum Eumene Noris incluſos fuiſſe dixit cap. 41. Porro equi-

Olymp. CXV. II. adminiſtrari, turpe ſibi duxit. Videns autem Macedonum ſtudia in Polyſperchontem propenſa, amicos, quibus fidebat, colloquio prius cum illis privatim habito, ita ut nemo aliquid ſuſpicaretur, ad Helleſpontum miſit. Interim ipſe ruri per dies aliquot ocium trahens, venatibuſque operam dans, eam de ſe opinionem peperit, quaſi minime imperium affectaret; Ubi vero cuncta profectioni neceſſaria compararat, clam e Macedonia diſceſſit, & ad Cherſoneſum profectus, inde porro ad Helleſpontum pervenit. Eoque tranſmiſſo, in Aſiam ad Antigonum ſe contulit, auxilium ut ſibi ferret, rogitans, & Ptolemaeum in belli ſocietatem venturum, confirmans. Illum haud invitus ſuſcipit Antigonus, promiſſiſque ad omnia auxiliis liberaliter, confeſtim tum pedeſtribus, tum nauticis ſe illum copiis inſtructurum, confirmat. Haec ſimulatione quadam agebat, quaſi propter amicitiam cum Antipatro illi opem ferret. Sed revera magnis Polyſperchontem bellis diſtineri volebat: ut ipſe extra periculum, Aſia perdomita, ſummum imperium ad ſe pertraheret.

55. Dum haec geruntur, in Macedonia Polyſperchon regum tutor, poſt Caſſandri diſceſſum, cum magnitudinem belli cum Caſſandro gerendi praevideret, nihil ſine amicorum ſententia faciendum ratus: Duces omnes, & eos qui inter Macedones praecipuae auctoritatis erant, convocavit. Et quia manifeſtum erat, Caſſandrum Antigoni opibus confirmatum, civitates Graecas ſibi vindicaturum; quod pars illarum praeſidiis paternis teneretur, pars dominatu paucorum adminiſtraretur, quarum penes amicos & hoſpites Antipatri ſumma erat poteſtas; 657. Et praeter haec omnia opitulaturum Caſſandro Ptolemaeum, qui Aegyptum in poteſtate haberet, & Antigonum, qui aperte a regibus deſciviſſet; quorum uterque magna copiarum & pecuniarum vi inſtructus eſſet; multiſque gentibus & urbibus potentiſſime imperaret: hac de cauſa deliberationem de ratione belli contra illos gerendi inſtituit. Cumque magna ſententiarum varietate de bello diſputatum eſſet, ita tandem fuit diſceſſum, ut civitatibus Graeciae reſtitueretur libertas, & paucorum in illis regimen, ab Antipatro inſtitutum, antiquaretur. Hoc enim pacto infirmaturos Caſſandrum, magnamque ſibi gloriam, & multorum non poſtremi nominis ſocietatem acquiſituros eſſe. Extemplo igitur, qui tunc aderant, civitatum legatos arceſſunt, bonumque animum habere juſſis, democratias reſtitutum iri ſpondent: ac ratum ea de re

διαλαμβάνων τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχὴν ὑφ' ἑτέρου διοικεῖσθαι. ὁρῶν δὲ τὴν τῶν Μακεδόνων ὁρμὴν κεκλιμένην πρὸς τὸν Πολυσπέρχοντα, τῶν μὲν φίλων οἷς ἐπίστευε κατ' ἰδίαν [e] προσδιαλεγόμενος, ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἀνυπόπτως· αὐτὸς δ' ἐφ' ἡμέρας τινὰς σχολάσας ἐπὶ τῆς χώρας, καὶ κυνήγια συνιστάμενος, ἐγέννησε περὶ αὐτοῦ διάληψιν, ὡς οὐκ ἀντιποιούμενος τῆς ἀρχῆς. ὡς δ' [f] εὐτρεπῆ πάντα ἦν αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν, ἔλαθεν ἀναζεύξας ἐκ τῆς Μακεδονίας. καταντήσας δ' εἰς τὴν Χεῤῥόνησον, κἀκεῖθεν ἀναζεύξας, παρῆλθεν εἰς Ἑλλήσποντον. διαπλεύσας δ' εἰς τὴν Ἀσίαν πρὸς Ἀντίγονον, ἠξίου βοηθεῖν αὐτῷ, φήσας καὶ Πτολεμαῖον ἐπηγγέλθαι συμμαχήσειν. ὁ δ' Ἀντίγονος προθύμως αὐτὸν προσδεξάμενος, ἐπηγγείλατο πάντα συμπράξειν 631. προθύμως [g] αὐτῷ, καὶ δύναμιν παραχρῆμα δώσειν πεζικήν τε καὶ ναυτικήν. ταῦτα δ' ἔπραττε, προσποιούμενος διὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον φιλίαν συνεργεῖν, τῇ δ' ἀληθείᾳ βουλόμενος τοὺς περὶ Πολυσπέρχοντα πολέμους [h] καὶ μεγάλους περισπασμοὺς ἔχειν, ὅπως αὐτὸς ἀκινδύνως τὴν Ἀσίαν ἐπέλθῃ, καὶ τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν [i] εἰς ἑαυτὸν περιστήσῃ.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ μὲν τὴν Μακεδονίαν Πολυσπέρχων ὁ τῶν βασιλέων ἐπιμελητὴς μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ Κασσάνδρου, [k] προεώρα μὲν τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς Κάσσανδρον ἐσομένου πολέμου, οὐδὲν δ' ἄνευ τῆς τῶν φίλων γνώμης κρίνων πράττειν, συνήγαγε τούς τε ἡγεμόνας ἅπαντας καὶ τῶν ἄλλων Μακεδόνων τοὺς ἀξιολογωτάτους. φανεροῦ δ' ὄντος, ὅτι Κάσσανδρος μὲν σωματοποιηθεὶς ὑπ' Ἀντιγόνου, τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων ἀνθέξεται, διὰ τὸ τὰς μὲν αὐτῶν πατρικαῖς φρουραῖς φυλάττεσθαι, τὰς δ' ὑπ' [l] ὀλιγαρχιῶν διοικεῖσθαι, κυριευομένας ὑπὸ τῶν Ἀντιπάτρου φίλων καὶ ξένων. πρὸς δὲ τούτοις συμμαχήσειν τῷ Κασσάνδρῳ Πτολεμαῖόν τε τὸν Αἰγύπτου κρατοῦντα, καὶ Ἀντίγονον τὸν φανερῶς [m] ἤδη γενόμενον ἀποστάτην τῶν βασιλέων· ἀμφοτέρους δὲ καὶ δυνάμεις μεγάλας καὶ χρημάτων ἔχειν πλῆθος, ἔτι δὲ πολλῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων ἀξιολόγων κυριεύειν. προτεθείσης οὖν βουλῆς, πῶς τούτοις πολεμητέον ἐστί, καὶ πολλῶν καὶ ποικίλων λόγων περὶ τοῦ πολέμου ῥηθέντων, ἔδοξεν αὐτοῖς τὰς μὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις ἐλευθεροῦν, τὰς δ' ἐν αὐταῖς ὀλιγαρχίας καθεσταμένας ὑπ' Ἀντιπάτρου καταλύειν. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὸν μὲν Κάσσανδρον ταπεινώσειν, ἑαυτοῖς δὲ μεγάλην δόξαν καὶ πολλὰς συμμαχίας ἀξιολόγους περιποιήσειν. εὐθὺς οὖν τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων παρόντας πρεσβευτὰς προσκαλεσάμενοι, καὶ θαῤῥεῖν [n] παρακαλέσαντες, ἐπηγγείλαντο τὰς δημοκρατίας ἀποκαταστήσειν ταῖς πόλεσι· καὶ τὸ κυρωθὲν

---

[e] Διαλεγόμενος Reg. 1. Leid. [f] Εὐτρεπῆ Basil. [g] Non est in Reg. 2. Venet. Basil., habetque aſteriſcum a Steph. [h] Et hoc ſtigmate inuſtum eſt ab eodem, deſideraturque in Reg. 2. [i] Ὡς ἑαυτὸν Basil. Venet. tum περιστῇ Reg. 1. [k] Προορῶν Leid. haud prave. [l] Ὀλιγαρχίαν Vat. Baſil. [m] Προγεγενημένον Reg. 1. Leid. [n] Παραμυθησάμενοι ora Steph. Reg. 1. Leid.

equites prope mille ad Eumenem ſeſe adjunxiſſe, poſtquam caſtello ſe expediverat, reperies apud Plut. dicto loco. P. Wess.

72. Τῶν μὲν φίλων —— ἐξέπεμψεν] Quid ad pleniorem verborum ſtructuram deſideretur, in aperto eſt. Diogenes ſimili ellipſi L. II, 133. πλέον συνάγων συμπότας, ὥστε καὶ ποιητὰς καὶ μουσικούς. Alioqui inſolitum non eſt, ut ἐκπέμπειν abſolute ponatur. Supra L. XVII, 113. ἔκ τε τῶν Ἑλλήνων πόλεις ἐξέπεμψαν, καὶ Μακεδόνες. Miſerunt & Graecorum civitates legatos & Macedones. Probant & Latini id dicendi compendium Livius L. VIII, 25. Novi dein Coſſ. juſſu populi quum miſiſſent, qui indicerent Samnitibus bellum. Plura Gronov. ibid. cap. 22. Graevius in Juſtin. V, 3. Cortius ad Salluſt. Catil. 32. P. Wess.

89. Καὶ μεγάλους περισπασμοὺς ἔχειν] Confer not. in L. XII, 38. & Raphelium ad S. Lucae Evang. Cap. X, 32. περισπασμοῦ vocem e Polybio illuſtrantem. P. Wess.

1. Διὰ τὸ τὰς μὲν —— φρουραῖς φυλάττεσθαι] Si Pauſaniae fides, Antipater Graeciae libertati, finito Lamiaco bello, non inſidiabatur, ſed Demades proditorumque alii auctores fuere ὥστε Ἀθήναις καὶ πόλεων τῶν ἄλλων ταῖς πολλαῖς Μακεδόνων ἐπιταχθῆναι φρουρὰς L. VII, 10. Atque hae ſunt πατρικαὶ illae Caſſandri φρουραί. Sed conſule hujus libri cap. 18. P. Wess.

17. Καὶ θαῤῥεῖν παρακαλέσαντες] Suſpicor e gloſſa eſſe παρακαλέσαντες, idque ſede ſua evertiſſe τὸ παραμυθησάμενοι. Congruum certe & opportunum. Iſocrates Evag. p. 300. καὶ τῶν ἑαυτοῦ παραμυθούμενος τὸ ἀθυμοῦν, ὃ τοῖς ἀπολελειμμένοις &c. Saepe etiam Noſter, cujus L. XVIII, 29. vide. P. Wess.

29. Ἀλεξάνδρου μεταλλάξαντος ἐξ ἀνθρώπων] De Heroibus ac divinae ſortis, quo e genere Alexander cenſebatur, hominibus, cum in terris eſſe deſinunt, hoc paene perpetuum. Pauſanias L. V, 19. Λέγεται —— ὡς Χείρων ἀπηλλαγμένος ἤδη τῶν ἀνθρώπων καὶ ἠξιωμένος εἶναι σύνοικος θεοῖς. Iſocrates Archid. pag. 176. ἐπειδὴ Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθησαν. Plura adſcripta ſunt L. I, 20. p. 24., quae inſpice. P. Wess.

53. Μετὰ Μεγαλοπολιτῶν τὴν μάχην Πολυσπέρχοντα &c.] Nihil mihi certi de his ſeſe offert. Credo ex horum proditione patam urbis Megalopolis obſidionem, quam, Alexandro in ultimo oriente, ſive ἔξω τῆς ἄρκτου καὶ οἰκουμένης, agente, conſiliis Antipatri ſuſceptam ſignificat Aeſchines in Cteſiph. p. 77. P. Wess.

54. Μεθ'

θὲν δόγμα γράψαντες, ἔδωκαν τοῖς πρεσβευταῖς, ὅπως κατὰ τάχος εἰς τὰς πατρίδας ἐπανελθόντες, ἀπαγγείλωσι τοῖς δήμοις τὴν τῶν βασιλέων καὶ τῶν [o] ἡγεμόνων εἰς τοὺς Ελληνας εὔνοιαν· ἦν δὲ τὸ διάγραμμα τοῦτο.

„ Επειδὴ συμβέβηκε τοῖς προγόνοις ἡμῶν πολλὰ τοὺς Ελληνας εὐεργετηκέναι, βουλόμεθα διαφυλάττειν τὴν ἐκείνων προαίρεσιν, καὶ πᾶσι φανερὰν ποιῆσαι τὴν ἡμετέραν εὔνοιαν, ἣν ἔχοντες διατελοῦμεν πρὸς τοὺς Ελληνας. πρότερον μὲν οὖν, Ἀλεξάνδρου μεταλλάξαντος ἐξ ἀνθρώπων, καὶ τῆς βα- 632. σιλείας εἰς ἡμᾶς καθηκούσης, ἡγούμενοι δεῖν ἐπαναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὴν εἰρήνην, καὶ τὰς πολιτείας, ἃς Φίλιππος ὁ ἡμέτερος πατὴρ κατέστησεν, ἐπεστείλαμεν [p] εἰς ἁπάσας τὰς πόλεις περὶ τούτων. ἐπεὶ δὲ συνέβη, μακρὰν ἀπόντων ἡμῶν, τῶν Ελλήνων τινὰς, μὴ ὀρθῶς γινώσκοντας, πόλεμον ἐξενεγκεῖν πρὸς Μακεδόνας, καὶ κρατηθῆναι ὑπὸ τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν, καὶ πολλὰ καὶ δυσχερῆ ταῖς πόλεσι συμβῆναι· τούτων μὲν [q] οὖν τοὺς στρατηγοὺς αἰτίους ὑπολάβετε γεγενῆσθαι. ἡμεῖς δὲ τιμῶντες τὴν ἐξ ἀρχῆς προαίρεσιν, κατασκευάζομεν ὑμῖν εἰρήνην. πολιτείας δὲ, τὰς ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ τἆλλα πράττειν κατὰ τὰ διαγράμματα τὰ πρότερον ὑπ' ἐκείνων γραφέντα. καὶ τοὺς μεταστάντας ἢ φυγόντας ὑπὸ τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν ἐκ τῶν πόλεων, ἀφ' οὗ χρόνου Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη, κατάγομεν, καὶ τοὺς ὑφ' ἡμῶν κατελθόντας, πάντα τὰ αὐτῶν ἔχοντας καὶ ἀστασιάστους καὶ ἀμνησικακουμένους ἐν ταῖς ἑαυτῶν πατρίσι πολιτεύεσθαι. καὶ εἴ τι κατὰ τούτων ἐψήφιστο, ἄκυρον ἔστω· πλὴν εἴ τινες ἐφ' αἵματι ἢ ἀσεβείᾳ κατὰ νόμον πεφεύγασι. μὴ κατιέναι δὲ μηδὲ Μεγαπολιτῶν τοὺς μετὰ Πολυαινέτου ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγοντας, μηδ' Ἀμφισσεῖς, μηδὲ Τρικκαίους, μηδὲ Φαρκαδονίους, μηδὲ Ηρακλεώτας. τοὺς δ' ἄλλους καταδεχέσθωσαν πρὸ τῆς τριακάδος τοῦ Ξανθικοῦ μηνός. εἰ δέ τινα τῶν πολιτευμάτων Φίλιππος ἢ Ἀλέξανδρος ἀπέδειξαν ἑαυτοῖς ὑπεναντία, [r] παραγενέσθωσαν πρὸς ἡμᾶς, ἵνα διορθωσάμενοι, τὰ συμφέροντα καὶ ἡμῖν καὶ ταῖς πόλεσι πράττωσιν. Αθηναίοις δ' εἶναι τὰ μὲν ἄλλα, καθάπερ ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου· Ὠρωπὸν δὲ Ὠρωπίους ἔχειν, καθάπερ νῦν. Σάμον δὲ δίδομεν Αθηναίοις, ἐπειδὴ καὶ Φίλιππος ἔδωκεν ὁ πατήρ. ποιήσασθαι δὲ [s] δόγμα πάντας τοὺς Ελληνας, μηδένα μήτε στρατεύειν μήτε πράττειν ὑπεναντία ἡμῖν· εἰ δὲ μὴ, φεύγειν αὐτὸν καὶ γενεὰν, καὶ τῶν ὄντων στέρεσθαι. προστετάχαμεν δὲ καὶ περὶ τούτων καὶ τῶν λοιπῶν Πολυσπέρχοντι πραγ-

Olymp. CXV. II.

decretum, literiſque comprehenſum, legatis tradunt, ut quamprimum in patriam reverſi, ſuo quiſque populo regum & principum in Graecos benevolentiam renunciarent. In hanc autem formam erat ſcriptum.

55. Quandoquidem ita res tulit, ut in Graecos a majoribus noſtris beneficia multa conferrentur, nobis propoſitum illorum tueri, & benevolentiam, quam erga Graecos perpetuo retinemus, teſtatam facere animus eſt. Cum igitur etiam ante, translato e mortalium conſuetudine Alexandro, regnoque ad nos devoluto, exiſtimaremus, omnes ad pacem, eamque reipublicae formam, quam parens noſter Philippus conſtituerat, revocandos eſſe: ea de re ad omnes tum civitates perſcriptum fuit. Sed poſtquam evenit, ut quidam non recte ſibi conſulentes, dum procul a Graecis abſumus, bellum Macedonibus intulerint, victiſque illis, Ducum noſtrorum opera, moleſtiis & incommodis multis civitates affectae ſint; eorum militiae praefectos in culpa fuiſſe, perſuaſum habetote. Jam vero nos priſtinum colentes inſtitutum, pacem vobis conciliamus, & reſpublicas quae ſub Philippo & Alexandro fuerunt, & caetera juxta formulas ab illis praeſcriptas adminiſtrandi poteſtatem exhibemus. Illos praeterea, qui emigrarunt, aut e ducum noſtrorum juſſu pulſi ſunt, a quo tempore Alexander in Aſiam trajecit, revocamus: A nobis autem reductos, ſuas facultates & abſque ſeditione atque recordatione injuriarum, in patria quemque ſua, jus civitatis habere jubemus. Quod ſi quid in hos decretum eſt, abrogatum eſto. Praeterquam ſi qui caedis aut violatae religionis cauſa relegati ſint. At neque Megapolitarum exſules cum Polyaeneto proditionis damnati, neque Amphiſſenſes: Ut nec Triccaei: nec Pharcadonii: nec Heracleotae redeunto. Alii omnes ante trigeſimum Xanthici menſis recipiuntor. Si quae vero ſunt reipublicae inſtituta, quae Philippus & Alexander ipſis contraria ediderunt, ad nos veniunto: ut correctione adhibita, quae & in noſtram & civitatum rem ſint, deinceps agant. Athenienſes retinento caetera, ut ſub Philippo & Alexandro; Oropum autem ſibi habeant, uti nunc, Oropii. Athenienſibus tamen Samon reddimus: quia Philippus pater illam antea dedit. Interim Graeci univerſi decretum ſanciunto, neminem adverſus nos neque militaturum, neque acturum. Alioqui relegandum & ipſum, & familiam, boniſque ſuis exuendum. De his autem & reliquis ut vobiſcum agat Polyſperchon, mandatum a nobis habet. Vos igi-

---

[o] Δήμων *Vat.* & *Steph.* margo cum *Reg.* 2. *Baſil.* [p] Πρὸς *Leid. Reg.* 1. [q] Notam defectus adſcripſit *Steph.* & deeſt *Reg. ſec.* & *Reg.* 1., qui mox una cum *Leid.* ὑπολαβεῖν. [r] Παραγινέσθωσαν *Reg.* 1. [s] Δόγματα *Baſil.*

54. Μηδ' Ἀμφισσεῖς] Videntur ſedibus ſuis deturbati a Philippo, quod ſacrum Apollini agrum ararent, & Amphictyonibus. Inſpice *Demoſthen.* Or. pro Coron. p. 165. & *Aeſchinem* p. 70. P. Wess.

55. Μηδὲ Τρικκαίους] Ob quod delictum Triccaei exſulaverint, non conſtat. Pharcadoniorum vicini, & montibus undique incincti erant. Illud *Strabo* L. ix. p. 669., hoc docet apud *Galenum* L. 1. Antidot. pag. 429. *Antimachus*, Aeſculapii, qui Triccae colebatur, opem implorans:

> Ἴλαθι, ὃς τόδε μάκαρ τεύξαο Παιάν,
> Εἴτε σε Τρίκκαθεν δαίμον' ἔχουσι λάχος,
> Ἢ Ῥόδος, ἢ Βούρινα, καὶ ἀγχίαλος Ἐπίδαυρος.

Quo loco, quod obiter admoneo, egregie ſtabilitur fontis Burinae, quod in vetuſtioribus ſchedis invenerunt ſcholiaſtae, nomen in *Theocriti* Idyl. vii, 6. Triccam, ut ad eam redeam, ſerior aetas *Tricala* vocavit, teſte *Euſtathio* Iliad. B. pag. 330. P. Wess.

Μηδὲ Φαρκαδονίους] In *Stephano* Φαρκαδὼν ſive potius Φάρκαδων, quam Φαρκαδόνα *Theopompus*, eodem Auctore, nuncupaverat. *Straboni* nunc quidem Φαρκαδὼν, propius ad verum MSS. Φαρκηδὼν, optime ad *Stephanum* notante *Jac. Gronovio*. Tradiderant obſeſſi Pharcadonii civitatem ſuam Philippo, quam praeſidiariis firmare cum vellet, mutata fide, in eos irruerunt maximo ſuo malo. Docet *Polyaen.* L. iv, 2, 18. Φίλιππος ἐπολιόρκει ΦΑΛΚΙΔΟΝΑ πόλιν Θετταλικήν· ΦΑΛΚΙΔΟΝΙΟΙ παρέδωκαν τὴν πόλιν ὡς δ' εἰσῆλθον οἱ Φιλίππου μισθοφόροι &c. Sic edunt. Tu ſcribe ΦΑΡΚΗΔΟΝΑ πόλιν Θετταλικὴν & ΦΑΡΚΗΔΟΝΙΟΙ. Fortaſſe ob eam perfidiam patriae urbis poſſeſſione dejecti ſunt. P. Wess.

63. Ὠρωπὸν δὲ Ὠρωπίους ἔχειν] De Oropo Athenienſes inter & Boeotos perpetuae interceſſerant controverſiae. Vid. L. xiv, 17. & xv, 76. Quas etſi diſcutere, urbe Oropus relicta, reges Macedonum ſunt conati, tollere tamen non potuerunt. Adi *Pauſaniam* L. vii, 11. P. Wess.

Σάμον δὲ δίδομεν Ἀθηναίοις, ἐπειδὴ καὶ Φίλιππος &c.] Philippum Athenienſibus Sami poſſeſſionem controverſam non feciſſe, teſtes filii ſunt literae, inſolentia plenae, apud *Plut.* Alex. p. 681. A. Reſcindunt ergo reges, quae Perdiccas in Sa-

miorum

Olymp. cxv. II. 658. igitur, quomodo etiam antea ſcripſimus, huic advertitote. Nam qui contra quam ſcriptum eſt, fecerint, illis nequaquam permittemus.

57. Diplomate hoc edito, & ad omnes civitates transmiſſo, Polyſperchon ad Argivorum civitatem, caeteraſque literas dedit, quibus mandat, ut qui ſub Antipatro rempublicam tenuerunt, in exſilium pellantur; nonnulli etiam capite ac publicatione bonorum multentur, ut ad extrema redacti Caſſandrum juvare nulla in re valeant. Olympiadem quoque Alexandri matrem, quae tunc in Epiro, odio Caſſandri, degebat, per literas hortatur, ut quamprimum redeat in Macedoniam, & receptum ad ſe filiolum Alexandri ipſa curet, donec adultus paternum imperium capeſſat. Epiſtolam praeterea, regum nomine ſcriptam, ad Eumenem mittit, ut opera ſua regibus addicta, cum Antigono inimicitias ne deponat, ſive in Macedoniam transgreſſus communi ſecum opere regum tutelam gerere velit, ſive potius eligat in Aſia remanere, & exercitibus pecuniiſque acceptis belligerari cum Antigono, qui jam manifeſto a regibus deſciviſſet. Reges autem & Satrapiam, quam Antigonus ipſi ademiſſet, & beneficia, quae prius obtinuiſſet in Aſia, reſtituere. His denique omnibus adjecit, maxime omnium decere Eumenem, ut regiae domus tutelam curamque gereret, ad exemplum ſe componens illorum, quae jam in adminiſtratione ſua pro familia regia exhibuiſſet. Quod ſi majoribus indigeret copiis, vel ſe cum regibus univerſas regni vires in Aſiam traducturum. Haec igitur iſto tum anno fuerunt peracta.

Olymp. cxv. III. 58. Athenis porro Archontis magiſtratum obeunte Archippo, Romani conſules crearunt Quintum Aelium, & Lucium Papirium. Quando Eumeni poſt nuperum ex caſtello diſceſſum redditae ſunt literae, quas Polyſperchon miſerat: quibus praeter ſuperius indicata perſcriptum erat: quod quingenta ipſi reges talenta ad reſarciendum damna pridem accepta largiantur, literaſque ad praefectos Ciliciae ac quaeſtores dederint, ut & Io. illa talenta, caeteracque pecuniae quantum ad peregrini militis conductionem, alioſque neceſſarios uſus requiſiverit, exhibeant: Tum quod trium millium Argyraſpidum (ab argenteis hi clypeis nomen habent) Macedonum ductoribus mandarint, ut Sacramento Eumeni ſe obligent, eumque in omnibus alacriter juvent, qui totius Aſiae imperator

„ μελήσει. ὑμεῖς οὖν, καθάπερ ὑμῖν καὶ πρότερον ἐ-
„ γράψαμεν, ἀκούετε τούτου. τοῖς γὰρ μὴ ποιοῦσί τι
„ τῶν γεγραμμένων οὐκ ἐπιτρέψομεν.

Τούτου δὲ τοῦ διαγράμματος ἐκδοθέντος, καὶ πρὸς ἁπάσας τὰς πόλεις ἀποσταλέντος, ἔγραψεν ὁ Πολυσπέρχων πρός τε τὴν Ἀργείων πόλιν καὶ τὰς λοιπάς, προστάττων τοὺς [t] ἀφηγησαμένους ἐπ' Ἀντιπάτρου τῶν πολιτευμάτων φυγαδεῦσαι, τινῶν δὲ καὶ θάνατον καταγνῶναι, καὶ δημεῦσαι τὰς οὐσίας, ὅπως ταπεινωθέντες εἰς τέλος μηδὲν ἰσχύσωσι συνεργεῖν Κασσάνδρῳ. 633. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς Ὀλυμπιάδα τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα διατρίβουσαν ἐν Ἠπείρῳ, διὰ τὴν πρὸς Κάσσανδρον ἔχθραν, ἵνα τὴν ταχίστην εἰς Μακεδονίαν καταντήσῃ, καὶ παραλαβοῦσα τὸ Ἀλεξάνδρου παιδίον, ἐπιμέλειαν αὐτοῦ [v] ποιῆται, μέχρις ἂν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ, καὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν παραλάβῃ. ἔπεμψε δὲ καὶ πρὸς Εὐμενῆ, γράψας ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ τῶν βασιλέων ὀνόματος, ὅπως πρὸς μὲν Ἀντίγονον μὴ διαλύσηται τὴν ἀλλοτριότητα, πρὸς δὲ τοὺς βασιλεῖς ἀποκλίνας, εἴτε βούλεται καταντᾶν εἰς Μακεδονίαν, καὶ μετ' αὐτοῦ κοινοπραγῶν ἐπιμελητὴς εἶναι τῶν βασιλέων, εἴτε μᾶλλον προαιρεῖται μένειν ἐπὶ τῆς Ἀσίας, καὶ λαβὼν δύναμιν καὶ χρήματα, διαπολεμεῖν πρὸς Ἀντίγονον, φανερῶς ἤδη γεγενημένον ἀποστάτην τῶν βασιλέων. ἀποκαθιστᾶσιν δ' αὐτῷ τοὺς βασιλεῖς τήν τε σατραπείαν, ἣν [x] ὁ Ἀντίγονος ἀφῄρηται, καὶ τὰς δωρεὰς ἁπάσας, ὅσας πρότερον εἶχε κατὰ τὴν Ἀσίαν. τὸ δ' ὅλον ἀπεφαίνετο μάλιστα [y] πάντων πρέπειν, Εὐμενῆ τῆς βασιλικῆς οἰκίας κήδεσθαι καὶ φροντίζειν, ἀκολουθοῦντα τοῖς ὑπ' αὐτοῦ [z] πεπολιτευμένοις πρὸς τὴν βασιλικὴν οἰκίαν. ἐὰν δὲ μείζονος δυνάμεως προσδέηται, καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν βασιλέων ἀναζεύξειν ἐκ Μακεδονίας μετὰ πάσης τῆς βασιλικῆς δυνάμεως. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρχίππου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Κόιντον Αἴλιον καὶ Λεύκιον Παπίριον. ἐπὶ δὲ τούτων, Εὐμένης μὲν ἄρτι τὴν ἐκ τοῦ Φρουρίου πεποιημένος [a] ἀποχώρησιν, ἐκομίσατο τὰς ἐπιστολὰς τὰς [b] ἀποσταλείσας ἀπὸ Πολυσπέρχοντος, ἐν αἷς ἦν γεγραμμένον χωρὶς τῶν προειρημένων, ὅτι πεντακόσια μὲν τάλαντα διδόασιν αὐτῷ δωρεὰν οἱ βασιλεῖς εἰς ἐπανόρθωσιν τῶν γεγενημένων περὶ αὐτὸν ἐλαττωμάτων. καὶ διότι γράμματα ἀπέστειλαν οἱ βασιλεῖς πρὸς τοὺς ἐν τῇ Κιλικίᾳ στρατηγοὺς καὶ θησαυροφύλακας, ὅπως αὐτῷ τὰ πεντακόσια τάλαντα δῶσι, καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων, ὅσα ἂν αἰτήσῃ, πρός τε τὰς ξενολογίας καὶ τὰς ἄλλας τὰς κατεπειγούσας χρείας· τούς τε τῶν Ἀργυρασπίδων Μακεδόνων τρισχιλίων ἀφηγουμένους, ἵνα παραδῶσιν [c] αὐτοὺς Εὐμενεῖ, καὶ τἄλλα συμπράττωσι προθύμως, [d] ὡς ἂν ἀποδεδειγμένῳ

---

[t] Ἀφηγησαμένους *Baſil. Vat.* [v] Ποιήσηται, μέχρι *Baſil.* [x] Non eſt in *eodem.* [y] Deſideratur in *Leid.* [z] Πολυσπερχόντος ora *Steph. Venet.* [a] Τὴν ἀποχ. *Baſil.* [b] Σταλείσας *Leid.* [c] Αὐτοὺς *Reg.* 1. [d] Notam duobus his adpoſuit *Steph.*, nec leguntur in *Reg.* 2. *Venet. Baſil.*

miorum commodum ſuper admodum conſtituerat hujus lib. C. 18. P. Weſs.

82. Διὰ τὴν πρὸς Κάσσανδρον ἔχθραν] Ab Antipatro diſſenſerat Olympias, ejuſque odio in Epirum conceſſerat, uti proditum fuit cap. 49. atque a *Pauſania* L. 1, 11. Patris veſtigia cum Caſſander premeret, utique & ejus metu eadem in regione nobiliſſima femina moram perſeverare potuit. De Alexandri filio, ex Roxane ſuſcepto itidemque Alexandro dicto, *Freinshem.* ad *Curtii* L. x, 6, 2. & *Boſius* in *Nepot. Eum.* cap. 6. agunt diligenter. P. Weſs.

5. Ταῦτα — κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. Ἐπ' ἄρχοντος &c.] Maximus hiatus debet notari inter ἐνιαυτὸν & Ἐπ' ἄρχοντος. Deſunt enim duorum annorum geſta, ut patet ex Olympiadum numero. Supra p. 622. (lib. xvii, 113.) numeravit Olympiadem centeſimam decimam quartam, Ageſia Archonte. Infra pag. 679. (lib. xix, 17.) numerat Olympiadem cxvi. Demogene Archonte: nullibi Olympiadem cxv. invenire eſt; nam fuit in hoc hiatu *Neaechmus* Archon & *Apollodorus* iterum Archon. Anſam errori praebuit nomen Apollodori Archontis repetitum, qui ſupinum vel properantem exſcriptorem fefellit. Nam cum Apollodorus fuerit Archon quarto anno Olympiadis cxiv., rurſus vel idem vel alius Apollodorus fuerit Archon biennio poſt, ſcilicet ſecundo anno Olympiadis cxv., ſecundum hunc Apollodorum pro primo ſumſit, & a ſecundo ſcribere continuavit, cum deberet a primo continuo filo hiſtoriam exſcribere. Deſunt igitur ea quae geſta ſunt Νεαίχμου Ἄρχοντος Olymp. cxv. & Ἀπολλοδώρου Ἄρχοντος τὸ δεύτερον vel τὸ ὕστερον, anno ſecundo dictae Olympiadis cxv. Jac. Palm.

Ταῦτα — κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν & reliq.] Deeſſe huic libro plura, citra dubium eſt. At hiatus iſte alibi commodius invenitur

καὶ στρατηγὸν τῆς ὅλης Ἀσίας αὐτοκράτορα. ἧκε δὲ καὶ 634 παρ' Ὀλυμπιάδος αὐτῷ γράμματα, δεομένης καὶ λιπαρούσης βοηθεῖν τοῖς βασιλεῦσι καὶ ἑαυτῇ. μόνον γὰρ ἐκεῖνον πιστότατον ἀπολελεῖφθαι τῶν φίλων, καὶ δυνάμενον [e] διορθώσασθαι τὴν ἐρημίαν τῆς βασιλικῆς οἰκίας. ἠξίου δ' αὐτὸν ἡ Ὀλυμπιὰς συμβουλεῦσαι, πότερον αὐτῷ δοκεῖ συμφέρειν μένειν αὐτὴν ἐν Ἠπείρῳ, καὶ μὴ πιστεύειν τοῖς ἀεὶ δοκοῦσι μὲν ἐπιμεληταῖς εἶναι, τῇ δὲ ἀληθείᾳ τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτοὺς μεθιστᾶσιν· [f] ἢ ἐπανέρχεσθαι. ὁ δὲ Εὐμένης πρὸς μὲν Ὀλυμπιάδα παραχρῆμα ἀντέγραψε, συμβουλεύων κατὰ τὸ παρὸν μένειν ἐν Ἠπείρῳ, μέχρι ἂν ὁ πόλεμος λάβῃ τινὰ κρίσιν. αὐτὸς δ' ἀεὶ τὴν εὔνοιαν βεβαιοτάτην πρὸς τοὺς βασιλεῖς τετηρηκώς, ἔκρινεν Ἀντιγόνῳ μὲν μὴ προσέχειν ἐξιδιαζομένῳ τὴν βασιλείαν· τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου παιδὸς προσδεομένου βοηθείας, διά τε τὴν ὀρφανίαν καὶ διὰ τὴν τῶν ἡγεμόνων πλεονεξίαν, διέλαβεν ἁρμόζειν [g] ἑαυτῷ πάντα κίνδυνον ἀναδέχεσθαι τῆς τῶν βασιλέων σωτηρίας ἕνεκα.

Εὐθὺς οὖν παραγγείλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀναζευγνύειν, προῆγεν ἐκ Καππαδοκίας, ἔχων ἱππεῖς μὲν [h] περὶ πεντακοσίους, πεζοὺς δὲ πλείους τῶν δισχιλίων. οὐ γὰρ εἶχεν ἀναστροφὴν προσδέξασθαι τοὺς ἀφυστεροῦντας τῶν ἐπηγγελμένων συστρατεύεσθαι, διὰ τὸ προσάγειν παρ' Ἀντιγόνου δύναμιν ἀξιόλογον, καὶ στρατηγοὺς τοὺς περὶ [i] Μένανδρον, κωλύσοντας αὐτὸν ἐνδιατρίβειν τῇ Καππαδοκίᾳ, πολέμιον γενόμενον τοῖς περὶ Ἀντίγονον. ἀλλὰ γὰρ ἡ δύναμις αὕτη τρισὶν ὕστερον ἡμέραις παραγενομένη, καὶ τῶν καιρῶν ὑστεροῦσα, ἐπεβάλετο μὲν διώκειν τοὺς μετ' Εὐμένους [k] προάγοντας, οὐ δυνηθεῖσα δὲ καταλαβεῖν, ἐπανῆλθεν εἰς Καππαδοκίαν. ὁ δ' Εὐμένης συντόνως τὰς ὁδοιπορίας ποιησάμενος, καὶ ταχὺ τὸν Ταῦρον ὑπερβαλών, ἧκεν εἰς τὴν Κιλικίαν. οἱ δὲ τῶν Ἀργυρασπίδων ἡγεμόνες Ἀντιγένης καὶ Τεύταμος, πειθαρχοῦντες ταῖς παρὰ τῶν βασιλέων ἐπιστολαῖς, ἀπάντησιν ἐποιήσαντο τῷ Εὐμένει μετὰ τῶν φίλων ἐκ πολλοῦ διαστήματος. ἀσπασάμενοι δὲ φιλοφρόνως, καὶ συγχαρέντες ἐπὶ τῷ διασεσῶσθαι παραδόξως αὐτὸν ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων, ἐπηγγέλλοντο [l] πάντα συμπράξειν αὐτῷ προθύμως· [m] οἵ τε Ἀργυράσπιδες Μακεδόνες, ὄντες περὶ τρισχιλίους, ὁμοίως ἀπήντησαν μετὰ φιλοφροσύνης τε καὶ ὁρμῆς. πάντες δ' ἐθαύμαζον τὸ τῆς τύχης εὐμετάβολον καὶ παράδοξον, ὁρῶντες τούς τε βασιλεῖς καὶ τοὺς Μακεδόνας ὀλίγῳ 635 μὲν χρόνῳ πρότερον κατεγνωκότας Εὐμένους καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ θάνατον, τότε δ' ἐπιλαθομένους τῆς ἰδίας κρίσεως, μὴ μόνον ἀθῴους ἀφεικότας τῆς τιμωρίας, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς βασιλείας τὴν ἡγεμονίαν αὐτῷ παραδεδωκότας. καὶ τοῦτ' εὐλόγως ἔπασχον ἅπαντες οἱ τότε τὰς Εὐμένους [n] ἐπισκοπούμενοι περιπετείας. τίς γὰρ οὐκ ἂν λαβὼν ἔννοιαν τῆς κατὰ

plena cum poteſtate ſit deſignatus. Venerunt etiam ab Olympiade literae, quibus ſolicite rogans contendebat, ut cum ipſi tum regibus opem ferret: Illum enim ex amicis ſolum reſtare fideliſſimum, qui ſolitudini regiae domus ſubvenire poſſet. Rogabat quoque illum Olympias, ut conſilium ſibi daret, utrum expedire cenſeret, ipſam in Epiro ſubſiſtere, nec fidem habere illis, qui ſubinde pro tutoribus ſe venditarent, revera autem regnum ad ſe transferrent: an reverti; Eumenes igitur Olympiadi continuo reſcribit, conſultum videri, ut in praeſenti ad exitum uſque belli contineat ſe in Epiro: Ipſe vero in firmiſſima erga reges benevolentia perſiſtens, Antigono ad ſe regnum pertrahenti minime adhaerendum, ſtatuit. Sed quia filius Alexandri, propter orbitatem, ducumque avaritiam, ope indigeret, pro regum ſalute omne ut periculum ſubiret, ſuarum fore partium judicavit. Olymp. CXV. 3.

59. Confeſtim igitur, ſuis vaſa colligere juſſis, e Cappadocia movit, quingentos equites, & peditum ſupra duo millia ſecum habens. Non 659. enim ſpatium illi erat ad ſuſcipiendum eos, qui, ſe una militaturos polliciti, venire tardaſſent: propterea quod ingens Antigoni manus duce Menandro adventaret, quae in Cappadocia illum degere, hoſtem Antigono factum, prohiberet. Etſi vero hic exercitus triduo ſerius, poſt elapſam jam occaſionem, venerat: progreſſum tamen cum Eumene agmen perſequi inſtituunt. At cum aſſequi non poſſent, in Cappadociam regrediuntur. Eumenes autem magnis itineribus contendens, ſuperato celeriter Tauro, in Ciliciam devenit. Tum duces Argyraſpidum Antigenes & Teutamus, regum literis obſequuti, cum amicis per longum intervallum Eumeni occurrunt: Et comiter excepto gratulati, quod e maximis periculis nec opinato incolumis evaſiſſet, promte ad omnia ſe praeſto illi futuros, pollicentur. Sic ipſum etiam Argyraſpidum ex Macedonia agmen, tria millia circiter, cum benevolentia ſtudioque obviam proceſſit. Omnibus autem tam ſubita & incredibilis fortunae mutatio admirationi erat: Cum viderent Reges & Macedones paulo ante Eumenem & amicos capite damnaſſe: nunc vero judicii ſui oblitos, non ſolum donaſſe impunitate, ſed etiam totius regni adminiſtrationi virum eum praefeciſſe. Nec ab re tunc ita affecti erant omnes, qui mirabiles Eumenis caſus intuebantur. Quis enim vitae humanae inae-

---

[e] *Διορθώσασθαι τὴν βασιλικῆς οἰκίας τὴν ἀνατροπήν. ἐξῆς* *Reg.* 2. *Leid.* & ora *Steph.* [f] Et haec ſtigmate inuſſit *Steph.*, deficientia in *Reg.* 2. *Baſil.* Paullo ante *μεθισταμένους* *Reg.* 1. & *Leid.* [g] *Αὑτῷ* *Reg.* 1. [h] Non invenit in ſuo *Leid.* [i] *Ἄσανδρον* margo *Steph.* *Leid.* *Reg.* 1. [k] *Προάγοντας* *Reg.* 1. *Leid.* optime *προάγοντας* Cett. [l] *Πάντα* *Vat.* *Baſil.* [m] *Οἵ τε Ἀργυρ.* *Reg.* uterque, *Leid.* Vulgo γὰρ interponebatur. [n] *Περισκοπούμενοι* *Leid.*

tur. Vid. not. ad cap. 44. P. Wess.

7. Κόιντον Ἄλλιον] *Caſſiodorus* Ἄλλιον, *Livius* Ἀτίλιον edit. L. Rhod.

Κόιντον Ἄλλιον] Q. *Aulium* meliores *Livii* Codd. adpellant. L. IX, 15. Inſpice *Sigon.* & *Pighium* ad ann. CDXXXIV. P. Wess.

15. Καὶ Κυϊνδοφύλακας, ὅπως αὐτῷ &c.] Praerant theſauris, qui Quindis in Cilicia aſſervabantur, de quibus infra cap. 62. P. Wess.

25. Καὶ δυνάμενον διορθώσασθαι τὴν ἐρημίαν &c.] In dubio ſum, hoccine retineam, an *Reg. pr.* ſequar. Nihil quidem certe eſt, cur ejus ſcriptura damnetur, modo τὴν τῆς βασιλικῆς οἰκίας ἀνατροπὴν eorum intelligas, qui ſpreta regia familia ſibi ipſi conſulebant, principatum adfectantes. Quae vero ſtatim conſequuntur ἢ ἐπανέρχεσθαι, bene deficiunt in *Baſil.* & *Reg. ſec.* Gloſſae enim debentur. *Corn. Nep.* Eumen. cap. 6. *Ad hunc Olympias, mater quae fuerat Alexandri, quum literas & nuntios miſiſſet in Aſiam, conſultum, utrum repetitum Macedoniam veniret — & eas res occuparet: huic ille primum ſuaſit, ne ſe moveret, & exſpectaret, quoad Alexandri filius regnum adipiſceretur.* P. Wess.

47. Τοὺς περὶ Μένανδρον] Verum id ducis eſſe nomen *Plut.* Eum. p. 588. E. oſtendit. P. Wess.

51. Τοὺς μετ' Εὐμένους προάγοντας] Corrige προάγοντας. L. Rhod.

56. Καὶ Τεύταμος] Semper a Noſtro & *Plutarcho* ad eum modum adpellatur. In *Polyaeni* Strat. L. IV, 8, 2. Τευταμένης ſive Τευτάμενος, prave, ut arbitror. P. Wess.

62. Οἵ τε Ἀργυράσπιδες — ὁμοίως ἀπήντησαν] Inepti fuerunt, qui οἵ τε γὰρ ſcripſerunt. Itaque ſchedarum imperio vocem eam ex-

Olymp. cxv. iii. inaequalitatem conſiderans, in utramque partem fortunae reciprocationem non obſtupeſcat? Aut quis ſecundae fortunae poteſtati confidens, animos humana imbecillitate majores ſumat? Communis enim vita, ceu Deorum quopiam ad clavum ejus ſedente, alternis bonorum & malorum vicibus per omne aevum verſatur. Ideo non ſi quid praeter rationem accidit, ſed, ſi non omne quod contingit, inſperatum eſt, id vero mirum & inſolens fuerit. Quamobrem hiſtoriam merito quis magnifaciat. Nam inaequalitate ac mutatione rerum, ſuperbiam fortunatorum & infelicium calamitatem corrigit.

60. Quae etiam Eumenes tunc animo verſans, quod inſtabilitatem fortunae proſpiceret, prudenter res ſuas praemuniebat. Cum enim videret ſe peregrinum eſſe, nulloque jure regiam poteſtatem attingere: Macedones vero imperio ſuo attributos paulo ante poenam capitis ſibi irrogaſſe, quique ducatus militares gerebant, inflatis animis rerum magnarum percupidos eſſe: brevi ſe deſpicatui ſimul & invidiae, & tandem ipſius vitae periculo obnoxium fore, exiſtimavit. Neminem enim illorum qui inferiores videntur imperata facturum, nec paſſurum, ut qui aliis ſubeſſe deberent, ſibi dominentur. Idcirco his ad calculum apud ſe vocatis, ante omnia, cum Iɔ. ipſi talenta, prout regum literis juſſum erat, ad reficiendum ſemetipſum & apparatum, exhiberentur, recepturum ſe illa abnuit. Tanta enim donatione ſe non indigere, quippe qui nullum ſibi principatum conſciſcere laboret. Nunc enim haud ſponte ſe munus hoc ſubiiſſe, verum a regibus, ut miniſterium id reciperet, fuiſſe coactum. Denique perpetuo militiae uſu confectum, aerumnas & circumvagationes ferre amplius non poſſe. Praeſertim cum nihil hic juris ad imperium ſubſit peregrino, & a gentili Macedonum poteſtate excluſo. Speciem autem quandam in ſomnis a ſe conſpectam oſtendit admirabilem, quam neceſſario cunctis exponendam
660. arbitretur. Siquidem multum ad concordiam & utilitatem communem profutura videatur. Apparuiſſe ſibi per ſomni imaginationem Alexandrum, non ſecus ac ſi viveret, qui regio habitu exornatus in tribunali mandata praefectis daret, & omnia regni negocia ſtrenue adminiſtraret. Propterea cenſeo, (inquit) aureum ex regia gaza ſolium eſſe conficiendum, in quo diadema cum ſceptro, corona, caeteroque apparatu, collocetur: Tum ſub exortum diei omnes illi duces ſacrificent, & con-

τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀνωμαλίας, καταπλαγείη τὴν ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη τῆς τύχης παλίρροιαν; ἢ τίς ἂν ταῖς κατὰ τὴν εὐτυχίαν ἐξουσίαις πιστεύσας, ἀναλάβοι φρόνημα μεῖζον τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας; ὁ γὰρ κοινὸς βίος, ὥσπερ ὑπὸ θεῶν τινος οἰακιζόμενος, ἐναλλὰξ ἀγαθοῖς τε καὶ κακοῖς κυκλεῖται πάντα τὸν αἰῶνα. διόπερ παράδοξόν ἐστιν οὐκ εἰ γέγονέ τι παράλογον, ἀλλ' εἰ μὴ [o] πᾶν ἐστι τὸ γινόμενον ἀνέλπιστον. διὸ καὶ τὴν ἱστορίαν προσηκόντως ἄν τις ἀποδέξαιτο· τῇ γὰρ τῶν πράξεων ἀνωμαλίᾳ καὶ μεταβολῇ διορθοῦται τῶν μὲν εὐτυχούντων τὴν ὑπερηφανίαν, τῶν δ' ἀκληρούντων τὴν ἀτυχίαν.

Ἃ καὶ τότε διανοούμενος Εὐμένης, ἐμφρόνως τὰ καθ' ἑαυτὸν [p] ἠσφαλίσατο, προορώμενος τὴν τῆς τύχης καραδοκίαν. ὁρῶν γὰρ ἑαυτὸν [q] μὲν ξένον ὄντα, καὶ μηδὲν προσήκοντα βασιλικαῖς ἐξουσίαις, τοὺς δ' ὑποταττομένους Μακεδόνας θάνατον αὐτοῦ προκατεγνωκότας, τοὺς δ' ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς ἡγεμονίαις διατρίβοντας φρονήματος πλήρεις ὑπάρχοντας, καὶ μεγάλων πραγμάτων ὀρεγομένους, ὑπέλαβεν ἔσεσθαι [r] αὐτὸν συντόμως καταφρόνησιν ἅμα καὶ φθόνον, καὶ τὸ τελευταῖον τὸν περὶ τοῦ ζῆν κίνδυνον. μηδένα γὰρ ποιήσειν ἑκουσίως τὸ προστασσόμενον ὑπὸ τῶν ἥττονας εἶναι δοκούντων, μηδὲ καρτερήσειν δεσποζόμενον ὑπὸ τῶν ὀφειλόντων ἑτέροις ὑποτάττεσθαι. Δοὺς δὲ [s] αὐτῷ περὶ τούτων λόγον, πρῶτον μὲν διδομένων αὐτῷ τῶν πεντακοσίων ταλάντων, κατὰ τὰς τῶν βασιλέων ἐπιστολάς, εἰς ἀνάληψιν καὶ κατασκευήν, οὐκ ἔφησε λήψεσθαι· μὴ γὰρ προσδεῖσθαι τηλικαύτης δωρεᾶς, ὡς ἂν μηδεμιᾶς αὐτοῦ σπεύδοντος τυχεῖν ἡγεμονίας. καὶ γὰρ νῦν οὐχ ἑκουσίως αὐτὸν ὑπακηκοέναι πρὸς ταύτην τὴν χρείαν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν βασιλέων συνηναγκάσθαι προσδέξασθαι τὴν [t] τοιαύτην λειτουργίαν. καθόλου γὰρ, διὰ τὴν συνέχειαν τῆς στρατείας μηκέτι δύνασθαι φέρειν τὰς κακοπαθείας καὶ πλάνας, καὶ ταῦτα, μηδεμιᾶς ὑποκειμένης ἀρχῆς ξένῳ καὶ τῆς ὁμοεθνοῦς τοῖς Μακεδόσιν ἐξουσίας κεχωρισμένῳ. [v] ἀπεφαίνετο δὲ αὐτὸν ἑωρακέναι κατὰ τὸν ὕπνον ὄψιν παράδοξον, ἣν ἀναγκαῖον ἡγεῖσθαι δηλῶσαι πᾶσι. δοκεῖν γὰρ αὐτὴν πολλὰ συνεργήσειν [x] πρός τε ὁμόνοιαν καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον. δόξαι γὰρ [y] αὐτὸν κατὰ τὸν ὕπνον ὁρᾶν Ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα ζῶντα καὶ τῇ βασιλικῇ σκευῇ κεκοσμημένον χρηματίζειν, καὶ τὰ προστάγματα διδόναι τοῖς ἡγεμόσι, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν διοικεῖν [z] ἐνεργῶς. διόπερ οἴομαι δεῖν ἐκ τῆς βασιλικῆς γάζης κατασκευάσαι χρυσοῦν θρόνον, ἐν ᾧ τεθέντος τοῦ διαδήματος καὶ σκήπτρου καὶ στεφάνου καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς, ἐπιθύειν ἅμ' ἡμέρᾳ πάντας αὐτῷ τοὺς 636.

---

[o] Πᾶν Reg. 2. [p] Praeteriit negligentia librarii uſque μὲν ξένον in Baſil. [q] Ξένον μὲν Reg. 1. Baſil. [r] Αὐτῷ Reg. 1. [s] Αὐτὸς Idem. In Cett. αὐτῷ. [t] Non eſt in Reg. 1. [v] Ἀπεφαίνετο δὲ αὐτὸν Reg. 1. Edd. γάρ. [x] Αὐτῷ πρὸς Edd. ſed deeſt in Reg. 2. Baſil. Venet. poſt συνεργήσειν, unde notam adſcripſit Steph. Ego delevi. [y] Omittit Reg. 1. [z] Ἐνεργῶν Leid. frequenti confuſione etiam in Novi Teſt. libris. Vid. S. Pauli Epiſt. ad Philem. v. 6. & ad Hebr. iv, 12. verſionemque Vulgatam.

extrivi. P. Wess.

74. Τὴν ἐπ' ἀμφ. τ. μ. τῆς τύχης παλίρροιαν] *Polybius* pari elegantia τὴν τῆς τύχης παλιρροίαν vocat L. xv, 7., Noſterque τὴν πραγμάτων παλίρροιαν Excerpt. *Valeſ.* pag. 269. Solet enim rerum humanarum viciſſitudo ſaepe reciprocantis aeſtum maris aequiparare. P. Wess.

78. Ὥσπερ ὑπὸ θεῶν τινος οἰακιζόμενος] Recte. Sedet ad univerſi orbis clavum ſummus rerum arbiter, diſpenſatque admirabili viciſſitudine humanae vitae rationes. Cultiſſime ex Platonis & Judaeorum diſciplina *Philo Jud.* de Conf. Ling. p. 334. B. οὐδὲ ὁ κόσμος ἅπας ἄφετος καὶ ἀνηνιόχητος [illegible], ἀλλ' ἐπιβέβηκεν ὁ κυβερνήτης θεὸς τῶν ὅλων, οἰακονομῶν καὶ ΠΗΔΑΛΙΟΥΧΩΝ σωτηρίως τὰ σύμπαντα. Et de Rer. Div. Hered. p. 523. ΠΗΔΑΛΙΟΥΧΕΙ γὰρ τὸ κοινὸν τοῦ κόσμου σκάφος, ὁ τὰ πάντα [illegible], καὶ τὸ πτηνὸν ἅρμα, τὸν σύμπαντα οὐρανόν, ἡνιοχεῖ. Sumſit hinc colorem idem *Philo*, quando Macronem Cajo dixiſſe fingit, παραστηριχθεὶς νῦν ὑπὸ τῆς φύσεως ἐπὶ πρύμναν ἀνα[illegible] καὶ τοὺς ΟΙΑΚΑΣ ἐγχειρισθείς, ΠΗΔΑΛΙΟΥΧΕΙ τὸ κοινὸν ἀσφαλῶς σκάφος σωτηρίας Leg. ad Caj. pag. 999. B. Habet hoc de genere haud pauca alia, quae, etſi elegantia mire ſe commendent, non exſcribo. Vide de Migr. Abrah. p. 389. C. tum de Praem. & Poen. p. 918. A. P. Wess.

3. Οὐκ ἔφησε λήψεσθαι] Conſentit *Plutarchus*, quem vide in Eumenis vita p. 591. A. P. Wess.

12. Ἀπεφαίνετο δὲ αὐτὸν &c.] Hoc praeſtat, non γάρ, quippe incommodum huic loco. Suſtuli quoque vocem αὐτῷ, quae ſedem occupaverat poſt συνεργήσειν, ſcriptis & orationis ſerie poſtulantibus. P. Wess.

23. Ἐπιθύειν δ' ἅμ' ἡμέρᾳ πάντας] Nimis generaliter interpres expreſſit. Auctor ipſe explicat cap. ſeq. ἐπέθυον ἐκ κιβωτίου χρυσοῦ —— —— τόν τε λιβανωτὸν καὶ τῶν ἄλλων εὐωδῶν τὰ πολυτελέστατα. Verte *thus illi adolebant*, & vide not. in L. xii, 11. P. Wess.

30. Κατασκευασθήσεσθαι μεγαλοπρεπῶς σκηνὴν &c.] Mirarer ſpretam fuiſſe *Baſil.* [illegible] ſcripturam, niſi contemptius eam a *Stephano*

τοὺς ἡγεμόνας, καὶ πλησίον τοῦ θρόνου συνεδρεύειν, καὶ τὰ προστάγματα λαμβάνειν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως, ὡς ζῶντος, καὶ προεστηκότος τῆς ἰδίας βασιλείας.

Πάντων δ᾽ ἀποδεξαμένων τοὺς λόγους, ταχέως ἅπαντα [a] κατεσκευάσθη τὰ πρὸς τὴν χρείαν, ὡς ἂν πολυχρύσου τῆς βασιλικῆς οὔσης γάζης. εὐθὺς οὖν κατασκευασθείσης μεγαλοπρεποῦς [b] σκηνῆς, ὅ, τε θρόνος ἔχων τὸ διάδημα καὶ τὸ σκῆπτρον ἐτέθη, καὶ τὰ ὅπλα, οἷς εἰώθει χρῆσθαι. καὶ κειμένης ἐσχάρας ἐχούσης πῦρ, ἐπέθυον ἐκ κιβωτίου χρυσοῦ πάντες οἱ ἡγεμόνες τόν τε λιβανωτὸν καὶ τῶν ἄλλων εὐωδῶν τὰ πολυτελέστατα, καὶ προσεκύνουν ὡς θεὸν τὸν Ἀλέξανδρον. ἀκολούθως δὲ τούτοις δίφρων πολλῶν κειμένων, ἐκάθιζον ἐπὶ τούτων οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχοντες καὶ συνεδρεύοντες ἐβουλεύοντο περὶ τῶν ἀεὶ κατεπειγόντων. ὁ δ᾽ Εὐμένης ἐν πᾶσι τοῖς χρηματιζομένοις ἴσον ἑαυτὸν τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσιν ἀποδεικνύων, καὶ πάντας ταῖς φιλανθρωποτάταις ὁμιλίαις δημαγωγῶν, τόν τε καθ᾽ ἑαυτοῦ φθόνον ἀπετρίψατο, καὶ πολλὴν εὔνοιαν ἐν τοῖς ἡγεμόσι πρὸς ἑαυτὸν κατεσκεύασεν. ἅμα δὲ καὶ τῆς κατὰ τὸν βασιλέα δεισιδαιμονίας ἐπιχυθείσης, ἀγαθῶν ἐλπίδων ἅπαντες ἐπληροῦντο, καθάπερ θεοῦ τινος αὐτῶν ἡγουμένου. ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ πρὸς τοὺς Ἀργυράσπιδας Μακεδόνας πολιτευόμενος, ἀποδοχῆς μεγάλης ἐτύγχανε παρ᾽ αὐτοῖς, ὡς ἄξιος ὢν τῆς τῶν βασιλέων φροντίδος. προχειρισάμενος δὲ τῶν φίλων τοὺς εὐθετωτάτους, καὶ δοὺς χρήματα δαψιλῆ πρὸς τὴν ξενολογίαν, ἐξέπεμψεν, ὁρίσας ἀξιολόγους μισθούς. εὐθὺς δ᾽ οἱ μὲν εἰς τὴν Πισιδικὴν καὶ Λυκίαν καὶ τὴν πλησιόχωρον παρελθόντες, ἐξενολόγουν ἐπιμελῶς· οἱ δὲ τὴν Κιλικίαν ἐπεπορεύοντο, ἄλλοι δὲ τὴν κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην, τινὲς δὲ τὰς ἐν τῇ Κύπρῳ πόλεις. διαβοηθείσης δὲ τῆς ξενολογίας, καὶ τῆς μισθοφορᾶς ἀξιολόγου προκειμένης, πολλοὶ καὶ τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πόλεων [c] ἐθελοντὶ κατήντων, καὶ πρὸς τὴν στρατείαν ἀπεγράφοντο. ἐν ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ συνήχθησαν πεζοὶ μὲν πλείους τῶν
637 μυρίων, ἱππεῖς δὲ δισχίλιοι, χωρὶς τῶν Ἀργυρασπίδων, καὶ τῶν μετ᾽ Εὐμένους κατηντηκότων.

Παραδόξου δὲ καὶ ταχείας τῆς περὶ τὸν Εὐμένη γενομένης αὐξήσεως, Πτολεμαῖος μὲν μετὰ στόλου πλεύσας εἰς Ζεφύριον τῆς Κιλικίας, διεπέμπετο πρὸς τοὺς τῶν Ἀργυρασπίδων ἡγεμόνας, παρακαλῶν μὴ προσέχειν [d] τῷ Εὐμένει, καθ᾽ οὗ πάντες Μακεδόνες θάνατον κατέγνωσαν. ὁμοίως δὲ πρὸς [e] τοὺς ἐπὶ τῶν ἐν Κυΐνδοις φρουρίων τεταγμένους ἐξέπεμψε, διαμαρτυρόμενος μὴ διδόναι μηδὲν τῶν χρημάτων Εὐμένει, καὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῖς [f] ἐπηγγείλατο παρέξεσθαι. ἀλλὰ τούτῳ μὲν οὐδεὶς προσεῖχε, διὰ τὸ τοὺς βασιλεῖς καὶ τὸν ἐπιμελητὴν αὐτῶν Πολυ-

ſeſſu juxta ſellam habito, mandata regis nomine accipiant, non aliter quam ſi vivat, regnoque ſuo praeſit. Olymp. cxv. iii.

61. Placuit haec oratio cunctis. Ideo ſtatim omnia ad hunc uſum pertinentia comparant: quod magna vis auri in regia tum gaza continebatur; Et continuo tabernaculum illi magnificum elaboratur, ſoliumque una cum diademate ac ſceptro ponitur, arma inſuper addita, quibus uti ſolitus erat. Admovetur & focus ignem alens; in quo depromtum ex aurea capſella thus, alioſque magni precii odores, duces ex ordine cuncti adolent, & Alexandrum tanquam Deum adorant. Secundum haec, poſitis magno numero ſellis, qui imperia habebant, conſident, & ſententiis inter ſe communicatis, de negociis ſubinde urgentibus deliberant. Eumenes interim per omnes tractationes publicas aequalem ſe caeteris ducibus exhibendo, & omnes colloquiis humaniſſimis demulcendo, invidiam a ſe depulit, & magnam ſibi ducum benevolentiam conflavit. Eademque opera, cum ſuperſtitio circa regem invaleſceret, omnium mentes bona ſpe replevit, ac ſi Deus quiſpiam illis praeiret. Conſimiliter erga Macedones etiam, qui Argyraſpides nominantur, ſe gerendo magnum ſibi favorem contraxit, & dignus, qui regum curam gereret, habebatur. Hinc ex amicis deligit maxime idoneos; quos pecuniis largiſſime inſtructos ad conducendum liberaliſſimis ſtipendiis militem huc illuc mittit. Horum alii extemplo in Piſidiam Lyciamque, ac finitimam regionem profecti, cogendi munere ſedulo funguntur. Alii Ciliciam obeunt; Nonnulli etiam cavam Syriam, Phoenicenque percurſitant; Quidam ad Cypri urbes trajiciunt. Hac militum conductione pervulgata, ubi ſtipendia offerrentur ampliſſima: multi quoque ex Graeciae urbibus ſponte accurrebant, & nomina in hanc militiam profitebantur, adeo ut intra breve tempus colligerentur peditum ſupra x. millia, & equitum cIↄ. cIↄ. praeter Argyraſpides, & qui cum Eumene venerant.

62. Cum igitur incredibili, ſubitaque acceſſione vires Eumenis creviſſent: Ptolemaeus cum claſſe ad Zephyrium Ciliciae delatus, miſſis quibusdam duces Argyraſpidum ſolicitabat, ne Eumenem, a Macedonibus jampridem ſupplicio capitis addictum, ſequerentur. Ad praefectos itidem praeſidii in Quindis miſit, obteſtans eos etiam atque etiam, ne quicquam Eumeni pecuniarum exhiberent, impunitate illis inſuper promiſſa. Huic vero morem nemo geſſit, propterea quod reges & tutor ipſorum Polyſperchon,

---

[a] Κατεσκευάσθη Reg. 1. Leid. & Steph. om. [b] Σκηνῆς Reg. 1. Leid. Baſil. Vulgo σκηνῆς. [c] Ἐθελονταὶ Reg. 1. Leid. [d] Deſideratur in Baſil. [e] Τὸν ἐν Ἰσσῷ φρουρίῳ τεταγμ. om. Steph. Reg. 1. Leid. [f] Ἐπηγγείλατο παρέξεσθαι Leid.

Stephano & *Rhodomano* habitam abunde liqueret. Ego ſuam in ſedem reſtitui σκηνῆς vocem: neque enim ſine flagitio abeſſe hinc tabernaculum poterat, in quo ſolium una cum diademate fuit collocatum veteri more, de quo *Caſaubon.* ad *Suetonii* Caeſar. C. 76. Conventum Eumenis ita exponit *Corn. Nepos* Eum. C. 7. *In principiis nomine Alexandri ſtatuit tabernaculum, in eoque ſellam auream cum ſceptro ac diademate juſſit poni, eoque omnes quotidie convenire, ut ibi de ſummis rebus conſilia caperentur.* Uberius *Polyaenus* L. iv, 8, 2. καὶ ἀναθέμενος ἐκ τῶν βασιλικῶν χρημάτων ΣΚΗΝΗΝ κατεσκευασμένην βασιλικῶς, καὶ θρόνον χρυσοῦν βασιλικῶς κατεσκευασμένον. ἐπὶ δὲ τούτου χρυσοῦν στέφανον ἔχοντα διάδημα βασιλικὸν καὶ παρὰ τὸν θρόνον ὅπλα, καὶ μετὰ σκῆπτρον, καὶ πρὸ τοῦ θρόνου τράπεζαν χρυσῆν. ἐπὶ δὲ ταύτης ἐσχαρίδα καὶ θυμιατήρια χρυσᾶ, καὶ λιβανωτὸν καὶ θυμιάματα ἔκειτο &c. Haec enim ſatis adfirmant viri prudentis conſilium & vocem, quam revocavi, neque opus eſt aut *Plut.* Eum. p. 591. A. aut Noſtrum L. xix, 15. auxilio ad hanc rem arceſſere. P. Weſs.

58. [Ἐθελοντὶ κατήντων] Non inprobat Auctor L. xvi, 42. & xviii, 53. ἐθελοντί. Nec minus tamen cultum, quod ex *Reg. pr.* produxi. *Sophocles* Ajac. v. 24. Κἀγὼ 'θελοντὴς τῷδ᾽ ὑπεζύγην πόνῳ. Adjunge *Demoſthen.* pro Coron. pag. 146. *Thucyd.* L. 1, 60. *Ariſtidem* T. 1. p. 337. &c. atque utere alterutro, ut lubet. P. Weſs.

65. [Εἰς Ζεφύριον τῆς Κιλικίας] Utrum intelligatur Zephyrium ad Calycadnum an prope Anchialem, non decerno. De utroque *Strabo* L. xiv. p. 986. C. & p. 988. C. Mox καθ᾽ οὗ — θάνατον κατέγνωσαν plenum eſt, ſicuti etiam L. xix, 51. Alioqui praetermitti ſolet praepoſitio. Conf. viri doctiſſimi animadverſiones in *Arrian.* Vol. iii. Obſerv. Miſcellan. p. 240. P. Weſs.

69. [Ἐπὶ τῶν ἐν Κυΐνδοις φρουρίων τεταγμένους] Nihil hinc demtandum. Scholion eſt indocti hominis, quod *Reg.* 1. oſtentat. Variant tamen caſtelli nomen, modo Κύϊνδα, uti *Plut.* Eum. p. 590. F. & infra L. xx, 109., modo Κυΐνδα, ut cum *Strabone* L. xiv. 989. Noſter hic & L. xix, 56., ſcribentes. Sed id leve. De ſitu caſtelli major diſcordia. *Suidas* & *Jo. Malala* extremo Chronographiae L. x. urbem *Anazarbum* olim Κυΐνδα fuiſſe, *Abr. Ortelio* non diſſentiente, adfirmant. At *Strabo* ὑπερ-

Olymp. CXV. III.

chon, Olympias praeterea, Alexandri mater, ſcripſerant, ut ad omnia Eumeni, quippe ſummo regni imperatori, morigerarentur. Inprimis Antigono illa Eumenis evectio, & potentiae, quam conflaverat, amplitudo, diſplicebat. Hunc enim maximum ſibi, qui a regum fide deſciviſſet, adverſa- 661. rium a Polyſperchonte paratum, exiſtimabat. Quocirca inſidiis hominem appetendum judicans, ex amicis Philotam ſubornat, eique literas ad Argyraſpides caeteroſque Macedones, Eumeni addictos, tradit, in comitatu illi adjungens Macedones xxx. homines curioſos & loquaces, quibus mandarat, ut privatim Antigenem & Teutamum Argyraſpidum duces convenirent, horumque opera inſidias Eumeni fabricarent, dona promittens ingentia, & Satrapias majores. Sic & notos civeſque ſuos inter Argyraſpides accederent, & donis corruptos ad inſidiandum Eumeni inſtigarent. Et ſane aliorum quidem nemini perſuadere valuerunt: At Teutamus Argyraſpidum dux corrumpi ſe paſſus, ut collegam etiam ſuum Antigenem ad ejuſdem facinoris ſocietatem illectaret, operam dedit. Is provida mentis ſagacitate, fideique conſtantia praeſtans, non tantum refragari coepit: ſed jam corruptum ad meliora conſilia reduxit. Magis enim expedire docuit, ſi Eumenes vivat, quam Antigonus. Hunc enim, cum potentior ſit, in Satrapias ipſis dehinc ademtas ſurrogaturum, quos velit, amicos: Eumenem vero cum peregrinus ſit, nunquam ſibi quaerere dominationem auſurum, ſed ducatus munere contentum in hoc fore, ut amicitia ipſorum utatur, & provincias illis conſervet, fortaſſis alias inſuper addat, ſi ſtrenuo ipſum adjutarint. Ad hunc itaque modum inſidiarum contra Eumenem architecti incaſſum laborarunt.

63. Interea dum Philotas communes literas ducibus reddit, Argyraſpides & Macedones alii, ſeorſum abſque Eumene congregantur, illaſque recitari jubent. Scripto autem illo criminatio Eumenis continebatur, & exhortatio ad Macedones: ut Eumenem ſine mora comprehenſum occidant. Quod ſi facere neglexerint, ſe una cum toto exercitu ad bello domandum illos venturum, digniſque immorigeros poenis ex merito affecturum. Recitata hac Epiſtola, ductores ac Macedones univerſi in magnam animorum perplexitatem inciderunt. Futurum e-

σπέρχοντα, ἔτι δὲ Ὀλυμπιάδα τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα γεγραφέναι, πάντα ὑπηρετεῖν Εὐμένει, ὡς ὄντι τῆς βασιλείας αὐτοκράτορι στρατηγῷ. μάλιστα δ' Ἀντιγόνῳ δυσηρέστει τότε τὰ περὶ τὴν Εὐμένους [g] προαγωγὴν, καὶ τὸ μέγεθος τῆς περὶ αὐτὸν συνισταμένης ἐξουσίας. ὑπελάμβανε γὰρ ὑπὸ τοῦ Πολυσπέρχοντος τοῦτον ἑαυτῷ κατασκευάσασθαι μέγιστον ἀντίπαλον, ἀποστάτῃ γεγονότι τῆς βασιλείας. διόπερ κρίνας ἐπιβουλὴν συστήσασθαι κατ' αὐτοῦ, προεχειρίσατο τῶν φίλων Φιλώταν. καὶ τούτῳ μὲν ἔδωκεν ἐπιστολὴν γεγραμμένην πρός τε τοὺς Ἀργυράσπιδας καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μετ' Εὐμένους Μακεδόνας. συνεξέπεμψε δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλους τριάκοντα Μακεδόνας τῶν περιέργων καὶ [h] λάλων, (οἷς ἦν προστεταγμένον κατ' ἰδίαν ἐντυχεῖν τοῖς ἡγεμόσι τῶν Ἀργυρασπίδων Ἀντιγένει καὶ Τευτάμῳ, καὶ διὰ τούτων συστήσασθαι τινὰ κατ' Εὐμένους ἐπιβουλὴν) [i] δωρεάς τε μεγάλας ἐπαγγελλόμενος καὶ Σατραπείας μείζονας. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν Ἀργυρασπίδων τοῖς γνωριζομένοις καὶ πολίταις ἐντυγχάνειν, καὶ διαφθείρειν δωρεαῖς πρὸς τὴν κατ' Εὐμένους ἐπιβουλήν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδένα πεῖσαι κατίσχυσαν, Τεύταμος δὲ ὁ τῶν Ἀργυρασπίδων ἡγεμὼν διαφθαρεὶς ἐπεβάλετο καὶ τὸν συνάρχοντα Ἀντιγένην πεῖσαι κοινωνῆσαι τῆς πράξεως. ὁ δ' Ἀντιγένης, συνέσει καὶ πίστεως βεβαιότητι διαφέρων, οὐ μόνον ἀντεῖπεν, ἀλλὰ καὶ μετέπεισε τὸν προδιεφθαρμένον. ἐδίδαξε γὰρ αὐτὸν, συμφέρειν ζῆν τὸν Εὐμένη μᾶλλον ἢ τὸν Ἀντίγονον. [k] ἐκεῖνον μὲν γὰρ εἰς πλεῖον ἰσχύσαντα, παρελέσθαι τὰς Σατραπείας αὐτῶν, καὶ ἀντικαταστήσειν ἐκ τῶν ἑαυτοῦ φίλων· Εὐμένη δὲ ξένον ὄντα, μηδέ ποτ' ἰδιοπραγῆσαι τολμήσειν, ἀλλὰ στρατηγὸν ὄντα φίλοις αὐτοῖς χρήσεσθαι, καὶ συμπράξασι 638. φυλάξειν αὐτοῖς τὰς Σατραπείας, τάχα δὲ καὶ ἄλλας προσδώσειν. οἱ μὲν οὖν τὰς κατ' Εὐμένους ἐπιβουλὰς κατασκευάζοντες, ἀπέτυχον τοῦ προειρημένου τρόπου.

Τοῦ δὲ Φιλώτου τὴν κοινὴν ἐπιστολὴν [l] ἀναδιδόντος τοῖς ἡγεμόσι, συνήχθησαν οἵ τε Ἀργυράσπιδες καὶ οἱ ἄλλοι Μακεδόνες κατ' ἰδίαν ἄνευ τοῦ Εὐμένους, καὶ τὴν ἐπιστολὴν προσέταξαν ἀναγνωσθῆναι. ἦν δ' ἐν αὐτῇ γεγραμμένη κατηγορία μὲν τοῦ Εὐμένους, παράκλησις δὲ τῶν Μακεδόνων συλλαβεῖν τὸν Εὐμένη [m] ταχέως καὶ ἀποκτεῖναι· ἐὰν δὲ ταῦτα [n] μὴ πράξωσιν, ὅτι μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἥξει πολεμήσων αὐτοῖς, καὶ τοῖς μὴ [o] πειθαρχοῦσι τὴν προσήκουσαν ἐπιθήσει τιμωρίαν. ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς, εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἐνέπεσον οἵ τε ἡγεμόνες καὶ οἱ Μακεδόνες πάντες. ἀναγκαῖον γὰρ ἦν [p] αὐτοὺς

---

[g] Προαγωγὴν Baſil. Leid. Reg. 1. Vat. In Edd. παραγωγήν. [h] Ἄλλων Leid. & ſtatim προστεταγμένος. [i] Omiſſa ſunt in Baſil. uſque in τῶν μὲν οὖν amanuenſis ſocordia. [k] Ἐκεῖνον μὲν γὰρ εἰς πλεῖον Reg. 2. Baſil. Venet. In Cett. γὰρ μέγαν ὄντα εἰς πλ. [l] Ἀναδιδόντος Reg. 1. [m] Ταχέως ἢ καὶ Reg. 1. & Leid. [n] Negligitur in Baſil. [o] Πειθαρχοῦσι Reg. 1. Leid. [p] Αὐτοῖς Leid. Vat.

ὑπέρκειται] δὲ τὰ Κύϊνδα τῆς Ἀγχιάλης ὕπερθεν, manifeſto Quinda ab Anazarbo longius disjungens: cui equidem aſſentiri malim, cum Suidae & Malalae de Anazarbo narrationes fidem vix inveniant. Valeſium vide ad Amm. Marcellin. L. xiv, 8. P. Wess.

77. Δυσηρέστει τότε τά] Ultimum hoc muta in τῇ. L. Rhod.

Δυσηρέστει τότε τὰ περὶ —— προαγωγήν] Ego vero veto. Quorſum enim referetur, ita ſi mutabitur? Solent, fateor, hac dictione plerumque aliter uti, atque Ἀντίγονος δυσηρέστει τοῖς περὶ &c. ſcribere. Confer L. v, 9. Polyb. ii, 41., Strabon. L. xiv. p. 993., Lucian. Necyomant. C. 4. Neque improbare tamen vulgatum auſim. Rectius ex Baſil., quae ad manus erat, revocaſſet προαγωγὴν, unice huic loco congruam vocem. Deſcribitur ea dignatio honoriſque gradus. Ita ἡ παρ' Ἀλεξάνδρου προαγωγὴ honorem exprimit, ad quem Alexander provexerat Peuceſtam L. xix, 14. 46. Polybius L. vi, 6. τεθραμμένοι ἐν ταῖς τῶν πατέρων ἐξουσίαις καὶ ΠΡΟΑΓΩΓΑΙΣ. Et Excerpt. pag. 1437. ἦσαν δὲ τῶν πλείστων ἐπιφανεῖς διὰ τὰς τῶν πατέρων προαγωγάς. Sic enim oportuit. Namque & ibi vitioſiſſimum παραγωγάς. Joſephus Antiq. L. xv, 1, 1. ἐν ΠΡΟΑΓΩΓΗΙ τούτους ἐποιεῖτο, Eos ad honores admovebat. Et L. xviii, 6, 1. Βερενίκης τῆς μητρὸς τιμωμένης παρ' αὐτῆς καὶ ΠΡΟΑΓΩΓΩΝ ἀξιωθείσης τὸν υἱόν. Quae Berenicem matrem in honore habuerit, filiumque dignitate auxerit. Quod poſtremum cur viri clariſſimi Correjus & Hudſonus in προαγωγῷ converterint, reddideritque ipſi, quem vocant, contextui, contra ſcriptos omnes libros doctiſſimus Havercampus, exputare non poſſum. Appianus Bel. Civil. L. iii. p. 935. καὶ περὶ τοῦ τῶν σφαγέων ἀδείας ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ἐπέστελλεν. Hactenus de ea voce. Mox ſi κατασκευάσασθαι in ſcriptis eſſet, non damnarem. P. Wess.

87. Καὶ λάλων, οἷς ἦν &c.] Quae ſunt inter λάλων & δωρεὰς parentheſeos nota egent. H. Steph.

2. Ἐκεῖνον γὰρ εἰς πλεῖον ἰσχύσαντα] Legebatur μέγαν ὄντα εἰς πλεῖον &c., quorum duo priora induxi, Rhodomano & vetuſtis libris obſecutus. Critici enim ſcholio, quo ſequentia illuſtraverat, accepta ſunt referenda. Mox παρελεῖσθαι praeſtabit, indice H. Stephano, qui, Repono, inquit, futurum παρελεῖσθαι, ut pag. 783. (Lib. xx, 107.) legitur ἀφελεῖσθαι. P. Wess.

16. Συλλαβεῖν τὸν Εὐμένη ταχέως καὶ ἀποκτεῖναι] Si dividentem par-

τοὺς ἢ πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἀποκλίναντας, ὑπ' Ἀντιγόνου τιμωρίας τυχεῖν, ἢ πειθαρχήσαντας Ἀντιγόνῳ, ὑπὸ Πολυσπέρχοντος καὶ τῶν βασιλέων κολασθῆναι. τοιαύτης δὲ συγχύσεως [q] ἐπεχούσης τὰ πλήθη, ἧκεν ὁ Εὐμένης, καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνοὺς, παρεκάλεσε τοὺς Μακεδόνας πράττειν τὰ τοῖς βασιλεῦσι δεδογμένα, τῷ δὲ ἀποστάτῃ γεγονότι μὴ προσέχειν. πολλὰ δὲ διαλεχθεὶς οἰκεῖα τῆς ὑποθέσεως, οὐ μόνον αὐτὸς ἀπελύθη τοῦ ἐνεστῶτος κινδύνου, ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος εἰς εὔνοιαν μείζονα τῆς προϋπαρχούσης παρεστήσατο. οὗτος μὲν οὖν πάλιν [r] εἰς ἀνελπίστους κινδύνους ἐμπεσὼν, παραδόξως ἰσχυροτέραν κατεσκεύασε τὴν περὶ αὐτὸν δύναμιν. διὸ καὶ τοῖς στρατιώταις παραγγείλας ἀναζευγνύειν, προῆγεν ἐπὶ Φοινίκης, σπεύδων τὰς ναῦς ἐξ ἁπασῶν τῶν πόλεων ἀθροῖσαι, καὶ στόλον ἀξιόλογον κατασκευάσαι· ὅπως Πολυσπέρχων μὲν, προσλαβόμενος τὰς ἐκ τῆς Φοινίκης ναῦς, θαλαττοκρατῇ, καὶ [s] δύνηται διαβιβάζειν ἀσφαλῶς, ὅταν βούληται, τὰς ἐκ τῆς Μακεδονίας δυνάμεις εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπ' Ἀντίγονον. οὗτος μὲν οὖν ἐν Φοινίκῃ διέτριβε, κατασκευαζόμενος τὴν ναυτικὴν δύναμιν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Νικάνωρ ὁ τὴν Μουνυχίαν κατέχων, ἀκούων τὸν μὲν Κάσσανδρον ἐκ Μακεδονίας κεχωρίσθαι πρὸς Ἀντίγονον, τὸν δὲ Πολυσπέρχοντα προσδόκιμον εἶναι [t] συντόμως ἥξειν εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ τῆς δυνάμεως, ἠξίου τοὺς Ἀθηναίους διαφυλάττειν τὴν πρὸς τὸν Κάσσανδρον εὔνοιαν. οὐδενὸς δὲ αὐτῷ προσέχοντος, ἀλλὰ καὶ τὴν φρουρὰν πάντων οἰομένων δεῖν ἐξάγειν τὴν ταχίστην, τὸ μὲν πρῶτον παρακρουσάμενος τὸν δῆμον, ἔπεισεν ὀλίγας 639. ἡμέρας ἐπισχεῖν· πράξειν γὰρ αὐτὸν τὰ συμφέροντα τῇ πόλει· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων ἐπί τινας ἡμέρας ἡσυχίαν ἐχόντων, ἔλαθε νυκτὸς κατ' ὀλίγους στρατιώτας [v] εἰσαγαγὼν εἰς τὴν Μουνυχίαν, ὥστε γενέσθαι δύναμιν ἀξιόχρεων τηρεῖν τὴν φυλακὴν, καὶ διαγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς ἐπιβαλλομένους πολιορκεῖν τὴν φρουράν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι γνόντες τὸν Νικάνορα μηδὲν ὑγιὲς πράττοντα, πρὸς μὲν τὸν βασιλέα καὶ Πολυσπέρχοντα πρεσβείαν ἐξέπεμψαν, ἀξιοῦντες βοηθεῖν αὐτοῖς, κατὰ τὸ διάγραμμα τὸ γραφὲν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων αὐτονομίας· αὐτοὶ δὲ πλεονάκις ἐκκλησίαν συναγαγόντες, ἐβουλεύοντο πῶς χρηστέον εἴη περὶ τοῦ πρὸς Νικάνορα πολέμου. τούτων δ' [x] ἔτι περὶ ταῦτ' ἀσχολουμένων, ὁ Νικάνωρ πολλοὺς ἐξενολογηκὼς λάθρα, νυκτὸς ἐξαγαγὼν τοὺς στρατιώτας, κατελάβετο τὰ τείχη τοῦ Πειραιέως καὶ τοῦ λιμένος τὰ κλεῖθρα. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὴν μὲν Μουνυχίαν οὐκ ἀπειληφότες, τὸν δὲ Πειραιᾶ προσαποβεβληκότες, χαλεπῶς ἔφερον. διόπερ ἑλόμενοι πρέσβεις τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν καὶ Φι-

nim neceſſe erat, ut ſi regibus addicti manerent, Antigono luerent, aut ſi huic obtemperarent, a Polyſperchonte ac regibus punirentur. Hac animorum conturbatione dum multitudo tenetur, Eumenes ſupervenit, lectiſque literis, Macedones cohortatur, ut regum decreta exſequantur; nec homini jam aperte rebellanti auſcultent. Cumque multa praeſenti negocio accommoda dixiſſet, non imminenti dumtaxat periculo exemtus eſt, ſed etiam multitudinem ad benevolentiam priſtina majorem inflexit. Ita vir iſte inſperatis denuo periculis circumventus, vires tamen ſuas incredibili ſucceſſu firmiores reddidit. Quapropter indicta militibus expeditione, in Phoeniciam contendit, naves ex omnibus paſſim urbibus contrahere, validamque comparare claſſem properans: ut Polyſperchon, aſſumtis ex Phoenice navibus, mare in poteſtate haberet, & copias quandocunque vellet, tuto e Macedonia in Aſiam contra Antigonum tranſportare poſſet. Ipſe ergo, ad nauticas colligendum vires, in Phoenicia ſubſiſtit. Olymp. CXV. III.

64. Dum vero haec aguntur, Nicanor, qui Munychiam tenebat, Caſſandrum ex Macedonia diſceſſiſſe ad Antigonum, ſubitumque Polyſperchontis cum exercitu in Atticam adventum exſpectari, audiens, ab Athenienſibus contendit, ut benevolentiam erga Caſſandrum retinerent. At cum nemo poſtulata haec admitteret, ſed omnes potius quam ocyſſime praeſidium deducendum cenſerent; initio quidem datis populo verbis, ut ad paucos ſe dies continerent, perſuaſit. Quae enim civitati expedirent, ſe facturum. Poſteaquam vero aliquot 662. dies Athenienſes interquieviſſent, noctu milites paulatim in Munychiam clanculum introduxit, adeo ut ſatis jam virium, ad tuendum praeſidium, & ad dimicandum cum obſidionem molientibus, haberet. Quem ubi nihil ſani factitare ſenſerunt Athenienſes, ad Regem & Polyſperchontem legatione miſſa petunt, ut juxta tenorem literarum, quibus ſua Graecis libertas redderetur, opem ſibi ferant. Et ſaepe advocata concione, quomodo bellum contra Nicanorem adminiſtrandum ſit, inter ſe conſultant. Quibus dum adhuc occupantur, Nicanor plurimos clanculum conductos noctu educit, cumque his Piraeei muros & portus clauſtra occupat. Athenienſes vero, quod & Munychiam non recepiſſent, & Piraeeum inſuper amiſiſſent, aegerrime ferebant. Ideo delectos ex praecipua nobilitate viros, & quibus cum Nicanore ami-

---

[q] Ὑπεχούσης *Leid.* [r] Εἰς ἀνελπίστους ſine articulo τοὺς, qui rectius aberit, *Leid. Reg.* 1. *Baſil.* [s] Δύν.] *Leid.* [t] Ἀδημόνως *idem.* [v] Εἰσάγων *Baſil.* [x] Ἔτι ἐπὶ ταῦτα *Vrſin.*

particulam ὂ ex *Reg. pr.* interſeras, ſententia naſcetur haud abſurda, *ut Eumenem comprehendant aut interficiant.* Fieri quidem certe poteſt, ut Antigonus id imperaverit: neque tamen adfirmo. P. Wess.

22. *Ἀντιγόνου γὰρ ἐν αὐτοῖς ὂ — ἀποκλίναντας*] Non plane rejiculum eſt *αὐτοῖς*, neque invenuſtum, quod nunc legitur, modo ad ſequentia referatur. Maneat ergo ſua in ſede. P. Wess.

45. *Νικάνωρ ὁ τὴν Μουνυχίαν κατέχων*] Suffectus erat a Caſſandro, nondum vulgata patris morte, in Menylli locum teſte *Plut.* Phoc. p. 755. F. Munychia natura & operibus erat munita, Piraeeumque paene incingebat apud *Strabon.* L. IX. pag. 606. A. Qui quidem opportuniſſimus ejus ſitus Macedones commovit, ut eam praeſidio occuparent. Ferunt Epimenidem, emunctae naris ſenem, conſiderata loci ejus natura, dixiſſe *ἐκφαγεῖν Ἀθηναίους τοῖς αὐτῶν ὀδοῦσιν, εἰ προῄδεισαν, ὅσα τὴν πόλιν ἀνιάσει τὸ χωρίον, ſuis Athenienſes dentibus locum peroſuros, ſi praeviderent, quantum is incommodi urbi ſit allaturus*, haſque Macedonum munitiones tot ſeculis ante divino ingenio proſpexiſſe *Plut.* Solon. p. 84. E. *Diogen. Laert.* L. I, 114. Recte ille, quamquam de divinatione viri quod multi aſſeverant, nihil admodum eſt. Egregius Munychiae ſitus haec Epimenidi verba expreſſit: animadvertebat hoſtes, quicumque tandem forent, Munychiam ſi inſiderent, civitatem Atticam premere & commeatu poſſe intercludere, locumque adeo urbi detrimento futurum: quod & cum maxime ſuo malo experta fuit. P. Wess.

63. *Κατὰ τὸ διάγραμμα* &c.] Vide ſupra C. 56. de eo. P. Wess.

69. *Κατελάβετο τὰ τείχη τοῦ Πειραιέως*] Culpa occupati Piraeei in Phocionem collata eſt: qui cum a Dercyllo moneretur, Nicanorem inſidiari Piraeeo, idemque poſtularet, ut provideret, ne commeatibus civitas privaretur, audiente populo, negaverat eſſe periculum, ſeque ejus rei obſidem fore pollicitus erat apud *Plut. Phoc.* pag. 756. D. & *Corn. Nepot.* cap. 2. De Piraeei clauſtris *Jo. Meurs.* Piraeei C. 3. agit. P. Wess.

Olymp. cxv. iii.

amicitia intercedebat; Nempe Phocionem Phoci, Cononem Timothei, & Clearchum Nauſiclis F. legatos ad Nicanorem mittunt, de recens actis cum illo expoſtulatum, rogatumque ut juxta mandatum ſuis vivendi legibus poteſtatem illis reddat. Quibus ille reſpondet, ut ad Caſſandrum legati eant. Ab illo enim ſe praeſidio adhibitum ducem privatam agendi poteſtatem minime habere.

65. Per hoc tempus ab Olympiade Epiſtola venit Nicanori, qua, ut & Munychiam & Pyraeeum Athenienſibus reddat, imperatur. Is ergo audiens fore, ut reges & Polyſperchon Olympiadem in Macedoniam reducant, puerumque ejus curae & tutelae committant, priſtinam inſuper dignationem ac honorem, (quem vivente Alexandro habuiſſet) reſtituant, ex metu quidem illa ſe redditurum promiſit: Cauſas tamen aliquas ſubinde praetexens, negocium protraxit. Athenienſes equidem magni jampridem fecerant Olympiadem. Et cum decretos illi honores reipſa jam exhiberi opinarentur; ideoque liberae civitatis jus extra periculum ſibi reſtitutum iri ſperarent, magno erant gaudio delibuti. Interim vero dum promiſſis non ſtatur, Alexander Polyſperchontis filius cum exercitu in Atticam venit. Hunc Athenienſes ad reſtituendam populo Munychiam & Piraeeum adventaſſe quidem putabant; Sed rei veritas contrarium oſtendit, utrumque videlicet ipſum ad belli uſus occupaturum. Nam eorum, qui amicitiam cum Antipatro coluerant, nonnulli, & cum his Phocion, legum poenas veriti, Alexandro occurrunt, & quid in rem eſſet docendo, auctores illi ſunt, ut praeſidia ſibi retineat, nec reddat Athenienſibus, donec Caſſander ſit debellatus. Alexander itaque ad Piraeeum caſtra metatus, ad colloquia cum Nicanore Athenienſes non admittebat; Sed ſeorſim cum illo habendis colloquiis, & negociis arcane tractandis, manifeſta injuriae Athenienſibus inferendae ſigna praeferebat. Populus ergo in concionem progreſſus, magiſtratus praeſentes abrogat, & curia e maxime popularibus conſtituta, magiſtratus Oligarchicos damnat: quos partim capite, partim exilio, & publicatione facultatum multat. Inter hos etiam Phocion erat: penes quem ſumma rerum Antipatri tempore fuerat.

66. Hi urbe pulſi ad Alexandrum Polyſperchontis confugiunt, ejusque ope ſalutem tueri nituntur. Quibus ille benigne acceptis, literas dat ad patrem, ne quid incommodi eveniat Phocioni, eique adjunctis, qui ſuis partibus faveant, & nunc promtam in omnibus operam ſpondeant. Mittit

663. vero etiam populus legationem ad Polyſperchon-

λίαν ἐχόντων πρὸς Νικάνορα, Φωκίωνα τὸν Φώκου, καὶ Κόνωνα τὸν Τιμοθέου, καὶ Κλέαρχον τὸν Ναυσικλέους, ἐξαπέστειλαν, ἐγκαλοῦντες μὲν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἀξιοῦντες δὲ ἀποδοῦναι τὴν αὐτονομίαν αὐτοῖς κατὰ τὸ γεγενημένον διάταγμα. ὁ δὲ Νικάνωρ ἀπόκρισιν ἔδωκε, πρεσβεύειν αὐτοὺς πρὸς Κάσανδρον· ὑπ' ἐκείνου γὰρ καθεσταμένον φρούραρχον, μηδαμῶς ἔχειν ἐξουσίαν ἰδιοπραγεῖν.

Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἧκεν ἐπιστολὴ Νικάνορι παρ' Ὀλυμπιάδος, ἐν ᾗ προσετέτακτο [y] ἀποδοῦναι Ἀθηναίοις τήν τε Μουνυχίαν καὶ τὸν Πειραιᾶ. ὁ δὲ Νικάνωρ, ἀκούων ὅτι μέλλουσιν οἱ βασιλεῖς καὶ Πολυσπέρχων [z] κατάγειν εἰς Μακεδονίαν τὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ τοῦ τε παιδίου τὴν ἐπιμέλειαν ἐκείνῃ [a] παραδιδόναι, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν ἀποδοχὴν καὶ τιμὴν Ἀλεξάνδρου ζῶντος ἀποκαθιστάναι Ὀλυμπιάδι, φοβηθεὶς, ἐπηγγείλατο μὲν παραδώσειν· ἀεὶ δὲ προφάσεις τινὰς ποιούμενος, παρῆγε τὴν πρᾶξιν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, πεπολυωρηκότες ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ νομίσαντες τὰς μὲν ταύτῃ δεδογμένας τιμὰς ὄντως γεγονέναι, τὴν δὲ ἀπόληψιν τῆς αὐτονομίας διὰ ταύτης ἐλπίζοντες ἀκινδύνως ἔσεσθαι, περιχαρεῖς ἦσαν. ἀτελέστων δὲ [b] τῶν ἐπαγγελιῶν οὐσῶν, ἧκεν Ἀλέξανδρος ὁ Πολυσπέρχοντος υἱὸς μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἀττικήν. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι διέλαβον αὐτὸν ἥκειν ἀποκαταστήσοντα τῷ δήμῳ τήν τε Μουνυχίαν καὶ τὸν [c] Πειραιᾶ· 640. τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως εἶχεν, ἀλλὰ τοὐναντίον αὐτὸς ἰδίᾳ παραληψόμενος ἀμφότερα πρὸς τὰς ἐν τῷ πολέμῳ χρείας. τῶν γὰρ [d] Ἀντιπάτρῳ γεγονότων φίλων τινὲς ὑπῆρχον, καὶ οἱ περὶ Φωκίωνα φοβούμενοι τὰς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίας, ὑπήντησαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ διδάξαντες τὸ συμφέρον, ἔπεισαν αὐτὸν ἰδίᾳ κατέχειν τὰ φρούρια, καὶ μὴ [e] παραδιδόναι τοῖς Ἀθηναίοις, μέχρι ἂν ὁ Κάσανδρος καταπολεμηθῇ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος πλησίον τοῦ Πειραιῶς καταστρατοπεδεύσας, τοὺς μὲν Ἀθηναίους οὐ παρελάμβανε πρὸς τὰς ἐντεύξεις τὰς πρὸς τὸν Νικάνορα, ἰδίᾳ δὲ συνιὼν εἰς λόγους, καὶ ἐν ἀπορρήτοις διαπραττόμενος, φανερὸς ἦν ἀδικεῖν μέλλων τοὺς Ἀθηναίους. ὁ δὲ δῆμος εἰς ἐκκλησίαν συνελθὼν, τὰς μὲν [f] ὑπαρχούσας ἀρχὰς κατέλυσεν, ἐκ δὲ τῶν δημοτικωτάτων τὰ ἀρχεῖα καταστήσας, τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας γεγονότας ἄρχοντας κατεδίκασε, τοὺς μὲν θανάτῳ, τοὺς δὲ φυγῇ καὶ δημεύσει τῆς οὐσίας. ἐν οἷς καὶ Φωκίων, ὁ ἐπ' Ἀντιπάτρου τὴν τῶν ὅλων ἀρχὴν ἐσχηκώς.

Οὗτοι μὲν οὖν ἐκβληθέντες ἐκ τῆς πόλεως κατέφυγον πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Πολυσπέρχοντος, καὶ διὰ τούτου τὴν σωτηρίαν ἑαυτοῖς πορίζειν ἐφιλοτιμοῦντο. προσδεχθέντες δὲ ὑπ' αὐτοῦ φιλοφρόνως, γράμματα ἔλαβον πρὸς τὸν πατέρα Πολυσπέρχοντα, ὅπως μηδὲν πάθωσιν οἱ περὶ Φωκίωνα τὰ ἐκείνου πεφρονηκότες, καὶ νῦν ἐπαγγελλόμενοι πάντα συμπράξειν. ἀποστείλαντος δὲ [g] καὶ τοῦ δήμου πρεσβείαν πρὸς τὸν Πο-

---

[y] Δοῦναι Reg. 1. Leid. [z] Ἐπάγειν ora Steph. Basil. [a] Παραδοῦναι Leid. [b] Τινῶν margo Steph. Vat. Basil. Reg. 2. [c] Πειραιῶ Reg. 1. Leid. ſemper. [d] Ἀντιπάτρου Reg. 2. [e] Παραδοῦναι idem cum Leid. [f] Προϋπαρχούσας ora Steph. & mox δημοτικῶν. [g] Non eſt in Baſil.

74. Φωκίωνα τὸν Φώκου] Confer Aelian. V. Hiſtor. L. II, 16. & L. XII, 43., ubi Phocum δοιδυκοποιὸν ſive cochlearia fabricare ſolitum fuiſſe ſignificat, diſſentiente tamen Plut. Phoc. p. 743. C. P. Wess.

3. Τῶν γὰρ — φίλων τινὲς ὑπῆρχον καὶ οἱ &c.] Non placet ὑπῆρχον, quod quidem ſi in exſilium iret, revocandum nunquam cenſerem. Suſpenſa enim oratio ex ὑπήντησαν bene procedit. P. Wess.

13. Φανερὸς ἦν ἀδικεῖν μέλλων τοὺς Ἀθηναίους] Conſentit Plutarchus, quem in Phoc. vita p. 756. E. vide. P. Wess.

21. Κατέφυγον πρὸς Ἀλέξανδρον &c.] Rem diverſiore modo geſtam deſcribunt Plut. ibid. pag. 757. A. & Corn. Nepos Phoc. cap. 3. P. Wess.

39. Φιλοφρόνως καὶ κεχαρισμένως ἔδωκεν ἀπόκρισιν] Praeſtare ſic viſum eſt. Spem fecit legatis Polyſperchon priſtinae libertatis & Piraeei recipiendi. Phocion vero ab Agnonide accuſatus, quod Piraeeum Nicanori prodidiſſet, ex conſilii ſententia in cuſtodiam conjectus Athenaſque deductus eſt, ut ibi de eo legibus fieret judicium, Corn. Nepos dicto loco. Mox ὡς φυλακῇ δεσμίους ſi malueris, quod vinctus & cuſtodia ſeptus a Clito Athenas, ut Plutarchus prodidit, ſit deportatus, non admodum pugnabo. P. Wess.

52. Ἡρ-

Πολυσπέρχοντα, τὸν κατηγορήσοντα μὲν τῶν περὶ Φωκίωνα, παρακαλέσοντα δὲ τὴν Μουνυχίαν αὐτοῖς δοῦναι μετὰ τῆς αὐτονομίας, ὁ Πολυσπέρχων ἔσπευδε μὲν φρουρᾷ κατέχειν τὸν Πειραιᾶ, διὰ τὸ πολλὰ δύνασθαι χρησιμεύειν τὸν λιμένα πρὸς τὰς ἐν τοῖς πολέμοις χρείας· αἰσχυνόμενος δ' ἐναντία πράττειν τῷ ὑφ' ἑαυτοῦ γεγραμμένῳ διαγράμματι, καὶ νομίζων ἄπιστος κριθήσεσθαι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἐὰν εἰς τὴν ἐπιφανεστάτην παρανομήσῃ πόλιν, μετενόησε τῇ γνώμῃ. διακούσας δὲ τῶν πρέσβεων, τοῖς μὲν παρὰ τοῦ δήμου πρεσβεύουσι [h] φιλανθρώπους καὶ κεχαρισμένας ἔδωκεν ἀποκρίσεις· τοὺς δὲ περὶ Φωκίωνα συλλαβών, [i] ἀπέστειλε δεσμίους εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς τὴν ἐξουσίαν τῷ δήμῳ εἴτε βούλεται θανατοῦν, εἴτ' ἀπολῦσαι τῶν ἐγκλημάτων. συναχθείσης οὖν ἐκκλησίας ἐν ταῖς Ἀθήναις, καὶ προτεθείσης κρίσεως τοῖς περὶ τὸν Φωκίωνα, πολλοὶ τῶν τε φυγάδων γεγονότων ἐπ' Ἀντιπάτρου καὶ τῶν ἀντιπολιτευομένων κατη-
641. γόρησαν αὐτῶν θανάτου. ἦν δ' ὁ σύμπας τῆς κατηγορίας λόγος, ὅτι οὗτοι παραίτιοι γεγένηνται μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον, τῆς τε δουλείας τῇ πατρίδι, καὶ τῆς καταλύσεως τοῦ δήμου καὶ τῶν νόμων. ὡς δὲ τοῖς ἀπολογουμένοις ὁ χρόνος παρεδόθη τῆς ἀπολογίας, ὁ μὲν Φωκίων ἤρξατο ποιεῖσθαι [k] τὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγον· τὸ δὲ πλῆθος τοῖς θορύβοις ἐξέωσε τὴν ἀπολογίαν, ὥστ' εἰς πολλὴν ἀπορίαν παραγενέσθαι τοὺς ἀπολογουμένους. λήξαντος δὲ τοῦ θορύβου, πάλιν ὁ μὲν Φωκίων ἀπελογεῖτο, ὁ δὲ ὄχλος κατεβόα, καὶ τὴν φωνὴν τοῦ κινδυνεύοντος ἐκώλυεν ἐξακούεσθαι. τὸ γὰρ πλῆθος τῶν δημοτικῶν [l] ἀπωσμένον τῆς πολιτείας, καὶ παρ' ἐλπίδας τετευχὸς τῆς καθόδου, πικρῶς διέκειτο πρὸς τοὺς ἀφῃρημένους τὴν αὐτονομίαν.

Βιαζομένου δὲ τοῦ Φωκίωνος, καὶ πρὸς περίστασιν ἀπεγνωσμένην ὑπὲρ τοῦ ζῆν ἀγωνιζομένου, οἱ μὲν πλησίον ὄντες ἤκουον τῶν τῆς ὑποθέσεως δικαίων· οἱ δὲ μακρότερον διεστηκότες, διὰ τὸ μέγεθος τῆς κραυγῆς τῶν θορυβούντων, ἤκουον μὲν οὐδέν, αὐτὴν δὲ μόνην ἐθεώρουν τὴν τοῦ σώματος κίνησιν γινομένην ἐναγώνιον καὶ ποικίλην, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου. τέλος δὲ ἀπογνοὺς τὴν σωτηρίαν ὁ Φωκίων, ἀνεβόησε δεόμενος αὐτοῦ μὲν καταψηφίσασθαι τὸν θάνατον, τῶν δ' ἄλλων φείδεσθαι. ἀμεταθέτου δὲ τῆς τοῦ πλήθους ὁρμῆς καὶ [m] βιαίας οὔσης, παρεπορεύοντό τινες τῶν φίλων συνηγορήσοντες τῷ Φωκίωνι, ὧν τὰς μὲν ἀρχὰς τῶν λόγων ἤκουον, ὁπότε δὲ προβαίνοντες φανεροὶ καθίσταντο τὴν ἀπολογίαν διεξιόντες, ἐξεβάλλοντο τοῖς θορύβοις καὶ ταῖς ἐναντιουμέναις κραυγαῖς. τὸ δ' ἔσχατον, πανδήμῳ φωνῇ καταχειροτονηθέντες, εἰς τὸ δεσμωτήριον [n] ἤγοντο τὴν ἐπὶ θανάτῳ. συνηκολούθουν δὲ αὐτοῖς πολλοὶ τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν, ὀδυρόμενοι καὶ συμπάσχοντες ἐπὶ τῷ μεγέθει τῶν ἀτυχημάτων. τὸ γὰρ πρωτεύοντας ἄνδρας ταῖς [o] δόξαις καὶ ταῖς εὐγενείαις, πολλὰ πεπραχότας ἐν τῷ ζῆν φιλάνθρωπα, μήτε λόγου μήτε κρίσεως

Olymp. CXV. III. tem, quae Phocionem accuſet, & Munychiam cum libertate reipublicae ſibi reſtitui, contendat. Retinendi quidem Piraeei percupidus erat Polyſperchon, quod multum ad uſus belli portus illi commodare poſſet: Sed cum promulgato a ſe diplomati contraria facere ipſum puderet, & ne fidem ſibi detraherent Graeci, ſi in urbem clariſſimam tam enormiter delinqueret, vereretur, ſententiam mutavit. Auditis ergo legatis, eos ſane qui a populo miſſi fuerant, comiter exceptos, cum reſponſis ad gratiam compoſitis dimittit. Phocionem autem cum ſuis comprehendit, vinctosque Athenas mittit, vel interficiendi ſi vellet, vel a criminibus abſolvendi, poteſtatem populo concedens. Advocata igitur concione Athenis, judicium Phocioni, caeterisque reis, intenditur. Ibi multi ſub Antipatro in exſilium acti, & alii in reipublicae ratione diſſentientes, capitis illos arceſſunt. Caput vero accuſationis hoc erat: quod poſt bellum Lamiacum ex bona parte effeciſſent, ut & patria ſervitute opprimeretur, & popularis adminiſtratio, legeſque antiquarentur. Ubi tempus ad cauſam dicendam reis conceſſum aderat, Phocion pro ſe verba facere coepit. Sed plebs per tumultum ejus defenſionem exploſit, adeo ut quo ſe verterent rei, non haberent. Ceſſante autem tumultu, Phocion iterum cauſam ſuam agere; ſed occlamare turba, & ne exaudiretur vox periclitantis, impedire. Nam plebeorum multitudo a Reipublicae adminiſtratione ſummota, cum praeter ſpem reditum nanciſceretur, odium gerebat amarulentiſſimum erga illos, qui ſuis vivendi legibus poteſtatem civibus ademerant.

67. Dum ita per vim rejicitur Phocion, inque deſperata conditione pro vitae ſuae incolumitate decertat, qui proxime erant, aequitatem cauſae quidem audierunt; at longius inde ſtantes, prae nimio tumultuantium vociferatu nihil audire, ſed corporis duntaxat motum trepidabundum variumque, ob periculi magnitudinem, videre poterant. Tandem ſpe ſalutis abjecta, Phocion exclamans oravit, ut ſibi quidem poenam capitis irrogarent, caeteris vero parcerent. At cum immutabilis eſſet vulgi impetus, & violentus, amicorum nonnulli ad patrocinandum Phocioni acceſſere: Quorum initia quidem orationis audiebat plebs: ubi vero progreſſi defenſionis indicia praebuere, per tumultus & obluctantes vociferatus ejiciebantur. Ad extremum totius populi ſuffragiis voce editis, condemnati in carcerem ad ſupplicium abducuntur, proſequentibus eos multis honeſtis boniſque viris, qui vicem illorum dolerent, & calamitatum magnitudinem deplorarent. Nam quod primariae auctoritatis ac nobilitatis viri, qui multa per vitam benigne fecerant, nec cauſae dicendae, nec judicii legi-

---

[h] *Φιλανθρώπους καὶ Reg.* 1. Vulgo *φιλανθρώπως κεχαρισμ.* [i] *Ἀπεστ. ἐν φυλακῇ δεσμίους* ora *Steph. Leid. Reg.* 1. [k] *Τὸν ὑπὲρ Reg.* 1. *Leid.* aberat articulus vulgo. [l] *Ἀπωσμένον Reg.* 1. [m] *Βίας* ora *Steph. Venet.* Mox *παρεπορεύετό τινες Baſil.* [n] *Ἤγοντο τὴν ἐπὶ* ſolus *Reg.* 1., unde articulum reſtitui. [o] *Δόξαις καὶ ταῖς εὐγενείαις καὶ ταῖς εὐγ.* margo *Steph. Venet.*

52. *Ἤρξατο ποιεῖσθαι τὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγον*] Articulum, quem ipſemet Auctor probaverat, eidem reddidi. Quam vero tumultuarie Athenienſes Phocionis hoc judicio ſint defuncti & contra reipublicae ſuae morem, locuples teſtis *Plut.* Phoc. pag. 757. eſt. P. Wess.

67. *Τὴν τοῦ σώματος κίνησιν — ἐναγώνιον*] *Motum trepidabundum* tueri fortaſſe Interpres poterit his *Jo. Chryſoſtomi* T. 1. p. 443. A. *τῶν ἐν μέσῳ πελάγει σαλευόντων οὐχ ἧττόν ἐστιν ἐναγώνιος*, *non minus illis ſollicitus eſt, qui medio in mari jactantur.* At *Diodorus ἐναγώνιον* vocare ſolet, quidquid acre, vehemens atque exercitationi aptum videtur. Ita *ἐναγώνιος ἀγγελίας*, *ἐναγώνιον γυμνασίαν*, *ἐναγώνιον σῶμα* ſuis locis dixit. Verte potius *vehementem corporis motum.* P. Wess.

71. *Τῶν δ' ἄλλων φείδεσθαι*] Nicoclem, Thudippum, Hegemonem, Pythoclem, ſalutis & libertatis patriae ſtudioſiſſimos, innuebat, de quorum injuſta nece *Plut.* Phoc. pag. 758. P. Wess.

78. *Ἤγοντο τὴν ἐπὶ θανάτῳ*] Inſtauravi elegantiſſimam dictionem, optimo cuique probatam. *Herodotus* L. 1, 109. *ὥς οἱ παρεδόθη τὸ παιδίον κεκοσμημένον τὴν ἐπὶ θανάτῳ.* *Joſephus* Antiq. L. XV, 7, 4. *Μαριάμμην μὲν ὡς ἔγνω ἦγον τὴν ἐπὶ θανάτῳ* &c. P. Wess.

Olymp. cxv. iii. legitimi copiam impetrarent, id multis attentiorem rei considerationem, ac metum incutiebat, quod inconstans, omnibusque communis esset fortuna. At multi plebeorum, & ira exacerbatorum, conviciis eum lacerabant immisericorditer, & acerbe miserias exprobrabant. Nam odium in rebus secundis occultatum, quando post mutationem in adversis cum ira erumpit, contra invisos prorsus efferatur. Cicutae igitur potione, more patrio necati, omnes extra fines Atticae insepulti projiciuntur. Hunc vitae exitum, cum caeteris eadem calumnia oppressis, Phocion habuit.

68. Post hoc Cassander ab Antigono xxxv. naves longas, & vi. militum millia adeptus, Piraeeum subiit: & a Nicanore praesidii duce exceptus, Piraeeum, & portus claustra in potestatem redegit. At Munychiam Nicanor ipse retinuit, cum manu, quae tutando castello sufficeret. 664. Polysperchon vero cum regibus in Phocide subsistebat, ubi de Cassandri ad Piraeeum trajectu certior factus, in Atticam movet, & juxta Piraeeum castra facit. Habebat autem in peditatu Macedonum xx. millia, & aliorum sociorum iv. m. Equites praeterea mille, & lxv. elephantes. Cassandrum igitur obsidere instituit. Sed quia commeatus deerat, & diuturnior videbatur obsidio, necessitas ipsa suasit, ut partem copiarum in Attica relinqueret, quantae sufficeret ibi commeatus. Dux vero Alexander erat. Ipse cum majore exercitus parte in Peloponnesum transit, ut Megalopolitas ad regum imperata se attemperare cogeret: Qui paucorum administrationem ab Antipatro constitutam amplexi, Cassandro adhaerebant.

69. Dum ista tractat Polysperchon, Cassander instructa classe Aeginetas sibi adjungit: Salaminios vero, non amice erga se affectos, obsidione cingit; Et continente per singulos dies oppugnatione, quod sat telorum & militum suppeteret, in extremum illos discrimen adducit. Cum igitur parum abesset, quin per vim urbs caperetur: Polysperchon peditum & classiariorum agmen non contemnendum mittit: quo obsidentes aggrediatur, quorum adventu territus Cassander in Piraeeum abscessit. Tum Polysperchon, ut ad regni utilitatem res Peloponnesi componeret, illuc

δικαίας τυγχάνειν, πολλοὺς ἦγεν εἰς ἐπίστασιν [p] διανοίας καὶ φόβον. ἀστάτου δὲ καὶ κοινῆς ἅπασι τῆς τύχης οὔσης, πολλοὶ καὶ τῶν [q] δημοτικῶν καὶ πικρῶς διακειμένων πρὸς αὐτὸν ἐλοιδόρουν τε ἀπηλεῶς, καὶ πικρῶς [r] ὠνείδιζον αὐτῷ τὰς συμφοράς. τὸ γὰρ ἐν ταῖς εὐτυχίαις σιωπώμενον μῖσος, ὅταν ἐκ μεταβολῆς ἐν ταῖς ἀτυχίαις ἐκραγῇ ταῖς ὀργαῖς, ἀποθηριοῦται πρὸς τοὺς μισουμένους. διὰ δὲ τῆς τοῦ κωνείου πόσεως, κατὰ τὸ πάτριον ἔθος, τὸν βίον καταλύσαντες, ἐῤῥίφησαν [s] ἄταφοι πάντες ἐκ τῶν τῆς Ἀττικῆς ὅρων. ὁ μὲν οὖν Φωκίων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ διαβληθέντες, τοιαύτην ἔσχον τὴν τοῦ βίου καταστροφήν.

Κάσσανδρος δὲ παρ' Ἀντιγόνου λαβὼν ναῦς μακρὰς τριάκοντα καὶ πέντε, στρατιώτας δὲ τετρακισχιλίους, κατέπλευσεν εἰς τὸν [t] Πειραιᾶ. προσδεχθεὶς δ' ὑπὸ Νικάνορος τοῦ φρουράρχου, παρέλαβε τὸν Πειραιᾶ καὶ τὰ κλεῖθρα τοῦ λιμένος· τὴν δὲ Μουνυχίαν αὐτὸς ὁ Νικάνωρ κατεῖχε μὲν, ἔχων ἰδίους στρατιώτας ἱκανοὺς εἰς τὸ τηρεῖν τὸ φρούριον. 642. Πολυσπέρχων δὲ μετὰ τῶν βασιλέων ἔτυχε μὲν διατρίβων περὶ τὴν Φωκίδα· [u] πυθόμενος δὲ τὸν εἰς Πειραιᾶ κατάπλουν τοῦ Κασσάνδρου, παρῆλθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ πλησίον τοῦ Πειραιέως κατεστρατοπέδευσεν. εἶχε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ στρατιώτας πεζοὺς μὲν [x] Μακεδόνας δισμυρίους, τῶν δ' ἄλλων συμμάχων περὶ τετρακισχιλίους, [y] ἱππεῖς δὲ χιλίους, ἐλέφαντας δὲ ἑξήκοντα πέντε. ἐπεβάλετο μὲν οὖν πολιορκεῖν τοὺς περὶ τὸν Κάσσανδρον· [z] σπανίζων δὲ τροφῆς, καὶ τὴν πολιορκίαν ὑπολαμβάνων ἔσεσθαι πολυχρόνιον, ἠναγκάσθη μέρος τῆς δυνάμεως ἀπολιπεῖν κατὰ τὴν Ἀττικὴν, τὸ δυνάμενον ἔχειν τὴν τοῦ σίτου χορηγίαν, ἡγουμένου τοῦ υἱοῦ Ἀλεξάνδρου· αὐτὸς δὲ τὸ πλεῖστον τῆς δυνάμεως ἀναλαβὼν, παρῆλθεν εἰς Πελοπόννησον, συναναγκάσων τοὺς Μεγαλοπολίτας πειθαρχεῖν τοῖς βασιλεῦσιν, [a] οἳ ἐτύγχανον μὲν τὰ Κασσάνδρου φρονοῦντες, καὶ διὰ τῆς [b] ὑπ' Ἀντιπάτρου καθεσταμένης ὀλιγαρχίας διοικούμενοι.

Τοῦ δὲ Πολυσπέρχοντος περὶ ταῦτα διατρίβοντος, ὁ Κάσσανδρος ἀναλαβὼν τὸν στόλον, Αἰγινήτας μὲν προσηγάγετο, τοὺς δὲ Σαλαμινίους ἀλλότρια φρονοῦντας εἰς πολιορκίαν συνέκλεισε. καθ' ἡμέρας δὲ συνεχεῖς ποιούμενος προσβολὰς, καὶ [c] βελῶν καὶ στρατιωτῶν εὐπορῶν, εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ἤγαγε τοὺς Σαλαμινίους. Κινδυνευούσης δὲ τῆς πόλεως ἁλῶναι κατὰ κράτος, ὁ Πολυσπέρχων ἐξέπεμψε δύναμιν ἀξιόλογον πεζικήν τε καὶ ναυτικὴν, [d] τὴν ἐπιθησομένην τοῖς πολιορκοῦσι. διόπερ ὁ Κάσσανδρος καταπλαγεὶς, καὶ λύσας τὴν πολιορκίαν, ἀπέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ. Πολυσπέρχων δὲ, βουλόμενος τὰ κατὰ τὴν Πελοπόννησον διοικῆσαι συμ-

---

[p] Omittit *Basil.* [q] Δημοτῶν in ora *Steph. Leid.* [r] Ὠνείδιζεν *Leid.* [s] Desideratur in *Leid. Reg.* 1. [t] Πειραιέα *Reg.* 1. *Leid.* & mox iterum. [u] Πυθ. *Basil.* [x] Μακεδόνων *Reg.* 1. [y] Tria quae sequuntur, negligunt *Reg.* 1. *Ven. Basil.* [z] Σπανίζοντα *Vat. Reg.* 2. *Basil.* [a] Διετύγχανον γάρ τινα τὰ *Reg.* 1. *Leid.* [b] Deest *Leid.* Mox διωκημένοι *Basil.* [c] Βελῶν στρατιωτῶν *Basil.* & ora *Steph.* [d] Articulum negligit *Basil.*

84. Πολλοὺς ἦγεν εἰς ἐπίστασιν —— καὶ φόβον. ἀστάτου &c.] Erade punctum, quod est post φόβον & δὲ post ἀστάτου. L. Rhod.

Πολλοὺς ἦγεν εἰς ἐπίστασιν &c.] Nisi quid desit post τῆς τύχης οὔσης, quod parum abest, quin valde suspicer, sequendus erit *Rhodomanus*. Poterat autem sine crimine abesse διανοίας vocabulum, *Basil.* codicum neglectum, ut in his *Polybianis* L. x, 37. εἰς ἐπίστασιν ἤγαγε τὸν Πόπλιον τὸ γεγονός. i. e. *res ea Publii animum advertebat*. Et ἀγαγεῖν εἰς ἐπίστασιν apud *Appian.* L. iv. Belli Civil. p. 1062. Nec damno tamen. P. Wess.

93. Ἐῤῥίφησαν ἄταφοι πάντες ἐκ τῶν τῆς Ἀττ. ὅρων] De Phocione *Dio Chrysostomus* Or. lxxiii. p. 634. εἶτα ἤρεσεν αὐτοῖς (Atheniensibus) ἀποκτεῖναι μόνον, ἀλλ' οὐδὲ νεκρὸν εἴασαν ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἀλλ' ὑπὲρ τοὺς ὅρους ἐξέβαλον. Consentiunt *Plutarchus* & *Nepos* extrema Phocionis vita. Quae quidem proditoribus, cujusmodi crimine Phocion & amici conciderunt, Athenis perpetua erat poena. Vide *S. Petiti* Comment. L. L. Attic. L. viii. Tit. iv. p. 672. quaeque ibi a me adscripta leguntur. P. Wess.

97. Παρ' Ἀντιγόνου λαβὼν ναῦς μακρὰς &c.] Vide superius cap. 54. P. Wess.

19. Οἳ ἐτύγχανον μὲν τὰ Κασ. φρονοῦντες] Fuisse puto ἐτύγχανον γάρ τινα τὰ Κασσάνδρου φρονοῦντες. Huc certe ducunt schedae veteres, quarum διετύγχανον non probo. P. Wess.

25. Τοὺς δὲ Σαλαμινίους &c. συνέκλεισε] Ex *Plut.* Phoc. pag. 756. D. conficias, Salaminios ante Cassandri in Atticam adventum, Nicanori, ejus amico, factum vehementer voluisse. Mutato proinde animo ad Polysperchontis partes sese adjunxerant. Habet quae huc pertinere putes, *Polyaen.* L. iv, 11, 2., sed serius ea contigerant. P. Wess.

32. Τὴν ἐπιθησομένην τοῖς πολιορκοῦσι] Ill. *Scaliger* libri sui margini adscripserat τὴν ἐπιγενησομένην quod cur vulgato praeponi debeat,

συμφερόντως, παρῆλθε, καὶ συναγαγὼν ἐκ τῶν πόλεων συνέδρους, διελέχθη περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν συμμαχίας. ἐξέπεμψε δὲ καὶ πρὸς τὰς πόλεις πρεσβευτάς, προστάττων τοὺς μὲν δι᾽ Ἀντιπάτρου καθεσταμένους ἄρχοντας ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας θανατῶσαι, τοῖς δὲ δήμοις ἀποδοῦναι τὴν αὐτονομίαν. πολλῶν δ᾽ ὑπακουσάντων, καὶ κατὰ τὰς πόλεις φόνων γινομένων, 643. καί τινων φυγαδευομένων, οἱ μὲν Ἀντιπάτρου φίλοι διεφθάρησαν, τὰ δὲ πολιτεύματα τὴν ᵉ ἐκ τῆς αὐτονομίας παῤῥησίαν ἀπέλαβον, καὶ συνεμάχουν τοῖς περὶ τὸν Πολυσπέρχοντα· μόνων δὲ τῶν Μεγαλοπολιτῶν διατηρούντων τὴν πρὸς Κάσανδρον ᶠ φιλίαν, ἔκρινε πολιορκῆσαι τὴν πόλιν αὐτῶν.

Οἱ δὲ Μεγαλοπολῖται, γνόντες τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Πολυσπέρχοντος, ἐψηφίσαντο τὰ μὲν ἀπὸ τῆς χώρας ᵍ κατάγειν εἰς τὴν πόλιν· τῶν δὲ πολιτῶν καὶ ξένων καὶ δούλων ἀριθμὸν ποιησάμενοι, μυρίους καὶ πεντακισχιλίους εὗρον τοὺς δυναμένους παρέχεσθαι τὰς πολεμικὰς χρείας. εὐθὺς οὖν τοὺς μὲν εἰς τάξεις κατελόχιζον, οὓς δὲ πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τοῖς ἔργοις καθίστανον, οὓς δ᾽ ἐπὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν τειχῶν ἔταττον. ὑφ᾽ ἕνα δὲ ʰ καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν οἱ μὲν περὶ τὴν πόλιν τάφρον ὤρυττον βαθεῖαν, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς χώρας χάρακα παρεκόμιζον, τινὲς δὲ τὰ πεπονηκότα τῶν τειχῶν κατεσκεύαζον, ἄλλοι δὲ περὶ τὰς ὁπλοποιίας καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ὀξυβελῶν καὶ καταπελτῶν ἐγίγνοντο· πᾶσα δ᾽ ἡ πόλις ἐν ἔργοις καθειστήκει, διά τε τὴν προθυμίαν τῶν ἀνδρῶν καὶ διὰ τοὺς προσδοκωμένους κινδύνους. Διεβεβόητο γὰρ τό, τε μέγεθος τῆς βασιλικῆς δυνάμεως, καὶ τὸ πλῆθος τῶν συνακολουθούντων ἐλεφάντων, καὶ δοκούντων ἀνυπόστατον ἔχειν τήν τε ἀλκὴν ⁱ καὶ τὴν τοῦ σώματος ῥώμην. ᵏ ταχὺ δὲ πάντων εὐτρεπῶν γινομένων, ὁ μὲν Πολυσπέρχων ἧκε μετὰ πάσης δυνάμεως, καὶ πλησίον τῆς πόλεως ἐστρατοπέδευσε, δύο θέμενος παρεμβολάς, τὴν μὲν τῶν Μακεδόνων, τὴν δὲ τῶν συμμάχων. κατασκευάσας δὲ πύργους ξυλίνους ὑψηλοτέρους τῶν τειχῶν, ˡ προσῆγε τῇ πόλει κατὰ τοὺς εὐθέτους τόπους, καὶ βέλη παντοδαπὰ καὶ τοὺς ἀγωνιζομένους ἐπιστήσας, ἀνέστελλε τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἀντιτεταγμένους. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, διὰ τῶν ᵐ μεταλλευόντων ὑπορύξας τὰ τείχη, καὶ ⁿ τὰς στηριγίας ἐμπρήσας, κατέβαλε τρεῖς πύργους τοὺς μεγίστους, καὶ μεσοπύργια τὰ ἴσα. μεγάλου δὲ τοῦ πτώματος καὶ παραδόξου γενομένου, τὸ μὲν πλῆθος τῶν Μακεδόνων ἀνεβόησεν, οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν διὰ τὴν δεινότητα τῆς πράξεως κατεπλάγησαν. ἔνθα δὴ Μακεδόνων διὰ τοῦ πτώματος εἰσπιπτόντων εἰς τὴν πόλιν, οἱ Μεγαλοπολῖται διεῖλον σφᾶς αὐτούς, καὶ τοῖς μὲν ἐπὶ μέρει τοὺς πολεμίους ὑποστάντες, καὶ τὴν ἐν τῷ πτώματι δυσχωρίαν συνεργὸν ἔχοντες, καρτερὰν μάχην συνίσταντο·

Olymp. CXV. III.

transivit. Et senatu civitatum coacto, de societate belli verba ad eos fecit. Legatos etiam ad civitates misit cum mandatis, ut magiſtratus in Oligarchia Antipatri juſſu creatos necarent, & populo jus utendi legibus priſtinum redderent. Mos a plerisque gerebatur; Dumque caedes per urbes fiunt, & pars exſilio multatur, Antipatri partium ſtudioſi peſſum dabantur, & reſpublicae legum ſuarum auctoritate recuperata, cum Polyſperchonte ſocietatem coibant. Megalopolitae tantum Caſſandri amicitiam tuebantur. Horum igitur urbem obſidendam ſtatuit.

70. Qui conatu Polyſperchontis intellecto, plebiſcito quicquid in agro eſſet, in urbem reducere decernunt. Dumque civium & peregrinorum cum ſervis numerum inſtituunt, xv. millia inveniuntur, qui bellicis uſibus apti forent. Confeſtim ergo partem in ordines cooptant; partem ad operum miniſteria adhibent; nonnullis moenium accurationem demandant. Ita fiebat, ut uno eodemque tempore alii profundam circum urbem foſſam egererent: alii ex agro vallos comportarent; nonnulli partes murorum labeſactatas reſarcirent; alii vero cudendis armis, miſſilibusque ac catapultis conficiendis operam darent. Adeo ut tota civitas in opere verſaretur, cum ob virorum promtitudinem alacerrimam, tum ob pericula jam jam ingruitura. Magnitudo enim exercitus regii, & Elephantorum ſubſequentium, qui & robore ac impetu corporis inſuperabili eſſent, numerus ubique percelebris erat. Jamque omnia recte parata erant: ubi Polyſperchon cum toto exercitu adventans, proxime urbem bina, qua Macedonum, qua ſociorum, caſtra ponit: & turres quas ex ligno conſtruxerat, moenibus altiores, opportunis locis urbi admovet. Impoſuerat vero omne telorum genus, 665. cum viris qui inde depugnarent. His conſtitutos in propugnaculis repellit. Interea dum haec geruntur, ſubrutis foſſorum opera muris, fulcriſque ſuccenſis, turres tres maximas cum totidem propugnaculis interjectis, demolitur. Cumque ingens ſubito & praeter opinionem ruina fieret, a Macedonum vulgo exclamatur, oppidani vero inſolentiam rei obſtupeſcunt. Jamque per collapſam muri partem Macedones irrumpebant: ubi Megalopolitae in partes diviſi, una hoſtem, difficultate locorum per rudera adjuti, egregia commiſſa pugna ſuſtinent: altera locum ruina

---

e Voculae huic ſtigma inuſſit *Steph.* f Φιλίων *Reg.* 1. *Leid.* ora *Steph.* g Καταγαγεῖν *Leid. Reg.* 1. h Καὶ κατὰ τὸν *Leid.* non male. i Καὶ τὴν τοῦ σώματος τὴν ῥώμην *Reg.* 1. k Deſit *Leid.* l Προσῆγε *Leid.* m Μεταλλευόντων *Basil.* abſurde. n Τάς τε φορίας idem, *Vat.* στηρίας *Reg.* 2.

debeat, nondum perſpicio. P. Wess.

44. Τὴν ἐκ τῆς αὐτονομίας παῤῥησίαν ἀπέλαβον] Fiduciam libertatemque, quae illis eſſe ſolet, qui ſuis legibus utuntur. Τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ παῤῥησίαν pari modo dixit L. III, 53. P. Wess.

54. Εὐθὺς οὖν τοὺς μὲν &c.] Οὓς μὲν lego pro τοὺς μὲν. vel muta ſequens οὓς δὲ in τοὺς δέ. L. Rhod.

Εὐθὺς οὖν τοὺς μὲν &c.] Non opus eſt. Infra cap. 72. καὶ τοὺς μὲν — οὓς δέ. Et L. XIX, 64. καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν κατὰ τὴν μάχην [illegible], οὓς δὲ ζωγρήσας. Plura alias dedi. Mox πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τοῖς ἔργοις poſuit loco πρὸς τὸ ὑπηρετεῖν τοῖς ἔργοις, ſubſtantivo caſum ſui verbi regente, ut ſaepe. Noſter L. XVI, 21. ἐπὶ δὲ τὴν βοήθειαν τοῖς Βυζαντίοις [illegible] quod eſt ἐπὶ δὲ τὸ βοηθεῖν &c. P. Wess.

67. Καὶ τὴν τοῦ σώματος ῥώμην] Non configo τὴν ῥώμην nec tamen contemtui foret, ſi τὸ τοῦ σώματος [illegible] legeretur. Statim de iiſdem beluis cap. 71. ἀχρήστους ἐποίει τὰς τοῦ σώματος ῥώμας. & οἱ δ᾽ ἐλέφαντες τῇ ῥώμῃ προσπίπτοντες &c. Confer tamen *Africanum* Ceſtor. C. 24. p. 298. P. Wess.

78. Καὶ τὰς στηριγίας ἐμπρήσας] *Baſileae* vulgaverunt τάς τε φορίας, qua voce plerique Lexicographorum Graeci ſermonis copias locupletarunt. [illegible], inquiunt, *tigilla, ſubſtructionibus fulturiſque accomodata, ut ſublicas Caeſar*: ad loci hujus ſententiam non male illi quidem, quamquam vox ipſa nihili eſt, indigna prorſus, quae poſt haec locum tueatur. Paullo melius ſcripti libri, nec ſine labe tamen. Verum eſt, quod Ill. *Scaliger* orae ſui libri allevit, στήριγγας. *Heſychius*, Στήριγγες, ἐρείσματα. Ita vero vocant, *ſublicas* ſive columellas, quarum fultura muros turreſque, actis cuniculis, tantiſper ſuſtinebant, donec tigillis incenſis in ruinam praecipites abirent. Στηρίγματα, ἐρείσματα, ὑπερείσματα & ὑποστυλώματα aliis dicuntur. *Polybius* L. V, 4. ἐμβαλὼν πῦρ τοῖς ἐρείσμασι, [illegible] κατέβαλε τεῖχος. Et cap. 100. moenia ὑπορύξας καὶ διαστυλώσας, τὸ

δι

Olymp. CXV. III. ruina patefactum vallo interſepiunt, & continuato per diem noctemque opere, alterum hoſti murum objiciunt. Et re celeriter perfecta, quod & operarum multitudine, & apparatu ad omnia ſufficiente, inſtructi eſſent, illud ex ruina ortum damnum cito Megalopolitae reſarciunt. Contra illos vero, qui de ligneis turribus pugnabant, catapultarum miſſilibus utuntur: & funditorum opera ſagittariorumque hoſtes magno numero ſauciant.

71. Cum igitur multi utrinque caderent & vulnerarentur, & nox appetiſſet: Polyſperchon tuba revocatis militibus in caſtra ſua retroceſſit. Poſtridie expurgatum ruinae locum beluis permeabilem fecit: Robore enim illarum ad expugnationem urbis uti cogitabat. At Megalopolitae, Damidis, (qui Alexandro quondam militans, quae natura eſſet Elephantum atque uſus, per experientiam cognoverat) ductu non mediocriter praevalebant. Hic enim violentiae beluarum induſtriam ſuam opponendo, robur corporum iſtorum inutile reddebat. Foribus enim amplis, nec paucis numero, clavos praeacutos infigit, easque humilibus foſſis ita inſternit, ut cuſpidum ſummitates tegerentur: Et per has tranſitum in urbem relinquit. In fronte quidem neminem ex militibus conſtituit: Sed ex obliquo jaculatores, ſagittariosque, & catapultarum miſſilia non exiguo numero, collocat. Cum igitur toto ruinarum loco repurgato, Polyſperchon jam cum agmine conferto beluarum ingrueret, inopinatum quiddam Elephantibus accidit. Nemine enim ex adverſo beluis occurrente, Indi impreſſionem in urbem illos facere cogebant. Qui robore ſuo connixi, in fores ſtimulis refertas incidebant. Clavis ergo pedes ſauciati, & propter molem penitius ſtimulis perforati, nec progredi ulterius, nec retro ſe convertere, propter motus difficultatem, ullo modo valebant. Praeterea cum telorum omne genus ex obliquo in eos conjiceretur: Indorum alii mortem oppetebant: alii vulneribus confecti idoneum exinde uſum praebere non poterant. Ferae interim prae miſſilium inſigni crebritate, inſolentiaque vulnerum a clavis illatorum, ad magnos adacti cruciatus, per amicos reditum ſibi parare, multosque illorum conculcare coeperunt. Tandem fortiſſima illarum, & maxime formidabilis cecidit. Aliorum pars omnino inutilis evaſit, pars plurimis ſuorum necem attulit.

τῷ δ' ἑτέρῳ χάρακι διελάμβανον τὸν ἐντὸς τοῦ πτώματος τόπον, καὶ τεῖχος ἕτερον ἀντῳκοδόμουν, συνεχῶς ἐργαζόμενοι καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ. 644 ταχὺ δὲ τῶν ἔργων συντελουμένων, διά τε τὴν πολυχειρίαν καὶ τὸ πλῆθος τῆς εἰς ἅπαντα παρασκευῆς, τὸ μὲν [o] διὰ τοῦ πτώματος ἐλάττωμα συντόμως οἱ Μεγαλοπολῖται διωρθώσαντο, πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τῶν ξυλίνων πύργων ἀγωνιζομένους τοῖς τε ὀξυβελέσι καταπέλταις ἐχρῶντο, καὶ τοῖς σφενδονήταις καὶ τοξόταις πολλοὺς τῶν πολεμίων κατετίτρωσκον.

Πολλῶν δὲ πιπτόντων παρ' ἀμφοτέροις, καὶ κατατραυματιζομένων, καὶ τῆς νυκτὸς [p] ἐπικαταλαβούσης, ὁ μὲν Πολυσπέρχων ἀνακαλεσάμενος τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὸν τοῦ πτώματος τόπον ἀνακαθάρας, ἐποίησε βάσιμον τοῖς θηρίοις· καὶ διενοεῖτο χρήσασθαι ταῖς τούτων ῥώμαις πρὸς τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως. οἱ δὲ Μεγαλοπολῖται (Δαμίδου ἡγουμένου, καὶ τούτου γεγονότος κατὰ τὴν Ἀσίαν μετ' Ἀλεξάνδρου, καὶ περὶ τὰς φύσεις καὶ χρείας τῶν ἐλεφάντων ἐμπειρίαν ἔχοντος) οὐ μετρίως [q] ἐπροτέρησαν. οὗτος γὰρ τὴν ἰδίαν ἐπίνοιαν ἀντίταγμα τῇ τῶν θηρίων βίᾳ κατασκευάσας, ἀχρήστους ἐποίησε τὰς τῶν σωμάτων ῥώμας. θύρας γὰρ μεγάλας [r] πλείονας ἥλοις ὀξέσι καταπυκνώσας, καὶ ταύτας ἐν ὀρύγμασι ταπεινοῖς καταστρώσας, καὶ τὰς ἐξοχὰς τῶν κέντρων ἐπικρυψάμενος, κατέλιπε διὰ τούτων δίοδον εἰς τὴν πόλιν· καὶ κατὰ μέτωπον μὲν οὐδένα τῶν στρατιωτῶν ἔστησεν, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων [s] ἔταξε πλῆθος ἀκοντιστῶν καὶ τοξοτῶν καὶ τῶν καταπελτικῶν βελῶν. τοῦ δὲ Πολυσπέρχοντος ἀνακαθαίροντος τὸν τόπον τοῦ πτώματος, καὶ τοῖς θηρίοις ἀθρόοις διὰ τούτου τὴν ἔφοδον ποιουμένου, παράδοξος ἐγένετο πρᾶξις περὶ τοὺς ἐλέφαντας. οὐδενὸς γὰρ ἀπαντῶντος κατὰ στόμα τοῖς θηρίοις, οἱ μὲν Ἰνδοὶ [t] συνηνάγκαζον εἰσπίπτειν εἰς τὴν πόλιν· οἱ δ' ἐλέφαντες τῇ ῥώμῃ προσπίπτοντες, ἐνέπιπτον εἰς τὰς κατακεκεντρωμένας θύρας. τραυματιζόμενοι δὲ τοὺς πόδας ὑπὸ τῶν ἥλων, καὶ διὰ τὸ βάρος περιπειρόμενοι τοῖς κέντροις, οὔτε προϊέναι πορρώτερον, οὔτ' ἀναστρέφειν διὰ τὴν δυσκινησίαν ἠδύναντο. ἅμα δὲ καὶ βελῶν παντοδαπῶν ἐκ πλαγίων φερομένων, οἱ μὲν ἀπέθνησκον τῶν Ἰνδῶν, οἱ δὲ κατατραυματιζόμενοι τῆς ἐνδεχομένης χρείας ὑστεροῦντο. τὰ δὲ θηρία, διά τε τὸ πλῆθος τῶν βελῶν καὶ διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς τῶν [u] ἥλων πληγῆς, περιώδυνα γινόμενα, τὴν διὰ τῶν φίλων ἐπιστροφὴν ἐποιοῦντο, καὶ πολλοὺς αὐτῶν κατεπάτουν. τέλος δὲ τὸ μὲν ἀνδρειότατον αὐτῶν καὶ πλείστην ἔχον κατάπληξιν ἔπεσε, τῶν δὲ ἄλλων τὰ μὲν ἄχρηστα παντελῶς ἐγένετο, τὰ δὲ 645. πολλοῖς τῶν ἰδίων θάνατον ἐπήνεγκεν. μετὰ δὲ τὴν εὐημερίαν

---

[o] Praepoſitionem non norunt *Reg.* 2. *Venet.*, notaturque aſteriſco *Stephani*. [p] Παρακαταλαβ. *Vat. Leid.* [q] Ἐπροτέρησαν *Baſil.* Cett. προὐτέρησαν. [r] Πλείους *Reg.* 1. [s] Ἐξέταξε *Reg.* 1. *Leid.* Mox ἀνακαθαίροντος *Reg.* 1. [t] Συνηνάγκαζον ora *Steph. Reg.* 2. *Baſil.* quod malo. Συνηναγκάζοντο *Edd.* [u] Ὅλων χρείας περιώδυνα *Steph.* marg. *Vat. Baſil.* ἥλων χρείας *Venet.*

δὲ ὑπορυγμένον ἢ διωρυγμένον ὑποφέρειν τὸ βάρος &c. Suffodiendi modum declarat *Apollodorus* Poliorcet. p. 17. interque alia τὸ τεῖχος ξυλόφραγμα ὑποδεῖσθαι, ait, [illegible] καὶ [illegible]. Tum καὶ οὕτω [illegible] τῶν ὑποξυλωμένων, καταπεσεῖται ὅλον τὸ τεῖχος &c. Adde *Fl. Vegetium* L. IV, 24. P. Wess.

6. Δαμίδου ἡγουμένου &c.] Notum eſt Damidis in Alexandrum, ut deus haberetur, imperantem dictum, συγχωρῶμεν Ἀλεξάνδρῳ, ἐὰν θέλῃ, θεὸς καλεῖσθαι ex *Plut.* Apophthegm. Lacon. p. 219. E., ſed alius is ac domo Spartanus fuit. P. Wess.

12. Θύρας γὰρ μεγάλας πλείονας ἥλοις & ſeqq.] Non erit abſurdum attentius conſideranti *Reg. pr.* πλείους, nec tale tamen, ut vulgatum ſede evertere poſſit. Statim haec tabulata θύρας κατακεκεντρωμένας vocat, alii σανίδας ἐνήλους, quod acutiſſimis clavis eſſent confixa. Vid. *Iſ. Caſaubon.* ad *Aeneam* pag. 1806. *Edit. Gronov.* & *Juſt. Lipſium* Poliorcet. L. V, 3. Nonnunquam & tribuli ſpargebantur, ut ingruentium beluarum pedes & plantas transfoderent. Τριβόλους χαλκοῦς] σιδηροῦς, ὀξεῖς, [illegible], παχεῖς. [illegible] *Africanus* Ceſtor. cap. 24. p. 298. P. Wess.

34. Τὴν διὰ τῶν φίλων ἐπιστροφὴν ἐποιοῦντο] De verborum ſtructura mitto dicere: frequens illa ſcriptori eſt Noſtro. Vid. ad L. V, 8. Evenit elephantis, quod ſparſis per opportunos aditus tribulis, cum irruunt, aſſolet. [illegible] (elephas) [illegible] ibid. *Africanus* ſcribit. P. Wess.

49. Προσλαβόντες δὲ καὶ Ἀρριδαῖον] Confer hujus libri cap. 52. & Κιανῶν πόλιν ne muta. Tyana enim longius ab Arrhidaei praefectura aberant, Cappadociae contributa. *Cius*, quam *Pruſiadem* deinde adpellarunt, Phrygiae, quae Arrhidaeo parebat,

μερίας ταύτης οἱ μὲν Μεγαλοπολῖται ταῖς ψυχαῖς ἐθάρρησαν.

Ὁ δὲ Πολυσπέρχων μεταγνωσθεὶς ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ, καὶ πολὺν χρόνον ἐπιμένειν οὐ δυνάμενος, ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας ἀπέλιπε μέρος τῆς δυνάμεως· αὐτὸς δ' ἐφ' ἑτέρας ἀναγκαιοτέρας πράξεις ἐτρέπετο. καὶ Κλεῖτον μὲν τὸν ναύαρχον μετὰ τοῦ στόλου παντὸς ἐξέπεμψε, προστάξας ἐφεδρεύειν τοῖς περὶ τὸν Ἑλλήσποντον τόποις, καὶ κωλύειν τὰς ἐκ τῆς Ἀσίας διαβιβαζομένας δυνάμεις εἰς τὴν Εὐρώπην. προσλαβέσθαι δὲ καὶ Ἀρριδαῖον, τὸν συμπεφευγότα μὲν μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν [x] Κιανῶν πόλιν, ἐχθρὸν δ' ὄντα τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον. Τούτου δὲ πλεύσαντος ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ [y] προσαγομένου τὰς ἐν Προποντίδι πόλεις, ἔτι δὲ προσδεξαμένου τὴν μετ' Ἀρριδαίου δύναμιν, κατέπλευσεν εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους Νικάνωρ ὁ τῆς Μουνυχίας φρούραρχος, ἐξαπεσταλμένος [z] ὑπὸ Κασσάνδρου μετὰ παντὸς τοῦ στόλου. προσελάβετο δὲ καὶ τὰς παρ' Ἀντιγόνου ναῦς, ὥστε τὰς πάσας ἔχειν [a] πλείους τῶν ἑκατόν. γενομένης δὲ ναυμαχίας οὐ μακρὰν τῆς τῶν Βυζαντίων πόλεως, ἐνίκα ὁ Κλεῖτος, καὶ κατέδυσε μὲν τῶν ἐναντίων ναῦς ἑπτακαίδεκα, εἷλε δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν οὐκ [b] ἐλάττους τῶν τεσσαράκοντα· αἱ δὲ λοιπαὶ κατέφυγον εἰς τὸν τῶν Χαλκηδονίων λιμένα. τοιαύτης δ' εὐημερίας γενομένης τοῖς περὶ τὸν Κλεῖτον, οὗτος μὲν ὑπέλαβε [c] μηκέτι τολμήσειν τοὺς πολεμίους ναυμαχήσειν, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἥττης· ὁ δ' Ἀντίγονος, πυθόμενος τὰ περὶ τὸν στόλον ἐλαττώματα, [d] παραδόξως διὰ τῆς ἰδίας ἀγχινοίας καὶ στρατηγίας ἀνεμαχέσατο τὸ γεγονὸς ἐλάττωμα. παρὰ γὰρ τῶν Βυζαντίων μεταπεμψάμενος νυκτὸς ναῦς ὑπηρετικὰς, ταύταις μὲν διεβίβαζεν εἰς τὸ πέραν, τοξότας τε καὶ σφενδονήτας, καὶ τῶν ἄλλων [e] τῶν ψιλικῶν ταγμάτων τοὺς ἱκανοὺς [f] κατὰ νύκτα. οὗτοι δὲ [g] πρὸ ἡμέρας ἐπιθέμενοι τοῖς ἐκ τῶν πολεμίων νεῶν ἀποβεβηκόσιν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πεζῇ κατεστρατοπεδευκόσι, κατεπλήξαντο τοὺς περὶ τὸν Κλεῖτον. Ταχὺ δὲ πάντων διὰ τὸν φόβον τεταραγμένων, [h] καὶ εἰς τὰς ναῦς ἐμπηδώντων, πολὺς ἐγένετο θόρυβος, διά τε τὰς ἀποσκευὰς, καὶ τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων. ἐν τοσούτῳ δὲ Ἀντίγονος ἐξαρτύσας τὰς μακρὰς ναῦς, καὶ τῶν ἀλκιμωτάτων [i] πεζῶν πολλοὺς ἐπιβάτας ἐπιστήσας, ἀπέστειλε, παρακαλέσας τεθαρρηκότως ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις, ὡς πάντως καθ' ἑαυτοὺς ἐσομένου τοῦ 646. νικήματος. τοῦ δὲ Νικάνορος νυκτὸς ἀναχθέντος, καὶ [k] διαφωσκούσης τῆς ἡμέρας οὗτοι μὲν ἐπιπεσόντες ἄφνω τοῖς πολεμίοις τεθορυβημένοις, εὐθὺς κατὰ τὸν πρῶτον ἐπίπλουν ἐτρέψαντο· καὶ τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις τύπτοντες [l] ἀνέρρηττον, ὧν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρέσυρον, ὧν δὲ αὐτάνδρων [m] παραδιδομένων ἀκινδύ-

Ab hoc igitur succeſſu animos Megalopolitae reſumſere. Olymp. CXV. III.

72. At Polyſperchontem obſidionis ſuſceptae poenituit. Et quia ad longius ibi tempus deſidere non poterat, partem exercitus obſidioni reliquit: ipſe interim ad res magis neceſſarias ſe convertit. Tum Clitum navibus praefectum cum tota claſſe miſit, ad finitima Helleſponti ſtationem 665. habere jubens, & prohibere copias ex Aſia in Europam tranſmeantes: Arrhidaeum quoque adſumere, qui cum militibus ſuis in Cianorum urbem confugerat, Antigono inimicum. Is poſtquam ad Helleſpontum trajeciſſet, jamque urbes ad Propontidem in fidem acciperet, Arrhidaei quoque copiis ſe confirmaſſet, ad loca illa Nicanor, praeſidii Munychiani ductor, a Caſſandro cum tota claſſe miſſus, navigavit. Antigoni etiam naves aſſumſit ita, ut ſupra centum numerus ſe extenderet. Commiſſo igitur praelio navali, haud procul a Byzantiorum urbe, Clitus vincit, & naves hoſtium ſeptendecim demergit, nec infra quadraginta cum ipſis hominibus capit. Reliqui in Chalcedonenſium ſe portum recipiunt. His tam proſpere geſtis Clitus, hoſtes mari non amplius contendere auſuros, propter cladis acceptae magnitudinem, exiſtimabat. Antigonus vero, audito claſſis detrimento, confeſtim induſtria ſua, & arte imperatoria illud reparavit. Nam actuariis navibus a Byzantinis noctu accerſitis, ſagittarios, funditores, & alios ex levis armaturae ordinibus, quot ſufficere videbantur, imponit, eosque per noctem in oram ulteriorem tranſportat. Hi ex hoſticis navibus in terram egreſſos, & caſtra pedeſtria metatos, ſummo mane adorti, terrorem Clitianis incutiunt. Qui & ſubito metu perturbati in naves inſiliunt. Unde ingens omnibus exiſtit tumultus, qua ob impedimenta, qua etiam ob captivorum multitudinem. Interim Antigonus naves longas adornarat. In his ex peditum ſtrenuiſſimis non mediocri numero collocatos claſſiarios eo mittit, cum exhortatione ut audacter hoſtes invadant, victoria enim certiſſime potituros. Hi ergo cum Nicanore noctu ſubvecti, cum jam illuceſceret, ſubito in hoſtes tumultuantes impreſſione facta, primo ſtatim concurſu illos vertunt, naviumque alias roſtris pulſatas lacerant, aliis remos detergent; nonnullas cum viris ſe dedentes citra diſcrimen in poteſtatem

---

[x] Κιανῶν Reg. 1. [y] Προσαγαγομένου idem. [z] Παρὰ Leid. [a] Πλείω idem. [b] Ἐλάττους Leid. Cett. ἐλάττω. Vid. ad L. 1, 92. [c] Μηκέτι τοὺς πολεμ. ſine τολμήσειν, quod abeſſe poteſt, Reg. 1. Leid. [d] Παρὰ τῶν Βυζαντίων μεταπεμψάμενος ναῦς ὑπηρετικὰς, διὰ τῆς ἰδίας &c. ταύταις μὲν ſic Reg. 1. Leid. In. Cett. ταύτας. [e] Τῶν ψιλῶν καὶ ψιλικῶν duplici ſcriptura conjuncta Venet. [f] Omittunt Reg. 2. Ven. Baſil. [g] Πρὸς τὴν ἡμέραν Reg. 1. Leid. [h] Negligit Leid. copulam. [i] Πεζῶν Leid. Reg. 1., quod probo. Πεζοὺς Cett. [k] Διαφωσκούσης Reg. 1. Leid. ut apud Herodotum. [l] Ἀνέρρηττον Reg. 1. Vulgo ἀνέρριπτον omnes. [m] Παραδιδομένων Reg. 1. Leid.

bat, erat contermina. Vid. ad Hieroclis Synecdem. p. 692. P. Wess.

60. Ἐνίκα ὁ Κλεῖτος] Meminit victoriae Polyaenus L. IV, 6, 8. Clitus autem ea animi fuit inſolentia, ut, paucis inimicorum navibus depreſſis, Neptunus dici ac tridentem geſtare ſuſtinuerit, referente Plut. Or. II. de Fort. Alexand. p. 338. A. Neque enim alius is eſſe videtur. P. Wess.

72. Ταύταις μὲν διεβίβαζεν εἰς τὸ πέραν] Hoc adſciſcere ex Reg. pr. & Leid. placuit, orationis ſerie poſtulante. Cetera, quae ab iiſdem mutantur, librariorum inconſiderantiae debentur. In rei vero geſtae ordine nihil admodum diſſentit Polyaenus ibid. P. Wess.

81. Ἐν τοσούτῳ δὲ Ἀντίγονος] Hunc in modum L. IV, 55. ἐν τοσούτῳ δὲ τῆς μὲν Ἰάσονος [illegible] δόξης. Et L. XIV, 83. ſaepeque alias. Quid ſubintelligatur, operoſe diſquirere in re expedita ſupervacaneum erit. Mox πεζῶν potius cenſui ob [illegible] ἀλκιμωτάτους Polyaeni & ſermonis indolem. P. Wess.

89. Καὶ τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις τύπτοντες ἀνέρρηττον] Quod felici conjectura adſecutus erat Ill. Scaliger, id auctoribus ſchedis correxi: namque nihili eſt vulgatum ἀνέρριπτον, & amanuenſium lapſu, qui & ex ἀνέρρηττον L. XVII, 58. in Reg. 1. progeneraverat ἀνερρίπτουν, natum. Diodorus L. XIV, 72. αἱ δὲ [illegible] ἐμβολαῖς ἀνερρήττοντο [illegible] ſimili in re. P. Wess.

8. Κα

Olymp. cxv. iii.

tem accipiunt. Tandem, excepta praetoria, reliquis omnibus una cum militibus potiuntur. Clitus autem ad terram fuga elapſus, deſerta navi, per Macedoniam ſe recipere inſtituit. At in Lyſimachi milites quosdam delapſus, interiit.

73. Antigonus igitur clade tanta hoſtibus affectis, magnam ex ſolertia militari, & prudentia gloriam reportavit. Tum maris poteſtatem ſibi vindicare, Aſiaeque imperium citra controverſiam acquirere properabat. Ideo ex omni exercitu xx. peditum millibus & equitum millibus iv. delectis, qui maxime forent expediti, verſus Ciliciam movit, ut Eumenis cohortes diſſiparet, priuſquam agmen copioſius contraxiſſet. Ille vero cognito Antigoni impetu, Phoenicen regibus iterum vindicare, injuſte a Ptolemaeo occupatam, conabatur. Sed ab opportunitate deſtitutus, motis e Phoenicia caſtris, agmen per cavam Syriam duxit, ut Satrapias, quas ſuperiores nuncupant, attingeret. Tum incolarum ad Tigrim incurſu nonnullos ſuorum amiſit. Conſimili fortuna a Seleuco in Babylonia juxta Euphratem impeditus, totius amittendi exercitus diſcrimen incidit: ubi parum abſuit quin foſſa quaedam rupta tota ejus caſtra ſubmerſiſſet. Sed imperatoriam tunc ſolertiam adhibens, in tumulum quendam confugit, foſſaque iterum aver- 667. ſa, ſe cum exercitu ſervavit. Sic contra quam ſperaſſet e Seleuci manibus elapſus, cum agmine in Perſiam devenit, xv. millibus peditum, & cIↄ. ccc. equitibus tunc inſtructus. Et recreato ex laboribus & aerumnis milite, ad praefectos & ſatrapas ſuperiorum provinciarum miſit, qui milites & pecunias inde arceſſerent. Res itaque Aſiae hunc illo anno progreſſum habuere.

74. In Europa vero, poſteaquam Polyſperchon, ob cladem ad Megalopolin acceptam, in contemtum veniſſet, pleraeque Graecarum civitatum a regibus ad Caſſandrum deſciverunt. Et quia Athenienſes neque Polyſperchontis opera, neque Olympiadis ope, praeſidium excutere poterant, ex laudatis quidam civibus in concione dicere ſuſtinuit: ex publico fore bono, ſi cum Caſſandro tranſigerent. Initio quidem, aliis refragantibus, aliis adſentientibus orationi, tumultus exſiſtebat. Sed utilitate propius examinata, communi tandem ſententia decretum fuit, ut per legatos, quibus

νας ἐκυρίευον. τέλος δὲ, πλὴν μιᾶς τῆς ναυαρχίδος, τῶν λοιπῶν πασῶν αὐτάνδρων ἐκυρίευσαν. ὁ δὲ Κλεῖτος φυγὼν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ καταλιπὼν τὴν ναῦν, ἐπεβάλετο μὲν διὰ Μακεδονίας ἀνασώζεσθαι, περιπεσὼν δὲ στρατιώταις τισὶ τοῦ Λυσιμάχου, διεφθάρη.

Ἀντίγονος μὲν οὖν, τηλικαύτῃ συμφορᾷ περιβαλὼν τοὺς πολεμίους, μεγάλην ἐπὶ στρατηγίᾳ καὶ συνέσει δόξαν ἀπηνέγκατο· θαλαττοκρατῆσαι δὲ ἔσπευδε, καὶ τὴν τῆς Ἀσίας ἡγεμονίαν ἀδήριτον περιποιήσασθαι. διόπερ ἐξ ἁπάσης τῆς δυνάμεως ἐπιλέξας εὐζώνους πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους, προῆγεν ἐπὶ Κιλικίας, σπεύδων τοὺς περὶ τὸν Εὐμένη κατακόψαι, πρὸ τοῦ δύναμιν ἀδροτέραν ⁿ ἀθροίζειν. Εὐμένης δὲ, πυθόμενος τὴν ὁρμὴν τῶν περὶ τὸν Ἀντίγονον, ἐπεβάλετο μὲν τὴν Φοινίκην ἀνακτήσασθαι τοῖς βασιλεῦσι, κατειλημμένην ἀδίκως ὑπὸ Πτολεμαίου· καταταχούμενος δ' ὑπὸ τῶν καιρῶν, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς Φοινίκης, καὶ διὰ τῆς κοίλης Συρίας προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως, σπεύδων τῶν ἄνω λεγομένων Σατραπειῶν ἅψασθαι. περὶ δὲ τὸν Τίγριν ποταμὸν, ἐπιθεμένων αὐτῷ τῶν ἐγχωρίων νυκτὸς, ἀπέβαλέ τινας τῶν στρατιωτῶν· παραπλησίως δὲ καὶ ° κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν ἐπιθεμένου ᵖ τοῦ Σελεύκου παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ἐκινδύνευσε μὲν ἅπασαν ἀποβαλεῖν τὴν δύναμιν, διώρυγός τινος ῥαγείσης, καὶ τῆς στρατοπεδείας ὅλης συγκλυσθείσης· ὅμως δὲ διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας ἐπί τι χῶμα καταφυγὼν, καὶ τὴν διώρυγα πάλιν ἀποστρέψας, διέσωσεν αὑτόν τε καὶ τὴν δύναμιν. παραδόξως δὲ τὰς τοῦ Σελεύκου χεῖρας διαφυγὼν, διηνύσεν εἰς τὴν Περσίδα μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους καὶ πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ᵠ χιλίους καὶ τριακοσίους. ἀναλαβὼν δὲ τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς κακοπαθείας, διεπέμπετο πρός τε τοὺς Σατράπας, καὶ στρατηγοὺς τοὺς ἐν ταῖς ἄνω Σατραπείαις, μεταπεμπόμενος στρατιώτας τε καὶ χρήματα. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν μέχρι ʳ τούτων προέβη τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην, Πολυσπέρχοντος διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς κατὰ τοὺς Μεγαλοπολίτας πολιορκίας καταφρονηθέντος, αἱ πλεῖσται τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀφιστάμεναι τῶν βασιλέων, πρὸς Κάσσανδρον ˢ ἀπέκλιναν. 647. Ἀθηναίων δὲ μὴ δυναμένων ἀποτρίψασθαι τὴν φρουρὰν, μήτε διὰ Πολυσπέρχοντος, μήτε δι' Ὀλυμπιάδος, ἀπετόλμησέ τις τῶν ἐπαινουμένων πολιτῶν εἰπεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ, διότι συμφέρει πρὸς Κάσσανδρον διαλύσασθαι. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐγένετο θόρυβος, τῶν μὲν ἀντιλεγόντων, τῶν δὲ συγκατατιθεμένων τοῖς λόγοις. ὡς δὲ ἀνεθεωρήθη τὸ συμφέρον, ἔδοξε τοῖς πᾶσι πρεσβεύειν πρὸς Κάσσανδρον,

---

ⁿ 'Αθροῖσαι *Reg.* 1. ° Περὶ *Leid. Reg.* 1. tum *Βαβυλωνίαν ἐπιθέμενος Leid. Idem* cum *Steph.* om. ᵖ Τοῦ Λαοῦ *Vat.* ſimile vitium apud *Heſychium* in Λαλαδέω. Confer *Suidam* voc. 'Οργυιῶνες. ᵠ *Τρισχιλίους ἀναλ. Venet. Vat. Reg.* 2. *Baſil.* ʳ *Τούτου Steph.* marg. *Reg.* 1. *Leid.* Cett. τούτων. ˢ 'Απέκλινον *Reg.* 1.

8. *Κατειλημμένην ἀδίκως ὑπὸ Πτολεμαίου*] Vide quae ſcripta ſunt hujus libri cap. 43. P. Wess.

15. *Καὶ κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν ἐπιθεμένου* &c.] Tametſi non incommodam dent ſententiam, quae in *Reg. pr.* leguntur, cur tamen vulgato praeferantur, cauſſa non eſt gravis. Periculum vero, in quod Eumenes circa Babylonium agrum ſollertia Seleuci incurrit, uberius, ſed ad Tigrim amnem, deſcribitur ſequentis libri cap. 13. P. Wess.

25. *Ἱππεῖς δὲ χιλίους καὶ τριακοσίους*] In dubio animus eſt, hoccine mordicus retineat, an diſſidentium *Codd.* ſequatur auctoritatem. Tacent ſcriptorum alii, omniaque integra decernenti relinquunt. P. Wess.

41. *Ὡς δὲ ἀνεθεωρήθη τὸ συμφέρον*] Sic L. xii, 15. *ἀνεθεωρήσαμεν δὲ καὶ μετ' ἀκριβείας ἐξητάζομεν*. Et L. ii, 5. *S. Lucas* de Paulo A. A. xvii, 23. *διερχόμενος καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα*, pro quo *Clemens Alexandrinus* Stromat. i. p. 372. *καὶ ἱστορῶν τὰ σεβάσματα*, ſed gloſſam pro vero amplexus. Hinc *ἀναθεώρησις* pro *diligente rei conſideratione* apud *Suidam*, ſive *Diodorum* potius, cujus verba, quod monere neglexi, Grammaticus exſcripſit e L. xiii, 35. P. Wess.

50. *Ἀπὸ τιμήσεως ἄχρι μνῶν δέκα*] Vide ſuperius cap. 18. Antipater cum poſt Lamiacum bellum Atticam rem publicam ordinaret, omnibus, quorum cenſus drachmarum duo millia excederet, ad honores aditum patefecerat, aliis, qui infra eum cenſum erant, excluſis. Filius, quod multis ea res gravis eſſet, mutavit, illis etiam rei publicae adminiſtratione permiſſa, quorum bona x. minas ſive drachmas mille aequabant. Vid. Cl. *Bonamici* Diſſert. T. xi. Comment. Acad. Inſcript. pag. 256. P. Wess.

53. *Οὗτος δὲ παρέλαβε τὸν ἐπιμελητὴν* &c.] Videtur Demetrius ſtatim atque Athenis a Caſſandro fuit impoſitus, civium cenſum egiſſe, quo liqueret quinam honoribus fungi poſſent. Meminit ejus *Cteſicles* apud *Athen.* L. vi. p. 272. C., ubi nunc prave *τῇ ἑκατοστῇ πρὸς ταῖς δέκα Ὀλυμπιάδι* pro *τῇ πεντεκαιδεκάτῃ*,

δρον, καὶ τίθεσθαι τὰ πρὸς αὐτόν, ὡς ἂν ᾖ δυνατόν. γενομένων δὲ πλειόνων ἐντεύξεων, συνέθεντο τὴν εἰρήνην, ὥστε τοὺς Ἀθηναίους ἔχειν πόλιν τε καὶ χώραν καὶ προσόδους καὶ ναῦς, καὶ τἄλλα πάντα, φίλους ὄντας καὶ συμμάχους Κασσάνδρου· τὴν δὲ Μουνυχίαν κατὰ τὸ παρὸν κρατεῖν Κάσσανδρον, ἕως ἂν διαπολεμήσῃ πρὸς τοὺς βασιλεῖς. καὶ τὸ πολίτευμα διοικεῖσθαι ἀπὸ τιμήσεως ἄχρι [t] μνῶν δέκα· καθίστασθαι δ' ἐπιμελητὴν τῆς πόλεως ἕνα ἄνδρα Ἀθηναῖον, [u] ὃν ἂν δόξῃ Κασσάνδρῳ· καὶ ᾑρέθη Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. οὗτος δὲ παραλαβὼν τὴν ἐπιμέλειαν τῆς πόλεως, ἦρχεν εἰρηνικῶς, καὶ πρὸς τοὺς πολίτας φιλανθρώπως.

Μετὰ δὲ ταῦτα, Νικάνορος καταπλεύσαντος εἰς τὸν Πειραιᾶ κεκοσμημένῳ τῷ στόλῳ τοῖς ἀπὸ τῆς νίκης [x] ἀκροστολίοις, τὸ μὲν πρῶτον ἀποδοχῆς αὐτὸν ἠξίωσε μεγάλης ὁ Κάσσανδρος, διὰ τὰς εὐημερίας· μετὰ δὲ ταῦτα ὁρῶν αὐτὸν ὄγκου πλήρη καὶ [y] πεφρονηματισμένον, ἔτι δὲ τὴν Μουνυχίαν διὰ τῶν ἑαυτοῦ στρατιωτῶν φρουροῦντα, κρίνας αὐτὸν ἀλλότρια φρονεῖν, ἐδολοφόνησεν. ἐστράτευσε δὲ καὶ εἰς Μακεδονίαν, καὶ πολλοὺς εὗρε τῶν ἐγχωρίων ἀφισταμένους πρὸς αὐτόν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἐνέπιπτέ τις ὁρμὴ τῆς Ἀντιπάτρου συμμαχίας. ὁ μὲν γὰρ Πολυσπέρχων ἀργῶς ἐδόκει καὶ ἀφρόνως προΐστασθαι τῆς τε βασιλείας καὶ τῶν συμμάχων· ὁ δὲ Κάσσανδρος ἐπιεικῶς προσφερόμενος πᾶσι, καὶ κατὰ τὰς πράξεις ἐνεργὸς ὤν, πολλοὺς εἶχεν αἱρετιστὰς τῆς αὐτοῦ δυναστείας. Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν ἐπόμενον ἐνιαυτὸν Ἀγαθοκλῆς ἐγένετο τύραννος τῶν Συρακουσίων, ταύτην μὲν τὴν βίβλον αὐτοῦ [z] περιγράψομεν κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν· τῆς δ' ἐχομένης τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἀγαθοκλέους τυραννίδος ποιησάμενοι, διέξιμεν τὰς οἰκείας τῇ γραφῇ πράξεις.

Olymp. CXV. III.

fieri posset conditionibus, pax ineatur. Poſt aliquot tandem colloquia, ſic de pace inter eos convenit, ut urbem, agrum, reditus, naves, caeteraque omnia ſibi habeant Athenienſes, Amici dehinc ſociique Caſſandri: Munychiam vero in praeſens retineat Caſſander, donec cum regibus ſit debellatum. Reſpublica interim adminiſtretur pro ratione cenſus ad x. uſque minas: uno ex Athenienſibus curatore urbis conſtituto, quicumque placeret Caſſandro. Et tum electus fuit Demetrius Phalerenſis. Qui curationem urbis adeptus, in tranquilla pace illi praefuit, & quam humaniſſimum ſe geſſit erga cives.

75. Poſt id tempus claſſem in Piraeeum reducit Nicanor, roſtris ex victoria relatis, exornatam. Quem initio propter ſucceſſus magno in honore dignatur Caſſander: Poſt, ubi faſtu tumidum, arrogantiaque plenum animadvertit; quod & ſuis adhuc militibus Munychiam teneret, alienatum ab ſe eſſe arbitratus, dolo hominem interemit. Tum expeditione in Macedoniam ſuſcepta, multos invenit popularium, qui ad ipſum deficerent. Sic Graecas etiam civitates jungendi cum Caſſandro ſocietatem cupido invaſit. Nam Polyſperchon pigre ac ſocorditer regno & ſocijs praeeſſe videbatur. Interea Caſſander, quod aequum ſe omnibus exhiberet, induſtriamque ſuam in rebus gerendis probaret, multos principatus ſui fautores habuit. Jam quoniam anno ſequente Agathocles Syracuſiorum tyrannus evaſit, prout initio a nobis propoſitum, libro huic colophonem addemus, & proxime ſequentem ab initio tyrannidis Agathoclis exorſi, res operi noſtro convenientes perſequemur.

---

[t] Μνῶν Leid. [u] Quatuor iſta deſunt Reg. 1. [x] Ἀκροστόλοις Leid. [y] Πεφρονηματισμένον Baſil. [z] Παραγρ. omnes.

49. Scio virum magnum CXVI. Olympiadem maluiſſe. Sed rei ſeries vix patitur, ut ultra finem Olymp. CXV. recenſus iſte populi proferatur. Acceſſit ad rempublicam Atticam Demetrius anno tertio Olymp. CXV. Opus ſtatim fuit tali cenſu, ut Caſſandri conſtitutio valeret. Sed hoc leve eſt. Ab iſto vero anno Demetrius per decennii ſpatium Athenas Atticas ſumma cura & prudentia adminiſtravit, magnaque in laude apud cives fuit verſatus, ut praeter *Diodorum* L. XX, 46. teſtificatur *Diogenes Laert.* L. V, 75. Videtur quidem *Plut.* Demetr. p. 893. C. Phalerei Demetrii potentiam annis XV. circumſcribere, qui a bello Lamiaco & clade prope Crannonem defluxerint ad reſtitutam Athenienſibus a Demetrio Poliorcete αὐτονομίαν. Sed non ſunt diſtricte accipienda, quae ibi produntur. Toto eo ſpatio viguit Athenis paucorum dominatus, valuit etiam gratia & auctoritate Demetrius; verum ita, ut primo quinquennio ejus potentiae collegas haberet Phocionem pluresque alios. Quibus civium quodam furore ſublatis, ſolus deinceps reipublicae curam in decem annos geſſit. Habet Il. *Scaliger* ad *Euſeb.* ann. MDCCIX. quae hinc in viam reduci poterunt. P. Wess.

57. Τοῖς ἀπὸ τῆς νίκης ἀκροστολίοις] *Roſtris ex victoria relatis* Interpres, non ſatis ex vero. Ἀκροστόλια in ſumma navium prora erant, quibus titulus, ſive index, qui nomen navis continebat, inſcriptus erat. Supra roſtra erat στόλος, cujus ſumma pars ἀκροστόλιον. Vide Cl. *Salmaſium* in *Solin.* pag. 403. & *Jo. Scheffer.* de Milit. Nav. L. II, 6. p. 157. Id vero in more habebant, ut victis navibus τὰ ἀκροστόλια detraherent, iiſque ſuas in victoriae argumentum ornarent. Exempla, ſi velis, reperies L. XX, 53. & cap. 88. Porro quae Nicanoris mortem ſpectant & fraudem, qua a Caſſandro circumventus periit, ea copioſius deſcripſit *Polyaen.* L. IV, 11, 1. P. Wess.

66. Τῆς Ἀντιπάτρου συμμαχίας] Legi debet τῆς Κασσάνδρου, ut bene vidit *Rhodomanus.* Nam Antipater inter vivos agere dudum deſierat. P. Wess.

73. Τὴν βίβλον αὐτοῦ περιγράψομεν] Suſtuli labem, qua hoc verbum adſperſerunt librarii ſaepiſſime. Vide not. in L. I, 41. p. 51. P. Wess.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ
ΕΝ ΤΗ ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ
ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

668. HAEC IN NONO
ET DECIMO
DIODORI LIBRO
CONTINENTUR.

ΠΕρὶ τῶν ἀφορμῶν, αἷς χρησάμενος Ἀγαθοκλῆς, τύραννος ἐγένετο τῶν Συρακουσίων.	QUibus initiis & adjumentis Agathocles Syracusiorum tyrannus sit factus. 648.
Ὡς οἱ Κροτωνιατῶν φυγάδες ἐπιστρατεύσαντες ἐπὶ τὴν πατρίδα, πάντες ἀνῃρέθησαν.	Ut Crotoniatarum exsules, bello patriae illato, omnes occubuerint.
[a] Ὀλυμπιάδος μετὰ τοῦ παιδὸς κάθοδος ἐπὶ τὴν βασιλείαν.	Olympiadis cum puero reditus in regnum.
Εὐρυδίκης καὶ Φιλίππου τοῦ βασιλέως ἅλωσις καὶ θάνατος.	Eurydice & Philippus rex capti & necati.
Ὡς Εὐμένης, ἔχων τοὺς Ἀργυράσπιδας, ἀνέβη μετ᾽ εἰς τὰς ἄνω Σατραπείας, συνήγαγε δὲ τούς τε Σατράπας καὶ τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Περσίδα.	Ut Eumenes cum Argyraspidum Phalange in provincias superiores adscenderit, & Satrapas exercitusque in Persiam congregarit.
Ὡς Ἄτταλος καὶ Πολέμων μετὰ τῶν [b] συνεπιθεμένων τῇ φυλακῇ ληφθέντες ἀνῃρέθησαν.	Ut Attalus & Polemo, cum his, qui praesidium una oppresserant, capti interierint.
Ὡς Ἀντίγονος διώξας Εὐμένη περὶ τὸν Κοπράτην ποταμὸν ἠλαττώθη.	Ut Antigonus Eumenem persecutus, ad Copraten fluvium succubuerit.
Ὡς εἰς Μηδίαν ἀναζεύξας, ἐν ταῖς παρόδοις πολλοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν.	Ut (idem) in Mediam profectus in transitu complures militum amiserit.
Παράταξις Ἀντιγόνου πρὸς Εὐμένη καὶ τοὺς [c] Σατράπας ἐν Παραιτάκοις.	Acies Antigoni contra Eumenem & Satrapas in Parataecis instructa.
Ἀποχώρησις Ἀντιγόνου μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Μηδίαν πρὸς χειμασίαν.	Antigoni in Mediam retrogressio cum copiis ad hybernandum.
Κασσάνδρου στρατεία εἰς Μακεδονίαν, καὶ πολιορκία Ὀλυμπιάδος ἐν Πύδνῃ.	Cassandri expeditio in Macedoniam, & Olympiadis in Pydna obsessio.
Ἀντιγόνου πορεία διὰ τῆς ἐρήμου ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ ἐπίθεσις τοῖς ἐν τῇ παραχειμασίᾳ θηρίοις.	Antigonus iter adversus hostes per deserta facit, & in hybernis beluas invadit.
Ὡς κατεστρατήγησεν Εὐμένης τοὺς περὶ [d] τὸν Ἀντίγονον, διὰ τῆς ἐρήμου πορευομένους.	Ut Eumenes Antigonum imperatoria arte eluserit, per deserta iter habentem.
Ὡς παρατάξεως γενομένης Ἀντίγονος ἐκυρίευσε πάσης τῆς τῶν ἀντιταχθέντων δυνάμεως.	Ut praelio commisso Antigonus omnes adversariorum copias in potestatem acceperit.
Ὡς Εὐμένη καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων τοὺς ἀλλοτρίως πρὸς αὐτὸν διατεθέντας ἀνεῖλεν.	Ut Eumenem, aliosque duces à partibus suis alienos, sustulerit.

Ὁ γε-

---

[a] Ὀλυμπιάδος κάθοδος Reg. 1. Vide L. XIX, 11. [b] Συνεπιθεμένων. Reg. 1. [c] Σατράπας Παραιτάκοις Leid. [d] Articulum negligit Basil.

13. Καὶ Πολέμων] Sic quoque L. XIX, 14. ubi vide.. P. Wess.

20. Ἐν Παραιτάκοις] Rectius ἐν Παραιτάκαις aut Παραιτακηνοῖς. Vid. lib. seq. cap. 34. P. Wess.

42. Ἐπὶ

Ὁ γενόμενος ἐν Ῥόδῳ κατακλυσμός, καὶ τὰ συμβάντα περὶ τὴν πόλιν ἀτυχήματα.	*Diluvium Rhodiorum, & calamitates, quae hinc urbi evenerint.*
[e] Πύθων ὑπ' Ἀντιγόνου θάνατος, καὶ τῶν δι' αὐτὸν ἀποστάντων εἰς τὴν Μηδίαν ἀναίρεσις.	*Python ab Antigono morte afficitur, & qui propter eum in Media rebellarant, e medio tolluntur.*
Ὀλυμπιάδος ἅλωσις ὑπὸ Κασσάνδρου, καὶ θάνατος.	*Olympias in Caſſandri poteſtatem redacta, neci traditur.*
Ὡς Κάσσανδρος Θεσσαλονίκην ἔγημε τὴν Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ἐπώνυμον δ' ἑαυτοῦ πόλιν ἔκτισεν ἐπὶ τῆς [f] Παλλήνης.	*Ut Caſſander Theſſalonicen, Philippi Amyntae filiam, matrimonio ſibi junxerit, & urbem a ſe nuncupatam, juxta Pallenen condiderit.*
Ὡς Πολυσπέρχων ἀπογνοὺς τὰ πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ἔφυγεν εἰς τὴν Αἰτωλίαν.	*Ut Polyſperchon, deſperato regum ſtatu, in Aetoliam profugerit.*
Ὡς Κάσσανδρος τὴν τῶν Θηβαίων πόλιν ὑπ' Ἀλεξάνδρου κατεσκαμμένην ἀποκατέστησε.	*Ut Caſſander urbem Thebanorum, ab Alexandro exſciſam, inſtaurarit.*
649. Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις συμβάντων τῇ πόλει τῶν Θηβαίων, καὶ ποσάκις ἀνάστατος ἐγένετο.	*Quae priſcis temporibus in hac urbe acciderint, & quoties fuerit deſtructa.*
Περὶ τῶν πραχθέντων Κασσάνδρῳ κατὰ Πελοπόννησον.	*De Caſſandri in Peloponneſo geſtis.*
Ἀντιγόνου μετὰ τῆς δυνάμεως κατάβασις ἐπὶ θάλατταν, καὶ φυγὴ Σελεύκου πρὸς Πτολεμαῖον εἰς Αἴγυπτον.	*Antigoni cum exercitu ad mare deſcenſus, & Seleuci fuga ad Ptolemaeum in Aegyptum.*
Σύνθεσις Πτολεμαίου καὶ Σελεύκου καὶ Κασσάνδρου, πρὸς δὲ τούτοις καὶ Λυσιμάχου, πρὸς τὸν κατ' Ἀντιγόνου [g] πόλεμον.	*Conſpiratio Ptolemaei, Seleuci, & Caſſandri, & cum his Lyſimachi, ad bellum Antigono inferendum.*
Ὡς Ἀντίγονος ναῦς τε πολλὰς ἐναυπηγήσατο, καὶ στρατηγοὺς ἀπέστειλεν [h] εἴς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Πόντον.	*Ut Antigonus naves plurimas conſtruxerit, duceſque miſerit in Graeciam & Pontum.*
Ὡς πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Πολυσπέρχοντος φιλίαν συνέθετο, καὶ Τύρον ἐξεπολιόρκησε. καὶ ὡς Ἀλέξανδρος μετέθετο πρὸς Κάσσανδρον.	*Ut amicitiam inierit cum Alexandro Polyſperchontis, Tyrumque expugnarit: utque Alexander ad Caſſandrum ſe tranſtulerit.*
Ὡς Πολύκλειτος ὁ Πτολεμαίου ναύαρχος ἐνίκησε τοὺς Ἀντιγόνου στρατηγοὺς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.	*Ut Polyclitus, Ptolemaei navarchus, Antigoni duces terra marique vicerit.*
Περὶ τῆς Ἀγαθοκλέους στρατείας ἐπὶ Μεσσηνίους, καὶ τῆς μεσιτευθείσης εἰρήνης ὑπὸ Καρχηδονίων.	*De Agathoclis expeditione in Meſſenios, & pace a Carthaginenſibus interpoſita.* 669.
Νουκερίας ἀπόστασις ἀπὸ Ῥωμαίων.	*Nuceriae a Romanis defectio.*
Τὰ πραχθέντα τοῖς Ἀντιγόνου καὶ Κασσάνδρου στρατηγοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα.	*Quid Antigoni & Caſſandri duces per Graeciam egerint.*
Κασσάνδρου στρατεία εἰς τὴν Αἰτωλίαν καὶ τοὺς κατὰ τὸν Ἀδρίαν τόπους.	*Caſſandri expeditio in Aetoliam, & vicinas Adriae regiones ſuſcepta.*
Ἅλωσις περὶ Καρίαν τῆς ἀποσταλείσης ὑπὸ Κασσάνδρου δυνάμεως.	*Copiae a Caſſandro miſſae prope Cariam in hoſtis poteſtatem veniunt.*
Ὡς οἱ φυγάδες τῶν Συρακουσίων Ἀκραγαντίνους πείσαντες πολεμεῖν Ἀγαθοκλεῖ, στρατηγὸν [i] καὶ Λακεδαιμόνιον Ἀκρότατον μετεπέμψαντο.	*Ut Syracuſanorum exſules, ad faceſſendum Agathocli bellum, perſuaſis Agrigentinis, imperatorem ſibi Acrotatum Lacedaemone acciverint.*
Ὡς οὗτος μὲν παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν, καὶ εἰρηνικῶς ἄρχων διεγένετο. οἱ δ' Ἀκραγαντῖνοι τὴν εἰρήνην ἐποιήσαντο πρὸς τὸν δυνάστην.	*Ut hic imperium adeptus, tyrannice rebus praefuerit: Et Agrigentini cum principe pacem fecerint.*
Τὰ πραχθέντα Ῥωμαίοις περὶ τὴν Ἰαπυγίαν.	*Quae Romani in Japygia geſſerint.*
[k] Καλλατινῶν ἀπόστασις ἀπὸ Λυσιμάχου, καὶ τὰ συμβάντα τοῖς ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἀποσταλεῖσιν ὑπ' Ἀντιγόνου.	*Collatianorum defectio a Lyſimacho: & quid auxiliaribus, a Caſſandro miſſis, acciderit.*
Ὡς Φίλιππος ἀποσταλεὶς ὑπὸ Κασσάνδρου στρατηγὸς εἰς τὴν Αἰτωλίαν, ἐνίκησεν Αἰτωλοὺς ἅμα καὶ τοὺς Ἠπειρώτας.	*Ut Philippus, Caſſandri in Aetolia legatus, Aetolos una cum Epirotis fuderit.*
Ὡς Ῥωμαῖοι μάχῃ νικήσαντες Σαμνίτας, μετ' ὀλίγον Καμπανοὺς ἀποστάντας προσηγάγοντο.	*Ut Romani, Samnitibus praelio ſuperatis, non multo poſt etiam Campanos rebelles ad obſequium reduxerint.*
Ὡς Ἀντίγονος Πολέμωνα στρατηγὸν ἐξαπέστειλε μετὰ δυνάμεως, ἐλευθερώσοντα τοὺς Ἕλληνας καὶ τὰ πραχθέντα περὶ τὴν Ἑλλάδα.	*Ut Antigonus Polemonem cum exercitu, ad libertatem Graecis reddendam miſerit; & quae in Graecia contigerint.*
Ἀπόστασις Κυρηναίων, καὶ ἅλωσις. ἔτι δὲ Πτολεμαίου	*Defectio urbis Cyrenaeorum, & expugnatio. Itemque Pto-*

---

[e] Πείθων Leid. Πίθων Reg. 1. Πείθων Basil. Πίθων vulgo. [f] Παλλήνης Leid. Παλλήνη Reg. 1. alii Πελλήνης. [g] Θέσθαι Reg. 2. Basil. [h] Εἴς τε τὸν Reg. 1. ſolus, quem ſequor. [i] Καὶ Λακεδαιμονίους Leid. [k] Καλλατιανῶν Reg. 1.

42. Ἐπὶ τῆς Παλλήνης] Optime Leid. Sic Thraciae peninſula, in qua Caſſandrea, dicebatur. Confer L. XIX, 52. P. Wess.

75. Στρατηγὸν καὶ Λακεδαιμόνιον] Scribe in Annot. ob L. XIX, 70. P. Wess.

77. Καὶ εἰρηνικῶς ἄρχων] Omnia alia ibid. cap. 71. de Acrotato produntur. Oportuerat ergo τυραννικῶς, ut bene Rhodomanus. P. Wess.

81. Καλλατινῶν ἀπόστασις] Καλλατιανῶν. L. Rhod.

Καλλατινῶν ἀπόστασις] Verum eſt Καλλατιανῶν. Vid. ibid. cap. 73. P. Wess.

Ptolemaei in Cyprum & Syriam expeditio.	ϛρατεία εἰς Κύπρον καὶ Συρίαν.
Pugna Demetrii cum Ptolemaeo, hujusque victoria.	Μάχη Δημητρίου πρὸς Πτολεμαῖον, καὶ νίκη Πτολεμαίου.
Teleſphorus dux ab Antigono deſciſcit.	Ἀπόστασις Τελεσφόρου τοῦ ϛρατηγοῦ ἀπὸ Ἀντιγόνου.
Quid Caſſander circa Epirum & Adriam egerit.	Τὰ περὶ τὴν Ἤπειρον καὶ τὴν Ἀδρίαν πραχθέντα Κασσάνδρῳ.
Ut Seleucus, parva militum manu a Ptolemaeo inſtructus, Babylonem ſubegerit, & Satrapiam priſtinam recuperarit.	Ὡς Σέλευκος παρὰ Πτολεμαίου λαβὼν δύναμιν ὀλίγην, ἐκράτησε Βαβυλῶνος, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν αὐτῷ Σατραπείαν [l] ἀπεσώσατο. 650.
Ut Antigonus, citra periculum Cava Syria potitus, vim militum in Arabiam miſerit.	Ὡς Ἀντίγονος ἀκινδύνως παραλαβὼν κοίλην Συρίαν, δύναμιν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἀραβίαν.
De legibus & inſtitutis, quibus gens Arabum tenetur.	Περὶ τῶν νομίμων οἷς [m] χρῶνται τὰ ἔθνη τῶν Ἀράβων.
De palude, quam Aſphaltitidem nuncupant.	Περὶ τῆς καλουμένης Ἀσφαλτίτιδος λίμνης.
Ut Antigonus Demetrium F. cum exercitu Babylonem miſerit.	Ὡς Ἀντίγονος τὸν υἱὸν Δημήτριον ἐξαπέστειλε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν [n] Βαβυλῶνα.
Quae Romani & Samnites geſſerint.	Περὶ τῶν πραχθέντων Ῥωμαίοις καὶ Σαμνίταις.
Ut Agathocles, dolo circumventis Meſſeniis, urbem ſibi manciparit.	Ὡς Ἀγαθοκλῆς Μεσσηνίοις παρακρουσάμενος, τῆς πόλεως ἐκυρίευσεν.
Ut Meſſenios, Tauromenitas, & Centoripinos, ſibi adverſatos, jugularit.	Ὡς τοὺς ἀντιταξαμένους Μεσσηνίων καὶ Ταυρομενιτῶν, ἔτι δὲ [o] Κεντοριπίνων ἀπέσφαξεν.
Ut Agathocles Democratem exſuleſque ad Galariam profligarit.	Ὡς Ἀγαθοκλῆς Δεινοκράτη καὶ τοὺς φυγάδας περὶ [p] Γαλαρίαν ἐνίκησε.
Rhoxanes & Alexandri regis interitus.	Ῥωξάνης καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως θάνατος.
Quae Romani in Italia geſſerint.	Τὰ πραχθέντα Ῥωμαίοις κατὰ τὴν Ἰταλίαν.
De naufragio Carthaginenſium.	Περὶ τῆς γενομένης τοῖς Καρχηδονίοις ναυαγίας.
Ut Carthaginenſes Agathoclem, collata acie victum ad Himeram, intra Syracuſas concluſerint.	Ὡς Καρχηδόνιοι περὶ τὴν Ἱμέραν Ἀγαθοκλέα παρατάξει νικήσαντες, συνέκλεισαν εἰς τὰς Συρακούσας.

---

[l] Ἀνεσώσατο ora Steph. ἀπεσώσατο Reg. 1. Praeſtaret ἀνεσώσατο. [m] Χρῶνται Baſil. [n] Βαβυλωνίαν Steph. Leid. [o] Κεντοριπίνων Reg. 1. Vulgo Κεντοριπινῶν. [p] Καλαρίαν Reg. 1.

13. Ἔτι δὲ Κεντοριπινῶν] Hoc ſolum legitimum, docente Philip. Cluverio Sicil. Antiq. L. II, 6. P. Weſs.

[a]ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΟΣ ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

DIODORI SICULI 670.
BIBLIOTHECAE
HISTORICAE LIBER XIX.

651. ΠΑΛΑΙΟΣ τις παραδέδοται λόγος, ὅτι τὰς δημοκρατίας οὐχ οἱ τυχόντες τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οἱ ταῖς ὑπεροχαῖς προέχοντες καταλύουσι. διὸ καὶ τῶν πόλεων ἔνιαι, τοὺς ἰσχύοντας μάλιστα τῶν πολιτευομένων ὑποπτεύουσαι, καθαιροῦσιν αὐτῶν τὰς ἐπιφανείας. σύνεγγυς γὰρ ἡ μετάβασις εἶναι δοκεῖ τοῖς ἐν ἐξουσίᾳ μένουσιν ἐπὶ τὴν τῆς πατρίδος καταδούλωσιν, καὶ δυσχερὲς ἀπέχεσθαι μοναρχίας τοῖς δι' ὑπεροχὴν τὰς τοῦ κρατήσειν ἐλπίδας περιπεποιημένοις. ἔμφυτον γὰρ εἶναι τὸ πλεονεκτεῖν τοῖς μειζόνων ὀρεγομένοις, καὶ τὰς ἐπιθυμίας [b] ἔχειν ἀτερματίστους. τοιγαροῦν Ἀθηναῖοι μὲν διὰ ταύτας τὰς αἰτίας τοὺς πρωτεύοντας τῶν πολιτῶν ἐφυγάδευσαν, τὸν λεγόμενον παρ' αὐτοῖς ἐξοστρακισμὸν νομοθετήσαντες. καὶ τοῦτ' ἔπραττον οὐχ ἵνα τῶν προγεγενημένων ἀδικημάτων λάβωσι τιμωρίαν, ἀλλ' ὅπως τοῖς δυναμένοις παρανομεῖν ἐξουσία μὴ γένηται κατὰ τῆς πατρίδος ἐξαμαρτεῖν. τὴν γὰρ Σόλωνος φωνὴν ὥσπερ χρησμόν τινα ἐμνημόνευον, ἐν οἷς περὶ τῆς Πεισιστράτου τυραννίδος προλέγων, ἔθηκε τόδε τὸ ἐλεγεῖον,

> Ἀνδρῶν ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται· εἰς δὲ Τυράννου
> Δῆμος ἀϊδρίῃ δουλοσύνην [c] ἔπεσε.

Μάλιστα δὲ πάντων ἐπεπόλασεν ἡ πρὸς τὰς μοναρχίας ὁρμὴ περὶ [d] τὴν Σικελίαν, πρὸ τοῦ Ῥωμαίους κυριεῦσαι ταύτης τῆς νήσου. αἱ γὰρ πόλεις ταῖς δημαγωγίαις ἐξαπατώμεναι, μέχρι τούτου τοὺς ἀσθενεῖς ἰσχυροὺς κατεσκεύαζον, ἕως δεσπόται γένωνται τῶν ἐξαπατηθέντων. [e] ἰδιαίτατα δὲ πάντων Ἀγαθοκλῆς ἐτυράννησε τῶν Συρακουσίων, ἀφορμαῖς μὲν ἐλαχί-

VETUS quoddam dictum per traditionem propagatum est, democratias non a quibusvis hominibus, sed iis, qui dignitate praecellunt, everti. Quam etiam ob rem civitates nonnullae civium potentiſſimos habent ſuſpectos, & eminentiam illorum deprimunt. His enim, qui in poteſtate permanent, in propinquo huc tranſitus eſſe videtur, ut ſervitute patriam opprimant: & difficulter a dominatu abſtinere illos, qui propter eximiam dignitatem ſummae poteſtatis ſpem conceperunt. Natura enim inſitum eſt, majora cupientium animis, ut plura ſubinde appetant, nullumque cupiditati modum ſtatuant. Athenienſes igitur hanc ipſam ob cauſam primarios cives Oſtraciſmo, quem vocant, lege ſancito, ſolum vertere jubebant. Idque non eo fine, ut delictorum poenas exigerent: ſed ut illis, qui leges tranſgredi poſſent, in patriam delinquendi facultas praecideretur. Solonis enim vocem, ceu quoddam oraculum, memori verſabant animo; ubi Piſiſtrati tyrannidem praenuncians Elegiacum iſtud compoſuit: Olymp. cxv. iii.

> *Per magnos urbs noſtra viros ruit: Ecce Tyranni*
> *Subditur imprudens civica turba jugo.*

Omnium vero maxime dominandi cupiditas in Sicilia invaluit, antequam Romani in provinciae formam hanc redegerunt. Civitates enim, oratorum aſſentationibus deceptae, eo uſque infirmos ad potentiam extollere pergebant, donec hi in deceptos dominatum conſequerentur. Prae cunctis autem ſingulari quodam modo Agathocles Syracu-

---

[a] Deeſt titulus *Reg.* 1. [b] Ἔχειν *Reg.* 1. *Leid.* om *Steph.* In Cett. ἴσχειν. [c] Ἔπεσεν *Leid.* [d] Deeſt in *Reg.* 1. & *Baſil.* & mox ταύτης in *Reg.* 1. *Leid.* [e] Ἰδιώτατα *Baſil.*

13. Καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔχειν ἀτερματίστους] Orationis ſeries hoc verum praeſtat, non item Grammaticorum explicationes. *Heſychium* audi, Ἀτερμάτιστος, ἀδιάβατος, ἀπεριόριστος. Ἀτέρμονες, ἄπειροι. Quae ipſo ſermonis uſu, quin jugulentur, non dubium eſt. Scribe Ἀτέρμονες, ἄπειροι & bene quidem iſtud habebit congruetque ſcholiaſtae *Euripidis* Hecub. v. 925. Prius expediri non poteſt, niſi quadam inprudentia pro ἀτερμάτιστος poſitum agnoſcas. Illi enim gloſſae adſcriptae conveniunt, ut ἀτερμάτιστα καὶ ἀπεριόριστα πάθη *Philon. Jud.* de Inſid. Potior. a Deter. ſtructis p. 181. D. & ἀτερμάτιστα καὶ ἀπέραντα ἴδοι ejuſdem de Fortitud. pag. 742. C. oſtendunt. *Suidam* ſimili ſcholio deceptum in ordinem coegit *L. Kuſterus.* P. Wess.

15. Τὸν λεγόμενον — ἐξοστρακισμὸν] Vid. L. xi, 87. & *Seberum* ad *Pollux.* L. viii, 19. P. Wess.

23. Εἰς δὲ τυράννου] In *Diogen. Laertii* L. i, 50. εἰς δὲ μονάρχου legitur, levi differentia, quamquam Noſtri ſcriptura paullo ſignificantior. P. Wess.

26. Μάλιστα δὲ — περὶ τὴν Σικελίαν] Siciliam hac ex cauſſa *nutricem tyrannorum* vocat *Iſidorus* Origin. L. xiv, 6. *Tulit enim illa quondam inſula multos & crudeles tyrannos*, quae Cicero-

Olymp. cxv. iii. racuſiorum tyrannus evaſit, minimis profectus initiis, maximiſque cladibus non Syracuſas duntaxat, ſed totam quoque Siciliam, adeoque Libyam, involvit. Nam cum ob victus inopiam, rerumque infirmitatem figulinam exercuiſſet, eo potentiae & crudelitatis proceſſit, ut maximam Inſularum omnium & pulcerrimam in ſervitutem redigeret, majoremque Africae partem, & quaſdam Italiae portiones, obtineret, & injuriis, lanieniſque Siciliae urbes repleret. Nullus enim tyrannorum ante ipſum tale quippiam perpetravit, neque tantam in ſubditos ſaevitiam exercuit. Privatos namque ita plectebat, ut totam illorum cognationem mactaret. Et a civitatibus ita poenas exigebat, ut quicquid pubertatem attigiſſet, trucidaret, & ob paucos aliquot reos, multos ne minimo quidem crimini obnoxios, eaſdem ſubire calamitates cogeret; totis etiam civitatibus ſupplicio capitis irrogato. Atqui cum hic liber una cum caeteris etiam Agathoclis tyrannidem complectatur, omiſſa de hoc praefatione, quae ſuperioribus cohaerent attexemus, ſi congrua huic ſcriptioni tempora prius adjecta fuerint. In praecedentibus igitur xiix. voluminibus res ab ultimis inde aetatibus per cognita orbis loca geſtas, pro facultate noſtra deſcripſimus, uſque ad annum, qui tyrannidem Agathoclis praecedit, ad quem a capta Troja Iↄ. ccc. lxvi. anni 671. colliguntur. In hoc autem a dominatu illius exorſi, in pugna Agathoclis cum Carthaginenſibus ad Himeram conſerta, vii. annos complexi, deſinemus.

Olymp. cxv. iv. 2. Archonte Athenis Demogene, & Coſſ. Romae L. Plotio, & M. Foſlio, Agathocles Syracuſanus, tyrannus civitatis illius factus eſt. Ut vero rerum ſingulatim geſtarum claritas magis eluceſcat, de principe hoc pauca quaedam attexemus. Carcinus Rheginenſis, a patria urbe relegatus, Thermis Siciliae (urbe Carthaginenſibus tunc ſubjecta) habitabat. Is cum foeminam quandam ejus loci in matrimonium ductam gravidam feciſſet, crebro in ſomnis perturbatur. Anxius igitur de nova ſobole, Carthaginenſibus Theoris quibuſdam Delphos adituris negocium dedit, ut de foetu in lucem edendo Deum conſulerent. Quibus diligenter injuncto ſibi munere fungentibus, oraculum edit: Natum illum Carthaginenſibus totique Siciliae maximarum auctorem calamitatum fore. Is accepto nuncio perterritus, infantem publice exponit, adhibitis qui interitum ejus obſervarent. Aliquot vero diebus exactis puer ille non moritur: & res a cu-

σταις χρησάμενος, ἀτυχήμασι δὲ μεγίστοις περιβαλὼν οὐ τὰς Συρακούσας μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν Σικελίαν τε καὶ Λιβύην. δι᾽ ἀπορίαν γὰρ βίου καὶ πραγμάτων ἀσθένειαν, τὴν κεραμευτικὴν τέχνην [f] μεταχειρισάμενος, εἰς τοῦτο προῆλθε δυνάμεως ἅμα καὶ μιαιφονίας, ὥστε καταδουλώσασθαι μὲν τὴν μεγίστην καὶ καλλίστην πασῶν νήσων, κατακτήσασθαι δὲ χρόνον τινὰ τῆς τε Λιβύης τὴν πλείστην καὶ μέρη τῆς Ἰταλίας, ὕβρεως δὲ καὶ σφαγῆς ἐμπλῆσαι τὰς κατὰ Σικελίαν πόλεις. οὐδεὶς γὰρ τῶν πρὸ τούτου τυράννων ἐπετελέσατό τι τοιοῦτον, οὔτε τοιαύτην ὠμότητα κατὰ τῶν ὑποτεταγμένων ἔσχε. τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας ἐκόλαζε, πᾶσαν τὴν συγγένειαν ἀποσφάττων· παρὰ δὲ τῶν πόλεων τὰς εὐθύνας ἐλάμβανεν, ἡβηδὸν μιαιφονῶν, καὶ δι᾽ ὀλίγους τῶν ἐγκαλουμένων, τοὺς πολλοὺς καὶ μηδ᾽ ὁτιοῦν ἀδικήσαντας ἀναγκάζων τὴν αὐτὴν ἀναδέχεσθαι συμφοράν, πανδημεὶ τῶν πόλεων θάνατον κατεγίνωσκεν. ἀλλὰ [g] γὰρ τῆς βίβλου ταύτης σὺν τοῖς ἄλλοις περιεχούσης καὶ τὴν τυραννίδα [h] τὴν Ἀγαθοκλέους, ἀφέμενοι τὸ περὶ αὐτῆς προλέγειν, τὰ συνεχῆ τοῖς προειρημένοις προσθήσομεν, προθέντες πρότερον τοὺς οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. ἐν μὲν οὖν ταῖς προειρημέναις ὀκτωκαίδεκα βίβλοις ἀνεγράψαμεν τὰς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων πράξεις τὰς [i] γεγενημένας ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης, ἐφ᾽ ὅσον ἡμῖν δύναμις, ἄχρι πρὸς τὸν ἐνιαυτὸν τὸν πρὸ τῆς Ἀγαθοκλέους τυραννίδος, εἰς ὃν ἀπὸ Τροίας ἁλώσεως ἔτη συνάγεται ὀκτακόσια ἑξήκοντα ἕξ· ἐν δὲ ταύτῃ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς δυναστείας ταύτης ποιησάμενοι, καταλήξομεν εἰς τὴν ἐφ᾽ Ἱμέρᾳ μάχην Ἀγαθοκλεῖ πρὸς Καρχηδονίους, ἔτη ἑπτὰ περιλαβόντες.

Ἐπ᾽ ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Δημογένους, Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Πλώτιον καὶ Μάνιον Φούλβιον, Ἀγαθοκλῆς δ᾽ ὁ Συρακούσιος τύραννος ἐγένετο τῆς πόλεως. ἕνεκα δὲ τοῦ σαφεστέρας [k] τὰς κατὰ μέρος πράξεις γενέσθαι, βραχέα προσαναληψόμεθα περὶ τοῦ προειρημένου δυνάστου. Καρκῖνος ὁ Ῥηγῖνος, φυγὰς γενόμενος ἐκ τῆς πατρίδος, κατῴκησεν ἐν Θέρμοις τῆς Σικελίας, τεταγμένης τῆς πόλεως ταύτης ὑπὸ Καρχηδονίους. 652. ἐμπλακεὶς δὲ τῇ ἐγχωρίῳ τινὶ γυναικί, καὶ ποιήσας αὐτὴν ἔγκυον, συνεχῶς κατὰ τοὺς ὕπνους ἐταράττετο. διόπερ ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῆς παιδοποιίας, ἔδωκεν ἐντολὰς Καρχηδονίοις τισὶ θεωροῖς [l] ἀναγομένοις εἰς Δελφούς, ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν περὶ τοῦ γεννησομένου βρέφους. ὧν ἐπιμελῶς τὸ παρακληθὲν πραξάντων, ἐξέπεσε χρησμὸς ὅτι μεγάλων ἀτυχημάτων ὁ γεννηθεὶς αἴτιος ἔσται Καρχηδονίοις καὶ πάσῃ Σικελίᾳ· [m] ἃ δὴ πυθόμενος καὶ φοβηθείς, [n] ἐξέθηκε τὸ παιδίον δημοσίᾳ, καὶ τοὺς τηρήσοντας ἵνα τελευτήσῃ παρακατέστησε. διελθουσῶν δέ τινων ἡμερῶν, τὸ μὲν οὐκ ἀπέθνησκεν· οἱ τεταγμένοι δ᾽ ἐπὶ τῆς φυλακῆς ὠλιγώρουν.

---

[f] Μεταχειριζόμενος *Leid.* Reg. 1. [g] Deſideratur in *Veneto.* [h] Τοῦ *Leid.* Statim ἀφιέμενοι *Baſil.* [i] Γενομένας Reg. 1. [k] Γενέσθαι τὰς κατὰ &c. uterque Reg. [l] Ἀναγο. *Baſil.* mox γενησομένου Reg. 1. Cett. γεννησο. [m] Ὃ δὴ Reg. 1. [n] Ἐξέθετο *Leid.*

nis verba L. v. Verr. C. 56., nec temere ullus terrae tractus reperitur, qui atrociſſimorum tyrannorum numero Siciliam ſuperet. P. Wess.

60. Ἔτη συνάγει] ὀκτακόσια ἑξήκοντα ἕξ.] Haec vitio eſſe foedata *Bongarſius* pertendit ad *Juſtini* L. xxii, 5. Cauſſam id ſtatuendi reperiſſe ſibi viſus eſt in ſequenti Auctoris L. xx, 2., ubi a Troja capta ad Agathoclis in Africam expeditionem numerantur anni dccclxxxiii.; quam quidem expeditionem cum tyrannus ingreſſus ſit anno dominationis vii., legendum eſſe ἑβδομήκοντα ἕξ. Addit, *niſi ſuperior numerus* (libri videlicet xx, 2.) *emendandus videatur, ut legamus* ἑβδομήκοντα pro ὀγδοήκοντα. *Et hoc verius.* Male utrumque. In mendo ſunt verba lib. ſeq. cap. 2. ſcriptumque ab Auctore fuit, ſicuti, cum eo devenerimus, dicetur uberius: τρεῖς πλείω τῶν ὀκτακοσίων ἑβδομήκοντα. Quod cum non animadverteretur, virum doctiſſimum in fraudem induit. Nam, quae hoc loco perſcribuntur, ipſa labis ſuſpicione libera ſunt. A Troja capta ad Heraclidarum in Peloponneſum reditum anni abierunt lxxx. Inde ad primam Olympiadem cccxxviii., ceu proditum a *Diodoro* eſt L. 1, 5. Addo in cumulum ſolidas Olympiades cxiv. praetereaque tres annos, & ratio conſtabit. P. Wess

66. Μάνιον Φούλβιον] Reducito ex annalibus Capitolinis Μάρκον Φούλβιον. L. Rhod.

Μάνιον Φούλβιον] *M. Fulvium* collegam addidit *L. Plautio* ex *Caſſiodoro* in Faſtis *Cuſpinianus*, apertiſſime *Diodori* ſcripturae favente. Sed aliter *Caſſiodori* meliores libri. Itaque non repugno. Confer *Livium* L. ix, 20. & *Pighium* ad ann. cccccxxxv. P. Wess.

72. Ἐν

γάζειν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἡ μήτηρ νυκτὸς παρελθοῦσα, λάθρα τὸ παιδίον [o] ἀνείλετο, καὶ πρὸς αὑτὴν μὲν οὐκ ἀπήνεγκε, φοβουμένη τὸν ἄνδρα, πρὸς δὲ τὸν ἀδελφὸν Ἡρακλείδην καταθεμένη, προσηγόρευσεν Ἀγαθοκλέα, τὴν ὁμωνυμίαν εἰς τὸν ἑαυτῆς [p] ἀνενέγκασα πατέρα. παρ' ᾧ τρεφόμενος ὁ παῖς, ἐξέβη τήν τε ὄψιν εὐπρεπὴς, καὶ τὸ σῶμα εὔρωστος πολὺ μᾶλλον [q] ἢ κατὰ τὴν ἡλικίαν. ἑπταέτους δ' ὄντος αὐτοῦ, παρακληθεὶς ὁ Καρκῖνος ὑφ' Ἡρακλείδου πρός τινα θυσίαν, καὶ θεασάμενος τὸν Ἀγαθοκλέα παίζοντα μετά τινων ἡλικιωτῶν, ἐθαύμαζε τό, τε κάλλος καὶ τὴν ῥώμην. τῆς δὲ γυναικὸς εἰπούσης, ὅτι τηλικοῦτος ἂν ἦν ὁ ἐκτεθεὶς, εἴπερ ἐτράφη, μεταμέλεσθαί τε ἔφη τοῖς πραχθεῖσι, καὶ συνεχῶς [r] ἐδάκρυεν. εἶθ' ἡ μὲν γνοῦσα τὴν ὁρμὴν τἀνδρὸς συμφωνοῦσαν τοῖς πεπραγμένοις, ἐξέθηκε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ὁ δ' ἀσμένως προσδεξάμενος τοὺς λόγους, τὸν μὲν υἱὸν ἀπέλαβε, τοὺς δὲ Καρχηδονίους φοβούμενος, [s] μετῴκησεν εἰς Συρακούσας πανοίκιος. πένης δ' ὢν, ἐδίδαξε τὸν Ἀγαθοκλέα τὴν κεραμευτικὴν τέχνην, ἔτι παῖδα τὴν ἡλικίαν ὄντα. καθ' ὃν δὴ χρόνον Τιμολέων μὲν ὁ Κορίνθιος νικήσας τῇ ἐπὶ τῷ [t] Κριμισσῷ μάχῃ τοὺς Καρχηδονίους, μετέδωκε τῆς ἐν Συρακούσαις πολιτείας πᾶσι τοῖς βουλομένοις. ὁ δὲ Καρκῖνος μετ' Ἀγαθοκλέους πολιτογραφηθεὶς, καὶ μετὰ ταῦτα ὀλίγον βιώσας χρόνον, ἐτελεύτησεν. ἡ δὲ μήτηρ ἀνέθηκε λιθίνην εἰκόνα τοῦ παιδὸς [v] ἔν τινι τεμένει, πρὸς ἣν μελισσῶν ἑσμὸς προσκαθίσας ἐκηροπλάστησεν ἐπὶ τῶν ἰσχίων. τοῦ δὲ σημείου προσενεχθέντος τοῖς περὶ ταῦτ' ἀσχολουμένοις, ἀπεφήναντο πάντες κατὰ τὴν ἀκμὴν ἥξειν αὐτὸν εἰς μεγάλην ἐπιφάνειαν. ὅπερ καὶ συνετελέσθη.

Δάμας γάρ τις τῶν ἐνδόξων ἠριθμημένος ἐν Συρακούσαις ἐρωτικῶς διετέθη πρὸς τὸν Ἀγαθοκλέα, καὶ τὸ μὲν πρῶτον δαψιλῶς ἅπαντα χορηγῶν, αἴτιος 653. ἐγένετο σύμμετρον αὐτὸν οὐσίαν συλλέξασθαι· μετὰ δὲ ταῦτα αἱρεθεὶς ἐπ' Ἀκράγαντα στρατηγὸς, ἐπειδὴ τῶν χιλιάρχων τις ἀπέθανε, τοῦτον εἰς τὸν ἐκείνου τόπον κατέστησεν. ὁ δὲ καὶ πρὸ τῆς στρατείας μὲν ἦν πολὺ σεμνὸς, διὰ τὸ μέγεθος τῶν ὅπλων. (ἐπετήδευσε γὰρ ἐν ταῖς ἐξοπλασίαις [x] φέρειν πανοπλίαν τηλικαύτην τὸ μέγεθος, ὥστε μηδένα τῶν ἄλλων δύνασθαι ῥᾳδίως [y] χρῆσθαι τῷ βάρει τῶν ὅπλων) πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον γενόμενος χιλίαρχος περιεποιήσατο δόξαν, φιλοκίνδυνος μὲν ὢν καὶ παράβολος ἐν ταῖς μάχαις, ἰταμὸς δὲ καὶ πρόχειρος ἐν ταῖς δημηγορίαις. τοῦ δὲ Δάμαντος νόσῳ τελευτήσαντος, καὶ τὴν οὐσίαν καταλιπόντος τῇ γυναικὶ, ταύτην ἔγημε, καὶ τῶν πλουσιωτάτων εἷς ἠριθμεῖτο. μετὰ δὲ ταῦτα Κροτωνιάταις πολιορκουμένοις ὑπὸ Βρεττίων οἱ Συρακούσιοι δύναμιν ἁδρὰν ἔπεμψαν, ἧς ἐστρατήγει μὲν μεθ' ἑτέρων Ἄντανδρος ὁ Ἀγαθοκλέους ἀδελφὸς, τῶν δ' ὅλων [z] εἶχον τὴν ἡγεμονίαν Ἡρακλεί-

ſtodibus geritur negligentius; mater interim noctu accedens clam puerum tollit: ac domum quidem ſuam viri metu illum non reportat: Sed apud fratrem Heracliden depoſitum, Agathoclem parentis ſui nomine appellat. Ubi educatus puer forma elegans, corpore valentior, quam pro aetate, evaſit. Jamque ſeptennium attigerat: cum ad ſacrum quoddam vocatus ab Heraclide Carcinus Agathoclem cum aequalibus quibusdam luſitantem videt, formamque ac robur demiratur. Ibi cum uxor ſubjiceret, tantae magnitudinis fore expoſitum illum, ſi educatus eſſet; poenitere ſe facti, ille reſpondet, & continue lacrymatur. Intelligens ergo mulier voluntatem mariti cum perpetratis a ſe congruere, omnem illi veritatem exponit. Qui narrationem ejus cum voluptate amplexus, filium ad ſe recepit, & metu Carthaginenſium Syracuſis cum omni familia commigravit. Sed quia pauper erat, figulinam Agathoclem docuit adhuc puerum. Quo tempore Timoleon Corinthius, victis praelio Carthaginenſibus ad Crimiſſum fluvium civitate Syracuſana donavit omnes, qui ſe aggregare vellent. Ita etiam Carcinus cum Agathocle civium numero adſcriptus eſt, & vita per exiguum inde tempus exacta, diem ſuum obiit. Mater autem lapideam filii ſtatuam in quodam luco poſuerat. Ad hanc examen apum conſidens, ceram in coxis fingere coepit. Quo ſigno ad eos delato, qui hujusmodi rebus vacant, omnes pronunciarunt, in matura hominem aetate ad magnam perventurum claritatem. Id quod eventus quoque probavit.

Olymp. CXV. IV.

3. Damas enim quidam, inter nobiles Syracuſis viros connumeratus, Agathoclis amore inflammatur. Ac primo quidem omnia large ſuppeditans, ut mediocres ſibi opes colligeret, effecit. Poſtea dux in Acragantem creatus, ubi Chiliarchorum quidam e vita deceſſit, hunc in illius locum ſurrogavit. Is vero etiam ante militiam non parum auctoritatis ſibi comparaverat magnitudine armorum. Nam per exercitationes militares tantae magnitudinis armaturam ferre conſueverat, ut nemo alius uti tam gravi onere valeret. Sed longe plus, jam tribunus militum factus, gloriae ſibi conciliavit, quod periculorum cupidus, audaxque in pugnis, impudens etiam ac temerarius eſſet in orationibus ad populum. Cum morbo exinde Damas obiiſſet, facultatibus uxori legatis, eam ille duxit, inque ditiſſimorum cenſu habitus eſt. Poſt haec Cro- 672. toniatis, obſidione preſſis a Brutiis, Syracuſii valida miſerunt auxilia, quorum Antander Agathoclis frater cum aliis dux erat: Summa vero admini-

---

[o] Ἀνείλατο Reg. 1. [p] Ἀνενεγκοῦσα Leid. [q] Deeſt Leid. [r] Ἐδάκρυσεν Reg. 1. Leid. [s] Μετῴκισεν Baſil. [t] Κριμησσῷ Reg. 1. Κρημισσῷ ora Steph. Baſil. Κριμισσῷ Edd. [v] Ἐν τινι τόπῳ τεμένει ex gloſſa Leid. [x] Φορεῖν Reg. 1. Mallem ἐξοπλισίαις, ut ſaepe ante, dediſſet. [y] Χρήσασθαι idem & Leid. [z] Εἶχεν Leid. & melius vulgato εἶχον.

72. Ἐν Θέρμαις τῆς Σικελίας] Urbis originem vide L. XIII, 79. P. Wess.

79. Ἐξίτηλος χρησμὸς] Frequens de oraculorum reſponſis eſſe ſolet. Vid. not. in L. IV, 42. Lucianus Alexand. C. 24. καὶ τό σοι καὶ ὕστερον ἐξήνεγκεν ὁ χρησμός. P. Wess.

5. Πένης δ' ὤν, ἐδίδαξε τὸν Ἀγαθοκλέα &c.] Patrem Agathoclis, ipſumque tyrannum prima juventute figulinam exercuiſſe, inter ſcriptores convenit Polybium L. XII, 6. Plut. Apophtheg. p. 176. E., & de ſui Laud. p. 544., Juſtin. L. XXII, 1., Athen. L. XI. p. 466. A. atque alios. De aetate, quam agens Syracuſas commigravit una cum patre, controverſa res. Noſter ſeptennem eo deſcendiſſe ſignificat: At Polybius ferme XVIII. annos natum: quod vero eſt ſimilius. Deceſſit Agathocles anno Olymp. CXXII. 4., aetatis LXXII., poſtquam annos XXVIII. principatum adminiſtraſſet, uti docetur L. XXII. Eclog. XII. Natus ergo eſt circa initium Olymp. CV. Jam Timoleon ſub principium Olymp. CX. Siculis Graeciſque ad Syracuſanae civitatis jus aditum dedit, quo tempore annis XVIII. paulo major erat Agathocles. Proinde ἑπταέτους δ' ὄντος αὐτοῦ de aetate, qua a patre agnitus eſt, accipi duntaxat debet. P. Wess.

7. Ἐπὶ τῷ Κριμισσῷ] Plutarchus in Timol. (pap. 248. D.) confirmat eam, quae in textu eſt, lectionem. H. Steph.

Ἐπὶ τῷ Κριμισσῷ] Κρίμησον ποταμὸν vocat Plutarchus, Κριμισσὸν rectius Lycophron v. 961. & ejus commentator Tzetzes, pluresque alii. Vid. Ph. Cluver. Sicil. Antiq. L. II. p. 267. & Holſten. ad Stephan. in Κριμισσός. P. Wess.

18. Δάμας γάρ τις τῶν ἐνδόξων] Meminit hominis Juſtinus L. XXII,

Olymp. cxv. iv.

ministratio rei penes Heraclidem & Soſiſtratum erat; qui viri per inſidias & caedes, magnaque piacula vitam exegerant. Quae particulatim liber hunc antecedens complectitur. Militabat cum his etiam Agathocles, decreto populi adſcitus, & Chiliarchicae (tribunitiae) praefecturae munere jam fungens. Is licet in praeliis adverſus Barbaros primum ſe fortiſſime geſſiſſet, praemio tamen fortitudinis per invidiam Soſiſtrati fraudatur. Quo facto animi ſe excrucians, Soſiſtratum cum ſociis, quaſi ad tyrannidem adſpirent, ad populum criminatur. At dum calumniis aures non praebent Syracuſani, Soſiſtratus poſt reditum a Crotone patriae ſuae principatum obtinet.

4. Inſenſus ergo illi Agathocles, primo in Italia cum ſua factione ſubſtitit, & Crotoniatarum urbem occupare conatus, ſpe ſua excidit, & cum paucis Tarentum evaſit. A quibus in mercenariorum claſſem receptus, in affectatae novitatis ſuſpicionem venit. Idcirco ab hac etiam militia exauctoratus, congregatis Italiae exſulibus, oppugnatis ab Heraclide & Soſiſtrato Rheginenſibus opem tulit. Hinc principatu Syracuſis abrogato, cum Soſiſtratus urbe pulſus eſſet, in patriam rediit. Quia vero multi praeſtantes nobilitate viri, ut dominatus paucorum conſortes (numerus maxime illuſtrium erat Iↄ. c.) ſimul cum principibus ejecti fuerant: bellum inter exſules, & democratiam amplexos exſtitit: Et Soſiſtrati partes a Carthaginenſibus fovebantur. Ibi periclitationes aſſiduae, virorumque & copiarum e regione inſtructiones. In quibus Agathocles, modo privatus, modo imperio aliquo fungens, ſtrenui ſolertisque viri exiſtimationem ſibi paravit, quod ſubinde per unamquamque opportunitatem aliquid utile excogitaret. Inter quae unum memoratu inprimis dignum perpetravit. Caſtra non procul a Gela poſuerant Syracuſani. Tum ipſe cum mille armatorum manu in urbem noctu irrupit. Soſiſtratus, cum valido ac probe diſpoſito agmine occurrens, clam ingreſſos in fugam convertit omnes, ad ccc. interfectis. Ubi cum alii, de ſalute actum rati, per angiportum aufugere conarentur, Agathocles praeter ſpem periculis illos exemit. Ipſe enim, praeclare ante omnes dimicans, ſeptem vulnera corpore accepit. Jamque viribus ob ſanguinis profluentis copiam reſolutis, cum hoſtes urgerent, buccinatoribus imperavit, ut ad muri partem utramque progreſſi bellicum canerent. Quo celeriter facto, qui ex Gelae civibus propugnatum venerant, rei veritatem proſpicere ob te-

δης καὶ [a] Σωσίστρατος, ἄνδρες ἐν ἐπιβουλαῖς καὶ φόνοις καὶ μεγάλοις ἀσεβήμασι γεγονότες τὸν πλείω τοῦ βίου· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἡ πρὸ ταύτης περιέχει βίβλος. συνεστρατεύετο δ' αὐτοῖς καὶ Ἀγαθοκλῆς, ἐγνωσμένος ὑπὸ τοῦ δήμου, καὶ τεταγμένος ἐπὶ χιλιαρχικῆς ἡγεμονίας· ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἐν ταῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχαις γενόμενος [b] κράτιστος, ὑπὸ τῶν περὶ Σωσίστρατον ἀφῃρέθη τῆς τῶν ἀριστείων τιμῆς διὰ τὸν φθόνον· ἐφ' οἷς περιαλγὴς γενόμενος, αὐτοὺς διεγνωκότας ἐπιθέσθαι τυραννίδι κατηγόρησεν ἐν τῷ δήμῳ. οὐ προσεχόντων δὲ τῶν Συρακουσίων ταῖς διαβολαῖς, οἱ μὲν περὶ Σωσίστρατον ἐδυνάστευσαν τῆς πατρίδος μετὰ τὴν ἐκ Κρότωνος ἐπάνοδον.

Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀλλοτρίως ἔχων [c] τὰ πρὸς αὐτοὺς, τὸ μὲν πρῶτον κατέμενεν ἐν Ἰταλίᾳ μετὰ τῶν κοινοπραγούντων· καὶ καταλαμβάνεσθαι τὴν τῶν Κροτωνιατῶν πόλιν ἐπιχειρήσας, ἐξέπεσε, καὶ μετ' ὀλίγων εἰς Τάραντα διεσώθη. [d] ταχθεὶς δὲ παρὰ τοῖς Ταραντίνοις ἐν τῇ τῶν μισθοφόρων τάξει, καὶ πολλαῖς καὶ [e] παραβόλοις ἐγχειρῶν πράξεσιν, εἰς ὑποψίαν ἦλθε νεωτερισμῶν. διόπερ ἀπολυθεὶς καὶ ταύτης τῆς στρατείας, συνήθροισε τοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν φυγάδας, καὶ Ῥηγίνοις πολεμουμένοις ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἡρακλείδην καὶ Σωσίστρατον ἐβοήθησεν. ἔπειτα τῆς ἐν Συρακούσαις δυναστείας καταλυθείσης, καὶ τῶν περὶ τὸν Σωσίστρατον φυγόντων, κατῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα. συνεκπεσόντων δὲ τοῖς δυνάσταις πολλῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, ὡς ἂν τῆς ὀλιγαρχίας κεκοινωνηκότων [f] τῶν τῶν ἑξακοσίων τῶν ἐπιφανεστάτων, ἐνέστη πόλεμος τοῖς φυγάσι πρὸς τοὺς ἀντεχομένους τῆς δημοκρατίας. συμμαχούντων δὲ τῶν Καρχηδονίων τοῖς περὶ τὸν Σωσίστρατον φυγάσιν, ἐγίνοντο κίνδυνοι συνεχεῖς, καὶ παρατάξεις ἀνδρῶν καὶ δυνάμεων· ἐν αἷς Ἀγαθοκλῆς, ποτὲ μὲν ἰδιώτης ὢν, ποτὲ δὲ ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένος, ὑπελήφθη δραστικὸς εἶναι καὶ φιλότεχνος, [g] ἐκ τοῦ πρὸς ἕκαστον τῶν καιρῶν ἐπινοεῖσθαί τι τῶν χρησίμων· ὧν ἓν ἔπραξε καὶ μάλα μνήμης ἄξιον. στρατοπεδευόντων γάρ ποτε τῶν Συρακουσίων πλησίον τῆς Γέλας, αὐτὸς μὲν νυκτὸς παρεισέπεσεν εἰς τὴν [h] πόλιν μετὰ χιλίων στρατιωτῶν. οἱ δὲ περὶ τὸν Σωσίστρατον ἐπιφανέντες μετὰ μεγάλης καὶ τεταγμένης δυνάμεως, ἐτρέψαντο τοὺς παρεισπεπτωκότας, καὶ κατέβαλον εἰς τριακοσίους. τῶν δ' ἄλλων ἐπιβαλομένων μὲν φεύγειν διά τινος στενοῦ τόπου, καὶ τῆς σωτηρίας ἀπεγνωκότων, παραδόξως αὐτοὺς Ἀγαθοκλῆς ἐκ τῶν κινδύνων ἐρρύσατο. αὐτὸς μὲν γὰρ λαμπρότατα πάντων ἀγωνισάμενος, ἑπτὰ τραύμασι περιέπεσε, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ῥυέντος αἵματος τὸ σῶμα παρελύετο. τῶν δὲ πολεμίων ἐπικειμένων, παρήγγειλε καὶ τοῖς [i] σαλπιγκταῖς, ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη τοῦ τείχους παρελθόντας, σημαίνειν τὸ πολεμικόν. ὧν ταχέως τὸ ῥηθὲν πραξάντων, οἱ προσβοηθήσαντες ἐκ τῆς Γέλας, τὸ μὲν ἀληθὲς διὰ τὸ σκότος οὐκ ἠδύναντο συνιδεῖν.

654.

---

[a] *Σώστρατος* Reg. 2. ſemper, *Vatic.* & *Baſil.* [b] *Καὶ κρά.* *Leid.* [c] *Τὰ πρὸς ἐπάνοδον τὰ πρὸς αὐτοὺς* Reg. 1. *Leid.* prave. [d] *Καταλεχθεὶς* Reg. 1. [e] *Παραλόγοις* ora *Steph.* *Leid.* Reg. 1. ſine cauſſa. [f] *Τῶν τῶν ἑξακ.* *Leid.* Reg. 1. Vulgo aberant articuli. [g] *Ἐν τῷ* Reg. 1. [h] *Παρεμβολὴν* *Steph.* marg. *Leid.* Reg. 1. [i] *Σαλπιγκταῖς* Reg. 1. *Vat.* *Leid.*

xxii, 1., ſed *Damaſconem*, cujus uxorem adulterio cognitam poſt viri mortem in matrimonium receperit Agathocles, vocitans. P. Wess.

41. *Περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος* &c.] Rerum Sicularum libro ſuperiore proximo ne minima quidem fit mentio. Ideo parentheſis haec alicui tota removenda videatur. Atqui haec ipſa non minimam nobis ſuſpicionem movet, vel alium anteceſſiſſe hunc librum, quo res Siculorum fuerit complexus: vel eaſdem commode alicubi fuiſſe intertextas, maxime cum bis exiguo intervallo eadem *ἀνάμνησις* repetatur. Et haec forte cauſſa eſt, quod biennii etiam magiſtratus deſiderantur. L. Rhod.

Περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος &c.] Tractaverat res Siculas ſuperiore libro, & ea quidem parte, quam omnibus in libris defectam oſtendimus L. xviii, 44. P. Wess.

50. *Οἱ περὶ Σωσίστρατον ἐδυνάστευσαν τῆς πατρ.*] Nihil refert *Σώστρατον* legas an *Σωσίστρατον* hoc plenum, illud contractum eſt. Quid? *Polyaenus* *Σωσίστρατον* itidem adpellat, & qua via, expulſo Agathocle, dominatum Syracuſis occuparit, docet l. v, 37. P. Wess.

58. *Καὶ παραβόλοις ἐγχειρῶν πράξεσιν*] Hoc melius. Supra L. xv, 31. *ἐν παραβόλοις πράξεσι χρώμενος*. Et L. xx, 3. *ἐπανελέσθαι πρᾶξιν παραβολωτέραν*. P. Wess.

67. *Κεκοινωνηκότων τῶν τῶν ἑξακοσίων.*] Explevi orationem, articulis deſtitutam, ut leniore tractu pergeret. P. Wess.

88. *Παρήγγειλε τοῖς σαλπιγκταῖς*] Locus, ſi quae neceſſitas urgeret,

δεῖν. ὑπολαβόντες δὲ τὴν ἄλλην δύναμιν τῶν Συρακουσίων κατ' ἀμφότερα τὰ μέρη παρεισπεπτωκέναι, τῆς μὲν ἔτι διώκειν ἀπέστησαν· διελόμενοι δὲ τὰς τάξεις δίχῃ, ταχέως ἐβοήθουν, συντρέχοντες πρὸς τὸν ἦχον τῶν σαλπικτῶν. ἐν τοσούτῳ δὲ τυχόντες ἀνοχῆς οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα, μετὰ πάσης ἀσφαλείας διεσώθησαν εἰς τὸν χάρακα. ἐνταῦθα μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον καταστρατηγήσας τοὺς πολεμίους, οὐ μόνον τοὺς σὺν αὐτῷ παραδόξως ἔσωσεν, ἀλλὰ καὶ τῶν συμμάχων [k] ἑπτακοσίους ἄνδρας.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ταῖς Συρακούσαις αἱρεθέντος Ἀκεστορίδου τοῦ Κορινθίου στρατηγοῦ, δόξας ἐπιθέσθαι τυραννίδι διὰ τὴν σύνεσιν, ἐξέφυγε τὸν κίνδυνον. ὁ μὲν γὰρ Ἀκεστορίδης εὐλαβηθεὶς τὴν στάσιν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ βουλόμενος αὐτὸν φανερῶς ἀνελεῖν, [l] ἐκέλευσεν ἐκ τῆς πόλεως μεταστῆναι, καὶ τοὺς νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν ἀποκτενοῦντας ἐξαπέστειλεν. Ἀγαθοκλῆς δὲ καταστοχασάμενος πιθανῶς τὴν ἐπίνοιαν τοῦ στρατηγοῦ, τῶν παίδων [m] ἐξελέξατο τὸν ἑαυτῷ μάλιστα ἐοικότα καὶ κατὰ τὸ μέγεθος [n] τοῦ σώματος καὶ κατὰ τὴν ὄψιν· 655. τούτῳ δὲ δοὺς τὴν ἑαυτοῦ πανοπλίαν καὶ τὸν ἵππον, ἔτι δὲ τὴν ἐσθῆτα, παρεκρούσατο τοὺς ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν ἀποσταλέντας· αὐτὸς δὲ ῥάκη περιβαλόμενος, [o] ἀνοδίᾳ τὴν ὁδοιπορίαν ἐποιήσατο. ἐκεῖνοι δὲ ἀπὸ τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἄλλων συσσήμων ὑπολαβόντες εἶναι τὸν Ἀγαθοκλέα, καὶ τἀκριβὲς διὰ τὸ σκότος οὐ συνιδόντες, τὸν μὲν φόνον ἐπετέλεσαν, τῆς δὲ προκεχειρισμένης πράξεως διήμαρτον. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Συρακουσίων καταδεξαμένων τοὺς μετὰ Σωσιστράτου φυγάδας, καὶ πρὸς Καρχηδονίους εἰρήνην συνθεμένων, Ἀγαθοκλῆς φυγὰς ὢν ἰδίαν δύναμιν ἐν τῇ μεσογείῳ συνεστήσατο. γενόμενος δὲ φοβερὸς οὐ μόνον τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ τοῖς Καρχηδονίοις, ἐπείσθη κατελθεῖν εἰς τὴν πατρίδα, καὶ συναχθεὶς εἰς τὸ τῆς Δήμητρος ἱερὸν ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ὤμοσε μηδὲν ἐναντιωθήσεσθαι τῇ δημοκρατίᾳ. [p] προσποιηθεὶς δὲ τῆς δημοκρατίας προΐστασθαι, καὶ δημαγωγήσας ποικίλως τὰ πλήθη, στρατηγὸς κατεστάθη καὶ φύλαξ τῆς εἰρήνης, μέχρι ἂν γνησίως [q] ὁμονοήσωσιν οἱ συνεληλυθότες εἰς τὴν πόλιν. εἰς πολλὰ γὰρ μέρη συνέβαινε διαιρεῖσθαι τὰς ἑταιρείας τῶν συνιόντων, καὶ πρὸς ἀλλήλους [r] ἑκάστοις εἶναι μεγάλας διαφοράς. μέγιστον δ' [t] ἦν ἀντίταγμα τοῖς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα τὸ τῶν ἑξακοσίων συνέδριον, μετὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ὑφηγημένον τῆς πόλεως. οἱ προέχοντες γὰρ τῶν Συρακουσίων [s] καὶ ταῖς δόξαις καὶ ταῖς οὐσίαις ἐν τούτοις ὑπῆρχον καταλελεγμένοι.

Ὁ δ' οὖν Ἀγαθοκλῆς ἐπιθυμητὴς ὢν δυναστείας, πολλὰς ἀφορμὰς ἔσχεν εἰς τὸ συντελέσαι τὸ βουλευθέν. οὐ μόνον γὰρ στρατηγὸς ὢν, κύριος τῆς δυνάμεως [t] ἦν, ἀλλὰ καὶ προσαγγελθέντος, ὅτι τινὲς τῶν ἀποστατῶν ἐν τῇ μεσογείῳ πρὸς Ἐρβίτῃ συνάγουσι δύναμιν, ἐξουσίαν ἔλαβεν ἀνυπόπτως καταγράφειν, οὓς [u] προαιροῖτο στρατιώτας. διὸ καὶ προσποιηθεὶς

nebras haud poterant. Aliam vero Syracuſanorum manum ad utramque muri partem irruiſſe opinati, ab inſecutione deſtiterunt. Et diviſo bifariam agmine, ſubito ad tubarum ſonitum concurſu ſe tutatum ibant. Interea cum ſuis Agathocles ſpatium nactus, quam tutiſſime ad vallum ſe recepit. Ad hunc ibi modum hoſtibus arte deluſis, non ſuos tantum milites, ſed etiam auxiliarios Iɔ. cc. inopinato conſervavit. Olymp. cxv. iv.

5. Poſt haec imperatore Syracuſis creato Aceſtoride Corinthio, affectare tyrannidem exiſtimatus ob prudentiam, ſalutis periculum ſubterfugit. Nam 673. Aceſtorides, metu ſeditionis aperte hominem e medio tollere nolens, urbe illum excedere juſſit: & qui noctu in via ipſum trucidarent, amandavit. Sed Agathocles, quid animo dux moliretur, conjectans, e ſervorum coetu ſtatura formaque ſibi quam ſimilimum delegit. Huic armis, equo, veſtibusque traditis, ad caedem ſui miſſos aſtute circumvenit. Ipſe pannis obſitus per devia & impedita iter fecit. Illi vero ex armis caeteriſque ſignis conjectura facta, Agathoclem eſſe ſuſpicati, quod rem per caliginem exacte dignoſcere haud poſſent, caedem quidem peregere, ſed ab actione deſtinata aberrarunt. Poſt id tempus cum Syracuſii, receptis qui cum Soſiſtrato exſulabant, pacem cum Carthaginenſibus feciſſent: Agathocles extorris privatum in mediterraneis exercitum contraxit. Quo territis non modo civibus, ſed etiam Carthaginenſibus ad revertendum in patriam perſuaderi ſibi paſſus eſt, & a civibus in fanum Cereris deductus, ſe populari adminiſtrationi haud adverſaturum, juravit. Simulato ergo democratiae patrocinio, poſteaquam variis populum concionibus ineſcarat, imperator & cuſtos pacis, donec concordiam inter ſe ſtabiliviſſent reduces, conſtitutus fuit. In multas enim factiones diſceſſerant coëuntium ſodalitates, & maximas inter ſe controverſias alebant ſingulae. Sed omnium maxime Agathoclis factioni obſtabat ſexcentorum Senatus, qui poſt dominatum paucorum civitati praeerat. In hunc enim lecti erant, qui auctoritate opibusque inter Syracuſanos praeſtabant.

6. Agathocles igitur principatus affectator, tum multas perficiendi, quae volebat, opportunitates adeptus eſt. Non enim imperator tantum in poteſtate habebat exercitum, ſed etiam nuncio allato, quod defectores nonnulli in mediterraneis ad Erbitam exercitum conflarent, quoſcunque vellet militiae ſuae citra ſuſpicionem aggregandi, poteſtatem nactus

---

[k] Ἑπτὰ *Venet.* [l] Ἐκέλευσε *Leid. Reg.* 1. [m] Ἐξελέξατο *Baſil.* [n] Bina, quae ſequuntur, non invenit *Leid.* & deſunt *Reg.* 1. [o] Ἀνοδίᾳ τὴν ὁδοιπορ. *Reg.* 2. *Ven. Baſil.* Cett. ἀνοδίᾳ τοῦ ἑτέρου μέρους τὴν &c. In ſolo *Regio pr.* Ἄνω διὰ τοῦ ἑτέρου &c. [p] Omittit *Leid.* [q] Ὁμονοήσωσιν *Reg.* 1. [r] Ἑκάστους *Leid. Reg.* 1. [s] Deeſt *Baſil.* [t] Non legit *Leid.* [u] Προαιρῇ] *Reg.* 1.

geret, πολλαχοῦ eſſe poſſet, uti apud *Lucian.* Ver. Hiſt. L. i, 17. Sed ea quidem nulla eſt. Vide not. in L. iii, 37. P. Wess.

95. Τῆς μὲν ἔτι διώκειν ἀπέστησαν] Putarem τοῦ μὲν ἐπιδιώκειν fuiſſe olim, idque vulgato eſſe elegantius; niſi Auctor hoc dicendi genus alias probaret. Vid. mox cap. 9. P. Wess.

4. Ἀκεστορίδου τοῦ Κορινθίου] Fortaſſe in continuis illis turbis eum Syracuſani ex metropoli ſua, ut olim Timoleontem, arceſſiverant. P. Wess.

16. Ἀνοδίᾳ τοῦ ἑτέρου μέρους τὴν &c.] Τοῦ ἑτέρου μέρους rejectanea ſunt. L. Rhod.

Ἀνοδίᾳ τὴν ὁδοιπορίαν ἐποιήσατο] Si legeris diſtracta voce cum *Regio pr.* ἄνω διὰ τοῦ ἑτέρου μέρους ferri utcunque voces iſtae poſſent. Suſtuli tamen *Codd.* imperio. Ἀνοδίᾳ χωροῦντες *Philoni* dicuntur, qui per aſperum ac difficile iter progrediuntur lib. de Temulent. p. 247. B. & L. i. Vit. Moſ. p. 628, *Straboni* διὰ ὀρῶν, καὶ ἀνοδιῶν καὶ [illegible] L. xi. p. 795. C. & L. xvi. p. 1127. A. P. Wess.

26. Παραχθεὶς εἰς τὸ τῆς Δήμητρος ἱερὸν] Egregie his uſus eſt *Jo. Fr. Gronovius* Obſ. L. iv, 4., ut in *Juſtino* L. xxii, 2. legi oportere teneret: *Tum Hamilcari* (Agathocles) *expoſitis ignibus Cereris tactiſque, in obſequia Poenorum jurat.* Sic enim olim mos ferebat, ut in templis atque ad aras κατ' ἱερῶν jurarent. Vide virum doctiſſimum ad *Appian.* Hiſpan. p. 431. P. Wess.

36. Μετὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ὑφηγημένον τῆς πόλεως] Lege κατά. Neque enim ſexcenti iſti, reſtituto populari imperio, Syra-

Olymp. CXV. IV. nactus est. Ad Erbitam igitur expeditionem prae se ferens, Morgantinaeos, & e mediterraneis oppidis alios, cum illis, qui adversus Carthaginenses operam ei prius navarant, in ordines suos cooptavit. Hi enim ob multa per militiam merita, benevolentia Agathoclem prosequebantur omnes. Hostili contra animo erant in sexcentos, qui paucorum Syracusis dominatus pars fuissent, oderantque populum, quod jussa ipsius exsequi cogerentur. Numerus horum erat ad tria millia, ad evertendum populare regimen voluntatibus & studiis accommodatissimorum. Quibus in agendo delectu etiam cives adjunxit, propter egestatem ac invidiam splendori potentum adversantes. Ubi parata erant omnia, ut prima luce ad Timoleontium sibi adessent, militibus edixit. Ipse interim Pisarchum & Declem, qui collegio sexcentorum praeesse videbantur, quasi de publico cum ipsis commodo sermonem habiturus, arcessivit. Hi cum assumtis amicorum XL. venissent, insidiis se circumveniri simulans, omnes comprehendit, & ad milites criminatus praetendit, ob benevolentiam erga populum a IↃ. c. se rapi ad supplicium, fortunamque suam deploravit. Quibus accensa plebs, non cessandum, sed extemplo poenas injuriae auctoribus inferendas, exclamavit. 674. Tubicines ergo classicum canere, & militem sontes e medio tollere, bonaque sexcentorum ac partes horum sectantium diripere jussit. Omnibus inde ad direptionem cum impetu conversis, urbs perturbatione ac miseriis ingentibus repletur. Nam gratiosissimi civium, qui destinatam sibi caedem haud compererant, ex aedibus in publicas vias exsiliebant, ut, qui tumultus esset, quam ocyssime cognoscerent. Milites vero, partim avaritia, partim ira efferatis animis, inermia per ignorantiam corpora offerentes trucidabant.

7. Occupatis ergo singulatim vicorum angustiis per milites, alii in plateis, alii intra aedes, mactantur. Multique ne minimo quidem crimine notati, interim dum interitus sui causam requirunt, e medio tolluntur. Armatorum enim turba, potestatem adepta, nec amicum nec hostem discernere: sed unde major commodi spes apparebat, hunc pro inimico reputare. Ideo totam urbem injuriis, caedibus & omni flagitiorum genere refertam videre tum erat. Nam alii pristinis stimulati odiis, a nulla in exosos contumelia sibi temperare, cum quicquid animo liberet, patrandi licentia esset. Alii divitum lanienis probe consultum iri commodis suis & egestati rati, quidvis in

στρατεύειν ἐπὶ τὴν Ἔρβιταν, κατέλεξεν εἰς τάξεις τούς τε ἐκ Μοργαντίνης καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ μεσογείᾳ πόλεων, [x] καὶ τοὺς αὐτῷ πρότερον συμπορευθέντας πρὸς Καρχηδονίους. οὗτοι γὰρ πάντες πρὸς Ἀγαθοκλέα μὲν [y] εὐνούστατα διέκειντο, πολλὰ προευηργετημένοι κατὰ τὰς στρατείας· πρὸς δὲ τοὺς ἐν Συρακούσαις ὀλιγαρχίας κεκοινωνηκότας ἑξακοσίους ἀεὶ πολεμικῶς εἶχον, καὶ καθόλου τὸν δῆμον ἐμίσουν, ἀναγκαζόμενοι ποιεῖν τὸ προσταττόμενον. Τούτων δ' ὄντων μὲν τὸν ἀριθμὸν εἰς τρισχιλίους, ταῖς δ' ὁρμαῖς καὶ ταῖς προαιρέσεσιν εὐθετωτάτων πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς δημοκρατίας, προσεπελέξατο καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς 656. διὰ πενίαν καὶ φθόνον ἐναντιουμένους ταῖς τῶν ἰσχυόντων ἐπιφανείαις. ὡς δ' αὐτῷ πάντ' ἦν εὐτρεπῆ, τοῖς μὲν στρατιώταις [z] παρήγγειλεν ἀπαντᾶν ἅμ' ἡμέρᾳ εἰς τὸ Τιμολεόντιον· αὐτὸς δὲ μεταπεμψάμενος τοὺς περὶ Πείσαρχον καὶ Δεκλέα, τοὺς δοκοῦντας προεστάναι τῆς τῶν ἑξακοσίων ἑταιρείας, ὡς περὶ [a] τινῶν κοινῇ συμφερόντων διαλεξόμενος, ἐπειδὴ παρεγένοντο [b] παραλαβόντες τῶν φίλων εἰς τεσσαράκοντα, προσποιηθεὶς ἑαυτὸν ἐπιβουλεύεσθαι, συνέλαβεν ἅπαντας· καὶ κατηγορήσας μὲν αὐτῶν ἐν τοῖς στρατιώταις, φήσας ὑπὸ τῶν ἑξακοσίων ἁρπάζεσθαι διὰ τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν· καὶ κατοδυρόμενος τὴν περὶ αὐτὸν [c] τύχην. παροξυνομένου δὲ τοῦ πλήθους, καὶ βοῶντος μηκέτι μέλλειν, ἀλλ' ἐκ χειρὸς ἐπιθεῖναι τοῖς ἀδικήσασι τὴν δίκην, τοῖς μὲν σαλπιγκταῖς παρήγγειλε σημαίνειν τὸ πολεμικὸν, τοῖς δὲ στρατιώταις ἀναιρεῖν τοὺς αἰτίους, καὶ διαρπάζειν τὰς κτήσεις τῶν ἑξακοσίων, καὶ τῶν τούτοις κοινοπραγούντων. ὁρμησάντων δὲ πάντων ἐπὶ τὴν ἁρπαγὴν, ἡ πόλις ἐπληρώθη ταραχῆς καὶ μεγάλων ἀτυχημάτων. οἱ [d] μὲν γὰρ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν, ἀγνοοῦντες τὸν κατ' αὐτῶν κεκυρωμένον ὄλεθρον, ἐξεπήδων ἐκ τῶν οἰκιῶν εἰς τὰς ὁδοὺς, μαθεῖν σπεύδοντες τὸν θόρυβον· οἱ δὲ στρατιῶται, τὰ μὲν διὰ τὴν πλεονεξίαν, τὰ δὲ διὰ τὸν θυμὸν ἠγριωμένοι τὰς ψυχὰς, ἀνῄρουν τοὺς διὰ τὴν ἄγνοιαν γυμνὰ τὰ σώματα τῶν ἀμυνομένων ὅπλων παρεχομένους.

Διαληφθέντων δὲ τῶν στενωπῶν κατὰ μέρος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὲν κατὰ τὰς ὁδοὺς, οἱ δ' ἐν ταῖς οἰκίαις ἐφονεύοντο. [e] πολλοὶ δ' οὖν καὶ τῶν μηδ' ὁτιοῦν διαβεβλημένων, ἀνῃροῦντο, δεόμενοι μαθεῖν τὴν αἰτίαν τῆς ἀπωλείας. καθωπλισμένον γὰρ πλῆθος, ἐξουσίαν [f] προσλαβὸν, οὐ διέκρινε φίλον ἢ πολέμιον· ἀλλὰ παρ' οὗ πλεῖον ὠφεληθήσεσθαι διελάμβανε, τοῦτον ἐχθρὸν ἡγεῖτο. διὸ καὶ παρῆν ὁρᾶν πᾶσαν τὴν πόλιν πεπληρωμένην ὕβρεως καὶ φόνων καὶ παντοίων ἀνομημάτων. οἱ μὲν γὰρ, διὰ τὰς προϋπαρχούσας ἔχθρας, οὐδεμιᾶς ἐπηρείας ἀπείχοντο κατὰ τῶν μισουμένων, ἔχοντες ἐξουσίαν διαθεῖναι πᾶν τὸ [g] κεχαρισμένον τῷ θυμῷ· οἱ δὲ, ταῖς τῶν εὐπόρων σφαγαῖς οἰόμενοι τὰς ἰδίας εὐπορίας ἐπανορθώσασθαι, πᾶν ἐμηχανῶντο πρὸς τὸν κατ' αὐτῶν ὄλεθρον. οἱ μὲν γὰρ

τὰς

---

[x] Negligitur copula ante τοὺς a Reg. 1. [y] Εὐνούστατα Leid. Reg. 1. ora Steph. [z] Προήγγειλεν Leid. marg. Steph. Reg. 1. [a] Τινῶν iidem. [b] Παραλαβών τε in Leid. & Steph. ora. [c] Τύχῃ Leid. [d] Deest μὲν Reg. 2. Basil. [e] Πολλοὶ δὲ καὶ Reg. 1. Leid. [f] Λαβὼν Reg. 2. Ven. Basil. [g] Κεχειρωμ. Basil.

cusis praeerant. Fuerant, cum paucorum dominatus valeret, praecipua potestate instructi, qua, reipublicae mutata forma, exciderant. Nihil clarius. P. Wess.

47. Τούς τε ἐκ Μοργαντίνης] Vid. L. xi, 78. & xiv, 78. Videntur autem Morgantini tanto cupidius ad Agathoclem sese adjunxisse, quod eum sibi praetorem & ducem antea imposuerant ipsi apud Justin. L. xxii, 2. Mox doctissimus Interpres καὶ τοὺς αὐτῷ πρότερον συμπορευθέντας πρὸς Καρχηδονίους vertit, cum illis qui adversus Carthaginenses operam ei prius navaverant: haud scio an male. Ex Justino quidem certe constat, Agathoclem ad Carthaginienses, cum patria exsul aberat, sese adplicuisse. P. Wess.

62. Εἰς τὸ Τιμολεόντιον] Nepos Cornel. Timol. cap. ult. Timoleonteum, & Plut. extrema vita Timol. Τιμολεόντειον vocant: cum Nostro facit Polyaenus, estque discrimen perleve & in veterum scriptis frequens. Sylburgium vide ad Pausan. L. II. p. 171. P. Wess.

63. Τοὺς περὶ Πείσαρχον καὶ Δεκλέα &c.] Immanem hanc perfidiam & crudelitatem attigit etiam Polyaenus L. v, 3, 8., sed Τίσαρχον καὶ Διοκλέα praecipuos ex illis sexcentis, & verius, me judice, adpellans. In reliquis non usquequaque consentit, ut nec Justinus L. xxii, 2. P. Wess.

79. Οἱ μὲν γὰρ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν] Nam gratiosissimi civium Interpres. Tu vide not. in L. xi, 88. P. Wess.

99. Τὰς ἰδίας εὐπορίας ἐπανορθώσασθαι] Imo ἀπορίας ἐπανορθώσασθαι. H. Steph.

Τὰς

τὰς [h] αὐλείους θύρας ἐξέκοπτον, οἱ δὲ διὰ κλιμάκων ἐπὶ τὰς ὀροφὰς προσανέβαινον, ἄλλοι δὲ διηγωνίζοντο πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν στεγῶν ἀμυνομένους. οὐ μὴν οὐδὲ τοῖς εἰς τὰ τεμένη καταφυγοῦσιν ἡ τῶν θεῶν ἱκετεία παρείχετο τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλ' ἡ 657. πρὸς θεοὺς [i] εὐσέβεια ἡττᾶτο πρὸς ἀνθρώπων. καὶ ταῦτ' ἐτόλμων ἐν εἰρήνῃ καὶ πατρίδι παρανομεῖν Ἕλληνες καθ' Ἑλλήνων, οἰκεῖοι κατὰ συγγενῶν, οὐ φύσιν, οὐ σπονδάς, οὐ θεοὺς ἐντρεπόμενοι, ἐφ' οἷς οὐχ ὅτι φίλος, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἐχθρὸς, μέτριός γε τὴν ψυχὴν, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν τὴν τῶν πασχόντων τύχην ἐλεήσειεν.

Πᾶσαι μὲν γὰρ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐκλείσθησαν, πλείους δὲ τῶν τετρακισχιλίων ἀνῃρέθησαν αὐθημερὸν, τοῦτο μόνον ἐγκληθέντες ὅτι [k] χαριέστεροι τῶν ἄλλων ἦσαν. τῶν δὲ φυγόντων οἱ μὲν ἐπὶ τὰς πύλας ὁρμήσαντες συνελήφθησαν, οἱ δὲ κατὰ τῶν τειχῶν ῥίπτοντες [l] ἑαυτοὺς, εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις διεσώθησαν· τινὲς δὲ διὰ τὸν φόβον ἀπρονοήτως [m] ἁλλόμενοι, κατεκρημνίσθησαν· τὸ δὲ πλῆθος ἦν τῶν ἐκπεσόντων ἐκ τῆς πατρίδος ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους, ὧν οἱ πλεῖστοι κατέφυγον πρὸς τοὺς Ἀκραγαντίνους, κἀκεῖ τῆς καθηκούσης ἐπιμελείας ἠξιώθησαν· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα, διημερεύσαντες ἐν τοῖς τῶν πολιτῶν φόνοις, οὔτε τῆς εἰς γυναῖκας ὕβρεως καὶ παρανομίας ἀπείχοντο· ἀλλὰ παρὰ τῶν ἐκπεφευγότων τὸν θάνατον ἱκανὴν ὑπελάμβανον λήψεσθαι τιμωρίαν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς ἐπήρειαν. δεινότερα γὰρ θανάτου τοὺς μὲν ἄνδρας καὶ πατέρας εἰκὸς ἦν [n] πείσεσθαι, γυναικῶν ὕβρεις καὶ παρθένων αἰσχύνας ἀναλογιζομένους. ἀφ' ὧν ἡμῖν περιαιρετέον ἐστὶ τὴν ἐπίθετον καὶ συνήθη τοῖς συγγραφεῦσι τραγῳδίαν, μάλιστα μὲν διὰ τὸν τῶν παθόντων ἔλεον, ἔπειτα καὶ διὰ τὸ μηδένα τῶν ἀναγνωσκόντων ἐπιζητεῖν ἀκοῦσαι τὰ κατὰ μέρος, ἐν ἑτοίμῳ τῆς γνώσεως οὔσης. οἱ γὰρ μεθ' ἡμέραν ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν σφάττειν τολμῶντες τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας, οὐ προσδέονται τοῦ δηλώσοντος τί νύκτωρ ἔπραττον καθ' αὑτοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις, καὶ πῶς προσεφέροντο παρθένοις ὀρφαναῖς καὶ γυναιξὶν, ἐρήμοις μὲν οὔσαις τῶν [o] βοηθούντων, πεπτωκυίαις δ' ὑπ' ἐξουσίαν αὐτοκράτορα τῶν ἐχθίστων. Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, [p] δυεῖν ἡμερῶν διελθουσῶν, ἐπειδή ποτ' ἐπληρώθη τοῦ κατὰ τῶν πολιτῶν φόνου, τοὺς ζωγρηθέντας ἀθροίσας, Δεινοκράτην μὲν ἀφῆκε, διὰ τὴν προγεγενημένην φιλίαν, τῶν ἄλλων δὲ τοὺς μὲν ἀλλοτριώτατα διακειμένους ἀνεῖλε, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐφυγάδευσε.

Μετὰ δὲ ταῦτα συναγαγὼν ἐκκλησίαν, κατηγόρησε μὲν τῶν ἑξακοσίων καὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν προγεγενημένης ὀλιγαρχίας· καθαρὰν δὲ φήσας τὴν πόλιν πεποιηκέναι τῶν δυναστεύειν ἐπιχειρούντων, [q] ἀπε- 658. φαίνετο τῷ δήμῳ τὴν αὐτονομίαν εἰλικρινῆ παραδιδόναι, καὶ βούλεσθαι ποτὲ τῶν πόνων ἀπολυθεὶς ἰδιωτεύειν, ἴσος ὢν πᾶσι. καὶ ταῦτα λέγων, τὸ μὲν χλαμύ-

necem illorum machinari. Nam pars fores atriorum effringere: pars ſcalis in culmina adſcendere: nonnulli cum defenſantibus ſeſe de tectis dimicare. Imo nec ad fana elapſis ſupplex Deorum imploratio incolumitatem praebebat; Sed pietas erga Deos hominum crudelitati ſuccumbebat. Atque haec in patria Graeci adverſus Graecos, propinqui in propinquos, pacis tempore haud naturam, haud foedera, haud Deos reveriti, patrare audebant. Ob quae nemo, non modo amicus, ſed etiam plane hoſtis, quicunque etiam fuerit, moderato ſaltem animo praeditus, illam afflictiſſimorum ſortem non commiſereretur.

Olymp. cxv. iv.

8. Omnes ubique portae clauſae: Et plus quam millia quatuor uno die interfecti; ob hoc tantum criminis, quod plus, quam alii, gratiae haberent. Ex illis qui fuga ſibi conſulebant, nonnulli, dum curſum ad portas intendunt, capiuntur: alii, qui de muris ſe dejecerant, in urbes vicinas evadunt. Quidam, de muris inconſiderantius prae metu deſilientes, in praeceps ruunt. Multitudo autem e patria ejectorum ſupra VI. millia erat: quorum plerique ad Agrigentinos profugerunt: ubi, qua conveniret, humanitate ſunt excepti. Agathoclis interim factio, totum diem lanienae civium inſumens, nec a petulantia & flagitiis in ſexum foemineum abſtinet, ſed dignam ſe ultionem de illis, qui necem evaſerant, exacturos, arbitrantur; ſi cognatos eorum quam contumelioſiſſime tractent. Ipſa enim morte acerbiora paſſuros, conſentaneum erat, ſi uxorum & virginum ſtupra per contumeliam illata conſiderarent. A quibus removenda nobis eſt adjectitia familiariſque ſcriptoribus aliis Tragoedia, maxime propter tam horrenda perpeſſorum commiſerationem: & quia lectorum nemo ſingulorum deinceps expoſitionem requirit, cum in promtu illorum ſit cognitio. Qui enim clara diei luce per vicos & in foro prorſum innocentes mactare audent, ſcriptore non opus habent, qui quid intra domos ſoli noctu peregerint, ut & quo pacto ſe erga virgines orbas, & mulieres, omni praeſidio deſtitutas, inque plenariam inimiciſſimorum hominum poteſtatem prolapſas, geſſerint, declaret. Agathocles vero per biduum popularium caede exſatiatus, captivorum multitudine coacta, Dinocratem ob priſtinam amicitiam dimittit. Sed de caeteris maxime ſibi infenſos tollit: reliquos exſilio multat.

9. Poſt concione advocata, ſexcentos, & paucorum domininatum, quem foverant, criminatur, 675. ſeque urbem ab illis, qui principatum affectarent, perpurgaſſe, confirmans, ſinceram populo libertatem ſe reddere, ac laboribus nunc exſolutum privatam agere vitam deinceps velle, aequalem omnibus, oſtendit. Atque haec dicens chlamydion (pa-

---

[h] Αὐλίους Reg. ſec. [i] Ἀσέβεια Baſil. [k] Χαρίεντες Reg. 1. [l] Αὑτοὺς Reg. 2. Baſil. [m] Ἀλλόμενοι Leid. [n] Πείθεσθαι ora Steph. Leid. Reg. 1. [o] Βοηθησόντων Baſil. Vat. [p] Δυοῖν Reg. 2. Baſil. Leid. Δυεῖν alii. [q] Ἀπέφηνε Reg. 1.

Τὰς ἰδίας οἰκετείας ἐκπεπορθηκότες] Adſtipulor *Stephano*. Statim αὐλείους θύρας vocat, quae ipſo aedium in veſtibulo erant. *Philo Jud.* de Congreſs. Quaer. Erud. Cauſſ. p. 425. ὥσπερ γὰρ ἐν ταῖς μεγάλαις οἰκίαις ΑΥΛΕΙΟΙ πρόκεινται κλισιάδες, ἐν δὲ πόλεσι τὰ προάστεια, δι' ὧν εἴσω βαδίζειν ἔστιν. *Harpocration*, Αὔλειος, ἡ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ πρώτη θύρα τῆς οἰκίας. Ubi *Valeſium* vide & ad *Euſeb.* L. IV. Vit. Conſtant. C. 7. atque ad *Evagrium* H. Eccleſ. L. IV, 1. P. Weſs.

22. *Πρὸς τοὺς Ἀκραγαντίνους*] Conſule cap. 70. inferius. P. Weſs.

32. *Καὶ συνήθη τοῖς συγγραφεῦσι τραγῳδίαν*] *Δεινοπάθειαν* ut *Suidas* explicat, ſive tragicam & cum indignatione conjunctam deſcriptionem. Vide *Severianum* Or. VI. de Mundi Creat. T. VI. p. 499. B. operum *Jo. Chryſoſtomi.* P. Weſs.

39. *Ἔπραττον καθ' αὑτοὺς*] Ultimas voces in Latinis neglexerat Interpres. *Soles ſeorſimque agentes* exprimunt, ut alias dictum eſt. Conf. Cl. *Lamb. Bos* Animadv. C. 4. P. Weſs.

45. *Δεινοκράτην μὲν ἀφῆκε*] Fuit Dinocrates exſulum deinde dux, multumque negotii tyranno faceſſivit, quamquam & ipſe praevaricator ac tyrannidis cupidus. Vide infra C. 104. & L. XX, 80. Ad eum referunt nummum Syracuſanum, ΔΕΙΝΟ. inſcriptum, *L. Begerus* Theſ. Brand. T. 1. p. 298. & *Sig. Havercampus* in *Parutae* Num. p. 1050., conjectura non admodum certa. P. Weſs.

55. *Τὸ μὲν χλαμύδιον ἐκδὺς περιέσπασε*] Non multum diſſi-

Olymp. cxv. iv. (paludamentum) ſibi detrahit, & pallio injecto diſcedit, unum ex plebe ſe eſſe oſtentans. Hoc ideo agebat, ut popularem ſe fore ſimularet: certus interim, plurimos in concione illa nefariorum ſcelerum participes eſſe: ideoque nunquam velle, ut imperatoris munus alteri cuipiam tradatur. Repente igitur, qui oppreſſorum bona diripuerant, ne ipſos deſtitueret, verum curam omnium in ſe reciperet, vociferari. Ille primum loco ſe continere: poſtea multitudine inſtante acrius, ſummi ducis munus ſe quidem ſuſcipere dixit: verum cum nullo ſe collega ſummae rei praefuturum. Non enim ferre poſſe, ut, quae caeteri contra leges egerint, de his ipſe, propter ejusdem muneris adminiſtrationem, juxta leges rationem reddat. Ubi plebs in unius imperium illius conſenſit, dux cum plenaria poteſtate per ſuffragia creatur: & in reliquum manifeſte dominans civitatis curam geſſit. De Syracuſanis autem adhuc integris, pars metu ad patientiam adigebantur, pars viribus plebis ſuperati, inimicitias in vanum prae ſe ferre non audebant. Interim multi pauperes & obaerati mutationem hanc lubenter ſunt amplexi. Nam Agathocles in concione novis ſe tabulis aes alienum deciſurum, & agros donaturum egenis, promiſerat. Quibus perſunctus, necare aut plectere dehinc aliquos ſuperſedit. Quin in contrarium mutatus, clementem ſe plebi exhibuit: multoſque beneficiis, nec paucos promiſſis, erigens, omnes autem verborum blandimentis populariter illectans, favorem haud mediocrem ſibi conſcivit. Et licet tantum jam principatum obtineret: tamen neque diadema ſumſit, neque ſtipatoribus ſe muniit, neque difficilem ad ſe aditum praebere voluit. Quae pleriſque omnibus in more tyrannis poſita ſunt. Reditibus etiam, armorumque & telorum confectioni operam dedit. Ad priores inſuper naves longas, compaginavit alias. Ex pagis denique & oppidis mediterraneis pleraque ditioni ſuae adjecit. Atque in hoc tum ſtatu res Sicilienſium erant.

10. Per Italiam interim Romani jam nonum cum Samnitibus annum belligerabantur. Et ante hac quidem magnis inter ſe viribus decertarant, ſed tunc incurſatis hoſtium ſuorum agris, nihil egregium memoriaque admodum dignum peragebant: Caſtellorum tantum oppugnationi ac depopulationi terrae immorabantur continuo. In Apulia tamen Dauniam vaſtarunt univerſam, & ſubactis Canuſiis obſides ab iisdem acceperunt. Duae praeterea tribus adjectae caeteris Falerina & Uſentina ſunt. Haec dum geruntur, Crotoniatae cum Brutiis tranſigunt: ſed bello cum civibus, pro-

δίον [r] ἑαυτοῦ περιέσπασε, τὸ δ' ἱμάτιον μεταλαβὼν ἀπῄει, τῶν πολλῶν ἑαυτὸν ἀποδείξας ἕνα. ταῦτα δ' ἔπραττε, τὸ δημοτικὸν ὑποκρινόμενος, καὶ σαφῶς εἰδὼς τοὺς πλείους τῶν ἐκκλησιαζόντων μετεσχηκότας τῶν ἀσεβημάτων, καὶ διὰ τοῦτο μηδέ ποτ' ἂν βουληθέντας ἄλλῳ τὴν στρατηγίαν ἐγχειρίσαι· [s] εὐθὺς γοῦν οἱ διαπεφορηκότες τὰ τῶν ἠτυχηκότων ἐβόων μὴ καταλιπεῖν ἑαυτοὺς, ἀλλὰ προσδέξασθαι τὴν τῶν ὅλων ἐπιμέλειαν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίαν εἶχεν, εἶτα τοῦ πλήθους βιαιότερον ἐγκειμένου, προσδέξασθαι μὲν ἔφησε τὴν στρατηγίαν, μὴ μέντοιγε μετ' ἄλλων ἄρξειν. οὐ γὰρ ὑπομένειν, ἂν ἕτεροι παρανομήσωσι, τούτων αὐτὸν συνάρχοντα λόγον ἀποδιδόναι κατὰ τοὺς νόμους. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ πλήθους μοναρχεῖν, οὗτος μὲν ἐχειροτονήθη στρατηγὸς αὐτοκράτωρ, καὶ τὸ λοιπὸν φανερῶς ἐδυνάστευε, καὶ τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο. τῶν δ' ἀκεραίων Συρακουσίων οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον ἠναγκάζοντο χαρίζειν, οἱ δὲ, ὑπὸ τοῦ πλήθους κατισχυόμενοι, τὴν ἔχθραν εἰς κενὸν οὐκ ἐτόλμων ἐνδείκνυσθαι· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἀπόρων καὶ καταχρέων ἀσμένοι τὴν μεταβολὴν προσεδέξαντο. ἐπηγγέλλετο γὰρ Ἀγαθοκλῆς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς ποιήσασθαι, καὶ τοῖς πένησι χώρας [t] δωρήσασθαι. Ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, τοῦ μὲν ἔτι φονεύειν ἢ κολάζειν τινὰς ἀπέστη· μεταβαλόμενος δ' εἰς τοὐναντίον, εὐγνωμόνως τοῖς πλήθεσι προσεφέρετο. καὶ πολλοὺς μὲν εὐεργετῶν, οὐκ ὀλίγους δ' ἐπαγγελίαις μετεωρίζων, πάντας δὲ λόγοις φιλανθρώποις δημαγωγῶν, οὐ μετρίας ἀποδοχῆς ἐτύγχανεν. ἔχων δὲ τηλικαύτην δυναστείαν, οὔτε διάδημα ἀνέλαβεν, οὔτε δορυφόρους εἶχεν, οὔτε δυσεντευξίαν ἐζήλωσεν, ἅπερ εἰώθασι ποιεῖν σχεδὸν ἅπαντες οἱ τύραννοι· ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῶν προσόδων, καὶ τῆς τῶν ὅπλων καὶ βελῶν παρασκευῆς. ἔτι δὲ πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις μακραῖς ναυσὶν ἑτέρας ἐναυπηγήσατο· [v] προσκατελάβετο δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ μεσογείῳ χωρίων καὶ πόλεων τὰς πλείστας· καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμαῖοι μὲν ἔνατον ἔτος ἤδη διεπολέμουν πρὸς Σαμνίτας· καὶ κατὰ μὲν τοὺς ἔμπροσθεν χρόνους μεγάλαις δυνάμεσιν ἦσαν [x] διηγωνισμένοι· τότε δὲ εἰς τὰς πολεμίας εἰσβολὰς ποιούμενοι [y] χώρας, μέγα μὲν οὐδὲν οὐδὲ μνήμης ἄξιον διεπράξαντο, διετέλουν δὲ τοῖς τε φρουρίοις προσβολὰς ποιούμενοι, καὶ τὴν χώραν λεηλατοῦντες. ἐπόρθησαν δὲ καὶ τῆς Ἀπουλίας τὴν Δαυνίαν πᾶσαν. καὶ προσαγαγόμενοι [z] Κανυσίους, ὁμήρους παρ' αὐτῶν ἔλαβον. προσέθηκαν δὲ καὶ δύο φυλὰς ταῖς προϋπαρχούσαις, τήν τε Φαλερίναν καὶ τὴν [a] Ὠφεντίναν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Κροτωνιᾶται πρὸς μὲν Βρεττίους διελύσαντο, πρὸς δὲ τοὺς ἐκπεπτωκότας 659

---

[r] 'Αὐτοῦ Baſil. Reg. 2. [s] 'Εὐθὺ Baſil. Reg. 2. [t] Δωρήσεσθαι Baſil., quod congruum foret, ſi & ποιήσεσθαι legeretur. [v] Προσελάβετο Baſil. [x] Διηγωνισμένοι Reg. 1. Διαγωνισμένοι Leid. Paullo ante Σαυνίτας Reg. 2. [y] Omittit Reg. 2. Vrorr. notavitque aſteriſco Steph. In Baſil. omnia uſque ad ποιούμενοι culpa librarii deſunt. [z] Καυσίους Reg. 1. Leid. & Sigon. in Livii L. ix, 20. [a] 'Ωφεντίναν ſolus Reg. 1. alii omnes 'Ωφεντ. ſicuti & Φαλερίναν.

mile Gelonis, ſed viri melioris, inſtitutum deſcripſit Auctor L. xi, 26. P. Wess.

70. Οὗτος μὲν ἐχειροτονήθη] Ferri utcunque vulgatum poteſt: praeoptarem tamen, mei ſi res eſſet arbitrii, οὕτως μέν. P. Wess.

75. Τὴν ἔχθραν εἰς κενὸν — ἐνδείκνυσθαι] Fruſtra nulloque profectu. S. Paullus Epiſt. ad Philipp. ii, 16. οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. Heliodorus L. x. pag. 502. τῶν σπουδῶν ἀκρατῶν σπαρασσόμενον καὶ εἰς κενὸν ἀερομαχοῦντα, quod poſterius luctatorum & pugilum eſt, cum verberant ictibus auras, aut, ut Seneca loquitur Quaeſt. Nat. L. vii, 14. quum manus exercent & in ventum jactant brachia. P. Wess.

82. Καὶ πολλοὺς μὲν εὐεργετῶν &c.] Firmat Polybius, Agathoclem referens conſtabilita tyrannide, πάντων ἡμερώτατον δοκεῖν γεγονέναι καὶ πρᾳότατον Excerpt. p. 1383. P. Wess.

87. Ἅπερ εἰώθασι ποιεῖν σχεδὸν ἅπαντες οἱ τύραννοι] Bene Claudianus de iv. Coſ. Honor. v. 290.

—— —— —— ſors iſta tyrannis
Convenit: invideant claris fortesque trucident,
Muniti gladiis vivant, ſeptique venenis,
Ancipites habeant arces. ——

Confer Jo. Stobaeum Tit. xlvii. P. Wess.

95. Ῥωμαῖοι — διεπολέμουν πρὸς Σαμνίτας] De Samnitici belli duratione non admodum diſcordat Livius L. viii, 23. Ferri etiam Σαυνίτας ex Reg. ſec. poterat, quoniam plerumque ita gentem adpellant ἀπὸ τοῦ Σαυνίου Graeci, docente ad Strabon. L. v. p. 383. viro magno, niſi Euſtath. in Dionyſii Periegeſ. v. 375. Σαμνίτας Diodorum praeterea monuiſſet, & hi ad libri loquerentur. P. Wess.

2. Καὶ

τας τῶν πολιτῶν ὑπὸ τῆς δημοκρατίας, διὰ τὴν πρὸς Ἡρακλείδην καὶ Σωσίστρατον κοινωνίαν (περὶ ἧς ἐν τῇ [b] πρὸ ταύτης βίβλῳ τὰ κατὰ μέρος διήλθομεν) δεύτερον ἔτος ἤδη πολεμοῦντες, Πάρωνα καὶ Μενέδημον ἄνδρας ἐπιφανεῖς στρατηγοὺς ἐχειροτόνησαν. οἱ δὲ φυγάδες ἐκ Θουρίων ὁρμήσαντες καὶ προσλαβόντες μισθοφόρους τριακοσίους, ἐπεχείρησαν μὲν νυκτὸς παρεισπίπτειν εἰς τὴν πατρίδα, ἀποκρουσθέντες δ' ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν, κατεστρατοπέδευσαν ἐπὶ τῆς μεθορίου τῆς Βρεττίων χώρας· μετ' ὀλίγον δὲ τῆς πολιτικῆς δυνάμεως ἐπελθούσης [c] πολλαπλασίου, πάντες μαχόμενοι κατεσφάγησαν. Ἡμεῖς δὲ ἐπεὶ τὰ περὶ Σικελίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν [d] διεληλύθαμεν, διαβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Εὐρώπης.

Κατὰ γὰρ τὴν Μακεδονίαν, Εὐρυδίκη τῆς βασιλείας προεστηκυῖα, καὶ πυνθανομένη τὴν Ὀλυμπιάδα παρασκευάζεσθαι πρὸς τὴν κάθοδον, πρὸς μὲν Κάσσανδρον εἰς Πελοπόννησον ἀπέστειλε βιβλιαφόρον, ἀξιοῦσα βοηθεῖν τὴν ταχίστην. τῶν δὲ Μακεδόνων τοὺς [e] πρακτικωτάτους ἀνακαλουμένη δωρεαῖς καὶ μεγάλαις ἐπαγγελίαις, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις κατεσκεύαζε. Πολυσπέρχων δὲ δύναμιν ἤθροισε, προσλαβόμενος Αἰακίδην τὸν Ἠπειρώτην, καὶ [f] κατήγαγεν Ὀλυμπιάδα μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου παιδὸς ἐπὶ τὴν βασιλείαν. ἀκούσας οὖν Εὐρυδίκην ἐν Εὐίοις τῆς Μακεδονίας οὖσαν μετὰ τῆς δυνάμεως, ὥρμησεν ἐπ' αὐτὴν, σπεύδων μιᾷ μάχῃ κρῖναι τὰ πράγματα. ἀντιταχθέντων δ' ἀλλήλοις τῶν στρατοπέδων, οἱ Μακεδόνες, ἐντραπέντες τὸ τῆς Ὀλυμπιάδος ἀξίωμα, καὶ τῶν εὐεργεσιῶν ἀναμιμνησκόμενοι τῶν Ἀλεξάνδρου, μετεβάλοντο. Φίλιππος μὲν οὖν [g] βασιλεὺς εὐθὺς ἥλω μετὰ τῆς θεραπείας· ἡ δ' Εὐρυδίκη μετὰ Πολυκλέους ἑνὸς τῶν συμβούλων εἰς Ἀμφίπολιν ἀποχωροῦσα συνελήφθη. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον Ὀλυμπιὰς τῶν βασιλικῶν σωμάτων κυριεύσασα, καὶ χωρὶς κινδύνων τὴν βασιλείαν παραλαβοῦσα, [h] τὴν εὐτυχίαν οὐκ ἤνεγκεν ἀνθρωπίνως· ἀλλὰ τήν τ' Εὐρυδίκην καὶ τὸν

660. ἄνδρα Φίλιππον τὸ μὲν πρῶτον εἰς φυλακὴν καταθεμένη, κακουχεῖν ἐπεχείρησε. περιοικοδομήσασα γὰρ αὐτῶν ἐν βραχεῖ τόπῳ τὰ σώματα, διὰ μιᾶς στενῆς ὑποδοχῆς ἐχορήγει τὰ [i] ἀναγκαῖα. ἐπὶ πολλὰς δ' ἡμέρας παρανομήσασα τοὺς ἀτυχοῦντας, ἐπειδὴ παρὰ τοῖς Μακεδόσιν ἠδόξει, διὰ τὸν πρὸς τοὺς πάσχοντας ἔλεον, τὸν μὲν Φίλιππον προσέταξε Θρᾳξί τισιν [k] ἐκκεντῆσαι, βασιλέα γεγενημένον ἓξ ἔτη καὶ μῆνας τέτταρας· τὴν δ' Εὐρυδίκην παρρησιαζομένην, καὶ βοῶσαν αὐτῇ μᾶλλον προσήκειν ἤπερ Ὀλυμπιάδι τὴν βασιλείαν, ἔκρινε μείζονος ἀξιῶσαι τιμωρίας. εἰσέπεμψεν οὖν αὐτῇ ξίφος, καὶ βρόχον, καὶ κώνειον, καὶ συνέταξε τούτων ᾧ βούλοιτο καταχρήσασθαι πρὸς τὸν θάνατον, οὔτε τὸ

pter conſpirationem cum Heraclide ac Soſiſtrato, (de qua proximo ante hunc libro ſpeciatim diſſeruimus) a populari ſocietate expulſis, in alterum nunc annum protracto, Paronem & Menedemum, viros illuſtres per ſuffragia praeficiunt. Interea exſules Thuriis profecti, mercenariis ad CCC. conductis, noctu in patriam irrumpere conantur. Sed a Crotoniatis repulſi, in Brutiorum confiniis caſtra ponunt. At exiguo poſt longe majore civium manu contra illos egreſſi, omnes inter pugnandum conciduntur. Nos Siciliae atque Italiae res exſecuti, ad reliquos Europae tractus ſermonem transferemus. 676.

Olymp. CXV. IV.

II. In Macedonia Eurydice regno praeſidens, ubi Olympiadem ad reditum ſe accingere reſcivit, tabellario ad Caſſandrum miſſo in Peloponneſum, rogat, ut quam celerrime opem ferat, & Macedonum graviſſimos muneribus promiſſiſque ingentibus evocatos, ad favendum ſuis partibus inducit. Interea Polyſperchon, adjuncto ſibi Aeacida Epirota, Olympiadem cum Alexandri filio in regnum reducit. Audienſque Eurydicen ad Evia Macedoniae cum exercitu verſari, uno praelio totum abſolvere negocium feſtinans, raptim in eam ducit. Jamque caſtra caſtris oppoſita erant: cum Olympiadis dignitatem reveriti Macedones, recordati Alexandri in ſe benefacta, mutarunt animos. Philippus ergo rex cum ſuo famulitio ſtatim capitur. Eurydice autem, cum Polycle, ex conſiliariis uno, Amphipolim regreſſa, poſtea comprehenditur. Hunc ad modum regiis potita corporibus Olympias, & citra periculum regnum adepta, fortunae proſperitatem non humaniter tulit. Sed Eurydicen & virum ejus Philippum, initio quidem in cuſtodiam traditos, male tractare inſtituit. Nam corpora illorum in loco perexiguo concluſit, ubi per unum tantum receptaculum, quod anguſtiſſimum erat, neceſſaria exhiberentur: Et per multos ita dies praeter jus & aequum in miſeros deſaeviit. Cum vero apud Macedones ob miſericordiam illorum erga afflictos, male audiret, Philippum Thracibus quibusdam configendum tradidit; Poſtquam VI. annos & IV. menſes rex fuerat. Eurydicen, quod linguam non contineret, & ſibi magis, quam Olympiadi regnum convenire, vociferaretur, majori afficiendam ſupplicio judicavit. Gladium igitur, & laqueum, cicutamque ei miſit cum optione, ut quocunque iſtorum mal-

---

[b] Πρὸ ἑαυτῆς Baſil. Vat. Mox οἱ στρατηγοὺς ἐχειρ. Reg. 1. nulla cauſſa. [c] Πολλαπλασίως Leid. [d] Διήλθομεν Leid. Reg. 1. [e] Πρακτικωτ. Reg. 2. πρακτικωτ. Baſil. [f] Κατῆγε Leid. Reg. 1. [g] Ὁ βασ. Reg. 2. [h] Τὴν βασιλείαν Baſil. [i] Δίαιτα Vat. Venet. Baſil. [k] Ἐκκεντῆσαι Baſil.

2. *Καὶ προσαγαγόμενοι Κανυσίαν*] Non moveor auctoritate earum ſchedarum, quae *Καυωνίαν* praeoptant. Vulgatum tuentur Graecorum pleri que & Latini, Vid. *Ph. Cluver.* Ital. Antiq. L. IV. p. 1221. De re ipſa ſic *Livius* L. IX, 20. *& ex Apulia Teanenſes Canuſinique, populationibus feſſi, obſidibus L. Plautio conſuli datis, in deditionem venerunt.* Tum poſt pauca: *Et duae Romae additae tribus, Ufentina ac Falerina.* Unde apertum cuivis erit, jure reſcriptam eſſe τὴν Ὠφεντίναν, quo modo & *Sigonius* citat ad eum *Livii* locum, legitimamque eſſe Φαλερίναν, ut ibidem *Sigonius* ex ſuo codice. P. Wess.

6. *Πρὸς τοὺς Βρεττίους διαπολεμοῦντες*] Vide obiter de eo bello loquentem cap. 4. hujus libri, & de Menedemo L. XXI, Eclog. IV. ubi Crotoniatarum tyrannum fuiſſe factum indicatur. P. Wess.

30. *Προσλαβόμενος Αἰακίδην τὸν Ἠπειρώτην*] Pyrrhi regis patrem, quem *Αἴακον Dexippus* & *Syncellus* perperam adpellant, apud *Pauſan.* L. I, 11. p. 27. & *Juſtin.* L. XIV, 5. P. Wess.

33. *Ἐν Εὐίοις τῆς Μακεδονίας*] De mendo cogitare noli. Meminit urbis in Daſſaretarum finibus poſitae *Ptolemaeus* L. III, 13. p. 93. P. Wess.

50. *Παρανομήσασα τοὺς &c.*] Malim εἰς τούς. H. Steph.

54. *Ἓξ ἔτη καὶ μῆνας τέτταρας*] *Juſtinus* ibid. ſex annis poſt Alexandrum potitum fuiſſe regno ait. Septem vero illi contribuunt *Porphyrius* & *Dexippus*, inchoatum, ut ſolent, pro abſoluto numerantes. Porro impotentis vetulae poſt reditum ex exſilio atrocem vindictam & nefariam in cognatos crudelitatem non praeteriit *Pauſanias* L. I, 25. & L. VIII, 7. Nimirum

——— ——— ——— Regnabit ſanguine multo,
Ad regnum quiſquis venit ab exſilio,

Olymp. CXV. IV. mallet, mortem ſibi conſciſceret, neque priſtinam tam inique oppreſſae dignitatem aeſtimans, neque ad communis fortunae commiſerationem ſe demittens. Idcirco eandem experta mutationem dignum crudelitate ſua exitum viſae habuit. Nam Eurydice, praeſente adhuc illo, qui attulerat, Deos comprecata, ut dona Olympiadi ſimilia obtingerent, maritum curatis vulneribus, pro ut tempus concedebat, obvelavit: & ſe ipſam de cingulo ſuſpendens, vitam abrupit, ita ut nec fortunae ſuae illacrymaret, nec ob magnitudinem calamitatum deprimi animum pateretur. His ita ſublatis, Nicanorem Caſſandri fratrem necavit, & ſepulcrum Iollae evertit, ulciſcens, uti jactitabat, Alexandri mortem. Tum e Caſſandri amicis centum Macedones delegit, quos omnes mactavit. Id genus factis immanibus dum animum explet, complures Macedonum ad deteſtandum cum odio hanc crudelitatem irritavit. Cuncti enim memores erant verborum Antipatri, quibus tanquam oraculo ſub exitum vitae praeceperat, ne mulierem regno praeceſſe ſinerent. Haec ergo ad illum adminiſtrata modum in Macedonia manifeſtam prae ſe mutationem ferebant.

12. In Aſia vero Eumenes, Argyraſpides ſecum habens Macedones, horumque ducem Antigenem, in pagis Babyloniae, qui Carae nominantur, hybernabat. Is miſſis ad Seleucum & Pythonem legatis, poſtulavit, ut auxilia regibus ſubminiſtrantes, communi ſecum bello Antigonum im-
677. pugnarent. Ex his Python Mediae, alter Babyloniae Satrapa deſignatus fuerat, cum ſecunda Satrapiarum diviſio fieret in Triparadiſo. Seleucus autem cum ſociis, ſe regibus quidem neceſſaria exhibiturum: ſed Eumenis imperata ut faceret, commiſſurum nunquam, cui publico Macedones concilio ſupplicium capitale irrogaſſent, reſpondit. Multisque in hanc ſententiam diſputatis, per legatum Antigenem & Argyraſpides, ut abdicarent imperio Eumenem, ſolicitarunt. Cum vero non acciperent poſtulata Macedones, collaudata ipſorum erga ſe propenſione, Eumenes, cum exercitu progreſſus, juxta Tigrin flumen caſtra poſuit, ut trecentis a Babylone ſtadiis abeſſet. Suſa autem contendere, propoſitum ipſi erat: quod in animo haberet, copias e provinciis ſuperioribus evocare, theſauriſque regiis uti, quando neceſſitas urgeret. Sed amnem tranſire cogebatur, propterea quod pabulationibus, & praedis agendis regio citerior jam depaſta eſſet, ulterior autem adhuc intacta largum exercitui commeatum ſuppeditare poſſet. Dumque navigia undique ad tranſitum con-

[l] προγεγενημένον ἀξίωμα τῆς παρανομουμένης ἐντραπεῖσα τὸ παθεῖν, οὔτε τῆς κοινῆς τύχης εἰς οἶκτον ἐλθοῦσα. τοιγαροῦν τῆς ὁμοίας μεταβολῆς τυχοῦσα, τῆς ὠμότητος ἀξίαν ἔσχε τὴν τοῦ βίου καταστροφήν. Εὐρυδίκη μὲν γὰρ κατευξαμένη, παρόντος τοῦ κομίσαντος, τῶν ὁμοίων δωρεῶν Ὀλυμπιάδα τυχεῖν, τὸν μὲν ἄνδρα περιέστειλεν, ἐπιμεληθεῖσα τῶν τραυμάτων, ὡς ποθ' ὁ καιρὸς συνεχώρει· ἑαυτὴν δ' ἀνακρεμάσασα τῇ ζώνῃ, κατέστρεψε τὸν βίον, οὔτε δακρύσασα τὴν ἑαυτῆς τύχην, οὔτε τῷ μεγέθει τῶν συμπτωμάτων ταπεινωθεῖσα. Ὀλυμπιὰς δὲ, τούτων διαφθαρέντων, ἀνεῖλε μὲν τὸν Νικάνορα τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κασσάνδρου, κατέστρεψε δὲ τὸν Ἰόλλου [m] τάφον, μετερχομένη, καθάπερ ἔφησε, τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον. ἐπέλεξε δὲ καὶ τῶν Κασσάνδρου φίλων τοὺς ἐπιφανεστάτους ἑκατὸν Μακεδόνας, οὓς [n] ἅπαντας ἀπέσφαξεν. ἐν τοιούτοις δὲ παρανομήμασι πληροῦσα τὸν ἑαυτῆς θυμὸν, ταχὺ πολλοὺς τῶν Μακεδόνων ἐποίησε μισῆσαι τὴν ὠμότητα. πάντες γὰρ ἀνεμιμνήσκοντο τῶν Ἀντιπάτρου λόγων, ὃς, καθάπερ χρησμῳδῶν, ἐπὶ τῆς τελευτῆς παρεκελεύσατο, μηδέποτε συγχωρῆσαι γυναικὶ τῆς βασιλείας [o] προστατῆσαι. τὰ μὲν οὖν κατὰ Μακεδονίαν τοῦτον τὸν τρόπον διοικηθέντα, πρόδηλον εἶχε τὴν ἐσομένην μεταβολήν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν, Εὐμένης μὲν ἔχων τοὺς ἀργυράσπιδας Μακεδόνας, καὶ τὸν ἀφηγούμενον αὐτῶν Ἀντιγένην, παρεχείμαζε μὲν τῆς Βαβυλωνίας ἐν ταῖς ὀνομαζομέναις Καρῶν κώμαις· πρὸς δὲ Σέλευκον καὶ Πύθωνα πρέσβεις ἀπέστειλεν, ἀξιῶν βοηθεῖν τοῖς βασιλεῦσι, καὶ μετ' αὐτοῦ συναγωνίσασθαι πρὸς Ἀντίγονον. τούτων δ' ὁ μὲν Πύθων τῆς Μηδίας, ὁ δ' ἕτερος τῆς Βαβυλωνίας Σατράπης ἀπεδέδεικτο, καθ' ὃν καιρὸν ἡ δευτέρα διαίρεσις ἐγενήθη τῶν Σατραπειῶν ἐν Τριπαραδείσῳ. οἱ δὲ περὶ Σέλευκον τοῖς μὲν βασιλεῦσιν ἔφασαν βούλεσθαι παρέχεσθαι χρείας, 661. Εὐμένει μέντοιγε μηδέ ποθ' ὑπομενεῖν ποιοῦντας τὸ προσταττόμενον, ὃν Μακεδόνες συνελθόντες κατέγνωσαν θάνατον· πολλὰ δὲ πρὸς ταύτην τὴν προαίρεσιν διαλεχθέντες, συνεξέπεμψαν παρ' αὐτῶν πρεσβευτὴν πρὸς [p] Ἀντιγένην καὶ τοὺς ἀργυράσπιδας, ἀξιοῦντες ἀφιστάναι τῆς ἡγεμονίας Εὐμένη. τῶν δὲ Μακεδόνων οὐ προσεχόντων τοῖς λόγοις, Εὐμένης, ἐπαινέσας αὐτῶν τὴν προθυμίαν, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ παραγενηθεὶς ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν, κατεστρατοπέδευσε, τῆς Βαβυλῶνος ἀπέχων σταδίους τριακοσίους· καὶ πρόθεσιν μὲν εἶχεν εἰς Σοῦσα ποιήσασθαι τὴν πορείαν, διανοούμενος τὰς ἐκ τῶν ἄνω Σατραπειῶν δυνάμεις μεταπέμψασθαι, καὶ τοῖς βασιλικοῖς θησαυροῖς χρήσασθαι πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας. ἠναγκάζετο δὲ τὸν ποταμὸν διαβαίνειν, διὰ τὸ τὴν μὲν κατόπιν χώραν προνενομεῦσθαι, [q] τὴν δὲ πέραν ἀκέραιον εἶναι, καὶ δαψιλεῖς δύνασθαι παρέχεσθαι τροφὰς τῷ στρατοπέδῳ. συναγαγόντος οὖν αὐ-

---

[l] *Προγεγενὸς Leid. Baſil.* [m] *Τάφρον Baſil.* [n] Omittit *Leid.* [o] *Προστατεῖν Leid. Reg.* 1. [p] *Ἀντιγόνην Baſil.* ſemper. *Ἀντιγένην* Cett. [q] *Τὴν δ' ἑτέραν ac. ora Steph. Reg.* 1. *Leid.* ſine cauſſa.

vere dixit incertus auctor apud *Sueton.* Tiber. C. 59. P. Wess.

65. *Τὸν μὲν ἄνδρα περιέστειλεν*] Interpretis *obvelavit* generalius eſt. Moritura regina morientis mariti corpus compoſuit, veſtibuſque involvit, ut fato functos ſolent. *Joſephus* Antiq. L. XIX, 4. 1. *καὶ γὰρ τὸν νεκρὸν παραλαβὼν τὸν Γαΐου, καὶ ἀναθέμενος ἐπὶ κλίνης καὶ* ΠΕΡΙΣΤΕΙΛΑΣ *ὡς ἐκ τῶν ἐνδεχομένων* &c. Auctor ipſe Excerpt. *Vales.* p. 282. *ἀναλέξας δὲ τὰ τοῦ σώματος ὀστᾶ καὶ φιλανθρώπως* ΠΕΡΙΣΤΕΙΛΑΣ *ἀπέπεμψε.* Haec de verbo. Fuit Eurydice, primitus *Adea* dicta, magni animi femina, Philippi neptis, filia Amyntae & Cynnes ſive Cynanes, armorum non imperita, uti docent *Arrian.* in *Photii* Biblioth. pag. 220. & *Polyaen.* L. VIII, 60. Confer doctiſſimos viros *Joach. Kuhnium* & *Jac. Perizon.* ad *Aeliani* Var. Hiſtor. L. XIII, 36. P. Wess.

72. *Κατέστρεψε δὲ τὸν Ἰόλλου τάφον*] Ajunt hoc demum tempore quorundam indicio fuiſſe cognitum, venenatam potionem Alexandro praebuiſſe Jollam, propterea que in mortui juvenis reliquias Olympiadem ſaeviiſſe: *Ἔτει δὲ ἕκτῳ* (a morte Alexandri) *φασὶ μηνύσεως γενομένης τὴν Ὀλυμπιάδα πολλοὺς μὲν ἀνελεῖν, ἐκρῖψαι δὲ τὰ λείψανα τοῦ Ἰόλλα τεθνηκότος, ὡς τούτου τὸ φάρμακον ἐγχέαντος. Plut.* in extrema Alexandri vita. P. Wess.

86. *Ἐν ταῖς ὀνομαζομέναις Καρῶν κώμαις*] Diceres propter Carrhas fuiſſe, mora Abrahami & Craſſi clade nobilitatas, niſi illae L. XIX, 91. extra Babyloniam, uti erant, locarentur. P. Wess.

91. *Καθ' ὃν καιρὸν ἡ δευτέρα* &c.] Vide L. XVIII, 39. P. Wess.

99. *Πρὸς Ἀντιγένην*] Sic *Baſileae* vulgarunt, & melius: namque eum ad modum vocabulum id *Diodorus* terminare adſuevit; neque praeter morem ille, de quo *Demetrius* περὶ Ἑρμην. ſect. CLXXVII. P. Wess.

15. Ἔτι δὲ — περὶ τοῦ ὢν] Repono περῶν. H. Steph.

Ἔτι

αὐτοῦ πλοῖα πανταχόθεν πρὸς τὴν διάβασιν, οἱ περὶ Σέλευκον καὶ Πίθωνα κατέπλευσαν δυσὶ μὲν τριήρεσι, κοντωτοῖς δὲ πλείοσιν. [r] ἔτι γὰρ τὰ σκάφη ταῦτα περὶ γῆν ἦν ἐκ τῶν ὑπ' Ἀλεξάνδρου ναυπηγηθέντων περὶ Βαβυλῶνα.

Ταῦτα δὲ προσαγαγόντες πρὸς τὴν ἔκβασιν, πάλιν ἐπεχείρουν τοὺς Μακεδόνας πείθειν ἀποστῆσαι τὸν Εὐμενῆ τῆς στρατηγίας, καὶ μὴ προάγειν καθ' αὑτῶν ἄνδρα ξένον, καὶ πλείστους [s] Μακεδόνας ἀνῃρηκότα. οὐδενὶ δὲ τρόπῳ τῶν περὶ τὸν Ἀντιγένην πειθομένων, οἱ περὶ Σέλευκον προσπλεύσαντες πρός τινα διώρυγα παλαιὰν, ἀνέρρηξαν τὴν ἀρχὴν αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ χρόνου συγκεχωσμένην. περικλυσθείσης δὲ τῆς τῶν Μακεδόνων στρατοπεδείας, καὶ πάντη τοῦ συνεχοῦς τόπου λιμνάσαντος, ἐκινδύνευσεν ἅπαν ἀπολέσθαι τὸ στρατόπεδον [t] ὑπὸ τῆς πλήμης. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἔμειναν ἐφ' ἡσυχίας, ἀπορούμενοι πῶς χρηστέον τοῖς πράγμασι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ παρασκευασάμενοι τὰ κοντωτὰ πλοῖα, περὶ τριακόσια τὸν ἀριθμὸν ὄντα, διεβίβασαν τὸ κράτιστον τῆς δυνάμεως, οὐδενὸς παρενοχλοῦντος κατὰ τὴν ἔκβασιν. οἱ γὰρ περὶ Σέλευκον ἱππεῖς μόνον εἶχον, καὶ τούτους πολὺ τοῖς ἀριθμοῖς λειπομένους τῶν ἐναντίων. νυκτὸς δὲ ἤδη καταλαμβανούσης, Εὐμενὴς μὲν ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῆς ἀποσκευῆς, πάλιν εἰς τοὐπίσω διεβίβασε τοὺς Μακεδόνας. εἰσηγησαμένου δέ τι-662.νος τῶν ἐγχωρίων, ἐπεβάλετο τινα τόπον ἀνακαθαίρειν, δι' οὗ ῥᾴδιον ἦν ἀποτρέψαι τὴν διώρυγα, καὶ βάσιμον κατασκευάσαι τὴν πλησίον χώραν. ἃ δὴ συνιδόντες οἱ περὶ Σέλευκον, καὶ βουλόμενοι τὴν ταχίστην αὐτοὺς ἐκ τῆς ἰδίας Σατραπείας ἀπαλλάξαι, πρέσβεις ἀπέστειλαν ὑπὲρ ἀνοχῶν, συγχωρήσαντες τὴν διάβασιν. εὐθὺς δὲ καὶ βιβλιαφόρους ἀπέστειλαν πρὸς Ἀντίγονον εἰς Μεσοποταμίαν, ἀξιοῦντες ἥκειν τὴν ταχίστην μετὰ τῆς δυνάμεως, πρὶν ἢ καταβῆναι τοὺς Σατράπας μετὰ τῶν δυνάμεων. Εὐμενὴς δὲ διαβὰς τὸν Τίγριν, καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Σουσιανὴν, εἰς τρία μέρη διεῖλε τὴν δύναμιν, διὰ τὴν τοῦ σίτου σπάνιν. ἐπιπορευόμενος δὲ τὴν χώραν κατὰ μέρος, σίτου μὲν παντελῶς ἐσπάνιζεν, ὄρυζαν δὲ καὶ σήσαμον καὶ φοίνικα διέδωκε τοῖς στρατιώταις, δαψιλῶς ἐχούσης τῆς χώρας τοὺς τοιούτους καρπούς. πρὸς δὲ τοὺς ἐν ταῖς ἄνω Σατραπείαις ἡγεμόνας ἦν μὲν καὶ πρότερον ἀπεσταλκὼς τὰς παρὰ τῶν βασιλέων ἐπιστολὰς, ἐν αἷς ἦν γεγραμμένον πάντα πειθαρχεῖν Εὐμένει, καὶ τότε δὲ βιβλιαφόρους ἀπέστειλεν, ἀξιῶν ἀπαντᾶν εἰς τὴν Σουσιανὴν ἅπαντας μετὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων. καθ' ὃν δὴ χρόνον συνέβη κἀκείνους ἠθροικέναι τὰ στρατόπεδα, καὶ συνδεδραμηκέναι πρὸς ἀλλήλους δι' ἑτέρας αἰτίας, [v] ὑπὲρ ὧν ἀναγκαῖον προειπεῖν.

[x] Πίθων Σατράπης μὲν ἀπεδέδεικτο Μηδίας, στρατηγὸς δὲ τῶν ἄνω Σατραπειῶν ἁπασῶν, [y] γενό-

quirit, Seleucus & Pytho triremibus duabus & compluribus aliis, quae contis agitantur, navigant. Nam hae naves adhuc in terra remanſerant ex illis, quas Alexander Babylone conſtruxerat.

Olymp. CXV. IV.

13. His ad trajectus locum appulſis, denuo Macedonibus perſuadere nituntur, ut Eumeni imperium abrogent, nec contra ſe provehant hominem peregrinum, & qui Macedonum compluribus necis auctor exſtitiſſet. At cum nullo Antigenes pacto ſibi perſuadere ſineret, Seleuciani ad foſſam quandam veterem ſubvecti, principium ejus, longinquitate temporis obſtructum, dirumpunt. Macedonum igitur caſtra inundant: & totus ille tractus undique ſtagnat: adeo ut in periculum internecionis per eluvionem illam, exercitus veniret. Illum ergo diem quieti permanebant, quomodo his rebus conſulendum eſſet ambigentes. Poſtridie vero navigiis quae contis impelluntur adhibitis, (erant autem numero ccc.) praecipuum exercitus robur, nemine tranſitum interturbante, transportant. Seleucus enim equitatum ſolummodo, verum longe inferiorem numero adverſariis, penes ſe habebat. Jamque nox appetebat: cum Eumenes de impedimentis anxius retro Macedones iterum tranſmittit: & docente quodam indigena, locum quendam purgare inſtituit, qua foſſam divertere, ac meabilem reddere tractum vicinum, facile erat. Quo Seleucus animadverſo, cum illos e Satrapia ſua quam primum excedere cuperet, de induciis legatos mittit, liberumque illis tranſitum permittit. Sed e veſtigio miſſis ad Antigonum in Meſopotamiam tabellariis, ut quam citiſſime cum exercitu veniat, antequam Satrapae cum ſuis copiis deſcenderint, ipſum orat. Eumenes autem Tigrin tranſgreſſus, ut in Suſianam pervenit, exercitum in tria agmina, propter frumenti penuriam, diviſit. Et ſic tripartitum per regionem iter habens, tritici magnam ſentit inopiam: Oryzam igitur ſeſamumque ac fructus palmae, quibus regio illa abundabat, inter milites diſtribuit. Quanquam vero jam antea regum literas ad ſuperiorum praefectos Satrapiarum perferendas curarat: tamen etiam tunc mittit tabellarios, rogatum, ut cum ſuis quiſque copiis in Suſiana occurrerent omnes. Quo tempore contigerat, ut & ipſi exercitus haberent congregatos, interque ſe coirent alias ob cauſas. De quibus hic aliquid praemitti neceſſum eſt.

14. Pytho totius Mediae Satrapes, & dux Provinciarum omnium ſuperiorum deſignatus erat, na- 678.
tione

---

[r] Ἦσαν δὲ τὰ σκ. ταῦτα τῶν παρ' Ἀλεξ. *Steph. marg. Reg.* 1. non diſſentiente *Leid.* [s] Μακεδόνων in ora *Steph.* & *Baſil.* [t] Οὐ μὴν ἀλλ' ὑπὸ τῆς πλήμης (πλήμμης *Reg.* 1. πλήμμυρας *Leid.*) ὀλίγου, ὑπάρχοντες ἐκπεπληγμένοι τὸ παράδοξον. ἐκείνην μὲν ora *Steph. Leid. Reg.* 1. [v] Ὅπερ ἀναγκ. *Baſil.* [x] Πίθων *Reg.* 1. Παίθων *Leid.* Cett. Πίθων. [y] Γενόμενος, Παρθυαίας Φιλώταν μὲν *Reg.* 1. γενόμενος, Φιλώταν μὲν τῆς Παρθυαίας στρατηγὸν *Leid.* In *Veneto* γενόμενος Παρθυαῖος, at *Vat.* γενο Παρθυαίας.

Ἔτι γὰρ τ. σκ. τ. περὶ γῆν ἦν] Libens viro doctiſſimo ſubſcribo. Alioqui ex ſchedis ἦσαν δὲ τὰ σκάφη ταῦτα τῶν παρ' Ἀλεξάνδρου rectius fuerit. P. Wess.

27. Ἐκινδύνευσεν — τὸ στρατόπεδον ὑπὸ τῆς πλήμης &c.] Nihil hinc demuto. Quae *Codd.* aliqui offerunt, modo leviter adjuves, ſententiam dant minime malam, nec meliorem tamen. Liquet autem Eumenem inſidiis his ad Tigrin flumen fuiſſe circumventum: proinde ſecum ipſe diſſentit Auctor, propter Euphratem eas inſtructas memorans ſuperioris libri cap. 73. P. Wess.

50. Διὰ τὴν τοῦ σίτου σπάνιν] Id miror vehementer. In Suſiana frumenti uberrimus erat proventus, ſaepeque terra centeſimam frugem, non nunquam & ducenteſimam reddebat. Πολύσιτος δ' ἄγαν (Suſiane) ὥστε ἑκατοντάχουν δι' ὁμαλοῦ καὶ κριθὴν καὶ πυρὸν ἐκφέρειν, ἔστι δ' ὅτε καὶ διακοσιοντάχουν *Strabo* ait L. XV. p. 1063. C. P. Wess.

65. Γενό Παρθυαῖος, ὡς Φιλώταν &c.] Haec ſunt morboſa valde. Python genere Macedo domoque Eordenſis fuit, a Parthorum genere alieniſſimus. Teſtem huic rei fero *Arrianum* Ἀναβ. L. VI, 28. Deinde Philotas cui regioni praefuerit, tacetur abſurde; quam tamen Parthiam fuiſſe ex ſequentibus conficias. Atqui eam provinciam ſorte obtinuerat Philippus, quod praeter *Arrianum* in *Photii* Biblioth. pag. 223. indicavit *Diodorus* L. XVIII, 39. Ecquid ergo dubii ſupereſſe poteſt, dediſſe Auctorem στρατηγὸς — σατραπειῶν ἁπασῶν γενόμενος, Φίλιππον μὲν τῆς Παρθυαίας προϋπάρχοντα στρατηγὸν ἀν[illegible]. Scripſi
certe

Olymp. cxv. iv.

tione Parthus, qui Philotam ante hac ducem interemerat, fratremque ſuum Eudamum in locum illius ſuffecerat. Quo perpetrato, reliqui Satrapae omnes concurrere, ne ſimili modo tractarentur, veriti: quod turbulenti Python ingenii eſſet, magniſque ſe conatibus implicaret. Superatum igitur praelio, ubi magnam ejus militum partem conciderant, e Parthia hominem profligarunt. Ille quidem principio receptum in Media quaerebat. Sed brevi poſt Babylonem profectus, Seleucum, ut ſibi auxilium ferret, eaſdem ſpes amplexus, rogitabat. His ergo de cauſis poſtquam exercitus unum in locum contraxiſſent Satrapae, Eumenis tabellarii ad expeditas jam copias venere. Nobiliſſimus inter duces erat, & communi omnium ſcito imperium gerebat Peuceſtes, corporis quondam Alexandri cuſtos, & propter fortitudinem a rege evectus. Satrapiam vero tenuerat Perſidis per plures annos, magna apud indigenas gratia valens. Quam ob cauſam etiam Alexandrum ferunt huic ſoli ex Macedonibus indulſiſſe, ut Perſicam geſtaret ſtolam: cum hac ratione Perſis gratificari vellet, eoque morigeram ad omnia ſe gentem habiturum exiſtimaret. Aderant illi tum ſagittarii & funditores Perſici decies mille: & ex diverſis gentibus in Macedonicum adoptati ordinem ter mille: Equites autem ex Graecis & Thracibus ſexcenti: & ex Perſis plures quadringentis. Polemon autem Macedo, Carmaniae ſatrapes, in peditatu habebat cIↃ. IↃ. in equitatu IↃ. cc. Et Sibyrtius, Arachoſiae praeſes, mille peditum centumque ac ſedecim equites exhibuerat. Androbazus porro a Paropamiſadis (quam Satrapiam Oxyartes in poteſtate habebat) cum mille ducentorum peditatu, & quadringentorum equitatu miſſus erat. Staſander Ariae & Dranginae Satrapes, adjunctis ſibi Bactrianis, peditum habebat mille quingentos, equitum mille. Ex India venerat Eudamus cum IↃ. equitibus, tribus peditum millibus & cxx. elephantis. Quas feras poſt Alexandri obitum, Poro per dolum interfecto, nactus erat. Univerſim cum Satrapis congregata erant amplius xiix. millia peditum, & ſeptingenti, Equitum millia iv. & IↃc.

15. Hi cum in Suſianam ad Eumenianos perveniſſent, concionem publicam advocant, in qua ingens de ſummo imperio contentio exoritur. Peuceſtes enim ob multitudinem caſtra ejus ſectantium, & praerogativam ab Alexandro acceptam, ſe rerum ſummae praeficiendum cenſebat. Antigenes

Παρθυαῖος. ὃς Φιλώταν μὲν τὸν προϋπάρχοντα στρατηγὸν ἀπέκτεινε, τὸν δὲ αὑτοῦ ἀδελφὸν Εὔδαμον ἀντὶ τούτου κατέστησεν. Οὗ γενομένου, συνέδραμον οἱ λοιποὶ Σατράπαι πάντες, φοβηθέντες μὴ τὸ παραπλήσιον πάθωσιν, ὄντος τοῦ Πύθωνος κινητικοῦ, καὶ [z] μεγάλαις ἐπιβολαῖς περιβαλλομένου. περιγενόμενοι δὲ αὐτοῦ μάχῃ, καὶ πολλοὺς τῶν συναγωνισαμένων [a] ἀνελόντες, ἐξήλασαν ἐκ τῆς Παρθυαίας. κἀκεῖνος τὸ μὲν πρῶτον ἀνεχώρησεν εἰς Μηδίαν, μετ' ὀλίγον δ' εἰς τὴν [b] Βαβυλῶνα παραγενόμενος, παρεκάλει τὸν Σέλευκον βοηθεῖν αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῶν αὐτῶν ἐλπίδων. διὰ δὴ ταύτας τὰς αἰτίας τῶν ἄνω [c] Σατραπῶν συνηθροικότων [d] εἰς τὸ αὐτὸ τὰ στρατόπεδα, παρῆσαν οἱ παρ' Εὐμένους βιβλιαφόροι πρὸς ἑτοίμας τὰς δυνάμεις. ἦν δὲ τῶν ἡγεμόνων ἐπιφανέστατος μὲν καὶ κοινῷ δόγματι πάντων τὴν στρατηγίαν παρειληφὼς Πευκέστης, γεγενημένος Ἀλεξάνδρου σωματοφύλαξ, καὶ προηγμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως δι' ἀνδρείαν. Σατραπείαν δ' εἶχεν [e] ἔτη πλεῖστα τῆς Περσίδος, καὶ [f] μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχανε παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις. δι' ἃς αἰτίας φασὶ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον αὐτῷ μόνῳ Μακεδόνων συγχωρῆσαι Περσικὴν φορεῖν στολήν, χαρίζεσθαι βουλόμενον τοῖς Πέρσαις, καὶ διὰ τούτου νομίζοντα κατὰ πάντα ἕξειν τὸ ἔθνος ὑπήκοον. 663. εἶχε δὲ τότε Πέρσας τοξότας μὲν καὶ σφενδονήτας μυρίους, τοὺς δ' εἰς τὴν Μακεδονικὴν τάξιν καθωπλισμένους παντοδαποὺς τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ Ἕλληνας μὲν καὶ Θρᾷκας ἑξακοσίους, Πέρσας δὲ πλείους τῶν τετρακοσίων. Πολέμων δ' ὁ Μακεδών, Καρμανίας Σατράπης ἀποδεδειγμένος, εἶχε πεζοὺς μὲν χιλίους πεντακοσίους, ἱππεῖς δὲ ἑπτακοσίους· καὶ [g] Σιβύρτιος μὲν τῆς Ἀραχωσίας ἡγούμενος παρείχετο πεζοὺς μὲν χιλίους, [h] ἱππεῖς δὲ δέκα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἕξ. [i] Ἀνδρόβαζος δ' ἐκ Παροπαμισαδῶν, [k] τοῦ Ὀξυάρτου κυριεύοντος τῆς Σατραπείας, ἀπέσταλτο μετὰ πεζῶν μὲν χιλίων καὶ διακοσίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων. Στάσανδρος δ' ὁ τῆς Ἀρίας καὶ Δραγγινῆς Σατράπης προσειληφὼς καὶ τοὺς ἐκ τῆς Βακτριανῆς, εἶχε πεζοὺς μὲν χιλίους πεντακοσίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους. ἐκ δὲ τῆς Ἰνδικῆς Εὔδαμος παρεγένετο μεθ' ἱππέων μὲν [l] πεντακοσίων, πεζῶν δὲ [m] τρισχιλίων, ἐλεφάντων δὲ ἑκατὸν εἴκοσι· τὰ δὲ θηρία ταῦτα παρέλαβε μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν, δολοφονήσας [n] Πῶρον τὸν βασιλέα. οἱ δὲ πάντες μετὰ τῶν Σατραπῶν ἠθροίσθησαν, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν μυρίων ὀκτακισχιλίων ἑπτακοσίων, ἱππεῖς δὲ τετρακισχίλιοι ἑξακόσιοι.

Ἐπεὶ δὲ παρεγενήθησαν εἰς τὴν Σουσιανὴν πρὸς τοὺς περὶ τὸν Εὐμένη, συνήγαγον ἐκκλησίαν κοινήν, ἐν ᾗ πολλὴν συνέβη γενέσθαι φιλοτιμίαν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας. Πευκέστης μὲν γάρ, διά τε τὸ πλῆθος τῶν συναγωνιζομένων, καὶ διὰ [o] τὴν παρ' Ἀλεξάνδρου προαγωγήν, ἑαυτὸν ᾤετο δεῖν ἔχειν τὴν τῶν πάν-

---

[z] Μεγάλαις ταῖς ἐπιβολαῖς. περιγενόμενοι δ' αὐτοῦ μάχῃ Reg. 1. Leid. [a] Ἀνελόντες, ἐξήλασαν ἐκ τῆς σατραπείας. κἀκεῖνος εἰς Μηδίαν ἀνεχώρησεν Reg. 1. [b] Βαβυλωνίαν Steph. margo cum Leid. & Reg. 1. [c] Σατραπειῶν Reg. 2. Basil. [d] Ἐν ταὐτῷ Reg. 1. mox ἑτοίμως idem. Leid. tum ſtatim παρειληφὼς non male. [e] Ἔτη πλεῖστα Venet. Reg. 2. Basil. Vulgo τὴν πλείστην. [f] Μεγίστης ora Leid. Reg. pr. [g] Σιβύρτιος Venet. Vat. Reg. uterque & Basil. Male Edd. Σιβυρτίος. [h] Septem quae ſequuntur vocabula margo Reg. ſec. delenda monet. In Reg. 1. deſit δέκα. [i] Ἀνδρόβαζον ora Steph. Venet. Ἀνδρόβαζος Basil. [k] Ὁ Ὀξυάρτης Basil. [l] Τριακοσίων Steph. Leid. Reg. 1., qui paullo ante εἶχε πεζοὺς μὲν, ſatis probe. [m] Τριακοσίων Venet. Basil. [n] Πῶρον Basil. [o] Praepoſitio deſit in Basil.

certe libri ex magna parte hoc verum praeſtant. P. Wess.

71. Καὶ μεγάλαις ἐπιβολαῖς περιβαλλομένου] Si μεγάλαις ταῖς ἐπιβολαῖς ex Reg. pr. malueris, nihil reluctabor. Vulgatum non placet. Quae vero conſequuntur, proba ſunt. Vide Aelian. Hiſt. Var. L. xiv, 48. P. Wess.

78. Συνηθροικότων εἰς τὸ αὐτό] Ne move. Interpretes Alexandrini Nehem. iv, 8. συνήχθησαν ἅπαντες ἐπὶ τὸ αὐτό. S. Lucas A. A. ii, 1. ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. ubi diligentiſſimi Raphelii ex Polybio notas inſpice. P. Wess.

84. Σατραπείαν δ' εἶχεν ἔτη πλεῖστα τῆς Περσίδος] Revocavi ex Basil. & ſcriptis veriorem ſcripturam. Peuceſtae enim non major tantum Perſidis pars, ſed univerſa parebat, ut L. xviii, 39 traditum fuit: cujus quidem praefecturam cum ab Alexandro acceperit apud Arrian. Exp. Alex. L. vi, 28., juſtum utique eſt ἔτη πλεῖστα. P. Wess.

95. Πολέμων δ' ὁ Μακεδών] Imo vero Τληπόλεμος. Hoc nomine Carmaniae praefectum omnes deſcribunt. Vid. L. xviii, 39. & xix, 28. Arrian. Exp. L. vi, 27. &c. P. Wess.

97. Καὶ

πάντων ἡγεμονίαν. Ἀντιγένης [p] δέ, ὁ τῶν Ἀργυρασπίδων Μακεδόνων στρατηγός, ἔφη δεῖν δοθῆναι τὴν ἐξουσίαν τῆς αἱρέσεως τοῖς μετ' αὐτοῦ Μακεδόσι συγκαταπεπολεμηκόσιν Ἀλεξάνδρῳ τὴν Ἀσίαν, καὶ γεγονόσι διὰ τὰς ἀρετὰς ἀνικήτοις. Εὐμένης δέ, [q] φοβούμενος μὴ διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους στάσιν εὐχείρωτοι καταστῶσιν Ἀντιγόνῳ, συνεβούλευεν, ἕνα μὲν μὴ καθιστάναι ἡγεμόνα, πάντας δὲ τοὺς προκεκριμένους ὑπὸ τοῦ πλήθους Σατράπας καὶ στρατηγούς, εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν συνιόντας καθ' ἡμέραν βουλεύεσθαι κοινῇ περὶ τῶν συμφερόντων. ἐστάθη γὰρ Ἀλεξάνδρῳ τετελευτηκότι σκηνή, καὶ κατὰ ταύτην θρόνος, πρὸς ᾧ θύοντες εἰώθεισαν συνεδρεύειν περὶ τῶν κατεπειγόντων. πάντων δὲ διασημαινομένων τὸ ῥηθὲν ὡς συμ- 664. φέρον εἰρημένον, συνῆγε καθ' ἡμέραν συνέδριον οἷόν τινος δημοκρατουμένης πόλεως. μετὰ δὲ ταῦτα παρελθόντων αὐτῶν εἰς Σοῦσα, παρὰ τῶν θησαυροφυλακούντων Εὐμένης ἔλαβε χρημάτων πλῆθος, ὅσον ἦν ἱκανὸν εἰς τὰς χρείας. μόνῳ γὰρ τούτῳ διὰ τῶν ἐπιστολῶν οἱ βασιλεῖς [r] συντετάχεισαν διδόναι, καθότι ἂν αὐτὸς προαιρῆται. μισθοδοτήσας δὲ τοὺς Μακεδόνας εἰς ἓξ μῆνας, Εὐδάμῳ τῷ τοὺς ἐλέφαντας [s] κατάγοντι ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἔδωκε διακόσια τάλαντα, τῷ μὲν λόγῳ πρὸς τὰς τῶν θηρίων δαπάνας, τῷ δὲ ἔργῳ διὰ τῆς δωρεᾶς ταύτης θεραπεύων τὸν ἄνδρα· ᾧ γὰρ ἂν τῶν στασιαζόντων οὗτος προσθοῖτο, μεγίστην ἐποίει τὸ ῥοπήν, καταπληκτικῆς οὔσης τῆς τῶν θηρίων χρείας. τῶν δ' ἄλλων Σατραπῶν ἕκαστος ἔτρεφε τοὺς ἐκ τῆς ὑφ' ἑαυτὸν χώρας συνηκολουθηκότας. Εὐμένης μὲν οὖν ἐν τῇ Σουσιανῇ διατρίβων, ἀνελάμβανε τὴν δύναμιν. Ἀντίγονος δὲ παραχειμάσας ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, τὸ μὲν πρῶτον διενοήθη τοὺς περὶ τὸν Εὐμένη διώκειν ἐκ ποδός, πρὶν αὐξηθῆναι· ὡς δ' ἤκουσε τοὺς Σατράπας καὶ τὰς μετ' αὐτῶν δυνάμεις συνεληλυθυίας τοῖς Μακεδόσιν, ἐπέσχε τὴν σπουδήν, καὶ τήν τε δύναμιν ἀνελάμβανε, καὶ προσκατέγραφε στρατιώτας. ἑώρα γὰρ τὸν πόλεμον μεγάλων στρατοπέδων καὶ παρασκευῆς οὐ τῆς τυχούσης προσδεόμενον.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ἄτταλος καὶ Πολέμων καὶ Δόκιμος, ἔτι δὲ Ἀντίπατρος, καὶ Φιλώτας, οἱ μετὰ τῆς Ἀλκέτου δυνάμεως ἁλόντες ἡγεμόνες, ἐφυλάττοντο μὲν ἔν τινι φρουρίῳ καθ' ὑπερβολὴν [t] ὀχυρῷ· ἀκούσαντες δὲ τοὺς περὶ τὸν Ἀντίγονον εἰς τὰς ἄνω Σατραπείας ποιεῖσθαι τὴν πορείαν, [u] νομίζοντες εὔθετον ἔχειν καιρόν, ἔπεισάν τινας τῶν τηρούντων [x] αὐτοὺς λῦσαι. κυριεύσαντες δ' ὅπλων ἐπέθεντο τῇ φυλακῇ περὶ μέσας νύκτας. αὐτοὶ μὲν οὖν ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν ὄντες, τηρούμενοι δὲ ὑπὸ στρατιωτῶν τετρακοσίων, διαφέροντες δὲ ταῖς τόλμαις καὶ ταῖς εὐχειρίαις διὰ τὴν μετ' Ἀλεξάνδρου στρατείαν, [y] Ξενοπείθη μὲν τὸν φρούραρχον συναρπάσαντες [z] ὑπὲρ τὸ τεῖχος ἔρριψαν, σταδιαίας ἐχούσης

Olymp. CXV. IV. dux Argyraſpidum ex Macedonia, Macedonibus ſuis, qui cum Alexandro armis ſubegiſſent Aſiam, & virtute ſe invictos declaraſſent, arbitrium electionis permittendum eſſe confirmabat. Interim Eumenes, ne propter diſſidium facilem de ſe victoriam praeberent Antigono, veritus, conſulebat, ne unum ſibi imperatorem crearent: ſed omnes quos Satrapas & ductores ſibi multitudo praepoſuiſſet, in regium praetorium quotidie congreſſi de commodis publicis deliberarent. Erectum enim fuerat Alexandro tabernaculum, inque eo ſolium, ad quod ſolenni ſacrorum ritu conſeſſus agitare de urgentibus negociis ſolebant. Cum igitur omnes utilem eſſe hanc ſententiam applauſu demonſtraſſent, quotidie, velut in civitate quadam popularis adminiſtrationis, conſeſſus habebant. Hinc Suſa digreſſis, quantam pecuniae vim neceſſitas exigebat, Eumenes a Theſaurorum cuſtodibus accepit. Huic enim ſoli, quantum poſtularet, exhi- 679. bendum eſſe, reges per literas conſtituerant. Macedonibus ergo ſtipendia in VI. menſes erogat: & Eudamo, qui Elephantes ex India adduxerat, ducenta numerat talenta, expenſarum quidem nomine in beluas, ſed revera, ut hoc munere hominem ſibi devinciret. Cuicunque enim per obortas factiones hic ſeſe adjuncturus fuerat, ei propter uſum beluarum formidabilem, ingens momentum afferebat. Aliorum Satraparum unuſquiſque ex regione ſua militem ſibi obnoxium alebat. Eumenes itaque in Suſiana moram trahens, exercitum recreabat. Interea Antigonus hybernis in Meſopotamia egreſſus, Eumenis agmen prius quam vires collegiſſet, e veſtigio perſequi conſtituerat. Aſt ubi Satrapas, & quae cum illis eſſent, copias cum Macedonibus ſe conjunxiſſe acceperat, ſtudium inhibuit, ocioque ſuis conceſſo, plures militiae adſcripſit. Bellum enim copiis ingentibus, apparatuque non vulgari, opus habere vidit.

16. Inter has rerum vices, Attalus, Polemo, Docimus, cumque his Antipater & Philotas, qui duces cum Alcetae copiis in poteſtatem venerant, in Caſtello quodam incredibiliter munito aſſervabantur. Audita vero Antigoni in ſuperiores provincias expeditione, jam commodam ſe nactos opportunitatem rati, cuſtodum nonnullos, ut vincula ſibi laxent, inducunt. Armis igitur correptis, mediam circa noctem, cuſtodiam invadunt: ipſi tantum octo & a quadringentis militibus circumſepti; at fiducia animorum & promtitudine manuum, propter militiam cum Alexandro, praeſtantes: Et Xenopithem, qui cuſtodiae praeerat, correptum de muro petrae ſtadium altae praecipitem agunt,

---

[p] Neque hanc vocem agnoſcit *idem*. [q] Φοβούμενος ὅπως μὴ ſolus e ſuo Cod. *Leid.* [r] Συνέταττον *Leid.* & *Reg. pr.* [s] Καταγαγόντι *Reg.* 1. [t] Ὀχυρῷ *Leid.* [u] Νομίσαντες ἔχειν αὐτῶν *idem.* & *Reg.* 1. [x] Omittit *Reg. pr.* [y] Ξενοπίθην *Reg.* 2. [z] Ἀπὸ τοῦ τείχους ὄντα *Steph. Leid. Reg.* 1.

97. Καὶ Σιβύρτιος] Optime ſcripti *Codd.* Vitium, quod praefecti hujus nomen ſaepe foedavit, non fugit viros eruditos *Jan. Gebhardum* ad *Nepot.* Eumen. C. 13. & *N. Blancardum* in *Arrian.* L. VI. p. 429. P. Weſs.

6. Ἐκ δὲ τῆς Ἰνδικῆς Εὔδαμος &c.] Εὔδαμος hujus libri cap. 44. & *Arrian.* L. VI, 27. Sed hoc leve. Conſtat ex eodem *Arriano* Eudamum in Indis ab Alexandro fuiſſe relictum, & Poro tanquam cuſtodem adpoſitum. P. Weſs.

11. Πεζοὶ μὲν πλείους τῶν μυρίων & reliq.] Haec bona ſi fuerint, error eſt in ſuperioribus numeris. Sede ad calculos, & peditum ampliorem numerum, equitum paullo minorem reperies. Equidem ſine membranarum ſuffragio nihil tentare ſuſtineo. Vide tamen inferius cap. 27. P. Weſs.

30. Ἐστάθη γὰρ — σκηνή] Vide not. in L. XVIII. 61. P. Weſs.

34. Συνῆγε καθ' ἡμέραν συνέδριον] Adſcripſerat Jo. *Scaliger* libri ſui orae συνῄει aut συνῆλθε, quorum alterutrum & ego mallem, vulgato quippe praeſtantius. Non recte enim dixeris Eumenem in ſingulos dies eum conſeſſum coegiſſe. Id praeſidis erat, quam dignitatem praeſectorum ceteri homini meo negabant. P. Weſs.

39. Οἱ βασιλεῖς συντετάχεισαν διδόναι] In hoc acquieſco. Συνέταττον *Reg.* 1. gloſſa eſt, aliiſque locorum ſedem occupare commodiorem poteſt. Conf. *And. Dunaeum* Praelect. in *Demoſthen.* Or. de Pac. p. 14. P. Weſs.

59. Ἄτταλος καὶ Πολέμων &c.] Horum cladem & captivitatem L. XVIII, 45. perſecutus fuit. P. Weſs.

65. Ἔπεισάν τινας τῶν τηρ. αὐτοὺς λῦσαι] Perperam omittitur pronomen in *Reg.* ſchedis: neque enim abſentiam ejus ferre

Olymp. CXV. IV. agunt, aliisque partim concisis, partim exturbatis, domos incendunt. Ex illis vero qui extrinſecus ſucceſſum rei obſervabant, ad quinquaginta intro recipiunt. Caſtellum quidem frumento & rebus alioqui neceſſariis abundabat. Sed tamen inter ſe conſultant, utrum manere, ac locorum munitione uti, ſubſidia Eumenis praeſtolantes, an fuga quam primum arrepta per agros divagari, obſervato mutationis tempore, expediat. Multum in utramque partem diſputatur. Docimi quidem conſilium erat, ut excederent. Attalus vero cum caeteris ſe propter aſſiduas vinculorum aerumnas, oberrationis mala ferre poſſe, negabat. Interea dum hi inter ſe diſſentiunt, milites e vicinis praeſidiis accurrunt, pedites Iↄ. & equites CCCC. plures, praeterque hos ex indigenis hinc inde complures alii ſupra tria millia, qui ductore ex ſeipſis creato, locum illum caſtris ſuis circumdant. Cum ergo contra, quam ſperarant, rurſum incluſi eſſent: Docimus animadverſo quodam deſcenſu ab excubiis immuni, per legatum egit cum Stratonice, Antigoni uxore, quae non procul inde aberat: Et cum uno comite illac exſilit. Verum non ſervata fide cuſtodiae mancipatus eſt. Qui cum eo deſcenderat ducem ſe hoſtibus praebuit, nec paucis in caſtellum eductis unum ex ſaxis praecelſis occupavit. Quanquam vero Attalus cum ſuis numero longe inferior eſſet, virtute tamen reſiſtebant, ex die in diem certamen continuantes fortiter: donec annum & IV. menſes tolerata oppugnatione, in hoſtis tandem poteſtatem venerunt.

Olymp. CXVI. I. 17. Poſt haec Archon erat Athenis Democlides, & Romae Coſſ. C. Junius & Q. Aemilius. Tum Olympias decima ſexta agebatur poſt centeſimam; qua ſtadii victoriam retulit Deinomenes Laco. Per hoc tempus motis e Meſopotamia caſtris, Antigonus in Babyloniam venit, & ſocietatem iniit cum Seleuco & Pythone, acceptaque militum ab his manu, navigiis Tigrin flumen junxit, tranſportatiſque copiis celeriter adverſus hoſtes contendit. 680. De quibus certior factus Eumenes Xenophilo arcis Suſianae praefecto mandat, ne quid pecuniarum Antigono tradat, neve ad colloquium ejus deſcendat. Ipſe aſſumtis copiis ad Tigrin fluvium contendit unius diei itinere diſtantem a Suſis, ubi regionem montanam, a liberis inſeſſam populis, (Uxios nominant) attingit. Latitudo ejus multis in locis eſt trium, alicubi etiam quatuor ſtadiorum; Profunditas in alvei medio Elephantis altitudinem aequat, & a montanis ad ſeptingenta ſta-

τῆς πέτρας ὕψος. τῶν δ' ἄλλων τοὺς μὲν καταςφάξαντες, τοὺς δ' ἐκβαλόντες, ἐνεπύρισαν τὰς οἰκίας. τῶν δ' ἔξωθεν καραδοκούντων προσελάβοντο τὸν ἀριθμὸν εἰς πεντήκοντα· τοῦ δὲ φρουρίου σίτου τε πλῆθος καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἔχοντος, ᵃ ἐβουλεύοντο πότερον χρὴ μένειν καὶ χρῆσθαι τῇ τῶν τόπων ὀχυρότητι, ᵇ καραδοκοῦντας τὴν παρ' Εὐμένους βοήθειαν, ἢ φεύγοντας τὴν ταχίστην ἀλᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν, καιροτηροῦντας τὰς μεταβολάς. γιγνομένης δὲ πλείονος ἀντιλογίας, Δόκιμος μὲν ἐκχωρεῖν ᶜ συνεβούλευεν· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄτταλον οὐκ ἔφασαν δύνασθαι κακοπαθεῖν, διὰ τὴν ἐν τοῖς δεσμοῖς ᵈ γενομένην κακουχίαν. τούτων δὲ πρὸς ἀλλήλους διϊσταμένων, ἔφθασαν ἐκ τῶν σύνεγγυς φρουρίων συνδραμόντες στρατιῶται, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν πεντακοσίων, ἱππεῖς δὲ ᵉ τετρακόσιοι· χωρὶς δὲ τούτων ἐκ τῶν ἐγχωρίων ἄλλοι παντοδαποὶ, πλείους τῶν τρισχιλίων, οἳ στρατηγὸν ᶠ ἐξ ἑαυτῶν καταστήσαντες, περιεστρατοπέδευσαν τὸ χωρίον. παραδόξως δὲ πάλιν αὐτῶν κατακλεισθέντων, Δόκιμος μὲν κατάβασίν τινα κατανοήσας ἀφύλακτον, διεπρεσβεύσατο πρὸς τὴν Ἀντιγόνου γυναῖκα Στρατονίκην, οὖσαν πλησίον τῶν τόπων, καὶ δεύτερος διὰ ταύτης ἐκπηδήσας, αὐτὸς μὲν οὐκ ἔτυχε πίστεως, ἀλλ' εἰς φυλακὴν παρεδόθη· ὁ δὲ συγκαταβὰς αὐτῷ, καθηγησάμενος τοῖς πολεμίοις ἀνήγαγεν εἰς τὸ χωρίον οὐκ ὀλίγους, καὶ κατελάβετο μίαν τῶν ὀρθίων πετρῶν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄτταλον, πολὺ λειπόμενοι τοῖς πλήθεσι, διὰ τὰς ἀρετὰς ἀντείχοντο, καὶ ᵍ καθ' ἡμέραν ἀγωνιζόμενοι διεκαρτέρουν· πολιορκηθέντες δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας τέσσαρας, ἥλωσαν κατὰ κράτος. 665.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δημοκλείδου, Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Γάϊον Ἰούνιον καὶ Κόϊντον Αἰμίλιον· Ὀλυμπιὰς δ' ὑπῆρχεν ἕκτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Δεινομένης Λάκων· περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους, Ἀντίγονος μὲν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἀναζεύξας, ἧκεν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, κἀκεῖ συνέθετο κοινοπραγίαν Σελεύκῳ καὶ Πύθωνι· προσλαβόμενος δὲ καὶ παρὰ τούτων στρατιώτας, ἔζευξε πλοίοις τὸν Τίγριν ποταμὸν, καὶ περαιώσας τὰς δυνάμεις, ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ περὶ τὸν Εὐμένη, πυθόμενοι τὰ πεπραγμένα, Ξενοφίλῳ μὲν τῷ τὴν ἐν Σούσοις ἄκραν φυλάττοντι ʰ ἐκέλευσαν μήτε τῶν χρημάτων Ἀντιγόνῳ δοῦναί τι, μήτε εἰς λόγους ἔρχεσθαι· αὐτοὶ δὲ τὰς δυνάμεις ἀναλαβόντες, ὥρμησαν ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν, ἀπέχοντα Σούσων ὁδὸν ἡμέρας, ⁱ ἣ τῆς ὀρεινῆς οἴχεται τῆς ὑπὸ τῶν αὐτονόμων κατεχομένης, οὓς Οὐξίους προσαγορεύουσι· ᵏ πλάτος μὲν κατὰ πολλοὺς τόπους τριῶν σταδίων, ἔστι δὲ ὅτε καὶ τεττάρων, βάθος δὲ κατὰ μέσον τὸ ῥεῦμα πρὸς τὰ μεγέθη τῶν ἐλεφάντων· καὶ φερόμενος μὲν ἀπὸ τῆς ὀρεινῆς ἐπὶ

---

a Ἐβουλεύσαντο Reg. 1. Leid. b Καραδοκοῦντες Basil. Vat. c Συνεβούλευσε Reg. 1. d Γιγνομένην idem Reg. cum Leid. e Τετρακόσιοι Reg. 1. Vulgo τριακόσιοι, quod inprudentius ſumtum ex numeri ejus nota υ', ut in Baſil. f Ἐξ αὑτῶν Reg. pr. Leid. g Καθημέραν & [illegible] Reg. 1. Baſil. h [illegible] Reg. 1. i Ἣν — ἔχει Baſil. Reg. 2. Vat. In Edd. ἣ τ̃ &c. k Πλάτος δὲ κατὰ πολλοὺς τῶν τ. Leid. cum Reg. ambob.

poteſt verbum λύειν, quo de erudite Sam. Clarke ad Iliad. A, 20. P. Weſs.

93. Πρὸς τὴν Ἀντιγόνου γυναῖκα Στρατονίκην] Meminit feminae in Demetrii, cujus mater erat, vita p. 889. D. Plutarchus. Mox καὶ δεύτερος διὰ ταύτης ἐκπηδήσας cum uno comite optime Interpres: ſic enim moris eſt. Aeſchines Or. de Leg. Fals. pag. 52. δέκατος δὲ αὐτὸς πρεσβεύσας. Legatus cum novem ſociis profectus. Τέταρτος αὐτὸς de Abrahamo cum filio & duobus vernis ad ſacrificii locum pergente Philo Jud. de Abrah. p. 374. A. [illegible] Plut. Socrat. Daemon. p. 576. A. Ἀλλ' ὄγδοον Νῶε, δικαιοσύνης κήρυκα, ἐφύλαξε i. e. Noam cum ſeptem aliis in altera S. Petri Epiſt. cap. II, 5. Neque enim audiendi illi ſunt, qui ὄγδοον κήρυκα connectunt inprudenter. P. Weſs.

4. Ἐπ' ἄρχοντος — Δημοκλείδου] Non aliter Dionyſius in Dinarch. pag. 116. At ſtadii victorem Euſebius Demoſthenem Laconem non ſine erroris ſuſpicione vocat. De Coſſ. anni hujus Livius L. IX, 20. P. Weſs.

18. Ὥρμησαν ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν] Verius multo legeretur τὸν Πασίτιγριν. Neque dubito, quin Auctor ita ſcripſerit, ſtulti vero librarii primam vocabuli partem amputarint. Mox ἣ τῆς ὀρεινῆς egregie Baſil. [illegible] P. Weſs.

19. Ἣ τῆς ὀρεινῆς ἔχει] Fortaſſe ἥ. L. Rhod.

24. Φερόμενος — ἐπὶ σταδίους ἑπτακοσίους] Non repeto, quae de hoc loco alias diſputata fuerunt. Vide ad L. XVII, 67. P. Weſs.

28. Τοῦτον δὲ τὸν ποταμὸν προβαλλόμενοι] Abſurdum eſt προσβαλόμενοι veterum quorundam librorum. Auctor ſuum tuetur L. XVII, 18. προβαλλόμενοι τὸ ῥεῖθρον τοῦ Γρανικοῦ ποταμοῦ. Tum hujus lib. cap. 25. προβαλλόμενοι τῶν ἀμφοτέρων ποταμόν τινα. Alibi

ἐπὶ σταδίους ἑπτακοσίους, εἰς τὴν ἐρυθρὰν ἐξερεύγεται θάλασσαν. ἔχει δὲ καὶ θαλάττιον ἰχθὺν πολύν, καὶ θηρία τῶν πελαγίων, ἃ φαίνεται μάλιστα περὶ κυνὸς [l] ἐπιτολάς. τοῦτον δὲ τὸν ποταμὸν προβαλόμενοι, καὶ πᾶσαν τὴν παραποταμίαν ἀπὸ τῶν πηγῶν ἕως τῆς θαλάττης φυλακαῖς διαλαβόντες, ἀνέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. προσδεομένης δὲ τῆς φυλακῆς διὰ τὸ μῆκος στρατιωτῶν οὐκ ὀλίγων, οἱ 666. περὶ τὸν Εὐμενῆ καὶ [m] Ἀντιγένην ἠξίωσαν τὸν Πευκέστην ἐκ τῆς [n] Περσίδος μεταπέμψασθαι τοξότας μυρίους. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐ προσεῖχεν αὐτοῖς, μεμψιμοιρῶν ἐπὶ τῷ μὴ τετευχέναι τῆς [o] στρατηγίας· ὕστερον δὲ δοὺς αὐτῷ λόγον, συνεχώρησεν, ὅτι κρατήσαντος Ἀντιγόνου συμβήσεται καὶ τὴν Σατραπείαν αὐτὸν ἀποβαλεῖν, καὶ περὶ τοῦ σώματος κινδυνεῦσαι. ἀγωνιῶν οὖν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ τῆς στρατηγίας μᾶλλον τεύξεσθαι νομίζων, ὡς πλείστους ἔχων στρατιώτας, προσήγαγε, καθάπερ ἠξίουν, τοξότας μυρίους. ἀπέχοντες δ' ἔνιοι τῶν Περσῶν ὁδὸν ἡμερῶν τριάκοντα, τὸ παραγγελθὲν αὐθημερὸν ἤκουον, [p] διὰ τὸ φιλοτεχνῆσαι περὶ τὰς φυλακάς. ὑπὲρ οὗ καλῶς ἔχει παραδραμεῖν. τῆς γὰρ Περσίδος οὔσης αὐλωνοειδοῦς, καὶ σκοπὰς ἐχούσης ὑψηλὰς καὶ πυκνάς, ἐπὶ τούτων ἐτετάχεισαν οἱ μέγιστον φθεγγόμενοι τῶν ἐγχωρίων. διῃρημένων γὰρ τῶν τόπων εἰς ἀκοὴν φωνῆς, [q] οἱ παραλαμβάνοντες τὸ παραγγελθὲν ὁμοίως ἑτέροις παρεδίδοσαν· εἶτ' ἐκεῖνοι πάλιν ἄλλοις, ἕως εἰς τὸ τέρμα τῆς σατραπείας τὸ δοθὲν [r] παραδοθῇ.

Τῶν δὲ περὶ τὸν Εὐμενῆ καὶ Πευκέστην ταῦτα διοικούντων, Ἀντίγονος, ἐπειδὴ [s] προάγων μετὰ τῆς δυνάμεως ἧκεν εἰς Σοῦσα τὸ βασίλειον, Σέλευκον μὲν ἀπέδειξε τῆς χώρας Σατράπην, καὶ δοὺς αὐτῷ στρατιώτας προσέταξε πολιορκεῖν τὴν ἄκραν. ἀπειθοῦντος δὲ Ξενοφίλου τοῦ θησαυροφύλακος, αὐτὸς μετὰ τῆς στρατιᾶς ἀνέζευξεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὔσης τῆς ὁδοῦ καυματώδους, καὶ παντελῶς ἐπικινδύνου ξενικαῖς δυνάμεσι διελθεῖν. διὸ καὶ τὰς πορείας ἠναγκάζοντο νυκτὸς ποιεῖσθαι, καὶ στρατοπεδεύεσθαι περὶ τὸν ποταμόν, πρὶν ἥλιον ἀνατέλλειν· οὐ μὴν ἠδυνήθη γε κατὰ πάντα ἄθικτος γενέσθαι τῶν κατὰ τὴν χώραν κακῶν· ἀλλά, καίπερ ἐνδεχομένως ἅπαντα πράξας, συχνοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καύματος, ἅτε καὶ τῆς ὥρας οὔσης περὶ κυνὸς [t] ἐπιτολάς. ἐπεὶ δὲ παρεγενήθη πρὸς τὸν Κοπράτην ποταμόν, [v] ἐπέσχε τῆς πορείας, καὶ τὰ πρὸς τὴν διάβασιν παρεσκευάζετο. οὗτος δὲ ἔκ τινος ὀρεινῆς ῥέων ἐξέπιπτεν εἰς [x] τὸν Πασίτιγριν, ὃς ἀπεῖχε τῆς μὲν Εὐμενοῦς στρατοπεδείας [y] σταδίους ὀγδοήκοντα, καὶ τὸ μὲν πλάτος εἶχεν ὡς ἂν τεσσάρων πλέθρων, ὀξὺς δὲ ὢν ἐν τῇ καταφορᾷ, προσεδεῖτο

dia procurrens, in mare tandem rubrum ſeſe eructat. Multum etiam marini piſcis & beluarum, quae in pelago verſantur, ac circa exortum Caniculae maxime apparent, in ſeſe habet. Hunc amnem pro munimento Eumeniani objectant, totaque fluminis ora a fontibus ad mare praeſidiis firmata, hoſtis adventum praeſtolantur. Sed cum praeſidia illa propter longinquitatem non exiguo militum numero indigerent, Eumenes & Antigenes a Peuceſta contendunt, ut decem millia ſagittariorum ex Perſia evocet. Qui poſtulatis eorum initio non adſenſit, denegatum ſibi exercitus imperium conquerens. Poſtea vero rationibus apud ſemetipſum ſubductis, conceſſit. Quod victore Antigono futurum eſſet, ut & Satrapiam ipſe amitteret, & in vitae diſcrimen veniret. Cum igitur anxius eſſet de ſe ipſo, & imperium ſe tanto facilius adepturum ſperaret, ut qui majorem vim militum haberet, ille ſagittariorum decem millia, ut petebant, adduxit. Etſi autem de Perſis aliqui xxx. dierum itinere aberant, id tamen quod denunciabatur, eo ipſo die audierunt, idque propter artificioſam excubiarum diſtributionem. Quod praeterire haud decet. Perſia convallibus interciſa eſt, ac ſpeculas habet celſas ac frequentes, in quibus collocati erant, qui voce maxime valerent. Diviſis enim ad vocis auditum locis, qui mandatum exceperant, eodem modo caeteris tradebant: illi viciſſim aliis, donec ad finem provinciae traditum perferretur.

18. Dum Eumenes & Peuceſtes haec adminiſtrant, Antigonus, ubi cum exercitu progreſſus Suſa in regiam pervenerat, Seleucum terrae Satrapam creavit; datiſque militibus arcem obſidere juſſit. Detrectante vero poſtulata Xenophilo theſaurorum cuſtode, ipſe cum agmine in hoſtes movit, per viam aeſtuoſam, & qua tranſire peregrinis copiis periculoſum erat maxime. Quam ob rem, ut noctu iter facerent, cogebantur, & caſtra metari juxta fluvium, antequam ſol oriretur. Nec tamen a malis ejus terrae immunis per omnia eſſe potuit. Sed quamvis omnia, quoad potuit, ageret, ob immodicum tamen aeſtum, quippe ſub caniculae exortum, magnam militum jacturam fecit. Perventum tandem ad Copraten fluvium, ubi, cum iter aliquantiſper ſtitiſſet, quae ad tranſitum facerent, adornavit. Is e regione quadam montana profluens, in Paſitigrin decurrit, qui a caſtris Eumenis LXXX. ſtadia aberat, ad IV. plethra latus. Et quia praeceps agitur, navigia aut pontem jugatum requirebat.

---

[l] Ἀνατολὰς *Baſil. Reg.* 2. *Venet. Vat.* mox προλαβόμενοι ora *Steph. Leid.* προσλαβ. *Reg.* 1. [m] Ἀντιγόνῳ *Edd.* [n] Πατρίδος *Reg.* 2. ſed melius ejuſdem margo. [o] Στρατηγίας *Reg.* 1. *Leid. Vat.* egregie. Cett. στρατείας. [p] *Steph.* his aſteriſcum adſcript. Διαφιλοτ. *Baſil.* una voce. [q] Οἱ μὲν λαμβ. *Reg.* 1. *Leid.* [r] Παραδοθείη *Reg.* 1. [s] Προάγων *idem* rectius. *Edd.* προαγαγών. [t] Ἀνατολὰς *Baſil. Reg.* 2. *Vat.* [v] Quatuor quae ſuccedunt, omittunt *Venet. Reg.* 2. *Baſil.* [x] Τὸν Πασίτιγριν *Baſil. Reg.* 2. *Venet.* In Cett. Τίγριν. [y] Σταθμοὺς *iidem* male: nimium enim eſt intervallum.

ibi προβαλόμενοι ῥεῖθρον aut προβολῇ ποταμῶν χρώμενοι ſimili in re. P. Wess.

36. Ἐπὶ τῷ μὴ τετευχέναι τῆς στρατείας] Repone στρατηγίας, & poſt συνεχώρησεν interpunge. L. Rhod.

47. Καὶ σκοπὰς ἐχούσης ὑψηλὰς] Etſi σκοπαὶ & σκοπιαὶ ſaepe in ſcriptis permiſceantur, pari tamen paene ſunt poteſtate, neque opus eſt, ubi nullus membranarum diſſenſus, ut ſibi concedant. Vide accuratiſſimum *T. Hemſterhuſium* in *Luciani* D. Marin. 1, 1. Ceterum mos ille, qua in ſpeculis collocati clamore alter alteri, ſecundus tertio, atque ita alii διαδοχῇ ſignificabant, ſi quid accidiſſet, per erat in Perſide antiquus. Xerxes enim Graecis bellum illaturus λέγε) Διαφοιτῶν ἀνθρώπους ἀπὸ Σούσων μέχρις Ἀθηνῶν, ὡς ἐπαυδᾶν διὰ φωνῆς ἀλλήλοις τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι τοῖς Πέρσαις, διαδεχομένων τὴν ἀκοὴν τῆς παρ' ἀλλήλων φωνῆς." Haec *Cleomedes* Κυκλ. Θεωρ. L. II. p. 169., inſuper addens διὰ δύο νυχθημέρων ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς Πέρσας clamorem eum, geſtarum rerum indicem, perveniſſe. Alium nunciandi modum, & accenſo quidem & ſublato igne, deſcribit *Diodorus* hujus libri cap. 57. P. Wess.

69. Πρὸς τὸν Κοπράτην ποταμὸν] Non praeteriit hoc Suſianae flumen *Strabo* L. XV. p. 1060., haud longo intervallo a Paſitigri provolvi ſignificans. Bene ſit ergo illis *Codd.* exſcriptoribus, qui ſuum iſti fluvio nomen hoc tandem loco ſervarunt. Jam quod conſequitur ἐπέσχε τῆς πορείας, cur damnetur, nihil eſt. Indicat progrediendi impetum aliquantiſper Antigonum ſtitiſſe, ut mox cap. 24. δύειν ἡμέρας τινὰς ἐπέσχε τῆς πορείας. & C. 26. γῆς μὲν πορείας ἐπέσχεν, τὸν δὲ στρατὸν ἀνέπαυσεν. P. Wess.

70. Ἐπέσχε τῆς πορείας καὶ] Haec gloſſematis ſpeciem habent, ideoque a nobis ſunt praeterita. L. Rhod.

Olymp. cxvi. 1. bat. Paucas ergo naviculas, quae contis propelluntur, nactus, e peditatu aliquot tranſmiſit, foſſam educere, jactoque vallo reliquum agmen exſpectare, juſſos. De qua hoſtium molitione Eumenes per ſpeculatores edoctus, ſuperato Tigridis ponte, cum iv. millibus peditum, & mille trecentis equitibus, de Antigoni exercitu, qui tranſierant, offendit plus quam tria peditum millia, equites trecentos, nec pauciores quam iv. millia eorum, 681. qui ſparſim pabulandi cauſa, trajicere ſolent. Hos derepente adortus, dum inter ſe turbantur, caeteros illico in fugam vertit, Macedones vero, qui reſiſtere audebant, vi numeroque ſuperatos, in fluvium omnes depulit. Ubi cum omnes ad navigia properarent, haec prae multitudine ingreſſorum aquis demerguntur. Tranatare vero conantium plerique a flumine abrepti peſſundantur, paucique evadunt. Alii natationis imperiti, venire in poteſtatem hoſtis, quam vitam in fluvio perdere, conducibilius rati, capiuntur, quatuor circiter millia. Antigonus interim licet tantam perire multitudinem videret, auxiliari tamen penuria navium haud valuit.

19. Fieri ergo non poſſe exiſtimans, ut trajiceret, Badacam urbem verſus caſtra movit. Ad Eulaeum haec fluvium ſita eſt. Cum vero propter aeſtus magnitudinem fervidiſſimum hoc iter eſſet, contabuere multorum corpora, & inopia conſilii ac deſperatio exercitum invaſit. Sed tamen in urbe jam memorata per dies aliquot ſubſiſtens, ab aerumnis illis exercitum refecit. Hinc ad Ecbatana Mediae caſtra transferre, & conſtituta illic arce belli, ſuperiores provincias in ditionem accipere, utile judicavit. Cumque duae in Mediam viae ducerent, utrique difficultatis nonnihil adjunctum erat. Nam quae per juga montium patebat, amoena quidem erat ac regia, ſed ardens & longa, ad xl. fere dies ſe protendens. Qua vero per nationem Coſſaeorum ibatur, difficilis & arcta, praecepſque ac per fines hoſticos ducens, neceſſariorum inſuper inopia laborabat: Sed tamen brevis erat & frigida magis. Nec facile eſt hac tranſire exercitum, niſi Barbaris montana incolentibus perſuadeatur. A priſcis enim temporibus liberi in ſpeluncis habitant: Cibus horum glandes & fungi, carneſque ferarum ſale conditae. Hos autem blandimentis verborum, aut muneribus demulcere, minime generoſum ducebat, qui tantum ſub ſignis exercitum haberet. Ex cetratis igitur ſpectatiſſimos deligit: & ſagittarios ac funditores, alioſque levis armaturae milites in duas partes diſtribuit:

πλοίων [a] ἢ ζεύγματος. καταλαβὼν δ' ὀλίγα πλοῖα κοντωτὰ, διεβίβασεν ἐν τούτοις τινὰς τῶν πεζῶν, προστάξας τάφρον ὀρύττειν, καὶ χάρακα βαλλομένους ὑποδέχεσθαι τὴν λοιπὴν δύναμιν. Εὐμενὴς δὲ 667. πυθόμενος διὰ τῶν κατασκόπων τὴν ἐπιβολὴν τῶν πολεμίων, διαβὰς τὸ ζεῦγμα τοῦ Τίγριδος μετὰ στρατιωτῶν μὲν πεζῶν τετρακισχιλίων, ἱππέων δὲ χιλίων τριακοσίων, κατέλαβε διαβεβηκότας τῶν Ἀντιγόνου πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τρισχιλίων, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους, καὶ τῶν εἰωθότων σποράδην διαβαίνειν ἐπὶ τὰς προνομὰς οὐκ ἐλάττους ἑξακισχιλίων. ἄφνω δὲ προσπεσὼν τεθορυβημένοις, τοὺς μὲν ἄλλους εὐθὺς ἐτρέψατο, τῶν δὲ Μακεδόνων τοὺς ὑποστάντας τῇ βίᾳ καὶ τῷ πλήθει κατισχύσας, φυγεῖν εἰς τὸν ποταμὸν πάντας κατηνάγκασε. πάντων δὲ ὁρμησάντων ἐπὶ τὰ πλοῖα, ταῦτα μὲν ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν [a] ἐπιβάντων κατεποντίσθη. τῶν δὲ διανήχεσθαι τολμησάντων οἱ πλεῖστοι μὲν ὑπὸ τοῦ ῥεύματος παρενεχθέντες διεφθάρησαν, ὀλίγοι δὲ διεσώθησαν. [b] οἱ δὲ, ἄπειροι τοῦ κολυμβᾶν ὄντες, τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς ἐν τῷ ποταμῷ προκρίναντες τελευτῆς, ἥλωσαν, εἰς τετρακισχιλίους ὄντες. Ἀντίγονος δὲ, θεωρῶν τοσοῦτο πλῆθος ἀπολλύμενον, βοηθῆσαι μὲν οὐκ ἴσχυσε, διὰ τὴν τῶν πλοίων σπάνιν.

Ἀδύνατον δ' [c] εἶναι νομίζων τὴν διάβασιν, ἀνέζευξεν ἐπὶ πόλεως [d] Βαδάκης, ἣ κεῖται παρὰ τὸν [e] Εὐλαῖον ποταμόν. οὔσης δὲ τῆς ὁδοιπορίας ἐμπύρου, διὰ τὸ μέγεθος τῶν καυμάτων, διεφθάρη τε πολλὰ σώματα, καὶ τὸ στρατόπεδον [f] εἰς ἀπορίαν ἐνέπεσε καὶ ἀθυμίαν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐν τῇ προειρημένῃ πόλει μείνας ἡμέρας τινὰς, καὶ τὸ στρατόπεδον ἐκ τῆς κακοπαθείας ἀναλαβὼν, ἔκρινε συμφέρειν ἀναζευγνύειν εἰς Ἐκβάτανα τῆς Μηδικῆς, κἀκεῖθεν [g] ὁρμώμενος κατακτᾶσθαι τὰς ἄνω σατραπείας. οὐσῶν δ' ὁδῶν δύο τῶν φερουσῶν εἰς Μηδίαν, ἑκατέρᾳ προσῆν τι δυσχερές. ἡ μὲν γὰρ [h] ἐπικόλωνος ὑπῆρχε καλὴ καὶ βασιλικὴ, καυματώδης δὲ καὶ μακρὰ, παρεκτείνουσα σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα· ἡ δὲ διὰ τῶν [i] Κοσσαίων ἐθνῶν, χαλεπὴ μὲν καὶ στενὴ καὶ παράκρημνος καὶ διὰ πολεμίας, [k] ἔτι δὲ τῶν ἀναγκαίων σπανίζουσα, σύντομος δὲ καὶ κατεψυγμένη. οὐ ῥᾴδιον δ' ἐστὶ ταύτην παρελθεῖν στρατόπεδον ἄνευ τοῦ πεῖσαι τοὺς τὴν ὀρεινὴν οἰκοῦντας βαρβάρους. αὐτόνομοι γὰρ ὄντες ἐκ παλαιῶν χρόνων, κατοικοῦσιν ἐν σπηλαίοις· προσφέρονται δὲ βαλάνους καὶ μύκητας, ἔτι δὲ τεταριχευμένα κρέα τῶν ἀγρίων ζώων. τούτους Ἀντίγονος πεῖσαι μὲν ἢ δωροδοκεῖν ἀγεννὲς ἡγεῖτο, [l] τηλικαύτης αὐτῷ δυνάμεως συνακολουθούσης, προχειρισάμενος δὲ τῶν πελταστῶν [m] τοὺς ἐπισημοτάτους, καὶ τοὺς τοξότας καὶ 668. τοὺς σφενδονῆτας καὶ τοὺς ἄλλους [n] ψιλοὺς εἰς δύο μέ-

ρη

---

[a] Haec uſque in ζεύγματος non invenit in ſuo *Leid.* [a] Ἐπιβάντων *Reg.* 1. *Leid.* Vulgo ἐπιβαλόντων. tum κατεποντίσθησαν *Reg.* 1. ſine cauſſa. [b] Οἱ δ' ἄπειροι *Reg.* 1. [c] Εἶναι γεγονέναι τὴν *Baſil.* [d] Βαγάδης *Reg.* 1. *Leid.* & ora *Steph.* [e] Εὐλαίῳ *Leid.* cum *Steph.* marg. [f] Εἰς ἀθυμίαν ἐνεπ. *Reg.* 1. & *Baſil.* ſed qui ἔπεσε. Paullo ante ἐφθάρη *Reg.* 1. *Leid.* [g] Ὁρμώμενος ad *Steph.* oram. Ὁρμώμενον *Leid.* non abſurde. [h] Ἐπικόλωνος una voce *Reg.* 1. ἐπὶ κολ. Ceteri. [i] Κοσσαίων *Reg.* 1. Κοσαίων vulgo. [k] Quinque ſequentia omittit *Leid.* [l] Τηλικαύτης δυνάμεως αὐτῷ συνακολουθούσης ἔχων *Reg.* 1. *Leid.* non multum diſſentiente *Stephani* margine. [m] Τοὺς ἐπισήμους *Reg.* 1. *Leid.* [n] Deeſt *Baſil.*

81. *Διαβὰς τὸ ζεῦγμα τοῦ Τίγριδος*] Praeſtat *Παſιτίγριδος*. Illum intelligi res ipſa ſuadet; & *Plutarchi* Eumen. p. 591. D. locuples teſtimonium. Vidit id ipſum eruditiſſimus *Cellarius* Geogr. Vet. L. iii, 19. p. 791. P. Wess.

91. *Ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐπιβάντων*] Juſtum hoc eſt. *Ἐπιβαλόντων*, quos librariorum ſocordia progenuit, *οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον*, hoc quidem certe loco. P. Wess.

2. *Ἐπὶ πόλεως Βαδάκης*] Nuſquam hanc urbem reperire memini, neque adeo decernere tutum eſt, utra verior ſit ſcriptura. De *Eulaeo* ſecus, quod flumen, urbem Suſa atque arcem alluens, neque *Straboni*, *Plinio*, *Arriano* ac *Ptolemaeo* praeteritum, *Danielis* vaticinia אולי cap. viii, 2. vocitant. Sitne vero idem ac Choaſpes *Herodoti* L. i, 188., doctorum virorum certamen eſt, de quo ſi quid explorati noſſe velis, ad *Salmaſium* in *Solin.* p. 494. adire conſultum erit. P. Wess.

12. *Ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ κολώνου*] Contrahe in unam vocem *ἐπικόλωνος*. L. Rhod.

Ἡ μὲν γὰρ ἐπικόλωνος] Erat, cum *ἡ μὲν γὰρ ὑπὸ τὸν Κορωνὸν* ab Auctore veniſſe ſuſpicarer, iterque indicari, quod praeter radices Coroni montis, de quo *Ptolemaeus* L. vi, 1. p. 170. & *Ammianus* L. xxiii, 6., in intimam Mediam pertinebat: quam blandientem conjecturam nunc quidem tueri recuſo. Aptum eſt, quod *Rhodomannus*, probante *Reg. pr.* amplexus eſt, ejuſdemque commatis, cujus *ἐπίκρημνος*. Sit proinde inter ſingularia γη διελόμενος, τοὺς μὲν Νεάρχῳ παρέδωκε, προστάξας προάγειν, καὶ τὰ στενὰ καὶ τὰς δυσχωρίας προκαταλαμβάνεσθαι· τοὺς δὲ ἄλλους παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν τάξας, αὐτὸς μὲν μετὰ τῆς φάλαγγος προῆγεν, ἐπὶ δὲ τῆς οὐραγίας ἔταξε Πύθωνα. οἱ μὲν οὖν μετὰ Νεάρχου προαποσταλέντες, ὀλίγας μὲν σκοπὰς προκατελάβοντο· τῶν δὲ πολλῶν καὶ μάλιστα ἀναγκαίων τόπων ὑστερήσαντες, συχνοὺς ἀπέβαλον, [o] καὶ μόλις διεξέπεσον, ἐπικειμένων τῶν Βαρβάρων. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀντίγονον, ἐπειδὴ ποθ' [p] ἧκον ἐπὶ τὰς δυσχωρίας, ἀβοηθήτοις κινδύνοις περιέπιπτον. οἱ γὰρ ἐγχώριοι, τῶν τόπων ἔμπειροι καθεστῶτες, καὶ τοὺς κρημνοὺς προκατειληφότες, ἐπεκύλιον τοῖς ὁδοιποροῦσι πέτρας συνεχεῖς καὶ μεγάλας· ἅμα δὲ καὶ τοῖς τόξοις πυκνοῖς χρώμενοι, κατετίτρωσκον τοὺς μήτε ἀμύνασθαι μήτ' ἐκκλῖναι τὰ βέλη δυναμένους, διὰ τὴν δυσχωρίαν τῶν τόπων. κρημνώδους δ' οὔσης καὶ δυσβάτου τῆς ὁδοῦ, συνέβαινε τούς τε ἐλέφαντας καὶ τοὺς ἱππεῖς, ἔτι δὲ τοὺς ἐν τοῖς βαρέσιν ὅπλοις, κινδυνεύειν ἅμα καὶ πονεῖν, ἀδυνατοῦντας ἑαυτοῖς βοηθῆσαι. εἰς τοιαύτην δ' ἀμηχανίαν συγκλεισθεὶς Ἀντίγονος, μετεμέλετο μὲν ἐπὶ τῷ μὴ πεισθῆναι τοῖς περὶ [q] Πύθωνα, συμβουλεύουσι χρημάτων πρίασθαι τὴν πάροδον· οὐ μὴν ἀλλὰ πολλοὺς ἀποβαλών, [r] καὶ τοῖς ἄλλοις κινδυνεύσας, διεσώθη μόγις ἐναταῖος εἰς τὴν οἰκουμένην τῆς Μηδίας.

Τὸ δὲ στρατόπεδον, διὰ τὴν συνέχειαν τῶν κακῶν, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακοπαθείας, ἐν αἰτίαις εἶχε τὸν Ἀντίγονον, ὥστε φωνὰς προΐεσθαι δυσχερεῖς· ἐν ἡμέραις γὰρ [s] οὐχ ὅλαις τεσσαράκοντα τρισὶ μεγάλοις ἀτυχήμασι περιπεπτώκεισαν. οὐ μὴν ἀλλὰ φιλανθρώπως ὁμιλήσας τοῖς στρατιώταις ὁ Ἀντίγονος, κατασκευασάμενος δαψιλῆ χορηγίαν πάντων τῶν ἐπιτηδείων, ἀνέλαβε τὴν δύναμιν ἐκ τῆς κακοπαθείας. Πύθωνα δ' ἐξαπέστειλε, κελεύσας περιελθεῖν πᾶσαν τὴν [t] Μηδίαν, καὶ συνάγειν ὡς πλείστους ἱππεῖς τε καὶ πολεμιστὰς ἵππους, [u] ἔτι δὲ ὑποζυγίων πλῆθος. τῆς δὲ χώρας ταύτης ἀεὶ τετραπόδων γεμούσης, ῥᾳδίως τὸ παραγγελθὲν συντελέσας ὁ Πύθων, ἧκεν ἄγων ἱππεῖς μὲν δισχιλίους, ἵππους δὲ σὺν ταῖς κατασκευαῖς πλείους χιλίων· τῶν δ' ὑποζυγίων τοσοῦτον ἀριθμόν, ὥστε δύνασθαι καθοπλίσαι πᾶν τὸ στρατόπεδον· καὶ προσέτι τάλαντα πεντακόσια τῶν βασιλικῶν χρημάτων. ὁ δ' Ἀντίγονος τοὺς μὲν ἱππεῖς εἰς τάξεις κατέστησε, τοὺς δ' ἵππους τοῖς ἀπολωλεκόσι διαδούς, καὶ τὸ πλῆ-669.θος τῶν ὑποζυγίων διαχαρισάμενος, ἀνεκτήσατο τὴν παρὰ τῶν στρατιωτῶν εὔνοιαν.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Εὐμενῆ Σατράπαι καὶ στρατηγοί, πυθόμενοι τοὺς πολεμίους ἐν τῇ Μηδίᾳ στρατοπεδεύειν, διέστησαν [x] πρὸς ἀλλήλους. Εὐμενὴς μὲν γὰρ

Olymp. cxvi. 1.

hisque Nearcho traditis, illum praecedere, & angustias ac difficultates locorum prius occupare, jubet. Illis juxta totam dispositis viam, ipse cum phalange praecedit, extremum vero agmen Pytho ducit. Praemissi cum Nearcho paucas occupare speculas maturarant. A plerisque autem & maxime necessariis locorum commoditatibus exclusi, multos suorum amittunt, & aegre per imminentes undique Barbaros viam sibi aperiunt. Qui vero cum Antigono sequebantur, angustias tandem ingressi, in pericula non extricabilia inciderunt. Nam indigenae locorum periti, cum praerupta jam ante insedissent, grandia in praetereuntes saxa continenter devolvebant. Simul etiam crebris arcuum missilibus usi, vulnerabant eos, qui propter locorum iniquitatem neque propulsare neque declinare sagittas poterant. Et quia confragosus erat transitus atque difficilis, evenit, ut Elephantes & equites, gravique armatura instructi cum periculis simul & laboribus conflictarentur: cum auxilium sibi ferre non valerent. In has ergo angustias conclusum Antigonum poenitudo incessit, quod Pythoni, qui consilium dederat, pecunia ut transitum redimerent, non morem gessisset. Sed tamen plurimis desideratis, caeterisque in periculum adductis, vix nono tandem die in habitabiles Mediae tractus evasit.

20. Exercitus vero propter crebram malorum 682. successionem, aerumnasque immodicas, Antigonum criminari cepit, adeo ut asperas contra eum voces emitteret. Intra XL. enim dies in tres clades non exiguas inciderant, sed ipse alloquiorum benignitate, largaque omnium commodorum provisione, ab aerumnis illis exercitum viribus pristinis restituit. Tum Pythonem misit, totam obire Mediam, & equites quam plurimos equosque bellatores, & magnam jumentorum vim colligere, jussum. Quia vero quadrupedum copia regio abundat, mandatis haud difficulter effectis, Pytho rediit, equites bis mille, & equos cum apparatu plus mille, tantum praeterea jumentorum numerum, ut totus armari exercitus posset, secum ducens: cum quingentis insuper ex regio fisco talentis. Equites illos in ordines cooptavit Antigonus; Equis vero in eos, qui amiserant, distributis, & jumentis, quotquot erant, liberaliter huc illuc donatis, pristinam militum benevolentiam recuperavit.

21. Interea Satrapae & copiarum praefecti cum Eumene conjuncti, ut audivere hostes castra habere in Media, sententias variare coeperunt. Nam Eu-

---

[o] Καὶ μόγις Reg. 1. Leid. frequenti in libris varietate. [p] Ἧκον (sic Reg. 1. Leid.) τὰς δυσχωρίας προκαταλαβόντες, absol. ora Steph. Leid. Reg. 1. [q] Πυθῶνα Leid. Πύθωνα Reg. 1. In Cett. Πίθωνα. [r] Καὶ τοὺς ὅλους Reg. 1. τοῖς ὅλοις Leid. tum προσκινδυνεύσας μόλις ἐσώθ. [s] Negliguntur haec duo in Basil. Reg. 1. Venet. habentque a Steph. sollemnem notam. [t] Σατραπείαν ora Steph. Leid. Reg 1. [u] Sequentia quatuor non reperit Leid. suo in libro. [x] Ἀπ' ἀλλήλων in Reg. 1. Leid. & ora Steph.

gularia scriptoris Nostri. P. Wess.

14. Ἡ δὲ διὰ τῶν Κοσσαίων ὁδὸς] Reddidi genti suum nomen, scriptis addicentibus. Vid. L. XVII, 111. Mox ὁ ῥᾴδιον —— παρελθεῖν στρατοπέδῳ aeque opportunum foret. P. Wess.

37. Ἐπειδὴ ποθ' ἧκον ἐπὶ τὰς δυσχωρίας] Noli discrepantium Codd. auctoritatem sequi. Quae enim illi adstruunt aliena sunt atque ex praecedentibus temere repetita. P. Wess.

52. Καὶ τοῖς ἄλλοις κινδυνεύσας] Ferri haec possunt. Neque absonum tamen censendum est καὶ τοῖς ὅλοις κινδυνεύσας ex vetustis membranis. Quod elegans est profecto, Antigonumque in periculum amittendae summae rei venisse exprimit. Ita κίνδυνος & κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων supra L. XIII. 7. atque apud Appianum Mithridat. p. 326., tum πταίειν τοῖς ὅλοις, σφάλλεσθαι τοῖς ὅλοις, ἡττᾶσθαι τοῖς ὅλοις, ἐλαττοῦσθαι τοῖς ὅλοις, συμβάλλεσθαι τοῖς ὅλοις ab optimo quoque usu frequenti teruntur. P. Wess.

66. Τῆς δὲ χώρας ταύτης ἀεὶ τετραπόδων γεμούσης] Inter alias Mediae ubertates & commoda Strabo & hanc ponit, quod solum ejus equis alendis maxime fuerit habile, ἱπποβότος δ' ἐστὶ διαφερόντως L. XI. p. 796. C. Nimirum prata illic erant virentia, fontesque equarum nobilium, de quibus Ammianus L. XXIII, 6. ut merito Μηδίαν τὴν ἱπποτροφωτάτην vocaverit Max. Tyrius Dissert. XXVII. p. 323. Ed. Londin. Longe aliter cum Perside olim comparatum erat, in qua χαλεπὸν ἦν τρέφειν ἵππους καὶ ἱππεύειν ἐν ὀρεινῇ τῇ χώρᾳ, καὶ ἰδεῖν ἵππον πάνυ σπάνιον Xenophonte teste Cyropaed. L. 1. pag. 7. Mitto alia, a diligentissimo B. Brissonio conducta de Pers. Regno L. III, 29. P. Wess.

79. Διέστησαν πρὸς ἀλλήλους] Sine gravi caussa hinc discedunt librorum aliqui. Superius cap. 15. ὄντων δὲ πρὸς ἀλλήλους διαφόρων.

Olymp. CXVI. 1. Eumenes, Antigenes Argyraſpidum dux, & quotquot a mari adſcenderant, regrediendum ad mare cenſebant. At qui ſuperioribus e provinciis deſcenderant, de rebus domi anxii, ſuperiora dicebant tuenda eſſe. Gliſcente autem diſſidio, Eumenes, diviſo exercitu, partem alteram imparem per ſe hoſtibus fore providens, Satrapis, qui deſcenderant, conceſſit. Motis igitur a Paſitigride caſtris Perſiam verſus, ad Perſepolim regni ſedem, XXIV. dierum itinere contendunt. Primus autem viae tractus uſque ad ſcalas, uti vocantur, cavus erat, aeſtuque & commeatus inopia laborans. Sed reliquum editius, aëra perquam ſalubrem habebat, annuisque fructibus erat refertum. Nam crebrae illic ſunt valles & umbroſae, & variae hortorum conſitiones: ad haec convalles arborum omnis generis a natura factae, & ſcaturigines aquarum, adeo ut iter illac facientes locis ad quietem amoeniſſimis magna oblectatione immorentur. Ingens etiam praedae multiplicis ibi copia erat, quam ab indigenis repetitam Peuceſtes inter milites prolixe diſtribuit, ut benevolentiam eorum provocaret. Tractus hos incolunt pugnaciſſimi Perſarum, omnes ſagittarii & funditores. Et natura ita fert, ut frequentia hominum Satrapiis aliis multum haec regio antecellat.

22. Ubi perventum erat in regiam Perſepolim, Peuceſtes, terrae Satrapes & dux, magnificum Diis Alexandroque & Philippo ſacrum inſtituit, & acceſſitis e tota fere Perſia victimis, aliisque ad epulum & congregationem publicam conducibilibus, magno numero & apparatu, convivium exercitui praebuit. Explevit autem hoc epulo feſtum commune celebrantium IV. circos, quorum alius alium in ſe contineret, & ab uno maximo reliqui comprehenderentur. Extimi ambitus erat X. ſtadiorum: quem mercenarii, & auxiliariorum multitudo complebat. Secundus erat IIX. ſtadiorum, in quo Argyraſpides erant e Macedonia, & ſocii equites, Alexandri commilitones. Sequentis circuitus erat IV. ſtadiorum. In hoc loco accumbebant ductores ſecundarii, & extraordinarii amici, praefecti & equites. Intimi omnium duo ſtadia complexi tabernacula, imperatores & magiſtri equitum, Perſarumque honoratiſſimi, ſibi partiti fuerant. In horum medio arae Deorum, juxtaque 683. Alexandri & Philippi, ſtabant. Tabernacula e

καὶ Ἀντιγένης ὁ τῶν Ἀργυρασπίδων ἡγεμών, καὶ πάντες οἱ τὴν ἀπὸ θαλάσσης ἀνάβασιν [y] πεποιημένοι, πάλιν ᾤοντο δεῖν ἐπὶ θάλατταν καταβαίνειν. οἱ δ᾽ ἐκ [z] τῶν ἄνω Σατραπειῶν καταβεβηκότες, ἀγωνιῶντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων, ἀντέφασαν δεῖν ἀντέχεσθαι τῶν ἄνω τόπων. αὐξομένης δὲ τῆς διαφορᾶς, Εὐμενής, ὁρῶν ὅτι διαιρεθέντος τοῦ στρατοπέδου, κατ᾽ ἰδίαν [a] ἑκάτερον τῶν μερῶν οὐκ ἀξιόμαχόν ἐστι, συνεχώρησε τοῖς καταβεβηκόσι Σατράπαις. ἀναζεύξαντες οὖν ἀπὸ τοῦ Πασιτίγριος, προῆγον τῆς Περσίδος εἰς Περσέπολιν τὸ βασίλειον, οὔσης ὁδοιπορίας ἡμερῶν εἴκοσι τεσσάρων. ἧς ἦν ἡ πρώτη μὲν ἕως τῆς καλουμένης κλίμακος κοίλη, καυματώδης δὲ καὶ σπανίζουσα τῶν ἐπιτηδείων· ἡ λοιπὴ δὲ μετέωρος, καὶ τὸν ἀέρα παντελῶς ὑγιεινὸν ἔχουσα, καὶ πλήρης [b] τῶν ἐπετείων καρπῶν. αὐλῶνάς τε γὰρ εἶχε πυκνοὺς, καὶ συσκίους, καὶ παραδείσων φυτείας ποικίλας, ἔτι δὲ παντοδαπῶν δένδρων φυσικὰς [c] συναγκείας, καὶ φύσεις ὑδάτων· ὥστε τοὺς ὁδοιποροῦντας μετὰ πολλῆς τέρψεως ἐνδιατρίβειν τόποις ἡδίστοις πρὸς ἀνάπαυσιν. ἦν δὲ καὶ λείας παντοδαπῆς πλῆθος, ἣν μεταπεμπόμενος Πευκέστης παρὰ τῶν ἐγχωρίων, διεδίδου δαψιλῆ τοῖς στρατιώταις ἐκκαλούμενος αὐτῶν τὴν εὔνοιαν. Κατοικοῦσι δὲ ταύτην τὴν χώραν τῶν Περσῶν οἱ μαχιμώτατοι, πάντες ὄντες τοξόται καὶ σφενδονῆται. πολυανθρωπίᾳ τε πολὺ διαφέρειν συμβαίνει τὴν χώραν ταύτην τῶν ἄλλων Σατραπειῶν.

Ὡς δὲ ποθ᾽ ἧκον εἰς Περσέπολιν τὸ βασίλειον, Πευκέστης μὲν, ὢν ταύτης τῆς [d] χώρας Σατράπης καὶ στρατηγὸς, θυσίαν ἐπετέλεσε μεγαλοπρεπῆ τοῖς θεοῖς καὶ Ἀλεξάνδρῳ καὶ Φιλίππῳ, μεταπεμψάμενος δὲ ἐξ ὅλης σχεδὸν τῆς Περσίδος ἱερείων καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς εὐωχίαν καὶ πανήγυριν χρησίμων πλῆθος, εἱστίασε τὴν δύναμιν. ἐπλήρωσε δὲ τῶν τῶν πανηγυριζόντων θυσίας κύκλους τέσσαρας, ἐντὸς ἀλλήλων ὄντας, καὶ περιεχομένους ὑφ᾽ ἑνὸς τοῦ μεγίστου. εἶναι δὲ συνέβαινε τοῦ μὲν ἐντὸς τὴν περίμετρον δέκα σταδίων, [e] ὃν ἀνεπλήρουν οἵ τε μισθοφόροι καὶ συμμάχων τὸ πλῆθος. Τοῦ δὲ δευτέρου, σταδίων ὀκτὼ, καθ᾽ ὃν ὑπῆρχον οἵ τε ἀργυράσπιδες Μακεδόνες, καὶ [f] τῶν ἑταίρων οἱ μετ᾽ Ἀλεξάνδρου στρατεύσαντες· τοῦ δ᾽ ἑξῆς, τὴν μὲν περιφέρειαν, σταδίων τεσσάρων· τὸν δὲ τόπον ἀναπληροῦσθαι κατακειμένων τῶν τε δευτέρων ἡγεμόνων, καὶ τῶν ἔξω τάξεως καὶ φίλων καὶ στρατηγῶν καὶ τῶν ἱππέων. τοῦ δ᾽ ἐπὶ πᾶσιν [g] ὄντος δυοῖν σταδίων, διειλήφεισαν τὰς κλισίας οἵ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ τὰς ἱππαρχίας ἔχοντες, ἔτι δὲ τῶν Περσῶν οἱ μάλιστα τιμώμενοι· ἐν μέσῳ δὲ τούτων ὑπῆρχον βωμοὶ θεῶν καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Φιλίππου. καὶ τὰς μὲν κλισίας συνέβαινεν ἐκ φυλ- 670.

---

[y] Πεποιημένοι Vat. [z] Τῶν ἄνωθεν Reg. 1. tum ἔφασαν Venet. Reg. 2. Baſil. & Steph. margo. [a] Ἑκάτερον Reg. 1. Leid. [b] Τῶν ὡραίων Venet. Vat. Baſil. [c] Συναγκίας Reg. ſec. [d] Χώρας στρατηγὸς Reg. uterque, Leid. non male. [e] Ἀνεπλήρου δὲ αὐτὸν Reg. 1. Leid. [f] Τῶν ἑταίρων Reg. 1. Cett. ἑτέρων. [g] Ὄντος δυοῖν Reg. 2. Baſil. qui δυεῖν. Cett. ὄντος αὐτοῦ δυοῖν, non ſine Steph. nota.

μένον. Saepeque alias. P. Wess.

92. Ἕως τῆς καλουμένης κλίμακος κοίλη] *Climax* collis cujuſdam nomen fuiſſe videtur, quod difficilem & ſcalarum in modum adſcenſum, κλιμακώδη πρόσβασιν, praeberet. Talis in Ciliciae finibus *Climax* atque in Syria, alibique terrarum apud *Strabonem* & *Ptolemaeum* memoratur. P. Wess.

98. Καὶ φύσεις ὑδάτων] Ill. *Scaliger* βλύσεις ὑδάτων ad libri ſui oram malebat, *Rhodomannus* in notat. *Correct.* ῥύσεις ὑδάτων quod & ego praefero. Dixit ῥύσεις ὑδάτων ſuperioribus in libris ſemel iterumque *Diodorus*: confunduntur etiam ῥύσεις & φύσεις a librariorum natione, uti L. IV, 56. p. 300. Jam nihil certius, Perſidem plurium rivorum & fluminum lapſu rigari. Vid. *Strabon.* L. XV. p. 1060. P. Wess.

1. Ἦν δὲ καὶ λείας παντοδαπῆς πλῆθος] *Praedam multiplicem* vertit Interpres, quem non ſequor. Omne genus pecudes intellige, quas Peuceſtes vi non abegit, ſed ab indigenis ſibi mitti poſtulavit. *Heſychius*, Λεία, ἡ τῶν θρεμμάτων ἀγέλη. *Heſiodus* Theogon. v. 444.

> Ἐσθλὴ δ᾽ ἐν σταθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ ληΐδ᾽ ἀέξειν,
> Βουκολίας τ᾽ ἀγέλας τε ——

ubi ſcholia: Λεΐδα δὲ τὴν τῶν τετραπόδων. ἄλλοι φασί, λεία γὰρ ἡ τῶν τετραπόδων λέγεται). Sed quid alios advoco? *Diodorus* de Nabathaeis L. XIX, 97. αὐτοὶ δὲ διελόμενοι τὴν λείαν, ἄλλην κατ᾽ ἄλλους τόπους ἀπήλασαν εἰς τὴν ἔρημον. Quo loco quid tandem liquidius? Dicit Nabathaeos pecudes ſuas fuiſſe diſpertitos, eaſque in diverſa ſolitudinis loca, ne in Demetrii poteſtatem venirent, abegiſſe. De praeda ibi nihil. P. Wess.

8. Ὡς δὲ ποθ᾽ ἧκον εἰς Περσέπολιν τὸ βασίλειον] Confer not. in L. XVII, 72. P. Wess.

21. Καὶ τῶν ἑταίρων οἱ μετ᾽ Ἀλεξ. στρατεύσαντες] Probum hoc & ele-

φυλλάδος κατεσκευάσθαι, κεκαλυμμένας [h] αὐλαίαις καὶ παντοδαποῖς περιστρώμασι, χορηγούσης τῆς Περσίδος δαψιλῆ πάντα τὰ πρὸς τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν. διεστηκέναι δὲ τοὺς κύκλους ἀπ' ἀλλήλων ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε [i] μηδένα μὲν παρενοχλεῖσθαι τῶν ἑστιωμένων, πλησίον δ' εἶναι πάσας τὰς παρασκευάς.

Πάντων δὲ κατὰ τρόπον ὑπηρετουμένων, ἐπεσημαίνετο τὸ πλῆθος τὴν τοῦ Πευκέστου προθυμίαν, καὶ [k] φανερὸς ἦν ἐπιδεδωκὼς πολὺ πρὸς εὔνοιαν. ἃ δὴ θεωρῶν Εὐμένης, καὶ συλλογιζόμενος τὸν Πευκέστην πολιτεύεσθαι πρὸς τὸ πλῆθος, τῆς στρατηγίας ὀρεγόμενον, ἐπλάσατο ψευδεῖς ἐπιστολάς· διὰ δὲ τούτων τε στρατιώτας εὐθαρσεῖς πρὸς τὰς μάχας κατεσκεύασε, καὶ τοῦ Πευκέστου τὸν ὄγκον καὶ τὸ πρόσχημα ταπεινώσας, ἑαυτὸν εἰς ὕψος ἤγαγε καὶ προσδοκίαν ἐλπίδων ἀγαθῶν παρὰ τοῖς πλήθεσιν. ἦν δ' ὁ νοῦς τῶν γεγραμμένων, ὅτι τὸ μὲν Ἀλεξάνδρου παιδίον Ὀλυμπιὰς παραλαβοῦσα κεκόμισται καὶ τῆς Μακεδονίας βασιλείας κυρίως, ἀναιρεθέντος Κασσάνδρου· Πολυσπέρχων δὲ διαβέβηκεν εἰς Ἀσίαν πρὸς Ἀντίγονον, ἔχων τῆς βασιλικῆς δυνάμεως τὴν κρατίστην, καὶ τοὺς ἐλέφαντας, [l] ἔστι δὲ προσάγων ἤδη περὶ Καππαδοκίαν. ἡ δ' ἐπιστολὴ Συρίοις γεγραμμένη γράμμασιν, ἀπέσταλτο παρὰ Ὀρόντου [m] τοῦ σατραπείαν μὲν ἔχοντος Ἀρμενίας, φίλου δ' ὄντος Πευκέστῃ. πιστευθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς, διὰ τὴν συνήθειαν τὴν προϋπάρχουσαν τοῖς σατράπαις, ὁ μὲν Εὐμένης ἐκέλευσε περιενεγκεῖν, καὶ δεῖξαι τοῖς τε ἡγεμόσι καὶ τῶν ἄλλων [n] στρατιωτῶν τοῖς πλείστοις. τὸ δὲ στρατόπεδον ἅπαν μετετέθη [o] ταῖς διανοίαις, καὶ πάντες ἀπέβλεπον πρὸς τὰς Εὐμένους ἐλπίδας, ὡς τούτου δυνησομένου καὶ προάγειν διὰ τῶν βασιλέων, οὓς ἂν βούληται, καὶ δίκας λαβεῖν παρὰ τῶν ἀδικούντων. μετὰ δὲ τὴν εὐωχίαν Εὐμένης βουλόμενος καταπλήξασθαι τοὺς ἀπειθοῦντας, ἢ στρατηγίας
671 ὀρεγομένους, παρήγαγεν εἰς κρίσιν [p] Σιβύρτιον, ὃς ἦν τῆς μὲν Ἀραχωσίας σατράπης, Πευκέστου δὲ μάλιστα φίλος· ἔλαθε δὲ αὐτόν, τῶν ἱππέων τινὰς ἀποστείλας εἰς Ἀραχώτας καὶ τὰς ἀποσκευὰς καταλύσας παρελέσθαι, εἰς τηλικούτους περιέστησε κινδύνους, ὥστε εἰ μὴ λαθὼν διέδρα, θανάτῳ περιέπεσεν ἂν ὑπὸ τοῦ πλήθους.

Τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τοὺς μὲν ἄλλους καταπληξάμενος, ἑαυτῷ δ' ὄγκον καὶ πρόσχημα μέγα περιποιήσας, μετεβάλετο πάλιν, καὶ τὸν Πευκέστην λόγοις φιλανθρώποις καὶ μεγάλαις ἐπαγγελίαις προσαγόμενος, εὔνουν ἑαυτῷ καὶ πρόθυμον κατεσκεύασεν εἰς τὸ τοῖς βασιλεῦσι συναγωνίζεσθαι. σπεύδων δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων σατραπῶν καὶ στρατηγῶν ὥσπερ

Olymp. CXVI. 1.

frondibus erant contexta, aulaeisque & omnis generis tapetibus & ſtragulis cooperta: quod Perſia, quicquid ad delitias & voluptatem faceret, large ſubminiſtraret. Diſtabat autem circus a circo per tantum intervalli, ut nihil omnino moleſtiae convivantes ſentirent, omniſque ad manum apparatus eſſet.

23. Cum igitur omnia rite adminiſtrarentur, vulgus Peuceſtae ſtudium cum applauſu praedicans, clare teſtatum faciebat, magno illum favore cumulatum eſſe. Quae conſiderans Eumenes, quod ob imperii affectationem ita aſſentari vulgo Peuceſten colligeret: adulterinas quasdam literas commentus eſt, quibus ad pugnam alacriores fecit milites, & Peuceſtae tumorem ac faſtum depreſſit; ſe vero apud multitudinem in ſublime, & ad bonae ſpei exſpectationem, evexit. Argumentum ſcripti erat: Quod Olympias, aſſumto filio Alexandri, Macedoniae regnum plena cum auctoritate, jam ſublato Caſſandro, recuperaſſet; Quod Polyſperchon in Aſiam trajeciſſet contra Antigonum cum validiſſima regii exercitus parte atque Elephantis, jamque Cappadociae immineret. Epiſtola autem Syriacis literis ſcripta, ab Oronte Armeniae Satrapa venerat, qui Peuceſtae amicus erat. Fide literis habita propter familiaritatem, quae illi cum Satrapis intercedebat, Eumenes circumferri, ducibusque & militum pleriſque exhiberi illas juſſit. Mox animi totius exercitus immutari, omneſque ad ſpem in Eumene repoſitam oculos convertere, ut qui regum favore quos vellet promovere, & poenas a delinquentibus exigere poſſet. Finito autem epulo, ut dicto minus audientes, & qui imperatoriam affectarent poteſtatem, perterrefaceret Eumenes, judicio arceſſivit Sibyrtium, qui Arachoſiae Satrapes, & Peuceſtae inprimis amicus. Clam autem ipſo miſſis ex equitatu nonnullis ad Arachotas impedimenta intercipere juſſerat. In tantum ergo diſcrimen hominem adduxit, ut niſi clanculum aufugiſſet, a multitudine letho fuiſſet affectus.

24. Hunc ad modum formidine aliis injecta, ſibi vero amplitudine & majeſtate quadam comparata, ſententiam mutavit, & comitate verborum ac promiſſorum magnitudine Peuceſten delinitum, benevolum ſibi & regibus ad ferendum ſuppetias alacrem promtumque reddidit. Properans deinde ab aliis etiam Satrapis & ducibus pignora capere,

---

[h] Ἀσχημαίαις *Baſil.* αὐχμαλέαις *Leid. Reg.* 2. [i] Μηδένα ἐμπαρενοχλεῖσθαι τῶν ἑστιωμένων *Reg.* 1. *Leid.* cum ora *Steph.* Vulgo μηδὲ μὲν παρενοχ. τοῖς ἑστιωμένοις. [k] Φανερῶς *Vat. Baſil. Reg.* 1. [l] Ἔτι *Baſil.* [m] Omittit *idem*, & *Reg.* 2. tum [illegible] *Baſil.* & *Vat.* abſurde. [n] Abeſt a *Reg.* 2. [o] Τῶν διανοιῶν *Reg. pr. Leid.* & margo *Steph.* nullo jure. [p] Σιβύρτιον *Reg.* 1. alii [illegible] omnes.

elegans: contra ea vulgatum generalius. Nota eſt in Macedonum militia cohors equitum, qui ἑταῖροι ex Philippi regis inſtituto dicebantur. Eos, ut ſaepe alios his in libris, Auctor innuit. Vide *H. Valeſ.* ad *Polyb.* Excerpt. p. 358. *Ed. Gron.* De vitii origine quid multa? Nihil tritius confuſione τῶν ἑταίρων [illegible] ἑτέρων in membranis. Inſpice ſollertiſſimi *Jo. Millii* notas in *S. Jacobi* Epiſt. C. IV, 12. & *L. Kuſteri* ad *Suidam* voc. [illegible] P. Wess.

25. Τῶ δ' ἐπὶ πᾶσιν [illegible] &c.] Legebatur [illegible]. Ego ſcriptis obſecutus una cum *Rhodomanno* [illegible], quippe [illegible] rituum & ex priore natum vocabulo, induxi. Mox αὐλαίαις optime *Stephanus*, addicentibus *Reg. pr. Vin.* & *Vat.* ſchedis. Adde *Coſmam Indicopleuſtem* Topograph. L. V. pag. 197. qui de αὐλαίαις voce non male, & lege in citatis ibi *Hyperidis* verbis [illegible], ut apud *Pollucem* L. IV, 122. P. Wess.

31. Κεκαλυμμένας αὐλαίαις &c.] Invenio in ſcriptis exemplaribus αὐχμίαις, item αὐχμαλέαις in editione typographica ſuperioris temporis αὐχμαίαις. Ego ex αὐχμίαις feci αὐλαίαις, parva mutatione (ni fallor) loco huic adjumentum afferens. Ut autem hic κεκαλυμμένας αὐλαίαις habes, ſic apud *Plutarchum* in Artoxerxe (p. 1026. B.) ἐκάλυψεν αὐλαίᾳ. Sed & copulata αὐλαῖαι ac περιστρώματα reperiuntur & alios apud ſcriptores, aut certe αὐλαῖαι καὶ περιστρώματα. H. Steph.

35. Ὥστε μηδένα μὲν παρενοχλεῖσθαι τῶν ἑστιωμένων] Sic malui ex ſcriptis *Codd.* Commodius enim. Meminerunt, ſed obiter, ſplendidi hujus convivii *Plut.* Eumen. pag. 591. & *Polyaenus* Strateg. L. IV, 8, 3. P. Wess.

53. Ἔτι δὲ προσάγων] Rectius προάγων. L. Rhod.

54. Ἡ δ' ἐπιστολὴ Συρίοις γεγραμμένη γράμμασιν] *Polyaenus*, quem haec *Diodori* aemulatum ſuſpiceris, eadem dicto loco. Σύρια γράμματα non alia fuiſſe videntur ac *Herodoti* L. IV, 87. Ἀσσύρια, de quibus ſupra ad L. II, 13. p. 127. P. Wess.

67. Παρήγαγεν εἰς κρίσιν Σιβύρτιον] Inſtauravi praefecti hujus nomen, ſaepe amanuenſium culpa pravum. Vid. ſupe-

rius

Olymp. cxvi. 1.

ne ipſum desererent, pecuniis ſe indigere ſimulavit, & unumquemque, ut mutuum pro facultate regibus darent, adhortatus eſt. Quadringentis igitur talentis, a quibus expedire viſum ducibus acceptis, illos qui prius inſidiarum aut deſertionis fuerant ſuſpecti, jam fidiſſimos & corporis ſui cuſtodes, certaminumque ſocios habebat. Dum ad hunc modum prudenter in futurum res adminiſtrat: quidam ex Media nunciatum veniunt, Antigonum cum exercitu iter in Perſiam ſuſcepiſſe. Quibus auditis etiam ipſe caſtra movet eo conſilio, ut hoſti obviam progreſſus certaminis aleam experiatur. In ea profectione, altero die, cum peracto Diis ſacrificio exercitum opiparo convivio excepiſſet, multitudinem ad conſervanda benevolentiae ſtudia exhortatur. Cum vero convivis, qui bibendi voluptate capiebantur, ſe attemperaret, in virium debilitatem incidit, & invaletudine praepeditus, profectionem ad dies aliquot inhibuit. Exercitus interim animos ſubmiſerat, quod & hoſtes jam jam conflicturi putarentur, & imperatorum maxime idoneus morbo detentus eſſet. 684. Remittente tamen malo, cum ſe brevi recollegiſſet, copias promovit, primum agmen ducente Peuceſta cum Antigene: ipſe cum extremi agminis ductoribus ſubſequebatur, ne tumultu anguſtiiſque locorum turbaretur.

25. Jamque iter unius diei exercitus inter ſe diſtabant: Cum per miſſos utrique exploratores, cognito hoſtium numero conſilioque, ad pugnae diſcrimen ſe praeparent. Sine praelio tamen ibi diſceſſum fuit. Cum enim utrique amne ac foſſa praemuniti eſſent, copias quidem in aciem producebant; ſed propter loci difficultatem confligere non poterant. Trium ergo ſtadiorum intervallo tranſlatis hinc inde caſtris, quatriduum velitationibus, & depopulandis agris conſumebant, rerum omnium egeni. Quinta inde luce Antigonus per legatos a Satrapis & Macedonibus contendit: ne Eumenis partes ſequantur, verum ipſius ſe fidei committant. Nam ſuam cuique Satrapae provinciam ſe relicturum: caeteriſque multum ſe terrae donaturum: nonnullos etiam remiſſurum cum honoribus & donis in patriam: Et quibus militare placeret, ordinem ſingulis convenientem a ſe attributum iri, ſpondet. Non admittuntur hae conditiones a Macedonibus: ſed cum minis legatos repudiant. Idcirco in medium procedens Eumenes, ipſos collaudat: Et fabulam ex priſca quidem memoria repetitam, ſed ad ſtatum praeſentem accommodatam recitat. Leonem, ait,

ὅμηρα λαβεῖν τοῦ μὴ [q] καταλείψειν αὐτόν, προσεποιήθη χρημάτων σπανίζειν, καὶ παρεκάλεσεν ἕκαστον κατὰ δύναμιν δανεῖσαι τοῖς βασιλεῦσι. λαβὼν δὲ παρ' ὧν ἐδόκει συμφέρειν ἡγεμόνων τετρακόσια τάλαντα, τοὺς πρότερον ὑπόπτους ὄντας ἐπιβουλεύειν ἢ καταλείψειν, πιστοτάτους φύλακας εἶχε τοῦ σώματος καὶ συναγωνιστάς. οὕτως δὲ αὐτοῦ περὶ τούτων πρὸς τὸ μέλλον στρατηγοῦντος, ἧκόν τινες ἐκ Μηδίας, ἀπαγγέλλοντες ὅτι μετὰ τῆς δυνάμεως Ἀντίγονος τὴν ἀνάζευξιν ἐπὶ τῆς Περσίδος [r] εἴη πεποιημένος. ἃ δὴ πυθόμενος καὶ αὐτὸς ἀνέζευξε, διεγνωκὼς ἀπαντᾶν τοῖς πολεμίοις, καὶ διακινδυνεύειν. κατὰ δὲ τὴν ὁδοιπορίαν δευτεραῖος θυσίαν [s] ἐπιτελέσας τοῖς θεοῖς, καὶ τὴν δύναμιν εὐωχήσας πολυτελῶς, τὰ μὲν πλήθη πρὸς εὔνοιαν [t] προεκαλέσατο. αὐτὸς δὲ κατὰ τὴν μέθην συμπεριενεχθεὶς τῶν παραληφθέντων τοῖς εἰς τὸ [u] πίνειν ὁρμήσασιν, ἐνέπεσεν εἰς ἀρρωστίαν. διόπερ ἡμέρας τινὰς ἐπέσχε τῆς πορείας, καταβαρούμενος ὑπὸ τοῦ πάθους· ἡ δὲ δύναμις [x] ἐν ἀθυμίᾳ καθειστήκει, τῶν μὲν πολεμίων προσδοκωμένων ταχέως συνάψειν, τοῦ δ' ἱκανωτάτου τῶν στρατηγῶν ὑπὸ τῆς νόσου πιεζομένου. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦ πάθους κριθέντος, ἐπειδὴ βραχέως αὐτὸν προσανέλαβε, προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως, ἀφηγουμένου Πευκέστου καὶ Ἀντιγένους. Αὐτὸς δὲ φορείῳ κομιζόμενος, ἐπηκολούθει τοῖς [y] οὐραγοῦσιν, ὅπως μὴ διὰ τὸν θόρυβον καὶ τὴν στενοχωρίαν παρενοχλοῖτο.

Ὡς δ' ἡμέρας ὁδὸν ἀπεῖχον ἀπ' ἀλλήλων τὰ στρατόπεδα, κατασκόπους ἔπεμψαν ἀμφότεροι, καὶ μαθόντες [z] τά τε πλήθη καὶ τὰς προαιρέσεις τῶν πολεμίων, παρεσκευάσαντο μὲν πρὸς τὸν κίνδυνον, διελύθησαν δὲ χωρὶς μάχης. προβεβλημένοι γὰρ ἀμφότεροι ποταμόν τινα καὶ χαράδρας, ἐξέταξαν μὲν τὰς δυνάμεις, διὰ δὲ τὰς τῶν τόπων δυσχωρίας, 672. οὐκ ἠδυνήθησαν διαγωνίσασθαι. καταστρατοπεδεύσαντες δ' ἀλλήλων ἀπὸ σταδίων τριῶν, ἐπὶ μὲν ἡμέρας τέσσαρας ἀκροβολιζόμενοι καὶ προνομεύοντες τὴν χώραν διετέλεσαν, πάντων σπανίζοντες· τῇ πέμπτῃ δ' Ἀντίγονος πρεσβευτὰς ἐξαπέστειλε πρός τε τοὺς σατράπας καὶ τοὺς Μακεδόνας, ἀξιῶν Εὐμένει μὲν μὴ προσέχειν, ἑαυτῷ δὲ [a] πιστεύειν. συγχωρήσειν γὰρ ἔφη τοῖς μὲν σατράπαις ἔχειν τὰς ἰδίας σατραπείας, τῶν δὲ ἄλλων τοῖς μὲν χώραν πολλὴν δώσειν, τοὺς δ' εἰς τὰς πατρίδας ἀποστελεῖν μετὰ τιμῆς καὶ δωρεῶν, τοὺς δὲ στρατεύεσθαι βουλομένους διανέμειν εἰς τὰς ἑκάστῳ καθηκούσας τάξεις. τῶν δὲ Μακεδόνων οὐ προσεχόντων τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ προσαπειλούντων τοῖς πρεσβευταῖς, Εὐμένης παρελθὼν ἐπῄνεσέ τε αὐτούς, καὶ λόγον εἶπε [b] τὸν παραδεδομένον καὶ παλαιόν, οὐκ ἀνοίκειον δὲ τῆς περιστάσεως. ἔφη γὰρ ἐρασθέντα λέοντα παρθένου,

τοὺς

---

[q] Καταλεῖψαι *Leid.* [r] Ἦν *Reg.* 1. ὧν *Leid.* [s] Ἐπιθύσας *Vat. Baſil.* [t] Προεκαλ. *Baſil.* Προετρ. Cett. [u] Πιεῖν *Reg.* 1. tum μετὰ τὴν μέθην *Baſil.* [x] Ἐν ἀθυμ. ſine articulo *Reg.* 1., quem ſequor. [y] Οὐραγοῦσι *Reg.* 1. *Leid.* In reliquis Θηραγ. mox φορῷ *Reg.* 2. [z] Τά τε *Reg.* 1. ſolus, unde particulam adſtruxi. [a] Πιστεύειν *Reg.* 1. *Leid.* [b] Τῶν παραδεδομένων καὶ παλαιῶν *Reg.* 1. In Cett. τὸν παραδεδομένον καὶ παλαιόν.

rius cap. 14. P. Weſs.

83. *Λαβὼν* &c. *τοὺς πρότερον ὑπόπτους ὄντας* & ſeqq.] Commentum, cujus & *Plut.* Eum. pag. 591. D. commeminit, prudens & uſus in re militari magni. Romanos vide, quorum milites donativi partem dimidiam apud ſigna deponebant, ut minus de deſerendo cogitarent, ſed fortius dimicarent, & more humani ingenii illorum maximam curam agerent, in quibus fortunam ſuam verti norant, *Vegetius* de Re Mil. L. II, 20. P. Weſs.

95. *Πρὸς εὔνοιαν προεκαλέσατο*] Non dubium eſt, quin hoc praeſtet. *Προκαλεῖς εἰς μάχην, προκαλέσασθαι εἰς ἔλεον* & *προκληθεὶς πρὸς συμμαχίαν*, quae ſuis locis recurrunt, *προκαλούμενος εἰς φιλίαν* *Dion. Chryſoſt.* Or. XXXI. p. 322. C. id jubent. P. Weſs.

6. *Ἐπηκολούθει τοῖς οὐραγοῦσιν*] Vicinia vocum ΘΗΡΑΓΟΥΣΙΝ & ΟΥΡΑΓΟΥΣΙΝ haec verba miſere foedaverat. Eumenes inter beluas & earum ductores, ut tumultu liber attenuatum valetudine corpus reficeret, verſari inſtituit? Nihil abſurdius. Quin ipſe elephantorum barritus hominem enecaſſet. Multo juſtius eſt, quod amplexus ſum. Audi *Plut.* Eumen. p. 591. F. *ἐτύγχανε ὁ Εὐμενὴς ἐκ νόσου τινὸς ἐπισφαλοῦς ἐν φορείῳ κομιζόμενος ἔξω τοῦ στρατοπέδου ἐν ἡσυχίᾳ διὰ τὰς ἀγρυπνίας. Eumenes ex ancipiti morbo extra agmen quiete in lectica ob vigilias ferebatur.* Ecquid apertius? P. Weſs.

26. *Τοὺς δὲ στρατεύεσθαι* &c. *διανέμειν*] Quae praecedunt, *διανεμεῖν* ſibi jungi poſtulant. P. Weſs.

30. *Καὶ λόγον εἶπε τὸν παραδεδομένον καὶ παλαιόν*] Laudo Interpretis *fabulam*, quam ſaepe *λόγος* innuit, *Jo. Alb. Fabricio* Bibl. Graec. L. II, 9, 6. docente. Vulgatum vero cur innovaverim, ut patefaciam, opus non eſt. Amplectantur ultro, quibus hae deliciae ſapiunt. Ceterum veterem hanc fabellam

deſcripſit

διαλεχθῆναι τῷ πατρὶ τῆς κόρης ὑπὲρ τοῦ γάμου· τὸν δὲ πατέρα λέγειν ὡς ἕτοιμος μέν ἐστιν αὐτῷ δοῦναι, [c] δεδοικέναι δὲ τοὺς ὄνυχας καὶ τοὺς ὀδόντας, μήποτε γήμας καὶ παροξυνθεὶς διά τινα αἰτίαν, προσενέγκηται [d] τῇ παρθένῳ θηριωδῶς. τοῦ δὲ λέοντος ἐξελόντος τούς τε ὄνυχας καὶ τοὺς ὀδόντας, τὸν πατέρα θεωρήσαντα πάντα δι' ὧν ἦν φοβερὸς ἀποβεβληκότα, [e] τύπτοντα τῷ ξύλῳ ῥᾳδίως ἀποκτεῖναι. τὸ παραπλήσιον οὖν ποιεῖν καὶ τὸν Ἀντίγονον. μέχρι τούτου γὰρ ποιεῖσθαι τὰς ἐπαγγελίας, ἕως ἂν τῆς δυνάμεως κυριεύσῃ, καὶ κολάσῃ [f] τηνικαῦτα τοὺς ἀφηγουμένους. ἐπισημαινομένου δὲ τοῦ πλήθους ὡς ὀρθῶς [g] λέγοντος, τότε μὲν ἔλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

Νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, ἧκόν τινες ηὐτομοληκότες μὲν ἐκ τῆς Ἀντιγόνου στρατοπεδείας, λέγοντες δέ, ὅτι [h] παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις Ἀντίγονος ἀναζευγνύειν περὶ δευτέραν φυλακήν. ὁ δ' Εὐμένης συλλογιζόμενος, ἀληθῶς ὑπέλαβε τοὺς πολεμίους ἀποχωρήσειν εἰς τὴν [i] Γαβιηνήν. αὕτη γὰρ ἀπέχουσα τριῶν ἡμερῶν ὁδόν, ἀκέραιος ἦν, καὶ πλήρης καρπῶν καὶ χορτασμάτων, καὶ καθόλου τῶν δυναμένων χορηγῆσαι τὰ ἐπιτήδεια μεγάλαις δυνάμεσι δαψιλῶς. πρὸς δὲ τούτοις τοῖς ἀγαθοῖς, ὁ τόπος [k] αὐτὸς συνήργει, ποταμοὺς ἔχων καὶ χαράδρας δυσεξόδους. σπεύδων οὖν φθάσαι τοὺς πολεμίους, τὸ ὅμοιον ἔπραξε. τῶν μὲν μισθοφόρων τινὰς χρήμασι πείσας, ἐξέπεμψεν ὡς αὐτομόλους, συντάξας λέγειν, ὅτι διέγνωκεν Εὐμένης νυκτὸς ἐπιτίθεσθαι τῷ χάρακι. αὐτὸς δὲ τὴν μὲν ἀποσκευὴν προαπέστειλε, τοῖς δὲ 673. στρατιώταις παρήγγειλε τὴν ταχίστην δειπνοποιησαμένοις ἀναζευγνύειν. ὧν ἁπάντων ὀξέως συντελεσθέντων, Ἀντίγονος, ἀκούσας τῶν αὐτομόλων, ὅτι μάχεσθαι νυκτὸς διεγνώκασιν οἱ πολέμιοι, τῆς μὲν πορείας ἀπέσχετο, διέταττε δὲ τὴν δύναμιν εἰς τὸν κίνδυνον. τοῦ δὲ περὶ ταῦτα θορυβουμένου, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἀγωνιῶντος, ἔλαθον οἱ περὶ τὸν Εὐμένη προλαβόντες, καὶ τὴν ὁδοιπορίαν ποιούμενοι κατὰ τάχος εἰς τὴν [l] Γαβιηνήν. ὁ δ' Ἀντίγονος μέχρι μέν τινος ἐν τοῖς ὅπλοις [m] συνεῖχε τὴν δύναμιν· ὡς δὲ παρὰ τῶν κατασκόπων ἐπύθετο τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐναντίων, γνοὺς αὐτὸν καταστρατηγημένον, οὐδὲν ἧττον ἀντείχετο τῆς αὐτῆς προαιρέσεως. παραγγείλας οὖν τοῖς στρατιώταις ἀναζευγνύειν, προῆγε, σύντονον τὴν πορείαν ποιούμενος καὶ διωγμῷ παραπλήσιον. προέχοντος δ' Εὐμένους δύο φυλακάς, ὁρῶν ὅτι καταλαβεῖν οὐ ῥᾴδιόν ἐστι τῇ δυνάμει πάσῃ τοὺς τοσοῦτο προειληφότας, ἐπενόησέ [n] τι τοιοῦτο· τὴν μὲν ἄλλην δύναμιν παραδοὺς Πύθωνι, προσέταξε κατὰ σχολὴν ἀκολουθεῖν· αὐτὸς δὲ τοὺς ἱππεῖς ἀναλαβών, ἤλαυνεν ἀπὸ ῥυτῆρος. [o] καὶ καταλαβὼν ἅμ' ἡμέρᾳ τὴν οὐραγίαν τῶν πολεμίων καταβαίνουσαν ἀπό τινος ἀκρολοφίας, ἐπέστη ταῖς ἀκρωρείαις, φανερὸς ὢν

Olymp. CXVI. 1.

virginis amore correptum de nuptiis puellae sermonem cum patre contulisse: Qui paratum se ad locandum ei virginem respondit, sed ungues se metuere atque dentes: ne post initum conjugium beluino se more gerat adversus puellam. Leonem ergo ungues cum dentibus sibi decurtasse: Quem pater conspicatus omnia perdidisse, quibus formidabilis esset, baculi ictibus facile interemit. Non absimile nunc etiam facere Antigonum. Nam eousque promissis eos lactare, donec redactis in potestatem copiis, ductores ad supplicia rapiat. Haec oratio ut probe recteque dicta, cum applausu a vulgo excipitur. Et tunc quidem concionem dimisit.

26. Nocte insecuta transfugae quidam e castris Antigoni venerant, nunciantes, Antigonum militibus edixisse, ut castra ad secundam vigiliam moverent. Eumenes igitur subductis rationibus, vere tandem conjectavit in Gabienen hostes abituros. Haec tridui itinere distans, intacta adhuc erat, fructibus & pabulo, adeoque cunctis, quae magnis etiam exercitibus largum subministrare queant commeatum, referta. Praeter quae bona, locus ipse adjumento erat, fluvios & voragines habens impervias. Antevertere itaque hostes maturans, idem fecit. E conductitiis quosdam pecunia illectos misit, ut transfugas, renunciare jussos, Eumenem noctu vallum aggressurum. Sed ipse praemissis impedimentis, ut milites quam ocyssime curatis corporibus vasa colligerent, praecepit. Quibus omnibus celeriter confectis; Antigonus a transfugis edoctus, hosti noctu pugnare decretum, profectione supersedit, & ad pugnam exercitum instruxit. Quae dum tumultuarie obit, & de futuris anxie solicitus est, jam bonum Eumeniani spacium anteverterant hoste inscio, iterque versus Gabienen tenebant. Interim Antigonus ad tempus in armis militem habebat, sed ubi de abitu hostium per exploratores certior factus, imperatoria se arte delusum intellexit, in proposito nihilominus perseveravit. Discessu igitur suis indicto citato itinere, quod insecutionis speciem habebat, processit. Sed cum duas 685. jam noctis vigilias antevertisset Eumenes, tanto progressos intervallo se cum toto exercitu assequi non posse videns, tale quippiam excogitat. Pythoni reliquum agmen tradit, ut lento subsequatur gradu, jubens. Ipse equitatu assumto laxis habenis accelerat: Et cum prima luce extremum hostis agmen e colle quodam descendens assequitur. Ibi in cacumine montis subsistens, hostibus se

---

[c] Δέδοικε *Reg. pr. Leid.* [d] Τὴν παρθένον *Basil. Reg.* 2. *Vat.* statim ἀφειδῶς ora *Steph. Reg.* 1. *Leid.* [e] Ἀνελεῖν *Vat. Basil.* [f] Deest in *Reg.* 2. *Basil. Venet.*, notaturque asterisco a *Steph.* [g] Λέγοντα *Reg.* 1. *Leid.* [h] Παρήγγειλεν *Reg.* 1. *Leid.* tum ἀναζεύξειν *iidem.* [i] Γαβιηνὴ *iidem* cum *Steph.* ora. Γαβηνὴ vulgo & ὑπέβαλε. [k] Αὐτῷ *Reg.* 1. *Leid. Steph.* margo. [l] Γαβιηνὴν *Leid.* Γαβηνὴν vulgo. [m] Εἶχε *idem* cum *Reg.* 1. [n] Omittunt *Reg.* 2. & *Basil.* [o] Καὶ κατέλαβε. *Reg.* 2. *Vat.*

describit *Aphthonius* Fab. 7., interque Aesopicas ex *Palatino* codice p. 268. *Is. Nic. Neveletus*, sed paullo diversam, publicavit. P. Wess.

48. Παρήγγειλε — ἀναζευγνύειν] Posses ex *Reg. pr.* ἀναζεύξειν. Nec necesse tamen. In mandatis & minis saepe alterum potius est. *Callimachus* H. in Dian. v. 251.

——— ἀλαπαξέμεν ἠπείλησε
Λύγδαμις ὑβριστής. ———

ubi *Stephanus* ἀλαπαξέμεν citra caussam. Vide quae statim sequuntur. P. Wess.

50. Ἀληθῶς ὑπέβαλε —— οἱ τὴν Γαβηνὴν] Legendum Γαβιηνήν. Ita enim *Strabo* nominat L. xvi. (pag. 1080. B) ubi Elymaeorum provinciam facit Gabianam. Persiae igitur particula est. Pro ὑπέβαλε legatur etiam ὑπέλαβε. L. Rhod.

Ἀληθῶς ὑπέλαβε — εἰς τὴν Γαβηνήν] Adsentior viro doctissimo, atque utrumque muto. Prorsus enim ineptum hoc quidem loco ὑπέβαλε erat. Γαβηνὴν hanc provinciam & *Polyaenus* vocat Strateg. L. iv, 6, 13. Ὅλην τὴν Γαβηνὴν *Plut.* Eum. p. 592. C. pro Γαβιηνήν. P. Wess.

65. Τῆς μὲν πορείας ἀπέσχετο] Hoc equidem non damno: solet tamen Auctor τῆς πορείας ἐπέσχε magis adamare, veluti post pauca τῆς μὲν πορείας ἐπέσχε, τὴν δὲ στρατιὰν ἔταττε, &c. P. Wess.

82. Ἤλαυνεν ἀπὸ ῥυτῆρος] *Dionysius* Rom. Ant. L. xi. p. 710. Ὀργισθεὶς δὲ — ἀπὸ ῥυτῆρος ἤλαυνε τὸν ἵππον, ἐφέρετο]. *Sophocles* Oed. Colon. v. 893.

—— πάντ' ἄνιππον λεὼν

Olymp. CXVI. 1.

ſe oſtendit. Tum Eumenes ex non mediocri intervallo equitatum hoſtilem conſpicatus, dum totum imminere exercitum autumat, inhibito progreſſu, quaſi mox dimicandum foret, copias diſponit. Ad hunc modum utriusque exercitus imperatores mutuis ſibi artibus impoſuere, tanquam in procurſu de ſolertia inter ſe decertantes, cum hac oſtenſione, ſpem victoriae ſe in ſemet ipſis repoſitam habere. Hoc igitur commento, ne ulterius progrederentur, hoſtes inhibuit Antigonus, ſibique moram ad recipiendum copias fecit. Poſtquam vero totus advenit exercitus, ad praelium ſuos ordinat, inſtructaque acie terribili modo contra hoſtem deſcendit.

27. Ducebat autem in univerſum, cum his qui a Pythone ac Seleuco acceſſerant, plus quam XXIIX. millia peditum, IIX. millia equitum & quingentos, Elephantos LXV. Inuſitatam aciei formam tum imperatores adhibuere, quaſi etiam hic peritia inter ſe decertarent. Eumenes in ſiniſtro cornu Eudamum, Elephantum ex India ductorem, collocavit; qui penes ſe turmam equitum CL. habebat. His praetextae erant alae duae lectiſſimorum equitum lanceas ferentium, ad quinquagenos profundae. Hos adjunxit illis, qui ad radicem montis loco ſuperiores erant. Juxta illos Staſandrum conſtituit ducem, nongentorum & quinquaginta ſuorum equitum manu inſtructum. Poſt eos Amphimachum, Meſopotamiae Satrapam locum habere juſſit: quem Iↄc. equites comitabantur. His contiguos fecit equites ex Arachoſia Iↄc. quos Sibyrtius pridem duxerat: Sed propter fugam illius Cephalo imperium fuerat ſortitus. Secundum illos Paropamiſadae erant quingenti: totidemque Thraces ex ſuperioribus coloniis. Ante hos vero cunctos ſtatuit Elephantes XLV. incurva aciei forma, & per intervalla beluarum ſagittarios & funditores, quantum ſatis eſſet. Hunc ad modum firmato cornu ſiniſtro attexuit Phalangem; Cujus extrema milites peregrini ſupra ſex millia obtinebant. Et deinceps, qui Macedonico ritu armati variis e gentibus confluxerant, ad millia quinque.

28. Poſt hos Argyraſpides e Macedonia tribus

τοῖς ἐναντίοις. οἱ δὲ περὶ τὸν Εὐμένη, θεωρήσαντες ἐξ ἱκανοῦ διαστήματος τοὺς πολεμίων ἱππεῖς, καὶ δόξαντες εἶναι πλησίον ἅπασαν τὴν δύναμιν, τῆς μὲν πορείας [p] ἐπέσχον, τὴν δὲ στρατιὰν διέτασσον, ὡς αὐτίκα τῆς παρατάξεως γενησομένης. οἱ μὲν οὖν ἡγεμόνες ἀμφότεροι τῶν στρατοπέδων τὸν προειρημένον τρόπον ἀλλήλους κατεστρατήγησαν, ὥσπερ προαγωνιζόμενοι περὶ συνέσεως, καὶ δεικνύντες, ὅτι τὰς ἐλπίδας ἐν αὐτοῖς ἀντέχουσι τῆς νίκης. ὁ δ᾽ οὖν Ἀντίγονος διὰ ταύτης τῆς ἐπινοίας ἐκώλυσε μὲν τοὺς πολεμίους προάγειν εἰς τοὔμπροσθεν· αὐτῷ δὲ δοὺς ἄνεσιν εἰς τὸ προσδέξασθαι τὴν δύναμιν, ἐπειδὴ τὸ στρατόπεδον ἧκεν ἅπαν, ἐξέταξεν εἰς μάχην, καὶ κατέβαινε συντεταγμένος ἐπὶ τοὺς πολεμίους καταπληκτικῶς.

Εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας, σὺν τοῖς παρὰ Πύθωνος καὶ Σελεύκου προσγεγενημένοις, πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δισμυρίων ὀκτακισχιλίων, ἱππεῖς δ᾽ ὀκτακισχιλίους [q] πεντακοσίους, ἐλέφαντας δὲ ἑξήκοντα πέντε. διηλλαγμέναις δὲ ἐχρήσαντο ταῖς τάξεσιν οἱ στρατηγοί, διαμιλλώμενοι καὶ περὶ τῆς ἐν τούτοις ἐμπειρίας πρὸς ἀλλήλους. Εὐμένης μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ λαιοῦ κέρατος ἔταξεν Εὔδαμον, τὸν καταγαγόντα τοὺς ἐλέφαντας ἐξ Ἰνδῶν, ἔχοντα τὸ περὶ αὐτὸν ἄγημα τῶν ἱππέων, ὄντων ἑκατὸν πεντή- 674
κοντα. πρόταγμα δὲ τούτων [r] ἴλας δύο ξυστοφόρων ἐπιλέκτων, βάθος ἐχούσας ἱππέων πεντήκοντα. καὶ συνῆψε μὲν [s] τούτους τοῖς ὑπερδεξίοις τῆς ὑπερωρείας· ἑξῆς δὲ τούτοις [t] Στάσανδρον τὸν στρατηγὸν ἔταξεν, ἔχοντα τοὺς ἰδίους ἱππεῖς ἐνακοσίους πεντήκοντα. μετὰ δὲ τούτους ἔστησεν Ἀμφίμαχον τὸν Μεσοποταμίας Σατράπην, ᾧ συνηκολούθουν ἱππεῖς ἑξακόσιοι. συνάπτοντας δὲ τούτοις τοὺς ἐξ [v] Ἀραχωτῶν ἱππεῖς ἑξακοσίους, ὧν ἡγεῖτο πρότερον μὲν Σιβύρτιος, διὰ δὲ τὴν ἐκείνου φυγὴν μετειλήφει τὴν ἡγεμονίαν Κεφάλων. ἑξῆς δ᾽ ἦσαν πεντακόσιοι μὲν ἐκ Παροπαμισαδῶν· [x] οἱ δὲ τούτοις ἴσοι Θρᾷκες ἐκ τῶν ἄνω κατοικιῶν. πρὸ δὲ τούτων ἁπάντων ἔταξεν ἐλέφαντας μὲν ἐν ἐπικαμπίῳ τεσσαράκοντα πέντε, τοξότας δὲ καὶ σφενδονήτας ἐν τοῖς τῶν θηρίων διαστήμασι τοὺς ἱκανούς. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ὀχυρωσάμενος τὸ λαιὸν κέρας, συνῆψεν [y] αὐτῷ τὴν φάλαγγα. ταύτης δὲ τὸ ἄκρον ἐπεῖχον οἱ ξένοι, πλείους ὄντες τῶν ἑξακισχιλίων· τὸ δ᾽ ἑξῆς οἱ καθωπλισμένοι μὲν εἰς τὰ Μακεδονικά, παντοδαποὶ δ᾽ ὄντες τοῖς ἔθνεσιν, εἰς πεντακισχιλίους.

Μετὰ δὲ τούτους ἐτάχθησαν οἱ Μακεδόνες ἀργυρα-

---

[p] Ἐπεῖχε *Leid.* [q] Negligitur in *eodem.* [r] Ἴλας *Leid.* & *Reg.* 1. Εἴλας vulgo. [s] *Τούτους — τῆς ὑπερωρείας iidem.* [t] *Τάσανδρον ora Steph. Reg.* 1. [v] *Ἀραχωσίας iidem cum Leid.* tum ἡγεῖτο omnes. *Stephan.* ἐγεῖ operarum peccato. Mox Σιβύρτιος *Baſil. Vat.* In *Edd.* Σιβύρτιος. [x] *Καὶ οἱ τούτοις ἴσοι Reg.* 1. *τούτων Edd.* [y] *Αὐτῷ idem.* Cett. αὐτῶν. Paullo ante λαιὸν κέρας *Reg.* 1. δεξιὸν vulgo.

Ἄντικρυς, ἱππείων τε θυμάτων ἄπο
Σπουδῆς ἄπαι ῥοῖζος. ——

Quod genus, equos effuſis habenis incitatos exprimens, ſaepe fefellit interpretes, ut in *Obſervat.* libris oſtendi. P. Wess.

92. Ὅτι τὰς ἐλπίδας ἐν αὐτοῖς ἀντέχουσι τῆς νίκης] Sic libri omnes. Haud paullo ea in dictione ſimplex eſt verbum familiarius. *Appian.* L. IV. Bell. Civil. p. 1057. καὶ ἐν μόνοις ταῖς χερσὶ τὴν ἐλπίδα ἔχοντες. tum *ibid.* p. 1060. ὅτι ἐν τῷ μάχεσθαι τὰς ἐλπίδας ἔχοιεν. Quin ipſe *Diodorus* L. XX, 7. ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν ἔχοντι τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας. P. Wess.

2. Ἱππεῖς δ᾽ ὀκτακισχιλίους] Μυρίους καὶ τριακοσίους in aciei deſcriptione cap. 29. enumerat. Aut haec ergo boni coloris non ſunt, aut ibi numeros mendae maculaverunt. P. Wess.

8. Ἔχοντα τὸ περὶ αὐτὸν ἄγημα τῶν ἱππέων] Interpres ἄγημα *turmam* & *agmen* vertit. Maluiſſem *Livii* & *Curtii* exemplo Graecam vocem retinuiſſet: nam Latina illa non ſatisfaciunt. Notat in Macedonum militia plerumque ſelectorum equitum alam, ſed numeri non ſemper ejuſdem, ut hoc ex *Diodori* loco & pluribus aliorum, ab *Hugone* de Equeſt. Milit. L. III, 5. & *Freinſhemio* Curtiani Indicis voc. *Agema* in unum conductis, liquet abunde. P. Wess.

13. Τῆς ὑπερωρείας] Scribe ὑπωρείας. Mox δὲ ἐγεῖ mutilatum eſt ex ἡγεῖτο. L. Rhod.

17. Ἐξ Ἀραχωτῶν ἱππεῖς ἑξακοσίους] Nihil intereſt hoc ſerves, an Ἀραχωσίας ex cap. 14. recipias. Id mirum, Sibyrtio hic equites DC. contribui, cum illic centum duntaxat & ſedecim adduxiſſe feratur. Similem aliorum in ducum copiis diſcordiam, ſi animum intendas, reperies: unde non injuſta ſuſpicio de numerorum notis, ut ſaepe, corruptis. P. Wess.

23. Ἐλέφαντας μὲν ἐν ἐπικαμπίῳ] Tale videlicet, de quo L. XVII, 57. Scripſi paullo ante ex *Reg. pr.* τούτοις ἴσοι, quoniam ita *Diodorus* adſuevit: caeteroqui in uſum non eſſe prorſus, ut patrio caſui ἴσος jungatur, norunt eruditi. P. Wess.

26. Ὀχυρωσάμενος τὸ λαιὸν κέρας] Defendi nullo poteſt modo δεξιὸν κέρας, quod editos omnes occuparat. Verſatur in ſiniſtri cornu deſcribenda acie, quam brevi poſt abſoluta orationem ad dextrum tandem cornu convertit. Optime ergo τὸ λαιὸν *Reg. ſec.* P. Wess.

Συνῆψεν αὐτῶν] Lege αὐτῷ. L. Rhod.

35. Ἀφηγουμένου τούτων — Ἀντιγένους καὶ Τευτάμου] Detracta una litera his priſtina rediit ſanitas. Supra C. 24. προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως, ἀφηγουμένου Πευκέστου καὶ Ἀντιγένους. P. Wess.

46. Τὸ Ἑρμοῦ ἄγημα, τοὺς ἵππους &c.] Totidem alae Eumenis.

γυράσπιδες, ὄντες μὲν [z] οὐ πλείους τρισχιλίων, ἀνίκητοι δὲ, καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς πολὺν φόβον παρεχόμενοι τοῖς πολεμίοις. ἐπὶ πᾶσι δὲ τοὺς ἐκ τῶν ὑπασπιστῶν πλείους τρισχιλίων, [a] ἀφηγουμένων τούτων τε ἅμα καὶ τῶν ἀργυρασπίδων Ἀντιγένους καὶ Τευτάμου. πρὸ δὲ πάσης τῆς φάλαγγος ἔστησεν ἐλέφαντας τεσσαράκοντα, καὶ τὰ τούτων διαστήματα τοῖς ψιλικοῖς τάγμασιν ἀνεπλήρωσεν. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ κέρατος ἐξέταξε τοὺς ἱππεῖς, ἐχομένους μὲν τῆς φάλαγγος τοὺς ἐκ Καρμανίας ὀκτακοσίους, ὧν Τληπόλεμος Σατράπης ἡγεῖτο. ἑξῆς δὲ τοὺς καλουμένους ἑταίρους ἐνακοσίους· καὶ τὸ Πευκέστου καὶ Ἀντιγένους ἄγημα, τριακοσίους ἔχον ἱππεῖς, μιᾷ περιειλημμένης [b] ἴλῃ. ἐπ' ἄκρου δὲ τοῦ κέρατος τὸ Εὐμένους ἄγημα, τοὺς ἴσους ἔχον ἱππεῖς· καὶ τούτων [c] πρόταγμα, τῶν Εὐμένους παίδων ἴλας δύο, συνεστηκυίας ἑκατέρας ἐξ ἱππέων πεντήκοντα, καὶ πλαγίας φυλαττούσας ἔξω τοῦ κέρατος ἴλας τέσσαρας, ἐν αἷς ἦσαν ἱππεῖς ἐπίλεκτοι διακόσιοι. χωρὶς δὲ τούτων, [d] ἀπὸ πασῶν τῶν ἱππαρχιῶν ἐπιλελεγμένους τοῖς τάχεσι καὶ ταῖς ῥώμαις ἱππεῖς τριακοσίους ἔστησε κατόπιν τοῦ περὶ αὐτὸν ἀγήματος. παρὰ δὲ τὴν ὅλην τοῦ κέρατος [e] τάξιν προέ- 675. ταξεν ἐλέφαντας τεσσαράκοντα. ἡ δὲ πᾶσα δύναμις ἦν τῶν περὶ τὸν Εὐμένη, πεζοὶ μὲν τρισμύριοι πεντακισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχίλιοι ἑκατὸν, ἐλέφαντες δὲ ἑκατὸν [f] τεσσαρεσκαίδεκα.

Ἀντίγονος δ' ἐκ μετεώρων τόπων καθορῶν τὴν τῶν πολεμίων τάξιν, πρὸς ταύτην ἁρμοζόντως διεκόσμησε τὴν ἰδίαν δύναμιν. ὁρῶν γὰρ τὸ τῶν ἐναντίων δεξιὸν κέρας ὠχυρωμένον τοῖς τε θηρίοις καὶ τοῖς κρατίστοις τῶν ἱππέων, ἀντέταξε τοὺς ἐλαφροτάτους τῶν ἱππέων, οἳ κατὰ στόμα μὲν ἤμελλον φυγομαχήσειν, ἀραιοὶ διεστῶτες, [g] ἐκ μεταβολῆς δὲ διαγωνιεῖσθαι, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ποιήσειν ἄπρακτον τῶν ἐναντίων τοῦτο τὸ μέρος, ᾧ μάλιστα ἐπίστευον. ἔστησε δ' ἐπὶ ταύτης τῆς φάλαγγος τούς τε ἐκ Μηδίας καὶ [h] Ἀρμενίας ἀφιπποτοξότας καὶ λογχοφόρους, ὄντας μὲν χιλίους, πεφυκότας δ' εὖ πρὸς τὴν ἐκ μεταβολῆς κρίσιν. ἑξῆς δὲ τοὺς ἀπὸ θαλάσσης συγκαταβεβηκότας Ταραντίνους δισχιλίους καὶ διακοσίους, ἐπιλέκτους ἐν ἐνέδραις καὶ καλῶς διακειμένους ταῖς εὐνοίαις πρὸς [i] αὐτόν· τοὺς δ' ἀπὸ Φρυγίας καὶ Λυδίας, χιλίους. τοὺς δὲ μετὰ Πύθωνος χιλίους πεντακοσίους· καὶ τοὺς μετὰ Λυσανίου ξυστοφόρους τετρακοσίους· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούς τε [k] ἀνθίππους ὀνομαζομένους, καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἄνω κατοικούντων ὀκτακοσίους. καὶ τὸ μὲν εὐώ-

millibus haud plures; ſed invicti, & propter virtutem hoſti maxime formidabiles, ordinati erant. Denique poſt omnes ex clypeatorum ſatellitum numero plures cIↄ. cIↄ. cIↄ. Quos ut Argyraſpides ſub imperio ſuo habebant Antigenes & Teutamus. Toti autem Phalangi XL. elephantes praeſtituit, horumque interſtitia rorariis explevit. In dextro cornu vicinos Phalangi ſtatuit equites ex Carmania Iↄ. ccc. quibus Tlepolemus Satrapa praeerat. Et exinde nongentos, qui ſodales nuncupabantur. Tum Peuceſtae & Antigenis agmen, habens ccc. equites una turma comprehenſos. In extremo tandem cornu Eumenis agmen erat collocatum, quod totidem habebat equites, horumque anteſignanos famulorum Eumenis alas duas, quae quinquagenis 686. equitibus conſtabant. IV. inſuper alas, quae ex obliquo extra cornu praeſidio eſſent, cc. equites apprime delectos complexas. Ac praeter hos e cunctis equitum praefecturis trecentos, celeritatis ac fortitudinis eximiae, a tergo ſui agminis collocavit. Totum vero cornu ita inſtructum Elephantis XL. praemunivit. Univerſus igitur exercitus Eumenis erat, peditum triginta quinque millia: Equitum ſex millia & centum: Elephantorum ad CXIV.

Ol. CXVI. 1.

29. Antigonus ex locis editioribus aciem hoſtium contemplatus, contra illam ſuas quoque copias apte inſtruxit. Dextrum enim hoſtis cornu beluis & equitum fortiſſimis munitum videns, objecit illis equitum ſuorum expeditiſſimos, qui quod rariores inter ſe diſtarent, in fronte ceſſim pugnarent, & per vices converſi praelium redintegrarent. Atque hoc pacto illius partis, in qua maxima ſpes hoſtibus erat, vires eluderent. In hac autem phalange collocarat ſagittarios equeſtres & lancearios ex Media & Armenia, circiter mille, ad confligendum per intervalla adſuetos. Hinc eos, qui a mari ſimul cum ipſo adſcenderant, duo Tarentinorum millia & ducentos, ad inſidias calliditatis exquiſitae, & benevolentiae in ipſum praeclarae. Ex Phrygia etiam Lydiaque mille: Tum Pythonem ſecutos mille quingentos, & haſtigeros cccc., qui cum Lyſania erant. Poſtremos omnium, qui Anthippi (equitibus contrarii) nominabantur, & ex ſuperiorum terrarum incolis Iↄccc. Ab hoc

---

z Negantem vocem praetereunt *Baſil. Ven.* a Ἀφηγουμένους *Editi.* Omittunt autem Teutami & Antigenis nomina *Baſil. Reg.* 2. b Ἴλῃ *Reg.* 1. *Leid.* ſemper. Εἴλῃ vulgo. c Προτάγματα *Reg.* 1. cum *Leid.* d Ἀπασῶν τῶν *Reg.* 1. e Deſideratur in *Baſil.* & *Reg.* 2. f Διακντιεσσαρες *Reg.* 1. g Καὶ ἐκ μεταβ. *Idem* & *Leid.* h Παρθυαίας ἀφιππ. ora *Steph.* ex *Baſil. Reg.* 2. *Vat.* Ἐφεσ. Cett. i Αὐτῷ. Ἐχομένους δὲ τούτους ἀπὸ Φρ. in marg. *Steph. Reg.* 1. Lege ἐχομένους δὲ τούτων & bonum erit. k Ἀνθίππους *Baſil.* ἀνθίππους *Ven. Vat.* Mox in τῶν deſunt *Baſil.*

tis, quam *agema* vocant, equites tribuit *Plutarchus* in ejus vita p. 586. E. P. Weſs.

56. Πεζοὶ μὲν τρισμύριοι πεντακισχίλιοι] Nunquam tot pedites ex illis, quae ſupra prodidit, conficies. Equitum quidem ratio conſtat, ſed additae in ſummam non ſunt alae duae, ad quinquagenos profundae. Praeterea elephantos cxxv. annumeravit. Scribendum ergo ἐλέφαντες δὲ ἑκατὸν εἴκοσι καὶ πέντε, modo ſuperiora a mendis ſint libera. P. Weſs.

67. Ὧι μάλιστα ἐπίστευον] Ἐπίστευε corrigit *Rhodomannus*, qui audiendus erit, niſi id ad Eumenem referatur. P. Weſs.

68. Καὶ Ἀρμενίας ἀφιπποτοξότας] Video, quid obmoturi ſunt, qui ἀφιπποτοξότας probabunt. Sed hinc non diſcedo. Vid. not. in L. I. 8. p. 122. At unde in Παρθυαίας ἀφιπποτοξ.) membranarum quarundam veniſſe putabimus? Ecquae hoc nomine per vaſtum orientis tractum regio natiove? Nulla, nulla inquam. Sola amanuenſium inconſiderantia vitioſum id propagavit. Scriptum erat ΕΚ ΠΑΡΘΥΑΙΑΣ, e quo ipſi, obliteratis forsitan ſe vetuſtate & ſitu duarum literarum tranſverſis virgulis mirificum extuderunt ΠΑΡΘΥΑΙΑΣ vocabulum. Ego vero haud ſcio an rectiſſimum in Παρθυαίας ſit? Notiſſimi ſunt Parthorum equites & ſagittarii. *Ovidius* Triſt. L. II. 225.

Nunc petit Armenius pacem: nunc porrigit arcus
Parthus eques. ——

Clarius *Appianus* de Caſſio L. III. Belli Civ. p. 1001. καὶ αὐτῷ τινες καὶ ΠΑΡΘΥΑΙΩΝ ΙΠΠΟΤΟΞΟΤΑΙ συνεμάχουν. Iterum p. 1003. καὶ τοὺς ΠΑΡΘΥΑΙΩΝ ΙΠΠΟΤΟΞΟΤΑΣ ἀπεπέμπετο τιμήσας. Mitto addere Parthos ſagittis atque arcu multo nobiliores eſſe Armeniis. Vide tamen & *Arrian.* Tactic. cap. 45. P. Weſs.

76. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούς τε ἀνθίππους ὀνομαζομένους] Niſi erro atque hujus opinionis fruſtra ſum, dederat Auctor τούς τε ΑΜΦΙΠΠΟΥΣ, quod peccato, illius, de quo proxime, non diſſimili in ΑΝΘΙΠΠΟΥΣ boni iſti viri commutaverunt. Qui enim quaeſo ἄνθιπποι, *Equites contrarii*, Interpres ſit. Atqui omnes, qui hoſti objiciuntur, *equites contrarii*. Ἄμφιπποι deſultores ſunt, veteri militia nobilitati. *Arrianus* Tactic. C. 37. τοῦτο δὲ τοῦτο σχῆμα μάλιστα πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἴστρον βαρβάρους, οὓς καὶ ΑΜΦΙΠΠΟΥΣ ἔλεγον, ὡς μεταπηδῶντας μεταβαίνειν ἀπὸ ἄλλων ἵππων εἰς ἄλλους. ubi plura *Sixtus Arcerius*. Neſcio autem an mox deleri

Olymp. CXVI. 1. hoc igitur equitatu laevum cornu fuerat expletum, Pythoque imperium gerebat omnium. In pedestri autem acie primum tenuere locum convenae plures novem millibus: proximum Lycii & Pamphylii ter mille, & variis e nationibus ad Macedonicum habitum instructi plures quam octo millia. Ultimi omnium erant Macedones non infra millia octo. Quos Antipater in supplementum miserat, quo tempore regni administrationem accepit. Equitum in dextro cornu phalangem attingentes primi erant mercenarii ex diversis gentibus Iↄ. Exinde Thraces mille. Et a sociis missi Iↄ. His cohaerebant sodales mille sic vocitati. Demetrio Antigoni duce, qui tunc primum in acie patri operam navaturus erat. In extremo cornu equitum trecentorum agmen subsistebat; Quibus cum ipsae pugnae discrimen adibat. Hic ordo ex famulis ipsius tribus turmis constabat, & totidem aliis, aequali inter se spacio collocatis. Quibus Tarentini centum in subsidium attributi erant. Circa totum hoc cornu elephantes XXX. omnium praestantissimos ordine inflexo disposuit, locaque intermedia levis armaturae cohortibus explevit lectissimis. De reliquis feris plerasque ante Phalangem statuit, paucas cum equitatu in latere sinistro. Ad hunc modum exercitu in ordinem digesto, ad hostem obliqua aciei forma descendit. Nam dextrum cornu in longum protenderat, laevum contractius esse voluit, ut hoc cessim pugnaret, illo signis collatis praelium iniret.

30. Jamque aciei acies imminebat, cum signo utrinque dato, clamor alternis iteratur, & classicum tubicines personant. Primi ergo Pythonis equites, licet nullum ante se praesidium haberent, numero tamen ac celeritate adversariis superiores, commoditate illa uti conantur. Sed cum elephan- 687. tis aperta fronte congredi non tutum fore arbitrantes, cornu circumveniunt, & ex transverso adorti densa telorum vi hostes sauciant, & dum ob celeritatem nihil incommodi patiuntur, ipsi, magnis tamen hostem incommodis afficiunt, qui neque insequi ob gravitatem suam poterat, neque retro pedem referre, prout opportunitas juberet. Tum Eumenes sagittariorum equitum multitudine cornu premi videns, ab Eudamo, qui cornu sinistrum tenebat, equitum maxime expeditos arcessit. Et hac ala quamlibet exigua ad cornu educta, cum minus impedito & veloci equitum globo in hostem impetum facit: & quia beluae sequebantur, Pythonianos facile in fugam actos ad inferiora mon-

νυμον κέρας ἀπὸ τούτων ἐπληροῦτο τῶν ἱππέων, ὧν ἁπάντων Πύθων εἶχε τὴν ἡγεμονίαν· τῶν δὲ πεζῶν πρῶτοι μὲν ἐτάχθησαν οἱ ξένοι, πλείους ὄντες τῶν ἐνακισχιλίων. μετὰ δὲ τούτους, Λύκιοι καὶ Παμφύλιοι τρισχίλιοι, παντοδαποὶ δ' εἰς τὰ Μακεδονικὰ καθωπλισμένοι, πλείους τῶν ὀκτακισχιλίων. ἐπὶ πᾶσι δὲ Μακεδόνες, οὐ πολὺ ἐλάττους τῶν ὀκτακισχιλίων, οὓς ἔδωκεν Ἀντίπατρος, καθ' ὃν χρόνον ἐπιμελητὴς ἀπεδείχθη τῆς βασιλείας. τῶν δ' ἱππέων πρῶτοι μὲν ἦσαν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος συνάπτοντες τῇ φάλαγγι μισθοφόροι παντοδαποὶ πεντακόσιοι· ἑξῆς δὲ Θρᾷκες [l] χίλιοι· παρὰ δὲ τῶν συμμάχων πεντακόσιοι· ἐχόμενοι δὲ τούτων οἱ προσαγορευθέντες ἑταῖροι χίλιοι, Δημήτριον ἔχοντες ἡγεμόνα τὸν Ἀντιγόνου, τότε πρῶτον μέλλοντα συναγωνίζεσθαι τῷ πατρί. ἐπ' ἄκρου δὲ τοῦ κέρατος ἦν τὸ ἄγημα τῶν ἱππέων τριακοσίων, μεθ' ὧν καὶ αὐτὸς ἐκινδύνευε. τὸ τάγμα δὲ τοῦτο ἐκ τῶν ἰδίων παίδων ἴλας τρεῖς ὑπῆρχον, καὶ ταύταις ἴσαι [m] παράλληλοι, συναγωνιζομένων αὐτοῖς Ταραντίνων ἑκατόν. περὶ δὲ τὸ κέρας πᾶν ἐξέταξε τοὺς κρατίστους τῶν ἐλεφάντων τριάκοντα. ποιήσας δ' ἐπικάμπιον, καὶ τὰ διαστήματα τούτων συνεπλήρωσε τοῖς ψιλοῖς τάγμασιν ἐπιλέκτοις· τῶν δ' ἄλλων τὰ πλείω μὲν τῆς 676. φάλαγγος προέστησεν, ὀλίγα δὲ μετὰ τῶν ἱππέων τῶν ἐν τοῖς εὐωνύμοις μέρεσι. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐκτάξας τὸ στρατόπεδον, κατέβαινεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, λοξὴν ποιήσας τὴν τάξιν. τὸ μὲν γὰρ δεξιὸν κέρας, ᾧ μάλιστα ἐπίστευε, προεβάλετο· τὸ δ' ἕτερον ὑπεστέλλετο, διεγνωκὼς ᾧ μὲν φυγομαχεῖν, ᾧ δ' ἀγωνίζεσθαι.

Ἐπεὶ δὲ σύνεγγυς ἀλλήλων ἐγένετο τὰ στρατόπεδα, καὶ τὸ σύσσημον ἤρθη παρ' ἀμφοτέροις, ἐπηλάλαξαν μὲν αἱ δυνάμεις ἐπαλλὰξ πλεονάκις, ἐσήμαινον δ' οἱ [n] σαλπιγκταὶ τὸ πολεμικόν. πρῶτοι δ' οἱ μετὰ Πύθωνος ἱππεῖς, [o] στερεὸν μὲν οὐδὲν οὐδ' ἀξιόλογον ἔχοντες πρόφραγμα περὶ αὐτούς, ὑπερέχοντες δὲ τῶν ἀντιτεταγμένων τῷ τε πλήθει καὶ ταῖς ἐλαφρότησιν, ἐπειρῶντο χρῆσθαι τοῖς ἰδίοις προτερήμασι. τὸ μὲν γὰρ κατὰ στόμα διακινδυνεύειν πρὸς ἐλέφαντας οὐκ ἀσφαλὲς ἐνόμιζον· περιϊππεύσαντες δὲ τὸ κέρας, καὶ πλαγίοις ἐμβαλόντες πυκνοῖς τοῖς βέλεσι, κατετίτρωσκον, αὐτοὶ μὲν διὰ τὰς ἐλαφρότητας οὐδὲν πάσχοντες, μεγάλα δὲ βλάπτοντες τοὺς διὰ τὰ βάρη [p] μήτ' ἐκδιῶξαι δυναμένους, μήτ' ἀναχωρεῖν, ὅταν καιρὸς παραγγείλῃ. Εὐμένης δ' ὁρῶν πιεζόμενον τὸ κέρας τῷ πλήθει τῶν [q] ἀφιπποτοξοτῶν, μετεπέμψατο παρ' Εὐδάμου, τοῦ τὸ λαιὸν κέρας ἔχοντος, τοὺς ἐλαφροτάτους τῶν ἱππέων. ἐξαγαγὼν δὲ ἐπὶ κέρας τὴν ὀλίγην τάξιν, τοῖς μὲν ψιλοῖς καὶ τοῖς ἐλαφροτάτοις τῶν ἱππέων εἰσέβαλεν εἰς τοὺς ἐναντίους· [r] ἐπακολουθησάντων δὲ καὶ τῶν θηρίων, ῥᾳδίως τρεψάμενος τοὺς περὶ τὸν Πύθωνα, κατεδίωξε μέχρι τῶν ὑπωρείας.

Ἅμα

---

[l] Δισχίλιοι Reg. 1. Leid. [m] Παρ' ἀλλήλας ora Steph. Leid. Reg. 1. statim ἐναλλὰξ Reg. 1. cum Leid. [n] Σαλπιγκταὶ Basil. [o] Ἕτερον Reg. 1. Vat. Basil., qui & οὐδ' mox praeterit. [p] Μὴν ἐκδ. μὴ ἀνα. μήτ' ἀναχωρεῖν δὲ Reg. 1. Leid. [q] Ἀφιπποτ. Basil. Reg. 2. Vat. Ἱπποτοξ. reliqui. [r] Ἐπακολ. Reg. 1. Leid.

deleri debeat copula. Ita quidem certe iidem describerentur a *Diodoro* atque *Aeliano* Thraces, qui cap. 27. Θρᾷκες ἐκ τῶν ἄνω κατοικιῶν, i. e. in Istrum & Scythiam usque porrecti. P. Wess.

90. Παρὰ δὲ τῶν συμμάχων πεντακόσιοι] Interpres alius agens, *& a sociis missi totidem*. Ego correxi culpam, a *N. Blancardo* ad *Arrian.* sui L. III. pag. 183. levi brachio perstrictam. P. Wess.

98. Συναγωνιζομένων Ταραντίνων ἑκατόν] Meminit eorumdem paullo ante, estque Tarentinorum equitum non obscurum inter auxilia nomen. *Livius* L. XXXV, 28. *Duo Cretenses auxiliares, &, quos Tarentinos vocabant, equites, binos secum trahentes equos, ad prima signa missi.* Ceterum paullo ante τὸ τάγμα δὲ τοῦτο adfectum mihi videtur. Scripseris πρόταγμα δὲ τούτων, *ante vero horum ordinem, sive horum antesignani* &c. Ita plane cap. 27. πρόταγμα δὲ τούτων ἴλας δύο ξυστοφόρων. tum C. 28. καὶ τούτων πρόταγμα, τῶν Εὐμένους παίδων ἴλας δύο &c. P. Wess.

6. Τὸ μὲν γὰρ δεξιὸν κέρας —— προεβάλλετο &c.] Vereor ut scriptoris mentem assecutus sit Interpres. Προβαλέσθαι est *objicere*, ὑποστέλλεσθαι *subducere*. Statuit Antigonus dextro cornu, cui fidebat maxime, hostem adgredi, sinistrum paullo longius retrahere, ut hoc cedendo dimicaret, illo hostem propius urgeret. P. Wess.

28. Ἐξάγων ἐπὶ κέρας τὴν ὀλίγην τάξιν] Quae tandem τάξις ὀλίγη ista? *Expeditine equites*, quos sinistro ex cornu arcessivit Eumenes? Atqui non eos tantum, sed suos omnes in hostem duxit. Fuit fortasse τὴν ἰδίαν τάξιν, qua in cornu exporrecta

in

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, συνέβη καὶ τοὺς πεζοὺς ἐφ' ἱκανὸν μὲν χρόνον Φαλαγγομαχεῖν πρὸς ἀλλήλους, τὸ δὲ τελευταῖον, πολλῶν πεσόντων παρ' ἀμφοτέροις, ἐπικρατῆσαι τοὺς παρ' Εὐμένει τεταγμένους, διὰ τὰς τῶν Ἀργυρασπίδων Μακεδόνων ἀρετάς. οὗτοι γὰρ ταῖς μὲν ἡλικίαις ἤδη προβεβήκεισαν, διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν κινδύνων, διέφερον ταῖς τόλμαις καὶ ταῖς εὐχειρίαις, ὥστε μηδένα δύνασθαι κατὰ στόμα τὴν βίαν ὑποστῆναι. διὸ καὶ τότε τρισχίλιοι μὲν ὄντες [s] οἱονεὶ τὸ στόμωμα καθειστήκεισαν πάσης τῆς δυνάμεως. Ἀντίγονος δ' ὁρῶν τό, τε εὐώνυμον κέρας τῶν ἰδίων πεφευγότας, καὶ τὴν Φάλαγγα πᾶσαν τετραμμένην, τοῖς μὲν συμβουλεύουσιν ἀποχωρεῖν πρὸς τὴν ὀρεινήν, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς φυγῆς σωζομένους ἀναλαμβάνειν, ἄθραυστον ἔ-
677. χοντα τὸ περὶ αὐτὸν μέρος τῆς δυνάμεως, οὐ προσέσχε· τῷ δὲ παρὰ τοῦ [t] καιροῦ δοθέντι προτερήματι δεξιῶς χρησάμενος, καὶ τοὺς Φεύγοντας τῶν ἰδίων ἔσωσε, καὶ τῆς νίκης ἔτυχεν. οἱ μὲν γὰρ Ἀργυράσπιδες οἱ παρ' Εὐμένει, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν πεζῶν, ὡς τάχιστα ἐτρέψαντο τοὺς ἀντιτεταγμένους, ἐπεδίωκον μέχρι [u] τῆς ἐγγυτέρας ὑπωρείας. ὁ δ' Ἀντίγονος, γενομένου διαστήματος ἐν τῇ τῶν πολεμίων τάξει, διιππεύσας μέρει τῶν ἱππέων, ἐνέβαλεν εἰς πλαγίους τοὺς περὶ τὸν Εὔδαμον, τεταγμένους ἐπὶ τοῦ λαιοῦ κέρατος. ταχὺ δὲ διὰ τὸ παράδοξον τρεψάμενος τοὺς ἐναντίους, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν διαπέστειλε τῶν ἱππέων τοὺς ἐλαφροτάτους, καὶ διὰ τούτων ἀνεκαλέσατο τοὺς Φεύγοντας, καὶ παρὰ τὴν ὑπωρείαν πάλιν εἰς τάξιν κατέστησε. καὶ γὰρ οἱ περὶ τὸν Εὐμένη, πυθόμενοι τὴν τῶν ἰδίων τροπήν, ἀνεκαλοῦντο τῇ σάλπιγγι τοὺς διώκοντας, [x] σπεύδοντες βοηθῆσαι τοῖς περὶ τὸν Εὔδαμον.

Ἤδη δὲ τῆς ὥρας οὔσης περὶ λύχνων ἀφάς, ἀμφότεροι τοὺς Φεύγοντας ἀνακαλεσάμενοι, πάλιν [y] ἐξέταττον πᾶσαν τὴν δύναμιν. τοσαύτης Φιλονικίας ὑπῆρχον πλήρεις οὐχ οἱ στρατηγοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πλήθη τῶν ἀγωνιζομένων. τῆς δὲ νυκτὸς οὔσης αἰθρίου καὶ πανσελήνου, καὶ τῶν δυνάμεων ἀντιπαραγουσῶν ἀλλήλαις ὡς ἂν τέτταρσι πλέθροις, ὁ ψόφος τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἱππέων ὁ Φρυαγμὸς ἐν χερσὶν ἐδόκει πᾶσιν εἶναι τοῖς ἀντιτεταγμένοις· ὡς δὲ παράγοντες ἀπεῖχον ἀπὸ τῶν ἐν τῇ μάχῃ πεπτωκότων ὡς τριάκοντα σταδίους, ἡ μὲν ὥρα κατελάμβανε μεσονύκτιος, κακῶς δὲ διέκειντο ἀμφότεροι, διά τε τὴν ὁδοιπορίαν, καὶ τὴν ἐν τῇ μάχῃ κακοπάθειαν, ἔτι δὲ τὴν ἀσιτίαν. ὥστε ἠναγκάσθησαν, ἀφέμενοι τῆς μάχης, καταστρατοπεδεῦσαι. Εὐμένης μὲν οὖν [z] ἐπεχείρει ἀναζευγνύειν ἐπὶ τῶν νεκρῶν, σπεύδων κρατεῖν τῆς τούτων ἀναιρέσεως, καὶ τὴν νίκην ἀναμφισβήτητον περιποιήσασθαι. οὐ προσεχόντων δὲ τῶν στρατιωτῶν, ἀλλὰ βοώντων ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀποσκευὴν ἀναχωρεῖν, μακρὰν ἀπέχουσαν, ἠναγ-

tium uſque perſequitur. Dumque haec geruntur, peditum agmen ad bene longum tempus inter ſe confligit: Et tandem oppetentibus utrinque multis, Eumeniani, Argyraſpidum virtute ſuperiores fuere. Nam hi licet ad multum jam aetatis progreſſi, ob certaminum tamen crebritatem, animorum praeſentia, & ſtrenuitate manuum, ita praecellebant, ut ex adverſo robur ipſorum nemo poſſet ſuſtinere. Ideo etiam tunc, quamvis ter mille duntaxat numero, totius tamen exercitus firmamentum erant. Antigonus ubi laevum ſuorum cornu profligatum, totamque Phalangem retroverſam animadvertit, conſulentibus, ut ad montana regrederetur, dilapſoſque e fuga reciperet, cum integram exercitus partem ſecum haberet, morem haud geſſit: Sed opportunitate, quam tempus dabat, dextre utendo, cum fugientes ſervavit ſuos, tum & victoriam adeptus eſt. Nam Argyraſpides Eumeniani ac caetera peditum multitudo, verſis in fugam hoſtibus, continuo ad proximos montium radices perſequendo inſtiterunt. Tum Antigonus per intervallum, in acie hoſtili factum, cum parte equitum invectus, per obliquum in Eudami cohortes ad cornu ſiniſtrum collocatas impreſſionem fecit. Subitoque fugatis ob inopinatum rei eventum hoſtibus, poſt multorum caedem, equitum citiſſimos miſit, qui fugientes revocarent, eoſque ad montis radicem iterum in ordinem coëgit. Nam etiam Eumenes fuga ſuorum cognita, tuba perſequentes revocabat, Eudamo ſuccurrere properans.

Olymp. CXVI. 1.

31. Jamque ſub primae facis tempus erat: Cum revocatis uterque ex fuga ſuis totum denuo exercitum inſtruerent.. Tanto contentionis ardore inflammati erant, non imperatores tantum, ſed etiam decertantium multitudo. Nox tum ſerena erat, plenoque orbe luna fulgebat! Et oppoſitis inter ſe exercitibus IV. plethrorum circiter ſpacio, ſtrepitus armorum & equorum fremitus in manibus videbatur cunctis eſſe, qui in adverſa utrinque acie conſiſtebant. Cum autem progreſſi XXX. circiter ſtadia ab illis qui in pugna ceciderant, abeſſent, jam noctis medium ingruerat: Et utrique tum propter itineris moleſtiam, tum etiam pugnae aerumnas, inediamque male affecti erant. Praelio igitur omiſſo, caſtra metari cogebantur. Ibi Eumenes ad caeſos regredi propoſuerat, tollere eos maturans, ut ancipitem hactenus victoriam certo ſibi aſſereret. Verum refragante turba, & ad impedimenta ſua, quae longius aberant, revertendum eſſe

---

[s] Ὡσανεὶ στόμ. *Baſil.* [t] Τῷ ὄρει *Reg.* 2. *Baſil. Venet. Vat.* & ora *Steph.* non male. [u] Τῆς πρότερον ὑπωρ. *Vat. Baſil.* tum ἀνεκάλουν idem & *Reg.* 2. [x] Σπεύδοντες *Leid.* [y] Πάντες ἐξέταττον *Reg.* ambo, *Leid.* [z] Ἐπεχείρησεν *Reg.* 1. *Leid.*

in hoſtilem aciem ingruere coepit. Ἐξάγειν ἐπὶ κέρας & ἄγειν ἐπὶ κέρας in Graecorum acie id exprimunt. *Aelian.* Tact. C. 29. ὀρθία δὲ (φάλαγξ) ὅταν ἐπὶ κέρως πορεύηται, πολλαπλάσιον ἔχουσα τὸ βάθος τοῦ μήκους. Clarius paullo *Max. Tyrius* Diſſ. XII. pag. 131. *Ed. Lond.* τεχνῖται ἐπὶ μιᾶς τεταγμέναι (cervae) ἀλλήλαις ἐπιπορεύονται, ὥσπερ στρατόπεδον ἐπὶ κέρως βαδίζον. Sic enim optime correxit *Jo. Daviſius*, ſed cui latuiſſe videtur nota *Arcerii* in *Aeliani* eum locum. Adde *L. Kuſterum* ad *Suidae* [illegible] παρεμβάλλειν. P. Weſs.

38. Ταῖς μὲν ἡλικίαις ἤδη προβεβήκεισαν] Augmenti defectus morari neminem debet. Deeſſe ſaepe oſtenſum alias fuit. Προβεβηκότας ταῖς ἡλικίαις dixit & L. XII, 18. XIII, 89. τοὺς προβεβηκότας ἤδη ταῖς ἡλικίαις *Xenophon* Hellen. L. VI. p. 453. Aliter *S. Lucas* Evang. cap. 1, 18. καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. Quod Hebraeorum morem ſonat clariſſime. Dixeris eorum ſermone, ואשתי זקנה באה בימים. & verba convenient optime. P. Weſs.

43. Τό, τε εὐώνυμον κέρας — πεφευγότας] Nihil frequentius hac eſſe enallage, ſaepe monitum eſt. *S. Lucas* Evang. C. XIX, 37. ἤρξατο ἅπαν τὸ πλῆθος — χαίροντες αἰνεῖν τὸν Θεόν. P. Weſs.

66. Περὶ λύχνων ἀφάς] Iterum cap. 43. καταστρατοπεδεύσαντες δὲ καὶ τῶν περὶ τὸν Εὐμένη περὶ λύχνων ἀφάς. *Suidas*, Ἀφὰς λύχνων Ἡρόδοτος λέγει cujus locum *L. Kuſterus* indicavit. Interpres bene. *Cenſorinum* audi de Nat. Die cap. 23. *Poſt id ſequitur tempus quod dicimus LUMINIBUS ACCENSIS, antiqui PRIMA FACE dicebant.* P. Weſs.

72. Ὡς ἂν τέτταρσι πλέθροις] Fuiſſe videtur ὡς ἂν ἐν τέτταρσι &c. P. Weſs.

86. Οὐ

Olymp. CXVI. 1. eſſe vociferante, obſecundare illis cogitur. Acerbius enim milites increpandi, tam multis imperium affectantibus, tunc facultas non erat: nec opportunum concedi tempus videbat, ad plectendum
688. contumaces. At contra Antigonus citra popularem auram ſtabile tenens imperium, vi turbam compulit, ut prope interfectos caſtra ponerent. Et ſepultura illorum potitus, controverſam hoc modo victoriam reddidit, potiri mortuis praeſtabilius in pugnis eſſe confirmans. Interemti ſunt in hoc conflictu ex parte Antigoni peditum tria millia ſeptingenti: Equites LIV. Vulnerati plus IV. millia. Ex peditatu Eumenis cecidere Iↄ. XL. Equites perpauci: vulnerati plures nongentis.

32. Antigonus ubi poſt reditum a pugnâ abjectos vidit militum animos, quam longiſſime ab hoſtibus quam primum recedere deſtinavit. Ut vero ad diſceſſum copias efficeret magis expeditas, ſaucios & impedimentorum oneroſiſſima, in oppidum quoddam vicinum praemiſit. Tum cadaveribus ſub diei ortum ſepultis, & praecone hoſtium de recipiendis mortuis apud ſe detento, illa ſtatim hora militem prandere juſſit. Exacta hinc die, Caduceatorem dimiſit, recuperationem mortuorum in craſtinum permittens. Ipſe prima ſtatim vigilia appetente cum toto exercitu movens, contentis itineribus procul ab hoſte ſeceſſit, ubi terram ad refectionem copiarum integram habebat. Nam ad Gamarga uſque Mediae perrexit, quae regio ſub Pythonis imperio affatim omnia magnis exercitibus ſuppeditare poterat. Eumenes per exploratores de abitu hoſtis Antigoni certior factus ab inſecutione abſtitit, quod & ipſe inedia aerumniſque magnis affectum haberet militem: & ad mortuorum exſequias converſus magnifice ſepeliendos curavit. Ubi facinus quoddam inſolens, & a Graecorum legibus moribuſque multum diſcrepans, evenit.

33. Ceteus dux eorum qui ex India venerant, in pugna egregie dimicans occubuerat. Is duas uxores militiae comites in caſtris reliquerat, unam nuper ductam, alteram paucis ante annis in conſuetudinem matrimonialem adſcitam: Utraque ſane caritate maritum eximia fuerat proſequuta. Vetus autem lex apud Indos erat, ut viri atque virgines, qui animum ad conjugium appuliſſent, non ex parentum judicio, ſed conſenſione mutua, contraherent matrimonia. Et cum ſuperiori tempeſtate inter juniores ſponſalia fierent, evenit, ut judi-

ἠναγκάσθη πεισθῆναι τῷ πλήθει. οὔτε γὰρ τοῖς στρατιώταις δυνατὸν ἦν πικρῶς ἐπιτιμᾶν, ἀμφισβητούντων πολλῶν τῆς [a] στρατηγίας· οὔτε τὸν καιρὸν ἐπιτήδειον ἑώρα κολάζειν τοὺς ἀπειθοῦντας. ὁ δ' Ἀντίγονος τοὐναντίον χωρὶς δημαγωγίας βεβαίως ἔχων τὴν ἡγεμονίαν, ἐβιάσατο μὲν τὸ πλῆθος ἐπὶ τῶν νεκρῶν στρατοπεδεῦσαι. κύριος δὲ γενόμενος τῆς τούτων ταφῆς, ἠμφισβήτει τῆς νίκης, ἀποφαινόμενος [b] προτιμότερον ἐν ταῖς μάχαις εἶναι τὸ τῶν πεσόντων κυριεῦσαι. ἀνῃρέθησαν δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν 678. μὲν Ἀντιγόνου, πεζοὶ μὲν εἰς τρισχιλίους ἑπτακοσίους, ἱππεῖς δὲ πεντήκοντα τέσσαρες· τραυματίαι δ' ἐγένοντο πλείους τῶν τετρακισχιλίων. τῶν δ' Εὐμένους ἔπεσον πεζοὶ μὲν πεντακόσιοι τεσσαράκοντα, ἱππεῖς δ' ὀλίγοι παντελῶς· τραυματίαι δ' ἐγένοντο πλείους τῶν ἐνακοσίων.

Ὁ δ' Ἀντίγονος μετὰ τὴν ἐκ τῆς μάχης ἀποχώρησιν ὁρῶν τοὺς στρατιώτας ἀθυμοῦντας, διέγνω τὴν ταχίστην ἀναζευγνύειν ὡς [c] πορρωτάτω τῶν πολεμίων. βουλόμενος δ' εὔζωνον ποιῆσαι τὴν δύναμιν πρὸς τὴν ἀποχώρησιν, τοὺς μὲν τραυματίας καὶ τὰ βαρύτατα τῆς ἀποσκευῆς προαπέστειλεν εἴς τινα τῶν πλησίον πόλεων, τοὺς δὲ νεκροὺς ἅμ' ἡμέρᾳ θάψας, καὶ παρακατασχὼν τὸν παρὰ τῶν πολεμίων ἥκοντα κήρυκα περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως, παρήγγειλε τῆς ὥρας δειπνοποιεῖσθαι. τῆς δ' ἡμέρας διελθούσης, τὸν μὲν κήρυκα ἔπεμψε, δοὺς εἰς τὴν αὔριον τὴν ἀναίρεσιν· αὐτὸς δὲ πρώτης φυλακῆς ἀρχομένης ἀνέζευξε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, [d] καὶ συντόνως τὰς πορείας ποιούμενος, ἀπέστη μὲν τῶν πολεμίων μακράν, ἔσχε δὲ χώραν [e] ἀκεραίαν εἰς ἀνάληψιν τοῦ στρατοπέδου. ἤνυσε γὰρ ἕως Γαμάργων τῆς Μηδίας, οὔσης τῆς χώρας ὑπὸ Πύθωνα, καὶ δυναμένης μεγάλαις δυνάμεσι πρὸς διατροφὴν δαψιλῶς ἅπαντα χορηγῆσαι. Εὐμένης δέ, διὰ τῶν κατασκόπων πυθόμενος τὴν ἀναχώρησιν τῶν περὶ τὸν Ἀντίγονον, τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη, διὰ τὸ καὶ τοὺς ἰδίους στρατιώτας [f] ἐν ἀσιτίᾳ καὶ κακοπαθίαις μεγάλαις γεγονέναι· περὶ δὲ τὴν ἀναίρεσιν τῶν τετελευτηκότων γενόμενος, ἐπεμελήθη τῆς ταφῆς μεγαλοπρεπῶς. ἔνθα δὴ συνέβη γενέσθαι πρᾶγμα παράδοξον καὶ πολὺ τῶν παρ' Ἕλλησιν ἐξηλλαγμένον νομίμων.

Κητεὺς γὰρ ὁ τῶν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἀπηντηκότων στρατηγὸς ἀνῃρέθη μὲν ἐν τῇ μάχῃ, λαμπρῶς ἀγωνισάμενος· ἀπέλιπε δὲ δύο γυναῖκας συνακολουθούσας ἐν τῷ στρατοπέδῳ, τὴν μὲν νεόγαμον, τὴν δὲ ὀλίγοις ἔτεσι πρότερον συνοικήσασαν, ἀμφοτέρας δὲ φιλοστόργως πρὸς αὐτὸν διακειμένας. ὄντος δὲ [g] παλαιοῦ νόμου παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς, τοὺς γαμοῦντας καὶ τὰς [h] γαμουμένας παρθένους μὴ διὰ τῆς τῶν γονέων κρίσεως ποιεῖσθαι τὸν γάμον, ἀλλὰ πείσαντας ἀλλήλους, τὸ μὲν ἔμπροσθεν χρόνον τῆς μνηστείας γινομένης διὰ νεωτέρων ταῖς ἡλικίαις, ὡς ἐπὶ πολὺ

---

[a] Στρατείας *Baſil.* [b] Προτιμότερον ἐν ταῖς μάχαις τὸ *Steph.* margo cum *Reg.* 2. *Vat. Ven. Baſil.* [c] Πορρωτάτω *Reg.* 1. *Leid.* non male. [d] Καὶ συντόνους *Reg.* 1. συντόνως *Baſil.* frequenti confuſione. [e] Καὶ ἀκερ. *Baſil.* [f] Ἐν ἀσιτίαις *Reg.* 1. *Leid.* [g] Πάλαι *Vat. Venet. Reg.* 2. *Baſil.* & *Steph.* ora. [h] Γαμουμένας *Leid.*

86. Οὔτε γὰρ τοῖς στρατιώταις δυνατὸν ἦν &c.] *Namque illa phalanx Alexandri magni, quae Aſiam peragrarat, deviceratque Perſas, inveterata cum gloria tum etiam licentia, non parere ſe ducibus, ſed imperare poſtulabat*, ſic eleganter de Macedonibus his *Corn. Nepos* Eum. C. 8. P. Weſs.

94. Προτιμότερον ἐν ταῖς μάχαις εἶναι τὸ τῶν &c.] Si qui πρότερον, a *Diodoro* ſaepiſſime uſurpatum, maluerint, illis equidem non pugnabo. Fuiſſe vero certiſſimum reportatae victoriae inter Graecos argumentum, jus & poteſtatem habere in eorum corpora, quos acies confecerat, res eſt teſtata. Erat imperatori νίκησις τῶν νεκρῶν ἀρχόμενον καὶ περιέχοντι ὅλως ὁμολογουμένη, Noſter propterea ait L. XVII, 68. De Archidamo *Juſtinus* L. VI, 6. *qui cum caedi ſuos jam & victos videret, per praeconem corpora interfectorum ad ſepulturam poſcit. Hoc eſt enim ſignum apud Graecos victoriae traditae.* Quorum quidem & *Plut.* in Nicia pag. 527. A. verba anteſtatus etiam fuit *Jo. Kirchman.* in Append. de Funer. C. 4. P. Weſs.

8. Καὶ παρακατασχὼν τὸν — κήρυκα &c.] Cauſſam habebat, ne hoſtes noſſe, quot ſuorum ſuperiore praelio ceciderant, poſſent. *Polyaenus* L. IV, 6, 10. Ἀντίγονος πλείονας ὅλως τῶν οἰκείων νεκρῶν λαθεῖν βουλόμενος, ἐπὶ τοσοῦτον κατέσχε τὸν κήρυκα (ab Eumene miſſum) ἐφ' ὅσον αὐτῶν πάντων τὰ σώματα ἔκαυσεν. P. Weſs.

17. Ἤνυσε γὰρ ἕως Γαμάργων τῆς Μηδίας] Inferius C. 37. ἐν Γαδαμάλοις, ſive Γαδάρλοις, variant enim libri, τῆς Μηδίας. Idem Mediae tractus eſt, quidquid ad *Polyaenum* L. IV, 6, 11. ubi ἐν Γαδαμάρλοις τῆς Μηδίας, obloquatur *Manſuerus*. Regionis verum nomen nondum reperi. P. Weſs.

33. Ὀν-

λὴν συνέβαινε διαπίπτειν τὰς κρίσεις, καὶ ταχὺ μεταμελομένων ἀμφοτέρων πολλὰς τῶν γυναικῶν διαφθείρεσθαι, καὶ διὰ ἀκρασίαν φιλοστοργεῖν ἑτέρους· 679. τέλος δὲ μὴ δυναμένας εὐσχημόνως ἀπολιπεῖν τοὺς ἐξ ἀρχῆς προκριθέντας, διὰ φαρμάκων ἀναιρεῖν τοὺς συνοικοῦντας. καὶ τὴν χώραν δ' οὐκ ὀλίγας ἀφορμὰς αὐταῖς δοῦναι, πολλὰς καὶ ποικίλας φέρουσαν φθαρτικὰς δυνάμεις, ἐξ ὧν ἐνίας προσχρανθείσας μόνον τοῖς ἐδέσμασιν ἢ ποτηρίοις, ἐπιφέρειν τὴν ἀπώλειαν. ἐπιπολαζούσης δὲ τῆς ⁱ ῥαδιεργίας, καὶ πολλῶν ἀναιρουμένων τοῦτον τὸν τρόπον, ἐπειδὴ κολάζοντες τὰς αἰτίας τῶν κακῶν, οὐκ ἠδυνήθησαν ἀποτρέψαι τὰς ἄλλας ᵏ τῶν ἀδικημάτων, νόμον ἔθεσαν, ὅπως συγκατακάωνται τοῖς ˡ τετελευτηκόσιν ἀνδράσιν αἱ γυναῖκες, πλὴν τῶν ἐγκύων, ἢ τῶν ἐχουσῶν τέκνα. τὴν δὲ μὴ βουλομένην τῷ δόγματι πειθαρχεῖν, χήραν μὲν εἶναι διὰ τέλους, καὶ θυσιῶν καὶ τῶν ἄλλων νομίμων εἴργεσθαι διὰ παντὸς, ὡς ἀσεβοῦσαν. τούτων δὲ νομοθετηθέντων, εἰς τοὐναντίον τὴν παρανομίαν τῶν γυναικῶν μεταβαλεῖν συνέβη. διὰ γὰρ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀτιμίας, ἑκάστης ὑπομενούσης ἑκουσίως τὸν θάνατον, οὐ μόνον προνοεῖσθαι τῆς τῶν συνοικούντων ἀσφαλείας, ὡς κοινῆς οὔσης, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλήλας ἁμιλλᾶσθαι, καθάπερ ὑπὲρ τῆς μεγίστης εὐδοξίας. ὃ καὶ τότε συνέβη.

Τοῦ γὰρ νόμου μίαν κελεύοντος ᵐ συγκατακάεσθαι, παρῆσαν ἀμφότεραι πρὸς τὴν τοῦ Κητέως ταφὴν, ὑπὲρ τοῦ συναποθανεῖν ὡς ὑπὲρ ἀριστείου συμφιλοτιμούμεναι. τῶν δὲ στρατηγῶν διακρινόντων, ἡ νεωτέρα μὲν ἀπεφαίνετο τὴν ἑτέραν ἔγκυον εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο μὴ δύνασθαι ⁿ χρήσασθαι τῷ νόμῳ· ἡ δὲ πρεσβυτέρα δικαιότερον ᵒ ἀπεφαίνετο εἶναι τὴν προέχουσαν τοῖς χρόνοις προέχειν καὶ τῇ τιμῇ. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων θεωρεῖσθαι τοὺς πρεσβυτέρους πολὺ προέχοντας τῶν νεωτέρων εἰς ἐντροπὴν καὶ τιμήν. οἱ δ' οὖν στρατηγοὶ διὰ τῶν μαιεύεσθαι δυναμένων γνόντες τὴν πρεσβυτέραν ἔγκυον οὖσαν, προέκριναν τὴν νεωτέραν. οὗ συμβάντος, ἡ μὲν ἀποτυχοῦσα τῆς κρίσεως ἀπῄει μετὰ κλαυθμοῦ, καταρρήξασα τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν διάδημα, καὶ τὰς τρίχας σπαράττουσα, καθάπερ τινὸς συμφορᾶς μεγάλης ᵖ προσηγγελμένης· ἡ δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ περιχαρὴς ἀπῄει πρὸς τὴν πυρὰν, στεφανουμένη μὲν μίτραις ὑπὸ τῶν οἰκείων γυναικῶν, κεκοσμημένη δὲ διαπρεπῶς, ὥσπερ εἴς τινα γάμον προεπέμπετο ὑπὸ τῶν συγγενῶν, ᾀδόντων ὕμνον εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτῆς. ὡς δ' ἐγγὺς ἐγενήθη τῆς πυρᾶς, περιαιρουμένη τὸν κόσμον ἑαυτῆς, διεδίδου τοῖς οἰκείοις καὶ φίλοις, ὡς ἂν εἴποι τις, 680. ᵠ καταλείπουσα τοῖς ἀγαπῶσι μνημεῖον. ὁ δὲ κόσμος ἦν, περὶ μὲν τὰς χεῖρας δακτυλίων τε πλῆθος ἐνδεδεμένων λίθοις ʳ τε πολυτελέσι καὶ διηλ-

Olymp. CXVI. 2.

cia plerumque frustrarentur, & statim oborta utrisque poenitentia, multae uxores corrumperentur, & propter intemperantiam deperirent alios. Et tandem, quia honeste primum sibi delectos deserere haud possent, veneno maritos e medio tollerent. Ad quod regio non exiguas illis opportunitates suggerebat, multas variasque mortiferae facultatis plantas gignens: Quarum nonnullae leviter cibis aut poculis affrictae, interitum afferunt. Inolescente igitur hac fraudulentissima versutia, multisque eum ad modum intereuntibus, postquam in sontes animadvertendo, caeteras a maleficiis deterrere ac retrahere non poterant, aliam sanciverunt legem, ut uxores cum viris defunctis simul cremarentur, exceptis tamen gravidis, aut si quae natos haberent. Quod si quae ad commune gentis decretum se attemperare nollet, vidua maneret, & a sacris aliisque legitimis, ut impietatis condemnata, excluderetur perpetuo. His ita lege firmatis, 689. consecutum est, ut nefaria uxorum improbitas in contrarium verteretur. Cum enim ob extremam illam dehonestationem quaelibet sponte mortem adiret: non incolumitatis solum modo maritorum, ut quae ad ipsas quoque pertineret, providam gerebant curam, sed etiam inter se veluti de summa gloria certabant. Id quod etiam tunc evenit.

34. Quanquam enim lex unam simul comburi jubebat, ambae tamen ad funerationem Cetei, de morte simul oppetenda, tanquam de excellentiori virtutis praemio, contendentes aderant. Res in ducum judicio disceptabatur. Tum minor natu uterum ferre alteram, ac propterea legem hac in parte exsequi non posse, indicat. Major aequius esse, ut aetate provectior honore etiam praecederet, contendit. In caeteris enim omnibus sic comparatum videri, ut plus reverentiae & honoris grandioribus natu, quam minoribus exhibeatur. Duces tandem ab obstetricandi peritis edocti, seniorem esse gravidam, minus adultam illi praeferunt. Id cum evenisset, una quae causa ceciderat, plorabunda discedit, lacerato, quo caput involverat, reticulo, evulsisque comis, ac si ingens aliqua calamitas annunciata esset. Altera victoria potitam se gaudens, ad rogum tendit: quam matronae familiares mitris coronant, & cognati quam elegantissime ornatam, veluti ad nuptiale quoddam festum, deducunt, hymnum in virtutem ejus decantantes. Simulatque vero ad rogum approximarat, ornatum sibi detractum familiaribus & amicis distribuit, relictura, dixeris, amatoribus suis monimentum. Mundus erat, annulorum circum manus copia, quibus lapilli magni precii, variique

---

ⁱ Ῥαδιουργίας Basil. ᵏ Omittit articulum idem. ˡ Τελευτήκοσιν Reg. 1. ᵐ Συγκατακαίεσθαι Reg. 1. Leid. ⁿ Χρῆσθαι iidem. ᵒ Ἀπέφαινε rursus iidem. ᵖ Προηγγελμένης Reg. 1. Leid. ᵠ Καταλιποῦσα Leid. ʳ Abest a Basil.

33. Ὄντος δὲ παλαιοῦ νόμου παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς] Apud Cathaeos supra L. xvii, 91. Consentit egregie *Strabo* L. xv. p. 1024. B., sed paucis defungens & longe ab elegantissima hac *Diodori ἐκφράσει* remotus. P. Wess.

56. Καὶ τῶν ἄλλων νομίμων εἴργεσθαι] Explicat *Plato* L. ix. de LL. p. 871. πρῶτον μὲν τῶν νομίμων εἰργέσθω, μήτε ἱερὰ, μήτε ἀγορὰν, μήτε λιμένας, μήτε ἄλλον κοινὸν ξύλλογον μηδένα μιαινέτω. Sed latius adhuc porrigitur, copiosissime docente *Des. Heraldo* Animadv. in jus Att. & Rom. L. vii, 23. P. Wess.

62. Ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλήλας ἁμιλλᾶσθαι] Non praeteriit hanc in Indis feminarum, ut una cum maritis conflagrarent, contentionem *Plutarchus* T. ii. p. 499. C. Venuste *Propertius* L. iii. Eleg. xi, 15.

Felix Eois lex funeris una maritis,
Quos Aurora suis rubra colorat equis.
Namque ubi mortifero jacta est fax ultima lecto,
Uxorum positis stat pia turba comis:
Et certamen habent leti, quae viva sequatur
Conjugium, pudor est, non licuisse mori.
Gaudent victrices & flammae pectora praebent,
Imponuntque suis ora perusta viris.

Sic bene vulgatum *Ardent victrices* mutavit *H. Stephanus* Schediasm. L. v, 10., probante *Jo. Broukhusio*, quem, & *Passeratii* Commentarium, vide. P. Wess.

81. Ἡ δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ περιχαρὴς ἀπῄει &c.] *Valerius Maxim.* L. ii, 6, 14. ext. postquam de contendentibus Indorum uxoribus dixisset, opportune *Victrix*, addit, *gaudio exsultans, deductaque a necessariis laetum praeferentibus vultum, conjugis se flammis superjacit, & cum eo tanquam felicissima crematur: superatae cum tristitia & moerore in vita remanent.* Sed hausit ille ex *Ciceronis* fontibus Tuscul. Disput. L. v, 27., ubi *Camerarius* & *Davisius* plures excitaverunt. Id addo, variis ad hunc diem,

La

Olymp. cxvi. 1. que coloris; illigati erant. In capite ſtellularum ex auro numerus haud exiguus, omni lapillorum genere diſtinctarum. Circum vero collum vis monilium, partim minorum, partim ſubinde per gradus majorum; Ad poſtremum domeſticis ſalutatis, a fratre in rogum collocatur, atque inter magnam populi, qui ad ſpectandum confluxerat, admirationem, Heroico vitam exitu terminavit. Exercitus enim totus in armis rogum, antequam ſuccenderetur, ter obibat. Illa interim ad virum ſe acclinans, nullam, per excitati ignis ſtrepitum, ignobilis animi vocem edebat; ita ut ſpectatorum alios ad miſerationem, alios ad incredibilem ſui laudem commoveret. Non deerant tamen e Graecis, qui inſtituta haec, ut immanitatis & truculentiae plena, vituperarent. Caeterum Eumenes negocio funerationis expedito, e Paraetacis in Gabienen movit, quae adhuc intacta, omnem rerum copiam exercitui ſubminiſtrare poterat. Diſtabat haec regio a caſtris Antigoni, ſi per culta quis iter faceret, manſiones xxv; per deſerta vero & aquarum egena, ix. Tantis alter ab altero ſpaciis remotus hyemavit, & copiam exercitui ad recolligendum vires praebuit.

35. In Europa vero Caſſander, dum Tegeam in Peloponneſo obſidet, de Olympiadis in Macedoniam reditu, deque Eurydices & Philippi regis interitu, & his quae circa fratris Iollae ſepulcrum acciderant, certior factus, cum Tegeatis tranſegit, & aſſumtis copiis in Macedoniam contendit, relictis in magna perturbatione ſociis. Alexander enim Polyſperchontis cum exercitu Pe-
690. loponneſi urbibus imminebat. Tum Aetoli gratiam inituri apud Olympiadem & Polyſperchontem, anguſtiis ad Pylas occupatis, tranſitum intercluſere Caſſandro. Is vi per fauces impeditiſſimas perpetrare difficilimum ratus, navigiis ratibusque ex Euboea & Locride comparatis, in Theſſaliam trajecit. Audiens vero Polyſperchontem in Perrhaebia cum exercitu conſidere, ad bellum Polyſperchonti movendum Callam legatum cum copiis miſit. Dinias interim ad occupandum anguſtias, miſſis ab Olympiade copiis, obviam profectus tranſitum prior obtinuit. Olympias ubi magnis cum viribus Macedoniae Caſſandrum ingruere audiit; Ariſtonoum

λαγμένοις τοῖς χρώμασι· περὶ δὲ τὴν κεφαλὴν χρυσῶν ἀστερισμῶν οὐκ ὀλίγος ἀριθμὸς, παντοδαποῖς λίθοις διειλημμένος. περὶ δὲ τὸν τράχηλον ὅρμων πλῆθος, τῶν μὲν ἐλασσόνων, τῶν δ' ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἀεὶ καθ' ὑπέρθεσιν μειζόνων. τὸ δὲ τελευταῖον, ἀσπασαμένη τοὺς οἰκείους, ὑπὸ τἀδελφοῦ μὲν ἐπὶ τὴν πυρὰν ἀνεβιβάσθη· ὑπὸ δὲ τοῦ συνδραμόντος ἐπὶ τὴν θέαν πλήθους θαυμασθεῖσα, κατέστρεψεν ἡρωϊκῶς τὸν βίον. ἡ μὲν γὰρ δύναμις ἐν τοῖς ὅπλοις πᾶσα πρὶν ἅψασθαι τὴν πυρὰν τρὶς περιῆλθεν· αὐτὴ δὲ τἀνδρὶ παρακλιθεῖσα, καὶ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς ὁρμὴν οὐδεμίαν φωνὴν ἀγεννῆ προεμένη, προεκαλέσατο τῶν ὁρώντων τοὺς μὲν εἰς ἔλεον, τοὺς δ' εἰς ὑπερβολὴν ἐπαίνου, οὐ μὴν ἀλλ' ἔνιοι τῶν Ἑλλήνων ἐπετίμων τοῖς νομίμοις, ὡς ἀγρίοις οὖσι καὶ χαλεποῖς. Ὁ δ' Εὐμένης ἀπὸ τῆς τοῦ τετελευτηκότος ταφῆς γενόμενος, ἀνέζευξεν ἐκ τῶν s Παραιτάκων εἰς τὴν Γαβιηνὴν, οὖσαν ἀκέραιον καὶ δυναμένην πάντα δαψιλῆ ταῖς δυνάμεσι παρέχεσθαι. ἀπέχειν δὲ συνέβαινε τὴν χώραν ταύτην τῶν περὶ Ἀντίγονον, t διὰ μὲν τῆς οἰκουμένης πορευομένοις, σταθμοὺς εἴκοσι πέντε, διὰ δὲ τῆς ἐρήμου καὶ τῆς ἀνύδρου, σταθμοὺς ἐννέα. οἱ μὲν οὖν περὶ Εὐμένη καὶ τὸν Ἀντίγονον τοσοῦτον ἀλλήλων διεστῶτες, ἐν τούτοις τοῖς τόποις παρεχείμαζον ἅμα καὶ τὰς δυνάμεις ἀνελάμβανον.

Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην Κάσανδρος μὲν ἐν Πελοποννήσῳ Τεγέαν πολιορκῶν καὶ πυθόμενος τήν τε Ὀλυμπιάδος κάθοδον εἰς Μακεδονίαν, καὶ τὴν Εὐρυδίκης καὶ Φιλίππου τοῦ βασιλέως ἀναίρεσιν, ἔτι δὲ u τὰ περὶ τἀδελφοῦ καὶ τὸν Ἰόλλου τάφον συμβεβηκότα, πρὸς μὲν τοὺς Τεγεάτας διελύσατο· τὴν δὲ δύναμιν ἀναλαβὼν, προῆγεν x ἐπὶ Μακεδονίας, καταλιπὼν τοὺς συμμάχους ἐν πολλῇ ταραχῇ. ἐφήδρευε γὰρ ταῖς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεσιν Ἀλέξανδρος ὁ Πολυσπέρχοντος, ἔχων στρατόπεδον· Αἰτωλοὶ δὲ χαρίζεσθαι βουλόμενοι τῇ τε Ὀλυμπιάδι καὶ Πολυσπέρχοντι, τὰ περὶ τὰς Πύλας στενὰ κατελάβοντο, καὶ τῆς παρόδου τὸν Κάσανδρον ἀπέκλεισαν. ὁ δὲ βιάζεσθαι μὲν πρὸς τόπους δυσεμβόλους ἀπέγνω· παρασκευασάμενος δὲ πλοῖα καὶ σχεδίας ἔκ τε τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Λοκρίδος, ἐπεραίωσε τὴν δύναμιν εἰς τὴν Θετταλίαν. ἀκούων δὲ περὶ τὴν Περραιβίαν προσκαθῆσθαι Πολυσπέρχοντα μετὰ στρατοπέδου, 681. Κάλλαν μὲν ἀπέστειλε στρατηγὸν μετὰ y δυνάμεως, προστάξας διαπολεμεῖν τοῖς μετὰ Πολυσπέρχοντος. Δεινίας δὲ τὰ στενὰ προκαταληψόμενος, ἀπαντήσας τοῖς ὑπ' Ὀλυμπιάδος ἐξαποσταλεῖσι στρατιώταις, ἔφθασε τὴν πάροδον κυριεύσας. Ὀλυμπιὰς δὲ, πυθομένη Κάσανδρον μετὰ μεγάλης δυνάμεως πλησίον εἶναι τῆς Μακεδονίας, Ἀμ-

---

s Παραιτακῶν Reg. 1. tum Γαβιηνὴν & mox παρασχέσθαι idem. Γαβηνὴν vulgo. t Ἐκ Baſil. u Τὰ περὶ τὸν Ἰόλλου τἀδελφοῦ Reg. 2. Baſil. Venet. x Ἐπὶ Μακεδονίας Vat. Leid. melius vulgato Μακεδονίαν. y Non habet articulum Reg. uterque ante δυνάμεως, quos ſequor.

Indiae in locis veterem morem durare, beataſque eas praedicari feminas atque in coelum ferri, quae in mariti rogum uſtulandae inſiliunt. Teſtes, qui rem oculis uſurparunt plurimi ſunt. Unum adi *Ludov. Romanum* Navigat. L. vi, 9., culte funerandi hunc ritum perſequentem. P. Wess.

91. *Χρυσῶν ἀστερισμῶν —— λίθοις διειλημμένος*] Ordo verborum *διειλημμένων* poſtulat. Addita enim ſtellulis illa lapillorum lumina erant, ut auro mutuum praeſtarent lenocinium. Quin equidem haud ſcio an *ἀστερίσκων* ſcripſerit Auctor? *Ἀστερισμὸς* certe & *καταστερισμοὶ*, quo titulo *Eratoſthenis* inſignis libellus eſt, aliud indicat. P. Wess.

1. *Τὴν πυρὰν τρὶς περιῆλθεν*] Sollemnis tali in decurſione numerus ternarius. *Homerus* Iliad. Ψ, 13.

> *Οἱ δὲ τρὶς περὶ νεκρὸν ἐΰτριχας ἤλασαν ἵππους*
> *Μυρόμενοι.* ——

Virgilius Aen. xi, 188.

> *Ter circum accenſos cincti fulgentibus armis*
> *Decurrere rogos: ter maeſtum funeris ignem*
> *Luſtravere in equis.* ——

Plura ſi cordi fuerint, *Kirchmannum* de Funer. L. iii, 3. & quos ad *Statium* advocavit Theb. vi, 214. *Gaſp. Barthius*, conſule. P. Wess.

7. *Ἐκ τῶν Παραιτάκων εἰς τὴν Γαβιηνήν*] Cur *Γαβιηνὴν* receperim, dictum ſuperius fuit. De praelio in Paraetacis *Corn. Nepos* Eum. C. 8. *Hic in Paraetacis cum Antigono conflixit, non acie inſtructa, ſed in itinere: eumque male acceptum in Mediam hiematum coegit redire.* Sic enim optime viri doctiſſimi *Ob. Giſanius* & *D. Lambinus* pravum *hic in par aetatis* conſtituerunt ex hoc *Diodori* loco. Id vero parum congruet, quod de *acie non inſtructa* addit *Nepos* ſi praelius urgeas. Inſtruxit enim eam Eu-

Ἀριστόνουν μὲν ἀπέδειξε στρατηγὸν, κελεύσασα διαπολεμεῖν τοῖς περὶ Κάσανδρον. αὐτὴ δὲ παρῆλθεν εἰς Πύδναν, ἔχουσα τὸν υἱὸν τὸν Ἀλεξάνδρου, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ Ῥωξάνην, καὶ Θετταλονίκην τὴν Φιλίππου [z] τοῦ Ἀμύντου θυγατέρα· πρὸς δὲ τούτοις Δηϊδάμειάν τε τὴν Αἰακίδου θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν Ἠπειρωτῶν, Πύρρου τε τοῦ πρὸς Ῥωμαίους ὕστερον πολεμήσαντος ἀδελφὴν, καὶ τὰς Ἀττάλου θυγατέρας. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀξιολογωτάτων [a] φίλων τοὺς συγγενεῖς ὥστ᾽ ἀθροισθῆναι περὶ αὐτὴν πλῆθος μὲν πολὺ σωμάτων, ἀχρείων δ᾽ εἰς πόλεμον τῶν πλείστων. οὐδὲ γὰρ τροφῆς ἱκανὸν ἦν πλῆθος τοῖς μέλλουσι πολιορκίαν ὑπομένειν πολυχρόνιον. ὧν ἁπάντων πρόδηλον ἐχόντων τὸν κίνδυνον, οὐδὲν ἧττον ἐνταῦθα διέγνω μένειν, ἐλπίζουσα αὐτῇ βοηθήσειν κατὰ θάλατταν Ἕλληνάς τε καὶ Μακεδόνας πολλούς. συνῆσαν δ᾽ αὐτῇ τῶν τ᾽ ἐξ Ἀμβρακίας ἱππέων τινὲς, καὶ τῶν περὶ τὴν αὐλὴν εἰωθότων διατρίβειν στρατιωτῶν οἱ πλείους· ἔτι δὲ τῶν μετὰ Πολυσπέρχοντος ἐλεφάντων οἱ καταλειφθέντες. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων θηρίων τῶν κατὰ τὴν προτέραν ἐμβολὴν εἰς Μακεδονίαν Κάσανδρος ἐκεκυριεύκει.

Ὃς τότε διελθὼν τὰ κατὰ Περραιβίαν στενὰ, καὶ παραγενόμενος πλησίον τῆς Πύδνης, τὴν μὲν πόλιν περιεχαράκωσεν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν· παρὰ δὲ τῶν συμμαχεῖν βουλομένων μετεπέμπετο ναῦς καὶ βέλη παντοδαπὰ καὶ μηχανὰς, διανοούμενος πολιορκεῖν τοὺς μετ᾽ Ὀλυμπιάδος καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. πυθόμενος δ᾽ Αἰακίδην [b] τὸν τῶν Ἠπειρωτῶν βασιλέα μετὰ δυνάμεως μέλλειν βοηθήσειν Ὀλυμπιάδι, στρατηγὸν ἐξέπεμψε [c] Ἀτάρριαν, δοὺς στρατόπεδον, καὶ συντάξας ἀπαντᾶν τοῖς Ἠπειρώταις. οὗ ταχὺ τὸ προσταχθὲν ποιήσαντος, καὶ τὰς ἐξ Ἠπείρου παρόδους προκαταλαβομένου, συνέβη τῷ Αἰακίδῃ ἄπρακτον γενέσθαι. καὶ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν Ἠπειρωτῶν ἀκουσίως ἐστράτευσεν [d] ἐπὶ Μακεδονίαν, καὶ στάσιν ἐποίει κατὰ τὴν παρεμβολήν. ὁ δ᾽ Αἰακίδης ἐκ παντὸς τρόπου βουλόμενος βοηθεῖν Ὀλυμπιάδι, τοὺς μὲν ἀλλοτρίως διακειμένους ἀπέλυ-
682. σε τῆς στρατείας· τοὺς δὲ συγκινδυνεύειν βουλομένους ἀναλαβὼν, προθυμίαν μὲν εἶχε τοῦ διακινδυνεύειν· οὐκ ἀξιόμαχος δ᾽ ἦν, ὡς ἂν ὀλίγου καταλελειμμένου τοῦ περὶ αὐτὸν συστήματος. οἱ δὲ χωρισθέντες τῶν Ἠπειρωτῶν εἰς τὰς πατρίδας, [e] καταστασιάσαντες ἀπόντα τὸν βασιλέα, καὶ κοινῷ δόγματι φυγὴν αὐτοῦ καταγνόντες, πρὸς Κάσανδρον ἐποιήσαντο συμμαχίαν. ὅπερ οὐδέποτε [f] γενέσθαι συνέβη κατὰ τὴν Ἤπειρον ἀφ᾽ οὗ Νεοπτόλεμος ὁ Ἀχιλλέως ἐβασίλευσε τῆς χώρας. ἀεὶ γὰρ παῖς παρὰ πατρὸς διαδεχόμενος τὴν δυναστείαν, ἐναπέθνησκε ταῖς βα-

Olymp. CXVI. 1.

ducem creat, belloque Caſſandrum excipere jubet. Ipſa, filium Alexandri cum Rhoxane matre ac Theſſalonicam, Philippi Amyntae filiam, Deidamiam quoque, Aeacidae regis Epirotarum natam, & Pyrrhi, qui poſtea cum Romanis bella geſſit, ſororem, & Attali filias, ut aliorum, etiam praecipuae neceſſitudinis amicorum conſanguineos in comitatu habens, Pydnam ingreditur, ita quidem, ut magna corporum multitudo, quorum tamen pars maxima bello inutilis eſſet, illam ſtiparet. Nec enim ſat commeatus diuturnam toleraturis obſidionem illic ſuppetebat. Quae omnia quamvis manifeſtum oſtentarent periculum; illa tamen nihilominus hîc manere conſtituit, multos Graecorum & Macedonum per mare opem laturos ſperans. Erant cum illa equites aliquot ex Ambracia, & militum qui in aula verſari ſolebant plerique. Elephantum inſuper Polyſperchontis pars reſidua: Caeteras enim beluas priore in Macedoniam irruptione Caſſander ſuae poteſtatis fecerat.

36. Qui tunc anguſtiis Perrhaebiae ſuperatis, ut ad Pydnam acceſſit, oppidum a mari ad mare vallo & aggere circumdedit: Et a voluntariis hujus belli ſociis naves, & telorum omne genus, machinasque acceſſivit, hoc inſtituto, ut terra marique Olympiadem circumſideret. Cum autem reſciviſſet, Aeacidam regem Epirotarum cum valida manu ſubſidio venturum Olympiadi, Atarrhiam ducem, tradito exercitu, miſit, occurrere Epirotis juſſum. Qui ubi mandata celeriter exſequutus, tranſitus in Epirum occuparat, factum eſt, ut irritus Aeacidae conatus redderetur. Multitudo enim Epirotarum expeditionem in Macedoniam praeter voluntatem ſuſceperat; Ideo ſeditionem in caſtris excitabat. Aeacides vero quocunque modo ſuppetias Olympiadi ferre cupiens, alienatos a ſe exauctorabat. Et aſſumtis qui eandem ſecum aleam jacere volebant, ad dimicandum quidem pronus erat, ſed virium non ſatis habebat, exiguo quippe agmine relicto. Interim dimiſſi in patriam ſuam Epirotae, per ſeditionem a rege deſciſcunt, eoque per commune decretum exſilii condemnato, ſocietatis foedus cum Caſſandro jungunt. Quod nunquam per Epirum evenit, ex quo Neoptolemus Achillis regnum in hac regione tenuerat. Semper enim filius, a patre ſucceſſionis jure principatum adeptus, regno immoriebatur, uſque ad hanc

---

[z] Abeſt a *Baſil.*, qui ſtatim Δηιδάμειαν. [a] Deſideratur in *Reg.* 1. nec admodum eſt neceſſarium. [b] Τὸν τῶν ſolus *Reg.* 1. quem amplector. Deerat τῶν. [c] Ἀτάρριαν *idem.* [d] Ἐπὶ Μακεδονίαν *Reg.* 2. *Vat.*, quod probari poteſt. [e] Καταστασιάσαντες *Baſil.* [f] Οὐδέποτε γενέσθαι *Reg.* 1. *Leid.*

Eumenes accuratiſſime, ſicuti cap. 27. & 28. liquido tradunt. Salvae res erit, ſi Eumenem caſtris non factis & acie ante ea in campo, ubi commodum erat, ſtructa, ſed in itinere confliXiſſe putes. *Lambinum* vide de Paraetacis plura adſpergentem. P. Wess.

21. Τὰ περὶ τἀδελφοῦ καὶ τὸν Ἰόλλου τάφον & reliq.] Ita lege, ut & habet unus codex, non Ἰόλλου τἀδελφοῦ ex pagina 676. (L. XIX, 11.) H. Steph.

Τὰ περὶ τἀδελφοῦ — σεμνότερα] Verba ſunt, ἀνεῖλε μὲν τὸν Νικάνορα τὸν ἀδελφὸν τὸν Κασσάνδρου, κατέσκαψε δὲ τὸν Ἰόλλου τάφον. Bonum ergo factum, quod ex optimae fidei membranis *H. Stephanus* admiſit. P. Wess.

33. Ἀκούων δὲ — προκαθίσαντος Πολυσπέρχοντος] Malo προκαθεσθέντος. Aliud προκαθίσαι, in obſidionibus tritum, & cum priore permiſceri a librariis ſolitum. Adi *Sylburgium* ad *Pauſan.* L. IV, 21. Mox Κάλλαν non ſollicito, tametſi Κάλαν in Macedonibus multi probent. Auctor a more ſuo non deflectit. P. Wess.

42. Ἀριστόνουν μὲν ἀπέδειξε στρατηγὸν] Domo Pellaeus & Piſaei F. Ariſtonus erat, inter ſeptem olim corporis Alexandri cuſtodes & propterea in ſumma dignatione & gratia, ut ab *Arriano* L. VI, 28. & infra cap. 50. indicatur. P. Wess.

46. Πρὸς δὲ τούτοις Δηιδάμειάν τε τὴν Αἰακίδου] *Juſtinus* de Olympiade L. XIV, 6. *Itaque audito Caſſandri adventu, cum nuru Roxane & nepote Hercule in Pydnam urbem concedit. Proficiſcenti DEIDAMIA, Aeacidae regis filia, & Theſſalonice privigna, & ipſa clara Philippi patris nomine, multaeque aliae principum matronae, ſpecioſus magis quam utilis grex, comites fuere.* Quae, ſi *nepotem Herculem* excipias, cum enim Alexandrum adpellare debuerat, hinc ſumta putes. De Deidamia Aeacidae bene ad eum locum *Berneccerus.* P. Wess.

65. Τὴν μὲν πόλιν περιεχαράκωσεν] Vide not. in L. XIII, 49. P. Wess.

72. Στρατηγὸν ἐξέπεμψεν Ἀτάρριαν] Habet de Atarrhia quaedam *Freinſhem.* ad *Curtii* L. V, 2, 5., nec certae tamen fidei. P. Wess.

88. Ὅπερ οὐδέποτε γενέσθαι συνέβη] Oblitus eorum videtur, quae de Alceta, Aeacidae hujus avo, prodidit L. XV, 13. Co-

Olymp. CXVI. 1. hanc tempestatem. Postquam Cassander Epiri societate auctus, curatorem simul & ducem Lyciscum in eam miserat, illi qui prius in Macedonia de suppetiis Olympiadi ferendis dissederant, actum jam prorsus de illa rati, Cassandro se adjunxere. Unicum a Polysperchonte subsidium restabat. Verum & hoc repente attritum fuit. Missus enim a Cassandro Callas praefectus, ubi quam proxime Polysperchontem in Perraebia castra posuerat, majorem ejus militum partem largitionibus corrupit, ita ut vix pauci, nempe fidelissimi, superessent. 691. Olympiadis ergo spes ad hunc modum intra breve tempus concidere.

37. In Asia per id tempus, Antigonus in Gadamalis Mediae hybernans, ubi vires suas infirmiores quam hostium animadvertit; Praeter spem invadere illos, & strategemate circumvenire, maturavit. Hyberna illi disiuncta multis in partibus habebant, ita ut nonnulli sex iter dierum inter se distarent. Per cultam ergo terram iter facere, quod & longa esset, hostiumque prospectui exposita, non consultum duxit, sed per desertam, & aquis destitutam, ut ducere auderet, quamvis laboriosum, proposito tamen suo utilissimum judicavit: quod non solum compendio illam emetiri, sed etiam clam & ex improviso hostes per ignorantiam in pagos huc illuc dispersos, & negligenter rem administrantes, opprimere liceret. His mente conceptis, milites ad iter accinctos esse, & cibaria dierum x. ignis haud indiga sibi comparare jussit. Ipse in Armeniam se moturum famam divulgat: at subito praeter omnium existimationem per deserta, sub hybernam solis reversionem, contendit. In castris autem, interdiu ignes accendi, noctu prorsus extingui, ne qui per noctem, re de locis editioribus animadversa, hosti quid fieret, denunciarent, praecepit. Nam tota ferme solitudo campestris erat, collibusque excelsis circundata: unde ex longinquo fulgorem ignis prospicere non difficile esset. Dum exercitus ita per dies quinque laboriosum iter fecit: miles tam de nocte quam die propter frigus & necessarios usus ignes in castris excitat. Quod solitudinis accolae quidam conspicati, eodem statim die in camelis dromadariis mittunt, qui hoc Eumeni ac Peucestae nunciatum eant. Id genus animal non multo minus cIↃ. IↃ. stadiorum emetitur.

σιλείαις μέχρι τοῦδε τῆς χώρας. Κασσάνδρου δὲ παραλαβόντος τὴν Ἤπειρον τῇ συμμαχίᾳ, καὶ πέμψαντος εἰς αὐτὴν ἐπιμελητὴν ἅμα καὶ στρατηγὸν Λυκίσκον, οἱ πρότερον κατὰ Μακεδονίαν διστάζοντες περὶ τῆς συμμαχίας, ἀπήλπισαν μὲν τὰ κατ' Ὀλυμπιάδα πράγματα, τῷ δὲ Κασσάνδρῳ προσέθεντο. μιᾶς δ' οὔσης αὐτῇ βοηθείας τῆς παρὰ Πολυσπέρχοντος, συνέβη καὶ ταύτην συντριβῆναι παραδόξως. ὁ γὰρ ὑπὸ Κασσάνδρου πεμφθεὶς στρατηγὸς Κάλλας, ἐπειδὰν πλησίον γινόμενος τοῦ Πολυσπέρχοντος κατεστρατοπέδευσεν ἐν τῇ Περραιβίᾳ, διέφθειρε τῶν μετ' αὐτοῦ στρατιωτῶν τοὺς [g] πλείστους χρήμασιν, ὥστε ὀλίγους τοὺς μάλιστα πιστοὺς ὑπολειφθῆναι. αἱ μὲν οὖν Ὀλυμπιάδος ἐλπίδες ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοῦτον τὸν τρόπον ἐταπεινώθησαν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν, Ἀντίγονος μὲν χειμάζων ἐν [h] Γαδαμάλοις τῆς Μηδίας, καὶ θεωρῶν τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἀσθενεστέραν οὖσαν τῆς τῶν πολεμίων, ἔσπευδεν ἀνελπίστως αὐτοῖς ἐπιθέσθαι καὶ καταστρατηγῆσαι. ἐτύγχανον δ' οὗτοι τὴν [i] χειμασίαν ἔχοντες ἐν πολλοῖς μέρεσι διεζευγμένην, ὥστ' ἐνίους ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχειν ὁδὸν ἡμερῶν ἕξ. τὸ μὲν οὖν διὰ τῆς οἰκουμένης χώρας ὁδοιπορεῖν ἀπεδοκίμασε, διά τε τὸ καὶ μακρὰν εἶναι, καὶ τοῖς πολεμίοις εὐθεώρητον· τὸ δὲ τολμῆσαι διὰ τῆς ἐρήμου καὶ ἀνύδρου προάγειν, ἐπίπονον μὲν ἔκρινεν, εἰς δὲ τὴν βεβουλευμένην ἐπιβολὴν χρησιμώτατον. οὐ μόνον γὰρ διὰ ταύτης συντόμως ἦν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ ῥᾳδίως λαθεῖν ἀπροσδοκήτως ἐπιπεσόντα τοῖς διὰ τὴν ἄγνοιαν διερριμμένοις κατὰ κώμας, καὶ ῥᾳθυμοῦσι. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς, τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλεν ἑτοίμους εἶναι πρὸς ἀνάζευξιν, καὶ παρασκευάσασθαι [k] δέκ' ἡμερῶν ἄπυρα σιτία· αὐτὸς δὲ δοὺς [l] λόγον ἐπ' Ἀρμενίας προάξειν, ἄφνω παρὰ τὴν πάντων ὑπόληψιν ὥρμησε διὰ τῆς ἐρήμου, τῆς ὥρας οὔσης περὶ χειμερινὰς τροπάς. κατὰ δὲ τὰς στρατοπεδείας παρήγγειλε τὰς ἡμέρας μὲν τὰ πυρὰ καίειν, τὰς δὲ νύκτας κατασβεννύναι τελέως, ὅπως [m] μή τινες νυκτὸς ἐκ τῶν μετεώρων κατανοήσαντες, ἀπαγγείλωσι τὸ γινόμενον τοῖς πολεμίοις. 683. ἦν γὰρ ἡ μὲν ἔρημος πᾶσα σχεδὸν πεδιὰς, περιείχετο δὲ ὑπὸ λόφων ὑψηλῶν, ἀφ' ὧν ῥᾴδιον ἦν ἐκ πολλοῦ διαστήματος συνορᾶν τὴν αὐγὴν τοῦ πυρός. ἐπιπόνως δὲ τῆς δυνάμεως πένθ' ἡμέρας ὁδοιπορούσης, οἱ μὲν στρατιῶται διά τε τὸ ψῦχος καὶ τὰς ἀναγκαίας χρείας ἔκαον πῦρ μεθ' ἡμέραν τε καὶ νύκτωρ ἐν ταῖς στρατοπεδείαις. ὃ δὴ συνιδόντες τινὲς τῶν παρὰ τὴν ἔρημον οἰκούντων, ἔπεμψαν τοὺς ἀπαγγελοῦντας αὐθημερὸν τοῖς περὶ Εὐμένη καὶ Πευκέστην, δόντες δρομάδας καμήλους. [n] διανύει γὰρ τὸ ζῷον τοῦτο σταδίους οὐ πολὺ ἐλάττους χιλίων πεντακοσίων.

Οἱ

---

[g] Πλείους Reg. 1. [h] Γαδάμαλοις Reg. 1. Leid. & ora Steph. [i] Συμμαχίαν Eadem. [k] Ἓξ δ' ἡμερ. Leid. Reg. 1. [l] Λόγους Reg. 1. [m] Μή τινες ἐκ τῶν Reg. 1. Sat bene. [n] In Reg. 2 glossa est τοσοῦτον δρόμον ἡμερεύει ὁ δρομοκάμηλος. Mox [illegible] Basil. Vulgo [illegible].

23. Ceterum Aeacidae calamitatem attingunt *Plut.* principio vitae Pyrrhi & *Pausan.* L. 1, 11. p. 27. P. Wess.

94. Ἐπιμελητὴν ἅμα καὶ στρατηγὸν Λυκίσκον] Confer hujus libri Cap. 88., & perspicies, Lyciscum Aeacidae in Epiro successorem Alcetam bello vehementi paene oppressisse. P. Wess.

7. Ἐν Γαδαμάλοις] Adi ad not. C. 32. hujus libri. P. Wess.

10. Ἐτύγχανον —— τὴν χειμασίαν —— ὥστ' ἐνίους &c.] Nihil hinc demuto. *Plut.* Eum. p. 592. C. hiberna tanto spatio fuisse dissepta refert, ut, qui in primis erant, mille ferme stadia a postremis abessent. Quae nulla aut levis est discrepantia. P. Wess.

23. Παρασκευάσασθαι δέκ' ἡμερῶν ἄπυρα σιτία] Perperam in his membranae aliquid innovant. *Polyaen.* L. IV, 6, 11. προστάξας δὲ φέρεσθαι μαρίπας ἀσκοὺς, καὶ πλήρεις ὕδατος, καὶ σιτία δέκα ἡμερῶν πεψαμένους (imo πεφθέντα cum *Casaubono*) ἔχειν. Latina *Nepotis* Eum. C. 8. ferme eadem sunt. *Ad hanc rem conficiendam imperavit* (Antigonus) *quam plurimos utres atque etiam culleos comparari: post haec pabulum; praeterea cibaria cocta decem dierum.* Uterque probe, in *coctis* tamen *cibariis*, ut puto, discrepantes. Erat eorum usus in expedito itinere, cum festinato opus erat, non infrequens. Noster L. XIX, 96. καὶ τούτοις μὲν παρήγγειλε φέρειν ἄπυρα σιτία τριῶν ἡμερῶν. *Plut.* de Athen. Glor. p. 349. A. οἱ μὲν στρατηγοὶ πολλάκις παραγγείλαντες ἄπυρα σιτία παρεῖχον. At eadem fuisse ac *cocta*, non dixerim, tametsi non sim ignarus decreti, quod *Nepotis* verbis adposuit *Jan. Gebhardus.* Vocant Graeci τροφὴν ἄπυρον quidquid, ut edatur, ignis opera non habet opus. *Suidas* in Ἄπυρα σῖτα bene, Ἄπυρος τροφὴ, ὁ δι' ὀπώρας καὶ λαχάνων. Quo victu sese Sertorius oblectabat, λιτοῖς ἀπύροις probans apud *Plut.* Sertor. pag. 574. B., & M. Cato, ἄρτῳ ἀπύρῳ, eodem auctore, contentus. Quin & Scipio exercitus ad Numantiam corruptiorem disciplinam corrigens, militibus injunxit ἀριστᾶν ὀρθοὺς ἄπυρον ὄψον, δειπνεῖν δὲ περιφέροντας κρέας ὀπτὸν ἢ ἑφθόν in *Polyaeni* L. VIII, 16, 2. Qui quidem victus cum nihil praeferat insoliti, mira mihi semper accidit *M. Meibomii* confidentia,

Οἱ δὲ περὶ τὸν Πευκέστην πυθόμενοι κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν ἑωρᾶσθαι τὴν στρατοπεδείαν, διέγνωσαν ἀναχωρεῖν εἰς τοὺς ἐσχάτους τόπους τῆς χειμασίας, φοβούμενοι μὴ καταληφθῶσιν ὑπὸ τῶν πολεμίων πρὶν ἢ συνελθεῖν πανταχόθεν τὴν συμμαχοῦσαν δύναμιν. ὧν ὁρῶν τὴν [o] ἀθυμίαν ὁ Εὐμένης, θαρρεῖν παρεκελεύετο, καὶ μένειν ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς ἐρήμου. εὑρηκέναι γὰρ τρόπον δι' οὗ ποιήσει τὸν Ἀντίγονον ὕστερον ἡμέραις τρισὶν ἢ τέτταρσι παραγενέσθαι· τούτου δὲ γενομένου, τὴν μὲν ἑαυτῶν δύναμιν ῥᾳδίως ἀθροισθήσεσθαι, τοὺς δὲ πολεμίους καταπεπονημένους, καὶ πάντων ἐνδεεῖς ὄντας, ὑποχειρίους γενήσεσθαι· πάντων δὲ θαυμασάντων τὸ παράδοξον τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ζητούντων μαθεῖν τί ποτ' ἔσται τὸ δυνάμενον κωλῦσαι προάγειν τοὺς ἐναντίους, προσέταξεν ἀκολουθεῖν ἑαυτῷ πάντας τοὺς ἡγεμόνας μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν, ἔχοντας ἐν ἀγγείοις πλείοσι πῦρ. ἐκλεξάμενος δὲ τῆς μετεώρου χώρας τόπον ἐστραμμένον ἐπὶ τὴν ἔρημον, καὶ [p] πρὸς τὴν ἀποθεώρησιν πανταχόθεν εὐφυῆ, σημεῖα θέμενος, περιέλαβεν ὡς ἂν ἑβδομήκοντα σταδίων περιφέρειαν. διελὼν δὲ τόπους ἑκάστῳ τῶν συνακολουθούντων, συνέταξε νυκτὸς πῦρ [q] κάειν διεστῶτας δ' ὡς ἂν εἴκοσι πήχεις, κατὰ μὲν τὴν πρώτην φυλακὴν πολλὴν φλόγα ποιεῖν, ὡς ἂν ἐγρηγορότων ἔτι, καὶ πρὸς θεραπείαν καὶ δεῖπνον παρασκευαζομένων. τὴν δὲ δευτέραν ἐλάττω, καὶ τῆς τρίτης ἀπολιπεῖν ὀλίγα παντελῶς· ὥστε δοκεῖν εἶναι τοῖς ἐξ ἀποστήματος θεωροῦσιν ἀληθινὴν στρατοπεδείαν. τῶν δὲ στρατιωτῶν ποιησάντων τὸ προσταχθὲν, κατενόησάν τινες τὰ πυρὰ τῶν νεμομένων μὲν τὴν [r] ἀπεναντίον ὀρεινὴν, φίλων δ' ὄντων Πύθωνι τῷ Μηδίας σατράπῃ. δόξαντες δὲ πρὸς ἀλήθειαν εἶναι στρατοπεδείαν, καταδραμόντες εἰς τὸ πεδίον, ἀπήγγειλαν τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον καὶ Πύθωνα. 684. οἱ δὲ, διὰ τὸ παράδοξον καταπλαγέντες, καὶ τῆς ὁδοιπορίας [s] ἐπισχόντες, ἐβουλεύοντο πῶς χρηστέον τοῖς [t] προσηγγελμένοις. ἦν γὰρ ἐπικίνδυνον τὸ πεπονηκότας καὶ πάντων ἐνδεεῖς συνηγμένοις ἤδη τοῖς πολεμίοις καὶ πάντων εὐποροῦσι συμβαλεῖν. ὑπολαβόντες δὲ προδοσίαν γεγενῆσθαι, καὶ προακηκοότας τὸ μέλλον τοὺς πολεμίους ἠθροῖσθαι, τὸ μὲν ἐπ' εὐθείας προάγειν ἀπέγνωσαν, εἰς δεξιὰ δὲ κλίναντες, προῆγον ἐφ' ἑκάτερα μέρη τῆς οἰκουμένης χώρας, βουλόμενοι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς κακοπαθείας ἀναλαβεῖν.

Εὐμένης δὲ, τὸν προειρημένον τρόπον καταστρατηγήσας τοὺς πολεμίους, μετεπέμπετο πανταχόθεν τοὺς διερριμμένους τῶν στρατιωτῶν καὶ χειμάζοντας ἐν ταῖς κώμαις. βαλόμενος δὲ χάρακα, καὶ τάφρῳ βαθείᾳ τὴν παρεμβολὴν ὀχυρώσας, ὑπεδέχετο μὲν τοὺς ἀεὶ καταντῶντας τῶν συμμάχων, ἐπλήρωσε δὲ τὴν στρατοπεδείαν πάντων τῶν ἐπιτηδείων. Ὁ δ'

38. Peuceſtes circa medium ejus viae conſpecta eſſe caſtra edoctus, ad extremos hybernorum fines regredi ſtatuit, ne prius quam undique auxiliares copiae in unum conveniſſent, ab hoſtibus opprimeretur, veritus. Cujus trepidationem videns Eumenes praeſenti illum animo eſſe, & ad fines ſolitudinis permanere juſſit: Rationem enim a ſe inventam, qua triduo aut quatriduo ſerius adventurus eſſet Antigonus. Quod ſi fieret, eventurum, ut & copiae ipſorum facile congregarentur: & hoſtes defeſſi, rerumque omnium penuria afflicti in poteſtatem venirent. Promiſſorum inſolentiam demirantur omnes, & diſcere avent, quidnam ſit, quod progreſſum hoſtis retardare queat. Eumenes autem omnes ſe duces cum militibus, quos tum habebant, & vaſculis compluribus ignem continentibus ſequi jubet, & loco in regione ſublimiore delecto, qui ad ſolitudinem vergens proſpectui ex omni parte accommodus foret, ſignis quibusdam circiter ſtadia LXX. in circuitu complectitur, & ducum unicuique locum dimenſus, noctu ignem alere jubet: & diſtantes inter ſe ad XX. cubita, prima vigilia flammam excitare majorem, ac ſi adhuc vigilent, & ad curanda corpora & coenam ſe componant. Secunda vero minorem, tertiaque relinquere perexiguam: ut ex intervallo intuentibus vera eſſe caſtra videantur. Imperata militibus exſecutis, nonnulli qui montana ex adverſo depaſcebantur, Pythoni Mediae Satrapae amici, ignes conſpicantur, veramque rati caſtrorum metationem, in campeſtria decurrunt: & Antigono Pythonique renunciant. Illi eventu hoc inopinato perculſi, itinere intermiſſo, qua ratione ſignificatis per nuncium obviam eundum ſit, inter ſe conſultant. 692. Feſſos enim ac rerum omnium penuria laborantes cum hoſtibus congregatis, & omni abunde copia inſtructis, committi periculoſum erat. Cum ergo proditionem interveniſſe, & hoſtes de futura impreſſione jam ante edoctos, coiiſſe exiſtimarent, recta progrediendum haud putabant: ſed deflectentes ad dextram, in utramque habitabilis terrae partem movebant, eo conſilio, ut ex aerumnis inſtaurandi vires copiam agmini praeberent.

Olymp. CXVI. 1.

39. Interea Eumenes deceptis hac deſcripta arte hoſtibus, diſperſos huc illuc per hyberna inque pagos milites undique accivit, jactoque vallo & profunda caſtris foſſa munitis, adventantes ſubinde ex ſociis auxiliares excepit, & caſtra neceſſariis omnibus replevit. An-

---

[o] Ῥαθυμίαν Reg. 1. Leid. Steph. margo. Mox ἐπεκελεύετο καὶ Leid. [p] Πρὸς τὴν ἀποθεώρησιν Baſil. Reg. ambo, Leid. Ceteri πρὸς τὴν ἀπόθεσιν καὶ πρὸς τὴν ἀποθεώρησιν. notantur & Steph. ſtigmate. [q] Κάειν διεστῶτας ὡς — πήχεις, καὶ κάειν Leid. Reg. 1. non male. [r] [illegible] Reg. a. [s] Κατασχ. Baſil. [t] Ἐπηγγελμένοις Reg. 1. Leid.

tia, Diogenem Laertium nullo jure ſollicitantis. Scripſit ille Pythagoreos parabili cibo fuiſſe uſos, ἀπύροις προσφερομένους L. VIII, 13., & Zenonem ἀπύρῳ τροφῇ χρώμενον L. VII, 26. Homo meus τροφὴν ἄπυρον de cibariis non coctis neminem uſurpaſſe ait: non certe Hippocratem, nec quemquam artis Apollineae myſtam: legendum eſſe ἀπέπτοις priore loco & poſteriore ἀπέπτῳ τροφῇ. Cogitaſſet producta exempla, ſaltem Suidam in conſilium miſiſſet, ἄπυρον τροφὴν ex Diogene citantem, & meritam temeritatis notam vitaſſet. Jam cum ἄπυρα omnia frigida ſint & [illegible] apud Aretaeum Morb. Acut. L. I, 10., non injuria conficias ἄπυρα σιτία cibos eos indicare, quos citra ignis operam ſumebant. Mecum ſentit H. Stephanus ad Plut. Sertor. p. 574. quem vide & Cl. Salmaſium ad Capitol. in Gordian. C. 21., nimium eo quidem loco, ut alias dicetur. P. Weſs.

36. Ἐκάειν πῦρ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτα] Polyaenus de iiſdem L. IV, 6, 11. [illegible] ὄν &c. P. Weſs.

40. Δρομάδας καμήλους διαφόρους &c.] Plut. Eum. p. 592. D. ἀστράβας καμήλους vocat, de quarum in curſu celeritate ſupra Auctor L. II, 54. & copioſiſſime S. Bochartus Hierozoic. P. I. lib. II, 4. Ego vero celare hic ſuſpicionem non poſſum, quae Baſilii M. Homil. in Divit. legenti ſuborta fuit. Deſcribit praeſulum doctiſſimus luxum & opes ditiorum interque alia p. 53. Tom. II. ὄχλος, inquit, καμήλων, τῶν μὲν ἀχθοφόρων, τῶν δὲ ἀστράβων. Puto fuiſſe δρομάδων, quarum opportunior illic utique mentio erit. P. Weſs.

49. Μένειν ἐπὶ τῶν ὅρων] Legebatur ἐπὶ τῶν ὀρῶν, quod L. Rhodomanus corrigi juſſit: qui ſi Baſil. [illegible] inſpexiſſet, pro vero id potuiſſet putare. P. Weſs.

61. Καὶ πρὸς τὴν ἀποθεώρησιν πανταχόθεν εὐφυῆ] Solum hoc juſtum & probum eſt. Quae addebantur, ex amanuenſium progenita ſunt nimia diligentia. Plut. Eum. p. 592. E. καὶ τόπον ἐξ ἀπόψεως καταφανῆ τοῖς ἐπιοῦσι τὴν ἔρημον (Eumenes) περιβαλλόμενος,

Olymp. CXVI. 2. Antigonus vero deſerta emenſus ubi ex indigenis accepit, caeteras Eumenis copias fere omnes conveniſſe: ſed elephantes ex hybernis reditum moliri, jamque in propinquo eſſe, omni praeſidio nudatos: equitum haſtatorum e Medis millia duo, & cc. Tarentinos, omnesque levis armaturae pedites obviam illis miſit. Nam ſi deſtitutas praeſidio beluas invaſiſſet, potiturum ſe iis facile, ac validiſſimam exercitus partem hoſti detracturum, ſperabat. At Eumenes quid futurum eſſet ſuſpicatus, auxilio miſit equitum praeſtantiſſimorum ad mille quingentos, & tria peditum leviter armatorum millia. Ubi prius in conſpectum venerant Antigoni milites, Elephantorum ductores ordinatis in quadrum, ad laterculi formam belvis, pergebant, in medio impedimenta complexi. A tergo autem ſubſidiaria equitum manus non ultra quadringentos. Ubi vero quicquid tum virium habebant in eos effundebant hoſtes, & inſtabant violentius, equites multitudine oppreſſi ſe avertebant. Interea magiſtri elephantum aliquandiu reſiſtunt, ac telis undique obruti perdurant; licet hoſti nihil detrimenti poſſent afferre. Jamque ſuccubituri erant, cum Eumeniani praeter ſpem advecti, periculis fatiſcentes exemere. Poſt dierum pauxillum, cum ſtadiorum XL. ſpacio caſtris caſtra diſtarent, uterque exercitum, jam de ſumma rerum diſceptaturi, ad praelium inſtruunt.

40. Antigonus diviſis in cornua equitibus, ſiniſtrum Pythoni committit, dextrum filio Demetrio, ubi & ipſe decernere conſtituerat. Peditatu autem in medio collocato, Elephantos univerſos aciei obtendit, velitibus intervalla explens; Totus copiarum numerus erat XXII. M. peditum, & IX. millia equitum praeter adſcriptos ex Media: Beluae LXV. Eumenes ubi dextrum cornu cum equitatu eximio Antigonum tenere cognovit, ſe illi oppoſuit, collocatis in laevo cornu optimis. Hic enim pleroſque Satraparum, cum delectis equitibus, qui illis militabant, ſtatuit; & cum his ipſe praelio ſe committere volebat. Cum his etiam Mithridates Ariobarzanis filius erat, ex unius ſeptem illorum Perſarum, qui Smerdim Magum

Ἀντίγονος διελθὼν τὴν ἔρημον, καὶ πυθόμενος παρὰ τῶν ἐγχωρίων ὅτι τὴν μὲν ἄλλην δύναμιν ἅπασαν συνεληλυθέναι τοῖς περὶ τὸν Εὐμενῆ, τοὺς δ' ἐλέφαντας μέλλειν ἀναζευγνύειν ἐκ τῆς χειμασίας, καὶ πλησίον εἶναι μεμονωμένους πάσης βοηθείας, ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτοὺς ἱππεῖς λογχοφόρους μὲν [v] Μήδους δισχιλίους, Ταραντίνους δὲ διακοσίους, τῶν δὲ πεζῶν τοὺς ψιλοὺς ἅπαντας. ἤλπιζε γὰρ, μεμονωμένοις τοῖς θηρίοις τὴν ἐπίθεσιν ποιησάμενος, τούτων τε ῥᾳδίως κυριεύσειν, καὶ τῶν πολεμίων [x] παρελεῖσθαι τὸ κράτιστον μέρος τῆς δυνάμεως. ὁ δ' Εὐμενὴς, καταστοχασάμενος τὸ μέλλον, ἀπέστειλεν ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἱππεῖς μὲν τοὺς κρατίστους χιλίους καὶ πεντακοσίους, πεζοὺς δὲ ψιλοὺς τρισχιλίους. ἐπιφανέντων δὲ πρότερον τῶν Ἀντιγόνου στρατιωτῶν, οἱ τῶν ἐλεφάντων ἡγεμόνες τάξαντες [y] εἰς πλινθίον τὰ θηρία προῆγον, ἐν μέσῳ μὲν [z] ἀπειληφότες τὰ σκευοφόρα, κατ' οὐραγίαν δὲ ἔχοντες συναγωνιζομένους ἱππεῖς οὐ πλείους τετρακοσίων. ἐπιπεσόντων δ' αὐτοῖς τῶν πολεμίων παντὶ τῷ βάρει, καὶ βιαιότερον ἐπικειμένων, οἱ μὲν ἱππεῖς ἐτράπησαν, ὑπὸ τοῦ πλήθους καταπονηθέντες· οἱ δ' ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων ἐφεστηκότες τὸ μὲν πρῶτον ἀντεῖχον, καίπερ πανταχόθεν κατατιτρωσκόμενοι, βλάψαι δ' οὐδὲν τοὺς πολεμίους δυνάμενοι. ἤδη δ' αὐτῶν καταπονουμένων, ἀνελπίστως ἐπιφανέντες οἱ παρ' Εὐμένους, ἐξήρπασαν αὐτοὺς ἐκ τῶν κινδύνων. Μετὰ δ' ἡμέρας ὀλίγας [a] ἐν τεσσαράκοντα σταδίοις ἀντιστρατοπεδευουσῶν τῶν 685. δυνάμεων, ἐξέταξαν ἀμφότεροι τὸ στρατόπεδον εἰς μάχην, ὡς περὶ τῶν ὅλων κρίσεως ἐσομένης.

Ἀντίγονος μὲν οὖν τοὺς ἱππεῖς ἐπὶ τὰ κέρατα διελόμενος, τὸ μὲν εὐώνυμον μέρος Πίθωνι παρέδωκε, τὸ δὲ δεξιὸν τῷ υἱῷ Δημητρίῳ, μεθ' οὗ καὶ αὐτὸς διαγωνίζεσθαι διεγνώκει. τοὺς δὲ πεζοὺς εἰς μέσον καταστήσας, παρέταξε παρ' ὅλην τὴν δύναμιν τοὺς ἐλέφαντας, [b] πληρώσας τὰ διαστήματα τοῖς ψιλικοῖς τάγμασιν. ὁ δὲ πᾶς ἀριθμὸς ἦν αὐτῷ τῆς δυνάμεως, πεζοὶ μὲν δισμύριοι δισχίλιοι, ἱππεῖς δ' ἐνακισχίλιοι, σὺν τοῖς ἐκ Μηδίας προσκαταγραφεῖσι· θηρία δὲ ἑξήκοντα καὶ πέντε. ὁ δ' Εὐμενὴς πυθόμενος τὸν Ἀντίγονον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος τετάχθαι μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων, καὶ αὐτὸς ἀντετάξατο, ἐπὶ τὸ λαιὸν κέρας ἐπιστήσας τοὺς ἀρίστους. καὶ γὰρ τῶν σατραπῶν τοὺς πλείστους ἐνταῦθα κατέστησε μετὰ τῶν συναγωνιζομένων αὐτοῖς ἱππέων ἐπιλέκτων, καὶ αὐτὸς μετὰ τούτων ἔμελλε κινδυνεύειν. συνῆν δ' αὐτοῖς καὶ Μιθριδάτης, ὁ Ἀριοβαρζάνου μὲν υἱὸς, ἀπόγονος δ' [c] ἑνὸς τῶν ἑπτὰ Περσῶν τῶν συγ-

---

[v] Non legit Reg. 2. Baſil. & habent Steph. aſteriſcum. [x] Καὶ τῶν — παρελεῖσθαι ſolus Reg. 1. quod praeſtat. καὶ παρὰ — παρελεῖσθαι vulgo. [y] Novem quae ſequuntur deſunt Veneto. [z] Ὑπειληφότες πεζοὺς τοὺς ψιλοὺς, κάτω δὲ τὸν margo Steph. Reg. 1. Leid. [a] Ἐν τεσσαρ. Reg. 1. Edd. aberat praepoſitio. [b] Edd. Τοὺς δ' ἐλεφ. πληρώσαντες. [c] Ἑνὸς deſit Reg. 2. Baſil. & mox τῶν συγκαθ. τ. μ. Σμέρδιν.

[illegible], καὶ [illegible], ἐκόλασε [illegible] πολλὰ [illegible], ὥσπερ αἱ [illegible]. Adjunge etiam Nepotem Eum. C. 9. P. Wess.

99. Λογχοφόρους μὲν Μήδους] Male poſtremam vocem ſchedae quaedam omittunt. Vid. ſupr. C. 29. & Plut. Eum. pag. 594. D. P. Wess.

3. Καὶ τῶν πολεμίων παρελεῖσθαι] Suſtuli hinc &, quorſum oportebat, amandavi praepoſitionem παρὰ, inportunam admodum & nulli hic quidem rei. Rectum quoque eſt παρελεῖσθαι, quo de H. Stephanus ad L. XVIII, 62. Utriuſque openionis auctores habeo membranas Reg. pr. P. Wess.

10. Ἐν μέσῳ μὲν ἀπειληφότες τὰ σκευοφόρα] Non erat profecto, ut de his quidquam mutaretur. Uſitatiſſima res tali in agmine erat. Solo utar Polyaeno L. III, 10, 7. ἔταξε (Timotheus) τὸ στράτευμα εἰς ἐπίμηκες πλινθίον, τὰ μὲν σκευοφόρα καὶ τὸν ὄχλον εἰς τὸ μέσον λαβών. De πλινθίῳ Aelianus Tactic. cap. 41. P. Wess.

28. Παρ' ὅλην τὴν δύναμιν τοὺς δ' ἐλεφ.] Παρ' ὅλην τὴν δύναμιν (hic erado punctum) τοὺς ἐλέφαντας πληρώσας pro πληρώσαντες. L. Rhod.

Παρ' ὅλην τὴν δύναμιν τοὺς ἐλεφ. &c.] Nemo dubitare poteſt, quin ita ſcripſerit, ut conſtituta a Rhodomano verba ſunt, Diodorus. Cur ergo id recipere abnuerem? Παρέταξε non mutavi, etſi verius multo ſit προέταξε. Sic cap. 28. παρὰ δὲ τὸν ὅλον τοῦ κέρατος τάξιν ΠΡΟΕΤΑΞΕΝ ἐλέφαντας τετταράκοντα. P. Wess.

80. Συνῆν δ' αὐτοῖς καὶ Μιθριδάτης] Conſentit egregie Polybius, de hujus Mithridatis nepote L. V, 43. ſcribens, ὁ δὲ Μιθριδάτης ηὔχετο μὲν ἀπόγονος εἶναι τῶν ἑπτὰ Περσῶν ἑνὸς, τῶν ἐπανελομένων τὸν Μάγον. In Appiani Mithridat. p. 303. noſter ἀνὴρ eſt τοῦ βασιλείου γένους Περσικοῦ, additurque floruiſſe Antigoni familiaritate, veniſſe in manifeſtum vitae diſcrimen ex quodam ſomnio, quod Antigonus per quietem viderat, id tamen fuga vitaſſe, atque in Pontum delatum ſibi regnum ibidem firmaſſe. Ab iſtis Lucianus Macrob. C. 13., ubi ex condito inſtauratove eo regno ΚΤΙΣΤΗΣ adpellatur, nihil diſſentit. Quae omnia veterum teſtimoniis ſatis cum ſint munita, non debuerat doctiſſimus Jac. Palmerius Exercit. p. 212. Mithridatem hunc Mithridatis facere filium, Ariobarzaniſque nepotem, nedum Plut. Demet. p. 890. c. verba Μιθριδάτης ὁ Ἀριοβαρζάνου παῖς mutare ac ſcri-

συγκαθελόντων τὸν μάγον Σμέρδιν, ἀνὴρ ἀνδρείᾳ διαφέρων, καὶ τεθραμμένος ἐκ παιδὸς στρατιωτικῶς. πρὸ δὲ τοῦ κέρατος παντὸς ἔταξεν ἐν ἐπικαμπίῳ τοὺς κρατίστους τῶν ἐλεφάντων ἑξήκοντα, καὶ τὰ διαστήματα τοῖς ψιλοῖς διέλαβε τάγμασι. τῶν δὲ πεζῶν πρώτους μὲν ἔταξε τοὺς ὑπασπιστάς, εἶτα τοὺς Ἀργυράσπιδας, ἐπὶ πᾶσι δὲ τοὺς ξένους, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εἰς τὰ Μακεδονικὰ καθωπλισμένους. ἐπὶ δὲ τὸ δεξιὸν κέρας τάξας τῶν ἱππέων καὶ τῶν ἐλεφάντων τοὺς ἀσθενεστέρους, ἀπέδειξεν ἡγεμόνα [d] πάντων τὸν Φίλιππον. τούτῳ δὲ διεκελεύσατο φυγομαχεῖν, καὶ τὴν ἀπὸ θατέρου μέρους κρίσιν ἀποθεωρεῖν. οἱ δὲ σύμπαντες ἦσαν μετ' Εὐμένους κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν πεζοὶ μὲν τρισμύριοι ἑξακισχίλιοι [e] ἑπτακόσιοι, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχίλιοι [f] πεντήκοντα, ἐλέφαντες δὲ ἑκατὸν τεσσαρεσκαίδεκα.

686. Μικρὸν δὲ πρὸ τῆς παρατάξεως Ἀντιγένης ὁ τῶν Ἀργυρασπίδων στρατηγὸς ἔπεμψεν ἕνα τῶν Μακεδόνων ἱππέων ἐπὶ τὴν φάλαγγα τῶν ἐναντίων, προστάξας [g] πλησίον παραγενόμενον ἀναβοῆσαι. οὗτος δὲ προσιππεύσας μόνος εἰς φωνῆς ἀκοήν, καθ' ὃ μέρος ἡ φάλαγξ ἦν τῶν παρ' [h] Ἀντιγόνου Μακεδόνων, ἀνεβόησεν, ἐπὶ τοὺς πατέρας, ὦ κακαὶ κεφαλαί, τοὺς μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου τὰ ὅλα κατειργασμένους, οὓς μετ' ὀλίγον ὄψονται καὶ τῶν βασιλέων καὶ τῶν προγεγονότων ἀγώνων ἀξίους. καὶ γὰρ ἐτύγχανον κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν τῶν Ἀργυρασπίδων οἱ νεώτατοι μὲν περὶ τὰ ἑξήκοντα ἔτη, τῶν δ' ἄλλων οἱ πλείους μὲν περὶ τὰ ἑβδομήκοντα, τινὲς δὲ καὶ πρεσβύτεροι, πάντες δὲ ταῖς ἐμπειρίαις καὶ ταῖς ῥώμαις ἀνυπόστατοι. τοσαύτη [i] περὶ αὐτοὺς ἦν εὐχειρία καὶ τόλμα, διὰ τὴν συνέχειαν τῶν κινδύνων. γενομένου δὲ τοῦ κηρύγματος, [k] καθότι προείρηται, παρὰ μὲν τοῖς περὶ Ἀντίγονον ἐγίνοντο φωναὶ δυσχερεῖς, ὅτι συναναγκάζονται πρὸς συγγενεῖς καὶ πρεσβυτέρους διαμάχεσθαι· παρὰ δὲ τοῖς μετ' Εὐμένους παραταττομένοις, παρακελευσμὸς καὶ βοὴ τὴν ταχίστην ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ὧν Εὐμένης ὁρῶν τὴν προθυμίαν, ἦρε τὸ σύσσημον, δι' ὧν παρεστήσατο τοὺς μὲν [l] σαλπιγκτὰς τὸ πολεμικὸν σημαίνειν, τὴν δὲ δύναμιν ἀλαλάξαι πᾶσαν.

Συνῆψε δὲ μάχην πρῶτον μὲν τὰ θηρία, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τὸ τῶν ἱππέων πλῆθος. τοῦ δὲ πεδίου πολλὴν εὐρυχωρίαν ἔχοντος, καὶ παντὸς ὑπάρχοντος ἀργοῦ διὰ τὴν ἐν αὐτῷ διήκουσαν ἁλμυρίδα, τοσοῦτον συνέβη ὑπὸ τῶν ἱππέων ἐξαίρεσθαι κονιορτόν, ὥστε [m] μηδένα δύνασθαι ῥᾳδίως συνορᾶν ἐξ ὀλίγου διαστήματος τὸ γινόμενον. ὃ δὴ κατανοήσας

communi opera interemerant, proſapia genus ducens, vir eximiae fortitudinis, & militariter a puero educatus. Ante cornu vero totum Elephantum optimos numero LX. ordine inflexo, interjectis per interſtitia levis armaturae militibus, conſtituit. In pedeſtri agmine primos ordinavit ſcutatos; inde Argyraſpides; ad ultimum peregrinos, & caeteros ad Macedonicum armatos ritum; & ante hos Elephantes, ac ſerentariorum quantum ſatis foret. In cornu dextro equitatus & beluarum partem infirmiſſimam diſpoſuit: iisque omnibus Philippum adhibuit ductorem. Hunc fugam inter pugnandum ſimulare, & quo pars altera dimicaret eventu, obſervare juſſit. Univerſi autem qui Eumenis tunc ductum ſequebantur, erant peditum XXXVI. millia ſeptingenti; Equitum VI. millia quinquaginta; Elephanti CXIV. Olymp. CXVI. 2. 693.

41. Paulo tunc ante conflictum, Argyraſpidum ductor Antigenes quendam ex equitatu Macedonico ad Phalangem hoſtium miſerat, cum mandato ut quam proxime advectus, quae praeſcripſerat, alta voce proclamaret. Is cum ſolus ad vocis auditum uſque adequitaſſet, qua parte Macedonica Antigoni phalanx erat, haec voce clamoſa edidit: Adverſus patres, O capita improba, qui cum Philippo & Alexandro res univerſas peregere: quos brevi poſt & regibus & certaminibus dignos cernetis. Per illud enim tempus aetate minimi Argyraſpidum plus minus ſexagenarii erant. Caeterorum plerique ſeptuagenarii, pars etiam grandiores, peritia & robore inſuperabiles cuncti. Tam promtos manu & fidentes periculorum aſſiduitas illos fecerat. Praeconio ad eum modum, quem diximus, edito, moleſti a parte Antigoni ſermones jactabantur, quod cum ſanguine junctis, & aetate majoribus, dimicare cogerentur. Ab Eumenis autem parte, dum acies inſtruitur, exhortatio & clamor erat, ut quam citiſſime in hoſtem ducerentur. Quorum alacritatem videns Eumenes, ſignum tollit; Eoque facto, tubicines claſſicum perſonant, & bellicus a toto exercitu clamor tollitur.

42. Initium pugnae beluae inter ſe commiſſae faciunt: Poſt eas multitudo equitum concurrit. Campus autem ille vaſtiſſimus habebat amplitudinem, & propter ſalſuginem, per illam effundi ſolitam, totus erat incultus. Unde accidit, ut tantus ab equitatu pulvis excitaretur, ut ſi quis paululum abeſſet, quid fieret diſpicere non poſſet.

Hoc

---

[d] Τῶν πάντων Φίλιππον iidem. [e] Ἑξακισχίλιοι ora Steph. Baſil., quae ſequuntur de equitum numero non habet Baſil. [f] Ἑβδομήκοντα Reg. 1. [g] Deſunt τῶν ἐναντίων ante πλησίον optime in Baſil. Reg. 2. Vitet. [h] Ἀντιγόνῳ Baſil. [i] Περὶ αὐτοῖς Reg. 2. ἐγχειρία Baſil. [k] Καθόσον Reg. 1. Leid. [l] Σαλπιγκτὰς Baſil. Vat. [m] Μηδένα Reg. 1. In Edd. μη.

ſcribere Μιθριδάτης ὁ Μιθριδάτου τοῦ Ἀριοβαρζάνου. Praeferunt quidem ſpeciem aliquam, quae de aetate Mithridatis Ariobarzanis F. obmoventur. Plutarchus aequalem perhibet Demetrio Antigoni, & νεανίσκον adoleſcentem. Atqui Mithridatis Ariobarzanis, ſi conſiderentur, quae ad L. XVI, 90. adſcripta ſunt, conferanturque cum L. XX, 111. hoc tempore ſexagenario major erat. Male proin νεανίσκος, qui quidem Plutarchi diſſenſus virgula dignus erat, in ceteris movendum nihil. Quia vero Mithridates hoc praelio cum Eumene contra Antigonum ſtetit, fuga ea in Pontum, de qua Appianus, Plutarchus & Lucianus, hac pugna prior cenſeri poteſt. P. Wess.

1. Προστάξας πλησίον παραγ. ἀναβοῆσαι] Edebatur ante προστάξας τῶν ἐναντίων πλησίον. Ego vero binas voces, quae medium occuparunt ſpatium, inprudenter ex ſuperioribus repetitas, Codd. juſſu exterminavi. P. Wess.

4. Ἐπὶ τοὺς πατέρας, ὦ κακαὶ κεφαλαί] Verbum imperativi modi, quod cum ἐπὶ τοὺς πατέρας jungatur, aut librariorum incuria praetermiſit, (credo) aut ſubaudiendum Auctor reliquit. H. Steph.

Ἐπὶ τοὺς πατέρας ὦ κακαὶ κεφαλαί] Deeſt ὁρμᾶτε, aut, modo rectum ſit in Plutarcho, ἁμαρτάνετε. Proclamaſſe enim Argyraſpides ait in Eumen. p. 593. D. ἐπὶ τοὺς πατέρας ἁμαρτάνετε, ὦ κακαὶ κεφαλαί. Sed forſan verbum ipſi reticuerunt, ut ſolent irati aut metu dejecti. Notum eſt Pompeii, cum profligato exercitu ad caſtra ejus occupanda Caeſariani pergerent, οὐκοῦν καὶ ἐπὶ τὴν παρεμβολήν; etiam in caſtra? apud Plut. Pomp. pag. 657. E. Certius eſt ſcribi poſt pauca ὄψεσθε oportere. P. Wess.

6. Οὓς μετ' ὀλίγον ὄψονται] Ὄψεσθε. L. Rhod.

12. Τοσαύτη περὶ αὐτοὺς ἦν εὐχειρία] Poſſet blandiri περὶ αὐτοῖς, niſi Auctor vulgatum pro ſuo putaſſet. En tibi ex L. II, 46. διαβεβοημένης κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τῆς περὶ αὐτοὺς ἀρετῆς. Et infra C. 54. μεγάλης οὔσης ἐμπειρίας περὶ τούτους εἶναι δοκεῖ. Mitto τὴν περὶ τὰ σώματα ῥώμην L. XIV, 115. aliaque plura. De Argyraſpidum provecta aetate conſentientem videbis Plut. Eum. pag. 593. D. P. Wess.

20. Δι' ὧν παρεστήσατο &c.] Exſpectaſſes δι' οὗ. Vulgatum ſi dedit Auctor, in animo ejus σύνθημα fuerunt. Παρεσκεύαστο invitis libris innovare nolo, nec ſatis tamen placet. P. Wess.

28. Ὥστε μηδένα δύνασθαι συνορᾶν] Cultius hoc viſum eſt. Polyaenus eadem in re L. IV, 6. 13. αὐτ.] συνελθόντας μὴ ἐπιγινώσκειν φίλους καὶ πολεμίους, ubi neceſſe non erat, ut φίλους καὶ πολε-

Olymp. CXVI. 1.

Hoc obſervato Antigonus, equites ex Media, cum non mediocri Tarentinorum manu ad impedimenta hoſtium mittit. Spem enim habebat (id quod vere ſic futurum erat) rem ob pulverem celatum iri, ſeque impedimentis potitum, non magno labore hoſtes in poteſtatem redacturum. Miſſi igitur ubi clam praetervecti fuerant adverſariorum cornu, calones & lixas, v. circiter ſtadia a praelio diſtantes, invadunt. Plena autem turbae ad pugnam inutilis caſtra, & manum propugnatorum exiguam invenerant. Ideo ſtatim in fugam compulſis qui reſiſterent, caeteris omnibus potiuntur. Haec dum geruntur, Antigonus conſerto cum hoſtibus praelio, cum denſo equitum globo conſpectus, Peuceſten, gubernatorem Perſiae, conterruit. Is cum equitatu ſuo ex pulvere ſe ſubducens, aliorum etiam ad M. D. ſecum avulſit. Eumenes autem cum paucis in extremo cornu relictus, fortunae cedere, fugamque arripere, turpe duxit. Sed fidem regibus datam ſervare, honeſtoque propoſito immori, honeſtius judicans, in Antigonum impreſſionem fecit. Acris ergo conflictus ab equitatu initur: ubi animorum alacritate praeſtant Eumeniani, Antigoni autem pars multitudine ſuperant, caduntque utrinque multi. Quo tempore accidit, ut Elephantis etiam inter ſe decertantibus, Eumenianorum is, qui agmen ducebat, cum oppoſitorum validiſſimo conſertus, occumberet. 694. Videns igitur Eumenes ſuos undique fundi, quod reliquum erat equitum e pugna educit, ad cornu alterum tranſgreſſus, Philippo adjunctos, quibus ut fugiendo pugnarent injunctum fuerat, ad ſe recipit. Atque hunc finem tum equeſtre praelium habuit.

43. In pedeſtri vero agmine Argyraſpides conſtipata acie violentius adorti, hoſtes alios in conflictu peremere, alios in fugam compulerunt. Indomitus erat horum impetus. Qui licet cum univerſa hoſtium phalange decertarent: manuum tamen ſtrenuitate ac robore uſque adeo excellebant, ut nemine ſuorum amiſſo, ſupra V. tamen millia hoſtium caederent, peditatumque omnem, numero longe ſuperiorem in fugam conjicerent. Eumenes ubi capta impedimenta, & Peuceſten cum peditatu non procul eſſe accepit, omnes in unum contrahere, & certamine equeſtri denuo cum Antigono confligere inſtituit. Nam ſi pugna viciſſet: non ſua modo impedimenta ſe recuperaturum, ſed hoſticis inſuper auctum iri, ſperabat. Cum vero Peuceſtes minime auſcultans, in locum quendam longius inde ſe reciperet: tempori cedere coactus eſt. Tum Antigonus equitatu in duas partes diviſo, ipſe cum una inſidias Eumeni parat,

Ἀντίγονος, ἀπέστειλε τοὺς ἐκ Μηδίας ἱππεῖς καὶ τῶν Ταραντίνων τοὺς [n] ἱκανοὺς ἐπὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν πολεμίων. ἤλπιζε γὰρ, ὅπερ ἦν ἀληθὲς, διὰ μὲν τὸν κονιορτὸν λήσεσθαι, διὰ δὲ τῆς ἁλώσεως τῆς ἀποσκευῆς ἀκονιτὶ κρατῆσαι τῶν πολεμίων. οἱ δὲ πεμφθέντες, περιϊππεύσαντες τὸ κέρας τῶν ἐναντίων καὶ λαθόντες, ἐπέθεντο τοῖς σκευοφόροις, ἀπέχουσι τῆς μάχης ὡς πέντε σταδίους. εὑρόντες δ' αὐτὴν πλήρη μὲν ὄχλου πρὸς μάχην ἀχρήστου, τοὺς δ' ἀμυνομένους ὀλίγους, ταχὺ τοὺς ἀντιστάντας τρεψάμενοι, τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐκυρίευσαν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ἀντίγονος μὲν συνάψας μάχην τοῖς ἀντιτεταγμένοις, καὶ μετὰ πλήθους ἱππέων ἐπιφανεὶς, κατεπλήξατο Πευκέστην τὸν τῆς Περσίδος Σατράπην. ὃς μετὰ τῶν περὶ ἑαυτὸν ἱππέων ἔξω τοῦ κονιορτοῦ διδοὺς ἑαυτὸν, συνεπεσπάσατο καὶ τῶν ἄλλων εἰς χιλίους πεντακοσίους. Εὐμένης δὲ μετ' ὀλίγων ἀπολειφθεὶς ἐπ' ἄκρου τοῦ κέρατος, τὸ μὲν εἶξαι τῇ τύχῃ καὶ [o] Φυγεῖν αἰσχρὸν διέλαβε, τὸ δὲ τηροῦντα τὴν διδομένην ὑπὸ τῶν βασιλέων πίστιν γενναίᾳ προαιρέσει συναποθανεῖν προκρίνας, ἐπ' αὐτὸν ὤσατο τὸν Ἀντίγονον. γενομένης δὲ ἱππομαχίας καρτερᾶς, καὶ τῶν μὲν μετ' Εὐμένους ταῖς προθυμίαις προεχόντων, τῶν δὲ μετ' Ἀντιγόνου τῷ πλήθει περιγινομένων, πολλοὶ παρ' ἀμφοτέρων ἔπιπτον. 687. ὅτε δὴ συνέβη καὶ τῶν ἐλεφάντων πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένων, πεσεῖν τὸν Εὐμένους τὸν προηγούμενον, συμπλακέντα τῷ κρατίστῳ τῶν ἀντιτεταγμένων. διόπερ Εὐμένης ὁρῶν τοὺς μετ' αὐτοῦ πανταχόθεν ἐλαττουμένους, ἐξῆγεν ἐκ τῆς μάχης τοὺς ὑπολελειμμένους ἱππεῖς, καὶ παρελθὼν ἐπὶ θάτερον κέρας, [p] ἀνελάμβανε τοὺς μετὰ Φιλίππου τεταγμένους, οἷς ἦν παρηγγελκὼς Φυγομαχεῖν. ἡ μὲν οὖν τῶν ἱππέων μάχη τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

Τῶν δὲ πεζῶν οἱ μὲν ἀργυράσπιδες, συμφράξαντες καὶ βιαιότερον τοῖς ἀντιτεταγμένοις [q] ἐπιπεσόντες, τοὺς μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διέφθειραν, τοὺς δὲ συνηνάγκασαν Φυγεῖν. ἀκατάσχετοι δὲ ταῖς ὁρμαῖς γενόμενοι, καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν τῶν ἐναντίων Φάλαγγα διαγωνισάμενοι, τοσοῦτον ταῖς εὐχειρίαις καὶ ῥώμαις ὑπερεῖχον, ὥσθ' ἑαυτῶν μὲν ἀποβαλεῖν μηδένα, τῶν δ' ἐναντίων ἀνελεῖν μὲν ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους, τρέψασθαι δὲ τοὺς πεζοὺς πάντας, ὄντας πολλαπλασίους. Εὐμένης δὲ πυθόμενος τὴν μὲν ἀποσκευὴν ἡλωκέναι, τοὺς δ' ἱππεῖς τοὺς μετὰ Πευκέστου μὴ μακρὰν ἀπέχειν, ἐπεχείρησεν ἀθροίζειν ἅπαντας, καὶ πάλιν ἱππομαχεῖν πρὸς Ἀντίγονον. ἤλπιζε γὰρ, μάχῃ κρατήσας, οὐ μόνον τὴν ἰδίαν ἀποσκευὴν σώσειν, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν πολεμίων προσλήψεσθαι. Τῶν δὲ περὶ τὸν Πευκέστην οὐχ ὑπακουόντων, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον πορρωτέρω τὴν ἀποχώρησιν ποιουμένων [r] ἐπί τινα τόπον, ἅμα δὲ καὶ νυκτὸς καταλαμβανούσης, ἠναγκάσθησαν εἶξαι τῷ καιρῷ. Ἀντίγονος δὲ τοὺς ἱππεῖς εἰς δύο μέρη διελόμενος, τοὺς μὲν αὐτὸς ἔχων ἐφήδρευε τοῖς περὶ

---

[n] Κρατίστους Reg. 1. Leid. & ora Steph. Paullo ante [illegible]. Reg. 1. Leid. non male. [o] Φεύγειν Leid. [p] Ἀνέλαβε Reg. 1. Leid. [q] Ἐπεισπεσόντες Reg. 1. [r] Ἐπί τινας τόπους idem. & Leid.

πολεμίων corrigeretur. *Polybius* L. IX, 31. [illegible] *Aristides* T. II. pag. 218. καὶ ὁ [illegible] quod in τὸ — [illegible] doctiſſimus *Sam. Jebb* citra cauſſam convertit. Sed ad rem. Pulverem, qui proſpectum hoc praelio turbavit, *Plut.* Eum. p. 593. E. ſilentio non preſſit. P. Wess.

32. Ἤλπιζε γὰρ — λήσεσθαι — ἀκονιτὶ κρατῆσαι] Si in membranis κρατήσειν reperiretur, non foret pro rejiculo: nec tale tamen vulgatum, cui vis ſit admovenda. Conf. L. XIV, 84. & cap. 91. p. 712. P. Wess.

53. Πολλοὶ παρ' ἀμφοτέρων ἔπιπτον] Longe verius eſt παρ' ἀμφοτέρων, quod ſaepe his in libris amanuenſes mutatum iverunt. P. Wess.

77. Ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν πολεμίων προσλ.] Adſcripſerat praeſtantiſſimus *Rhodomannus* τὴν τῶν πολεμίων pro πολεμίων. Erat in Stephanica ἐκδόσει culpa exſcribentium τῶν πολεμίων. Id correxit. Paullo poſt ἠναγκάσθη εἶξαι rei ſeries poſtulabat. Sermo enim eſt de Eumene. Mutavit Auctor, ut ducem exercituſque meliorem partem tempori ceſſiſſe doceret. Ceterum ad quinque hoſtium millia ab Eumenianis, quod proxime dixit *Diodorus*, tuiſſe caeſa, agnoſcunt *Juſtinus* L. XIV, 3. & *Polyaenus* L. IV, 6, 13. P. Wess.

89. Καὶ τῶν περὶ τὸν Πευκέστην [illegible] &c.] Non injuria quidem illi: pugnaverat enim Peuceſtes admodum ſegniter, ſive, ut *Plutarchus* ait, [illegible] in Eum. p. 593. D. P. Wess.

14. [illegible] εἰς φυγὴν] Lege φυγήν. L. Rhod.

[illegible] εἰς φυγήν] Haud abſurda *Rhodomani* conjectura eſt,

τὸν Εὐμένη, τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἀποδεξάμενος· τοὺς δ' ἄλλους παραδοὺς Πύθωνι, προσέταξεν ἐπιθέσθαι τοῖς Ἀργυράσπισι μεμονωμένοις τῆς τῶν ἱππέων βοηθείας. ταχὺ δ' αὐτοῦ τὸ προσταχθὲν συντελοῦντος, οἱ Μακεδόνες [s] εἰς πλινθίον ἑαυτοὺς ποιήσαντες, ἀσφαλῶς ἀπεχώρησαν ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ τὸν περὶ τὸν Πευκέστην κατηγόρουν, ὡς αἰτίου γεγενημένου τῆς τῶν ἱππέων ἥττης. καταντησάντων δὲ καὶ τῶν περὶ τὸν Εὐμένη περὶ λύχνων ἁφὰς, συνελθόντες [t] ἐβουλεύοντο τί χρὴ πράττειν. οἱ μὲν οὖν Σατράπαι τὴν ταχίστην ἔφησαν δεῖν ἀποχωρεῖν εἰς τὰς ἄνω Σατραπείας· ὁ δὲ Εὐμένης ἀπεφαίνετο μένειν καὶ διαγωνίζεσθαι, τῆς μὲν τῶν ἐναντίων φάλαγγος συντετριμμένης, τῆς δὲ τῶν ἱππέων δυνάμεως ἐφαμίλλου παρ' ἀμφοτέροις οὔσης. 688. οἱ δὲ Μακεδόνες οὐδετέροις ἔφασαν ὑπακούσεσθαι, τῆς ἀποσκευῆς αὐτῶν ἡλωκυίας, καὶ παρὰ τοῖς πολεμίοις ὄντων τέκνων καὶ γυναικῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων ἀναγκαίων σωμάτων. τότε μὲν οὖν διελύθησαν, οὐδεμίαν συμπεφωνημένην γνώμην βεβαιώσαντες· μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ Μακεδόνες λάθρα διαπρεσβευσάμενοι πρὸς Ἀντίγονον, τὸν μὲν Εὐμένη συναρπάσαντες παρέδωκαν· τὰς δ' ἀποσκευὰς κομισάμενοι, καὶ πίστεις λαβόντες, κατετάχθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον. τὸ παραπλήσιον δ' οἵ τε Σατράπαι καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων τε καὶ στρατιωτῶν οἱ πλεῖστοι τὸν στρατηγὸν ἐγκαταλιπόντες, τῆς ἰδίας ἀσφαλείας μόνον ἐφρόντισαν.

Ἀντίγονος δὲ παραδόξως κυριεύσας τοῦ τ' Εὐμένους καὶ πάσης τῆς ἀντιτεταγμένης δυνάμεως, Ἀντιγένην μὲν τὸν τῶν ἀργυρασπίδων ἡγεμόνα συλλαβὼν, καὶ καταθέμενος εἰς [v] σιρὸν, ζῶντα κατέκαυσεν· Εὔδημον δὲ τὸν [x] ἐξ Ἰνδῶν καταγαγόντα τοὺς ἐλέφαντας, καὶ [y] Κελβανὸν, καί τινας ἄλλους τῶν ἀλλοτρίως ἀεὶ πρὸς αὐτὸν ἐχόντων ἀνεῖλεν. Εὐμένη δὲ παραδοὺς εἰς φυλακὴν, ἐβουλεύετο πῶς αὐτῷ χρηστέον εἴη. ἔσπευδε γὰρ ἔχειν μεθ' αὐτοῦ στρατηγὸν ἀγαθὸν καὶ χάριτος ὑπόχρεων. οὐ λίαν δ' ἐπίστευεν αὐτοῦ ταῖς ἐπαγγελίαις, διὰ τὴν πρὸς Ὀλυμπιάδα καὶ τοὺς βασιλεῖς φιλίαν. καὶ γὰρ πρότερον σωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ περὶ Νῶρα τῆς Φρυγίας, οὐδὲν ἧττον τοῖς βασιλεῦσι προθυμότατα συνηγωνίσατο. ὁρῶν δὲ καὶ τὴν τῶν Μακεδόνων ὁρμὴν ἀπαραίτητον οὖσαν πρὸς τὴν κατ' Εὐμένους τιμωρίαν, ἀνεῖλε τὸν ἄνδρα· διὰ δὲ τὴν προγεγενημένην φιλίαν καύσας τὸ σῶμα, καὶ καταθέμενος εἰς ἀγγεῖον τὰ ὀστᾶ, πρὸς τοὺς οἰκείους ἀπέστειλεν. ἀνήχθη δ' ἐν [z] τοῖς τραυματίαις αἰχμάλωτος καὶ ὁ τὰς ἱστορίας συνταξάμενος Ἱερώνυμος ὁ Καρδιανὸς, ὃς τὸν μὲν ἔμπροσθεν χρόνον ὑπ' Εὐμένους τιμώμενος διετέλεσε· μετὰ δὲ τὸν ἐκείνου θάνατον ὑπ' Ἀντιγόνου ἐτύγχανε φιλανθρωπίας καὶ πίστεως. Ὁ δ' Ἀντίγονος τὴν δύναμιν ἅπασαν ἀναλαβὼν εἰς Μηδίαν, αὐτὸς μὲν ἔν τινι κώμῃ παρεχείμασεν, οὔσῃ πλησίον Ἐκβα-

quorsum tendat, observans: alteram Pythoni tradit cum mandato, ut Argyraspides equitatus subsidio destitutos, aggrediatur; Quo sine mora id quod jussus erat exsequente, Macedones agmine in quadrum conformato ad flumen tuto se recipiunt, Peucestam criminantes, ut cladis auctorem, quam equitatus acceperat. Quo cum etiam Eumenes sub primam facem pervenisset, quid facto opus esset, inter se congressi deliberant. Satrapae quamprimum in superiores provincias regrediendum suadere: At Eumenes manendum, & quia Phalanx adversariorum concisa, & equitatus utrinque par esset, dimicandum censere. Macedones vero, quod & impedimenta capta, uxoresque ac liberi, cum multis aliis necessitudine sibi devinctis, in hostis potestate essent, neutris se morem gesturos, protestari. Et tunc quidem, cum in nullam concorditer sententiam itum esset, digrediuntur. Postea Macedones legatione clam ad Antigonum missa, correptum illi Eumenem tradunt: Et recuperatis impedimentis, acceptaque fide, castris ejus aggregantur. Consimiliter etiam Satrapae aliorumque ducum & militum pars maxima, imperatore deserto, suae tantummodo incolumitati consulebant.

Olymp. CXVI. 1.

44. Ita praeterquam opinatus fuerat, Antigonus tum Eumene cum omni exercitu hostili potitus, Antigenem Argyraspidum ductorem comprehendit, vivumque in loculo conditum exussit. Eudemum vero, qui ex India Elephantos adduxerat, & Celbanum, aliosque perpetuo sibi infensos, e medio sustulit. At Eumene in custodiam tradito, quid faciendum eo sit, disquirit. Nam ducem apud se bonum, & ad reddendam sibi gratiam devinctum, habere quidem cupiebat: Sed propter amicitiam, quae illi cum Olympiade regibusque intercedebat, promissis viri non usque adeo fidem habebat. Nam etiam prius ad Nora Phrygiae beneficio ejus servatus, pro regibus quam promtissime nihilominus decertabat. Quare ubi etiam Macedones inexorabili supplicium Eumenis cupiditate urgere vidit, hominem e vita sustulit. Ob superiorem tamen cum illo necessitudinem cadaver cremavit, ossaque in vasculo recondita, domesticis ejus transmisit. Inter saucios tunc etiam Hieronymus Cardianus historiarum scriptor captivus fuerat abductus. Qui 695. per antegressum tempus ab Eumene semper in precio habitus, post interitum ejus Antigoni etiam humanitatem fidemque expertus est. Hinc reducto in Mediam universo exercitu, Antigonus hyemavit

---

s Πλινθίον ἑαυτῶν Lient. t Συνεβουλεύοντο Vat. Basil. v Σορὸν Reg. 1. Leid. σιρὸν Basil. x Τῶν Ἰνδῶν sine praepositione Leid. y Κεβαλὸν Reg. 1. Κεβανὸν Leid. z Τοῖς ἑαλωκόσι Reg. 1. Leid. & margo Steph.

est, illorum Codd. qui σορὸν praeferunt, auctoritate paene munita. Habet & vulgata, quo se tueatur. Σιροὺς & σειροὺς vocant ὀρύγματα sive fossas, servandis frugibus aptas. Scholiastes Demosthen. Orat. de Chersion. p. 60. Σιρὸς ὁ λάκκος· τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ ὀρύγματα, ἐν οἷς κατετίθεντο τὰ σπέρματα, ΣΙΡΟΥΣ ἐκάλουν οἱ Θρᾷκες καὶ οἱ Λίβυες. Philo de Telor. Construct. pag. 86. τὰς δὲ τροφὰς δεῖ καὶ τοὺς σίτους ὡς βέλτιστα καθαίρειν, καὶ ΣΕΙΡΟΥΣ ὡς βαθυτάτους ὑπονόμους ὀρύξαντα &c. Mitto Varronem, Columellam & ceteros, quos testimonium reddere jusserunt Raderus & Freinshem. ad Curtii L. VII, 4, 24. praetereaque H. Vales. in Harpocrat. p. 51. Transiit hinc vocabuli potestas ad alias speluncas, etiam eas, quibus rustici lupis atque id genus feris insidias moliebantur, uti apud Longum Pastor. L. I. p. 13. & pag. 15. Finge jam Antigenem Antigoni imperio in fossam fuisse dejectum vivumque injectis lignis ustulatum, ecquid insoliti erit? Simile exemplum si tibi postules, inspice Acta Martyrum Sincer. p. 418. Th. Ruinarti. Quae quidem vulgato ut patrocinantur, cedam tamen ubi membranae edixerint. P. Wess.

15. Εὔδημον δὲ τὸν ἐξ Ἰνδῶν &c] Semper alias Εὔδαμον adpellat. Vid. ad hujus libri C. 14. Mox Κέβαλον, legitimum videtur. Macedones enim pro Κεφάλῳ dicebant Κέβαλον, soliti Φ in Β convertere, Βίλιππον καὶ Βαλακρὸν καὶ Βερενίκην λέγοντες, quae Plutarchi verba Quaest. Graec. p. 292. D. P. Wess.

23. Περὶ Νῶρα τῆς Φρυγίας] De castelli situ confer L. XVIII, 41. P. Wess.

26. Ἀνεῖλε τὸν ἄνδρα] In egregii viri morte describenda diligentius & operosius versati sunt Plut. Eum. pag. 594. & Corn. Nepos in ejusdem vita C. 12. P Wess.

33. Ὑπ' Ἀντιγόνου ἐτύγχανε φιλανθρωπίας] Fecerunt haec benivolentiae Antigoni in Hieronymum argumenta, ut ejus in laudibus,

Olymp. CXVI. 1.

mavit in pago quodam, non procul Ecbatanis, ubi regia terrae illius; militemque per totam huc illuc Satrapiam diſtribuit, & maxime in praefecturam quae Rhages appellatur. Id nominis obtinuit a calamitatibus in ea ſuperiori tempore exortis. Cum enim urbes in tractibus illis haberet conplures, eaſque apprime locupletes, tantos experta fuit tremores ſoli, & concuſſiones; ut quicquid urbium & incolarum ibi eſſet abſorberetur, aliamque regio faciem indueret, nova etiam flumina & lacus veterum loco exorirentur.

45. Per illud tempus, circa Rhodiorum urbem diluvium exſtitit, quod multos incolarum peſſum dedit. Inter ea diluvia primum non ita magnum hominibus nocumentum dedit: quod urbs tunc recens erat, & idcirco plus ſpacii habebat. Secundum vero majus fuit, multisque exitium attulit. Poſtremum in veris initium incidit; cum magni derepente imbres, & magnitudinis incredibilis grando, effunderentur. Minae enim pondo, & quandoque majores, deciderant, ita ut pro gravitate harum domus corruerent, hominumque non pauci interirent. Et quia Rhodus ad theatri formam conſtructa, ad unum, ut maxime, locum defluxus aquarum habet, continuo depreſſiora urbis loca replebantur, eo quod aquagia, cum hyems jam exacta putaretur, neglecta, & tubi murorum obſtructi erant. Aquis igitur ſubito congregatis, omnis circa Deigma (quod vocatur) & Dionyſium (Bacchi fanum) tractus erat oppletus. Jamque ſtagnantis aquae copia ad Aeſculapii ſe attollente, omnes conſternati erant, & judiciis de tuenda ſalute diſcrepabant. Alii enim ad naves refugere, alii in theatrum procurrere; Quidam a malo jam circumventorum, anxii trepidique aras celſiſſimas & ſtatuarum baſes conſcendere. Cum igitur periculum eſſet, ne urbs cum incolis funditus interiret, auxilium quoddam ultro ſubvenit. Muro enim ad longum effracto ſpacium, aquarum intrinſecus conſiſtentium vis in mare prorupit, & continuo in ſuum quisque locum reſtituitur. Adjumento etiam hoc periclitantibus erat, quod interdiu haec inundatio exſiſtebat. Nam pars maxi-

τάνων, ἐν ᾗ τῆς χώρας ἐκείνης ἐστὶ τὰ βασίλεια· τοὺς δὲ στρατιώτας ἐπιδιεῖλεν εἰς ἅπασαν τὴν Σατραπείαν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τὴν προσαγορευομένην Ῥάγας, ἣ ταύτην τὴν προσηγορίαν ἔσχεν ἀπὸ τῶν γενομένων περὶ αὐτὴν ἀτυχημάτων ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις. πλείστας γὰρ ἔχουσα πόλεις τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις, καὶ μάλιστα εὐδαιμονούσας, τηλικούτους ἔσχε σεισμοὺς, ὥστε καὶ τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἁπάσας ἀφανισθῆναι, καθόλου δὲ τὴν χώραν ἀλλοιωθῆναι, καὶ ποταμοὺς ἀντὶ τῶν προϋπαρχόντων ἄλλους φανῆναι, καὶ λίμνας. 689.

Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους συνέβη γενέσθαι περὶ [a] τὴν Ῥοδίων πόλιν τὸν τρίτον κατακλυσμὸν, ὃς πολλοὺς τῶν ἐνοικούντων διέφθειρεν. ὧν ὁ μὲν πρῶτος ὀλίγα τοῖς ἀνθρώποις ἐνώχλησεν, ὡς ἂν τῆς πόλεως οὔσης νεοκτίστου, καὶ διὰ τοῦτο πολλὴν εὐρυχωρίαν ἐχούσης. ὁ δὲ δεύτερος μείζων ἐγένετο, καὶ πλείω σώματα διέφθειρεν. ὁ δὲ τελευταῖος [b] ἐπέπεσεν ἔαρος ἀρχομένου, καταρραγέντων ἐξαίφνης μεγάλων ὄμβρων, καὶ χαλάζης ἀπίστου τὸ μέγεθος. [c] μναιαῖαι γὰρ ἔπιπτον, ἔστι δ' ὅτε καὶ μείζους, ὥστε πολλὰς μὲν τῶν οἰκιῶν συμπίπτειν διὰ τὸ βάρος, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπόλλυσθαι. θεατροειδοῦς δ' οὔσης τῆς Ῥόδου, καὶ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ὑδάτων κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἕνα τόπον ποιουμένης, εὐθὺς τὰ ταπεινὰ τῆς πόλεως ἐπληροῦτο, τῶν μὲν ὀχετῶν, διὰ τὸ δοκεῖν παρεληλυθέναι τὸν χειμῶνα, κατημελημένων, τῶν δ' ἐν τοῖς [d] τείχεσιν ὀβελίσκων συμφραχθέντων. τοῦ δ' ὕδατος παραδόξως ἀθροιζομένου, πᾶς μὲν ὁ περὶ τὸ Δεῖγμα [e] καὶ τὸ Διονύσιον τόπος ἐπεπλήρωτο, πρὸς δὲ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἤδη τοῦ λιμνάζοντος τόπου προσιόντος, ἐκπλαγεῖς μὲν ἦσαν ἅπαντες, πρὸς δὲ τὴν σωτηρίαν διαφόροις ἐχρῶντο κρίσεσιν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰς τὰ πλοῖα συνέφυγον, οἱ δὲ ἐπὶ τὸ θέατρον ἀνέδραμον· τινὲς δὲ τῶν περικαταλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ δεινοῦ διαπορούντες, ἐπὶ τοὺς ὑψηλοτάτους βωμοὺς καὶ τὰς τῶν ἀνδριάντων βάσεις προσανέβησαν. κινδυνευούσης δὲ τῆς πόλεως ἄρδην μετὰ τῶν κατοικούντων ἀπολέσθαι, βοήθειά τις αὐτόματος ἐγένετο. τοῦ γὰρ τείχους ῥαγέντος ἐπὶ πολὺν [f] τόπον, ἐξέπεσε ταύτῃ τὸ συνεστηκὸς ὕδωρ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ταχὺ πάλιν ἕκαστος εἰς τὴν προϋπάρχουσαν τάξιν ἀπεκατέστη. συνήργησε δὲ τοῖς κινδυνεύουσι καὶ τὸ μεθ' ἡμέραν γενέσθαι τὸν κατακλυσμόν. οἱ γὰρ πλεῖστοι φθάσαντες ἐξεπήδησαν ἐκ τῶν οἰκιῶν εἰς τοὺς μετεώ-

ρους

---

[a] Τῶν omittit Baſil. [b] Ἔαρος ἀρχ. Leid. ſine inſerto, ut Edd., μὲν, quod laudo. [c] Μναῖαι Baſil. [d] Τείχεσι Reg. 1. [e] Καὶ τὸ Διον. Reg. 1., unde articulum reſtitui. [f] Τρίτον Baſil.

dibus, alioqui aſpere Alexandri ſucceſſores traducere ſolitus, plurimus celet. Docet Pauſanias L. I, 9. p. 23. P. Wess.

39. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν — Ῥάγας, ἣ ταύτην &c.] Eadem Duris Samius in Strabon. L. I. p. 103. C. Δοῦρις δὲ τὰς ΡΑΓΑΔΑΣ, τὰς κατὰ Μηδίαν, ὠνομάσθαι φησὶν ὑπὸ σεισμῶν ΡΑΓΕΙΣΗΣ τῆς περὶ τὰς Κασπίους πύλας γῆς, ὥστε ἀνατραπῆναι πόλεις συχνὰς, καὶ κώμας, καὶ ποταμοὺς ποικίλας μεταβολὰς δέξασθαι. ubi τὰς ΡΑΓΑΣ mavelim. Sic enim ceteri vocitant. Audi eumdem Strabon. ex Poſidonio L. XI. p. 783. B. τοὔνομα δὲ ταῖς ΡΑΓΑΙΣ ἀπὸ τῶν γενομένων σεισμῶν γενέσθαι φασὶν, ὑφ' ὧν πόλεις τε συχναὶ καὶ κῶμαι δισχίλιαι, ὥς φησι Ποσειδώνιος, ἀνετράπησαν. Atque haec ſpecioſe illi quidem: conveniebat opinioni ſoli ejus ingenium & vocabulum ΡΑΓΑΣ, quod ſuo e ſermone repetebant. Ego vero vehementer fallor, aut regioni a vicina urbe id cognominis venit. Rhaga Mediae oppidum erat haud ignobile, eo titulo jam ante Alexandri expeditiones ex Arriano Anab. L. III, 20. inſigne, Ῥάγα τῆς Μηδίας in Tobiae Hiſtor. cap. IV, 1. Credemuſne Medos Graecorum adeo ſtudioſos fuiſſe, ut eorum voce regionis ſuae urbem nuncupare voluerint? Apage ineptias. Habent Aſiae dialecti רגז. רעש aliaque verba, unde ſi conjecturis fidendum eſſet, urbis ejus cognomen extundi poſſet facillime. Sed nolo in re ambigua operam perdere. P. Wess.

58. Μναιαῖαι γὰρ ἔπιπτον] Opportunum hic eſt S. Joannis illud Apocalypſ. C. XVI, 19. καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους. P. Wess.

61. Θεατροειδοῦς γὰρ οὔσης τῆς Ῥόδου] Iterum de Rhodo L. XX, 84 οὔσης δὲ τῆς πόλεως θεατροειδοῦς. Eandem theatri formam praeferebat urbs Hieroſolymitana, Joſepho teſte Antiq. L. XV, 11, 5., quae tamen an ad elegantiam Rhodi proxime acceſſerit, merito dubites. Vide mihi Ariſtidem in Rhodiaca p. 342. & Strabonem L. XIV. p. 964. P. Wess.

65. Τῶν δ' ἐν τοῖς τείχεσιν ὀβελίσκων συμφρ.] Sunt hoc loco ex Interpretis opinione ὀβελίσκοι fiſtulae, tubi ſive formae, ſicuti Aequaeductuum ſcriptoribus nuncupari ſolent: quo quidem uſu vocabulum id reperire nuſquam memini, vereor etiam, ut quiſquam alius. Quid? nulla neceſſitas urget, ut a conſtanti vocis ſignificatione diſcedas. Fac in cloacarum exitu, ubi moenia permeabant, deſtituta fuiſſe verua (ὀβελίσκους) brevi ſpatio, ut aquarum colluvies effluere poſſet, disjuncta, & planus erit Diodori, locus. Namque in aquagiis & cloacis in hanc uſque diem cum idem obſervetur, opportunumque ſit ad inſidias vitandas atque hoſtem aditu intra urbem prohibendum, cur Rhodios rem utilem & commodam adeo inſuper habuiſſe cenſebimus? Sententia eſt, veruum cratem in cloacis ſub ipſis moenibus defixam, limo & quiſquiliis ita fuiſſe obſtructam, ut aquae tranſitum negaret. P. Wess.

67. Πᾶς

ρους τόπους τῆς πόλεως, πρὸς δὲ τούτοις, τὸ μὴ πλινθίνας εἶναι τὰς οἰκίας, ἀλλὰ λιθίνας, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἐπὶ τὰ στέγη καταφυγόντας ἀσφαλῶς διασωθῆναι. ὅμως δὲ τηλικούτων ἀτυχημάτων γενομένων, σώματα μὲν διεφθάρη πλείω τῶν πεντακοσίων· οἰκίαι δὲ αἱ μὲν τελείως [g] ἔπεσον, αἱ δὲ διεσείσθησαν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Ῥόδον συμβάντα [h] τοιοῦτον ἔσχε τὸν κίνδυνον.

Ἀντίγονος δὲ χειμάζων ἐν τῇ Μηδίᾳ, καὶ πυνθανόμενος Πύθωνα πολλοὺς τῶν ἐν τῇ χειμασίᾳ στρατιωτῶν 690. ἐπαγγελίαις καὶ δωρεαῖς ἰδίους κατασκευάζειν, καὶ διανοεῖσθαι νεωτερίζειν, τὴν μὲν ἰδίαν προαίρεσιν ἐπεκρύψατο· προσποιηθεὶς δὲ ἀπιστεῖν τοῖς διαβάλλουσι, τούτοις μὲν πολλῶν ἀκουόντων ἐπετίμησεν, ὡς διιστάνουσι τὴν φιλίαν, πρὸς δὲ τοὺς ἐκτὸς διέδωκε λόγον, ὅτι μέλλει καταλιπεῖν τῶν ἄνω σατραπειῶν στρατηγὸν [i] Πύθωνα, καὶ δύναμιν ἱκανὴν τὴν παρέξουσαν τὴν ἀσφάλειαν. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν, ἀξιῶν ἥκειν τὴν ταχίστην, ὅπως κατὰ πρόσωπον περὶ τῶν ἀναγκαίων κοινολογησάμενος, ταχέως τὴν ἐπὶ θάλατταν κατάβασιν [k] ποιήσηται. ταῦτα δ' ἐμηχανήσατο, σπεύδων τῆς μὲν ἀληθοῦς ὑποψίας αὐτὸν ἀποστῆσαι, πεῖσαι δ' ὡς σατράπην καταλειφθησόμενον ἐλθεῖν εἰς χεῖρας. μετὰ βίας γὰρ συλλαβεῖν οὐ ῥᾴδιον ἦν ἄνδρα καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ προαγωγῆς δι' ἀρετὴν τετευχότα, καὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν σατράπην μὲν ὄντα τῆς Μηδίας, πεπολιτευμένον δὲ πρὸς ἅπαν τὸ στρατόπεδον. ὁ δὲ Πύθων ἐτύγχανε μὲν ἐν τοῖς ἐσχάτοις μέρεσι τῆς Μηδίας χειμάζων, καὶ πλῆθος ἤδη διεφθαρκὼς τῶν [l] ἐπαγγελλομένων συναποστήσεσθαι. γραφόντων δ' αὐτῷ τῶν φίλων περὶ [m] τῆς Ἀντιγόνου προαιρέσεως, καὶ μεγάλας ὑπογραφόντων ἐλπίδας, ἐξαπατηθεὶς κεναῖς προσδοκίαις, ἧκε πρὸς Ἀντίγονον. ὁ δὲ κυριεύσας τοῦ σώματος, καὶ κατηγορίαν ποιησάμενος ἐν τοῖς μετέχουσι τοῦ συνεδρίου, ῥᾳδίως κατεδίκασε, καὶ παραχρῆμα ἀπέκτεινε. συναγαγὼν δὲ τὸ στρατόπεδον εἰς ἕνα τόπον, σατράπην μὲν ἀπέδειξε τῆς Μηδίας Ὀροντοβάτην Μῆδον, στρατηγὸν δὲ Ἱππόστρατον, ἔχοντα πεζοὺς μὲν ξένους τρισχιλίους πεντακοσίους· αὐτὸς δὲ [n] παραλαβὼν τὴν δύναμιν, παρῆλθεν εἰς Ἐκβάτανα. ἐνταῦθα δὲ παραλαβὼν ἀσήμου [o] ἀργυρίου τάλαντα πεντακισχίλια, προῆγεν ἐπὶ τῆς Περσίδος, οὔσης τῆς ἀναβάσεως ὡς ἂν εἴκοσι ἡμερῶν εἰς τὸ βασίλειον, ὃ καλεῖται Περσέπολις.

Τοῦ δ' Ἀντιγόνου καθ' ὁδὸν ὄντος, οἱ τοῦ Πύθω-

Olymp. cxvi. 1.

ma ad loca urbis editiora exsiliebant. Adhaec, quod domus non ex latere sed lapide constabant, ideo qui in tecta perfugerant, citra gravius damnum evasere. Sed tamen inter tantas calamitates supra IƆ. corpora interierant. Aediumque nonnullae prorsus conciderant: aliae foede concussae restabant. Et Rhodus quidem in tale periculum devenit.

46. Caeterum Antigonus dum in Media hyemat, Pythonem complures militum in hybernis, qua promissis, qua etiam donis, sibi devinctos reddere, novisque animum rebus intendere cognoscit. Propositum ergo suum occultans, deferentibus illum fidem se non habere simulat, eosque multis audientibus, ut qui amicitiam inter ipsos divellant, objurgat: ad externos interim rumorem didit, se Pythonem cum sat valido ad defensionem exercitu superioribus provinciis satrapam esse relicturum. Literis quoque ad eum scriptis contendit, 696. ut quamprimum ad se veniat, quo coram de necessariis cum eo colloquutus, propediem ad mare descendat. Haec ideo commentus fuit, quod a vera illum suspicione abducere, ac persuadere homini cuperet, ut tanquam relinquendus illic Satrapes in manus veniret. Vi enim capere virum, qui etiam apud Alexandrum ob virtutem ad honores fuerat provectus, & tunc Mediae Satrapiam administrans, operam suam universo exercitui probabat, facile non erat. Tunc vero Python hyberna in extremis Mediae partibus habebat, jamque plurimos corruperat, qui cum eo se defecturos pollicebantur. Cumque amici etiam, de voluntate Antigoni, datis ad eum literis, spes magnas ostentarent, vana deceptus exspectatione, ad Antigonum se contulit. Qui copiam ejus nactus, in consessu ejusdem consilii participum actionem illi intendit: ac facili negocio condemnatum illico necavit. Coactoque in unum locum exercitu, Satrapam Mediae designavit Orontobatem Medum, ducem vero exercitus Hippostratum, qui ter mille & quingentos pedites habebat peregrinos. Ipse adsumtis copiis ad Ecbatana progreditur; ubi argenti non signati quinque talentum millibus acceptis, in Persiam contendit. Adscensus autem ille ad regiam usque, quae Persepolis vocatur, dierum erat xx. circiter.

47. Interea dum iter facit Antigonus, Pythonis amici,

---

[g] Ἔπεσαν Reg. 1. [h] Τοῦτον idem. & Leid. [i] Πύθωνα Basil. Πύθωνα Reg. 1. Πίθωνα Cett. [k] Ποιῆσαι) Reg. 1. Ποιήσηται vulgo. tum paullo ante κοινολογησάμενος Reg. 2. & Basil. pro vulgato κοινολογησάμενοι. [l] Ἐπαγγελλομένων Reg. 1. Edd. ἐπαγγελλομ. [m] Τῆς — προαιρέσεως Reg. 1. Leid. & ora Steph. [n] Ἀναλαβὼν Reg. 1. & Leid. Proxime vero καὶ ἱππεῖς πεντ. Reg. 2.

87. Πλὴν μὲν ὁ περὶ τὸ Δεῖγμα — νεώς] Athenis Δεῖγμα forum erat, quod ubi τὰ δείγματα τῶν φορτίων mercatores sibi ostenderent. Vid. Harpocrat. in Δεῖγμα & scholia in Aristoph. Eq. v. 975. Meminit praeter alios Aelian. Epist. 18. καὶ περιελθὼν τὸ Δεῖγμα καὶ πολλούς ἰδὼν, νὴ Δία, τινὰς ἐκεῖ τόκους λογιζόμενος, ubi Interpres, ut solet, aberrat turpiter. Rhodi Δεῖγμα itidem forum rerum promercalium fuisse videtur, multis ornatum statuis. Ἑστῶτες ἀνδριάντες ἐν τῷ τῶν Ῥοδίων Δείγματι invenies in Polybii L. v, 88. Porro Bacchi templum, quod eadem in urbe erat, memorant multi apud Jo. Meursium Rhod. L. I, 11., qui quidem recte fecisset, si Aesculapii hoc fano sua collectanea adauxisset. P. Wess.

2. Ὅπως — κοινολογησάμενος — ποιήσηται] Reddo Auctori vetustis e membranis suam scripturam. Quod edebatur, consilium Antigoni prorsus evertebat. Prae se enim ferebat, Peucestam in Perside relictum iri, sese vero ad mare quam primum descensurum. Confer Polyaen. L. IV, 6, 14. P. Wess.

8. Παρ' Ἀλεξάνδρῳ προαγωγῆς — τετευχότα] Supra C. 15. διὰ τὴν παρ' Ἀλεξάνδρῳ προαγωγὴν de eodem Peucesta, & de Aristonoo mox C. 51. διὰ τὴν παρ' Ἀλεξάνδρῳ προαγωγήν. Quod & hic praestabilius. Habeant, quae adfirmare hoc possunt, viri doctissimi Solanus & Hemsterhusius ad Luciani Halc. C. 2. Mox οὐ πεπολιτευμένον, ut C. 48., non absurdum foret. Vide tamen L. XIII, 27. & C. 32. P. Wess.

15. Καὶ μεγάλας ὑπογραφόντων ἐλπίδας] Adscripsit not. Correct. Rhodomannus, ὑπογραφόντων suspectum est pro ὑποδεικνύντων aut ὑποφαινόντων. Prudentius Is. Casaubonus instituit, usum verbi ὑπογράφειν hoc Diodori loco stabiliens in Strabon. L. I. pag. 67. Exemplis agemus, quae suspicionem omnem amolientur. Polybius L. v, 36. [illegible] — καὶ πάνυ ὙΠΟΓΡΑΦΕΙΝ ἐλπίδας. & post pauca: Ὑπογράφων αὐτῷ μεγάλας ἐλπίδας. Tum L. x, 32. καὶ πᾶσι τοῖς αὐτοῦ μεγάλας εἰς τὸ μέλλον ἐλπίδας ὙΠΟΓΡΑΨΑΣ. Accedat citatum a Suida testimonium. Ὑπογράφει, δείκνυσι. Ὡς πάντα ὁ στρατηγὸς μεγάλας ἐλπίδας ὑπογράφοντα &c. quae vide in Excerpt. Ursini, quod L. Kusterum fugit, ex Diodoro Eclog. 10. Denique hoc Gregorii Nazianzeni Or. III. p. 93. C. [illegible], τὰς δὲ ὙΠΕΓΡΑΦΕΤΟ τὰς ἐλπίδας, καὶ τὰς καθ' ἡμῶν ἀπειλάς. Quibus omnibus in locis ὑπογράφειν ἐλπίδας idem est ac spem ostentare. P. Wess.

23. Ἔχοντα πεζοὺς — πεντακοσίους] Non spernerem καὶ ἱππεῖς πεντακοσίους ex Reg. 2., si quid aliunde praesidii accederet. Statim

Olymp. CXVI. 1. amici, & molitionis conſortes (quorum nobiliſſimi Meleager & Menoetas) familiares Eumenis & Pythonis, diſpalantes circiter I͡ɔ. ccc. equites congregant: initioque Medorum, qui ſimul deſciſcere nolebant, agros populantur. Hinc certiores facti, Hippoſtratum & Orontobatem caſtra metatos, noctu illa invadunt. Nec multum aberat, quin conatus ſucceſſum habuiſſet: ſed multitudine ſuperati, cum militum quoſdam ad communem pellexiſſent defectionem, retroceſſerunt. Quia vero expediti erant, omneſque equis utebantur, ex improviſo fecerunt incurſiones, & magnam in terra conſternationem excitarunt. Sed aliquanto poſt in locum praecipitiis circumdatum incluſi, partim caeſi, partim capti ſunt; Ductores autem, Meleager & Cranes Medus, & de nobiliſſimis quidam alii, inter reſiſtendum occubuere. Rebellantium ergo per Mediam hic ſtatus fuit.

48. Antigonus vero quamprimum venit in Perſiam, regio ab incolis honore afficitur; ut qui citra controverſiam jam Aſiae dominus eſſet. Ibi convocato amicorum ſenatu, de Satrapiis conſilia tractavit. Carmaniam ergo Tlepolemo, & Bactrianam Staſanori retinendam permiſit. Nam per mandatum hos expellere, cum erga indigenas probe ſe gererent, multoſque armorum ſocios haberent, haud facile erat. In Ariam Evitum miſit. Quo brevi poſt mortuo, Evagoram ſuffecit; Virum ob fortitudinem & prudentiam admirandum. Oxyartem quoque Rhoxanes parentem, quae in Paropamiſadis eſt, Satrapiam habere ſivit, ut prius habuerat. Nam neque hunc, niſi per longum temporis intervallum & cum inſtructiſſimo exercitu ejicere poterat. Sibyrtium etiam bene ſibi cupientem ex Arachotis arceſſivit, & Satrapiam concedens, Argyraſpidum turbulentiſſimos ei commendavit, verbo quidem, ad uſus belli, at re ipſa ad interitum. Privatim enim injunxerat, ut paulatim ad eos belli uſus ipſos amandaret, in quibus perituri eſſent. Contigit autem, ut in horum numero 697. quoque eſſent, qui Eumenem dediderant: ut patrati in imperatorem ſuum ſceleris brevi ultio de perfidis exigeretur. Operae enim cum impietate conjunctae principibus quidem ob poteſtatem utiles evadunt, ſed privatis, a quibus navantur, ingentia ut plurimum mala creant. Antigonus porro videns, in magna apud Perſas gratia eſſe Peuceſtam, Satrapiam ante omnia illi ademit. Hoc indigne ferentibus indigenis, cum Theſpias quidam ex illuſtris unus liberius contradiceret, non admiſ-

ρος φίλοι καὶ μετεσχηκότες τῆς ἐπιβουλῆς (ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι Μελέαγρος καὶ Μενοίτας) ἤθροισαν τοὺς πλανωμένους τῶν Εὐμενοῦς τε καὶ Πίθωνος συνήθων, εἰς ἑξακοσίους ἱππεῖς· καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὴν χώραν ἐλεηλάτουν τῶν μὴ βουλομένων συναφίστασθαι Μήδων, μετὰ δὲ ταῦτα, πυθόμενοι στρατοπεδεύειν τόν τε Ἱππόστρατον καὶ τὸν Ὀροντοβάτην, ἐπέθεντο νυκτὸς τῇ παρεμβολῇ· καὶ παρ' ὀλίγον μὲν ἐκράτησαν τῆς [p] ἐπιβολῆς, ὑπὸ δὲ τοῦ πλήθους καταγωνιζόμενοι, καί τινας τῶν στρατιωτῶν πείσαντες συναποστῆναι, πάλιν ἀπεχώρησαν· εὔζωνοι δ' ὄντες καὶ πάντες ἵπποις χρώμενοι, τάς τε καταδρομὰς ἀπροσδοκήτους ἐποιοῦντο, καὶ τὴν χώραν ταραχῆς ἐπλήρωσαν. μετὰ δέ τινα χρόνον συγκλεισθέντες εἴς τινα τόπον κρημνοῖς περιεχόμενον οἱ μὲν αὐτῶν ἀνῃρέθησαν, οἱ δ' ἐζωγρήθησαν. τῶν δὲ ἡγεμόνων Μελέαγρος καὶ ὁ Κράνης ὁ Μῆδος καί τινες τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν ὑποστάντες ἀνῃρέθησαν. καὶ τὰ μὲν περὶ τοὺς ἀποστάντας ἐν Μηδίᾳ τοιαύτην ἔσχε κατάστασιν. 691.

Ὁ δ' Ἀντίγονος ἐπειδὴ τάχιστ' ἦλθεν εἰς τὴν Περσίδα, τιμῆς μὲν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἠξιώθη βασιλικῆς, ὡς ἂν κύριος ὢν ὁμολογουμένως τῆς Ἀσίας· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν φίλων συνεδρεύσας, ἐβουλεύετο περὶ τῶν Σατραπειῶν. τὴν μὲν οὖν Καρμανίαν εἴασεν ἔχειν [q] Τληπόλεμον, καὶ τὴν Βακτριανὴν ὁμοίως Στασάνορα· οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἦν τούτους δι' ἐπιστολῆς ἐκβαλεῖν, εὖ τὰ πρὸς τοὺς ἐγχωρίους πεπολιτευμένους, [r] καὶ πολλοὺς ἔχοντας συναγωνιστάς. εἰς δὲ τὴν Ἀρίαν ἀπέστειλεν [s] Εὔιτον. τελευτήσαντος δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον, ἀντικατέστησεν Εὐαγόραν, ἄνδρα καὶ κατ' ἀνδρείαν καὶ σύνεσιν θαυμαζόμενον. Ὀξυάρτην δὲ τὸν Ῥωξάνης πατέρα τὸν ἐν Παροπαμισάδαις Σατραπείαν εἴασεν ἔχειν, καθὰ καὶ πρότερον εἶχεν. οὔτε γὰρ τοῦτον ἦν ἐκβαλεῖν δυνατὸν ἄνευ χρόνου πολλοῦ καὶ δυνάμεως ἀδρᾶς. μετεπέμψατο δὲ καὶ [t] Σιβύρτιον ἐξ Ἀραχωτῶν, εὖ διακείμενον τὰ πρὸς αὐτόν, καὶ τήν τε Σατραπείαν ἔχειν συνεχώρησε, καὶ τῶν Ἀργυρασπίδων συνέστησε τοὺς ταραχωδεστάτους, τῷ μὲν λόγῳ, πρὸς τὰς ἐν τῷ πολέμῳ χρείας, τῷ δ' ἔργῳ, πρὸς ἀπώλειαν. κατ' ἰδίαν [v] γὰρ ἐνετείλατο κατ' ὀλίγους αὐτῶν εἰς τοιαύτας χρείας ἀποστέλλειν, ἐν αἷς ἔμελλον ἀπολεῖσθαι. ἐν δὲ τούτοις εἶναι συνέβαινε καὶ τοὺς Εὐμένη παραδόντας, ὥστε τῶν εἰς τὸν στρατηγὸν παρασπονημάτων συντόμως αὐτοῖς ἐπιστῆναι τιμωρίαν. αἱ γὰρ ἀσεβεῖς χρεῖαι τοῖς μὲν δυνάσταις διὰ τὴν ἐξουσίαν γίνονται λυσιτελεῖς, τοῖς δ' ὑπακούσασιν ἰδιώταις μεγάλων κακῶν ὡς ἐπίπαν αἴτιαι καθίστανται. [x] ὁ δ' οὖν Ἀντίγονος, ὁρῶν τὸν Πευκέστην παρὰ τοῖς Πέρσαις μεγάλης ἀποδοχῆς τυγχάνοντα, τὸ μὲν πρῶτον [y] παρείλετο τὴν Σατραπείαν αὐτοῦ. τῶν δὲ ἐγχωρίων ἀγανακτούντων, ἑνὸς δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων Θεσπίου καὶ παῤῥησίας ἀγαγόντος, ὡς οὐχ ὑπακουσομένων Περ-

---

[o] 'Αργύρυ Leid. [p] 'Επιβολῆς Reg. 1. [q] Τληπόλεμον optime Reg. 3. Leid. & margo Steph. Edebatur Πυθπόλεμον. [r] Καὶ πολλοὺς Basil. Reg. uterque, Leid. Vulgo καὶ πολλῆς δυνάμεως καὶ πολλ. non sine Steph. tamen nota. [s] Εὔιτον Reg. 1. [t] Σιβύρτιον Reg. 1. Basil. Leid. Vat. Σιβύρτιον Edd. [v] Negligit Basil. [x] 'Ο δ' 'Αντίγονος Reg. 1. [y] Παρείλετο idem.

tim ἀπολαβὼν recipi poteſt, retineri etiam vulgatum: quod enim illud iteretur, id quidem inſolens non eſt. P. Wess.

31. Καὶ μετεσχηκότες τῆς ἐπιβολῆς] Pro ἐπιβουλῆς L. Rhod.

48. Ὑποστάντες ἀνῃρέθησαν] Niſi intelligas τὴν ἐπιφορὰν τῶν πολεμίων ὑποστάντες aut τὴν ἔφοδον ὑποστάντες, ut alibi loquitur, ſcribendum erit ἀποστάντες. Sed vide C. 18. p. 331. P. Wess.

55. Καρμανίαν εἴασεν ἔχειν Τληπόλεμον] Non aliter ſcripſit Auctor. Conf. not. in C. 14. hujus libri. P. Wess.

58. Καὶ πολλοὺς ἔχοντας συναγωνιστάς] Hoc ſatis erat. Quae addebantur, ſchedarum auctoritate librariis remiſi. P. Wess.

66. Καὶ Σιβύρτιον] Vid. L. xix, 14. P. Wess.

70. Τῷ μὲν λόγῳ πρὸς τὰς ἐν τῷ πολέμῳ χρείας] *Plut.* extrema Eumen. vita, Ἀντίγονος δὲ ὡς ἀσεβεῖς καὶ θηριώδεις τοὺς ἀργυράσπιδας παρέδωκε Σιβύρτιῳ (Σιβυρτίῳ) τῷ διοικοῦντι τὴν Ἀραχωσίαν, πάντα τρόπον ἐκτρῖψαι καὶ καταφθεῖραι κελεύσας. Quibus non diſſimilia *Polyaenus* L. iv, 6, 15. P. Wess.

78. Τοῖς δ' ὑπακούσασιν ἰδιώταις &c.] Raro proditoribus ſcelera bene procedunt: contra iis etiam, quos anteponunt, inviſi ſunt, ut vere apud *Tacitum* Ann. i, 58. Segeſtes. Vide *Jan. Gebhardum* in *Nepotis* Eumen. C. 13., qui hoc de genere plura. P. Wess.

97. Τόν τε χρυσοῦν ἀναδενδράδα] Saepe Perſicis rebus ſcriptores vetuſti χρυσᾶς πλατάνους καὶ χρυσᾶς ἀμπέλους inſerunt, docente *Briſſonio* de Perſ. Regn. L. i, 77. Mireris ergo ad haec *Jo. Chryſoſtomi* Hom. vii. in Epiſt. ad Coloſſ. p. 377. B. λέγεταί τις παρ' αὐτοῖς βασιλεὺς τοιοῦτον ἐκφρίσαι τῇ τρυφῇ, ὥστε πλάτανον

Olymp. CXVI. 1.

Περσῶν ἑτέρῳ, τοῦτον μὲν ἀπέκτεινεν, Ἀσκληπιόδωρον δὲ κατέστησε τῆς Περσίδος ὕπαρχον, 692. καὶ τοὺς ἱκανοὺς στρατιώτας παρέδωκε. Πευκέστην δ' εἰς ἄλλας ἐλπίδας ἀγαγὼν, καὶ κενῶς μετεωρίσας, ἐξήγαγεν ἐκ τῆς χώρας. πορευομένῳ δ' αὐτῷ τὴν πορείαν ἐπὶ Σούσων, ἀπήντησεν αὐτῷ [a] ἐπὶ τῷ Πασιτίγρει ποταμῷ Ξενόφιλος ὁ κυριεύων τῶν ἐν Σούσοις χρημάτων, ἀπεσταλμένος ὑπὸ Σελεύκου πᾶν ποιῆσαι τὸ προσταττόμενον. τοῦτον μὲν οὖν προσδεξάμενος, προσεποιεῖτο τιμᾶν ἐν τοῖς μεγίστοις τῶν φίλων, εὐλαβούμενος μὴ μετανοήσας πάλιν αὐτὸν ἀποκλείσῃ. αὐτὸς δὲ παραλαβὼν τὴν ἐν Σούσοις ἄκραν, κατέλαβεν ἐν αὐτῇ τήν τε χρυσῆν ἀναδενδράδα, καὶ πλῆθος ἄλλων κατασκευασμάτων, πάντων συναγομένων εἰς μύρια καὶ πεντακισχίλια τάλαντα. ἠθροίσθη δ' αὐτῷ καὶ ἄλλο πλῆθος [a] χρημάτων ἔκ τε τῶν στεφάνων καὶ τῶν ἄλλων δωρεῶν, ἔτι δὲ ἐκ τῶν λαφύρων. ταῦτα γὰρ ἦσαν πεντακισχίλια τάλαντα, καὶ κατὰ τὴν Μηδίαν ἄλλα τοσαῦτα, χωρὶς τῶν ἐν Σούσοις θησαυρῶν· ὥστε τὰ πάντα συναχθῆναι τάλαντα δισμύρια πεντακισχίλια. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀντίγονον ἐν τούτοις ἦν.

Ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν πραχθέντα, μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὴν Εὐρώπην, καὶ τὰ συνεχῆ τῶν προειρημένων [b] διέξιμεν. Ὁ γὰρ Κάσσανδρος εἰς Πύδναν τῆς Μακεδονίας συγκεκλεικὼς Ὀλυμπιάδα, προσβολὰς μὲν τοῖς τείχεσιν ἀδυνάτει ποιεῖσθαι, διὰ τοὺς χειμῶνας· περιστρατοπεδεύσας δὲ τὴν πόλιν, καὶ χάρακα βαλόμενος ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν, ἔτι δὲ ἐφορμῶν τῷ λιμένι, πάντας βουλομένους ἐπικουρῆσαι διεκώλυε. ταχὺ δὲ τῶν ἐπιτηδείων ἐξαναλωθέντων, τοσαύτην περὶ τοὺς ἔνδον κατεσκεύασεν ἔνδειαν, ὥστ' ἐκλυθῆναι τὸ παράπαν. εἰς τοῦτο γὰρ ἦλθον ἀνάγκης, ὥστε τῷ μὲν στρατιώτῃ σιτομετρεῖν χοίνικας πέντε τοῦ μηνός, τοῖς δ' ἐλέφασι τοῖς κατακλεισθεῖσι διδόναι πρίοντας τὰς δοκούς, τὰ δ' ὑποζύγια καὶ τοὺς ἵππους κατακόψαι πρὸς διατροφήν. τοιαύτης δὲ περιστάσεως κατεχούσης τὴν πόλιν, καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος [c] ἔτι προσανεχούσης ταῖς ἔξωθεν ἐλπίσιν, οἱ μὲν ἐλέφαντες ὑπὸ τῆς ἐνδείας διεφθάρησαν· τῶν δ' ἱππέων οἱ μὲν [d] ἔξω τάξεως ὄντες, οὐ σιτομετρούμενοι τὸ παράπαν, σχεδὸν ἅπαντες ἐτελεύτησαν, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν τῆς ὁμοίας καταστροφῆς ἔτυχον. ἔνιοι δὲ τῶν Βαρβάρων, τῆς φύσεως κατισχυούσης τὴν εὐλάβειαν, ἐσαρκοφάγουν, ἀναλεγόμενοι τὰ σώματα τῶν ἀποθνησκόντων. ταχὺ δὲ τῆς πόλεως πληρουμένης νεκρῶν, οἱ προεστηκότες τοῦ περὶ τὴν βασίλισσαν συστήματος, τὰ μὲν κατ- 693. ώρυττον τῶν σωμάτων, τὰ δ' ὑπὲρ τῶν τειχῶν ἐξερρίπτουν, [e] ὥστ' εἶναι καὶ τὴν θέαν τὴν τούτων ἀπευχθῆ, καὶ τὴν δυσωδίαν [f] ἀνυπομόνητον, μὴ μόνον γυ-

suros imperium alterius Persas: huic vitam ademit. Asclepiodorum vero non mediocri instructum manu, Persiae dedit praefectum; Peucestamque ad spes alias translatum, & vana arrectum persuasione, e regione eduxit. Ibi dum iter Susa versus habet, ad Pasitigrim fluvium Xenophilus, opes Susianas in potestate habens, illi occurrit: quem Seleucus ad quaevis imperata faciendum miserat. Hunc susceptum inter summos se colere amicos simulabat, ne mutato animo rursus sese excluderet, metuens. Ipse occupata Susorum arce, vitem inibi auream, operumque aliorum copiam, ad quindecim millium talentûm aestimationem, nactus est. Conflata ipsi fuit etiam alia pecuniarum vis e coronis, caeterisque donis & manubiis, ad V. talentûm millia, & totidem per Mediam collecta, praeter thesauros Susianos: ita ut in summa viginti quinque millia talentûm conficerentur. Et res tum Antigoni in hoc erant statu.

49. Postquam vero res per Asiam gestas exegimus, stylum ad Europam transferemus, & connexa cum superioribus persequemur. Cassander, intra Pydnam Macedoniae conclusa Olympiade, propter hyemem muros oppugnare non poterat. Castris ergo circumfusis urbi, valloque a mari ad mare jacto, & occupato stationibus portu, omnes subsidiis ferendis intentos prohibebat. Et absumtis actu rerum necessariis, tantam apud obsessos indigentiam effecit, ut prorsus vires illorum exhaurirentur. Nam eo venerunt necessitatis, ut quinae in mensem choenices militi attribuerentur, Elephantis autem trabes serra comminutas exhiberent. Jumenta denique & equos in cibos sibi mactarent. Hoc urbis statu, dum Olympias adhuc externis auxiliis spe sua inhiat, elephantes tandem fame contabescunt: & equites extraordinarii, cum nullum omnino frumenti demensum acciperent, prope omnes intereunt, nec pauci militum eundem sortiuntur vitae exitum. Barbarorum autem nonnulli natura reformidationem superante, cadaveribus morientium, sublatis carnibus illorum, vescuntur. Oppido igitur mox cadaveribus repleto, regii agminis praefecti alia inhumare, alia trans moenia projicere; usque adeo, ut non modo reginis, delicatae vitae adsuetis, sed etiam militibus, qui aerumnas perferre didicerant, tum

---

[a] Ἐν Πασιτίγρῃ Reg. 1. Leid. Πασίτιγρι alii.

[a] Χρυσῶν Venet.

[b] Διέξειμεν Basil.

[c] Ἔτι ταῖς ἔξωθεν ἐλπίσι παραμενούσης Reg. 1. Leid. Paullo ante καὶ τοὺς ἵππους Reg. 2. Edebatur ἱππεῖς, absurde.

[d] Ἔξω Reg. pr. In ceteris ἔξωθεν.

[e] Ὡς εἶναι Reg. 1. Leid.

[f] Ἀνυπομόνητον Basil. Vat.

ον ποιῆσαι χρυσῆν καὶ [illegible], καὶ οὕτω καθίσαι nuper adscripsisse virum doctissimum, *quis sit ille rex qui sibi platanum fecit auream, ut sub umbra ejus sederet, nescio, nec usquam me legere memini.* Adeo saepe infida memoria est, depositumque abnegat. Tu vide *Herodotum* L. VII, 27. P. Wess.

19. Χοίνικας πέντε τοῦ μηνὸς] Vix satis illi homini sano ad victum erant unam in hebdomadem, siquidem χοῖνιξ ἡμερήσιος τροφή, docente *Diogene Laertio* L. VIII, 18. cum nota *Menagii*. P. Wess.

22. Καὶ τοὺς ἱππεῖς κατακόψαι] Lege ἵππους. L. Rhod.

Καὶ τοὺς ἵππους κατακόψαι] Nihil certius *Rhodomani* conjectura, cui ego, etsi libri omnes vetuissent, locum dedissem. *Equitem* pro *equo* posuisse *Virgilium* Georg. III, 116., & ante eum *Ennium* notum ex *A. Gellio* est Noct. Attic. L. XVIII, 5., sed ὑποζύγια καὶ ἱππεῖς κατακόψαι πρὸς διατροφὴν *jumenta & equites ad victum concidere*, quis tandem? Franci victricibus Hungarorum armis intra Pragae moenia compulsi rem istam magno suo malo cum maxime experiuntur. P. Wess.

24. Ἔτι προσανεχούσης ταῖς ἔξωθεν ἐλπίσιν] Sibi servent, quod librarii heic intruserunt. In vulgato acquiescendum est. *Polybius* L. V, 72. [illegible], προσανέχοντες ταῖς ἐλπίσι τῆς βοηθείας. Et Excerpt. p. 1405. [illegible] — καὶ ταύτῃ προσανέχοντες. *Josephus* de Bello L. IV, 2, 1. καὶ ταῖς ἀπὸ τῆς [illegible] ἐλπίσιν ἀεὶ προσανεχούσῃ. Notat in bona spe esse eaque uti. Mox ἔξω τάξεως Auctoris est, qui & τοὺς ἔξω τάξεως cap. 22. atque alias dixit. P. Wess.

36. Καὶ τὴν δυσωδίαν ἀνυπομόνητον] Postremam vocem Auctor praefert. Vid. L. III, 39. & C. 34. P. Wess.

58. Ἐκα-

Olymp. CXVI. 1. tum adſpectus illorum averſabilis, tum etiam foetor haud tolerandus eſſet.

50. Jamque ver inibat, cum invaleſcente indies penuria, militum complures inter ſe conſociati Olympiadem rogarunt, ut per extremam hanc inopiam ſeſe dimitteret; Quae dum nihil omnino frumenti illis admetiri, neque obſidione ſe exſolvere poteſt, abitum illis conceſſit. 698. Omnes ergo transfugas humaniter acceptos Caſſander, huc illuc ad oppida dimiſit. Macedones enim, infirmitate Olympiadis cognita, res ejus pro deploratis habituros, ſperabat. Quod & haud male conjecturavit futurum. Nam qui jam ſuppetias circumſeſſis decreverant, conſilio mutato, ad Caſſandrum ſe applicarunt. Soli omnium Macedonum Ariſtonous & Monimus in benevolentia erga Olympiadem perſtiterunt: quorum ille Amphipolin, hic Pellam in poteſtate habebat. Olympias tandem plurimos ad Caſſandrum tranſire, ac reliquos amicorum ſuppetiis ferendis impares eſſe cernens, quinqueremi in mare detracta, ſemet & neceſſarios periculis eximere conatur. Verum transfugae indicio re hoſtibus detecta, Caſſander illuc advectus navigio potitur. Olympias igitur de rebus ſuis deſperans, legationem de pacificatione mittit. Cumque arbitrio victoris ſe permittendam Caſſander cenſuiſſet, aegre obtinuit, ut corporis tantummodo incolumitatem haberet exemtam. Hac urbe potitus Caſſander, qui Pellam & Amphipolim quoque reciperent, miſit. Monimus ergo, qui Pellam tenebat, ſtatu Olympiadis cognito, urbem dedidit. Ariſtonous vero regiam tutari cauſam initio ſtatuerat. Cum & multos in armis haberet, & nuper felicem habuiſſet ſucceſſum. Paucis enim diebus ante acie cum Crateua duce Caſſandri collata, plurimos hoſtium cecciderat, ipſumque Crateuam, cum duobus millibus in Biſaltiae urbem Bedym fuga elapſum, copiis eo tranſlatis obſederat, & expugnatum, armiſque exutum, data acceptaque fide dimiſerat. His rebus elatus dum Eumenem quoque ſupereſſe arbitratur, Alexandrique & Polyſperchontis auxilia ſibi non defutura ſperat, Amphipolim ſe traditurum negat. Simulac vero per literas Olympias fidem ab eo datam repoſcens, urbem reſtituere juſſit, imperatis obſequendum arbitratus, & urbem tradidit, & incolumitatis fidem accepit.

ναξὶ βασιλίσσαις καὶ τρυφῆς οἰκείαις, ἀλλὰ καὶ τῶν στρατιωτῶν τοῖς εἰωθόσι κακοπαθεῖν.

Τοῦ δ' ἔαρος ἀρχομένου, καὶ τῆς ἐνδείας [g] ἀεὶ μᾶλλον αὐξανομένης, συνέδραμον πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν, καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα παρεκάλουν αὐτοὺς ἀφεῖναι διὰ τὴν ἀπορίαν. ἡ δέ, οὔτε σιτομετρεῖν αὐτοὺς δυναμένη τὸ παράπαν, οὔτε τὴν πολιορκίαν λῦσαι, συνεχώρησεν ἀπαλλάττεσθαι. ὁ δὲ Κάσσανδρος, προσδεξάμενος ἅπαντας τοὺς αὐτομολήσαντας, καὶ φιλανθρώπως χρησάμενος, διαπέστελλεν ἐπὶ τὰς πόλεις. ἤλπιζε γὰρ περὶ τούτων πυθομένους τοὺς Μακεδόνας τὴν Ὀλυμπιάδος ἀσθένειαν, [h] ἀπελπιεῖν αὐτῆς τὰ πράγματα. οὐ κακῶς δ' αὐτοῦ στοχασαμένου περὶ τοῦ μέλλοντος, οἱ μὲν συναγωνίζεσθαι διεγνωκότες τοῖς πολιορκουμένοις μετενόησαν, καὶ πρὸς Κάσσανδρον [i] ἀπέκλινον. μόνοι δὲ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ τὴν εὔνοιαν διεφύλαξαν Ἀριστόνους καὶ Μόνιμος· ὧν Ἀριστόνους μὲν Ἀμφιπόλεως ἐκυρίευεν, ὁ δ' ἕτερος Πέλλης. Ἡ δ' Ὀλυμπιὰς ὁρῶσα τοὺς μὲν πλείους [k] μεταθεμένους πρὸς Κάσσανδρον, τοὺς δ' ὑπολοίπους τῶν φίλων οὐκ ἰσχύοντας βοηθεῖν, ἐπεχείρησε πεντήρη ναῦν κατασπᾶν, καὶ διὰ ταύτης αὑτήν τε καὶ τοὺς φίλους σώζειν. αὐτομόλου δέ τινος τὸ γινόμενον ἀπαγγείλαντος τοῖς πολεμίοις, ὁ μὲν Κάσσανδρος ἐπιπλεύσας ἐκυρίευσε τοῦ σκάφους, ἡ δ' Ὀλυμπιὰς ἀπογνοῦσα τὰ καθ' αὑτήν, πρέσβεις ἐξέπεμψε περὶ διαλύσεων. [l] οἰομένου δὲ δεῖν τοῦ Κασσάνδρου, τὰ καθ' αὑτὴν ἐπιτρέπειν, μόγις ἔπεισεν, ὥστε μόνην ἐξαίρετον λαβεῖν τὴν τοῦ σώματος ἀσφάλειαν. Κάσσανδρος δὲ κυριεύσας τῆς πόλεως, ἐξέπεμψε τοὺς παραληψομένους τήν τε Πέλλαν καὶ τὴν Ἀμφίπολιν. ὁ μὲν οὖν τῆς Πέλλης κυριεύων Μόνιμος, ἀκούσας τὰ συμβάντα περὶ τὴν Ὀλυμπιάδα, παρέδωκε τὴν πόλιν· ὁ δ' Ἀριστόνους τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχεσθαι τῶν πραγμάτων διεγνώκει, στρατιώτας τε συχνοὺς ἔχων καὶ προσφάτως εὐημερηκώς. ὀλίγαις γὰρ ἔμπροσθεν ἡμέραις παραταξάμενος πρὸς τὸν Κασσάνδρου στρατηγὸν [m] Κρατεύαν, τοὺς πλείστους μὲν ἀνεῖλε τῶν ἀντιταχθέντων, αὐτὸν δὲ τὸν Κρατεύαν μετὰ δισχιλίων φυγόντα τῆς Βισαλτίας εἰς [n] Βέδυν διαστρατοπεδεύσας ἐξεπολιόρκησε καὶ τὰ ὅπλα παρελόμενος ὑπόσπονδον ἀφῆκε. διὰ δὲ ταῦτα ἐπαιρόμενος, καὶ [o] τὸν Εὐμένη ζῶντα ἡγούμενος, ἔτι δὲ τοὺς περὶ 694. Ἀλέξανδρον καὶ Πολυσπέρχοντα νομίζων συνεπιλήψεσθαι, τὴν Ἀμφίπολιν οὐκ ἔφη παραδώσειν. ἐπεὶ δὲ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν Ὀλυμπιάς, ἀπαιτοῦσα τὴν πίστιν καὶ κελεύουσα παραδοῦναι, διαλαβὼν ἀναγκαῖον εἶναι τὸ προστασσόμενον ποιεῖν, τήν τε πόλιν ἐνεχείρισε, καὶ τὰ πιστὰ περὶ τῆς ἀσφαλείας ἔλαβεν.

Ὁ δὲ

---

[g] Ἀεὶ non invenit in ſuo *Leid.* [h] Ἀπελπίσειν *Reg.* 2. [i] Ἀπεχώρησαν *Baſil.* *Reg.* 2. *Venet.* *Vat.* alterutrum gloſſa eſt. [k] Deſit *Leid.* [l] Οἰομένου — τοῦ Κασσάνδρου τὰ καθ' αὑτὴν ἐπιτρ. *Baſil.* *Reg.* 2. *Vat.* In Cett. Οἰομένης δ. δ. τὰ κ. α. ἐπιτρ. τῷ Κασσάνδρῳ. [m] Haec uſque in Κρατεύαν μετὰ omiſit negligentia librarii *Baſil.* [n] Βεδυνδία στρατοπεδεύσας. *Baſil.* Κέδυν διαστρατ. *Reg.* 1. *Leid.* Eadem *Steph.* margo, ſed pro poſteriori Κέδυν. [o] Τὸν Εὐμένους θάνατον ἔτι δὲ τοὺς, *Vat.* *Baſil.* τὸν Εὐμ. θάνατον οὐ πυθόμενος (ἠγνόει *Reg.* 2.) *Venet.* *Reg.* 2.

58. Ἐπεχείρησε πεντήρη ναῦν κατασπᾶν] *Polyaenus* πεντηκόντορον a Polyſperchonte clam ſubmiſſam Olympiadi, ut eam conſcenderet, refert, ſed rem a Caſſandro fuiſſe cognitam L. IV, 11, 3. P. Wess.

63. Οἰομένου δὲ δεῖν τοῦ Κασσάνδρου τὰ καθ' αὑτὴν &c.] Suſpecta non fuiſſe, quae edebantur, miror vehementer: conſiſtere certe invicem ſibi pugnantia, non queunt. Si enim ſe ſuaque omnia victori Olympias permiſit, non utique corporis ſui ſalutem pacta eſt: tanto minus, cum ipſa aliter, ut vulgata ferebant, cenſeret. Sequamur potius ſcriptos libros & vertamus, *cumque Caſſander arbitraretur, debere eam omnia ſua ſibi permittere, difficulter perſuaſit, ut* &c. Ἐπιτρέπειν τὰ περὶ αὑτῶν ſive τὰ καθ' αὑτὸν frequens ſcriptori Noſtro eſt, neque diſſimile admodum Polybiano δοῦναι ἐπιτροπὴν περὶ αὑτῶν, de quo alias. P. Wess.

77. Φυγόντα — εἰς Βέδυν διαστρατοπεδ. ἐξεπολιόρκησε] Urbem *Bedyn* legere non memini. Βέδυς — πόλις eſt in *Heſychio*, ſed literarum ſeries & *Etymologus* Βινδὶς, quod Phrygiae oppidum, requirunt. Parum etiam placet διαστρατοπεδεύσας ſive [illegible]. Cui enim bono illa compoſitio? Ab illis diſſeptam praepoſitionem διὰ ſi praecedenti vocabulo, ut oportere arbitror, adſtruxeris, naſcetur Βεδυνδία, prout *Baſil.* voluit. At neque id obſcurum. Quis enim ΒΕΔΥΝΔΙΑ ſive ΒΕΑΤΝΑΙΑ, unde alterum id progigni potuit, memoravit? Erat cum de *Bendidio*, quo de *Livius* L. XXXVIII, 41., cogitarem, quod etſi a Biſaltis longius fuerit disjunctum, conſtat Thracibus, e quo genere & Biſaltae, Dianam *Bendin* fuiſſe dictam, ſuaque ſibi *Bendidia* per vaſtum regionis ejus tractum habuiſſe. Verum nihil decernere tutius eſt. P. Wess.

80. Τὸν Εὐμένη ζῶντα ἡγούμενος] Retineri hoc poteſt. Dubites

Ὁ δὲ Κάσσανδρος ὁρῶν περὶ τὸν Ἀριστόνουν ὑπάρχον ἀξίωμα, διὰ τὴν παρ' Ἀλεξάνδρου προαγωγήν, καὶ σπεύδων ἐκ ποδῶν ποιεῖν τοὺς δυναμένους νεωτερίζειν, ἐπανεῖλε τὸν ἄνδρα διὰ τῶν Κρατεύα συγγενῶν. προετρέψατο δὲ καὶ τοὺς οἰκείους τῶν ἀνῃρημένων ὑπ' Ὀλυμπιάδος ἐν κοινῇ τῶν Μακεδόνων ἐκκλησίᾳ κατηγορεῖν τῆς προειρημένης γυναικός. ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθέν, καὶ τῆς μὲν Ὀλυμπιάδος οὔτε παρούσης, οὔτε ἐχούσης τοὺς ἀπολογησομένους, οἱ μὲν Μακεδόνες κατεγνώκεσαν αὐτῆς θάνατον· ὁ δὲ Κάσσανδρος πέμψας τινὰς τῶν φίλων πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα, συνεβούλευε λάθρα φυγεῖν, ἐπαγγελλόμενος αὐτῇ ναῦν παρασκευάσειν, καὶ διακομιεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας. τοῦτο δ' ἔπραττεν, οὐ τῆς σωτηρίας προνοούμενος, ἀλλ' ἵνα καθ' αὑτῆς φυγὴν [p] καταγνοῦσα, καὶ διαφθαρεῖσα κατὰ τὸν πλοῦν, δόξῃ δικαίᾳ περιπεπτωκέναι τιμωρίᾳ. εὐλαβεῖτο γὰρ ἅμα καὶ τὸ περὶ αὐτὴν ἀξίωμα, καὶ τὸ τῶν Μακεδόνων εὐμετάβολον. τῆς δὲ Ὀλυμπιάδος οὐ φαμένης φεύξεσθαι, [q] τοὐναντίον δ' ἑτοίμης οὔσης ἐν πᾶσι Μακεδόσι κρίνεσθαι, ὁ Κάσσανδρος φοβηθεὶς μήποτε τὸ πλῆθος ἀκοῦον τῆς βασιλίσσης ἀπολογουμένης, καὶ τῶν Ἀλεξάνδρου καὶ Φιλίππου πρὸς ἅπαν ἔθνος εὐεργεσιῶν ἀναμιμνησκόμενον μετανοήσῃ, διακοσίους τῶν στρατιωτῶν τοὺς ἐπιτηδειοτάτους ἀπέστειλε πρὸς αὐτήν, προστάξας ἀνελεῖν τὴν ταχίστην. οὗτοι μὲν οὖν παρεισπεσόντες εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκίαν, ὡς εἶδον τὴν Ὀλυμπιάδα, καταιδεσθέντες τὸ περὶ αὐτὴν ἀξίωμα, πάλιν ἀπεχώρησαν ἄπρακτοι. οἱ δὲ τῶν ἀνῃρημένων συγγενεῖς, Κασσάνδρῳ τε χαρίζεσθαι βουλόμενοι καὶ τοῖς τετελευτηκόσιν ἀμῦναι, κατέσφαξαν τὴν βασίλισσαν, οὐδεμίαν ἀγεννῆ καὶ γυναικείαν προεμένην ἀξίωσιν. Ὀλυμπιὰς μὲν οὖν, μέγιστον τῶν καθ' αὑτὴν ἐσχηκυῖα ἀξίωμα, καὶ γεγενημένη θυγάτηρ μὲν Νεοπτολέμου τοῦ βασιλέως τῶν Ἠπειρωτῶν, ἀδελφὴ δὲ Ἀλεξάνδρου [r] τοῦ στρατεύσαντος εἰς Ἰταλίαν, ἔτι δὲ γυνὴ μὲν Φιλίππου τοῦ πλεῖστον ἰσχύσαντος τῶν πρὸ αὐτοῦ κατὰ τὴν Εὐρώπην 695. δυναστευσάντων, μήτηρ δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ πλεῖστα καὶ [s] κάλλιστα κατεργασαμένου, τοιαύτης καταστροφῆς ἔτυχε.

Κάσσανδρος δέ, κατὰ νοῦν αὐτῷ τῶν πραγμάτων προχωρούντων, περιελάμβανε ταῖς ἐλπίσι τὴν [t] Μακεδόνων βασιλείαν. διὸ καὶ Θεσσαλονίκην ἔγημε, τὴν Φιλίππου μὲν θυγατέρα, Ἀλεξάνδρου δὲ ἀδελφὴν ὁμοπατρίαν, σπεύδων οἰκεῖον αὐτὸν ἀποδεῖξαι τῆς βασιλικῆς συγγενείας. ἔκτισε δὲ καὶ πόλιν ἐπὶ τῆς [v] Παλλήνης, ὁμώνυμον αὐτῷ, Κασσάνδρειαν, [x] εἰς ἣν τάς τε ἐκ τῆς Χερρονήσου πόλεις συνῴκισε καὶ τὴν Ποτίδαιαν, ἔτι δὲ τῶν σύνεγγυς χωρίων οὐκ ὀλίγα. κατῴκισε δ' εἰς αὐτὴν καὶ τῶν Ὀλυνθίων τοὺς δια-

Olymp. CXVI. 1.

51. Sed Caſſander in magna illum dignatione ob honores ab Alexandro tributos eſſe videns; cum alias e medio tollere, quicunque novi quippiam moliri poſſent, maturaret, propinquorum Crateuae opera hunc etiam interfecit. Tum conſanguineos ab Olympiade ſublatorum inſtigavit; ut in omnium Macedonum conventu mulierem accuſarent. Hi mandatis conficiendis operam navant ſedulam; ac licet neque adeſſet Olympias, neque qui cauſam pro ſe agerent, haberet: Macedones tamen capite multandam decernunt. Ibi miſſis ad Olympiadem quibuſdam amicorum, ut clam ſe ſubducat, conſulit; ſe navi ad hoc parata Athenas deportaturum illam pollicitus. Id vero non ideo factum, ut ſaluti ejus conſuleret: Sed ut fuga ſe dignam profeſſa, ſi inter navigandum periiſſet, juſtam incurriſſe ultionem putaretur. Nam & dignitatem ejus, & inconſtantiam Macedonum, reformidabat. Olympias contra fugituram ſe negavit, & ad dicendam apud omnes Macedones cauſam eſſe paratam, reſpondit. Metuens igitur Caſſander, ne ſi vulgus reginae defenſionem audiret, & Alexandri Philippique in totam gentem merita recordaretur, animos mutaret: ducentos milites rei maxime accommodatos ad illam mittit, abſque mora necem mulieri afferre juſſos. Qui ſubito in regiam domum irruptione facta, ubi Olympias in conſpectum venit, majeſtatem ejus reveriti, negotio infecto pedem retulere. At occiſorum pro- 699. pinqui, ut & gratiam apud Caſſandrum inirent, & necem ſuorum ulciſcerentur, reginam jugularunt: quae tamen nihil ignavae muliebriſque precis emiſit. Ad hunc ergo modum Olympias, quae maximam inter ſuae aetatis foeminas dignitatem obtinuerat: & Neoptolemi regis Epirotarum filia, Alexandri, qui expeditionem in Italiam ſuſcepit, ſoror, Philippi, qui potentia cunctos ante ſe Europae principes vicit, uxor, Alexandri denique, quo nemo plures pulcrioreſve res geſſit, mater fuerat, vitam ſuam finivit.

52. Caſſander ergo dum ex animi ſententia negocium procedit, ſpe regnum Macedoniae complectitur. Ideo Theſſalonicen Philippi filiam, & Alexandri ex eodem patre ſororem, in matrimonium ducit, affinem ſe ac neceſſarium regiae familiae oſtentare properans. Quin & urbem a ſe Caſſandriam nuncupatam in Pallene condidit, in quam Cherſoneſi civitates & inter has Potidaeam, & finitimorum non paucos, traduxit, collocatis ibi ſimul Olynthiis adhuc reliquis, quorum non exi-

---

[p] Αὐτογνοῦσα Leid. [q] Τοὐναντ. δ' ὅσης ἑτοίμης Ven. [r] Τοῦ στρατεύσαντος Reg. uterque, Baſil. Leid. In Edd. τοῦ βασιλεύσαντος καὶ στρατ., non ſine Steph. aſteriſco. [s] Κάλλιστα Reg. uterque. Leid. Vat. Steph. ora, μάλλιστα Venet. Vulgo μέγιστα. [t] Μακεδόνων καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ. διὸ Venet. Steph. margo. [v] Παλλήνης eadem cum Reg. ambob. Ven. Παλλήνας Leid., tum αὐτῷ idem, Reg. 1. Vulgo Πελλ. [x] Negliguntur in Baſil. uſque ad ἔτι δέ.

tes tamen haec gloſſa ſit, an eorum librorum, in quibus τὸ Ἐμμένειν θάνατον ὁ πολέμαρχος ſive ἀγνοῶν, id namque Reg. ſec. voluiſſe videtur. Verum res eodem redit. P. Wess.

89. Διὰ τὴν παρ' Ἀλεξάνδρου προαγωγήν] Vide not. in Cap. 35. hujus libri. P. Wess.

13. Οὗτοι μὲν οὖν παρεισπεσόντες &c.] Libet addere *Juſtini* verba L. XIV, 6., haec mire adfirmantia: *ſed Olympias ubi obſtinatos venire ad ſe armatos videt, veſte regali, duabus ancillis innixa ultro obviam procedit. Qua viſa, percuſſores attoniti fortuna majeſtatis prioris, & tot in ea memoriae occurrentibus regum ſuorum nominibus, ſubſtiterunt; donec a Caſſandro miſſi ſunt, qui eam confoderent, non refugientem gladium nec vulnera, aut muliebriter vociferantem.* Sic ille. *Pauſanias* L. IX, 7. diſſenſum viri docti dudum notarunt. P. Wess.

23. Ἀδελφὴ Ἀλεξάνδρου τοῦ στρατεύσαντος &c.] Si per membranas licuiſſet, ſervari potuerant exterminatae voces. Regnum enim Epiri a Philippo adjutus capeſſivit Epirenſis Alexander, ſicuti ſcriptum eſt L. XVI, 73. De expeditione ejus in Italiam & infelici eventu *Livius* L. VIII, 24. Porro πλεῖστα καὶ μέγιστα in Alexandri magni geſtis rebus optimum fuiſſet, niſi aliud eaedem ſchedae dediſſent. P. Wess.

32. Ἀλεξάνδρου δὲ ἀδελφὴν ὁμοπάτριον] *Juſtinum*, qui patrem Theſſalonicae dedit *Aridaeum* L. XIV, 6., errare notiſſimum eſt. Philippus conſueverat cum Niceſipoli Pheraea, e qua filiam tulit Theſſalonicen. Vid. *Athenaeum* L. XIII. p. 557. C. & *Pauſan.* L. IX, 7. P. Wess.

38. Ἐπὶ τῆς Πελλήνης] Lege citra haeſitationem Παλλήνης. Haec enim Thraciae urbs eſt, cum Pellene ſit urbs Achaiae. Conſule *Stephanum*. L. Rhod.

Ἐπὶ τῆς Παλλήνης] Non aliter ſcribendum hoc loco cenſuerunt viri clariſſimi *Iſ. Caſaubonus* in *Strab.* L. VII. p. 510. & *Dukerus* ad *Thucydid.* L. IV, 110. Eſtque res certiſſima ex Stra-

Olymp. CXVI. 1.

exiguus erat numerus. Agri vero multum, & quidem boni, attributum erat Caſſandrinis; multumque ſtudii Caſſander urbis amplificationi impendebat. Ideo brevi majorem in modum profecit: omnesque per Macedoniam urbes potentia antecelluit. Animum quidem Caſſander induxerat, Alexandri filium, Rhoxanenque matrem ejus interficere, ne quiſquam ſucceſſor in regno ſupereſſet. At cum in praeſentia, qui vulgi ſermones eſſent de caede Olympiadis, advertendum ſtatueret, nec dum aliquid de rebus Antigoni exploratum haberet, Rhoxanen cum puero in arcem Amphipolis tranſlatum cuſtodiae tradit. Cui Glauciam, ex illis, quibus fidem haberet, unum praefecit. Pueros etiam ad eundem convinctum adhiberi ſolitos avulſit, cultumque vitae non amplius regium, ſed ad cujusvis privati conditionem reſtrictum eſſe, juſſit. Poſt haec regio jam more res imperii diſpenſans, Eurydicen Philippumque reges & Cynnam, quam Alcetas ſuſtulerat, pro regum more Aegis ſepelivit, & funebrium ludorum celebratione defunctis parentavit. Hinc decreta in Peloponneſum expeditione, idoneos huic militiae ex Macedonibus conſcripſit. Quibus dum occupatur, Polyſperchon in Naxio Perraebiae obſidionem tolerans, ubi de Olympiadis interitu cognovit, deſperatis Macedoniae rebus, cum exiguo comitatu ex urbe ſe proripit, & digreſſus e Theſſalia, adjuncto ſibi Aeacida, in Aetoliam ſeceſſit: ubi rerum converſiones quam tutiſſime obſervaturum ſe putabat. Cum hac enim gente bene ipſi conveniebat.

53. Tum coacto ſatis magno exercitu, Caſſander e Macedonia movit, Alexandrum Polyſperchontis e Peloponneſo exturbare feſtinans. Hic enim ex adverſariorum parte cum agmine ſuo reliquus erat, & opportuna loca oppidaque occuparat. Theſſaliam itaque ſine moleſtia peragrabat. Tranſitus vero ad Pylas Aetolorum praeſidiis cuſtoditos invenit. Quibus difficulter ſummotis, in Boeotiam devenit. Arceſſens ergo undique Thebanorum ſuperſtites, civibus frequentare Thebas aggreditur, pulcerrimam ſe jam nactum occaſionem inſtaurandi urbem, tum rebus geſtis, tum fabulis de illa traditis, famigeratiſſimam, proque merito iſto gloriam immortalem ſibi redituram, arbitratus. Haec autem urbs plurimas experta fuit mutationes, easque maximas, funditus exciſa ali-

σωζομένους, ὄντας οὐκ ὀλίγους. πολλῆς δὲ χώρας προσορισθείσης τοῖς Κασσανδρεῦσι, καὶ ταύτης ἀγαθῆς, ἔτι δὲ τοῦ Κασσάνδρου πολλὰ συμφιλοτιμηθέντος εἰς τὴν αὔξησιν, ταχὺ μεγάλην ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἡ πόλις, καὶ πλεῖστον ἴσχυσε τῶν ἐν Μακεδονίᾳ. ὁ δὲ Κάσσανδρος διεγνώκει μὲν ἀνελεῖν Ἀλεξάνδρου τὸν παῖδα καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ Ῥωξάνην, ἵνα μηδεὶς ᾖ διάδοχος τῆς βασιλείας· κατὰ δὲ τὸ παρὸν θεωρῆσαι βουλόμενος τοὺς τῶν πολλῶν λόγους, τίνες ἔσονται περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος ἀναιρέσεως, ἅμα δ' οὐδὲν πεπυσμένος τῶν περὶ Ἀντίγονον, τὴν μὲν Ῥωξάνην μετὰ τοῦ παιδὸς εἰς φυλακὴν παρέδωκε, μεταγαγὼν εἰς τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἀμφιπόλει, τάξας τε ἐπ' αὐτῆς Γλαυκίαν τινὰ τῶν πιστευομένων· ἀπέσπασε δὲ καὶ τοὺς εἰωθότας παῖδας συντρέφεσθαι, καὶ τὴν ἀγωγὴν οὐκέτι βασιλικήν, ἀλλ' [y] ἰδιώτου τοῦ τυχόντος οἰκείαν ἐκέλευε γίνεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα βασιλικῶς ἤδη [z] διεξάγων τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν, Εὐρυδίκην μὲν καὶ Φίλιππον τοὺς βασιλεῖς, ἔτι δὲ Κύνναν, ἣν ἀνεῖλεν Ἀλκέτας, ἔθαψεν ἐν [a] Αἰγαῖς, καθάπερ ἔθος ἦν τοῖς βασιλεῦσι. τιμήσας δὲ τοὺς τετελευτηκότας ἐπιταφίοις ἀγῶσι, κατέγραφε τῶν Μακεδόνων τοὺς εὐθέτους, [b] διεγνωκὼς εἰς Πελοπόννησον στρατεύειν. τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, Πολυσπέρχων ἐτύγχανε μὲν πολιορκούμενος [c] ἐν Ναξίῳ τῆς Περραιβίας, ἀκούσας δὲ τὴν Ὀλυμπιάδος τελευτήν, καὶ τελέως ἀπελπίσας τὰ κατὰ Μακεδονίαν, ἐξεπήδησεν ἐκ τῆς πόλεως μετ' ὀλίγων. πορευθεὶς δὲ ἐκ τῆς Θετταλίας, καὶ παραλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Αἰακίδην, ἀπεχώρησεν εἰς τὴν Αἰτωλίαν, ὑπολαβὼν ἀσφαλέστατα καραδοκήσειν ἐνταῦθα τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολάς. καὶ γὰρ ἐτύγχανεν οἰκείως ἔχων πρὸς τοῦτο τὸ ἔθνος.

Κάσσανδρος δέ, συστησάμενος ἱκανὴν δύναμιν, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς Μακεδονίας, σπεύδων Ἀλέξανδρον τὸν Πολυσπέρχοντος ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς Πελοποννήσου. 696. οὗτος γὰρ ἦν λοιπὸς μετὰ δυνάμεως τῶν ἀντιπραττόντων, καὶ κατειλήφει πόλεις τε καὶ τόπους ἐπικαίρους. τὴν μὲν οὖν Θεσσαλίαν ἀσφαλῶς διῆλθε· τὰς δ' ἐν Πύλαις παρόδους εὑρὼν ὑπ' Αἰτωλῶν φυλαττομένας, μόγις τούτους βιασάμενος παρῆλθεν εἰς τὴν Βοιωτίαν. μεταπεμψάμενος δὲ πανταχόθεν τοὺς διασωζομένους τῶν Θηβαίων, ἐνεχείρει κατοικίζειν τὰς Θήβας, ὑπολαβὼν κάλλιστον ἔχειν καιρόν, πόλιν διωνομασμένην καὶ διὰ τὰς πράξεις καὶ διὰ τοὺς παραδιδομένους [d] περὶ αὐτῆς μύθους ἀναστῆσαι· καὶ διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην τυχεῖν ἀθανάτου δόξης. συμβέβηκε δὲ [e] πόλιν ταύτην πλείσταις καὶ μεγίσταις κεχρῆσθαι μεταβολαῖς, οὐκ ὀλιγάκις ἀναστατον

τον

---

[y] Ἰδιώτου ἐκτ. ora Steph. Ven. [z] Διεξαγαγὼν Reg. 1. Leid. [a] Αἰγαιᾷ Reg. 2. Baſil. Leid., qui & Κύναν. Αἰγίαις Reg. 1. [b] Καὶ διεγνωκὼς Reg. 1. Leid. [c] Ἐν Ἀξιώρῳ Reg. 1. [d] Δι' αὐτῶν Leid. [e] Τὴν πόλιν ſolus Reg. 2. bene.

Strabonis loco, *Pauſan.* L. V, 23. & *Livio* L. XLIV, 11. Adde *Philargyrium* in *Virgilii Georg.* L. IV, 391., ibique pro *Corone* lege *Toronen* ob *Apollodor.* L. II, 5. p. 113. & *Stephan.* in Τορώνη. P. Weſs.

57. Ἔτι δὲ Κύνναν — ἔθαψεν ἐν Αἰγαῖς] Ex *Diyllo* Athenienſi haec ſumta videntur, qui apud *Athenaeum* L. IV, 14. p. 155. Κάσσανδρος ἐκ Βοιωτίας ἐπανιὼν καὶ θάψας τοὺς βασιλέας καὶ τὴν βασίλισσαν (Eurydicen & Philippum) ἐν Αἰγαῖς καὶ μετ' αὐτῶν τὴν Κύνναν τὴν Εὐρυδίκης μητέρα, καὶ τὰς ἄλλας τιμὰς ἃς προσῆκε, καὶ μονομαχίας ἀγῶνα ἔθηκε. Periit Cynna, ingentis animi mulier, Philippi & Audatae Illyriae F., mox a fratris Alexandri morte ſummo Alcetae ſcelere, ut praeter *Diodorum* teſtantur *Polyaenus* L. VIII, 60. & *Arrianus* in Biblioth. *Photii* pag. 220. Plura, quae vitam ejus illuminant, viri doctiſſimi ad *Aelianum* Var. Hiſt. L. XIII, 36., non praeterito Interpretis, qui hic verterat *Cinnam, quem Alcetas ſuſtulerat*, peccato. P. Weſs.

63. Πολιορκούμενος ἐν Ναξίῳ τῆς Περραιβίας] Nullam equidem Naxio, Perrhaebiae oppido, quod meminerim, alibi non lecto, controverſiam moviſſem, niſi ſi *Reg.* 1. viam ad verum monſtraſſet. Refinge ejus ἐν Ἀξιώρῳ in ἐν Ἀζώρῳ, & urbem habebis, quam *Strabo* Ἄζωρον τὴν Τριπολῖτιν vocat L. VII. pag. 504. Diſtinctius *Livius* L. XLII, 53. *Deinde ſaltu anguſto ſuperatis montibus — deſcendit ad* (*Tripolim vocant*) *AZORUM, Pythium & Dolichen incolentes.* Tum L. XLIV, 11. *In Perrhaebiam inde ducit, & inter AZORUM & Dolichen ſtativa habuit.* Atque hoc ego tantiſper legitimum putabo, donec *Naxio* bonae fidei patronus aliunde ſuboriatur. P. Weſs.

92. Ὃς τοὺς μὲν Σπαρτοὺς προσαγορευομένους] Vide Schol. in *Euripid.* Phoeniſſ. v. 802. & *Tzetzen* ad *Lycoph.* v. 1204. P. Weſs.

96. Ἐγχελεῖς καλουμένους] Abit *Diodorus*, ut pulcre animadvertit *Iſ. Caſaubonus* ad L. I. pag. 78. *Strabonis*, a ceteris ſcriptoribus, qui Cadmum cum Harmonia ad Encheleas in Illyridem ultro abiiſſe, eorumque ducem ex oraculo conſtitutum produnt. Sic *Apollodor.* L. III, 5, 4. & *Pauſanias* L. IX, 5. P. Weſs.

4. Καὶ καταφρονηθεὶς τῶν πραγμάτων] Haud ſcio an [illegible], ut Thebis imperantes Polydorus contemſerit, olim fuerit. Id quidem certe conſtat, etiam hic *Diodoro* cum ceteris male convenire. Ferunt illi Polydorum regnum reliquiſſe filio Labdaco, hunc Laio, quem Zethus & Amphion ejus poſſeſſione dejecerint: Amphione vero fatis functo aliud ipſum tandem recuperaſſe Laium. Confer *Apollodorum* & *Pauſaniam*

dictis

τον γεγενημένων. περὶ ὧν οὐκ ἀνοίκειον ἐν κεφαλαίοις εἰπεῖν. Μετὰ γὰρ τὸν [f] ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸν Κάδμου κτίσαντος τὴν ἀπ' αὐτοῦ προσαγορευθεῖσαν Καδμείαν, συνῆλθεν ἐπ' αὐτὴν λαός, ὃν τινὲς μὲν Σπαρτὸν προσηγόρευσαν, διὰ τὸ πανταχόθεν συναχθῆναι· τινὲς δὲ Θηβαγενῆ, διὰ τὸ, τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς προειρημένης πόλεως ὄντα, διὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐκπεσεῖν καὶ διασπαρῆναι· τοὺς οὖν τότε κατοικήσαντας ὕστερον Ἐγχελεῖς καταπολεμήσαντες ἐξέβαλον· ὅτε δὴ συνέβη καὶ τοὺς περὶ Κάδμον εἰς Ἰλλυριοὺς ἐκπεσεῖν. μετὰ δὲ ταῦτ' Ἀμφίονος καὶ Ζήθου κρατησάντων τοῦ τόπου, καὶ τότε πρῶτον τὸ ἄστυ κτισάντων (καθάπερ καὶ ὁ ποιητής φησιν,

Οἳ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,

τὸ δεύτερον οἱ κατοικήσαντες τὸν τόπον ἐξέπεσον, κατελθόντος Πολυδώρου τοῦ Κάδμου, καὶ καταφρονήσαντος τῶν πραγμάτων, διὰ τὴν γενομένην τῷ Ἀμφίονι περὶ τὰ τέκνα συμφοράν. ἑξῆς δὲ τῶν ἀπογόνων τούτου βασιλευόντων, καὶ τῆς ὅλης χώρας ἤδη Βοιωτίας καλουμένης, ἀπὸ Βοιωτοῦ τοῦ Μελανίππης μὲν καὶ Ποσειδῶνος υἱοῦ, δυναστεύσαντος δὲ τῶν τόπων, τὸ τρίτον ἐξέπεσον οἱ Θηβαῖοι, τῶν ἐξ Ἄργους Ἐπιγόνων ἐκπολιορκησάντων τὴν πόλιν. Τῶν δ' ἐκπεσόντων οἱ διασωθέντες κατέφυγον μὲν εἰς Ἀλαλκομενίαν, καὶ τὸ Τιλφώσιον ὄρος. τῶν δὲ Ἀργείων ἀποχωρησάντων, ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα. μετὰ δὲ ταῦτα κατὰ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον ἐκστρατευσάντων τῶν Θηβαίων εἰς τὴν Ἀσίαν, οἱ καταλειφθέντες ἐξέπεσον μετὰ τῶν ἄλλων Βοιωτῶν ὑπὸ Πελασγῶν. Οὐκ ὀλίγοις δὲ μετὰ ταῦτα περιπεσόντες συμπτώμασι, μόγις μετὰ τετάρτην γενεάν, κατὰ τὸν 697. γενόμενον ἐπὶ τῶν κοράκων χρησμόν, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ τὰς Θήβας κατῴκησαν. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων διαμενούσης τῆς πόλεως ἐπ' ἔτη σχεδὸν ὀκτακόσια, καὶ τὸ μὲν πρῶτον τῶν Θηβαίων τοῦ παρ' αὐτῶν ἔθνους προστάντων, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀμφισβητησάντων, Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου κατὰ κράτος ἐκπολιορκήσας κατέσκαψεν.

Εἰκοστῷ δ' ἔτει ὕστερον Κάσσανδρος φιλοδοξῆσαι βουλόμενος, καὶ πείσας τοὺς Βοιωτούς, ἀνέστησε τὴν πόλιν τοῖς διασωζομένοις τῶν Θηβαίων. [h] συνεπελάβοντο δὲ καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τοῦ συνοικισμοῦ πολλαί, διά τε τὸν πρὸς τοὺς ἠτυχηκότας ἔλεον, καὶ διὰ τὴν δόξαν τῆς πόλεως. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ τὸ πολὺ μέρος τοῦ τείχους ἀνέστησαν, καὶ τῶν ἄλλων οἱ μὲν ᾠκοδόμησαν κατὰ δύναμιν, οἱ δὲ καὶ

quoties. De quibus compendio aliquid dicere non alienum fuerit. Post Deucalionis diluvium; cum dictam a se Cadmeam Cadmus exstruxisset, confluxit eo populus, quem Spartum, id est, Sparsum, nonnulli vocitarunt, quod ex omnibus locis congregatus esset: Alii Thebigenam, quod oriundus ex hac urbe per diluvium ejectus, atque huc illuc dispersus fuisset. Qui autem tum illuc commigrarant, hos postea bello victos Enchelenses expulerunt; ubi accidit, ut etiam Cadmus ad Illyrios fuga evaserit. Exinde cum Amphion & Zethus loco potiti urbem primitus condidissent, (quomodo etiam Poëta canit;

Olymp. cxvi. II. 700.

Qui septem portis struxerunt moenia Thebes)

Iterum habitatores loci expulsi sunt: cum reversus illuc Polydorus Cadmi F. regnum, ob calamitatem Amphionis, quam ex liberorum interitu perceperat, jam despectum, invaderet. Regnantibus deinceps ejus posteris, quando jam tota regio Boeotiae nomen a Boeoto Melanippes ac Neptuni F. Principe ejus loci, sibi vendicarat, tertium emigrarunt Thebani, urbe ab Epigonis (VII. ducum posteris) Argivis expugnata. Qui superfuerant de ejectis in Alalcomeniam & Tilphosium montem confugere: sed post Argivorum discessum redierunt in patriam. Inde belli Trojani tempestate, cum Thebani in Asiam militatum abiissent, qui remanserant, a Pelasgis excussi fuerunt cum aliis Boeotis. Nec raris exinde casibus divexati, post quartam vix aetatem, juxta proditum de corvis oraculum, in Boeotiam reduces Thebas incoluerunt. Ab hoc tempore ad Iↄ. ccc. fere annos urbs incolumis permansit. Atque initio Thebani suae gentis caput erant. Post ubi de principatu cum Graecis contendebant, Alexander Philippi filius urbem vi expugnatam solo aequavit.

54. Vigesimo tandem anno Cassander gloriam sibi comparare volens persuasis Boeotis, Thebanorum reliquiis urbem de novo excitatam restituit. Instaurationem vero illam ex Graecis civitatibus multae adjuvere, misericordia erga adflictos, & gloria urbis commotae. Athenienses enim praecipuam muri partem eduxerunt; aliique pro viribus aedificarunt. A nonnullis etiam non e Graecia tan-

---

[f] Praepositionem stigmate inussit *Steph.*, nec est in *Reg.* a. *Ven.* *Basil.* Habet ipse Diodorus L. I, 10. [g] Deest *Basil.*
[h] *Συνελάβοντο* *Lond.*

dictis locis. Scio, quae de Zetho & Amphione commentatus sit *Eustathius* in *Homer.* p. 933. & p. 1682. Sed neque ea congruunt. P. Wess.

8. *Ἀπὸ Βοιωτοῦ τῆς Μελανίππης* &c.] Vid. ad L. IV, 67., ubi de Boeoti genere paullo aliter. P. Wess.

12. *Εἰς Ἀλαλκομενίαν καὶ τὸ Τιλφώσιον ὄρος*] *Strabo* L. IX. p. 634. B. ὅτε καὶ Θηβαῖοι πάλιν ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων στρατευθέντες ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, ἐνταῦθα (Alalcomeniam) λέγονται καταφυγεῖν, καὶ εἰς τὸ ὑπερκείμενον ὄρος ἐρυμνὸν τὸ Τιλφώσσιον. Ceterum montem *Τιλφωσσαῖον* Auctor vocat L. IV. pag. 310., ubi adscripta vide. P. Wess.

16. *Οἱ καταλειφθέντες ἐξέπεσον —— ὑπὸ Πελασγῶν*] Iterum *Strabo* L. IX. p. 616. ἐκ δ' αὖθις ὑπὸ Θρᾳκῶν καὶ Πελασγῶν ἐκπεσόντες (Thebani) ἐν Θετταλίᾳ συνεστήσαντο τὴν ἀρχήν, μετ' Ἀρναίων ἐπὶ πολὺν χρόνον. Tum p. 630. κατελάβοντο δ' αὐτὴν (Coroneam) ἐπανιόντες ἐκ τῆς Θετταλικῆς Ἄρνης οἱ Βοιωτοὶ μετὰ τὰ Τρωικά, Nostro probe consentiens. *Thucydides* quidem, quod *Casaubonus* monere haud neglexit, exsilii moram multo breviorem illis tribuit, anno LX. post Trojae ἅλωσιν Boeotos rediisse adfirmans L. I, 12. At Nostrum idem *Strabo* adjuvat, dum eos patrium in solum postliminio immigrasse sub tempus coloniae Aeolicae, [illegible] ibid. p. 616. A., prodidit: Namque Aeolica migratio centum circiter & triginta annis, quod intervallum quatuor generationes aequare potest, bello Trojano fuit posterior, *Herodoto* Vit. *Homeri* cap. ult. teste. P. Wess.

19. *Κατὰ τὸν γεν. ἐπὶ τῶν κοράκων χρησμόν*] De corvis vide quae annotat *Erasmus* in proverbio *Ad corvos.* L. Rhod.

Κατὰ τὸν γενόμενον ἐπὶ τῶν κοράκων χρησμόν] Boeotis Arnen Thessalicam incolentibus oraculum cecinerat, *ἐκπεσεῖσθαι λευκῶν κοράκων φανέντων*, sive fore, ut conspectis corvis albis inde exciderent. Id puerili quodam lusu factum cum esset, relicta Arne in Boeotiam redierunt. Sic *Zenobius* Cent. III, 87., quem Schol. *Aristoph.* Nub. v. 133. exscripsit, *Zenodotum* vocans. Adfert alia idem *Scholiastes*, quae vide & loco [illegible] *Παγασιτικοῦ κόλπου* lege *τὸν Παγασιτικόν*, de quo *Scylax* & Geographorum alii. P. Wess.

28. *Εἰκοστῷ δ' ἔτει ὕστερον —— ἀνέστησε τὴν πόλιν*] Ratio constat. Urbem, quam Alexander anno secundo Olymp. CXI. everterat, Cassander sub initium Olymp. CXVI. instauravit. Recte ergo vir magnus *Athenaeum* notavit Animadvers. L. I, 16. P. Wess.

33. *Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ τὸ πολὺ* &c. *ἀνέστησαν*] *Pausaniam*, e quo haec lucem accipiunt, inspice L. IX, 7. P. Wess.

49. Καὶ

Olymp. CXVI. 1. tantum, ſed etiam Sicilia & Italia, pecuniae ad uſus neceſſarios miſſitatae ſunt. Hoc itaque modo patriam ſuam Thebani recuperarunt. Tum Caſſander in Peloponneſum cum exercitu contendens, ubi Alexandrum Polyſperchontis Iſthmum praeſidiis muniiſſe deprehendit, Megara divertit. Et ratibus illic concinnatis, Elephantes Epidaurum tranſmiſit; caeteras vero copias navigiis; & ad Argivorum urbem progreſſus, eam, deſerta Alexandri ſocietate, in ſuas tranſire partes coëgit. Poſt haec Meſſeniae etiam oppida ſibi adjunxit, praeter Ithomen. Hermonidem vero pactione quadam accepit. Deſcendente vero ad conflictum Alexandro, relictis ad Iſthmum Geraneiae militum duobus millibus, ductore Molyco, in Macedoniam ſe recepit.

Olymp. CXVI. II. 701. 55. Exacto vero anno princeps Archontis nomine Athenis Praxibulus erat, Romaeque conſulatum gerebant Spurius Nautius, & M. Popilius. Quo tempore Antigonus Suſianae praefectum reliquit ex indigenis quendam Aſpiſam. Ipſe pecunias omnes ad mare deportare conſtitutum habens, vehiculis & camelis operam dabat comparandis, easque ſecum aſportans, Babyloniam verſus cum exercitu perrexit. Cumque XXII. caſtris Babylonem attigiſſet, Seleucus regionis Satrapa, regalibus Antigonum donis honoravit, exercitumque univerſum convivio excepit. Ibi dum rationes proventuum exigit Antigonus, ille ſe non obſtrictum eſſe ad reddendas de hac regione rationes, quam Macedones, ob navatam vivente Alexandro operam, ſibi dederint, reſpondet. Diſſidio indies gliſcente, Seleucus, Pythonis caſum reputans, majorem in modum timebat, ne arrepta occaſione Antigonus etiam ipſum necare institueret. Nam viros dignitate praeſtantes, & qui rerum ſummam vendicare ſibi poterant, omnes e medio quamprimum ſublatos cupere videbatur. Quo metu impulſus, cum quinquaginta equitum comitatu, in Aegyptum ſe conferre ad Ptolemaeum cogitans, inde ſe proripuit. Hujus enim benignitas, ergaque confugientes ad ipſum benevolentia, & humanitatis ſtudium ubique pervulgatum erat. Quod ubi reſcivit Antigonus, laetitia exſultabat, propterea quod non ipſe ad inferendum manus amico, ſtrenueque auxiliato, coactus: ſed ipſemet exſilio ſe condemnans Seleucus abſque certaminibus & periculis Satrapiam tradidiſſe videretur. Poſtea venere ad eum Chaldaei, & fore praedixerunt, ſi e manibus dimitteret Seleucum, ut Aſia tota in poteſtatem (Seleuci) veniret, & Antigonus ipſe, acie cum illo congreſſus, vitam ſuam finiret.

χρήματα πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας ἀπέστειλαν, οὐ μόνον τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ Σικελίας, ἔτι δ' Ἰταλίας. Θηβαῖοι μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον ἐκομίσαντο τὴν πατρίδα. Κάσσανδρος δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας ἐπὶ Πελοπόννησον, καὶ καταλαβὼν Ἀλέξανδρον τὸν Πολυσπέρχοντος διειληφότα τὸν Ἰσθμὸν φυλακαῖς, παρῆλθεν εἰς Μέγαρα· ἐνταῦθα δὲ κατασκευάσας σχεδίας, ἐπὶ μὲν τούτων τοὺς ἐλέφαντας διεβίβασεν εἰς Ἐπίδαυρον, ἐν δὲ πλοίοις τὴν ἄλλην δύναμιν. παρελθὼν δὲ ἐπὶ τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν, ταύτην μὲν ἠνάγκασεν ἀποστᾶσαν τῆς Ἀλεξάνδρου συμμαχίας αὐτῷ προσθέσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα τὰς ἐν [i] τῇ Μεσσήνῃ πόλεις προσηγάγετο, πλὴν Ἰθώμης· καὶ τὴν Ἑρμιονίδα δι' ὁμολογίας παρέλαβε. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου [k] συγκαταβαίνοντος εἰς παράταξιν, ἀπολιπὼν ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν Γερανίας στρατιώτας διχιλίους καὶ στρατηγὸν [l] Μόλυκον, ἐπανῆλθεν εἰς Μακεδονίαν.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Πραξίβουλος, ἐν Ῥώμῃ δὲ κατέστησαν ὕπατοι, Σπόριος [m] Ναύτιος καὶ Μάρκος Ποπίλλιος· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀντίγονος τῆς μὲν Σουσιανῆς ἀπέλιπε σατράπην [n] Ἀσπίσαν, ἕνα τῶν ἐγχωρίων· αὐτὸς δὲ τὰ χρήματα πάντα διαγνοὺς κατακομίζειν [o] ἐπὶ θάλασσαν, ἁμάξας καὶ καμήλους παρεσκευάσατο, καὶ μετὰ τῆς δυνάμεως ἔχων ταῦτα προῆγεν ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας. ἐν ἡμέραις δ' εἴκοσι καὶ δυσὶν αὐτοῦ καταντήσαντος εἰς Βαβυλῶνα, Σέλευκος ὁ τῆς χώρας σατράπης δωρεαῖς τε βασιλικαῖς ἐτίμησε τὸν Ἀντίγονον, καὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν εἱστίασε. Τοῦ δ' Ἀντιγόνου λόγους ἀπαιτοῦντος τῶν προσόδων, οὐκ ἔφησεν ὀφείλειν ὑπὲρ ταύτης τῆς χώρας ὑπέχειν εὐθύνας, ἣν Μακεδόνες αὐτῷ δεδώκασι διὰ 698. τὰς γεγενημένας ἐξ αὐτοῦ χρείας Ἀλεξάνδρου ζῶντος. τῆς δὲ διαφορᾶς καθ' ἡμέραν αὐξομένης, ὁ Σέλευκος ἀναλογιζόμενος τὰ Πύθωνι συμβάντα, περιδεὴς ἦν, μήποτε προφάσεως λαβόμενος ὁ Ἀντίγονος ἀνελεῖν αὐτὸν ἐπιχειρήσῃ. ἐδόκει γὰρ τοὺς ἐν ἀξιώμασι τῶν ἀνδρῶν ὄντας, καὶ δυναμένους πραγμάτων ἀντιλαμβάνεσθαι, πάντας σπεύδειν ἐκ ποδῶν ἀπαλλάσσειν. ταῦτ' οὖν εὐλαβηθεὶς, ἐξεπήδησε μετὰ πεντήκοντα ἱππέων, διανοούμενος εἰς Αἴγυπτον ἀποχωρεῖν πρὸς Πτολεμαῖον. διεβεβόητο γὰρ ἡ τούτου χρηστότης καὶ τὸ πρὸς τοὺς [p] καταφεύγοντας ἐπ' αὐτὸν εὐμενὲς καὶ φιλάνθρωπον. ὁ δ' Ἀντίγονος ἀκούσας [q] ἀνεσκίρτησε, καὶ περιχαρὴς ἦν ἐπὶ τῷ δοκεῖν αὐτὸς μὲν μὴ συναναγκάζεσθαι προσενεγκεῖν τὰς χεῖρας ἀνδρὶ φίλῳ καὶ συνηγωνισμένῳ προθύμως· τὸν Σέλευκον δ' αὐτὸν αὑτοῦ καταγνόντα φυγὴν, παραδεδωκέναι τὴν σατραπείαν χωρὶς ἀγώνων καὶ κινδύνων. μετὰ δὲ ταῦτα προσελθόντων αὐτῷ τῶν Χαλδαίων, καὶ προλεγόντων ὡς, εἰ τὸν Σέλευκον ἐκ τῶν χειρῶν [r] ἀφήσει, συμβήσεται τήν τ' Ἀσίαν πᾶσαν ὑποχείριον γενέσθαι, καὶ αὐτὸν Ἀντίγονον ἐν τῇ πρὸς ἐκεῖνον παρατάξει καταστρέψειν τὸν βίον μεταμελη-

---

[i] Deest articulus Reg. 1. [k] Μὴ συγκαταβαίνοντος solus Leid. [l] Μόλυκον Reg. 2. [m] Σπόριος Ναύτιος Leid. Cett. Ναύτιος Σπόριος & Πόπιλος. [n] Ἀσπίαν Reg. 1. [o] Ἐπὶ τὴν θάλ. Reg. 1. [p] Καταφεύγοντας —— ἀκούσας ora Steph. Basil. Reg. 2. Vat. [q] Duo haec praetereunt Reg. 2. Basil. Vatt., notanturque a Steph. asterisco. Statim αὐτὸς μὲν post δοκεῖν omittunt Reg. 1. & Leid. [r] Ἀφήσει] Vat. Reg. 2. Vat. Basil., qui συμβήσεται) non habet.

49. Καὶ τὴν Ἑρμιονίδα —— παρέλαβε] Urbem Argolidis credo vicinamque intelligit regionem, quam τὴν Ἑρμιονίδα *Thucydides* L. II, 56. & *Pauſan.* L. II, 34. pag. 192. adpellant. Alioqui urbs *Hermione* aut *Hermion* dici ſolet. Eſt in *Orphei* Argonaut. v. 1134. χθαμαλή τε καὶ εὔδενδρος Ἑρμιονία, cui cum Hermione, quae de deſcenſu ad inferos praedicantur, ſunt communia, ea tamen alia eſt. Interpres longe illic a vero aberravit. P. Wess.

51. Ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν Γερανίας] Credo legendum ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν Ἰσθμὸν Γερανίας. Nullibi enim legitur Ἰσθμὸς Γερανίας. J. Palm.

Ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν Γερανίας] Aut id juſtum eſt, quod vir eruditiſſimus addendum cenſuit, aut περὶ Γερανίαν. Vid. *Pauſan.* L. I, 40. qui Γερανίαν hunc montem itidem vocat. Porro μὴ συγκαταβαίνοντος vel συγκαταβάντος, quod *Leid.* in ſuo libro invenit, videtur praeſtare. Juſtior certe cauſſa erat eorum militum ad Iſthmum relinquendorum, quod Alexander ſui copiam non faceret; qui ſi ad certamen deſcendiſſet, pares illi ob exiguum numerum haud fuiſſent. P. Wess.

56. Ναύτιος Σπόριος &c.] Nomina conſulum ſic in ordinem ex Faſtis redige atque emenda Σπόριος Ναύτιος καὶ Μάρκος Ποπίλλιος. Et paullo ante pro Γερανίας lege Γερανείας, qui mons eſt

μεληθεὶς τοῖς πεπραγμένοις, ἐξέπεμψε τοὺς διώξοντας· οἱ μέχρι τινὸς ἐπακολουθήσαντες, ἐπανῆλθον ἄπρακτοι. ὁ δ' Ἀντίγονος, ἐν τοῖς ἄλλοις καταφρονεῖν εἰωθὼς τῶν τοιούτων προρρήσεων, οὐ μετρίως ἐκινήθη τότε, καταπλαγεὶς τὸ ἀξίωμα τῶν ἀνδρῶν. μεγάλη γάρ τις ἐμπειρία περὶ τούτους εἶναι δοκεῖ, καὶ παρὰ τούτοις ἡ τήρησις τῶν ἄστρων ἀκριβεστάτη. ἀποφαίνονται γὰρ πολλὰς μυριάδας ἐτῶν ὑπάρχειν ἐξ οὗ παρ' αὐτοῖς ἐστὶν ἡ περὶ [s] ταῦτα σπουδή. δοκοῦσι δὲ καὶ Ἀλεξάνδρῳ προειπεῖν, ὅτι παρελθὼν εἰς Βαβυλῶνα τελευτήσει. ὁμοίως δὲ τῇ περὶ Ἀλεξάνδρου προρρήσει συνέβη καὶ τὸν Σέλευκον τελευτῆσαι κατὰ τὰς τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀποφάσεις. περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐροῦμεν, ὅταν ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιβαλώμεθα.

Ὁ δ' οὖν Σέλευκος διασωθεὶς εἰς τὴν Αἴγυπτον, φιλανθρωπίας τε πάσης ἐτύγχανε παρὰ Πτολεμαίῳ, καὶ κατηγορίαν ἐποιεῖτο πικρὰν Ἀντιγόνου, λέγων ὅτι διέγνωκε πάντας τοὺς ἐν ἀξιώμασιν ὄντας, καὶ μάλιστα τοὺς Ἀλεξάνδρῳ συνεστρατευκότας ἐκβαλεῖν ἐκ τῶν σατραπειῶν, καὶ τούτων ἀποδείξεις ἔφερε τήν τε Πίθωνος ἀναίρεσιν, καὶ τὴν Πευκέστου τῆς Περσίδος ἀφαίρεσιν, καὶ τὰ περὶ αὐτὸν συμβάντα. πάντας γὰρ οὐδὲν ἠδικηκότας, [t] ἀλλὰ καὶ 699. χρείας πολλὰς καὶ μεγάλας ἐν τῇ φιλίᾳ παρεσχημένους, ἀρετῆς ὑπομεμενηκέναι πρόστιμον. διεξῄει δὲ καὶ τὰ μεγέθη τῶν περὶ αὐτὸν δυνάμεων, καὶ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων, ἔτι δὲ τὰς προσφάτους εὐτυχίας, ἐξ ὧν [v] ὑπεδείκνυεν ὑπερήφανον γεγενημένον, καὶ ταῖς ἐλπίσι περιειληφότα πᾶσαν τὴν Μακεδόνων βασιλείαν. διὰ δὲ τοιούτων λόγων προτρεψάμενος τὸν Πτολεμαῖον ἑτοιμάζεσθαι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, ἐξέπεμψέ τινας τῶν φίλων εἰς τὴν Εὐρώπην, προστάξας πειρᾶσθαι τοῖς ὁμοίοις λόγοις ἐχθροὺς Ἀντιγόνου [x] καταστῆσαι Κάσσανδρόν τε καὶ Λυσίμαχον. ὧν ταχὺ τὸ κελευσθὲν συντελεσάντων, ἀρχὴ διαφορᾶς ἐφύετο, καὶ μεγάλων πολέμων. Ὁ δ' Ἀντίγονος, ἐκ τῶν [y] εἰκότων συλλογισάμενος τὴν Σελεύκου προαίρεσιν, ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρός τε Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον καὶ Κάσσανδρον, ἀξιῶν διαφυλάσσειν τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν· τῆς δὲ Βαβυλωνίας καταστήσας σατράπην Πίθωνα τὸν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς καταβεβηκότα, μετὰ τῆς δυνάμεως ἀνέζευξεν, ἐπὶ τῆς Κιλικίας τὴν πορείαν ποιούμενος. ὡς δ' εἰς [z] Μάλλον παρεγένετο, διεμέρισε τὴν δύναμιν εἰς παραχειμασίαν, μετὰ δύσιν Ὠρίωνος. παρέλαβε δὲ καὶ τὰ ἐν Κυΐνδοις χρήματα, τάλαντα μύρια. χωρὶς δὲ τούτων συνήγετο ἐκ τῶν προσόδων αὐτῷ τῶν κατ' ἐνιαυτὸν τάλαντα μύρια [a] καὶ χίλια, διόπερ συνέβαινεν αὐτὸν φοβερὸν εἶναι καὶ διὰ τὸ μέγεθος [b] τῆς δυνάμεως, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων.

Προάγοντος δ' εἰς τὴν ἄνω Συρίαν Ἀντιγόνου, παρεγένοντο πρέσβεις παρά τε Πτολεμαίου καὶ Λυσιμάχου καὶ Κασσάνδρου. οὗτοι δ' εἰσαχθέντες εἰς τὸ

Ibi facti poenitens, qui perſequerentur hominem, miſit. Verum hi aliquo uſque progreſſi, negotio infecto redierunt. Id genus divinationes in caeteris contemnere ſolebat Antigonus: Tunc vero dignitate virorum conterritus, non mediocriter commovebatur. Summa enim penes hos experientia eſſe, aſtrorumque obſervatio diligentiſſima putatur. Multas namque annorum myriades retro numerant, ex quo harum ſtudio rerum teneantur. Alexandro etiam recte videntur praenunciaſſe, obiturum, ſi Babylonem intraret. Ut igitur Alexandro praedicta evenerunt, ſic etiam reſponſa, Seleuco a viris illis edita, eventum habuere. De quibus ſingulatim, ad convenientia illis tempora delati, ſermonem faciemus.

Olymp. CXVI. 2.

56. Seleucus vero in Aegyptum elapſus omnibus humanitatis officiis a Ptolemaeo excipitur, & peracerbam contra Antigonum criminationem inſtituit, omnes dignitate conſpicuos, & maxime qui cum Alexandro militaſſent, e Satrapiis expellere decretum ab ipſo, confirmans. Id quod his demonſtrabat argumentis: quod Python vita, Peuceſtes Perſia eſſet privatus. His, quae ſibi contigerant, adjecit. Omnes enim, licet nihil injuſte peregiſſent; ſed magnum potius ac multiplicem ſui uſum in amicitia exhibuiſſent: hanc tamen pro virtute poenam ſubiiſſe. Copiarum inſuper magnitudinem & opum vim, nuperosque ſucceſſus commemorat: unde ſuperbia inflatum, & omne Macedonum imperium ſpe complexum, oſtendit. Hujuſmodi ſermonibus ubi Ptolemaeum ad inſtruendum bellum accendit, amicorum quoſdam in Europam miſſos jubet, ut conſimili orationis genere Caſſandrum & Lyſimachum inimicos Antigono reddant. Quibus mandata haud cunctanter exſecutis, diſſidii bellorumque ingentium initia naſcebantur. Antigonus, ex veriſimilibus conjecturis propoſitum Seleuci aſſequens, miſſis ad Ptolemaeum, Lyſimachum & Caſſandrum legatis, rogat, ut priſtinam amicitiam ſecum tueri ac conſervare velint: Et Satrapa Ba- 702. byloniae creato Pythone, qui ex India venerat, promotis caſtris, iter Ciliciam verſus intendit; Ubi Mallon erat perventum, in hyberna exercitum diſtribuit, jam poſt occaſum Orionis. Pecunias etiam in Quindis decem millia talentûm accepit. Ex annuis praeterea reditibus xi. millia talentûm ei collecta erant. Hinc accidit, ut tum copiarum magnitudine, tum etiam pecuniarum copia terribilis eſſet.

57. Jamque in ſuperiorem movebat Syriam Antigonus, cum legati a Ptolemaeo, Lyſimacho & Caſſandro advenere. Qui introducti ad conſeſſum poſtu-

---

[s] Αὐτὰ Leid. Reg. 1. [t] Ἀλλὰ καὶ μεγάλας χρείας ἐν τῇ Reg. 1. [v] Ἐπεδείκνυεν Reg. 1. [x] Καταστήσεσθαι idem & Leid. cum Steph. ora. [y] Ἑκόντων Basil. [z] Μάλλον Reg. 1. Μάλον Cett. [a] Steph. his duobus notam adſcripſit defectus, nec ſunt in Reg. 1. Paullo ante [illegible] ἐκ τῶν προσ. Baſil. Vat. Ven. [b] Τῶν δυνάμεων ora Steph. Baſil. Reg. 2. Vat.

eſt inter Megara & Corinthum. L. Rhod.

Σπόριος Ναύτιος καὶ Μάρκος Ποπίλλιος] Inſtauravi Popillii nomen, ſaepe librariorum ſocordia defectum. Cetera ſcriptis debentur libris. Vid. Livium L. IX, 21. Porro [illegible] ex [illegible] natum videtur: ceteroqui ὑπάτους Σπόριον Ναύτιον &c. verius foret. P. Wess.

66. Τοῦ δ' Ἀντιγόνου λόγους ἀπαιτοῦντος &c.] Seleucus praefectum quendam, Antigono ignaro, mulctaverat. Haec irarum principia. Ὑβρίσαντος δέ τινα τῶν ἡγεμόνων τοῦ Σελεύκου, καὶ ὁ [illegible] Ἀντιγόνῳ [illegible], χαλεπήνας ὁ Ἀντίγονος ᾔτει λογισμοὺς [illegible] τε καὶ χρημάτων Appianus Syr. p. 195. art. P. Wess.

80. Ἐμμενὴς καὶ φιλάνθρωπος] Noli quidquam mutare. Conf. L. XVII, 103. & Suidam in Δημήτριος. P. Wess.

86. Προσελθόντων αὐτῷ τῶν Χαλδαίων] De horum diſciplina diligentiſſime egit L. II, 30. &c. P. Wess.

1. Δοκοῦσι δὲ καὶ Ἀλεξάνδρῳ &c.] Nota res eſt ex L. XVII, 112. P. Wess.

32. Καταστήσας Σατράπην Πίθωνα] Pythonem Agenoris F., cui Indiae loca, Paropamiſadis contermina, fuerant contributa L. XVIII, 39. & infra C. 69. P. Wess.

35. Ὡς δ' εἰς Μάλλον παρεγένετο] Nemo dubitat, quin Auctor ita ſcripſerit. Vid. hujus libri cap. 79 & not. in Hieroclis Synecdem. p. 704. P. Wess.

37. Παρέλαβε δὲ καὶ τὰ ἐν Κυΐνδοις χρήματα] De caſtello hoc &

Olymp. CXVI. 2. postulabant, ut Cappadocia Lyciaque Cassandro, Phrygia juxta Hellespontum Lysimacho, Syria vero tota Ptolemaeo, & Babylonia Seleuco traderetur. Thesauros autem, quos a pugna cum Eumene sibi vendicasset, partiretur, quoniam & ipsi belli fuerant participes. Quod si nihil horum faceret, se conjunctis viribus bellum ipsi facturos. Cum vero asperius ille respondens, se jam in Ptolemaeani negocii apparatu esse diceret; factum est, ut legati re infecta regrederentur. Tum Ptolemaeus, Lysimachus & Cassander, societatem armorum inter se pacti copias contrahere, armisque & telis, nec non aliis quae usui forent, apparandis incumbere. Antigonus ergo multos, & magnificae dignitatis viros adversum se conspirasse videns, quanta belli surgentis moles esset futura, perpendens, nationes ac civitates principesque ad societatem invitat. Ad reges Cypri Agesilaum; in Rhodum Idomenea & Moschionem; in Cappadociam fratris filium Ptolemaeum cum exercitu, ad obsidionem Amisi solvendam, & missos in Cappadociam a Cassandro ejiciendum, mittit; Jusserat praeterea, ut ad Hellespontum progressus Cassandro immineret, si transitum pararet ex Europa. Aristodemum Milesium cum mille talentis ablegat. Is in mandatis habebat, ut cum Alexandro & Polysperchonte firmaret amicitiam, & quanta sufficeret peregrinorum manu conducta, bellum Cassandro inferret. Ipse per universam Asiam, quam in potestate habebat, faces & tabellarios disposuit: quorum adminiculo & opera celeriter omnia administraret.

58. His expeditis, in Phoeniciam movet, copias etiam navales contrahere properans. Tunc enim maris dominium penes hostes erat, navibus instructos plurimis: cum ipse nec pauxillum omnino haberet. Castris ergo ad Tyrum Phoeniciae positis, cum urbem obsidere statuisset, regulos Phoenicum accersit, Syriaeque praefectos. Illos ut suam ad naves compaginandas operam cum ipso conjungant, invitat; quandoquidem totam Phoeniciae classem una cum remigibus Ptolemaeus habeat in Aegypto. His mandavit, ut quinquies & qua-

συνέδριον, ἠξίουν Καππαδοκίαν μὲν καὶ Λυκίαν Κασσάνδρῳ δοθῆναι, Φρυγίαν δὲ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Λυσιμάχῳ, Συρίαν δὲ πᾶσαν Πτολεμαίῳ, Βαβυλωνίαν δὲ Σελεύκῳ· τῶν δὲ θησαυρῶν, οὓς παρέλαβε μετὰ τὴν πρὸς Εὐμενῆ μάχην, ποιήσασθαι μερισμόν· καὶ γὰρ αὐτοὺς κεκοινωνηκέναι τοῦ πολέμου· εἰ δὲ μηδὲν τούτων ποιήσῃ, [c] συστάντες ἅπαντες ἔφασαν πολεμήσειν αὐτῷ. τοῦ δ' Ἀντιγόνου τραχύτερον ἀποκριναμένου, καὶ τὰ πρὸς Πτολεμαῖον εἰπόντος παρασκευάζεσθαι, συνέβη τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἐπανελθεῖν. μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ μὲν περὶ Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον, ἔτι δὲ καὶ Κάσσανδρον, συμμαχίαν πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι, δυνάμεις τε συνῆγον, καὶ παρασκευὰς ὅπλων τε καὶ βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων ἐποίουν. Ἀντίγονος δ' ὁρῶν ἐφ' ἑαυτὸν συνεστηκότας πολλοὺς καὶ μεγάλους τοῖς ἀξιώμασιν ἄνδρας, καὶ συλλογιζόμενος τὸ μέγεθος τοῦ φυομένου πολέμου, τά τ' ἔθνη καὶ πόλεις 700. καὶ δυνάστας προσεκαλεῖτο εἰς συμμαχίαν. Ἀγησίλαον [d] μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἐν Κύπρῳ βασιλεῖς, εἰς δὲ Ῥόδον Ἰδομενέα καὶ Μοσχίωνα, Πτολεμαῖον δὲ τὸν ἀδελφιδοῦν μετὰ δυνάμεως εἰς Καππαδοκίαν ἀπέστειλεν, ἵνα λύσῃ μὲν [e] Ἀμισοῦ τὴν πολιορκίαν, καὶ τοὺς ὑπὸ Κασσάνδρου πεμφθέντας εἰς Καππαδοκίαν ἐκβάλῃ πάντας· πρὸς δὲ τούτοις, ὅπως παραγενόμενος [f] εἰς Ἑλλήσποντον, ἐφεδρεύῃ τοῖς περὶ Κάσσανδρον, ἂν ἐπιχειρῇ διαβαίνειν ἐκ τῆς Εὐρώπης. Ἀριστόδημον δὲ τὸν Μιλήσιον εἰς Πελοπόννησον ἐξέπεμψεν, ἔχοντα χίλια τάλαντα. τούτῳ δὲ συνετέτακτο συνθέσθαι φιλίαν πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ Πολυσπέρχοντα, [g] καὶ ξενολογήσαντα τοὺς ἱκανούς, διαπολεμεῖν Κασσάνδρῳ. αὐτὸς δὲ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν, ἧς ἦν κύριος, διέλαβε πυρσοῖς καὶ βιβλιαφόροις, δι' ὧν ὀξέως ἤμελλεν [h] ὑπηρετεῖσθαι πάντα.

Ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, ἀνέζευξεν ἐπὶ Φοινίκην, σπεύδων ναυτικὴν δύναμιν συστήσασθαι. συνέβαινε γὰρ τοὺς μὲν πολεμίους τότε θαλασσοκρατεῖν, ναῦς πολλὰς ἔχοντας, αὐτῷ δὲ τὸ παράπαν οὐδ' ὀλίγας εἶναι· στρατοπεδεύσας δὲ ἐν Τύρῳ τῆς Φοινίκης, καὶ πολιορκῆσαι διανοούμενος τὴν Τύρον, μετεπέμψατο τοὺς βασιλεῖς τῶν Φοινίκων, καὶ τοὺς ὑπάρχους τῆς Συρίας· καὶ τοὺς μὲν βασιλεῖς προετρέψατο συναντιλαβέσθαι ναυπηγίας, ἐπειδὴ τὰς ναῦς τὰς ἐκ Φοινίκης ἁπάσας μετὰ τῶν πληρωμάτων Πτολεμαῖος εἶχεν ἐν Αἰγύπτῳ· τοῖς δ' ὑπάρχοις ἐκέλευσεν λοῦσιν ἑτοιμάσαι κατὰ τάχος σίτου μὲν [i] μεδίμνων μυριάδας τετρακοσίας πεντήκοντα (τοσοῦτο γὰρ εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐγίνετο δαπάνημα) αὐτὸς δὲ πανταχόθεν ἀθροίσας ὑλοτόμους καὶ πρίστας, ἔτι δὲ ναυπηγούς, κατεκόμιζε τὴν ὕλην [k] ἐπὶ θάλασσαν ἐκ τοῦ Λιβάνου, τεμνόντων μὲν αὐτὴν καὶ πριζόντων ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων, κατακομιζόντων δὲ ζευγῶν χιλίων. τὸ δ' ὄρος τοῦτο παρήκει μὲν παρά τε τὴν Τρίπολιν καὶ [l] Βυβλίαν, ἔτι δὲ Σιδωνίαν, πλῆρες δ' ἐστὶ ξύλων κεδρίνων [m] καὶ πευκῶν καὶ κυπαρισσίνων, θαυμαστῶν τό τε κάλλος καὶ μέγεθος. [n] ναυπηγεῖα δ' ἀπέδειξε τρία μὲν κατὰ τὴν Φοινίκην, ἔν τε Τριπόλει καὶ Βύβλῳ καὶ [o] Σιδῶνι· τέταρτον δὲ περὶ Κιλικίαν, κομιζομένης τῆς ὕλης ἐκ τοῦ Ταύρου. ἦν δὲ καὶ περὶ Ῥόδον ἄλλο, συγχωρήσαντος τοῦ δήμου κατασκευάζειν ναῦς ἀπὸ τῆς ὕλης τῆς εἰσκομιζομένης. τοῦ δ' Ἀντιγόνου περὶ ταῦτα ὄντος, καὶ πλησίον τῆς θαλάσσης κατεστρατοπεδευκότος, ἧκεν 701. ἐξ Αἰγύπτου Σέλευκος μετὰ νεῶν ἑκατόν, κεκοσμημένων βασιλικῶς καὶ πλεουσῶν [p] ἱκανῶς. ποιουμένου δ' αὐτοῦ τὸν παράπλουν παρ' αὐτὴν τὴν στρατοπεδείαν καταπεφρονηκότως, οἵ τε ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων, καὶ πάντες οἱ κοινοπραγοῦντες τοῖς περὶ Ἀντίγονον, ἄθυμοι καθειστήκεισαν. [q] πρόδηλον γὰρ ἦν ὅτι θαλασσοκρατοῦντες οἱ πολέμιοι πορθήσουσι τοὺς ἐναντίους κοινοπραγοῦντας ἀπὸ τῆς πρὸς Ἀντίγονον φιλίας. Ὁ δ' Ἀντίγονος τούτους μὲν παρεκάλει θαρρεῖν, διαβεβαιούμενος ἐν ταύτῃ τῇ θερείᾳ [r] ἀποπλεύσεσθαι ναυσὶ πεντακοσίαις.

---

[c] Συστάντες ἔφασαν Reg. 1. [d] Μὲν οὖν Reg. 1., quem sequor. Οὖν deerat. [e] Ἀμίσου Basil. [f] Ἐφ' Ἑλλήσπ. Reg. 1. Leid. [g] Ξενολογήσαντά τε Reg. 1. [h] Ὑπηρετήσεσθαι Reg. 1.

veriore ejus scriptura ad L. XVIII, 62. Innuit autem *Strabo* L. XIV. p. 989. Eumenem inde gazam abstulisse, quod, si strictissime, & de universa quidem, accipiatur, vero parum conveniet. Mox ut συνάγοντες bene procedat, subintellige ex sequentibus συνέθεντο. P. Wess.

46. Ἠξίουν Καππαδοκίαν &c.] Non dissentit *Appianus* Syr. p. 195. καὶ ὁμοῦ τετραδυνάσται (Ptolemaeus, Lysimachus, Cassander & Seleucus) τὸν Ἀντίγονον ἠξίουν τὰ ἐπίκτητα αὐτῷ γενόμενα γῆν τε καὶ χρήματα πρός τε σφᾶς νέμεσθαι καὶ πρὸς ἑτέρους Μακεδόνας, οἳ τῶν σατραπειῶν ἐκπεπτώκεσαν. Nedum *Justinus* L. XV, 1. P. Wess.

66. Πτολεμαῖον δὲ τὸν ἀδελφιδοῦν — ἀπέστειλεν] Constitutus a patruo praefectus Hellesponti Ptolemaeus non multo post Dionysii, Heracleae Ponticae tyranni, filiam sibi matrimonio junxit, *Memnone* in *Photii* Biblioth. p. 710. referente. De Amiso, quam librarii Ἀμισὸν & Ἀμισσὸν saepe scribunt, Atheniensium colonia, ejusque fatis conferendus praeter *Strabon*. XII. p. 823. *Appianus* est Mithrid. p. 380. P. Wess.

74. Ἀριστόδημον τὸν Μιλήσιον &c.] Erat ex Antigoni intimis Aristodemus, sed adulandi artibus infamis, *Plut.* Demet. pag. 895. & p. 896. P. Wess.

77. Αὐτὸς — τὴν Ἀσίαν — διέλαβε πυρσοῖς] Persarum institutum erat, in speculis tota Asia collocare, qui sublatis in altum facibus alter alteri, secundus tertio atque ita κατὰ διαδοχὴν ostenderent, quid factum esset. Quem morem Auctor de Mundo, neque enim *Aristoteles* est, cap. 5. p. 195. Ed. Vulcan. ita describit: Τῆς δὲ σύμπασης ἀρχῆς τῆς Ἀσίας — [illegible] — ἡμεροδρόμοι τε καὶ σκοποί, καὶ ἀγγελιαφόροι, καὶ φύλακες φρυκτωριῶν τε ἐποπτῆρες. τοσοῦτος δ' ἦν ὁ κόσμος καὶ μάλιστα τῶν φρυκτωριῶν, κατὰ διαδοχὰς πυρσευόντων ἀλλήλοις ἐκ περάτων τῆς ἀρχῆς μέχρι Σούσων καὶ Ἐκβατάνων, ὥστε τὸν βασιλέα γινώσκειν αὐθημερὸν πάντα τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καινουργούμενα. Clarius adhuc *Aeschylus* Agamem. v. 290.

> Φρυκτὸς δὲ φρυκτὸν δεῦρ' ἀπ' ἀγγάρου πυρὸς
> Ἔπεμπεν ——

Reliqua non addo, quippe longiora. Vide ibi *Stanleium* & ad Pers. v. 247. & praeter ceteros *Balth. Stolbergium* Dissert. de Angariis C. 3. P. Wess.

84. Στρατοπεδεύσας δὲ ἐν Τύρῳ] *Ad Tyrum* Interpres. Sic *Artemidorus* Oneirocr. L. IV, 26. de Aristandro ὄντι ἐν Τύρῳ τε ὢν καὶ πολιορκοῦντι Τυρίους τῷ βασιλεῖ συνών. *Erat ad Tyrum cum rege Tyriis oppugnandis praesens.* Forte hic Palaetyrus intelligitur, de qua cap. seq. P. Wess.

91. Πυρῶν μὲν μεδίμνων μυριάδας &c.] Nolo hoc proscribere, neque tamen absurdum μεδίμνους erit, quod *Leid.* suis in schedis reperit, modo per adpositionem quandam dictum censeatur. *Lysias* Or. XXXI, 7. ἕνεκα πεντήκοντα μυριάδας δραχμῶν. S. Auctor Ep. ad *Hebr.* C. XII, 22. ἀλλὰ προσεληλύθατε —— καὶ μυριάσιν ἀγγέλων πανηγύρει. Optime enim ita connectuntur ista, ut eos *ad myriadas angelorum conventum* accessisse innuatur. Namque ex *Origene* quod adfertur καὶ μυριάδων ἀγγέλων πανηγύρει, id *Spencero* debetur. Manu exarati codices a vulgata scriptura non abeunt.

Ὄντος δ' αὐτοῦ περὶ ταῦτα, παρῆν Ἀγησίλαος ὁ πεμφθεὶς εἰς Κύπρον πρεσβευτής, ἀπαγγέλλων, ὅτι Νικοκρέων μὲν καὶ τῶν ἄλλων οἱ κράτιστοι βασιλεῖς πρὸς Πτολεμαῖον πεποίηνται συμμαχίαν· ὁ δὲ Κιτιεὺς καὶ Λαπίθιος, ἔτι δὲ Μάριος καὶ [s] Κερυνίτης τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν συντέθειται. ἀκούσας δὲ ταῦτα, τρισχιλίους μὲν στρατιώτας καὶ στρατηγὸν Ἀνδρόνικον κατέλιπεν ἐπὶ τῆς πολιορκίας· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας εἰς τήν τ' Ἰόππην καὶ Γάζαν, ἀπειθούσας κατὰ κράτος εἷλε, καὶ τοὺς μὲν καταληφθέντας Πτολεμαίου στρατιώτας ἐπιδιεῖλεν εἰς τὰς ἰδίας τάξεις, εἰς δὲ τὰς πόλεις παρεισήγαγε φρουρὰν τὴν ἀναγκάσουσαν πειθαρχεῖν τοὺς ἐνοικοῦντας. [t] αὐτὸς δ' ἐπανελθὼν εἰς τὴν [u] πρὸς Παλαιτύρῳ στρατοπεδείαν, παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν. [x] Ἐπὶ δὲ τῆς

dragies centena millia medimnûm, tantus enim ſumtus in annum fiebat, quam ocyſſime praepararent. Ipſe congregatis undique qui ligna caedant, ſerraque dividant, & naves compingant, materiam ex Libano ad mare deportat, cui decidendae ſecandaeque octo virûm millia, devehendae autem mille jumenta operam locabant. Mons iſte Tripolin Bybliamque & Sidoniam praetercurrit, Cedris & Cupreſſis mirae pulcritudinis & granditatis refertus. Navalia autem tria in Phoenicia deſignavit ad Tripolin, Byblum, & Sidonem; quartum vero in Cilicia, quo materia ex Tauro devehebatur. In Rhodo denique aliud erat; ubi populus ex lignis advectitiis naves conſtrui permiſerat. His dum fungitur Antigonus, juxta mare caſtra habens, venit ex Ægypto Seleucus cum navibus centum, regaliter inſtructis, & ad navigandum ſatis expeditis: & contemtim praetervehit caſtra. Quod praeſentes tum e civitatibus ſocios, omnesque conjunctis Antigonum operis adjuvantes, non parum languefecit. Nam perſpicuum erat, fore ut hoſtes imperio maris jam potiti eos depopularentur, qui propter amicitiam cum Antigono ſocietatem cum adverſariis junxiſſent. Quos bono juſſit animo eſſe Antigonus, quingentis ſe navibus hac ipſa aeſtate mare ingreſſurum confirmans. Olymp. cxvi. 2. 703.

59. His dum occupatur, Ageſilaus legatione in Cyprum functus aderat cum renunciatione, quod Nicocreon caeterique regum potentiſſimi ſocietatem cum Ptolemaeo contraxerint, Citticus autem, Lapithius, Marius & Cerynites ad ipſius amicitiam ſe contulerint. Quibus auditis tria armatorum millia, duce Andronico ad obſidionem reliquit; ipſe cum exercitu Joppen & Gazam, ad imperata contumaces, adortus, violenta eas manu expugnavit; & redactos in poteſtatem ibi Ptolemaei milites, in ſuos ordines diſtribuit. Quin & praeſidium in urbes introduxit, quod ad imperata faciendum oppidanos cogeret. Tum in priſtina ad Palaetyrum caſtra reverſus; neceſſaria obſidioni adornat. Per hoc tempus Ariſto, cujus fidei

---

[i] Μεδίμνους *Leid.* [k] Εἰς θαλ. *Reg.* 2. [l] Βίβλιον *Reg.* amb., *Baſil.* Κιλικίαν ora *Steph. Leid.* [m] Abſunt haec duo *Vit. Baſil. Reg.* 2. [n] Ναυπήγια *Reg.* 1. *Leid.* ut apud *Ariſtoph.* in Avib. v. 1157. [o] Σιδῶνι *Reg.* 1. [p] Ἱκανῶς *Baſil.* [q] Deſunt uſque ad πορθήσουσι eidem. [r] Ἀποπλεύσεσθαι *Reg.* 1. ἀποπλεύσεσθαι *Leid.* [s] Κερυνίτης *Reg.* 1. [t] Αὐτὸς δὲ παρελθ. ora *Steph. Leid. Reg.* 1. [u] Πρὸς Πάλαι Τύρῳ *Reg.* 2. *Baſil.* Vulgo πρὸς πάλαι ἐν Τύρῳ. [x] Ἐπὶ δὲ τούτων τῶν πραγ. *Reg.* 1.

abeunt. Vide ipſum *Origen.* L. vii. Cont. Celſum p. 714. & L. iv. περὶ Ἀρχ. p. 183. *Ed. Paris* P. Wess.

99. Πλήρης δ' ἐστὶ ξύλων κεδρίνων, καὶ πευκῶν &c.] Celeberrimus virtute & doctrina *S. Bochartus* citat legitque καὶ πευκίνων Phal. L. i, 4., quod in contextum, quem vocant, recepiſſem, ſi libri ſcripti fuiſſent auctores: ut enim plane Interpretis & *Codd.* quorumdam exemplo praeteretur, cauſſa non erat. Libanus cedris, piceis cupreſſisque laetiſſime veſtitus erat. *Cyrillus* Comment. in Eſaj. L. v. Tom. iv. p. 848. Ὄρος ἐστὶ τῆς Φοινίκης ὁ Λίβανος, κέδρους τε καὶ κυπαρίσσους καὶ ΠΕΥΚΗΝ, ἀνίσχων. unde ξύλα κέδρινα καὶ πεύκινα Salomonis uſui ex Libano caeduntur 1. Reg. v, 8. Adde *H. Relandum*, virum diligentiſſimum, ſed *Diodori* oblitum, Palaeſtin. L. i, 48. P. Wess.

21. Ὅτι Νικοκρέων μὲν καὶ τῶν ἄλλων &c.] Idem Nicocreon eſt, atque is de cujus ſuperbo & crudeli ingenio *Diogenes Laert.* L. ii, 129. & L. ix, 59. P. Wess.

24. Καὶ Λαπίθιος ἔτι δὲ Μάριος καὶ Κερυνίτης] Legendum eſt Λαπήθιος, ab urbe Λαπήθῳ, cui praeerat. Λάπηθον enim plerique omnes vocant, etiam *Ptolemaeus* L. v, 14., modo ſequamur ſchedas *Coiſlinianas*. Porro rectum eſt Μαριεὺς, quod ſaepe in his *Diodori* libris amanuenſes depravarunt. Cypri oppidum erat Μάριον, inde Μαριεὺς apud *Stephanum*. Hanc utramque mendam Celeb. *Jac. Gronovius* ad Peripl. *Scylacis* p. 98. ſuſtulit. Reſtat Κερυνίτης, cujus urbem *Diodorus* modo Κερυνίαν, modo Κερανίαν, librariorum tamen peccato, adpellat. Verum eſt Κερυνία ſive Κερύνεια, ut apud *Scylacem*. Scio virum magnum in *Strabon.* L. xiv. p. 1001. Κερωνίαν praeoptaſſe ex *Ptolemaeo*. Sed ejus non conſtat ſcriptura. In vetere Interprete & MSſ. *Cerſtia*, Κερωνία, quod a Κερυνίᾳ diſtat parum, neque multum deflectit, prout noſtra aetate nuncupari adſolet, *Cerines*. Confer not. in *Hieroclis* Synecdem. p. 707. P. Wess.

28. Εἰς τήν τ' Ἰόππην &c.] Τὴν *redundare videtur*, ſcribit in not. *Correct.* doctiſſimus *Rhodomanus*, a quo diſſentire hoc quidem loco nolo. Poſſet ſalvum tamen eſſe, modo pronomen ante ἀπειθούσας collocaretur. P. Wess.

34. Εἰς τὴν πρὸς Παλαιτύρῳ στρατοπεδείαν] Belliſſime mihi reſtitutus in integrum hic locus videtur. Caſtra Antigonus ἐν τῇ Τύρῳ fuerat metatus, ut Tyrum, in inſula poſitam, oppugnaret, uti ſuper. Cap. vidimus. In continente contra eam Tyrum erat Παλαίτυρος, ſive παλαιὰ Τύρος, ſicuti L. xvii, 40. dicitur. *Strabo* L. xvi. p. 1099. Μετὰ δὲ τὴν Τύρον ἡ Παλαίτυρος ἐν τριάκοντα σταδίοις. *Curtius* L. iv, 2, 4. *Eſſe templum Herculis extra urbem* (Tyrum) *in eam ſedem, quam* PALAETYRON *ipſi vocant.* Juſta ergo ἡ πρὸς ΠΑΛΑΙΤΥΡΩΙ στρατοπεδεία. Ceterum de certamine ſuper Palaetyro virorum multo doctiſſimorum *Jac. Perizonii* Orig. Babyl. C. 6. & *H. Relandi* Palaeſt. L. iii, p. 1070. aliud monebo nihil, niſi adeundum *Camp.* eſſe *Vitringam* ad *Eſaj.* C. xxiii. pag. 665., eumque rem ita, me qui-

Olymp. CXVI. II. dei Crateri oſſa credita fuerant, ad ſepulturam illa tradidit Philae, quae prius Cratero, tum vero Demetrio Antigoni F. nupſerat. Haec foemina ingenio & prudentia excellere videbatur. Nam turbulentos in exercitu milites erga unumquemque ſicuti par eſſet gerendo ſe, compeſcebat: pauperum ſorores, filiasque ſuis impenſis elocabat. E periculis etiam multos eripiebat calumniis iniquis circumventos. Fama eſt, Antipatrum ejus patrem, qui tamen prudentiſſimus inter eos, qui principatus geſſerunt, per hanc aetatem videtur, quum puella adhuc eſſet Phila, illam de rebus maximis in conſilium adhibere ſolitum. Sed ingenium mulieris, progreſſus narrationis, & res ad mutationem extremumque regni Demetriani finem devolutae, luculentius exhibebunt. Atque ita ſe res Antigoni, & Philae conditio tunc habebant.

60. Inter duces vero ab Antigono miſſos Ariſtodemus in Laconiam transvectus, conducendi milites copiam a Spartanis adeptus, e Peloponneſo VIII. millia coëgit: & cum Alexandro & Polyſperchonte congreſſus, amicitiae foedere Antigono illos adſtrinxit; Et Polyſperchontem Peloponneſi ducem creavit. Sed Alexandro, ut ad Antigonum trajiceret in Aſiam, auctor fuit. Ducum alter Ptolemaeus cum exercitu in Cappadociam profectus, cum obſeſſam ab Aſclepiodoro Caſſandri praefecto Amiſum offendiſſet, periculis illam exemit, & dimiſſo certis pactis Aſclepiodoro, Satrapiam recuperavit. Hinc per Bithyniam ducens, Ziboeten, Bithynorum regem, in oppugnatione Aſtacenorum & Chalcedoniorum urbis occupatum, offendit, & obſidionem ſolvere coegit. Initaque ſocietate cum urbibus iſtis & Ziboete, poſtquam obſides acceperat,
704. in Joniam & Lydiam verſus movit. Ut enim orae iſti quam celerrime auxilium ferret, quippe Seleuco claſſe illam petituro, ſcripſerat Antigonus. Ad quae loca ubi tandem venit, Seleucus Erythras circumſidebat: qui in propinquo hoſtem eſſe certior redditus, abſque effectu illinc ſolvit.

61. Venerat interea Polyſperchontis F. Alexander ad Antigonum. Quicum hic amicitiam jungit; Et publica militum ac peregrinantium illic advocata concione, actionem Caſſandro intendit,

κηδεμὼν τούτων. Ἀρίστων δὲ πιστευθεὶς ὑπ' Εὐμένους τὰ ὀστᾶ τὰ Κρατεροῦ, παρέδωκεν εἰς ταφὴν αὐτὰ Φίλᾳ, τῇ πρότερον μὲν Κρατερῷ συνῳκηκυίᾳ, τότε δὲ Δημητρίῳ τῷ Ἀντιγόνου. αὕτη δ' ἡ γυνὴ σύνεσιν [y] ἐδόκει διενηνοχέναι. τούς τε γὰρ ταραχώδεις τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατέπαυεν, ἁρμοζόντως πολιτευομένη πρὸς ἕκαστον, τάς τε ἀδελφὰς καὶ θυγατέρας τῶν ἀπόρων ἐξεδίδου τοῖς ἰδίοις δαπανήμασι, πολλοὺς δὲ καὶ τῶν διαβολαῖς περιπιπτόντων μὴ δικαίως ἀπήλλασσε τῶν κινδύνων. λέγεται δὲ καὶ Ἀντίπατρον τὸν πατέρα αὐτῆς (ὃς δοκεῖ γεγονέναι φρονιμώτατος τῶν ἐν δυναστείᾳ γεγονότων κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν) κόρης οὔσης ἔτι τῆς Φίλας, συμβουλεύεσθαι πρὸς [z] ταύτην περὶ τῶν μεγίστων. μηνύσει δ' ἀκριβέστερον τὸ τῆς γυναικὸς ἦθος προϊὼν ὁ [a] λόγος, καὶ τὰ πράγματα λαμβάνοντα μεταβολὴν καὶ κρίσιν ἐσχάτην τῆς περὶ Δημήτριον βασιλείας. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀντίγονον καὶ Φίλαν τὴν Δημητρίου γυναῖκα τοιαῦτ' ἦν.

Τῶν δὲ πεμφθέντων ὑπ' Ἀντιγόνου στρατηγῶν Ἀριστόδημος μὲν πλεύσας εἰς τὴν Λακωνικὴν, καὶ λαβὼν παρὰ τῶν Σπαρτιατῶν ἐξουσίαν ξενολογεῖν, 702. στρατιώτας ἤθροισεν ὀκτακισχιλίους ἐκ τῆς Πελοποννήσου. ἐντυχὼν δὲ Ἀλεξάνδρῳ καὶ Πολυσπέρχοντι, φιλίαν συνέθετο πρὸς αὐτοὺς ὑπὲρ Ἀντιγόνου· καὶ Πολυσπέρχοντα μὲν στρατηγὸν ἀπέδειξε τῆς Πελοποννήσου, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἔπεισεν εἰς τὴν Ἀσίαν πλεῦσαι πρὸς Ἀντίγονον. ὁ δ' ἕτερος τῶν στρατηγῶν Πτολεμαῖος, πορευθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Καππαδοκίαν, καὶ καταλαβὼν [b] Ἀμισὸν πολιορκουμένην ὑπ' Ἀσκληπιοδώρου τοῦ Κασσάνδρου στρατηγοῦ, [c] τὴν μὲν ἐκ τῶν κινδύνων ἐρρύσατο, τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἀσκληπιόδωρον ὑποσπόνδους ἀφεὶς, ἀνεκτήσατο τὴν Σατραπείαν. μετὰ δὲ ταῦτα πορευθεὶς διὰ Βιθυνίας, καὶ [d] Ζιβοίτην τὸν βασιλέα τῶν Βιθυνῶν καταλαβὼν πολιορκοῦντα τήν τε τῶν Ἀστακηνῶν καὶ Χαλκηδονίων πόλιν, συνηνάγκασε λῦσαι τὴν πολιορκίαν. ποιησάμενος δὲ συμμαχίαν πρός τε τὰς πόλεις ταύτας καὶ πρὸς τὸν [e] Ζιβοίτην, ἔτι δὲ λαβὼν ὁμήρους, προῆγεν ἐπὶ Ἰωνίας καὶ Λυδίας. ἐγεγράφει γὰρ Ἀντίγονος αὐτῷ βοηθεῖν τῇ παραλίᾳ κατὰ τάχος, ὡς τοῦ Σελεύκου τὸν πλοῦν ἐνταῦθα ποιησομένου. ὡς δέ ποτ' ἦκε πλησίον τῶν προειρημένων [f] τόπων, Σέλευκος ἔτυχε μὲν πολιορκῶν Ἐρυθρὰς, πυθόμενος δὲ τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν πλησίον οὖσαν, ἀπέπλευσεν ἄπρακτος.

Ἀντίγονος δὲ, παραγενομένου πρὸς αὐτὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ Πολυσπέρχοντος, πρὸς μὲν τοῦτον συνέθετο φιλίαν· αὐτὸς δὲ συναγαγὼν τήν τε τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν παρεπιδημούντων κοινὴν ἐκκλησίαν, κατηγόρη-

---

[y] Δοκεῖ idem non male. [z] Ταύτην Cod. Valesii & Reg. 1. Vulgo ταύτης. Paullo ante ἐν δυναστείαις Reg. 1. satis bene. [a] Ἀλ[illegible]. ἀλλόγως ὅμως καὶ τὰ Steph. ora & Leid. [b] Ἀμισὸν Basil. Ἀμισσὸν Leid. [c] Τὴν μὲν πόλιν Reg. 1. [d] Ζιβοίτην τὸν Leid. Ζιβοίτῳ Reg. 1. In Edd. Ζιβοίτῳ semper. [e] Ζιβοίτῃ Reg. 1. Leid. [f] Deest Venet. Τόπων Reg. 2. Distinguit autem Reg. 1. post τόπων, & bene.

quidem judice, expedivisse, ut dubium ſuper eſſe nullum videatur. P. Wess.

36. Ὁ πιστευθεὶς ὑπ' Εὐμένους τὰ ὀστᾶ τὰ Κρατεροῦ] Putes ad pleniorum verborum ſtructuram τὸ ἐγχειρισθεὶς aut παρὰ τὰ ὀστᾶ requiri. Plerumque enim ita loqui adſueverunt. Supra L. xvii, 80. Parmenion πεπιστευμένος τὰς βασιλικὰς δυνάμεις. Et L. xx, 19. Πτολεμαῖος ὁ στρατηγὸς Ἀντιγόνου ἀδελφιδοῦς πεπιστευμένος. S. Paullus Epiſt. ad Rom. Cap. iii, 2. ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ. At ſecus res habet hoc loco. Plenum erit ὁ πιστευθεὶς παρὰ τῶν ὀστῶν, quam praepoſitionem modo addit, modo negligit Diodorus. Exemplo ſint, ὅστις δὲ πιστευθεὶς περὶ τῶν ὅλων L. xiv, 18. Et ibid. C. 66. παρὰ δὲ τῆς πόλεως πιστευθεὶς ἄρξαι στρατηγός. Tum hujus libri cap. 87. ὑπὸ Πτολεμαίου [illegible] — καὶ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πραγμάτων πεπιστευμένος [illegible]. P. Wess.

51. Καὶ τὰ πράγματα λαμβάνοντα &c.] Praeſtantiſſimae feminae infelicem exitum, de quo Plut. Demetr. p. 911. B., innuere videtur. Mater fuit Antigoni Gonatae, ut ex ejuſdem Plut. p. 906. E. conſtat. Male ergo nunc in Stephano Φίλας, πόλις Μακεδονίας, κτίσμα Δημητρίου τοῦ Ἀντιγόνου παιδὸς, τοῦ Γονατᾶ πατρὸς, ὃς ἀπὸ μητρὸς Φίλας ἀπὸ τοῦ [illegible] ἔκτισε πόλιν Φίλαν, editur. Scripſerat ipſe, debuerat certe, κτίσμα Ἀντιγόνου τοῦ Δημητρίου παιδὸς. Atque hoc quidem diu eſt, cum corrigerem: quia tamen id ipſum ad Plut. Demetrium p. 7. Ed. Londin. animadvertit doctiſſimus M. Solanus, eidem in ſolidum contribuo. P. Wess.

65. Τοῦ Κασσάνδρου στρατηγοῦ] Forte Ἀσάνδρου, Vide mox C. 62. P. Wess.

69. Καὶ Ζιβοίτην τὸν βασιλέα — καταλαβὼν] Hic Bithyniae rex ſeu dynaſta Plutarcho in Quaeſtionibus Graecis (T. ii. pag. 302.) dicitur Ζειποίτης, Pauſaniae Ζυποίτης in Eliacis (L. v, 12.) At Memnoni (cap. 21. p. 711. Biblioth. Photii) Ζιποίτης, cui magis credo: fuit enim Heracleota Bithyniae vicinus. Haec dubie parit fonticulus inferioris Helleniſmi. Inde errorum ampliſſima meſſis. Jac. Palm.

Καὶ Ζιβοίτην &c.] Hoc praetuli, quippe verius. Ζιποίτιον, πόλις Βιθυνίας, ἀπὸ Ζιποίτου βασιλέως Stephanus loquit, & Tzetzes Chil. iii, 950.

Ὁ τοῦ

σι Κασσάνδρου, προφερόμενος τήν τε Ὀλυμπιάδος ἀναίρεσιν, καὶ τὰ συμβάντα περὶ Ῥωξάνην καὶ τὸν βασιλέα. πρὸς δὲ τούτοις, ἔλεγεν ὡς Θεσσαλονίκην μὲν βιασάμενος ἔγημε, φανερῶς δὲ ἐξιδιάζεται τὴν Μακεδόνων βασιλείαν· ἔτι δὲ ὡς [g] Ὀλυνθίους ὄντας πολεμιωτάτους Μακεδόνων κατῴκισεν εἰς τὴν ὁμώνυμον [h] ἑαυτῷ πόλιν, καὶ Θήβας ἀνέστησε τὰς ὑπὸ Μακεδόνων κατασκαφείσας. συναγανακτοῦντος δὲ τοῦ ὄχλου, ἔγραψε δόγμα, καθ' ὃ τὸν Κάσσανδρον ἐψηφίσατο πολέμιον εἶναι, ἐὰν μὴ τάς τε πόλεις καθέλῃ, καὶ τὸν βασιλέα καὶ τὴν μητέρα τὴν Ῥωξάνην προαγαγὼν ἐκ τῆς φυλακῆς, ἀποδῷ τοῖς Μακεδόσι· καὶ τὸ σύνολον, ἐὰν μὴ πειθαρχῇ τῷ [i] καθεσταμένῳ στρατηγῷ, καὶ τῆς βασιλείας παρειληφότι τὴν ἐπιμέλειαν Ἀντιγόνῳ· εἶναι δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἐλευθέρους, ἀφρουρήτους, αὐτονόμους. ἐπιψηφισαμένων δὲ τῶν στρατιωτῶν τὰ ῥηθέντα, διεπέστειλε πανταχῆ τοὺς κομιοῦντας τὸ δόγμα. 703. τοὺς μὲν γὰρ Ἕλληνας ὑπελάμβανε διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς [k] ἐλευθερίας προθύμους ἕξειν συναγωνιστὰς εἰς τὸν πόλεμον· τοὺς δ' ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις στρατηγοὺς καὶ σατράπας ὑπόπτως ἔχοντας, ὡς Ἀντιγόνου καταλῦσαι διεγνωκότος τοὺς ἀπ' Ἀλεξάνδρου βασιλεῖς, αὐτοῦ φανερῶς τὸν ὑπὲρ αὐτῶν πόλεμον ἀναδεχομένου, πάντας μεταπεισθήσεσθαι ταῖς γνώμαις, καὶ τοῖς παραγγελλομένοις ἑτοίμως ὑπακούσεσθαι. Ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, Ἀλεξάνδρῳ μὲν δοὺς πεντακόσια τάλαντα, καὶ περὶ τῶν μελλόντων εἰς μεγάλας ἀγαγὼν ἐλπίδας, ἐξαπέστειλεν εἰς Πελοπόννησον· αὐτὸς δὲ παρὰ Ῥοδίων μεταπεμψάμενος ναῦς, καὶ τῶν ναυπηγηθεισῶν τὰς πλείστας καταρτίσας, ἐπέπλευσε τῇ Τύρῳ. θαλασσοκρατῶν δὲ καὶ διακωλύων σῖτον [l] εἰσάγεσθαι, προσεκαρτέρησε μὲν ἐνιαυτὸν καὶ τρεῖς μῆνας, εἰς ἔνδειαν δὲ δεινὴν ἀγαγὼν τοὺς ἐγκατακεκλεισμένους, τοῖς μὲν παρὰ Πτολεμαίου στρατιώταις συνεχώρησεν ἀπελθεῖν ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν· τὴν δὲ πόλιν δι' ὁμολογίας παραλαβών, φρουρὰν τὴν διαφυλάξουσαν εἰς αὐτὴν εἰσήγαγεν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Πτολεμαῖος μὲν ἀκούσας τὰ δεδογμένα τοῖς μετ' Ἀντιγόνου Μακεδόσι περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, ἔγραψε καὶ αὐτὸς τὰ παραπλήσια· βουλόμενος εἰδέναι τοὺς Ἕλληνας, ὅτι φροντίζει τῆς αὐτονομίας αὐτῶν οὐχ ἧττον [m] Ἀντιγόνου. οὐ γὰρ μικρὰν ῥοπὴν ὁρῶντες οὖσαν ἑκάτεροι προσλαβέσθαι τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν, διημιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους περὶ τὰς εἰς τούτους εὐεργεσίας. προσελάβετο δ' εἰς τὴν συμμαχίαν καὶ τὸν τῆς Καρίας σατράπην Κάσσανδρον, ἰσχύοντα καὶ πόλεις ἔχοντα τεταγμέ-

Olymp. CXVI. II.

Olympiadis caedem, & perpetratum in Rhoxanen ipsumque regem facinus in crimine illi ponens. Ad haec Thessalonicen per vim duxisse, manifeste regnum Macedonum, tanquam suum vindicare sibi illum, perhibebat. Quod insuper Olynthios acerrimos Macedonum hostes in nominis sui urbem collocasset, & instaurasset Thebas, a Macedonibus excisas. Infremente ad haec militum cum stomacho turba, decretum scripsit, quo sententiam tulit: habendum pro hoste Cassandrum, nisi & eas urbes destrueret, & regem cum Rhoxane matre e custodia productum, Macedonibus redderet; Denique nisi constituto imperatori, regnique procurationem adepto Antigono obsequentem se praeberet: Graeci quoque in universum liberi, a praesidiis vacui, suique juris essent. Haec publicata ubi suffragiis comprobarant milites, misit qui scitum hoc ubique differrent. Graecos enim, ob libertatis spem, alacres in hoc bello adjutores se habiturum, & duces atque Satrapas superiorum provinciarum, quibus suspectus erat Antigonus, quasi reges Alexandro prognatos regno exuere statuisset, pro quibus tamen manifeste bellum susciperet, omnes mutatis animis imperata ultro facturos, existimabat. His ergo perfunctus, Alexandrum, ad magnas in posterum spes excitatum, cum 1>. talentis in Peloponnesum dimittit. Ipse navibus e Rhodo accersitis, & plerisque recens aedificatarum instructis, Tyrum contendit: Cui dum maris imperio jam potitus, frumenti importationem intercludit, annum & tres menses adhaesit, & ad gravissimam inclusos egestatem adduxit: donec concesso Ptolemaeanis una cum reculis suis abitu, sub conditione urbem accepit, & praesidium ad eam tuendam introduxit.

62. Haec dum ita geruntur, Ptolemaeus, auditis, quae Macedones cum Antigono de libertate Graecorum scivissent, ejusdem sententiae decretum etiam ipse scribit; notum hoc fieri cupiens, se non minus Antigono curam gerere libertatis Graecorum. Dum enim uterque videt, Graecorum obtinuisse benevolentiam, non exigui rem momenti esse, de beneficiis in eos collocandis inter se certabant. Suis etiam partibus adjunxit Cassandrum Cariae Satrapam, virum potentem, & qui non

---

[g] Ὀλυνθίους Leid. Ὀλυνθ. Cett. [h] Ἑαυτοῦ Reg. 1., quod malo. Ἑαυτῷ vulgo, nec absurde. [i] Καθεσταμ. Basil. Reg. 2. [k] Συνεργοὺς Reg. 2. Basil. ora Steph. tum ἔξειν Basil. Venet. [l] Ἄγεσθαι Reg. 1. Mox ἐγκαταλελειμμένους Reg. 2. Basil. [m] Ἢ Ἀντίγονος Reg. 1. Leid.

Ὁ τοῦ Ζιποίτου μὲν υἱὸς ἐκεῖνος Νικομήδης
Ὁ κτίσας Νικομήδειαν ——

Livius habet *Ziboetam*, hujus fortasse filium, L. xxxviii, 16. cum *Gronovii* nota. Fuit Ziboetes Astacenis & Chalcedoniis, sicuti *Plut.* T. ii. p. 302. clarissime docet, gravis adversarius. Astaceni ab ejusdem filio Nicomede videntur tandem oppressi, certe Astacus, condita prope eam Nicomedia, paullatim incolis vacuefacta est. Jam quod *Tzetzes*, et ante eum *Memnon*, Nicomediae conditorem perhibent Nicomedem Ziboetae F., ea in re consentientem non habent *Stephanum*, qui Νικομήδεια, πόλις Βιθυνίας, ἀπὸ Νικομήδους τοῦ Ζήλα παιδὸς, si tamen ita scripserit. Alibi idem, Ἔστι καὶ Ζήλα — πόλις Καππαδοκίας, ἣν ἔκτισεν ὁ Νικομήδης υἱὸς Ζήλας. Et melius. Nam Zeilas, Nicomedis F. & in regno successor est apud *Memnon*. C. 23. Unde priore loco τοῦ Ζείλα πατρὸς praestaret utique. Verum illud nunc non agimus. P. Wess.

77. Ὡς δὲ καὶ — Σέλευκος ὄντος μὲν πολιορκῶν Ἐρυθράς] Mutavi distinctionem auctoritate *Reg. primi.* Seleucus obsidebat Erythras, cujus urbis obsidionem, Ptolemaeo adveniente, solvit alliorsum classe properans. *Erythrae* in Jonia erant, loco aspero positae, *Herodoto* Vit. Homer. C. 18. indice. Oppidi incolas Ἐρυθραίους multi memorant, etiam *Plutarchus* Quaest. Graec. pag. 298. B., quos nollem a viro consultissimo Histor. Foed. Part. i. p. 139. loco motos. P. Wess.

89. Ἔτι δὲ Ὀλυνθίους — κατῴκισεν εἰς τὴν ὁμώνυμον ἑαυτοῦ &c.] Cassandream Antigonus innuit, in quam praeter alios Olynthii commigrarant. Confer hujus libri Cap. 52., & me nihil injuria innovasse agnosces. P. Wess.

1. Ἐλευθέρους, ἀφρουρήτους, αὐτονόμους &c.] *Liberos, immunes, suis legibus esse Graecos*, ut *Livius* loquitur L. xxxiii, 32., sive αὐτονόμους καὶ ἀφορολογήτους, quomodo L. xvii, 24. Noster. Adi *Ezech. Spanhemii* Orb. Rom. Exercit. ii, 9. P. Wess.

32. Τὸν τῆς Καρίας σατράπην Κάσσανδρον] Scribe Ἄσανδρον, & mox iterum διαπρεσβευσάμενος πρὸς τὸν Ἄσανδρον. *Asander* enim Cariae fuit satrapes, uti ad Lib. xviii, 39. evicimus. Quin equidem haud scio an & hujus libri C. 57. & C. 60. in rebus Amisi, a Cassandro & Cassandri duce Asclepiodoro obsessae, idem *Asander* intelligi debeat. Cassander quidem certe in Macedonia rerum suarum satagebat, neque in Cappadociam exercitum

Olymp. CXVI. II. non paucas ſub imperio urbes tenebat. Etſi autem jam antea miſerat regibus in Cypro tria militum millia: nihilominus tamen validas tunc copias illuc expedit, ad imperata faciendum adverſantes ſibi cogere feſtinans. Decem igitur millia cum Myrmidone Athenienſi, & Polyclitum cum navibus centum miſit; Quorum omnium imperator eſſet frater ejus Menelaus. Hi transvecti in Cyprum, adjuncto illic cum claſſe Seleuco, in conſeſſu, quid facto opus ſit, deliberant. Placet tandem, ut Polycleitus cum L. navibus in Peloponneſum transgreſſus, Ariſtodemo & Alexandro, itemque Polyſperchonti, bellum faceſſat. Myrmidon autem cum peregrino milite in Cariam eat, ſuppetias allatum Caſſandro, quem Ptolemaeus dux armis impetebat: & Seleucus Menelausque in Cypro relicti cum Nicocreonte rege aliisque ſociis, 705. adverſarios oppugnent. Diviſis ad hunc modum copiis, Seleucus Ceryniam & Lapithum expugnat: Et pellecto in ſuas partes Staſioeco Marienſium rege, Amathuſiorum principem obſides dare cogit: Citiorum vero urbem cum adjungere illam ſibi non poſſent, omnibus admotis copiis obſident. Sub id tempus ex Helleſponto Rhodoque naves XL. Themiſone navarcho, ad Antigonum venerunt. Alias itidem LXXX. ex Helleſponto & Rhodo Dioſcorides adduxit. Sed jam ante inſtructam habebat claſſem ex compaginatis in Phoenicia, quae primae fuerant confectae numero CXX. navibus, adnumeratis, quas ad Tyrum reliquerat; Ita ut in univerſum congregatas haberet CCXL. naves longas: inter quas erant XC. quadriremes: Penteres, (quinqueremes) X; Ennéres tres; Deceres X; (ſic naves a IV. V. IX. X. ordinibus remigum appellantur) & CXXX. apertae. Hac claſſe diviſa, L. naves in Peloponneſum mittit: Caeteris Dioſcoridem, ſuum ex fratre nepotem, praefecit cum mandato, ut huc illuc navigando ſocios tutetur, inſulaſque nondum ſocietati ipſorum addictas, partibus ſuis conciliet. Et hoc pacto ſe res Antigoni habebant.

63. Nos poſtquam geſta per Aſiam recenſuimus, Europae etiam res ſingulatim exponemus. Apol-

νας ὑφ' ἑαυτὸν οὐκ ὀλίγας. προαπεσταλκὼς δὲ τοῖς ἐν Κύπρῳ βασιλεῦσι στρατιώτας τρισχιλίους, ἐξέπεμψε τότε δύναμιν ἁδρὰν, σπεύδων συναγκάσαι τοὺς ἐναντιοπραγοῦντας ποιεῖν τὸ προστασσόμενον. Μυρμιδόνα μὲν οὖν τὸν Ἀθηναῖον ἀπέστειλε μετὰ στρατιωτῶν μυρίων, [n] Πολύκλειτον δὲ μετὰ νεῶν ἑκατόν. τῶν δὲ πάντων στρατηγὸν Μενέλαον τὸν ἀδελφόν. οὗτοι δὲ πλεύσαντες εἰς Κύπρον, κἀκεῖ καταλαβόντες Σέλευκον μετὰ τοῦ στόλου, συνήδρευσαν βουλευόμενοι τί χρὴ πράττειν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς Πολύκλειτον μετὰ πεντήκοντα νεῶν πλεῖν εἰς Πελοπόννησον, καὶ διαπολεμεῖν τοῖς περὶ Ἀριστόδημον καὶ Ἀλέξανδρον, ἔτι δὲ Πολυσπέρχοντα· Μυρμιδόνα δὲ καὶ τοὺς ξένους εἰς Καρίαν, βοηθήσοντας τοῖς περὶ τὸν Κάσσανδρον, πολεμουμένοις ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ στρατηγοῦ· τοὺς δὲ περὶ τὸν Σέλευκον καὶ Μενέλαον 704 ὑπολειφθέντας ἐν Κύπρῳ, μετὰ Νικοκρέοντος τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἄλλων τῶν συμμαχούντων διαπολεμεῖν τοῖς ἐναντιουμένοις. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον τῆς δυνάμεως διαμερισθείσης, οἱ περὶ Σέλευκον [o] Κερυνίαν μὲν καὶ Λάπιθον ἐξεπολιόρκησαν· Στασίοικον δὲ τὸν βασιλέα [p] τῶν Μανίων προσαγαγόμενοι, τὸν Ἀμαθουσίων δυνάστην ἠνάγκασαν ὅμηρα δοῦναι· τὴν δὲ τῶν Κιτιέων πόλιν οὐ δυνάμενοι προσαγαγέσθαι, συνεχῶς ἐπολιόρκουν πάσῃ τῇ δυνάμει. Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν χρόνον πρὸς Ἀντίγονον κατέπλευσαν ἐξ Ἑλλησπόντου [q] καὶ Ῥόδου νῆες τεσσαράκοντα Θεμίσωνος ναυαρχοῦντος. ὁμοίως δ' αὖθις ἐξ Ἑλλησπόντου καὶ Ῥόδου κατήγαγε σκάφη [r] Διοσκορίδης ὀγδοήκοντα. προϋπῆρχον δ' αὐτῷ κατηρτισμέναι ναῦς τῶν ἐν Φοινίκῃ ναυπηγηθεισῶν αἱ [s] πρῶται συντελεσθεῖσαι. αὗται δ' ἦσαν σὺν ταῖς ἐν Τύρῳ καταλειφθείσαις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, ὥστε τὰς πάσας περὶ αὐτὸν ἠθροῖσθαι ναῦς μακρὰς ἐξηρτυμένας διακοσίας τεσσαράκοντα· τούτων δ' ἦσαν τετρήρεις μὲν ἐνενήκοντα, πεντήρεις δὲ δέκα, ἐννήρεις δὲ τρεῖς, δεκήρεις δὲ δέκα, ἄφρακτοι δὲ τριάκοντα. διελόμενος δὲ τὸν στόλον, πεντήκοντα μὲν ναῦς [t] ἐξέπεμψεν εἰς Πελοπόννησον· τῶν δ' ἄλλων ναύαρχον καταστήσας Διοσκορίδην τὸν ἀδελφιδοῦν, προσέταξε περιπλεῖν, τοῖς τε συμμάχοις παρεχόμενον τὴν ἀσφάλειαν, καὶ τῶν νήσων τὰς μήπω μετεχούσας τῆς συμμαχίας προσαγόμενον. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸν Ἀντίγονον ἐν τούτοις ἦν.

Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν πραχθέντα διήλθομεν, ἐν μέρει πάλιν τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην διέξιμεν.

---

[n] Πολυκλεῖτον *Baſil.* [o] Κηρυνίαν *Reg.* 2. *Leid.* Paullo ante τῶν συμμάχων *Reg. idem.* [p] Tria, quae ſuccedunt, deſiderantur in *Reg.* 2. *Leid.* [q] Bina haec abſunt *Leid. Baſil. Reg.* utrique, & mox αὖθις *iiſdem. Steph.* aſteriſco notaverat. [r] Διοσκουρίδης *Leid.* & ſtatim ναῦς τῶν *idem* cum *Reg.* 1. [s] Πρῶται om *Steph.* ex *Reg.* 2. [t] Ἔπεμψεν *Leid. Reg.* 1.

citum traducere poterat commode, quod in facili erat *Aſandro*, Cariae praefecto. Vitium, quo ducis nomen adſperſum hic eſt, recurret in ſequentibus haud ſemel. P. Wess.

40. *Τῶν δὲ πάντων στρατηγὸν Μενέλαον τὸν ἀδελφόν*] Vide L. XX, 48. P. Wess.

53. *Κερυνίαν μὲν καὶ Λάπιθον ἐξεπολιόρκησαν*] *Diodorus* Κηρυνίαν τε καὶ Λάπηθον dederat, & mox τὸν βασιλέα τῶν Μαριέων. Reſpice not. in Cap. 59. & C. 79. P. Wess.

61. Καὶ Ῥόδου] Expungendas has eſſe voces in *Addend.* admonet *Rhodomanus*, cui refragari quidem nolim, quamquam cauſſa, quae adjungitur, parum eſt praegnans: Seorſum ait de Rhodiis memorari: quod veriſſimum, ſed de Helleſponto itidem memoratur ſeorſum. In membranis paullo plus praeſidii. Tolle ergo ſi lubet. Porro *Themiſonis*, Cypriorum regis, cui Ariſtoteles τὸν προτρεπτικὸν ſcripſerit, meminit *Teles* in *Stobaei* Serm. XCIII. p. 516., quem eumdem eſſe, non temere dixero. P. Wess.

65. Σὺν ταῖς ἐν Τύρῳ καταλειφθείσαις] Nihil hoc ad rem. Lege καταληφθείσαις, & eas intellige, quas capta Tyro ſuam in poteſtatem redegit. P. Wess.

70. Ἄφρακτοι δὲ τριάκοντα] Interpres CXXX. *apertas*, quaſi ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ſcribendum cenſuiſſet: quo quidem modo proxime acceditur ad navium numerum, quem finivit antea *Diodorus*, fit tamen juſto is auctior. Ut fatear ingenue, deſiderari puto *triremium* numerum: nam nullas prorſus in tanta claſſe fuiſſe, cui tandem credibile fiet? P. Wess.

96. Οὐχ ὑπακούσαντα δ' αὐτῶν] Sequi debuerat οὐχ ὑπακούσαντος δ' αὐτοῦ. quod & neceſſarium erit, niſi Polyſperchontem & ejus filium Alexandrum animo ſcribentis obverſatos autumet. P. Wess.

10. Ἅπαντας ἀνεῖλεν παρὰ τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων νόμιμα] Vide L. XIII, 23. Humaniſſimus Graecorum mos erat & Deorum, ut ferebant, reſponſis conſtabilitus, ſupplicibus parcere. Dodonaeo Jovi adſcribitur in *Pauſan.* L. VII, 25.

Μηδ' ἱκέτας ἀδικεῖν, ἱκέται δ' ἱεροί τε καὶ ἁγνοί.

Quin ἀλιτηρίους & conſceleratos adpellabant τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς τοὺς ἱκέτας in Schol. *Ariſtophan.* Equit. v. 443. Plura *Sam. Petitus* Leg. Attic. L. 1. Tit. 1. pag. 85. *Edit. Nov.* & *Stanleius* in *Aeſchyli* Eumen. v. 232. P. Wess.

16. Ἐστρατοπέδευσε τῆς πόλεως ἀπέναντι] Cujus tandem? An *Stymphaliorum*, de quo paullo ſuperius, oppidi? Fors eſt, ut πόλις regionem ipſam explicet, quod a ſermonis uſu non diſſentire, ex *Strabone* L. VIII, p. 546. conſtat. P. Wess.

17. Καὶ θεὶς τῶν Νεμέων ἀγῶνα] Illuſtriſſimus & nunquam ſine laude memorandus *Joſephus Scaliger* in ſuis ad *Euſebium* notis p. 85. hoc loco *Diodorum* graviter reprehendit & hanc narratio-

ξιμεν. Απολλωνίδης γὰρ ὁ ταχθεὶς ὑπὸ [v] Κασσάνδρου στρατηγὸς ἐπὶ τῆς Αργείων πόλεως, ἐξοδεύσας εἰς Αρκαδίαν νυκτὸς, ἐκυρίευσε τῆς τῶν Στυμφαλίων πόλεως. περὶ ταῦτα δ' αὐτοῦ διατρίβοντος, τῶν Αργείων οἱ πρὸς Κάσσανδρον ἀλλοτρίως ἔχοντες ἐπεκαλέσαντο τὸν Πολυσπέρχοντος Αλέξανδρον, ἐπαγγελλόμενοι παραδώσειν τὴν πόλιν. τοῦ δ' Αλεξάνδρου βραδύνοντος, Απολλωνίδης φθάσας κατήντησεν εἰς Αργος. τῶν δ' ἐναντιουμένων καταλαβὼν εἰς πεντακοσίους συνηδρευκότας ἐν τῷ πρυτανείῳ, τούτους μὲν ἀποκλείσας τὰς ἐξόδους ζῶντας κατέκαυσε· τῶν δ' ἄλλων τοὺς μὲν πλείους ἐφυγάδευσεν, ὀλίγους δὲ συλλαβὼν ἀπέκτεινε. Κάσσανδρος δὲ, πυθόμενος τὸν Αριστοδήμου κατάπλουν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ συνηθροισμένον πλῆθος τῶν ξένων, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρησεν ἀφιστάναι τὸν Πολυσπέρχοντα τῆς Αντιγόνου φιλίας. οὐχ ὑπακούοντος δ' αὐτοῦ, συναγαγὼν δύναμιν ἧκε διὰ τῆς Θετταλίας εἰς Βοιωτίαν. 705. ἐνταῦθα δὲ συνεπιλαβόμενος τοῖς Θηβαίοις τῆς τῶν τειχῶν οἰκοδομίας, παρῆλθεν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον Κεγχρέας ἐκπολιορκήσας, ἐδῄωσε τὴν χώραν τῶν Κορινθίων· μετὰ δὲ ταῦτα δύο φρούρια κατὰ κράτος ἑλὼν, τοὺς ὑπ' Αλεξάνδρου καθεσταμένους ὑποσπόνδους ἀφῆκεν. ἑξῆς δὲ τῇ τῶν Ορχομενίων πόλει προσβολὰς ποιησάμενος, καὶ παρεισαχθεὶς ὑπὸ τῶν ἀλλοτρίως ἐχόντων πρὸς Αλέξανδρον, τῆς μὲν πόλεως φυλακὴν ἀπέλιπε, τῶν δὲ φίλων τῶν Αλεξάνδρου καταφυγόντων εἰς τὸ τῆς Αρτέμιδος ἱερὸν, ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τοῖς πολίταις, ὃ βούλοιντο πρᾶξαι. οἱ μὲν οὖν Ορχομένιοι τοὺς [x] ἱκέτας βιαίως ἀναστήσαντες, ἅπαντας ἀνεῖλον παρὰ τὰ κοινὰ τῶν Ελλήνων νόμιμα.

Ο δὲ Κάσσανδρος παρελθὼν εἰς τὴν Μεσσηνίαν, καὶ καταλαβὼν φρουρουμένην ὑπὸ Πολυσπέρχοντος τὴν πόλιν, τὸ μὲν πολιορκεῖν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπέγνω· παρελθὼν δ' εἰς Αρκαδίαν, Δάμιν μὲν ἐπιμελητὴν τῆς πόλεως ἀπέλιπεν, αὐτὸς δὲ παρελθὼν εἰς τὴν Αργείαν, καὶ θεὶς τὸν τῶν Νεμείων ἀγῶνα, τὴν εἰς Μακεδονίαν ἐπάνοδον ἐποιήσατο. τούτου δὲ χωρισθέντος, Αλέξανδρος ἐπιὼν τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις μετ' Αριστοδήμου, τὰς μὲν ὑπὸ Κασσάνδρου καθεσταμένας φρουρὰς ἐκβάλλειν ἐπειρᾶτο, ταῖς δὲ πόλεσιν ἀποκαθιστᾶν τὴν ἐλευθερίαν. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Κάσσανδρος ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν Πρέπιλλον, ἀξιῶν Αντιγόνου μὲν ἀ-

Olymp. CXVI. II.

lonides, dux urbis Argivorum a Caſſandro deſignatus, nocturna in Arcadiam excurſione Stymphaliorum oppidum in poteſtatem redegit. Dum vero ille his immoratur, Argivorum nonnulli Caſſandro inimici Alexandrum Polyſperchontis advocant, urbem ſe illi tradituros, polliciti. Quo ceſſante, Apollonides reditum anticipat; Et de factione adverſariorum ad D. in Prytanéo ſenatum habentes, opprimit, exituque interclufo vivos concremat, aliorum partem maximam relegat; & paucos quosdam comprehenſos necat. Caſſander vero de Ariſtodemi in Peloponneſum navigatione, & militum extraneorum multitudine, certior factus, initio Polyſperchontem ab Antigoni ſocietate abſtrahere nititur. Quod cum recuſaret, collecto exercitu per Theſſaliam in Boeotiam venit. Hic Thebanis in reſtitutione murorum auxiliatus, in Peloponneſum tranſit, expugnatiſque primum Cenchreis, agrum Corinthiorum populatur. Inde caſtellis duobus ſumma vi captis, poſitos in eis praeſidiarios Alexandri fide data dimittit. Tum Orchomeniorum urbem oppugnandam aggreditur; & ab infenſis Alexandro introductus, praeſidium urbi imponit; Cumque Alexandri amici in Dianae templum confugiſſent, pro arbitratu illos tractandi poteſtatem civibus indulget. Orchomenii ergo ſupplices inde violenter abſtractos, praeter jura Graecorum communia, omnes ſuſtulere.

64. Caſſander autem in Meſſeniam digreſſus, quod urbem praeſidio munitam a Polyſperchonte inveniſſet, obſidendam in praeſenti illam non cenſuit: ſed in Arcadiam profectus, Damide curatore urbis relicto, in Argolidem revertitur, ludiſque Nemeorum celebratis, in Macedoniam verſus reditum inſtituit. 706. Quo digreſſo, Alexander cum Ariſtodemo urbes Peloponneſi obiens, ut praeſidia Caſſandri inde ejiceret, & libertatem civitatibus reſtitueret, operam dedit. Quae ubi Caſſander reſcivit, miſſo ad eum Prepelao, ut ab Antigono deſciſcens inge-

---

[v] Ἀλεξάνδρου *Reg.* 2. [x] Οἰκέτας *Baſil.* Sequenti voci defectus notam adſtruxit *Steph.*

rationem accuſat falſò, eo quod Nemeus agon trietericus erat, & nunquam cadebat in ſecundum Olympiadis annum, ſed ſemper tertium. At ignoſcant mihi tanti viri manes, ſi *Diodorum* hoc loco tueri confido: non eſt enim culpa forte *Diodori*. Fuerant enim Nemea duplicia, aeſtiva ſcilicet & hiberna, ut ex *Pauſania* liquet in Corinthiacis (cap. 15.) ubi ſic ait de Argivis: *καὶ δὴ καὶ δρόμου προτιθέασιν ἀγῶνα, ἀνδράσιν ὡπλισμένοις Νεμείων πανηγύρει τῇ χειμερινῇ.* Et in Eliacorum (cap. 16) poſt lacunam haec verba ſequuntur: *ἐκλειφθέντα ἐκ Νεμείων τε καὶ Ἰσθμίων αὐτὸν βασιλεὺς Ἀδριανὸς ἐς Νεμείων ἀγῶνα τῶν χειμερινῶν ἀπέδωκεν Ἀργείοις.* Aeſtiva Nemea menſis Panemi die XII. celebrabantur, ut ait antiqua hypotheſis Nemeorum *Pindari*, Panemus autem Attico Hecatombaeoni reſpondebat, ut ipſe *Scaliger* aſſerit in ſuis de menſibus laterculis, & erant illa celebria Nemea trieterica & periodica. hiberna vero fuiſſe annua putamus, ſicuti Athenis Panathenaica magna penteterica erant, & quinto quoque anno celebrabantur: minora vero quotannis. Hoc igitur loco *Diodori* Caſſander poſt aeſtatem & autumnum in ſua expeditione conſumtum, dum in Macedoniam ad hiberna exercitum ſuum reducebat, Nemeorum agona hibernum curavit, non trietericum. JAC. PALM.

Καὶ θεὶς τὸν τῶν Νεμείων ἀγῶνα] Studium *Diodori* defendendi laudare poſſum, non item defenſionem. Falſa res eſt, ſingulis annis Nemeos hibernos fuiſſe celebratos. Nemei enim ludi trieterici erant, binique qualibet Olympiade redibant. Id nos Critici veteres ad *Pindarum* docent Argum. Nem. III. & V., praeterque ceteros omnes Imp. *Julianus* Ep. XXXV. p. 408. C. *Ἄγεται δὲ ἔτι*, inquiens, *Νέμεα παρὰ τοῖς Ἀργείοις, καθάπερ Ἴσθμια παρὰ Κορινθίοις.* Addit his Imperator, ſuo tempore duos alios ab Argivis ludos edi, *ὥστε εἶναι τέσσαρας πάντας ἐνιαυτοῖς τέτταρσι*, *ut quatuor omnino ludi annis quaternis ſint.* Quae quidem ſola validiſſime infringunt doctiſſimi *Palmerii* ſententiam. Biena quaternis annis ſi Nemea celebrabantur certamina, Nemea hiberna non fuerunt annua. Aliam, qua *Diodoro* ſuccurreretur, viam munire *Sam. Petitus* coepit Comment. L. L. Attic. L. I. Tit. I. p. 135. Percenſit Nemea anno quarto Olympiadis fuiſſe edita, & quoniam tertio quoque anno inſtaurabantur, ſecundo eadem anno acta. Idem in mentem venerat *Setho Calviſio*, probante in Prolegom. ad *Pindari* Nemeonic. *Eraſmo Schmidio*. Atque hoc firmari ſi poſſet, commodiſſimum foret. Annus enim eſt Olymp. CXVI. ſecundus, quo Nemeam hunc agonem Caſſander dedit. At obſtant Nemeorum a viris illis doctiſſimis producta exempla, quae ſi cum cura examinentur, partim in Olympiadis annum primum, partim in ejuſdem Olymp. tertium incurrent. Ipſo examine abſtineo, quod diligentiſſime eo perfuncti ſunt *D. Petavius* ad *Juliani* Epiſt. XXXV. p. 117. & *H. Dodwellus* Diſſert. VII. de Cyclis p. 300. Dices, ſi Nemei ludi perpetuo primis & tertiis Olympiadum annis reſpondeant, quid *Diodoro* fiet? Paucis ut abſolvam, illud ipſum, quod viri excellenti eruditione *Scaliger*, *Petavius*, *Dodwellus* de eo praedicaverunt. Retulit in annum ſecundum Olymp. CXVI. partem rerum Caſſandri, quae ſequente tertio erant adminiſtratae, quoniam pleraeque ante Archontem Nicodorum evenerant: quod illi non eſſe inſolens, alias oſtendimus. P. WESS.

24. *Πρέπιλλον*] Pro Πρεπέλαον. L. RHOD.

Ἐπιτρο-

Olymp. CXVI. II. ingenuam ſecum iniret ſocietatem, contendit. Quod ſi fecerit, ſe Peloponneſi totius imperium cum ſumma exercitus poteſtate, ei conceſſurum, digniſque affecturum honoribus, confirmavit. Videns igitur Alexander id ſibi concedi, cujus gratia bellum ab initio Caſſandro intuliſſet: inita ſocietate, Praetor & dux Peloponneſi creatus eſt. Dum vero haec geruntur, Polyclitus, Seleuci legatus, e Cypro tranſmittens, Cenchreas appulit. Is defectione Alexandri cognita, cum nihil copiarum hoſtilium videret, Pamphyliam verſus navigationem intendit. Inde Aphrodiſiadem Ciliciae devectus, audivit Theodotum Antigoni navarchum ex Pataris Lyciae cum claſſe Rhodia, ex Caria remiges habente, praetervehi, & Perilaum cum agmine terreſtri claſſem in littore comitari, ad tutum illis navibus iter praebendum. Utroſque igitur vafre decepit. Expoſitum enim militem opportuno abſcondit loco, qua hoſtes tranſire neceſſum erat: ipſe cum tota claſſe eo delatus, cum promontorium ſibi objeciſſet, acceſſum hoſtis obſervat. Peditatus ibi primus in inſidias incidit, Perilaus capitur; aliique inter dimicandum partim cadunt, partim vivi in hoſtium manus veniunt; Dumque claſſiarii auxilio ſuis venire conantur, Polyclitus repente ordinata invectus acie, hoſtem perturbatum facile in fugam vertit. Idcirco evenit, ut naves univerſae nec exiguus virorum numerus, caperetur: Inter quos fuit etiam Theodotus ipſe, vulneribus confectus, qui poſt dierum pauxillum obiit. Polyclitus ergo citra periculum tanto uſus ſucceſſu, in Cyprum, atque inde ad Peluſium renavigavit. Quem laudatum Ptolemaeus donis ingentibus honeſtavit, atque victoriae inſignis auctorem longe amplius provexit, Perilaum vero ac de caeteris captivis quoſdam, cum Antigoni legatio propter illos veniſſet, ſolvit. Ipſe dehinc ad Ecregma (Abruptum) quod vocatur, profectus, colloquium cum Antigono habuit: ſed non concedente Antigono quae poſtulabat, rurſus diſceſſit.

65. Jam vero res a Graecis Europaeis in Graecia & Macedonia geſtas poſtquam recenſuimus, etiam tractus ad occidentem ſitos ſeorſum percurremus. Agathocles Syracuſanorum princeps cum Meſſeniorum caſtellum quoddam teneret, locum a ſe reſtitutum iri promiſit, ſi XXX. talenta accepiſſet. Quod argenti pondus ubi Meſſenii exhibuerant, non modo fidem promiſſis habitam fefellit: ſed ipſam praeterea Meſſenen occupare conatus eſt. Muri enim partem quandam in illa corruiſſe edo-

ποστῆναι, συμμαχῶν δ' αὐτῷ γνησίως. τοῦτο δ' αὐτοῦ πράξαντος, στρατηγίαν δώσειν ἔφησε πάσης Πελοποννήσου, καὶ δυνάμεως ἀποδείξειν κύριον, ἔτι δὲ κατ' ἀξίαν τιμήσειν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος ὁρῶν αὐτῷ [y] συγχωρούμενον, οὗ χάριν ἐξ ἀρχῆς ἐπολέμει πρὸς Κάσσανδρον, συμμαχίαν ποιησάμενος, ἀπεδείχθη στρατηγὸς Πελοποννήσου. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Πολύκλειτος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Σελεύκου, ἐκ Κύπρου πλεύσας, κατῆρεν εἰς Κεγχρεάς. ἀκούσας δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου μετάθεσιν, καὶ θεωρῶν μηδὲν ὑπάρχον πολέμιον σύστημα, τὸν πλοῦν ἐπὶ Παμφυλίας ἐποιήσατο. ἐντεῦθεν δὲ παρακομισθεὶς εἰς [z] Ἀφροδισιάδα τῆς Κιλικίας, ἤκουσεν ὅτι Θεόδοτος μὲν ὁ Ἀντιγόνου ναύαρχος ἐκ Πατάρων τῆς Λυκίας παραπλεῖ ταῖς ἀπὸ Ῥόδου ναυσὶν, ἐχούσαις ἀπὸ Καρίας πληρώματα· καὶ διότι Περίλαος μετὰ στρατιωτῶν παράγει πεζῇ, παρεχόμενος τῷ στόλῳ τῆς ἀγωγῆς τὴν ἀσφάλειαν, ἀμφοτέρους κατεστρατήγησε. τοὺς μὲν γὰρ στρατιώτας ἀποβιβάσας ἔκρυψεν ἐν εὐθέτῳ τόπῳ, καθ' ὃν ἀναγκαῖον 706 ἦν τοὺς πολεμίους τὴν πάροδον ποιήσασθαι· αὐτὸς δὲ πάσαις ταῖς ναυσὶν [a] ἐπιπλεύσας, καὶ πρὸ αὐτοῦ λαβὼν ἀκρωτήριον, ἐτήρει τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν. ἐμπεσόντων δὲ πρώτων τῶν πεζῶν εἰς τὴν ἐνέδραν, συνέβη τόν τε Περίλαον ἁλῶναι, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν πεσεῖν μαχομένους, οὓς δὲ ζωγρηθῆναι. ἐπιχειρούντων δὲ τῶν [b] ἀπὸ τοῦ στόλου παραβοηθεῖν τοῖς ἰδίοις, ἐπιπλεύσας ὁ Πολύκλειτος ἄφνω συντεταγμένῳ τῷ στόλῳ, ῥᾳδίως ἐτρέψατο τεταραγμένους τοὺς πολεμίους. διόπερ συνέβη τάς τε ναῦς ἁλῶναι πάσας καὶ τῶν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγους· ἐν οἷς καὶ αὐτὸν τὸν Θεόδοτον τραυματίαν γενόμενον μετ' ὀλίγας ἡμέρας τελευτῆσαι. Πολύκλειτος μὲν οὖν χωρὶς [c] κινδύνων τηλικαῦτα πλεονεκτήσας, ἀπέπλευσεν εἰς Κύπρον, ἐντεῦθεν δ' εἰς Πηλούσιον. ὁ δὲ Πτολεμαῖος τοῦτον μὲν ἐπαινέσας, δωρεαῖς μεγάλαις ἐτίμησε, καὶ πολὺ μᾶλλον προῆγεν, ὡς ἀρχηγὸν γεγονότα μεγάλου προτερήματος· τὸν δὲ Περίλαον καὶ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων τινὰς ἀπέλυσεν, ἐλθούσης περὶ τούτων πρεσβείας παρ' Ἀντιγόνου. αὐτὸς δὲ παρῆλθεν ἐπὶ τὸ καλούμενον Ἔκρηγμα, κἀκεῖ συνελθὼν εἰς λόγους Ἀντιγόνῳ, πάλιν ἀπῆλθεν, οὐ συγχωροῦντος Ἀντιγόνου τὰ ἀξιούμενα.

Ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ πραχθέντα τῶν Ἑλλήνων τῆς Εὐρώπης περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ Μακεδονίαν, ἐν μέρει διέξιμεν περὶ τῶν πρὸς ἑσπέραν κειμένων μερῶν. Ἀγαθοκλῆς γὰρ ὁ τῶν Συρακουσίων δυνάστης, κατέχων φρούριον τῶν Μεσσηνίων, ἐπηγγείλατο λαβὼν παρ' αὐτῶν τριάκοντα τάλαντα παραδώσειν τὸν τόπον. δόντων δὲ τῶν Μεσσηνίων ἀργύριον, οὐ μόνον διεψεύσατο τοὺς πιστεύσαντας [d] ταῖς ἐπαγγελίαις, ἀλλὰ καὶ τὴν Μεσσήνην αὐτὴν ἐπεχείρησε καταλαβέσθαι. πυθόμενος γὰρ μέρος τι τοῦ τείχους

πε

---

[y] Συγχωρ. Baſil. [z] Ἀφροδισίαν Leid. male. Vide Stephanum in Ἀφροδισιάς. [a] Ἀναπλεύσας Reg. 1. Leid. [b] Τῶν ἀπὸ Ῥόδου νεῶν Baſil. Vat. Venet. Reg. 2. cum Steph. om. [c] Κινδύνου Reg. 1. [d] Ταῖς ἐπαγγελίαις idem, Vat. Baſil. Leid. Reg. 2.

Ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν Πρεπέλαον] Vid. infra C. 68. P. Wess.

42. Ἀμφοτέρους κατεστρατήγησε] Durum eſt ὥστε, deinde κατεστρατήγησε ſine copula. ac videtur fuiſſe dicendum ἀμφοτέρους δὲ κατεστρατήγησε, vel ponenda aliqua alia particula ante ἀμφοτέρους, aut certe pro ὥστε debuiſſe praecedere καὶ ἀκούσας. Niſi hunc locum ſicut & alios hujuſmodi *Diodori* idiomati adſcribamus. H. Steph.

51. Τῶν ἀπὸ τοῦ στόλου παραβοηθεῖν] Servari iſtud poteſt. Blanditur tamen vehementer τῶν ἀπὸ Ῥόδου νεῶν παραβοηθεῖν ex ſcriptis membranis. Ipſe Auctor id aſſerit, cum in praecedentibus παραπλεῖ ταῖς ἀπὸ Ῥόδου ναυσὶ de eadem hac claſſe. P. Wess.

65. Ἐπὶ τὸ καλούμενον Ἔκρηγμα] Erat in Palaeſtinae Aegyptique finibus, *Ptolemaeo* L. IV, 5. Ἔκρηγμα Σιρβωνίδος λίμνης, *Plinio* L. V, 13. *emiſſus Sirbonis lacus*. Oſtium, quo in mare lacus iſte erumpebat, fuiſſe videtur olim, quod dein ingeſtae oppleverunt arenae. Τὸ δ' Ἔκρηγμα συγκέχωσται ait *Strabo* L. XVI. p. 1102., quem vide L. I. p. 114. cum nota *Caſauboni*. P. Wess.

69. Τὰ πραχθέντα τῶν Ἑλλήνων] Mirum ſi πραχθέντα τῶν Ἑλλήνων dixit, pro πραχθέντα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. H. Steph.

76. Διαψεύσασθαι τοὺς πιστεύσαντας ταῖς ἐπαγγελίαις] Niſi πιστεύσαντας ταῖς ἐπαγγελίαις arctiſſime junxeris, praeſtabilius, cultius certe, τὰς ἐπαγγελίας erit, uti ſcriptis in libris, & *Plut.* in Demetrio p. 903. B. Habet de Meſſeniorum obſidione, ab Agathocle ſuſcepta, *Polyaenus* quaedam L. V, 15., nec hujus tamen temporis. P. Wess.

90. Πολλοὶ συνδεδραμήκεισαν] Sic ſchedae omnes, a quibus diſſentiendi cauſſa non eſt. Indulgent in his ſibi Graeci plurima.

ἐν αὐτῇ πεπλευκέναι, πεζῇ μὲν τοὺς ἱππεῖς ἀπέστειλεν ἐκ Συρακουσῶν· αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν ναῦς ἡμιολίας, νυκτὸς κατέπλευσε πλησίον τῆς πόλεως. προαισθομένων δὲ τῶν προεπιβεβουλευμένων, ταύτης μὲν τῆς [e] ἐπιβολῆς ἀπέτυχεν· ἐπὶ δὲ τὰς Μύλας πλεύσας, καὶ πολιορκήσας τὸ φρούριον, δι' ὁμολογίας παρέλαβε. καὶ τότε μὲν εἰς Συρακούσας [f] ἐχωρίσθη· κατὰ δὲ τὰς τῶν καρπῶν συγκομιδὰς πάλιν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Μεσσήνην. πλησίον δὲ τῆς πόλεως στρατοπεδεύσας, καὶ προσβολὰς συνεχεῖς ποιούμενος, [g] οὐδὲν ἀξιόλογον ἴσχυσε βλάψαι τοὺς πολεμίους· καὶ γὰρ τῶν ἐκ Συρακουσῶν φυγάδων πολλοὶ συνδεδραμήκεισαν εἰς τὴν πόλιν, οἳ καὶ διὰ τὴν ἰδίαν 707. ἀσφάλειαν καὶ διὰ τὸ πρὸς τὸν τύραννον μῖσος ἐκθύμως ἠγωνίζοντο. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἧκον ἐκ Καρχηδόνος πρέσβεις, οἳ τῷ μὲν Ἀγαθοκλεῖ περὶ τῶν πραχθέντων ἐπετίμησαν, ὡς παραβαίνοντι τὰς συνθήκας· τοῖς δὲ Μεσσηνίοις εἰρήνην παρασκευάσαντες, καὶ τὸ φρούριον ἀναγκάσαντες ἀποκαταστῆσαι τὸν τύραννον, ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Λιβύην. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς παρελθὼν [h] εἰς Ἀβάκαινον πόλιν σύμμαχον, τοὺς δοκοῦντας ἀλλοτρίως ἔχειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἀπέσφαξεν, ὄντας πλείους τῶν τεσσαράκοντα. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ῥωμαῖοι μὲν διαπολεμοῦντες Σαμνίταις, Φερέντην πόλιν τῆς Ἀπουλίας κατὰ κράτος εἷλον. οἱ δὲ τὴν Νουκερίαν τὴν [i] Ἀλφατέρναν καλουμένην οἰκοῦντες, πεισθέντες ὑπό τινων, τῆς μὲν Ῥωμαίων φιλίας ἀπέστησαν, πρὸς δὲ τοὺς Σαμνίτας συμμαχίαν ἐποιήσαντο.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Νικόδωρος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἦσαν ὕπατοι, Λεύκιος Παπίριος τὸ τέταρτον, καὶ Κόϊντος Ποπλίλιος τὸ δεύτερον. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀριστόδημος μὲν ὁ [k] κατασταθεὶς ὑπ' Ἀντιγόνου στρατηγός, ὡς ἐπύθετο τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Πολυσπέρχοντος ἀπόστασιν, ἐπὶ τοῦ κοινοῦ τῶν Αἰτωλῶν δικαιολογησάμενος, προετρέψατο τὰ πλήθη βοηθεῖν τοῖς Ἀντιγόνου πράγμασιν· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν μισθοφόρων διαβὰς ἐκ τῆς Αἰτωλίας εἰς Πελοπόννησον, κατέλαβεν Ἀλέξανδρόν τε καὶ τοὺς Ἠλείους πολιορκοῦντας τὴν Κυλλήνην. εὐκαίρως δὲ τοῖς κινδυνεύουσιν ἐπιφανείς, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. καταλιπὼν δ' ἐνταῦθα τοὺς παρεξομένους τῷ φρουρίῳ τὴν ἀσφάλειαν, ἀνέζευξεν εἰς τὴν Ἀχαΐαν· καὶ Πάτρας μὲν ἠλευθέρωσε, φρουρουμένας ὑπὸ τῶν Κασσάνδρου στρατιωτῶν· Αἴγιον δὲ ἐκπολιορκήσας, τήν τε φρουρὰν ἐκυρίευσε, καὶ τοῖς Αἰγιεῦσι κατὰ δόγμα τὴν ἐλευθερίαν βουλόμενος ἀποκαταστῆσαι, διὰ ταύτην τὴν περίστασιν ἐκωλύθη. τῶν γὰρ στρατιωτῶν τραπέντων [l] πρὸς ἁρπαγήν, πολλοὶ μὲν ἀπεσφάγησαν [m] τῶν Αἰγιέων, πλεῖσται δὲ τῶν οἰκιῶν διεφθάρησαν. μετὰ δὲ ταῦτα διαπλεύσαντος εἰς Αἰτωλίαν αὐτοῦ, Δυμαῖοι φρουρὰν ἔχοντες παρὰ Κασσάνδρου, διετείχισαν τὴν πόλιν, ὥστε κατ' ἰδίαν οὔσαν ἀπὸ τῆς ἄ-

Olymp. cxvi. ii. ctus, equitatum terra Syracuſis mittit; Ipſe navibus, quas Hemiolias vocant, aſſumtis, noctu proxime urbem accedit. Quod cum inſidiis appetiti praeſenſiſſent, irritus hic ipſi conatus fuit. Ad Mylas tamen provectus, caſtellum obſidione cinctum per deditionem accepit. Et tunc quidem Syracuſas repetivit. Meſſis autem tempore denuo expeditionem contra Meſſenen inſtituit. Et prope urbem caſtra metatus, licet continenter illam oppugnaret, nullum tamen memorabile detrimentum hoſti afferre potuit. Nam exſulum Syracuſanorum complures in urbem hanc confluxerant: qui & propter ſuam ipſorum incolumitatem, & odium tyranni, animoſe decertabant. Circa hoc tempus Carthaginenſium legati venere: qui de perpetratis, quod pactorum fidem transgrederetur, cum illo expoſtularunt; Et conciliata Meſſeniis pace, caſtellum etiam reſtituere Tyrannum coëgere: Atque tum in Africam redierunt. Agathocles 707. vero Abacaenum, oppidum ſocietate conjunctum, divertens, plures xl. adverſari ipſi viſos, jugulavit. Dum haec geruntur, Romani cum Samnitibus bellum gerentes Ferentum Apuliae urbem vi ceperunt: & Nuceriae, quae Alphaterna nuncupatur, incolae, ſuaſu quorundam inducti, amicitia Romanorum deſerta, in Samnitum ſocietatem conceſſerunt.

Olymp. cxvi. iii. 66. Anno illo finito, Nicodorus Athenis ſummus reipublicae adminiſtrator (Archon) & Romae L. Papirius quartum, & Q. Publilius ii. Coſſ. erant. Tum Ariſtodemus, imperator ab Antigono copiis datus, cognita Alexandri Polyſperchontis defectione, poſtquam in comitiis Aetolorum de cauſae aequitate diſſeruerat, ad auxiliandum rebus Antigoni multitudinem invitavit. Hinc cum mercenariis ex Aetolia in Peloponneſum transgreſſus, Alexandrum cum Eleis Cyllenen obſidione prementem offendit. Et quia in tempore ſuperveniebat periclitantibus, obſidionem ſolvit. Relictoque ad defenſionem caſtelli praeſidio, in Achajam inde movit; Et Patras, Caſſandri praeſidio occupatas, liberavit; Aegium vero expugnavit, praeſidioque in poteſtatem accepto, juxta decretum Aegienſibus libertatem reſtiturus erat, niſi hoc prohibitus eſſet impedimento. Ad rapinam ſe miles converterat. Unde factum, ut plurimi Aegienſium trucidarentur, & major pars aedium incendio periret. Inde cum in Aetoliam renavigaſſet, Dymaei, qui Caſſandri praeſidio tenebantur, urbem ſuam ita muro cinxerunt, ut ſeorſum ab arce

---

e Ἐπιβουλῆς Reg. 1. f Ἀνεχώρησε in Steph. marg. ex Reg. 1. Ἀνεχώρησε Leid. g Οὐδὲν ἀξιόλογον ſine καὶ, quod in Edd. non ſine Steph. aſteriſco, Reg. 2. Baſil. h Εἰς Βάκαινον Reg. 1. Leid. i Ἀλφαλέρναν Venet. cum Steph. ora k Καταστάθεὶς Reg. 1. Paullo ante Πόπλιος in omnibus. l Εἰς ἁρπ. idem. m Deſunt duo haec Baſil. Τῶν Αἰγιέων Vat. Ven. Αἰγιαίων Reg. 2. Vulgo Αἰγιναίων cum Steph. nota.

ma. Παρακεχωρήκεισαν L. xv, 62. προδεδώκεισαν L. xix, 30. [illegible] mox Cap. 69. ἀνατετράφεισαν Eclog. xxxii. p. 330. Urſini generis ſunt ejuſdem. Porro praepoſitionem κατὰ, quae ante εἰς ſedem invaſerat, Codd. juſſu eliminavi. P. Wess.

99. Εἰς Ἀβάκαινον] Hoc veriſſimum. Vid. ad L. xiv, 78. P. Wess.

3. Φερέντην πόλιν τῆς Ἀπουλίας — εἷλον] Opportune *Acro* in *Horat.* L. iii Od. iv, 16. *Ferentum oppidum eſt Apuliae, Venuſinae civitati vicinum, in valle ſitum.* Cujus Grammatici verba inſuper haud habuit de oppido diſputans ad *Livii* L. ix, 16. *Car. Sigonius*, quem de *Nuceria Alfaterna* ibid. cap. 41. conſule. P. Wess.

10. Κόϊντος Ποπλίλιος τὸ δεύτερον] Κόϊντος Πουβλίλιος τὸ τέταρτον. At *Diodorus* pro hoc nomine ubique ſcripſiſſe Ποπλίλιος videtur. L. Rhod.

Κόϊντος Ποπλίλιος τὸ δεύτερον] Bene *Rhodomanus*. Fuit Publilius hoc anno quartum conſul, uti Tabulae Capitolinae oſtendunt. Vid. *Pighium* ad ann. cdxxxviii., hos conſules *Livio* L. ix, 22, reddentem, ibidemque *Sigonium*, qui ſuo e *Diodori* libro Πουβλίλιος, quod reſtitui, citat. P. Wess.

17. Κυλλήνην — πολιορκοῦντας τὴν Κυλλήνην] Navale Eleorum erat, ab Elide ſtadiis cxx. disjunctum. *Pauſan.* L. vi, 26. p. 518. Κυλλήνη δὲ σταδίους μὲν εἴκοσι Ἤλιδος καὶ ἑκατὸν ἀφέστηκε — καὶ ὅρμον παρέχεται ναυσὶν ἐπιτήδειον, ἐπίνειον δὲ ὄντα Ἠλείων. P. Wess.

24. Καὶ τοῖς Αἰγιεῦσι — ἀποκαταστῆσαι] Mallem Αἰγιεῦσιν, ut apud

Olymp. CXVI. III. arce disjungeretur, seque ad tuendam libertatem exhortati mutuo, castris arcem circumdedere, assiduis illam incursibus oppugnantes. De quo certior factus Alexander, supervenit cum exercitu, & intra moenia magna vi irrumpens, urbe potitur. Dymaeorumque alios mactat, alios in custodiam tradit, multos quoque extorres agit. Superstites post Alexandri discessum ad tempus quiescebant: quod & magnitudine calamitatis perculsi essent, & sociorum auxiliis destituerentur. Sed aliquanto post accitis Aegio mercenariis Aristodemi, praesidium rursus invadunt, & subacta arce urbem in libertatem vindicant, & superstitum plerosque trucidant; simul etiam quotquot Alexandri partes fovebant civium suorum, e vita tollunt.

67. Inter has rerum vices, Alexander Polyspherchontis Sicyone cum exercitu discedens, ab Alexione Sicyonio & quibusdam aliis, pro amicis se venditantibus, interimitur. Cujus uxor Cratesipolis in administrationem succedens exercitum in officio continebat, & propter benefacta eximie militibus cara erat. Perpetuo enim opem ferebat miseris, multos inopia afflictos suscipiens. Quin & prudentia in rebus gerendis instructa erat, & audacia, quam foemina caperet, majore. Cum enim, illa propter viri obitum contemta, Sicyonii ad recuperandam libertatem cum armis concurrerent, illa conserto praelio victrix multos interfecit, arreptosque circiter XXX. in crucem egit, & confirmato urbis statu, Sicyoniis imperavit, militum quam plurimos secum habens, ad omne discrimen paratos. Atque is tum Peloponnesi erat 708. status. Cassander autem Aetolos Antigono suppetias ferre, finitimoque interim bello cum Acarnanibus implicitos videns, ex re sua fore judicavit, si contracta cum Acarnanibus societate, Aetolos deprimeret. Magno igitur cum exercitu e Macedonia profectus, in Aetoliam venit, & juxta fluvium qui Campylus dicitur, castra locat. Hic advocatis ad communem Acarnanibus concionem, ubi finitimo illos bello ex antiquissima seculorum memoria vexari solitos disseruisset, consilium eis impertit, ut ex munitis quidem, sed minutis castellis in pauciores habitatum urbes se conferant: ne habitatione dispersa mutuum sibi ferre auxilium, & ad improvisas hostium impressiones facile congregari nequeant. Morigeratis ad hoc Acarnanibus, pars maxima Stratopolim, quae firmissima erat & maxima, commigrat; Oeniadae aliique nonnulli Saurian conveniunt, Derienses cum caeteris Agrinium occupant. Tum Cassander Lyciscum ducem cum satis valida manu illic

κροπόλεως διεζεῦχθαι. παρακαλέσαντες δ' ἀλλήλους ἀντέχεσθαι τῆς αὐτονομίας, περιεστρατοπέδευσαν τὴν ἄκραν, καὶ συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιοῦντο. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Ἀλέξανδρος, ἧκε μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ βιασάμενος ἐντὸς τοῦ τείχους, ἐκυρίευσε τῆς πόλεως· τῶν δὲ Δυμαίων τοὺς μὲν ἀπέσφαξε, τοὺς δ' εἰς φυλακὴν ἀπέθετο, πολλοὺς δὲ ἐφυγάδευσεν. Οἱ 708. δὲ [n] περιλειφθέντες, ἀπαλλαγέντος ἐκ τῆς πόλεως Ἀλεξάνδρου, χρόνον μέν τινα τὴν ἡσυχίαν ἦγον, καταπεπληγμένοι τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, ἅμα δὲ καὶ συμμάχων ὄντες ἔρημοι· μετὰ δέ τινα χρόνον ἐξ Αἰγίου τοὺς Ἀριστοδήμου μισθοφόρους μεταπεμψάμενοι, πάλιν ἐπέθεντο τῇ φρουρᾷ, καὶ κυριεύσαντες τῆς ἄκρας, τὴν μὲν πόλιν ἠλευθέρωσαν, τῶν δὲ καταλειφθέντων τοὺς πλείστους ἀποσφάξαντες, συνανεῖλον καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν ὅσοι πρὸς Ἀλέξανδρον εἶχον φιλίαν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ἀλέξανδρος μὲν ὁ Πολυσπέρχοντος, ἐκ Σικυῶνος ἀναζευγνύων μετὰ τῆς δυνάμεως, ὑπ' Ἀλεξίωνος τοῦ Σικυωνίου, καί τινων ἄλλων προσποιουμένων εἶναι φίλων, ἀνῃρέθη. ἡ δὲ γυνὴ Κρατησίπολις διαδεξαμένη τὰ πράγματα, συνεῖχε τὸ στρατόπεδον, ἀγαπωμένη διαφερόντως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὰς εὐεργεσίας· διετέλει γὰρ βοηθοῦσα τοῖς ἀτυχοῦσι, καὶ πολλοὺς τῶν ἀπόρων ὑπολαμβάνουσα. ἦν δὲ περὶ αὐτὴν καὶ σύνεσις πραγματική, καὶ τόλμα μείζων ἢ κατὰ γυναῖκα. τῶν γὰρ Σικυωνίων καταφρονησάντων [o] αὐτῆς διὰ τὴν τοῦ ἀνδρὸς τελευτήν, καὶ συνδραμόντων μετὰ τῶν ὅπλων ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν, παραταξαμένη καὶ νικήσασα, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε· συλλαβοῦσα δὲ περὶ τριάκοντα τὸν ἀριθμόν, ἀνεσταύρωσεν. ἀσφαλισαμένη δὲ τὰ κατὰ τὴν πόλιν, ἐδυνάστευε τῶν Σικυωνίων, ἔχουσα πολλοὺς στρατιώτας ἑτοίμους εἰς πάντα κίνδυνον. καὶ τὰ μὲν περὶ Πελοπόννησον ἐν τούτοις ἦν. Κάσσανδρος δ' ὁρῶν τοὺς Αἰτωλοὺς συναγωνιζομένους μὲν Ἀντιγόνῳ, πόλεμον δ' ἔχοντας ὅμορον πρὸς Ἀκαρνᾶνας, ἔκρινε συμφέρειν ἅμα συμμάχους μὲν Ἀκαρνᾶνας ποιήσασθαι, ταπεινῶσαι δὲ τοὺς Αἰτωλούς. διόπερ ἀναζεύξας ἐκ Μακεδονίας, μετὰ δυνάμεως μεγάλης ἧκεν εἰς Αἰτωλίαν, καὶ κατεστρατοπέδευσε περὶ τὸν καλούμενον Καμπύλον ποταμόν. συναγαγὼν δὲ τοὺς Ἀκαρνᾶνας εἰς κοινὴν ἐκκλησίαν, καὶ διελθὼν, ὅτι πόλεμον ἔχουσιν ὅμορον ἐκ παλαιῶν χρόνων, συνεβούλευεν ἐκ τῶν ὀχυρῶν καὶ μικρῶν χωρίων εἰς ὀλίγας πόλεις μετοικῆσαι· ὅπως μή, διεσπαρμένης τῆς οἰκήσεως, ἀδυνατῶσιν ἀλλήλοις βοηθεῖν, καὶ πρὸς τὰς ἀπροσδοκήτους τῶν πολεμίων ἐπιθέσεις δυσχερῶς [p] ἀθροίζεσθαι. πεισθέντων δὲ τῶν Ἀκαρνάνων, οἱ πλεῖστοι μὲν εἰς [q] Στράτον πόλιν συνῴκησαν, ὀχυρωτάτην οὖσαν καὶ μεγίστην, Οἰνιάδαι δὲ καί τινες ἄλλοι συνῆλθον ἐπὶ Σαυρίαν, [r] Δεριεῖς δὲ μεθ' ἑτέρων εἰς Ἀγρίνιον. ὁ δὲ Κάσσανδρος ἀπολιπὼν στρατηγὸν Λυκίσκον μετὰ τῶν ἱκανῶν στρατιωτῶν,

---

[n] Περιλειφθ. Reg. 1. [o] Αὐτῇ idem & Leid. [p] Ἀθροίζεσθαι] Basil. Jun. [q] Στράτον πόλιν Leid. Reg. 2. In Edd. Στρατόπολιν. [r] Δερριεῖς Reg. 1.

apud *Pausan.* L. VII, 24. & *Plut.* Caton. Maj. p. 343. A. Huc quoque ducit Ἀἰγιαίων, quod mox e MSS. sequetur, vocabulum ex Αἰγιέων progenitum. Ausus sum id quidem refingere: nam Αἰγιναίων illud omnes ineptias superabat. Hoc non moveo, quod Achaeo Αἰγιεῖ & *Polybius* scribat L. II, 41. pag. 179. P. Wess.

52. Ἡ γυνὴ Κρατησίπολις] Commeminit feminae, de clandestinis ejus & Demetrii amoribus quaedam adspergens, *Plut.* in Demetr. p. 892. E. Vid. infra L. XX, 38. P. Wess.

56. Καὶ πολλοὺς τῶν ἀπόρων ὑπολαμβάνουσα] Sic plane Excerpt. *Peiresc*ian. pag. 360. καὶ τοὺς ἀπόρους τῶν στρατιωτῶν ὑπελάμβανε. Nam ἀντελάμβανε, quod *H. Valesius* substituit, eidem remittimus. Egregie *Diotogenes* ex Pythagorae sectatoribus apud *Jo. Stobaeum* Tit. XLVI. p. 330. δεῖ γὰρ ἐς τοῦτο πεπᾶσθαι τὰ χρήματα, ὥστε φίλως εὐεργετῆν, καὶ δεομένως ΥΠΟΛΑΜΒΑΝΕΝ, καὶ ἐχθρὼς δὲ μετὰ δίκας ἀμύνασθαι. *Is divitiarum fructus esse debet, ut amicis bene faciamus, egenos sublevemus, & inimicos jure ulciscamur.* Quod verissime dictum neglectiorem verbi usum abunde illustrat. P. Wess.

73. Περὶ τὸν καλούμενον Καμπύλον ποταμόν] Legere alibi id flumen non memini. Nomen a flexuosissimis orbibus, quibus Maeandri in modum volvebatur, videtur impetrasse. Καμπύλα τόξα *Homeri* & καμπύλαι δίοδοι *Lycophronis* huc ducunt. P. Wess.

81. Εἰς Στράτον πόλιν συνῴκησαν] Ex hoc loco, credo, accepit *Ortelius* suam *Stratopolim*, quam posuit in Lexico suo. Sed legendum est Στράτον πόλιν. nam Στράτος urbs erat Acarnaniae caput ac veluti metropolis, ex *Thucydide*, *Xenophonte*, *Polybio*, *Strabone* & aliis. JAC. PALM.

Εἰς

709. τιωτῶν, τούτῳ μὲν παρήγγειλε βοηθεῖν Ακαρνᾶσιν· αὐτὸς δὲ μετὰ δυνάμεως παρελθὼν ἐπὶ Λευκάδος, τὴν πόλιν διὰ πρεσβείας προσηγάγετο. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὴν Αδρίαν ποιησάμενος, Απολλωνίαν ἐξ ἐφόδου παρέλαβεν. εἰς δὲ τὴν Ιλλυρίδα προελθὼν, καὶ διαβὰς τὸν Εβρον ποταμὸν παρετάξατο πρὸς Γλαυκίαν τὸν Ιλλυριῶν βασιλέα. περιγενόμενος δὲ τῇ μάχῃ, πρὸς μὲν τοῦτον συνθήκας ἐποιήσατο, καθ' ἃς οὐκ ἐξῆν τῷ Γλαυκίᾳ στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Κασσάνδρου συμμάχους· τὴν δὲ τῶν Επιδαμνίων πόλιν προσαγαγόμενος, καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσας, ἐπανῆλθεν εἰς Μακεδονίαν.

Απαλλαγέντος δὲ ἐκ τῆς Αιτωλίας τοῦ Κασσάνδρου, συστραφέντες τῶν Αιτωλῶν εἰς τρισχιλίους, καὶ περιχαρακώσαντες Αγρίνιον, ἐπολιόρκουν. τῶν δὲ κατοικούντων τὸ χωρίον ὁμολογίας ποιησαμένων, ὥστε τὴν μὲν πόλιν παραδοῦναι, τῆς δ' ἀσφαλείας τυχόντας αὐτοὺς ἀπαλλαγῆναι, οὗτοι μὲν [s] ὡς πιστεύοντες ταῖς σπονδαῖς ἀπῄεσαν· οἱ δ' Αιτωλοὶ παραβάντες τὰς συνθήκας, καὶ καταδιώξαντες τοὺς οὐδὲν ἐλπίζοντας πείσεσθαι δεινὸν, πλὴν ὀλίγων πάντας ἀπέσφαξαν. Ο δὲ Κάσσανδρος παραγενόμενος εἰς Μακεδονίαν, καὶ πυθόμενος πολεμεῖσθαι τὰς ἐν Καρίᾳ πόλεις, ὅσαι συμμαχοῦν τοῖς περὶ Πτολεμαῖον [t] καὶ Σέλευκον, ἐξέπεμψε δύναμιν εἰς τὴν Καρίαν, ἅμα μὲν βουλόμενος βοηθεῖν τοῖς συμμάχοις, ἅμα δὲ σπεύδων εἰς περισπασμοὺς ἐμβαλεῖν Αντίγονον, ἵνα μὴ σχολὴν ἔχῃ διαβαίνειν εἰς τὴν Ευρώπην. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς Δημήτριον τὸν Φαληρέα, καὶ Διονύσιον τὸν [v] φρουροῦντα τὴν Μουνυχίαν, προστάττων εἴκοσι ναῦς εἰς Λῆμνον ἐκπέμψαι. ἀποστειλάντων δ' αὐτῶν εὐθὺς τὰ σκάφη καὶ ναύαρχον ἐπ' αὐτῶν [x] Αριστοτέλη, οὗτος μὲν καταπλεύσας εἰς Λῆμνον, καὶ μεταπεμψάμενος Σέλευκον μετὰ στόλου, τοὺς Λημνίους ἔπειθεν ἀποστῆναι τῶν περὶ Αντίγονον. οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν, τήν τε χώραν ἐδῄωσε, καὶ τὴν πόλιν περιχαρακώσας ἐπολιόρκει. μετὰ δὲ ταῦτα Σέλευκος μὲν ἀπέπλευσεν εἰς Κῶν· Διοσκορίδης δὲ κατασταθεὶς ναύαρχος ὑπ' Αντιγόνου, πυθόμενος τὸν πλοῦν Σελεύκου, κατῆρεν εἰς Λῆμνον, καὶ τὸν μὲν Αριστοτέλη ἐξέβαλεν ἐκ τῆς νήσου, τῶν δὲ νεῶν τὰς πλείους αὐτάνδρους εἷλε. Κάσσανδρος δὲ καὶ Πρεπέλαος ἀφηγοῦντο μὲν τῆς ὑπὸ Κασσάνδρου πεμφθείσης δυνάμεως εἰς τὴν Καρίαν· πυθόμενοι δὲ Πτολεμαῖον τὸν Αντιγόνου στρατηγὸν τὴν δύναμιν εἰς παραχειμασίαν διῃρηκέναι, καὶ αὐτὸν

710. ἀσχολεῖσθαι περὶ τὴν ταφὴν τοῦ πατρὸς, Ευπόλεμον ἀπέστειλαν ἐνεδρεῦσαι τοῖς πολεμίοις περὶ Κάπριμα τῆς Καρίας· συνεξέπεμψαν δ' αὐτῷ πεζοὺς μὲν ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ δισχιλίους. καθ' ὃν δὴ χρόνον Πτολεμαῖος παρά τινων αὐτομόλων ἀκούσας τὴν προαίρεσιν τῶν πολεμίων, ἤθροισε μὲν τῶν πλησίον χειμαζόντων στρατιωτῶν πεζοὺς μὲν ὀκτα-

relinquit, Acarnanibus opem ferre juſſum. Ipſe cum exercitu Leucadem aggreſſus urbem, legationis opera ſibi adſociat. Hinc ſubito in Adriam curſu profectus, Apolloniam primo incurſu capit; Et progreſſus ad Illyriam, Hebro fluvio transmiſſo, ſigna cum Glaucia Illyriorum rege confert; & pugna ſuperior foedus cum eo facit, hac conditione, ut in ſocios Caſſandri arma ſumere Glauciae non liceret. Epidamniorum quoque urbem ſibi devincit; & collocato inibi praeſidio, in Macedoniam ſe recipit.

Olymp. CXVI. III.

68. Digreſſo ex Aetolia Caſſandro, Aetolorum ad tria millia inter ſe conſpirantes, Agrinium, vallo & aggere cinctum, obſident. Oppidani vero cum hoſte ita tranſigunt, ut dedita urbe, receptaque incolumitate, abſcedant. Fide igitur pactis habita in abitu erant: cum violata tranſactionis fide Aetoli eos, qui nullum ſibi periculum timebant, perſequi, & praeter paucos, omnes concidere. Caſſander autem in Macedoniam reverſus, ubi confoederatas Ptolemaeo & Seleuco urbes in Caria bello infeſtari audivit, exercitum in Cariam expedivit, tum ut ſociis opem ferret, tum ut mature Antigonum diſtraheret: ne ocium tranſmittendi in Europam haberet. Per literas etiam Demetrium Phalerenſem & Dionyſium, praeſidii Munychiani praefectum, XX. naves in Lemnum expedire juſſit. Qui cum ſtatim navigia Ariſtotele navarcho miſiſſent, hic in Lemnum profectus, arceſſito cum claſſe Seleuco, defectionis ab Antigono Lemniis ſuaſor erat. Illis vero detrectantibus, tum agrum pervaſtabat, tum vallo circumdatam urbem obſidebat. Per haec tempora Seleucus Côn appulit: cujus adventu Dioſcorides, Antigoni praetor claſſis, audito, in Lemnum trajecit, Ariſtotelemque ex Inſula ejecit, & navium pleraſque una cum viris cepit. Caſſander autem & Prepelaus agminis, quod Caſſander in Cariam miſerat, ductores erant. Hi audito, Ptolemaeum Antigoni praefectum copias in hyberna diſtribuiſſe, ipſumque in ſepultura patris occupatum, Eupolemum ad Caprima in Caria hoſtibus inſidiatum miſere, octo millibus peditum & duobus equitum millibus adjunctis. Sub idem vero tempus, conſilio hoſtium per transfugas explorato, Ptolemaeus ex proxime hyemantibus IIX. peditum millia & trecentos, & ſexcen- 709.

---

[s] Omittit Reg. 1. notatumque ſollemni eſt nota Steph. [t] Καὶ Κάσσανδρον, ἐξέπεμψε Reg. id. [v] Τεταγμένον Steph. ora ex Baſil. [x] Αριστοτέλην Reg. 2.

Εἰς Στράτον πόλιν συνῴκισαν] Eadem Palmerius Graec. Veter. L. III, 5., & recte, ut ex ſcriptis Codd. adparet. P. WESS.

83. Αλλοι συνῴκησαν ἐπὶ Σαυρίαν, Δωριεῖς δὲ &c.] Urbis Sauriae, quod quidem ſciam, nuſquam alia mentio eſt. Palmerius Graec. Antiq. L. III, 8. eamdem reperiſſe ſe negat, ſicut & Derieenſes, quos tamen, ſi Θυριεῖς refinxeris, tuebitur Stephanus in Θυρία, ubi ἔστι καὶ Ακαρνανίας Θύριον διὰ τοῦ ι. τὸ ἐθνικὸν Θυριεύς. Vide ibi Jac. Gronovium, cui egregium hoc commentum debetur. De Agrinio apud Polyb. L. V, 7. P. WESS.

91. Καὶ διαβὰς τὸν Εβρον ποταμὸν] Foedum profecto mendum: Hebrum Thraciae fluvium in Illyriam transfert hic locus. Ita non ſcripſerat procul dubio Diodorus. Lege confidenter Αψον, qui neceſſario tranſvadandus erat Caſſandro, ut in regiones Glauciae ſubjectas penetraret ex Apolloniatum regione, unde proficiſcebatur. JAC. PALM.

Καὶ διαβὰς τὸν Εβρον] Quaeramus amplius de iſthoc Illyridis Hebro: niſi quis Apſum haud procul Epidamno, quem tramittere ex Apolloniatum finibus profectus Caſſander debuit, eſſe putet. Drinus Palmerii longius abeſt, nec ſpernendus tamen. P. WESS.

25. Ἐς Κῶν] Ἐς Κῶ L. XIII, 69. At vide not. in L. XVII, 27. P. WESS.

28. Κάσσανδρος δὲ] Verius Ασανδρος ob L. XVIII, 39. & L. XIX, 62. Quem vero Prepelaum adpellat, is Πρεπέλαος eſt hujus libri Cap. 64. ſcribentium peccato, quo & Πέριλλος & Περίλαος confundi ſolent. P. WESS.

34. Περὶ Κάπριμα τῆς Καρίας] Feliciores Caprima iſta eruent: mihi ignota ſunt. Υλλάριμα Cariae notiora ſunt, nec eadem pro-

Olymp. CXVI. an. III.

ſexcentos equites evocavit: & mediam circa noctem ex inſperato vallum hoſtis adortus, cum ſine excubiis in ſomnum effuſos obruiſſet, tum Eupolemum ipſum cepit, tum ad deditionem milites adegit. Haec ergo miſſorum a Caſſandro in Aſiam tunc fuit conditio.

69. Sed Antigonus Aſiam ſibi vindicare Caſſandrum videns, filium Demetrium in Syria cum mandatis relinquit, ut Ptolemaeanos, quos cum exercitu in Syriam progreſſuros ſuſpicio erat, inſidiis excipiat, & X. M. peditum ex peregrinis, duoque millia ex Macedonibus, Lycios inſuper & Pamphylios quingentos, ſagittarioſque ac funditores ex Perſia quadringentos; Quinque etiam millia equitum, & ſupra XL. Elephantos cum eo remanere jubet, Conſiliariis IV. adhibitis, Nearcho Cretenſi, ac Pythone Agenoris, qui paucos ante dies Babylone venerat, itemque Andronico Olynthio & Philippo, viris aetate provectis, qui militiae Alexandri per totam expeditionem ſocii fuerant. Nam juvenis adhuc erat admodum Demetrius, quippe annos XXII. natus. Ipſe Antigonus, caeteris apud ſe copiis retentis, dum Taurum ſuperare nititur, in magnam vim nivium incidit, nec parvam militum jacturam facit. Ideo retro in Ciliciam reverſus, aliamque nactus opportunitatem, minori incommodo montem illum tranſcendit, & ad Celaenas Phrygiae progreſſus, in hyberna exercitum diſtribuit. Poſt haec claſſem e Phoenicia, cui Medius praeerat, arceſſit. Huic cum forte fortuna Pydnaeorum naves XXXVI. occurrerent, praelio ſubactas una cum viris in poteſtatem redegit. In hoc itaque ſtatu Graeciae tum Aſiaeque res erant.

70. In Sicilia interim Syracuſanorum exſules Agrigenti commorantes, principes urbis exhortabantur, ne ſic praedam ſuam facere oppida ſinerent Agathoclem. Nam ultro cum tyranno belligerari, priuſquam ſe confirmaſſet, ſatius eſſe, quam ad incrementa ejus uſque cunctatos, ad certamen cum potentiore ſuſcipiendum, neceſſitate cogi. Qui cum vera dicere viderentur, Populus Agrigentinus per ſuffragia bellum ſcivit, adjunctiſque in ſocietatem Gelois & Meſſeniis, exſulum quoſdam cum mandatis Lacedaemonem miſerunt, ut imperatorem, qui praeeſſe rebus poſſet, inde ſecum adducere niterentur. Cives enim ut non alienos a tyrannide ſuſpectos habebant, ſed extraneos, ſi Timoleontis Corinthii imperium ad cor revocarent, juſte rerum ſummam accuraturos, exiſtimabant. Cum igitur legati in Laconiam tandem appuliſſent, Acrotatum, Cleomenis regis filium, inve-

σιχιλίους τριακοσίους, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους. ἀνελπίστως δὲ περὶ μέσας νύκτας ἐπιβαλὼν τῷ χάρακι τῶν ἐναντίων, καὶ καταλαβὼν ἀφυλάκτους καὶ κοιμωμένους, αὐτόν τε τὸν [y] Εὐπόλεμον ἐζώγρησε, καὶ τοὺς στρατιώτας [z] συνηνάγκασε παραδοῦναι σφᾶς αὐτούς. τὰ μὲν οὖν συμβάντα περὶ τοὺς ἀποσταλέντας ὑπὸ Κασσάνδρου στρατηγοὺς εἰς τὴν Ἀσίαν, τοιαῦτ' ἦν.

Ἀντίγονος δὲ ὁρῶν τὸν Κάσσανδρον ἀντεχόμενον τῆς Ἀσίας, Δημήτριον μὲν τὸν υἱὸν ἀπέλιπεν ἐν τῇ Συρίᾳ, προστάξας ἐνεδρεύειν [a] τοὺς περὶ Πτολεμαῖον, οὓς ὑπώπτευεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου προάξειν μετὰ δυνάμεως ἐπὶ Συρίας· συναπέλιπε δ' αὐτῷ πεζοὺς μὲν ξένους μυρίους, Μακεδόνας δὲ δισχιλίους, Λυκίους δὲ καὶ Παμφυλίους πεντακοσίους, Πέρσας δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας τετρακοσίους, ἱππεῖς δὲ πεντακισχιλίους, ἐλέφαντας [b] δὲ πλείους τῶν τετταράκοντα. παρακατέστησε δ' αὐτῷ καὶ συμβούλους τέσσαρας, Νέαρχόν τε τὸν Κρῆτα, καὶ Πείθωνα τὸν Ἀγήνορος, ὃς καταβεβήκει πρότερον ὀλίγαις ἡμέραις ἐκ Βαβυλῶνος· πρὸς δὲ τούτοις, Ἀνδρόνικόν τε τὸν Ὀλύνθιον, καὶ Φίλιππον, ἄνδρας πρεσβυτέρους καὶ συνεστρατευκότας τῷ Ἀλεξάνδρῳ πᾶσαν τὴν στρατείαν. ἦν γὰρ Δημήτριος ἔτι νέος τὴν ἡλικίαν ὡς ἂν γεγονὼς ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσιν. αὐτὸς δὲ τὴν ἄλλην δύναμιν ἔλαβε, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὑπερβάλλων τὸν Ταῦρον, καὶ περιπεσὼν χιόνι πολλῇ, [c] συχνοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν. διὸ καὶ πάλιν ἀναστρέψας εἰς τὴν Κιλικίαν, καὶ μεταλαβὼν ἕτερον καιρὸν, διεξῆλθε μὲν ἀσφαλέστερον τὸ προειρημένον ὄρος, παραγενόμενος δ' εἰς Κελαινὰς τῆς Φρυγίας, διεῖλε τὸ στρατόπεδον εἰς χειμασίαν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν στόλον ἐκ Φοινίκης μετεπέμψατο, Μηδίου ναυαρχοῦντος· ὃς περιτυχὼν ταῖς Πυδναίων ναυσὶν, οὔσαις τριάκοντα ἓξ, καὶ καταναυμαχήσας, [d] αὐτάνδρων τῶν σκαφῶν ἐκυρίευσε. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, οἱ τῶν Συρακοσίων φυγάδες διατρίβοντες ἐν Ἀκράγαντι, παρεκάλουν τοὺς προεστηκότας τῆς πόλεως μὴ περιορᾶν Ἀγαθοκλέα [e] συσκευαζόμενον τὰς πόλεις. αἱρετώτερον γὰρ εἶναι, πρὸ [f] τοῦ τὸν τύραννον ἰσχυρὸν γενέσθαι, διαπολεμεῖν ἑκουσίως, ἢ περιμείναντας αὐτοῦ τὴν αὔξησιν, ἐξ ἀνάγκης πρὸς ἰσχυρότερον διαγωνίζεσθαι. 711. δοξάντων δ' αὐτῶν ἀληθῆ λέγειν, ὁ μὲν δῆμος τῶν Ἀκραγαντίνων ἐψηφίσατο τὸν πόλεμον· καὶ Γελῴους μὲν καὶ Μεσσηνίους εἰς τὴν συμμαχίαν προσελάβοντο, εἰς δὲ τὴν Λακεδαιμονίαν τῶν φυγάδων τινὰς ἐξέπεμψαν, ἐντειλάμενοι πειρᾶσθαι στρατηγὸν ἄγειν τὸν δυνάμενον πραγμάτων ἀφηγήσασθαι. τοὺς γὰρ πολιτικοὺς ὑπώπτευον, ὡς ὄντας οἰκείους [g] τυραννίδος· τοὺς δ' ἔξωθεν ὑπελάμβανον δικαίως ποιήσασθαι τὴν τῶν ὅλων ἐπιμέλειαν, ἀναμιμνησκόμενοι τῆς Τιμολέοντος τοῦ Κορινθίου στρατηγίας. οἱ δὲ πεμφθέντες, ὡς προσῆκον εἰς τὴν Λακωνικὴν, εὗρον Ἀκρότατον τὸν Κλεο-

μένους

---

[y] Περιέλαβε *Reg.* 2. *Baſil. Ven. Vat.* male. Paullo ante ἀφυλάκτως κοιμωμένους in *Reg.* 1. non abſone. [z] Ἠνάγκασε *Reg. pr.* & *Leid.* [a] Τοῖς περὶ *Reg.* 1. & ὑπέπτευε πῶς *Idem* cum *Leid.* [b] Δὲ τρεῖς πλείους *Baſil. Venet. Vat.* [c] Πολλοὺς *Reg.* 1. cum *Leid.* [d] Αὐτάνδρων αὐτῶν *inep.* ora. *Steph. Reg.* 1. *Leid.* [e] Συσκευαζομένου *Reg.* 1. [f] Τούτου *Baſil.* [g] Τυραννίδι *Reg.* 1. *Leid.* nulla gravi cauſſa.

propterea. Vid. ad *Hieroclis* Synecdem. p. 688. P. Wess.

50. Ἐνεδρεύειν τοὺς περὶ Πτολεμαῖον] Tametſi praeceſſerit cap. 68. ἀνέζευξεν ἐνεδρεύσοντας τοὺς πολεμίους, non ſequor libros, in quibus τοῖς ineſt. Vulgatum enim illi nihil concedit. *S. Lucas* Evang. C. XI, 54. ἐνεδρεύοντες αὐτόν. *Joſephus* de bello L. II, 21, 3. ἐνεδρεύσας Πτολεμαῖον τὸν Ἀγρίππα. *Appianus* Civil. Belli L. III. pag. 881. καὶ τοὺς ὀλίγους ὁ Δολοβέλλας ἐνεδρεύσας. Haec ſufficiunt: nam ut ex *Diodoro*, cui ſaepe placet, loca ſtipem neceſſe non eſt. P. Wess.

63. Γεγονὼς ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσιν] Eadem *Plut.* Demet. p. 891. A. & *Appian.* Syriac. p. 196. P. Wess.

80. Συσκευαζόμενον τὰς πόλεις] Sic de eodem Agathocle L. XIX, 102. Διεγνωσμένος καὶ ταύτην τὴν πόλιν συσκευάζεσθαι. Et iterum C. 106. Adde *Demoſthenem* Or. de Cherſon. p. 54. & quae ibi Critici veteres. P. Wess.

98. Μετὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον μάχην &c.] Vide L. XVII, 63. Videntur Spartani τοὺς τρέσαντας, ita vocare ſolebant omnes, qui ex praelio re male geſta aufugerant, ignominiae nota, quam leges irrogabant, liberaſſe, invito tamen Acrotato. Prudentius ſimili in re verſatus eſt Ageſilaus, referente ejus in vita *Plutarcho*, & maculae id genus deſcribente pag. 612. E. P. Wess.

2. Πλη-

μένης τοῦ βασιλέως υἱὸν [h] προσκεκοφότα πολλοῖς τῶν νέων, καὶ διὰ τοῦτο ξενικῶν πραγμάτων ὀρεγόμενον. τῶν γὰρ Λακεδαιμονίων μετὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον μάχην ἀπολυόντων τῆς ἀτιμίας τοὺς ἐκ τῆς ἥττης διασωθέντας, μόνος ἐνέστη τῷ δόγματι. διόπερ αὐτὸν συνέβη καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ὀλίγοις προσκόψαι, μάλιστα δ' οἷς ἦν τῶν νόμων τὰ πρόστιμα. οὗτοι γὰρ συστραφέντες πληγάς τε [i] ἐνεφόρησαν αὐτῷ, καὶ διετέλουν ἐπιβουλεύοντες. διὰ ταῦτα δὴ ξενικῆς ἡγεμονίας ἐπιθυμῶν, ἀσμένως ὑπήκουσε τοῖς Ἀκραγαντίνοις. τὴν δ' ἀποδημίαν ποιησάμενος ἄνευ τῆς τῶν Ἐφόρων γνώμης, ἀνήχθη ναυσὶν ὀλίγαις, ὡς διαπερῶν ἐπ' Ἀκράγαντος. ἀπενεχθεὶς δ' ὑπ' ἀνέμων εἰς τὸν Ἀδρίαν, κατῆρε μὲν εἰς τὴν τῶν Ἀπολλωνιατῶν χώραν. καταλαβὼν δὲ τὴν πόλιν πολιορκουμένην ὑπὸ Γλαυκίου τοῦ βασιλέως τῶν Ἰλλυριῶν, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, πείσας τὸν βασιλέα συνθήκας ποιήσασθαι πρὸς τοὺς Ἀπολλωνιάτας. ἐντεῦθεν δὲ πλεύσας εἰς Τάραντα, καὶ παρακαλέσας τὸν δῆμον συνελευθεροῦν Συρακουσίους, ἔπεισε ψηφίσασθαι ναυσὶν εἴκοσι βοηθεῖν. διὰ γὰρ τὴν συγγένειαν, καὶ τὸ τῆς [k] οἰκίας σχῆμα [l] προσέπεσθαι τοῖς λόγοις αὐτοῦ πίστιν τε μεγάλην καὶ βάρος.

Τῶν δὲ Ταραντίνων περὶ τὴν παρασκευὴν ὄντων, αὐτὸς συνεκπλεύσας εἰς τὸν Ἀκράγαντα, παρέλαβε τὴν στρατηγίαν, καὶ τὸ μὲν πρῶτον μετεωρίσας τὰ πλήθη μεγάλαις ἐλπίσι, παρεστήσατο πάντας προσδοκᾶν σύντομον κατάλυσιν [m] τοῦ τυράννου. τοῦ δὲ χρόνου προϊόντος, πρᾶξιν μὲν οὐδεμίαν οὔτε τῆς πατρίδος οὔτε τῆς περὶ τὸ γένος ἐπιφανείας ἀξίαν διεπράξατο· τοὐναντίον δέ, φονικὸς ὢν καὶ τῶν τυράννων ὠμότερος, προσέκοπτε τοῖς πλήθεσι. πρὸς δὲ τούτοις τὴν [n] πάτριον δίαιταν μετέβαλε, καὶ ταῖς ἡδο-

712. ναῖς [o] ἐνετρύφησεν οὕτως ἀσελγῶς, ὥστε Πέρσης εἶναι δοκεῖν, καὶ οὐ Σπαρτιάτης. ἐπεὶ δὲ τῶν προσόδων τὸ πλεῖον μέρος [p] ἀνήλωσε, τὰ μὲν [q] πολιτευόμενος, τὰ δὲ διανοσφιζόμενος· τέλος [r] δὲ Σωσίστρατον ἐπιφανέστατον τῶν φυγάδων, πολλάκις δυνάμεων ἀφηγησάμενον, ἐπὶ τὸ δεῖπνον παραλαβὼν ἐδολοφόνησεν, ἐγκαλέσαι μὲν ἁπλῶς οὐδ' ὁτιοῦν ἔχων, ἐκ ποδῶν δὲ ποιήσασθαι δραστικὸν ἄνδρα, καὶ δυνάμενον ἐφεδρεῦσαι τοῖς κακῶς προϊσταμένοις τῆς ἡγεμονίας. διαβοηθείσης δὲ τῆς πράξεως, εὐθὺς οἵ τε φυγάδες [s] συνέτρεχον ἐπ' αὐτόν, καὶ πάντες οἱ λοιποὶ διετέθησαν ἀλλοτρίως. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀπέστησαν αὐτὸν τῆς στρατηγίας, μετ' ὀλίγον δὲ καὶ βάλλειν τοῖς λίθοις ἐπεχείρησαν. διόπερ φοβηθεὶς τὴν τοῦ πλήθους ὁρμήν, νυκτὸς [t] ἔφυγε, καὶ λαθὼν διῆρεν εἰς τὴν Λακωνικήν. τούτου δ' ἀπαλλαγέντος, Ταραντῖνοι μὲν ἀπεσταλκότες εἰς Σικελίαν τὸν στόλον μετεπέμψαντο· Ἀκραγαντῖνοι δὲ καὶ Γελῷοι καὶ Μεσσήνιοι κατέλυσαν τὸν πρὸς Ἀγαθοκλέα πόλεμον, μεσιτεύσαντος τὰς συνθήκας Ἀμίλκου τοῦ Καρχηδονίου. ἦσαν δὲ τὰ κεφάλαια τῶν [v] συντεθέντων τοιά-

ſciunt, plerorumque juvenum offenſione laborantem, ideoque percupidum rerum peregrinarum. Nam cum Lacedaemonii, poſt conflictum cum Antipatro, ignominia exſolverent e clade illa elapſos, ſolus decreto ſe oppoſuerat. Hinc ergo factum erat, ut & aliorum non paucos, & maxime illos offenderet, quibus poenam leges irrogarant. Hi enim conſpiratione inter ſe facta, verberibus hominem inceſſerant, nec inſidias ei ſtruere deſiſtebant. Hanc ob cauſam ducatus peregrini cupidus lubenter tum Agrigentinis operam addixit. Et citra Ephororum ſententiam peregrinatione ſuſcepta, paucis cum navibus ſolvit, ut Agrigentum tranſmiſſurus. Sed in Adriam tempeſtate rejectus, Apolloniatarum territorio appulit. Ibi cum urbem a Glaucia Illyriorum rege obſeſſam offendiſſet, obſidionem ſolvit, rege ad foedus cum Apolloniatis percutiendum inducto. Hinc Tarentum appulſus, cum populus ad vindicandum in libertatem Syracuſios ſecum exhortaretur, auctor fuit, ut xx. navium ſubſidia decernerent. Nam propter cognationem, & familiae majeſtatem, fidei ponderiſque multum cum verbis ejus conjunctum eſſe putabatur. 710.

Olymp. CXVI. III.

71. Dum itaque in apparatu ſunt Tarentini, ipſe Agrigentum profectus, imperium accepit, ac plebe in ſpes magnas arrecta, effecit, ut intra breve ſpacium tyrannidis deſtructionem omnes expectarent. At temporis progreſſu nullam neque patria, neque generis nobilitate dignam rem peregit. Sed e contrario, quod ſanguinarius & tyrannis ipſis crudelior eſſet, offenſionem plebis incurrit. Ad haec patrium vivendi morem immutavit; Et voluptatibus tam procaciter indulſit, ut Perſa videretur eſſe non Spartanus. Poſteaquam vero maximam proventuum partem, cum (male) adminiſtrando Rempublicam, tum peculando abſumſerat: tandem Soſiſtratum inter exſules clariſſimum, qui ſaepe ductor copiarum fuerat, ad coenam invitatum, dolo interemit, nihil omnino habens, quod crimini ipſi daret, ſed tantum, ut virum ſtrenuum, & qui male gerentes imperium obſervare poterat, e medio tolleret. Quo facinore pervulgato, confeſtim exſules magno eum concurſu invadunt, & reliqui omnes abalienantur; primoque magiſtratum ei adimunt; nec multo poſt lapidibus hominem obruere conantur. A vulgi igitur impetu ſibi metuens, noctu fuga ſibi conſuluit, & clam in Laconiam tranſmittit; Poſt cujus diſceſſum Tarentini claſſem in Siciliam expeditam revocant. Agrigentini vero Geloique & Meſſenii bellum cum Agathocle componunt, Amilcare Carthaginenſi foederis ſequeſtro. Cujus haec erant capi-

---

[h] Προκεκοφότα πολλοὺς *Idem* cum *Leid.* perperam. [i] Ἐνεφορήθησαν *Vat. Baſil.* ἐνεφόρησαν *Venet.* melius. Συνεφόρησαν *Edd.* [k] Deſit *Baſil.* [l] Προσεῖναι *Reg.* 2. *Baſil. Vat. Venet.* [m] Τῶν τυράννων margo *Steph.* [n] Πατρίαν *Baſil.* tum μετέβαλε in ſcripto *H. Valeſii.* [o] Ἐνετρύφα *Reg.* 1. *Leid.* & ſtatim ἀσελγῶν *id. Reg.* [p] Ἀνάλωσε *Leid.* ſatis Attice. Vid. *Thom. Magiſtrum* in Ἀνάλωσα. [q] Πολυτελευόμενος codex *H. Valeſii.* [r] Deſit *Reg.* 1. [s] Συνέτρεχον *Steph.* ora, tum *Reg.* 1. *Leid.* [t] Διέφυγε *Leid.* [v] Συνθηκῶν *Reg.* 1. *Leid. Steph.* margo.

2. Πληγάς τε ἐνεφόρησαν] *Veneto* codici laus inſtaurati debetur loci. *Xiphilinus*, ut alios mittam, in Nerone Ἰούλιος δέ τις Μοντανὸς — προσέκρουσέ τε αὐτῷ καὶ πληγὰς πολλὰς ΕΝΕΦΟΡΗΣΕΝ. P. Wess.

15. Καὶ τὸ τῆς οἰκίας σχῆμα προσέπεσθαι &c.] Mirum ni initium ultimi verbi anſam librariis dederit omittendi τὸ προσεῖναι, quod alii bene ſervarunt, in hoc vitioſi, quia προσέπεσθαι neglexerunt. Scribe προσέπεσθαι προσεῖναι & ſana oratio bene progredietur. P. Wess.

30. Τὰ μὲν πολιτευόμενος] Interpres, quaſi κακῶς πολιτευόμενος eſſet, Latina adornavit. Ego vero longe praeferrem ex ſcripto *Peireſciano* πολυτελευόμενος ſeu πολυτελούμενος, ſi de vocis uſu res certa foret. Contra enim ſe ponerentur διανοσφιζόμενος & πολυτελούμενος elegantiſſime, & altero magnificus apparatus, altero peculatus, quo utroque reditus diſſipaverit Acrotatus, indicaretur. At verbum iſtud oſtendi mihi cupio. Putes eruditiſſimum *Valeſium* id ubi ubi reperiſſe: nam Excerpt. p. 124. τὰ μὲν πολυτελευόμενος, *non ut vulgo*, inquit, πολιτευόμενος, *egregia emendatio.* Simus itaque hoc Catone contenti. P. Wess.

42. Διῆρεν εἰς τὴν Λακωνικήν] Reliqua viri fata exſequitur *Pauſanias* L. III, 6. & VIII, 27. p. 656. P. Wess.

51. Ka-

Olymp. cxvi. iii. capita: Ut de Graecis in Sicilia civitatibus, Heraclea, Selinus & Himera, ſicut antea fuiſſent, in ditione Carthaginenſium manerent. Aliae vero omnes, Syracuſanis imperium obtinentibus, juris ſui forent.

72. Exinde vacuam hoſtilibus copiis Siciliam videns Agathocles, ſecure oppida & caſtella ditioni ſuae adjecit. Et plurimis brevi ſubactis, firmum ſibi principatum comparavit. Nam ſociorum multitudine, redituumque ubertate, ac valido exercitus robore auctus fuit. Praeter confoederatos enim, alioſque e Syracuſis militiae adſcriptos mercenarios habebat delectos, x. peditum millia, & ter mille quinquaginta equites: Armorum praeterea telorumque omnis generis apparatu ſe inſtituit, praeviſum habens, quod reprehenſo propter foedus Amilcare, Carthaginenſes brevi bellum ſibi illaturi eſſent. Siciliae itaque res ea tempeſtate hujuſmodi ſtatum habebant. In Italia vero Samnites, jam complures annos cum Romanis de imperio belligerantes, Pliſticam Romano praeſidio firmatam, expugnant, & Soranos inducunt, ut mactatis inibi Romanis cum Samnitibus foedus ſocietatis faciant. Poſthaec dum Satriculam oppugnant Romani, cum numeroſo exercitu superveniunt, obſidionem ſolvere properantes. Validum ergo praelium initur, & multis utrinque caeſis, ſuperiores tandem fuerunt Romani; Et expugnata poſt conflictum urbe, vicina quoque oppida & caſtella aggreſſi ſubjungunt. Jamque bellum ad urbes Apuliae tranſlatum erat, cum Samnites omnibus, qui ad militiam per aetatem idonei eſſent, conſcriptis, proxime hoſtem, tanquam de ſumma rei decertaturi, caſtra poſuerunt. Populus 711. ergo Romanus, de eventu ſolicitus, magnam vim militum eo miſit. Et quia periculoſis temporibus aliquem ex nobiliſſimis viris imperatorem cum ſumma poteſtate bello praeficere ſolebant, Q. Fabium tunc Dictatorem, cumque eo Q. Aulium magiſtrum equitum crearunt. Hi copiis adſumtis, cum Samnitibus ad Lauſtulas (ut vocantur) acie collata, multos ſuorum amiſere. Totoque jam exercitu vertente terga, Aulius, quod eum fugae puderet, ſolus hoſtium multitudini reſtitit; non quidem victorem ſe fore ſperans, ſed ut pa-

δὲ τῶν Ελληνίδων πόλεων τῶν κατὰ Σικελίαν Ἡράκλειαν μὲν καὶ Σελινοῦντα καὶ πρὸς ταύταις Ἱμέραν ὑπὸ Καρχηδονίοις τετάχθαι, καθάπερ καὶ προϋπῆρχον, τὰς δ' ἄλλας πάσας αὐτονόμους εἶναι, τὴν ἡγεμονίαν ἐχόντων Συρακουσίων.

Μετὰ δὲ ταῦτα Αγαθοκλῆς ὁρῶν ἔρημον οὖσαν τὴν Σικελίαν στρατοπέδων πολεμίων, ἀδεῶς προσήγετο τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία· ταχὺ δὲ πολλῶν ἐγκρατὴς γενόμενος, ἰσχυρὰν κατεσκευάσατο τὴν δυναστείαν. καὶ γὰρ συμμάχων πλῆθος, καὶ προσόδους ἁδρὰς, καὶ στρατόπεδον ἀξιόλογον περιεποιήσατο. χωρὶς γὰρ τῶν συμμάχων καὶ τῶν [x] ἄλλων τῶν ἐκ Συρακουσῶν καταγραφέντων εἰς τὴν στρατείαν, μισθοφόρους ἐπιλέκτους εἶχε, πεζοὺς μὲν μυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους πεντήκοντα. ἐποιήσατο δὲ καὶ παρασκευὴν ὅπλων καὶ βελῶν παντοδαπῶν, εἰδὼς τοὺς Καρχηδονίους ἐπιτετιμηκότας τῷ Αμίλκᾳ περὶ τῶν συνθηκῶν, [y] συντόμως δὲ πρὸς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἐξοίσοντας. καὶ τὰ μὲν περὶ Σικελίαν ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις τοιαύτην εἶχε τὴν κατάστασιν. Κατὰ δὲ τὴν Ιταλίαν, Σαμνῖται διαπολεμοῦντες Ρωμαίοις ἔτη πλείονα περὶ τῆς ἡγεμονίας, [z] Πλευστικὴν μὲν, φρουρὰν ἔχουσαν Ρωμαϊκὴν ἐξεπολιόρκησαν· Σωρανοὺς δ' ἔπεισαν κατασφάξαι μὲν τοὺς παρ' αὐτοῖς Ρωμαίους, συμμαχίαν δὲ πρὸς Σαμνίτας συνθέσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα Ρωμαίων Σατικόλαν πολιορκούντων, ἐπεφάνησαν μετὰ δυνάμεως ἁδρᾶς, σπεύδοντες λῦσαι τὴν 713. πολιορκίαν. γενομένης οὖν μάχης ἰσχυρᾶς, πολλοὶ μὲν παρ' ἀμφοτέρων ἀνῃρέθησαν, τέλος δὲ ἐπὶ τοῦ προτερήματος ἐγένοντο Ρωμαῖοι. μετὰ δὲ τὴν μάχην ἐκπολιορκήσαντες τὴν πόλιν, ἐπῄεσαν ἀδεῶς τὰ πλησίον πολίσματα καὶ χωρία προσαγόμενοι. τοῦ δὲ πολέμου περὶ τὰς ἐν Απουλίᾳ πόλεις συνεστῶτος, οἱ μὲν Σαμνῖται πάντας τοὺς ἐν ἡλικίαις στρατείας ὄντας καταγράψαντες, ἐστρατοπέδευσαν πλησίον τῶν πολεμίων, ὡς περὶ τῶν ὅλων κριθησόμενοι. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ δῆμος τῶν Ρωμαίων, καὶ [a] διαγωνιάσας περὶ τοῦ μέλλοντος, δύναμιν προσέπεμψε πολλήν. εἰωθότες δ' ἐν [b] τοῖς ἐπικινδύνοις καιροῖς αὐτοκράτορα τοῦ πολέμου καθιστάναι τινὰ τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν, προεχειρίσαντο τότε Κόϊντον Φάβιον, καὶ μετ' αὐτοῦ Κόϊντον [c] Αυλιον ἵππαρχον. οὗτοι δὲ τὰς δυνάμεις παραλαβόντες, παρετάξαντο πρὸς τοὺς Σαμνίτας περὶ τὰς καλουμένας Λαυστόλας, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλον. τροπῆς δὲ γενομένης καθ' ἅπαν τὸ στρατόπεδον, ὁ μὲν Αυλιος, καταισχυνθεὶς ἐπὶ τῇ φυγῇ, μόνος ὑπέστη, [d] τῷ τε πλήθει τῶν πολεμίων, οὐ κρατήσειν ἐλπίζων, ἀλλ' ἀήττητον τὴν πατρίδα τὸ καθ' αὐτὸν

---

[x] Non ſunt in Reg. 2. Venet. Baſil. [y] Deſiderantur uſque καὶ τὰ in Reg. 1., proptereaque ſtigmate a Steph. notantur. [z] Πλεισ. Baſil. [a] Διαγωνίσας Baſil. Διαγωνιασάμενος Leid. Mox προέπεμψε Reg. 1. [b] Κινδύνοις Baſil. & καθιστᾶν cum Reg. 2. [c] Ὄλιον Baſil. Vat. Venet. & Sigonii liber, & ſemper quidem. In Edd. Ἄλιον Paullo ante τότε μὲν προεχ. Reg. 1. non male. [d] Τῇ τε omnes.

71. Καθάπερ προϋπῆρχον] Foedere, quod cum Timoleonte ſociaverant, omnes Graeci nominis in Sicilia urbes Poeni liberas reliquerant. Vid. L. xvi, 83. Quare aut priora tempora reſpiciunt haec, aut urbes eas contra pacta ſuae iterum ditioni adjecerunt. P. Wess.

70. Πλευστικὴν τὴν φρουρὰν ἔχουσαν &c.] Ph. Cluverius Ital. Antiq. L. ii, 15. p. 772. Πλειστίνην corrigebat ob Livium: ſed nondum certo conſtat Pleſtinam Marſorum & Pliſtiam Samnitium eamdem fuiſſe: adde Pliſtiam in manu exaratis Livii libris Pliſticam ſcribi, quod non eſſe de nihilo pulcre monuit Celeb. Jo. Fr. Gronovius ad L. ix, 21. P. Wess.

74. Ρωμαίων Σατικόλαν πολιορκούντων] Interpres dum Satriculam oppugnant Romani: quod idem ille Cluverius Ital. Ant. L. iv. p. 1184. improbat: Saticulam enim urbem iſtam cum Graecis tum Latinis dici; quod verum. Livium adi dicto loco & Stephanum Byzantinum voc. Σατίκολα. P. Wess.

90. Κόϊντον Ἄλιον ἵππαρχον] Ἄυλιον pro Ἄλιον ſcribendum Tabulae Capitolinae monent, tametſi Aemilium edit Livius. L. Rhod.

Κόϊντον Ἄυλιον] Accedo Rhodomano. Ὄλιον, quod quibuſdam in libris, Car. Sigonius probavit, dictum arbitratus, quomodo Claudium & Clodium, Plauſtrum ac Ploſtrum efferunt ad Livii L. ix, 22. At Ἄυλον ſaepe Noſter, nunquam Ὄλιον aut Ὄλλιον, ſcribit. P. Wess.

92. Περὶ τὰς καλουμένας Λαυστόλας] Livius ita L. ix, 23. obviam itum hoſti, atque ad LAUTULAS ancipiti praelio dimicatum eſt. Tum, invenio apud quoſdam, adverſam eam pugnam Romanis fuiſſe, atque in ea cecidiſſe Q. Aulium magiſtrum equitum. Unde conficitur, quod & in mentem Ph. Cluverio venit It. Ant. L. iii, p. 1013. Λαυτόλας melius eſſe. Certe Latinae originis ſi oppidi hoc vocabulum ſit, quod mihi nondum liquet, Lautulas praeſtabunt. Vid. Cl. Arn. Drakenborchium ad Livii L. vii, 39. Mox ὑπέστη τῷ πλήθει praefertem. P. Wess.

95. Μόνος ὑπέστη τῷ τε πλήθει] Vel τότε legendum vel τῷ. Nam verbum ὑπέστη etiam dativum regit. L. Rhod.

2. Ἀποικίαν ἐξέπεμψαν εἰς Λουκερίαν πόλιν] Mutuo ſibi auxilio fuerunt ſchedae veteres: quod unis deerat, alterae expleverunt. Quin H. Stephanus in Codd. ſuorum aliquo id reperiſſe videtur: nam-

αὐτὸν μέρος ἀπεδυκνύον. οὗτος μὲν οὖν οὐ μεταχὼν τοῖς πολίταις τῆς κατὰ τὴν φυγὴν αἰσχύνης, ἰδίᾳ περιεποιήσατο θάνατον ἔνδοξον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι φοβηθέντες μὴ τὰ κατὰ τὴν Ἀπυλίαν πράγματα τελέως ἀποβάλωσιν, ἀποικίαν ἐξέπεμψαν εἰς ᵉ Λυκερίαν πόλιν ἐπιφανεστάτην τῶν ἐν τοῖς τόποις· ἐκ ταύτης δὲ ὁρμώμενοι διεπολέμουν τοῖς Σαμνίταις, οὐ κακῶς τῆς ἀσφαλείας προνοησάμενοι. διὰ γὰρ ταύτην τὴν πόλιν οὐ μόνον ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ᶠ ἐπροτέρησαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα γενομένους ἕως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων διετέλεσαν ὁρμητηρίῳ χρώμενοι κατὰ τῶν πλησίον ἐθνῶν.

Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων τέλος ἐχουσῶν, Ἀθήνησι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Θεόφραστος· ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι κατεστάθησαν Μάρκος Πόπλιος καὶ Γάϊος Σουλπίκιος· ἐπὶ δὲ τούτων, Καλλαντιανοὶ κατοικοῦντες ἐν ᵍ τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι τοῦ Πόντου, καὶ φρουρὰν ἔχοντες παρὰ τοῦ Λυσιμάχου, ταύτην ἐξέβαλον καὶ τῆς αὐτονομίας ἀντείχοντο. ὡσαύτως δὲ τήν τε τῶν Ἰστριανῶν ʰ πόλιν καὶ τὰς ἄλλας τὰς πλησιοχώρους ἐλευθερώσαντες, συνέθεντο συμμαχίαν ὡς κοινῇ πολεμοῦντες τῷ δυνάστῃ· προσελάβοντο δὲ εἰς τὴν φιλίαν τῶν τε Θρᾳκῶν καὶ Σκυθῶν τοὺς ὁμοροῦντας, ὥστε τὸ πᾶν εἶναι σύστημα βάρος ἔχον, καὶ δυνάμενον ἁδραῖς δυνάμεσιν ἀντιτάττεσθαι. ὁ δὲ Λυσίμαχος, πυθόμενος τὰ πεπραγμένα, μετὰ τῆς δυνάμεως ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας· ποιούμενος δὲ τὴν πορείαν διὰ τῆς Θρᾴκης, καὶ τὸν Αἷμον ὑπερβαλὼν, κατεστρατοπέδευσε πλησίον ⁱ τῆς Ὀδησσοῦ. πολιορκίαν δὲ συστησάμενος, ταχὺ τοὺς ἔνδον κατεπλήξατο, καὶ δι' ὁμολογίας παρέλαβε τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα τῷ παραπλησίῳ τρόπῳ τοὺς Ἰστριανοὺς ἀνακτησάμενος, ἀνέζευξεν ἐπὶ ᵏ Καλλαντιανούς. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἧκον οἵ τε Σκύθαι καὶ Θρᾷκες σὺν πολλῇ δυνάμει βοηθήσοντες τοῖς συμμάχοις κατὰ τὰς συνθήκας. οἷς ἀπαντήσας Λυσίμαχος, καὶ συμβαλὼν ˡ ἐξ ἐφόδου, τοὺς μὲν Θρᾷκας καταπληξάμενος, ἔπεισε μεταθέσθαι· τοὺς δὲ Σκύθας ἐκ παρατάξεως νικήσας, καὶ πολλοὺς ᵐ ἀνελὼν, τούτων μὲν τοὺς ὑπολειφθέντας ἐδίωξεν ἐκτὸς τῶν ὅρων· τὴν δὲ τῶν ⁿ Καλλαντιανῶν πόλιν περιστρατοπεδεύσας, συνεστήσατο πολιορκίαν, φιλοτιμούμενος ἐκ παντὸς τρόπου κολάσαι τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως. περὶ ταῦτα δ' ὄντος αὐτοῦ παρῆσάν τινες ἀπαγγέλλοντες, ὅτι δύο δυνάμεις ἀπέσταλκεν Ἀντίγονος ᵒ ἐπὶ βοήθειαν τοῖς Καλλαντιανοῖς, τὴν μὲν πεζὴν, τὴν δὲ κατὰ θάλασσαν· καὶ ὅτι τῷ μὲν στόλῳ Λύκων ὁ στρατηγὸς
714. παραπέπλευκεν εἰς τὸν Πόντον· Παυσανίας δ' ἔχων

triam sua ex parte invictam ostenderet. Hic igitur fugae turpitudinem non participans cum civibus, gloriosam privatim sibi mortem conscivit. Tum ne prorsus jacturam facerent Apuliae, veriti Romani, Luceriam, clarissimam locis illis urbem, colonos miserunt. Inde eruptiones in Samnites factae. Nec male hoc pacto commoditatibus suis prospexere. Nam urbis hujus adjumento non in hoc tantum bello victores abierunt, sed post etiam ad nostram usque tempestatem urbe hac, tanquam arce belli, adversus gentes finitimas perpetuo usi fuerunt. Olymp. CXVI. III.

73. Rebus hujus anni ad eum perductis finem, Theophrastus Athenis summum magistratum accepit, Romae vero Coss. creati sunt M. Poetelius, & C. Sulpicius. Tum Callantiani, tractus ad Pontum sinistri accolae, praesidium a Lysimacho impositum ejiciunt, seque in libertatem vindicant. Eodem modo etiam liberata Istrianorum urbe, & finitimis, ad bellum commune Principi inferendum foedus ineunt. Quin & Thracum & Scytharum populos conterminos amicitia sibi adstringunt: Totum itaque agmen tantae erat gravitatis tantique roboris, ut cum numerosissimis etiam copiis acie congredi posset. Quae ubi facta cognovit Lysimachus, cum exercitu adversum rebelles contendit, & facto per Thraciam itinere, cum Aemum superasset, juxta Odessum castra metatur. Quam obsidione cinctam conterritis oppidanis, in deditionem pactione accepit. Hinc Istrianis simili modo recuperatis, in Callantianos movit. Sub quod tempus Scythae & Thraces magnis viribus ex foedere sociis opitulatum supervenere. Quibus obviam progressus Lysimachus signis e vestigio illatis, Thraces perterritos ad transitionem induxit: Scythas vero acie collata victos magno numero concidit, & reliquos e finibus submovit. Inde castris urbem Callantianorum circumdatam obsedit, id omni studio contendens unice, ut defectionis auctores puniret. His dum occupatur, nunciatum venerunt quidam, duos Antigonum exercitus Callantianis subsidio misisse, unum terra, alterum mari; Jamque Lyconem praefectum cum classe Ponto imminere, & Pausaniam cum manu haud Olymp. CXVI. IV.

---

e Λουκερίαν Basil. Vat. Venet. Leid. Λουκερίαν Reg. 2. Λουκαρίαν Edd. & ora Steph.
f Ἐπροτ. Basil. προτ. vulgo.
g Τοῖς ἐν ἀριστερᾷ Basil. Reg. 2.
h Non invenit in suo Leid., & potest intelligi.
i Τὸν Ὀδησσὸν Leid.
k Καλλατίαν Reg. 1. Si Καλλατιανοὺς scribas, bene. Vid. L. xx, 113.
l Ὡς ἐξ ἐφόδου Reg. 1. & margo Steph.
m Ἀνελὼν, καὶ τούτων Reg. 1. Leid. pari sententia.
n Καλλατιανῶν iidem.
o Βοήθειαν vel iidem. Mox καὶ δύο τῷ Basil. Reg. 2.

namque inter operarum peccata vulgatum refert. Sed *Livium* audi L. ix, 26. *Eaque ira processit, ut Romae quoque, quum de colonis mittendis Luceriam consuleretur senatus, multi delendam urbem censerent. —— Vicit tamen sententia ut mitterentur coloni.* Sic ille, verum Coss. *M. Poetelio* & *C. Sulpicio*, eoque parte Nostro minime consentaneus. Λουκερίαν *Diodoro* reddiderunt *Is. Casaubonus* in *Strabon.* L. vi. p. 435. & *Ph. Cluverius* Ital. L. iv, p. 1215. & Ill. *Scaliger* ad libri sui oram. P. Wess.

7. Ἀλλ᾽ καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα &c.] Claudicabit oratio, nisi cum *H. Stephano* ἀλλὰ καὶ τοὺς sive καὶ μετὰ τοὺς rescripseris. Vitium frequens & ex scribendi compendio natum. Vid. *Coteler.* Monum. T. ii. p. 589. In *Leontio* Act. 4. de sectis pag. 462. non multum dissimile reperies: τοὺς χρόνους τῶν ἱερέων, Ἀκακίου ὡς ἐν Ῥώμῃ, καὶ ὡς ἐν Βυζαντίῳ editur vulgo. Quanto melius in scripto *Vossiano*: διὰ τῶν ὄντων κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους Ἀκακίου, ὡς ἐν Ῥώμῃ & reliq. Sed sunt hoc de genere plura isto bonae frugis in libello, de quibus alias. P. Wess.

12. Μάρκος Πόπλιος] Ποιτίλιος pro Πόπλιος. L. Rhod.

Μάρκος Πόπλιος] Vid. *Livium* cum nota *Sigonii*, & Fastos *Pighii* ad ann. CDXXXIX. P. Wess.

14. Καλλαντιανοὶ κατοικοῦντες ἐν τοῖς ἀριστεροῖς &c.] Non muto, quantumvis L. xiv, 37. de Salmydesso Auctor ἔστι δ᾽ ἐπὶ μὲν τῶν ἀριστερῶν τοῦ Πόντου. Eodem enim redit & diserte *Strabo* L. xii. p. 816. Ἀ. καλοῦσι δὲ τὰ ΑΡΙΣΤΕΡΑ τοῦ Πόντου Θρᾳκικά. Ceterum Καλλατιανοὶ semper appellandi erant urbis *Callatidis* sive *Callatiae* incolae, ut dixi ad *Anton.* Itiner. p. 227. Confer. L. xx, 113. P. Wess.

42. Ἀπέσταλκεν —— ἐπὶ βοήθειαν τοῖς Καλλαντιανοῖς] Quod in pr. *Reg.* erat βοηθοῦσαν τοῖς Καλλ., commodius fortasse videbitur, nec est tamen. Sive enim ἀπέσταλκε τοῖς Καλλαντιανοῖς, seu βοήθειαν τοῖς Καλλ. artissime junxeris, verborum ordo nihil habebit insolens. Regunt saepe numero utroque in sermone verbi sui casum substantiva, estque geminum huic L. xvi, 21. καὶ τῶν συμμάχων —— ἐπὶ τὴν βοήθειαν τοῖς Βυζαντίοις ὡρμημένων. Alia si desideres, ecce tibi *Dionysium* Ant. Rom. L. i. pag. 8. καὶ πολιτείας μεταδόντα τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ γυναιξὶν ἐν πολέμῳ ἀφελομένοις. *Arrian.* Ἀναβ. Ἀλεξ. L. i. C. 11. p. 25. μῆνιν Πριάμου παραιτούμενος τῷ Νεοπτολέμου γένει. *Plautus* Amphit. 1, 1, 12. *Optumo homini hoc*

Olymp. CXVI. IV.

haud exigua, ad Hieron id eſt (ſacrum) quod vocatur, caſtra poſuiſſe. Quo perturbatus nuncio Lyſimachus, non mediocrem in obſidione manum reliquit; robur autem exercitus feſtinanter abduxit, cum hoſte manus conſerere maturans. Jamque Aemum tranſiturus, Seuthen Thracum regem invenit, defeciſſe ad Antigonum, multiſque armatis tranſitum montis cuſtodire. Praelio igitur commiſſo diutiſſime, multiſque ſuorum amiſſis, & plurimis hoſtium interfectis, vi Barbaros ſubmovit. 712. Tum etiam Pauſanianos invadit, in anguſtiis, quorſum confugerant, illos nactus. Has expugnat, & Pauſania interemto, milites partim accepto precio dimiſit, partim in ordines ſuos diſtribuit. Lyſimachi ergo res ita ſe habebant.

74. Antigonus vero cum hic conatus non ſucceſſiſſet, Teleſphorum, L. navium claſſe, & non mediocribus copiis inſtructum, in Peloponneſum miſit, cum mandato, ut Graeciae urbes in libertatem vindicaret. Hoc enim facto fidem ſe Graecis facturum ſperabat, quod revera libertatis ipſorum curam gereret; Et hac ſimul ratione exploraturum ſe res Caſſandri, arbitrabatur. Teleſphorus igitur quamprimum in Peloponneſum appulit, munitas Alexandri praeſidiis urbes adiit, omneſque, excepta Sicyone ac Corintho, liberavit. In illis enim Polyſperchon cum numeroſis copiis ſubſiſtebat, tum his, tum locorum firmitate confiſus. Dum vero haec aguntur, Philippus a Caſſandro ad bellum cum Aetolis gerendum dux miſſus, ſimulac cum exercitu in Acarnaniam pervenit, principio quidem Aetoliam depopulari aggreditur; ſed non multo poſt ubi Aeaciden Epirotam, in regnum jam reverſum, validum coegiſſe exercitum audivit, ſine mora in eum contendit. Nam ſeorſum cum eo decertare, priuſquam Aetolorum ſe copiae admiſcuiſſent, properabat. Cumque paratos ad conflictum Epirotas inveniret, primo ſtatim adventu manus cum illis conſeruit, multoſque interfecit, nec paucos cepit; inter quos accidit, ut circiter quinquaginta eſſent de illorum factione, qui reducendi regis auctores fuerant: Quos vinctos Caſſandro tranſmiſit. Cumque Aeacidani ex fuga recollecti Aetolis ſe adjunxiſſent, aggreſſus illos denuo Philippus pugna vicit, multoſque interemit, quorum in turba Aeacides etiam rex erat. Intra pauxillum ergo dierum tantis rebus tam proſpere geſtis, multos Aetolorum adeo perterruit, ut deſertis urbibus non ſatis firmis, in difficilimos aditu montes cum u-

οὐκ ὀλίγους στρατιώτας, περὶ τὸ καλούμενον Ἱερὸν κατεστρατοπεδευκέναι. ἐφ' οἷς ὁ Λυσίμαχος διαταραχθεὶς, ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας [p] ἀπέλιπε τοὺς ἱκανοὺς στρατιώτας· τὸ δὲ κράτιστον τῆς δυνάμεως ἀναλαβὼν αὐτὸς ἠπείγετο, σπεύδων συνάψαι τοῖς πολεμίοις. [q] παραγενόμενος δὲ ἐπὶ τὴν τοῦ Αἵμου ὑπερβολὴν, εὗρε Σεύθην τὸν βασιλέα τῶν Θρᾳκῶν ἀφεστηκότα πρὸς Ἀντίγονον, καὶ μετὰ πολλῶν στρατιωτῶν φυλάττοντα τὰς παρόδους. συνάψας δ' αὐτῷ μάχην ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, τῶν τε ἰδίων ἀπέβαλεν οὐκ ὀλίγους, καὶ τῶν πολεμίων [r] ἀνελὼν παμπληθεῖς, ἐβιάσατο τοὺς Βαρβάρους. ἐπιφανεὶς δὲ καὶ τοῖς περὶ τὸν Παυσανίαν, καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς εἰς δυσχωρίας συμπεφευγότας, ταύτας τ' ἐξεπολιόρκησε, καὶ Παυσανίαν ἀνελὼν, τῶν στρατιωτῶν οὓς μὲν ἐλύτρωσεν, οὓς δ' εἰς τὰς ἰδίας τάξεις διένειμε. τὰ μὲν οὖν περὶ Λυσίμαχον ἐν τούτοις ἦν.

Ὁ δ' Ἀντίγονος ἀποτυχὼν ταύτης τῆς ἐπιβολῆς, ἐξέπεμψε Τελεσφόρον εἰς Πελοπόννησον, δοὺς αὐτῷ πεντήκοντα ναῦς, καὶ στρατιώτας τοὺς ἱκανοὺς, καὶ τὰς πόλεις ἐλευθεροῦν ἐνετείλατο. τοῦτο γὰρ πράξας ἤλπιζε [s] πίστιν κατασκευάζειν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι πρὸς ἀλήθειαν φροντίζει τῆς αὐτονομίας αὐτῶν, καὶ ἅμα γινώσκειν ὑπέλαβε τὰ Κασσάνδρου πράγματα. ὁ δὲ Τελεσφόρος ἐπειδὴ τάχιστα κατέπλευσεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐπῆλθε τὰς ὑπ' Ἀλεξάνδρου 715. φρουρουμένας πόλεις, καὶ [t] πάσας ἠλευθέρωσε, πλὴν Σικυῶνος καὶ Κορίνθου. ἐν ταύταις γὰρ Πολυπέρχων διέτριβε, [u] δυνάμεις ἁδρὰς ἔχων, καὶ πιστεύων ταύταις τε καὶ ταῖς τῶν τόπων ὀχυρότησιν. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Φίλιππος ὑπὸ Κασσάνδρου πεμφθεὶς στρατηγὸς εἰς τὸν πρὸς Αἰτωλοὺς πόλεμον, ὡς τάχισθ' ἧκεν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν μετὰ τῆς δυνάμεως, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρει λεηλατεῖν τὴν Αἰτωλίαν, μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενος Αἰακίδην τὸν Ἠπειρώτην εἰς τὴν βασιλείαν διεληλυθότα, καὶ δύναμιν ἁδρὰν συνηθροικότα, ταχέως ὥρμησεν ἐπ' αὐτόν. ἔσπευδε γὰρ κατ' ἰδίαν διαγωνίσασθαι πρὶν ἢ συμμῖξαι τὴν τῶν Αἰτωλῶν δύναμιν. εὑρὼν δὲ τοὺς Ἠπειρώτας ἑτοίμους εἰς μάχην, ἐξ ἐφόδου συνῆψεν εἰς χεῖρας, καὶ πολλοὺς μὲν ἀνεῖλεν, οὐκ ὀλίγους δ' ἐζώγρησεν, ἐν οἷς συνέβαινεν εἶναι καὶ τῶν αἰτίων τῆς τοῦ βασιλέως καθόδου περὶ πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν, οὓς δήσας ἀπέστειλε πρὸς Κάσσανδρον. τῶν δὲ περὶ τὸν Αἰακίδην ἀθροισθέντων ἐκ τῆς φυγῆς, καὶ τοῖς Αἰτωλοῖς συμμιξάντων, πάλιν ἐπελθὼν ὁ Φίλιππος μάχῃ ἐκράτησε, καὶ πολλοὺς ἀνεῖλεν· ἐν οἷς ἦν καὶ Αἰακίδης ὁ βασιλεύς. ἐν ὀλίγαις δ' ἡμέραις τηλικαῦτα ποιήσας προτερήματα, κατεπλήξατο πολλοὺς τῶν Αἰτωλῶν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὰς ἀνοχύρους πόλεις ἐκλιπεῖν, εἰς δὲ τὰ [x] δυσβατώτατα τῶν ὀρῶν συμφυγεῖν μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν. καὶ τὰ μὲν

---

[p] Κατέλιπε Reg. 1. cum Leid. [q] Παραγεν. Reg. 1. [r] Ἀνελὼν παμπλ. βιασάμενος τοὺς βαρβάρους margo Steph. Reg. 1. Leid. [s] Πίστιν ἑαυτὸν κατασκευάζειν iidem. [t] Ἠλευθέρωσε τὰς ἄλλας ἄνευ Σι. Reg. 1. [u] Δύναμιν ἁδρὰν idem Reg. [x] Δυσβάτα Steph. ora.

hoc ſervitus dura eſt. Et Mercat. III, II, 37. *Filius quam advexit matri ancillam ſuae. Salluſtium* Catil. C. 32. *Quod uſque inſidias conſuli procedebant.* Haec ſufficiunt. Adde tamen Cel. *Jac. Perizon.* ad *Sanctii* Minerv. L. IV, 4, 11. P. Weſs.

47. Περὶ τὸ καλούμενον Ἱερὸν κατεστρατοπεδευκέναι] Fanum erat ad ipſum Ponti os in continente Aſia, ab Europa ſtadiis ferme XII. disjunctum. Docet praeter alios *Polybius* L. IV, 39. & Noſter L. XX, 112. Vide quae de eo copioſe ſatis ſcripta nuper ſunt ad *S. Petiti* Comment. L. L. Attic. L. V. Tit. 4. pag. 503. P. Weſs.

52. Παραγενόμενος δὲ ἐπὶ τὴν — ὑπερβολὴν] Saepe de itinere per ipſos montium vertices ὑπερβολὰς τοῦ ὄρους *Strabo*, velut L. IV. p. 313. B. ἔστι τὰς δι' αὐτῶν ὑπερβολὰς τῶν ὀρῶν πραγματεύσασθαι ὀλίγας — καὶ τελευταῖον εἶναι καὶ ἀσφαλεῖς. Adde ibid. p. 315. B. & L. VII. p. 449. A. P. Weſs.

65. Ἐξέπεμψε Τελεσφόρον] Haud ſcio an idem ſit Teleſphorus, quem provinciarum olim praefectum Lyſimachus, quod Arſinoen ſuam, crebrius vomentem, hoc ambigui ſoni verſu

Κακῶν κατάρχεις τήνδε Μοῦσαν εἰσάγων

perſtrinxerat acute, caveae incluſum circumferri excruciatumque interfici juſſit, *Athenaeo* L. XIV, 1. pag. 616. & *Plutarcho* de Exſil. p. 606. B. teſtibus. Nam quod Antigono cum maxime militat, id nihil officit. Deſeruit ejus dein partes, aliis ſeſe adjuncturus infra Cap. 87. P. Weſs.

92. Πάλιν ἐπελθὼν ὁ Φίλιππος — ἐν οἷς ἦν καὶ Αἰακίδης] Caſſandri frater Philippus erat, qui praelio ad Oeniadas cum Aeacide congreſſus eumdem ſuperavit vulneratumque interfecit. Operae erit *Pauſaniam* audire, γενομένης δὲ Φιλίππῳ τῷ ἀδελφῷ Κασσάνδρου καὶ Αἰακίδου μάχης πρὸς Οἰνιάδας, Αἰακίδην μὲν τραυματισθέντα κατέλαβε μετ' οὐ πολὺ τὸ χρεών lib. 1, 11. p. 27. P. Weſs.

22. Κάσ-

τὰ μὲν περὶ τὴν Ἑλλάδα πραχθέντα τοῦτον εἶχε τὸ τέλος.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Κάσανδρος ὁ τῆς Ἀσίας κυριεύων, πιεζόμενος τῷ πολέμῳ, διελύσατο πρὸς Ἀντίγονον, ἐφ' ᾧ τοὺς μὲν στρατιώτας παραδώσειν πάντας Ἀντιγόνῳ· τὰς δ' Ἑλληνίδας πόλεις αὐτονόμους [y] ἀφήσειν· τὴν δὲ σατραπείαν, ἣν πρότερον εἶχε, δωρεὰν καθέξειν, βέβαιος ὢν φίλος Ἀντιγόνῳ. δοὺς δὲ περὶ τούτων ὅμηρον Ἀγάθωνα τὸν ἀδελφὸν, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας μεταμεληθεὶς ἐπὶ ταῖς συνθήκαις, τὸν μὲν ἀδελφὸν ἐξέκλεψεν ἐκ τῆς ὁμηρείας· πρὸς δὲ Πτολεμαῖον καὶ [z] Σέλευκον διαπρεσβευσάμενος, ἠξίου βοηθεῖν τὴν ταχίστην. ἐφ' οἷς Ἀντίγονος [a] δυσπαθήσας, δύναμιν ἀπέστειλεν ἐπὶ τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν πόλεων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, τοῦ μὲν στόλου ναύαρχον ἀποδείξας Μήδιον, τοῦ δὲ στρατοπέδου καταστήσας στρατηγὸν Δόκιμον. Οὗτοι δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων, τούς τε πολίτας ἐκάλουν ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν, 716. καὶ τὴν φρουρουμένην ἄκραν ἐκπολιορκήσαντες, εἰς αὐτονομίαν ἀποκατέστησαν τὸ πολίτευμα. περὶ ταῦτα δ' ὄντων τούτων, Ἀντίγονος Τράλλεις ἐξεπολιόρκησεν· εἰς δὲ [b] Καῦνον παρελθὼν, καὶ τὸν στόλον μεταπεμψάμενος, εἷλε καὶ ταύτην τὴν πόλιν, πλὴν τῆς ἄκρας. ταύτην δὲ περιχαρακώσας, καθ' ὃ μέρος ἦν προσμάχεσθαι, συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιεῖτο. ἐπὶ δὲ [c] τὴν Ἴασον πόλιν ἐκπεμφθεὶς Πτολεμαῖος μετὰ δυνάμεως ἱκανῆς, ἠναγκάσθη προσθέσθαι τοῖς περὶ Ἀντίγονον. αὗται μὲν οὖν τῆς Καρίας οὖσαι τοῦτον τὸν τρόπον ὑπετάγησαν Ἀντιγόνῳ. μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας ἐλθόντων πρὸς αὐτὸν πρεσβευτῶν παρ' Αἰτωλῶν καὶ Βοιωτῶν, πρὸς μὲν τούτους συμμαχίαν [d] συνέθετο· τῷ δὲ Κασάνδρῳ συνελθὼν εἰς λόγους ὑπὲρ εἰρήνης περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἀπῆλθεν ἄπρακτος, οὐ δυναμένων αὐτῶν οὐδαμῶς συμφωνῆσαι. διόπερ ὁ Κάσανδρος ἀπογνοὺς τὰς διαλύσεις, ἔγνω τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πραγμάτων πάλιν ἀντέχεσθαι. ἀναζεύξας οὖν μετὰ τριάκοντα νεῶν εἰς [e] Ὠρεὸν, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν. ἐνεργῶς δ' αὐτοῦ ταῖς προσβολαῖς χρωμένου, καὶ τοῦ πολίσματος ἤδη κατὰ κράτος ἁλισκομένου, παρεγένετο βοηθήσων τοῖς Ὠρείταις Τελεσφόρος μὲν ἐκ Πελοποννήσου μετὰ νεῶν εἴκοσι καὶ στρατιωτῶν χιλίων, Μήδιος δ' ἐκ τῆς Ἀσίας, ἔχων ναῦς ἑκατόν. οὗτοι δ' ὁρῶντες ἐφορμούσας τῷ λιμένι τὰς τοῦ Κασάνδρου ναῦς, πῦρ ἐνῆκαν, καὶ τέσσαρας μὲν κατέκαυσαν, παρ' ὀλίγον δὲ καὶ πάσας διέφθειραν· τοῖς δ' ἐλαττουμένοις παραγενομένης βοηθείας ἐξ Ἀθηνῶν, [f] ἐπέπλευσαν οἱ περὶ Κάσσανδρον καταφρονοῦσι τοῖς πολεμίοις. συμβαλόντες δ' αὐτοῖς μίαν μὲν κατέδυσαν, τρεῖς δ' αὐτάνδρους ἔλαβον. καὶ τὰ μὲν πραχθέντα περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Πόντον τοιαῦτα ἦν.

xoribus & liberis confugerent. Atque res per Graeciam geſtae hunc tum finem habebant. Olymp. cxvi. 4.

75. In Aſia vero Caſſander, licet Aſiae jam imperaret, tamen, quia mole belli gravabatur, cum Antigono hac conditione tranſegit, ut milites omnes Antigono traderet, & Graecis urbibus juris ſui libertatem concederet, ac Satrapiam quam prius habuerat, tanquam donum retineret, firmus Antigono deinceps amicus. Horum cauſa obſidem illi fratrem Agathonem dedit. Sed poſt dies non multos, cum pactorum illum poeniteret, fratrem e cuſtodia ſurripuit, & legatione ad Ptolemaeum & Seleucum miſſa, ut quam primum ſibi auxilia ferrent, contendit. Quod indigniſſime ferens Antigonus, terra marique copias ad liberationem urbium miſit, & claſſi Medium navarchum, terreſtri autem agmini Docimum imperatorem praepoſuit. Hi ad urbem Mileſiorum profecti, cives ad libertatem invitant, arcemque praeſidio munitam, expugnant, legeſque ſuas reipublicae reſtituunt. His dum illi occupantur, Antigonus Tralleis expugnat, & Caunum progreſſus, accerſita claſſe, etiam hanc urbem capit, praeter arcem. Quam vallo cinctam, ex qua parte invadi poterat, continuis aſſultibus impetit. Miſſus erat cum ſat valida manu Ptolemaeus ad Iaſum urbem. Is cum Antigono ſe conjungere cogitur. Et hae tum Cariae urbes in ditionem Antigoni venerunt. Poſt dies inde paucos, cum Aetolorum & Boeotorum legati adveniſſent, ſocietatem cum illis fecit. 713. Hinc cum Caſſandro ad Helleſpontum de pace ad colloquium congreſſus, re infecta diſceſſit: quandoquidem nullo pacto inter eos convenire poterat. Caſſander itaque pacificationis ſpe abjecta, res Graeciae ſibi vendicare iterum conſtituit. Ideo cum xxx. navium claſſe profectus Oreum urbem obſidione cinxit. Cumque oppugnationi ſtrenue incumberet, & jam oppidum vi caperetur: Teleſphorus e Peloponneſo cum xx. navibus & cIↄ. armatis, Medius autem ex Aſia cum c. navibus, Oritis auxiliatum venere. Qui naves Caſſandri, in portu ſtationem habentes conſpicati, iv. flammis injectis cremarunt, & ceteras omnes quin corrumperent, parum aberat. Cumque ſuccumbentibus auxilium Athenis adveniſſet, Caſſander in hoſtem, cui deſpicatui erat, denuo invehitur; commiſſoque praelio unam demergit, & iii. una cum viris capit. Res igitur per Graeciam & Pontum geſtae ita ſe habebant.

76. In

---

[y] Ἀφεῖναι Vat. Baſil. tum τὰς δὲ σατραπείας δωρεὰς, ἃς πρότ. εἶχε καθέξειν Vat. Baſil. Venet. Reg. 2. ora Steph., quae tamen una cum Reg. 2. καθέξειν. Statim φίλος Ἀντιγόνου Reg. 1. [z] Κάσσανδρον Reg. uterque, Leid. [a] [illegible] Baſil. Vat. Venet. [b] Καῦνον in ora Steph. Reg. 1. Leid. [c] Τὴν Ἴασσον Reg. 1. Leid. [d] Συνέθετο Baſil. Mox συνεπελθὼν Reg. 1. [e] Ὠρεὸν Baſil. [f] Ἐπέπλευσαν —— καταφρονοῦντες τῶν πολεμίων Reg. 1. & marg. Steph. cum Leid., qui quoque συμβαλόντες δ' αὐτοῖς omittunt. Poſt pauca τὸν Πόντον Reg. 1., unde articulum reſtituo.

2. Κάσανδρος ὁ τῆς Ἀσίας κυριεύων] Lege τῆς Καρίας, ut ſupra p. 704. (cap. 62) τὸν τῆς Καρίας σατράπην Κάσανδρον. JAC. PALM.

Κάσανδρος ὁ τῆς Ἀσίας κυριεύων] Bene Palmerius. Addidiſſet Ἄσανδρος Cariae huic praefecto fuiſſe nomen, ſuus huic loco color rediiſſet. Vid. not. in L. XVIII, 39. P. WESS.

10. Καὶ Σέλευκον] Non videtur de nihilo eorum Codd. ſcriptura, in quibus καὶ Κάσανδρον. Fortaſſe lectum olim utrumque fuit, ut amicitiam cum Ptolemaeo, Seleuco & Caſſandro, quam prius coluerat, miſſis legatis inſtauraverit. Vid. libri hujus cap. 68. P. WESS.

22. Πλὴν τῆς ἄκρας] Vide L. XX, 27. & Strabonem L. XIV. p. P. WESS.

25. Ἐπὶ τὴν Ἴασον πόλιν ἐκπεμφθεὶς &c.] Plerique Ἴασσον, cujus cives in nummis ΙΑΣΣΕΙΣ, adpelant; nec tamen omnes, ſicuti ad Hieroclis Synecdem. p. 689. oſtenſum fuit. At id leve. Quae ſequuntur ἠναγκάσθη προσθέσθαι τοῖς περὶ Ἀντίγονον Interpres ad Ptolemaeum retulit, nequaquam is cum Antigono ſe conjungere ſit coactus: qui quidem Antigoni cum dux fuerit & fratris filius atque ab eodem ad Iaſſum occupandam miſſus, in aperto utique eſt, id parum procedere. Lege ἠνάγκασε ταύτην προσθέσθαι &c. urbem eam partibus Antigoni ſe adjungere coegit, & clara omnia erunt. P. WESS.

47. Ἐπέπλευσαν —— καταφρονοῦσι τοῖς πολεμίοις] Erunt fortaſſe, qui καταφρονοῦντες τῶν πολεμίων maluerint ex Reg. pr.; ego aliud ex-

Olymp. CXVI. IV. 76. In Italia, Samnites, oppida Italiae, quotquot adverſariorum partibus addicta erant, incurſata populabantur. At Romani Coſſ. cum exercitu illuc profecti, ut ſociis in periculo verſantibus ſuccurrerent, operam dabant. Caſtriſque e regione hoſtium ad Cinnam poſitis, urbem ſtatim ab imminente terrore liberarunt. Pauciſque diebus poſt, explicatis utrinque aciebus, pugna vehemens conſeritur, & plurimis utrinque proſtratis, tandem Romani vi perrumpentes hoſtes omnino profligant, & ad longum inſecuti ſpacium, plus quam decem millia occidunt. Interea dum ignoratur haec pugna, Campani, Romanorum contemtu inducti, rebellant. Confeſtim ergo populus validum contra illos exercitum mittit, Dictatore C. Maenio, adjunctoque illi, pro more patrio, M. Foſlio, equitum magiſtro. His caſtra prope Capuam metatis, Campani ferro diſceptare ſub initium conſtituerunt: Verum de clade Samnitum certiores facti, cum totis ſe viribus peti exiſtimarent, pacem cum Romanis faciunt. Auctores enim tumultus dedidere, qui poſt inſtitutam quaeſtionem, non exſpectata judicii ſententia, mortem ſibi conſciverunt. Urbes autem veniam conſecutae, ad ſocietatem priſtinam redactae ſunt.

Olymp. CXVII. I. 77. Exacto illo anno, Archontis munus Athenis gerebat Polemo, Romae vero conſulatum L. Papirius quintum, & C. Junius (iterum). Celebrata hoc anno fuit Olympias decima ſeptima poſt centeſimam; qua ſtadii victoriam retulit Parmenio Mitylenaeus. Hoc tempore Antigonus Polemonem ducem Graecos liberatum in Graeciam legavit; & cum eo miſit CL. naves longas, quibus Medium praefecerat navarchum; peditum vero V. M. & equites quingentos impoſuerat. Junctaque cum Rhodiis ſocietate, decem ab illis naves, ad bellum probe inſtructas, ad vindicandum Graecorum libertatem, accepit. Tum Ptolemaeus cum univerſa claſſe in portum Boeotiae, qui profundus appellatur, provectus, a communitate Boeotorum milites adſumſit cIↃ. cIↃ. cc. pedites, & cIↃ. ccc.

Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Σαμνῖται μὲν μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπῆρσαν πορθοῦντες τὰς κατ' Ἰταλίαν πόλεις ὅσαι τοῖς ἐναντίοις συνηγωνίζοντο· οἱ δ' ὕπατοι τῶν Ῥωμαίων μετὰ στρατοπέδου παραγενόμενοι, παραβοηθεῖν ἐπειρῶντο τοῖς κινδυνεύουσι τῶν συμμάχων. g ἀντεστρατοπεδεύσαντο δὲ τοῖς πολεμίοις περὶ Κίνναν πόλιν, καὶ ταύτην μὲν εὐθὺς ἐρρύσαντο τῶν ἐπικειμένων φόβων· μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας ἐκταξάντων ἀμφοτέρων τὰς δυνάμεις, ἐγένετο μάχη καρτερὰ, καὶ συχνοὶ παρ' h ἀμφοτέρους ἔπεσον. τὸ δὲ τέλος οἱ Ῥωμαῖοι βιασάμενοι, κατὰ κράτος περιεγένοντο τῶν πολεμίων. Ἐπὶ πολὺν δὲ i τόπον χρησάμενοι τῷ διωγμῷ, πλείους τῶν μυρίων ἀνεῖλον. τῆς δὲ μάχης ἀγνοουμένης ἔτι, Καμπανοὶ μὲν καταφρονήσαντες τῶν Ῥωμαίων, ἀπέστησαν· ὁ δὲ δῆμος εὐθὺς δύναμίν τε τὴν ἱκανὴν ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτοὺς, 717 καὶ στρατηγὸν αὐτοκράτορα Γάϊον Μαίνιον, καὶ μετ' αὐτοῦ, κατὰ τὸ πάτριον ἔθος, Μάνιον Φούλβιον k ἵππαρχον· τούτων l δὲ πλησίον τῆς Καπύης καταστρατοπεδευσάντων, οἱ Καμπανοὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρουν ἀγωνίζεσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα πυθόμενοι τὴν τῶν Σαμνιτῶν ἧτταν, καὶ m νομίσαντες πάσας τὰς δυνάμεις ἥξειν ἐπ' αὐτοὺς, διελύσαντο πρὸς Ῥωμαίους. τοὺς γὰρ αἰτίους τῆς ταραχῆς ἐξέδωκαν, οἳ, προτεθείσης κρίσεως, οὐ περιμείναντες τὴν ἀπόφασιν, αὑτοὺς n ἀνεῖλον· αἱ δὲ πόλεις τυχοῦσαι συγγνώμης, εἰς τὴν προϋπάρχουσαν συμμαχίαν ἀποκατέστησαν.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Πολέμων, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὕπατοι Λεύκιος Παπίριος o τὸ πέμπτον, καὶ Γάϊος Ἰούνιος. p ἤχθη δὲ καὶ Ὀλυμπιὰς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἑβδόμη πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Παρμενίων Μιτυληναῖος. ἐπὶ δὲ q τούτων τῶν χρόνων Ἀντίγονος ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα στρατηγὸν Πολέμωνα τοὺς Ἕλληνας ἐλευθερώσοντα· συνέπεμψε δ' αὐτῷ ναῦς μὲν μακρὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, Μήδιον ἐπιστήσας ναύαρχον· στρατιώτας δὲ πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ πεντακοσίους. ἐποιήσατο δὲ καὶ πρὸς Ῥοδίους συμμαχίαν, καὶ προσελάβετο παρ' αὐτῶν ναῦς ἐξωπλισμένας πρὸς τὸν πόλεμον δέκα, πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθέρωσιν. ὁ δὲ Πτολεμαῖος μετὰ παντὸς τοῦ στόλου καταπλεύσας τῆς Βοιωτίας εἰς τὸν βαθὺν καλούμενον λιμένα, παρὰ μὲν τοῦ κοινοῦ τῶν Βοιωτῶν προσελάβετο στρατιώτας, πεζοὺς μὲν r δισχιλίους διακοσίους, ἱππεῖς δὲ s χιλίους

---

g Ἀντεστρατοπεδεύσαντο δὲ — πόλιν, ταύτην μὲν Reg. 1., quod cultius. h Ἀμφοτέρους Leid. Reg. 1. Cett. ἀμφοτέρων. i Χρόνον Steph. margo, Baſil. Vat. Venet. haud prave. k Omittunt vocem, Steph. nota conſpicuam, ambo Reg. Ven. Leid. ſine cauſſa. Paullo ante Μαίνιον liber Sigonii. Vulgo Μάνιον. l Δὲ τὴν Reg. 2. Baſil. m Νομίζοντες Reg. 1. Mox πρὸς αὐτοὺς Leid. n Ἀνεῖλον Baſil. Reg. 2. o Τὸ πέμπτον ſolus Reg. 1. e quo articulum reſtituo. p Ἦν δὲ Leid. q Τοῦτον τὸν χρόνον Reg. 1. r Πεντακισχιλίους, Ven. Baſil., unde notatur media vox aſteriſco in Steph. editione. Δισχιλίους τριακοσίους Reg. 1. s In Baſil. φ'.

cenſeo, & a vulgato non deflecto, quippe geſtae rei ſatis congruo. P. Wess.

57. Ἀντεστρατοπεδεύσαντο — περὶ Κίνναν πόλιν] Urbis *Cinnae* nulla apud *Livium* in anni hujus hiſtoria, nulla apud alios, quod ſcicire quitum eſt, mentio recurrit. Id *Philippum Cluverium* impulit, ut de Luceria cogitaret Ital. Antiq. L. IV. p. 1212., cui, niſi aliud *Codd.* ſcripti imperaverint, accedere non poſſum. Nam & nihil fere commune habent ΚΙΝΝΑ & ΛΟΥΚΕΡΙΑ, & praefert Italicum quid *Cinna*, ex nobili Corneliorum familia haud ignotum. *Livium* quod attinet, ejus diſſenſus morari neminem debet, in geſtis hujus anni rebus diverſos annales ſecuti. Ipſum adi L. IX, 24. & ſeqq. Fors ergo *Cinna* obſcurum in Samnitium finibus oppidum fuit. P. Wess.

68. Γάϊον Μάνιον] Γάϊον Μαίνιον & Μάρκον Φούλβιον ἵππαρχον. L. Rhod.

Γάϊον Μαίνιον] Ita ſcripſi ex *Sigonii*, *Maenium* citantis ad *Livii* L. IX, 26., codice: cetera, etſi a *Rhodomano* bene correcta ſint, non audeo mutare. Liquet autem hinc & ex Tabulis Capitolinis dictatorem C. Maenium rei in Campanos gerendae, non quaeſtionis in eos exercendae cauſſa fuiſſe dictum. *Livius* alios ſecutus annales diſſentit. P. Wess.

77. Αὑτοὺς ἀνεῖλον] *Itaque ſive timore ejus, ſive conſcientia, Calavios, Ovium Noviumque, (ea capita conjurationis fuerant) priuſquam nominarentur apud dictatorem, mors haud dubie ab ipſis conſcita judicio ſubtraxit*; hactenus *Livius* dicto loco. P. Wess.

82. Γάϊος Ἰούνιος] Supple δεύτερον ex *Livio* (L. IX, 28.) Licet has vices rariſſime adnotet *Diodorus*, brevitati ſuae gratificans. L. Rhod.

85. Παρμενίων Μιτυληναῖος] *Euſebio* Παρμενίδης Μιτυληναῖος, quod eodem redit. P. Wess.

86. Στρατηγὸν Πολέμωνα] Quis fuit ille *Polemo*, de quo *Diodorus* ſolus meminit? Nullus profecto. Lege ex hiſtoria Πτολεμαῖον, ut infra hac eadem pagina & pag. 542. (L. XX, 19.) Jac. Palm.

Στρατηγὸν Πολέμωνα] Nullus dubito, quin verum aſſecutus ſit vir eruditiſſimus. *Ptolemaei*, ducis Antigoni & ejuſdem ex fratre nati, in his rebus frequentiſſima recurrit mentio, *Polemonis*, niſi ſicubi illum loci poſſeſſione everterit, ut hoc & ſeq. capite, nulla. Supra vide cap. 57. P. Wess.

98. Καὶ τὰς ἐξ Ὠρεοῦ ναῦς] Legendum eſſe Ὠρεοῦ (licet Ὤρου non ſolum hic in excuſis quibuſdam codicibus, ſed & in ſcriptis) ex initio hujus paginae & ſequentis apparet. H. Steph.

Καὶ ταχέως τὴν Σαγυνίαν] Τὴν Σαλγανέα; quae *Stephano* urbs eſt Boeotiae. L. Rhod.

ἱππεῖς τριακοσίους. μετεπέμψατο δὲ καὶ τὰς ἐξ [t] Ὠρεοῦ ναῦς, καὶ τειχίσας τὸν Σαλγανέα συνήγαγεν ἐνταῦθα πᾶσαν τὴν δύναμιν. ἤλπιζε γὰρ προσδέξασθαι τοὺς Χαλκιδεῖς, οἵπερ μόνοι τῶν Εὐβοέων ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐφρουροῦντο. ὁ δὲ Κάσσανδρος ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῆς Χαλκίδος, τὴν [v] Ὠρεοῦ πολιορκίαν ἔλυσεν· εἰς δὲ τὴν Χαλκίδα παρῆλθε, καὶ τὰς δυνάμεις μετεπέμπετο. Ἀντίγονος δὲ πυθόμενος περὶ τὴν Εὔβοιαν ἐφεδρεύειν ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα, μετεπέμψατο τὸν Μήδιον εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ τοῦ στόλου· εὐθὺς δὲ καὶ τὰς δυνάμεις ἀναλαβὼν, προῆγεν ἐφ' Ἑλλησπόντου κατὰ τάχος, ὡς διαβησόμενος εἰς Μακεδονίαν, ὅπως ἢ μένοντος Κασσάνδρου περὶ τὴν Εὔβοιαν, αὐτὸς ἔρημον καταλάβῃ Μακεδονίαν τῶν ἀμυνομένων, ἢ τῇ βασιλείᾳ [x] βοηθῶν, ὑπὲρ τῆς οἰκείας 718. ἀγωνίσασθαι τὸν Κάσσανδρον, ἀφέντα τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πράγματα. ὁ δὲ Κάσσανδρος συνιδὼν τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ, Πλείσταρχον μὲν ἀπέλιπεν ἐπὶ τῆς ἐν Χαλκίδι φρουρᾶς. αὐτὸς δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας, Ὠρωπὸν μὲν κατὰ κράτος εἷλε, Θηβαίους δ' εἰς τὴν αὐτοῦ συμμαχίαν κατέστησε. πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς ἀνοχὰς ποιησάμενος, καὶ καταλιπὼν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος στρατηγὸν Εὐπόλεμον, ἀπῆλθεν εἰς Μακεδονίαν, ἀγωνιῶν περὶ τῆς τῶν πολεμίων διαβάσεως. ὁ δ' Ἀντίγονος ἐπειδὴ κατήντησεν εἰς τὴν Προποντίδα, διεπρεσβεύσατο πρὸς τοὺς Βυζαντίους, ἀξιῶν μετέχειν τῆς συμμαχίας. παραγινομένων δὲ καὶ παρὰ Λυσιμάχου πρεσβευτῶν, καὶ παρακαλούντων μηδὲν ποιεῖν μήτε κατ' αὐτοῦ μήτε κατὰ Κασσάνδρου, τοῖς μὲν Βυζαντίοις ἔδοξε μένειν ἐφ' ἡσυχίας, καὶ τηρεῖν τὴν πρὸς ἀμφοτέρους εἰρήνην ἅμα καὶ φιλίαν. ὁ δ' Ἀντίγονος δυσχρηστούμενος ἐπὶ τούτοις, ἅμα δὲ καὶ τῆς χειμερινῆς ὥρας συγκλειούσης, [y] διέδωκε τοὺς στρατιώτας κατὰ πόλιν εἰς τὴν χειμασίαν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, [z] Κερκυραῖοι μὲν βοηθήσαντες Ἀπολλωνιάταις καὶ τοῖς Ἐπιδαμνίοις, τοὺς μὲν στρατιώτας Κασσάνδρου ὑποσπόνδους ἀφῆκαν, τῶν δὲ πόλεων Ἀπολλωνίαν μὲν ἠλευθέρωσαν, Ἐπίδαμνον δὲ Γλαυκίᾳ τῷ τῶν Ἰλλυριῶν βασιλεῖ παρέδωκαν. ὁ δὲ Ἀντιγόνου στρατηγὸς Πτολεμαῖος, χωρισθέντος εἰς Μακεδονίαν Κασσάνδρου, καταπληξάμενος τοὺς φρουροῦντας τὴν Χαλκίδα, παρέλαβε τὴν πόλιν, καὶ τοὺς Χαλκιδεῖς ἀφῆκεν ἀφρουρήτους, ὥστε γενέσθαι φανερὸν, [a] ὡς πρὸς ἀλήθειαν Ἀντίγονος ἐλευθεροῦν προῄρηται τοὺς Ἕλληνας. ἐπι-

Olymp. CXVII. 1.

equites. Naves etiam ex Oreo accerſivit, & firmato moenibus Salganeo, univerſas illuc copias contraxit. Chalcidenſes enim ſocietatem amplexuros ſuam, ſperabat, qui ſoli Euboeenſium praeſidio hoſtium tenebantur. Caſſander igitur Chalcidi 714 timens, obſidionem Orei ſolvit; & Chalcidem profectus, copias arceſſivit. Antigonus vero caſtra caſtris ad Euboeam oppoſita eſſe, certior factus, Medium cum claſſe in Aſiam revocat; & ſtatim copiis aſſumtis, celeriter ad Helleſpontum, ut in Macedoniam trajecturus, contendit: ut aut manente ad Euboeam Caſſandro Macedoniam ipſe vacuam defenſoribus occuparet; aut regno ſuppetias ille ferens, poſthabitis Graeciae rebus, pro ſuis domi rebus decertare cogeretur. Caſſander autem, intellecto ejus conſilio, Pliſtarchum ad praeſidium Chalcidis reliquit; Ipſeque cum toto exercitu inde progreſſus, Oropum vi cepit, & Thebanos ſocietatis foedere ſibi adjunxit; Induciaſque cum caeteris Boeotis pactus, Eupolemo ad Graeciae defenſionem relicto duce, in Macedoniam de tranſitu hoſtium anxius, receſſit. Antigonus vero ubi ad Propontidem pervenit, per legationem a Byzantinis poſtulavit, ut in partem ſocietatis venirent. At cum etiam a Lyſimacho adeſſent legati, admonentes, ut neque contra ipſum, neque contra Caſſandrum quicquam facerent: Byzantinis domi quietis manere, & pacem ſimul amicitiamque erga utroſque ſervare placuit. Qua incommoditate retardatus Antigonus, cum ſimul & hyemale tempus illum coarctaret, milites oppidatim in hyberna diſtribuit.

78. Inter haec Corcyraei, cum Apolloniatis & Epidamniis auxiliatum veniſſent, milites Caſſandri data fide dimittunt; urbiumque uni, Apolloniae, libertatem reſtituunt: alteram, Epidamnum, Glauciae Illyriorum regi tradunt. Antigoni vero legatus Ptolemaeus, digreſſo in Macedoniam Caſſandro, perterrefacto Chalcidis praeſidio, urbem in poteſtatem accepit, & Chalcidenſes a praeſidio immunes eſſe juſſit: ut palam fieret, vere apud ſe conſtituiſſe Antigonum, aſſerere in libertatem Grae-

---

[t] Ὠρεῶ idem, Ὠρεοῦ Reg. 1. tum Σαλμανέα & Σαλμανέαν, ora *Steph.* ambo *Reg. Leid.* In *Edd.* Σαγανέα. [v] Ὠρεοῦ *Baſil.* [x] Βοηθῶν, ἀποβάλῃ τὰ κατὰ *Baſil. Reg.* 2. *Vinet.* omiſſis reliquis. [y] Ἔδωκε τοὺς στρατιώτας ora *Steph.* In *Leid.* eſt quoque ἔδωκε. [z] Κερκ. *Vat.* [a] Ὅτι *Reg.* 1.

Καὶ τειχίσας τὸν Σαγανέα] In margine adſcriptum eſt Σαλμανέα, utrobique male. Lege Σαλγανέα. eſt enim Σαλγανεὺς urbs Boeotiae, de qua *Dicaearchus*, *Strabo*, *Livius*, *Stephanus* & alii. Jac. Palm.

Καὶ τειχίσας τὸν Σαλγανέα] Inſtauravi urbis nomen, eoque fidentius, quod virorum doctorum conjecturae & diſcordes *Codd.* ſcripturae huc ducerent. In *Ptolemaeo* L. III, 15. neglecta una litera Σαγανεὺς, quod librariorum peccatum, ſicuti & hoc ipſum corrigendum monuit *Abr. Ortelius.* P. Wess.

12. Ἢ τῇ βασιλείᾳ βοηθῶν, ὑπὲρ τῆς οἰκείας &c.] Prima fronte videtur reſtitui poſſe hic locus addito duntaxat verbo conjunctivi modi ante vel poſt ἀγωνίσασθαι. Sed erit Ἀντίγονος nominativus participii βοηθῶν, quum potius debeat eſſe Κάσσανδρος, meo quidem judicio: quare lectionem margini adſcriptam huic praefero, orationem ἀνακόλουθον eſſe dicens, & quum praeceſſiſſet, ἢ μένοντος Κασσάνδρου περὶ τὴν Εὔβοιαν, ſequi debuiſſe ἢ τῇ βασιλείᾳ βοηθοῦντος. Sed priore in loco poſt μένοντος Κασσάνδρου ſubjungitur αὐτὸς καταλάβῃ, videlicet ὁ Ἀντίγονος, at in poſteriore, quum & participium & conjunctivus ad eamdem perſonam ferantur, dicere non potuit ἢ τῇ βασιλείᾳ βοηθοῦντος ἀποβάλῃ. ideo dixit ἢ τῇ βασιλείᾳ βοηθῶν ἀποβάλῃ. H. Steph.

Ἢ τῇ βασιλείᾳ βοηθῶν, ὑπὲρ τῆς οἰκείας &c.] Hic enormis ἀνακολουθία eſt: cui ſcholion marginis quidem mederi, ſed nimis violenta caſtratione, conatur. Quid? Si βοηθεῖν ſcribas, & poſt Κάσσανδρον reſtituas ἀναγκάσῃ? L. Rhod.

Ἢ τῇ βασιλείᾳ βοηθῶν, ὑπὲρ τῆς οἰκείας &c.] Recto quidem decurret tenore *Diodori* oratio, ſi monitori *Rhodomano* ſubſegeris ejuſque laudaveris medicinam: at ea violentior eſt atque omni ſchedarum veterum patrocinio caret. Res ſecius in *H. Stephani* habet expoſitione, cui & *Codd.* auctoritas pondus addit, & Graecorum ſaepe ex uſu ordinem verborum variantium conſuetudo. Illam ergo amplector, cetera lectori integra relinquens. P. Wess.

15. Πλείσταρχον μὲν ἀπέλιπεν ἐπὶ τῆς — φρουρᾶς] Caſſandri frater *Pliſtarchus* fuit, de quo *Pauſanias* L. I, 15. & *Plut.* Demetr. p. 903. plura. P. Wess.

31. Διέδωκε — κατὰ πόλιν εἰς τὴν χειμασίαν] Vid. ad L. XV, 38. Novi probe Illuſt. *Scaligeri* decretum in Act. Liter. *Schurzfleiſchii* p. 27., quod ſermonis uſu non firmari animadverto. Ecce tibi *Polybium* Excerpt. p. 1421. [illegible] ΚΑΤΑ ΠΟΛΙΝ [illegible], ubi κατὰ πόλιν citra controverſiam eſt *ex ſingulis oppidis.* Adde *Joſeph.* L. II. B. J. cap. 10, 3. πάντων γὰρ τῶν ὑποτεταγμένων ἐθνῶν ΚΑΤΑ ΠΟΛΙΝ συγκαθιδρυμένας τοῖς ἄλλοις θεοῖς καὶ τὰς Καίσαρος εἰκόνας. Et *Baſilium M.* de Spiritu Sancto C. 7. κατά τε χώραν καὶ ΚΑΤΑ ΠΟΛΙΝ ταύτῃ κεχρῆσθαι) τῇ φωνῇ. Sed deſino: quae alias conduxi, abunde ſunt. P. Wess.

43. [illegible] γὰρ ὁ πόλις ἐπὶ &c.] Ad Graeciae principatum reti-

Olymp. CXVII. 1. Graecos. Urbs enim peropportuna eſt illis, qui de ſummo imperio belligerandi propugnaculum habere volunt. Polemon autem Oropum expugnatam Boeotis tradidit, militeſque Caſſandri in poteſtatem ſuam redegit. Poſt Eretrienſibus & Caryſtiis in ſocietatem receptis, exercitum in Atticam duxit; Demetrio Phalerenſi tunc urbis praefecto: Jam pridem antea clam miſerant Athenienſes ad Antigonum, qui reſtitutionem libertatis poſtularent. Tunc vero, cum approximaret urbi Ptolemaeus, confirmatis animis ad faciendum inducias, & mittendum ad Antigonum de ſocietate legationem, Demetrium compulerunt. Promotis inde caſtris ex Attica in Boeotiam, Ptolemaeus Cadmeam cepit, ejectoque praeſidio, Thebas liberavit. Hinc in Phocidem progreſſus, urbibus pleriſque ſubactis, Caſſandri praeſidia ubique expulit. Locridem praeterea invaſit, & quia cum Caſſandro ſentiebant Opuntii, obſidione inſtituta, continenter urbem oppugnabat.

79. Eadem aeſtate Cyrenaei a Ptolemaeo deficiunt, arcem, veluti jam praeſidium ejecturi, obſident. Cumque legati ex Alexandria illuc miſſi, ut ab obſidione deſiſterent, hortarentur, capite illos multant, & obſidionem majore contentione urgent. His graviter commotus Ptolemaeus, Agim ducem cum terreſtri illuc exercitu mittit; claſſem etiam in ſubſidium belli, Epaeneto praetore, 715. expedit. Agis itaque bellum adverſus defectores ſtrenue perſequens, urbem vi ſubigit, auctoreſque defectionis in vincula compactos Alexandriam mittit, caeteris vero arma demit. Hinc civitatis rebus, pro ut commodum ei videbatur, conſtitutis, in Aegyptum redit. Ptolemaeus autem, ubi Cyrenes negotium ex animi ſententia ſucceſſerat, in Cyprum adverſus reges imperium detrectantes ex Aegypto cum exercitu trajecit; Et Pygmalionem cum Antigono per legatos agentem nactus, e medio ſuſtulit. Tum Praxippum Lapithiae regem, & Ceryniae principem, de alienatione ſuſpectum, Staſioecum praeterea regulum Marienſium, comprehendit, everſaque urbe incolas Paphon tranſtulit. His autem peractis, Nicocreontem Cypro ducem impoſuit, urbeſque ac reditus ejectorum regum illi attribuit. Ipſe

καιρος γὰρ ἡ πόλις ἐπὶ τοῖς βουλομένοις ἔχειν ὁρμητήριον διαπολεμεῖν περὶ τῶν ὅλων. ὁ δ᾽ οὖν Πολέμων ἐκπολιορκήσας Ὠρωπὸν παρέδωκε τοῖς Βοιωτοῖς, καὶ τοὺς Κασσάνδρου στρατιώτας ὑποχειρίους ἔλαβε. μετὰ δὲ ταῦτα Ἐρετριεῖς καὶ Καρυστίους εἰς τὴν συμμαχίαν προσλαβόμενος, ἐστράτευσεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἐπιστατοῦντος τῆς πόλεως. Οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρῶτον λάθρα διεπέμποντο πρὸς Ἀντίγονον, ἀξιοῦντες ἐλευθερῶσαι τὴν πόλιν· τότε δὲ τοῦ Πτολεμαίου παραγενηθέντος πλησίον τῆς πόλεως, θαρρήσαντες ἠνάγκασαν τὸν Δημήτριον ἀνοχὰς ποιήσασθαι, καὶ πρεσβείας ἀποστέλλειν πρὸς Ἀντίγονον περὶ συμμαχίας. ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἀναζεύξας ἐκ τῆς Ἀττικῆς εἰς τὴν Βοιωτίαν, τήν τε Καδμείαν εἷλε, καὶ τὴν φρουρὰν ἐκβαλὼν, ἠλευθέρωσε τὰς Θήβας. μετὰ δὲ ταῦτα πορευθεὶς εἰς τὴν [b] Φωκίδα καὶ τὰς μὲν πλείους τῶν πόλεων προσαγόμενος, 719. ἐξέβαλε πανταχόθεν [c] τὰς Κασσάνδρου φρουράς. ἐπῆλθε δὲ καὶ τὴν Λοκρίδα, καὶ τῶν [d] Ὀπουντίων, τὰ Κασσάνδρου φρονούντων, συνεστήσατο πολιορκίαν, καὶ συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιεῖτο.

Τῆς δ᾽ αὐτῆς θερείας, Κυρηναῖοι μὲν ἀποστάντες Πτολεμαίου, τὴν ἄκραν περιεστρατοπέδευσαν, ὡς αὐτίκα μάλα τὴν φρουρὰν ἐκβαλοῦντες. παραγενομένων δὲ πρεσβευτῶν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ παρακαλούντων παύσασθαι τῆς [e] πολιορκίας, τούτους μὲν ἀπέκτειναν, τὴν δὲ ἄκραν ἐνεργέστερον ἐπολιόρκουν. ἐφ᾽ οἷς παροξυνθεὶς ὁ Πτολεμαῖος, ἀπέστειλεν Ἄγιν στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως πεζῆς. ἐξέπεμψε δὲ καὶ στόλον τὸν συλληψόμενον τοῦ πολέμου, ναύαρχον ἐπιστήσας Ἐπαίνετον. ὁ δὲ Ἄγις ἐνεργῶς διαπολεμήσας τοῖς ἀφεστηκόσιν, ἐκυρίευσε κατὰ κράτος τῆς πόλεως, καὶ τοὺς μὲν αἰτίους τῆς ἀποστάσεως δήσας ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν· καὶ τῶν ἄλλων τὰ ὅπλα παρελόμενος, καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν διοικήσας, ὥς ποτ᾽ ἔδοξεν αὐτῷ συμφέρειν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Πτολεμαῖος δὲ, τῶν περὶ Κυρήνην αὐτῷ κατὰ νοῦν ἀπηντηκότων, διέβη ἐκ τῆς Αἰγύπτου μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Κύπρον, ἐπὶ τοὺς ἀπειθοῦντας τῶν βασιλέων. Πυγμαλίωνα δὲ εὑρὼν διαπρεσβευόμενον πρὸς Ἀντίγονον ἀνεῖλε· Πράξιππον δὲ τὸν τῆς Λαπιθίας βασιλέα, καὶ τὸν τῆς [f] Κερυνίας δυνάστην ὑποπτεύσας ἀλλοτρίως ἔχειν, [g] συνέλαβε, καὶ Στασίοικον τὸν τοῦ Μαλιέως· καὶ τὴν μὲν πόλιν κατέσκαψε, τοὺς δ᾽ οἰκοῦντας μετήγαγεν εἰς Πάφον. ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, τὸν μὲν Κύπρου κατέστησε στρατηγὸν Νικοκρέοντα, παραδοὺς τάς τε πόλεις καὶ τὰς προσόδους τῶν ἐκπεπλευκότων βασιλέων. αὐτὸς δὲ [h] μετὰ δυ-

---

[b] Φωκίδα τὴν sine καὶ inserto *Reg.* 1. [c] Τὰς περὶ Κασσ. ora *Steph. Leid. Reg.* 2. [d] Ὀπουντίων Κασσάνδρου φρουρὰν ἐχόντων iidem omnes. [e] [illegible] *Basil. Reg.* 2. *Vat.* [f] Κερωνίας in *Steph.* marg. *Basil.* Κεραυνίας *Leid. Reg.* 1, Κεραννίας *Edd.* Vid. hujus lib. C. 59. [g] Συνέλαβε Στασίοικον τὸν *Basil.* [h] Μετὰ τῆς δυνάμεως ora *Steph.* & *Reg.* 1.

retinendum Chalcide nihil poterat eſſe opportunius. Philippus, Perſei pater, propterea eam inter τὰς πέδας τῆς Ἑλλάδος ſive *Graeciae compedes* non inmerito numerabat apud *Polyb.* L. XVII, 11., *Livium* L. XXXII, 37. *Plut.* Flamin. pag. 374. D. Mox Πολέμων rectius Πτολεμαῖος erit. P. Wess.

62. Καὶ τῶν Ὀπουντίων τὰ Κασσάνδρου φρονούντων] In his nihil eſt quod offendat. Si qui tamen cum *Reg.* 1. ſentire malint, fruantur arbitrio ſuo. P. Wess.

85. Καὶ τὸν τῆς Κερυνίας δυνάστην] Margini adſcriptam lectionem comprobare videtur locus quidam p. 705., in quo nomen idem legitur, ſed cum γγ. Ibi autem cum Κερυνία copulatur non Λαπιθία ſed Λάπηθος. Pro quo ſecundum *Stephanum* Λάπηθος ſcribendum fuerit per η. Nam illi Λάπηθος urbs eſt Cypri, Λαπίθη Theſſaliae. Apud *Strabonem* (L. XIV. p. 1001.) ſcriptum eſt Λάπαθος. H. Steph.

86. Τὸν τοῦ Μαλιέως] Si hoc non eſt parentis Staſiocci proprium, ut τὸν τῶν Μαριέων, ſcilicet βασιλέα, legam, certa ratione adducor. Eſt enim Μάριον (pro quo, alibi Μάριος perperam in hiſtoria noſtra legitur) urbs Cypri, cujus gentile Μαριεύς, ut *Stephanus* docet. Ideo haud ſcio an non ſupra p. 705. A. legendum ſit Μαριέων pro Μαριών, *Marienſium* non *Mauenſium*: quorum idem Staſioecus rex ibi nominatur. L. Rhod.

Τὸν τοῦ Μαλιέως] Non repeto, quae de *Lapetho* & *Mario*, Cypri oppidis, ſcripta ſuperius ſunt ad hujus lib. C. 62. P. Wess.

93. Ποσίδειον καὶ ποταμοὺς Καρῶν] Non memini Ποταμοὺς Καρῶν alibi legere. Flumen Syriae Κάρρα eſt in *Stephani* Κάρραι, a quo id Meſopotamiae oppidum nomen indeptum fuiſſe ait. Sed id ab ora Syriae ſuperioris maritima, de qua heic loci, aberat longius. *Poſideum* non obſcura Syriae urbs erat prope Orontis oſtium ex *Ptolemaeo* L. V, 15. atque aliis. Ipſe Auctor ejus commeminit Excerpt. *Peiresciana*. p. 378., ubi prave nunc Ποσίδιον. P. Wess.

12. Σταθμοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας] Quidam *Manſiones* reddunt, de quibus lege *Herodotum* (L. V, 53.) ubi ſingulis CL. ſtadia tribuit, quae quinque milliaria Teutonica, demto quadrante cum duobus ſtadiis efficiunt. Stathmi igitur XXIV. conſtituunt CXII. milliaria cum dimidio, ſi XXXII. ſtadia pro uno milliari acceperis. L. Rhod.

Σταθμοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας] *Herodotus* non dicit σταθμὸν aequare CL. ſtadia, ſed diurno itinere totidem ſtadia poſſe abſolvi: nec longe tamen ab iſto intervallo afuiſſe videtur. Graeci ſaepe itinera σταθμοῖς, ut Latini *caſtris* metiuntur. Noſter quidem certe

δυνάμεως ἐκπλεύσας ἐπὶ τῆς Συρίας τῆς ἄνω καλουμένης, Ποσίδειον καὶ Ποτάμους Καρῶν ἐκπολιορκήσας διήρπασεν. ἑτοίμως δὲ πλεύσας ἐπὶ [i] Κιλικίας, Μαλλὸν εἷλε, καὶ τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἐλαφυροπώλησεν. ἐπόρθησε δὲ καὶ τὴν ἐγγὺς χώραν, καὶ τὸ στρατόπεδον ὠφελείας ἐμπλήσας, ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Κύπρον. ἐπολιτεύετο δὲ πρὸς τοὺς στρατιώτας οὕτως, ἐκκαλούμενος αὐτῶν τὰς προθυμίας εἰς τοὺς ἐπιφερομένους κινδύνους.

Δημήτριος δὲ ὁ Ἀντιγόνου διέτριβεν ἀεὶ περὶ κοίλην Συρίαν, ἐφεδρεύων ταῖς τῶν Αἰγυπτίων δυνάμεσιν. ὡς δ' ἤκουσε τὰς τῶν πόλεων ἁλώσεις, Πύθωνα
710. μὲν ἐπὶ τῶν τόπων κατέλιπε στρατηγὸν, δοὺς αὐτῷ τοὺς ἐλέφαντας καὶ τὰ βαρέα τῶν ταγμάτων· αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τούς τε ἱππεῖς καὶ τὰ ψιλικὰ τάγματα, προῆγεν ἐπὶ Κιλικίας συντόμως, βοηθήσων τοῖς κινδυνεύουσιν· ὑστερήσας δὲ τῶν καιρῶν, καὶ καταλαβὼν ἀποπεπλευκότας τοὺς πολεμίους, ἐπανῆλθε συντόμως ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἀποβεβληκὼς τῶν ἵππων τοὺς πλείους κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν. διέτεινε γὰρ ἓξ ἡμέρας ἀπὸ Μαλλοῦ, σταθμοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας, ὥστε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακοπαθείας, μήτε σκευοφόρον ἀκολουθῆσαι μηδένα, μήτε τοὺς ἱπποκόμους. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος, κ[illegible] νοῦν αὐτῷ τῶν πραγμάτων ἀπηντηκότων, τότε μὲν ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον παροξυνόμενος ὑπὸ Σελεύκου, διὰ τὴν πρὸς [k] τὸν Ἀντίγονον ἀλλοτριότητα, διέγνω στρατεύειν [l] ἐπὶ κοίλην Συρίαν, καὶ παρατάττεσθαι τοῖς περὶ τὸν Δημήτριον. συναγαγὼν οὖν πανταχόθεν τὰς δυνάμεις, ἀνέζευξεν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Πηλούσιον, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους· ὧν ἦσαν οἱ μὲν, Μακεδόνες, οἱ δὲ, μισθοφόροι· Αἰγυπτίων δὲ πλῆθος, τὸ μὲν κομίζον βέλη καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν, τὸ δὲ καθωπλισμένον καὶ πρὸς μάχην χρήσιμον. ἀπὸ δὲ Πηλουσίου διὰ τῆς ἐρήμου διελθὼν, κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῶν πολεμίων, περὶ τὴν παλαιὰν Γάζαν τῆς Συρίας. ὁμοίως δὲ καὶ Δημήτριος, μεταπεμψάμενος πανταχόθεν τοὺς ἐκ τῆς χειμασίας στρατιώτας εἰς τὴν παλαιὰν Γάζαν, ὑπέμενε τὴν τῶν ἐναντίων ἔφοδον.

Τῶν δὲ φίλων αὐτῷ συμβουλευόντων μὴ παρατάττεσθαι πρὸς ἡγεμόνα τηλικοῦτον καὶ δύναμιν μείζω, τούτοις μὲν οὐ προσεῖχεν, εἰς δὲ τὸν κίνδυνον παρεσκευάζετο τεθαρρηκὼς, [m] καίτοι νέος ὢν παντελῶς, καὶ τηλικαύτην μάχην μέλλων ἀγωνίζεσθαι χωρὶς τοῦ πατρός. συναγαγόντος δ' ἐν τοῖς ὅ-

cum exercitu in Syriam, quae ſuperior appellatur, tranſvectus, Poſideum, & Potamos Carum expugnatas diripuit. Expeditoque curſu in Ciliciam provectus Mallum cepit, & deprehenſos in urbe ſub haſta venumdedit. Finitimam inſuper regionem devaſtavit, & ditato praedae emolumentis exercitu, in Cyprum renavigavit. Talem vero ſe militibus exhibebat, ut ad pericula, quae imminerent, promtitudinem illorum excitaret. Olymp. CXVII. 1.

80. Demetrius interim Antigoni perpetuo in Cava Syria ſubſiſtebat, ut copiis Aegyptiorum immineret. Ubi vero de captis urbibus audivit; Pythonem illis in locis cum imperio reliquit, elephantis & gravis armaturae ordinibus ei traditis. Ipſe equitatu ordinibuſque ferentariorum aſſumtis, ſubitis itineribus Ciliciam verſus perrexit, ut periclitantibus opem ferret. Sed cum tardius quam opportunum eſſet, poſt hoſtium inde diſceſſum, veniſſet, citato in caſtra rediit, equis in itinere pleriſque amiſſis. Intra dies enim ſex a Mallo XXIV. ſtathmos confecit: ita ut propter immodicos labores, neque cacularum, neque equiſonum quiſquam ſubſequi poſſet. Ptolemaeus ergo cum, quem volebat, progreſſum res habuiſſent, tunc quidem in Aegyptum regreſſus eſt. Sed non diu poſt a Seleuco inſtigatus, propter inimicitias cum Antigono, in Cavam Syriam movere, & cum Demetrio confligere decrevit. Quamobrem copiis undique contractis, ab Alexandria ad Peluſium movet, XIIX. M. habens in peditatu, in equitatu quater mille; Quorum alii Macedones, alii conductitii erant. Aegyptiorum multitudo partim tela caeteraque impedimenta geſtabat, partim armis ad pugnae uſum inſtructa erat. A Peluſio deſerta emenſus prope hoſtes, ad vetuſtam Syriae Gazam, caſtra ponit. Ita etiam Demetrius ex hybernis undique evocatis in Gazam veterem militibus, hoſtis adventum praeſtolabatur.

81. Amici quidem conſulere, ne cum tanto imperatore, & exercitu numeroſiore, aciem conferret. Verum ille morem his non gerere, ſed ad diſcrimen confidenter ſeſe praeparare.: tametſi oppido adhuc adoleſcens, ac ſine patre tam difficilis praelii certamen ſubiturus eſſet. Jamque inter

---

[i] Κιλικίαν *Reg.* 1. tum Μαλὸν *Baſil.* ſemper. [k] Deeſt articulus *Baſil.* & *Reg.* 2. [l] Ἐπὶ τὴν *Reg.* 1. [m] Καὶ τοι *Baſil.* male.

certe L. XIV, 29. σταθμὸν de diurno itinere accepit. Nam quod apud *Xenophont.* Ἀναβ. L. IV. p. 265. de Graecis ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν διὰ Χαλδαίων ΣΤΑΘΜΟΥΣ ἑπτὰ legitur, id ipſe expreſſit διῆλθον ἐν ἡμέραις ἑπτά. Unde manifeſtum eſt, citatiſſimo itinere uſum fuiſſe Antigonum, qui VI. diebus σταθμοὺς ſive *Manſiones* XXIV. percucurrerit. Mallem autem in praecedentibus ἓξ ἡμέραις, etſi non neſciam, quid vulgato patrocinetur. P. Wess.

28. Περὶ τὴν παλαιὰν Γάζαν τῆς Συρίας] Mirum eſt Gazam hic ſemel iterumque παλαιὰν adpellari, & Παλαιγάζαν in *Dexippi* fragmento apud *Syncellum* Chronograph. p. 266. Fuitne duplex olim *Gaza*, uti *Tyrus* & *Palaetyrus*? Ita puto. Vide ordinem rei geſtae. Ptolemaeus caſtra metatur ad Palaegazam: eamdem in urbem ſuas copias coegit Demetrius. Pugnatur. Victus abit Demetrius, retroceditque cum equitibus ordines ſervantibus Gazam uſque: mox ubi ſub ſolis occaſum Gazam praeteriiſſet, equitum aliqui in urbem ſe, res ſuas ablaturi, recipiunt, & ab inſequente Ptolemaeo una cum urbe capiuntur. Haec cap. 84. Quae quidem, niſi plane erro, ita comparata videntur, ut *Palaegaza* & *Gaza* diverſae ſint cenſendae, nec longo tamen intervallo diſſeptae. Putares Παλαιγάζαν eam eſſe, quam Alexander expugnatam evertit, quoniam de illa *Strabo* L. XVI. p. 1102. A. κατεσκαμμένη δ' ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, καὶ μένουσα ἔρημος. *Everſa ab Alexandro Gaza eſt, manetque deſerta.* Verum obſtat ſitus, qui nobiliſſimae Gazae, quam Alexander occupavit, idem manſit: habent praeterea ultima *Strabonis* verba plurimum difficultatis; neque enim verum eſt, quod & viri docti dudum viderunt, Gazam poſt Alexandri tempora deſertam durasse. *Diodorum*, quem illi neglexerunt, advocabo. Refert hujus lib. C. 59. Antigonum *Joppen* & *Gazam*, quod dicto audientes non erant, pugnando cepiſſe. tum eamdem Gazam a Ptolemaeo fuiſſe ſubactam cap. 84., eumdemque principem, Joppen, Samariam & *Gazam*, adventante maximis cum copiis Antigono, deſtruxiſſe, infra C. 93. Haec, alia ut mittam, *Strabonis* iſta καὶ μένουσα ἔρημος ſollicitant vehementer, paeneque efficiunt, ut cum *Palmerio* adſcititia autumem, praeſertim quoniam *Xylander* vertendo eadem praeterit. Utcumque id ceciderit, perſevero ea in opinione duplicem fuiſſe Gazam, proboque illa *Hieronymi* de Loc. Sacr. vehementer, *antiquae civitatis* (Gazae) *locum vix fundamentorum praebere veſtigia: hanc autem, quae nunc cernitur in alio loco, pro illa, quae corruit, aedificatam.* Adi nunc ad *S. Lucae* A. A. cap. VIII, 26., ubi de Gaza αὕτη ἐστὶν ἔρημος, & hanc *Palaegazam*, miſſis eruditorum fluctuationibus omnibus, intellige. Habet de duplici Gaza *Palmerius* etiam Exercit. pag. 85. nonnulla, quae, ut alias fortaſſe oſtendam, conſiſtere non poſſunt. Vid. & not. in *Antonini* Itiner. p. 151. P. Wess.

36. Καίτοι νέος ὢν παντελῶς] Annis XXII. non major. Conf. ſupr. C. 69. P. Wess.

Olymp. cxvii. 1.

ter arma concione advocata, ſtabat in ſuggeſtu quodam anxius & perturbatus: cum vulgus una voce, ut bono eſſet animo, exclamavit; & priusquam tumultuantes praeco inhiberet, ſilentium ab omnibus factum eſt. Nec enim militaris, nec civilis adverſus illum criminatio habebatur, ut qui recens imperium ſuſceperat. Quod quidem 716. antiquis ducibus uſu venit: dum multis e cauſis una criminatio in unum tempus coacervatur. Nam multitudo in eodem tenore permanens, ſemper eſt moroſa: & quicquid non ampliatur, gratam habet mutationem. Huc acceſſit, quod patre jam aetate confecto, ſpes regni imperium ſimul & vulgi benevolentiam in ſucceſſionem illius traducebat. Quid? quod pulcritudine ac ſtatura corporis excelluit, regiisque ornatus armis, majeſtatis & reverentiae multum praeferebat; qua in ſpes praeclaras multitudinem adduxit. Ad haec manſuetudine novum regem decente praeditus erat; qua cunctos ad benevolentiam erga ſe allexit, ita quidem, ut etiam in nullos cooptati ordines ad illum auſcultandum confluerent, de juventute ejus, ac futuri conflictus diſcrimine, ſoliciti. Non enim adverſus plures duntaxat fortunam belli periclitaturus erat; Sed etiam adverſus duces omnium prope maximos, Ptolemaeum & Seleucum. Hi enim in bellis omnibus Alexandri commilitones fuerunt: ac ſaepe per ſe copiarum ductores ad haec uſque tempora invicti manſerant. Demetrius ergo amicis verbis multitudinem exhortatus, ubi munera pro meritis ſeſe exhibiturum & conceſſurum ſpolia promiſerat, exercitum ad pugnam ordinavit.

82. In ſiniſtro itaque cornu ubi ipſe dimicaturus erat, primo loco ſtatuit delectos circa ſe equites ducentos: inter quos cum caeteri amici erant, tum Pytho, qui Alexandro militaverat, & tunc copiarum ductor, omniumque ſocius ab Antigono fuerat conſtitutus. In fronte autem tres equitum turmas, & a latere totidem praeſidiarios diſpoſuit. Inſuper vero extra cornu ſeparatos tres Tarentinorum: ut equites haſtati regis corpus circumdarent quingenti, & centum Tarentini. Inde equites, quibus ſociorum nomen, collocavit numero Iↄ. ccc. Et poſt hos equites varii generis non pauciores cIↄ. Iↄ. Totum vero cornu praemunivit Elephantibus xxx. & intervalla explevit ordinibus velitum, quorum mille erant jaculatores & ſagittarii, quingenti funditores Perſae. Ita cornu ſiniſtrum conſtituerat, eoque pugnam inceptare in animo habebat. Exinde peditum agmen xi. millibus virorum conſtans locum habere juſſit. Quorum duo millia erant Macedones, Lycii & Pamphylii mille, & ſtipendia merentes Iↄ. ccc. In dextro autem cornu equitatum reliquum cIↄ. Iↄ. con-

πλοις ἐκκλησίαν αὐτοῦ, καὶ στάντος ἐπί τινος ἀναστήματος μετ' ἀγωνίας καὶ διατροπῆς, ὁ μὲν ὄχλος ἀνεβόησε μιᾷ φωνῇ θαρρεῖν, καὶ πρὸ τοῦ τὸν κήρυκα καταπαῦσαι τοὺς θορυβοῦντας, ἅπαντες σιωπὴν παρείχοντο. οὔτε γὰρ στρατιωτικὸν ἔγκλημα ὑπῆρχε περὶ αὐτόν, οὔτε πολιτικόν, ἅτε προσφάτως ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένον (ὅπερ εἴωθε γίγνεσθαι τοῖς παλαιοῖς στρατηγοῖς, ὅταν ἐκ πολλῶν προφάσεων ἓν ἔγκλημα πρὸς ἕνα καιρὸν ἀθροίζηται. τὸ γὰρ πλῆθος ἀεὶ δυσάρεστον ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένον, καὶ πᾶν τὸ μὴ πλεονάζον, κεχαρισμένην ἔχει τὴν μεταβολήν) τοῦ τε πατρὸς ἤδη γεγηρακότος, αἱ τῆς βασιλείας ἐλπίδες εἰς τὴν τούτου διαδοχὴν ἦγον ἅμα τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν τῶν ὄχλων εὔνοιαν. ἦν δὲ καὶ τῷ 721. κάλλει καὶ τῷ μεγέθει διάφορος, [n] ἔτι δὲ κεκοσμημένος ὅπλοις βασιλικοῖς, εἶχε πολλὴν ὑπεροχὴν καὶ κατάπληξιν, δι' ἧς εἰς ἐλπίδας ἀδρὰς ἦγε τοὺς πολλούς. πρὸς δὲ τούτοις, πραότης τις ἦν περὶ αὐτόν, ἁρμόζουσα νέῳ βασιλεῖ, δι' ἧς εἰς προθυμίαν ἐξεκαλεῖτο πάντας, ὥστε καὶ τοὺς ἐκτὸς τάξεως συνδραμεῖν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν, συναγωνιῶντας τῇ νεότητι, καὶ τῇ μελλούσῃ γίγνεσθαι κρίσει διὰ τὴν παράταξιν. οὐ μόνον γὰρ πρὸς πλείονας ἤμελλε διαγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡγεμόνας σχεδὸν μεγίστους Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον. οὗτοι γὰρ [o] πάντας τοὺς πολέμους Ἀλεξάνδρῳ συστρατευσάμενοι, καὶ πολλάκις καθ' αὐτοὺς δυνάμεων ἡγησάμενοι, μέχρι τῶν καιρῶν τούτων ὑπῆρχον ἀνίκητοι. Ὁ δ' οὖν Δημήτριος παρακαλέσας τὰ πλήθη τοῖς οἰκείοις λόγοις, καὶ δωρεάς τε δώσειν κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ τὰ λάφυρα συγχωρήσειν ἐπαγγειλάμενος, ἐξέταξε τὴν δύναμιν εἰς τὴν μάχην.

Ἐπὶ μὲν οὖν τὸ λαιὸν κέρας [p] ἔταξε, καθ' ὃ τὸν κίνδυνον αὐτὸς ἤμελλε ποιεῖσθαι, πρώτους μὲν τοὺς περὶ αὐτὸν ἱππεῖς ἐπιλέκτους διακοσίους, ἐν οἷς ἦσαν οἵ τε ἄλλοι φίλοι πάντες, καὶ Πύθων ὁ συνεστρατευμένος μὲν Ἀλεξάνδρῳ, συγκαθεστάμενος δὲ ὑπ' Ἀντιγόνου στρατηγός, καὶ [q] τῶν ὅλων μέτοχος. πρόταγμα δὲ τρεῖς [r] ἴλας ἱππέων ἔταξε, καὶ πλαγιοφύλακας τὰς ἴσας, καὶ χωρὶς ἔξω τοῦ κέρατος ἀπολελυμένας τρεῖς Ταραντίνων· ὥστε εἶναι τοὺς περὶ τὸ σῶμα τεταγμένους ἱππεῖς, ξυστοφόρους μὲν πεντακοσίους, Ταραντίνους δ' ἑκατόν. ἑξῆς δὲ ἔταξε τῶν ἱππέων τοὺς καλουμένους μὲν ἑταίρους, ὄντας δὲ τὸν ἀριθμὸν ὀκτακοσίους· μετὰ δὲ τούτους, παντοδαποὺς ἱππεῖς οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων πεντακοσίων. πρὸ παντὸς δὲ τοῦ κέρατος ἔστησε τῶν ἐλεφάντων τριάκοντα, καὶ τὰ διαστήματα αὐτῶν ἐπλήρωσε τοῖς ψιλικοῖς τάγμασιν, ὧν ἦσαν ἀκοντισταὶ μὲν [s] καὶ τοξόται χίλιοι, σφενδονῆται δὲ Πέρσαι, πεντακόσιοι. τὸ μὲν οὖν εὐώνυμον κέρας οὕτω κατασκευάσας διενοεῖτο τούτῳ κινεῖν τὴν μάχην. ἐχομένην δ' ἔστησε τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα, συνεστῶσαν ἐξ ἀνδρῶν μυρίων καὶ χιλίων. τούτων δ' ἦσαν Μακεδόνες μὲν δισχίλιοι, Λύκιοι δὲ καὶ Παμφύλιοι χίλιοι, μισθοφόροι δ' ὀκτακισχίλιοι. Ἐπὶ δὲ τὸ δεξιὸν κέρας ἔταξε τοὺς λοιποὺς ἱππεῖς χιλίους πε-

πε-

---

[n] Καὶ μᾶλλον ὅτε περιβέβλητο ὅπλοις ora *Steph. Reg.* 1. [o] Πάντας Ἀλεξ. marg. *Steph. Reg.* 2. *Baſil. Venet.*, ſed hic στρατευσάμενοι, ille συστρατευσάμενοι. [p] Ἐξέταξε *Reg.* 1. [q] Τῶν ἄλλων *Baſil. Vat.* [r] Ἴλας ſemper *Reg.* 1. εἴλας *Edd.* Mox πλαγιοφύλακας *Baſil. Reg.* 2. [s] Deeſt *Baſil.*

50. Τοῦ δὲ πατρὸς ἤδη γεγηρακότος] *Suidam* haec, & quae conſequuntur, exſcripſiſſe in Δημήτριος, *L. Kuſtero* minime latuit. P. Wess.

53. Ἔτι δὲ κεκοσμημένος ὅπλοις βασιλικοῖς] Mera παραδιόρθωσις eſt *Reg.* 1. ſcriptura: vulgatam *Suidas* quoque tuetur. Erat Demetrius ἰδέᾳ καὶ κάλλει προσώπου θαυμαστὸς καὶ περιττός, omnemque fictorum & pictorum artem fruſtrabatur, *Plut. Demet.* p. 889. D. teſte. Aſtris propterea & ſoli, aſtrorum pulcerrimo, comparatur in Ithyphallico carmine apud *Athen.* L. vi. 15., ſicuti probe monuit magnus Animadverſor. Conf. infra L. xx. 93. P. Wess.

77. Καὶ πλαγιοφύλακας τὰς ἴσας] Scio φύλακας & φυλάκους veteres ſubinde probaſſe, decretumque *Euſtathii* in Homer. p. 1365. illa de re, nec hic tamen recipio. Superius cap. 28. πλαγίους φυλακτῆρας ἔξω τοῦ κέρατος ἴλας nuncupavit. P. Wess.

10. Ἔταξεν δὲ ἐπὶ τῷ κέρατι τῷ τῶν &c.] Scribe ἐπὶ τοῦ κέρατος

τούτω

πεντακοσίους, ὧν Ἀνδρόνικος ἡγεῖτο. τούτῳ δ' ἦν συντεταγμένον λοξὴν φυλάττειν τὴν στάσιν, καὶ φυγομαχεῖν, καραδοκοῦντα τὴν δι' αὐτοῦ [t] 722. γινομένην κρίσιν· τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν ἐλεφάντων τρεισκαίδεκα ἔστησε πρὸ τῆς τῶν πεζῶν φάλαγγος, μίξας εἰς τινα διαστήματα τῶν ψιλῶν τοὺς ἱκανούς. Δημήτριος μὲν οὖν διεκόσμησε τὴν ἰδίαν δύναμιν τὸν τρόπον τοῦτον.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον τὸ μὲν πρῶτον ἔταξαν ἰσχυρὸν τὴν εὐώνυμον τάξιν, ἀγνοοῦντες τὴν τῶν ἐναντίων ἐπιβολήν· μαθόντες δὲ παρὰ τῶν κατασκόπων τὸ γεγονὸς, ταχέως ἐξέταξαν τὴν δύναμιν, ὅπως τὸ δεξιὸν κέρας ἰσχὺν ἔχον καὶ δύναμιν τὴν κρατίστην διαγωνίσηται πρὸς τοὺς μετὰ Δημητρίου τεταγμένους ἐν τοῖς εὐωνύμοις μέρεσιν. ἔταξαν δὲ ἐπὶ τοῦ κέρατος [u] τοῦ τῶν ἱππέων τοὺς κρατίστους τρισχιλίους, ἐν οἷς καὶ αὐτοὶ διεγνώκεισαν ἀγωνίσασθαι. Προέταξαν δὲ τῆς στάσεως ταύτης τοὺς κομίζοντας χάρακα σεσιδηρωμένον καὶ δεδεμένον ἁλύσεσιν, ὃν παρεσκευάσαντο πρὸς τὴν τῶν ἐλεφάντων ἔφοδον. ταθέντος γὰρ τούτου, ῥᾴδιον ἦν εἴργειν τὰ θηρία τῆς εἰς τοὔμπροσθεν πορείας. [x] προέταξαν δὲ τοῦ κέρατος τούτου καὶ τὰ ψιλικὰ τάγματα, παραγγείλαντες τοῖς τε ἀκοντισταῖς καὶ τοῖς τοξόταις συνεχῶς κατατιτρώσκειν τὰ θηρία, καὶ τοὺς ἐπ' αὐτοῖς ἀναβεβηκότας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ὀχυρωσάμενοι τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν [y] ἐκτάξαντες ἐνδεχομένως, ἐπῆγον τοῖς πολεμίοις μετὰ πολλῆς κραυγῆς. ἀντεπαγόντων δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, τὸ μὲν πρῶτον ἐπ' ἄκρων τῶν κεράτων ἱππομαχία συνέστη τῶν προτεταγμένων ἱππέων, ἐν οἷς πολὺ [z] ἐπροτέρουν οἱ περὶ τὸν Δημήτριον. μετ' ὀλίγον δὲ τῶν περὶ Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον περιϊππευσάντων τὸ κέρας, καὶ βιαιότερον ἐπενεχθέντων ὀρθαῖς ταῖς ἴλαις, συνέστη καρτερὰ μάχη, διὰ τὰς ἑκατέρων προθυμίας. κατὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἔφοδον τοῖς ξυστοῖς ἀγωνισάμενοι, τούτων τε τὰ πλεῖστα συνέτριψαν, καὶ τῶν ἀγωνιζομένων οὐκ ὀλίγους κατετραυμάτισαν· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν [a] ἐπιστροφὴν, εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους μάχην ὥρμησαν, καὶ συμπλεκόμενοι πολλοὺς [b] ἀλλήλων ἀνῄρουν. οἱ δὲ ἡγεμόνες αὐτοὶ πρὸ πάντων κινδυνεύοντες, προετρέποντο τοὺς ὑποτεταγμένους εὐψύχως ὑπομένειν τὸ δεινόν. οἵ τ' ἐπὶ τῶν κεράτων ἱππεῖς, ἅπαντες ἐπιλελεγμένοι κατ' ἀρετὴν, ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους, θεατὰς ἔχοντες τῆς ἀνδρείας τοὺς συναγωνιζομένους στρατηγούς.

Ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τῆς ἱππομαχίας οὔσης ἰσαμίλλου, τὰ θηρία, διὰ τῶν Ἰνδῶν εἰς τὸν ἀγῶνα 723. παρορμηθέντα, μέχρι μέν τινος προῆγε καταπληκτικῶς, ὡς οὐδενὸς ὑποστησομένου· ὡς δ' ἐπὶ τὸν σεσιδηρωμένον χάρακα κατήντησε, τὸ μὲν πλῆθος τῶν ἀκοντιστῶν καὶ τοξοτῶν συνεχῶς βαλλόντων κατετίτρωσκε τὰ σώματα τῶν ἐλεφάντων καὶ τοὺς ἐπ' αὐτοῖς ἀναβεβηκότας. βιαζομένων δὲ τῶν Ἰνδῶν, καὶ κολαζόντων τὰ θηρία, τινὰ μὲν αὐτῶν περιεπείροντο τῷ φιλοτεχνηθέντι χάρακι, καὶ ταῖς πληγαῖς καὶ πυκνότησι τῶν τιτρωσκόντων περιώδυνα γινόμενα, ἐποίει

stituit, ductore Andronico. Cui imperatum erat, Olymp. CXVII. 1. ut stationem [t] obliquam servaret, & fugiendo pugnaret, observaretque, quem ipse Demetrius faceret praelii eventum. Reliquos elephantos XIII. ante peditum Phalangem statuit, intervallis quibusdam rorariorum quantum satis esset, immiscens. Ad hunc sane modum exercitum suum Demetrius adornarat.

83. Ptolemaeus autem & Seleucus initio sinistrum cornu roboraverant, consilium hostis ignorantes: Sed per exploratores quid factum esset edocti, celeriter sic aciem in ordinem digesserunt, ut cornu dextrum robore maximo firmatum cum Demetrianis in cornu sinistro confligeret: inque cornu illo tribus equitum millibus, qui fortissimi erant, locum assignarunt: inter quos & ipsi decertare constituerant. Ante horum stationem ordinaverant, qui vallum ferro praemunitum & catenis revinctum gestarent, quem contra beluarum incursum praepararant. Hoc enim extenso, illarum 717. in ulteriora procursum facile erat prohibere. Expeditos etiam manipulos ante cornu hoc disposuerant, jaculatoribus & sagittariis, continenter vulneribus feras, & qui his vehebantur, impetere jussis. Munito hunc ad modum cornu dextro, copiisque caeteris, prout res tum exigebat, in ordinem redactis, magno cum vociferatu in hostes duxere. Qui cum & ipsi cum suis adversum tenderent, initium pugnae fit in fronte cornuum ab equitibus illic constitutis: ubi Demetriani longe antecellebant. Sed parva interjecta mora, cum Ptolemaeani & Seleuciani circumvecti armis directis impressionem facerent, praelium acre per utriusque partis alacritatem exsistit. Primoque incursu lanceis congressi, plurimas confringunt, nec pauci ultro citroque dimicantes vulnerantur. In coitione altera gladiis res geri coepta, ubi conferti plurimi hinc inde cadunt. Ipsique Imperatores periculo se committentes prae omnibus, sacramento sibi devinctos, ut fortiter pugnae difficultatem sustineant, hortantur. Equites sane cornibus tutandis praefecti, eximiae virtutis omnes, quod duces una dimicantes fortitudinis spectatores haberent, mutua inter se aemulatione certabant.

84. Jamque ad tempus bene longum anceps fuerat pugna; cum beluae Indorum magisterio in pugnam concitatae, cum terrore, quasi nemo vim illarum sustinere posset, quadamtenus grassabantur. Ast ubi vallum attigere ferratum, jaculatorum multitudo & sagittariorum assiduis ictibus beluarum corpora & insessores vulnerabant. Ibi cum violentius urgerent Indi, beluasque castigarent, quaedam ex ipsis vallo arte facto infixae haerebant, & ex vulneribus, missiliumque frequentia in dolores conjectae tumultum ciebant. Nam id genus

---

[t] Omittit Reg. 1. unde stigma adposuit H. Steph. [illegible] Basil. [illegible] y Ταξάντες Basil. z Ἐπροτέρουν idem, ἐπρώτευον vulgo. [illegible] a Basil. In Reg. 1. & Leid. πολλοὺς ἀλλήλους.

[u] Τούτου [illegible] Reg. pr. [x] Προέταξε Reg. 1. & statim παραγ[illegible] [a] Ἀναστροφὴν Reg. 2. Basil. Vat. Venet. ora Steph. [b] Negligi-

νόντα τῶν ἱππ., ut post pauca προέταξαν τοῦ κέρατος τούτου καὶ τὰ ψιλικά. P. Wess.

13. Κομίζοντας χάρακα σεσιδηρωμένον] Sollemne ad beluarum equitumque impressionem impediendam inventum erat [illegible] τριβόλους σιδηροῦς ὃ [illegible] ἐμβάλλειν [illegible], uti Plut. in Apophthegm. pag. 200. B. loquitur. Relege quae dicta ad L. xviii, 71. fuerunt. P. Wess.

34. Κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐπιστροφὴν] Nihil moveor illorum Codd. imperio, haec qui mutant. Tritum est in Graecorum militia ἐπιστροφῆς vocabulum apud Aelianum Tact. C. 31., dicunturque ἐπιστροφὴν ποιεῖσθαι, qui in hostem iterum sese convertunt. P. Wess.

51. Τινὰ μὲν αὐτῶν περιεπείροντο] De verborum structura dictum supra L. v, 8. fuit. P. Wess.

60. Ἀπρο-

Olymp. CXVII. 1. genus in planis laevibuſque locis intolerabilem a fronte vim affert: in aſperis vero impeditiſque ob pedum mollitiem, robore ſuo nihil efficit. Quamobrem tunc etiam Ptolemaeus, cum, quid ex valli objectu futurum eſſet, ſolerter praevidiſſet, violentiam ferarum irritam fecit. Tandem pleriſque Indorum confoſſis, ut cuncti Elephantes in hoſtis poteſtatem venirent, accidit. Quo eventu maxima pars equitum Demetrii conſternata fugam arripuit. Ipſe vero cum paucis derelictus, cum unumquemque obſecraret, ut loco ſe continerent, nec ipſum deſtituerent, ac nemo tamen attenderet, retrocedere coactus eſt. Ad Gazam igitur uſque bona pars equitum comitata, in officio manebat, ordinibus ſervatis, ut nullus temere perſequentium accedere facile auderet. Nam quia campus longe lateque exporrectus atque laevis erat, adjuvabat illos, qui compoſita acie recedere volebant. Peditum etiam nonnulli, quibus ordinem deſerere, & abſque armis ſaluti conſulere expeditis viſum eſſet, conſequebantur. At cum ſub occaſum ſolis Gazam praeteriret, equitum nonnulli ipſo deſerto, urbem introiere, ut impedimenta efferrent. Apertis igitur portis, dum magna jumentorum vis hinc inde congregatur, eaque ſarcinis onerata quiſque educere feſtinat, tantus ad portas tumultus excitatus fuit, ut ſupervenientibus Ptolemaeanis, nemo ad claudendum portas illos antevertere potuerit. Irruptione igitur hoſtium intra muros facta, urbs in manus Ptolemaei venit.

85. Pugna hunc exitum ſortita, Demetrius contento itinere Azotum pervenit, circa medium noctis, CCLXX. ſtadia emenſus. Hinc praeconem 718. de recuperandis ad ſepulturam cadaveribus miſit: quod juſta facere mortuis omni ſtudio contenderet. Plerique enim amici ceciderant, quorum illuſtriſſimi erant, Pytho, aequali poteſtate cum ipſo functus imperio, & Boeotus, qui longo tempore cum patre Antigono vixerat, omnis arcani particeps. In conflictu vero occubuerant plures quingentis: magna pars equitum, & praecipuae nobilitatis viri. Captivorum numerus Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. exceſſit. Ptolemaeus autem & Seleucus conceſſa mortuorum ſepultura, regiam quoque ſupellectilem, quae in poteſtatem illorum venerat, &

θόρυβον· τὸ γὰρ γένος τοῦτο κατὰ μὲν τοὺς ὁμαλοὺς καὶ μαλακοὺς τόπους ἀνυπόστατον παρέχεται κατὰ στόμα τὴν ῥώμην· ἐν δὲ τοῖς τραχέσι καὶ δυσβάτοις τελέως ἄπρακτον ἔχει τὴν ἀλκὴν, διὰ τὴν τῶν ποδῶν μαλακότητα. διὸ καὶ τότε τῶν περὶ Πτολεμαῖον συνετῶς προεωραμένων τὸ μέλλον, ἐκ τοῦ χάρακος [c] τῆς πήξεως ἄπρακτον ἐποίει τὴν βίαν αὐτῶν. τέλος δὲ τῶν πλείστων Ἰνδῶν κατακοντισθέντων, ὑποχειρίους συνέβη γενέσθαι πάντας τοὺς ἐλέφαντας. οὗ τελεσθέντος, οἱ πολλοὶ τῶν περὶ Δημήτριον ἱππέων καταπλαγέντες πρὸς φυγὴν ὥρμησαν· αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων ἀπολειφθεὶς, καὶ δεόμενος ἑκάστου στῆναι καὶ μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν, ὡς οὐδεὶς προσεῖχε, συναποχωρεῖν ἠναγκάζετο. μέχρι μὲν οὖν Γάζης οἱ πολλοὶ τῶν ἱππέων συνακολουθοῦντες ὑπήκουον, καὶ καθίστησαν εἰς τάξεις, ὥστε μηδένα ῥᾳδίως τολμᾶν προσάγειν τῶν εἰκῇ διωκόντων. τὸ γὰρ [d] πεδίον εὐρύχωρον ὂν καὶ μαλακὸν, συνήργει τοῖς βουλομένοις ἐν τάξει ποιεῖσθαι τὴν ἀποχώρησιν. συνείποντο δὲ καὶ πεζῶν οἱ βουληθέντες λιπεῖν [e] τὰς τάξεις, καὶ χωρὶς τῶν ὅπλων διασώζειν ἑαυτοὺς ἐλαφρούς. παραλλάσσοντος δὲ αὐτοῦ Γάζαν περὶ ἡλίου δύσιν, ἀπολιπόντες τῶν ἱππέων τινὲς παρῆλθον εἰς τὴν πόλιν, ἐκκομίσαι βουλόμενοι τὰς ἀποσκευάς. ἀνοιχθεισῶν οὖν τῶν πυλῶν, καὶ πλήθους ὑποζυγίων ἀθροισθέντος, ἔτι δὲ ἑκάστου [f] πρώτην σπεύδοντος ἐξαγαγεῖν τὰ σκευοφόρα, τοσοῦτον θόρυβον γενέσθαι συνέβη περὶ τὰς πύλας, ὥστε τῶν περὶ Πτολεμαῖον ἐπιόντων μηδένα δύνασθαι [g] φθάσαι συγκλείσαντα. διόπερ εἰσπεσόντων τῶν πολεμίων ἐντὸς τοῦ τείχους, ἡ πόλις ὑποχείριος ἐγένετο τοῖς περὶ Πτολεμαῖον.

Τῆς δὲ μάχης [h] τοιοῦτο τὸ τέλος λαβούσης, Δημήτριος μὲν διέτεινεν εἰς Ἄζωτον περὶ μέσας νύκτας, διελθὼν σταδίους ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίους· ἐντεῦθεν δὲ κήρυκα περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως ἐξέπεμψε, σπεύδων ἐκ παντὸς τρόπου τῆς ἐπιβαλλούσης κηδείας ἀξιῶσαι τοὺς τετελευτηκότας. ἐτύγχανον γὰρ οἱ πλεῖστοι τῶν φίλων πεπτωκότες, ὧν 724. ἦσαν ἐπιφανέστατοι, Πύθων τε ὁ μετέχων τῆς στρατηγίας ἐπίσης αὐτῷ, καὶ Βοιωτὸς πολὺν χρόνον συνεζηκὼς [i] Ἀντιγόνῳ τῷ πατρὶ, καὶ μετεσχηκὼς παντὸς ἀπορρήτου. κατὰ δὲ τὴν παράταξιν ἔπεσον μὲν πλείους τῶν πεντακοσίων, ὧν ἦσαν οἱ πλείους ἱππεῖς τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν· ἑάλωσαν δ' ὑπὲρ τοὺς ὀκτακισχιλίους. οἱ δὲ περὶ Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον, δόντες τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν, τήν τε ἁλοῦσαν βασιλικὴν ἀποσκευὴν, καὶ τῶν αἰχμαλώτων τοὺς περὶ τὴν

αὐλὴν

---

[c] Notantur bina haec *Steph.* aſteriſco, nec ſunt in *Baſil. Reg.* 2. [d] Τὸ χωρίον εὐρύχωρον ὂν καὶ μαλ. *Reg.* 1. *Leid.* eleganter. [e] Τὰς τάξεις *Baſil. Reg.* 2. uterque, *Venet.* cum *Steph.* om. Cett. ἐν τάξει. [f] Non habet *Baſil.* notavitque *Steph.* [g] Φθάσαι τὰς πύλας συγκ. *Steph.* margo & *Reg.* 1. & *Leid.* [h] Τοιοῦτο *Reg.* 1. levi diſcrimine. [i] Tria, quae ſuccedunt, non legunt *Reg.* 2. *Baſil.*

60. Ἄπρακτον ἐποίει τὴν βίαν αὐτῶν] Si ἡ τοῦ χάρακος πῆξις praecederet, nihil hic quidem ſalebroſi foret. Nunc verba conſideranda, ac ſi dictum τῶν Πτολεμαίου — προεωραμένου fuiſſet, quod praeter morem *Diodoro* atque aliis haud accidere, notum eſt. Vide hoc L. XIX. 96. τῶν δὲ περὶ Ἀθήναιον καταγνοὺς, φάσκων — ὑπ' αὐτοῦ &c. P. Wess.

88. Διελθὼν σταδίους ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίους] Uſus his eſt Cel. *H. Relandus* Palaeſtin. L. II, 14. ut quantum Gaza ab urbe Azoto afuerit, demonſtraret: non male quidem ille, quamquam revera intervallum indicatur, quo Palaegaza & Azotus diſſeptae erant. P. Wess.

96. Ἔπεσον μὲν πλείους τῶν πεντακοσίων] Haec ſana praeſtare nolo. Caeſorum numerus pro cladis ejus magnitudine & multitudine captivorum minor eſt. Puto fuiſſe πλείους τῶν πεντακισχιλίων, quem numerum *Plutarchus* edit in Demet. pag. 891. A. ἐσφάλη περὶ πόλιν Γάζαν ἡττηθεὶς (Demetrius) ὀκτακισχιλίων ἁλόντων καὶ πεντακισχιλίων ἀποθανόντων. Ut ut erat, in tempore pugnatae hujus pugnae egregie *Diodoro* convenit cum *Caſtore* Chronographo apud *Joſeph.* L. I. C. Apion. C. 22. pag. 455. P. Wess.

7. Καὶ συνεστηκότα πάλαι πρὸς αὐτὸν] Ordo ſermonis πρὸς αὐτοὺς expoſtulabat. At *Diodorus* ad unum tranſit Seleucum, quem Babyloniae poſſeſſione everterat contra datam fidem Antigonus. Ceterum *Juſtinus* Demetrio privatum omne inſtrumentum ac familiam a Ptolemaeo fuiſſe redditam, adjecto hoc verborum honore ſcribit, *Non ſe propter praedam, ſed propter dignitatem iiſſe bellum; indignatum quod Antigonus devictis diverſae factionis ducibus, ſolus communis victoriae praemia corripuiſſet* L. XV, 1. P. Wess.

11. Προστάξας ἐπὶ τὰς ναυαρχίας διελεῖν] Non audeo citra *Codd.* auctoritatem τὰς ναυαρχίας configere: ingenue tamen ut fatear, τὰς νομαρχίας ſcripſiſſe Autor videtur. Omnis Aegyptus, uti notiſſimum, in Nomos ſive νομαρχίας erat deſcripta: per quas praefecturas commodius capti, ut cuſtodirentur, diſtribui potuerunt, quam per navium, quod vulgata requirunt, praefecturas. Sed ea conjectura eſt. P. Wess.

14. Ἔργῳ τῶν καλῶν Φοινίκης πόλεων &c.] Cultius ſi autumaveris ex *Reg.* 1. ἔργον τὸ καλὸν Φοινίκης, τῶν πόλεων & reliq., me adſtipulatore uti poteris. Vulgatum tamen ſedem tueri paſſus ſum, quod & id patronos nanciſci poſſet. P. Wess.

23. Ε-

αὐλὴν εἰωθότας διατρίβειν, χωρὶς λύτρων ἀπέστειλαν πρὸς Δημήτριον. οὐ γὰρ περὶ τούτων ἔφασαν διαφέρεσθαι πρὸς Ἀντίγονον, ἀλλ' ὅτι τοῦ πολέμου [k] γενομένου κοινοῦ, πρότερον μὲν πρὸς Περδίκκαν, ὕστερον δὲ πρὸς Εὐμένη, τὰ μέρη τῆς δοριαλώτου χώρας οὐκ ἀποδοίη τοῖς φίλοις· καὶ συνθέμενος πάλιν πρὸς αὐτὸν, τοὐναντίον [l] ἀφέλοιτο τὴν Σατραπείαν τῆς Βαβυλωνίας Σελεύκου παρὰ πάντα τὰ δίκαια. ὁ δὲ Πτολεμαῖος τοὺς μὲν ἁλόντας στρατιώτας ἀποστείλας εἰς Αἴγυπτον προσέταξεν ἐπὶ τὰς ναυαρχίας διελεῖν· αὐτὸς δὲ θάψας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας ἅπαντας μεγαλοπρεπῶς, μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπῄει [m] τὰς κατὰ Φοινίκην πόλεις, τὰς μὲν πολιορκῶν, τὰς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος. Δημήτριος δὲ δύναμιν οὐκ ἔχων ἀξιόχρεων, πρὸς μὲν τὸν πατέρα βιβλιαφόρον ἀπέστειλεν, ἀξιῶν βοηθεῖν τὴν ταχίστην· αὐτὸς δὲ παρελθὼν εἰς Τρίπολιν τῆς Φοινίκης, μετεπέμπετό τε τοὺς ἐκ Κιλικίας στρατιώτας, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι παρεφύλαττον ἢ πόλεις ἢ φρούρια μακρὰν ἀφεστῶτα τῶν πολεμίων.

Πτολεμαῖος δὲ κρατῶν τῶν ὑπαίθρων, Σιδῶνα μὲν προσηγάγετο· τῆς δὲ Τύρου πλησίον στρατοπεδεύσας, παρεκάλεσεν Ἀνδρόνικον τὸν φρούραρχον παραδοῦναι τὴν πόλιν, καὶ δωρεάς τε καὶ τιμὰς ἁδρὰς ἐπηγγείλατο δοῦναι. ὁ δὲ φήσας μηδενὶ τρόπῳ προδώσειν τὴν δεδομένην ὑπ' Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου πίστιν, ἐλοιδόρησε φορτικῶς τὸν Πτολεμαῖον. ὕστερον δὲ στασιασάντων τῶν στρατιωτῶν, ἐκπεσὼν ἐκ Τύρου, καὶ γενόμενος ὑποχείριος, προσεδόκα μὲν τιμωρίας [n] τεύξεσθαι, διά τε τὴν γενομένην λοιδορίαν, καὶ διὰ τὸ μὴ βεβουλῆσθαι τὴν Τύρον παραδοῦναι· οὐ μὴν ὅγε Πτολεμαῖος ἐμνησικάκησεν, ἀλλὰ τοὐναντίον δοὺς δωρεὰς, εἶχε περὶ αὐτὸν, ἕνα τῶν φίλων ποιησάμενος, καὶ προῆγεν ἐντίμως. ἦν γὰρ ὁ δυνάστης οὗτος καθ' ὑπερβολὴν ἐπιεικὴς καὶ συγγνωμονικὸς, ἔτι δ' εὐεργετικός. ὅπερ καὶ μάλιστα [o] αὐτὸν ἠξίωσε
725. μειζόνων, ηὔξησέ τε, καὶ πολλοὺς ἐποίησεν ἐπιθυμεῖν κοινωνῆσαι τῆς φιλίας. καὶ γὰρ τὸν Σέλευκον ἐκ τῆς Βαβυλωνίας ἐκπεσόντα φιλοτίμως ὑπεδέξατο, καὶ κοινὴν παρείχετο τούτῳ τε καὶ τοῖς ἄλλοις φίλοις τὴν περὶ αὐτὸν εὐδαιμονίαν. διὸ καὶ τότε παρακαλοῦντος αὐτὸν Σελεύκου δοῦναι στρατιώτας τοὺς ἀναβησομένους εἰς Βαβυλῶνα, προθύμως ὡμολόγησε, καὶ προσεπηγγείλατο πάντα συμπράξειν [p] μέχρις ἂν ἀνακτήσαιτο τὴν προϋπάρχουσαν Σατραπείαν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

de captivis in aula commorari ſolitos abſque lytris Demetrio remiſere. Negarunt enim de his ſe cum Antigono diſſidere: ſed quod per bellum communi opera, prius cum Perdicca, deinde cum Eumene geſtum, armis ſubactae regionis partes amicis non reddidiſſet, & redintegrata rurſus amicitia cum ipſo, provinciam Babyloniae, praeter omne jus Seleuco ademiſſet. Captivos vero alios in Aegyptum miſit Ptolemaeus, cum mandato, ut in claſſis praefecturas huc illuc diſtribuerentur. Ipſe cum caeſis in pugna omnibus exſequias peregiſſet magnificas, Phoeniciae urbes cum exercitu invaſit, alias obſidendo, alias perſuadendo ſubjungens. Demetrius interea, quod juſtis ad reſiſtendum copiis deſtitueretur, miſſo ad patrem tabellario, ut quam celerrime ſuppetias ferret, poſtulavit. Ipſe vero Tripolin Phoenices ingreſſus, milites e Cilicia, & alios, quicunque vel urbes vel caſtella ab hoſte longius remota cuſtodiebant, evocavit.

Olymp. cxvii. 1.

86. At Ptolemaeus, jam ſubdialia tenens, Sidonem in partes ſuas pertraxit. Et prope Tyrum caſtra metatus, Andronicum praeſidii ducem de tradenda urbe ſolicitat, praemiaque cum honoribus ampla pollicetur. Is nullo ſe modo fidem, quam Antigonus & Demetrius ipſi haberent, proditurum reſpondet, & graviſſimis Ptolemaeum convitijs inceſſit. Sed aliquanto poſt, Tyro excidens, cum per ſeditionem militum in hoſtis manus veniſſet, poenas, tum ob convitia, tum quod tradere urbem noluiſſet, exſpectabat. Ptolemaeus vero nequaquam injuriae recordatus eſt. Quin imo muneribus affectum inter amicos cooptavit, & honorifice provexit. Hic enim princeps aequitatis & clementiae ſtudioſiſſimus erat, & apprime beneficus. Quod etiam ad honoris & potentiae incrementa plurimum ei commodavit, & ut multi amicitiam cum ipſo jungere cuperent, effecit. Nam & Seleucum Babylonia ejectum honorifice exceperat, ſuamque cum ipſo & caeteris amicis felicitatem communicarat. Quam ob rem etiam tum roganti Seleuco, ut milites, cum eo in Babyloniam adſcenſuros, concederet, propenſe aſſenſit, omniaque ſe praeſtiturum recepit, quoad priſtinam ille Satrapiam recuperaſſet. In hoc igitur ſtatu tum Aſiae res erant.

87. In

---

[k] Γινομένου Reg. 1. longe melius. Γενομένου Edd. [l] Ἀφείλατο Reg. 1. [m] Τὴν κατὰ Φοινίκην, τὰς πόλεις Reg. 1. [n] Τεύξεσθαι Baſil. [o] Αὐτὸν ἠξίωσε καὶ πολλοὺς in ora Steph. Reg. 2. Baſil, Vat, Ven., negligentia, ut puto, amanuenſium. [p] Μέχρις ἀνακτήσαιτο Reg. 2. Baſil.

23. *Σιδῶνα μὲν προσηγάγετο*] Ineptus eſſem de Sidone ſi commentari inſtituerem: incidit tamen, quod *ἀπροσδιόνυσον* non videbitur. Appellatur urbs in *Joſuae* Cap. xi, 8. צידון רבה, *Σιδὼν ἡ μεγάλη*. qui titulus urbis amplitudinem & celebritatem deſcribens interpretum quorumdam animum advertit: quaerunt nodos, ubi nulli ſunt. Audiamus *Rabanum Maurum* L. ii. in *Joſ.* p. 728. Tom. ix. Ampl. Collect. *Ed. Martene*, *vocat autem —— etiam eas, qui circa Sidonem magnam ſunt. Ego quidem cum in locis Sidonis aliquotiens demoratus ſim, nunquam comperi duas eſſe Sidonas, unam magnam, aliam parvam, quantum ad terrenum pertinet locum.* Tum rem ut expediat, allegoriis & myſticis diſputationibus abſurdiſſime abutitur, quas tangere nolo. Vide vero quid *Rabani* ex verbis conficiat doctiſſimus libri *Editor* ibid. p. 668. *Inter alia praeclara*, inquit, *quae plurima huic operi inſperſit, diſces (Lector) commorationem ejus nonnullam in Orientis partibus, cujus nec Rudolfus, nec Trithemius meminere. Sic enim habet in illa verba Capitis* xi, 8. uſque ad Sidonem magnam: Ego quidem cum in locis Sidonis &c. *Atque haec Rabani peregrinatio referenda videtur in juveniles ejus annos, cum necdum eſſet Fuldae magiſter, fortaſſe nec monachus, nedum abbas Fuldenſis, aut archiepiſcopus Moguntinus.* Ecquando ergo, liceat mihi rogare? Operae utique pretium fuiſſet commonſtrare, Ludovici Pii, Lotharii & Caroli Calvi aetate Syriam & Palaeſtinam Chriſtianorum ex Europa peregrinationibus adeo fuiſſe frequentatas, ut *Rabanus* Sidone *aliquoties commorari* ſine incommodo quiverit. Sed quid circuitione utor & virum doctum ad incitas urgeo? Nunquam de ſe *Rabanus*, etſi ſuo in libro, profeſſus eſt ea. *Codicem enim ex ſanctorum patrum dictis, in hiſtoriam Jeſu Nave ſenſu allegorico prolatis*, uti ipſe ad Fridericum, noſtrae urbis olim praeſulem, perſcripſit, ſtudioſe collegit, & ea quidem religione, ut una cum pulviſculo, quod dici ſolet, ex *Origenis* in Joſuam Homiliis a *Rufino* Latina veſte indutis, abraſerit omnia. Contende utrumque opus, & nihil olim ex tripode verius pronuntiatum reperies. Quin ipſa illa, quae ſcribendi anſam praebuerunt, verba Homil. *Rufini* xiv. in *Joſ.* p. 430. *Ed. Paris.* leguntur omnia. Id vero Theologo latuiſſe & Benedictino e *S. Mauri* ſocietate mirarer profecto, ni vaſtam conſiderarem monumentorum, undique labore incredibili conductorum, molem, quae ſingulis attentiorem animi curam negavit. Redeo ad *Diodorum*.

P. Wess.

29. *Ἐλοιδόρησε φορτικῶς*] Sententiam non male expreſſit Interpres, etſi odioſum quiddam atque inſolens deſignet vocabulum iſtud. Non me quidem fugit *M. Ant. Mureti* in *Ariſtotel.* Ethic. L. 1, 5. aſperior contra *Lambinum* diſputatio, ut *ridiculum* & *ſordidum* ut ubique τῷ φορτικῷ probiſſime congrue-

Olymp. CXVII. 1. 87. In Europa vero Teleſphorus, Antigoni claſſis praetor, ad Corinthum ſubſiſtens, ubi Ptolemaeum ſibi praeferri, & cuncta per Graeciam negocia ejus fidei committi videt, crimini id Antigono vertens, naves quas ſecum habebat, illi reddit, aſſumtiſque ex militum turba illis, qui in ſocietatem propoſiti tranſire vellent, ſuo res arbitrio gerere coepit. Nam Elidem ingreſſus, quaſi amicitiam cum Antigono adhuc coleret, arcem in ea conſtructam muris firmat, urbemque ſervituti obnoxiam reddit. Quin & fanum in Olympia expilat, & coactis plus quam L. talentis argenti, externos milites conducit. 719. Ad hunc ergo modum invidia ob Ptolemaei provectionem inflammatus, Teleſphorus amicitiam Antigoni prodebat. Ptolemaeus vero dux Antigoni rebus per Graeciam adminiſtrandis praepoſitus, ubi defectionem Teleſphori, occupatamque Eleorum urbem, & direptas in Olympia opes, reſcivit, cum exercitu in Peloponneſum movit; Elidemque profectus arcem in ea communitam ſolo aequat, & in libertatem Eleenſes vindicat, opes etiam Deo reſtituit. Perſuaſo dehinc Teleſphoro, Cyllenen etiam, praeſidio ejus cuſtoditam, recipit, Eleiſque reſtituit.

88. Interea dum haec geruntur, Epirotae, Aeacida rege ipſorum defuncto, Alcetae regnum tradidere, quem Arybilus pater exſilio multaverat. Erat is Caſſandro infenſus; Ideoque Lyciſcus, Acarnaniae dux a Caſſandro deſignatus, cum exercitu in Epirum tranſiit: facile eventurum ſperans, ut Alcetam nondum compoſitis regni negociis, imperio exueret. Quare cum ad Caſſopiam caſtra poſuiſſet, Alcetas Alexandrum & Teucrum filios ad urbes miſit, cum mandatis, ut quam plurimos militum colligerent: Ipſe cum manu quam habebat progreſſus, ubi propius ad hoſtem acceſſerat, filiorum adventum exſpectabat. At cum Lyciſcus multitudine longe praeſtans illum urgeret, perterriti Epirotae ad hoſtes tranſierunt. Alcetas igitur deſtitutus Eurymenas, urbem Epiroticam, profugit. Hic dum obſidione premitur, Alexander patri ſubſidium ferens adventat. Tum acre praelium conſeritur: & multi ex militibus (Lyciſci) tolluntur, inter quos cum alii quidam egregii viri erant, tum Micythus dux & Lyſander Athenienſis, cui Leucadiae adminiſtratio a Caſſandro fuerat commiſſa. Poſtea vero auxiliante profligatis Dinia, alterum exſiſtit praelium: quo victi Alexander & Teucer, cum patre in caſtellum quoddam munitum perfugere. Tum Lyciſcus

Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην, Τελεσφόρος μὲν ὁ Ἀντιγόνου ναύαρχος διατρίβων περὶ Κόρινθον, ἐπειδὴ Πτολεμαῖον ἑώρα μᾶλλον ἑαυτοῦ προαγόμενον, καὶ τὴν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πραγμάτων πιστευόμενον ἁπάντων, ἐγκαλέσας Ἀντιγόνῳ περὶ τούτων, τὰς μὲν ναῦς, ἃς εἶχεν, [q] ἀπέδωκε, τῶν δὲ στρατιωτῶν τοὺς βουλομένους κοινωνεῖν τῆς προαιρέσεως ἀναλαβὼν, ἴδια πράγματα συνίστατο. παρελθὼν γὰρ εἰς [r] Ἦλιν, ὡς ἔτι φυλάττων τὴν πρὸς Ἀντίγονον φιλίαν, τὴν ἀκρόπολιν ἐπετείχισε καὶ τὴν πόλιν κατεδουλώσατο. ἐσύλησε δὲ καὶ τὸ ἱερὸν τὸ κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν, καὶ συναγαγὼν ἀργυρίου πλείω τῶν πεντήκοντα ταλάντων, ξένους ἐμισθοῦτο. Τελεσφόρος μὲν οὖν ζηλοτυπήσας τὴν προαγωγὴν Πτολεμαίου, τοῦτον τὸν τρόπον ἐγένετο προδότης τῆς πρὸς Ἀντίγονον φιλίας. Πτολεμαῖος δ' ὁ Ἀντιγόνου στρατηγὸς ἦν μὲν τεταγμένος ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πραγμάτων, πυθόμενος δὲ τὴν ἀπόστασιν τὴν Τελεσφόρου, καὶ τὴν κατάληψιν τῆς Ἠλείων πόλεως, ἔτι δὲ τὴν σύλησιν τῶν κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν χρημάτων, παρῆλθεν εἰς Πελοπόννησον μετὰ δυνάμεως. καταντήσας δ' εἰς [s] Ἦλιν, καὶ τὴν ἐντετειχισμένην ἀκρόπολιν κατασκάψας, τήν τε ἐλευθερίαν ἀπέδωκε τοῖς Ἠλείοις, καὶ τὰ χρήματα ἀποκατέστησε τῷ θεῷ. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν Τελεσφόρον πείσας, παρέλαβε τὴν Κυλλήνην φρουρουμένην ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τοῖς Ἠλείοις ἀποκατέστησεν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ἠπειρῶται, τελευτήσαντος Αἰακίδου τοῦ βασιλέως αὐτῶν, Ἀλκέτᾳ τὴν βασιλείαν παρέδωκαν, ὃς ἦν πεφυγαδευμένος μὲν ὑπὸ [t] Ἀρυβίλου τοῦ πατρὸς, ἀλλοτρίως δὲ διακείμενος πρὸς Κάσσανδρον. διὸ καὶ Λυκίσκος ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας στρατηγὸς ὑπὸ Κασσάνδρου, παρῆλθε μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἤπειρον, ἐλπίδας ἔχων ῥᾳδίως τὸν Ἀλκέταν ἀποστήσειν τῆς ἀρχῆς, ἀσυντάκτων ἔτι τῶν κατὰ [u] βασιλείαν ὄντων. καταστρατοπεδεύσαντος δ' αὐτοῦ περὶ [x] Κασσωπίαν πόλιν, Ἀλκέτας τοὺς μὲν υἱοὺς Ἀλέξανδρον καὶ Τεῦκρον ἀπέστειλεν ἐπὶ τὰς πόλεις, διακελευσάμενος στρατολογεῖν ὡς πλείστους· αὐτὸς δὲ μεθ' ἧς εἶχε δυνάμεως ἀναζεύξας, ἐπειδὴ πλησίον ἐγένετο τῶν πολεμίων, ἀνέμενε τὴν τῶν υἱῶν παρουσίαν. τῶν δὲ περὶ Λυκίσκον ἐπικειμένων, καὶ πολὺ τοῖς πλήθεσιν ὑπερεχόντων, οἱ μὲν Ἠπειρῶται καταπλαγέντες προσεχώρησαν τοῖς πολεμίοις· ὁ δ' Ἀλκέτας καταλειφθεὶς κατέφυγεν εἰς [y] Εὐρυμενὰς, πόλιν Ἠπειρωτικήν· ἐνταῦθα δ' αὐτοῦ πολιορκουμένου, παρεγενήθησαν οἱ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον, βοήθειαν [z] φέροντες τῷ πατρί. γενομένης οὖν μάχης ἰσχυρᾶς, ἀνῃρέθησαν πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν, ἐν οἷς ἦσαν ἄλλοι τέ τινες τῶν ἀνδρῶν καὶ [a] Μίκυθος ὁ στρατηγὸς, καὶ Λύσανδρος Ἀθηναῖος ὁ κατασταθεὶς ἐπὶ τῆς Λευκάδος ὑπὸ Κασσάνδρου. Μετὰ δὲ ταῦτα Δεινίου βοηθήσαντος τοῖς ἐλαττουμένοις, ἐγένετο δευτέρα μάχη, καθ' ἣν οἱ μὲν περὶ Ἀλέξανδρον καὶ Τεῦκρον ἡττηθέντες ἔφυγον εἴς τι χωρίον ἐρυμνὸν μετὰ τοῦ 726.

---

[q] Ἀπέδοτο iidem & Vat. [r] Ἤλειον Leid. Reg. 1. [s] Iterum Ἠλείας iidem. [t] Ἀρυβίλου & Ἀῤῥυβίλου in ora Steph., quorum prius Reg. 1. edit. [u] Τῶν ἀρχῶν τῆς βασιλείας margo Steph. [x] Κασωπ. Baſil. [y] Εὐρυμ. Baſil. [z] Ἔχοντες iidem. [a] Μίκυλος Reg. 1.

ret, nunquam efficere potuit. P. Weſs.

53. Τὰς μὲν ναῦς — ἀπέδωκε] Non proſcribo ἀπέδωκε, nec cauſſam video, cur ἀπέδοτο aliarum ſchedarum damnari debeat. Potuit Teleſphorus accepto pretio naves hoſtibus vendere, potuit eaſdem Antigoni praefectus reddere. Tacent monumenta, arbitriumque eligenti relinquunt. P. Weſs.

73. Παρέλαβε τὴν Κυλλήνην] Supra vide hujus lib. C. 66. P. Weſs.

78. Ὑπὸ Ἀρυβίλου τοῦ πατρὸς] Hunc alii ſcriptores Arybbam nuncupant. Magnus fuit avunculus Alexandri Magni: Alcetas frater eſt Aeacidae. Vide R. Reineccium in regni Moloſſici deſcriptione. L. Rhod.

Ὑπὸ Ἀρυβίλου τοῦ πατρὸς] Lege Ἀρύββου, vel Ἀῤῥύβου. nam utroque modo legitur apud auctores. Jac. Palm.

Ὑπὸ Ἀρυβίλου] Praeſtat Ἀρύββου. Vide not. in L. XVI, 72. Erat Alcetas ingenio truci & iracundo, fueratque propterea a patre regia domo expulſus. Pauſaniae hoc debemus L. I, 11, p. 27. Ἠπειρῶται δὲ Ἀλκέταν ἐπὶ βασιλείᾳ κατήγαγον, Ἀρύββου μὲν παῖδα, Αἰακίδου δὲ ἀδελφὸν πρεσβύτερον, ἀκρατῆ δὲ ἄλλως θυμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐξεληλαμένον ὑπὸ τοῦ πατρός. P. Weſs.

84. Περὶ Κασσωπίαν πόλιν] Duplicem Caſſiopen ſive Caſſopen maritimam & mediterraneam Ptolemaeus habet L. III, 14., qua-

τοῦ πατρός· ὁ δὲ Λυκίσκος Εὐρυμενὰς ἐκπολιορκήσας, καὶ διαρπάσας κατέσκαψε.

Καθ' ὃν δὴ χρόνον Κάσσανδρος ἀκηκοὼς μὲν τὴν τῶν ἰδίων ἧτταν, ἀγνοῶν δὲ τὸ μετὰ ταῦτα γεγονὸς εὐτύχημα, κατὰ σπουδὴν ἧκεν εἰς τὴν Ἤπειρον, βοηθήσων τοῖς περὶ Λυκίσκον. καταλαβὼν δ' αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ προτερήματος γεγονότας, πρὸς μὲν Ἀλκέταν διαλυσάμενος φιλίαν συνέθετο· τῆς δὲ δυνάμεως μέρος ἀναλαβὼν, ἀνέζευξεν εἰς τὴν Ἀδρίαν, πολιορκήσων τοὺς Ἀπολλωνιάτας, ὅτι τὴν φρουρὰν ἐκβαλόντες τὴν αὐτοῦ, προσέθεντο τοῖς Ἰλλυριοῖς. οὐ μὴν οἵγε ἐν τῇ πόλει κατεπλάγησαν, ἀλλὰ βοηθείας μεταπεμψάμενοι παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων, πρὸ τῶν τειχῶν παρετάξαντο. γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον, οἱ μὲν Ἀπολλωνιᾶται τοῖς πλήθεσιν ὑπερέχοντες, τοὺς ἀντιτεταγμένους φυγεῖν ἠνάγκασαν· ὁ δὲ Κάσσανδρος πολλοὺς στρατιώτας ἀποβαλὼν, καὶ δύναμιν [b] μὲν οὐκ ἔχων περὶ αὐτὸν ἀξιόχρεων, τὴν δὲ χειμερινὴν ὥραν θεωρῶν, ἐπανῆλθεν εἰς Μακεδονίαν. Τούτου δὲ χωρισθέντος, Λευκάδιοι προσλαβόμενοι βοήθειαν παρὰ Κερκυραίων ἐξέβαλον τὴν φρουρὰν τοῦ Κασσάνδρου. οἱ δ' Ἠπειρῶται χρόνον μέν τινα διέμειναν ὑπὸ Ἀλκέτου βασιλευόμενοι· χρωμένου δ' αὐτοῦ χαλεπώτερον τοῖς πλήθεσιν, αὐτόν τε κατέσφαξαν, καὶ δύο τῶν υἱῶν, παῖδας ὄντας τὴν ἡλικίαν, [c] Ἡσιονέα καὶ Νίσον.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν, Σέλευκος μετὰ τὴν γενομένην ἧτταν [d] Δημητρίῳ περὶ Γάζαν τῆς Συρίας, ἀναλαβὼν παρὰ Πτολεμαίου πεζοὺς μὲν οὐ πλείους τῶν ὀκτακοσίων, ἱππεῖς δὲ περὶ διακοσίους, ἀνέζευξεν ἐπὶ Βαβυλῶνος, ἐπὶ τοσοῦτον μεμετεωρισμένος ταῖς ἐλπίσιν, ὥστ' εἰ καὶ μηδεμίαν εἶχε δύναμιν τὸ παράπαν, μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν ἰδίων παίδων τὴν εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἀνάβασιν ποιεῖσθαι. ὑπελάμβανε γὰρ τοὺς μὲν Βαβυλωνίους, διὰ τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν, ἑτοίμως αὐτῷ προσθήσεσθαι, τοὺς δὲ περὶ Ἀντίγονον μετὰ δυνάμεως μακρὰν ἀπεσπασμένους, παραδεδωκέναι καιρὸν οἰκεῖον ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς. τοιαύτης δ' οὔσης τῆς περὶ αὐτὸν ὁρμῆς, οἱ συνόντες φίλοι, θεωροῦντες ὅτι μετ' αὐτῶν μέν εἰσι [e] παντελῶς ὀλίγοι συστρατεύοντες, τοῖς δὲ πολεμίοις, ἐφ' οὓς προάγουσι, καὶ δυνάμεις ὑπάρχουσιν ἕτοιμαι μεγάλαι, καὶ χορηγίαι λαμπραὶ, καὶ συμμάχων πλῆθος, οὐ μετρίως ἠθύμουν· οὓς ὁρῶν καταπεπληγμένους ὁ Σέλευκος παρεκάλει, διδάσκων ὅτι τοὺς Ἀλεξάνδρῳ συνεστρατευκότας, καὶ δι' ἀρετὴν ὑπ' ἐκείνου προηγμένους, προσήκει μὴ πάντως δυνάμει καὶ χρήμασι πεποιθότας ἀντέχεσθαι [f] τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐμπειρίᾳ καὶ συνέσει, δι' ὧν κἀκεῖνος τὰ μεγάλα καὶ παρὰ πᾶσι θαυμαζόμενα κατειργάσατο· πιστεύειν δὲ δεῖ καὶ ταῖς τῶν θεῶν προρρήσεσι, τὸ τέλος ἔσεσθαι τῆς στρατείας ἄξιον τῆς ἐπιβολῆς. ἐν μὲν γὰρ [g] Βραγχίδαις αὐτοῦ χρηστηριαζομένου, τὸν θεὸν προσαγορεῦσαι Σέλευκον βασιλέα.

Eurymenas expugnatas atque direptas complanavit. Olymp. CXVII. 1.

89. Quo tempore audita ſuorum profligatione Caſſander, nec dum certior factus de felici, qui illam exceperat, ſucceſſu, propere Lyciſcanis opitulatum in Epirum contendit. Aſt ubi rem feliciter ab illis geſtam deprehendit, reconciliata pace amicitiam cum Alceta inivit, aſſumtaque copiarum parte in Adriam movit, obſeſſurus Apolloniatas, quod praeſidio illius ejecto, cum Illyriis ſe conjunxerant. At nequaquam terrori animos ſubmittunt oppidani: ſed ab aliis ſocietate armorum devinctis auxilia cum arceſſiſſent, ante moenia hosti aciem opponunt. Pugnaque ad longum tempus conſerta, Apolloniatae numero militum ſuperiores, ad fugam hoſtes adigunt. Caſſander itaque multis ſuorum amiſſis, quod a copiis non ſatis inſtructus eſſet, & hybernam appetere tempeſtatem videret, in Macedoniam ſe recepit. Poſt hujus diſceſſum, Leucadii, Corcyraeorum auxiliis roborati, praeſidium Caſſandri exturbant. Epirotae vero ad tempus quidem regiam Alcetae dominationem tolerabant. Sed cum aſperiorem ſe plebi exhiberet, tum ipſum, tum duos ejus natos, puerilis adhuc aetatis, Heſionem & Niſum, trucidarunt.

90. In Aſia vero Seleucus, poſt victum fugatumque ad Gazam Syriae Demetrium, acceptis a Ptolemaeo non plus IϽ. ccc. peditibus, & equitibus cc. Babylonem verſus ducit, uſque adeo bona ſpe animatus, ut etiamſi nullis omnino copiis inſtructus fuiſſet, cum amicis tamen & pueris in ſuperiores adſcendere terras conſtituiſſet, certo perſuaſum habens, Babylonios pro veteri erga ſe benevolentia propenſe partibus ſuis acceſſuros. Jamque Antigonum cum exercitu procul inde avulſum, opportunam inſtituto ſuo occaſionem praebuiſſe. Hac igitur alacritate dum pergit, amici qui cum illo erant, videntes perpaucos militiae ſocios adeſſe; hoſtibus vero, contra quos tendant, magnos in promptu exercitus, largoſque commeatus, & numeroſam auxiliariorum multitudinem ſuppetere; animis non mediocriter dejectis erant. Quos conſternatos animadvertens Seleucus, hac commonefactione exhortatur; Alexandri commilitones, propter virtutem tantopere ab illo provectos, decere, non exercitus robore prorſum atque opibus confiſos negocia capeſſere, ſed peritia & ratione prudenti; quibus etiam ille res magnas omnibuſque admirandas effeciſſet. Deorum praeterea oraculis fidem adhibendam: quod dignum inceptis exitum habitura ſit haec expeditio. Nam cum in Branchidis olim oraculum conſuleret, Seleucum

727.

720.

---

[b] Omittit Reg. 1. mox ἀξιόχρεω Reg. 2. [c] Ἡσιονέα Leid. [d] Δημητρίῳ Reg. 1. [e] Deeſt in eodem & Leid. [f] Non eſt in Reg. 2. [g] Βραγχίδαισιν Baſil. Βραχίδαις Leid.

quarum hanc hujus eſſe loci *J. Palmerius* arbitratur Graec. Veter. L. II. 4. p. 266., me non invito. Altera illa mediterraneae videtur navale & portus fuiſſe. Reliquas Caſſopiae urbes annumerat *Demoſthen.* Or. de Halon. p. 52., neque multum refert *Κασσωπίαν* ſcribas an *Κασσωπαίαν*. Conf. Itiner. *Anton.* p. 521. P. Weſs.

93. *Κατέφυγεν εἰς Εὐρυμενὰς, πόλιν Ἠπειρωτικήν*] *Eurymenas* Theſſaliae urbem in Magnetum finibus *Scylax* Peripl. p. 60. *Stephanus* ex *Hecataeo* & *Livius* L. XXXIX, 25. memoraverunt. *Diodorus* Epiroticam ait, quam rem admiratione dignam profitetur Cl. *Jac. Gronovius* ad *Stephanum*. Mihi eadem non videtur, additoque *πόλεως Ἠπειρωτικῆς* titulo a Theſſalica clariſſime diſcerni. P. Weſs.

13. *Ὅτι τὴν φρουρὰν ἐκβαλόντες*] Vid. hujus libri C. 78. P. Weſs.

28. *Αὐτόν τε κατέσφαξαν καὶ δύο τῶν υἱῶν*] In regnum redux ſibi ſubjectos furibunde afflixerat. *Καὶ τότε ἥκων* (Alcetas) *ἠγριαίνεν ἐς τοὺς Ἠπειρώτας, ἐς ὃ νύκτωρ αὐτόν τε καὶ τοὺς παῖδας ἐπαναστάντες ἀπέκτειναν* *Pauſanias* inquit L. I, 11. p. 27. P. Weſs.

33. *Οὐ πλείους τῶν ὀκτακοσίων* &c.] Paullo aliter *Appianus* de Syr. Bell. pag. 196. *ὁ πεζοὺς ἐς τοῦτο* (ad Babylonem recuperandam, Ptolemaeus) *ἔδωκεν αὐτῷ χιλίους καὶ τριακοσίους ἱππέας.* P. Weſs.

57. *Ἐν μὲν Βραγχίδαις αὐτοῦ χρηστηριαζομένου*] Aliud reſponſum, Seleuco de futura felicitate ab Apolline Didymeo redditum idem

Olymp. CXVII. 1. leucum regem a Deo appellatum. Et Alexandrum in ſomnis adſtantem clarum imperii, quod progreſſu temporis adepturus eſſet, indicium edidiſſe. Ad haec omnia pulcra inter homines, & cum admiratione conjuncta, laboribus & periculis comparari, oſtendit. Erga commilitones etiam civiliter ſe gerebat, aequalem omnibus ſe exhibens, ita ut quiſque illum revereretur, & profuſam hanc audaciam lubens toleraret.

91. Promotis ergo caſtris, poſtquam in Meſopotamiam pervenit, Macedonum, qui Carrhis conſederant, alios ſuadendo pellexit, alios vi compulit ad ejuſdem militiae ſocietatem. Simulac vero Babyloniam ingreſſus fuit, complures incolarum ei occurrunt, & adſociati, quicquid ei viſum foret, communi ſe opera facturos, pollicentur. Per quadriennium enim regionis praeſes, probe erga omnes ſe geſſerat: ut hac ratione benevolentiam multitudinis provocaret, & longe ante ſibi praepararet adjutores, ſi occaſio diſceptandi de imperio ſibi aliquando daretur. Adjunxit ſe illi etiam Polyarchus, adminiſtrationis quoddam munus gerens, cum amplius mille armatis. Caeterum qui amicitiam cum Antigono tuebantur, ubi multitudinis impetum cohiberi non poſſe vident, in arcem, cui Diphilus cuſtos impoſitus erat, confugiunt. Hujus oppugnationem inſtituit Seleucus, eaque per vim capta, pueros & amicos illic aſſervatos, quos poſt diſceſſum illius ex Babylone in Aegyptum in cuſtodiam tradiderat Antigonus, inde eripuit. His autem confectis, milites conſcribit, & equos a ſe coemtos iis, qui uti poſſent, tradit. Dumque in congreſſibus humanum ſe omnibus praebet, & ſpem bonam excitat, paratos & alacres ad quemvis eventum periculorum ſocios ſibi conciliat. Hoc itaque modo Seleucus Babyloniam recuperavit.

92. Cum vero Nicanor, Mediae dux, milites adverſus ipſum, peditum videlicet ſupra x. M. & VII. M. equitum e Media Perſiaque & finitimis locis contraxiſſet, in occurſum hoſtibus ſubito contendit. Habebat autem tunc in univerſum aliquanto plus tribus millibus peditum, & equites CCCC. Transgreſſus autem Tigrim fluvium cum paucorum via dierum hoſtes abeſſe audiret, milites in paludibus propinquis occultat, nec opinantes opprimere conſtitutum habens. 721. Nicanor, cum promotis ad Tigrim ſignis hoſtem non inveniret, prope regia quaedam ſtativa caſtris locum deligit, longius illos fugiſſe opinans. Nocte inſequente dum contemtu hoſtis Nicanor excubias negligentius agit, Seleucus derepente illum adortus, tu-

τὸν δὲ Ἀλέξανδρον καθ' ὕπνον ἐπιστάντα φανερῶς [h] διασημᾶναι περὶ τῆς ἐσομένης ἡγεμονίας, ἧς δεῖ τυχεῖν αὐτὸν προϊόντος τοῦ χρόνου. πρὸς δὲ τούτοις ἀπεφαίνετο, διότι πάντα γίνεται τὰ καλὰ καὶ παρ' ἀνθρώποις θαυμαζόμενα διὰ πόνων καὶ κινδύνων. ἐπολιτεύετο δὲ [i] καὶ πρὸς τοὺς συστρατεύοντας, καὶ κατεσκεύαζεν αὐτὸν ἴσον ἅπασιν, ὥστε ἕκαστον αἰδεῖσθαι, καὶ τὸ παράβολον τῆς τόλμης ἑκουσίως ὑπομένειν.

Ἐπεὶ δὲ προάγων κατήντησεν εἰς Μεσοποταμίαν, τῶν ἐν Κάρραις [k] κατῳκισμένων Μακεδόνων οὓς μὲν ἔπεισεν, οὓς δὲ ἐβιάσατο συστρατεύειν αὐτῷ· ὡς δ' εἰς τὴν Βαβυλωνίαν [l] ἐνέβαλεν, οἱ πλείους τῶν ἐγχωρίων ἀπήντων, καὶ προστιθέμενοι, πᾶν ἔφασαν τὸ δοκοῦν αὐτῷ συμπράξειν. Τετραετῆ γὰρ χρόνον γεγονὼς σατράπης τῆς χώρας ταύτης, πᾶσι προσενήνεκτο καλῶς, ἐκκαλούμενος τὴν εὔνοιαν τοῦ πλήθους, καὶ [m] πόρρωθεν προπαρασκευαζόμενος τοὺς συμπράξοντας, ἐὰν αὐτῷ [n] δοθῇ καιρὸς ἀμφισβητεῖν ἡγεμονίας. προσεχώρησε δ' αὐτῷ καὶ [o] Πολύαρχος, τεταγμένος ἐπί τινος διοικήσεως, [p] μετὰ στρατιωτῶν 728. πλειόνων ἢ χιλίων. οἱ δὲ διαφυλάττοντες τὴν πρὸς Ἀντίγονον φιλίαν, ὁρῶντες ἀκατάσχετον οὖσαν τὴν τοῦ πλήθους ὁρμήν, συνέφυγον εἰς τὴν ἄκραν, ἧς φύλαξ ἀπεδέδεικτο Δίφιλος. ὁ δὲ Σέλευκος συστησάμενος πολιορκίαν, καὶ κατὰ κράτος ἑλὼν τὴν ἄκραν, ἐκομίσατο τὰ φυλαττόμενα σώματα τῶν παίδων καὶ τῶν φίλων, ὅσοι παρεδόθησαν εἰς φυλακὴν παρ' Ἀντιγόνου μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Αἴγυπτον ἀποχώρησιν. Ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, στρατιώτας συνήγαγε, καὶ συναγοράσας ἵππους, ἀπεδίδου τοῖς δυναμένοις χρῆσθαι. πᾶσι δὲ φιλανθρώπως ὁμιλῶν, καὶ καθιστὰς εἰς ἀγαθὰς ἐλπίδας, ἑτοίμους εἶχε καὶ προθύμους ἐν πάσῃ περιστάσει τοὺς συγκινδυνεύοντας. Σέλευκος μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον ἀνεκτήσατο τὴν Βαβυλωνίαν.

Νικάνορος δὲ τοῦ περὶ [q] Μηδίαν στρατηγοῦ συναγαγόντος ἐπ' αὐτὸν ἔκ τε Μηδίας καὶ Περσίδος καὶ τῶν σύνεγγυς τόπων στρατιώτας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ ἑπτακισχιλίους, ὥρμησε μετὰ σπουδῆς ἀπαντήσων τοῖς πολεμίοις. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τρισχιλίων, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους. διαβὰς δὲ τὸν Τίγριν ποταμόν, καὶ πυθόμενος [r] ὀλίγων ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχειν τοὺς πολεμίους, ἔκρυψε τοὺς στρατιώτας ἐν τοῖς πλησίον ἕλεσι, διανοούμενος ἀπροσδόκητον ποιήσασθαι τὴν ἐπίθεσιν. ὁ δὲ Νικάνωρ, ἐπειδὴ παραγενηθεὶς ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν οὐχ [s] εὕρισκε τοὺς πολεμίους, κατεστρατοπέδευσε πρός τινι βασιλικῷ σταθμῷ, νομίζων αὐτοὺς πεφευγέναι μακρότερον. ἐπιγενομένης δὲ νυκτός, καὶ τῶν περὶ Νικάνορα καταπεφρονηκότων, καὶ ῥαθύμως ἐχόντων τὰ περὶ τὰς φυλακάς, ἐπιπεσὼν ὁ Σέλευκος ἄφνω, πολλὴν ταρα-

---

[h] Διασημαίνειν Reg. 1. Leid. [i] Non eſt in Reg. 1. [k] Abeſt Baſil. [l] Ἐνέβαλλεν Reg. 2. Baſil. [m] Πόῤῥω Baſil. [n] Δοθῇ Reg. 1. Δοθῇ Leid. [o] Πολίαρχος Reg. 1. [p] Μετὰ τῶν χιλίων στρατιωτῶν ἢ καὶ πλειόνων vult Steph. [q] Μηδίας Baſil. [r] Ὀλίγων ὁδὸν Baſil. [s] Εὕρισκε Leid.

dem *Appian.* ibid. p. 198. ſervavit. Forte utrumque regem movit Seleucum, ut Mileſiis ἐς Βραγχίδας remitteret Apollinis aheneam ſtatuam, quam olim Xerxes Ecbatana deportari juſſerat, apud *Pauſan.* L. I, 16. p. 39. P. Wess.

62. Διότι πάντα γίνεται τὰ καλὰ —— —— διὰ πόνων] Eadem *Democriti* ſententia, ſuadentis τοὺς πόνους διώκειν, δι' ὧν τὰ μεγάλα καὶ λαμπρὰ γίνεται τοῖς ἀνθρώποις in *Plut.* adv. Colot. p. 1126. A. & Xerxis, qui ad Artabanum μεγάλα πρήγματα μεγάλοισι κινδύνοισι ἐθέλει καταιρέεσθαι apud *Herodot.* L. VII, 50. & cujus tandem non, modo ne vecors fuerit? Praeclare *Philo Jud.* de Sacrif. Abel. & Cain. p. 134. B. Ἀρχὴ γὰρ, εἰ δεῖ τ' ἀληθὲς εἰπεῖν, παντὸς ἀγαθοῦ καὶ ἀρετῆς πάσης ὁ θεὸς ἀνέδειξεν ἀνθρώποις πόνον, ὃ χωρὶς τῶν καλῶν παρὰ τῷ θνητῷ γένει συνιστάμενον οὐδὲν εὑρήσεις. P. Wess.

69. Τῶν ἐν Κάραις —— Μακεδόνων] Geminatam mallem caninam literam. *Carrhae* enim intelliguntur, Craſſi poſt dein clade nobilitatae, & ſuperſtitioſo cultu ſub Chriſtianorum imperio infames. Conf. not. in *Hierocl.* Synecd. p. 714. P. Wess.

93. Σέλευκος ἀνεκτήσατο τὴν Βαβυλωνίαν] Haec ſunt initia nobiliſſimae per Orientem aerae Seleucidarum, quam cum recepta Babylonia & anno primo Olymp. CXVII. inchoandam eſſe, clariſſimum in modum patefecerunt viri eruditi. Praeter ceteros inſpice *H. Noriſii* Epoch. Syromaced. Diſſert. II, I. p. 70. P. Wess.

9. Καταπεφρονηκότων καὶ &c.] Lego καταπεφρονηκότως, qua voce utitur alibi, ut ſint copulata duo adverbia καταπεφρονηκότως καὶ ῥαθύμως. H. Steph.

Καταπεφρονηκότως καὶ ῥαθύμως &c.] Si cujus animo allubeſcat pro vulgato certare, fruatur arbitrio ſuo. Mihi *H. Stephanus* verum aſſecutus videtur. Mox C. 93. de Cille ipſemet *Diodorus* ταραχὴν καὶ κατάπληξιν κατεσκεύασε. συναψάντων γὰρ μάχην τῶν Περσῶν, συνέβη τόν τε Σατράπην αὐτῶν Εὔαγρον πεσεῖν καί τινας τῶν ἄλλων ἡγεμόνων. οὗ συμβάντος, οἱ πλείους τῶν στρατιωτῶν τὰ μὲν τὸν κίνδυνον καταπεπληγμένοι, τὰ δὲ προσκόπτοντες τοῖς ὑπ' Ἀντιγόνου [t] πραττομένοις, μετεβάλοντο πρὸς Σέλευκον. ὁ δὲ Νικάνωρ μετ' ὀλίγων ἀπολειφθεὶς, καὶ δεδιὼς μὴ παραδοθῇ τοῖς πολεμίοις, ἔφυγε μετὰ τῶν φίλων διὰ τῆς ἐρήμου. Σέλευκος δὲ δυνάμεως ἁδρᾶς κυριεύσας, καὶ φιλανθρώπως πᾶσι προσφερόμενος, ῥᾳδίως προσηγάγετο τήν τε Σουσιανὴν καὶ Μηδίαν, καί τινας τῶν σύνεγγυς τόπων· περί τε τῶν διῳκημένων ἔγραψε πρὸς Πτολεμαῖον καὶ τοὺς ἄλλους φίλους, ἔχων ἤδη βασιλικὸν ἀνάστημα, καὶ δόξαν ἀξίαν ἡγεμονίας.

729. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Πτολεμαῖος μὲν διέτριβε περὶ τὴν κοίλην Συρίαν, νενικηκὼς Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου παρατάξει μεγάλῃ. ὃν πυνθανόμενος ἐκ Κιλικίας [u] ἀνεστροφέναι, καὶ στρατοπεδεύειν περὶ τὴν ἄνω Συρίαν, προεχειρίσατο τῶν περὶ αὐτὸν φίλων Κίλλην τὸν Μακεδόνα. τούτῳ δὲ δοὺς δύναμιν ἱκανὴν, προσέταξεν ἐκδιῶξαι τὸν Δημήτριον τὸ παράπαν ἐκ τῆς Συρίας, ἢ περικαταλαβόντα συντρίψαι. τούτου δ' ὄντος κατὰ πορείαν, Δημήτριος διὰ τῶν σκοπῶν ἀκούσας τὸν Κίλλην στρατοπεδεύειν καταπεφρονηκότως περὶ Μυοῦντα, τὴν μὲν [x] ἀποσκευὴν ἀπέλιπε, τοὺς δὲ στρατιώτας εὐζώνους παραλαβὼν, νυκτὸς πορείαν σύντομον ἐποιήσατο. προσπεσὼν δὲ τοῖς πολεμίοις ἑωθινῆς φυλακῆς ἄφνω, τῆς τε δυνάμεως ἄνευ μάχης ἐκυρίευσε, καὶ αὐτὸν [y] τὸν Κίλλην τὸν στρατηγὸν ἐζώγρησε. τηλικούτου δ' εὐτυχήματος γεγενημένου, τὴν ἧτταν [z] ἀναμαχήσασθαι διελήφθη. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸν Πτολεμαῖον ὑπολαμβάνων ἥξειν ἐπ' αὐτὸν μετὰ πάσης δυνάμεως, ἐστρατοπέδευσε, προβλήματα τῆς παρεμβολῆς ποιησάμενος ἕλη καὶ λίμνας. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸν πατέρα περὶ τοῦ γενομένου κατορθώματος, καὶ παρακαλῶν αὐτὸν ἢ δύναμιν ἀποστεῖλαι τὴν ταχίστην, ἢ καὶ αὐτὸν [a] παραβαλεῖν εἰς Συρίαν. ὁ δ' Ἀντίγονος ἐτύγχανε μὲν ὢν ἐν Κελαιναῖς τῆς Φρυγίας. κομισάμενος δὲ τὴν ἐπιστολὴν, ἐχάρη διαφερόντως ἐπὶ τῷ δοκεῖν τὸν υἱὸν νέον ὄντα [b] καὶ κατωρθωκέναι δι' ἑαυτοῦ, καὶ φαίνεσθαι βασιλείας ἄξιον. αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς Φρυγίας, καὶ τὸν Ταῦρον ὑπερβαλὼν ὀλίγαις ἡμέραις, [c] συνέμιξε τοῖς περὶ τὸν Δημήτριον. Πτολεμαῖος δὲ πυθόμενος τὴν Ἀντιγόνου παρουσίαν, καὶ συναγαγὼν τοὺς ἡγεμόνας [d] καὶ φίλους, ἐβουλεύετο πότερον συμφέρει μένειν καὶ ἀγωνίζεσθαι περὶ τῶν ὅλων κατὰ Συρίαν, ἢ προάγειν εἰς Αἴγυπτον, καὶ πολεμεῖν ἐκεῖθεν, καθάπερ καὶ πρότερον Περδίκκᾳ. πάντες οὖν συνεβούλευον μὴ διακινδυνεύειν πρὸς δύναμιν [e] πολλαπλασίονα καὶ θηρίων πλῆθος, ἔτι δὲ [f] στρατηγὸν

Olymp. CXVII. a. multum ac pavorem magnum excitat. Perſis enim pugnam conſerentibus, accidit, ut tum Evager Satrapes illorum, tum alii duces opperirent. Poſt quem eventum major pars militum, quod & periculum extimeſcerent, & adminiſtratione Antigoni offenderentur, ad Seleucum tranſitionem faciunt. Nicanor autem cum paucis relictus, cum, ne hoſtibus traderetur, formidaret, cum amicis per deſerta fugit. Ita valido potitus exercitu Seleucus, humanum ſeſe omnibus praeſtans, facile Suſianam & Mediam & nonnulla de conterminis ditioni ſuae adjecit. Ac de rebus a ſe geſtis ad Ptolemaeum caeteroſque amicos perſcripſit, jam regiam majeſtatem, & gloriam principatu dignam, conſecutus.

93. Interea dum haec aguntur, Ptolemaeus in Syria Cava ſubſiſtebat, poſtquam Demetrium Antigoni filium ingenti praelio fudiſſet. Quem ut e Cilicia reverſum in Syria ſuperiore caſtra habere audivit, ex amicis, quos ſecum habebat, Cillen Macedonem delegit. Huic validum adjungit exercitum, cum mandato, ut tota Syria Demetrium expellat, aut velut indagine circumventum, conterat. Qui dum in itinere eſt, Demetrius a ſpeculatoribus certior factus, Cillen ad Myuntem negligenter caſtra metatum, impedimentis relictis, cum militum expeditiſſimis ſecum raptis, & intentum noctu iter facit, & oppreſſis ſubito circa matutinas excubias hoſtibus exercitum ſine praelio in poteſtatem redigit, ipſumque ducem Cillen capit vivum. Tanta victoria tam feliciter parta cladem illam compenſaſſe putabatur. Quia tamen Ptolemaeum cum toto exercitu contra ſe venturum exiſtimabat, ita caſtra fecit, ut paludes & lacus pro munimine illorum haberet. De felici etiam ſucceſſu ejus pugnae ad patrem ſcripſit, invitans ipſum, ut vel exercitum quam ocyſſime mitteret, aut ipſe Syriam adiret. Ad Celaenas tum in Phrygia verſabatur Antigonus. Qui redditis literis gaviſus fuit oppido, quod filius adhuc juvenis, & ſuo rem ductu proſpere geſſiſſe videretur, & dignum ſe regno oſtenderet. Quamobrem copiis aſſumtis, ipſemet e Phrygia movit, & Tauro intra paucos dies ſuperato, cum Demetrio caſtra adunavit. Ptolemaeus vero, cognito Antigoni adventu, Senatuque Ducum advocato, conſilium exquirit, utrum manere, ac de capite rerum in Syria decernere praeſtabilius ſit, an vero in Aegyptum regredi, atque inde belligerari, ut prius cum Perdicca, magis conducat? Ibi omnes ſuadent, ne adverſus copias longe numeroſiores, & multitudinem beluarum invictumque

---

[t] Προσταττομένοις Reg. 1. Leid. & in Steph. ora una cum πραττομένοις. [u] Ἀνεστραφέναι Reg. 1. [x] Παρασκευὴν Vatic. [y] Omittit Baſil. [z] Ἀναμαχήσασθαι διελήφθη Reg. 1., poſterius etiam Vat. In Edd. ἀναμαχήσεσθαι. [a] Παραβαλεῖν τὴν Συρ. ora Steph. Baſil. & Vat. [b] Deſit Baſil. [c] Συνέζευξε Reg. 2. Baſil. Ven. [d] Duo iſta omittit Reg. 1. Leid., ut & Steph. notam addidit. [e] Πολλαπλασίονα Reg. 1. Leid. Πολλαπλάσιον Cett. Paullo ante πρὸς Περδίκκαν Reg. 1. [f] Στρατηγὸν ἀνίκητον Reg. 2. Baſil. ſine ἄλλο, cui aſteriſcum adſcripſit H. Steph. ego vero delevi.

τοὺς στρατοπεδεύειν καταπεφρονηκότας, & de Athenaei militibus C. 95. καὶ ῥᾳθύμως ἔχοντας τὰ περὶ τὰς φυλακὰς, tum interjectis paucis, τῶν δὲ περὶ τὸν Ἀθήναιον στρατοπεδευόντων ΚΑΤΑΠΕΦΡΟΝΗΚΟΤΩΣ. P. Weſs.

18. Τὰ δὲ προσκόπτοντες τοῖς — πραττομένοις] Hoc retinendum cenſeo, tametſi προσταττομένοις non male convenire huic loco videatur. Infra ſimili in re L. XX, 4. ὁρῶν — δυσχεραίνοντας τοῖς πραττομένοις. Scripturae compendium ut πράττεσθαι & προστάττεσθαι ab amanuenſibus confunderentur, effecit. Vid. L. I, 2. & III, 53. &c. P. Weſs.

20. Ἔφυγε μετὰ τῶν φίλων διὰ τῆς ἐρήμου] Eumdem tamen pugnando Seleucus occidit deinceps. Appian. Syr. p. 197. Νικάνορα, ita hominem adpellat perpetuo, κτείνας αὐτὸς ἐν τῇ μάχῃ, τὸν ὑπ' Ἀντιγόνου Μηδίας σατράπην ἀποδεδειγμένον. Conf. ibid. p. 200. P. Weſs.

37. Περὶ Μυοῦντα] Syriae hanc urbem, neque enim Joniae Myuntis ratio ulla eſt poteſt, alibi reperire non memini. Plutarchus expeditionem Cillae, & quomodo a Demetrio ſit circumventus, memorare non neglexit in Demetrio p. 891. C., ſed nihil de Myunte, in cujus ſcriptione cum ſchedae conſpirent veteres, a ſuſpicionibus abſtineo. P. Weſs.

43. Τὴν ἧτταν ἀναμαχήσασθαι διελήφθη] Si poſterius diſpliceat verbum, quoniam de Demetrio ſermo eſt, διέλαμψε adſumi poteſt. Ἀναμαχήσασθαι neceſſarium videbatur, de quo plura ad L. XVI, 19. P. Weſs.

50. Ἐν Κελαιναῖς τῆς Φρυγίας] Saepe Antigonus antea iſta in urbe, ſi otium eſſet, morari ſolebat. Inſpice Plut. Demet. p. 891. D. P. Weſs.

Olymp. CXVII. 1. que imperatorem, periculo ſe committat. Multo enim facilius decertaturum in Aegypto: ubi & neceſſariarum rerum copia ſuperior ſit, & firmitate locorum confidere queat. Quocirca excedendum Syria judicans, praecipuas urbes, a ſe occupatas, ut Acen Phoenices Syriae, & Joppen Samariamque & Gazam Syriae, deſtruxit. Tum receptis ad ſe copiis & opibus, quae agi ferrique poterant, in Aegyptum remeavit.

722. 94. Antigonus porro cum citra periculum Syriam totam, Phoenicenque recuperaſſet, in regionem Arabum, qui Nabataei vocantur, expeditionem ſuſcepit. Hanc enim gentem cum rebus ſuis parum aequam eſſe judicaſſet, ex amicis ſuis Athenaeum deſignat, traditis illi IV. millibus armaturae levioris peditum, & equitibus idoneis ad curſum Ix. c. illique mandat ut ſubito Barbaros invadat, & omnem illis praedam adimat. Hic operae precium eſt, ut Arabum horum inſtituta, quorum uſu libertatem tueri videntur, propter ignaros recenſeamus. Vitam hi degunt ſub dio, patriam vocantes ſolitudinem illam habitatoribus vacuam, quae neque amnes habet, neque fontes riguos, unde exercitus hoſtilis aquari poſſit. Lex apud illos eſt, nec fruges ſerere, nec ſtirpem aliquam fructificantem plantare, nec vino uti, nec conſtruere domum: Et qui contra haec facere ſit repertus, capitalem ei poenam irrogari. Ideo autem hac lege utuntur, quod exiſtimant, illos qui haec poſſident, facile propter uſum eorum ad imperata faciendum a potentioribus cogi. Pars illorum Camelos nutrit, pars oves, per deſerta paſtus gratia oberrantes. Ex Arabicis quidem gentibus non pauci ſunt, qui rei paſtoritiae in ſolitudine vacant: Sed hi facultatibus longe antecellunt alios, numero haud amplius X. M. Non enim pauci de illis thus myrrhamque & precioſiſſima aromata deportare ſolent ad mare, ab illis qui ex felice (quam vocant) Arabia ea deferunt, accepta. Libertatis amore ſummo tenentur: Et quando validae hoſtium copiae accedunt, in ſolitudinem, quae propugnaculi uſum eis praeſtat, fuga ſe ſubducunt. Aquarum enim inopia cum

ἀντίπαλον. εὐχερέστερον γὰρ πολλῷ διαγωνιεῖσθαι κατὰ τὴν Αἴγυπτον, ταῖς τε χορηγίαις ὑπερέχοντα, καὶ τόπων ὀχυρότητι πιστεύοντα. διὸ καὶ κρίνας [g] ἐκλιπεῖν τὴν Συρίαν, κατέσκαψε τὰς ἀξιολογωτάτας τῶν κεκρατημένων πόλεων, Ἄκην μὲν τῆς Φοινίκης Συρίας, Ἰόππην δὲ καὶ Σαμάρειαν καὶ Γάζαν τῆς Συρίας. αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν, καὶ τῶν χρημάτων ὅσα δυνατὸν ἦν ἄγειν [h] καὶ φέρειν, ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγυπτον.

Ἀντίγονος δ' ἀκινδύνως ἀνακτησάμενος τήν τε Συρίαν πᾶσαν καὶ Φοινίκην, ἐπεβάλετο στρατεύειν ἐπὶ τὴν χώραν τῶν Ἀράβων τῶν καλουμένων [i] Ναβαταίων. κρίνας γὰρ τὸ ἔθνος τοῦτο τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων ἀλλότριον εἶναι, προεχειρίσατο τῶν ἑαυτοῦ φίλων Ἀθήναιον, δοὺς [k] αὐτῷ πεζοὺς μὲν εὐζώνους τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τοὺς ἐπιτηδείους εἰς δρόμον ἑξακοσίους, συνέταξεν ἐπιθέσθαι τοῖς Βαρβάροις ἄφνω, καὶ τὴν λείαν πᾶσαν [l] ἀποτεμέσθαι. Χρήσιμον δ' ἐστὶ τῶν ἀγνοούντων ἕνεκα διελθεῖν τὰ νόμιμα τῶν Ἀράβων τούτων, οἷς χρώμενοι δοκοῦσι τὴν ἐλευθερίαν διαφυλάττειν. ἔχουσι τοίνυν τὸν βίον ὑπαίθριον, πατρίδα καλοῦντες τὴν ἀοίκητον, ἣν μήτε ποταμοὺς ἔχουσαν μήτε κρήνας δαψιλεῖς, ἐξ ὧν δυνατὸν στρατόπεδον πολέμιον ὑδρεύσασθαι. νόμος δ' ἐστὶν αὐτοῖς μήτε σῖτον σπείρειν, μήτε φυτεύειν μηδὲν φυτὸν καρποφόρον, μήτε οἴνῳ [m] χρῆσθαι, μήτε οἰκίαν κατασκευάζειν. ὃς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιῶν εὑρίσκηται, θάνατον αὐτῷ πρόστιμον εἶναι. χρῶνται δὲ [n] τῷ νόμῳ τούτῳ, διαλαμβάνοντες τοὺς ταῦτα κεκτημένους ἀναγκασθήσεσθαι ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν δυνατῶν ἕνεκα τῆς τούτων χρείας, ποιεῖν τὸ προσταττόμενον. τρέφουσι δ' αὐτῶν οἱ μὲν καμήλους, οἱ δὲ πρόβατα, τὴν ἔρημον ἐπινέμοντες. οὐκ ὀλίγων δ' ὄντων Ἀραβικῶν ἐθνῶν τῶν τὴν ἔρημον ἐπινεμόντων, οὗτοι πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσι ταῖς εὐπορίαις, τὸν ἀριθμὸν ὄντες οὐ πολὺ πλείους τῶν μυρίων. εἰώθασι γὰρ αὐτῶν οὐκ ὀλίγοι κατάγειν ἐπὶ θάλασσαν λιβανωτόν τε καὶ σμύρναν καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν ἀρωμάτων, διαδεχόμενοι παρὰ τῶν κομιζόντων ἐκ τῆς εὐδαίμονος [o] καλουμένης Ἀραβίας. Φιλελεύθεροι δέ εἰσι διαφερόντως, καὶ ὅταν πολεμίων δύναμις ἁδρὰ προσίῃ, φεύγουσιν εἰς τὴν ἔρημον, ταύτῃ χρώμενοι ὀχυρώματι. ἄνυδρος γὰρ οὖσα τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνεπίβατός ἐστι, τούτοις δὲ, κατεσκευακόσιν ἀγγεῖα 730.

κατ'

---

[g] Ἐκλιπεῖν Reg. 1. [h] Ἢ φέρειν Reg. 1. & Steph. ora. [i] Νομάδων Reg. 1. Leid. & ora Steph. e glossa. [k] Deest Reg. 2. [l] Ἀπαίρεσθαι Reg. 1. [m] Χρῆσθαι Reg. 2. Basil. [n] Non est in Basil. [o] Omittit idem.

68. Ἄκην μὲν τῆς Φοινίκης Συρίας] Lege Φοινικοσυρίας. L. Rhod.
Ἄκην μὲν τῆς Φοινίκης Συρίας] Non opus eſſe, ut in his quidquam mutetur, videbis ex *H. Relandi* Palaeſt. L. I, 9. *Acen*, quae Ptolemais deinde fuit, ſupra L. XV, 41. illuſtravimus. P. Wess.

87. Ὅσα δυνατὸν ἦν ἄγειν καὶ φέρειν] Vide *C. Sigonium* Emendat. L. I, 4. & *J. Fr. Gronovium* Obſ. L. III, 22. Pervulgatum eſt in praeda, quae aut abigitur aut aufertur. *Herodotus* L. I, 88. ἀλλὰ φέρουσί τε καὶ ἄγουσι τὰ σά. *Joseph.* Ant. L. II, 10, 1. ἐμβαλόντες εἰς τὴν χώραν, ἔφερον καὶ ἦγον τὰ τῶν Αἰγυπτίων. Aliud longe indicat in his *Pſelli* de Daemon. Oper. p. 21., cum de daemone, qui ſe incredibili inſolentia jactarit τὸν ἐπιγαίων ἁπάντων δημιουργὸν ἄγειν τε καὶ φέρειν τὸ ἐγκόσμιον πᾶν, i. e. *terreſtrium omnium creatorem, quique res in mundo omnes regat atque adminiſtret.* Quo etiam modo *Plut.* T. II. p. 486. E. ὁ ἀδελφὸς ἄγει καὶ φέρει πάντα, καὶ θαυμάζεται. *Frater adminiſtrat & omnia curat, eſtque in admiratione.* Interpres *Pſelli* aliud ſectatus eſt. Ceterum ἄγειν ἢ φέρειν ſi commodius autumaveris, ſuccurret *Plut.* Demet. p. 891. F. ἐκ δὲ τῆς χώρας ὅσα φέρειν ἢ ἄγειν ἐδύνατο &c. Nec res tamen magni momenti. P. Wess.

74. Ἐπὶ τὴν χώραν τῶν — Ναβαταίων] Inperito amanuenſi debetur νομάδων vocabulum. Vid. *Plut.* Demet. pag. 891. E. in tempore ſuſceptae hujus expeditionis Noſtro egregie conſentaneum. P. Wess.

88. Μήτε σῖτον σπείρειν, μήτε φυτεύειν &c.] Rechabitarum idem olim mos, idem inſtitutum. Ipſimet profitentur apud *Jeremiam* vatem C. XXXV. 7. imperatum ſibi a majoribus fuiſſe, לא תשתו יין אתם ובניכם עד עלם ובית לא תבנו וזרע לא תזרעו וכרם לא תטעו ולא יהיה לכם כי באהלים תשבו כל ימיכם. *Vinum ne bibite in perpetuum, nec vos, nec liberi veſtri: domum ne ſtruite, frumentum ne ſerite, neque vitem plantate, neque ſit vobis illa, ſed in tentoriis habitate ſemper.* Qui quidem Rechabitae cum ex Kineis genus deducant, Kinei vero Jethronis, ſoceri Moſis, eadem olim, quae Nabathaei, loca incolentis, ſint poſteri, adparet ab antiquiſſima aetate hanc vitae diſciplinam in Arabia convaluiſſe, eamque a Rechabitarum majoribus in terram Palaeſtinam fuiſſe inportatam. Manſit Saracenis, indidem ortis, eademque Arabiae loca incolentibus, in ſera tempora idem ferme vitae uſus: *nec eorum quiſquam*, verba *Ammiani* ſunt e L. XIV, 4., *aliquando ſtivam apprehendit, vel arborem colit, aut arva ſubigendo quaeritat victum.* tum poſt pauca, *victus univerſis caro ferina eſt, lactiſque abundans copia, qua ſuſtentantur, & herbae multiplices* — *& plerosque nos vidimus FRUMENTI uſum & VINI penitus ignorantes.* Cetera mitto, id quod dixi, conprobantia. Uberius enim rem declaravi Obſerv. L. II, 2., ubi, ſi tanti putes, vide. P. Wess.

92. Διαλαμβάνοντες τοὺς ταῦτα κεκτημένους &c.] Forte inter cauſſas inſtituti & ea fuit, quam *Diodorus* memorat, quamquam vitae genus, quod amplexi erant, & ſoli, in quo agebant, ingenium, hos mores paene requirebat. Habitabant loca οὔτε σῖτον, οὔτε οἶνον, ut ipſi infra C. 97. ajunt, ferentia: praeterea paſtores erant, incertis ſedibus ſemper vagi. Quare nec frugibus, neque vitium atque arborum culturae ſtudere ex commodō poterant. P. Wess.

2. Διαδεχόμενοι παρὰ τῶν κομιζόντων &c.] Confer ſuperius L.

III,

κατὰ γῆς ὀρυκτὰ p κεκονιαμένα μόνοις παρέχεται τὴν ἀσφάλειαν. τῆς γὰρ γῆς οὔσης τῆς μὲν q ἀργιλλώδους, τῆς δὲ πέτραν ἐχούσης μαλακήν, ὀρύγματα μεγάλα ποιοῦσιν ἐν αὐτῇ· ὧν τὰ μὲν στόμια μικρὰ παντελῶς κατασκευάζουσι, κατὰ βάθος δ' ἀεὶ μᾶλλον r εὐρυχωρῆ ποιοῦντες, τὸ τελευταῖον τηλικοῦτον ἀποτελοῦσι τὸ μέγεθος, ὥστε γίνεσθαι πλευρὰν ἑκάστην πλέθρου. ταῦτα δὲ τὰ ἀγγεῖα πληροῦντες ὕδατος ὀμβρίου, τὰ στόματα ἐμφράττουσι καὶ ποιοῦντες ἰσόπεδον τῇ λοιπῇ χώρᾳ, σημεῖα καταλείπουσιν, ἑαυτοῖς μὲν γιγνωσκόμενα, τοῖς δ' ἄλλοις ἀνεπινόητα. ποτίζουσι δὲ καὶ τὴν λείαν δι' ἡμερῶν 731. τριῶν, ὅπως ἐν ταῖς ἀνυδρίαις καὶ φυγαῖς μὴ προσδέωνται συνεχῶν ὑδάτων. αὐτοὶ δὲ χρῶνται τροφῇ κρέασι καὶ γάλακτι, καὶ τῶν ἐκ τῆς γῆς φυομένων τοῖς ἐπιτηδείοις. φύεται γὰρ παρ' αὐτοῖς τὸ πέπερι ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ μέλι πολὺ τὸ καλούμενον ἄγριον, ᾧ χρῶνται ποτῷ μεθ' ὕδατος. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα γένη τῶν Ἀράβων, ὧν ἔνια καὶ γεωργεῖ μισγόμενα τοῖς φορολογουμένοις, καὶ μετέχει τῶν αὐτῶν τοῖς Σύροις, πλὴν τοῦ κατασκηνοῦν ἐν οἰκίαις.

Τὰ μὲν οὖν νόμιμα τῶν Ἀράβων τοιαῦτ' εἶναι συμβέβηκεν. Ὑπογυίου δ' αὐτοῖς οὔσης πανηγύρεως, εἰς ἣν s εἰώθασιν οἱ περίοικοι καταντᾶν, οἱ μὲν ἀποδωσόμενοι τὰ φορτία, οἱ δ' ἀγοράσοντές τι τῶν αὐτοῖς χρησίμων, εἰς ταύτην ἐπορεύθησαν, ἀπολιπόντες ἐπί τινος πέτρας τὰς κτήσεις καὶ τοὺς πρεσβυτάτους, ἔτι δὲ τέκνα καὶ γυναῖκας. τὸ δὲ χωρίον ὑπῆρχεν ὀχυρὸν μὲν καθ' ὑπερβολήν, ἀτείχιστον δέ, καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπέχον t δυεῖν ἡμερῶν ὁδόν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀθήναιον παρατηρήσαντες τοῦτον τὸν καιρόν, ὥρμησαν ἐπὶ τὴν Πέτραν, εὔζωνον ἔχοντες τὴν δύναμιν. διανύσαντες δ' ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας ἐπαρχίας ἐν ἡμέραις τρισὶ καὶ νυξὶ ταῖς ἴσαις σταδίους δισχιλίους καὶ διακοσίους, ἔλαθον τοὺς Ἄραβας περὶ μέσας u τὰς νύκτας καταλαβόμενοι τὴν Πέτραν. εὐθὺς δὲ τῶν ἐγκαταλειμμένων οὓς μὲν ἀνεῖλον, οὓς δ' ἐζώγρησαν, ἐνίους δὲ τραυματίας x ἀπέλιπον, καὶ τῆς μὲν λιβανωτοῦ καὶ τῆς σμύρνης y συνεσκευάσαντο τὸ πλεῖστον μέρος, ἀργυρίου δὲ περὶ πεντακόσια τάλαντα. διατρίψαντες δ' οὐ πλείω χρόνον φυλακῆς, εὐθὺς ἀνέστρεψαν κατὰ σπουδήν, διαλαμβάνοντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων διωχθήσεσθαι. διατείναντες δὲ σταδίους διακοσίους κατεστρατοπέδευσαν, ὄντες z κατάκοποι, καὶ ῥαθύμως ἔχοντες τὰ περὶ

laboret, aliis quidem acceſſum & tranſitum negat: his autem, qui incruſtata ſibi vaſa compararunt, ad hunc uſum terrae infoſſa, ſolis tutum refugium praebet. Nam quia tellus argilloſa eſt, molliemque habet petram, grandes in illa cavernas effodiunt: quarum oſtia perexigua faciunt: ſed in profundo ſubinde magis ampliant, donec ad eam tandem magnitudinem dilatant, ut unumquodque latus plethrum obtineat. Vaſis autem illis aqua pluviali repletis, oſtia obſtruunt: iiſque reliquo ſolo adaequatis, ſigna quae ab ipſis quidem noſcantur, ab aliis vero non animadvertantur, ibi relinquunt. Abacta etiam pecora in triduum potant: ne inter fugiendum in locis arentibus continente adaquatione opus habeant. Alimentum ipſorum ſunt carnes & lac, & quae ex terra naſcuntur cibis idonea. Nam apud eos piper ex arboribus provenit, & mel quod agreſte vocant; id temperatum cum aqua potum illis praeſtat. Sunt alia inſuper Arabum genera: inter quae agriculturam exercent quaedam, caeteris vectigalibus permixta: quae cum Syris alia quidem habent communia; ſed in aedibus non habitant. Olymp. CXVII. 1.

95. Haec, ut tunc ferebant tempora, inſtituta Arabum fuere. In propinquo tum erat Panegyris (celebris conventus) quo finitimi partim merces ſuas venditum, partim aliquid rerum utilium ſibi mercatum, confluere ſolebant. Ad hunc etiam Nabataei profecti erant, relictis in rupe quadam opibus & viris ſenio confectis, una cum liberis & uxoribus. Locus ille apprime munitus erat: ſed abſque muro, & a regione cultoribus frequentata iter bidui diſtabat. Athenaeus igitur tempore hoc diligentiſſime obſervato, celeriter ad Petram cum expedita manu contendit, & ab Idumeae provincia tridui & trinoctii ſpacio bis mille & ducenta ſtadia emenſus, ſub noctem intempeſtam, inſciis Arabibus, Petram occupat. Et continuo, quos ibi deprehenderant, 723. partim occidunt, partim capiunt, quoſdam ſauciatos relinquunt, thuriſque & myrrhae partem maximam cum argenti talentis Iↄ. convaſatam auferunt. Nec ultra vigiliae tempus commorati, quod perſecutionem Barbarorum metuerent, protinus feſtinato revertuntur; & ducentorum itinere ſtadiorum confecto, defatigati caſtra faciunt.

Excu-

---

p Κεκονιαμένα, ἃ Reg. 1. Leid. q Ἀργιλώδ. Reg. 2. Vat. ἀργιλλ. Basil. r Εὐρυχωρίαν Reg. 1. Leid. ora Steph. Μᾶλλον deeſt Baſil. Mox τηλικοῦτ' ἀπο. idem. cum Reg. 2. s Εἰώθεισαν Reg. 1. t Δυοῖν Baſil. Δυεῖν vulgo. u Omittit Reg. 1. x Ἀπέλειπον idem. y Ἀνεσκευάσαντο idem cum Leid. z Κατάκοποι Baſil.

III, 42. P. Wess.

10. Ὀρύγματα μεγάλα ποιοῦσι] Eaſdem ciſternas attigit L. II, 48. P. Wess.

19. Ποτίζουσι δὲ καὶ τὴν λείαν] His in notat. ſuarum Correct. adſcripſerat Rhodomannus, pro λείαν poſſe etiam legi ἀγέλην, ſed eodem vocabulo tamen iterum Diodorum uti, quod verum eſt, & λείαν non eſſe mutandum clamat. Vide ad hujus libri C. 21. P. Wess.

23. Τὸ πέπερι ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ μέλι πολὺ &c.] Puto copulam ſedem ſuam migraſſe ſcriptumque olim fuiſſe πέπερι καὶ ἀπὸ τῶν δένδρων μέλι &c. Nam cui bono πέπερι ἀπὸ τῶν δένδρων ſcribetur? neque enim aliunde haberi poſſe, veteres autumaverunt unquam. Ad mellis ejus ingenium indicandum prorſus opportunum erat, ἀπὸ τῶν δένδρων colligi. In Arabia enim variiſque aliis Aſiae locis mel quoddam in arborum folia depluit & concretum colligitur. Polyaenus ἴδιον μέλι, Amyntas ἀερόμελι quod in poculis dilutum bibatur, vocat, ſicuti ſuperius L. XVII, 75. declaravimus. Ad hoc Aelianus Hiſt. Anim. L. V, 42. ἐν Μηδίᾳ δὲ ἀποστάζειν ἐκ τῶν δένδρων ἀκούω μέλι. Ariſtoteles Admirand. non longe a principio φασὶ δὲ καὶ ἐν Λυδίᾳ ἀπὸ τῶν δένδρων τὸ μέλι γίγνεσθαι πολύ. Iſidorus Origin. L. XX, 2. Siquidem hoc uſque in India & Arabia colligatum (mel) reperitur, ramis inhaerens in ſimilitudinem ſalis. Quae quidem omnia ad firmandam conjecturam videntur abunde eſſe. Jam cum Joannis Baptiſtae, in Judaeae deſertis, ipſaque adeo Nabataeae vicinia, agentis τροφὴ fuerint ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον, S. Matthaeo referente Evang. C. III, 4., non abſurda eorum ſuſpicio eſt, qui hoc de melle cogitaverunt. Vetus ſcriptor in Ἀκρὶς apud Suidam, ἤσθιε δὲ ἀκρίδας ὁ Πρόδρομος καὶ μέλι ἄγριον, ὅπερ, ἀπὸ τῶν δένδρων συλλεγόμενον, MANNA τοῖς πολλοῖς προσαγορεύεται. Et ejus ſententiam qui amplexus eſt, Cl. Salmaſius Diſſert. extrema de Manna, tum H. Relandus, hoc ipſo Diodori loco uſus, Palaeſt. L. I, 57. Non me fugit, quid obmoveri poſſit, oppoſitumque illi ſententiae ſit a Cl. Altmanno in Diſſert., quae Tempe Helvetica T. I, pag. 61. exornat. Sed revera mel illud magis commonſtrat tenuem S. Joannis victum, quam mel, quod ab apibus in arborum truncis & ſcopulorum ſinubus deponitur. Et quis illud ἄγριον eſſe dixit? Novi ex Plinii L. XI. Hiſt. Nat. C. 16. genus mellis, minime probatum, ſilveſtre, quod tamen aliud erat, convehi poſt primos autumni imbres, cum erice ſola floret in ſilvis, ad alvearia ſolitum. Verum deſino, arbitriumque ſuum cuique relinquo. P. Wess.

30. Ὑπογυίου δ' αὐτοῖς οὔσης πανηγύρεως] Ea eſſe videtur, de qua Diodorus L. III, 43. P. Wess.

33. Ἀπολιπόντες ἐπί τινος πέτρας] Ita ſi ſcripſit, celſum quoddam ſaxum agri Nabataei intellexit: ego vero dubito. Erat ea in regione urbs Petra, totius Nabataeae metropolis, e Noſtri L. III, 42. & Strabonis L. XVI. p. 1112. nemini non cognita. In illam conduxiſſe videntur bona, quae moveri poterant, etiam ſenes, uxores, liberorumque capita, praeſertim loco opportuno & ſcopulis incincto poſitam, tametſi, uti ſtatim ſequitur, muris non circumdatam. Omnia quidem certe,

Olymp. CXVII. 1.

Excubias autem ſocorditer adminiſtrant, ut qui intra duos aut tres dies hoſtem illuc pervenire non poſſe, exiſtimabant. Arabes vero ab iis, qui exercitum viderant, certiores facti, extemplo congregantur, & relicta Panegyri, ad Petram veniunt: ubi a ſauciis de rebus quae contigerant edocti, omni feſtinationis ſtudio Graecos perſequuntur. Et quia milites Athenaei in tuendis caſtris negligentius agebant, & propter neceſſitudinem oppreſſi erant ſomno, captivorum quidam clanculum aufugere, per quos exploratis hoſtium rebus, circiter vigiliam tertiam caſtra invadunt, octo millibus haud pauciores, & pleroſque in thoris adhuc jacentes mactant, experrectos autem, & arma capeſſentes, transfigunt. Ad extremum pedites univerſi occumbunt, & equitum evadunt circiter L. majori ex parte ſaucii. Athenaeus igitur initio re proſpere geſta, per ſuam deinde imprudentiam hoc modo impegit. Rerum enim ſecundarum plerumque comites eſſe ſolent ſocordia & contemtus. Ideo, non ab re nonnulli exiſtimant, facilius eſſe res adverſas dextre ferre, quam oppido ſecundas. Illae enim eventus futuri metu, ad providam & accuratam rei adminiſtrationem adigunt: hae ſucceſſus antegreſſi blandimentis ad omnium neglectionem invitant.

96. Caeterum Nabataei viriliter hoſtes ulti, facultatibus ſuis recuperatis in Petram revertuntur; Et epiſtola ad Antigonum, literis Syriacis ſcripta, Athenaeum criminantur, ſe vero purgant. Quibus reſcribens Antigonus, juſtam eos vindictam exercuiſſe teſtatur, & incuſato Athenaeo, praeter mandata incurſionem hanc ab eo factam, aſſeverat. Hoc occultandi conſilii cauſa faciebat, ignaviam barbaris inducere volens, ut illis ſpe citius oppreſſis, inſtituti compos fieret. Non enim proclive erat abſque dolo quopiam ſuperare viros, agreſtem vagamque vitam ſectantes, quibus inacceſſum erat refugium ſolitudo. Arabes igitur, quod magno viderentur metu exſoluti, gaudere, ſed tamen verbis Antigoni non plane fidere. Quin inter ſpem & metum ambigui, ſpeculatores in editis locis ſtatuunt: Unde promtum erat ex longinquo incurſiones in Arabiam proſpicere. Ipſique rebus ſuis rite compoſitis, quid eventurum ſit, praeſtolantur. Antigonus vero, cum pro amico Barbarorum ad tempus ſe geſſiſſet, jam inescatos illos commodum invadendi ſui tempus praebere, arbitratus, ex numeroſo omnique exercitu IV. M. peditum, qui & leves armis, & ad curſum

τὰς φυλακάς, ὡς ἂν νομίζοντες μὴ πρότερον δύνασθαι τοὺς πολεμίους ἐλθεῖν [a] δυεῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν. οἱ δ᾽ Ἄραβες, πυθόμενοι παρὰ τῶν ἑωρακότων τὸ στρατόπεδον, παραχρῆμα ἠθροίσθησαν, καὶ τὴν πανήγυριν ἀπολιπόντες ἧκον ἐπὶ τὴν Πέτραν. παρὰ δὲ τῶν τραυματιῶν μαθόντες τὰ γεγονότα κατὰ σπουδὴν ἐδίωκον τοὺς Ἕλληνας· τῶν δὲ περὶ τὸν Ἀθήναιον [b] στρατοπεδευσάντων καταπεφρονηκότως, καὶ διὰ τὸν κόπον ἐν ὕπνῳ καθεστώτων, ἔλαθόν τινες τῶν αἰχμαλώτων διαδράντες, παρ᾽ ὧν οἱ [c] Ναβαταῖοι μαθόντες τὰ κατὰ τοὺς πολεμίους, ἐπέθεντο τῇ στρατοπεδείᾳ περὶ τρίτην φυλακήν, ὄντες οὐκ [d] ἐλάσσους ὀκτακισχιλίων. καὶ τοὺς πλείους μὲν ἐν ταῖς κοίταις 732. ὄντας [e] ἔτι κατέσφαξαν, τοὺς δὲ διεγειρομένους καὶ χωροῦντας εἰς ὅπλα κατηκόντιζον καὶ πέρας, οἱ μὲν πεζοὶ πάντες ἀνῃρέθησαν, τῶν δὲ ἱππέων διεσώθησαν εἰς πεντήκοντα, καὶ τούτων οἱ πλείους τραυματίαι. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἀθήναιον ἐν ἀρχῇ κατορθώσαντες, [f] ἐξ ὑστέρου διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀβουλίαν τοῦτον τὸν τρόπον ἐσφάλησαν. ταῖς γὰρ εὐτυχίαις εἴωθεν ὡς ἐπίπαν ἀκολουθεῖν ῥᾳθυμία τε καὶ καταφρόνησις. διόπερ ἔνιοι προσηκόντως ὑπολαμβάνουσιν, εὐχερέστερον ὑπάρχειν συμφορὰς ἐνεγκεῖν ἐπιδεξίως, ἢ τὰς εὐμεγέθεις εὐημερίας ἐμφρόνως. αἱ μὲν γὰρ διὰ τὸν περὶ τοῦ μέλλοντος φόβον [g] ἐπαναγκάζουσιν ἐπιμελεῖσθαι, αἱ δὲ διὰ τὸ [h] προγεγονὸς εὐτύχημα, προτρέπονται καταφρονεῖν πάντων.

Οἱ δὲ [i] Ναβαταῖοι τοὺς πολεμίους κολάσαντες ἀνδρωδῶς, αὐτοὶ μὲν ἐπανῆλθον εἰς τὴν Πέτραν τὰ σφέτερα κεκομισμένοι· πρὸς δ᾽ Ἀντίγονον ἐπιστολὴν γράψαντες Συρίοις γράμμασι, τοῦ μὲν Ἀθηναίου κατηγόρουν, ὑπὲρ ἑαυτῶν δὲ ἀπελογοῦντο. ὁ δ᾽ Ἀντίγονος ἀντέγραψεν αὐτοῖς, προσμαρτυρῶν ὡς [k] δικαίως μὲν ἠμύναντο, τὸν δὲ περὶ Ἀθήναιον κατηγόρει, φάσκων παρὰ τὰς δεδομένας ἐντολὰς ὑπ᾽ αὐτοῦ [l] πεποιῆσθαι τὴν ἐπίθεσιν. τοῦτο δὲ ἔπραττε, κρύπτων τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν, καὶ βουλόμενος ὑπαγαγέσθαι τοὺς βαρβάρους εἰς ῥᾳθυμίαν, ὅπως ἀνελπίστως ἐπιθέμενος κρατήσῃ τῆς ἐπιβολῆς. οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἦν ἄνευ δόλου τινὸς ἀνδρῶν περιγενέσθαι νομάδα βίον ἐζηλωκότων, καὶ καταφυγὴν ἀπρόσιτον ἐχόντων [m] τὴν ἔρημον. οἱ δ᾽ Ἄραβες περιχαρεῖς μὲν ἦσαν ἐπὶ τῷ δοκεῖν ἀπολελύσθαι μεγάλων φόβων, οὐ μὴν παντελῶς ἐπίστευόν [n] γε τοῖς Ἀντιγόνου λόγοις, ἀλλὰ τὰς ἐλπίδας ἔχοντες ἀμφιδοξουμένας, σκοποὺς μὲν κατέστησαν ἐπὶ τὸν λόφον, ἀφ᾽ ὧν ἦν ῥᾴδιον συνορᾶν πόρρωθεν τὰς εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐμβολάς· αὐτοὶ δὲ συνταξάμενοι τὰ περὶ ἑαυτοὺς προσηκόντως, ἐκαραδόκουν τὸ ἀποβησόμενον. ὁ δὲ Ἀντίγονος, φιλοποιησάμενος χρόνον τινὰ τοὺς βαρβάρους, καὶ νομίσας αὐτοὺς ἐξηπατημένους παραδεδωκέναι τὸν καθ᾽ αὑτῶν καιρόν, ἐξέλεξεν ἐξ ἁπάσης τῆς δυνάμεως πεζοὺς μὲν ψιλοὺς καὶ πρὸς δρόμον

---

[a] Δυεῖν idem & Reg. 2. In aliis δυοῖν. Mox ἡμερῶν διάστημα. ol Reg. 1. [b] Στρατοπεδευσάντων Reg. 1. Leid. [c] Νομάδες iidem cum Steph. ora. [d] Ἐλάσσω Vat. [e] Deest Baſil. [f] Ἐξ ὑστέρου idem. [g] Ἐπαναγκ. Reg. 1. & Leid. [h] Παραγεγ. Reg. 1. [i] Νομάδες Reg. 1. Leid. Steph. margo. [k] Δικαίως in Steph. Edd. operarum errore. [l] Πεποιῆσθαι Leid. [m] Negligunt articulum Reg. 2. Baſil. [n] Κὰ Baſil.

te, quae ſuccedunt, urbem poſtulant. Fors ergo ἐπὶ τῆς Πέτρας fuit olim. P. Wess.

72. Ταῖς γὰρ εὐτυχίαις ὡς ἐπίπαν &c.] Non abludit *Iſidori Peluſiotae* L. II. Ep. 296. [illegible] Verumque adeo eſt & uſu comprobatum, fortius ſaepe adverſas res & prudentius tolerari, quam ſecundas. Δοκεῖς δέ μοι, ὦ Κῦρε, χαλεπώτερον εἶναι εὑρεῖν ἄνδρα τἀγαθὰ καλῶς φέροντα ἢ τὰ κακά· τὰ μὲν γὰρ ὕβριν τοῖς πολλοῖς, τὰ δὲ σωφροσύνην τοῖς πᾶσιν ἐμποιεῖ. Gobryas elegantiſſime inquit in *Xenophontis* Cyropaed. L. VIII. pag. 155. P. Wess.

82. Ἐπιστολὴν γράψαντες Συρίοις γράμμασι] Literas Aſſyrias Σύρια γράμματα appellare amat. Vid. L. II, 13. & XIX, 23. Hinc vero diſcimus, Nabataeos Arabes iiſdem olim literis fuiſſe uſos, quibus Aſſyrii & Hebraei: neque diffiteri Arabes poſſunt, novitia ſua eſſe elementa, ultro agnoſcentes ipſi vetuſtiorum ſua in gente olim uſum fuiſſe, quae ex normae Hebraicae progreſſu אבגד הוז *Abgad Hevez* fictis vocabulis adpellitabantur. Ordo, nomina, figurae ab Hebraeis non diſcrepabant. Conf. *Ed. Pocockium* Specim. Hiſtor. Arab. pag. 155. & praeter ceteros *Alb. Schultens* in elegantiſſima Dialect. Clavi C. 2. p. 321. P. Wess.

89. Βουλόμενος ὑπαγαγέσθαι — εἰς ῥᾳθυμίαν] Illuſtravit hoc genus *And. Dounaeus* ad *Demoſthen.* Orat. de Pace pag. 98. P. Wess.

8. Φέρειν ἄπορα εἶναι] Supra ἄπορα ποιεῖν. Sed eodem redit. Conf.

μον εὖ πεφυκότας τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ πλείους τῶν τετρακισχιλίων. καὶ τούτοις μὲν παρήγγειλε φέρειν ἄπυρα σῖτα πλειόνων ἡμερῶν· Δημήτριον δὲ τὸν υἱὸν καταστήσας ἡγεμόνα πρώτης φυλακῆς ἐξέπεμψε, προστάξας κολάσαι τοὺς Ἄραβας καθ' ὃν ἂν δύνηται τρόπον. οὗτος μὲν οὖν ἐφ' ἡμέρας τρεῖς ἀνοδίᾳ πορευόμενος, ἔσπευδε λαθεῖν τοὺς Βαρβάρους.

733. Οἱ δὲ σκοποὶ κατανοήσαντες πολεμίαν δύναμιν εἰσβεβηκυῖαν, ἐσήμηναν τοῖς [o] Ναβαταίοις διὰ τῶν συγκειμένων πυρσῶν. διόπερ οἱ Βάρβαροι νομίσαντες συντόμως ἥκειν τοὺς Ἕλληνας, εἰς μὲν τὴν Πέτραν ἀπέθεντο τὰς ἀποσκευὰς, καὶ φυλακὴν τὴν ἱκανὴν ἐπέστησαν, οὔσης μιᾶς ἀναβάσεως χειροποιήτου. αὐτοὶ δὲ διελόμενοι τὴν λείαν, ἄλλοι κατ' ἄλλους τόπους ἀπήλαυνον εἰς τὴν ἔρημον. Δημήτριος δὲ παραγενόμενος εἰς τὴν Πέτραν, καὶ τὴν λείαν καταλαβὼν ἀπηλλαγμένην, προσβολὰς συνεχεῖς ἐποιεῖτο τῷ χωρίῳ. ἀμυνομένων δὲ τῶν ἔνδον εὐρώστως, καὶ περιγινομένων ῥᾳδίως διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν τόπων, τότε μὲν μέχρι δείλης ἀγωνισάμενος ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας· τῇ δ' ὑστεραίᾳ προσαγαγόντος αὐτοῦ τῇ Πέτρᾳ, τῶν Βαρβάρων τις ἀνεβόησε, „Βασιλεῦ Δημήτριε, τί βουλόμενος, ἢ „τίνος ἀναγκάζοντος πολεμεῖς ἡμᾶς, οἰκοῦντας „ἐν ἐρημίᾳ, καὶ τόποις οὔθ' ὕδωρ ἔχουσιν, οὔτε σῖ„τον, οὔτε οἶνον, οὔτ' ἄλλο [p] τι ἁπλῶς οὐδὲν τῶν „παρ' ὑμῖν εἰς τὴν χρείαν ἀνηκόντων; ἡμεῖς γὰρ οὐ„δενὶ τρόπῳ [q] προσιέμενοι δουλεύειν, συμπεφεύ„γαμεν εἰς χώραν σπανίζουσαν πάντων τῶν ἐν „τοῖς ἄλλοις χρησίμων, καὶ βίον εἱλόμεθα ζῆν ἔ„ρημον καὶ θηριώδη παντελῶς, οὐδὲν ὑμᾶς βλά„πτοντες. ἀξιοῦμεν οὖν καὶ σε καὶ τὸν πατέρα, μὴ ἀ„δικεῖν ἡμᾶς, [r] ἀλλὰ λαβόντας δωρεὰς παρ' „ἡμῶν ἀπαγαγεῖν τὸ στρατόπεδον, καὶ φίλους νο„μίζειν [s] Ναβαταίους εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον. οὔτε γὰρ „βουλόμενος δύνασαι μένειν ἐνταῦθα πλείους ἡ„μέρας, ἀπορούμενος ὕδατος καὶ τῶν ἐπιτηδείων „ἁπάντων· οὔθ' ἡμᾶς δύνασαι συναναγκάσαι βίον „ζῆν ἕτερον, ἀλλά τινας αἰχμαλώτους [t] δούλους „ἕξεις ἀθύμους, καὶ ζῆν οὐκ ἂν ὑπομείναντας ἐν „ἄλλοις νομίμοις." Ῥηθέντων δὲ τοιούτων λόγων, Δημήτριος μὲν ἀπαγαγὼν τὴν στρατιὰν ἐκέλευσεν αὐτοὺς πρέσβεις ἀποστέλλειν περὶ τούτων. οἱ δὲ Ἄραβες ἐξέπεμψαν τοὺς πρεσβυτάτους, οἳ παραπλήσια τοῖς προειρημένοις διελθόντες ἔπεισαν δεξάμενον δῶρα πολυτελέστατα τῶν παρ' αὐτοῖς διαλύσασθαι.

Ὁ μὲν οὖν Δημήτριος λαβὼν ὁμήρους καὶ τὰς ὁμολογηθείσας δωρεὰς, ἀνέζευξεν ἀπὸ τῆς Πέτρας. διατείνας δὲ σταδίους τριακοσίους κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης, ἧς τὴν φύσιν οὐκ ἄξιον παραδραμεῖν ἀνεπισήμαντον. κεῖται γὰρ κατὰ

apti essent, IV. insuper & amplius equitum millia delegit, quibus imperavit, ut ad complures secum dies cibos ignis haud indigentes auferrent, Demetriumque imperatorem creatum sub primam vigiliam misit, cum edicto, ut quocunque modo posset, Arabes ulcisceretur. Is triduum per avia iter faciens, clam Barbaros opprimere festinabat. Olymp. CXVII. 1.

97. At speculatores ingressu hostilis exercitus animadverso, facibus, uti convenerat, Nabataeis rem significant. Festinanter itaque Graecos adventare opinati Barbari, depositis in Petram sarcinis, custodiam illi validam praeficiunt. Unus 724. autem aditus tantum manu factus eo tendebat. Ipsi praedam inter se partiti, alii alio in deserta greges abigunt. Demetrius ubi ad Petram pervenit, translatamque praedam animadvertit, continenti oppugnatione castellum tentat. Sed cum inclusi fortiter repugnarent, & propter altitudinem locorum facile superiores essent, certamine ad vesperam usque continuato, receptui signum dedit. Postridie admotis iterum rupi copiis Barbarorum quidam proclamavit: Quid tibi vis, rex Demetri? aut quid ad bellum nobis faciendum te adigit? qui in solitudine habitantes, locisque ubi nec aqua est, nec frumentum, nec vinum, nec quicquam denique illorum, quae necessarius apud vos usus sibi deposcit. Nos enim, qui nullo servitutem pacto admittimus, in regionem confugimus destitutam omnibus, quae apud caeteros mortales conducibilia sunt, vitamque solitariam & prorsus feram elegimus, absque ullo incommodo aut detrimento vestro. Te igitur & patrem rogamus, ne injuriam nobis afferatis, sed muneribus hinc acceptis exercitum abducatis, & amicorum in censu inposterum habeatis Nabataeos. Neque enim, si vel maxime volueris, ad plures hic dies subsistere potes, aquae omniumque alias necessariorum inopia laborans, nec ad aliam nos vitam adigere poteris: sed captivos forsan aliquos habebis animis dejectis servos, qui vitam aliis legibus adstringi nequaquam patiantur. His ita pronunciatis, Demetrius exercitum abducens, legatos hasce de rebus ad se mittere jubet. Arabes igitur aetate maxime provectos mittunt, qui similia jam recitatis proloquuti, Demetrio persuadent, ut donis, quae maximi aestimentur apud eos, acceptis, bello finem imponat.

98. Exhibitis igitur obsidibus, donisque de quibus convenerat, Demetrius a Petra discessit, stadiaque emensus CCC. juxta lacum Asphaltiten castra posuit. Naturam ejus absque relatione aliqua praeterire haud dignum foret. Jacet hic in medio

---

[o] Τοῖς νομάσιν οὖσι Steph. Reg. 1 Leid. [p] Deest Reg. 2. Basil. Mox εἰς τὴν χώραν Steph. Editio. [q] Βουλόμενοι Reg. 1. Leid. Steph. margo. [r] Ἀλλὰ [illegible] Vrset. absurde. [s] Νομάδας Steph. ora cum Leid. Reg. 1. [t] Omittit hoc vocabulum Reg. 2. Basil. & virgula a Steph. notatur.

Conf. Suidam in Ἄτερ, Eustathium in Homer. p. 1704. quaeque adscripta sunt hujus libri C. 37. P. Wess.

19. Οὔσης μιᾶς ἀναβ. χειροποιήτου] Vide L. 11, 48. Λείαν Interpres de praeda iterum accipit. Tu pecudum greges intellige. P. Wess.

29. Βασιλεῦ Δημήτριε] Aut errant Nabataei, aut Demetrio blandiuntur; nondum enim regis titulo Antigonus Demetriusque insignes erant. Ceterum persimilis, quod commodum huic loco adscripserat Camusatus, oratio Sandanis est ad Croesum regem apud Herodotum L. 1, 71. P. Wess.

33. Εἰς τὴν χρείαν] In Stephanica editione operarum errore εἰς τὴν χώραν erat: quod vitium bene Rhodomanus correxit P. Wess.

45. Ἀλλὰ — δούλους ἕξεις ἀθύμους] Videri potest parum hic necessarium vocabulum δούλους, neglectum quoque a Reg. 2. & Basil., quibus tu si adstipuleris, feram equidem, nec proscribam tamen. Constat eo praesente haud male sententia. P. Wess.

58. Κεῖται μέσον τὴν σατραπείαν τῆς Ἰδουμαίας] Lacum Asphaltiten L. 11, 48. in Nabataeorum regione locat: unde non immerito suspectae sunt, praetereunturque quibusdam in libris τῆς Ἰδουμαίας voces. Servandae si sint, dicendum erit, Idumaeae provinciam suo ambitu lacum istum fuisse complexam: quam in rem opportuna erunt haec Hieronymi ex Comment. in Obad. C. 1. *Omnis australis regio Idumaeorum de Eleutheropoli usque Petram & Ailam (haec est enim possessio Esau) in speculis habitatiunculas habet.* Nam ab Eleutheropoli Palaestinae ad Petram Nabataeorum porrecta si fuit Idumaea, lacus utique κατὰ μέσον τὴν σατραπείαν τῆς Ἰδουμαίας fuit. P. Wess.

Olymp. cxvii. 1. medio Idumeae praefecturae; in longitudinem ad ſtadia Iↄ. maxime porrectus, in latitudinem vero LX. Undam habet perquam amaram & ſumme foetidam, adeo ut nec piſcem, nec aliud aquis familiare animal nutrire queat. Et licet magni in eum fluvii eximiaeque dulcedinis ſe exonerent, foetore tamen illos ſubigit. Ex hujus medio quotannis ſolidi bituminis maſſa, interdum tribus plethris (jugeribus) major, quandoque paulo minor plethro, exhalat. Qua de cauſa Barbari lacus accolae majorem conſueta voce taurum, minorem virulum, appellitant. Cumque in media bitumen aqua ſupernatat, procul intuentibus inſulae alicujus ſpeciem exhibet. Bituminis autem ejectio ante XX. dies manifeſta ſui indicia praebet. Circa enim lacum undique ad multa ſtadia bituminis odor cum flatu maligno diffunditur: Et quicquid iſtic loci eſt argenti aurique & aeris nativum colorem amittit. Qui tamen integritati priſtinae reſtituitur, cum omne bitumen exhalavit. Vicinus ei locus, cum igni ſubardeat, peſſimeque oleat, in cauſa eſt, ut valetudinaria ſint accolarum corpora, & ad breviſſimum tempus durent. Regio tamen illa, quatenus utilibus fluviis, aut fontibus irriguis interſecatur, bona palmarum nutrix eſt. Et naſcitur in viciniae hujus valle quadam id quod Balſamum vocatur; Ex quo dives exſiſtit proventus, cum nuſquam in orbe terrarum alibi ſtirps haec inveniatur. Uſus autem ejus Medicis ad remedia perquam accommodus eſt.

725. 99. Porro bitumen ejectum utramque lacus ripam accolentes diripiunt, hoſtium in morem inter ſe affecti: Idque peculiari modo abſque navigiis aſportant. Grandes enim arundinum faſciculos conſarcinatos in lacum dejiciunt. His tres, haud plures inſident: Duo alligatos tenentes remos, ratem promovent; unus arcu inſtructus, adnavigantes ex ulteriore littore, aut vim intentare auſos ſubmovet. Ubi ad bitumen ventum eſt, ſecuribus armati inſiliunt, ac fruſtis veluti de molli petra reſectis ratem onerant ac replent, retroque deinde navigant. Quod ſi quis a diſſoluta rate decidit, etiamſi imperitus ſit natandi, non tamen, ut aliis in aquis fit, ſubmergitur, ſed aeque ac natationis periti, ſupernatat. Liquor enim iſte natura ſua onus, quod incrementi ſpirituſque particeps eſt, ſuſtinet, ſolidis tantummodo exceptis, quae, velut argentum & aurum, plumbumque, & id genus alia ſpiſſitudinem habere videntur. Licet haec etiam multo tardius, quam in caete-

μέσην τῆς Σατραπείας [v] τῆς Ἰδουμαίας, τῷ μὲν μήκει 734
παρεκτείνουσα σταδίους μάλιστά [x] που πεντακοσίους, τῷ δὲ πλάτει περὶ ἑξήκοντα. τὸ δὲ ὕδωρ ἔχει διάπικρον καὶ καθ' ὑπερβολὴν δυσῶδες, ὥστε μήτ' ἰχθὺν δύνασθαι τρέφειν, μήτ' ἄλλο τῶν καθ' ὕδατος εἰωθότων ζώων. ἐμβαλλόντων δ' εἰς αὐτὴν ποταμῶν μεγάλων τῇ γλυκύτητι διαφόρων, τούτων μὲν περιγίνεται κατὰ τὴν δυσωδίαν· ἐξ αὐτῆς δὲ μέσης ἐκφυσᾷ κατ' ἐνιαυτὸν ἀσφάλτου στερεᾶς μέγεθος, ποτὲ μὲν μεῖζον ἢ τρίπλεθρον, ἔστι δ' ὅτ' οὐ πολὺ λειπόμενον πλέθρου. ἐφ' ᾧ δὴ συνήθως οἱ περιοικοῦντες Βάρβαροι τὸ μὲν μεῖζον καλοῦσι ταῦρον, τὸ δ' ἔλαττον, μόσχον. ἐπιπλεούσης δὲ τῆς ἀσφάλτου πελαγίας, ὁ τόπος φαίνεται τοῖς [y] ἐξ ἀποστήματος θεωροῦσιν οἱονεί τις νῆσος. τὴν δ' ἔκπτωσιν φανερὰν συμβαίνει γίνεσθαι πρὸ ἡμερῶν εἴκοσι. κύκλῳ γὰρ τῆς λίμνης ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ὀσμὴ τῆς ἀσφάλτου προσπίπτει πνεύματος [z] μοχθηρῷ, καὶ πᾶς ὁ περὶ τὸν τόπον ἄργυρος καὶ χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἀποβάλλει τὴν ἰδιότητα τοῦ χρώματος. ἀλλ' αὕτη μὲν ἀποκαθίσταται πάλιν, ἐπειδὰν ἀναφυσηθῆναι συμβῇ πᾶσαν τὴν ἄσφαλτον. ὁ δὲ πλησίον τόπος, ἔμπυρος ὢν καὶ δυσώδης, ποιεῖ τὰ σώματα τῶν περιοικούντων ἐπίνοσα καὶ παντελῶς ὀλιγοχρόνια. ἀγαθὴ δ' ἐστὶ φοινικόφυτος, ὅσην αὐτῆς συμβαίνει διειλῆφθαι ποταμοῖς χρησίμοις, ἢ πηγαῖς δυναμέναις ἀρδεύειν. γίνεται δὲ περὶ τοὺς τόπους ἐν [a] αὐλῶνί τινι καὶ τὸ καλούμενον βάλσαμον, ἐξ οὗ πρόσοδον ἁδρὰν εἶναι συμβαίνει, οὐδαμοῦ [b] μὲν τῆς ἄλλης οἰκουμένης εὑρισκομένου τοῦ φυτοῦ, τῆς δ' ἐξ αὐτοῦ χρείας εἰς φάρμακα τοῖς ἰατροῖς καθ' ὑπερβολὴν εὐθετούσης.

Τὴν δ' ἐκπίπτουσαν ἄσφαλτον οἱ περιοικοῦντες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τῆς λίμνης διαρπάζουσι, πολεμικῶς διακείμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἄνευ πλοίων ἰδιαζόντως τὴν κομιδὴν ποιούμενοι. παρασκευασάμενοι γὰρ δέσμας καλάμων εὐμεγέθεις ἐμβάλλουσιν εἰς τὴν λίμνην· ἐπὶ δὲ τούτων ἐπικάθηνται [c] οὐ πλείω τριῶν, δύο μὲν ἔχοντες [d] προσδεδεμένας πλάτας κωπηλατοῦσιν, [e] εἷς δὲ φέρων τόξα τοὺς προσπλέοντας ἐκ τοῦ πέραν ἢ βιάζεσθαι τολμῶντας ἀμύνεται. ὅταν δὲ πλησίον γένωνται τῆς ἀσφάλτου, πελέκεις ἔχοντες ἐπιπηδῶσι, καὶ καθάπερ μαλακῆς πέτρας ἀποκόπτοντες, γεμίζουσι τὴν δέσμην, εἶτα ἀποπλέουσιν εἰς τοὐπίσω. ἂν δέ τις αὐτῶν ἀποπέσῃ τῆς δέσμης διαλυθείσης, μὴ δυνάμενος νεῖν, οὐ καταδύεται, καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ὕδασιν, ἀλλὰ ἐπινήχεται τοῖς ἐπισταμένοις ὁμοίως. φύσει γὰρ τοῦτο τὸ ὑγρὸν προσδέχεται βάρος, ὃ 735
συμβαίνει μετέχειν αὐξήσεως ἢ πνεύματος, ἔξω τῶν στερεῶν, ἃ τὴν πυκνότητα δοκεῖ παραπλησίαν ἔχειν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ καὶ μολύβδῳ, καὶ τοῖς ὁμοίοις. καὶ ταῦτα μὲν πολὺ βραδύτερον καταφέρεται τῶν ἐν ταῖς

---

[v] Et haec duo iiſdem deſunt, a *Steph.* itidem notata. [x] Non habet *Reg.* 1. Πᾶς *Reg.* 2. *Baſil.* [y] Ἐκ διαστήματος ora *Steph. Reg.* 1. *Leid.* [z] Abeſt *Baſil. Venet.* Paullo ante ἐπὶ πολλῶν σταδίων *Reg.* 1. *Leid.* [a] Αὐλῷ *Baſil.* [b] Γὰρ *Reg.* 1. tum εὑρισκομένου id. [c] Τρεῖς, δύο *Reg.* 1. ora *Steph. Leid.* [d] Ἀνδρείως *Leid.* Προσειλημμένας *Baſil.* [e] Εἷς δὲ φέρων *Reg.* 1. non male.

63. Τῶν καθ' ὕδατος εἰωθότων ζώων] Infinitivum deeſſe, qui cum εἰωθότων jungatur, perſpicuum eſt: eum autem ex pag. 92. (L. II, 48.) addere poſſumus, ubi eadem habentur, legiturque εἰωθότων ζῆν εἶναι. H. Steph.

75. Ὀσμὴ —— —— πνεύματος μοχθηρῷ] Deſit L. II, 48. μοχθηρῷ vocabulum, quam omittendi ejus cauſam habuiſſe videntur librarii. Ego retineri poſſe puto: addenda tamen praepoſitio eſt, quam neglectam bene in *Addend.* advertit *Rhodomanus*, ſcribendumque μετὰ πνεύματος, ut L. II, 48. Cetera, quae lacum ſpectant, dicto loc. illuſtravimus. P. Wess.

96. Ἐπικάθηνται οὐ πλείω τριῶν] Pro πλείους: nam id & conſtructio & ſenſus exigit. L. Rhod.

Οὐ πλείω τριῶν] Paene praefero ἐπικάθηνται τρεῖς ex *Reg.* 1. Solet tamen *Diodorus* illud πλείω novo quodam modo uſurpare adverbii poteſtate inſtructum. Vid. ad L. I, 92. & L. XIII, 94. P. Wess.

5. Οὐ καταδύεται, ἀλλὰ ἐπινήχεται τοῖς &c.] Veſpaſianus ἐκέλευσέ τινας, τῶν νεῖν ἀνεπισταμένων, δεθέντας ὀπίσω τὰς χεῖρας, ῥιφῆναι κατὰ τοῦ βυθοῦ, καὶ συνέβη πάντας ἐπινήξασθαι in *Joſeph.* L. IV. B. Jud. C. 8, 4. Mitto *Galenum* alioſque plures, ab *H. Relando* Palaeſt. L. I, 38. diligenter in unum conductos. P. Wess.

15. Μὴ μιγνυμένης γὰρ ταύτης τοῖς λοιποῖς ἀρώμασιν &c.] Confer not. in L. I, 91. & quae *Jo. Nardius* obſervavit de bitumine, in ventre cadaverum Aegyptiorum Florentiae animadverſo, ad *Lucretii* L. VI. p. 637. P. Wess.

27. Ἐπιμελητὴν ἔταξεν Ἱερώνυμον] Non Ἱερώνυμον ſed Ἀθήναιον habet vulgata editio: pro quo Ἱερώνυμον ex noſtris exemplaribus recte repoſitum eſſe cum aliis, tum ex *Pauſania* (L. I, 9. p. 23.) liquet. H. Steph.

32. [illegible] ἐκπλαγέντες οἱ &c.] Ante ἐκπλαγέντες poſt

ταῖς ἄλλαις λίμναις μεμιγμένον. ταύτην δ' ἔχοντες οἱ Βάρβαροι πρόσοδον, ἀπάγουσι τὴν ἄσφαλτον εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ πωλοῦσιν εἰς τὰς ταριχείας τῶν νεκρῶν. μὴ μιγνυμένης γὰρ ταύτης τοῖς λοιποῖς ἀρώμασιν, οὐ δυνατὸν γενέσθαι τὴν τῶν σωμάτων φυλακὴν πολυχρόνιον.

Ὁ δ' Ἀντίγονος, ἐπανελθόντος τοῦ Δημητρίου, καὶ τὰ κατὰ μέρος τῶν πεπραγμένων ἀπαγγείλαντος, ἐπὶ μὲν τῇ συνθέσει τῇ πρὸς τοὺς [f] Ναβαταίους ἐπετίμησεν αὐτῷ, λέγων ὅτι πολλῷ θρασυτέρους πεποίηκε τοὺς Βαρβάρους, ἐάσας ἀτιμωρήτους. δόξειν γὰρ αὐτοὺς τετευχέναι συγγνώμης οὐ δι' ἐπιείκειαν, ἀλλὰ δι' ἀδυναμίαν τοῦ κρατῆσαι. ἐπὶ δὲ τῷ κατασκέψασθαι τὴν λίμνην, καὶ δοκεῖν εὑρηκέναι τινὰ τῇ βασιλείᾳ πρόσοδον ἐπαινέσας, ἐπὶ μὲν ταύτης ἐπιμελητὴν ἔταξεν [g] Ἱερώνυμον τὸν τὰς ἱστορίας συγγράψαντα. τούτῳ δὲ συντέτακτο πλοῖα παρασκευάσασθαι, καὶ πᾶσαν τὴν ἄσφαλτον ἀναλαβόντα συνάγειν εἴς τινα τόπον. οὐ μὴν ἀπέβη γε καὶ τὸ τέλος κατὰ τὴν ἐλπίδα τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον. οἱ γὰρ Ἄραβες συστραφέντες εἰς ἑξακισχιλίους, [h] ἐπέπλευσαν ἐν ταῖς δέσμαις ἐπὶ τοὺς ἐν τοῖς πλοίοις, καὶ σχεδὸν ἅπαντας κατετόξευσαν. ἐξ οὗ δὴ συνέβη τὸν Ἀντίγονον ἀπογνῶναι τὰς προσόδους ταύτας, διά τε τὸ γεγονὸς παράπτωμα· καὶ διὰ τὸ τὸν νοῦν ἔχειν πρὸς ἑτέροις μείζοσι. παρεγένετο γὰρ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους βιβλιαφόρος, ἔχων ἐπιστολὴν παρὰ Νικάνορος τοῦ στρατηγοῦ τῆς τε Μηδίας καὶ τῶν ἄλλων Σατραπειῶν· ἐν ταύτῃ δ' ἦν γεγραμμένον περί τε τῆς ἀναβάσεως [i] τοῦ Σελεύκου, καὶ τῶν γεγονότων περὶ αὐτὸν [k] εὐτυχημάτων. διόπερ ἀγωνιῶν ὁ Ἀντίγονος καὶ περὶ τῶν ἄνω Σατραπειῶν, ἐξέπεμψε Δημήτριον τὸν υἱὸν, ἔχοντα πεζοὺς Μακεδόνας μὲν πεντακισχιλίους, μισθοφόρους δὲ μυρίους, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους. συνετέτακτο δ' αὐτῷ μέχρι Βαβυλῶνος ἀναβῆναι, καὶ τὴν Σατραπείαν ἀνακτησάμενον καταβαίνειν συντόμως ἐπὶ θάλασσαν. ὁ μὲν οὖν Δημήτριος ὁρμήσας ἐκ Δαμασκοῦ τῆς Συρίας, τὸ συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπετέλει μετὰ σπουδῆς. Ὁ δὲ καθεσταμένος ὑπὸ Σελεύκου τῆς Βαβυλωνίας στρατηγὸς Πατροκλῆς, πυθόμενος περὶ Μεσοποταμίαν εἶναι τοὺς πολεμίους, ὑπομεῖναι μὲν
736. τὴν ἔφοδον αὐτῶν οὐκ ἐτόλμησεν, ὀλίγους ἔχων περὶ αὐτόν· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἄλλοις προσέταξεν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἐκλιπόντας τὸν Εὐφράτην φυγεῖν εἰς τὴν ἔρημον, τοὺς δὲ περάσαντας [l] τὸν Τίγριν ἀπελθεῖν εἰς τὴν Σουσιανὴν [m] πρὸς Εὐτελῆ καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν. αὐτὸς δὲ μεθ' ὧν εἶχε στρατιωτῶν, προβολαῖς χρώμενος ποταμῶν καὶ διώρυξιν, ἀνεστρέφετο περὶ τὴν Σατραπείαν, ἅμα μὲν ἐφεδρεύων τοῖς πολεμίοις, ἅμα δὲ [n] πέμπων πρὸς Σέλευκον εἰς Μηδίαν περὶ τῶν ἀεὶ συντελουμένων, καὶ παρακαλῶν βοηθεῖν τὴν ταχίστην. Ὁ δὲ

ros lacus conjecta, ad imum deferantur. Hoc reditu Barbari fruuntur, & bitumen in Aegyptum transportatum ad mortuorum condituras venumdant. Nam ſi hoc caeteris aromatibus non admiſcetur, cadavera ad longum tempus conſervari nequeunt. Olymp. CXVII. 1.

100. Antigonus, cum Demetrius ad ipſum reverſus ſingula quae geſſerat, expoſuiſſet, ob pacificationem cum Nabataeis illum reprehendit; Barbaros enim cum impunitos dimiſerit, multo confidentiores evaſiſſe, dixit. Non enim ex clementia victoris, ſed victoris impotentia, veniam ſibi tributam exiſtimaturos. Quod autem contemplatus lacum regno proventum aliquem reperiſſe videretur, eum laudavit: & procuratorem illius fecit Hieronymum qui hiſtorias conſcripſit. Huic imperatum erat, ut navigia conſtrueret, exceptumque bitumen omne in unum congereret locum. Sed eventus Antigoni ſpem non comprobavit. Arabes enim ad VI. M. congregantur, inque ratibus ſuis aggreſſi eos, qui in navigiis verſabantur, miſſilibus prope omnes configunt. Quo factum, ut ſpem redituum illorum omitteret Antigonus: tum quod res infeliciter ſucceſſiſſet, tum quod mentem ad majora alia jam applicatam haberet. Per haec enim tempora tabellarius advenit, literas habens a Nicanore Mediae duce, aliarumque Satrapiarum. His de reditu Seleuci, & ſucceſſibus ejus proſperis erat perſcriptum. Antigonus ergo de ſuperioribus provinciis anxie ſolicitus, Demetrium filium mittit cum peditum ex Macedonia V. M. & mercenariis decies mille, equitumque millibus IV. Huic imperatum erat, ut ad Babylonem usque adſcenderet, & recuperata Satrapia, celeriter deſcenderet ad mare. Demetrius itaque Damaſco Syriae egreſſus, Patris mandatum properanter ac ſtudioſe exſequitur. At Patrocles, a Seleuco Babyloniae praeſes datus, poſtquam Meſopotamiae hoſtes imminere cognovit, adventum illorum, quod paucos circum ſe haberet, exſpectare non audet, ſed caeteros jubet, ut urbe excedant, horumque alii, Euphrate relicto, in deſerta fugiant: alii ſuperato Tigri, in Suſianam ad Eutelem, & ad mare rubrum abeant. Ipſe cum adjuncta manu fluminum & foſſarum objectu, loco propugnaculorum, ſe tutans, in Satrapia obverſatur; tum inſidias hoſti moliens, tum ad Seleucum in Mediam, de iis quae ſubinde fierent, miſſitans; eumque ad ferendum celerrime ſuppetias

---

[f] Νομάδας Reg. 1. *Leid.* margo *Steph.* [g] Ἀντίγονον *Vat. Baſil.* [h] Ἐπέπλευσαν — καὶ σχεδὸν Reg. 1. *Leid.* In *Baſil.* οἱ deſit. Edebatur ἐπιπλεύσαντες οἱ — σχεδὸν ἅπαντας &c. [i] Τοῦ Reg. 2. *Baſil.* [k] Ἀτυχημ. Reg. 2. *Vat. Baſil.* [l] Ἐπὶ τὸν *Vat.* [m] Defectus his notam adſcripſit *Steph.*, quippe ex *Reg.* 1. *Leid.* exulantibus. [n] Προπέμπων εἰς Σέλευκον πρὸς Μηδ. *Reg.* 1. *Leid.*

poſt diſtinctionem pone καὶ, & abjice οἱ ſubjunctum. L. Rhod.

Εἰς ἑξακισχιλίους ἐπέπλευσαν ἐν ταῖς — καὶ σχεδὸν &c.] Ita locum, male antea decurrentem, ex vetuſtis libris inſtauravi. *Rhodomani* proba fuiſſet medicina, ſi per ſchedas ſtetiſſet. Idem vir doctus paullo ante in *Addend.* legendum putavit καὶ τὸ τέλος ὡς, quo ſine jactura carebimus. P. Wess.

41. Καὶ τῶν — εὐτυχημάτων] Ferri hoc poteſt, nec pravum tamen, modo ad Nicanorem referatur, ἀτυχημάτων. Vide modo Libri hujus C. 91. P. Wess.

57. Τοὺς μὲν αὐτῶν ἐκλιπόντας τὸν Εὐφράτην] Salebroſa ea ſunt. *Vix fieri poteſt*, ait *Rhodomanus* in not. *Addend.*, *ut hic locus non ſit mendoſus. Quid enim ἐκλιπόντας τὸν Εὐφράτην eſt? Melius conveniret* διαβάντας. A quo non diſſentio. Edixit Patrocles, ut qui militum Babylone erant, pars Euphratem tranſirent, ſeque in vicina Arabiae deſerta reciperent, ceteri trans Tigrin in Suſianen profecti ſaluti conſulerent. P. Wess.

58. Πρὸς Εὐτελῆ καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν] Prioribus exterminatis Περσικὴν θάλατταν ſcribatur. Quid enim mare rubrum cum Suſiana propinquitatis habet? Niſi κατάχρησιν συνεκδοχικὴν eſſe judices, de qua ſupra etiam monui. L. Rhod.

Πρὸς Εὐτελῆ καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν] Neutrum viri docti juſtum eſt. Nuſquam ego quidem Eutelem iſtum reperire memini, nec propterea tamen in exſilium ablegandus eſt: namque illum amanuenſes ex ſe tanquam araneos finxiſſe, quis crediderit? Multo minus θάλασσα ἐρυθρὰ in Περσικὴν convertenda eſt. Quid enim veterum in ſcriptis vulgatius eo Perſici ſi-

nus

Olymp. CXVII. 1. 726. tias exhortans. Demetrius ubi Babylonem pervenit, urbemque reperit deſertam, arcium oppugnationem aggreditur, captamque alteram militibus diripiendam concedit. Altera per dies aliquot obſeſſa, cum tempore indigeret, Archelaum ex amicis unum, ad obſidionem legatum ſibi relinquit, V. millibus peditum, & equitibus mille traditis. Ipſe cum tempus jam excurreret, quo, ut hanc expeditionem conficeret, injunctum erat, cum reliquo agmine ad mare deſcendit.

101. Atqui dum haec geruntur, in Italia Romanis, bellum adverſus Samnites continuantibus, crebrae in territoria excurſiones, & obſidiones urbium, exercituumque ſub dio caſtrametationes, fiebant. Pugnaciſſimae enim per Italiam gentes, de imperio diſceptantes, variis inter ſe pugnis concurrebant. Tandem Coſſ. Romani, parte copiarum aſſumta, caſtris hoſtium ſua objiciunt, & in commodam pugnandi occaſionem intenti, tutam ab hoſte ſociis urbibus quietem praeſtant. Cum reliquis copiis Q. Fabius Dictator tum creatus Fretomanorum urbem occupat, & clariſſimos oppidanorum Romanis infenſos, capit, & ducentos amplius Romam abductos publice ſpectandos in foro exhibet, virgiſque caeſos more patrio ſecuri percutit. Cumque paucis in hoſticum irruptione facta, Celiam & Nolanorum arcem expugnat, & multitudine ſpoliorum diſtracta, bonam agri partem militibus ſorte attribuit. Populus igitur, cum ſucceſſus votis reſponderet, Coloniam in Inſulam, quae Pontia nominatur, miſit.

102. Caeterum in Sicilia, poſt pacem Agathoclis nuper initam cum Siculis, praeter Meſſenios, Syracuſanorum exſules Meſſenen confluxerant: quod hanc ſolam viderent ſupereſſe, quae a Principe diſſideret. Conſpirationem igitur horum diſſipare feſtinans Agathocles, Paſiphilum ducem Meſſenen cum exercitu miſit, ſecreto praecipiens, quid facto opus eſſet. Is ex improviſo fines ingreſſus, poſtquam captivos multos aliamque praedam in poteſtatem redegiſſet, a Meſſeniis contendit, ut amicitiam praeferrent, nec ad reconciliationem cum inimiciſſimis Agathoclis ſe ita cogi

Δημήτριος ἐπειδὴ παραγινόμενος εἰς Βαβυλῶνα τὴν πόλιν ἐκλελυμμένην εὗρε, πολιορκεῖν ἐπεχείρει τὰς ἀκροπόλεις. [o] ὧν τὴν ἑτέραν ἑλὼν, ἔδωκε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις εἰς διαρπαγήν· τὴν δ᾽ ἑτέραν πολιορκήσας ἡμέρας τινὰς, ἐπειδὴ χρόνου προσεδεῖτο, Ἀρχέλαον μὲν ἕνα [p] τινὰ τῶν φίλων ἀπέλιπε στρατηγὸν ἐπὶ τῆς πολιορκίας, δοὺς αὐτῷ πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους· αὐτὸς δὲ, τοῦ χρόνου συντρέχοντος, ἐν ᾧ συντεταγμένον ἦν τὴν ἔφοδον αὐτῷ ποιήσασθαι, μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως τὴν ἐπὶ θάλασσαν κατάβασιν [q] ἐποιεῖτο.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ μὲν τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαίων διαπολεμούντων τὸν πρὸς Σαμνίτας πόλεμον, συνεχεῖς ἐγίνοντο προσβολαὶ τῆς χώρας, καὶ πολιορκίαι πόλεων, καὶ δυνάμεων ἐν ὑπαίθρῳ στρατοπεδεῖαι. τὰ γὰρ μαχιμώτατα τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐθνῶν περὶ ἡγεμονίας φιλοτιμούμενα, παντοίους συνίσταντο κινδύνους. οἱ μὲν οὖν τῶν Ῥωμαίων ὕπατοι μέρος τῆς δυνάμεως [r] ἀναλαβόντες, κατεστρατοπέδευσαν ταῖς τῶν Ῥωμαίων παρεμβολαῖς καὶ πρὸς μὲν μάχην καιρὸν ἐπετήρουν οἰκεῖον, ταῖς δὲ συμμαχίσι πόλεσι παρείχοντο τὴν ἀσφάλειαν. τὸ δὲ λοιπὸν στρατόπεδον ἀναλαβὼν Κόιντος Φάβιος, ὃς ἦν αὐτοκράτωρ ᾑρημένος, τήν τε Φρετομανῶν πόλιν εἷλε, καὶ τῶν ἀλλοτρίως διακειμένων πρὸς τὴν Ῥώμην τοὺς ἐπιφανεστάτους ἐζώγρησε. τούτους δὲ τὸν ἀριθμὸν ὄντας πλείους τῶν διακοσίων ἀπήγαγεν εἰς Ῥώμην, καὶ προαγαγὼν εἰς τὴν ἀγορὰν, ῥαβδίσας ἐπελέκισε κατὰ τὸ πάτριον ἔθος. μετ᾽ ὀλίγον δ᾽ ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν πολεμίων χώραν, [s] Κελίαν καὶ τὴν Νωλανῶν ἀκρόπολιν ἐξεπολιόρκησε, καὶ λαφύρων μὲν πλῆθος ἀπέδοτο, τοῖς δὲ στρατιώταις πολλὴν τῆς χώρας κατεκληρούχησεν. ὁ δὲ δῆμος, κατὰ νοῦν τῶν πραγμάτων αὐτῷ προχωρούντων, ἀποικίαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν νῆσον τὴν [t] Ποντίαν καλουμένην.

737. Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ, τῆς εἰρήνης [v] ἄρτι γεγενημένης Ἀγαθοκλεῖ πρὸς τοὺς Σικελιώτας, πλὴν Μεσσηνίων, οἱ μὲν φυγάδες τῶν Συρακουσίων ἠθροίσθησαν εἰς τὴν Μεσσήνην, ταύτην ὁρῶντες λοιπὴν οὖσαν τῶν ἀλλοτρίως ἐχουσῶν πρὸς τὸν [x] δυνάστην. Ὁ δ᾽ Ἀγαθοκλῆς σπεύδων αὐτῶν καταλῦσαι τὸ σύστημα, Πασίφιλον στρατηγὸν [y] ἐξαπέστειλε μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Μεσσήνην, ἐντειλάμενος ἐν ἀπορρήτοις [z] ἃ χρὴ πράττειν. οὗτος δὲ ἀπροσδοκήτως ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν, καὶ πολλῶν αἰχμαλώτων καὶ τῆς ἄλλης λείας ἐγκρατὴς γενόμενος, ἠξίου τοὺς Μεσσηνίους βούλεσθαι τῆς φιλίας, καὶ μὴ συναναγκάζεσθαι τοῖς πολεμιωτάτοις αὐτοῦ διαλύεσθαι. οἱ δὲ Μεσσήνιοι,

λα-

---

[o] Ὃν ἐν. Reg. 1. [p] Habet asteriſcum Steph., neque legitur in Baſil. Reg. 2. [q] Ἐποίει Reg. 1. [r] Ἀναβάντες, κατεστρατοπέδευσαν Reg. Poſt pauca τήν τε Φρεγελλανῶν liber Sigonii. [s] Καὶ Λαίαν Baſil. [t] Πολύμιαν Baſil. & Steph. margo & Sigonii codex ad Livium IX, 28. [v] Ἤδη ora Steph. Leid. Reg. 1. [x] Δυνάστην in iisdem. [y] Ἀπέστειλε Reg. 2. [z] Τί χρὴ Leid.

nas titulo? Audi ipſum Diodorum hujus libri C. 17. de Paſitigride fluvio καὶ φερόμενος μὲν ἀπὸ τῆς ὀρεινῆς — εἰς τὴν ἐρυθρὰν ἐξερεύγεται θάλατταν nam Perſicum ibi ſinum indicari, quiſque videt. Plura ad Rhodomannum in ordinem cogendum adpoſita ſunt L. II, 11. P. Wess.

67. Ὧν τὴν ἑτέραν ἑλών] Operae erit pretium Plut. Demet. p. 891. inſpicere. P. Wess.

73. Ἐν ᾧ — τὴν ἔφοδον αὐτῷ ποιήσασθαι] Praeferent ἄφοδον fortaſſe aliqui, quibus adſentiri nihil eſt neceſſe. Interpres ſcriptoris mentem bene expreſſit. P. Wess.

83. Κατεστρατοπέδευσαν ταῖς τῶν Ῥωμαίων παρεμβολαῖς] Quam diverſum hoc a πολεμίοις; & quam ridiculum! L. Rhod.

Κατεστρατοπ. ταῖς τῶν Ῥωμαίων παρεμβολαῖς] Ph. Cluverius Ital. Antiq. L. III. p. 1037. haec Diodori exſcribens κατεστρατοπέδευσαν ταῖς τῶν πολεμίων παρεμβολαῖς habet, haud dubie ex Rhodomani conjectura, quam neque ego, niſi tu Σαμνιτῶν malueris, improbavero, modo πρὸς ταῖς &c. legatur. P. Wess.

88. Τήν τε τῶν Φρετομανῶν πόλιν εἷλε] Nulla hoc nomine gens in Italia. Quare in Φρετομανῶν voce corrigenda operam non abutuntur viri docti: e quibus quidem P. Faber Semeſtrium L. II, 7. pag. 76. τῶν Σωρανῶν Livio favente legit. Is enim L. IX, 24. Jam Sora, inquit, capta erat, — & quos reliquos fortuna — fecerat, in deditionem accipiunt. Ex his ducentos viginti quinque — vinctos Romam deducunt. — Omnes — virgis in foro caeſi ac ſecuri percuſſi, ſummo gaudio plebis. Obſtat tamen Fabro haud parum, quod Soranorum ea caedes ante hos duos annos in Livii annalibus peracta ſit, & magnum Σωρανῶν inter & Φρετομανῶν vocabula diſcrimen intercedat. Aliud vide Ill. Scaligeri ad libri ſui marginem & Ph. Cluverii It. Antiq. L. III. p. 1037., legentium Φρεγελλανῶν. quod ſeſe commendat melius: namque Fregellas hoc anno a Dictatore fuiſſe receptas ibid. Livius C. 28. teſtis eſt: diſcrepantia praeterea exigua eſt inter Φρετομανῶν ſive ΦΡΕΤΕΜΑΝΩΝ & ΦΡΕΓΕΛΛΑΝΩΝ voces. Ad hoc ſuo ex codice τήν τε Φρεγελλανῶν πόλιν citavit C. Sigonius in dict. Livii locum. Quo minus tamen plana omnia ſint, idem in cauſſa Livius eſt. Nihil de Fregellanis ille, Romam deductis & ſecuri percuſſis. Hoc amplius ad Fregellas a Dictatore C. Poetelio rem geſtam refert, de Fabio tacens, ſicuti & ſcriptores Capitolini. Ergone alios ſcriptores hac in re duces habuit Diodorus? Quod cum ſaepe alias fecerit, dictu non abſurdum eſt. P. Wess.

92. Ῥαβδίσας ἐπελέκισε] P. Faber & Lexica vulgata ἐπελέκισε

ex

λαβόντες ἐλπίδας τοῦ χωρὶς κινδύνων ἀπολυθήσεσθαι τοῦ πολέμου, τούς τε φυγάδας τοὺς ἐκ Συρακουσῶν ἐξέβαλον, καὶ τὸν Ἀγαθοκλέα παραγενόμενον μετὰ δυνάμεως προσεδέξαντο. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον φιλανθρώπως αὐτοῖς προσεφέρετο, καὶ τοὺς φυγάδας ἔπεισε καταδέξασθαι, τοὺς στρατευομένους μετ' αὐτοῦ, πεφυγαδευμένους δὲ νόμῳ ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς ἐναντιωμένους ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῇ δυναστείᾳ [a] τῇ ἑαυτοῦ μεταπεμψάμενος ἔκ τε Ταυρομενίου καὶ τῆς Μεσσήνης, ἅπαντας [b] ἀπέσφαξεν, οὐκ ἐλάττους ὄντας ἑξακοσίων. διανοούμενος γὰρ πόλεμον ἐκφέρειν τοῖς Καρχηδονίοις, πᾶν τὸ διακείμενον ἀλλοτρίως κατὰ τὴν Σικελίαν ἐκ ποδῶν ἐποιεῖτο. οἱ δὲ Μεσσήνιοι, τῶν ξένων τοὺς συνεστῶτας αὐτοῖς καὶ δυναμένους ἀμύνασθαι τὸν τύραννον ἐκβεβληκότες ἐκ τῆς πόλεως, καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς ἀλλοτρίως ἔχοντας πρὸς τὸν δυνάστην ὁρῶντες ἀνῃρημένους, ἔτι δὲ τοὺς ἐπὶ κακουργίᾳ καταδεδικασμένους ἠναγκασμένοι καταδέξασθαι, μετεμέλοντο μὲν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἠναγκάζοντο δὲ καρτερεῖν, καταπεπληγμένοι τὴν ὑπεροχὴν [c] τοῦ κρατοῦντος. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς τὸ μὲν πρῶτον ἀνέζευξεν ἐπ' Ἀκράγαντος, διανοούμενος καὶ ταύτην τὴν πόλιν συσκευάζεσθαι. τῶν δὲ Καρχηδονίων καταπλευσάντων ναυσὶν ἑξήκοντα, ταύτης μὲν τῆς προθέσεως ἀπέστη, τὴν δὲ χώραν τὴν ὑπὸ Καρχηδονίους ἐπιὼν ἐλεηλάτει, καὶ τῶν φρουρίων [d] ἃ μὲν εἷλε κατὰ κράτος, ἃ δὲ δι' ὁμολογίας [e] προσηγάγετο.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Δεινοκράτης ὁ τῶν Συρακουσίων φυγάδων ἡγούμενος πρὸς μὲν τοὺς Καρχηδονίους διεπέμπετο, βοηθεῖν ἀξιῶν πρὶν ἢ τὸν Ἀγαθοκλέα πᾶσαν ὑφ' ἑαυτὸν ποιήσασθαι [f] Σικελίαν. αὐτὸς δὲ προσδεξάμενος τοὺς ἐκ Μεσσήνης
738. ἐκβεβλημένους φυγάδας, ἔχων ἁδρὰν δύναμιν, ἀπέστειλέ τινα τῶν περὶ αὐτὸν Νυμφόδωρον, δοὺς μέρος τῶν στρατιωτῶν, ἐπὶ τὴν Κεντοριππίνων πόλιν. ταύτην γὰρ φρουρουμένην ὑπ' Ἀγαθοκλέους τῶν πολιτικῶν τινες ἐπηγγείλαντο παραδώσειν, ἐφ' ᾧ τὴν αὐτονομίαν δοθῆναι τῷ δήμῳ. παρεισπεσόντος δ' εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ νυκτὸς, οἱ προεστῶτες τῆς φρουρᾶς αἰσθόμενοι τὸ γεγονὸς, αὐτόν τε τὸν Νυμφόδωρον ἀνεῖλον καὶ τοὺς [g] βιαζομένους ἐντὸς τοῦ τείχους. ταύτης δὲ τῆς ἀφορμῆς λαβόμενος Ἀγαθοκλῆς ἐνεκάλεσέ τε τοῖς Κεντοριππίνοις, καὶ τοὺς δόξαντας αἰτίους γεγονέναι τοῦ νεωτερισμοῦ πάντας ἀπέσφαξε. περὶ ταῦτα δ' ὄντος τοῦ δυνάστου, Καρχηδόνιοι καταπλεύσαντες εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν Συρακουσίων πεντήκοντα σκάφεσιν, ἄλλο μὲν [h] οὐδὲν ἠδυνήθησαν πρᾶξαι, δυσὶ δὲ περιπεσόντες φορτηγοῖς πλοίοις, τὸ μὲν ἐξ Ἀθηνῶν

Olymp. CXVII. 1.

paterentur. Meſſenii igitur, ſe bello abſque periculis exſolutum iri ſperantes, exſules Syracuſanos ejiciunt, & Agathoclem cum exercitu advenientem recipiunt. Qui humanum initio ſe illis praebet, & ut militantes ipſi exſules, qui ex legis praeſcripto a Meſſeniis relegati fuerant, in jus civitatis admittant, perſuadet. Sed poſtea Tauromenio & Meſſene evocatis, qui potentatui fuerant adverſati, mactavit omnes ſupplicio, non pauciores ſexcentis. Bellum enim Carthaginenſibus inferre ſecum mente agitans, quicquid ab ipſo alienatum in Sicilia erat, e medio ſubmovebat. Meſſenios ergo, quod hoſpites ſibi benevolentiſſimos, & quibus ad ulciſcendum tyrannum nervi erant, urbe pepuliſſent, civeſque Principi maxime infeſtos viderent ſublatos, ob maleficia inſuper condemnatos recipere fuiſſent coacti, poenitudo factorum inceſſit. Eminentia tamen victoris exterriti, tolerare cogebantur. Caeterum Agathocles primum Agrigentum inde movit, eo conſilio, ut hanc quoque urbem praedam ſibi faceret. Sed quia Carthaginenſes LX. navium claſſe appulerant, a propoſito deſtitit, agroſque ditionis Carthaginenſium invadens pervaſtavit, & caſtellorum alia vi cepit, alia deditione ſubjunxit.

727. 103. Inter has rerum geſtarum vices, Dinocrates, exſulum Syracuſanorum dux, ad Carthaginenſes auxilia petitum mittit, prius quam Agathocles Siciliam totam ſuae poteſtatis faceret. Ipſe etiam exſulibus, quos Meſſenii ejecerant, ſuſceptis, cum validas jam copias haberet, Nymphodorum ex familiaribus quendam, cum parte copiarum ad urbem Centorippinorum miſit. Hanc enim Agathoclis praeſidio firmatam nonnulli ſe tradituros pacti erant, hac conditione, ſi poteſtas ſuis legibus vivendi populo redderetur. Jamque noctu in urbem irruperat, cum cuſtodiae Praefecti rem odorati, & Nymphodorum ipſum occiderunt, & eos qui per vim moenia intraverant. Hanc velut anſam prehenſans Agathocles, Centorippinos accuſat, & qui novarum molitionum auctores videbantur, omnes jugulat. Quibus dum vacat, Carthaginenſes L. navibus portum Syracuſanorum magnum ingreſſi, nihil aliud efficere potuerunt, niſi quod onerarias duas nacti, unam quae Athenienſium erat, demerſerunt, manuſque navi-

---

[a] Duobus his aſteriſcum adſcripſit *Steph.*, nec ſunt in *Baſil. Reg.* 2. [b] *Κατέσφαξε Reg.* 1. *Leid.* [c] *Τῶν κρατούντων* margo *Steph. Baſil. Vat.* [d] *Ἃ μὲν ᾕρησε Reg.* 1. [e] *Προσηγάγετο idem*, *Leid.* [f] *Σικελίαν μετὰ ταῦτα. αὐτὸς Leid.* [g] *Βιαζομένους ἐντὸς τῶν τειχῶν Reg.* 1., *τῶν τειχῶν* etiam in ora *Steph.* & *Leid.* [h] *Οὐδὲν Reg.* 1. *Leid.*

ex hoc *Diodori* loco proferunt, quo modo Excerpt. *Valeſii* p. 409. *καὶ ῥᾳθύμως ἐκλύσειν.* tum Eclog. I. Lib. XXXVI. pag. 906. *τοὺς μὲν ἀνυπόπτως — ῥᾳθύμως ἐκλύσειν.* At contra ſcripti libri veniunt, quorum auctoritas exigua erit, ſi valeat *Euſtathii* decretum, *πελλοῦ περὶ ξύλον λέγεται, πελλίζω δὲ ἐπὶ πρόβατον καὶ ἄνθρωπον* in Homer. pag. 1531. *Suidas* non diſſimilia prodit voc. *πελλῶ*, quibus adſtipulari non vereor. P. Wess.

94. *Καλατίαν καὶ Νωλαίων ἀκρόπολιν ἐξεπολιόρκησαν*] Urbis *Caliae*, non longo intervallo Venuſia disjunctae, meminit *Ptolemaeus* L. III, 1. p. 74., ſed ea & a Nola multum aberat, & a *Livio* non memoratur, *qui captae decus Nolae*, ſcribente, *ad conſulem trahunt*, *adjiciunt Atinam & Calatiam ab eodem captas.* Haec moverunt *Ph. Cluverium* Ital. Ant. L. III. p. 1037., ut *Καλατίαν* praecoptaret. Ego dubito. P. Wess.

99. *Διὰ τὸ πλῆθος τῶν [illegible]*] Concordat *Livius* L. IX, 28. P. Wess.

1. *Τῆς πρώτης ὥρας γεγενημένης*] Credo ὥρα damnatum ab amanuenſibus eſſe, quod Athenis aliud notaret. Criticos audi ad *Ariſtophan.* Nub. v. 1148. *Διέφθειρε τὸ ὥρα τοῦ ἀρίστου παρ' Ἀθηναίοις.* *ὥρα μὲν γὰρ, ἀλλ' οὐ νῦν, ἀρίστου δὲ, πρὸ ὀλίγου.* Quorum ſententiae cum Atticae eloquentiae princeps non paruerit *Demoſthen.* initio Orat. de Leg. Falſ., cur tandem in *Diodoro* non feratur? De pace Agathoclem inter & Meſſenios coalita ſupra C. 75. P. Wess.

12. *Οἱ δὲ Μεσσήνιοι* &c.] Fortaſſe evenit hac tempeſtate, quod de Meſſeniorum nobili cive Megacle a *Polyaeno* proditum eſt L. V, 15. Paullo ante *Rhodomann.* *συστρατευομένους τοὺς φυγάδας* in not. *Addend.* corrigit, quem minime ſequor. P. Wess.

31. *Μετεμέλοντο μὲν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις*] Alibi *μετεμέλοντο τοῖς πεπραγμένοις.* Sed praepoſitionem, ut libitum eſt, addit & negligit. Conf. L. XV, 9. & hujus lib. C. 75. P. Wess.

48. *Ἐπὶ τὴν Κεντοριππίνων πόλιν*] Rectius *Κεντοριπίνων*, etiam poſt pauca, fuerit, uti L. XIII, 83 & XIV, 78. P. Wess.

61. *Τὸ μὲν ἐξ Ἀθηνῶν*] Videtur deeſſe accuſativus, qui cum *τὸ* jungatur. H. Steph.

Τὸ μὲν ἐξ Ἀθηνῶν] Praeceſſit *φορτηγοῖς πλοίοις*, ſequi proin debuerat *τὸ μὲν ἐξ Ἀθηνῶν.* At *Diodori* animo obverſabatur vox *ναῦς*. Memini geminum huic locum in ſuperioribus tractaviſſe. P. Wess.

Olymp. cxvii. 1. navigantibus in illa amputarunt. Crudeliter eos tractaſſe videbantur, qui nec minima illos injuria affecerant. Et hoc Numen illis ſtatim declaravit. Nam extemplo naves quaedam a claſſe circa Brutiam avulſae, in ducum Agathoclis manus venerunt: ubi de Poenis capti eadem paſſi ſunt, quae in captos deſignarant.

104. Dinocrates vero cum exſulibus, habens ſupra cIↃ. cIↃ. cIↃ. peditum, & non infra duo equitum millia, Galariam quae vocatur, occupat, cum ultro cives illum advocaſſent, & factione Agathoclis ejecta, ipſe ante urbem caſtra locat. Miſſiſque contra ipſum Paſiphilo & Demophilo cum IↃↃ. fit praelium cum exſulibus, quorum duces erant Dinocrates & Philonides, cornua inter ſe partiti. Anceps erat ad bene longum tempus certamen, dum cupide uterque exercitus confligit. Verum ubi proſtrato ducum altero Philonide, acies illa terga vertit, etiam Dinocrates pedem referre coactus eſt. Paſiphilus vero complures horum in ſuga necavit, & Galaria recuperata, auctores defectionis ſupplicio affecit. Hinc certior factus Agathocles, Carthaginenſes collem in Geloa, qui Ecnomos (exlex ſeu ſceleratus) vocatur, occupaſſe, totis viribus cum illis decertare ſtatuit. Et citra moram contra illos profectus, ubi prope venit, ad pugnam eos laceſſit, quod victoria proxima efferretur. Sed non auſis confligere Barbaris, ſubdialia citra pulverem ſe in poteſtate habere ratus, Syracuſas regreditur, & nobiliſſima illic fana manubiis exornat. Haec per illum annum geſta ſunt, quantum nobis quidem aſſequi licuit.

Olymp. cxvii. ii. 105. Cum vero Athenis Simonides Archon eſſet, & Romani Coſſ. creaſſent M. Valerium, & P. Decium: Caſſander, Ptolemaeus & Lyſimachus pacem cum Antigono fecerunt, ſcripta etiam formula pactorum: In qua haec erant comprehenſa: Ut Caſſander ſummus Europae dux eſſet, donec Alexander e Rhoxane ad maturam aetatem perveniſſet. Lyſimachus Thraciam in poteſtate
728. haberet: Ptolemaeus Aegypto & conterminis in Africa & Arabia urbibus imperaret: Antigonus praeeſſet toti Aſiae: Graecique ſuis legibus viverent. Non tamen diutius pactis ſteterunt. Sed unusquisque probabiles captans praetextus, ſubinde plura acquirere nitebatur. Caſſander equidem cum Alexandrum Rhoxanes adoleſcere videret, & ſermones per Macedoniam a quibuſdam quaqua verſum ſpargerentur, decere, ut puero, e cuſtodia producto, re-

κατέδυσαν, τῶν δ' ἐπιπλεόντων τὰς χεῖρας ἀπέκοψαν. δοξάντων δ' αὐτῶν ὠμῶς κεχρῆσθαι μηδ' ὁτιοῦν ἀδικοῦσι, ταχὺ τὸ δαιμόνιον αὐτοῖς [i] ἐπεσήμηνεν. εὐθὺς γὰρ τοῦ στόλου τινὲς ναῦς ἀποσχισθεῖσαι περὶ [k] τὴν Βρεττίαν, ἑάλωσαν ὑπὸ τῶν Ἀγαθοκλέους στρατηγῶν, καὶ τὰ παραπλήσια οἱ ζωγρηθέντες τῶν Φοινίκων ἔπαθον, οἷα ἔπραξαν εἰς τοὺς ἁλόντας.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Δεινοκράτην φυγάδες, ἔχοντες πεζοὺς μὲν ὑπὲρ τοὺς τρισχιλίους, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους δισχιλίων, τὴν καλουμένην [l] Γαλαρίαν κατελάβοντο, τῶν [m] πολιτῶν ἑκουσίως ἐπικαλεσαμένων, καὶ τοὺς μὲν Ἀγαθοκλέους ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ πρὸ τῆς πόλεως ἐστρατοπέδευσαν. Ἀγαθοκλέους δὲ ταχέως ἀποστείλαντος ἐπ' αὐτοὺς Πασίφιλον καὶ Δημόφιλον μετὰ στρατιωτῶν πεντακισχιλίων, ἐγένετο μάχη πρὸς τοὺς φυγάδας, ὧν ἡγεῖτο Δεινοκράτης καὶ Φιλωνίδης, [n] τὰ κέρατα διειληφότες. ἐφ' ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον ἰσόρροπος ἦν ὁ κίνδυνος, φιλοτίμως ἀμφοτέρων [o] τῶν στρατοπέδων ἀγωνιζομένων· τοῦ δ' ἑτέρου τῶν στρατηγῶν Φιλωνίδου πεσόντος, καὶ τοῦ κατὰ τοῦτον μέρους τραπέντος, ἠναγκάσθη καὶ Δεινοκράτης ἀποχωρῆσαι. οἱ δὲ περὶ τὸν Πασίφιλον τούτων τε πολλοὺς κατὰ τὴν φυγὴν ἀνεῖλον, καὶ τὴν [p] Γαλαρίαν ἀνακτησάμενοι, τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως ἐκόλασαν. Ἀγαθοκλῆς δὲ πυνθανόμενος τοὺς Καρχηδονίους τὸν Ἔκνομον καλούμενον λόφον ἐν τῇ Γελώᾳ κατειληφέναι, διέγνω πάσῃ τῇ δυνάμει διαγωνίσασθαι. ὁρμήσας δ' ἐπ' [q] αὐτούς, καὶ πλησίον γενόμενος, προεκαλεῖτο εἰς μάχην, ἐπηρμένος τῇ προγεγενημένῃ νίκῃ. οὐ τολμώντων δὲ τῶν Βαρβάρων παρατάξασθαι, νομίσας ἀκονιτὶ κρατεῖν τῶν ὑπαίθρων, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσας, καὶ τοὺς ναοὺς τοὺς ἐπιφανεστάτους τοῖς σκύλοις ἐκόσμησε. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν, ὧν ἡμεῖς ἐδυνήθημεν ἐφικέσθαι. 739.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Σιμωνίδου, Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Μάρκον Οὐαλέριον καὶ Πόπλιον Δέκιον. ἐπὶ δὲ τούτων, οἱ περὶ Κάσσανδρον καὶ Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον διαλύσεις ἐποιήσαντο πρὸς Ἀντίγονον, καὶ συνθήκας ἔγραψαν. ἐν δὲ ταύταις ἦν, Κάσσανδρον μὲν εἶναι στρατηγὸν τῆς Εὐρώπης, [r] μέχρις ἂν Ἀλέξανδρος ὁ ἐκ Ῥωξάνης εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ· καὶ Λυσίμαχον μὲν τῆς Θρᾴκης κυριεύειν, Πτολεμαῖον δὲ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν συνοριζουσῶν ταύτῃ πόλεων κατά τε τὴν Λιβύην καὶ τὴν Ἀραβίαν, Ἀντίγονον δὲ ἀφηγεῖσθαι τῆς Ἀσίας πάσης, τοὺς δ' Ἕλληνας αὐτονόμους εἶναι. οὐ μὴν ἐνέμειναν γε ταῖς ὁμολογίαις ταύταις, ἀλλ' ἕκαστος αὐτῶν προφάσεις εὐλόγους πορίζομενος, πλεονεκτεῖν ἐπειρᾶτο. Κάσσανδρος δὲ ὁρῶν Ἀλέξανδρον τὸν ἐκ Ῥωξάνης αὐξανόμενον, καὶ κατὰ τὴν Μακεδονίαν λόγους ὑπό τινων [s] διαδιδομένους, ὅτι καθήκει προάγειν ἐκ τῆς φυλακῆς τὸν παῖδα, καὶ τὴν πατρῴαν βασιλείας

---

[i] Ἐπεσήμανεν Reg. 2. Mox τινὲς Reg. 1. Leid., ſed vulgatum non ſpernit Diodorus. [k] Βρεττανίαν Vat. Reg. 2. Baſil. [l] Καλαρίαν Leid. [m] Πολιτικῶν Leid. Reg. 1., non male. [n] Τὰ μέρη καὶ κέρατα in ora Steph. [o] Τῶν στρατοπέδων καὶ στρατηγῶν, eadem. [p] Γαλάριαν Reg. 2. [q] Αὐτὸν Reg. 2. [r] Μέχρι Baſil. Reg. 2. [s] Διδομένους. Baſil.

66. Περὶ τὴν Βρεττίαν] Si περὶ τὴν Βρεττανίαν diſcordantes librarii dediſſent, nihil, ut ex *Polybio* L. i, 56. notum, commiſiſſent abſurdi: nunc eorum amplexi ſunt ſectam, quibus Βρεττίαν & Βρεττανίαν confundere mos turpis fuit. Vide *Iſ. Caſaubon.* in *Athen.* L. v, 11. & infra Eclog. viii. Lib. xxvi. P. Weſs.

87. Τὸν Ἔκνομον καλούμενον λόφον] Cognominis cauſſam declarat cap. 107. hujus libri. P. Weſs.

15. Προσέταξε —— τὸν μὲν Ῥωξάνην &c. κατασφάξαι] Non diſſentit *Juſtinus* L. xv, 2. Si tamen *Pauſaniae* credis, Roxanen Alexandrumque ejus filium Caſſander ἀνεῖλεν ὑπὸ φαρμάκων L. ix, 7. P. Weſs.

30. Ἐπὶ Πολλίτιον, Μαῤῥουκίνων ὄντα πόλιν] Non recordatus horum *Diodori* fuit diligentiſſimus *Cellarius*, cum poſt *Teate* & *Aternum*, Marrucinorum deſcriptas urbes, ſubderet, *an plura oppida habuerint Marrucini, nullo indicio vel a geographis vel hiſtoricis eſt proditum: nec mirum ſilentium illorum, quia, eodem Strabone teſtante, hae gentes κωμηδὸν ζῶσι, in vicis habitabant magis quam in oppidis* Geograph. Vet. L. ii, 9. p. 763. Nuſquam etiam *Pollitium* a *Ph. Cluverio* in Marrucinis attingitur, alioqui accuratiſſimo *Diodori* excerptore. Vicit utriuſque diligentiam *L. Camarra* de Teate Antiq. L. i, 4. P. Weſs.

32. Καὶ κατέστησαν τὴν προσαγορ. Ἰντέραμναν] *Et, Interamna & Caſinum ut deducerentur coloniae, ſenatus conſultum factum eſt. Sed triumviros creavere ac mittere colonorum quatuor millia inſequentes conſules M. Valerius, P. Decius;* Sic viri docti in *Livio* L. ix, 28. corrigunt rectiſſime. Demiror tamen neminem ſtabiliendae conjecturae *Diodori* haec, quibus nihil ad eam rem oppor-

Olymp. CXVII. II.

σιλείαν [t] παραδιδόναι, φοβηθεὶς ὑπὲρ ἑαυτοῦ, προσέταξε Γλαυκίᾳ τῷ προεστηκότι τῆς τοῦ παιδὸς φυλακῆς τὴν μὲν Ῥωξάνην καὶ τὸν βασιλέα κατασφάξαι, καὶ κρύψαι τὰ σώματα, τὸ δὲ γεγονὸς μηδενὶ τῶν ἄλλων [v] ἀπαγγεῖλαι. ποιήσαντος δ' αὐτοῦ τὸ προσταχθὲν, οἱ περὶ Κάσσανδρον καὶ Λυσίμαχον καὶ Πτολεμαῖον, ἔτι δ' Ἀντίγονον, ἀπηλλάγησαν τῶν ἀπὸ τοῦ βασιλέως προσδοκωμένων φόβων. οὐκέτι γὰρ ὄντος οὐδενὸς τοῦ διαδεξομένου τὴν ἀρχὴν, τὸ λοιπὸν ἕκαστος τῶν κρατούντων ἐθνῶν ἢ πόλεων βασιλικὰς [x] εἶχεν ἐλπίδας, καὶ τὴν ὑφ' ἑαυτὸν τεταγμένην χώραν εἶχεν ὡσανεί τινα βασιλείαν δορίκτητον. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, καὶ τὰ περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ Μακεδονίαν, ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμαῖοι δυνάμεσιν ἁδραῖς πεζῶν τε καὶ ἱππέων ἐστράτευσαν ἐπὶ [y] Πολλίτιον, Μαῤῥουκίνων οὖσαν πόλιν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ τῶν πολιτῶν εἰς ἀποικίαν, καὶ [z] κατῴκισαν τὴν προσαγορευομένην Ἰντέραμναν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν ἀεὶ μᾶλλον αὐξομένου Ἀγαθοκλέους, καὶ δυνάμεις ἁδροτέρας ἀθροίζοντος, Καρχηδόνιοι πυνθανόμενοι τὸν δυνάστην συσκευαζόμενον τὰς ἐν τῇ νήσῳ πόλεις, ταῖς δὲ δυνάμεσιν ὑπερέχοντα τῶν σφετέρων [a] στρατηγῶν, ἔδοξαν ἐνεργέστερον 740. ἅψασθαι τοῦ πολέμου. εὐθὺς οὖν τριήρεις μὲν κατήρτισαν τριάκοντα πρὸς ταῖς ἑκατὸν, στρατηγὸν δὲ προχειρισάμενοι τὸν παρ' αὐτοῖς ἐπιφανέστατον Ἀμίλκαν, ἔδωκαν αὐτῷ τῶν μὲν πολιτικῶν στρατιωτῶν δισχιλίους, ἐν οἷς ἦσαν πολλοὶ καὶ τῶν ἐπιφανῶν, τῶν δ' ἀπὸ τῆς Λιβύης μυρίους· ἐκ δὲ τῆς Τυῤῥηνίας μισθοφόρους χιλίους, καὶ ζευγίππας διακοσίους. ἔτι δὲ Βαλιαρεῖς σφενδονήτας χιλίους· ὁμοίως δὲ χρημάτων πλῆθος, καὶ βελῶν, καὶ σίτου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς πόλεμον χρησίμων τὴν καθήκουσαν παρασκευήν. ἀναχθέντος δὲ ἐκ τῆς Καρχηδόνος τοῦ στόλου παντὸς, καὶ γενομένου πελαγίου, χειμὼν ἐξαίφνης ἐπιπεσὼν ἐξήκοντα μὲν τριήρεις ἠφάνισε, διακόσια δὲ τῶν σιτηγῶν πλοίων διέφθειρεν· ὁ δὲ λοιπὸς στόλος μεγάλοις περιπεσὼν χειμῶσι, μόλις διεσώθη πρὸς τὴν Σικελίαν. ἀπώλοντο δὲ καὶ τῶν ἐπιφανῶν Καρχηδονίων οὐκ ὀλίγοι, δι' οὓς συνέβη τὴν πόλιν δημόσιον ἄρασθαι πένθος. [b] εἰώθασι γὰρ, ἐπειδὰν μεῖζόν τις ἀτυχία γένηται περὶ τὴν πόλιν, μέλασι [c] ῥακίοις κατακαλύπτειν τὰ τείχη. Ἀμίλκας δ' ὁ στρατηγὸς, ἀναλαβὼν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ χειμῶνος, μισθοφόρους συνῆγε, καὶ τῶν κατὰ Σικελίαν συμμάχων ἐστρατολόγει τοὺς εὐθέτους. παρέλαβε δὲ καὶ τὰς προϋπαρχούσας δυνάμεις, καὶ πάντων τῶν εἰς [d] τὸν πόλεμον εὐθέτων ἐπιμέλειαν ποιησάμενος, ἐν ὑπαίθρῳ συνεῖχε τὰ στρατόπεδα, πεζοὺς μὲν ἔχων περὶ τοὺς τετρακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ σχεδὸν πεντακισχιλίους. ταχὺ δὲ τὴν γεγενημένην

gnum paternum traderetur: sibi ipsi metuens, Glauciae custodiae praefecto imperavit, ut Rhoxanen obtruncaret, cum rege; & cadaveribus occultatis, factum nemini mortalium enunciaret. Hoc imperato exsecuto, Caſſander, Lyſimachus, Ptolemaeus, itemque Antigonus metu, qui a rege immineret, exſoluti fuere. Cum enim nullus jam reſtaret in imperio ſucceſſor, unuſquiſque deinceps gentes aut urbes in poteſtate habens, ſpes regias alebat, & Provinciam, cui Praefectus erat tanquam regnum armis partum, obtinebat. Res igitur Aſiae & Europae, Graeciae denique & Macedoniae ita comparatae erant. In Italia Romani validis equitum peditumque copiis adverſus Pollitium Marrucinorum oppidum expeditionem ſuſceperunt. Et parte civium in coloniam miſſa, Interamnam, quae vocatur, habitandam illis dederunt.

106. In Sicilia vero, dum indies Agathoclis potentia creſcit, ipſeque numeroſiores exercitus contrahit: certiores facti Carthaginenſes quod princeps iſta oppida per Inſulam ſuae ditionis faceret, & viribus duces ipſorum ſuperaret: gnavius bello incumbendum cenſuerunt. Confeſtim ergo triremes inſtruunt CXXX. & Amilcarem, ſummae nobilitatis virum, deſignant praetorem, eique tradunt militum civicorum duo millia, inter quos multi erant illuſtres viri; Ex Africa vero CCIↃↃ. & ex Tyrrhenia CIↃ. conductitios & rhedarios CC. Baleares & funditores CIↃ. Magnam praeterea vim Pecuniae, & telorum frumentique ac caeterorum bello conducibilium, quem uſus requirebat, apparatum. Jamque univerſa claſſis portum Carthaginenſium egreſſa altum tenebat: cum derepente tempeſtas illam obruens, triremes LX. peſſumdedit, & frumentarias CC. corrupit. Claſſis reliqua, magnis tempeſtatibus agitata, vix tandem in Siciliam evaſit. Interierant etiam illuſtrium Carthaginenſium non pauci. Quod in cauſa fuit, ut publicum civitas luctum ſuſciperet. Nam ſi quando majus urbi infortunium accidit, nigris moenia lacernis obtegere, moris eſt. Amilcar vero aſſumtis, quos tempeſtas reliquos fecerat, militem peregrinum conſcribit: & ex ſociis per Siciliam idoneorum agit delectum. Copias etiam ibi relictas ſibi adjungit: & diligenter omnibus quae bello accommoda eſſent, procuratis, exercitum ſub dio continet, peditum habens circiter XL. M. & equitum V. M. ferme. Intra breve igi-

---

[t] *Παραδοῦναι Vat. Baſil.*, qui mox *αὐτῷ*. [v] *Ὑπαγγ. Baſil.* [x] *Εἶχον Baſil.* [y] *Πολίτιον Μαρρουκινῶν Reg. 1.* [z] *Κατῴκισαν Baſil.* Tum *Ἰντέραμναν Leid.* [a] *Στρατηγῶν Steph.* margo, *Reg. 2. Baſil. Vat.* ſtatim *κατήρτισαν Leid.* [b] *Εἰώθεσαν. Reg. 1 Leid.* niſi mavis ſi *εἰώθεισαν* facias. [c] *Σακκίοις Venet. Steph.* ora, *Baſil.*, qui *κατακαλύπτειν*. At Editor ad marginem, *quid ſi legendum eſt καλύπτειν τὰ τείχη*; ſatis abſurde. [d] Abeſt articulus *Baſil.*

opportunius, advocaſſe. P. WESS.

39. *Τριήρεις μὲν κατήρτισαν*] Solet plerumque ea in re *καθέλκειν* Auctor uſurpare: parum tamen refert. *Polybius* L. I, 29. *καὶ τὰς αἰχμαλώτους ναῦς κατηρτίσαντο*. & Excerpt. Leg. LXVII. p. 1234. *ἢ παραδῶσι κατηρτισμένας τριήρεις* &c. P. WESS.

45. *Καὶ ζευγίππας διακοσίους*] *Rhedarios* Interpres, obſcure. Ego dubito utri indicentur, deſultoresne, binos trahentes equos, *ἀμφίπποι*, de quibus nos alias & Excerpta in *Coiſlin.* Biblioth. pag. 508, an bigae, e quibus antiquiſſimo tempore pugnabatur, ſive *ζεύγη πολεμιστήρια* in *Diodori* L. I, 54. Poſterius, tametſi *ζευγίππας* alibi legere non memini, ſimilius vero videtur. Conf. L. V, 21. & 45. Mox *Βαλλιαρεῖς*, niſi oblitum eorum fuiſſe velis, quae commentatus eſt L. V, 17., reliquiſſe cenſendus eſt. Plures tamen ſcriptorum liquidam in hac voce non geminant, inſulaſque *Βαλεαρίδας*, uti ſtatim *Diodorus*, nuncupare adſolent. P. WESS.

58. *Μέλασι ῥακίοις κατακαλύπτειν τὰ τείχη*] De nihilo non eſt *Venet.* & *Baſil.* ſcriptura. Solebant Phoenices, quorum Poeni propago, in luctu & poſt gravia delicta *σάκκοις* ſive *ciliciis* ſeſe involvere. *Menander* in *Porphyrii* de A. A. lib. IV, 15. de Syris,

—— Εἶτα σακκίον ἔλαβον, εἰς θ' ὁδὸν
Ἐκάθισαν αὑτοὺς ἐπὶ κόπρου. ——

Plut. de Superſt. p. 168. D. *ἔξω κάθηται σακκίον ἔχων, ἢ περιεζωσμένος ῥάκεσι ῥυπαροῖς*. Cujus utriuſque verba non fugerunt Ill. *Hug. Grotium* ad *S. Math.* C. XI, 21., Judaeorum ſimi-lem

Olymp. CXVII. II. igitur tempus correcto, quod nuper acceperat, detrimento, cum vir bonus videretur, exterritos prius ſociorum animos reparavit, nec vulgarem hoſtibus trepidationem incuſſit.

107. Agathocles contra, vires Carthaginenſium viribus ſuis longe majores eſſe videns, caſtella non pauca, & quotquot exulceratis in ipſum animis eſſent oppida, ad Poenos deſectura exiſtimabat. Geloorum vero urbi timebat maxime, quod in horum territorio omnes hoſtium copias eſſe audiret. Nec exiguum claſſis damnum hoc tempore illi evenit. De navibus enim xx. cum ipſis viris juxta fretum in Carthaginenſium poteſtatem venere. 729. Praeſidio tamen Geloorum urbem tutandam ratus, aperte copias introducere non audebat; ne antevenirent ipſum Geloi, quibus occaſio hactenus deſuerat; atque ita oppido, quod magnas illi commoditates praeſtabat, excideret. Paucos itaque milites paulatim, quaſi res alias curantes, intromiſit, donec numero longe ſuperarent oppidanos; Brevique poſt ipſe profectus illuc, proditionis Geloos poſtulat & defectionis. Sive revera tale quippiam patrandi conſilia agitaverant, ſive exſulum calumniis fidem adhiberet, aut certe pecunias ille corradere cuperet. IV. ergo millia Geloorum & amplius mactat, opeſque horum ſibi vindicat. Reliquis etiam Gelois omnibus edicit, ut & ſignatos nummos, & argentum aurumque infectum exhibeant, ſupplicium comminatus illis qui ſecus facerent. Edictum hoc cum omnes prae metu confeſtim exſequerentur, magnam ille vim pecuniae coacervat, & cunctis ditioni ejus ſubjectis magnum injecit terrorem. Et quamvis majore, quam par eſſet, crudelitate adverſum Geloos uſus putaretur, trucidatos tamen in foſſis extra moenia tellure ingeſta tumulavit; relictoque in urbe praeſidio ſatis valido, ex adverſo hoſtium caſtra poſuit.

108. Tenebant autem Carthaginenſes Ecnomon (nefarium) collem, ubi Phalaridis caſtellum fuiſſe ajunt. In hoc taurum aeneum habuiſſe Tyrannus fertur, ad excruciandorum ſupplicia ſic adornatum, ut ſubdito igne machina incandeſceret. Ideoque ab impia in miſeros ſaevitia colli nomen Ecnomi (Scelerati) inditum. E regione autem de Caſtellis, quae Phalaridis fuerant, Agathocles alterum, Phalarium ab eo nuncupatum, tenebat. In medio caſtrorum fluvius erat, quem veluti propugnaculum utrique contra hoſtem ſibi fecerant. Rumores autem prioribus ſeculis invaluerant, magnae hominum multitudini circa hunc locum, in conflictu pereundum eſſe. Quae clades utris eventura eſſet, cum non conſtaret, factum eſt, ut religione praepediti exercitus ad pugnam tardiores eſſent. Itaque neutri cum univerſis copiis amnem

ἀτυχίαν διορθωσάμενος, καὶ δόξας ἀγαθὸς εἶναι, τῶν μὲν συμμάχων τὰς ψυχὰς προκαταπεπληγμένας ἀνεκτήσατο, τοῖς δὲ πολεμίοις οὐ τὴν τυχοῦσαν ἀγωνίαν ἐπέστησεν.

Ἀγαθοκλῆς δέ, τὰς τῶν Καρχηδονίων δυνάμεις ὁρῶν ὑπερεχούσας [e] τῶν ἑαυτοῦ, διέλαβε τά τε Φρούρια οὐκ ὀλίγα μεταθήσεσθαι πρὸς τοὺς Φοίνικας, καὶ τῶν πόλεων ὅσαι προσέκοπτον αὐτῷ. μάλιστα δ' εὐλαβεῖτο περὶ [f] τῆς τῶν Γελώων, πυνθανόμενος ἐν τῇ τούτων χώρᾳ πάσας εἶναι τὰς τῶν πολεμίων δυνάμεις. ἐγένετο δ' αὐτῷ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ περὶ τὸν στόλον οὐ μικρὸν ἐλάσσωμα. τῶν γὰρ νεῶν εἴκοσιν ἐπὶ τὸν πορθμὸν ὑποχείριοι τοῖς Καρχηδονίοις κατέστησαν σὺν αὐτοῖς ἀνδράσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ κρίνας τὴν τῶν Γελώων πόλιν ἀσφαλίσασθαι Φρουρᾷ, Φανερῶς οὐκ ἐτόλμα δύναμιν [g] εἰσαγαγεῖν, ἵνα μὴ Φθάσαι συμβῇ τοὺς Γελώους προφάσεως δεομένους, καὶ τὴν πόλιν ἀποβάλῃ μεγάλας ἀφορμὰς αὐτῷ παρεχομένην. 741. ἀπέστελλεν οὖν κατ' ὀλίγους τῶν στρατιωτῶν ὡς ἐπί τινας χρείας, ἕως ὅτου συνέβη τῷ πλήθει πολὺ προτερῆσαι τῶν πολιτικῶν. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ αὐτὸς παραγενόμενος, προδοσίαν ἐνεκάλεσε καὶ μετάθεσιν τοῖς Γελώοις, εἴτε καὶ κατ' ἀλήθειαν αὐτῶν διανοηθέντων τι πρᾶξαι τοιοῦτον, εἴτε καὶ ψευδέσι διαβολαῖς Φυγάδων πεισθεὶς [h] ἢ καὶ νὴ Δία χρημάτων βουλόμενος εὐπορῆσαι· ἀπέσφαξε τῶν Γελώων πλείους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀνέλαβε. προσέταξε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις Γελώοις πᾶσι τάτε νομίσματα, καὶ τὸν ἄσημον ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν ἀνενεγκεῖν, διαπειλησάμενος τιμωρήσασθαι τοὺς ἀπειθήσαντας. ταχὺ δὲ πάντων πραξάντων τὸ προσταχθὲν διὰ τὸν Φόβον, χρημάτων τε πλῆθος ἤθροισε, καὶ πᾶσι τοῖς [i] τασσομένοις ὑφ' ἑαυτὸν δεινὴν ἐνεποίησε κατάπληξιν. δόξας δ' ὠμότερον κεχρῆσθαι τοῦ καθήκοντος τοῖς Γελώοις, τοὺς μὲν ἀποσφαγέντας εἰς τὰς ἐκτὸς τῶν τειχῶν τάφρους συνέχωσεν· ἐν δὲ τῇ πόλει τὴν ἱκανὴν Φρουρὰν ἀπολιπών, ἀντεστρατοπέδευσε τοῖς πολεμίοις.

Κατεῖχον δὲ Καρχηδόνιοι μὲν τὸν Ἔκνομον λόφον, ὅν Φασι [k] Φρούριον γεγενῆσθαι Φαλάριδος· ἐν τούτῳ δὲ λέγεται κατεσκευακέναι τὸν τύραννον ταῦρον χαλκοῦν, τὸν διαβεβοημένον πρὸς τὰς τῶν βασανιζομένων τιμωρίας, [l] ὑποκαιομένου τοῦ κατασκευάσματος· διὸ καὶ τὸν τόπον Ἔκνομον ἀπὸ τῆς εἰς τοὺς ἀτυχοῦντας ἀσεβείας προσηγορεῦσθαι. ἐκ δὲ θατέρου μέρους Ἀγαθοκλῆς ἕτερον τῶν Φαλάριδος γεγενημένων Φρουρίων κατεῖχε, τὸ προσαγορευθὲν ἀπ' ἐκείνου Φαλάριον. καὶ διὰ μέσου μὲν τῶν παρεμβολῶν ἦν ποταμός, ὃν ἀμφότεροι [m] πρόβλημα τῶν πολεμίων ἐπεποίηντο. Φῆμαι δὲ κατεῖχον ἐπὶ τῶν προτέρων χρόνων, ὅτι δεῖ περὶ τὸν τόπον τοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων ἐν μάχῃ διαφθαρῆναι. οὐκ ὄντος δὲ Φανεροῦ παρ' ὁποτέροις [n] γενήσεται τὸ ἀτύχημα, συνέβαινε δεισιδαιμονεῖν τὰ στρατόπεδα, καὶ πρὸς μάχην ὀκνηρῶς ἔχειν. διόπερ ἐπὶ πολὺν χρόνον οὐδέτεροι

---

[e] Deficiant haec duo in *Reg.* 1., atque hinc notam habent *Steph.* [f] Omittit *Baſil.* [g] Εἰσαγεῖν *idem.* [h] Ἢ καὶ χρημάτων, ſine νὴ Δία, quibus asteriſcum *Steph.* adſcripſit, ante poſtremam vocem *Reg.* 2. *Baſil.* [i] Πραττομ. *Baſil.* [k] Φρούριον *idem.* [l] Ὑποκαιομ. *idem.* & *Reg.* 1. [m] Προβλήματα *Leid. Reg.* 1. [n] Γένηται *Baſil.*

lem lugendi ritum explicantem. Addo ex *Joſepho* Ant. XIX, 8, 2. ὁ πλῆθος δὲ αὐτίκα — ἐπὶ σάκκων καθεζόμενα, & de Bello Jud. L. II, 12, 5. οἱ ἀρχιερεῖς — σάκκους ἀμπεχόμενοι καὶ τέφραν τῆς κεφαλῆς καταχέαντες. Atque haec pro πολλῶν. Mos ipſe in publico luctu ſingularis eſt, & ab aliis, niſi fallor, neglectus. Non multum tamen diſſimile, certe ejuſdem originis, quod infra L. XX, 9. proditur. P. Weſs.

67. Καὶ δόξας ἀγαθὸς εἶναι] Vid. *Juſtin.* XXII, 3. P. Weſs.

92. Ἢ καὶ νὴ Δία χρημάτων &c.] Nihil hinc demuto: rarior eſt in his *Diodori* libris aſſeverandi formula νὴ Δία, quae forte librariis eam prorſus omittendi fuit occaſio. Alii cum ſervent, ſatis huic loco opportunam, cur exterminabimus? Statim καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀνέλαβε brevius extulit loco ἀνέλαβεν εἰς αὑτόν, ut L. XX, 4. P. Weſs.

6. Τὸν Ἔκνομον λόφον] Meminerunt ejuſdem *Polybius* & *Plutarchus*, docente *Ph. Cluverio*, & caſtellum *Dardalum*, quo de *Antonini* Itiner. p. 94., ab hoc Phalaridis non diſtinguente Sicil. Antiq. L. I. pag. 213. Mihi poſterius longe incertiſſimum ſemper viſum fuit. P. Weſs.

9. Τὸν διαβεβοημένον πρὸς τὰς — τιμωρίας] Eleganter *Silius Itali-*

πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐτόλμων διαβαίνειν ἀθρόοις στρατιώταις, ἕως ὅτε παράλογός τις αἰτία προεκαλέσατο αὐτοὺς εἰς τὸν ὁλοσχερῆ κίνδυνον. τῶν γὰρ Λιβύων καταστρεχόντων τὴν πολεμίαν, Αγαθοκλῆς παρωξύνθη τὸ παραπλήσιον ποιῆσαι. ἀγόντων δὲ λείαν τῶν Ελλήνων, καί τινα τῶν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς ὑποζυγίων ἀπαγαγόντων, ἐπεξῆλθον ἐκ τοῦ τῶν Καρχηδονίων χάρακος οἱ τούτους διώξοντες. ὁ δ' Αγαθοκλῆς προϊδόμενος τὸ μέλλον ἔσεσθαι, παρὰ τὸν ποταμὸν ° ἔθηκεν ἐνέδρας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ταῖς ἀρεταῖς. οὗτοι δὲ, τῶν Καρχηδονίων τοὺς τὴν λείαν ἄγοντας 742. ἐπιδιωκόντων, καὶ διαβάντων τὸν ποταμὸν, ἐξανέστησαν ἐκ τῆς ἐνέδρας ἄφνω, καὶ προσπεσόντες ἀτάκτοις, ῥᾳδίως ἐτρέψαντο. φονευομένων δὲ τῶν Βαρβάρων, καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν παρεμβολὴν φευγόντων, Αγαθοκλῆς νομίσας ἥκειν τὸν καιρὸν τοῦ διαγωνίσασθαι, πᾶσαν ἤγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν τῶν πολεμίων στρατοπεδείαν. προσπεσὼν δ' ᵖ ἐν αὐτοῖς ἀπροσδοκήτως, καὶ ταχὺ μέρος τῆς τάφρου χώσας, ἀνέσπασε τὸν χάρακα, καὶ βιαζόμενος εἰς τὴν παρεμβολὴν παρεισέπεσεν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι διά τε τὸ παράδοξον καταπεπληγμένοι, καὶ πρὸς ἔκταξιν οὐ δυνάμενοι λαβεῖν ἀναστροφὴν, ὡς ἔτυχε τοῖς πολεμίοις ἀπήντων, καὶ ἠγωνίζοντο. περὶ δὲ τὴν τάφρον ἀμφοτέρων ἐρρωμένως κινδυνευόντων, ταχὺ πᾶς ὁ πλησίον τόπος νεκρῶν κατεστρώθη. οἵ τε γὰρ τῶν Καρχηδονίων ἐπιφανέστατοι, τὴν παρεμβολὴν ὁρῶντες ἁλισκομένην, ἐβοήθουν· οἵ τε περὶ τὸν Αγαθοκλέα, τῷ προτερήματι τεθαρρηκότες, καὶ νομίζοντες ἑνὶ κινδύνῳ καταλύσειν πάντα τὸν πόλεμον, ἐνέκειντο τοῖς Βαρβάροις.

Ο δ' Αμίλκας, ὁρῶν καταχυομένους τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ τῶν Ελλήνων ἀεὶ πλείους παρεισπίπτοντας εἰς τὴν παρεμβολὴν, ἐπέστησε τοὺς σφενδονήτας τοὺς ἐκ τῶν ᵍ Βαλιαρίδων νήσων, ὄντας οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων. οὗτοι δὲ συνεχεῖς καὶ μεγάλους λίθους ἀφιέντες, πολλοὺς μὲν ἐτραυμάτιζον, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν βιαζομένων ἀπέκτεινον· τῶν δὲ πλείστων τὰ σκεπάζοντα τῶν ὅπλων συνέτριβον. Οἱ γὰρ ἄνδρες οὗτοι μναιαίους λίθους βάλλειν εἰωθότες, μεγάλα συμβάλλονται πρὸς νίκην ἐν τοῖς κινδύνοις, ὡς ἂν ἐκ παίδων παρ' αὐτοῖς τῆς ἐν ταῖς σφενδόναις γυμνασίας διαπονουμένης, τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τοὺς Ελληνας ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκβαλόντες, ἐκράτησαν. πάλιν δὲ οἱ περὶ τὸν Αγαθοκλέα κατ' ἄλλους τόπους προσβολὰς ἐποιοῦντο. καὶ δὴ τῆς παρεμβολῆς ἤδη κατὰ κράτος ἁλισκομένης, κατέπλευσε τοῖς Καρχηδονίοις δύναμις ἐκ Λιβύης ἀνέλπιστος. διὸ καὶ ταῖς ψυχαῖς πάλιν θαρρήσαντες, οἱ μὲν ἐκ τῆς παρεμβολῆς κατὰ στόμα ἐκινδύνευον, οἱ δὲ παρόντες ἐπὶ τὴν βοήθειαν, κύκλῳ περιΐσταντο τοὺς Ελληνας· ὧν τιτρωσκομένων παραδόξως ἡ μὲν μάχη ταχὺ παλίντροπος ἐγένετο· ἔφευγον δ' οἱ μὲν εἰς τὸν Ιμέραν ποταμὸν, οἱ δ' εἰς τὴν παρεμβολὴν, τεσσαράκοντα σταδίους ἐχούσης τῆς ἀποχωρήσεως, καὶ ταῦτα σχεδὸν πάσης πεδινῆς οὔσης, ἐπεδίωκον τῶν Βαρβάρων ἱππεῖς οὐκ ʳ ἐλάσσονες ὄντες πεντακισχιλίων. διὸ καὶ

Olymp. CXVII. II.

tranſire audebant, donec repentina quaedam cauſa ad juſtum eos conflictum excitavit. Cum enim Afri hoſticum incurſarent, Agathocles ad idem faciendum irritatur. Dumque praedam Graeci abigunt, & a caſtris jumenta quaedam abducunt, e Carthaginenſium vallo, qui eos ſequantur, erumpunt. Agathocles vero, quod futurum eſſet, praevidens, eximiae virtutis viros ad inſidias collocaverat juxta flumen. Hi dum Carthaginenſes eos, qui praedam abigebant, inſectantur, jamque fluvium trajecerant, repente ex inſidiis conſurgunt, & inordinatos aggreſſi facile in fugam vertunt. Interea dum Barbari caeduntur, & ad caſtra fugiunt, Agathocles decertandi tempus jam adeſſe ratus, totum exercitum ad hoſtium caſtra ducit. Et ex improviſo illos adortus, parte foſſae celeriter complanata, valloque reſciſſo, vi in caſtra irrumpit. Carthaginenſes repentina hac impreſſione conſternati, cum ad explicandam aciem ſatis ocii capere non poſſent, ut ut caſus tulit, hoſtibus occurrunt, & certamen ineunt. Et quia circa foſſam dimicatur fortiter, totus in propinquo locus mortuis veluti conſtratus oppletur. Nam Carthaginenſium 730. nobiliſſimi, ubi caſtra expugnari vident, ſuppetiis ferendis adſunt. Contra Agathocleani ſucceſſu tam felici animoſiores facti, unoque conflictu ſe bello defuncturos rati, Barbaris incumbunt.

109. Amilcar igitur ſuos viribus inferiores eſſe, & Graecorum ſubinde plures in caſtra ſe infundere videns: funditores ex Balearibus inſulis, haud pauciores mille, admovet. Hi crebro magnorum lapidum jactu multos vulnerant, nec paucos vim caſtris inferentium perimunt, ac plurimorum arma quibus tegebantur, perſtringunt. Nam id genus hominum ad lapides, qui minae pondus habent, intorquendos condocefactum, ingens ad victoriam in praeliis momentum adfert, ut qui a pueris in artis funditoriae exercitationibus ſtudioſe excoluntur. Hoc modo etiam tunc extruſis e munitione caſtrorum Graecis, ſuperiores exſtitere. Agathocles tamen aliis in locis impreſſionem in caſtra facit. Quae cum jam expugnarentur, novae ex Africa copiae Carthagine ex inſperato appellunt. Quamobrem animis denuo confirmatis, qui in caſtris erant a fronte dimicarunt: Qui vero ſubſidio venerant in orbem circumſtetere Graecos, quibus vulneratis, in contrarium ſubito praeter opinionem ſors pugnae ſe convertit. Nam fugam arripuere Graeci, pars in Himeram fluvium, pars in caſtra quo per XL. ſtadia receptus erat; Et quia tractus ille campeſtris erat, Barbarorum equites nom infra V. M. inſequebantur.

ᵒ Ἐνέθηκεν Reg. 1. ᵖ Abeſt a Reg. 1. habetque ſollemnem *Steph.* aſteriſcum. ᵍ Βαλιαρ. *Reg.* 2. *Baſil.* ʳ Ἐλάσσονες [illegible]

Italicus L. XIV, 211. de Phalaridis tauro:

Ductor Groſphus erat, cujus caelata gerebat,
Taurum parma trucem, poenae monumenta vetuſtae.
Ille, ubi torreret ſubjectis corpora flammis,
Mutabat gemitus mugitibus: actaque veras
Credere erat ſtabulis armenta effundere voces.
Haud impune quidem: nam dirae conditor artis
Ipſe ſuo moriens immugit flebile tauro.

Adde quae adſcripta ſunt L. XIII, 90. *Diodori.* P. Weſs.

15. Ἦν ποταμὸς, ὃν ἀμφότεροι &c.] Himera eſt, uti ex cap. 109. & L. XX, 3. videbis. P. Weſs.

45. Ὡς ἔτυχε] Confer L. II, 30. & not. in L. I, 8. P. Weſs.

61. Οἱ γὰρ ἄνδρες οὗτοι μναιαίους λίθους &c.] Latius de his perſcripſit Auctor L. V, 17. & 18. Junge illa etiam, quae conduxit *Had. Junius* Animadv. L. I, 2. P. Weſs.

74. Ἡ μὲν μάχη ταχὺ παλίντροπος ἐγένετο] Habet de hoc vocabulo *Euſtathius* aliqua in *Homer.* p. 1047., ſed longius arceſ-

Olymp. CXVII. tur. Hinc evenit, ut totum in medio ſpacium cadaveribus oppleretur, fluvio etiam multum adjuvante Graecorum interitum. Cum enim canicularis tum eſſet anni tempeſtas, & perſecutio illa circa meridiem fieret: plerique fugientium per aeſtum, fugaeque aerumnam, ſiti correpti affatim & ſalſam quidem undam bibebant. Propterea non pauciores iis, qui inter fugiendum trucidati fuerant, abſque vulnere prope fluvium mortui ſunt inventi. Ceciderunt autem in hac pugna Barbarorum circiter IↃ. Graecorum VII. millibus non pauciores.

110. Tam inſigni affectus clade Agathocles, fuga elapſos adſumſit, incenſiſque caſtris, Gelam ſe recepit. Famam autem de ſe ſparſerat, quod illico Syracuſas movere conſtituiſſet. Inciderunt tum in agro CCC. Africani equites in quoſdam Agathoclis milites, a quibus Agathoclem Syracuſas receſſiſſe edocti, Gelam, ut amici intrarunt. Verum ſpe irrita, jaculis confoſſi interierunt. Concluſerat autem ſe Agathocles intra Gelam, non quod Syracuſas evadere non poſſet: ſed quod abſtrahere vellet Carthaginenſes ad obſidionem Gelae: ut Syracuſanis interim ſat tuti ocii ad fruges comportandas eſſet, quando tempus ita tum flagitaret: Amilcar initio quidem Gelam obſidere ſibi propoſuerat: Sed manum ineſſe audiens, quae propulſando foret, & Agathoclem copia rerum inſtructum, ab eo conatu deſtitit, & oppida caſtellaque adiens, in ditionem ea recepit; Ergaque omnes humaniter ſe geſſit, ut Siculorum erga ſe benevolentiam excitaret. Camarinaei ergo & Leontini; Itemque Catanaei, & Tauromenitae, miſſis continuo legatis, ad Carthaginenſes ſeſe applicant. Pauciſque diebus poſt Meſſenii & Abacaenini, & multae civitates aliae, quae prior eſſet inter ſe certantes, ad Amilcarem deficiunt, tanta poſt cladem illam tyranni odio vulgus contentio inceſſit. Agathocles vero abductis, quae reliquae manſerant, copiis Syracuſas, partes murorum ruinoſas reficit: 731. Fruges ex agris deportat: & hoc mente agitat, ut juſto ad urbem praeſidio relicto, robur exercitus in Africam deportet, bellumque ab Inſula transferat in continentem. Nos igitur, prout initio a nobis inſtitutum, trajectionem Agathoclis in Africam libri ſequentis initium faciemus.

συνέβη τὸν μεταξὺ τόπον νεκρῶν πληρωθῆναι, πολλὰ συμβαλλομένου καὶ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀπώλειαν. ὑπὸ κύνα γὰρ οὔσης τῆς ὥρας, 743. καὶ τοῦ διωγμοῦ περὶ μέσον ἡμέρας γινομένου, [s] οἱ πολλοὶ τῶν φευγόντων διά τε τὸ καῦμα καὶ τὴν ἐκ τῆς φυγῆς κακοπάθειαν ἔκδιψοι [t] γινόμενοι, λάβρως ἔπινον, καὶ ταῦθ' ἁλυκοῦ τοῦ ῥεύματος ὄντος. διόπερ οὐκ ἐλάττους τῶν ἐν τῷ διωγμῷ σφαγέντων εὑρέθησαν παρὰ τὸν ποταμὸν τετελευτηκότες ἄτρωτοι. ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τῶν μὲν Βαρβάρων περὶ πεντακοσίους, τῶν δ' Ἑλλήνων οὐκ ἐλάττους ἑπτακισχιλίων.

Ἀγαθοκλῆς δὲ τηλικαύτῃ συμφορᾷ περιπεσὼν, τοὺς ἐκ τῆς τροπῆς διασωθέντας ἀνέλαβε, καὶ τὴν παρεμβολὴν ἐμπρήσας, εἰς Γέλαν ἀπεχώρησε. διαδοθέντος δ' αὐτοῦ λόγου, ὡς κατὰ σπουδὴν εἰς Συρακούσας [v] ἀναζευγνύειν διέγνωκε, τριακόσιοι τῶν ἐκ Λιβύης ἱππέων κατὰ τὴν χώραν περιέπεσόν τισι τῶν Ἀγαθοκλέους στρατιωτῶν. ὧν εἰπόντων ὡς Ἀγαθοκλῆς εἰς Συρακούσας ἀποκεχώρηκεν, εἰσῆλθον εἰς Γέλαν ὡς φίλοι, καὶ διαψευσθέντες τῆς ἐλπίδος, κατηκοντίσθησαν. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς συνέκλεισεν αὐτὸν εἰς τὴν Γέλαν, οὐκ ἀδυνατῶν εἰς Συρακούσας [x] διασωθῆναι, βουλόμενος δὲ περισπάσαι τοὺς Καρχηδονίους πρὸς τὴν πολιορκίαν τῆς Γέλας, ἵν' οἱ Συρακούσιοι πολλὴν ἄδειαν σχῶσι συγκομίσαι τοὺς καρποὺς, ἀναγκάζοντος τοῦ καιροῦ. ὁ δ' Ἀμίλκας τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρει πολιορκεῖν τὴν Γέλαν· πυνθανόμενος δ' ἐν ταύτῃ καὶ δύναμιν εἶναι τὴν ἀμυνουμένην, καὶ πάντων εὐπορεῖν τὸν Ἀγαθοκλέα, ταύτης μὲν ἀπέστη τῆς ἐπιβολῆς, τὰ δὲ φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἐπιπορευόμενος προσήγετο, καὶ πᾶσιν ἐχρῆτο φιλανθρώπως, ἐκκαλούμενος τοὺς Σικελιώτας πρὸς εὔνοιαν. καὶ Καμαριναῖοι [y] μὲν καὶ Λεοντῖνοι, πρὸς δὲ τούτοις Καταναῖοι καὶ Ταυρομενῖται, παραχρῆμα πρέσβεις ἐκπέμψαντες, προσέθεντο Καρχηδονίοις. μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας οἵ τε Μεσσήνιοι καὶ [z] Ἀβακαινῖνοι, καὶ συχναὶ τῶν πόλεων [a] ἀλλήλας φθάνουσαι πρὸς Ἀμίλκαν ἀφίσταντο. τοσαύτη τοῖς ὄχλοις ἐνέπεσεν ὁρμὴ μετὰ τὴν ἧτταν, διὰ τὸ πρὸς τὸν τύραννον μῖσος. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς [b] ἀπαγαγὼν τὴν ὑπολελειμμένην δύναμιν εἰς Συρακούσας, τὰ πεπονηκότα τῶν τειχῶν ἐπεσκεύαζε, καὶ τὸν ἀπὸ τῆς χώρας σῖτον ἀπεκόμιζε, διανοούμενος τῆς μὲν πόλεως τὴν ἱκανὴν ἀπολιπεῖν φυλακὴν, τῆς δὲ δυνάμεως τὴν κρατίστην μετάγειν εἰς Λιβύην, καὶ [c] μετατιθέναι τὸν πόλεμον εἰς τὴν ἤπειρον ἐκ τῆς νήσου. Ἡμεῖς δὲ, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν, τὴν εἰς Λιβύην Ἀγαθοκλέους διάβασιν ἀρχὴν ποιησόμεθα τῆς ἑπομένης βίβλου.

---

[s] Πολλοὶ ſine οἱ *Reg.* 1. [t] Γενόμενοι *Vat.* [v] Ἀναζευγνύει *Reg.* 2. *Baſil.* [x] Ἀποσωθῆναι *Steph.* marg. *Reg.* 1. *Leid.* [y] *Baſil.* omittit. [z] Ἀβακαινῖνοι idem, *Reg.* 2. Βακαινῖνοι *Reg.* 1. *Leid.* [a] Ἀλλήλαις φθάνουσαι *Reg.* 1. *Leid.* & in ora *Steph.* [b] Ἀπαγαγεῖν *Baſil*, *Reg.* 2. *Leid.* Vulgo ἀπολαβών. [c] Μεταθεῖναι *Leid.*, cujus excerpta hic deſinunt, μεθιστάναι *Reg.* 1.

ſita. Tu, ſi videtur, recurre ad L. XVII, 27. P. Wess.

86. Καὶ ταῦθ' ἁλυκοῦ τοῦ ῥεύματος ὄντος] Himerae, in Libycum mare evolventis, aquae ſalſae erant. *Vitruvius* L. VIII, 3. *In Sicilia flumen eſt Himera, quod a fonte cum eſt progreſſum, dividitur in duas partes: quae pars profluit contra Etruriam, quod per terras dulcem ſuccum percurrit, eſt infinita dulcedine: altera pars, quae per terram currit, unde ſal foditur, ſalſum habet ſaporem.* Sic lege ex ſcripto Franequerano. Vero quidem parum congruit, Himeram fluvium, qui in Tuſcum mare pergit, & ejuſdem nominis alium, in Libycum mare egredientem, uno fonte ſcaturire, quod veterum ſibi plerique perſuaſerunt, docente *Ph. Cluverio* Sic. Antiq. L. I. p. 211., conſtat tamen hoc ſalſi ſaporis eſſe flumen & ab indigenis propterea *Salſo* hunc uſque in diem nuncupari. P. Wess.

20. Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀπολαβὼν &c.] Pro ἀπαγαγὼν. L. Rhod.

Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀπαγαγὼν τὴν & reliq.] Optime vir doctus. Optaſſem equidem, ut hoc ſaltem in loco *Stephanus*, &, qui ejus ἴχνεσι preſſe inhaeſit, *Rhodomanus* aliquam *Baſil.* editionis rationem habuiſſent. Vitaſſent quidem certe turpiſſimam maculam, quae haec *Diodori* inquinavit. P. Wess.

ΤΑΔΕ

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ
ΕΝ ΤΗ ΕΙΚΟΣΤΗ
ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

ISTA VIGESIMO
DIODORI VOLUMINE
CONTINENTUR.

744 ΩΣ Αγαθοκλῆς διαβὰς εἰς Λιβύην ἐνίκησε παρατάξει Καρχηδονίους, καὶ πολλῶν πόλεων ἐκυρίευσεν.

Ως Κάσσανδρος [a] Αὐτολέοντι μὲν ἐβοήθησε, πρὸς δὲ Πτολεμαῖον τὸν Αντιγόνου στρατηγὸν ἀποστάτην γενόμενον συμμαχίαν ἐποιήσατο.

Ως Πτολεμαῖος μὲν τῶν περὶ Κιλικίαν πόλεων τινὰς εἷλε, Δημήτριος δ' ὁ Αντιγόνου [b] ταύτας ἀνεκτήσατο.

Ως Πολυσπέρχων μὲν Ηρακλέα τὸν ἐκ Βαρσίνης ἐπεχείρησε κατάγειν ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν· Πτολεμαῖος δὲ Νικοκρέοντα τὸν βασιλέα τῶν Παφίων ἐπανείλατο.

Περὶ τῶν πραχθέντων ἐν μὲν τῷ Βοσπόρῳ τοῖς βασιλεῦσι, [c] κατὰ δὲ τὴν Ιταλίαν Ρωμαίοις καὶ Σαμνίταις.

Πτολεμαίου στρατεία ἐπὶ Κιλικίαν, καὶ τὴν ἑξῆς [d] παραθαλάττιον.

Ηρακλέους ἀναίρεσις ὑπὸ Πολυσπέρχοντος.

Αμίλκου τοῦ στρατηγοῦ τῶν Καρχηδονίων ἅλωσις ὑπὸ Συρακουσίων.

Ως Ακραγαντῖνοι τοὺς Σικελιώτας ἐλευθεροῦν ἐπεχείρησαν.

Ως τῶν Συρακουσίων εἴκοσι ναῦς ἥλωσαν.

Περὶ τῆς ἐν Λιβύῃ γενομένης στάσεως, καὶ τοῦ κινδύνου τοῦ περὶ τὸν Αγαθοκλέα.

Περὶ τῶν πραχθέντων Αππίῳ Κλαυδίῳ κατὰ τὴν τιμητικὴν ἀρχήν.

Παράδοσις Κορίνθου καὶ Σικυῶνος Πτολεμαίῳ.

Κλεοπάτρας ἐν Σάρδεσιν ἀναίρεσις.

Ως Αγαθοκλῆς Καρχηδονίους μὲν ἐνίκησε μάχῃ, τὸν δὲ δυνάστην τῆς Κυρήνης Οφέλλαν μεταπεμψάμενος ἐπὶ κοινοπραγίαν κατέσφαξε, [e] καὶ τὴν μετὰ τούτου δύναμιν παρέλαβεν.

Ως Καρχηδόνιοι [f] Βομίλκαν ἐπιθέμενον τυραννίδι κατέλυσαν.

UT Agathocles in Africam tranſgreſſus, collatis ſignis Carthaginenſes vicerit, urbeſque multas acceperit in poteſtatem.

Ut Caſſander Autoleonti opem tulerit, & cum Ptolemaeo Antigoni legato, poſtquam ab illo defecerat, ſocietatem inierit.

Ut Ptolemaeus nonnullas Ciliciae urbes ceperit; Sed Demetrius Antigoni F. eaſdem recuperarit.

Ut Polyſperchon Herculem, (Alexandri F.) ex Barſine ſuſceptum, in regnum paternum reducere ſit conatus, & Ptolemaeus Nicocreontem Paphiorum regem ad mortem adegerit.

De rebus in Boſphoro a regibus, & Romanis Samnitibuſque in Italia geſtis.

Ptolemaei in Ciliciam & maritimam deinceps regionem expeditio.

Hercules, (Alexandri F.) a Polyſperchonte interimitur.

Amilcar Carthaginenſium imperator a Syracuſanis capitur.

Ut Agrigentini Siculos in libertatem aſſerere conati ſint.

Ut XX. Syracuſanorum naves captae.

De exorta in Africa ſeditione, & Agathoclis periculo.

Quae Appius Claudius in Cenſura geſſerit.

Corinthus & Sicyon Ptolemaeo deditae.

Cleopatrae in urbe Sardium necatio.

Ut Agathocles praelio Carthaginenſes vicerit: & Ophellam, Cyrenes principem, ſocietatis cauſa accitum, trucidarit, ejuſque copias ſibi adjunxerit.

Ut Carthaginenſes Bomilcarem, qui dominatum arripiebat, everterint.

---

[a] Αὐδολ. Reg. 2. *Baſil.* [b] ἑλόντας Reg. 1. [c] Ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ idem. [d] Παραθαλασσίαν Reg. 1. [e] Καὶ μετὰ *Baſil.* [f] Βομίλκαν idem. Βομ. Vulgo.

12. Πτολεμαῖος δὲ Νικοκρέοντα] Νικοκλέα nativum eſt pro Νικοκρέοντα. L. Rhod.

Πτολεμαῖος δὲ Νικοκρέοντα &c.] Vid. ad L. XX, 21. P. Wess.

35. Ὡς Καρχηδόνιοι Βομίλκαν &c ſeq.] Bene *Baſil.* *Bomilcar* enim eſt. Mox κατέλευσαν, *lapidibus cooperuerunt*, verius erit. Conf. L. XX, 45. P. Wess.

Ut nonnullae Agathoclis naves, quibus spolia in Siciliam miserit, naufragium passae fuerint.	Ὡς Ἀγαθοκλέους [g] ἀποπέμψαντος εἰς Σικελίαν τὰ λάφυρα, τινὰ τῶν πλοίων ἐναυάγησεν.
Ut Romani Marsis, Samnitum bello vexatis, auxilium tulerint; Et Caprium in Hetruria expugnarint.	Ὡς Ῥωμαῖοι [h] Μαρσοῖς μὲν πολεμουμένοις ὑπὸ Σαμνιτῶν ἐβοήθησαν, ἐν δὲ τῇ Τυῤῥηνίᾳ Κάπριον ἐξεπολιόρκησαν.
Demetrii Poliorcetae navigatio in Piraeeum, & Munychiae in potestatem redactio.	Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ κατάπλους εἰς τὸν [i] Πειραιᾶ, καὶ τῆς Μουνυχίας ἅλωσις.
Libertas Atheniensibus & Megarensibus restituta.	Ἐλευθέρωσις Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων.
Demetrii in Cyprum navigatio, & pugna cum Menelao, & Salaminis obsidio.	Πλοῦς ἐπὶ Κύπρον Δημητρίου, καὶ μάχη πρὸς Μενέλαον τὸν στρατηγὸν, καὶ Σαλαμῖνος πολιορκία.
Navale Demetrii praelium cum Ptolemaeo, & Demetrii victoria.	Ναυμαχία Δημητρίου πρὸς Πτολεμαῖον, [k] καὶ νίκη Δημητρίου. 745.
732. *Totius Cypri, una cum copiis Ptolemaei, subactio.*	Παράληψις Κύπρου τε πάσης, καὶ τῆς Πτολεμαίου δυνάμεως.
Ut post eam victoriam Antigonus & Demetrius diadema sibi imposuerint: quod caeteri principes aemulati, se quoque reges nuncuparint.	Ὡς μετὰ τὴν νίκην ταύτην Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου περιθεμένων διάδημα, ζηλοτυπήσαντες οἱ λοιποὶ δυνάσται βασιλεῖς ἑαυτοὺς [l] ἀνηγόρευσαν.
Ut Agathocles, Utica expugnata, partem exercitus in Siciliam trajecerit.	Ὡς Ἀγαθοκλῆς Ἰτύκην ἐκπολιορκήσας διεβίβασε μέρος τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Σικελίαν.
Ut Agrigentini, cum Agathoclis ducibus acie congressi, succubuerint.	Ὡς Ἀκραγαντῖνοι διαταξάμενοι πρὸς τοὺς Ἀγαθοκλέους στρατηγοὺς ἡττήθησαν.
Ut Agathocles Heracleam & Therma, Cephaloediumque subjunxerit, & Apolloniatarum agrum cum urbe manciparit.	Ὡς Ἀγαθοκλῆς Ἡράκλειαν μὲν καὶ Θέρμα καὶ Κεφαλοίδιον προσηγάγετο, τὴν δὲ τῶν Ἀπολλωνιατῶν χώραν καὶ πόλιν ἐξηνδραποδίσατο.
Ut Agathocles in Sicilia praelio navali Carthaginenses, terrestri autem pugna Agrigentinos profligarit.	Ὡς Ἀγαθοκλῆς ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίᾳ μὲν ἐνίκησε Καρχηδονίους, μάχῃ δ' Ἀκραγαντίνους.
Agathocles iterum in Africam transmittit, & succumbit.	Διάβασις εἰς Λιβύην Ἀγαθοκλέους [m] τὸ δεύτερον, καὶ ἧττα.
Turbae in castris utrinque excitatae.	Αἱ γενόμεναι ταραχαὶ κατὰ τὰ ἑκατέρων στρατόπεδα.
Agathoclis fuga in Siciliam.	Ἀγαθοκλέους δρασμὸς εἰς Σικελίαν.
Lanienae Siculorum, ab Agathocle perpetratae.	Αἱ γενόμεναι σφαγαὶ τῶν Σικελιωτῶν ὑπὸ Ἀγαθοκλέους.
Antigoni regis cum magnis copiis in Aegyptum expeditio.	Στρατεία Ἀντιγόνου βασιλέως μεγάλαις δυνάμεσιν [n] ἐπ' Αἴγυπτον.
Pasiphilus dux ab Agathocle desciscit.	Ἀπόστασις Πασιφίλου στρατηγοῦ ἀπὸ Ἀγαθοκλέους.
Ut pacis foedus cum Agathocle inierint Carthaginenses.	Ὡς Καρχηδόνιοι συνέθεντο τὴν εἰρήνην πρὸς Ἀγαθοκλέα.
Ut Demetrius Rhodum, aliquandiu oppugnatam, tandem obsidione liberarit.	Ὡς Ῥόδον [o] πολιορκήσας Δημήτριος διελύσατο τὴν πολιορκίαν.
Ut Romani Samnites duobus praeliis fuderint.	Ὡς Ῥωμαῖοι Σαμνίτας δυσὶ μάχαις ἐνίκησαν.
Ut Demetrius ex Rhodo in Graeciam transvectus, plerasque urbes liberas esse jusserit.	Ὡς Δημήτριος ἀπὸ τῆς Ῥόδου πλεύσας εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰς πλείστας πόλεις ἠλευθέρωσεν.
Ut Agathocles, cum a Liparaeis pecunias contra jus & aequum extorsisset, navium argento onustarum jacturam fecerit.	Ὡς Ἀγαθοκλῆς Λιπαραίους χρήματα ἀδίκως εἰσπραξάμενος, ἀπέβαλε τὰς ναῦς, ἐν αἷς [p] ἦν τὰ χρήματα.
Ut Romani Aequorum gentem debellarint, & cum Samnitibus pacem sanciverint;	Ὡς Ῥωμαῖοι τὸ μὲν ἔθνος τῶν Ἄσκλων κατεπολέμησαν, πρὸς δὲ τοὺς Σαμνίτας συνέθεντο τὴν εἰρήνην.
A Cleonymo in Italia gesta.	Τὰ πραχθέντα Κλεωνύμῳ περὶ τὴν Ἰταλίαν.
Quas ob causas Cassander, Lysimachus, Seleucus & Ptolemaeus, inter se conspiratione inita, bellum Antigono intulerint.	Δι' ἃς αἰτίας οἱ περὶ Κάσσανδρον καὶ Λυσίμαχον, ἔτι δὲ Σέλευκον καὶ Πτολεμαῖον, συνδραμόντες ἐνεστήσαντο τὸν πόλεμον πρὸς Ἀντίγονον.
Expeditio Cassandri adversus Demetrium in Thessaliam, & Lysimachi in Asiam.	Στρατεία Κασσάνδρου μὲν ἐπὶ Δημήτριον εἰς Θετταλίαν, Λυσιμάχου δ' εἰς τὴν Ἀσίαν.
Docimi & Phoenicis Ducum ab Antigono defectio.	Ἀπόστασις Δοκίμου καὶ Φοίνικος τῶν στρατηγῶν ἀπ' Ἀντιγόνου.
Ut Antigonus, contra Lysimachum castra metatus, copiis eum longe superarit.	Ὡς Ἀντίγονος ἀντιστρατοπεδεύσας Λυσιμάχῳ, πολὺ προεῖχε ταῖς δυνάμεσιν.
Ut Demetrium F. ex Graecia arcessiverit.	Ὡς Δημήτριον τὸν υἱὸν ἐκ τῆς Ἑλλάδος μετεπέμψατο.

Ὡς

---

[g] Ἀποσταλέντων Reg. 1. [h] Μαρσίοις Basil. Vat. At Μάρσοις Reg. 1. [i] Πειραιᾶ idem. [k] Καὶ ἧττα Πτολεμαίου Steph. om. & Reg. 1. [l] Προσηγόρευσαν Reg. 1. [m] Absunt Basil. [n] Ἐπ' Αἴγυπτον Reg. 1. [o] Πολιορκῶν — διέλυσε idem. [p] Ἦσαν Reg. 1.

40. Ἐν τῇ Τυῤῥηνίᾳ Κάπριον ἐξεπολιόρκησαν] Καιρίον habent scripti quidam codices dict. loc., ubi de castello inquirere consultum erit. P. Wess.

77. Ῥωμαῖοι τὸ μὲν ἔθνος τῶν Ἄσκλων κατεπολ.] Vitium habet haec scriptura, ab Interprete bene animadversum. Vide L. xx, 101. P. Wess.

Ὅρα

Ὡς Πτολεμαῖος μὲν ἐχυρώσατο τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ, Σέλευκος δ' ἐκ τῶν ἄνω Σατραπειῶν [q] τὴν κατάβασιν ἐποιήσατο μέχρι Καππαδοκίας.

Διάλυσις ἁπασῶν τῶν δυνάμεων εἰς χειμασίαν.

Ut Ptolemaeus urbes in Cava Syria ſubegerit, & Seleucus, e ſuperioribus provinciis deſcendens, ad Cappadociam uſque proceſſerit.

Digreſſio copiarum omnium in hyberna.

---

[q] Omittit *idem*. Statim ſeparata ſectione Μέχρι Καππαδοκίας *Baſil.*

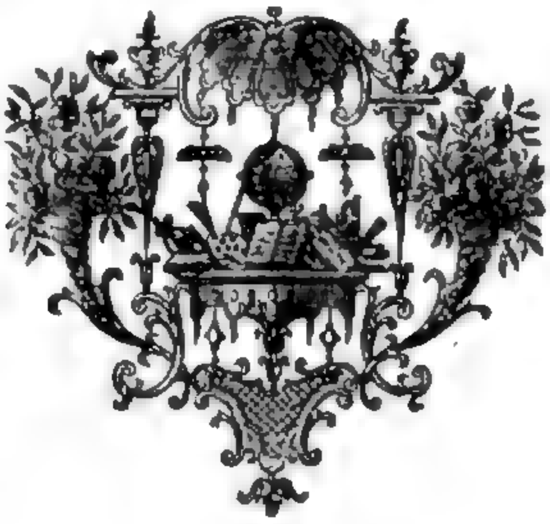

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΟΣ ΕΙΚΟΣΤΗ.

DIODORI SICULI
BIBLIOTHECAE
HISTORICAE LIBER XX.

746. ΤΟΙΣ εἰς [a] τὰς ἱστορίας ὑπερμήκεις δημηγορίας παρεμβάλλουσιν, ἢ πυκναῖς χρωμένοις ῥητορείαις, δικαίως ἄν τις ἐπιτιμήσειεν. οὐ μόνον γὰρ τὸ συνεχὲς τῆς διηγήσεως διὰ τὴν ἀκαιρίαν τῶν ἐπεισαγομένων λόγων διασπῶσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοτίμως ἐχόντων πρὸς τὴν τῶν πράξεων ἐπίγνωσιν. καίτοιγε τοὺς ἐπιδείκνυσθαι βουλομένους λόγου δύναμιν ἔξεστι κατ' ἰδίαν δημηγορίας καὶ πρεσβευτικοὺς λόγους, ἔτι δὲ ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα συντάττεσθαι· τῇ γὰρ οἰκονομίᾳ τῶν λόγων χρησάμενοι, καὶ τὰς ὑποθέσεις χωρὶς ἑκατέρας ἐξεργασάμενοι, κατὰ λόγον ἂν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πραγματείαις [b] εὐδοκιμοῖεν. νῦν δ' ἔνιοι πλεονάσαντες ἐν τοῖς ῥητορικοῖς λόγοις, προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας. λυπεῖ δ' οὐ μόνον τὸ κακῶς γράφειν, ἀλλὰ καὶ τὸ δοκοῦν [c] τοῖς ἄλλοις ἐπιτετεῦχθαι, τόπων καὶ καιρῶν τῆς οἰκείας τάξεως διημαρτηκός. διὸ καὶ τῶν ἀναγινωσκόντων τὰς τοιαύτας πραγματείας οἱ μὲν ὑπερβαίνουσι τὰς ῥητορείας, κἂν [d] ὅλως ἐπιτετεῦχθαι δόξωσιν· οἱ δὲ, διὰ τὸ μῆκος καὶ τὴν ἀκαιρίαν τοῦ συγγραφέως ἐκλυθέντες τὰς ψυχὰς, τὸ παράπαν ἀφίστανται τῆς ἀναγνώσεως, οὐκ ἀλόγως τοῦτο πάσχοντες. τὸ γὰρ τῆς ἱστορίας γένος ἁπλοῦν ἐστι καὶ συμφυὲς ἑαυτῷ, καὶ τὸ σύνολον ἐμψύχῳ σώματι παραπλήσιον, οὗ τὸ μὲν ἐσπαραγμένον ἐστέρηται τῆς ψυχικῆς χάριτος· τὸ δὲ τὴν

Olymp. CXVII. II. 733. QUI prolixas nimis conciones Historiis infarciunt, aut crebris declamationibus utuntur, eos non injuria quis reprehendat. Praeterquam enim quod continuam narrationis ſeriem intempeſtiva orationum introductione interrumpunt, etiam illos, qui cupide ac ſtudioſe expetunt rerum cognitionem, remorantur. At enim vero quos ſuam dicendo facultatem oſtentare juvat, iis ſeorſum conciones publicas, & ſermones a legatis habitos, laudationes item & vituperationes, atque id genus alia componere licet. Nam qui ſtyli moderatione adhibita, ſeparatim utrumque argumentum elaborarint, non praeter rationem utroque tractationis genere laudem promerentur. Jam vero occurrunt, qui in Rhetoricis ornamentis nimii, totam hiſtoriam velut appendicem concionum fecere. Atqui non mala dumtaxat ſcriptio moleſta eſt: ſed hoc etiam, quod, licet in caeteris ſcopus attingi videatur, a conveniente tamen locorum & temporum ordine aberratur. Propterea qui id genus ſcripta legunt, partim artificioſas illas orationes, etiamſi maxime appoſitae videantur, tranſiliunt: partim prolixitate & intempeſtiva ſcriptoris diligentia laſſati, prorſum a lectione deſiſtunt. Nam hiſtoriae natura ſimplex eſt, & inter ſe cohaerens, adeoque corpori animato ſimilis: cujus pars avulſa gratiam illam animalem deperdit. Contra, quod debitam habet compoſitionem, ſuo

ἀναγ-

---

a Articulum non habet *Reg.* 1. b Εὐδοκιμῶν *Reg.* 2. *Vat. Ven. Baſil.* prave. c Καὶ τοῖς *Reg.* 1. d Non eſt in *eodem*.

9. Πρὸς τὴν τῶν πράξεων ἐπίγνωσιν] Aut aliquid poſt ἐπίγνωσιν ſive ante φιλοτίμως deſideratur, aut nobis reliquit Author repetenda ἀπὸ κοινοῦ verba illa, τὸ συνεχὲς διασπῶσιν. ut ſit, ἀλλὰ καὶ τὸ συνεχὲς διασπῶσι τῶν φιλοτίμως ἐχόντων &c. Sed hoc potius credere durum eſt. H. STEPH.

Πρὸς τὴν τῶν πράξεων ἐπίγνωσιν] *Rhodomanus* ab *H. Steph.* judicio nihil diſſentit: & qui poſſet, cum res per ſe loquatur? *Diodorus* ipſe quid reliquerit, non temere adfirmavero; neque male tamen defectum verbis ex principio L. XV. παραλαβοῦσι τὴν ἐπιθυμίαν expleveris. P. WESS.

11. Ἔτι δὲ ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ τἄλλα &c.] His & ſuperioribus Auctor argumenta, in quibus declamandis Rhetores ſtudium ponebant, deſignat. Τρία τὰ ἀνωτάτω εἴδη, Scholiaſtes in *Hermogenis* Rhetor. p. 12. ait, τῆς ῥητορικῆς, συμβουλευτικὸν, δικανικὸν, πανηγυρικόν. Ad prius pertinent λόγοι πρεσβευτικοὶ, ad ſecundum δημηγορίαι, ultimum complectitur, ſicuti idem docet, τὰ ἐγκώμια καὶ τοὺς ψόγους. Haec cauſſa, cur in *Aphthonii* & *Libanii* Progymnaſmatibus hoc genus declamationes non deſiderentur. Confer *L. Creſollii* Theatr. Rhetor. L. III, 6. P. WESS.

26. Τὸ γὰρ τῆς ἱστορίας γένος ἁπλοῦν &c.] Profecta haec ſunt ex *Polybii* imitatione. Vide librum ejus I, 5. & quae notavit *Iſ. Caſaubonus* p. 108. *Ed. Gronov.* P. WESS.

34. Ἐκβάλλομεν ἐκ τῆς ἱστορικῆς πραγματείας] Quod *Diodorus* reliquerat, id veterum auxilio ſchedarum tandem recepit. Ipſemet alibi hoc genus probavit & *Dionyſius* T. II. p. 119. Πάρεργόν ἐστιν, inquiens, τῆς ἱστορικῆς πραγματείας ἔργον. Liquet autem clariſſimum in modum, concionum in hiſtoria uſum non diſtricte Auctorem damnaſſe, neque adeo recte reprehendi, quaſi in leges ſuas peccarit ipſe, orationes hiſtoriae inſerendo. *Bodino* eam criminationem tribuit *G. Jo. Voſſius* Art. Hiſtor. C. 20., Noſtrum egregie defendens, quamquam *Bodinum* Methodi Hiſt. C. 4. ſi inſpexeris, inter crimina, quorum reus pera-

ἀναγκαίαν σύνθεσιν ἔχον εὐχερῶς τελέσηται, καὶ τῷ συμφυεῖ τῆς ὅλης περιγραφῆς ἐπιτερπῆ καὶ σαφῆ παρίστησι τὴν ἀνάγνωσιν.

Οὐ μὴν παντελῶς γε τοὺς ῥητορικοὺς λόγους ἀποδοκιμάζοντες, ἐκβάλλομεν ἐκ [e] τῆς ἱστορικῆς πραγματείας τὸ παράπαν. ὀφειλούσης γὰρ τῆς ἱστορίας τῇ ποικιλίᾳ κεκοσμῆσθαι, κατ' ἐνίους τόπους ἀνάγκη προσλαμβάνεσθαι καὶ τοὺς τοιούτους λόγους· καὶ ταύτης τῆς εὐχερείας οὐδ' ἂν ἐμαυτὸν ἀποστερῆσαι βουληθείην. ὥσθ' ὅταν τὰ τῆς περιστάσεως ἀπαιτῇ [f] πρεσβευτοῦ ἢ συμβούλου δημηγορίαν, ἢ τῶν ἄλλων [g] τι τοιοῦτον, ὁ μὴ τεθαῤῥηκότως συγκαταβαίνων πρὸς τοὺς ἐν τοῖς λόγοις ἀγῶνας, καὶ αὐτὸς ὑπαί- 747. τιος ἂν εἴη. Οὐκ ὀλίγας γὰρ ἄν τις αἰτίας εὕροι καθ' ἃς κατὰ πολλὰ ἀναγκαίως [h] παραληφθήσεται τὰ τῆς ῥητορείας. ἢ γὰρ πολλῶν εἰρημένων εὐστόχως καὶ καλῶς, οὐ παραλειπτέον διὰ ὀλιγωρίαν τὰ μνήμης ἄξια, καὶ τῇ ἱστορίᾳ κεκραμένην ἔχοντα τὴν [i] ὠφέλειαν· ἢ μεγάλων καὶ λαμπρῶν τῶν ὑποθέσεων οὐσῶν, οὐ περιοπτέον ἐλάττονα τῶν ἔργων φανῆναι τὸν λόγον. ἔστι δ' ὅτε παρὰ προσδοκίαν τοῦ τέλους ἐκβάντος, ἀναγκασθησόμεθα τοῖς τῆς ὑποθέσεως λόγοις χρήσασθαι, χάριν τοῦ λῦσαι τὴν ἀλογίαν. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἅλις ἡμῖν ἐχέτω· περὶ δὲ τῶν ὑποκειμένων πράξεων ῥητέον, προθέντας πρότερον τοὺς οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. ἐν μὲν οὖν ταῖς προηγουμέναις βίβλοις ἀναγεγράφαμεν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τὰς πράξεις τάς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ Βαρβάρων, ἕως ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀγαθοκλέους στρατείας εἰς τὴν Λιβύην, εἰς ὃν ἀπὸ Τροίας ἁλώσεως ἔτη συνάγεται τρισὶ πλείω τῶν ὀκτακοσίων ὀγδοήκοντα· ἐν ταύτῃ δὲ τὸ συνεχὲς προστιθέντες τῆς ἱστορίας, ἀρξόμεθα μὲν ἀπὸ τῆς εἰς Λιβύην διαβάσεως Ἀγαθοκλέους, καταλήξομεν δ' εἰς τὸν ἐνιαυτόν, καθ' ὃν οἱ βασιλεῖς συμφρονήσαντες, κοινῇ διαπολεμεῖν ἤρξαντο πρὸς Ἀντίγονον τὸν Φιλίππου, περιλαβόντες ἔτη ἐννέα.

Ἐπ' [k] ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησιν Ἱερομνήμονος, Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Γάϊον Ἰούλιον καὶ Κόϊντον Αἰμίλιον· κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Ἀγαθοκλῆς ἡττημένος ὑπὸ Καρχηδονίων τῇ περὶ τὴν Ἱμέραν μάχῃ, καὶ τὸ πλεῖστον καὶ κράτιστον τῆς δυνάμεως ἀποβεβληκώς, συνέφυγεν εἰς τὰς Συρακούσας. ὁρῶν δὲ [l] τούς τε συμμάχους ἅπαντας μεταβεβλημένους, καὶ τοὺς Βαρβάρους, πλὴν Συρακουσῶν, ἁπάσης σχεδὸν Σικελίας κυριεύοντας, καὶ πολὺ προέχοντας ταῖς τε πεζικαῖς καὶ ναυτικαῖς δυνάμεσιν, [m] ἐπετελέσατο πρᾶξιν ἀνέλπιστον καὶ παραβολωτάτην. πάντων γὰρ διειληφότων μηδ' ἂν [n] ἐγχειρήσειν αὐτὸν τοῖς Καρχηδονίοις ἀντιταχθῆναι, διενοεῖτο τῆς μὲν πόλεως τὴν ἱκανὴν [o] ἀπολιπεῖν φυλακήν, τῶν δὲ στρατιωτῶν τοὺς εὐθέτους ἐπιλέξαι, καὶ μετὰ [p] τούτων εἰς τὴν Λιβύην διακομισθῆναι. Τοῦτο γὰρ πράξας, ἤλπιζε τοὺς μὲν ἐν τῇ Καρχηδόνι τετρυφηκότας ἐν εἰρήνῃ

commode loco obſervatur, & totius deſcriptionis cohaerentia jucundam & perſpicuam exhibet lectionem. Olymp. CXVII. II.

2. Nec tamen artificium Rhetoricum, uſque quaque repudiatum, omnino ex hiſtorico opere profligamus. Nam quia varietate Hiſtoria exornari debet: quibuſdam in locis hujuſmodi orationes adoptari neceſſum eſt. Et hac opportunitate ne me quidem privatum velim. Itaque ſi circumſtantiae legati, aut conſiliarii, aut id genus aliorum orationem expetunt, qui tum ad certamen eloquentiae non animoſe deſcenderit, etiam ipſe culpandus fuerit. Rationes enim non paucas quis invenerit, quare ſaepenumero Rhetoricus ornatus ſit adhibendus. Nam de multis dextre ac praeclare dictis per negligentiam haud quaquam praetereunda ſunt, memoratu digna, & quae conjunctam cum hiſtoria utilitatem habent. Aut ubi res magnificae fuerint atque ſplendidae, concedendum minime, ut a magnitudine argumenti oratio ſuperari videatur. Eſt etiam, ubi praeter expectationem aliquid evenit, ut ad diſſolvendum intricatae rationis nodum accommodatis inſtituto verbis uti cogamur. Verum de hiſce nobis dicta hactenus ſufficiant. Nunc ad rerum propoſitarum commemorationem procedendum: ſi tempora quae in hanc ſcriptionem cadunt, prius fuerint annotata. In antecedentibus libris res a Graecis & Barbaris geſtas a vetuſtiſſimis inde temporibus proſecuti ſumus, uſque ad annum qui expeditionem Agathoclis in Africam proxime antecedit: Ad quam ab 734. expugnatione Trojae LXXXIII. anni ſupra Iↄ. ccc. computantur. In hoc autem volumine annexis quae cum hiſtoria cohaerent, annos IX. complexi, a trajectione Agathoclis in Libyam exordiemur, atque in eum deſinemus annum, quo reges animis & opibus conjuncti, Antigono Philippi commune bellum intulerunt.

3. Archonte Hieromnemone Athenis, & Coſſ. Romae C. Junio, & Q. Aemilio, in Sicilia Agathocles pugna ad Himeram a Carthaginienſibus profligatus, maxima exercitus parte, in qua praecipuae vires, amiſſa, confugerat Syracuſas. Ubi cum ſocios defeciſſe univerſos, & Barbaros Siciliam fere totam, praeter Syracuſas, in ditionem redegiſſe, copiiſque tum terreſtribus tum navalibus longe praeſtare, cerneret: rem inſperatam & maxime temerariam ſuſcepit. Dum enim in hac opinione ſunt omnes, illum reluctari Carthaginienſibus ne conaturum quidem: ipſe relinquere in urbe praeſidium ſatis firmum, & cum delecta ſuorum manu in Africam trajicere animum induxit. Quod ſi faceret, Carthaginenſes, qui delicatam in diuturna pace vitam egiſſent, & imperiti eſſent diſcriminum Olymp. CXVII. III.

---

[e] Τῆς ἱστορικῆς πραγματείας ambo *Reg. Ven. Vat. Baſil.* Vulgo ἱστορίας. [f] Πραγματικοῦ λόγου ora *Steph. Reg.* 1., qui tamen λόγ.. [g] Τὶ τοιοῦτο in *iiſdem*. Vulgo τῶν τοιούτων. [h] Παραληφθ. *Baſil.* & *Reg.* 1. In *Edd.* παραλαφθ. [i] Abeſt a *Venet.* [k] Ἄρχοντος τῶν Ἀθην. *Reg.* 1. [l] Τούς τε *idem*: quod placet. Aberat enclitica. [m] Ἐπετέλεσε *Baſil.* [n] Ἐγχειρήσειν ſolus *Reg.* 1., quem ſequor. Cett. ἐγχειρεῖν. [o] Omittit verbum *Baſil.* [p] Αὐτῶν *Reg.* 1.

peragitur *Diodorus*, iſtud non reperies. P. Wess.

44. Πολλὰ ἀναγκαίως παραλυφθήσεται] Omnino legendum eſt παραληφθήσεται, & paullo poſt non dubito, quin ἀναγκαίως habuerit ipſum αὐτόγραφον. H. Steph.

Πολλὰ ἀναγκαίως παραληφθήσεται] Conjecturam viri doctiſſimi *Baſil.* ſedem & ſchedae *Reg.* 1. veriſſimam praeſtant. Redeat ergo ſuam in ſedem. Κεκραμένην citra *Codd.* auctoritatem refingere non ſuſtinui, tametſi unice probum, ſcriptorique placens L. v, 69. P. Wess.

60. Ἔτη συνάγεται — τῶν ὀκτακοσίων ὀγδοήκοντα] In mendo eſt vox ultima. Ab urbe Troja ejuſque excidio abierunt ad annum Olymp. cxv. tertium Iↄccc. LXVI. anni. Sic Auctor ipſe L. xix, 1. Adde in ſummam annos VII., quorum res geſtas eo ſe libro perſcripturum profeſſus eſt, habebis Olymp. cxvii. annum alterum, in quo cum maxime verſatur, ſive a capta Troja Iↄccc LXXIII. Dederat proinde τῶν ὀκτακοσίων ἑβδομήκοντα. Nihil apertius. P. Wess.

68. Γάϊον Ἰούλιον] *C. Junius* erat, ut bene Interpres. Vid. *Livium* L. ix, 30. Vitium peperit librariorum ſocordia. Auctor enim ipſemet ſuis utrumque nominibus in priore conſulatu L. xix, 19. deſignavit. P. Wess.

78. Μηδ' ἂν ἐγχειρεῖν — ἀντιταχθῆναι] Ineptum hoc quidem loco ἐγχειρεῖν erat. Quod ex membranis revocavi ipſo ſermonis genio ſeſe commendat. Vide hoc ſaltem de Nino rege

Olymp. CXVII. III.

minum in pugnis, facile a ſuis, omni laborum genere exercitatis, ſuperari poſſe, ſperabat. Ad haec illorum per Africam ſocios, qui jam dudum imperata graviter ferrent, occaſionem defectionis arrepturos. Et quod maximum, ſe per inopinatam hanc irruptionem terram hactenus ignaram populationis, & ob felicitatem Carthaginenſium omni bonorum genere refertam, direpturum. Summatim ut dicatur, Barbaros abſtracturum a tellure patria, Siciliaque tota, & omne bellum in Africam tranſlaturum. Id quod etiam evenit.

4. Nulli enim amicorum conſilio hoc revelato, Antandrum fratrem cum idoneo praeſidio urbi curatorem praeficit: & adſcriptis militiae, qui idonei videbantur, peditibus, ut cum armis praeſto ſint, edicit; Equites autem praeter armaturam etiam ſtragulum equeſtre, fraenumque ſecum ferre jubet, ut equos aliquando nactus, qui rebus ad uſum neceſſariis inſtructi, adſcendant, in parato habeat. Nam in ſtrage nupera, peditum maxima pars interierat. Equites autem prope omnes evaſerant incolumes: quorum tum equi in Africam tranſportari nequibant. Ne vero per abſentiam ejus res novas molirentur Syracuſani, disjunxit a ſe invicem cognationes, & maxime fratres a fratribus, parentes a liberis: alios in urbe relinquens, alios ſecum deportans. Nam certum erat, eos qui Syracuſis remanerent, etiamſi animis a principe alieniſſimis eſſent: nihil tamen abſurdi contra Agathoclem, ab caritatem natorum & propinquorum, facturos. Et quia pecuniae laborabat inopia, facultates pupillorum a tutoribus ad ſe traduxit; ſe longe melius, quam illos tutelam geſturum, fidelius etiam reſtituturum adultis, confirmans. A mercatoribus etiam mutuum accepit; & nonnulla in templis donaria ad ſe recepit; foeminiſque ornatum detraxit. Opulentiores autem pleroſque moleſte hoc ferre, & a ſe alienos eſſe videns, concionem advocat: in qua cladem nuper acceptam, & imminentes exinde calamitates deplorat. Se quidem (ait) perferendis aerumnis exercitatum, facile obſidionem toleraturum: at miſereri civium, ſi oppugnationem ſuſtinere incluſi cogantur. Saluti igitur ſuae & facultatibus conſulere eos jubet, qui quicquid fortunae viſum fuerit, perferre nolint. Mox urbe excedebant illi, qui opibus pollebant maxime, odioque principis flagrabant. Hos ille, 735. immiſſis conductitiis, e medio ſuſtulit, opesque confiſcavit. Ita cum uno ſceleſtiſſimo facto pecunia ſimul ditatus eſſet, & urbem ab inimicis ſuis repurgaſſet, ſervos ad militiam aptos manumiſit.

πολυχρονίῳ, καὶ διὰ τοῦτ' ἀπείρους ὄντας τῶν ἐν ταῖς μάχαις κινδύνων, ὑπὸ τῶν ἐνηθληκότων τοῖς δεινοῖς ῥᾳδίως ἡττηθήσεσθαι· τοὺς δὲ κατὰ τὴν Λιβύην συμμάχους, βαρυνομένους τοῖς προστάγμασιν ἐκ πολλῶν χρόνων, λήψεσθαι καιρὸν τῆς ἀποστάσεως. τὸ 748. δὲ μέγιστον, διαρπάσειν ἀπροσδοκήτως ἐπιφανεὶς χώραν ἀπόρθητον, καὶ διὰ τὴν Καρχηδονίων εὐδαιμονίαν πεπληρωμένην παντοίων ἀγαθῶν. τὸ δ' ὅλον, ἀπὸ τῆς πατρίδος καὶ πάσης Σικελίας περισπάσειν τοὺς Βαρβάρους, καὶ πάντα τὸν πόλεμον μετάξειν εἰς τὴν Λιβύην. ὅπερ καὶ συνετελέσθη.

Τὴν γὰρ ἐπίνοιαν ταύτην οὐδενὶ τῶν φίλων δηλώσας, τῆς μὲν πόλεως ἐπιμελητὴν Ἀντανδρον τὸν ἀδελφὸν κατέστησε μετὰ τῆς ἱκανῆς φυλακῆς· αὐτὸς δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐπιλέγων τοὺς εὐθέτους κατέγραφε, τοῖς μὲν πεζοῖς παραγγέλλων ἑτοίμους εἶναι μετὰ τῶν ὅπλων, τοῖς δὲ ἱππεῦσι διακελευόμενος ἔχειν μεθ' ἑαυτῶν χωρὶς τῆς πανοπλίας ὑπηρέσιον καὶ χαλινόν, ὅπως, ὅταν ἵππων κυριεύσῃ, τοὺς ἀναβησομένους ἑτοίμους ἔχῃ, [q] τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἐξηρτυμένους. κατὰ γὰρ τὴν προγεγενημένην ἧτταν τῶν μὲν πεζῶν ἀπολώλεισαν οἱ πλείους, οἱ δ' ἱππεῖς ὑπῆρχον διασεσωσμένοι σχεδὸν ἅπαντες· ὧν τοὺς ἵππους οὐκ ἠδύναντο διακομίζειν εἰς τὴν Λιβύην. Ἵνα δὲ χωρισθέντος αὐτοῦ μὴ νεωτερίζωσιν οἱ Συρακούσιοι, διεζεύγνυε τὰς συγγενείας ἀπ' ἀλλήλων, καὶ μάλιστα ἀδελφοὺς ἀπ' ἀδελφῶν, καὶ πατέρας ἀπὸ παίδων, τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς πόλεως ἀπολείπων, τοὺς δὲ μεθ' ἑαυτοῦ διακομίζων. πρόδηλον γὰρ ἦν, ὡς οἱ μένοντες ἐν ταῖς Συρακούσαις, κἂν ἀλλοτριώτατοι τυγχάνωσι πρὸς τὸν [r] δυνάστην, διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἀπογόνους εὔνοιαν οὐδὲν ἂν πράξειαν ἄτοπον κατ' Ἀγαθοκλέους. ἀπορούμενος δὲ χρημάτων, τά τε τῶν ὀρφανῶν παρὰ τῶν ἐπιτροπευόντων εἰσεπράξατο, φάσκων πολὺ βέλτιον ἐκείνων ἐπιτροπεύσειν, καὶ τοῖς παισὶν εἰς ἡλικίαν ἐλθοῦσι πιστότερον ἀποδώσειν· ἐδανείσατο δὲ καὶ παρὰ τῶν ἐμπόρων, καί τινα τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθημάτων ἔλαβε, καὶ τῶν γυναικῶν τὸν κόσμον [s] περιείλετο. ἔπειθ' ὁρῶν καὶ τῶν εὐπορωτάτων τοὺς [t] πλείστους δυσχεραίνοντας τοῖς πραττομένοις, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀλλοτριώτατα διακειμένους, συνήγαγεν ἐκκλησίαν, ἐν ᾗ περί τε τῆς [u] προγεγενημένης συμφορᾶς καὶ τῶν προσδοκωμένων δεινῶν κατοδυρόμενος, αὐτὸς μὲν ῥᾳδίως ὑπομένειν ἔφησε τὴν πολιορκίαν, συνήθης ὢν πάσῃ κακοπαθείᾳ· ἐλεεῖν δὲ τοὺς πολίτας, εἰ συγκλεισθέντες ἀναγκασθήσονται πολιορκίαν ὑπομένειν. διεκελεύετο δὴ σώζειν ἑαυτοὺς μετὰ τῶν ἰδίων κτήσεων τοὺς μὴ βουλομένους ὑπομένειν ὅ, τι ποτ' ἂν δοκῇ τῇ τύχῃ πάσχειν. ἐξορμησάντων δ' ἐκ τῆς πόλεως τῶν μάλιστ' εὐπόρων καὶ 749. μισούντων τὸν δυνάστην, τούτους μέν, ἐξαποστείλας τινὰς τῶν μισθοφόρων, ἀνεῖλε, καὶ τὰς [x] οὐσίας εἰς αὐτὸν ἀνέλαβε. διὰ δὲ μιᾶς [y] ἀνοσίου πράξεως χρημάτων εὐπορήσας, καὶ τῶν ἀλλοτρίως διακειμένων πρὸς αὐτὸν καθαρὰν ποιήσας τὴν πόλιν, ἠλευθέρωσε τῶν οἰκετῶν τοὺς εὐθέτους εἰς στρατείαν.

Ὡς

---

[q] Deeſt τὰ *Reg.* 1, qui mox ἐξηρτισμένους. [r] *Δυνάστου Reg.* 1. Paullo ante ἀλλοτριώτατοι *Baſil.* [s] *Περιείλατο Reg. pr.* [t] *Πλείους Reg.* 1. [u] *Γεγενημ. idem.* [x] *Οὐσίας αὐτῶν &c.* ora *Steph.* ex *Reg.* 1. [y] Omittunt *Reg.* 2. *Baſil.* quare notam addidit voci *Steph.*

ge στρατείαν ἐπὶ Βαλεριανὸν ἐγχείρησιν L. II, 5. & *Alexandri* monachi de Crucis Invent. ipſo in principio, τοῦτο τὸ ἐπίταγμα — ἀλέξημα ἐγχειρεῖν ἐδικαίωσε. Sic enim ſcripſit, quod *Gretſerum* neglexiſſe miror. P. Wess.

87. Βαρυνομένους τοῖς προστάγμασιν] *Polybium* de duriſſimo, quod Poeni in Afros inhibebant, imperio vide L. 1, 72. P. Wess.

88. Τὸ δὲ μέγιστον, διαρπάσειν &c.] Agathocles oratione ad expeditionis ſocios apud *Juſtinum* L. XXII, 5. latius omnia haec exſequitur. P. Wess.

2. Χωρὶς πανοπλίας ὑπηρέσιον καὶ χαλινόν] Non puto aberraſſe a ſcriptoris mente Interpretem. Solet fateor, ὑπηρέσιον nautarum eſſe & remigum. *Scholiaſtes* ad *Thucydid.* L. II, 93. Ὑπηρέσιόν ἐστι τὸ κῶας, ὃ ὑποτίθενται οἱ ἐρέσσοντες, διὰ τὸ μὴ συντρίβεσθαι αὐτῶν τὰς πυγάς. Unde ſuave iſtud *Iſocratis* de Athenienſibus, ad remum admotis, οἱ μὲν ἄρχειν τῶν Ἑλλήνων ἀξιοῦντες, ΥΠΗΡΕΣΙΟΝ ἔχοντες ἀπέβαινον Or. de Pac. pag. 248. At in equitibus, cum ὑπηρέσιον fraeno adjungitur, quid aliud erit, ac veſtis, ſeſſuro ſubſternenda? Porro ὅπως — ἔχῃ dictum videtur, ut ὅπως — γνωσθῶσι in *Luciani* Paraſit. C. 32. & ὅπως — περιέ-

τω

Ὡς δ' [a] εὐτρεπῆ πάντ' ἦν, πληρώσας ἑξήκοντα ναῦς, ἐτήρει καιρὸν οἰκεῖον πρὸς τὸν ἔκπλουν. ἀγνοουμένης δὲ τῆς ἐπινοίας αὐτοῦ, τινὲς μὲν εἰς τὴν Ἰταλίαν ὑπελάμβανον αὐτὸν στρατεύειν, τινὲς δὲ πορθήσειν τῆς Σικελίας τὴν ὑπὸ Καρχηδονίους· πάντες δὲ ἀπεγίγνωσκον τῶν ἐκπλεῖν μελλόντων τὴν σωτηρίαν, καὶ τοῦ δυνάστου τὴν μανίαν κατεγίγνωσκον. ἐφορμούντων δὲ τῶν πολεμίων πολλαπλασίαις τριήρεσι, τὸ μὲν πρῶτον ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἠνάγκαζε συνέχειν ἐν ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας, οὐ δυναμένους ἐκπλεῦσαι. ἔπειτα δὲ σιτηγῶν πλοίων τῇ πόλει προσθεόντων, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι παντὶ τῷ στόλῳ πρὸς τὰς ναῦς ἀνήχθησαν· ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀπελπίζων ἤδη τὴν ἐπιβολὴν, ὡς εἶδε τὸ στόμα τοῦ λιμένος ἔρημον τῶν ἐφορμούντων, ἐξέπλευσεν ὀξείαις ταῖς εἰρεσίαις χρώμενος. εἶθ' οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πλησίον ἤδη τῶν φορτηγῶν ὄντες, ὡς εἶδον τοὺς πολεμίους, ἀθρόαις ταῖς ναυσὶ πλέοντας, τὸ μὲν πρῶτον, ὑπολαβόντες αὐτὸν ὡρμηκέναι πρὸς τὴν τῶν σιτηγῶν βοήθειαν, ἀνέστρεφον, καὶ τὸν στόλον ἐξήρτυον εἰς ναυμαχίαν· ὡς δ' ἐπ' εὐθείας ἑώρων παραθέοντας, καὶ πολὺ τοῦ πλοῦ προλαμβάνοντας, ἐποιοῦντο τὸν διωγμόν. ἔνθα δὴ τούτων πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμουμένων, τὰ μὲν τὴν ἀγορὰν κομίζοντα πλοῖα, παραδόξως ἐκφυγόντα τὸν κίνδυνον, πολλὴν εὐπορίαν ἐποίησεν ἐν ταῖς Συρακούσαις τῶν ἐπιτηδείων, σιτοδείας ἤδη τὴν πόλιν ἐχούσης· ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς περικατάληπτος ἤδη γινόμενος, ἐπιλαβούσης τῆς νυκτὸς, ἀνελπίστου σωτηρίας ἔτυχε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τηλικαύτην ἔκλειψιν ἡλίου συνέβη γενέσθαι, ὥστε ὁλοσχερῶς φανῆναι νύκτα, θεωρουμένων τῶν ἀστέρων πανταχοῦ. διόπερ οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα νομίσαντες καὶ τὸ θεῖον αὐτοῖς προσημαίνειν τὸ δυσχερὲς, ἔτι μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἐν ἀγωνίᾳ καθεστήκεισαν.

Ἓξ δ' ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας αὐτῶν πλευσάντων, ὑποφαινούσης τῆς ἕω, παραδόξως ὁ στόλος τῶν Καρχηδονίων οὐκ ἄποθεν ὢν ἑωράθη. διὸ παρ' ἀμφοτέροις ἐμπεσούσης σπουδῆς, ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους ταῖς εἰρεσίαις, οἱ μὲν Φοίνικες νομίζοντες ἅμα τῇ τῶν νεῶν ἁλώσει Συρακούσας μὲν ὑποχειρίους ἕξειν, τὴν δὲ πατρίδα μεγάλων ἐλευθερώσειν κινδύνων· οἱ δ' Ἕλληνες, εἰ μὴ φθάσουσι τῆς χώρας ἁψάμενοι, προκειμένην ἑώρων αὐτοῖς μὲν τιμωρίαν, τοῖς δὲ καταλειφθεῖσιν ἐν οἴκῳ τὰ τῆς δουλείας δεινά. καθορωμένης δὲ τῆς Λιβύης, παρακελευσμὸς ἐγίνετο τοῖς πληρώμασι, καὶ φιλοτιμίας ὑπερβολή. καὶ τάχιον μὲν ἔπλεον αἱ τῶν βαρβάρων, ἐν πολυχρονίῳ μελέτῃ τῶν ἐρετῶν διαπεπονημένων· ἱκανὸν δὲ διάστημα προεῖχον αἱ τῶν Ἑλλήνων. ὀξύτατα δὲ τοῦ πλοῦ διανυσθέντος, ἐπειδὰν πλησίον ἐγενήθησαν τῆς γῆς, συνεξέπιπτον ἀλλήλοις εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ὥσπερεί τινες ἀγωνισταί. ταῖς γὰρ ἐσχάταις τῶν Ἀγαθοκλέους αἱ πρῶται τῶν Καρχηδονίων ἐνέβαλλον, ἐντὸς βέλους οὖσαι. διόπερ ἐπ' ὀλίγον χρόνον τοῖς τε τόξοις καὶ [a] σφενδόναις διαγωνισαμένων αὐτῶν, καὶ ναυσὶν ὀλίγαις τῶν βαρβάρων συμ-

750.

5. Jamque paratis omnibus, & LX. navibus inſtructis, commodum navigandi tempus exſpectabat. Olymp. CXVII. III. Celato igitur propoſito, alii in Italiam expeditionem illum ſuſcipere: alii Siciliam Carthaginenſibus ſubjunctam vaſtaturum, autumare: omnes denique de ſalute illorum deſperare, qui ſoluturi erant, inſaniamque principis reprehendere. Hoſtes vero cum longe majore triremium numero ſtationem habebant. Ideo per dies aliquot in navibus militem continere primo cogebatur, quod ſolvendi commoditas negaretur. Deinde cum frumentariae citato urbem curſu peterent; Carthaginenſes cum tota claſſe adverſum illas contendunt. Tum Agathocles incepti ſui ſpem fere nullam habens reliquam, ut oſtium portus ſtatione vacuum conſpicatur, magna remigiorum celeritate uſus, erumpit. Ibi Carthaginenſes jam onerariis propinqui, ubi confertis hoſtes navibus cernunt evectos, initio quod frumentariis auxiliatum eos veniſſe exiſtimarent, regreſſi claſſem ad pugnam expediunt. Verum ubi recta praetervehi, jamque multum anticipaſſe viderunt, ad inſequendum ſe convertunt. Hic dum mutua fit concertatio, naves quae commeatum advehebant, inopinato periculum effugiunt: & cum jam frumenti penuria urbs laboraret, magnam alimoniae ubertatem efficiunt. Agathocles etiam, cum jam ab hoſte opprimeretur, nocte ſuperveniente, quod minime ſperaſſet, evadit. Poſtridie tantum fit ſolis deliquium, ut ſtellis ubique apparentibus, omnino noctis inſtar eſſet. Quamobrem a Numine difficultatem ſibi portendi Agathoclis milites rati, in majore ſuper futuris anxietate erant.

6. Navigatione igitur per ſex dies totidemque noctes continuata, jam Aurora appetente, ſubito Carthaginenſium claſſis haud ita procul conſpicitur. Tum ingenti connixi ſtudio, remigatione inter ſe certabant: Poeni expugnatis navibus, ſimul in poteſtatem ſe accepturos Syracuſas, patriamque magnis erepturos periculis, exiſtimant. Graeci vero, niſi priores littus contingant, & ſibi paratum ante oculos ſupplicium, & domi relictis duriſſimam ſervitutem tolerandam, vident. Jamque Africa in conſpectum venerat. Tum demum cohortatio navalium ſociorum & contentio incredibilis exſiſtit. Velocius quidem Barbari navigabant, quod diuturno remiges uſu exercitati eſſent: ſed mediocri intervallo praeverterant naves Graecorum. Navigatione igitur quam ocyſſime confecta, ut terrae propinquarant, confertim inter ſe in littus, tanquam certatores quidam, proſiliebant. Nam ultimas Agathoclis primae Carthaginenſium naves jam intra teli jactum impetebant. Ideo poſtquam ad breve tempus arcubus & fundis decertarant, cum paucis Barbarorum navibus con-

---

[a] Εὐτρεπῆ Baſil. frequenti confuſione. Vid. T. Hemſterhuſ. ad Lucian. Dial. Mar. x. p. 316. Poſt pauca [illegible] commodius foret. [a] Σφενδόναις.

rum in ſcripto Claromont. ſupra L. xiv, 19. P. Weſs.

30. [illegible] &c.] Fraudem, qua civium copioſiores circumvenit tyrannus, aliter paullo Polyaenus Strateg. L. v, iii, 5. enarrat, praeter alia καὶ [illegible], dicens, [illegible]. Quae quidem verba non multum ab iſtis Diodori abludunt, ſententia plurimum, etſi prave. Cenſebimuſne in navibus, quibus in Africam tranſmiſſurus erat Agathocles, [illegible] habuiſſe hos homines omnis? Fuerat profecto commodius & rei geſtae congruentius [illegible] πόλεως. Urbe enim Syracuſana ut una cum facultatibus ſeſe ditiores ſubducerent, tyrannus animo agitabat, quo eas univerſas poſſeſſoribus peſſumdatis intervertere poſſet. At Polyaenus ſecutus aliud eſt. P. Weſs.

34. [illegible] —— [illegible]] Mille & ſexcentos: tot enim diſceſſiſſe Juſtinus L. xxii, 4. prodidit, qui mox de ſervis ad pileum vocatis & militiae adſcriptis, omnes inde ſervos, militaris aetatis, libertate donatos, ſacramento adegit, eoſque & majorem partem ferme militum navibus imponit. Quae Noſtri verbis cum optime reſpondeant, nihil utique erat, cur Schefferus nodum ibi in ſcirpo quaereret. P. Weſs.

68. Τηλικαύτην ἔκλειψιν ἡλίου συνέβη γενέσθαι] Paſſus id deliquium Sol fuit Syracuſis menſis Sextilis die xv. feria vi. hora viii., ut viri docti Calviſius, Petavius atque alii oſtenderunt. Docet

Olymp. CXVII. III. conferti, Agathocles, qui multitudine polleret, ſuperior evaſit, & Carthaginenſes, retro inhibita puppi, paulum extra teli jactum conſtitere. Tum expoſitis ad Lapicidinas, quas vocant, copiis Agathocles, jactoque e mari ad mare vallo, naves ſubduxit.

7. Et poſt facinoris tam audacis perpetrationem, aliud majore cum periculo conjunctum aggreditur. Adhibitis enim ducibus & praefectis, 736. quos ad conatum ſuum morigeros habebat, poſtquam Cereri & Proſerpinae rem divinam fecerat, concionem advocat. Tum ad orationem publice habendam cum corona & ſplendido veſtitu progreſſus, ubi pauca, quae inſtituto convenirent, praemiſerat, vota Deabus, Siciliae praeſidibus, Cereri & Proſerpinae, a ſe nuncupata adjecit, Quod naves univerſas in faces convertere ipſis velit. Honeſtum igitur eſſe, ut ſalutem adepti illis ſe nunc exſolvant. Pro illis vero ſe longe plures, ſi ſtrenue decertarint, redditurum promiſit. Deas enim per victimas totius belli victoriam praenunciare. Ea dum memorat, famulorum quidam facem accenſam affert: qua correpta, cum omnibus eodem modo triremium praefectis tradi juſſiſſet, Deas invocat, primusque ad triremem praetoriam contendit, & ſtans in puppi, caeteris ut exemplum imitentur, edicit. Ibi cum omnes triremium praefecti ſimul ignem ſubderent, & celeriter flamma in ſublime efferretur, tubicines bellicum canere, exercitus acclamare, omneſque ſimul de ſalvo domum reditu vota facere. Hoc ideo potiſſimum fecit Agathocles, ut fugae prorſus obliviſci in periculis militem cogeret. Nam refugii ad naves ſpe amputata, in ſola eos victoria ſalutis fiduciam collocaturos, manifeſtum erat. Deinde cum exiguis eſſet copiis inſtructus, hoc praevidebat, quod, ſi tueri vellet claſſem, neceſſario partiendus eſſet exercitus, atque ita non ſat virium ad pugnas ſibi fore: ſin praeſidio vacuam relinqueret, ut Carthaginenſes illa potirentur, effecturum.

8. Verum tamen dum univerſa ita claſſis ardet, & flamma ingens ſpacium obtinet, pavore Siculi percelluntur. Initio enim praeſtigiis Agathoclis decepti, cum & celeritas rei ſuſceptae locum con-

πλακέντων, οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα [b] ἐκράτουν, τὸ τῶν στρατιωτῶν ἔχοντες πλῆθος· εἶθ' οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πρύμναν ἀνακρουσάμενοι, μικρὸν ἔξω βέλους ἐφώρμουν. Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀποβιβάσας τὴν δύναμιν πρὸς τὰς καλουμένας Λατομίας, καὶ χάρακα βαλόμενος ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν, ἐνεώλκησε τὰς ναῦς.

Οὕτω δὲ παράβολον [c] ἐπιτελεσάμενος πρᾶξιν, ἄλλην ἐτόλμησε ταύτης μᾶλλον κεκινδυνευμένην. παρασκευασάμενος γὰρ τοὺς ἐν ἡγεμονίαις ὄντας εὐπειθεῖς πρὸς τὴν ἰδίαν ἐπιβολήν, [d] καὶ θυσίαν ποιησάμενος Δήμητρι καὶ Κόρῃ, συνήγαγεν ἐκκλησίαν. κἄπειτα προελθὼν ἐπὶ τὴν δημηγορίαν ἐστεφανωμένος ἐν ἱματίῳ λαμπρῷ, καὶ προδιαλεχθεὶς οἰκείως τοῖς ἐγχειρουμένοις, ἔφησε ταῖς κατεχούσαις Σικελίαν θεαῖς Δήμητρι καὶ Κόρῃ πεποιῆσθαι, καθ' ὃν χρόνον ἐδιώχθησαν ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, εὐχάς, λαμπαδεύσειν ἁπάσας τὰς ναῦς. καλῶς οὖν ἔχειν τετευχότας τῆς σωτηρίας ἀποδιδόναι τὰς εὐχάς. ἀντὶ δὲ τούτων ἐπηγγέλλετο πολλαπλασίους ἀποδώσειν, προθύμως αὐτῶν ἀγωνισαμένων· καὶ γὰρ τὰς θεὰς διὰ τῶν ἱερῶν προσημαίνειν νίκην τοῦ σύμπαντος πολέμου. ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, τῶν ὑπηρετῶν τις προσήνεγκεν ἡμμένην δᾷδα· ἣν δεξάμενος, καὶ τοῖς [e] τριηράρχαις ὁμοίως ἅπασι προστάξας ἀναδοῦναι, τάς τε θεὰς ἐπεκαλέσατο, καὶ πρῶτος ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ναυαρχίδα τριήρη. στὰς δ' ἐπὶ τὴν πρύμναν, καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ παραπλήσιον ποιεῖν παρεκελεύετο. ἔνθα δὴ τῶν τριηράρχων ἁπάντων ἐνιέντων τὸ πῦρ, καὶ ταχὺ τῆς φλογὸς εἰς ὕψος ἀρθείσης, οἱ μὲν σαλπιγκταὶ τὸ πολεμικὸν ἐσήμαινον, τὸ δὲ στρατόπεδον ἐπηλάλαξε, [f] συνευχομένων ἁπάντων ὑπὲρ τῆς εἰς οἶκον σωτηρίας. 751. τοῦτο δ' ἔπραξεν Ἀγαθοκλῆς μάλιστα μὲν ἕνεκα τοῦ συναναγκάσαι τοὺς στρατιώτας ἐν τοῖς κινδύνοις ἐπιλαθέσθαι τὸ παράπαν τῆς φυγῆς (δῆλον γάρ, ὅτι τῆς ἐπὶ τὰς ναῦς καταφυγῆς ἀποκοπείσης, ἐν μόνῳ τῷ κρατεῖν ἕξουσι τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας) ἔπειτα καὶ δύναμιν ὀλίγην ἔχων, ἑώρα, διότι φυλάττων μὲν τὰς ναῦς, ἀναγκασθήσεται μερίζειν τὸ στρατόπεδον, καὶ μηδαμῶς ἀξιόμαχος εἶναι· καταλιπὼν δ' ἐρήμους, ὑποχειρίους [g] ποιήσει γενέσθαι Καρχηδονίοις.

Οὐ μὴν ἀλλὰ τῶν νεῶν ἁπασῶν φλεγομένων, καὶ τοῦ πυρὸς πολὺν ἐπέχοντος τόπον, ἔκπληξις κατεῖχε τοὺς Σικελιώτας. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀγαθοκλέους [h] γοητείας καὶ ἀνοίας παραλογισθέντες,

---

[b] Ἐτρόπουν Basil. Cett. ἐκράτουν. [c] Ἀγωνισάμενος, ἐπιτελέσας in Steph. marg. ex Reg. 1. [d] Καὶ θυσίας Reg. 1. [e] Τριηράρχαις ἅπ. κ,αι ὁμοίως Reg. 1. [f] Εὐχομένων idem Reg. [g] Γενέσθαι ποιήσει Καρχηδονίοις idem. [h] Ἀπάτης παραλογ. Basil. Reg. 2.

cet inſuper *Juſtinus* ibid. C. 6. Agathoclem ejus rei cauſſam militibus expoſuiſſe, atque illud eſſe adverſum, ad quos eatur, prodigium, ſtuduiſſe docuiſſe. Junge *Frontinum* Strateg. L. I, 12, 9., in eo errantem, quod lunae hanc deminutionem putarit. P. Wess.

98. Πρύμναν ἀνακρουσάμενοι] Interpres antiquum obtinet. Vid. ad L. XI, 18. P. Wess.

1. Πρὸς τὰς καλουμένας Λατομίας] Vicinae urbi lapicidinae nomen fecerant. *Strabo* L. XVII. p. 1191. A. poſt urbem Tunetem deſcriptam καὶ λατομίαι τινές, καὶ ἐπ' αὐτοῖς πόλις [illegible], ubi *Diodori* minime oblitus eſt *Iſ. Caſaubonus*. P. Wess.

10. Ταῖς κατεχούσαις Σικελίαν θεαῖς Δήμητρι καὶ Κόρῃ &c.] Vid. L. V, 2. In Cereris & Proſerpinae tutela Siciliam veteres deputabant, unde eandem ἔχειν & κατέχειν ſolemni paene phraſi declarantur, ut in *Sophoclis* Oed. Colon. v. 39. Eumenides αἱ γὰρ ἔμφοβοι θεαί σφ' ἔχουσι. & v. 54. Χῶρος μὲν ἱερὸς πᾶς ὅδ' ἔστ'. ἔχει δέ νιν Σεμνὸς Ποσειδῶν. Plura diligentiſſimus *Ez. Spanhem.* ad *Callim.* H. Pallad. v. 53. P. Wess.

13. Λαμπαδεύσειν ἁπάσας τὰς ναῦς] Ceres raptam filiam quaeſitum itura, *accenſis ex Aetnae crateribus facibus*, λαμπάσιν ἐκ τῶν κατ' Αἴτνην κρατήρων ἀνάψασα dixit alibi *Diodorus*, varias orbis partes oberrare coepit. In ejus rei memoriam τὸν μῦθον τῶν λαμπάδων δρόμον, uti *Liban.* T. 1. pag. 353. B. loquitur, Deae iſti celebraſſe videntur. Hoc quidem certe tyrannus reſpicit λαμπαδεύων ſuam claſſem. Λαμπαδεύεσθαι enim eorum erat, qui cum lampade diſcurrebant, eamque aliis per manus tradebant. Vetus ſcriptor apud *Suidam*, [illegible], ΛΑΜΠΑΔΕΥΕΣΘΑΙ μέλλων. Sumſit hinc colorem *Philo Jud.* de Div. Her. pag. 486. D. cum mira ſuavitate de accendendo virtutis ſtudio precatur, [illegible] ὁ ΛΑΜΠΑΔΕΥΟΜΕΝΟΝ [illegible]. *Harpocrationem* vide in Λαμπάς. P. Wess.

27. Καὶ τὸ στρατόπεδον ἐπηλάλαξε] Quod in *Joſuae* libri C. VI, 20. *Alexandrini* Interpretes dederant ἠλάλαξε πᾶς ὁ λαὸς ἅμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, verterant olim ante *Hieronymum* aliqui *ululatu magno ululaverunt*, alii *jubilarunt jubilo magno*. Neutrum probat *Rufinus* Homil. VIII. in eum *Joſuae* lib. pag. 422. *Et quamvis*, inquiens, *hic ſermo improprie tranſlatus eſſe videatur: ἀλαλαγμὸς enim in Graeco ſcriptum eſt, quod neque jubilum, neque ululatum proprie ſignificat; ſed illam magis oſtendit vocem, quae belli tempore exercitus clamorem conſonum tollens, unanimiter ſeſe cohortari ad praelium ſolet.* Recte profecto, neque ab hoc loco aliene. *Rabanus Maurus* eadem omnia habet ſuo in Commentario p. 695. Tom. IX. collect. ampliſſimae, firmatque adeo opinionem, quam ad ſuperiorem locum prodere memini. P. Wess.

40. Ὑπὸ τῆς Ἀγαθοκλέους γοητείας καὶ ἀνοίας παραλογισθέντες] Poſt γοητείας nuper

τις, καὶ τὸ τῶν ἐγχειρουμένων ὀξύτητος ἀναθεώρησιν οὐ διδούσης, πάντες συγκατετίθεντο τοῖς πραττομένοις. τοῦ δὲ χρόνου τὸν περὶ ἑκάστων ἀναλογισμὸν [i] παρασχόντος, εἰς μεταμέλειαν ἐνέπιπτον, καὶ τὸ μέγεθος τοῦ διειργομένου πελάγους ἀναλογιζόμενοι, τὴν σωτηρίαν ἀπεγίνωσκον. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς σπεύδων ἀπαλλάξαι τῆς ἀθυμίας τοὺς στρατιώτας, ἦγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν ὀνομαζομένην Μεγάλην πόλιν, οὖσαν τῶν Καρχηδονίων. ἡ δ' ἀνὰ μέσον χώρα, δι' ἧς ἦν ἀναγκαῖον πορευθῆναι, [k] διείληπτο κηπείαις καὶ παντοίαις φυτουργίαις, πολλῶν ὑδάτων [l] διωχετευμένων, καὶ πάντα τόπον διαρδευόντων. ἀγροικίαι [m] τε συνεχεῖς ὑπῆρχον οἰκοδομαῖς πολυτελέσι καὶ κονιάμασι διαπεποικιλμέναι, καὶ τὸν τῶν κεκτημένων αὐτὰς διασημαίνουσαι πλοῦτον. ἔγεμον δ' αἱ μὲν ἐπαύλεις πάντων τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν, ὡς ἂν τῶν ἐγχωρίων ἐν εἰρήνῃ πολυχρονίῳ τεθησαυρικότων γεννημάτων [n] ἀφθονίαν. ἡ δὲ χώρα ἡ μὲν ἦν ἀμπελόφυτος, ἡ δὲ ἐλαιοφόρος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν καρπίμων δένδρων ἀνάπλεως. [o] ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τὸ πεδίον ἐνέμοντο βοῶν ἀγέλαι καὶ ποῖμναι, καὶ τὰ πλησίον ἕλη φορβάδων ἵππων ἔγεμε. καθόλου δὲ παντοία τις ἦν ἐν τοῖς τόποις εὐδαιμονία, τῶν ἐπιφανεστάτων Καρχηδονίων διειληφότων τὰς κτήσεις, καὶ τοῖς πλούτοις πεφιλοκαληκότων πρὸς ἀπόλαυσιν. διόπερ οἱ [p] Σικελιῶται τό, τε τῆς χώρας κάλλος καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἐν αὐτῇ θαυμάζοντες, μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγίνοντο, θεωροῦντες ἄξια τῶν κινδύνων ἔπαθλα τοῖς νικῶσι προκείμενα. Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὁρῶν τοὺς στρατιώτας ἀναλαμβάνοντας αὐτοὺς ἐκ τῆς ἀθυμίας, καὶ προθύμους ὄντας εἰς τοὺς κινδύνους, ἐξ 752. ἐφόδου προσέβαλε τοῖς τείχεσιν. ἀπροσδοκήτου δὲ τῆς ἐπιθέσεως γενομένης, καὶ τῶν ἔνδον διὰ τὴν ἄγνοιαν καὶ τὴν τῶν πολεμίων ἀπειρίαν ὀλίγον ἀντιταξάντων χρόνον, εἷλε τὴν πόλιν κατὰ κράτος· δοὺς δὲ τοῖς στρατιώταις εἰς ἁρπαγήν, ἐνέπλησε τὴν δύναμιν ὠφελείας ἅμα καὶ θάρσους. [q] Εὐθὺς δὲ καὶ πρὸς τὸν Λευκὸν Τύνητα καλούμενον ἀναζεύξας, ἐχειρώσατο τὴν πόλιν, ἀπέχουσαν Καρχηδόνος δισχιλίους σταδίους. ἀμφοτέρας δὲ τὰς ἁλούσας πόλεις οἱ μὲν στρατιῶται διαφυλάττειν ἐβούλοντο, καὶ τὰς ὠφελείας εἰς αὐτὰς [r] ἀπετίθεντο· ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀκόλουθα τοῖς [s] πεπραγμένοις διανοηθείς, καὶ διδάξας τὸ πλῆθος, ὡς οὐδεμίαν συμφέρει καταφυγὴν ἀπολιπεῖν, ἕως ἂν παρατάξει νικήσωσι, [t] κατέστρεψέ τε τὰς πόλεις, καὶ κατεστρατοπέδευσεν ἐν ὑπαίθρῳ.

Olymp. CXVII. III.

ſiderationi non daret, omnes in facinus conſenſerant. Aſt ubi tempus ſingula expendendi ſpacium conceſſit, poenitudo illos inceſſit, animoque maris, quo dirimerentur, vaſtitatem metientes, ſalutem pro deſperata habuere. Agathocles igitur hanc animorum infirmitatem militibus eximere properans, copias ad Magnam, quam vocant, urbem ditionis Carthaginenſium duxit. Regio autem intermedia, per quam iter faciendum, hortis & omni genere plantariorum exculta erat, aquarum copia per rivos & canales eo deducta, quibus totus ibi tractus rigabatur. Crebraeque ibi villae ſumtuoſis aedificiis, opereque tectorio elaboratae, quibus opulentia dominorum ſignificabatur. Aedes vero rebus omnibus ad fruendum accommodis erant refertae, quod incolae in pace diuturna fructuum ubertatem congeſſerant. Ager partim vitibus, partim oleis erat conſitus, arboribuſque caeteris, quae fructum gignunt, repletus. In altera vero parte campum boum armenta, & greges ovium depaſcebant, & in paludibus vicinis magna equarum frequentia erat armentariarum. Et quid multa? feliciſſima erat omnium commodorum in locis illis copia; quod Carthaginenſium nobiliſſimi fundos illos poſſeſſioni ſuae vindicarent; & quodam elegantiae ſtudio ad voluptatem iſtam facultates convertiſſent. Idcirco amoenitatem regionis, & felicitatem admirantes Siculi, ſpes ſublimes gerebant: quod digna periculis praemia vincentibus propoſita cernerent. Agathocles ergo milites jam animos ex moerore colligere, & ad pericula paratiores eſſe videns, ſubito moenia incurſu adoritur. Quae oppugnatio cum ex improviſo accideret, & oppidani ob bellorum imperitiam, ad breve tempus ſubſiſterent, vi urbem cepit. Eaque ad direptionem conceſſa, exercitum praeda ſimul & fiducia replevit. Et continue motis ad Album, uti 737. vocant, Tunetem caſtris, urbem in poteſtatem accepit, quae bis mille ſtadiis a Carthagine diſtat. Captas has urbes praeſidiis occupandas miles cenſebat; jamque acquiſitam praedam in eas depoſuerant: Sed Agathocles, conſentanea rebus geſtis animo agitans, cum nullum relinqui perfugii locum expedire vulgus docuiſſet, uſque dum collata hoſtem acie deviciſſet, urbes evertit, caſtraque ſub dio collocavit.

9. In-

---

[i] Παραστάντος Reg. 1. [k] Διείληπτο] idem. [l] Διωχετευμένων Reg. 1. quod malui. Cett. διοχετευμένων. [m] Deſit in eodem. Mox κονιάμασι. [n] Ἀφθονίας Baſil. Vat. Ven. Ἄφθονον Reg. 2. [o] Ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τῆς πεδιάδος ἐνέμοντο βοῶν ora Steph. Ven. Ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τὸ πεδίον ἐνέμοντο βοῶν Reg. 2. Baſil. Vulgo ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη πεδίον, ἐνέμοντο δ' ἐπ' αὐτῷ. [p] Σικελιῶται Reg. 1. ex gloſſa. [q] Εὐθὺ Baſil. Statim Ἀναζεύξας Reg. 1. [r] Ἀπετίθεντο idem. Reg. ſatis bene. [s] Προπεπραγμένοις ora Steph. Baſil. [t] Κατέστρεψε Steph. marg. ex Reg. 1.

fer καὶ ἀνίας, ſcioli alicujus infartum. L. Rhod.

Ὑπὸ τ' — καὶ ἀνίας παραλογισθέντες] Mallem & ego καὶ ἀνίας librorum veterum auctoritate amotum. Sin tamen leniore medicina reponendum καὶ ἀνίας erit, uti a Celeb. T. Hemſterhuſio ad Luciani Jud. Vocal. C. 1. factum animadverto. P. Wess.

49. Ἐπὶ τὴν ὀνομαζομένην Μεγάλην πόλιν] Soli debetur Diodoro urbis hujus accuratior notitia. Habet quidem Jo. Garnerius in Diſſ. 11. de Synodis ob Pelagium vivo Auguſtino celebratis poſt Mar. Mercatoris Oper. pagina 179., habet, inquam, Romanum Megalopolitanum in Proconſulari Africae provincia Epiſcopum, adſcribitque ignotum ſibi eſſe, qua parte ejus provinciae Megalopolis iſta ſedem habuerit. Didiciſſet hinc, modo verba meminiſſet, oppidi ſitum: quamquam, ut ſedulo agam, de Megalopolitano illo Praeſule res nondum eſt expedita. Appellatur, quod H. Noriſius & Th. Ruinartus ad Not. Afric. p. 112. Ed. Ven. admonere haud praeterierunt, fidelioribus in codicibus Meglapolitanus, ſive plebis Meglapolitanae, quemadmodum in Carthagin. Collat. C. 133. p. 271., eique patronus accedit Coronius Meglapolitanus, quem Notitia Eccleſ. Africae ex Proconſulari provincia una cum aliis in exilium miſſum fuiſſe refert Hunerici regis juſſu. Neque id tamen ſcriptionis diſcrimen tanti videtur, ut alii eum urbi imponendum arbitrer. Meglapolis dicendi compendio ex Megalopoli naſci facile potuit. Ad hoc eadem erat in provincia, in qua haec Diodori; quia, ſi Notitiae ordo juſtus eſt, prope Clupeam, a qua citra omne dubium haec Μεγάλη πόλις brevi ſpatio fuit diſſita. P. Wess.

Ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τὸ πεδίον ἐνέμοντο βοῶν] Diſcordia amanuentium anſam praebuit, hoc ut eligerem: Si qui aliud maluerit, utatur ſuo judicio. Ego vero hanc regionis Punicae amoenitatem, villas ſumtuoſiſſimis praetoriis diſtinctas, paſcua armentis & pecudum gregibus laetiſſima, jucundamque iſtam rivorum a fontibus deductionem attentius conſiderans, imaginem, tenuem tamen, agri Batavici videre videor, & ejus in primis, quem aquis lene ſonantibus Vechta radit. Offerunt ſeſe ultro plura alia meditanti, quae miſſa faciam. Id maximopere velim, ut hi libertatis & honeſtioris mercaturae fructus ſine labe poſſeſſoribus diutius permaneant, quam Carthaginienſibus! P. Wess.

78. Καὶ πρὸς τὸν Λευκὸν Τύνητα] Hanc etiam urbem qui praeter Diodor. attigerit, recordor neminem. Non equidem ignoro Ab. Ortelii judicium, Album hunc Tunetem & Tunetem pro eadem urbe putantis. At multa obſtant. Oppidum Tunes Carthagine diſtabat ſpatio xv. M. P., ut Livius L. xxx, 9., ſive

Olymp. cxvii. iii.

9. Interea Carthaginenſes, qui prope ſtationem Siculorum ſubſtiterant, ubi claſſem videre incenſam, primum laeti erant, quaſi metu ipſorum hoſtes corrumpere naves coacti fuiſſent. Sed poſteaquam in agros ſuos promoveri hoſtiles copias viderunt, quid eventurum eſſet conjectantes, ſuum in damnum illam navium jacturam eſſe factam, arbitrabantur. Quamobrem pelles in proris ſuis expanderunt, quod moris eſt factitare perpetuo, ſi quid mali Reipublicae Carthaginenſium contigiſſe videatur. Quin etiam ferramenta e navibus Agathoclis in triremes ſuas receperunt, & qui rem omnem, ut evenerat, accurate renunciarent, Carthaginem miſere. At prius quam hi, quid factum eſſet, indicatum venirent, quidam ex agro, qui claſſem Agathoclis imminere ſenſerant, rem propere Carthaginenſibus nunciaverunt. Qui repentino perculſi eventu, copias ſuas tam navales quam terreſtres internecione periiſſe autumabant. Nunquam enim Agathoclem niſi victorem Syracuſas praeſidio deſtitutas auſurum fuiſſe relinquere, nec hoſte maris imperium obtinente, trajicere copias animum inducturum. Tumultus igitur & trepidatio urbem occupat, populique ad forum fit concurſus, & ſenatus conſultatio initur, quid facto opus eſſet. Exercitus enim, qui ſigna cum hoſte conferre poſſet, ad manum non erat. Interim civica multitudo belli rudis & ignara, jam animos deſponderat, hoſteſque jam propinquare moenibus putabantur. Proinde legatos de pace ad Agathoclem mittendos eſſe nonnulli cenſebant, qui ſimul, quid hoſtis gereret, explorarent. Alii exſpectandum dum quid actum eſſet exacte cognoviſſent. Haec perturbatio dum urbem tenet, a praetore claſſis miſſi appellunt, & rerum geſtarum rationes exponunt.

10. Ibi cum omnes denuo animos colligerent, ſenatus omnes claſſis praefectos incuſat, quod dum mare in poteſtate haberent, hoſtiles Africam copiis ingredi permiſiſſent. Summoſque militiae duces creant, Hannonem & Bomilcarem, licet paternas inter ſe inimicitias exercerent. Privatam enim horum diffidentiam ac diſſenſionem communem Reipublicae incolumitatem fore exiſtimabant. Sed a vero multum aberrarunt. Nam Bomilcar jamdudum tyrannidem affectarat. Sed cum poteſtatem & tempus molitionibus ſuis accommodum hactenus non habuiſſet, tunc imperium adeptus occaſionem eximiam arripit; Cauſa horum potiſſima erat, Carthaginenſium in poenis accerbitas. Viros enim illuſtriſſimos in bellis ad ſumma imperia evehunt: quod his prae caeteris pro ſumma

Οἱ δ' [v] ἐφορμῶντες Καρχηδόνιοι τῷ ναυστάθμῳ τῶν Σικελιωτῶν, τὸ μὲν πρῶτον ὁρῶντες καιομένας τὰς ναῦς, περιχαρεῖς ἦσαν, ὡς διὰ τὸν [x] ἀπ' αὐτῶν φόβον ἠναγκασμένων τῶν πολεμίων διαφθεῖραι τὰ σκάφη· ὡς δ' εἶδον εἰς τὴν χώραν προάγουσαν τὴν τῶν ἐναντίων δύναμιν, συλλογιζόμενοι περὶ τῶν ἀποβησομένων, συμφορὰν ἰδίαν ἡγοῦντο τὴν τῶν νεῶν ἀπώλειαν. διὸ καὶ ταῖς πρώραις δέρρεις κατεπέτασαν, ὅπερ ἀεὶ ποιεῖν εἰώθασιν, ὅταν τι κακὸν δημοσίᾳ συμβεβηκέναι δόξῃ τῇ [y] Καρχηδονίων πόλει. ἔλαβόν τε καὶ τὰ χαλκώματα τῶν Ἀγαθοκλέους νεῶν εἰς τὰς ἰδίας τριήρεις, καὶ τοὺς ἀπαγγελοῦντας ὑπὲρ τῶν συμβεβηκότων [z] τἀκριβὲς ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Καρχηδόνα. πρὶν δὲ τούτους δηλῶσαι τὸ γεγονός, ἀπὸ τῆς χώρας τινὲς [a] αἰσθόμενοι τὸν κατάπλουν τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἀπήγγειλαν κατὰ σπουδὴν τοῖς Καρχηδονίοις. οἱ δ' ἐκπλαγέντες διὰ τὸ παράδοξον, ὑπέλαβον ἀπολωλέναι τὰς ἰδίας δυνάμεις ἐν Σικελίᾳ καὶ τὰς πεζικὰς καὶ τὰς ναυτικάς. οὐ γὰρ ἄν ποτε τὸν Ἀγαθοκλέα μὴ νενικηκότα τολμῆσαι καταλιπεῖν ἐρήμους βοηθείας τὰς Συρακούσας, οὐδ' ἂν ἐπιβαλέσθαι περαιοῦν δύναμιν, θαλασσοκρατούντων τῶν πολεμίων. διόπερ θόρυβος καὶ πολλὴ ταραχὴ κατεῖχε τὴν πόλιν, καὶ συνδρομὴ τῶν ὄχλων εἰς τὴν ἀγορὰν [b] ἐγίνετο, καὶ βουλὴ τῆς γερουσίας ὅ, τι δέοι πράττειν. στρατόπεδον μὲν γὰρ οὐκ ἦν ἕτοιμον τὸ δυνάμενον ἀντιτάξασθαι· τὸ δὲ πολιτικὸν πλῆθος, ἄπειρον ὂν πολέμου, [c] προκαταπεπτώκει ταῖς ψυχαῖς· οἱ πολέμιοι δὲ πλησίον εἶναι τῶν τειχῶν προσεδοκῶντο. ἔνιοι μὲν οὖν [d] ἔφασκον πρεσβευτὰς ὑπὲρ εἰρήνης ἀποστέλλειν πρὸς Ἀγαθοκλέα, τοὺς αὐτοὺς ἅμα καὶ κατασκόπους ἐσομένους τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις. τινὲς δὲ ἀναμεῖναι μέχρις ἂν γνῶσιν 753. ἀκριβῶς ἕκαστον τῶν πεπραγμένων. τοιαύτης δὲ συγχύσεως τὴν πόλιν ἐχούσης, κατέπλευσαν οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ναυάρχου, καὶ τὰς αἰτίας τῶν πεπραγμένων ἐδήλωσαν.

Ἀναθαρρησάντων οὖν [e] πάντων πάλιν ταῖς ψυχαῖς, ἡ γερουσία τοὺς μὲν ναυάρχους ἅπαντας κατεμέμψατο, ὅτι θαλαττοκρατοῦντες εἴασαν [f] πολεμίαν δύναμιν ἐπιβῆναι τῆς Λιβύης· στρατηγοὺς δὲ [g] ἀπέδειξε τῶν δυνάμεων Ἄννωνα καὶ [h] Βομίλχαν, πατρῴας ἔχθρας ἐχόντας. ἡγοῦντο γὰρ διὰ τὴν ἰδίαν τούτοις ἀπιστίαν καὶ διαφορὰν κοινὴν ἔσεσθαι τῆς πόλεως [i] ἀσφάλειαν· πολὺ δὲ διεσφάλησαν τῆς ἀληθείας· ὁ γὰρ Βομίλχας πάλαι μὲν ὢν ἐπιθυμητὴς τυραννίδος, οὐκ ἔχων δ' ἐξουσίαν οὐδὲ καιρὸν οἰκεῖον ταῖς ἐπιβολαῖς, τότε ἔλαβεν ἀφορμὰς ἀξιολόγους, τυχὼν τῆς στρατηγίας. αἰτία δὲ μάλιστα τούτων ἡ πρὸς τὰς τιμωρίας πικρία τῶν Καρχηδονίων. τοὺς γὰρ ἐπιφανεστάτους τῶν ἀνδρῶν ἐν μὲν τοῖς πολέμοις προάγουσιν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας, νομίζοντες δεῖν αὐτοὺς

---

[v] Ἐφορμοῦντες *Baſil.* [x] Τὴν αὐτῶν *Reg.* 2. *Baſil.* Vid. not. in L. iv, 46. Mox προάγουσαν omnes. [y] Καρχηδονίων. πόλει in ora *Steph.* & *Reg.* 1. In *Reg.* 2. deeſt πόλει. [z] Τἀκριβῆ *Steph.* marg. & *Reg.* 1. [a] Ἀισθανόμενοι *Vener.* Paullo ante πρὶν δ' οὖν τούτους *Reg.* 1. [b] Ἐγίνετο *Reg.* 1. [c] Προπεπτώκει, *idem.* Προκαταπεπτώκεσαν, *Reg.* 2. [d] Ἔφασαν *Reg.* 2. [e] Deeſt *Reg.* 2. [f] Πολεμίων *idem.* [g] Ἀπέδειξαν *Vat.* non male. [h] Βομίλκαν ſemper *Baſil.* Βολχ. *Vener.* In *Edd.* Βομ. legebatur ubique. [i] Ἀσφάλειαν δὲ πολεμίας ora *Steph.* & *Reg.* 1.

ὡς ἱκανὸν εἶναι σταδίους, ſicuti *Polybius* ait L. xiv, 10. *Albus* ab eadem urbe *Tunes* longius aberat. Adde, hanc urbem ab Agathocle ſolo fuiſſe aequatam: *Tunetem* deinceps illius in poteſtatem veniſſe & praeſidium ſatis accepiſſe validum. Sic Auctor ipſemet C. 17. Errat ergo vir ſolertiſſimus. P. Wess.

92. Εἰς τὴν — προαγουσαν] Προάγουσαν. L. Rhod.

Εἰς τὴν — προάγουσαν — δύναμιν] Extrivi literam, quae loci ſententiam interturbabat. Factum etiam alias, ſed *Codd.* imperio. Vid. L. xviii, 59. P. Wess.

95. Διὸ καὶ ταῖς πρώραις δέρρεις κατεπέτασαν] Navalibus in praeliis, aut ſicubi ad loca infeſta claſſem admovebant, fieri id moris erat. Quare Metellus inſulis Gymneſiis propius ſeſe & naves adjuncturas, ΔΕΡΡΕΙΣ ἔτεινεν ὑπὲρ τῶν καταστρωμάτων, σκέπην πρὸς τὰς σφενδόνας in *Strabon.* L. iii, pag. 256. Poenorum haec alia conſuetudo. Segeſtria iſta, prorae oppanſa, nigricantis fuiſſe coloris videntur, uti in luctu atque inferiis uſus ferebat. Hinc navis inferias Achilli ſolutura ἐκ Θετταλίας μέλανα ἱστία ἠρμένη ἐς Τροίαν ἔπλει apud *Philoſtrat.* Heroic. C. 19. p. 741. Conf. not. in L. iv, 61. P. Wess.

15. Προκαταπεπτώκει ταῖς ψυχαῖς] Verius cenſeo προκαταπεπτώκεσαν ex *Reg.* 2. Praeterquam enim quod ignara rei bellicae multitudo erat, animo quoque conciderat. Qua in re καταπίπτειν & ἀναπίπτειν ſedem quandam habent. *Pauſanias* L. x, 20. τοῖς δέ γε Ἕλλησιν ἀναπεπτώκει μὲν ἐς ἔσχατον τὰ φρονήματα. *Syneſius* L. ii. Provid. p. 117. B. ὅτε μὲν — τοὺς καταπεπτωκότας ταῖς γνώμαις &c. *Polybius* Excerpt. p. 1430. ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν αἰσθομένων ἀνάπεσον ταῖς ψυχαῖς. *Philo* L. i. vit. Moſ. p. 630. E. τά τε σώματα παρεῖτο, καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπεπτώκεσαν. Alia tibi, ſi deſi-

τοὺς τῶν ὅλων προκινδυνεύοντας. ὅταν δὲ τύχωσι τῆς εἰρήνης, τοὺς αὐτοὺς τούτους συκοφαντοῦσι, καὶ κρίσεις ἀδίκους ἐπιφέροντες διὰ τὸν φθόνον, τιμωρίαις περιβάλλουσι. διὸ καὶ τῶν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας ταττομένων τινὲς μὲν, φοβούμενοι τὰς ἐν τῷ δικαστηρίῳ κρίσεις, ἀποστάται γίνονται τῆς ἡγεμονίας· τινὲς δὲ ἐπιτίθενται τυραννίσιν· ὅπερ καὶ τότε Βομίλκας ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν ἐποίησε. περὶ οὗ μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν. οἱ γοῦν στρατηγοὶ τῶν Καρχηδονίων, ὁρῶντες τὸν καιρὸν οὐδαμῶς ἀναβολῆς οἰκεῖον, τοὺς μὲν ἀπὸ τῆς χώρας καὶ τῶν συμμαχίδων πόλεων στρατιώτας οὐκ ἀνέμειναν· αὐτοὺς δὲ τοὺς πολιτικοὺς ἐξήγαγον εἰς ὕπαιθρον, ὄντας πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους τετρακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ χιλίους, ἅρματα δὲ δισχίλια. καταλαβόμενοι δέ τινα γεώλοφον οὐ μακρὰν τῶν πολεμίων, ἐξέταττον τὴν δύναμιν εἰς μάχην. καὶ τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρατος Ἄνων εἶχε τὴν ἡγεμονίαν, συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν εἰς τὸν ἱερὸν λόχον συντεταγμένων· τοῦ δ' εὐωνύμου Βομίλκας ἡγούμενος βαθεῖαν ἐποίει τὴν φάλαγγα, κωλυόμενος τοῦ τόπου παρεκτείνειν ἐπὶ πλεῖον· τὰ δ' ἅρματα καὶ τοὺς ἱππεῖς πρὸ τῆς φάλαγγος ἔστησαν, διεγνωκότες τούτοις πρῶτον ἐμβαλεῖν, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀποπειραθῆναι.

Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς κατασκεψάμενος τὰς τῶν Βαρβάρων τάξεις, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔδωκεν Ἀρχαγάθῳ τῷ υἱῷ, παραδοὺς αὐτῷ πεζοὺς δισχιλίους καὶ πεντακοσίους· ἑξῆς δ' ἔταξε τοὺς Συρακουσίους, 754. ὄντας τρισχιλίους πεντακοσίους. εἶτα μισθοφόρους Ἕλληνας τρισχιλίους· [k] τελευταίους δὲ Σαμνίτας, καὶ Τυῤῥηνοὺς καὶ Κελτοὺς τρισχιλίους. μετὰ δὲ τῆς θεραπείας αὐτὸς τοῦ ἡμίσεος κέρατος προηγωνίζετο χιλίοις ὁπλίταις, πρὸς τὸν ἱερὸν λόχον [l] τῶν Καρχηδονίων ἀντιτεταγμένος. τοὺς δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας πεντακοσίους ὄντας ἐπὶ τὰ κέρατα διεῖλεν. ὅπλα μὲν οὖν οἱ στρατιῶται μόγις εἶχον ἱκανά. τοὺς δ' ἐκ τῶν ἀφράκτων ὁρῶν ἀνόπλους ὄντας, τὰ τῶν ἀσπίδων ἔλυτρα ῥάβδοις διέτεινε, καὶ τῇ φαντασίᾳ τὸν τῆς ἀσπίδος κύκλον μιμησάμενος, ἀνέδωκεν αὐτοῖς πρὸς μὲν τὴν χρείαν οὐδαμῶς ἐπιτήδεια, πρὸς δὲ τὴν πόῤῥωθεν ὁρωμένην ὄψιν δυνάμενα δόξαν ὅπλων ἐμποιῆσαι τοῖς ἀγνοοῦσι τἀληθές. ὁρῶν δὲ τοὺς στρατιώτας καταπεπληγμένους τὸ πλῆθος τῆς βαρβαρικῆς ἵππου καὶ δυνάμεως, ἀφῆκεν εἰς τὸ στρατόπεδον κατὰ πλείονας τόπους γλαῦκας, ἃς ἐκ χρόνου παρεσκευάσατο πρὸς τὰς ἀθυμίας τῶν πολλῶν. αὗται δὲ διὰ τῆς φάλαγγος πετάμεναι, καὶ προσκαθίζουσαι ταῖς ἀσπίσι καὶ τοῖς κράνεσιν, εὐθαρσεῖς [m] ἐποίουν τοὺς στρατιώτας, ἑκάστων οἰωνιζομένων, διὰ τὸ δοκεῖν ἱερὸν εἶναι τὸ ζῷον τῆς Ἀθηνᾶς. ταῦτα δὲ καίπερ ἄν τισι δόξαντα [n] κενὴν ἔχειν ἐπίνοιαν, πολλάκις αἴτια γίνεται μεγάλων προτερημάτων.

Olymp. CXVII. III.

rerum propugnandum existimant. Pacem vero nacti eosdem falso criminantur, & iniquis judiciis circumventos, per invidiam suppliciis afficiunt. Propterea nonnulli imperiis praefecti, sententiarum in judiciis metu ab imperio deficiunt, aut ad 738. tyrannidem se convertunt. Quod & Bomilcar, alter Carthaginensium imperator, tunc factitavit. De quo paulo post dicemus. Praetores ergo Carthaginensium, dum tempus cunctationi haud opportunum esse vident, militem ex agro & urbibus sociis non praestolantur, sed cives ipsos in apertum educunt, peditum non minus XL. M. Equites mille, ac CIↃ. CIↃ. curruum: Et colle quodam haud procul hostibus occupato, copias ad pugnam explicant. Dextro in cornu Hanno praeerat, quem in cohorte sacra constituti adjuvabant. Sinistrum Bomilcar regens, profundam efficiebat phalangem, quod aciem longius extendere natura loci prohiberet. Currus autem & equitatum in fronte collocarunt eo consilio, ut cum his prima incursione facta, Graecorum vires tentarent.

11. Agathocles contra aciem Barbarorum speculatus, dextrum cornu Archagatho filio commendavit, attributis illi peditibus bis mille ac quingentis. Exinde Syracusanos circiter ter mille & IↃ. ordinat, postea mercenariorum ex Graecia tria millia; Et postremo tria millia Samnitum, Tyrrhenorum & Celtarum. Ipse cum satellitio & mille armatis pro dimidio cornu propugnabat, sacrae Carthaginensium cohorti oppositus. Sagittarios autem & funditores, qui IↃ. numero erant, in cornua distribuerat. Armorum sane militibus vix satis erat. Quare cum ex eorum numero, quibus munimenta deerant, quosdam sine scuto videret, integumenta clypeorum baculis distendit; specieque orbem clypei imitatus, illis tradidit, ad usum quidem neutiquam idonea, sed quae ex longinquo intuitu armorum opinionem in illis efficere possent, qui verum ignorarent. Animadvertens praeterea milites ob exercitus barbarici, inprimis vero equitatus, multitudinem consternatos, compluribus per castra locis noctuas emisit, jam olim ad hoc praeparatas, ut vulgo timiditatem eximerent. Hae itaque per agmen volitantes, dum clypeis galeisque insident, animos militum confirmabant, pro felici augurio accipientibus singulis, propterea quod sacrum Minervae animal id habetur. Haec vero commenta, licet vana videantur, magnis tamen successibus haud raro causam praebent; Quod & tunc evenit.

---

k Τελευταῖον *Basil. Vat.* l Absunt *Reg.* 1., atque hinc *Steph.* asteriscus. m Ἐποίουν *Reg.* 2. Paullo ante καὶ ante προσκαθ. deest *Reg.* 2. *Basil.* n Καινὴν *Basil.*

desideres, dabit vir doctus Miscellan. Observ. Vol. 2. pag. 206. P. Wess.

29. Ἄννων καὶ Βορμίλκαν] Βομίλκαν, expuncto ρ., ut etiam in sequentibus. L. Rhod.

Καὶ Βομίλκαν] Ex *Basil.* indicio ducis nomen instauravi. *Bomilcar* dicitur *Justino*, neque id nomen aliter in *Livii* libris scribitur, apud *Appian.* Pun. pag. 22. Βομίλχας. Ceterum [illegible] ex more venit, quo nominibus saepe Verbi sui, uti dictum supra fuit, casus adstruitur. Aliud spectavit Cl. *Jac. Gronovius* ad *Stephan. Byzant.* in Ἄβαι, quem vide. P. Wess.

36. Ἡ πρὸς τὰς τιμωρίας πικρία τῶν Καρχηδονίων] Certissima est *Diodori* animadversio. Exempla atrocitatis istius quasi per saturam suppeditabunt *Valer. Maxim.* L. II, 7. ext. 1., *Polybius* L. I, II. 24., *Livius* Epit. 50., *Justinus* XIX, 2. XXI. 4. 6., *Polyaen.* L. V, II., *Appian.* Pun. p. 67. &c. P. Wess.

57. Εἰς τὸν ἱερὸν λόχον] Carthaginiensium nobilissimi & ditissimi ad duo ferme millia & quingentos sacram eam cohortem explebant. Vid. L. XVI, 80. P. Wess.

64. Ἔδωκεν Ἀρχαγάθῳ τῷ υἱῷ] *Archagathum* plerumque *Diodorus* & *Justin.* L. XXII, 5. vocitant. At *Polybio* Excerpt. Leg. 1. p. 1087. Ἀγάθαρχος est, probante *H. Valesio* ad Nostri Excerpt. p. 257. Vid. infra C. 56. P. Wess.

75. Τὰ τῶν ἀσπίδων ἔλυτρα ῥάβδοις διέτεινε] Pari modo τὸ ἔλυτρον τοῦ ὅπλου *Aristophanes* Acharn. v. 1119., qua de voce copiosius viri eruditissimi *Is. Casaub.* in *Athen.* I, 7. & *Th. Gatak.* ad *Antonini* Imp. L. IX, 3. p. 266. Solebant milites contra imbres, pulverem, aliasque injurias scutis tegumenta induere, τὰ σκεπάσματα τῶν ὅπλων [illegible] in *Plutarchi* Lucull. p. 510. A. Quem quidem morem abunde cum declaraverit *Just. Lipsius* Anal. Mil. Rom. L. III, 2., verbum non addam. P. Wess.

87. Ἑκάστων οἰωνιζομένων, διὰ τὸ δοκεῖν &c.] Noctua praetervolans victoriae omen Graecis ad Salamina in Persas pugnaturis fuerat. Hinc γλαὺξ ἵπταται de felici rerum successu elegans proverbium. *Hesychius*, Γλαὺξ ἵπταται, πρὸ τῆς μάχης οἱ Σαλαμῖνι γλαυκὸς φανείσης [illegible], quibus gemina

Olymp. CXVII. III. evenit. Nam cum fiducia multitudini injecta fuiſſet: didita inſuper fama, quod aperte victoriam illis Numen portenderet, periculo animoſius ſe committebant.

12. Nam ubi currus in eos impreſſionem fecere, partem miſſilibus conficiunt, partem praetervehi ſinunt, pleroſque in peditum aciem reverti cogunt. Eodemque modo excepto equorum impetu, cum vulneribus confeciſſent multos, in fugam retro illos convertunt. Dum ita praeclare in prima acie decertatur, pedeſtre Barbarorum agmen univerſum manus conſerere coepit. Commiſſo igitur praelio quam acerrimo, Hanno, delectorum circa ſe cohortem, quam ſacram vocant, habens, dum ſuo victoriam Marte conciliare ſtudet, magna Graecos mole urget, plurimoſque tollit. Et quanquam omni telorum genere obruitur, non tamen cedit: ſed ut ut multis affectus vulneribus porro graſſatur; uſque dum delaſſatus occubuit. Quo prolapſo, verſantes in ea parte Carthaginenſium animos ſubmittunt. Ex adverſo miles Agathoclis in ſpem arrectus, multo magis confirmatur. Quae poſtquam a quibusdam reſcivit Bomilcar, copiarum praefectus alter, tyrannidis occupandae occaſionem a Deo ipſo ſibi oblatam ratus, ita ſecum rationes putavit: Si Agathoclis exercitus interiret, principatum a ſe invadi non poſſe, quod civium potentia ſuperaret: Sin victor ille animos Carthaginenſium infringeret, jam victos ſe facile ſubacturum, & quando ſibi viſum 739. fuerit, Agathoclem quoque debellaturum. His animo volutatis, cum anteſignanis referre pedem coepit, tacitam ſuorum inclinationem hoſtibus indulgens, & Hannonis morte ſuis indicata, ut ſervatis ordinibus in tumulum ſe recipiant, (id enim ſic expedire) hortatur. Urgente autem hoſte, cum tota regreſſio fugae inſtar prae ſe ferret, Afri proximi, aciem primam vi ſuperatam eſſe opinantes, etiam ipſi fugam arripiunt. In ſacram interea cohortem tributi, poſt interitum Hannonis imperatoris, fortiter primum reſiſtunt, & tranſcenſis cadaveribus ſuorum, omne praelii diſcrimen ſuſtinent. Ubi vero maximam exercitus partem in fugam eſſe conjectam, hoſteſque a tergo circumſiſtere intellexere, ſimul cedere coguntur. Toto igitur Carthaginenſium exercitu jam terga vertente, Barbari Carthaginem verſus fugam intendunt; Et Agathocles aliquo perſecutus uſque revertitur, caſtraque Carthaginenſium diripit.

γημάτων. ὃ καὶ τότε συνέβη γενέσθαι. ἐμπεσόντος γὰρ εἰς τὰ πλήθη θάρσους, καὶ διαδοθέντων λόγων, ὡς τὸ θεῖον αὐτοῖς φανερῶς προσημαίνει νίκην, παραστατικώτερον τὸν κίνδυνον ὑπέμειναν.

Προεμβαλόντων γὰρ εἰς αὐτοὺς τῶν ἁρμάτων, ἃ μὲν κατηκόντισαν, ἃ δ᾽ εἴασαν διεκπεσεῖν, τὰ δὲ πλεῖστα συνηνάγκασαν στρέψαι πρὸς τὴν τῶν πεζῶν τάξιν. Παραπλησίως δὲ καὶ τὴν τῶν ἵππων ἐπιφορὰν ὑποστάντες, καὶ πολλοὺς αὐτῶν κατατιτρώσκοντες, ἐποίησαν φυγεῖν εἰς τοὐπίσω· προηγωνισαμένων δ᾽ αὐτῶν ἐν τούτοις λαμπρῶς, ἡ πεζὴ δύναμις τῶν βαρβάρων ἅπασα συνῆψεν εἰς χεῖρας. γενναίας δὲ μάχης ° γινομένης, Ἄννων μὲν ἔχων συναγωνιζόμενον τὸν ἱερὸν λόχον τῶν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, καὶ σπεύδων ποιῆσαι ᵖ δι᾽ αὐτοῦ τὴν νίκην, ἐνέκειτο βαρὺς τοῖς Ἕλλησι, καὶ συχνοὺς ἀνῄρει. φερομένων δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν παντοδαπῶν βελῶν, οὐκ εἶκεν, ἀλλὰ καίπερ πολλοῖς τραύμασι περιπίπτων, ἐβιάζετο, μέχρις ὅτου ᵍ καταπονηθεὶς ἐτελεύτησε. τούτου δὲ πεσόντος, οἱ μὲν ταύτῃ τεταγμένοι τῶν Καρχηδονίων, ἀνετράπησαν ταῖς ψυχαῖς· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα μετεωρισθέντες, πολὺ μᾶλλον ἐπερρώσθησαν. ἃ δὴ πυθόμενος τινῶν Βομίλκας ὁ ἕτερος στρατηγός, καὶ νομίσας παρὰ θεῶν αὐτῷ δεδόσθαι τὸν καιρὸν 755. τοῦ λαβεῖν ἀφορμὰς πρὸς τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος, διελογίζετο πρὸς ἑαυτόν, εἰ μὲν ἡ μετ᾽ Ἀγαθοκλέους διαφθαρείη δύναμις, μὴ δυνήσεσθαι τὴν ἐπίθεσιν ποιήσασθαι τῇ δυναστείᾳ, τῶν πολιτῶν ἰσχυόντων· εἰ δ᾽ ἐκεῖνος νικήσας τὰ φρονήματα παρέλοιτο τῶν Καρχηδονίων, εὐχειρώτους μὲν ἑαυτῷ τοὺς προηττημένους ἔσεσθαι, τὸν δ᾽ Ἀγαθοκλέα ῥᾳδίως καταπολεμήσειν, ὅταν αὐτῷ δόξῃ. ταῦτα δὲ διανοηθείς, ἀνεχώρησε μετὰ τῶν ʳ πρωτοστατῶν, δοὺς τοῖς μὲν πολεμίοις ἄσημον ἔκκλιμα, τοῖς δ᾽ ἰδίοις δηλώσας τὸν Ἄννωνος θάνατον, καὶ παρακελευόμενος ἀναχωρεῖν ἐν τάξει πρὸς τὸν γεώλοφον· τοῦτο γὰρ συμφέρειν. ἐπικειμένων δὲ τῶν πολεμίων, καὶ τῆς ὅλης ἀποχωρήσεως φυγῇ παραπλησίας γινομένης, οἱ συνεχεῖς Λίβυες ἀπὸ κράτους ἡττῆσθαι τοὺς πρωτοστάτας νομίσαντες, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. οἱ δὲ τὸν ἱερὸν λόχον ἔχοντες μετὰ τὸν Ἄννωνος τοῦ στρατηγοῦ θάνατον τὸ μὲν πρῶτον ἀντεῖχον εὐρώστως, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν πίπτοντας ὑπερβαίνοντες, ὑπέμενον πάντα κίνδυνον· ἐπεὶ δὲ κατενόησαν τὸ πλεῖον μέρος τῆς ˢ δυνάμεως πρὸς φυγὴν ὡρμημένον, καὶ τοὺς πολεμίους περιισταμένους κατὰ νώτου, συνηναγκάσθησαν ἐκκλῖναι. διὸ καὶ τροπῆς γινομένης κατὰ πᾶν τὸ τῶν Καρχηδονίων στρατόπεδον, οἱ μὲν βάρβαροι τὴν φυγὴν ἐποιοῦντο πρὸς τὴν Καρχηδόνα· Ἀγαθοκλῆς δὲ μέχρι τινὸς ἐπιδιώξας, ἐπανῆλθε, καὶ τὴν στρατοπεδείαν τῶν Καρχηδονίων διήρπασεν.

Επι-

---

o Γινομένης *Reg.* 1. Γενομένης *Reg.* 2. *Baſil.* Vulgo γινομ. p Διὰ τούτου ora *Steph.* *Reg.* 1. q Καταπολεμηθεὶς *Reg.* 1. r Στρατιωτῶν *Reg.* 2. cum *Steph.* marg. Mox ἔκλειμμα *Baſil.* s Φάλαγγος in ora *Steph.* ex *Reg.* pr.

Zenob. Cent. ii, 98. & Append. Vat. i, 48. Indidem noctuae volatus victoriae auſpicium cenſebatur, γλαῦκα πτᾶσαν εἰς νίκης σύμβολον ἐλογίζοντο non Athenis tantum, ſed tota Graecia in Schol. ad Equit. Comici v. 1091. Quin ipſe poeta Veſp. v. 1081.

Γλαῦξ γὰρ ἡμῶν πρὶν μάχεσθαι τὸν στρατὸν διέπτατο,

vulgi eam perſuaſionem reſpiciens. P. Wess.

11. Ἀνετράπησαν ταῖς ψυχαῖς] Sic L. xi, 31. ἀνατραπέντες ταῖς ψυχαῖς πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. P. Wess.

23. Δοὺς δὲ — ἄσημον ἔκκλιμα] Putes *Baſil.* voluiſſe ἔκλειμμα, quod pravum. Id Auctor vult, Bomilcarem ſenſim aciem hoſtilem vitaſſe ceſſimque iviſſe. Vocabulum ipſum Lexicographorum copias augere poteſt. P. Wess.

43. Οὐ πλείους τῶν χιλίων] *Sed praelio commiſſo, duo de Siculis, tria milia de Poenis cum ipſo duce cecidere*, ita *Juſtinus* L. xxii, 6., haud parum cum *Diodoro* diſſidens. *Juſtinum* exſcripſit, ſed male intellectum *Oroſius*. Cenſuit bonus vir *duos* tantum ex Agathoclis exercitu periiſſe; quod iſte noluit, ſed duo millia de Siculis, tria de Poenis occubuiſſe. Vide *Oroſ.* L. iv, 6. P. Wess.

46. Ἐν αἷς ἐνομίζετο ζεύγη χειροπεδῶν] Par olim inſolentia Spartanorum, qui πέδας φερόμενοι ἐπὶ Τεγεήτας ἐστρατεύοντο. Contigit iisdem quod Poenis: victi pedicas geſtare debuerunt ipſimet, quibus Tegeatas innectere conſtituerant apud *Herodotum* L. i, 66. Cujuſmodi juſtae talionis exempla in mundo habeo plura, quae nunc praetermittentur. P. Wess.

50. Εἰς συμποδίας ἐμβαλεῖν] Probe Interpres. Ecce iterum *Diodorus* Excerpt. *Peireſc.* p. 369. καὶ τούτων τινὰς μὲν πέδαις δήσας εἰς τὰς συμποδίας ἐνέβαλλε. Vocis, in copioſis Graeci ſermonis Theſauris praeteritae, compoſitio rem eam belle declarat. P. Wess.

69. Ἡρακλέα τὸν παρὰ τοῖς ἀποίκοις] Auctoris a mente non aberravit *Rhodomanus*. Id ſubvereor, ut recte expreſſa ſint verba. Hercules ὁ παρὰ τοῖς ἀποίκοις is eſſe debet, qui apud majoris

Ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν Ἑλλήνων εἰς διακοσίους, τῶν δὲ Καρχηδονίων οὐ πλείους [t] χιλίων· ὡς δ' ἔνιοι γεγράφασιν, ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους. ἐν δὲ τῇ τῶν Καρχηδονίων παρεμβολῇ σὺν ταῖς ἄλλαις ὠφελείαις εὑρέθησαν ἅμαξαι [v] πλείους, ἐν αἷς ἐκομίζετο ζεύγη χειροπεδῶν πλείω τῶν δισμυρίων. ἐξ ἑτοίμου γὰρ οἱ Βάρβαροι κρατήσειν ὑπειληφότες τῶν Ἑλλήνων, παρηγγέλκεισαν ἀλλήλοις ζωγρεῖν ὡς πλείστους, καὶ δήσαντες εἰς συνεργασίαν ἐμβαλεῖν. ἀλλ' οἶμαι τὸ δαιμόνιον ὥσπερ ἐπίτηδες τοῖς ὑπερηφάνως διαλογιζομένοις τὸ τέλος τῶν κατελπισθέντων εἰς τοὐναντίον [x] μετατίθησιν. Ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν Καρχηδονίους παραλόγως νικήσας τειχήρεις συνεῖχεν· ἡ τύχη δὲ ἐναλλὰξ τὰ προτερήματα τοῖς ἐλαττώμασιν ἐπεισάγουσα, τοὺς ὑπερέχοντας [y] ἴσως ἐταπείνωσε τοῖς ἡττημένοις. ἐν Σικελίᾳ μὲν γὰρ Καρχηδόνιοι μεγάλῃ νενικηκότες παρατάξει Ἀγαθοκλέα, τὰς Συρακούσας ἐπολιόρκουν· ἐν Λιβύῃ δ' Ἀγαθοκλῆς τηλικαύτῃ μάχῃ προτερήσας, εἰς 756. πολιορκίαν συνέκλεισε Καρχηδονίους. καὶ τὸ θαυμασιώτατον, ὁ δυνάστης κατὰ μὲν τὴν νῆσον ἀκεραίους ἔχων τὰς δυνάμεις ἐλείπετο τῶν Βαρβάρων, ἐπὶ δὲ τῆς ἠπείρου τῷ μέρει τῆς προηττημένης στρατιᾶς περιεγίνετο τῶν νενικηκότων.

Διόπερ οἱ Καρχηδόνιοι νομίσαντες ἐκ θεῶν αὐτοῖς γεγονέναι τὴν συμφορὰν, ἐτράπησαν πρὸς παντοίαν ἱκεσίαν τοῦ δαιμονίου, καὶ νομίσαντες μάλιστα μηνίειν [z] αὐτοῖς τὸν Ἡρακλέα τὸν παρὰ τοῖς ἀποίκοις, χρημάτων πλῆθος καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀναθημάτων ἔπεμψαν εἰς τὴν Τύρον οὐκ ὀλίγα. ἀποικισθέντες γὰρ ἐκ ταύτης, εἰώθεισαν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις δεκάτην ἀποστέλλειν τῷ θεῷ πάντων τῶν εἰς πρόσοδον πιπτόντων· ὕστερον δὲ μεγάλους κεκτημένοι πλούτους, καὶ προσόδους ἀξιολογωτέρας λαμβάνοντες, μικρὰ παντελῶς ἀπέστελλον, ὀλιγωροῦντες τοῦ δαιμονίου. διὰ δὲ τὴν συμφορὰν ταύτην εἰς μεταμέλειαν ἐλθόντες, πάντων τῶν ἐν τῇ Τύρῳ θεῶν ἐμνημόνευον. ἔπεμψαν δὲ καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν [a] χρυσοῦς ναοὺς τοῖς ἀφιδρύμασι πρὸς τὴν ἱκεσίαν, ἡγούμενοι μᾶλλον [b] ἐξιλάσεσθαι τὴν τοῦ θεοῦ μῆνιν τῶν ἀναθημάτων πεμφθέντων ἐπὶ τὴν παραίτησιν. ᾐτιῶντο δὲ καὶ τὸν Κρόνον [c] αὐτοῖς ἐναντιοῦσθαι, καθόσον ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις θύοντες τούτῳ τῷ θεῷ τῶν υἱῶν τοὺς κρατίστους, ὕστερον ὠνούμενοι λάθρᾳ παῖδας, καὶ θρέψαντες, ἔπεμπον ἐπὶ τὴν θυσίαν. καὶ ζητήσεως γενομένης, εὑρέθησάν τινες τῶν καθιερουργημένων ὑποβολιμαῖοι γεγονότες. τούτων δὲ λαβόντες ἔννοιαν, καὶ τοὺς πολεμίους πρὸς τοῖς τείχεσιν ὁρῶντες στρατοπεδεύοντας, ἐδεισιδαιμόνουν ὡς καταλελυκότες τὰς πατρίους τῶν θεῶν τιμάς. διορθώσασθαι δὲ τὰς ἀγνοίας [d] σπεύδοντες, διακοσίους μὲν

Olymp. CXVII. III.

13. Ceciderunt in hac pugna Graecorum CC. Carthaginenſium cIↄ. haud plures; Ut vero quidam memoriae prodidere, amplius Iↄↄ. cIↄ. In caſtris autem Carthaginenſium inter alias opes, currus inventi ſunt complures: in quibus plura quam ccIↄↄ. ccIↄↄ. manicarum paria vehebantur. Cum enim minimo ſe Graecos negocio ſuperaturos Barbari putarent, cohortati inter ſe fuerunt, ut quam plurimos caperent vivos, vinctoſque in ergaſtula detruderent. Verum Numen coeleſte, ut mihi quidem videtur, data veluti opera, ſuperbe rationes ſubducentibus rerum ſperatarum exitum in contrarium mutat. Agathocles itaque poſtquam Carthaginenſes praeter ſuam opinionem devicerat, intra moenia eos concluſit. Et fortuna, quae alternatim poſt clades felices ſucceſſus afferre ſolet, victores aeque ut victos humiliavit. Nam in Sicilia Carthaginenſes poſt victum magno praelio Agathoclem, Syracuſas obſidebant. In Africa tanto conflictu ſuperior Agathocles obſidione premebat Carthaginenſes. Et quod admirandum, princeps iſte in ſua inſula copias habens integras, Barbaris ſuccubuerat: in continente vero cum parte exercitus profligati victoribus ſuperior evadebat.

14. Quapropter Carthaginenſes a Diis calamitatem hanc inflictam ſibi rati, ad omne genus ſupplicationum erga Numen ſe converterunt. Inprimis vero Herculem coloniae ſuae patronum, iratum ſibi arbitrati, vim magnam pecuniae, & precioſiſſimorum donariorum copiam non exiguam, Tyrum miſere. Nam quod ex illa in Coloniam erant deducti, per aetates ſuperiores decimam omnium, quae in proventuum rationem cadebant, Deo transmittere ſolebant. Sed poſteaquam magnis aucti opibus multo luculentiores percipiebant reditus, perexiguum, religione Dei poſthabita, mittebant. Clade igitur illa ad poenitentiam adacti, omnium in Tyro Deorum memores erant. Quin & aurea ſimulacris delubra e templis miſere ad ſupplicationem; Quod ad averruncandam Dei iram plus facere exiſtimarent, ſi donaria mitterent ad deprecationem. Saturnum praeterea ſibi adverſum eſſe cauſabantur, quod, cum ſuperiori tempore filiorum praeſtantiſſimos huic Deo ſacrificarent, pueros deinde clam emtos & enutritos ad ſacrificium mitterent. Et habita inquiſitione, ſubdititii nonnulli ex immolandis ſunt reperti. His animo perpenſis, cum & hoſtes ante urbem caſtra habere cernerent, religio injicitur, quaſi patrios Deorum honores abrogaſſent. Errata igitur illa, ut abſque 740. mora corrigant, ducentos ex praecipua delectos nobi-

---

[t] Τῶν χιλ. Reg. 1. [v] Πλέους Reg. 1. [x] Περιθέντων idem. [y] Ἴσως iterum Reg. pr. [z] Αὐτῶ idem Reg. [a] Χρυσοῦς ναοὺς Reg. 2. [b] Ἐξιλάσασθαι Reg. 1. [c] Αὐτοῖς Euſeb. Reg. 2. Baſil. [d] Νομιζόμενα ora Steph.

joris patriae colonos eſt. Atqui omnia, quae ſuccedunt, Herculem Tyrium expoſtulant, quem Poeni etiam miſſis pretioſiſſimis donariis impenſe placare connituntur. Ergone παρὰ τοῖς ἀποίκοις fuit olim? Non dico, etſi, modo libri id darent, pro malo haud putarem. Hoc mihi quidem ſatis conſtat, Herculem τὸν παρὰ τοῖς ἀποίκοις coloniarum eſſe, quem ſibi infeſtum Carthaginienſes ob infrequentiorem religionis cultum arbitrati, Tyrum mittunt, qui placent & venerentur, quoniam inde ipſi, Gaditani ceterique coloni domo profecti acceperant. Hercules celebrabatur idem, quamquam praecipua religionis ſedes Tyri erat. Quotannis autem τὰς πατρίους ἀπαρχὰς ſelectiſſima navi, quam ἱεραγωγὸν vocant Graeci, Tyrum religioſiſſime mittebant. Vide *Polyb.* Exc. Leg. CXIII. p. 1310. P. Weſs.

79. *Τοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν χρυσοῦς ναοὺς τοῖς ἀφιδρύμασι*] *Jo. Dougtaeus* Analect. Sacr. Parſ. II, 61. *aurea cum ſimulacris delubra* vertit, aediculas eſſe portatiles, quae Deorum ſimulacra ſuo ambitu complectebantur, opinatus, quod quidem Auctor ſi voluiſſet, ναοὺς αὐτοῖς ἀφιδρύμασι ſcriptum fuiſſet. Vid. *Daviſium* ad *Max. Tyrium* Diſſert. VII. p. 520. *Ed. Noviſſ.* Nam ut nunc verba habent, aediculae ſignis, quae Tyri erant, tranſmiſſae fuerunt. Id bene, quod his *Diodori* uſus ſit vir doctus ad ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος illuſtrandos, e quibus fabricandis victum Demetrius Epheſi tolerabat in *S. Lucae* A. A. cap. XIX, 24. Fuerunt enim ejuſdem haud dubie generis. Hae parvae aedes ad formam templi Epheſii ſuperſtitioſis Dianae cultoribus parabantur, iſtae in delubris olim Carthagine dedicatae Tyrum amandabantur Herculi conſecrandae. Pertinet huc ἀφίδρυμα ναοῦ [illegible] Cratinus ex *Artemidori* Onirocrit. L. IV, 33. P. Weſs.

81. *Ἠτιῶντο δὲ καὶ τὸν Κρόνον* &c.] *Euſebius* haec exſcripſit Praep. Evang. L. IV, 16. p. 161. A. Saturnum Carthagine victimis humanis fuiſſe cultum, res eſt teſtatiſſima. Vid. *L. Vivem* ad *Auguſtinum* L. VII. de Civ. D. cap. 19. & *H. Grotium* in *Deuteron.* C. XVIII, 10. P. Weſs.

91. *Διακοσίους μὲν τῶν ἐπιφανεστάτων παίδων* &c.] *Peſcennius Feſtus in libris hiſtoriarum per ſaturam refert, Carthaginienſes Saturno humanas hoſtias ſolitos immolare, & quum victi eſſent ab Agathocle*

Olymp. cxvii. iii. nobilitate pueros ſacrificio publico immolant. Alii etiam criminationibus obnoxii, non pauciores trecentis ſponte ſe offerunt. Erat autem apud illos aenea Saturni ſtatua, quae manus ſupinas extendebat, ita ad terram inclinatas, ut impoſitus illis puer devolveretur, & in voraginem ignis plenam rueret. Hinc Euripidem, quae fabuloſe apud illum memorantur de ſacrificio in Tauris, deſumſiſſe conſentaneum eſt: ubi ſic interrogatam ob Oreſte Iphigeniam introducit.

At quod ſepulcrum me peremtum recipiet?
Sacer intus ignis, & cavum terrae ſpecus?

Fabula etiam, quae ex priſca apud Graecos fama traditur; Quod ſuos e medio liberos tollat Saturnus; hoc ritu apud Carthaginenſes ſervari videtur.

15. Caeterum poſtquam talis in Africa mutatio accidit, Carthaginenſes ad Amilcarem in Siciliam poſtulatum mittunt, ut auxilium ſuum celerrime expediat: ac ferramenta ſimul navium Agathoclis ad eum perferenda curant. Is appulſis eo legatis imperat, ut clade ſilentio preſſa, rumorem inter milites ſpargant, Agathoclem tum claſſem tum exercitum omnem funditus perdidiſſe. Ipſe vero miſſis quibuſdam Syracuſas, qui tum ex Carthagine aderant, una cum ferramentis, urbis deditionem exigit. Copias enim illorum a Carthaginenſibus conciſas, naveſque exuſtas eſſe. Quod ſi qui fidem non habeant, roſtrorum exhibitione rem demonſtrari. Cum, qui in urbe erant, hanc Agathoclis calamitatem ex nunciis audiviſſent, plerique credidere; Primores ut rem ambiguam in occulto ſervarunt, ne quid tumultus exſiſteret, & extemplo dimiſere legatos. Exſulum vero propinquos & amicos, & ex aliis, qui, quae gerebantur ab illis, moleſte ferebant, non pauciores iix. m. ex urbe ejecerunt. Exinde cum tanta multitudo repente ex patria fugere cogeretur, urbs diſcurſatione, tumultu & foemineis lamentis plena erat. Nec ulla domus per hoc tempus erat luctus non particeps. Nam qui tyrannidi favebant, Agathoclis ſuorumque natorum calamitatem deplorare, privatorum alii, deflere eos qui in Africa periiſſe exiſtimabantur: alii ſortem horum miſerari, qui focis ſuis, Deiſque patriis ſubmoverentur; quibus neque manere, neque urbe excedere per obſidionem barbarorum liceret. Et praeter jam enumerata tantae acerbitatis mala, tenellae aetatis ſobolem & uxores in

τῶν ἐπιφανεστάτων παίδων προκρίναντες ἔθυσαν δημοσίᾳ. ἄλλοι δ' ἐν διαβολαῖς ὄντες, ἑκουσίως ἑαυτοὺς ἔδοσαν, οὐκ ἐλάττους ὄντες τριακοσίων. ἦν δὲ παρ' αὐτοῖς ἀνδριὰς Κρόνου χαλκοῦς, ἐκτετακὼς τὰς χεῖρας ὑπτίας [e] ἐγκεκλιμένας ἐπὶ τὴν γῆν, ὥστε τὸν [f] ἐπιτεθέντα τῶν παίδων ἀποκυλίεσθαι, καὶ πίπτειν εἴς τι χάσμα πλῆρες πυρός. εἰκὸς δὲ καὶ τὸν Ευριπίδην ἐντεῦθεν εἰληφέναι τὰ μυθολογούμενα παρ' αὐτοῖς περὶ τὴν ἐν Ταύροις θυσίαν, ἐν οἷς εἰσάγει τὴν Ἰφιγένειαν ὑπὸ Ὀρέστου διερωτωμένην,

Τάφος δὲ ποῖος δέξεταί μ' ὅταν θάνω;
Πῦρ ἱερὸν ἔνδον, χάσμα τ' εὐρωπὸν χθονός.

καὶ ὁ παρὰ τοῖς Ελλησι δὲ μῦθος ἐκ παλαιᾶς φήμης παραδεδομένος, ὅτι Κρόνος ἠφάνιζε τοὺς ἰδίους παῖδας, παρὰ Καρχηδονίοις φαίνεται διὰ τούτου τοῦ [g] νομίμου τετηρημένος.

Οὐ μὴν ἀλλὰ τοιαύτης [h] τῇ Λιβύῃ γεγενημένης 757. μεταβολῆς, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι διεπέμποντο πρὸς Ἀμίλκαν εἰς τὴν Σικελίαν, ἀξιοῦντες κατὰ τάχος πέμψαι βοήθειαν· καὶ τὰ ληφθέντα χαλκώματα τῶν Ἀγαθοκλέους νεῶν ἀπέστειλαν αὐτῷ. ὁ δὲ τοῖς καταπλεύσασι παρεκελεύσατο σιωπᾶν μὲν τὴν γεγενημένην ἧτταν, διαδιδόναι δὲ λόγον εἰς τοὺς στρατιώτας ὡς Ἀγαθοκλῆς ἄρδην ἀπόλεσε καὶ τὰς ναῦς καὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν. αὐτὸς δὲ πέμψας τινὰς τῶν παρόντων ἐκ Καρχηδόνος εἰς τὰς Συρακούσας πρεσβευτὰς, καὶ τὰ χαλκώματα συναποστείλας, ἠξίου παραδιδόναι τὴν πόλιν. τὴν μὲν γὰρ δύναμιν τῶν Συρακουσίων ὑπὸ Καρχηδονίων κατακεκόφθαι, τὰς δὲ ναῦς ἐμπεπυρίσθαι· τοῖς δ' ἀπιστοῦσιν ἀπόδειξιν παρέχεσθαι τὴν τῶν ἐμβόλων κομιδήν. τῶν δ' ἐν τῇ πόλει πυθομένων τὴν περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα προσηγγελμένην συμφορὰν, οἱ πολλοὶ μὲν ἐπίστευσαν, οἱ προεστηκότες δὲ διστάζοντες διετήρησαν μὲν, χάριν τοῦ μὴ γενέσθαι ταραχήν· τοὺς πρεσβευτὰς δὲ ταχέως ἐξέπεμψαν. τοὺς δὲ τῶν φυγάδων συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ τῶν ἄλλων τοὺς δυσχεραίνοντας τοῖς ὑπ' αὐτῶν πραττομένοις ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, ὄντας οὐκ ἐλάττους ὀκτακισχιλίων· κἄπειτα τοσούτου πλήθους ἄφνω συναναγκαζομένου τὴν πατρίδα φεύγειν, ἐγέμεν ἡ πόλις διαδρομῆς, καὶ θορύβου, καὶ γυναικείων κλαυθμῶν· οὐδεμία γὰρ ἦν οἰκία πένθους ἀκοινώνητος κατὰ τοῦτον τὸν καιρόν. οἱ μὲν γὰρ περὶ τὴν τυραννίδα τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ τὴν τῶν τέκνων αὐτοῦ τὴν συμφορὰν ὠδύροντο· τῶν δ' ἰδιωτῶν οἱ μὲν τοὺς ἀπολωλέναι δοκοῦντας κατὰ Λιβύην ἔκλαιον, οἱ δὲ τοὺς ἐκπίπτοντας ἀφ' ἑστίας καὶ πατρῴων θεῶν, οἷς οὔτε μένειν ἐξῆν, οὔτε ἐκτὸς τῶν τειχῶν προάγειν, πολιορκούντων τῶν βαρβάρων. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις κακοῖς τηλικούτοις οὖσιν, ἠναγκάζοντο νηπίους παῖδας καὶ γυναῖκας συν-

φέλ-

---

[e] Ἐκτεταμένας *Euſeb.* [f] Ἐπιτεθέντα *idem* Praep. Evang. p. 161. & ſtatim ἀποκυλιόμενον prave omnia. [g] Νομίμου *Reg.* 1. quod malo. Μύθου Cett. [h] Ἐν Λιβύῃ *Reg.* 1.

cle rege Siculorum, iratum ſibi Deum putaviſſe, itaque, ut diligentius piaculum ſolverent, DUCENTOS nobilium FILIOS immolaſſe, haec adpoſite *Lactantius* Inſtit. L. i, 21. Adjunge *Euſebium* Or. de Laud. Conſtant. C. 13. pag. 646. φησὶ (*Diodorus*) τῷ Κρόνῳ διακοσίους τῶν ἐπιφανεστάτων παίδων, δημοσίᾳ θῦσαι τοὺς Λίβυας· ἐν ἐλάττονι δὲ ἐκδόσθαι τῇ θυσίᾳ τριακοσίους ἑτέρους. & eum a *Diodori* mente quadamtenus aberraſſe perſpicies. Noſter ccc. iſtos ſeſe ultro mactandos obtuliſſe, *Euſebius* liberos totidem numero immolandos dediſſe illos trecentos ſignificat. P. Wess.

96. Ἀνδριὰς Κρόνου χαλκοῦς, ἐκτετακὼς τὰς χεῖρας] Locus illuſtris & ab eorum nemine, qui nefandum *Molechi* cultum expoſuerunt, neglectus. Quin & ſimulacrum hinc effinxerunt, ſed mirificum manibuſque expanſis & ita in ſublime elatis, ut illis infantem imponere nullus potuerit. Inſpice *Kircheri* Oed. Aegypt. Synt. iv, 15. p. 334. &, qui paullo melius expreſſit, *Jo. Braunii* Sel. Sacr. L. iv, 8. pag. 476. Fefellerunt multos ὕπτιαι ſtatuae χεῖρες, quae eorum ſaepe ſunt, qui ſtipem rogant. Pauperibus propterea ἡ δεῖνα διὰ πάσης ἡμέρας ΥΠΤΙΑ τείνουσα, [illegible] τῆς δόσεως in *Libanii* T. ii. p. 940. B. Porrigebat ergo Saturnus iſte aheneus cavas manus, ſive, ut bene *Vacides* in *Jerem.* C. vii, 32. de Molecho ידיו פשוטות וניסקות. *manus ejus porrectae & ſenſim erant elevatae.* Jam quod idem ſubjungit Judaeus, locum prope Hieroſolyma *Tophet* a tympanorum pulſu eſſe adpellatum, quoniam הכומרים מקישין בתופים שלא ישמע האב קול הבן. *ſacerdotes tympana pulſabant, ne ad patris aures ejulatus filii accideret*, illi geminum plane & germanum Carthagine fiebat. Teſtis *Plutarchus* de Superſt. p. 171. C., cujus etſi pluſcula temperare non poſſum quin adſcribam; παρειστήκει δὲ ἡ μήτηρ ἄτεγκτος καὶ ἀστένακτος, εἰ δὲ στενάξειεν ἢ δακρύσειεν, ἔδει τῆς τιμῆς στέρεσθαι, τὸ δὲ παιδίον οὐδὲν ἧττον ἐθύετο. Κρότου δὲ κατεπίμπλατο πάντα πρὸ τοῦ ἀγάλματος ἐπαυλούντων καὶ τυμπανιζόντων, ἕνεκα τοῦ μὴ γενέσθαι τὴν βοὴν τῶν θρήνων ἐξάκουστον. *Adſtabat mater ſine fletu & gemitu; quem ſi ederet aut fleret, honore excidebat, & infans nihilo minus immolabatur. Strepitu vero ante ſimulacrum opplebantur omnia fiſtularum & tympanorum, ne exaudiri clamor ejulatuſque poſſent.*

Tanφίλων αὐτῷ τῇ φυγῇ. ὁ δ' Ἀμίλκας, καταφυγόντων πρὸς αὐτὸν τῶν φυγάδων, τούτοις μὲν τὴν ἀσφάλειαν [i] παρέσχετο· τὴν δὲ δύναμιν παρασκευάσας προῆγεν ἐπὶ τὰς Συρακούσας, ὡς αἱρήσων τὴν πόλιν, διά τε τὴν ἐρημίαν, καὶ διὰ τὴν προσηγγελμένην τοῖς ὑπολελειμμένοις συμφοράν.

Προαποστείλαντος δ' αὐτοῦ πρεσβείαν, καὶ διδόντος Ἀντάνδρῳ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ παραδῶσι τὴν πόλιν, ἀσφάλειαν, [k] συνήδρευσαν τῶν ἡγεμόνων οἱ μάλιστα ἀξίωμα δοκοῦντες ἔχειν, (καὶ) ῥηθέντων
758. πολλῶν λόγων, Ἄντανδρος μὲν ᾤετο δεῖν παραδιδόναι τὴν πόλιν, ὢν ἄνανδρος φύσει, καὶ τῆς τἀδελφοῦ [l] τόλμης καὶ πράξεως ἐναντίαν ἔχων διάθεσιν· Ἐρύμνων δ' ὁ Αἰτωλὸς παρακαθεσταμένος ὑπ' Ἀγαθοκλέους τἀδελφῷ σύνεδρος, τὴν ἐναντίαν θεὶς γνώμην, ἔπεισεν ἅπαντας διακαρτερεῖν [m] μέχρις ἂν πύθωνται τἀληθές. εἶτα Ἀμίλκας μὲν, μαθὼν τὰ δόξαντα τοῖς ἐν τῇ πόλει, συνεπήγνυε μηχανὰς παντοίας, διεγνωκὼς προσβάλλειν. Ἀγαθοκλῆς δὲ δύο τριακοντόρους μετὰ τὴν μάχην νεναυπηγημένος, τὴν ἑτέραν ἀπέστειλεν εἰς Συρακούσας, ἐρέτας ἐμβιβάσας τοὺς κρατίστους, καὶ τῶν περὶ αὐτὸν πιστευομένων φίλων ἕνα Νέαρχον, ἀπαγγελοῦντα τοῖς ἰδίοις τὴν νίκην. ἔπειτ' εὐπλοίας γενομένης, πεμπταῖοι ταῖς Συρακούσαις νύκτωρ προσεπέλασαν, καὶ στεφανωσάμενοι, καὶ παιανίσαντες κατὰ τὸν πλοῦν, ἅμ' ἡμέρᾳ κατέπλεον ἐπὶ τὴν πόλιν. αἱ δὲ φυλακίδες τῶν Καρχηδονίων αἰσθόμεναι, κατὰ σπουδὴν ἐπεδίωκον· καὶ οὐ πολὺ προειληφότων τῶν ἀποφευγόντων, ἀγὼν τῆς εἰρεσίας [n] ἐγίνετο. ἅμα δὲ τῇ τῶν ἐρετῶν φιλοτιμίᾳ συνέβη τούς τε ἐκ τῆς πόλεως καὶ τοὺς πολιορκοῦντας αἰσθομένους συνδραμεῖν ἐπὶ τὸν λιμένα, καὶ τοῖς ἰδίοις ἑκατέρους συναγωνιῶντας ἀναβοᾷν θαρρεῖν. ἤδη δὲ τῆς τριακοντόρου καταλαμβανομένης, οἱ βάρβαροι μὲν ἐπηλάλαξαν, οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀδυνατοῦντες βοηθεῖν, τοῖς θεοῖς ηὔχοντο περὶ τῆς σωτηρίας τῶν καταπλεόντων. τῆς πρῴρας δὲ τῶν διωκόντων [o] εἰς ἐμβολὴν ἤδη φερομένης, οὐκ ἄποθεν τῆς γῆς ἔφθασε τὸ διωκόμενον σκάφος ἐντὸς βέλους γενόμενον, καὶ τῶν Συρακουσίων προσβοηθησάντων ἐξέφυγε τὸν κίνδυνον. Ἀμίλκας δ' ὁρῶν τοὺς ἐκ τῆς πόλεως διὰ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ παράδοξον τῆς προσδοκωμένης ἀγγελίας [p] ἐπὶ τὸν λιμένα συνδεδραμηκότας, ὑπολαβὼν εἶναι μέρος τι τοῦ τείχους ἀφύλακτον, ἔπεμψε τῶν στρατιωτῶν τοὺς κρατίστους μετὰ κλιμάκων. οὗτοι δ' εὑρόντες [q] ἐκλελειμμένας τὰς φυλακὰς, ἔλαθον προσαναβάντες· καὶ σχεδὸν αὐτῶν μεσοπύργιον ἤδη κατειληφότων, ἡ κατὰ τὸ σύνηθες [r] ἐφοδία παραγενομένη κατενόησε. γενομένης δὲ μά-

fuga ſecum abſtrahere cogerentur. Amilcar vero, cum relegati fuga ſe ad ipſum recepiſſent, ſalutem illis donavit; inſtructoque exercitu Syracuſas contendit, quaſi propter ſolitudinem, & annunciatam relictis ſuperſtitibus calamitatem jam jam urbem in poteſtatem redacturus. Olymp. CXVII. III.

16. Mittit tamen prius legationem; & Antandro cum adhaerentibus, ſi urbem ipſi tradant, impunitatem concedit. Fit igitur ducum, qui auctoritate praeſtare videbantur, conſeſſus: ibi multis ultro citroque dictis, Antander natura effoeminatus, & contrarium fratris audaciae rebuſque geſtis ingenium habens, urbem dedendam cenſet. Sed Erymnon Aetolus, quem conſiliarium fratri Agathocles adjunxerat, contrariam edens ſententiam, omnibus, dum verum explorarint, perſeverandi auctor eſt. Tum Amilcar de oppidanorum ſententia edoctus, machinas omnis generis, obfirmato ad oppugnationem animo, compegit. Agathocles vero, poſt conflictum illum, duas naves quas Triacontoros a XXX. remis vocant, conſtruxerat. Harum alteram Syracuſas miſit, collocatis in eam remigibus praeſtantiſſimis & Nearcho, ex fideliſſi- 741.
mis, quos ſecum habebat, amicis uno, qui victoriam ſuis domi renunciaret. Secundis igitur ventis uſi, quinto die Syracuſas noctu accedunt, coronatique ac Paeana cantantes, cum illuceſceret, ad urbem provehuntur. Quod ubi naves Carthaginenſium excubitrices ſenſere, citato inſequuntur. Et quia non multum praeverterant fugientes, certamen remigationis oritur. Dumque remiges ita inter ſe contendunt, ab oppidanis & obſidentibus re animadverſa concurritur ad portum, & utrique de ſuis anxii, ut praeſenti ſint animo illos exhortantur. Et jam jam comprehendebatur trigintaremis; Barbarique jubilare, oppidani vero, quod ſuppetias ferre non poſſent, pro ſalute adnavigantium ſuorum vota Diis facere. Cumque perſequentes jam prorum impacturi eſſent, non procul a terra navis appetita, intra teli jactum ſubire occupat, & opem ferentibus Syracuſanis periculum evadit. Tum Amilcar cives prae ſolicitudine repentinoque exſpectati nuncii adventu ad portum confluxiſſe videns, quod partem muri incuſtoditam eſſe conjiceret, fortiſſimos militum cum ſcalis ire juſſit. Qui derelictas nacti cuſtodias, nemine ſentiente, conſcenderunt. Et jam intervallum inter duas turres prope occupaverant, cum uſitata vigilum luſtratio, ad eum locum deveniens, id animad-

---

[i] Παρέσχετο idem. Reg. [k] Συνεδρευσάντων τῶν ἡγ. Editi & mox ῥηθέντων πολλῶν. [l] Τόλμης ἐναντίαν Reg. 2. Ven. Baſil. Cett. καὶ πράξεως interponunt, quo carere poſſumus. [m] Μέχρι ἂν οὗ Reg. 1. Legebatur μέχρι. Paullo ante Ἐρύμων Baſil. [n] Ἐγίνετο Reg. 1. Mox τῇ τούτων φιλ. Reg. 2. Baſil. Venet. [o] Τῆς ἐμβολῆς ἀπὸ γινομένης Reg. 1. & Steph. margo. Statim ἄποθεν Baſil. Reg. 2. [p] Ὑπὸ ουα Steph. ex Reg. 1. [q] Ἀπολειφ. Reg. 2. Baſil. [r] Ἔφοδος. Reg. 2.

Tantum religio potuit ſuadere malorum.
Quae peperit ſaepe ſceleroſa atque impia facta!

Bene ex Lucretiana aemulatione Lactantius L. I, 21. Inſtitut. P. Wess.

1. Παρ' αὐτοῖς] Παρ' αὐτῷ. L. Rhod.

8. Διὰ τοῦτο τοῦ νομίμου [illegible]] Sic melius, legis nulla mentio praeceſſit. Plato Minoe p. 315. B. Καρχηδόνιοι δὲ θύουσιν (homines) ὡς ὅσιον ὂν καὶ NOMIMON αὐτοῖς. Porro in Euripidis altero verſu libri ejus nunc quidem χέρνιψ τ' [illegible] praeferunt. Confer not. Brodaei & Barnes. ad Iphig. Tauric. v. 625. P. Wess.

25. Οἱ [illegible] — [illegible]] Simile ferme id S. Lucas de Maria, Chriſti matre, Evang. C. II, 51. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. P. Wess.

35. Οἱ μὲν γὰρ περὶ τὴν τυραννίδα] Credo loci ſententiam optime aſſecutum eſſe Rhodomannum. Οἱ περὶ τὴν τυραννίδα & οἱ [illegible] contra ſe ponuntur, ut ἄρχοντες καὶ ἰδιῶται in Platon. Polit. p. 259. Suntque adeo οἱ περὶ τὴν τυραννίδα tyrannidis ſtudioſi & patroni, ſicuti οἱ περὶ τὴν φύσιν apud Ariſtotelem Hiſt. Anim. L. III, 3. p. 59. Phyſiologi, bene poſt Budaeum monente H. Stephano Theſ. T. III. pag. 248., & οἱ περὶ Λακεδαιμονίους πόλεις, quae Spartanorum partes amplectuntur, ſuperius L. XIII. 51.

51. Συνεδρευσάντων τῶν ἡγεμόνων, οἱ μάλιστα &c.] Ita legendo cohaeret optime oratio, συνεδρευσάντων τῶν ἡγεμόνων οἱ μάλιστα ἀξίωμα δοκοῦντες ἔχειν, καὶ ῥηθέντων πολλῶν λόγων, vel ῥηθέντων δὲ πολλῶν λόγων. H. Steph.

Συνήδρευσαν τῶν ἡγεμ. οἱ μάλιστα &c.] Mihi perſanatus ab H. Stephano locus hic videtur. Itaque non ſum veritus ejus ex judicio verba refingere; quam rem ſi qui temerariam putaverint, revocent, uti lubebit, veterem ſcripturam. P. Wess.

69. Αἱ δὲ φυλακίδες τῶν Καρχηδονίων] Vid. infra C. 94. P. Wess.

90. Ἡ κατὰ τὸ σύνηθες ἐφοδία — κατενόησε] Altera gloſſa eſt, quam Reg. 2. praefert, Ἔφοδος. Heſychii verba ſunt opportuna, τὸ ἐπιέναι τὰς φυλακὰς τὸν ἄρχοντα. Saepe inde ἐφοδεύειν & ἐφοδίας ſive ἐφόδους de circitoribus, qui vigilias circumeunt, rei militaris ſcriptores Polybius L. VI, 33., Polyaen. L. VII, 14. uſurpant. Cujus circuitionis morem deſcribit Philo de Tel. Conſtruend.

Olymp. CXVII. III. madvertit. Orta igitur pugna fit civium concurſus: qui antevertentes ſubſidia ingreſſis ventura, illos partim interſiciunt, partim de propugnaculis dant praecipites. Ob quae non parum contriſtatus Amilcar, exercitum ab urbe abduxit, & militum Iↄↄ. Carthaginenſibus auxilio miſit.

17. Dum haec geruntur, Agathocles, jam campeſtria in poteſtate habens, Caſtella vicina Carthagini vi cepit, urbiumque alias metu, alias odio Carthaginenſium, ſubjunxit. Caſtriſque prope Tunetem munitis, cum praeſidium ſatis validum inibi reliquiſſet, in oppida mari vicina movit. Primamque vi ſubegit novam urbem; ſubactis autem clementem ſe exhibuit. Inde verſus Adrymetum progreſſus, obſidione illam cinxit. Elymam vero Afrorum regem ſocietate armorum ſibi adjunxit. Quibus auditis Carthaginenſes vim belli omnem Tunetem convertunt, caſtriſque Agathoclis potiti, admotis urbi machinis, continua oppugnatione illam premunt. Agathocles de ſuorum clade per nuncios quorundam certior factus, maximam exercitus partem in obſidione reliquit, aſſumtoque ſatellitio, cum exigua manu in montem quendam tacite contendit: unde tum abs Adrymetinorum, tum Carthaginenſium, qui Tunetem obſidebant, multitudine conſpici poſſet. Noctu vero juſſis ad longum tractum ignes excitare militibus, ſuſpicionem Carthaginenſibus injecit, quaſi valida contra ipſos manu acceleraret: obſeſſis autem, veluti novae hoſtibus copiae magno numero ſuppetias latum adeſſent. Eo ſtrategematis mendacio utrique decepti, cladibus improviſis afficiebantur. Nam qui Tunetem obſidebant Carthaginem refugere, machinis etiam relictis. Adrymetini vero prae metu patriae deditionem fecere. Hac igitur certis pactionibus recepta, vi Thapſum cepit Agathocles. Aliaſque in illo tractu urbes, tum expugnando tum perſuadendo, ad ſe pertraxit. Oppidis tandem in univerſum plus 742. quam ducentis in poteſtatem redactis, in ſuperioris Libyae terras expeditionem facere conſtituit.

18. Motis igitur caſtris, cum multorum itinere dierum proceſſiſſet, Carthaginenſes eductis tum aliis, tum quae ex Sicilia trajecerant, copiis obſidionem Tunetis denuo aggrediuntur, nec pauca incolarum, quae ſub hoſtium fuerant ditione, re-

χης, οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως συνέδραμον, καὶ φθάσαντες τοὺς μέλλοντας τοῖς ἀναβεβηκόσι προσβοηθεῖν, οὓς μὲν ἀπέκτειναν, οὓς δ' ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων κατεκρήμνισαν. ἐφ' οἷς Ἀμίλκας περιαλγὴς γενόμενος, ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ τοῖς εἰς Καρχηδόνα βοήθειαν ἐξέπεμψε μετὰ στρατιωτῶν πεντακισχιλίων.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ὁ μὲν Ἀγαθοκλῆς, κρατῶν τῶν ὑπαίθρων, τὰ περὶ τὴν Καρχηδόνα χωρία κατὰ κράτος ᾕρει, καὶ τῶν πόλεων ἃς μὲν διὰ φόβον, 759. ἃς δὲ διὰ τὸ πρὸς Καρχηδονίους μῖσος προσηγάγετο. παρεμβολὴν δὲ πλησίον τοῦ Τύνητος ὀχυρωσάμενος, καὶ τὴν ἱκανὴν ἀπολιπὼν φυλακήν, ἀνέζευξε πρὸς τὰς [s] ἐπὶ θαλάττῃ κειμένας πόλεις· καὶ πρώτην μὲν ἑλὼν Νέαν πόλιν κατὰ κράτος, φιλανθρώπως ἐχρήσατο τοῖς χειρωθεῖσιν. εἶτα παρελθὼν ἐπ' Ἀδρύμητα, πρὸς μὲν ταύτην πολιορκίαν συνεστήσατο, [t] Ἐλύμαν δὲ τὸν βασιλέα τῶν Λιβύων εἰς συμμαχίαν προσελάβετο. ἃ δὴ πυθόμενοι οἱ Καρχηδόνιοι, πᾶσαν τὴν δύναμιν προσήγαγον ἐπὶ τὸν Τύνητα, καὶ τῆς μὲν Ἀγαθοκλέους στρατοπεδείας ἐκυρίευσαν, τῇ πόλει δὲ μηχανὰς προσαγαγόντες, συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιοῦντο. ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς, ἀπαγγειλάντων τινῶν αὐτῷ τὰ περὶ τοὺς ἰδίους ἐλαττώματα, τὸ μὲν πολὺ τῆς δυνάμεως κατέλιπεν ἐπὶ τῆς πολιορκίας, τὴν δὲ θεραπείαν καὶ τῶν στρατιωτῶν ὀλίγους ἀναλαβών, λάθρα προσῆλθεν ἐπί τινα τόπον ὀρεινόν, ὅθεν ὁρᾶσθαι δυνατὸν ἦν αὐτὸν ὑπὸ [u] τῶν Ἀδρυμητινῶν καὶ τῶν Καρχηδονίων, τῶν Τύνητα πολιορκούντων· νυκτὸς δὲ συντάξας τοῖς στρατιώταις ἐπὶ πολὺν τόπον πυρὰ καίειν, δόξαν ἐποίησε τοῖς μὲν Καρχηδονίοις, ὡς μετὰ μεγάλης δυνάμεως [x] ἐπ' αὐτοὺς πορευόμενος, τοῖς δὲ πολιορκουμένοις, ὡς ἄλλης δυνάμεως ἁδρᾶς τοῖς πολεμίοις εἰς συμμαχίαν παραγεγενημένης. ἀμφότεροι δὲ τῷ ψεύδει τοῦ στρατηγήματος παραλογισθέντες, παραλόγως ἠλαττώθησαν· οἱ μὲν τὸν Τύνητα πολιορκοῦντες, φυγόντες εἰς Καρχηδόνα, καὶ τὰς μηχανὰς ἀπολιπόντες· οἱ δ' Ἀδρυμητινοὶ διὰ τὸν φόβον παραδόντες τὴν πατρίδα. Ἀγαθοκλῆς δὲ ταύτην δι' ὁμολογίας παραλαβών, [y] Θάψον εἷλε κατὰ κράτος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ταύτῃ πόλεων ἃς μὲν ἐξεπολιόρκησεν, ἃς δὲ προσηγάγετο. τὰς ἁπάσας δὲ πόλεις πλείους τῶν διακοσίων κεχειρωμένος, εἰς τοὺς ἄνω τόπους τῆς Λιβύης διενοεῖτο στρατεύειν.

Ἀναζεύξαντος οὖν αὐτοῦ, καὶ πλείους ἡμέρας ὁδοιποροῦντος, Καρχηδόνιοι τήν τε ἐκ Σικελίας διακομισθεῖσαν δύναμιν καὶ τὴν ἄλλην στρατιὰν προσαγαγόντες, πάλιν τὸν Τύνητα πολιορκεῖν ἐπεχείρησαν, καὶ τῶν ἐγχωρίων οὐκ ὀλίγα, τῶν ὑπὸ τοὺς πολεμίους

---

[s] Ἐπὶ τῇ θαλ. Reg. 1. [t] Ἀιλύμαν Steph. marg. Ἀλύμαν Reg. 2. Αἰλύμαν Baſil. [u] Τῶν τῶν Ἀδρυμητινῶν καὶ Καρχηδονίων τὸν Τύνητα πολιορκούντων ora Steph. In Reg. 2. Baſil. Vat. deſit & χώρας, poſt πολιορκούντων. Editum fuerat Ἀδρυμητινῶν τῶν Τύνητα πολιορκούντων χώρας. [x] Καὶ ἁδρᾶς ἐπ' αὐτοὺς Reg. 1. non bene. [y] Θάψον Venet.

ſtruend. pag. 93. ἐναντίας τε καὶ [illegible], [illegible] — μὴ [illegible] &c. P. Weſs.

6. Πρώτην μὲν ἑλὼν Νέαν πόλιν] Interpres Novam urbem. Mallem Neapolim retinuiſſet: namque ita Graecis Latiniſque dici adſolet oppidum hoc maritimum. Vid. Itiner. Anton. p. 493. & de Adrumeto ibid. p. 52. P. Weſs.

9. Ἐλύμαν δὲ τὸν βασιλέα τῶν Λιβύων] Tametſi certum non habeam in tanta Codd. diſcordia iſtud reguli nomen, placuit tamen. Quin ſi Phoenicum ortus fuerit ſtirpe, haud injuria autumaveris, ab uſu rerum & ſcientia ita dictum videri, ut Ἐλύμας ὁ μάγος, οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα in S. Lucae Act. Ap. C. xiii, 6. עלים ſapientem Arabum ſermone & τὰ περίεργα ὄντα ſive magum indicat. Sed hoc verum praeſtare nolim. P. Weſs.

10. Ὑπό τε τῶν Ἀδρυμητινῶν &c.] Lectionem marginis amplector, ut probatiorem. L. Rhod.

Ὑπὸ τῶν Ἀδρυμητινῶν καὶ τῶν Καρχ. &c.] Mihi quoque Codd. eorum ſcriptura ſeſe probat, quam ſuam etiam in ſedem revocavi. Rhodomani ſi procederet opinio, ἀπὸ τῆς —— χώρας ſcribi ſtatus fuerat. At χώρας vocabulum tot ſchedae cum jugulent, articulum τῶν, tanquam nulli hic rei, alio ſum proficiſci juſſi. P. Weſs.

31. Θάψον εἷλε κατὰ κράτος] Thapſus non longe Adrumeto aberat, oppidum maritimum & Caeſaris victoria nobile. Vide Strabon. L. xvii. pag. 1191. & Hirtium de Bel. Afr. C. 79. P. Weſs.

57. Καὶ τὸν Ἐλύμαν] Sic ſcripſi. Conf. C. 17. Ἐλύμαν & Αἰλύμαν, quod vetuſtis in membranis, non laudo. Series ipſa de Agathocle omnia haec dici, clariſſime manifeſtat. P. Weſs.

63. [illegible] Αὐτολέοντι τῷ τῶν Παιόνων βασιλεῖ] Tzetzes Chil. vi, 472. ex Diodoro [illegible] vocat, nactus librum, Reg. ſec. ſimilem. Vulgatam ſcripturam Ariſton ὁ Αὐτολέοντος, a Lyſimacho in Paeonum regnum, non ſine fraude tamen, reductus, conſtabilit apud Polyaen. L. iv, 12, 3. Quae vero Tzetzes ſubjungit de Xermodigeſto, qui Autoleontis theſauros in fluvii

μένους, ἔτι ἂν ἀπεκλήσαντο. Αγαθοκλῆς δὲ, βιβλιαφόρον αὐτῷ παραγεγενημένον ἀπὸ τοῦ Τύνητος, καὶ τὰ πεπραγμένα τοῖς Φοίνιξι διασαφοῦντα, εὐθὺς ἀνέστρεψεν. ὡς δ' ἀπεῖχε τῶν πολεμίων σταδίους διακοσίους, κατεστρατοπέδευσε, [z] καὶ τοῖς
760. στρατιώταις πυρὰ καίειν ἀπηγόρευσε. χρησάμενος δὲ νυκτοπορίᾳ, προσέπεσεν ἅμ' ἡμέρᾳ τοῖς τε προνομεύουσι τὴν χώραν, καὶ τοῖς ἐκτὸς τῆς παρεμβολῆς ἄνευ τάξεως πλανωμένοις. καὶ φονεύσας μὲν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους, ζωγρήσας δ' οὐκ ὀλίγους, πολλὰ πρὸς τὸ μέλλον ἐπλεονέκτησεν. οἱ γὰρ Καρχηδόνιοι, τῆς ἐκ Σικελίας προσγενομένης βοηθείας, καὶ τῶν κατὰ Λιβύην συμμάχων συναγωνιζομένων, ἐδόκουν ὑπερέχειν τῶν περὶ τὸν Αγαθοκλέα. τούτου δὲ τοῦ προτερήματος γενομένου, πάλιν συνεστάλη τὰ φρονήματα τῶν Βαρβάρων. καὶ γὰρ [a] Ἐλύμαν τὸν βασιλέα τῶν Λιβύων ἀποστάτην γενόμενον ἐνίκησε μάχῃ, καὶ τόν τε δυνάστην καὶ πολλοὺς τῶν Βαρβάρων ἀνεῖλε. καὶ τὰ μὲν περὶ Σικελίαν καὶ Λιβύην ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν, Κάσσανδρος μὲν βοηθήσας Αὐτολέοντι τῷ [b] τῶν Παιόνων βασιλεῖ διαπολεμοῦντι πρὸς Αὐταριάτας, τοῦτον μὲν ἐκ τῶν κινδύνων ἐρρύσατο, τοὺς δὲ Αὐταριάτας σὺν τοῖς ἀκολουθοῦσι παισὶ καὶ γυναιξὶν, ὄντας εἰς δισμυρίους, κατῴκισε περὶ τὸ καλούμενον [c] Ὀρβηλὸν ὄρος. τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, κατὰ μὲν τὴν Πελοπόννησον Πτολεμαῖος ὁ στρατηγὸς Ἀντιγόνου δυνάμεις πεπιστευμένος, καὶ τῷ δυνάστῃ προσκόψας ὡς οὐ κατὰ τὴν ἀξίαν τιμώμενος, Ἀντιγόνου μὲν ἀπέστη, πρὸς δὲ Κάσσανδρον συμμαχίαν [d] ἐποιήσατο. καταλελοιπὼς δὲ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Σατραπείας ἐπιστάτην Φοίνικα τῶν πιστοτάτων φίλων, ἀπέστειλεν αὐτῷ στρατιώτας, ἀξιῶν διαφυλάττειν τὰ φρούρια καὶ τὰς πόλεις, καὶ μὴ προσέχειν Ἀντιγόνῳ. τῶν δὲ κοινῶν συνθηκῶν τοῖς ἡγεμόσι περιεχουσῶν ἐλευθέρας ἀφεῖσθαι τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, οἱ περὶ Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτου δυνάστην ἐγκαλέσαντες Ἀντιγόνῳ, διότι φρουραῖς τινας διείληφε τῶν πόλεων, πόλεμον παρεσκευάζοντο. [e] καὶ τὴν μὲν δύναμιν ἐξαποστείλας Πτολεμαῖος καὶ στρατηγὸν Λεωνίδην, τὰς ἐν τῇ τραχείᾳ Κιλικίᾳ πόλεις οὔσας ὑπ' Ἀντίγονον ἐχειρώσατο. διεπέμπετο δὲ καὶ τὰς ὑπὸ Κάσσανδρον καὶ Λυσίμαχον πόλεις, ἀξιῶν συμφρονεῖν ἑαυτῷ, καὶ κωλύειν Ἀντίγονον ἰσχυρὸν γίνεσθαι. ὁ δ' Ἀντίγονος τῶν υἱῶν Φίλιππον μὲν τὸν νεώτερον ἐξέπεμψεν ἐφ' Ἑλλήσποντον, διαπολεμήσοντα Φοίνικι καὶ τοῖς ἀφεστηκόσι, Δημήτριον δ' ἐπὶ Κιλικίαν. ὃς ἐνεργὸν ποιησάμενος τὴν στρατείαν, ἐνίκησε τοὺς τοῦ

Olymp. CXVII. III.

cuperant. Quare cum tabellarii ex Tunete advenirent, & quae geſta eſſent a Poenis referrent, Agathocles e veſtigio regreditur. Ubi jam ducentis ab hoſte ſtadiis aberat, caſtra metatur, & militibus ne ignes accendant, interdicit. Arreptoque per noctem itinere, ſub initium diei in depopulantes agrum, & inordinatim extra caſtra palantes, irruit, & plus quam duobus millibus caeſis, captisque non paucis, magnos ad ſucceſſus futuros progreſſus fecit. Carthaginenſes enim ſubſidiis e Sicilia jam aucti, & ſociorum in Africa auxiliis confirmati, Agathocle ſuperiores eſſe putabantur. Sed poſt hunc Agathoclis ſucceſſum, animi Barbarorum rurſus infracti ſunt. Nam & Elymam Afrorum regem, qui deſciverat, praelio vicit, & principem cum magna Barbarorum multitudine occidit. Hic ergo Siciliae & Africae ſtatus tum erat.

19. Caeterum in Macedonia, Caſſander cum auxilium tuliſſet Autoleonti Paeonum regi, bellum gerenti cum Autariatis, illum e periculo exemit; & Autariatas cum liberis & uxoribus, quos in comitatu habebant, ad ccIↃↃ. ccIↃↃ. juxta Orbelum, quem vocant, montem collocavit. Dum his ille occupatur, in Peloponneſo dux Antigoni Ptolemaeus, cujus fidei exercitum ille commiſerat, principi ſuo infenſus, quod meritis honoribus non adſiceretur, fidem Antigoni deſerit, & ſocietatem cum Caſſandro init. Reliquerat autem procuratorem Satrapiae ad Helleſpontum quendam ex fideliſſimis amicis Phoenicem. Huic milites tranſmittit, utque caſtella & urbes tueatur, nec Antigoni deinceps autoritatem ſequatur, monet. Erat in communi ducum foedere etiam hoc comprehenſum, ut Graecas urbes liberas dimitterent. Ideo Ptolemaeus Aegypti princeps Antigonum criminatus, quod oppida nonnulla praeſidiis muniiſſet, bellum ei moliebatur. Miſſisque cum Leonide praefecto copiis, aſperae Ciliciae urbes Antigono ſubjectas, poteſtatis ſuae faciebat. Ad urbes etiam Caſſandro & Lyſimacho addictas rogatum miſit, ut ſuam amplexae ſententiam, ne creſceret potentia Antigoni, prohiberent. Antigonus vero natu minorem filium Philippum cum Phoenice & defectoribus belligeratum, ad Helleſpontum miſit: ſed in Ciliciam Demetrium. Qui militiae ſuae munus ſtrenue

---

[z] Καὶ τοῖς στρατιώταις Reg. 1. [a] Ἐλύμανον Reg. 1. & ora Steph. Ἀλύμαν vulgo. Statim ἐνίκησεν id. Reg. & Vat. tum post pauca ἀνεῖλεν iidem & Reg. 2. [b] Desideratur in Basil. & Reg. 2. Ceterum in utroque Αὐδολέοντι. [c] Ὀρβηλὸν Reg. 2. Basil. Venet. & ora Steph. In Edd. Ὀρβήλιον absurde. [d] Συνεποιήσατο in Steph. marg. ex Reg. 1. tum ἐφ' Ἑλλησπόντῳ idem. [e] Καὶ τότε τὴν Reg. 1.

fluvii Sargentii alveo abſconditos Lyſimacho indicarit, ea haud ſcio an depromta magnam partem ſint ex Decebali ſimili inſtituto, de quo Xiphilinus in Trajano. Quaeram alias diligentius. P. Wess.

65. Τὰς δὲ Αὐταριάτας — γυναιξὶν] Tacet de rania, quarum multitudine Autariatae divexati patrio ſolo exceſſerant. Vide not. in L. III, 30. & Athen. L. VIII. p. 333. A.; nam operarum illic errore Athen. p. 383. videbis. P. Wess.

67. Περὶ τὸ καλούμενον Ὀρβηλὸν ὄρος] Longe ineptiſſimum Ὀρβήλιον erat ὄρος, nuſquam terrarum lectum, quo magis mirer in eo probando obdurare doctiſſimos potuiſſe viros, H. Steph. & L. Rhodomannum. Quanto melius ΟΡΒΗΛΟΝ ὄρος, ex librariorum quadam inconſiderantia in ΟΡΒΗΛΙΟΝ converſum? Magno is mons tractu inter Moeſiam & Macedoniam porrigebatur, docentibus Strabon. L. VII. p. 502. Antipatro in Epigram. Anthol. L. VI. p. 569. & Ptolem. L. III, 9. Bene ergo Juſtinus L. XV, 2. Caſſander veritus ne Macedoniam occuparent (Autariatae) facta pactione in ſocietatem eos recipit, agroſque iis ultimos Macedoniae adſignat. Vidit hanc loci maculam & dextre abluit Celeb. Barbeyracius Hiſt. Pact. & Foeder. Part. I. pag. 254. Accipe aliud genus. De Philippo Polyaen. ἐνέβαλεν εἰς τὴν Ἀρβηλίων χώραν ὁ δὲ ἦν Φαρσυγίδος ἢ δασεῖα, Strateg. L. IV, 2, 16. Quaerunt viri docti, qui tandem Arbelii illi? Nihil Caſaubonus decernit, Maaſvicius Ἀργιλίας corrigit. At Ἀρβήλιοι poſt pauca illi ipſi dicuntur, qui quidem titulus Argiliis non convenit, Graecis & Andriorum colonis. Tu mecum τὴν Ὀρβηλίων χώραν refinge, & difficultas evaneſcet omnis. A monte accolae Ὀρβήλιοι & regio Ὀρβηλία, quomodo Ptolemaeus L. III, 13. pag. 93., dicebantur. Barbari erant, quippe Thracum originis, ſilvaſque & ſaltus incolebant. P. Wess.

73. Τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ σατραπείας &c.] Haec erat Ptolemaei iſtius praefectura, ſicuti ex Memnone in Photii Biblioth. p. 709. alias oſtendi. P. Wess.

81. Καὶ στρατηγὸν Λεωνίδην] Meminit ejus Suidas in Δημήτριος ὁ Ἀντιγόνου. Statim διεπέμπετο δὲ καὶ πρὸς τὰς ὑπὸ &c. citra dubium ſcripſit Diodorus, quod Rhodomannum minime fugit. P. Wess.

96. Τὸν

Olymp. CXVII. III.

ſtrenue exſequens, & Ptolemaei duces vicit, & urbes recuperavit.

20. Dum iſta peraguntur, Polyſperchon in Peloponneſo agens, dum in crimen vocat Caſſandrum, & Macadonum imperium rurſus affectat e Pergamo Herculem Barſines accerſit. Is Alexandri filius erat, & Pergami educabatur, jam circiter XVII. annos natus. Polyſperchon igitur ſaepenumero ad hoſpites ſuos privatos & Caſſandri inimicos miſſitans, ut adoleſcentem in regnum paternum reducerent, orabat. Per literas etiam ad rempublicam Aetolorum miſſas rogaverat, ut ſuppeditatis copiis, in ſocietatem expeditionis venirent, multo ampliorem ſe gratiam, ſi reſtitutionem in regnum paternum pueri adjuvarent, retributurum, pollicitus. Dumque e ſententia res eveniunt, & Aetoli ſe poſtulatis attemperant, multi inſuper alii ad reditum novi regis confluunt, ſummatim ſupra ccIↃↃ. ccIↃↃ. peditum, nec infra cIↃ. equitum 743. congregantur. Et Polyſperchon in belli apparatum incumbens, pecunias colligit, ad Macedones etiam amice affectos, qui auxilia peterent, mittit.

21. Interea Ptolemaeus, jam Cypri urbes ſub ditione habens, poſtquam a Nicocle Paphiorum rege, occultum cum Antigono amicitiam fuiſſe initam, ex relatu quorundam cognovit, ex amicorum numero Argaeum & Callicratem, cum mandatis de tollendo Nicocle, miſit. Magnopere enim metuebat, ne qui alii etiam ad mutationem properarent; cum plurimos jam antea viderent defeciſſe. Illi ergo in Inſulam profecti, a Menelao exercitus praefecto militibus acceptis, domum Nicoclis circumſiſtunt, & expoſito regis decreto, ut vita ſe abdicaret, imperant. Qui ad diluendum quae objiciebantur, primum ſe convertit; Aſt ubi nemo attendit, ſibi manus infert. Axiothea Nicoclis uxor, audita viri morte, filias ſuas adhuc virgines, jugulat, ne quis hoſtium ſibi illas mancipet, fratrumque Nicoclis conjuges, ut una cum ipſa mortem oppetant, inſtigat: Cum tamen nihil acerbi in eas feminas ſtatuiſſet Ptolemaeus, ſed incolumitatem illis conceſſiſſet. Quamobrem regia tam improviſis repleta caedibus & infortuniis, fratres Nicoclis, foribus aedium occluſis, domoque ſuccenſa, mortem cruentam ſibi ipſi conſcivere. Ita familia regum Paphiorum, tragicis oppreſſa calamitatibus, abolita fuit.

Πτολεμαίου στρατηγοὺς, καὶ τὰς πόλεις ἀνεκτήσατο.

Αμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Πολυσπέρχων περὶ Πελοπόννησον διατρίβων, καὶ Κασσάνδρῳ μὲν ἐγκαλῶν, τῆς δὲ Μακεδόνων ἡγεμονίας [f] πάλιν ὀρεγόμενος, ἐκ Περγάμου μετεπέμψατο τὸν ἐκ Βαρσίνης Ἡρακλέα, ὃς ἦν Ἀλεξάνδρου μὲν υἱὸς, τρεφόμενος δ' ἐν Περγάμῳ, τὴν δ' ἡλικίαν περὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη γεγονώς. ὁ δ' οὖν Πολυσπέρχων διαπέμπων πολλαχοῦ πρὸς τοὺς ἰδιοξένους καὶ τοὺς ἀλλοτρίως διακειμένους πρὸς Κάσσανδρον, ἠξίου κατάγειν τὸ μειράκιον ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν. [g] ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Αἰτωλῶν, ἀξιῶν δύναμίν τε δοῦναι καὶ συστρατεύειν, ἐπαγγελλόμενος πολλαπλασίους χάριτας ἀποδώσειν, ἐὰν συγκαταγάγωσι τὸ μειράκιον ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν. τῶν δὲ πραγμάτων αὐτῷ κατὰ νοῦν γινομένων, [h] προθύμως θ' ὑπακουόντων τῶν Αἰτωλῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων συντρεχόντων ἐπὶ τὴν κάθοδον τοῦ βασιλέως, οἱ σύμπαντες ἠθροίσθησαν, πεζοὶ μὲν ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους χιλίων. καὶ Πολυσπέρχων μὲν περὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὰς γινόμενος, χρήματά τε συνῆγε, καὶ πρὸς τοὺς οἰκείως ἔχοντας τῶν Μακεδόνων διαπεμπόμενος ἠξίου συνεργεῖν.

Πτολεμαῖος δὲ τῶν ἐν Κύπρῳ πόλεων κυριεύων, ἐπειδὴ τινῶν ἐπύθετο Νικοκλέα τὸν βασιλέα τῶν Παφίων ἐν ἀπορρήτοις ἰδίᾳ πρὸς Ἀντίγονον συντεθεῖσθαι φιλίαν, ἔπεμψε τῶν φίλων Ἀργαῖον καὶ Καλλικράτην, προστάξας αὐτοῖς ἀνελεῖν τὸν Νικοκλέα. πάνυ γὰρ εὐλαβεῖτο, μὴ καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ὁρμήσωσι πρὸς μεταβολὴν, [i] ὁρῶντες ἀθρόως γεγονότας τοὺς πρότερον ἀφεστηκότας. οὗτοι μὲν οὖν πλεύσαντες εἰς τὴν νῆσον, καὶ παρὰ Μενελάου τοῦ στρατηγοῦ στρατιώτας λαβόντες, περιέστησαν τὴν οἰκίαν τοῦ Νικοκλέους, καὶ τὰ δόξαντα τῷ βασιλεῖ δηλώσαντες, προσέταξαν ἑαυτὸν ἀπαλλάξαι τοῦ ζῆν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρὸς τὴν ἀπολογίαν ἐτρέπετο τῶν ἐγκαλουμένων· ὡς δ' οὐδεὶς προσεῖχεν, ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. Ἀξιοθέα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ Νικοκλέους, ἀκούσασα τὴν [k] τοῦ ἀνδρὸς τελευτὴν, τὰς μὲν θυγατέρας τὰς ἑαυτῆς παρθένους οὔσας ἀπέσφαξεν, ὅπως [l] μηδεὶς αὐτῶν πολέμιος κυριεύσῃ· τὰς δὲ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Νικοκλέους γυναῖκας προετρέψατο μεθ' ἑαυτῆς ἑλέσθαι τὸν θάνατον, [m] οὐδὲν συντεταχότος Πτολεμαίου περὶ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ συγκεχωρηκότος αὐταῖς τὴν ἀσφάλειαν. τῶν δὲ βασιλείων πεπληρωμένων φόνων καὶ συμπτωμάτων ἀπροσδοκήτων, οἱ τοῦ Νικοκλέους ἀδελφοὶ συγκλείσαντες τὰς θύρας, τὴν μὲν οἰκίαν ἐνέπρησαν, ἑαυτοὺς δ' ἀπέσφαξαν. ἡ μὲν οὖν τῶν ἐν Πάφῳ βασιλέων [n] οἰκία τραγικοῖς συγκυρήσασα πάθεσι, τὸν εἰρημένον τρόπον 761.

---

[f] Πάλιν ora Steph. ex Reg. 1, quo non indigemus. [g] Desunt Basil. usque τῶν δὲ πραγμ. [h] Προθύμως τ' ἀκουόντων idem. [i] Ὁρῶν Basil., ὡς ἀθρόως γεγονότας [illegible] συλλαβεῖν, οὗτοι Reg. 1. & ora Steph. [k] Deest articulus Reg. 2. Basil. [l] Μηδεὶς Basil. [m] Οὐδὲν ἂν Reg. 2. Basil. [n] Συγχωρ. margo Steph. ex Reg. 1.

96. Τὸν ἐκ Βαρσίνης Ἡρακλέα] *Freinſhemium* ad L. x, 6, 11. *Curtii* conſule. P. Weſs.

17. Νικοκλέα τὸν βασιλέα τῶν Παφίων] Auctor Indicis hujus libri Νικοκρέοντα vocavit, neque alius profecto eſt ac *Nicocreon*, quem Paphiorum regem Ptolemaeus Cypro ducem ſuperioris libri C. 89. impoſuiſſe traditur. Sed is & *Nicocles* & *Nicocreon* vero nomine dicebatur. Iſtud hic iteratur ſaepius eſtque in *Polyaeni* L. VIII, 48. & *Athen.* L. VIII, 11. p. 352. hoc dabit idem *Athen.* ibid. pag. 349. F. Quin Ἀριστοκρέων *Origeni* eſt L. VII. C Celſ. p. 733., ſed forſan memoriae parum fidae peccato. Vide magnum *Animadverſorem* ad *Athen.* L. VIII, 9. &, quem is ſuo merito laudavit, *P. Leopard.* L. 1. Emend. C. 10. P. Weſs.

22. Ὁρῶντες ἀθρόως γεγονότας &c.] Tolerari haec poſſunt. Haud ſcio tamen, an meliora ſint habenda, quae *Reg. pr.* liberaliter offert: talia certe, quae ab inſcito amanuenſi non exſpectes. P. Weſs.

29. Ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν] *Polyaenus* dict. loc. ἑαυτὸν ἀνῃρηκότων, genus mortis clarius exponens. Addit de Axiothea ejuſque & cognatarum tragico exitu plura, quae ibi legi malim. Id tamen monere abſurdum non fuerit, apud *Athenaeum* L. VIII. p. 349. F. Nicocreontis uxorem Βιθύνης nomine inſignem eſſe, idque ab eruditiſſimo *P. Leopardo* defendi quodam Ovidiano in Ibin verſu. Mihi alia mens. *Ovidii* is verſ. 517. alíorſum ſpectat, Broteaeque exitum deſcribit, docente *Salvagnio*. Nicocreontis uxor omnibus aliis Axiothea eſt. Lege ergo in *Machonis* apud *Athen.* fragmento Ἡ Νικοκρέοντος γυνὴ Ἀξιοθέα [illegible] &c. Reguli nomen, ut correxit *Leopardus*, firmant Eclogae Hoeſchelianae, quas magnus *Animadverſor* vidit, reginae vero, ſcriptores, quos memoravi. Vitii, ne id negligam, origo praecedenti αὐτῷ debetur, quod primam literam voci ablatam ſibi vindicavit, nobiſque Βιθύνην pro Ἀξιο-

θέαν

σιν κατελύθη. Ἡμεῖς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τῶν γεγονότων [o] διελθόντες, ἐπὶ τὰς συνεχεῖς πράξεις 762. μεταβιβάσομεν τὸν λόγον.

Περὶ γὰρ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐν τῷ Πόντῳ μετὰ τὴν Παρυσάδου τελευτήν, ὃς ἦν βασιλεὺς τοῦ Κιμμερικοῦ Βοσπόρου, διήνεγκαν οἱ παῖδες αὐτοῦ διαπολεμοῦντες πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας, Εὔμηλός τε καὶ Σάτυρος καὶ Πρύτανις. τούτων δὲ ὁ μὲν Σάτυρος ὢν πρεσβύτερος παρὰ τοῦ πατρὸς παρειλήφει τὴν ἀρχήν, βεβασιλευκότος ἔτη τριάκοντα ὀκτώ· ὁ δ' Εὔμηλος φιλίαν συνθέμενος πρός τινας τῶν πλησιοχώρων Βαρβάρων, καὶ δύναμιν ἁδρὰν ἀθροίσας, ἠμφισβήτει τῆς βασιλείας. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Σάτυρος, ἀνέζευξεν ἐπ' αὐτὸν μετὰ δυνάμεως ἁδρᾶς, καὶ διαβὰς τὸν [p] Θάψιν ποταμόν, ἐπειδὴ πλησίον ἐγένετο τῶν πολεμίων, τὴν μὲν παρεμβολὴν ταῖς ἁμάξαις περιέλαβεν, αἷς ἦν κεκομικὼς τὰς ἀγορὰς οὔσας παμπληθεῖς, τὴν δὲ δύναμιν ἐκτάξας, αὐτὸς κατὰ μέσην ὑπῆρχε τὴν φάλαγγα, καθάπερ ἐστὶ Σκύθαις νόμιμον. συνεστρατεύοντο δ' αὐτῷ μισθοφόροι μὲν Ἕλληνες οὐ πλείους [q] δισχιλίων, καὶ Θρᾷκες ἴσοι τούτοις· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ὑπῆρχον σύμμαχοι Σκύθαι, πλείους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους μυρίων. τῷ δ' Εὐμήλῳ συνεμάχει μὲν [r] Ἀριοφάρνης ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεύς, ἱππεῖς μὲν ἔχων δισμυρίους, πεζοὺς δὲ δισχιλίους πρὸς τοῖς δισμυρίοις. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, Σάτυρος μὲν ἔχων περὶ ἑαυτὸν ἐπιλέκτους ἄνδρας, ἱππομαχίαν συνεστήσατο πρὸς τοὺς περὶ Ἀριοφάρνην ἀνθεστηκότας κατὰ μέσην τὴν τάξιν. καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, τέλος ἐκβιασάμενος ἐτρέψατο τὸν βασιλέα τῶν Βαρβάρων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπέκειτο, φονεύων τοὺς ἀεὶ καταλαμβανομένους· μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενος τὸν ἀδελφὸν Εὔμηλον προτερεῖν περὶ τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ τοὺς παρ' αὑτοῦ μισθοφόρους τετράφθαι, τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη, παραβοηθήσας δὲ τοῖς ἡττημένοις, καὶ τὸ δεύτερον αἴτιος γενόμενος τῆς νίκης, ἅπαν ἐτρέψατο τῶν πολεμίων τὸ στρατόπεδον, ὥστε πᾶσι γενέσθαι φανερόν, ὅτι καὶ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀρετὴν προσῆκον ἦν αὐτῷ διαδέχεσθαι τὴν πατρῴαν βασιλείαν.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀριοφάρνην καὶ τὸν Εὔμηλον λειφθέντες ἐν τῇ μάχῃ συνέφυγον εἰς τὰ βασίλεια. ταῦτα δ' ἔκειτο μὲν παρὰ τὸν [s] Θάψιν ποταμόν, ὃς περιρρέων αὐτά, καὶ βάθος ἔχων ἱκανόν, ἐποίει δυσπρόσιτον, περιείχετο δὲ κρημνοῖς μεγάλοις, ἔτι δ' ὕλης πλήθει τὰς πάσας εἰσβολὰς δύο ἐχούσῃ χειροποιήτους. ὧν ἡ μὲν ἦν ἐν αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις, ὠχυρωμένη πύργοις ὑψηλοῖς καὶ προτειχίσμασιν· ἡ δὲ [t] καθ' ἑτέρου μέρους ἐν ἕλεσιν ὑπῆρχε, φρουρουμένη ξυλίνοις [u] ἐρύμασι· διεστύλωτο δ' οἴκοις, ὑπο- 763.

Olymp. CXVII. III.

Nos vero promiſſam rerum narrationem exſecuti, ad reliqua dehinc geſta ſtylum transferemus.

22. Per id tempus in Ponto; poſt obitum Paryſadae; qui Boſpori Cimmerici rex fuerat, Eumelus, Satyrus, & Prytanis, ejus filii, de principatu inter ſe contenderunt. Horum natu maximus Satyrus imperium a patre acceperat, quod ille per XXXIIX. annos geſſerat. Eumelus autem cum Barbaris quibuſdam finitimis amicitiam pactus, de regno fratri controverſiam movit. De quo Satyrus certior factus, cum numeroſa adverſus illum manu contendit, & ſuperato Thapſi fluvio, ubi caſtris hoſtium approximaverat, plauſtris, quibus maximam commeatus vim advexerat, caſtra circumdedit, inſtructaque acie, ipſe medium, ut Scytharum mos habet, agmen obtinebat. Militabant vero ipſi mercenariorum e Graecia duo millia, haud plures, Thracesque totidem. Caeteri omnes Scythae erant auxiliares, ſupra viginti millia & decem equitum millibus haud pauciores. Eumelum Ariopharnes rex Thracum adjutabat, vicies mille equites, & viginti duo millia peditum habens. Commiſſo igitur praelio quam acerrimo, Satyrus qui circum ſe delectos habebat viros, equeſtre init praelium cum Ariopharne, in acie media ſibi oppoſito. Et poſtquam multi utrinque ceciderant, vi tandem perrumpens, regem Barbarorum in fugam convertit; Ac primum hoſti incumbens, obvium quemque trucidat. Poſt ubi fratrem Eumelum in dextro cornu vincere, ſuosque mercenarios terga vertiſſe intellexit, a perſecutione deſiſtit, & profligatis ſuccurrens, iterum victoriam parit, totumque hoſtium agmen fundit fugatque; ita ut omnibus planum fieret, jure ad ipſum tum propter aetatem, tum etiam virtutem, pertinere in regno paterno ſucceſſionem.

23. Ariopharnes vero & Eumelus praelio ſuperati in regiam confugere. Haec ſita erat ad Thepſin fluvium; qui circumfluens eam, cum altae ſit profunditatis, difficilimum aditum concedebat. 744. Praecipitia illam ardua cingebant, ſylvaeque confertae, quae duos omnino ingreſſus, & quidem manu factos habebant. Quorum unus ad ipſam patebat regiam, turribus excelſis & propugnaculis obſirmatus. Alter ex diverſa parte in paludibus

---

[o] Διαλαβόντες iterum ex Reg. 1. ora Steph. ſtatim ἀπαγγ. praeſtabat. [p] Θάτιν in marg. Steph. Baſil. Vat. Ven. [q] Χιλίων ad Steph. marg. ex Reg. 1. [r] Ἀριοφάρνης ſemper, nimis tamen Graece, Reg. 1. Ἀριφάρνης Vat. Reg. 2. ubique & Baſil. [s] Θάτιν cum Steph. ora Baſil. Vat. Venet. Paullo ante ἱκανὸν Reg. 2. mox δυσπρόσιτα commodum foret. [t] Καθ' ἕτερον μέρος Reg. id. [u] Διέρμασι Steph. margo & Reg. 1., qui ſtatim διεστύλωτο, ἐρυμάτων δὲ. at Reg. ſec. διεστύλωτο τῶν οἰκιῶν.

Θῆς reliquit. P. Wess.

52. *Βεβασιλευκότος ἔτη τριάκοντα ὀκτώ*] Non aliter L. XVI, 52. At enim Paryſades regni habenas capeſſiverat anno Olymp. CVII. quarto: itaque ante annum, cujus geſtae res hoc recenſentur loco, fatis conceſſit. P. Wess.

57. *Διαβὰς τὸν Θάψιν ποταμὸν*] Nec hoc fluvii nomen, neque Θάτιν, prout in quibuſdam dicitur membranis, juſtum videtur. Mutemus literarum ordinem, refingamusque Ψάθιν, quod flumen, in Maeotidem ſeſe evolvens, ex *Palat.* & *Coiſlin.* ſchedis dabit *Ptolemaeus* L. V, 9. pag. 149. Mecum ſentit conſultiſſimus *Barbeyracius* Hiſt. Foed. Part. I. pag. 256. P. Wess.

62. *Καθάπερ ἐστὶ Σκύθαις νόμιμον*] Credo & morem innui, quo rex mediam aciem curabat; quoque caſtra plauſtris circumdabantur. Deſcribit poſteriorem diligenter *Paullus Piaſecius*, Polonis ſuis in hunc diem *Tabor* id genus adpellari admonens, Chronic. Rer. Geſt. p. 333. & ſeqq. P. Wess.

85. *Λειφθέντες ἐν τῇ μάχῃ*] Abſentiam praepoſitionis deſiderare noli. *Joſephus* Bell. Jud. L. I, 6, 2. ἀλλ' ἐν τῇ πρώτῃ συμβολῇ λειφθεὶς εἰς Ἱεροσόλυμα συνελαύνεται. Adde *Raphelii* ex *Polybio* obſervat. in *S. Jacobi* Epiſt. C. I, 4. Porro regiam ad flumen Thapſin ſeu Pſathin potius, eruditiſſimus *Barbeyracius* ſuſpicatur in urbe fuiſſe, quae *Ptolemaeo*, eidem fluvio accubans, *Auchis* eſt. Mihi non liquet. P. Wess.

99. *Διεστύλωτο δ' οἴκοις*] Interpres ad alterum regiae aditum haec retulit: ego ad ipſam regiam. At quid διεστύλωτο οἴκοις erit? an *columnatis aedificiis interſeptus*, ut ille? Non arbitror. Διαστυλοῦσθαι ea perhibentur, quae columnis aut trabibus ſuffulciuntur, ut in *Polybio* L. V, 4. & C. 100. Id de regia, in locis paluſtribus condita, verum eſſe poſſe, dubitat nemo.

Olymp. CXVII. III.

bus erat, ligneis turribus & clauſtris munitus, & columnatis aedificiis, quae ſuper aquis habebat, interſeptus. Tanta cum loci firmitas eſſet, Satyrus initio agros hoſtium vaſtavit, pagoſque incendit, unde captivorum praedaeque vim ingentem coegit. Deinde per aditus irrumpere conatus, ad propugnaculum & turres plurimis ſuorum amiſſis, retroceſſit. Impreſſione autem per paludes facta ligneis caſtellis potitur. Quibus direptis, trajectoque fluvio, ſylvam etiam, qua neceſſario ad regiam tranſeundum erat, caedere aggreditur. Dumque ſtrenue haec peraguntur, metuens rex Ariopharnes, ne arx vi caperetur, in certamen incubuit confidentius, quippe in victoria ſola repoſitam eſſe incolumitatem videns. Quin & ſagittarios ab utroque tranſitus latere diſtribuit, quorum opera ligna caedentes vulnerabat: cum neque miſſilia praevidere, neque ferientes propulſare, aut ulciſci propter denſitatem arborum, poſſent. Ad triduum tamen ſylvam dejiciendo, viamque aperiundo, Satyri miles quamvis laborioſe perduravit. Quarto demum die muro ſucceſſerunt. At quia telorum copia & locorum anguſtia vincebantur, magnis affecti ſunt detrimentis. Meniſcus enim mercede militantium ductor, vir intelligentia, animique intrepidi robore praecellens, per aditum illapſus, ad murum licet ſtrenue cum ſuis certaret, retro tamen, longe majore globo in ipſum erumpente, pellitur. Quem Satyrus, in periculo verſantem conſpicatus, auxilio maturato ſublevat: dumque hoſtium impreſſionem excipit, brachium ejus haſta transverberatur. Quo vulnere graviter affectus, in caſtra ſe recipit, & inſequente nocte vita excedit: cum a morte Paryſadae genitoris vix IX. menſes regnaſſet. Meniſcus autem conductitii militis ductor, obſidione ſoluta, in Gargazam urbem exercitum abduxit. Atque inde regis corpus Panticapaeum ad Prytanim ejus fratrem per amnem deportavit.

24. Is ſepultura magnifice peracta, poſtquam in regia conditoria exuvias repoſuerat, Gargazam abſque mora profectus, exercitum ſimul & principatum accepit. Eumeli tum legatio de parte regni ipſum convenit; Verum ille non obtemperavit. Praeſidio itaque Gargazae relicto, Panticapaeum rediit, ut regni ſtatum confirmaret. Per id vero tempus Barbarorum auxilio Gargazam occupat Eumelus, & de caeteris urbibus & caſtellis non pauca. Cumque exercitum in eum duceret Prytanis, ſignis ipſe collatis fratrem vincit; Iſthmoque, paludi Moeoticae vicino, incluſum,

ἄνω δὲ τῶν ὑδάτων εἶχε τὰς οἰκήσεις. τοιαύτης δ' οὔσης τῆς περὶ τὸν τόπον ὀχυρότητος, τὸ μὲν πρῶτον ὁ Σάτυρος τήν τε χώραν τῶν πολεμίων ἐδῄωσε, καὶ τὰς κώμας ἐνέπρησεν, ἐξ ὧν αἰχμάλωτα σώματα καὶ λείας πλῆθος ἤθροισε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐγχειρήσας διὰ τῶν παρόδων βιάζεσθαι, κατὰ μὲν τὸ προτείχισμα καὶ τοὺς πύργους πολλοὺς ἀποβαλὼν τῶν στρατιωτῶν ἀπεχώρησε· κατὰ δὲ τὰ ἕλη βιασάμενος, ἐκράτησε τοῦ ξυλίνου φρουρίου· ταῦτα δὲ διαρπάσας, καὶ διαβὰς τὸν ποταμὸν, ἤρξατο κόπτειν τὴν ὕλην, δι' ἧς ἀναγκαῖον ἦν ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ βασίλεια. τούτων δὲ ἐνεργῶς συντελουμένων, Ἀριοφάρνης ὁ βασιλεὺς, [x] ἀγωνιάσας μὴ κατὰ κράτος ἁλῶναι συμβῇ τὴν ἀκρόπολιν, διηγωνίζετο τολμηρότερον, ὡς ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν κειμένης τῆς σωτηρίας. [y] διείλετο δὲ καὶ τοὺς τοξότας ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη τῆς παρόδου, δι' ὧν ῥᾳδίως κατετίτρωσκε τοὺς τὴν ὕλην κόπτοντας, μὴ δυναμένους μήτε προορᾶσθαι τὰ βέλη, μήτ' ἀμύνασθαι τοὺς βάλλοντας, διὰ τὴν πυκνότητα τῶν δένδρων. οἱ δὲ περὶ τὸν Σάτυρον ἐπὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας ἔτεμνον τὴν ὕλην, ὁδοποιούμενοι καὶ διακαρτεροῦντες ἐπιπόνως· τῇ δὲ τετάρτῃ συνήγγισαν μὲν τῷ τείχει, νικώμενοι δὲ τῷ πλήθει τῶν βελῶν καὶ τῇ τοῦ τόπου στενοχωρίᾳ, μεγάλοις ἐλαττώμασι περιέπιπτον. Μένισκος μὲν γὰρ ὁ τῶν μισθοφόρων ἡγεμὼν, ἀνὴρ καὶ συνέσει καὶ τόλμῃ διαφέρων, προσπεσὼν διὰ τῆς διόδου πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, ἐξεβιάσθη, [z] πολλαπλασίων ἐπ' αὐτὸν ἐπεξελθόντων. ὃν ἰδὼν ὁ Σάτυρος κινδυνεύοντα, ταχέως παρεβοήθει, καὶ τὴν ἐπιφορὰν τῶν πολεμίων ὑποστὰς, ἐτρώθη λόγχῃ διὰ τοῦ βραχίονος. κακῶς δ' ἀπαλλάττων ὑπὸ τοῦ τραύματος, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἐξέλιπε τὸν βίον, ἐννέα μόνους μῆνας βασιλεύσας μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν Παρυσάδου. Μένισκος δ' ὁ τῶν μισθοφόρων ἡγεμὼν, λύσας τὴν πολιορκίαν ἀπήγαγε τὴν δύναμιν εἰς Γάργαζαν πόλιν· κἀκεῖθεν τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα διὰ τοῦ ποταμοῦ διεκόμισεν εἰς Παντικάπαιον, πρὸς τὸν ἀδελφὸν Πρύτανιν.

Ὃς ταφὴν συντελέσας μεγαλοπρεπῆ, καὶ καταθέμενος εἰς τὰς βασιλικὰς θήκας τὸ σῶμα, ταχέως [a] ἧκεν εἰς Γάργαζαν, καὶ τὴν δύναμιν ἅμα καὶ τὴν δυναστείαν παρέλαβεν. Εὐμήλου δὲ διαπρεσβευσαμένου περὶ μέρους τῆς βασιλείας, τούτῳ μὲν οὐ προσεῖχεν· ἐν δὲ Γαργάζῃ φρουρὰν ἀπολιπὼν, ἐπανῆλθεν 764. εἰς Παντικάπαιον, ἀσφαλισόμενος τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον Εὔμηλος, συναγωνισαμένων αὐτῷ τῶν βαρβάρων, τήν τε Γάργαζαν κατελάβετο, καὶ τῶν ἄλλων πολισμάτων καὶ χωρίων οὐκ ὀλίγα. ἐπιστρατεύσαντος δὲ τοῦ Πρυτάνιδος, μάχῃ τε ἐνίκησε τὸν ἀδελφὸν, καὶ συγκλείσας εἰς τὸν ἰσθμὸν, τὸν πλησίον τῆς Μαιώτιδος λί-

---

[x] Ἀγωνιατέρος καὶ ἀγωνιάσας *Ven.* duplici conjuncta lectione. [y] Διείλατο *Reg.* 1. [z] Πολλαπλασιόνων *Reg. id.* [a] Ἧκεν *Basil.*

Quo vero modo κίοσι, *domibus?* Praeſertim ſuper aquis habitacula cum fuerint. Non equidem intelligo, ut nec *Reg. pr.* ſcriba, cui propterea conſultius viſum eſt, vocem eam negligere. Longe melius officium ſuum functus eſt *Reg. ſec.*, cujus ἐπικίοσι ſi diſtrahas ſcribaſque ἐπῳκοδόμητο δ' ἐπὶ κίοσι, *columnis egregie erat ſuffulta*, habebis illud ipſum, quod Auctor reliquit. P. Wess.

37. Ἐς Γάργαζαν πόλιν] Nuſquam legere hanc urbem memini. *Abr. Ortelius* ſitne Geruſa *Ptolemaei* rogat? Non dixero. In celebritate quadam *Panticapaeum* eſt, urbs magna & Boſporanorum metropolis & regia, *Euſtathio* ad *Dionyſii* Perieg. v. 314. teſte. P. Wess.

59. Ἐς τοὺς καλουμένους Κήπους] De Demoſthenis avo materno, in Boſporum profecto, *Aeſchines* Or. in Cteſiphont. pag. 78. κἀκεῖ λαμβάνει δωρεὰν παρὰ τῶν τυράννων τοὺς ὀνομαζομένους ΚΗΠΟΥΣ. Quem locum cum citet *Harpocration* in Κῆπος, merito *H. Valeſius* refinxit πόλις δ' ἐστὶ κατὰ Βόσπορον καλουμένη ΚΗΠΟΙ. Urbs erat haud exigua, ab hortis amoenis appellata, Mileſiorumque colonia; *Plinio* propterea *Cepi Mileſiorum* L. VI, 6. & *Scymno Chio*,

Κῆπος δ' ἀπῳκισμένα διὰ Μιλησίων,

ubi Κῆποι praeſtare putes, niſi in Tabula Peutingerorum inter Hermonaſſam & Stratocliam oppidum *Cepos* collocatum reperiretur. P. Wess.

61. Βουλόμενος ἀσφαλῶς θέσθαι τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν] Vide Cel. *T. Hemſterhuſium* ad *Luciani* Necyom. C. 21. & *Th. Gatake-*

rum

λίμης, συνηνάγκασεν ὁμολογίας θέσθαι, καθ' ἃς τούς τε στρατιώτας παρέδωκε, καὶ τῆς βασιλείας ἐκχωρεῖν ὡμολόγησεν. ὡς δὲ παρεγένετο εἰς Παντικάπαιον, ἐν ᾧ τὸ βασίλειον ἦν ἀεὶ τῶν ἐν Βοσπόρῳ βασιλευσάντων, ἐπεχείρησε μὲν πάλιν ἀνακτᾶσθαι τὴν βασιλείαν, κατισχυθεὶς δὲ καὶ φυγὼν εἰς τοὺς καλουμένους Κήπους, ἀνῃρέθη. Εὔμηλος δὲ μετὰ τὸν τῶν ἀδελφῶν θάνατον βουλόμενος ἀσφαλῶς θέσθαι τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν, ἀνεῖλε τούς τε φίλους τοὺς περὶ τὸν Σάτυρον καὶ Πρύτανιν, ἔτι δὲ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα. μόνος δὲ διέφυγεν αὐτὸν ὁ παῖς ὁ Σατύρου Παρυσάδης, νέος ὢν παντελῶς τὴν ἡλικίαν. ἐξιππεύσας γὰρ ἐκ τῆς πόλεως, κατέφυγε πρὸς Ἄγαρον τὸν βασιλέα τῶν Σκυθῶν. ἀγανακτούντων δὲ τῶν πολιτῶν ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν οἰκείων, συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὰ πλήθη, περί τε τούτων ἀπελογήσατο, καὶ τὴν πάτριον πολιτείαν ἀποκατέστησε. συνεχώρησε δὲ καὶ τὴν ἀτέλειαν ἔχειν τὴν ἐπὶ τῶν προγόνων [b] οὖσαν τοῖς Παντικαπαίοις οἰκοῦσι. προσεπηγγείλατο δὲ καὶ τῶν [c] εἰσφορῶν ἅπαντας ἀφήσειν, καὶ πολλὰ διελέχθη δημαγωγῶν τὰ πλήθη. ταχὺ δὲ πάντων εἰς τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν ἀποκαταστάντων διὰ τὰς εὐεργεσίας, τὸ λοιπὸν ἐβασίλευεν, ἄρχων νομίμως τῶν ὑποτεταγμένων, καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν οὐ μετρίως θαυμαζόμενος.

Βυζαντίους μὲν γὰρ καὶ Σινωπεῖς, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων [d] τῶν τὸν Πόντον οἰκούντων, τοὺς πλείστους διετέλεσεν εὐεργετῶν. Καλλαντιανῶν δὲ πολιορκουμένων ὑπὸ Λυσιμάχου, καὶ πιεζομένων τῇ σπάνει τῶν ἀναγκαίων, χιλίους ὑπεδέξατο τοὺς διὰ τὴν σιτοδείαν [e] ἀποχωρήσαντας. οἷς οὐ μόνον τῆς καταφυγῆς παρέσχετο τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ καὶ πόλιν ἔδωκε [f] κατοικεῖν. ἐπὶ δὲ τούτοις, τὴν ὀνομαζομένην Ψόαν καὶ τὴν χώραν κατεκληρούχησεν. ὑπὲρ δὲ τῶν πλεόντων τὸν Πόντον πόλεμον ἐξενέγκας πρὸς τοὺς λῃστεύειν εἰωθότας Βαρβάρους Ἡνιόχους καὶ Ταύρους, ἔτι δ' Ἀχαιοὺς, καθαρὰν λῃστῶν ἀπέδειξε τὴν θάλασσαν. ὥστε μὴ μόνον κατὰ τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην διαγγελλόντων τῶν ἐμπόρων 765. τὴν μεγαλοψυχίαν, ἀπολαμβάνειν τῆς εὐεργεσίας καρπὸν κάλλιστον τὸν ἔπαινον. προσεκτήσατο δὲ καὶ τῆς συνοριζούσης Βαρβάρου πολλὴν, καὶ τὴν βασιλείαν ἐπιφανεστέραν ἐπὶ πολὺ κατεσκεύασε. καθόλου δ' ἐπεχείρησε πάντα τὰ περὶ τὸν Πόντον ἔθνη καταστρέφεσθαι, καὶ τάχα ἂν ἐκράτησε τῆς ἐπιβολῆς, εἰ μὴ σύντομον ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν. πέντε γὰρ ἔτη καὶ τοὺς ἴσους μῆνας βασιλεύσας κατέστρεψε τὸν βίον, παραδόξῳ συμπτώματι χρησάμενος. ἐκ γὰρ τῆς [g] Σκυθικῆς ἐπανιὼν εἰς τὴν οἰκείαν, καὶ σπεύδων πρός τινα θυσίαν, ἤλαυνε μὲν ἐπί τινος τεθρίππου πρὸς τὰ βασίλεια, τοῦ δ' ἅρματος ὄντος τετρακύκλου καὶ σκηνὴν ἔχοντος, συνέβη τοὺς ἵππους διαταραχθέντας ἐξενεγκεῖν αὐτόν· τοῦ γὰρ ἡνιόχου μὴ δυναμένου κρατῆσαι τῶν ἡνιῶν, φοβηθεὶς μὴ κατα-

Olymp. CXVII. III.

ad deditionis pacta adigit, quibus & militem tradit, & regno se excessurum pollicetur. Ubi vero Panticapaeum rediit, in qua omnium regia erat perpetuo, qui in Bosphoro regnarunt, imperium denuo recuperare conatur. Sed victus in hortos, uti vocant, perfugit, ibique occiditur. Tum Eumelus, post mortem fratrum, ut imperium stabiliret, amicos Satyri & Prytanis, conjuges praeterea & liberos, e medio sustulit. Solus tantum 745. Parysades, Satyri filius, oppido juvenis adhuc, manus ejus evasit. Nam equi celeritate usus, ex urbe ad Agarum, Scytharum regem, profugit. Cum autem cives necessariorum caedem indigne ferrent, advocata in concionem multitudine, Eumelus de perpetratis se purgavit, & patriam eis reipublicae formam restituit; Immunitatem etiam, quam incolae Panticapaei habuerant, illis concessit; omnia insuper tributa se illis remissurum pollicitus, multaque ad favorem populi conciliandum sibi tum disseruit. Cunctis igitur brevi ad pristinam benevolentiam per beneficia reductis, aequum deinceps juxta leges imperium exercuit; nec mediocrem sibi virtutum admirationem peperit.

25. Byzantinos enim & Sinopenses, caeterosque Graecos Ponti accolas beneficiis prosequi non intermisit. Quando Callantiani obsidione premebantur a Lysimacho, magnaque rerum necessariarum inopia laborabant, mille horum, ob victus penuriam emigrantes, suscepit, quibus non perfugium solummodo tutum, sed habitationem etiam in urbe concessit. Ad haec Psoam, quam nominant, & agrum sorte inter eos divisit. Et in commodum eorum, qui Pontum navibus frequentant, bello contra Barbaros Heniochos & Tauros Achaeosque latrociniis adsuetos, suscepto, mare a praedonibus tutum reddidit. Quare non in regno tantum, sed per totum fere orbem, dum mercatores animi ejus magnitudinem praedicabant, laudem, pulcerrimum beneficentiae fructum, reportavit. Magnum praeterea tractum agri in finitimis Barbari ditioni suae adjunxit, regnumque ad claritudinem evexit longe majorem. Denique omnes finitimas gentes debellare instituit; Et quae instituerat brevi exsecutus fuisset, nisi praematurum habuisset vitae exitum. Cum enim annos v. & totidem menses regno praefuisset, inopinato quodam casu oppetivit. Dum enim e Scythia domum revertens ad sacrificium quoddam properat, quadrijugoque curru, qui iv. rotis instructus, & tentorio contectus erat, ad regiam contendit, equi consternati violenter illum abripiunt. Nam cum habenis contrahendis auriga non sufficeret; me-

---

[b] Omittit Reg. 1. [c] Μισθοφόρων idem. [d] Τῶν τὸν πόλιν Reg. id. [e] Ἐκχωρήσαντας Vat. Basil. non male. [f] Εἰς ἀσφάλειαν κατοικεῖν Venetus. [g] Ἰνδικῆς Basil. Vat.

rum in Imp. Anton. L. vi, 2. Elegans est in rebus prudenter beneque constituendis ἀσφαλῶς & τὸ θέσθαι. Philostratus Vit. Apoll. L. vii, 36. Ἀλλ' ὅτι τὰ σαυτοῦ εὖ θέσθαι διδάξαιμί σ' αὐτὸ &c. & L. viii, 7. p. 351. ἔλεγον ἐς τὰς Ἀθήνας.... εὖ τεθεῖσθαι τὰ αὐτῶν ταῦτα ἐν ἀρχῇ [illegible]. Paulo diversius hoc poetae apud Plut. T. ii. p. 467.

—— —— ἀλλ' ὁ τυγχάνων
Τὰ πράγματ' ὀρθῶς ἂν τιθῇ, πράξει καλῶς.

Id enim vult, felici eum fore statu, qui rebus praesentibus prudenter utatur. Quod ipsum personatus Themistocles Epist. 12. Habronycho praecipit, σὺ δὲ οὖν, Ἀβρώνιχε, τὰ παρόντα εὖ τίθεσο, καὶ τὰ μέλλοντα ἐν τῷ μετρίῳ φύλαξε. P. Wess.

81. Καλλαντιανῶν δὲ πολιορκουμένων &c.] Lege Καλλατιανῶν, de quorum obsidione, a Lysimacho instituta, dixit obiter L. xix, 83., sed haec serius contigit. Psoam invenient alii. P. Wess.

89. Ἡνιόχους καὶ Ταύρους, ἔτι δ' Ἀχαιοὺς] &c.] Jungit eosdem Appian. Mithrid. pag. 365. Infames autem eos, & praecipue Tauros, scelerum atrocitate ac rapinis, quibus navigantibus incommodabant, fuisse, Auctor indicavit L. iii, 43. P. Wess.

1. Ἐκ γὰρ τῆς Σκυθικῆς ἐπανιών] Nullam equidem huic loco status controversiam movissem, nisi Basil. & Vat. ansam dedissent. Ἰνδικῆς, modo paullum adjuvetur, eaque litera auctius procedat, verum dabit. Sindi regibus Bosporanis parebant, quorum regio Σινδική. Lege itaque ἐκ γὰρ τῆς Σινδικῆς. Vitium peperit praecedens articulus, cujus ultima litera primam hujus vocabuli absorpsit, neque in Diodoro tantum, sed multis alio-

Olymp. cxvii. iii. metuens ille ne in praerupta loca deferretur, desilire conatur: sed gladio rotae implicito, eodem simul impetu abſtrahitur, & illico exanimatur.

26. De Eumeli & Satyri fratrum exitu oracula paulo vaniora quidem, quae fide tamen incolae dignantur, memoriae ſunt prodita. Satyro enim reſpondiſſe ferunt Deum, ut a mure ſibi caveret, ne quando mortem ipſi afferret. Ideo neque ſervum neque ingenuum quenquam inter ſubditos id nominis habere paſſus eſt. Domeſticos praeterea & rurales formidabat mures, puerisque aſſidue, ut & necarent illos & cavernas oblinerent, imperabat. Tandem cum omnia quam fieri potuit maxime feciſſet, quibus fatum ſe exſuperaturum confidebat, vulnere tamen in brachii muſculum accepto, vitam terminavit. Eumelo autem oraculum erat redditum, ut domum portatilem vitaret. Quare nec iſte domum temere intrabat, niſi famuli prius & tectum & fundamentum probe ſcrutarentur. At poſtquam tentorium, quod curru geſtabatur, mortis illi cauſam praebuiſſe viſum eſt, unuſquiſque impletam eſſe oraculi fidem exiſtimabat. Atqui de rebus ad Boſphorum geſtis, haec nobis ſufficiant. Porro in Italia conſules Romanorum cum exercitu Apuliam ingreſſi, praelio Samnites ad Talium quod vocatur, ſuperarunt. 746. Cumque victi collem, ſacrum ipſis nominatum, occupaſſent, tunc quidem in caſtra ſua nocte Romani ſe receperunt: ſed poſtridie redintegrata pugna, Samnitum plurimi cecidere, captique ſure plures bis mille ducentis. Secundum hos ſucceſſus Romani jam locis ſub dio expoſitis libere potiebantur, & rebellantes ſibi urbes ſubigebant. Cataractae igitur & Ceraunilias poſt expugnationem praeſidia imponunt.

Olymp cxvii. iv. 27. Caeterum Archonte Athenis Demetrio Phalerenſi, conſulare imperium Romae adierunt Quintus Fabius iterum, & Cajus Marcius. Tum vero Ptolemaeus Aegypto imperans, ubi duces ſuos urbes in Cilicia amiſiſſe cognovit, claſſe copiis ſuis Phaſelidem tranſportatis, urbem illam expugnavit. Hinc in Lyciam tranſvectus, Xanthum urbem, Antigoni praeſidio inſeſſam, vi cepit: Inde Caunum appulſus, urbem ſibi deditam accepit, arcesque praeſidiis occupatas violenta manu ſubegit. Et Heracleum ex-

νεχθῇ πρὸς τὰς φάραγγας, ἐπεχείρησεν ἀφάλλεσθαι. ἐμπλακέντος δὲ τοῦ ξίφους εἰς τὸν τροχὸν, συνεφειλκύσθη τῇ φορᾷ, καὶ παραχρῆμα ἐτελεύτησε.

Περὶ δὲ τῆς τῶν ἀδελφῶν τελευτῆς Εὐμήλου τε καὶ Σατύρου παραδέδονται χρησμοὶ, μικρὸν μὲν ἠλιθιώτεροι, πιστευόμενοι δὲ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις. τῷ μὲν γὰρ Σατύρῳ λέγουσι χρῆσαι τὸν θεὸν φυλάξασθαι τὸν μῦν, μή ποτε αὐτὸν ἀνέλῃ. διόπερ οὔτε δοῦλον οὔτε ἐλεύθερον τῶν τεταγμένων ὑφ' ἑαυτὸν εἴα τοῦτ' ἔχειν ὄνομα· ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ταῖς χώραις ἐφοβεῖτο μῦς, καὶ τοῖς παισὶν ἀεὶ συνέταττε τούτους ἀποκτείνειν, καὶ τὰς χειὰς ἐμπλάττειν. πάντα δ' ἐνδεχομένως αὐτῷ ποιοῦντος, ὡς ᾤετο [h] κατισχύσειν τὸ πεπρωμένον, κατέστρεψε τὸν βίον, πληγεὶς τοῦ βραχίονος εἰς τὸν μῦν. τῷ δ' Εὐμήλῳ χρησμὸς ἦν, τὴν φερομένην οἰκίαν φυλάξασθαι· ὅθεν πάλιν οὗτος εἰς οἰκίαν οὐκ εἰσῄει πρότερον, μὴ [i] προδιερευνησάντων τῶν παίδων τήν τ' ὀροφὴν καὶ τὰ θεμέλια. τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ διὰ τῆς ὀχουμένης ἐπὶ τοῦ τεθρίππου σκηνῆς, ἕκαστος ὑπελάμβανε τετελέσθαι τὸν χρησμόν. καὶ περὶ μὲν τῶν ἐν τῷ Βοσπόρῳ πραχθέντων ἅλις ἡμῖν ἔστω. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, [k] οἱ τῶν Ῥωμαίων ὕπατοι μετὰ δυνάμεως ἐμβαλόντες εἰς τὴν [l] Ἀπυλίαν, ἐνίκησαν μάχῃ Σαμνίτας περὶ τὸ καλούμενον [m] Ἰτάλιον. τῶν δ' ἡττηθέντων καταλαβομένων τὸν ἱερὸν λόφον ὀνομαζόμενον, τότε μὲν τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης, οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν ἀπεχώρησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν μάχης γενομένης, πολλοὶ μὲν ἀνῃρέθησαν τῶν Σαμνιτῶν, αἰχμάλωτοι δ' ἐλήφθησαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους καὶ διακοσίους. τηλικούτων δὲ προτερημάτων γενομένων τοῖς Ῥωμαίοις, ἀδεῶς ἤδη τῶν ὑπαίθρων συνέβαινε κυριεύειν τοὺς ὑπάτους, καὶ τὰς ἀπειθούσας τῶν πόλεων χειροῦσθαι. Καταράκταν μὲν οὖν καὶ [n] Κεραυνιλίαν ἐκπολιορκήσαντες, φρουρὰς ἐπέστησαν· τῶν δ' ἄλλων τινὰς πείσαντες, προσηγάγοντο. 766.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, τὴν ὕπατον ἀρχὴν ἐν Ῥώμῃ παρέλαβον Κόϊντος Φάβιος τὸ δεύτερον καὶ Γάϊος Μάρκιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Πτολεμαῖος ὁ τῆς Αἰγύπτου [o] δυναστεύων, πυθόμενος τοὺς ἰδίους στρατηγοὺς ἀποβεβληκέναι τὰς ἐν Κιλικίᾳ πόλεις, πλεύσας μετὰ δυνάμεως ἐπὶ Φασηλίδα, ταύτην μὲν ἐξεπολιόρκησεν, εἰς δὲ τὴν Λυκίαν παρακομισθεὶς, Ξάνθον φρουρουμένην ὑπ' Ἀντιγόνου, κατὰ κράτος εἷλεν. εἶτα τῇ Καύνῳ προσπλεύσας, τὴν μὲν πόλιν παρέλαβε, τὰς δὲ ἀκροπόλεις φρουρουμένας τῇ βίᾳ κατισχύσας, τὸ μὲν Ἡράκλειον ἐξεῖλε, τὸ δὲ Περσικὸν παραδόντων τῶν στρα-

---

[h] Κατισχύειν Reg. 1. [i] Προδιερευνησαμένων idem & ſtatim ὑπὸ τῶν παίδ. [k] Omiſſa ſunt uſque ἐνίκησαν in Baſil. [l] Ἀπυλίαν Reg. 2. Ἰταλίαν vulgo. [m] Τάλιον ora Steph. Baſil. Venet. [n] Κερωνιλίαν margo Steph. Κεραυνίαν Reg. 1. [o] Δυναστεύων iidem. Cett. βασιλεύων.

aliorum in verbis. *Iſ. Caſaubonum* ad *Strab.* L. xi. p. 757. vide & *Iſ. Voſſium* ad *Scylacem* pag. 74. & *Holſten.* in *Stephan. Byzant.* voc. *Σινδία*. P. Wess.

16. *Οὔτε δοῦλον οὔτε ἐλεύθερον, … εἴα τοῦτ' ἔχειν ὄνομα*] Frequens olim nomen *Μῦς*. Plures in unum conduxit *Aegid. Menagius* ad *Diogenem* L. x, 3., eo inſignes. Addatur in cumulum CANINIA P. L. MUS ex Theſ. *Gruteri* p. DCCCCLXVI, 9. P. Wess.

28. *Τῆς ὀχουμένης ἐπὶ τοῦ τεθρίππου σκηνῆς*] Boſporanorum & Scytharum has aedes *Seneca* Herc. Fur. v. 534. *multivagas domos*, ipſas *gentes patriis ſedibus hoſpitas* vocat eleganter. P. Wess.

31. *Ἐμβαλόντες εἰς τὴν Ἰταλίαν*] Εἰς τὴν Σαυνίαν lego pro Ἰταλίαν & pro Ἰτάλιον placet Τάλιον. L. Rhod.

Ἐμβαλόντες εἰς τὴν Ἀπυλίαν] Ego vero hoc amplector, Reg. 2. fidem ſecutus, donec certius auxilium ſuboriatur aliunde. Τάλιον non admitto. Cur enim? Aeque mendo fortaſſe contaminatum eſt ac Ἰτάλιον. Mihi quidem certe nec *Italium* nec *Talium* lectum unquam eſt. Ad *Livium* ſi adeas L. ix, 31., incertior quam fuiſti, abibis. Tacet enim, belli a Romanis dextre adminiſtrati non oblitus. P. Wess.

42. *Καταράκτην — καὶ Κερωνιλίαν ἐκπολιορκήσαντες.*] De his urbibus idem judicium eſto, quod de *Italio*. Maximopere me quidem demerebitur, qui ex Apulia aut Samnio eas eruerit. P. Wess.

48. *Ὁ τῆς Αἰγύπτου δυναστεύων*] Hoc malui. neque enim Aegypti hoc tempore rex erat Ptolemaeus. Scio *βασιλεύων* latius poſſe accipi, praeſtat tamen, quod revocavi ex errore. Auctor ipſe C. 19. οἱ περὶ Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτου δυνάστην &c. P. Wess.

60. *Τοῦτον μὲν κάλλιστα* &c.] Vid. ſupra C. 19. P. Wess.

74. *Περὶ τὴν καλουμένην Στυμφαλίαν*] Stymphalia fuit in Peloponneſo: at locus, de quo nunc agitur hoc loco, non fuit in Peloponneſo, ut ex ſequentibus patet paullo poſt, ubi ait de eodem Polyſperchonte, de quo hic agitur, *ἀνεχώρησε μὲν διὰ τῆς Βοιωτίας προάγων εἰς Πελοπόννησον*. Ergo, ſi mihi credis, leges *Στυμφαίαν*. nam ea, quae ſupra dixit, *κατάγειν ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν Ἡρακλέα*, docent eam non fuiſſe in Peloponneſo: non enim fuit Peloponneſus *πατρῴα βασιλεία* Herculis Alexandri F., ſed Macedonia, inter quam & Aetoliam, ubi copias paraverat, jacet regiuncula *Stymphaea* dicta. Jac. Palm.

Περὶ

στρατιωτῶν ὑποχείριον ἐποιήσατο. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν Κῶν πλεύσας, μετεπέμψατο Πτολεμαῖον· ὃς ἦν ἀδελφιδοῦς Ἀντιγόνου, καὶ δύναμιν πεπιστευμένος, τοῦτον μὲν κατέλιπε, πρὸς δὲ Πτολεμαῖον κοινοπραγίαν ἐτίθετο. πλεύσαντος δ' ἐκ τῆς Χαλκίδος αὐτοῦ καὶ κομισθέντος εἰς Κῶν, τὸ μὲν πρῶτον ὁ Πτολεμαῖος φιλανθρώπως αὐτὸν προσεδέξατο· εἶτα ὁρῶν πεφρονηματισμένον, [p] καὶ τοὺς ἡγεμόνας ὁμιλίαις καὶ δωρεαῖς ἐξιδιοποιούμενον, φοβηθεὶς μή τινα ἐπιβουλὴν μηχανήσηται, φθάσας αὐτὸν συνέλαβε, καὶ πιεῖν [q] κώνειον συνηνάγκασε· τοὺς δὲ συνηκολουθηκότας στρατιώτας ἐπαγγελίαις δημαγωγήσας, κατέμιξε τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ στρατευομένοις.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Πολυσπέρχων μὲν ἠθροικὼς ἁδρὰν δύναμιν, κατήγαγεν ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν Ἡρακλέα τὸν Ἀλεξάνδρου καὶ Βαρσίνης. Κάσσανδρος δὲ, καταστρατοπεδεύσαντος αὐτοῦ [r] περὶ τὴν καλουμένην Στυμφαλίαν, ἧκε μετὰ τῆς δυνάμεως. οὐ μακρὰν δὲ τῶν παρεμβολῶν ἀπεχουσῶν ἀλλήλων, καὶ τῶν Μακεδόνων οὐκ ἀηδῶς ὁρώντων τὴν κάθοδον τοῦ βασιλέως, δείσας ὁ Κάσσανδρος μήποτε φύσει πρὸς μεταβολὴν ὄντες ὀξεῖς οἱ Μακεδόνες αὐτομολήσωσι πρὸς τὸν Ἡρακλέα, διεπρεσβεύσατο πρὸς Πολυσπέρχοντα· καὶ περὶ μὲν τοῦ βασιλέως ἐπειρᾶτο διδάσκειν αὐτὸν, ὅτι γινομένης τῆς καθόδου ποιήσει τὸ προστατττόμενον [s] ὑφ' ἑτέρων· συναγωνισάμενος δ' αὐτῷ, καὶ τὸν νεανίσκον ἀνελὼν, παραχρῆμα μὲν ἀπολήψεται τὰς [t] προγεγενημένας κατὰ

767. Μακεδονίαν δωρεάς· εἶτα καὶ δύναμιν ἀναλαβὼν, στρατηγὸς ἀποδειχθήσεται περὶ Πελοπόννησον, καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ δυναστείᾳ τῇ Κασσάνδρου κοινωνὸς ἔσται, τιμώμενος διαφόρως· πέρας δὲ, πολλαῖς καὶ μεγάλαις ἐπαγγελίαις πείσας τὸν Πολυσπέρχοντα, καὶ συνθήκας ἐν ἀπορρήτοις συνθέμενος, προετρέψατο δολοφονῆσαι τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Πολυσπέρχων ἀνελὼν τὸν νεανίσκον, καὶ φανερῶς κοινοπραγῶν τοῖς περὶ τὸν Κάσσανδρον, τάς τ' ἐν τῇ Μακεδονίᾳ δωρεὰς ἐκομίσατο, καὶ κατὰ τὰς ὁμολογίας παρέλαβε στρατιώτας, πεζοὺς μὲν Μακεδόνας τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ Θετταλοὺς πεντακοσίους. προσλαβόμενος δὲ καὶ τῶν ἄλλων τοὺς βουλομένους, ἐπιχειρήσας μὲν διὰ τῆς Βοιωτίας προάγειν εἰς Πελοπόννησον, ὑπὸ δὲ Βοιωτῶν καὶ Πελοποννησίων κωλυθεὶς ἀνέστρεψε, καὶ προσελθὼν εἰς Λοκροὺς, ἐνταῦθα τὴν παραχειμασίαν ἐποιήσατο.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Λυσίμαχος μὲν ἐν Χερρονήσῳ πόλιν ἔκτισεν, ἀφ' ἑαυτοῦ Λυσιμαχίαν [v] καλέσας. Κλεομένης δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη ἑξήκοντα καὶ μῆνας δέκα. τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος [x] ὁ Ἀρεὺς

scidit: Persicum vero deditione militum in manus ejus venit. Tum in Côn profectus, accivit Ptolemaeum. Is Antigoni fratris filius erat, exercitumque fidei suae creditum habebat: sed relicto patruo, cum Ptolemaeo rei communiter gerendae societatem inierat. Ex Chalcide igitur profectum, & Côn delatum, initio humaniter Ptolemaeus excepit. Post cum insolentius illum se gerere, & duces muneribus colloquiisque sibi devincire animadverteret; veritus ne quid insidiarum moliretur, praeoccupatum custodiae tradidit, & cicutam bibere coëgit. Milites autem, castra illius secutos, promissis ad se pellexit, & ordinibus suorum immiscuit. Olymp. CXVIII. IV.

28. Inter has rerum vices, Polysperchon postquam numerosum coëgisset exercitum, Herculem Alexandri & Barsines in regnum paternum reducebat. Dumque ad urbem, quae Stymphalia vocatur, castra habet, Cassander cum exercitu supervenit. Cum autem castra a castris haud procul abessent, nec illubentes viderent regis sui reditum Macedones, veritus Cassander, ne forte Macedones, natura proclives ad mutationem, ad Herculem transfugerent, legationem mittit ad Polysperchontem, & in hoc dat operam, ut de rege illum edoceat; Si reductio processura sit, ab aliis imperata hominem facturum: sin auxiliatus ipsi adolescentem sustulerit, pristinas in Macedonia largitiones statim consecuturum. Fore etiam, ut adjunctis sibi copiis, summus militiae dux in Peloponneso declaretur, & omnium in principatu Cassandri cum honoribus amplissimis consors reddatur. Tandem plurimis & ingentibus promissis inescatum Polysperchontem, foedere clanculum inito, adduxit, ut regem dolo necaret. Sublato igitur adolescente, Polysperchon jam aperte cum Cassandro negocia communicans, donationes in Macedonia obtinuit, & milites, pro ut convenerat, Macedonicorum peditum cIↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ, & IↃ. equites Thessalos accepit. Cumque alios etiam voluntarios adscivisset, per Boeotiam transitum in Peloponnesum tentavit. Verum a Boeotis & Peloponnesiis prohibitus, retro movit, digressusque ad Locros illic hybernavit.

29. Dum vero haec aguntur, Lysimachus in Chersoneso urbem condidit, quam a se Lysimachiam nuncupavit. Cleomenes autem Lacedaemoniorum rex mortem obiit, cum annos sexaginta & decem menses imperium tenuisset: Cui qui successit, 747.

---

[p] Desunt in Veneto usque ad φοβηθείς. Paullo ante εἰς Κῶ Reg. 1. [q] Κώνειον Reg. 2. Basil. tum συνηνάγκασε Reg. pr. [r] Ἐπὶ τὴν Reg. 1. [s] Ὑφ' ἑτέρῳ Reg. 2. Basil. [t] Προγεγενημένας κατὰ sine καὶ uterque Reg., quos sequor. Steph. asteriscum addiderat. [v] Praetereunt participium Ven. Reg. 2. Basil. [x] Ὁ Ἀρεὺς υἱὸς Reg. 1. ὁ Ἄρευς Edd.

Περὶ τὴν καλουμένην Στυμφαλίαν] Parum abest, quin redundantem literam exteram. Citra omnem enim controversiam Στυμφαίαν aut Τυμφαίαν Auctor scripsit. Locus necis, qua infelicissimus juvenis perfide oppressus est, regionisque tractus, quem castris Polysperchon occupaverat, id sibi expostulant. Vide not. in L. XVII, 57. P. Wess.

84. Τὰς προγεγενημένας καὶ κατὰ Μακεδονίαν δωρεὰς] Expungatur καί. L. Rhod.

91. Ὁ δὲ Πολυσπέρχων ἀνελὼν τὸν νεανίσκον] Vendidit juvenem Polysperchon centum talentis Cassandro, vocatumque ad coenam & insidias suspicantem, sed blanditiis circumventum, convivarum manibus strangulavit. Sic Plutarchus T. II. p. 530. C. Scelus patratum est in Epiri urbe Trampya. Lycophronem audire Alexand. v. 800. operae erit pretium,

Ὁ, τ' αἰπὺ ναίων Τραμπυίας ἐδέθλιον,
Ἐν ᾗ ποθ' αὐδὰς Ἡρακλῆ φθίσει δράκων
Τυμφαῖος ἐν θοίναισιν, Αἰθίκων πρόμος.

Qui quidem draconem Tymphaeum adpellat Polysperchontem, Aethicumque ducem, quod Epirotis, quos inter Aethices, Tymphaeis vicini, docente Stephano in Αἰθικία, imperabat. En Tzetzae scholion, tenebras poetae ad hunc modum optime dispellentis: Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος καὶ Βαρσίνης (sic jure Potterus) τῆς Περσίδος υἱὸς ἐγένετο καλούμενος Ἡρακλῆς, ὃν ἀνεῖλε καλέσας εἰς δεῖπνον Πολυσπέρχων ὁ Τυμφαῖος, Αἰθίκων βασιλεὺς, χαριζόμενος Κασσάνδρῳ. Τυμφαῖοι, Ἠπειρωτικὸν ἔθνος, καὶ Αἴθικες ὁμοίως. Hactenus ille; cujus & poetae verba Στυμφαίαν sive Τυμφαίαν in superioribus verissimam esse, liquido commonstrant: neque latuit id Palmerio, illis stabiliendae conjecturae dexterrime uso, Vet. Graec. L. II, 9. p. 343. Porro Herculem Alexandri veneno sublatum prodit Pausanias L. IX, 7. In Justino diligentiam requiras: Trogum suum, ut Prologus clamat, male expressit L. XV, 2. P. Wess.

3. Ἀφ' ἑαυτοῦ Λυσιμαχίαν καλέσας] Cardiam Lysimachus evertit & in proximo loco sui nominis hanc urbem condidit. Conf. Pausan. L. I, 9. pag. 24. & inferius Excerpt. Peiresciana. p. 298. P. Wess.

6. Ὁ Ἀρεὺς υἱὸς] Arabicum nomen in Graeciam transfert

Olymp. CXVII. IV.

ceſſit, Areus filius XLIV. annos regno praefuit. Per hoc ipſum tempus, Amilcar copiarum in Sicilia imperator, reliquis inſulae locis in ditionem redactis, cum exercitu Syracuſas movit, quaſi vi etiam illas expugnaturus. Et commeatus quidem ſubvectionem impedivit, ut qui jam longo tempore mare in poteſtate haberet; frugibuſque per agrum vaſtatis, loca circa Olympium ante urbem ſita occupare fuit aggreſſus. Inde primo ſtatim incurſu muris copias admovere conſtituerat: quod vates, dum exta inſpicit, illum poſtridie Syracuſis omnino coenaturum, praedixiſſet. Oppidani autem, intentione hoſtis animadverſa, noctu tria peditum millia, & quadringentos circiter equites, Euryelum occupare juſſos, emiſere. Quibus mandata celeriter exſecutis, Carthaginenſes clam hoſte illud futurum arbitrati, de nocte intempeſta progrediuntur. Dux omnium erat Amilcar, ſtipatores perpetuo ſibi adjunctos ſecum habens. Sequebatur eum Dinocrates, equitum magiſterio praefectus. Peditum vero exercitus in duas phalanges, unam barbarorum, alteram Graecorum, qui arma ſociaverant, diviſus erat. Variarum inſuper gentium colluvies praedae cauſa extra ordinem ſectabatur. Quae ut nullum militiae uſum exhibet: ita ſaepe numero tumultus, & vanae trepidationis cauſam praebere ſolet, unde graviſſima non raro pericula exſiſtunt. Et tunc in illa viarum anguſtia & aſperitate, impedimentorum bajuli, aliique exercitus aſſeclae, ordinibus non adſcripti, in tranſitu de via inter ſe contendere: arctataque multitudine, quidam pugnas inter ſe conſerere. Et dum plures utrinque ſuccurrunt, clamor & tumultus ingens exercitum invadit. Sub quod tempus Syracuſini, qui Euryelum inſederant, tumultuario Barbarorum adventu cognito, cum ſuperiora tenerent loca, in hoſtes impetum faciunt. Quidam in editis conſiſtentes locis, accedentes miſſilibus impetunt: Nonnulli qui opportuna loca praeceperant, viam barbaris intercludunt. Alii, fugientes ad praecipitandum ſe de rupibus, adigunt. Caligo enim & ignorantia faciebant, ut hoſtes magnis cum copiis ad inſidias veniſſe putarentur. Carthaginenſes igitur cum propter ſuorum tumultum & hoſtium praeſentiam premerentur, maxime vero locorum imperitia & anguſtiis haeſitarent, fugam tandem capeſſunt. At quia late patens exitus ibi locorum negabatur, pars, eaque numeroſa, ab equitatu ſuorum proculcatur: pars veluti hoſtes, errore per noctem gliſcente, inter ſe depugnant: Amilcar initio quidem hoſtis incurſum fortiter excipiebat, & Prae-

υἱὸς ἦρξεν ἔτη τέσσαρα πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα. Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ἀμίλκας ὁ τῶν ἐν Σικελίᾳ δυνάμεων στρατηγὸς, τὰ λοιπὰ τῶν χωρίων χειρωσάμενος, προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὰς Συρακούσας, ὡς καὶ ταύτας αἱρήσων κατὰ κράτος. τὴν μὲν οὖν σιτοπομπείαν διεκώλυε, πολὺν ἤδη χρόνον θαλασσοκρατῶν· τοὺς δ' ἐπὶ τῆς χώρας καρποὺς καταφθείρας, ἐπεβάλετο καταλαβέσθαι τοὺς περὶ τὸ Ὀλύμπιον τόπους, κειμένους μὲν πρὸ τῆς πόλεως· εὐθὺς δὲ καὶ προσβάλλειν ἐξ ἐφόδου τοῖς τείχεσι διεγνώκει, τοῦ μάντεως εἰρηκότος αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἱερῶν, ὅτι τῇ μετὰ ταύτην ἡμέρᾳ πάντως ἐν Συρακούσαις δειπνήσει· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως αἰσθόμενοι τὴν ἐπίνοιαν τῶν πολεμίων, ἐξέπεμψαν τῶν μὲν πεζῶν νυκτὸς περὶ τρισχιλίους, καὶ τῶν ἱππέων περὶ τετρακοσίους, προστάξαντες καταλαβέσθαι τὸν Εὐρύηλον. ταχὺ δὲ τούτων τὸ παραγγελθὲν πραξάντων, οἱ Καρχηδόνιοι νυκτὸς οὔσης προσῆγον, νομίζοντες λήσεσθαι τοὺς πολεμίους. ἡγεῖτο μὲν οὖν Ἀμίλκας πάντων, ἔχων τοὺς ἀεὶ [y] περὶ αὐτὸν τεταγμένους. ἐπηκολούθει δὲ Δεινοκράτης, τῶν ἱππέων [z] εἰληφὼς τὴν ἡγεμονίαν. τὸ δὲ τῶν πεζῶν στρατόπεδον εἰς δύο φάλαγγας διῄρητο, τήν τε τῶν βαρβάρων καὶ τὴν τῶν συμμαχούντων Ἑλλήνων. 768. παρηκολούθει δὲ καὶ πλῆθος ὄχλου παντοδαπὸν [a] ἐκτὸς τῆς τάξεως, ὠφελείας ἕνεκα, χρείαν μὲν στρατιωτικὴν οὐδεμίαν παρεχόμενον, θορύβου δὲ καὶ ταραχῆς ἀλόγου γινόμενον αἴτιον· [b] ἐξ ὧν πολλάκις ὁλοσχερέστεροι συμβαίνουσι κίνδυνοι. καὶ τότε δὲ τῶν ὁδῶν στενῶν οὐσῶν καὶ [c] τραχειῶν, οἱ μὲν τὰ σκευοφόρα κομίζοντες καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς τάξεως συνακολουθούντων τινὲς ἐβάδιζον, πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμούμενοι περὶ τῆς ὁδοιπορίας· στενοχωρουμένου δὲ τοῦ πλήθους, καὶ διὰ τοῦτο τισὶν [d] ἐγγινομένης ἀψιμαχίας, καὶ πολλῶν ἑκατέροις παραβοηθούντων, κραυγὴ καὶ πολὺς θόρυβος κατεῖχε τὸ στρατόπεδον. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ κατειληφότες τὸν Εὐρύηλον Συρακούσιοι, μετὰ θορύβου προσιόντας τοὺς πολεμίους αἰσθόμενοι, καὶ τόπους ἔχοντες ὑπερδεξίους, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. καὶ τινὲς μὲν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἑστῶτες ἔβαλλον τοὺς [e] ἐπιόντας· τινὲς δὲ τοὺς εὐκαίρους τῶν τόπων καταλαβόντες, ἀπέκλειον τῆς ὁδοῦ τοὺς βαρβάρους· ἄλλοι δὲ κατὰ τῶν κρημνῶν τοὺς φεύγοντας ῥίπτειν ἑαυτοὺς συνηνάγκαζον. διὰ γὰρ τὸ σκότος καὶ τὴν ἄγνοιαν [f] ὑπελήφθησαν μεγάλῃ δυνάμει παραγεγονέναι πρὸς τὴν ἐπίθεσιν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὰ μὲν διὰ τὴν τῶν ἰδίων ταραχὴν, τὰ δὲ διὰ τὴν τῶν πολεμίων ἐπιφάνειαν ἐλαττούμενοι, μάλιστα δὲ [g] διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων καὶ στενοχωρίαν ἀπορούμενοι, πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. οὐκ ἐχόντων δὲ τῶν τόπων εὐρυχωρῆ διέξοδον, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν ἰδίων ἱππέων συνεπατοῦντο πολλῶν ὄντων, οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ὡς πολέμιοι διεμάχοντο, τῆς ἀγνοίας ἐπισχυούσης διὰ τὴν νύκτα. Ἀμίλκας δὲ τὸ μὲν πρῶτον ὑπέστη τοὺς πολεμίους εὐρώστως, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν τεταγμένους

ἠξίου

---

[y] Περὶ αὐτὸν *Reg. pr.*, & melius. περὶ ἑαυτὸν vulgo. Paullo ante omnes Εὐρύαλον. [z] Προσειληφὼς ora *Steph. Reg.* 1. [a] Ἔξω τῆς *Reg. pr.* non male. [b] Ἐξ οὗ *idem*, non absurde. [c] Τραχέων *Reg.* 2. [d] Ἐγγινομένης *Reg.* 1., quod satis commodum. Mox Εὐρύαλον omnes. [e] Προσιόντας margo *Steph. Reg.* 1. [f] Ὑπελήφθη *Reg.* 1. [g] Διὰ τὴν τῶν πολεμίων ἐπιφάνειαν ἐλαττούμενοι, μάλιστα δὲ διὰ τὴν ambo *Reg.* & *Vat.* At post τόπων addit ora *Steph.* cum ἔνιοις καὶ στενοχωρίαν καὶ ἀπειρίαν, in ceteris non discrepantes. *Edd.* ταραχὴν, τὰ δὲ διὰ τὴν ἀπειρ.

haec lectio. Lege Ἀρεὺς. Sic enim ab omnibus expreſſum eſt nomen filii Cleomenis. Jac. Palm.

Ὁ Ἀρεὺς υἱὸς] Non temere dixerim Aretae nomen, quod pluribus Arabum regulis impoſitum novimus, Arabicum eſſe. Aretam quidem certe Spartanum L. XIV. 70. *Diodorus* memoravit. Vel ſic tamen ex veſtigiis *Reg. pr.* Ἀρεὺς refinxi, tum quod ab aliis omnibus ita nuncupetur, tum quoniam viri eruditione praeſtantes *Joseph. Scaliger* Canon. Iſagog. L. III. pag. 332. & *D. Petavius* Doct. Temp. L. X. 53. hoc maluerunt. Scribi praeterea debuerat ὁ Ἀρεὺς υἱωνός· nam Acrotati filius Areus fuit, Cleomenis nepos. Ego vero non mutavi, incertum arbitratus Auctoriſne peccatum ſit an librariorum. Vide *Pauſan.* L. III. 6. & de Cleomene ad Noſtri L. XV, 60. P. Wess.

12. Τὴν μὲν οὖν σιτοπομπείαν διεκώλυε] Conf. not. in L. XIII. 88. P. Wess.

22. Προστάξαντες καταλαβέσθαι τὸν Εὐρύηλον] Excuſabo audaciam, ſi ea eſt, qua Εὐρύαλον in Εὐρύηλον converti. *Euryelum* nemo novit Syracuſis, *Euryalum* & variante dialecto, *Euryalum*

ἠξίου συγκινδυνεύειν· μετὰ δὲ ταῦτα, διὰ τὴν ταραχὴν καὶ τὸν φόβον ἐγκαταλιπόντων αὐτὸν τῶν στρατιωτῶν, μόγις σωθεὶς ὑπὸ τῶν Συρακουσίων συνηρπάγη.

Εἰκότως δ' ἄν τις παρασημειώσαιτο τὴν ἀνωμαλίαν τῆς τύχης, καὶ τὸ παράλογον τῶν περὶ τὰς ὑπολήψεις συντελουμένων παρ' ἀνθρώποις. Ἀγαθοκλῆς μὲν γὰρ ἀνδρείᾳ διαφέρων, καὶ πολλὴν δύναμιν ἐσχηκὼς τὴν συναγωνισαμένην περὶ τὸν Ἱμέραν, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν Βαρβάρων ἡττήθη κατὰ κράτος, ἀλλὰ καὶ τῆς στρατείας τὴν κρατίστην καὶ πλείστην ἀπέβαλεν· οἱ δὲ τειχήρεις [h] ἀπολειφθέντες ἐν ταῖς Συρακούσαις, μικρῷ μέρει τῶν προηττηθέντων οὐ μόνον τὴν [i] πολιορκήσασαν δύναμιν ἐχειρώσαντο τῶν Καρχηδονίων, ἀλλὰ καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀμίλκαν ἐπιφανέστατον ὄντα τῶν πολιτῶν ἐζώγρησαν. καὶ τὸ θαυμασιώτατον, δώδεκα μυριάδας πεζῶν καὶ πεντακισχιλίους ἱππεῖς ὀλίγος ἀριθμὸς πολεμίων, προσλαβόμενος [k] ἀπάτην καὶ τόπον, κατὰ κράτος ἐνίκησεν. 769. ὥστ' ἀληθὲς εἶναι τὸ λεγόμενον, ὅτι πολλὰ τὰ κενὰ τοῦ πολέμου. Μετὰ δὲ τὴν τροπὴν, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι ἄλλος κατ' ἄλλους τόπους διασπαρέντες, μόγις εἰς τὴν ὑστεραίαν ἠθροίσθησαν. οἱ δὲ Συρακούσιοι μετὰ λαφύρων πολλῶν ἐπανελθόντες εἰς τὴν πόλιν, τὸν Ἀμίλκαν παρέδωκαν τοῖς βουλομένοις λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ τιμωρίαν. ἀπεμνημονεύοντο δὲ καὶ τῆς μάντεως φωνῆς, ὃς ἔφησεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑστεραίαν εἰς Συρακούσας δειπνήσειν, τοῦ δαιμονίου παραγαγόντος τἀληθές. τὸν δ' οὖν Ἀμίλκαν οἱ τῶν ἀπολωλότων συγγενεῖς δεδεμένον ἀγαγόντες διὰ τῆς πόλεως, καὶ δειναῖς αἰκίαις κατ' αὐτοῦ χρησάμενοι, μετὰ τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀνεῖλον. εἶθ' οἱ μὲν τῆς πόλεως προεστηκότες, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, ἀπέστειλαν τοὺς κομιοῦντας εἰς τὴν Λιβύην πρὸς Ἀγαθοκλέα, καὶ περὶ τῶν γεγονότων εὐτυχημάτων ἀπαγγελοῦντας.

Ἡ δὲ τῶν Καρχηδονίων στρατιὰ μετὰ τὴν γενομένην συμφορὰν μαθοῦσα τὴν αἰτίαν τῶν ἀτυχημάτων, μόγις ἀπηλλάγη [l] τοῦ φόβου. ἀναρχίας δ' οὔσης, διέστησαν οἱ Βάρβαροι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. οἱ μὲν οὖν φυγάδες μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων Δεινοκράτην στρατηγὸν ἀπέδειξαν· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τοῖς δευτερεύουσι τῇ μετὰ τὸν στρατηγὸν τιμῇ τὴν ἡγεμονίαν ἐνεχείρισαν. καθ' ὃν δὲ χρόνον Ἀκραγαντῖνοι θεωροῦντες τὴν ἐν Σικελίᾳ κατάστασιν εὐφυεστάτην οὖσαν πρὸς ἐπίθεσιν, ἠμφισβήτησαν τῆς κατὰ τὴν νῆσον ἡγεμονίας. ὑπελάμβανον γὰρ Καρχηδονίους μὲν μόγις ἀνθέξειν τῷ πρὸς Ἀγαθοκλέα πολέμῳ· Δεινοκράτην δ' εὐκαταγώνιστον εἶναι, συνηθροικότα φυγαδικὴν στρατιάν· τοὺς δ' ἐν ταῖς Συρακούσαις θλιβομένους τῇ σιτοδείᾳ μηδ' ἐγχειρήσειν ἀμφισβητεῖν τῶν πρωτείων. τὸ δὲ μέγιστον, τὴν στρατείαν αὐτῶν ποιουμένων ἐπ' ἐλευθερώσει τῶν πόλεων, ἀσμένως ἁπάσας ὑπακούσεσθαι, διά τε τὸ πρὸς τοὺς Βαρβάρους μῖσος, καὶ διὰ τὴν ἔμφυτον πᾶσιν ἐπιθυμίαν τῆς αὐτονομίας. ὑ-

torianis ſuis ad ſubeundum commune periculum erat hortator. Poſtea vero ob perturbationem & metum a militibus deſertus, vix incolumis a Syracuſanis abripiebatur. Olymp. CXVII. IV.

30. Hic non immerito quis annotaverit fortunae inaequalitatem, & inſolentiam eorum, quae ſecus, quam exiſtimaſſent, hominibus eveniunt. Nam Agathocles fortitudine nemini ſecundus, magnoque exercitu, qui in pugna ad Himeram ipſum adjuvabat, inſtructus, non ſolum Barbaris ſuccubuit, verum & praecipuum robur, maximamque partem exercitus amiſit. At intra muros Syracuſarum relicti, exigua devictorum civium manu non modo exercitum Carthaginenſium, a quo obſeſſi fuerant, ſubegere, ſed etiam Praetorem Amilcarem, inter cives ſuos clariſſimum, in manus ſuas vivum acceperunt. 748. Et quod admiratione ſumma dignum, cccIↃↃↃ. ccIↃↃ. ccIↃↃ. peditum, & IↃↃ. equitum, exiguus hoſtium numerus, fraudis commento, locique natura adiutus, extreme ſuperavit: Ut verum ſit, quod trito ſermone circumfertur; Multa in bello vana. Poſt hanc fugam Carthaginenſes, alii alio diſperſi, vix poſtridie iterum convenere. At Syracuſani cum manubiis quampluримis in urbem reverſi, Amilcarem tradiderunt illis, qui ſumendi de homine ſupplicii cupidi erant, Haruſpicis etiam effatum memoria repetiverunt, qui poſtero die Syracuſis illum coenaturum praedixerat: cujus veritatem Numen eventu comprobaſſet. Amilcarem itaque vinctum caeſorum propinqui per urbem circumducunt, diriſque excruciatum tormentis, cum extrema contumelia trucidunt. Urbis exinde principes miſerunt, qui praeciſum illius caput ad Agathoclem perferrent, & nuperam illi victoriam annunciarent.

31. Carthaginenſium vero exercitus, poſt acceptam cladem, quae cauſa fuiſſet tantarum calamitatum, edoctus, vix tandem metu liberatur. Et quia duce carebant, diſſidium inter Barbaros & Graecos oritur. Exſules igitur cum caeteris Graecis Dinocratem ſibi imperatorem creant. Carthaginenſes autem ſecundum a praetore dignitatis gradum tenentibus imperium committunt. Per quod tempus, cum Agrigentini eum Siciliae ſtatum eſſe cernerent, ut percommodum invadi poſſet, inſulae principatum ſibi vendicare coeperunt. Carthaginenſes enim bello cum Agathocle ſuſtinendo vix pares fore, exiſtimabant; Dinocratem vero, qui collectum ex fugitivis agmen haberet, facile ſubigi poſſe; Syracuſanos etiam, quos victus inopia graviſſime premeret, de praerogativa contendere ne tentaturos quidem. Quod denique maximum eſſet; cum ad liberandas civitates militiam hanc ſuſciperent: libenter omnes, tum propter odium adverſus Barbaros, tum propter inſitam cunctis propriae juriſdictionis cupiditatem, obſecuturos.

---

[h] Ἀπολειφθέντες Reg. 1. vulgo ἀπολεφθ. [i] Πολιορκοῦσαν idem & Steph. margo. [k] Ἀπάτην καὶ φόβον ἀπὸ πρώτης Reg. 1. [l] Τῶν φόβων Reg. id.

lum plures. *Stephanus* Εὐρύαλος ὄνομα ὁ κορυφὴ τῶν Ἐπιπολῶν· πολίχνιον δὲ τοῦτο Συρακουσῶν ἀνάγραπτον. *Livium* addo, qui L. XXV, 25. *Marcellus — ad Euryalum ſigna referri juſſit. Tumulus eſt in extrema parte urbis verſus a mari, viaeque imminens, ferenti in agros mediterraneaque inſulae, percommode ſitus ad commeatus excipiendos.* & tanto quidem cupidius, quod Noſtri ſi ad illius conparentur verba, res dubio careat. P. Wess.

53. Τὰ δὲ διὰ τοῦ τῶν πολεμίων ἐπιφανέντων &c.] Conſpirantes ſcripti libri mihi perſuaſerunt hanc a *Diodoro* veniſſe orationem. Redeant ergo poſtliminio ſuam in ſedem. P. Wess.

72. Τῆς στρατείας τὴν κρατίστην] Praeſtat στρατιᾶς. De Agathoclis ad Himeram amnem clade copioſius extremo lib. XIX. *Diodorus.* P. Wess.

73. Οἱ δὲ τειχήρεις ἀπολειφθέντες] Scribe ἀπολειφθέντες. L. Rhod.

81. Ὅτι πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου] Vide L. XVII, 86. Paullo ante προσλαβόμενος ἀπάτην καὶ φόβον ſi qui ex *Reg. pr.* ductibus effingere velint, iis liberum eſto. P. Wess.

88. Ὃς ἔφησεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑστεραίαν &c.] Tangit hiſtoriam, nec ubique tamen conſentiens, *Cicero* L. 1. de Divinat. C. 24. *Apud Agathoclem ſcriptum in hiſtoria eſt, Hamilcarem Carthaginienſem, cum oppugnaret Syracuſas, viſum eſſe audire vocem, ſe poſtridie coenaturum Syracuſis: cum autem is dies illuxiſſet, magnam ſeditionem in caſtris ejus inter Poenos & Siculos milites eſſe factam: quod cum ſenſiſſent Syracuſani, improviſo eos in caſtra irrupiſſe,*

Olymp. CXVII. IV. mos. Xenodicum ergo ducem creant, eumque idoneo exercitu instructum ad bellum mittunt. Is extemplo Gelam contendens, cum ab hospitibus quibusdam privatis noctu admissus esset, simul urbe, validoque exercitu & pecunia potitur. Libertatem igitur adepti Geloi, cum omni civium robore in societatem militiae transeunt, operamque suam ad liberandas civitates promtissime conferunt. Hoc Agrigentinorum incepto per totam Insulam divulgato, subita libertatis cupiditas urbes incessit: primique Ennaei missis legatis urbem Agrigentinis dedunt. Qui hac in libertatem asserta, Erbessum praesidio firmatum, pergunt; Initoque acriter conflictu, cum subsidio venirent oppidani, praesidium expugnatur, & complures de Barbaris cadunt, positisque armis dedunt sese ad quingentos.

32. His dum districti tenentur Agrigentini, quidam ex militibus, quos Agathocles Syracusis reliquerat, capta Echetla, Leontinum & Camarinensem agrum depopulantur. Calamitas ista graviter affligebat civitates, quod regio vastata, frugesque omnes corruptae essent. Ideo profectus in haec loca Xenodicus, a Leontinis & Camarinaeis bellum profligat, expugnataque Echetla, quae castellum erat probe munitum, popularem civibus administrationem restituit, Syracusanis etiam terrorem incussit. Praesidia denique & urbes, hic illic obitas, a magistratu Carthaginensium vindi- 742. cavit. Interea frumenti penuria graviter vexati Syracusani, cum naves annonam ferentes appulsuras intellexissent, triremes xx. expediunt, animadversoque, Barbaros stationem habere solitos, negligentius custodias agere, non sentientibus illis excurrunt, & ad Megarenses usque provecti adventum mercatorum praestolantur. Cum vero xxx. Carthaginensium naves in eos inveherentur, principio sane navali contendere praelio instituunt; Sed ad terram fugati, ad fanum quoddam Junonis natando evadunt. Hinc pugna de navibus orta, cum ferreas navibus manus injicerent Carthaginenses, & a terra illas abstraherent violentius, x. triremes capiuntur. Reliquas subsidium ex urbe superveniens eripit. Atque ea tum rerum Siciliae erat conditio.

33. In Africa vero Agathocles, postquam appulissent, qui caput Amilcaris afferebant, illo accepto, ad castra hostium eo eusque equo procurrit, ut exaudiri vox ejus posset, capiteque monstrato, ut copiae illorum succubuissent, exponit. Quae res acerbissimum Carthaginensibus dolorem attulit: qui ritu barbarorum adorato capite, regis interi-

τοι μὲν οὖν ἑλόμενοι στρατηγὸν ᵐ Ξενόδικον, καὶ τὴν ἁρμόζουσαν δόντες δύναμιν, ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὁ δὲ παραχρῆμα ἐπὶ τὴν Γέλαν ὁρμήσας, καὶ διά τινων ἰδιοξένων νυκτὸς εἰσαχθεὶς, ἐκυρίευσε τῆς πόλεως ἅμα καὶ δυνάμεως ἀδρᾶς καὶ χρημάτων. ἐλευθερωθέντες οὖν οἱ Γελῷοι, προθυμότατα πανδημεὶ ⁿ συστρατεύοντες, ἠλευθέρουν τὰς πόλεις. διαβοηθείσης δὲ τῆς τῶν Ἀκραγαντίνων ἐπιβολῆς κατὰ πᾶσαν τὴν νῆσον, ἐνέπεσεν ὁρμὴ ταῖς πόλεσι πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. 770. καὶ πρῶτοι μὲν Ενναῖοι πέμψαντες, τὴν πόλιν τοῖς Ἀκραγαντίνοις παρέδωκαν· οἱ δὲ, ταύτην ἐλευθερώσαντες, παρῆλθον ἐπὶ τὸν ᵒ Ἐρβησσὸν, φρουρᾶς ἐν αὐτῷ παραφυλαττούσης τὴν πόλιν. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν ᵖ πολιτικῶν συνεργησάντων, συνέβη τὴν φρουρὰν ἁλῶναι, καὶ πολλοὺς μὲν πεσεῖν τῶν βαρβάρων, εἰς πεντακοσίους δὲ θεμένους τὰ ὅπλα παραδοῦναι σφᾶς αὐτούς.

Περὶ ταῦτα δ' ὄντων τῶν Ἀκραγαντίνων, τῶν ἐν ταῖς Συρακούσαις καταλελειμμένων στρατιωτῶν ὑπ' Ἀγαθοκλέους καταλαβόμενοί τινες τὴν Ἐχέτλαν, ἐπόρθουν ᵠ τήν τε Λεοντίνην καὶ Καμαριναίαν. κακῶς οὖν πασχουσῶν τῶν πόλεων διὰ τὸ τὴν χώραν δῃοῦσθαι, καὶ τοὺς καρποὺς ἅπαντας διαφθείρεσθαι, ἐμβαλὼν εἰς τοὺς τόπους ὁ Ξενόδικος ʳ Λεοντίνους μὲν καὶ Καμαριναίους ἀπήλλαξε τοῦ πολέμου· τὴν δ' Ἐχέτλαν χωρίον ὀχυρὸν ἐκπολιορκήσας, τοῖς μὲν πολίταις τὴν δημοκρατίαν ἀποκατέστησε, τοὺς δὲ Συρακουσίους κατεπλήξατο. καθόλου δ' ἐπιπορευόμενος τά τε φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἠλευθέρου τῆς τῶν Καρχηδονίων ἐπιστασίας. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Συρακούσιοι πιεζόμενοι τῇ σιτοδείᾳ, καὶ πυνθανόμενοι σιτηγὰ πλοῖα ˢ μέλλοντα ποιεῖσθαι πλοῦν ἐπὶ Συρακούσας, ἐπλήρουν τριήρεις εἴκοσι. τηρήσαντες δὲ τοὺς ἐφορμοῦν εἰωθότας Βαρβάρους ἀφυλάκτους ὄντας, ἔλαθον ἐκπλεύσαντες, καὶ παρακομισθέντες εἰς τοὺς Μεγαρεῖς, ἐπετήρουν τὸν τῶν ἐμπόρων κατάπλουν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Καρχηδονίων τριάκοντα ναυσὶν ἐκπλευσάντων ἐπ' αὐτοὺς, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεβάλοντο ναυμαχεῖν. ταχὺ δὲ πρὸς τὴν γῆν ἐκδιωχθέντες, ἐξεκολύμβησαν πρός τινα ναὸν ᵗ τῆς Ἥρας· γενομένης οὖν μάχης περὶ τῶν σκαφῶν καὶ τῶν Καρχηδονίων ἐπιβαλλόντων σιδηρᾶς χεῖρας, καὶ βιαιότερον ἀποσπώντων τῆς γῆς, δέκα μὲν τριήρεις ἑάλωσαν. τὰς δ' ἄλλας ἐκ τῆς πόλεως ἐπιβοηθήσαντές τινες διέσωσαν. καὶ τὰ μὲν περὶ Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

Περὶ δὲ τὴν Λιβύην Ἀγαθοκλῆς, ἐπειδὴ κατέπλευσαν οἱ τὴν Ἀμίλκα κεφαλὴν κομίζοντες, ἀναλαβὼν ταύτην, καὶ παριππεύσας πλησίον ᵛ τῆς παρεμβολῆς τῶν πολεμίων εἰς φωνῆς ἀκοὴν, ἔδειξε τοῖς πολεμίοις, καὶ τὴν τοῦ στρατοπέδου ἧτταν διεσάφησεν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι περιαλγεῖς γενόμενοι, καὶ βαρβαρικῶς προσκυνήσαντες, συμφορὰν ἑαυτῶν ˣ ἐ-

ποιοῦν-

---

m Ξενόδικον Venet. Ξενόκιδον Cett. n Συστρατεύοντες Reg. 1. o Ἐρβησσὸν Basil. tum Φρουρᾶς οὖν ἐν Id. p Πολιτῶν margo Steph. ex Reg. pr. q Ταύτην καὶ Ναίτην καὶ Καμ. iidem. r Ναίτας iterum iidem. s Μέλλων Reg. 1. mox ἐπλήρωσαν Vat. t Articulum negligunt Basil. Reg. 2. v Omittunt Reg. 2. Basil. Venet. duas has voces. In Reg. 1. παριππεύσας. x Ἐποιοῦντο Reg. 1.

rupisse, *Hamilcaremque ab his vivum esse sublatum. Ita res somnium comprobavit.* Sequitur *Ciceronem*, ut saepe, *V. Maximus* L. I, 7, 8. Confer *Victorium* Var. Lect. L. XX, 12. P. Wess.

17. Ἑλόμενοι στρατηγὸν Ξενόδικον] Correxi ducis nomen ex *Ven.* favente Auctore. Bene *Rhodom.* in not. *Addend.* Ξενόδικον *qui infra etiam* Ξενόδοκος *scribitur* pag. 791. (cap. 57.) *& deinceps.* P. Wess.

32. Θεμένους τὰ ὅπλα παραδοῦναι σφᾶς αὐτούς] Sic hoc libro C. 46. καὶ τοὺς μὲν φρουροὺς ἀναγκάσας θέσθαι τὰ ὅπλα. Caesar Octavianus apud *Appian.* Belli Civil. L. V. pag. 1110. προσέταξε τοῖς μὲν [illegible] καὶ προσέταξε μὲν ἅπαντας θέσθαι τὰ ὅπλα. Quae quidem si in numerato habuisset doctissimus *Hudsonus*, cautius rem instituisset ad *Thucydid.* L. II, 2. Athenis θέσθαι ὅπλα saepe erat ἐξετάζεσθαι, nec semper tamen, ut Critici veteres monuerunt ad *Aeschin.* Or. in Timocrat. p. 5. & *Thucydid.* L. VIII, 93. Adde *P. Leopardum* Emendat. L. XI, 20. Atticum istum morem sequutus *Libanius* T. II. p. 43. μᾶλλον δὲ ὃν ὁ καὶ προεῖπον, inquit, ἐγὼ [illegible] ὑπὲρ πατρίδος, ὥσπερ ὅπλα, τοὺς λόγους θέμενον. *Magis quam quidem caeteros dilexit eum, qui pro patria orationes, tanquam arma sumserat.* Interpres aliud spectavit, non animadvertens a scriptore suo *Demosthenis* in Midian. p. 360. & *Lycurgi* in Leocrat. p. 153. elegantiae imitatione quadam exprimi. P. Wess.

36. Ἐπόρθουν τὴν Λεοντίνην] Si discordes librarii Ναίτην scripsissent, traxissent fortasse in partes lectorum aliquot: nunc nihil est, cur vulgatum repudietur. Consule *Ph. Cluverium* Sic. Antiq. L. II. p. 360., de *Echetla* ibid. disputantem. P. Wess.

65. Πλησίον τῆς παρεμβολῆς τῶν πολεμίων] *Media vocabula* τῆς

παρεμβοπαῦτο τὸν τοῦ βασιλέως θάνατον, καὶ πρὸς τὸν ὅλον 771. πόλεμον ἄθυμοι καθειστήκεισαν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα τοῖς περὶ Λιβύην προτερήμασιν ἐπαρθέντες, τηλικούτων εὐτυχημάτων προσγεγενημένων, μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγεγόνεισαν, ὡς ἀπηλλαγμένοι τῶν κινδύνων. οὐ μὴν ἡ τύχη γε εἴασε τὴν [y] εὔροιαν μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τάξεως, ἀλλ' ἐκ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν τῷ δυνάστῃ τοὺς μεγίστους ἐπήνεγκε κινδύνους. Λυκίσκος γάρ τις τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων, παρακληθεὶς ὑπ' Ἀγαθοκλέους ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οἰνωθεὶς ἐβλασφήμει τὸν δυνάστην. ὁ μὲν οὖν Ἀγαθοκλῆς διὰ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ χρείας ἀποδεχόμενος τὸν ἄνδρα, τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς ἀτιμίαν λεγόμενα διέσυρεν· ὁ δ' υἱὸς Ἀρχάγαθος χαλεπῶς φέρων ἐπετίμα τε καὶ διηπειλεῖτο. διαλυθέντος δὲ τοῦ πότου, καὶ πρὸς τὴν σκηνὴν ἀπιόντων, ἐλοιδόρησεν ὁ Λυκίσκος τὸν Ἀρχάγαθον εἰς τὴν τῆς μητρυιᾶς μοιχείαν. ἐδόκει γὰρ ἔχειν λάθρα τοῦ πατρὸς τὴν Ἀλκίαν. τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῇ γυναικί. ὁ δ' Ἀρχάγαθος εἰς ὀργὴν ὑπερβάλλουσαν προαχθείς, καὶ παρά τινος τῶν ὑπασπιστῶν ἁρπάσας σιβύνην, διήλασε διὰ τῶν πλευρῶν. τοῦτον μὲν οὖν παραχρῆμα τελευτήσαντα πρὸς τὴν ἰδίαν ἀπήνεγκαν σκηνὴν, [z] οἷς ἦν ἐπιμελές· ἅμα δ' ἡμέρᾳ συνελθόντες οἱ τοῦ φονευθέντος φίλοι, καὶ πολλοὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν συνδραμόντες ἠγανάκτουν ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι, καὶ θορύβου τὴν παρεμβολὴν [a] ἐπλήρουν. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων ἐν ἐγκλήμασιν ὄντες, καὶ φοβούμενοι περὶ σφῶν αὐτῶν, συνεπιθέμενοι τῷ καιρῷ, στάσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐξέκαυσαν. παντὸς δὲ τοῦ στρατεύματος μισοπονηροῦντος, ἕκαστοι τὰς πανοπλίας ἀνελάμβανον ἐπὶ τὴν τοῦ φονεύσαντος τιμωρίαν. καὶ πέρας τὸ πλῆθος ᾤετο δεῖν Ἀρχάγαθον ἀναιρεῖσθαι· μὴ ἐκδιδόντος δὲ τὸν υἱὸν Ἀγαθοκλέους, αὐτὸν [b] ἀντ' ἐκείνου τὴν τιμωρίαν ὑπέχειν. ἀπῄτουν δὲ καὶ τοὺς μισθοὺς τοὺς ὀφειλομένους, καὶ στρατηγοὺς ᾑροῦντο τοὺς ἀφηγησομένους τοῦ στρατοπέδου· καὶ τὸ τελευταῖον τὰ τείχη κατελάμβανόν τινες τοῦ Τύνητος, καὶ πανταχόθεν φυλακαῖς περιέλαβον τοὺς δυνάστας.

Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, γνόντες τὴν παρὰ τοῖς πολεμίοις στάσιν, ἔπεμψάν τινας, ἀξιοῦντες μεταβαλέσθαι, καὶ τούς τε μισθοὺς μείζους καὶ [c] δωρεὰς ἀξιολόγους δώσειν ἐπηγγέλλοντο. πολλοὶ μὲν οὖν τῶν ἡγεμόνων ἀπάξειν πρὸς αὐτοὺς τὴν στρατιὰν ἐπηγγείλαντο. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὁρῶν τὴν σωτηρίαν ἐπὶ ῥοπῆς κειμένην, καὶ φοβούμενος μὴ τοῖς πολεμίοις παραδοθεὶς μεθ' ὕβρεως καταστρέψῃ τὸν βίον, ὑπέ- 772. λαβε κρεῖττον [d] εἶναι, κἂν δέῃ τι πάσχειν, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀποθανεῖν. διόπερ ἀποθέμενος τὴν πορφύραν, καὶ μεταλαβὼν ἰδιωτικὴν καὶ ταπεινὴν ἐσθῆτα, παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον. σιωπῆς οὖν γενομένης διὰ τὸ παράδοξον, καὶ πολλῶν γενομένων τῶν συν-

otum suam calamitatem esse rati, ad persequendum bellum nihil animi habebant. Olymp. CXVII. IV. Agathocles contra successibus in Africa elatus, quod tanta rerum prosperitas affluerer, spes gerebat sublimes, quasi periculis jam omnibus esset perfunctus. Atqui fortuna hanc rerum secundarum affluentiam in eodem tenore persistere haud concessit, verum a propriis militibus maxima principi pericula conciliavit. Nam Lyciscus quidam, ex numero praefectorum, ad coenam ab Agathocle invitatus, ubi vino incaluerat, maledictis imperatorem verberabat. Sed Agathocles, quod virum ob rei bellicae usum magni faceret, jocis acerbe dicta eludebat. Archagathus vero ejus filius, moleste id ferens, conviciis ac minis hominem contra incessebat. Finitoque convivio, cum ad suum quisque tentorium abiret, Lyciscus Archagatho incestum cum noverca adulterium contumeliose objecit. Cum Alcia enim (id nomen mulieri fuit) uxore patris, rem clanculum habere existimabatur. Majorem igitur in modum excandescens Archagathus, correpto satellitis cujusdam pilo, latus ejus transfixit. Quem continuo exstinctum, qui cura illius afficiebantur, in tabernaculum suum deportarunt. Quam primum vero illuxit, interfecti amici, & militum aliorum complures, hinc inde concurrunt; & ob id factum indignati, tumultu castra replent. Ex praefectis etiam multi, qui in criminibus haerebant, dum metuunt sibi ipsis, occasione data usi, seditionem non exiguam accenderunt. Cumque totus exercitus crudelitatis illius odio inflammaretur, ad supplicium de homicida sumendum arma singuli corripiunt. Ad extremum de medio Archagathum tollere decernunt. Quod si filium non traderet Agathocles, ipsum loco illius poenas daturum. Quin & stipendia sibi debita flagitant, & Duces, qui castris praessent, eligunt. Ad postremum Tunetis moenia occupant, & principes ex omni parte custodiis circumsepiunt.

34. Hac apud hostes seditione explorata, Carthaginenses quosdam de suis miserunt, qui ad transitionem illos solicitarent, ampliora stipendia, muneraque non contemnenda polliciti. E Ducibus ergo multi exercitum ad eos se traducturos promisere. Agathocles vero, ubi salutem in extremo positam momento videt, metuens, ne hosti deditus cum ignominia vitam finiret, satius fore statuit, si quid perpetiendum sit, a militibus morte affici. Deposita igitur purpura, indutoque plebejo & vili amictu, in medium processit, factoque ob 730. novitatem rei silentio, accurrentibus undique multis, orationem praesenti rerum statui attemperatam habuit, & commemoratis, quas hactenus gessisset, rebus,

---

[y] Εὔνοιαν ora Steph. Basil. [z] Desunt haec tria Ven., habentque notam a Steph. sollemnem. [a] Ἐπλήρωσαν Reg. amb. Ven. Basil. tum ἐφ' ἡγεμονίαις Reg. 2. ἡγεμονίᾳ Reg. pr. [b] Τὴν Reg. 1. [c] Non est in eodem articulus, quem deleo. Τὰς δωρ. alii. [d] Non est in Reg. 1.

περιεμβολῇ ad sententiam necessaria admodum non sunt. Omittuntur etiam in vetustis quibusdam membranis, quas sequi a qui voluerit, duces habebit. Simile C. Claudii factum a Livio proditur, *Claudius consul — caput Asdrubalis, quod servatum cum cura attulerat, projici ante hostium stationes — jussit* L. XXVII, 51. P. Wess.

70. *Τὸν τοῦ βασιλέως θάνατον*] Lege, quae de regibus Carthaginiensium disputata fuerunt ad L. XIII, 43. P. Wess.

75. *Εἴασε τὴν εὔροιαν μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς* &c.] Ineptae amanuensis explicationi acceptam refer *εὔνοιαν* vocem. *Εὔροιαν* tuetur *Polybius* L. II, 44. *εὔροιά τις ἐφαίνετο πραγμάτων.* & L. III, 10. *λογιζόμενοι τὴν εὔροιαν τῶν κατ' Ἰβηρίαν πραγμάτων Καρχηδονίων.* & C. 15. *μὴ φθονοῦντα Ῥωμαίους τὴν γενομένην εὔροιαν Καρχηδονίοις τῶν κατ' Ἰβηρίαν πραγμάτων.* Tum L. V, 14. [illegible] *τὴν γεγενημένην αὐτῷ περὶ τὸν* [illegible] *εὔροιαν.* Quibus omnibus in locis felicem rei successum eo vocabulo designari, quis est qui perspiciat? *Synesius*, sed diversiore figura, in Dion. p. 36. D. Philosophos humane quodam orationis usos τῇ σὺν εὐροίᾳ [illegible], & p. 40. B. Aristophanis e Nubibus versus *στρογγύλως καὶ σὺν εὐροίᾳ* prolatos habet. Adde not. ad L. II, 45. P. Wess.

87. *Ἐδόκει γὰρ ἔχειν λάθρα τοῦ πατρὸς τὴν Ἀλκίαν*] Scelus hoc Archagathi iterum tangitur L. XX, 69. P. Wess.

93. *Ἁρπάσας σιβύνην*] De teli hujus vero nomine quaesivimus L. XVIII, 27. P. Wess.

96. *Πολλοὶ — τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων*] Tametsi praecesserit *οἱ τῶν ἐφ' ἡγεμονίᾳ τεταγμένων*, noli eos amplecti libros, qui haec mutatum iverunt. Vide potius adscripta L. XIII, 14. P. Wess.

19. *Διόπερ ἀποθέμενος τὴν πορφύραν*] Tyrannica ea vestis, quam Hiero,

Olymp. CXVII. IV. rebus, ad mortem jam oppetendam se paratum esse dixit, siquidem commilitonibus ex usu videretur. Nunquam enim timiditate adactum se committere velle, ut vitae servandae amore, indignum sese aliquid pateretur; Ejusque rei ipsos fore testes cum dixisset, ensem tanquam se ipsum transfixurus nudavit. Jamque vulnus sibi inflicturus erat: tum exercitus, ne id faceret, exclamare, & ex omni parte voces accidere, a crimine illum absolventes: Cumque regium assumere habitum multitudo jussisset, effusis cum lacrymis populo gratias agens, convenientem sibi ornatum rursus induit, laetoque applausu restitutionem ejus in integrum multitudo consolatur. Carthaginenses interim exspectabant, quasi jamjam Graeci ad illos transituri essent. Tum Agathocles, occasionem non praetermittens, exercitum in eos educit. Carthaginensibus vero, ad se ab hostibus fieri secessionem ratis, nihil eorum, quae vere tum gererentur, in mentem venit. Agathocles tandem, ubi hosti propinquaverat, subito classicum cani jubet, & facta impressione, magnam edit stragem. Carthaginenses improviso hoc casu oppressi, multis suorum desideratis in castra refugere. Sic Agathocles filii temeritate in extremum conjectus periculum sua virtute non tantum e malis sese expedivit, verum hostes insuper profligavit. At qui seditionem praecipue concitaverant, & quotquot a principe alienos habebant animos plus quam ducenti ausu nefario ad Carthaginenses transfugerunt. Nos jam expeditis Africae & Siciliae rebus, per Italiam etiam gestorum memores erimus.

35. Sutrium Romanorum coloniam infesto cum exercitu aggressi fuerant Hetrusci. Ad hujus ergo defensionem validis cum copiis profecti consules, Hetruscos praelio victos ad castra usque persequuntur. Circa quod tempus Samnites, longinquius abducto Romanis exercitu, Japyges, Romanis addictos, citra omnem metum oppugnabant. Consules ergo copias dividere coguntur. Et Fabius in Hetruria resistit: At Marcius adversus Samnites profectus Allifas urbem vi capit, & socios obsidione vexatos periculis eximit. Fabius autem, postquam Hetrusci ingenti cum multitudine ad oppugnationem Sutrii confluxerant, inscius

δραμόντων, διεξῆλθε λόγους οἰκείους τῆς περιστάσεως, καὶ τῶν προκατειργασθέντων αὐτῷ πράξεων ἀναμνήσας, ἔφησεν ἕτοιμος εἶναι τελευτᾶν, εἰ τοῦτο δόξει [e] συμφέρειν τοῖς συστρατευομένοις. οὐδέποτε γὰρ αὐτὸν δειλίᾳ συνεσχημένον ὑπομεῖναί τι παθεῖν ἄτοπον, ἕνεκα τοῦ φιλοψυχεῖν. καὶ τούτου μάρτυρας ἐκείνους ὑπάρχειν ἀποφαινόμενος, ἐγύμνωσε τὸ ξίφος, ὡς σφάξων ἑαυτόν. μέλλοντος δ' ἐπιφέρειν πληγὴν, ἀνεβόησε τὸ στρατόπεδον διακωλύον, καὶ πανταχόθεν ἐγίνοντο φωναὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύουσαι. προσταττόμενος δὲ τοῦ πλήθους ἀναλαβεῖν τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, δακρύων καὶ τοῖς ὄχλοις εὐχαριστῶν ἐνεδύετο τὸν προσήκοντα κόσμον, τοῦ πλήθους τὴν ἀποκατάστασιν κρότῳ παραμυθησαμένου. τῶν δὲ Καρχηδονίων καραδοκούντων, ὡς αὐτίκα μάλα τῶν Ελλήνων πρὸς αὐτοὺς [f] μετατιθησομένων, Αγαθοκλῆς οὐ παρεὶς τὸν καιρὸν ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι, νομίζοντες τοὺς ἐναντίους ἀποχωρεῖν πρὸς αὐτοὺς, οὐδεμίαν τῶν πρὸς ἀλήθειαν πεπραγμένων ἔννοιαν ἐλάμβανον. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὡς ἐπλησίασε τοῖς πολεμίοις, ἄφνω τὸ πολεμικὸν προσέταξε σημαίνειν, καὶ προσπεσὼν πολὺν ἐποίει φόνον. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, παραδόξῳ συμπτώματι περιπεσόντες, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες, συνέφυγον εἰς τὴν παρεμβολήν. Ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν διὰ τὸν υἱὸν εἰς τοὺς ἐσχάτους ἐλθὼν κινδύνους, διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν οὐ μόνον λύσιν εὗρε τῶν κακῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἠλάττωσεν. οἱ δὲ τῆς στάσεως μάλιστα αἴτιοι γενόμενοι, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι πρὸς τὸν δυνάστην ἀλλοτρίως διέκειντο, ὑπὲρ τοὺς διακοσίους ὄντες, ἐτόλμησαν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους αὐτομολῆσαι. Ημεῖς δὲ τὰ περὶ Λιβύην καὶ Σικελίαν διεληλυθότες, μνησθησόμεθα καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραχθέντων.

Τῶν γὰρ Τυρρηνῶν στρατευσάντων ἐπὶ πόλιν Σούτριον, ἄποικον Ῥωμαίων, οἱ μὲν ὕπατοι δυνάμεσιν ἁδραῖς ἐκβοηθήσαντες ἐνίκησαν μάχῃ τοὺς Τυρρηνοὺς, καὶ συνεδίωξαν εἰς τὴν παρεμβολήν. οἱ δὲ Σαμνῖται, τοῦτον τὸν χρόνον μακρὰν ἀπηρτημένης τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως, ἀδεῶς ἐπόρθουν τῶν Ἰαπύγων τοὺς τὰ Ῥω- 773.
μαίων φρονοῦντας. διόπερ ἠναγκάσθησαν οἱ ὕπατοι διαιρεῖν τὰς δυνάμεις, καὶ Φάβιος μὲν ἐν [g] τῇ Τυρρηνίᾳ κατέμεινε, ὁ δὲ Μάρκιος ἐπὶ τοὺς Σαμνίτας ἀναζεύξας, Αλλίφας μὲν πόλιν εἷλε κατὰ κράτος, [h] τοὺς δὲ πολιορκουμένους τῶν συμμάχων ἐκ τῶν κινδύνων ἐρρύσατο· ὁ δὲ Φάβιος, Τυρρηνῶν πολλοῖς πλήθεσιν ἐπὶ τὸ Σούτριον συνδραμόντων, ἔ-

λαθε

---

[e] Asteriscum adposuit. *Steph.* quoniam abest a *Reg.* 1. Ego praesentiam ejus non admodum desidero. Post pauca συνεχημένον Ed. *Steph.* operarum peccato. [f] Μεταθησομένων ora *Steph.* *Reg.* 1. & paullo ante *id.* *Reg.* [illegible]. [g] Articulum praeterit *Basil.* [h] Καὶ πολιορ. τοὺς συμμ. *Reg.* 1.

Hiero, ne cives offenderet, posuit, induit autem Hieronymus, avi modestiam spernens. *Livius* L. XXIV, 5. *nam qui* (Syracusani) *per tot annos Hieronem, filiumque ejus Gelonem, nec vestis habitu, nec alio ullo insigni differentes a ceteris civibus vidissent, conspexere PURPURAM ac diadema ac satellites armatos.* P. Wess.

27. Δειλίᾳ συνεσχημένον] Ita legi debere monet *Rhodomannus*, & jure. Operarum in *Steph.* editione peccatum est συνεχημένον. P. Wess.

34. Καὶ τοῖς ὄχλοις εὐχαριστῶν] Ex sermonis Attici cultiore usu proscribitur a Grammaticis τὸ εὐχαριστεῖν. Id voluit *Phrynichus*, quando Eclog. pag. 8. Εὐχαριστεῖν, inquit, οὐδεὶς τῶν δοκίμων εἶπεν, ἀλλὰ χάριν εἰδέναι, ejusque vestigiis inhaerens *Thomas Magister*. Alioqui falsum est, neminem id vocabuli usurpasse. *Arrianum* & Epistol. Phalaridis Auctorem obviam optime Grammaticorum rationi ire jussit clarissimus *Jo. Alberti*, neque *Diodorum* neglexerunt eruditi *Lipsienses* T. IX. Supplement. Actor. Suorum p. 15. & 372. Exscribam locorum aliqua, ut quaerendi molestiam compendifacias. De Syracusanis L. XVI, 11. καὶ περὶ μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν εὐχαριστοῦντες τοῖς θεοῖς. tum de iisdem ibid. C. 20. ὁ μὲν δῆμος εὐχαριστῶν στρατηγὸν ἐχειροτόνησεν αὐτοκράτορα τὸν Δίωνα. Quae quidem indicio esse possunt, nihil sanctissimos N. T. scriptores novasse, cum verbi istius usum non repudiarent. P. Wess.

57. Ἐπὶ πόλιν Σούτριον, ἄποικον Ῥωμαίων] Inspice *Livium* L. IX, 35. P. Wess.

76. Περὶ τὴν καλουμένην Περυσίαν [illegible] — [illegible]] De praelii loco in annalibus dissensus erat. *Eam tam claram pugnam trans Ciminiam silvam ad Perusiam pugnatam, quidam auctores sunt. — Sed, ubicumque pugnatum est, res Romana superior fuit: itaque Perusia, & Cortona, & Arretio, — legati, pacem foedusque ab Romanis petentes, inducias in triginta annos impetraverunt:* Sic *Livius* L. IX, 37., cujus e verbis Κορτωνιάτας scribi debere putares, nisi in *Stephano* esset Κρότων, πόλις Τυρρηνίας μητρόπολις, οἱ πολῖται Κρωτωνιᾶται. Sed *Stephani* istud ex vitioso scriptoris veteris exemplari haustum videtur, neque officere aptum est, quominus Κορτωνιάτας recipiamus. P. Wess.

81. Πόλιν δὲ — [illegible] [illegible]] Nulla hoc nomine, quod quidem sciam, in Italia urbs. Φαισούλας *Faesulam* corrigit, plausibili conjectura, *Ph. Cluverius* Ital. Ant. L. II. p. 509. & 572. P. Wess.

86. Λεύκιον Κλαύδιον] Γάϊον Πλαύτιον. Sic in Tab. Capitolinis reperitur. L. Rhod.

Λεύκιον Κλαύδιον] Bene *Rhodomannus*, ante quem *Pighius* in Fast. ad ann. CDXLI. p. 361. idem docuerat. P. Wess.

90. Ἀπὸ [illegible]] *Frontinus*, qui ante hos duos an-

nos

λαβε τοὺς πολεμίους διὰ τῆς τῶν ὁμόρων χώρας συνεμβαλὼν εἰς τὴν ἀνωτέρω Τυρρηνίαν, ἀπόρθητον [i] γενομένην πολλῶν χρόνων. ἐπιπεσὼν δ᾽ ἀνελπίστως, τήν τε χώραν πολλὴν ἐδῄωσε, καὶ τοὺς ἐπελθόντας τῶν ἐγχωρίων νικήσας, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλεν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ ζῶντας ὑποχειρίους ἔλαβε. μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τὴν καλουμένην Περουσίαν δευτέρᾳ μάχῃ τῶν Τυρρηνῶν κρατήσας, πολλοὺς ἀνελὼν κατεπλήξατο τὸ ἔθνος, πρῶτος Ῥωμαίων μετὰ δυνάμεως ἐμβεβληκὼς εἰς [k] τοὺς τόπους τούτους. καὶ πρὸς μὲν Ἀρρητίνους καὶ Κροτωνιάτας, ἔτι δὲ Περουσίνους, ἀνοχὰς ἐποιήσατο· πόλιν δὲ τὴν ὀνομαζομένην Καστόλαν ἐκπολιορκήσας, συνηνάγκασε τοὺς Τυρρηνοὺς λῦσαι τὴν τοῦ Σουτρίου πολιορκίαν.

Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν τιμηταὶ εἵλοντο· καὶ τούτων ὁ ἕτερος Ἄππιος Κλαύδιος, ὑπήκοον ἔχων τὸν συνάρχοντα Λεύκιον Κλαύδιον, πολλὰ τῶν πατρίων νομίμων ἐκίνησε. τῷ δήμῳ γὰρ τὸ κεχαρισμένον ποιῶν, οὐδένα λόγον ἐποιεῖτο τῆς συγκλήτου. καὶ πρῶτον μὲν τὸ καλούμενον Ἄππιον ὕδωρ ἀπὸ σταδίων ὀγδοήκοντα κατήγαγεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ πολλὰ τῶν δημοσίων χρημάτων εἰς ταύτην τὴν κατασκευὴν ἀνήλωσεν, ἄνευ δόγματος τῆς συγκλήτου. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ κληθείσης Ἀππίας ὁδοῦ τὸ [l] πλεῖον μέρος λίθοις στερεοῖς κατέστρωσεν ἀπὸ Ῥώμης μέχρι Καπύης, ὄντος τοῦ διαστήματος σταδίων πλειόνων ἢ χιλίων, καὶ τῶν τόπων τοὺς μὲν ὑπερέχοντας διασκάψας, τοὺς δὲ φαραγγώδεις ἢ κοίλους [m] ἀναλήμμασιν ἀξιολόγοις ἐξισώσας, κατηνάλωσεν ἁπάσας τὰς δημοσίας προσόδους· αὑτοῦ δὲ μνημεῖον ἀθάνατον κατέλιπεν, εἰς κοινὴν εὐχρηστίαν φιλοτιμηθείς. κατέμιξε δὲ καὶ τὴν σύγκλητον, οὐ τοὺς εὐγενεῖς καὶ προέχοντας τοῖς ἀξιώμασι προσγράψας [n] μόνους, ὡς ἦν ἔθος, ἀλλὰ πολλοὺς καὶ τῶν ἀπελευθέρων υἱοὺς ἀνέμιξεν· ἐφ᾽ οἷς βαρέως ἔφερον οἱ καυχώμενοι ταῖς εὐγενείαις. ἔδωκε δὲ [o] καὶ τοῖς πολίταις [p] ἐξουσίαν ὅποι προαιροῖντο τιμήσασθαι, καὶ ἐν ὁποίᾳ τις βούλεται φυλῇ τάττεσθαι. τὸ δ᾽ ὅλον, ὁρῶν τεθησαυρισμένον κατ᾽ αὐ-
774 τοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφανεστάτοις τὸν φθόνον, ἐξέκλινε τὸ προσκόπτειν τισὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἀντίταγμα κατασκευάζων τῇ τῶν εὐγενῶν ἀλλοτριότητι τὴν παρὰ τῶν πολλῶν εὔνοιαν. καὶ κατὰ μὲν τὴν ἱππέων δοκιμασίαν οὐδενὸς ἀφείλετο τὸν ἵππον· κατὰ δὲ τὴν τῶν συνέδρων καταγραφὴν οὐδένα τῶν ἀδοξούντων συγκλητικῶν ἐξέβαλεν, ὅπερ ἦν ἔθος [q] ποιεῖν τοῖς τιμηταῖς. [r] καὶ γὰρ οἱ μὲν ὕπατοι διὰ τὸν φθόνον, καὶ διὰ

hostibus per finitimorum agros in Hetruriam superiorem, jam longo tempore nullas incursiones expertam, irruptionem facit. Et improviso illos aggressus, longe lateque regionem populatur, incolas qui occurrerant fundit, multosque interficit; nec exiguus vivorum numerus in manus ejus pervenit. Posthaec altero ad Perusiam (quam vocant) praelio Hetruscis superatis, multisque caesis, gentem illam perterrefecit, primus Romanorum cum exercitu haec loca ingressus. Arretinis vero, Crotonensibus & Perusinis inducias concessit, & expugnata Castula (uti vocatur) ad omittendam Sutrii obsidionem Hetruscos adegit.

Olymp. CXVII. III.

36. Romae per hunc annum censores creati: Quorum alter Appius Claudius, obsecundante collega Cajo Plautio, multa majorum instituta loco dimovit. Populo namque gratificans, nullam Senatus rationem habuit. Ac primo aquam, quae 751.
Appia de ipso nominatur, per LXXX. stadia in urbem perduxit, magnamque pecuniae vim ex aerario, Senatus injussu, hoc ad opus insumsit. Deinde maximam viae partem, quae Appiae nomen ab ipso refert, a Roma Capuam usque, per stadiorum mille amplius intervallum, duro lapide constravit: magno sumtu locis, quae eminebant, effossis, & exaequatis, quae hiatus & cavitatem habebant. Atque ita omnes aerarii facultates exhausit; eoque communis emolumenti studio immortalem sui memoriam reliquit. Senatus quoque ordinem temperavit, non solum nobiles & dignitate praestantes, ut moris hactenus fuerat, legendo, sed e plebe & libertinorum quoque censu nonnullos admiscendo. Quae patritiam nobilitatem jactantes gravissime ferebant. Ad haec potestatem civibus fecit, ut ubi ubi liberet censerentur, & cuicunque se vellent tribui aggregarent. Tandem magnam ea ex re sibi cumulatam videns apud nobiles invidiam, favore plebis se contra patriciorum inimicitias praemuniendo, aliorum civium offensam declinavit. In equitum lustratione nemini equum ademit. In Senatorum etiam recensione nullum ex indignis senatoribus ordine movit, quod a Censoribus factitari solebat. Atenim consules tum invidia stimulati,

tum

---

[i] Γεγενημένον *Idem.* [k] Abest *Basil.* [l] Πλεῖον *Basil. Reg.* 2. statim Καπύης *Basil.* [m] Ἀναλήμμασι *Reg.* 1. [n] Omittunt *Basil.* & *Reg.* 2. Virgulamque addit *Steph.* Μόνον *Reg.* 1. [o] Non legunt καὶ *Basil. Reg.* 1. hinc stigma in *Steph.* Ed. [p] Ἐξουσίαν, ὅποι προαιροῖντο τιμήσασθαι, καὶ ἐν ὁποίᾳ τις βουλ. φυλῇ τάττεσθαι. τὸ δ᾽ &c. ex *Reg.* 1. *Steph.* ora. Vulgo ἐξουσίαν, ἐν ὁποίᾳ τις βουλ. φ. τάττεσθαι, καὶ τὴν ἐξουσίαν ὅποι προαιρ. τιμήσασθαι. [q] Deest verbum *Id. Reg.* 2. *Basil.*, potestque abesse. [r] Ἐπ᾽ οἱ *Basil. Vat.*

nos in consulatu M. Valerii & P. Decii Muris Appiam deductam prodit, & verius, *concipitur Appia in agro Luculano, via Praenestina, inter milliarium* VII. *&* VIII. *diverticulo sinistrorsus passuum* DCCLXXX., non multum, hac quidem parte, a *Diodori* rationibus deflectens, L. I. de Aq. ductib. sect. 5., cum *Jo. Poleni* nota. P. Wess.

94. Τὸ πλεῖον μέρος λίθοις στερεοῖς κατέστρωσεν] Lege *Procopium* L. I. Belli Goth. C. 14., ubi λίθους μυλίτας καὶ φύσει σκληροὺς *lapides molares & natura praeduros* ab Appio adhibitos ait, & quae commentatus est *Lipsius* de Magn. Rom. L. III, 10. P. Wess.

98. Ἢ κοίλους ἀναλήμμασιν —— ἐξισώσας] Putes Interpretem ἀναχώμασιν, quomodo *Reg. pr.*, legendum autumasse; id certe quidem vertendo expressit. At bene habet vulgatum. Ἀναλήμματα sunt ὑποθέσεις, seu moles, quibus cava locorum complanantur altiusque educuntur. *Strabo* [illegible] ἐγχώσεις vocat L. V. p. 360. Tu vide not. in L. XVII, 71. P. Wess.

3. Ἀλλὰ πολλοὺς καὶ τῶν —— υἱοὺς ἀνέμιξε] *Hiat oratio.* Forte fuit πολλοὺς τῶν δημοτῶν, aut, si nimium id putetur, τοὺς πολλούς. Inquinavit enim Senatum Appius lectis humilibus & libertinorum filiis. Conf. *Livium* L. IX, 30. Mox sequor *Reg.* 1. In vulgato nimis inconcinnum erat iteratum ἐξουσίαν vocabulum. Censor Appius *urbanis humilibus per omnes tribus divisis forum & campum*, verba *Livii* sunt ibid. C. 46. ex correctione *Gronovii* L. IV. Vet. Pec. C. 9., *corrupit*: huc respicit Auctor, neque latius porrigi debet, quod ille de censu prodidit. P. Wess.

8. Ὁρῶν τεθησαυρισμένον κατ᾽ αὐτοῦ —— τὸν φθόνον] Satis hoc quidem cultum. *Philo* in Flacc. p. 990. C., sed diversiore forma, διά τινας ὑπερβολὰς ἀμέτρων κακῶν, ὃ καθ᾽ ἑαυτοῦ ΘΗΣΑΥΡΙΖΟΜΕΝΟΣ (ὁ ἄφρων) χαρίζεται τοῖς ἀδικουμένοις. Pari elegantia μέγας κακῶν θησαυρὸς, quod *Plautum* non scripsisse notissimum est, *Euripid.* Ion. v. 923., κακῶν τε [illegible] θησαυρίσματα *Democritus* in *Plut.* T. II. p. 500., & ὀργῆς τινος στυγνῆς θησαυρὸς ibid. p. 517. Ecquis ergo Paulinum illud ΘΗΣΑΥΡΙΖΕΙΣ σεαυτῷ ὀργὴν ob jucundissimam figuram non amplexabitur? Vide optimi viri Epist. ad Roman. C. II, 5. & clarissimi *Jo. Alberti* notam. P. Wess.

16. Καὶ γὰρ οἱ μὲν ὕπατοι &c.] Si qui οὐδ᾽ οἱ μὲν voluerit, optime est. Ego non moveo. Statim συνάγειν τὴν σύγκλητον unice verum est. *Livius* de Coss. C. Junio Bubulco & Q. Aemilio Barbula *initio anni questi apud populum, deformatum ordinem prava lectione senatus, —— negaverunt, eam lectionem se —— observaturos*:

Olymp. CXVII. IV. tum quod nobilitati gratificari volebant, Senatum cogebant; non quem ille legerat, ſed quem Cenſores ante illum conſcripſerant. Plebs vero his ſeſe opponens, Appii cauſae favebat. Utque cognatorum provectionem confirmaret, ad aedilitatis munus, caeteris illuſtrius, Cn. Flavium quendam liberti cujuſdam filium extulit. Iſque primus Romanorum liberto natus hunc dignitatis gradum conſecutus eſt. Appius tandem abdicato magiſtratu, invidiam Senatus reformidans, caecitatis ſimulatione domi ſe continebat.

Olymp. CXVIII. I. 37. Jam princeps in Attica republica erat Charinus, & Romani conſulare imperium tradiderant Publio Decio & Quinto Fabio: Et apud Eleos Centeſima decima octava Olympias agebatur; qua victoriam retulit Apollonides Tegeata: cum Ptolemaeus, e Myndo magna cum claſſe per Inſulas navigans, in tranſitu Andrum, reducto praeſidio liberavit: Inde ad Iſthmum tranſportatus Sicyonem & Corinthum a Crateſipoli recepit. Quibus vero de cauſis urbes tam illuſtres ſuam in poteſtatem acceperit, ſuperioribus libris a nobis expoſitum eſt. Iterata ergo narratione ſuperſedendum. Caeteras inſuper Graeciae urbes in libertatem vindicare ſibi propoſuerat Ptolemaeus; multum ex benevolentia Graecorum rebus ſuis acceſſurum arbitratus. At cum Peloponneſii frumentum & pecunias ſuppeditare juſſi, promiſſorum nihil facerent, indignatus princeps pacem cum Caſſandro hac conditione inivit, ut quas quiſque tum haberet in poteſtate urbes, retineret. Tum Sicyone ac Corintho praeſidio firmatis, in Aegyptum trajecit. Dum haec geruntur, Cleopatra Antigono infenſa, propenſione ſua ad Ptolemaeum inclinavit, Sardibuſque, ut tranſportaretur ad ipſum, exceſſit. Erat haec Alexandri Perſarum debellatoris ſoror, Philippi Amyntae nata, & Alexandri qui expeditionem in Italiam ſuſceperat, conjux. Ob generis ergo nobilitatem Caſſander & Lyſimachus, Antigonus etiam & Ptolemaeus; denique praeſtantiſſimus quiſque ducum, poſt Alexan-
752. dri obitum, ejus matrimonium ambiebat. Cum enim Macedones conjugium hoc ſectaturos, unusquiſque ſperaret, familiam regiam, tanquam ſummum hac ratione imperium ad ſe tranſlaturus, affectabat. At Sardium praefectus, cui attinendae Cleopatrae mandatum dederat Antigonus, diſceſſum ejus inhibebat. Et principis deinde juſſu muliercularum quarundam opera doloſe illam necavit. Antigonus vero ſe necis auctorem diffamari nolens, quaſdam ex mulierculis, quaſi vitae illius inſidiatas, capite plexit, & funus regia

τὸ βούλεσθαι τοῖς ἐπιφανεστάτοις χαρίζεσθαι, s συνῆγον τὴν σύγκλητον οὐ τὴν ὑπὸ τούτου καταλεγεῖσαν, ἀλλὰ τὴν ὑπὸ τῶν προγεγενημένων τιμητῶν καταγραφεῖσαν. ὁ δὲ δῆμος τούτοις μὲν ἀντιπράττων, τῷ δὲ Ἀππίῳ συμφιλοτιμούμενος, καὶ τὴν τῶν t συγγενῶν προαγωγὴν βεβαιῶσαι βουλόμενος, ἀγορανόμον εἵλετο τὴν ἐπιφανεστέραν ἀγορανομίαν υἱὸν ἀπελευθέρου v Γναῖον Φλάουιον, ὃς πρῶτος Ῥωμαίων ἔτυχε ταύτης τῆς ἀρχῆς πατρὸς ὢν δεδουλευκότος· ὁ δ᾽ Ἄππιος τῆς ἀρχῆς ἀπολυθεὶς, καὶ τὸν ἀπὸ τῆς συγκλήτου φθόνον εὐλαβηθεὶς, προσεποιήθη τυφλὸς εἶναι, καὶ κατ᾽ οἰκίαν ἔμενεν.

Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ Ἀθήνησι Χαρίνου, Ῥωμαῖοι μὲν x τὴν ὕπατον ἀρχὴν παρέδωσαν Ποπλίῳ Δεκίῳ, καὶ Κοΐντῳ Φαβίῳ· παρὰ δὲ τοῖς Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα, καθ᾽ ἣν ἐνίκα στάδιον y Ἀπολλωνίδης Τεγεάτης. κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Πτολεμαῖος μὲν ἐκ τῆς Μύνδου πλεύσας ἁδρῷ στόλῳ διὰ νήσων, ἐν παράπλῳ τὴν Ἄνδρον ἠλευθέρωσε, καὶ τὴν φρουρὰν ἐξήγαγε. κομισθεὶς δ᾽ ἐπὶ τὸν ἰσθμὸν, Σικυῶνα καὶ Κόρινθον παρέλαβε παρὰ Κρατησιπόλεως· τὰς δ᾽ αἰτίας δι᾽ ἃς ἐκυρίευσε πόλεων ἐπιφανῶν προδεδηλωκότες ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις, τὸ διλογεῖν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν παρήσομεν. ἐπεβάλετο μὲν οὖν καὶ τὰς z ἄλλας Ἑλληνίδας πόλεις Πτολεμαῖος ἐλευθεροῦν, μεγάλην προσθήκην ἡγούμενος ἔσεσθαι τοῖς ἰδίοις πράγμασι τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν· ἐπεὶ δὲ οἱ Πελοποννήσιοι συνταξάμενοι χορηγήσειν σῖτον καὶ χρήματα, τῶν ὁμολογημένων οὐδὲν συνετέλουν, ἀγανακτήσας ὁ δυνάστης, πρὸς μὲν Κάσσανδρον εἰρήνην ἐποιήσατο, καθ᾽ ἣν ἑκατέρους ἔδει κυριεύειν τῶν πόλεων, ὧν εἶχον· τὴν δὲ Σικυῶνα καὶ Κόρινθον ἀσφαλισάμενος φρουρᾷ, διῆρεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Κλεοπάτρα τῷ μὲν Ἀντιγόνῳ προσκόπτουσα, τῇ δ᾽ αἱρέσει πρὸς τὸν Πτολεμαῖον ἀποκλίνασα, προῆγεν ἐκ Σάρδεων, ὡς διακομισθησομένη πρὸς ἐκεῖνον. ἦν δὲ ἀδελφὴ μὲν Ἀλεξάνδρου τοῦ Πέρσας καταπο- 775.
λεμήσαντος, θυγάτηρ δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, γυνὴ δὲ γεγενημένη τοῦ εἰς Ἰταλίαν στρατεύσαντος Ἀλεξάνδρου. διὰ τὴν ἐπιφάνειαν οὖν τοῦ γένους οἱ περὶ Κάσσανδρον καὶ Λυσίμαχον, ἔτι δὲ Ἀντίγονον καὶ Πτολεμαῖον, καὶ καθόλου πάντες οἱ μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν ἀξιολογώτατοι τῶν ἡγεμόνων ταύτην ἐμνήστευον. ἕκαστος γὰρ a τούτῳ τῷ γάμῳ συνακολουθήσειν Μακεδόνας ἐλπίζων, ἀντείχετο τῆς βασιλικῆς οἰκίας, ὡς τὴν τῶν ὅλων ἀρχὴν περιστήσων εἰς ἑαυτόν. ὁ δὲ ἐπιμελητὴς τῶν Σάρδεων ἔχων πρόσταγμα παρ᾽ Ἀντιγόνου τηρεῖν τὴν Κλεοπάτραν, b διεκώλυεν αὐτῆς τὴν ἔξοδον· ὕστερον δὲ προσταχθεὶς ὑπὸ τοῦ δυνάστου, διά τινων γυναικῶν ἐδολοφόνησεν. ὁ δ᾽ Ἀντίγονος, οὐ βουλόμενος λέγεσθαι κατ᾽ αὐτοῦ περὶ τῆς c ἀναιρέσεως, τῶν γυναικῶν τινας ἐκόλασεν ὡς ἐπιβεβουλευκυίας, καὶ τὰ περὶ τὴν ἐκ-

---

s Συνῆγον τὴν συγκ. οὐ τὴν ὑπὸ τούτου Reg. 1. Cett. συνῆγον αὐ τὴν — ὑπὸ τούτου. Mox καταλλεγ. Baſil. t Δυσγενῶν Reg. 1. cum Steph. marg. v Γναῖον Φλ. Baſil. Reg. 2. & ora Steph. & paullo ſuperius ἀγορανομίαν εἵλετο Reg. 1. In Cett. γναῖος φλαύιον. x Τὴν ὑπατικὴν id. y Omittuntur haec duo in Baſil. & Reg. 2. z Ἄλλας τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα ora Steph. ex Reg. 1. a Τούτου Reg. id. cum Steph. marg. b Διεκώλυσεν Reg. 1. c Ἀφαιρέσεως id.

tores: & ſenatum extemplo citaverunt eo ordine, qui ante cenſores Ap. Claudium & C. Plautium fuerat L. IX, 30. P. Wess.

21. Καὶ τὴν τῶν συγγενῶν προαγωγὴν] Verius arbitror δυσγενῶν ex *Reg. pr.* Favit enim plebes humilibus iſtis & libertinorum filiis, quos Ap. Claudius allegerat. Mox fidenter Γναῖον Φλαούιον ſcripſi, quo illum praenomine omnes deſignant, patre libertino progenitum perhibentes. Quod vero additur πατρὸς ὢν δεδουλευκότος, id verum non praeſtabit *Suetonius*, qui his temporibus *libertinos dictos, non ipſos, qui manumitterentur, ſed ingenuos, ex his procreatos,* auctor eſt in Claud. C. 24. Sed C. *Sigonium* L. 1. Ant. Jur. Civ. Rom. C. 6. lege. Porro peccat *Diodorus* Cn. Flavii aedilitatem hunc in annum conjiciens, qua fungi demum poſt hos ſex annos apud *Livium* L. IX, 45. coepit. Verum & alia hic ſtipavit, quae partim citius aut ſerius adminiſtrata ſunt. P. Wess.

27. Προσεποιήθη τυφλὸς εἶναι] Vera hunc loqui crederem, niſi annales docerent poſt Cenſuram Appium conſulatum petiiſſe, urbaniſque artibus opes auxiſſe in *Livii* L. IX, 42. & X, 22. Cauſam caecitatis aliam, ſed ex ſuperſtitione repetitam, dabit idem *Livius* L. IX, 29. & *Valerius Maxim.* L. I, 1, 17. P. Wess.

29. Ἐπ᾽ ἄρχοντος — Χαρίνου] *Seneca* de Epicuro Ep. 18. *hoc certe in his epiſtolis ait, quas ſcripſit Charino magiſtratu ad Polyaenum.*

ἐκφορὰν βασιλικῶς ἐφιλοκάλησε. Κλεοπάτρα μὲν οὖν περιμάχητος γενομένη παρὰ τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἡγεμόσι, πρὸ τοῦ συντελεσθῆναι τὸν γάμον, ταύτης ἔτυχε καταστροφῆς. Ημεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ κατὰ τὴν Ασίαν καὶ τὴν Ελλάδα, [d] μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰ ἄλλα μέρη τῆς οἰκουμένης.

Κατὰ γὰρ τὴν Λιβύην Καρχηδονίων ἐκπεμψάντων δύναμιν τὴν προσαξομένην τοὺς ἀφεστηκότας Νομάδας, Αγαθοκλῆς ἐπὶ μὲν τοῦ Τύνητος [e] ἀπέλιπεν Αρχάγαθον τὸν υἱὸν μετὰ μέρους τῆς στρατιᾶς· αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν τοὺς κρατίστους, πεζοὺς μὲν ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ὀκτακοσίους, ζεύγη δὲ Λιβύων πεντήκοντα, κατὰ σπουδὴν ἐπηκολούθει τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παραγενηθέντες εἰς τοὺς Νομάδας τοὺς καλουμένους Ζούφωνας, πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων προσηγάγοντο, καὶ τῶν ἀφεστηκότων ἐνίους εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ἀποκατέστησαν συμμαχίαν. ἐπεὶ δ' ἤκουσαν πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους, κατεστρατοπέδευσαν ἐπί τινος γεωλόφου περιεχομένου ῥείθροις βαθέσι καὶ δυσπεράτοις· καὶ πρὸς μὲν τὰς ἀπροσδοκήτους ἐπιθέσεις τῶν ἐναντίων ταῦτα προεβάλοντο· τῶν δὲ Νομάδων τοὺς μάλιστα εὐθέτους προσέταξαν ἐπακολουθεῖν τοῖς Ελλησι, καὶ παρενοχλοῦντας κωλύειν αὐτῶν τὴν εἰς τοὔμπροσθεν πορείαν. ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθέν, Αγαθοκλῆς ἐπὶ μὲν τούτους ἀπέστειλε τούς τε σφενδονήτας καὶ τοξότας, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ἄλλην στρατοπεδείαν τῶν πολεμίων. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ κατανοήσαντες, ἐξήγαγον τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ παρα- 776. ξαντες ἕτοιμοι πρὸς μάχην καθειστήκεισαν. ἐπεὶ δ' ἑώρων τοὺς περὶ τὸν Αγαθοκλέα διαβαίνοντας ἤδη τὸν ποταμόν, συντεταγμένοι ἐνέβαλον, καὶ περὶ τὸ ῥεῖθρον δυσπέρατον ὑπάρχον πολλοὺς τῶν ἐναντίων ἀνῄρουν. προσβιαζομένων δὲ τῶν μετ' Αγαθοκλέους, οἱ μὲν Ελληνες ταῖς ἀρεταῖς ὑπερεῖχον, οἱ δὲ Βάρβαροι τοῖς πλήθεσι περιεγίνοντο. ἔνθα δὴ τῶν στρατοπέδων ἐπὶ πολὺν χρόνον φιλοτίμως ἀγωνιζομένων, οἱ παρ' ἀμφοτέροις Νομάδες τῆς μὲν μάχης ἀφειστήκεισαν, ἐπέμενον δὲ τὸ τέλος τοῦ κινδύνου, διεγνωκότες τῶν ἡττημένων τὰς ἀποσκευὰς διαρπάσαι. Αγαθοκλῆς δὲ τοὺς ἀρίστους ἔχων περὶ αὐτόν, πρῶτος ἐβιάσατο τοὺς ἀνθεστηκότας, καὶ τῇ τούτων τροπῇ τοὺς λοιποὺς Βαρβάρους φυγεῖν ἐποίησε· μόνοι δὲ τῶν ἱππέων συναγωνιζόμενοι τοῖς Καρχηδονίοις Ελληνες, ὧν Κλίνων ἡγεῖτο, τοὺς περὶ τὸν Αγαθοκλέα βαρεῖς [f] ἐπικειμένους ὑπέστησαν. ἀγωνισαμένων δ' αὐτῶν λαμπρῶς, οἱ πλεῖστοι μὲν ἀνῃρέθησαν μαχόμενοι γενναίως· οἱ δὲ περιλειφθέντες [g] αὐτῶν τύχῃ τινὶ διεσώθησαν.

Ο δ' Αγαθοκλῆς ἀφεὶς τὸ διώκειν τούτους, ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς καταφυγόντας Βαρβάρους εἰς τὴν παρεμβολήν· καὶ προσβιαζόμενος τόποις προσάν-

Olymp. cxviii. 1. magniſicentia curavit. Talem ergo Cleopatra, certatim a nobiliſſimis ambita ducibus, ante nuptiarum conciliationem, vitae exitum ſortita eſt. Nos jam Aſiae Graeciaeque res exſecuti, ad reliquas orbis partes ſtylum transferemus.

38. In Africa Carthaginenſes exercitum ad Numidas, qui defecerant, in ditionem recipiendos miſerant. Agathocles ergo Archagathum F. cum parte exercitus ad Tunetem reliquit. Ipſe cum fortiſſimorum agmine, peditum Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. & octingentorum equitatu, & Afrorum carrucis L. magnis hoſtem itineribus ſequitur. Interim Carthaginenſes ad Numidas, quos Suphones vocant, progreſſi multos incolarum ſibi adjungunt. Rebellium etiam nonnullos ad ſocietatem priſtinam reducunt. Audito vero, in propinquo hoſtem eſſe, in tumulo quodam, profundis tranſituque difficilimis fluentis incluſo, caſtra ponunt, eaque repentinis hoſtium incurſionibus opponunt. Numidarum autem maxime idoneos Graecorum tergis adhaereſcere, & vexationibus moleſtis progreſſum retardare, jubent. Quibus imperata exſequentibus, funditores & ſagittarios Agathocles objicit. Et ipſe cum caeteris copiis, ad caſtra hoſtium contendit. Sed Carthaginenſes animadverſo ejus conſilio e caſtris exercitum educunt, acieque inſtructa, ad conflictum parati reſiſtunt. Ut Agathoclis vero militem jam flumen tranſire vident, compoſito illos agmine invadunt, magnamque hoſtium ad fluvium trajectu difficilimum ſtragem edunt. Interea dum Agathocleani vi tranſitum ſibi facere nituntur, Graeci virtute praecellunt, multitudine Barbari ſuperant. Dumque acies utrinque ad longum temporis ſpacium fortiter dimicant, ex utraque parte Numidae a pugna deſiſtunt, finemque certaminis exſpectant, impedimenta profligatorum diripiendi conſilio. Tandem Agathocles cum ſuis, quos circa ſe fortiſſimos habebat, primus aciem ſibi oppoſitam perrupit, hujusque fuga, ut caeteri etiam terga barbari verterent, effecit. Equites tantum Graeci, qui Carthaginenſibus militabant ductu Clinonis, Agathocleanos milites graviter incumbentes ſuſtinebant. Acrique certamine commiſſo, illorum plerique ſtrenue pugnantes occubuere; Reliqui caſu quodam evaſerunt.

39. Tum Agathocles ab inſecutione deſiſtens, impetu in Barbaros, qui in caſtra refugerant, converſo, dum locis arduis & acceſſu difficilibus irrum-

---

d Διαβιβάσομεν id. e Καλάμιτο id. Reg. f Ἐγκειμένους Reg. 1. g Hanc vocem omittit cum Baſil. Reg. ſec.

[illegible], Quem locum ſignaverat manus recentior ad oram Reg. pr. In Dionyſii T. ii. p. 116. Κάμμος eſt. Porro victor, qui ſtadii coronam abſtulit, apud Euſebium Ἀνδρομένης Κορίνθιος audit. P. Weſs.

37. Παρέλαβε παρὰ τῆς Κρατησιπόλεως] Artes, quibus magni animi femina Corinthum, invitis praeſidiariis, Ptolemaeo tradidit, Polyaenus L. viii. 58. exſequitur. P. Weſs.

40. Τὸ ἀλογιῶ — παρέντων] Sic L. xvi, 46. τὸ ἀλογιῶ παρ' αὐτῶν παρέντων. & ante Noſtrum Xenophon de Re Equeſtr. p. 745. εἰ δὲ τις ἀλογιεῖ ἡμᾶς εἶναι, ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν λέγομεν νῦν τε καὶ πρόσθεν, ἡ ἀλογία ταύτῃ ἔστω. Ceterum Ptolemaei ſtudium libertatis Graecorum reſtituendae tangit Suidas in Δημήτριος ὁ Ἀντιγόνου. P. Weſs.

55. Θυγάτηρ δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου] Lege de ejus & Alexandri Epirotarum regis nuptiis ſupra L. xvi, 91. P. Weſs.

71. Κλεοπάτρα — περιμάχητος γενομένη] Vid. not. in L. iii, 10. & xii, 66. Potuiſſet & in procis nobiliſſimae feminae Perdiccam numerare, de quo Arrian. in Photii Biblioth. p. 220., inſuper docens Sardibus eam poſt fratris mortem vitam plerumque egiſſe, & contra Antipatri criminationes animo ſe plus quam muliebri defendiſſe, alia tamen occaſione, pag. 225. P. Weſs.

85. Τοὺς καλουμένους Ζούφωνας] Sic omnes libri. Eoſdem Zuphonas hos in Numidia reperire non memini: invenient fortaſſe alii. P. Weſs.

17. Βαρεῖς ἐπικειμένους] Βαρέως legendum. L. Rhod.

Τοὺς — βαρεῖς ἐπικειμένους ὑπέστησαν] Infra C. 65. οἱ δὲ βάρβαροι βαρέως ἐπικείμενοι, recte haud dubie: nec propterea tamen id heic inculcandum fuerat: vulgatum enim aeque probum. Vide haec ex Diodoro depromta: καὶ βαρεῖς ἐπικειμένους τοὺς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας Ἕλληνας L. xiii, 110. οἱ μὲν περὶ τὸν Ἐπαμινώνδαν βαρεῖς ἐγκείμενοι &c. L. xv, 56. & οἱ μὲν Μακεδόνες — βαρεῖς ἐπι-

Olymp. CXVIII. 1. rumpere nititur, non minus damni patitur, quam infert Carthaginenſibus; Nihil tamen idcirco de pertinacia remittit, ſed victoria elatus hoſtem urget, vi caſtra expugnaturum ſe conſidens. 755. Interea intenti in pugnae eventum Numidae, in impedimenta Carthaginenſium involare non poterant, quod uterque exercitus prope caſtra decertabat. In Graecorum igitur caſtra facto impetu, cum Agathoclem inde longius avulſum, eaque propugnatorum auxilio deſtituta ſcirent, facili irruptionis negocio repugnantes interemerunt, & captivorum multitudine, aliisque emolumentis ſunt potiti. Quae ubi reſcivit Agathocles, raptim eo copias duxit, & direptorum nonnulla recuperavit. Sed Numidae partem maximam aſportarunt, ortaque nocte ſe procul inde ſubduxere. Hinc tropaeo erecto, princeps ſpolia inter milites diviſit, nequis rerum ſuarum jacturam aegre ferret. Captivos autem Graecos, qui a partibus Carthaginenſium ſteterant, in caſtellum depoſuit. Qui principis ultionem veriti, de nocte praeſidium caſtelli invadunt. At pugna ſuperati, locum quendam munitum occupant, numero haud infra mille: quorum ſupra CC. erant Syracuſani. Quod factum ubi cognovit Agathocles cum exercitu illuc contendit; Et poſt datam fidem, iſtinc deductos inſidiatores illos omnes mactavit.

40. Hac igitur pugna defunctus, cum omnia, quae ad ſubjugandos Carthaginenſes facerent, ſpeculatione mentis exigeret, Orthonem Syracuſanum Cyrenen ad Ophellam legationem obire juſſit. Hic amicorum qui cum Alexandro militarant unus erat, & Cyrenen cum vicinis urbibus validumque exercitum in poteſtate habens, majorem animo principatum complexus fuerat. Dumque in his cogitationibus verſatur, legatus Agathoclis venit cum hac petitione, ut ad debellandos Carthaginenſes ſuam cum illo operam conjungere velit. In cujus officii remunerationem Africae dominium ei permiſſurum Agathoclem, pollicetur; Sufficere huic Siciliam: ubi periculis, quae a Carthaginenſibus immineant, exſolutus, totam inſulam in ditionem redigere ſecure liceat. Ad amplandum vero imperium Italiam in propinquo eſſe, ſi ad majora cenſeat adſpirandum. Africam enim vaſto difficilique ſalo disjunctam, ipſi nequaquam convenire, in quam nunc equidem, non cupiditate, ſed neceſſitate adactus, venerit. Ophellas igitur, cum ad conſilium jam olim meditatum nunc ſpes nova accederet, lubens obtemperavit, & Athenienſes de ſocietate per legationem convenit. Euthydicam enim Miltiadis, qui nomen ſuum ad imperatorem referebat eorum, qui ad Marathonem victores extiterant, natam in matrimonium duxerat. Quare

τεσι καὶ δυσπροσίτοις, οὐχ ἧττον ἔπασχεν ἢ διετίθει τοὺς Καρχηδονίους. οὐ μὴν ἔληγε τῆς τόλμης, ἀλλὰ τῇ νίκῃ μετεωριζόμενος ἐνέκειτο, διαλαμβάνων κατὰ κράτος αἱρήσειν τὴν στρατοπεδείαν. ἐν τοσούτῳ δὲ τὸ τέλος τῆς μάχης καραδοκοῦντες οἱ Νομάδες, ταῖς μὲν τῶν Καρχηδονίων ἀποσκευαῖς οὐχ οἷοί τε ἦσαν ἐπιθέσθαι, διὰ τὸ τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρας πλησίον τῆς παρεμβολῆς ἀγωνίζεσθαι· ἐπὶ δὲ τὴν τῶν Ἑλλήνων στρατοπεδείαν ὥρμησαν, εἰδότες τὸν Ἀγαθοκλέα μακρὰν ἀπεσπασμένον. ἐρήμου δ' αὐτῆς οὔσης τῆς δυναμένης ἀμύνασθαι, ῥᾳδίως ἐπιπεσόντες τοὺς μὲν ἀντιστάντας ὀλίγους ὄντας ἀπέκτειναν, αἰχμαλώτων δὲ πλήθους καὶ τῆς ἄλλης ὠφελείας ἐκυρίευσαν. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Ἀγαθοκλῆς, ἦγε κατὰ τάχος τὴν δύναμιν, καί τινα μὲν τῶν ἀρπασμένων ἀνέσωσε, τῶν δὲ πλείστων οἱ Νομάδες [h] ἐκυρίευσαν, καὶ νυκτὸς ἐπιγινομένης μακρὰν ἑαυτοὺς ἐξετόπισαν. ὁ δὲ δυνάστης στήσας τρόπαιον, τὰ μὲν λάφυρα διεῖλε τοῖς στρατιώταις, ὅπως μηδεὶς ἀγανακτήσῃ περὶ τῶν ἀπολωλότων· τοὺς δ' αἰχμαλώτους Ἕλληνας τοὺς συστρατευσαμένους τοῖς Καρχηδονίοις εἰς τὸ Φρούριον ἀπέθετο. αὐτοὶ μὲν οὖν εὐλαβούμενοι τὴν ὑπὸ τοῦ δυνάστου τιμωρίαν, νυκτὸς ἐπέθεντο τοῖς ἐν τῷ Φρουρίῳ· καὶ τῇ μάχῃ κρατούμενοι, κατελάβοντο τόπον ἐρυμνόν, ὄντες οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων, ὧν ἦσαν Συρακόσιοι πλείους τῶν διακοσίων. Ἀγαθοκλῆς δὲ πυθόμενος τὸ πεπραγμένον, ἧκε μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ καταβιβάσας ὑποσπόνδους τοὺς ἐπιθεμένους, ἅπαντας ἀπέσφαξεν. 777.

Ἀπὸ δὲ τῆς μάχης ταύτης γενόμενος, καὶ [i] πάντη τῇ διανοίᾳ σκοπούμενος, πρὸς τὸ λαβεῖν τοὺς Καρχηδονίους ὑποχειρίους, ἐξέπεμψε πρεσβευτὴν Ὀρθωνα τὸν Συρακόσιον πρὸς Ὀφέλλαν εἰς Κυρήνην. ἦν δ' οὗτος μὲν τῶν φίλων τῶν συνεστρατευμένων Ἀλεξάνδρῳ, κυριεύων δὲ τῶν περὶ Κυρήνην πόλεων καὶ δυνάμεως ἁδρᾶς, περιεβάλετο ταῖς ἐλπίσι μείζονα δυναστείαν. τοιαύτην οὖν αὐτοῦ διάνοιαν ἔχοντος, ἧκεν ὁ παρ' Ἀγαθοκλέους πρεσβευτής, ἀξιῶν συγκαταπολεμῆσαι Καρχηδονίους· ἀντὶ δὲ ταύτης τῆς χρείας ἐπηγγέλλετο τὸν Ἀγαθοκλέα συγχωρήσειν αὐτῷ τῶν ἐν Λιβύῃ πραγμάτων κυριεύειν. εἶναι γὰρ ἱκανὴν αὐτῷ τὴν Σικελίαν, ἵν' ἐξῇ τῶν ἀπὸ τῆς Καρχηδόνος κινδύνων ἀπαλλαχθέντα μετ' ἀδείας κρατεῖν ἁπάσης τῆς νήσου. παρακεῖσθαι δὲ καὶ τὴν Ἰταλίαν αὐτῷ πρὸς ἐπαύξησιν τῆς ἀρχῆς, ἐὰν κρίνῃ μειζόνων ὀρέγεσθαι. τὴν μὲν γὰρ Λιβύην, διεζευγμένην μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ πελάγει, μηδαμῶς ἁρμόζειν αὐτῷ, εἰς ἣν καὶ νῦν οὐ κατ' ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην ἀφῖχθαι. ὁ δὲ Ὀφέλλας, τῇ πάλαι βεβουλευμένῃ κρίσει προστεθείσης τῆς γενομένης ἐλπίδος, ἀσμένως ὑπήκουσε· καὶ πρὸς μὲν Ἀθηναίους περὶ συμμαχίας διεπέμπετο, γεγαμηκὼς Εὐθυδίκην τὴν Μιλτιάδου θυγατέρα, τοῦ τὴν προσηγορίαν φέροντος εἰς τὸν στρατηγήσαντα τῶν ἐν Μαραθῶνι νικησάντων.

διὰ

---

h Ἐκυρίευσαν Reg. 2. Vat. i Πάντῃ ora Steph. ex Reg. 1. non abſurde.

[illegible] τοῖς πολεμίοις L. XVII, 12. tum Ἄννων — [illegible] τοῖς Ἕλλησι L. XX, 12. Quae omnia mutanda eſſe, ne *Rhodomanus* quidem, modo poſt fata liceret, profiteretur. P. Wess.

40. Μακρὰν ἑαυτοὺς ἐξετόπισαν] Conf. L. III, 17. & 69. *Ariſtoteles*, ſed paulo aliter, L. V. Politic. C. 11. ἄλλως τοῖς γ' ἐκτοπίζουσι τυράννοις ἀπὸ τῆς οἰκίας οὐ συμφέρει τοῦτο μᾶλλον. P. Wess.

45. Εἰς τὸ Φρούριον] Quale illud atque ubi locorum? Fors fuit εἴς τι Φρούριον. P. Wess.

56. Πρὸς Ὀφέλλαν εἰς Κυρήνην] Lege ſupra L. XVIII, 21. de hoc principe & *Juſtin.* L. XXII, 7. P. Wess.

75. Γεγαμηκὼς Εὐθυδίκην τὴν Μιλτιάδου θυγατέρα] Meminit feminae, quae poſt Ophellae mortem in Demetrii nuptias tranſiit, ſed alio nomine *Plut.* Demet. p. 894. E. ἔγημε δὲ χηρεύουσαν ΕΥΡΥΔΙΚΗΝ, ἣ Μιλτιάδου μὲν ἦν ἀπόγονος τοῦ παλαιοῦ, συνῳκήκει δ' Ὀφέλλᾳ, τῷ Κυρήνης ἄρξαντι. Uter verum ſervaverit, nolo decernere, quamquam familiarius eſt *Eurydices* in Graecia nomen. P. Wess.

93. Ἡνίοχοι δὲ καὶ παραβάται] Recipi potuerat παραιβάται, niſi poeticum eſſet. Vide ſupra L. V, 29. & L. XII, 70. *Strabo* in ſimili re L. XV. p. 1035. B. δύο δ' αὐτῷ ἐπὶ τοῦ ἅρματι παραβάται πρὸς ἡνιόχῳ. Sic melius enim manu ſcripti ejus libri. P. Wess.

1. Περὶ Αὐτομάλας] Legendum Αὐτόμαλα. *Strabo* L. XVII. p. 1193. B. εἶθ' οἱ Φιλαίνου βωμοί. καὶ μετὰ τούτους Αὐτόμαλα φρούριον. & *Apollodorus* apud *Stephan.* Αὐτομάλακα: nam ita locum alii adpellitant; Cl. *Salmaſium* vide in *Solin.* p. 271. P. Wess.

9. Τῶν γὰρ γινομένων αὐτῇ παίδων &c.] Paria ſcholiaſtae de Lamia ad *Ariſtoph.* Pac. v. 757. ἣ δὲ ἀποθνησκόντων αὐτῆς τῶν παί-

δων

διὰ δὲ ταύτην τὴν ἐπιγαμίαν καὶ τὴν ἄλλην σπουδὴν ὑπῆρχεν ἀποδεδειγμένος εἰς τὴν πόλιν, καὶ πολλοὶ τῶν Ἀθηναίων προθύμως ὑπήκουσαν εἰς τὴν στρατείαν. Οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἔσπευδον κοινωνῆσαι τῆς ἐπιβολῆς, ἐλπίζοντες τήν τε κρατίστην τῆς Λιβύης κατακληρουχήσειν, καὶ τὸν ἐν Καρχηδόνι διαρπάσειν πλοῦτον. τὰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν Ἑλλάδα, διὰ τοὺς συνεχεῖς πολέμους καὶ τὰς τῶν δυναστῶν πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας, ἀσθενῆ καὶ ταπεινὰ καθειστήκει· ὥσθ' ὑπελάμβανον μὴ μόνον ἐγκρατεῖς ἔσεσθαι πολλῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγήσεσθαι.

Ὁ δ' οὖν Ὀφέλλας, ἐπειδὴ πάντ' αὐτῷ πρὸς τὴν στρατείαν κατεσκεύαστο λαμπρῶς, ἐξώρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔχων πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων, ἱππεῖς δὲ [k] ἑξακοσίους, ἅρματα δὲ ἑκατόν, ἡνιόχους 778. δὲ καὶ [l] παραβάτας πλείους τῶν τριακοσίων. ἠκολούθουν δὲ καὶ τῶν ἔξω τάξεως λεγομένων οὐκ ἐλάττους [m] τῶν μυρίων. πολλοὶ δὲ τούτων τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἦγον, ὥστε ἐμφερῆ τὴν στρατιὰν ὑπάρχειν ἀποικίᾳ. ὀκτωκαίδεκα μὲν οὖν ἡμέρας ὁδοιπορήσαντες, καὶ διελθόντες σταδίους τρισχιλίους κατεσκήνωσαν περὶ Αὐτομόλας. ἐντεῦθεν δὲ πορευομένοις ὑπῆρχεν ὄρος ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀπόκρημνον, ἐν μέσῳ δ' ἔχον φάραγγα βαθεῖαν, ἐξ ἧς ἀνέτεινε λισσὴ πέτρα, πρὸς ὀρθὸν ἀνατείνουσα σκόπελον. περὶ δὲ τὰς ῥίζας αὐτῆς ἄντρον ἦν εὐμέγεθες, κιττῷ καὶ σμίλακι συνηρεφές, ἐν ᾧ μυθεύουσι γεγονέναι βασίλισσαν Λαμίαν, τῷ κάλλει διαφέρουσαν. διὰ δὲ τὴν τῆς ψυχῆς ἀγριότητα διατυπῶσαί φασι τὴν ὄψιν αὐτῆς τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον θηριώδη. τῶν γὰρ γινομένων αὐτῇ [n] παιδίων ἁπάντων τελευτώντων, βαρυθυμοῦσαν ἐπὶ τῷ πάθει, καὶ φθονοῦσαν ταῖς τῶν ἄλλων γυναικῶν εὐτεκνίαις, κελεύειν ἐκ τῶν ἀγκαλῶν ἐξαρπάζεσθαι τὰ βρέφη, καὶ παραχρῆμα ἀποκτείνειν. διὸ καὶ καθ' ἡμᾶς μέχρι τοῦ νῦν βίου παρὰ τοῖς νηπίοις διαμένειν τὴν περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης φήμην, καὶ φοβερωτάτην αὐτοῖς εἶναι τὴν ταύτης προσηγορίαν. ὅτε δὲ μεθύσκοιτο, [o] ἄδειαν διδόναι πᾶσιν ἃ βούλοιντο ποιεῖν ἀπαραιρήτως. μὴ πολυπραγμονούσης οὖν αὐτῆς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὰ γινόμενα κατὰ τὴν χώραν, ὑπολαμβάνειν μὴ βλέπειν αὐτήν· καὶ διὰ τοῦτ' ἐμυθολόγησάν τινες ὡς εἰς [p] μάρσιπον ἐμβάλοι τοὺς ὀφθαλμούς, τὴν ἐν οἴνῳ συντελουμένην ὀλιγωρίαν εἰς τὸ προειρημένον μέτρον μεταφέροντες, ὡς τούτου παρῃρημένου τὴν ὅρασιν. ὅτι δὲ κατὰ τὴν Λιβύην γέγονεν αὕτη, καὶ τὸν Εὐριπίδην δεῖξαι τις ἂν μαρτυροῦντα. λέγει γάρ,

Τίς τοὔνομα τὸ ἐπονείδιστον βροτοῖς,
Οὐκ οἶδε Λαμίας [q] Λιβυστικῆς γένος;

Ὁ γοῦν Ὀφέλλας ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆγε διὰ τῆς ἀνύδρου καὶ θηριώδους ἐπιπόνως. οὐ μόνον

Olymp. CXVIII. 1.

tum ob hanc conjugii neceſſitudinem, tum ob alia benevolentiae ſtudia, civitati acceptus fuerat; Multique Athenienſium ad hanc militiam promtis animis obſequebantur. Ex aliis praeterea Graecis non pauci adjungere ſe expeditioni huic properabant, quod florentiſſimam ſe Africae partem ſorte diviſuros, & Carthaginis opes direpturos, ſperarent. Nam res Graeciae ob bella perpetua, & contentiones principum inter ſeſe, infirmae profligataeque erant. Itaque non multis tantum commodis ſe potituros, ſed a praeſentibus etiam malis liberatum iri, perſuaſum habebant.

41. Ophellas ubi cuncta expeditioni neceſſaria affatim comparaverat, copias eduxit, plusquam CCIↃↃ. peditum, & ſexcentos equites, centumque currus, & aurigas eſſedariosque milites ſupra CCC. ſub ſignis habens. Ad haec qui extraordinarii appellantur non infra CCIↃↃ. comitabantur. Multique horum liberos & uxores, nec non alia ſecum impedimenta, ducebant, ita ut hic exercitus coloniae ſpeciem haberet. Octodecim ergo dierum itinere confecto, tria ſtadiorum millia emenſi, circa Automolas caſtra poſuere. Inde 754. progredientibus mons erat utrinque praeruptus, profundam in medio vallem habens; ex qua laevis quaedam petra in arduum ſcopuli verticem aſſurgebat; Ad cujus radicem ſpacioſum fuit antrum, hedera & taxo opacum, in quo Lamiam reginam, pulcritudinis eximiae foeminam, degiſſe fabulantur: Sed propter animi ferocitatem inſequente tempore faciem ejus in belluinam fuiſſe transformatam. Exſtinctis enim omnibus ejus liberis, caſum hunc illam graviſſime tuliſſe, & invidentem aliis matronis liberorum felicitatem, ex ulnis ipſarum abripi, & confeſtim necari juſſiſſe infantes. Quamobrem noſtra etiamnum aetate, fama de muliere iſta permanet apud pueros, ejusque nomen ſummo illis eſt terrori. Cum vero ebrietati indulgeret, quidvis pro arbitrio citra inquiſitionem faciendi licentiam dediſſe. Quoniam ergo nihil eorum, quae tum in provincia gererentur, animadverteret ſedulo, quaſi non videret illa, creditum fuiſſe. Propterea fabulati ſunt quidam, quod oculos in marſupium conjecerit, negligentiam vini abuſu commiſſam in merum ſupra dictum, quaſi hoc viſum adimeret, transferentes. In Africa autem hanc fuiſſe Euripidem quis teſtem exhibuerit: dicit enim;

Quis non probroſum nomen id mortalibus,
Nec Africanae noverit Lamiae genus?

42. Caeterum Ophellas aſſumto exercitu, per ſiticuloſam & beſtiis infeſtam, magno cum labore

---

[k] Ἑξακοσίους eadem & Reg. 1. [l] Παραιβάτας Reg. ambo, Baſil. [m] Deeſt articulus Reg. 2. [n] Παιδίων Reg. 1. quod placet. παίδων Cett. [o] Τὴν ἄδειαν Reg. 2. Baſil. Mox ἀπαρατηρήτως Reg. 1. [p] Ἄρριχον Ven. Vat. Baſil. Reg. 2. ſtatim μεταφέροντες Reg. 1. [q] Λιβυστικῆς Reg. ambo, ſed in ſec. margine vulgatum, tum Ven. Vat.

[illegible], τὰ τῶν ἄλλων παιδία διὰ φθόνον [illegible] διὰ τοῦτο καὶ τὰς τίτθας ἐκφοβούσας τὰ βρέφη καλεῖν ἐπ' αὐτοῖς τὴν Λαμίαν. Adde Strabonem L. 1. p. 36. cum Caſauboni nota. Solebant Graecorum antiquiſſimi hiſtorici cupide Lamias ſuis libris intexere, Λαμίας τινὰς ἱστοροῦσα ἐν ὕλαις καὶ νάπαις ἐκ γῆς ἀνιεμένας, ſicut Dionyſius ait T. 11. p. 139. Equidem non dubito, quin ex hoc fonte hauſerit τὸν ΛΙΒΥΚΟΝ ΜΥΘΟΝ Dio Chryſoſtom. p. 83. & Fabulam ΛΑΜΙΑΝ Euripides. P. Wess.

21. Ὡς εἰς μάρσιπον ἐμβάλοι] Non abſurdum eſt εἰς ἄρριχον, quod idem atque ἄρσιχον ſic vocant cophinum ſive vas ex vimine textum, docentibus Grammaticis. Inſpice Schol. in Comici Aves v. 1306. & Etymolog. in Ἄρριχος. Porro non injuſta ſuſpicio eſt paullo ante ſcriptum fuiſſe τὰ κατὰ τὴν χώραν ὑπολαμβάνειν. P. Wess.

23. Εἰς τὸ προειρημένον μέτρον μεταφέροντες] Lege τὸ προειρημένον. L. Rhod.

27. Τίς τοὔνομα τὸ ἐπονείδιστον βροτοῖς] Non injuria docti viri ſuſpicantur, verſus hos ex Euripidis Lamia, cujus Prologum Lactantius citat Inſtit. L. 1, 6, ſumtos eſſe: priorem, turpiter hic claudicantem, Joſ. Barneſius exhibet,

Τίς τοὔνομα πᾶσι τοὐπονείδιστον βροτοῖς,

ad ſententiam bene, ſed citra auctoritatem omnem. Illuſt. Scaliger & Iſ. Voſſius margini ſui libri adſcripſerant

Τίς τοὔνομ' αἰσχρὸν ἐπονείδιστον βροτοῖς,

Olymp. CXVIII. 1.

pergebat. Non enim aqua tantum carebat, ſed etiam nutrimento ſicco deſtitutus, amittendi totius exercitus periculum ſubiit. Solitudines praeterea Syrtibus vicinas, angues & omnis generis ferae obtinebant. Et quia morſus plerorumque lethales erant, multi in calamitatem incidebant, quos nec medicorum nec amicorum opitulatio quicquam ſublevavit. Nam ſerpentum aliqui eundem quem terra colorem referebant. Hoc faciebat, ut a nemine praeviderentur. Quos cum multi per ignorantiam calcarent, mortiferis ſauciati ictibus interibant. Ad poſtremum, itinere duorum amplius menſium aerumnoſiſſime confecto, vix tandem Agathoclis caſtra aſſequuntur: ubi copiis exiguo inter ſe disjunctis intervallo, caſtra poſuere. Atqui Carthaginenſes cognito horum adventu trepidabant, quod tantum contra ſe robur veniſſe cernerent. Agathocles vero Ophellae obviam progreſſus, benigne omnibus ſuppeditatis, ut exercitum ad vires ab aerumnis reparandas curaret, monebat. Ipſe per dies aliquot cunctatus, cum ſingula, quae in caſtris vicinis agebantur, explorata haberet, jamque majore parte militum pabulatum & frumentatum egreſſa, Ophellam, nihil a ſe deliberatorum ſuſpicantem, animadverteret, concionem militum ſuorum advocat, & Ophellam criminatus, quod qui ad ſocietatem armorum veniſſet, nunc inſidias pararet, exacerbata multitudine, confeſtim inſtructum contra Cyrenaeos exercitum educit. Inſolentia rei perculſus Ophellas, defendere ſe conatur. At celeritate hoſtis oppreſſus, dum & reliquiae exercitus ad reſiſtendum non ſufficiunt, inter praeliandum occumbit. Agathocles multitudinem adhuc reliquam ad ponendum arma cogit, animiſque omnium promiſſionum liberalitate conciliatis, toto ſic exercitu potitur. Ophellas ergo dum amplae nimis ſpei indulget, & ad credendum eſt proclivior, ejuſmodi vitae exitum ſortitus eſt.

43. Carthagine interea Bomilcar, jam dudum tyrannidis occupandae conſilia animo tractans, idoneum inſtituto ſuo tempus quaerebat. Tametſi vero ſaepius occaſio meditata exſequendi oblata fuerat, ſemper tamen levis aliqua cauſa interveniens illum remorabatur. 755. Religioſi enim ſunt qui magnas & nefarias res aggredi parant. Et ſemper cunctari quam agere, differe quam exſequi rem, malunt. Quod etiam tunc evenit. Verum ubi commodum ſe tempus inveniſſe judicavit, civium, qui

γὰρ ὕδατος ἐσπάνιζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ξηρᾶς τροφῆς [r] ὑπολιπούσης, ἐκινδύνευσεν ἅπαν ἀπολέσαι τὸ στρατόπεδον. δακετῶν δὲ θηρίων παντοίων ἐπεχόντων τὰ περὶ τὰς Σύρτεις ἔρημα, καὶ τῶν πλείστων ὀλέθριον ἐχόντων τὸ δῆγμα, πολλῇ τῇ συμφορᾷ περιέπιπτον, ἀβοήθητον ἔχοντες τὴν ἐκ τῶν ἰατρῶν καὶ φίλων ἐπικουρίαν· καὶ γὰρ ἔνιοι τῶν ὄφεων, ὁμοίας ἔχοντες τὰς χρόας τῇ κατ' αὐτοὺς οὔσῃ χώρᾳ, τὴν ἰδίαν φύσιν ἀπρόορατον ἐποίουν. οἷς πολλοὶ διὰ τὴν 779. ἄγνοιαν ἐπιβαίνοντες, δήγμασι θανατηφόροις περιέπιπτον. τέλος δὲ, κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν [s] πλεῖον ἢ δύο μῆνας κακοπαθήσαντες, μόγις ἦλθον πρὸς τοὺς περὶ Ἀγαθοκλέα· καὶ βραχὺ [t] διαχωρίσαντες ἀπ' ἀλλήλων τὴν δύναμιν, κατεστρατοπέδευσαν. εἶθ' οἱ μὲν Καρχηδόνιοι, πυθόμενοι τὴν τούτων παρουσίαν, κατεπλάγησαν, ὁρῶντες τηλικαύτην δύναμιν κατ' αὐτῶν ἥκουσαν· ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀπαντήσας τοῖς περὶ τὸν Ὀφέλλαν, καὶ φιλοφρόνως ἅπαντα χορηγήσας, τούτους μὲν ἠξίου τὴν στρατιὰν [u] ἀναλαμβάνειν ἐκ τῆς κακοπαθείας· αὐτὸς δ' ἐπιμείνας ἡμέρας ὀλίγας, καὶ κατασκεψάμενος ἕκαστα τῶν πραττομένων ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν παρόντων, ἐπεὶ τὸ πλεῖον μέρος τῶν στρατιωτῶν ἐπὶ χορτάσματα καὶ σιτολογίαν ἐξεληλύθει, τὸν δὲ Ὀφέλλαν ἑώρα μηδὲν τῶν ὑφ' ἑαυτοῦ βεβουλευμένων ὑπονοοῦντα, συνήγαγεν ἐκκλησίαν τῶν ἰδίων στρατιωτῶν, κατηγορήσας δὲ τοῦ παρόντος ἐπὶ [x] τὴν συμμαχίαν, ὡς ἐπιβουλεύοντος, καὶ παροξύνας τὸ πλῆθος, εὐθὺς διεσκευασμένην τὴν δύναμιν ἦγεν ἐπὶ τοὺς Κυρηναίους. εἶθ' ὁ μὲν Ὀφέλλας διὰ τὸ παράδοξον καταπλαγεὶς, ἐπεχείρησε μὲν ἀμύνασθαι, καταχούμενος δὲ, καὶ τὴν ὑπολελειμμένην δύναμιν οὐκ ἔχων ἀξιόχρεων, μαχόμενος ἐτελεύτησεν. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς συναναγκάσας τὸ λοιπὸν πλῆθος ἀποδόσθαι τὰ ὅπλα, καὶ φιλανθρώποις ἐπαγγελίαις περιποιησάμενος ἅπαντας, κύριος ἐγένετο τῆς δυνάμεως πάσης. Ὀφέλλας μὲν οὖν, ἐλπίσας μεγάλα, καὶ προχειρότερον [y] ἑαυτὸν πιστεύσας, τοιαύτης ἔτυχε τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς.

Ἐν δὲ τῇ Καρχηδόνι [z] Βομίλκας, πάλαι διανοηθεὶς ἐπιθέσθαι τυραννίδι, καιρὸν ἐπεζήτει ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς οἰκεῖον. πολλάκις δὲ διδόντος τοῦ καιροῦ τὰς ἀφορμὰς τοῦ πράττειν τὸ βεβουλευμένον, ἀεί τις αἰτία μικρὰ παρεμπίπτουσα διεκώλυε. δεισιδαίμονες γὰρ οἱ μέλλοντες ἐγχειρεῖν ταῖς παρανόμοις καὶ μεγάλαις πράξεσι, καὶ τὸ μέλλειν ἀεὶ τοῦ πράττειν καὶ τὴν ὑπέρθεσιν τῆς συντελείας προκρίνουσιν. ὃ καὶ τότε [a] συνέβαινεν· ἀλλ' ἐπεὶ καιρὸν ἐξουσίας ἐνόμισε, τοὺς μὲν περὶ ἐκεῖνον ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν

---

r Ὑπολιπόντος Reg. pr. & ſtatim δακετῶν τε. s Πλεῖω Reg. 2. Baſil. t Διαχωρίσαντες iidem. διαχωρίσαντες vulgo. u Ἀναλαβεῖν Reg. 1. x Τῇ συμμαχίᾳ ora Steph. Reg. 1. y Αὐτὸν Reg. 2. Baſil. z Βομίλκας Baſil. ſemper. Βομ. Cett. a Συνέβαινε καὶ περὶ ἐκεῖνον, ἐξετράπετο μὲν τοὺς ἐπιφανεστάτους ora Steph. Reg. 2. Baſil. Vat.

verſuique & ſententiae bene conſuluerant. Quid poeta dederit, in incerto manet. P. Wess.

31. Ἀλλὰ καὶ τῆς ξηρᾶς τροφῆς ἀπολειπούσης] Ad illuſtrandum hunc locum & hiſtoriae pleniorem cognitionem facit locus *Theophraſti* de loto arbore (Hiſt. Plant. L. iv, 4.) πολὺ δὲ τὸ δένδρον καὶ πολύκαρπον. τὸ μὲν οὖν Ὀφέλλου στρατόπεδον, ἡνίκα ἐβάδιζεν εἰς Καρχηδόνα, καὶ τούτῳ φασὶ τραφῆναι ἡμέρας πλείους ἐπιλιπόντων τῶν ἐπιτηδείων χρώμενον. Id eſt, *arbor eſt ibi frequens & multi fructus; exercitum itaque Ophellae, cum Carthaginem iret, per plures dies eo fructu uſum fuiſſe ajunt deficiente commeatu.* Jac. Palm.

35. Πολλῇ τῇ συμφορᾷ περιέπιπτον] Imo πολλοί. L. Rhod.

Πολλῇ τῇ συμφορᾷ περιέπιπτον] Ego vero intercedo. πολλῇ τῇ συμφορᾷ eſt *inſigni ac difficili calamitate.* Quo uſu πολλῇ τῇ εὐσεβείᾳ διαφέρειν *ſingulari pietate excellere* L. iii, 10. ὥστε καὶ τῆς πολλῆς οὔσης τῆς διὰ θαλάττης ἀγωγῆς τῶν πολεμίων φορτίων. hoc eſt, *difficilis & laborioſae,* ut bene vir magnus, apud *Strabon.* L. xii. p. 865. B. & ἦν γὰρ) πολὺς αὐτόθι ἀγὼν, *mox acre illic ortum certamen eſt,* in *Appiani* Mithrid. p. 313. P. Wess.

37. Ὁμοίας ἔχοντες τὴν χρόαν τῇ — χώρᾳ] Ceraſtas intelligit, quas ſerpentes ὁμοίους εἶναι τὸ χρῶμα *Callias* prodiderat L. x. Rer. Agathocl., hanc, puto, Ophellae expeditionem exſecutus, in *Aelian.* de Animal. L. xvi, 28. Poſſes & Hammodytas arbitrari. *Lucanus* L. ix, 715.

Concolor exuſtis, atque indiſcretus harenis
Hammodytes: ſpinaque vagi torquente Ceraſtae.

aut eam peſtem, quae iſti poetae *tabificus Seps.* Aelian. Hiſt. An. L. xvi, 40. τὴν χρόαν ὁμοιοῦν (ſeps) τῷ ἐδάφει, καὶ ἔοικε τοῖς τόποις, καθ' οὓς ἔχει). At prius vero propius. Vide *Diodorum* L. iii, 50. P. Wess.

41. Πλεῖον ἢ δύο μῆνας κακοπαθήσαντες] Tantundem temporis Cato itinere ſuo, cum Cyrenis ad haec loca pergeret, abſolvit: *Lucanus* L. ix, 940.

Bis poſitis Phoebe flammis, bis luce recepta
Vidit harenivagum, ſurgens fugienſque, Catonem.

Quamquam *Strabo* & *Plutarchus* citius has ſolitudines emenſum, ut *Micyllus* probe monuit, referunt. Mox διαχωρίσαντες ex membranis Auctori reſtitui. P. Wess.

43. Βραχὺ διαχωρίσαντες] Lege διαχωρίσαντες. L. Rhod.

67. Καὶ

λιτῶν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν ἐπὶ τοὺς Νομάδας στρατείαν, ἵνα μηδένα τῶν ἀξιολόγων ἔχῃ τὸν ἀντιστησόμενον. [b] Οὐκ ἐτόλμα δὲ ἀποκαλύψασθαι πρὸς τὴν τυραννίδα, μετακαλούμενος ὑπὸ τῆς εὐλαβείας. καθ' ὃν δὲ χρόνον Ἀγαθοκλῆς ἐπέθετο τοῖς περὶ τὸν Ὀφέλλαν, [c] ὁρμῆσαι καὶ τοῦτον συνέβη πρὸς τὴν δυνα-
780. στείαν, ἀγνοοῦντας ἀμφοτέρους τὰ παρὰ τοῖς πολεμίοις πραττόμενα. [d] οὔτε γὰρ Ἀγαθοκλῆς ἔγνω τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος, καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει ταραχήν. [e] (ἐπεὶ ῥᾳδίως ἂν ἐκράτησε τῆς Καρχηδόνος. εἵλετο γὰρ ἂν Βομίλκας, ἐπ' αὐτοφώρῳ γενόμενος, συνεργεῖν Ἀγαθοκλεῖ μᾶλλον, ἢ τοῖς πολίταις δοῦναι τὴν ἐκ τοῦ σώματος τιμωρίαν·) [f] οὔτε πάλιν οἱ Καρχηδόνιοι τὴν ἐπίθεσιν τὴν Ἀγαθοκλέους ἐπύθοντο. ῥᾳδίως [g] γὰρ ἂν αὐτὸν ἐχειρώσαντο προσλαβόμενοι τὴν μετ' Ὀφέλλα δύναμιν. ἀλλ' οἶμαι παρ' ἀμφοτέροις οὐκ ἀλογίστως συνέβη γενέσθαι ταύτην τὴν ἄγνοιαν, καίπερ μεγάλην μὲν οὖσαν τῶν πράξεων, ἐγγὺς δ' ἀλλήλων ἐπικεχειρηκότων τοῖς τηλικούτοις τολμήμασιν. ὅ, τε γὰρ Ἀγαθοκλῆς, ἄνδρα [h] φίλον μέλλων ἀναιρεῖν, πρὸς οὐδὲν ἐπέβαλλε τὴν διάνοιαν τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις συντελουμένων· ὅ, τε Βομίλκας, τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθερίαν ἀφαιρούμενος, οὐδὲν ὅλως ἐπολυπραγμόνει τῶν παρὰ τοῖς ἀντιστρατοπεδεύουσιν, ὡς ἂν ἔχων προκείμενον ἐν τῇ ψυχῇ τὸ μὴ τοὺς πολεμίους ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ τοὺς πολίτας καταπολεμῆσαι. [i] τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ταύτῃ ἄν τις καὶ τὴν ἱστορίαν καταμέμψαιτο, θεωρῶν ἐπὶ μὲν τοῦ βίου πολλὰς καὶ διαφόρους πράξεις συντελουμένας κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τοῖς δ' ἀναγράφουσιν ἀναγκαῖον ὑπάρχον τὸ μεσολαβεῖν τὴν διήγησιν, καὶ τοῖς ἅμα συντελουμένοις μερίζειν [k] τοὺς χρόνους παρὰ φύσιν· ὥστε τὴν μὲν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων τὸ πάθος ἔχειν, τὴν δ' ἀναγραφὴν ἐστερημένην τῆς ὁμοίας ἐξουσίας, μιμεῖσθαι μὲν τὰ γεγενημένα, πολὺ δὲ λείπεσθαι τῆς ἀληθοῦς διαθέσεως.

Ὁ δ' οὖν Βομίλκας, ἐξετασμὸν τῶν στρατιωτῶν ποιησάμενος ἐν τῇ καλουμένῃ [l] Νέᾳ πόλει, μικρὸν ἔξω τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνος οὔσῃ, τοὺς μὲν ἄλλους διαφῆκε· τοὺς δὲ συνειδότας περὶ τὴν ἐπίθεσιν, ὄντας πολίτας μὲν πεντακοσίους, μισθοφόρους δὲ [m] τετρακισχιλίους, ἀπέδειξεν ἑαυτὸν τύραννον. εἰς πέντε δὲ μέρη τοὺς στρατιώτας διελόμενος ἐπῄει, πάντας τοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀπαντῶντας ἀποσφάττων. [n] Φυγῆς δὲ γενομένης κατὰ τὴν πόλιν καὶ ταραχῆς ἐξαισίου, τὸ μὲν πρῶτον οἱ Καρχηδόνιοι τοὺς πολεμίους ὑπέλαβον παρεισπεπτωκέναι, προδιδομένης τῆς πόλεως· ὡς δ' ἐπεγνώσθη τἀληθές, συνέ-

circa ipſum erant, clariſſimos in expeditionem contra Numidas emiſit, ne quem ex nobilitate ſibi adverſantem haberet. Interim metu revocatus, nemini Tyrannidis conſilia detegere audebat. Sub idem vero tempus, quo ab Agathocle Ophellas fuit oppreſſus, accidit, ut hic etiam principatum invaderet: ubi neuter, quae apud hoſtes gererentur, compertum habebat. Nam nec Agathocli quicquam de Tyrannidis affectione urbisque tumultu conſtabat; (ubi facile Carthaginem ſubegiſſet. Bomilcar enim in ipſo facinore deprehenſus, Agathoclis partes adjuvare, quam corporis ſupplicium expendere, maluiſſet) nec rurſum Carthaginenſes aliquid de Agathoclis impreſſione cognoverant. Nam facile ipſum, adjunctis Ophellae copiis, domuiſſent. Utrisque vero non temere hanc ignorantiam accidiſſe reor; quamvis res arduae eſſent, atque inter ſe propinqui facinora tanta ſuſciperent. Agathocles enim virum ſibi amicum e medio ſublaturus, nihil eorum quae apud hoſtes gererentur, advertendum curabat. Bomilcar vero in libertatem patriae adimendam intentus, quid in hoſtium caſtris ageretur, nihil penſi habebat: quippe cui in praeſentia non hoſtes, ſed cives debellare propoſitum eſſet. Haec cum ita ſe habeant, hoc quiſpiam loco Hiſtoriam reprehendat, videns multas generisque diverſi res in vita eodem tempore geri, ſcriptores vero ad interrumpendam narrationem, & ad res, quae uno geruntur tempore, dividendas neceſſitate contra naturam adigi: Unde ſequatur, ut veritas quidem geſtorum affectionem ſuam habeat, deſcriptio vero, cui facultas haec negatur, quanquam res quidem imitetur, longo tamen intervallo poſt veram illarum affectionem relinquatur.

44. Bomilcar ergo militum delectu in nova, quam vocant, urbe habito, (Illa vero haud veteri Carthagine procul ſita eſt) caeteros tum dimiſit. Quingentos vero cives inceptorum ſuorum conſcios, & mercenariorum millia quatuor ad opem ferendam exhortatus Tyrannum ſe declaravit. Diviſoque in partes V. agmine, urbem invaſit, quotquot in vicis occurrerent, trucidans. Tum incredibilis per urbem fuga trepidatioque oritur. Et Carthaginenſes initio hoſtem irrupiſſe, prodita urbe, ſuſpicari. Aſt ubi

---

[b] Ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐτόλμα, μετακαλούμενος Reg. 1. [c] Σπεῦδε καὶ οὗτος ὁρμῆσαι id. [d] Ἔστι γὰρ Reg. pr. tum ſtatim ἔγνω [illegible] τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραν. idem. Edd. τὴν ἐν πόλει ταραχ. [e] Deeſt hoc loco in Reg. pr., ſed mox ἐπεὶ [illegible]. [f] Ἔστι idem. Reg. [g] Omittit id. [h] Ὀφέλλαν pro Baſil. [i] Ταύτῃ δ' ἄν τις καὶ τὴν idem & Reg. 2. Paullo ſuperius τοὺς πολλοὺς pro πολίτας Reg. 1. [k] Τὸν χρόνον Reg. 1. & ora Steph. [l] Νεαπόλει in iiſdem. Mox ἔξωθεν Reg. 1. [m] Τετρακισχιλίους Reg. 1. & ora Steph. περὶ χιλίους vulgo. [n] Γενομένης δὲ κ. τ. πόλιν ταραχῆς Reg. 2. Ven. Baſil.

67. Καὶ προχειρότερον ἑαυτῷ [illegible]] Aut deeſt vocabulum, aut αὐτῷ ſcribendum. Voluit fortaſſe προχειρότερον ἑαυτὸν [illegible] τῷ τυράννῳ. Negligit autem eam fraudem, qua Agathocles Ophelam, regulum impudicum, circumſcripſiſſe perhibetur in Polyaeni Strateg. L. v. 3. 4. P. Wess.

74. [illegible] γὰρ οἱ μέλλοντες ἐγχειρεῖν &c.] Egregie. Illuſtre exemplum, quo ſolo defungar, pete ex prudentiſſimi ſcriptoris Annal. xv, 51. &c. P. Wess.

81. Οὐκ ἐτόλμα δὲ ἀποκαλύψασθαι πρὸς τὴν τυραννίδα] Conciſum eſt & cultum, quod Reg. 1. offert, nec praeſtabilius tamen. Ἀποκαλύψασθαι πρὸς τὴν τυραννίδα Diodoreum eſt de tyrannide, quam quis palam invadit. P. Wess.

86. Οὔτε — ἔγνω τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος] Scabiem, quae per omnes editos ſerpſerat iteratis ἐν τῇ πόλει vocibus, adhibita ex Reg. pr. medicina ſuſtuli. Scripſiſſem ex eodem οὔτε γὰρ Ἀγαθοκλῆς — ῥᾳδίως ἂν ἐκράτησε τῆς Καρχηδόνος. εἵλετο γὰρ ἂν — οὔτε πάλιν οἱ — ῥᾳδίως ἂν αὐτὸν ἐχειρώσαντο &c. ſuavius enim & [illegible]. Sed nolui nimius videri. P. Wess.

10. Τὸ μεσολαβεῖν τὴν διήγησιν] Relege adſcripta ad L. xi, 1. P. Wess.

17. Ἐν τῇ καλουμένῃ Νέᾳ πόλει] Arbitrarium eſt uno duobusque vocabulis oppidi id nomen efferre: non item ἔξω τῆς — οὔσης retinere. Series poſtulat οὔσῃ. Neapolis iſta prope veterem Carthaginem erat, illi paene adhaereſcens. Itaque alia atque ea eſt, quae de ſupra C. 17. & Thucydides L. vii, 50. Erunt fortaſſe, qui Magalia putabunt, quae Poeni voce [illegible] villam, teſte Iſidoro L. xv. Orig. C. 12., deſcribunt: at ea partem Carthaginis faciebant, Byrſam ambitu ſuo complexa. Confer Servium in Aeneid. 1, 372. & S. Bochartum de Phoenic. Colon. L. 1. 24 p. 470. Ego ſuburbium Carthaginis Neapolim hanc fuiſſe opinor. P. Wess.

20. Μισθοφόρους δὲ χιλίους] Hic quippiam ad integrandam ſententiam deeſt, ut παρακαλέσας, vel ἀναλαβών, vel συναγαγών. L. Rhod.

Μισθοφόρους δὲ τετρακισχιλίους] Hoc malui. Mille conductitii & civium quingenti, quos Edd. annumerabant, nimis erant pauci

Olymp. CXVIII. I. bi verum innotuit, juvenes concurrere, factisque ordinibus contra Tyrannum tendere. Ille mactans in plateis obvios quosque in forum properat, magnamque civium, quos inermes offenderat, stragem edit. Cum vero Carthaginenses altas circa forum domos occupassent, telisque crebris rem gererent, conjurationis socii, quod locus missilibus expositus esset, vulneribus incessebantur. Male igitur affecti in globum coeunt; & per vicorum angustias in Novam urbem evadunt; ex aedibus interim, quas subibant, crebris jactibus impe-755.titi. Cumque editum quendam locum occupassent, jam tota civitate in armis congregata, castra defectoribus opponunt Carthaginenses. Tandem legatos a numero seniorum maxime idoneos mittunt, & impunitate delictorum concessa, pacifice dirimuntur. Erga caeteros sane, propter impendentia urbi pericula, injuriarum memores haud erant: Sed Bomilcari gravissimis cruciatibus ignominiose affecto, nulla jurisjurandi ratione habita, vitam ademerunt. Hoc pacto Carthaginenses, summa rerum in extremum periculum adducta, pristinam reipublicae patriae formam recuperarunt. Interea Agathocles onerarias naves spoliis refercit, impositosque ex Cyrene advenas, qui bello minus habiles essent, Syracusas deportat. Verum exorta tempestate, naves partim demersae, partim ad insulas Italiae Pithecussas rejectae sunt: adeoque paucae Syracusas integrae pervenerunt. In Italia Consules Romani Marsis, quos Samnites bello vexabant, auxiliati, pugna superiores erant, magna hostium caede facta. Deinde per agros Umbrorum profecti, in Hetruriam hostiliter animatam invadunt; & Castellum quod Caprium vocatur, expugnant. Cum vero incolae regionis super induciis legatos mitterent; cum Tarquiniensibus in annos XL. cum Hetruscis vero caeteris in annum duntaxat, inducias fecere.

Olymp. CXVIII. II. 45. Post anni exitum Athenis Anaxicrates creatus fuit Archon; Romae consules Appius Claudius, & Lucius Volumnius. Per id vero tempus Demetrius Antigoni F. validis a patre copiis terrestribus simul & navalibus, telorum insuper aliorumque ad obsidionem utilium convenienti apparatu instructus, ab urbe Epheso solvit. Injunctum vero illi fuerat, ut omnes per Graeciam urbes, primamque omnium civitatem Atheniensium, Cassandri adhuc praesidio infessam atque occupatam, in libertatem vin-

τρεχον οἱ νέοι, καὶ εἰς τάξεις καταστάντες ὥρμησαν o ἐπὶ τὸν τύραννον. ὁ δὲ Βομίλκας τοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀναιρῶν, ὥρμησεν εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀνόπλους p καταλαβὼν ἀπέκτεινε. τῶν δὲ Καρχηδονίων καταλαβομένων τὰς περὶ τὴν ἀγορὰν οἰκίας ὑψηλὰς οὔσας, καὶ τοῖς βέλεσι πυκνοῖς χρωμένων, οἱ μετέχοντες τῆς ἐπιθέσεως κατετραυματίζοντο, τοῦ τόπου παντὸς ἐμβελοῦς ὄντος· διόπερ κακοπαθοῦντες συνέφραξαν ἑαυτοὺς, καὶ διὰ τῶν στενωπῶν συνεξέπεσον εἰς τὴν Νέαν πόλιν, βαλλόμενοι συνεχῶς q ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, καθ' ἃς τυγχάνοιεν ἀεὶ γινόμενοι. καταλαβομένων δ' αὐτῶν ὑπερδέξιόν τινα τόπον, οἱ Καρχηδόνιοι, τῶν πολιτῶν πάντων συνδραμόντων ἐν τοῖς ὅπλοις, ἀντεστρατοπέδευσαν τοῖς ἀφεστηκόσι. τέλος δὲ πρέσβεις πέμψαντες τῶν πρεσβυτάτων τοὺς εὐθέτους, καὶ τῶν ἐγκλημάτων δόντες ἄφεσιν, διελύθησαν· καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις οὐδὲν ἐμνησικάκησαν διὰ τοὺς περιεστῶτας r τὴν πόλιν κινδύνους, αὐτὸν δὲ τὸν Βομίλκαν αἰκισάμενοι δεινῶς, τοῦ ζῆν ἐστέρησαν, οὐδὲν φροντίσαντες τῶν δεδομένων ὅρκων. Καρχηδόνιοι μὲν οὖν, κινδυνεύσαντες τοῖς ὅλοις σφαλῆναι, τοῦτον τὸν τρόπον ἐκομίσαντο τὴν πατρῴαν πολιτείαν. Ἀγαθοκλῆς δὲ πλοῖα φορτηγὰ γεμίσας τῶν λαφύρων, καὶ τοὺς ἀχρήστους εἰς πόλεμον τῶν ἐκ Κυρήνης παραγεγενημένων ἐμβιβάσας, ἀπέστειλεν εἰς Συρακούσας. χειμῶνος δ' ἐπιγενομένου, ἃ μὲν διεφθάρη τῶν πλοίων, ἃ δ' ἐξέπεσε πρὸς τὰς κατ' Ἰταλίαν s Πιθηκούσας νήσους, ὀλίγα δ' εἰς τὰς Συρακούσας διεσώθη. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, t οἱ τῶν Ῥωμαίων ὕπατοι Μαρσοῖς πολεμουμένοις ὑπὸ Σαμνιτῶν βοηθήσαντες, τῇ τε μάχῃ ἐπροτέρησαν, καὶ συχνοὺς τῶν πολεμίων ἀνεῖλον. εἶτα διὰ τῆς u Ὀμβρικῶν χώρας διελθόντες, ἐνέβαλον εἰς τὴν Τυρρηνίαν, πολεμίαν οὖσαν, καὶ τὸ καλούμενον x Κάπριον φρούριον ἐξεπολιόρκησαν. διαπρεσβευομένων δὲ τῶν ἐγχωρίων ὑπὲρ ἀνοχῶν, πρὸς μὲν y Ταρκυνίτας εἰς ἔτη τετταράκοντα, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους Τυρρηνοὺς ἀπαντας εἰς ἐνιαυτὸν ἀνοχὰς ἐποιήσαντο.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχεν Ἀναξικράτης· ἐν Ῥώμῃ δὲ ὕπατοι κατέστησαν Ἄππιος Κλαύδιος καὶ Λεύκιος z Οὐολούμνιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Δημήτριος μὲν ὁ Ἀντιγόνου, a παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς δύναμιν ἁδρὰν πεζικήν τε καὶ ναυτικὴν, ἔτι δὲ βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς πολιορκίαν χρησίμων τὴν ἁρμόζουσαν παρασκευὴν, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Ἐφέσου. παράγγελμα δ' εἶχεν ἐλευθεροῦν πάσας μὲν τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις, πρώτην δὲ τὴν Ἀθηναίων, φρουρουμένην ὑπὸ Κασσάνδρου. καταπλεύσαντος δ' αὐτοῦ μετὰ τῆς δυνάμεως 781. εἰς

---

o Desunt amanuensis socordia in *Basil.* & *Venet.* usque ad τῶν. p Καταλαβόντες ἀπέκτειναν *Vat.* *Reg.* 2., unde suspicor & ab illis superiora afuisse, *Ven.* *Basil.* q Ἀπὸ τῶν bene *Reg.* 1. Cett. ὑπὸ τῶν. r Τῇ πόλει *id.* s Πιθηκώσας *id.* *Reg.* t Μάρσους πολ. ὑπὸ Σαμ. οἱ τῶν P. ὕπατοι *Bod.* in eodem. u Ὀμβρικῶν *Reg.* 1. x Καιριον ora *Steph.* *Reg.* 2. *Basil.* *Vat.* Κάριον *Ven.* Paullo ante [illegible] *Basil.* Cett. φρούριον. y Ταρκυνίτας *Basil.* Ταρκυνιάτας *Reg.* 2. z Οὐολουμνίου *Reg.* 1. In *Edd.* Οὐολόμνιος. a Λαβὼν *Reg.* 1.

pauci ad tantae amplitudinis urbem, in qua, postrema obsidione, septingenta ferme hominum millia reperiebantur, *Strabone* L. XVII. pag. 1169. auctore. Deesse vero ad pleniorem sententiam participium aliquod, optime *Rhodomanus* perspexit. P. Wess.

38. Ἀπὸ τῶν οἰκιῶν] Ita scriptum ab Auctore fuit, ut bene *Reg. pr.* Ὑπὸ nihili hoc quidem loco erat. P. Wess.

46. Αὐτὸν δὲ τὸν Βομίλκαν αἰκισάμενοι δεινῶς] In crucem Bomilcarem sustulerunt. *Justinus* L. XXII, 7. *ob quam noxam in medio foro a Poenis patibulo* (Bomilcar) *suffixus est: ut idem locus monumentum suppliciorum ejus esset, qui ante fuerat ornamentum honorum.* P. Wess.

54. Πρὸς τὰς —— Πιθηκούσας] Sic melius. *Appian.* L. V. Bell. Civil. p. 1130. ἐς τὴν νῆσον τὰς Πιθηκούσας, ἣ νῦν ἐστιν Αἰναρία. Firmat scripturam origo vocis: Πίθηκοι facit Πιθηκούσας. P. *Cluverius* L. IV. Ital. Ant. C. 4. Πιθηκούσσας scribens ad originationem attendisse animum non videtur. P. Wess.

61. Τὸ καλούμενον Κάπριον] Veriusne sit Κάπριον an Καίριον non finivero. Putarem in posteriore latere *Caere*, nisi id oppidum diu antea praefectura fuisset. *Livius* in gestis anni hujus rebus L. IX, 41. *Tarquinienses metu subegerat frumentum exercitui praebere, & inducias in quadraginta annos petere. Volsiniensium castella aliquot vi cepit.* Addit deinde, tantum terrorem sui fecisse consulem, *ut nomen omne Etruscum foedus peterent: ac de eo quidem nihil impetratum: induciae annuae datae.* Unde conficias *Caprium* sive *Carrium* ex Volsiniensium fuisse castellis. Adde *Cluver.* Ital. L. II. p. 557. P. Wess.

67. Ἀναξικράτης] Hoc Archonte Athenis, exacto Demetrio Phalereo, libertatem fuisse restitutam agnoscunt *Dionysius* T. II. p. 116. & *Plut.* in Rhet. Vit. pag. 850. Statim Οὐολούμνιος primitus fuit & Οὐολόμνιος, quod fide membranarum refinxi. Inspice *Livium* L. IX, 42. P. Wess.

78. Παράγγελμα δ' εἶχεν ἐλευθεροῦν] Multo haec plenius & distinctius *Plut.* Demet. pag. 892. Invectus classe sua in Piraeeum, cum silentium & audientiam impetrasset Demetrius, per praeconem pronuntiavit, ὅτι πέμψειεν αὐτὸν ὁ πατὴρ ἀγαθῇ τύχῃ Ἀθηναίους ἐλευ-

εἰς τὸν [b] Πειραιᾶ, καὶ πανταχόθεν προσβαλόντος ἐξ ἐφόδου, καὶ [c] κήρυγμα ποιησαμένου, Διονύσιος ὁ καθ- 782. εσταμένος [d] ἐπὶ τῆς Μουνυχίας φρούραρχος, καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐπιμελητὴς τῆς πόλεως γεγενημένος ὑπὸ Κασσάνδρου, πολλοὺς ἔχοντες στρατιώτας, ἀπὸ τῶν τειχῶν ἠμύνοντο. τῶν δ' Ἀντιγόνου στρατιωτῶν τινες βιασάμενοι, καὶ κατὰ τὴν ἀκτὴν ὑπερβάντες ἐντὸς τοῦ τείχους, παρεδέξαντο πλείους τῶν συναγωνιζομένων. τὸν μὲν οὖν Πειραιᾶ τοῦτον τὸν τρόπον ἁλῶναι συνέβη. τῶν δ' ἔνδον Διονύσιος μὲν ὁ φρούραρχος εἰς τὴν Μουνυχίαν συνέφυγε, Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἀπεχώρησεν εἰς ἄστυ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πεμφθεὶς μεθ' ἑτέρων πρεσβευτὴς ὑπὸ τοῦ δήμου πρὸς Δημήτριον, καὶ [e] περὶ τῆς αὐτονομίας διαλεχθεὶς [f] καὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας, ἔτυχε παραπομπῆς, καὶ τὰς Ἀθήνας ἀπογνώσκων ἔφυγεν εἰς τὰς Θήβας, ὕστερον δὲ πρὸς Πτολεμαῖον εἰς Αἴγυπτον. οὗτος μὲν οὖν, ἔτη δέκα τῆς πόλεως ἐπιστατήσας, ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πατρίδος τὸν εἰρημένον τρόπον. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀθηναίων κομισάμενος τὴν ἐλευθερίαν, ἐψηφίσατο τιμὰς τοῖς αἰτίοις τῆς αὐτονομίας. Δημήτριος δ' ἐπιστήσας τοὺς πετροβόλους καὶ τὰς ἄλλας μηχανὰς, καὶ τὰ βέλη, [g] προσέβαλλε τῇ Μουνυχίᾳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἀμυνομένων δὲ τῶν ἔνδον ἀπὸ τῶν τειχῶν εὐρώστως, συνέβαινε τοὺς μὲν περὶ Διονύσιον προέχειν ταῖς δυσχωρίαις καὶ ταῖς τῶν τόπων ὑπεροχαῖς, (οὔσης τῆς Μουνυχίας ὀχυρᾶς οὐ μόνον ἐκ φύσεως, ἀλλὰ καὶ ταῖς τῶν τειχῶν κατασκευαῖς·) τοὺς δὲ περὶ τὸν Δημήτριον τῷ τε πλήθει τῶν στρατιωτῶν πολλαπλασίους εἶναι, καὶ ταῖς παρασκευαῖς πολλὰ πλεονεκτεῖν. τέλος δ' ἐπὶ δύο ἡμέρας συνεχῶς τῆς πολιορκίας γενομένης, οἱ μὲν φρουροὶ τοῖς καταπέλταις καὶ πετροβόλοις συντιτρωσκόμενοι, καὶ διαδοχὰς οὐκ ἔχοντες, ἠλαττοῦντο· οἱ δὲ περὶ τὸν Δημήτριον ἐκ διαδοχῆς κινδυνεύοντες, καὶ νεαλεῖς ἀεὶ γινόμενοι, διὰ τῶν πετροβόλων [h] ἐρημωθέντος τοῦ τείχους, ἐνέπεσον εἰς τὴν Μουνυχίαν· καὶ τοὺς μὲν φρουροὺς ἠνάγκασαν θέσθαι τὰ ὅπλα, τὸν δὲ φρούραρχον Διονύσιον ἐζώγρησαν.

Τούτων δ' ἐν ὀλίγαις ἡμέραις κατευτυχηθέντων, ὁ μὲν Δημήτριος κατασκάψας τὴν Μουνυχίαν, ὁλόκληρον τῷ δήμῳ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησε, καὶ φιλίαν καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς συνέθετο. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, γράψαντος ψήφισμα Στρατοκλέους, ἐψηφίσαντο χρυσᾶς μὲν εἰκόνας ἐφ' ἅρματος στῆσαι 783. τοῦ τε Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου, πλησίον Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος· στεφανῶσαι δὲ ἀμφοτέρους ἀπὸ ταλάντων διακοσίων, καὶ βωμὸν ἱδρυσαμένους προσαγορεῦσαι σωτήρων. πρὸς δὲ [i] ταῖς δέκα φυλαῖς

Olymp. CXVIII. II.

dicaret. Piraeeum igitur cum exercitu appellit. Primoque ſtatim adventu, poſt edicti proclamationem undique oppugnationem inceptat. Dionyſius vero praeſidii Munychiani praefectus, & Demetrius Phalerenſis curator urbi datus a Caſſandro, valido militum robore de muris hoſtem propulſant. Sed ex Antigonianis quidam, facta per vim irruptione, juxta littus moenia tranſcendunt, pluresque certaminis ſocios accipiunt. Hoc itaque modo capitur Piraeeus. Ex incluſis Dionyſius, praeſidii ductor, in Munychiam refugit. Demetrius autem Phalerenſis in urbem ſe recepit. Poſtridie legatus a populo cum aliis ad Demetrium miſſus, cum de libera jurisdictione, ſuaque incolumitate diſſeruiſſet, ut cum comitatu dimitteretur, impetravit; & Athenas retineri haud poſſe videns, Thebas atque inde ad Ptolemaeum in Aegyptum, perfugit. Hic ergo cum urbis adminiſtrationem decem annos tenuiſſet, eo, quem diximus modo, e patria excuſſus eſt. Populuſque Athenienſis in libertatem vindicatus de honorandis jurisdictionis reſtitutae auctoribus decretum fecit. Demetrius autem balliſtis aliiſque machinis admotis, una cum miſſilibus Munychiam terra marique oppugnabat. Cumque obſeſſi de muris ſtrenue ſe tutarentur, accidit, ut Dionyſiani locorum difficultate & altitudine ſuperiores eſſent, (Nam Munychia non ſolum natura loci, ſed etiam ſtructuris murorum firma eſt:) Demetrius vero majore militum numero, apparatuque multum praevaleret. Tandem oppugnatione ad biduum continuata, cum praeſidiarii catapultis & balliſtis ſauciati, qui ſufficerentur, non haberent, ſuccumbebant. Interim Demetriani, qui per vices 757. pericula ſubirent, & recentes ſibi mutuo ſuccederent, nudato balliſtarum ictibus muro, in Munychiam irrumpunt, coactiſque ad ponendum arma praeſidiariis vivum capiunt ductorem.

46. His intra paucos dies feliciter expeditis, Munychiam Demetrius exſcindit, & libertatem populo integram reſtituit: Amicitiae quoque & ſocietatis foedus cum eis ſancit. Ob quae communi decreto, quod Stratocles ſcripſerat, a populo ſciſcitur, ut Antigoni Demetriique ſtatuae ex auro, prope Harmodium & Ariſtogitonem in curru erigantur, & uterque cc. talentum corona inſigniatur, araque ipſis dicata Servatorum appelletur; Ad decem praeterea tribus alias duas Antigoni-

---

[b] *Πειραιέα idem* & mox iterum. [c] *Κηρύγματα* ex *Reg. pr.* margo *Steph.* [d] Abeſt *Reg. 2.* [e] *Ὑπὲρ τῆς Reg. 1.* [f] *Καὶ περὶ τῆς idem* & ſtatim *παραφυλακῆς*, quomodo & *Steph.* ora. [g] *Προσέβαλε Reg. 1.* [h] *Ἐρημωθείσης Baſil.* [i] *Ταῖς δέκα φυλαῖς Steph.* margo cum *Vat.*

ἐλευθερώσοντα, καὶ τὴν φρουρὰν ἐκβαλοῦντα, καὶ τοὺς νόμους αὐτοῖς καὶ τὴν πάτριον ἀποδώσοντα πολιτείαν. *Seſe, quod felix fauſtumque ſit, a patre miſſum eſſe, ut Athenienſibus libertatem reſtitueret, praeſidium ejiceret, ac leges illis & patriam reipublicae formam redderet.* Habet, quae horſum referri debent, *Polyaen.* Strateg. L. IV, 7, 6. P. Waſs.

96. Ἔτυχε παραπομπῆς] Parum refert hoc an παραφυλακῆς recipias. Opus erat Demetrio comitatu, cujus praeſidio tueri ſe ab infeſta Athenienſium multitudine poterat: hoc enim moderationis & reipublicae cum cura adminiſtratae pretium abſtulit, ut vulgi mobilis odia in ſe derivaret, abſens indicta cauſſa damnaretur, ſtatuae everterentur, eraderenturque Pſephiſmata, uti notum ex *Philochoro* apud *Dionyſium* in Dinarch pag. 113. Bene *Plut.* Demet. p. 892. D. εἰς Θήβας αὐτὸν, ὥσπερ ἐβούλετο, μετ' ἀσφαλείας (Demetrius Poliorcetes) συνεξέπεμψε. Thebis, quod omnibus cognitiſſimum, Auctorque prodit, deinceps in Aegyptum ſe recepit, ſed Caſſandro fatis functo, Antigoni metu, *Hermippo* teſte in *Diogene* L. V, 78. At *Antigonus*, Demetrii Poliorcetae pater, ante Caſſandrum praelio ad Ipſum pugnans occubuit; quare aut erraſſe *Hermippus*, aut *Antigonus* iſte, quae *Uſſerii* conjectura, idem cenſendus eſt, ac Antipater Caſſandri F., quem *Euſebius* & *Dexippus* Antigonum vocitant. Ut ut eſt, *Hieronymi* in explicandis Demetrii Phalerei rebus, legationeque ad Poliorceten Demetrium obita, errores erudite expedivit Ill. *Scaliger* ad Chron. *Euſebii* Ann. MDCCIX. P. Weſs.

8. Οὔσης τῆς Μουνυχίας ὀχυρᾶς] Vid. not. in L. XVIII. 64. P. Weſs.

22. Ὁ μὲν Δημήτριος κατασκάψας τὴν Μουνυχίαν] Negligit geſtae rei ordinem *Diodorus*. Demetrius, occupato Piraeeo praeſidiiſque ad Munychiam relictis, Megara contendit: qua urbe in ditionem poteſtatemque redacta, Munychiam, ſumma vi oppugnatam, occupavit. Sic *Philochorus* apud *Dionyſium* T. II. p. 113. & *Plut.* Demet. p. 893. B. Munychiae vero impoſitum a Caſſandro praefectum Dionyſium habet etiam *Suidas* in Δημήτριος. P. Weſs.

25. Γράψαντος ψήφισμα Στρατοκλέους] Lege *Plut.* Demet. pag. 893., honores Demetrio patrique ejus Antigono ab Athenienſibus, in turpiſſimam adulationem verſis, decretos diligenter exponentem, ſed Stratocli, homini impudentiſſimo, aliud multoque

Olymp. cxviii. ii.

gonidem & Demetrianam adjiciant; Denique ludos pompamque, & ſacrificium quotannis exhibeant, ita ut uterque Minervae peplo intexatur. Populus itaque, Lamiaco bello poteſtate ſua exutus, poſt xv. annos, avitum reipublicae ſtatum recuperavit. Praeſidio tenebatur adhuc urbs Megarenſium. Hanc expugnat Demetrius, liberamque populo juriſdictionem reddit. Amplos igitur honores & beneficia a civibus reportat. Antigonus porro cum Athenienſium legatio ad ipſum profecta de honoribus decretis ſcitum exhibuiſſet, ubi ſimul de frumento lignisque ad ſtructuram navium egere, centum & quinquaginta millia medimnum tritici, & quantum ad centum naves ſufficeret materiae, populo largitus eſt. Tum Imbri praeſidio deducto, urbem civibus reſtituit. Scriptis inde literis ad Demetrium filium mandavit, ut Senatum e civitatibus ſociis conſtitueret, qui de communi Graeciae utilitate conſilia tractaret: Ipſe vero transportatis in Cyprum copiis, quam ocyſſime cum Ptolemaei ducibus belligeraret. Is juſſa parentis ſine mora exſequens, in Cariam tranſmittit, Rhodioſque ad bellum Ptolemaeo inferendum exhortatur. Quod cum illi detrectarent, pacemque cum omnibus aeque colendam praeferrent, inimicitiarum populi cum Antigono primordium inde extitit.

47. Demetrius ergo in Ciliciam devectus, militibuſque & navibus inde acceptis, in insulam Cyprum trajecit; habens tum ſecum ccIↄↄ. Iↄↄ. peditum; cccc. equites; navium ad curſum expeditarum triremes ſupra x. & c. tardiorum vero, ſed tamen militarium, liii. Pontones inſuper omnis generis, quot tantae equitum peditumque multitudini ſufficerent. Ac primo in maritima Carpaſiae ora caſtra poſuit, ſubductiſque navibus, vallo & foſſa profunda caſtra munivit. Vicinas deinde urbes aggreſſus oppugnare, Uraniam & Carpaſiam vi cepit. Ac relicta tutandis navibus cuſtodia non mediocri, Salaminem exercitu infeſto petivit. Menelaus vero Inſulae cum imperio praefectus a Ptolemaeo, eductis e caſtellis hinc inde militibus, Salamine tum ſubſiſtebat. Jamque ſtadia xl. hoſtes aberant: Tum xii. m. peditum, & circiter Iↄ. ccc. equites, ille eduxit. Prae-

προσθεῖναι δύο, Δημητριάδα καὶ Ἀντιγονίδα, καὶ συντελεῖν αὐτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν ἀγῶνας, καὶ πομπὴν, καὶ θυσίαν, ἐνυφαινόντων αὐτοὺς εἰς τὸν τῆς Ἀθηνᾶς πέπλον κατ' ἐνιαυτόν. ὁ μὲν οὖν δῆμος, ἐν τῷ Λαμιακῷ πολέμῳ καταλυθεὶς ὑπ' Ἀντιπάτρου, μετ' ἔτη πεντεκαίδεκα παραδόξως ἐκομίσατο τὴν πάτριον πολιτείαν. ὁ δὲ Δημήτριος, φρουρουμένης τῆς Μεγαρέων πόλεως, ἐκπολιορκήσας αὐτὴν ἀπέδωκε τὴν αὐτονομίαν τῷ δήμῳ, καὶ τιμῶν ἀξιολόγων ἔτυχεν ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων. Ἀντίγονος δὲ, παραγενομένων πρὸς αὐτὸν Ἀθήνηθεν πρεσβευτῶν, καὶ τό, τε περὶ τῶν τιμῶν [k] ἀναδόντων ψήφισμα, καὶ περὶ σίτου καὶ ξύλων εἰς ναυπηγίαν διαλεχθέντων, ἔδωκεν αὐτοῖς πυροῦ μὲν μεδίμνων πεντεκαίδεκα μυριάδας, ὕλην δὲ τὴν ἱκανὴν ναυσὶν ἑκατόν· ἐξ Ἴμβρου δὲ τὴν φρουρὰν ἐξαγαγὼν, ἀπέδωκεν αὐτοῖς τὴν πόλιν. πρὸς δὲ τὸν υἱὸν Δημήτριον ἔγραψε, κελεύων τῶν μὲν συμμαχίδων πόλεων συνέδρους [l] συστήσασθαι, τοὺς βουλευσομένους κοινῇ περὶ τῶν τῇ Ἑλλάδι συμφερόντων· αὐτὸν δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Κύπρον πλεῦσαι, καὶ διαπολεμῆσαι τὴν ταχίστην πρὸς τοὺς Πτολεμαίου στρατηγούς· οὗτος μὲν οὖν συντόμως πάντα πράξας κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρὸς, καὶ κομισθεὶς ἐπὶ Καρίας, παρεκάλει τοὺς Ῥοδίους πρὸς τὸν κατὰ Πτολεμαίου πόλεμον. οὐ [m] προσεχόντων δ' αὐτῶν, ἀλλὰ κοινὴν εἰρήνην αἱρημένων ἄγειν πρὸς ἅπαντας, ταύτην ἀρχὴν συνέβη γενέσθαι τῷ δήμῳ τῆς πρὸς Ἀντίγονον ἀλλοτριότητος.

Ὁ δὲ Δημήτριος παραπλεύσας εἰς Κιλικίαν, κἀκεῖθεν ναῦς καὶ στρατιώτας προσλαβόμενος, διέπλευσεν εἰς τὴν Κύπρον, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους πεντακισχιλίους, [n] ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους, ναῦς δὲ ταχυναυτούσας μὲν τριήρεις πλείους τῶν ἑκατὸν δέκα, τῶν δὲ βαρυτέρων [o] στρατιωτίδων πεντήκοντα καὶ τρεῖς· καὶ πορεῖα τῶν παντοδαπῶν ἱκανὰ τῷ πλήθει τῶν ἱππέων τε καὶ πεζῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατεστρατοπέδευσεν ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Καρπασίας, καὶ νεωλκήσας τὰ σκάφη, χάρακι καὶ τάφρῳ βαθείᾳ τὴν παρεμβολὴν ὠχύρωσεν. ἔπειτα τοῖς πλησιοχώροις προσβολὰς ποιούμενος, εἷλε κατὰ κράτος [p] Οὐρανίαν καὶ Καρπασίαν· τῶν δὲ νεῶν τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπολιπὼν, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα. ὁ δὲ τεταγμένος ὑπὸ Πτολεμαίου 784.
τῆς νήσου στρατηγὸς Μενέλαος συναγαγὼν τοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν φρουρίων, διέτριβεν ἐν Σαλαμῖνι. [q] ἀπεχόντων δὲ τετταράκοντα σταδίους τῶν πολεμίων, ἐξῆλθεν ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους καὶ δισχιλίους, ἱππεῖς δὲ περὶ ὀκτακοσίους. γενομένης δὲ μάχης ἐπ' ὀλίγον

---

[k] Ἀναδιδόντων Reg. 1. pro αὐτῷ διδόντων. [l] Συστήσασθαι Reg. 2. Basil. [m] Προσεχόντων δ' αὐτῷ Reg. 1. [n] Desunt duae iſtae voces Basil. & Reg. 2. Statim πλείους τῶν Basil. [o] Στρατιωτικῶν ora Steph. Mox πόρια Reg. 2. Basil. [p] Ἡρανίαν marg. Steph. [q] Προσεχόντων Reg. 1. & Steph. ora.

toque inſolentius Pſephiſma contribuentem. P. Wess.

31. Καὶ συντελεῖν αὐτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν &c.] Feſtum Dionyſiorum diem mutato nomine *Demetria* appellarunt. τῶν ἑορτῶν τὰ Διονύσια μετωνόμασαν Δημήτρια, *Plutarchus* ait. Confer *Jo. Meurſii* Graec. Fer. L. ii. in Δημήτρια. P. Wess.

33. Ἐνυφαινόντων αὐτοὺς εἰς — πέπλον κατ' ἐνιαυτόν] Niſi librariorum nimia diligentia repetitas ex ſuperioribus putes voces κατ' ἐνιαυτόν, in errore *Diodorus* erit. Peplus non erat annuus, ſed quinto quoque anno, cum Panathenaea magna celebrarentur, ab Athenienſibus ſpectabatur: teſtis praeter alios *Plautus* Merc. 1, 1, 66. Scio probe Grammatici verba ad *Ariſtophan.* Equit. v. 563. ἐπεσκευάζετο ὁ πέπλος καθ' ἕκαστον ΕΝΙΑΥΤΟΝ, καὶ ἐπομπεύετο ἐν τοῖς Παναθηναίοις. Sed ille ab errore, quem *Jo. Meurſius* Panathen. C. 17. perſtrinxit, tueri ſe non poteſt. Verius ex eadem natione alius ibid. adſcripſit, διὰ [illegible] Minervae navim, ex qua peplus pendebat, inſtrui. Porro *Diodori* inconſiderantiam, ſi tamen ejus eſt, tetigit *Iſ. Caſaubonus* ad *Capitolini* Antoninum Philoſophum C. 21.; De pepli vero textura poſt diligentem *Meurſii* operam plura addere ſupervacaneum exiſtimo. P. Wess.

35. Μετ' ἔτη πεντεκαίδεκα — ἐκομίσατο] Vide, quae dicta fuerunt ad extremum L. xviii. p. 318. P. Wess.

43. Ἔδωκεν — πεντεκαίδεκα μυριάδας] Eadem *Plutarchus*, ſed a Demetrio patris nomine promiſſa Athenienſibus referens, de legatione nihil, pag. 893. B. Porro Imbrum poſt pauca πόλιν vocat eo ex more, quo inſulas, una ejuſdem nominis urbe inſignes, Graeci πόλεις paſſim adpellant, de quo ad Itiner. *Anton.* p. 523. abunde. P. Wess.

63. Ναῦς δὲ ταχυναυτούσας μὲν τριήρεις &c.] *Rhodomannus* in not. ſuarum *Addend.* correxit ταχυναυτούσας καὶ τριήρεις quo carere poſſumus. In navium Demetrii numero veteres diſſentiunt, uti ex *Polyaeno* L. iv, 7, 8. cum *Maaſvicii* nota apertum eſt. P. Wess.

65. Καὶ πορεῖα τῶν παντοδαπῶν ἱκανὰ &c.] *Sunt πορεῖα*, *Salmaſium* audis Obſerv. ad Jus Att. & Rom. p. 736., *vectoria & actuaria navigia, non ſolum militibus vehendis, ſed etiam quibuslibet idonea, unde & vectoria appellata Caeſari*: haud male. Στρατιωτικὰ πορεῖα Auctor infra C. 50. & 74. habet, & C. 83. ἱππηγὰ πορεῖα τῶν [illegible]. Longe alius fuerunt generis πορεῖα ὑπότροχα, quorum ope naves ex uno in alium portum per ſiccum trahebantur apud *Polyb.* fine L. viii. P. Wess.

70. Εἷλε — Οὐρανίαν καὶ Καρπασίαν] De *Carpaſia* Cypri res eſt

ὀλίγον χρόνον, οἱ μὲν περὶ τὸν Μενέλαον ἐκβιασθέντες ἐτράπησαν. ὁ δὲ Δημήτριος συνδιώξας τοὺς πολεμίους εἰς τὴν πόλιν, αἰχμαλώτους μὲν ἔλαβεν οὐ πολὺ ἐλάττους τρισχιλίων, ἀνεῖλε δὲ περὶ χιλίους. τοὺς δ' ἁλόντας τὸ μὲν πρῶτον ἀπολύσας τῶν ἐγκλημάτων, καταδιεῖλεν εἰς τὰς τῶν ἰδίων [r] στρατιωτῶν τάξεις· ἀποδιδρασκόντων δ' αὐτῶν πρὸς τοὺς περὶ τὸν Μενέλαον, διὰ τὸ τὰς ἀποσκευὰς ἐν Αἰγύπτῳ καταλελοιπέναι παρὰ Πτολεμαίῳ, γνοὺς ἀμεταθέτους ὄντας, ἐνεβίβασεν εἰς τὰς ναῦς, καὶ πρὸς Ἀντίγονον εἰς Συρίαν ἀπέστειλεν. οὗτος δὲ τοῦτον τὸν χρόνον διέτριβε περὶ τὴν ἄνω Συρίαν, πόλιν κτίζων περὶ τὸν Ὀρόντην ποταμόν, [s] ἣν ὠνόμασεν Ἀντιγονίαν ἀφ' ἑαυτοῦ. κατεσκεύαζε δὲ πολυτελῶς, τὴν περίμετρον [t] ὑποστησάμενος σταδίων ἑβδομήκοντα. εὐφυὴς γὰρ ἦν ὁ τόπος ἐφεδρεῦσαι τῇ τε [v] Βαβυλωνίᾳ καὶ ταῖς ἄνω Σατραπείαις, καὶ πάλιν τῇ κάτω Σατραπείᾳ, καὶ ταῖς ὑπ' Αἰγύπτῳ Σατραπείαις. οὐ μὴν πολύν γε χρόνον συνέβη μεῖναι τὴν πόλιν, Σελεύκου καθελόντος [x] αὐτὴν, καὶ μεταγαγόντος ἐπὶ τὴν κτισθεῖσαν μὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἀπ' ἐκείνου δὲ κληθεῖσαν Σελεύκειαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀκριβῶς ἕκαστα δηλώσομεν, ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους παραγενηθέντες. τὰ δὲ κατὰ τὴν Κύπρον οἱ περὶ τὸν Μενέλαον ἡττημένοι τῇ μάχῃ, τὰ μὲν βέλη καὶ τὰς μηχανὰς παρεκόμισαν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τοῖς στρατιώταις διαλαβόντες τὰς ἐπάλξεις, παρεσκευάζοντο πρὸς τὸν κίνδυνον, ὁρῶντες καὶ τὸν Δημήτριον πρὸς πολιορκίαν ἑτοιμαζόμενον. πρὸς δὲ Πτολεμαῖον ἀπέστειλαν εἰς Αἴγυπτον τοὺς δηλώσοντας περὶ τῶν ἐλαττωμάτων, καὶ ἀξιώσοντας βοηθεῖν, ὡς κινδυνευόντων αὐτῷ τῶν ἐν τῇ νήσῳ πραγμάτων.

Δημήτριος δὲ, τήν τε τῶν Σαλαμινίων ὁρῶν πόλιν οὐκ εὐκαταφρόνητον οὖσαν, καὶ στρατιωτῶν πλῆθος ὑπάρχον ἐν αὐτῇ [y] τῶν ἀμυνομένων, ἔκρινε μηχανάς τε τοῖς μεγέθεσι διαφερούσας κατασκευάζειν, καὶ καταπέλτας ὀξυβελεῖς, καὶ λιθοβόλους παντοίους, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν καταπληκτικήν. μετεπέμψατο δὲ [z] καὶ τεχνίτας ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ σίδηρον, ἔτι δ' ὕλης πλῆθος, καὶ τῆς ἄλλης χορηγίας τὴν ἐπιτήδειον κατασκευήν. ταχὺ δὲ πάν- 785. των [a] εὐτρεπῶν αὐτῷ γενομένων, συνέπηξε μηχανὴν τὴν ὀνομαζομένην Ελέπολιν, τὸ πλάτος ἔχουσαν ἑκάστην πλευρὰν τεσσαράκοντα καὶ πέντε πήχεις, τὸ δ' ὕψος πηχῶν ἐνενήκοντα, διειλημμένην [b] στέγαις ἐννέα· ὑπότροχον δὲ πᾶσαν τροχοῖς

Olymp. CXVIII. II.

lioque paulisper commisso, Menelaus ab hoste pressus, cum suis terga vertit. Et Demetrius in urbem usque hostes insecutus, ccIↃ. ccIↃ. ccIↃ. haud pauciores cepit, mille autem interemit. Ac captivos quidem, criminibus exsolutos, in ordines suos distribuit. Sed cum ad Menelaum transfugerent, 758. propterea quod impedimenta sua in Aegypto penes Ptolemaeum reliquerant, eos in proposito contumaciter perseverare animadvertens, in navigia collocatos ad Antigonum transmisit. Is per id tempus in superiore Syria commorans, urbem, suo nomine Antigoniam vocitatam, juxta Orontem fluvium condebat, magnificos in eam sumtus faciens, ita ut ambitu LXX. stadia complecteretur. Nam locus ad insidiandum Babyloniae, & superioribus provinciis, inferiori etiam Satrapiae, & praefecturis Aegyptum usque idoneus erat. At non longo haec urbs tempore duravit. Seleucus enim illam destruxit, & oppidanos in aliam a se constructam, suoque nomine Seleuciam appellatam, deduxit. Verum haec singula exponemus accurate, ubi tempora illa attigerimus. Caeterum Menelaus, in Cypro pugna superatus, missilia & machinamenta in moenia transtulit, & dispositis per propugnacula militibus, ad conflictum se accinxit, cum & Demetrium ad pugnam se praeparare videret. Ad Ptolemaeum quoque in Aegyptum misit, qui clades acceptas nunciaret, & auxilium, quia res Cypri in summo periculo versarentur, flagitarent.

48. Demetrius autem cum Salaminiorum urbem non contemnendam, & propugnatorum magnam in ea vim esse, cerneret, eximiae magnitudinis machinas, & Catapultas ballistasque omnis generis, caeterumque apparatum, qui terrorem incuteret, conficere decrevit. Accivit praeterea ex Asia opifices cum ferro, lignorumque copia, & idoneo rerum insumendarum apparatu. Jamque omnibus celeriter maturatis, construxit machinam, quam Helepolin, ab expugnandis urbibus, vocarunt, in unoquoque latere quadragenos quinos cubitos latam, & XC. cubitos altam, inque IX. contignationes distinctam, quae IV. rotis firmissimis, octonosque

---

[r] Stigmate hoc vocabulum inussit *Steph.*, quod *Reg. pr.* id deesset. [s] Τὸν *Reg.* 2. *Basil. Vat.*, qui ambo ὑποστησάμενον, male. [t] Ὑποστάμενος *Reg.* 1. [v] Βαβυλῶνι in *Steph.* ora cum *Veneto*, *Basil. Reg.* 2. [x] Ταύτην, καὶ μεταγαγόντος *Reg.* 1. Posterius etiam *Vat. Reg.* 2. *Basil.* In *Edd.* μετάγαγον. [y] Omittunt articulum *Basil.* & *Reg.* 2. [z] Ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ τεχν. *Reg.* 1. [a] Εὐπρεπῶν, frequenti librariorum lapsu *Basil.* [b] Ταῖς στέγαις *Reg.* 1.

est explorata. *Uraniae* patronum alias paravi *Nonnum* Dionys. L. XIII, 452., quem pari caussa excitatum video ab eruditissimo *Bocharto* de Phoen. Colon. L. III, 3. p. 353. Sed dubito cum maxime, parumque absum a mendi suspicione. Ἡραῖον, quod *Steph.* e manu exaratis *Codd.* eruit, ducit ad *Κεραμίαν*, quam urbem, Carpasiae vicinam, amanuenses his in libris mendosissime scripserunt, Κεραμίαν, Ἡραίαν aliisque modis adpellantes. Ceterum Menelaus, qui Ptolemaei in insula res curabat, ejusdem frater erat, Nostro L. XIX, 62. una cum *Plut.* Demet. p. 895. teste. P. Wess.

91. Ἣν ὠνόμασεν Ἀντιγονίαν] Lacus erat in agro Antiocheno, e quo fluvius *Arcbontas*, sive Ἄρκευθος potius, ut in *Strabon.* L. XVI. pag. 1090. D., progrediebatur; quem inter & lacum sita erat Antigonia, nisi fallit *Jo. Malala* Chronograph. pag. 254.; & stadiis quidem ab Antiochena urbe quadraginta, adfirmante disertissimis verbis *Libanio* in Antioch. p. 348. C. In eam vero nominis sui urbem Antigonus plures Athenis colonos deduxit, sicuti iidem perhibent. P. Wess.

98. Σελεύκου καθελόντος αὐτὴν] Seleucus Antigoniam evertit post praelium ad Ipsum, quo Antigonus cecidit, *Libanio* & *Malala* ibid. testantibus. At quae haec verborum stribiligo μεταγαγόντος (sic melius scriptae schedae) ἐπὶ τὴν κτισθεῖσαν μὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἀπ' ἐκείνου δὲ κληθεῖσαν Σελεύκειαν, quis ita loquitur, qui ab eodem principe urbem conditam & cognominatam profitetur? Cur non ἐπὶ τὴν κτισθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ κληθεῖσαν Σελεύκειαν? Adde, ceteros scriptorum auctores esse, eversa Antigonia incolas Antiochiam a Seleuco fuisse traductos. Audi *Strabonem* L. XVI. p. 1089. partem Antiochenae urbis primam ὁ Νικάτωρ συνῴκισε, μεταγαγὼν ἐκ τῆς Ἀντιγονείας τοὺς οἰκήτορας, ἣν πλησίον ἐτείχισεν Ἀντίγονος ὁ Φιλίππου μικρῷ πρότερον. & *Libanium* Antioch. p. 349. C. Ἀντιγονίαν δὲ αὐτὸς ἀφανίσας — τὸ δὲ πλήρωμα δεῦρο (Antiochiam) μετῴκισεν, ἐν οἷς ἦσαν καὶ Ἀθηναῖοι. Qui quidem satis erunt locupletes. Accedat in cumulum *Jo. Malala* p. 256. ὁ δὲ Σέλευκος, μετὰ τὸ καταστρέψαι τὴν Ἀντιγονίαν, ἐποίησε μεταναστῆναι τοὺς Ἀθηναίους εἰς ἣν ἔκτισε πόλιν Ἀντιόχειαν τὴν μεγάλην. Ecquid apertius exspectari potest? Ergone *Diodorus* in alia omnia ivit? Nolo equidem districte id negare: nec fero tamen insulsum istum sermonem. Mei res si foret arbitrii, scribi debuisse ἐπὶ τὴν κτισθεῖσαν μὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἀπὸ πατρὸς δὲ κληθεῖσαν Ἀντιόχειαν adfirmarem. Constat enim Seleucum patri Antiocho istum honorem habuisse, ut Syriae haec metropolis ejus superbiret nomine. Τοὔνομα ἀπὸ τοῦ πατρὸς Ἀντιόχου *Libanius* ait: nam quod *Malala* p. 255. Chronograph. καλέσας αὐτὴν Ἀντιόχειαν εἰς ὄνομα τοῦ ἰδίου αὐτοῦ υἱοῦ, τοῦ λεγομένου Ἀντιόχου Σωτῆρος, id meliorum auctoritate abunde repulsum est. P. Wess.

22. Τὴν ὀνομαζομένην Ἑλέπολιν] Amplior & veterum scriptorum

Olymp. CXVIII. II. noſque cubitos altis incumbens, ageretur. Arietes etiam praegrandes, & duas teſtudines, portandis arietibus aptas, fecit. In tabulata Helepolis inferiora varias intulit petrarias, quarum maximae trium talentorum erant. In media catapultas, quae ſpicula jacerent, maximas. In ſuprema tandem, catapultas minimas; petrariarumque vim magnam, & viros qui his recte uti ſcirent plures ducentis. Admotis itaque urbi machinis, dum miſſilibus crebris utitur, qua pinnas balliſtarum jactu detergit, qua muros arietum incuſſu diruit. Sed quod obſeſſi fortiter repugnarent, & machinamentis alias opponerent machinas, per dies aliquot periculum erat anceps, & pares utrinque vexationes, vulneraque mutua. Ruente ad extremum muro, cum jam periculum erat, ne urbs vi caperetur, appetente nocte, pugna circa muros deſiſtit. Tum Menelaus, jam exacte providens urbem, niſi novi quippiam contra molíretur, expugnatum iri, magnam aridae materiae copiam eo congeſſit, & hac circa medium noctis injecta hoſtium machinis, & facibus quotquot habebant ſimul a moenibus deſuper immiſſis, operum maxima incenderunt. Flamma igitur derepente in auras ſublata, Demetriani quidem opem ferre conabantur: at praeveniente celeriter flamma, machinae conflagrabant, quique in eis erant, complures interibant. Demetrius nihilo magis, licet haec ſpes non ſucceſſiſſet, ab incepto deſtitit, ſed terra marique oppugnationem urgens, temporis diuturnitate ſe hoſtes debellaturum exiſtimavit.

49. Ptolemaeus vero, clade ſuorum audita, cum exercitu inſtructiſſimo terreſtri ac navali ex Aegypto ſolvit; & ad Cypri urbem Paphon delatus, naves ex urbibus aſſumit, Citiumque, quod CC. a Salamine diſtat ſtadiis, appellit. Tota ejus claſſis CXL. 759. longas habebat naves: quarum maxima erat quinqueremis, minima quadriremis. Has pontones militares ſequebantur, plus quam CC. peditum vehentes millia X. haud minus. Is ergo miſſis quibusdam itinere terreſtri ad Menelaum, naves ſi fieri poſſet, quam citiſſime (LX. numero erant) ad ſe Salamine mitti ju-

στεγαῖς τέτταρσιν, ὀκταπήχεσι τὸ ὕψος. κατεσκεύασε δὲ καὶ κριοὺς ὑπερμεγέθεις, καὶ χελώνας δύο κριοφόρους. τῆς δ' Ἑλεπόλεως εἰς μὲν τὰς κάτω στέγας εἰσήνεγκε πετροβόλους παντοίους, ὧν ἦσαν οἱ μέγιστοι τριτάλαντοι· εἰς δὲ τὰς μέσας, καταπέλτας ὀξυβελεῖς μεγίστους· εἰς δὲ τὰς ἀνωτάτω, ὀξυβελεῖς τε τοὺς ἐλαχίστους, καὶ πετροβόλων πλῆθος, ἄνδρας τε τοὺς χρησομένους τούτοις κατὰ τρόπον πλείους τῶν διακοσίων. προσαγαγὼν δὲ τὰς μηχανὰς τῇ πόλει, καὶ συνεχῶς χρώμενος τοῖς βέλεσι, τῇ μὲν τὰς ἐπάλξεις ἀπέσυρε τοῖς πετροβόλοις, τῇ δὲ τὰ τείχη διέσειε τοῖς κριοῖς. ἀμυνομένων δὲ καὶ τῶν ἔνδον εὐρώστως, καὶ τοῖς μηχανήμασιν ἑτέρας μηχανὰς ἀντιταττόντων, ἐφ' ἡμέρας μέν τινας ἀμφίδοξος ἦν ὁ κίνδυνος, ἀμφοτέρων κακοπαθούντων καὶ κατατραυματιζομένων· τὸ δὲ τελευταῖον τοῦ τείχους πίπτοντος, καὶ τῆς πόλεως κινδυνευούσης ἁλῶναι κατὰ κράτος, νυκτὸς ἐπιγενομένης ἔληξε τὰ τῆς τειχομαχίας. οἱ δὲ περὶ τὸν Μενέλαον, ἀκριβῶς εἰδότες ἁλωσομένην τὴν πόλιν εἰ μή τι καινοτομεῖν ἐπιχειρήσουσιν, ἤθροισαν ὕλης ξηρᾶς πλῆθος. ταύτην δὲ περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐμβαλόντες ταῖς τῶν πολεμίων μηχαναῖς, καὶ ἅμα πάντας τοὺς πυρσοφόρους ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀφέντες, ἀνῆψαν τὰ μέγιστα τῶν ἔργων. ἀρθείσης δὲ τῆς φλογὸς [c] εἰς ὕψος ἐξαισίως, οἱ περὶ τὸν Δημήτριον ἐπεχείρησαν μὲν βοηθεῖν, τοῦ δὲ πυρὸς καταταχήσαντος, συνέβη τὰς μηχανὰς κατακαυθῆναι, καὶ [d] πολλοὺς τῶν ἐν αὐταῖς ὄντων διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Δημήτριος, ἀποσφαλεὶς τῆς ἐλπίδος, οὐδ' ὣς ἔληγεν, ἀλλὰ προσκαρτερεῖ τῇ πολιορκίᾳ καὶ κατὰ γῆν [e] καὶ κατὰ θάλατταν, νομίζων τῷ χρόνῳ καταπολεμήσειν τοὺς πολεμίους.

Πτολεμαῖος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν ἰδίων ἧτταν, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, δύναμιν ἔχων ἀξιόλογον πεζικήν τε καὶ ναυτικήν. κατενεχθεὶς δὲ τῆς Κύπρου πρὸς τὴν Πάφον, ἔκ τε τῶν πόλεων παρεδέξατο τὰ σκάφη, καὶ [f] κατέπλευσεν εἰς Κίτιον, τῆς Σαλαμῖνος ἀπέχον σταδίους διακοσίους. εἶχε δὲ τὰς πάσας ναῦς [g] μακρὰς ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα· τούτων δ' ἦν ἡ μεγίστη, πεντήρης, ἡ δ' ἐλαχίστη, τετρήρης· στρατιωτικὰ δὲ [h] πορεῖα ταύταις ἐπηκολούθει πλείω τῶν διακοσίων, ἄγοντα πεζοὺς οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων. οὗτος μὲν οὖν πρὸς τὸν Μενέλαον κατὰ γῆν ἔπεμψέ τινας, διακελευόμενος τὰς ναῦς, ἂν ᾖ δυνατὸν, κατὰ τάχος ἐκ τῆς Σαλαμῖνος πρὸς αὐτὸν ἀποστεῖλαι, οὔσας ἑξήκοντα 786. ἤλ-

---

[c] Omittuntur haec ambo in eodem. [d] Πολλοὺς τῶν ἐν αὐταῖς ὄντων Steph. Reg. 2. Baſil. Venet., quos ſequor. Vulgo πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἐν αὐταῖς ὄντας. [e] Socordia amanuenſium in Baſil. tria, quae ſequuntur, abſunt. [f] Παρέπλευσε Vat. Reg. 2. Baſil. [g] Deſideratur in Baſil. μακρὰς Reg. 1. [h] Πόρια Reg. 2. Baſil. ſemper.

rum teſtimoniis celebratior ea Helepolis eſt, qua Demetrius Rhodum oppugnavit C. 92. hujus libri. Vocem explicat *Heſychius*, Ἑλεπόλεις· μηχανήματα, οἱ κριοὶ ἢ κίνδυνοι, δι' ὧν αἱ πόλεις καθαιροῦνται. haud abſurde: nihil certe neceſſe fuerat, ut κίνδυνοι exemplo Clariſſimi *W. Trilleri* Emend. *Heſych.* p. 15. in [illegible] aut [illegible] converterentur. Vocant enim ἑλέπολιν omne id, cujus ope urbes capiuntur, ſeu homo ſit ſeu machinae genus. Inſpice *Euripid.* Iphig. Aul. v. 1476. & 1511. *Joſeph.* Bell. L. II, 19, 9. cum nota *Ez. Spanhemii.* P. Wess.

47. Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον] Supra L. XVIII, 31. [illegible] μεσονύκτιος, quod aeque ac μεσονύκτιον *Phrynichus* cum *Thoma Magiſtro* ἀδόκιμον eſſe pertendit, non ſatis ex vero: περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον dixit *Lucianus*, uti monuit Clar. *Jo. Alberti* ad *S. Lucae* C. XI, 5., dixerunt alii. Mox τοὺς πυρσοφόρους adpellare videtur τοὺς πυρφόρους ὀϊστούς, quibus Tyrios fuiſſe uſos *Arrianus* ait L. II. p. 96.; ipſe infra τὰ πυρφόρα & βέλη πυρφόρα C. 89. 93. & πυρφόρους vocat. P. Wess.

64. Ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα] Totidem naves Ptolemaeo dat *Polyaenus* L. IV, 7, 7. At *Plut.* Demet. p. 895. D. centum & quinquaginta, forſan librariorum nimia diligentia: nam neque hic, neque in *Polyaeno* mendi ulla ſuſpicio ſuboriri poterit: quod uterque adjunctis LX. Menelai ducentarum numerum rotundet. Verum leve iſtud & in numeris paene ſollemne. Quod ſuccedit, Τούτων δ' ἦν ἡ μεγίστη, πεντήρης, ἡ δ' ἐλαχίστη, τετρήρης, *quarum maxima quinqueremis, minima quadriremis*, id indicare videtur, unam duntaxat quinqueremem in ea Ptolemaei claſſe fuiſſe, ceteras omnes quadriremes. Atqui in ſequentibus plures maximarum navium, τῶν μεγίστων σκαφῶν, in hoſtes Ptolemaeus ducit, iiſdemque adverſarios in fugam vertit. Adde, ſub Demetrii ſignis plures maximae molis fuiſſe naves, hepteres hexereſque, neque conſultum fuiſſe illis molibus quinqueremem & quadriremes objicere. Vidit haec omnia, animadvertendaque cenſuit doctiſſimus *Marc. Meibomius* de Trirem. Fabr. p. 608. Ed. *Graev.*, propterea corrigens ἡ μεγίστη, πεντεκαιδεκήρης, *quindecim ordinum navis.* quae ſi probetur, eadem in Ptolemaei claſſe ſex, ſeptem, octoque ordinum naves, imo & ampliores, putari poterunt. Id equidem ego vellem maximopere, ut πεντεκαιδεκήρης aut ſcriptis e libris aut veterum auctoritate munitior eſſet. Nihil certe juvat ἡ Πτολεμαίου ναῦς πεντεκαιδεκήρης in *Pollucis* L. I, 83., cum ea Philadelphi aut Philopatoris, ut viri docti bene obſervarunt, fuerit. Quid? *Plutarchus* liquido tradit hoc genus navium ante Demetrium, oppreſſis Caſſandri filiis toti Macedoniae imperantem, a nemine viſum unquam fuiſſe. Accipe verba ex ejus Demet. p. 910. B. οὐδεὶς γὰρ εἶδεν ἀνθρώπων οὔτε ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΗΡΗ ναῦν πρότερον, οὔτε ἑκκαιδεκήρη. Nihil apertius, modo Noſtri verba, planiſſime idem confirmantia ex C. 93. addideris. Demetrius poſtremis vitae Ptolemaei Lagi annis has naves molitus eſt; non habuit ergo hoc ad Cyprum praelio Ptolemaeus ejuſ-

ἤλπιζε γάρ, εἰ [i] προσλάβοι ταύτας, ῥᾳδίως κρατήσειν τῇ ναυμαχίᾳ, διακοσίοις σκάφεσιν ἀγωνιζόμενος. ὁ δὲ Δημήτριος, νοήσας αὐτοῦ τὴν ἐπιβολήν, ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας ἀπέλιπε μέρος τῆς δυνάμεως· τὰς δὲ ναῦς ἁπάσας πληρώσας, καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς κρατίστους [k] ἐμβιβάσας, βέλη καὶ πετροβόλους ἀνέθετο, καὶ τῶν τρισπιθάμων ὀξυβελῶν τοὺς ἱκανοὺς ταῖς πρώραις ἐπέστησε. κοσμήσας δὲ πολυτελῶς πρὸς ναυμαχίαν τὸν στόλον, περιέπλευσε τὴν πόλιν, καὶ κατὰ τὸ στόμα τοῦ λιμένος μικρὸν ἔξω βέλους ἀφεὶς τὰς ἀγκύρας, διενυκτέρευσεν, ἅμα μὲν τὰς ἐκ τῆς πόλεως ναῦς [l] κωλύσων συμμίξαι ταῖς ἄλλαις, ἅμα δὲ καραδοκῶν τὸν ἐπίπλουν τῶν πολεμίων, καὶ πρὸς ναυμαχίαν ὢν ἕτοιμος. τοῦ δὲ Πτολεμαίου πλέοντος ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, καὶ τῶν ὑπηρετικῶν πλοίων συνεπομένων, πόρρωθεν καταπληκτικὸν ὁρᾶσθαι συνέβαινε τὸν στόλον διὰ τὸ πλῆθος.

Ὁ δὲ Δημήτριος, κατανοήσας τὸν ἐπίπλουν, Ἀντισθένην μὲν τὸν ναύαρχον [m] ἔχοντα ναῦς δέκα τῶν πεντηρικῶν, ἀπέλιπε κωλύσοντα τὰς ἐκ τῆς πόλεως ναῦς ἐπεξιέναι πρὸς τὴν ναυμαχίαν, ἔχοντος τοῦ λιμένος στενὸν τὸν ἔκπλουν. τοῖς δ' ἱππεῦσι προσέταξε παράγειν παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἵν', ἐάν τι γένηται πταῖσμα, [n] διασώσωσι τοὺς πρὸς τὴν γῆν διανηξομένους. αὐτὸς δ' ἐκτάξας τὰς ναῦς, ἀπήντα τοῖς πολεμίοις, ἔχων τὰς ἁπάσας ὀκτὼ πλείους τῶν ἑκατόν, σὺν ταῖς πληρωθείσαις ἐκ τῶν χωρίων τῶν ληφθέντων. τούτων δ' ἦσαν αἱ μέγισται μὲν ἑπτήρεις, αἱ πλεῖσται δὲ πεντήρεις· καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας ἐπεῖχον ἑπτήρεις ἑπτὰ Φοινίκων, τετρήρεις δὲ [o] τριάκοντα τῶν Ἀθηναίων, Μηδίου τοῦ ναυάρχου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος. [p] ἐπὶ δὲ τούτοις ἔταξεν ἑξήρεις δέκα, καὶ πεντήρεις ἄλλας τοσαύτας, διεγνωκὼς [q] ἰσχυρὸν κατασκευάσαι τοῦτο τὸ κέρας, ἐφ' οὗ καὶ αὐτὸς ἤμελλε διαγωνίζεσθαι. κατὰ μέσην δὲ τὴν τάξιν τὰ ἐλάχιστα τῶν σκαφῶν ἔστησεν, ὧν ἡγοῦντο [r] Θεμίσων τε ὁ Σάμιος καὶ Μαρσύας ὁ τὰς Μακεδονικὰς πράξεις συνταξάμενος. τὸ δὲ δεξιὸν εἶχε κέρας Ἡγήσιππός [s] τε ὁ Ἁλικαρνασσεύς, καὶ Πλειστίας ὁ Κῷος ἀρχικυβερνήτης ὢν τοῦ σύμπαντος στόλου. Πτολεμαῖος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἔτι νυκτὸς ἐπέπλει κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, νομίζων φθάσαι τοὺς πολεμίους [t] τὸν εἴσπλουν ποιησάμενος· ὡς δ' ἡμέρας [u] ἐπιγενομένης οὐ μακρὰν ὁ τῶν ἐναντίων στόλος ἐκτεταγμένος 787. ἑωρᾶτο, καὶ αὐτὸς τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν παρεσκευάζετο. τὰ μὲν οὖν πορεῖα πόρρωθεν ἐπακολουθεῖν παρήγγειλε· τὰς δὲ ἄλλας ναῦς τὰς ἁρμοζούσας τά-

Olymp. CXVIII. II.

bet. Nam ſpes erat, ſi his claſſem augeret, fore, ut certamine ducentis navibus commiſſo, victoriam obtineret. At Demetrius animadverſo ejus conſilio, partem exercitus ad obſidionem relinquit: Cunctas ipſe naves replet, & collocatis in eas militum praeſtantiſſimis, miſſilia quoque ac petrarias imponit, & catapultarum quod ſatis foret triſpithamarum in proris conſtituit. Magniſque adornata impendiis claſſe ad pugnam, urbem circumnavigat, & ad portus oſtium, paulum extra teli jactum, ancoris demiſſis, pernoctat: tum ut claſſem urbanam, ne cum caetera conjungatur, inhibeat, tum ut hoſtis adventum, ipſe ad praelium paratus, exſpectet. Ptolemaeus inde Salaminem verſus provehitur, & quia actuarias (hypereticas vocant) in comitatu naves habebat, ſtupenda procul videbatur claſſis amplitudo.

50. Demetrius adventu hoſtis intellecto, navarchum Antiſthenem, ut claſſis oppidanae eruptionem ad conflictum intercludat, cum decem quinqueremibus relinquit. Portus enim exitus anguſtus erat. Interim equitatui mandat, ut in littore praeſto ſint, ad enatantes, ſi quid infortunii contingat, tuendum. Ipſe explicatis ordine navibus, CIIX. navium claſſem, haud amplius, ducens, cum iis, quae in caſtellis ibi captis armatae fuerant. Quarum maximae Hepteres erant, pars tamen major Penteres. Laevum cornu hepteres Phoenicum VII. & quadriremes Athenienſium XXX., duce Medio claſſis hujus praetore, tenebant. Secundum has Hexeres decem, totidemque Penteres ordinavit, conſultum fore ratus, ut cornu, in quo ipſe decertaturus erat, probe muniretur. In media vero acie navium minimas ſtatuit, quibus Themiſo Samius, & Marſyas rerum Macedonicarum ſcriptor, praeerant. Dextrum cornu habebant Hegeſippus Halicarnaſſenſis, & Pleiſtias Cous, claſſis totius gubernator ſupremus. Ptolemaeus autem initio Salaminem verſus propero curſu ſub noctem contendebat, ut ingreſſu hoſtem, quod ſperabat, anteverteret. Aſt ubi luce exorta, hoſtium claſſis non procul inde inſtructa videbatur, etiam ipſe ad navale ſe praelium accingit. Pontones igitur a longinquo jubet ſubſequi, & caeteris navibus ordine juſto diſpoſitis,

---

[i] Προλάβοι *Reg.* 1. [k] Ἐπιβιβάσας *Vat. Baſil.* Paullo ſuperius ἐννοήσας αὐτοῦ *Reg.* 1. [l] Κωλύων *Baſil. Reg.* 2. *Vat.* [m] Καὶ ναῦς *Baſil.* ἔχοντα omittens, haud prave. [n] Διασώζῃ μὲν *Vat. Baſil.* Statim αὐτὸς — πολεμίοις deficiunt in *Veneto.* [o] Negligitur hoc in *Reg.* 2. *Baſil.* [p] Ἐπέπλους δὲ *Venet. Baſil.* ora *Steph.* [q] Ἰσχυρὸν ἱκανῶς συστῆσαι *Reg.* 1. [r] Θεμισίων *Reg.* 1. & *Steph.* margo. [s] Non habent encliticam *Baſil. Reg.* 2. [t] Τὸν ἐπίπλουν ποιησάμενος *Reg.* 2. *Baſil. Ven. Steph.* margo. [u] Γενομένης *Reg.* 1.

ejuſmodi navim. At manet difficultas: quae me judice diſſipabitur, ſi τούτων δ' ἦσαν αἱ μέγισται, πεντήρεις &c. legatur, ut, mox in claſſis Demetrii deſcriptione, τούτων δ' ἦσαν αἱ μέγισται μὲν ἑπτήρεις & reliq. Neque nocebit τῶν μεγίστων σκαφῶν inſecuta mentio, cum quinqueremes & quadriremes revera e maximis fuerint navibus: nedum hepteres & hexeres Demetrii, quibuscum congreſſus Ptolemaeus eſt; quae quidem majores & propterea minus agiles atque hoſtium inſultui magis obnoxiae, ut Aegyptiae illae in Antonii claſſe apud *Dionem* L. L. p. 502. P. Weſs.

78. Καὶ τῶν τρισπιθάμων &c.] De hac machina inferius C. 86. P. Weſs.

92. Ἔχοντος τοῦ λιμένος στενὸν τὸν ἔκπλουν] Confer *Plut.* Demet. p. 895. D., paria docentem. P. Weſs.

2. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἔταξεν] Hoc retineo. Si quid ſani ineſt voci ἐπίπλους, adjectiva erit, naveſque extremo in agmine procedentes notabit; quem in modum τὰς πρόπλους *praecurſorias* vocat *Appian.* Mithrid. p. 344. P. Weſs.

8. Μαρσύας, ὁ τὰς Μακεδονικὰς πράξεις &c.] Duo fuerunt Marſyae, rerum Macedonicarum ſcriptores, alter domo Pellaeus, Periandri F., alter Philippenſis, Critophemi F., quem τὸν νεώτερον *Harpocration*, ſicuti iſtum τὸν πρεσβύτερον adpellat in Μαρσύας & Λύκα. Uter ergo Noſter eſt? *G. Jo. Voſſius* de Hiſtor. Graec. L. 1, 10. temporum rationem oſtendere putat, τὸν νεώτερον ſive *juniorem* intelligi a *Diodoro Siculo* hoc in loco. Quae mihi res haud leve dubium habere ſemper viſa eſt. *Suidas*, cui accuratiorem notitiam utriuſque Marſyae debemus, de junioris aetate tacet: de Pellaeo Marſya ait, educatum una cum Alexandro & fratrem fuiſſe Antigoni, qui deinde regnarit. Haec bene conveniunt in *Diodori* Marſyam. Aetas congruit, neque Antigonus alius eſt, quam Demetrii pater. Miror vero nec ab *Voſſio* neque a *Kuſtero* animadverſum fuiſſe vitium, niſi tu errorem malis, in *Suidae* verbis, Μαρσύας, Περιάνδρου, Πελλαῖος, ἱστορικὸς — καὶ ἀδελφὸς Ἀντιγόνου, τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος, σύντροφος δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως. Antigonus, uti memoravimus, is ipſe eſt, de cujus *filiique* rebus *Diodorus* diſſerit. Atqui is patre natus eſt Philippo, teſte *Arriano* L. 1. Exp. Alex. extremo, pluribuſque aliis. Proinde culpa non vacat Περιάνδρου in *Suida* nomen. Habet de *Marſya* quaedam *H. Valeſius* ad *Harpocrat.* in Λύκ, quae hinc in ordinem cogi poterunt. P. Weſs.

10. Ἀρχικυβερνήτης ὢν τοῦ σύμπαντος στόλου] Vide *Jac. Gronov.* ad

Olymp. CXVIII. II. tis, Siniſtrum cornu ipſe occupat, ubi maximae illi naves praeſidio erant. Acieque in hunc modum inſtructa, utrique de more per Celeuſtas (exhortatores) vota Diis faciebant, ita ut praeeuntium vocem multitudo ſequeretur.

51. Principes vero, jam de vita fortuniſque omnibus, aleam jacturi, in magna ſolicitudine verſabantur. Demetrius igitur ab hoſte III. circiter ſtadiis remotus, ſignum pugnae, de quo convenerat, auratum nempe clypeum, omnibus per vices conſpicuum, extulit. Factitante id ipſum Ptolemaeo, confeſtim quod dirimebat eos intervallum 760. occupatur. Tubae claſſicum canunt: acies utrinque jubilant, naveſque terribili modo ad conflictum procurrunt. Atque initio arcubus & petrariis balliſtis, frequentibus etiam jam jaculis, res geritur, & multi miſſilibus expoſiti vulnerantur. Deinde cum navibus approximantes jam violento impetu concurſurae eſſent, qui in foris ſtabant haſtas pariter demiſſas protendere, & remiges Celeuſtarum hortatu alacrius incumbere. Jamque violento roboris nixu impulſae naves erant: cum partim remos inter ſe detergere, ut ad fugam & inſecutionem inutiles redderentur, & claſſiariorum, ſi ad ſtrenuam ſui defenſionem converterentur, impetum in conflictu cohiberent: partim roſtris in proram illiſis, puppes ad repetendum inflictum agere retrorſum. Propugnatores interim ſuper illis conſtituti, vulneribus ſe mutuis impetere, quod ſingulis in propinquo ſcopus eſſet. Nonnulli trierarcharum feriunt ex obliquo, roſtriſque indivulſim adhaereſcentibus in naves hoſtium inſiliunt, & invicem nunc damna inferunt, nunc accipiunt. Nonnulli enim prenſatis navium lateribus, dum tranſcenſu aberrant, in mare praecipites ruunt, & confeſtim ſuperadſtantium haſtis transverberantur. Quidam conatus ſui compotes facti, alios perimunt, alios in arctum compulſos in ſalum deturbant. Summatim, variae & repentinae pugnae vices erant: dum non raro victi ſuperiores, ob navium altitudinem, exſiſtunt; & victores propter ſtatum humiliorem, & rerum, quae in hujusmodi periculis contingere ſolent, inaequalitatem, premuntur. In certaminibus enim, quae terra geruntur, manifeſte virtus apparet, cum nullo interturbante caſu fortuito, primas conſequi poſſit: At in pugnis navalibus, multae variis modis cauſae eveniunt, quae faciunt, ut qui virtutis ſuae jure optimo victoriam alias reportarent, nec opinato ſuccumbant.

52. Inter caeteros vero cunctos praeclariſſime Demetrius, in puppi hepteris conſiſtens, decertabat. Cum enim globatim ſe hoſtes circumfunderent, alios jaculis eminus petendo, alios haſta cominus feriendo, ſternebat. Multis ſane variiſque telis impetebatur: Sed ea tum providendo decli-

ξιν πεποιημένος τὸ λαιὸν κέρας διακατεῖχε, συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν μεγίστων σκαφῶν. τοιαύτης δὲ τῆς διατάξεως γενομένης, εὐχὰς ἑκάτεροι τοῖς θεοῖς ἐποιοῦντο, καθάπερ ἦν ἔθος, διὰ τῶν [x] κελευστῶν, συνεπιλαβομένου καὶ τοῦ πλήθους τῇ φωνῇ.

Οἱ δὲ δυνάσται, ὡς ἂν περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ὅλων μέλλοντες διακινδυνεύειν, ἐν ἀγωνίᾳ πολλῇ καθειστήκεισαν. Δημήτριος μὲν οὖν τῆς ἐναντίας ἀποσχὼν [y] ὡς ἂν τρεῖς σταδίους, ἦρε τὸ συγκείμενον πρὸς μάχην σύσσημον, ἀσπίδα κεχρυσωμένην, φανερὰν πᾶσιν ἐκ διαδοχῆς. τὸ παραπλήσιον δὲ καὶ τῶν περὶ Πτολεμαῖον ποιησάντων, ταχὺ τὸ διεῖργον διάστημα συνῃρέθη. ὡς δ' αἵ τε σάλπιγγες τὸ πολεμικὸν ἐσήμαινον, καὶ συνηλάλαξαν αἱ δυνάμεις ἀμφότεραι, φερομένων ἁπασῶν τῶν νεῶν εἰς ἐμβολὴν καταπληκτικῶς, τὸ μὲν πρῶτον τοῖς τόξοις καὶ τοῖς πετροβόλοις, ἔτι δὲ τοῖς ἀκοντίσμασι πυκνοῖς χρώμενοι κατετραυμάτιζον τοὺς ὑποπίπτοντας. εἶτα συνεγγισάντων τῶν σκαφῶν, καὶ μελλούσης γίνεσθαι τῆς ἐμβολῆς βιαίως, οἱ μὲν ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων συγκαθῆκαν, οἱ δ' ἐρέται παρακληθέντες ὑπὸ τῶν κελευστῶν, ἐκθυμότερον ἐνέκειντο. ὑπὸ κράτους δὲ καὶ βίας ἐλαυνουσῶν τῶν νεῶν, αἱ μὲν παρέσυρον ἀλλήλων τοὺς ταρσούς, ὥστε πρὸς φυγὴν καὶ διωγμὸν ἀχρήστους γίνεσθαι, καὶ τοὺς ἐπιβεβηκότας ἄνδρας, ὡρμηκότας πρὸς ἀλκήν, κωλύεσθαι τῆς πρὸς τὸν κίνδυνον ὁρμῆς· αἱ δὲ κατὰ πρῷραν τοῖς ἐμβόλοις [z] συναράξασαι, πρύμναν ἀνεκρούοντο πρὸς ἄλλην ἐμβολήν, καὶ κατετραυμάτιζον ἀλλήλους οἱ ταύταις ἐφεστῶτες, ἅτε τοῦ σκοποῦ σύνεγγυς ἑκάστοις κειμένου. τινὲς δὲ τῶν τριηράρχων ἐκ πλαγίας ἔτυπτον, καὶ τῶν ἐμβόλων δυσαποσπάστως ἐχόντων, ἐπεπήδων ἐπὶ τὰς τῶν πολεμίων ναῦς, πολλὰ καὶ πάσχοντες δεινὰ καὶ διατιθέντες. οἱ μὲν γάρ, τῶν [a] ἐγγιζόντων τοίχων ἐφαψάμενοι καὶ σφαλέντες τῆς βάσεως, περιέπιπτον εἰς θάλατταν, καὶ παραχρῆμα τοῖς δόρασιν ὑπὸ τῶν ἐφεστώτων ἐφονεύοντο· οἱ δέ, κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς, τοὺς μὲν ἀνῄρουν, τοὺς δὲ κατὰ τῆς στενοχωρίας ἐκβιαζόμενοι περιέτρεπον εἰς τὸ πέλαγος. ὅμως δὲ ποικίλαι καὶ παράλογοι συνίσταντο μάχαι, πολλάκις τῶν μὲν ἡττόνων ἐπικρατούντων διὰ τὴν τῶν σκαφῶν ὑπεροχήν, τῶν δὲ κρειττόνων θλιβομένων, διὰ τὸ περὶ τὴν στάσιν ἐλάττωμα, καὶ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν συμβαινόντων ἐν τοῖς τοιούτοις κινδύνοις. 788. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀγώνων διάδηλος ἡ ἀρετὴ γίνεται, δυναμένη τυγχάνειν τῶν πρωτείων, μηδενὸς ἔξωθεν αὐτομάτου παρενοχλοῦντος· κατὰ δὲ τὰς ναυμαχίας, πολλὰς καὶ ποικίλας αἰτίας συμβαίνει παραλόγως ἐλαττοῦν τοὺς δι' ἀνδρείαν δικαίως ἂν τυχόντας τῆς νίκης.

Λαμπρότατα δὲ πάντων Δημήτριος ἠγωνίσατο, τῆς ἑπτήρους ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ. ἀθρόων γὰρ αὐτῷ περιχυθέντων, οὓς μὲν ταῖς λόγχαις ἠκόντιζεν, οὓς δ' ἐκ χειρὸς τῷ δόρατι τύπτων ἀνῄρει· πολλῶν δὲ καὶ παντοίων βελῶν ἐπ' αὐτὸν φερομένων, ἃ μὲν προορώμενος ἐξέκλινεν, ἃ δὲ τοῖς σκε-

---

[x] Ἐπικελευστῶν Reg. 1. & ora Steph. [y] Ὡσεὶ τριῶν Reg. 1. [z] Συῤῥάξασαι. Reg. 2. Baſil. Statim ἀνέκρουον Reg. 1., male. [a] Με- [illegible] Reg. 2. Baſil. Ven. Vat. ora Steph.

ad *Arriani* L. VI, 2. p. 237. & Scheffer. Milit. Nav. IV, 5. P. Wess.

22. Καθάπερ ἦν ἔθος, διὰ τῶν κελευστῶν] De *portiſculi* ſive celeuſtae officio quaedam Ill. *Scaliger* ad *Varron.* Conject. pag. 188., plura *Jo. Schefferus* Milit. Nav. L. IV, 7., ſed neuter notabilem hunc morem attigit. P. Wess.

28. Ἦρε τὸ … σύσσημον, ἀσπίδα κεχρυσωμένην] Vid. L. XIII, 46. Lacedaemonii praelio ad Aegos flumen σημεῖον μέλλοντες αἴρειν χαλκῆν ἀσπίδα in *Polyaeni* L. 1, 45, 2. P. Wess.

39. Οἱ μὲν …. συγκαθῆκαν] Cl. *Rhodomannus* in notar. ſuarum *Addend.* videri omiſſum ait τὰ δόρατα, quam in verſione conjecturam ſecutus eſt: non refragabor, niſi ſi in genua eos ſeſe demiſiſſe velis. P. Wess.

59. Ὅμως δὲ ποικίλαι] Vide num ὁμοῦ, an vero, quod malim, ἄλλως, huc magis quadret. L. Rhod.

Ὅμως δὲ ποικίλαι] Habes ſimilem particulae ejus uſum L. 1, 73. p. 85. in vulgatis certe libris: quam pari modo immutatum ivit *Rhodomannus.* Ego vero ὅμως refinxi fide meliorum membranarum. Ὁμοῦ hic praefero. P. Wess.

96. Καὶ Βυρίχου] Locum *Burichus* tenuit inter Demetrii adulatores,

σκεπαστηρίοις ὅπλοις ἐδέχετο. τριῶν δ' ὑπερασπιζόντων αὐτόν, εἷς μὲν λόγχῃ πληγεὶς ἔπεσεν, οἱ δὲ δύο κατετραυματίσθησαν. τέλος δὲ τοὺς ἀντιστάντας ὁ Δημήτριος ἐκβιασάμενος, καὶ τροπὴν τοῦ δεξιοῦ κέρατος ποιήσας, [b] εὐθὺς καὶ τὰς συνεχεῖς φυγεῖν ἠνάγκασε. Πτολεμαῖος δὲ [c] καὶ τὰ μέγιστα τῶν σκαφῶν καὶ τοὺς κρατίστους ἄνδρας ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, ῥᾳδίως ἐτρέψατο τοὺς καθ' αὑτὸν τεταγμένους, καὶ τῶν νεῶν ἃς μὲν [d] κατέδυσεν, ἃς δὲ αὐτάνδρους εἷλεν. ἀποστρέφων δ' ἀπὸ τοῦ νικήματος, ἤλπιζε καὶ τὰς ἄλλας ῥᾳδίως χειρώσασθαι. θεωρήσας δὲ τό, τε εὐώνυμον κέρας τῶν ἰδίων συντετριμμένον, καὶ τὰς συνεχεῖς ἁπάσας πρὸς φυγὴν ὡρμημένας, ἔτι δὲ τοὺς περὶ τὸν Δημήτριον μετὰ βάρους ἐπιφερομένους, ἀπέπλευσεν εἰς Κίτιον. Δημήτριος [e] δὲ νικήσας τῇ ναυμαχίᾳ, τῷ μὲν Νέωνι καὶ Βουρίχῳ παρέδωκε τὰ στρατιωτικὰ τῶν πλοίων, προστάξας διώκειν, καὶ τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ διανηχομένους ἀναλαμβάνειν· αὐτὸς δὲ τὰς ἰδίας ναῦς κοσμήσας τοῖς ἀκροστολίοις, καὶ τὰς ἁλούσας ἐφελκόμενος, τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο πρὸς τὸ στρατόπεδον καὶ τὸν οἰκεῖον λιμένα. κατὰ δὲ τὸν τῆς ναυμαχίας καιρὸν Μενέλαος, ὁ ἐν τῇ Σαλαμῖνι στρατηγός, πληρώσας τὰς ἑξήκοντα ναῦς, [f] ἐξαπέστειλε πρὸς βοήθειαν τῷ Πτολεμαίῳ ναύαρχον ἐπιστήσας Μενοίτιον. γενομένου δ' ἀγῶνος περὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος πρὸς τὰς ἐφορμούσας ναῦς, καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως βιασαμένων, αἱ μὲν τοῦ Δημητρίου δέκα [g] νῆες ἔφυγον πρὸς τὸ πεζὸν στρατόπεδον. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μενοίτιον ἀναπλεύσαντες, [h] καὶ τῶν καιρῶν μικρὸν ὑστερήσαντες, ἀνέστρεψαν πάλιν εἰς τὴν Σαλαμῖνα. τῆς δὲ ναυμαχίας τοῦτο τέλος λαβούσης, τῶν μὲν πορείων ἥλω πλείω τῶν ἑκατόν, ἐν οἷς ἦσαν σχεδὸν στρατιῶται ὀκτακισχίλιοι· τῶν δὲ μακρῶν αὔτανδροι μὲν 789. ἐλήφθησαν τεσσαράκοντα, διεφθάρησαν δὲ περὶ ὀγδοήκοντα, ἃς πλήρεις οὔσας θαλάττης κατήγαγον οἱ κρατήσαντες εἰς τὴν πρὸς τῇ πόλει στρατοπεδείαν. διεφθάρη δὲ καὶ τῶν Δημητρίου σκαφῶν εἴκοσι. πάντα δὲ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας τυχόντα, παρεῖχε τὰς ἁρμοζούσας χρείας.

Μετὰ δὲ ταῦτα Πτολεμαῖος ἀπογνοὺς τὰ κατὰ τὴν Κύπρον, ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον. Δημήτριος δὲ πάσας τὰς ἐν τῇ νήσῳ πόλεις παραλαβών, καὶ τοὺς φρουροῦντας στρατιώτας, τούτους μὲν εἰς τάξεις κατεχώρισεν, ὄντας πεζοὺς μὲν μυρίους ἑξακισχιλίους συντεταγμένους, ἱππεῖς δὲ περὶ ἑξακοσίους· πρὸς δὲ τὸν πατέρα ταχέως ἐμβιβάσας εἰς τὴν μεγίστην ναῦν τοὺς δηλώσοντας περὶ τῶν [i] κατορθωθέντων ἐξαπέστειλεν. ὁ δ' Ἀντίγονος, πυθόμενος τὴν γεγενημένην νίκην, καὶ μετεωρισθεὶς ἐπὶ τῷ μεγέθει τοῦ προτερήματος, διάδημα περιέθετο, καὶ τὸ λοιπὸν ἐχρημάτιζε βασιλεύς, συγχωρήσας καὶ τῷ Δημητρίῳ τῆς αὐτῆς τυγχάνειν προσηγορίας καὶ τιμῆς. ὁ δὲ Πτολεμαῖος οὐδὲν τῇ ψυχῇ ταπεινωθεὶς διὰ τὴν ἧτταν, καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἀνέλαβε τὸ διάδημα, καὶ πρὸς ἅπαντας [k] ἀνέγραφεν ἑαυτὸν βασιλέα. παραπλησίως δὲ τούτοις καὶ οἱ λοιποὶ δυνάσται ζηλοῦ-

---

nabat, tum armis protectoriis excipiebat. Propugnatores illi tres aderant; Horum unus lancea transfixus cecidit, caeteri duo graviter erant vulnerati. Ad extremum vi repulſis, qui ex adverſo ſtabant, dextrum cornu in ſugam Demetrius convertit. Et continuo etiam proximos terga dare coegit. Ptolemaeus vero, qui maximas ſecum naves & militum robur habebat, oppoſitos ſibi negocio haud magno ſudit ſugavitque, & navium alias demerſit, alias cum ipſis militibus cepit; Jamque a victoria revertens, etiam caeteras ſe facile ſubacturum ſperabat, cum laevum cornu profligatum, & proximas quasque fugam capeſſere, & Demetrium vi graviſſima imminere, animadvertit. Ad Citium ergo retroceſſit. Victor autem hoc praelio Demetrius, naves militares Neoni & Buricho tradit, cum mandatis, ut hoſtem perſequantur, & in mari natantes excipiant. Ipſe naves ſuas acroſtoliis exornat, captaſque hoſtium naves remulco trahens, ad caſtra portumque ſuum revertitur. Interim vero dum praelio navali diſceptatur, Menelaus Salamini praefectus naves LX. viris armisque completas, Menoetio navarcho, in ſubſidium Ptolemaeo miſit; Et certamine cum navibus, quae ſtationem in oſtio portus habebant, commiſſo, cum oppidani vi ſibi exitum patefacerent, Demetrianae ad terreſtres ſe copias fuga receperunt, Menoetiani 761. autem in altum evecti, ubi paulo ſerius, quam commodum eſſet, venerunt, Salaminem regrediuntur. Praelio hunc exitum ſortito, pontones amplius C. in poteſtatem venerunt, in quibus Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. prope militum erant. De longis una cum viris captae ſunt XL. corruptae vero circiter XXC. Quas ſalſugine plenas ad caſtra prope urbem victores ſubduxere. Vitiatae etiam fuerant ex Demetrianis XX. Quae debita accuratione refectae, commodos deinceps uſus praebuerunt.

53. Tum Ptolemaeus, rebus Cypri deſperatis, Aegyptum ſolvit. At Demetrius acceptis in ditionem cunctis Inſulae oppidis, praeſidiarios in ordines ſuos cooptavit. Erant autem peditum in ordines digeſtorum ccIↄↄ. Iↄↄ. cIↄ. equites vero circiter Iↄc. Et nuncios rerum feliciter geſtarum, in navem maximam impoſitos, ad parentem miſit. Antigonus ubi de victoria cognovit, ſucceſſus magnitudine elatus, diadema ſibi impoſuit, & regis deinceps nomen uſurpavit, eundem titulum & honorem etiam Demetrio concedens. Quin & Ptolemaeus, de celſitate animi nihil remittens ob acceptam cladem, diademate etiam ipſe caput evinxit, & in omnibus exinde literis regem ſeſe appellavit. Horum exemplo reliqui etiam principes, Seleu-

Olymp. CXVIII. II.

---

[b] Εὐθὺ Baſil. [c] Copula non eſt in Baſil. nec Reg. 2. [d] Κατέδυσε Baſil. Vide ad L. XIV, 49. [e] Δὲ ναυμαχήσας, τῇ Reg. 1. cum Steph. marg. Mox τῶν ἄλλων καὶ πλοίων Venet. [f] Ἀπέστειλε Reg. 1. [g] Ναῦς Reg. 1. Baſil. [h] Καὶ τοῦ καιροῦ Reg. 1. [i] Κατορθωμάτων in ora Steph. & Reg. pr. [k] Ἔγραφεν Steph. margo & Baſil.

latores, teſte Athenaeo L. VI, 14. cum magni viri animadverſione. P. Wess.

4. Ναύαρχον ἐπιστήσας Μενοίτιον] In Polyaeno L. IV, 7, 7. Menelaus ipſemet ex Salaminis portu erumpit, ut fratri ſociiſque auxilio ſit, ſeque Ptolemaeo fugam ingreſſo comitem addit, non ſine errore. Melius Plutarchus, parta victoria Demetrium Salaminem properaſſe, & Menelaum ad urbem exercitumque & claſſem dedendam compuliſſe in Demet. pag. 895. F. tradidit. P. Wess.

14. Ἐλήφθησαν τεσσαράκοντα] Imo vero ſeptuaginta, ſi fides Plutarcho dict. loc., ſed ille & aliis in rebus a Noſtro diſſentit. P. Wess.

27. Τοὺς δηλώσοντας περὶ τῶν κατορθωθέντων] Nihil refert, hoc malueris an κατορθωμάτων. Miſſus ad Antigonum eſt Ariſtodemus Mileſius, qui qua inſolentia & faſtu ſenem, de praelii eventu anxium, torſerit, docetur ab eodem Plut. p. 896. P. Wess.

33. Αὐτὸς ὁμοίως ἀνέλαβε τὸ διάδημα] Exercitus in Aegypto Ptolemaeum regem, ne propter nuperam cladem victoribus minor

Olymp. CXVIII. II. Seleucus, qui ſuperiores provincias ſuae ditioni recens adjunxerat; Itemque Lyſimachus & Caſſander, qui portiones ab initio ſibi tributas retinebant, reges ſe proclamarunt. De his vero poſtquam ſatis a nobis dictum eſt, per Africam & Siciliam geſta nunc ſeorſum exſequemur.

54. Agathocles cum principes jam memoratos diadema ſumſiſſe audiret, quod ſe nec copiis, nec terrarum amplitudine, nec rebus denique geſtis inferiorem duceret illis, ſe quoque regem nuncupavit; Diadema tamen uſurpandum haud cenſuit. Nam ſub tyrannidis affectatae tempus perpetuo coronam, pro ſacerdotii cujuſdam ritu geſtabat, quam de principatu contendens poſtea non depoſuit. Sunt qui data opera illum ab initio hanc geſtaſſe dicant, quod non admodum crinitus eſſet. Verumenimvero appellatione tam magnifica dignum aliquid gerere properans, in rebelles Uticenſes exercitum duxit, ſubitoque urbem incurſu adortus, cives in agris excluſos cepit ad trecentos. Et initio quidem venia delictorum illis conceſſa, ut urbem ſibi traderent, poſtulabat. At cum obſeſſi non obtemperarent, machinam conſtruxit, quam ſuſpenſis ex illa captivis, moenibus admovit. Uticenſes calamitoſorum quidem fortunam miſerari, ſed pluris omnium libertatem facientes quam illorum ſalutem, militem per muros diſponere, & fortiter obſidionem tolerare. Tum Agathocles catapultas, & funditores, ſagittarioſque machinae adhibet, motoque ex illa certamine, oppugnationem exorditur, civiumque animis quaſi cauteria quaedam inflixit. Qui ſtabant ſuper muris principio miſſilibus rem gerere cunctabantur, objectis pro ſcopo civibus, inter quos primariae nobilitatis quidam erant. At cum impreſſio hoſtium ingraveſceret, in machina conſtitutos propulſare tandem coguntur. Hic accidit, ut cladem inopinatam, fortunaeque ludibrium, prae anguſtia neceſſitatis inevitabile, Uticenſes experirentur. Cum enim Graeci captos ex urbe cives objeciſſent, alterutrum omnino faciendum erat, ut aut civibus parcendo, patria in hoſtis poteſtatem veniret, aut urbi ſuccurrendo, miſerrimorum civium multitudinem abſque miſericordia trucidarent: Id quod 762. etiam accidit. Dum enim omni telorum genere hoſtes arcent, ſimul impoſitorum machinae corpora miſſilibus foede lacerant, ſimul dependentium inde civium aliquos trajiciunt, aliquos catapultis ceu clavis, quacunque ſors ferret corporis parte, machinae affigunt, ita ſane ut ignominioſa affectio, ſuppliciique atrocitas illa, crucis inſtar exhiberet.

περιθέμενοι ἀνηγόρευσαν ἑαυτοὺς βασιλεῖς, Σέλευκος μὲν προσφάτως τὰς ἄνω Σατραπείας προσκεκτημένος, Λυσίμαχος δὲ καὶ Κάσσανδρος τὰς ἐξ ἀρχῆς δοθείσας μερίδας διατηροῦντες. Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἱκανῶς εἰρηκότες, ἐν μέρει διέξιμεν περὶ τῶν κατὰ Λιβύην καὶ Σικελίαν πραχθέντων.

Ἀγαθοκλῆς γὰρ, πυθόμενος τοὺς προειρημένους δυνάστας ἀνῃρημένους, καὶ νομίζων μήτε δυνάμεσι μήτε χώρᾳ μήτε τοῖς πραχθεῖσι λείπεσθαι τούτων, ἑαυτὸν ἀνηγόρευσε βασιλέα· καὶ διάδημα μὲν οὐκ ἔκρινεν ἔχειν· ἐφόρει γὰρ ἀεὶ στέφανον κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος, ἔκ τινος ἱερωσύνης, ὃν περικείμενος οὐκ ἀπέθετο περὶ τῆς δυναστείας ἀγωνιζόμενος. ἔνιοι δέ φασιν [l] αὐτὸν ἐπιτηδεῦσαι τοῦτον ἐξ ἀρχῆς φορεῖν, διὰ τὸ [m] μὴ λίαν αὐτὸν εὐχαίτην εἶναι. οὐ μὴν ἀλλὰ τῆς προσηγορίας ταύτης [n] ἄξιόν τι σπεύδων πρᾶξαι, ἐπὶ μὲν Ἰτυκαίους ἐστράτευσεν ἀφεστηκότας· ἄφνω δ' αὐτῶν τῇ πόλει προσπεσὼν, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς χώρας ἀπειλημμένων πολιτικῶν ζωγρήσας εἰς τριακοσίους, τὸ μὲν πρῶτον διδοὺς ἄφεσιν τῶν ἐγκλημάτων, ἠξίου παραδιδόναι τὴν πόλιν· οὐ προσεχόντων δὲ τῶν ἔνδον, συνεπήγνυε [o] μηχανὴν, καὶ κρεμάσας ἐπ' αὐτῆς τοὺς αἰχμαλώτους προσήγαγε τοῖς τείχεσιν. οἱ δ' Ἰτυκαῖοι τοὺς μὲν ἠτυχηκότας ἠλέουν, πλείονα δὲ λόγον τῆς [p] τῶν ἁπάντων ἐλευθερίας ἢ τῆς ἐκείνων σωτηρίας ποιούμενοι, διέλαβον τὰ τείχη τοῖς στρατιώταις, καὶ τὴν πολιορκίαν εὐγενῶς ὑπέμενον. εἶθ' ὁ μὲν Ἀγαθοκλῆς ἐπιστήσας τῇ μηχανῇ τούς τε ὀξυβελεῖς καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας, ἀπὸ ταύτης ἀγωνιζόμενος ἤρχετο τῆς πολιορκίας, καὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἔνδον ὥσπερ καυτήριά τινα [q] προσῆγεν. οἱ δ' ἐπὶ τῶν τειχῶν ἑστῶτες τὸ μὲν πρῶτον ὤκνουν τοῖς βέλεσι χρήσασθαι, προκειμένων αὐτοῖς σκοπῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ὧν ἦσάν τινες καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων· ἐπικειμένων δὲ τῶν πολεμίων βαρύτερον, ἠναγκάζοντο τοὺς ἐπὶ τῆς μηχανῆς ὄντας ἀμύνασθαι. ἔνθα δὴ συνέβαινε γίνεσθαι παράλογα πάθη τοῖς Ἰτυκαίοις καὶ τύχης ἐπηρεασμὸν ἐν ἀνάγκαις κείμενον ἀνέκφευκτον. προβεβλημένων γὰρ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἡλωκότας τῶν ἐξ Ἰτύκης, ἀναγκαῖον ἦν ἢ τούτων φειδομένους περιορᾶν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις γινομένην τὴν πατρίδα, ἢ τῇ πόλει βοηθοῦντας, ἀνηλεῶς φονεῦσαι πλῆθος πολιτῶν ἠτυχηκότων· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. ἀμυνόμενοι γὰρ τοὺς πολεμίους, καὶ παντοίοις βέλεσι χρώμενοι, καὶ τὰ τῶν ἐφεστηκότων τῇ μηχανῇ σώματα κατῃκίσαντο, καί τινας μὲν τῶν κρεμαμένων πολιτῶν κατηκόντισαν, τινὰς δὲ τοῖς ὀξυβέλεσι πρὸς τῇ μηχανῇ [r] καθήλωσαν, καθ' οὓς ποτε τύχῃ τοῦ σώματος τόπους. ὥστε σταυρῷ παραπλησίαν 790.

---

[l] Pronomen omittunt *Baſil. Reg.* 2. Statim ἐπὶ τῷ μὴ iidem cum *Vat.* [m] Μὴ λίαν αὐτὸν εὐχαίτην *Reg.* 1. & ora *Steph.* [n] Ἄξιον σπεύδων *Steph.* margo. [o] Μηχανὴν — ἐπ' αὐτῆς *id.* & *Reg. pr.* [p] Deeſt *Reg.* 1. [q] Προῆγεν *id.* [r] Προσκαθήλωσαν *Ven.* & *Reg.* 2. Mox τύχοι *Reg.* 1.

minor videretur, ſalutavit. *Appianus* Syr. p. 197. ἀνεῖπε δὲ καὶ Πτολεμαῖον ὁ αὐτὸς στρατὸς βασιλέα, ὡς μὴ διὰ τὴν ἧτταν μειονεκτοίη τῶν νενικηκότων. Eadem *Plutarchus* in Demet. p. 896. P. Wess.

43. Πυθόμενος γὰρ — δυνάστας ἀνῃρημένους] Claudicat oratio, quippe manca. Adſtruxit *Rhodomanus* τὸ διάδημα in notis. *Correxi*, me non invito. Quod vero *Diodorus* continuo ſubjungit, καὶ διάδημα μὲν οὐκ ἔκρινεν ἔχειν, id videtur convelli poſſe veteri numo, qui in *Paruta* Tab. CLII. Agathoclis diadematum repraeſentat caput: nec juvat tamen; ſiquidem aut a tyranni adulatoribus aut poſt ejus mortem percuſſus eſt: firmant ſuſpicionem crines, quibus iſtud caput egregie veſtitum eſt, caruit autem, dum in vivis eſſet, Agathocles. Vid. Illuſt. *Ez. Spanhem.* Diſſert. VIII. de Num. Praeſt. p. 546. & *Sig. Havercampum* ad *Parut.* p. 1047. P. Wess.

51. Διὰ τὸ μὴ λίαν αὐτὸν εὐχαίτην εἶναι] Si cui blandiatur *Reg. pr.* ſcriptura, non equidem invidebo: mihi vulgata placet. Agathoclem myrtea corona capitis calvitiem obtegere fuiſſe ſolitum, *Aelianus* non reticuit Var. Hiſt. XI, 4. P. Wess.

57. Διδοὺς ἄφεσιν τῶν ἐγκλημάτων] Sic ſupra C. 45. & *Joſephus* Bel. Jud. L. I, 24. 4. διδοὺς τῶν προημαρτημένων ἄφεσιν. *Philo* Vit. Moſ. L. III. pag. 679. C. ἵνα δόξῃ περὶ ἀφέσεως ἁμαρτημάτων, quod genus & βάπτισμα εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν frequens eſt in ſacris N. T. libris. Idem *Philo* Leg. Caj. p. 1032. αἰτήσασθαι φέρων ἄφεσιν. Par uſus vocis παρέσεως, cum de delictis, tributis, reliquiſque, quae condonantur, ſermo eſt. Vide, neque enim id agere continuo eſt, Epiſtol. *Phalarid.* 80. & 92. *Philon.* de Inſid. Potiori Struct. p. 181. A, & quae erudite diſputavit vir praeſtantiſſimus, mihique longo uſu cognitiſſimus, *H. Venema* Diſſert. Sacr. L. I, 4. p. 72. P. Wess.

70. Προκειμένων αὐτοῖς σκοπῶν πολιτικῶν] Non diſſimile crudelitatis exemplum ad urbem Rhegium in Phytone Dionyſius edidit tyrannus apud *Philoſtrat.* VII. Vit. Apoll. C. 2. Tu Noſtri L. XIV, 112. lege, & mecum animadverte πύργον Ἀγαθοκλέους *turrim Agathoclis* triginta ab Utica ſtadiis hujus obſidionis tempore videri excitatam, qua de *Appian.* Punic. pag. 13. P. Wess.

2. Ἐπὶ τὴν Ἵππου καλουμένην ἄκραν] Interpres *equi arcem* verterat, quod hic & inferius mutavi. Satis adparet urbem Uticae

σίαν εἶναι τὴν ὕβριν ἅμα καὶ τὴν τιμωρίαν. καὶ ταῦτ' ἐγίνετό τισιν ὑπὸ συγγενῶν ἢ φίλων, εἰ τύχοι, τῆς ἀνάγκης [s] οὐκ ἐώσης πολυπραγμονεῖν [t] τι τῶν παρ' ἀνθρώποις ὁσίων.

Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὁρῶν αὐτοὺς ἀπαθῶς ὡρμηκότας πρὸς τὸν κίνδυνον, περιστήσας πανταχόθεν τὴν δύναμιν, καὶ κατά τινα τόπον φαύλως ᾠκοδομημένον βιασάμενος, εἰσέπεσεν εἰς τὴν πόλιν. τῶν δ' Ἰτυκαίων τῶν μὲν εἰς τὰς οἰκίας, τῶν δ' εἰς τὰ ἱερὰ καταφυγόντων, δι' ὀργῆς αὐτοὺς ἔχων, φόνου τὴν πόλιν ἐπλήρωσε. τοὺς μὲν γὰρ ἐν χερσὶ νόμῳ διέφθειρε, τοὺς δ' ἁλόντας ἐκρέμασε, τοὺς δ' ἐπὶ θεῶν ἱερὰ καὶ βωμοὺς καταφυγόντας διαψευσθῆναι τῆς ἐλπίδος ἐποίησε. διαφορήσας δὲ τὰς κτήσεις, καὶ φυλακὴν [u] ἀπολιπὼν ἐπὶ τῆς πόλεως, ἐστρατοπέδευσεν ἐπὶ τὴν Ἵππου καλουμένην ἄκραν, ὠχυρωμένην φυσικῶς τῇ παρακειμένῃ λίμνῃ. πολιορκήσας δὲ αὐτὴν ἐνεργῶς, καὶ τῶν ἐγχωρίων ναυμαχίᾳ περιγενόμενος, κατὰ κράτος εἷλε. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον τὰς πόλεις χειρωσάμενος, τῶν τε ἐπὶ θαλάττῃ τόπων τῶν
791. πλείστων ἐκυρίευσε, καὶ τῶν τὴν μεσόγειον οἰκούντων, πλὴν τῶν Νομάδων· ὧν τινὲς μὲν φιλίαν πρὸς αὐτὸν ἐποιήσαντο, τινὲς δ' ἐκαραδόκουν τὴν τῶν ὅλων κρίσιν. τέτταρα γὰρ τὴν [x] Λιβύην διείληφε γένη, Φοίνικες μὲν, οἱ τὴν Καρχηδόνα τότε κατοικοῦντες· Λιβοφοίνικες δὲ, πολλὰς ἔχοντες πόλεις ἐπιθαλαττίους, καὶ κοινωνοῦντες τοῖς Καρχηδονίοις ἐπιγαμίας, οἷς ἀπὸ τῆς συμπεπλεγμένης συγγενείας συνέβη τυχεῖν ταύτης τῆς προσηγορίας. ὁ δὲ πολὺς λαὸς τῶν ἐγχωρίων ἀρχαιότατος ὢν, Λίβυες ὠνομάζετο, μισῶν διαφερόντως τοὺς Καρχηδονίους, διὰ τὸ βάρος τῆς ἐπιστασίας. οἱ δὲ τελευταῖοι [y] Νομάδες ὑπῆρχον, πολλὴν τῆς Λιβύης νεμόμενοι μέχρι τῆς ἐρήμου. Ἀγαθοκλῆς δὲ τοῖς μὲν κατὰ Λιβύην συμμάχοις καὶ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερέχων τῶν Καρχηδονίων, περὶ δὲ τῶν ἐν Σικελίᾳ πραγμάτων ἀγωνιῶν, [z] ἄφρακτα καὶ πεντηκοντόρους ναυπηγησάμενος, ἐνεβίβασε στρατιώτας δισχιλίους. καταλιπὼν δὲ τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ πραγμάτων στρατηγὸν [a] Ἀρχάγαθον τὸν υἱὸν, ἀνήχθη ταῖς ναυσὶν, ἐπὶ [b] Σικελίας τὸν πλοῦν ποιούμενος.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ξενόδοκος, ὁ τῶν Ἀκραγαντίνων στρατηγὸς, πολλὰς μὲν τῶν πόλεων ἠλευθερωκὼς, ἐλπίδας δὲ μεγάλας παρεσχηκὼς τοῖς Σικελιώταις τῆς καθ' ὅλην τὴν νῆσον αὐτονομίας, [c] ἐξήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς Ἀγαθοκλέους στρατηγοὺς, ὄντας πεζῶν μὲν πλειόνων ἢ μυρίων, ἱππέων δὲ σχεδὸν χιλίων. οἱ δὲ περὶ Λεπτίνην καὶ Δημόφιλον, ἐκ τῶν Συρακουσῶν καὶ τῶν φρουρίων ἐπιλέξαντες ὅσους ἠδύναντο πλείους, ἀντεστρατοπέδευσαν πεζοῖς μὲν ὀκτακισχιλίοις καὶ διακοσίοις, ἱππεῦσι δὲ χιλίοις

Et hoc obvenit quibuſdam, prout caſus temperabat, a propinquis & amicis; quod accuratam pietatis humanae rationem habere non ſinebat neceſſitas.

Olymp. cxviii. 2.

55. Agathocles, exutis quaſi affectionibus, periculo ſe objectare videns oppidanos corona urbem cinxit, & partem quandam non probe ſatis munitam violenter adortus, in urbem irrupit. Tum Uticenſium alii in aedes, alii in templa confugiunt. Quibus iratus ille, omnia per urbem caedibus replet. Nam quoſdam in ipſo conflictu trucidat, quoſdam ſuſpendio necat, aliorum, qui ad delubra araſque Deorum perfugerant, ſpem irritam facit. Hinc facultatibus direptis, & praeſidio ad urbem relicto, juxta Hippi, ut vocant, acram, quam natura ipſa vicino lacus ſitu munierat, caſtra movit. Et poſt acerrimam oppugnationem, cum navali etiam praelio indigenas viciſſet, vi ſumma illam cepit. Hunc ad modum urbibus ſubactis, maritimorum tractuum pleroſque, & qui mediterranea incolebant, omnes ſui juris & arbitrii fecit, Numidis ſolummodo exceptis: quorum pars amicitiam cum illo fecit, pars ultimam rei totius diſceptationem exſpectavit. In IV. genera hominum Africa tum erat diviſa. Nempe in Poenos, qui Carthaginem tum incolebant; Itemque Libo-Poenos, qui quod multas urbium maritimarum tenerent, & matrimoniorum neceſſitudine Carthaginenſibus devincti eſſent, a nexu affinitatis, compoſitam hanc appellationem reportarunt. Major deinde pars incolarum & vetuſtiſſima Afrorum nomen habebat, extremoque Carthaginenſium, ob dominatus aſperitatem, odio flagrabat. Poſtremi tandem erant Numidae, vaſtos Libyae tractus, uſque ad deſerta, occupantes. Agathocles vero, licet jam ſociorum auxiliis, & proprii exercitus robore, Carthaginenſibus ſuperior eſſet, de Siciliae tamen rebus anxie cogitans, Aphracta & Pentecontoros, (naves apertas, & quinquaginta remorum actuarias) conſtruxit, in quas duo militum millia collocavit, & Archagatho F. negociis in Libya praepoſito, in Siciliam curſum dirigens, cum claſſe inde ſolvit.

56. Inter has rerum geſtarum vices, Xenodocus, Agrigentinorum praetor, poſtquam multas in libertatem vindicaſſet urbes, ſpemque Siculis magnam peperiſſet, fore ut legum ſuarum jus per totam inſulam recuperarent, copias ſuas contra Agathoclis praefectos eduxit, ſupra CCIↃↃ. peditum, & equites propemodum mille. Leptines autem & Demophilus exercitu, quam poſſent maximo, Syracuſis & e caſtellis vicinis conſcripto, octies mille & ducentorum peditum, & mille ac ducentorum equitum, caſtra illi oppoſuerant. Commiſſo

---

[s] Οὐ πολυπραγμονούσης Vat. Baſil. Reg. 2. cum Steph. ora. [t] Deeſt τὶ Reg. 1. [u] Ἀπολιπὼν, ἀπὸ τῆς idem. [x] Τὴν Λιβύην ταύτην Reg. pr. [y] Οἱ Νομ. idem. [z] Ἄφρακτον ὄψιν Reg. 1. & Steph. ora. [a] Ἀγάθαρχον Vat. Venet. Baſil. [b] Σικελίαν Reg. 2.

cae vicinam fuiſſe, meritoque a Polybio τοὺς Ἰτυκαίους καὶ τοὺς Ἱππακρίτας L. I, 70. 73. conjungi. Clarius ſitum ſignat Scylax Peripl. p. 119. ἀπὸ Ἰτύκης ἐπὶ Ἵππου ἄκραν … Ἵππου πόλις, καὶ λίμνη ἐπ' αὐτῇ ἐστι. Liquet enim ultra Uticam in occidentem verſus plagam hanc Hippacritam ſedem habuiſſe. Errat ergo Appianus Punic. p. 111., aut aliam intelligit, cum de Piſone ἀπὸ δὲ ταύτης ἐς Ἱππάγρετα μετῆλθε, ἣ μεγάλη τε ἦν, καὶ τείχεσιν ὠχυρωμένη καὶ λιμένι καὶ ταμιείοις ὑπ' Ἀγαθοκλέους τοῦ Σικελιωτῶν τυράννου κατεσκευασμένη καλῶς· μέση δ' ἦν Καρχηδόνος καὶ Ἰτύκης &c. At aliam indicaſſe plura diſſuadent: namque inter Carthaginem & Uticam nemo magnam adeo urbem collocavit; ad hoc clariſſime Zonaras Piſonem urbem Hipponem, quam ultra Uticam fuiſſe omnes norunt, obſediſſe tum temporis ex Dione perſcribit. Proinde eamdem urbem, idem etiam nomen, modo Ἱππακρίτας legeretur, habemus, ab Agathocle, poſtquam in ditionem redacta fuerat, egregie auctam & munimentis inſtructam. Accedat Polybius L. I, 82., Hippacritas una cum Uticenſibus acriter conatibus Agathoclis ſeſe objeciſſe, plane uti Diodorus, referens. Jam eo Africae in tractu, quem memoravimus, celebri cum nomine Hippo Diarrhytus fuerit, merito mihi ſemper decreviſſe Cel. S. Bochartus viſus eſt L. I, 29. de Phoen. Colon. p. 474., Hipponem & Hippacritam, de qua hic agitur, eamdem eſſe urbem. Novi in alia omnia iviſſe Abr. Berkelium ad Stephan. in Ἱππάκρα, qui ſi attendiſſet ad lacum, quem Ptolemaeus & Plinius, ut docte Bochartus monuit, Hipponi Diarrhyto adjungunt; praeterea Zonaram, Annal. L. IX, 29. p. 464. Ed. Paris. Hippacritas & Hipponem non diſtinguere, rectius ea opera ſuperſediſſet: nam in Ptolemaeo duplicem Ἵππου ἄκραν, tum in Numidia, tum ad Syrtim majorem, quod reperit, id nihil ejus cauſſam juvare, in ſequentibus monebitur. P. Wess.

11. Λιβοφοίνικες δὲ &c.] Vide L. XVII. 113. Quod ſequitur de nominis ejus cauſſa, idem uſu venit Καρχηδονοφοίνιξι in Aegypto, ut pulcre ſignificavit Jac. Gronovius ad Stephan. in Καρχηδ. Ptolemaeo ſunt Λιβυφοίνικες. P. Wess.

25. Ἀρχάγαθον τὸν υἱὸν] Firmant ſchedarum aliquae & Baſil. ἐκδόσεις H. Valeſii ſuſpicionem, de qua hujus libri C. II. P. Wess.

27. Ξενόδοκος, ὁ τῶν Ἀκραγαντίνων &c.] Praeſtat Ξενόδικος, uti C. 31.

Olymp. CXVIII. II. miſſo tandem ſummis viribus praelio, victus Xenodocus Agrigentum confugit, militum non infra ∞. Iↄ. deſideratis. Agrigentini hac calamitate accepta, & inceptum ſuum longe pulcerrimum, & ſpem libertatis ſociis injectam, deſtituunt. Recens depugnatum fuerat, cum Agathocles in Sicilia Selinuntem appulit, & ſtatim Heracleotas, qui libertatem urbi reddiderant, jugum ſubire iterum coegit, & in alteram Inſulae partem inde progreſſus, Thermitas (quorum urbs Carthaginenſium praeſidio tenebatur) ſubegit, dataque fide miſſos fecit. 763. Tum expugnato Cephaloedio Leptinen praefecit. Ipſe per mediterranea profectus, Centoripa noctu, receptantibus eum de civium factione nonnullis, clam intrare conatur. At patefactis inſidiis cum praeſidium ſubveniret, amplius Iↄ. ſuorum amiſſis, ex urbe pellitur. Hinc a quibuſdam Apolloniatis, qui patriam ſe illi tradituros receperant, accitus, eo contendit. Sed proditoribus deprehenſis, ſupplicioque affectis, illius quidem diei oppugnatione nihil effecit. Poſtridie vero multis incommodis affectus, poſt magnam ſuorum jacturam, vix tandem urbe potitur. Et pleriſque Apolloniatarum mactatis, bona direptioni tradit.

57. In eo dum verſatur, Dinocrates exſulantium ductor, Agrigentinorum inſtitutum perſequendum ratus, communis ſe libertatis vindicem profitetur, magnique ex omnibus locis concurſus ad ſe auctor exſiſtit. Alii enim ex innato cunctis amore libertatis, alii metu Agathoclis, libenter ultroque ad imperata praeſto erant. Coacto igitur millium ferme xx. peditatu, & mille quingentorum equitatu, qui omnes ad exſiliorum aerumnas, laborumque tractationes perpetuas, adſuefacti erant, caſtra in aperto metatur, & principem ad pugnam laceſſit. At dum Agathocles longe viribus inferior, pugnandi copiam non facit, ille veſtigiis inhaerens, crebro palmam ſine pulvere, quod dicitur, reportat. Ab hoc tempore res Agathoclis non in Sicilia modo, ſed etiam per Africam, in deterius mutari coeperunt. Nam Archagathus impera-

καὶ διακοσίους. γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς, ἡττηθεὶς ὁ Ξενόδοκος ἔφυγεν [d] εἰς τὸν Ἀκράγαντα, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων καὶ πεντακοσίων. οἱ μὲν οὖν Ἀκραγαντῖνοι ταύτῃ τῇ συμφορᾷ περιπεσόντες, διέλυσαν ἑαυτῶν μὲν τὴν καλλίστην ἐπιβολὴν, τῶν δὲ συμμάχων τὰς τῆς ἐλευθερίας ἐλπίδας. Ἀγαθοκλῆς δὲ, τῆς μάχης [e] ἄρτι γεγενημένης, καταπλεύσας τῆς Σικελίας εἰς Σελινοῦντα, Ἡρακλεώτας μὲν ἠλευθερωκότας τὴν πόλιν ἠνάγκασε πάλιν ὑποτάττεσθαι· παρελθὼν δὲ ἐπὶ θάτερον μέρος τῆς νήσου, Θερμίτας μὲν προσαγαγόμενος ὑποσπόνδους ἀφῆκε, τῶν Καρχηδονίων φρουρούντων ταύτην τὴν πόλιν, [f] Κεφαλοίδιον δὲ ἐκπολιορκήσας, Λεπτίνην μὲν ταύτης ἐπιμελητὴν ἀπέλιπεν. αὐτὸς δὲ διὰ τῆς μεσογείου ποιούμενος τὴν πορείαν, ἐπεβάλετο μὲν νυκτὸς εἰς τὰ Κεντόριπα παρεισπεσεῖν, εἰσδεχομένων αὐτὸν τινῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν· καταφανοῦς δὲ τῆς ἐπιβουλῆς γενομένης, καὶ τῶν φρουρῶν παραβοηθησάντων, ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πόλεως, ἀποβαλὼν τῶν στρατιωτῶν πλείους τῶν πεντακοσίων. 793. μετὰ δὲ ταῦτα τινῶν ἐκ τῆς Ἀπολλωνίας μεταπεμπομένων αὐτὸν, καὶ τὴν πατρίδα προδώσειν ἐπαγγελλομένων, ἧκε πρὸς τὴν πόλιν. τῶν δὲ προδοτῶν καταφανῶν γενομένων καὶ κολασθέντων, κατὰ μὲν [g] πρώτην ἡμέραν πολιορκήσας, ἄπρακτος ἐγένετο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πολλὰ κακοπαθήσας, καὶ συχνοὺς ἀποβαλὼν, μόλις εἷλε τὴν πόλιν καὶ τῶν Ἀπολλωνιατῶν τοὺς πλείστους ἀποσφάξας, διήρπασε τὰς κτήσεις.

Τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, Δεινοκράτης ὁ τῶν φυγάδων ἡγεμὼν, ἀναλαβὼν τὴν Ἀκραγαντίνων προαίρεσιν, καὶ προστάτην αὐτὸν ἀναδείξας τῆς κοινῆς ἐλευθερίας, ἐποίησε πολλοὺς [h] ἁπανταχόθεν συνδραμεῖν πρὸς αὐτόν. οἱ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἔμφυτον πᾶσιν ἐπιθυμίαν τῆς αὐτονομίας, οἱ δὲ διὰ τὸν Ἀγαθοκλέους φόβον προθύμως ὑπήκουον τοῖς παραγγελλομένοις. ἠθροισμένων δ' αὐτῶν, πεζῶν μὲν οὐ πολὺ ἐλαττόνων δισμυρίων, ἱππέων δὲ χιλίων καὶ πεντακοσίων, καὶ πάντων ἐν φυγαῖς καὶ μελέταις τοῦ πονεῖν συνεχῶς γεγονότων, κατεστρατοπέδευσεν ἐν ὑπαίθρῳ, προκαλούμενος τῇ μάχῃ τὸν δυνάστην. τοῦ δ' Ἀγαθοκλέους λειπομένου πολὺ ταῖς δυνάμεσι, καὶ φυγομαχοῦντος, ἐκ ποδὸς ἠκολούθει, [i] συνεχῶς ἀκοντὶ περιπεποιημένος τὴν νίκην. Ἀπὸ δὲ τούτων τῶν καιρῶν τοῖς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα συνέβαινε πρὸς τὸ χεῖρον [k] μεταβαλεῖν οὐ μόνον τὰ κατὰ Σικελίαν, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τὴν Λιβύην πράγματα. Ἀρχά-

---

c Ἔξωσι Reg. 1. d Ἐς τὸν Ἀκρ. Reg. 2. *Baſil. Vat.* εἰς τὸν Cett. e Ἀλογγήτω. *Venet.* perperam. f Καφαλοίδιν Reg. 1. ex ſcriptura recentiore. Vid. ad *Anton.* Itiner. p. 92. g Τὴν πρώτην Reg. 1. h Πανταχόθεν Reg. 1. & *Steph.* in margine, mox ὁρμηθὲν *Baſil.* i Συνεχῶν — καὶ πορεύων. *Baſil. Vat. Venet.* k Μεταβάλλειν Reg. pr.

C. 31. P. Wess.

38. Εἰς τὸν Ἀκράγαντα] Sequor ſcriptos libros & Graecorum morem, etſi non ignorem, quid pro vulgato adferri poſſit in medium. P. Wess.

52. Ἐπεβάλετο — εἰς τὰ Κεντόριπα παρεισ.] Juſtum hoc ſi putes, Κεντόριπα primo caſu urbs erit; atqui id nemo habet. Τὰ Κεντόριπα *Strabo* L. vi. p. 417., περὶ Κεντόριπα *Polyb.* 1, 9. aliique. Scribe εἰς τὰ Κεντόριπα, quod viri doctiſſimi *Ph. Cluverius* Sic. Antiq. L. ii, 6. p. 309. & *Joſ. Waſſe* ad *Thucydid.* L. vii, 32. amplexi optime fuerunt. P. Wess.

79. Συνεχῶς ἀκοντὶ περιπεποιημένος τὴν νίκην] Ad hanc victoriam pertinere numum opinantur, ΑΒΙΝΟ. cum victoriae ſigno inſcriptum, *Begerus* Theſ. Brand. T. 1. p. 297. & *Sig. Havercampus* ad Sicil. *Parutae* p. 1050. P. Wess.

87. Οὗτος γὰρ Τόκας..... χειρωσάμενος] *Tuccam* eſſe arbitror, & Numidiae quidem; nam plures eo nomine Africa habebat, de quibus ad *Anton.* Itiner. p. 48. Numidiae videri, oppido vicini Numidae perſuadent. Lege de ea *Dion. Caſſium* L. xlviii. p. 421. & *Ptolemaeum* L. iv, 3. Haud vero ſcio an adjungere debeam, nominis iſtius originem erutam eſſe a diligenti viro *Jac. Haſaeo* ex תוכיים. *Thocim*, quas *ſimias* putat atque ex Africae ora in [illegible] Salomonis aetate allatas ob 1. *Reg.* x, 22. & 2. *Chron.* ix, 21. Res enim admodum eſt incerta, & multis originationum ambagibus implicata. Adi, ſi hoc genere caperis, *Bibl. Bremenſis* Claſſ. ii. Faſc. iii. pag. 471. &c. P. Wess.

90. Τὴν ὀνομαζομένην Φελλίνην] Putes a *ſuberis* copia hanc urbem, & *Aſphodelodes* a laeto *aſphodeli* proventu Graecos adpellaſſe: mihi, quod quidem meminerim, nec *Phelline* urbs, neque *Aſphodelodes* uſquam ſeſe obtulerunt: nam *Bellinenſis* Africae Epiſcopus, qui concilio Cabarſuſſitano ſubſcripſit, ad *Phellinem* referri non poſſe videtur. P. Wess.

93. Τρίτην δὲ τὴν Μεσχέλαν] *Meſchelam* ſive *Maſchalam* nondum reperi, niſi *Maxulam* velis, quod tamen urbis ejus ſitus non permittit. Conf. not. ad *Anton.* Itiner. p. 58. Eſt in *Stephano* Μεγαρα πόλις Λιβύης, quam Noſtram eſſe, non dixero. Id mihi ſatis liquet, fruſtra eam *Appiano* Punic. p. 114., ubi de Piſone ἐκπολιορκοῦντα τὰ μεσόγεια, inculcari a viro eruditiſſimo: revera enim tum temporis Calpurnius Piſo in ſubigendis mediterraneis Carthaginienſium oppidis operam ponebat, ut ex ſeq. *Appian.* pag. cognoſces. At id nunc non agitur. Hoc non negligendum, *Diodorum* L. iii. nihil de hac urbe, nihil de Graecis, Troja reverſis, perſcripſiſſe, atque adeo ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ vitio laborare. P. Wess.

97. Ἄλλην δὲ τὴν ὀνομ. Ἵππου ἄκραν &c.] Si *Hippuacra*, quam ſupra inveſtigavimus, ſit *Hippo Diarrhytus*, nihil commodius & loco-

χάγαθος γὰρ ὁ καταλειφθεὶς ὑπ᾽ αὐτοῦ στρατηγὸς, μετὰ τὴν ἀναγωγὴν τοῦ πατρὸς, τὸ μὲν πρῶτον ἐπλεονέκτει, πέμψας εἰς τοὺς ἄνω τόπους [l] μέρος τι τῆς δυνάμεως, ἧς ἦν ἡγεμὼν Εὔμαχος. οὗτος γὰρ Τώκας πόλιν εὐμεγέθη χειρωσάμενος, πολλοὺς προσηγάγετο τῶν πλησίον κατοικούντων Νομάδων. εἶθ᾽ ἑτέραν ἐκπολιορκήσας τὴν ὀνομαζομένην Φελλίνην, ἠνάγκασε πειθαρχεῖν τοὺς τὴν ἑξῆς χώραν νεμομένους, τοὺς καλουμένους Ἀσφοδελώδεις, ὄντας [m] τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς Αἰθίοψι. τρίτην δ᾽ εἷλε [n] Μεσχέλαν μεγίστην οὖσαν, ᾠκισμένην δὲ τὸ παλαιὸν ὑπὸ τῶν ἐκ Τροίας ἀνακομιζομένων Ἑλλήνων, περὶ ὧν ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ προειρήκαμεν. Ἑξῆς δὲ τὴν ὀνομαζομένην Ἄκρας Ἵππου, τὴν ὁμώνυμον τῇ χειρωθείσῃ κατὰ κράτος ὑπ᾽ Ἀγαθοκλέους, καὶ [o] τελευταίαν τὴν προσαγορευομένην Ἀκρίδα πόλιν 793. [p] αὐτόνομον ἦν ἐξανδραποδισάμενος, ἐξέδωκε τοῖς στρατιώταις διαρπάσαι.

Ἐμπλήσας δ᾽ ὠφελείας τὸ στρατόπεδον, κατέβη πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀρχάγαθον, καὶ δόξας ἀγαθὸς ἀνὴρ γεγονέναι, πάλιν ἐστράτευσεν εἰς τοὺς ἄνω τῆς Λιβύης τόπους. ὑπερβαλὼν δὲ τὰς πόλεις ὧν πρότερον ἐγεγόνει κύριος, παρεισέπεσεν εἰς τὴν καλουμένην [q] Μιλτίνην πόλιν, ἀπροσδοκήτως ἐπιφανείς. συστραφέντων δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν τῶν Βαρβάρων, καὶ κρατησάντων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐξεβλήθη παραλόγως, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν. ἐντεῦθεν δ᾽ [r] ἀναζεύξας, προῆγε δι᾽ ὄρους ὑψηλοῦ, παρήκοντος ἐπὶ σταδίους διακοσίους, πλήρους δ᾽ ὄντος αἰλούρων, ἐν ᾧ συνέβαινε [s] μηδὲν ὅλως πτηνὸν νοττεύειν, μήτε ἐπὶ τοῖς δένδρεσι, μήτε ἐπὶ ταῖς φάραγξι, διὰ τὴν ἀλλοτριότητα τῶν προειρημένων ζώων. διελθὼν δὲ τὴν ὀρεινὴν ταύτην, ἐνέβαλεν εἰς χώραν ἔχουσαν πλῆθος πιθήκων, καὶ πόλεις τρεῖς τὰς ἀπὸ τούτων [t] τῶν ζώων ὀνομαζομένας, εἰς τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον τῆς διαλέκτου μεθερμηνευομένας Πιθηκούσσας. ἐν δὲ ταύταις οὐκ ὀλίγα τῶν νομίμων πολὺ παρήλλαττε [u] τῶν παρ᾽ ἡμῖν. Τάς τε γὰρ αὐτὰς οἰκίας οἱ πίθηκοι κατῴκουν τοῖς ἀνθρώποις, θεοὶ παρ᾽ αὐτοῖς νομιζόμενοι, καθάπερ παρ᾽ Αἰγυπτίοις οἱ κύνες· ἔκ τε τῶν παρεσκευασμένων ἐν τοῖς [x] ταμείοις τὰ ζῷα τὰς τροφὰς ἐλάμβανον ἀκωλύτως, ὁπότε βούλοιτο. καὶ τὰς προσηγορίας δ᾽ ἐτίθεσαν οἱ γονεῖς τοῖς παισὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῶν πιθήκων, ὥσπερ παρ᾽ ἡμῖν ἀπὸ τῶν θεῶν. τοῖς δ᾽ ἀποκτείνασι τοῦτο τὸ ζῷον, ὡς ἠσεβηκόσι τὰ μέγιστα, θάνατος ὥριστο πρόστιμον. διὸ δὴ καὶ παρά τισιν ἐνίσχυσεν ἐν παροιμίας μέρει λεγόμενον ἐπὶ τῶν [y] ανα-

tor ab eo relictus, poſt diſceſſum patris, initio quidem miſſa in ulteriores tractus parte copiarum, duce Eumacho, feliciter rem gerebat. Is enim cum Tocas, urbem permagnam, expugnaſſet, multos in vicinia Numidas ſubegit. Oppido dehinc alio, cui Phellina nomen, per oppugnationem capto, finitimae terrae incolas, qui Aſphodelodes indigitantur, & colore ab Aethiopibus nihil differunt, imperium admittere coëgit. Tertiam quoque eximiae magnitudinis urbem, Meſchelam in poteſtatem redegit, quam Graeci antiquitus, a Troja illuc delati, ut ſupra libro tertio a nobis dictum, habitarunt. Hippi poſthaec Acram, illi quam Agathocles expugnarat, cognominem, ſubjugavit. Inter has ultima fuit Acris, urbs ſuae juriſdictionis: quam venditis ſub corona incolis, diripiendam militi conceſſit. Olymp. CXVIII. II.

58. Atque ſic onuſta praedis caſtra ad Archagathum retro movit. Strenui igitur viri exiſtimationem conſecutus, aliam in ſuperioris Africae terras expeditionem ſuſcepit, urbesque pridem occupatas praetergreſſus, in oppidum, quod Miltinen nuncupant, improviſo adventu irrumpit. At cum Barbari, adverſus eum conglobati in vicis, ſuperiores evaderent, praeter omnem ſpem cum magna ſuorum jactura ejicitur; Atque inde digreſſus per excelſum montem, ad ſtadia ducenta porrectum, & felibus refertum, duxit. In eo nihil prorſus avium, neque in arboribus, neque in cavernis, propter inimicitias cum illo beſtiarum genere nidulatur. Montanis hiſce ſuperatis, regionem Simiis abundantem ingreſſus, ad tres urbes venit, quae Pithecuſſae, ſi Graecae linguae more verteris, appellantur. Harum inſtituta a noſtratibus longe differunt. Eaſdem enim domus Simiae quas homines frequentant, & pro Diis habentur apud illos, ut apud Aegyptios canes, paratos etiam in cellis penariis cibos, quando libet, nemine prohibente, hae beſtiae ſumunt, nominaque ut plurimum a Simiis, ut apud nos a Diis, parentes liberis ſuis imponunt. Qui animal hoc interfecerint, in eos, ut nefariae impietatis reos, ſupplicio capitis animadvertitur. Ideo apud nonnullos proverbii vicem obtinuit, quod in magnifice 764. ſe

---

[l] *Μέρος idem*, tum ἧς ἦν γε. [m] *Τοῖς χρώμασι id.* [n] *Μαχέλαν* ora *Steph.* ex *Reg.* 1. [o] *Τελευταῖον Reg.* 1. [p] *Αὐτονομουμένην ἱκανῶς.* in *Steph.* ora ex *Reg.* 1. [q] *Μιλτίνην Reg.* 1. [r] *Διαζεύξας καὶ ἀναζεύξας Venet.* Statim *προῆλθε* ex gloſſa, *Reg.* 1., loco *προῆγε*. [s] *Μηδ᾽ ἓν Reg. pr.* [t] Notantur *Steph.* aſteriſco, quod abſint a *Reg.* 1., a quo non diſſentio. [u] *Τῶν* ex *Baſil. Reg.* 2. *Venet.* [x] *Ταμιείοις Reg.* ambo. [y] *Ἀναιδῶς ἀνατετραμμένων Reg.* 2. *ἀναιδευομένων Reg.* 1.

locorum diſcriptioni convenientius cenſeri poterit, quam ab *Hippone Regio* nihil hanc diſcrepare. *S. Bochartus*, vir ſummus, ea fuit ſententia de Colon. Phoenic. L. I, 24., nec illam tamen *Abr. Berkelio* perſuadere potuit. Obſervat enim ad *Stephanum* in Ἱππάκρα, Africam habuiſſe duos *Hippones* totidemque *Hippuacras*, teſteque utitur *Ptolemaeo*, a quo L. IV, 3. *Hippuacra* non longe ab Hippone Rhegio, & aliud ejuſdem nominis promontorium prope Philaenorum aram collocatur. Atque hoc quidem bene habet. Vellem tamen animadvertiſſet, Hippuacrae ſive Hippi promontorio, quod a Philaenorum ara prope aberat, hic locum eſſe non poſſe. Eſt illud enim longo ſpatiorum intervallo ab illo diſſeptum tractu, in quo Eumachus rem geſſit, hoc eſt, a Numidia: in qua, *Ptolemaeo* Auctore, cum fuerit *Hippuacra* ſive promontorium Hippi, habueritque urbem *Hipponem*, manet utique vero adſinis *Bocharti* opinio: & tanto quidem magis, quoniam ſuperior *Hippuacra*, quam Agathocles occupavit, haud longe ab Utica disjuncta fuit, ſicuti nec *Hippo Diarrhytus*. Addo non abſurdum videri, utramque urbem a ſuo *Hippi* promontorio, unde unde adpellato, quoniam in eo ſedem tenebat, nomen eſſe indeptam. Quae vero ſequitur *Acris*, eam incaſſum quaeſivi. P. Wess.

6. Ἐς τὴν καλουμένην Μιλτίνην] Fuit in hoc Numidiae tractu oppidum nobile *Milevum*, quo de ad *Optat. Milevitani* L. I, 1. nuperus editor, quod aliud tamen eſſe videtur. P. Wess.

19. Μεθερμηνευομένας Πιθηκούσσας] *Scylax* pag. 119. Peripli urbem maritimam Πιθηκούσσας memorat, quam tametſi *If. Voſſius* ab hac non diſcernit, aliam puto: haec mediterranea fuit longeque a mari disjuncta, ſicuti ſeries rerum ab Eumacho geſtarum patefacit. *Scylacis* Pithecuſſae non longe ab ea ſitra fuiſſe videntur, quam ex *Poſidonio* deſcripſit *Strabo* L. XVII. pag. 1183. A. Vide vero in quas ſe fraudes induant, qui aut aliorum fide veterum loca citant, aut ſcriptores negligenter pervolvunt. Uſus his *Diodori* verbis *Jac. Haſaeus*, ut clariora adparerent, addidit: *Tres iſtas urbes non proprie civitates fuiſſe, ſed loca habitationum conjicere fas eſt, quas ſimii incolebant. Eas autem eſſe ſpecus, non eſt quod dubitemus, cum a ſimiis integrae civitates condi nec ſoleant nec poſſint.* Quid cenſes? Lege cetera in *Bibl. Bremens.* Claſ. II. Faſc. III. p. 594. & mirare. P. Wess.

23. Καθάπερ παρ᾽ Αἰγυπτίοις οἱ κύνες] Confer L. I, 87. In ταμιείοις & ταμείοις permiſcendis librarii ſibi multa permittere ſolent.

Olymp. CXVIII. II.

ſe efferentes dicitur; Simiae cruorem bibiſti. Eumachus itaque unam harum urbium vi captam diripuit, reliquas duas ad parendum induxit. A finitimis autem barbaris magnas contra ſe copias evocari, certior factus, citato agmine inde movit, ad maritima reverti conſtitutum habens.

59. Ad hoc uſque tempus Archagatho in Libya cuncta ex animi ſententia eveniebant. Deinceps cum meliora de bello Carthaginenſium Senatus conſilia tractaret, tripartitum ex urbe agmen educere Patribus Conſcriptis placuit: ut unum maritimas urbes, alterum mediterranea, tertium ſuperiora loca peteret. Hoc enim ſi feciſſent, eventurum putabant, primum, ut ſimul obſidione reique frumentariae inopia urbs liberetur. Cum enim ingens ex omnibus locis turba Carthaginem perfugiſſet, evenit, ut omnium rerum inopia laboraretur, abſumtis jam illis, quae ad vitam tolerandam conducerent. Nec vero periculum expugnandae urbis ſuberat, cum & maris propinquitas, & firmitudo murorum, acceſſus facultatem excluderent. Deinde ſocios quoque in fide permanſuros exiſtimabant, ſi plures ſub dio exercitus, ad auxilium ferendum parati, excubarent; Et quod omnium erat maximum, ad dividendas hoſtem copias & procul a Carthagine abſtrahendas, adactum iri ſperabant. Quae omnia pro ſagaci illorum conjectatione acciderunt. Triginta millibus enim militum ex urbe dimiſſis, relictis mercatoribus, non ſolum, quantum ſatis eſſet, ſuppetebat; Verum ſuperflua etiam ubertate omnium fruebantur. Et ſocii, qui metu hoſtium ante haec illis ſe adjungere cogebantur, animis tunc receptis ad priſtinae amicitiae foedus recurrerunt.

60. Archagathus itaque totam Africam hoſtilibus occupatam exercitibus videns, exercitum etiam ipſe diviſit. Et partem in maritimos tractus miſit; Reliqui dimidium Aeſchrioni tradidit, alterum ipſe duxit, ſufficiente ad Tunetem praeſidio relicto. Tam numeroſi validique exercitus dum per agros undique vagantur, & rerum omnium converſio jam imminere putatur, quem res eventum ſortitura eſſet, omnes ſuſpenſis animis trepidi exſpectabant. Tum Hanno copiarum in mediterraneis ductor, inſidiis Aeſchrioni poſitis, nec opinantem opprimit, & ſupra cIↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. peditum caedit, & de equitatu cc. inter quos etiam ipſe erat praefectus. Reliqui partim in manus veniunt, partim ad Archagathum, qui quingentis inde ſtadiis aberat, incolumes evadunt. Imilcon vero praetor in ſuperiora loca dux creatus, primo urbem quandam inſederat contra Eumachum, qui gravem ex urbibus praeda exercitum trahebat.

τυομένων, ὅτι πιθήκου αἷμα πεπώκασιν. ὁ δ' οὖν Εὔμαχος μίαν μὲν τούτων πόλεων ἑλὼν κατὰ κράτος, διήρπασε, τὰς δὲ δύο προσηγάγετο. πυνθανόμενος δὲ τοὺς περιοικοῦντας Βαρβάρους ἀθροίζειν ἐπ' αὐτὸν μεγάλας δυνάμεις, προῆγε συντομώτερον, διεγνωκὼς ἐπανιέναι πρὸς τοὺς ª ἐπὶ θαλάττῃ τόπους.

Μέχρι μὲν δὴ τούτων τῶν χρόνων ἐν τῇ Λιβύῃ κατὰ νοῦν ἅπαντα τὰ πράγματα τοῖς περὶ τὸν Ἀρχάγαθον ἦν. Μετὰ δὲ ταῦτα τῆς γερουσίας ἐν Καρχηδόνι βουλευσαμένης περὶ τοῦ πολέμου καλῶς, ἔδοξε τοῖς συνέδροις τρία στρατόπεδα ποιήσαντας ἐκ τῆς πόλεως ἐκπέμψαι, τὸ μὲν ἐπὶ τὰς παραθαλαττίους πόλεις, τὸ δ' εἰς τὴν ª μεσόγειον, τὸ δ' εἰς τοὺς ἄνω τόπους. ἐνόμιζον γάρ, τοῦτο πράξαντες, πρῶτον μὲν τὴν πόλιν ἀπαλλάξειν τῆς πολιορκίας, ἅμα δὲ καὶ τῆς σιτοδείας. (πολλῶν γὰρ καὶ παντοδαπῶν ὄχλων συμπεφευγότων εἰς τὴν Καρχηδόνα, συνέβαινε πάντων γεγονέναι σπάνιν, ᵇ ἐξανηλωμένων ἤδη τῶν ἐπιτηδείων. ὁ δὲ τῆς πολιορκίας οὐκ ἦν κίνδυνος, ἀπροσίτου τῆς πόλεως οὔσης, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ τῆς θαλάττης ὀχυρότητα.) ἔπειθ' ὑπελάμβανον καὶ τοὺς συμμάχους διαμενεῖν μᾶλλον, πλειόνων στρατοπέδων ὄντων ἐν ὑπαίθρῳ τῶν παραβοηθούντων. τὸ δὲ μέγιστον, ἤλπιζον καὶ τοὺς πολεμίους ἀναγκασθήσεσθαι μερίζειν τὰς δυνάμεις, καὶ μακρὰν ἀποσπᾶσθαι τῆς Καρχηδόνος. ἅπερ ἅπαντα κατὰ τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν συνετελέσθη. τρισμυρίων μὲν γὰρ στρατιωτῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐκπεμφθέντων, οἱ ᶜ καταλειπόμενοι ἔμποροι οὐχ οἷον ἱκανὰ πρὸς αὐτάρκειαν εἶχον, ἀλλ' ἐκ περιουσίας ἐχρῶντο δαψιλέσι πᾶσιν. οἵ τε σύμμαχοι, τὸ πρὸ τοῦ διὰ τὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβον ἀναγκαζόμενοι προστίθεσθαι τοῖς πολεμίοις, τότε πάλιν θαρρήσαντες ᵈ ἀνέτρεχον εἰς τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν. 794

Ὁ δ' Ἀρχάγαθος, ὁρῶν διειλημμένην ἅπασαν τὴν Λιβύην πολεμίοις στρατοπέδοις, καὶ αὐτὸς διεῖλε τὴν δύναμιν· καὶ μέρος μὲν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν παραθαλάττιον, τῆς δ' ἄλλης στρατιᾶς ἣν μὲν Αἰσχρίωνι παραδοὺς ἐξέπεμψε, ἧς δ' αὐτὸς ἡγεῖτο, καταλιπὼν τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἐπὶ τοῦ Τύνητος. τοσούτων δὲ στρατοπέδων ἐπὶ τῆς χώρας πανταχῆ πλαζομένων, καὶ προσδοκωμένης ἔσεσθαι πραγμάτων ὁλοσχεροῦς μεταβολῆς, ἅπαντες ἠγωνίων καραδοκοῦντες τὸ τέλος τῶν ἀποβησομένων. Ἄννων μὲν οὖν ἡγεμὼν ὢν τοῦ κατὰ τὴν μεσόγειον στρατοπέδου, θεὶς ἐνέδραν τοῖς περὶ τὸν Αἰσχρίωνα, καὶ παραδόξως ἐπιθέμενος, ἀνεῖλε πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τετρακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ περὶ διακοσίους, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ἥλωσαν, οἱ δὲ διεσώθησαν πρὸς Ἀρχάγαθον, ἀπέχοντα σταδίους πεντακοσίους. ᵉ Ἰμίλκων δ' ἐπὶ τοὺς ἄνω τόπους ᶠ στρατηγὸς ἀποδειχθεὶς τὸ μὲν πρῶτον ἐφήδρευε τῇ πόλει πρὸς τὸν Εὔμαχον, ᵍ ἐφελκόμενον βαρὺ τὸ στρατόπεδον, διὰ τὰς

---

a Ἐπιθαλαττίας Reg. 1. & ſtatim μὲν οὖν. a Μεσόγαιον Id. & mox ἀπαλλάξαι. b Ἐξανηλωμ. Venet. c Καταλειπόμενοι Reg. 1. & mox οὐ μόνον cum Steph. ora: vulgo οὐχ οἷον. d Ἔτρεχον Reg. 2. Baſil. Venet. In Reg. pr. πρὶν τὸν. e Ἀμίλκων Reg. 1. & mox iterum. f Στρατηγὸς Reg. 2. Vat. Venet. Baſil. ora Steph., non male. g Ἐφελκόμενον ambo Reg. Cett. ἐφελκόμενος.

lent, docente Cel. Dukero ad Thucydid. L. 1, 69. P. Wess.

32. Πιθήκου αἷμα πεπώκασιν] Pro αἷμα πεπώκασιν, quid ſi αἷμα ἐκκεχύκασιν legatur? H. Steph.

Πιθήκου αἷμα πεπώκασιν] Credo *Stephanum* verum conjectando eſſe adſecutum. Quorſum enim iſtud, *ſimiae ſanguinem biberunt?* qua de re nihil in praecedentibus. Aliud eſt, quod me movetur. Non video, quo modo hic congruere queant verba *ἐπὶ τῶν ἀλαζονευομένων in magnifice ſeſe efferentes*. Agitur de fraude capitali, jactantiaeque nullus hic locus eſt. Scribe ἐπὶ τῶν ἀδεῶς ἀναιρουμένων *in eos qui impune occiduntur*, quemadmodum *Reg. ſec.* Adde jam, *ὅτι πιθήκου αἷμα ἐκκεχύκασιν eos ſimiae ſanguinem fudere*, & dicti cauſſam agnoſces. Videtur, ne id praeteream, *Junius* vitium perſpexiſſe, qui de hoc proverbio ex Noſtro: *unde etiam apud eos dicatur de iis, qui jam occiſi & e medio ſublati ſunt, ὅτι πιθήκου αἷμα πεπώκασι, i. e. ſimiae ſanguinem eos profudiſſe.* Forte ἀναιρουμένων voluit. P. Wess.

57. Καὶ μακρὰν ἀποσπᾶσθαι τῆς Καρχηδόνος] *Longius ab urbe Carthagine digredi. Polyaenus* L. vi, 16, 4. ὡς δὲ μακρὰν ἀπεσπάσθησαν ἄχρι πελάγους ἀσάλευτοι. quae ſcriptoris verba, pluriumque aliorum, non fugerunt accuratiſſimam *T. Hemſterhuſii* diligentiam ad *Luciani* D. Deor. xx, 5., quorſum ſi de verbi uſu edoceri velis recurre, & ad Miſcellan. Obſerv. Vol. x. p. 210. P. Wess.

61. Ἀλλ' ἐκ προυσίας] Lege ἐκ περιουσίας. L. Rhod.

Ἀλλ' ἐκ περιουσίας] Idem malo & ego. Vide *Gataker.* ad *Anton.* L. vi. p. 196. Alii ἐκ πολλῆς τῆς περιουσίας ἀπολαύουσι ſimili

τὰς ἐκ τῶν ἁλουσῶν πόλεων ὠφελίας. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἑλλήνων ἐκταξάντων τὴν δύναμιν, καὶ προκαλουμένων εἰς μάχην, Ἰμίλκων μέρος μὲν τῆς στρατιᾶς κατέλιπε διεσκευασμένον ἐν τῇ πόλει, διακελευσάμενος, ὅταν αὐτὸς ἀναχωρῇ, προσποιούμενος φεύγειν, ἐπεξελθεῖν τοῖς ἐπιδιώκουσιν· αὐτὸς δὲ [h] προάγων τοὺς ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν, καὶ μικρὸν πρὸ τῆς παρεμβολῆς συνάψας μάχην, εὐθὺς ἔφευγεν ὡς καταπεπληγμένος. οἱ δὲ περὶ τὸν Εὔμαχον 795. ἐπαρθέντες τῇ νίκῃ, καὶ τῆς τάξεως οὐδὲν φροντίσαντες ἐδίωκον, καὶ τεθορυβημένως τῶν ὑποχωρούντων ἐξήπτοντο. ἄφνω δὲ καθ' ἕτερον μέρος τῆς πόλεως ἐκχυθείσης τῆς δυνάμεως κατεσκευασμένης, καὶ πλήθους ἱκανοῦ πρὸς ἓν παρακέλευσμα συναλαλάξαντος, κατεπλάγησαν. ἐμβαλόντων οὖν τῶν Βαρβάρων [i] εἰς ἀσυντάκτους καὶ πεφοβημένους διὰ τὸ παράδοξον, ταχὺ τροπὴν συνέβη γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων. ὑποτεμνομένων γὰρ τῶν Καρχηδονίων τὴν εἰς τὴν στρατοπεδείαν ἀποχώρησιν τῶν πολεμίων, ἠναγκάσθησαν οἱ περὶ τὸν Εὔμαχον καταφυγεῖν ἐπὶ τὸν πλησίον λόφον ὕδατος σπανίζοντα. περιστρατοπεδευσάντων δὲ τὸν τόπον τῶν Φοινίκων, ἅμα μὲν ὑπὸ τοῦ δίψους καταπονηθέντες, ἅμα δ' ὑπὸ τῶν πολεμίων κρατούμενοι, σχεδὸν ἅπαντες ἀνῃρέθησαν. ἀπὸ μὲν γὰρ πεζῶν ὀκτακισχιλίων, τριάκοντα μόνοι διεσώθησαν, ἀπὸ δ' ἱππέων ὀκτακοσίων, τετταράκοντα διέφυγον τὸν κίνδυνον.

Ὁ δ' Ἀρχάγαθος τηλικαύτῃ συμφορᾷ περιπεσών, ἐπανῆλθεν εἰς Τύνητα· καὶ τῶν μὲν ἐκπεμφθέντων στρατιωτῶν τοὺς περιλειπομένους μετεπέμπετο πανταχόθεν, εἰς δὲ τὴν Σικελίαν ἐξέπεμψε τοὺς δηλώσοντας τῷ πατρὶ τὰ συμβεβηκότα, καὶ παρακαλέσοντας βοηθεῖν τὴν ταχίστην. τοῖς δὲ προγεγονόσιν ἀτυχήμασιν, [k] ἕτερα τοῖς Ἕλλησιν ἐλαττώσεις ἐπεγένετο. ἀπέστησαν μὲν γὰρ ἀπ' αὐτῶν πλὴν ὀλίγων ἅπαντες σύμμαχοι· συνεστράφησαν δὲ αἱ τῶν πολεμίων δυνάμεις, καὶ πλησίον ποιησάμενοι παρεμβολὰς ἐφήδρευον. Ἰμίλκων μὲν γὰρ κατελάβετο τὰ στενά, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς χώρας εἰσβολῶν ἀπέκλεισε τοὺς ἐναντίους, ἀπέχοντας σταδίους ἑκατόν. ἐκ δὲ θατέρου μέρους ἐστρατοπέδευσεν Ἀτάρβας ἀπὸ τεσσαράκοντα σταδίων τοῦ Τύνητος. διόπερ τῶν πολεμίων οὐ μόνον τῆς θαλάττης, ἀλλὰ καὶ τῆς χώρας κυριευόντων, σιτοδείᾳ [l] τε συνέβαινε συνέχεσθαι τοὺς Ἕλληνας, καὶ τῷ φόβῳ πάντοθεν κατείχοντο. ἐν ἀθυμίᾳ δὲ δεινῇ [m] πάντων ὄντων, Ἀγαθοκλῆς ὡς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὴν Λιβύην ἐλαττώματα, παρεσκευάσατο ναῦς τε μακρὰς ἑπτακαίδεκα, διανοούμενος βοηθεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρχάγαθον. Καὶ τῶν κατὰ Σικελίαν δὲ πραγμάτων ἐπὶ τὸ χεῖρον αὐτῷ [n] μεταβεβληκότων, διὰ τὸ τοὺς περὶ Δεινοκράτην φυγάδας ηὐξῆσθαι ἐπὶ πλεῖον, τὸν μὲν ἐν τῇ νήσῳ πόλεμον τοῖς περὶ Λεπτίνην στρατηγοῖς ἐνεχείρισεν· αὐτὸς δὲ πληρώσας τὰς ναῦς, ἐτήρει τὸν τοῦ πλοῦ καιρόν, ἐφορμούντων τῶν Καρχηδονίων τριάκοντα ναυσί. καθ'

Olymp. CXVIII. II.

At cum ordinata acie provocarent ipſum ad pugnam Graeci, partem exercitus probe inſtructam in oppido reliquit, cum edicto, ut quamprimum ſimulata ipſe fuga pedem referret, in perſequentes erumperent. Interim dimidium ille ſuorum educens, ſub ipſis prope caſtris pugnam conſerit, & ſtatim velut terrore perculſus, fugam arripit. Eumachiani victoria tumidi, nulla ordinis ratione habita, inſequuntur, & tumultuarie veſtigiis retrocedentium inhaerent. Cum repente in diverſa urbis 765. parte inſtructa ſe manus effundit, clamoremque ad unum hortatum multitudo ingens extollit: illi velut attoniti ſubſiſtere. Et quia Barbari in male ordinatos, & novitate rei exterritos, impreſſionem faciebant, ut ſubito Graeci terga darent, evenit. Cum vero receptum in caſtra hoſtes praecluſiſſent, Eumachiani in proximum ſe tumulum, aquis tamen deſtitutum, recipere coguntur, locoque a Poenis circumſeſſo, partim ſiti confecti, partim ab hoſtibus attriti, omnes fere interierunt. Nam de Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. peditum, xxx. duntaxat evaſerant, deque Iↄccc. equitibus quadraginta periculum effugerant.

61. Archagathus ergo tanta calamitate affectus, Tunetem retroceſſit, & quicquid de militibus, quos emiſerat, reſtabat, undique revocavit, in Siciliam quoque miſit, qui quae accidiſſent, patri indicarent, utque auxilio veniret quam citiſſime, exhortarentur. Ad clades vero jam acceptas, aliud Graecis detrimentum acceſſit. Omnes enim ſocii, paucis tantum exceptis, ab illis deſciverunt. Hoſteſque adunabant inter ſe copias, & locatis in propinquo caſtris, cervicibus ipſorum imminebant. Nam Imilco anguſtias inſederat, hoſtemque centum inde ſtadiis remotum, ab eruptionibus in agrum excludebat. Ex parte altera quadraginta ſtadiis a Tunete, caſtra poſuerat Adherbal. Idcirco non maris ſolum hoſte, ſed etiam terrae imperium obtinente, magna frumenti penuria vexabat Graecos, & terror undique premebat. Dumque in extrema jam trepidatione verſantur, Agathocles de cladibus ſuorum in Africa certior factus, xvii. naves longas paraverat, quibus Archagatho ſuppetias ferre deſtinabat. Cum vero ejus in Sicilia res in pejus vergerent, quod exſulum circa Dinocratem numerus, magis magisque augeſceret, bellum in Inſula Leptinae praefectiſque ejus adminiſtrandum committit: Ipſe completis navibus tranſmittendi occaſionem exſpectat, quod triginta Carthaginenſium naves in ſtatione

---

[h] Προσάγων *Vatic.* [i] Εἰς τὰς ἀσυντάκτους αὐτῶν φάλαγγας, ταχὺ τροπὴν συνέβη γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων πεφοβημένων *Venet.* & *Steph.* ora. [k] Ἕτερα — ἐλάττωσις — ἐπεγένετο *Reg.* 1. cum margine *Steph.* Ἐγένετο *Reg.* 2. *Basil.* [l] Δὲ *Basil.* [m] Τούτων *Reg.* 1. [n] Διαβεβληκότων *Reg.* 1.

milli in re, ut *Stobaeus* Serm. xv. p. 152., quod tamen ſicuti & ἐν στρατείᾳ ad alia transfertur. Ἐν στρατείας καταλόγῳ ex *Demoſthene* explicat *Harpocration*. Ἐκ στρατείας πομποί, ſive, ut poſtea adpellantur, ἐξ ὑστέρας πομποί in Oratoris ejus Or. 1. in *Steph.* p. 630. τὰς ἐπιστολὰς ἐκ πολλῶν τοῦ στρατοπέδου ἄλλων *Philo* L. 1. Vit. Moſ. p. 642. E. Sed deſino. P. Wess.

84. Ἐφεδρεῦον τῇ πόλει] Lege τὴν πόλιν, & ſtatim in eodem verſu ἐφελκομένων pro ἐφελκόμενος. L. Rhod.

Ἐφεδρεῦον τῇ πόλει] De participio ἐφεδρεῦον nullum dubium eſt. At τῇ πόλει non patiuntur ſequentia. Arbitrari malim deceſſe hic urbis ejus nomen, quam Poenus inſederat. P. Wess.

1. Ἐμβαλόντων οὖν ...... εἰς ἀσυντάκτους] Ab hac ſcriptura ut diſcederem, gloſſa librarii *Veneti* permoveri non potui. Proba eſt me judice. P. Wess.

24. Καὶ τῶν ἀπὸ τῆς χώρας εἰσβολῶν ἀπέκλεισε] Interpres vertit ac ſi ἐπὶ τῆς χώρας eſſet, quod haud ſane abſurdum. Id agebant Poeni, anguſtiis locorum occupatis, ne Graeci in regionem, Carthagini vicinam, excurrere poſſent. Qua quidem ſententia illud ἀπὸ ſive ἐπὶ non admodum eſt neceſſarium. *Herodotus* L. II, 75. ἐσβολὴ ἐξ ὀρέων στεινῶν ἐς πεδίον μέγα. tum poſt pauca τὰς δὲ ἴβις — ἀπαντώσας ἐς τὴν ἐσβολὴν ταύτης τῆς χώρης. Sed praeſtat ἐπὶ hoc quidem loco. P. Wess.

26. Ἐστρατοπέδευσεν Ἀτάρβας] Idem vir doctus in Latinis *Atarbas* retinuit. Ego *Adherbalem* eſſe juſſi, ſecutus *Polybii* Romanorum-

Olymp. CXVIII. II. tione contra illum eſſent. Quo tempore XIIX. ex Hetruria naves ſubſidio venere, noctu clam Carthaginenſibus portum ingreſſae. Hanc occaſionem nactus, imperatoria hoſtes arte circumvenit; Socios enim monet, ut tantiſper ſubſiſtant, dum egreſſus ipſe Poenos ad inſequendum ſe abſtraxerit. Ex portu igitur, ſicuti convenerat, cum XVII. navibus citato ſolvit; Quem hoſtium ſtatio e veſtigio inſequitur. Agathocles vero, ſimul ac Tyrrhenos portum egreſſos videt, extemplo ſe convertit, directiſque in frontem navibus cum Barbaris praelium committit. Ibi Carthaginenſes rei novitate, & quod triremes ipſorum in medio hoſtium tenerentur, perculſi fugam capeſſunt. Tum Graeci V. naves cum ipſis hominibus in poteſtatem redigunt. Carthaginenſium vero praetor, dum praetoria jam jam capitur, ſibi ipſe manus infert, mortem captivitati jam imminenti anteponens. Sed tamen non recte ſibi conſuluiſſe viſus eſt. Navis enim ſecundum nacta ventum, ſublato dolone, periculum evaſit.

62. Agathocles igitur, nec ſpem habens in mari Carthaginenſes ſuperandi, praeter omnium opinionem navali eos praelio devicit, & mare deinceps in poteſtate habens, ſecurum mercatoribus 766. transitum praeſtitit. Quamobrem Syracuſani, cum undique commeatus importaretur, pro ſumma rerum neceſſariarum inopia, repente omnium abundantia fruebantur. Hoc ſucceſſu elatus princeps, Leptinen hoſtiles agros, maxime vero Agrigentinos, depopulatum mittit. Nam Xenodocus cum ſuis in republica adverſariis, qui propter acceptam nuper cladem famam ejus denigrarent, ſimultatem & diſſidium habebat. In hoc igitur operam det Leptinae mandat, ut ad pugnam conferendam hominem eliciat. Facile enim exercitu in factiones diviſo, pauloque ante profligato, ſuperiorem fore. Id quod etiam accidit. Nam Leptines, incurſatis Agrigentinorum finibus, agrum illorum vaſtabat. Xenodocus initio quieſcebat, cum ſe imparem hoſti arbitraretur. Verum a civibus timiditatis incuſatus exercitum numero quidem ferme hoſtili parem, at virtute longe inferiorem, eduxit: Cauſa erat, quod oppidani in ocio & umbra degerant: illi vero excubiis ſub dio agreſtibus, & perpetuis militiae laboribus exercitati fuerant. Praelio igitur commiſſo, Leptiniani ſtatim in fugam actos Agrigentinos, ad urbem uſque inſectantur. In profligatorum acie ceciderunt pe-

δὴ χρόνον ἐκ τῆς Τυῤῥηνίας αὐτῷ κατέπλευσαν ὀκτωκαίδεκα [o] ναῦς ἐπὶ βοήθειαν, αἳ διὰ νυκτὸς εἰς τὸν λιμένα εἰσπλεύσασαι τοὺς Καρχηδονίους ἔλαθον. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ταύτης τυχὼν τῆς ἀφορμῆς κατεστρατήγησε τοὺς πολεμίους, τοῖς μὲν συμμάχοις μένειν παραγγείλας μέχρι ἂν αὐτὸς ἐκπλεύσας ἐπισπάσηται τοὺς Φοίνικας [p] εἰς τὸν διωγμόν· αὐτὸς δὲ, καθάπερ ἦν [q] συντεθειμένος, ἐκ τοῦ λιμένος ἀνήχθη κατὰ σπουδὴν ταῖς ἑπτακαίδεκα σκάφεσιν. εἶθ' οἱ μὲν ἐφορμοῦντες ἐδίωκον, οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα κατανοήσαντες τοὺς Τυῤῥηνοὺς παραφαινομένους ἐκ τοῦ λιμένος, ἄφνω τὰς ναῦς [r] ἐπέστρεψαν, καὶ καταστάντες εἰς ἐμβολὴν, διεναυμάχουν τοῖς Βαρβάροις. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι διά τε τὸ παράδοξον, καὶ διὰ τὸ τῶν πολεμίων εἰς μέσον ἀπολαμβάνεσθαι τὰς ἰδίας τριήρεις, καταπλαγέντες ἔφυγον. εἶθ' οἱ μὲν Ἕλληνες πέντε ναῦς αὐτάνδρους ἐκυρίευσαν· ὁ δὲ τῶν Καρχηδονίων στρατηγὸς, ἁλισκομένης ἤδη τῆς ναυαρχίδος, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν, προκρίνας τὸν θάνατον τῆς προσδοκωμένης αἰχμαλωσίας. οὐ μὴν ἐφάνη γε εὖ βεβουλευμένος. ἡ γὰρ ναῦς φορῷ πνεύματος ἐπιλαβομένη, [s] τοῦ δόλωνος ἀρθέντος, ἐξέφυγε τὸν κίνδυνον. 796.

Ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν οὐδ' ἐλπίδας ἔχων τοῦ κατὰ θάλατταν περιέσεσθαί ποτε τῶν Καρχηδονίων, ἐνίκησε ναυμαχίᾳ παραδόξως, καὶ τὸ λοιπὸν θαλασσοκρατῶν παρείχετο τοῖς ἐμπόροις τὴν ἀσφάλειαν. διόπερ οἱ [t] Συρακούσιοι, πάντοθεν πρὸς αὐτοὺς κομιζομένης ἀγορᾶς, ἀντὶ τῆς τῶν ἐπιτηδείων σπάνεως ταχέως πάντων ἔσχον δαψίλειαν. ὁ δὲ δυνάστης μετεωρισθεὶς τῷ γεγονότι προτερήματι, Λεπτίνην ἐξαπέστειλε λεηλατήσοντα τὴν πολεμίαν, καὶ μάλιστα τὴν [u] Ἀκραγαντίνων. ὁ γὰρ Ξενόδοκος διὰ τὴν γεγενημένην ἧτταν βλασφημούμενος ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων, [x] ἐστασίαζε πρὸς αὐτούς. παρήγγειλε μὲν οὖν τῷ Λεπτίνῃ πειρᾶσθαι [y] προκαλέσασθαι τὸν ἄνδρα πρὸς τὴν μάχην· ῥᾳδίως γὰρ προτερήσειν, ὡς στασιαζούσης δυνάμεως καὶ προηττημένης. ὅπερ καὶ συνετελέσθη. ὁ μὲν γὰρ Λεπτίνης ἐμβαλὼν εἰς τὴν Ἀκραγαντίνων, τὴν χώραν ἐδῄου. ὁ δὲ Ξενόδοκος τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐ νομίζων αὐτὸν ἀξιόμαχον εἶναι. ὀνειδιζόμενος δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν εἰς δειλίαν, [z] προήγαγε τὴν στρατιὰν, τῷ μὲν ἀριθμῷ βραχὺ λειπομένην τῶν ἐναντίων, τῇ δ' ἀρετῇ πολὺ καταδεεστέραν· [a] οὖσαν ὡς ἂν τῆς μὲν πολιτικῆς ἐν ἀνέσει καὶ σκιατροφίᾳ γεγενημένης, τῆς δ' ἐν ἀγραυλίᾳ καὶ συνεχέσι στρατείαις γεγυμνασμένης. διὸ καὶ μάχης 797. γενομένης, οἱ περὶ τὸν Λεπτίνην ταχὺ τοὺς Ἀκραγαντίνους τρεψάμενοι συνεδίωξαν εἰς τὴν πόλιν. ἔπεσον δ' ἐπὶ τῆς παρατάξεως τῶν ἡττηθέντων πεζοὶ μὲν περὶ

---

[o] Νῦν *Reg.* 1. [p] Πρὸς τὸν *Reg.* 2. [q] Συντεθειμένοι *Reg.* 1. bene. [r] Ἀπέστρεψαν *Steph.* ora. Mox εἰς ἐμβολὴν *Reg.* 1. [s] Ἄρμενος τοῦ ἱστίου ἀρθ. *Steph.* marg. *Reg.* 1. [t] Συρακόσιοι *Vat.* [u] Ἀκραγαντίνων *Reg.* 1. non male. [x] Ἐστασίαζεν *Reg. pr.* [y] Καὶ προκαλεῖσθαι *Reg. id.* [z] Ἦγε *id.* & *Steph.* ora. [a] Omittit *Basil.*, neque neceſſaria vox eſt.

norumque morem. Vide *Polyb.* L. I, 46. P. Wess.

48. Καθάπερ ἦν συντεθειμένος] Non muto. Ferri tamen poterit συντεθειμένοι *Reg.* 1., ſi qui id maluerint. P. Wess.

62. Τοῦ δόλωνος ἀρθέντος] Sic bene: nam quae in ſchedis quibuſdam mutantur, Grammatico debentur. *Dolon* ex minimis erat velis, ad proram, uti *Iſidorus* Orig. L. XIX, 3. ait, adhaereſcens. Idem ex *Procopio* L. I. Vandal. C. 17., citato a *Suida*, liquet. *Polybius* Excerpt. p. 1409. ἐκ δὲ τοῦ κινδύνου μόλις [illegible] τῶν δολώνων διὰ τὸ [illegible] αὐτῶν θαλαττοῦσθαι. Adde *Schefferum*, in hoc velo nimis parcum, L. II. Milit. Naval. C. 5. p. 140. P. Wess.

76. Πειρᾶσθαι προκαλέσασθαι τὸν ἄνδρα] Parum abeſt, quin πειρᾶσθαι καὶ προκαλεῖσθαι, ex veteri libro recipiam, quippe cultum & opportunum. Quoniam tamen ceteri omnes pro vulgato ſtant, id de poſſeſſione non dejeci. P. Wess.

85. Ἐν ἀνέσει καὶ σκιατροφίᾳ] Verum eſt σκιατραφίᾳ, quod amanuenſium ſocordia ſaepe in σκιατροφίαν abit. Vide *Sylburgium* ad *Clenardi* Grammat. p. 502. & viros doctos in *Polluce* L. IV, 147. & L. VI, 185. P. Wess.

91. Ἱππεῖς δὲ πλείω] Pro πλείους, ut ſaepe in hoc ſcriptore. P. Wess.

3. Θηρώμενος τὶς — εἶναι] Sic [illegible] θηρώμενος *Philo Jud.* de Cherub. p. 128. D. Θηρώμενοι δόξαν *Muſonius* in *Stob.* Serm. XXIX. pag. 202. & θηρώμενος ἴδιον *Joſephus* Ant. XIV, 9, 4. Quin θηρευταὶ τῶν ὄντων, [illegible] in *Clemente Alexand.* Strom. L. I. pag. 336., tum θήρα τῆς [illegible] *Jamblichi* de Myſter. p. 7. & θήρα τοῦ μέλλοντος ibid. p. 79. Qua etiam tranſlatione τὸν ἀληθείας [illegible] *Philo Jud.* Vit. Contempl. pag. 893. Quorſum autem haec? ut dictionis elegantiam exponerem & cultiſſime *Ciceronem* ſcripſiſſe, *non pudet igitur Phyſicum, id eſt, ſpeculatorem venatoremque naturae* &c. L. I. Nat. Deor. C. 30. Errant, qui otioſam & frigidam eam Phyſici interpretationem putaverunt, *Daviſio* ſtrenue renitente. P. Wess.

10. Καθάπερ τινὲς τῶν ἠθολόγων &c.] Erant ἠθολόγοι morum quidam & affectuum imitatores & effictores ad riſum movendum apud *Ciceron.* L. II. Orat. C. 59. Eoſdem, certe ex eadem factione, *Manetho.*

Μορο-

περὶ πεντακοσίους, ἱππεῖς δὲ πλείω τῶν πεντήκοντα. ἔνθ' οἱ μὲν Ἀκραγαντῖνοι δυσφοροῦντες ἐπὶ τοῖς ἐλαττώμασιν, ἐν αἰτίαις εἶχον τὸν Ξενόδοκον, ὡς δι' ἐκεῖνον δὶς ἡττημένοι· ὁ δὲ, φοβηθεὶς τὰς ἐπιφερομένας εὐθύνας καὶ κρίσεις, ἀπεχώρησεν εἰς τὴν Γέλαν.

Ἀγαθοκλῆς δὲ ἐν ἡμέραις ὀλίγαις καὶ πεζῇ καὶ κατὰ θάλατταν [b] νενικηκὼς τοὺς πολεμίους, ἔθυε τοῖς θεοῖς, καὶ λαμπρὰς ὑποδοχὰς τῶν φίλων ἐποιεῖτο ἀπετίθετο δ' ἐν τοῖς πότοις τὸ τῆς τυραννίδος ἀξίωμα, καὶ τῶν τυχόντων ἰδιωτῶν ταπεινότερον ἑαυτὸν ἀπεδείκνυεν, ἅμα μὲν διὰ τῆς τοιαύτης πολιτείας θηρώμενος τὴν παρὰ τῶν πολλῶν εὔνοιαν· ἅμα δὲ διδοὺς ἐν τῇ μέθῃ καθ' αὑτοῦ παρρησίαν, ἀκριβῶς κατενόει τὴν ἑκάστου διάνοιαν, τῆς ἀληθείας [c] ἐκφερομένης ἀπαρακαλύπτως διὰ τὸν οἶνον. ὑπάρχων δὲ καὶ φύσει γελωτοποιὸς καὶ μῖμος, οὐδ' ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀπείχετο τοῦ σκώπτειν τοὺς καθημένους, καί τινας αὐτῶν εἰκάζειν· ὥστε τὸ πλῆθος πολλάκις εἰς γέλωτα ἐκτρέπεσθαι, καθάπερ τινὰ τῶν ἠθολόγων ἢ θαυματοποιῶν θεωροῦντας. δορυφορούμενος δὲ ὑπὸ πλήθους, εἰς τὰς ἐκκλησίας εἰσῄει μόνος, οὐχ ὁμοίως Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ. οὗτος γὰρ ἐπὶ τοσοῦτον [d] ἀπίστως διέκειτο πρὸς ἅπαντας, ὥστε κατὰ μὲν τὸ πλεῖστον κομᾶν καὶ πωγωνοτροφεῖν, ὅπως μὴ συναναγκασθῇ τῷ τοῦ κουρέως σιδήρῳ παραβάλλειν τὰ κυριώτατα μέρη τοῦ σώματος. εἰ δὲ καί ποτε χρεία γένοιτο τὴν κεφαλὴν ἀποκείρασθαι, περιέκαε τὰς τρίχας, μίαν ἀσφάλειαν τυραννίδος ἀποφαινόμενος τὴν ἀπιστίαν. Ὁ δ' οὖν Ἀγαθοκλῆς παρὰ τὸν πότον λαβὼν ῥυτὸν μέγαν χρυσοῦν, εἶπεν ὡς οὐ πρότερον ἀπέστη τῆς κεραμευτικῆς τέχνης, ἕως τοιαῦτα ἐκπωμάτων [e] πλάσματα φιλοτέχνως ἐκεραμεύσατο. οὐ γὰρ ἠρνεῖτο τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἐκαυχᾶτο, διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς ἀποφαινόμενος ἀντὶ τοῦ ταπεινοτάτου βίου τὸν ἐπιφανέστατον μετειληφέναι, καί ποτε πολιορκοῦντος αὐτοῦ τινα τῶν οὐκ ἀδόξων πόλεων, καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ τείχους βοώντων· κεραμεῦ καὶ [f] καμινεῦ, πότε τοὺς μισθοὺς ἀποδώσεις τοῖς στρατιώταις; ὑπολαβὼν εἶπεν, ὅταν ταύτην ἐξέλω. οὐ μὴν ἀλλὰ διὰ τῆς ἐν τοῖς πότοις εὐτραπελίας κατανοήσας τῶν μεθυόντων τοὺς [g] ἀλλοτρίως τὰ πρὸς τὴν δυναστείαν ἔχοντας, παρέλαβεν αὐτοὺς ποτὲ κατ' ἰδίαν πάλιν ἐπὶ τὴν ἑστίασιν, καὶ τῶν ἄλλων Συρακουσίων τοὺς μάλιστα πεφρονηματισμένους, τὸν ἀριθμὸν πεντακοσίους ὄντας· οὓς περιστήσας τῶν μισθοφόρων τοὺς εὐθέτους, ἅπαντας ἀπέσφαξε. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο μὴ χωρισθέντος αὐτοῦ εἰς Λιβύην καταλύσωσι τὴν δυναστείαν, ἐπικαλεσάμενοι τοὺς μετὰ Δει-

798.

dites circiter Iↄ. equites plures quinquaginta. Tum moleste ferentes has clades Agrigentini ad caussam dicendam Xenodocum, quod geminae sibi cladis auctor exstitisset, vocabant. Is reipublicae gestae inquisitionem & judicii rigorem formidans, Gelam migravit.

Olymp. CXVIII. II.

63. Agathocles vero, hostibus intra paucos dies terra marique victis, sacrum Diis faciebat, splendidisque epulis excipiebat amicos. Depositaque inter pocula majestate regia, quovis privato abjectius se gerebat, hoc eo consilio factitans, primum, ut vulgi benevolentiam, quam hac ratione venabatur; sibi conciliaret: Deinde, ut libertate dicendi in se cuilibet inter compotandum concessa, quo quisque esset animo, exploraret: Vino citra velamentum prodente veritatem. Erat autem natura facetus & gesticulator, nec in publicis etiam conventibus cavillis assessores impetere, habitumque ac mores aliquorum effingere, omittebat; Ita ut plebs saepenumero ad risum se converteret, non secus ac si ex imitatoribus morum histrionibus aut praestigiatoribus aliquem spectaret. Ad conciones solus, a populo tantum stipatus, ibat, Dionysio Tyranno multum dissimilis. Hic enim adeo diffidebat omnibus, ut comam & barbam plerumque nutriret, ne praecipuas corporis partes novaculae tonsoris objicere necessum esset. Quod si quando tonsura caput indigeret, capillos adurebat, unicum tyrannidis munimentum ostendens esse diffidentiam. Porro Agathocles correpta inter convivandum grandi ex auro phiala, se non prius a figulina destitisse, quam talia poculorum figmenta solerter elaborasset, gloriabatur. Non enim diffitebatur, sed ut gloriosam sibi jactabat, artem illam: ut ex abjectissimo vitae genere ad eminentissimum se culmen evectum, ostenderet. Cum oppidum quoddam haud ignobile obsideret, & propugnatores de muro vociferarentur, figule, caminarie, quando stipendia militibus persolves, ubi istud expugnavero, respondit. Postquam ergo convivalis urbanitatis astu, quinam alienatis a dominatione animis forent, animadvertisset, eosdem aliquando seorsum, & de caeteris Syracusanis, qui magnificos gerebant spiritus, Iↄ. convivio iterum excepit, & mercenariorum fortissimis circumdatos mactavit ad unum omnes. Vehemens enim metus illum torquebat, ne post discessum in Africam, revocato cum fugitivis

---

[b] Νικήσας Reg. 2. [c] Φανερουμένης ora Steph. Reg. 1. [d] Ἀπίστως Reg. id. [e] Πλασμάτων id. [f] Κεραμεῦ Basil. [g] Ἀλλοτρίως πρὸς Reg. 1. sine inserto τὰ, quo carere sine gravi jactura possumus.

Μιμολόγους, χλεύης θ' ἐργάτας, ὑβριγέλωτας,
Ἦθεά τ' ἀνθρώπων μιμήματα ποικίλ' ἔχοντας

vocat Apotelesm. L. IV, 446. Conf. Budaeum Annot. Prior. in Pandect. p. 254. & Salmas. in Vopisci Aurel. C. 42. Porro Ill. Scaliger εἰκάζειν, quod paullo superius legitur, mutavit in [illegible], quem cur sequar, caussa non est. P. Wess.

17. Τὰ κυριώτατα μέρη τοῦ σώματος] Vid. not. in L. I, 55. & L. II, 58. & enumerationem τῶν κυριωτάτων μερῶν τοῦ σώματος apud Proclum in Paraphr. Tetrabibl. Ptolem. L. III, 17. pag. 209. & ejusdem libri veterem Scholiasten p. 138. Hic jugulum faucesque indicari, unusquisque videt: metu enim tonsorum filias suas Dionysius tondere docuerat: *quarum ipsarum, postquam adultae aetati appropinquabant, manibus ferrum non ausus committere, instituit, ut candentibus juglandium putaminibus barbam sibi & capillum adurerent* ex *Cicerone* Tuscul. Disp. V, 20. scribit *Valer. Max.* L. IX, 13. ext. 4. Adeo meticulosi sunt tyranni! P. Wess.

21. *Λαβὼν ῥυτὸν*] Hoc *Suidas* in genere poculi, *Hesychius* in specie phialae genus facit. L. Rhod.

Λαβὼν ῥυτὸν μέγαν] Praestaret *μέγα*, nisi *ῥυτὸν χωροῦντα δύο χόας* *Diphilus* dixisset apud *Eustathium* in *Hom.* p. 1286. qui tamen id poeticum esse & animadvertendum indicat. Figuram ejus poculi describit *Ulpianus* ad *Demosth.* Midian. p. 303. *ῥυτὸν*, inquiens, [illegible]. nec dissentit *Athen.* L. XI. p. 497. Lege *Salmasium* in *Solin.* p. 663. P. Wess.

29. *Κεραμεῦ καὶ καμινεῦ* &c.] Meminit dicti responsique Agathoclis *Plut.* Apophthegm. p. 176. E. Mox *εὐτραπελίαν* scurrilem in jocando urbanitatem exprimit. *Aristoteles* Eth. Magn. L. I, 31. optime: *εὐτραπελία δ' ἐστὶ μεσότης βωμολοχίας καὶ ἀγροικίας, ἔστι δὲ περὶ τὰ σκώμματα. — ἔστιν δὲ ὁ εὐτράπελος* [illegible]. Junge *Des. Heraldi* Animadv. in *Martial.* L. I, 42., plura si velis. P. Wess.

36. *Τὸν ἀριθμὸν πεντακοσίους*] Tyranni hoc scelus copiosius persequitur *Polyaen.* L. V, 3, 3. P. Wess.

Olymp. cxviii. 2. 767. gitivis Dinocrate, principatum abrogarent. Hoc igitur modo ſtabilitis imperii rebus, Syracuſis claſſem ſolvit.

64. In Africam ubi trajeciſſet, extremam in caſtris deſperationem & inopiam offendit. Ideo, ut acie decertetur, ex commodo fore judicans, militem ad diſcrimen pugnae exhortatur. Et copias in aciem diſpoſitas educens, Barbaris pugnandi copiam offert. Erant ad ſummum reliqui de peditatu Iↄↄ. cIↄ. Graecorum, Celtae autem, Samnites & Hetruſci illis non pauciores; Afrorum prope ccIↄↄ. Inſidioſum id hominum genus, & perpetuo cum occaſione ab uno ad alterum tranſiens. Praeter hos mille & quingenti equites, carrique Africani ſexies mille amplius. Carthaginenſes autem, tametſi loco arduo, & quo difficilis erat acceſſus, caſtra habebant, cum deſperatis tamen in diſcrimen vitae ac fortunarum ſe conjicere nolebant, ſed continendo ſe in caſtris, ubi rerum omnium copia afflueret, commeatuum penuria, & protrahendo tempore, debellaturos ſe hoſtem, ſperabant. Agathocles igitur, cum in plana hoſtes elicere non poſſet, tempuſque ipſum audendi aliquid & periculo ſe committendi neceſſitatem afferret, ad caſtra Barbarorum copias adducit. Egrediuntur illi contra: Et quanquam numero & locorum difficultate longe ſuperiores erant, Agathocles tamen impetum hoſtis, licet undique preſſus, ad tempus ſuſtinet. At cum mercenarii aliique cederent, ad caſtra ſe recipere cogitur. Tum Barbari gravius incumbere, Afroſque ſine ulla vexatione, ut gratiam illorum demererentur, praeterire, Graecos vero & mercenarios, armorum indiciis cognitos, caedere, donec in caſtra illos fugaſſent. Et tunc Agathocleanorum ad tria millia occubuerunt. Nocte dehinc inſequente, repentina quaedam calamitas, praeter omnium ſpem, utrumque exercitum oppreſſit.

65. Nam Carthaginenſes, dum a parta victoria ad Gratiarum vota Diis exſolvenda, captivorum pulcerrimos immolant, jamque ingens flamma captivorum corpora involverat, ventus repente ingruens ſacrum tabernaculum, arae vicinum, ſuccendit, & ulterius in praetorium, & adjuncta Ducum tentoria, graſſatur. Unde trepidationis & pavoris multum in caſtris exortum, dum alii ignem reſtinguere conantes, alii cum arma, tum ſupellectilia precioſa exportantes, a flammis corripiuntur. Tabernacula ex arundinibus & ſtramine contexta erant. Ideo ex ventorum impetu ſubinde magis bacchante incendio, auxiliaris militum opera celeritate ejus praevertitur. Quare dum tota repente caſtra flagrant, complures, quos in viarum anguſtiis interceperat flamma, vivi concremantur, & impietate par illis ſupplicium repenſante, extem-

νοκράτους φυγάδας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἀσφαλισάμενος τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐξέπλευσεν ἐκ τῶν Συρακουσῶν.

Καὶ κομισθεὶς εἰς Λιβύην, [h] κατέλαβε τὸ στρατόπεδον ἐν ἀθυμίᾳ καὶ σπάνει πολλῇ. διόπερ κρίνων συμφέρειν διαγωνίζεσθαι, παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας εἰς τὸν κίνδυνον καὶ προαγαγὼν τὴν δύναμιν ἐκτεταγμένην, προεκαλεῖτο τοὺς βαρβάρους εἰς μάχην. εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν, τοὺς ἅπαντας ὑπολειπομένους, Ἕλληνας ἑξακισχιλίους, Κελτοὺς δὲ καὶ [i] Σαμνίτας καὶ Τυρρηνοὺς, τούτων οὐκ ἐλάττους· Λίβυας δὲ μικρὸν ἀπολείποντας τῶν μυρίων, οὓς ἐφέδρους εἶναι συνέβαινε, συμμεταβαλλομένους ἀεὶ τοῖς καιροῖς. χωρὶς δὲ τούτων ἠκολούθουν ἱππεῖς χίλιοι πεντακόσιοι· ζεύγη δὲ Λιβύων πλείω τῶν ἑξακισχιλίων. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, κατεστρατοπεδευκότες ἐπὶ τὴν ὑπερδεξίαν καὶ δυσπρόσιτον, διακινδυνεύειν μὲν πρὸς ἀνθρώπους ἀπογινώσκοντας τὴν σωτηρίαν οὐκ ἔκρινον· μένοντες δ' ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ πάντων εὐποροῦντες, τῇ σπάνει καὶ τῷ χρόνῳ καταπολεμήσειν τοὺς ἐναντίους ἤλπιζον. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς οὐ δυνάμενος μὲν αὐτοὺς εἰς τὰ πεδία [k] προάγεσθαι, τῶν δὲ καιρῶν ἀναγκαζόντων τολμᾶν τι καὶ παραβάλλεσθαι, τὴν δύναμιν ἤγαγεν ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατοπεδείαν. ἐπεξελθόντων δὲ τῶν Καρχηδονίων, [l] καὶ πολὺ τῷ πλήθει καὶ ταῖς δυσχωρίαις ὑπερεχόντων, ἐπὶ μέν τινα χρόνον οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα διεκαρτέρουν, πάντοθεν ἐκθλιβόμενοι· μετὰ δὲ ταῦτ' ἐνδόντων [m] τῶν τε μισθοφόρων καὶ τῶν ἄλλων, ἠναγκάσθησαν ἀναχωρῆσαι πρὸς τὴν στρατοπεδείαν. οἱ δὲ βάρβαροι βαρέως ἐπικείμενοι, τοὺς μὲν Λίβυας παρήλλαττον οὐδὲν ἐνοχλοῦντας, ἵνα τὴν εὔνοιαν αὐτῶν ἐκκαλέσωνται· τοὺς δ' Ἕλληνας καὶ μισθοφόρους γνωρίζοντες [n] διὰ τῶν ὅπλων ἐφόνευον, μέχρις ὅτου συνεδίωξαν εἰς τὴν παρεμβολήν· τότε μὲν οὖν ἀνῃρέθησαν Ἀγαθοκλέους εἰς τρισχιλίους· κατὰ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρας συνέβη περιπεσεῖν παραλόγῳ τινὶ συμφορᾷ, καὶ πᾶσιν ἀνελπίστῳ.

Τῶν γὰρ Καρχηδονίων μετὰ τὴν νίκην τοὺς καλλίστους τῶν αἰχμαλώτων θυόντων χαριστήρια νυκτὸς τοῖς θεοῖς, καὶ πολλοῦ πυρὸς τοὺς ἱεροκαυτουμένους ἄνδρας κατέχοντος, ἐξαίφνης πνεύματος ἐπιπεσόντος συνέβη τὴν ἱερὰν σκηνὴν ἀναφθῆναι, πλησίον οὖσαν τοῦ 799. βωμοῦ. ἀπὸ δὲ ταύτης τὴν στρατηγικήν, καὶ κατὰ τὸ συνεχὲς οὔσας τὰς ἡγεμόνων· ὥστε πολλὴν ἔκπληξιν γενέσθαι καὶ φόβον κατὰ πᾶν τὸ στρατόπεδον· [o] τινὲς μὲν γὰρ τὸ πῦρ ἐπιχειροῦντες σβέσαι, τινὲς δὲ τὰς πανοπλίας καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν παρεσκευασμένων ἐκκομίζοντες, ὑπὸ τῆς φλογὸς ἀπελαμβάνοντο. τῶν γὰρ σκηνῶν ἐκ καλάμου καὶ χόρτου συγκειμένων, καὶ τοῦ πυρὸς ὑπὸ τοῦ πνεύματος βιαιότερον ἐκριπισθέντος, ἡ παρὰ τῶν στρατιωτῶν βοήθεια κατεταχεῖτο. διὸ καὶ τῆς παρεμβολῆς ταχὺ πάσης φλεγομένης, πολλοὶ μὲν ἐν στεναῖς ταῖς διόδοις ἀποληφθέντες, ζῶντες κατεκαύθησαν, καὶ τῆς εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ὠμότητος παραχρῆμα τὴν κόλασιν

---

[h] Κατέλαβε & mox κρίνας id. [i] Σαμνίτας τῶν μυρίων Vent. omiſſis ceteris amanuenſis negligentia. In Reg. 1. πεζοὺς μὲν paullo ante deſunt. [k] Προαγαγέσθαι Reg. 1. [l] Καὶ πολλῷ id. [m] Τῶν τε μισθ. Reg. pr., quod ſequor. Enclitica aberat. [n] His tribus ſtigma impoſuit Steph., quod Reg. 1. ea omitteret. [o] Τινὲς μὲν γὰρ Reg. 2. quod placet. Μὲν aberat.

71. Τοὺς —— παρήλλαττον οὐδὲν ἐνοχλοῦντας] Rei ſeries ſcriptum olim fuiſſe οὐδὲν ἐνοχλοῦντες perſuadet: ſecutus & id Interpres eſt. P. Wess.

75. Ἀνῃρέθησαν Ἀγαθοκλέους] Rectius, meo quidem judicio, τῶν Ἀγαθοκλέους. H. Steph.

81. Καὶ πολλοῦ πυρὸς τοὺς ἱεροκαυτ. ἄνδρας κατέχοντος] Non repeto, quae de immani hac Carthaginienſium religione in ſuperioribus animadverſa ſunt. Hic mecum obſerva τὴν ἱερὰν σκηνὴν πλησίον οὖσαν τοῦ βωμοῦ ſive ſacrum in caſtris tabernaculum prope eam aram, in qua capti illi Graeci diis adolebantur. Monuit olim Servius ad Aen. L. vi, 68. ſolitos fuiſſe Carthaginienſes brevia deorum ſimulacra in lecticis portare, fortaſſe ut circum agros & caſtra circumferri poſſent, cujuſmodi deorum bajulos veteris Matheſeos ſuae locis Firmicus Maternus memorat. Hinc vero diſcimus, Poenos exemplo Phoenicum ſuorum, qui ναὸν ζυγοφορούμενον honori Dei Agrotae, ſive Schaddai, uti explicat Bochartus, circumgeſtabant apud Euſeb. Praep. Evangel. L. i. p. 35., ſuis in caſtris tabernaculum habuiſſe, in quo ſacra Saturno ſive Mol [illegible] at vates Amoſus C. v, 26. ונשאתם את סכות מלככם, id eſt,

σον ὑπέχον, αὐτῆς τῆς ἀσεβείας ἴσην τὴν τιμωρίαν πορισαμένης· τοῖς δ' ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκπίπτουσι μετὰ θορύβου καὶ κραυγῆς ἕτερος μείζων ἐπηκολούθησε κίνδυνος.

[p] Τῶν μὲν γὰρ Ἀγαθοκλεῖ συντεταγμένων Λιβύων εἰς πεντακισχιλίους ἀποστάντες τῶν Ἑλλήνων, νυκτὸς ηὐτομόλουν πρὸς τοὺς Βαρβάρους· τούτους δὲ οἱ πρὸς τὴν κατασκοπὴν ἐκπεμφθέντες ὡς [q] εἶδον ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Καρχηδονίων προσάγοντας, [r] νομίσαντες τὴν τῶν Ἑλλήνων δύναμιν ἅπασαν διεσκευασμένην εἶναι, ταχὺ τοῖς στρατιώταις ἐδήλωσαν τὴν προσιοῦσαν δύναμιν. διαδοθέντος οὖν πρὸς ἅπαντας τοῦ λόγου, θόρυβος ἐνέπεσε, καὶ προσδοκία τῆς τῶν πολεμίων ἐφόδου. ἑκάστου δὲ τὴν σωτηρίαν ἐν τῇ φυγῇ τιθεμένου, καὶ μήτε παραγγέλματος δοθέντος ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, μήτε τάξεως οὔσης μηδεμιᾶς, οἱ φεύγοντες ἐνέπιπτον [s] ἀλλήλοις· ὧν οἱ μὲν διὰ τὸ σκότος, οἱ δὲ διὰ τὴν ἔκπληξιν ἀγνοοῦντες [t] τοὺς οἰκείους, ὡς πολεμίους ἠμύνοντο. πολλοῦ δὲ φόνου γινομένου, καὶ τῆς ἀγνοίας ἐπικρατούσης, οἱ μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διεφθάρησαν, οἱ δ' ἐκπεπηδηκότες ἄνοπλοι καὶ τὴν φυγὴν ποιούμενοι διὰ τῶν δυσχωριῶν κατεκρημνίζοντο, τῆς ψυχῆς ἐπτοημένης διὰ τὸν ἀπροσδόκητον φόβον. τὸ δὲ τέλος πλειόνων ἢ πεντακισχιλίων ἀπολομένων, τὸ λοιπὸν πλῆθος διεσώθη πρὸς τὴν Καρχηδόνα. οἱ δ' ἐν τῇ πόλει, τότε μὲν [v] συνεξαπατηθέντες τῇ φήμῃ τῶν ἰδίων, ὑπέλαβον [x] ἡττῆσθαι μάχῃ, καὶ τῆς δυνάμεως τὸ πλεῖστον διεφθάρθαι. Διόπερ ἀγωνιῶντες ἀνέῳξαν τὰς πύλας, καὶ μετὰ θορύβου καὶ πτοήσεως ἐδέχοντο τοὺς στρατιώτας, φοβούμενοι μὴ τοῖς ἐσχάτοις οἱ πολέμιοι συνεισπέσωσιν. ἡμέρας δὲ γενομένης μαθόντες τἀληθὲς, μόλις ἀπελύθησαν τῆς δεινῆς προσδοκίας. 800.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα [y] κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον δι' ἀπάτην καὶ προσδοκίαν ψευδῆ ταῖς ὁμοίαις περιέπεσον συμφοραῖς. τῶν γὰρ ἀποστατῶν Λιβύων μετὰ τὸν [z] ἐμπυρισμὸν τῆς παρεμβολῆς, καὶ τὸν γενόμενον θόρυβον οὐ τολμησάντων προάγειν, ἀλλ' εἰς τοὐπίσω πάλιν ἐπανιόντων, τῶν Ἑλλήνων τινὲς αἰσθόμενοι προσιόντας αὐτοὺς, καὶ δόξαντες τὴν τῶν Καρχηδονίων δύναμιν ἥκειν, ἀπήγγειλαν τοῖς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα, πλησίον ὑπάρχειν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. τοῦ δυνάστου δὲ παραγγείλαντος εἰς ὅπλα χωρεῖν, ἐξέπιπτον ἐκ τῆς στρατοπεδείας οἱ στρατιῶται μετὰ πολλοῦ θορύβου. ἅμα δὲ τῆς τε κατὰ τὴν παρεμβολὴν φλογὸς εἰς ὕψος ἀρθείσης, καὶ τῆς τῶν Καρχηδονίων κραυγῆς ἐξακούστου γινομένης, ὑπέλαβον πρὸς ἀλήθειαν τοὺς Βαρβάρους ἁπάσῃ τῇ δυνάμει προσάγειν ἐπ' αὐτούς. τῆς δ' ἐκπλήξεως τὸ βουλεύσασθαι παραιρουμένης, ἐνέπεσε φόβος εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ πάντες πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. εἶτα προσμιξάντων αὐτοῖς τῶν Λιβύων, καὶ τῆς νυκτὸς μείζονα τὴν ἄγνοιαν φυλαττούσης, οἱ περιτυγχάνοντες ἀλλήλους ὡς πολεμίους ἠμύνοντο. ὅλην δὲ τὴν νύκτα πανταχῇ διασπειρομένων αὐτῶν, καὶ πανικῷ θορύβῳ συνεχομένων, συνέβη πλείους τῶν τετρακισχιλίων

Olymp. CXVIII. II. plo ſuae in captivos crudelitatis poenas luunt. Alios, qui cum tumultu & vociferatione e caſtris ſe proripiebant, aliud & quidem majus periculum inſequitur.

66. Nam Afrorum, qui in Agathoclis acie locum habuerant, IↃↃ. Graecis deſertis ad Barbaros transfugiebant. Hos ad ſpeculandum emiſſi, ut contendere ad Carthaginenſium caſtra viderunt, omnes Graecorum copias ad pugnam inſtructas adeſſe rati, confeſtim exercitus adventum ſuis nunciant. Quo didito rumore, tumultus, & jam jam adventantis hoſtis per tota caſtra metus oritur. 768. Unusquiſque igitur ſalutem in fuga ponere, & nullo a magiſtratibus edicto propoſito, dum ordo nullus ſervatur, fugientium alius in alium incidere, quorum pars errore noctis, pars metu ſuos non agnitos tanquam hoſtes propulſare. Interea dum ingens perpetratur caedes, errorque invaleſcit, alii cominus pugnantes interimuntur, alii ſine armis exſilientes, inter fugiendum in praecipitia, ſubito conſternatis metu animis, ruunt. Tandem plus quam millibus quinque exſtinctis, reliqua multitudo Carthaginem ſe recepit. Oppidani fama ſuorum decepti, praelio eos victos, maximamque exercitus partem interiiſſe, credebant. In hac itaque trepidatione portas aperiunt, ſuosque cum tumultu & conſternatione recipiunt, timide interim caventes, ne cum extremis irrumpat ſimul hoſtis. Exorta vero luce, licet verum cognoviſſent, vix tamen a malorum, veluti jam jam imminentium, formidine liberari potuere.

67. Circa idem tempus, imaginatione quadam, vanoque metu deceptus Agathocles in ſimile calamitatis genus incidit. Cum enim Afri deſertores poſt deflagrationem caſtrorum & tumultum inde excitatum, ulterius procedere non auderent, retro, unde venerant, ſe convertunt. Quos ubi Graecorum quidam accedere ſenſerunt, quod Carthaginenſium imminere copias putarent, Agathocli hoſtilem in propinquo exercitum eſſe renunciant. Principis igitur juſſu ad arma conclamatur, mileſque e caſtris magno cum tumultu erumpit. Interea dum flammam in caſtris alte glomeratam vident, & vociferatus Carthaginenſium ad aures accidit, revera Barbaros omnibus in ſe copiis tendere ſuſpicantur. At quia deliberationem praeciderat animorum perturbatio, pavor tota invadit caſtra, omneſque fugam arripiunt. Mox cum Afri ſe admiſcuiſſent, nocte ignorantiam cumulante, occurrentem ſibi quiſque ut hoſtem depellit. Dumque ita per totam noctem diſperſi huc illuc panico terrore correpti vagantur, factum eſt, ut plus CIↃ. CIↃ. CIↃ. CIↃ. interirent.

---

[p] Τῷ τ Reg. 1. [q] Ἴδον Basil. [r] Καὶ νομίσαντες Reg. 1. [s] Desideratur in Basil. [t] Duo haec non habet Basil. Mox ἐν τῇ id. [v] Ἐξαπατηθ. Reg. 1. [x] Ἡττῆσθαι ora Steph. [y] Περὶ τὸν Vat. Basil. Reg. 2. [z] Ἐμπορισμὸν Basil.

eſt, interprete S. Stephano A. A. Cap. VII, 43., καὶ ἀνελάβετε τὴν ΣΚΗΝΗΝ τοῦ ΜΟΛΟΧ. Ut enim Phoenices & Poeni, ita Iſraelitae iſti degeneres tabernaculum, ſive φορεῖον ναὸν, Molochi circumgeſtabant, ejuſque numini victimis humanis litabant. Rem ipſam viderunt viri egregii, ſed *Diodori*, qui mirifice cauſſam eam potuerat juvare, obliti, *Camp. Vitringa* Obſ. Sacr. L. II, 1. & *Jo. Spencerus* Leg. Hebr. L. III, 3. p. 805. nam de aediculis ſive ναΐσκοις, quae ad *Amoſum* alii commentantur, a veterum quidem more non abhorrent, ſed ibi ἀπροσδιόνυσα ſunt. P. Wess.

90. Τῶν γὰρ σκηνῶν ἐκ καλάμων — συντεθειμένων] *Hibernacula Carthaginienſium, congeſta temere ex agris materia exaedificata, lignea ferme tota erant. Numidae praecipue arundine textis ſtoreaque pars maxima tectis* — *habitabant*, ſic de Poenorum Numidarumque caſtris *Livius* L. XXX, 3. P. Wess.

34. Μετὰ τὸν ἐμπυρισμὸν τῆς παρεμβολῆς] *Baſil.* ἐμπορισμὸν voluiſſe videtur, quod minime malum. Culpa librariorum eſt, has voces permiſcentium: in *Polybio* certe L. IX, 34. τοὺς πρὸς τοὺς ἐμπορισμοὺς [illegible] mutarunt *Cod. Auguſtani* ſcribae juſſeruntque eſſe πρὸς τοὺς ἐμπυρισμούς. Contra ex [illegible] ἐμπορισμὸν, ut alias

Olymp. CXVIII. II.

rent. Reliqui, veritate vix tandem explorata, in caſtra redierunt. Ad hunc igitur, quem diximus, modum, uterque exercitus, vanitate belli, proverbio celebrata, deceptus, infeliciter rem geſſit.

68. Poſt quod infortunium, cum & Afri jam omnes defeciſſent, & quod reliquum erat copiarum bello cum Carthaginenſibus continuando impar eſſet, Africam poſthabere ſtatuit. At militem ut ſecum transportaret, fieri non poſſe exiſtimavit, tum quod navigia transvectioni idonea non praeparaſſet, tum quod Carthaginenſes recuperato jam maris imperio, id nequaquam paſſuros intelligeret. Neque Barbaros pacem ſecum ituros, ſed internecione eorum, qui primi in Africam trajeciſſent, ut argumento firmiſſimo, caeteros ab invadenda Africa deterrituros, providebat. Cum paucis igitur, quibuscum natu minorem filium Heraclidem ſimul intrare juſſit, clam inde ſolvere conſtituit. Archagathum enim formidabat, nè quando cum noverca rem habens praecipitis audaciae homo inſidias contra ſe moliretur. At hic, quae ſecum agitaret ſubodoratus, praefectis, qui conatum impedire poſſent, rem detegere conſtituerat. Ideoque in diſceſſum erat intentus. Iniquum enim eſſe cenſebat, ſi ipſe, qui parentis & germani cauſa dimicando bonam diſcriminis partem ſuſtinuiſſet, derelinqueretur ſolus, ut deditus hoſti jacturam ſalutis faceret. Idcirco ex ducibus quosdam de clandeſtina Agathoclis comitumque in ſequentem noctem abitione certiores facit. Fit illico concurſus, 769. nec illum modo prohibent, ſed vulgo etiam militum fraudem illam exponunt. Qui non absque dolore exaſperati, principem corripiunt, vinctumque cuſtodiae tradunt.

69. Ceſſante igitur imperio, tumultu & perturbatione caſtra miſcentur. Jamque nox ingruerat, cum rumor, hoſtem imminere, in caſtris ſpargitur. Ibi pavitare omnes, panicoque metu percelli, ac nullo imperante accinctus unusquiſque proſilire. Quo tempore qui principem aſſervabant, non minus attoniti caeteris, cum evocari ſe ab aliquibus opinarentur, ſubito Agathoclem compedibus illigatum produxere. Quem ubi vidit multitudo, ira in miſericordiam verſa, ut dimitteretur, exclamavit. Solutus ille vinculis cum exiguo comitatu navigium conſcendit, inſciiſque omnibus ſub Pleiadis occaſum, jam hyeme appetente, diſceſſit. Ita dum ſuae curam ſalutis agit, filios dereliquit. Quos milites confeſtim, fuga patris cognita, trucidarunt, & creatis ſibi ducibus, cum Carthaginenſibus hiſce pactis tranſegerunt, ut acceptis CCC. talentis, oppida, quae tenebant, red-

ἀναιρεθῆναι. ἐπιγνωσθείσης δὲ μόγις τῆς ἀληθείας, οἱ διασωθέντες ἐπανῆλθον εἰς τὴν παρεμβολήν. αἱ μὲν οὖν δυνάμεις ἀμφότεραι τὸν εἰρημένον τρόπον ἠτύχησαν, ἐξαπατηθεῖσαι, κατὰ τὴν παροιμίαν, τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου.

Ἀγαθοκλῆς δέ, μετὰ τὴν γενομένην ἀτυχίαν, τῶν μὲν Λιβύων ἁπάντων ἀποστάντων ἀπ' αὐτοῦ, τῆς δὲ [a] ὑπολειπομένης δυνάμεως ἀδυνατούσης διαπολεμεῖν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους, διέγνω τὴν Λιβύην ἐκλιπεῖν. διακομίσαι δὲ τοὺς στρατιώτας οὐχ ὑπελάμβανε δυνήσεσθαι, διά τε τὸ μήτε [b] πορεῖα παρεσκευάσθαι, μήτε τοὺς Καρχηδονίους ἐπιτρέψαι ποτ' ἂν θαλασσοκρατοῦντας· διαλύσεις δ' οὐκ ἐνόμιζε ποιήσεσθαι τοὺς Βαρβάρους, πολὺ προέχοντας ταῖς δυνάμεσι, καὶ [c] διαβεβαιουμένους ταῖς τῶν πρώτων διαβάντων ἀπωλείαις ἀποτρέψαι τοὺς ἄλλους ἐπιτίθεσθαι τῇ Λιβύῃ. ἔκρινεν οὖν μετ' ὀλίγων λάθρα ποιήσασθαι τὴν ἀναγωγήν, καὶ συνεβίβασε τὸν νεώτερον τῶν υἱῶν Ἡρακλείδην. τὸν γὰρ Ἀρχάγαθον εὐλαβεῖτο μή ποτε συνὼν τῇ μητρυιᾷ, καὶ φύσει τολμηρὸς ὤν, ἐπιβουλὴν κατ' αὐτοῦ συστήσῃ. ὁ δ' Ἀρχάγαθος, ὑποπτεύσας αὐτοῦ τὴν ἐπίνοιαν, παρετήρει τὸν ἔκπλουν, 801. διανοούμενος μηνῦσαι τῶν ἡγεμόνων τοῖς διακωλύσουσι τὴν ἐπιβολήν. ἡγεῖτο γὰρ δεινὸν εἶναι τὸ τῶν μὲν κινδύνων ἑαυτὸν προθύμως μετεσχηκέναι, προαγωνιζόμενον τοῦ πατρὸς καὶ τἀδελφοῦ, τῆς δὲ σωτηρίας μόνον ἀποστερεῖσθαι, καταλειπόμενον ἔκδοτον τοῖς πολεμίοις. διὸ δὴ τοὺς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα μέλλοντας λάθρα τὸν ἀπόπλουν ποιεῖσθαι νυκτός, ἐμήνυσέ τισι τῶν ἡγεμόνων. οἱ δὲ συνδραμόντες οὐ μόνον διεκώλυσαν, ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει τὴν ῥᾳδιουργίαν ἐξέθηκαν· ἐφ' οἷς οἱ στρατιῶται περιαλγεῖς γενόμενοι [d] συνέλαβον τὸν δυνάστην, καὶ δήσαντες παρέδωκαν εἰς φυλακήν.

Ἀναρχίας οὖν γενομένης ἐν τῷ στρατοπέδῳ, θόρυβος ἦν καὶ ταραχή· καὶ τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης διεδόθη λόγος ὡς πλησίον εἰσὶν οἱ πολέμιοι. ἐμπεσούσης δὲ [e] πτοίας καὶ φόβου πανικοῦ, διεσκευασμένος ἕκαστος προῆγεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς, οὐδενὸς παραγγέλλοντος. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ τὸν δυνάστην παραφυλάττοντες, οὐχ ἧττον τῶν ἄλλων ἐκπεπληγμένοι, καὶ δόξαντες ὑπό τινων καλεῖσθαι, ταχέως ἐξῆγον τὸν Ἀγαθοκλέα διειλημμένον δεσμοῖς. τὸ δὲ πλῆθος ὡς [f] εἶδεν, εἰς ἔλεον ἐτράπη, καὶ πάντες ἐπεβόων ἀφεῖναι· ὁ δέ, λυθεὶς καὶ μετ' ὀλίγων ἐμβὰς εἰς τὸ πορθμεῖον, ἔλαθεν ἐκπλεύσας κατὰ τὴν δύσιν τῆς Πλειάδος, χειμῶνος ὄντος. οὗτος μὲν οὖν τῆς ἰδίας σωτηρίας φροντίσας ἐγκατέλιπε τοὺς υἱούς. οὓς οἱ στρατιῶται, τὸν δρασμὸν ἀκούσαντες, εὐθὺς ἀπέσφαξαν, καὶ στρατηγοὺς ἐξ ἑαυτῶν ἑλόμενοι, διελύθησαν πρὸς Καρχηδονίους· ὥστε τὰς πόλεις, ἃς εἶχον, παραδοῦναι, καὶ λαβεῖν τάλαντα τριακόσια. καὶ

τοὺς

[a] Ὑπολειπομ. Reg. 1. [b] Πόρια Basil. semper. [c] Καταβεβαιουμένους Reg. 1. [d] Συνελάβοντο τὸν Reg. 1. Vat. [e] Πτοίας Basil. Tum Edd. ἕκαστος, prave. [f] Ἴδεν id. Paullo ante Reg. 1. ἐξῆλθον, τὸν Ἀγαθ. — δεσμοῖς διειλημμένον, quae gloſſa videtur.

---

olim ſcripſerat *Hyperides* apud *Pollucem* L. IX, 156., pro imperio in *ἐμπορεῖον* converterunt, ſicuti etiam in *Athenaeo* de machin. p. 4. P. Wess.

58. Τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου] Abunde proverbii uſus illuſtratus eſt L. XVII, 86. P. Wess.

72. Καὶ συνεβίβασε — Ἡρακλείδην. τὸν γὰρ Ἀρχάγαθον &c.] Heraclidae, Agathoclis F., meminit *Polyaenus* L. V, 3, 4. Eum autem, Archagatho praeterito, a patre fugae comitem fuiſſe adſcitum, negat *Juſtinus* L. XXII, 8., in aliis praeterea *Diodoro* non conſentiens. P. Wess.

85. Τὴν ῥᾳδιουργίαν ἐξέθηκαν] Non *fraudem* tantum, ſed perfidiam & ſcelus, quo exercitum hoſtium furori tradebat. Supra L. IV, 11. *ἐχρῶντο καὶ τότε τῇ συνήθει ῥᾳδιουργίᾳ καὶ τόλμῃ* de conductitiis militibus, in ſeditiones & facinora projectis. & L. XIX, 33. *ἐπιπολαζούσης δὲ τῆς ῥᾳδιουργίας*, qua Indorum uxores in maritis veneno necandis graſſabantur. Recte proin ad hominem ex fraudibus & flagitiis quaſi conſutum *S. Paulus* in A. A. Cap. XIII, 10. *ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας.* *Polybium*, longum ne faciam, praetereo L. XIII, 2. XVII, 30. & Excerpt. p. 1402. Mox *ἐμπεσούσης δὲ πτοίας* ſine dubio verum eſt. Ipſe Auctor C. 68. *ἐπέπεσε φόβος εἰς τὸ στρατόπεδον.* P. Wess.

96. Ἐμπεσούσης δὲ &c.] Ἐμπεσούσης ſcribatur. L. Rhod.

12. Κομίζεσθαι τοὺς ἀεὶ διδομένους μισθοὺς] Sic pulcre *Reg.* 1. Οἱ *ἀεὶ διδόμενοι μισθοὶ* ſtipendia ſunt, quae ſerie quadam militibus darentur: namque in continua ſucceſſione & temporis & loci cultiſſimum illud eſt adverbium. Superius C. 45. Καθ' ἃς τυγχάνοιεν ἀεὶ γινόμενοι, id eſt, *ad aedes, quas progredientes ſubibant.* Et L. XVI, 76. *αὗται δὲ ταῖς οἰκοδομαῖς ἀεὶ κατὰ τὴν — ἀνάβασιν ἀλλήλων ὑπερεῖχον·* & ſtatim *ταῖς ἀεὶ κειμέναις οἰκίαις — ἐχρῶντο.* Quem in modum, ut erudite *Iſ. Caſaubonus* ad *Athen.* L. VI, 6. p. oſtendit, *οἱ ἀεὶ βασιλεύοντες, οἱ ἀεὶ ὑπατεύοντες*, qui alius poſt alium regnum conſulatumque adminiſtrant. P. Wess.

17. Ἀν-

τοῦ; τοὺς μὲν [g] αἱρουμένους μετὰ Καρχηδονίων στρατεύειν, κομίζεσθαι [h] τοὺς ἀεὶ διδομένους μισθοὺς, τοὺς δ' ἄλλους εἰς Σικελίαν διακομισθέντας, λαβεῖν οἰκητήριον Σολοῦντα. τῶν μὲν οὖν στρατιωτῶν οἱ πλείους ἐμμείναντες ταῖς συνθήκαις, ἔτυχον τῶν ὁμολογηθέντων· ὅσοι δὲ τὰς πόλεις διακατέχοντες ἀντεῖχον ταῖς παρ' Ἀγαθοκλέους [i] ἐλπίσι, ἐξεπολιορκήθησαν κατὰ κράτος. ὧν οἱ Καρχηδόνιοι τοὺς μὲν ἡγεμόνας ἀνεσταύρωσαν, τοὺς δ' ἄλλους δήσαντες πέδαις, ἣν διὰ τὸν πόλεμον ἐξηγρίωσαν χώραν, ἐξηνάγκαζον τοῖς ἰδίοις πόνοις πάλιν ἐξημεροῦν. Καρχηδόνιοι μὲν οὖν ἔτος τέταρτον πολεμούμενοι, τοῦτον τὸν τρόπον ἐκομίσαντο τὴν ἐλευθερίαν.

Τῆς δ' Ἀγαθοκλέους στρατείας εἰς Λιβύην ἐπισημήναιτ' ἄν τις τό, τε παράδοξον καὶ τὴν εἰς τὰ τέκνα γενομένην τιμωρίαν [k] οἷον τῆς θείας προνοίας. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς Σικελίας ἡττηθεὶς, καὶ τὴν [l] πλείστην τῆς δυνάμεως ἀπολέσας, ἐπὶ τῆς Λιβύης μικρῷ μέρει τοὺς προνενικηκότας καθεπολέμησε. καὶ τὰς μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ πόλεις ἁπάσας ἀποβαλὼν, πρὸς Συρακούσαις ἐπολιορκεῖτο· κατὰ δὲ τὴν Λιβύην πασῶν τῶν ἄλλων πόλεων ἐγκρατὴς γενόμενος, εἰς πολιορκίαν [m] καθέκλεισε τοὺς Καρχηδονίους, τῆς τύχης ὥσπερ ἐπίτηδες ἐπιδεικνυμένης τὴν ἰδίαν δύναμιν ἐπὶ τῶν ἀπηλπισμένων. εἰς τηλικαύτην δ' ὑπεροχὴν προελθόντος αὐτοῦ, καὶ τὸν Ὀφέλλαν φονεύσαντος, ὄντα φίλον καὶ ξένον, φανερῶς ἐπεσημήνατο τὸ δαιμόνιον, ὡς διὰ τὴν εἰς τοῦτον παρανομίαν, τὸ ὕστερον αὐτῷ γεγενημένον τὸ θεῖον ἐπιστῆσαι. τῷ γὰρ αὐτῷ μηνὶ καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας Ὀφέλλαν ἀνελὼν παρέλαβε τὴν δύναμιν, καὶ πάλιν τοὺς υἱοὺς ἀπολέσας, ἀπέβαλε τὸ στρατόπεδον. καὶ τὸ πάντων ἰδιώτατον, ὁ θεὸς, ὥσπερ ἀγαθὸς νομοθέτης, διπλῆν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν κόλασιν. ἕνα γὰρ φίλον ἀδίκως φονεύσας, [n] δυοῖν υἱῶν ἐστερήθη, τῶν μετ' Ὀφέλλα παραγενομένων προσενεγκάντων τὰς χεῖρας τοῖς νεανίσκοις. ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήσθω πρὸς τοὺς καταφρονοῦντας τῶν τοιούτων.

Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἐπειδὴ διεκομίσθη ταχέως ἐκ τῆς Λιβύης εἰς τὴν Σικελίαν, μεταπεμψάμενος μέρος τῆς δυνάμεως, παρῆλθεν εἰς τὴν [o] τῶν Ἐγεσταίων πόλιν, οὖσαν σύμμαχον. ἀπορούμενος δὲ χρημάτων, εἰσφέρειν ἠνάγκαζε τοὺς εὐπόρους τὸ πλεῖον μέρος τῆς ὑπάρξεως, οὔσης τῆς πόλεως τότε μυριάνδρου. πολλῶν δ' ἐπὶ τούτοις ἀγανακτούντων καὶ συντρεχόντων, αἰτιασάμενος τοὺς Ἐγεσταίους ἐπιβουλεύειν αὐτῷ, δειναῖς περιέβαλε συμφοραῖς τὴν πόλιν. τοὺς μὲν γὰρ [p] ἀπορωτέρους προαγαγὼν ἐκτὸς τῆς πόλεως, παρὰ τὸν Σκάμανδρον ποταμὸν ἀπέσφαξε· τοὺς δὲ δοκοῦντας οὐσίας κεκτῆσθαι μείζονα, βασανίζων ἠνάγκαζε λέγειν, ὁπόσα ἔχων τις τυγχάνοι

802.

derent, & qui Carthaginenſibus militare vellent, ſtipendia, quae deinde darentur, obtinerent. Caeterique in Siciliam deportati Soluntem ad inhabitandum occuparent. Major itaque pars militum; quae in foederis religione perſtitit, compromiſſa reportavit. Quotquot vero urbes praeſidiis inſeſſas, ſpe fiduciaque mittendi ab Agathocle ſubſidii, retinebant, expugnati fuerunt. Quorum praefectos in crucem egerunt Carthaginenſes, caeteros compedibus vinctos coegerunt, ut quae devaſtaverant rura ſuis iterum laboribus excolerent. Hoc pacto Carthaginenſes quartum jam annum bello divexati, libertatis priſtinae quietem receperunt.

Olymp. CXVIII. II.

70. In hac expeditione Agathoclis in Africam non immerito notaveris admirabiles eventus, & ſumtum divina providentia de filiis ſupplicium. In Silicia enim victus, maximam exercitus partem amiſerat. In Africa exigua manu paulo ante victores bello fregit. In Sicilia cunctis urbibus exutus intra Syracuſas obſidionem toleraverat: In Africa oppidis caeteris omnibus in poteſtatem redactis Carthaginenſes obſidione preſſit. Quo ipſo fortuna velut data opera, quas vires in rebus deſperatis habeat, teſtatum fecit. Poſtquam vero ad tantum faſtigium evectus Agathocles Ophellam, amicitiae & hoſpitii jure colendum, interfecerat, manifeſte oſtendit Deus, quod ob perpetratum in hominem illum ſcelus, Numen, quae deinceps illi contigerunt, diſpenſarit. Nam quo menſe ac die necaverat Ophellam, exercitumque ad ſe pertraxerat, eodem viciſſim, & filios & copias deperdidit. Et quod praecipue attendendum, Deus, ut bonus legumlator, geminas ab eo poenas repetivit. Nam qui nefarie unum ſuſtulerat amicum, duobus ſimul filiis privatur, ita ut illi manus afferrent juvenibus, qui cum Ophella venerant. Haec in contemtores id genus rerum dicta nobis ſunto.

71. Caeterum Agathocles cum citato ex Africa curſu in Siciliam trajeciſſet, accerſita copiarum parte, ad ſociam Egeſtanorum urbem contendit. Et deficiente pecunia, maximam facultatum partem a locupletibus exegit: cum decem hominum millia in urbe habitarent. Id complures iniquo ferebant animo, conventusque inter ſe agebant. Inſidias ergo ſibi ſtructas praetexens, in graviſſimas urbem calamitates demerſit. Nam pauperrimum quemque Egeſtanorum ex oppido eductum, juxta Scamandrum fluvium mactavit. At qui majores poſſidere facultates videbantur, hos tormentorum cruciatibus ad

770.

---

[g] Ἑρμμ. *Baſil.* [h] Τὺς ἀεὶ διδομένυς *Reg.* 1. & melius. Τὺς διδομ. Cett. [i] Ἐλπίσι, ἐξεπολ. *Reg.* 2. *Baſil.* ſine inſerto quod in *Edd.*, [illegible], & bene. *Steph.* ſtigma addiderat. [k] Οἷον τῇ θείᾳ προνοίᾳ *Id.* [l] Πλείστην τῆς *Reg.* 2. *Vin.* *Baſil.* *Vat.* In Cett. πλείστην μοῖραν, cui poſtremae voci notam impoſuit *Steph.* [m] Κατέκλεισε *Reg. pr.* non male. [n] Δυεῖν *Baſil.* [o] Τὴν Αἰγεσ. *Edd.* [p] Ἀπορωτέρυς *Reg.* 1. & ora *Steph.* In vulgatis ἀπορωτάτυς.

17. Ἀντεῖχον ταῖς παρ' Ἀγαθοκλ. ἐλπίσιν] Suſtuli gloſſam, qua cultam dictionem librarii deformaverant. Vid. not. in L. II, 26. P. Weſs.

21. Ἣν -- -- ἐξηγρίωσαν χώραν ἐξηνάγκαζον —— ἐξημεροῦν] Explicat Auctor ipſemet hujus lib. C. 81. *καὶ τὴν χώραν ἐξηγρίωσαν, ἀφανίσαντες πᾶν τὸ δυνάμενον ἐνεγκεῖν ἥμερον καρπόν, & vaſtitatem agris induxerunt, exſtirpatis omnibus, quae mitiorem fructum ferre poſſent.* Et L. XVI, 83. *αἱ δὲ χῶραι διὰ τὴν ἀργίαν ἐξηγριωμέναι, καὶ καρπῶν ἡμέρων ἄφοροι καθεστήκεισαν.* Hinc ſilveſcens atque incultu obſitus ager τόπος δρυμὸς ἐξηγριωμένος *Aeſchini* Or. in Timarch. pag. 14. Omnia alia ἐξημεροῦν, de quo ad L. I, 15., complectitur. P. Weſs.

27. Οἷον τῆς θείας προνοίας] Interpres ad ſupplicium retulit, quod divina providentia Agathoclis filiis impoſuit: eum, ſi placet, ſequere. Mihi locus videtur defectus & mancus. Suadet ipſa oratio, quae verba haec excipit, parum, ut nunc habet, conveniens atque cohaereſcens. Quid deſit, quantumque, ob ſchedarum ſilentium non temere adfirmavero. Mox μοῖραν, quippe Grammatici commentum, aliorſum relegavi. P. Weſs.

39. Ὡς —— τὸ ὕστερον α. γεγενημένον τὸ θεῖον ἐπιστῆσαι] Niſi τὸ θεῖον divinam vindictam, quam praeſentem deinde expertus eſt Agathocles, indicet, ſana haec praeſtare non auſim: mallem quidem certe τοῖς ὕστερον αὐτῷ γεγενημένοις τὸ θεῖον ἐπιστῆναι, *divinum numen intento illis in res fuiſſe animo, quae illi deinceps contigerunt.* Quomodo τῷ ἐπιστῆναι utuntur *Plut.* T. II. p. 111. D., *Liban.* T. I. p. 933. D. atque alii. P. Weſs.

52. Εἰς τὴν τῶν Ἐγεσταίων πόλιν] Ita correxi, ut in urbis hoc nomine ſibi conſtaret. Vid. L. IV, 23. P. Weſs.

60. Παρὰ τὸν Σκάμανδρον ποταμὸν] Memoravit Segeſtanorum id flumen *Strabo* L. XIII. p. 905. C. Scripſi autem τοὺς μὲν γὰρ ἀπορωτέρους ex *Reg. pr.*, quod ſequentia eam vocis ſcripturam deſiderarent. P. Weſs.

Olymp. cxviii. ii.

ad fatendum adegit, quantum quisque pecuniarum haberet. Alios enim rotarum districtos radiis torquebat: alios catapultis innexos, ejaculabatur. Quibusdam talos exſecabat, & vehementius inſtans cruciatibus afficiebat horrendis. Aliud praeterea ſupplicii genus, Phalaridis tauro non abſimile, excogitavit. Aeneum namque lectum fabricavit, qui corporis humani effigiem referret, ab unaquaque parte clauſtris interceptum. In hunc inſeruit, quos cruciare volebat, igneque ſubjecto vivos cremabat. Eo tantum machina haec a tauro differebat, quod homines in anguſtiis hiſce pereuntes oculis erant expoſiti. Matronis quibusdam opulentis malleos pedum ferreis cancris ſeu forcipibus compreſſos infringebat. Nonnullis praecidebat mammas. Lumbis praegnantium lateres imponens, horum pondere foetus elidebat: Hoc pacto dum omnes tyrannus opes inveſtigat, & tota urbs plena eſt terroris, quidam ſe una cum aedibus comburunt, quidam laqueo ſibi vitam praecludunt. Sic Egeſta calamitoſiſſima unius diei vexatione, cum omni hominum flore ad internecionem periit. Virgines tamen & pueros in Italiam deportatos, Brutiis Agathocles vendidit, urbemque, ut ne nominis quidem veſtigium maneret, Dicaeopolin nuncupatam transfugis habitandam conceſſit.

72. Filiorum enim caedem ubi reſcivit, omnibus in Africa relictis iratus, quoſdam ex amicis Syracuſas ad fratrem Antandrum miſit cum mandatis, ut conſanguineos illorum, qui militiae Carthaginenſis ſocii fuerant, trucidaret univerſos. Hic celeriter mandata exſequens tam varias perpetravit caedes, quam antea nunquam fuerant commiſſae. Non enim florentes aetate duntaxat, fratres aut patres, aut liberos, ſed etiam avos horumque patres, ſi forte in extremo ſenectae limine adhuc ſupereſſent, cunctis per aetatem ſenſibus jam deſtitutos; nec non infantes, qui in ulnis geſtabantur, ideoque nullo afficiebantur ſenſu calamitatis imminentis, ad necem raptavit. Quin & foeminae, quae vel neceſſitudine, vel cognatione illos attingerent, quiſquis denique relictis in Africa ſupplicio ſuo moerorem allaturus erat, ad necem ducebantur. Interea dum ingens & promiſcua hominum multitudo ad ſupplicium in littore maris abſtrahitur, & mactatores inſtant, lacrymae, obſecrationes & lamenta confertim exſiſtunt, tum ab his qui citra miſerationem jugulantur, tum ab illis qui

χρήματα, καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἐτρόχιζε, τοὺς δ' εἰς τοὺς καταπέλτας ἐνδεσμεύων κατετόξευεν· [q] ἐνίων δ' ἀστραγάλους ἐπέτεμε καὶ προστιθέμενος βιαιότερον, δυσοίστοις ἀλγηδόσι περιέβαλλεν· ἐξεῦρε δὲ καὶ ἑτέραν τιμωρίαν, ἐμφερῆ τῷ Φαλάριδος ταύρῳ· κατεσκεύασε γὰρ κλίνην χαλκῆν, ἀνθρωπίνου σώματος τύπον ἔχουσαν, καὶ καθ' ἕκαστον μέρος κλεισὶ διειλημμένην. εἰς ταύτην δ' ἐναρμόζων τοὺς βασανιζομένους ὑπέκαιε ζῶντας, τούτῳ διαφερούσης τῆς κατασκευῆς ταύτης παρὰ τὸν ταῦρον, τῷ καὶ θεωρεῖσθαι τοὺς ἐν ταῖς ἀνάγκαις ἀπολλυμένους. τῶν δὲ γυναικῶν τῶν εὐπόρων τινῶν [r] μὲν καρκίνοις τοῖς σιδηροῖς τὰ σφυρὰ πιέζων [s] συνέτριβε, τινῶν δὲ τοὺς τιτθοὺς ἀπέτεμνε· ταῖς δ' ἐγκύοις πλίνθους ἐπὶ τὴν ὀσφὺν ἐπιτιθεὶς, τὸ ἔμβρυον ἀπὸ τοῦ βάρους ἐξέθλιβε. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ [t] ἀεὶ τὰ χρήματα πάντα τοῦ τυράννου ζητοῦντος, καὶ μεγάλου φόβου τὴν πόλιν ἐπέχοντος, τινὲς μὲν αὑτοὺς συγκατέκαυσαν ταῖς οἰκίαις, τινὲς δὲ ἀγχόνῃ τὸ ζῆν ἐξέλιπον. ἡ μὲν οὖν Ἔγεστα τυχοῦσα μιᾶς ἡμέρας ἀτυχοῦς, ἡβηδὸν ἐξαναλώθη. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς παρθένους μὲν καὶ παῖδας εἰς τὴν Ἰταλίαν διακομίσας, ἀπέδοτο τοῖς Βρεττίοις· τῆς δὲ πόλεως οὐδὲ τὴν προσηγορίαν ἀπολιπὼν, ἀλλὰ Δικαιόπολιν μετονομάσας, ἔδωκεν οἰκητήριον τοῖς αὐτομόλοις. 803.

Ἀκούσας γὰρ τὴν τῶν υἱῶν ἀναίρεσιν, καὶ δι' ὀργῆς ἔχων ἅπαντας τοὺς ἀπολελειμμένους κατὰ Λιβύην, ἔπεμψε τῶν φίλων τινὰς εἰς Συρακούσας πρὸς Ἄντανδρον τὸν ἀδελφὸν, διακελευσάμενος τοὺς τῶν συστρατευσάντων ἐπὶ Καρχηδόνα συγγενεῖς ἅπαντας ἀποσφάξαι. ταχὺ δὲ τούτου τὸ προσταχθὲν ποιήσαντος, ποικιλώτατον γενέσθαι συνέβη φόνον τῶν προγεγονότων. οὐ γὰρ μόνον τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις ἀδελφοὺς ἢ πατέρας ἢ παῖδας ἐξῆγον ἐπὶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ πάππους καὶ τούτων, εἰ τύχοι, καὶ πατέρας περιόντας [u] ἐσχατογήρους, καὶ ταῖς ὅλαις αἰσθήσεσι διὰ τὸν χρόνον ἤδη παραλελυμένους· ἔτι δὲ νηπίους παῖδας ἐν ἀγκάλαις φερομένους, καὶ τῆς ἐπιφερομένης αὐτοῖς συμφορᾶς οὐδεμίαν αἴσθησιν λαμβάνοντας· ἦγον δὲ καὶ γυναῖκας ὅσαι μετεῖχον οἰκειότητος ἢ συγγενείας· καὶ καθόλου πᾶς ὁ μέλλων τῇ καθ' αὑτὸν τιμωρίᾳ λύπην [x] ἐμποιήσειν τοῖς ἐπὶ τῆς Λιβύης ἀπολειφθεῖσι. πολλοῦ δὲ πλήθους καὶ παντοίου πρὸς τὴν θάλατταν ἀχθέντος ἐπὶ τὴν τιμωρίαν, καὶ τῶν σφαγέων ἐφεστώτων, δάκρυα καὶ δεήσεις καὶ θρῆνος ἐγίνετο [y] συμφορητὸς, ὧν μὲν ἀνηλεῶς φονευομένων, ὧν δὲ ἐπὶ ταῖς τῶν πλησίον συμφοραῖς ἐκπληττομένων,

ϗ

---

q Ἐνίων δ' ἀστραγάλους ἐπέτεμε, καὶ προστιθέμενος βιαιότερον, δυσοιστέροις Reg. 1. Steph. margo. Ἐνίους δ' ἀστραγάλους ἐπέτεμε προστιθεὶς Cod. Peirescii apud Vales. In Edd. ἐνίους δ. ἀστρ. προστιθεὶς βιαιότερον δυσοῖς. Mox καὶ καθ' ἕκαστον Reg. 1. In vulgatis καὶ aberat. r Ἐν παρ. τοῖς, quem articulum Edd. non habent, liber Peiresc. Τοῖς etiam Basil. & Reg. 2. s Συνετρίβε ead. & ora Steph. Cett. συνέτεινε. t Notam adpoſuit Steph., quod deerat Reg. 1. u Ἐσχάτῳ γήρᾳ Reg. pr. & Steph. margo. Mox καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθ. Reg. id. x Ἐμποιήσων Reg. 2. Basil. y Ἀφόρητος in ora Steph. & Reg. 1. tum τῶν μὲν ὡς φον., τῶν δὲ eadem ora.

64. Ἐνίους δ' ἀστραγάλους &c.] Lectionem marginis interpretatus ſum. L. Rhod.

Ἐνίων δ' ἀστραγάλους ἐπέτεμε] Nolui his locum negare, ut Latina Graecis reſponderent: quamquam mihi non probantur univerſa. Quid enim καὶ προστιθέμενος βιαιότερον hoc verborum ordine? Video ſententiam Interpretis, quam Graeca ferre poſſe dubito. Quid? Vulgata ſi diſtinguas, ἐνίους δ', ἀστραγάλους προστιθεὶς βιαιότερον, δυσοίστοις ἀλγηδόσι περιέβαλλε, vertasque, quosdam, admotis vehementius talis, graviſſimis cruciatibus divexabat, abſurdane erunt? Praeſertim ſi ἀστράγαλοι inter tormenti fuerint genera, quod apud Stephanum Theſ. T. v. p. 558. ſignificatur. Certe flagella olim crudeliores talis ſive oſſiculis armabant, ut ictus infligerentur atrociores & penetrantiores, μάστιγες ἀστραγαλωταὶ Plut. Adv. Colot. p. 1127. atque aliis. Sed viderint peritiores. P. Wess.

75. Πιέζων συνέτεινε] Pro συνέτεινε aſſumendum judicavi ex margine συνέτριψε. L. Rhod.

Τὰ σφυρὰ πιέζων συνέτριψε] Adſtipulor viro doctiſſimo. Καρκίνοι aut faſciae videntur fuiſſe ex ferro, de quibus Garraeus ex Galeno, aut calcei quidam, ut in Heſychio & Polluce L. vii, 90. Utraque ad hoc tormenti genus accommodari potuiſſe, non dubium eſt. Statim ἀπὸ τοῦ βάρους ex Scaligeri margine melius erit. P. Wess.

86. Ἀλλὰ Δικαιόπολιν μετονομάσας] Agathocle mortuo priſtinum nomen recuperavit. Vid. Ph. Cluverii Sic. Antiq. L. ii. p. 266. P. Wess.

94. Ποικιλώτατον — τῶν προγεγονότων] Superlativus eſt pro comparativo. Euripides Androm. v. 6.

> Νῦν δ' εἴ τις ἄλλη δυστυχεστάτη γυνὴ
> Ἐμοῦ πέφυκεν. ———

Nec raro alii. P. Wess.

98. Ἐσχατογήρους] Sic plerique omnes, neque ego mutabo. Ξενοφῶν — ἐσχατόγηρως ὢν ſuperius L. xv, 76. De Ariſtodemo Strabo ὃ διηκούσαμεν ἐσχατογήρῳ, νέοι παντελῶς ἐν τῇ Νύσῃ L. xiv. p. 962. P. Wess.

3. Καὶ καθόλου πᾶς ὁ μέλλων &c.] Omiſſum a librariis ſuſpicor

καὶ διὰ τὸ προσδοκώμενον οὐδὲν διαφερόντων ταῖς ψυχαῖς τῶν προαποτεθνηκότων. τὸ δὲ πάντων χαλεπώτατον, [z] πολλῶν ἀναιρεθέντων, καὶ περὶ τὸν αἰγιαλὸν ἐρριμμένων τῶν σωμάτων, οὔτε συγγενὴς οὐδεὶς, οὔτε φίλος ἐτόλμα τινὰ κηδεύειν, φοβούμενος μὴ δόξῃ προσαγγέλλειν ἑαυτὸν μετέχοντα τῆς ἐκείνων οἰκειότητος. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν φονευθέντων ἐπὶ τοῦ κύματος, συνέβη τὴν θάλατταν ἐφ' ἱκανὸν τόπον αἵματι κραθεῖσαν, πόρρωθεν διαφαίνειν τὴν ὑπερβολὴν τῆς τοῦ πάθους ὠμότητος.

Τοῦ δ' [a] ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε [b] Κέροιβος· ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπατον ἀρχὴν
804 παρέλαβον Κόϊντος Μάρκιος καὶ Πόπλιος Κορνήλιος· ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς, τελευτήσαντος αὐτῷ τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν Φοίνικος, τοῦτον μὲν βασιλικῶς ἔθαψε· τὸν δὲ Δημήτριον ἐκ τῆς Κύπρου μεταπεμψάμενος, ἤθροιζε τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Ἀντιγονίαν. ἔκρινε δὲ στρατεύειν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. αὐτὸς μὲν οὖν τοῦ πεζοῦ στρατεύματος ἀφηγούμενος προῆγε διὰ τῆς κοίλης Συρίας, ἔχων πεζοὺς μὲν πλείους τῶν ὀκτακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ ὀκτακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ τρισὶ πλείους τῶν ὀγδοήκοντα. τῷ δὲ Δημητρίῳ παραδοὺς τὸν στόλον συνέταξε συμπαραπλεῖν ἅμα πορευομένῃ τῇ δυνάμει, παρεσκευασμένων τῶν ἁπασῶν νεῶν μακρῶν μὲν ἑκατὸν πεντήκοντα, φορτίων δὲ στρατιωτικῶν ἑκατὸν, ἐν οἷς ἐκομίζετο βελῶν πλῆθος. τῶν δὲ κυβερνητῶν οἰομένων δεῖν ἀπιδεῖν τὴν τῆς Πλειάδος δύσιν, δοκοῦσαν ἔσεσθαι μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ, τούτοις μὲν ἐπετίμησεν ὡς καταρρᾳθυμοῦσι τοὺς κινδύνους· αὐτὸς δὲ στρατοπεδεύσας περὶ Γάζαν καὶ σπεύδων φθάσαι τὴν τοῦ Πτολεμαίου παρασκευὴν, τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε δέχ' ἡμερῶν ἔχειν ἐπισιτισμόν, ἐπὶ δὲ [c] ταῖς καμήλοις ταῖς ἀθροισθείσαις ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἐπέθηκε σίτου μυριάδας μεδίμνων τρισκαίδεκα, καὶ χόρτου πλῆθος τοῖς τετράποσι· τά τε βέλη κομίζων τοῖς ζεύγεσι, προῆγε διὰ τῆς ἐρήμου μετὰ κακοπαθείας, διὰ τὸ πολλοὺς εἶναι τῶν τόπων τελματώδεις, καὶ μάλιστα [d] περὶ τὰ καλούμενα Βάραθρα.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Δημήτριον ἐκ τῆς Γάζης ἐκπλεύσαντες περὶ μέσας νύκτας, τὸ μὲν πρῶτον εὐδίας οὔσης ἐφ' ἡμέρας τινὰς ταῖς ταχυναυτούσαις ναυσὶν ἐρυμούλκουν τὰ στρατιωτικὰ πορεῖα· ἔπειτα τῆς Πλειάδος περικαταλαμβανούσης αὐτοὺς, καὶ πνεύματος ἐπιγενομένου Βορέου, συνέβη πολλὰ τῶν τετρηρικῶν σκαφῶν [e] ὑπὸ τοῦ χειμῶνος κατενεχθῆναι παραβόλως ἐπὶ πόλιν Ραφίαν, οὖσαν [f] δυσπροσόρμιστον

Olymp. CXVIII. II.

vicinorum calamitatibus perculſi, ob imminens ſupplicium, nihil a jam necatis animo differebant. Et quod graviſſimum erat omnium, tanta ſtrage facta, cum projecta in littore cadavera jacerent, neque conſanguineus quiſquam, neque amicus, juſta alicui facere audebat, veritus, ne & ipſe neceſſitudine aliqua devinctus illis putaretur. Multitudo autem caeſorum in littore faciebat, ut mare per longum inde ſpatium cruore temperatum, illius crudelitatis magnitudinem procul metiendam oculis exhiberet.

Olymp. CXVIII. III.

73. In ſequente anno, ſummum Athenis magiſtratum Coroebus, Romae conſulare imperium Q. Marcius, & P. Cornelius accepere. Sub id tempus Rex Antigonus, cum filius ipſi natu minimus Phoenix vivis exceſſiſſet, regio funus apparatu deduxit: Et Demetrio ex Cypro ad ſe vocato, copias ad Antigoniam convenire juſſit. Nam expeditionem in Aegyptum deſtinarat. Itaque terreſtre agmen ducens ipſe, per Cavam Syriam ſigna promovit, habens in exercitu peditum ſupra XXC. millia, equitum octies mille, Elephantos tres & XXC. Claſſi Demetrium praefecerat: quem ſe- 771
cundum copias terreſtres oram legere juſſit, inſtructas habens in univerſum CL. naves longas, & actuarias militares C., quibus ingens telorum copia vehebatur. Cum navium magiſtri occaſum Pleiadum cenſerent reſpiciendum, qui poſt dies octo futurus videbatur, ut nimis ad pericula timidos, increpavit. Ipſe ad Gazam caſtra metatus, quod Ptolemaei apparatum antevertere cuperet, militibus, ut X. dierum cibariis ſe inſtruerent, imperavit. Camelis autem ex Arabia coactis medimnûm frumenti CCCIↃↃ. CCIↃↃ. CCIↃↃ. CCIↃↃ. & vim magnam foeni caeteris jumentis impoſuit, carriſque tela vehens, iter per deſerta faciebat, non abſque moleſtia: quod pleraque ibi loca paluſtria erant & coenoſa, maxime circa Barathra, quae vocantur.

74. Demetriani vero poſtquam nocte intempeſta Gaza ſolviſſent, tranquillo per aliquot dies mari, citatum navium remulco militares poſt ſe trahebant. Inde cum Pleias corriperet eos, & ventus Borealis inſurgeret, multae quadriremes ſubito periculoſeque ad urbem Rhaphiam, appulſu difficilem & lacuſtrem, vi tempeſtatis delatae ſunt. De navigiis au-

---

[z] Ὅτε πολλ. Reg. 1. Statim οὐδεὶς οὔτε φιλ., οὔτε συγγεν. ἐτολ. *idem* eleganter. [a] Ἐνιαυσίου διελη. edit. *Steph.* operarum peccato. [b] Κόροιβος Reg. 1. optime. Κέροιβος vulgo. [c] Τὰς καμήλους τὰς ἀθροισθείσας Reg. 1. [d] [illegible] *βάρ. id.* [e] Ἀπὸ *Basil.* [f] Δυσπροσόρμιστον *Reg. pr.*

cor verbum paſſ. indic. modi, praet. imperf. numeri ſingularis, quod erat ante καθόλου, vel poſt ἀπολειφθέντων. Quod verbum ſi quis deſiderari nollet, ex πᾶς ὁ μέλλων neceſſe haberet facere πάντα τὸν μέλλοντα. H. STEPH.

Καὶ καθόλου πᾶς ὁ μέλλων &c.] Ego retineo. Oratio σολοικοφανὴς eſt, inque optimis ſcriptorum reperitur. Scholiaſtes ad *Pindari* Pythion. Od. VII. 6. τὸ δὲ ΝΑΙΩΝ ἀντὶ τοῦ ναίοντες· ὡς καὶ Ὅμηρος (Il. B, 350.) φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα [illegible], Ἀστράπτων ἐπιδέξια, ἀντὶ τοῦ Ἀστράπτοντα φησιν. De qua Syntaxi plura *Euſtathius* ad eum Poëtae verſum pag. 236. P. WESS.

8. Καὶ θρῆνος ἐγένετο συμφορητὸς] Etſi plane abſurdum non eſt ἀθρόος, haud melius tamen vulgato. Conploratio a miſeris undique orta innuitur, quomodo conferta & conſtipata multitudo συμφορητὸς ὄχλος *Dionyſio* T. II. p. 185. Lege, quae diſputavit *Daviſius* ad *Max. Tyr.* Diſſert. XVII. p. 563. *Edit. Noviſſ.* P. WESS.

22. Ἦρχε Κέροιβος] Verum nomen fuit Κόροιβος, & ſic ſcribitur apud alios, & nomen Graecis uſurpatum eſt. J. PALM.

Ἦρχε Κέροιβος] Vitium, quod Coroebi nomen deturpaverat, animadvertit *Sylburgius* ad *Dionyſii* Dinarch. p. 116. Fuit iſte Coroebus non adeo Archon quam ἱερεὺς τῶν Σωτήρων i. e. Antigoni & Demetrii Deorum Σωτήρων Sacerdos. Namque Athenienſes, libertate recepta in adulationem verſi, Σωτῆρας ἀνέγραψαν Θεοὺς (Antigonum & Demetrium) καὶ τὸν ἐπώνυμον καὶ πάτριον ἄρχοντα καταπαύσαντες, ΙΕΡΕΑ ΣΩΤΗΡΩΝ ἐχειροτόνουν, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν *Plut.* Demet. p. 893. D. Quo quidem honore primus defunctus eſt Coroebus, poſtremus Diphilus. Vide ibid. pag. 911. D. P. WESS.

28. Εἰς τὴν Ἀντιγόνειαν] Confer hujus libri C. 48. P. WESS.

38. Ἀπιδεῖν τὴν τῆς Πλειάδος δύσιν] Haud dubie quod ſub Vergiliarum occaſum coelum inhorreſcere & mare ſaevire ſoleret: tum enim ἄρχονται χειμῶνες ἐν τοῖς πολλοῖς, καὶ ψύχη ἤδη καὶ πάχνη *Geminus* ait Elem. Aſtron. C. 16. P. WESS.

49. Περὶ τὰ καλούμενα Βάραθρα] Lege, quae ſcripſit L. I, 30. & not. ad *Hierocl.* Synecd. p. 727. P. WESS.

55. Καὶ πνεύματος ἐπιγενομένου Βορέου] Aquilonem iſtum, Palaeſtinae hanc oram infeſtantem, nautae μελαμβόρειον, *Joſepho* Bell. L. III, 9, 3. teſte, appellabant. P. WESS.

58. Ἐπὶ πόλιν Ῥαφίαν] Non eſt conſilium ea repetere, quae de Rhaphia & Caſio ad Itiner. *Antonini* p. 151. olim ſcripſimus. P. WESS.

68. Καὶ

Olymp. CXVIII. III.

autem, quibus tela vehebantur, alia undis ſubmerſa perierunt, alia curſu reciproco Gazam petiere. Firmiſſimis tamen ſumma contentione enixi Caſium uſque penetrarunt. Id Nilo haud procul diſtat: ſed importuoſum eſt, & tempeſtate coorta nullum praebet acceſſum. Iactis idcirco ancoris, duobus circiter ſtadiis a terra in ſalo multis circumdati periculis conſiſtere cogebantur. Nam cum fluctus concitatius illideretur, periculum erat, ne una cum hominibus naves peſſum irent. Et quia littus in hoſtico acceſſum negabat, neque navibus appellere, neque hominibus enatare citra periculum dabatur; Quodque graviſſimum, jam aqua potabilis defecerat. Ad eam denique penuriam ſunt redacti, ut ſi ad unum tempeſtas diem adhuc duraſſet, omnes ſiti enecti periiſſent. At dum in extrema verſantes anxietate exitium jam imminens exſpectant, flatus remiſit, & Antigonus cum exercitu illuc delatus, haud procul a claſſe caſtra poſuit. Navibus itaque egreſſi vires in caſtris reficiunt, & avulſas a claſſe naves praeſtolantur. In hac autem maris commotione perierunt quinqueremes tres, unde quidam ad littus enatarant. Hinc promotis Antigonus copiis prope Nilum, duum intervallo ſtadiorum caſtra metatur.

75. At Ptolemaeus, cum opportuniſſima loca firmis praeſidiis occupaſſet, miſit quoſdam in navigiis, quae contis propellebantur, cum mandatis, ut prope exſcenſum navigantes proclamarent, illum, ſi qui ab Antigono deficerent, binas gregario minas, praefecturam gerenti, talentum eſſe daturum. His ita proclamatis, defectionis cupido mercenarios Antigoni invaſit. Inter quos etiam plerique duces erant, certas ob cauſas tranſitionis cupidi. Cum igitur multi deſciſcerent, Antigonus ſagittarios & funditores, catapultasque complures in ripa fluminis diſponit, quibus excurrentes in navibus contariis repellit. Nonnullos etiam tranſfugarum correptos ſuppliciis horrendis multat, ut a ſimili conatu auſuque caeteros deterreret. Aſſumtisque navibus, quae tardius venerant, ad Pſeudoſtomon, quod vocatur, contendit, ibi ſe 772. partem militum expoſiturum arbitratus. Aſt ubi validum inibi praeſidium invenit, & catapultis omnique miſſilium genere prohibetur, nocte jam appetente diſcedit. Hinc magiſtris navium, ut in facem intenti praetoriam ſequantur navim,

καὶ συνεταράχθη. τῶν δὲ πλοίων τῶν κομιζόντων τὰ βέλη τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος συγκλυσθέντα διεφθάρη, τὰ δ' ἐπαλινδρόμησεν εἰς τὴν Γάζαν· τοῖς δὲ κρατίστοις τῶν σκαφῶν βιασάμενοι διέτειναν μέχρι τοῦ Κασίου. τοῦτο δὲ τοῦ μὲν Νείλου διέστηκεν οὐ μακράν, ἀλίμενον δ' ἐστί, καὶ κατὰ τὰς χειμερίους περιστάσεις ἀπροσόρμιστον. διόπερ ἠναγκάζοντο τὰς ἀγκύρας ἀφέντες ὡς ἂν ἐν δυσὶ σταδίοις ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσαλεύειν, ἅμα πολλοῖς περιεχόμενοι δεινοῖς· τοῦ μὲν γὰρ κλύδωνος ῥηγνυμένου τραχύτερον, ἐκινδύνευον αὔτανδρα τὰ σκάφη συγκλυσθῆναι· τῆς δὲ γῆς οὔσης ἀπροσορμίστου καὶ πολεμίας, οὔτε ναῦς ἀκινδύνως ἦν προσπλεῖν, οὔτε τοὺς ἄνδρας προσνήξασθαι· τὸ δὲ μέγιστον, ἐκλελοίπει τὸ εἰς [g] πότον ἀνθρώποις ὕδωρ. 805. εἰς τοιαύτην δὲ σπάνιν κατεκλείσθησαν, ὥστε εἰ μίαν ἡμέραν ὁ χειμὼν ἐπέμεινε, πάντες ἂν τῷ δίψει διεφθάρησαν. ἐν ἀθυμίᾳ δ' ὄντων ἁπάντων, καὶ προσδοκωμένης ἤδη τῆς ἀπωλείας, τὸ μὲν πνεῦμα κατέπαυσεν, ἡ δὲ μετ' Ἀντιγόνου δύναμις καταντήσασα πλησίον τοῦ στόλου κατεστρατοπέδευσεν. ἐκβάντες οὖν ἐκ τῶν σκαφῶν, καὶ προσαναλαβόντες ἑαυτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ, προσέμενον τῶν νεῶν τὰς ἀποσπασθείσας. διεφθάρη δ' ἐν τούτῳ τῷ σάλῳ τρία σκάφη τῶν πεντηρικῶν, ἐξ ὧν ἔνιοι τῶν ἀνδρῶν διενήξαντο πρὸς τὴν γῆν. ἔπειτα Ἀντίγονος μὲν προαγαγὼν τὴν δύναμιν, πλησίον τοῦ Νείλου κατεστρατοπέδευσεν, ἀπέχων δύο σταδίους [h] ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ.

Πτολεμαῖος δὲ προκατειληφὼς τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους ἀσφαλέσι φυλακαῖς, ἀπέστειλέ τινας ἐν [i] τοῖς κοντωτοῖς, διακελευσάμενος προσπλεῖν πλησίον τῆς ἐκβάσεως, καὶ κηρύττειν, ὅτι δώσει τοῖς μεταβαλλομένοις ἀπ' Ἀντιγόνου τῶν μὲν [k] ἰδιωτῶν ἑκάστοις δύο μνᾶς, τοῖς δ' ἐφ' ἡγεμονίας [l] τεταγμένοις τάλαντον. γενομένων οὖν τῶν κηρυγμάτων τούτων, ἐνέπεσέ τις ὁρμὴ πρὸς μετάθεσιν τοῖς μετ' Ἀντιγόνου μισθοφόροις· ἐν οἷς καὶ τῶν ἡγεμόνων πλείους εἶναι συνέβαινε δι' αἰτίας τινὰς, εἰς τὸ μεταβολῆς ἐπιθυμεῖν. πολλῶν δὲ πρὸς αὐτὸν αὐτομολούντων, ὁ μὲν Ἀντίγονος ἐπιστήσας τῷ χείλει τοῦ ποταμοῦ τοξότας καὶ σφενδονήτας καὶ πολλὰ τῶν ὀξυβελικῶν, τοὺς προσπλέοντας ἐν τοῖς [m] κοντωτοῖς ἀνέστελλε· τῶν δ' αὐτομολούντων συλλαβών τινας, δεινῶς ᾐκίσατο, βουλόμενος καταπλήξασθαι τοὺς τῆς ὁμοίας ὁρμῆς ἀντεχομένους. Καὶ προσλαβὼν τὰ καθυστεροῦντα τῶν σκαφῶν, προσέπλευσεν ἐπὶ τὸ καλούμενον Ψευδόστομον, [n] νομίζων ἐνταῦθα δυνήσεσθαί τινας τῶν στρατιωτῶν ἀποβιβάσαι· εὑρὼν δὲ πρὸς αὐτῷ φυλακὴν ἰσχυράν, καὶ τοῖς τε ὀξυβελέσι καὶ τοῖς ἄλλοις παντοίοις βέλεσιν [o] ἀνειργόμενος, ἀπέπλευσε, προκαταλαμβανούσης νυκτός. ἔπειτα παραγγείλας τοῖς κυβερνήταις ἀκολουθεῖν τῇ στρατηγίδι νηΐ, προσέχοντας τῷ λαμπτῆρι, προσέπλευσεν ἐπὶ τὸ στόμα

---

[g] Πότον αὐτοῖς Steph. ora ex Reg. 1. Mox καὶ εἰς τοιαύτην σπάνιν id Reg. [h] Deest in Reg. pr. Vat. [i] Τοῖς κάτω τοῖς παρακελευσαμένοις Reg. 1. [k] Ἰδιωτικῶν ἑκάστῳ Reg. id. [l] Abest Reg. pr. [m] Κοντωτοῖς ἀνέστελλε id. [n] Νομίζων ἐντεῦθεν Reg. 2. Basil. [o] Εἰργόμενος Reg. 1. Mox προκαταλαμβ. id. satis bene. Vid. infra C. 99.

68. Κλύδωνος ῥηγνυμένου, τραχ. laud.] Diſtinguendum poſt τραχύτερον. L. Rhod.

71. Ἐκλελοίπει τὸ εἰς πότον — ὕδωρ] De augmenti defectu nihil nunc dicam: factum alias. Εἰς ποτὸν rectius erit, ſi valeat Grammaticorum canon: ποτὸς ὀξυνόμενον σημαίνει τὸ πότιμον· προπαροξυνόμενον σημαίνει τὸ συμπόσιον. Noſter, niſi librariis adſcribere malis, in eo obſervando parum religioſus eſt. Quod ſuccedit ſtatim εἰς — σπάνιν κατεκλείσθησαν id alibi eſt συγκλεισθῆναι, veluti συγκλεισθῆναι εἰς φόβους & συγκλεισθῆναι εἰς ἀμηχανίαν. Tu vide diligentiſſimum Raphelium in S. Paulli Epiſt. ad Galat. C. III, 23. P. Wess.

87. Προκατειληφὼς τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους] Peluſium in primis, uti ſeq. cap. docetur & a Pauſania Attic. C. 6. p. 16. P. Wess.

89. Ἐν τοῖς κοντωτοῖς] Alibi plenius πλοίοις κοντωτοῖς L. XIX, 18. P. Wess.

96. Εἰς τὸ μεταβολῆς ἐπιθυμεῖν] Nihil hic ſubeſſe ulceris ſuſpicari videntur viri docti: ego vero perſuaderi mihi non aliter ſinam, quin locus ſit mancus & imperfectus. Cur enim non dixit δι' αἰτίας τινὰς μεταβολῆς ἐπιθυμοῦντας; & unde εἰς τὸ — ἐπιθυμεῖν aptum ſuſpenſumque eſt? Adde, ut plena ſit oratio, δι' αἰτίας τινὰς εἰς τὸ μεταβολῆς ἐπιθυμεῖν φερομένους, aut ſimile aliud. P. Wess.

4. Ἐπὶ τὸ καλούμενον Ψευδόστομον] Plura Nili falſa, ut Plinius L. V, 10. vocat, ora erant. Hoc illud fuiſſe videtur, quod Διόλκος ψευδόστομον, non multum ab oſtio Phatnitico, Ptolemaeo L. IV. p. 116. dicitur. P. Wess.

12. Τὸ καλούμενον Φατνιτικόν] Non Φατνιτικὸν, ſed Φατμικὸν fuit antea vocatum, videlicet pag. 20. (L. I, 33.) quanquam ex-

στόμα τοῦ Νείλου τὸ καλούμενον Φαγνητικόν. ἡμέρας δὲ γενομένης, ἐπειδὴ πολλαὶ τῶν νεῶν ἀπεπλανήθησαν, ἠναγκάσθη ταύτας περιμένειν, καὶ τὰς μάλιστα ταχυναυτούσας τῶν ἠκολουθηκότων ἐξαποστέλλειν ἐπὶ τὴν τούτων ζήτησιν.

Διόπερ χρόνου γενομένου πλείονος, οἱ μὲν περὶ τὸν 806. Πτολεμαῖον πυθόμενοι τὸν κατάπλουν τῶν πολεμίων, ἧκον ὀξέως βοηθήσαντες· καὶ τὴν δύναμιν διασκευάσαντες, ἔστησαν παρὰ τὸν αἰγιαλόν. ὁ δὲ Δημήτριος ἀποτυχὼν καὶ ταύτης τῆς ἐκβάσεως, καὶ τὴν συνάπτουσαν παραλίαν ἀκούων ἕλεσι καὶ λίμναις ὠχυρῶσθαι φυσικῶς, ἐπαλινδρόμει [p] παντὶ τῷ στόλῳ. εἶτ' ἐμπεσόντος Βορέου λαμπροῦ, καὶ τοῦ κλύδωνος εἰς ὕψος αἰρομένου, τρία μὲν σκάφη τῶν τετρηρικῶν, καὶ τῶν στρατιωτικῶν πορείων ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ βιαιότερον ὑπὸ τοῦ κύματος ἐπὶ τὴν γῆν [q] ἐξεβράσθη, καὶ τοῖς περὶ τὸν Πτολεμαῖον ὑποχείρια κατέστη· αἱ δ' ἄλλαι, ἐκβιασαμένων τῶν πληρωμάτων, διεσώθησαν πρὸς τὴν Ἀντιγόνου στρατοπεδείαν. τῶν δὲ περὶ τὸν Πτολεμαῖον διειληφότων πᾶσαν τὴν περὶ τὸν ποταμὸν ἔκβασιν φυλακαῖς [r] ἰσχυραῖς, καὶ πολλῶν μὲν σκαφῶν ποταμίων αὐτῷ παρεσκευασμένων, πάντων δὲ τούτων ἐχόντων βέλη παντοῖα, καὶ τοὺς χρησομένους αὐτοῖς ἄνδρας, οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον οὐ μετρίως ἠπορεῖτο. ἡ γὰρ ναυτικὴ δύναμις ἄχρηστος ἦν αὐτοῖς, προκατειλημμένου Πηλουσιακοῦ στόματος ὑπὸ τῶν πολεμίων· τό, τε πεζὸν στράτευμα τὴν ὁρμὴν ἄπρακτον εἶχε, τῷ μεγέθει τοῦ ποταμοῦ διειργόμενον. τὸ δὲ μέγιστον, ἡμερῶν ἤδη συχνῶν διεληλυθυιῶν, [s] ὑπολείπειν ἤδη συνέβαινε τόν τε σῖτον, καὶ τὰ χορτάσματα τοῖς κτήνεσι. διὸ δὴ ταύτῃ τῆς δυνάμεως ἀθυμούσης, παραλαβὼν τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺς ἡγεμόνας Ἀντίγονος, προέθηκε βουλήν, πότερον συμφέρει μένειν καὶ διαπολεμεῖν, ἢ νῦν μὲν ἐπανελθεῖν εἰς Συρίαν, ὕστερον δὲ κάλλιον παρεσκευασμένους στρατεῦσαι, καθ' ὃν ἂν χρόνον ἐλάχιστος ὁ Νεῖλος εἶναι δόξῃ· πάντων δὲ κατενεχθέντων ἐπὶ τὸ τὴν ταχίστην ἀπιέναι, παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις ἀναζευγνύειν, καὶ ταχὺ πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Συρίαν, συμπαραπλέοντος αὐτῷ καὶ τοῦ στόλου παντός. Πτολεμαῖος δὲ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν πολεμίων περιχαρὴς γενόμενος, καὶ θύσας τοῖς θεοῖς χαριστήρια, τοὺς φίλους εἱστία λαμπρῶς· καὶ πρὸς μὲν τοὺς περὶ Σέλευκον καὶ Λυσίμαχον καὶ Κάσσανδρον ἔγραψε περὶ τῶν εὐτυχημάτων, καὶ περὶ τοῦ πλήθους τῶν πρὸς αὐτὸν αὐτομολησάντων· αὐτὸς δὲ τὸ δεύτερον ἠγωνισμένος ὑπὲρ τῆς Αἰγύπτου, καὶ νομίσας δορίκτητον ἔχειν τὴν χώραν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Διονύσιος ὁ τῆς Ἡρακλείας τῆς ἐν τῷ Πόντῳ τύραννος ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη τριάκοντα δύο. τὴν δὲ δυναστείαν διαδεξάμενοι οἱ υἱοὶ Ζάθρας καὶ Κλέαρχος, ἦρξαν ἔτη ἑπτακαίδεκα. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Ἀγαθοκλῆς ἐκ-

mandat, & ad oſtium Nili, quod Phagneticum nominant, provehitur. Ortaque die, ubi multas aberraſſe naves cognovit, illas exſpectare, & omnium quas agebat celerrimas ad quaerendum illas, emittere coactus eſt. Olymp. CXVIII. III.

76. Tempore igitur longius protracto, Ptolemaeus de acceſſu hoſtium certior factus, propere ſuis auxiliatum venit, inſtructiſque copiis in littore conſtitit. Tum hoc etiam deſcenſu excluſum ſe cernens Demetrius, oramque contiguam ſtagnis & paludibus a natura munitam eſſe audiens, cum tota claſſe retroceſſit. Vehemens inde Boreas incumbit, ſublatiſque in altum fluctibus tres quadriremes & militares adliquot, eadem tempeſtatis violentia in littus ejectae, in Ptolemaei manus venerunt. Caeterae, dum ſumma ope rem gerunt nautae, incolumes ad caſtra Antigoni evaſerunt. Ad omnes vero fluminis exitus praeſidia Ptolemaeus firmiſſima diſpoſuerat, magnamque fluviatilium navigiorum copiam in promtu habebat, omni miſſilium genere, & viris qui his uti ſcirent, inſtructorum. Quae res Antigonum haud modice angebat. Nam oſtio Peluſiaco ab hoſtibus praeoccupato, navales copiae nullum habebant uſum, copiaeque terreſtres, vaſtitate fluminis inhibitae, ut maxime vellent, nihil efficiebant. Et quod maximum, elapſis jam bene multis diebus, & milites frumentum, & jumenta pabulum deficiebat. Submittente igitur animos exercitu, Antigonus concionem advocat, ducibuſque conſilium proponit, utrum manere praeſtet & belligerari, an nunc quidem in Syriam reverti, ſed poſtea melius inſtructos redintegrare expeditionem, quo tempore minimae altitudinis videatur amnis. Ibi cunctis eo inclinatis, ut quam ocyſſime abirent, vaſa milites conclamare juſſit, & claſſe ſimul tota oram legente, celeriter Syriam repetivit. Ptolemaeus autem diſceſſu hoſtium majorem in modum laetatus, inſtituto Diis ſacro pro beneficiis acceptis, ſplendidum amicis epulum exhibuit, datiſque ad Seleucum, Lyſimachum & Caſſandrum literis, tum de proſpero ſucceſſu, tum de multitudine transfugarum eos certiores fecit. Ipſe jam altero Aegyptum certamine tutatus, jamque regionem haſta partam jure ſe tenere exiſtimans, Alexandriam remeavit.

77. Interea dum haec geruntur, Dionyſius Heracleae Ponticae tyrannus vitam cum morte commutat, cum annos XXXII. regnaſſet. Principatum vero ejus filii Zathras & Clearchus per ſucceſſionem adepti X. & VII. annos imperarunt. In Sicilia inte-

---

p Deeſt in Reg. 1. q Ἐξεβιάσθη Baſil. r Ἰσχυραῖς καὶ πολλῶν Reg. 1. Cett. καὶ πολλαῖς interponunt, quibus aſteriſcum addidit Steph. s Ὑπολείπειν Reg. 1.

extat ibi & alia lectio Φαρμουθιακόν. Apud Strabonem (lib. XVII. p. 1153.) legitur Φατνικόν. Fortaſſe altera illa lectio non Φαρμουθιακὸν ſed Φατνιτικὸν eſſe debuit, ex quo depravatum hic Φαγνητικόν. H. STEPH.

Τὸ καλούμενον Φαγνητικόν] Optime *Stephanus*. Ex ΦΑΤΝΙΤΙΚΟΝ a negligente ſcriba facile effingi ΦΑΓΝΗΤΙΚΟΝ potuiſſe videt quiſque. Itaque *H. Valeſius* bene id *Diodoro* reddidit ad *Amm. Marcellin.* L. XXII, 16. Conf. not. in L. I, 33. P. WESS.

22. Ἀκούων ἕλεσι καὶ λίμναις ὠχυρῶσθαι φυσικῶς] In his illuſtrandis operam poſui ad *Hieroclis* Synecd. pag. 726., ubi vide. P. WESS.

27. Ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεβράσθη] Scriptura *Baſil.* vitioſa eſt. Lege adſcripta L. XIV, 68. Paullo ante καὶ τῶν στρατιωτικῶν πορείων ἅμα converti debere in ἄλλα aut certe πολλὰ, monuit doctiſſimus *Rhodomanus*. Prius praefero, ſiquidem ΑΛΛΑ in ΑΜΑ transformatum & alias fuit. P. WESS.

31. Φυλακαῖς ἰσχυραῖς καὶ πολλαῖς] Aſſumentum eſt καὶ πολλαῖς. L. RHOD.

57. Αὐτὸς δὲ τὸ δεύτερον &c.] Contra Perdiccae, Aegyptum invadentis, conſilia & conatus qui ſe Ptolemaeus ſit tutatus, copioſe *Diodorus* L. XVIII, 33. & ſeq. tradidit. P. WESS.

63. Οἱ υἱοὶ Ζάθρας καὶ Κλέαρχος] Vitio infectum eſt prioris nomen: verum eſt Ὀξάθρας ſive Ὀξάθρης quod ab avo materno reportaſſe videtur. Vid. *Memnon* apud *Phot.* Cod. Biblioth. CCXXIV, p. 712. & *Simſon.* Chron. ad Ann. 3699., praetereaque *Schefferum* in *Juſtin.* L. XVI, 5., ſed in errorem, cujus ſcriptorem ſuum reum peregit, ſeſe ultro inducentem: namque *Juſtini* Satyrus non eſt hic Zathras, ſed Clearchi I. frater, qui, dum adoleſceret Timotheus, Clearchi F., tyrannidem Heracleae retinuit & tuitus eſt, ut bene *Juſtinus* & *Memnon* apud

Olymp. CXVIII. III. interim Agathocles subjectas imperio suo urbes obibat, praesidiis illas muniens, & pecunias extorquens. Ingens enim formido hominem ceperat, ne quando propter adversos casus libertatis jus armis repeterent. Per id vero tempus, Pasiphilus dux, audita filiorum Agathoclis nece, clade in Libya accepta, flocci Dynastam pendebat, & ad Dinocratem transiens, amicitiam cum eo jungebat, occupatisque urbibus, quas fidei suae commissas habebat, exercitum, qui tum sub imperio illius erat, 773. magnis spebus illectum, a tyranno alienabat. Agathocles itaque, spe undique abscissa, usque adeo fuit animo dejectus, ut missa ad Dinocratem legatione, his eum conditionibus ad pacificandum invitaret: Excessurum imperio Agathoclem, & civibus Syracusas redditurum; nec exsulem fore Dinocratem deinceps; modo castella duo, Therma & Cephaloedium, cum territoriis adjunctis, Agathocli traderentur.

78. Hic quispiam non ab re miretur Agathoclem, qui factum sit, ut qui in caeteris omnibus constans perstiterit, nec unquam vel extremo discrimine imminente, animum desponderit, tunc eo pavoris sit redactus, ut citra pulverem, quod dicitur, tyrannide, pro qua tot & tanta sustinuerat certamina, hostibus cedere voluerit. Quodque absurdissimum est omnium, cum Syracusis aliisque urbibus adhuc potiretur, navesque & pecunias cum exercitu mediocri in potestate haberet, ad eam rationis infirmitatem lapsus sit, ut nihil eorum, quae Dionysio contigerant, meminisset. Hic enim, cum in manifeste deploratas conjectus esset angustias, adeo ut periculorum metu impendentium principatus spem omnem abjiceret, jamque voluntariam e Syracusis fugam equo esset arrepturus, Heloris, amicos caeteros aetate praecedens, cohibito ejus impetu, pulcrum, inquit, Dionysi, sepulcrale est tyrannis. Assimile huic est, quod Megacles ejus socer ad illum protulit; Illi, qui tyrannide exuatur, sic abeundum esse, ut crure trahatur, non ut voluntarie discedat. Quibus monitis erectus Dionysius, forti animo pertulit quaecunque terribilia videbantur, & amplificavit imperium, inque hujus bonis & emolumentis senio exacto, maximum in Europa principatum ex se natis reliquit.

79. Agathocles vero nullo horum erectus, nec

τὰς ᵗ ὑπ' αὐτὸν πόλεις, ἀσφαλιζόμενος 807.
φρουραῖς, καὶ χρήματα πραττόμενος. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο μή ποτε διὰ ᵛ τὰς γεγεννημένας περὶ αὐτὸν ἀτυχίας ὁρμήσωσιν οἱ Σικελιῶται πρὸς τὴν αὐτονομίαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον Πασίφιλος ὁ στρατηγὸς, ἀκούσας τὴν τῶν Ἀγαθοκλέους υἱῶν ἀναίρεσιν, καὶ τὰ περὶ τὴν Λιβύην ἐλαττώματα, τοῦ μὲν δυνάστου κατεφρόνησε, πρὸς δὲ Δεινοκράτην ἀποστὰς, καὶ φιλίαν αὐτῷ συνθέμενος, τάς τε πόλεις, ἃς ἦν πεπιστευμένος, διακατεῖχε, καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἐλπίσι ψυχαγωγήσας, ἀλλοτρίαν κατεσκεύασε τοῦ τυράννου· ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς, πανταχόθεν τῶν ἐλπίδων περικοπτομένων, οὕτως ἐταπεινώθη τὴν ψυχὴν, ὥστε διαπρεσβεύσασθαι πρὸς Δεινοκράτην, καὶ παρακαλεῖν ἐπὶ τοῖσδε συνθήκας ποιήσασθαι· ἐκχωρῆσαι μὲν τῆς δυναστείας Ἀγαθοκλέα, παραδοῦναι δὲ τὰς Συρακούσας τοῖς πολίταις, καὶ μηκέτι εἶναι φυγάδα Δεινοκράτην· ἐξαίρετα δὲ δοθῆναι τῶν ἐρυμάτων Ἀγαθοκλεῖ δύο, Θέρμα καὶ Κεφαλοίδιον, καὶ τὴν χώραν τὴν τούτων.

Θαυμάσαι δ' ἄν τις εἰκότως ἐν τούτοις, πῶς Ἀγαθοκλῆς, ὑποστατικὸς ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι γενόμενος, καὶ μηδέ ποθ' ἑαυτὸν ἐν ταῖς ἐσχάταις προσδοκίαις ἀπελπίσας, τότε ˣ δειλιάσας ἀκοντὶ παρεχώρησε τοῖς πολεμίοις τῆς τυραννίδος, ὑπὲρ ἧς πολλοὺς καὶ μεγάλους κινδύνους προηγωνίσατο· καὶ τὸ πάντων παραλογώτατον, Συρακουσῶν τε κυριεύσας, καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, καὶ ναῦς καὶ χρήματα κεκτημένος, καὶ δύναμιν σύμμετρον, ἐξηθένησε τοῖς λογισμοῖς, οὐδὲν τῶν γενομένων περὶ Διονύσιον τὸν τύραννον μνησθείς. τούτου γάρ ποτε συνδιωχθέντος εἰς περίστασιν ὁμολογουμένως ἀπεγνωσμένην, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπηρτημένων κινδύνων ἀπελπίσαντος μὲν τὰ κατὰ τὴν δυναστείαν, μέλλοντος δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν ἐξιππεύειν πρὸς ἑκούσιον φυγὴν, ʸ Ελλωρις ὁ πρεσβύτατος τῶν φίλων, ἐπιλαβόμενος τῆς ὁρμῆς, Διονύσιε, φησὶ, καλὸν ἐντάφιον ἡ τυραννίς. παραπλησίως δὲ τούτῳ καὶ ὁ κηδεστὴς Μεγακλῆς ἀπεφήνατο πρὸς αὐτὸν, εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν ἐκ τῆς τυραννίδος ἐκπίπτοντα τοῦ σκέλους ἑλκόμενον ἀπιέναι, καὶ μὴ κατὰ προαίρεσιν ἀπαλλάττεσθαι. ὑπὸ δὲ τούτων τῶν παρακλήσεων ὁ Διονύσιος μετεωρισθεὶς ἐνεκαρτέρησε πᾶσι τοῖς δοκοῦσιν εἶναι δεινοῖς· καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν μείζονα κατεσκεύασεν, αὐτὸς δὲ ἐν τοῖς ταύτης καλοῖς ἐγγηράσας ἀπέλιπε τοῖς ἐκγόνοις μεγίστην τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην δυναστείαν.

Ἀγαθοκλῆς δ' ἐπ' οὐδενὶ τούτων μετεωρισθεὶς, οὐ- 808.

δὲ

---

t Ὑπ' αὐτῷ id. v Τὰς γεγεννημένας — ἀτυχίας Reg. ambo, Basil. Vat. Vulgo τὰ γεγενημένα — ἀτυχήματα. x Δειλιάσας Ven. Vat. δειλάσας Basil. y Ἔλωρις Reg. 1.

pud Phot. p. 705. Ceterum idem Memnon Dionysio principatus annos XXX. duntaxat largitur, Noster melius. Conf. L. XVI, 89. P. Wess.

67. διὰ τὰς γεγεννημένας — ἀτυχίας] Postulant hoc conspirantes schedae; quamquam, verum si amamus, nihil admodum interest. P. Wess.

87. Καὶ μηδέ ποθ' ἑαυτὸν — ἀπελπίσας] Putes commode abesse potuisse pronomen, nec id exterminandum tamen. Vult Auctor, nunquam antea sibi fortunisque suis desperasse Agathoclem extremis in rebus. Ita σεαυτὸν ἀπελπίζειν, τὸ ζῆν ἀπελπίζειν ejusque generis multa suis vidimus locis; quin mox ἀγαπᾶτε — τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, S. Lucas. Evang. C. VI, 35. καὶ δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες. i. e., ut recte viri docti, nihil desperantes. & Galenus L. VI. Composit. Medic. secund. Gener. p. 396. καὶ αὐτῇ ἐπιμένειν μὴ ἀπελπίζοντας. P. Wess.

1. Καλὸν ἐντάφιον ἡ τυραννίς] Conf. not. in L. XI, 11. & XIV, 8. Heliodorus Aeth. L. I. p. 14. καὶ καλὸν ἐντάφιον τὴν σωφροσύνην ἀπενεγκαμένη. P. Wess.

2. Καὶ ὁ κηδεστὴς Μεγακλῆς] Aut alios hic duces habuit, aut secum ipse dissentit: supra enim L. XIV, 8. Polyxeno Dionysii adfini dictum istud contribuitur. Sed vide ibid. notata. Hoc mihi liquido constat, prave Megaclem hunc Dionysii socerum ab Interprete perhiberi. Habuit enim Dionysius uxores tres, primam omnium Hermocratis filiam, tum Locrensem Doridam, Xeneti F., & Aristomachem, Hipparini F., nullum Megaclem socerum. Forsan ergo Megacles est Dionis frater atque adfinitate Dionysio conjunctus: at tum errorem Diodori ejusque, quem hoc loco auctorem sequitur, manifestum habebimus. Nam quo tempore tyranno animum Megacles isto dicto addidisse proditur, nondum illi nubiles erant filiae & soror Polyxeno enupserat. P. Wess.

11. Οὐδὲ τὰς ἀνθρωπίνας ἐλπίδας ἐξελέγξαι τῇ πείρᾳ] Adleverat margini ex Ism. Bullialdi schedis Fr. Dionys. Camusatus, „ vertit Rhodomannus neque spes humanas refellens. Sed male. Potius, sibi vindicans aut asserens. Vel, ad refellendam malam fortunam spes humanas, quas experientia rerum ipsi largiri poterat, non opponens". Sic Bullialdus. Mihi, pace virorum praestantissimorum dixerim, neutrum satis arridet. Genus loquendi consideremus. Hoc Polybianum est Excerpt. Legat. p. 813. παρακαλῶν τοὺς Ῥωμαίους, μετὰ τῆς τύχης ἘΞΕΛΕΓΧΕΙΝ, ἀνθρωπίνως ὑπάρχοντας: ubi ἐξελέγχειν τὴν τύχην quid aliud erit, ac fortunae successum tentare? Id rei & verborum series expostulat. Eidem & hoc debemus Excerpt. p. 1419. de Gazaeis, qui, Syriae rebus post captam Tyrum paene desperatis, Alexandro tamen ausi erant resistere, μόνοι τῶν κατὰ Συρίαν ὑπαρχόντων καὶ πάσας ἘΞΕΛΕΓΞΑΝΤΕΣ (malim ἐξελέγξαντες τὰς) ἘΛΠΙΔΑΣ, soli e Syris sese opposuerant, & omnia, quae sperari poterant, experiri decreverant. Tum p. 1447. τοιγαροῦν ἀκέραιος ἔτι καὶ δύναμιν

ἔχων

δὲ τὰς ἀνθρωπίνας ἐλπίδας ἐξελέγξας τῇ πείρᾳ, τηλικαύτην ἀρχὴν ἔκδοτον πεποίηται ταῖς ὁμολογίαις. ταύτας δ' ἀσυντελέστους συνέβη γενέσθαι, τῇ μὲν Ἀγαθοκλέους προαιρέσει κυρωθείσας, διὰ δὲ τὴν Δεινοκράτους πλεονεξίαν μὴ προσδεχθείσας. οὗτος γὰρ μοναρχίας ὢν ἐπιθυμητὴς, τῆς μὲν ἐν ταῖς Συρακούσαις δημοκρατίας ἀλλότριος ἦν, τῇ δὲ ἡγεμονίᾳ [a] τῇ τότε οὔσῃ περὶ αὐτὸν εὐηρέστειτο. ἀφηγεῖτο γὰρ πεζῶν μὲν πλειόνων ἢ δισμυρίων, ἱππέων δὲ τρισχιλίων, πόλεων δὲ πολλῶν καὶ μεγάλων. ὥστε αὐτὸν καλεῖσθαι μὲν τῶν φυγάδων στρατηγὸν, τῇ δ' ἀληθείᾳ βασιλικὴν [a] ἔχειν ὑπεροχὴν, τῆς ἐξουσίας οὔσης περὶ αὐτὸν αὐτοκράτορος. εἰ κατέλθοι δ' εἰς τὰς Συρακούσας, πάντως ἀναγκαῖον ἂν ἦν ἰδιώτην ὑπάρχειν, καὶ ἕνα τῶν πολλῶν ἀριθμεῖσθαι, τῆς αὐτονομίας ἀγαπώσης τὴν ἰσότητα, ἔν τε ταῖς χειροτονίαις ὑπὸ τοῦ τυχόντος δημαγωγοῦ παρευημερεῖσθαι, τοῦ πλήθους ἀντικειμένου ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγόντων παρρησίαν. διόπερ Ἀγαθοκλῆς μὲν δικαίως ἂν λέγοιτο λελοιπέναι τὴν τῆς τυραννίδος τάξιν, Δεινοκράτης δ' αἴτιος εἶναι νομίζοιτο τῶν ὕστερον τῷ δυνάστῃ κατορθωθέντων. οὗτος γὰρ, συνεχῶς Ἀγαθοκλέους διαπρεσβευομένου περὶ τῶν ὁμολογιῶν, καὶ δεομένου συγχωρῆσαι τὰ δύο φρούρια πρὸς καταβίωσιν, ἀεὶ προφάσεις εὐλόγους κατεσκεύαζε, δι' ὧν διέκοπτε τὰς ἐλπίδας τῶν ὁμολογιῶν, ποτὲ μὲν ἀποφαινόμενος ἐκ Σικελίας αὐτὸν ἀπαλλάττεσθαι, ποτὲ δὲ τὰ τέκνα πρὸς ὁμηρείαν [b] αἰτῶν. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς γνοὺς αὐτοῦ τὴν ἐπίνοιαν, πρὸς μὲν τοὺς φυγάδας διεπέμψατο, κατηγορῶν τοῦ Δεινοκράτους, ὡς [c] διακωλύοντος τοῦ τυχεῖν αὐτοὺς τῆς αὐτονομίας· πρὸς δὲ τοὺς Καρχηδονίους πρεσβευτὰς ἀποστείλας συνέθετο τὴν εἰρήνην· ἐφ' οἷς τὰς πόλεις κομίσασθαι τοὺς Φοίνικας πάσας, τὰς πρότερον ὑπ' αὐτοὺς γεγενημένας. ἀντὶ δὲ τούτων ἔλαβε παρὰ Καρχηδονίων χρυσίον μὲν εἰς ἀργυρίου λόγον τριακοσίων ταλάντων· ὡς δὲ Τίμαιός φησιν, ἑκατὸν πεντήκοντα· σίτου δὲ μεδίμνων εἴκοσι μυριάδας. καὶ τὰ μὲν περὶ Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Σαμνῖται μὲν Σώραν καὶ Ἀτίαν πόλεις Ῥωμαίοις συμμαχούσας ἐκπολιορκήσαντες ἐξηνδραποδίσαντο. Οἱ δ' ὕπατοι δυνάμεσιν ἁδραῖς εἰς τὴν Ἰαπυγίαν ἐμβαλόντες, πλησίον Σιλβίου πόλεως κατεστρατοπέδευσαν· φρουρουμένης δ' αὐτῆς
809. ὑπὸ Σαμνιτῶν, συνεστήσαντο πολιορκίαν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας καὶ κατὰ κράτος ἑλόντες, αἰχμάλωτα [d] σώματα πλείω τῶν πεντακισχιλίων ἔλαβον, καὶ τὴν

Olymp. CXVIII. III.

experientia ſua ſpes humanas refellens, tantum imperium conditiunculis dedititium ſecit. Quas tamen effectus non comprobavit. Nam licet Agathoclis voluntate eſſent ratae, Dinocratis tamen ambitio illas non admiſit. Monarchiae enim inhiabat. Ideo alienus erat a Democratia Syracuſana, & magiſtratu, quem tunc gerebat, ſibi placebat. Plus enim quam CCIↃↃ. CCIↃↃ. peditum, & tria millia equitum, multaſque praecipuae magnitudinis urbes ſub imperio ſuo habebat, adeo quidem, ut tametſi exſulum imperator vocaretur, revera tamen majeſtatem regiam haberet, cum ſumma rerum omnium penes illum eſſet poteſtas. Quod ſi Syracuſas rediiſſet, privatam illum vitam agere, interque plebejos numerari, quod libertas aequalitatem amat, & in ferendis ſuffragiis a quolibet populi aſſentatore de gradu ſubmoveri, quod vulgus eminentiae liberius dicentium adverſatur, omnino neceſſum erat. Quamobrem Agathoclem quidem tyrannidis faſtigium deſeruiſſe, non injuria quis dixerit. At Dinocrati rerum a Dynaſta feliciter deinceps geſtarum cauſa merito adſcribatur. Is enim, Agathocle crebro per legatos de conventionis formula ſolicitante, duoque illa caſtella expetente ad vitae ſuſtentationem, probabiles ſubinde praetextus, quibus ſpem pactorum interſecaret, fabricabat: nunc Sicilia tota emigrandum illi, nunc liberos obſidum loco exhibendos eſſe, dictitans. Agathocles igitur conſilio hominis intellecto, ad exſules miſit, qui Dinocratem, ut qui libertati in priſtinum vindicandae obſtaret, criminarentur. Legatione etiam ad Carthaginenſes expedita, pacem cum illis hoc pacto fecit, ut quicquid urbium ſub ditione Poenorum antea fuiſſet, poſtliminio reciperent. Pro quibus trecenta auri talenta, ad 774. argenti rationem aeſtimata, ſeu CL. ut Timaeus prodidit, & medimnûm frumenti CCCIↃↃↃ. CCCIↃↃↃ. ipſe accepit. In hoc igitur ſtatu res tunc Siculae erant.

80. In Italia Samnites, Soram & Atiam, urbes populo Romano ſocietatis foedere conjunctas, expugnarunt, & divendernut captivos. Conſules igitur cum validis copiis impreſſione in Iapygiam facta, prope Silvium urbem caſtra locavere. Ea cum a praeſidio Samnitum cuſtodiretur, ad dierum aliquot obſidione tenuerunt Romani, & per vim tandem capta, plus quam V. captivorum millia,

---

a Τῇ τελέως *Vat. Baſil. ora Steph.* a Ἔχων ἀρχὴν *Reg.* 2. *Steph.* margo. b Ἀυτῶν abſurde *Baſil.* c Διακωλυόντος αὐτοῦ ex *Baſil. ora Steph.* d Non eſt in *Reg.* 1.

λογίαις καὶ πρώτῳ ἐνείμαντο, καὶ πάντας ΕΞΕΛΕΓΧΟΝ τὰς ΕΛΠΙΔΑΣ. Contende nunc *Diodori* verba ὅδε τὰς ἀνθρωπίνας ἐλπίδας ἐξελέγξας τῇ πείρᾳ & verte, *neque experiundo ea, quae homines in ſpe habere poſſunt, periclitans.* Id vero nimis arceſſitum, etſi non eſt, ſi autumaveris, accipe ἐλπίδας de exſpectatione rei malae, ut apud *Thucydid.* L. VII, 61. & *Appian.* Syr. p. 145. atque alios, & Latine exprime, *neque experientia redarguens mala, quae mortalibus evenire poſſunt.* Alterutrum certe probum erit. P. Wess.

43. Πρὸς δὲ τοὺς Καρχηδονίους — συνέθετο εἰρήνην] Meminit, ſed obiter, *Juſtinus* extremo Lib. XXII. Adde Noſtri L. XXI. Eclog. 12. P. Wess.

51. Σώραν καὶ Ἀτίαν] *Livius* L. IX, 43. *In Samnio quoque — novi motus exorti. Calatia & Sora, praeſidiaque quae in iis Romana erant, expugnata.* Scribe ergo καὶ Καλατίαν & vide *Ph. Cluver.* Ital. Antiq. L. IV. p. 1180. Detruncatum priore parte urbis nomen eſt ex vicinia copulae καὶ, quae ſaepe, vocabulo, cujus initium ΚΑ., ſequente, aut perit ipſa, aut eam ſyllabam abſorbet. Atque id in ignara librariorum natione ferendum utcunque eſt. Quid de viris doctis dicemus, qui Graeca, a ſe primum edita, torquere, connectere diſtrahereque pro arbitrio ſolent? En tibi *M. Ant. Boldetti* Obſervat. in S. Martyr. Coemeter. L. II, 5. p. 382., ubi hoc vulgatum verſumque epigramma:

ΕΥΨΥΧΙ CΕΚΟΥΝΔΑΟΥ
ΔΙCΑΘΑΝΑΤΟC ΡΗΓΙΤΑΝΑ.

Eupſyche Secundae bis immortalis Rhegitana. Et pag. 390.

ΑΠΕΓΕΝΕΤΟ ΑΦΡΟΔΙC ΖΗCΑC ΕΤΗ III ΜΗΝΑC Θ
ΗΜΕΡΑC Κ. ΜΗ ΛΥΠΟΥ ΤΕΚΝΟΝ ΟΥ ΔΙCΑΘ
ΝΑΤΟC.

Deceſſit Aphrodiſius, qui vixit annos III, *menſes novem, dies* XX. *Ne contriſtare, fili, non oblivioni traderis natus.* Ecquid vidiſti melius? Utroque in lapide erat ΟΥΔΙC ΑΘΑΝΑΤΟC, qua triſti formula fato functos ſaepe proſequebantur, ut in *Gruteri* Theſ. p. DCCCXXXIII, II. MCXX, 4. Praeterea ΕΥΨΥΧΙ feminae nomen haud eſt, ſed εὐψύχει i. e. *eſto bono animo Secunda*, quem ad modum ΕΥΨΥΧΙ ΤΕΚΝΟΝ ΟΥΔΙC ΑΘΑΝΑΤΟC in Theſ. p. MCXCI. 6. Quo de genere plura mihi in mundo ſunt, quae nunc praetermittentur. P. Wess.

54. Πλησίον Σιλβίου] Eſt Σιλούιον in Apulis Peucetiis apud *Strabon.* L. VI. p. 434., ex quo *Silvini* in *Plinii* L. III, II. cum nota *Harduini.* Porro *Diodorus* alios hic annales ac *Livius*, qui de Samnio, igne ferroque vaſtato, tacet, videtur ſecutus. P. Wess.

69. Τοῦ

Olymp. CXVIII. III.

lia, magnamque ſpoliorum caeteroqui copiam abſtulere. Inde Samnitum agros, exſcindendo arbores, omniaque paſſim vaſtando, pervadunt. Poſtquam enim complures annos cum hac gente de imperio Roma contendiſſet, fore tandem ſperabant, ut hoſtes, bonis ubique per agros exutos, ad cedendum potentioribus neceſſitas adigeret. Itaque menſibus quinque in depopulanda hoſtium regione conſumtis, villas prope omnes exuſſere, exſtirpatisque omnibus, quae mitis aliquid fructus exhibere poſſent, ad vaſtitatem agros redegerunt. Poſt haec Anagnitis, propter injurias illatas, bellum indixerunt, ac Fruſinone oppido expugnato, agrum venum dedere.

Olymp. CXVIII. IV.

81. Anno illo exacto Archontis munus Athenis capeſſebat Euxenippus, Romae vero conſulatum inibant L. Poſtumius, & Tib. Minucius. Per id tempus Rhodiis cum Antigono bellum exſiſtit, his de cauſis. Rhodiorum tunc civitas navalibus copiis pollebat, & optime adminiſtrabatur inter Graecos. Ideo reges & dynaſtae certatim illam ambiebant, cum in ſuam unusquiſque amicitiam pertrahere illam properaret. Illa ex longinquo providens, quod in rem ſuam eſſet, cum omnibus privatim amicitiam iniit, ſed bellis, quae inter ſe principes gerebant, ſe non admiſcuit. Quo fiebat, ut ab unoquolibet regiis muneribus honeſtaretur, & quia pace ad longum tempus fruebatur, magna rerum ſuarum incrementa perciperet. Nam adeo potentia illius creverat, ut ſuis privatim impenſis, in commodum Graecorum, bello in Piratas ſuſcepto, mare praedonibus purgaret. Alexander ſane, quorum memoria celebratur, omnium potentiſſimus, hanc urbem prae caeteris coluerat maxime, ita quidem, ut teſtamentum de toto regno illic deponeret; Et caeteroqui ſuſpiciens illam, ad magnificentiam quandam promoveret. Ita Rhodii, juncta cum omnibus dynaſtis amicitia, ne cui jure ſecum expoſtulandi anſam praeberent, ſedulo cavebant: animis tamen ad Ptolemaeum magis inclinabant. Nam maximam commodorum ſuorum partem ex Aegypto per mercatores eo commeantes accipiebant, totaque adeo civitas illius regni opibus alebatur.

82. Quod intelligens Antigonus, ut a conjunctione cum Ptolemaeo illos abſtraheret, mature operam dedit. Et jampridem, quando armis cum Ptolemaeo de Cypro diſceptabat, legatos eo miſerat, ut auxilia ſuppeditarent, naveſque Demetrio mitterent, poſtulatum. Quod cum illi recuſaſſent, quendam e legatis ſuis claſſem in eos ducere juſſerat, cum mandatis, ut ex Rhodo in Aegyptum navigantes, direptis mercibus, abſtraheret. Sed hoc a Rhodiis depulſo, iniqui eos belli auctores eſſe dictitans, validis ſe urbem copiis obſeſſurum interminatus fuerat. Tunc vero magnos illi honores Rhodii ſcivere, miſſiſque legatis rogarunt, ne contra foedus bello contra Ptolemaeum immi-

ἄλλων λαφύρων ἱκανόν τι πλῆθος. ἀπὸ δὲ τούτων, τὴν τῶν Σαμνιτῶν χώραν ἐπῆλθον δενδροτομοῦντες, καὶ πάντα τόπον καταφθείροντες. πολλὰ γὰρ ἔτη τῆς Ῥώμης πρὸς τοῦτο τὸ ἔθνος διαπολεμούσης ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας, ἤλπιζον, τῆς ἐπὶ τῆς χώρας κτήσεων στερήσαντες τοὺς πολεμίους, ἀναγκάσειν εἶξαι τοῖς ὑπερέχουσι· διὸ καὶ πέντε μῆνας καταναλώσαντες εἰς τὴν τῆς πολεμίας γῆς καταφθοράν, τάς τε ἐπαύλεις σχεδὸν ἁπάσας ἐκπυρπόλησαν, καὶ τὴν χώραν ἐξηγρίωσαν, ἀφανίσαντες πᾶν τὸ δυνάμενον ἐνεγκεῖν ἥμερον καρπόν. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς μὲν Ἀναγνίταις ἀδικήματα ποιοῦσι πόλεμον κατήγγειλαν· Φρυσίνωνα δὲ ἐκπολιορκήσαντες, ἀπέδοντο τὴν χώραν.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν [e] ἦρχεν Εὐξένιππος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὕπατοι Λεύκιος Ποστούμιος, καὶ Τιβέριος Μινούκιος· ἐπὶ δὲ τούτων, Ῥοδίοις ἐνέστη πόλεμος πρὸς [f] τὸν Ἀντίγονον, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας· ἡ πόλις ἡ τῶν Ῥοδίων, ἰσχύουσα ναυτικαῖς δυνάμεσι, καὶ πολιτευομένη κάλλιστα τῶν Ἑλλήνων, περιμάχητος τοῖς δυνάσταις καὶ βασιλεῦσιν ἦν, ἑκάστου σπεύδοντος εἰς τὴν αὐτοῦ φιλίαν προσλαμβάνεσθαι· προορωμένη δὲ πόρρωθεν τὸ συμφέρον, καὶ πρὸς ἅπαντας κατ' ἰδίαν συνθεμένη τὴν φιλίαν, τῶν πρὸς ἀλλήλους τοῖς δυνάσταις πολέμων οὐ μετεῖχε. διόπερ συνέβαινεν αὐτὴν τιμᾶσθαι μὲν ὑφ' ἑκάστου βασιλικαῖς δωρεαῖς, ἄγουσαν δὲ πολὺν χρόνον εἰρήνην, μεγάλην ἐπίδοσιν λαβεῖν πρὸς αὔξησιν. ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ προεληλύθει δυνάμεως, ὥσθ' ὑπὲρ μὲν τῶν Ἑλλήνων ἰδίᾳ τὸν πρὸς τοὺς πειρατὰς πόλεμον [g] ἐπαναιρεῖσθαι, καὶ καθαρὰν παρέχεσθαι τῶν κακούργων τὴν θάλατταν· τὸν δὲ πλεῖστον ἰσχύσαντα τῶν μνημονευομένων Ἀλέξανδρον, προτιμήσαντ' αὐτὴν μάλιστα τῶν πόλεων καὶ τὴν ὑπὲρ ὅλης τῆς βασιλείας διαθήκην ἐκεῖ θέσθαι, καὶ τἄλλα θαυμάζειν καὶ προάγειν εἰς ὑπεροχήν. οἱ δ' οὖν Ῥόδιοι, [h] πρὸς πάντας τοὺς δυνάστας συντεθειμένοι τὴν φιλίαν, διετήρουν μὲν ἑαυτοὺς ἐκτὸς ἐγκλήματος δικαίου, ταῖς δ' εὐνοίαις ἔρρεπον μάλιστα πρὸς Πτολεμαῖον. συνέβαινε γὰρ αὐτοῖς τῶν τε προσόδων τὰς πλείστας εἶναι διὰ τοὺς εἰς Αἴγυπτον πλέοντας ἐμπόρους, καὶ τὸ σύνολον τρέφεσθαι τὴν πόλιν ἀπὸ ταύτης τῆς βασιλείας.

Ὃ δὴ συνορῶν ὁ Ἀντίγονος, καὶ σπεύδων αὐτοὺς ἀποσπάσαι τῆς πρὸς ἐκεῖνον ἐπιπλοκῆς, τὸ μὲν πρῶτον πρεσβευτὰς ἀπέστειλε, καθ' ὃν καιρὸν ὑπὲρ τῆς Κύπρου διεπολέμει πρὸς Πτολεμαῖον, ἀξιῶν αὐτῷ συμμαχεῖν, καὶ [i] ναῦς συναποστεῖλαι τῷ Δημητρίῳ. οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν, ἀπέστειλέ τινα τῶν στρατηγῶν μετὰ νεῶν, συντάξας τοὺς πλέοντας εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ῥόδου κατάγειν, καὶ παραιρεῖσθαι τὰ φορτία. τούτου δ' ἐκβληθέντος ὑπὸ τῶν Ῥοδίων, φήσας αὐτοὺς [k] ἀδίκου κατῆρχθαι πολέμου, διηπειλήσατο πολιορκήσειν δυνάμεσιν ἁδραῖς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ῥόδιοι τὸ μὲν πρῶτον ἐψηφίσαντο μεγάλας αὐτῷ τιμάς. καὶ πέμψαντες πρέσβεις, ἠξίουν μὴ βιάσασθαι τὴν πόλιν προσπεσεῖν παρὰ τὰς συνθήκας εἰς 810.

τὸν

---

[e] Ἦρχεν Εὐξένιππος ora Steph. ex Reg. 1. In Cett. Ξένιππος. [f] Deest Reg. 2. Baſil. [g] Ἐπαναιρεῖσθαι Reg. 1. [h] Πρὸς ἅπαντας Reg. id. [i] Ναῦς αὐτῷ & mox προσεχόντων αὐτῷ Reg. 1. [k] Steph. aſteriſco notavit, quod deeſſet Baſil.

69. Τοῖς μὲν Ἀναγνίταις] Legatur Ἀναγνίνοις. L. Rhod.
Τοῖς μὲν Ἀναγνίταις] Nihil a Rhodomano diſſentit Ph. Cluverius Ital. Antiq. L. III. p. 982. Vide Livium L. IX, 43. P. Wess.
74. Ἦρχεν Εὐξένιππος] Hoc placuit ob Dionyſium in Dinarcho p. 116. Scio Jo. Meurſium de Archont. L. IV, 16. ea fuiſſe ſententia, huic Archonti, ſive ſacerdoti potius θεῶν σωτήρων, nomen Euxenippi, Xenippi & Xeniae fuiſſe. At Xenippi titulus hinc ſumtus eſt: Xenias, quem eumdem putavit, alius eſt, & hoc multis annis prior. Inſpice verba Plut. in Hyperide p. 850. B. & erroris cubilia habebis. P. Wess.

92. Καὶ τὴν — διαθήκην ἐκεῖ θέσθαι] Confer H. Valeſ. ad Amm. Marcellin. lib. XXIII, 6. & Freinſhem. in Curtii L. X, 5, 5. P. Wess.
8. Τοὺς πλέοντας — ἐκ τῆς Ῥόδου κατάγειν] Frequens eſt de mercatorum navibus cum intervertuntur atque in alium, quam deſtinarant, & hoſtibus quidem amicum, portum devehuntur. Demoſthen. Or. in Polyclem p. 667. καὶ Χαλκηδονίων καὶ Κυζικηνῶν κατάγοντων τὰ πλοῖα, ἕνεκα τῆς ἰδίας χρείας τοῦ σίτου. Sed audi Harpocrationem, optime hoc genus declarantem, κατάγειν τὰ πλοῖα λέγεται ἀντὶ τοῦ ἀνάγεσθαι καὶ κατάγειν, καὶ μὴ ἐᾶν τὰς πλεούσας ὅποι βούλονται πλεῖν, ἀλλ' εἰς τὰ οἰκεῖα χωρία τοὺς ἀγοντας κατάγειν ubi Valeſium

τὸν πόλεμον πρὸς Πτολεμαῖον. τραχύτερον δὲ τοῦ βασιλέως ἀπαντῶντος, καὶ τὸν υἱὸν Δημήτριον ἐκπέμψαντος μετὰ δυνάμεως καὶ πολιορκητικῶν ὀργάνων, φοβηθέντες τὴν ὑπεροχὴν τοῦ βασιλέως, τὸ μὲν πρῶτον ἀπέστειλαν πρὸς τὸν Δημήτριον, φήσαντες συμπολεμήσειν Ἀντιγόνῳ πρὸς Πτολεμαῖον. ὡς δ' ἐκεῖνος ὁμήρους ἑκατὸν ᾔτει τοὺς ἐπιφανεστάτους, καὶ τοῖς λιμέσι δέχεσθαι τὸν στόλον προσέταττεν, ὑπολαβόντες ἐπιβουλεύειν αὐτὸν τῇ πόλει, τὰ πρὸς πόλεμον παρεσκευάζοντο. Δημήτριος δὲ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἀθροίσας εἰς τὸν [l] ἐν Λωρύμοις λιμένα, στόλον ἐξήρτυε πρὸς τὸν ἐπίπλουν τὸν ἐπὶ τὴν Ῥόδον. εἶχε δὲ ναῦς μακρὰς μὲν παντοίας μεγέθει διακοσίας, [m] ὑπηρετικὰ δὲ πλείω τῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. ἐν δὲ τούτοις ἐκομίζοντο στρατιῶται βραχὺ λειπόμενοι τῶν τετρακισμυρίων, σὺν ἱππεῦσι καὶ τοῖς συμμαχοῦσι πειραταῖς· ὑπῆρχε δὲ καὶ βελῶν παντοίων πλῆθος, καὶ πάντων τῶν πρὸς πολιορκίαν χρησίμων μεγάλη παρασκευή. χωρὶς δὲ τούτων ἰδιωτικὰ πορεῖα [n] συνηκολούθει τῶν ταῖς ἀγοραῖς χρωμένων, βραχὺ λειπόμενα τῶν χιλίων. πολλὰ γὰρ ἔτη τῆς χώρας τῶν Ῥοδίων ἀπορθήτου γεγενημένης, συνέρρει πανταχόθεν πλῆθος τῶν εἰωθότων ὠφελείας ἰδίας ἡγεῖσθαι τὰ τῶν [o] πολεμουμένων ἀτυχήματα.

Ὁ μὲν οὖν Δημήτριος, ὥσπερ εἰς τινα ναυμαχίαν ἐκτάξας τὸν στόλον καταπληκτικῶς, προηγεῖσθαι μὲν ἐποίησε τὰς μακρὰς ναῦς, ἐχούσας ἐπὶ ταῖς πρώραις τοὺς τρισπιθάμους τῶν ὀξυβελῶν· ἐπακολουθεῖν δὲ τὰς στρατιωτικὰς καὶ τὰς ἱππηγοὺς, ῥυμουλκουμένας ὑπὸ τῶν ταῖς εἰρεσίαις χρωμένων. ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ τὰ τῶν πειρατῶν πορεῖα, καὶ τὰ τῶν ἐμπόρων καὶ ἀγοραίων, [p] ὑπεράγοντα τῷ πλήθει, καθάπερ προείρηται· ὥστε πάντα τὸν ἀνὰ μέσον τόπον τῆς τε
811. νήσου καὶ τῆς ἀντικειμένης παραλίας συμπεπληρωμένον φαίνεσθαι τοῖς πλοίοις, καὶ πολὺν φόβον καὶ κατάπληξιν παρέχεσθαι τοῖς ἀπὸ τῆς πόλεως θεωροῦσιν. οἱ μὲν γὰρ στρατιῶται τῶν Ῥοδίων, διειληφότες τὰ τείχη, τὸν ἐπίπλουν ἐκαραδόκουν τῶν πολεμίων· πρεσβῦται δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἀφεώρων. οὔσης δὲ τῆς πόλεως θεατροειδοῦς, πάντες τό, τε μέγεθος τοῦ στόλου καὶ τὴν αὐγὴν τῶν ἀποστιλβόντων ὅπλων καταπληττόμενοι, περὶ τῶν ὅλων οὐ μετρίως ἠγωνίων. εἶθ' ὁ μὲν Δημήτριος κατέπλευσεν εἰς τὴν νῆσον· ἀποβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν, κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῆς πόλεως, ἐκτὸς βέλους ποιησάμενος τὴν παρεμβολήν. εὐθὺς δὲ [q] τῶν τε πειρατῶν καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εὐθέτους ἐξέπεμψε πορθήσοντας τὴν νῆσον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἐδενδροτόμησε δὲ καὶ τὴν πλησίον χώραν, καὶ καθεῖλε τὰς ἐπαύλεις, ἐξ ὧν ὠχύρωσε τὴν στρατοπεδείαν, περιλαβὼν τριπλῷ χάρακι καὶ σταυρώμασι πυκνοῖς καὶ μεγάλοις, ὥστε τὴν τῶν πολεμίων βλάβην γίνεσθαι τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν. μετὰ δὲ ταῦτα πάσῃ τῇ δυνάμει καὶ τοῖς πληρώμασιν ἔχωσεν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις τὸ μεταξὺ τῆς πόλεως διάλειπον πρὸς τὴν ἔκβασιν, καὶ κατεσκεύασε λιμένα ταῖς ναυσὶν ἀρκοῦντα.

Οἱ δὲ Ῥόδιοι μέχρι μέν τινος πρέσβεις ἐκπέμ-

ſcere ſe civitatem cogeret. Ubi vero aſperius illis rex occurrens, Demetrium cum exercitu & obſidionalibus machinis in eos miſit, vim ejus praepotentem veriti, per nuncios primo, ſe auxilio contra Ptolemaeum Antigono venturos Demetrio, ſignificant. At illo ex nobiliſſimis centum obſides flagitante, mandatis inſuper adjectis, ut claſſem in portus reciperent, inſidias urbi tendere illum rati, ad bellum ſeſe praeparant. Demetrius contra univerſis copiis in portu ad Loryma contractis, ad expeditionem in Rhodum claſſem adornat. Erant illi variae magnitudinis naves longae CC. actuariae plus CLXX. quibus vehebantur militum XL. millia circiter, adjunctis ſimul equitibus & Piratarum auxiliis. Praeſto quoque erat miſſilium omnis generis copia, & ingens rerum omnium ad expugnationem conducibilium apparatus. Et praeter haec privatorum hominum, qui rerum venalium foro utuntur, pontones, non multo pauciores mille ſequebantur. Cum enim a multis annis Rhodiorum ager nihil vaſtationis expertus fuiſſet, multitudo hominum, qui e damnis bello afflictorum emolumenta ſua corradere ſolent, ex omnibus eo locis confluebat.

Olymp. CXVIII. IV.

775.

83. Demetrius ergo claſſe velut ad navalem pugnam terribiliter inſtructa, naves longas, quae trium ſpithamarum catapultas in proris geſtabant, praeire, militares autem & hippagines remulco tractas ab iis, quae remigio utebantur, ſubſequi juſſit. Ultimo Piratarum erant pontones, mercatorumque naves & annotinae ſupra modum, ut dictum eſt, numeroſae. Totum igitur ſpacium inter inſulam oppoſitamque oram navigiis oppletum cernebatur, metumque ingentem ac ſtuporem ab urbe proſpectantibus incutiebat. Milites enim Rhodiorum, per moenia diſpoſiti, adventum hoſtis opperiebantur. Senes autem & foeminae ex aedibus, (nam urbs theatri formam referebat) proſpectum habebant, omnesque magnitudine claſſis, & armorum radiantium fulgore perculſi, de rerum ſumma non mediocriter ſoliciti erant. Tum ad Inſulam Demetrius appellit, expoſitoque milite, caſtra urbi admovet, ſic tamen, ut extra teli jactum illa poneret. Et ſtatim ex Piratis aliiſque idoneos maxime emittit, qui terra marique inſulam depopulentur. Proximum quoque territorium arboribus nudat, villiſque deſtructis, caſtra inde ſua communit, foſſa tergemina, valliſque denſis ac grandibus illa complexus, ita ut calamitate hoſtium incolumitatem ſuis procuraret. Inde de totius exercitus, navaliumque ſociorum opera, quicquid inter urbem & exſcenſum erat ſpacii, aggere intra paucos dies conſternit, portumque navibus amplum ſatis reddit.

84. Interim Rhodii miſſitandis legatis, ne quod irre-

---

[l] Ἐν Ἐλαρύμοις *Edd.* [m] Ὑπηρετικὰ *Reg.* 1. Vulgo ὑπηρετικάς. [n] Συνηκολούθει *idem.* [o] Πολεμίων ex *Reg. pr.* ora *Steph.* [p] Ὑπεράγοντα in *iiſdem.* [q] Τῶν τε ſolus *Reg.* 2., quem ſequor, vi addens.

leſinum ſi conſulueris & *A. Dounaeum* Praelect. in *Demoſth.* Or. Or. de Pac. p. 184., cumulatiſſime tibi ſatis eſſe factum dices. P. Wess.

26. Τὸν ἐν Ἐλαρύμοις λιμένα] Lege *Λωρύμοις* ex *Thucydide*, *Strabone*, *Appiano*, *Stephano* &c. Jac. Palm.

Τὸν ἐν Λωρύμοις λιμένα] Librarii admodum inſcii huic fuerunt oppido: mutarunt ejus nomen in *Λώρυμα* alias, hic Ἐλαρύμοις pari audacia eſſe juſſerunt. Repreſſerunt tamen eos praeter *Palmerium* uterque ad libri ſui marginem, *Joſ. Scaliger* & *Iſ. Voſſius.* Erant *Λώρυμα Ῥοδίων τι φρούριον ἐν τῇ περαίᾳ*, ſive in oppoſita Aſiae continenti, ut *Appianus* Bell. Civil. L. IV. p. 1010. ait. P. Wess.

29. Ὑπηρετικὰ δὲ πλείω &c.] Sic ſcripſit, ſerie orationis commonſtrante. Navium id genus alibi illuſtravimus. P. Wess.

44. Καὶ τὰς ἱππηγοὺς] Confer L. XI, 3. & Celeb. *Dukerum* in *Thucydid.* L. 6, 43., tum *Philochorum* apud *Dionyſium* T. II. p. 122. & *Philoſtratum* Heroic. C. XIX. 20. ubi [illegible] ναῦς τῶν ἱππαγωγῶν τριῶν rectius legeris. P. Wess.

54. Οὔσης τῆς πόλεως θεατροειδοῦς] Vid. ad L. XIX, 45. P. Wess.

Olymp. CXVIII. IV.

irrecuperabile urbi damnum inſerat, precantur. Ubi vero preces non audiri vident, abjecta ſpe compoſitionis per legatos ad Ptolemaeum, Lyſimachum & Caſſandrum miſſos auxilia petunt, quod propter eos urbs bello premeretur. Inquilinis autem, qui in urbe conſederant, advenisque poteſtatem faciunt, ſecum, ſi velint, pro urbe propugnandi. At reliquam inutilem turbam ex oppido ablegant, tum ut inopiam rerum neceſſariarum praecaverent, tum ne quiſquam praeſentem urbis ſtatum moleſte ferens, proditor ejus fieret. Hinc eorum, qui armis geſtandis eſſent, recenſione facta civium ad Iↄↄ. cIↄ. inquilinorum & hoſpitum mille, invenerunt. Plebiſcitum quoque factum, ut de ſervis, qui bonos ſe viros in periculis exhibuiſſent, ſoluto dominis precio, manu mitterentur, inque civium numero eſſent. 776. Promulgatum inſuper, ſe, qui in bello oppetiſſent, ſepultura publica honeſtaturos, parenteſque ac liberos aerarii impenſis alituros, & virginibus dotem erogaturos ex publico, filioſque jam adultos Bacchanalibus in theatro integra armatura coronaturos. Hiſce promiſſionibus omnium animis ad pericula fortiter ſubeunda excitatis, in reliquorum etiam, ut tum fieri poterat, incumbunt apparatum. Cum enim unanimis eſſet populi conſenſus, pecuniam conferebant locupletes; artemque ſuam ad armorum fabricationem exhibebant opifices; nemoque non operi ſedulo intentus, ut alterum contentione ſuperaret, accelerabat. Idcirco pars catapultis & baliſtis, pars caeteris rebus adornandis, operam dare. Nonnulli affectas murorum partes inſtaurare, plerique lapides in moenia portantes coacervare. Quin etiam tres naves velociſſimas in hoſtes, & mercatores, qui commeatum illis apportabant, emiſere. Hae repente illos aggreſſae multa mercatorum navigia, qui terrae depraedandae gratia excurrerant, demerſerunt, nec pauca ad littus abſtracta concremarunt, & qui de captis redimendo ſeſe eſſent, in urbem perduxere. Cum Demetrio enim convenerant Rhodii, ut redemtionis inter ſe precium numerarent, pro libero capite drachmas millenas, pro ſervo quingenas.

85. Caeterum quia magna rerum omnium copia ad ſtruendas machinas praeditus erat, Demetrius teſtudines duas fabricari coepit, unam adverſus petrarias, alteram contra catapultas, ambaſque duabus onerariis in frontem directis atque conjunctis ſuperimpoſuit. Duas etiam IV. tabulatorum turres,

πόλεις ἠξίουν μηδὲν πρᾶξαι κατὰ τῆς πόλεως ἀνήκεστον· ὡς δ' οὐδεὶς αὐτοῖς προσεῖχεν, ἀπογνόντες τὰς διαλύσεις, ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς πρὸς Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον καὶ Κάσσανδρον, ἀξιοῦντες βοηθεῖν, ὡς τῆς πόλεως προσπολεμούσης ὑπὲρ αὐτῶν. τῶν δ' ἐν τῇ πόλει κατοικούντων παροίκων καὶ ξένων δόντες ἐξουσίαν τοῖς βουλομένοις συναγωνίζεσθαι, τοὺς λοιποὺς [r] ἀχρήστους ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεμψαν, ἅμα μὲν τῆς τῶν ἀναγκαίων ἐνδείας προνοηθέντες, ἅμα δὲ καὶ τοῦ μηδένα τῇ καταστάσει δυσχεραίνοντα γίνεσθαι τῆς πόλεως προδότην. ἀριθμὸν δὲ ποιησάμενοι τῶν δυναμένων ἀγωνίζεσθαι, πολιτῶν μὲν εὗρον περὶ ἑξακισχιλίους, τῶν δὲ παροίκων καὶ ξένων εἰς χιλίους. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τῶν δούλων τοὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ἐν τοῖς κινδύνοις, ἀγοράσαντας παρὰ τῶν δεσποτῶν, ἐλευθεροῦν, καὶ πολίτας εἶναι· ἔγραψαν δὲ καὶ τῶν τελευτησάντων ἐν τῷ πολέμῳ τὰ μὲν σώματα δημοσίᾳ θάπτεσθαι, τοὺς δὲ γονεῖς καὶ παῖδας τρέφεσθαι, λαμβάνοντας τὴν χορηγίαν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ταμιείου· καὶ τὰς μὲν παρθένους δημοσίᾳ προικίζεσθαι, τοὺς δ' υἱοὺς ἐν ἡλικίᾳ γενομένους ἐν τῷ θεάτρῳ στεφανῶσαι τοῖς Διονυσίοις [s] πανοπλίᾳ. διὰ δὲ τούτων ἐκκαλεσάμενοι τὰς ἁπάντων προθυμίας εἰς τὸ τοὺς κινδύνους ὑπομένειν εὐψύχως, ἐποιήσαντο καὶ τὴν τῶν ἄλλων τῶν ἐνδεχομένων παρασκευήν. ὁμονοοῦντος γὰρ τοῦ πλήθους, οἱ μὲν εὔποροι χρήματ' εἰσέφερον, οἱ δὲ τεχνῖται τὰς αὐτῶν ἐπιστήμας παρείχοντο πρὸς τὴν τῶν ὅπλων κατασκευήν· [t] ἅπας δ' ἦν ἐνεργὸς, τῇ φιλοτιμίᾳ τοὺς ἄλλους ὑπερθέσθαι σπεύδων. διόπερ οἱ μὲν ἐγίνοντο περὶ τοὺς ὀξυβελεῖς καὶ πετροβόλους, οἱ δὲ περὶ τὴν τῶν ἄλλων [u] παρασκευήν· τινὲς δὲ τὰ πεπτωκότα τῶν τειχῶν ἐπεσκεύαζον· πλεῖστοι δὲ λίθους πρὸς τὰ τείχη φέροντες ἐσώρευον. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ τῶν ἄριστα πλεουσῶν νεῶν τρεῖς ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ τοὺς παρακομίζοντας αὐτοῖς ἀγορὰς ἐμπόρους. αὗται δὲ παραδόξως ἐπιφανεῖσαι πολλὰ μὲν πλοῖα τῶν ἐπὶ τὴν προνομὴν τῆς χώρας ὠφελείας χάριν πλεόντων ἐμπόρων κατεπόντισαν, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ πρὸς τὸν αἰγιαλὸν κατασπῶσαι συνέκαυσαν, καὶ τῶν αἰχμαλώτων τὰ δυνάμενα δοῦναι [x] λύτρον παρεκόμιζον εἰς τὴν πόλιν. συνέθεντο γὰρ οἱ Ῥόδιοι πρὸς τὸν Δημήτριον ὥστε ἀλλήλοις διδόναι λύτρον, ἐλευθέρου μὲν χιλίας δραχμὰς, δούλου δὲ πεντακοσίας. 811.

Πρὸς τὰς θέσεις [y] τῶν ὀργάνων δὲ ὁ Δημήτριος ἄφθονον ἔχων ἁπάντων χορηγίαν, ἤρξατο κατασκευάζειν δύο χελώνας, τὴν μὲν πρὸς τοὺς πετροβόλους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ὀξυβελεῖς. ἀμφοτέρας δὲ ταύτας ἐπὶ δύο πλοίων φορτηγῶν διαβεβηκότων καὶ κατεζευγμένων. δύο δὲ πύργους τετραστέγους, ὑπερέχοντας τοῖς

ὕψεσι

---

[r] Ὡς ἀχρήστους id. [s] Πανοπλίας margo Steph. ex Reg. pr. ſatis bene. [t] Ἐνεργὸς τῇ φιλοτιμίᾳ τοὺς ἄλλους ὑπερθέσθαι σπεύδων, ὡς iidem. [u] Κατασκευὴν Reg. pr. [x] Λύτρα id. [y] Τῶν ὀργάνων ὁ δὲ Δημ. Baſil.

77. Ὡς τῆς πόλεως προσπολεμούσης ὑπὲρ αὐτῶν] Si longiſſime hinc exularet τὸ ὑπὲρ, praeferrem προπολεμούσης, uti apud *Plut.* Pericl. p. 158. F. *Appian.* Excerpt. *Urſini* XXIII. p. 361. & ſupra L. XIV, 98. Nunc commodius explebitur oratio intellectis πρὸς τὸν Ἀἴγυπτον vocabulis. P. Weſs.

87. Ἀγοράσαντας παρὰ τῶν δεσποτῶν ἐλευθεροῦν &c.] Ex hoc genere *Volones* erant, quorum operam poſt Cannenſem cladem Roma non detrectavit, apud *Livium* L. XXIV, 11. & *Feſtum*, fuerant etiam illi, de quibus *Sueton.* Aug. C. 25. & *Velleius* L. II, 111. P. Weſs.

89. Τὰ μὲν σώματα δημοσίᾳ θάπτεσθαι] Eo Rhodii ſcito Athenienſium morem, de quo ad L. XI, 33., imitati ſunt. Quin indidem ſumtum eſſe τοὺς υἱοὺς (eorum, qui pugnando pro patria perierant) στεφανοῦσθαι τοῖς Διονυσίοις πανοπλίᾳ, clariſſime videbis, ſi *Aeſchinem* Orat. in Cteſiphont. pag. 75. & quae *S. Petitus* Comm. LL. Attic. L. VIII. Tit. 3. conduxit, cum his contuleris. P. Weſs.

92. Δημοσίᾳ προικίζεσθαι] Sic L. XVI, 56. ἀλλ' ἔτι προικίσας ἀμφοτέρας συνοικίζειν. Verbum rarius & in Lexicis vix obvium. Notavit compluſcula doctiſſimus *Hoeſchelius* ad *Photii* Biblioth. p. 95. P. Weſs.

1. Ἅπας δ' ἦν ἐνεργὸς &c.] Rhodi architecturae, machinarum bellicarum & armorum artificium egregie exercebatur, *Strabone* L. XIV. p. 965. & *Philone* de Tel. Confic p. 51. auctoribus. Quae quidem res quin illis opportuna hoc maxime fuerit tempore, non dubium eſt. Imo parum abeſt quin exiſtimem, hanc eam fuiſſe tempeſtatem, qua Rhodiorum feminae crines ſuos ultro detonderi ſunt paſſae, ut funes inde ad machinarum uſum necti torquerique poſſent, teſte *Ariſtide* Orat. Rhod. p. 355. & *Frontino* Strateg. 1, 7., 4. P. Weſs.

12. Καὶ τῶν αἰχμαλώτων τὰ δυνάμενα &c.] Verba conſideranda ſunt ac ſi τῶν αἰχμαλώτων σωμάτων forent: ſic ſaepe de captivis. P. Weſs.

20. Ἐπὶ — φορτηγῶν διαβεβηκότων] Quum διαβεβηκότα ea fere dicantur, quae divaricata ſunt, ut extremo lib. I. oſtenſum, ſuſpicabar olim ἰδίᾳ βεβηκότων, i. e. *quae ſeorſum progrederentur*, fuiſſe: augebat ſuſpicionem confuſio utriuſque in MſS. vocabuli. Sic quod in altera *S. Paulli* ad Corinth. eſt C. V. 10. ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, haud pauci legebant τὰ ἴδια τοῦ σώματος. *Origeni* praeter alios περὶ Ἀρχ. L. III. p. 133.

id

ὕψει τῶν ἐπὶ τοῦ λιμένος πύργων· ἑκάτερον δὲ τούτων ἐπὶ δύο πλοίων ἴσων [a] βεβηκότων καὶ κατειλημμένων, ὅπως ἐν τῷ [a] προσάγειν ἡ στάσις ἑκατέρα τῶν πλευρῶν ἰσόρροπον ἔχῃ τὸ βάρος. κατεσκεύασε δὲ καὶ χάρακα πλωτὸν ἐπὶ τετραπόδων ξύλων καθηλωμένων, ὅπως προσπλέων οὗτος κωλύῃ τοὺς πολεμίους ἐπιπλέοντας ἐμβολὰς διδόναι τοῖς φέρουσι τὰς μηχανὰς πλοίοις· ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα τὴν συντέλειαν ἐλάμβανεν, ἀθροίσας τοὺς ἀδροτάτους τῶν λέμβων, καὶ τούτους καταφράξας σανίσι, καὶ θυρίδας κλειστὰς κατασκευάσας, ἐνέθετο μὲν τῶν τρισπιθάμων ὀξυβελῶν τοὺς πορρωτάτω βάλλοντας, καὶ τοὺς τούτοις κατὰ τρόπον χρησομένους, ἔτι δὲ τοξότας Κρῆτας· τὰς δὲ ναῦς προσαγαγὼν ἐντὸς βέλους, κατετίτρωσκε τοὺς κατὰ τὴν πόλιν, ὑψηλότερα τὰ παρὰ τὸν λιμένα τείχη κατασκευάζοντας. οἱ δὲ Ῥόδιοι, θεωροῦντες τοῦ Δημητρίου τὴν πᾶσαν ἐπιβολὴν οὖσαν ἐπὶ τὸν λιμένα, καὶ αὐτοὶ τὰ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τούτου παρεσκευάζοντο. δύο μὲν οὖν ἔστησαν μηχανὰς ἐπὶ τοῦ χώματος, τρεῖς δ' ἐπὶ φορτηγῶν
813. πλοίων, πλησίον τοῦ κλείθρου τοῦ μικροῦ λιμένος. ἐν δὲ ταύταις ἔθηκαν πλῆθος ὀξυβελῶν καὶ πετροβόλων παντοίων τοῖς μεγέθεσιν, ὅπως, ἐάν τε ἀποβιβάζωσιν οἱ πολέμιοι πρὸς τὸ χῶμα στρατιώτας, ἐάν τε τὰς μηχανὰς προσάγωσι, διὰ τούτων αὐτοὺς εἴργωσι τῆς ἐπιβολῆς. ἐπέστησαν δὲ καὶ τοῖς ὁρμοῦσι τῶν φορτηγῶν πλοίων ἐν τῷ λιμένι βελοστάσεις οἰκείας τοῖς ἐπιτίθεσθαι μέλλουσι καταπέλταις.

Ἀμφοτέρων δὲ τοῦτον τὸν τρόπον παρεσκευασμένων, ὁ Δημήτριος τὸ μὲν πρῶτον ἐπιβαλόμενος προσάγειν τὰς μηχανὰς τοῖς λιμέσιν ἐκωλύθη, κλύδωνος ἐπιγενομένου τραχυτέρου. μετὰ δὲ ταῦτα νυκτὸς εὐδίας λαβόμενος, ἔλαθε παραπλεύσας. καὶ καταλαβόμενος ἄκρον τὸ χῶμα τοῦ μεγάλου λιμένος, εὐθύς τε περιεχαράκωσε τὸν τόπον, καὶ διέφραξε θυρώμασι καὶ πέτροις· ἐξεβίβασε δ' εἰς αὐτὸν στρατιώτας [b] τετρακοσίους, καὶ βελῶν πλῆθος παντοδαπῶν, ἀπέχοντος ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῦ τόπου πέντε πλέθρα. ἐπειδ' ἡμέρας γενομένης παρεκόμισαν τὰς μηχανὰς εἰς τὸν λιμένα μετὰ σάλπιγγος καὶ κραυγῆς. καὶ τοῖς μὲν ἐλάττοσιν ὀξυβελέσι καὶ μακρὰν φερομένοις ἀνεῖργε τοὺς ἐργαζομένους τὸ παρὰ τὸν λιμένα τεῖχος· τοῖς δὲ πετροβόλοις τάς τε μηχανὰς τῶν πολεμίων, καὶ τὸ διὰ τοῦ χώματος τεῖχος, τῇ μὲν [c] διέσειε, τῇ δὲ κατέβαλεν, ἀσθενὲς ὑπάρχον καὶ ταπεινὸν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις. ἀμυνομένων δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως εὐρώστως, τότε μὲν ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσαν ἀμφότεροι πολλὰ κακὰ καὶ δρῶντες καὶ πάσχοντες· τῆς δὲ νυκτὸς ἤδη [d] καταλαμβανούσης, ὁ μὲν Δημήτριος ταῖς ῥυμουλκούσαις ναυ-

Olymp. CXVIII. IV.

oppidanis in portu altiores exſtruxit: quarum utraque geminis portaretur navigiis pariter incedentibus, interque ſe connexit; Ut inter promovendum utriusque lateris ſtatus pondus aequale haberet. Vallum praeterea natabile ſupra ligna quadrupedia, clavis inter ſe compaginata, exſtruxit, ut acceſſu ſuo hoſtes ab incurſatione in naves machinis oneratas prohiberet. Interea dum haec perficiuntur, coactos lemborum validiſſimos tabulis communit, & adhibitis, quae claudi poſſent, feneſtris, e trium ſpithamarum catapultis, eas quae quam longiſſime jacerent, cum viris qui dextre his uterentur, & Cretenſibus ſagittariis, imponit, navibusque intra teli jactum admotis, miſſilibus oppidanos, dum altiores juxta portum muros educunt, ſauciat. Rhodii in occupando Demetrium portu totum eſſe, animadverſo, etiam ipſi ad defenſionem ejus neceſſariis comparandis ſtudium impendunt. Duas itaque machinas ſuper aggerem collocant, tresque alias in onerariis navibus ad parvi clauſtra portus, cum catapultis & petrariis variae magnitudinis conſtituunt; ut horum praeſidio, ſi vel milites in aggerem exponerent, vel applicarent machinas, impreſſionem hoſtis propulſarent. Ad haec in onerariis, quarum ſtatio in portu erat, telorum receptacula imponendis catapultis idonea diſponunt.

86. Jamque utrique hunc ad modum parati erant, cum machinas admovere portubus inſtituens Demetrius, aſperioris interventu tempeſtatis impeditur. At tranquillae dehinc noctis occaſione clam adnavigat, & ſummo aggere portus magni occupato, confeſtim circumvallat locum, & tabulis ſaxiſque interſeptum obſtruit. Tum cccc. in eum milites cum omni telorum genere exponit, locus autem ille v. tantum plethris a muro diſtabat. Orta dehinc luce, cum tubae clangore ac vociferatu 777. machinas in portum ſubvehunt; Tum minoribus, & procul volantibus catapultarum telis murum in portu exſtruentes depellunt. Balliſtis autem machinamenta hoſtium, murumque per aggerem ductum, qua conquaſſat, qua dejicit. Infirmus enim & humilis tum temporis erat. Cumque oppidani fortiter ſe defenderent, totum illum diem inferendis damnis & accipiendis exigebant. Appetente vero nocte, navigiis remulcando tractis extra

---

[a] Βεβηκότα Reg. 2. Baſil. [a] Προάγειν Reg. 1. [b] Τετρακοσίους om. Steph. Reg. 1. Baſil. [c] Διέσεισε Reg. 1. [d] Καταλαβούσης id. cum Steph. marg.

id reddendum eſt. Edunt ſane τὰ διὰ τοῦ σώματος, ſed Rufinus *propria corporis* vertit, ſecutus τὰ ἴδια, quomodo *Origenes* ipſe Homil. xix. in Jerem. p. 166. Hoc obiter. Nunc ἴσων βεβηκότων non probo, arbitratus vulgatum non aliud indicare ac ἴσως βεβηκότων, quod ſtatim ſuccedit. De turribus, navibus imponendis, *Athenaeus* de Machin. p. 9. P. Weſs.

27. Ἐπὶ τετραπόδων ξύλων &c.] *Super ligna quadrupedia* Interpres, quae inter natandum quem uſum praebere potuerint, non bene capio: mallem quidem certe ἐπὶ τετραγώνων ξύλων *ſuper ligna quadrata*, ut inferius C. 96. P. Weſs.

33. Ἐνέθετο — τρισπιθάμων — τοὺς πορρωτάτω βάλλοντας] Sic hujus libri C. 50. καὶ τῶν τρισπιθάμων ὀξυβελῶν τοὺς ἱκανοὺς ταῖς πρῴραις ἐνέθετο. Hic recte additur τοὺς πορρωτάτω βάλλοντας. Nam genus hoc machinae ad tria uſque ſtadia & amplius in hoſtes tela vibrabat, id certe, cujus architectus Agesiſtratus perhibetur. Ὁ γὰρ τρισπίθαμος κατὰ καταπέλτης ἔβαλλε τρία στάδια καὶ ἡμιστάδιον *Athenaeo* teſte de Machin. p. 3., cui *Philon*. de Tel. Fabric. p. 99. junge. P. Weſs.

42. Τρεῖς δ' ἐπὶ φορτηγῶν πλοίων &c.] Lege de hoc defenſionis genere multa praecipientem *Philonem* de Tel. Conſtruct. p. 95. P. Weſs.

49. Βελοστάσεις — τοῖς — μέλλουσι καταπέλταις] Καταπέλταις, non accuſandi caſu. L. Rhod.

. Βελοστάσεις .... τοῖς .... μέλλουσι καταπέλταις] Adſtipulor *Rhodomano*, qui βελοστάσεις *telorum receptacula* non male vertit. In Maccab. quidem lib. 1, 6, 20. & 51. a veteri Interprete *balliſtae* eſſe jubentur, neque *Cangius* in Gloſſario diſſentit; fuiſſe enim βελοστάσεις jaculorum quandam congeriem, uno balliſtae ictu in hoſtes conjectam. At loca, quibus id firmare adnititur, non probant: nam *Philonis* Belopoec. p. 81. verba tabulatum deſcribunt, machinis teliſque recipiendis aptum: & haec, quae praeteriit, clariſſime p. 82. τοῖς μεγίστοις καὶ πλείστοις βέλεσι αἱ βελοστάσεις κατασκευάζονται. Imo ibid. p. 97. μαγγανικῶν στάσεις vocat. De ſtructura ἄρας — εἴργωσι, quae in praecedentibus eſt, dictum fuit alias. P. Weſs.

56. Τὸ χῶμα τοῦ μεγάλου λιμένος] *Jo. Meurſium* vide de majore minoreque Rhodienſium portu L. 1. Rhod. C. 13. & de πέτραις adſcripta L. 1, 32. P. Weſs.

61. Παρεκόμισαν τὰς μηχανὰς] Solet *Diodorus* a ſingulari ad plurale non raro tranſire; alioqui παρεκόμισε hic potius foret.

Olymp. CXVIII. IV.

extra teli jactum machinas ſubducit. At Rhodii ſcaphis materia arida & taeda repletis, igneque aſſumto, hoſtes perſequuntur, & tum quidem propius machinas advecti, materiam ſuccendunt. Sed ſtatim vallo natante, miſſilibuſque depulſi, retrocedere coguntur. Invaleſcente autem flamma, pauci cum ſcaphis poſt reſtinctionem revertuntur: pars maxima conflagrantibus acatiis natando evadunt. Poſtridie eodem Demetrius modo impreſſionem ex mari facit; in terra undique ſimul incurſionem, cum vociferatu & tubis, fieri jubet, ut angorem metumque Rhodiis incutiat, dum multa ſimul huc illuc eos diſtrahunt.

87. Hoc oppugnationis genere uſus ad dies IIX. machinas in aggere diſpoſitas balliſtis, ſaxa talenti pondere torquentibus, confringit, murique interturrium cum ipſis turribus disjicit. Quin & muri, qui portui obtentus erat, partem milites occupant; Ad quam converſi Rhodii pugnam cum hoſte conſerunt; Et numero ſuperiores, alios occidunt, aliis retro ſeſe corripiendi neceſſitatem afferunt. Oppidanis adjumento fuit loci ante urbem aſperitas, quod magna vis grandium ſaxorum ſtructurae extra murum ſubjecta erat. Cumque ſcaphae non paucae, quae milites advexerant, per trepidationem illam appuliſſent, Rhodii acroſtolia celeriter avellebant, injectiſque malleolis & taeda in naves, eas ipſas concremabant. Hi dum hiſce rebus diſtricti tenentur, navibus ſuis circumquaque invecti Demetriani, ſcalas muro admovent, inſtantque vi majore, dum milites in terra auxiliantur, bellicumque ſimul clamorem ingeminant. Ibi dum multi audacter periculis ſeſe committunt, & conferta muros turba conſcendunt, acris initur conflictus, quod oppugnantes extrinſecus ſumma vi rem gererent, & oppidani intus globatim concurrerent ad defenſionem. Tandem animoſe certantibus Rhodiis, qui adſcenderant partim cecidere, partim vulneribus confecti in manus venerunt: inter quos de primariis nonnulli ducibus erant. Hac igitur clade oppugnantibus illata, in ſuum machinas portum Demetrius aſportat, & tum has tum naves damno affectas reparat. Interim Rhodii defunctis juſta faciunt, manubiaſque hoſtium,

σὺν ἀπήγαγε τὰς μηχανὰς [e] πάλιν ἔξω βέλους. οἱ δὲ Ῥόδιοι ξηρᾶς ὕλης καὶ δᾳδὸς ἀκάτια πληρώσαντες, καὶ πῦρ ἐνθέμενοι, τὸ μὲν πρῶτον ἐπιδιώξαντες προσέπλεον ταῖς μηχαναῖς ταῖς τῶν πολεμίων, καὶ τὴν ὕλην ὑφῆψαν· μετὰ δὲ ταῦτα τῷ πλωτῷ χάρακι καὶ τοῖς βέλεσιν ἀπειρχθέντες, συνηναγκάσθησαν χωρεῖν εἰς τοὐπίσω. τῆς δὲ φλογὸς ἐπιχυθείσης, ὀλίγοι μὲν [f] καταςβέσαντες ἐπανῆλθον σὺν τοῖς σκάφεσιν, οἱ πλεῖστοι δὲ καιομένων τῶν ἀκατίων ἐξεκολύμβησαν. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ κατὰ μὲν θάλατταν ὁ Δημήτριος παραπλησίαν ἐποιήσατο τὴν ἐπίθεσιν, κατὰ δὲ τὴν γῆν προσέταξεν ἅμα πανταχόθεν προσβάλλειν μετ᾽ ἀλαλαγμοῦ καὶ σάλπιγγος, ὅπως εἰς ἀγωνίαν [g] καὶ φόβον ἀγάγῃ τοὺς Ῥοδίους, πολλῶν τῶν ἀντισπασμάτων ὄντων.

Τοιαύτην δὲ τὴν πολιορκίαν ποιησάμενος ἐφ᾽ ἡμέρας ὀκτώ, τὰς μὲν μηχανὰς τὰς ἐπὶ τοῦ χώματος τοῖς ταλαντιαίοις πετροβόλοις συνέτριψε, τοῦ δὲ διατειχίσματος τὸ μεσοπύργιον σὺν αὐτοῖς τοῖς πύργοις διέσεισε. [h] κατελάβοντο δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν τινες μέρος τοῦ περὶ τὸν λιμένα διατειχίσματος· ἐφ᾽ ὃ συστραφέντες οἱ Ῥόδιοι μάχην συνῆψαν, καὶ πολλαπλάσιοι γενόμενοι τοὺς μὲν ἀνεῖλον, τοὺς δ᾽ ἐπανελθεῖν εἰς τοὐπίσω συνηνάγκασαν. [i] συνήργει δὲ καὶ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἡ τοῦ περὶ τὸ τεῖχος τόπου τραχύτης, πολλῶν καὶ μεγάλων πετρῶν κατὰ τὸ συνεχὲς κειμένων περὶ τὴν οἰκοδομὴν ἔξω τοῦ τείχους. τῶν δὲ τοὺς στρατιώτας τούτους κομισάντων σκαφῶν οὐκ ὀλίγων διὰ τὴν ἀγωνίαν ἐποκειλάντων, οἱ Ῥόδιοι ταχέως τὰ μὲν ἀκροστόλια περιέσπασαν· ὕλην δὲ ξηρὰν καὶ δᾷδας ταῖς ναυσὶν ἐνιέντες ἐνέπρησαν. τούτων δὲ περὶ ταῦτ᾽ ὄντων, οἱ μὲν τοῦ Δημητρίου στρατιῶται [k] πανταχοῦ περιπλέοντες, κλίμακας προσέφερον τοῖς τείχεσι καὶ βιαιότερον ἐνέκειντο, συναγωνιζομένων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς πανταχόθεν, καὶ συναλαλαζόντων. ἔνθα δὴ πολλῶν παραβόλως κινδυνευσάντων, καὶ συχνῶν ἀναβάντων ἐπὶ τὰ τείχη, συνίστατο καρτερὰ μάχη, τῶν μὲν ἔξωθεν βιαζομένων, τῶν δ᾽ ἐκ τῆς πόλεως [l] ἀθρόως παραβοηθούντων. τέλος δὲ τῶν Ῥοδίων ἐκθύμως ἀγωνιζομένων, οἱ μὲν ἔπεσον τῶν προσαναβάντων, οἱ δὲ κατατραυματισθέντες ἑάλωσαν. ἐν οἷς ἦσαν [m] τινες καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων ἡγεμόνων. τοιούτων δὲ γενομένων τοῖς ἔξωθεν ἐλαττωμάτων, ὁ μὲν Δημήτριος ἀπεκόμισε τὰς μηχανὰς εἰς τὸν ἴδιον λιμένα, καὶ τὰ πεπονηκότα τῶν πλοίων καὶ μηχανῶν ἐπεσκεύασεν· οἱ δὲ Ῥόδιοι τοὺς μὲν τετελευτηκότας τῶν πολιτῶν ἔθαψαν, τὰ δὲ ὅπλα τῶν πολεμίων καὶ τὰ ἀκροστόλια τοῖς θεοῖς 814.

---

[e] Deeſt in *Reg. pr.* [f] [illegible] ad *Steph.* ora ex *Reg.* 1. [g] Ἀγάγῃ καὶ φόβον *id. Reg.* [h] Κατέλαβον *Reg.* 1. [i] Συνήργει δὲ καὶ τοῖς *id.*, unde copulam reſtitui. [k] Πανταχόθεν *id.* [l] Ἀθρόον *Baſil. Vat.* [m] Deeſt in *Reg.* 1.

ret. P. Wess.

90. Τοῖς ταλαντιαίοις πετροβόλοις συνέτριψε] Erant balliſtae iſtae omnium vehementiſſimae; *Philo* Tel. Struct. p. 85. ὅτι ταλαντιαῖος πετροβόλος, ὅς ἐστι σφοδρότατος, [illegible]. Latine recte dixeris *balliſtas talentarias* ex *Siſenna* L. IV. Hiſt. apud *Non. Marcellum* C. XVIII, 22. Ceterum Rhodiorum μεσοπύργια, quae *interturria* nova dictione *Rhodom.* vertit, firmiſſimo opere fuiſſe exaedificata ibid. p. 84. *Philo* ſignificat. P. Wess.

98. Πολλῶν καὶ μεγάλων πετρῶν κατὰ τὸ συνεχὲς &c.] Rhodii ingentis magnitudinis lapides juxta aggerem majoris portus demerſerant, ut acceſſum hoſtibus difficiliorem facerent. *Athenaeus* Machin. p. 3. de Apollonio [illegible] ΡΟΔΙΟΙ, [illegible]. Quae ſaxa *Philo* Belop. p. 99. [illegible] τὸ τεῖχος adpellat, alii προβόλους. *Gregorius Nazianz.* Or. III. p. 106. [illegible]. Eleganter vero de matrimonio *Jo. Chryſoſtom.* Or. de Virginit. p. 274. D. λιμὴν γάρ ἐστι [illegible] — [illegible] &c. Quae quidem loca, obiter ut id addatur, in *Muſaeo* v. 31.

—— —— γάμων δ᾽ ἀδαήμονος [illegible]
Πύργον ἐπὶ προβόλων παρὰ γείτονι ναῖε θαλάσσῃ

legi poſſe ſignificant. Nam πύργον ἀπὸ προγόνων, uti nunc eſt, difficiles habet explicatus, ut elegantiſſimi ingenii juvenis *Jo. Schraderus* Animad. in *Muſaeum* C. 4. agnoſcit ultro, neque locum tueri poteſt. Turrim vero, quam Hero inhabitabat, ſaxis hujuſcemodi fuiſſe impoſitam, *Muſaeus* profitetur ipſemet planiſſime, cum v. 336. de Leandri cadavere,

——— παρὰ κρηπῖδα δὲ πύργου
Θρυπτόμενον σπιλάδεσσιν ἴδ᾽ [illegible] ἀκοίτην.

Sed in viam. Mox Interpres σκαφῶν οὐκ ὀλίγων ἐποκειλάντων *cum ſcaphae non paucae appuliſſent*, non ſatis conſiderate neque ex ſermonis uſu. Praeſtitiſſet *cum in brevia fuiſſent impactae.* Vide ad L. I, 31. P. Wess.

20. Καὶ τὰ ἀκροστόλια ἀνέθηκαν τοῖς θεοῖς] Confer L. XVIII, 75. & *roſtra* viri docti non probabis. P. Wess.

34. [illegible]] Si diffidentes ſchedae τὰς πετροφόρους dediſſent, laudem fuiſſent meritae. *Philo* Belopoec. p. 100. πρὸς δὲ τὰς πετροφόρους καὶ τὰς προβόλους, [illegible] &c. & ib. p. 104. [illegible] τοὺς πετροφόρους καὶ τοὺς [illegible] προβόλους. Sic enim loco προβόλου ſcribendum. Adde Noſtrum hujus libri C. 97. Porro *Prytanes* ordinarii Rhodiorum erant magiſtratus, ſumma rerum adminiſtrandarum poteſtate

θεοῖς ἀνέθηκαν· τὰ δὲ διὰ τῶν πετροβόλων πεπτωκότα τῶν τειχῶν ἀνῳκοδόμουν.

Δημήτριος δὲ περὶ τὴν ἐπισκευὴν τῶν μηχανῶν καὶ τῶν πλοίων ἡμέρας ἑπτὰ γενόμενος, καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν παρασκευασάμενος, πάλιν ἐπέπλευσε τῷ λιμένι. [n] πᾶσα γὰρ ἦν ἡ σπουδὴ περὶ τὸ κρατῆσαι τούτου, καὶ τῆς σιτοπομπείας ἀποκλεῖσαι τοὺς κατὰ τὴν πόλιν. γενόμενος δ' ἐντὸς βέλους, τοῖς μὲν πυρφόροις πολλοῖς οὖσιν εἰς τὰ διωρισμένα πλοῖα τῶν Ῥοδίων ἐνέβαλε, τοῖς δὲ πετροβόλοις τὰ τείχη [o] διέσεισε, τοῖς δ' ὀξυβελέσι τὰ φαινόμενα τῶν σωμάτων κατέτρωσκε. συνεχοῦς δὲ καὶ καταπληκτικῆς γενομένης τῆς προσβολῆς, οἱ μὲν περὶ τοὺς Ῥοδίους ναύκληροι [p] διαγωνιάσαντες περὶ τῶν πλοίων, κατέσβεσαν [q] τὰ πυρφόρα. οἱ δὲ πρυτάνεις, κινδυνεύοντος 815. ἁλῶναι τοῦ λιμένος, παρεκάλεσαν τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν τὸν ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας [r] ὑπομεῖναι κίνδυνον. πολλῶν μὲν οὖν προθύμως ὑπακουόντων, τρεῖς ναῦς τὰς κρατίστας ἐπλήρωσαν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, οἷς παρήγγειλαν πειρᾶσθαι τοῖς ἐμβόλοις βυθίσαι τὰ πλοῖα, τὰ τὰς μηχανὰς κομίζοντα τῶν πολεμίων. οὗτοι μὲν οὖν, καίπερ πολλῶν ἐπ' αὐτοὺς φερομένων βελῶν, ὠσάμενοι τὸ μὲν πρῶτον τὸν σεσιδηρωμένον χάρακα διέσπασαν· τοῖς δὲ πλοίοις πολλὰς ἐμβολὰς δόντες, καὶ θαλάττης αὐτὰ πληρώσαντες, δύο μὲν τῶν μηχανῶν κατέβαλον· τῆς δὲ τρίτης ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Δημήτριον εἰς τοὐπίσω τοῖς ῥύμασιν ἑλκομένης, οἱ μὲν Ῥόδιοι θαῤῥήσαντες τοῖς κατορθουμένοις, θρασύτερον τοῦ καθήκοντος [s] προέπιπτον εἰς τὸν κίνδυνον. διὸ πολλῶν αὐτοῖς καὶ μεγάλων νεῶν περιχυθεισῶν, καὶ τοῖς ἐμβόλοις πολλὰ μέρη τῶν τοίχων ἀναῤῥηγνύντων, ὁ μὲν ναύαρχος Ἐξήκεστος καὶ ὁ τριήραρχος καί τινες ἄλλοι κατατραυματισθέντες ἥλωσαν· τοῦ δ' ἄλλου πλήθους ἐκκολυμβήσαντος, καὶ διασωθέντος πρὸς τοὺς ἰδίους, μία μὲν τῶν νεῶν ὑποχείριος ἐγένετο τοῖς περὶ τὸν Δημήτριον, αἱ δ' ἄλλαι διέφυγον τὸν κίνδυνον. τοιαύτης δὲ γενομένης τῆς ναυμαχίας, ὁ μὲν Δημήτριος ἄλλην μηχανὴν κατεσκεύασε, τριπλασίαν τῷ ὕψει καὶ πλάτει τῆς [t] πρότερον. Προσάγοντος δ' αὐτὴν πρὸς τὸν λιμένα, νότος ἐξαισίως ἐπιγενόμενος τὰ μὲν ὁρμοῦντα τῶν πλοίων συνέκλυσε, τὴν δὲ μηχανὴν κατέβαλε. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ Ῥόδιοι τῷ καιρῷ δεξιῶς χρησάμενοι, [v] πύλην ἀνοίξαντες ἐπέθεντο τοῖς τὸ χῶμα κατειληφόσι· γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσχυρᾶς, καὶ τοῦ μὲν Δημητρίου διὰ τὸν χειμῶνα μὴ δυναμένου βοηθῆσαι, τῶν δὲ Ῥοδίων ἐκ διαδοχῆς ἀγωνιζομένων, ἠναγκάσθησαν

Olymp. CXVIII. IV.

cum navium roſtris Diis conſecrant, murorum etiam partes a petrariis dejectas, inſtaurant.

88. Demetrius autem poſtquam reficiendis machinis, & navigiis dies VII. inſumſerat, jam omnibus ad oppugnationem adornatis, portum denuo aggreditur. Ut enim hoc potiretur, & a commeatu oppidanos excluderet, omni ſtudio contendebat. Ubi igitur ventum intra teli jactum, faces, quarum magna vis erat, in ſeparatas Rhodiorum naves conjicit, balliſtiſque moenia concutit, & catapultis, quicquid corporum oculis ſeſe offert, vulnerat. Oppugnatione igitur cum magno terrore continuata, 778. Rhodiorum naucleri, anxie timentes navibus, faces exſtinguunt, urbiſque praetores, quos Prytanes vocant, imminente jam portus capiendi periculo, civium optimum quemque ad ſubeundum pro communi ſalute diſcrimen exhortantur. Ubi dum multi cum alacritate obſequentes ſe praebent, tres naves omnium firmiſſimas viris delectis complent, quibus mandant, ut hoſtium navigia, quae machinas vehebant, roſtris demergere conentur. Hi tametſi vi magna telorum impeterentur, violento ſtatim inflictu vallum ferro praemunitum diſrumpunt, naveſque multis ictibus concuſſas, aqua replent, & duas quidem machinas deprimunt. Cum vero tertia rudentibus a Demetrianis retro traheretur, Rhodii proſperis ſucceſſibus animati, audacius quam par eſſet periculo ſe ingerebant. Ideo cum multa de magnis navigiis circumfuſa multas laterum partes roſtris pertunderent, Execeſtus claſſis praetor, & triremium praefectus, aliique nonnulli vulnerati, in poteſtatem hoſtis venerunt. Cumque etiam caetera multitudo enataret ad ſuos, a Demetrianis navis una capta fuit, reliquae periculum effugere. Ab hoc praelio navali Demetrius aliam fabricavit machinam, quae prioris tum altitudinem tum latitudinem excederet triplo. Jamque portui imminebat: cum ſubito e rupta nube exortus Auſter, promoventes eam naves ſuppreſſit, machinamque deturbavit. Ad quod temporis momentum, Rhodii, occaſione dextre uſi, apertis portis, [illegible] qui molem occuparant, adoriuntur. Acris igitur pugna initur ad bene longum tempus: ubi dum ſuis Demetrius ob tempeſtatem ſubvenire nequit, Rhodiique per vices certamen ſubeunt,

poſi

---

[n] Πᾶσα γὰρ ἦν ἡ id. Vat. In Edd. deerat ἦν. [o] Διέσειε id. Reg. [p] Διαγωνιάσαντες id. Reg. [q] Τὰ πυρφόρα Reg. 2. Baſil. Vat. [r] Ἀμῦναι Reg. 2. cum Steph. Mox ὑπακουσάντων id. Reg. [s] Προέπιπτον id. [t] Προτέρας. Πρότερον. Reg. 1. poſterius etiam in Steph. marg. [v] Πύλην Baſil. πόλιν Vat. πυλίδα Urſin. Vulgo πάλιν.

teſtate inſtructi. Clare *Appianus* Bell. Civil. L. IV. pag. 1006. [illegible] Atque hac illi regiminis auctoritate utebantur in ſex menſes, unde Stratocles [illegible] in *Polybii* Leg. Exc. LXVII. p. 1232. Cetera ex *Jo. Meurſii* Rhod. L. I, 19. & *Ezech. Spanhemii* Diſtrib. de Prytanib. p. 696. *Ed. Graev.* pete. P. Wess.

49. Θρασύτερον —— προέπιπτον εἰς τὸν κίνδυνον] Nihil innovo, etſi [illegible] in uſu verſatur. Habet utrinque aliquid ex temeritate [illegible], de quo ad L. XV, 65. P. Wess.

52. Ὁ μὲν ναύαρχος —— καὶ ὁ τριήραρχος] Si Execeſtus claſſis univerſae fuit praefectus, quis locus triremium praefecto eſſe poterit? Malim triremis, qua Execeſtus vehebatur, praefectum. Ναύαρχος claſſis eſt imperator; quare *Arrian.* de Oneſicrito, qui navis gubernator ſe ſcriptione ſua claſſi impoſuerat, [illegible] Lib. VI, 2. Diſcrimen iſta *Philo Jud.* Creat. Princip. p. 728. A. exſequitur, ναύαρχος [illegible] (πρωρεὺς) [illegible]. Et *Plut.* T. II. p. 807. B. quem non exſcribo. Addam potius. *Manethonem* L. IV, 397. τριηράρχας, [illegible] rariore titulo naucleros vocare atque a gubernatoribus diſtinguere. Verſus hi ſunt:

Ναυσιβάτας [illegible]
[illegible]
Πρωτάρχας τε νεῶν, [illegible]
Χείρωνος [illegible]
[illegible] ——

In quorum priore [illegible] mutavi, ipſo ſcriptore praeeunte. Sic L. I, 324.

[illegible]
Πρωτάρχας [illegible]
Χείρωνος [illegible]
[illegible] ——

Scripſi in eorum altero τριηράρχας, ex quo [illegible] effictum fuerat, & in tertio μόνον λεῖψεν nam [illegible], uti ſchedae dabant, verſus non patiebatur modulus. Ipſemet *Manetho* omnia iſta vera praeſtat. P. Wess.

64. πύλην ἀνοίξαντες] Haec *Diodori* manus. Quae hinc diſcre-

pant,

Olymp. CXVIII. IV. poſitis armis regii, ad quadringentos numero, dedere ſe coguntur. Hanc adeptis victoriam Rhodiis auxiliares quidam ad urbem appellunt CL. a Cnoſiis, & IↃ. plures a Ptolemaeo miſſi, inter quos Rhodii quidam, apud regem ſtipendia facientes, erant. Atque ſic Rhodi tum obſidio ſe habebat.

89. In Sicilia vero Agathocles, ubi cum Dinocrate exſulibusque convenire non poterat, quas tum habebat copias in eos duxit, neceſſarium fore exiſtimans, ut periculo ſe committeret, & audacter de ſumma rerum dimicaret. Sequebantur eum peditum haud plures IↃↃ. & equites IↃ. CCC. Dinocrates cum exſulibus hoſtium eruptione conſpecta cupide ad pugnam occurrit, quod numero longe ſuperior eſſet. Plures enim CCIↃↃ. CCIↃↃ. IↃↃ. peditum erant, nec tribus equitum millibus pauciores. Hinc ad Gorgium, quod vocatur, caſtra metati, inſtructa tandem acie confligunt: & acre pauliſper certamen, ob partis utriusque ardorem, committitur. Sed poſt exiguum cum nonnulli a Dinocrate diſſidentes (erant autem bis mille ac plures) ad Tyrannum tranſirent, ut exſules ſuccumberent, effecerunt. Nam Agathocleanis tum animi longe magis confirmantur: At Dinocratiani perculſi, quod plures eſſe transfugas ſuſpicarentur, in fugam ſe praecipitant. Tum aliquo uſque inſecutus Agathocles, cum modum caedi ſtatuiſſet, ad profligatos poſtulatum miſit, ut finitis tandem diſſidiis, in ſuam quisque patriam reverteretur. 779. Experimentis enim cognoviſſe exſules, quod, ſi armis cum ipſo contendant, nunquam ſuperiores eſſe queant, cum etiam nunc milite longe inſtructiores ſuccubuerint. Equites ſane omnes in Ambicas caſtellum ex fuga evaſere. Nonnulli etiam peditum nocte inſequente aufugere. At major pars collem occuparunt, & victoria ex armorum conflictu deſperata, cognatorum, amicorum, & patriae ejuſque bonorum cupidi, cum Agathocle pacem fecerunt. Quos ille, cum accepta fide ex colle quodam munito deſcendiſſent, armis exuit, copiiſque circumſeptos ad unum omnes jaculis confixit, ad IↃↃ. CIↃ. CIↃ. ut Timaeus ait, numero, ſeu ut alii literis tradiderunt, circiter CIↃ. CIↃ. CIↃ. CIↃ. Hic enim tyrannus fidem & jusjurandum perpetuo flocci pendebat, vireſque ſibi non ex ſtipantibus eum copiis, ſed ex infirmitate ſubditorum comparabat, magis ſocios quam hoſtes reformidans.

90. Conciſo hunc ad modum exercitu hoſtili, reliquias exſulum ad ſe recepit, & Dinocratem

οἱ τοῦ βασιλέως ἀποθέμενοι τὰ ὅπλα παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς, ὄντες σχεδὸν τετρακόσιοι. τούτων δὲ τῶν προτερημάτων γενομένων τοῖς Ροδίοις, κατέπλευσαν τῇ πόλει σύμμαχοι, παρὰ μὲν Κνωσίων ἑκατὸν πεντήκοντα, παρὰ δὲ Πτολεμαίου πλείους τῶν πεντακοσίων, ὧν ἦσάν τινες Ρόδιοι μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ βασιλεῖ. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν ἐν Ρόδῳ πολιορκίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Ἀγαθοκλῆς, οὐ δυνάμενος διαλύσασθαι πρὸς τοὺς περὶ Δεινοκράτην φυγάδας, ἀνέζευξεν ἐπ' αὐτοὺς μεθ' ἧς εἶχε δυνάμεως, νομίζων ἀναγκαῖον ὑπάρχειν αὐτῷ διακινδυνεύειν καὶ παραβάλλεσθαι περὶ τῶν ὅλων. συνηκολούθουν δ' αὐτῷ πεζοὶ μὲν οὐ πλείους τῶν πεντακισχιλίων, 816. ἱππεῖς δὲ εἰς ὀκτακοσίους. οἱ δὲ περὶ Δεινοκράτην φυγάδες, ὁρῶντες τὴν τῶν πολεμίων ὁρμὴν, ἄσμενοι κατήντησαν εἰς τὴν μάχην, ὄντες πολλαπλάσιοι. πεζοὶ μὲν γὰρ ὑπῆρχον πλείους τῶν δισμυρίων καὶ πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. ἀντιστρατοπεδευσάντων δ' αὐτῶν περὶ τὸ καλούμενον [x] Γόργιον, καὶ μετὰ ταῦτα παραταξαμένων, ἐπ' ὀλίγον μὲν χρόνον συνέστη καρτερὰ μάχη [y] διὰ τὰς ἀμφοτέρων προθυμίας· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν πρὸς τὸν Δεινοκράτην διαφερομένων τινὲς, ὄντες πλείους τῶν δισχιλίων, μετεβάλοντο πρὸς τὸν τύραννον, καὶ τοῖς φυγάσιν αἴτιοι κατέστησαν τῆς ἥττης. οἱ μὲν γὰρ μετ' Ἀγαθοκλέους ὄντες πολὺ μᾶλλον ἐθάρρησαν, οἱ δὲ Δεινοκράτει συναγωνιζόμενοι κατεπλάγησαν καὶ νομίσαντες πλείους εἶναι τοὺς ἀφισταμένους, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. εἶθ' ὁ μὲν Ἀγαθοκλῆς διώξας αὐτοὺς μέχρι τινὸς, καὶ τοῦ φονεύειν ἀποσχόμενος, [z] διεπέμψατο πρὸς τοὺς ἡττημένους, ἀξιῶν παύσασθαι μὲν τῆς διαφορᾶς, καταπορευθῆναι δ' εἰς τὰς πατρίδας. εἰληφέναι γὰρ αὐτοὺς πεῖραν τοῦ μηδέ ποτ' ἂν δύνασθαι περιγενέσθαι τοὺς φυγάδας ἀγωνιζομένους πρὸς αὐτὸν, ὅτε καὶ νῦν πολλαπλασίους ὄντας αὐτοὺς ἡττῆσθαι. τῶν δὲ φυγάδων οἱ μὲν ἱππεῖς ἅπαντες ἀπὸ τῆς φυγῆς διεσώθησαν [a] εἰς Ἄμβικας χωρίον. τῶν δὲ πεζῶν ἔνιοι μὲν νυκτὸς ἐπιγενομένης διέδρασαν, οἱ δὲ πλείους καταλαβόμενοι λόφον, καὶ τῆς μὲν ἐκ τοῦ διαγωνίζεσθαι νίκης ἀπελπίσαντες, ἐπιθυμοῦντες δὲ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ πατρίδος καὶ τῶν ἐν ταύτῃ καλῶν, διελύσαντο πρὸς Ἀγαθοκλέα. [b] λαβόντων δὲ αὐτῶν πίστεις, καὶ καταβάντων ἀπό τινος ἐρυμνοῦ λόφου, τὰ μὲν ὅπλα παρείλετο, τὴν δὲ δύναμιν περιστήσας, ἅπαντας κατηκόντισεν, ὄντας περὶ ἑπτακισχιλίους, [c] ὡς Τίμαιός φησιν, ὡς δ' ἔνιοι γράφουσιν, εἰς τετρακισχιλίους. ἀεὶ γὰρ ὁ τύραννος οὗτος πίστεως μὲν καὶ τῶν ὅρκων κατεφρόνει, τὴν δ' ἰδίαν ἰσχὺν οὐκ ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ὑποτεταγμένων ἀσθενείας περιεποιεῖτο, πλεῖον δεδοικὼς τοὺς συμμάχους ἢ τοὺς πολεμίους.

Τὴν δὲ ἀντιτεταγμένην δύναμιν οὕτω διαφθείρας προσεδέξατο τοὺς ὑπολελειμμένους τῶν φυγάδων καὶ πρὸς

---

[x] Γοργίνιον ex Reg. pr. ora Steph. [y] Διὰ τὴν Reg. 1. [z] Διεπέμψατο Reg. Id. [a] Εἰς Ἄμβικας id. [b] Λαβόντων δ' αὐτῶν id. & ſtatim παρείλετο. [c] Deſunt haec Venet. uſque in ἀεὶ γὰρ, negligentia librarii. In Reg. 1. γράφουσι τετρακισχ.

pant, exſcriptoribus debentur. P. Wess.

88. Περὶ τὸ καλούμενον Γόργιον] Neque Γόργιον neque Γοργίνιον in Sicilia memoratur uſquam. Contra ea mons Γόργος. *Heſychius* Γόργος, ὄρος ἐν Σικελίᾳ, ὅπου τυφλοῦνται οἱ γῦπες, ἀφ' οὗ καὶ αὐτὰ (in *Lycophron.* Alex. v. 80.) γόργος. Obſervarunt illud viri egregii *Ab. Ortelius* in Theſauro & *Ph. Cluverius* Sic. Antiq. L. II. p. 394., idque heic olim fuiſſe opinantur, conjectura plauſibili. Locum eadem in inſula Ἄμβικας dictum neuter reperire potuit, neque ego. P. Wess.

16. Ἀεὶ γὰρ ὁ τύραννος — πίστεως μὲν καὶ ὅρκων κατεφρόνει] Hinc deteſtabilis tyranni vox, cum jurisjurandi religionem ſolita ſibi perfidia fregiſſet, ad amicos, δειπνήσαντες ἐξεμέσωμεν τοὺς ὅρκους apud *Polyaen.* Strateg. L. V, 3, 1. P. Wess.

31. Εἰς τὸν τῶν πολεμίων παρέλευσιν] Quid? ſi παρώδευσεν. L. Rhod.

32. Ῥωμαῖοι μὲν Παλαμίας καταπολεμήσαντες] Illuſt. *Scaliger* Πελίγνους ad libri ſui marginem correxit, nec aliter *Ph. Cluverius* Ital. Ant. L. II, 14. Vide hujus libri C. 102. P. Wess.

35. Τὴν Φαλερῖτιν πορθοῦντες] *Livius* L. IX, 44. *eodem*, inquit, *anno in campum Stellatem agri Campani Samnitium incurſiones factae.* Unde Φαλερῖτιν, i. e. *agrum Falernum*, hic rectius puto. Campo enim Stellati paene conjunctus erat Falernus. P. Wess.

37. Σαυνίτας μὲν ἐν ἀκμῇ &c.] Σαμνίτας alii ſcribunt, ut *Joſeph.* Bell. L. II, 9, 2. *Livius* ibid. ſigna militaria ſex & viginti capta fuiſſe refert, praeterea Samnitium imperatorem *Statium Gellium* & urbem, quae capta fuit, *Bovianum* adpellans: reddere quidem ex *Diodoro* conatus illi eſt *Bolam* doctiſſimus *Sigonius*, ſed invitis viris clariſſimis *Jac. Perizon.* Animadv. Hiſt. C. 4. & *Arn. Drakenborchio*, quos vide. Ut ut eſt, abſolvi *Livius* incogitantiae non poteſt, in tempore Bovian

occuπρὸς Δεινοκράτην διαλυθεὶς, στρατηγὸν αὐτὸν μέρους τῆς δυνάμεως ἀπέδειξε, καὶ διετέλεσε πιστεύων τὰ μέγιστα. Θαυμάσειε δ' ἄν τις ἐν τούτοις τὸν Αγαθοκλέα, πῶς πρὸς ἅπαντας ὑπόπτως ἔχων, καὶ μηδέ ποτε μηδενὶ βεβαίως πιστεύσας, πρὸς μόνον 817. Δεινοκράτην διετήρησε τὴν φιλίαν μέχρι τελευτῆς. ὁ δὲ Δεινοκράτης προδοὺς τοὺς συμμάχους, τὸν μὲν Πασίφιλον ἐν τῇ Γέλᾳ συναρπάσας ἀπέκτεινε· τὰ δὲ φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἐνεχείρισεν Αγαθοκλεῖ, διετῆ χρόνον ἀναλώσας εἰς τὴν τῶν πολεμίων παράθεσιν. Κατὰ δὲ τὴν Ιταλίαν, Ρωμαῖοι μὲν [d] Παλινίους καταπολεμήσαντες τὴν χώραν ἀφείλοντο, καί τισι τῶν δοξάντων τὰ Ρωμαίων πεφρονηκέναι μετέδωκαν τῆς πολιτείας· μετὰ δὲ ταῦτα Σαμνιτῶν τὴν Φαλερῖτιν πορθούντων, ἀνέζευξαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ ὕπατοι· καὶ γενομένης παρατάξεως, [e] ἐπροτέρησαν οἱ Ρωμαῖοι. σημαίας μὲν οὖν ἀπέλαβον εἴκοσι, στρατιώτας δ' ἐζώγρησαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους. τῶν δ' ὑπάτων εὐθὺς ἑλόντων πόλιν Βῶλαν, Γέλλιος Γάϊος ὁ τῶν Σαμνιτῶν ἡγεμὼν ἐφάνη μετὰ στρατιωτῶν ἑξακισχιλίων. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, αὐτός τε ὁ Γέλλιος ἑάλω, καὶ τῶν ἄλλων Σαμνιτῶν οἱ πλεῖστοι μὲν κατεκόπησαν, τινὲς δὲ καὶ ζῶντες συνελήφθησαν. οἱ δ' ὕπατοι τοιούτοις προτερήμασι χρησάμενοι, τὰς συμμαχίδας πόλεις τὰς ἁλούσας ἀνεκλήσαντο, Σώραν, Αρπίναν, καὶ [f] Σερεννίαν.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Αθήνησι μὲν ἦρχε Φερεκλῆς, ἐν Ρώμῃ δὲ τὴν [g] ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο Πόπλιος Σεμπρώνιος καὶ Πόπλιος [h] Σουλπίκιος· Ολυμπιὰς δ' ἤχθη παρὰ τοῖς Ηλείοις ἐνάτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ανδρομένης Κορίνθιος· ἐπὶ δὲ τούτων, Δημήτριος μὲν Ρόδον πολιορκῶν, ἐπεὶ ταῖς κατὰ θάλατταν προσβολαῖς ἀπετύγχανεν, ἀπὸ τῆς γῆς διέγνω τὰς ἐπιθέσεις ποιεῖσθαι. παρασκευασάμενος οὖν ὕλης παντοίας πλῆθος, κατεσκεύασε μηχανὴν τὴν καλουμένην Ελέπολιν, [i] ὑπεραίρουσαν πολὺ τῷ μεγέθει τὰς πρὸ αὐτῆς γενομένας. ἐσχαρίου γὰρ ὄντος τετραγώνου, τὴν μὲν πλευρὰν ἑκάστην [k] ὑπεστήσατο πηχῶν σχεδὸν πεντήκοντα, συμπεπηγυῖαν ἐκ τετραγώνων ξύλων σιδήρῳ δεδεμένων· τὴν δὲ ἀνὰ μέσον χώραν διέλαβε δοκοῖς ἀλλήλων ἀπεχούσαις ὡσανεὶ πῆχυν, ὅπως παράστασις ᾖ τοῖς προωθεῖν τὴν μηχανὴν μέλλουσι. τὸ δὲ πᾶν βάρος ἦν [l] ὑπότροχον, στερεοῖς καὶ μεγάλοις ὀκτὼ τροχοῖς ὑπειλημμένον. Τὰ γὰρ πάχη τῶν ἀψίδων ὑπῆρχε πηχῶν [m] δυοῖν, σεσιδηρωμένα λεπίσιν ἰσχυραῖς. πρὸς δὲ τὰς ἐκ πλαγίας μεταθέσεις ἦσαν ἀντίστρεπτα πεπραγματευμένα, δι' ὧν ἡ πᾶσα μηχανὴ ῥᾳδίως παντοίαν ὑπελάμβανε κίνησιν. ἐκ δὲ τῶν γωνιῶν ὑπῆρχον ἴσοι τῷ μήκει βραχὺ λείποντες τῶν ἑκατὸν 818. πηχῶν, οὕτως συννενευκότες εἰς ἀλλήλους, ὥστε τοῦ

parti exercitus ducem, reſarta gratia, praefecit, maximas exinde res fidei illius committens. Ubi Agathoclem quiſpiam demiretur, quod qui omnes alioqui ſuſpectos haberet, ut nemini unquam firmiter crederet, erga ſolum Dinocratem ad finem uſque amicitiam conſervarit. Proditis ergo ſociis Dinocrates, Paſiphilum Gelae correptum interemit, caſtellaque & urbes Agathocli tradidit, biennio in ſubjungendis ditioni ejus hoſtibus conſumto. In Italia Romani Paliniis debellatis agrum ademerunt, & nonnullos, qui Romanis ſtuduerant, jure civitatis donarunt. Poſthaec in Samnites, qui Phalerium agrum depopulabantur, conſules profecti ſunt, conſertoque praelio, victor abiit Romanus. Signa tunc capta viginti. Capta militum ſupra duo millia; Expugnataque urbe Bola, e veſtigio Cajus Gellius Samnitium imperator cum IϽϽ. cIϽ. ſeſe oſtendit. Pugna tum vehemens oritur, qua & Gellius ipſe capitur, aliorumque Samnitium plerique conciduntur: nonnulli etiam vivi in hoſtium manus veniunt. Conſules ergo rebus ita proſpere geſtis de ſociis urbibus, quae captae fuerant, Soram, Harpinum & Sereniam, recuperarunt.

Olymp. CXVIII. IV.

91. Anno illo peracto, Pherecles Archon fuit Athenis, Romae autem conſulare imperium excepere, Publius Sempronius, & Publius Sulpicius; Olympias tum agebatur decima nona ſupra centeſimam, qua Andromenes Corinthius e ſtadio palmam retulit. Eo tempore Demetrius Rhodum obſidens, cum oppugnationes e mari conatibus non reſpondiſſent, a terra invadere urbem conſtituit. Praeparata igitur lignorum omnis generis copia, machinam, quae Helepolis a capiendis urbibus vocatur, magnitudine priores longe exſuperantem, confecit. Quadrangula enim baſis erat, cujus unumquodque latus ad quinquaginta cubitos eduxit, ex lignis quadratis, ferroque revinctis, compaginatum. Medium vero ſpacium trabibus, cubito ferme inter ſe disjunctis, excepit, ut machinam propulſuris ſtandi locus foret. Totaque moles agitabilis erat IIX. firmis grandibuſque rotis ſuffulta. Apſidum enim craſſitudo binûm erat cubitûm firmis ex ferro laminis obducta. Ad tranſlationes autem ex obliquo Antiſtrepta (inſtrumenta ad circumverſandum idonea) fabricata erant, quibus tota machina in quamcunque partem facili momento agitaretur. Ex angulis porro columnae aſſurgebant, longitudine aequali, centum cubitis 780. paulo inferiores, ita inter ſe contractae, ut cum tota

Olymp. CXIX. I.

---

[d] Παλινίους Reg. 1. & mox ἀφείλαντο. [e] Ἐπροτέρ. Basil. Cett. προτέρησαν. [f] Σερρίαν Steph. ora. Σερένναν Reg. 1. Praeterea Ἀρπίνας Basil. [g] Ὑπατείαν id. [h] Σολπ. Reg. 2. [i] Ὑπερέχουσαν ex Reg. pr. Steph. margo. [k] Ὑπεστήσατο Basil. Mox διέλαβε Reg. 1. Vulgo διέλαβον, male. [l] Ὑπὸ τροχοῖς, mox voce τροχοῖς omiſſa, Reg. 1. [m] Δυεῖν Reg. 2.

occupati plane ſibi contrarius. Vid. ejuſdem lib. C. 31. *Bolam Diodorus* extr. lib. XIV. *Βώλας* nuncupavit. P. Wess.

46. *Σώραν, Ἀρπίναν καὶ Σερεννίαν*] De Sora & Arpino, ſic enim praeſtat, non eſt dubium. Poſtrema urbs viros eruditos diverſa in ſtudia ſcindit. *Livius* ita dict. loco: *Eodem anno Sora, Arpinum, Cenſennia recepta ab Samnitibus.* Ubi Cenſennia non alia ac *Σερεννία* eſt. At eam *Cenſenniam*, ſive *Conſentiam*, ut aliis in libris, *Glareanus* & *Ph. Cluver.* Ital. Antiq. L. III. pag. 1044. *Aeſerniam* faciunt, *Alb. Rubenius*, non obloquente *Graevio*, viro longe doctiſſimo, *Cerfenniam*. Mihi potior, quandoquidem optio defertur, *Rubenii* conjectura videtur. De urbe dicam nihil. Vid. *Anton.* Itiner. p. 309. P. Wess.

58. *Τὴν καλουμένην Ἑλέπολιν*] Opus fuit Epimachi Athenienſis, deſcribiturque ab *Athen.* Machin. pag. 7., ſed in numeris corrupte, atque ex *Vitruvio* L. X, 22. inſtaurando, *Plut.* Demet. pag. 898. B., *Amm. Marcellino* L. XXIII, 5. Quos omnes hac machinae deſcriptione poſt ſe Noſter reliquit, forſan eos in re ſecutus Diochidem Abderitam, quem in Helepolis partibus, menſura uſuque delineandis excelluiſſe *Athenaeus* Deipnos. L. VI, 9. prodidit. P. Wess.

59. *Ἐσχαρίου γὰρ ὄντος τετραγώνου*] *Plut.* ἦν ἕδρα μὲν ἡ τετράγωνος, Itaque bene Interpres. Firmant ejus verſionem haec *Athenaei* Machin. p. 5. ubi de Hegetoris teſtudine ejuſque baſi *γίγνεται τὸ μὲν μῆκος τῆς ἐσχαρίας πηχῶν δύο καὶ τεσσαράκοντα — τὸ δὲ πλάτος [illegible]* & *Apollodor.* Poliorcet. p. 28. *τὸ κάτω ἐσχάριον* in turris deſcriptione, quamquam ibi *focum, qui inferius eſt*, inepte vertunt. *Vitruvius* L. X, 21. *Baſis compingatur, quae Graecis ἐσχάρα dicitur.* Aliam *ἐσχαρίου* ſignificationem, & utriuſque cauſſam pete ex Animadverſ. *Caſaubon.* ad *Athen.* L. V, 9. P. Wess.

72. *Βραχὺ λείποντες — πηχῶν*] Inſerendum hic eſt *κίονες*. L. Rhod.

84. Ἥνω

Olymp. CXIX. 1.

tota ſtructura IX. Stegarum ſeu contignationum eſſet, prima Stega haberet lectos XLIII. ſuprema IX. Tria machinae latera extrinſecus laminis ferreis, quae clavis bene compaginatae erant, obtexit, ne quid ab ignitis miſſilibus nocumenti afferretur. In fronte feneſtellas habebant tabulata, magnitudine figuraque ad naturas telorum inde jaciendorum accommodatas. His valvae, quae machina attraherentur, additae erant, ut illis ad emittenda jacula in contignationibus verſantes ſe tutarentur. Ex pellibus enim conſutae, laniſque refertae erant, ut balliſtarum ictus his elangueſcerent. Unumquodque tabulatum binis inſtructum erat latis ſcalis, quarum his ad utilium importationem, illis ad deſcenſum utebantur, ut extra tumultum omnia adminiſtrarentur. Qui machinam promoverent, ex univerſo exercitu delecti erant ter mille quadringenti, excellentes robore viri. Quorum alii intus incluſi, alii a tergo conſtituti, molem ita protrudebant, ut plurimum ab arte motus adjuvaretur. Teſtudines etiam conſtruxit, partim foſſarias, partim arietarias, nec non porticus, per quas qui manus operi admoverent, tuto accedere & recedere poſſent. Navalium autem ſociorum opera ſpacium ad ſtadia quatuor, per quod adducendae eſſent machinae, repurgavit, ita ut longitudo operis ad VI. interturria ſeptemque turres protenderet. Multitudo denique artificum & operarum congregata haud multo XXX. millibus erat minor.

92. Quamobrem cum exſpectatione citius, ob tantam operantium multitudinem, cuncta perficerentur, formidabilis erat Rhodiis Demetrius. Non enim granditas ſolum machinarum, & coacti exercitus multitudo, ſed ſtrenua etiam vis & ſolertia regis in obſidionibus illos percellebat. Nam in comminiſcendo ſupra modum ingenioſus fuit, & praeter architectorum induſtriam & artem, multa adinvenit: Unde Poliorcetae, h. e. urbium oppugnatoris, cognomentum reportavit. In oppugnationibus equidem tam praepotens erat, & violentus, ut nullus videretur murus tam firmus, qui circumſeſſis tutum ab eo munimen praeſtaret. Ea praeterea magnitudine corporis & elegantia erat, ut heroicam prae ſe ferret dignitatem, adeo quidem, ut qui adveniſſent hoſpites, & decorem regia ma-

παντὸς κατασκευάσματος ὄντος ἐννεαστέγου, τὴν μὲν πρώτην στέγην ὑπάρχειν κλινῶν τεσσαράκοντα τριῶν, τὴν δ' ἀνωτάτω ἐννέα. τὰς δὲ τρεῖς πλευρὰς τῆς μηχανῆς ἔξωθεν συνεκάλυψε λεπίσι σιδηραῖς καθηλωμέναις, ἵνα μηδὲν ὑπὸ τῶν πυρφόρων βλάπτηται. θυρίδας δ' εἶχον αἱ στέγαι κατὰ πρόσωπον, τοῖς μεγέθεσι καὶ τοῖς σχήμασι πρὸς τὰς ἰδιότητας τῶν μελλόντων ἀφίεσθαι βελῶν ἁρμοζούσας. αὗται δὲ εἶχον καλύμματα διὰ μηχανῆς [n] ἀνασπώμενα, δι' ὧν ἀσφάλειαν ἐλάμβανον οἱ κατὰ τὰς στέγας περὶ τὴν ἄφεσιν τῶν βελῶν ἀναστρεφόμενοι. ἦσαν μὲν γὰρ ἐκ βυρσῶν περιερραμμένα, [o] πλήρη δὲ ἐρίων, εἰς τὸ τὴν πληγὴν ἐνδιδόναι τῶν λιθοβόλων. ἑκάστη δὲ τῶν στεγῶν εἶχε δύο κλίμακας πλατείας, ὧν τῇ μὲν πρὸς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν χρησίμων, τῇ δὲ πρὸς τὴν κατάβασιν ἐχρῶντο, πρὸς τὸ χωρὶς θορύβου πάντα ὑπηρετεῖσθαι. οἱ δὲ μέλλοντες κινήσειν τὴν μηχανὴν ἐξελέχθησαν ἐξ ἁπάσης τῆς δυνάμεως οἱ ταῖς ῥώμαις διαφέροντες ἄνδρες τρισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι. τούτων δ' οἱ μὲν ἐντὸς ἀπολειφθέντες, οἱ δ' ἐκ τῶν ὄπισθεν μερῶν παριστάμενοι προσώθουν, πολλὰ τῆς τέχνης συνεργούσης εἰς τὴν κίνησιν. κατεσκεύασε δὲ καὶ χελώνας τὰς μὲν χωστρίδας, τὰς δὲ κριοφόρους· καὶ στοὰς δι' ὧν ἔμελλον οἱ τοῖς ἔργοις προσιόντες ἐλεύσεσθαι καὶ πάλιν ἐπιστρέψειν ἀσφαλῶς. τοῖς δ' ἐκ τῶν νεῶν πληρώμασιν [p] ἀνεκάθηρε τὸν τόπον ἐπὶ σταδίους τέτταρας, δι' ὧν ἔμελλε προσάξειν τὰς κατασκευασθείσας μηχανάς· ὥστε γίνεσθαι τὸ ἔργον ἐπὶ μῆκος μεσοπυργίων ἕξ, καὶ πύργων ἑπτά. τὸ δ' ἠθροισμένον πλῆθος τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν τοῖς ἔργοις προσιόντων οὐ πολὺ ἐλείπετο τῶν τρισμυρίων.

Διόπερ τῇ πολυχειρίᾳ τάχιον τῆς προσδοκίας ἁπάντων ἐπιτελουμένων, φοβερὸς ἦν ὁ Δημήτριος τοῖς Ῥοδίοις. οὐ μόνον γὰρ τὰ μεγέθη τῶν μηχανῶν καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἠθροισμένης δυνάμεως ἐξέπληττεν αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ βασιλέως βίαιον καὶ φιλότεχνον ἐν ταῖς πολιορκίαις. εὐμήχανος γὰρ ὢν καθ' ὑπερβολὴν ἐν ταῖς ἐπινοίαις, καὶ πολλὰ παρὰ τὴν τῶν ἀρχιτεκτόνων τέχνην παρευρίσκων, ὠνομάσθη μὲν Πολιορκητής, τὴν δ' ἐν ταῖς προσβολαῖς ὑπεροχὴν καὶ βίαν τοιαύτην εἶχεν, ὥστε [q] δόξαι μηδὲν οὕτως ὀχυρὸν εἶναι τεῖχος, ὃ δύναιτ' ἂν τὴν ἀπ' ἐκείνου τοῖς πολιορκουμένοις ἀσφάλειαν παρέχεσθαι. ἦν δὲ καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ κατὰ τὸ κάλ- 819. λος ἡρωϊκὸν ἀποφαίνων ἀξίωμα, ὥστε καὶ τοὺς ἀφικνουμένους τῶν ξένων, θεωροῦντας εὐπρέπειαν κεκοσμημένην ὑπεροχῇ βασιλικῇ, θαυμάζειν καὶ παρακο-

---

[n] Ἀνασπασθέντα Baſil. [o] Πλήρεις Id. [p] Ἀνεκάθηρε Reg. 1. quod praeſtat, ſicuti & ἤμελλε προσάξειν quod in eodem & Steph. ora. Vulgo ἀνεκάθαιρε & ἔμελλον. [q] Δόξαι Baſil.

84. Ἦσαν μὲν γὰρ ἐκ βυρσῶν περιερραμμένα] Dixi aliqua ad L. XVII, 45. Nihil olim in defendendis turribus & moenibus uſitatius erat, unde βυρσοῦν τοὺς πύργους ἀργοῖς δέρμασι apud Athen. Machin. p. 4. Coria oppandebantur cruda & laxa, βύρσαι νεοδάρτων βοῶν Joſepho Bel. Jud. L. III, 1, 10., δέῤῥεις [illegible] ἁπλαῖ καὶ χαλάσματα ἔχουσαι, ἵνα ἐκλύηται τὰ [illegible] βέλη Apollodoro Poliorc. p. 15., quem vide & p. 32. & lege καὶ μὴ περιεῤῥάφθωσαν (δέῤῥεις) τῶν σανίδων, ἵνα ἔχωσι τόνον σαλεύειν καὶ ἐκλύωσι τὸ βέλος. Deſit vulgo negandi vocula contra mechanici mentem. Adhibebantur etiam ſacci alga & acere oppleti, quin & panni veſteſque craſſiores, προβολαὶ ἱματίων καὶ [illegible] in Appiani Mithrid. p. 370., centones in fragmento Siſennae apud Nonium Marcellum C. I, 177., κέντρωνες Bitoni de Machin. p. 109. [illegible]. Addiderunt ibi ὅτι [illegible], quod, quia gloſſam ſapit, praetermiſi. Lege Fontanin. Antiq. Hort. L. II, 5. P. Wess.

95. Χελώνας τὰς μὲν χωστρίδας] Vid. L. II, 27. & de teſtudine κριοφόρῳ Athen. de Machin. p. 3. P. Wess.

10. Εὐμήχανος γὰρ ὢν] Sic iterum hujus libri C. 104. Poliorcetae Demetrii cognomen explicat pariii modo Amm. Marcellin. L. XXIII, 5. P. Wess.

26. Καὶ τὸ εἶδος, ἔξοχα τῶν μυθολογουμένων &c.] Eadem omnia de Demetrio Plut. ejus in vita p. 889. F. Lege Caſaub. in Athen. L. VI. p. 180. P. Wess.

48. Τὰς πεντήρεις — φυλακίδας] Naves ſpeculatoriae fuiſſe videntur, quae excubarent, Rhodi oram legerent, piratasque arcerent, quales προφυλακίδας Thucydid. L. I, 117. vocat, & nos ſuperius Carthaginienſium vidimus. & τὰς περὶ τὸ [illegible] φυλακίδας extr. hoc libro. Carpathus, de qua ſequitur, juris erat Rhodiorum ſeriore etiam aetate, uti ex Dionis Chryſoſt. Rhod. p. 325. C. conſtat, redigit autem illa mihi in memoriam verba Suetonii & Columellae, quae adſcribam: Columellae haec ſunt L. VIII. R. R. cap. 16. Sola ex pretioſis piſcibus muraena, quamvis Tarſenſis Carpathique pelagi, quod eſt ultimum, vernacula, quovis hoſpes freto peregrinum mare ſuſtinet. Sic legunt vulgo. At MSſ. quamvis Tarteſiaci, quod unice verum & recipi debuerat vel ob Ariſtophanis Ran. v. 478. μύραιναν Ταρτησσίαν. Sequuntur Suetonii Vitell. C. 13. Muraenarum lactes a Carpathio uſque, fretoque Hiſpanico per navarchos ac triremes petitarum commiſcuit. Ita verba Budaeus conſtituit, quem ſine cauſſa ab Interpretibus fuiſſe deſertum, Columella, me quidem judice, planiſſime oſtendit: namque ejus Tarteſiacum & Carpathium pelagus Suetonii Carpathium Hiſpanicumque fretum, muraenis abundans, ſtabilit firmiſſime. Sed ad alia properandum. P. Wess.

55. Τριῶν [illegible] τριημιολιῶν] Pro τριημιολίων. De triemioliis, ut de caeteris navium generibus, conſulatur Bayſius de

κολουθεῖν ἐν ταῖς ἐξόδοις ἕνεκεν τῆς θέας. ἐπὶ δὲ τούτοις ὑπῆρχε καὶ τῇ ψυχῇ μετέωρος καὶ μεγαλοπρεπὴς, καὶ καταφρονῶν οὐ τῶν πολλῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ταῖς δυναστείαις ὄντων· καὶ, τὸ πάντων [r] ἰδιαίτατον, κατὰ μὲν τὴν εἰρήνην ἐν μέθαις διέτριβε καὶ συμποσίοις ἔχουσιν ὀρχήσεις καὶ κώμους· [s] καὶ τὸ σύνολον, ἐζήλου τὴν μυθολογουμένην ποτὲ γενέσθαι κατ' ἀνθρώπους τοῦ Διονύσου διάθεσιν· κατὰ δὲ τοὺς πολέμους ἐνεργὸς ἦν καὶ νήφων, ὥστε παρὰ πάντας τοὺς ἐργαζομένους εὐαγώνιον παρέχεσθαι τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν· ἐπὶ γὰρ τούτου βέλη τὰ μέγιστα συνετελέσθη, καὶ μηχαναὶ παντοῖαι, πολὺ τὰς παρὰ τοῖς ἄλλοις γινομένας ὑπεραίρουσαι· καὶ σκάφη δὲ μέγιστα [t] καθείλκυσεν οὗτος μετὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην, καὶ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν.

Οἱ δὲ Ῥόδιοι, θεωροῦντες τὴν προκοπὴν τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις ἔργων, κατεσκεύασαν ἔνδον ἕτερον τεῖχος παράλληλον τῷ μέλλοντι πονεῖν κατὰ τὰς προσβολάς. ἐχρῶντο δὲ λίθοις, καθαιροῦντες τοῦ θεάτρου τὸν περίβολον καὶ τὰς πλησίον οἰκίας· ἔτι δὲ τῶν ἱερῶν ἔνια, τοῖς θεοῖς εὐξάμενοι καλλίονα κατασκευάσειν, σωθείσης τῆς πόλεως. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ τῶν νεῶν ἐννέα, διακελευσάμενοι τοῖς ἀφηγουμένοις πανταχῇ πλεῖν, καὶ παραδόξως ἐπιφαινομένους, ἃ μὲν βυθίζειν τῶν ἁλισκομένων πλοίων, ἃ δὲ κατάγειν εἰς τὴν πόλιν. ἐκπλευσάντων δὲ τούτων καὶ τριχῇ διαιρεθέντων, Δαμόφιλος μὲν ἔχων ναῦς τὰς καλουμένας παρὰ Ῥοδίοις Φυλακίδας, ἔπλευσεν εἰς Κάρπαθον, καὶ πολλὰ μὲν πλοῖα τῶν Δημητρίου καταλαβὼν, ἃ μὲν τοῖς ἐμβόλοις θραύων κατεπόντιζεν, ἃ δ' ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν κομίζων ἐνεπύριζεν, ἐκλεγόμενος τῶν σωμάτων τὰ χρησιμώτατα. Οὐκ ὀλίγα δὲ τῶν κομιζόντων τοὺς ἐκ τῆς νήσου καρποὺς κατήγαγεν εἰς τὴν πατρίδα. Μενέδημος δὲ τριῶν ἀφηγούμενος [v] τριημιολιῶν, πλεύσας τῆς Λυκίας ἐπὶ τὰ Πάταρα, καὶ καταλαβὼν ὁρμοῦσαν ναῦν, τοῦ πληρώματος ἐπὶ τῆς γῆς ὄντος, ἐνεπύρισε τὸ σκάφος· πολλὰ δὲ πλοῖα τῶν κομιζόντων τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ὑποχείρια λαβὼν, ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν Ῥόδον. εἷλε δὲ καὶ τετρήρη πλέουσαν μὲν ἐκ τῆς Κιλικίας, ἔχουσαν δὲ ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν, ἣν ἡ γυνὴ Δημητρίου Φίλα παρασκευασαμένη φιλοτιμότερον ἀπεστάλκει

820. τἀνδρί. τὸν μὲν οὖν ἱματισμὸν ἀπέστειλεν εἰς Αἴγυπτον, οὔσης τῆς στολῆς ἁλουργοῦ, καὶ βασιλεῖ φορεῖν πρεπούσης· τὴν δὲ ναῦν ἀνείλκυσε, καὶ τοὺς ναύτας ἀπέδοτο, τούς τ' ἐκ τῆς τετρήρους, καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἄλλων

Olymp. cxix. 1.

jeſtate ornatum viderent, admirarentur, & quoties exiret, comites ſe illi ſpectandi gratia praeberent. Ad haec animo quoque excelſus & magnificus erat, non vulgi tantummodo, ſed etiam principum contemtor. Et quod maxime inſolens, ipſique velut proprium erat, in pace ebrietati & conviviis, cum chorea & comeſſatione conjunctis, vacabat; Et (ut paucis comprehendamus) Bacchi morem, quem inter mortales fuiſſe quondam fabulae perhibent, imitabatur. Idem vero in bellis gnavus erat & ſobrius: ita ſane, ut ſupra omnes, qui operis aliquid factitarent, corpus animumque operoſum exhiberet. Sub hoc enim confecta ſunt tela maxima, & machinarum omne genus, quae alibi conſtructas longe ſuperarunt. Idem poſt obſidionem illam patriſque interitum, naves maximas in mare protraxit.

93. Interim Rhodii, operum apud hoſtes progreſſum conſpicati, alterum intrinſecus murum educunt, illi reſpondentem, qui in oppugnatione laboraturus erat: uſi ad hoc lapidibus ex ambitu theatri, quod deſtruebant, viciniſque domibus, & fanis quibuſdam, cum pulcriora ſe Diis aedificaturos, ſervata urbe, voviſſent. Novem etiam 781. naves emittunt, praefectiſque mandant, ut excurſibus per omnia factis loca, ex improviſo immineant, captaque navigia partim demergant, partim deducant in urbem. Hi trifariam diviſi ſolvunt; & Damophilus cum navibus, quae Phylacides, id eſt praeſidiariae, Rhodiis indigitantur, ad Carpathum provehitur: multaque Demetrii navigia aſſecutus, partem eorum roſtris vulneratam ſupprimit, partem ad littus pertractam incendit, e captivorum turba, qui uſui forent, delectis. Nec pauca fruges ex inſula aſportantia in patriam abducit. Menedemus, qui tribus praeerat trieremiolcis (triremis imperfectae genus eſt) Patara Lyciae profectus, deprehenſam in ancoris navem, ſociis navalibus ad terram egreſſis, comburit. Multas etiam ex iis, quae commeatum in caſtra vehebant, in poteſtatem redactas, Rhodum tranſmittit. Capit & quadriremem ex Cilicia venientem, quae veſtem regiam vehebat caeteramque ſupellectilem, quam Phila Demetrii conjux, impenſius adornatam, viro miſerat: Is veſtitum in Aegyptum curat deportandum. Purpureae enim ſtolae erant, quas geſtare non niſi regem decebat. Navem autem ſubducit, & nautas tum ex quadriremi, tum ex aliis navi-

---

[r] Ἰδιώτατον Reg. 2. [s] Καὶ σύνολον Baſil. [t] Καθείλκυσαν id. [v] Τριημιολιῶν Reg. 2. Edd. τριημιολίων. Paullo ante εἰσήγαγεν εἰς τὴν Reg. 1.

de Re Navali (p. 581. Ed. Gronov. Theſ. Ant. Graec. T. xi. p. 581.) qui illas auctoritate *Appiani* infra magnitudinem juſtarum triremium ponit. L. Rhod.

Τριῶν — τριημιολιῶν] Legendum τριημιολίων, quae vox apud *Polybium* ter quaterque occurrit. *Bayſius* legebat τριημιημιολιῶν. Sed, ut puto, male. Dicere autem, quid ſit τριημιόλιος ναῦς aliquis poterit ex conjectura & nominis notatione, ſed deerit auctoritas. Puto igitur ſic dictam navem, quae tertia parte excedit navem ordinariae magnitudinis, ut ἡμιόλιος eſſe videtur ea, quae media ſui parte excedit. Id tamen nolim adfirmare, quin aliam interpretationem admittere paratus ſim, ſi meliori ratione firmetur: & forte τριημιόλια poſſet eſſe, quae tribus quartis partibus excederet, & ſic foret major hemiolia. Jac. Palm.

Τριῶν ἀφηγούμενος τριημιολιῶν] Sic extrita litera abundante cum *Reg.* 2. malui, etſi veritatem ejus ſcripturae praeſtare nolim. In *Polybio* quidem L. xvi, 1, 2. τριημιολίαι aliquoties memorantur, ſed doctiſſimus Interpres *triremiolias* habet in Latinis, nec *Bayſius* loc. in *Rhodum*, nota indicato aliter profert ex Mſ., quem Venetiis acceperat. Clariſſime vero τριημιολίας memorat *Athenaeus* L. v. p. 203. & quadriremi minores fuiſſe indicat. Jam quae τριημιολιῶν, ſi ita *Diodorus* ſcripſerit, fuerit amplitudo, in dubio eſt. *Laz. Bayſius* ex *Appiani* prooemio infra juſtarum triremium magnitudinem eas ponit: ubi ἡμιολίαι a triremibus diſtinguuntur, τριημιολιῶν nulla mentio. A *Bayſio* non longe deflexit Jul. *Scaliger* ad *Euſeb.* Chron. An. MDCCXXX. *Quae citra magnitudinem*, inquit, τριήρης, *ea dicebatur* τριημιολία. *Nam τὸ ἡμιόλιον continet aſſem cum ſemiſſe. Ideo τριημιολία erat magnitudine τῆς διήρους, & praeterea paullo amplior.* Neque multum a *Scaligero* Cl. *Salmaſius* obſervat. ad Jus Attic. & Rom. pag. 707. quum „ *Heſychius*, ait, τριημιολία, ναῦς „ μακρὰ ἄνω καταφράκτος. Ut plurimum vulgares triremes „ fuere conſtratae, hoc eſt, cum καταφράκτοι. Sed falſum eſt, „ eam eſſe τριημιολίας ſignificationem. Nam τριημιολία nihil aliud fuit, quam ἡμιολία triremis, id eſt, τριακόντορος „ τριήρης, nempe terno remorum ordine inſtructa, ac triplici „ εἰρεσίᾳ incitata. Si ſimplex τριακόντορος ſive ἡμιολία tricenos „ habuit remiges in uno ordine, triplex in ordinibus ternis „ nonaginta habuerit oportet". Tum, „ triremes ſunt longae naves cum ternis remorum ordinibus, τριημιολίαι vero „ ſunt hemioliae, quae ternos ſimiliter ut τριήρεις nactae ſunt „ remorum ordines & triplici, ὁμοίως impelluntur, ſed multum longitudine & magnitudine cedunt legitimis τριήρεσι. Atque haec quidem ipſis maximorum virorum verbis exponere malui, ut haberent lectores quos ſequerentur: mihi, ne dicam dolo, de navibus hemioliis & triremioliis res nondum videtur ad liquidum deducta. P. Wess.

64. Τὸν — ἀπέστειλεν εἰς Αἴγυπτον] Lege *Plut.* Demetr. pag. 898.

Olymp. CXIX. 1. navigiis a ſe captis, vendit. Amyntas dux trium navium reliquarum ad inſulas trajecit, hoſtibusque ad machinas conducibilia advehentes nactus plures naves, illas ex parte demerſit, ex parte in urbem deduxit. In quibus capti ſunt XI. artifices praeclari, & ad tela machinaſque fabricandas peritia eximia inſtructi. Tum habito conventu publico, de Antigoni ac Demetrii ſtatuis demoliendis conſilium propoſuere quidam, non tolerandum aſſeverantes eſſe, ſi oppugnatores eodem honore quo benefactores afficerentur: ob quae populus indignatus, illos, ut contra officium agentes, objurgavit, nec ullum Antigono honorem abrogavit, pulcreque & gloriae & utilitati conſuluit. Haec enim magnitudo animi, & judicii in ſtatu populari conſtantia, apud caeteros, laudem, apud obſidentes vero poenitudinem, effecit. Nam qui civitates Graeciae, nullam benemeritis benevolentiam teſtificantes, in libertatem vindicabant, hi ſub jugum ſervitutis hanc redigere videbantur, quae ſummam in gratia referenda conſtantiam faceret teſtatam. Ad inopinatos item fortunae caſus id proderat. Si enim urbs caperetur ad veniae impetrationem reſtabat conſervatae ab illis amicitiae recordatio. Haec igitur a Rhodiis ſingulari prudentia acta ſunt.

94. Jamque Demetrius cuniculis urbem ſuffoderat: cum transfugarum quidam, cunicularios jam intra pomeria eſſe, obſeſſis indicavit. Idcirco Rhodii ducta e regione muri, qui ruiturus videbatur, in profundum foſſa, celeriter etiam ipſi cuniculos egerunt, hoſtibusque ſubter terra obviam facti, ulterius progrediendi facultatem ademere. Dumque cuniculi a parte utraque cuſtodiuntur, quidam ex Demetrianis Athenagoram cuſtodiae a Rhodiis praefectum pecunia corrumpere ſatagunt. Is natione Mileſius erat, mercenariorum ductor a Ptolemaeo illuc miſſus. Qui proditurum ſe urbem pollicitus, diem conſtituit, qua ex praecipuis ductoribus a Demetrio mittatur, per foſſam noctu in urbem adſcenſurus, qui locum excipiendis militibus aptum diſpiciat: illectoque 781. in ſpes magnas Demetrio, Senatui rem aperit. Miſit igitur rex ex familiaribus amicis Macedonem Alexandrum, ſed hunc e cuniculo emergentem Rhodii corripiunt: Athenagoram contra aurea corona honeſtant, & honorarii loco quinque argenti talentis donant, aliorum interim mercenariorum & hoſpitum benevolentiam erga populum provocare maturantes.

95. Perfectis ergo machinis, cum omnem ſub

πλοίων τῶν ἁλόντων. τῶν δ' ὑπολοίπων νεῶν τριῶν Ἀμύντας ἡγούμενος, ἔπλευσεν ἐπὶ νήσων, καὶ πολλοῖς πλοίοις περιτυχὼν κομίζουσι τὰ πρὸς τὰς μηχανὰς ἁρμόζοντα τοῖς πολεμίοις, ἃ μὲν αὐτῶν κατέδυσεν, ἃ δὲ κατήγαγεν εἰς τὴν πόλιν· ἐν οἷς ἑάλωσαν καὶ τεχνῖται τῶν ἀξιολόγων, καὶ πρὸς βέλη καὶ καταπέλτας τῇ ἐμπειρίᾳ [x] διαφερόντων ἕνδεκα. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκλησίας συναχθείσης, συνεβούλευόν τινες τὰς εἰκόνας τὰς Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου κατασπάσαι, δεινὸν εἶναι λέγοντες ἐν ἴσῳ τιμᾶσθαι τοὺς πολιορκοῦντας τοῖς εὐεργέταις. ἐφ' οἷς ὁ δῆμος ἀγανακτήσας, τούτοις μὲν ὡς ἁμαρτάνουσιν ἐπετίμησε· τῶν δὲ περὶ Ἀντίγονον τιμῶν οὐδεμίαν μετεκίνησε, καλῶς πρὸς [y] τὸ δόξαν καὶ τὸ συμφέρον βουλευσάμενος. ἥ τε γὰρ μεγαλοψυχία καὶ τὸ βέβαιον τῆς ἐν δημοκρατίᾳ κρίσεως παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἐπαίνου ἐτύγχανε, παρὰ δὲ τοῖς πολιορκοῦσι μεταμελείας· τὰς γὰρ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις οὐδεμίαν ἐνδεδειγμένας εὔνοιαν εἰς τοὺς εὐεργέτας [z] ἐλευθεροῦντες, τὴν παρὰ τῆς πείρας φανεῖσαν βεβαιοτάτην εἰς ἀμοιβὴν χάριτος ἐφαίνοντο [a] καταδουλούμενοι. ἔτι δὲ πρὸς τὸ παράδοξον τῆς τύχης, εἰ συμβαίη τὴν πόλιν ἁλῶναι, κατελείπετ' αὐτοῖς πρὸς παραίτησιν ἡ τῆς τηρηθείσης ὑπ' αὐτῶν φιλίας ἀνάμνησις. ταῦτα μὲν οὖν τοῖς Ῥοδίοις ἐπράχθη συνετῶς.

Δημητρίου δὲ διὰ [b] τῶν μεταλλείων ὑπορύξαντος τὸ τεῖχος, τῶν αὐτομόλων τις ἐμήνυσε τοῖς πολιορκουμένοις ὡς οἱ ταῖς ὑπονομαῖς χρώμενοι σχεδὸν ἐντός εἰσι τοῦ τείχους. διόπερ οἱ Ῥόδιοι τάφρον ὀρύξαντες βαθεῖαν παράλληλον [c] τῷ δοκοῦντι πεσεῖσθαι τείχει, ταχὺ καὶ αὐτοὶ ταῖς μεταλλείαις χρώμενοι, συνῆψαν ὑπὸ γῆν τοῖς ἐναντίοις, καὶ διεκώλυσαν τῆς εἰς τοὔμπροσθεν πορείας. Τῶν δὲ διορυγμάτων παρ' ἀμφοτέροις τηρουμένων, ἐπεχείρησάν τινες τῶν παρὰ τοῦ Δημητρίου διαφθείρειν χρήμασι τὸν τεταγμένον ἐπὶ τῆς φυλακῆς ὑπὸ τῶν Ῥοδίων Ἀθηναγόραν· οὗτος δ' ἦν Μιλήσιος μὲν τὸ γένος, ὑπὸ Πτολεμαίου δ' ἐξαπεσταλμένος ἡγεμὼν τῶν μισθοφόρων. ἐπαγγειλάμενος δὲ προδώσειν, συνετάξατ' ἡμέραν, καθ' ἣν ἔδει παρὰ Δημητρίου πεμφθῆναί τινα τῶν ἀξιολόγων ἡγεμόνων, τὸν νυκτὸς ἀναβησόμενον διὰ τοῦ ὀρύγματος εἰς τὴν πόλιν, ὅπως κατασκέψηται τὸν τόπον τὸν μέλλοντα [d] δέξεσθαι τοὺς στρατιώτας. 821. εἰς ἐλπίδας δὲ μεγάλας ἀγαγὼν τοὺς περὶ Δημήτριον, ἐμήνυσε τῇ βουλῇ· καὶ πέμψαντος τοῦ βασιλέως τὸν περὶ αὐτὸν φίλον Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα, τοῦτον μὲν ἀναβάντα διὰ τῆς διώρυγος συνέλαβον οἱ Ῥόδιοι· τὸν δ' Ἀθηναγόραν ἐστεφάνωσαν χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ δωρεὰν ἔδωκαν ἀργυρίου τάλαντα πέντε, σπεύδοντες καὶ τῶν ἄλλων μισθοφόρων καὶ ξένων ἐκκαλεῖσθαι τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν.

Δημήτριος δέ, τῶν τε μηχανῶν [e] αὐτῷ τέλος ἐχου-

---

[x] Διαφέροντα *Baſil. Vat.* [y] Τὸ δόξαν συμφ. *Reg.* 1. omiſſis mediis. [z] Ἐλευθεροῦντες αὐτὰς, ταύτην δὲ διὰ *id. Reg.* [a] Καταδεδουλωμένοι, ἵνα τε καὶ *Reg. pr.* In *Baſil. Reg.* 2. πρὸς τε τὸ παρ. ſine ἔτι. [b] Τῶν μεταλλείων *Reg.* 1. Vulgo μετάλλων. [c] Τῷ [illegible] *Baſil.* [d] Δέξονται *Reg.* 1. Cett. δέξασθαι. Articulum τὸν paullo ante omiſit *Baſil.* [e] Non eſt in *Baſil.*

898. D., humanitatis generoſique animi officia in Rhodiis hic deſiderantem. P. Wess.

80. Καλῶς πρὸς τὸ δόξαν καὶ τὸ συμφέρον βουλ.] Mallem πρὸς τὴν δόξαν. Ceſſit hoc laudi Rhodiis, quod monumenta hoſtium non everterint, cujus magni animi bello a Mithridate preſſi ſimile dederunt argumentum: *ſtatuam enim ejus, quae erat apud ipſos in celeberrimo urbis loco, ne tum quidem in ipſis urbis periculis attigerunt*, ſicuti refert *Cicero* L. II. Verr. C. 65. Nec hi tamen perpetui Rhodiorum mores: *Dionis Chryſoſtomi* aetate in ſtatuis decernendis videbantur egregie liberales, ſumma tamen reipublicae dedecore & eorum injuria, quos bene de ſe meritos hoc olim honore erant proſecuti. Eradebant vetera nomina & titulos, inſcriptis aliis, ſtatuae erant eaedem, ſed histrionum in morem perſonas mutabant: quas eorum ſordes egregie *Dio* perſtrinxit in Rhodiaca p. 312. D. & ſeqq. P. Wess.

93. Δημητρίου —— διὰ τῶν μεταλλείων &c.] Verior haec eſt lectio, illque perſimilis, quam ſagacisſimus *Merklandus* reſtituit *Max. Tyrio* Diſſert. VI. p. 662. *Fut. Nuper.* Si qui pro vulgata ſtare maluerint, uti poterunt *Polybio* L. XVI, 11. ἀλλ' ἔσχον —— προκατειλημμένων τῇ τῶν ΜΕΤΑΛΛΩΝ κατασκευῇ. Et *Philone* Belopoec. p. 99. καὶ κατακόπτειν τοὺς ἐν τοῖς ΜΕΤΑΛΛΟΙΣ ὄντας. Utrobique, niſi voces ex μεταλλείων & μεταλλείαις ſint deformatae, τὰ μέταλλα *cuniculos* indicant. P. Wess.

95. Ὡς οἱ ταῖς ὑπονομαῖς χρώμενοι] *Is. Voſſius* ὑπονομίαις mallet, neque abſurde. *Heſychius* tamen, Ὑπονομαὶ —— ὀχετοί. P. Wess.

11. Καὶ τῶν πρὸς τε [illegible] &c.] Demiror nullam hic fieri mentionem ejus commenti, quo architectam Diognetum Demetrii Helepolim & acceſſu ad muros prohibuiſ-

ἐχούσας καὶ τοῦ πρὸς τὸ τεῖχος τόπου παντὸς ἀνακαθαρθέντος, τὴν μὲν ἑλέπολιν μέσην ἔστησε, τὰς δὲ χωστρίδας χελώνας ἐπιδιεῖλεν, οὔσας εἰς ὀκτώ. καθέστησε δ᾽ εἰς ἑκάτερον μέρος τῆς μηχανῆς τέτταρας, καὶ τούτων ἑκάστῃ συνῆψε στοὰν μίαν, εἰς τὸ δύνασθαι μετ᾽ ἀσφαλείας ἐπιτελεῖν τὸ προσταττόμενον τοὺς εἰσιόντας τε καὶ πάλιν ἐξιόντας. κριοφόρους δὲ δύο πολλαπλασίας τοῖς μεγέθεσιν. εἶχε γὰρ ἑκατέρα πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι σεσιδηρωμένην, καὶ τὴν ἐμβολὴν ἔχουσαν παραπλησίαν νεὼς ἐμβόλῳ, καὶ [f] προσωθουμένην μὲν εὐκινήτως, ὑποτρόχιον δὲ καὶ τὴν ἐναγώνιον ἐνέργειαν λαμβάνουσαν δι᾽ ἀνδρῶν οὐκ ἐλαττόνων ἢ χιλίων. μέλλων δὲ προσάγειν τὰς μηχανὰς τοῖς τείχεσι, τοὺς μὲν πετροβόλους καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς παρένειμε τῆς ἑλεπόλεως εἰς ἑκάστην στέγην τοὺς ἁρμόζοντας. ἐπὶ δὲ [g] τὸν λιμένα καὶ τοὺς πλησίον τόπους ἀπέστειλε τὴν ναυτικὴν δύναμιν, πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν τεῖχος τὸ δυνάμενον προσβολὰς δέξασθαι, τὸ [h] πεζὸν στρατόπεδον ἐπιδιεῖλεν. ἔπειτα δὲ πρὸς ἓν παρακέλευσμα καὶ σημεῖον πάντων συναλαλαξάντων, πανταχόθεν τῇ πόλει προσβολὰς ἐποιεῖτο. διασείοντος δ᾽ αὐτοῦ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς πετροβόλοις τὰ τείχη, [i] παραγενηθέντες Κνιδίων πρέσβεις, ἀξιοῦντες ἐπισχεῖν, καὶ πείσειν ἐπαγγελλόμενοι τοὺς Ῥοδίους δέξασθαι τὰ δυνατώτατα τῶν προσταγμάτων. ἀνέντος δὲ τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν πρέσβεων ἄνω καὶ κάτω πολλὰ διαλεχθέντων, πέρας οὐ δυναμένων συμφωνῆσαι, πάλιν ἐνηργεῖτο τὰ τῆς πολιορκίας· καὶ Δημήτριος μὲν κατέβαλε τὸν στερεώτατον τῶν πύργων, ᾠκοδομημένον ἐκ λίθων τετραπέδων, καὶ μεσοπύργιον ὅλον διέσεισεν, ὥστε μὴ δύνασθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει πάροδον ἔχειν ἐπὶ τὰς ἐπάλξεις κατὰ τοῦτον τὸν τόπον.

822. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς Ῥοδίοις πλοίων πλῆθος τῶν τὴν ἀγορὰν κομιζόντων, ἐν οἷς ἦσαν σίτου τριάκοντα μυριάδες ἀρταβῶν σὺν τοῖς ὀσπρίοις· προσφερομένων δ᾽ αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν, ἐπεχείρησε Δημήτριος ἀποστέλλειν σκάφη τὰ κατάξοντα πρὸς τὴν αὑτοῦ στρατοπεδείαν. φοροῦ δὲ πνεύματος αὐτοῖς ἐπιγενομένου, ταῦτα μὲν πλήρεσι τοῖς ἱστίοις [k] φερόμενα, κατηνέχθη πρὸς τοὺς οἰκείους λιμένας· οἱ δὲ ὑπὸ Δημητρίου πεμφθέντες ἐπανῆλθον ἄπρακτοι. Ἔπεμψε δὲ τοῖς Ῥοδίοις καὶ Κάσανδρος κριθῶν μεδίμνους μυρίους, καὶ Λυσίμαχος πυρῶν μεδίμνους τετρακισμυρίους, καὶ κριθῶν τοὺς ἴσους. τηλικαύτης δὲ χορηγίας τοῖς κατὰ τὴν πόλιν γενομένης, ἤδη κάμνοντες ταῖς ψυχαῖς οἱ πολιορκούμενοι πάλιν ἀνεθάῤῥησαν· καὶ κρίναντες συμφέρειν ἐπιθέσθαι ταῖς μηχαναῖς τῶν πολεμίων, πυρφόρων τε πλῆθος παρεσκευάσαντο, καὶ τοὺς πετροβόλους καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς ἔστησαν ἅπαντας ἐπὶ τοῦ τείχους. νυκτὸς δ᾽ [l] ἐπιγενομένης περὶ δευτέραν φυλακήν, ἄφνω τοῖς μὲν [m] πυ-

moenibus locum repurgaſſet Demetrius, Helepolim in medio conſtituit, & teſtudines aggeſtitias numero IIX. ita diſtribuit, ut IV. utrumque machinae latus clauderent. Unicuique harum porticum unam adjunxit: ut, qui intrarent, exirentque rurſus, tuto imperata exſequi poſſent. Teſtudines vero, quae arietes ferrent, duas adhibuit magnitudine longe ſuperiores. Utramque enim ſic confirmatam habebat, ut quaelibet eſſet cxx. cubitorum, ferroque probe munita, & frontem praetenderet roſtro navis aſſimilem, facilique momento ſubjectis rotis protruderetur, efficacem denique impulſum a mille haud minus in conflictu viris ſumeret. Moenibus igitur machinas applicaturus, in unamquamque Helepolis contignationem balliſtas & catapultas, quae ipſi congruerent, intulit. Tum ad portum & loca vicina navales miſit copias; ad reliquam muri partem, quae oppugnatio[redacted] admittere poterat, exercitum terreſtrem diſtribuit. Tandem cum ad unum omnes juſſum atque ſignum clamorem bellicum extuliſſent, ex omni undique parte urbem cum impetu aggreditur. Jamque arietibus & petrariis moenia quatiebantur, cum adventantes Cnidiorum legati, ut vim inhiberet, orabant, perſuaſuros ſe Rhodiis pollicentes, ut, quoad ejus fieri poſſet, imperata admitterent. Remittente impetum rege, quamvis ultro citroque multa diſſeruiſſent, convenire tamen inter ipſos non potuit. Strenue igitur oppugnatio redintegratur, turrimque validiſſimam ex quadrato lapide conſtructam poſtravit Demetrius, totumque interturrium adeo concuſſit, ut omnis ad propugnacula tranſitus facultas oppidanis adempta eſſet.

96. Verum his ipſis diebus rex Ptolemaeus magnam vim navium commeatum advehentium Rhodiis mittit. Erant in his trecenta millia Artabarum frumenti cum leguminibus: Quae dum recto ad urbem curſu feruntur, navigia quidem, quae commeatum in ſua transferrent caſtra, Demetrius illuc expedire conatur: Sed illae vento ſecundo pleniſque velis concitatae, in portus ſuos appellunt, & miſſi a Demetrio infecto negocio revertuntur. Tunc & Caſſander ccIↄↄ. medimnûm hordei, & Lyſimachus ccIↄↄ. ccIↄↄ. ccIↄↄ. ccIↄↄ. medimnûm tritici, totidemque hordei, Rhodiis transmiſit. Ubi tanta annonae ubertas oppidum bearat, obſeſſi animos jam fatiſcentes reſumſerunt; Ex commodo igitur ſuo fore arbitrati, ſi machinas hoſtium invaderent, miſſilium incendiariorum vim comparant, balliſtasque ac catapultas omnes in muro collocant; & inſecuta nocte

---

[f] *Προωθ. id. Reg. 2. Vat.* [g] *Τοὺς λιμένας iidem* omnes. [h] Omittit *Reg. 1.*, notatumque ſollemni eſt aſteriſco a *Steph.* neque admodum eſt neceſſarium. [i] *Παραγ. Κνιδίων* abſque καὶ inſerto *Baſil.* & *Reg. 2.*, quos ſequor: itaque deletur copula. [k] *Φερόμενα Baſil. Vat.* [l] *Γενομένης ἐπὶ δευτ. Reg. 1.* [m] *Πυρφόροις* —— *ἄλλοις βέλεσι παντοίοις* ora *Steph. Vat. Baſil. Reg. 2.*

hibuiſſe, &c., ut nec progredi nec regredi poſtea potuerit, effeciſſe memorat *Vitruvius* L. x, 10. In *Plut.* Apophthegm. p. 183. Demetrius ſociata cum Rhodiis pace Helepolin iiſdem reliquiſſe perhibetur: quae res *Vitruvii* narrationi veri quandam ſpeciem conciliare poteſt. P. Wess.

31. *Προσωθουμένην μὲν εὐκινήτως*] Non probo *προωθουμένην* ſchedarum quarumdam, quantumvis C. 91. *οἱ δ᾽ ἐκ τῆς ὄπισθεν χώρας παρεστῶτες προωθοῦν* legatur: id enim hinc refingendum arbitror. P. Wess.

56. *Τριάκοντα μυριάδες ἀρταβῶν*] *Herodotus* definit L. 1, 192.) Artaba menſura Perſica eſt, capacior quam medimnus Atticus tribus choenicibus Atticis. Medicam tamen Artabam *Suidas* & *Epiphanius* (Ponder. C. 24.) medimno Attico aequalem faciunt, eo quod LXXII. ſextarios continet. Cum Lipſienſi igitur ſchaphula (*ſcheffel*) congruit. L. Rhod.

Τριάκοντα μυριάδες ἀρταβῶν] Medicam Artabam capere medimnum Atticum, teſtis etiam *Polyaenus* L. IV, 3, 32. At hic Aegyptia, ubi menſurae id genus agnoſcit Schol. in *Ariſtophan.* Acharn. v. 108., intelligitur: ea vero complectebatur tres modios & tertiam modii partem. *Rhemnius Fannius* de menſur. v. 88.

Eſt etiam terris, quas advena Nilus inundat,
Artaba, cui ſuperat modii pars tertia poſt tres.
Namque decem modiis explebitur Artaba triplex.

Quibus conſentanea *Hieronymus* in *Daniel.* C. XI, 5. & *Eſaiam* C. V, 10. commentatur. P. Wess.

Olymp. CXIX. 1. cte circiter vigiliam ſecundam repente cuſtodiam continuis petrariarum jactibus inceſſunt, aliisque telis, & inter haec igniferorum omni genere uſi, concurrentes illuc ſauciant. Demetriani igitur, quibus haec impreſſio inexſpectata venerat, de operum incolumitate anxie ſoliciti ad defenſionem 783. illorum concurrunt. Tum nocte illuni faces violenter intortae refulgere, & catapultarum ſagittae, balliſtarumque ſaxa, improviſo rotata jactu, multos laedere, qui volantium in ſe miſſilium ictus proſpicere nequirent. Jam & a machina laminae quaedam deciderant. Nudatoque loco, faces in detecta operis ligna incidebant. Anxius idcirco Demetrius, ne ulterius graſſante igni totum abſumeretur machinamentum, qua potuit celeritate ſuccurrit, & praeparata in tabulatis aqua irruentem exſtinguere flammam conatur, & ad extremum deſtinatos promovendis operibus tuba convocat, horumque opera extra teli jactum machinas educit.

97. Hinc orto die caculis, ut conjecta a Rhodiis tela colligant, dat negotium: quod oppidanorum inde apparatum conjectare volebat; Quibus imperata exſecutis, de telis igniferis, magnitudine variantibus, recenſita ſunt plus quam octingenta, pila catapultaria non pauciora mille quingentis. Tanta vis miſſilium, cum exiguo noctis tempore effuſa eſſet, apparatum urbis, impenſamque hujus largitatem demirabatur. Et tunc quidem Demetrius opera detrimentum paſſa refecit, operamque ſepulturae mortuorum & curationi vulneratorum tribuit. Intra quod tempus relaxationem a vi machinarum conſecuti oppidani, murum tertium lunari forma aedificant, ambitu ejus complexi, quicquid de moenibus periculo expoſitum eſſet. Nihilo tamen minus collapſam muri partem foſſa profunda cingunt: ne cum gravi rex mole uno ſtatim impetu irrumpendi facultatem haberet. Naves praeterea ad curſum optime comparatas, Amynta praefecto, emittunt. Is ad ulteriorem Aſiae continentem profectus ex inopinato piratis quibuſdam a Demetrio miſſis ingruit. Hi tres habebant naves apertas, & fortiſſimi putabantur omnium, qui cum rege militabant. Pugnaque ad tempus haud longum commiſſa, Rhodii naves una cum viris ſubigunt, inter quos etiam princeps erat piratarum Timocles. Mercatorum quoque nonnullos invadunt; quibus Celoces non paucas, frumento onuſtas, adimunt, & cum has, tum naves Piratarum non conſtratas, noctu, clam hoſtibus, Rhodum deducunt. Demetrius vero, operibus, quae vitiata fuerant, refartis, machinas ad muros applicat, omnique telorum genere haud parce utens, in propugnaculis conſtitutos depellit, & contiguum loci tractum arietibus verberans, duo interturria dejicit. In quorum medio dum

τροβόλοις συνεχῶς τὴν φυλακὴν ἔβαλλον· τοῖς δ᾽ ἄλλοις βέλεσι πυρφόροις παντοίοις χρώμενοι, τοὺς [n] ἐκεῖ συντρέχοντας κατετίτρωσκον· οἱ δὲ περὶ τὸν Δημήτριον, ἀνελπίστου τῆς ἐπιθέσεως γενομένης, ἀγωνιάσαντες περὶ τῶν κατασκευασθέντων ἔργων, συνέτρεχον ἐπὶ τὴν βοήθειαν. ἀσελήνου δὲ τῆς νυκτὸς οὔσης, οἱ μὲν πυρφόροι διέλαμπον φερόμενοι βιαίως· οἱ δὲ ὀξυβελεῖς καὶ πετροβόλοι τὴν φορὰν ἀπρόοπτον ἔχοντες, πολλοὺς διέφθειρον [o] τῶν μὴ δυναμένων συνιδεῖν τὴν ἐπιφερομένην πληγήν. ἔτυχον δὲ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς μηχανῆς λεπίδων τινὲς [p] ἀποπεσοῦσαι· καταψιλωθέντος δὲ τοῦ τόπου προσέπιπτον οἱ πυρφόροι τῷ ξυλοφανεῖ τοῦ κατασκευάσματος. διόπερ ἀγωνιάσας ὁ Δημήτριος, μή ποτε τοῦ πυρὸς ἐπινεμηθέντος, ἅπασαν συμβῇ τὴν μηχανὴν λυμανθῆναι, κατὰ τάχος ἐβοήθει, καὶ τῷ παρασκευασθέντι ὕδατι ἐν ταῖς στέγαις ἐπειρᾶτο σβεννύναι τὴν ἐπιφερομένην φλόγα. τὸ δὲ τελευταῖον ἀθροίσας τῇ σάλπιγγι τοὺς τεταγμένους ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν ἔργων, διὰ τούτων ἀπήγαγε τὰς μηχανὰς ἐκτὸς βέλους.

Ἔπειτα γενομένης ἡμέρας προσέταξε τοῖς ὑπηρέταις ἀθροῖσαι τὰ βέλη τὰ πεσόντα παρὰ τῶν Ῥοδίων, ἐκ τούτων βουλόμενος συλλογίσασθαι τῶν ἐν τῇ πόλει τὴν παρασκευήν, ὧν ταχὺ τὸ προσταχθὲν ποιησάντων, ἠριθμήθησαν πυρφόροι μὲν τοῖς μεγέθεσι παντοῖοι πλείους τῶν ὀκτακοσίων, ὀξυβελεῖς δ᾽ οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων πεντακοσίων. 823. τοσούτων δὲ βελῶν ἐκχυθέντων ἐν βραχεῖ χρόνῳ νυκτὸς, ἐθαύμαζε τὴν χορηγίαν τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐν τούτοις δαψίλειαν. τότε μὲν οὖν ὁ Δημήτριος κατεσκεύασε τὰ πεπονηκότα τῶν ἔργων, καὶ περί τε τὴν ταφὴν τῶν τελευτησάντων καὶ τὴν θεραπείαν τῶν τραυματιῶν ἐγίνετο. καθ᾽ ὃν δὴ χρόνον οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἄνεσιν λαβόντες τῆς ἀπὸ τῶν μηχανῶν βίας, ᾠκοδόμησαν τρίτον τεῖχος μηνοειδὲς, περιλαμβάνοντες τῇ μὲν περιφερείᾳ πάντα τὸν κινδυνεύοντα τόπον τοῦ τείχους. οὐδὲν δ᾽ ἧττον καὶ τάφρῳ βαθείᾳ [q] περιέλαβον τὸ πεπτωκὸς τοῦ τείχους, ὅπως μὴ δύνηται ῥᾳδίως ὁ βασιλεὺς ἐξ ἐφόδου μετὰ βάρους εἰσπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ ναῦς τῶν ἄριστα πλευσῶν, Ἀμύνταν ἐπιστήσαντες ἡγεμόνα. Ὃς ἐκπλεύσας πρὸς τὴν περαίαν τῆς Ἀσίας, ἐπιφάνη παραδόξως πειραταῖς τισιν ἀπεσταλμένοις ὑπὸ Δημητρίου. οὗτοι δ᾽ εἶχον ἄφρακτα τρία [r] κράτιστα δοκοῦντες εἶναι τῶν τῷ βασιλεῖ συστρατευόντων. γενομένης δ᾽ ἐπ᾽ ὀλίγον χρόνον ναυμαχίας, οἱ Ῥόδιοι βιασάμενοι τὰς ναῦς αὐτάνδρους ἐκυρίευσαν, ἐν οἷς ἦν καὶ Τιμοκλῆς ὁ ἀρχιπειρατής. ἐπέπλευσαν δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων τισὶ, καὶ παρελόμενοι κέλητας οὐκ ὀλίγους γέμοντας σίτου, τούτους τε καὶ τὰ τῶν πειρατῶν ἄφρακτα κατήγαγον εἰς τὴν Ῥόδον νυκτὸς, λαθόντες τοὺς πολεμίους. ὁ δὲ Δημήτριος, ἐπισκευάσας τὰ πεπονηκότα τῶν ἔργων, προσέβαλε τῷ τείχει τὰς μηχανὰς, καὶ πᾶσι τοῖς βέλεσιν ἀφειδῶς χρώμενος, τοὺς μὲν ἐπὶ ταῖς ἐπάλξεσιν ἐφεστῶτας ἀπήρξε· τοῖς δὲ κριοῖς τύπτων τὸ συνεχὲς τοῦ τόπου, δύο μὲν μεσοπύργια κατέβαλε, περὶ δὲ τὸν πύρ-

---

[n] Ἐκεῖ *Reg.* 1. [o] Τῶν μὴ δυναμένων ambo *Reg. Baſil.* Vulgo τῷ μαχομένῳ καὶ μή. [p] Ἀποπεσοῦσαι, καταψιλωθέντος τοῦ ora *Steph.* ex *Baſil.* [q] Περιέβαλον frequenti errore *Baſil.* [r] Κράτιστοι δὲ *Reg.* 1.

74. Τοῖς δ᾽ ἄλλοις βέλεσι πυρφόροις &c.] Inſere καὶ ante πυρφόροις. L. Rhod.

Τοῖς δ᾽ ἄλλοις βέλεσι πυρφόροις] Ut καὶ inſeratur, pati poſſum; quamquam ex animi mei ſententia ſi loquendum ſit, potior mihi & cultior videtur ea ſcriptura, quam ex *Vatic.* aliiſque membranis excerptam dedi. P. Wess.

11. Καὶ τάφρῳ βαθείᾳ περιέλαβον] Sic bene. Vide not. in L. XI, 30. P. Wess.

16. Πρὸς τὴν περαίαν τῆς Ἀσίας] Vertitur *ad ulteriorem Aſiae continentem.* Retineri potuerat *ad Peraeam Aſiae* exemplo *Livii* L. XXXII, 33. *Rhodii Peraeam (regio eſt continentis adverſus inſulam, vetuſtae eorum ditionis) repetebant.* & C. 35. *Rhodiis regionem, quam Peraeam vocant, reddere.* Aliis ἡ περαία τῶν Ῥοδίων, ut, *Straboni* L. XIV. p. 962. D. & ibid. p. 990. A. *Appiano* Ex-

πύργον τὸν ἀνὰ μέσον· [s] τούτων φιλοτιμουμένοις τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἰσχυροὶ καὶ συνεχεῖς ἐκ διαδοχῆς ἀγῶνες ἐγίνοντο. ὥστε καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν [t] Ἀμεινίαν ἐκθύμως ἀγωνισάμενον ἀναιρεθῆναι, καὶ συχνοὺς τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ἀποθανεῖν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Πτολεμαῖος μὲν ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς Ῥοδίοις σῖτον καὶ τὴν ἄλλην ἀγορὰν οὐκ ἐλάττονα τῆς πρότερον ἐκπεμφθείσης, καὶ στρατιώτας [v] χιλίους πεντακοσίους, ὧν ἦν ἡγεμὼν Ἀντίγονος ὁ Μακεδών. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἧκον πρὸς τὸν Δημήτριον πρέσβεις παρά τε Ἀθηναίων [x] καὶ τῶν ἄλλων Ἑλληνίδων πόλεων, τὸν ἀριθμὸν μὲν ὄντες ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα, πάντες δὲ ἀξιοῦντες διαλύσασθαι τὸν βασιλέα πρὸς τοὺς Ῥοδίους. γενομένων δὲ ἀνοχῶν, καὶ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν λόγων πρός τε τὸν δῆμον καὶ πρὸς τοὺς περὶ τὸν Δημήτριον [y] ῥηθέντων, οὐδαμῶς ἐδυνήθησαν συμφωνῆσαι.
824. διόπερ οἱ πρέσβεις ἀπῆλθον ἄπρακτοι. Δημήτριος δὲ διανοηθεὶς νυκτὸς ἐπιθέσθαι τῇ πόλει κατὰ τὸ πεπτωκὸς τοῦ τείχους, ἐπέλεξε τῶν τε μαχίμων τοὺς κρατίστους, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εὐθέτους εἰς χιλίους καὶ πεντακοσίους· [z] τούτους μὲν οὖν προσέταξεν ἡσυχῇ προσελθεῖν τῷ τείχει περὶ δευτέραν φυλακήν· αὐτὸς δὲ διασκευάσας, παρήγγειλε τοῖς ἐφ' ἑκάστῳ μέρει τεταγμένοις, ὅταν σημήνῃ συναλαλάξαι, καὶ προσβολὰς ποιεῖσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. πάντων δὲ τὸ παραγγελθὲν ποιούντων, οἱ μὲν ἐπὶ τὰ πεπτωκότα τῶν τειχῶν ὁρμήσαντες, τοὺς προφυλάττοντας ἐπὶ τῆς τάφρου κατασφάξαντες, παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοὺς περὶ τὸ θέατρον τόπους [a] προκατελάβοντο. οἱ δὲ τῶν Ῥοδίων πυθόμενοι τὸ συμβεβηκός, καὶ τὴν πόλιν ὁρῶντες ἅπασαν τεθορυβημένην, τοῖς μὲν ἐπὶ τοῦ λιμένος καὶ τῶν τειχῶν παρήγγειλαν μένειν ἐπὶ τῆς ἰδίας τάξεως, καὶ τοὺς ἔξωθεν, ἂν προσβάλλωσιν, [b] ἀμύνασθαι· αὐτοὶ δ' ἔχοντες τὸ τῶν ἐπιλέκτων σύστημα, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας προσφάτως [c] καταπεπλευκότας, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς ἐντὸς τοῦ τείχους παρεισπεπτωκότας. περικαταλαβούσης δ' ἡμέρας, καὶ τοῦ Δημητρίου τὸ σύσσημον ἄραντος, οἱ μὲν τῷ λιμένι προσβαλόντες, καὶ τὸ τεῖχος πάντοθεν περιεστρατοπεδευκότες, συνηλάλαξαν, εὐθαρσεῖς ποιοῦντες τοὺς κατειληφότας μέρος τι περὶ τὸ θέατρον τόπου. ὁ δὲ κατὰ τὴν πόλιν ὄχλος παίδων καὶ γυναικῶν ἐν φόβοις ἦν καὶ δάκρυσιν, ὡς τῆς πατρίδος [d] κατὰ κράτος ἁλισκομένης. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς παρεισπεπτωκόσι ἐντὸς τοῦ τείχους γινομένης μάχης πρὸς τοὺς Ῥοδίους, καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πιπτόντων, τὸ μὲν πρῶτον οὐδέτεροι τῆς ἰδίας τάξεως ἐξεχώρουν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν μὲν Ῥοδίων ἀεὶ πλειόνων γινομένων, καὶ τὸν κίνδυνον ἑτοίμως ὑπομενόντων, ὡς ἂν ὑπὲρ πατρίδος καὶ τῶν μεγίστων ἀγωνιζομένων, τῶν δὲ τοῦ βασιλέως θλιβομένων, Ἄλκιμος μὲν καὶ Μαντίας οἱ τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντες πολλοῖς περιπεσόντες τραύμασιν ἐτελεύτησαν· τῶν δ' ἄλλων [e] οἱ πλεῖστοι οἱ μὲν χειρῶν νόμῳ διεφθάρησαν, οἱ δ' ἥλωσαν. ὀλίγοι δὲ πρὸς τὸν βασιλέα φυγόντες διε-

Olymp. CXIX. 3.

turrim oppidani magna contentione tutantur, valida continuaque per ſucceſſionem certamina illis incrudeſcunt, adeo ut etiam imperator illorum Aminias, dum confidentius pugnat, ceciderit, deque militibus aliis complures occubuerint.

98. Haec dum geruntur, Ptolemaeus rex frumentum, aliumque commeatum prius ſuppeditato haud minorem, & mille quingentos una milites, quorum ductor Antigonus Macedo, Rhodiis miſit. Ad quod tempus legati ab Athenienſibus & aliis Graeciae civitatibus, numero quinquaginta plures, Demetrium conveniunt, omneſque, ut bellum cum Rhodiis componat, deprecantur. Fiunt igitur induciae, varii multique ſermones, nunc ad populum, nunc ad Demetrium habentur, conſentire tamen nequaquam poſſunt. Idcirco re infecta legati abſcedunt. Induxerat exinde animum Demetrius noctu urbem invadere, qua parte murus fuerat dirutus. De pugnacibus itaque praeſtantiſſimos, 784.
deque aliis idoneos, ad CIↃ. IↃ. delegit. Hos circa vigiliam ſecundam ad murum accedere quiete juſſit, ipſeque in procinctu militem habens, partium ſingularum praefectis edixit, ut ſimul ac ſignum a ſe datum fuerit, conjuncto vociferatu, terra marique urbem adorirentur. Mandatum exſequuntur omnes, & ſtatim pars, ad ruinas murorum contendens, excubiis ad foſſam interfectis, in urbem irrumpit, & circumjecta theatro loca occupat. Rhodiorum duces, quod acciderat cognito, cum tumultu urbem totam miſceri viderent, portus & moenium propugnatoribus, ut ſuam quiſque ſtationem tueatur, & hoſtem extrinſecus aggreſſum propulſet, mandant: ipſi cum agmine lectiſſimorum & milite, qui recens Alexandria venerat, illis, qui intra moenia irruperant, occurrunt. Exorta vero luce, cum ſignum Demetrius extuliſſet, tum qui portum invaſerant, tum qui murum corona cinxerant, ad eos, qui partes theatro circumcirca vicinas inſederant, animandos, clamorem bellicum edunt. Puerorum itaque & foeminarum per urbem turba, quaſi patria jam caperetur, in pavoribus erat lacrymiſque. Caeterum praelio inter eos, qui urbi ſe infuderant, & Rhodios commiſſo, licet multi utrobique oppeterent, initio tamen neutri loco cedebant. Poſtea cum Rhodiorum ſubinde plures ſeſe aggregarent, promtiſque animis periculum ſubirent, quod pro patria & rebus maximis certamen eſſet, regiique premerentur: Alcimus & Mantias caeterorum duces, vulneribus confecti, occubuere; Reliqui partim dimicantes periere, partim in manus hoſtium venere. Pauci ad regem profugi evaſerunt.

---

[s] Τούτους *Baſil. Vat.* [t] Ἀμεινίαν ex *Reg.* 2. marg. *Steph.* Vulgo Ἀμινίαν. [v] Χιλίους καὶ πεντ. non male *Reg.* 1. [x] Καὶ παρὰ τῶν *id.* [y] Non eſt in *Reg.* 2. In *Reg.* 1. παντ. ῥηθ. λόγων . . . Δημήτριον οὐδαμῶς. [z] Τούτους *Reg.* 1. [a] Κατελαμβάνοντο *Vat. Baſil.* [b] Ἀμύνεσθαι *Reg.* 1. [c] Καταπεπλευκότας, στρατιώτας ex gloſſa exſcriptoris. [d] Duo, quae ſuccedunt, non habet *Reg.* 1. [e] Et haec duo negligit *id.*

Excerpt. *Urſini* xxi. p. 358, *Polybio* Leg. lxvii. P. Weſs.

34. Καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀμεινίαν &c.] Aminiam ſuam in ſedem immigrare juſſi, nam Ἀμινίας ab Hebraeo aliquid trahit. P. Weſs.

49. Διόπερ οἱ πρέσβεις ἀπῆλθον ἄπρακτοι] *Plutarcho* ſi fides, Athenienſium legati amicitiam Rhodios inter & Demetrium certis legibus inſtauraverunt in Demetr. p. 899. A. Scio *Dacerium* vitium in *Plutarchi* verbis repperiſſe & *Aetolos* ſubſtituiſſe ex Noſtro; cui accedere non poſſum. Quae ſequuntur in *Plut.* Athenienſes valide tuentur: conſtat etiam hinc, eorum aliquas in conciliandae pacis ſtudio partes fuiſſe: ad hoc, *Plutarchus* ibid. paucis hac in re defungitur, unis Athenienſibus contribuens, quod Aetolis debebatur praecipue. P. Weſs.

84. Ἄλκιμος μὲν — πολλοῖς περιπεσόντες &c.] Erat Alcimus domo Epirota, ἀνὴρ πολεμικώτατος καὶ ῥωμαλεώτατος, ut *Plut.* Demet. p. 898. D. ait, ceciditque ad ipſum Rhodienſium theatrum ſtrenue pugnans. P. Weſs.

Olymp. CXIX. 2. runt. Rhodiorum etiam multi ceciderunt, in quibus Damoteles Prytanis, cujus fortitudo maxime enituerat.

99. Demetrius, quamvis fortunam e manibus ſubjugationem urbis ſibi extorſiſſe arbitraretur, ad oppugnationem tamen iterum ſeſe parabat. Sed cum pater, ut quibus poſſet conditionibus pacem faceret cum Rhodiis, ſcripſiſſet, occaſionem quam commodiſſimam exſpectabat, quae ſpecioſum compoſitioni praetextum ſuppeditaret. Ptolemaeus etiam quanquam Rhodiis ante ſcripſerat, quod magnam ſrumenti copiam & tria militum millia miſſurus eſſet, tamen cum deinde conſuleret, ut pactis, ſi fieri poſſet, mediocribus tranſigerent, omnes ad pacem vergebant. Per id quoque tempus Aetolorum communitas legatos de pacificatione miſerat. Ideo pax tandem Rhodiis cum Demetrio his conditionibus inita eſt: ut juris & abſque praeſidiis foret, ſuoſque ſibi proventus haberet, ut armorum ſocietatem Antigono praeſtaret, niſi ſi Ptolemaeo bellum inferret, obſides denique centum ex civibus, quoſcunque praeſcripſiſſet Demetrius, exceptis qui magiſtratu fungerentur, traderent.

100. Hoc pacto Rhodii annum obſeſſi finem bello ſtatuerunt, meritiſque praemiis, qui bonos ſe viros praeſtiterant, cohoneſtantes, etiam ſervos qui praeclare ſe geſſerant, manumiſſos civitate donaverunt. Regum deinde Caſſandri & Lyſimachi, & illorum qui gloria ſecundi, plurimum tamen ad urbis ſalutem contulerant, ſtatuas poſuerunt. Ptolemaeum vero ut gratia referenda, quod percupiebant, ſuperarent, miſſis in Libyam Theoris, ex Ammonis oraculo ſcitantur, an Ptolemaeum uti Deum venerandum cenſeat? Quo annuente, lucum in urbe illi conſecrant quadratum, 785. exſtructa ad unumquodque latus porticu ad ſtadii longitudinem, quam Ptolemaeum indigitarunt. Theatrum quoque inſtaurarunt, & proſtratas moenium partes, aliaque loca ruinis affecta, multo elegantius quam antea fuerant. Demetrius autem firmata cum Rhodiis pace, ex mandato parentis, cum univerſis inde copiis ſolvit, & per Inſulas devectus ad Aulidem Boeotiae appulit, Graecos in libertatem vindicare properans. Caſſander enim atque Polyſperchon, exſoluti per hoſtis abſentiam metu, jampridem complures Graeciae partes depopulabantur. Chalcidenſium igitur urbem omnium primo, a Boeotorum praeſidio cuſtoditam, in li-

ρώθησαν· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν Ῥοδίων ἀνῃρέθησαν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ πρύτανις Δαμοτέλης ἐπ' ἀρετῇ γενόμενος περίβλεπτος.

Δημήτριος δὲ τὴν τῆς πόλεως ἅλωσιν ὑπολαβὼν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὴν τύχην ἀφῃρῆσθαι, πάλιν παρεσκευάζετο πρὸς πολιορκίαν. εἶτα τοῦ πατρὸς αὐτῷ γράψαντος διαλύσασθαι πρὸς Ῥοδίους 825. ὡς ἂν ποτε δύνηται, τὸν κάλλιστον ἐπετήρει καιρόν, διδόντα προφάσεις εὐλόγους τῆς συνθέσεως. Πτολεμαίου δὲ γράψαντος τοῖς Ῥοδίοις τὸ μὲν πρῶτον, ὅτι πέμψει σίτου πλῆθος αὐτοῖς καὶ στρατιώτας τρισχιλίους, μετὰ δὲ ταῦτα συμβουλεύοντος, ἐὰν ᾖ δυνατόν, μετρίως [f] διαλύσασθαι πρὸς Ἀντίγονον, ἅπαντες ἔρρεπον πρὸς τὴν εἰρήνην. καθ' ὃν δὴ χρόνον τοῦ κοινοῦ τῶν Αἰτωλῶν ἀποστείλαντος πρεσβευτὰς περὶ διαλύσεων, [g] οἱ Ῥόδιοι συνέθεντο πρὸς Δημήτριον ἐπὶ τοῖσδε· αὐτόνομον καὶ ἀφρούρητον εἶναι τὴν πόλιν, καὶ ἔχειν τὰς ἰδίας προσόδους· συμμαχεῖν δὲ Ῥοδίους Ἀντιγόνῳ, πλὴν ἐὰν ἐπὶ Πτολεμαῖον στρατεύηται· καὶ δοῦναι τῶν πολιτῶν ὁμήρους ἑκατόν, οὓς ἂν ἀπογράψηται Δημήτριος, πλὴν τῶν ἀρχὰς ἐχόντων.

Οἱ μὲν οὖν Ῥόδιοι πολιορκηθέντες ἐνιαύσιον χρόνον, τούτῳ τῷ τρόπῳ κατελύσαντο τὸν πόλεμον. τοὺς δ' ἐν τοῖς κινδύνοις ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ἐτίμησαν ταῖς ἀξίαις δωρεαῖς, καὶ τῶν δούλων τοὺς ἀνδραγαθήσαντας ἐλευθερίας καὶ πολιτείας ἠξίωσαν. ἔστησαν δὲ καὶ τῶν βασιλέων [h] εἰκόνας Κασσάνδρου, καὶ Λυσιμάχου, καὶ τῶν δευτερευόντων μὲν ταῖς δόξαις, συμβεβλημένων δὲ μεγάλα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. τὸν δὲ Πτολεμαῖον ἐν ἀνταποδόσει μείζονος χάριτος [i] ὑπερβάλλεσθαι βουλόμενοι, θεωροὺς ἀπέστειλαν εἰς Λιβύην τοὺς ἐπερωτήσοντας τὸ παρ' Ἄμμωνι μαντεῖον, εἰ συμβουλεύει Ῥοδίους Πτολεμαῖον ὡς θεὸν τιμῆσαι; [k] συγκατατιθεμένου δὲ τοῦ χρηστηρίου, τέμενος ἀνῆκαν ἐν τῇ πόλει τετράγωνον, οἰκοδομήσαντες παρ' ἑκάστην στοὰν πλευρὰν σταδιαίαν, ὃ προσηγόρευσαν Πτολεμαῖον. ἀνῳκοδόμησαν δὲ καὶ τὸ θέατρον, καὶ τὰ πεπτωκότα τῶν τειχῶν, καὶ τῶν ἄλλων τόπων τοὺς καθῃρημένους, πολλῷ κάλλιον ἢ προϋπῆρχον. Δημήτριος δὲ κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρὸς διαλυσάμενος πρὸς Ῥοδίους, ἐξέπλευσε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως· καὶ κομισθεὶς διὰ τῶν νήσων, κατέπλευσε τῆς Βοιωτίας εἰς [l] Αὐλίν, σπεύδων δ' ἐλευθερῶσαι τοὺς Ἕλληνας. (οἱ γὰρ περὶ Κάσανδρον, καὶ Πολυσπέρχοντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἄδειαν ἐσχηκότες, ἐπόρθουν τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Ἑλλάδος.) [m] πρῶτον μὲν τὴν Χαλκιδέων πόλιν ἠλευθέρωσε, φρουρουμένην ὑπὸ Βοιωτῶν, καὶ τοὺς κατὰ τὴν Βοιωτίαν

---

[f] Διαλύσασθαι Reg. 1. [g] Τὸν πρῶτον οἱ Ῥόδιοι idem. [h] Εἰκόνας Κασσάνδρου Reg. 2. Baſil. Venet. In reliquis εἰκόνας Πτολεμαίου Κασ. Steph. mediae voci ſtigma inpoſuit. [i] Ὑπερβαλέσθαι Reg. pr. [k] Συγκατατιθεμένου id. [l] Αὐλίδα ora Steph. Reg. 1. [m] Καὶ πρῶτον μὲν Reg. 1. non male.

90. Καὶ ὁ πρύτανις Δαμοτέλης] Vide ſuperius C. 89. P. Wess.

4. Οἱ Ῥόδιοι συνέθεντο] Τὸν πρῶτον, quae in Reg. pr. his praefiguntur, adfirmare poſſunt haec Diodori ex C. 102. Ῥωμαῖοι μὲν καὶ Σαμνῖται — πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην συνέθεντο. Poſſunt tamen peraeque intelligi; quare ea non addidi. Pacis leges memorat & Plut. Demet. p. 899. A., ſed Noſtro hac quidem parte inferior. P. Wess.

14. Καὶ τῶν δούλων — ἐλευθερίας — ἠξίωσαν] Confer hujus libri C. 85. P. Wess.

16. Εἰκόνας Πτολεμαίου, Κασσάνδρου &c.] Delendum cenſeo Πτολεμαίου, nam de honore ejus diviniore ſeparatim paullo poſt dicetur. L. Rhod.

Εἰκόνας Κασσάνδρου καὶ Λυσιμάχου] Induxi Πτολεμαίου nomen, a MSſ. non immerito damnatum: puto καὶ ſupervacaneum quoque eſſe ante τῶν δευτερευόντων: hi enim ambo reges ſunt, qui Rhodiis multa ad urbis ſalutem contulerunt, etſi Ptolemaeo concedentes. Lege C. 97. P. Wess.

24. Οἰκοδ. παρ' ἑκάστην στοὰν πλευρὰν σταδιαίαν] Tranſpone ſequens πλευρὰν ante στοάν. L. Rhod.

Οἰκοδ. παρ' ἑκάστην στοὰν πλευρὰν σταδιαίαν] Haec ſunt turbata: legendum παρ' ἑκάστην πλευρὰν στοὰν σταδιαίαν. hoc manifeſtum eſt. Jac. Palm.

25. Ὃ προσηγόρευσαν Πτολεμαῖον] Habet hinc Jo. Meurſius Rhodi ſuae L. 1, 12. lucum Ptolemaeum. Ego vero adjungo Rhodios hoc tempore Ptolemaeum ΣΩΤΗΡΑ, teſte Pauſania Attic. C. 8., nuncupaſſe, eoque titulo in nummis inſignem circumferri, praeterea tanquam Deo Paeana conpoſuiſſe & ſolemnibus diebus recitaſſe. καὶ ὁ εἰς Πτολεμαῖον δὲ τὸν πρῶτον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα παιάν ἐστιν, ὃν ᾄδουσι Ῥόδιοι. ἔχει γὰρ τὸ ἰὴ παιὰν ἐπίφθεγμα, quae Athenaei verba ſunt L. xv. p. 696. F. P. Wess.

33. Οἱ γὰρ περὶ Κάσανδρον &c.] Athenienſes Caſſander terra marique premebat; quae eos cauſſa permovit, ut Rhodios inter & Demetrium pacem inſtaurare conarentur, auctore Plut. Demet. p. 899. A. P. Wess.

43. Ἔτη ἕξ] Ponti regnum Eumelus adminiſtravit annis v. & totidem menſibus, uti memoravit hujus libri C. 25. P. Wess.

57. Δῆμον τὸν καλὸν τὸν πρυτανείου] Penatium in Prytaneo repoſitum vir doctiſſimus: mihi ſigna fuiſſe videntur Aeoli & Vulcani, quos ambo Liparaei in honore habebant, illum ut αὐτὸν ſupra L. iv. 67., hunc urbis inſulaeque ſuae patronum & tutelam,

numis

τίαν καταπληξάμενος ἠνάγκασεν ἀποστῆναι τῆς Κασσάνδρου φιλίας. μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς μὲν Αἰτωλοὺς
826. συμμαχίαν ἐποιήσατο, πρὸς δὲ τοὺς περὶ Πολυσπέρχοντα [n] καὶ Κάσσανδρον διαπολεμεῖν παρεσκευάζετο. Αμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ευμηλος μὲν ὁ Βοσπόρου [o] βασιλεὺς βασιλεύσας ἕκτον ἔτος ἐτελεύτησε· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος Σπάρτακος ὁ υἱὸς ἦρξεν ἔτη εἴκοσι.

Ημεῖς δὲ τὰ περὶ τὴν Ελλάδα καὶ τὴν Ασίαν διευκρινηκότες, μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ θάτερα μέρη τῆς οἰκουμένης. κατὰ μὲν γὰρ τὴν Σικελίαν Αγαθοκλῆς, εἰρήνην ἀγόντων τῶν Λιπαραίων, ἐπιπλεύσας αὐτοῖς ἀπροσδοκήτως, εἰσεπράξατο τοὺς μηδ' ὁτιοῦν προαδικήσαντας ἀργυρίου τάλαντα πεντήκοντα. ὅτε δὴ πολλοῖς ἔδοξε θεῖον εἶναι τὸ ῥηθησόμενον, τῆς παρανομίας τυχούσης ἐπισημασίας παρὰ τοῦ δαιμονίου. ἀξιούντων γὰρ τῶν Λιπαραίων εἰς τὰ προσελλείποντα [p] τῶν χρημάτων δοῦναι χρόνον, καὶ λεγόντων μηδέποτε τοῖς ἱεροῖς ἀναθήμασι καταχρήσασθαι, ὁ Αγαθοκλῆς βιασάμενος αὐτοὺς δοῦναι τὰ κατὰ τὸ πρυτανεῖον, ἃ εἶχον ἐπιγραφὴν τὰ μὲν Αἰόλου, τὰ δ' Ηφαίστου, λαβὼν παραχρῆμα [q] ἐξέπλευσε. πνεύματος δ' ἐπιγενομένου, τῶν νεῶν ἕνδεκα συνετρίβησαν, αἱ τὰ χρήματα κατακομίζουσαι. διόπερ ἔδοξε πολλοῖς [r] ὁ μὲν περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους λεγόμενος εἶναι κύριος τῶν ἀνέμων [s] εὐθὺς κατὰ τὸν πρῶτον πλοῦν λαβεῖν παρ' αὐτοῦ τιμωρίαν· ὁ δὲ Ηφαιστος ἐπὶ [t] τῆς τελευτῆς, οἰκείως τῆς ἀσεβείας κολάσας τὸν τύραννον ἐν τῇ πατρίδι, συνωνύμως ἐπὶ θερμοῖς τοῖς ἄνθραξι κατακαύσας ζῶντα. τῆς γὰρ αὐτῆς προαιρέσεως ἦν καὶ δικαιοσύνης, τὸ τῶν περὶ τὴν Αἴτνην σωζόντων τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς ἀποσχέσθαι, καὶ τὸ τοὺς ἀσεβοῦντας εἰς τὸ θεῖον διὰ τῆς ἰδίας δυνάμεως μετελθεῖν. οὐ μὴν ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῆς καταστροφῆς Αγαθοκλέους, ὅταν πρὸς τοὺς οἰκείους χρόνους ἔλθωμεν αὐτοῦ, τὸ γενόμενον βεβαιώσει τὸ νῦν εἰρημένον. ἐφεξῆς δὲ ῥητέον ἡμῖν τὰ πραχθέντα κατὰ τοὺς συνεχεῖς τῆς Ιταλίας τόπους. Ρωμαῖοι μὲν καὶ Σαμνῖται διαπρεσβευσάμενοι πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην συνέθεντο, πολεμήσαντες ἔτη εἴκοσι δύο, καὶ μῆνας ἕξ. τῶν δ' ὑπάτων Πόπλιος Σεμπρώνιος μετὰ δυνάμεως ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν [u] Αικλων χώραν, ἐχειρώσατο τεσσαράκοντα πόλεις ἐν ἡμέραις ταῖς πάσαις πεντήκοντα· ἀναγκάσας δὲ πᾶν τὸ ἔθνος ὑποτάττεσθαι Ρωμαίοις, ἐπανῆλθε, καὶ θρίαμβον κατήγαγεν [x] ἐπαινούμενος. ὁ δὲ δῆμος ὁ Ρωμαίων πρός τε Μαρσοὺς καὶ [y] Παλληνοὺς, ἔτι δὲ Μαρρουκινοὺς συμμαχίαν ἐποιήσατο.

bertatem vindicavit, Boeotosque perterrefactos a Cassandri amicitia desciscere coëgit. Postea societate cum Aetolis inita, ad belligerandum cum Polysperchonte & Cassandro se accinxit. Haec dum geruntur, Eumelus Bospori rex jam sextum annum regnum administrans, obiit. Quod excipiens Spartacus ejus filius annos viginti regnavit. Olymp. CXIX. 1.

101. Nos jam explicatis Graeciae Asiaeque negociis, ad caeteras orbis partes orationem transferemus. In Sicilia Agathocles Liparaeos pace fruentes ex improviso adortus, quinquaginta argenti talenta, ne minima quidem lacessitus injuria, exegit. Quo quidem tempore a multis pro divino habitum, quod jam dicetur; cum in nefarium scelus evidentissimo argumento sit animadversum. Orabant tunc Liparenses, ut ad solutionem pecuniae, quae summae deerat, tempus sibi concederetur, negantes unquam se hactenus sacris donariis abusos. Sed Agathocles pecuniam in Prytaneo repositam, cujus pars Aeoli, pars Vulcani inscriptionem habebat, illos dare coëgit, nactusque protenus inde solvit; vento vero vehementiore ingruente, XI. naves pecunia onustae fractae sunt. Is ergo, qui ventos in potestate habere illis in locis dicitur, in prima statim navigatione de illo poenas sumsisse multis visus est. Vulcanus autem sub interitum, communicato cum igni nomine, fervidis carbonibus vivum ustulans, conveniens impietati supplicium in patria tyranno inflixit. Nam ejusdem voluntatis justitiaeque fuit, quod ab illis, qui parentes ad Aetnae radices servabant, abstinuit, & quod in impios erga Numen vim suam exseruit. At quod de Agathoclis exitu nunc dictum est, cum ad conveniens inde tempus delati fuerimus, eventus confirmabit. Deinceps vero perstringenda nobis quae in contiguis Italiae regionibus fuerunt gesta. Romani & Samnites continuato XXII. annos & VI. menses bello, per legatos pacem inter se fecere. Consulum vero alter P. Sempronius, in Aequorum regionem irruptione facta, quadraginta oppida intra dies ad summum quinquaginta subegit, totaque gente in ditionem Romanorum coacta, domum reversus, triumphum egit laudatissimum. Populus autem Romanus cum Marsis, Pelignis & Marrucinis societatis foedus iniit.

102. Cum

---

[n] Notantur sollemni defectus nota a *Steph.*, quod *Basil.* duo ista omiserit. [o] Non legitur in *Reg.* 1. [p] *Χρήματα id.* [q] *Ἀπέπλευσε id. Reg.* [r] *Ὁ μὲν περὶ τοὺς Reg.* 2. *Basil. Veter.* Additur in Cett. ὁ μὲν Αἴολος. [s] *Καὶ παραπόδας κατὰ Reg.* 1. [t] *Τῇ τελευτῇ id.* [u] *Ἀικλανῶν Steph.* margo & *Reg.* 1. [x] *Ἐπαινούμενος Reg.* 1. [y] *Παλλίνους Basil.* Mox *Μαρρουκίνους* in ora *Steph.* & *Reg. pr.*

numis etiam civitatis inscriptum Thes. Brandenb. T. I. p. 363. Addi vero ex hoc loco in Prytaneorum & Prytanum catalogum, quem viri longe doctissimi *Is. Casaubonus* ad *Athen.* L. XV, 19, & *Ez. Spanhemius* Dittrib. de Prytanib. pag. 699. *Ed. Graev.* instituerunt, Prytaneum poterit Liparae. P. Wess.

62. *Ὁ μὲν Αἴολος περὶ τοὺς* &c.] *Αἴολος* ut supervacuum & a sciolo infartum rescindatur. L. Rhod.

Ὁ μὲν περὶ τοὺς τόπους — λεγόμενος &c.] Ego exterminavi. Aeolum intelligi, quisque videt.

> —— *Hic vasto rex Aeolus antro*
> *Luctantes ventos tempestatesque sonoras*
> *Imperio premit & vinclis & carcere frenat,*

Poeta Aen. I, 56., cui Auctor ipsemet adjungatur L. V, 7. P. Wess.

66. *Ἐπὶ θερμοῖς τοῖς ἄνθραξι κατακαύσας ζῶντα*] Vide Lib. XXI. Ecloc. 12. Spirans Agathocles rogo fuit impositus, & poene vivus Vulcani, ignis praesidis, flamma absumtus. P. Wess.

68. *Τῶν περὶ τὴν Αἴτνην σωζόντων — ἀποσχέσθαι*] Amphinomum & Anapiam designat, quibus, Aetna Catanam vicinaque omnia flammis vastante, ignes transitum praebuerunt, ut patrem matremque ex incendio eriperent. *Claudianus* Carm. XXXV, 31., *Diodori* exemplo, Vulcano acceptum refert:

> *Haud equidem immerito tantas virtute repressas*
> *Enceladi fauces obriguisse reor:*
> *Ipse redundantem frenavit Mulciber Aetnam,*
> *Laederet exempli ne monumenta pii.*

plura de piis istis fratribus *Corn. Severus* Aetn. v. 624. cum *Jo. Clerici* nota. P. Wess.

77. *Ἔτη εἴκοσι δύο καὶ μῆνας ἕξ*] Plus temporis gestum cum Samnitibus bellum abstulit, si inchoatum fuerit, uti *Livius* L. VII, 29. prodidit, M. Valerio Corvo III. & A. Cornelio Cosso Coss. Sed magna de belli ejus duratione lis scriptores vetustos distrahit. Lege *Pighium* in Fast. ad ann. CDX., *Sigonium* ad *Livii* L. XXIII, 5. & viros doctos ad *Florum* I. 16. P. Wess.

79. *Εἰς τὴν τῶν Αἰκλῶν χώραν*] Haec est illa nostrorum exemplarium inconstantia, de qua supra (L. XIV, 102.) querebar; antea *Αἴκοι* & *Αἰκανοί*, hic *Αἰκλοὶ* & *Αἰκλανοί*. Itidem hic *Μα-*

ρουκινοὶ

Olymp. cxix. ii. 102. Cum annuum illud tempus elapſum eſſet, Archon fuit Athenis Leoſtratus, Romae autem Coſſ. Serv. Cornelius & L. Genucius. Quibus rempublicam adminiſtrantibus, Caſſandro bellum inferre, Graecisque libertatem reſtituere, & ante omnia res Graeciae ad bonum redigere ſtatum, Demetrius ſibi propoſuit: tum quod magnam ſibi gloriam e libertate illa proventuram exiſtimaret, tum ut Caſſandri duces cum Prepelao conjunctos 786. ſe attriturum conſideret. Et tunc imperii caput ſe petere judicabat, ſi in Caſſandrum ipſum duceret. Tenebatur tunc urbs Sicyoniorum a praeſidio regis Ptolemaei, cui magna nominis claritate Philippus praeerat. Hanc noctu ex improviſo adortus, intra moenia irrumpit. Praeſidiarii autem ſtatim in arcem ſe proripiunt. Demetrius urbe potitus, locum inter domos & arcem occupat. Jamque machinas admoturus erat, cum perculſi qui intus erant, arcem ſub pactione dedunt, ipſique in Aegyptum avehuntur. Perſuaſis inde Sicyoniis, ut in arcem ſedes transferrent, Demetrius partem urbis portui adjunctam, qui locus inſigniter munitus erat, complanat: Cumque una cum oppidana multitudine aedificationis operi manum admoviſſet, & populum in priſtinam vindicaſſet libertatem, divinos a merito iſto affectis honores conſequitur. Nam Demetriadem nuncuparunt urbem, ſacraque & feſtos conventus, itemque ludos illi peragendos quotannis, aliosque honores, tanquam conditori exhibendos, ſanciverunt. Verum tempus, rerum mutationibus interceptum, iſta abrogavit. Sicyonii ergo longe meliorem adepti locum, in eo ad noſtra uſque tempora continenter habitarunt. Arcis enim ambitus planus & ſpacioſus, praecipitiis undique acceſſu difficilimis incluſus tenetur, ut nuſquam machinae adduci queant. Nec aquae copia deſtituitur; Quo factum, ut hortos ſibi fertiles pararent. Idcirco quid ad voluptatem in pace ac protectionem in bello conduceret, pulcre ſagacitas regis providiſſe exiſtimabatur.

103. Hinc rebus Sicyoniorum compoſitis, Demetrius cum toto exercitu Corinthum movit, quam praefectus Caſſandri Prepelaus cum praeſidio tenebat. Et ſtatim noctu per oſtiolum quoddam a civibus nonnullis introductus, urbem cum portubus in poteſtatem redigit. Cumque Praeſidiarii partim in Siſyphium, quod vocatur, partim in AcroCorinthum refugiſſent, adhibitis ad munimenta machinis, poſt multos labores ſumma tandem vi Siſyphium capit. Confugerant obſeſſi ad eos qui AcroCorinthum inſederant: Verum etiam

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Λεώστρατος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὕπατοι [x] Σερούιος Κορνήλιος καὶ Λεύκιος Γενύκιος. ἐπὶ 827. δὲ τούτων, Δημήτριος εἶχε πρόθεσιν πρὸς μὲν τοὺς περὶ Κάσανδρον διαπολεμεῖν, τοὺς δ' Ἕλληνας ἐλευθεροῦν, καὶ πρῶτον τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα διοικεῖν· ἅμα μὲν νομίζων δόξαν οἴσειν αὐτῷ μεγάλην τὴν τῶν Ἑλλήνων αὐτονομίαν, ἅμα δὲ καὶ τοὺς [a] περὶ Πρεπέλαον ἡγεμόνας τοῦ Κασάνδρου πρότερον συντρῖψαι, καὶ τότε προσάγειν ἐπ' αὐτὴν τὴν ἡγεμονίαν, ἢ ἐπ' αὐτὸν πορεύεσθαι τὸν Κάσανδρον. τῆς δὲ τῶν Σικυωνίων πόλεως φρουρουμένης ὑπὸ τῶν Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως στρατιωτῶν (ὧν ἦν [b] ἐπιφανέστατος στρατηγὸς Φίλιππος) νυκτὸς ἐπιθέμενος ἀπροσδοκήτως, παρεισέπεσεν [c] ἐντὸς τοῦ τείχους· εἶτα οἱ μὲν φρουροὶ συνεισέπεσον εἰς τὴν ἀκρόπολιν· ὁ δὲ Δημήτριος τῆς πόλεως κυριεύσας, τὸν μεταξὺ τόπον τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς ἄκρας κατεῖχε. μέλλοντος δ' αὐτοῦ μηχανὰς προσάγειν, καταπλαγέντες, τὴν μὲν ἀκρόπολιν δι' ὁμολογίας παρέδωσαν, αὐτοὶ δ' ἀπέπλευσαν εἰς Αἴγυπτον. ὁ δὲ Δημήτριος [d] πείσας τοὺς Σικυωνίους εἰς τὴν ἀκρόπολιν μετοικῆσαι, τὸ μὲν τῷ λιμένι συνάπτον μέρος τῆς πόλεως κατέσκαψεν, ὀχυροῦ παντελῶς ὄντος τοῦ τόπου· τῷ δὲ πολιτικῷ πλήθει συνεπιλαβόμενος τῆς οἰκοδομίας, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκαταστήσας, τιμῶν ἰσοθέων ἔτυχε παρὰ τοῖς εὖ παθοῦσι. Δημητριάδα μὲν γὰρ τὴν πόλιν ὠνόμασαν, θυσίας δὲ καὶ πανηγύρεις, ἔτι δ' ἀγῶνας ἐψηφίσαντο συντελεῖν αὐτῷ κατ' ἐνιαυτόν, καὶ τὰς ἄλλας ἀπονέμειν τιμὰς ὡς κτίστῃ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν χρόνος διαληφθεὶς πραγμάτων μεταβολαῖς ἠκύρωσεν. οἱ δὲ Σικυώνιοι πολλῷ κρείττονα μεταλαβόντες τόπον, διετέλεσαν ἐν αὐτῷ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἐνοικοῦντες. ὁ γὰρ τῆς ἀκροπόλεως περίβολος, ἐπίπεδος ὢν καὶ μέγας, κρημνοῖς [e] δυσπροσίτοις περιέχεται πανταχόθεν, ὥστε μηδαμῇ δύνασθαι μηχανὰς προσάγειν. ἔχει δὲ καὶ πλῆθος ὑδάτων, ἐξ οὗ κηπείας δαψιλεῖς κατεσκεύασαν· ὥστε τὴν ἐπίνοιαν τοῦ βασιλέως καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν εἰρηνικήν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν πολέμου δόξαι καλῶς προεωρᾶσθαι.

Ὁ δὲ Δημήτριος διῳκηκὼς τὰ περὶ τοὺς Σικυωνίους, ἀνέζευξε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν Κόρινθον, ἣν ἐφρούρει Πρεπέλαος Κασσάνδρου στρατηγός. τὸ μὲν οὖν πρῶτον νυκτὸς ὑπό τινων [f] πολιτῶν εἰσαχθεὶς διά τινος πυλίδος, ἐκράτησε τῆς πόλεως καὶ τῶν λιμένων. τῶν δὲ φρουρῶν καταφυγόντων, τῶν μὲν εἰς τὸ καλούμενον Σισύφιον, τῶν δ' εἰς τὸν Ἀκροκόρινθον, [g] προσαγαγὼν μηχανὰς τοῖς ὀ- 828. χυρώμασι, καὶ πολλὰ κακοπαθήσας, εἷλε τὸ Σισύφιον κατὰ κράτος. εἶτα τῶν ἐν ταύτῃ συμφυγόντων πρὸς τοὺς κατειληφότας τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ τούτους κατα-

---

[x] Κορνήλιος Φάβιος καὶ Λεύκιος Ὀυενόνιος Reg. 1. & *Steph.* margo, sed Ὀυενύκιος. [a] Deſideratur in *Baſil.* [b] Hanc vocem negligit *Reg.* 1. [c] Ἐκὸς τὸ *Steph.* Edit., peccato operarum. [d] Abeſt participium *Venet. Reg.* 2. *Baſil.* & marg. *Steph.*, qui omnes mox μετοικίσας neque abſurde. In *Reg.* 1. μετοικίσαι. Statim συνεπιλαβόμενος *Reg.* 2. optime. Vulgo συνεπιβαλόμενος. [e] Ἀπροσίτοις *Baſil.* Statim *Rhodom.* corrigebat καὶ τὰ πρὸς ἀπόλαυσιν — καὶ τὰ πρὸς, haud neceſſario. [f] Πελληνῶν *Reg. pr.* [g] Προσαγὼν *Baſil.* παραγαγὼν *Reg.* 1. Mox ἐν ταύτῃ omnes pro ἐν τούτῳ.

Μαρρουκῖνοι vel Μαρσύκινοι, antea (L. xix, 115.) Μαρρύκινοι vel Μαρρουκῖνοι. H. Steph.

Εἰς τὴν Ἄνιλων χώραν] Ἄνιων ſcribe pro Ἄνιλων. L. Rhod.

Ἐχειρώσατο τετταράκοντα πόλεις] *C. Sigonius* citat ad *Livium* L. ix, 45. ἐχειρώσατο μιᾶς πόλεις, quod ſi ex ſcripto codice ſumſit, veriſſimum erit. Sic *Livius* ibid. *unum & quadraginta oppida intra dies quinquaginta oppugnando ceperunt* — — *De Aequis triumphatum: exemploque eorum clades fuit, ut Marrucini, Marſi, Peligni, Frentani mitterent Romam pacis petendae amicitiaeque.* E quibus optimi ſcriptoris Παλληνοὶ *Diodori* Πελιγνοὶ eſſe debent, ut pulcre *Rhodomannus*, Illuſt. *Scaliger* ad libri ſui oram, & poſt utrumque *Ph. Cluverius* Ital. Antiq. L. ii, 14. pag. 755., qui quoque Ἄνιλος in Ἀνιλάς convertit eodem libro p. 774. De Marrucinis diximus L. xix, 115. P. Wess.

94. Πρότερον συντρῖψαι — ἢ ἐπ' αὐτὸν &c.] Hyperbaton eſt. *Prius Prepelaum, Caſſandri ducem, obterere, quam in Caſſandrum pergeret, & tum imperii ſedem aggredi.* Vir doctus in Latinis id neglexit: corrigit in *Addend.* ſuis ἢ ἐπί, quod non placet. P. Wess.

1. Παρεισέπεσεν ἐντὸς τοῦ τείχους] Occupata, qua Pellenen iter erat, porta. Τὰς ἐπὶ Πελλήνην πύλας vocat in Sicyonis captae hiſtoria *Polyaenus* L. iv, 7, 3., etſi prave Πελλήνης libri editi nunc praeferunt. P. Wess.

10. Συνεπιλαβόμενος τῆς οἰκοδομίας] Pravum erat συνεπιβαλόμενος, quod, etſi *Reg.* 2. non addixiſſet, mutare ſuſtinuiſſem. Nunc confidentior ſum. Auctor ipſe L. xix, 63. ἐπειδὴ δὲ (Caſſander) συνεπιλαβόμενος τοῖς Θηβαίοις τῆς τῶν τειχῶν οἰκοδομίας, atque ad eum modum ſaepe. *Rhodomano* librariorum id non latuerat

καταπληξάμενος, ἠνάγκασε παραδοῦναι τὴν ἄκραν. σφόδρα γὰρ ἦν ἀνυπόστατος οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς προσβολαῖς, εὐμήχανος ὑπάρχων περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν πολιορκητικῶν ἔργων. οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς Κορινθίους ἐλευθερώσας, παρεισήγαγε φυλακὴν εἰς τὸν Ἀκροκόρινθον, βουλομένων τῶν πολιτῶν διὰ τοῦ βασιλέως τηρεῖσθαι τὴν πόλιν μέχρις ἂν ὁ πρὸς Κάσσανδρον καταλυθῇ πόλεμος. καὶ Πρεπέλαος μὲν αἰσχρῶς ἐκπεσὼν ἐκ τῆς Κορίνθου, πρὸς Κάσσανδρον ἀπεχώρησε· Δημήτριος δὲ παρελθὼν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, Βῦταν μὲν κατὰ κράτος εἷλε, καὶ τοῖς πολίταις ἀπέδωκε τὴν αὐτονομίαν· Σκῦρον δ' ἐν ὀλίγαις ἡμέραις παραλαβὼν, ἐξέβαλε τὴν φρουράν. μετὰ δὲ ταῦτ' [h] ἐπερχόμενος τῆς Ἀχαΐας ἠλευθέρου τὰς πόλεις· στρατεύσας δὲ ἐπὶ τὸ Αἴγιον περιεκάθισε τὸ τεῖχος, καὶ λόγους ἐποίησε πρὸς τὸν ἀφηγούμενον τῆς φρουρᾶς Στρόμβιχον, παραδοῦναι τὴν πόλιν ἀξιῶν. οὐ προσέχοντος δ' αὐτοῦ [i] τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ πολλὰ λοιδοροῦντος ἀπὸ τοῦ τείχους βλασφήμως, προσαγαγὼν μηχανὰς ὁ βασιλεὺς, καὶ [k] καταβαλὼν τὰ τείχη, κατὰ κράτος εἷλε τὴν πόλιν. τὸν μὲν οὖν Στρόμβιχον τὸν ὑπὸ Πολυσπέρχοντος καθεσταμένον φρούραρχον, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀλλοτρίως διατεθέντων [l] πρὸς αὐτὸν εἰς ὀγδοήκοντα πρὸ τῆς πόλεως ἀνεσταύρωσε· τῶν δ' ἄλλων μισθοφόρων ἑλὼν εἰς δισχιλίους, κατέμιξε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις· μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν ταύτης τῆς πόλεως, οἱ σύνεγγυς τὰ φρούρια κατέχοντες, ὑπολαμβάνοντες ἀδύνατον ὑπάρχειν τὸ διαφυγεῖν τὴν βίαν τοῦ βασιλέως, παρέδωκαν αὐτῷ τὰ χωρία· ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ οἱ τὰς πόλεις φρουροῦντες, τῶν μὲν περὶ Κάσσανδρον καὶ Πρεπέλαον καὶ Πολυσπέρχοντα μὴ βοηθούντων, τοῦ δὲ Δημητρίου μετὰ μεγάλης δυνάμεως καὶ μηχανῶν [m] ὑπεραγουσῶν προσιόντος, ἑκουσίως ἐξεχώρουν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Δημήτριον ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ταραντῖνοι πόλεμον ἔχοντες πρὸς Λευκανοὺς καὶ Ῥωμαίους, ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς εἰς τὴν Σπάρτην, αἰτούμενοι βοήθειαν καὶ στρατηγὸν Κλεώνυμον. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων προθύμως ἡγεμόνα δόντων τὸν αἰτούμενον, καὶ τῶν Ταραντίνων χρήματα καὶ ναῦς ἀποστειλάντων, ὁ μὲν Κλεώνυμος ἐπὶ Ταινάρῳ τῆς Λακωνικῆς ξενολογήσας στρατιώτας πεντακισχιλίους, συντόμως κατέπλευσεν εἰς 829. Τάραντα. ἐνταῦθα δὲ μισθοφόρους ἀθροίσας ἄλλους οὐκ ἐλάττους τῶν πρότερον, κατέγραψε καὶ τοὺς πολιτικοὺς, πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ δισχιλίους. προσελάβετο δὲ τῶν τε κατ' Ἰταλίαν Ἑλλήνων τοὺς πλείστους, καὶ τὸ τῶν Μεσσαπίων ἔθνος. ἁδρᾶς οὖν δυνάμεως περὶ αὐτὸν οὔσης, οἱ μὲν Λευκανοὶ καταπλαγέντες φιλίαν ἐποιήσαντο πρὸς τοὺς Ταραντίνους

Olymp. CXIX. II.

hos perterrefactos tradere arcem cogit. In oppugnationibus enim hic rex oppido intolerabilis erat, & in conficiendis ad expugnationes operibus egregie ſolers. Quanquam vero libertatem Corinthiis reddiderat, praeſidium tamen nihilominus AcroCorintho impoſuit: quod urbem ſub regis tutela permanere cuperent cives, donec cum Caſſandro eſſet debellatum. Atque ita turpiter ejectus Corintho Prepelaus ad Caſſandrum ſe recepit. Porro in Achaiam progreſſus Demetrius Butam vi cepit, & ſuam civibus juriſdictionem reddidit. Scyroque poſt dies non ita multos in poteſtatem accepta, praeſidium expulit. Inde caeteras Achaiae urbes accedens liberavit. Motiſque verſus Aegium caſtris, moenia circumſedit: & Strombichum ducem praeſidii allocutus, ut urbem traderet, poſtulavit. At cum ille in poſtulata non conſentiret; Sed multa in Demetrium convitia de muro, & quidem cum ignominia, jaceret: rex machinas adegit, & moenia demolitus, ſumma vi urbem cepit. Ibi Strombichum, a Polyſperchonte ducem praeſidio datum, alioſque ſibi inimicos circiter LXXX. ante oppidum in crucem egit. Captoſque de caeteris mercenariis ad duo millia, ſuorum ordinibus inſeruit. Poſt urbis hujus expugnationem, qui caſtella in propinquo tenebant, fieri non poſſe arbitrati, ut vim regis effugerent, deditionem fecere. Eodem modo etiam illi, qui urbes cum 787. praeſidio tutabantur, cum a Caſſandro ac Polyſperchonte nihil ſubſidii mitteretur, Demetriuſque cum maximo armorum robore, & machinis omnem modum excedentibus immineret, ultro locum dedere. Atque ita Demetrii ſe res habebant.

104. In Italia Tarentini, cum Lucanis Romaniſque belligerantes, miſſis Spartam legatis, auxilia & Cleonymum imperatorem ſibi petunt. Cum igitur Lacedæmonii ducem expetitum non inviti concederent, & Tarentini pecuniam naveſque ſubminiſtrarent: Cleonymus ad Taenarum Laconiae militum quinque millibus contractis quam breviſſimo curſu Tarentum navigat. Hic mercenariorum conducta manu, quae priori non eſſet inferior, etiam oppidanos conſcribit, in totum ſupra ccIↃↃ. ccIↃↃ. peditum, & duo millia equitum. De Graecis praeterea Italicis plurimos, & gentem Meſſapiorum ſibi adjungit. Quare cum numeroſum haberet exercitum, conterriti Lucani amicitiam cum

---

[h] Ἐπ' Ὀρχομενὸν τῆς Ἀρκαδίας στρατεύσας ἐκέλευσε τῷ τῆς φρουρᾶς ἀφηγουμένῳ Στρομβίχῳ παραδοῦναι τὴν πόλιν. ὁ προσ. *Baſil. Reg.* 2. *Venet. Vat.* ora *Steph.* [i] Τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις *Reg.* 1, & mox βλασφημῶν, utrumque non prave. [k] Καταλαβὼν *id.* [l] Duo haec a *Veneto* omittuntur & *Reg.* 2. *Baſil.* [m] Ὑπερεχουσῶν *Reg.* 1. ex gloſſa.

tuerat delictum. P. Wess.

12. Δημητριάδα — τὴν πόλιν ὀνόμασεν] Conſentiunt *Strabo* L. L. VIII. p. 587., *Plut.* Demet. p. 900. B. *Pauſanias* L. II, 7., & numi, niſi in eorum explicatione erretur, quod puto. Vid. not. ad Itiner. *Anton.* p. 328. Quae ſequuntur, honores declarant planiſſime, qui urbium conditoribus, τοῖς κτίσταις, in Graecia deferri ſolebant, de quibus Ill. *Spanhemius* de Us. & Praeſt. Numiſ. Diſſ. IX. p. 562. & nos antea. P. Wess.

33. Εἰς τὸ καλούμενον Σισύφειον] Siſypho, antiquiſſimo Corinthiorum regi, conſecratum videtur fuiſſe ſeu templum ſive monumentum. Corinthum a Demetrio per fraudem interceptam fuiſſe, civibus portam aperientibus *Polyaenus* L. IV, 7, 8. itidem docet. P. Wess.

48. Βῦταν μὲν κατὰ κράτος εἷλε] Lege Βοῦραν. Nam licet Buram eam terrae motu & maris inundatione periiſſe ſupra dixerit, tamen e *Polybio* (L. II, 41.) eam urbem inſtauratam fuiſſe, aut ſaltem ejus nomen revixiſſe conſtat: nam inter Achaiae urbes eam enumerat, & Buram ab iis, qui terrae motus tempore aberant, reſtauratam ait *Pauſanias* in Achaicis (cap. 25. p. 590.) Jac. Palm.

Βοῦραν μὲν κατὰ κράτος εἷλε] Adſtipulor *Palmerio.* Lege adſcripta L. XV, 48. Sed quae illa Σκῦρος erit? Nota ſane inſula *Scyrus* eſt, quae quidem longius aberat, quam Burae atque Achaiae oppidis ut conjungi poſſit commode. Forſan Σκίρος eſt, quam Ἀρκαδίας κώμην *Stephanus Byzant.* fuiſſe perhibet. P. Wess.

50. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπερχόμενος τῆς Ἀχαΐας &c.] Nihil his ineſt, ſperni cur merito debeant: neque abſurda ea ſunt, quae ex *Baſil.* ſcriptiſque libris excerpta dedi. Utra vero Auctor ipſemet reliquerit, decernere non audeo: Tu, Lector, elige. P. Wess.

64. Οἱ σύνεγγυς τὰ φρούρια κατέχοντες] Mallem οἱ τὰ σύνεγγυς φρούρια, mutata articuli ſede. P. Wess.

76. Καὶ στρατηγὸν Κλεώνυμον] Lege *Strabon.* L. VI. p. 429. & *Livium*

Olymp. cxix. ii. cum Tarentinis redintegrant. Metapontini duntaxat obſequium detrectant; Lucanis igitur agros illorum una ſecum incurſandi auctor eſt; & per occaſionem Metapontinos aggreſſus, terrorem illis incutit. Et quanquam ut amicus urbem introierat, plus tamen quam ſexcentis argenti talentis cives emungit, obſidumque loco virgines accipit ducentas, non tam muniendae fidei, quam libidinis ſuae explendae gratia. Depoſita enim veſte Laconica, deliciis tempus impendebat, ac jugo ſervitutis involvebat eos, qui fidei illius ſe commiſerant. Nam licet tantum haberet copiarum & apparatus, nihil tamen Sparta dignum effecit. Expeditionem quidem in Siciliam facere inſtituerat, quaſi tyrannide Agathoclis everſa, juris ſui libertatem Siculis redditurus eſſet: Sed omiſſa in praeſens hac militia, in Corcyram trajecit, & urbe potitus, magnam pecuniae vim exegit, praeſidiumque inibi collocavit, hac arce belli uti, rebuſque Graeciae hinc imminere cogitans.

105. Statim & legati a Demetrio Poliorcete & Caſſandro, de ſocietatis foedere ipſum convenere. Sed cum neutro ſe conjunxit. Hinc cum Tarentinos & quoſdam alios defeciſſe audiret: relicto ad Corcyram quod ſufficeret praeſidio, cum reliquis copiis in Italiam, ceu puniturus contumaces, tranſmiſit; Oraeque appulſus, ubi Barbari cuſtodias agebant, urbem cepit, hominibuſque ſub corona venditis, agrum populationibus vaſtavit. Sic Triopio etiam, quod vocant, expugnato, ad tria captivorum millia ſuae poteſtatis fecit. Circa quod tempus, regionis illius Barbari in agmen coeuntes, noctu caſtra invadunt, & plures ducentis ex Cleonymi militibus interimunt, ac mille circiter vivos capiunt. Cumque hoc periculo coorta ſimul tempeſtas xx. navigia, quorum prope caſtra erat ſtatio, corrumpit. Tantis igitur cladibus ſemel atque iterum acceptis, Cleonymus in Corcyram cum exercitu renavigavit.

Olymp. cxix. iii. 106. Jam anno exacto, in Archontis munere Athenis Nicocles, in conſulatu Romae M. Livius, & M. Aemilius, ſuccedebant. Quo tempore Caſſander Macedoniae rex Graecorum vires ſubinde creſcere, totamque belli contra ſe molem inſurgere videns, de eventu trepide ſolicitus erat. Miſſis igitur in Aſiam legatis ad Antigonum, ut ſecum pacificaret, oravit. Ubi vero ille ſe nullam agnoſcere pacificationem, niſi Caſſander res ſuas ipſius arbitrio permitteret, reſpondit: territus ille Lyſimachum e Thracia, quicum ſummam rei communicet, accerſit. 788. Semper enim hunc in maximis terroribus adhibere in auxilium ſolebat, tum

γαλίους. τῶν δὲ Μεταποντίνων οὐ προσεχόντων αὐτῷ, τοὺς Λευκανοὺς ἔπεισε συμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν καὶ τῷ καιρῷ συνεπιθέμενος, [n] κατεπλήξατο τοὺς Μεταποντίνους. παρελθὼν δ᾽ εἰς τὴν πόλιν ὡς φίλος, ἐπράξατο μὲν ἀργυρίου τάλαντα πλείω τῶν ἑξακοσίων, διακοσίας δὲ παρθένους τὰς ἐπιφανεστάτας ἔλαβεν εἰς ὁμηρείαν, οὐχ οὕτως τῆς περὶ τὴν πίστιν ἀσφαλείας χάριν, ὡς τῆς ἰδίας ἕνεκεν [o] λαγνείας. ἀποθέμενος γὰρ τὴν Λακωνικὴν ἐσθῆτα, διετέλει τρυφῶν, καὶ τοὺς πιστεύσαντας αὐτῷ καταδουλούμενος. τηλικαύτας γὰρ ἔχων δυνάμεις καὶ χορηγίας, οὐδὲν τῆς Σπάρτης ἄξιον ἔπραξεν. [p] ἐπεβάλετο μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν Σικελίαν στρατεύειν, ὡς τὴν τυραννίδα μὲν καταλύσων τὴν Ἀγαθοκλέους, τὴν δ᾽ αὐτονομίαν τοῖς Σικελιώταις ἀποκαταστήσων· ὑπερθέμενος δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος ταύτην τὴν στρατείαν, ἔπλευσεν εἰς [q] Κέρκυραν καὶ κρατήσας τῆς πόλεως, χρημάτων τε πλῆθος εἰσεπράξατο, καὶ φρουρὰν ἐγκατέστησε, διανοούμενος ὁρμητηρίῳ τούτῳ [r] τῷ τόπῳ χρήσασθαι, καὶ τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα πράγμασιν ἐφεδρεύειν.

[s] Εὐθὺς δὲ καὶ πρεσβειῶν πρὸς αὐτὸν παραγινομένων παρά τε Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ καὶ Κασσάνδρου περὶ συμμαχίας, τούτων μὲν οὐδετέρῳ προσέθετο, τοὺς δὲ Ταραντίνους καὶ τῶν ἄλλων τινὰς πυθόμενος ἀφεστηκέναι, τὴν μὲν Κέρκυραν τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπέλιπε, μετὰ δὲ τῆς ἄλλης δυνάμεως ἔπλει κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, ὡς κολάσων τοὺς ἀπειθοῦντας. προσχὼν δὲ τῇ χώρᾳ καθ᾽ ὃν τόπον ἐφύλαττον οἱ Βάρβαροι, τὴν μὲν πόλιν ἑλὼν ἐξηνδραποδίσατο, τὴν δὲ χώραν ἐλεηλάτησεν· ὁμοίως δὲ τὸ καλούμενον Τριόπιον ἐκπολιορκήσας, εἰς τρισχιλίους ἔλαβεν αἰχμαλώτους. καθ᾽ ὃν δὴ χρόνον οἱ μὲν ἀπὸ τῆς χώρας Βάρβαροι συνδραμόντες ἐπέθεντο νυκτὸς τῇ στρατοπεδείᾳ· καὶ μάχης γενομένης, ἀπώλοντο τῶν μετὰ Κλεωνύμου πλείους τῶν [t] διακοσίων, ἐζώγρησαν δὲ περὶ χιλίους. ἅμα δὲ τῷ κινδύνῳ τούτῳ χειμὼν ἐπιγενόμενος εἴκοσι τῶν νεῶν διέφθειρε, πλησίον ὁρμουσῶν τῆς παρεμβολῆς. ὁ δὲ Κλεώνυμος δυσὶν ἐλαττώμασι τηλικούτοις περιπεσὼν, ἀπέπλευσε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Κέρκυραν. 830.

Τοῦ δ᾽ ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Νικοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδέξατο Μάρκος Λίβιος καὶ Μάρκος Αἰμίλιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Κάσσανδρος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς, ὁρῶν τὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων αὐξομένην, καὶ πάντα τὸν πόλεμον ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν συνιστάμενον, περίφοβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος· διόπερ ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρὸς Ἀντίγονον εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀξιῶν διαλύσασθαι πρὸς αὐτόν. ἀποκριναμένου δ᾽ ἐκείνου, [u] διότι μίαν γινώσκει διάλυσιν ἐὰν ὁ Κάσσανδρος ἐπιτρέπῃ τὰ καθ᾽ αὐτὸν, καταπλαγεὶς Λυσίμαχον ἐκ τῆς Θρᾴκης μετεπέμψατο πρὸς τὴν τῶν ὅλων κοινοπραγίαν. ἀεὶ γὰρ εἰώθει τοῦτον κατὰ τοὺς μεγίστους φόβους εἰς τὴν βοήθειαν προσλαμβάνεσθαι,

δια-

---

[n] Κατέπληξε *Reg.* 2. [o] Ἀγνείας *Baſil. Reg.* 2. ora *Steph.* [p] Ἐπιβάλλετο *Reg.* 1. [q] Κόρκυραν *Vat. Baſil.* & ſtatim ſaepius Haud male. [r] Duo haec omittuntur a *Reg.* 2. *Baſil.* At *Reg. pr.* τούτῳ χρήσασθαι τῷ τόπῳ. [s] Εὐθὺ *Baſil.* [t] Τριακοσίων ex *Reg.* 1. ora *Steph.* [u] Ἀποκριναμένου, μίαν γνώσιν iterum *Steph.* marg. ex *Reg. pr.*

Livium L. x, 2. P. Wess.

97. Ἀποθέμενος τὴν Λακωνικὴν ἐσθῆτα διετέλει τρυφῶν] Quod domi vitae genus Spartani aſperum & durum ſectabantur, id ſaepe foris, excuſſis legum frenis, non ſine patriae quodam dedecore negligebant. Quid Pauſanias in ſe admiſerit, ex *Nepote Cornelio* ignorat nemo. De Acrotato & quae Agrigenti deſignarit, *Diodorus* L. xix, 71. Nec melior Cleonymus. Eſt profecto a teneris adſueſcere multum, debile tamen, ſi virtutis amor deſit. P. Wess.

17. Τὴν μὲν πόλιν ἑλὼν ἐξηνδραποδίσατο] Quam tandem urbem, Diodore? Doleo nomen ejus fuiſſe a te neglectum. *Livius* dicto loc. *Vicos* (Patavinorum tres maritimos) *expugnant, inflammant tecta, hominum pecudumque praedas agunt, & dulcedine praedandi longius uſque a navibus procedunt.* Qui quidem in hac Cleonymi excurſione deſcribenda multo accuratior eſt. P. Wess.

19. Τὸ καλούμενον Τριόπιον ἐκπολιορκήσας] *Triopium* in Italia legere non memini, nedum in Patavinorum, ubi haec geſta fuiſſe ex *Livio* vidimus, finibus: nam TRIUMPILINOS, *venalem, cum agris ſuis populum*, in *Plinii* Hiſt. Nat. L. III, 20. hinc aliquid trahere non audeo adfirmare. P. Wess.

31. Μάρκος Αἰμίλιος] Aemilium conſulem rectius Marcum nominat *Diodorus*, quam Cajum *Livius*, & Lucium *Caſſiodorus*; Et cum eo Capitolini Annales conſentiunt. L. Rhod.

Μάρ-

διά τε τῆς τἀνδρὸς ἀρετὴν, καὶ διὰ τὸ τὴν [x] βασιλείαν αὐτοῦ ὅμορον εἶναι τῇ Μακεδονίᾳ. συνεδρεύσαντες οὖν οἱ βασιλεῖς οὗτοι περὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς πρός τε Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτου βασιλέα καὶ πρὸς Σέλευκον τὸν τῶν ἄνω Σατραπειῶν κυριεύοντα, περί τε τῆς ὑπερηφανίας τῆς ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἐμφανίζοντες, καὶ τὸν ἐκ τοῦ πολέμου κίνδυνον κοινὸν εἶναι πάντων διδάσκοντες. τῆς γὰρ Μακεδονίας κρατήσαντα τὸν Ἀντίγονον εὐθὺς [y] ἀφελεῖσθαι καὶ τῶν ἄλλων τὰς βασιλείας. δεδωκέναι γὰρ αὐτὸν πεῖραν [z] πλεονάκις, καὶ ὅτι πλεονέκτης ἐστὶ, καὶ πᾶσαν ἀρχὴν ἀκοινώνητον ποιεῖ. [a] συμφέρειν οὖν ἅπαντας συμφρονῆσαι, καὶ κοινῇ πρὸς Ἀντίγονον ἐπανελέσθαι πόλεμον. οἱ μὲν οὖν περὶ Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον, δόξαντες ἀληθῆ λέγειν πρὸς ἀλλήλους, προθύμως ὑπήκουσαν, καὶ συνετάξαντο βοηθεῖν ἁδραῖς δυνάμεσι.

Τοῖς δὲ περὶ Κάσανδρον ἔδοξε μὴ περιμένειν τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς Φθάσαντας ἐπιστρατεύειν, καὶ [b] προλαμβάνειν τὸ χρήσιμον. διόπερ ὁ Κάσανδρος Λυσιμάχῳ μὲν παρέδωκε μέρος τοῦ στρατοπέδου, καὶ στρατηγὸν συνεξέπεμψεν· αὐτὸς δὲ ἀνέζευξε μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως εἰς Θετταλίαν, διαπολεμήσων Δημητρίῳ καὶ τοῖς Ἕλλησι. Λυσίμαχος δὲ μετὰ [c] στρατιωτῶν αὐτοῦ διαβὰς ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, Λαμψακηνοὺς μὲν καὶ Παριανοὺς ἑκουσίως προσθεμένους ἀφῆκεν ἐλευθέρους· Σίγειον δ' ἐκπολιορκήσας, φρουρὰν παρεισήγαγε. μετὰ δὲ ταῦτα Πρεπελάῳ μὲν τῷ στρατηγῷ δοὺς πεζοὺς ἑξακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους, ἐξέπεμψε προσαξόμενον τὰς πόλεις τάς τε κατὰ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν· αὐτὸς δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρησε πολιορκεῖν τὴν Ἄβυδον, καὶ βέλη καὶ μηχανὰς καὶ τἄλλα
831. παρεσκευάζετο. ἐπεὶ δὲ κατὰ θάλατταν ἦλθε τοῖς πολιορκουμένοις στρατιωτῶν πλῆθος παρὰ Δημητρίου, [d] τὸ δυνάμενον τὴν ἀσφάλειαν παρέχεσθαι τῇ πόλει, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστη, τὴν δ' ἐφ' [e] Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν προσαγαγόμενος καὶ Σύναδα πόλιν ἔχουσαν [f] ἀποσκευὰς βασιλικὰς ἐπολιόρκησεν. ὅτε δὴ καὶ Δόκιμον τὸν Ἀντιγόνου στρατηγὸν πείσας κοινοπραγεῖν, τά τε Σίναδα παρέλαβε διὰ τούτου, καὶ τῶν ὀχυρωμάτων ἔνια τῶν ἐχόντων τὰ βασιλικὰ χρήματα. ὁ δ' ἐπὶ τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Ἰωνίας πεμφθεὶς ὑπὸ Λυσιμάχου στρατηγὸς Πρεπέλαος [g] Ἀδραμυττίου μὲν ἐκυρίευσεν ἐν παρόδῳ· τὴν δ' Ἔφεσον πολιορκήσας, καὶ καταπληξάμενος τοὺς ἔνδον, παρέλαβε τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν ἐγκαταληφθέντας τῶν Ῥοδίων ἑκατὸν ὁμήρους ἀπέστειλεν εἰς τὴν πατρίδα· τοὺς δ' Ἐφεσίους ἀφῆκε. τὰς δὲ ναῦς τὰς ἐν τῷ λιμένι πάσας ἐνέπρησε, διὰ τὸ θαλασσοκρατεῖν τοὺς πολεμίους, καὶ τὴν ὅλην κρίσιν τοῦ πολέμου ἄδηλον ὑπάρχειν. μετὰ δὲ ταῦτα [h] Τηΐους μὲν καὶ Κολοφωνίους προσηγάγετο, Ἐρυθραίοις δὲ καὶ Κλαζομενίοις ἐλθούσης κατὰ θάλατταν βοηθείας, τὰς μὲν

Olymp. CXIX. III.

ob virtutem hujus viri, tum quod regnum ejus Macedoniae fines attingeret. Hi ergo de communi utilitate inter ſe conſiliati, legatos mittunt ad Ptolemaeum, regem Aegypti; & ſuperiores provincias in poteſtate habentem Seleucum, & ſuperbiam Antigoni in reſponſionibus demonſtrant, bellique hujus periculum omnibus commune eſſe docent. Nam ſi Macedoniam obtinuerit Antigonus, mox aliis etiam regna ſua ademturum. Experimentum enim ſui jam exhibuiſſe aliquoties: quod ſubinde plura appetat, totumque ſibi imperium extra ullam ſocietatem vendicet. Expedire igitur, ut omnes inter ſe conſpirent, & bellum commune contra Antigonum ſuſcipiant. Ptolemaeus & Seleucus, quod vera inter ſeſe aſſeverare judicarent, lubentes obſequuntur, & numeroſis ſubvenire copiis conſtituunt.

107. Caſſandro autem viſum, hoſtis adventum non operiendum, & expeditione prius facta, anticipare quod expediret. Idcirco partem exercitus, mittens una ducem, Lyſimacho tradit. Ipſe cum reliquo agmine in Theſſaliam movit Demetrium oppugnaturus & Graecos. Lyſimachus ergo cum milite ipſius ex Europa in Aſiam transgreſſus, Lampſacenos, & Parianos, cum ſponte in partes ejus concederent, liberos dimittit; Expugnatoque Sigeo praeſidium induxit. Exinde Iↄↄ. cIↄ. peditum, & mille equitibus Prepelao traditis, ad Aeolidis & Ioniae urbes adjungendas illum mittit. Ipſe Abydum primo obſidere aggreſſus, tela machinaſque & alia comparat. Aſt ubi per mare a Demetrio armatorum multitudo, quae urbem tutari poſſet, supervenit, a propoſito deſiſtit; Phrygiaque ad Helleſpontum ſubacta, etiam Synada urbem, in qua regia erant impedimenta, obſidione cinxit. Quo tempore Docimum Antigoni praefectum ad res Marte communi gerendas induxit, ejuſque opera Synada & caſtellorum quaedam, ubi regiae opes reconditae erant, in poteſtatem accepit. Interim Prepelaus dux, in Aeolidem Ioniamque miſſus a Lyſimacho, Adramyttio in tranſitu potitur, Epheſumque obſidet, & pavore obſeſſis injecto, urbem deditione accipit, & Rhodiorum obſides centum, illic deprehenſos, in patriam dimittit. Epheſios autem miſſos facit. Sed omnes in portu naves incendit: quod eo tempore maris dominium hoſtes tenerent, totuſque belli exitus adhuc incertus eſſet. Hinc Tejos etiam atque Colophonios ſubjunxit. Erythraeis autem & Clazomeniis per mare ſubſidium venerat;

---

[x] *Βασιλείαν αὐτοῦ ὅμορον* Reg. 1., unde pronomen reſtitui. [y] *Ἀφελέσθαι* Baſil. Vat. [z] *Πλεῖον* Vinet. Reg. ſec. Mox καὶ ante *ὅτι* Reg. 1. non habet. [a] *Καὶ συμφ.* Reg. 1. [b] *Προσλαμβ.* Baſil. [c] *Μετὰ στρατιωτῶν* Reg. 1. Vat. ora Steph. Reg. 2. [d] Articulum non legit Reg. 1., neque neceſſarius eſt admodum. [e] *Ἑλλησπόντου* id. [f] *Ἀποσκευὰς βασιλ.* Reg. pr. In Ceteris interponitur *μεγάλας*, cui tamen notam Steph. inpoſuit. Ego aliorſum relegavi. [g] *Ἀδραμυττίου* Baſil. [h] *Τηΐους* Reg. 1.

[illegible]] Videndi viri eruditi ſunt ad *Livii* L. x, 1. P. Wess.

37. [illegible]] Addere [illegible] ex Reg. pr. poterit, qui ejus acceſſione orationem intendi autumaverit: mihi Grammatici commentum videtur. P. Wess.

54. *Καὶ πᾶσαν ἀρχὴν ἀκοινώνητον ποιεῖ*] *Lucani* 1, 93.

Nulla fides regni sociis, omniſque poteſtas
Impatiens conſortis erit,

τὴν ἀκοινώνητον ἀρχὴν exprimit egregie. P. Wess.

62. *Καὶ προλαμβάνειν τὸ χρήσιμον*] Male *προσλαμβάνειν*. Baſil., librarii peccato, cujuſmodi ex *Alciphron*. L. II. Ep. 2. ſuſtulit *Berglerus*. Poſſet huc referri ex *Philoſtrati* Epiſt. 71., niſi flagitioſius eſſet. Verte ex *Salluſtio*, *quae bello uſui erant*, *ante capere*, ſi commodius id cenſes. P. Wess.

80. *Καὶ Σύναδα πόλιν*] *Σύνναδα* alii, ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ numi, de quibus *H. Valeſius* ad *Socrat*. Hiſt. Eccl. L. VII, 3. & *L. Holſtenius* ad *Stephan*. *Σύνναδα*. Prope urbem *Δοκιμία* pagus erat, nobilis Synnadici lapidis metallis, cui a Docimo hoc, Antigoni praefecto, nomen veniſſe ſuſpicari licet. Confer *Strabon*. XII. p. 865. P. Wess.

90. *Τῶν Ῥοδίων —— ὁμήρους ἀπέστειλεν*] Lege de his obſidibus hujus libri C. 100. P. Wess.

Olymp. CXIX. III.

Ideo urbes haſce capere non potuit, ſed agrum illorum populatus, Sardeis verſus duxit. Ibi praefectum Antigoni Phoenicem & Docimum ad defectionem pellexit, urbemque praeter arcem in fidem accepit. Hanc enim cuſtodiens Philippus, de neceſſariis Antigoni unus, bevevolentiam erga eum, qui ſibi fidem habebat, conſervavit. In hoc itaque ſtatu res Lyſimachi tum erant.

108. Antigonus tunc ingens certamen & feſtum Panegyricum Antigoniae inſtituerat, magniſque ad hoc praemiis & mercedibus undique conciverat athletas, & artifices praeclariſſimos. Ubi vero de 789. tranſitu Lyſimachi & defectione militum audivit, ludos abrumpit, athletiſque & artificibus mercedem, non minus cc. talentis, perſolvit. Ipſe, copiis aſſumtis, ex Syria citatis itineribus contra hoſtes pergit; Ubi Tarſum Ciliciae pervenit, de pecunia, quam e Quindis aſportaverat, exercitui ad tres menſes ſtipendia numerat. Et praeter hanc cum exercitu tria talentûm millia advexerat, ut, ſi quando pecunia opus foret, haec ſumtuum facultas in promtu haberetur. Superato hinc Tauro, Cappadociam verſus contendit, & rebelles in ſuperiore Phrygia & Lycaonia ad priſtinam militiae ſocietatem reduxit. Quo tempore Lyſimachus, hoſtis adventu cognito, in Senatu cum ſuis deliberavit, quid imminentibus his periculis agendum eſſet. Illi, ad pugnam non eſſe deſcendendum, quoad Seleucus e provinciis ſuperioribus adventaſſet, ſed occupanda firmiora loca, caſtriſque ſudeto & foſſa praemunitis, adventum hoſtis expectandum, cenſebant. Hic ergo, quod decretum erat, ſtudioſe peregit. Antigonus vero, ut proxime hoſtes ventum, explicatis in aciem copiis, pugnam laceſſebat. Ubi nemo ex adverſo prodire audet, ipſe loca quaedam inſidet, qua cibaria hoſtibus importari neceſſum erat. Lyſimachus ergo veritus, ne interciſo commeatu, in hoſtis poteſtatem veniret, noctu inde movet, & cccc. ſtadia emenſus, circa Dorylaeum caſtra facit. Locus enim ille frumento alioque commeatu abundabat, praeterfluente praeterea amni, qui caſtra metantibus illic munimenti loco eſſet. Jacto igitur vallo, foſſa praealta triplicique ſudeto caſtra firmarunt.

πόλεις ἑλεῖν οὐκ ἠδυνήθη, τὴν δὲ χώραν αὐτῶν πορθήσας ἀνέζευξεν ἐπὶ Σάρδεις. ἐνταῦθα δὴ [i] τὸν Ἀντιγόνου στρατηγὸν Φοίνικα καὶ Δόκιμον πείσας ἀποστῆναι τοῦ βασιλέως, παρέλαβε τὴν πόλιν, πλὴν τῆς ἄκρας. ταύτην γὰρ φυλάττων Φίλιππος εἷς τῶν Ἀντιγόνου φίλων, βεβαίαν ἐτήρει τὴν εὔνοιαν τὴν πρὸς τὸν πεπιστευκότα. τὰ μὲν οὖν περὶ Λυσίμαχον ἐν τούτοις ἦν.

Ἀντίγονος δὲ [k] προχειρισάμενος ἀγῶνα μέγαν καὶ πανήγυριν ἐν Ἀντιγονίᾳ συντελεῖν, πάντοθεν ἀθλητάς τε καὶ τεχνίτας τοὺς ἐπιφανεστάτους ἐπὶ μεγάλοις ἄθλοις καὶ μισθοῖς ἠθροίκει. ὡς δ' ἤκουσε τὴν Λυσιμάχου διάβασιν καὶ τῶν στρατηγῶν τὴν ἀπόστασιν, τὸν μὲν ἀγῶνα διέλυσε, τοῖς δὲ ἀθληταῖς καὶ τοῖς τεχνίταις ἀπέδωκε μισθοὺς οὐκ ἐλάττους [l] διακοσίων ταλάντων. αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν ὥρμησεν ἐκ τῆς Συρίας, σύντομον τὴν πορείαν ποιούμενος ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Εἰς δὲ Ταρσὸν τῆς Κιλικίας ἀφικόμενος, ἐξ ὧν κατεκόμισε χρημάτων ἐκ τῶν [m] Κυΐνδων, τὸ στρατόπεδον εἰς τρεῖς μῆνας ἐμισθοδότησε. χωρὶς δὲ τούτων τρισχίλια τάλαντα μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκόμιζεν, ὅπως τοιαύτην ἔχῃ τὴν χορηγίαν, ὅταν αὐτῷ χρεία γίνηται χρημάτων. ἔπειτα 832. τὸν Ταῦρον ὑπερβαλὼν προῆγεν ἐπὶ Καππαδοκίας, καὶ τοὺς ἀφεστηκότας περὶ τὴν ἄνω Φρυγίαν καὶ Λυκαονίαν ἐπιπορευόμενος, πάλιν [n] εἰς τὴν προϋπάρχουσαν συμμαχίαν ἀποκατέστησε. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ περὶ τὸν Λυσίμαχον πυθόμενοι τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν, συνήδρευον βουλευόμενοι πῶς χρηστέον εἴη τοῖς ἐπιφερομένοις κινδύνοις. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς εἰς μὲν μάχην μὴ συγκαταβαίνειν ἕως ἂν οἱ περὶ Σέλευκον ἐκ τῶν ἄνω Σατραπειῶν καταβῶσι· τόπους δὲ ὀχυροὺς καταλαβέσθαι, καὶ χάρακι καὶ τάφρῳ τὴν στρατοπεδείαν ἀσφαλισαμένους ὑπομένειν τῶν πολεμίων τὴν ἔφοδον. οὗτοι μὲν οὖν τὸ δοχθὲν αὐτοῖς [o] ἐπετέλουν κατὰ σπουδήν· ὁ δ' Ἀντίγονος, ἐπεὶ πλησίον ἐγένετο τῶν πολεμίων, ἐκτάξας τὴν δύναμιν προεκαλεῖτο εἰς μάχην. οὐδενὸς δ' ἐπεξιέναι τολμῶντος, αὐτὸς μὲν κατελάβετο τόπους τινάς, δι' ὧν ἀναγκαῖον ἦν τὰς τροφὰς τοῖς ἐναντίοις παρακομίζεσθαι· οἱ δὲ περὶ τὸν Λυσίμαχον, φοβηθέντες μὴ τῆς [p] ἀγορᾶς ἀποκοπείσης ὑποχείριοι γένωνται τοῖς πολεμίοις, νυκτὸς ἀνέζευξαν καὶ διατείναντες σταδίους τετρακοσίους, κατεστρατοπέδευσαν περὶ Δορύλαιον. εἶχε γὰρ τὸ χωρίον σίτου τε καὶ τῆς ἄλλης χορηγίας πλῆθος, καὶ ποταμὸν παραρρέοντα, δυνάμενον ἀσφάλειαν παρέχεσθαι τοῖς παρ' αὐτὸν στρατοπεδεύουσι. βαλόμενοι δὲ στρατοπεδείαν, ὠχύρωσαν τὴν παρεμβολὴν βαθείᾳ τάφρῳ καὶ τριπλῷ χάρακι.

Ἀντί-

---

[i] Τῶν Ἀντιγόνου στρατηγῶν id. *Reg.* [k] Προκεχειρισμένος *Baſil. Vat.* [l] Ἐκ διακοσ. *Baſil.* prave. [m] Κοΐνδων ora *Steph.*. [n] Ἐκεῖ τὴν *Reg.* 1. [o] Ἐπέλων ex compendio ſcribendi *Baſil.* [p] Ἐμπορίας *Reg.* 1.

99. Τὸν Φοίνικα καὶ Δόκιμον πείσας] Mallem abeſſet Docimi nomen: is enim, ut ſupra ſcripſit, damnata fide in Lyſimachi partes tranſierat. Alius ſi ſit, quod mihi non liquet, praeſtaret τῶν — στρατηγῶν ex *Reg.* 1. P. Wess.

6. Ἐν Ἀντιγονίᾳ] Situm urbis ſignavit C. 48. ſuperius. Τεχνίτας ſcenae eſſe artifices, τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας *Aelian.* de Animal. L. xi, 19., notum exploratumque eſt. Vid. ad L. iv, 5. p. 251. P. Wess.

15. Ἐκ τῶν Κυΐνδων] De veriore Caſtelli nomine inſpice not. in L. xviii, 62. P. Wess.

42. Καὶ ποταμὸν παραρρέοντα] In ΔΟΡΥΛΑΕΩΝ numo, vulgato Theſ. Britann. T. ii. p. 257.. fluvius hic urnae innititur, nomen reticetur, quem alterutrum eorum amnium eſſe credo, quos *Jo. Cinnamus* memoravit, ὧν ὁ μὲν ΒΑΘΥΣ πρὸς τῶν ἐγχωρίων, ΘΥΑΡΙΣ δὲ ἄτερος ὀνομάζεται, inquit L. v, 1. Lege quae adſcripta a me olim ſunt *Hieroclis* Synecd. p. 678. P. Wess.

63. Καὶ τῆς χώρας οὔσης βαθυγείου] Phrygiae ager prope Dorylaeum uber erat, planus coenoſuſque. *Jo. Cinnamus* L. vi, 14. καὶ πεδία παρ' αὐτὸ κεῖνται λειότατά τε ἐπὶ πλεῖστον ἥκοντα καὶ ἀμήχανόν τι προφαίνοντα κάλλος. οὕτω μέν τοι λιπαρὰ καὶ οὕτως εὔγεια, ὡς πόαν τε πᾶσαν ἀφθονεῖ μάλιστα ἐνδιδόναι. Qui agri habitus ut ad iter coelo pluvio parum opportunus erat, ita paſcuis accommodatiſſimus: hinc acres de ejus poſſeſſione olim inter Turcas & Graecos contentiones, de quibus *Cinnamus* & *Nicetas Choniat.* Annal. Manuel. L. vi. in principio. Adde *Annae Comnenae* Alexiad. L. xv. p. 469. *Ed. Paris.* P. Wess.

73. Ἔπεμψέ τινας τῶν φίλων] Hoc *Diodori* eſt: nam C. 111. [illegible] πρὸς τὸν Δημήτριον οἱ [illegible] Ἀντιγόνου ſcribit ipſe. Laudem ergo *Reg.* 1. aufert. P. Wess.

80. Ἐν τῷ καλουμένῳ Σαλμωνίας πεδίῳ] Haud ſcio an pravum ſit cenſendum Σαλμωνίας vocabulum? Ego quidem neminem novi, qui hoc in Bithyniae Paphlagoniaeque confinio urbem *Salmoniam* memorarit. Σαλωνίαν πόλιν Βιθυνίας *Stephanus* habet, propter quam ager erat uber & boum paſcuis optimus, χώρα ἀρίστη βουβοσίοις, inquit *Strabo* L. xii. p. 848. Vide, ſcriptumne ἐν — Σαλωνίας πεδίῳ fuerit? Quod una litera auctius procedere potuit facile. P. Wess.

84. Δαρείου τοῦ βασιλέως ἀδελφήν] Quin pro ἀδελφὴν legendum ſit ἀδελφιδῆν nemini dubium eſſe debet: ſiquidem Oxyarten illius patrem, fratrem Darii fuiſſe conſtat. Sed Ἄμαστριν non Ἄμηστριν vocant cum alii, tum *Strabo* (L. xi. pag. 820.) At Ἄμηστρις dicta fuit Xerxis uxor, ut ex *Herodoto* (L. vii, 114.

&

Ἀντίγονος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν πολεμίων ἀποχώρησιν, [q] εὐθὺς ἐπεδίωκεν αὐτούς, καὶ πλησίον γενόμενος τῆς παρεμβολῆς, ἐπεὶ πρὸς παράταξιν οὐ συγκατέβαινον, ἤρξατο περιταφρεύειν τὴν στρατοπεδείαν καὶ καταπέλτας καὶ βέλη μετεπέμψατο, βουλόμενος αὐτὴν πολιορκῆσαι. συντελουμένων δ' ἀκροβολισμῶν περὶ τὴν ταφρείαν, καὶ τῶν περὶ τὸν Λυσίμαχον πειρωμένων ἀπείργειν τοῖς βέλεσι τοὺς ἐργαζομένους, ἐν πᾶσιν [r] ἐπροτέρευν οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον. ἔπειτα χρόνου γενομένου, καὶ τῶν ἔργων ἤδη συντέλειαν λαμβανόντων, τῆς δὲ τροφῆς [s] ὑπολειπούσης τοὺς πολιορκουμένους, οἱ περὶ Λυσίμαχον τηρήσαντες νύκτα χειμέριον, ἀναζεύξαντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς, διὰ τῶν ὑπερδεξίων τόπων [t] ἐποιήσαντο τὴν ἀποχώρησιν εἰς παραχειμασίαν. Ὁ δ' Ἀντίγονος, ἡμέρας γενομένης, ὡς εἶδε τὴν τῶν πολεμίων ἀπαλλαγήν, ἀντιπαρῆγεν αὐτὸς διὰ τῶν πεδίων. ἐπιγενομένων δὲ ὄμβρων μεγά- 833. λων, καὶ τῆς χώρας οὔσης βαθυγείου καὶ πηλώδους, [v] τῶν τε ὑποζυγίων οὐκ ὀλίγα συνέβη καὶ τῶν σωμάτων τινὰ διαφθαρῆναι, καὶ τὸ σύνολον ἐπιπόνως ἅπασαν τὴν δύναμιν διατεθῆναι. διόπερ ὁ βασιλεὺς ἅμα μὲν ἀναλαβεῖν βουλόμενος ἐκ τῆς κακοπαθείας τοὺς στρατιώτας, ἅμα δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ὁρῶν καταλαμβάνουσαν, τοῦ μὲν καταδιώκειν ἀπέστη· πρὸς δὲ τὴν χειμασίαν ἐπιλεξάμενος τοὺς εὐθετωτάτους τόπους, διεῖλε κατὰ μέρη τὴν δύναμιν. πυνθανόμενος δὲ Σέλευκον καταβαίνειν ἐκ τῶν ἄνω Σατραπειῶν μετὰ μεγάλης δυνάμεως, [x] ἔπεμψέ τινας τῶν φίλων εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς Δημήτριον, παρακελευόμενος ἥκειν πρὸς αὐτὸν μετὰ τῆς δυνάμεως τὴν ταχίστην. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο μὴ πάντων τῶν βασιλέων ἐπ' αὐτὸν συνδραμόντων, ἀναγκασθῇ παρατάξει κρῖναι τὸν ὅλον πόλεμον, πρὶν ἢ συνελθεῖν εἰς [y] ταυτὸν τὴν τῆς Εὐρώπης δύναμιν. παραπλησίως δὲ καὶ Λυσίμαχος διεῖλε τὴν δύναμιν εἰς χειμασίαν ἐν τῷ καλουμένῳ Σαλμωνίας πεδίῳ. ἀγορὰν δὲ πολλὴν ἐξ Ἡρακλείας [z] μετεπέμπετο, πεποιησάμενος ἐπιγαμίαν πρὸς τοὺς Ἡρακλεώτας. ἔγημε γὰρ Ἄμηστριν τὴν Ὀξυάρτου μὲν θυγατέρα, Δαρείου δὲ τοῦ βασιλέως ἀδελφιδῆν, Κρατεροῦ δὲ γυναῖκα γενομένην ὑπ' Ἀλεξάνδρου δοθεῖσαν, τότε δυναστεύουσαν τῆς πόλεως. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, Δημήτριος διατρίβων ἐν ταῖς Ἀθήναις ἔσπευδε μυηθῆναι καὶ καταλαβεῖν τὴν ἐν Ἐλευσῖνι τελετήν. ἀπεχούσης δὲ χρόνον ἱκανὸν τῆς κατὰ νόμους ἡμέρας, καθ' ἣν εἰώθεισαν Ἀθηναῖοι συντελεῖν τὴν τελετήν, ἔπεισε τὸν δῆμον διὰ τὰς εὐεργεσίας κινῆσαι τὸ πάτριον ἔθος. παραδοὺς οὖν αὐ-

109. Antigonus diſceſſu hoſtium audito, e veſtigio inſequitur, & caſtris illorum propinquans, ubi in aciem nemo deſcendit, foſſa circumdare caſtra cepit, animoque obſidendi, catapultas ac tela afferenda curat. Cumque velitationes circa foſſam exſiſterent, quod Lyſimachiani telis in opere verſantes arcere conarentur, in omnibus Antigoniani ſuperiores erant. Jam temporis aliquid interceſſerat, cum opera ad finem tendere, alimentaque circumſeſſos deficere. Lyſimachus igitur, tempeſtuoſa captata nocte ex caſtris illis digreſſus, per loca editiora in hyberna conceſſit. Ut vero Antigonus exorta luce diſceſſum hoſtis animadvertit, e regione per campeſtria etiam ipſe contendit. Sed cum magni caderent imbres, & regionis ille tractus profundus & coenoſus eſſet, jumentorum non pauca hamineſque nonnulli peribant: totus denique exercitus cum difficultate magna conflictabatur. Propterea rex, tum ut militem ab aerumnis illis reficeret, tum quod hybernam anni tempeſtatem ingruere videret, a perſequendo deſtitit. Convenientiſſimis itaque locis ad hyemandum delectis, in partes exercitum diſtribuit. Certior autem factus, ex ulterioribus Satrapiis cum numeroſis copiis deſcendere Seleucum, amicorum quosdam in Graeciam miſit ad Demetrium, cum mandatis, ut quam primum cum exercitu ad ipſum veniret. Majorem enim in modum timebat, ne ſi omnes contra ipſum reges concurriſſent, acie cum illis de ſumma rerum decernere, priuſquam copiae ex Europa conveniſſent, ipſe cogeretur. Ita etiam Lyſimachus in 790. campo, ut vocatur, Salmoniae exercitum in hyberna diſtribuit. Largum vero ex Heraclea commeatum ſibi procuraverat, quod affinitatem cum Heracleenſibus contraxerat. Uxorem enim duxerat Ameſtrin, Oxyartae filiam, Darii regis ex fratre neptem, quam Cratero conjugem dederat Alexander, tunc civitati imperantem. Et rerum quidem Aſiaticarum is tunc ſtatus erat.

Olymp. CXIX. III.

110. In Graecia interim Demetrius, Athenis ſubſiſtens, ſacris imbui, ritumque initiorum apud Eleuſinem conſequi, percupiebat. At cum intervallo ſatis longo dies legitima, qua peragere initiationem ſolebant Athenienſes, abeſſet, populo, mutandi patrii moris, propter merita, ſuaſor fuit. Iner-

---

[q] Εὐθὺς καταδίωκειν Reg. id. [r] Προεῖχον Baſil. προεῖχον Cett. [s] Ὑπολειπούσης Reg. 1. [t] Ἀποχώρησιν εἰς παραχ. Baſil. Vat. Reg. 2. Paullo ſuperius χειμέριον Reg. 1. [v] Τῶν ὑποζ. Reg. 1. τῶν δὲ ὑπ. Baſil. [x] Ἔπεμψέ τινας — διακελευόμενος Reg. 1. In Edd. τινὰς. [y] Ταυτὸ id. non male. [z] Ποιησ. μετεπέμπετο Reg. 2. Baſil. Μετεπέμψατο Reg. 1. ſtatim βασιλ. ἀδελφὸν Baſil.

& *Cteſia* notum. *Plutarchus* De ſuperſtit. (p. 171. D.) Ἄμηστρις δὲ ἡ Ξέρξου γυνὴ δώδεκα κατώρυξεν ἀνθρώπους ζῶντας ὑπὲρ αὐτῆς τῷ ᾅδῃ. In illis autem *Cteſiae* fragmentis, quae a me fuerunt edita (p. 8. meae editionis) ſcribitur Ἄμιστρις cum ι utrobique: ubi & filia dicitur Onophae & inter ejus liberos annumeratur Artaxerxes. Quin etiam una ex Artaxerxis filiabus Ἄμηστρις a *Plutarcho* (Artoxerx. p. 1025.) vocatur. Jam vero & hunc Darii fratrem (quem Ὀξυάρτην vocat *Diodorus*) Ὀξάθρην ab aliis nuncupatum invenimus. *Plutarchus* ibidem, Δαρείῳ γὰρ καὶ Παρυσάτιδι παῖδες ἐγένοντο τέσσαρες, πρεσβύτατος μὲν Ἀρταξέρξης, μετ' ἐκεῖνον δὲ Κῦρος, νεώτεροι δὲ τούτων Ὀστάνης καὶ Ὀξάθρης. A *Memnone* itidem Ὀξάθρης hic appellatur, & ejus filia Ἄμηστρις, item Ἀμάστρις uno in loco, & ab eodem idem quod & a *Diodoro* hic adnotatur, eam videlicet ab Alexandro prius datam fuiſſe Cratero uxorem. Extat autem hic locus in illis fragmentis ex *Memnonis* hiſtoriis, quae excudi una cum excerptis ex *Cteſia* & *Agatharchide*. Ibi lege pagin. 80. H. STEPH.

Δαρείου τοῦ βασιλέως ἀδελφιδῆν] Solus *Baſil.* ἀδελφὸν, ex compendio, ut puto, ſcribendi, quo ſaepe hae voces, docente *Jac. Perizonio* Animadv. Hiſtor. cap. 10. p. 436., confuſae perverſaeque a librariis ſunt. Bonum ergo factum, quod *Stephanus* in ἀδελφιδῆν defendendam impendit. Mallem etiam ſuum illi patrem aſſeruiſſet, quem inprudens ex *Plutarcho* Darii Nothi F. perhibet. Fratre enim Darii, ultimi Perſarum regis, Oxyarte progenitam eſſe Ameſtrin, *Memnon* & *Arrianus* Ἀναβ. L. VII, 4. teſtantur. Verum tamen illud, Oxyarten iſtum ab aliis Ὀξάθρην ſcribi. Ipſemet *Diodorus* eorum numerum auget L. XVII, 34. 78. Jam Ameſtrin quod ſpectat, eam ex dialecti differentia alii Ἄμαστριν, Ἄμηστριν alii vocant: nam Ἄμαστρις ſoni quadam vicinia ex Ἄμηστρις originem accepit, reſtingique in *Cteſia* debet, ut factum nuper a Clariſſimo *Daviſio* in Diſſert. XXVI. *Max. Tyrii* p. 597. Plura de nobiliſſima femina non addo: otium enim conatui fecit Ill. *Ezech. Spanhemii* Diſſ. de Num. Praeſt. VIII. p. 495. ſollertiſſima diligentia. P. WESS.

90. Ἀπεχούσης δὲ χρόνον ἱκανὸν τῆς — ἡμέρας] Venerat Athenas Demetrius menſe Munychione. Parva myſteria, τὰ πρὸς Ἄγραν, ita apud *Plut.* legendum eſſe optime vidit *Petitus*, tradita erant menſe Antheſterione; majora reſtabant, peragenda Boedromione menſe. Poſtulanti Demetrio, ut & minoribus & majoribus initiaretur eodem tempore, dictante plebis ſcitum Stratocle, datum fuit, ut menſis Munychion eſſet diceretur que Antheſterion, atque eo ipſi parva myſteria edocto ac luſtrato, ut moris erat, darentur: tum deinde, ut idem Munychion parili fictione fieret Boedromion, quo Demetrius in

Olymp. CXIX. III. Inermem igitur ſacerdotibus ſe permittit, & ante ſtatum diem initiatus, Athenis diſcedit. Et tum quidem ad Chalcidem Euboeae claſſem & copias terreſtres coëgit. Poſtea vero quam aditus a Caſſandro occupatos audiviſſet, itinere terreſtri adeundam Theſſaliam haud cenſuit: ſed cum exercitu in portum Lariſſae praetervectus, copiis expoſitis, urbem primo ſtatim adventu recepit, expugnataque arce, praeſidiarios vinctos in cuſtodiam compegit, & legum ſuarum uſum Lariſſaeis reſtituit. Deinde Pronas & Pteleum ſibi adjunxit. Dium quidem & Orchomenon Thebas commigrare juſſerat Caſſander. Ipſe vero translationem hanc urbium prohibuit. Caſſander, ubi res ex animi ſententia Demetrio ſuccedere advertit, Pheras atque Thebas validioribus praeſidiis munit, contractoque in unum locum exercitu, caſtra ſua Demetrianis opponit. Totus vero numerus erat ccIↃↃ. ccIↃↃ. IↃↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. peditum, & equitum bis mille. Demetrium ſequebantur cIↃ. IↃ. equites, nec minus IↃↃ. cIↃ. cIc. cIↃ. peditum ex Macedonia, tum conductitiorum quindecim millia. Et ccIↃↃ. ccIↃↃ. IↃↃ. ex urbibus Graeciae. Ferentarii autem & Piratarum ex variis gentibus colluvies, qui ad bella & rapinas confluere ſolent, octo millibus haud pauciores, ut ſumma omnium eſſet ad IↃↃↃ. & ſex millia in exercitu terreſtri. Jam per multos dies caſtra inter ſe oppoſita erant, & utrinque inſtruebantur acies, ſed pars neutra in pugnam deſcendebat, rerum in Aſia eventum ſuſpenſis animis exſpectans. Tum invocatus a Pheraeis Demetrius cum parte copiarum urbem ſubintravit, & arce expugnata, Caſſandri milites in fidem acceptos dimiſit, ſuamque Pheraeis libertatem reſtituit.

III. Dum hic rerum Theſſalicarum ſtatus eſt, miſſi nomine Antigoni veniunt ad Demetrium qui patris mandata exponentes, ut quam maturrime copias in Aſiam tranſportet, exhortantur. Patri ergo morem gerere neceſſarium arbitratus rex, pacem ea conditione cum Caſſandro facit, ut pacta tum demum valeant, ſi genitori probentur; Nihil tamen dubitans, quin pro caſſis illa parens ha-

τὸν ἄνοπλον τοῖς ἱερεῦσι, καὶ πρὸ τῆς ὡρισμένης ἡμέρας μυηθεὶς, ἀνέζευξεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας ἤθροισε τὸν στόλον, καὶ τὴν πεζικὴν δύναμιν· μετὰ δὲ ταῦτα πυθόμενος τοὺς περὶ Κάσσανδρον [a] προκατειλῆφθαι τὰς παρόδους, πεζῇ μὲν ἀπέγνω τὴν εἰς Θετταλίαν ποιεῖσθαι πορείαν· παραπλεύσας δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὸν ἐν [b] Λαρίσσῃ λιμένα, καὶ τὴν δύναμιν ἐκβιβάσας, τὴν μὲν πόλιν ἐξ ἐφόδου παρέλαβε, τὴν δ' ἄκραν ἐκπολιορκήσας, τοὺς μὲν φρουροὺς δήσας παρέδωκεν εἰς φυλακὴν, τοῖς δὲ Λαρισσαίοις τὴν αὐτονομίαν ἀποκατέστησε. Μετὰ δὲ ταῦτα Πρώνας μὲν καὶ [c] Πτελεὸν προσηγάγετο· Δῖον δὲ καὶ Ὀρχομενὸν μετοικίζοντος εἰς Θήβας Κασσάνδρου, διεκώλυσε μετοικισθῆναι τὰς πόλεις. Κάσσανδρος δὲ, θεωρῶν τὰ πράγματα τῷ Δημητρίῳ κατὰ νοῦν χωροῦντα, Φερὰς μὲν καὶ Θήβας ἀδροτέραις φρουραῖς παρεφύλαττε· τὴν δὲ δύναμιν πᾶσαν εἰς ἕνα τόπον ἀθροίσας, ἀντεστρατοπέδευσε τοῖς περὶ τὸν Δημήτριον. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας, πεζοὺς μὲν εἰς δισμυρίους ἑπτακισχιλίους, [d] ἱππεῖς δὲ δισχιλίους· τῷ δὲ Δημητρίῳ συνηκολούθουν ἱππεῖς μὲν χίλιοι καὶ πεντακόσιοι, πεζοὶ δὲ Μακεδόνες οὐκ ἐλάττους τῶν ὀκτακισχιλίων, μισθοφόροι δ' εἰς μυρίους καὶ πεντακισχιλίους· ἐκ [e] τε τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων δισμύριοι καὶ πεντακισχίλιοι· ψιλικὰ δὲ τάγματα, καὶ πειρατῶν παντοδαπῶν τῶν συντρεχόντων ἐπὶ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἁρπαγὰς, οὐκ ἐλάττους τῶν ὀκτακισχιλίων. ὥστ' εἶναι τοὺς ἅπαντας πεζοὺς, περὶ τοὺς πεντακισμυρίους ἑξακισχιλίους. ἀντικαθημένων δὲ τῶν στρατοπέδων ἀλλήλοις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἐκτάξεις μὲν ἐγίνοντο παρ' ἀμφοτέροις, εἰς μάχην δὲ οὐδέτερος συγκατέβαινε, [f] καραδοκῶν τὴν ἐπὶ τῆς Ἀσίας ἐσομένην τῶν ὅλων κρίσιν. Δημήτριος δὲ, τῶν Φεραίων ἐπικαλεσαμένων αὐτὸν, παρεισπεσὼν εἰς τὴν πόλιν μετὰ μέρους τῆς δυνάμεως, τὴν μὲν ἄκραν ἐκπολιορκήσας, ὑποσπόνδους ἀφῆκε τοὺς παρὰ Κασσάνδρου στρατιώτας, τοῖς δὲ Φεραίοις τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησεν. 834

Ἐν τούτοις δ' ὄντων τῶν περὶ Θεσσαλίαν, ἧκον πρὸς τὸν Δημήτριον οἱ πεμφθέντες ὑπ' Ἀντιγόνου, διασαφοῦντες τὰς παρὰ τοῦ πατρὸς ἐντολὰς, καὶ παρακελευόμενοι τὴν ταχίστην διαβιβάζειν τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Ἀσίαν. διόπερ ἀναγκαῖον ἡγησάμενος ὑπάρχειν ὁ βασιλεὺς τὸ πείθεσθαι τῷ πατρὶ, πρὸς μὲν Κάσσανδρον διαλύσεις ἐποιήσατο, συνθέμενος εἶναι κυρίας τὰς συνθήκας, ἐὰν ὦσιν εὐάρεστοι τῷ πατρί. ἀκριβῶς μὲν εἰδὼς οὐ προσδεξόμενον αὐτὸν, διὰ τὸ κεκρικέναι πάντως

διὰ

---

[a] Κατειλῆφθαι *Baſil.* [b] Λαρίσσῃ *id.* & *Reg.* 1. ſtatimque iterum. [c] Πρωλεὸν *Vat. Baſil.* [d] Deſunt *Baſil.* tria iſta. [e] Αἱ *Reg.* 1. [f] *Καραδοκοῦντες id.*, quod malo.

in majoribus ἐπόπτης eſſet eaque oculis uſurparet, quae ſacrorum abſconditorum ritus concedebant. Sic *Plut.* Demet. pag. 900 E., e quo viri docti *S. Petitus* LL. Attic. Lib. 1. Tit. 1. p. 100. *Ed. Nov.* & *Iſm. Bullialdus* ad *Theonis Smyrn.* Mathematic. p. 218. praeter alia rectiſſime conficiunt, parva magnaque myſteria eodem vertente anno fuiſſe tradita. Eos adi & *Iſ. Caſaubon.* in *Athen.* L. VI. p. 260. P. Wess.

5. *Πρώνας μὲν καὶ Πτελεὸν προσηγάγετο*] Pteleum Theſſaliae nemo peritior ignorat: at *Pronas* quis oſtendet? Sunt *πρῶνες* ſaepiſſime *τόποι ὑψηλοὶ*, quo de genere plures per Theſſaliam reperiebantur: verum hic oppidum deſignatur. *Stephanus Πρῶνα, πόλιν Θετταλικὴν, ἰδίως λεγομένην* agnoſcit, ſed dubiae fidei, uti *Holſtenius* bene admonuit. Ego parum abſum, quin ſuſpicer, fuiſſe olim *μετὰ δὲ* ΤΑΥΤΑ ΑΝΤΡΩΝΑ *μὲν καὶ Πτελεὸν*, unde dein *Πρώνας* inprudentiores ſcribae extuderint. *Ἄντρωνα Antronem* quidem certe vicinum fuiſſe Pteleo oppidum *Livius* docet L. XLII. extr., & *Strabo* L. IX. p. 665. Quam tamen conjecturam, ſi qui *Pronas* in hac Theſſaliae ora eruerint, una litura citiſſime auferam. P. Wess.

6. *Δῖον καὶ Ὀρχομενὸν* &c.] Credo *Dium* indicari, cujus Poëta meminit Il. B. 538., juxta Cenaeum Euboeae promontorium. Vide Geographum L. X. pag. 684. & *Euſtathium* pag. 280. Habuit & Theſſalia *Dium*, quod paullo tamen longius aberat. P. Wess.

25. *Καραδοκῶν τὴν — τῶν ὅλων κρίσιν*] Praefero *καραδοκοῦντες*, ut cultius. Quis enim eſt, quin ſimile quid ſequatur? *Gregorius Nyſſenus* Ep. 11. p. 25. *Ed. Caraccioli*, *ὁ δὲ ἰδίῳ ἑτέρωθι ἄλλον ἐχθρὸν ἐγείρων, ἀναμένων περὶ τροφῆς ἄρτι καταπαυομένης καὶ ἄλλων ὑπ' ἄλλων παραδεχομένων.* Auctor L. III. Eſdr. C. IV. 6. *ἐὰν εἴπῃ — ποιῆσαι πόλεμον ἕτερος πρὸς ἕτερον, ποιοῦσι.* *Valer. Flaccus* L. VII, 511.

—— —— Tamen perſtant defixus uterque
Et nunc ora levant audaci laeta juventa.

De quo genere plura ad *Salluſt.* Catil. C. 6. *Rivius* & *Cortius.* P. Wess.

39. *Ἀκριβῶς — εἰδὼς οὐ προσδεξόμενον αὐτὸν*] Vid. Cl. *Barbeyracii* Hiſt. Foeder. Part. 1. p. 262. Pacta iſta non valuerunt, ut probe proſpexerat Demetrius: quae quoque Caſſandro cauſſa fuit, ut Theſſaliae urbes ſuo iterum ſubderet imperio, ſicuti Cap. ſeq. proditur. P. Wess.

47. *Μετὰ δὲ ταῦτα*] Sic ex *Reg. pr.* malui. *S. Joan.* Evang. C. III. 22. *μετὰ δὲ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς*, ad quem modum ſaepiſſime *Diodorus.* P. Wess.

59. *Πρὸς τῷ Χαλκηδονίων ἱερῷ*] De fano hoc Jovis Urii ad ipſum Ponti os in Aſia ſito, *ἱερῷ τῷ πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου* in *Zoſimi* L. 1, 34., dictum ſupra fuit. Adde *Marcianum Heracleot.*

διὰ τῶν ὅπλων ἐπιθεῖναι τέλος τῷ συμβάντι πολέμῳ· βουλόμενος δὲ τὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀποχώρησιν εὐσχήμονα ποιήσασθαι, καὶ μὴ φυγῇ παραπλησίαν. ἐγέγραπτο γὰρ ἐν ταῖς συνθήκαις πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τό, τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἐλευθέρας ὑπάρχειν, οὐ τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν. [g] μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ Δημήτριος, παρασκευασάμενος πορεῖα πρὸς τὴν παρακομιδὴν τῶν τε στρατιωτῶν καὶ τῆς ἀποσκευῆς, ἀνήχθη παντὶ τῷ στόλῳ, καὶ κομισθεὶς διὰ [h] τῶν νήσων κατέπλευσεν εἰς Ἔφεσον. ἐκβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν, καὶ στρατοπεδεύσας πλησίον τῶν τειχῶν, ἠνάγκασε τὴν πόλιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ἀποκατασταθῆναι τάξιν· καὶ τὴν μὲν ὑπὸ 835. Πρεπελάου τοῦ Λυσιμάχου στρατηγοῦ παρεισαχθεῖσαν φρουρὰν ἀφῆκεν ὑπόσπονδον· ἰδίαν δὲ φυλακὴν εἰς τὴν ἄκραν καταστήσας, παρῆλθεν εἰς Ἑλλήσποντον· καὶ Λαμψακηνοὺς μὲν καὶ Παριανούς, ἔτι δὲ [i] τῶν ἄλλων τῶν μεταβεβλημένων πόλεών τινας ἀνεκτήσατο. ἐπὶ δὲ τὸ στόμα τοῦ Πόντου παραγενόμενος, πρὸς τῷ Χαλκηδονίων ἱερῷ στρατοπεδείαν περιεβάλετο, καὶ τοὺς φυλάξοντας τὸν τόπον ἀπέλιπε, στρατιώτας πεζοὺς μὲν τρισχιλίους, ναῦς δὲ μακρὰς [k] τριάκοντα. τὴν δ' ἄλλην δύναμιν διαλαβὼν κατὰ πόλεις, διέδωκεν εἰς χειμασίαν. Περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους καὶ Μιθριδάτης ὑπήκοος ὢν Ἀντιγόνῳ, καὶ δόξας ἀφίστασθαι πρὸς τοὺς περὶ Κάσσανδρον, ἀνῃρέθη περὶ Κίον τῆς Μυσίας, ἄρξας αὐτῆς καὶ [l] Ἀρρίνης ἔτη τριάκοντα πέντε. τὴν δὲ δυναστείαν διαδεξάμενος Μιθριδάτης, [m] ὁ υἱὸς αὐτοῦ πολλοὺς προσεκτήσατο. τῆς δὲ Καππαδοκίας καὶ Παφλαγονίας ἦρξεν ἔτη τριάκοντα ἕξ.

Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις, Κάσσανδρος μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τὴν Δημητρίου, τὰς μὲν κατὰ τὴν Θετταλίαν πόλεις ἀνεκτήσατο· Πλείσταρχον δὲ μετὰ δυνάμεως ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἀσίαν βοηθήσοντα τοῖς περὶ [n] τὸν Λυσίμαχον. οἱ δὲ συναποσταλέντες ἦσαν πεζοὶ μὲν μύριοι δισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι. ὁ δὲ Πλείσταρχος, ἐπειδὴ παραγενόμενος [o] ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Πόντου κατέλαβε τοὺς τόπους [p] προκατειλημμένους ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀπογνοὺς τὴν διάβασιν, παρῆλθεν εἰς Ὀδησσόν, ἣ κεῖται μεταξὺ μὲν τῆς τε Ἀπολλωνίας καὶ Γαλατίας· κατ' ἀντικρὺ δὲ τῆς ἐν τῷ πέραν Ἡρακλείας, ἐχούσης τι μέρος τῆς Λυσιμάχου δυνάμεως. Οὐκ ἔχων δ' ἱκανὰ πορεῖα πρὸς τὴν τῶν στρατιωτῶν διάβασιν, τριχῇ διεμέρισε τὴν δύναμιν. τὴν μὲν οὖν πρώτην ἀποστολὴν συνέβη

Olymp. cxix. iii.

biturus ſit, cui armis finem bello imponere omnino ſit decretum. Interim diſceſſum e Graecia ſuum videri decorum, nec fugae ſimilem, volebat. In foederis enim tabula inter alia etiam hoc ſcribendum curaverat, ut Graeci nominis urbes 791. non per ipſam modo Graeciam, ſed Aſiam quoque liberae forent. Tum demum, comparatis ad tranſvehendum milites, & impedimenta navibus trajectitiis, cum tota claſſe ſolvit, ac directo per inſulas curſu, Epheſum tranſmiſit, expoſitoque milite caſtra metatus, urbem in priſtinum ordinem coëgit, & praeſidium a Prepelao duce Lyſimachi inibi collocatum data fide abire permiſit: ſua denique cuſtodia arci impoſita, Helleſpontum uſque progreſſus eſt. Ibi Lampſacenos & Parianos, aliaſque mutatae fidei urbes, recuperavit. Hinc ad Ponti oſtium profectus, apud Chalcedoniorum fanum caſtra muniit, & ad tuendum locum tria peditum millia, & xxx. naves longas ibi reliquit. Copias reliquas in urbes, ad hybernandum huc illuc diſpartitus. Sub haec tempora Mithridates, imperio Antigoni ſubditus, cum in Caſſandri partes tranſiiſſe putaretur, ad Cium Myſiae, cujus, ut & Arrhinae, xxxv. annos princeps fuerat, interfectus eſt. Principatum ejus Filius Mithridates excepit, & magna ditionis parte auctus Cappadociam & Paphlagoniam annos xxxvi. gubernavit.

112. His ipſis diebus Caſſander, poſt abitum Demetrii, maritimas urbes imperio ſuo iterum vindicavit. Pleiſtarchum vero cum exercitu in Aſiam Lyſimacho auxiliatum miſit. Adjuncta ipſi fuerant ccIↃↃ. cIↃ. cIↃ. peditum, equites IↃ. Pleiſtarchus ergo ad Ponti fauces delatus, quas hoſtes praeſidio tenebant, deſperatoque tranſitu, iter deflectit Odeſſum verſus, quae inter Apolloniam & Galatiam, ex adverſo Heracleae, quae copiarum Lyſimachi partem aliquam habebat, ſita eſt. Ibi cum navigiis ad tranſportandum militem idoneis deſtitueretur, trifariam exercitum partitur. Prima ſane claſſis Heracleam incolumis pervenit.

---

[g] *Μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ Reg.* 1. *μετὰ δὲ ταῦτα* vulgo. [h] *Τῶν* deeſt *Baſil.* & *Reg.* 2. [i] *Τῶν Ἑλλήνων Reg. Ven. Baſil.* [k] *Τεσσαράκοντα Reg.* 1. [l] *Μαρίνης* ora *Steph.* & *Reg.* 1. [m] Deficiunt haec tria in *Baſil. Venet. Reg.* 2. [n] Abeſt a *Reg.* 2. Mox [illegible] *Reg.* 1. [o] *Περὶ Reg. pr.* [p] *Προκατεχομένους Vat. Baſil. Reg.* 2.

dem. Peripl. p. 68. & 99. *Ed. Hudſon.* P. Wess.

65. *Μιθριδάτης ὑπήκοος ὢν Ἀντιγόνῳ* &c.] Haec, ſi *Plutarchum* audias, non mediocrem turbam faciunt; is enim in vita Demetrii (p. 890) Mithridatis hujus (qui hic Mithridatis filius dicitur) Ariobarzanem fuiſſe patrem, non Mithridatem ait. Sed forte *Plutarchus* deceptus eſt in patris nomine, qui fuit avus, & in eo proclivis error fuit, eo quod duo Mithridates alii habuerunt etiam patres nomine Ariobarzanes. Sed aliam ecce turbam facit ipſe *Diodorus*, qui apud *Photium* ſeriem deducit regum Cappadociae, ubi ne verbum quidem hujus Mithridatis facit, & eodem tempore Ariarathes & Ariamnas multos recenſet. Ariarathes enim, ut ait, regnabat temporibus Alexandri Magni, ab Eumene vel Perdicca victus & necatus, ejus filius Ariarathes ad Armenium Ardoatem fugit, & poſtea, contractis ab eo auxiliis, Amyntam pepulit & occidit Macedonem, qui praefecturam ejus regionis obtinuerat, & ſic ſuam ditionem recuperavit, & regnum filio ſuo adhuc vivens tranſmiſit Ariarathi. Ideo vereor, ne hoc loco *Καππαδοκίας* vox irrepſerit, aut eam poſuerit *Diodorus* pro quadam ejus parte, regio nomine & non contemnenda Cappadociae parte in poteſtate regum manente. De *Arrhina* vero, cujus dominatum habuit hic Mithridates, magnum eſt apud alios Auctores ſilentium, tum Graecos tum Latinos. In margine adſcriptum eſt *Μαρίνης*. Sed eſt obſcurum per obſcurius. Si quis credat ex eo debere *Μυρίνης* ſcribi, fruatur ſua conjectura, ſed *Myrina* mihi videtur nimis longe diſtare a Cio. Jac. Palm.

Μιθριδάτης ὑπήκοος ὢν Ἀντιγόνῳ &c.] De Mithridate hoc *Κτίστῃ*, ſeu regni Pontici Inſtauratore, abunde diſputavimus L. xvi, 90. & L. xix, 40. ſatiſque *Palmerio*, viro doctiſſimo, uti arbitramur, fecimus. Nam de Cappadocia quod hic adſertur, quaſi in hunc ea locum irrepſerit, id nemini perſuadebitur, modo meminerit *Appiani* in Mithridat. p. 303., planiſſime Mithridatem hunc praeter Pontum Cappadociae imperaſſe referentis. Verius longe regni ejus pars, Ponto adfinis, intelligitur. P. Wess.

67. *Ἄρξας αὐτῆς καὶ Ἀρρίνης*] *Μαρίνης* corrigit *Jo. Vaillant.* Hiſt. Reg. Pont. p. 31., eſtque ex *Μαρίνης Reg.* 1. facilis is tranſitus. At ſitus in Aeolide, Myſiae Cio longius remotus, obſtat, multo etiam magis, ſi Myrina Lemni intelligatur, uti ibid. p. 35. perſcriptum eſt. Sed inprudenti id excidiſſe puto. Verior erit ſcriptura *καὶ Καρίνης*, quae Myſiae urbs fuit apud *Herodotum* L. vii, 42., e quo quidem *Καρήνην Stephanus* citat, ipſemet alibi, uti *Berkelius* monuit, in [illegible] ſemel iterum *Καρίνη* ſervans. Stat a meis partibus Cl. *Jac. Gronovius* ad priorem *Stephani* locum, quamquam ad *Herodotum* ob ſchedas *Medic.* alia. P. Wess.

69. *Πολλὰς προσεκτήσατο*] *Πολλά.* L. Rhod.

82. *Καὶ Γαλατίας*] Non eſt dubium, quin reponi debeat confidenter *Καλλατίας.* J. Palm.

ΕΚΛΟΓΑΙ,
ΕΚ ΤΩΝ
ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΕΞ ΒΙΒΛΙΩΝ,
ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.

ECLOGAE, SEU EXCERPTA,
E CHRONICORUM
DIODORI SICULI
LIBRIS VI. QUI VIGESIMUM
INSEQUUNTUR.

EX LIBRO XXI.

α'. Πάσαν μὲν κακίαν φευκτέον ἐπὶ τοῖς νοῦν ἔχουσι, μάλιστα δὲ τὴν πλεονεξίαν. αὕτη γὰρ, διὰ τὴν ἐκ τοῦ συμφέροντος ἐλπίδα προκαλουμένη πολλοὺς πρὸς ἀδικίαν, μεγίστων κακῶν αἰτία γίνεται τοῖς ἀνθρώποις. διὸ καὶ μητρόπολις οὖσα τῶν ἀδικημάτων πολλὰς καὶ μεγάλας ἀπεργάζεται συμφορὰς, οὐ μόνον τοῖς ἰδιώταις, ἀλλὰ καὶ τοῖς μεγίστοις τῶν βασιλέων.

Ο Αντίγονος ὁ βασιλεὺς Ἀσίας τέσσαρσι βασιλεῦσιν ὁμονοήσασι πολεμήσας, [a] Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου, Αἰγυπτίων ὄντι βασιλεῖ, Σελεύκῳ [b] Βαβυλωνίων, Λυσιμάχῳ Θρᾳκῶν, Κασσάνδρῳ τῷ Ἀντιπάτρου Μακεδονίας, καὶ μάχῃ συνάψας, πολλοῖς βέλεσι τρωθεὶς ἀνῃρέθη, καὶ θάπτεται βασιλικῇ τιμῇ· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Δημήτριος, σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Στρατονίκῃ, διατριβούσῃ περὶ Κιλικίαν, σὺν τοῖς χρήμασι πᾶσιν ἔπλευσεν εἰς Σαλαμῖνα τῆς Κύπρου, διὰ τὸ κατέχεσθαι ὑπὸ Δημητρίου.

β'. Οτι Κέρκυρα πολιορκουμένη [c] πλοίοις καὶ πεζοῖς

Omne vitium ſana mente praeditis fugiendum eſt, maximeque plura habendi cupido. Haec enim dum utilitatis ſpe multos ad injuſtitiam invitat, maximorum hominibus malorum cauſa exſiſtit. Idcirco cum veluti metropolis ſit injuriarum, multas ingentesque calamitates efficit non plebeiis tantum, ſed maximis etiam regibus.

Antigonus enim rex Aſiae, bello IV. regibus, inter ſe conſentientibus, Ptolemaeo Lagi Aegyptiorum, Seleuco Babyloniorum, Lyſimacho Thracum, & Caſſandro Antipatri Macedoniae regi, illato, pugnaque commiſſa, multis ſauciatus jaculis perimitur, ſed regio honore ſepelitur. Filius autem ejus Demetrius, cum matre ſua Stratonice, in Cilicia tum commorante, opibusque cunctis, in Salaminem Cypri navigavit: quod haec in Demetrii poteſtate eſſet.

II. Corcyram navalibus & pedeſtribus copiis a Caſ-

---

[a] In *Hoeſchelii Rhodomanique* libro, quo utor, οἱ Πτολεμ. Ego abſurdam vocem delevi. [b] Βαβυλῶνι *Id.*, quod ſubſtitutum ejus in locum eſt, conſpicitur in margine Edit. *Hoeſchelii*, ſibi vero tribuit *Rhodom.*, quod monuiſſe ſufficiat. [c] Πλοί. καὶ πεζ.

7. Διὸ καὶ μητρόπολις οὖσα] Lege Eclog. 1. lib. xxv. & adſcripta quae ſunt L. 1, 2., tum *Teletem* in Stob. Serm. xcii. p. 510. P. Wess.

11. Πολεμήσας οἱ Πτολεμαίῳ &c.] Articulus in commatis locum mendoſe irrepſit. Niſi quis ὄντως τὸ διαγραφῆναι hic fuiſſe arbitretur. Lege porro Σελ. Βαβυλωνίων. L. Rhod.

21. Πλοί. καὶ πεζ.] Πλοίοις καὶ πεζοῖς. L. Rhod.

Πολιορκουμένη πλοίοις καὶ πεζοῖς] Recepi hanc correctionem *Rhodomani* an *Hoeſchelii*; neque enim cujus ea ceteraeque ſint, ſatis adparet. Leguntur in margine *Edit. Auguſtanae*, quae *Hoeſchelio* debetur, anni CIƆ IƆCIII. Suas eſſe ait *Rhodomanus*, ſibi certe tribuit, cui & eas auferre nolo. Recepi autem tanto promtius, a Cassandro Macedonum rege circumsessam, jamque facilem expugnatu, Agathocles, rex Siciliae, liberavit, universis Macedonum navigiis incensis.

Multa belli vana. Ignorantia enim ac fraus saepé non minus efficiunt, quam strenua in armis opera.

III. Ad relictum Agathocles exercitum profectus, post reditum e Corcyra: cum audivisset Ligures & Tyrrhenos, qui filium ejus Archagathum, absente ipso stipendium inmodestius postulaverant, omnes trucidavit, duobus millibus haud pauciores. Ob quae cum alienati essent ab 863. eo Brutii oppidum illorum, Ethas nomine, obsidere instituit. Sed cum Barbari magnis viribus coactis, noctu ex improviso illum adorirentur, militum IV. millia amisit, atque ita Syracusas repetivit.

IV. Agathocles, coactis navalibus copiis in Italiam transfretavit, in animoque habens adversum Crotonem exercitum ducere, nuncium ad Menedemum, qui amicus illi erat, misit, ne turbaretur: perque mendacium obsidere urbem volens, filiam prae se ferebat Lanassam in Epirum ad nuptias mittere, regia ornatam classe: Et hac fraude illectans illos imparatos offendit. Hinc obsidioni incumbens, a mari ad mare moenia circumdedit. Cumque petrariae & fossae adjumento domum maximum diruisset, Crotoniatae id conspicati apertis prae metu portis, Agathoclem exercitumque receperunt. Tum irruptione in oppidum facta aedes diripuerunt, virosque trucidarunt. Rex vero cum Barbaris finitimis Iapygibus & Peucetiis, societatem armorum iniit, navesque praedatorias subministrans partes de praedis accepit. Tandem praesidio ad Crotonem relicto, Syracusas renavigavit.

V. Diallus, Atheniensis scriptor, de rebus ubique terrarum gestis XXVI. lib. historiam coagmentavit. Psaon vero Plataeensis res ab eo susceptas XXX. libris descripsit.

VI. In bello Hetruscorum, Gallorum, Samnitum, caeterorumque sociorum a Romanis Fabio Cos. deleta sunt centum millia, ut Duris testatur.

VII. Antipater ex invidia matrem e medio sustulit. Alexander etiam frater Antipatri, rege Demetrio in auxilium accersito, per dolum ab eo necatur. Consimili modo ipsum etiam Antipa-

ὑπὸ Κασσάνδρου βασιλέως Μακεδόνων, καὶ ἑτοίμη οὖσα ἁλῶναι, ὑπὸ Αγαθοκλέους βασιλέως Σικελίας ἐῤῥύσθη, τῶν νεῶν τῶν Μακεδονικῶν ἁπασῶν ἐμπρησθεισῶν.

Πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου. ἄγνοια γὰρ καὶ ἀπάτη πολλάκις οὐκ ἔλαττον κατεργάζεται [d] τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐνεργείας.

Οτι παραγενηθεὶς ἐπὶ τὸ [e] καταλειφθὲν στρατόπεδον Αγαθοκλῆς, μετὰ τὴν ἐκ Κερκύρας ὑποστροφὴν, καὶ [f] πυθόμενος τούς τε Λίγυας καὶ τοὺς Τυῤῥηνοὺς ἀπῃτηκέναι τοὺς μισθοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Αρχάγαθον, κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ, πάντας ἀπέσφαξεν, οὐκ ἐλάττους τῶν δισχιλίων· τῶν δὲ Βρεττίων ἀλλοτρίως διὰ ταῦτα πρὸς αὐτὸν διατεθέντων, ἐπεχείρησε [g] πολιορκῆσαι πόλιν ὀνομαζομένην Ηθας. τῶν δὲ Βαρβάρων ἀθροισάντων μεγάλην δύναμιν, καὶ νυκτὸς ἀπροσδοκήτως ἐπιθεμένων αὐτῷ, ἀπέβαλε στρατιώτας τετρακισχιλίους, καὶ οὕτως ἐπανῆλθεν εἰς Συρακούσας. γ'.

Οτι Αγαθοκλῆς τὰς ναυτικὰς δυνάμεις ἀθροίσας, διέπλευσεν εἰς Ιταλίαν. διανοούμενος ἐπὶ Κρότωνος στρατεύειν, πρὸς Μενέδημον τὸν Κροτωνιατῶν τύραννον, ἑαυτοῦ φίλον ὄντα, [h] ἔπεμψεν ἀγγελιαφόρον μὴ θορυβεῖσθαι αὐτὸν, ψευδῶς θέλων αὐτὴν πολιορκῆσαι, Λάνασσαν τὴν θυγατέρα λέγων πέμπειν πρὸς τὴν Ηπειρον ἐπὶ τὸν γάμον, στόλῳ κεκοσμημένην βασιλικῷ. καὶ οὕτως ἀπατήσας εὗρεν ἀνετοίμους. εἶτα πολιορκήσας ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν περιέβαλε τείχη, καὶ διὰ πετροβόλου καὶ διορυχῆς τὸν μέγιστον οἶκον καταῤῥάξας, ὡς εἶδον οἱ Κροτωνιᾶται, φόβῳ τὰς πύλας ἀνοίξαντες ἐδέξαντο τὸν Αγαθοκλέα καὶ τὸ στράτευμα. εἰσπεσόντες δὲ εἴσω τῆς πόλεως, τὰς μὲν οἰκίας διήρπαζον, τοὺς δὲ ἄνδρας κατέσφαξαν· πρὸς δὲ τοὺς [i] ὁμόρους Βαρβάρους καὶ Ιάπυγας καὶ Πευκετίους συμμαχίαν ἐποιήσατο. καὶ ναῦς λῃστρικὰς χορηγῶν αὐτοῖς, τὰ μέρη τῆς [k] λείας ἐλάμβανε. καὶ φρουρὰν ἀπολείπων εἰς Κρότωνα, εἰς Συράκουσαν ἔπλευσεν. δ'.

Οτι Δίαλλος, Αθηναῖος συγγραφεὺς, τὰς κοινὰς πράξεις συντάξας ἔγραψε βίβλους εἴκοσι ἕξ· Ψάων δὲ ὁ [l] Πλαταιεὺς τὰς ἀπὸ τούτου διαδεξάμενος πράξεις ἔγραψε βίβλους τριάκοντα. ε'.

Οτι ἐπὶ τοῦ πολέμου τῶν Τυῤῥηνῶν καὶ Γαλατῶν καὶ Σαμνιτῶν, καὶ τῶν ἑτέρων συμμάχων, ἀνῃρέθησαν ὑπὸ Ρωμαίων, Φαβίου ὑπατεύοντος, δέκα [m] μυριάδες, ὥς φησι Δοῦρις. ς'.

Οτι Αντίπατρος διὰ φθόνον τὴν ἰδίαν μητέρα ἀνεῖλε. ὅτι Αλέξανδρος ἀδελφὸς Αντιπάτρου, προσκαλεσάμενος Δημήτριον βασιλέα εἰς βοήθειαν, δολοφονεῖται ὑπ᾽ αὐτοῦ. ὁμοίως καὶ Αντίπατρον τὴν μη- ζ.

τρα-

---

[d] Τῶν — ἐνέργειαν. Paullo ante ἐμπρησθεισῶν, quod Rhodom. correxit. [e] Καταλειφθέν. [f] Πόθεν — Τύῤῥηνας — Τυῤῥηνοὺς ἀπῃτηκέναι αὐτοὺς μισθοὺς — καὶ τὸν υἱόν. [g] Πολιορκήσας & Συρακούσας. Statim. [h] Πέμψας ἀγγελιαφόρον — αὐτὸς — λέγων πέμπειν. [i] Ὁμόρους. [k] Νεῶν. Paullo ante χορηγῶν Ed. Hoesch., pro quo χορηγὸν in suo invenit Rhodom. [l] Πλαταιεύς. [m] Μυρία δὲ — φασὶ Δοῦρις Ed. Hoesch.

tius, quod amanuensis compendio scripturae videantur deberi, quamquam περὶ ex παρὰ facilius nasci potuit. Simile peccatum dat Eclog. II. lib. XXII. P. Wess.

26. Πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου] Confer L. XVII, 86. P. Wess.

31. Καὶ πόθεν μὲν τοὺς Τύῤῥηνας &c.] Ita corrige καὶ πυθόμενος τούς τε Λίγυας καὶ τοὺς Τυῤῥηνοὺς ἀπαιτοῦντας αὐτῷ μισθοὺς, τοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀρχάγαθον κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ διαχειρισαμένους &c. L. Rhod.

Καὶ πυθόμενος τούς τε Λίγυας &c.] Nimius est vir doctus. Quod restitui clarissime edunt Excerpta Peiresciana p. 257., sed plenius ταραχωδῶς ἀπῃτηκέναι. P. Wess.

36. Πόλιν ὀνομαζομένην Ἠθας] Videndum an sit Clampetia. Ethas in Brottiis non invenio. P. Wess.

39. Ἐς Συράκουσαν] Infra sic etiam singulari numero scriptum effertur: quod ab Auctore factum an sit, non possum adfirmare. Vetus & genuina appellatio est in plurali ac in penultima ου, δίφθογγος. L. Rhod.

Ἐς Συρακούσας] Quum Diodorus semper ante Συρακούσας scripserit, auctorque Eclogarum sibi non constet, cur hanc inconstantiam feremus? Nemo indignabitur credo, qui Συρακούσας & Συρακουσίους Auctoris consuetudini redditos viderit. P. Wess.

42. Διαπεμψάμενος ἐπὶ Κρότωνος] Διανοούμενος δ᾽ ἐπὶ &c. L. Rhod.

45. Μὴ θορυβεῖσθαι αὐτὸν ψευδῶς, θέλων &c.] Recte haec videntur instaurata, ψευδῶς tamen & praecedentibus adhaerescere poterit. Lanassa Agathoclis F., quam Appiani Excerpt. VII. Ursini Λάνασσαν vocat prave, Pyrrho dotalem attulit Corcyraeorum urbem, a patre nuper in ditionem redactam, deinde maritum deserens in Demetrii amplexus transiit, Plut. in Pyrrho pag. 387. F. & p. 388. D. tradente. P. Wess.

55. Βαρβάρους καὶ Ἰάπυγας &c.] Βαρβάρους, Ἰάπυγάς τε καὶ Πευκετίους, Strabo L. VI. (p. 390. &c.] L. Rhod.

58. Ἀπολείπων εἰς Κρότωνα εἰς Συράκουσαν ἔπλευσεν] Rhodomannus ἐν Κρότωνι, quo nihil admodum opus erit: optimus quisque εἰς ponit,

τραλοίαν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ αὐτὸν ἐδολοφόνησεν, οὐ βουλόμενος σύνεδρον τῆς βασιλείας.

η'. Ὅτι Ἀγαθοκλῆς συναθροίσας δυνάμεις, εἰς Ἰταλίαν διεπέρασεν ἔχων πεζοὺς τρισμυρίους, ἱππεῖς τρισχιλίους. τὴν δὲ ναυτικὴν δύναμιν Στίλπωνι παραδοὺς, λεηλατεῖν ἐπέταξε τὴν Βρεττίων χώραν. οὗτος [n] πορθῶν τὰς παραθαλασσίους κτήσεις, χειμῶνι περιπεσὼν τὰς πλείους τῶν νεῶν ἀπέβαλε. ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς πολιορκήσας τὴν [o] Ἱππωνιατῶν πόλιν καὶ διὰ μηχανῶν πετροβόλων τῆς πόλεως [p] ἐκυρίευσε, καὶ ταύτην εἷλε· τῶν δὲ Βρεττίων καταπλαγέντων, πρέσβεις ἀπέστειλαν ὑπὲρ διαλύσεως· καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν ἑξακοσίους ὁμήρους καὶ φρουρὰν ἀπολιπὼν, εἰς Συρακούσας ἐπανῆλθεν. οἱ δὲ Βρέττιοι τοῖς ὅρκοις μὴ ἐμμείναντες, ἀλλὰ πανδημεὶ στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς ἀπολειφθέντας στρατιώτας, τούτους κατέκοψαν· τοὺς δὲ ὁμήρους ἀνασώσαντες ἀπελύθησαν τῆς Ἀγαθοκλέους δυναστείας.

Συγγνώμη τιμωρίας αἱρετωτέρα.

θ'. Ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἀγόντων στρατόπεδα, καθ' οὓς ἂν καιροὺς ἐν ἀτυχήμασιν ὑπάρχωσι μεγάλοις, ἀκολουθοῦσι ταῖς τῶν πολλῶν ὁρμαῖς, φοβούμενοι τὰς ἐναντιώσεις αὐτῶν.

ι'. Ὅτι Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, τὸ δεύτερον [q] ἀποστησάντων Θηβαίων, πολιορκίᾳ τὰ τείχη καθελὼν, τὴν πόλιν κατὰ κράτος εἷλε, δέκα μόνους ἄνδρας ἀνελὼν, τοὺς τῆς ἀποστασίας κατεργαζομένους.

ια'. Ὅτι Ἀγαθοκλῆς ἀπέστειλεν Ἀγαθοκλῆ τὸν υἱὸν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα, φιλίαν συνθέσθαι καὶ συμμαχίαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀσμένως δεξάμενος τὸν νεανίσκον, (καὶ) στολὴν περιθεὶς βασιλικὴν, καὶ δῶρα δοὺς μεγαλοπρεπῆ, συναπέστειλεν [r] Ὀξύθεμιν τῶν φίλων ἕνα· τῷ μὲν δοκεῖν τὰ πιστὰ λαβεῖν τῆς συμμαχίας, τῷ δὲ ἔργῳ κατασκεψόμενον τὴν Σικελίαν.

ιβ'. Ὅτι Ἀγαθοκλῆς ὁ βασιλεὺς, πολὺν χρόνον εἰρηνεύων πρὸς Καρχηδονίους, μεγάλην ἐποιεῖτο παρασκεύασιν ναυτικῶν δυνάμεων. διενοεῖτο γὰρ πάλιν εἰς τὴν Λιβύην διαβιβάζειν στρατόπεδα, καὶ ταῖς ναυσὶν εἴργειν τοὺς Φοίνικας τὴν ἀπὸ τῆς Σαρδοῦς καὶ Σικελῶν σιτοπομπίαν. καὶ ἐν τῷ προγεγονότι κατὰ τὴν Λιβύην πολέμῳ θαλαττοκρατοῦντες οἱ Καρχηδόνιοι διέσωσαν ἐκ τῶν κινδύνων τὴν πατρίδα. εἶχε δὲ ναῦς Ἀγαθοκλῆς ὁ βασιλεὺς ἐξηρτυμένας διακοσίας τετρήρεις καὶ ἑξήρεις· ὅμως εἰς πέρας τὴν προαίρεσιν οὐκ ἤνεγκε, διὰ τοιαύτας αἰτίας. Μαίνων ἦν [s] Ἀγεσταῖος τὸ γένος· ἐν δὲ τῇ καταλήψει τῆς πατρίδος ἡλωκὼς, δοῦλος ἐγένετο διὰ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ σώματος τῷ βασιλεῖ. καὶ μέχρι μέν τινος [t] εὐδοκεῖν προσεποιεῖτο, τῶν ἐρωμένων καὶ φίλων εἷς ἀριθμούμενος. διὰ δὲ τάς τε τῆς πατρίδος συμφορὰς, καὶ τὴν περὶ αὐτὸν ὕβριν, ὑπούλως ἔχων πρὸς

trum matricidam ipsius Alexandri fratrem dolose occidit, regni socium habere nolens.

VIII. Agathocles vi militum coacta, in Italiam trajecit, peditum xxx. millia, Equitum ciↄ. ciↄ. ciↄ. in armis habens. Navalibusque copiis Stilponi traditis, Brutiorum agrum praedis agendis infestum habere jussit. Is dum fundos maritimos populatur, in tempestatem incidens plerasque naves perdidit. Agathocles autem, Hipponiatarum urbe circumsessa, petrariarum adminiculo machinarum urbem cepit, & in potestatem redegit. Quo perculsi Brutii de pace legatos mittunt. Sexcentis igitur obsidibus acceptis, praesidioque inibi relicto, Syracusas redit. At Brutii non servato juramento, omni civitatis robore milites oppugnant, ipsosque concidunt, recuperatis obsidibus, ab imperio Agathoclis sese vindicant.

Veniae lenitas pro supplicii rigore deligenda.

IX. Maxima illorum pars qui exercitus ducunt, quo tempore in maximis fortunae difficultatibus haerent, vulgi affectus sequuntur, dum adversationes illorum metuunt. 864.

X. Demetrius rex cum iterum defecivissent Thebani, dirutis expugnatione muris, summa vi oppidum cepit, & x. dumtaxat viros, defectionis auctores sustulit.

XI. Agathocles filium Agathoclem misit ad regem Demetrium, ut sociale armorum foedus cum eo faceret. Rex vero juvenem lubens suscepit, regiaque amictum stola donis cumulavit magnificis. Cumque eo unum ex aminis Oxythemin dimisit, opinione quidem confirmandae per acceptam fidem societatis, at reipsa, ut speculator foret Siciliae.

XII. Rex Agathocles ubi longo tempore pacem cum Carthaginensibus coluisset, magnos tandem navalium copiarum apparatus faciebat Iterum namque castra in Libyam transportare, navibusque frumenti ex Sardinia & Sicilia exportationem Poenis intercludere animo suo proposuerat. Superiori enim per Africam bello maris imperium adepti Carthaginenses, patriam e periculis in tutum collocarant. Etsi autem naves habebat Agathocles omni instructas copia, cc. quadriremes & hexeres, ad finem tamen quod moliebatur non perduxit, his de causis: Aegestanus quidam genere Maenon apud illum erat, qui in excidio patriae captus, in servitium regis, ob formae elegantiam adscitus erat. Et ad tempus quidem perplacere sibi conditionem simulabat, adeo ut unus ex amatis & amicis regis numeraretur. Sed quia ob patriae calamitatem, suique propudiosam dehonestationem clam prin-

---

[n] Πορθοῦντας — κτήσεις. [o] Ἱππωνιατῶν. [p] Ἐκυρίευσε — εἷλε. [q] Ἀποστάντων τῶν Θηβαίων. [r] Ὀξυθέμιν. Mox τὸ μὲν. [s] Αἰγεσταῖος. [t] Εὐδοκιμεῖν — εἰσεφθαρμένος.

ponit, ubi οἱ commodius videbatur. Conf. not. in L. III, 44. Ἐφόνευσε recurrit iterum extrema Eclog. II. L. XXII. & 14., etiam L. XIII, 75. Itaque non moveo ob caussas, alio loco allatas. P. Wess.

60. Ὅτι Δίαλλος, Ἀθηναῖος συγγραφεὺς] Lege Δίυλλος & quae notata sunt L. XVI, 14. De Pisone Plataeensi *Jonsius* Hist. Philos. L. I, 2. & *H. Vales.* Emend. L. III, 14. P. Wess.

65. Ἀπηνέχθησαν — δέκα μυριάδες] Duris augendo veri fidem superjecisse videtur. Tu *Livium* consule L. V, 29. 30. P. Wess.

69. Προσκαλεσάμενος Δημήτριον βασιλέα] *Rhodomani* Edit. his adstruebat Ἀντιπάτρου vocem, quam praepositione augendam καὶ Ἀντιπάτρου vel τὸν Ἀλέξανδρον idem vir doctissimus in *not. Correct.* censuit: ego suam illi sedem ex *Hoeschelii* libro reddidi. De Antipatro, Cassandri F., Thessalonicae matris interfectore, fratreque ejus Alexandro, utriusque etiam caede copiosius *Plut.* Pyrrh. pag. 389. Demetr. pag. 906. & *Justin.* XVI, 1. & seqq. P. Wess.

97. Δέκα μόνους ἄνδρας ἀνελών] In Excerptis *Peiresc.* pag. 258. πλὴν τῶν ἀνδρῶν δέκα τῶν τελέως — ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων ἅπαντας, forsan melius. P. Wess.

3. Ὀξύθεμιν τῶν φίλων ἕνα] Sic bene *Rhodomanus*. Auctor ipso Eclog. seq. Ὀξύθεμις, ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Δημητρίου. Meminit ejus adulatoris *Athenaeus* L. XIV, 1. p. 614., nec agnovit tamen Interpres. P. Wess.

10. Εἴργειν — τῆς — σιτοπομπίαν] Εἴργειν — ἀπὸ τῆς ἐκ — σιτοπομπίας. L. Rhod.

Εἴργειν — τῆς — σιτοπομπίαν] Non audeo virum doctum sequi. Lege not. in L. XIII, 88. Paullo ante παρασκευὴν idem refingit, quod praestaret, nisi illud Graeciae inferioris videretur. P. Wess.

13. Εἶχε δὲ ναῦς &c.] Εἶχε δὲ ναῦς. vel, si εἶχε retinetur, in antapodosi lege ὅμως δέ. Tum pro Ἀγεσταῖος scribe Αἰγεσταῖος, quod infra scriptum Αἰγεσταῖος videtur comprobare. L. Rhod.

16. Μαίνων Ἀγεσταῖος τὸ γένος] Mallem Μένων. Rectum Αἰγεσταῖος sive Ἐγεσταῖος, uti solet *Diodorus*, est. Vid. L. XX, 61.

principi inſenſus erat, ultionis de illo ſumendae tempus arripuit. Rex enim jam ſenio affectus, ſubdiales copias Archagatho commiſerat. Is Archagathi in Libya mactati filius erat, atque ita regis Agathoclis nepos, virili ſtrenuitate, audaciaque generoſi animi longe caeteros ex delectu ſupergrediens. Qui cum circa Aetnam caſtra haberet, rex ad ſucceſſionem regni filium Agathoclem provehere cupiens, primum Syracuſanis adoleſcentem commendat, & hunc imperii ſucceſſorem relicturum ſe denunciat. Poſtea in caſtra illum mittit, ſcriptiſque ad Archagathum literis, terreſtres & nauticas ei copias tradere jubet. Quare in alium devolvi regnum videns Archagathus, utrique inſidias tendit. Ad Maenonem enim Aegeſtanum miſſo nuncio, ut regem veneno tollat, perſuadet: ipſeque ſacris in Inſula quadam celebratis, cum Agathoclem navigio illuc delatum
865. epulo excepiſſet noctu inebriatum jugulat. Cumque ejus cadaver in mare dejectum ad terram fluctus expuliſſet, agnitum id incolae Syracuſas retulerunt. Cum autem rex in more haberet, ut ſemper a coena dentes penna repurgaret: Compotatione tum deſurgens, pennam expetebat. Tum Maeno putrefaciente veneno illitam ei tradebat, qui operoſius per errorem illo utens, carnem dentibus circumjectam undique contingebat. Unde primum continuae aegritudines exortae, & cruciatus indies vehementiores. Deinde immedicabilis putredo undique dentes complexa. Morti ergo proximus populo in concionem advocato impietatem Archagathi accuſare, & multitudinem ad vindictam de illo ſumendam incitare, democratiam populo ſe jam reſtituturum, confirmans. Poſthaec extreme jam afflictum in rogo depoſuit Oxythemis, a rege Demetrio pridem miſſus, & ſpirantem adhuc cremavit: Cum propter mali ex putrefactione inſolentiam vocem edere non valeret. Ita Agathocles, cum plurimas diverſiſſimasque caedes imperii ſui tempore edidiſſet, & crudelitati in ſuae gentis homines impietatem in Deos etiam accumulaſſet, dignum ſceleribus exitum vitae exhibuit: poſtquam duo de triginta annos in principatu, LXXII. in vita exegerat, ut Timaeus Syracuſanus refert, & Callias, etiam ipſe Syracuſius XXII. librorum auctor, Antander praeterea, Agathoclis frater, qui etiam hiſtorias ſcripſit. Syracuſani vero popularem ſtatum iterum adepti, Agathoclis bona publicarunt, imaginesque illi poſitas convulſere. Maenon interim, qui regi inſidias ſtruxe-

τὸν δυνάστην, καιρὸν ἔλαβε τῆς κατ' αὐτοῦ τιμωρίας. ὁ γὰρ βασιλεὺς ἤδη γεγηρακὼς τὰς [v] ὑπαίθρους δυνάμεις Ἀρχαγάθῳ παραδεδώκει. οὗτος δὲ ἦν Ἀρχαγάθου [x] μὲν υἱός, τοῦ κατὰ Λιβύην σφαγέντος, υἱωνὸς δὲ τοῦ βασιλέως Ἀγαθοκλέους, ἀνδρείᾳ δὲ καὶ ψυχῆς εὐτολμίᾳ πολὺ τοὺς κατὰ λόγον ὑπεραίρων. στρατοπεδεύοντος αὐτοῦ περὶ τὴν Αἴτνην, ὁ μὲν βασιλεὺς βουλόμενος [y] προάγειν ἐπὶ τὴν διαδοχὴν τῆς βασιλείας τὸν υἱὸν Ἀγαθοκλῆ, πρῶτον μὲν (τοῖς) ἐν ταῖς Συρακούσαις συνέστησε τὸν νεανίσκον, ἀποφαινόμενος διάδοχον ἀπολείψειν τῆς ἀρχῆς· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξέπεμψεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. γράψας ἐπιστολὴν ἐπὶ τὸν Ἀρχάγαθον, προσέταξε, τούτῳ παραδιδόναι τὰς πεζικὰς καὶ ναυτικὰς δυνάμεις. δι' ἃς ὁ μὲν Ἀρχάγαθος ὁρῶν τὴν βασιλείαν εἰς ἕτερον καταντῶσαν, ἀμφοτέροις ἐπιβουλεῦσαι διέγνω. πρὸς Μαίνωνα τὸν [z] Αἰγεσταῖον διαπεμψάμενος, ἔπεισεν ἀνελεῖν τὸν βασιλέα διὰ φαρμάκου· αὐτὸς δὲ ἔν τινι νήσῳ θυσίας [a] ἐπιτελέσας, καὶ καταπλεύσαντα τὸν νεώτερον Ἀγαθοκλέα παραλαβὼν πρὸς τὴν εὐωχίαν, νυκτὸς καταμεθύσας ἀπέσφαξε. τοῦ δὲ σώματος ῥιφθέντος εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ κλύδωνος (ἐκβρασθέντος) ἐπιγνόντες τινὲς ἀπεκόμισαν εἰς Συρακούσας. ὁ δὲ βασιλεὺς εἰωθὼς μετὰ τὸ δεῖπνον ἀεὶ πτερῷ διακαθαίρεσθαι τοὺς ὀδόντας, ἀπολυθεὶς τοῦ πότου, τὸν Μαίνωνα τὸ πτερὸν ᾔτησεν. εἶτα ὁ μὲν φαρμάκῳ σηπτικῷ χρίσας ἀπέδωκεν. ὁ δὲ χρησάμενος αὐτῷ φιλοτιμότερον, διὰ τὴν ἄγνοιαν, ἥψατο πανταχόθεν τῆς περὶ τοὺς ὀδόντας σαρκός. καὶ πρῶτον μὲν πόνοι συνεχεῖς ἐγένοντο, καὶ καθ' ἡμέραν ἐπιτάσεις ἀλγηδόνων· ἔπειτα σηπεδόνες ἀνίατοι πάντη τοὺς ὀδόντας περιεῖχον. ἐπὶ δὲ τῆς τελευτῆς γενόμενος, ἐκκλησιάσας τὸν λαόν, κατηγόρησε τῆς ἀσεβείας Ἀρχαγάθου· καὶ τὰ μὲν πλήθη παρώξυνε πρὸς τὴν [b] αὐτοῦ τιμωρίαν, τῷ δὲ δήμῳ τὴν δημοκρατίαν ἔφησεν ἀποδιδόναι. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν βασιλέα διακείμενον ἐσχάτως ἤδη κατέθηκεν ἐπὶ τὴν πυρὰν Ὀξύθεμις, ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Δημητρίου τοῦ βασιλέως, καὶ κατέκαυσεν ὄντα μὲν ἔμπνουν ἔτι, διὰ δὲ τὴν ἰδιότητα τῆς περὶ τὴν σηπεδόνα συμφορᾶς οὐ δυνάμενον φωνὴν [c] προϊέναι. Ἀγαθοκλῆς μὲν πλείστους καὶ ποικιλωτάτους φόνους ἐπιτελεσάμενος κατὰ τὴν δυναστείαν, καὶ τῇ κατὰ τῶν ὁμοφύλων ὠμότητι προσθεὶς καὶ τὴν εἰς θεοὺς ἀσέβειαν, πρέπουσαν παρέσχε τῇ παρανομίᾳ τὴν τοῦ βίου καταστροφήν, δυναστεύσας μὲν ἔτη δύο τῶν τριάκοντα λείποντα, βιώσας δὲ δύο πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη, καθὼς Τίμαιος ὁ Συρακούσιος συγγράφει, καὶ Καλλίας καὶ αὐτὸς Συρακούσιος εἴκοσι δύο βίβλους συγγράψας, καὶ Ἄντανδρος ὁ ἀδελφὸς Ἀγαθοκλέους καὶ αὐτὸς συγγραφεύς. οἱ δὲ Συρακούσιοι τῆς δημοκρατίας τυχόντες, τὴν Ἀγαθοκλέους οὐσίαν ἐδήμευσαν, τὰς δὲ εἰκόνας τὰς ἀνατεθείσας ὑπ' αὐτοῦ κατέσπασαν. Μαίνων δὲ ὁ ἐπιβουλεύσας

τῷ

---

[v] Ὑπαίθρυς. [x] Μὲν. [y] Προάγειν, mox μὲν ἐν ταῖς. [z] Ἀιγεσταῖον, & paullo superius ἐπιβουλεῦσαι. [a] Ἐπιτελέσας. [b] Αὐτῷ. Paullo superius συνεχῶς Edd. [c] Προϊέναι.

de Segeſtanorum excidio. P. Wess.

28. Πολὺ τῶν κατὰ λόγον ὑπεραίρων] Πολὺ τῶν καταλόγυ (vel καταλόγων) —— στρατοπεδεύοντος δ' αὐτῦ. L. Rhod.

Πολὺ τῶν κατὰ λόγον ὑπεραίρων] Locus eſt defectus, quem Excerpt. *Peireſc.* p. 258. hunc in modum explent, πολὺ τῶν κατὰ λόγον ὑπεραίρων τῆς ἰδίας ἡλικίας, i. e. *longe, quam aetas ferret, fortitudine & audacia praeſtantior.* P. Wess.

34. Γράψας ἐπιστολὴν &c.] Γράψας δ' ἐπισ. —— τούτῳ παραδιδόναι τὰς —— δι' ἃς αἰτίας &c. L. Rhod.

Γράψας ἐπιστολὴν &c.] Eclogarum auctor ad ſermonis cultum parum attendit. Itaque neſcio, an ſupervacaneae ſint iſtae correctiones. Certe δι' ἃ ὁ μὲν ſatius fuerat. Statim poſt Μαίνωνα τὸν τῆς Ἀιγεσ. idem vir doctus. P. Wess.

45. Ὑπὸ κλύδωνος ἐπιγνόντες] Hic deeſſe videtur ἐκβρασθέντος (vel ἐξωσθέντος.) L. Rhod.

49. Ὁ μὲν φαρμάκῳ σηπτικῷ χρίσας] Sic debuit. Στυπτικῷ nihili eſt. Φάρμακα σηπτὰ & σηπτικὰ Graeci vocant, quae illita molliorem carnem prorſus exedunt. Vid. *Celſum* L. VII, 21. & *H. Steph.* Theſaur. T. III. p. 776. P. Wess.

61. Καὶ κατέκαυσεν —— ἔμπνουν ἔτι &c.] Huc ſpectant, quae L. XX. 101. leguntur. P. Wess.

69. Βιώσας δὲ δύο πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη] Aut hic in numeris error eſt, aut apud *Lucianum* Macrob. C. 10. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Σικελίας τύραννος ἐτῶν ἐνενηκονταπέντε τελευτᾷ, καθάπερ Δημοχάρης καὶ Τίμαιος ἱστοροῦσι. Citat enim uterque *Timaeum.* Mihi *Diodori* ſententia videtur melior. Vid. L. XIX, 1. & de Timaeo, quem Tauromenitam rectius alibi vocat, & Callia, rerum Agathoclis ſcriptoribus Excerpt. *Peireſc.* p. 261. P. Wess.

75. Τας

τῷ βασιλεῖ διέτριβεν ἐν τοῖς περὶ Ἀρχάγαθον, ^d περιφυγὼς ἐκ τῶν Συρακουσῶν. πεφρονηματισμένος δὲ ἐπὶ ^e τῷ δοκεῖν καταλελυκέναι τὴν βασιλείαν, τὸν μὲν Ἀρχάγαθον ἐδολοφόνησε· τοῦ δὲ στρατοπέδου κυριεύσας, καὶ τὰ πλήθη λόγοις φιλανθρώποις ἰδιοποιησάμενος, διέγνω πολεμεῖν τοῖς Συρακουσίοις, καὶ δυναστείας ^f ἀντέχεσθαι.

ιγ'. Ὅτι Ἱκέταν στρατηγὸν ἀπέλυσαν Συρακούσιοι μετὰ δυνάμεως πρὸς Μαίνωνα πολεμῆσαι· καὶ μέχρι μέν τινος διεπολέμει, φυγομαχούντων τῶν ἐναντίων, καὶ εἰς παράταξιν οὐδαμῶς καταβαινόντων. τῶν δὲ Καρχηδονίων συνεπιλαβομένων τοῖς περὶ Μαίνωνα, (καὶ) πολὺ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερεχόντων· ἠναγκάσθησαν οἱ Συρακούσιοι, δόντες ὁμήρους τοῖς Φοίνιξι τετρακοσίους, διαλύσασθαι τὸν πόλεμον, καὶ καταγαγεῖν τοὺς φυγάδας. τῶν δὲ μισθοφόρων ἀτιμαζομένων ἐν ταῖς ^g ἀρχαιρεσίαις, συνέβη στάσεως πληρωθῆναι τὴν πόλιν. ^h διαστάντων οὖν ἐν τοῖς ὅπλοις τῶν τε Συρακουσίων καὶ τῶν μισθοφόρων, οἱ πρεσβύται διαπρεσβευσάμενοι, καὶ πολλὰ δεηθέντες ἀμφοτέρων, μόγις κατέπαυσαν τὴν ταραχήν, ἐπὶ ^i τῷ τοὺς μισθοφόρους ἐν τακτῷ χρόνῳ τὰς ἑαυτῶν ^k κτήσεις ἀποδομένους ἀπελθεῖν ἐκ Σικελίας. τούτων δὲ κυρωθέντων, οἱ μὲν ξένοι κατὰ τὰς ὁμολογίας ἐκλιπόντες τὰς Συρακούσας, καὶ παραγενηθέντες ἐπὶ τὸν πορθμόν, ὑπεδέχθησαν ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων ὡς ἂν φίλοι καὶ σύμμαχοι. ὑπὸ γὰρ τῶν πολιτῶν φιλοφρόνως ἀναληφθέντες εἰς τὰς οἰκίας, νυκτὸς ἐφόνευσαν τοὺς ὑποδεξαμένους· καὶ τὰς τούτων γυναῖκας γήμαντες, κατέσχον τὴν πόλιν. ἐκάλεσαν δὲ ταύτην Μαμερτίνην, ἀπὸ τοῦ Ἄρεως· διὰ τὸ τοῦτον κατὰ τὴν ἐκείνων διάλεκτον Μάμερτον καλεῖσθαι·

Οἷς γὰρ οὐ μέτεστι τῆς δημαρχίας, τούτους οὐδὲ τῆς ὑπὸ δημάρχου κυρουμένης ψήφου κοινωνεῖν.

ιδ'. Ὅτι δεῖ τοῖς μὲν πολεμίοις εἶναι φοβερώτατον, τοῖς δὲ φίλοις διαμένειν βέβαια προσηνέστατον.

ιε'. Ἐπειδὴ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀγνοήσαντες τὸ συμφέρον, τοῖς πρὸς χάριν λόγοις ἐπηκολουθήσατε· νῦν τοῖς ἔργοις ἑωρακότες τὰ κατὰ τὴν χώραν ἀτυχήματα, μεταδιδάχθητε.

Τὸ μὲν γὰρ ἀγνοῆσαί ποτε ^l (τὰ) κατὰ τὸν βίον, ἐστὶν ἀνθρώπου· τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς πράγμασι πλεονάκις ἁμαρτάνειν, τέλεον ἐξεστηκότος τοῖς λογισμοῖς. ὅσῳ γὰρ πλείοσιν ἐλαττώμασι περιπεπτώκαμεν, τοσούτῳ μείζονος τιμωρίας ἄξιοι τυχεῖν ὑπάρχομεν.

Ἐπὶ τοσοῦτον γάρ τινες τῶν πολιτῶν προεληλύθασι πλεονεξίας, ὥστε βούλεσθαι τοὺς ἰδίους οἴκους λαμπροὺς κατασκευάζειν ἐκ τῶν τῆς πατρίδος ἀτυχημάτων.

Οἱ δὲ περὶ τοὺς βοηθοῦντας τοῖς ἄλλοις ἀνομήσαντες, πῶς ἂν χρήσαιντο ^m (τοῖς) περὶ αὐτῶν;

rat, in caſtris Archagathi verſabatur, fuga Syracuſis elapſus. Criſtaſque ob hoc erigens, quod regnum abrogaſſe videretur, Archagathum dolo interfecit, exercituque potitus, cum multitudinem verborum humanitate ſibi conciliaſſet, bellum Syracuſis facere conſtituit, & principatum ſibi vindicat.

XIII. Syracuſani Hicetam praetorem, ut adverſus Maenonem belligeraret, dimiſerunt. Is ad tempus bellum continuabat, detrectantibus pugnam adverſariis, nec ullo modo in aciem deſcendentibus. At cum Maenonis ſe partibus adjungerent Carthaginenſes, copiiſque multum praevalerent, coacti ſunt tandem Syracuſii, traditis cccc. obſidibus, bellum cum Poenis diſſolvere, & reducere exſules. Cum vero mercenarii in electione magiſtratuum honore ſuo fraudarentur, evenit ut ſeditione urbs repleretur. Dumque correptis armis ita diſſident Syracuſani & conductitii milites, tandem ſeniores miſſa legatione vix multis apud utroſque precibus obtinuerunt, ut a tumultu deſiſterent, hac equidem conditione: ut mercenarii ſtato tempore diſtractis facultatibus Sicilia excederent. His ita ratificatis, peregrini ex compacto Syracuſis emigrarunt, & ad fretum progreſſi, a Meſſeniis ut amici & ſocii armorum in urbem intromittuntur. Ibi humaniter in aedes recepti, noctu hoſpites obtruncant, ductiſque illorum uxoribus, ſuae poteſtatis urbem faciunt, Mamertinamque vocant, a Marte, qui illorum lingua Mamers nuncupatur. 866.

Qui enim popularis regiminis non ſunt conſortes, hi nec in calculi a tribuno plebis confirmandi ſocietatem admittuntur.

XIV. Hoſtibus quam maxime terribilem eſſe; in benevolentia vero erga amicos conſtanter permanere decet.

XV. Quandoquidem illo tempore cum quid expediret, vos lateret, verbis ad gratiam compoſitis morem geſſiſtis: nunc quando calamitates in provincia reipſa cernatis, aliud edocti eſtis.

Nam ignorare interdum quae in vita accidunt hominis eſt: at iiſdem in rebus errare ſaepius, id in ratione prorſus deſtitutum cadit. Quanto enim plures in errores incidimus, tanto majori poena digni ſumus.

Eo civium nonnulli cupiditatis provecti ſunt, ut domos ſuas ex patriae detrimentis ſplendidiores facere velint.

Qui vero tam neſaria commiſerunt in aliorum opitulatores, quomodo ipſos quaeſo tractaſſent?

XVI. Pec-

---

d Περιφυγών. e Τό. f Ἀντέχειν. Eclog. ſeq. pro πολὺ ταῖς Rhod. & Hoeſch. καὶ πολὺ, quos ſequor. g Ἀρχαιρίαις. h Διαστάντων. Statim Συρακουσίων Rhod. Συρακοσίων Hoeſch. i Τό. k Κτίσεις. Mox ἐφόνευσαν. Porro fini Eclogae addebantur in Hoeſchelii libro haec, αἰσχρὸν γάρ ἐστι τὸ μὲν ὄνομα φέρειν Πύῤῥου τοῦ Ἀχιλλέως υἱοῦ, ταῖς δὲ πράξεσι φαίνεσθαι Θερσίτην. quae Rhodom. exemplo recidi. Leguntur Eclog. 20. l Τὰ deerat. m Τοῖς deficiebat. Addiderunt utrumque docti viri.

75. Τοὺς ἀνδριάντας — κατέσπασαν] Fuit ἀνδριάντας. Syracuſani non ſtatuas tantum Agathoclis everterunt, ſed ejuſdem cognatos & familiares, Soſiſtrato impulſore, ex urbe ejecerunt in Polyaeni L. v. 37. P. Weſs.

82. Καὶ δυναστείας ἀντέχεσθαι] Rhodomanus ἀντέχειν. Mallem equidem ἀντέχεσθαι, quod vides. P. Weſs.

91. Ἀτιμαζομένων ἐν ταῖς ἀρχαιρεσίαις] Optime correctum eſt ab eodem docto viro. Malum vero illud Syracuſis haud ſemel obtigit, ut a mercenariis militibus, civitate donatis, ſeditione ob non delatos ſibi magiſtratus opplerentur. Conf. L. xi, 73. & Iſ. Caſaubon. ad Polyb. L. 1. p. 126. Ed. Gron. P. Weſs.

6. Ἐκάλεσαν δὲ ταύτην Μαμερτίνην] Hinc ſumſit Hieronymus, quod ſe alibi legiſſe negat Caſaubon. in Polyb. 1. p. 135., cum Meſſanam dictam olim fuiſſe Mamertiam in Chron. Euſeb. & L. 1. advers. Jovian. prodidit. Falſa tamen res eſt, eodem Caſaub. & Ph. Cluverio Sicil. Antiq. L. 2. p. 87. profitente. Incolae dicti ſunt Mamertini, urbs nunquam. Martem Italiae quidem populi Mamertum ſive Mamertem nuncupabant; unde Campani iſti Mamertini. Lege Feſtum in Mamers & Mamertini, praeterque Tzetzen ad Lycophron. v. 938., ubi haec Diodori advocat. P. Weſs.

10. Κοινωνεῖν. αἰσχρὸν γάρ ἐστι &c.] Haec pars ſententiae de officio ejus, qui ex Aeacidarum proſapia natus ſit, librarii oſcitantia trajecta fuerat; quae Eclog. xx. tandem ponitur. L. Rhod.

24. Τοὺς ἰδίους οἴκους λαμπροὺς κατασκευάζειν &c.] His ſimilia ſcribit Libanius Proſphonet. Julian. p. 182. Ego vero adfirmare

non

XVI. Peccatis venia tribuenda eſt, & in reliquum tempus quieſcendum.

XVII. Non qui deliquerunt, ſed qui ob delicta non reſipiſcunt, omni modo puniendi ſunt.

XVIII. Aequitas & clementia apud homines antiquior eſt ira & ſupplicio.

XIX. Honeſtum eſt aptumque inimicitias diſſol-
867. vere, ejuſque loco amicitiam reducere. Nam quando ad inopiam homo redactus eſt, ad primum veluti raptum amicorum feſtinare ſolet.

XX. Natura hominibus inſita plura conſequendi cupiditas, ab hujuſmodi affectione non plane abſtinere ſolet.

Domi relinquendus eſt tumor ſuperbiae, & tyrannicum veſtitus ſchema. Liberam vero civitatem qui ingreditur, eum legibus iſtic morem gerere oportet.

Cujus enim genus & regnum haereditario quis jure accepit, in hujus etiam gloriam ſuccedere volet. Turpe namque eſt Pyrrhi quidem Achillis filii nomen referre, actionibus vero Therſitem repraeſentare.

Quanto plus enim gloriae quis acquiſitum habet, tanto majorem illis habebit gratiam, per quos felices obtinuit ſucceſſus. Ideo quae cum gloria & gratia quis conſequi poteſt, iis cum injuria & opprobrio potiri ne expetat.

Pulcrum itaque eſt, ô homines, in alienis erratis propriae incolumitatis capere experimentum.

XXI. Non decet quemquam cognationi alienorum praeferre reſpectum, odiumque hoſtium benevolentiae ſociorum.

Οτι δεῖ τοῖς μὲν ἡμαρτημένοις δοῦναι συγγνώμην, εἰς δὲ τὸν λοιπὸν χρόνον ἔχειν εἰρήνην. ιϛ'.

Οτι οὐ δεῖ τοὺς ἁμαρτήσαντας ἐκ παντὸς τρόπου κολάζειν, ἀλλὰ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις μὴ μεταδιδασκομένους. ιζ'.

Οτι προτερεῖ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἡ μὲν ἐπιείκεια τῆς ὀργῆς, ἡ δὲ εὐεργεσία τῆς τιμωρίας. ιη'.

Οτι καλὸν καὶ εὔθετόν ἐστι, λύειν μὲν τὴν ἔχθραν, ἀντεισάγειν δὲ φιλίαν. ὅταν γὰρ εἰς ἀπορίαν ἔλθῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐπὶ πρώτην τὴν τῶν φίλων ἁρπαγὴν ὁρμᾷν εἴωθεν. ιθ'.

Οτι ἔμφυλος οὖσα τοῖς ἀνθρώποις ἡ τοῦ πλείονος ἐπιθυμία, τῆς τοιαύτης ὁρμῆς οὐδ' ὅλως ἀφέξεται. κ'.

Δεῖ γὰρ τὸ τῆς ὑπερηφανίας μέγεθος καὶ τὸ τῆς ἐσθῆτος τυραννικὸν οἴκοι φυλάττειν· εἰς δὲ πόλιν ἐλευθέραν εἰσιόντα τοῖς ἐνθάδε νόμοις πείθεσθαι.

Οὗ γάρ τις τὸ γένος καὶ τὴν βασιλείαν κεκληρονόμηκε, τούτου θελήσει καὶ τῆς εὐδοξίας γενέσθαι διάδοχος· αἰσχρὸν γάρ ἐστι τὸ μὲν ὄνομα φέρειν Πύῤῥου τοῦ Ἀχιλλέως, ταῖς δὲ πράξεσι φαίνεσθαι Θερσίτην.

Οσῳ γάρ τις πλείονος κυριεύει δόξης, τοσούτῳ [a] μείζονα χάριν ἕξει τοῖς αἰτίοις τῶν εὐτυχημάτων. ὥστε ἂν δύναταί τις τυγχάνειν μετὰ δόξης καὶ χάριτος, τούτων οὐκ ἂν ἐπιθυμήσαι μετὰ ἀδικίας καὶ ὀνείδους κυριεῦσαι.

Καλὸν οὖν ἐστιν, ὦ ἄνθρωποι, ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἁμαρτήμασι περὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας λαμβάνειν τὴν πεῖραν.

Οτι οὐ δεῖ προκρίνειν τινὰ μὲν τῆς συγγενείας τὴν ἀλλοτριότητα, τῆς δὲ τῶν συμμάχων εὐνοίας τὸ τῶν πολεμίων μῖσος. κα'.

EX LIBRO XXII.

I. ECloga. Patrium eſt Epirotis non pro patria ſua tantum decertare, ſed pro amicis etiam & belli ſociis pericula ſubire.

II. Decius Romae militum tribunus, Rhegio praeſidiis cuſtodiendo praefectus, ob Pyrrhum regem cives mactat, & facultates foeminasque ſibi mancipat. Campani hi erant, eodemque modo fecerunt quo Mamertini, ſicut illi Meſſenios trucidaverant. Poſtea, quod inique miſerorum peculium diviſiſſet, Rhegio excidit, a Campanis ſuis in exſilium actus. Adjuverant illos etiam Mamertini; Qui cum pecuniis adhuc reliquis ducem ſibi hunc creaverunt. Porro cum ocularis

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΒ'.

ΟΤΙ πάτριόν ἐστι τοῖς Ηπειρώταις, μὴ μόνον ἐπὶ τῆς ἰδίας πατρίδος ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν φίλων καὶ συμμάχων κινδυνεύειν. α'.

Οτι Δέκιος ὁ Ρωμαῖος χιλίαρχος, φύλαξ γενόμενος Ρηγίου, διὰ Πύῤῥον τὸν βασιλέα, κατέσφαξεν αὐτοὺς, καὶ τὰς κτήσεις, καὶ τὰς γυναῖκας ἰδιοποιήσατο. Καμπανοὶ δὲ οὗτοι ἦσαν, καὶ ἐποίησαν κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον Μαμερτίνοις, ὥσπερ [b] ἐκεῖνοι Μεσσηνίους σφάξαντες. εἶτα τὴν διαίρεσιν τῶν κτήσεων τῶν ἠτυχηκότων ἄδικον ποιησάμενος, ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ Ρηγίου, φυγαδευθεὶς ὑπὸ τῶν ἰδίων Καμπανῶν. συνήργησαν δὲ καὶ Μαμερτῖνοι, (οἱ) μετὰ τῶν λειφθέντων χρημάτων στρατηγὸν ἐποίησαν. καὶ δὴ ὀφθαλμίας νόσου αὐτὸν περισχούσης, τῶν ἰατρῶν τὸν δοκι- β'.

---

[a] Μείζονα. Mox μεθ' ἀδικίας. [b] Ἐκεῖνοι Μεσσηνίους. Mox οἱ deerat.

non audeo, partem ejus eſſe orationis, qua Appius Senatum, in Pyrrhi amicitiam pronum, compellavit. P. Wess.

38. Ἐπὶ —— τῶν φίλων ἁρπαγὴν] Quid ſi ἁρμογήν? L. Rhod.

49. Τὸ μὲν ὄνομα φέρειν Πύῤῥου τοῦ Ἀχιλλέως] Acute & contumelioſe in regem Pyrrhum, qui factis Achillem magis quam generis origine referre ſtudebat, teſte *Plutarcho* in ejus vita p. 387. A. P. Wess.

69. Δέκιος ὁ Ρωμαῖος] Verius Ῥωμαίων Decius Jubellius domo Campanus fuit, non Romanus. P. Wess.

77. Συνήργησαν δὲ καὶ Μαμερτῖνοι. μετὰ τῶν &c.] Diſtingue poſt Μαμερτῖνοι, & ſubjunge οἱ μετὰ τῶν λειφθέντων (vel λειφθεισῶν) —— στρατηγὸν αὐτὸν ἐποίησαν. Suppetias illis tulerant in occupando Rhegio & ducem ſibi poſtea iſtum fecerant cum opibus, quas habebat reliquas, vel in occupatione Rhegii acceperat. Hunc puto ſenſum hujus fragmenti eſſe, quem confirmat diſerta *Polybii* de hac re narratio L. 1, 7. Qui ad enodationem hujus loci adeatur. L. Rhod.

Συνήργησαν —— Μαμερτῖνοι (οἱ) μετὰ τῶν &c.] Adſentitur viro doctiſſimo *Iſ. Caſaubonus* ad *Polyb.* 1. p. 122., a quibus, cum verborum ſeries, uti nunc eſt, eam poſtulet ſententiam, diſſentire nolo. Longe tamen alii ſcriptorum inde deflectunt. Nam Decium Mamertinorum ducem fuiſſe creatum, quis eſt, qui tradiderit? Imo Meſſanam abiiſſe negat *Appianus*, ſed Rhegii manſiſſe, medicum Meſſana arceſſiviſſe, dein Rhegio, a Romanis capto, in eorum manus veniſſe meritumque ſupplicium voluntaria antevertiſſe nece Excerpt. *Peireſc.* p. 454. P. Wess.

81. Κανθάρου ἐνέδωκε] Lege κανθαρίῳ. L. Rhod.

Κανθάρου ἐνέδωκε] Sic plane in Excerpt. *Peireſc.* p. 365. In *Appiano* καὶ χρίσας τοῖς καιομένοις καὶ δακνώδεσι, quod eodem redit. Cantharides corrodente atque exedente vi ſunt inſtructae, uti notum ex *Dioſcoride* Alexiph. C. 1., *Scribonio Largo* C. 57. *Plinio* L. XXIX, 6. Paullo ante ὄντος ad pleniorem ſententiam addidi. P. Wess.

85. Φυλὰς ἐν Ἀμφάγνοις] *Rhodomannus* ἐν Ἀμφάγνοις quem ſequi non audeo. Solet compendiariae hujus auctor illum praepoſitionis uſum adamare. Verſus Τυνδαρίου refinxit, quomodo Ecloga 8. At περὶ τὴν Τάλλαν quid erit? an λόφον intellexit? Eſt profecto illa loci deſcriptio ambigua. P. Wess.

92. Καὶ

δόκιμον μεταστειλαμένου αὐτοῦ (οὗτος) τὴν ὕβριν τῆς πατρίδος ἐκδικῶν, [p] κανθαρίσιν ὑπήλειψε τὸν Δέκιον καὶ τῆς ὁράσεως αὐτὸν ἐπεστέρησε, καὶ φεύγει ἐκ Μεσσήνης.

Κατὰ δὲ Σικελίαν ἦσαν τύραννοι Ἱκέτας ἐν Συρακούσῃ, Φιντίας εἰς Ἀκράγαντα, [q] Τυνδαρίων ἐν Ταυρομενίῳ, καὶ ἕτεροι τῶν ἐλαττόνων πόλεων. Φιντίας δὲ καὶ Ἱκέτας πρὸς ἀλλήλους πόλεμον ἐνστησάμενοι, παρετάξαντο περὶ τὴν Ὕβλαιον, καὶ τὴν νίκην Ἱκέτας ἀπηνέγκατο· καταδρομὰς δὲ πρὸς ἀλλήλους ποιούμενοι, τὰς κτήσεις διήρπασαν, τὴν δὲ χώραν ἀγεώργητον ἐποίησαν. Ἱκέτας δὲ τῇ νίκῃ ἐπαιρόμενος, παρετάξατο πρὸς Καρχηδονίους· καὶ [r] λειφθεὶς πολλοὺς στρατιώτας ἀπέβαλε περὶ τὸν Τηρίαν ποταμόν. κτίζει δὲ Φιντίας πόλιν ὀνομάσας αὐτὴν Φιντιάδα, Γελώους ἀναστάτους ὄντας [s] οἰκίσας ἐν αὐτῇ. ἔστι δὲ αὐτὴ [t] παραθαλάσσιος· καθαιρῶν τὰ τείχη, καὶ τὰς οἰκίας, τοὺς λαοὺς τῆς Γέλας εἰς τὴν Φιντιάδα μετήνεγκε, κτίσας τεῖχος καὶ ἀγορὰν ἀξιόλογον, καὶ ναοὺς θεῶν.

Ὅθεν μιαιφόνου γεγονότος, ὑπὸ πασῶν τῶν πόλεων ἐμισήθη τῶν οὐσῶν ὑπ᾽ αὐτῷ· καὶ τοὺς πρὸς φρουρὰν ὄντας ἐδίωξαν, ἐν οἷς πρῶτον ἀπέστησαν Ἀγυριναῖοι.

γ'. Ὅτι ὑπὸ Γαλατῶν Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐσφάγη, καὶ πᾶσα ἡ Μακεδονικὴ δύναμις κατεκόπη καὶ διεφθάρη.

δ'. Ὅτι ἡ Καδμεία νίκη παροιμία ἐστίν. ἔστι δὲ οὕτως· [u] τὸ τοὺς νικήσαντας συμφορὰν ἔχειν, τοὺς δὲ ἡττημένους μηδὲν κινδυνεύειν διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἡγεμονίας.

ε'. Ὅτι Φιντίας ὁ Φιντιάδος [x] κτίστωρ, Ἀκράγαντος τύραννος, εἶδεν ὄναρ δηλοῦν τὴν τοῦ βίου καταστροφήν· ὗν ἄγριον [y] κυνηγοῦντος, ὁρμῆσαι κατ᾽ αὐτοῦ τὴν ὗν, καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ τοῖς ὀδοῦσι πατάξαι, καὶ διελάσαντα τὴν πληγὴν κτεῖναι.

ς'. Ὅτι Ἱκέτας ἐννέα ἔτη δυναστεύσας [z] Συρακούσης, ὑπὸ Θυνίωνος τοῦ Μαμέως ἐκβάλλεται τῆς τυραννίδος.

ζ'. Ὅτι Θυνίων καὶ Σώστρατος διαδεξάμενοι Ἱκέταν, οὗτοι πάλιν προκαλοῦνται Πύῤῥον τὸν βασιλέα εἰς Σικελίαν.

η'. Ὅτι Μαμερτῖνοι, οἱ [a] Μεσσηνίους δολοφονήσαντες, συμμαχίαν μετὰ Καρχηδονίων ποιήσαντες ἔκριναν κοινῇ διακωλύειν Πύῤῥον τὴν εἰς Σικελίαν διάβασιν· Τυνδαρίων δὲ ὁ Ταυρομενίας τύραννος ἔκλινε πρὸς αὐτόν, καὶ ἕτοιμος ἦν [b] δέξασθαι τῇ πόλει τὰς μετ᾽ αὐτοῦ δυνάμεις.

θ'. Ὅτι Καρχηδόνιοι συμμαχίαν ποιήσαντες μετὰ Ῥωμαίων, πεντακοσίους ἄνδρας ἔλαβον εἰς τὰς ἰδίας

cum morbus corriperet, accitus ab eo medicorum probatiſſimus, ut patriae injuriam ultum iret, cantharidibus Decium inunxit, viſuque orbavit. Sibi autem fuga ex Meſſene conſuluit.

In Sicilia interim tyranni erant, Hicetas Syracuſis; Phintias Agrigenti; Et Tyndarion Tauromenii, urbiumque minorum alii. Phintias autem & Hicetas, conflato inter ſe bello, ad Hyblaeum acie inſtructa concurrerunt, victoriamque retulit Hicetas. Tum excurſionibus ultro citroque factis, opes diripiebant, & incultam hoc pacto faciebant regionem. Hicetas autem victoria elatus, Carthaginenſibus aciem oppoſuit, victusque magnam ſuorum militum jacturam fecit, ad Teriam 868. fluvium. Tum Phintias urbem condit Phintiada nominatam, Geloosque e patria ſubmotos in ea collocavit. Sita autem haec eſt ad mare. Muris enim domibuſque Gelae deſtructis, populum in Phintiadem tranſtulit, poſtquam moenia forumque memoratu dignum & templa deorum condiderat.

Unde reus caedis peractus urbium cunctarum odiis illi ſubditarum flagravit, quae & praeſidia expulerunt. Inter quas primi defecerunt Agyrinaei.

III. A Gallis Ptolemaeus rex trucidatus, omneſque Macedonum copiae conciſae ac deletae.

IV. Cadmea victoria proverbium eſt, hoc ſenſu: quando victores clade afficiuntur: victi autem nihil periculi habent, ob imperii magnitudinem.

V. Phintias, conditor Phintiadis, & Agrigenti tyrannus, ſomnium vidit, exitum illi vitae repraeſentans. Dum aprum venatur, ſus in eum ruere, latuſque ejus ferire dentibus, & tranſadacto vulnere ipſum perimere viſus.

VI. Hicetas ubi ix. annos Syracuſis principatum tenuerat, a Thynione Mammei F. e tyrannide exigitur.

VII. Thynion & Soſtratus Hicetae ſucceſſores. Hi Pyrrhum regem in Siciliam iterum arceſſunt.

VIII. Mamertini fraudulenti Meſſeniorum interfectores, militiae foedus cum Carthaginenſibus pacti, decreto publico Pyrrhum a tranſitu in Siciliam prohibere ſtatuerunt. Tyndarion vero, Tauromeniae tyrannus, ad illum inclinabat, paratuſque erat in urbem recipere copias illi adjunctas.

IX. Carthaginenſes, Romanis in ſocietatem adſcitis, Iↄ. viros in naves receperunt ſuas, & ad Rhe-

---

[p] Κανθάρισιν. [q] Τυνδάριος. [r] Λειφθείς. [s] Οἰκήσας. [t] Παραθαλασσίως & ſtatim καὶ τοὺς λαοὺς, quam copulam delevi ex Rhodom. imperio. [u] Τὸ τοὺς idem corrigit. Erat τῷ τοὺς. [x] Κτίστωρ. [y] Κυνηγοῦντος iterum Rhod. Legebatur κυνηγοῦντα. [z] Συρακούσας & mox Μαμμέων. [a] Μεσσήνιοι. [b] Δέξασθαι.

92. Καὶ λειφθεὶς πολλοὺς — ἀπέβαλε] Λειφθεὶς mutavi. Vid. L. xi, 68. P. Wess.

96. Ἔστι δὲ αὐτὴ παραθαλάσσιος] Situm urbis & haec & Eclog. 1. lib. xxiv. bene ſignant, copioſius deſcriptum a Ph. Cluver. Sicil. Antiq. L. 1. pag. 213. & Rich. Bentleio de Epiſt. Phalarid. Diſſert. p. 94. P. Wess.

1. Ὅθεν μιαιφόνου γεγονότος &c.] Nimis haec ſunt abrupta. Vide an ὅτε voluerit. Pertinent ad Phintiam pleniuſque in excerpt. Peireſc. p. 265. traduntur. P. Wess.

4. Ὅτι ὑπὸ Γαλατῶν Πτολεμαῖος &c.] Ptolemaeus Ceraunus, nequam & confidentis ingenii princeps. Lege Juſtin. L. xxiv, 5. Plut. Pyrrho p. 397. & Pauſan. Phocic. C. 19. pag. 843. P. Wess.

6. Ὅτι ἡ Καδμεία νίκη &c.] Ariſtides T. ii. p. 219. κεκομμένοι γὰρ καὶ ταλαιπωρημένοι, αἰσθάνομαι) τάχα δὴ τὴν ΚΑΔΜΕΙΑΝ ΝΙΚΗΝ νενικηκότες, πρὸς ὑμᾶς ἀκεραίους καὶ ἐῤῥωμένους ἂν ἀγωνίζοιντο). Confer not. in L. xi, 12. P. Wess.

13. Ὗν ἄγριον κυνηγοῦντος] Sic praeſtat, niſi κυνηγοῦντα loco ſecundi caſus, ut ſaepe, poſitum velis. Lege notas Gronovii ad Arrian. L. v. p. 222. & Hemſterhuſii in Luciani Halcyon. C. 8. Ad id vero Phintiae ſomnium venandique ſtudium non ſine ratione numi ex Parutae Tab. cliv., inſcripti ſpumante apro & ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΦΙΝΤΙΑ a L. Begero Spicileg. Antiq. Faſcic. 1. pag. 5. referuntur. Id in Excerptore culpandum, quod ὗν in paucorum verborum ambitu diverſo genere ornet. P. Wess.

17. Ὑπὸ Θυνίωνος] Adpellatur Θοίνων in Dionyſii Excerpt. Peireſc. p. 540. & Plut. in Pyrrho p. 399., unde Θοίνωνος verius erit & Θοίνων. Ad Hicetam referendi Syracuſani numi ΕΠΙ ΙΚΕΤΑ in Parutae Tab. cliv. P. Wess.

19. Καὶ Σώστρατος] Infra Σωσίστρατος, quod hinc & ex Plutarchi dicto loco corrigit Rhodomannus. Sed idem nomen eſt, propterea Σωσίστρατος in Dionyſio cit. loc. & Polyaeno L. v, 37. artes, quibus Syracuſis potitus fuit, exponente. P. Wess.

23. Ἔκριναν — διακωλύειν Πύῤῥον &c.] Πύῤῥῳ refingit Rhodom., quod verum erit, aut τὴν — διάβασιν certe. P. Wess.

28. Καρχηδόνιοι συμμαχίαν ποιήσαντες] Foederis hujus non oblitus

Rhegium tranſgreſſi, urbem quidem oppugnare coeperunt, ſed ab obſidione tandem deſiſtunt, & materie, quae ad compingendas ibi naves parata fuerat, incenſa, ad fretum praeſidiis cuſtodiendum, tranſitumque Pyrrhi obſervandum, permanſerunt.

X. Dum Thynio Inſulam in poteſtate habet, & Soſtratus Syracuſis dominatur, decies mille armatis inſtructi inter ſe belligerantur. Sed bello defeſſi ambo legatos ad Pyrrhum mittunt.

XI. Pyrrhus in Italia annos II. & menſes IV. bellum geſſit. Dumque ad diſceſſum ille ſe parat, 869. Carthaginenſes obſidione premunt Syracuſas terra marique, C. navibus in portu magno ſtationem habentes, & terreſtri exercitu quinquaginta millium prope muros caſtra metati, Syracuſios intra moenia continebant, & regionem excurſionibus ſuis vaſtabant. Quamobrem bello defatigati Syracuſani in Pyrrho ſpes habebant, propter Lanaſſam uxorem, Agathoclis F. ex qua Alexandrum ſuſceperat. Ideo legatos, alium poſt alium, quotidie mittebant. Ille igitur, collocatis in naves militibus atque Elephantis caeteroque inſtrumento, Tarento ſolvit, decimoque die ad Locros appulit. Inde fretum ingreſſus, cum in Siciliam trajeciſſet, ad Tauromenium defertur. Hinc adjuncto in ſocietatem Tyndarione principe Tauromeniae, militibusque ab eo acceptis Catanam devehitur, & ab incolis magnifice ſuſceptus, aureiſque coronis redimitus, copias terreſtres exponit. Quibus Syracuſas iter habentibus, claſſis ad pugnam adornata oras interim legit. Ut Syracuſis proximarunt, Carthaginenſes, quod ad uſus neceſſarios jam ante XXX. naves dimiſerant, cum reliquis belli fortunam tentare non audebant. Idcirco Pyrrhus citra diſcrimen Syracuſas pervenit, & a Thynione Inſula, reliquaque urbe a Syracuſanis & Soſiſtrato accepta, potitur. Is enim Agrigentum multaſque alias tenebat urbes, in armis habens milites ſupra decies mille. Atque tunc Thynionem & Soſiſtratum, Syracuſioſque reconciliavit & ad concordiam reduxit, magnumque ab hac pace favorem conſecutus eſt. Rex autem tela machinaſque & apparatum urbis accepit. Naves, quas Syracuſis accepit, fuere CXX. tectae, & XX. apertae: Sed & regia Enneris erat. Univerſa igitur claſſis, cum iis quae cum ipſo advectae fuerant, CC. numerum excedebat. Eo dum occupatur, legati ex Leontinis, ab Heraclida dynaſta miſſi, veniebant renunciantes,

ναῦς· καὶ εἰς τὸ Ῥήγιον διαβάντες, προσβολὰς μὲν ποιούμενοι τῆς πολιορκίας ἀπέστησαν· τὴν δὲ παρεσκευασμένην ὕλην εἰς ναυπηγίαν [c] ἐνέπρησαν, καὶ διέμειναν φυλάττοντες τὸν πορθμόν, παρατηροῦντες τὴν διάβασιν Πύρρου.

ι. Ὅτι Θυνίωνος τῆς Νήσου κυριεύοντος, καὶ Σωστράτου τῆς Συρακούσης τυραννοῦντος, ἔχοντες στρατιώτας μυρίους διεπολέμουν [d] ἀλλήλους· ἀμφότεροι δὲ κάμνοντες ἐν τῷ πολέμῳ, διεπρεσβεύοντο πρὸς Πύρρον.

ια'. Ὅτι Πύρρος ἐν Ἰταλίᾳ ἐπολέμησεν ἔτη δύο, καὶ μῆνας τέσσαρας. Ὅτι τούτου παρασκευαζομένου πρὸς τὸν ἔκπλουν, τὰς Συρακούσας Καρχηδόνιοι ἐπολιόρκουν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἑκατὸν ναυσὶν [e] ἐφορμοῦντες τῷ μεγάλῳ λιμένι· πεζοῖς δὲ πέντε μυριάσι πλησίον τῶν τειχῶν στρατεύοντες, τειχήρεις συνεῖχον τοὺς Συρακουσίους, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν κατατρέχοντες, ἔρημον κατεσκεύασαν. διὸ τῷ πολέμῳ κάμνοντες οἱ Συρακούσιοι, τὰς ἐλπίδας εἶχον ἐν τῷ Πύρρῳ διὰ [f] Λάνασσαν τὴν γυναῖκα, τὴν θυγατέρα Ἀγαθοκλέους, ἐξ ἧς ἐγέννησεν Ἀλέξανδρον υἱόν· καὶ διὰ τοῦτο καθ' ἡμέραν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις πρέσβεις ἔστελλον πρὸς αὐτόν. ἐμβιβάσας δὲ τὸν λαὸν εἰς τὰς ναῦς καὶ τοὺς ἐλέφαντας, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευήν, ἐξέπλευσεν ἐκ τοῦ Τάραντος, καὶ δεκαταῖος εἰς Λοκροὺς κατῆγεν· ἐντεῦθεν καταπλεύσας τὸν πορθμόν, καὶ διάρας Σικελίαν κατῆγεν εἰς τὸ Ταυρομένιον. ἐκεῖθεν προσλαβόμενος εἰς συμμαχίαν Τυνδαρίωνα, τὸν δυνάστην Ταυρομενίας, λαβὼν παρ' αὐτοῦ στρατιώτας, κατέπλευσεν εἰς τὴν Κατάνην· καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων [g] μεγάλως, καὶ χρυσοῖς στεφάνοις στεφθείς, ἀπεβίβασε τὴν πεζὴν δύναμιν. ταύτης δὲ πορευομένης εἰς Συρακούσας, καὶ ὁ στόλος συμπαρέπλει κεκοσμημένος πρὸς ναυμαχίαν. ὡς δὲ πλησίον ἐγένοντο Συρακούσης, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι προαπεσταλκότες τριάκοντα ναῦς, διά τινας χρείας ἀναγκαίας, ταῖς καταλελειμμέναις οὐκ ἐτόλμησαν πολεμῆσαι. διόπερ Πύρρος ἀκινδύνως διέπλευσεν εἰς Συρακούσας, καὶ παραλαβὼν τὴν Νῆσον παρὰ Θυνίωνος, τὴν ἄλλην πόλιν παρὰ [h] Συρακουσίων, καὶ Σωσιστράτου· οὗτος δὲ ἐκυρίευεν Ἀκράγαντος, καὶ πολλῶν ἄλλων πόλεων, ἔχων στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς μυρίους· καὶ τὸν μὲν Θυνίωνα καὶ Σωσίστρατον καὶ τοὺς Συρακουσίους κατήλλαξε καὶ εἰς ὁμόνοιαν ἤγαγεν, ὡς μεγάλης ἀποδοχῆς διὰ τὴν εἰρήνην [i] (τετυχώς) ὁ δὲ βασιλεὺς παρέλαβε τά τε βέλη, καὶ τὰς μηχανάς, καὶ τὰς ἐν τῇ πόλει παρασκευάς. αἱ δὲ ναῦς, ἃς παρέλαβεν ἐν ταῖς Συρακούσαις, (ἦσαν) κατάφρακτοι ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ ἄφρακτοι εἴκοσι· ἡ μὲν βασιλικὴ [k] ἐννήρης. ὁ δὲ σύμπας στόλος σὺν ταῖς μετ' αὐτοῦ κομισθείσαις πλείους διακοσίων. ἐν τούτῳ δὲ ὄντος αὐτοῦ, ἧκον πρέσβεις ἐκ Λεοντίνων ὑπὸ Ἡρακλείδου τοῦ δυνάστου, [l] λέγοντες παραδώ-

σειν

---

[c] Ἐνέπρησαν. [d] Ἀλλήλοις Rhod. [e] Ἐφορμοῦντες & ſtatim πεζῇ. [f] Μάνασσαν Ed. Hoeſch., poſt pauca ἔστελλον πρὸς. [g] Μεγάλως. [h] Συρακουσίας. [i] Τετυχὼς deerat. Adſtruxit Rhodom., qui & mox παρέλαβε. [k] ἐν' ἦρης ex ſcribendi compendio. Deficiebat paullo ante ἦσαν. [l] Λέγοντες Rhodom. Erat λέγοντος.

blitus eſt *Livius* Epit. lib. XIII, quod *Polybius* L. III, 25. ex ipſis tabulis exhibet. P. Wess.

35. Τῆς Νήσου κυριεύοντος] Thynion, ſeu Thoenon potius inſulam Ortygiam, quam NASON Syracuſani vocabant, armatis inſederat militibus, reliqua urbe Soſiſtrato parebat. Τὴν ἐν Συρακούσαις νῆσον Thoenoni tribuit *Dionyſius* Excerpt. *Valeſ.* pag. 541. Auctorque ipſe Ecloga ſequente. P. Wess.

49. Ἐξ ἧς ἐγέννησεν Ἀλέξανδρον] Lege *Plut.* in Pyrrho p. 387. Nam *Juſtinus* Helenum ex Agathoclis filia ſuſceptum referens L. XXIII, 3. errorem excuſare non poteſt. P. Wess.

55. Καὶ διάρας Σικελίαν] *Rhodomanus* forte, inquit, διαβὰς εἰς Σικελίαν. Ego vero διάρας non damno, εἰς recipio; cogitandum tamen, fueritne καὶ διάρας, τῆς Σικελίας κατ. εἰς τὸ Ταυρομένιον ſive Ταυρομένιον, ut *Rhodom.* malebat, quomodo *Diodorus* plerumque. L. Rhod.

67. Καὶ παραλαβὼν &c.] Lege παρέλαβε — παρὰ Συρακουσίων — Σωστράτου. Nam ita *Plutarchus* hunc vocat, cui & Θοινίων eſt Θοίνων (in Pyrrho p. 398.) P. Wess.

79. Ὁ δὲ σύμπας στόλος σὺν ναυσὶ &c.] In numeri notis vitium eſſe reor. Pyrrhus a Soſiſtrato & Thoenone accepit ναῦς χαλκεμβόλους ὁμοῦ τι διακοσίας *roſtratas ferme naves ducentas*, teſte *Dionyſio* Excerpt. *Peireſc.* p. 540. Praeterea in Siciliam tranſmiſerat ex Italia peditum XXX. millia, equitum duo & quingentos, nam *Appiani* Excerpt. *Urſin.* VII. equitum octo millia veri fidem videntur excedere, navibus ducentis apud *Plut.* Pyrr. p. 397. Quid ſi πλείους τριακοσίων fuerit? P. Wess.

91. Μὴν πεντακοσίων μυριάδων] Sic bene *Rhodomanus*. In *Pauſaniae* L. X, 19. in catalogum peditum duo millia adduntur, equites

ὄσιν τῷ βασιλεῖ τὴν πόλιν, καὶ τὰ Φρούρια καὶ στρατιώτας πεζοὺς τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ πεντακοσίους. ἧκον δὲ καὶ ἕτεροι πλεῖστοι εἰς Συράκουσαν, λέγοντες τὰς πόλεις παραδώσειν, καὶ συνεργήσειν τῷ Πύρρῳ. ὁ δὲ πάντας φιλανθρώπως ἀποδεξάμενος, ἀπέλυσεν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας, ἐλπίζων καὶ Λιβύης τυχεῖν.

ιβ΄. Οτι ὁ λιμὴν ὁ Κορινθιακὸς Λέχαιος καλεῖται.

ιγ΄. Οτι Βρέννος, ὁ βασιλεὺς Γαλατῶν, μετὰ πεντεκαίδεκα [m] μυριάδων θυρεοφόρων, καὶ ἱππέων μυρίων, καὶ ἑτέρου ἀγοραίου ὄχλου, καὶ ἐμπόρων πλείστων, καὶ ἁμαξῶν δισχιλίων, εἰς Μακεδονίαν ἐλθὼν πόλεμον ἐποίησεν· ἐν ᾧ πολλοὺς στρατιώτας ἀπέβαλεν, ὥστε μὴ [n] ἰσχῦσαι, ὕστερον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλθὼν, καὶ εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον, θέλων ἀποσυλῆσαι αὐτό· καὶ πολλοῦ πολέμου γεγονότος, μυριάδας ἐκεῖσε στρατιωτῶν ἀποβαλὼν, ἐπλήγη καὶ αὐτὸς Βρέννος τρισὶ πληγαῖς. βαρυνόμενος δὲ καὶ πρὸς θάνατον, συναγαγὼν τὸν λαὸν αὐτοῦ, διελάλησε τοῖς Γαλάταις, συμβουλεύσας αὐτοῖς ἑαυτὸν καὶ τοὺς τραυματίας ἅπαντας ἀποκτεῖναι, καὶ τὰς ἁμάξας καύσαντας εὐζώνους εἰς τὰ οἰκεῖα ἐπανελθεῖν· βασιλέα δὲ καταστῆσαι Κιχώριον. Βρέννος δὲ ἄκρατον πολὺν ἐμφορησάμενος, ἑαυτὸν ἀπέσφαξε. Κιχώριος δὲ τοῦτον θάψας, τοὺς τραυματίας, καὶ τοὺς ἀπὸ χειμῶνος καὶ πείνης ταλαιπωρήσαντας ἀνεῖλεν, ὄντας περὶ δισμυρίους· καὶ οὕτως (ἅμα) τοῖς λοιποῖς διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ πρὸς οἶκον τὴν πορείαν ἐποιεῖτο. κατὰ δὲ τὰς δυσχωρίας οἱ Ελληνες ἐπιτιθέμενοι, τὰς [o] οὐραγίας ἀπέκοπτον, καὶ τὴν ἀποσκευὴν ἦραν ἅπασαν. πορευόμενοι δὲ πρὸς Θερμοπύλας, καὶ σπανιζούσης αὐτοῦ τροφῆς, ἀπέλιπον ἄλλους δισμυρίους· διὰ δὲ [p] τῶν Δαρδάνων διερχόμενοι, ἅπαντες διεφθάρησαν, καὶ οὐδεὶς ὑπελείφθη ἀπελθεῖν οἴκοι.

Ο Πύρρος τὰ κατὰ Συρακούσας καὶ Λεοντίνους καταστησάμενος μετὰ δυνάμεως ἐπὶ τὸν Ακράγαντα προῆλθεν. ὄντος δὲ αὐτοῦ περὶ τὴν ὁδοιπορίαν, ἧκον ἐν ναυσὶ, λέγοντες, τὴν φρουρὰν τῶν Καρχηδονίων ἐκβεβληκέναι, ἣν εἶχον, ὅπως μὴ Φιντίας δυναστεύσῃ αὐτῶν, λέγοντες, τὴν πόλιν παραδώσειν καὶ συμμάχους γενέσθαι. αὐτοῦ δὲ ἀναλαβόντος τὴν στρατιὰν, εἰς Ακράγαντα παραγενόμενος, τὴν μὲν πόλιν ἔλαβε παρὰ Σωσιστράτου, καὶ τοὺς στρατιώτας, πεζοὺς μὲν ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ὀκτακοσίους, πάντας δὲ ἐπιλέκτους, οὐδὲν ἀπολειπομένους τῶν Ηπειρωτῶν. παρέλαβε δὲ καὶ τριάκοντα πόλεις, ὧν ἦρχε Σωσίστρατος· μετὰ δὲ ταῦτα ἀποστείλας εἰς Συρακούσας ἤγαγεν ὄργανα πολιορκητικὰ, καὶ βελῶν πλῆθος. ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν, ἔχων πεζοὺς τρισμυρίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους καὶ πεντακοσίους, καὶ Ελέφαντας. καὶ πρώτην πόλιν Ηράκλειαν [q] ὑπηγάγετο, φρουρουμένην ὑπὸ Καρχηδονίων. μετὰ δὲ ταῦτα Αζώνας παρέλαβεν. εἶτα

se urbem regi tradituros, una cum praeſidiis, & peditibus quater mille, Equitibusque Iↄ. Complures etiam alii tum aderant Syracuſis, Pyrrho & urbium deditionem & auxilia pollicitantes. Is cunctos humaniter acceptos, in patrias ſuas remiſit, etiam Africa ſe potiturum ſperans.

XII. Portus Corinthiacus Lechaeus vocatur.

XIII. Brennus, Galatarum rex, cum CL. millibus ſcutatorum & ccIↄↄ. equitum, caeteraque turba circumforanea, & mercatoribus plurimis, bis mille inſuper plauſtris, in Macedoniam progreſſus, bellum genti intulit, & ingentem militum jacturam fecit, ut nihil virium haberet impreſſione in Graeciam facta & oraculum apud Delphos, quantumvis expilare iſtud cupiens. Nam pugnae dum crebrae committuntur, myriadibus ibi aliquot deſideratis, Brenno etiam ipſi vulnera aliquot infliguntur. Ad mortem igitur gravatus, convocato ſuorum agmine ad Galatas verba fecit, iisque conſuluit, ut tum ipſum, tum vulneratos univerſos interficerent, crematisque plauſtris, expediti domum redirent, & Cichorium ſibi regem conſtituerent. Brennus tandem cum mero affatim ſe ingurgitaſſet, ſemet ipſe confodit. Quem ubi tumularat Cichorius, ſaucios & a tempeſtate fameque aegre habentes ad ccIↄↄ. ccIↄↄ. interemit. Atque ita cum ſuperſtitibus eadem via domum iter fecit. At circa locorum difficultates, ex inſidiis Graeci incumbentes, extremum agmen reſecare, impedimentaque omnia auferre. Ad Thermopylas deinde progreſſi, cum alimenta eos deficerent, alia xx. millia relinquunt. Dardanorum tandem regionem peragrantes, univerſi pereunt, ita ut nec unus ſupereſſet, qui domum rediiſſet. 870.

XIV. Caeterum Pyrrhus, ubi apud Syracuſas & Leontinos res conſtituiſſet, cum exercitu Agrigentum verſus progreditur. Dumque adhuc in via eſt, in navibus occurrunt, qui nuncient ſe impoſitum a Carthaginenſibus praeſidium exturbaſſe, ne Phintias ipſis dominetur, urbemque ſe fidei illius permiſſuros, bellique ſocios fore, ſpondeant. Aſſumtis igitur copiis, cum Agrigentum veniſſet, urbem a Soſiſtrato accepit & milites, peditum, Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. Equites vero Iↄ. ccc. delectos omnes, nihiloque inferiores Epirotis. In fidem etiam accepit xxx. urbes, quibus imperaverat Soſiſtratus. Poſthaec Syracuſas miſit, qui inſtrumenta expugnandis urbibus adveherent ac multitudinem telorum: Cum quibus expeditionem fecit in Carthaginenſium ditionem, habens in peditatu ccIↄↄ. ccIↄↄ. ccIↄↄ. in equitatu mille quingentos, & Elephantes aliquot. Primamque urbium Heracleam ſubegit, Carthaginenſium praeſidio firmatam. Deinde Azones occupat. Hinc Selinuntii regi ſe adjun-

---

m Μυριάδας. n Ἰσχύσας & ἀποβαλὼν. o Ἀργύας. Paulo ante ἅμα deerat. Addidit Rhodom. p Τῶν Δαρδάνων. q Ἠγάγετο. Paullo ante ἐστρατεύσαν legebatur.

equites vicies mille fuiſſe perhibentur & quadringenti, ſed ſpecie tenus, reapſe plures, ſicuti ibidem docetur. P. Wess.

4. *Βασιλέα δὲ καταστῆσαι Κιχώριον*] *Pauſanias* Ἀκιχώριον ſemper adpellat L. x. pag. 844. & pag. 856., ubi de Brenni morte non diſſimilia. *Juſtinum* adde L. xxiv, 8., cui de veneno, quod ex *Pauſania* adſcripſit *Voſſius*, nihil eſt. P. Wess.

14. *Διὰ δὲ τοῦ Δαρδάνου διερχόμενοι*] Lege τῶν *Δαρδάνων* & vide *Plinium* L. iv. cap. 10. L. Rhod.

Διὰ τῶν Δαρδάνων διερχόμενοι] Optime *Rhodomanus*. Per Dardanorum fines, quos in Graeciam maturantes tranſierant, *Plutarcho* teſte, redire conſtituerunt. Id vero tolerabile, quod ab Auctore ſubjungitur, *καὶ οὐδεὶς ὑπελείφθη ἀπελθεῖν οἴκοι*. Non item *Juſtini* L. xxiv, 8. *Quo pacto evenit, ut nemo ex tanto exercitu, — vel ad memoriam tantae cladis ſupereſſet*. Superfuerunt enim plures, pars in Aſiam, alii in Aegyptum deportati. Confer *Callimachum* H. Del. v. 145., quaeque ibi veteres Critici & Illuſt. *Spanhemius*. P. Wess.

18. *Ἐπὶ τὸν Ἀκράγαντα*] *Diodorus*, ſi paucos a librariis depravatos ſepoſueris locos, τὸν *Ἀκράγαντα* vocat: aliud Eclogarum excerptori placuit. Vid. Eclog. 2. lib. xxiii. Statim *λέγοντες* inſcite iteratur. P. Wess.

30. *Βελῶν πλῆθος ἐστράτευσεν* &c.] Deeſt forte *μεθ' ὧν ἐστράτευσεν*. Mox numerus elephantorum deficit. L. Rhod.

35. *Ἀζώνας παρέλαβεν*] Eo cognomine urbem arcemve in Sicilia non reperies. *Ph. Cluverius* Sicil. Antiq. L. ii. p. 390. *Μάζαρα*, quod Selinuntiorum caſtellum erat L. xxiii. Eclog. 9., ſubſtituit, haud ſcio an prave. *Ἀλεντῖνοι καὶ Ἀργεῖνοι* ab eodem *Ἀλαισαῖοι* & *Ἀγυριναῖοι* eſſe jubentur: quorum hoc pari peccato deturpatum Eclog. 12. lib. xxi. animadvertimus, illud recurret L. xxiii. Eclog. 3. P. Wess.

jungunt; Itemque Halicyaci & Aegeſtani aliae- 871. que civitates plurimae. Erycina tunc non contemnendum habebat praeſidium Carthaginenſium, natura alioqui firma & expugnatu difficilis. Hanc vi per oppugnationem capere ſtatuerat Pyrrhus: ideoque machinas moenibus admovet. Cum ingens ad multum temporis validaque fieret oppugnatio, rex gloriam ſibi comparare volens, & ad Herculis ſe modum conformans, princeps in moenia irruit, pugnamque ciens heroicam invadentes ipſum Carthaginenſes caedit, & tandem ſuppetias ferentibus amicis caeteris, ſumma vi urbem capit. Conſtituto autem ibi praeſidio, ad Aeginorum urbem contendit firmitate inſignem, & pulcro ad Panormum ſitu. Cumque Jetini ſe ultro accommodarent, ſtatim Panormitarum urbem aggreditur, quae pulcerrimum inter Siciliae urbes portum habet. Ex quo etiam appellationem iſtam urbs conſecuta eſt. Hanc ipſam etiam vi ſubegit. Et munitione Erctarum occupata, totam Carthaginenſium ditionem ſuae poteſtatis & arbitrii fecit, praeter Lilybaeum. Haec enim urbs a Carthaginenſibus erat condita, poſtquam Dionyſius tyrannus Motyam expugnarat Carthaginenſium. Congregatos enim, quos ex illa reliquos fecerat excidium, Lilybaei collocarant. Jamque in obſidendae hujus apparatu erat Pyrrhus, cum ex Africa Carthaginenſes vim copiarum memorabilem ad Lilybaeum transfretarunt: Et quia penes illos imperium maris, magnam annonae copiam, machinas etiam & tela incredibili numero advexerunt. Et quia urbs magna ſui parte in mare proſpectabat, acceſſum a continente praemuniverunt, crebris turribus excitatis, eductaque foſſa ingente. Tum legatos ad regem de transactione ac pacto miſerunt, ad paciſcendum, pecuniaſque tradendum parati. At cum pecuniae penſionem rex non admitteret: Lilybaeum tamen Carthaginenſibus concedere perſuaſum haberet: neceſſarii, qui tum concilio intererant, & legati civitatum avocantes illum, contenderunt, ne ullo modo Barbaris permitteret, ut acceſſum in Siciliam haberent: ſed ex tota Inſula Poenos abigeret, imperiumque pelago definiret. Continuo itaque rex prope moenia caſtra metatus, initio crebris murum incurſationibus per vices impetit: ſed Carthaginenſes eum repellunt, multitudine propugnatorum, & apparatus magnitudine adjuti. Tanta enim catapultarum tum acute ferientium, tum ſaxa ejaculantium vis coacta illis erat, ut apparatus copiam murus haud caperet. Ideo cum omnis 872. generis tela in oppugnantes intorquerentur, multique oppeterent, nec pauci vulnerarentur, inſe-

Σελινούντιοι τῷ βασιλεῖ προσεχώρησαν, εἶτα Ἀλιμναῖοι, καὶ Αἰγεσταῖοι, καὶ ἄλλαι πλεῖσται πόλεις. Ἐρυκίνης δὲ ἐχούσης φρουρὰν ἀξιόλογον Καρχηδονίων, καὶ φύσιν ἐχούσης ὀχυρὰν καὶ δυσπολιόρκητον, ἔκρινεν ὁ Πύῤῥος βίᾳ ταύτην ἐξελεῖν διὰ πολιορκίας. διὸ καὶ τοῖς τείχεσι προσαγαγὼν μηχανὰς, καὶ πολιορκίας μεγάλης γινομένης καὶ ἰσχυρᾶς ἐπὶ πολὺν χρόνον, βουλόμενος φιλοδοξῆσαι ὁ βασιλεὺς, καὶ τὴν Ἡρακλέους τάξιν ἁμιλλώμενος, πρῶτος τοῖς τείχεσιν ἐπέβαλε, καὶ μάχην ἡρωϊκὴν συστησάμενος, τοὺς ἐπιῤῥάξαντας Καρχηδονίους ἀπέκτεινε. συνεπιλαβομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων φίλων, [r] κατὰ κράτος εἷλε τὴν πόλιν. Φρουρὰν δὲ καταστήσας ἐν αὐτῇ, ἐπῆγε πρὸς τὴν Αἰγίνων πόλιν ὀχυρότητι διαφέρουσαν, καὶ κατὰ τοῦ Πανόρμου καλῶς κειμένην· τῶν δὲ Ἰετινῶν ἑκουσίως προσχωρησάντων, εὐθὺς ἧκεν ἐπὶ τὴν Πανορμιτῶν πόλιν, ἔχουσαν λιμένα κάλλιστον [s] τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πόλιν συμβέβηκε τετευχέναι ταύτης τῆς προσηγορίας. εἷλε δὲ καὶ ταύτην κατὰ κράτος· καὶ τὴν Ἐρκτῶν καταλαβὼν τὸ ὀχύρωμα, πάσης τῆς Καρχηδόνος ἐπικρατήσας δυνάμεως, καὶ κύριος ἐγένετο, πλὴν τοῦ Λιλυβαίου. αὕτη γὰρ ἡ πόλις ὑπὸ Καρχηδονίων ἐκτίσθη, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Καρχηδονίων Μοτύης ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου. τοὺς γὰρ ἐκ ταύτης ὑπολειφθέντας ἀθροίσαντες κατῴκισαν εἰς τὸ Λιλύβαιον. τοῦ δὲ Πύῤῥου περὶ τὴν πολιορκίαν ταύτης παρασκευαζομένου, διεβίβασαν ἐκ τῆς Λιβύης οἱ Καρχηδόνιοι δύναμιν ἀξιόλογον εἰς τὸ Λιλύβαιον· πολὺν δὲ σῖτον ἐκόμισαν θαλασσοκρατοῦντες, μηχανὰς δὲ καὶ βέλη πλῆθος ἄπιστον. οὔσης δὲ τῆς πόλεως τὸ πλεῖστον μέρος ἐν θαλάσσῃ, τὰς ἀπὸ τῆς γῆς προσόδους ἐτείχισαν, καὶ πύργους πυκνοὺς ἐποίησαν καὶ τάφρον ὀρύξαντες μέγαν, διεπρεσβεύσαντο πρὸς τὸν βασιλέα ὑπὲρ διαλύσεως καὶ εἰρήνης, [t] (ἕτοιμοι) συνθέσθαι, καὶ χρημάτων πλῆθος δοῦναι. τοῦ βασιλέως χρήματα λαβεῖν μὴ προσδεχομένου, πεισθέντος δὲ τὸ Λιλύβαιον συγχωρῆσαι τοῖς Καρχηδονίοις, οἱ μετέχοντες τοῦ συνεδρίου φίλοι, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων, ἀποκαλοῦντες μηδενὶ τρόπῳ συγχωρεῖν τοῖς Βαρβάροις ἐπιβάθραν ἔχειν κατὰ τῆς Σικελίας, ἀλλ' ἐξ ἁπάσης αὐτῆς ἐξελάσαι τοὺς Φοίνικας, καὶ διορίσαι τῷ πελάγει τὴν ἐπαρχίαν· [v] εὐθὺς ὁ βασιλεὺς πλησίον τῶν τειχῶν καταστρατοπεδεύσας, τὸ μὲν πρῶτον συνεχεῖς τοῖς τείχεσιν ἐποιεῖτο προσβολὰς ἐκ διαδοχῆς· ἠμύναντο δὲ οἱ Καρχηδόνιοι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀγωνιζομένων, καὶ τὸ μέγεθος τῆς παρασκευῆς. τοσοῦτον γὰρ πλῆθος καταπελτῶν ὀξυβελῶν τε καὶ πετροβόλων [x] ἤθροιστο παρὰ Καρχηδονίων, ὥστε τὸ πλῆθος μὴ χωρεῖν τὸ τεῖχος τῆς παρασκευῆς. διὸ καὶ βελῶν παντοδαπῶν ἀγομένων ἐπὶ τοὺς πολιορκοῦντας, [y] πολλῶν πιπτόντων, πολ-

---

[r] Κατακράτος. [s] Τὸν κατὰ Σικελῶν. [t] Ἕτοιμοι debetur *Rhodom.* [v] Εὐθὺς οὖν idem. [x] Ἤθροιστο. Mox ἀχθομένων. [y] Καὶ πολ. π̄ *Rhodom.*

36. Εἶτα Ἀλιμναῖοι] Pro Ἀλιμναῖοι lege Ἀλικυαῖοι auctoritate *Plinii* & *Stephani Byzantini.* L. Rhod.

43. Καὶ τὴν Ἡρακλέους τάξιν ἁμιλλώμενος] Haec egregie a *Plut.* in Pyrrho p. 398. A. illuſtrantur. P. Wess.

47. Κατὰ κράτος εἷλε] Legebatur κατακράτος, quod vitioſe atque acſi adverbium eſſet compoſitum, ſcribi, recte monuit *Rhodomannus:* ſed in ſcriptis libris & vetuſte cuſis κατακράτος frequentatur. In *Baſil. Diodori* id vitium paene perpetuum eſt. Κατακράτος, καταπάχος, κατιδίαν, τουταχίστον & ſimilia ſemper *Reg. pr.* Lege quae de hoc genere diligentiſſime commentatus in Celeb. *Dukeri* Praefat., *Thucydidi* praefixa, *Joſeph. Waſſe.* P. Wess.

49. Ἐπῆγε πρὸς τὴν Αἰγίνων] Praeſtat ἀνῆγε. Pravum etiam eſt Αἰγίνων vocabulum, quod poſt *Rhodom.* in not. Correct. operam *Ph. Cluverius* Sicil. Ant. L. ii. p. 390. Ἰετινῶν eſſe juſſit. Quae ſtatim ſuccedunt, utrique favent. P. Wess.

53. Τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν] *Rhodomannum* ſecutus ſum. Poſſes leviore opera ac mutatione κατὰ τὸν τῆς Σικελῶν legere. P. Wess.

55. Καὶ τὴν Ἐρκτῶν] Infra L. xxii. Eclog. xii. Ἐρκτὴν φρούριον nominat. L. Rhod.

Καὶ τὴν Ἐρκτῶν — ὀχύρωμα] *Polybius* L. i, 56. ἐπὶ τῆς Ἐρκτῆς λεγόμενον τόπον, cui propter mare inter Erycem & Panormum ſedem attribuit. Conſule *Ph. Cluverii* Sicil. Antiq. L. ii. pag. 277. P. Wess.

58. *Μετὰ τὴν ἅλωσιν — Μοτύης*] Inſpice not. in L. xiii, 54. P. Wess.

65. *Μηχανὰς — πλῆθος ἄπιστον*] Debetur compendii auctori. *Diodorus μηχανῶν* &c. πλῆθος ſcripſiſſet. P. Wess.

75. Ἀποκαλοῦντες μηδενὶ τρόπῳ συγχωρεῖν] Deeſſe λέγειν arbitratur *Rhodomannus*, quicum, tametſi id verbum ſaepe reticeatur, diſſentire nolo. P. Wess.

86. Καὶ βελῶν — ἀγομένων] Ἀχθομένων quod olim erat, ita vir doctus refinxit, arbitratus & ἐρχομένων poſſe legi. Ego ἀφιεμένων praeferrem. P. Wess.

99. Πολ-

πολλῶν δὲ τραυματιζομένων, ἠλαττοῦτο Πύρρος. ἐπεβάλετο καὶ αὐτὸς [a] μηχανὰς ὁ βασιλεὺς κατασκευάζειν, (χωρὶς) τῶν ἐκ Συρακούσης ἐπαχθεισῶν αὐτῷ. καὶ διὰ τῆς μεταλλείας ἐπεβάλετο τὰ τείχη σαλεῦσαι. τῶν δὲ Καρχηδονίων ἀντιμαχομένων, διὰ τὸ πετρώδη εἶναι τὸν τόπον, δύο μῆνας πολιορκήσας, καὶ ἀπογνοὺς τὴν ἐκ τῆς βίας ἅλωσιν, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. κρίνας δὲ στόλον μέγαν κατασκευάζειν, καὶ διὰ [a] τούτου θαλασσοκρατήσας δυνάμεις πρὸς Λιβύην διαβιβάζειν, ἔτρεπε τὴν ὁρμήν.

ιε'. Τῶν δὲ τὴν Μεσσήνην οἰκούντων Μαμερτίνων ηὐξημένων. . . . πολλὰ μὲν φρούρια. . . . αὐτοὶ δὲ εὔζωνον ποιήσαντες τὴν δύναμιν, ἧκον ἐν τάχει βοηθήσαντες τῇ Μεσσηνίᾳ πολεμουμένῃ. ὁ δὲ Ἱέρων, ἀπαλλαγεὶς ἐκ τῆς πολεμίας, Μύλας κατὰ κράτος ἑλὼν, ἐκυρίευσε στρατιωτῶν χιλίων καὶ πεντακοσίων· εὐθὺς δὲ καὶ τἄλλα χωρία χειρούμενος, κατήντησεν ἐπὶ τὸ Ἀμήσελον, κείμενον μεταξὺ Κεντοριπίνων καὶ [b] Ἀγυριναίων· ὀχυροῦ δὲ ὄντος, καὶ πολλοὺς στρατιώτας ἔχοντος, ἐκπολιορκήσας τὸ χωρίον, τοῦτο μὲν κατέσκαψε· τοὺς δὲ φρουροῦντας ἀπολύσας τῶν ἐγκλημάτων, ἔταξεν εἰς τὰς ἰδίας τάξεις. τῆς δὲ χώρας τὴν μὲν τοῖς Κεντοριπίνοις, τὴν δὲ τοῖς Ἀγυριναίοις ἐδωρήσατο. μετὰ δὲ ταῦτα Ἱέρων, ἔχων δύναμιν ἀξιόλογον, ἐστράτευσεν ἐπὶ Μαμερτίνους, καὶ τὴν μὲν Ἄλαισαν [c] παραδόσει προσηγάγετο. ὑπὸ δὲ Ἀβακαινίνων καὶ Τυνδαριτῶν προθύμως προσδεχθεὶς, ἐκυρίευσε τῶν πόλεων τούτων καὶ εἰς στενὴν χώραν συνέκλεισε τοὺς Μαμερτίνους. ἀπὸ μὲν γὰρ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους τὴν ἐγγὺς [d] Μεσσήνης εἶχε πόλιν τὴν τῶν Ταυρομενιτῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ Τυρρηνικοῦ τὴν Τυνδαριτῶν. ἐμβαλὼν δὲ εἰς Μεσσήνην, κατεστρατοπέδευσε παρὰ τὸν Λοίτανον ποταμὸν, πεζοὺς ἔχων μυρίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους πεντακοσίους, ἀντεστράτευσαν δὲ καὶ Μαμερτῖνοι ἔχοντες πεζοὺς ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ μ'. στρατηγὸν δὲ εἶχον Κίον. οὗτος δὲ μάντεις ἀθροίσας ἱεροσκόπους, [e] (καὶ) θύσας ἐπηρώτησε περὶ τῆς μάχης. τῶν δὲ ἀποφηναμένων, ὅτι διὰ τῶν ἱερῶν οἱ θεοὶ σημαίνουσι, νυκτερεύσειν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων [f] περιχαρὴς ἦν, ὡς κυριεύσων τῆς τοῦ βασιλέως στρατοπεδείας· εὐθὺς ἐκτάξας τὴν δύναμιν, ἐπειρᾶτο διαβαίνειν τὸν ποταμόν. Ἱέρων δ' ἔχων τοὺς φυγάδας Μεσσήνης διακοσίους συστρατεύοντας, διαφόρους ταῖς ἀνδρείαις καὶ ἀρεταῖς, προσθεὶς αὐτοῖς ἄλλους τετρακοσίους ἐπιλέκτους, προσέταξε τὸν πλησίον λόφον τὸν ὀνομαζόμενον Θώρακα περιελθεῖν, καὶ τοῖς πολεμίοις κατὰ νώτου προσπεσεῖν· αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν ἐκτάξας, κατὰ στόμα ἀπήντα. γενομένης δὲ περὶ τὸ ῥεῖθρον ἱππομαχίας, ἅμα καὶ τῶν πεζῶν παραλάξεως τοῦ βασιλέως προκατειληφότων ὀφρύν τινα περὶ τὸν ποταμὸν, καὶ τὴν εὐχρηστίαν τοῦ τόπου πλεονεκτοῦντος· μέχρι μέν τι-

rior abibat Pyrrhus. Machinas tamen fabricari etiam ipſe aggreſſus eſt, praeter adductas ipſi a Syracuſis. Et ſuffoſſione muros labefactare conatur. Sed cum ſtrenue pugnando reſiſterent Carthaginenſes, locusque petricoſus eſſet, continuata per duos menſes obſidione, ſpe per vim capiendae urbis deſiſtens, obſidionem ſolvit. Magnam igitur claſſem adornare, & hac maris imperium occupare, exercitum in Africam tranſportare ſecum ubi decreverat, alio impetum ſuum convertit.

XV. Cum Mamertini, qui Meſſenen incolebant, creviſſent, Caſtella ſane multa praeſidiis munierunt. Ipſi autem cum agmine, quod expeditum eſſe juſſerant, celerrime opitulatum Meſſeniae venerunt. Hiero autem ex hoſtico digreſſus, Mylis vi expugnatis, mille quingentos milites in poteſtatem redegit: & confeſtim aliis etiam locis ſubactis, Ameſelum verſus contendit, quod inter Centoripinos & Agyrinaeos jacet. Id licet firmum eſſet, multumque haberet militum, expugnavit tamen diruitque, & praeſidiarios criminibus exſolutos, in ordines ſuos adſcivit. Agri vero partem Centoripinis, partem Agyrinaeis donavit. Poſthaec autem Hiero validum habens exercitum in Mamertinos expeditionem fecit, Aleſamque deditione ſibi adjungit, & ab Abacaeninis & Tyndaritis propenſe acceptus, his etiam civitatibus potitur. Mamertinoſque in anguſtum cogit locum. A pelago enim Siculo propinquam Meſſenae urbem Tauromenitarum habebat: & ab Hetruſco mari oppidum Tyndaritarum. In Meſſenen etiam irruptione facta, ad Loetanum amnem conſedit, peditum habens ccIↄↄ. Equites cIↄ. Iↄ. Objecerunt autem illi copias ſuas Mamertini, peditum Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. Equites xl. Quibus Cios praeerat. Hic convocatis haruſpicibus ad ſacrificium, de pugna ſciſcitabatur. Qui reſponderunt, per exta Deos ſignificare, illum in hoſtium caſtris pernoctaturum. Is ergo laetabatur, ut quod caſtris regis potiturus eſſet. Et continuo diſtributis in ordinem copiis amnem tranſire conatur. Hiero autem cc. exſules Meſſenios in commilitio habens, fortitudine ſtrenuiſque factis praecellentes, quibus alios cccc. ex delectu adjunxit, vicinum collem, qui thorax appellatur, eos circumire juſſit, ita ut hoſtibus a tergo incumberent. Ipſe autem diſpoſito in ordinem exercitu a fronte occurrit. Equeſtri igitur praelio ſimul ac pedeſtri commiſſo, 873. (ubi rex tumulum quemdam circa fluvium occuparat, & loci opportunitate praevalebat) certamen in

---

[a] Μηχανάς. Statim χωρὶς venit a *Rhodom.* Poſt pauca μεταλλίας Ed. *Rhodom.* Melius *Hoeſch.* [a] Τοῦτο. [b] Ἀγυραίων & Κεντοριπίνων, & ſtatim Ἀγυραίοις. [c] Παραδόσει. [d] Μεσσήνης εἶχε. Tum Τυρρηνικοῦ. [e] Θύσας ſine καί. [f] Ὁ δὲ περιχ. *Rhodom.* & mox εὐθὺς δὲ vel καὶ εὐθὺς *id.*

99. Πολλὰ μὲν φρούρια αὐτοὶ &c.] Hic lacuna eſt, non niſi ex Auctore aut accuratioribus manuſcriptis explenda. Si tamen divinare liceat, haec interim poſt φρούρια intexe τοῖς στρατιώταις διακατεῖχον vel ἠσφαλίσαντο. L. Rhod.

Πολλὰ μὲν φρούρια ....αὐτοὶ &c.] Hiatus manifeſtus. Quid deſit, nemo facile dixerit, quamquam hiſtoria obſcura non eſt. Lege *Iſ. Caſauboni* Commentar. in *Polyb.* p. 134. P. Wess.

5. Ἐπὶ τὸ Ἀμήσελον] Ad amnem *Cyamoſorum* ait *Polybius* L. 1, 9., unde refingendum eſſe *Diodorum* ſuſpicatur *Caſaubonus* dicto loco, cui ego quidem adſentiri non poſſum. Hic de caſtello, illic de amne ſermo eſt, rebus utique diverſis. *Ameſelum* alibi, fateor, non eſt obvium: at multa ſunt Siciliae oppida & caſtella, quae uni *Diodoro* debentur. Mox Κεντοριπίνων & Ἀγυριναίων reſtitui nomina, a librario depravata. P. Wess.

19. Ἐμβαλὼν δὲ εἰς Μεσσήνην] Ἐς Μεσσηνίαν legit *Ph. Cluverius* Sicil. Antiq. L. 11. p. 303. Sed Μεσσήνη hoc loco non eſt urbs, ſed regio, χώρα, non πόλις, de quo jam olim monuit Auctor Ἐκλογῶν, ſicuti optime animadvertit *Iſ. Caſaubonus* in *Polyb.* p. 136., qui & mox παρὰ τὸν Λοίτανον ex *Polybio* ſuo L. 1, 9. Λογγανὸν refingit, *Cluverio* non diſſentiente. P. Wess.

21. Ἱππεῖς δὲ ά. φ'.] Lege α φ', eodemque verſu ἱππεῖς δὲ μ', ubi major numerus excritus eſt. L. Rhod.

Ἱππεῖς δὲ χιλίους πεντακοσίους] Eadem *Hoeſcheliana* correctionem *Rhodomani* exhibet. Mox ἱππεῖς δὲ μ'. citra dubium vitioſum eſt. *Iſ. Caſaubonus* ad *Polyb.* p. 136. numeri notam μ' progenitam cenſet ex α, ſive ͵α i. e. χιλίους *mille*, probabili conjectura. P. Wess.

38. Καὶ τὴν εὐχρηστίαν τοῦ τόπου πλεονεκτοῦντος] Fuiſſe puto προκατειληφότων — πλεονεκτούντων, continuata enallage, quam exorſus erat. P. Wess.

in aequilibrio ad tempus erat. Sed qui ad collem tranſierant, ex inopinato Mamertinos adorti, quod recentes erant, pugna defeſſos haud difficulter interimebant. Tandem undique circumventi, fugam arripuere. Syracuſani autem totis inſtantes viribus omnes conciderunt. Imperator autem ſtrenue dimicans, cum multis affectus vulneribus animo deficeret, vivus in hoſtis manus venit, ſpiranſque adhuc in regis caſtra defertur, curaeque medicorum traditur, noctem illic juxta oraculum, ex haruſpicumque praedictione, in caſtris hoſtium exacturus. Dumque rex Cion in ſanitatem reſtitui magni aeſtimat, interea quidam veniunt, equos a pugna regi adducentes: Ibi Cion, agnito filii ſui equo, juvenem e medio ſublatum conjectabat. Majorem ergo in modum conturbatus, ligaturas vulnerum dirupit, morte ſua interitum filii dignum cenſens. Mamertini autem accepto nuncio, quod cum praetore ſuo Cio reliqui etiam milites cuncti interiiſſent, regi ſupplicum ritu occurrere decernunt. Nec tamen funditus Mamertinorum res occidere ſivit fortuna. Nam acciderat tunc, ut Hannibal Carthaginenſium praetor in Lipara Inſula ſtationem haberet. Is repentina clade audita, quanta potuit celeritate regem convenit, verbo tenus ut ei gratularetur: ſed revera, ut arte imperatoria regem circumveniret. Rex itaque Poeno fidem habens quievit. Hannibal vero Meſſenem digreſſus, cum Mamertinos jam ad urbis deditionem paratos offendiſſet, diverſum perſuaſit, ſibique illos adſtrinxit, XL. militum ſuppetiis in urbem introductis. Mamertini ergo poſtquam ob cladem acceptam animos deſpondiſſent, quo dictum eſt modo in tutum fuerunt reſtituti. Hiero autem, ſic arte deluſus a praetore Carthaginenſium, deſperata obſidione, Syracuſas ſe recepit, cum felicitatem ubique celebrem obtinuiſſet. Deinde ubi Carthaginenſes non minus quam Hiero Meſſene exciderant, in colloquium venere; & ſocietatem inter ſe pacti, conjunctis Meſſenem viribus oppugnare conſtituerunt.

ὀν ἰσόῤῥοπος ἦν ὁ κίνδυνος. [g] ἐπὶ δὲ τὸν λόφον διελθόντες, ἐπέῤῥαξαν παραδόξως τοῖς Μαμερτίνοις· καὶ νεαλεῖς ὄντες τοὺς κάμνοντας τῇ μάχῃ ῥᾳδίως ἀνῄρουν. τότε δὲ πανταχόθεν κυκλωθέντες πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. ἐπικειμένων [h] τῶν Συρακουσίων δυνάμει, πάντας κατέκοψαν. ὁ δὲ στρατηγὸς τῶν Μαμερτίνων ἀγωνιζόμενος ἐκθύμως, καὶ περιπεσὼν πολλοῖς τραύμασι, καὶ λιποψυχήσας, [i] ἐζωγρήθη. οὗτος ἀνεκομίσθη ἔμπνους εἰς τὴν τοῦ βασιλέως παρεμβολὴν, καὶ παρεδόθη ἰατροῖς εἰς θεραπείαν, κατὰ τὴν μαντείαν, καὶ τὴν τῶν ἱεροσκόπων [k] πρόῤῥησιν, νυκτερεύσαντος αὐτοῦ εἰς τὴν τῶν ἐναντίων παρεμβολήν. τοῦ βασιλέως δὲ θέλοντος περὶ πολλοῦ θεραπεῦσαι τὸν Κίον, ἧκόν τινες, ἵππους φέροντες ἐκ τοῦ πολέμου εἰς τὸν βασιλέα. ὁ Κίος δὲ ἐπιγνοὺς τὸν τοῦ υἱοῦ ἵππον, ὑπέλαβεν ἀνῃρῆσθαι τὸν νεανίσκον. περιαλγὴς δὲ γενόμενος, τὰς ῥαφὰς τῶν τραυμάτων διέῤῥηξε, τὴν ἀπώλειαν τοῦ τέκνου θανάτῳ τιμησάμενος. οἱ δὲ Μαμερτῖνοι ἀπαγγελίας γενομένης, ὅτι σὺν τῷ στρατηγῷ Κίῳ καὶ οἱ λοιποὶ στρατιῶται πάντες ἀπολώλασιν, ἔκριναν μεθ' ἱκετηρίας ἀπαντᾷν τῷ βασιλεῖ. οὐ μὴν ἡ τύχη εἴασε παντελῶς πεσεῖν τὰ κατὰ Μαμερτίνους πράγματα. Ἀννίβας γὰρ, ὁ τῶν Καρχηδονίων στρατηγὸς, ἔτυχεν ὁρμῶν ἐν τῇ Λιπάρας [l] νήσῳ. ἀκούσας δὲ τὸ παράδοξον, ἧκε κατὰ τάχος εἰς τὸν βασιλέα, τῷ μὲν λόγῳ συγχαίρων, τῷ δὲ ἔργῳ σπεύδων τὸν Ἱέρωνα καταστρατηγῆσαι δι' ἀπάτης. ὁ μὲν πεισθεὶς τῷ Φοίνικι, τὰς ἡσυχίας ἦγεν· ὁ δὲ Ἀννίβας παρελθὼν εἰς Μεσσήνην, καὶ καταλαβὼν Μαμερτίνους, μέλλοντας παραδιδόναι τὴν πόλιν, ἀνέπεισε. καὶ προσποιησάμενος βοήθειαν, εἰσήγαγεν εἰς τὴν πόλιν στρατιώτας μ'. οἱ μὲν οὖν Μαμερτῖνοι ἀπογνόντες ἑαυτῶν διὰ τὴν ἧτταν, πάλιν ἀπεκατεστάθησαν εἰς ἀσφάλειαν, τὸν εἰρημένον τρόπον. ὁ δὲ Ἱέρων καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ τοῦ Φοίνικος, τὴν πολιορκίαν ἀπογνοὺς, ἐπανῆλθεν εἰς Συρακούσας, περιβόητον εὐημερίαν περιπεποιημένος. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι καὶ Ἱέρων, ἀποπεπτωκότες τῆς Μεσσήνης, συνῆλθον εἰς σύλλογον, καὶ συμμαχίαν πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι συνέθεντο κοινῇ πολεμῆσαι [m] Μεσσήνῃ.

EX LIBRO XXIII.

I. Ecloga. Sicilia inſularum omnium pulcerrima exſiſtit, ut quae multum conducat ad imperii, ſeu principatus, incrementum.

874. II. Hanno, Hannibalis filius, ut in Siciliam venit, contractis ad Lilybaeum copiis, uſque ad Selinuntem proceſſit: terreſtremque exercitum, prope urbem poſitis caſtris, reliquit, ipſe vero

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΓ'.

Ὅτι Σικελία πασῶν τῶν νήσων καλλίστη α'. ὑπάρχει, ὡς μεγάλα δυναμένη συμβάλλεσθαι πρὸς αὔξησιν ἡγεμονίας.

Ὅτι Ἄννων ὁ Ἀννίβου εἰς Σικελίαν ἐλθὼν, καὶ β'. τὰς δυνάμεις ἀθροίσας εἰς τὸ Λιλύβαιον, προῆλθε μέχρι Σελινοῦντος, καὶ τὴν πεζὴν στρατιὰν ἀπέλιπε πλησίον τῆς πόλεως παρεμβεβληκυῖαν, αὐτὸς δὲ παρ-

---

[g] Ὃν δὲ λόφον Rhodom. [h] Δὲ τῇ — πάσῃ τῇ δυν. id. [i] Ἀνεγρήθη. [k] Πρόῤῥησιν. [l] Νήσῳ. Mox [illegible] Ed. Rhodom. [illegible] Hesych. [m] Ἐπὶ Μεσσήνην Rhodom., quo non opus est.

40. Ἐπὶ δὲ λόφον &c.] Aut οἱ δὲ τὸν cum Rhodomano lege aut, quod mihi magis arridet, ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ τὸν &c. Sic certe proxime a vulgato receditur. P. Wess.

50. Νυκτερεύσαντος αὐτοῦ] Praeſtat νυκτερεύσαντα ex Rhodomani conjectura. In Hamilcare, Syracuſas oppugnante, ſimile exemplum deſcripſit L. xx. 30. Diodorus. P. Wess.

64. Ἐν τῇ Λιπάρας νήσῳ] Ἐν τῇ Λιπάρας (vel Λιπάρᾳ) νήσῳ. L. Rhod.

71. Εἰσήγαγεν — στρατιώτας μ'] Nimis exiguum hoc praeſidium: ideo major etiam hic numerus videtur omiſſus. L. Rhod.

Εἰσήγαγεν — στρατιώτας μ'] Idem peccatum, de quo paullo ante. Aberrans librarius μ' poſuit pro α', i. e. quadraginta pro mille. P. Wess.

80. Πολεμῆσαι Μεσσήνῃ] Noli mutare. Mox Auctor L. xxiii. Eclog. 2. [illegible] — συμμαχίᾳ Ῥωμαίοις πολεμῆσαι, & pluribus aliis in locis. Vid. L. xv. 61. P. Wess.

87. Ἄννων ὁ Ἀννίβου] Proſpera Hanno ſub adventum in inſulam fortuna uſus eſt, deinde offendit, a Mamertinis arce, quam tenebat, expulſus: quem caſum, ut erant Poeni in duces ſi quid male ceſſerat, crudeles, crucis ſupplicio luit, Polybio L. i. 11. referente. P. Wess.

98. Ἐπὶ τὸν λόφον — Χαλκιδικοῦ] Sic melius. Polybius περὶ τὸ Χαλκιδικὸν ὄρος, nullo diſcrimine. Nam Diodorus montes Siciliae, etiam celſiſſimos, λόφους vocare adſuevit. Imminebat mons Chalcidicus Meſſanae oppido a parte meridionali. P. Wess.

1. Εἰς τὰς καλουμένας Ἐννῆς] In notis, ſuarum Addend. Εὐνὰς Rhodomannus refingebat, quem ſequi noli. Polybium potius dicto loco audi, περὶ Πελωριάδα στρατοπεδεύσαντας, τὸ δὲ πεζὸν — περὶ τὰς Σύνεις καλουμένας. Vides vocabuli productionem bene habere, nec liquidum tamen, utra ſcriptura, Σύνεις an Εὔνεις, praeſtet. P. Wess.

8. Τῆς πολιορκίας [illegible]] Iſta ſic in ordinem redigenda ſunt & ſupplenda, πολιορκίας. [illegible] πρὸς Ἱέρωνα πολέμῳ (vel πολεμεῖν) [illegible]. L. Rhod.

Τῷ

παρελθὼν εἰς τὴν Ἀκράγαντα, τὴν ἄκραν ἐτείχισε, πείσας τὸν δῆμον, φίλον ὄντα συμμαχῆσαι ⁿ Καρχηδονίοις. ἐπανελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν, ἧκον παρὰ Ἱέρωνος πρέσβεις περὶ τοῦ συμφέροντος. ἐποιήσαντο γὰρ κοινὴν συμμαχίαν Ῥωμαίους πολεμῆσαι, ἐὰν μὴ τὴν ταχίστην ἐκ τῆς Σικελίας ἀπαλλάττωνται. ἀμφοτέρων δὲ τὰς δυνάμεις ἀγαγόντων ἐπὶ τὴν Μεσσήνην, Ἱέρων μὲν ἐπὶ τοῦ λόφου, τῷ καλουμένῳ Χαλκιδικῷ, κατεστρατοπέδευσεν· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τῇ πεζῇ στρατιᾷ παρενέβαλον εἰς τὰς καλουμένας Εὐνὰς, τῇ δὲ ναυτικῇ κατέσχον τὴν ἄκραν τὴν καλουμένην Πελωριάδα. συνεχῶς ° δ' ἐπολιόρκουν τὴν Μεσσήνην. ὁ δὲ Ῥωμαίων δῆμος ᵖ πυθόμενος ἀπέστειλε τὸν ἕτερον ὕπατον καλούμενον Ἄππιον Κλαύδιον μετὰ δυνάμεως ἁδρᾶς, ὃς εὐθὺς ἦλθεν εἰς Ῥήγιον· πρὸς δὲ τὸν Ἱέρωνα καὶ Καρχηδονίους πρέσβεις ἐξέπεμψε περὶ διαλύσεως τῆς πολιορκίας προσεπηγγέλλετο. δημηγορεῖν δὲ πρὸς Ἱέρωνα πόλεμον μὴ ἐπιβήσεσθαι. ὁ δὲ Ἱέρων ἀπεκρίνατο, διότι Μαμερτῖνοι Καμάριναν καὶ Γέλαν ἀναστάτους πεποιηκότες, Μεσσήνην δὲ ἀσεβέστατα κατειληφότες, δικαίως πολιορκοῦνται· ᑫ Ῥωμαῖοι δὲ, θρυλλοῦντες τὸ τῆς πίστεως ὄνομα, παντελῶς οὐκ ὀφείλουσι τοὺς μιαιφόνους, μάλιστα πίστεως καταφρονήσαντας, ὑπερασπίζειν· εἰ δὲ ὑπὲρ ʳ ἀσεβεστάτων τηλικοῦτον ἐπαναιροῦνται πόλεμον, φανερὸς ἔσεσθαι πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι τῆς ἰδίας πλεονεξίας πρόφασιν πορίζονται τὸν τῶν κινδυνευόντων ἔλεον, τὸ δὲ ἀληθὲς Σικελίας ἐπιθυμοῦσιν.

γ'. Ὅτι Ῥωμαῖοι πρῶτον ἀσπίδας τετραγώνους εἶχον εἰς τὸν πόλεμον· ὕστερον ἰδόντες Τυῤῥηνοὺς χαλκᾶς ἀσπίδας ἔχοντας, ποιήσαντες οὕτως ἐνίκησαν αὐτούς.

δ'. Ὅτι διαπεράσαντος τοῦ ὑπάτου εἰς Μεσσήνην, ὁ Ἱέρων νομίζων προδοθῆναι τὴν διάβασιν ὑπὸ Καρχηδονίων, ἔφυγεν εἰς Συρακούσας. Καρχηδονίων δὲ πολεμησάντων, καὶ ἡττηθέντων, τὴν Αἴγεσταν ὁ ὕπατος ἐπολιόρκησε· καὶ στρατιώτας πολλοὺς ἀποβαλὼν εἰς Μεσσήνην ἀπέζευξεν.

ε'. Ὅτι τῶν ὑπάτων ἀμφοτέρων εἰς Σικελίαν ἐλθόντων, καὶ τὴν Ἀδρανιτῶν πόλιν πολιορκησάντων, εἷλον κατὰ κράτος. εἶτα τὴν Κεντοριπινῶν πολιορκούντων, καὶ πρὸς ταῖς χαλκαῖς αὐλαῖς ˢ καθημένων, ἧκον πρέσβεις πρῶτον παρ' Ἀλαισίνων· εἶτα δειλίας ᵗ πεσούσης καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, καὶ αὐτοὶ πρέσβεις ἀπέστειλαν περὶ εἰρήνης, καὶ ἐπιδῶσιν τὰς πόλεις Ῥωμαίοις ᵘ (ὑπέσχοντο.) ἦσαν δὲ ἑξήκοντα καὶ ἑπτά· ὧν παραλαβόντες τὰς δυνάμεις, εἰς Συρακούσας ἦλθον πολιορκήσοντες Ἱέρωνα. ὁρῶν δὲ τοὺς Συρακουσίους ἀγανακτοῦντας, πρέσβεις ἀπέστειλε πρὸς τοὺς ὑπάτους περὶ διαλύσεως. οἱ δὲ

Agrigentum digreſſus, arcem communivit. Tunc populum adduxit, ut ad Carthaginenſium amicitiam ſe applicans, ſocialibus eos armis adjuvaret. Ad hunc, poſtmodo in caſtra ſua reverſum, legati veniunt ab Hierone, ſuper bono communi. Nam ſocietatem inter ſe iniverant de bello Romanis inferendo, niſi quamprimum ex Sicilia faceſſerent. Cum ergo uterque copias ad Meſſenem duxiſſet, Hiero in colle, qui Chalcidicus vocatur, caſtra poſuit. Carthaginenſes vero terreſtri exercitu conſederunt in Eunis (cubilibus), ut vocantur, nauticoque arcem occuparunt, quae Pelorias dicitur; Et continenter Meſſenen oppugnabant. Quod ubi populus Romae audivit, alterum ex conſulibus Appium Claudium nomine, cum manu valida miſit: qui ſtatim Rhegium pervenit. Ad Hieronem autem & Carthaginenſes legatos de ſolvenda obſidione expedit: Et advocata concione, inſuper promiſit, ſe Hieronem bello non invaſurum. Ad quae Hiero reſpondit, quod Mamertini ob Camarinam & Gelam, a ſe exciſam, Meſſenenque nefarie occupatam, jure oppugnentur. Et quod Romani, tantopere fidei nomen celebrantes, neutiquam ſanguinarios, qui extremo fidem contemtui habuiſſent, defendere ac protegere debeant. Quod ſi pro hominibus effictim impiis tantum ſuſcipiant bellum, cunctis manifeſtum mortalibus fore, quod miſericordiam erga periclitantes cupiditati ſuae praetextum adſciſcant, & revera Siciliam affectent.

III. Romani primum quadratos habebant clypeos ad bellum. Poſtea vero quam viderunt Tyrrhenos aeneos geſtare clypeos, eodem ſe comparantes modo illos devicerunt.

IV. Quando Cos. ad Meſſenem trajecerat, Hiero proditum a Carthaginenſibus trajectum ſuſpicatus, Syracuſas refugit. Carthaginenſibus autem poſt jactam belli aleam victis, Aegeſtam Cos. oppugnat, multiſque ex militum numero deſideratis, retro movit.

V. Cum ambo Coſſ. in Siciliam profecti, Adranitarum urbem obſediſſent, vi illam ceperunt. Deinde cum Centoripinorum oppugnantes ad aeneas aulas ſederent, legati primum ab Alaeſinis veniebant: poſtea cum aliis etiam civitatibus timor 875. incubuiſſet, legatos etiam ipſae mittebant de pace, oppidaque Romanis dedere parati erant. Fuerunt autem numero LXVII. Quarum copiis aſſumtis Syracuſas petierunt, Hieronem oppugnaturi. Is cum graviter ferre Syracuſios id videret, legatos de bello dirimendo ad Coſſ. miſit. Hi ergo cum ſolis

---

ⁿ Καρχηδονίων. Statim ἐπὶ τοῦ λόφου. ° Δὲ πολιορκοῦντες. ᵖ Πυθόμενος. ᑫ Ῥωμαῖοι. ʳ Ἀσεβεστάτων. ˢ Καθήμενοι & statim παρὰ Λαισίνων. ᵗ Ἐμπεσούσης deleto ἐν quod ſtatim ſequitur *Rhod.* ᵘ Ὑπέσχοντο vel ἐπηγγέλλοντο *Id.* addidit.

Τῆς πολιορκίας προσεπηγγέλλετο] Vereor ut locum bene vir doctus perceperit. Appius Claudius legatos miſit ad Hieronem & Carthaginienſes, qui utroſque monerent, Meſſanam obſidione ſolverent: iiſdem Conſul mandavit, ut Hieronem privatim convenirent, eique confirmarent, nihil a ſe hoſtile contra ipſum cogitari. Quare de oratione Appii quae Latinis inſeruntur, non conveniunt. Locus negligentia aut excerptoris aut amanuenſis mutilus eſt: ſententiam optime veſtigavit *Caſaubonus* ad *Polyb.* p. 146. P. Wess.

20. *Πρῶτον ἀσπίδας τετραγώνους εἶχον*] Credo in *Diodoro* fuiſſe *θυρεοὺς ſcuta*, quae ferme quadrata. *Ἀσπὶς* rotunda erat. Compendiariae auctor inprudens haec permiſcuit vocabula, forſan etiam plura. Nam de Tyrrhenis clypeos eſſe ſumtos, exploratum non eſt. Romuli aetate Argolicos clypeos Romani gerebant, quibus rex iſte ſcuta Sabina mutavit & ſubſtituit teſte *Plut.* Rom. p. 30. Poſt dein clypeis iterum fuerunt uſi uſque in Vejens bellum, quo ſcuta pro clypeis fecerunt apud *Livium* L. VIII, 8. Praeterea, uti Julius Caeſar ait in *Salluſt.* Catil. C. 51., *arma atque tela militaria ab Samnitibus ſumſerunt*; ab Etruſcis vero pugnae ſtatariae, *σταδαίας μάχης*, ordinem, ſi fides *Athen.* L. VI. p. 273. F. Fieri poteſt, ut Excerptor *Diodori* diſputationem de Romanorum armis & quid illi in re militari ex uſu ſuo mutaverint, male perceperit. Tu *Lipſium* adi Milit. Rom. L. III, 2. P. Wess.

26. *Ἔφυγεν εἰς Συρακούσας*] Sic *Diodorus*. Alii Hieronem cum Romanis pugnaſſe, ſed infeliciter, prodiderunt, uti *Polyb.* L. I, 11. Lege magni viri Comment. p. 146. in eum ſcriptorem. P. Wess.

30. *Τῶν ὑπάτων ἀμφοτέρων* &c.] Duo Manii Otacilius & Valerius. Adi *Polyb.* I, 16. P. Wess.

34. *Ἧκον πρέσβεις — παρ' Ἀλαισίνων*] Quod olim erat *παρὰ Λαισίνων* correxi. Qui enim illi in Sicilia *Laeſini*? *Ἀλαισῖνοι* ſive *Ἀλαισινοὶ* notiſſimi ſunt. Vitium optime vidit & ſuſtulit *Ph. Cluver.* Sicil. Antiq. L. II. p. 288. P. Wess.

36. *Ἐκδῶσιν — Ῥωμαίοις. ἦσαν* &c.] Hic deeſt *ὑπέσχοντο* vel *ἐπηγγείλαντο*. L. Rhod.

lis Carthaginenſibus debellare properantes, conditionem non inviti admittebant. Pacem itaque ad xv. annos compoſuere, acceptis CL. millibus drachmarum; Et poſtquam captivos illis reddidiſſet, permiſerunt ei, ut & Syracuſanos ſub dominio ſuo retineret, & urbes illis ſubjectas, Acras, Leontinos, Megarenſes, Eloritas, Netinos, Tauromenios. Interea dum haec geruntur, Hannibal cum navalibus copiis ad Xiphoniam provectus erat, auxilium regi allaturus: ſed cognitis quae facta erant, retroceſſit.

Adranonem vicum & Macellam per multos dies cum oppugnaſſent Romani, ſine effectu abſceſſere.

VII. Aegeſtani, primum Carthaginenſium imperio ſubjecti, ad Romanos inclinarunt. Ita & Alienaei fecerunt. Hilarum vero & Tyrittum & Aſcelum expugnarunt. Tyndarii autem ubi derelictos ſe vident, metu adacti etiam ipſi dedere ſe volebant. Sed Poeni quid propoſitum haberent, ſuſpicati, nobiliſſimos eorum obſides receperunt in Lilybaeum, frumentumque ac vinum & caeteram ibi copiam aſportarunt.

Philemon comicus fabulas ſcripſit XCVII. Vixit annos XCIX.

Illi, qui Agrigentum obſederunt, foſſisque factis vallum jecerunt, una cum Romanis centum millia erant. Ad extremum cum ſtrenue pro Agrigento propugnaſſent Poeni, urbem Romanis dediderunt.

VIII. Hanno ſenior, poſt obſidionem Agrigenti, magnum exercitum ex Africa in Siciliam traduxit, peditum Iↄↄↄ. Equitum Iↄↄ. cIↄ. Elephantes LX. Philinus Agrigentinus hiſtoricus, id deſcripſit. Hanno autem cum omnibus copiis ex Lilybaeo movens, Heracleam venit. Sub quod tempus adſuere, qui Erbeſi deditionem offerrent. Hanno igitur bellum perſequutus duobus praeliis amiſit tria millia peditum, Equites CC. Et cIↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. captivorum. Interim evenit ut XXX. Elephantes oppeterent, ac tres vulnerarentur.

σπεύδοντες πρὸς μόνους Καρχηδονίους διαπολεμεῖν, ἀσμένως ὑπήκουσαν. καὶ συνέθεντο εἰρήνην ἔτη πεντεκαίδεκα, λαβόντες δραχμῶν ιέ μυριάδας, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἀποδόντι κυριεύειν [x] (συνεχώρησαν) Συρακουσίων καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν πόλεων, Ακρῶν, Λεοντίνων, Μεγαρέων, Αἰλώρων, Νεαιτίνων, Ταυρομενίων. τούτων πραττομένων, κατέπλευσεν Αννίβας μετὰ ναυτικῆς δυνάμεως εἰς τὴν Ξιφωνίαν, βοηθήσων τῷ βασιλεῖ· μαθὼν δὲ τὰ πεπραγμένα, ἀνεχώρησεν.

Οτι Αδράνωνα κώμην καὶ Μάκελλαν πολλὰς ἡμέρας πολιορκήσαντες Ρωμαῖοι ἀπῆλθον ἄπρακτοι.

ζ. Οτι Αιγεσταῖοι πρῶτον κρατούμενοι ὑπὸ Καρχηδονίων, εἰς Ρωμαίους ἀπέκλιναν. παραπλήσιοι δὲ καὶ Αλιηναῖοι ἐποίησαν. Ιλαρὸν δὲ καὶ Τυριττὸν καὶ τὸν Ασκελον ἐξεπολιόρκησαν. Τυνδάριοι δὲ ἰδόντες αὐτοὺς ἀπολελειμμένους, φόβῳ συσχεθέντες ἠβουλήθησαν καὶ αὐτοὶ δοῦναι (τὴν πόλιν.) ὑποπτεύσαντες δὲ Φοίνικες τὴν προαίρεσιν αὐτῶν, τοὺς ἐπιφανεστάτους ἔλαβον ὁμήρους εἰς τὸ Λιλύβαιον, καὶ σῖτον, οἶνον καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἀπεκόμισαν.

Φιλήμων δὲ ὁ κωμικὸς ἔγραψε δράματα ἑπτὰ καὶ ἐνενήκοντα, βιώσας ἔτη ἐννέα καὶ ἐνενήκοντα.

Οἱ δὲ πολιορκοῦντες Ακράγαντα τὴν πόλιν σὺν τοῖς Ρωμαίοις, καὶ ταφροποιοῦντες, καὶ χάρακας βάλλοντες, δέκα μυριάδες ὑπῆρχον· πολλὰ δὲ οἱ Φοίνικες ἀντιμαχήσαντες, τὴν πόλιν Ακράγαντα τοῖς Ρωμαίοις παρέδωκαν.

η. Οτι Αννων ὁ πρεσβύτερος [y] ἐκ τῆς Λιβύης μετὰ τὴν πολιορκίαν Ακράγαντος ἐπέρασε μεγάλην δύναμιν [z] ἐν Σικελίᾳ, πεζῶν μυριάδας πέντε, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ ἑξήκοντα. Φιλῖνος δὲ ὁ Ακραγαντῖνος ἱστορικὸς ἀνεγράψατο. ὅδε οὖν Αννων ἀναζεύξας μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐκ τοῦ Λιλυβαίου, παρῆλθεν εἰς τὴν Ηράκλειαν. καθ' ὃν καιρὸν ἦλθόν τινες, ἀπαγγέλλοντες τὴν Ερβησσὸν παραδώσειν. Αννων δὲ πολεμήσας, ἐν δυσὶ μάχαις ἀπέβαλε στρατιώτας πεζοὺς μὲν γ', ἱππεῖς σ', ζωγρίας δὲ δ', [a] Ελέφαντας (συνέβη μὲν) θανεῖν τριάκοντα, τρεῖς δὲ κατατραυματισθῆναι.

Οτι

---

[x] Συνεχώρησαν ab eodem venit. Tum Συρακουσίους & mox αὐτοῖς ad oram Ed. Hoeſchel. & Rhod. In Ed. Συρακουσίοις. [y] Ὁ ἐκ τ. Delevi articulum. [z] Εἰς Σικελίαν Rhodoman. [a] Ἐλέφαντας ἃ θανεῖν.

44. *Λαβόντες δραχμῶν ιέ μυριάδας*] Sociata pax eſt ἐφ' ᾧ τὰ μὲν αἰχμάλωτα χωρὶς λύτρων ἀποδοῦναι τὸν βασιλέα Ῥωμαίοις, ἀργυρίου δὲ προσθεῖναι τάλαντα ἑκατόν, *ut rex captivos omnes ſine pretio Romanis redderet, inſuperque argenti talenta centum adjiceret* apud *Polyb.* L. I, 16. At *Diodori* drachmarum centum & quinquaginta millia longe infra eam ſummam ſunt, talentaque duntaxat viginti quinque rotundant, quae nec Romanorum cupiditati neque opibus regis Hieronis bene convenire videntur. Corrigit numerorum notas vir magnus ad *Polyb.* p. 162., ſcripſiſſe *Diodorum* δραχμῶν ν'. μυριάδας hoc eſt quingenta millia drachmarum, ſive μυριάδας ξ'. i. e. ſexcenta millia, quae centum aequant talenta; cui quidem hac in re nolo obniti, aliud cenſeo de verbo ἐφ', quod mox ad integrandam ſententiam ante κυριεύειν adſtruit. Melius eſt *Rhodomani* additamentum. P. Wess.

Ἀποδόντι κυριεύειν] Deeſſe exiſtimo συνεχώρησαν. & poſtea legendum Συρακουσίων καὶ —— ὑπ' αὐτοῖς. L. Rhod.

46. Ἀκρῶν —— Αἰλώρων, Νεαιτίνων &c.] *Caſaubon.* dict. ad *Polyb.* loco refingit Ἀκραίων ſive Ἀκρείων, qui *Plinio* Acrenſes, Ἐλωριτῶν & Νεητίνων ob *Ptolemaei* Νέαιτον. In alia omnia abit *Ph. Cluverius* Sicil. Antiq. L. II. p. 353. & p. 357. Ἀκρῶν, Λεοντίνων retinens, tum vero *Μεγάρων*, Ἐλώρου, Νέητου, *Ταυρομενίου*, oppida enim recenſeri, non oppidanos: quae quidem cauſſa praegnans non videtur. Id certum eſt, Αἰλώρων primam ſyllabam ex corrupta pronuntiatione ſicuti & alteram vocis Νεαιτίνων videri natam: hujus urbis incolae Νεητῖνοι aut Νεῆτοι, ut optime *Cluverius*, oppidumque Νέητον & Νῆτον, dicebantur: illius verum nomen Ἔλωρος erat, & civium Ἐλωρῖνοι, quod forte voluit Exceptor, ſive Ἐλωριτῶν potius, idque ambo habuerunt a vicino fluvio, notabili ob piſces cicures & hominum ex manibus edentes. Docent *Stephanus*, *Athenaeus*, *Plinius* & *Aelianus*, ſed mire nunc pravus: καὶ ἐν *Χλωρῷ δὲ Σικελίας· ὅπερ ἦν πάλαι Συρακουσίων φρούριον*. Sic vulgo L. XII. de Animal. C. 30. Tu ἐν Ἐλώρῳ refinge; nam *Gilii* Πελώρῳ iſtic ne flocci quidem eſt. P. Wess.

49. Εἰς τὴν Ξιφωνίαν] Urbs & promuntorium erat non longe a Megaride. Lege *Ph. Cluver.* Sicil. Ant. L. I. pag. 136. P. Wess.

52. Καὶ Μάκελλαν] Situm urbis veſtigat idem *Cluver.* S. A. lib. II. pag. 375., quem non longe a Meſſana *Dio* in Excerpt. Peireſc. p. 637. ſejunctum fuiſſe indicat. Veriverbium Μακέλλας illuſtrare memini ad Itiner. *Anton.* pag. 490. De Adranone *S. Bochartus* Colon. Phoenic. L. I, 29. P. Wess.

57. Καὶ Ἀλιηναῖοι ἐποίησαν] Ἀλικυαῖοι bene *Rhodomanus.* Quae ſuccedunt continuo, ea flagitioſiſſime ſunt corrupta, neque inſtaurari poſſunt, niſi meliores ſchedae unde unde eruantur. Fecit fateor deſperatis medicinam *Ph. Cluverius*, ſed talem, quae modum excedit. Ita legit, Ἀγρίδαλλον δὲ, ὅπερ νῦν καλοῦσι τὸν Ἄσκελον ex poſtrema Eclog. I. lib. XXIV. Praeterea Τυνδάριοι jubentur eſſe Ἀγυραῖοι. Mihi non liquet. Vide Sicil. Ant. L. II. p. 390. P. Wess.

64. Ἔγραψε δράματα ἑπτὰ καὶ ἐνενήκοντα] De fabularum numero nihil diſſentit Auctor περὶ Κωμῳδίας. Annos aetatis XCVI. Philemoni *Suidas*, XCVII. *Lucianus* Macrob. C. 25. contribuunt: utri verius in incerto eſt. Id mihi liquet annis XC., cum decederet, fuiſſe majorem. Fabulas Philemon docere coepit ante Olymp. CXIII., uti Auctor ille περὶ Κωμῳδίας refert. Mortem cum vita commutavit anno primi Punici belli III., ſive Olymp. CXXIX, 3., namque eum ad annum, quae hic referuntur, pertinent omnia. Fac jam XXV. aetatis attigiſſe, cum primam ſcriberet Comoediam, illud, quod adfirmavi, manifeſtum deprehendetur. P. Wess.

68. Δέκα μυριάδες ὑπῆρχον] Verterat vir doctus, *Romanorum qui Agrigentum obſederunt —— centum millia erant*, inconſiderate. *Cui perſuaderi poterit Romanorum in ea expeditione fuiſſe centum mil-*

θ. Ὅτι πόλις ἦν καὶ ἡ Ἐντελλίνα.

Ὁ δὲ Ἄννων βουλευσάμενος ἐμφρόνως, ἑνὶ στρατηγήματι τοὺς ἐχθροὺς ἅμα καὶ τοὺς πολεμίους ἀπώλεσεν. ἓξ δὲ μῆνας παρακαθίσαντες, οὕτως παρέλαβον Ἀκράγαντα. δούλους δὲ ἄραντες ἅπαντας πλέον τῶν δισμυρίων καὶ πεντακισχιλίων· ἀπέβαλον δὲ καὶ Ῥωμαῖοι πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἱππεῖς δὲ μ Φ. Ἄννωνα δὲ οἱ Καρχηδόνιοι ἐζημίωσαν χρυσοῖς ἑξακισχιλίοις, ἀτιμάσαντες· ἀντὶ δὲ τούτου στρατηγὸν ἀπέστειλαν εἰς Σικελίαν Ἀμίλκαν. Μύτρατον δὲ πολιορκήσαντες Ῥωμαῖοι, καὶ πολλὰς μηχανὰς πήξαντες, μετὰ μῆνας ἑπτὰ ἀνεχώρησαν ἄπρακτοι, πολλοὺς στρατιώτας ἀποβαλόντες. Ἀμίλκας δὲ τοῖς Ῥωμαίοις συναντήσας εἰς Θέρμας, καὶ πολεμήσας, ἐνίκησε, καὶ ἀπέκτεινεν ἑξακισχιλίους, παρ' ὀλίγον δὲ ὅλην τὴν δύναμιν. ἦν δὲ καὶ τὸ Μάζαριν φρούριον ὑπὸ Ῥωμαίων ἐξηνδραποδισμένον. Ἀμίλκας δὲ ὁ Καρχηδόνιος Καμάριναν ὑπὸ προδοτῶν παρέλαβε δεύτερον· μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας καὶ τῆς Ἔννης ἐκυρίευσεν, ὃν τρόπον καὶ Καμαρίνης. τὸ δὲ Δρέπανον τειχίσας, καὶ πόλιν καταστήσας, μετῴκισε τοὺς Ἐρυκίνους, καὶ τὸν Ἔρυκα κατέσκαψε πλὴν τοῦ περὶ [b] τὸ ἱερὸν τόπου. τρίτον δὲ πολιορκήσαντες τὸ Μύστρατον Ῥωμαῖοι, εἷλον καὶ κατέσκαψαν τὴν πόλιν, καὶ τὰ ὑπολειφθέντα σώματα λαφυροπωλήσαντες. μετὰ ταῦτα δὲ εἰς Καμάριναν [c] ἦλθον, καὶ ταύτην περικαθίσας ἑλεῖν οὐκ ἐδυνήθη· ὕστερον δὲ παρ' Ἱέρωνος πολεμικὰ ὄργανα μεταστειλάμενος, τὴν πόλιν εἷλε, καὶ τὰ σώματα τὰ [d] πλεῖω Καμαριναίων ἐπώλησεν. εὐθὺς δὲ ὑπὸ προδοτῶν καὶ τὴν Ἔνναν εἷλε· καὶ τῶν φρουρῶν οἱ μὲν ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ ἐξέφυγον πρὸς τοὺς συμμάχους. εἶτα ἐπὶ Σιττάναν ἐλθὼν, κατὰ κράτος ταύτην εἷλεν· εἶτα ὁμοίως ταῖς ἄλλαις πόλεσι φρουρὰν καταστήσας, ἐπὶ Κάμικον ἦλθε, φρούριον Ἀκραγαντίνων. [e] εἷλε καὶ αὐτὸ προδοσίᾳ· τὸν δὲ τόπον ἔμφρουρον κατέστησεν. ἐξελείφθη δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ [f] Ἐρβησσός. ἔτι δὲ ποταμὸς Ἄλυκος καὶ ἄλλαις ἔσχατος.

ι. Ὅτι δεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἢ νικᾶν, ἢ εἴκειν τοῖς ὑπερέχουσιν.

IX. Entellina quoque civitas erat.

Hanno igitur, re prudenter conſultata, uno ſtrategemate ſimul inimicos & hoſtes ſuſtulit. Et poſtquam ſex ita menſes deſederant, Agrigentum in ditionem accipiunt, omneſque ut mancipia deportarunt, plus quam ccIↃↃ. ccIↃↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. Deſideraverunt tamen etiam Romani ccIↃↃ. ccIↃↃ. ccIↃↃ. & de equitatu IↃ. xL. Caeterum Hannonem Carthaginenſes, cum alium ei ſuffeciſſent, honoris gradu dejectum VI. millibus aureorum multarunt, & pro illo praetorem in Siciliam miſerunt Amilcarem. Myſtratum tunc obſederant Romani multaſque ad hoc machinas fabricarunt. Sed poſt menſes VII. re infecta inde abierunt, compluribus ſuorum amiſſis. Amilcar vero ad Thermas Romanis occurrit, initoque conflictu vicit, & IↃↃ. cIↃ. occidit; parumque abfuit, quin totum exercitum. Mazaron etiam caſtellum a Romanis in ſervitutem erat redactum. Tum Amilcar Carthaginenſis Camarinam proditione recepit, pauciſque diebus elapſis Enna quoque potitur, eodem quo Camarinam ſubegerat modo. Ibi Drepanum muro cinxit, & oppidum ex illo fecit, tranſlatiſque Erycenis, Erycem diruit, praeter locum qui templum ambiebat. Myſtratum vero tertium obſeſſam Romani ceperunt, urbemque ſolo aequarunt, ſuperſtitibus ſub corona venditis. Poſthaec ad Camarinam proceſſit conſul, caſtriſque ad eam locatis capiendo non fuit. Accitis vero ab Hierone inſtrumentis bellicis urbe potitur, majoremque captivorum partem vendit. Continuo proditorum opera etiam Ennam cepit: ubi praeſidiariorum alii caeduntur, alii fuga ad ſocios evadunt. Inde ad Sitanam progreſſus, ſumma vi urbem expugnat. Hinc praeſidiis in alias urbes collocatis, ad Camicum ſe convertit, Agrigentinorum caſtellum. Quod & ipſum proditione in ejus poteſtatem venit, locumque praeſidio firmavit. Derelicta fuit ab incolis ſub hoc tempus etiam Erbeſus. Alycus autem fluvius, aliorumque extremus. 876.

X. Bonos viros decet vel vincere, vel cedere ſuperioribus.

XI. In

---

[b] Τοῦ ἱεροῦ. [c] Ἦλθεν ὁ στρατηγὸς καὶ ταύτην Rhod. Legebatur ταύτας. [d] Πλείω. [e] Εἷλε δὲ καὶ Rhod. [f] Ἔρβησσος.

millia? Exiſtimamus nos quidem cum duobus conſulibus binos conſulares exercitus adfuiſſe, eoſque juſtos ac plenos: ſed in quatuor legionibus, etiamſi auxilia numeres, plures non fuerunt milites illis utique temporibus quam XXXVIII. *millia, idque ad ſummum. At hoc Diodorus non dicit: verum iſtud potius,* Illi, qui Agrigentum cum Romanis obſidebant —— centum millia hominum erant. Haec *Caſaubon.* ad Polyb. p. 170. veriſſime. Suſtuli ergo ex Latinis iſtam maculam. P. Wess.

71. *Ἅμα τῶν πολεμίων*] Lege καὶ τῶν. namque Hanno antequam Agrigentum Romanis dederetur, in Siciliam tranſmiſit. Inſpice *Polyb.* L. 1, 18. Mox εἰς Σικελίαν recipi poteſt, quamquam Eclogarum auctor diſcrimen inter εἰς atque ἐν rarius attendit. P. Wess.

74. Φιλῖνος δὲ ὁ Ἀκραγαντῖνος &c.] Lege de Philino prudens *Polybii* judicium L. 1, 15. P. Wess.

80. Πεζοὺς μ̄ γ'.] Hic depravatus eſt numerus. Quis enim crediderit Hannonem duobus praeliis L. Poenorum millia amiſiſſe, cum majorem peditatum non adduxiſſet? Poſtea legendum videtur ζωγρίας vel διὰ ζωγρίας. Et ſtatim ἐλέφαντας δὲ [illegible] θανεῖν. L. Rhod.

Πεζοὺς μὲν γ'.] Vir magnus ad *Polyb.* p. 183. Sic corrigit, *στρατιώτας, πεζοὺς μὲν μυρίους —— ζωγρίᾳ δὲ γ'., ἐλέφαντας φασὶ θανεῖν, peditum amiſit* CCIↃↃ. —— *qui vivi in poteſtatem venerant, fuere* &c. haud male quidem, quanquam de peditum numero in dubio adhuc ſum. Quis enim alius tot amiſſos eſſe prodidit? Ad hoc ζωγρίας tolerabile videtur, de quo *Rhodom.* in notat. ſuarum Correction. „ Ζωγρίας tamen etiam maſculi„ no genere uſurpare animadvertitur *Diodorus*. Ζωγρίας ſane „ ζωὸς interpretatur *Favorinus*. Ideo neque hic neque alibi „ ſexus & caſus mutatione vel additione opus erit". Vide *Hoeſchelium* ad *Phot.* Biblioth. p. 27. & inferius L. XXV. Eclog. 2. P. Wess.

83. Καὶ ἡ Ἐντελλίνα] Imo vero Ἔντελλα, cujus cives Ἐντελλῖνοι. Vafrum Hannonis conſilium, quo de ſtatim, explicat *Caſaubonus* de ſtrategemate, quo Gallos mercenarios, qui non manebant in fide, ſimul & Romanos ultus eſt, ad *Polyb.* pag. 189. P. Wess.

86. Ἓξ δὲ μῆνας] Ex *Polybio* L. 1, 19. ſeptem menſium ſpatium obſidione Agrigenti abſumtum eſſe, commode conficitur. P. Wess.

87. Δούλους δὲ ἄραντες] *Caſaubonus* δούλους δὲ ἄραντας adfert, idque mutat in ἀνδραποδίσαντες ad *Polyb.* p. 191., cui non obloquitur *Zonaras*, Agrigentinos omnes in ſervilem conditionem redactos referens Annal. L. VIII. p. 390., neque etiam *Oroſius* L. IV, 7. Id certius, quod ἱππεῖς μ Φ'., χιλίους καὶ πεντακοσίους eſſe pertendit, μ' pro ά vel χ' i. e. CIↃ., ut ſupra ſemel atque iterum, poſito. P. Wess.

89. Ἱππεῖς δὲ μ Φ'.] Forte Φ μ'. L. Rhod.

92. *Μύτρατον δὲ πολιορκήσαντες*] Verum oppidi nomen Μύστρατον, quod hic & inferius reſtituendum. Vide *Ph. Cluverium* Sicil. Antiq. L. II. p. 383. P. Wess.

97. Καὶ ἀπέκτεινεν ἑξακισχιλίους] In *Hoeſch.* Edit. ἑπτακισχιλίους. Ad Himeraeorum Thermas praelium eſt commiſſum, quo ἐγγὺς εἰς τετρακισχιλίους Romanorum Hamilcar occidit: ſic certe *Polyb.* L. 1, 24. Mox Μάζαρα ſive Μάζαρα multo erit rectius. P. Wess.

3. *Μετῴκισε τοὺς Ἐρυκίνους*] *Rhod.* Ἐρυκίνους. At melius iſtud. Drepanum Erycinorum fuerat portus, quem civibus eo traductis Eryceque everſa urbe oppidum Hamilcar conſtituit ſub annum belli Punici I. ſextum aut ſeptimum. Errat enim *Ph. Cluverius*, in annum ejus belli primum referens Sicil. Antiq. L. II. p. 236. Nam quae antecedunt ſequunturque hac in Ecloga, maximam partem a Coſſ. A. Atilio & C. Sulpicio adminiſtrata fuiſſe ex *Polyb.* 1, 24. videbis. Adde *Zonaram* Annal. L. VIII. p. 292. *Ed. Venet.* P. Wess.

14. Ἐπὶ Σιττάναν ἐλθὼν] Ibidem *Polybius* ἐπὶ πόλιν Ἱππάναν, qui omnia haec utrique conſulum contribuit, & verius. P. Wess.

19. Ἔτι δὲ ποταμὸς Ἄλυκος &c.] Lacera haec ſunt Excerptoris aut deſcribentium ſocordia. Deſunt poſt fluvii nomen haud pauca, quibus indicabatur Halycum extremum finem eſſe Carthaginenſium in Sicilia ditionis, quod *Ph. Cluverius* Sicil. A. lib.

XI. In rebus adverſis cuncti homines Dei magis recordari ſolent, & ſaepius. At in rebus ſecundis, & quando res proſpere geritur, Deos tamquam fabulas commentitias deſpicantur. Et quando detrimentis afficiuntur ad cautelam naturalem recurrunt.

XII. Facilius eſt quempiam inimicis ſuperiorem evadere: ſi modo conſultore bono utatur obediens. Alienorum delictorum reprehenſione corrigi adſolent, qui ad eandem deferuntur delicti culpam. Contra ea honeſta ex bonis ſtudiis & exercitatio- 877. nibus laudatione multorum animi ad virtutem magnopere eriguntur. Fortunae enim benignitatem, ut grave onus, cum dextre ferre non poſſet, maxima ſe gloria privavit, patriamque in magnas calamitates conjecit.

XIII. Porro cum Romani in Africam ingentem cum Attilio Cos. exercitum tranſmiſiſſent, initio ſuperiores erant Carthaginenſibus, urbeſque & caſtella multa capiebant. Et magna vis militum ab illis conciſa. Poſt, ſimulac Xanthippus Spartanus, ductor mercede conductus, ex Graecia venit, ſumma vi Romanos devicerunt Carthaginenſes, numeroſumque exercitum trucidarunt. Exinde navales fiebant pugnae, multumque navigiorum & virorum interibat Romanis, ita ut numerus peſſumdatorum ad cccIↃↃↃ. ſe extenderet.

Gloria, quam prius obtinebat multiplicem, ignominiam & turpitudinem mutavit: Suiſque caſibus alios edocuit, ut in ſumma poteſtate modeſtiam colant. Et quod maximum, quorum infelicitati ſuperbe inſultavit, horum ludibria & poteſtatem ferre coactus eſt: cum ſibi veniam & condonatam alioqui profligatis miſericordiam ipſe praeciſiſſet.

Qui enim ex ſolido erant victores, hos in ſolidum devictos reddidit: & qui a clade, qua ſuccubuerant, exitium jam exſpectabant, hos ut deſpicatui haberent hoſtes, victoriae magnitudine effecit.

Nihil hic admirandi, ſi imperatoris prudentia & in rebus experientia, quae impoſſibilia videbantur, ſuperavit. Cuncta enim ingenio & ſolertiae pervia & ad exſequendum poſſibilia, arte in omnibus vires ſubigente.

Quemadmodum enim corpus animae ſervum eſt: ita magni exercitus ducum prudentiae ſubjecti ſunt.

Omnia ad utilitatem dirigente Senatu.

Ὅτι κατὰ τὰς ἀτυχίας πάντες ἄνθρωποι μᾶλλον εἰώθασι τοῦ θεοῦ μνημονεύειν· καὶ πολλάκις· ἐν δὲ ταῖς εὐημερίαις καὶ εὐπραξίαις ὡς μύθων πεπλασμένων [g] τοῦ θεοῦ καταφρονοῦντες, μετὰ τὰς ἐλαττώσεις ἀνατρέχουσιν ἐπὶ τὴν φυσικὴν εὐλάβειαν. ιαʹ.

Ὅτι ῥᾷόν ἐστι τινὰ [h] (ὑπὲρ τοὺς) ἐχθροὺς γενέσθαι, ἐὰν μόνον ἀγαθῷ συμβούλῳ χρήσηται [i] πειθόμενος. τῇ μὲν τῶν ἡμαρτημένων κατηγορίᾳ διορθοῦσθαι συμβαίνει τοὺς ἐπὶ τὴν ὁμοίαν καταφερομένους ἄγνοιαν· τῇ δὲ ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν ἐπιτηδευμάτων εὐφημίᾳ προτρέπεσθαι πολλῶν τὰς ψυχὰς πρὸς ἀρετήν. τὴν γὰρ εὐτυχίαν, ὥσπερ βαρὺ φορτίον, ἐνεγκεῖν ἐπιδεξίως οὐ δυνηθεὶς, ἑαυτὸν μὲν ἀπεστέρησε τῆς μεγίστης δόξης, τὴν δὲ πατρίδα μεγάλοις περιέβαλε συμπτώμασι. ιβʹ.

Τῶν δὲ Ῥωμαίων [k] ἐν Λιβύῃ διαβάντων μεγάλῃ δυνάμει σὺν Ἀτιλίῳ ὑπάτῳ, τὸ μὲν πρῶτον Καρχηδονίους ἐνίκησαν, καὶ πόλεις καὶ φρούρια εἷλον πολλὰ, καὶ δύναμιν πολλὴν κατέκοψαν. ὕστερον δὲ Ξανθίππου Σπαρτιάτου, στρατηγοῦ μισθοφόρου, ἐλθόντος ἀφ' Ἑλλάδος, ἐνίκησαν [l] κατὰ κράτος Καρχηδόνιοι Ῥωμαίους, καὶ κατέκοψαν μεγάλην δύναμιν. ἔκτοτε [m] ναυμαχίαι καὶ πολλῶν σκαφῶν καὶ ἀνδρῶν ἀπώλεια Ῥωμαίοις ἐγένοντο, ὡς εἶναι τὸν τῶν ἀπολωλότων ἀριθμὸν δέκα μυριάδας. ιγʹ.

Ἀντὶ μὲν τῆς προϋπαρχούσης [n] αὐτῷ δόξης πολλαπλασίας τὴν ἀτιμίαν καὶ τὴν αἰσχύνην ἠλλάξατο· τοῖς δὲ ἰδίοις συμπτώμασι τοὺς ἄλλους ἐδίδαξε μετριοφρονεῖν ἐν ταῖς ἐξουσίαις. τὸ δὲ μέγιστον, ὧν ὑπερηφάνησε τὴν ἀτυχίαν, τούτων ἠναγκάσθη τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἐξουσίαν φέρειν προαφῃρημένος ἑαυτοῦ τὴν συγγνώμην καὶ τὸν [o] συγκεχωρημένον τοῖς ἐπταικόσιν ἔλεον.

Τοὺς γὰρ πᾶσι κρατοῦντας τοῖς πᾶσιν ἠλάττωσε, τοὺς δὲ διὰ τῆς ἥττης προσδοκῶντας τὴν ἀπώλειαν, τῷ μεγέθει τοῦ προτερήματος ἐποίησε καταφρονῆσαι τῶν πολεμίων.

Οὐδὲν γὰρ θαυμαστὸν, εἰ στρατηγοῦ σύνεσις καὶ πραγμάτων ἐμπειρία τῶν ἀδυνάτων δοκούντων (εἶναι) περιεγένετο. πάντα γὰρ τῇ συνέσει [p] βάσιμα καὶ δυνατὰ, τῆς τέχνης ἐν πᾶσι χειρουμένης τὴν βίαν.

Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ἐστι δοῦλον, οὕτως αἱ μεγάλαι δυνάμεις τῇ τῶν ἡγεμόνων ὑπείκουσι φρονήσει.

Τοῦ πρὸς τὸ συμφέρον βουλευτηρίου [q] παντὸς κατέχοντος.

Φιλ-

---

[g] Τῷ θεῷ. [h] Ὑπὲρ τοὺς addidit idem vir doctus. [i] Πειθόμενος τῶν —— κατηγορίαν διορθοῦσθαι. καὶ συμβαίνει —— καταφερομένους ἄγνοιαν δὲ ἐπὶ τῶν —— εὐφημίαν. [k] Ἐς Λιβύην Rhod. [l] Κατακράτος Ed. Rhod. In Hoeſchel. κατακράτος. [m] Ναυμαχίαι ἐγένοντο. Ego ſuſtuli ſupervacaneum verbum. [n] Αὐτοῦ. [o] Συγκεχωρημένον, & mox προσδοκῶντας. Tum περιγέγονε paullo ante. [p] Βάσιμα. Mox ἄγειν τῆς τέχνης legebatur. [q] Πάντα Rhodom.

lib. 1. p. 220. pulcre vidit. Scribe ergo ἐπεὶ δὲ —— Ἄλλος..... καὶ ἄλλως ἰσχυρός. P. Wess.

27. Ἐπὶ τὴν φυσικὴν εὐλάβειαν] *Ad cautelam naturalem* Interpres. Ego pietatem, quae hominibus a natura eſt ingenerata, malim. Ita fieri ſolet, ut, qui proſperis rebus infrequentiſſimi religionis fuere cultores, adverſa ubi contigerint aut ſenectus premere coeperit morboſior, religioſiſſimi videantur, ne dicam ſuperſtitioſiſſimi. Lege de Tullo rege, nam prudens alia praetereo, *Livium* L. 1, 31. Vide tamen, praeſtetne καὶ πολλάκις ἐν ταῖς &c. in ſuperioribus? P. Wess.

29. Ὅτι ῥᾷόν ἐστι τινὰ ἐχθροὺς γενέσθαι] Ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς. Locus eſt mancus. Poſt ἄγνοιαν δὲ reſtitue τῇ ἀπὸ τῶν. L. Rhod.

Ὅτι ῥᾷόν ἐστι τινὰ (ὑπὲρ τοὺς) ἐχθροὺς —— χρήσηται πειθόμενος] Sunt haec miſere luxata, ſanitatem tamen receptura, ſi ea inter ſe aptentur, quae conjuncta vides. Reliqua ſic ordino: Τῇ μὲν τῶν —— κατηγορίᾳ διορθοῦσθαι συμβαίνει —— καταφερομένους ἄγνοιαν τῇ δὲ ἐπὶ —— εὐφημίᾳ προτρέπεσθαι κ. λ. Et ne putes, audacius hic me graſſatum, adi Excerpt. *Peireſc.* p. 266., ubi ea omnia. Praemiſerat *Diodorus* ſalubrem hanc admonitionem, praepoſueratque narrationi, qua victoris Atilii inſolentiam inſecutamque calamitatem exſequebatur. Redeant ergo addicentibus iſtis ſchedis ſuam in ſedem. P. Wess.

49. Ἀντὶ τῆς προϋπαρχούσης αὐτῷ δόξης &c.] De Regulo haec dicta fuiſſe ex iiſdem Excerptis cognoſces: quae αὐτῷ cum habeant, cur non reſtituerem? Mox συγκεχωρημένον in iiſdem eſt. P. Wess.

57. Τοὺς γὰρ πᾶσι κρατοῦντας &c.] Xanthippus, qui rerum ſucceſſu ferociores contudit Romanos. In Excerpt. p. 267. melius τοῖς ὅλοις ἠλάττωσε. P. Wess.

63. Πάντα —— βάσιμα καὶ δυνατὰ] Sic correxit *Rhodom.*, qui & ἄγειν ſibi ſuſpectum profitetur, in διάγειν forte mutandum. Mallem ego, in exſilium ut abiret. Paullo ſuperius δοκούντων εἶναι περιγέγονε recte Excerpta. De ipſa re operae pretium feceris, ſi *Polybium* L. 1, 35. inſpexeris. P. Wess.

69. Παντὸς κατέχοντος] Placet πάντα κατευθύνοντος. Legendum etiam πρὸς τὸ συμφέρον. L. Rhod.

Παντὸς κατέχοντος] Sequi non audeo. Sunt laciniosa haec folia, nec ſententiam praeſtant integram. Forte ſenatum ſpectant Romanum, audita ſuorum in Africa clade, minime fractum ſuiſque conſiliis difficillima quaevis exſuperantem. P. Wess.

71. Φι-

Φίλιστος δὲ ἱστορικὸς ἦν.

Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, οἱ εἰς τὴν Λιβύην διαπεράσαντες, καὶ τὸν πόλεμον μετὰ τῶν Καρχηδονίων νέων ποιήσαντες, καὶ ναῦς εἴκοσι καὶ τέσσαρας παραλαβόντες Καρχηδονίας, τοὺς ἀπὸ τοῦ πεζικοῦ πολέμου διασωθέντας Ῥωμαίους ἀναλαβόντες, καὶ πρὸς Σικελίαν διαπερῶντες, ἐξ αὐτῆς Καμαρίνας ἐκινδύνευσαν καὶ ἀπώλεσαν μακρὰς ναῦς τριακοσίας καὶ τεσσαράκοντα, ἱππαγωγοὺς δὲ [r] (καὶ) πλοῖα ἕτερα τριακόσια. ἀπὸ δὲ Καμαρίνης ἕως Παχύνου τὰ σώματα καὶ τὰ ἄλογα καὶ τὰ ναυάγια ἔκειντο. τοὺς δὲ διασωθέντας Ἱέρων φιλανθρώπως παραλαβών, ἐσθῆτι καὶ τροφῇ καὶ τῇ λοιπῇ χρείᾳ ἀναπαύσας, ἕως Μεσσήνης διέσωσε. Καρθάλων μὲν ὁ Καρχηδόνιος, μετὰ τὴν ναυαγίαν τῶν Ῥωμαίων, πολιορκήσας Ἀκράγαντα, ταύτην εἷλε· καὶ τὴν μὲν πόλιν ἐνέπρησε, τὰ δὲ τείχη καθεῖλεν. οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸ Ὀλύμπιον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἕτερον στόλον μετὰ τὸ ναυάγιον ναυπηγήσαντες, καὶ διακοσίαις καὶ πεντήκοντα ναυσὶν εἰς τὸ [s] Κεφαλοίδιον ἐλθόντες, τοῦτο διὰ προδοσίας παρέλαβον. ἐπὶ δὲ τὰ Δρέπανα ἐλθόντες, καὶ πολιορκήσαντες, τοῦ Καρθάλωνος βοηθοῦντος, ἐξέπεσον, καὶ ἦλθον εἰς τὴν Πάνορμον, καθορμισθέντες ἐν τῷ λιμένι πλησίον τῶν τειχῶν, καὶ τὴν δύναμιν [t] ἐκβιβάσαντες, ἐχαράκουν καὶ ἐτάφρευον τὴν πόλιν. καταδένδρου γὰρ τῆς χώρας μέχρι τῶν πυλῶν οὔσης, ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν τὰ χώματα ἐχαρακώθησαν, καὶ ἐταφρεύθησαν. εἶτα Ῥωμαῖοι συνεχεῖς προσβολὰς ποιούμενοι καὶ μηχαναῖς κατέβαλον τὸ τεῖχος, καὶ τῆς ἐκτὸς πόλεως κυριεύσαντες, πολλοὺς ἀνεῖλον· οἱ δὲ ἄλλοι ἔφυγον εἰς τὴν ἀρχαίαν πόλιν· καὶ πέμψαντες πρέσβεις πρὸς τοὺς ὑπάτους, ἠξίουν τοῖς σώμασιν ἀσφάλειαν. τῶν δὲ [v] συμφωνούντων δύο μνᾶς τῷ σώματι διδόντας ἐλευθέρους εἶναι, παρέλαβον τὴν πόλιν οἱ Ῥωμαῖοι. μυρία δὲ σώματα τιμῆς συνεχωρήθη τῷ εὑρεθέντι ἀργυρίῳ, καὶ ἀπελύθη. τοὺς δὲ λοιπούς, μυρίους τρισχιλίους ὄντας, καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν ἐλαφυροπώλησαν. Ἰετῖνοι δὲ ἐκβαλόντες τὴν τῶν Φοινίκων φρουράν, τὴν πόλιν Ῥωμαίοις ἔδωκαν. παραπλησίως δὲ τούτοις ἐποίησαν Σολουντῖνοι, καὶ Πετρῖνοι, καὶ Ἠνατταρῖνοι καὶ Τυνδαρίδαι. οἱ δὲ ὕπατοι φρουρὰν ἐν Πανόρμῳ λιπόντες, ἀπῆλθον [x] ἐν Μεσσήνῃ.

Τοῦ δὲ ἐπιγινομένου ἔτους πλεύσαντες οἱ Ῥωμαῖοι δεύτερον εἰς Λιβύην, καὶ τῶν Καρχηδονίων μὴ ἐασάντων αὐτοὺς ὁρμῆσαι, ὑποστρέψαντες ἦλθον εἰς Πάνορμον. ἐκεῖθεν ἀπάραντες ἐν Ῥώμῃ, δεύτερον ἐναυάγησαν, χειμῶνος αὐτοὺς καταλαβόντος, καὶ ἀπώ-

Philiſtus tunc hiſtoriam ſcripſit.

XIV. Romani autem, qui in Africam trajecerant, & cum navibus Carthaginenſium depugnarant, victoresque XXIV. Poenorum navibus potiti fuerant, aſſumtis, qui e terreſtri praelio ſuperſtiterant, Romanis, cum in Siciliam transmiſiſſent, ab ipſa Camarina in diſcrimen venerunt, navesque longas CCCXL., hippagines praeterea aliaque navigia CCC. perdiderunt, ita ut a Camarina Pachynum uſque cadavera hominum & brutorum, fractarumque navium reliquiae, jacerent. Qui evaſerant, eos Hiero benigne ſuſcepit, ac veſtibus, cibo & reliquis neceſſariis recreatos Meſſenem uſque ſalvos & incolumes deduxit. Carthalo autem Carthaginenſis poſt Romanorum naufragium Agrigentum obſidione cinctum ſubegit, oppidumque incendit, & moenia deſtruxit. Superſtites autem in Olympium perfugerunt. Romani vero alia poſt naufragium claſſe exſtructa, cum CCL. navibus ad Cephaloedium profecti, proditione illud capiunt. 878. Hinc Drepanum aggreſſi, tentata obſidione, quod ſuppetias illi ferebat Carthalo, excidunt. Et Panormum deferuntur. Ibi jactis in portu ancoris, prope muros, expoſitoque milite, vallo foſſaque urbem circumdant. Quia enim regio ad portas uſque arbores ferebat, a mari ad mare aggeres foſſa & vallo obducebantur. Hinc Romani continua oppugnatione, & machinarum uſu, murum dejecerunt, & urbe exteriore potiti multos interimere. Caeteri in antiquam urbem refugere, miſſiſque caduceatoribus ad Coſſ. vitae incolumitatem petebant. Qui ſtipulatione facta, ut binarum in caput minarum penſione facta liberi forent, urbem Romani occuparunt; Et ſane X. millia pro precio conceſſa, ſi quis argentum inveniſſet, & dimiſſa. Reliquos numero CCIↃↃ. CIↃ. CIↃ. CIↃ. caeteraque impedimenta cum ſpoliis, diſtraxerunt. At Ietini, ejecto Poenorum praeſidio, urbem Romanis tradiderunt. Eundem ad modum fecerunt etiam Soluntini, Petrini, Ennaterini & Tyndaritae. Tum Coſſ. relicta Panormi cuſtodia, Meſſenem abiere.

Anno vero inſequente, Romani altera in Libyam navigatione inſtituta, cum appellere eos non paterentur Carthaginenſes, ad Panormum revertuntur. Inde Romam diſceſſuri, iterum tempeſtate oborta, naufragium patiuntur, & CL. naves amittunt,

---

[r] Καὶ inſeruit *Rhod.* Paullo ante μακρὰς ναῦς *Edd.* [s] Κεφαλοίδιον. [t] Ἐμβιβάσαντες. Vid. ad lib. XIII, 4. Mox μηχαναῖς κατέβαλον, ſupervacaneum quoque καὶ eſt. [v] Συμφώνων. Statim μυρία δ' σώματα. [x] Εἰς Μεσσήνην & mox εἰς Ῥώμην *Rhod.*

71. Φίλιστος ἱστορικὸς ἦν] Philiſtum hiſtorias ſcripſiſſe, nemo dubitat: at hoc tempore, quod Latina indicant, quis credet? Mortem hominis deſcriptam vide L. XVI, 16. Videtur *Diodorus* Philiſtum ad teſtimonium advocaſſe, alioqui praeſtaret Φιλῖνος, quem domo Agrigentinum geſtas bello Punico I. res ſcriptione ſua exſecutum eſſe, ſuperius Eclog. VIII. prodidit. P. Wess.

74. Ναῦς εἴκοσι καὶ τέσσαρας παραλαβόντες] Imo CXIV., ſi *Polybio* fides. Ναῦς ἔλαβον αὐτάνδρους ἑκατὸν τεσσαρεσκαίδεκα. τοὺς δ' ἐν Λιβύῃ διασωθέντας [illegible] ἀναλαβόντες ἐκ τῆς Ἀσπίδος ἔπλεον αὖθις τῆς Σικελίας ſic ſcribit L. I, 36., his multo diſtinctius, ſicuti & de naufragio amiſſiſque navibus cap. ſeq. Mox ἐξ αὐτῆς Καμαρίνας hiulcum videtur & barbarum. Fortaſſe voluit Excerptor ἐξ αὐτῆς πρὸς Καμαρίνας *illico ad Camarinam* aut quid ſimile. Certe μακρὰς ναῦς ſcripſit, non μακρᾶς, ut ex *Polybio* apertiſſimum. P. Wess.

87. Εἰς τὸ Ὀλύμπιον] Egit de ampliſſimo hoc Jovis fano, nunquam tamen peracto, Lib. XIII, 82. P. Wess.

90. Εἰς τὸ Κεφαλοίδιν ἐλθόντες] Hoc alibi *Diodorus* nominat Κεφαλοίδιον, atque ita legendum eſſe monet articulus. L. Rhod.

1. Καὶ τῆς ἐκτὸς πόλεως κυριεύσαντες] Hanc Νέαν πόλιν *Polybius*, partem alteram Παλαιὰν L. I, 38, at *Zonaras* Annal. L. VIII. p. 296. veterem urbem τὴν ἄκραν, illam τὴν κάτω τῆς Πανόρμου πόλιν vocat. P. Wess.

5. Μυρία δὲ σώματα &c.] In notar. Correct. adſcripſit *Rhodomanus* „ haud ſcio an hic non legi debeat poſt punctum μυ- „ ρία δὲ σώματα, *decem millia*. Requiritur enim copula δέ. Cui adſentior ob orationis ſeriem. Id itaque reſtituo. P. Wess.

9. Ἰετῖνοι δὲ ἐκβαλόντες] Monuit ibid. Vir doctiſſimus ſuperius non Ἰετίνους ſed Ἀετίνους fuiſſe adpellatos. Tu vide ad Eclog. XIV. lib. XXII. notata. P. Wess.

11. Καὶ Ἠνατταρῖνοι καὶ Τυνδαρίδαι] Poſſunt levi opera Τυνδαρίδαι fieri Τυνδαρῖται ex *Rhodomani* decreto. Sed qui genus, unde domo Ἠνατταρῖνοι fuerint, id vero dictu perdifficile. *Ph. Cluverio* Sicil. ſuae L. II. p. 393. abunde viſum fuit de vocis corruptela admonuiſſe; mihi, ſi verum fateri licet, HMIXAPINOI, qui *Hemicharenſes* in *Plinio*, fuiſſe videntur. Lege quae de urbis ejus veriore nomine diſputata ſunt Miſcellan. Obſerv. Vol. V. tom. III. p. 104. P. Wess.

15. Μὴ ἐασάντων αὐτοὺς ὁρμῆσαι] Rectius legeris ὁρμίσαι, ut ambiguitas vitetur. L. Rhod.

18. Ἀπώλεσαν ναῦς — ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα] Adi *Polybium*, qui de hac expeditione & naufragio diligentius lib. I, 39. P. Wess.

cum caetero hippaginum & ſpoliorum apparatu. Sub haec, dum portae Thermarum praefectus, ob neceſſaria negocia peregre abeſt, a Romanorum exercitu comprehenditur, & per internuncium cum imperatore agit, ſi dimiſerit ipſum, noctu civitatis portam ſe illi aperturum. Is tempus certum pactus hominem abire ſinit, & mille viros noctu illuc mittit. Qui anticipato tempore veniunt. Ad praefinitam igitur horam ille portam reſerat, eamque praecipui ac nobiles ingreſſi, portae cuſtodi injungunt, ut occludat, nec alium quemque introire ſinat: quod ſoli divitias civitatis auferre cuperent. At hi omnes conciſi, dignam cupiditate ſua mortem oppetiere.

Alio dehinc tempore Thermas & Liparam Romani in ditionem acceperunt. Cum vero Erctam caſtellum xl. millibus peditum & mille equitibus obſediſſent, nihil effecere. Aſdrubal autem Carthaginenſium praetor, male audiens apud ſuos, quod non pugnaret, cum toto exercitu digreſſus, per Selinuntiae terrae difficultates ad Panormum pervenit, vicinoque amne ſuperato, circa muros caſtra poſuit, nec vallo nec foſſa adornata, propter hoſtis
879. contemtum. Et tum denuo mercatoribus magnam vini copiam advehentibus, Celtae ſe ingurgitant. Dumque vociferatu & ordinis confuſione omnia replent, Caecilius Conſul in eos irruens extreme profligatos vincit, & lx. Elephantes in poteſtatem redactos Romam mittit. Unde admiratio ſubiit Romanos.

λεσαν ναῦς μακρὰς ἑκατὸν πεντήκοντα, καὶ τὴν ἄλλην ἅπασαν [y] τὴν ἱππαγωγῶν καὶ λαφύρων (παρασκευήν). τοῦ δὲ Θερμῶν πυλωροῦ περὶ τὰ ἔξω γενομένου εἰς ἀναγκαίας [z] χρείας, ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ συνελήφθη· καὶ ἐπρέσβευσε πρὸς τὸν ἄρχοντα, ὅτι ἐὰν ἀπολύσῃ αὐτὸν, ἀνοίξειν αὐτῷ τὴν πύλην τῆς πόλεως νυκτός. τοῦ καὶ ἀπολυσαμένου, καὶ συνθεμένου καιρὸν, ἀπέστειλεν ὁ ἄρχων χιλίους νυκτός. καὶ φθάσαντες [a] (ἧκον). ὁ μὲν κατὰ τὴν ὡρισμένην ἤνοιξε πύλην· τῶν δὲ οἱ πρώτιστοι καὶ ἐπιφανεῖς εἰσῆλθον. καὶ εἶπον τῷ πυλωρῷ κλεῖσαι, καὶ μηδένα [b] ἄλλον ἐᾶσαι εἰσελθεῖν, θέλοντες [c] μόνοι τὸν πλοῦτον τῆς πόλεως ἆραι. οὗτοι πάντες κατεκόπησαν, ἄξιον τῆς πλεονεξίας θάνατον ὑπομείναντες.

Ἐν ἄλλῳ δὲ καιρῷ τὰς Θέρμας καὶ τὴν Λιπάραν Ῥωμαῖοι παρέλαβον ἄμφω. πολιορκήσαντες δὲ Ῥωμαῖοι καὶ Ἐρκτὴν φρούριον, [d] (πεζῶν) μυριάσι τέσσαρσι καὶ χιλίοις ἱππεῦσιν οὐκ ἴσχυσαν. Ἀσδρούβας δὲ ὁ στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων βλασφημούμενος ὑπὸ τῶν ἰδίων, διὰ τὸ μὴ πολεμεῖν, ἀναζεύξας μετὰ πάσης δυνάμεως, διὰ τῆς Σελινουντίας δυσχωρίας ἦλθεν εἰς τὸ Πάνορμον· καὶ διαβιβάσας τὸν ποταμὸν τὸν σύνεγγυς, περὶ τὰ τείχη ἐστρατοπέδευσε, μήτε χαράκωμα μήτε τάφρον τάξας, διὰ τὸ καταφρονεῖν· πάλιν δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων πολὺν οἶνον ἐπιφερομένων, οἱ Κέλται μεθυσθέντες, καὶ κραυγῆς καὶ ἀταξίας πληρούμενοι, [e] ἐπιπεσόντος Καικιλίου ὑπάτου αὐτοῖς, κατὰ κράτος αὐτοὺς νικήσας, καὶ τῶν ἐλεφάντων ἑξήκοντα κρατήσας, εἰς Ῥώμην ἀπέστειλε· καὶ θαῦμα Ῥωμαῖοι ἔσχον.

EX LIBRO XXIV.

I. Ecloga. Selinuntiorum urbis a ſe everſae cives Lilybaeum tranſtulerant Carthaginenſes. Romani autem longis navibus ccxl. & cercuris lx. omnique navigiorum genere ad Panormum devehuntur, & hinc ad Lilybaeum, quam obſidere coeperunt. Terram equidem a mari ad mare foſſa praemuniunt. Tum catapultas, arietes & teſtudines congeſtioni idoneas aliaſque fabricant. Oſtium vero portus, cum xv. cercuros lapidibus referſiſſent, per aggeſtionem explent. Univerſa Romani turba erat cccIↃↃↃ. & ccIↃↃ. Defenſioni vero deſtinati ſexagies mille pedites, ſeptingenti equites. Obſeſſis autem ſuppetiae venerunt a Carthagine cIↃ. cIↃ. cIↃ. cIↃ. virum atque frumentum. Unde animos cum Adherbale reſumſere. Tum Romani

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΔʹ.

αʹ. Τὴν δὲ Σελινουντίων πόλιν Καρχηδόνιοι κατασκάψαντες, μετῴκισαν εἰς τὸ Λιλύβαιον. Ῥωμαῖοι δὲ ναυσὶ μακραῖς διακοσίαις καὶ τεσσαράκοντα, κερκούροις ἑξήκοντα, καὶ πλοίων πλήθει παντοδαπῶν κατέπλευσαν εἰς τὴν Πάνορμον, ἐκεῖθεν εἰς τὸ Λιλύβαιον, [f] ὃ πολιορκεῖν ἤρξαντο. τὴν μὲν γῆν ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν τάφρῳ ἀπετείχισαν· καταπέλτας δὲ καὶ κριοὺς καὶ χωστρίδας καὶ χελώνας κατεσκεύασαν, τὸ καὶ στόμιον τοῦ λιμένος πεντεκαίδεκα [g] κερκούροις ναῦς λίθων πληρώσαντες κατέχωσαν. ἦν δὲ ὁ λαὸς ὁ τῶν Ῥωμαίων ἕνδεκα μυριάδες· τῶν δὲ πολιορκουμένων πεζοὶ ξ, ἱππεῖς δὲ ψʹ. πολιορκουμένων δὲ αὐτῶν, ἦλθεν αὐτοῖς βοήθεια ἀπὸ Καρχηδόνος ἄνδρες τετρακισχίλιοι καὶ σῖτος, καὶ ἀνεθάρρησαν μετὰ τοῦ Ἀτάρβου. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι θεασάμε-

---

[y] Παρασκευὴν *Rhod.* addidit. [z] Χρείας. [a] Ἧκον adſtruxit *Rhod.* qui & mox ὁ μὲν οὖν. [b] Ἄγγελον, tum ἐάσαι καὶ, quod ultimum exterminavi. [c] Μόνοι. [d] Πεζῶν eſt a *Rhod.*, qui ſtatim ἄλλοι οὐκ &c. [e] Ὑπεισελθὼν & καταφρονοῦντες. [f] Τὸν, pro quo ὃ in marg. *Hoeſch.* & *Rhod.* Ego τὸ aut ὃ, quod & *Rhod.* in Correct. placuit, malui. [g] Κερκούροις.

35. Καὶ Ἐρκτὴν φρούριον] Vide Eclog. L. XXII, 14. P. Wess.

39. Διὰ τῆς Σελινουντίας —— εἰς τὸ Πάνορμον] Oportuerat εἰς τὴν Πάνορμον. Sequentis libri Eclog. I. εἰς τὴν Πάνορμον, & paullo ſuperius hac Ecloga, excuſatius eſt. Flumen, Panormo vicinum, *Vibius Sequeſter* Orethum, loca aſpera, quae ſuperanda erant, ut ex Selinuntiorum finibus in agrum Panormitanum tranſitus pateret, *Polybius* L. I, 40. τὰ στενὰ vocat, deſcripta a *Ph. Cluverio* Sicil. Ant. L. II. p. 278. P. Wess.

43. Πάλιν δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων &c.] Copulativa hic ſuperflua eſt: & recurrit anantapodoton *Diodoro* non alienum, niſi cui libeat poſt πληρούμενοι aliquid inſerere verbi, ut ἐνικήθησαν, aut ſimile, & δὲ inter ἐπιπεσόντος & Καικιλίου. Analogicus contextus hic foret, ἐπιπεσὼν δὲ Καικίλιος ὁ ὕπατος αὐτοῖς, κατὰ κράτος αὐτοὺς ἐνίκησε, καὶ τῶν ἐλεφάντων &c. L. Rhod.

Πάλιν δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων πολὺν οἶνον &c.] Verborum, quae defectu laborant, & corrupta ſunt, ſententiam non male expreſſit *Rhodomanus*. In captorum elephantorum numero ingens eſt diſſidium, his cxx., aliis plures paucioreſve annumerantibus, uti diligenter oſtendit *Pighius* in Faſtis ad ann. DIII. pag. 49. Nec dubito tamen, quin numeri nota hic ſit vitioſa; longe enim infra ſummam eſt, quam plerique ſcriptorum ſignarunt. Sed vide *Polyb.* L. I, 40. & *Florum* L. II, 2. P. Wess.

54. Ναυσὶ —— —— διακοσίαις καὶ τεσσαράκοντα] *Polybius* non ultra ducentas annumerat, bellique hunc fuiſſe annum XIV. ait L. I, 41. P. Wess.

56. Εἰς τὴν Πάνορμον] Εἰς τὸ Πάνορμον & paullo ante τῶν δὲ Σελινουντίων πόλιν. L. Rhod.

59. Καὶ χωστρίδας καὶ χελώνας] Mallem abeſſet media copula: notae in re militari χωστρίδες ſunt χελῶναι. Vid. ad lib. II, 27. Mox iterum tamen χελῶναι & χωστρίδες diſtinguuntur. P. Wess.

62. Ἕνδεκα μυριάδες] Si de ſolis accipias Romanis, numerus immanis erit. Credo in ſummam additos Siculos, qui operas Romanis praeſtabant. Obſeſſos praeter civium copiam *Polyb.* L. I, 42. εἰς μυρίους ſive ad X. millia fuiſſe prodit. Itaque numeri index in ſequentibus haud dubie eſt vitioſus. P. Wess.

65. Καὶ ἀνεθάρρησαν μετὰ τοῦ Ἀτάρβου] Turpis σύγχυσις, ab Interprete non animadverſa, haec foedavit. Scribi debuerat, ἦλθεν —— βοήθεια .... καὶ σῖτος μετὰ τοῦ Ἀτάρβου, καὶ ἀνεθάρρησαν. Venit enim una cum claſſe, quae recentem militem & annonam circumſeſſis adferebat, Adherbal, uti ex *Polybio* L. I, 44. & clariſſime ex *Zonara* Ann. L. VIII. pag. 398. conficitur. P. Wess.

83. Πάν-

σίμωσι τὴν εἰσβολὴν τῆς δυνάμεως, ʰ λίθοις καὶ χώμασιν ἐκ δευτέρου τὸ στόμιον τοῦ λιμένος ἔχωσαν, καὶ ξύλοις μεγίστοις καὶ ἀγκύραις τὰ βάθη ἐσταύρωσαν· πνεύματος δὲ βιαίου πνεύσαντος, καὶ τῆς θαλάσσης ἀγριανθείσης, πάντα κατέλυσεν. ἐποίησαν δὲ Ῥωμαῖοι ⁱ πετρόβολον ὄργανον. ἔκτισαν δὲ ἔνδοθεν ἄλλο τεῖχος Καρχηδόνιοι. τὴν δὲ τάφρον τῆς πόλεως ἔχωσαν Ῥωμαῖοι, ἔχουσαν τὸ πλάτος ἑξήκοντα πήχεις, καὶ τὸ βάθος τεσσαράκοντα. πόλεμον δὲ συνάψαντες εἰς τὸ πρὸς θάλασσαν τεῖχος, ἔστησαν κατὰ πρόσωπον ἐνέδρας. καὶ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν πρὸς θάλασσαν πόλεμον κενωθέντος, οἱ ᵏ (κατὰ) τὰς ἐνέδρας κλίμακας ἑτοίμους ἔχοντες ἀνέβησαν, καὶ τὸ πρῶτον τεῖχος εἷλον· ἀκούσας δὲ ὁ Καρχηδόνιος στρατηγὸς, ἐπιπεσὼν αὐτοῖς ἐν ἑνὶ τόπῳ ἐφόνευσε μυρίους, καὶ τοὺς ἄλλους ἠνάγκασε φυγεῖν. πάντα δὲ πολεμικὰ ὄργανα, χελώνας, πετροβόλους, κριοὺς, χαστρίδας, πνεύματος μεγάλου ἐπιπνεύσαντος, ἐνέπρησαν Ῥωμαίων. ἰδόντες δὲ οἱ Καρχηδόνιοι οὐδὲν ὠφελοῦντας τοὺς ἱππεῖς αὐτῶν ἐν τοῖς στενοῖς τόποις, ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς εἰς τὰ Δρέπανα, καὶ πολλὴ βοήθεια Καρχηδονίοις ἐγένετο. ἐξαπορηθέντες δὲ οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τὴν καῦσιν τῶν ὀργάνων, καὶ διὰ τὴν σπάνιν τῆς τροφῆς, καὶ τὴν λοιμικὴν νόσον ˡ (κρεωβοροῦντες γὰρ μόνον Ῥωμαῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι) εἰς τὴν νόσον ἔπιπτον, ὡς ἐν ὀλίγαις ἡμέραις μυρίους τεθνάναι. ὅθεν καὶ τὴν πολιορκίαν ἠθέλησαν καταλῦσαι· Ἱέρων δὲ, ὁ βασιλεὺς Συρακούσης, σῖτον πολὺν ἀποστείλας αὐτοῖς, ἀνεθάρσησεν αὐτοὺς πρὸς τὴν πολιορκίαν. τῶν δὲ Ῥωμαίων τὸν ὕπατον διαδεξαμένων, τὴν ἀρχὴν παρέδωκαν Κλαυδίῳ ὑπάτῳ τῷ τοῦ Ἀππίου υἱῷ. καὶ παραλαβὼν τὰς δυνάμεις, πάλιν τὸν λιμένα ἔχωσεν, ὥσπερ καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἡ θάλασσα ᵐ κατεσκόρπισε. τοῦ δὲ Κλαυδίου μέγα ἐπαρθέντος, τὰς ἀρίστας ναῦς ἐξήρτησε διακοσίας καὶ δέκα, καὶ εἰς τὰ Δρέπανα πρὸς Καρχηδονίους ἀπῆλθε πολεμῆσαι αὐτούς· καὶ ἡττήθη ἀπολέσας ναῦς ἑκατὸν ἑπτακαίδεκα, καὶ ἄνδρας δισμυρίους. ναυμαχίαν δὲ ⁿ κρατερὰν, καὶ νίκην λαμπροτέραν, οὐχὶ Καρχηδονίοις, ἀλλ' οὐδ' ἄλλοις, τοιαύτην γεγενημένην ῥᾳδίως ° (ἂν εὕροις) περὶ τούτους τοὺς χρόνους, καὶ, τὸ παράδοξον, ἐν τηλικούτῳ κινδύνῳ ὄντας Καρχηδονίους, καὶ μετὰ νεῶν δέκα, οὐ μόνον ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς, ἐτραυματίσθησαν δὲ ὀλίγοι. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστειλεν Ἀννίβας τριήραρχον εἰς Πάνορμον μετὰ τριάκοντα νεῶν, καὶ τὴν ἀγορὰν τῶν Ῥωμαίων τοῦ σίτου ἤνεγκεν εἰς Δρέπανα. καὶ τῆς λοιπῆς ἀγορᾶς τὴν χρείαν ἐκ τῆς Δρεπάνης

copiarum in urbem ingreſſu cognito, iterum portus oſtium aggeſſerunt, lignisque grandibus & ancoris fundum obvallarunt. At ventus, qui tum vehementius ingruerat, & mare exaſperatum omnia diſſolvere. Petrariam quoqua machinam fecerunt Romani. Sed intus alium excitarant murum Carthaginenſes. Quin & foſſam urbis terra aggeſta oplevere Romani: Cujus latitudo habebat LX. cubitos, profunditas XL. Conſertoque praelio, ad moenia ſecundum mare ex adverſo inſidias collocarunt. Jamque multitudine in bellum ad mare evacuata, qui ad inſidias diſpoſiti erant, interim ſcalas in promtu habentes adſcendunt, primumque murum capiunt. Quo audito, Carthaginenſium ductor, impetu in eos facto x. millia uno in loco occidit, caeteroſque in fugam compulit. Omnia inſuper Romanis inſtrumenta, teſtudines, arietes, petrarias, choſtrides, magno incumbente flatu, exuſſerunt. Hinc ubi Carthaginenſes viderunt, nihil ſibi equites ſuos prodeſſe in locorum anguſtiis, Drepanum illos amandarunt. Multumque auxilii tum Carthaginenſibus acceſſit. At Romani per inſtrumentorum incenſionem, commeatuſque penuriam & peſtiferam luem, in difficultates conjecti, (ſolis enim Romani carnibus veſcebantur & ſocii) in morbum inciderunt, adeo, ut intra pauxillum dierum CCIↃↃ. exſtinguerentur. Quo factum, ut abrumpendae obſidionis percupidi eſſent. At Hiero Syracuſae rex 880. magnam frumenti copiam mittens, animos illis ad continuandam obſidionem iterum accendit. Exinde Romani alium Conſuli ſurrogantes, imperium Claudio Cos. tradiderunt, Appii filio. Qui copiis aſſumtis portum denuo obſtruxit, ut ab anteceſſoribus factum. Sed mare iterum omnia disjecit. Porro Claudius magnopere ſeſe efferens, CCX. naves omnium optimas inſtruxit, & Drepanon adverſus Carthaginenſes, ut cum eis dimicaret, appulit, victusque CXVII. naves, & CCIↃↃ. CCIↃↃ. virorum amiſit. Tam validam in mari pugnam, illuſtremque victoriam, nec Carthaginenſibus, nec aliis circa haec tempora contigiſſe, facile quis deprehendet. Et quod praecipue mirandum, quamvis in tanto periculo Carthaginenſes verſarentur, & x. tantum naves haberent, non ſolum nemo occubuit, ſed etiam pauci vulnerati ſunt. Poſt haec Hannibal trierarcham cum XXX. navibus Panormum miſit; quae commeatum annonae, Romanis interceptum Drepanum abſtulerunt: & de reliquo foro, quae uſui ſibi forent, acceptis,

---

h Λίθοις. i Πετρόβολον. k Κατὰ venit a *Rhod.* l Κρεωβοροῦντες. m Πάλιν addidit *Rhod.* Mox *idem* αὐτοῖς aut πρὸς αὐτοὺς & paullo ante σπανίαν, pro quo σπάνιν *Rhod.* Vulgatum eſt in *Heſychio.* n Κραταιάν. o Ἂν εὕροις debetur *Rhod.*

83. Πάντα τὰ πολεμικὰ ὄργανα] *Polybium* recte feceris ſi inſpexeris & *Zonaram*, hunc Annal. L. VIII. p. 399., illum L. I, 48. P. Wess.

91. Κρεωβοροῦντες καὶ μόνον &c.] Κρεωβοροῦντες γὰρ μόνον ὄντες. Sic lectio genuina habere ſe videtur; tametſi quid ſibi velit, non ſatis apparet. L. Rhod.

Κρεωβοροῦντες γὰρ μόνον &c.] Paſſus ſum hoc ſedem ſuam recipere. Sed locus, ut plures in his Eclogis, mutilus eſt. Narraverat, credo, *Diodorus*, Romanos ad Lilybaeum morbo fameque fuiſſe immanem in modum divexatos: addiderat his cauſſas ex corrupto victu, quas Excerptor magnam partem praeteriit. Peſtilentiae & annonae defectus non oblitus eſt *Zonaras*. P. Wess.

1. Ἀνεθάρσησεν αὐτοὺς] Legendum eſſe ἀνεθάρρυνεν, non fugit *Rhodomani* ſecundas in *Correct.* not. curas. P. Wess.

2. Τῶν δὲ Ῥωμαίων τὸν ὕπατον διαδεξαμένων] Hoc genus διαδέξασθαι τὸν ὕπατον, *conſuli ſucceſſorem dare*, recentiori Graecorum dialecto debetur: veteres, quod quidem meminerim, ignorarunt. Frequens eſt in Paſchali, uti vocatur, Chronico. Exempli cauſſa de Juſtiniano p. 368. *Ed. Venet.* καὶ τοῦτον διαδέξασθαι τὸν Ἔπαρχον τῶν Πραιτορίων Ἰωάννην καὶ ἐποίησεν ἀντ' αὐτοῦ Ἔπαρχον τὸν Πατρίκιον Φωκᾶν. *Statim Praetorii Praefectum Joannem praefectura exſuit, ſublecto in ejus locum Phoca Patricio.* Plura ſi velis, conſule diligentiſſimum *Du Cange* Appendic. ad Gloſſar. Graec. Infim. p. 55. P. Wess.

4. Καὶ παραλαβὼν] Ὃς παραλαβὼν, tum ſtatim ἡ θάλασσα πάλιν κατεσκόρπισε. L. Rhod.

Καὶ παραλαβὼν] Claudii Pulchri inſolentiam atque inconſiderantiam vide in Excerpt. ex *Diodoro* Peireſc. p. 271., utrreque, ſi libitum fuerit, additamentis *Rhodomani*: mihi non admodum videntur neceſſaria. P. Wess.

9. Ἀπολέσας ναῦς ἑκατὸν καὶ ἑπτακαίδεκα] Si *Polybium* audis, amiſſis navibus XCIII. cum reliquis XXX. fugam ingreſſus eſt Claudius L. I, 51.; a *Polybio* parum diſſentit *P. Oroſius*, quem vide L. IV, 10., ut paene putem in numeris *Diodori* ineſſe errorem. P. Wess.

13. Ἐν τηλικούτῳ κινδύνῳ ὄντας Καρχηδονίους &c.] Niſi ad abſolutos accuſativos Excerptor recurrat, haec difficulter excuſabit Grammaticis. De X. quoque navibus, quibus Poeni Romanorum CCX., ſive, ut apud *Polybium*, CXXIII., exſuperaverint, juſta dubitandi cauſſa eſt. P. Wess.

19. Ἐκ τῆς Δρεπάνης] Cur non ἐκ τῶν Δρεπάνων, uti antea? Vi-

ptis, Lilybaeum remearunt, omnique bonorum genere obſeſſos cumulavere. Venerat jam Carthagine etiam Carthalo praetor, cum LXX. navibus longis, & totidem frumentariis. Qui cum & ipſe Romanos invaderet, naves aliquot demerſit, & de ſtationem habentibus V. ad terram abſtraxit. Poſtquam vero audiviſſet claſſem Romanorum Syracuſis ſolviſſe, collegis in ſententiam adductis, CXX. navibus optimis contra illos evehitur. Jamque in mutuum claſſis utraque conſpectum venerat, circa littus Geloum: Cum Romani timore perculſi, ad Phintiadem reflexerunt, navibus, quae commeatum portabant, aliisque, prope terram relictis. Cum vero nihilominus in eos proveherentur Carthaginenſes, acre certamen oritur. Tandem Poeni de magnis navibus L. depreſſerunt: de longis in profundum egere XVII. fregerunt autem inutileſque reddiderunt XIII. Poſthac ad Alycum fluvium digreſſi Carthaginenſes ſaucios refecerunt. Interea Junius Conſul nihil horum compertum habens ex Meſſene provehitur XXXVI. navibus longis, onerariiſque non paucis: Et Pachynum praetergreſſus atque in Phintiadis portum delatus, ob ea quae acciderant, expavit. Ubi vero cum omni claſſe in eos tendebant Carthaginenſes, territatus Cos. XIII. illas inutiles incendit, & ad Syracuſas vela facit, tutum ab Hierone receptum ſibi datum iri ſperans. Sed deprehenſus juxta Camarinam, in terram confugit, ad loca aſpera vadoſaque. Ibi
881. cum flatus inſurgeret violentus, circumito Pachyno in tranquillo ancoras Carthaginenſes jecere. Cum itaque in magnum veniſſent diſcrimen Romani, cunctas naves annonarias perdiderunt, & CV. longas itidem, ut vix duae reſtarent integrae, & vectores plerique interirent. Junius itaque acceptis illis duabus cum viris adhuc ſalvis, & remigibus, in caſtra ad Lilybaeum ſe recepit. Is noctu Erycem adortus occupavit, & Aegithallum muro cinxit, quem nunc Acellum vocant, IↃ. CCC. militibus ad caſtellum relictis. Carthalo autem, ubi loca circa Erycem jam teneri ab hoſte reſcivit, noctu vim militum navibus illuc deportat, praeſidiumque Aegithalli adortus caſtello potitur, factuſque ſuperior, alios interimit, alios ad Erycem fugat. Munitionem vero iſtam tria armatorum millia cuſtodiebant. In primo autem conflictu navali Romani occubuere CCIↃↃ. CCIↃↃ. CCIↃↃ. IↃↃ., nec minor captivorum erat numerus.

II. In Catanae regione caſtellum erat, nomine Italium, quod Barcas Carthaginenſis oppugnatum. . .

λαβόντες, εἰς τὸ Λιλυβαῖον ἦλθον, καὶ τοὺς πολιορκουμένους ἐνέπλησαν παντοίων ἀγαθῶν. ἔφθασε δὲ καὶ Καρθάλων στρατηγὸς ἐκ Καρχηδόνος μετὰ νεῶν μακρῶν ἑβδομήκοντα, καὶ σιτηγῶν ἴσων. ἐπιθέμενος δὲ καὶ αὐτὸς Ῥωμαίοις, τινὰς μὲν ναῦς ἐβύθισε τῶν νεῶν, τῶν [p] ὁρμουσῶν εἰς γῆν ἀπέσπασε πέντε. ἀκούσας δὲ τὸν στόλον τῶν Ῥωμαίων ἐκ Συρακουσῶν ἀφωρμηκέναι, πείσας τοὺς συνάρχοντας, ἀνήχθη ναυσὶν ἑκατὸν εἴκοσι ταῖς ἀρίσταις. τῶν δὲ στόλων εἰς σύνοψιν ἐλθόντων κατὰ τὴν Γελώαν χώραν, οἱ Ῥωμαῖοι φοβηθέντες κατέπλευσαν εἰς τὴν Φιντιάδα, καὶ τὰ πλοῖα τὰ τὴν ἀγορὰν κομίζοντα καὶ τὰς λοιπὰς ναῦς ἀπέλιπον ὑπὸ τὴν γῆν· τῶν δὲ Καρχηδονίων καταπλευσάντων, συνέστη καρτερὸς ἀγών. τέλος δὲ οἱ Καρχηδόνιοι τῶν σκαφῶν τῶν μεγάλων κατέδυσαν πεντήκοντα, τῶν δὲ μακρῶν ἐβύθισαν ἑπτακαίδεκα, συντρίψαντες δὲ τρεῖς καὶ δέκα, ἀχρήστους ἐποίησαν. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Καρχηδόνιοι ἐπὶ τὸν Ἅλυκον ποταμὸν παραγενόμενοι, τοὺς τραυματίας ἀνέπαυσαν. ὁ δὲ ὕπατος Ἰούνιος, οὐδὲν τῶν γεγενημένων εἰδὼς, ἐκ τῆς Μεσσήνης ἀνήχθη ναυσὶ μακραῖς τριάκοντα καὶ ἕξ, φορτηγοῖς οὐκ ὀλίγοις· περιπλεύσας δὲ τὸν Πάχυνον, καὶ καθορμισθεὶς πλησίον Φιντιάδος, κατεπλάγη τὸ γεγενημένον. μετὰ δὲ ταῦτα Καρχηδονίων παντὶ στόλῳ πρὸς αὐτοὺς ἐλθόντων, φοβηθεὶς ὁ ὕπατος, τὰς μὲν τρισκαίδεκα τὰς ἀχρήστους ἐνέπρησεν, ἐπὶ δὲ [q] Συρακούσας τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο, νομίζων Ἱέρωνα παρέξεσθαι τὴν ἀσφάλειαν. καταληπτὸς δὲ γενόμενος πρὸς τὴν γῆν τῆς Καμαρίνης, εἰς τὴν γῆν κατέφυγε πρὸς τόπους τραχεῖς καὶ ὑφαλώδεις. τοῦ δὲ πνεύματος βιαιότερον ἐπιπνέοντος, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι κάμψαντες τὸν Πάχυνον, εἰς ὑπεύδιον τόπον καθωρμίσθησαν· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, κινδύνῳ μεγάλῳ γεγενημένοι, τὰ μὲν σιτηγὰ πλοῖα ἀπώλεσαν πάντα, τὰς δὲ μακρὰς ναῦς οὔσας ἑκατὸν καὶ πέντε ὁμοίως, [r] (ὥστε) δύο μόνας σωθῆναι. τὰ δὲ πλεῖστα σώματα ἀπολαβὼν, καὶ τοὺς ὑπολειφθέντας ἄνδρας εἰς τὸ στρατόπεδον ἦλθε τὸ Λιλυβαῖον. νυκτὸς δὲ οὗτος ἐπιπεσὼν τὸν Ἔρυκα παρέλαβε· καὶ τὸν Αἰγίθαλλον ἐτείχισεν, ὅπερ νῦν Ἄκελλον καλοῦσι, καὶ στρατιώτας ὀκτακοσίους εἰς φυλακὴν κατέλιπε. Καρθάλων δὲ πυθόμενος τοὺς περὶ τὸν Ἔρυκα τόπους προκατειλῆφθαι, νυκτὸς ἐν ταῖς ναυσὶ παρεκόμισε δύναμιν· ἐπιπεσὼν δὲ τοῖς φρουροῖς τοῦ Αἰγιθάλλου, ἐκυρίευσε τοῦ χωρίου, καὶ περιγενόμενος, οὓς μὲν ἀπέκτεινεν, οὓς δὲ ἐφυγάδευσεν εἰς τὸν Ἔρυκα· καὶ τὸ μὲν φρούριον τρισχίλιοι στρατιῶται ἐφύλαξαν. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ ναυμαχίᾳ Ῥωμαῖοι ἔπεσον τρισμύριοι καὶ πεντακισχίλιοι, τῶν δὲ ἑαλωκότων οὐκ ἐλάττους τούτων.

Εἰς δὲ τὸν Λόγγωνα Κατάνης Φρούριον ὑπῆρχε, β.
καλούμενον Ἰτάλιον· ὅπερ πολεμήσας Βάρκας ὁ Καρχηδόνιος. . .

Τὰ

---

[p] Δὲ idem adſtruxit. [q] Συρακούσας. [r] Δὲ, pro quo ὥς τε Rhod.

de Ph. Cluver. Sic. A. lib. II. p. 236. P. Wess.

24. Τῶν νεῶν τῶν ὁρμουσῶν] Rhodom. in notis Correct. τῶν νεῶν redundare ait. Fortaſſe compendiariae auctor τῶν δὲ νεῶν, τῶν ὁρμουσῶν voluit. Lege Polybium L. I, 53. P. Wess.

30. Εἰς τὴν Φιντιάδα] Confer lib. XXII. Eclog. 2. Oppidum erat portu defectum, πολυτρόπως ἀλίμενον, σάλους δ᾽ ἔχον καὶ προσβολάς, ſcribit Polybius. Mox ναῦς μεγάλας & μακρὰς diſtinctim ponit, has longas ſive militares, illas onerarias eaſque majores intelligens: alioqui μακρὰς refingere in facili foret. Inſpice Jo. Schefferi Milit. Nav. L. II, 2. P. Wess.

48. Πρὸς τὴν γῆν τῆς Καμαρίνης] Πρὸς τῇ γῇ τῆς Καμαρίνης. L. Rhod.

51. Κάμψαντες τὸν Πάχυνον] Eadem Polyb. L. I, 54. cui adjunge P. Oroſium L. IV, 10. P. Wess.

57. Ἦλθε τὸ Λιλυβαῖον] In Addend. Rhodom. πρὸς τὸ Λιλυβαῖον, non male. Poterit tamen Exceptor ſe tueri Stephani auctoritate, qui a Lilybaeo adjectivum habet Λιλυβαῖος. P. Wess.

63. Ἐκυρίευσε τοῦ χωρίου] Carthalo non Aegithalli tantum potitus eſt, ſed Junium conſulem, Zonara referente, una cum praeſidio quod in oppido erat, cepit. P. Wess.

70. Εἰς δὲ τὸν Λόγγωνα Κατάνης &c.] Non caret mendis hic locus, nec quomodo corrigendus & ſupplendus ſit, apparet. Interim lego ἐν δὲ τῇ χώρᾳ Κατάνης. In membro etiam mox ſequente defectus eſt poſt Βάρκας ὁ Καρχηδόνιος. L. Rhod.

Εἰς δὲ τὸν Λόγγωνα Κατάνης] Nihil hunc locum mendoſi tinnire, haud equidem dixerim. At nimia eſt medicina, quam vir doctiſſimus adhibet. Opinor voluiſſe Excerptorem, prope oppidum agri Catanenſis Longonem caſtellum eſſe, cui nomen Italio. Id ſi admittas, utique mala non erunt, quae hic produntur. Ecce enim urbem tibi Longonem ſive Longonam ex Stephano: Λογγώνη, πόλις Σικελίας. Scio diligentiſſimum veteris Siciliae deſcriptorem L. II. pag. 394. Stephani illam Longonem inter urbes incerti ſitus retuliſſe, ſed melius L. Holſtenius & ante eum Caſaubonus ad Polybium L. I. p. 136. P. Wess.

81. Περίλαβε τὴν πόλιν] Adi Polybium L. I, 58. & partem duo-

Τὰ γὰρ τῶν στρατηγῶν βουλεύματα καὶ στρατηγήματα διαδιδόμενα τοῖς [s] φίλοις, τοῖς πολεμίοις γνώριμα γίνεται διὰ τῶν αὐτομόλων· καὶ τοῖς στρατιώταις δειλίαν [t] ἐντίκτοντα, προσδοκίαν μεγάλου κινδύνου ἐντίθησι.

Βάρκας δὲ νυκτὸς καταπλεύσας, καὶ τὴν δύναμιν ἀποβιβάσας, αὐτὸς πρῶτος ἡγησάμενος τῆς ἀναβάσεως τῆς πρὸς Ἔρυκα, οὔσης σταδίων τριάκοντα, παρέλαβε τὴν πόλιν, καὶ πάντας ἀνεῖλε· μετῴκισε δὲ τοὺς λοιποὺς εἰς τὰ Δρέπανα.

Ἐν παντὶ γὰρ καιρῷ καὶ πράγματι συμβαίνει τὴν εὐταξίαν γίνεσθαι μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίαν.

γ'. Λιγνάτιος δὲ ὁ ὕπατος ναυσὶ μακραῖς τριακοσίαις, καὶ πλοίοις καὶ πορείοις ἑπτακοσίοις, ὁμοῦ χιλίοις, εἰς Σικελίαν ἔπλευσε, καὶ εἰς τὸ [v] Ἐρυκίνων ἐμπόριον καθωρμίσθη. Ἄννων δὲ καὶ αὐτὸς ἐκ Καρχηδόνος ναυσὶ τριακοσίαις καὶ πεντήκοντα μακραῖς, καὶ τοῖς φορτηγοῖς, εἰς τὴν νῆσον τὴν Ἱερὰν ἦλθεν. εἶτα δὲ ἐξ αὐτῆς πρὸς τὸν Ἔρυκα ἐρχόμενος. . . . καὶ τῶν Ῥωμαίων ὑπαντησάντων, παρ᾽ ἀμφοτέρων πόλεμος ἐγένετο μέγας. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν πόλεμον ἀπέβαλον Καρχηδόνιοι ναῦς ἑκατὸν ἑπτακαίδεκα, αὐτάνδρους μὲν τούτων εἴκοσι, Ῥωμαῖοι δὲ ὀγδοήκοντα (ἔλαβον,) τριάκοντα μὲν εἰς τέλος, πεντήκοντα δὲ εἰς ἐπιμερισμὸν, αἰχμαλώτους δὲ (ὡς Φιλῖνος ἀνέγραψε) Καρχηδονίων ἑξακισχιλίους· ὡς δὲ ἕτεροι, τετρακισχιλίους καὶ τεσσαράκοντα. αἱ δὲ ἄλλαι νῆες, πνεύματος ἐπιπνεύσαντος οὐρίου, εἰς Καρχηδόνα ἔφυγον.

Οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἀνδρείας, ὅτ᾽ αὐτοῦ σκάφους βυθισθέντος, τὸ σῶμα τῆς βάσεως [x] ἀποστερηθὲν, ὑπὸ τῆς θαλάσσης τοῖς πολεμίοις ἐγχειρίζεται.

Εἴκοσι καὶ τέσσαρα [y] ἔτη πολεμήσαντες οἱ Ῥωμαῖοι Καρχηδονίοις, Λιλύβαιον δὲ δεκαετῆ χρόνον πολιορκήσαντες, πρὸς ἀλλήλους διελύθησαν.

Nam conſilia & ſtrategemata (vaframenta) ducum, amicis didita, innoteſcunt hoſtibus per transfugas, & in militibus timiditatem parientia, magni periculi exſpectationem important.

Barcas autem noctu appulſus, expoſitis copiis; ipſe adſcenſus ad Erycem (qui xxx. ſtadiorum eſt) princeps, urbem occupat, omneſque occidit, ſuperſtites autem Drepana tranſmigrare fecit.

In omni tempore & negocio uſu venire ſolet, ut ordinis boni obſervatio magnorum bonorum ſit effectrix.

III. Calatinus autem Cos. longis navibus trecentis, aliisque navigiis & pontonibus Iɔcc. (quae ſimul juncta mille efficiebant) in Siciliam, tranſmiſit, & ad Erycenorum emporium naves applicavit. Hanno etiam ex Carthagine ccl. longis navibus & onerariis in Hieram inſulam trajecit. Unde ad Erycem defertur. Ibi occurrentibus Romanis utrinque ingens exſiſtit praelium: in quo Carthaginenſes cxvii. naves amiſerunt, & inter has xx. cum ipſis viris. Romani vero lxxx. acceperunt, xxx. ad impenſas, l. ad partitionem, captivoſque Carthaginenſes, ut Philinus refert, Iɔɔ. cIɔ. vel ut alii iv. millia & xl. Aliae vero naves ſecundo vento Carthaginem refugerunt.

Nullus enim fortitudinis uſus, cum peſſum eunte navigio, corpus ubi inſiſtat non habens, a mari hoſtibus veluti in manus traditur.

Bello igitur Romani cum Carthaginenſibus per xxiv. annos continuato, & Lilybaeo decennium obſeſſo, pacem inter ſe fecerunt.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΕ'.

α'. Ἐπίκουρος ὁ φιλόσοφος ἐπὶ ταῖς ἐπιγεγραμμέναις ὑπ᾽ αὐτοῦ Κυρίαις Δόξαις ἀπεφήνατο, τὸν μὲν δίκαιον βίον ἀτάραχον ὑπάρχειν, τὸν δὲ ἄδικον πλείστης ταραχῆς γέμειν, βραχεῖ παντελῶς λόγῳ πολὺν ἀληθῆ νοῦν περιλαβὼν, καὶ τὸ σύνολον, δυνάμενον τὴν κακίαν τῶν ἀνθρώπων διορθοῦσθαι. ἡ γὰρ ἀδικία, μητρόπολις οὖσα τῶν κακῶν, οὐ μόνον τοῖς ἰδιώταις, ἀλλὰ καὶ συλλήβδην ἔθνεσι καὶ δήμοις καὶ βασιλεῦσι τὰς μεγίστας ἀπεργάζεται συμφοράς. ὑπῆρχον γὰρ οἱ μετὰ Καρχηδονίων στρατευσάμενοι Ἴβηρες, Κελτοὶ, Βαλεαρεῖς, Λίβυες, Φοίνικες, [z] Λιγυστῖνοι, καὶ μιξέλληνες δοῦλοι· οἳ καὶ [a] ἐστασίασαν.

EX LIBRO XXV.

I. Epicurus Philoſophus, in libro quem ratas opiniones inſcribit, vitam cum juſtitia conjunctam perturbatione vacare pronunciat: injuſtam vero perturbatione quam plurima refertam eſſe: Brevi dicto multum verae ſententiae, & ut ſummatim dicatur, id quod hominum improbitatem probe corrigere queat, complexus. Injuſtitia enim, metropolis omnium malorum, non infirmae tantum conditionis hominibus, ſed, ſemel ut comprehendamus omnia, etiam gentibus, & civitatum populis & regibus, maximas producit calamitates. Commilitio enim Carthaginenſibus adſcripti erant Hiſpani, Galli, Baleares, Afri, Poeni, Ligures, & ſervi altero parente Graeci. Qui & rebellarunt. 882.

Tunc

---

[s] Φιλᾶσι. [t] Ἐντίκτον]. [v] Ἐρυκίνων. In Hoeſch. Ed. Ἐρυκίνων. [x] Ἀποστερηθεὶς. [y] Αἱ eſt a Rhod. [z] Αἰγυστῖνοι. [a] Ἐστασίαν.

duntaxat Erycis intelligendam eſſe cognoſces. P. Weſs.

86. Λιγνάτιος δ' ὁ ὕπατος] Pro Λιγνάτιος forte ſcribendum Καλατῖνος, tametſi hic Dictator fuit non Conſul. L. Rhod.

Λιγνάτιος δ' ὁ ὕπατος] Verum eſt Λυτάτιος. Lutatius enim Catulus claſſe trecentarum navium, ut planiſſime Oroſius L. IV, 10., in Siciliam tranſvectus portum ad Drepana occupavit Polybio teſte L. 1, 59., ſive, quod idem, τὸ Ἐρυκίνων ἐμπόριον. Namque Erycini portu & emporio ſemper uſi ſunt, ubi poſtea Drepana fuerunt condita. Confer not. in L. XV, 73. P. Weſs.

92. Πρὸς τὸν Ἔρυκα ἐρχόμενος] Hic Anantapodoton eſt, & iterum haud dubie defectus. L. Rhod.

Πρὸς τὸν Ἔρυκα ἐρχόμενος] Recte & ex vero Rhodomanus. Hanno cum valida claſſe miſſus erat Carthagine, ut popularibus, ad Erycem haerentibus, ſubſidio eſſet, delatuſque ad inſulam Hieram, priuſquam hoſtes cognoſcerent, ad Erycem adpellere magnopere contendebat. Conſul Lutatius, cognito Hannonis conſilio, ad inſulas Aegates hoſtibus occurrit, ſuique poteſtatem fecit. Sic plenius Polybius L. 1, 60. P. Weſs.

96. Ῥωμαῖοι δὲ ὀγδοήκοντα (ἔλαβον)] Addidi id verbum, ne oratio claudicare pergeret. Polybius Poenorum demerſas fuiſſe naves quinquaginta, captas a Romanis αὐτάνδρους, ſive una cum claſſiariis & vectoribus, ſeptuaginta, praeterea captivorum ferme millia decem, lib. 1, 61. prodidit. Quae vero ſtatim ſuccedunt, τριάκοντα μὲν εἰς τέλος, πεντήκοντα δὲ εἰς ἐπιμερισμόν, ea non intelligo. Videtur Diodorus, modo haec ejus ſint, de manubiis aliquid addidiſſe, ſed quod poeta ait,

—— Brevis eſſe laboro
Obſcurus fio ——

id Excerptori hic, uti ſaepe antea, uſu venit. P. Weſs.

12. Ἐπὶ ταῖς —— Κυρίαις Δόξαις ἀπεφήνατο] Aurea Philoſophi verba Diogenes ſervavit L. X, 144. ὁ δίκαιος, ἀταρακτότατος· ὁ δ' ἄδικος, πλείστης ταραχῆς γέμων. ubi accuratiſſimum Menagium, minime Diodori oblitum, inſpice. P. Weſs.

23. Λίβυες, Φοίνικες] An Λιβυφοίνικας ſcripſit? Φοίνικας certe, ſive Poeni, non bene his accenſentur, neque habet Polyb. L. 1, 67., quem Diodorus exſcripſit. P. Weſs.

23. Οἳ καὶ ἐστασίασαν τότε.] Defectus hic eſt. Τότε autem novam

Tunc ipſa experientia intelligere fuit, quanto excellentior ſit imperatoris ſolertia quam imperitia vulgi, & temerarium militis gregarii tirocinium.

Uſque adeo in delictis conſtitutorum magnam habet excellentiam modeſtia, & nihil ſupra hominem agere.

Poſt diſceſſum vero ex Sicilia mercenarii Carthaginenſium contra illos inſurrexerunt, ob has cauſas. Pro equis in Sicilia mortuis, viriſque interfectis, precia modum excedentia poſcebant. Et bellum inter ſe geſſerunt annos IV. menſes totidem. Trucidantur vero tandem ab Amilcare Barca praetore, qui etiam in Sicilia adverſum Romanos fortiter militarat.

II. Amilcar vero, Carthaginenſium praeturam gerens, brevi ad incrementa patriam perduxit, adeo ut ad columnas Herculis, Gadeſque claſſe provectus ſit. Colonia haec Phoenicum eſt, in extremis orbis finibus ad ipſum Oceanum jacens, ac portum habet. Cumque bello Iberos & Tarteſſios cum Iſtolatio duce Celtarum ac fratre ipſius, domuiſſet, omnes caecidit: Et inter hos duos illos fratres, cum aliis ducibus nobiliſſimis. Et tria millia, quos vivos ceperat, ordinibus ſuorum accenturiavit. Indortes autem quinquaginta millibus denuo contractis, ante pugnam in fugam converſus, in editum quendam locum ſe recepit. Ubi circumſeſſus ab Amilcare noctu iterum fugit, & maxima copiarum pars caeditur. Ipſe dehinc Indortes vivus in hoſtium manus devenit. Quem luminibus Amilcar orbat, & corpus ludibrioſe tractatum in crucem agit. Alios vero captivos ſupra X. millia dimittit, multaſque urbes perſuaſione ſibi adjungit; multas etiam debellat. Tum Aſdrubal gener Amilcaris, a ſocero Carthaginem miſſus ad bellum Numidarum, qui Carthaginenſibus rebellabant, IIX. millia delevit, cIɔ. cIɔ. cepit; 883.
Reliqui ſub jugum ſervitutis redacti, ut vectigal penderent. Interim Amilcar in Hiſpania multis ſubactis civitatibus, oppidum condidit maximum, quod a ſitu loci appellavit Acram Leucam. Tum Helicen urbem Amilcar obſeſſam cum oppugnaret,

Τότε συνιδεῖν ἐστιν ἐπ' αὐτῆς τῆς πείρας, ἡλίκην ὑπεροχὴν ἔχει στρατηγικὴ σύνεσις ἰδιωτικῆς ἀπειρίας, καὶ τριβῆς ἀλόγου καὶ στρατιωτικῆς.

Οὕτω τοι κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὄντων μεγάλην ἔχει διαφορὰν ἡ μετριότης, καὶ μηδὲν ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐπιτηδεύειν.

Μετὰ δὲ τὴν ἐκ Σικελίας ἀπαναχώρησιν οἱ μισθοφόροι Καρχηδονίων ἐπανέστησαν αὐτοῖς διὰ τοιαύτας αἰτίας. ὑπὲρ τῶν ἵππων τῶν θανόντων ἐν Σικελίᾳ, καὶ τῶν σφαγέντων ἀνδρῶν τιμὰς ὑπερβαλλούσας (ἀπῄτουν) καὶ ἐπολέμησαν ἔτη τέσσαρα, καὶ μῆνας τέσσαρας. σφάζονται δὲ ὑπὸ Ἀμίλκα τοῦ Βάρκα στρατηγοῦ, ὃς καὶ ἐν Σικελίᾳ εἰς τοὺς Ρωμαίους ἀνδρικῶς [b] ἐστρατεύατο.

β'. Ἀμίλκας δὲ στρατηγήσας κατὰ Καρχηδόνα, ταχὺ τὴν πατρίδα ηὔξησε, καὶ εἰς τὰς Ἡρακλείους στήλας, καὶ εἰς τὰ Γάδειρα, καὶ εἰς τὸν Ὠκεανὸν κατέπλευσεν. ἔστι δὲ τὰ Γάδειρα πόλις, ἄποικος Φοινίκων· κεῖται μὲν εἰς τὰ ἔσχατα τῆς οἰκουμένης, κατ' αὐτὸν τὸν Ὠκεανὸν, ὅρμον ἔχουσα. πολεμήσας δὲ Ἴβηρας καὶ Ταρτεσίους, μετὰ Ἰστολαίου [c] στρατηγοῦ τῶν Κελτῶν καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, πάντας κατέκοψεν, ἐν οἷς καὶ τοὺς δύο ἀδελφοὺς, σὺν ἄλλοις ἐπιφανεστάτοις ἡγεμόσι· καὶ τρισχιλίους ζῶντας παραλαβὼν, ἔταξεν εἰς τὰς ἰδίας στρατιάς. Ἰνδόρτης δὲ πάλιν ἀθροίσας πεντακισμυρίους, καὶ πρὶν πολέμου τραπεὶς, καὶ φυγὼν εἰς λόφον τινὰ, καὶ πολιορκηθεὶς ὑπ' Ἀμίλκα, καὶ νυκτὸς πάλιν φυγὼν, τὸ πλεῖστον αὐτοῦ κατεκόπη· αὐτὸς δὲ Ἰνδόρτης καὶ ζωγρίας ἐλήφθη. ὃν τυφλώσας Ἀμίλκας, καὶ τὸ σῶμα αἰκισάμενος, ἀνεσταύρωσε· τοὺς δὲ ἄλλους αἰχμαλώτους, ὄντας μυρίων πλείους, ἀπέλυσε· πολλὰς δὲ πόλεις τῇ πειθοῖ προσηγάγετο, πολλὰς δὲ καὶ καταπολεμήσας. Ἀσδρούβας δὲ, ὁ γαμβρὸς Ἀμίλκου, πεμφθεὶς παρὰ τοῦ κηδεστοῦ εἰς Καρχηδόνα, εἰς πόλεμον τῶν Νομάδων, τῶν ἐπαναστάντων Καρχηδονίοις, κατέκοψεν ὀκτακισχιλίους, ζωγρίας δὲ ἔλαβεν δισχιλίους, οἱ δὲ λοιποὶ ἐδουλώθησαν φόρους [d] τελέσοντες. ὁ δὲ Ἀμίλκας περὶ τὴν Ἰβηρίαν πόλεις πολλὰς ὑποτάξας, ἔκτισε πόλιν μεγίστην, καλέσας αὐτὴν ἐκ τῆς τοῦ τόπου θέσεως Ἄκραν Λευκήν. Ἀμίλκας δὲ Ἑλίκῃ τῇ πόλει παρακαθήμενος, καὶ πολιορκῶν, τὸ πλεῖστον στράτευμα, καὶ τοὺς

---

[b] Ἐστρατεύσατο Rhodom. [c] Στρατηγοῦ καὶ, quam copulam ſuſtuli. [d] Τελέσαντες.

vam ſententiam exorditur. Legi interim poteſt οἱ καὶ [illegible] [illegible]. L. Rhod.

25. Τότε συνιδεῖν ἐστιν ἐπ' αὐτῆς τῆς πείρας] Haec *Diodorus* ex *Polybio* excerpſit, τότε γὰρ ἦν, ſcribente L. 1, 84., ἐν ἐκείνῳ συνιδεῖν ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ἡλίκην ἔχει διαφορὰν ἐμπειρία μεθοδικὴ καὶ στρατηγικὴ δύναμις ἀπειρίας καὶ τριβῆς ἀλόγου στρατιωτικῆς. Id bene, quod στρατηγικὴν σύνεσιν ſervaverit Excerptor; ea enim verior ſcriptura & ipſi *Polybio* reſtituenda, quemadmodum ad Lib. XV, 69. oſtendimus. P. Wess.

28. Οὕτω τοι κατὰ τὰς ἁμαρτίας &c.] Οὕτω τοι κατὰ τὰς [illegible] ὄντων. L. Rhod.

Οὕτω τοι κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὄντων &c.] Si vir doctiſſimus *Polybii* recordatus fuiſſet, manum haud dubie ab ἁμαρτίας voce abſtinuiſſet. Sic ille, οὕτω καὶ κατὰ ταύτας τὰς ἁμαρτίας μεγάλην ἔχει διαφορὰν ἡ μετριότης, καὶ τὸ μηδὲν ἀνήκεστον ἐπιτηδεύειν ἑκουσίως. & multo melius, lib. 1, 88. Egerat *Diodorus*, ducem ſuum ſecutus, de Uticenſium & Hippacritarum continuando in defectione ſtudio, quod ſpes ipſis veniae apud Poenos eſſet nulla, addideratque egregiam illam narrationi ſententiam. Lege Excerpt. *Peiresc.* p. 277. P. Wess.

34. Καὶ τῶν σφαγέντων ἀνδρῶν τιμὰς ὑπερβαλλούσας] Hic iterum magnus eſt hiatus. Non enim cauſſa tantum rebellionis decurtatur, ſed eventus etiam belli cum aliis circumſtantiis praeteritur. L. Rhod.

Τιμὰς ὑπερβαλλούσας (ἀπῄτουν)] Addidi claudicanti orationi vocem poſtremam ex *Polybio* L. 1, 68., qui conductitiorum horum militum inſolentiam & enormia poſtulata, ſecutique belli cauſſas egregie perſequitur ſicuti & *Appian.* Excerpt. *Urſini* XVIII. p. 356. P. Wess.

36. Ὑπὸ τοῦ Ἀμίλκα τοῦ Βάρκα] Haud poſſum exputare cur uncinis circumdiderint τοῦ Ἀμίλκα nomen, viri docti? nulla quidem certe cauſſa aderat, Amilcar enim eſt cognomine Barca, Hannibalis pater. Mutatur praeterea ἐστρατεύατο a *Rhodomano* in ἐστρατεύσατο, quod, qui volet, adſciſcat: ego Excerptoris ſermoni tribuo. Ceterum quod praecedit, καὶ ἐπολέμησαν ἔτη τέσσαρα καὶ μῆνας τέσσαρας, eo firmari egregie poteſt *Livianum* illud e lib. XXI, 2. *his anxius curis* (Amilcar) *ita ſe Africo bello — per quinque annos — geſſit*, cui infenſior *Sigonius* ob *Polyb.* L. 1, 88., fortaſſe hinc adjuvandum, fuit. P. Wess.

44. Πολεμήσας δὲ Ἴβηρας καὶ Ταρτεσίους] *Rhodomannus* πρὸς Ἴβηρας. At ſolet Excerptorum auctor, exemplo meliorum, praepoſitionem in hoc genere negligere. Scribe vero Ταρτησίους aut Ταρτησσίους, uti oportet, & vide de Amilcaris Hiſpanica expeditione *Appian.* Iber. p. 428. P. Wess.

51. Καὶ φυγὼν] Hic muta φυγὼν in ἔφυγε & πρὶν in πρό. tum ſtatim πάλιν ἔφυγε καὶ τὸ πλεῖστον — διὸ ζωγρίας ἐλήφθη. L. Rhod.

53. Καὶ ζωγρίας ἐλήφθη] Sic poſt pauca ζωγρίας δὲ ἔλαβε δισχιλίους. Quae quidem faciunt, ut nihil mutandum cenſeam. Ipſe vir doctiſſimus additamentum, quod hic adſtruxerat, ſecundis curis repudiavit ad Eclog. 8. L. XXIII., & merito. Alexandrini Interpretes *Deuteron.* II, 33. οὐ κατελίπομεν ζωγρίαν. & clarius *Maccab.* L. II. cap. XII, 35. καὶ βουλόμενος τὸν κατάρατον λαβεῖν ζωγρίαν. *Cteſias* Perſic. C. 9. pag. 637. Ed. *Gronov.* ζωγρίαν δὲ λαβὼν τὸν Ἀμοργαῖον. Quibus in locis ſi praepoſitionem deeſſe velis, neſcio an iniqua ſis poſtulaturus. P. Wess.

57. Τῇ πειθοῖ προσηγάγετο] Putes hinc lucem accendi πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις in priore *S. Pauli* ad Corinth. C. II, 4.

At

τοὺς ἐλέφαντας, εἰς παραχειμασίαν ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κληθείσῃ πόλει Λευκῇ Ἄκρᾳ ἀποστείλας, μετὰ τῶν λοιπῶν παρέμενε. συνεκβοηθήσαντος δὲ τοῦ Ὀρισσῶν βασιλέως τοῖς πολιορκουμένοις, δόλῳ φιλίαν συντιθέμενος, καὶ συμμαχήσας, ἔτρεψεν Ἀμίλκαν. τούτου δὲ φεύγοντος, τοῖς υἱοῖς καὶ τοῖς φίλοις τὴν σωτηρίαν κατεσκεύασε, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἐκκλίνας· καταδιωκόμενος γὰρ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, εἰς ποταμὸν μέγαν σὺν τῷ ἵππῳ ἐμβὰς, ὑπὸ τοῦ ῥεύματος διεφθάρη ὑπὸ τοῦ ἵππου. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀννίβαν καὶ Ἀσδρούβαν τοὺς υἱοὺς διεσώθησαν εἰς τὴν Λευκὴν Ἄκραν.

Ἀμίλκας μὲν οὖν, καίπερ πολλοῖς ἔτεσι πρότερον τῆς ἡμετέρας ἡλικίας τετελευτηκὼς, ἐχέτω παρὰ τῆς ἱστορίας ὥσπερ ἐπιτάφιον τὸν ἴδιον ἔπαινον.

Ἀσδρούβας δὲ, ὁ γαμβρὸς Ἀμίλκα, μαθὼν τοῦ κηδεστοῦ τὸ [e] ἀκλήρημα, ταχέως ἀναζεύξας, πρὸς τὴν Λευκὴν Ἄκραν ἦλθεν, ἔχων θηρία πλέον τῶν ἑκατόν. οὗτος δὲ στρατηγὸς ἀναγορευθεὶς ὑπό τε τοῦ λαοῦ καὶ Καρχηδονίων, πεντακισμυρίους ἐμπείρους πεζοὺς συνέλεξε, καὶ ἱππεῖς ἑξακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ διακοσίους. πολεμήσας δὲ πρῶτον τὸν Ὀρισσῶν βασιλέα, κατέσφαγε πάντας τοὺς αἰτίους τῆς [f] Ἀμίλκα φυγῆς. παρέλαβε δὲ τὰς πόλεις αὐτῶν οὔσας δυοκαίδεκα, καὶ [g] πάσας τὰς πόλεις Ἰβηρίας. γήμας δὲ γυναῖκα ἔσχε θυγατέρα βασιλέως Ἴβηρος· ὑπὸ πάντων τῶν Ἰβήρων ἀνηγορεύθη στρατηγὸς αὐτοκράτωρ. ὅθεν ἔκτισε παραθαλασσίαν πόλιν, ἣν προσηγόρευσε Νέαν Καρχηδόνα, καὶ ἑτέραν πόλιν ὕστερον, θέλων τὴν Ἀμίλκα δύναμιν ὑπερβῆναι. καὶ ἐστράτευσεν [h] (ἄγων πεζοὺς) ἑξακισμυρίους, ἱππεῖς ὀκτακισχιλίους, ἐλέφαντας διακοσίους. ὑπὸ δὲ οἰκέτου ἐπιβουλευθεὶς ἐσφάγη, στρατηγήσας ἔτη ἐννέα.

γ. Κελτοὶ δὲ μετὰ Γαλατῶν κατὰ Ῥωμαίων πόλεμον ἀθροίσαντες, συνῆξαν λαὸν μυριάδας εἴκοσι, καὶ πρῶτον μὲν πόλεμον ἐνίκησαν καὶ δεύτερον προσβαλόντες ἐνίκησαν, ἀνεῖλον δὲ καὶ τὸν ἕνα Ῥωμαίων ὕπατον. Ῥωμαῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ ἔχοντες πεζῶν μυριάδας ἑβδομήκοντα, ἱππέων δὲ ἑπτακισμυρίους· τῶν δύο πολέμων ἡττημένων Ῥωμαίων, τῷ τρίτῳ πολέμῳ κατὰ κράτος ἐνίκησαν Ῥωμαῖοι, καὶ ἀνεῖλον μυριάδας τέσσαρας, καὶ τοὺς ὑπολοίπους ἐζώγρησαν. ὥστε καὶ τὸν μέγιστον αὐτῶν βασιλέα ἑαυτοῦ θερίσαι τὸν τρά-

majore exercitus parte & Elephantis ad hybernandum in urbe a ſe condita, Arce candida amandatis, cum reliquis ibi permanſit. Cum autem Oriſſo rex obſidione preſſis ferret ſuppetias, (doloſo tamen amicitiae praetextu, ac ſi Amilcari ſubveniens illos invaderet) in fugam Amilcarem vertit. Qua accepta filiis & amicis ſalutem procuravit: Ipſe autem per aliam viam deflexit. Dumque rex eum perſequitur, in flumen ingreſſus magnum cum equo, ab hoc excuſſus ſub undis periit. Hannibal autem & Aſdrubal, ejus filii in Arcem candidam ſalvi pervenere.

Amilcar itaque licet multis ante noſtram aetatem annis obierit, ab hiſtoria laudem ſuam tanquam Epitaphion reportet.

Aſdrubal vero Amilcaris gener, clade ſoceri cognita promotis repente caſtris, ad candidam Arcem pervenit, habens plus quam centum Elephantes. Is imperator ab exercitu & Carthaginenſibus renunciatus, quinquaginta peditum millia uſu exercitatorum deligit, equitum ſex millia & Elephantos ducentos, belloque primum Oriſſon regem frangit: deinde cunctos fugae Amilcaris auctores trucidat, urbeſque illorum in poteſtatem accipit, numero XII. Et cunctas denique Hiſpaniae civitates. Cumque novo inito matrimonio uxorem haberet regis Hiſpanorum filiam, ab Hiſpanis univerſis imperator cum plena poteſtate appellatur. Exinde urbem maritimam condit: quam Carthaginem novam appellavit. Et deinde alteram, Amilcarem ipſum potentia ſupergredi volens. In exercitu ſuo duxit ſexaginta millia peditum, Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. equites & cc. Elephantes. Tandem miniſtri familiaris exceptus inſidiis jugulatur, praetura IX. annos geſta.

III. Celtae cum Gallis bello adverſum Romanos conflato, exercitum ducentorum millium coëgerunt. Primaque pugna victores abiere. Secundo etiam conflictu inito, vicerunt, ubi alter Romanorum Conſul interemtus. Quin & Romani ſub ſignis habebant peditum millia ſeptingenta, equitum ſeptuaginta. Romani tamen licet duobus ſuccubuiſſent praeliis, tertio victoriam inſignem retulerunt XL. millibus interfectis, reliquiſque captis. Ita ut & maximus illorum rex jugulum ſibi praecido-

---

[e] Ἀκλήρωμα. [f] Ἀμίλκου. quod nunc vides, debetur Rhodom. [g] Πάσαν. Mox Ἴβηρος, ὑπὸ πάντων τῶν Ἰβ. Rhodom. [h] Ἄγων πεζοὺς addidit Rhodom.

At contra accidit. Scripſerat τῇ πόλει, ut alibi Diodorus adſuevit. Vidit & hoc Rhodomannus. P. Wess.

65. Καλέσας αὐτὴν — Ἄκραν Λευκὴν] Interpres Candidam Arcem. Cogitaveram de Promontorio Albo; et iſtud in Africa ad fretum Herculeum contra Mellariam vicum Hiſpaniae apud Plinium L. III. H. Nat. principio. Itaque alii Poenorum hanc in Hiſpania coloniam indicent. De Helice, niſi Illicis ſit Plinii, aut, uti a Mela ſcribitur, Illice, quod ſuſpicari licebit, idem judicium eſto. P. Wess.

76. Ὑπὸ τοῦ ῥεύματος διεφθάρη] Non ita Polybius L. II, 1., nec Appianus Iber. p. 428. Tu viſe Clariſſimi Ar. Drakenborchii notas ad Silium Italicum L. I, 143. Statim ἀπὸ τοῦ ἵππου Rhodom. mavult. P. Wess.

80. Ἀμίλκας μὲν οὖν, καίπερ πολλοῖς &c.] Haec ſubjuncta fuiſſe videntur elogio, quo mortuum Amilcarem Diodorus proſecutus erat. Partem ejus ſervant Excerpt. Peireſc. pag. 278. P. Wess.

93. Ἔσχε θυγατέρα βασιλέως Ἴβηρος] Lege βασιλέως Ἰβήρων, ὑπὸ πάντων δὲ Ἰβήρων. L. Rhod.

Ἔσχε — βασιλέως Ἴβηρος] Non muto. Uſus patitur Ἴβηρος & Ἰβηρικὸς, ut ex Stephano notum. P. Wess.

96. Ἣν προσηγόρευσε Νέαν Καρχηδόνα] De Nova Carthagine, quod de matre ejus Salluſtius, tacere praeſtat, quam pauca dicere. Adi S. Bochartum de Phoenic. Colon. L. I, 35. & P. Marcam Marc. Hiſp. L. II, 5. Alteram urbem ab Aſdrubale conditam, ubi reperero, indicabo. P. Wess.

99. Ὑπὸ δὲ οἰκέτου ἐπιβουλευθεὶς ἐσφάγη] Adſentitur Appian. Iber. p. 430., Polybius L. II, 36., Livius L. XXI, 2., neque opus eſt alios addere. P. Wess.

5. Ἀνεῖλον — ἕνα Ῥωμαίων ὕπατον] C. Atilium, quo de Polybius L. II, 28., ſicuti de priore adverſo Romanis praelio ibid. cap. 25. P. Wess.

6. Πεζῶν μυριάδας ό., ἱππέων δὲ, ἑπτακισμυρίους.] Hic enormae in utroque numero mendum eſt, pro ό. forte ί & pro ἑπτακισμυρίους ſcribendum ἑπτακισχιλίους. Imperfecta etiam conſtructio eſt, nec ſequentia carent vitio. Lego tamen, ἐν δὲ δυοῖ πολέμοις (pro δύο μάχαις) ἡττημένων, enallage numerorum, Auctori frequentiſſima. L. Rhod.

Πεζῶν μυριάδας ἑβδομήκοντα &c.] Manum vir doctiſſimus a numeris mutandis cohibuiſſet, ſi in mentem veniſſent, quae Plinius habet L. III, 20., aut iſta ſaltem Polybii L. II, 24. τὸ δὴ σύμπαν πλῆθος τῶν δυναμένων ὅπλα βαστάζειν, αὐτῶν τε Ῥωμαίων καὶ τῶν συμμάχων, πεζῶν μὲν ὑπὲρ τὰς ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΜΥΡΙΑΔΑΣ, ἱππέων δὲ εἰς ΕΠΤΑ ΜΥΡΙΑΔΑΣ. Inde enim haec ſumta. Quae ſuccedunt, a Rhodomano recte in ordinem rediguntur, relinquenda tamen barbari Excerptoris genio. P. Wess.

10. Ὥστε καὶ τὸν — θερίσαι τὸν τράχηλον] Compendiarius auctor antiquum obtinet, paucaque hinc & inde decerpendo orationem luxat. Diodorus deſcripſerat pugnam, qua Gallorum ad XL. millia perierant, captaque ferme decem fuerant una cum regulo Concolitano: addiderat regum alterius Aneroeſti, ex praelio elapſi, voluntariam necem. Itaque juſtum eſt θερίσαι, neque malum cenſebitur ὑπ' αὐτοῦ ſive ἐφ' αὑτοῦ, modo intelligatur Conſul Aemilius, cujus ductu atque auſpiciis geſta ea ſunt. Lege Polyb. L. II, 30. 31. P. Wess.

18. Ἰα-

cideret; Sed alterum in poteſtatem ſuam redigeret vivum. Hoc tam inſigni ſtrenuitatis edito exem- 884. plo, Cos. factus Aemilius, Gallorum & Celtarum regiones depopulatur, multaſque urbes & caſtella capit. Atque ita multis Romam emolumentis refercit.

IV. Hiero Syracuſae rex ut ad bellum Celticum Romanis opitularetur, frumentum miſit; cujus precium bello confecto recepit.

V. Cum poſt caedem Aſdrubalis Carthaginenſis praetura deſtituta eſſet, milites Amilcaris filium natu majorem, Hannibalem, ſibi ducem per ſuffragia creaverunt. Dumque Saguntinorum urbs ab Hannibale obſidetur, cives ſacra in unum conferunt: Auro praeterea argentoque (quicquid ejus in aedibus erat) & mundo foemineo, ut inauribus & id genus aliis, conflatis, aes & plumbum admiſcent, ut id prorſus inutile fieret. Tandem egreſſi & heroice praeliati, conciduntur univerſi, cum prius magnam & ipſi ſtragem feciſſent. Matronae etiam occiſis liberis laqueo ſemetipſae ſuffocarunt. Atque ita ſine lucro potitus eſt oppido Hannibal. Quem ad cauſam de foedere praevaricato dicendam cum expetiſſent Romani, nec compotes fierent, bellum quod Hannibalicum dicitur, excitarunt.

χηλον, τὸν δὲ δεύτερον [i] αὐτοῦ ζῶντα ποιῆσαι. ἐκ δὲ τούτου τοῦ ἀνδραγαθήματος ἀνθύπατος γενόμενος Αἰμίλιος, κατέδραμε τὴν χώραν τῶν Γαλατῶν καὶ Κελτῶν, καὶ πολλὰς πόλεις καὶ φρούρια εἷλε, καὶ ὠφελείας πολλῆς ἐπλήρωσε τὴν Ῥώμην.

δ'. Ἱέρων δὲ, ὁ βασιλεὺς Συρακούσης, εἰς τὸν Κελτικὸν πόλεμον Ῥωμαίοις σῖτον ἀπέστειλε, βοηθῶν Ῥωμαίοις· οὗ καὶ τὴν τιμὴν ἔλαβε μετὰ τὴν τοῦ πολέμου κατάλυσιν.

ε'. Μετὰ δὲ τὴν σφαγὴν Ἀσδρούβα τοῦ Καρχηδονίου, ἀναρχίας οὔσης, τὸν μείζονα υἱὸν Ἀμίλκα Ἀννίβαν στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν. Ζακανθαίων δὲ ἡ πόλις πολιορκουμένη ὑπὸ Ἀννίβα· συναγαγόντες τὰ ἱερὰ, καὶ τὸν χρυσὸν, καὶ ἄργυρον, τὸν ἐν τοῖς οἴκοις, καὶ τὰ τῶν γυναικῶν κόσμια, καὶ ἐνώτια, καὶ ἀργύρια χωνεύσαντες, ἔμιξαν χαλκὸν καὶ μόλιβδον καὶ ἄχρηστον ποιήσαντες τὸν χρυσὸν, ἐξῆλθον, καὶ ἡρωϊκῶς ἀγωνισάμενοι, πάντες κατεκόπησαν· πολλοὺς δὲ καὶ αὐτοὶ φονεύσαντες. αἱ δὲ γυναῖκες τὰ τέκνα φονεύσασαι, ἑαυτὰς [k] δι' ἀγχόνης ἀπέπνιξαν. οὕτως ἀκερδῆ τὴν πόλιν παρέλαβεν Ἀννίβας. τὸν δὲ Ἀννίβαν Ῥωμαῖοι πρὸς δίκην αἰτήσαντες, δι' ὧν παρηνόμησε, καὶ μὴ λαβόντες, πόλεμον τὸν Ἀννιβαϊκὸν καλούμενον ἔστησαν.

EX LIBRO XXVI.

I. ECloga. Nec poëta, nec hiſtoricus, nec ullus denique artifex praecepti alicujus rationalis, per omnia lectoribus placere poteſt. Nec fieri poteſt, ut natura mortalis, etiamſi ſcopum attingat, comprobationem omnium ſine ulla reprehenſione conſequatur. Neque enim Phidias in magna habitus admiratione ob imaginum eburnearum fabricationem, neque Praxiteles, qui excellenter lapideis operibus affectiones animi admiſcuit; neque Apelles, neque Parrhaſius, qui ad ſummum coloribus perite temperatis pictoriam artem provexerunt, tantam in operibus ſuis felicitatem experti ſunt, ut peritiae ſuae effectum omnino inculpabilem exhiberent. Quis enim illuſtrior eſt poëta Homero? Et inter rhetores Demoſthene? Interque eos qui probe vitam exegerunt Ariſtide & Solone? Et tamen ad horum gloriam & facultatis excellentiam acceſſit, quae carperet, & inſcitiam redargueret, oratio. Quia enim homines erant, tametſi ad excellentiam ſuſceptorum a ſe operum

ΒΙΒΛΙΟΝ Κϛ'.

α'. ΟΥτε ποιητὴς, οὔτε συγγραφεὺς, οὔτε ἄλλος τεχνίτης οὐδεὶς ἐπαγγελίας τινὸς λογικῆς, δύναται πᾶσι τοῖς ἀναγινώσκουσι κατὰ πᾶν εὐαρεστῆσαι· θνητῇ δὲ φύσει, κἂν ὅλως ἐπιτετευγμένη γένηται, οὐ δυνατὸν ἐφικέσθαι τῆς ἀμέμπτου πάντων εὐαρεστήσεως· οὔτε γὰρ Φειδίας, μάλιστα τεθαυμασμένος ἐπὶ τῇ τῶν ἐλεφαντίνων ἀγαλμάτων κατασκευῇ, οὔτε Πραξιτέλης, ὁ καταμίξας ἄκρως τοῖς λιθίνοις ἔργοις τὰ τῆς ψυχῆς πάθη, οὔτε Ἀπελλῆς, ἢ Παῤῥάσιος, οἱ τοῖς ἐμπειρικῶς κεκραμένοις χρώμασι [l] προάγοντες εἰς ἀκρότατον τὴν ζωγραφικὴν τέχνην, οὕτως ἐπέτυχον ἐν τοῖς ἔργοις, ὥστε κατὰ πᾶν ἄμεμπτον ἐπιδείξασθαι τὸ τῆς ἐμπειρίας ἀποτέλεσμα. τίς γὰρ ἐπιφανέστερος τῶν μὲν ποιητῶν, Ὁμήρου; τῶν δὲ ῥητόρων, Δημοσθένους; τῶν δὲ εὖ βεβιωκότων, Ἀριστείδου καὶ Σόλωνος; ἀλλ' ὅμως ταῖς τούτων εὐφημίαις καὶ δυνάμεσι προσῆλθεν ὁ μεμφόμενος καὶ τὰς ἀγνοίας [m] ἐλέγχων λόγος. ἄνθρωποι γὰρ ὄντες, καὶ ταῖς τῶν ἐγχειρουμένων ὑπεροχαῖς ἐπιτυγχάνοντες,

---

[i] Ὑπ' αὐτοῦ praepoſitio eſt ab *eodem*. Mox Αἰμίλιος. [k] Διὰ χόνης. Statim ἀπέπνιξαν praeſtaret. [l] Προάγοντες εἰς ἀκρότατον. [m] Ἐλέγχων & ἀγνοίας.

18. *Ῥωμαίοις σῖτον ἀπέστειλε*] Saepe Hiero ejuſcemodi liberalitate Romanorum horrea repleſſe legitur apud *Livium* L. XXII, 37., *Eutropium* L. III, 1., alios. P. Wess.

23. *Ζακανθαίων δὲ ἡ πόλις πολιορκουμένη* &c.] Corrigebat *Rhodomanus* *Ζακανθαῖοι δὲ τῆς πόλεως πολιορκουμένης*. tum *συνήγαγον εἰς τὰ ἱερὰ τὸν χρυσόν*. Neutrum equidem probo. Priora, ut pleraque in his Eclogis, ſunt defecta. In poſterioribus *τὰ ἱερὰ* ſunt donaria vaſaque ſacra. Audiatur *Appian.* Iber. p. 435. *τὸν μὲν χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ὅσος ἦν δημόσιός τε καὶ ἰδιωτικὸς — ἐς τὴν ἀγορὰν συνενεγκόντες καὶ μολύβδῳ καὶ χαλκῷ συνεχώνευσαν, ὡς ἄχρηστον Ἀννίβᾳ γενέσθαι.* Quae mire ſunt *Diodoro* conſentanea, ſicuti etiam, quae de erumpentibus ex urbe Saguntinis & in hoſtes ſtrenue pugnantibus adduntur: alii enim aliter. Conf. *Livium* L. XXI, 14. Mox *ἀργύρια χωνεύσαντες* idem *Rhodomanus*. P. Wess.

31. *Ἑαυτὰς δι' ἀγχόνης ἀπέπνιξαν*] *Rhodom.* verterat *vapore fornacum ſemetipſas ſuffocarunt*, arbitratus, credo, ſcribendum eſſe *χόνης* aut *χωνείας*: dein ſecundis curis *pro vapore fornacum*, inquit, *verte laqueo*. *δι' ἀγχόνης enim cum doctiſſimo Hoeſchelio eſt legendum*. Et bene: Verum hinc dubium id augetur, de quo ad Eclogarum initium commemoravi. *Δι' ἀγχόνης* adpoſitum eſt margini Edit. *Hoeſchelii*, ſicuti ceterae omnes emendationes, quarum partem probavi, alias repudiavi. Et omnes tamen ſibi tribuit vir eruditiſſimus. Ut ut eſt, *δι' ἀγχόνης* recipiendum cenſui. P. Wess.

42. *Θνητῇ δὲ φύσει, κἂν ὅλως ἐπιτετευγμένη* &c.] Illuſtrat egregium hunc locum *Franciſc. Junius* in Catalogo Architect. &c. p. 21. & p. 141. &c. Mox *ἐπὶ τῇ τῶν — κατασκευῇ* *Rhodomanus* optime. P. Wess.

49. *Προσαγαγόντες εἰς ἀκρότατον*] *Προαγαγόντες εἰς ἀκρότατον*. Tum *τὰς ἀγνοίας ἐλέγχων*. L. Rhod.

59. *Ἐστὶ γάρ τινα τῶν ἀνθρώπων φιλόφθονα* &c.] Ornat hanc nationem, nondum intermortuam, ex virtutibus ſuis *Diodorus*, nec minus *Baſilius Magnus* Homil. 11. p. 25. Tom. II., quem adiiſſe non poenitebit. P. Wess.

69. *Ἐκδέξασθαι ἐκφέρονται*] *Ἀποφέρονται*. Quae ſtatim annectuntur, ſic emendo, *εἰσὶ γάρ τινες, οἶμαι, φύσει καὶ* [illegible] &c. L. Rhod.

75. *Οὔτε βελτίστους* [illegible], *οὔτε δυνάμενοι*] Et qui poſſent tandem invidentiae hac macula infecti? *Ὅτι γὰρ τὰ καλῶς ῥηθέντα ἢ πραχθέντα διὰ φθόνον οὐκ ἐπαινεῖται, πᾶς* [illegible] *τοῖς ἔργοις* [illegible]; ut probe olim & praeclare *Anaximenes*. P. Wess.

77. *Διὰ τὰς εὐφημίας* &c.] Neſcio an mutatione accuſativi in dativum reſtituendus hic locus ſit iſto pacto, *τοῖς μὲν* &c. *καταφρονοῦσιν ὁρᾶν*, vel poſt *εὐφημίας* collocetur praepoſitio *ἐπὶ*, vel *εἰς*, vel *πρὸς*. Tu lector judica, & melius corrige. L. Rhod.

Διὰ (*χρὴ*) *τὰς εὐφημίας* &c.] Hoc recepi, & *τοῖς καταφρονοῦσιν*, quamquam praeſtare nolim, ita veniſſe ab Auctore. P. Wess.

83. *Χωραλιστέας*] Pro [illegible] repono [illegible]. Etiam hic Apodoſis comparationis reſecta eſt. L. Rhod.

85. Καὶ

τοντες, ὅμως διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν διέπιπτον ἐν πολλοῖς. ἔστι γάρ τινα τῶν ἀνθρώπων φιλόφθονα, καὶ μικρόσοφα, τὰ παραπέμποντα μὲν τὰ καλῶς ἔχοντα τῶν ἐπιτελεσθέντων, προσπλεκόμενα δὲ τοῖς ἐπιδεχομένοις διαστροφήν τινα καὶ πιθανὴν μέμψιν. ἐξ ὧν φιλονεικοῦνται διὰ τῆς τῶν ἄλλων κατηγορίας τὴν ἰδίαν αὔξησιν ἐμπειρίαν· ἀγνοοῦντες, ὅτι πᾶσα δύναμις οὐκ ἐκ τῆς ἀλλοπαθείας ἀσθενεῖ, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδίας ἕξεως θεωρεῖται. θαυμάσειε δ' ἄν τις τῆς τοιαύτης ἀβελτηρίας τὴν εἰς τὰ φαῦλα φιλοπονίαν, δι' ἧς τινες πειρῶνται ταῖς κατὰ τῶν ἄλλων βλασφημίαις ἰδίαν ἐνδοξίαν [n] ἀποφέρεσθαι. εἰσὶ γάρ τινες, οἶμαι, φύσεις σκαιότητι βλάπτουσαι, καθάπερ ἐκκαίουσι τὰ καλὰ τῶν γεννημάτων πάχναι, καὶ χιόνες. καὶ γὰρ διὰ μὲν τῆς ἀνταυγείας τῆς κατὰ τὴν χιόνα λευκότητος ἀμαυρουμένη ἡ ὄψις, τῆς ἀκριβοῦς θεωρίας ἀποστερεῖται· καὶ προαιρέσεις ἀνθρώπων ἀξιόλογον μὲν ἔργον οὔτε βουλόμεναι δρᾶν οὔτε δυνάμεναι, τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἄλλων πεπραγμένα διασύρουσι. διὸ (χρὴ) [o] τοὺς εὖ φρονοῦντας τοῖς μὲν διὰ ἐπιμέλειαν κατωρθωκόσιν ἀρετὴν, ἀπομερίζειν τὸν ἔπαινον· τοῖς δὲ σπανίως κατορθοῦσι, μὴ συκοφαντεῖν ἀνθρωπίνης φύσεως τὴν ἀσθένειαν. περὶ μὲν οὖν τῶν βασκαίνειν ἐπιτηδευόντων ἱκανῶς ἡμῖν εἰρήσθω.

β'. Καθάπερ γὰρ ἀθλητὴς ἀγαθὸς πολὺν χρόνον [p] σωμαλειπτήσας, ἐπὶ τὸν ἀγῶνα καταντᾷ, ἐμπειρίαν μεγάλην καὶ δύναμιν πεποιημένος.

γ'. Μηνόδοτος δὲ ὁ Περίνθιος τὰς Ἑλληνικὰς πραγματείας ἔγραψεν ἐν βιβλίοις πεντεκαίδεκα, Σώσιλος δὲ ὁ [q] Ἴλιος τὰ περὶ Ἀννίβαν ἔγραψεν ἐν βιβλίοις ἑπτά.

δ'. Κατὰ δὲ Ῥωμαίους ἡ λεγεὼν πεντακισχίλιοι εἰσίν.

ε'. Φύσει μὲν ἄνθρωποι ταῖς εὐημερίαις προστρέχουσι, τῇ δὲ τῶν [r] πταισάντων τύχῃ συνεπιτίθενται.

Τὴν γὰρ ψυχὴν, ἀμετάβολον οὖσαν φύσει, ταχὺ τὴν ἐναντίαν εἰσάξειν μεταβολήν.

ϛ'. Ῥόδου γὰρ ὑπὸ σεισμοῦ μεγάλου καταπονηθείσης, Ἱέρων ὁ Συρακούσιος ἔδωκεν εἰς οἰκοδομὴν τοῦ τείχους [s] ἀργυρίου ἓξ τάλαντα, ἀργυροῦς λέβητας ἀξιολόγους, χωρὶς τοῦ νομίσματος, καὶ ἀτέλειαν τοῖς σιτηγοῖς πλοίοις.

ζ'. Ἡ νῦν δὲ καλουμένη Φιλιππόπολις, κατὰ τὴν Θετταλίαν Φθιώτιδες Θῆβαι ἐκαλοῦντο.

pervenirent, in multis tamen ob imbecillitatem humanam lapſi ſunt. Nam quaedam hominum ingenia invida ſunt, parumque ſapiunt, quae praeclare affecta praetermittunt: ſed depravationem & culpationem probabilem recipientibus adhaereſcunt. Inde fit, ut aliorum criminatione ſuam augere peritiam ſtudeant, neſcientes interim, quod omnis facultas non ex aliorum paſſione infirmitatem ſuam habeat, ſed proprio habitu ſpectetur. Admiretur vero quiſpiam hujus ſtoliditatis induſtriam, 885. ad mala enitentem: qua ex aliorum vituperatione ſuam auferre gloriam conantur. Sunt autem naturae quaedam ſtupiditate ſua nocentes, quemadmodum fructus elegantes pruinae ac nives urunt. Enimvero albedinis in nive reſplendentiâ hebetatus viſus exacta contemplatione privatur: ita mentes hominum quorundam, cum aliquid memorabile efficere neque velint neque poſſint, ab aliis peracta calumniantur. Idcirco recte ſentientes decet, iis qui per induſtriam ſuam virtutis metam aſſequuti ſunt, impertiri laudem: Si qui vero ſucceſſus habuerunt rariores, naturae humanae infirmitatem non ſugillare. At de invidiae ſtudioſis jam ſatis dictum eſto.

II. Quemadmodum enim bonus athletes, poſt multum temporis unctioni corporis tributum, ad certamen deſcendit, magna experientia & facultate ſibi comparata.

III. Menodotus Perinthius res Graecas deſcripſit libris xv. Soſilus vero Ilienſis Hannibalis facta complexus eſt libris vii.

IV. Apud Romanos Legio v. millia comprehendit.

V. Natura homines ad res ſecundas accurrunt: Sed profligatorum ſorti cum aliis inſultant.

Nam animam, quae natura immutabilis eſt, contrarium inducturam eſſe mutationem.

VI. Cum Rhodus a terrae quaſſatione ingenti ruinam feciſſet, Hiero Syracuſanus ad inſtaurationem muri vi. argenti talenta donavit, & argenteos lebetes magni precii, praeter monetam, navibus etiam frumentariis immunitatem vectigalium.

VII. Quae nunc Philippopolis vocatur, Thebarum olim in Theſſalia Phthioticarum nomine inſignis erat.

VIII. De-

---

[n] Ἐπιφέρεσθαι. Rhod. ἀποφέρεσθαι corrigit. Mox φύσεις & καὶ καθάπερ idem. Edebatur φύσεως. [o] Χρὴ venit ab eodem. Statim Edd. τοὺς — κατωρθωκότας. [p] Σωμαλειφήσας & πεποιημένον. [q] Ἴλιος. [r] Πταισάντων — συνεπιτίθενται. [s] Ἀργυρίου τάλαντα.

85. Καὶ δύναμιν πεποιημένος] Sic pro πεποιημένον refingo. Pertineat ad Hannibalem, qui multis ante ſe certaminibus praeparaverat, quam Romanos adgrederetur. Vir doctus in not. ſuarum Correctionibus περιπεποιημένον ſcribendum monuerat, quaſi δύναμιν ποιεῖσθαι a ſermonis genio abluderet, quod ſecus eſſe ad L. xi, 39. exemplis firmavi. P. Wess.

87. Σώσιλος δὲ ὁ Ἴλιος] Rhodom. ὁ Ἰλιεύς. Vulgatum defendet Stephanus Byzant. in Ἴλιον. Soſilum ob aniles fabulas & leves rumuſculos hiſtoriae inſertos graviter taxat Polybius L. iii, 20. Vide Voſſium Hiſtor. Graec. L. i, 17., male haec exſcribentem atque ea ex cauſſa notatum a Boſio ad Nepot. Hannib. C. 13. Menodoti vero, domo Perinthii, qui res Graecas commentariis ſuis eſt conplexus, apud alios pleroſque obſcuriſſima eſt fama. Voſſius plures eo nomine recenſet, de Perinthio nihil. Habet hominem Jo. Jonſius Lib. iv. de Script. H. Phil. ſect. 37., ſed aliam in patriam tranſcriptum. Menodotus Corinthius, inquit, libris xiv. τὰ Ἑλληνικὰ complexus eſt, ut auctor eſt Diodorus Sic. Ecl. L. xxvi.; quem quidem errorem Rhodomani Latinis debet, in quibus & domo Corinthius & ſcriptor librorum xiv. perhibebatur. Mihi ſuſpicio eſt, neque enim aſſeverari poteſt, Menodotum ab eo non eſſe diverſum, quem Diogenes Laertius L. ii, 104. & lib. ix, 115. teſtem adpellavit. P. Wess.

90. Κατὰ δὲ Ῥωμαίους ἡ λεγεὼν &c.] Vide diſtinctius in deſcribendis legionibus militumque, qui in ſingulis, numero verſatum Polyb. L. ii, 24. & iii, 107. & Appianum Hannib. pag. 550. P. Wess.

93. Τῇ δὲ τῶν πταισάντων — συνεπιτίθενται] Τῶν πταισάντων — συνεπιτίθεται. τὴν γὰρ ψυχὴν &c. Etiam hic cento imperfectum habet ſenſum. L. Rhod.

98. Ἀργυρίου ἓξ τάλαντα] Legebatur ἀργυρίου τάλαντα, quod viri docti Hoeſchel. & Rhodom. prudenter mutaverunt in ἀργυρίου ϛ' τάλαντα. Eſt tamen, qui numeri notam ſuſpectam facit, Polybius L. v, 88., plura talenta ab Hierone in Rhodios benigniſſime collata referens. Ceterum ſi Diodorus, terrae tremorem, quo coloſſus Rhodius & Rhodus ipſa corruit, Hannibale in Italia bellum gerente accidiſſe cenſuit, ut rerum ſeries videtur innuere, in errore fuit. Citius enim terra movit ſubverſuſque coloſſus eſt, uti dona Seleuci Callinici & Antigoni Doſonis, de quibus Polybius, expoſtulant. Lege Simſon. Chron. ad ann. 377. Forte Diodorus, Hieronis mortem, quam hoc contigiſſe tempore Excerpt. Peireſc. pag. 281. indicant, referens, ejus in elogio, iſtius in Rhodios liberalitatis meminerat. P. Wess.

2. Ἡ νῦν καλουμένη Φιλιππόπολις &c.] Habet ex Polybio L. v, 100. Μακεδόνας δ' εἰσοικίσας (Philippus) Φίλιππον τὴν πόλιν ἀντὶ Θηβῶν κατωνόμασεν. quo loco cum Palmerius Φιλίππους τὴν πόλιν corrigit, viri ſollertiam laudo: nec ſequor tamen. Haec Excerpta Polybianae ſcripturae patrocinantur, neque nocet ad-

VIII. Deliciarum enim continuarum & mollis lecti uſus, unguentorumque & dapum omnis generis precioſus apparatus fortitudinem, adſuetamque malorum tolerantiam, reſolverant. Corpora etiam animique in foemineam luxurioſamque indolem mutata fuerant. Humana enim natura inaſſuetam laborum exercitationem, victumque frugalem difficulter admittit: ocium vero luxumque ex aequo perſequitur. Hannibal enim magnis cum aerumnis & urbes Romae & terram Brutiorum adeptus, deinceps Crotonem quoque cepit, Rhegium etiam obſeſſurus. Ab occaſu enim exorſus & Herculis columnis, omnem Romanorum terram ad Crotonem uſque praeter Romam & Neapolin ſibi ſubjecit.

Τρυφῆς γὰρ συνεχοῦς, καὶ μαλακῆς εὐνῆς, καὶ μύρων παντοίων καὶ παντοίας [t] τροφῆς πολυτέλεια τὴν μὲν ἀλκὴν καὶ συνήθη τῶν δεινῶν ὑπομονὴν ἐξέλυσε· τὰ δὲ σώματα καὶ ψυχὰς εἰς γυναικώδη καὶ τρυφερὰν διάθεσιν μετέστησεν. ἡ μὲν γὰρ ἀνθρωπίνη φύσις τὴν ἀσυνήθη τῶν πόνων ἄσκησιν, καὶ δίαιταν εὐτελῆ, δυσχερῶς προσίεται, τὴν δὲ ῥαστώνην καὶ τρυφὴν ὁμοίως διώκει. Ἀννίβας γὰρ κακουχίᾳ πολλῇ καὶ τὰς πόλεις τῆς Ῥώμης [v] (καὶ) Βρεττίας παραλαβὼν, ὕστερον καὶ τὴν Κρότωνα εἷλε, καὶ τὸ Ῥήγιον πολιορκήσων. ἀπὸ δυσμῶν γὰρ ἀρξάμενος [x] (καὶ) τῶν Ἡρακλειωτικῶν στηλῶν, πᾶσαν τὴν Ῥωμαίων χώραν ὑπέταξε, πλὴν Ῥώμης καὶ Νεαπόλεως, πολεμήσας ἕως Κροτώνος.

---

[t] Τρυφῆς & ſtatim τὴν μὲν μαλακὴν. [v] Βρεττανίας. [x] Καὶ eſt a *Rhod.* quemadmodum & paullo ante.

modum *Stephanus*. Nam ceteri iſti ſcriptores, quos teſtimonium dicere juſſit, Philippos Thraciae manifeſto errore in Theſſaliam tranſportarunt. P. Wess.

4. *Καὶ μύρων παντοίων καὶ παντοίας* &c.] Ante haec inſere χρήσις, tum καὶ μύρων παντοίων πολυτέλεια. Tres enim voces (καὶ παντοίας τροφῆς) ſuppoſititiae videntur. L. Rhod.

Καὶ μαλακῆς εὐνῆς καὶ μύρων &c.] Nihil addi debet neque auferri; tantum παντοίας τροφῆς ſcribe & ſana omnia praeſtabit Auctor ipſe in Excerpt. *Valeſ.* p. 278. Deſcripſerat his Campanas delicias, quibus acer ille & paene invictus Hannibalis exercitus plane infractus eſt. Itaque τὴν μὲν μαλακὴν καὶ — ὑπομονὴν nihil hoc quidem loco eſt. Succurrebat *Rhodomanus*, τὴν μὲν μαλακὴν ſubſtituendo. Quanto rectius ipſemet Auctor in Excerptis illis τὴν μὲν ἀλκὴν καὶ &c. P. Wess.

11. *Καὶ τὰς πόλεις τῆς Ῥώμης Βρεττανίας* &c.] Pro Βρεττανίας reſtituendum Βρεττίας. L. Rhod.

Καὶ τὰς — τῆς Ῥώμης (καὶ) Βρεττίας &c.] Hoc ſecutus ſum, tametſi non ignorem *Cl. Salmaſium* verbis iſtis uſum fuiſſe ad *Solin.* pag. 227., ut *Athenaeum* Βρεττανίαν, *Bruttium* adpellaſſe teneret: Puto indoctorum amanuenſium haec eſſe delicta, adſtipulorque & *Caſaubono* in *Athen.* L. v, 11. & *Holſtenio* ad *Steph.* Σάρμος, paria arbitratis. Mox ἕως Κρώτωνος Graecorum recentiorum eſt: neque cum vero bene congruit, omnes Italiae urbes, Roma atque Neapoli exceptis, in victoris Hannibalis jus & ditionem conceſſiſſe. Atque haec ſufficiant. Laetabimur, ſi citra offenſas graviores ex lacunoſis iſtis incilibus & ſalebris emerſiſſe videamur. P. Wess.

ECLOGAE,

HOC EST

EXCERPTA EX DIODORI SICULI BIBLIOTHECAE LIBRIS, QUI DESIDERANTUR, UT IN BIBLIOTHECA PHOTII PATRIARCHAE EXSTANT.

ΕΚ ΤΟΥ ΛΑ΄.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, εἰς Ῥώμην παρεγένοντο πρεσβευταὶ Ῥοδίων, τὰς γεγενημένας διαβολὰς κατ᾽ αὐτῶν ἀπολυσόμενοι. ἐδόκουν γὰρ ἐν τῷ πρὸς Περσέα πολέμῳ ταῖς εὐνοίαις ἀποκεκλικέναι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προδεδωκέναι τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν. μηδὲν δὲ ἀνύοντες, ὧν ἐπρέσβευον, εἰς ἀθυμίαν ἐνέπιπτον, καὶ μετὰ δακρύων ἐποιοῦντο τὰς ἐντεύξεις. εἰσαγαγόντος δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν σύγκλητον ἑνὸς τῶν δημάρχων Ἀντωνίου, πρῶτος μὲν ἐποιεῖτο τὸν ὑπὲρ τῆς πρεσβείας [a] λόγον Φιλόφρων, μετὰ δὲ τοῦτον Ἀστυμήδης. πολλὰ δὲ πρὸς δέησιν καὶ παραίτησιν εἰπόντες, καὶ τὸ τελευταῖον, κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸ κύκνειον ᾄσαντες, μόλις ἔλαβον ἀποκρίσεις, δι᾽ ὧν τοῦ μὲν ὁλοσχεροῦς φόβου παρελύθησαν, περὶ δὲ τῶν ἐγκλημάτων πικρῶς ὠνειδίσθησαν. διόπερ ἰδεῖν ἔστι, παρὰ Ῥωμαίοις τοὺς ἐπιφανεστάτους ἄνδρας ὑπὲρ δόξης ἁμιλλωμένους, δι᾽ ὧν ἅπαντα σχεδὸν τὰ μέγιστα τῷ δήμῳ κατορθοῦνται. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις πολιτεύμασι ζηλοτυποῦσιν ἀλλήλους, Ῥωμαῖοι δὲ ἐπαινοῦσιν. ἐξ οὗ συμβαίνει μάλιστα τοὺς μὲν πράσσειν τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων, ἁμιλλωμένους αὔξειν τὸ κοινὸν συμφέρον· τοὺς δὲ ἄλλους ἀδικοδοξοῦντας, καὶ τὰς ἀλλήλους [b] ἐπιβολὰς λυμαινομένους, [c] βλάπτειν τὴν πατρίδα.

EX L. XXXI. ECL. I.

Dum haec geruntur, Rhodiorum legati Romam, ut civitatis ſuae crimina diluerent, venere. Nam in bello cum Perſeo favorem ſuum ad regem inclinaſſe, & Romanorum amicitiam prodidiſſe, videbantur. At cum nihil eorum, propter quae legationem ſuſceperunt, expedirent: dejectis erant animis, cumque lacrymis principes civitatis compellabant. Sed poſtquam Antonius, ex Tribunis plebis unus, in Senatum eos introduxerat, primus de legationis negocio verba faciebat Philophron. Et poſt hunc Aſtymedes. Cum multa ad exorandum & deprecandum apta disseruiſſent, & ad extremum cygneam, quod proverbio dicitur, edidiſſent cantionem, vix reſponſum acceperunt, quo metu quidem omni exſoluti, acerbis tamen probris, ob crimina ingeſta, mulctati ſunt. Iccirco videre eſt apud Romanos de gloria inter ſe certare viros illuſtriſſimos, per quos prope maxima quaeque populo recte adminiſtrantur. In aliis enim rebus publicis alius alium invidia proſequitur: Romani vero ſe mutuo laudant. Unde fit, ut hi, dum publicum commodum augere certant, res gerant pulcerrimas: alii vero, dum inique gloriam appetunt, & alter alterius coeptis officit, detrimentum patriae concilient. 892.

EX EODEM LIBRO ECLOGA SECUNDA.

Ὅτι Περσέα τὸν τελευταῖον Μακεδονίας βασιλέα, πολλάκις Ῥωμαίοις διὰ φιλίας ἰόντα,

Perſeum Macedoniae regem ultimum, qui ſaepe cum Romanis amicitiam coluerat, ſaepe etiam

---

a Λόγον Φιλόγου Φιλόφρον Phot. Amſtelodamenſis. b Ἐπιβολὰς margo Editor. Eclog. Edebatur ἐκβολάς. c Βλάπτειν Amſtelod. Vulgo βλάπτει.

15. *Καὶ τὸ τελευταῖον — τὸ κύκνειον ᾄσαντες*] Habet hoc *Diodorus* ex *Polybii* hiſtoriis, unde pleraque haec verbo tenus deſcripta ſunt. Vid. Excerp. Legat. p. 1260. *Ed. Gron.* P. Wess.

18. *Διόπερ ἰδεῖν ἔστι παρὰ Ῥωμαίοις* &c.] Haec ſuperioribus non ſatis apta connexaque ſunt. Puto fuiſſe a *Diodoro* adſcripta poſt memoratam contentionem, quae Romae inter Praetorem Juventium Thalnam & M. Antonium Pomponiumque tribunos plebis fuit, utrum Rhodiis bellum eſſet inferendum an delictum condonandum. Refer huc Eclog. *Urſini* ex *Diodoro* xix. & quae apud *Livium* L. xlv, 21. P. Wess.

26. *Καὶ τὰς ἀλλ. ἐπιβολὰς λυμ. βλάπτειν* &c.] Ita correxit *Rhodom.*, addicentibus ſcriptis libris. P. Wess.

etiam magno cum exercitu bellum illis fecerat, 893. tandem Aemilius bello fractum cepit, & illuſtrem a victoria triumphum egit. Perſeus autem tametſi tantas in calamitates praecipitatus erat, ut clades, quibus affectus erat, fabulis rerum nunquam geſtarum ſimiles viderentur: tamen vita cedere nolebat. Nam priuſquam Senatus, quid perpetiendum illi foret, conſtituiſſet, unus ex praetoribus urbanis in carcerem Albanum, una cum liberis, hominem compegit. Eſt autem hic carcer profunde effoſſus ſub terra ſpecus, magnitudine coenaculi x. lectorum capacis, ut maxime, caligine ac foetore oppletus, propter hominum, qui huc, ob crimina capitalia damnati, detruduntur, multitudinem: quorum major pars illis temporibus hîc coercebatur. Nam multis in loco tam anguſto concluſis, corpora miſerorum naturam beluinam induebant. Et cum alimenta, omniaque ad caeteros uſus pertinentia, in unum commiſcerentur, factum eſt, ut tantus inde foetor exſpiraret, ut accedentium nemo facile ſufferre poſſet. Ad VII. itaque dies in conditione hic afflictiſſima perduravit, ut extremorum etiam hominum, qui cibis dimenſis veſcerentur, auxilium imploraret. Hi enim ex commiſeratione immanis calamitatis, cujus & ipſi conſortes erant, partem iſtorum humaniter miſello impertiverunt lacrumantes. Quin & gladium, quo ſeſe interficeret, & reſtim, qua gulam frangeret, objecere, conceſſa poteſtate, ut pro arbitratu illis uteretur. Verum nihil tam dulce calamitoſis videtur, quam vita diutius frui, tametſi morte digna patiantur. Denique in extremis his anguſtiis vitam finiiſſet, niſi M. Aemilius, curiae praeſidens, ad illius dignitatem, & aequitatem patriae ſuae, reſpectum habens, cum indignatione Senatum admonuiſſet: Si humanum non curarent metum, at Nemeſin, quae inſolenter abutentes poteſtate inceſſit, revererentur. Quamobrem in mitiorem traditus cuſtodiam, dum novis ſubinde ſpebus inhaereſcit, ſimilem priſtinis cladibus vitae exitum habuit. Biennio enim in hac vitae cupiditate exacto, cum barbaros cuſtodes offendiſſet, ſomno frui prohibitus ab illis, vivere deſiit.

πολλάκις δὲ καὶ στρατιᾷ οὐκ ἀναξιολόγῳ πολεμήσαντα, τέλος Αἰμίλιος καταπολεμήσας εἷλε, καὶ λαμπρὸν θρίαμβον ἐπὶ τῇ νίκῃ κατήγαγε. Περσεὺς δὲ τηλικαύταις περιπεσὼν συμφοραῖς, ὥστε δοκεῖν ὅμοια μύθοις ἀγενήτοις εἶναι τὰ πάθη τὰ περὶ αὐτὸν, οὐδ᾽ ἀπολυθῆναι τοῦ ζῆν ἤθελε. πρὶν γὰρ ἢ τὴν σύγκλητον ὑπὲρ αὐτοῦ διαλαβεῖν ὃ χρὴ ᵈ παθεῖν, τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν εἷς ἐνέβαλλεν αὐτὸν εἰς τὸν ἐν Ἄλβαις ᵉ Κάρκαρον μετὰ τῶν τέκνων. ἔστι δὲ ὁ Κάρκαρος, ὄρυγμα κατάγειον βαθὺ, τὸ μὲν μέγεθος ἔχον οἴκου μάλιστά πως ᶠ ἐννεακλίνου, σκότους δὲ πλῆρες, καὶ δυσοσμίας, διὰ τὸ πλῆθος τῶν παραδεδομένων εἰς τοῦτον τὸν τόπον ἀνδρῶν, τῶν ἐπὶ θανατικοῖς ἐγκλήμασι καταδικαζομένων, ὧν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις οἱ πλείους ἐνταῦθα καθείργνυντο. ἐν οὕτω γὰρ στενοχώρῳ συγκεκλεισμένων πολλῶν ἀνδρῶν, ἀπεθηριοῦτο τὰ τῶν ἀτυχῶν σώματα· τῶν τε πρὸς τροφὴν καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν χρείαν ἀνηκόντων πάντων ἐν ταυτῷ πεφυρμένων, τοσαύτην προσπίπτειν δυσωδίαν συνέβαινεν, ὥστε μηδένα τῶν προσιόντων ῥαδίως δύνασθαι καρτερῆσαι. ἐφ᾽ ἡμέρας μὲν οὖν ἑπτὰ διετέλεσεν ἐνταῦθα κακουχούμενος, ὥστε καὶ παρὰ τῶν ἐσχάτων καὶ ᵍ τακτὰ σιτουμένων ἐπικουρίας δεηθῆναι. ʰ συμπαθεῖς γὰρ οὗτοι γενόμενοι διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀκληρημάτων, ὧν μετελάμβανον, φιλανθρώπως τούτων ἐκείνῳ μετεδίδοσαν δακρύοντες. ⁱ ἔρριπτον δ᾽ αὐτῷ καὶ ξίφος πρὸς ἀναίρεσιν, καὶ κάλως πρὸς ἀγχόνην, ἐξουσίας διδομένης ὡς ἂν βούλοιτο χρήσασθαι. ἀλλ᾽ οὐδὲν οὕτω γλυκὺ φαίνεται τοῖς ἠτυχηκόσιν ὡς τὸ ζῆν, καίπερ αὐτῶν ἄξια θανάτου πασχόντων. καὶ πέρας ἐν ταύταις ἂν ταῖς ἀνάγκαις κατέστρεψε τὸν βίον, εἰ μὴ Μάρκος Αἰμίλιος προκαθήμενος τοῦ βουλευτηρίου, τηρῶν τό, τε περὶ ᵏ αὐτὸν ἀξίωμα, καὶ τὸ τῆς πατρίδος ἐπιεικὲς, παρῄνεσε τῇ συγκλήτῳ σχετλιάζων· εἰ μὴ τὸν ˡ ἀνθρώπινον φόβον εὐλαβοῦνται, τήν γε τοὺς ὑπερηφάνως ταῖς ἐξουσίαις χρωμένους μετερχομένην νέμεσιν αἰδεῖσθαι. διόπερ εἰς ἐπιεικεστέραν δοθεὶς φυλακὴν, καὶ ᵐ κεναῖς ἐλπίσι προσανέχων, ὁμοίαν τοῖς προητυχημένοις ἔσχε τοῦ βίου καταστροφήν. διετῆ γὰρ χρόνον φιλοψυχήσας, καὶ προσκόψας τοῖς φυλάττουσι βαρβάροις, κωλυόμενος ὑπ᾽ ἐκείνων ὕπνου τυχεῖν, ἐτελεύτησεν.

EX

---

d Παθεῖν τὸν κατὰ πόλιν στρατηγὸν ἐνέβαλλεν αὐτὸν liber H. Steph. e Τὸν νῦν λεγόμενον Κάρκαρον ſchol. H. Steph. & Man. Magnii. f Ἐννεακλίνου Steph. lib. Vulgo ἐννακλίνου. g Τὰ ὀψώνια margo Ed. h Συμπαθεῖς γὰρ οὗτοι γενόμενοι, διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀκληρημάτων, ὧν μετελάμβανον οὗτοι φιλανθρώπως, τούτων ἐκείνῳ Amſtelod. & H. Steph. Φιλανθρώπως etiam margo Ed. Vulgo tantum οὗτοι φιλανθρώπως, neglectis mediis. i Ἔρριπτον δ᾽ οὖν H. Steph. k Αὐτὴν Amſtel. l Ἐξ ἀνθρώπων φόβον liber H. Vales. m Κεναῖς H. Steph. Amſtel. Ceteri καιναῖς

36. Ὃ χρὴ παθεῖν] Gloſſema in margine omnino putidum eſt, παθεῖν τὸν κατὰ πόλιν &c. L. RHOD.

38. Εἰς τὸν ἐν Ἄλβαις κάρκαρον] De carcere Albano *Strabo* L. V. p. 368. cum not. *Caſauboni*, & viri docti ad *Vellejum* L. I, II. Videtur autem *Diodorus* conſulto Latinum retinuiſſe vocabulum, ſicuti & *Plut.* in P. Aemil. p. 274. F. Mox ἐννεακλίνου juſtum eſt. P. WESS.

53. Συμπαθεῖς γὰρ οὗτοι γενόμενοι διὰ τὸ &c.] Auxi orationem paucis verbis ex ſcripto *Amſtelodamenſi* & eo libro, quem *H. Steph.* in Italia verſaverat. Opportuna ſunt ſcriptoriſque dictioni concinnant egregie. P. WESS.

58. Ἀλλ᾽ οὐδὲν οὕτω γλυκὺ — ὡς τὸ ζῆν] Experiuntur id pleriqne omnes. Eleganter & vere Auctor Elegiae de Spe:

Credula res: quam nulla poteſt fortuna fugare,
Spes ſtat in extremis officioſa malis.
Spes vetat aeternis mortis requieſcere portis,
Et curas ferro rumpere ſollicitas.

Lege *Syneſium* de Inſomn. p. 146. B. P. WESS.

61. Εἰ μὴ Μάρκος Αἰμίλιος προκαθ. τοῦ βουλευτηρίου] In Latinis *curiae praeſidens.* Ego *principem ſenatus* malem. M. enim Aemilius Lepidus ab tertiis jam cenſoribus princeps fuerat lectus, teſte *Livio* L. XLIII, 15. Scio *Plutarchum* in Aemil. p. 274., mutatum Perſae carcerem Paullo Aemilio contribuere, quae res nihil habet difficultatis. Potuit auctore Paullo Aemilio ad Senatum M. Aemilius referre, ut in libera cuſtodia rex haberetur. At iſtud περὶ αὐτὸν ἀξίωμα non ſatis placet: Invenit *H. Valeſius* in Excerpt. Porphyrogennetae τηρῶν τὸ τῆς βουλῆς ἀξίωμα· unde rectius fuerat περὶ αὐτὴν, quod *Rhodom.* expreſſit. Cultius praeterea arbitror, quod idem *Valeſ.* ex ſchedis productum laudavit, τὸν ἐξ ἀνθρώπων φόβον. P. WESS.

70. Διετῆ γὰρ χρόνον φιλοψυχήσας &c.] Quadriennio poſtquam captus fuerat, Perſes Albae in libera cuſtodia deceſſit, ſi *Vellejo* veritas conſtat L. I, II. Accedit *Porphyrius* parum diſcrepans in Excerpt. *Scaligeri*, ἐν Ἄλβῃ μεταθεὶς καὶ γεγηρακὼς μετὰ πέντε ἔτη τελευτᾷ. Fors itaque peccatum in annis iſtis duobus eſt. Periiſſe vero Perſen inſomnuis, Mithridates Epiſt. ad Arſacem inter *Salluſtii* Fragm. L. IV. Hiſtor. & *Plut.* Aemil. pag. 275. indicant. Ceterum paullo ante κεναῖς ἐλπίσι προσανέχων a ſcriptore veniſſe cenſui. Nam errantes librarios in iſtis ſaepe labi, quis eſt, quem fugiat? P. WESS.

73. Ὅτι λέγουσι — ἕως ὁ Καππαδοκίας &c.] Videtur *Diodorus* occaſione legationis, qua Ariarathes amicitiam cum Romanis renovavit apud *Livium* Epit. lib. XLVI. & *Polyb.* Legat. CIX. p. 1302. de regum Cappadocum origine aliam παρέκβασιν inſtituiſſe. At quid ſibi volunt haec *Syncelli* Chronograph. p. 219. Καππαδόκων βασιλεῖς ἑπτὰ χρόνοις ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα διαγενόμενοι, κατὰ τούτους ἤρξατο τῆς χώρας, ὡς Διόδωρος γράφει. *Cappadocum reges ſeptem annis CLX. regnando perſeverantes hac aetate, ut Diodorus ſcribit, prima regni fundamenta poſuerunt?*

Equi-

EX EODEM LIBRO ECLOGA TERTIA.

Ὅτι λέγουσιν (φησὶν) ἑαυτοὺς οἱ τῆς Καππαδοκίας βασιλεῖς εἰς Κῦρον ἀναφέρειν τὸ γένος, τὸν ἐν Πέρσαις. διαβεβαιοῦνται δὲ καὶ τῶν ἑπτὰ Περσῶν τῶν τὸν μάγον ἐπανελομένων ἑνὸς ὑπάρχειν ἀπόγονοι. καὶ τὴν μὲν ἀπὸ Κύρου συγγένειαν οὕτω καταριθμοῦνται· Καμβύσου τοῦ Κύρου πατρὸς ἀδελφὴν [n] ὑπάρξαι γνησίαν Ἀτόσσαν, ταύτης δὲ καὶ Φαρνάκου τοῦ Καππαδοκίας βασιλέως γενέσθαι [o] παῖδα Γάλλον, καὶ τούτου γενέσθαι Σμέρδιν, οὗ Ἀρτάμνην· τοῦ δὲ Ἀναφᾶν· ὃν καὶ διενεγκεῖν μὲν ἀνδρείᾳ καὶ τόλμῃ, γενέσθαι δ' ἕνα τῶν ἑπτὰ Περσῶν. τὴν μὲν οὖν εἰς [p] Κῦρον συγγένειαν οὕτω γενεαλογοῦσι, καὶ τὴν εἰς Ἀναφᾶν· ὅν φασι δι' [q] ἀνδρείαν συγκεχωρῆσθαι τὴν Καππαδοκίας δυναστείαν, ὥστε μὴ τελεῖν φόρους Πέρσαις. οὗ τελευτήσαντος, ὁμώνυμος υἱὸς ἄρχει. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν, ἀπολειφθέντων δυεῖν υἱῶν Δατάμου καὶ Ἀριμναίου, διαδέξασθαι τὴν ἀρχὴν Δατάμην, ἄνδρα κατὰ πόλεμον καὶ κατ' ἄλλα μέρη τῆς βασιλείας ἐπαινούμενον. ὃς Πέρσαις διὰ μάχης ἐλθὼν, καὶ λαμπρῶς κατὰ τὴν μάχην ἀγωνισάμενος, ἐν αὐτῇ τελευτᾷ. διεδέξατο δὲ τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς Ἀριάμνης· οὗ γίνονται παῖδες Ἀριαράθης καὶ Ὀλοφέρνης. οὗτος δὲ ἔτη πεντήκοντα δυναστεύσας, καὶ μηδὲν ἔργον ἄξιον μνήμης πράξας, τελευτᾷ· τὴν δὲ ἀρχὴν διεδέξατο ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν Ἀριαράθης, ὃς φιλοστοργῆσαι διαφερόντως λέγεται τὸν ἀδελφὸν, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὰς ἐπιφανεστάτας τάξεις· ὃν καὶ Πέρσαις κατ' Αἰγυπτίων ἀποσταλέντα συμμαχῆσαι, καὶ μετὰ μεγάλων τιμῶν ἐπανελθεῖν, ἃς Ὦχος ὁ Περσῶν βασιλεὺς ὑπὲρ ἀνδρείας ἐδίδου· καὶ τὸν βίον ἐν τῇ πατρίδι λιπεῖν, υἱοὺς ἐγκαταλιπόντα Ἀριαράθην καὶ [r] Ἀρύσην. ὁ δὲ ἀδελφὸς καὶ τὴν Καππαδοκίας ἔχων τὴν ἀρχὴν (οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ [s] γονὴ γνησία) τὸν πρεσβύτερον τῶν παίδων τἀδελφοῦ Ἀριαράθην υἱοποιεῖται. κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν καταπολεμεῖ μὲν Πέρσας, εἶτα καὶ τελευτᾷ. καὶ Περδίκκας, ὁ τῶν ὅλων τότε ἡγούμενος, Εὐμένη πέμπει Καππαδοκίας στρατηγόν. καὶ καταπολεμηθέντος Ἀριαράθου, πεσόντος τε ἐν τῇ μάχῃ, αὐτή τε ἡ Καππαδοκία καὶ τὰ πλησιόχωρα αὐτῆς, ἔπεσεν ὑπὸ Μακεδόνας. Ἀριαράθης δὲ, ὁ τοῦ προβεβασιλευκότος υἱὸς, ἀπελπίσας κατὰ τὸ παρὸν, ἀποχωρεῖ μετ' ὀλίγων πρὸς τὴν Ἀρμενίαν. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον τῶν περὶ τὸν Εὐμένη καὶ Περδίκκαν τελευτησάντων, Ἀντιγόνου δὲ καὶ Σελεύκου [t] περι-

Cappadociae reges, ad Cyrum Perſarum dominatorem ſe genus referre dicunt. Ab uno praeterea Perſarum illorum qui Magum e medio ſuſtulerunt, oriundos ſe, confirmant. Et cognationis a Cyro deductae ſeriem ita enumerant. 894.
Cambyſae patris Cyri germanam fuiſſe Atoſſam. Ex hac & Pharnace Cappadociae rege natum eſſe Gallum: unde Smerdis; Ex quo Artamnes; Et ex hoc Anaphas, quem fortitudine atque audacia excelluiſſe, & unum de VII. viris Perſarum fuiſſe perhibent. Cognationis itaque gradus ad Cyrum ſic recenſent, itemque ad Anaphan, cui ob fortitudinem Cappadociae principatum ita conceſſum, ajunt, ne tributa Perſis ſolveret. Hoc defuncto ejuſdem nominis filius imperat. Poſt hujus vero obitum relictis duobus filiis, Datame & Arimnaeo, imperium excepiſſe Datamen, virum & bello & aliis imperii partibus laudatiſſimum. Qui pugna cum Perſis commiſſa, cum egregie praelio decertaſſet, in acie occubuit. Succeſſit autem in regno filius Ariamnes. Quo nati Ariarathes & Holophernes. Is cum annos L. principatu functus, nullum memoria dignum facinus patraſſet, moritur; Et natu major filiorum Ariarathes imperium ſuſcepit. Qui eximio fratrem amore complexus, per omnes honorum gradus ad ſplendidiſſimas eum dignitates provexiſſe memoratur. Perſis etiam contra Aegyptios profectis ſocia arma junxit; Et honoribus ampliſſimis, quos Ochus Perſarum rex fortitudinis cauſa impertiverat, auctus rediit, vitamque in patria reliquit, filiis Ariarathe & Aryſa relictis. Frater autem, qui & ipſe Cappadociae imperium tenuit, cum genuina ſobole careret, Ariarathem grandiorem natu ex fratre nepotem, adoptat. Circa haec tempora Alexander Macedo Perſarum opes bello frangit: poſt etiam vivendi finem fecit. Perdiccas autem, rerum ſummae praefectus, Eumenem Cappadociae imperatorem mittit. Tum debellato Ariarathe inque pugna caeſo, & Cappadocia ipſa, & finitima Macedonibus ſubjiciuntur. Ariarathes vero, prioris regis filius, omiſſa in praeſens ſpe (regni) cum paucis in Armeniam diſcedit. Nec multo tempore poſt, Eumene ac Perdicca defunctis, Antigonoque & Seleuco diſtrictis, copiis ab Ardoato, re-

---

n Ὑπάρξαι γνησίαν *Amſtel. H. Steph.* Vulgo γὰρ interponunt. Ἀτόσσαν iidem. In aliis Ἀτόσαν. o Παιδάγαμον iidem: Παιδάμον *marg. Ed.* p Κῦρον *H. Steph. Amſtel.* Edebatur Κύρου. q Ἀνανδρίαν marg. *Edd.* r Ἀρύσην *Ed. Rothomag.* s Γονὴ *Amſtel.* & marg. *Edd.* t Περισπώμενον *Rothom.* Rectius περισπωμένων *Amſtel. Steph.* & alii.

Equidem, verum ut fatear, non omnia laudo. Illic quae deſcribuntur, conveniunt pleraque in tempus belli Punici primi, aut illi certe proximum. Atqui inde prima regni Cappadocum initia exorſum eſſe *Diodorum*, res eſt falſiſſima. Ad hoc ſeptem ait *Syncellus* Cappadocum fuiſſe reges: hic recenſentur plures. Adde eos, qui Ariarathen, de quo Auctor Ecloga hac extrema, continua ſerie uſque ad Ariarathen Ariarathae & Laudices F., quem Mithridates per ſummum ſcelus occidit, exceperunt, & plures in catalogum addendi erunt. Vide tamen an hoc *Syncellus* ſpectaverit. Indicat *Diodorus* hac Ecloga Ariarathen, filium Ariarathae, quem vita & regno Macedones everterunt, Cappadociam armis recuperatam filio Ariamnae reliquiſſe. Puto eundem ſuperioribus libris perhibuiſſe, ab iſto Ariarathe aut, ſi mavis, Ariamne, nova regni Cappadocum inſtaurati primordia coepta eſſe, continuatamque ejus adminiſtrationem in annos CLX. uſque ad ultimum Ariarathen. Congruent tempora, modo ultimi Ariarathae mors, neque eſſe quod inpedat videtur, in principium Olymp. CLXX. referatur. Eam vero *Syncelli* verborum ſententiam ſi qui rejiciant, ſponte melioribus cedam. P. Wess.

78. Ἀδελφὴν ὑπάρξαι γνησίαν Ἀτόσσαν] Retinendum Ἀτόσσαν, alterum in marginem relegandum L. Rhod.

81. Παῖδα Γάλλον] Hoccine juveni nomen fuerit an Γάμος, non dixero. ΓΑΜΟΝ & ΓΑΛΛΟΝ una duntaxat litera, ad ſcripturae errorem progenerandum prona, diſtinguit. Mox εἰς Κῦρον bene ſchedae. Porro Anapham, quem Auctor unum e ſeptem Perſiae principibus perhibet ex Cappadocum ſententia, *Cteſias* Perſic. C. 14. Onopham adpellat. Scribe praeterea ὅν φασι δι' ἀνδρείαν συγκεχωρῆσθαι, ut oratio ſibi conſtet. P. Wess.

95. Καὶ Ὀλοφέρνης] Infra eodem nomine alius eſt, qui tamen in Excerpt. *Peireſc.* p. 335. Ὀροφέρνης, etiam apud *Athen.* L. X, 11. pag. 440. & *Juſtinum* L. XXXV, 1.; ſed Legat. CXXVI. *Polybii* Ὀλοφέρνης & *Appian.* Syr. p. 189. P. Wess.

12. Πεσόντος τε ἐν τῇ μάχῃ] Captus Ariarathes eſt & victoris arbitrio in crucem ſublatus, ut ipſemet *Diodorus* L. XVIII, 16., & *Arrianus* cum *Luciano*, quos ibid. excitavi teſtes, prodiderunt. Accedat in cumulum *Appianus* Mithridat. p. 302. Ἀριαράθην Καππαδοκίας ἡγούμενον —— αὐτὸς (*Perdiccas*) ἀνεκρέμασε. Forſan ergo hoc *Photio* debetur. P. Wess.

ge Armeniorum, acceptis, Ductorem Macedonum Amyntam interfecit, subitoque Macedones e regione expulit, atque ita regnum gentile recuperavit. Tres huic filii erant, quorum aetate maximus Ariamnes regnum accepit. Is affinitate cum Antiocho, quem Deum nominant, contracta, filiam hujus Stratonicen Ariarathae, ex filiis natu majori, matrimonio conjunxit. Et quia liberorum amantiſſimus erat, diadema nato impoſuit, omnesque regni honores, ut aequali ſecum poteſtate 895. imperaret, cum illo communicavit. Patre autem vivis exemto, Ariarathes ſolus regnat. Et vitam cum morte commutans, regnum filio Ariarathae, tenerrimae adhuc aetatis relinquit. Is filiam Antiochi, (quem magnum vocant) Antiochidem nomine, aſtutia excellentem, in matrimonium accepit. Haec cum liberis careret, duos marito inſcio pueros ſuppoſuit, Ariarathen & Holophernen. Sed aliquanto poſt, natura ſemen receptante, praeter ſpem duas filias peperit, unumque filium, nomine Mithridatem. Exinde cum de ſubjectitiis virum edocuiſſet, ut aetate prior cum mediocri ſumtu Romam ablegaretur, effecit, poſterior vero in Ioniam: ne litem de regno moverent genuino. Hunc autem, ubi virilem aetatem attigit, etiam Ariarathem nominatum perhibent, diſciplinisque Graecis imbutum, caeteriſque inſuper virtutibus laudem promeruiſſe. Caeterum pater, ut filio, qui genitorem mirifice amabat, vicem amoris redderet, impenſe cupiebat. Et eo uſque mutuae benevolentiae ſtudium illis progreſſum eſt, ut parens toto imperio cedere filio certarit. Ille autem fieri non poſſe, ut a parentibus adhuc vivis tantum beneficium acciperet, demonſtrarit. Is ergo, cum fato parens conceſſiſſet, in regno ſucceſſit, cum caetera vitae conformatione laudabilem ſe exhibens, tum Philoſophiae ſtudiis animum intendens; Unde factum, ut ignota Graecis Cappadocia tunc eruditis aptiſſimam vitae ſtationem praeberet. Hic etiam amicitiae & ſocietatis foedus cum Romanis renovavit. Atqui narratio de generis illorum, qui huc uſque in Cappadocia regnarunt, reductione ad Cyrum, in hiſce jam ſubſiſtat.

σπωμένην, λαβὼν δύναμιν παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀρμενίων Ἀρδοάτου, τὸν μὲν τῶν Μακεδόνων στρατηγὸν Ἀμύνταν ἀπέκτεινε, ἐξέβαλε δὲ καὶ [v] Μακεδόνας ταχέως τῆς χώρας, καὶ τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ἀνεκτήσατο. τούτῳ δὲ τριῶν παίδων γενομένων, παρέλαβε τὴν βασιλείαν ὁ [x] πρεσβύτατος, Ἀριάμνης· ὃς ἐπιγαμίαν πρὸς Ἀντίοχον ποιησάμενος, τὸν ἐπονομασθέντα Θεόν, τὴν τούτου θυγατέρα Στρατονίκην συνῴκισε τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν υἱῶν Ἀριαράθῃ· ὑπάρχων δὲ φιλότεκνος διαφερόντως, περιέθετο τῷ παιδὶ διάδημα, καὶ συνάρχειν πάντων τῶν τῆς [y] βασιλείας προτερημάτων ἐπίσης μεταδίδωσι. τοῦ δὲ πατρὸς τελευτήσαντος, Ἀριαράθης βασιλεύει καθ' ἑαυτόν. καὶ μεταλλάσσων τὸν βίον, κατέλιπε τὴν βασιλείαν [z] Ἀριαράθῃ τῷ υἱῷ, νηπίῳ παντελῶς ὄντι τὴν ἡλικίαν. οὗτος δὲ ἔγημε θυγατέρα τοῦ μεγάλου κληθέντος Ἀντιόχου, ὀνομαζομένην [a] Ἀντιοχίδα, πανοῦργον μάλιστα. [b] ταύτην δέ, μὴ γενομένων τέκνων, ὑποβάλλεσθαι δύο παῖδας, ἀγνοοῦντος τοῦ ἀνδρός, Ἀριαράθην καὶ Ὀλοφέρνην. μετὰ δέ τινα χρόνον τῆς φύσεως ἐπιδεξαμένης, ἀνελπίστως τεκεῖν αὐτὴν δύο μὲν θυγατέρας, υἱὸν δὲ ἕνα τὸν ὀνομασθέντα [c] Μιθριδάτην. ἐξ οὗ τοὺς ὑποβλιμαίους ἀναδιδαξαμένην τἀνδρί, τὸν μὲν πρεσβύτερον μετὰ συμμέτρου χρείας εἰς Ῥώμην ἀποσταλῆναι παρασκευάσαι· τὸν δὲ νεώτερον εἰς τὴν Ἰωνίαν· χάριν τοῦ μὴ διαμφισβητεῖν ὑπὲρ τῆς βασιλείας τῷ γνησίῳ. τοῦτον δὲ ἀνδρωθέντα καὶ Ἀριαράθην φασὶ μετονομασθῆναι, παιδείας τε Ἑλληνικῆς μεταλαχεῖν, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ἐπαινεῖσθαι ἀρετήν. καὶ ὁ μὲν πατήρ, φιλοπάτορι ὄντι τῷ υἱῷ, ἔσπευδεν ἀποδοῦναι τὴν τοῦ φιλοτέκνου σπουδήν· καὶ ἐπὶ τοσοῦτον αὐτοῖς προέβη [d] τὰ πρὸς ἀλλήλους εὐνοίας, ὥστε ὁ μὲν πατὴρ ἐξίστασθαι τῆς ὅλης ἀρχῆς ἠγωνίζετο τῷ παιδί· ὁ δὲ ἀδύνατον [e] ἐδείκνυ δέξασθαι αὐτὸν παρὰ γονέων ἔτι ζώντων τὴν τοιαύτην χάριτα. οὗτος, τὸν πατέρα τοῦ πεπρωμένου καταλαβόντος, διεδέξατο τὴν βασιλείαν, τήν τε ἄλλην ἀγωγὴν τοῦ βίου ἀξιολογωτάτην ἐνδεικνύμενος, καὶ φιλοσοφίᾳ προσανέχων. ἐξ οὗ καὶ ἡ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀγνοουμένη πάλαι Καππαδοκία, τότε τοῖς πεπαιδευμένοις [f] ἐμβιωτήριον ὑπῆρχεν. ἀνενεώσατο δ' οὗτος καὶ τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν τε καὶ συμμαχίαν. ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τῆς εἰς Κῦρον ἀναφορᾶς τῶν μέχρι τοῦδε τῆς Καππαδοκίας βασιλευσάντων ἐν τούτοις.

EX EODEM LIBRO ECLOGA QUARTA.

ROMANORUM enim, qui generis nobilitate & gloria majorum praeſtant, ſimulacra ſingun-

Τῶν γὰρ [g] Ῥωμαίων οἱ ταῖς εὐγενείαις καὶ προγόνων δόξῃ διαφέροντες, μετὰ τὴν τελευτὴν εἰδω-

---

[v] Μακεδόνας ſchedae *Amſtelod.* & *H. Steph.* In *Edd.* Μακεδόνα. [x] Πρεσβύτερος in ora *Edd.* [y] Βασιλέως marg. *Edd.* [z] Ἀριαράθης eadem. [a] Ἀντιοχίδα *Amſtel.* [b] Ταύτῃ marg. *Edd.* & ὑποβαλέσθαι, quod & *Steph.* habet. [c] Μιθριδάτην *Amſtel.* & *H. Steph.* Vulgo Μιθριδάτης. [d] Τας τ' *Amſtel.* & mox ἠγωνίζετο, male. [e] Ἐδύνατο *H. Steph.* & marg. *Edd.* [f] Ἐμβιωτήριον *H. Steph.* In *Edd.* ἐμβιώτερον. [g] Τοῦτο καὶ νῦν γίνεται. καὶ ἱστοροῦσι τὰς πράξεις τῶν βασιλέων ἐν καλῷ γένος τινὸς προγονικὰς εἰς ἔπαινον αὐτῶν καὶ ζωὴν τῶν ὁρώντων Schol. *M. Magnii.*

19. Παρὰ τοῦ βασιλέως —— Ἀρδοάτου] Hominem ignorant Armeniorum annales a *Moſe Chorenenſi* in ordinem digeſti: quod quidem minime mirum. Parum enim antiquiſſimas patriae ſuae res habuit exploratas. Praetereunt etiam, ſi bene memini, alii. Poſt pauca Μακεδόνας ſcriptum olim fuiſſe, pulcre animadvertit *Rhodomannus.* Rei ſeries & ſcripti *Codd.* idem ſibi poſtulant. P. Wess.

26. Τὴν τούτου θυγατέρα Στρατονίκην συνῴκισε] Puella id nominis ab avia Stratonice, feminarum nobiliſſima, quam Smyrnaei Θεὰν Στρατονίκην in Oxonienſi marmore vocant, impetraſſe videtur. De nuptiis ejus & Ariarathae, quantum quidem recordor, tacent alii. P. Wess.

35. Ὀνομαζομένην Ἀντιοχίδα] Eadem *Appianus* Syriac. p. 145. Hac affinitate Antiochus Ariarathen ſibi adjunxit in belli adverſus Romanos conſortionem. Confer *Livium* L. XXXVII, 39. & L. XXXVIII, 39. P. Wess.

50. Καὶ ἐπὶ τοσοῦτον — προέβη τὰ —— εὐνοίας] Ab hac Patris filiique laudabili contentione ΕΥΣΕΒΟΥΣ titulum, quo Ariarathen numi ornant, repetunt viri docti, *Nonius* ad Goltzii Numiſm. p. 305. & *Seguinus* Select. Numiſm. p. 61., ſed dubia admodum conjectura, ut bene vidit Illuſt. Ez. *Spanhemius* de de Uſu & Praeſtant. Num. Diſſ. VIII. p. 469. P. Wess.

59. Ἐμβιωτήριον ὑπῆρχε] Pro ἐμβιώτερον ſcribe ἐμβιωτήριον, quo vocabulo vix quidquam elegantius eſt. L. Rhod.

Ἐμβιωτήριον ὑπῆρχε] Placet viri doctiſſimi judicium, etſi ſimile exemplum non ſit ad manus. Ἐμβιῶν illorum eſt, qui jucunde & libenter alicubi vitam agunt. *Libanius* T. II. p. 168. B. ἐν μὲν ἂν γνώμῃ τῷ [illegible] ταῖς Ἀθήναις ἐμβιῶναί τε καὶ ἐγγηρᾶσαι, quo modo *Euſebius* ἐμβιῶναι καὶ ἐγγηράσκειν conjungit Praep. Evangel. L. V, 33. p. 229. D. Ipſam rem, de qua agitur, firmare Epiſtolae poterunt Carneadis ad hunc Ariarathen, quarum *Diogenes* L. IX, 65. meminit. P. Wess.

64. Τῶν

εἰδωλοποιοῦνται καλά τε τὴν τοῦ χαρακτῆρος ὁμοιότητα, καὶ κατὰ τὴν ὅλην τοῦ σώματος περιγραφὴν, μιμητὰς ἔχοντες ἐκ παντὸς τοῦ βίου παρατετηρηκότας τήν τε πορείαν, καὶ τὰς κατὰ μέρος ἰδιότητας τῆς ἐμφάσεως. παραπλησίως δὲ καὶ τῶν προγόνων ἕκαστος προηγεῖται τοιαύτην ἔχων διασκευὴν, καὶ κόσμον, ὥστε τοὺς θεωμένους, διὰ τῆς ἐκ τούτων ἐμφάσεως γινώσκειν, ἐφ᾽ ὅσον [h] ἕκαστος τιμῆς προήχθησαν καὶ μετέσχον τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ καλῶν.

tur, ad lineamentorum ſimilitudinem, totamque corporis circumſcriptionem. Habent enim per omnem vitam, qui ingreſſum obſervent, & formae in oculos incurrentis proprietates ſingulas imitentur. Eodem modo progenitorum unuſquiſque antecedit tali habitu & ornatu, ut qui intuentur, per evidentem illorum repraeſentationem cognoſcant, ad quos honoris gradus ſinguli evecti fuerint, & quantum de reipublicae bonis & ornamentis participarint.

EX EODEM LIBRO ECLOGA QUINTA.

ὩΣ Μέμμιος [i] ἐξαπέλεκυς στρατηγὸς εἰς τὴν Ἰβηρίαν ἐξαπέσταλτο μετὰ δυνάμεως, οἱ δὲ Λυσιτανοὶ συστραφέντες πρὸς αὐτὸν καὶ λαβόντες [k] ἐκπαρασκεύους ἐκ κατάπλου, μάχῃ τε ἐνίκησαν, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ διέφθειραν· περιβοήτου δὲ γενομένης τῆς τῶν Ἰβήρων εὐημερίας, οἱ μὲν [l] Ἀρουακοὶ, νομίσαντες πολὺ κρείττους εἶναι τῶν Ἰβήρων, κατεφρόνησαν τῶν πολεμίων, καὶ τὸ πλῆθος τὸ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν, διὰ ταύτην μάλιστα τὴν αἰτίαν, εἵλετο τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον.

MEMMIUS praetor cum exercitu in Hiſpaniam miſſus erat. At Luſitani in ipſum converſi, cum imparatam a recenti navium appulſu offendiſſent, & pugna vicerunt, & maximam exercitus partem interemere. Divulgato igitur paſſim hoc Iberorum ſucceſſu felice, Arevaci Iberis ſe longe praeſtantiores eſſe opinati, hoſtes contemſere: Et multitudo, quae ad concionem publicam confluxerat, hanc ob cauſam maxime, bellum contra Romanos ſuſcepit. 896.

ΕΚ ΤΟΥ ΛΒ′.

ὉΔὲ Ἀλέξανδρος ἀπὸ μὲν τῆς μάχης μετὰ [m] πεντακοσίων τὴν φυγὴν ἐποιήσατο τῆς Ἀραβίας εἰς τὰς καλουμένας Ἄβας πρὸς Διοκλέα τὸν δυνάστην, πρὸς ὃν ἦν καὶ τὸν υἱὸν Ἀντίοχον προκατατεθειμένος ὄντα νήπιον. εἶτα οἱ μὲν περὶ τὸν Ἡλιάδην ἡγεμόνες, οἱ συνῆσαν Ἀλεξάνδρῳ, λάθρα διεπρεσβεύσαντο περὶ τῆς ἰδίας ἡγεμονίας, [n] ἐπαγγελλόμενοι δολοφονήσειν τὸν Ἀλέξανδρον. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ Δημητρίου περὶ ὧν ἠξίουν, οὐ μόνον προδόται τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ καὶ φονεῖς ἐγενήθησαν.

Οὐκ ἄξιον δὲ παρελθεῖν τὴν γενομένην περιπέτειαν [o] πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς, διὰ δὲ τὸ παράδοξον ἴσως ἀπιστηθησομένην. Ἀλεξάνδρου γὰρ τοῦ βασιλέως βραχὺ πρὸ τῶν [p] ἐνεστώτων χρόνων χρηστηριαζομένου κατὰ τὴν Κιλικίαν, ἔνθα φασὶν Ἀπόλλωνος Σαρπηδονίου ἱερὸν εἶναι, ἀνελεῖν αὐτῷ λέγεται τὸν θεὸν, φυλάξασθαι τὸν τόπον τὸν [q] ἐνεγκόντα θεὸν δίμορφον. καὶ τότε μὲν αἰνιγματώδη τὸν χρησμὸν εἶναι δόξαι, ὕστερον μέντοι, μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ βασιλέως, ἐπιγνωσθῆναι τὸ λόγιον διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῆς Ἀραβίας ἐν ταῖς καλουμέναις Ἄβαις ᾤκει τις Διόφαντος ὄνομα, τὸ δὲ γένος Μακεδὼν οὗτος ἐγχώριον Ἀραβίαν γυναῖκα γήμας, ἐ-

EX L. XXXII. ECL. I.

ALEXANDER a pugna quingentis comitatus fugam intendit urbem Arabiae verſus, quam Abas vocant, ad principem Dioclem: apud quem etiam filium Antiochum, tenerae adhuc aetatis, prius depoſuerat. Poſtea duces Heliadae adjuncti, qui cum Alexandro erant, clancularias de munere ſuo imperatorio legationes miſerunt, doloſe Alexandrum occiſuros promittentes. Quorum petitioni cum locum dediſſet Demetrius, non proditores tantum, ſed interfectores etiam, regis facti ſunt.

Indignum vero eſſet, ſi, quod ante vitae Alexandri finem evenit, ſed propter inſolentiam forte non creditur, ſilentio praeteriremus. Alexandro enim rege, paulo antequam inſtarent haec tempora, conſulenti oraculum in Cilicia, ubi Sarpedonii Apollinis templum eſſe dicunt; Deum reſpondiſſe fertur, ut a loco ſibi caveret, qui geminae formae Deum protuliſſet. Et tunc quidem reſponſum divinum pro aenigmate habitum: ſed poſtea exſtincto rege, veritatem cognitam fuiſſe, hoc modo. In Arabiae urbe, quae Abae vocatur, quidam Diophantus nomine habitabat, natione Macedo. Is ducta ex indigenis Arabica uxore, filium ſibi co-

---

[h] Ἕκαστοι in ora *Edd.* [i] Ἐξ ὃ πέλεκυς ad marg. *Edd.* Tum Μέμμιος *Amſtel.* [k] Ἐκπαρασκευῆς ad oram *Edd.* [l] Ἀρουακοὶ *Amſtel.* [m] Πεντακοσίους *id.* & ora *Edd.* [n] Ἐπαγγελλόμενος *Amſtel.* [o] Πρὸς *Rothom.* [p] Ἐνεστῶτα *Amſtel* & marg. *Edd.* [q] Ἐνεγκόντα θεὸν *Amſtel.* In *Edd.* ora θεῶν. Vulgo (τὸν) θεόν.

64. Τῶν γὰρ Ῥωμαίων οἱ ταῖς εὐγενείαις &c.] Haec partem fecerunt deſcriptionis juſtorum, quae magnifica Aemilio Paullo fuerant perſoluta: id *Photius* planiſſime indicat. Addiderat Auctor Paulli meritiſſimas laudes, quarum reliquias Excerpta dabunt *Peireſc.* p. 325. Cetera, quae hic produntur, a *Polybio* copioſius & cultius traduntur L. VI, 51. Mox *Rhodom.* γινώσκειν ἐφ᾽ ὅσον ἕκαστοι pro ἕκαστος ex margine adſciſcit. P. Wess.

81. Ὡς Μέμμιος ἐξαπέλεκυς] Quae librarii mutant, omnes ineptias poſt ſe relinquunt. Ἐξαπέλεκυς praetor eſt, uti in Excerpt. *Peireſc.* p. 346., ἐξαπέλεκυς ἀρχὴ praetura apud *Polybium* L. III, 40. Cauſſam, cur Graeci ita vocarint, ignorat nemo. De Memmio praetore alii certiora docebunt. Mihi Mummius eſſe videtur, de quo *Appianus* Iberic. p. 483. P. Wess.

83. Καὶ λαβόντες ἐκπαρασκεύους] Muta ἐκπαρασκεύους in ἀπαρασκεύους. Nam lectio marginis prorſus aliena eſt. L. Rhod.

86. Οἱ μὲν Ἀρουακοὶ] *Luſitanos* verterat Interpres, aliud agens. *Arevaci* ſunt ſive *Arevacae*, Ἀρουάκαι, Ἀρεουάκαι *Ptolemaeo* & *Straboni*. Scribe ergo Ἀρουακοί. P. Wess.

91. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀπὸ μὲν τῆς μάχης &c.] De pugna Alexandri cum Demetrio legatur *Joſephus* Antiq. Judaic. Lib. XIII, 4. 8. L. Rhod.

93. Εἰς τὰς καλουμένας Ἄβας] Quaerendae ſunt Abae iſtae Arabicae; nam, quod ſuſpicatur olim, εἰς τὰς καλουμένας Ζάβας, id, etſi haud male & hic & in ſequentibus videatur poſſe convenire, nemini obtrudo. Vid. ſupra L. III, 47. Porro Arabum regulus *Diocles*, ad quem Alexander Balas fugit, forte *Malchus* eſt *Joſephi* A. J. lib. XIII, 5, 1., aut *Elmalchuel* ſcriptoris libri Maccabaeor. 1. cap. XI, 39., ubi *Grotium* vide. Namque ad eum Alexander iſte filium Antiochum alendum & ſervandum miſerat. P. Wess.

6. Ἔνθα — Ἀπόλλωνος Σαρπηδονίου ἱερὸν εἶναι] Seleuciae erat. *Zoſimus* L. 1, 57. ἐν Σελευκείᾳ κατὰ Κιλικίαν Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἵδρυτο, καλουμένου Σαρπηδονίου, καὶ ἐν τούτῳ χρηστήριον. & quidem propter ipſum mare in litore, ſicuti egregie docetur a *Baſilio* Seleucienſi praeſule lib. II. de Mirac. S. Theclae p. 136. & in ejuſdem vita p. 122. Ed. *Pantini.* P. Wess.

8. Ἐνεγκόντα θεὸν δίμορφον] Hermaphroditum intellige, alioqui θεῶν haud foret abſurdum. P. Wess.

18. Περι-

cognominem procreavit, & filiam Heraidem appellatam. Filium quidem ante maturum aetatis vigorem exſtinctum vidit, filiam autem, idoneam matrimonio aetatem cum attigiſſet, dotatam collocavit viro cuidam, cui nomen Samiades. Hic ubi annum cum nupta vixiſſet, longinquam peregrinationem ſuſcepit. Interea in morbum admirabilem, & omni fide majorem, incidiſſe Heraidem ferunt. Nam inflammationem cum tumore vehementem circa imum ejus ventrem exſtitiſſe, magisque ac magis intumeſcente loco, cum exinde ad malum hoc magnae febres acceſſiſſent, exulcerationem circa matricis collum factam eſſe, medicos exiſtimaſſe. Adhibitis igitur medicamentis, quibus tumores illos ardentes ſe repreſſuros putabant, cum jam ſeptima dies eſſet, rupta ſuperficie virile inguen cum adjunctis teſticulis ex pudendis Heraidis procidiſſe. Diruptionem vero iſtam cum
897. affectione conjuncta accidiſſe, neque medico, neque alio extraneorum praeſente, ſed matre tantum & duabus ancillis. Tunc quidem ſtupore correptas & ob rei inſolentiam obmutuiſſe; Heraidis tamen curam pro facultate agentes ſubticuiſſe eventum, illamque a morbo liberatam muliebrem adhuc veſtitum geſtaſſe, caeterumque vitae domeſticae viroque ſubjectae morem retinuiſſe. Conſciis tamen hujus eventus ſuſpicionem obortam, Hermaphroditum eſſe. Atque ita in priore vitae conſuetudine cum viro, licet naturalis conjunctio repugnaret, maſculinis tamen complexibus familiariter ſe accommodaſſe, viſam. Interea dum extraneos haec conditio latet, Samiaden rediiſſe, &, ut congruebat, uxorem requiſiviſſe. At quia illa in conſpectum prodire verecundiae cauſa non audebat, graviter tuliſſe Samiaden. Dumque inſtat continenter, & conjugem expetit, parens vero non concedit, & tamen cauſam exponere veretur, diſſidium magnopere augeſcit. Idcirco litem patri de uxore ſua intendit, fortuna mirabilem hunc caſum, ut in fabularum actionibus fit, in crimen vocante. In judicum ergo conſeſſu, habitis ultro citroque orationibus, interfuit judicio etiam corpus, de quo diſceptabatur. Hic judices dubitant, utrum viro in uxorem, an patri in filiam major poteſtas conveniat. Tandem ubi judices oportere cenſebant, ut uxor virum ſequeretur: veritatem manifeſtavit, & fidente animo adſimulatam hactenus veſtem ſolvens, virilitatem ſexus cunctis monſtravit, cum ſtomacho etiam in hanc vocem erupit. Num aliqui virum viro nubere cogant? Tunc obſtupefactis omnibus, ac voce admirabunda rei novitatem ſignificantibus, Heraidem pudore detecto, aliter veſtitam, muliebrem ornatum in juvenis habitum mutaſſe, perhibent.

γέννησε μὲν υἱὸν ὁμώνυμον ἑαυτῷ, θυγατέρα δὲ τὴν προσαγορευθεῖσαν Ἡραΐδα. τὸν μὲν οὖν υἱὸν πρὸ τῆς ἀκμῆς ἐπεῖδε τελευτήσαντα· τὴν δὲ θυγατέρα γάμου ἔχουσαν ὥραν προικίσας συγκατῴκισέ τινι ὄνομα [r] Σαμιάδῃ. οὗτος μὲν συμβιώσας τῇ γαμηθείσῃ χρόνον ἐνιαύσιον, ἀπεδήμησε μακρὰν ἀποδημίαν. τὴν δὲ Ἡραΐδα φασὶν ἀρρωστίᾳ περιπεσεῖν παραδόξῳ καὶ παντελῶς ἀπιστουμένῃ· φλεγμονὴν γὰρ ἰσχυρὰν γενέσθαι περὶ [s] τὸ ἦτρον αὐτῆς. ἐπὶ πλέον δὲ οἰδήσαντος τοῦ τόπου, ἔπειτα [t] τῷ πυρετῷ μεγάλων συνεπιγινομένων, καταδοξάσαι τοὺς ἰατροὺς, ἕλκωσιν γεγονέναι περὶ τὸν τράχηλον τῆς μήτρας. χρωμένων δὲ αὐτῶν θεραπείαις, αἷς ὑπελάμβανον καταστέλλειν τὰς φλεγμονὰς, ἑβδομαίας δ᾽ οὔσης, ῥῆξιν ἐπιγενέσθαι τῆς ἐπιφανείας, καὶ [u] προπεσεῖν ἐκ τῶν τῆς Ἡραΐδος γυναικείων αἰδοῖον ἀνδρεῖον, ἔχον διδύμους προσκειμένους. Τὴν δὲ ῥῆξιν τοῦτον καὶ τὸ πάθος γενέσθαι, μήτε ἰατροῦ μήτ᾽ ἄλλου [x] τῶν ἔξω παρόντων, πλὴν μητρὸς, καὶ δύο θεραπαινίδων. τότε μὲν ἀχανεῖς γενομένας διὰ τὸ παράδοξον, τὴν ἐνδεχομένην ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι τῆς Ἡραΐδος, καὶ κατασιωπῆσαι τὸ γεγονός. τὴν δὲ ἀπολυθεῖσαν τῆς νόσου, τὴν ἐσθῆτα φορεῖν γυναικείαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀγωγὴν οἰκουρὸν καὶ ὕπανδρον διαφυλάττειν. [y] καταδοξάσθαι δὲ ὑπὸ τῶν συνειδότων τὴν περιπέτειαν, ἑρμαφρόδιτον εἶναι. καὶ κατὰ τὴν γεγενημένην μετ᾽ ἀνδρὸς συμβίωσιν, τῆς κατὰ φύσιν ἐπιπλοκῆς ἀντιπραττούσης, δοκεῖν αὐτὴν ταῖς ἀρρενικαῖς συμπεριφοραῖς καθωμιλῆσθαι. λανθανούσης δὲ τοὺς ἐκτὸς τῆς διαθέσεως ταύτης, ἐπανελθεῖν τὸν Σαμιάδην, καὶ (καθάπερ ἦν ἐπιβάλλον) τὴν γαμηθεῖσαν ἐπιζητεῖν. οὐ τολμώσης δὲ ἐκείνης εἰς ὄψιν ἐλθεῖν, διὰ τὴν αἰσχύνην, τὸν Σαμιάδην φασὶ βαρέως ἐνεγκεῖν· ἐπικειμένου δὲ συνεχέστερον, καὶ ἀπαιτοῦντος τὴν σύμβιον, καὶ τοῦ πατρὸς μὴ συγχωροῦντος μὲν, αἰσχυνομένου δὲ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν, εἰς μέγα ηὔξετο ἡ διαφορά. ἐπενεγκεῖν τε διὰ τοῦτο δίκην τῷ πατρὶ περὶ τῆς ἰδίας γυναικὸς, τῆς τύχης ὥσπερ ἐν δράμασι τὸ παράδοξον τῆς περιπετείας ἀγούσης [z] εἰς ἔγκλημα. συνεδρευσάντων δὲ τῶν κριτῶν, καὶ λόγων ῥηθέντων, συμπαρεῖναι μὲν τῇ κρίσει τὸ ἀμφισβητούμενον σῶμα· διαπορεῖν δὲ τοὺς δικαστὰς, πότερον προσήκει τὸν ἄνδρα τῆς γυναικὸς, ἢ τὸν πατέρα τῆς θυγατρὸς κυριεύειν; πέρας τῶν κριτῶν οἰομένων δεῖν ἀκολουθεῖν τἀνδρὶ τὴν γαμηθεῖσαν, τὴν ἀλήθειαν διασαφῆσαι, τὸ τῆς φύσεως ἄρρεν, καὶ θυμῷ τετολμηκότι τὴν καθυποκρινομένην ἐσθῆτα λύσασαν δεῖξαι πᾶσι, ῥῆξαί τε φωνὴν δυσπαθοῦσαν, εἴ τινες ἀναγκάζουσι συνοικεῖν ἀνδρὶ τὸν ἄνδρα; πάντων δὲ καταπλαγέντων, καὶ φωνῇ θαυμαζούσῃ τὸ παράδοξον ἐπισημαινομένων, τὴν μὲν Ἡραΐδα φασὶν, ἀποκαλυφθείσης τῆς αἰσχύνης, μεταμφιάσασθαι τὸν γυναικεῖον κόσμον εἰς νεανί-

---

r Σαμιᾷ ora *Edd.* In *Amstel.* ultima Syllaba compendio designatur, videturque Σαμιάδῃ fuiſſe. Edebatur Σαμιάδει. s Τὸ ἦτρον *Amstel.* t Τῶν πυρετῶν *H. Steph.* u Προπεσεῖν *H. Steph.* In *Edd.* προπεσεῖν. x Τῶν ἔξωθεν *Amstel.* & mox γενομένας. y Καταδοξάζεσθαι marg. *Edd.* z Deeſt *Amstel.* praepoſitio.

18. Προικίσας συγκατῴκισε] Notetur verbum in Lexicis hactenus deſideratum προικίζειν, id eſt, *dotare*. *Laertius* προῖκα ἐπιδιδόναι. *Philo* (p. 787.) προικίζεται τὴν παῖδα ὁ φθορεὺς ἄλλῳ, ζημιωθεὶς χρήμασι. *Epiphanius*, μὴ πατροπροικισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ λόγου. atque inde ὁ προικοπρὸς ibidem. Horum prototypum eſt ἡ προίξ. hinc θεράπαιναι προικίδιαι apud *Philonem* lib. περὶ εὐγενείας (p. 909.) Ἀπροίκους γῆμαι, ἀπάγειν, λαβεῖν *Lucianus*, *Athenaeus*, *Laertius*. D. Hoeschelius.

24. Ἔπειτα τῷ πυρετῷ μεγάλων &c.] Reſtitue ἔπειτα καὶ πυρετῶν μεγάλων. Aut inter τῷ & πυρετῶν inſere πάθει aut οἰδήματι. Non equidem minori admiratione dignum eſt, quod annales Teutonici (Hiſtoricae relationis titulo) hoc anno, quo iſta vertimus, CIↃ IↃXCI., de mercenario quodam milite, Daniele Burcamero, memoriae produnt & confirmant. Is enim tametſi androgynus erat, ducta ante ſeptennium uxore, hactenus ἄπαις ob impotentiam cum illa vixerat. Superiori autem anno in Belgio ex venerea cum Hiſpano quodam coitione praegnans factus, menſe Majo femellam peperit, quae in ſacro Chriſti lavacro Eliſabethae nomen accepit. Mammam tamen alteram, in quo latere virilia ſunt, inutilem ad lac infanti praebendum habere ibidem memoratur. Hoc pro demonſtratione nobis fuerit, non καθόλου verum eſſe, quod de ἀγονίᾳ ſive ſterilitate Hermaphroditorum vulgo perhibetur. L. Rhod.

Ἔπειτα τῷ πυρετῷ μεγάλων &c.] Si πυρετῶν legeretur ſublato articulo, ſana poſſent haec videri. Statim περὶ τὸ ἦτρον fuiſſe videtur nam τὸ ὑπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ, ὑπογάστριον καὶ ΗΤΡΟΝ, *Rufus Epheſius* ait. Ceterum *de mutatione ſexus narrantur aliquot exempla cum a Medicis, tum a Plinio hiſtoriarum* lib. VII, 4., *a Joanne Joviano Pontano* L. X. *de Reb. Coeleſtib.* C. 5., quae *Hoeſchelii* ad hunc locum verba. Alia ſi velis, adi *Phlegontem Trallianum* de Reb. Mirab. C. 6. &c., *Mercurialem* Lect. Var. L. VI, 20., *Vivem* & *Coquaeum* ad *Auguſtini* L. III. Civit. D. cap. 31., & quae ſua aetate Romae contigiſſe memorat *Barne-*

tus:

νεανίσκου διάθεσιν· τοὺς δὲ ἰατρούς, ἐπιδειχθέντων αὐτοῖς τῶν φανέντων, γνῶναι, ὅτι κατεκέκρυπτο φύσις ἄρρενος ἐν [a] ᾠοειδεῖ τόπῳ φύσεως θηλείας, καὶ δέρματος περιειληφότος παρὰ τὸ σύνηθες τὴν φύσιν, [b] σύντρησις ἐγεγένητο, δι' ὧν ἐξωδεύοντο τὰ περιττώματα· διόπερ τὸν προσσεσυριγγωμένον τόπον ἑλκώσαντας δεῖν [c] καθουλῶσαι, τὴν δὲ ἀνδρὸς φύσιν εὔκοσμον ποιήσαντας, τῇ ἐνδεχομένῃ χρῆσθαι δόξαι θεραπείᾳ. τὴν δ' Ἡραΐδα μετονομασθεῖσαν Διόφαντον, εἰς τοὺς ἱππεῖς καταλεχθῆναι, καὶ σὺν τῷ βασιλεῖ παραταξάμενον εἰς τὰς Ἄβας συνανακεχωρῆσαι. [d] δι' ὃ καὶ τὸν πρότερον ἀγνοούμενον χρησμὸν τότε γνωσθῆναι, φανέντος τοῦ βασιλέως ἐν ταῖς Ἄβαις, καθ' ὃν τόπον ὁ δίμορφος ἐγεγέννητο. τὸν δὲ Σαμιάδην λέγουσιν, ἔρωτι καὶ τῇ προγεγενημένῃ συνηθείᾳ [e] δεδουλωμένον, αἰσχύνῃ τε τοῦ παρὰ φύσιν γάμου συνεχόμενον, τῆς μὲν οὐσίας τὸν Διόφαντον ἀναδεῖξαι διαθήκῃ κληρονόμον· ἑαυτὸν δὲ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. ὥστε τὴν μὲν γυναῖκα γεγεννημένην, ἀνδρὸς ἀναλαβεῖν δόξαν καὶ τόλμαν, τὸν δ' ἄνδρα γυναικείας ψυχῆς ἀσθενέστερον γενέσθαι.

Παραπλησία δὲ ταύτῃ τῇ διαθέσει συνετελέσθη περιπέτεια τριάκοντα ἔτεσιν ὕστερον ἐν τῇ πόλει τῶν Ἐπιδαυρίων. ἦν γάρ τις Ἐπιδαυρία, κόρη μὲν εἶναι δοκοῦσα, γονέων δὲ ὀρφανή, [f] Καλλὼ δ' ὄνομα. αὕτη τὸν ἐπὶ τῆς φύσεως ἀποδεδειγμένον ταῖς γυναιξὶ πόρον ἄτρητον εἶχε· [g] παρ' αὐτὸν δὲ τὸν καλούμενον κτένα, τόπου συριγγωθέντος ἐκ γενετῆς, τὰς περιττώσεις τῶν ὑγρῶν ἐξέκρινεν. εἰς δὲ τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας παραγενομένη, συνῳκίσθη τινὶ τῶν πολιτῶν. διετῆ μὲν οὖν χρόνον συνεβίωσε τἀνδρί· τὴν μὲν γυναικείαν ἐπιπλοκὴν οὐκ ἐπιδεχομένη, τὴν δὲ παρὰ φύσιν ὁμιλίαν ὑπομένειν ἀναγκαζομένη. μετὰ δὲ ταῦτα φλεγμονῆς αὐτῇ συμβάσης περὶ τὸν κτένα, καὶ δεινῶν ἀλγηδόνων ἐπιγενομένων, συνεκλήθη πλῆθος ἰατρῶν· καὶ τῶν μὲν ἄλλων οὐδεὶς ὑπισχνεῖτο θεραπεύειν, φαρμακοπώλης δέ τις ἐπαγγελλόμενος ὑγιάσειν, ἔτεμε τὸν ἐπηρμένον τόπον· ἐξ οὗπερ ἐξέπεσεν ἀνδρὸς αἰδοῖα, δίδυμοι, καὶ καυλὸς ἄτρητος. πάντων δὲ τὸ παράδοξον καταπλαγέντων, ὁ φαρμακοπώλης ἐβοήθει τοῖς λειπομένοις μέρεσι τῆς πηρώσεως. τὸ μὲν οὖν πρῶτον, τὸ αἰδοῖον ἄκρον ἐπιτεμών, συνέτρησεν εἰς τὸν οὐρητῆρα· καὶ καθεὶς ἀργυροῦν καυλίσκον, [h] ταύτῃ τὰ περιττώματα τῶν ὑγρῶν ἐξεκόμιζε, τὸν δὲ σεσυριγγωμένον τόπον ἑλκώσας, [i] ἐνέφυσε. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ὑγιοποιήσας, διπλοῦν ἀπῄτει τὸν μισθόν. ἔφη γάρ, αὐτὸν παρειληφέναι γυναῖκα νοσοῦσαν, καθεστακέναι δὲ νεανίσκον ὑγιαίνοντα. ἡ δὲ Καλλὼ τὰς μὲν ἐκ τῶν ἱστῶν κερκίδας, καὶ τὴν ἄλλην τῶν γυναικῶν ταλασιουργίαν, ἀπέθετο· μεταλαβοῦσα δὲ ἀνδρὸς ἐσθῆτα, καὶ τὴν

Et Medicos, cum viſa ipſis quoque exhiberentur, cognoviſſe, quod natura maris in foemineae naturae loco, formam ovi referente, abſcondita latuiſſet, & quod in pellicula naturae circumvoluta, praeter morem foramen exſtitiſſet, per quod ſuperflua exiverint. Ideo locum prius fiſtulae inſtar excavatum, poſt factam exulcerationem cicatrice obducendum eſſe, naturaque virili in decorem ſuum reſtituta, debita utendum curatione, ſtatuiſſe. Poſtea Heraidem, Diophanti nomine aſſumto, in equitum ordines allectam, & poſtquam 898. in acie cum rege ſtetiſſet Abas ſe una recepiſſe. Idcirco etiam oraculi ſenſum prius non intellectum, tunc fuiſſe deprehenſum: Cum rex Abas comparuiſſet, quo in loco biformis ille natus erat. Samiaden tandem memorant, amore & priſtina conſuetudine victum, pudore matrimonii a natura abhorrentis ſubactum, bona ſua Diophanto teſtamento legaſſe, ſe autem abdicaſſe vita. Ita eam, quae mulier fuerat, audaciam viri gloriamque obtinuiſſe: virum autem imbecillitate animi muliere deteriorem abiiſſe.

Similis huic eventui caſus, xxx. annis poſt, in Epidauriórum urbe, contigit. Epidauria quaedam erat, ut habebatur quidem, puella, parentibus orba, cui nomen Callo. Haec meatum a natura mulieribus deſignatum ſine foramine habebat; juxta ipſum vero pectinem, uti vocant, qui locus erat inſtar fiſtulae pervius a primo ortu, ſuperfluos per illum humores excernebat. Ad maturam vero aetatem progreſſa, civi cuidam tradita fuit in matrimonium. Biennium itaque cum marito vixit, ita quidem ut foeminei complexus capax non eſſet, ſed coitum praeter naturam ſuſtinere cogeretur. Poſtea vero phlegmone circa pectinem oritur, ad quam horrendi cruciatus accedunt. Medicorum convocatur multitudo; quorum nemo curationis ſpem facit: ſed pharmacopola quidam ſanationem promittens locum tumore elatum incidit, unde viri pudendum, teſticuli & virga, ſed imperforata excidit. Ibi cum omnes rem inſolitam cum ſtupore demirarentur, reſtantibus particulis contra defectum auxiliatur. Initio extrema veretri inciſa ad ureterem (hoc eſt, urinae meatum) uſque terebravit, & argenteum immittens cauliculum, per hunc redundantes humiditates eduxit. Sed locum, qui ad fiſtulae modum perſoratus erat, exulceravit prius, & tunc demum conſolidavit. Cum hunc ergo ad modum ſanitatem illi tribuiſſet, geminam mercedem expetebat. Aegrotam enim mulierem ſe accepiſſe, & ſanum adoleſcentem nunc praeſentare, dixit. Callo ergo telae radios aliaſque foeminarum tractationes depoſuit; Et aſſumto viri amictu

---

a Οὐδεῖ *Amstel.* ὠμοειδεῖ *H. Steph.* b Σύντρησίς τις *Steph.* c Καθουλῶσαι marg. *Edd.* Mox δόξαι συγχρῆσθαι *Steph.* d Διὸ ὃ *Id.* δι' ὃν *Amstel.* e Δεδουλωμένον *Amstel.* f Καλὼ *Steph.* g Παρὰ δὲ τὸν καλούμενον συριγγωθέντος *H. Steph.* & in margine π. δ. τ. καλούμενον κτένα, συριγγωθέντος τινος. Vulgo καλούμενον τόπον συριγγωθεὶς edebatur. h Ταυτὶ in ora *Edd.* i Ἀνέφυσε *H. Steph.*

tus in Epiſtol., ex itinere ſcriptis, p. 170. P. Wess.

37. Ἀγαγὼν οἴκαδε καὶ ὕπανδρον διαφυλάττειν] Feminam ὕπανδρον *S. Paullus* ad Rom. VII, 2., *Polyb.* Excerpt. p. 1390., *Artemidorus* Oneirocrit. L. I, 80, & ὕπανδρον idem *Paullus* ad Tit. C. II, *Philo* de Exſecr. p. 932., *Dio Caſſius* L. LVI. pag. 657. *Artemidorus* L. II, 33., *Euripides* Hecub. v. 1276., aliique memorant, quod indicaſſe ſatis erit: neque enim nunc vacat, ſingula excutere. P. Wess.

39. Ἑρμαφρόδιτον εἶναι] Ἀῤῥενόθηλυν *Nazianzenus*, ἀνδρόγυνον *Lucianus*, γύνανδρον *Philo.* D. Hoeschel.

42. Ταῖς ἀῤῥενικαῖς συμπεριφοραῖς κατομιλοῦσα] Vide not. in L. III, 63. p. 233. P. Wess.

59. Τῶν ἀλλοκότων διαγραφέντων &c.] *Diodori* textum ita in ordinem redigendum eſſe puto: τῶν ἀλλοκότων διαγραφέντων, καὶ θεραπεύειν τολμησάντων τῶν καθυπεσχημένων ἰσθέντα δόντος δοξῶν πάντα τὸ τῆς φύσεως ἄῤῥεν. L. Rhod.

Τῶν ἀλλοκότων διαγραφέντων &c.] Illuſt. *Scaliger* malebat τῶν καθυπεσχημένων τὸ τῆς φύσεως ἄῤῥεν ἰσθέντα δόντος quod commodius. P. Wess.

71. Δι' ὧν ἐξωδεύοντο] Δι' ἧς, niſi enallagen ſtatuas, potius foret. P. Wess.

79. Φανέντος τοῦ βασιλέως] Vide ſcriptumne fuerit σφαγέντος ob ea, quae de regis Alexandri caede Eclogae principio prodita ſunt? Mihi id quid ſignificantius & grandius accideret, niſi tu, Lector, aliud cenſeas. P. Wess.

92. Αὕτη τὸν ἐπὶ τῆς φύσεως ἀποδεδειγμένον &c.] Legiſſe Interpretem ἀπὸ τῆς φύσεως ex ejus Latinis arbitreris. Ἐπὶ ſi retineatur, tum φύσις eam partem, ut ſaepe, notabit, qua feminae cenſentur. Vide *Artemidorum* L. V, 63. Mox παρ' αὐτὸν — καλούμενον κτένα, τόπου &c. ex *Stephani* ſchedis, ſecutus *Scaligeri* & *Rhodomani* judicium, probavi. P. Wess.

93. Παρ' αὐτὸν δ. τ. καλούμενον τόπον συριγγωθεὶς &c.] Hic inter-

ctu caeteroque habitu Callon, uno ad finem elemento, N. videlicet adjecto, nominata fuit. Memoratur a quibuſdam, quod ante transformationem in virum ſacerdos Cereris fuerit, & quia viris non videnda conſpexiſſet, religionis profanatae judicium adierit. Conſimili modo Neapoli, aliisque in locis, plures id genus caſus extitiſſe narrant, non
899. quod maris foeminaeque ſexus in duplicis formae figuram per naturae fabricationem transierit: (hoc enim fieri non poteſt) ſed quod natura corporis membra falſo deſcripſerit, ad ſtuporem hominum & deceptionem. Proinde nos hoſce eventus, qui literis ac memoria proderentur, dignos judicavimus, non voluptatis, ſed utilitatis ad lectores rediturae, cauſa. Multi enim cum talia pro monſtris habeant, ſuperſtitione obligantur, nec vero privati duntaxat homines, ſed etiam nationes & civitates. Sub initium equidem belli Marſici, prope Romam Italicum quendam habitaſſe perhibent; qui cum Androgynum, ſupra memoratis ſimilem, in matrimonium accepiſſet, Senatui id renunciavit. Qui ſuperſtitione captus, & ab Haruſpicibus Thuſcis perſuaſus, vivum cremari juſſit. Hunc igitur, quod ob ſimilem participationem ſexus in monſtrum (non vere tamen) degeneraſſet, ex ignorantia morbi, ſecus quam decebat, exitio multatum perhibent. Nec multo poſt cum apud Athenienſes etiam ſimile quiddam accidiſſet, quod affectionem hanc non intelligerent, vivum, aiunt, hominem fuiſſe combuſtum. Nam Hyaenas ſic dictas mares ſimul & foeminas eſſe, alternisque ſe annis inire, nonnulli fabulantur: cum res ita non habeat. Licet enim uterque ſexus ſimplicem & impermiſtam habeat naturam, per falſam tamen deſcriptionem accidit, quod temere ſpectantibus imponit. Foemellae enim in ſua natura adjunctum eſt quiddam virili membro aſſimile; & maſculo contra, quod foeminei ſexus inſtar habet. Eadem ratio in cunctis animantibus locum habet, dum revera naſcuntur multa variique generis prodigia, ſed non aluntur, nec ad perfectum ſui incrementum progredi poſſunt. Haec ad corrigendam ſuperſtitionem dicta ſunto.

ἄλλην διάθεσιν, μετωνομάσθη Κάλλων, ἑνὸς στοιχείου ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ ν. προστεθέντος. λέγεται δ' ὑπό τινων, ὅτι πρὸ τοῦ μεταλαβεῖν τὴν εἰς ἄνδρα μορφὴν, ἱέρεια τῆς Δήμητρος ἐγεγένητο· καὶ τὰ τοῖς ἄρρεσιν ἄρρητα ἰδοῦσα, κρίσιν ἔσχεν ἀσεβείας. ὁμοίως δ' ἐν τῇ [k] Νεαπόλει, καὶ κατ' ἄλλους τόπους πλείονας, ἱστοροῦνται γεγονέναι τοιαῦται περιπέτειαι, οὐχ ἄρρενος καὶ θηλείας φύσεως εἰς δίμορφον [l] τύπον δημιουργηθείσης (ἀδύνατον γὰρ τοῦτο) ἀλλὰ τῆς φύσεως διὰ τῶν τοῦ σώματος μερῶν ψευδογραφούσης. εἰς ἔκπληξιν καὶ ἀπάτην τῶν ἀνθρώπων. Διόπερ ἡμεῖς τὰς περιπετείας ταύτας ἀναγραφῆς ἠξιώσαμεν, οὐ ψυχαγωγίας, ἀλλ' ὠφελείας ἕνεκα τῶν ἀναγινωσκόντων. πολλοὶ γὰρ, τέρατα τὰ τοιαῦτα νομίζοντες εἶναι, δεισιδαιμονοῦσιν, οὐχ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔθνη καὶ πόλεις. κατ' ἀρχὰς γοῦν τοῦ Μαρσικοῦ πολέμου, πλησίον τῆς Ῥώμης οἰκοῦντά φασιν Ἰταλικὸν, γεγαμηκότα παραπλήσιον τοῖς εἰρημένοις ἀνδρόγυνον, προσαγγεῖλαι τῇ συγκλήτῳ· τὴν δὲ δεισιδαιμονήσασαν, καὶ τοῖς ἀπὸ Τυῤῥηνίας ἱεροσκόποις πεισθεῖσαν, ζῶντα προστάξαι καῦσαι. τοῦτον μὲν οὖν [m] ὁμοίας κεκοινωνηκότα φύσεως, ἀλλ' οὐ πρὸς ἀλήθειαν τέρας γεγενημένον, φασὶν ἀγνοίᾳ τῆς νόσου παρὰ τὸ προσῆκον ἀπολωλέναι. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ παρ' [n] Ἀθηναίοις (τοῦ) τοιούτου γενομένου, διὰ τὴν ἄγνοιαν τοῦ πάθους, ζῶντά [o] φασι κατακαῦσαι. καὶ γὰρ καὶ τὰς λεγομένας ὑαίνας τινὲς μυθολογοῦσιν ἄρρενας ἅμα καὶ θηλείας ὑπάρχειν, καὶ παρ' ἐνιαυτὸν ἀλλήλας ὀχεύειν· τῆς ἀληθείας οὐχ οὕτως ἐχούσης· ἑκατέρου γὰρ τοῦ γένους ἁπλῆν ἔχοντος καὶ ἀνεπίμικτον τὴν φύσιν [p] προσώρισται τὸ ψευδογραφοῦν καὶ παρακρουόμενον τοὺς εἰκῇ θεωροῦντας. [q] τῇ μὲν θηλείᾳ πρόσκειταί τι κατὰ τὴν φύσιν [r] παρεμφερὲς ἄρρενι μορίῳ· τῷ δὲ ἄρρενι κατὰ τὸ ἐναντίον ἐμφάσεις θηλείας φύσεως. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ζώων, γινομένων μὲν πρὸς ἀλήθειαν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν τεράτων, μὴ τρεφομένων δὲ, καὶ εἰς τελείαν αὔξησιν ἐλθεῖν οὐ δυναμένων. ταῦτα μὲν εἰρήσθω πρὸς διόρθωσιν δεισιδαιμονίας.

EX EODEM LIBRO ECLOGA SECUNDA.

MOENIA Carthaginenſium XL. cubitorum altitudinem, & XXII. latitudinem habere, ajunt. Sed tamen licet ita ſeſe haberent, machinae Romanorum, ſtrenuaque in bello facinora praeſtantiora munimentis illorum viſa ſunt, urbsque capta & ſolo aequata fuit.

ὍΤι τὸ τεῖχος τῶν Καρχηδονίων τῆς πόλεώς φησιν ὕψος μὲν εἶναι πηχῶν τεσσαράκοντα, πλάτος δὲ εἰκοσιδύο· ὅμως, [s] καὶ τοιούτων ὄντων, αἱ Ῥωμαίων μηχαναὶ, καὶ τὰ κατὰ πόλεμον ἀνδραγαθήματα, κρείττους ὤφθησαν τῆς ἐκείνων ἀσφαλείας· καὶ ἑάλω ἡ πόλις καὶ κατεστράφη.

---

[k] Ἱεραπόλει M. Marg. [l] Τύπον H. Steph., & melius. Vulgo τόπον. [m] Ὁμοίως marg. Edd. ὅμοιος Amstel. [n] Ἀθηναίοις τοιούτου Amstel., (τοῦ) τοιούτου Edd. Adſcribunt autem Schol. H. Steph. & M. Marg., τοιοῦτόν τι τέρας ἑώρακα καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, ὃ καὶ πρὸς ἄμφω τὰ γένη ἐγνώσθη μεθαρμοζόμενον, πάσχον τε καὶ πράττον τὰ φυσικά. πλέον δ', ὡς ἔλεγε, [illegible] τοῦτο ὃ τοῦ θήλεος ἦν. τὸ δέ πῃ καὶ ἔπασχε, οὐ κατὰ τὸ ἑκούσιον, ἀλλ' ἀναγκαζόμενον. [o] Φασὶ marg. Edd., vulgo φησί. [p] Προσώρισται M. Marg. [q] Τῇ μὲν γὰρ H. Steph. [r] Παρεμφερὴς in Edd. ora. [s] Καί τοι τοιούτων H. Steph.

intertexendum αὐτὸν & τόπον vertendum in τύπον. L. Rhod.

21. Καὶ τὰ τοῖς ἄρρεσιν ἄρρητα ἰδοῦσα] De Dianae apud Epidaurios ſacris *Pauſanias* L. II, 27. Contra vero Tireſiae, ſi fabulis fides, accidit, qui inprudens lavantem cum vidiſſet Minervam in feminam perhibetur mutatus a *Jo. Malala* Chronograph. p. 47. Tu vide Ill. *Spanhemium* in *Callimachi* H. Pallad. v. 82. p. 605. P. Wess.

33. Κατ' ἀρχὰς γοῦν τοῦ Μαρσικοῦ πολέμου &c.] Prodigia, quae ſub Marſici belli initium Romam terruerunt, deſcribuntur plura ab *Siſenna* in *Ciceron.* L. I. Divin. C. 44. & *P. Oroſio* L. V, L. V, 18., androgynum tamen praetereuntibus. P. Wess.

38. Ζῶντα προστάξαι καῦσαι] Plerumque in mare deportabantur haruſpicum praecepto. Lege *Schefferi* notam ad *Jul. Obſequentem* C. 81. Nec conbuſtorum tamen deſunt exempla. Memorabile eſt, modo verum, apud *Phlegontem* Rer. Mirabil. C. 2. P. Wess.

46. Καὶ παρ' ἐνιαυτὸν ἀλλήλας ὀχεύειν] Sic *Aelian.* de Animal. L. I, 25. *Oppianus* Cyneget. L. III, 289. pluresque alii, a *Leone* *Allatio* in unum conducti ad *Euſtathii* Hexaëmer. p. 183. P. Wess.

49. Προσώρισται τὸ ψευδογραφοῦν &c.] Videntur haec manca atque una alterave defecta voce. Recte vero fabulam de gemino hyaenarum ſexu explodit, plane conſentiens *Ariſtoteli* Hiſt. Animal. L. VI, 32., ubi ἡ δὲ θήλεια ὕαινα ἔχει μέν τι ὅμοιον τῷ τοῦ ἄρρενος λεγομένῳ αἰδοίῳ niſi cum Clariſſ. *Cor. Pauw* ad *Horapollin.* p. 386. legeris, oratio non conſtabit. Philoſopho adſtipulatur *Euſtathius* Hexaem. p. 39. P. Wess.

59. Ὕψος μὲν εἶναι πηχῶν τεσσαράκοντα] Lege *Appianum* de Bell. Punic. p. 95., haec accuratius exſequentem. Statim *Rhodomanus* καί τοι τοιούτων ὄντων praefert P. Wess.

64. Ὅτι Μασανάσσης &c.] Maſiniſſa. Scripti omnes & *H. Steph.* editio Μανασσῆς, quod ut ſuſpectum rejeci in marginem. Illud reperies apud *Plut.* in vita Catonis Majoris (pag. 352. A.) & alibi, pro quo in *Polybii* excerptis Ecloga CXVIII. Μασσανάσσης legitur. Apud *Lucianum* in Macrob. (cap. 17.) Μασσινισσᾶς. D. Hoeschel.

65. Ἐνενήκοντα μὲν ἔτη &c.] Lege quae de Maſiniſſae aeta-

EX EODEM LIBRO ECLOGA TERTIA.

Ὅτι [t] Μασανάσσης ὁ Λιβύων βεβασιλευκὼς, καὶ τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν τετηρηκὼς, ἐνενήκοντα μὲν ἐβίω ἔτη ἐν δυνάμει, παῖδας δέκα ἐν τῷ ἀπαλλάττεσθαι [v] καταλιπὼν, οὓς καὶ Ῥωμαίοις ἐπιτροπεύεσθαι παρεκατέθετο. ἦν δὲ καὶ κατὰ τὴν τοῦ σώματος εὐτονίαν διαφέρων, καὶ καρτερίᾳ καὶ πόνοις συνήθης ἐκ παιδός. ὅς γε στὰς ἐν τοῖς ἴχνεσιν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἀκίνητος ἔμενε· καθεζόμενος δὲ οὐκ ἠγείρετο, μέχρι νυκτὸς ἐνημερεύων ταῖς τῶν πόνων μελέταις. ἐπὶ δὲ [x] τὸν ἵππον ἐπιβαίνων συνεχῶς ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ ταῖς ἱππασίαις χρώμενος, οὐκ ἐξελύετο. σημεῖον δὲ τῆς περὶ αὐτὸν εὐεξίας τε καὶ δυνάμεως μέγιστον· ἐνενήκοντα γὰρ σχεδὸν ἔχων ἔτη, υἱὸν εἶχε τετραετῆ, διαφέροντα τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ. ἐν ταῖς τῶν ἀγρῶν ἐπιμελείαις τοσοῦτον διήνεγκεν, ὡς ἑκάστῳ τῶν υἱῶν ἀπολιπεῖν ἀγρὸν μυριόπλεθρον, κεκοσμημένον πάσαις ταῖς κατασκευαῖς. [y] ἐβασίλευσε δ' ἐπιφανῶς ἔτη ἑξήκοντα.

900. Masanasses (Latinis Maſiniſſa) qui inter Afros regnavit, & amicitiam cum Romanis perpetuo coluit, xc. annos in vigore aetatem exegit, filiosque x. e vita excedens reliquit, quos & Romanorum tutelae commiſit. Erat autem corporis firmitate praeſtans, & a puero ad fortitudinem & labores adſuefactus, in quibus inſtiterat veſtigiis, in his totum diem immotus permanebat, ſedens ad noctem uſque non ſurgebat; totum in laborum exercitationes diem conſumens. Equo ſemel conſcenſo, etiamſi diem ac noctem continenter equitaret, tamen non defatigabatur. Bonae valetudinis ac roboris maximum id ſignum fuit, quod xc. prope annos natus filium habuit quadrimum, corporis viribus excellentem. In agrorum etiam cultura tam eximiam collocavit operam, ut unicuique filio agrum relinqueret cIↄↄ. plethrorum, omni inſtrumento exornatum. LX. denique annos praeclare regnum adminiſtravit.

EX EODEM LIBRO ECLOGA QUARTA.

Ὅτι Νικομήδης Προυσίαν τὸν ἑαυτοῦ πατέρα καταπολεμήσας, καὶ καταφυγόντα εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἱερὸν, ἀνελὼν, παρέλαβε τὴν βασιλείαν τῆς Βιθυνίας, ἀσεβεστάτῳ φόνῳ κτησάμενος τὴν ἀρχήν.

Nicomedes parentem ſuum Pruſiam, armis profligatum, cum in templum Iovis perſugiſſet, necavit, regnumque Bithyniae nefaria caede acquiſitum in ditionem accepit.

EX EODEM LIBRO ECLOGA QUINTA.

Ὅτι Λυσιτανοί, φησι, τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἔχοντες ἀξιόχρεων ἡγεμόνα, [z] εὐάλωτοι καθίσταντο, Ῥωμαίοις πολεμοῦντες, ὕστερον δὲ [a] Οὐριάτθου κυρήσαντες, μεγάλα Ῥωμαίους ἔβλαψαν. ἦν μὲν οὖν οὗτος τῶν παρὰ τὸν ὠκεανὸν οἰκούντων Λυσιτανῶν, ποιμαίνων ἐκ παιδὸς, ὀρείῳ βίῳ κατέστη συνήθης, συνεργὸν [b] ἔχων καὶ τὴν τοῦ σώματος φύσιν· καὶ γὰρ ῥώμῃ, καὶ τάχει, καὶ τῇ τῶν λοιπῶν μερῶν εὐκινησίᾳ, πολὺ διήνεγκε τῶν Ἰβήρων. [c] συνείθισε δὲ αὑτὸν τροφῇ μὲν ὀλίγῃ, γυμνασίοις δὲ πολλοῖς χρῆσθαι, καὶ ὕπνῳ μέχρι μόνου τοῦ ἀναγκαίου. καθόλου δὲ σιδηροφορῶν συνεχῶς, καὶ θηρίοις καὶ λῃσταῖς εἰς ἀγῶνας καθιστάμενος, [d] περιβόητος ἐγένετο παρὰ τοῖς πλήθεσι, καὶ ἡγεμὼν αὐτοῖς ᾑρέθη, καὶ ταχὺ σύστημα περὶ ἑαυτὸν λῃστῶν ἤθροισε. καὶ προκόπτων ἐν τοῖς πολέμοις, οὐ μόνον ἐθαυμαστώθη διὰ τὴν ἀλκὴν, ἀλλὰ καὶ στρατηγεῖν ἔδοξε διαφερόντως. ἦν δὲ καὶ δίκαιος ἐν ταῖς διανομαῖς τῶν λαφύρων,

Cum Luſitani ſatis idoneum initio ducem non haberent, in bello cum Romanis non magno ſubigebantur negocio; poſtea Viriathum nacti magnis Romanos detrimentis affecere. Hic ex Luſitanis Oceanum accolentibus erat, a puero inde uſque paſtor vitaeque montanae adſuetus, corporis etiam naturam adjutricem habuit. Nam robore ac celeritate, membrorumque agilitate caeteris Iberis longe antecelluit. Ita autem ſe adſuefecerat, ut exiguo nutrimento, & multa exercitatione, ſomnoque ad neceſſitatem ſolummodo uteretur; Ferrea denique arma perpetuo geſtando, & cum beluis ac latronibus decertando, apud multitudinem celebris evaſit, & dux tandem creatus, ſubito praedonum circa ſe agmen congregavit. Magnoſque in bellis progreſſus faciens, non ob alias tantum virtutes in admirationem venit, ſed 901. imperatoriis etiam artibus excellere judicatus eſt. In ſpoliorum praeterea diſtributione juſtus erat, & pro merito illos, qui fortiter rem geſſerant, mune-

---

[t] *Μασάνασσης H. Steph. Amſtel.* [v] *Ἀπιὼν* marg. *Edd.* [x] *Τὸν ἵππον ἐπιβαίνων H. Steph.*, mox *ἐξελύετο* in ora *Edd.* Vulgo *τῷ ἵππῳ ἐπιμένων.* [y] *Ἐβασίλευσεν Amſtel.* & margo *Edd.* [z] *Εὐάλωτοι Edd.* [a] *Ὑριάτθου* iterum. In ora *Οὐριάτθ.* & *Steph.* [b] Deeſt *Amſtel.* & aliis. [c] *Συνήθως* in ora *Edd.* [d] *Περιβόητος ἐγένετο παρὰ Amſtel.* Vulgo deerat verbum.

te diſputavi Obſervat. L. 1, 29. De liberis, quos moriens reliquit, inter veteres non convenit. Nempe gentis more ex concubinis plures tulerat, legitimos pauciores. Hinc diſcordia. Vide *Eutropium* L. iv, 11., *Valer. Maxim.* L. v, 2, 4. Extern., *Appianum* Punic. p. 106. *Zonaram* Annal. L. ix. pag. 351. P. Wess.

73. Ἐπὶ τὸν ἵππον ἐπιβαίνων συνεχῶς &c.] Hoc vulgato praetuli. Aemulatur *Polybium* Excerpt. p. 1472. *καὶ νῦν ἐπὶ τὸν ἵππον καταστάντα ἡμέραν καὶ νύκτα συνεχῶς διακαρτερῶν, οὐδὲν ἔπασχεν* &c. P. Wess.

77. Υἱὸν εἶχε τετραετῆ] Idem ex *Polybio* narrare *Plutarchum* libro *εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον* (p. 791.) adſcripſerat *Hoeſchelius.* Tu vide *Polybii* Excerpt. p. 1472. P. Wess.

79. Ὡς ἑκάστῳ τῶν υἱῶν ἀπολιπεῖν &c.] Nihil hujus apud *Polybium.* Is auctor eſt, Maſiniſſam, cum Numidia ante ſuam aetatem frugibus ferendis parum felix cenſeretur, reapſe oſtendiſſe nullum eſſe fructum, quem ferre recuſet: *πρῶτος καὶ μόνος ἐπέδειξε, διότι δύναται πάντας ἐκφέρειν τοὺς ἡμέρους καρποὺς, οὐδ' ὁποίας ἧττον, ἑκάστῳ τῶν παίδων ἐν διαστάσει μυριοπλέθρους ἀγροὺς κατασκευάσας παμφόρους.* Poſtrema, quae vides, his originem, niſi fallor, dederunt. Legiſſe enim videtur *ἑκάστῳ τῶν παίδων ἰδίᾳ, μυριοπλέθρους* &c., quam recte non dixero. *L. Kuſterus* ad *Suidam* in *Μασανάσσης* in Polybianis iſtis fruſtra diligentiam exercuit. P. Wess.

84. Καὶ καταφυγόντα — ἀνελὼν] Copioſius haec de caede *Zonaras* Annal. L. ix. p. 351. Pruſias iſte cognomento *Κυνηγὸς*, victo Perſe Macedonum rege, turpiſſime Romanis blanditus eſt, eorum ſeſe libertum profeſſus. Vide *Urſini ex Diodoro* Ecl. xxii. P. Wess.

90. Ὕστερον δὲ Οὐριάτθου κυρήσαντες] Hoc elegi, quamquam *Οὐριάθου* verius eſt. Hominis genus vitaeque inſtitutum pari paene modo deſcribit *Dio Caſſius* in Excerpt. *Peireſc.* pag. 614. Statim *Rhodomannus ἦν δ' ὅς τις τοῦ σώματος σύνεργον εἶχεν* in not. *Correction.*, quod & paullo audacius & minime neceſſarium. P. Wess.

muneribus extollebat. Ac ſubinde altius provectus, non latronem amplius, ſed principem ſe declaravit. Bella geſſit cum Romanis, multisque praeliis victor abiit, adeo ut Vetilium Romanorum ducem cum ipſo debellarit exercitu, captumque gladio ſuſtulerit; Et multa alia feliciter in bello patrarit: donec Fabius belli contra ipſum gerendi deſignatus eſſet imperator. Exinde decreſcere coepit. Sed recollectis viribus cum praeclare contra Fabium rem adminiſtraſſet, ad pactiones Romano nomine indignas illum adegit. At Caepio, cui ſummum exercitus imperium contra Viriathum fuerat commiſſum, pacta haec irrita fecit. Et Viriathum ſaepe victum, & in extremas cladis anguſtias compulſum, ut jam ad pacis conditiones reſpiceret, domeſticorum fraude & inſidiis circumventum, interemit: Cumque ſucceſſorem ejus Tautamum, & copias illi adjunctas, perterruiſſet, ut ad pactiones, quas ipſe vellet, deſcenderent, effecit, agrum denique & urbem habitationi illorum conceſſit.

ϗ κατ' ἀξίαν τοὺς ἀνδραγαθήσαντας [e] ἐξῆρε τοῖς δώροις. προϊὼν δὲ οὐκ ἔτι λῃστὴν, ἀλλὰ δυνάστην αὑτὸν ἀναδείξας, ἐπολέμησε Ῥωμαίοις, ϗ πολλαῖς ἐκράτησε μάχαις· ὡς ϗ στρατηγὸν Ῥωμαίων [f] Οὐιτέλιον αὐτῷ καταπολεμῆσαι στρατῷ, ϗ αἰχμάλωτον λαβεῖν, ϗ ξίφει ἀνελεῖν, ϗ πολλὰ ἕτερα εὐημερῆσαι κατὰ πόλεμον· ἕως Φάβιος στρατηγὸς τοῦ πρὸς αὐτὸν πολέμου κεχειροτόνητο· ἐκεῖθεν δ' ἐλαττοῦσθαι ἤρξατο [g] ἐπ' οὐκ ὀλίγον. εἶτα ἀναλαβὼν, ϗ κατευδοκιμήσας Φαβίου, εἰς συνθήκας αὐτὸν ἐλθεῖν, ἀναξίους Ῥωμαίων, ἠνάγκασεν. ἀλλ' ὅγε [h] Καιπίων στρατηγεῖν κατ' Οὐριάτθου αἱρεθεὶς, τάς τε συνθήκας ἠκύρωσε, ϗ [i] πολλάκις Οὐρίατθον ἐλαττώσας, εἶτα εἰς ἔσχατον ἥττης συνελάσας, ὥστε ϗ πρὸς σπονδὰς ὁρᾶν, διὰ τῶν οἰκείων ἐδολοφόνησε· καὶ τὸν διαδεξάμενον αὐτοῦ τὴν στρατηγίαν Ταύταμον, ϗ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καταπληξάμενος, ϗ σπονδὰς οἵας ἐβούλετο θέσθαι παρασκευασάμενος, ἔδωκε [k] χώραν ϗ πόλιν εἰς κατοίκησιν.

EX L. XXXIV. ECL. I.

ANTIOCHUS rex Hieroſolyma oppugnabat. Judaei autem ad tempus reſiſtebant: Sed abſumta omni victus copia, de transactione cum eo legatos mittere coacti ſunt. Tum amicorum ipſius plerique, ut ſumma vi urbem expugnaret, gentemque Judaeorum internecione deleret, conſulebant. Solos enim inter omnes nationes a conſuetudine alterius gentis abhorrere, & hoſtium loco habere cunctos mortalium. Majores etiam ipſorum ex omni Aegypto fugatos, velut impios & Diis exoſos fuiſſe, demonſtrabant. Cum enim corpora ipſorum vitiligine ac lepra infecta eſſent, expiandi cauſa, ut homines nefarios, congregatos e finibus ſuis expuliſſe. Exterminatos autem circumſita Hieroſolymis loca occupaſſe, gente Judaeorum in unum corpus redacta, odium adverſus homines traditione propagaſſe. Ideoque leges prorſus alienas promulgaſſe, ne menſam cum alia natione communem haberent unquam, neque

ΕΚ ΤΟΥ ΛΔ΄.

ΩΣ Ἀντίοχος ὁ βασιλεύς, φησιν, ἐπολιόρκει τὰ Ἱεροσόλυμα· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι μέχρι μέν τινος ἀντέσχον. ἐξαναλωθέντων δὲ τῶν ἐπιτηδείων ἁπάντων, ἠναγκάσθησαν περὶ [l] διαλύσεως διαπρεσβεύσασθαι. οἱ δὲ πλείους αὐτῷ τῶν φίλων συνεβούλευον κατὰ κράτος αἱρήσειν τὴν πόλιν, ϗ τὸ γένος ἄρδην [m] ἀνελεῖν τῶν Ἰουδαίων. μόνους γὰρ ἁπάντων ἐθνῶν ἀκοινωνήτους εἶναι τῆς πρὸς ἄλλο ἔθνος ἐπιμιξίας, ϗ πολεμίους ὑπολαμβάνειν πάντας. ἀπεδείκνυον δὲ ϗ τοὺς προγόνους αὐτῶν ὡς ἀσεβεῖς ϗ μισουμένους [n] παρὰ θεῶν, ἐξ ἁπάσης τῆς Αἰγύπτου πεφυγαδευμένους. τοὺς γὰρ ἀλφοὺς ἢ λέπρας ἔχοντας ἐν τοῖς σώμασι, καθαρμοῦ χάριν, ὡς ἐναγεῖς συναθροισθέντας, ὑπερορίους ἐκβεβλῆσθαι. τοὺς δὲ ἐξορισθέντας καταλαβέσθαι μὲν τοὺς περὶ τὰ Ἱεροσόλυμα τόπους, συστησαμένους δὲ τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος, παραδόσιμον ποιῆσαι τὸ μῖσος [o] τὸ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. διὰ τοῦτο δὲ ϗ νόμιμα παντελῶς ἐξηλλαγμένα καταδεῖξαι, τὸ μηδενὶ ἄλλῳ ἔθνει τραπέζης κοινωνεῖν, τὸ παράπαν, μηδ' εὐνοεῖν. ὑπέμνη-

---

[e] Ἐξαιρέτοις δώροις *Amstel.* & margo. [f] Ἰουτέλλιον *Iidem.* [g] Οὐκ ἐπ' ὀλ. om. [h] Σκιπίων *Amstel.* cum marg. & mox κατ' Ὑριάτθου. In *Edd.* Σκηπίων. [i] Πολλὰ Ὑριάτθον iterum. [k] Τούτω additur ad marg. *H. Steph.* [l] Συλλύσεως in *Amstel.* & aliis. [m] Ἀναιρεῖν *M. Marg.* [n] Ὑπὸ τῶν θεῶν marg. [o] Non eſt in *Amstel.* neque aliis.

6. Καὶ κατ' ἀξίαν — ἐξῆρε τοῖς δώροις] Videbantur haec poſſe tolerari. At unde ἐξαιρέτοις τοῖς δώροις natum dicemus? An errore calami? Imo vero ſecus habet. Oſtendunt, quid Auctor dederit ipſe; videlicet κατ' ἀξίαν τιμῶν τοὺς ἀνδραγαθήσαντας ἐξαιρέτοις τοῖς δώροις. Inſpice Excerpt. *Peireſc.* p. 346., & falſum me negabis. P. Wess.

10. Οὐιτέλιον αὐτῷ καταπολ. στρατῷ] Pro Vitellio *Flori* Epitome (Epit. *Livii* lib. LII.) edit *M. Vetilium.* Οὐιτίλιον ergo ſcribendum. L. Rhod.

Οὐιτέλιον αὐτῷ κατ. στρατῷ] Οὐετίλιον *Appianus* Iber. p. 490. & *Oroſius* L. V, 4. itidem adpellant, ſed hic fuga cum paucis elapſum addit, quod *Diodorus*, *Livius*, *Appianus* infitiantur. Vide viros clariſſimos *Duker.* & *Drakenborch.* ad *Livii* Epit. LII. Doctiſſimus *Freinshem.* ad *Flori* L. II, 17. alibi animum habuit occupatum, cum *Claudium Unimanum*, quem Viriathus ſimili clade oppreſſit, a *Diodoro* Vitellium nuncupari memorat. P. Wess.

14. Εἶτα ἀναλαβὼν] Deeſt δύναμιν. De Fabio Serviliano ejusque geſtis qua proſperis qua adverſis in Hiſpania rebus & foedere cum Viriatho, aequis conditionibus ſociato, *Appian.* Iber. p. 497. P. Wess.

16. Ἀλλ' ὅγε Σκηπίων] Reſtitue ex *Flori* L. II, 17. Καιπίων vel Κηπίων. Adhibe etiam *C. Sigonii* Commentarios de Faſt. Rom. v. c. ann. DCXIII. Ταύταμον *Appianus* Tantalum vocat. L. Rhod.

Ἀλλ' ὅγε Καιπίων] Sic ſcripſi, Faſtis poſtulantibus. Librariis ſaepe uſu venit, ut, ſpreto *Caepionis* nomine, notius *Scipionis* adſumerent. Exempla dabit Celeb. *Jac. Perizonius* Animad. Hiſtor. C. X, p. 426. P. Wess.

25. Ὡς Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς &c.] Antiochus Pius, ſive Sidetes, eſt, de quo Hieroſolyma obſidente *Joſephus* Ant. L. XIII, 8, 2. P. Wess.

36. Τοὺς γὰρ ἀλφοὺς ἢ λέπρας ἔχοντας & ſeq.] *Fabulam de Judaeis propter lepram, ſive tabem, quae corpora foedaret, Aegypto pulſis ut veram commemorat quoque* Cornel. Tacitus *lib. Hiſtor.* V, 3., quae *Herſchelii* verba. Conmemorant eandem, uti notum, gentis odio plures. Quin ipſum Moſem vitiligine infectum & propterea Ἄλφα, dictum, ὅτι ἀλφοῖς τὸ σῶμα κατάστικτος ὤν, ait *Helladius* apud *Phot.* Biblioth. Cod. CCLXXIX. Cujus calumniae originem optime veſtigaſſe mihi videtur *Camp. Vitringa* Obſervat. Sacr. Diſſert. III. lib. I. cap. I. Namque quae *Jo. Nicolai* in Diſquiſit. de Moſe Alpha C. 2. & ſeqq. conduxit, arceſſita nimis ſunt. P. Wess.

48. Ὃν ἐνόμιζον εἶναι μόνον τῶν ἱερέα] Pontificem ſeu ἀρχιερέα intelligi, nemo ignorat. Tralatitium enim id eſt, & ſaepe obvium. Quem ἱερέα vocaverat, is brevi poſt ἀρχιερεὺς apud *Porphyrium* de Abſtin. L. I, 25. Romanorum Pontifex magnus Graecis modo ἱερεὺς, modo ἀρχιερεὺς audit, docente *Spanhemio* Diſſert. XII. de Praeſt. Num. pag. 423. Sed quid aliena conquiro? Judaeorum ſummus antiſtes ἱερεὺς in *S. Matth.* Evang. C. VIII, 4, *Lucae* A. A. Cap. V, 24., Epiſt ad Hebr. X, 11. dicitur. P. Wess.

50. Ἄγαλμα ἀνδρὸς — καθήμενον ἐπ' ὄνου] Antiochi Epiphanis aetate de aſino, aſinique capite in ſanctiſſimo templi penetrali reperto, ſpargi plura ſunt coepta, quae Judaeorum oſores, ſibi tamen parum conſtantes, cupide arripuerunt, merito notati a *Joſepho* L. II. C. Apionem C. 7. & ſeqq. *Diodorus*, ut Eclog. L. XL. indicat, Judaeos Moſemque hujus ſtultitiae abſolvit. P. Wess.

55. Αὐτὸς δὲ στυγήσας τὴν μισανθρωπίαν] Non dubito, quin legendum ſit μισήσας. quod facillimo errore in στυγήσας a librario in-

μνῆσαι δὲ αὐτὸν καὶ περὶ τοῦ ᵖ γινομένου μίσους τοῖς προγόνοις πρὸς τοῦτο τὸ ἔθνος. Ἀντίοχος γὰρ ὁ προσαγορευθεὶς Ἐπιφανής, καταπολεμήσας τοὺς Ἰουδαίους, εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἄδυτον τοῦ θεοῦ σηκόν, ᵍ οὗ νόμιμον εἰσιέναι μόνον τὸν ἱερέα. εὑρὼν δὲ ἐν αὐτῷ λίθινον ἄγαλμα ἀνδρὸς βαθυπώγωνος, καθήμενον ἐπ' ὄνου, μετὰ χεῖρας ἔχον βιβλίον. τοῦτο μὲν ὑπέλαβε Μωσέως εἶναι, τοῦ κτίσαντος τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ συστησαμένου τὸ ἔθνος, πρὸς δὲ τούτοις νομοθετήσαντος τὰ μισάνθρωπα καὶ παράνομα ἔθη τοῖς Ἰουδαίοις· αὐτὸς δὲ ʳ συστήσας τὴν μισανθρωπίαν πάντων ἐθνῶν, ἐφιλοτιμήθη καταλῦσαι τὰ νόμιμα. διὸ τῷ ἀγάλματι τοῦ κτίστου, καὶ τῷ ὑπαίθρῳ βωμῷ τοῦ θεοῦ, μεγάλην ὗν θύσας, τό, τε αἷμα προσέχεεν αὐτοῖς, καὶ τὰ κρέα σκευάσας, προσέταξε ˢ τῷ μὲν ἀπὸ τούτων ζωμῷ τὰς ἱερὰς αὐτῶν βίβλους καὶ περιεχούσας τὰ μισόξενα νόμιμα καταῤῥᾶναι· τὸν δὲ ἀθάνατον λεγόμενον παρ' αὐτοῖς λύχνον, καὶ καιόμενον ἀδιαλείπτως ἐν τῷ ναῷ, κατασβέσαι· τῶν τε κρεῶν ἀναγκάσας ᵗ προσενέγκασθαι τὸν ἀρχιερέα, καὶ τοὺς ἄλλους Ἰουδαίους. ταῦτα δὴ διεξιόντες οἱ φίλοι, τὸν Ἀντίοχον παρεκάλουν μάλιστα μὲν ἄρδην ἀπολεῖν τὸ ἔθνος· εἰ δὲ μή, καταλῦσαι τὰ νόμιμα, καὶ συναναγκάσαι τὰς ἀγωγὰς μεταθέσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς μεγαλόψυχος ὤν, καὶ τὸ ἦθος ἥμερος, λαβὼν ὁμήρους, ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων τοὺς Ἰουδαίους, φόρους τε τοὺς ὀφειλομένους πραξάμενος, καὶ τὰ τείχη περιελὼν τῶν Ἱεροσολύμων.

illi bene cuperent. Regem praeterea docebant, quo odio in iſtam gentem ipſius fuiſſent majores. Antiochus enim cognomento illuſtris, Judaeis bello ſubactis, inacceſſum Dei fanum ingreſſus eſt, quo tamen Sacerdoti tantum penetrare lege permiſſum erat. In quo cum viri prolixa barba imaginem ex lapide reperiſſet, 902 aſello inſidentem, hanc Moſis eſſe judicavit, qui Hieroſolyma condidit, gentem coagmentavit, ac mores nefarios, odioque hominum ſcatentes, lege Judaeis ſancivit. Ipſe igitur odium in univerſas gentes deteſtatus, ut leges abolerentur, operam dedit. Propterea conditoris imagini, areaeque Dei ſubdiali, magnam ſuem immolavit, & cruorem illis affudit, carnibus etiam apparatis, harum jure libros ſacros, qui leges odio peregrinorum flagrantes continent, adſpergi juſſit. Lychnum praeterea, immortalem ipſis dictum, qui perpetuo in templo ardet, exſtinxit. Pontificem denique & caeteros Judaeos, ut carnibus veſcerentur, coegit. Haec ubi diſſeruerant amici, hortatores Antiocho ſummopere erant, ut gentem funditus exſtingueret. Sin minus, ut abrogaret leges, & vitae inſtituta mutare illam cogeret. At rex, quod magno celſoque animo, & placido ingenio eſſet, cum exacto, quod debebatur, tributo moenibus Hieroſolyma nudaſſet, obſidibus acceptis, crimina genti condonavit.

EX EODEM LIBRO ECLOGA SECUNDA.

Ὅτι μετὰ τὴν Καρχηδονίων κατάλυσιν, ἐπὶ ἑξήκοντα ἔτεσι τῶν Σικελῶν εὐροούντων ἐν πᾶσιν, ὁ δουλικὸς αὐτοῖς ἐπανέστη πόλεμος, ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Ἐπὶ πολὺ τοῖς βίοις ἀναδραμόντες, καὶ μεγάλους περιποιησάμενοι πλούτους, συνηγόραζον οἰκετῶν πλῆθος. οἷς ἐκ τῶν σωματοτροφίων ἀγεληδὸν ἀπαχθεῖσιν, εὐθὺς χαρακτῆρα ἐπέβαλλον, καὶ στιγμὰς τοῖς σώμασιν. ἐχρῶντο δὲ αὐτῶν τοῖς μὲν νέοις, νομεῦσι, τοῖς δ' ἄλλοις, ὥσπερ ἑκάστῳ ἡ χρεία ἐπέβαλλε. βαρέως δ' αὐτοῖς

CUM poſt everſas Carthagineſium opes Siculorum res ad LX. annos, per omnia proſperos habuiſſent ſucceſſus, ſervile tandem bellum apud eos hac de cauſa excitatum fuit. Poſtquam facultatibus magnopere amplificatis ingentes ſibi divitias comparaverant, magnam ſervorum multitudinem coemebant Quibus e locis ubi paſcebantur gregatim productis, certae per inuſtionem corporum notae imprimebantur. Utebantur autem illis, ſi juniores eſſent, ad rem paſtoritiam; aliis, prout cujuſque uſus exigebat. Sed duros & rigidos in mini-

---

p Προγινομένου ad oram *Edd.* q Ἧς iterum. r *Steph.* μισήσας ex conjectura. Melius στυγήσας Cl. *Weſſelinus.* s Τῷ μὲν *Amſtel.* In *Edd.* uncinis μὲν includebatur. t Ἀναγκάσαντας margo. In aliis ἀναγκάσαντα.

inerudito vel negligente mutari potuit. Et hanc ſententiam ipſe contextus evincit. L. RHOD.

59. Προσέταξε τῷ — ζωμῷ — καταῤῥᾶναι] Non multum ab iſtis abludunt haec *Joſephi* de Antiocho Epiphane ὃς μὲν καθύσας ἐπὶ τὸν βωμόν, τὸν ναὸν δὲ τῷ ζωμῷ τούτων περιῤῥάνας, συγχέας τὰ Ἰουδαίων νόμιμα Antiq. L. XIII, 8, 2. Sed plura Antiochus ille deſignavit, edictoque propoſito, aris pro foribus poſitis cunctos thus adolere, hederaque coronatos Baccho pompam inſtituere juſſit: ſi qui recuſent, eos poſt ludibria & tormenta neci dandos omnes: βωμοὺς πρὸ τῶν θυρῶν τιθέντες ἐκέλευε ἐπιθύειν, καὶ κισσοῖς ἐστεφανωμένους πομπεύειν τῷ Διονύσῳ, τοὺς δὲ μὴ βουλομένους ὑποτάσσεσθαι, τούτους μετὰ ἐμπαιγμῶν καὶ ἐτασμῶν θανάτῳ παραδίδοσθαι *Hippolytus* de Antichriſto cap. 49., cujus ego in verbis μετὰ ἐναγχισμῶν, quod nihili erat vocabulum, mutavi & ἐπιθύειν de thure, quod arae inponitur, accipiendum cenſui: ea enim verbo poteſtas, ſicuti ſupra L. XII, 10. & L. XVIII. 6. indicatum eſt. Idem paulo ante aras ubique poſitas ait, ὅπως μηδεὶς δύνηται τῶν ἁγίων μήτε ἀγοράσαι, μήτε πωλῆσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον ἐπιθύσῃ. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ χάραγμα, τὸ ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς (Apocalypſ. XIII, 16.) δεδομένον. Verte ibi *niſi prius immolet* cum viris doctis, & multum de vi & elegantia verborum deteretur. P. WESS.

64. Ἀναγκάσας προσενέγκασθαι] Ἀναγκάσαντας lectio eſt co„dicis *A. Schotti*, in quo coaluerunt, ut apparet, duae di„ctiones in unam pro ἀναγκάσας, vel ut *H. Steph.* cod. ſec. „ἀναγκάσαι προσενέγκασθαι. Ceteroqui ἀναφαγεῖν notae ſi„gnificationis verbum, idem quod *Clem. Alex.* ἀναγκοφαγῆσαι. Haec *Hoeſchelius.* Ego vero paene puto, verba τῶν τε κρεῶν ἀναγκάσας &c. veterem ſedem migraſſe, poſitaque olim fuiſſe poſt καταῤῥᾶναι. Ibi certe per forent accommodata. P. WESS.

71. Φόρους τε — πραξάμενος] *Syneſius* Epiſt. LXXXIX. Ζῶν ὁ πράξας παρὰ σοὶ τὰς δίκας φέρει. id eſt πεπραχὼς vel πεπραξάμενος. Iterum *Hoeſchelius.* Quod additur de muris Hieroſolymorum dejectis, id *Joſephus* ex parte quadam largitur, non oblitus addere, fuiſſe Antiocho ſuaſores ἐξελεῖν τὸ ἔθνος διὰ τὴν πρὸς ἄλλους αὐτῶν τῆς διαίτης ἀμιξίαν, plane ut *Diodorus*, Ant. Jud. L. XIII, 8, 3. P. WESS.

73. Ἐπὶ ξ' ἔτεσι τῶν Σικελῶν εὐροούντων] „ Non poteſt probari, „ quod *Diodorus* ſcribebat lib. XXXIV. a Carthagine capta ad „ prius bellum ſervile eſſe annos LX. μετὰ τὴν Καρχηδονίων κατάλυσιν, καὶ ἑξῆς. Nam LX. anni poſt captam Carthaginem per„ veniunt ad numerum MDCCCCXXXV. A capta vero Carthagi„ ne ad primum bellum ſervile ſunt tantum anni XIX. Non „ dubium, quin error ſit in nota numeraria. Ita Ill. *Scaliger* ad *Euſebii* Chron. ann. MDCCCCXX., cui de errore adſtipulari nondum poſſum. Namque XIX. annos ab everſa Carthagine ad initium ſervilis belli abiiſſe, ut credam, annales non patiuntur. Deleta Carthago eſt anno V. C. IↃCVII., flagrabatque jam illo bello Sicilia Coſſ. Ser. Fulvio Flacco & Q. Calpurnio Piſone, ut ſcribit *P. Oroſius* L. V, 9. Qui cum honorem illum ſint auſpicati anno IↃCXVIII., res eſt manifeſta. Praeterea ad Siciliae pacatiorem ſtatum nihil admodum proderat Carthaginis excidium: multum vero fracta Poenorum bello II. potentia; a cujus belli fine, ſive V. C. anno IↃLIII., ſi ſexaginta annos, quibus res Siculae proſperrimae fuerunt, numeres, ad V. C. annum IↃCXIII., primaque ſervilis belli initia devenies. Probi ergo numeri ſunt. Porro Servilis belli Hiſtoriam literis conſignavit *Caecilius* Calactinus ex Sicilia, teſte *Athenaeo* L. VI. p. 272. F. Egit de eodem *Poſidonius*, quem *Diodorus* cum alibi ducem ſibi adſciverit, ut ſupra oſtendi, neque hac in parte neglexiſſe videtur. Inſpice *Athenaeum* L. XII. pag. 542. B. & Excerpt. *Peireſc.* pag. 366., & nihil verius eſſe comperies. P. WESS.

78. Ἐκ τῶν σωματοτροφίων &c.] Putes ergaſtula indicari. Vide Excerpt. *Peireſc.* p. 365., ubi de his copioſius; indidem καὶ [illegible] ἐν ἀγκάλαις poſt pauca ſcribi debere, verbaque ᾧ [illegible]

ministeriis ſe illis exhibebant, & tum quod ad victum, tum quod ad veſtitum, minima illos cura dignabantur. Quorum major pars latrocinando vitae neceſſaria acquirebat: plenaque caedibus erant omnia, non ſecus ac ſi praedonum exercitus hic illic eſſent diſperſi. Regionum quidem praefecti illis obſiſtere conabantur. Sed quia poenas infligere non audebant propter opes & auctoritatem dominorum, qui imperium in ſervos habebant, ad depraedationem ſuae quiſque provinciae connivere cogebatur. Quod enim ex dominis plerique Romani equites eſſent, ac judices fierent criminum, quae provinciarum praefectis inferebantur, terrori erant praefectis. Cum itaque aerumnis ſervi premerentur, & verberibus idemtidem praeter rationem contumelioſe afficerentur, non ferendum amplius judicarunt. Quare inter ſe, ubi oportunum eſſet, congreſſi, de excutiendo ſervitutis jugo ſermones conferebant, donec re ipſa conſilium tandem exſecuti ſunt. Syrus quidam erat, ſervus Antigenis Ennaei, in urbe Apamea natus, homo arti Magicae & praeſtigiis addictus. Hic inſtinctu juſſiſque Deorum in ſomnis futura ſe praedicere ſingebat, multiſque per id genus ſolertiam imponebat. Hinc ulterius progreſſus, non ex ſomniis tantum oracula promebat, ſed & vigilantem ſe Deos videre, ac futura ex illis audire, ſimulabat. Licet autem multa ſic nugaretur, caſu tamen quaedam vera eſſe eventus docuit. Cumque quae non fiebant a nemine redarguerentur, ſed quae fiebant applauſum mererentur, opinio de illo ſubinde creſcebat. Ad extremum artificio quodam ignem cum furore lymphatico flammantem ex ore mittebat, atque ita de rebus futuris, ceu Phoebi numine afflatus, vaticinabatur. In nucem enim, aut tale quippiam perforatum, ignem, quaeque alere eum poſſet materiam, imponebat. Hic ante defectionem jactabat, Syriam apparuiſſe Deam, & regnaturum praedixiſſe. Et hoc non aliis tantum, ſed ipſi domino, crebro dictitabat. Cumque in riſum ea res verteretur: Antigenes, ex prodigioſis hiſce nugis voluptatem hauriens, Eunum (Nam hoc nomen erat praeſtigiatori) ad convivia ſecum ducebat, & quaeſtiunculis de regno motis, quomodo unumquemque illorum, qui tum aderant tractaturus eſſet, interrogabat. Ille non vacillante ſermone cuncta exponens, & quod clementem ſe dominis exhibiturus eſſet, reſpondens, variis denique verborum monſtris ludens, riſum convivis omnibus excitabat. Et nonnulli ex ipſis portionibus non exiguis a menſa ablatis eum munerabantur, cum hoc verborum additamento, ut ad regnum evectus beneficii memor eſſet; At enim prodigioſa haec nugacitas ad verum tandem regiae poteſtatis exitum perducta eſt; Et his qui ridicula in conviviis benignitate hominem exceperant, ſeriam beneficii com-

903. κατά τε τὰς ὑπηρεσίας ἐχρῶντο, καὶ ἐπιμελείας παντελῶς ὀλίγης ἠξίουν, ὅσα τε ἐντρέφεσθαι, καὶ ὅσα ἐνδύσασθαι. ἐξ ὧν οἱ πλείους ἀπὸ λῃστείας τὸ ζῆν ἐπορίζοντο, καὶ [v] μετὰ φόνων ἦν ἅπαντα, καθάπερ στρατευμάτων διεσπαρμένων τῶν λῃστῶν. οἱ δὲ στρατηγοὶ κωλύειν μὲν ἐπεχείρουν, κολάζειν δὲ οὐ τολμῶντες, διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ βάρος τῶν κυρίων, οἳ ἐδέσποζον [x] λῃστῶν, ἠναγκάζοντο περιορᾶν λῃστευομένην τὴν ἐπαρχίαν. Οἱ πλεῖστοι γὰρ τῶν κτητόρων ἱππεῖς ὄντες τῶν Ῥωμαίων, καὶ κριταὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν κατηγορουμένοις [y] στρατηγοῖς γινόμενοι, φοβεροὶ τοῖς ἄρχουσιν ὑπῆρχον. Πιεζόμενοι δὲ οἱ δοῦλοι ταῖς ταλαιπωρίαις καὶ πληγαῖς, τὰ πολλὰ [z] παρὰ λόγον ὑβριζόμενοι, οὐχ ὑπέμενον. [a] συνιόντες οὖν ἀλλήλοις κατὰ τὰς εὐκαιρίας συνελάλουν περὶ ἀποστάσεως, ἕως εἰς ἔργον τὴν βουλὴν ἤγαγον. ἦν δέ τις οἰκέτης Σύρος, Ἀντιγένους, Ενναίου τὸ γένος, ἐκ τῆς Ἀπαμείας, ἄνθρωπος μάγος καὶ τερατουργὸς τὸν τρόπον. οὗτος προσεποιεῖτο θεῶν [b] ἐπιτάγμασι καθ' ὕπνον προλέγειν τὰ μέλλοντα· καὶ πολλοὺς διὰ τὴν εἰς τοῦτο τὸ [c] γένος εὐφυΐαν ἐξηπάτα. ἐντεῦθεν προϊὼν, οὐ μόνον ἐξ ὀνείρων ἐμαντεύετο, ἀλλὰ καὶ ἐγρηγορότως θεοὺς ὁρᾶν ὑπεκρίνετο, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀκούειν τὰ μέλλοντα. Πολλῶν δ' ὑπ' αὐτοῦ σχεδιαζομένων, ἀπὸ τύχης ἔνια πρὸς ἀλήθειαν ἐξέβαινε. καὶ τῶν μὲν μὴ γινομένων ὑπ' οὐδενὸς ἐλεγχομένων, τῶν δὲ συντελουμένων ἐπισημασίας τυγχανόντων, προκοπὴν ἐλάμβανεν ἡ περὶ [d] αὐτὸν δόξα. τελευταῖον διά τινος μηχανῆς πῦρ, [e] μετά τινος ἐνθουσιασμοῦ, καὶ φλόγα διὰ τοῦ στόματος ἠφίει, καὶ οὕτω τὰ μέλλοντα ἀπεφοίβαζεν. εἰς γὰρ κάρυον [f] ἤ τι τοιοῦτο τετρημένον ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐνετίθει πῦρ, καὶ τὴν συνέχειν αὐτὸ δυναμένην ὕλην. εἶτα ἐντιθεὶς τῷ στόματι, καὶ προσπνέων, ποτὲ μὲν σπινθῆρας, ποτὲ δὲ φλόγα ἐξέκαεν. οὗτος [g] πρὸ τῆς ἀποστάσεως ἔλεγε, τὴν Συρίαν θεὸν ἐπιφαινομένην αὐτῷ λέγειν, ὅτι βασιλεύσει. καὶ τοῦτο οὐ πρὸς [h] ἄλλους μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν κύριον αὐτοῦ διετέλει λέγων. εἰς δὲ γέλωτα τρεπομένου τοῦ πράγματος, ὁ μὲν οὖν Ἀντιγένης ψυχαγωγούμενος ἐπὶ τῇ τερατείᾳ, παρῆγε τὸν Εὖνουν εἰς τὰ σύνδειπνα (τοῦτο γὰρ ὄνομα [i] τῷ τερατίᾳ) καὶ διηρώτα περὶ τῆς βασιλείας, καὶ πῶς ἑκάστῳ χρήσεται τῶν παρόντων. τοῦ δὲ ἀτρέπτως ἅπαντα διηγουμένου, καὶ ὡς μετρίως χρήσεται τοῖς κυρίοις, καὶ τὸ σύνολον, ποικίλως τερατευομένου, γέλωτες ἐγίνοντο τοῖς παρακεκλημένοις· καί τινες αὐτῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἀξιολόγους μερίδας αἴροντες, ἐδωροῦντο, ἐπιλέγοντες ὅπως ὅταν γένηται βασιλεὺς, τῆς χάριτος μνημονεύῃ. οὐ μὴν ἀλλ' ἡ τερατεία προῆλθεν εἰς ἀληθινὸν ἀποτέλεσμα βασιλείας· καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν τοῖς [k] περὶ τὰ δεῖπνα δεξιωσαμένοις ἐν γέλωτι, οὐ χωρὶς σπουδῆς ἐποιήσατο

---

[v] *Μεστὰ Amstel.* & alii. *Μετὰ* vulgo. [x] *Τῶν λῃστῶν Amstel.* Vulgo articulus deerat. [y] *Στρατηγοὶ* edebatur. [z] *Παραλόγως* in marg. *Edd.* [a] *Συνιόντες ead.* [b] *Ἐπιφάσμασιν* iter. [c] *Γένος ead.* Tum *ἐγρηγορότως Amst.* [d] *Αὐτῶν Amstel.* & margo *Edd.* [e] *Διά τινος* in *iisdem.* [f] *Ἤ τι τοιοῦτο τετρημένον Amstel.* [g] *Πρὸς id.* [h] *Ἀλλήλοις Max. Marg.* [i] *Τῷ τερατείῳ Amstel.* [k] *Παρὰ* marg. *Edd.* & mox cum *Amstel.* *ἀντεποιήσατο.*

ζῶν λῃστῶν a *Photio* veniſſe, cognoſces. P. Wess.

92. Καὶ κριταὶ τοῖς — στρατηγοῖς γινόμενοι] Sic ſcripſit, uti in iiſdem Excerpt. p. 366. Judicia ex lege Sempronia tum penes Equites erant: hinc illae lacrymae. P. Wess.

1. Θεῶν ἐπιτάγμασι καθ' ὕπνον] Nihil muto. Frequens formula in literatis lapidibus ΕΞ ΕΠΙΤΑΓΜΑΤΟΣ, ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΓΜΑ, ΚΑΤΑ ΚΕΛΕΥΣΙΝ, EX PRAECEPTO, EX IMPERIO de omnibus, qui per quietem moniti aliquid ſuſcipiunt. Vide Theſ. *Gruteri* p. XXI, 1. XXXVIII, 10. *Reineſium* Claſ. I, 113. & 196. *Donium* Claſ. III, 45. &c. *Ariſtides* T. I. p. 512. εὐθὺς ἐξαρχῆς προεῖπεν ὁ θεὸς ἀπογράφειν τὰ ὀνείρατα, καὶ τοῦτ' ἦν τῶν ΕΠΙΤΑΓΜΑΤΩΝ πρῶτον. & p. 514. ἀποτάδην τε [illegible] ΕΠΕΤΑΞΕ, καὶ ἴδιον δὴ ἐν τῷ ὀνείρατι — τίθεται τὸ ΠΡΟΣΤΑΓΜΑ, quo ille modo ſacris in orationibus, quas vocat, ſaepiſſime. P. Wess.

12. Καὶ φλόγα διὰ τοῦ στόματος ἠφίει] *Florus* egregie ad hunc locum L. III, 19. *Syrus quidam nomine Eunus — fanatico furore ſimulato, dum Syriae deae comas jactat, ad libertatem & arma ſervos, quaſi numinum imperio, concitavit; idque ut divinitus fieri probaret, in ore abdita nuce, quam ſulphure & igne ſtipaverat, leniter inſpirans, flammam inter verba fundebat.* Pari impoſtura *Barcochabam* Judaeum ſtipulam in ore ſuccenſam anhelitu ventilaſſe, ut flammas evomere putaretur, ex *Hieronymo* ad *Flor.* monere eruditiſſimus *Freinſhem.* haud neglexit. P. Wess.

34. Καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν — οὐ χωρὶς σπουδῆς &c.] Pepercit illis novus e ſervo rex, qui ante ob vaticinia in conviviis ipſum lau-

σαῖο τοῦ χάριτος. ἀρχὴ δὲ τῆς ὅλης ἀποστάσεως ἐγένετο τοιαύτη. Δαμόφιλός τις ἦν Ενναῖος, τὴν οὐσίαν μεγαλόψυχος, ὑπερήφανος δὲ τὸν τρόπον. οὗτος κακῶς εἰς ὑπερβολὴν ἐκέχρητο τοῖς δούλοις· καὶ ἡ γυνὴ δὲ Μεγαλλὶς ἀντιφιλονίκει τἀνδρὶ πρὸς τὴν τιμωρίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀπανθρωπίαν, τὴν περὶ τοὺς δούλους. ἐξ ὧν ἀποθηριωθέντες οἱ προπηλακιζόμενοι, συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ ἀποστάσεως καὶ φόνου τῶν κυρίων. καὶ πρὸς τὸν Εὔνουν ἐλθόντες, ἠρώτων εἰ συγχωρεῖται παρὰ τῶν θεῶν αὐτοῖς τὸ βεβουλευμένον; ὁ δὲ μετὰ τερατείας, ὡς εἰώθει, συνθέμενος ὅτι συγχωροῦσι, παραχρῆμα πείθει ἔχεσθαι τῆς ἐγχειρήσεως. εὐθὺς οὖν τετρακοσίους τῶν ὁμοδούλων συνήθροισαν, καὶ ὡς ἂν ὁ καιρὸς ἐδίδου, καθοπλισθέντες εἰς τὴν Ενναν τὴν πόλιν εἰσπίπτουσιν, ἀφηγουμένου αὐτῶν, καὶ τοῦ πυρὸς τὰς φλόγας τερατευομένου τούτοις, τοῦ Εὔνου. ταῖς δ᾽ οἰκίαις [l] ὑπεισελθόντες, πλεῖστον φόνον εἰργάζοντο· μηδ᾽ αὐτῶν τῶν ὑπομαζίων φειδόμενοι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῆς θηλῆς ἀποσπῶντες προσήρασσον τῇ γῇ· εἰς δὲ τὰς γυναῖκας οὐδ᾽ ἔστιν εἰπεῖν [m] (καί τοι βλεπόντων τῶν ἀνδρῶν) ὅσα ἐνύβριζόν τε καὶ ἐνησέλγαινον, πολλοῦ αὐτοῖς πλήθους τῶν ἀπὸ τῆς πόλεως δούλων προστεθέντος· οἳ καὶ κατὰ τῶν κυρίων πρότερον τὰ ἔσχατα ἐνδεικνύμενοι, οὕτω πρὸς τὸν τῶν ἄλλων φόνον ἐτρέποντο. οἱ δὲ περὶ τὸν Εὔνουν πυθόμενοι, τὸν Δαμόφιλον ὅτι κατὰ τὸν πλησίον τῆς πόλεως περίκηπον διατρίβει μετὰ τῆς γυναικὸς, εἷλκον ἐκεῖθεν, διά τινων ἐξ αὐτῶν σταλέντων, αὐτόν τε καὶ τὴν γυναῖκα δεδεμένους ἐξαγκωνίσαντες, πολλὰς κατὰ τὴν ὁδὸν ὕβρεις ὑποσχόντας. μόνης δὲ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν οἱ δοῦλοι ὤφθησαν εἰς πάντα φεισάμενοι, διὰ τὸ φιλάνθρωπον αὐτῆς ἦθος, καὶ περὶ τοὺς δούλους συμπαθὲς, καὶ βοηθητικὸν κατὰ δύναμιν. ἐξ ὧν ἐδείκνυτο, τὸ τῶν δούλων οὐχὶ ὠμότητος εἶναι φύσεως τὰ γινόμενα εἰς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ τῶν [n] προϋπηργμένων εἰς αὐτοὺς ἀδικημάτων ἀνταπόδοσις. τὸν δὲ Δαμόφιλον καὶ τὴν Μεγαλλίδα εἰς τὴν πόλιν οἱ ἀπεσταλμένοι ἑλκύσαντες, ὥσπερ ἔφημεν, εἰς τὸ θέατρον εἰσήγαγον, συνεληλυθότος ἐνταῦθα τοῦ πλήθους τῶν ἀποστατῶν. καὶ τοῦ Δαμοφίλου τεχνάσασθαί τι πρὸς τὴν σωτηρίαν ἐγχειρήσαντος, καὶ πολλοὺς τοῦ πλήθους τοῖς λόγοις ἐπαγομένου, Ερμείας καὶ Ζεῦξις πικρῶς πρὸς αὐτὸν διακείμενοι, πλάνον τι ἀπεκάλουν, καὶ οὐκ ἀναμείναντες τὴν ἀκριβῆ τοῦ δήμου κρίσιν, ὁ μὲν διὰ τῶν πλευρῶν τὸ ξίφος [o] ὦσε, ὁ δὲ πελέκει τὸν τράχηλον ἔκοψεν. ἐκεῖθεν αἱρεῖται βασιλεὺς ὁ Εὔνους, οὔτε δι᾽ ἀνδρείαν, οὔτε διὰ στρατηγίαν, διὰ δὲ μόνην τερατείαν, καὶ τὸ τῆς ἀποστάσεως ἄρξαι. ἅμα δὲ καὶ τῆς προσηγορίας οἱονεί τινα καλὸν οἰωνὸν ἐχούσης, πρὸς τὴν τῶν ὑποταττομένων [p] εὔνοιαν. τῶν ὅλων δὲ τοῖς ἀποστά-

penſationem praeſtitit. Principium vero totius defectionis hujuſmodi fuit. Damophilus quidam erat Ennenſis, vir magno ob facultates magnas animo, ſed ingenio ſuperbo. Is modis tam indignis ſervos accipiebat, ut nil ſupra. Uxor vero ejus Megal- 904.
lis cum marito ſuppliciis afferendis, & omni inhumanitate ſervis declaranda certabat. Quibus effectum, ut efferati, qui ſaevitiam illam experiebantur, in defectionem & caedem dominorum conſpirarent. Eunum igitur adeunt, & num, quod conſiliis jam agitent ſuis, Dii permittant, ſciſcitantur. Is in partes illorum concedens, quod permittant, ſolitis verborum praeſtigiis reſpondet, & ut prima quaque occaſione rei exſequendae incumbant, perſuadet. Extemplo igitur cccc. ſervorum manum cogunt; Et prout tempus ſuppetebat, armati in urbem Ennam irrumpunt, Euno ducente & praeſtigioſe exſpirante flammas. Tum ingreſſi domus caedem maximam peragunt, ita ut nec pueris lactentibus adhuc parcerent, ſed ab ubere matris raptos terrae adfligerent. In matronas vero, & quidem maritis inſpectantibus, quantum contumeliae & obſcoenae libidinis exercuerint, verbis explicari nequit; cum ingens ſervorum in urbe multitudo ſe illis adjunxiſſet. Qui cum prius extremae crudelitatis exempla in dominos edidiſſent, poſtea ad aliorum ſe caedem converterunt. Interea Eunus Damophilum cum uxore in vicinis urbi hortis commorari audierat. Ex ſuis igitur quoſdam miſit, qui & ipſum & uxorem, vinctis poſt terga manibus, & multis in via contumeliis affectos, retraherent, ſoli autem filiae ſe in omnibus parcere, propter morum humanitatem, & commiſerationem erga ſervos, auxiliandique propenſam voluntatem, declararunt. Quod evidens argumentum fuit, quod quae fiebant, non a crudelitate naturae proficiſcerentur, ſed illatas eis injurias ulciſcerentur. Damophilum autem & Megallidem emiſſi ad hoc in urbem pertractos in theatrum deduxerunt, ubi tota defectorum multitudo confluxerat. Cumque Damophilus ſolerti commento ſalutem tueri conaretur, multoſque oratione ſua inflecteret, Hermias & Zeuxis, acerbis hominem odiis proſequentes planum vocitabant, nec exſpectantes, dum certam de illo populus ſententiam tuliſſet, alter gladium per latera ejus exigit, alter ſecuri cervicem abſcindit. Tum Eunus rex creatur, non quod vel ſortitudine vel imperandi ſcientia praeſtaret, ſed ideo tantum, quod praeſtigiatoriis artibus excelleret, & defectionis auctorem ſe praebuiſſet; Nomen praeterea ejus bonum veluti omen futurae erga ſubditos benevolentiae prae ſe ferret. Summae igitur rerum a defectoribus praefe- 905.
ctus,

---

[l] Ἐπεισελθόντες Amst. [m] Καί τοι id. & ora Edd., & ſtatim ἐνήσελγαινον. [n] Ὑπηργμένων ad marg. [o] Ὦσε cod. & Amſtel. Vulgo ὠθεῖ. [p] Ὑποτασσομένων marg. ὑποτεταγμένων Amſtel.

laudaverant & partes e coena comiter diſtribuerant, ut Excerpt. *Peireſc.* p. 369. docent. P. Weſs.

37. Δαμόφιλός τις ἦν Ενναῖος &c.] Praecipuam hominis hujus uxoriſque crudelitas ſervili bello occaſionem praebuit. Vide *Poſidonium* in *Athen.* L. XII. p. 542. & Excerpt. *Peireſc.* p. 366. P. Weſs.

40. Μεγαλλὶς] In *Peireſc.* Excerpt. p. 369. Μιλαλλὶς, pari errore ac unguentum μεγαλλεῖον & μεγάλλειον ſubinde veterum in ſcriptis adpellatur. Lege *Iſ. Caſaubon.* ad *Athen.* L. XV. 12. P. Weſs.

53. Μηδ᾽ αὐτῶν τῶν ὑπομαζίων φειδόμενοι] *Baſilius M.* Homil. de Fam. p. 65. B. παιδίον ὑπομάζιον ὂν ἐν ταῖς τῆς τεκούσης ἀγκάλαις quod tamen ad oram ſcripti libri ὑπομάζιον eſt, ut ſaepe apud *Joan. Chryſoſtomum* T. II. p. 549. D. & T. III. pag. 114. E. &c. Ἐπιμαστιδίους παῖδας dabit *Apollodorus* Bibl. Lib. III, 5, 2., quos alii, etſi prave, ὑπομασθίους vocant. P. Weſs.

66. Μόνης δὲ τῆς θυγατρὸς — φεισάμενοι] Quanto puellam ſtudio ab omni noxa defenderint, vide in Excerpt. *Valeſ.* p. 369 P. Weſs.

79. Πλάνον τι ἀπεκάλουν] Sycophantam, uti explicat *A. Gellius* Noct. Attic. L. XVI, 7. *S. Paullus* I. ad Timoth. C. IV, 1. προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις, *adtendentes ſpiritibus ſeductoribus*, bene vertit *Novatianus* de Trinitat. C. 29. Nam πλάνης, quod ſcripti quidam libri habent, & *Jo. Chryſoſtom.* T. I. pag. 272., quamquam non conſtanter, & *Gelaſius Cyzicen.* Hiſt. Nicen. p. 13. melioris ſcripturae παράγραμμα eſſe, docte monuit *Novatiani* editor *Jakſon.* P. Weſs.

86. Οἱονεί τινα καλὸν οἰωνὸν ἐχούσης] Saepe olim ex Imperatori nomine de eventu conjiciebant. In Britannia, Honorio principe, Conſtantinum ex infima militia, *propter ſolam ſpem nominis*, ſine merito virtutis Imperatorem electum refert *Oroſius* L. VII, 42. Indidem venit nominum mutatio ſub principatus initia atque in conſecratione, de qua plura Ill. *Spanhem.* ad *Juliani* Caeſar. conprobat. notar. p. 14. P. Weſs.

89. Ἐξο-

ctus, advocata concione, quos Ennensium vivos ceperant, trucidavit, quotquot arma fabricandi artem non callerent. Illos ergo operi faciundo adſtrinxit. Servarum etiam poteſtati Megallidem tradidit, ut arbitratu ſuo vindictam de illa ſumerent. Hae cruciatibus affectam ex alto praecipitarunt. Suos etiam dominos, Antigenem & Pythonem, ipſe necavit, impoſito tandem diademate, caeterisque omnibus regalem in modum circa ſe adornatis, uxorem etiam ſuam (quae Syra & civis ejus fuit) reginam declaravit, & conſiliarios, qui prudentia excellere videbantur, ſibi adoptavit. Inter quos erat quidam & nomine & natione Achaeus, vir conſilio ac promtitudine manuum praeſtans. Tridui ergo ſpacio plus Iↄↄ. cIↄ. hominum, quo fieri poſſet modo, armatis, coactiſque aliis, qui aſciis ac ſecuribus vel fundis, aut falcibus, ſudibusve praeuſtis, aut coquorum verubus uterentur, totam regionem praedis agendis infeſtabat; Et infinitam ſervorum multitudinem ſibi adjungens, cum imperatoribus & Romanis bello contendere auſus eſt; & collatis manibus, cum numero praevaleret, ſaepe victoriam obtinuit, jam pluſquam decem hominum millia ſecum habens. Interea etiam Cilix quidam Cleon aliorum ſervorum defectionem exorſus eſt. Jamque erectis omnium animis hanc ſpem conceperant, fore, ut excitata ſeditione alii aliis bellum inferrent, & defectores mutuis ſe cladibus atterentes Siciliam defectionis tumultu liberarent. Sed contra quam ſperabatur copias ſuas conjunxere: Cum Cleon nudo Euni mandato ſe ſubjiceret, & ſub illo, ut regi par eſſet, imperatoris munus adminiſtraret, quinquies mille propriorum militum agmen habens. Atque tum XXX. prope dies a defectionis initio fuerant elapſi. Nec multo poſt cum L. Hypſaeo, qui Roma veniens militum Iↄↄ. cIↄ. cIↄ. cIↄ. ex Sicilia habebat, commiſſa pugna, defectores victoria potiuntur: quorum ccIↄↄ. ccIↄↄ. tunc erant, intraque breve tempus ad ducenta millia exercitus illorum numerus excrevit. Et quamvis multa cum Romanis praelia committerent, ſaepius tamen gloriam referebant, clades autem accipiebant rarius. Quo diſſipato rumore, Romae etiam, ubi centum quinquaginta inter ſe conjuraverant, ſervorum defectio exarſit. In Attica vero pluſquam cIↄ. itque Delo & aliis locis. Sed qui publica in unoquoque loco negocia ſuae curae commiſſa habebant, celeritate auxilii, quo periculis occurrebant, & ſuppliciorum gravitate, cito illos e medio ſuſtulere: Et quod ſupererat ad defectionem accenſum, ad mentis ſanitatem reduxerunt. In Sicilia vero malum ingraveſcebat: quod & urbes cum ipſis civibus caperentur: & exercitus multi a defectoribus conciderentur. Donec Rupilius imperator Romanus Tauromenium recuperavit, cum per acerrimam oppugnationem ad extremas anguſtias diramque famem obſeſſos redegiſſet, adeo ut a carnibus liberorum devorandis ex-

906.

ταῖς καταστὰς κύριος, καὶ συναγαγὼν ἐκκλησίαν, ἀνεῖλε τοὺς ἐζωγρημένους [q] τῶν Ενναίων, ὅσοις οὐκ ἦν ἡ τέχνη ὅπλα ἐργάζεσθαι· ἐκείνους δεδεμένους τοῖς ἔργοις ὑπέβαλλεν. ἔδωκε δὲ καὶ ταῖς θεραπαίναις τὴν Μεγαλλίδα χρήσασθαι ὡς ἂν βούλοιντο· καὶ αὗται κατακρημνίσασαι αἰκισάμεναι. καὶ αὐτὸς δὲ τοὺς ἰδίους ἀνεῖλε κυρίους Ἀντιγένη καὶ [r] Πύθωνα. περιθέμενος δὲ διάδημα, καὶ πάντα τὰ ἄλλα τὰ περὶ αὐτὸν βασιλικῶς διακοσμήσας, τήν τε συμβιοῦσαν αὐτῷ, Σύραν καὶ συμπολῖτιν οὖσαν, βασίλισσαν ἀποδείξας· συνέδρους τε τοὺς συνέσει δοκοῦντας διαφέρειν ποιησάμενος· ὧν ἦν Ἀχαιὸς καὶ τοὔνομα καὶ τὸ γένος, ἀνὴρ καὶ βουλῇ καὶ χειρὶ διαφέρων. καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις πλείους τῶν ἑξακισχιλίων τὸν δυνατὸν καθοπλίσας τρόπον, καὶ ἑτέρους συνεπαγόμενος ἀξίναις καὶ πελέκεσι χρωμένους, ἢ σφενδόναις, ἢ δρεπάνοις, ἢ ξύλοις πεπυρακτωμένοις, ἢ καὶ μαγειρικοῖς ὀβελοῖς, ἐπῄει πᾶσαν λεηλατῶν τὴν χώραν. καὶ πλῆθος ἄπειρον οἰκετῶν προσλαμβάνων, ἐθάρρησε καὶ στρατηγοῖς Ῥωμαίων πολεμῆσαι· καὶ συμπλακεὶς, τῷ πλήθει πολλάκις ἐκράτησεν, ἔχων ἤδη στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς μυρίους. ἐν τούτῳ δὲ Κλέων τις Κίλιξ, ἄλλων δούλων ἀποστάσεως ἦρξε. καὶ πάντων ταῖς ἐλπίσι μετεωρισθέντων, ὡς ἀντιπολεμήσει τὰ στασιάσαντα πρὸς ἄλληλα, καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς οἱ ἀποστάται διαφθείροντες, ἐλευθερώσουσι τὴν Σικελίαν τῆς [s] ἀποστάσεως, παρὰ δόξαν ἀλλήλοις συνέβησαν· τοῦ Κλέωνος ὑποταγέντος ψιλῷ τῷ Εὔνου προστάγματι, καὶ τὴν τοῦ στρατηγοῦ (οἷα δὴ βασιλεῖ) χρείαν ἀποπληροῦντος, ἔχοντος οἰκεῖον πλῆθος στρατιωτῶν πεντακισχιλίων. ἡμέραι δ' ἐγγὺς ἦσαν ἀπὸ τῆς ἀποστάσεως τριάκοντα. καὶ μετὰ βραχὺ ἐκ Ῥώμης ἥκοντι στρατηγῷ Λευκίῳ Ὑψαίῳ, ἔχοντι στρατιώτας ἐκ Σικελίας ὀκτακισχιλίους, εἰς πόλεμον καταστάντες οἱ ἀποστάται ἐνίκησαν, πλῆθος ὄντες δισμύριοι. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἀθροίζεται τὸ σύστημα αὐτῶν εἰς μυριάδας εἴκοσι. καὶ πολλοῖς τοῖς πρὸς Ῥωμαίους πολέμοις ἐνευδοκιμήσαντες, ἔλαττον [t] αὐτοὶ ἔπταιον. οὗ διαβοηθέντος, κατά τε Ῥώμην δούλων [u] ἀπόστασις ἑκατὸν πεντήκοντα συνομοσάντων ἀνήπτετο· καὶ κατὰ τὴν Ἀττικὴν ὑπὲρ χιλίων, ἔν τε Δήλῳ καὶ κατ' ἄλλους [x] πολλοὺς τόπους. οὓς τάχει τῆς βοηθείας, καὶ τῇ σφοδρᾷ κολάσει τῆς τιμωρίας, οἱ καθ' ἕκαστον ἐπιμεληταὶ τῶν κοινῶν θᾶττον ἠφάνισαν. σωφρονίσαντες καὶ τὸ ἄλλο, ὅσον ἦν ἐπὶ ἀποστάσει μετέωρον. κατὰ δὲ Σικελίαν ηὔξετο τὸ κακὸν, καὶ πόλεις ἡλίσκοντο αὔτανδροι, καὶ πολλὰ στρατόπεδα ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν κατεκόπησαν· ἕως [y] Ῥουπίλιος ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς τὸ Ταυρομένιον ἀνεσώσατο Ῥωμαίοις, καρτερῶς μὲν αὐτὸ πολιορκήσας, καὶ εἰς ἄφατον ἀνάγκην καὶ λιμὸν τοὺς ἀποστάτας συγκλείσας, ὥστε ἀρξαμένους ἐκ παίδων βορᾶς,

---

[q] Τῶν Ἐννέων Edit. [r] Πύθωνα Amstel. cum Edd. ora. [s] Στάσεως in aliis [t] Αὐτὸ Amstel. [u] Ἀπόστασις ἑκατονπεντηκοντάδων Amstel. ex compendio ſcribendi. [x] Τόπους M. Marg. liber. [y] Ῥοίλιος Amstel. Ῥοιλιος alii. Edd. Ῥύπιλος. Omnes [illegible].

89. Ἐζωγρημένους τῶν Ἐνναίων] Sic pro Ἐννέων correxi. Idem viderat *Rhodomannus*. De Enna, a fugitivis occupata divexataque *Cicero* L. IV. Verr. C. 50. P. Wess.

96. Τήν τε συμβιοῦσαν αὐτῷ] Interpres *uxorem*, ego *contubernalem* ex Latinorum more praeferrem. Ceteroqui σύμβιος de uxore maritoque haud infrequens. Vide Theſ. *Gruteri* pag. DCCLXVII, 2. DCCLXXX, 6. P. Wess.

9. Κλέων τις Κίλιξ] Plura de latrone hoc Excerpt. *Valeſ.* p. 370., quae adi, & *Livii* Epit. LVI. P. Wess.

20. Λευκίῳ Ὑψαίῳ] Hunc & praetorum alios, ſervili hoc bello in Sicilia profligatos, habet *Florus* L. 19. P. Wess.

28. Καὶ κατὰ τὴν Ἀττικὴν] Altero in Sicilia ſervili bello ſervos in Attica turbas dediſſe *Poſidonius* auctor apud *Athen.* eſt L. VI. p. 272. Noſtro adſtipulatur *Oroſius* his verbis, *in metallis quoque Athenienſium idem tumultus ſervilis ab Heraclito praetore diſcuſſus eſt. Apud Delon etiam ſervi novo motu intumeſcentes, oppidanis praevenientibus, oppreſſi ſunt*, lib. V. 9. P. Wess.

36. Ἕως Ῥουπίλιος ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς &c.] Pro Ῥοίλιος ſcribatur Ῥουπίλιος. Ita enim ex auctoritate veterum, *Ciceronis*, *Val. Maximi*, *Flori* &c. vertendum mihi fuit. L. Rhod.

Ἕως Ῥουπίλιος ὁ Ῥωμαίων &c.] Viro egregio ſuum nomen reddidi, ut praeter *Rhodomannum* decreverat Ill. *Scaliger* ad *Euſeb.* Chron. ann. MDCCCLXXXIX. Fuerunt librarii & Graeci & Latini *Rupilio* ſaepe infeſti, Rutiliumque eſſe juſſerunt. Vide viros eruditos ad *Valer. Maxim.* L. II, 7, 3. & *Livium* Epit. LIX. Modo ſcribi debuerat [illegible], quomodo *ibid.* legit vir excellentiſſimus, & in *Addend.* corrigit *Rhodom.* P. Wess.

51. Ὑπὸ τῶν τραυμάτων [illegible]] *Multis vulneribus confectum interfeciſſet.* Interpres paullo aliter. Quod ſequor ſermonis uſus admittit. *Libanius* Epiſt. 109. καὶ μέμψομαί γε τῷ [illegible] χρόνῳ, ὅτι με μὴ [illegible] Δαίδαλον, *quod alterum me Daedalum non efficias.* P. Wess.

66. Καὶ-

βορᾶς, καὶ διελθόντας διὰ γυναικῶν, μηδὲ τῆς [x] αὐτῶν ἀλληλοφαγίας μηδ᾽ ὅλως φείσασθαι. [a] Ὅτι καὶ Κομανὸν τὸν ἀδελφὸν Κλέωνος, φεύγοντα τῆς πολιορκημένης πόλεως, [b] εἷλε. καὶ τὸ τελευταῖον, Σαραπίωνος Σύρου τὴν ἄκραν προδόντος, συμπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει δραπετῶν ὁ στρατηγὸς ἐκυρίευσεν, οὓς καὶ αἰκισάμενος, κατεκρήμνισεν. ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν Ενναν ἐλθὼν, παραπλησίως ἐπολιόρκει, εἰς ἐσχάτην ἀνάγκην συγκλείων τὰς τῶν ἀποστατῶν ἐλπίδας. καὶ Κλέωνα τὸν στρατηγὸν, ἐξελθόντα τῆς πόλεως, καὶ ἡρωϊκῶς ἀγωνισάμενον, μετ᾽ ὀλίγον ὑπὸ τῶν τραυμάτων δείξας νεκρὸν, εἷλε καὶ ταύτην προδοσίᾳ τὴν πόλιν· ἐπεὶ [c] οὐδ᾽ ἦν ἁλώσιμος, διὰ τὴν ὀχυρότητα, βίᾳ χειρός. [d] ὁ Εὔνους ἀναλαβὼν τοὺς σωματοφύλακας, ὄντας ἑξακοσίους, ἔφυγεν ἀνάνδρως εἴς τινας παρακρήμνους τόπους. ἀλλ᾽ οἱ μὲν σὺν αὐτῷ ἄφυκτον τὸ περὶ αὐτοὺς δεινὸν ἐπιστάμενοι (ἤδη γὰρ καὶ ὁ στρατηγὸς [e] Ρουπίλιος ἐπ᾽ αὐτοὺς ἤλαυνεν) ἀλλήλους τοῖς ξίφεσιν [f] ἔσφαζον ἀπαυχενίσαντες. ὁ δὲ τερατίας Εὔνους καὶ βασιλεὺς, καταφυγὼν διὰ δειλίαν ἔν τισι κοιλάσιν, ἐξειλκύσθη ἅμα τεττάρων, μαγείρου, καὶ ἀρτοποιοῦ καὶ τοῦ τρίβοντος αὐτὸν ἐν τῷ λουτρῷ, καὶ τετάρτου τοῦ παρὰ τοὺς πότους εἰωθότος ψυχαγωγεῖν αὐτόν. καὶ παραδοθεὶς εἰς φυλακὴν, καὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ διαλυθέντος εἰς φθειρῶν πλῆθος, οἰκείως τῆς περὶ αὐτὸν ῥᾳδιουργίας κατέστρεψε τὸν βίον ἐν τῇ Μοργαντίνῃ. ἐντεῦθεν [g] Ρουπίλιος ἐπιτρέχων ὅλην τὴν Σικελίαν ἅμα λογάσιν ὀλίγοις, θᾶττον ἤπερ τις ἤλπισε, πάσης αὐτὴν ἠλευθέρωσε λῃστηρίας. Ὅτι ὁ τῶν ἀποστατῶν βασιλεὺς Εὔνους ἑαυτὸν μὲν Ἀντίοχον, Σύρους δὲ τῶν ἀποστατῶν τὸ πλῆθος ἐπωνόμασεν.

orſi, & ad uxorum corpora progreſſi, ne ſibi quidem, dum alter alterum vorat, tandem parcerent. Ibi Comanum Cleonis fratrem ex urbe circumſeſſa fugientem, cepit. Poſtremo cum Sarapion Syrus arcem prodidiſſet, omnes in ea fugitivi in imperatoris poteſtatem venerunt. Quos excruciatos praecipitationis ſupplicio affecit. Hinc Ennam progreſſus, eodem modo urbem oppugnat, & defectoribus extreme coarctatis omnem ſalutis ſpem ademit. Hinc ubi Cleonem ſummum exercitus ducem urbe egreſſum, & herois inſtar fortiſſime praeliatum interemerat, & paulo poſt ex vulneribus mortuum exhibuerat, proditione etiam hanc urbem cepit; Quandoquidem propter loci ſitum ac firmitatem alias vi capi non poterat. Eunus autem, aſſumtis IↃC. ſtipatoribus, ad praerupta quaedam loca, quae hominis ignavia erat, fuga ſe tranſtulit. Sed qui cum illo erant inevitabile ſibi malum jam ingruere exploratum habentes (jam enim & Rupilius imperator in eos ducebat) praeciſis cervicibus ſe mutuo jugulabant. Eunus vero praeſtigiator & rex poſtquam in ſpeluncis quibuſdam prae timiditate receptum & effugium quaeſiviſſet, cum quatuor aliis extractus fuit cum coquo, piſtore, & eo, qui in balneo ipſum fricabat: quarto etiam, qui inter pocula jucundos ei ludos facere ſolebat. Tum in carcerem compactus, reſoluto in pediculorum exuberantiam corpore, dignum temeritatis ſuae facinoribus vitae exitum apud Morgantinam ſortitus eſt. Deinceps Rupilius cum exigua militum delectorum manu totam peragrans Siciliam, ab omni latrocinio ſpe celerius eam liberavit. Rex autem defectorum Eunus ſeſe Antiochum, & qui cum eo defecerant Syros nuncuparat.

ΕΚ ΤΟΥ Λϛʹ.

Ὅτι ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐν Ρώμῃ, καθ᾽ οὓς Μάριος μὲν τοὺς κατὰ Λιβύην βασιλεῖς Βόκχον καὶ Ἰουγούρθαν καταπολεμήσας μεγάλῃ παρατάξει, καὶ πολλὰς μὲν τῶν Λιβύων μυριάδας ἀνεῖλεν, ὕστερον δὲ αὐτὸν [h] Ἰουγούρθαν συλληφθέντα ὑπὸ Βόκχου, ὥστε τυχεῖν συγγνώμης παρὰ Ρωμαίων, ὑπὲρ ὧν αὐτοῖς κατέστη πρὸς πόλεμον, λαβὼν ἐκεῖθεν αἰχμάλωτον εἶχε. μεγίστοις δὲ πταίσμασι τοῖς κατὰ Γαλατίαν, τῶν Κίμβρων πολεμούντων, Ρωμαῖοι περιπεσόντες, ἠθύμουν. κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἧκόν τινες ἀπὸ Σικελίας, ἀπόστασιν ἀγγέλλοντες οἰκετῶν εἰς πολλὰς ἠριθμημένων [i] μυριάδας· οὗ προσαγγελθέντος, ἐν πολλῇ περιστάσει τὸ Ρωμαϊκὸν ἅπαν συνεχόμενον διετέλει· ὡς ἂν στρατιωτῶν ἐπιλέκτων σχεδὸν ἑξακισμυρίων ἐν τῷ πρὸς Κίμβρους κατὰ Γαλατίαν πολέμῳ διολωλότων, καὶ ἀπόρων ὄντων εἰς ἀποστολὴν στρατιωτῶν λογάδων. [k] πρὸ δὲ τῆς κατὰ Σικελίαν τῶν δούλων ἐπαναστάσεως, ἐγένοντο κατὰ τὴν Ἰταλίαν πλείους ἀποστάσεις ὀλιγοχρό-

EX L. XXXVI. ECL. I.

SUb idem tempus quo Marius Bocchum & Jugurtham, Africae reges, ingenti pugna debellavit, & millia Afrorum innumera occiderat, ac poſtea Jugurtham ipſum, a Boccho comprehenſum, ut belli Romanis moti veniam impetra- 907. ret, captivum inde abduxerat, maximis inſuper cladibus a Cimbris, Galliam bello vexantibus, affecti Romani perturbatos habebant animos. Eodem inquit, tempore, quidam a Sicilia venerunt, qui multas ſervorum myriades defeciſſe nunciabant. Quo allato nuncio, tota reſpublica Romanorum in magnis haerebat anguſtiis, ut cui LX. militum lectiſſimorum millia in Gallia adverſus Cimbros bello periiſſent, nec idoneorum militum in expeditionem novam delectus ſuppeterent. Quin etiam ante ſervorum in Sicilia rebellionis tumultum defectiones in Italia ſe plures commoverant, ſed nec diuturnae

---

[x] Αὐτῶν margo. Cett. αὐτῶν. [a] Ὅτι καὶ *Amſtel.* [b] Εἶχε margo *Edd.* [c] Μηδ᾽ ἦν *ead.* [d] Ὁ δὲ *Amſtel.* Mox διὰ σωμάτων φύλακας in ora *Edd.* [e] Ῥουπίλιος in *ead.* & *Amſtel.* Vulgo Ῥοΐλιος. [f] Ἔσφαζον *Amſtel.* & marg. *Edd.* [g] Ῥουπίλιος ἐπιτρέχων καὶ ad oram *Edd.* [h] Ἰουγόργαν marg. & *Amſtel.*, in quo praeterea καὶ αὐτόν. [i] Μυριάδας in ora *Edd.* [k] Πρὸς *Amſtel.*

66. *Κατέστρεψε τὸν βίον ἐν Μοργαντίνῃ*] Pediculari morbo confectum Eunum fuiſſe non negat *Plutarchus*, de loco diſſentit, *λέγεται τὸν ἄρξαντα τοῦ δουλικοῦ πολέμου περὶ Σικελίαν δραπέτην, Εὔνουν ὄνομα, μετὰ τὴν ἅλωσιν εἰς ΡΩΜΗΝ ἀγόμενον ὑπὸ φθειριάσεως ἀποθανεῖν* in Vita Sullae p. 475. A. Ceterum quod modo praeceſſit *ἅμα τεττάρων*, de eo *Heſchelius* ita: *notetur τὸ ἅμα cum genitivo, quod cum alibi etiam in hoc* (Photii) *opere occurrat, ne dubita, quin & ſupra p. 977. verſ. 11. a fine ἅμα Ἰουστίνου τοῦ ἀρχιερέως auctor* (Photius) *ſcripſerit.* Tum *καταφυγὼν —— εἴς τινας κοιλάδας* *Rhodomanus* malebat. P. Wess.

69. *Πάσης αὐτὴν ἠλευθέρωσε λῃστηρίας*] Fugitivis partim in ordinem redactis, partim oppreſſis, Rupilius de decem legatorum ſententia Siculis decretum ſtatuit, quam illi *legem Rupiliam* vocabant, deque univerſa inſula optime fuit meritus. Lege *Ciceron.* L. II. Verr. C. 13. & L. III. 40. P. Wess.

73. *Ὅτι ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐν Ρώμῃ* &c.] *Photius* diverſas res ſtipans & compendio referens orationem hanc paullo inconcinniorem reddidit. Praelium, quo Jugurtha & Bocchus ſuperati fuerunt, *Salluſtius* Jugurth. C. 101., & captum Jugurtham cap. 113. commemoravit diligenter. P. Wess.

87. *Σχεδὸν ἑξακισμυρίων*] Auget numerum *Valerius Antias*, octoginta millia Romanorum ſociorumque ea tempeſtate trucidata, quadraginta vero calonum & lixarum, referens in *Oroſii* L. V, 16., nec diſſentit *Livius* Epit. LXVII. P. Wess.

turmae nec magnae: Ac ſi Numen rebellionis in Sicilia futurae magnitudinem praeſignificaret. Prima apud Nuceriam fuit, ubi xxx. ſervi conjurationem inter ſe fecere: Sed mox poenas dederunt. Secunda exſtitit Capuae, quando ſervi cc. rebellarunt, at mox deleti ſunt. Tertia mirum in modum accidit. Titus quidam Minutius erat, eques Romanus, patre locupletiſſimo natus. Is famulae alienae, inſigniter formoſae, amore exarſit, & complexu ejus potitus, mirifice puellam, ac ſubinde magis, deperire coepit. Cumque amoris inſania hominem ita ſubigeret, ac dominus illius emtionem aegre concederet, ſeptem Atticis talentis eam tandem emit, certumque ſolvendi pretii tempus definivit. Fidem autem conciliabat patrimonium. Jamque ſolutionis dies inſtabat. Verum ille ſolvendo non erat. xxx. igitur dierum prorogationem denuo petebat. Cum vero his etiam expletis precium exigeret, at hic nullam expediendi nominis rationem inveniret, amor tamen interim efferveſceret: Facinus tandem inſolens aggreſſus, inſidias illis qui debitum exigebant, ſtruit; & monarchicam ſibi potentiam conciliat. Quingentas enim armaturas, certum ſolutioni tempus conſtituens, emit; fideque ſibi habita, clam in agrum quendam tranſtulit. Tum excitatis ad defectionem ſervis domeſticis numero cccc., cum diadema & purpuram ſibi induiſſet, caeteraque aſſumſiſſet imperii inſignia, & ſervorum auxilio regem ſe declaraſſet: ante omnia illos qui precium puellae exigebant, virgis caeſos ſecuri percuſſit: Tum armatis ſervitiis villas propinquas invadebat: & qui promte ſe ad defectionis ſocietatem applicabant, hos armis inſtruxit, adverſantes vero interemit. Cumque brevi plures IↃCC. coegiſſet, in centurias illos diſtribuit: jactoque vallo, cunctis qui
908. deſciſcebant a dominis ſuis receptum praebuit. Quare rebellione Romanis nunciata Senatus prudente conſilio illi occurrit, felicique malum evertu compreſſit. Ex imperatoribus enim qui tum domi erant uni, L. Lucullo, fugitivorum ad poenam retrahendorum negocium dedere. Hic eodem die quo IↃC. militum inſtituerat delectum, Capuam deſcendit, ubi IV. millia peditum & CCCC. equites conſcripſit. Minutins, ubi citatam in ſe Luculli expeditionem cognovit, munitum quendam collem occupavit; habens in univerſum III.

νοι καὶ μικραί· καθάπερ τοῦ δαιμονίου [l] προσημαίνοντος τὸ μέγεθος τῆς ἐσομένης κατὰ τὴν Σικελίαν ἐπαναστάσεως. πρώτη μὲν ἡ περὶ Νουκερίαν, τριάκοντα οἰκετῶν συνωμοσίαν ποιησαμένων, καὶ ταχὺ κολασθέντων· δευτέρα ἡ περὶ τὴν Καπύην, διακοσίων οἰκετῶν ἐπαναστάντων, καὶ ταχὺ καταλυθέντων· τρίτη δὲ παράδοξος γέγονε. τὶς ἦν Τίτος Μινούτιος, ἱππεὺς μὲν Ῥωμαίων, μεγαλοπλούτου δὲ πατρὸς παῖς. οὗτος ἠράσθη θεραπαινίδος ἀλλοτρίας, κάλλει διαφερούσης. [m] συμπλακεὶς δ' αὐτῇ, εἰς ἔρωτα παράδοξον αὐτῆς ἐμπεσὼν, ἐξηγόρασεν αὐτὴν (οὕτω τι μανιώδους ἔρωτος βιαζομένου, καὶ τοῦ κυρίου τῆς κόρης τὴν πρᾶσιν μόλις καταινέσαντος) ταλάντων Ἀττικῶν ἑπτὰ, καὶ χρόνον ὥρισε, καθ' ὃν ἀποτίσει τὸ χρέος. ἐπιστεύετο δὲ διὰ τὴν πατρῴαν περιουσίαν. ἐνστάντος δὲ τοῦ ὁρισθέντος, καὶ μὴ ἔχων ἀποδοῦναι, πάλιν ἔταξε τριάκοντα ἡμερῶν προθεσμίαν. ὡς δὲ καὶ ταύτης ἐπιστάσης οἱ μὲν ἀπῄτουν, ὁ δὲ οὐδὲν [n] πλέον εἶχεν ἀνύειν, ὁ δ' ἔρως ἤκμαζεν, ἐπεχείρησε πρᾶξιν παραλογωτάτην. ἐπιβουλεύων μὲν γὰρ τοὺς ἀπαιτοῦντας, ἑαυτῷ δὲ μοναρχικὴν ἐξουσίαν περιέθηκε· [o] συναγοράσας γὰρ πεντακοσίας πανοπλίας, καὶ χρόνον τῆς τιμῆς συντάξας, καὶ πιστευθεὶς, λάθρα πρὸς ἀγρόν τινα παρακομίσας, τοὺς ἰδίους [p] ἀνέστησε πρὸς ἀπόστασιν οἰκέτας, τετρακοσίους ὄντας. εἶτα ἀναλαβὼν διάδημα, καὶ περιβόλαιον πορφυροῦν, καὶ ῥαβδούχους, καὶ τὰ ἄλλα εὔσημα τῆς ἀρχῆς, καὶ βασιλέα ἑαυτὸν [q] συνεργίᾳ τῶν δούλων ἀναδείξας, τοὺς μὲν ἀπαιτοῦντας τὴν τιμὴν τῆς κόρης ῥαβδίσας, ἐπελέκισεν, ἐξοπλίσας δὲ τοὺς οἰκέτας, ἐπῄει τὰς σύνεγγυς ἐπαύλεις· καὶ τοὺς μὲν προθύμως συναφισταμένους καθώπλιζε, τοὺς δ' ἀντιπράττοντας ἀνῄρει. ταχὺ δὲ συναγαγὼν στρατιώτας πλείους τῶν ἑπτακοσίων, καὶ τούτους εἰς ἑκατονταρχίας καταλέξας, ἐνεβάλλετο χάρακα, καὶ τοὺς ἀφισταμένους ὑπεδέχετο. τῆς δ' ἀποστάσεως εἰς Ῥώμην ἀπαγγελθείσης, ἡ σύγκλητος [r] ἐμφρόνως περὶ αὐτῆς ἐβουλεύσατο, καὶ κατώρθωσε. Τῶν γὰρ κατὰ πόλιν στρατηγῶν ἀπέδειξεν ἕνα πρὸς τὴν τῶν δραπετῶν σύλληψιν, Λεύκιον Λούκουλλον. οὗτος δὲ αὐθημερὸν ἐκ τῆς Ῥώμης ἐπιλέξας στρατιώτας ἑξακοσίους, εἰς τὴν Καπύην ἦλθε, συναθροίσας πεζοὺς μὲν τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους. ὁ δὲ Οὐέττιος τὴν ὁρμὴν τοῦ Λουκούλλου πυθόμενος, κατελάβετο λόφον καρτερὸν, ἔχων τοὺς πάντας πλείους τῶν τρισχιλίων καὶ πεντακοσίων. καὶ

---

[l] Προσημαινόντος id. [m] Συμπλακεὶς in Rhodom. Paullo ante Τίτος in Steph. ſec. Cod. [n] Πλέω Amſtel. In Cett. πλέον. [o] Συναγοράσας in marg. Edd. [p] Ἀνέστησε ead. [q] Συνεργίᾳ ead. [r] Ἐμφρόνως M. Marg. Mox ad marginem Μινούτιος.

98. Τίτος Μινούτιος] Infra nominatur Οὐέττιος, quod dein bis repetitur. Lectori quidem hic arbitrium permitto. Mihi vero Minutii nomen retinere placuit, quod & margo annotatum habet. L. Rhod.

Τίτος Μινούτιος] Mihi non liquet. Fuerunt hac tempeſtate Minucii, fuerunt Vettii. Quis in tanta librorum diſcordia, aliis tacentibus, temere alterutrum damnabit? Finge tamen ſcriptum fuiſſe τὶς ἦν Τίτος μὲν Οὐέττιος, ἱππεὺς Ῥωμαίων &c., & potior Οὐέττιος, uti poſt dein adpellatur, erit. Viderint alii. P. Wess.

8. Πάλιν ἔταξε τριάκοντα ἡμερῶν προθεσμίαν] Lege Salmaſii Foen. Trapezit. p. 481. Eleganter Baſilius Magnus Homil. in Pſalm. xiv. de obaerato, [illegible] ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΝ [illegible]. & ibid. p. 110. E. [illegible] ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ [illegible]; Noſter Minutius, ſive Vettius, aliter his ſe anguſtiis expedivit. P. Wess.

10. Ὁ δὲ οὐδὲν πλέον εἶχεν ἀνύειν] Sic ſcriptum fuit. Cultum eſt, neque uno uſurpatur modo. Pauſanias Attic. cap. 10. pag. 25. [illegible], nihil ultra potuiſſe efficere, ut bene viri docti. Andocides de Myſter. p. 2. [illegible], quum nihil interfectis profuiſſet. [illegible] de Aſtyph. Hered. pag. 78. Τί ἔσται πλέον τῷ γε ἀσεβοῦντι; Antiphon de Caed. Herod. p. 140. [illegible] Plutarch. Sympos. L. viii, 4. Habet & hoc de genere aliqua L. Kuſter. in Comicl. Plut. v. 531. P. Wess.

16. Ἀνέστησε πρὸς ἀπόστασιν οἰκέτας] Mallem ἀνέσεισε, quod viri docti ex ſcriptis Codd. eruerunt. Ipſemet Auctor hac Ecloga [illegible]. Alia invenies L. xiii, 91. P. Wess.

27. Ἐνεβάλλετο χάρακα] Quod Ill. Scaliger adſcripſit ἐβάλλετο χάρακα, magis in uſu verſatur. Confer Alexandrinos Interpretes Ezech. C. xxi, 22. Libanium T. ii. pag. 229. D. P. Wess.

30. Τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ἀπέδειξεν ἕνα] Praetores, in quorum tum numero L. Lucullus, intellige. Supra Eclog. 2. lib. xxxi. [illegible] (Perſea regem) [illegible]. Interpres aliud ſpectavit. P. Wess.

38. [illegible]] Pro [illegible] quis non [illegible] ſcribat, niſi Graecarum literarum prorſus ignarus? L. Rhod.

49. Ὥσπερ προοιμιαζόμενον τοῦτο] Nihil muto. Scio illud Philoſophi Polit. L. vii, 2. [illegible], ex uſu veteris Graeciae poſitum. Noſtro convenit Joſephi illud L. ii. Belli C. 2, 2. [illegible]. Solent Graeci recentiores, ut docte monuit Cel. Hemſterh. ad Luciani Somn. C. 3., in transferendo hoc & [illegible] vocabulo luxuriare. Vide

καὶ τὸ μὲν πρῶτον, [t] συμβολῆς γενομένης, ἐπλεονέκτησαν οἱ δραπέται, ἐκ τόπων ὑπερδεξίων μαχόμενοι· μετὰ δὲ ταῦτα τὸν μὲν στρατηγὸν τοῦ Οὐεττίου Ἀπολλώνιον διαφθείρας ὁ Λεύκολλος, καὶ τῇ δημοσίᾳ πίστει τὴν ἄφεσιν τῆς τιμωρίας βεβαιώσας, ἔπεισεν αὐτὸν προδότην γενέσθαι τῶν συναποστατῶν· διὸ καὶ τούτου συνεργοῦντος τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ τὰς χεῖρας προσφερόντων τῷ Οὐεττίῳ, φοβηθεὶς τὴν ἐκ τῆς ἁλώσεως τιμωρίαν, ἑαυτὸν ἀπέσφαξεν· αὐτίκα συναπολωλότων καὶ τῶν τῆς ἀποστάσεως κεκοινωνηκότων, πλὴν τοῦ προδόντος Ἀπολλωνίου. καὶ ταῦτα μὲν πρὸ τῆς κατὰ Σικελίαν, ὥσπερ προοιμιαζόμενα [u] ταύτην, μεγίστης ἀποστάσεως· ἥτις ἀρχὴν ἔλαβε τοιαύτην. κατὰ τὴν ἐπὶ τοὺς Κίμβρους τοῦ Μαρίου στρατείαν, ἔδωκεν ἡ σύγκλητος ἐξουσίαν τῷ Μαρίῳ, ἐκ τῶν πέραν θαλαττῶν ἐθνῶν μεταπέμπεσθαι συμμαχίαν. [v] ὅθεν Μάριος ἐξέπεμψε πρὸς Νικομήδην τὸν τῆς Βιθυνίας βασιλέα περὶ βοηθείας. ὁ δὲ ἀπόκρισιν ἔδωκε, τοὺς πλείους τῶν Βιθυνῶν ὑπὸ τῶν [x] δημοσίων διαρπαγέντας δουλεύειν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. τῆς δὲ συγκλήτου ψηφισαμένης, ὅπως μηδεὶς σύμμαχος ἐλεύθερος ἐν ἐπαρχίᾳ δουλεύῃ, καὶ τούτων ἐλευθερώσεως οἱ στρατηγοὶ πρόνοιαν ποιῶνται, τότε κατὰ τὴν Σικελίαν ὢν στρατηγὸς Λικίνιος Νερούας, ἀκολούθως τῷ δόγματι συχνοὺς τῶν δούλων ἠλευθέρωσε, κρίσεις προθείς· ὡς ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πλείους τῶν ὀκτακοσίων τυχεῖν τῆς ἐλευθερίας. καὶ ἦσαν πάντες οἱ κατὰ τὴν νῆσον δουλεύοντες μετέωροι πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. [y] οἱ δ' ἐν ἀξιώματι συνδραμόντες, παρεκάλουν τὸν στρατηγὸν, ἀποστῆναι ταύτης τῆς [z] ἐπιβολῆς. ὁ δ' εἴτε χρήμασι πεισθεὶς, εἴτε χάριτι δουλεύσας, τῆς μὲν τῶν κριτηρίων τούτων σπουδῆς ἀπέστη, καὶ τοὺς προσιόντας ἐπὶ τὸ τυχεῖν τῆς ἐλευθερίας ἐπιπλήττων, εἰς τοὺς ἰδίους κυρίους προσέταττεν ἐπαναστρέφειν· οἱ δὲ δοῦλοι συστραφέντες, καὶ τῶν [a] Συρακουσῶν ἀπαλλαγέντες, καὶ καταφυγόντες εἰς τὸ τῶν Παλικῶν τέμενος, διελάλουν πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ ἀποστάσεως. ἐκεῖθεν ἐν πολλοῖς τόποις τῆς τῶν οἰκετῶν τόλμης ἐκδήλου γενομένης, πρῶτοι τῆς ἐλευθερίας ἀντεποιήσαντο, κατὰ τὴν Ἀγκυλίαν χώραν, ἀδελφῶν δυεῖν μεγαλοπλούτων οἰκέται τριάκοντα, ὧν ἡγεῖτο Οὐάριος ὄνομα· οἱ πρῶτον μὲν νυκτὸς κοιμωμένους τοὺς ἰδίους δεσπότας ἀπέσφαξαν· εἶτα ἐπὶ τὰς γειτνιώσας ἐπαύλεις παρελθόντες παρεκάλουν ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν τοὺς δούλους.

hominum millia & Iↄ. Ac primo quidem conflictu fugitivi, quod ex ſuperiori loco depugnarent, rediere ſuperiores. Poſtea vero Apollonium, Minutii ſummum ducem, largitionibus corruptum, cum publica illi fide impunitatem promiſiſſet Lucullus, ad prodendum rebellionis ſocios illexit. Hoc igitur operam navante Romanis, & Minutio tandem manus inferente, hic ne captus ſupplicio afficeretur metuens, ſeipſum confodit. Statim cum ipſo etiam defectionis ſocii, praeter Apollonium proditorem, interierunt. Atqui haec maxime illius in Sicilia defectionis veluti praeludium fuerunt. Quae tale nacta eſt principium. In Marii adverſus Cimbros expeditione, Senatus auxilia ex transmarinis gentibus accerſendi poteſtatem Mario dederat. Marius ergo ad Nicomedem Bithyniae regem de ſuppeditandis auxiliaribus legatos miſit. Ille vero reſpondit, Bithynos a publicanis in ſervitutem majori ex parte abſtractos, in provinciis hic illic attineri. Senatus igitur conſulto proviſum fuit, ne ingenuus aliquis ex populi Romani ſociis in provincia ſervitutem ſerviret: & ut praetores ſeu proconſules manu mittendorum curam ſuſciperent. Licinius igitur Nerva, tunc in Sicilia praetor, decreto morem gerens, re judiciorum diſceptationi ſubjecta, plurimos in libertatem vindicavit, adeo ut intra paucos dies octingentis plures ceu poſtliminio libertati reſtituerentur. Unde accidit, ut quotquot per Inſulam ſervirent ad libertatis ſpem arrecti eſſent. Viri igitur auctoritate praeſtantes ad praetorem conveniunt, eumque ut ab incepto deſiſtat, hortantur. Is ſive pecuniis illectus, ſive gratiam aucupatus, cognitione iſta judiciorum accurata ſuperſedit, & eorum qui recuperandae libertatis cauſa ipſum conveniebant, ad ſuum quemque dominum cum objurgatione reverti juſſit. Tum ſervi conſpiratione inter ſe facta, cum poſt emigrationem a Syracuſis ad lucum Palicorum confugiſſent, de rebellione inter ſe colloquebantur. 909. Cumque in multis inde locis haec ſervorum audacia percrebuiſſet, xxx. duorum praedivitum in Ancyliorum regione fratrum ſervi, primi libertatem arripuerant, quorum dux Oarius quidam erat. Hi primum noctu heros ſuos ſomno vacantes trucidant. Mox ad vicinas progreſſi villas, mancipia ad libertatem capeſſendam exhortantur. Quorum

---

[t] Συμβολῆς *Amstel.* Vulgo συμβουλῆς. [u] Ταύτῃ & ταυτὶ marg. [v] Ὁ μὲν in ora. [x] Δημοσιωνῶν *H. Steph.* [y] Οἱ δ' ἐν ἀξιώματι marg. Vulgo praepoſitio deerat. [z] Ἐπιβολῆς margo. Ἐπὶ βουλῆς *Amstel.* [a] Συρακουσῶν *Amstel.*

de ſodes προοίμιον τῆς ἁλώσεως *Joseph.* B. J. lib. II, 17, 10., Φροίμιον τοῦ δυστυχοῦς L. XVIII. Ant. 6, 9., βασιλείας προοίμιον *Libanii* Baſil. p. 110. B., προοίμιον συμβολῆς Or. VII, pag. 237. C., τὰς λύπας ὁ Ἀπόλλων προοίμιον λοιμοῦ ποιεῖται *Philoſtrati* Heroic. 4, 4. p. 710., ἐν προοιμίοις τῆς Χριστοῦ παρουσίας *Jo. Chryſoſtom.* T. XI, p. 762. E.; quae quidem ferri & probari utcunque ob ſuavitatem poſſunt, non item alia, ad *Hieroclis* Synecdem. p. 674. obiter indicata. P. Wess.

53. Ἐκ τῶν πέραν θαλαττῶν ἐθνῶν &c.] Πέραν θαλάττης *Joseph. Scaliger* una cum *Rhodomanno*, a quibus diſſentire non poſſum. P. Wess.

56. Ὑπὸ τῶν δημοσίων] Pro δημοσίων lego cum *H. Stephano* ex Gloſſario Latino-Graeco δημοσιωνῶν, hoc eſt τελωνῶν. L. Rhod.

Ὑπὸ τῶν δημοσίων] Adſtipulor viris doctiſſimis. Vulgo quidem Lexicographi δημοσιωνεῖν *valere* interpretantur, a *Suida* decepti. Verba, quae Grammaticus exſcripſit, publicanum deſignant, ſicuti δημοσιῶναι *Plut.* T. II, p. 820. C. publica, quae redimuntur. Gloſſae melius, Δημοσιώνης, *Publicanus.* Haec de voce. Miſera vero provincialium conditio, qui a publicanis nullo ſuo merito ex libertate in ſervitutem abrepti in ergaſtulis deprimebantur: cui violentiae uti Senatus obviam ire conatus hoc eſt tempore, ita opus ſaepe fuit, ut ergaſtula poſſeſſorum, in quibus ſine diſcrimine liberi ſervique ſupprimebantur, repurgarentur. Quid Auguſtus, Tiberius, Hadrianus in afflictorum commodum conſtituerint, *Sueton.* Auguſt. C. 32., Tib. C. 8., *Spartian.* Hadr. C. 18. docent. Junge *Scribon. Largum* Compoſit. CCXXXI., ejuſque verba illuſtrantem *Gronov.* ad *Senec.* de Ira L. III, 9. P. Wess.

66. Οἱ δ' ἐν ἀξιώματι] Praepoſitionem ex *Edd.* margine adjunxi. Intelligit Siculos, domi nobiles, τοὺς ἐν ἀξιώματι κειμένους in Excerpt. *Peireſc.* p. 293. Poteris etiam ἐν ἀξιώμασι, ſi elegantius arbitreris, adſciſcere. *Theodoretus* certe H. Eccl. L. II, 17. & L. III, 22. τοὺς ἐν τέλει καὶ ἀξιώμασι *decuriones & honoratos*, ut bene *Valeſius*, vocat. Porro rei, de qua agitur, *Dio Caſſius* commeminit Excerpt. *Peireſc.* pag. 633., P. Licinium Nervam compendium ex illo judicio quaeſiviſſe docens: neque enim ἄδωρον ſive ſatis munitum adverſus pecuniam fuiſſe: concurſu tamen & ſervorum & dominorum, & ne quid turbarum ab alterutra factione daretur, deſiſtere coactum. P. Wess.

74. Εἰς τὸ τῶν Παλικῶν τέμενος] Vide ſupra L. XI, 89., & cognoſces ſervorum ibi fuiſſe quoddam quaſi aſylum. P. Wess.

77. Κατὰ τὴν Ἀγκυλίαν χώραν] *H. Steph.* Ἀγκυρίαν conjiciebat: quae quidem conjectura non ſpernenda foret, ſi *Stephani Byzantini* Ἄγκυρον, πόλις Ἰταλίας, ad Siciliam, ut *Berkelius* cenſuit & ante eum *Cluverius*, pertineret. In Italia quidem certe *Ancyrinum* illud nemo reperit. Putes huc facere Ἄγκυραι, unde Ἀγκυραῖοι, lib. XIV, 48., niſi & id dubiae eſſet fidei. *Ph. Cluverius* Ἀγκυλίαν χώραν tuetur Sicil. Ant. L. II, pag. 389., neque ego configere audeo. Mox ἀδελφῶν δυεῖν ſi hic, & poſt pauca, tolerare nolis, δυοῖν eſſe poterit; nec conſtant tamen ſive ſcriptorum ſeu librariorum culpa ejus in uſu ſibi perpetuo veteres, quod exemplis aliis firmavimus. P. Wess.

rum illa ipſa nocte cxx. & plurium ad eos fit concurſus. Locum igitur natura firmum occupant, & opera ſua firmiorem reddunt, aſſumtis etiam aliis lxxx. qui armis inſtructi venerant. Provinciae autem praetor Licinius Nerva feſtinanter illos adortus, cum oppugnare inſtituiſſet, conatu ſuo nihil effecit. Ubi igitur inexpugnabilem viribus locum vidit, ad proditionem reſpexit. Conſilii vero miniſtrum & exſecutorem habuit Cajum quendam Titinium, cognomento Gadaeum; quem promiſſione incolumitatis adduxit. Fuerat autem hic capitis ante biennium condemnatus, ſed poenam effugerat, multosque ex liberis hominibus in regione illa latrocinando interficere ſolitus, ſervorum nemini erat moleſtus, aut gravis. Hic cum manu ſervorum fida ſibi ad caſtellum, quaſi communi bellum adverſus Romanos opera geſturus, accedit. Benevole autem & comiter acceptus, imperator etiam ob fortitudinem creatur, caſtellumque prodit. Rebellium inde pars inter pugnandum conciditur; pars ſupplicium, quod captos maneret, exhorreſcentes, de rupe ſe praecipites dejecerunt. Prima itaque ſeditio fugitivorum hunc ad modum exſtincta eſt.

Caeterum militibus ad lares ſuos dimiſſis, quidam nunciatum venere, ſervos lxxx. circiter, tumultu excitato, P. Clonium, ordinis equeſtris virum, jugulaſſe, jamque magnum congregare numerum. Quin & imperator conſiliis aliorum ſeductus, jam maxima etiam militum parte exauctorata, procraſtinatione ſua tempus rebellibus, ad praemuniendum ſeſe melius, concedebat. Cum praeſente tamen manu in illos perrexit. Verum ubi tranſmiſerat flumen Albam, defectores in monte Capriano, ut vocant, commorantes, praeteriit, & Heracleam pervenit. Rumore igitur de ignavia imperatoris, aggredi illos non auſi, diſſeminato, 910. plurimos ſervorum ad defectionem excitabant. Multisque confluentibus, & ad pugnam ſeſe quomodocunque poſſent inſtruentibus, plures octingentis intra primos vii. dies arma ſumſere. Dehinc ad duo millia numerus excreſcit. Imperator autem autem apud Heracleam de creſcente ipſorum multitudine certior factus, M. Titinium ducem creatum, adjunctis ei dc. ex Enna praeſidiariis, contra illos miſit. Hic praelio cum defectoribus commiſſo, (quoniam & multitudine hominum, & locorum difficultatibus, illi ſuperiores erant) terga cum ſuis vertit, ibi complures interfecti; reliqui projectis armis vix fuga ſalutem tutati ſunt. Defectores autem tantam armorum vim ſubito cum victoria adepti, animoſius propoſito inſiſtebant, & jam maxima ſervorum pars ad defectionem incitata erat. Cumque indies plures deficerent, bre-

καὶ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ συνέδραμον πλείους τῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, καὶ καταλαβόμενοι χωρίον φύσει ὀχυρὸν, τοῦτο μᾶλλον ἐπωχύρωσαν, προσδεξάμενοι καὶ ἑτέρους δούλους ὡπλισμένους ὀγδοήκοντα. ὁ δὲ στρατηγὸς τῆς ἐπαρχίας [b] Λικίνιος Νέρουας κατὰ τάχος αὐτοῖς ἐπελθὼν, καὶ πολιορκῶν, ἄπρακτον εἶχε τὴν σπουδήν. ἐπεὶ δὲ βίᾳ ἀνάλωτον τὸ φρούριον ἑώρα, ἐπὶ τὴν προδοσίαν ὁρᾷ, καὶ σωτηρίας [c] ὑποσχέσεσι Γάϊον Τιτίνιον, ἐπικαλούμενον Γαδαῖον ἀναπείσας (ἦν δ' οὗτος πρὸ δυεῖν ἐτῶν καταδικασθεὶς μὲν θανάτῳ, τὴν τιμωρίαν δ' ἐκφυγὼν, καὶ πολλοὺς τῶν κατὰ τὴν χώραν ἐλευθέρων κατὰ λῃστείαν ἀναιρῶν, οὐδένα δὲ τῶν οἰκετῶν παραλυπῶν) εἶχεν ὑπηρέτην τοῦ σκοποῦ. οὗτος ἔχων [d] αὐτῷ πιστοὺς οἰκέτας ἱκανοὺς πρόσεισι τῷ φρουρίῳ τῶν ἀποστατῶν, ὡς δὴ συμμεθέξων τοῦ κατὰ Ῥωμαίων πολέμου. εὐμενῶς δὲ καὶ φιλοφρόνως προσδεχθεὶς, ᾑρέθη διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ στρατηγὸς, καὶ προὔδωκε τὸ φρούριον. τῶν δ' ἀποστατῶν οἱ μὲν, [e] μαχόμενοι κατεκόπησαν· οἱ δὲ, τὴν ἀπὸ τῆς ἁλώσεως δεδιότες τιμωρίαν, ἑαυτοὺς κατεκρήμνισαν. ἡ μὲν οὖν πρώτη τῶν δραπετῶν στάσις κατελύθη τὸν εἰρημένον τρόπον.

Τῶν δὲ στρατιωτῶν πρὸς τὰ οἰκεῖα ἤδη ἀπολυθέντων, ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες, ὅτι Πόπλιον Κλώνιον, γενόμενον ἱππέα Ῥωμαίων, ἐπαναστάντες οἱ δοῦλοι κατέσφαξαν ὀγδοήκοντα ὄντες· καὶ ὅτι πλῆθος ἀγείρουσι. καὶ ὁ μὲν στρατηγὸς ἑτέρων βουλαῖς παρακρουσθεὶς, ἤδη καὶ τῶν πλείστων στρατιωτῶν ἀπολελυμένων, χρόνον παρεῖχε διὰ τῆς ἀναβολῆς τοῖς ἀποστάταις βέλτιον [f] αὐτοὺς ἀσφαλίσασθαι. Προῆγε δὲ μετὰ τῶν ἐνόντων στρατιωτῶν, καὶ διαβὰς τὸν Ἄλβαν ποταμὸν, παρῆλθε τοὺς ἀποστάτας διατρίβοντας ἐν ὄρει καλουμένῳ Καπριανῷ, καὶ κατήντησεν εἰς πόλιν Ἡράκλειαν. ἐκ [g] δὲ τοῦ μὴ προσβαλεῖν αὐτοῖς τὸν στρατηγὸν, ἀτολμίαν αὐτοῦ διαφημίσαντες, συχνοὺς ἀνέσειον τῶν οἰκετῶν. καὶ πολλῶν συρρεόντων, καὶ τὸν δυνατὸν τρόπον εἰς μάχην παρασκευαζομένων, ἐν ἑπτὰ ταῖς πρώταις ἡμέραις καθωπλίσθησαν πλείους τῶν ἑπτακοσίων. ἐφεξῆς δ' ἐγένοντο τῶν δισχιλίων οὐκ ἐλάττους. πυθόμενος δ' ἐν Ἡρακλείᾳ τὴν αὔξησιν αὐτῶν ὁ στρατηγὸς, ἡγεμόνα προεχειρίσατο Μάρκον Τιτίνιον, δοὺς αὐτῷ στρατιώτας τοὺς ἐκ τῆς Ἔννης φρουροὺς ἑξακοσίους. Οὗτος δὲ μάχῃ προσβαλὼν τοῖς ἀποστάταις (ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει καὶ ταῖς [h] δυσχωρίαις ἐπλεονέκτουν ἐκεῖνοι) ἐτράπη σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν πολλῶν μὲν ἀναιρεθέντων, τῶν δὲ λοιπῶν ῥιψάντων τὰ ὅπλα, καὶ φυγῇ μόλις διασωθέντων, καὶ οἱ ἀποστάται ὅπλων τε εὐπορήσαντες τοσούτων ἀθρόον, καὶ νίκης, θρασύτερον [i] εἴχοντο τῶν ἔργων, καὶ πάντες τῶν δούλων ἐμετεωρίζοντο πρὸς ἀπόστασιν. καὶ πολλῶν

---

[b] *Λικίνιος Amstel.* [c] Ὑποσχέσει *Amstel.* [d] Αὐτῷ ora *Edd.* [e] *Μαχόμενοι Amstel.* vulgo μαχούμενοι. [f] Αὐτοὺς *idem.* Mox σωθέντων praestaret. [g] Ὑπὸ marg. [h] Δυσχερείαις margo *Edd.* statim ἐτράπη *Amstel.* Legebatur ἐτρέπετο. [i] Ἔσχοντο *Amstel.* In *Edd.* ἔχοντο.

90. Ἐπὶ τὴν προδοσίαν ὁρᾷ] Lucem huic dictioni adſpergunt a Cl. *Jenſio* notata ad *Lucian.* D. Mort. xi, 3. P. Wess.

6. Πόπλιον Κλώνιον] Habent vetuſti lapides CLONIOS, alioqui rarius obvios: ſi qui Cluvium intelligere malit, illi *Stephani* verſio, in qua *P. Cluvius*, auxilio veniet. De C. Titinio, cui cognomen GADAEO, quique operam in opprimendis fugitivis Licinio Nervae haud fortiter navavit, deque cognominis ejus cauſſa, nihil novi. P. Wess.

13. Διαβὰς τὸν Ἄλβαν ποταμὸν] Videtur eſſe *Allava* Itiner. *Anton.* p. 88. ob vicinam Heracleae, ſicuti ibi admonui. *Caprianum* montem ſoli debemus *Diodoro.* Confer *Ph. Cluver.* Sic. Ant. L. i. p. 222. P. Wess.

27. Καὶ ταῖς δυσχωρίαις ἐπλεονέκτουν] Sic bene. *Polybius* L. x, 26. καὶ κατακρατούμενος τῇ ἐγχωρίων τόλμῃ τε δυσχωρίαις τῶν τόπων. Quod in aliis erat libris, Grammatici ſcholio acceptum referendum eſt. Mox ſcripſi ex *Amstel.* ἐτράπη. Vulgatum mendoſum eſſe, non fugerat *Rhodomanum.* P. Wess.

32. Καὶ πάντες τῶν δούλων] Pro πάντες τῶν δούλων legendum exiſtimo οἱ πλείους τῶν δούλων. Inſolens enim foret iſta conſtructio, & neſcio quem Soloeciſmum redolens. L. Rhod.

Καὶ πάντες τῶν δούλων] Πάντας ἀνθρώπους bonae fidei *Codd.* nobis obtulerunt principio Lib. primi, quos ut ibi probare non potui, ita nec πάντες τῶν δούλων placent. Forſan Excerptori debentur: nam a *Diodoro* veniſſe ut credam, nondum adducor. P. Wess.

39. Τῆς ἱεροσκοπίας ἔμπειρον] Hoccine ab Auctore venerit, an οἰωνοσκοπίας decernere non audeo. Fieri poteſt, ut utriuſque artis, ſi tamen hoc digna nomine eſt, uſum & peritiam habuerit Salvius: ceteroqui θυτικῆς pars quaedam, ἱεροσκοπία, & augurii οἰωνοσκοπία. Vide *Aeſchyl.* Prometh. v. 486., *Galenum* in *Hippocrat.* de Rat. Vict. p. 41. & *Cyrillum* Contr. *Julian.* L. vi. p. 198. At iſtud tanti non eſt. Quod continuo ſuccedit, καὶ γυναικείαις θεαῖς ἐνθουσιασμὸν, diſquiſitionem meretur. Ill. *Scaliger* adſcripſit *Photio*, „ Γυναικείαις θεαῖς αὐλοῦντα.

λῶν καθημέραν ἀφισταμένων, σύντομον καὶ παράδοξον ἐλάμβανεν αὔξησιν, ὡς ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πλείους γενέσθαι τῶν ἑξακισχιλίων. ὅτε δὴ καὶ εἰς ἐκκλησίαν συνελθόντες, καὶ βουλῆς προτεθείσης, πρῶτον μὲν [k] εἵλοντο βασιλέα τὸν ὀνομαζόμενον Σαλούιον, δοκοῦντα τῆς [l] ἱεροσκοπίας ἔμπειρον εἶναι, καὶ γυναικείαις θέαις αὐλομανοῦντα. οὗτος [m] βασιλεύσας, πόλεις μὲν ἀργίας καὶ τρυφῆς νομίζων, ἐξέκλινε· εἰς τρία δὲ μερίσας τοὺς ἀποστάτας, καὶ ἴσους ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας ταῖς μερίσι, προσέταξεν ἐπιέναι τὴν χώραν, καὶ πρὸς ἕνα τόπον καὶ καιρὸν ἅπαντας ἀπαντᾶν. διὸ πολλῶν ἐκ τῆς ἐπελασίας ἄλλων τε ζώων καὶ ἵππων εὐπορήσαντες, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κατεσκευάσθησαν ἱππεῖς μὲν πλείους τῶν διχιλίων, πεζοὶ δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν [n] δισμυρίων, ἤδη καὶ γυμνασίαις πολεμικαῖς ἐνδιατρίψαντες. προσπεσόντες οὖν ἄφνω πόλει [o] ὀχυρᾷ Μοργαντίνῃ, προσβολὰς ἐνεργεῖς καὶ συνεχεῖς ἐποιοῦντο. Ὁ δὲ στρατηγὸς ὡς [p] βοηθῶν τῇ πόλει ἐπελθὼν, νυκτοπορίᾳ χρησάμενος, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ Ἰταλιώτας τε καὶ ἐκ Σικελίας σχεδὸν στρατιώτας μυρίους, κατέλαβε τοὺς ἀποστάτας ἀσχολουμένους περὶ τὴν πολιορκίαν. καὶ ἐπιθέμενος αὐτῶν τῇ παρεμβολῇ, καὶ εὑρὼν ὀλίγους μὲν τοὺς φυλάττοντας, πλῆθος δὲ γυναικῶν αἰχμαλώτων, καὶ λείας ἄλλης παντοδαπῆς, ῥᾳδίως ἐσκύλευσε τὴν στρατοπεδείαν. καὶ ταύτην μὲν διαρπάσας, ἐπὶ δὲ τὴν Μοργαντίνην [q] ἦγεν. οἱ δ' ἀποστάται ἐξαίφνης ἀντεπιθέμενοι, καὶ ὑπερδέξιον τὴν τάξιν ἔχοντες, βιαίως τε ἐπιρράξαντες, εὐθὺς [r] ἐπὶ προτερήματος ἦσαν, οἱ δὲ τοῦ στρατηγοῦ ἐτράπησαν πρὸς φυγήν. Τοῦ δὲ βασιλέως τῶν ἀποστατῶν κήρυγμα ποιησαμένου, μηδένα κτείνειν τῶν τὰ ὅπλα ῥιπτούντων, οἱ πλεῖστοι ῥίψαντες ἔφυγον. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ καταστρατηγήσας τοὺς πολεμίους ὁ Σαλούιος, τήν τε παρεμβολὴν ἀνεκτήσατο, καὶ περιφανῆ νίκην ἀπενεγκάμενος πολλῶν ὅπλων ἐκυρίευσεν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ τῶν Ἰταλιωτῶν τε καὶ Σικελῶν οὐ πλείους ἑξακοσίων, διὰ τὴν τοῦ κηρύγματος φιλανθρωπίαν, ἑάλωσαν δὲ περὶ τετρακισχιλίους. ὁ δὲ Σαλούιος, πολλῶν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κατορθώματος συρρεόντων, διπλασιάσας τὴν ἰδίαν δύναμιν, ἐκράτει τῶν ὑπαίθρων. Καὶ πολιορκεῖν πάλιν ἐπεχείρει τὴν Μοργαντίναν, κήρυγμα δοὺς τοῖς ἐν αὐτῇ δούλοις, τὴν ἐλευθερίαν. τῶν δὲ κυρίων [s] ἀντιπροτεινόντων αὐτοῖς ταύτην, εἰ σφίσι συναγωνίσαιντο, εἵλοντο μᾶλλον τὴν ἀπὸ τῶν κυρίων, καὶ προθύμως ἀγωνισάμενοι, ἀπετρίψαντο τὴν πολιορκίαν. ὁ δὲ στρατηγὸς μετὰ ταῦτα τὴν ἐλευθερίαν ἀνατρέψας, αὐτομολῆσαι τοὺς πλείστους [t] παρεσκεύασε τοῖς ἀπο-

vi numerus, supra quam suspicatus aliquis fuisset, excrevit, adeo ut intra paucos dies sex millibus plures recenserentur. Quo tempore etiam communi habito conventu, & deliberatione de rerum administratione proposita, in primis regem sibi delegerunt Salvium quendam nomine, qui haruspicinae gnarus habebatur, & in mulierum spectaculis ac pompis tibiis ad insaniam usque modulabatur. Hic regnum adeptus, urbes, ut inertiae & deliciarum fomenta, declinavit. In tres autem partes diviso rebellium agmine, ac totidem unicuique parti ducibus praepositis, regionem incursare, unoque loco & tempore universos tandem convenire iterum jussit. Ex populatione ista magna cum aliorum animalium, tum equorum copia ditati, exiguo temporis intervallo supra cIↄ. cIↄ. equitum nec infra ccIↄↄ. ccIↄↄ. peditum sibi compararunt, & quidem eorum, qui bellicis se tirociniis probare nossent. Magno igitur impetu Morgantinam urbem munitam repente adorti, validis & continuis eam impressionibus oppugnant. Praetor autem tamquam ad subsidium urbi ferendum nocturno itinere ad eam contendens (habebat autem secum armatorum ex Italia & Sicilia circiter decem millia) defectoribus in oppugnatione occupatis supervenit: Et irruptione in castra ipsorum facta, cum exiguam praesidiariorum manum, magnumque captivarum numerum, & copiosam omnis generis praedam, reperisset, non magno illa 911. negocio expugnavit; Et post direptionem Morgantinam versus duxit. At defectores repente in illum retro conversi, quod & superiore loco constituti essent, & violenter hostem invaderent, statim propicium experiuntur Martem. Romani autem ducis copiae fugae se tradunt. Tum Rex defectorum edicto proclamari jubet, ut nemo arma projicientium occidatur. Major itaque pars abjectis armis fuga sibi consuluit. Hoc igitur strategemate hostibus victis, Salvius & castra sua recuperavit, & victoriam adeptus nobilem, magna spoliorum vi potitus est: occubuerant tamen in conflictu de Italicis & Siculis non plures sexcentis, quod edicti illius clementia effecit, quater mille autem capti fuere. Salvius exinde, cum multi post hunc felicem successum ad eum confluerent, duplicato exercitu, jam apertum in potestate campum habebat. Ideo rursus in Morgantinae obsidionem incubuit: Et servis in ea libertatem se donaturum proclamavit. Sed cum domini eandem contra illis conditionem proponerent, si fidos se certaminum socios praebuissent, quam domini obtulerant potiorem judicarunt: tantaque animorum promtitudine decertarunt, ut obsidionem depulsarent. Sed praetor cassum hoc libertatis promissum cum deinde fecisset, plerisque ad defectores transfugiendi causam praebuit. Tunc & in

---

k Εἵλαντο *Amstel.* l Οἰωνοσκοπίας margo. m Βασιλεύσας, τὰς μὲν πόλεις *H. Steph.* Melius vulgato. In *Amstel.* οὗτος — ἐξέκλινε, sicuti & aliis quibusdam, desunt. n Τρισμυρίων *M. Marguo.* o Ἰσχυρᾷ margo. p Βοηθήσων *H. Steph.* satis bene, si e veteri sit codice. q Ἦεσαν marg. r Ὑπὸ *Edd.* s Ἀντιπροτιθέντων marg. *Edd.* t Παρεσκεύασαν *Amstel.*

„ λοῦσα, *modos tibia facientem in spectaculis thymelicarum mulierum.* Nam profecto αὐλομανοῦντα tam ridiculum, quam quae Latine reddere conatus est *H. Stephanus.* Quis sanus dixerit αὐλομανεῖ θέαις; quis hoc intelligit? Hominem de faece vulgi notat, hariolum & tibicinem, non tragoedorum, aut comoedorum, sed thymelicarum saltatricum. Hactenus vir summus, vocem, ut adparet, corrigens. *Stephanus* verterat, *& in mulierum corona cantu tibiarum ad insaniam usque perstrepere solitus erat,* quod merito improbatur. In usu enim αὐλομανεῖν, si unquam fuerit, non aliud atque insanum tibiarum amorem indicare aptum fuit; quae quidem significatio hic parum videtur conveniens. Probemus ergo *Scaligeri* αὐλοῦντα, aut, quoniam vocabulo nimium detrahitur, ὑλομανοῦντα. Norunt omnes, ejus praecipuam esse sedem in agro, qui silvescit & sarmentis luxuriat ex *Strabone* L. XIV. p. 1003. atque aliunde: transferri vero cultissime ad homines, qui animi vitio luxuriant, a *Synesio* de Insomn. p. 148. B., cujus & *Pierardi* verba Lexicorum conditores non ignorarunt. Erit itaque ὑλομανεῖ θέαις γυναικείαις ejuscemodi muliercularum in spectaculis luxuriose se gerere atque insolenter, quod ab ingenio Salvii istius non abhorret. Videant tamen peritiores, quorum arbitrio haec stabunt cadentque. P. Wess.

41. Πόλεις ἀργίας καὶ τρυφῆς νομίζων] Deest ad pleniorem structuram quidpiam. Forte αἰτίας aut simile aliud. P. Wess.

63. Ἐπὶ προτερήματος ἦσαν] Legebatur ὑπὸ προτερήματος, quod Ill. *Scaliger* verissime correxit. Sic L. III, 70. τὸν μὲν Κρόνον ἐπὶ τοῦ προτερήματος ὑπάρξαι, & L. XV, 35. γενόμενος δ' ἐπὶ τοῦ προτερήματος, tum L. XVI, 5. καὶ ταῖς τελευταίαις μάχαις ἐπὶ τοῦ προτερήματος γενόμενος. Bene ergo mutavimus. P. Wess.

77. Τὴν Μοργαντίναν] Cur non Μοργαντίνην, ut in superioribus? Vide *Ph. Cluver.* Sic. Ant. L. II. p. 335. P. Wess.

Κήρυγμα δοὺς τοῖς ἐν αὐτῇ δούλοις &c.] Ante κήρυγμα resice καὶ, vel muta κήρυγμα in dativum κηρύγματι. Et ibidem inter αὐτοῖς & ταύτην restitue τήν. L. Rhod.

Κήρυγμα δοὺς τοῖς &c.] Non retabo, si qui κηρύγματι praeoptaverit: cetera auctario nullo indigent. P. Wess.

in Aegeſtanorum & Lilybaeenſium finitimorumque territoriis turbam ſervorum contagio defectionis invaſerat. Quorum princeps & ductor Athenio quidam exſtitit, vir fortitudine praeſtans, natione Cilix. Hic cum fratrum duorum divitiis pollentum res domeſticas adminiſtraret, ac divinationis aſtronomicae peritiam haberet eximiam, primum eos ad ſe pellexit, in quos imperium habebat circiter ducentos, poſtea etiam vicinos, adeo ſane ut quinque dierum intervallo plures mille convenirent. A quibus ad regiam ille dignitatem evectus, impoſito ſibi diademate, ſecus quam omnes alii, res gerere inſtituit. Non enim omnes promiſcue defectores recipiebat: ſed tantum ſtrenuiſſimis militiae ſuae adſcriptis, caeteros ut in
912. priſtinis officiis manerent, & ſuo quiſque loco diſpenſationis ſuae munus diligenter obirent, coegit. Quo largum ſuis commeatum procurabat. Deos autem ſibi per aſtra jam pridem ſignificaſſe fingebat, fore, ut Siciliae totius regnum adipiſceretur. Parcendum igitur tum regioni ipſi, tum animantibus in ea fructibuſque, ut propriis. Tandem coactis plus quam decem millibus Lilybaeum, urbem inexpugnabilem, obſidere audet. Sed cum inanem hic inſumeret operam, ab incepto deſiſtit, Deorum id mandato fieri dictitans. Si enim in obſidione perſeverent, calamitate quadam eos multatum iri. Simulac vero regreſſum ab urbe inſtituit, naves quaedam, delectas Maurorum cohortes advehentes, portum intrarunt. Suppetiae autem erant Lilybaeenſibus miſſae, quorum dux erat quidam nomine Gomon. Hic cum ſuis noctu ex improviſo Athenionis copias, in abitu jam verſantes, aggreſſus, proſtratis multis, nec paucioribus vulneratis, in oppidum ſe recepit. Quam ob rem illa ex ſideribus praedictio fatidica in admiratione erat apud defectores. Ingens vero tum rerum confuſio, & malorum, quod dicitur, Ilias Siciliam occuparat. Non enim ſervi tantum, ſed etiam ex liberis egeſtate afflicti omne rapinarum & flagitiorum genus committebant, & quicunque offerrentur, ſervi aut ingenui, ne quis perditam illorum malitiam enunciaret, omnes impudenter trucidabant. Ideo quotquot in urbibus ſe continebant, vix illa quae inter pomeria eſſent pro ſuis habebant. Quae vero extra, aliena exlegique violentiae mancipata judicabant. Multa inſuper alia a multis contra normam aequitatis & humanitatis audacter peragebantur. Porro Salvius ille, Morgantinae oppugnator, cum regionem ad Leontinum uſque campum incurſionibus infeſtam reddidiſſet, univerſum illic exercitum non minus quam XXX.

στάταις. περὶ δὲ τὴν Αἰγεσταίων καὶ Λιλυβαϊτῶν χώραν, ἔτι δὲ τὴν ἄλλων τῶν πλησιοχώρων, ἐνόσει πρὸς ἀπόστασιν τὰ πλήθη τῶν οἰκετῶν. γίνεται δὲ τούτων ἀρχηγὸς, Ἀθηνίων ὄνομα, ἀνὴρ ἀνδρείᾳ διαφέρων, Κίλιξ τὸ γένος. Οὗτος οἰκονόμος ὢν δυοῖν ἀδελφῶν μεγαλοπλούτων, καὶ τῆς ἀστρομαντικῆς πολλὴν ἔχων ἐμπειρίαν, ἔπεισε τῶν οἰκετῶν πρῶτον μὲν τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν τεταγμένους περὶ w διακοσίους ὄντας, ἔπειτα τοὺς γειτνιῶντας· ὥστε ἐν πέντε ἡμέραις συναχθῆναι πλείους τῶν χιλίων. ὑπὸ δὲ τούτων αἱρεθεὶς βασιλεὺς, καὶ διάδημα περιθέμενος, ἐναντίαν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀποστάταις τὴν διάθεσιν ἐποιεῖτο. Οὐ γὰρ προσεδέχετο πάντας τοὺς ἀφισταμένους· ἀλλὰ τοὺς ἀρίστους ποιούμενος στρατιώτας, τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζε μένοντας ἐπὶ τῶν προγεγενημένων ἐργασιῶν, ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἰδίας ἕκαστον οἰκονομίας καὶ τάξεως· ἐξ ὧν καὶ τροφὰς ἀφθόνως τῶν στρατιωτῶν ἐχορηγεῖτο. προσεποιεῖτο δὲ, τοὺς θεοὺς αὐτῷ διὰ τῶν ἄστρων προσημαίνειν, ὡς ἔσοιτο τῆς x Σικελίας συμπάσης βασιλεύς· διὸ δεῖν αὐτῆς τε τῆς χώρας, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ζώων τε καὶ καρπῶν ὡς ἰδίων φείδεσθαι. τέλος ἀθροίσας ὑπὲρ τοὺς μυρίους, ἐτόλμησε y πόλιν ἀπόρθητον τὸ Λιλυβαῖον πολιορκεῖν. μηδὲν δὲ ἀνύων, μετανίστατο αὐτῆς, εἰπὼν αὐτῷ τοὺς θεοὺς τοῦτο ἐπιτάττειν, ἐπιμένοντας γὰρ τῇ πολιορκίᾳ, δυστυχήματος πειραθῆναι. z Παρασκευαζομένου δὲ αὐτοῦ τὴν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀναχώρησιν, καταπλεύσαντές τινες, ἐν ταῖς ναυσὶ κομίζοντες ἐπιλέκτους Μαυρουσίους, οἳ ἐπὶ βοήθειαν ἦσαν ἀπεσταλμένοι a τοῖς Λιλυβαιταῖς, ἔχοντες ἡγούμενον, ὃς ὠνομάζετο Γόμων. οὗτος σὺν τοῖς ἅμ' αὐτῷ κατὰ νύκτα καὶ ἀνελπίστως ἐπιθέμενος b τοῖς περὶ Ἀθηνίωνα, ὁδοιποροῦντας πολλοὺς καταβαλόντες, οὐκ c ὀλίγους δὲ τραυματίσαντες, εἰς τὴν πόλιν ἐπανῆλθον. διόπερ οἱ ἀποστάται τὴν ἀπὸ τῆς ἀστρομαντείας πρόρρησιν ἐθαύμαζον. Εἶχε δὲ τὴν Σικελίαν d πᾶσα σύγχυσις καὶ κακῶν Ἰλιάς. οὐ γὰρ οἱ δοῦλοι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐλευθέρων οἱ ἄποροι, πᾶσαν ἁρπαγὴν καὶ παρανομίαν ἐργαζόμενοι, καὶ τοὺς περιτυγχάνοντας δούλους τε καὶ ἐλευθέρους, ὅπως μηδεὶς ἀπαγγέλλοι τὴν περὶ αὐτοὺς ἀπόνοιαν, ἐφόνευον ἀναιδῶς. Διὸ καὶ πάντες οἱ κατὰ τὰς πόλεις ὑπελάμβανον, τὰ μὲν ἐντὸς τειχῶν μόλις εἶναι ἴδια, τὰ δ' ἐκτὸς, ἀλλότρια καὶ δοῦλα τῆς παρανόμου χειροκρασίας. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ πολλοῖς ἄτοπα κατὰ τὴν Σικελίαν ἐτολμᾶτο. ὁ δὲ τὴν e Μοργαντίνην πολιορκήσας Σαλούϊος, ἐπιδραμὼν τὴν χώραν μέχρι τοῦ Λεοντίνων πεδίου, ἤθροισεν αὐτοῦ τὸ σύμπαν στράτευμα, ἐπιλέκτους ἄνδρας οὐκ ἐλάττους f τῶν τρισμυρίων, καὶ θύσας τοῖς Παλικοῖς ἥρωσι,

---

w Διακοσίους. ὄντας Edd. Melius *Amſtel.* x Βασιλείας edebatur. Margo Σικελίας, quod verum. y Πάλιν *Amſtel.* & alii. z Παρασκευαζομένου *Amſtel.* Vulgo συσκευαζομένου. a Τοῖς Λιλ. *Amſtel.* b Τοῖς περὶ *Steph.*, Cett. τὸν. Quae praecedunt κατὰ νύκτα — ἐπιθέμενος in *Amſtel.* & aliis deerant. c Ὀλίγους *Amſtel.* Legebatur ὀλίγως. d Πᾶσαν in *Amſtel.* & aliis. Μοργαντίνην margo. f Deeſt *Amſtel.* & aliis. Mox Ἰταλικοῖς omnes.

84. Καὶ Λιλυβαϊτῶν χώραν] Syllaba penultima diaereſi diſtrahitur, Auctorisne judicio an exſcriptorum, incertum. Nummi in *Parutae* Tab. XCIV. ΛΙΛΥΒΑΙΙΤΑΝ & ΛΙΛΥΒΑΙΤΑΝ, *Stephanus* Λιλυβαίτης, unde Latinorum *LILYBAETANI*. Vide *Ph. Cluver.* Sic. A. lib. II. p. 234. Quod ſequitur continuo ἐνόσει πρὸς ἀπόστασιν illuſtrat *N. Abramus* ad *Ciceron.* pro Milon. C. 25. & nos ſupra L. XI, 86. P. Wess.

88. Οὗτος οἰκονόμος ὢν δυοῖν ἀδελφοῖν] Diſpenſator erat, ut ille in *S. Lucae* Evang. C. XII, 42. & XVI, 1. Confer *L. Pignor.* de Serv. p. 330. Quia vero Athenio bellum, ab aliis inchoatum, incredibili pertinacia continuavit, hinc fax & ſignifer ſecundi ſervilis in Sicilia belli perhiberi ſolet a *Floro* L. III, 19. aliiſque. Tangunt ἀστρόμαντιν hunc βασιλέα *Appian.* Mithrid. pag. 355. & *Dio Caſſius* Excerpt. *Peireſc.* pag. 637. P. Wess.

10. Παρασκευαζομένου δὲ αὐτοῦ τὴν &c.] Ex *Amſtelod.* refinxi, *Diodori* ſecutus conſuetudinem. P. Wess.

16. Τοῖς περὶ Ἀθηνίωνα, ὁδοιποροῦντας] Legebatur τὸν — ὁδοιποροῦντας. Quod dedi, ab *H. Stephano* venit, & multo elegantius eſt. P. Wess.

20. Εἶχε — Σικελίας πᾶσα σύγχυσις] Hoc malum non erit, ſi πᾶσα de ſumma confuſione accipiatur. Confer Doctiſſim. *J. Fr. Reitzium* ad *Luciani* Amor. C. 19., & de proverbio κακῶν Ἰλιὰς *Diogenian.* Cent. IV, 42. cum *Schotti* nota. Quae vero his ſuccedunt, ipſemet Auctor clarius exponit in Excerpt. *Peireſc.* p. 389. P. Wess.

27. Καὶ δοῦλα τῆς παρανόμου χειροκρασίας] In Excerpt. dicto loco χειροκρατίας, quod praeſtat. *Polybius* L. VI, 7. p. 637. μεθίστανται δ' εἰς βίαν καὶ χειροκρατίαν ἡ δημοκρατία. & interpoſitis quibuſdam, τότε δὲ χειροκρατίας ἀπολαύει. P. Wess.

33. Καὶ θύσας τοῖς Παλικοῖς ἥρωσι] Citra haeſitationem ita correxi. *Palici* dii ſive heroes in Sicilia nobiliſſimi & ſervorum tutela. Italici nulli. Ipſi hi ſervi, ut ſupra memoravit *Diodorus*, in Palicorum luco de rebellione conſilia in medium contulerant, in quo nunc victoriae monumenta ſuſpendunt. Error ex literarum progenitus eſt ſimilitudine, quae in τοῖς ΙΤΑΛΙΚΟΙ

ἥρωσι, τούτοις μὲν ἀνέθηκε μίαν τῶν ἁλουργῶν περιπορφύρων στολὴν, χαριστήρια τῆς νίκης· αὐτὸς δ᾽ ἀναγορεύσας ἑαυτὸν βασιλέα, [g] Τρύφων μὲν ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν προσηγορεύετο. διανοούμενος δὲ τὰ Τριόκαλα καταλαβέσθαι, καὶ κατασκευάσαι βασίλεια, πέμπει καὶ πρὸς Ἀθηνίωνα, μεταπεμπόμενος αὐτὸν ὡς στρατηγὸν βασιλεύς. πάντες μὲν οὖν ὑπελάμβανον, τὸν Ἀθηνίωνα τῆς πρωτείας ἀντιποιήσεσθαι, καὶ διὰ τῆς στάσεως τῶν ἀποστατῶν ῥᾳδίως καταλυθήσεσθαι τὸν [h] πόλεμον· ἡ δὲ τύχη καθάπερ ἐπιτηδὲς αὔξουσα τὰς τῶν δραπετῶν δυνάμεις, ὁμονοῆσαι τοὺς τούτων ἡγεμόνας ἐποίησεν. ἧκε μὲν γὰρ συντόμως [i] μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὰ Τριόκαλα ὁ Τρύφων· ἧκε δὲ καὶ Ἀθηνίων μετὰ τρισχιλίων, ὑπακούων ὡς στρατηγὸς βασιλεῖ τῷ Τρύφωνι, τὴν ἄλλην αὐτοῦ δύναμιν κατατρέχειν τὴν χώραν, καὶ ἀνασείειν πρὸς ἀπόστασιν τοὺς οἰκέτας, ἀπεσταλκώς. μετὰ δὲ ταῦτα ὑπονοήσας ὁ Τρύφων, τὸν Ἀθηνίωνα ἐπιθήσεσθαι, ἐν καιρῷ παρέδωκεν εἰς φυλακήν. τὸ δὲ φρούριον ὀχυρώτατον ὂν κατεσκεύαζε πολυτελέσι κατασκευαῖς, καὶ ἐπὶ μᾶλλον ὠχύρου. Τριόκαλα δὲ αὐτό φασιν ὀνομάζεσθαι, διὰ τὸ τρία καλὰ ἔχειν. πρῶτον μὲν [k] ναματιαίων ὑδάτων πλῆθος, διαφόρων τῇ γλυκύτητι. δεύτερον, παρακειμένην χώραν ἀμπελόφυτόν τε καὶ ἐλαιόφυτον, καὶ γεωργεῖσθαι δυναμένην θαυμαστῶς. τρίτον, ὑπερβάλλουσαν ὀχυρότητα, ὡς ἂν οὔσης μεγάλης πέτρας ἀναλώτου. ἣν καὶ περιβόλῳ πόλεως σταδίων ὀκτὼ προσπεριβαλὼν, καὶ ταφρεύσας βαθείᾳ τάφρῳ, βασιλείοις ἐχρῆτο, [l] πάσῃ ἀφθονίᾳ τῶν κατὰ τὸν βίον ἅπαντα πεπληρωμένην. κατεσκεύασε δὲ καὶ βασιλικὴν οἰκίαν, καὶ ἀγορὰν δυναμένην [m] δέξασθαι πλῆθος ἀνθρώπων. ἐξελέξατο δὲ καὶ τῶν φρονήσει διαφερόντων ἀνδρῶν τοὺς [n] ἱκανοὺς, οὓς ἀποδείξας συμβούλους, ἐχρῆτο συνέδροις αὐτοῖς. τήβεννάν τε περιπόρφυρον περιεβάλλετο, καὶ πλατύσημον ἐνδυ χιτῶνα κατὰ τοὺς χρηματισμοὺς, καὶ ῥαβδούχους μετὰ πελέκεων τοὺς προηγουμένους, καὶ τἄλλα [o] πάντα, ὅσα ποιοῦσί τε καὶ ἐπικοσμοῦσιν ἐπιτήδευε βασιλείαν. προχειρίζεται δὲ κατὰ τῶν ἀποστατῶν ἡ σύγκλητος τῶν Ῥωμαίων Λεύκιον Λικίνιον Λούκουλλον, ἔχοντα στρατιώτας μυρίους μὲν καὶ τετρακισχιλίους, Ῥωμαίους καὶ Ἰταλούς· Βιθυνοὺς δὲ καὶ Θετταλοὺς καὶ Ἀκαρνᾶνας ὀκτακοσίους· ἐκ δὲ τῆς Λευκανίας ἑξακοσίους, ὧν ἡγεῖτο Κλέπτιος, ἀνὴρ στρατηγικὸς, καὶ ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ περιβόητος· ἔτι δὲ καὶ ἑτέρους ἑξακοσίους· ὡς γενέσθαι σύμπαντας, ἑπτακισχιλίους καὶ μυρίους, οὓς ἔχων κατέλαβε τὴν Σικελίαν. ὁ δὲ Τρύφων ἀπολύσας Ἀθηνίωνα τῆς αἰτίας, [p] ἐβουλεύετο περὶ τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολέμου. καὶ τῷ μὲν ἤρεσκεν, ἐν τοῖς Τριοκάλοις ἀ-

millia hominum delectiſſimorum congregavit. Tum ſacrificio heroibus Palicis inſtituto, unam de ſtolis purpureis, ut gratum ſe pro victoria exhiberet, dicavit. Ipſe autem regis nomine adſcito Tryphon a rebellibus vocabatur. Triocala autem occupare, ibique regiam conſtituere, propoſitum habens, ad Athenionem mittit, eumque ut Rex imperatorem arceſſit; omnium tum ſuſpicio erat, 913. Athenionem primariam ſibi dignitatem vindicaturum, ortaque inter rebelles ſeditione, bellum facile reſtinctum iri: Sed fortuna data velut opera copias fugitivorum augens, ut principes illorum concordiam inirent, effecit. Ducto enim raptim exercitu ad Triocala venit Tryphon, quo & Athenion cum tribus millibus ſe confert, Tryphonis mandato, ut imperator regis, ſe attemperans. Reliquas vero copias ad populandos incurſionibus agros, & ſolicitandos ad defectionem ſervos miſerat. Poſthaec tamen ſuſpicatus Tryphon fieri poſſe, ut arma adverſus ſe capeſſeret Athenio, mature in cuſtodiam hominem tradidit. Caſtellum vero alias ſatis firmum magis communivit, ſtructurisque magnificis ornavit. Triocala inde nominatum, ajunt, quod tria in ſe Cala, id eſt, pulcra, contineret. Primum enim aquis fontanis eximiae dulcedinis abundat. Deinde agros habebat adjacentes, vinetorum & olivetorum plantationi, frugumque culturae mirifice idoneos. Tertio locus tam firmus erat, ut nihil ſupra; utpote magna rupe atque inexpugnabili a natura inſtructus. Quam cum ambitu urbis octo ſtadia complexo cinxiſſet, & foſſam profundae altitudinis circumduxiſſet, pro regia illam habuit, ubertate omnium commodorum, quae ad vitae uſum pertinent, refertam. Regale etiam palatium ibi conſtruxit, cum foro, quod numeroſae hominum turbae capax foret. Ex viris etiam prudentia eximia praeditis numerum ſufficientem delegit, eoſque ſibi conſiliarios adjunxit, opera illorum in judiciorum adminiſtratione utens. Ad haec toga praetexta, & lati clavi tunica quando jus reddebat, amictum ſe exhibuit. Lictores denique ut cum virgis & ſecuribus praeirent, & caetera omnia, quae regiam majeſtatem efficiunt exornantque, ut praeſtarentur, curavit. Deligitur tandem a Senatu Romano L. Licinius Lucullus contra defectores imperator, xiv. millia ex Romanis & Italis, Bithynos autem Theſſalosque & Acarnanes IↃ. ccc. ex Lucania etiam IↃc. quibus Cleptius, vir ſcientia rei militaris & fortitudine clariſſimus, praeerat, alios denique IↃc. conſcriptos habens, adeo ut omnium ſumma eſſet ſeptemdecim millium. Cum hoc ille exercitu Siciliam occupavit. Quapropter Tryphon Athenionem, a culpa exemtum, in conſilium de bello adverſus Romanos adhibebat. 914. Et ipſi quidem Triocalis ſubſiſtendum, atque inde hoſti repugnandum

---

[g] Τρύφωνα — προσηγόρευσε marg. & *Amſtel.* [h] Πόλεμον· *iidem.* [i] Haec tria *Amſtel.* negligit. [k] Ναματιαίων *Amſtel.* [l] Πάσῃ *Amſtel.* [m] Δέξασθαι *idem.* [n] Δοκίμους. ἱκανοὺς *M. Marg.* [o] Πάνθ᾽ ὅσα marg. tum ποιεῖ τε *Amſtel.* Mox Λεύκολλον *Edd.* [p] Ἐβουλεύσατο *M. Marg.* ſtatim ἤρεσκε *Amſtel.*

ΚΟΙ & ΠΑΛΙΚΟΙ, foedavitque *Strabonis* etiam exemplaria L. vi. pag. 421., hinc atque iſtinc maculam eluente *Caſaubono.* P. Weſs.

34. *Μίαν τῶν ἁλουργῶν περιπορφύρων στολὴν*] Si *toga praetexta*, uti videtur, cur *μίαν τῶν ἁλουργῶν περιπορφύρων*? Solet certe *Diodorus τήβενναν περιπόρφυρον* L. v, 40., & mox in Salvii, jam regis, ornatu deſcribendo, tum *περιβάλλεσθαι περιπόρφυρον* hac Ecloga, ubi de Minutio, togam eam vocare, nuſquam, quod quidem meminerim, *ἁλουργῆ περιπόρφυρον.* Neque ſine neceſſe erat, cum praetexta tantum, non ex purpura tota eſſet. Vide *Oct. Ferrar.* R. Veſt. L. ii, 3., & perpende, utrum excerptori alterum iſtud adjectivum debeatur? P. Weſs.

36. *Τρύφων μὲν ὑπὸ τῶν ἀποστ. προσηγορεύετο*] Exemplo fortaſſe Diodoti, qui Syriae occupato regno, TRYPHON adpellatus eſt. Lege *Ez. Spanhemii* Diſſ. vii. de Num. Praeſt. pag. 443. P. Weſs.

54. *Καὶ ἐπὶ μᾶλλον ὠχύρου*] Placebat olim *καὶ ἔτι μᾶλλον*, quo & *S. Paullus* utitur in ſua ad *Philipp.* cap. i, 9., nunc nihil muto, *Photio* iſtud relinquens, qui L. xxxvii. Ecl. i. [illegible] *δ᾽ ἐπὶ μᾶλλον τῆς* [illegible]. Arcem urbemque *Τρίοκλα Rhodomanus* ſcribere & nominare ex *Stephano περὶ πόλεων* malebat, ſed fruſtra: *Diodori* ſcripturam tuetur *Cicero* L. v. Verr. C. 4., fugitivos eum locum tenuiſſe addens, & *Ptolemaei Τρίοκλα.* In numo *Parutae* T. cxxxiii. ΤΡΙΑΚΑΛΑ. Adi ſis *Phil. Cluver.* Sic. Ant. L. ii, 12. & *L. Holſten.* ad *Steph.* in *Τρίοκλα.* P. Weſs.

60. *Ἣν καὶ περιβόλῳ πόλεως* &c.] Verborum ordo non bene decurrere videtur. Puto ſic meliorem fore, *ἣν καὶ, περιβόλῳ — βασιλείοις ἐχρῆτο, πάσῃ — πεπληρωμένην.* Poſt pauca *καὶ ἐπικοσμοῦσιν ἐπιτήδευε βασιλείαν*, vocabulorum trajectione obſcuratur. Structura poſtulabat *ἐπικοσμοῦσι βασιλείαν, ἐπιτήδευε.* P. Weſs.

73. *Λ. Λικίνιον Λούκουλλον*] Mutavi priorem ſyllabam ut ſibi Auctor in Luculli nomine conſtaret. De Cleptio nihil dicam, niſi eundem mihi videri, quem in hiſtoria belli *Marſici* L. xxxvii. Eclog. i. *Clepitium* ſemel iterumque vocat Auctor. P. Weſs.

79. *Ἑπτακισχιλίους καὶ μυρίους*] Numeri ſuperiores ſibi ſi ſint,

in

dum eſſe, placebat. Sed Athenionis conſilium erat, ne ſe per obſidionem includi paterentur, ſed in libero campo armis cum hoſte diſceptarent. Quae ſententia ut potior cum vinceret, prope Scirthaeam caſtra metantur, xl. millibus haud pauciores. Romanorum inde caſtra xii. ſtadiorum intervallo aberant. Primum igitur velitaribus inter ſe pugnis aſſidue confligebant. Deinde inſtructa acie congreſſi, cum pugnae momenta huc illuc nutarent, ac multi utrinque caderent, Athenio ducentorum equitum, qui lectiſſimi erant, turma ſtipatus, omnem circum ſe locum ſtrage hoſtium replevit. Sed cum utroque genu ſaucius, tertium quoque vulnus accepiſſet, pugnae utilis eſſe amplius nequivit. Unde fugitivi animis fracti in fugam ſe conjecere. Athenio vero non ſecus ac ſi exſtinctus eſſet latitavit, & morte ad tempus ſimulata, ubi nox ingruerat, ſaluti fuga conſuluit. Victoriam ergo illuſtrem adepti Romani, Tryphone etiam ipſo cum ſuis ad fugiendum compulſo. Multiſque in fuga caeſis, tandem non pauciores xx. millibus interemtos, compertum eſt. Reliqui adjuvante nocte, Triocala refugere. Tametſi etiam hos delere imperatori perfacile erat, ſi perſequi voluiſſet. Adeo tum animos deſponderant, & ad heros revertendum, horumque poteſtati omnia permittenda eſſe, in conſilio fuerat propoſitum. Sed tamen eorum ſententia obtinuit, qui ut ad extremum uſque halitum decertarent, ne hoſtium libidini ſalutem proderent, monebant. Nono poſt die Triocala obſeſſum venit imperator: ubi invicem caedit, atque caeditur, & tandem inferior diſcedit. Hinc animi rebellibus creſcere: imperator contra nihil eorum, quae officium exigeret, ſive ob deſidiam, ſive munerum captationes, praeſtare. Ob quae poſtea ei repetundarum poſtulato multa irrogata fuit, C. autem Servilius, qui Lucullo in imperio ſucceſſor in provinciam miſſus eſt, nec ipſe memoria dignum aliquid egit. Propterea, ut Lucullus, in crimen vocatus, poenas exſilio dependit. Mortuo inter haec Tryphone, regnum Athenioni per ſucceſſionem obtigerat. Is qua urbes oppugnans, qua regionem totam populationibus, non obſiſtente Servilio citra 915 metum vexans, praeda ingenti potitur.

Anno exeunte, C. Marius quintum conſul cum M. Aquillio creatur. Ex his imperator contra defectores miſſus Aquillius, ſua fortitudine id praeſtitit, ut rebelles inſigni praelio vincerentur. Cum ipſo demum rege apoſtatarum Athenione congreſſus, herois in morem decertavit. Et hunc quidem interemit, ipſe autem vulnus in capite accepit, quod cicatricem duxit. Hinc reliquias defectorum ad decem hominum millia bello perſequendos duxit. Qui licet impetum ejus haud ſuſtinerent, ſed in munitiones refugerent, nihil tamen

γωνίζεσθαι· Ἀθηνίων δὲ συνεβούλευε μὴ συγκλείειν ἑαυτοὺς εἰς πολιορκίας, ἀλλ' ἐν ὑπαίθρῳ διαγωνίζεσθαι. κρατησάσης δὲ [q] ταύτης τῆς βουλῆς, κατεστρατοπέδευσαν πλησίον [r] Σκιρθαίας, ὄντες οὐκ ἐλάττους τῶν τετρακισμυρίων· ἀπεῖχε δ' αὐτῶν ἡ Ῥωμαίων παρεμβολὴ στάδια δυοκαίδεκα. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐγίνοντο συνεχεῖς ἀκροβολισμοί. εἶτα παραταξαμένων ἑκατέρων, καὶ τῆς μάχης ὧδε κἀκεῖσε ῥεπούσης, καὶ πολλῶν ἑκατέρωθεν πιπτόντων, ὁ μὲν Ἀθηνίων ἔχων συναγωνιζομένους διακοσίους ἱππεῖς [s] ἐπιλέκτων, πάντα τὸν περὶ αὐτὸν τόπον νεκρῶν ἐπλήρωσε. τρωθεὶς δ' εἰς ἀμφότερα [t] τὰ γόνατα, καὶ τρίτην λαβών, [u] ἄχρηστος ἐγένετο πρὸς τὴν μάχην. ἐξ οὗ οἱ δραπέται ταῖς ψυχαῖς πεσόντες, πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. ὁ δὲ Ἀθηνίων ὡς νεκρὸς ὢν ἔλαθε, καὶ προσποιηθεὶς τετελευτηκέναι, τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης διεσώθη. ἐπεκράτησαν δὲ λαμπρῶς οἱ Ῥωμαῖοι, φυγόντων καὶ τῶν μετὰ Τρύφωνος, καὶ αὐτοῦ ἐκείνου. καὶ πολλῶν κατὰ φυγὴν κοπέντων, τέλος οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων ἀνῃρέθησαν. οἱ δὲ λοιποί, τῆς νυκτὸς συνεργούσης, διέφυγον εἰς τὰ Τριόκαλα. καίτοι ῥᾷον ἦν ἐπιδιῶξαι τῷ στρατηγῷ καὶ τούτους ἀνελεῖν. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ τεταπείνωτο τὸ οἰκετικόν, ὥστε καὶ ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τοὺς κυρίους ἐπαναδραμεῖν, καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειρίσαι. πλὴν ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη τῶν μέχρι τελευτῆς ὑποθεμένων ἀγωνίσασθαι, καὶ μὴ τοῖς ἐχθροῖς ἑαυτοὺς καταπροδοῦναι. μετὰ δ' [x] ἐνάτην ἡμέραν ὁ στρατηγὸς ἧκε πολιορκήσων τὰ Τριόκαλα. καὶ τὰ μὲν ἀναιρῶν, τὰ δὲ ἀναιρούμενος, ἔλαττον ἔχων ἀπηλλάγη· καὶ οἱ ἀποστάται αὖθις ἐφρονηματίζοντο. [y] ἤνυε δὲ τῶν δεόντων ὁ στρατηγός, εἴτε διὰ ῥᾳστώνην, εἴτε διὰ δωροδοκίαν, οὐδὲν ἀνθ' ὧν καὶ δίκην ὕστερον κριθεὶς Ῥωμαίοις ἔδωκε. Γάϊος δὲ Σερουΐλιος καταπεμφθεὶς στρατηγὸς διάδοχος Λυκύλλου, οὐδ' αὐτός τι ἄξιον μνήμης ἔπραξε. διὸ καὶ ὁμοίως [z] Λυκύλλῳ ὕστερον φυγῇ κατεδικάσθη. τελευτήσαντος δὲ Τρύφωνος, διάδοχος τῆς ἀρχῆς ὁ Ἀθηνίων καθίσταται, καὶ τοῦτο μὲν [a] πόλεις ἐπολιόρκει, τοῦτο δὲ πᾶσαν τὴν χώραν ἀδεῶς κατέτρεχε, καὶ πολλῶν ἐκυρίευσε· τοῦ Σερουϊλίου μηδὲν ἀντιπράττοντος.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διελθόντος, ὕπατος ἐν Ῥώμῃ Γάϊος Μάριος ᾑρέθη τὸ πέμπτον, καὶ Γάϊος [b] Ἀκύλλιος. ὧν ὁ Ἀκύλλιος στρατηγὸς κατὰ τῶν ἀποστατῶν σταλείς, διὰ τῆς ἰδίας ἀνδρείας ἐπιφανεῖ μάχῃ τοὺς ἀποστάτας ἐνίκησε. καὶ πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα τῶν ἀποστατῶν Ἀθηνίωνα συμβαλών, ἡρωϊκὸν ἀγῶνα συνεστήσατο. καὶ τοῦτον μὲν ἀνεῖλεν, αὐτὸς δ' εἰς τὴν κεφαλὴν τρωθεὶς ἐθεραπεύθη. καὶ στρατεύει ἐπὶ τοὺς ὑπολειπομένους τῶν ἀποστατῶν, ὄντας μυρίους. οὐχ ὑπομεινάντων δὲ τὴν ἔφοδον, ἀλλ' εἰς τὰ ὀχυρώματα καταφυγόντων,

---

[q] Αὐτῆς in marg. ex aliis. [r] Σκιρθαίας & Σκοθαίας in ora Edd. [s] Ἐπιλέκτους in eadem. [t] Omittit *Amstel.* [u] Ἄχρειος M. *Marg.* [x] Ἐνάτῃ margo. [y] Ἦν οὐδὲ *Amstel.* [z] Λευκόλλῳ *Edd.* In ora Λευκόλλῳ. [a] Πολλάκις M. *Marg.* [b] Ἀκύλλιος M. *Marg.*

in his menda erit. Scribe ἑξακισχιλίους καὶ μυρίους. P. Weſs.

87. Πλησίον Σκιρθαίας] De vocis ſcriptura nihil poteſt conſtitui. *Ph. Cluverius* Siciliae urbem fuiſſe cenſet, cujus rudera durent, *Acriſtiae* nomine nota. Mihi non liquet. Eum vide S. Ant. lib. II, 12. p. 375. P. Weſs.

93. Ἔχων ——— ——— ἱππεῖς ἐπιλέκτων] Aut legendum τοὺς ἐπιλέκτους, aut recipiendum, quod in aliis *Codd.* reperiebatur, ἐπιλεκτῶν. P. Weſs.

6. Τεταπείνωτο τὸ οἰκετικόν] Memini alias exemplorum cumulo defectum, quo juſto brevius τεταπείνωτο videtur, confirmare. Vide ſaltem L. II, 8. P. Weſs.

20. Ὕστερον φυγῇ κατεδικάσθη] Negat *Plutarchus* initio Luculli ſui. Servilius Augur repetundarum L. Lucullum accuſaverat & damnaverat. Luculli filii L. & M., paternas inimicitias magna gloria perſecuti, eodem crimine Servilium, ex Sicilia reducem, poſtulaverunt: cauſſa acta eſt magna contentione, Servilius tamen evaſit. Meminit inimicitiarum iſtarum *Cicero* L. II. Academ. C. 1. & Or. de Provinc. Conſ. C. 9. P. Weſs.

27. Καὶ Γάϊος Ἀκύλλιος] Reſtitue ex Hiſtoria Romana Μάρκος praenomen. L. Rhod.

Καὶ Γάϊος Ἀκύλλιος] Imo vero Μάνιος; hoc enim praenomine fuit. Adi, ſi dubitas, *Caſaubon.* in *Athen.* L. v, 14. & *Pighium* Faſt. ad ann. DCLII. P. Weſs.

32. Καὶ τοῦτον ἀνεῖλεν] *Florus* inter comprehendentium & de praeda rixantium manus laceratum eſſe Athenionem refert L. III, 19. P. Weſs.

51. Ἔτι σχεδὸν ὢν πολέμῳ] Recte: belli initium factum eſt a fugitivis cum in Cimbrici belli adparatu eſſet Marius, ſicuti ſupra

των. ὅμως Ἀκύλλιος οὐκ ἐνεδίδου, πάντα πράττων, ἕως αὐτοὺς [c] ἐκπολεμήσας ἐχειρώσατο. ἔτι δ' ὑπολειπομένων χιλίων, καὶ στρατηγὸν ἐχόντων τὸν Σάτυρον, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεβάλλετο διὰ τῶν ὅπλων αὐτοὺς χειρώσασθαι. μετὰ δὲ ταῦτα, διαπρεσβευσάντων, καὶ παραδόντων ἑαυτοὺς, τῆς μὲν παραυτίκα τιμωρίας ἀπέλυσεν, ἀπαγαγὼν δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, θηριομάχας αὐτοὺς ἐποίησε. τοὺς δέ φασί τινες ἐπιφανεστάτην ποιήσασθαι τοῦ βίου καταστροφήν. τῆς γὰρ πρὸς τὰ θηρία μάχης ἀποστῆναι, ἀλλήλους δὲ ἐπὶ τῶν δημοσίων βωμῶν καταφάξαι· καὶ τὸν τελευταῖον αὐτὸν τὸν Σάτυρον ἀνελόντα, τοῦτον δ' ἐπὶ πᾶσιν αὐτοχειρίᾳ ἡρωϊκῶς καταστρέψαι. ὁ μὲν οὖν κατὰ Σικελίαν τῶν οἰκετῶν πόλεμος, διαμείνας ἔτη σχεδόν που τέτταρα, τραγικὴν ἔσχε τὴν καταστροφήν.

de conſtantia propoſiti remittens Aquillius omnia tentavit, quouſque debellatos in poteſtatem redegiſſet. Mille adhuc ſupererant, Satyro ductore, quos armis primum ſubigere cogitabat. Verum ubi per legationem ſe dediderant, in praeſens quidem poenam illis remiſit. At Romam poſt abductos cum beſtiis depugnationi addixit. Qui nobiliſſimum vitae exitum ſibi paraſſe a quibusdam memorantur. Nam certamine cum beluis abſtitiſſe, & mutuis ad publicas aras vulneribus ſemetipſos confeciſſe. Cumque ultimum ex iis Satyrus ipſe occidiſſet, hunc poſt alios omnes, heroico quodam ſpiritu manus ſibi inferentem, occubuiſſe. Servile itaque bellum in Sicilia cum annos prope IV. duraſſet hunc Tragicum finem habuit.

EX EODEM LIBRO ECLOGA SECUNDA.

ΟΤι [d] Βατλάκης τις ὄνομα ἧκε (φησὶν) ἐκ Πισινοῦντος τῆς Φρυγίας, ἱερεὺς ὑπάρχων τῆς μεγάλης τῶν θεῶν μητρός. οὗτος κατὰ πρόσταγμα τῆς θεοῦ παρεῖναι φήσας, τοῖς ἄρχουσιν ἐνέτυχε καὶ τῇ συγκλήτῳ, λέγων τὸ ἱερὸν τῆς θεοῦ [e] μεμιάνθαι, καὶ δεῖν αὐτοὺς δημοσίᾳ καθαρμοὺς ἐπὶ τῆς Ῥώμης συντελεσθῆναι. ἐφόρει δὲ ἐσθῆτα, καὶ τὴν περὶ τὸ σῶμα ἄλλην κατασκευὴν, ἐξηλλαγμένην, καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐθῶν οὐκ ἐπικεχωρημένην. χρυσοῦν τε γὰρ στέφανον εἶχεν ὑπερμεγέθη, καὶ στολὴν ἀνθινὴν διάχρυσον, βασιλικὴν ἀξίαν ἐπιφαίνουσαν. ποιησάμενος δὲ λόγους ἐπὶ τῶν ἐμβολῶν ἐν τῷ δήμῳ, καὶ τὸ πλῆθος εἰς δεισιδαιμονίαν ἐμβαλὼν, καταλύματος μὲν δημοσίου καὶ ξενίων ἠξιώθη· τὸν δὲ στέφανον ἐκωλύθη φορεῖν, ὑφ' ἑνὸς τῶν δημάρχων Αὔλου Πομπηΐου. διά τινος δ' ἑτέρου δημάρχου προαχθεὶς ἐπὶ τὰ ἔμβολα, καὶ περὶ τῆς [f] εἰς τὸ ἱερὸν ἁγνείας ἐπερωτώμενος, ἀποκρίσεις ἐποιεῖτο δεισιδαιμονίας περιεχούσας. καταστασιασθεὶς δὲ ὑπὸ Πομπηΐου, καὶ μεθ' ὕβρεως ἀπαλλαγεὶς ἐπὶ τὴν κατάλυσιν, οὐκ ἔτι προεπορεύετο, λέγων μὴ μόνον ἑαυτὸν ἀσεβῶς προπεπηλακίσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν θεόν. ὁ δὲ Πομπήϊος παραχρῆμα μὲν λάβρῳ [g] πυρετῷ συνεχέθη, μετὰ δὲ ταῦτα ἄφωνος γενόμενος, καὶ καταληφθεὶς κυναγχικῷ πάθει, τριταῖος κατέστρεψε τὸν βίον, παρὰ τοῖς πολλοῖς ὑποληφθεὶς θείᾳ τινὶ προνοίᾳ, ἀνθ' ὧν τὸν ἱερέα καὶ τὴν θεὸν [h] ἐπλημμέλησε, τοῦ ζῆν ἐστερῆσθαι. σφόδρα γὰρ Ῥωμαῖοι δεισιδαιμονοῦσι. διόπερ ὁ [i] Βατλάκης λαβὼν τὴν συγχώρησιν τῆς κατὰ τὴν ἱερὰν στολὴν κατασκευῆς, καὶ τιμηθεὶς ἀξιολόγοις ξενίοις ὑπὸ πολλῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν προεπέμφθη, τὴν ἐκ τῆς Ῥώμης ἐπάνοδον ποιούμενος.

BATTACES quidam nomine ex Phrygiae urbe Peſinunte Romam venit, magnae Deûm matris ſacerdos. Hic cum Deae mandato ſe adeſſe profiteretur, magiſtratus convenit & Senatum, hanc afferens orationem. Templum Deae contaminatum, Romaeque nomine ut publica fiat expiatio, neceſſum eſſe. Amictum vero & reliquum corporis ornatum plane inuſitatum, & quem Romana conſuetudo non concedit, gerebat. Auream enim habebat ſpectatae magnitudinis coronam, ac ſtolam ceu floribus inſperſam, filisque aureis intertextam, quae dignitatem regiam prae ſe ferret. Cumque verba pro roſtris ad populum feciſſet, ac religione imbuiſſet vulgi animos, publico quidem hoſpitio ac lautiis honeſtatus fuit; Sed ne coronam geſtaret, a tribunorum plebis uno A. Pompejo interdicebatur. Ab alio autem plebis tribuno 916, in roſtra productus cum de expiatione rogaretur plena ſuperſtitionis reſponſa expromebat. Sed accidit, ut a factione Pompeji non ſine contumelia depelleretur. In hoſpitium igitur digreſſus, non prodibat amplius. Haec tamen verba regerebat: Non ſe tantum modo, verum & Deam ipſam, ludibriis & probris affectam nefarie. Tum ſubito ardente febri Pompejus corripitur, ac morbo Cynanchico oppreſſus, vocem amittit, & tertio tantem die vivendi finem facit. Vulgique opinio fuit, divina quadam providentia, quod in antiſtitem & Deam tantopere deliquiſſet, vita orbatum eſſe. Majorem enim in modum ſuperſtitionibus dediti ſunt Romani. Quapropter Battaces, poſt conceſſam ſacri veſtitus & ornatus poteſtatem muneribus ſplendidis honoratus, & a multis tum viris cum mulieribus, cum reditum ex urbe Romae inſtitueret, deductus fuit.

---

[c] Ἐκπολεμώσας margo. [d] Βατλάκος in ora ex aliis. [e] Μεμιᾶνθαι ead. Mox ἐθῶν omnes. [f] Praepoſitio deeſt Amſtel.
[g] Πυρὶῷ idem, & λαύρῳ cum Cett. [h] Sic Amſtel. Vulgo ἐπλημμέλησαν. [i] Βαττάκης marg.

ſupra Auctor memoravit, hoc eſt ſub annum DCL. ab U. C. Redit, eo ad finem perducto, Romam ad ovationem M. *Aquillius* anno DCLIV., ut ex *Livii* Epit. LXIX. pulcre *Pighius* confecit. P. Wess.

53. Ὅτι Βατλάκης] *Plutarch.* in Mario p. 419., ubi Βατάβακες dicitur, Romam veniſſe ait, ut deae nomine nuntiaret, νίκην καὶ μέγα κράτος πολέμου Ῥωμαίοις ὑπάρχειν, tacet de templo profanato. Mox Πεσινοῦντος aut Πεσσινοῦντος alii ſcribere malunt. Vide *Caſaubon.* in *Strabon.* L. XII. p. 851. P. Wess.

58. Καὶ δεῖν αὐτοὺς δημοσίᾳ καθαρμοὺς &c.] Mallem καὶ δεῖν αὐτῇ i. e. deûm matri. Certe poſt pauca ſcripſit, quod optime animadvertit *Joſ. Scaliger* & poſt eum *Rhodomannus*, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐθῶν, non ἐθνῶν, uti edebatur. Dubites praeterea, an ἐπικεχωρημένην vitioſum & loco ἐγκεχωρημένην ſit poſitum. At in his, quod *Caſaubon.* ad Athen. L. II, 15. docuit, ſcriptores librariique multa ſibi indulgent. P. Wess.

61. Χρυσοῦν τε γὰρ στέφανον εἶχεν] Fuerant olim Magnae Matris ſacerdotes δυνάσται τινες dynaſtae ſive reguli, teſte *Strabone*: ex quo veteri ſplendore duraſſe videtur aurea iſta corona. Alioqui non ignotae ex *Tertulliano* ſunt *coronae aureae ſacerdotum provincialium*. Conſule *M. Velſeri* Comment. ad Convers. S. Afrae p. 461. & *H. Valeſ.* in *Ammiani* L. XXIX, 5. P. Wess.

75. Παραχρῆμα μὲν λάβρῳ πυρετῷ συνεχέθη] Legebatur λαύρῳ ex corruptiore Graecorum quorundam pronuntiatione, quae & ὄμβρα λαυραγωγῷ peperit in *Apollinaris* Pſalm. CXXXIX, 25., pro λαβραγωγῷ, & ἴχνος λαῦρον [illegible] in Epigramm. *Paulli Silentiarii* Florileg. L. VII. p. 596., ſimiliaque alia. Conf. *Barnes.* ad Iliad. Ψ, 497. & de uſu vocabuli *Ritterſhuſium* in *Oppiani* Cyneget. L. II, 139. Ceterum de febri, quae A. Pompejum invaſerit, non diſſentit *Plutarchus*, ſed illum [illegible]

EX EODEM LIBRO ECLOGA TERTIA.

Mos erat militibus Romanorum, ſi ductor exercitus praelio cum ipſis adverſum hoſtes conſerto ſupra Iↄↄ. cIↄ. hoſtium occidiſſe videretur, imperatorem renunciare ipſum, quem Graeci baſilea nominant.

Ὅτι ἔθος ἦν Ῥωμαίων στρατιώταις, ἡνίκα ὁ στρατηγὸς αὐτῶν σὺν αὐτοῖς μάχῃ πρός τινας τῶν πολεμίων συμπλακεὶς, ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους τῶν ἐχθρῶν ἐφαίνετο ἀνελὼν, ἰμπεράτορα αὐτὸν ἀναγορεύειν καὶ ἀποκαλεῖν, ὅ ἐστι βασιλέα.

EX L. XXXVII. ECL. I.

Bellum Marſicum a defectionis auctoribus nomen accepit; cum omnes alioquin Itali Romanis bellum hoc intulerint. Primam autem belli cauſam hanc fuiſſe memorant, quod Romani a modeſto, frugali ac temperante vivendi more, qui ad tanta illos incrementa provexerat, ad perditum luxus & protervitatis ſtudium deſciverant. Haec enim corruptela effecit, ut diſſidium inter plebem & ſenatum oriretur. Cumque hic poſtea deferendis ſuppetiis Italicos ſolicitaret, jus civitatis, multis hucuſque votis expetitum, ſe cum illis communicaturum, & lege confirmaturum, promiſit. Aſt ubi promiſſorum nihil Italiotis effectum dabatur, ex ipſis belli adverſus Romanos incendium erupit. Conſulatum Romae gerentibus L. Marcio Philippo, & S. Julio (Caeſare) Olympias vero poſt centeſimam ſeptuageſima ſecunda tunc agebatur. Variae multimodaeque clades, & 917. urbium ex utraque belligerantium parte expugnationes, per hoc bellum acciderunt, dum, velut data opera, modo huc modo illuc victoria inclinat, neutriſque ſtabilem ſeſe praebet. Sed tamen ſero, poſt infinitae multitudinis caedem, Romanis, vix magna cum difficultate victoriam adeptis, poteſtas imperii confirmata eſt. In armis autem contra illos erant Samnites, Aſculani, Lucani, Picentini, Nolani, caeteraeque urbes ac gentes. Inter quas erat Corfinium, urbs omnibus communis & claritate excellens, cui nuper Italici colophonem impoſuerant. In qua tum alia, quae magnam urbem & imperium firmant, tum forum ampliſſimum & Curiam exſtruxerant, largamque ad omnes belli uſus copiam, cum pecuniarum vi & commeatu, illic repoſitam habebant. Senatum praeterea Iↄ. virorum conſtituerant: Unde qui ſummis patriae magiſtratibus digni eſſent, ac de communi omnium ſalute conſultandi facultatem haberent, producerentur. His ergo belli adminiſtrationem commendant, ſummamque adeo poteſtatem omnium Senatoribus illis permittunt. Ab his ſan-

ΕΚ ΤΟΥ ΛΖ'.

Ὠνομάσθαι δέ [k] φησι Μαρσικὸν ἐκ τῶν ἀρξάντων τῆς ἀποστάσεως· ἐπεὶ σύμπαντές γε Ἰταλοὶ κατὰ Ῥωμαίων τοῦτον ἐξήνεγκαν τὸν πόλεμον. αἰτίαν δὲ πρώτην γενέσθαι τοῦ πολέμου, τὸ μεταπεσεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἀπὸ τῆς εὐτάκτου καὶ λιτῆς ἀγωγῆς καὶ ἐγκρατοῦς, δι' ἧς [l] μὲν ἐπὶ τοσοῦτον ηὐξήθησαν, εἰς ὀλέθριον ζῆλον τρυφῆς καὶ ἀκολασίας. ἐκ γὰρ τῆς [m] διαφθορᾶς ταύτης στασιάσαντος τοῦ δημοτικοῦ πρὸς τὴν σύγκλητον, εἶτα ἐκείνης ἐπικαλεσαμένης τοὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐπικουρῆσαι, καὶ ὑποσχομένης τῆς πολυηράστου Ῥωμαϊκῆς πολιτείας μεταδοῦναι, καὶ νόμῳ κυρῶσαι· ἐπεὶ οὐδὲν τῶν ὑπεσχημένων τοῖς Ἰταλιώταις ἐγίνετο, ὁ ἐξ αὐτῶν πόλεμος πρὸς Ῥωμαίους ἐξεκαύθη, ὑπατευόντων ἐν τῇ Ῥώμῃ Λευκίου Μαρκίου Φιλίππου καὶ Σέξτου Ἰουλίου· Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη (δευτέρα) πρὸς ταῖς ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ποικίλα καὶ πολύτροπα πάθη, καὶ πόλεων ἁλώσεις ἑκατέρῳ μέρει τῶν διαπολεμησάντων συνέβη· ταλαντευομένης ὥσπερ ἐπιτηδὲς παρὰ μέρος τῆς νίκης, καὶ μηδετέροις ἐν βεβαίῳ διαμενούσης. ὅμως ἀπείρου πλήθους ἑκατέρωθεν πεσόντος, ὀψὲ καὶ μόλις Ῥωμαίοις ἐξενίκησε βεβαιωθῆναι τὸ κράτος. ἐπολέμουν δὲ Ῥωμαίοις [n] Σαυνῖται, Ἀσκολανοὶ, Λευκανοὶ, Πικεντῖνοι, Νωλανοὶ, καὶ ἕτεραι πόλεις, καὶ ἔθνη· ἐν οἷς ἐπισημοτάτη καὶ κοινὴ πόλις, ἄρτι συντετελεσμένη τοῖς Ἰταλιώταις, τὸ Κορφίνιον ἦν, [o] ἐν ᾗ τά τε ἄλλα, ὅσα μεγάλην πόλιν καὶ ἀρχὴν κρατύνουσι, [p] συνεστήσαντο, καὶ ἀγορὰν εὐμεγέθη, καὶ βουλευτήριον, καὶ τὰ ἄλλα [q] τὰ πρὸς πόλεμον ἀφθόνως ἅπαντα, καὶ χρημάτων πλῆθος, καὶ τροφῆς δαψιλῆ χορηγίαν. συνεστήσαντο δὲ καὶ σύγκλητον [r] κοινὴν πεντακοσίων ἀνδρῶν, ἐξ ὧν οἵ τε τῆς πατρίδος ἄρχειν ἄξιοι προαχθήσεσθαι ἔμελλον, καὶ οἱ προβουλεύεσθαι δυνάμενοι περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας. καὶ τούτοις [s] ἐπιτρέψαι τὰ κατὰ τὸν πόλεμον διοικεῖν, αὐτοκράτορας ποιήσαντες τοὺς συνέδρους. οὗτοι δὲ ἐνομοθέ-

---

[k] Φασὶ *Edd.* In marg. φησὶ, & melius. [l] Non eſt in *Amſtel.* & aliis. [m] Διαφθορᾶς *Steph.* & *Amſtel.* In Cett. Διαφορᾶς & ſtatim Μάρκου. [n] Σαμνῖται Edit. *Rhodom.* & *Steph.* poſt *Diodorum.* [o] Haec duo negligunt *Amſtel.* & alii. [p] Συνεστήσατο iidem. [q] Deſit *Amſtel.* articulus. [r] Καὶ μὴν *Amſtel.* cum marg. [s] Ἐπιτρέψαντες in ora *Edd.* & *Steph.*, qui & paullo ante ὑπὲρ βουλ.

ὁμοίως ἀναδοῦναι, non tertio, ut *Diodori* excerptor. P. Wess.

88. Ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους τῶν ἐχθρῶν — ἀνελὼν] Ut haec uſque quaque vera ſint, vereor. *Appiano* ſi credimus, olim τόδε τὸ τίμημα ἐπὶ πᾶσι τοῖς μεγίστοις, ſeu quodvis ob illuſtre factum imperatoris nomen exercituum duces a militibus delatum admittebant Bell. Civil. lib. II. p. 747. Sed iſta generalia videntur. Nam hoſtium caeſorum in deferendo titulo habitam fuiſſe rationem, *Dio Caſſius* L. XXXVII. p. 53. agnoſcit. Antonium enim Imperatorem militari acclamatione ſalutatum ait, *καίτοι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πεφονευμένων ἐλάττονος παρὰ τὸ νενομισμένον ὄντος, quantumvis interfectorum numerus conſtituto eſſet minor.* Jam lege cautum cum fuerit, *ne quis triumpharet, niſi qui quinque millia hoſtium una acie occidiſſet*, ſicuti ſcribit *Valerius Max.* L. II, 8, 1., ſatis profecto fuerat, ſi ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους legeretur. At vero quod mox de imperatoris nomine additur, ὅ ἐστι βασιλέα, quis ferat, atque a *Diodoro* profectum eſſe opinabitur? Optime Scipio *ſibi maximum nomen imperatoris eſſe* dixit Hiſpanis regem ingenti conſenſu ſe ſalutantibus, *quo ſe ſui milites adpellaſſent: regium nomen alibi magnum, Romae intolerabile eſſe* apud *Livium* L. XXVII, 19. Sic omnes libera republica, qua imperatores erant Graecorum ſermone στρατηγοὶ αὐτοκράτορες. Sub Caeſaribus mutata res eſt. Imperatores reapſe erant βασιλεῖς, atque hinc Excerptoris iſtud additamentum. P. Wess.

91. Ἐκ γὰρ τῆς διαφθορᾶς ταύτης &c.] Sic ſcripſi ex *Amſtelod.* & *Steph.*, omni oratione poſtulante. Ex morum corruptela, quae invecta in urbem Aſiatica luxuria cives inceſſit, larga ſeges ſeditionum pullulavit. Credo *Diodorum* cauſſas Marſici belli a prima origine arceſſiviſſe, quas *Photius*, ut pleraque, in compendium redigit. Tu vide *Appian.* Civil. Bell. L. I. p. 633., *Florum* L. III, 18. & Excerpta e *Diodoro Peireſc.* p. 389. P. Wess.

6. Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη (δευτέρα) πρὸς ταῖς &c.] Defectu haec, ut olim legebantur, verba laborare, bene *Rhodomanus* vidit. *Mendum eſt*, inquit, & defectus, *nam pro ἑβδομήκοντα, ἑβδομηκοστὴ β', vel δευτέρα, eſt legendum.* Copioſius Ill. *Scaliger*, „ quum dicat hos conſules creatos Olympiade CLXX., ergo „ accidit anno U. C. DCLV. Atqui Faſti praeferunt annum „ DCLXII. Septem annis diſcrepatur. Deeſt aliquid, puta Ὀ„λυμπιὰς δ' ἤχθη ἡ β' πρὸς ταῖς ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. Ita ille, quem ſequi

μεθέστησαν δύο μὲν ὑπάτους κατ' ἐνιαυτὸν αἱρεῖσθαι, δώδεκα δὲ στρατηγούς. καὶ κατεστάθησαν ὕπατοι μὲν Κόϊντος Πομπαίδιος Σίλων, Μάρσος μὲν τὸ γένος, πρωτεύων δὲ τῶν ὁμοεθνῶν· καὶ δεύτερος ἐκ τοῦ Σαυνιτῶν γένους, Γάϊος Απώνιος Μότυλος, καὶ αὐτὸς δόξῃ, καὶ πράξεσι τοῦ ἔθνους προέχων. τὴν δὲ ὅλην Ἰταλίαν εἰς δύο μέρη διελόντες, ὑπατικὰς ἐπαρχίας ταύτας καὶ μερίδας ἀπέδειξαν· καὶ τῷ μὲν Πομπαιδίῳ προσώρισαν χώραν ἀπὸ τῶν Κερκώλων καλουμένων, μέχρι τῆς Ἀδριατικῆς θαλάττης, τὰ πρὸς δυσμὰς καὶ τὰς ἄρκτους κεκλιμένα μέρη. καὶ στρατηγοὺς ἔταξαν αὐτῷ ἕξ. τὸ δὲ λοιπὸν τῆς Ἰταλίας, τὸ πρὸς ἕω καὶ μεσημβρίαν νεῦσαν, προσώρισαν Γαΐῳ Μοτύλῳ, στρατηγοὺς ὁμοίως συζεύξαντες ἕξ. οὕτω πάντα δεξιῶς καὶ κατὰ μίμησιν, τὸ σύνολον φάναι, τῆς Ῥωμαϊκῆς καὶ ἐκ παλαιοῦ τάξεως τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν διαθέμενοι, κατὰ τὸ σφοδρότερον λοιπὸν εἴχοντο καὶ τοῦ ἐφεξῆς πολέμου, τὴν κοινὴν πόλιν Ἰταλίαν [t] ὀνομάσαντες. καὶ διεπολέμησαν Ῥωμαίοις τὰ πλεῖστα, κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον, ἕως Γναῖος Πομπήϊος, ὕπατος αἱρεθεὶς καὶ στρατηγὸς τοῦ πολέμου, καὶ Σύλλας στρατηγὸς ὑπὸ τῷ ἑτέρῳ ὑπάτῳ Κάτωνι, ἐπιφανεστάταις [u] ταῖς μάχαις τοὺς Ἰταλιώτας οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις νικήσαντες, τὰ πράγματα αὐτῶν εἰς τὸ [x] συντρίβεσθαι περιέστησαν. ἐπολέμησαν δ' οὖν [y] καὶ ἔτι· ἀλλὰ Γαΐου Κοσκωνίου σταλέντος εἰς Ἰαπυγίαν στρατηγοῦ, πολλάκις ἡττήθησαν· εἶτα ἐλαττωθέντες, [z] καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγοι καταλειφθέντες, κοινῇ γνώμῃ τὴν [a] κοινὴν ἐκλείπουσι πόλιν τὸ Κορφίνιον, διὰ τὸ τοὺς Μάρσους καὶ πάντα τὰ γειτνιῶντα τῶν ἐθνῶν προσκεχωρηκέναι τοῖς Ῥωμαίοις. εἰς δὲ τὴν ἐν Σαυνίταις Αἰσερνίαν καθιδρύσαν, πέντε στρατηγοὺς αὐτοῖς ἐπιστήσαντες. ὧν ἑνὶ [b] μάλιστα Κοΐντῳ Πομπαιδίῳ Σίλωνι τὴν πάντων ἡγεμονίαν ἐπίστευσαν, διὰ τὴν περὶ αὐτὸν ἐν τῷ στρατηγεῖν ἀρετήν τε καὶ δόξαν. οὗτος δὲ μετὰ τῆς κοινῆς τῶν στρατηγῶν γνώμης κατεσκεύασε μεγάλην δύναμιν, ὡς τοὺς σύμπαντας μετὰ τῶν ὑπαρχόντων περὶ τρισμυρίους γενέσθαι. χωρὶς δὲ τούτων τοὺς δούλους ἐλευθερώσας, καὶ (ὡς ὁ καιρὸς ἐδίδου) καθοπλίσας, συνῆγεν οὐ πολὺ λείποντας τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ χιλίους. συμβαλὼν δὲ Ῥωμαίοις, Μαμέρκου στρατηγοῦντος αὐτῶν, Ῥωμαίους μὲν ἀναιρεῖ ὀλίγους, τῶν δ' οἰκείων ὑπὲρ ἑξακισχιλίους ἀποβάλλει. καὶ Μέτελλος κατὰ τὴν Ἀπουλίαν τὴν [c] Οὐενουσίαν πόλιν ἀξιόλογον οὖσαν, καὶ στρατιώτας πολλοὺς ἔχουσαν, ἐξεπολιόρκησε κατὰ χρόνον τὸν αὐτὸν, καὶ πλείους τῶν

cita lex fuit, ut duo quotannis consules & imperatores xii. crearentur. Ac tum consules erant facti, Q. Pompaedius Silo, natione Marsus, vir in gente sua primarius, & alter ex gente Samnitum, C. Aponius Motulus, & ipse gloria rebusque gestis popularibus suis antecellens. Hi cum totam Italiam in duas partes divisissent, eas provincias consulares designaverunt. Pompaedio regionem a Cercolis sic vocatis inde usque ad mare Adriaticum, quippe tractus, qui ad occasum & septentriones vergunt, cum vi. ducibus, attribuere. Quod reliquum erat Italiae meridiem versus & ortum C. Motulo, adjunctis totidem copiarum praefectis, assignarant. Hunc ad modum omnibus dextre compositis, &, ut in summam res conferatur, ad antiquum Romani imperii ordinem confirmato etiam suo, acrius in reliquum deinceps bellum incubuerunt, urbemque illam communem Italiae nomine indigitarunt. Bellum vero ita gessere, ut partem maximam superiores essent; donec Cn. Pompejus consul factus ac summus belli ductor, Syllaque Catonis consulis alterius legatus, Italicos non semel, verum saepius devictos eo redegerunt angustiarum, ut vires illorum frangerentur. At nihilominus tamen 918. bellum adhuc alebant. Sed C. Cosconio imperatore in Iapygiam misso, aliquoties succumbunt. Tot igitur affecti detrimentis, atque ad paucos redacti, Corsinium communem urbem deserunt, quod Marsi & vicinae gentes jam in partes Romanorum concesserant, & communi omnium sententia in Samnitum urbem Aeserniam translatis sedibus praetores v. sibi praefecere; quorum uni praecipue, Q. Pompaedio Siloni, propter virtutem & gloriam in administrandis bellis, imperii summam credidere. Hic communi praetorum assensu magnum contraxit exercitum, adeo ut numerus universus cum veteranis xxx. millium esset. At praeter hos servis ad pileum vocatis, & prout tempus ferebat, armatis, collegit ex genere isto non multò pauciores vicies mille, ac mille insuper equites. Praelioque cum Romanis commisso, quorum dux erat Mamercus, Romanorum quidem paucos caedit, suorum vero supra IↃↃ. cIↃ. amittit. Sub idem tempus etiam Metellus in Apulia Venusiam, clari nominis urbem, cum numerosa militum in ea manu, eodem tempore expugnavit, & plures ter mille

---

[t] Ἐπονομάσαντες edd., loco ὀνομάσαντες credo. [u] Deest in quibusdam articulus. [x] Τρίβεσθαι margo. [y] Οὖν ἔτι Steph. & Rhodom. Mox Γάϊος Amstel. & margo. At Κοσκωνίου Steph. Vulgo Κοσκονίου. [z] Εἰ καὶ Edd. Non legitur εἰ in Amstel. nec Steph. Ego delevi. [a] Κοινὴν Amstel. & Steph. Vulgo Κοινῇ. [b] Deest Amstel. hoc vocabulum, & alius. Mox τὴν μεγίστην Steph. [c] Οὐενουσίαν ora. Post pauca ἀρχουσαν. Solus ἔχουσαν Steph., quem sequor.

sequi libet, quod consuetudo Auctoris ea ratione servetur. Vide solum illud ex L. xx, 37. παρὰ δὲ τοῖς Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς ἤχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ἑκατὸν [illegible]. Scribo praeterea Ἄρχοντος Μαρκίου Φιλίππου. P. Wess.

12. Ῥωμαίοις ἐξηνέχθη βεβαιωθῆναι τὸ κράτος] *Romanis usu venit, ut imperium firmaretur.* Interpres aliud in animo habuit. Stat a me *Pausanias* L. i, 3. ὀψὲ δὲ ποτε αὐτοὺς καλεῖσθαι Γαλάτας ἐξενίκησεν. *Sero demum contigit, ut Galatae nuncuparentur.* Tum L. vii, 1. p. 523. τοῖς ἀνθρώποις ἐνταῦθα ἐξενίκησεν Ἀχαιοῖς καλεῖσθαι. Et L. viii, 22, p. 641. ἐξενίκησεν — Στυμφαλίδας ἐπὶ ὀρνίθων ὀνομάζεσθαι. Jure itaque doctissimus *Sylburg.* ejusdem *Pausaniae* verba mutat L. vii, 26. p. 592., quae vide. P. Wess.

32. Γάϊος Ἀπώνιος Μότυλος] *Appian.* Bell. Civil. L. i. pag. 625. Γάϊος Πάπιος, *P. Oros.* L. v, 18. *Papius Mutilus*, unde *Pighius* ad *Vellejum* L. ii, 16. & hic Γάϊος Πάπιος Μότιλος sive Μούτιλος haud injuria refingit. Idem *Appianus* in proscriptorum a Triumviris historia L. iv. p. 972. Στάτιος δὲ ὁ Σαυνίτης, πολλὰ Σαυνίταις ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ κατειργασμένος — ἐγδοηκοντούτης ὢν ἤδη, καὶ διὰ πλοῦτον προγεγραμμένος &c. Tu mecum lege Πάπιος δὲ ὁ Σαυνίτης. Nam ea cum unice illa *Appiani* congruunt. De Papia gente post Clarissimi *Heineccii* diligentiam Comment. ad L. Pap. Lib. i, 4. nihil addo. P. Wess.

36. Ἀπὸ τῶν Κερκώλων] Ubi terrarum iste locus? *Ab. Ortelius* circa Galliam Togatam fuisse conjicit. Mihi non liquet. P. Wess.

45. Τὴν κοινὴν πόλιν Ἰταλίαν ὀνομάσαντες] Noli putare. Ἰταλικὸν cognomen Corfinii esse voluerunt, neque *Diodorus* scripsit aliter, sicuti dudum *Is. Casaubonus* docuit. *Strabo* planissime L. v, p. 369. Κορφίνιον τὴν τῶν Πελιγνῶν μητρόπολιν, κοινὴν ἅπασι τοῖς Ἰταλιώταις ἀποδείξαντες πόλιν — μετονομασθεῖσαν Ἰταλικήν, cui paria *Vellejus* L. ii, 16. P. Wess.

53. Γαΐου Κοσκωνίου σταλέντος εἰς Ἰαπυγίαν] Melius *Stephani* exemplar. *Cosconii* an Romae fuerint, dubito. Adsentitur *Appian.* Belli Civil. L. i. p. 644. καὶ Γάϊος Κοσκώνιος, ἕτερος Ῥωμαίων στρατηγὸς — Σαλαπίαν τε ἐνέπρησε καὶ Κάννας παρέλαβε. Nec *Livius* Epitom. lxxv. dissentit. Id itaque restitui. P. Wess.

56. Τὴν κοινὴν — πόλιν τὸ Κορφίνιον] Incertum esse *Ph. Cluverius* Ital. Ant. L. ii, p. 758, censebat, utrum τὴν κοινὴν *Diodorus* scripsisset. Mihi ob ea, quae dicta ante sunt, & schedas *Amstelod.* & *Stephani*, res extra omnem dubitationem videtur posita. P. Wess.

69. Μαμέρκου στρατηγοῦντος αὐτῶν] Mamercus Aemilius est a quo legato Samnites sunt caesi in Epitom. *Livii* lxxvi. De Metelli gestis rebus locupletius *Appian.* Civil. Bell. L. i. pag. 644.

mille vivos cepit. Jamque Romanorum vires magis ac magis contra hoſtes invaleſcebant. Cum Itali miſſis ad Mithridatem regem Ponti, bellica tum manu & apparatu vigentem, legatis, ut cum exercitu Italiam ad opprimendos Romanos invaderet, petebant. Hoc enim pacto facile potentiam Romanorum everſum iri. Ad quae Mithridates reſpondet, ſe copias adducturum, ſimulatque Aſiam (id enim tunc agebat) ſuae ditioni ſubjunxiſſet. Rebelles igitur ſpe atque opibus dejecti, animos deſpondebant. Pauci enim Samnites adhuc erant reliqui, & Sabelli in urbe Nola ſe continentes; Ac praeter hos Lamponius & Cleprius, qui Lucanorum reliquias ſub imperio habebant.

Quapropter bello Marſico propemodum ſopito, inteſtinae Romae ſeditiones prius ortae denuo ſe commoverunt: quod ex nobilitate multi certatim imperium adverſus Mithridatem, magnitudine praemiorum illectati, ambirent. Nam C. Julius & C. Marius, qui ſexies conſulatu functus erat, inter ſe contendebant, plebisque ſtudia in hanc & illam partem diviſa erant. Interim & aliae tum exſtiterant turbae. Sylla enim conſul, Roma
519. profectus, ad copias circa Nolam congregatas ſe contulit, & multos finitimorum territatos ſeſe cum urbibus dedere coëgit. Cum vero hic expeditionem contra Mithridatem in Aſiam ſuſcepiſſet, & Roma magnis tumultibus & caedibus inteſtinis diſtraheretur, M. Aponius & Tiberius Cleptius, adde & Pompaedium, Italicorum adhuc reliquorum praetores, in Brutia tunc commorantes, Aſias urbem munitam, longo tempore circumſeſſam, capere non poterant. Ideo relicta ad obſidionem exercitus parte, cum reliquis Rhegium acriter oppugnant, quod ſpes aderat, ſi hac fuiſſent potiti, ſe facile tranſportatis in Siciliam copiis, inſulam omnium ſub ſole beatiſſimam, ſuam in ditionem redacturos. At praetor ejus C. Urbanus, magno cum exercitu & apparatu alacriter rem gerens, perculſis magnitudine apparatus Italiotis, ex diſcrimine Rheginos eripuit. Poſtea cum civilis inter Syllanos & Marianos contentio exarſiſſet, alii Syllae alii Mario adhaerebant. Maxima autem pars

τρισχιλίων αἰχμαλώτους [d] εἷλεν. Ἐπικρατούντων δ' ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τῶν Ῥωμαίων, πέμπουσιν οἱ Ἰταλοὶ πρὸς Μιθριδάτην τὸν βασιλέα Πόντου, ἀκμάζοντα τότε πολεμικῇ χειρὶ καὶ παρασκευῇ, ἀξιοῦντες ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν κατὰ Ῥωμαίων ἄγειν τὰς δυνάμεις· οὕτω γὰρ [e] ῥᾳδίως ἂν συναφθέντων, τὸ Ῥωμαϊκὸν καταβληθήσεσθαι κράτος. ὁ δὲ Μιθριδάτης ἀπόκρισιν [f] δίδωσιν, ἄξειν τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Ἰταλίαν, [g] ἐπειδὰν αὐτῷ καταστήσῃ τὴν Ἀσίαν· τοῦτο γὰρ καὶ ἔπραττε. διὸ παντελῶς οἱ ἀποστάται τεταπεινωμένοι ἀπεγίνωσκον. [h] λοιποὶ γὰρ ὑπῆρχον Σαυνιτῶν ὀλίγοι, καὶ Σάβελλοι διατρίβοντες ἐν τῇ Νώλᾳ· καὶ πρός γε τούτοις οἱ περὶ Λαμπώνιον καὶ Κλεπίτιον, ἔχοντες λείψανα τῶν Λευκανῶν.

Διὸ τοῦ Μαρσικοῦ πολέμου σχεδὸν ἤδη διαλυομένου, πάλιν αἱ προγεγενημέναι στάσεις [i] ἐμφύλιοι κατὰ τὴν Ῥώμην κινήσεις ἐλάμβανον, ἀντιποιουμένων πολλῶν ἐνδόξων τοῦ τυχεῖν τῆς κατὰ Μιθριδάτου στρατηγίας, διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπάθλων. Γάϊός [k] τε γὰρ Ἰούλιος καὶ Γάϊος Μάριος, ὁ ἑξάκις ὑπατεύσας, ἀντεφιλονείκουν· καὶ τὸ πλῆθος ἦν ἑκατέροις συμμεριζόμενον ταῖς γνώμαις. συνέβησαν δὲ καὶ ἕτεραι ταραχαί. ὁ μέντοι Σύλλας ὕπατος ὤν, χωρισθεὶς τῆς Ῥώμης πρὸς τὰς περὶ Νῶλαν ἠθροισμένας παρεγένετο δυνάμεις· καὶ πολλοὺς τῶν πλησιοχώρων καταπληξάμενος, ἠνάγκασε παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις. τοῦ δὲ Σύλλα στρατεύσαντος μὲν [l] ἐπὶ τὴν Ἀσίαν κατὰ Μιθριδάτου, τῆς δὲ Ῥώμης μεγάλαις ταραχαῖς καὶ φόνοις ἐμφυλίοις περισπωμένης, Μάρκος Ἀπώνιος καὶ Τιβέριος Κλεπίτιος, ἔτι δὲ Πομπήϊος, οἱ τῶν ὑπολοίπων στρατηγοὶ Ἰταλιωτῶν, διατρίβοντες ἐν τῇ [m] Βρεττίᾳ, Ἀσίας μὲν πόλιν ὀχυρὰν ἐπὶ πολὺν χρόνον [n] πολιορκήσαντες οὐκ ἴσχυσαν ἑλεῖν· μέρος δ' ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ στρατεύματος καταλιπόντες, τῷ λοιπῷ τὸ Ῥήγιον ἰσχυρῶς ἐπολιόρκουν, ἐλπίζοντες, εἰ ταύτης [o] κρατήσαιεν, ῥᾳδίως εἰς τὴν Σικελίαν διαβιβάσειν τὰς δυνάμεις, καὶ κρατήσειν τῆς εὐδαιμονεστάτης τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον νήσων. ἀλλ' ὁ ταύτης στρατηγὸς Γάϊος Ὀρβανός, πολλῇ δυνάμει καὶ παρασκευῇ καὶ προθυμίᾳ χρησάμενος, καὶ καταπληξάμενος τοὺς Ἰταλιώτας τῷ μεγέθει τῆς παρασκευῆς, ἐξήρπασε τοὺς [p] Ῥηγίνους. εἶτα τῆς περὶ Σύλλαν καὶ Μάριον ἐμφυλίου στάσεως ἀναρριπισθείσης Ῥωμαίοις, οἱ μὲν Σύλλᾳ, οἱ δὲ Μαρίῳ συνεμάχησαν. καὶ τὸ μὲν πλέον αὐτῶν ἔπεσε τοῖς πολέμοις·

---

[d] Εἷλεν *Amſtel. Steph.* Vulgo εἶλεν. Statim ἔτι μᾶλλον *Steph.* exemplar, & melius. [e] Ῥᾳδίως ex aliis in marg. & *Steph.* [f] Δίδωσιν, ἄξειν *Amſtel. Steph.* Legebatur δίδωσι, ἄξειν. [g] Ἐπεὶ αὐτῷ καταστήσει *Amſtel.* & margo. [h] Λοιποὶ *Amſtel.* [i] Ἐμφύλιοι *id.* & Μιθριδάτου. In *Rhodom.* & *Steph.* Μιθριδάτου. Vulgo Μιθριδάτης. Statim τοῦ τυχεῖν melius erit, quomodo *Steph.* Vulgo τὸ τυχεῖν. [k] Τὸ *Amſtel.* [l] In *Amſtel.* & aliis κατὰ. [m] Βρεττίᾳ ora *Edd.* Mox Ἀσίας πόλιν *Amſtel.* & *Steph.* poſt *Diodor.* [n] Πολιορκήσαντες, οὐκ ἴσχυσαν ἑλεῖν. μέρος δ' ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ στρατεύματος καταλιπόντες, τῷ λοιπῷ *Steph.* & *Amſtel.* In *Edd.* πολιορκήσαντες, τῷ λοιπῷ intermediis neglectis. [o] Κρατήσαι *Amſtel.* & ora. [p] Ῥηγίνος *Edd.* In marg. Ῥηγίνους, quod verum atque ita *Steph.*

Mox στρατεύματος πολλοὺς ἀνέχοντας corrigebat Ill. *Scaliger.* Tu *Suidam* adi in Ἀνέχω, ſi ἀνέχοντας probes. Ego ſimplex adſcivi ex *Stephani* ſchedis. P. Wess.

79. Οὕτω γὰρ — συναφθέντων &c.] Deeſt αὐτῶν aut ſimile. Conjungi & ſuas & Mithridatis optabant copias ad Romanos premendos. Statim ἄξειν τὰς δυνάμεις nemo verum eſſe dubitat. Flagraſſe etiam Aſiam eum maxime Mithridatico bello conſtat abunde: At iſta Italicorum & Mithridatis conſilia apud alios vix reperias. P. Wess.

87. Καὶ Κλεπίτιον] Κλέπτιον *H. Stephanus*, quod & ſibi placere teſtatus eſt *Rhodomanus*. Favet quidem utrique *Cleptius*, dux e Lucania Praetori Lucullo bello additus ſervili. Nec certum tamen. Mihi quidem hominem noſſe datum non eſt. P. Wess.

94. Γάϊός τε γὰρ Ἰούλιος καὶ Γάϊος Μάριος &c.] Haec *Photius*, brevitatem amplexus, obſcuriora reddidit. Puto narraſſe *Diodorum* acerrimam contentionem, quae civitatem ex conſulatus petitione C. Julii Caeſaris Strabonis in partes ſcidit. Aedilitius C. Julius erat, omiſſaque praetura conſulatum petebat. Contra venit Sulpicius tribunus plebis, C. Marii familiaris & quidam quaſi ſatelles. Operae erit *Aſconium*, cui hujus diſcordiae notitiam debemus, ad *Ciceronis* Scaurianam audire. *Caeſar* (Julius) *aedilitius occiſus eſt, ſed tantum in civitate potuit, ut cauſa belli civilis contentio ejus cum Sulpicio tribuno fuerit; nam & ſperabat & id agebat Caeſar, ut omiſſa praetura Conſul fieret, cui cum primis temporibus jure Sulpicius reſiſteret, poſtea nimia contentione ad ferrum & ad arma proceſſit.* Quae quidem contentio niſi hic deſignetur, aliam Marium inter & C. Julium nullam novi: nam belli Mithridatici gloriam C. Julium Mario invidiſſe aut dubiam reddere fuiſſe conatum, quis eſt qui docuerit? P. Wess.

4. Μάρκος Ἀπώνιος] Rectius Λαμπώνιος in praecedentibus, & in *Appiani* L. I. Civ. Bell. p. 677. Qui ſequitur Πομπήϊος a viris doctiſſimis *Rhodomano* & *Freinſhemio* ad *Flor.* L. III, 18. jubetur eſſe Πομπαίδιος, plauſibili in ſpeciem conjectura: namque is & Πομπήϊος in Excerpt. *Peireſc.* pag. 398. & *Pompejus* in *Jul. Obſeq.* Prodig. C. 116. pari ſcribitur errore. Eſt tamen quod validiſſime eam infringat. Perierat dudum Pompaedius Silo, in praelio a Metello victus & caeſus, ſicuti *Livius* Epit. LXXVI. & *Appian.* Civil. lib. I. pag. 644. memoriae prodiderunt. Vide itaque, lateatne in *Pompeii* hoc vocabulo Πο-

μοις· τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐπικρατήσαντι Σύλλᾳ [q] προσεχώρησε. καὶ οὕτω τέλεον τῇ ἐμφυλίῳ συναπέσβη στάσει μέγιστος γεγονὼς, καὶ ὁ Μαρσικὸς ἐπικληθεὶς πόλεμος.

bello occubuit. Reliqua Syllae victori ſeſe adjunxit. Et ſic bellum Marſicum, quod omnium fuit maximum, una cum inteſtina ſeditione, prorſus tandem fuit exſtinctum.

EX EODEM LIBRO ECLOGA SECUNDA.

ΟΤι μεγάλη στάσις ἐμφύλιος ἤδη [r] διαλελυμένου τοῦ Μαρσικοῦ γέγονε πολέμου, ἧς ἡγεῖτο Σύλλας καὶ Καῖος Μάριος, νέος ὢν, ὁ Μαρίου τοῦ πολλάκις ὑπατευκότος (ἑπτάκις γὰρ ὑπάτευσε) παῖς. ἐν δὲ τῇ στάσει πολλαὶ μυριάδες ἀνθρώπων ἀνῃρέθησαν. ἐκράτησε δ' ὁ Σύλλας καὶ δικτάτωρ γεγονὼς, ἐπαφρόδιτόν τε ὀνομάσας ἑαυτὸν, οὐκ ἐψεύσθη τῆς ἀλαζονείας· κρατῶν γὰρ τοῖς πολέμοις, ἰδίῳ ἀπεβίω θανάτῳ. ὁ δὲ Μάριος μάχῃ τῇ πρὸς Σύλλαν γενναίως ἀγωνισάμενος, ὅμως ἡττηθεὶς κατέφυγεν εἰς Πραίνεστον, ἅμα μυρίοις πεντακισχιλίοις. συγκλεισθεὶς δ' ἐν αὐτῇ, καὶ χρόνον οὐκ ὀλίγον πολιορκηθεὶς, ἠναγκάσθη, πάντων αὐτὸν ἐγκαταλιπόντων, καὶ μηδεμίαν σωτηρίας ὁδὸν καθορῶν, τὴν ἑνὸς οἰκέτου τῶν πιστῶν χεῖρα εἰς λύσιν τῶν δεινῶν παρακαλέσαι. καὶ ὅ γε πεισθεὶς, καὶ μιᾷ πληγῇ τοῦ βίου τὸν δεσπότην ἀπαλλάξας, ἑαυτὸν ἐπικατέσφαξε. καὶ παύεται μὲν αὕτη ἡ στάσις. λείψανα μέντοι τοῦ πολέμου ὑπολειφθέντα τῆς Μαρίου μοίρας ἐπὶ χρόνον Σύλλᾳ διεμαχέσαντο, ἕως καὶ αὐτὰ συνδιέφθορε τοῖς ἄλλοις.

Μετὰ μέντοι τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν, Πομπηΐῳ, τῷ ἐπικληθέντι Μάγνῳ διὰ τὰς πράξεις, ἃς κατώρθωσε Σύλλᾳ τε [s] συμπράττων καὶ καθ' ἑαυτὸν Ῥωμαίοις· τούτῳ δὴ καὶ Ἰουλίῳ Καίσαρι ἔρις ἐκκαυθεῖσα, εἰς ἐμφυλίους σφαγὰς τοὺς Ῥωμαίους πάλιν ἠνάγκασε συρραγῆναι. Πομπηΐου δὲ λαμπρῶς τοῖς ὅλοις ἡττηθέντος, καὶ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀναιρεθέντος, συνέσταλται μὲν ἡ τῶν ὑπάτων ἀρχὴ εἰς μοναρχίαν Καίσαρι τῷ Ἰουλίῳ, παύεται δὲ τέλεον καὶ ἡ στάσις. ἐκείνου δὲ ἀνῃρημένου, κατὰ Βρούτου καὶ Κασσίου τῶν ἀνελόντων πόλεμος ἐμφύλιος κινεῖται, [t] χειριζομένων Λεπίδου τε καὶ Ἀντωνίου, καὶ Ὀκταβιανοῦ τοῦ Αὐγούστου τὴν ὕπατον ἀρχὴν ἐχόντων. οὐ βραδέως δὲ τοῦ πολέμου κρίσιν τοῖς ὅπλοις λαβόντος, καὶ νικηθέντων καὶ ἀναιρεθέν-

JAm profligatum ac paene ſublatum erat bellum Marſicum, cum ingens ſeditio domeſtica Romae denuo conflata eſt: cujus auctores & ſigniferi erant Sylla & Cajus Marius adhuc juvenis, Marii qui tot conſulatus geſſit (ſepties enim fuit conſul) filius. In hoc autem motu, multa hominum millia interierunt. Sed victoriam tandem obtinuit Sylla; & Dictator factus, Epaphroditum, id eſt, Veneri gratum, ſe nominavit. Nec quamlibet arrogantiae plenum nomen eum fefellit. Tot enim bellis ſuperior ſua vitam morte terminavit. Marius autem quamvis praelio adverſus Syllam, ut generoſo animo dignum erat, decertaſſet, profligatus tamen in oppidum Praeneſte cum CCIↃↃ. IↃↃ. refugit, ubi concluſus ad bene longum tempus obſidionem toleravit. Sed tandem a cunctis deſtitutus, cum nullam ſalutis viam cerneret, ut malis ſeſe exſolveret circumſtantibus, unius ex ſervorum fidelium numero manum auxiliatricem implorare coactus fuit. Is vix tandem 920. perſuaſus cum uno ictu dominum vita expuliſſet, mox etiam ſemetipſum confodit. Et tum demum motus hic civilis conquievit. Belli tamen hujus reliquiae, quae de Marii factione ſupererant, ad tempus cum Sylla armis diſceptarunt, donec & ipſae una cum aliis peſſum ivere.

Verum enim vero iſtis e medio ſublatis, inter Pompejum, (cui rerum, partim Syllae ductu, partim ipſius Marte, pro Romanis geſtarum magnitudo Magni cognomentum peperit) inter hunc ergo & Julium Caeſarem tantum diſcordiae incendium fuit excitatum, ut ad inteſtinas caedes & lanienas Romani ſe convertere denuo cogerentur. Simulatque vero Pompejus inſigni clade quicquid habebat virium perdidit, & prope Alexandriam occubuit trucidatus, ampliſſima conſulum poteſtas, anguſtis tandem circumſcripta finibus, ad unius Caeſaris dominatum recidit, ac ſeditionis tum finis erat. Sed illo trucidato adverſus Brutum & Caſſium ejus interfectores civile bellum denuo commovetur, quod Lepidus & Antonius cum Octaviano Auguſto conſules adminiſtrarunt. Id cum vi armorum non ſegniter, Caſſio & Bruto victis at-

---

[q] Προσεχώρησε *Amſtel.* & alii. [r] Διαλελυμένου *Amſtel.* [s] Συμπράττων *Steph.* quod placet. *Edd.* πράττων. [t] Χειριζομένων in marg. *Edd.* Χειριζομένων *Steph.* vere. Edebatur χειμαζομένων.

Πόντιος, ſive Pontius Teleſinus, acerrimus Romanorum oſor? Confer *Vellejum* L. II, 27. & *Appian* ibid. pag. 677. P. Weſs.

7. Ἀσίας μὲν πόλιν ὀχυρὰν — πολιορκήσαντα] Tuetur urbis nomen *Ph. Cluver.* Ital. Ant. L. IV. p. 1320. illis *Stephani*: Τισία, ὡς Ἀσία, πόλις Ἰταλίας. τὸ ἐθνικὸν, Τισιάτης, ὡς Ἀσιάτης. Putat Ἀσίαν urbem eſſe Italiae, quam opinionem & *Th. Pinedo* probavit, mihi nondum. Si quid enim video, id ſolum *Stephan.* voluit, tono inter ſe voces iſtas convenire atque ejuſdem generis ἐθνικὸν formare, quod & in Ἀσία docuerat. Et quis eſt, a quo Ἀσία urbs Italiae memoretur? *Diodorum* dices? At ejus ſcriptura dubia eſt, ſcriptis Ἰσίας praeferentibus: quo quidem nomine cum Itali urbem non habeant, Τισίας ex *Stephano* & *Appiano* Hannib. p. 583., ubi in Bruttiis itidem collocatur, ſcriptum mallem. Porro integrum verſum, quem *Rothomag. codex Photii* & Eclogae *Rhodomani* praetermiſerant, ſuum in locum immigrare juſſi. P. Weſs.

14. Γάϊος Ὀρβάνιος] *C. Urbanum* juxta cum iis novi qui ignorant, valdeque vereor, ne Γάϊος Νωρβανὸς ſit, celebris in Marianis partibus vir. P. Weſs.

31. Ἐπαφρόδιτόν τε ὀνομάσας ἑαυτὸν] *Felicem* ſeſe adpellavit, in literis tamen ad Graecos ἐπαφρόδιτον, quod eodem paene redit, docente *Plut.* in Sulla p. 473. & *Appiano* Civil. Bell. L. I. pag. 685., quibus junge *Cl. Salmas.* in Solin. p. 39. Reddam ὡς ἐν παρόδῳ id vocabuli *Manethoni*, virum habitu & corporis colore venuſtum deſcribenti L. V, 267.

Σχήματι ὡραῖον, καὶ χρώματι ἐπαφρόδιτον.

Sic enim fuit. Namque ἀπροφίδην, quod nunc legitur, quis tandem intelliget? P. Weſs.

38. Τὴν ἑνὸς οἰκέτου — χεῖρα — παρακαλέσαι] Ita *Diodorus*. Alii ſua manu, alii concurrentem mutuis ictibus cum minore fratre Teleſino occubuiſſe prodiderunt. Lege *Vellejum* L. II, 27., *Plut.* Sulla p. 472. E., *Appian.* B. Civil. L. I. pag. 681. &c. P. Weſs.

46. Μετὰ μέντοι τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν &c.] Haud ſcio an *Photii* liberalitati ſequens, civiles turbas uſque ad Auguſtum continens, compendium debeatur: *Diodori* quidem certe omnia non ſunt. Perduxit hiſtoriarum ſeriem ad Olympiad. CLXXX., attigitque res in Gallia a Julio Caeſare geſtas, ſicuti ſcripſit L. I, 5. Qua eadem Olymp. CLXXX. Aegyptum adierat, ut praeſens omnia exploraret & rerum geſtarum commentarios, quos regia ſervabat bibliotheca, inſpiceret ibid. C. 44. Unde, me quidem arbitro, conficitur, aetatem ejus, niſi qui provectiſſimam, etſi nullo fundamento, effecerit, ultima Auguſti non attigiſſe. Fieri quidem poteſt, ut, occaſione belli civilis Sullani, παρέκβασιν quandam de bellis ejus generis inſecuto tempore adminiſtratis fuerit exorſus, nec certa tamen res, quoniam aliis in libris digreſſiones vitavit prolixiores. P. Weſs.

57. Χειριζομένων Λεπίδου &c.] Everti poſſeſſione χειμαζομένων, quod legebatur, vocabulum. Putabimusne vero ὕπατον ἀρχὴν *Diodorum* adpellaſſe ſimpliciter Triumviralem iſtam potentiam?

atque caeſis, diremtum ac finitum eſſet: non multo poſt occulta Auguſti & Antonii de primatu contentio in apertum bellum erupit. Et poſtquam cognati ſanguinis plurimum utrinque effuſum erat, imperium Auguſto confirmatur. Et ſumma penes illum poteſtas per totam inde vitam permanſit: cum magiſtratus conſularis ordinem ac principatum ſuum jam amiſiſſet.

τῶν τῶν περὶ Κάσσιον καὶ Βροῦτον· μετ' οὐ πολὺ ῥήγνυται εἰς τὸ φανερὸν ἡ ἐνδομυχοῦσα Αὐγούστου καὶ Ἀντωνίου ὑπὲρ τῆς φιλοπρωτίας ἅμιλλα· καὶ πολλῶν συγγενῶν αἱμάτων ἑκατέρωθεν ῥυέντων, τὸ κράτος Αὐγούστῳ βεβαιοῦται, καὶ τῶν ὅλων ἡ ἐξουσία αὐτῷ παραδεδομένη διὰ βίου, τῆς τῶν ὑπάτων λοιπὸν ἀρχῆς τὴν [w] ἰδίαν τάξιν καὶ δυναστείαν ἀποβεβληκυίας.

EX L. XXXVIII. ECL. I.

CINNA & Marius, convocato clariſſimorum ducum Senatu, inter ſe conſiliabant, quibus rationibus pacem confirmarent. Placuit ad extremum, ut inimicorum nobiliſſimos, qui litem de rerum ſumma movere poſſent, omnes necarent, ut repurgata partium ſuarum factione, ſecure deinceps & arbitratu ſuo res imperii una cum amicis adminiſtrarent. Continuo igitur fidem ac pacta reconciliatae prius gratiae loco nullo habuere, condemnatorum ab ipſis caedes ubique indicta cauſa perpetrantur. Tum & Q. Lutatius Catulus,
921. qui triumphum inſignem de Cimbris retulerat, & majorem in modum a civibus diligebatur, a quodam tribuno plebis, capitis ad populum arceſſitus erat. Cum igitur imminens a calumnia periculum extimeſceret, venit ad Marium, utque ſibi opem ferret, obſecravit. Is amicus pridem fuerat: verum tunc ex ſuſpicione quadam alienatus, hoc modo reſpondit; Moriendum eſt. Catulus ergo ſpe ſalutis abjecta, dum mortem contumeliae expertem obire properat, peculiari quodam more & inuſitato de vitae ſtatione deceſſit. In domum enim nuper incruſtatam ſe incluſit, ubi cum calcis evaporationem igni fumoque adauxiſſet, corrupta reſpiratione ſuffocatus, e vivis exceſſit.

ΕΚ ΤΟΥ ΛΗ'.

ὍΤι οἱ περὶ τὸν Κίνναν καὶ Μάριον συνεδρεύσαντες μετὰ τῶν ἐπιφανεστάτων ἡγεμόνων ἐβουλεύοντο, ὅπως βεβαίως καταστήσωσι τὴν εἰρήνην· τέλος ἔδοξεν αὐτοῖς τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐχθρῶν, καὶ δυναμένους [x] ἀμφισβητῆσαι περὶ πραγμάτων, πάντας ἀποκτεῖναι· ὅπως καθαρᾶς γενομένης τῆς ἰδίας αἱρέσεως καὶ μερίδος, ἀδεῶς τὸ λοιπὸν, καὶ ὡς ἂν βούλωνται, μετὰ τῶν φίλων διοικοῦσι τὰ κατὰ τὴν ἡγεμονίαν. εὐθὺς οὖν τῶν μὲν γεγενημένων συνθέσεων καὶ πίστεων ἠμέλησαν· σφαγαὶ δὲ τῶν καταψηφισθέντων αὐτοῖς ἄκριτοι καὶ πανταχοῦ ἐγίνοντο. Κόϊντος δὲ Λυτάτιος ὁ Κάτλος, τεθριαμβευκὼς μὲν ἐπισήμως ἀπὸ [y] Κίμβρων, ἀγαπώμενος δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν περιττότερον, ὑπό τινος δημάρχου κατηγορίας ἐτύγχανεν ἐν τῷ δήμῳ θανάτου. Φοβούμενος δὲ τὸν ἐκ τῆς συκοφαντίας κίνδυνον, ἧκεν εἰς τὸν Μάριον, δεόμενος τυχεῖν βοηθείας. ὁ δὲ, τὸ μὲν ἔμπροσθεν ἐγεγόνει φίλος, τότε δ' ἔκ τινος ὑποψίας ἀλλοτρίως ἔχων πρὸς αὐτὸν, τοῦτο μόνον ἀπεκρίθη, θανεῖν δεῖν. καὶ ὁ Κάτλος ἀπογνοὺς μὲν τὰς [z] τῆς σωτηρίας ἐλπίδας, σπεύδων δὲ χωρὶς ὕβρεως καταστρέψαι τὸν βίον, ἑαυτὸν τοῦ ζῆν μετέστησεν, ἰδίῳ τινὶ καὶ παρηλλαγμένῳ [a] τρόπῳ, συγκλείσας ἑαυτὸν εἰς οἶκον νεόχριστον, καὶ τὴν ἐκ τῆς κονίας ἀναφορὰν πυρὶ καὶ καπνῷ συναυξήσας, τῇ τῆς ἀναπνοῆς φθορᾷ περιπνιγεὶς γενόμενος, ἀπήλλαξεν.

EX L. XL. ECL. I.

NOs bellum contra Judaeos literarum memoriae proditurinoſtri officii eſſe duximus, ſi prius ſummatim de origine hujus gentis & legibus ipſorum diſſeramus. In Aegypto lue peſtifera quondam exorta plerique mali cauſam ad offenſam Numinis referebant. Cum enim multi promiſcuae colluvionis advenae ibi habitarent, qui peregrinis ritibus in ſacrorum miniſteriis & immola-

ΕΚ ΤΟΥ Μ'.

ἩΜεῖς δὲ μέλλοντες ἀναγράφειν τὸν πρὸς Ἰουδαίους πόλεμον, οἰκεῖον εἶναι διαλαμβάνομεν προδιελθεῖν ἐν κεφαλαίοις τήν τε τοῦ ἔθνους τούτου ἐξ ἀρχῆς κτίσιν, καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς νόμιμα. κατὰ τὴν Αἴγυπτον τὸ παλαιὸν, λοιμικῆς περιστάσεως γενομένης, ἀνέπεμπον οἱ πολλοὶ τὴν αἰτίαν τῶν κακῶν ἐπὶ τὸ δαιμόνιον. πολλῶν γὰρ καὶ παντοδαπῶν κατοικούντων ξένων, καὶ διηλλαγμένοις ἔθεσι χρωμένων περὶ

---

[w] Hanc vocem *Amstel.* & alii negligunt. [x] Ἀμφισβ. πραγμάτων *iidem.* [y] Κιμβρῶν *Amst.* & in marg. ex aliis. [z] Τῆς σωτηρίας *Amstel.*, e quo articulum reſtitui. [a] Τόπῳ *iidem* cum marg.

Semper ejus in libris Conſulatus ὕπατος ἀρχὴ eſt, quo longe ampliorem ſibi III. viros vindicaſſe nemo ignorat. P. Wess.

67. *Τὴν ἰδίαν τάξιν καὶ δυναστείαν ἀποβεβλ.*] Neque haec, ad vivum ſi reſecentur, vera erunt. Priſtinam ſane vigoris auctoritatem ſive *δυναστείαν*, mutata reipublicae forma, Conſulatus amiſit. At *τάξιν* non item. Callidus quidem princeps ſuffectis conſulibus, quo pluribus ad ampliſſimum magiſtratum aditus foret, locum voluit eſſe, nec ordinario tamen Conſulatui veterem ordinem & honorem negavit. Adi ſis *Tacitum* Annal. I, 2. Porro *Photius* his plura adſtruxerat de Illuſtrium dignitate, patriciis, tribunis plebis, dictatore, ejuſque generis aliis, partim *Diodori* aetate longe recentioribus, partim minus accurate deſcriptis. *Quae ridiculum eſſe, a Diodoro unquam fuiſſe prodita putare*, bene *Scaliger* cenſuit. Illic itaque, ubi erant, ea reliqui. P. Wess.

69. *Οἱ περὶ τὸν Κίνναν*] His in eadem *Photii* Bibliotheca praeſcriptum erat, ἐκ τῆς μά., ex L. XLVIII., quod pravum eſſe res ipſa clamat. *Diodori* enim Bibliotheca quadraginta librorum ambitu abſolvebatur. Rectius relata a *Rhodomanno* ſunt ob argumenti ſimilitudinem in librum XXXVIII. P. Wess.

76. *Διοικῶσι τὰ κ. τ. ἡγεμονίαν*] Διοικῶσι lege. L. Rhod.

91. *Συγκλείσας ἑαυτὸν εἰς οἶκον νεόχριστον*] Ἐν οἰκήματι νεοχρίστῳ τε καὶ ὑγρῷ *Appian.* Bell. Civil. lib. I. p. 663. & *Vell. Paterc.* L. II, 22. Simile, ſed invito, fati genus Joviano Imp. obtigiſſe *Ammian.* L. XXV, 10. cum nota *Valeſii* prodidit. *Photius* certe ut Imperatoris cum caſum illuſtraret, hoc de *Catulo* praecipue excerpendum judicavit, ſicuti praefatio, quae in Bibliotheca ejus, indicat. P. Wess.

96. *Ἡμεῖς δὲ μέλλοντες ἀναγράφειν τὸν πρὸς Ἰουδαίους* &c.] Haec praepoſuiſſe videtur hiſtoriae ejus belli, quo Pompejus Hieroſolyma obſedit & occupavit, Ariſtobulo in catenis Romam ad triumphum abducto. Vide *Joſeph.* Ant. L. XIV, 4. Verſatur autem in his deſcribendis non ita criminoſe, ut plerique alii ſcriptorum. Nihil certe de lepra, ob quam ex Aegypto fuerint exacti, nihil de effigie animalis, quo monſtrante errorem ſitimque depulerint; nihil ferme earum contumeliarum, quas cupidiſſime genti iſti impoſuerunt. Neque omnia tamen prudentioribus excuſabit. P. Wess.

3. *Διηλλαγμένοις ἔθεσι χρωμένων περὶ* &c.] Haud imprudenter his uſus eſt contra patronos Memphiticorum ſacrorum *Marshamum*

περὶ τὸ ἱερὸν [b] καὶ τὰς θυσίας, καταλελύσθαι συνέβαινε παρ' αὐτοῖς τὰς πατρίους τῶν θεῶν τιμάς. διόπερ οἱ τῆς χώρας ἐγγενεῖς ὑπέλαβον, ἐὰν μὴ τοὺς ἀλλοφύλους μεταστήσωνται, κρίσιν οὐκ ἔσεσθαι τῶν κακῶν. εὐθὺς οὖν [c] ξενηλατουμένων τῶν ἀλλοεθνῶν, οἱ μὲν ἐπιφανέστατοι καὶ δραστικώτατοι συστραφέντες ἐξερρίφησαν (ὥς τινές φασιν) εἰς τὴν Ἑλλάδα, καί τινας ἑτέρους τόπους, [d] ἔχοντες ἀξιολόγους ἡγεμόνας, ὧν ἡγοῦντο Δαναὸς καὶ Κάδμος τῶν ἄλλων ἐπιφανέστατοι· ὁ δὲ πολὺς λεὼς ἐξέπεσεν εἰς τὴν νῦν καλουμένην Ἰουδαίαν, οὐ πόρρω μὲν κειμένην τῆς Αἰγύπτου, παντελῶς δὲ ἔρημον οὖσαν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους. ἡγεῖτο δὲ τῆς ἀποικίας ὁ προσαγορευόμενος Μωσῆς, [e] Φρονήσει δὲ πολλῇ καὶ ἀνδρείᾳ πλεῖστον διαφέρων. οὗτος δὲ καταλαβόμενος τὴν χώραν, ἄλλας τε πόλεις ἔκτισε καὶ τὴν νῦν οὖσαν ἐπιφανεστάτην, ὀνομαζομένην Ἱεροσόλυμα. ἱδρύσατο δὲ καὶ τὸ μάλιστα παρ' αὐτοῖς τιμώμενον ἱερόν, καὶ τὰς τιμὰς καὶ [f] ἁγιστείας τοῦ θείου κατέδειξε, καὶ τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν ἐνομοθέτησέ τε καὶ διέταξε. διεῖλε δὲ τὸ πλῆθος εἰς δώδεκα φυλάς, διὰ τὸ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τελειότατον νομίζεσθαι, καὶ σύμφωνον εἶναι τῷ πλήθει τῶν μηνῶν τῶν τὸν ἐνιαυτὸν συμπληρούντων. ἄγαλμα δὲ θεῶν τὸ σύνολον οὐ κατεσκεύασε, διὰ τὸ μὴ νομίζειν ἀνθρωπόμορφον εἶναι τὸν θεόν, ἀλλὰ τὸν περιέχοντα τὴν γῆν οὐρανὸν μόνον εἶναι θεόν, καὶ τῶν ὅλων κύριον. τὰς δὲ θυσίας ἐξηλλαγμένας συνεστήσατο τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι, καὶ τὰς κατὰ τὸν βίον ἀγωγάς. διὰ γὰρ τὴν ἰδίαν ξενηλασίαν ἀπάνθρωπόν τινα καὶ μισόξενον βίον εἰσηγήσατο. ἐπιλέξας δὲ τῶν ἀνδρῶν τοὺς χαριεστάτους καὶ μάλιστα δυνησομένους τοῦ συμπαντὸς ἔθνους προΐστασθαι, τούτους ἱερεῖς ἀπέδειξε· τὴν δὲ [g] τριβὴν ἔταξεν αὐτῶν γίνεσθαι περὶ τὸ ἱερόν, καὶ τὰς τοῦ θεοῦ τιμάς τε καὶ θυσίας· τοὺς αὐτοὺς δὲ καὶ δικαστὰς ἀπέδειξε τῶν μεγίστων κρίσεων, καὶ τὴν τῶν νόμων καὶ τῶν ἐθῶν φυλακὴν τούτοις ἐπέτρεψε· διὸ καὶ βασιλέα μὲν μηδέποτε τῶν Ἰουδαίων (γενέσθαι φασί), τὴν δὲ τοῦ πλήθους προστασίαν δίδοσθαι διὰ παντὸς τῷ δοκοῦντι τῶν ἱερέων φρονήσει καὶ ἀρετῇ προέχειν. τοῦτον προσαγορεύουσιν ἀρχιερέα, καὶ νομίζουσιν αὐτοῖς ἄγγελον γίνεσθαι τῶν τοῦ θεοῦ προσταγμάτων. τοῦτον δὲ κατὰ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰς ἄλλας συνόδους φησὶν ἐκφέρειν τὰ παραγγελλόμενα· καὶ πρὸς τοῦτο τὸ μέρος οὕτως εὐπειθεῖς γίνεσθαι τοὺς Ἰουδαίους, ὥστε παραχρῆμα πίπτοντας ἐπὶ τὴν γῆν, προσκυνεῖν τὸν τούτοις ἑρμηνεύοντα ἀρχιερέα. προσγέγραπται δὲ καὶ τοῖς νόμοις ἐπὶ τῆς τελευτῆς,

gionibus uterentur, evenit, ut aviti Deorum honores apud eos exoleſcerent. Hinc ſuſpicio indigenis regionis illius injecta, niſi alienigenas ſubmoverent, futurum ut malis nunquam exonerarentur. Statim igitur expulſis aliarum nationum hominibus, pars nobiliſſima & ſtrenuitate aliis praeſtans, eximiorum ducum auſpiciis in Graeciam (ut perhibent) & alia quaedam loca, variis jactata caſibus, pervenit, quibus aliorum clariſſimi Danaus & Cadmus praeerant. Pars autem populi maxima in terram, quae Judaea nunc vocatur, ab Aegypto quidem haud longe diſſitam, at omnino temporibus illis deſertam rejecta eſt. Coloniae hujus ductor erat Moſes quidam, ut appellatur, ſapientia & fortitudine maxime excellens. Is occupata regione cum urbes alias, tum quae nunc clariſſima eſt, Hieroſolyma, ac templum ibi, quod in ſumma illis veneratione habetur, condidit. Tum Numinis honores & ceremonias ſacrorum docuit. Quin & rempublicam legibus inſtruxit, atque in 922. ordinem certum redegit. Multitudinem in XII. tribus diviſit, quod numerum hunc perfectiſſimum eſſe, ac menſibus, qui annum faciunt integrum, reſpondere exiſtimaret. At nullam omnino Deorum imaginem ſtatuamve fabricavit: quod in Deum minime cadere formam humanam, ſed coelum hoc, quod terram circumquaque ambit, ſolum Deum eſſe, cunctaque in poteſtate habere, judicaret. Sacrificiorum autem ritus vitaeque conformandae morem ita inſtituit, ut a caeterarum gentium inſtitutis plurimum diſcreparet. Nam propter gentis ſuae relegationem, inhumanam quandam & inhoſpitalem vitae rationem praecepit. Viros praeterea elegantiſſimos, & qui genti in unum tunc corpus redactae praeeſſe maxime valerent, delegit, quos ſacerdotes crearet. His munus illud deſtinavit, ut perpetuo templum obeuntes Dei cultibus & ſacrificiis operarentur. Eoſdem maximarum quoque rerum diſceptationi judices praefecit, legumque ac inſtitutorum cuſtodiam illorum fidei commiſit. Quocirca nunquam Judaeis regem fuiſſe ajunt. Sed multitudinis gubernandae curam & poteſtatem ei tradi perpetuo, qui inter ſacerdotes prudentia & virtute praecellere videtur. Hunc ſacerdotem principem ſummum pontificem appellant. Hunc pro nuncio & interprete juſſorum Dei habent. Hunc in concionibus publicis aliiſque congreſſibus mandata proferre, atque hac in parte tam morigeros eſſe Judaeos perhibent, ut extemplo ad terram proſtrati Sacrorum antiſtitem, oracula Dei ſibi interpretantem, adorent. In fine autem legibus adſcriptum eſt: MOSES AUDITOR,

---

[b] Copulam *Amſtel.* non habet. [c] Ξενηλατούμενοι. *Amſtel.* [d] Ἔχοντες in marg.; quod verum. Ἔχοντας vulgo. [e] Φρονήσει τε ex conjectura ad oram. [f] Ἀγωνίας *Edd.*, ἁγιστείας *Amſtel.* & margo. [g] Διατριβὴν *Amſtel.*

hamum & *Spencerum*, vir doctiſſimus *Jac. Triglandius* Diſſert. de Orig. Rituum Moſaicor. p. 138. P. Wess.

15. Παντελῶς δ' ἔρημον οὖσαν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους] Id ſacrae literae falſi arguunt; abit etiam a vero, quod de Moſe, Hieroſolyma & templum condente, additur, quamquam ea in re *Tacitum* pluresque alios conſentaneos habet. P. Wess.

25. Διὰ τὸ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τελειότατον &c.] Veram cauſſam ex totidem familiarum capitibus ignoravit, ſecundariam & minus idoneam, ab ipſis Judaeis non ſpretam, arripuit. *Philo Jud.* de Profug. p. 477. τέλειος δ' ἀριθμὸς ὁ δώδεκα· μάρτυς δ' ὁ ζωδιακὸς ἐν οὐρανῷ κύκλος. —— Μωσῆς δ' ἔτι ἐν ἄλλοις ὑμνεῖ τὸν ἀριθμὸν ΔΩΔΕΚΑ ΦΥΛΑΣ τοῦ ἔθνους ἀναγράφων. P. Wess.

29. Ἀλλὰ τὸν περιέχοντα τὴν οὐρανὸν μόνον εἶναι θεὸν] Gemina *Strabo* de Moſe L. XVI. pag. 1104. εἴη γὰρ ἓν τοῦτο μόνον θεὸς τὸ περιέχον ἡμᾶς ἅπαντας καὶ γῆν καὶ θάλατταν, ὃ καλοῦμεν οὐρανὸν καὶ κόσμον, καὶ τὴν τῶν ὅλων φύσιν. Judaei Deum ἀνθρωπόμορφον negantes ſola eum mente intelligebant, propterea, uti veteres Chriſtiani in atheis fuerunt cenſiti, quod nullas aras haberent, templa nulla, nulla nota ſimulacra, illi totum hoc, quo continemur, cujuſque nos partes & membra ſumus, & unum & Deum eſſe putaverunt. Egregie profecto! Et tamen *J. Tolandus* Orig. Judaic. C. 15., ut cornicum oculos configeret, hic ſibi reperiſſe viſus eſt, quo religioni illuderet. P. Wess.

39. Καὶ τὴν τῶν νόμων καὶ τῶν ἐθῶν φυλακὴν &c.] Satis ex vero iſtud. *Joſeph.* L. II. C. Apion. C. 21. τούτοις (ſacerdotibus) δ' ἦν καὶ ὁ τῶν νόμων καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἀκριβὴς ἐπιμέλεια· καὶ γὰρ ἐπίσκοποι] πάντων καὶ δικασταὶ τῶν ἀμφισβητουμένων, καὶ κολασταὶ τῶν κατεγνωσμένων οἱ ΙΕΡΕΙΣ ἐτάχθησαν. Id turpem *Diodori* ignorantiam rerum Judaicarum prodit, quod de regibus additur: qua in re cum oratio ſit defecta, duo vocabula, ut *Rhodom.* voluerat, adſtruxi. Confer *Jo. Seldenum* L. I. Succeſſ. Pontif. Hebr. C. 13. P. Wess.

43. Τῷ δοκοῦντι τῶν ἱερέων φρονήσει καὶ ἀρετῇ προέχειν] Errat. Summo ſacerdoti non virtutis & prudentiae eminentia ſed naſcendi ſorte pontificatus deferebatur. Illud haud pravum tamen, modo adorationem excipias, quod de Magni Pontificis inter ſuos dignitate adnectitur. Habebatur ἡγεμὼν τῆς ἰδίας σωτηρίας αὐτῶν in *Joſeph.* de Bel. L. IV, 5, 2. & quaſi mediae inter Deum & hominem conditionis, ἐν μεθορίῳ θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, ut hoc ſequeſtre homines cum Deo in gratiam redirent, ejuſdemque miniſterio Deus cum hominibus ſuam benivolentiam & mandata communicaret, ἵνα διὰ μέσου τινὸς ἄνθρωποι μὲν ἱλάσκωνται θεὸν, θεὸς δὲ τὰς χάριτας ἀνθρώποις ὑποδιακόνῳ τινὶ χρώμενος ὀρέγῃ καὶ χορηγῇ *Philo Jud.* de Monarch. L. II. p. 818. B. P. Wess.

52. ΜΩ.

TOR DEI HAEC DICIT JUDAEIS. Ad haec multum ſtudii cum inſigni prudentia in res bellicas poſuit legislator, & juvenes ad tolerantiam & fortitudinem, ad conſtantiam denique in omnibus aerumnis exercendam, adegit. Quin etiam expeditiones in gentes finitimas ſuſcepit, multosque terrae bello acquiſitae tractus haereditario ſuis jure poſſidendos attribuit, ita quidem ut privatis aequales ſortis partes faceret, ſacerdotibus majores: ut ampliores percipientes reditus, Dei cultibus aſſidue citra diſtractionem inhaererent. Nec privatis ſortis ſuae patrimonium vendere licebat, ne aliqui, emtis per avaritiam fundis haereditariis, eliderent pauperiores, gentemque redigerent ad paucitatem. 923. Liberis inſuper educandis ut operam darent, regionis inhabitatores coëgit, cumque exiguo ſumtu infantes alantur, ſemper Judaeorum natio multitudine hominum viguit. Quod ad matrimonia & mortuorum funerationes attinet, ut ſuae a caeterorum hominum legibus differrent plurimum fecit. Sub imperiis poſteriori aetate exortis, in quarto Perſarum dominatu, & qui hunc everterunt, Macedonum, ex commixtione cum externis gentibus multa de legum avitarum inſtitutis apud Judaeos mutata exoleverunt.

ΟΤΙ ΜΩΣΗΣ ΑΚΟΥΣΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ, ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΤΟΙΣ ΙΟΥΔΑΙΟΣ. ἐποιήσατο δ' ὁ νομοθέτης τῶν τε πολεμικῶν ἔργων πολλὴν πρόνοιαν, καὶ τοὺς νέους ἠνάγκαζε [h] καρτερίαν τε καὶ ἀνδρείαν ἀσκεῖν, καὶ τὸ σύνολον πάσης ὑπομονῆς κακοπαθείας. ἐποιεῖτο δὲ καὶ στρατείας εἰς τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν. καὶ πολλὴν κατακτησάμενος χώραν, κατεκληρούχησε· τοῖς μὲν ἰδιώταις ἴσους ποιήσας κλήρους, τοῖς δὲ ἱερεῦσι μείζονας· ἵνα λαμβάνοντες ἀξιολογωτέρας προσόδους, ἀπερίσπαστοι συνεχῶς [i] προσεδρεύωσι ταῖς τοῦ Θεοῦ τιμαῖς. Οὐκ ἐξῆν δὲ τοῖς ἰδιώταις τοὺς ἰδίους κλήρους πωλεῖν, ὅπως μή τινες διὰ πλεονεξίαν ἀγοράζοντες τοὺς κλήρους, ἐκθλίβωσι τοὺς ἀπορωτέρους, καὶ κατασκευάζωσιν ὀλιγανδρίαν. τεκνοτροφεῖν τε ἠνάγκαζε τοὺς ἐπὶ τῆς χώρας· καὶ δι' ὀλίγης δαπάνης ἐκτρεφομένων τῶν βρεφῶν, ἀεὶ τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων ὑπῆρχε πολυάνθρωπον. καὶ τὰ περὶ τοὺς γάμους δὲ, καὶ τὰς τῶν τελευτώντων [k] ταφὰς, πολὺ τὸ παρηλλαγμένον ἔχειν ἐποίησε νόμιμα πρὸς τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Κατὰ δὲ τὰς ὕστερον γενομένας ἐπικρατείας ἐκ τῆς τῶν ἀλλοφύλων ἐπιμιξίας, ἐπὶ τετάρτης τῶν Περσῶν ἡγεμονίας, καὶ τῶν ταύτην καταλυσάντων Μακεδόνων, πολλὰ τῶν πατρίων τοῖς [l] Ἰουδαίοις νομίμων ἐκινήθη.

---

[h] Καρτερίας τε *Amstel.*, in quo τὸ σύνολον ſtatim deficiunt.

[i] Προσεδρεύοντες *id.*

[k] Γραφὰς *Edd.* marg.

[l] Ἰουδαίων *Amstel.* & marg. reliqq.

52. ΜΩΣΗΣ ΑΚΟΥΣΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ] Moſem verum Pentateuchi auctorem inde a priſcis ſeculis dictum atque habitum fuiſſe ex his *Diodori* cogit Cl. *Pet. Zornius* Proleg. in Hecat. Abder. Fragm. p. 37., quem vide. P. Wess.

60. *Τοῖς δ' ἱερεῦσι μείζονας*] Ex aliarum gentium more Judaeos ſpectaſſe videtur. Iſtic, ut nunc paſſim per Europam, optimae agrorum poſſeſſiones ſacerdotum erant. At in Judaea *τοῖς ἱερεῦσιν οὐκ ἀπένειμε χώρας ἀπόκληρον ὁ νόμος*, *Philo Jud.* sic princ. de Sacerdot. Honor., nec deerant tamen ſua illis commoda, quae ibid. recenſentur. Vir doctus in Prolegom. *Hecataei Abderitae* optima haec eſſe pertendit. *Μείζονας κλήρους* urbes Leviticas & Sacerdotales indicare. At non ego credulus illi. P. Wess.

62. *Οὐκ ἐξῆν — τοὺς ἰδίους κλήρους πωλεῖν*] Lege *Levit.* xxv, 23., & quae copioſe diſputavit *Jo. Seldenus* de Succeſſ. ad Leg. Hebr. C. 24. P. Wess.

70. *Πολὺ τὸ παρηλλαγμένον ἔχειν ἐποίησε νόμιμα*] Corpora condere, quam cremare malebant Judaei: qua quidem re a pleriſque aliis diſcreparunt. Leges de nuptiis multo illic, quam apud alios, honeſtiores. Vide *Joſeph.* L. 11. C. Apion. Cap. 24. & *Philon.* Leg. Special. p. 778. &c. P. Wess.

73. *Ἐπὶ τετάρτης τῶν Περσῶν ἡγεμονίας*] Hoccine vult, quarto Perſarum rege Judaeos patriis inſtitutis peregrina mutaſſe: an cum quarti Perſae imperium Aſiae poſt Aſſyrios, Babylonios & Medos obtinerent? Elige utrum velis, neque certum reperies. Xerxi quidem regi Judaeorum aliquos ſtipendia meruiſſe ex *Choerilo* poëta docet *Joſephus* C. Apion. L. 1, 22., qui ſi de ſacris ſuis quid deteri ſunt paſſi, pauci erant ad totam gentem, moris aviti conſtantiſſimam pariter & tenaciſſimam. Sub Perſarum imperio a ſatrapis regibusque divexatos fuiſſe Judaeos, quis negat diſtricte? *Καὶ προπηλακιζόμενοι ὑπὸ τῶν Περσικῶν βασιλέων καὶ σατραπῶν* verba *Hecataei Abderitae* ſunt in *Joſephi* L. 1. C. Apion. p. 456. Hiſce vero contumeliis & vexationibus quid effectum eſt? Mutaruntne Judaei majorum diſciplinam? Negat ibidem *Hecataeus* iſte idque optime. Non diffiteor, ſuperſtitioſos quoſdam ritus Perſarum Macedonumque aetate in mores veniſſe Judaeos; neque in ſummam tamen ſacra, legibus finita, inverſa ſunt. Atque hic poſſem defungi, niſi *Photius* addidiſſet, ſubjunxiſſe *Diodorum* ſuperiobus, *περὶ μὲν τῶν Ἰουδαίων Ἑκαταῖος ὁ Μιλήσιος ταῦτα ἱστόρησεν*, *de Judaeis iſta narravit Hecataeus Mileſius.* Inde concluſione quadam Cl. *Pet. Zornius* confecit in Prolegom. Hecat. Abderit. hanc de Judaeis Eclogam non eſſe *Diodori*, ſed *Hecataei Mileſii*, omneſque in errore verſari, qui *Diodoro* tribuant, aſpero ſatis decreto. Ecquid enim illi commiſerunt, qui ex *Diodoro* produxerunt, quae ejus in libris legebantur? At *Diodorus* dicit, *Hecataeus ταῦτα ἱστόρησε* de Judaeis? Quid tum poſtea? Excerpſit Diodorus libros Cteſiae, Thucydidis, Xenophontis, Anaximenis, Theopompi, Athanis, Clitarchi, Timaei, Calliae, Diylli, Soſili, Polybii, Poſidonii & plurium aliorum: illine in poſterum nominandi erunt, neglecto *Diodoro*? Mitto, nuſquam a Conſtantinopolitano praeſule tradi verborum habitum & colorem *Hecataei* eſſe *Mileſii.* Quaeramus potius, quis *Hecataeus* ille *Mileſius*? Vir doctus diverſum cenſet ab *Hecataeo* iſto, domo Mileſio, qui Cyri Cambyſiſque aetate floruit: nolo refragari, quamquam cauſſa, quae adfertur ex Perſarum quarto principatu & Macedonum imperio, de quo utroque in Ecloga, parum eſt ſolida; verbis pugnatur *Diodori*, ex quo iſta Excerpta, non *Hecataei*. Sed ſit alius. Demiror vehementer neminem neque Judaeum neque Chriſtianum hominis in tam illuſtri cauſſa meminiſſe. *Hecataeum* Abderitam cupide utraque ex ſecta in partes vocant, neque illi injuria. De Mileſio altum tacent. Quae mihi res paene extorquet, ut Abderitam *Hecataeum* a *Diodoro* advocatum opiner, notum rerum Judaearum ſcriptorem, erroremque deberi *Photio*. Tu vide *G. Jo. Voſſium* Hiſt. Graec. L. iv, 3. & *Spencerum* ad Origen. L. 1. C. Cels. cap. 15. p. 334. *Ed. Nov.* P. Wess.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΕΚΛΟΓΑΙ ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΚΙΑΣ.

EX HISTORIA DIODORI SICULI EXCERPTA

DE VIRTUTIBUS ET VITIIS.

E LIBRO VI.

ΟΤΙ παραδέδονται Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, οἱ καὶ Διόσκουροι, πολὺ τῶν ἄλλων ἀρετῇ διενεγκεῖν, καὶ συστρατεῦσαι τοῖς Ἀργοναύταις ἐπιφανέστατα, πολλοῖς δὲ δεομένοις ἐπικουρίας βεβοηθηκέναι· καθόλου δὲ ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, πρὸς δὲ τούτοις στρατηγίᾳ καὶ εὐσεβείᾳ παρὰ πᾶσι σχεδὸν ἀνθρώποις ἔσχον δόξαν, ἐπιφανεῖς βοηθοὶ τοῖς παρὰ λόγον κινδυνεύουσι γινόμενοι. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρετῆς Διὸς υἱοὺς νομισθῆναι, καὶ ἐξ ἀνθρώπων μεταστάντας τιμῶν τυχεῖν ἀθανάτων.

Ὅτι Ἐπωπεὺς βασιλεὺς Σικυῶνος τοὺς θεοὺς εἰς μάχην προκαλούμενος, τὰ τεμένη καὶ τοὺς βωμοὺς αὐτῶν ἐλυμαίνετο.

Ὅτι φασὶ τὸν Σίσυφον πανουργίᾳ καὶ φιλοτεχνίᾳ διενεγκεῖν τῶν ἄλλων, καὶ διὰ τῆς ἱεροσκοπίας ἀ-

CASTOR & Pollux, quibus 220. Dioſcuris etiam nomen eſt, virtute multum caeteris praeſtitiſſe dicuntur, & in commilitio Argonautarum egregiam operam navaſſe; multisque infirmioribus opem tuliſſe, ac, ut breviter abſolvam, fortitudinis, juſtitiae, pietatis, reique bellicae gloriam ubique terrarum ſibi pepererunt, cum omnibus in ſummo diſcrimine poſitis praeſto eſſent. Quare ob virtutis praeſtantiam, Jovis filii ſunt habiti, & poſt obitum divinis honoribus affecti.

Epopeus Sicyonis Rex, Deos in certamen provocans, fana araſque eorum deſtruebat.

Siſyphus calliditate ac verſutia caeteros mortales ſuperaſſe dicitur, atque extiſpicio futura omnia prae-

---

10. *Ἐπιφανεῖς βοηθοὶ τοῖς παρὰ λόγον* &c.] Confer quae dicta ſunt ad L. IV, 43. P. Wess.

14. *Ὅτι Ἐπωπεὺς βασιλεὺς Σικυῶνος*] His multum contraria narrat *Pauſanias* in Corinthiacis (lib. II, 6.) Nam Epopea templum magnificum Palladi, item & Apollini & Dianae aedificari curaſſe ait. Sed quid mutabilius hominis mente? J. Palm.

Ὅτι Ἐπωπεὺς βασιλεὺς Σικυῶνος] Agnoſcit regem Epopea catalogus regum Sicyoniorum Euſebianus, nec praeteritur a Criticis ad *Apollon. Rhod.* L. IV, 1090. Forſan etiam ab eo Sicyone Ceres *Ἐπωπὶς* adpellata fuit. *Heſychius*, *Ἐπωπίς, Δήμητρος παρὰ Σικυωνίοις.* Quod tamen diſtricte adfirmare nolim, cum & alia tituli, ſive *Ἐπωπὶς* ſeu *Ἐπωπίς* fuerit, cauſſa dari poſſe. Lege Tzetzen ad *Lycophron.* v. 1176. P. Wess.

17. *Τὸν Σίσυφον πανουργίᾳ — διενεγκεῖν*] Principi poëtae *κέρδιστος ἀνδρῶν* Siſyphus, de cujus verſutia & ſtrophis ſerior aetas plurima prodidit, petenda ex Schol. ad *Sophoclis* Ajac. v. 190.

praevidere ſolitus, & hominibus praedicere.

Salmoneus impius atque inſolens fuit, qui Deos ſpernebat, ſuaque facinora Jovis rebus geſtis anteponebat. Proinde ex quadam machina, quae ingentem edebat ſonitum, detonare conſueverat: neque ulla ſacrificia aut ferias Diis celebrabat.

Hujus Salmonei filia fuiſſe perhibetur Tyro, quae ob candorem ac molliciem corporis, hujusmodi nomen ſortita eſt.

Admetus pietatis ac juſtitiae cauſa adeo acceptus caruſque Diis immortalibus fuit, ut cum A-223. pollo in offenſam Jovis incidiſſet, ad miniſtrandum Admeto ſit traditus. Ajunt etiam Alceſtim Peliae filiam, quae ſola ſceleris in patrem admiſſi particeps non fuerat, ob juſtitiam Admeto nupſiſſe.

Melampus cum aequitate caeteros anteiret, Apollinis gratiam meruit.

Expugnato Ilio, Aeneas occupata civitatis parte impetum hoſtium fortiter ſuſtinuit, adjunctis ſecum aliquot civibus. Cumque Graeci oblatis conditionibus eos dimiſiſſent, quantumque ex ſuis quiſque bonis poſſet auferre, ſingulis conceſſiſſent, caeteri quidem aurum argentumque, & quidquid ejuſmodi in pretio habetur, tulerunt: Sed Aeneas patrem jam ſenio confectum humeris ſuis avexit. Cujus rei Graeci admiratione capti, rurſus facultatem ei dederunt quidquid vellet ex domeſticis opibus eligendi. Cumque ille Deos penates extuliſſet domo, longe majorem laudem & admirationem etiam apud hoſtes virtus viri concitavit. Quippe eum videbant maximo in diſcrimine maximam & officii erga parentes, & pietatis in Deos curam habuiſſe. Quapropter ei ac Trojanis qui ſuperfuerant, conceſſum eſſe ajunt, ut ex Troade, quocunque demum vellent, abire eis liceret.

Romulus Silvius Albanorum Rex, quamdiu vixit, ſuperbiſſimus, Deorumque contemptor extitit. Qui, cum Jupiter tonaret, imperabat militibus, ut ſimul omnes ſigno dato gladiis ſcuta percuterent, ajebatque majorem eſſe ſonitum qui ab illis edebatur. Quamobrem fulmine ictus interiit.

Cumis per ea tempora tyrannus erat nomine

πάντα εὑρίσκειν καὶ προλέγειν τοῖς ἀνθρώποις.

Οτι ὁ Σαλμωνεὺς ἀσεβὴς καὶ ὑπερήφανος ἦν, καὶ τὸ θεῖον διέσυρε, τὰς δὲ αὑτοῦ πράξεις ὑπερέχειν τῶν τοῦ Διὸς ἀπεφαίνετο· διὸ καὶ κατασκευάζων διά τινος μηχανῆς ψόφον ἐξαίσιον, καὶ μιμούμενος τὰς βροντὰς, ἐβρόντα, καὶ οὔτε θυσίας, οὔτε πανηγύρεις ἐτέλει.

Οτι ὁ αὐτὸς Σαλμωνεὺς ἔσχε θυγατέρα Τυρὼ, ἥτις διὰ τὴν λευκότητα καὶ τὴν τοῦ σώματος μαλακότητα, ταύτης τῆς προσηγορίας τέτυχεν.

Οτι Αδμητος ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ εὐσεβείᾳ διενέγκας, προσφιλὴς θεοῖς ἐγένετο, ἐπὶ τοσοῦτο δὲ δι᾽ ἀρετὴν ª τιμηθεὶς, ὥστε τὸν Ἀπόλλωνα προσκόψαντα Διῒ, δοθῆναι θητεύειν παρὰ τὸν Αδμητον. Φασὶ δὲ Αλκηστιν τὴν Πελίου θυγατέρα, μόνην τῶν κατὰ τὸν πατέρα ἀσεβείας οὐ μετασχοῦσαν, δοθῆναι γυναῖκα δι᾽ εὐσέβειαν Αδμήτῳ.

Οτι Μελάμπους εὐσεβείᾳ διενεγκὼν, φίλος ἐγένετο τοῦ Ἀπόλλωνος.

Οτι τῆς Τροίας ἁλούσης, Αἰνείας μετά τινων καταλαβόμενος μέρος τῆς πόλεως, τοὺς ἐπιόντας ἠμύνετο. τῶν δὲ Ελλήνων ὑποσπόνδους τούτους ἀφέντων, καὶ συγχωρησάντων ἑκάστῳ λαβεῖν ὅσα δύναιτο τῶν ἰδίων, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἄργυρον ἢ χρυσὸν, ἤ τινα τῆς ἄλλης πολυτελείας ἔλαβον· Αἰνείας δὲ τὸν πατέρα, γεγηρακότα τελείως, ἀράμενος ἐπὶ τοὺς ὤμους ἐξήνεγκεν. ἐφ᾽ ᾧ θαυμασθεὶς ὑπὸ τῶν Ελλήνων, ἔλαβεν ἐξουσίαν πάλιν ὃ βούλοιτο τῶν οἴκοθεν ἐκλέξασθαι. ἀνελομένου δὲ αὐτοῦ τὰ ἱερὰ τὰ πατρῷα, πολὺ μᾶλλον ἐπαινεθῆναι συνέβη τὴν ἀρετὴν καὶ τῶν ὑπὸ πολεμίων ἐπισημασίας τυχάνουσαν. ἐφαίνετο γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις πλείστην φροντίδα πεποιημένος τῆς τε πρὸς γονεῖς ὁσιότητος, καὶ τῆς πρὸς θεοὺς εὐσεβείας. διόπερ φασὶν αὐτῷ συγχωρηθῆναι, μετὰ τῶν ὑπολειφθέντων Τρώων ἐκχωρῆσαι τῆς Τρῳάδος μετὰ πάσης ἀσφαλείας, καὶ ὅπου βούλεται.

Οτι Ρωμύλος Σιλούϊος παρ᾽ ὅλον τὸν βίον ὑπερήφανος γενόμενος, ἡμιλλᾶτο πρὸς τὸν θεόν. βροντῶντος γὰρ αὐτοῦ, ἐκέλευε τοὺς στρατιώτας ταῖς σπάθαις τύπτειν τὰς ἀσπίδας ὑφ᾽ ἑνὸς συνθήματος, καὶ λέγειν ὡς ὁ παρ᾽ αὐτῶν γινόμενος ψόφος εἴη μείζων. διὸ ἐκεραυνώθη.

Οτι ἐγένετο τύραννος κατὰ τὴν Κύμην τὴν πόλιν ὀνο-

ª Τιμηθεὶς ſcriptus liber.

190. & ad *Ariſtophan.* Acharn. v. 392. P. Wess.

24. Ἐβρόντα, καὶ οὔτε θυσίας — ἐτέλει] Vidit in inferis Aeneas,

Crudeles dantem Salmonea poenas,
Dum flammas Jovis & ſonitus imitatur Olympi.

Aeneid. VI, 585.; quam tamen hominis vanitatem dicam an impietatem *Homerum* ignoraſſe ex Odyſ. Λ, 235. haud prava concluſione confecit *Euſtath.* in Odyſ. p. 1681. P. Wess.

27. Ἥτις διὰ τὴν λευκότητα &c.] Vide *A. Bebelii* Apophor. L. III, 14. Notae ſunt blanditiae Polyphemi ad Galateam λευκοτέρα πακτᾶς ποτιδεῖν Idyl. *Theocriti* XI, 20., hac parte ſimilem Salmonei filiae, quae & *candida Tyro* in *Propertii* L. II, 21, 51. De ea Auctor abunde L. IV, 68. P. Wess.

32. Θητεύειν παρὰ τὸν Ἄδμητον] Mallem παρὰ τῷ Ἀδμήτῳ. *Homerus* Odyſ. Λ, 488.

Βουλοίμην κ᾽ ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
Ἀνδρὶ παρ᾽ ἀκλήρῳ ——

Atque ita *Diodorus* ipſe L. IV, 71., ubi vide. P. Wess.

45. Ἐφ᾽ ᾧ θαυμασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων] His fere concinunt, quae *Aur. Victor* Orig. Rom. C. 9. ex *Alexandro Epheſio* excerpſit. Alii aliter. Vide *Dionyſ.* A. Rom. L. I. p. 37. P. Wess.

56. Ὅτι Ῥωμύλος Σιλούϊος] Ita eum & *Livius* appellat, ſed *Ovidius* in 4. Faſt. (v. 50.) & Euſebius, aliique Remulum Silvium vocant. *Dionyſius Halicarnaſſeus* lib. I. (p. 57.) Ἀλλάδω, magno diſcrimine. Apud *Zonaram*, Ἀμύλιος ſcribitur. Aremulus in *Oroſii* lib. I. (cap. 20.) H. Valesius.

62. Κατὰ τὴν Κύμην — ὄνομα Μαλακὸς] Ariſtodemus eſt, Ariſtocratis F., qui Μαλακὸς eſt dictus, οὐχ ὅτι θηλυδρίας ἐγένετο παῖς ὤν, καὶ τὰ γυναιξὶ ἁρμόττοντα ἔπασχεν, ἀλλ᾽ ὅτι πρᾶος ἐν φύσει καὶ μαλακὸς εἰς ὀργὴν, uti *Dionyſius* ait Rom. Ant. L. VII. p. 418., hominis, Cumis Italicis graviſſimi, res fuſe deſcribens. Adde *Plut.* de Virt. Mulier. p. 261. E. P. Wess.

70. Ἔστι τις] Extant hi verſus apud *Herodotum* lib. I. (cap. 65.) ac *Themiſtium.* (Orat. XIX. p. 225.) H. Vales.

74. Ἐπὶ ἔτη πλείω τῶν υ.] Lacedaemonios per continuos 400. annos Graeciae principes fuiſſe ait Diodorus Siculus, quamdiu Lycurgi legibus ſunt uſi. Ita igitur computare oportet ab temporibus Lycurgi ad cladem uſque Leuctricam, quae contigit anno 2. Olymp. CII. Floruit autem Lycurgus ſub primam Olympiadem, cum in conſtituendo Olympico certamine Iphitum Eleum conſilio atque opera ſua adjuviſſe dicatur ab *Ariſtotele*, *Phlegonte*, & *Pauſania* in Heliacis (L. V, 4.) & *Plutarcho* (Princ. Vit. Lycurg.) Ita paulo plus aut minus quadringenti anni conficiuntur. Sed cum *Eratoſthenes* & *Apollodorus* Lycurgum multis annis ante primam Olympiadem vixiſſe ſcribant, certumque ſit *Diodorum Siculum* Apollodori ſupputationem ubique ſecutum eſſe, ut ipſemet in prooemio operis ſui profitetur, alia computandi ratio ineunda eſſe videtur. Igitur cum conſtet Athenienſes pulſis Lacedaemoniis principatum Graeciae obtinuiſſe anno 4. Olymp. LXXV., ut initio lib. XI. docet *Diodorus Siculus*; inde ſi retro numeraveris ad primam uſque Olympiadem, anni fiunt trecenti. A prima autem Olympiade ad Lycurgum, intervallum annorum centum debet eſſe, ut quadringenti anni compleantur. Ex quo conficitur Lycurgum cen-

ὄνομα Μάλακος, ὃς εὐδοκιμῶν παρὰ τοῖς πλήθεσι, καὶ τοὺς δυνατωτάτους ἀεὶ διαβάλλων, περιεποιήσατο τὴν δυναστείαν. καὶ τοὺς μὲν εὐπορωτάτους τῶν πολιτῶν ἀπέσφαξε, τὰς δὲ οὐσίας ἀναλαβὼν μισθοφόρους ἔτρεφε, καὶ φοβερὸς ἦν τοῖς Κυμαίοις.

Οτι τηλικοῦτον περὶ τὸν Λυκοῦργον ἦν τῆς ἀρετῆς τὸ μέγεθος, ὥστε παραγενηθέντος εἰς Δελφοὺς αὐτοῦ, τὴν Πυθίαν ἀποφθέγξασθαι ἔπη τάδε. ΖΗΤΕΙ ΕΝ ΤΩ ΠΕΡΙ ΓΝΩΜΩΝ.

Οτι οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς τοῦ Λυκούργου νόμοις ἐκ ταπεινῶν δυνατώτατοι ἐγένοντο τῶν Ἑλλήνων, τὴν δὲ ἡγεμονίαν διεφύλαξαν ἐπὶ ἔτη πλείω τῶν υ΄. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον καταλύοντες, ἔτι δὲ διαφθαρέντες νομίσματι χρῆσθαι, καὶ πλούτους ἀθροίζειν, ἀπέβαλον τὴν ἡγεμονίαν.

Οτι τῶν Ἠλείων πολυανδρουμένων καὶ νομίμως πολιτευομένων ὑφορᾶσθαι τοὺς Λακεδαιμονίους τὴν τούτων αὔξησιν, συγκατασκευάσαι τὸν κοινὸν βίον, ἵν' εἰρήνης ἀπολαύοντες μηδεμίαν ἔχωσιν ἐμπειρίαν τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων. καὶ καθιερῶσαι αὐτοὺς τῷ θεῷ συγχωρησάντων σχεδὸν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων. καὶ οὔτε [b] τῆς ἐπὶ Ξέρξην στρατείας συνεστρατεύθησαν, ἀλλὰ ἀφείθησαν διὰ τὸ ἐπιμελεῖσθαι τῆς τοῦ θεοῦ τιμῆς. Οτι δὲ καὶ κατ' ἰδίαν ἐν τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐμφυλίοις πολέμοις οὐδεὶς αὐτοὺς παρηνώχλει, διὰ τὸ πάντας τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν σπεύδειν ἱερὰν καὶ ἄσυλον φυλάττειν. ὕστερον δὲ πολλαῖς γενεαῖς [c] συνέβη καὶ στρατεῦσαι τούτους καὶ ἰδίᾳ πολέμους ἐπανελέσθαι.

Οτι [d] τούτων ἐκτεθέντων, ἐπειδὴ τοῦ χρόνου προϊόντος ἠνδρώθησαν, πολὺ διέφερον τῶν ἄλλων κάλλει καὶ ῥώμῃ. διὸ καὶ πᾶσι τοῖς ποιμνίοις ἀσφάλειαν παρείχοντο, ῥᾳδίως τοὺς λῃστεύειν εἰωθότας ἀποκρουόμενοι, καὶ πολλοὺς μὲν ἀναιροῦντες τῶν ἐπιτιθεμένων, ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας συλλαμβάνοντες. χωρὶς δὲ τῆς ἐν τούτῳ φιλοτιμίας ὑπῆρχον ἅπασι τοῖς πλησίον νομεῦσι προσφιλεῖς, ταῖς τε ὁμιλίαις συνόντες, καὶ τὸν ἑαυτῶν τρόπον μέτριον, καὶ κοινὸν τοῖς δεομένοις ἀναδεικνύντες. διὸ καὶ τῆς πάντων ἀσφαλείας ἐν τούτοις κειμένης οἱ πλεῖστοι τούτοις ὑπετάττοντο, καὶ τὸ παραγγελλόμενον ἐποίουν, συντρέχοντες εἰς οὓς προστάξαιεν τόπους.

Οτι Πολυχάρη Μεσσήνιον πλούτῳ καὶ γένει δια-

Malacus, qui cum apud plebem gratia valeret, ac potentiſſimum quemque calumniaretur, hoc modo dominationem ſibi comparavit. Cumque opulentiſſimos 224 cives neci dediſſet, opibusque illorum occupatis ſatellites conduxiſſet, Cumanis omnibus magno terrori erat.

Tanta tamque excellens in Lycurgo virtus inerat, ut cum aliquando Delphos veniſſet, his verſibus a Pythia ſalutatus ſit. QUAERE IN EXCERPTIS SENTENTIARUM.

Lacedaemonii cum legibus Lycurgi uſi eſſent, ex infimis brevi potentiſſimi extiterunt, annisque plusquam quadringentis principatum Graeciae tenuerunt. Poſtmodum cum paulatim ſingulas leges labefeciſſent, ſeque ad luxum ac deſidiam tranſtuliſſent, coepiſſentque etiam moneta uti, & congerendis opibus ſtudere, principatu exciderunt.

Cum Elei juventute abundarent, ac Rempublicam haberent recte conſtitutam, Lacedaemonii incrementum eorum veriti, operam dederunt ut ſacroſancti eſſent, quo in pace degentes, nullam rei militaris peritiam haberent. Itaque conſentientibus fere Graecis omnibus illos Jovi conſecraverunt. neque cum Xerxes in Graeciam irrupiſſet, milites conferre ſunt coacti, ſed utpote Jovis ſacerdotes, ludorumque curatores, immunes fuerunt. Nec ſecus in civilibus Graecorum inter ſe bellis nemo eis unquam moleſtiam faceſſere ſuſtinuit, cum univerſi illorum regionem ac civitatem ſacroſanctam & inviolabilem cuſtodire ſtuderent; ſed ſubſecutis temporibus Elei etiam ſua ſponte ipſi bella ſuſcepere.

Romulus ac Remus fratres in alveo expoſiti, cum progreſſu aetatis adoleviſſent, pulcritudine ac robore multum aequalibus ſuis praeſtiterunt. Itaque & omnibus gregibus ſecuritatem praeſtabant, cum fures & abactores facile repellerent, partimque eos gregibus inſidiantes interficerent, partim vivos comprehenderent. Ac praeter hanc fortitudinis gloriam, omnibus vicinis paſtoribus erant 227 cariſſimi, tum ob gratiam in familiaribus colloquiis, tum ob moderationem ac comitatem quam omnibus adeuntibus exhibebant. Quamobrem cum communis omnium ſecuritas in iis ſita eſſet, plerique ſe illis ultro ſubjiciebant, dictoque audientes erant, &, quo illi imperaviſſent, conveniebant.

Polychares Meſſenius, vir genere opibusque flo-

---

b Ἐπὶ τῇ Ξέρξῃ ſchedae. c Hanc vocem addidit *H. Vales.* de ſuo. d Ad marginem ΡΩΜΟΣ καὶ ΡΕΜΟΣ.

centum annis Olympiadem primam anteceſſiſſe. quae fuit ſententia Apollodori, ut patet ex iis quae *Porphyrius* libro 1. Philoſophicae hiſtoriae ex eo producit in excerptis Euſebianis *Joſephi Scaligeri*, pag. 216. In qua opinione eſt etiam *Tatianus* in Apologetico (cap. 63.) & *Eratoſthenes* apud *Clementem Alexandrinum* lib. 1. Strom. (pag. 389.) Ex quo etiam conficitur falli *Euſebium*, qui in Chronico ſcribit, numero 1218. anno 15. Alcamenis. *Lycurgi leges a Lacedaemoniis hac aetate ſuſceptae juxta ſententiam Apollodori.* Atqui ex *Plutarcho* ac *Porphyrio* oſtendimus Apollodorum in alia ſententia fuiſſe, prorſusque cum Eratoſthene conſenſiſſe. Igitur ex ſententia Apollodori ἐπιφάνεια Lycurgi convenit numero Euſebiano 1133. anno 33. Regis Spartanorum Archelai. quo anno etiam Euſebius Lycurgum floruiſſe recte poſuit, ſiquidem Charilaus, cujus tutelam geſſit Lycurgus, una cum Archelao regnum tenuit, teſte Plutarcho (in Lycurg. pag. 42.) ac Pauſania in Laconicis. (cap. 2. p. 208.) H. VALES.

Ἐπὶ ἔτη πλείω τῶν τετρακοσίων] Elegantia atque erudita ſunt, quae a *Valeſio* diſputantur, nec talia tamen, quae perſuadere poſſint, *Diodori* eam eſſe manum. Solet ille annis quingentis Lacedaemonis decus & potentiam circumſcribere, a quo ſuo more cur hic deſciſcere voluerit, nulla cauſſa adfertur. Verum praeterea eſt, a conſtituta ab Lycurgo republica uſque ad Leuctricam cladem, quae civitatis opes infregit, annos quingentos abiiſſe. Itaque opinatus ſemper ſum πλείω τῶν φ΄, ſive πεντακοσίων hic primitus fuiſſe, neque me ejus judicii poenitet. Lege quae ſuper iſta re diſputata fuerunt ad Princip. L. XV. P. WESS.

78. Ὅτι τῶν Ἠλείων] Idem de Eleis ſcribit *Polybius* lib. 4. (cap. 73. p. 468. *Ed. Gron.*) eis conſenſu totius Graeciae immunitatem & ſacroſanctum quoddam religionis jus ob ludicrum Olympiorum conceſſum fuiſſe quod jus diu quidem Elei cum retinuiſſent, poſtea Olymp. CIII. anno 4. cum Arcadibus, qui Laſionem & Piſatidem regionem occupaverant, bellare coacti, priſtinum genus vitae commutarunt, neque ut deinceps veterem ſuam immunitatem & quietem a Graecis reciperent, curam ullam habuerunt. Vide & Strabonem lib. 8. (p. 514. Ed. Amſt.) H. VALES.

83. Καὶ οὔτε τῆς ἐπὶ Ξέρξην στρατείας] Legebatur in ſcripto libro ἐπὶ τῇ Ξέρξῃ, unde *Salmaſius* ad oram ſui libri, quem mecum communicavit vir doctiſſimus Jo. Godof. Richter, ἐπὶ τὴν Ξέρξου στρατείαν levi mutatione effinxit, ſatis bene. Res ipſa dubia eſt. Nam *Pauſanias* L. V, 4. pag. 383. Eleos in partem iſtius belli veniſſe aſſeverat: Ἠλεῖοι, inquit, μετέσχον καὶ ἔργων ὅσα Μήδων ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐφόδῳ. P. WESS.

89. Ὕστερον δὲ πολλαῖς γενεαῖς &c.] Vide L. XIV, 17. & XV, 77. P. WESS.

5. Πολυχάρη Μεσσήνιον] Hic narrabat *Diodorus* initium belli Meſſenici, quod coeptum eſt nona Olympiade: cui cauſam dederunt Euaephnus Spartanus, & Polychares Meſſenius, quorum Polychares quidem IV. Olympiade ſtadio victor fuerat, ut refertur in catalogo Olympionicarum, quem ex bibliotheca Regia edidit *Scaliger*. Hiſtoriam hanc Polycharis legere eſt apud *Pauſaniam* in Meſſeniacis (cap. 4. pag. 289.) ubi bellum Meſſeniacum accurate deſcribit, quod per XX. annos tractum tandem expugnatione Ithomae finem accepit anno 1. Olymp. XIV. Et hoc quidem Meſſenicum bellum primum fuit. Poſtea vero bellum Meſſenicum ſecundum 39. poſt annis eſt excita-

florens cum Euaephno Spartiata ſocietatem contraxit, qui cum gregum paſtorumque curam ac cuſtodiam ſuſcepiſſet, cupidine habendi exarſit: ſed fraus illius ſtatim detecta eſt. Nam cum boves aliquot cum bubulcis vendidiſſet mercatoribus deportandos, finxiſſetque a latronibus per vim abductos eſſe, forte evenit ut mercatores ſecundum Peloponneſi oram in Siciliam navigantes, coorta ſubito tempeſtate in terram ejicerentur. Tum bubulci noctu exſcenſione facta, freti locorum peritia aufugerunt. Cumque Meſſenem delati rem omnem domino aperuiſſent, Polychares occultatis Paſtoribus Euaephnum Lacedaemone arceſſivit. Qui cum dejeraret affirmaretque paſtores partim a latronibus abductos, partim occiſos eſſe, ſtatim Polychares homines in medium produxit. At Euaephnus horum adſpectu obſtupefactus, convictusque apertiſſime, mox ad preces ſe convertit, boveſque omnes reſtituturum ſe eſt pollicitus, impetrandae veniae cauſa nihil non dicens. Itaque Polychares hoſpitii reverentia ductus, factum reticuit, filiumque ſuum ad res recuperandas una cum Euaephno Lacedaemonem miſit. Verum Euaephnus promiſſorum oblitus, adoleſcentem interfecit. Quo ſcelere commotus Polychares, reum caedis ſibi a Spartanis noxae dedi poſtulavit. Sed Lacedaemonii ejus poſtulatis minime aurem commodantes, filium Euaephni cum litteris Meſſenem miſerunt, quibus jubebant, ut Polychares Lace-
228. daemone adeſſet, arbitrio Ephororum ac Regum jus ſuum recuperaturus. Polychares vero par pari referens juvenem occidit, praedamque ex Spartano agro egit.

Archias Corinthius Actaeonis amore captus, initio quidem puerum muneribus variiſque pollicitationibus tentavit: ſed cum nullatenus ei perſuadere poſſet, tum ob patris honeſtatem, tum ob adoleſcentis ipſius modeſtiam, tandem magna ami-

φέροντα συνθέσθαι μεθ' ὧν κοινωνίαν πρὸς Ευαιφνον Σπαρτιάτην. ὃν εἰς ἐπιμέλειαν καὶ φυλακὴν παραλαβόντα τάς τε ἀγέλας καὶ τοὺς νομεῖς ἐπιχειρῆσαι μὲν πλεονεκτεῖν, καταφανῆ δὲ γενέσθαι. πωλήσαντα γὰρ ἐμπόροις τῶν τε βοῶν καὶ τῶν νομέων τινὰς ἐπ' ἐξαγωγῇ, προσποιηθῆναι τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν ὑπὸ λῃστῶν γεγονέναι βιαίαν. τοὺς δὲ ἐμπόρους εἰς Σικελίαν πλέοντας κομίζεσθαι παρὰ τὴν Πελοπόννησον. γενομένου δὲ χειμῶνος προσορμισθῆναι τῇ γῇ, καὶ τοὺς νομεῖς νυκτὸς ἀποβάντας διαδράναι τῇ τῶν τόπων ἐμπειρίᾳ πιστεύσαντας. παραγενηθέντων δὲ αὐτῶν εἰς Μεσσήνην, καὶ τῷ κυρίῳ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν εἰπόντων, τὸν Πολυχάρη τούτους μὲν κρύψαι, τὸν δὲ κοινωνὸν ἐκ τῆς Σπάρτης μεταπέμψασθαι. διαβεβαιουμένου δὲ αὐτοῦ καὶ λέγοντος τῶν νομέων τοὺς μὲν ὑπὸ λῃστῶν ἀφηρπάσθαι, τοὺς δὲ τετελευτηκέναι, τὸν δὲ Πολυχάρη προάγειν τοὺς ἄνδρας. οὓς ἰδόντα τὸν Ευαιφνον καταπλαγῆναι, καὶ φανερῶς ἐλεγχόμενον τραπῆναι πρὸς δέησιν, καὶ τάς τε βοῦς ἀποκαταστήσειν ἐπαγγέλλεσθαι, καὶ πᾶσαν προΐεσθαι φωνὴν εἰς τὸ σωθῆναι. τὸν δὲ Πολυχάρη ἐντραπέντα τὴν ξενίαν κρύψαι τὴν πρᾶξιν, καὶ τὸν υἱὸν συναποστεῖλαι τῷ Σπαρτιάτῃ πρὸς τὸ τυχεῖν τῶν δικαίων. Ευαιφνον δὲ καὶ τῶν ἐπαγγελιῶν ἐπιλαθέσθαι, τόν τε εἰς Σπάρτην συνεκπεμφθέντα νεανίσκον ἀνελεῖν. οὗ συντελεσθέντος τὸν Πολυχάρη ὡς ἐπὶ τηλικούτοις ἀνομήμασιν ἀγανακτεῖν, καὶ τὸν αἴτιον ἐξαιτεῖν. τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους τούτῳ μὴ προσέχειν, τὸν δὲ υἱὸν Ευαίφνου μετ' ἐπιστολῆς εἰς Μεσσήνην ἀποστεῖλαι δηλοῦντα, διότι Πολυχάρης εἰς Σπάρτην κατηγορεῖται περὶ ὧν ἔπαθεν, ἐπί τε τῶν Ἐφόρων καὶ τῶν Βασιλέων. τὸν δὲ [e] Πολυχάρη τυχόντα τῶν ἴσων τόν τε νεανίσκον ἀνελεῖν, καὶ τὴν πόλιν ῥυσιάζειν.

Ὅτι Ἀρχίας ὁ Κορίνθιος ἐραστὴς ὢν Ἀκταίωνος, τὸ μὲν πρῶτον προέπεμπέ τινα τῷ παιδί, θαυμαστὰς ἐπαγγελίας ποιούμενος. οὐ δυνάμενος δὲ αὐτὸν ἀναλαβεῖν παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς καλοκἀγαθίαν, καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ παιδὸς σωφροσύνην, ἤθροισε

---

[e] Εὔαιφνον Codex.

citatum anno 4. Olymp. XXIII. ut ait *Pauſanias* (L. IV, 15.) Magiſtratu Athenis Tiſia. quamquam *Juſtinus* poſt octoginta annos id bellum repetitum eſſe ſcribit lib. III, 5. Cui accedit *Euſebius* in Chronico, qui Olymp. XXXV. anno 3. *Meſſana*, ait, *a Lacedaemoniorum ſocietate diſcedit.* Eamque ſententiam prope eſt ut veriorem putem. Nam *Tyrtaeus*, qui eo bello a Lacedaemoniis juſſu oraculi eſt accitus, tertia aetate poſt primum Meſſenicum bellum rebellaſſe Meſſenios innuit his verſibus:

> Ἀμφ' αὐτὴν δ' ἐμάχοντ' ἐννεακαίδεκ' ἔτη
> Νωλεμέως αἰεὶ ταλασίφρονα θυμὸν ἔχοντες
> Αἰχμηταὶ πατέρων ἡμετέρων πατέρες.

Tres autem aetates ſeu *γενεαὶ* octoginta plus minus annos conficiunt. Accedit quod Tyrtaeus Olymp. XXXV. floruiſſe dicitur a Suida in Τυρταῖος. *Euſebius* Olymp. XXXVI. floruiſſe ſcribit. Floruit autem Tyrtaeus bello Meſſenico ſecundo, ut ſatis conſtat. H. Vales.

6. *Συνθέσθαι μεθ' ὧν κοινωνίαν*] Mediam vocem non intelligo, niſi prava quod ſit. Eſſe novi, qui *μεθ' ὧν* loco *[illegible]* malit, ſed neque id ſatis placet. P. Wess.

12. *Ὑπὸ λῃστῶν γεγονέναι βιαίαν*] Doctiſſimus *Kuhnius* ad *Pauſan.* L. IV. p. 289. *γεγονέναι βιαίως*, ſcilicet *ἀπώλειαν*, praeoptavit. Simulaſſe enim hominem per vim amiſſos eſſe boves. P. Wess.

37. *Πολυχάρη τυχόντα τῶν ἴσων* &c.] Defecta haec videntur & non ſatis recte Latine reddita. *Kuhnius* legit *Πολυχάρη μὴ τυχόντα* &c., vertitque: *Polycharem vero, quum aequo jure rem ſuam recuperare non poſſet, adoleſcentem interfeciſſe, & Spartae civibus, quos capere potuiſſet, manum injeciſſe.* Addidit dein,
„ aliter reddit ultima verba *Valeſius*, ſed invita, ut ajunt, Mi-
„ nerva. *Τυχεῖν τῶν ἴσων*, paullo ante dixerat ipſe *Diodorus τυ-*
„ *χεῖν τῶν δικαίων*, *jus ſuum recuperare.* Ideoque non ſignificat
„ *par pari referre.* Reſtringit *Pauſanias* ad homines per *ἀνδρο-*
„ *ληψίας* captos: *πάντα τινὰ ὃν λάβοι Λακεδαιμονίων ἐνέδρᾳ φο-*
„ *νεύων* inquit. Ergo nimis generaliter *H. Valeſius*: praedam
„ ex Spartano *agro* egit. Hactenus *Kuhnius*, cui adſentiri non recuſo. Poſſet fortaſſe *ῥυσιάζειν τὴν πόλιν* & homines & bona civium complecti, uti *ῥύσια καταγγέλλειν κατὰ Ῥοδίων*, ſuis jus concedere res Rhodiorum occupandi apud *Polyb.* L. IV, 54. & aliis locis, a *Valeſio* ad *Harpocrat.* in *Σύλας* conductis. Sed vide *Aeſchyl.* Supplic. v. 430. & *Euripid.* Jon. v. 523. P. Wess.

40. *Ὅτι Ἀρχίας*] Hanc hiſtoriam narrat fuſe *Plutarchus ἐν ἐρωτικαῖς διηγήσεσι* (p. 772. E.) & Scholiaſtes *Apollonii* lib. 4. Argonaut. pag. 219. & *Maximus Tyrius* diſſert. 8. ſed Maximus Tyrius Actaeonem Aeſchyli filium vocat, quem *Plutarchus* & Scholiaſtes *Apollonii* filium Meliſſi memorant, quibuſcum conſentit & *Alexander Aetolus* in Apolline his verſibus:

> *Πειρηνῶος ἔαρος θαλγέτιος υἱὸς Μελίσσου,*
> *Πειρήνης ὠκεῖ' ἀλφεσίβοιον ὕδωρ*
> *[illegible] μέγαν υἱόν, ἀφ' οὗ μέγα χάρμα Κορίνθῳ*
> *Ἔσται, καὶ βριαροῖς ἄλγεα Βακχιάδαις.*

Extant hi verſus apud *Parthenium* in Eroticis, cap. 14. ſed depravati. Caeterum haec hiſtoria eo eſt notabilior, quod ab ea pendet origo celeberrimarum urbium. Namque ob hoc ſcelus Archias cum reliquis Bacchiadis pulſus Corintho, Syracuſas condidit; Cherſicrates autem Corcyram, ut ex *Timaeo* ſcribit Scholiaſtes *Apollonii* (v. 1216.) & Strabo lib. (VI. p. 414.) & Plutarchus cap. XI. Quaeſt. Graec. Quamvis autem annus quo conditae ſunt Syracuſae, in his Excerptis non notatur, ex eo tamen quod poſt Meſſeniacum bellum id refertur, apparet poſt IX. Olympiadem id contigiſſe. Itaque aſſentior *Euſebio*, qui anno ult. XI. Olymp. Syracuſas ab Archia conditas prodit. Sed quod idem *Euſebius* Corcyram a Corinthiis conditam ponit Olymp. XVIII. pugnantia loquitur. Eodem quippe tempore condita eſt Corcyra quo Syracuſae, annis ſexcentis poſt excidium Trojanum, ut ait *Timaeus* apud Scholiaſtem *Apollonii*, p. 220. Sunt & qui aſſerant Syracuſas eodem tempore conditas quo Crotonem, ut eſt apud *Strabonem* & Graecos paroemiographos in *Πλούσιοι*. Condita autem eſt a Myſcello Croton XVII. Olymp. anno 3. ut ſcribit *Dionyſius* (lib. II. Rom. A. p. 121.) H. Vales.

Ὅτι

θροισε τῶν συνήθων τοὺς πλείστους ὡς βιασόμενος τὸν ἐν χάριτι καὶ δεήσει μὴ ὑπακούοντα. τέλος δὲ μεθυσθεὶς μετὰ τῶν συμπαρακληθέντων, ἐπὶ [f] τοσοῦτον ἀνοίας προσέπεσεν ὑπὸ τοῦ πάθους, ὥστε εἰς τὴν οἰκίαν ἐμπεσὼν τοῦ Μελίσσου, τὸν παῖδα βιαίως ἀπήγαγεν. ἀντεχομένου δὲ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν, παρ' ἀμφοτέροις φιλοτιμίας βιαιοτέρας γενομένης ἔλαθεν ὁ παῖς ἐν ταῖς χερσὶ τῶν ἀντεχομένων ἀφεὶς τὴν ψυχήν. ὥστε τὸ παράδοξον τῆς πράξεως ἀναλογιζομένους ἐλεεῖν ἅμα τὴν τοῦ παθόντος συμφορὰν, καὶ θαυμάζειν τὴν τῆς τύχης περιπέτειαν. ᾧ γὰρ ὁ παῖς τῆς αὐτῆς ἐκείνης ἔτυχε προσηγορίας, τούτῳ τὴν ὁμοίαν τοῦ βίου καταστροφὴν ἔσχεν, ἑκάτερον ὑπὸ τῶν μάλιστα ἂν βοηθησόντων, τοῦ ζῆν παραπλησίῳ τρόπῳ στερηθέντων.

Ὅτι Ἀγαθοκλῆς ἐπιστάτης αἱρεθεὶς τῆς περὶ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς οἰκοδομίας, τοὺς καλλίστους τῶν τεμνομένων λίθων ἐπιλεγόμενος, τὴν μὲν δαπάνην ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἐποιεῖτο, τοῖς δὲ λίθοις καταχρησάμενος οἰκίαν ᾠκοδόμησε πολυτελῆ. ἐφ' οἷς φασιν ἐπιφανῆναι τὸ δαιμόνιον· κεραυνωθέντα γὰρ τὸν Ἀγαθοκλέα μετὰ τῆς οἰκίας καταφλεχθῆναι. οἱ δὲ Γεωμόροι ἔκριναν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ δημοσίαν εἶναι, καίπερ τῶν κληρονόμων δεικνυόντων μηδὲν εἰληφότα τῶν ἱερῶν δημοσίων χρημάτων. τὴν δὲ οἰκίαν καθιερώσαντες, ἄβατον τοῖς εἰσιοῦσιν ἐποίησαν. ὃς ἔτι καὶ νῦν ὀνομάζεται Ἐμβρονταῖον.

Ὅτι Πομπίλιος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον ἐν εἰρήνῃ διετέλεσε. λέγουσι δέ τινες ἀκουστὴν γενόμενον Πυθαγόρου παρ' ἐκείνου λαβεῖν τά τε περὶ θεῶν νομοθετήματα, καὶ πολλὰ διδαχθῆναι· δι' ὧν ἐπιφανὴς ἀνὴρ ἐγένετο, καὶ βασιλεὺς ᾑρέθη μετάπεμπτος.

Ὅτι Δηϊόκης ὁ Μήδων βασιλεὺς πολλῶν ἀνομημάτων γινομένων ἤσκει δικαιοσύνην καὶ ἄλλας ἀρετάς.

Ὅτι οἱ Συβαρῖται γαστρίδουλοί εἰσι καὶ τρυφηταί. τοσοῦτος δὲ ἦν ζῆλος παρ' αὐτοῖς τρυφῆς, ὥστε καὶ τῶν ἔξωθεν ἐθνῶν μάλιστα ἠγάπων Ἴωνας καὶ Τυρ-

corum manu coacta, quoniam precibus & gratia nihil obtinuerat, vi eum rapere conſtituit. Itaque mero inebriatus, cum iis quos convocaverat, prae amoris impatientia eo furoris proceſſit, ut effracta Meliſſi domo puerum vi abripuerit. Sed cum pater una cum reliquis domeſticis puerum injecta manu retineret, & utraque pars acrius contenderet, interim nemine ſentiente puer inter diſtrahentium manus exſpiravit; ut, qui incredibilem caſum reputabant, ſimul pueri vicem dolerent, & fortunae eventum admirarentur. Cujus enim nomen puer ferebat, ei quoque ſimilem vitae exitum eſt ſortitus, cum uterque ab iis ipſis, qui lubentiſſime opem tuliſſent, pari modo occiſus fuerit.

Agathocles, cui cura aedificandi templi Minervae mandata erat, ſumptus quidem ex propria arca fecit, caeterum ex lapidibus caeſis pulcherrimos quoſque ſeligens, magnificam ſibi domum conſtruxit. Sed enim vero Deae virtus praeſens adfuit, ſiquidem fulmine Agathocles cum ſua domo conflagravit. At Geomori bona ejus publicaverunt, tametſi haeredes liquido oſtenderent, nihil ex ſacra pecunia ab illo ſubreptum fuiſſe; 231. conſecrataque domus ſuperficie, inacceſſum eum locum fecere, qui etiamnum Embrontaeum dicitur.

Pompilius Romanorum Rex toto vitae tempore pacem coluit. Nec deſunt qui dicant auditorem Pythagorae eum fuiſſe, legeſque quas de ſacris ſcripſit, ab eo accepiſſe, ac pleraque alia, ex quibus maximam gloriam conſecutus, & peregrinus ad regnum adſcitus ſit.

Deioces Medorum Rex, cum plurima ſcelera admitterentur, ipſe juſtitiam ac reliquas virtutes colebat.

Erant Sybaritae ventri ac deliciis addicti, tantaque apud eos aemulatio luxuriae erat, ut inter exteros populos, maxime Iones & Thuſcos diligerent,

---

[f] *Forte τοῦτο μανίας H. Vales.*

Ὅτι Ἀρχίας] Vide & *Daviſium* ad *Max. Tyr.* p. 580., ibidem *Alexandri Aetoli* verſus ita refingentem:

—— *Οὐδὲ Μελίσσῳ*
Πειρήνης τοίνδ' ἀλφεσίβοιον ὕδωρ
Θάλλειν μόνον ἰὼν ——

Et melius, me quidem arbitro. P. Wess.

47. Ἐπὶ τοσοῦτον ἀνοίας προσέπεσεν] *Valeſius* forte inquit τοῦτο μανίας quem minime ſequor. Si quid mutandum ἐπὶ τοσοῦτον ἀπονοίας praeferrem, ut apud *Demoſt.* in Ariſtocr. 1. pag. 486. At neque id neceſſarium. Vid. *Pauſan.* L. IX, 36. pag. 781., ubi ἐπὶ ἀνοίας καὶ τόλμης. P. Wess.

65. Ἐφ' οἷς φασιν ἐπιφανῆναι τὸ δαιμόνιον] Solet Auctor ἐπιφανῆναι, cum manifeſta irae ſuae argumenta numen exhibet, plerumque ſemper ponere. Conf. ad L. V, 3. & L. XI, 45. Nec is tamen ſum, qui vulgato dicam impingam. P. Wess.

67. Οἱ δὲ Γεωμόροι] Geomori dicebantur optimates Syracuſanorum qui Rempublicam adminiſtrabant. erant autem, ut videtur, poſteri Graecorum qui cum Archia Corinthio Syracuſas occupaverant, unde & nomen habuiſſe videntur. Sunt enim Γεωμόροι coloni, & ita ſumit *Dionyſius Halicarnaſſ.* libro X. (p. 665.) hi poſtea a ſervis & clientibus & Syracuſana plebe expulſi ſunt paulo ante LXXII. Olymp. ut docet Dionyſius Halicarn. lib. (VI. p. 368.) in Oratione illa Appii Claudii, ἕως ἐκβάλωσιν ὑμᾶς τελευτῶντες ἐκ τῆς πόλεως ὡς ἐν πολλαῖς ἄλλαις καὶ τὰ τελευταῖα ἐν Συρακούσαις, ἐν αἷς οἱ Γεωμόροι πρὸς τῶν πελατῶν ἐξηλάθησαν. Exinde Democratia, ſeu verius, ὀχλοκρατία apud Syracuſanos obtinuit, Callicyriis (ſic enim vocabantur Geomororum clientes ac ſervi) Remp. tenentibus, donec Gelo Geomoros exules in patriam reduxit. quibus a populo Syracuſ. receptis, Syracuſani principatum Geloni detulerunt, Olymp. LXXII. anno 2., ut narrat *Herodotus* lib. (VII, 155.) Geomororum nomen corruptum eſt in Marmoribus Arundellianis quae nuper ab *I. Seldeno* viro doctiſſimo ſunt edita. Ἀφ' οὗ Σαπφὼ ἐκ Μιτυλήνης εἰς Σικελίαν ἔπλευσε φυγοῦσα...... ἄρχοντος Ἀθήνησι μὲν Κριτίου προτέρου, ἐν Συρακούσαις δὲ τῶν γαμόρων κατεχόντων τὴν ἀρχήν. lege meo periculo, ἐν Συρακούσαις δὲ Γεωμόρων. Plura *Suidas* in Καλλικύριοι ex Timaeo & Ariſtotele. *Heſychius*, Καλλικυρίους vocat τοὺς ἐπιπολάσαντας γεωμόροις. H. Vales.

Οἱ δὲ Γεωμόροι] Parium marmor eodem modo explendum & corrigendum cenſuerunt viri eruditiſſimi *Marſhamus* & *Palmerius*. Vid. *Humfrid. Prideaux* Oxon. Marm. p. 201. De Γεωμόροις ſive γαμόροις, quos pleraeque veteres Graecorum civitates habuerunt, ruſticis quaſi tribubus adſcriptos, *Spanhem.* ad *Callim.* H. Jov. v. 74. & *Plut.* Quaeſt. Graec. p. 303. P. Wess.

71. Καὶ νῦν ὀνομάζεται Ἐμβρονταῖον] *Bidental* Latine diceres. *Corn. Fronto* de Voc. Differ. p. 2195. *Bidental, locus fulmine tactus & expiatus ove: bidentes enim oves appellantur.* Vid. Iiſ. *Scaligerum* ad *Feſtum* in *Bidental.* P. Wess.

74. Λέγουσι —— ἀκουστὴν γενόμενον Πυθαγόρου] At eos ratio temporum redarguit. Si enim Philoſophus Olymp. LXI., ut inferius p. 241. horum Excerptor, *Diodorus* ſcribit, inclareſcere coepit, non potuit utique Numae eſſe praeceptor. Alia de hoc genere oppoſuerunt iidem *Dionyſius* Ant. Rom. L. II. p. 120. & *Livius* L. I, 18. P. Wess.

79. Ὅτι Δηϊόκης ὁ Μήδων βασιλεὺς] Confer *Herodotum* L. I, 96. & ſeqq. P. Wess.

82. Ὅτι οἱ Συβαρῖται] *Suidas* haec & quae de Mindyride ſequuntur exſcripſit in voc. Συβαριτικαῖς. Legit autem γάστριδες ὄντες, pari ſententia: neque enim γάστρις alius ac γαστρόδουλος. Junguntur λίχνος καὶ γάστρις a Juliano Or. V. pag. 176., cui *Aelian.* V. Hiſt. L. I, 28. cum *Perizonii* nota adjunge. Porro ὥστε συνέβαινεν αὐτοῖς, τοὺς μὲν &c. idem habet, neque id male. P. Wess.

84. Ἴωνας καὶ Τυρρηνοὺς] Ex *Timaeo* ſumpſit haec *Diodorus.* cujus *Timaei* verba refert *Athenaeus* lib. XII. pag. 519. ubi ait Sybaritas geſtaſſe veſtes ex Mileſia lana confectas, unde & amicitia inter illas civitates nata eſt. ἠγάπων γὰρ τῶν ἐξ Ἰταλίας Τυρρηνοὺς, τῶν δ' ἔξωθεν τοὺς Ἴωνας διὰ τὸ τρυφῇ προσέχειν. de ſocietate & ami-

gerent, quod hi quidem Graecorum, illi barbarorum omnium luxurioſiſſimi ac molliſſimi eſſent.

Inter Sybaritas praecipuae luxuriae fuiſſe dicitur Mindyrides. Nam cum Cliſthenes Sicyoniorum tyrannus quadrigarum certamine victor fuiſſet, ac per praeconem edixiſſet, ut quicunque filiam ſuam virginem eximia forma ambiret, Sicyone ad diem certum adeſſet, hic Sybari ſolviſſe fertur vectus nave actuaria, quam remigibus ex propria familia ſumptis inſtruxerat, quorum alii piſcatores, alii aucupes erant. Cum autem Sicyone portum tenuiſſet, non procos ſolum aemulos, ſed ipſum etiam tyrannum apparatu longe ſuperavit, tametſi univerſa civitas gloriae ſtudio opes Cliſtheni libentiſſime conferret. Idem in coena qua poſt adventum ſtatim exceptus eſt, cum quidam juxta eum accumbere vellet, adeſſe ſe dixit ex praeconis edicto aut cum ſponſa, aut ſolum accubiturum.

Hippomenes Athenienſium magiſtratus, cum ejus filia a neſcio quo vitiata fuiſſet, acerbum & inhumanum de ea ſupplicium ſumpſit. Incluſam 232. enim in ſtabulo una cum equo, victu per aliquot dies fruſtratus eſt, quo facto equus fame adactus infelicem puellam mandere eſt coactus.

Arceſilaus Cyrenarum Rex cum plurimis calamitatibus vexaretur, commotus Delphorum oraculum conſuluit: cui Apollo reſponſum dedit, Deos infenſos eſſe; neque enim ſubſecutos Reges eadem virtute regnum adminiſtrare, qua primus Battus imperaviſſet. Illum enim ſola Regis appellatione contentum clementer ac civiliter imperaſſe, quodque praecipuum eſt, Deorum cultum ſtudioſe conſervaſſe, ſucceſſores vero ſemper violentius dominationem exercuiſſe, & publica vectigalia in privatum uſum vertiſſe, ac Deorum immortalium cultum neglexiſſe.

Seditionis Cyrenenſium arbiter fuit Demonax Mantinenſis, qui prudentia & aequitate tum ce-

ῥηνούς· [g] ὅτι συνέβαινεν αὐτοὺς τοὺς μὲν τῶν Ἑλλήνων, τοὺς δὲ τῶν Βαρβάρων προέχειν τῇ κατὰ τὸ ζῆν πολυτελείᾳ.

Ὅτι Μινδυρίδης λέγεται πλεονάσαι τρυφῇ παρὰ Συβαρίταις. οὗτος γὰρ Κλεισθένους τοῦ Σικυωνίων τυράννου νικήσαντος ἅρματι, καὶ κηρύξαντος παραγίνεσθαι τοὺς προαιρουμένους γαμεῖν τὴν αὐτοῦ θυγατέρα, δοκοῦσαν κάλλει διαφέρειν, ἀναχθῆναί τινα ἐκ Συβάρεως ἐν πεντηκοντόρῳ τοὺς ἐρέτας ἔχοντα ἰδίους οἰκέτας· [h] ὧν εἶναι τοὺς μὲν ἁλιεῖς, τοὺς δὲ ὀρνιθοθήρας. παραγενόμενος δὲ εἰς Σικυῶνα ταῖς κατὰ τὴν οὐσίαν παρασκευαῖς οὐ μόνον τοὺς ἀντιμνηστευσάντας, ἀλλὰ καὶ τὸν τύραννον αὐτὸν ὑπερᾶραι, καίπερ τῆς πόλεως αὐτῷ πάσης συμφιλοτιμουμένης. ἐν δὲ τῷ μετὰ τὴν ἄφιξιν δείπνῳ προσιόντος τινὸς ὅπως κατακλιθῇ πρὸς αὐτόν, εἰπεῖν ὅτι κατὰ τὸ κήρυγμα πάρεστιν ἢ μετὰ τῆς γυναικὸς, ἢ μόνος κατακλιθησόμενος.

Ὅτι Ἱππομένης ὁ τῶν Ἀθηναίων ἄρχων, τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ φθαρείσης ὑπό τινος, τιμωρίαν ἔλαβε παρ' αὐτῆς ἀνήκεστον καὶ παρηλλαγμένην. μεθ' ἵππου γὰρ αὐτὴν εἰς οἰκίσκον τινὰ συγκλείσας, καὶ τῆς τροφῆς παρελόμενος ἐπί τινας ἡμέρας, ἠνάγκασε τὸ ζῷον διὰ τὴν ἔνδειαν ἀναλῶσαι τὸ σῶμα τῆς παραβληθείσης.

Ὅτι Ἀρκεσίλαος ὁ τῶν Κυρηναίων βασιλεὺς δεινοπαθήσας ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς ἐπηρώτα εἰς Δελφούς. ἔχρησεν δὲ ὁ θεὸς ὅτι θεῶν ἐστι μῆνις· τοὺς γὰρ ὕστερον βασιλεῖς οὐχ ὁμοίως ἄρχειν τῷ πρώτῳ Βάττῳ. ἐκεῖνον μὲν γὰρ αὐτῇ τῇ προσηγορίᾳ τοῦ βασιλέως στεργόμενον ἐπιεικῶς ἄρξαι καὶ δημοτικῶς, καὶ τὸ μέγιστον τηροῦντα τὰς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμάς. τοὺς δὲ ὕστερον ἀεὶ τυραννικώτερον δυναστεύοντας, ἐξιδιοποιήσασθαι μὲν τὰς δημοσίας προσόδους, ὀλιγωρῆσαι δὲ τῆς πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβείας.

Ὅτι τῆς τῶν Κυρηναίων στάσεως διαιτητὴς ἐγένετο Δημῶναξ Μαντινεύς, συνέσει καὶ δικαιοσύνῃ δοκῶν

δια-

---

[g] In Manuſcripto hic caput inchoatur. [h] *Salmaſius* in ſchedis αὐτῶν legi monet.

amicitia Mileſiorum cum Sybaritis teſtis eſt etiam *Herodotus* lib. VI. initio, ubi capta Sybari tantum Mileſiorum publicum fuiſſe luctum commemorat, ut univerſi puberes caput raſerint. H. VALES.

88. Ὅτι Μινδυρίδης] De Smindyridis hoc luxu loquitur *Herodotus* lib. VI. (cap. 127.) & *Athenaeus* (L. VI. p. 273.) & *Aelianus* lib. XII. Variae Hiſt. & lib. IX. cap. 24. Caeterum hoc exemplum Sybaritici luxus hic affertur a Diodoro per occaſionem. neque enim exiſtimandum eſt Smindyridis ac Cliſthenis Sicyonii aetatem his temporibus convenire. nam Cliſthenes Solonis aetate vixit, ut ex *Herodoto* conſtat aliiſque. Μινδυρίδην porro an Σμινδυρίδην ſcribas parum intereſt. ſic enim & Micythus ab *Herodoto* ac *Diodoro Siculo* vocatur qui ab aliis Σμίκυθος. Pauſanias lib. Heliacorum primo. (cap. 26.) H. VALES.

91. Ἀναχθῆναί τινα ἐκ Συβάρεως] *Salmaſius* margini alleverat τὸν ἐκ Συβ., ſubintelligens, ut moris eſt, ἰδών. At *Suidas* ἀναχθ. λέγεται ἐκ Συβ. ναῦ. πεντηκοντόρῳ τοὺς ἐρέτας ἔχων, τοὺς ἰδίους &c. E quo ſi ἔχων recipiatur una cum *Salmaſii* conjectura ad ſententiam nihil admodum deſiderabitur. Nam πεντηκοντόρῳ *Suidae* pravum eſt. Plures adminiſtros ſervoſque ſecum adduxit Mindyrides, & mille quidem, ſi *Athenaeus* non fallit L. VI. p. 273. B. Scribendum τῇ πεντηκοντόρῳ, quod probe Cel. *Jac. Perizonius* ad *Aelian*. Hiſt. Var. L. IX. 24. perſpexit. P. WESS.

1. Ὅπως κατακλιθῇ πρὸς αὐτὸν, εἰπεῖν] In Suida diſtinguunt, ὅπως κατακλιθῇ, πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν. Ego non ſequor. P. WESS.

3. Ὅτι Ἱππομένης] Hic ex Codridarum genere decennalis Archon Athenis fuit, cujus initium ex Olymp. XIV. conſurgit, teſte *Euſebio*. Ex Pauſania autem in Meſſenicis Olymp. XIII. praeeſſe coepit, ut recte *Scaliger* obſervavit. ſed ſi in his *Diodori* fragmentis ordo hiſtoriae ſervatur, quod equidem perſuaſum habeo, neceſſe eſt ut alia Diodori computatio fuerit. Nam poſt Numam ac Deiocem de Hippomene dicere aggreditur. Ortus autem eſt Numa anno 3. Olymp. XVI. Deioces Olymp. XVIII. ex *Euſebio*. Quanquam de Deioce res controverſa eſt, ſed *Diodori* rationes non poſteriorem hac *Euſebii* epocha fuiſſe convincunt; imo anteriorem potius. Igitur Hippomenis exitus competet aliquanto poſt annum 3. Olymp. XVI. ex Diodoro, & niſi fallor Olymp. XVII. Ex quo etiam conſequitur anno 3. Olymp. XXIV. primum Athenis annuos Magiſtratus creari coepiſſe. H. VALES.

6. Μεθ' ἵππου] De hac Hippomenis crudelitate loquitur *Aeſchines* in Orat. contra Timarchum (pag. 26.) & *Heraclides* in Rep. Athenienſium, & *Suidas* in Παρ' ἵππον. aliique multi. ſed Dio Chryſoſtomus Orat. 32. (p. 385. D.) ad Alexandr. diſſentire a ceteris videtur. Ait enim Hippomenis filiam equi cujuſdam amore captam una cum equo a patre incluſam eſſe: Λέγουσι δὲ φασι τοῦτο τὸ ζῷον ἀγανακτῆσαι καὶ νῦν ἔστιν ἐν τῇ πόλει τόπος καλούμενος ἵππου καὶ κόρης. ὁ γὰρ πατὴρ συγκατέκλεισε τὴν παῖδα τῷ ἵππῳ, καί φασιν ὅτι διαφθαρῆναι τὴν κόρην. H. VALES.

Εἰς οἰκίσκον — συγκλείσας] Adſcripſerat *Salmaſius* verſioni *Valeſianae* οἰκίσκον non eſſe *ſtabulum*: quod preſſius ſi examinaveris, verum videbitur. Caveam οἰκίσκον vocant, uti illuſtriſſimo *Demoſthen*. Or. pro Coron. pag. 153. loco conſtat. At caveam ſi ſubſtituas equo non bene conveniet. Fortaſſe artius ſtabulum ſeu aedicula anguſtior fuit. *Nicol. Damaſcenus* Excerpt. *Peireſc*. p. 446. de eodem Hippomene, ὑπ' ὀργῆς καθεῖρξεν εἰς οἴκημα, ὁμοῦ σὺν ἵππῳ, καὶ τροφὴν οὐδεμίαν εἰσεπέμπετο. Et Scholiaſtes *Aeſchin*. Or. in Timarch. p. 26., nondum editus, τὴν δὲ θυγατέρα καθεῖρξεν ἐν οἰκήματι μεθ' ἵππου· ὁ δὲ λιμώττων κατέφαγε τὴν ἄνθρωπον, καὶ ὕστερον καὶ αὐτὸς ὑπὸ λιμοῦ ἀπώλετο. Addit idem ex *Callimacho* Hippomenem ex Codridis fuiſſe, filiae vero nomen Λειμωνίς. Ad *Salmaſium* redeo; Culpat etiam τὸ σῶμα τῆς παραβληθείσης *infelicem puellam* verti. Verius utique fuerat, *objectae corpus*. Sed non ſemper *Valeſius* verbum verbo reddit, ſententia ſui ſcriptoris contentus. P. WESS.

10. Ὅτι Ἀρκεσίλαος] Hic eſt Arceſilaus Batti Eudaemonis filius cognomento χωλὸς, teſte *Plutarcho* in libro de fortibus mulierum geſtis (p. 260. E.) quartus Cyrenaeorum Rex, qui primus regni formam in tyrannidem convertit, tandemque a Learcho occiſus eſt, uti narrat *Plutarchus* & *Polyaenus*, (lib. VIII, 41.) ſeu Aliarcho fratre, ut ait *Herodotus* lib. IV, 160. quo loco etiam de Demonacte Mantinenſi loquitur, qui ſub Batto claudo arbiter juſſu oraculi evocatus eſt. Ex quo colligitur *Diodorum* hoc loco occaſione capta ex Cyrenarum conditu, omnium Battiadarum hiſtoriam ſimul pertexuiſſe. Neque enim Arceſilaus IV. Battuſque ejus ſucceſſor ante Tarquinium

διαφέρειν. οὗτος οὖν πλεύσας εἰς Κυρήνην, καὶ παρὰ πάντων λαβὼν τὴν ἐπιτροπὴν, διέλυσε τὰς πόλεις ἐπὶ τούτοις.

Ὅτι Λεύκιος Ταρκύνιος ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς σπουδαίας ἔτυχεν ἀγωγῆς, καὶ γενόμενος ζηλωτὴς παιδείας, οὐ μετρίως διὰ τὴν ἀρετὴν ἐθαυμάζετο. ἀνδρωθεὶς γὰρ συνεστάθη τῷ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων Ἄγκῳ Μαρκίῳ, καὶ φίλος αὐτοῦ μέγιστος ἐγένετο, καὶ πολλὰ τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν συνδιῴκει τῷ βασιλεῖ. καὶ μεγαλόπλουτος ὢν πολλοῖς τῶν ἀπόρων ἐβοήθει, χρήματα διδοὺς, καὶ πᾶσι προσφιλῶς ὁμιλῶν, ἄμεμπτος ἦν καὶ ἔνδοξος ἐπὶ σοφίᾳ.

[i] Ἦν δὲ καὶ (Σόλων) πατρὸς μὲν Ἐξηκεστίδου, τὸ γένος ἐκ Σαλαμῖνος τῆς Ἀττικῆς. σοφίᾳ δὲ καὶ παιδείᾳ πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβεβηκώς· φύσει δὲ πρὸς ἀρετὴν τῶν ἄλλων πολὺ διαφέρων, ἐζήλωσεν ἀρετὴν ἐπαινουμένην. πᾶσι γὰρ τοῖς μαθήμασι πολὺν χρόνον ἐνδιατρίψας, ἀθλητὴς ἐγένετο πάσης ἀρετῆς. κατὰ μὲν γὰρ τὴν τοῦ παιδὸς ἡλικίαν παιδευταῖς ἐχρήσατο τοῖς ἀρίστοις, ἀνδρωθεὶς δὲ συνδιέτριψε τοῖς μεγίστην ἔχουσι δύναμιν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ. διὸ καὶ τούτοις ὁμιλῶν καὶ συνδιατρίβων ὠνομάσθη μὲν εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν. καὶ τὸ πρωτεῖον τῆς συνέσεως οὐ μόνον παρὰ τούτοις τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς θαυμαζομένοις ἀπηνέγκατο.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Σόλων ἐν τῇ νομοθεσίᾳ μεγάλην δόξαν περιποιησάμενος, ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ὁμιλίαις καὶ ἀποκρίσεσιν, ἔτι δὲ συμβουλίαις θαυμαστὸς ἐτύγχανε διὰ τὴν ἐν παιδείᾳ προκοπήν.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Σόλων τὴν ὅλην ἀγωγὴν τῆς πόλεως ἐχούσης Ἰωνικὴν, καὶ διὰ τὴν τρυφὴν καὶ τὴν ῥᾳστώνην ἐκτεθηλυμμένων τῶν Ἀθηναίων, μετέθηκε τῇ συνηθείᾳ πρὸς ἀρετὴν καὶ ζῆλον τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων. διὸ τῇ τούτου νομοθεσίᾳ καθοπλισθέντες τὰς ψυχὰς Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων καταλύειν ἐπεχείρησαν τὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν ἀρχήν.

Ὅτι Μύσων τις ἦν Μαλιεὺς, ὃς ᾤκει ἐν κώμῃ Χη-

leberrimus habebatur. Hic cum Cyrenas appulisset, delato ab omnibus arbitrio, urbes inter ſe conciliavit his conditionibus.

L. Tarquinius Romanorum Rex liberaliter educatus a puero, & diſciplinarum omnium ſtudioſus, maxima in admiratione ob ſingularem virtutem omnibus erat. Proinde cum virilem aetatem attigiſſet, Anco Marcio Romanorum Regi gratus inprimis & carus fuit, plurimaque negocia ad regnum ſpectantia una cum Rege adminiſtravit. Cumque maximis opibus abundaret, permultorum egeſtatem ſua liberalitate ſublevabat, & cum omnibus urbane & comiter verſabatur. Proinde magnam modeſtiae & ſapientiae laudem eſt adeptus.

Solon patre natus Execeſtide, civis Athenienſis fuit, domo Salaminius. Hic ſapientia ac doctrina cunctos ſui temporis longe ſuperavit: cumque eximia quadam ac ſingulari ad virtutem indole eſſet praeditus, ad optimas artes animum applicuit. Omnibus enim diſciplinis immoratus atque imbutus diutiſſime, in omni genere virtutis ſeſe exercuit. Namque a puero optimis uſus magiſtris, poſteaquam adolevit, vixit in contubernio hominum qui 235. ſapientia caeteris praeſtare ferebantur. Quorum in conſuetudine ac convictu verſatus, ipſe ex ſeptem Sapientibus unus eſt habitus; neque inter hos ſolum, ſed inter omnes qui ſapientiae laude celebres extiterunt, palmam tulit.

Idem in ferendis legibus ſummam gloriam adeptus, in privatis ſermonibus ac reſponſis & conſiliis ob ſingularem prudentiam admirationi omnibus fuit.

Cum Athenienſium civitas Ionicis fere moribus uteretur, luxuque ac mollicie prope effeminati omnes eſſent, Solon paulatim eos adſuefactos ad virtutem & optimarum artium ſtudia traduxit: hujus enim legibus ac diſciplina animati Harmodius & Ariſtogito, Piſiſtratidarum tyrannidem extinguere adorti ſunt.

Erat Myſo quidam Malienſis in pago, cui

Che-

---

[i] Ἦν δὲ καὶ MSS. ad marginem Σόλων.

nium Priſcum vixerunt. Fuerunt autem ex Battiadis octo Cyrenarum Reges perpetua ſerie generis, Batti & Arceſilai alternis dicti, manſitque eorum regnum per annos CC. ut docet Scholiaſtes Pindari in Odea 1. (Od. IV. in principio) Pythion. quod & oraculo praedictum fuerat ut refert Herodotus lib. IV, 163. ἐπὶ μὲν δ' Βάττους καὶ Ἀρκεσίλεως δ' ὀκτὼ ἀνδρῶν γενεὰς διδοῖ ὑμῖν Λοξίης βασιλεύειν Κυρήνης. πλέον μέντοι τούτου οὐδὲ πειρᾶσθαι παραινέει. Primus fuit Battus cognomine οἰκιστής, qui XL. regnavit annos. 2. Arceſilaus Batti F. cui annos XVI. tribuit *Herodotus*. 3. Battus Arceſilai F. cognomine Eudaemon. 4. Arceſilaus Eudaemonis F. χαλεπὸς cognominatus. 5. Battus Arceſilai F. cognomento χωλός. 6. Arceſilaus Batti F. 7. Battus Arceſilai filius cognomento καλὸς teſte *Heraclide* in Republica Cyrenenſium. 8. Arceſilaus qui Pythiis victoriam reportavit. ob quam victoriam Epinicium ei cecinit *Pindarus*, in quo octavam ex Battiadis eum fuiſſe dicit, ποτὶ τούτοις ὄγδοον θάλλει μέρος Ἀρκεσίλας. quo a Cyrenaeis occiſo Battus ejus filius regnum occupare eſt molitus, ſed a Cyrenaeis repulſus Heſperidas ſe contulit ibique deceſſit. Finitum eſt regnum Battiadarum anno 1. Olymp. 87. H. Vales.

21. Δημώναξ Μαντινεὺς] Vide *Herodot.* L. IV, 161. Catalogus regum Battiadarum, ab *H. Vales.* digeſtus, longe ſuperat diligentiam *Eraſmi Schmidii* in Prolegom. ad Od. IV. Pythionic. Habet & ille Battos quatuor & totidem Arceſilaos, ſed tertium Battum, ſive quintum regem, Εὐδαίμονα cenſet, non bene intellectis *Herodoti* verbis ex cap. 159., quae ſi hoc modo diſtinxeris, ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου, Βάττου τοῦ εὐδαίμονος καλεομένου, Ἕλληνας &c., tertium regem, uti debent, indicabunt. Praeterea Arceſilaum, Batti Claudi & Pheretimae F., regum poſtremum fuiſſe ait, eumque, quem *Pindarus* Od. IV. celebraverit: quod miror vehementer. Arceſilaus iſte ultimis Cambyſis annis aut certe principio Darii Hyſtaſpidae occiſus eſt, diuque adeo ante Pythiadem XXXI., qua victor fuit ultimus Arceſilaus renuntiatus. Ex *Herodoto* L. IV, 165. res eſt clariſſima. P. Wess.

30. Τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν συνδιῴκει &c.] Ex *Polybio* Excerpt. p. 1368. videntur ſumta, ut *Vales.* ibi animadvertit. P. Wess.

33. Ἐπὶ σοφίᾳ .... ἦν δὲ πατρὸς Ἐξηκεστίδου] Hoc loco inter σοφίᾳ & ἦν δὲ plura deſunt, & notari debet hiatus: duo capita procul dubio in unum coierunt. J. Palm.

Ἦν δὲ καὶ (Σόλων) πατρὸς μὲν &c.] Nihil deerit, ſi meum hoc inſtitutum probetur. Καὶ in ſcripto Codice *Salmaſius* reperit. Σόλων, quod ad marginem legebatur, ſuum in locum reſtitui: nam de Solone agi Execeſtidae F., quiſque animadvertit. Lege obſervata Cl. *Hemſterhus.* ad *Luciani* D. Mort. XX, 5. P. Wess.

51. Διὰ τὴν ἐν παιδείᾳ προκοπὴν] Quod Interpres dedit, verum id quidem eſt, ſed generalius. Eruditionis profectum *Diodorus* intelligit, ut de Pythagora Excerpt. horum p. 241. προκεκοφὼς ὅσον οὐ παιδείᾳ neque in diſciplinis tantum, ſed quavis re. Οἱ πλεῖστοι προκεκοφότες infra p. 362. Excerpt. Et L. XIV, 98. ὁ Βαλλέριος —— Εὐαγόρου προκόπτων ἐπὶ πλεῖον cui, verba ſi ſpectes, gemellum eſt *S. Pauli* Epiſt. ad Timoth. II. cap. III, 9. Hinc ἀπρόκοποι & res & homines, quibus ſucceſſus minime commodus & felix *Maneth.* L. II, 444. & L. III, 23. 375. & *Jul. Firmic. Matern.* L. II. Mathemat. pag. 35. Ed. prim. *Veſpertini in diurna genitura inefficaces, apracopos reddunt, & qui nihil agere poſſint.* Sic enim ſcriptum fuiſſe *Manetho* apertiſſime oſtendit, non *apporoper*. P. Wess.

52. Τὴν ὅλην ἀγωγὴν τῆς π. ἐχ. Ἰωνικὴν] Teſtatur id *Thucydides* libro 1. ſub initium, & *Ariſtophanes*, ἐν Θεσμοφορ. (v. 170.) de puellabus Athenienſium ὡραιοφόροι τε καὶ διαπιὼν Ἰωνικῶς. Sed de veterum Athenienſium luxu vide quae narrat *Aelianus* lib. 4. variae hiſt. cap. 22. & *Athenaeus* lib. 12. initio. H. Vales.

Τὴν ὅλην —— ἀγωγὴν —— Ἰωνικήν] Jones olim ob animi corporiſque mollitiem male audiſſe confirmari poteſt *Hermogenis* Scholiaſtae verbis p. 393. ἁβρότεροι ἐξ ἀρχαίου οἱ Ἴωνες, ὡς Βακχυλίδης ὁ λυρικὸς φησί,

Τῶν ἁβροβίων Ἰώνων ἄναξ.

καὶ Θουκυδίδης ἐν πρώτῃ. Confer etiam Scholia in *Ariſtophan.* Theſmoph. v. 170. P. Wess.

59. Ἐν κώμῃ Χηνὶ] Rectius Χηναῖς legeretur, ut apud *Maximum Tyrium* Serm. XV. Sunt autem Χηναὶ, vicus in Oetaica regione, ut docet *Pauſanias* in Phocicis (cap. 24.) ubi de ſeptem ſapientibus diſſerit. Τὸν δὲ ἕβδομον Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἀντὶ

Πε-

Chenae nomen eſt, degens; qui ut plurimum in agro verſabatur, obſcurus, & hominibus fere ignotus. Hunc abdicato Periandro Corinthio, quod tyrannus acerbiſſimus extitiſſet, in ſeptem Sapientum collegium cooptarunt.

Chilo conſentientem cum ſermonibus ſuis vitam agebat, quod raro admodum reperias. Pleroſque enim aetatis noſtrae philoſophos videre eſt, pulcherrimis quidem utentes ſermonibus, moribus vero turpiſſimis: qui gravitatem ac prudentiam quam aſpectu verbiſque promittunt, factis ſuis refutant. At Chilo praeter conſtantem in omni vita virtutem, multa & cogitavit, & dixit praeclare, quae memoria inprimis digna ſunt.

Pittacus Mitylenaeus non ſolum ſapientiae nomine vir admirandus fuit, ſed etiam ejusmodi civis, qualem antea nullum Lesbos inſula produxit; neque in poſterum meo judicio productura eſt,
236. donec vinum quoque largius ac ſuavius ferat. Fuit enim optimus legiſlator, & erga populares ſuos civilis ac perhumanus in omnibus congreſſibus, tribusque maximis calamitatibus patriam liberavit, tyrannide, ſeditione, ac bello.

Idem prudentiſſimus ac benigniſſimus fuit, & qui aliorum culpam libenter excuſaret. Proinde in omni genere virtutis undecunque abſolutus vir videbatur: quippe in legibus ferendis prudens ac ſolers, in ſervanda fide juſtiſſimus, in re autem militari fortis, in contemnendo lucro abſtinentiſſimus erat.

Prienenſes Biantem narrant cum virgines Meſſenias a latronibus captas redemiſſet, eas domi tanquam proprias filias honorifice habuiſſe. Poſtmodum vero cum virginum neceſſarii perquirendi cauſa Prienem veniſſent, eas reddidit, nec alimenta, nec redemptionis precium ab eis repetens; ſed contra plurima inſuper munera largitus. Quamobrem puellae eum ut patrem benevolentia complectebantur, cum ob domeſticam educationem, tum ob magnitudinem beneficii; adeo ut cum propinquis domum reverſae, minime eam gratiam oblivioni tradiderint.

Itaque cum piſcatores Meſſenii jactu retis nihil praeter aereum tripodem e mari extraxiſſent, cui inſcriptum erat, SAPIENTISSIMO, ut Bianti is daretur, fecere.

Idem Bias ſui temporis diſertiſſimus atque eloquentiſſimus fuit, ſed longe aliter ac caeteri eloquentia eſt uſus. Non enim ad mercenariam operam, neque ad quaeſtum ullum faciendum, ſed ad opem hominibus injuria affectis ferendam, eloquentiam ſuam commodavit, quod paucos admodum feciſſe comperias.

Cyrus Cambyſis & Mandanae filius, Aſtyagis Medorum regis nepos, fortitudine ac prudentia &
239. reliquis virtutibus eminentiſſimus ſaeculi ſui fuit; quippe eum pater regia inſtitutione formaverat, ad

τὰς καλουμένῃ, τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν ἀγρῷ διατρίβων, καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀγνοούμενος. ὃν ἀντεισῆξαν εἰς τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς, ἐκκρίναντες τὸν Περίανδρον τὸν Κορίνθιον, διὰ τὸ τύραννον γεγονέναι πικρόν.

Ὅτι Χίλων τῷ λόγῳ σύμφωνον εἶχε τὸν βίον, ὅπερ σπανίως εὕροι τις ἂν γινόμενον. τῶν γὰρ καθ' ἡμᾶς φιλοσόφων τοὺς πλείστους ἰδεῖν ἔστι, λέγοντας μὲν τὰ κάλλιστα, πράττοντας δὲ τὰ χείριστα, καὶ τὴν ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις αὐτῶν σεμνότητα καὶ σύνεσιν διὰ τῆς πείρας ἐλεγχομένην. ὁ δὲ Χίλων χωρὶς τῆς κατὰ τὸν βίον ἐν ἅπασι τοῖς πραττομένοις ἀρετῆς, πολλὰ διενοήθη καὶ ἀπεφθέγξατο μνήμης ἄξια.

Ὅτι Πιττακὸς ὁ Μιτυληναῖος οὐ μόνον ἐν σοφίᾳ θαυμαστὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ πολίτης ἐγένετο τοιοῦτος, οἷον ἕτερον οὐκ ἤνεγκεν ἡ νῆσος· δοκῶ δ' οὐδ' ἂν ὕστερον ἐνέγκαι, μέχρι ἂν τὸν οἶνον φέρῃ πλείω τε καὶ ἡδίω. νομοθέτης τε γὰρ ἀγαθὸς ὑπῆρχε, κἂν τοῖς κατὰ μέρος πρὸς τοὺς πολίτας κοινὸς καὶ φιλάνθρωπος, καὶ τὴν πατρίδα τριῶν τῶν μεγίστων συμφορῶν ἀπέλυσε, τυραννίδος, στάσεως, πολέμου.

Ὅτι Πιττακὸς βαθὺς ἦν καὶ ἥμερος, καὶ τὴν παραίτησιν ἔχων αὐτὸς ἐν αὐτῷ. διὸ δὴ πᾶσιν ἐδόκει τέλειος ἀνὴρ εἶναι πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν ὁμολογουμένως. κατὰ μὲν γὰρ τὴν νομοθεσίαν ἐφαίνετο πολιτικὸς καὶ φρόνιμος, κατὰ δὲ τὴν πίστιν δίκαιος, κατὰ δὲ τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις ὑπεροχὴν ἀνδρεῖος, κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ κέρδος μεγαλοψυχίαν ἀφιλάργυρος.

Ὅτι φασὶν οἱ Πριηνεῖς ὅτι Μεσσηνίας τὸ γένος ἐπισήμους παρθένους λυτρωσάμενος ὁ Βίας παρὰ λῃστῶν, ἦγεν ὡς ἰδίας θυγατέρας ἐντίμως. μετὰ δέ τινας χρόνους παραγινομένων τῶν συγγενῶν κατὰ ζήτησιν, ἀπέδωκεν αὐτὰς, οὔτε τροφεῖα πραξάμενος, οὔτε λύτρα· τοὐναντίον δὲ τῶν ἰδίων πολλὰ δωρησάμενος. εἶχον οὖν πρὸς αὐτὸν αἱ κόραι πατρικὴν εὔνοιαν, διά τε τὴν συντροφίαν, καὶ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας· ὥστε καὶ χωρισθεῖσαι μετὰ τῶν ἰδίων εἰς τὴν πατρίδα, τῆς ὑπεροχῆς χάριτος οὐκ ἐπελάθοντο.

Ὅτι σαγηνεῖς Μεσσήνιοι κατὰ τὸν βόλον ἕτερον μὲν οὐδὲν ἀνείλκυσαν, χαλκοῦν δὲ τρίποδα μόνον, ἐπιγραφὴν ἔχοντα ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ. ἀναχθέντος δὲ τοῦ κατασκευάσματος δοθῆναι τῷ Βίαντι.

Ὅτι Βίας ἦν δεινότατος καὶ τῷ λόγῳ προέχων τῶν καθ' ἑαυτόν. κατεχρήσατο δὲ τῇ τοῦ λέγειν δυνάμει πολλοῖς ἀνάπαλιν. οὐ γὰρ εἰς μισθαρνίας, οὐδὲ εἰς προσόδους, ἀλλ' εἰς τὴν τῶν ἀδικουμένων κατετίθετο βοήθειαν. ὅπερ ἂν σπανιώτατον ἄν τις εὕροι.

Ὅτι Κῦρος ὁ Καμβύσου μὲν υἱὸς καὶ Μανδάνης τῆς θυγατρὸς Ἀστυάγους τοῦ Μήδων βασιλέως, ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ἐπρώτευε τῶν καθ' αὐτόν. βασιλικῶς γὰρ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἦγε παι-

---

Περιάνδρῳ τοῦ Κυψέλου Μύσωνα καταλέγει τὸν Χηνέα· κώμας δὲ ἐν τῇ Οἴτῃ τῷ ὄρει ᾤκηντο αἱ Χῆναι. *Platonis* locus quem intelligit *Pauſanias*, eſt in Protagora (pag. 343. A.) *Diogenes* Laertii filius ſcribit alios OEtaicae, alios Laconicae id oppidum tribuere. ſed *Diodorus Siculus* Malienſium id oppidum fuiſſe teſtis eſt. Erant autem Malienſes ad OEtam montem poſiti. Quare quomodo Laconicae tribui poſſit non video, niſi forte quia Lacedaemonii OEtaicam regionem colonis occuparunt, ut docet Thucydides. ſed hoc multis poſt annis accidit. Porro de Myſone Chenaeo loquitur & *Muſonius* apud *Stobaeum* cap. 222. ὅτι Μύσωνα τὸν Χηναῖον χρησμῷ εἰπεῖν ὁ Θεὸς ἀνεῖπε σοφόν. lege Χηναῖον. H. VALES.

Ἐν κώμῃ Χηνὶ] Tetigit & hunc locum *Aeg. Menag.* ad *Laertii* L. I, 106., Χὴν ſive Χὼν corrigens, aut potius Χῆναι ex *Pauſan.* L. X, 24. At *Palmerius* „ ex hoc loco ſolvitur *Diogenis Laertii* dubitatio, qui de hoc Myſone ſit in ejus vitae „ initio: τὸ γένος Χηνεὺς ἀπὸ κώμης τινὸς Οἰταϊκῆς ἢ Λακωνικῆς. Nam ſi fuit quidam pagus Laconicus nomine Χηνὶ, „ non fuit patria Myſonis, qui a Diodoro *Malieus* Μαλιεὺς dicitur. At Oeta mons fuit Μαλιέων ſive Μηλιέων, eos a me„ ridie terminans. Haec ille. P. WESS.

69. Ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις αὐτῶν &c.] Si Philoſophorum orationes reſpicit, ſicuti videtur, melius ἐν ταῖς ἀπαγγελίαις erit, quemadmodum L. I, I. & L. IV, 83., ubi in *Codd.* utriusque vocabuli manifeſta eſt confuſio. Confer *Jo. Davis.* ad *Ciceron.* Finib. L. II, 31. P. WESS.

82. Ὅτι Πιττακὸς βαθὺς ἦν] Vide *Caſaubon.* in *Sueton.* Vitell. C. 13. & *H. Vales.* ad *Polyb.* Excerpt. p. 1441. Poſſes ex *Philone Jud.* Leg. Caj. p. 997. φρονεῖν βαθεῖα χρώμενος planius exprimere, aut *Aeſchyli* voce βαθύφρων Choephor. v. 650. In *Appiano* Bell. L. III. p. 896. ὡς τε λογισμῷ βαθὺς ὤν. Apud *Lucian.* Salt. C. 81. βαθὺς τὴν παιδείαν. Et *Eunapius* Excerpt. *Hoeſchel.* p. 12. μάλα βαθέως συνετὸς καὶ φρόνιμος. Imp. *Antoninus* L. III, 2. pag. 65. ὅσα εἴ τις ἔχει πάθος καὶ ἔννοιαν βαθυτέραν. quae omnia *incredibilem* quandam *ingenii altitudinem*, ut *Salluſtius* vocat Jugurth. C. 95., indicant. De Pittaci fortitudine abſti-

παιδείαν, ζῆλον ἐμποιῶν τῶν κρατίστων· καὶ ἔκδηλος ἦν ἀδρῶν ἁψόμενος πραγμάτων, διὰ τὸ τὴν ἀρετὴν προφαίνειν ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν.

Ὅτι Ἀστυάγης ὁ τῶν Μήδων βασιλεὺς ἡττηθεὶς καὶ φυγὼν αἰσχρῶς, δι' ὀργῆς εἶχε τοὺς στρατιώτας· καὶ τοὺς μὲν ἐφ' ἡγεμονιῶν τεταγμένους ἅπαντας ἀπαλλάξας, ἑτέρους ἀντ' ἐκείνων κατέστησε, τοὺς δὲ τῆς φυγῆς αἰτίους ἅπαντας ἐπιλέξας ἀπέσφαξε, νομίζων τῇ τούτων τιμωρίᾳ τοὺς ἄλλους ἀναγκάσειν ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐν τοῖς κινδύνοις γενέσθαι. ὠμὸς γὰρ ἦν καὶ φύσει ἀπηνής. οὐ μὴν τὰ πλήθη κατεπλάγη αὐτοῦ τὴν βαρύτητα, ἀλλ' ἕκαστος μισήσας τὸ βίαιον καὶ παράνομον τῆς πράξεως, μεταβολῆς ὠρέγετο. διὸ καὶ κατὰ λόγους ἐγίνοντο συνδρομαὶ καὶ λόγοι ταραχώδεις, παρακαλούντων ἀλλήλους τῶν πλείστων πρὸς τὴν κατὰ τούτων τιμωρίαν.

Ὅτι Κῦρος, ὥς φασιν, οὐ μόνον ἦν κατὰ τὸν πόλεμον ἀνδρεῖος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους εὐγνώμων, καὶ φιλάνθρωπος. διόπερ αὐτὸν οἱ Πέρσαι προσηγόρευσαν πατέρα.

Ὅτι Ἄδραστός τις Φρὺξ τὸν τοῦ βασιλέως Κροίσου τοῦ Λυδίου υἱὸν πρὸς κυνηγίαν ἀκουσίως, ἐξακοντίσας κατὰ συός, Ἄτυν καλούμενον πλήξας ἀπέκτεινε. καὶ ὁ μὲν καὶ ἀκουσίως ἀνῃρηκὼς οὐκ ἔφησεν ἑαυτὸν ἔτι ζῆν ἄξιον εἶναι. διὸ καὶ παρεκάλει τὸν βασιλέα μὴ φείσασθαι, τὴν ταχίστην δὲ ἐπικατασφάττειν τῷ τοῦ τετελευτηκότος τάφῳ. ὁ δὲ Κροῖσος τὴν μὲν ἀρχὴν ὡς ἂν ἐπὶ φόνῳ τέκνου δι' ὀργῆς εἶχε τὸν Ἄδραστον, ἀπειλῶν ζῶντα κατακαύσειν. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἑώρα προθυμούμενον, καὶ εἰς τὴν τοῦ τετελευτηκότος τιμὴν τὸ ζῆν ἐπιδιδόντα, τὸ τηνικαῦτα λήξας τῆς ὀργῆς ἀπέλυσε τῆς τιμωρίας τὸν ἀνελόντα, τὴν ἰδίαν τύχην, ἀλλ' οὐ τὴν ἐκείνου προαίρεσιν αἰτιώμενος. ὁ δὲ Ἄδραστος οὐδὲν ἧττον κατ' ἰδίαν ἐπὶ τὸν Ἄτυος τάφον πορευθεὶς ἑαυτὸν κατέσφαξεν.

Ὅτι Κροῖσος ὁ τῶν Λυδῶν βασιλεὺς προσποιησάμενος εἰς Δελφοὺς πέμπειν, ἔπεμπεν εἰς Πελοπόννησον Εὐρύβατον τὸν Ἐφέσιον, δοὺς αὐτῷ χρυσίον, ὅπως ὡς πλείστους ξενολογήσῃ τῶν Ἑλλήνων. ὁ δὲ πεμφθείς, πρὸς Κῦρον τὸν Πέρσην ἀποχωρήσας τὰ κατὰ μέρος ἐδήλωσε. διὸ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπισήμου γενομένης τῆς περὶ τὸν Εὐρύβατον πονηρίας, μέχρι τοῦ νῦν ὅταν τις ὀνειδίσαι τινὶ βούληται μοχθηρίαν, Εὐρύβατον ἀποκαλεῖ.

Ὅτι Κῦρος εὐσεβῆ νομίσας εἶναι τὸν Κροῖσον διὰ τὸ καταρραγῆναι ὄμβρον καὶ σβέσαι τὴν φλόγα, καὶ διὰ μνήμης ἔχων τὴν Σόλωνος ἀπόκρισιν, μεθ' ἑαυτοῦ περιῆγε τὸν Κροῖσον ἐντίμως. μετέδωκε δὲ αὐτῷ καὶ τοῦ συνεδρίου, διαλαμβάνων ὑπάρχειν συνετόν, ὡς ἂν πολλοῖς καὶ πεπαιδευμένοις, καὶ σοφοῖς ἀνδράσι συμβεβιωκότα.

Ὅτι Σερβίος Τύλλιος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐβασίλευσεν ἔτη μδʹ, διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν κατωρθωκὼς οὐκ ὀλίγα τῶν κοινῶν.

Ὅτι ἐπ' ἄρχοντος Ἀθήνησι Θηρικλέους κατὰ τὴν ἑξά

ſumma quaeque illum incendens. Jamque etiam tum adoleſcens ſatis oſtendebat, maximas res ſe aggreſſurum quandoque eſſe, cum virtus illius ante aetatis curricula eluceſceret.

Aſtyages Medorum Rex bello ſuperatus, turpique elapſus fuga, in milites ſuos ſaeviit: ac ducibus quidem cunctis ſacramento ſolutis, alios in eorum locum ſubſtituit. Caeterum quotquot fugae auctores fuerant, ex omnibus copiis lectos capitali ſupplicio affecit, ratus ejuſmodi exemplo caeteros officii ſui in pugna admonitos fore. Quippe ſaevus natura & implacabilis erat: ſed milites tantum abeſt ut ejus ſeveritate deterriti ſint, quin potius ſinguli ſaevitiam & inhumanitatem ejus deteſtati, rerum novarum ſtudio flagrabant. Concurſus itaque turmatim fieri coepere, & ſeditioſa colloquia miſceri, hortantibus ſe invicem cunctis ad vindicandam commilitonum caedem.

Erat Cyrus non ſolum in bello adverſus hoſtem fortis, verum etiam clemens in ſubditos atque humanus, quapropter Perſae eum patrem appellaverunt.

Adraſtus quidam Phrygius, Croeſi Lydorum regis filium Atym nomine inter venandum caſu occidit, cum jaculo aprum peteret. Verum ille tametſi involuntaria caedes fuiſſet, indignum ſe eſſe ajebat qui huic caedi ſupereſſet. Proinde Croeſum rogabat, ne parcere vellet, ſed quamprimum ſe ad tumulum filii mactaret. At Croeſus initio quidem ob caedem filii infenſus Adraſto erat, vivumque eum crematurum ſe eſſe minabatur. Sed poſtquam juvenem vidit ſupplicium minime detrectantem, quinimo potius in poenam vicemque mortui ſpiritum ſuum ſponte offerentem, tum vero pacatus interfectori poenam remiſit, ſuum ipſius fatum, non illius conſilium accuſans: verum Adraſtus 240. nihilominus clam ad Atys ſepulcrum ſolus profectus, manus ſibi attulit.

Croeſus Lydorum Rex, Eurybatum Epheſium ſimulans ſe Delphos mittere, in Peloponneſum cum grandi pecunia miſit, ut quam plurimos milites conquireret. Sed Eurybatus ad Cyrum Perſarum regem transfugiens, cuncta Croeſi conſilia ei detexit. Quamobrem cum haec Eurybati fraudulentia inſignis apud Graecos extiterit, hinc factum eſt ut etiamnum, cum alicui malitiam exprobrare volunt, Eurybatum eum compellent.

Cyrus cum Croeſum ſumma pietate praeditum eſſe exiſtimaret, propterea quod imber ſubito e nubibus coortus, rogum extinxerat; ac praeterea Solonis dictum memoria retinens, Croeſum ſecum honorifice circumduxit, eumque conſilio etiam adhibuit, ratus prudentia eum valere, qui cum tot tantiſque ſapientibus viris familiariter verſatus fuiſſet.

Servius Tullius Romanorum Rex, quatuor & quadraginta annos regnum tenuit, ſuaque virtute in Republica multa praeclare ordinavit.

Magiſtratu Athenis Thericle, Olympiade prima

---

abſtinentiaque confer *Menag.* ad *Diogen.* L. I, 75. P. Weſſ.

99. *Ὅτι [illegible] Μεσσηνίων* &c.] Puellas Meſſenias, a Biante redemtas, non praeteriit *Diogenes* L. I, 82., neque tripodem ibid. Sect. 31., quem tamen a Meſſeniis piſcatoribus e mari extractum negat, ſed ab arbitris Meſſeniis Bianti attributum fuiſſe. P. Weſſ.

6. *Ἀλλ' εἰς τὸν ἀδιαφθόρων — [illegible]*] Lege *Diogenem* L. I, 84. P. Weſſ.

25. *Διὸ καὶ κατὰ λόγους* &c.] *Valeſius* κατὰ λόχους in ſcripto reperiſſe videtur: id certe vertendo expreſſit, eſtque melius. Crudelem Aſtyagis indolem non reticuit *Herodot.* L. I, 123. P. Weſſ.

31. *Διόπερ αὐτὸν —— προσηγόρευσαν πατέρα*] Eadem *Herodot.* L. III, 89. P. Weſſ.

35. *Ἄτυν καλούμενον πλήξας ἀπέκτεινε*] Meminit obiter *Dio Chryſoſt.* Or. LXIV. p. 592. B. & Schol. a *Morellio* editus, plenius *Herodot.* I, 34. 43. Errorem *Max. Tyrii* in hoc Croeſi filio indicarunt viri doctiſſimi *D. Heinſius* & *Jo. Daviſius* Diſſert. XI, 6. pag. 639. *Edit. Londin.* P. Weſſ.

50. *Εὐρύβατον τὸν Ἐφέσιον*] Fortaſſe ex *Ephoro* ſumtum eſt, e quo Eurybati hanc fraudem repetunt *Harpocration* in voc. *Ulpian.* in *Demoſt.* de Cor. pag. 137., etſi nunc prave Εὔφορος in *Pariſina*, qua utor, editione, & *Euſtath.* ad *Hom.* pag. 1864. Valuiſſe vero inter Graecos, ut *Eurybatus* pro verſipelli & fraudulento poneretur, praeter *Demoſthenem* clamat *Aeſchin.* Or. in Cteſiph. 73. & Append. Vatic. I, 94. Sunt tamen, qui Eurybatum Oechalienſem verbo εὐρυβατεύεσθαι ſuis furtis & verſutiis originem dediſſe velint, ut *Alciphron* L. III. Ep. 20., cum *Bergleri* nota. P. Weſſ.

67. *Ἄρχοντος Θηρικλέους*] Olymp. LXI. Magiſtratum Athenis fuiſſe Thericlem ait *Diodorus.* Exiſtimo autem anno 4. ſupradictae Olymp. id adſcribendum eſſe, quo anno ſcribit *Dio-*

ac ſexageſima claruit philoſophus Pythagoras, cum jam maximum in ſapientia profectum feciſſet: vir ſi quisquam alius inter philoſophos, ſane ille memoria dignus. Fuit autem natione Samius, quamquam alii Tyrrhenum faciunt. Porro tanta venuſtas ac perſuadendi vis in ejus ſermonibus inerat, ut cum fere univerſa civitas quotidie oculos in eum tanquam in praeſentem Deum conjiceret, tum vero ad illum audiendum mirabiles undique concurſus fierent. Nec vero eloquentia ſolum prae caeteris valebat, ſed praeterea ſobrium quendam mentis habitum prae ſe ferebat, qui pro genuina modeſtiae ipſius imagine juventuti eſſet; cunctosque qui cum eo colloquebantur, a pompa & luxu avocabat, cum omnes ejus gentis incolae prae 243. nimia omnium rerum copia in molliciem liberamque animi & corporis effuſi eſſent.

Idem cum accepiſſet Pherecydem, qui ejus praeceptor fuerat, in inſula Delo graviſſime aegrotare, confeſtim ex Italia Delum navigavit: ubi cum aliquandiu ſenem foviſſet, ſtudiumque ſuum omne adhibuiſſet, quo ad priſtinam valetudinem eum revocaret, tandem tum prae ſenectute, tum morbi vi ſuperatum Pherecydem ſedulo ſepeliit; cumque ei tanquam patri filius juſta perſolviſſet, rurſus in Italiam reverſus eſt.

Pythagorici ſi quis ſodalium facultatibus exciderat, bona ſua velut cum fratre dividebant. Neque vero erga eos ſolum id praeſtabant, quorum in convictu quotidie verſabantur, ſed in univerſum erga omnes qui eandem diſciplinam ſectabantur.

Itaque Clinias quidam Tarentinus ex illo ſodalicio cum accepiſſet Prorum Cyrenaeum, caſu quodam facultatibus ſuis ſpoliatum, in ſumma omnium rerum penuria eſſe, ex Italia Cyrenas profectus eſt cum grandi pecunia, & patrimonii jacturam ante dicto homini reſarcivit, quem nunquam tamen antea viderat, ſed tantum auditu acceperat Pythagoreum eſſe. Plures quoque alii idem feciſſe memorantur. Neque vero ſolum in conferenda pecunia tales ſe erga ſodales ſuos exhibebant, ſed & difficillimis temporibus cum iis periclitari non recuſabant. Etenim Dionyſii tyranni temporibus Phinthiam quendam Pythagoreum narrant, inſidiatum tyranno, cum ad ſupplicium ducendus eſſet, paucorum dierum commeatum a Dionyſio petiiſſe, quo res domeſticas prius arbitrio ſuo conſtitueret, atque interim vadem ſupplicii quendam ex amicis daturum ſe promiſiſſe. Mirante autem Dionyſio an ullus eſſet amicus ejusmodi, qui pro amico libenter ſe inclu- 244. di pateretur, quendam ſubito ex condiſcipulis advocavit Phintias, Damonem nomine, Pythagoreum

Ὀλυμπιάδα, Πυθαγόρας ὁ φιλόσοφος ἐγνωρίζετο, προκεκοφὼς ἤδη ἐν παιδείᾳ. γέγονε γὰρ ἱστορίας ἄξιος εἰ καί τις ἕτερος τῶν περὶ παιδείαν διαπρεψάντων. γέγονε δὲ Σάμιος τὸ γένος· οἱ δέ φασιν ὅτι Τυρρηνός. τοσαύτη δ' ἦν τοῖς αὐτοῦ λόγοις πειθὼ καὶ χάρις, ὡς καὶ τῆς πόλεως σχεδὸν ὅλης ἐπ' αὐτὸν [k] ἐπιστρεφομένης καθ' ἡμέραν, ὥσπερ πρός τινος θεοῦ παρουσίαν, ἅπαντας συντρέχειν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν. οὐ μόνον δὲ περὶ τὴν ἐν τῷ λέγειν δύναμιν ἐφαίνετο μέγας, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς ἐνέφαινεν ἦθος κατεσταλμένον, καὶ πρὸς μίμησιν βίου σώφρονος τοῖς νέοις θαυμαστὸν ἀρχέτυπον, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀπέτρεπεν ἀπὸ τῆς πολυτελείας καὶ τρυφῆς, ἁπάντων διὰ τὴν εὐπορίαν ἐκκεχυμένων εἰς ἄνεσιν καὶ διαφθορὰν ἀγεννῆ τοῦ σώματος καὶ ψυχῆς.

Ὅτι Πυθαγόρας πυθόμενος τὸν Φερεκύδην, τὸν ἐπιστάτην αὐτοῦ γεγενημένον, ἐν Δήλῳ νοσεῖν καὶ τελέως ἐσχάτως ἔχειν, ἔπλευσεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Δῆλον. ἐκεῖ δὲ χρόνον ἱκανὸν τὸν ἄνδρα γηροτροφήσας, πᾶσαν εἰσηνέγκατο σπουδὴν ὥστε τὸν πρεσβύτην ἐκ τῆς νόσου διασῶσαι. κατισχύσαντος δὲ τοῦ Φερεκύδου διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς νόσου, περιέστειλεν αὐτὸν κηδεμονικῶς, καὶ τῶν νομιζομένων ἀξιώσας ὡσανεί τις υἱὸς πατέρα, πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Ὅτι ἐπειδάν τινες τῶν συνήθων ἐκ τῆς οὐσίας ἐκπέσοιεν, διῃροῦντο τὰ χρήματα αὐτῶν ὡς πρὸς ἀδελφούς. οὐ μόνον δὲ πρὸς τοὺς καθ' ἡμέραν συμβιοῦντας τῶν γνωρίμων τοιαύτην εἶχον τὴν διάθεσιν, ἀλλὰ καθόλου πρὸς πάντας τοὺς τῶν πραγμάτων τούτων μετέχοντας.

Ὅτι Κλινίας Ταραντῖνος τὸ γένος, εἷς δὲ τῶν ἐκ τοῦ προειρημένου συστήματος ὤν, πυθόμενος Πρῶρον τὸν Κυρηναῖον διά τινα πολιτικὴν περίστασιν ἀπολωλεκότα τὴν οὐσίαν, καὶ τελέως ἀπορούμενον, ἐξεδήμησεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς Κυρήνην μετὰ χρημάτων ἱκανῶν, καὶ τὴν οὐσίαν ἀποκατέστησε τῷ προειρημένῳ, οὐδέποτε τοῦτον ἑωρακώς, ἀκούων δὲ μόνον ὅτι Πυθαγόρειος ἦν. καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τὸ παραπλήσιον πεποιηκότες διαμνημονεύονται. οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ τῶν χρημάτων ἐπιδόσει, τοιούτους αὐτοὺς παρείχοντο τοῖς γνωρίμοις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς ἐπισφαλεστάτους καιροὺς συνεκινδύνευον. καὶ γὰρ Διονυσίου τυραννοῦντος Φιντίας τις Πυθαγόρειος ἐπιβεβουλευκὼς τῷ τυράννῳ, μέλλων δὲ τῆς τιμωρίας τυγχάνειν, ᾐτήσατο παρὰ τοῦ Διονυσίου χρόνον εἰς τὸ περὶ τῶν ἰδίων πρότερον ἃ βούλεται διοικῆσαι· δώσειν δ' ἔφησεν ἐγγυητὴν τοῦ θανάτου τῶν φίλων ἕνα. τοῦ δὲ δυνάστου θαυμάσαντος εἰ τοιοῦτός ἐστι φίλος, ὃς ἑαυτὸν εἰς τὴν εἱρκτὴν ἀντ' ἐκείνου παραδώσει, προσεκαλέσατό τινα τῶν γνωρίμων ὁ Φιντίας, Δάμωνα

---

[k] Ἐπιστρεφόμενον MS. Post pauca verſ. 99. fors fuit τῶν προσταγμάτων.

nyſius Halicarn. lib. IV. (pag. 244) Archontem Athenis fuiſſe Herculem, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἡρακλέους, ſed Θηρικλέους, ex Diodoro legere oportet, neque enim Athenienſes Deorum nomina vindicabant. H. VALES.

Ἄρχοντος Θηρικλέους] *Meurſius* Archont. L. I, II. *Dionyſii* locum quoque tractavit, Ἡρακλείδου ex *Scaligeri* Collectaneis refingens, nullo jure. P. WESS.

Κατὰ τὴν ξά Ὀλυμπιάδα] Recte hoc anno floruiſſe dicitur Pythagoras. Etenim regnante Tarquinio Superbo in Italiam venit, ut ait *Gellius* lib. XVII, 21. Regnare porro coepit Tarquinius anno 4. ſupradictae Olymp. Quare emendandus eſt Dionyſius Halic. qui lib. II. (p. 121.) ait, Πυθαγόρας δὲ μάλα τῇ πεντηκοστῇ Ὀλυμπιάδι διέτριψεν ἐν Ἰταλίᾳ, legendum enim ἑξηκοστῇ, quod firmat etiam *Diogenes Laertius*, qui Olymp. 60. Pythagoram floruiſſe ſcribit. H. VALES.

Κατὰ τὴν ξά Ὀλυμπιάδα] Conf. viros longe doctiſſimos *R. Bentleium* Diſſert. de Phalar. Epiſt. pag. 60. & *H. Dodwellum* Exercitat. de Aetat. Pythag. Sect. 19., parum quidem in Pythagorae conſtituenda aetate concordes, in eo tamen conſentientes *Dionyſii* locum medela non egere: quam certe ſeries verborum ejus plane reſpuit. P. WESS.

72. Οἱ δέ φασιν ὅτι Τυρρηνός] *Ariſtoxenus* ei rei praecipuus auctor fuit, ut *Diogenes* L. VIII, 1. & in notis *Menagius* docent. At is πατρόθεν Pythagoram Tyrrhenum perhibebat, quod pater ex Hetruria eſſet oriundus: alii in ipſa illa regione natum educatumque aſſeverabant, quemadmodum in *Plut.* Sympoſ. L. VIII, 7. p. 727. Lege *Dodwelli* Exercitat. ſegm. 12. P. WESS.

89. Κατισχύσαντος δὲ τοῦ Φερεκύδου &c.] Oratio non recte procedit. Verum eſt, quod orae libri ſui *Salmaſius* adpoſuit, κατισχυσάσης δὲ τὸν Φερεκύδην —— τῆς νόσου. De morbo Pherecydis, & Pythagorae in praeceptorem cura, *Menag.* in *Diogen.* L. I, 118. P. WESS.

1. Ὅτι Κλινίας Ταραντῖνος] Eamdem hiſtoriam *Jamblichus* Vit. Pyth. Sect. 127. & 239. praetereundam non cenſuit. P. WESS.

12. Φιντίας τις] Eandem hiſtoriam narrat *Cicero* lib. III. de Officiis

μονα ὄνομα, Πυθαγόρειον φιλόσοφον, ὃς οὐδὲν διστάσας ἔγγυος εὐθὺς ἐγενήθη θανάτου. τινὲς μὲν οὖν ἐπῄνουν τὴν ὑπερβολὴν τῆς πρὸς τοὺς φίλους εὐνοίας, τινὲς δὲ τοῦ ἐγγύου προπέτειαν καὶ μανίαν κατεγίνωσκον. πρὸς δὲ τὴν τεταγμένην ὥραν ἅπας ὁ δῆμος συνέδραμεν, καραδοκῶν εἰ φυλάξει τὴν πίστιν ὁ καταστήσας. ἤδη δὲ τῆς ὥρας συγκλειούσης, πάντες μὲν ἀπεγίγνωσκον· ὁ δὲ Φιντίας ἀνελπίστως ἐπὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ χρόνου ῥοπῆς δρομαῖος ἦλθε, τοῦ Δάμωνος ἀπαγομένου πρὸς τὴν ἀνάγκην. θαυμαστῆς δὲ τῆς φιλίας φανείσης ἅπασιν, ἀπέλυσεν ὁ Διονύσιος τῆς τιμωρίας τὸν ἐγκαλούμενον, καὶ παρεκάλεσε τοὺς ἄνδρας τρίτον ἑαυτὸν εἰς τὴν φιλίαν προσλαβέσθαι.

Οτι οἱ Πυθαγόρειοι καὶ τῆς μνήμης μεγίστην γυμνασίαν ἐποιοῦντο, τοιοῦτόν τινα τρόπον τῆς μελέτης ὑποστησάμενοι. οὐ πρότερον ἐκ τῆς εὐνῆς ἠγείροντο, πρὶν ἂν πρὸς ἑαυτοὺς ἀνθωμολογήσαντο τὰ κατὰ τὴν προτέραν ἡμέραν αὐτοῖς πραχθέντα, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς πρωΐας, τὴν δὲ τελευτὴν ἕως ἑσπέρας ποιούμενοι. εἰ δ' ἀναστροφὴν ἔχοιεν καὶ πλείονα σχολὴν ἄγοιεν, καὶ τρίτῃ, καὶ τετάρτῃ, καὶ ταῖς ἔτι πρότερον ἡμέραις πραχθέντα προσανελάμβανον. τοῦτο πρὸς ἐπιστήμην καὶ φρόνησιν, ἔτι δὲ τὴν πάντων ἐμπειρίαν τε τοῦ δύνασθαι πολλὰ μνημονεύειν.

Οτι ἐποιοῦντο καὶ τῆς ἐγκρατείας γυμνασίαν τόνδε τὸν τρόπον. παρασκευασάμενοι πάντα τὰ κατὰ τὰς λαμπροτάτας ἑστιάσεις παρατιθέμενα, πολὺν αὐτοῖς ἐνέβλεπον χρόνον· εἶτα διὰ τῆς θέας τὰς τῆς φύσεως ἐπιθυμίας πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν ἐκκαλεσάμενοι, τὰς τραπέζας ἐκέλευον αἴρειν τοὺς παῖδας, καὶ παραχρῆμα ἄγευστοι τῶν παρατεθέντων ἐχωρίζοντο.

Οτι Πυθαγόρας παρήγγελλε τοῖς μανθάνουσι, σπανίως μὲν ὀμνύναι, χρησαμένους δὲ τοῖς ὅρκοις πάντως ἐμμένειν.

Οτι ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας καὶ περὶ τῶν ἀφροδισίων ἐκλογιζόμενος τὸ συμφέρον, παρήγγελλε κατὰ μὲν τὸ θέρος μὴ πλησιάζειν γυναιξὶ, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα προσιέναι τεταμιευμένως. καθόλου γὰρ τὸ γένος τῶν ἀφροδισίων ὑπελάμβανεν εἶναι βλαβερὸν, τὴν δὲ συνέχειαν αὐτῶν τελέως ἀσθενείας καὶ ὀλέθρου παντελικὴν ἐνόμιζε.

Οτι ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας παρήγγελλε πρὸς τοὺς θεοὺς προσιέναι τοὺς θύοντας, μὴ πολυτελεῖς, ἀλλὰ λαμπρὰς καὶ καθαρὰς ἔχοντας ἐσθῆτας· ὁμοίως δὲ μὴ μόνον τὸ σῶμα καθαρὸν παρεχομένους πάσης ἀδίκου πράξεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ἁγνεύουσαν.

Οτι ὁ αὐτὸς πολλὰ καὶ ἄλλα διαλεγόμενος πρὸς βίου σώφρονος ζῆλον, καὶ πρὸς ἀνδρείαν τε καὶ καρτερίαν, ἔτι δὲ τὰς ἄλλας ἀρετὰς, ἴσα θεοῖς παρὰ τοῖς Κροτωνιάταις ἐτιμᾶτο.

philoſophum, qui ſtatim ſine ulla ambage ejus vas factus eſt. Erant tum multi qui eximiam illam ac ſingularem in amicum benevolentiam laudarent, alii temeritatem ac ſtultitiam ſponſoris damnabant. Caeterum conſtituta die, univerſa plebs congregata attente opperiebatur, num is qui vadem ſuo loco conſtituerat, fidem ſuam liberaturus adeſſet. Jamque prope elapſo die cum omnes deſperarent, & Damon ad ſupplicium duceretur, ecce derepente Phintias ſub extremum horae momentum accurrit. Admiratis eorum amicitiam omnibus, Dionyſius reum ſupplicio liberavit, petiitque ut ſe in amicitiam tertium adſcriberent.

Pythagorei maximam exercendae memoriae curam habebant, & hujuſmodi fere exercitio utebantur. Nunquam e cubili aſſurgebant, quin prius omnia ſua pridie facta memoria repeterent, a matutino tempore ſumpto initio in veſperum deſinentes; quod ſi forte otio abundarent, quaecunque etiam nudiuſtertius quartusve egerant, in memoriam revocabant, ac retro etiam amplius, cum ad ſcientiam ac prudentiam & plurimarum rerum memoriam complectendam id conducere exiſtimarent.

Iidem philoſophi ad continentiam ſe ipſi formabant hujuſmodi exercitatione. Apparato enim omni genere cupediarum, quae in ſolennioribus conviviis apponi ſolent, cum diutiſſime oculos ſuos paviſſent, eoque ſpectaculo cupiditates natura inſitas ad eſum provocaſſent, ſtatim menſam tolli jubebant, atque ita impranſi diſcedebant.

Pythagoras diſcipulis ſuis praecipiebat, ut ad jurandum raro ac tarde accederent; ubi vero ſemel juraſſent, ut prorſus ſacramenti fidem ſervarent.

Idem in rebus Venereis utilitatem ſpectans conſulebat, ut aeſtate quidem a coitu abſtinerent, 247.
hyeme vero parce ac moderate ad coitum accederent. Etenim concubitum in univerſum rem noxiam eſſe exiſtimabat; continuum autem Veneris uſum penitus vires labefactare, ac perniciem afferre ajebant.

Idem monebat, ut ſacrificantes non pretioſis, ſed candidis ac puris veſtibus amicti Deos adirent; neque ſolum corpus mundum ab omni labe ac ſcelere, verum mentem quoque caſtam afferrent.

Haec & ejuſmodi plurima cum ille praeciperet, & ad continentiae ſtudium ac fortitudinis & conſtantiae, reliquarumque virtutum homines excitaret, inſtar cujuſdam numinis a Crotoniatis colebatur.

Officiis (cap. 10.) & *Valerius Max.* (lib. 4, 7. Ext. 1.) & *Jamblichus* lib. 1. de vita Pythagorae. (Sect. 60. p. 54.) At *Polyaenus* lib. 5. (cap. 2, 22) ubi rem omnem fuſe narrat, Euephanum & Eucritum eos appellat, non vero Damonem & Phintiam, quod certe mirum eſt. ſed & *Hyginus* fab. CCLVII. in his nominibus multum variat, Moerum enim & Selinuntium nominat. H. Vales.

Φίλος τις] Vide & *Jo. Davifium*, de amicorum hoc pari diſputantem, ad *Ciceron.* Tuſc. Diſp. L. V, 22. P. Wess.

29. Ἀπαγομένου πρὸς τὴν ἀνάγκην] Lege not. in L. III, 13. & infra ad haec Excerpta p. 250. P. Wess.

37. Τὰ κατὰ τὴν προτέραν ἡμέραν &c.] Huc pertinere poſſunt ex Aur. Carmin. v. 40. & ſeq. *Cicero* Cat. Major. C. 11. *Pythagoreorumque more exercendae memoriae gratia, quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro veſperi.* Adde *Jamblichum* Vit. Pyth. ſect. 166. P. Wess.

43. Ἐμπειρίαν τε τοῦ δύνασθαι] Hic locus ſic ſupplendus videtur, *ἐμπειρίαν συμβάλλεσθαι νομίζοντες τὸ δύνασθαι*, &c. ac tum ſic vertendus erit, *Et ad omnium rerum peritiam conducere exiſtimarent, res quamplurimas poſſe memoria complecti.* H. Vales.

53. Τοῖς ὅρκοις πάντως ἐμμένειν] Notum eſt Pythagoreorum ΣΕΒΟΥ ΟΡΚΟΝ, de quo praeclare *Hierocles* ad Aur. Carm. pag. 30., cui recte junxeris *Jambl.* v. Pyth. ſegm. 144. P. Wess.

56. Κατὰ μὲν τὸ θέρος μὴ πλησιάζειν &c.] Praecepti meminit *Diogen.* L. VIII, 9. ibique *Menag.* P. Wess.

66. Ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ἁγνεύουσαν] Quod poeta dicit,

Non bove mactato coeleſtia numina gaudent,
Sed, quae praeſtanda eſt & ſine teſte, fide;

id Pythagoras ſuis praecepit: Divinum enim numen non adeo victimas earumque copiam, quam mores adeuntium ſpectare. *Μᾶλλον τὸ δαιμόνιον πρὸς τὸ τῶν θυόντων ἦθος, ἢ πρὸς τὸ τῶν θυομένων πλῆθος βλέπειν.* Inſpice *Jamblich.* V. Pyth. Sect. 122. P. Wess.

69. Ἴσα θεοῖς — ἐτιμᾶτο] Vid. *Jo. Pearſon.* in Symbol. Apoſt. p. 123. & *Raphel.* *S. Paulli* Epiſt. ad Philipp. II, 7. Noſter L. I, 89. [illegible] τιμᾶς ἴσα θεοῖς. *Hippocrates* Jusjur. ἡγήσασθαι μὲν τὸν διδάξαντά με — ἴσα γενέτῃσι. Oppian. Halieut. L. II, 326. Ἶσα γ' ἐμοὶ [illegible]. *Pauſan.* L. II, 2. ὁ [illegible] — τὸ ἄγαλμα ἐκεῖνο ἴσα τῷ θεῷ σέβουσι. *Alciphron* L. III. Ep. 43. ἴσα τοῖς ἀνδροφόνοις. ad cujus L. I. Ep. 13. *Steph. Bergler.* plura.

Cylo quidam Crotoniata, vir & fama & opibus civitatis facile princeps, cum in Pythagoreorum collegium adſcribi poſtulaſſet, repulſam paſſus eſt, eo quod natura violentus atque intractabilis eſſet, ac praeterea ſeditionum ac dominandi avidus. Qua repulſa ille exacerbatus, maximam manum factioſorum adverſus ſodalitatem Pythagoreorum collegit, atque exinde nihil non contra illos dicere ac moliri coepit.

Lyſis Pythagoreus, Thebas Boeotiae profectus, praeceptor Epaminondae fuit, eumque ad virtutem egregie formavit, ac propter benevolentiam pro adoptivo filio habuit. Caeterum Epaminondas conſtantiae ac frugalitatis, & reliquarum virtutum ex Pythagorica philoſophia conceptis quibuſdam velut ſcintillis, non Thebanorum modo, ſed omnium aetatis ſuae Graecorum ſine controverſia princeps extitit.

Eorum qui ſuperiori memoria vixerunt, vitam ſcriptis prodere, res eſt ſcriptoribus quidem ipſis difficilis ac moleſta, ſed magnopere in commune utilis. Hujuſmodi enim hiſtoria, res praeclare ac 248. ſecus geſtas commemorando, viros bonos laudibus proſequitur, malos contra vituperat. Eſt autem laus quaſi quoddam virtutis praemium nullo conſtans ſumptu: vituperium vero poena eſt vitii abſque vulnere. Porro expedit ut omnes intelligant quam quiſque vivendi rationem inierit, talem poſt obitum memoriam ejus futuram: ne forte in marmoreis monumentis ſtudium omne ſuum collocent, quae & unius loci anguſtiis continentur, & temporis lapſu corrumpuntur: ſed potius ad doctrinam caeteraſque virtutes animum ſuum applicent, quarum fama per univerſum orbem terrarum vagatur. Aetas porro quae caeteras res conſumere ſolet, earum immortalem memoriam conſervat, quoque magis progreditur ac ſeneſcit, eo recentiores ac viridiores illas praeſtat. Itaque illi cum jampridem eſſe deſierint, in omnium tamen ore verſantur.

Erat Cambyſes natura quidem furioſus, ac mente captus; ſed multo acerbiorem atque inſolentiorem eum fecerat regni amplitudo.

Captis Memphi ac Peluſio oppidis Cambyſes fortuna impotenter uſus, Amaſis Aegyptiorum olim Regis ſepulcrum diruit; cumque cadaver in loculo conditum ac differtum odoribus reperiſſet, verberibus, omnique prius contumelia, quamquam ſenſu carens, affectum, tandem cremari juſſit. Nam cum Aegyptii cada-

Ὅτι Κροτωνιάτης τις Κύλων ὄνομα, τῇ οὐσίᾳ καὶ δόξῃ πρῶτος τῶν πολιτῶν, ἐπεθύμησε Πυθαγόρειος γενέσθαι. ὢν δὲ χαλεπὸς καὶ βίαιος τὸν τρόπον, ἔτι δὲ στασιαστὴς καὶ τυραννικὸς ἀπεδοκιμάσθη. παροξυνθεὶς οὖν τῷ συστήματι τῶν Πυθαγορείων, ἑταιρείαν μεγάλην συνεστήσατο, καὶ διετέλει πάντα καὶ λέγων, καὶ πράττων κατ' αὐτῶν.

Ὅτι Λῦσις ὁ Πυθαγόρειος εἰς Θήβας τῆς Βοιωτίας γενόμενος διδάσκαλος Ἐπαμινώνδου, τοῦτον μὲν τέλειον ἄνδρα πρὸς ἀρετὴν κατέστησε, καὶ πατὴρ αὐτοῦ θετὸς ἐγένετο δι' εὔνοιαν. ὁ δὲ Ἐπαμινώνδας τῆς τε καρτερίας καὶ λιτότητος, καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἐκ τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας [l] ἐναύσματα λαβὼν, οὐ μόνον Θηβαίων, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν κατ' αὐτὸν ἐπρώτευεν.

Ὅτι δὲ τῶν προγεγονότων ἀνδρῶν ἡ τῶν βίων ἀναγραφὴ δυσκολίας μὲν παρέχεται τοῖς γράφουσιν, ὠφελεῖ δ' οὐ μετρίως τὸν κοινὸν βίον. μετὰ παρρησίας γὰρ δηλοῦσα τὰ καλῶς πραχθέντα, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς κοσμεῖ, τοὺς δὲ πονηροὺς ταπεινοῖ, διὰ τῶν οἰκείων ἑκάστοις ἐγκωμίων τε καὶ ψόγων. ἔστι δ' ὁ μὲν ἔπαινος, ὡς ἄν τις εἴποι, ἔπαθλον ἀρετῆς ἀδάπανον, ὁ δὲ ψόγος τιμωρία φαυλότητος ἄνευ πληγῆς. καλὸν δὲ τοῖς μεταγινεστέροις ὑποκεῖσθαι, διότι βίον [m] οἷον ἄν τις ἕληται ζῆν, τοιαύτης ἀξιωθήσεται μετὰ τὸν θάνατον μνήμης· ἵνα μὴ περὶ τὰς τῶν λιθίνων μνημείων κατασκευὰς σπουδάζωσιν, ἃ καὶ τόπον ἕνα κατέχει, καὶ φθορᾶς ὀξείας τυγχάνει· ἀλλὰ περὶ λόγον καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς, αἳ πάντῃ φοιτῶσι διὰ τῆς φήμης. ὁ δὲ χρόνος ὁ πάντα μαραίνων τἄλλα, ταύτας ἀθανάτους φυλάττει, καὶ πρεσβύτερος γενόμενος αὐτὰς ταύτας ποιεῖ νεωτέρας. ζῆλος δὲ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν [n] ἐγένετο προειρημένος. πάλαι γὰρ γεγονότες, ὥσπερ νῦν ὄντες ὑπὸ πάντων μνημονεύονται.

Ὅτι ὁ Καμβύσης ἦν μὲν φύσει μανικὸς καὶ παρακεκινηκὼς τοῖς λογισμοῖς· πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὸν ὠμὸν καὶ ὑπερήφανον ἐποίει τὸ τῆς βασιλείας μέγεθος.

Ὅτι Καμβύσης ὁ Πέρσης, μετὰ τὴν ἅλωσιν [o] Μέμφεως καὶ Πηλουσίου, τὴν εὐτυχίαν οὐ φέρων ἀνθρωπίνως, τὸν Ἀμάσιος τοῦ πρότερον βεβασιλευκότος τάφον ἀνέσκαψεν. εὑρὼν καὶ ἐν τῇ θήκῃ τὸν νεκρὸν τεταριχευμένον, τό τε σῶμα τοῦ τετελευτηκότος ᾐκίσατο, καὶ πᾶσαν ὕβριν εἰς τὸν οὐκ αἰσθανόμενον εἰσενεγκάμενος, τελευταῖον προσέταξε κατακαῦσαι τὸν νεκρόν. οὐκ εἰωθότων γὰρ πυρὶ παραδιδόναι τῶν ἐγχω-

---

[l] Ἐνέσματα ſcriptus liber. [m] Manuſcriptus ὧν, ut *Vales.* monet. *Salmaſius* οὖν in eo legit. [n] Forte ἐγγύς] *Vales.* [o] Legebatur Μέμφεος, quod ex Mſ. *Salmas.* correxit.

ea. Quae quamvis vocabuli, adverbii poteſtate poſiti, abunde illuſtrent, accedat in cumulum *Baſilius Magn.* Hom. in Famem & Siccit. T. II. p. 68. ὡς πρὸ βραχέος [illegible] προσποιούμενον. P. Wess.

79. Διδάσκαλος Ἐπαμινώνδου] Epaminondam praeceptore ex ſecta Pythagoreorum fuiſſe uſum & Lyſide quidem, in confeſſo eſt. Audieritne vero Lyſis Pythagoram ipſum an ejus diſcipulos, magnum certamen eſt inter *R. Bentleium* Diſſ. de Epiſt. Phalar. pag. 77. & *H. Dodwellum*, Exercitat. de Aetat. Pyth. Sect. 24., quos, ſi his delectaris, adi. P. Wess.

83. Ἐναύσματα λαβὼν] In exemplari ſcriptum erat, ἐνέσματα, quod emendavimus. ſunt autem ἐναύσματα proprie ſcintillae, ἀπὸ τοῦ ἐναύειν, quod eſt *accendere*. qua voce utitur in legatione ad Caium Philo de Petronio (pag. 1027. C.) ἀλλ' εἶχέ τινα ὡς ἔοικεν ἐναύσματα τῆς Ἰουδαϊκῆς φιλοσοφίας. H. Vales.

Ἐναύσματα λαβὼν] Optime *Valeſius*. Sunt ἐναύσματα proprie cremia ſcintillaeque, quae ventilata ignem excitant. Hinc vero elegantiſſimae tranſlationes. *Philo Jud.* Exſecrat. p. 938. de nobilibus, ἔχοντες ἐναύσματα τῆς εὐγενείας, ἀφ' ὧν ἀναζωπυρηθέντων ἐξέλαμψεν ὁ πρὸ μικροῦ σβεσθεὶς [illegible]. *Clemens Alex.* Protrept. p. 64. εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα ἐναύσματά τινα τοῦ λόγου τοῦ θείου λαβόντες Ἕλληνες &c. *Polyb.* L. IX, 22. βραχύ τι τῆς Ἑλλάδος ἔναυσμα καταλείπεσθαι περὶ τὴν Θηβαίων πόλιν. i. e. exiguas Graeciae reliquias ſuperfuturas, e quibus recidiva exſurgere poſſit. *Max. Tyr.* Diſſert. XI. p. 125. *Ed. Londin.* δεῖ γέ μοι τῆς σπουδῆς ταύτης καὶ ὀλίγου ἐναύσματος τῷ βίῳ. P. Wess.

7. Παρακεκινηκὼς τοῖς λογισμοῖς] *Salmaſius* malebat *mentis commotioris* ſive *emotae*. Ita *Eunapius* apud *Suidam*, οὐχ ὅπως παρακεκινηκότας καὶ διεφθαρμένους τὴν γνώμην, ex *Platonis* imitatione. Auctor infra p. 270. horum Excerpt. de P. Claudio ὢν δὲ φύσει παράλογος καὶ τῇ διανοίᾳ παρακεκινηκώς. Vid. *G. Budaei* Comment. L. G. p. 631., & de Cambyſis inſania *Herodot.* L. III, 34. P. Wess.

13. Ἐν τῇ θήκῃ —— τεταριχευμένον] Eadem *Herodotus* L. III, 16., ſed copioſius. Τεταριχευμένον, pro quo *odoribus differtum* vir doctiſſimus, plus indicat, ut ex Noſtri L. I, 91. notum. P. Wess.

22. Ἐπ' Ἀμμωνίους] Confer Clariſſim. *Tib. Hemſterhuſium* ad *Luciani* D. Mort. XIII, 1. P. Wess.

26. Φυγόντος τοῦ Ὀρόντου —— [illegible]] Imo Ὀροίτου, de quo *Herodot.* L. III, 125. P. Wess.

31. Ὅτι Θετταλὸς] Hic e Piſiſtrati filiis minimus natu erat, ut ait *Heraclides* in Repub. Athen., qui mortuo patre tyrannidem recuſavit, teſte *Diodoro*. hoc enim eſt ἀπαξιοῦν τὴν τυραννίδα. quamquam ſenſus etiam hujuſmodi eſſe poteſt, Theſſalum cum aliquandiu tyrannidem cum fratribus exercuiſſet, tandem

ἐγχωρίων τὰ σώματα τῶν τετελευτηκότων, ὑπελάμβανε καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου πλημμελήσειν τὸν πάλαι προτετελευτηκότα.

Οτι Καμβύσης μέλλων στρατεύειν ἐπ' Αἰθιοπίαν, ἔπεμψε μέρος τῆς δυνάμεως ἐπ' Ἀμμωνίους, προστάξας τοῖς ἡγεμόσι τὸ μαντεῖον συλήσαντας ἐμπρῆσαι, τοὺς τε περιοικοῦντας τὸ ἱερὸν ἅπαντας ἐξανδραποδίσασθαι.

Οτι Λυδοί τινες φεύγοντες τὴν Ορίτου τοῦ Σατράπου δυναστείαν κατέπλευσαν εἰς Σάμον μετὰ πολλῶν χρημάτων, καὶ τοῦ Πολυκράτους ἱκέται ἐγένοντο· ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον αὐτοὺς φιλοφρόνως ὑπεδέξατο, μετ' ὀλίγον δὲ πάντας ἀποσφάξας, τῶν χρημάτων ἐγκρατὴς ἐγένετο.

Οτι Θέτταλος ὁ Πεισιστράτου υἱὸς σοφὸς ὑπάρχων ἀπείπατο τὴν τυραννίδα, καὶ τὴν ἰσότητα ζηλώσας μεγάλης ἀποδοχῆς ἠξιοῦτο παρὰ τοῖς πολίταις· οἱ δὲ ἄλλοι Ἵππαρχος καὶ Ἱππίας βίαιοι καὶ χαλεποὶ καθεστῶτες ἐτυράννουν τῆς πόλεως. πολλὰ δὲ παρανομοῦντες εἰς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τινος μειρακίου διαφόρου τὴν ὄψιν Ἵππαρχος ἐρασθεὶς, διὰ τοῦτο ἐκινδύνευσεν. ἡ μὲν οὖν ἐπὶ τοὺς τυράννους ἐπίθεσις, καὶ ἡ πρὸς τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθερίας σπουδὴ κοινὴ τῶν προειρημένων ὑπῆρξεν ἀνδρῶν· ἡ δὲ ἐν ταῖς βασάνοις ὑπόστασις τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ καρτερικὸν τῆς τῶν δεινῶν ὑπομονῆς περὶ μόνον ἐγενήθη τὸν Ἀριστογείτονα. ὃς ἐν τοῖς φοβερωτάτοις καιροῖς δύο μέγιστα διετήρησε, τήν τε πρὸς τοὺς φίλους πίστιν, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τιμωρίαν.

Οτι [p] τυραννουμένης τῆς πατρίδος ὑπὸ Νεάρχου σκληρῶς, ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ τυράννου (Ζήνων) κατεστήσατο. καταφανὴς δὲ γενόμενος, καὶ κατὰ τὰς ἐν ταῖς βασάνοις ἀνάγκας διερωτώμενος ὑπὸ τοῦ Νεάρχου, τίνες ἦσαν οἱ συνειδότες; ὤφελον γὰρ, ἔφησεν, ὥσπερ τῆς γλώττης εἰμὶ κύριος, οὕτως ὑπῆρχον καὶ τοῦ σώματος. τοῦ δὲ τυράννου πολὺ μᾶλλον ταῖς βασάνοις προσεπιτείναντος, ὁ Ζήνων μέχρι μέν τινος διεκαρτέρει· μετὰ δὲ ταῦτα σπεύδων ἀπολυθῆναί ποθε τῆς ἀνάγκης, καὶ ἅμα τιμωρήσασθαι τὸν Νέαρχον, ἐπενοήσατό τι τοιοῦτον. κατὰ τὴν ἐπιτονωτάτην [q] ἐπίστασιν τῆς βασάνου, προσποιηθεὶς ἐνδιδόναι τὴν ψυχὴν ταῖς ἀλγηδόσιν ἀνέκραγεν, ἄνετε, ἐρῶ γὰρ πᾶσαν ἀλήθειαν. ὡς δ' ἀνῆκαν, ἠξίωσεν αὐτὸν ἀκοῦσαι κατ' ἰδίαν προσελθόντα· πολλὰ γὰρ εἶναι τῶν λέγεσθαι μελλόντων, ἃ συνοίσει τηρεῖν ἐν ἀπορρήτῳ. τοῦ δὲ τυράννου προσελθόντος ἀσμένως, καὶ τὴν ἀκοὴν τῷ στόματι παραβαλόντος, ὁ

vera cremare nequaquam ſolerent, hoc pacto graviſſimam poenam de homine pridem mortuo ſumpturum ſe eſſe exiſtimabat.

Cambyſes cum adverſus Aethiopes expeditionem pararet, partem copiarum contra Ammonios miſit, Praefectiſque mandavit ut oraculum Jovis Ammonis ſpoliatum incenderent, & univerſos accolas in ſervitutem redigerent.

Quidam Lydii impotentem Oroetis Satrapae dominationem fugientes, Samum cum magno auri 251. pondere ſe receperunt, ac Polycratis fidem ſupplices implorarunt. Sed ille initio quidem ſatis benigne eos excepit, non multo autem poſtea cunctis trucidatis eorum pecuniam diripuit.

Theſſalus Piſiſtrati filius, vir ſapientia praeſtans, tyrannide ſe abdicavit, & aequo cum civibus ſuis jure agens, maximam apud omnes laudem eſt adeptus. Reliqui vero ejus fratres, Hipparchus atque Hippias, cum ſaevi ac violenti eſſent, tyrannidem in populares ſuos exercuerunt. Cumque graviſſimis injuriis populum Athenienſem afflixiſſent, tandem Hipparchus formoſi cujusdam pueri amore captus, magnum in diſcrimen incidit. Et conjuratio quidem contra tyrannos atque in liberanda patria ſtudium commune. Harmodii & Ariſtogitonis fuit: ſed magnitudinis animi atque in tormentis perferendis conſtantiae gloria penes unum Ariſtogitonem ſtetit, qui ſummo in diſcrimine poſitus, duas res maximas cuſtodivit, erga amicos fidem, adverſus inimicos autem vindictam.

Zeno Eleates cum adverſus Nearchum, qui patriam ipſius acerba tyrannide opprimebat, conjurationem comparaſſet, deprehenſus, ac tormentis ſubditus eſt. Cumque eum tyrannus de conjurationis conſciis interrogaret: Utinam, inquit, ut linguam in poteſtate habeo, ſic corpus quoque liberum haberem. Enim vero cum tyrannus eo magis fidiculas intenderet, Zeno aliquandiu quidem dolorem fortiter tulit, poſtea vero cum & ſeipſum liberare, & tyrannum ulciſci vellet, quiddam hujusmodi excogitavit. Intenſo enim cummaxime eculeo, ſimulans ſe dolore ſuperatum cedere, exclamavit tortoribus ut laxarent; ſe enim omnia indicaturum eſſe. Igitur laxato eculeo tyrannum rogavit, ut ſolus accedere propius vellet; eſſe enim plurima, quae ſecreta haberi valde expediret. Cumque tyrannus libenter acceſſiſſet, & ad os Zenonis aurem ſuam admoviſſet, Zeno tyranni 252.

---

[p] Ad oram erat ΠΕΡΙ ΖΗΝΩΝΟΣ. [q] Ἐπίτασιν *Valeſius* corrigit.

tandem tyrannide ſe abdicaſſe. utrum verius ſit diſtincte affirmare non poſſumus, quippe omnis Piſiſtratidarum hiſtoria denſis tenebris obducta eſt, maxime ob jacturam librorum *Diodori*. Initium tyrannidis Piſiſtrati fuit anno 4. Olymp. LIV. ut eſt in Marmoribus Arundellianis. Ἀφ' οὗ Πεισίστρατος Ἀθηνῶν ἐτυράννησεν ἔτη σςζ. Ἄρχοντος ......ω.... ς. Supplenda eſt marmoris lacuna ſic, Ἄρχοντος Ἀθήνησι Κωμίου, ex *Plutarcho* in Solonis vita, qui Piſiſtratum regnare coepiſſe dicit Comia Athenis Magiſtratu. Regnavit autem Piſiſtratus annos 33. ut docet *Ariſtoteles* lib. v. Polit. (cap. 12.) & *Heraclides* in Repub. Athen. & Juſtinus lib. II, 8. Deceſſit igitur anno 4. Olymp. LXII. Regnatum deinde eſt ab Hipparcho atque Hippia annos 18. ut teſtatur *Ariſtoteles*. Proinde Olymp. LXVII. anno 2. pulſi ſunt ab Athenienſibus & Lacedaemoniis Piſiſtratidae, cum annos unum & quinquaginta tyrannidem tenuiſſent, ut recte *Ariſtophanes* Grammaticus ſcribit. quamquam *Eratoſthenes* 50. tantum annos eis tribuit, *Herodotus* vero 36. ut notat Scholiaſtes *Ariſtophanis* in Veſpis. (vers. 500.) ſed *Herodotus* eos duntaxat annos complectitur, quibus Piſiſtratus principatum tenuit, quippe Piſiſtratus bis ab Athenienſibus pulſus eſt, atque ex annis 33. qui ab initio ejus tyrannidis ad obitum uſque interſunt, annos duntaxat 17. imperavit, ut ait *Ariſtoteles*, tametſi *Herodotus* 18. ei tribuere videtur. Porro noſtra haec annorum ſupputatio auctoritate *Thucydidis* nititur. Is lib. VI. (cap. 59.) Hippiam ſcribit tyrannide ejectum, ad Darium fugiſſe, & viceſimo tandem anno cum Perſis in Atticam irrupiſſe, & in Marathonia pugna cecidiſſe. Ea pugna contigit Olymp. LXXII. anno 2. ut eſt in Marmore Smyrnaeo, qui annus eſt viceſimus ab eo in quo Hippiae fugam collocavimus. Accedit quod idem *Thucydides* lib. VIII. (cap. 68.) ab ejectis tyrannis ad quadringentorum dominationem annos numerat centum. Atqui Olymp. XCII. anno 1. conſtituti ſunt quadringenti, ut ſatis conſtat, a quo ad annum 2. Olymp. LXVII. anni centum interjecti ſunt, ſi utrumque terminum incluſeris. quod mirifice ſententiam noſtram confirmat. H. VALES.

Ὅτι Θέτταλος] Vide viros doctiſſimos *Jac. Perizon.* ad *Aeliani* Var. Hiſt. L. VIII, 2. & *C. A. Duker.* in *Thucydid.* L. VI, 54. P. WESS.

48. Κατὰ τοῦ τυράννου (Ζήνων) κατεστήσατο] Zenonis nomen ex margine, ut oratio recte procederet, huc tranſtuli. Tyrannum Nearchum cum *Diodoro* plures vocant, alii Demylum. Lege *H. Vales.* not. ad *Ammian. Marcellin.* L. XIV, 9. & *Aegid. Menag.* in *Diogen. Laert.* L. IX, 26. P. WESS.

55. Σπεύδων ἀπολυθῆναί ποθε τῆς ἀνάγκης] Tormenta intellige, ut modo, & L. III, 13. *Plutarchus* de eodem Zenone Philoſopho lib. de Garrulit. p. 505. D. ἵνα μηδ' ἄκων αὐτὸ πρόηταί τι τῶν ἀπορρήτων ἐκβιαζόμενον τὸ σῶμα ταῖς ἀνάγκαις ἐκφαγὼν &c. P. WESS.

57. Κατὰ τὴν ἐπιτονωτάτην ἐπίστασιν τῆς βασάνου] *Valeſius* ἐπίτασιν correxit, me non invito: quod ſi tamen ἐπίστασιν τῆς βασάνου no-

ranni auriculam morſu corripuit: ſtatimque accurrentibus ſatellitibus, & omne tormenti genus admoventibus Zenoni, quo morſum remitteret, eo acrius ille dentem infixit, donec ſatellites conſtantiam viri cum frangere non poſſent, rogare tandem coacti ſunt ut dentes laxaret. Hujusmodi arte a tormentis liberatus, ac tyrannum ultus eſt Zeno.

Sextus L. Tarquinii Romanorum Regis filius, Collatiam profectus, apud L. Tarquinium Regis cognatum divertit, cui uxor erat Lucretia, mulier formae pulcritudine morumque caſtitate inſignis. Hanc nocte ſolam in thalamo cubantem, (quippe vir in caſtris ad Ardeam erat,) Sextus e cubili ſurgens, tentare aggreſſus eſt, effractaque cubiculi janua, ſtricto gladio mortem Lucretiae intentavit niſi morem gereret; paratumque ſibi eſſe ſervum dixit, quem nudum cum illa cubantem confoderet, ut in adulterio deprehenſa, & a propinquo viri ipſius merito necata eſſe diceretur. Proinde ſatius eſſe, ut ſuae cupiditati tacita obſequeretur: porro in praemium gratiae multa ac maxima munera, ac conjugium ſuum mulieri promittebat, eam ex privata domo in aulam Regiam nomenque Reginae migraturam. At Lucretia rei novitate attonita, neve turpis adulterii cauſa reipſa necata eſſe videretur maxime verita, tum quidem conticuit. Poſtridie cum prima luce digreſſo Sexto, neceſſarios ſuos quamprimum arceſſivit, petiitque ne inultum eſſe paterentur hominis ſcelus, qui omnia hoſpitalia ac cognationis jura violaſſet: ſe quidem contaminato pudori diutius ſupereſſe haud quaquam decere. His dictis, cultrum pectori infixit, ſicque extremum ſpiritum reddidit.

255. Hippocrates Gelae tyrannus, victis praelio Syracuſanis, cum in Iovis templo caſtra metatus eſſet, ipſum ſacerdotem templi, unaque aliquot Syracuſanorum principes deprehendit, qui aurea donaria diripiebant, & Iovis praecipue pallium ex auro ſolido confectum detrahebant. Hos igitur tanquam ſacrilegos graviter objurgatos, ocyus repetere urbem juſſit. Ipſe ab omnibus donariis templi manus abſtinuit: tum gloriae ſtudio, tum quod exiſtimabat ei, qui tantum bellum ſuſcepiſſet, nullum ſcelus adverſus Deos ſuſcipiendum eſſe; ſimul etiam conciliaturum ſe populi invidiam principibus Syracuſanorum ſperabat, cum rapacem dominationem exercere, non vero civiliter ac moderate Rempublicam regere viderentur.

Thero Agrigentinus & generis ſplendore, & opibus, & humanitate erga infimum quemque non inter cives modo, ſed inter omnes omnino Siculos longe eminebat.

Ζήνων τοῦ τε δυνάστου περιχανὼν τὸ οὖς ἐνέπρισε τοῖς ὀδοῦσι. τῶν δὲ ὑπηρετῶν ταχὺ προσδραμόντων, καὶ πάσας τῷ βασανιζομένῳ προσφερόντων τιμωρίας εἰς τὸ χαλάσαι τὸ δῆγμα, πολὺ μᾶλλον προσενεφύετο. τέλος δ' οὐ δυνάμενοι τἀνδρὸς νικῆσαι τὴν εὐψυχίαν, παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα διῇ τοὺς ὀδόντας. καὶ τοιούτῳ τεχνήματι τῶν ἀλγηδόνων ἀπελύθη, καὶ παρὰ τοῦ τυράννου τὴν ἐνδεχομένην ἔλαβε τιμωρίαν.

Οτι Λευκίου Ταρκυνίου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως ὁ υἱὸς Σέξτος ἐξεδήμησεν εἰς πόλιν Κολλατίαν καλουμένην, καὶ κατέλυσε πρὸς Λεύκιον Ταρκύνιον ἀνεψιὸν τοῦ βασιλέως, ἔχοντα γυναῖκα Λουκρητίαν, ἥτις ἦν εὐπρεπὴς μὲν τὴν ὄψιν, σώφρων δὲ τὸν τρόπον. ἐπὶ στρατοπέδου δὲ ὄντος τἀνδρὸς, ὁ ξένος νυκτὸς ἐγερθεὶς ἐκ τοῦ κοιτῶνος ὥρμησεν ἐπὶ τὴν γυναῖκα κοιμωμένην ἔν τινι θαλάμῳ. ἐπιστὰς δὲ ταῖς θύραις ἄφνω, καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος, παρεσκευάσθαι μὲν ἔφησεν οἰκέτην ἐπιτήδειον εἰς ἀναίρεσιν, συγκατασφάξειν δὲ κἀκείνην, ὡς ἐπὶ μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ τετευχυῖαν τῆς προσηκούσης τιμωρίας ὑπὸ τοῦ συγγενεστάτου τῷ συνοικοῦντι. διόπερ αἱρετώτερον ὑπάρχειν ὑπουργῆσαι ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ σιωπῶσαν· λήψεσθαι δὲ ἔπαθλον τῆς χάριτος δωρεάς τε μεγάλας, καὶ τὸ μετ' αὐτοῦ συμβιῶσαι, καὶ * γενήσεσθαι βασίλισσαν, ἰδιωτικῆς ἑστίας ἐξηλλαγμένην ἡγεμονίαν. ἡ δὲ Λουκρητία διὰ τὸ παράδοξον ἐκπλαγὴς γενομένη, καὶ φοβηθεῖσα μήποτε ταῖς ἀληθείαις δόξῃ διὰ τὴν μοιχείαν ἀνῃρῆσθαι, τότε μὲν ἡσυχίαν ἔσχεν. ἡμέρας δὲ γενομένης ὁ Σέξτος ἐχωρίσθη. ἡ δὲ ἐκάλεσε τοὺς οἰκείους, καὶ ἠξίου μὴ περιιδεῖν ἀτιμώρητον τὸν ἀσεβήσαντα εἰς ξενίαν ἅμα καὶ συγγένειαν. ἑαυτῇ δὲ φήσασα μὴ προσήκειν ἐφορᾶν τὸν ἥλιον τηλικαύτης ὕβρεως πεπειραμένην, ξιφιδίῳ πατάξασα τὸ στῆθος ἑαυτῆς ἐτελεύτησεν.

Οτι Ἱπποκράτης ὁ Γελῷος τύραννος, τοὺς Συρακουσίους νενικηκὼς κατεστρατοπέδευσεν εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἱερόν. κατέλαβε δὲ αὐτὸν τὸν ἱερέα καὶ τῶν Συρακουσίων τινὰς καθαιροῦντας ἀναθήματα χρυσᾶ, καὶ μάλιστα ἱμάτιον τοῦ Διὸς περιαιρουμένους ἐκ πολλοῦ κατεσκευασμένον χρυσίου. καὶ τούτοις μὲν ἐπιπλήξας ὡς ἱεροσύλοις, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὴν πόλιν· αὐτὸς δὲ τῶν ἀναθημάτων ἀπέσχετο, φιλοδοξῆσαι θέλων, καὶ νομίζων δεῖν τὸν τηλικοῦτον ἐπανῃρημένον πόλεμον μηδὲν ἐξαμαρτάνειν εἰς τὸ θεῖον· ἅμα δὲ νομίζων διαβάλλειν τοὺς προεστῶτας τῶν ἐν Συρακούσαις πραγμάτων πρὸς τὰ πλήθη, διὰ τὸ δοκεῖν αὐτοὺς πλεονεκτικῶς, ἀλλ' οὐ δημοτικῶς οὐδ' ἴσως ἄρχειν.

Οτι Θήρων ὁ Ἀκραγαντῖνος γένει καὶ πλούτῳ, καὶ τῇ πρὸς τὸ πλῆθος φιλανθρωπίᾳ πολὺ προεῖχεν οὐ μόνον τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν Σικελιωτῶν.

Οτι

* In ſcripto Cod. γενέσθαι. Vulgatum eſt a *Valeſio*.

---

ctam quandam malitiae incurſionem 2. Maccab. vi, 3. indicet, ſique locus bene habeat, de mendo dubia res eſſe poterit. P. Wess.

70. Ἵνα διῇ τοὺς ὀδόντας] Paullo aliter *Diogenes* L. ix, 26. Addit Laertii filius Zenonem linguam, dentibus ſuis demorſam, in os tyranni exſpuiſſe, conſentiens *Philoni Jud.* Quod Om. Prob. Lib. p. 881. D. & *Plutarcho* loc. indicato. P. Wess.

76. Λεύκιον Ταρκύνιον ἀνεψιὸν τοῦ βασιλέως] Erat Tarquinius Collatinus, Tarquinii Superbi cognatus, quod ex generis ſerie manifeſtum eſt. Tarquinius enim Priſcus fratrem habuit Aruntem. Aruntis filius fuit Egerius. Egerii Tarquinius Collatinus. At Tarquinius Priſcus nepotem habuit Tarquinium Superbum, ut *L. Piſo*, & *Dionyſius* Halicarn. lib. iv. p. 211. produnt. In qua etiam ſententia videtur fuiſſe *Diodorus*. Nam ſi Tarquinium Superbum Priſci filium feciſſet, ut *Livius* alique cenſent, tum Collatinus non Superbi, ſed Sexti potius cognatus dici debuiſſet. H. Vales.

80. Ἐγερθεὶς ἐκ τοῦ κοιτῶνος] Adſcripſerat *Salmaſius* κοιτῶνα non eſſe cubile, quod verum. Cubiculum indicat, ut vel Gloſſarum κοιτωνίτης *cubicularius*, de quo *Galenus* Praecognit. p. 455. teſtabitur. Sed ſive Sextum ex cubiculo ſive cubili ſurgentem ſcelus adgreſſum dixeris, eodem recidet. P. Wess.

1. Τοὺς Συρακουσίους νενικηκὼς] Ad amnem Elorum, de qua pugna *Herodot.* L. vii, 154. & *Timaeus* in Schol. ad *Pindari* Nemeonic. Od. ix. prope finem. P. Wess.

5. Ἐκ πολλοῦ κατεσκευασμένον χρυσίου] Videtur Jovis hujus Olympii, namque Olympium cum a cognomine templo Syracuſani vocabant: videtur inquam ſollemnis fuiſſe ea veſtis Jovis: Quid Gelo, victis Poenis, illi addiderit, quidque molitus Dionyſius tyrannus ſit, notum ſatis eſt. Lege *P. Victorii* Var. Lect.

Οτι τοῦ Μιλτιάδου υἱὸς ὁ Κίμων, τελευτήσαντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ δημοσίᾳ φυλακῇ διὰ τὸ μὴ ἰσχῦσαι ἐκτῖσαι τὸ ὄφλημα, ἵνα λάβῃ τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς εἰς ταφὴν, ἑαυτὸν εἰς τὴν φυλακὴν παρέδωκε, καὶ διεδέξατο τὸ ὄφλημα.

Οτι ὁ Κίμων φιλότιμος ὢν εἰς τὴν τῶν κοινῶν διοίκησιν, ἐξ ὑστέρου ἀγαθὸς στρατηγὸς ἐγενήθη, καὶ διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς ἐνδόξους πράξεις κατειργάσατο.

Οτι οἱ ἐν Θερμοπύλαις ἀνδρείως ἀγωνισάμενοι ἀπέθανον. ὧν τὰς ἀρετὰς, &c. quae ſunt edita in lib. XI. Diodori pag. 9. Ed. Rhod. quae deinde ſequuntur in Codice manuſcr. eo quod in libris Diodori editis extant, conſulto praetermiſimus. 12. folia.

Miltiadis filius Cimon, cum ejus pater in publica cuſtodia eſſet mortuus, eo quod mulctam ſolvere non potuiſſet, ut cadaver illius ad ſepulturam acciperet, corpus ſuum vicarium vinculis tradidit, ac paterni debiti hereditatem adiit.

Cimon cum in gerenda Republica gloriam ambiret, poſtea ſummus in bello dux extitit, & res ſempiterna memoria dignas ſua virtute geſſit.

Graeci cum Leonida ad Thermopylarum aditum fortiter dimicantes occubuerunt. quorum virtutes, *&c. quae ſunt edita in lib. XI. hiſt. Diodori, pag. 9. Edit. Rhodomani.*

ΕΚ ΤΗΣ ΚΑ'.

Οτι Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς ἐξ ἰδιώτου γενόμενος δυνάστης, καὶ πλεῖστον ἰσχύσας τῶν καθ' αὐτὸν βασιλέων, οὐκ ἠρκέσθη ταῖς παρὰ τῆς τύχης δωρεαῖς. ἀλλ' ἐπιβαλόμενος τὰς τῶν ἄλλων βασιλείας εἰς αὐτὸν ἀδίκως περιστῆσαι, τὴν ἰδίαν ἀπέβαλεν ἀρχὴν, ἅμα καὶ τοῦ ζῆν ἐστερήθη.

Οτι Ἀγαθοκλῆς πυθόμενος τούς τε Λίγυας καὶ Τυρρηνοὺς ταραχωδῶς ἀπῃτηκέναι τοὺς μισθοὺς τὸν υἱὸν Ἀγάθαρχον κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ, πάντας ἀπέσφαξεν οὐκ ἐλάττους ὄντας τῶν δισχιλίων.

Οτι οἱ Θρᾷκες τὸν τοῦ βασιλέως υἱὸν Ἀγαθοκλέα λαβόντες αἰχμάλωτον ἀπέστειλαν μετὰ δώρων· ἅμα μὲν πρὸς τὰ παράδοξα τῆς τύχης ἑαυτοῖς παρασκευάζοντες καταφυγὰς, ἅμα δὲ διὰ τῆς φιλανθρωπίας ταύτης ἐλπίζοντες ἀπολήψεσθαι τὴν ἀφῃρημένην αὐτῶν χώραν ὑπὸ Λυσιμάχου. οὐκέτι γὰρ ἤλπιζον αὐτοὺς δυνήσεσθαι κρατῆσαι τῷ πολέμῳ, συμπεφρονηκότων ἁπάντων σχεδὸν τῶν δυνατωτάτων βασιλέων, καὶ συμμαχούντων ἀλλήλοις.

Οτι ὁ Δρομιχαίτης ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς κατὰ πάντα τὸν Λυσίμαχον τὸν βασιλέα δεξιωσάμενος καὶ φιλήσας, ἔτι δὲ πατέρα προσαγορεύσας, ἀπήγαγε μετὰ τῶν τέκνων εἰς πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ηλιν.

Οτι μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Λυσιμάχου δυνάμεως, συνδραμόντων τῶν Θρᾳκῶν καὶ βοώντων, ἄγειν εἰς τὸ μέσον τὸν ἡλωκότα βασιλέα πρὸς τὴν κόλασιν, δεῖν γὰρ τὴν ἐξουσίαν ἔχειν τὸ τῶν κινδύνων μετεσχηκὸς πλῆθος βουλεύσασθαι, πῶς χρηστέον ἐστὶ τοῖς ἡλωκόσιν· ὁ μὲν Δρομιχαίτης περὶ τῆς τιμωρίας τοῦ βασιλέως ἀντειπὼν, ἐδίδαξε τοὺς στρατιώτας, ὅτι συμφέρει σῶσαι τὸν ἄνδρα. ἀναιρεθέντος μὲν γὰρ αὐτοῦ βασιλεῖς ἄλλους καταλήψεσθαι τὴν Λυσιμάχου δυναστείαν, φοβερωτέρους ἴσως, ἂν τύχῃ, τοῦ προϋπάρξαντος· διαφυλαχθέντος δὲ χάριν ἕξειν ὀφιλομένην τοῖς Θρᾳξὶ παρὰ τοῦ σωθέντος, καὶ τὰ

EX LIBRO XXI.

Antigonus Rex ex homine privato ad fortunam regiam evectus, cum caeterorum aetatis ſuae principum potentiſſimus eſſet, tamen fortunae acquieſcere non potuit, ſed aliorum quoque principatum nullo jure ſibi adjungere conatus, & regnum ſuum & praeterea vitam amiſit.

256. Agathocles cum didiciſſet Ligures ac Tyrrhenos abſente ſe ſtipendium a filio ſuo Agatharcho ſeditioſe flagitaſſe, omnes trucidavit numero fere bis mille.

Thraces, qui Agathoclem Lyſimachi Regis filium in praelio ceperant, eum ad patrem cum muneribus remiſerunt: cum hoc facto ad incertos fortunae caſus praeſidium ſibi compararent, & ſimul ſperarent ob eam gratiam agrum ſuum, quem Lyſimachus occupaverat, ſe gratuito recuperaturos. Jam enim omnem victoriae ſpem abjecerant, cum tot tantosque Reges viderent ſocietate inter ſe facta Lyſimacho opem ferre.

Dromichaetes Thracum Rex Lyſimachum in praelio captum omni humanitatis genere excepit, amplexusque ac deoſculatus & patrem eum compellans, cum liberis, in urbem quae Helis dicitur, deduxit.

Cumque Thraces concurſu facto exclamarent juberentque ut Rex in pugna captus, in medium produceretur, ac ſupplicium de eo ſumeretur, (quippe aequum eſſe ut populus qui in pugnae diſcrimine verſatus fuiſſet, de hoſtibus captis pro arbitrio ſtatueret,) Dromichaetes progreſſus milites monuit e re publica eſſe hominem incolumem ſervare: Etenim illo occiſo, alios ſtatim Reges Lyſimachi ditionem occupaturos, majori fortaſſis quam Lyſimachum terrori fore. Contra vero ſervatum plurimam Thracibus gratiam habiturum incolumitatis ergo, & caſtella, quaecunque prius ditionis

---

Lect. L. XXI, 10. P. Wess.

21. Ἵνα λάβῃ τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς εἰς ταφὴν] Sic pleríque. *Corn. Nepos* aliter in Cim. Cap. 1., ubi *Boſium* vide & *S. Petit.* LL. Att. lib. IV. Tit. 9. p. 464. Ed. Nov. P. Wess.

33. Ὅτι Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς] Vide Eclogam primam ex libro XXI. *Diodori.* P. Wess.

39. Ὅτι Ἀγαθοκλῆς] Vide Eclog. 3. L. XXI. pag. 490. P. Wess.

40. Τὸν υἱὸν Ἀγάθαρχον] Hic locus legitur in Excerptis libri XXI. *Diodori Siculi*, quae primum a *Davide Hoeſchelio* ſunt edita, ſed corruptiſſimus, qui hinc emendari facile poteſt. Ibidem Archagathus ſemper dicitur Agathoclis filius, & apud Juſtinum lib. XXII, 5. ſed Agatharchus magis placet. propius enim accedit ad patris Agathoclis nomen. atque ita eum *Polybius* appellat in Excerptis legationum cap. 1. ubi ab avo Hippocratis atque Epicydis occiſum eſſe ſcribit. H. Vales.

43. Τὸν τοῦ βασιλέως υἱὸν Ἀγαθοκλέα &c.] Agathoclem, Lyſimachi F., in Dromichaetae poteſtatem veniſſe *Pauſanias* non negat L. I., 9. pag. 23., haerens tamen ob ſcriptorum diſcordiam, qui Lyſimachum ipſum captum fuiſſe prodiderant. Verum utrumque eſt. Prior Agathocles captivus abductus & dimiſſus eſt, tum pater, accepti beneficii immemor. P. Wess.

57. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Λυσιμάχου] Lyſimachus tranſfugae fraude in loca difficilia, ubi & aquae & annonae inopia, conjectus fuit. Preſſus ſiti & fame ſe dedidit, atque primum bibit, φεῦ, inquit τῆς ἐμῆς κακίας, ὃς δι' ἡδονὴν οὕτω βραχεῖαν ἐστέρημαι βασιλείας τηλικαύτης teſte *Plut.* de Ser. Num. Vind. pag. 555. E. & Sanit. Tuend. p. 129. E. Adde *Polyaen.*, cujus errorem viri docti bene perſtrinxerunt, L. VII, 25. P. Wess.

67. Χάριν ἕξειν ὀφιλ. τοῖς Θρᾳξὶ παρὰ τοῦ σωθέντος] Videt quisque, quid Dromichaetes velit. Sed oratio labare videtur. Χάριν ἔχειν de gratia, quae initur, non prorſus inſolens eſſe, conſtat. At tum τοὺς Θρᾷκας oportuerat. Χάριν ἕξει ſi legatur, bene fortaſſis verborum ſeries decurret. At neutrum ſi placeat, ἕξειν pertinebit ad Dromichaeten, qui gratiam Thracibus debitam, a Lyſimacho ſit initurus. Tu vide, Lector. P. Wess.

84. Ἐπι-

tionis Thracum fuiſſent, abſque periculo recuperatum iri. Quibus cum multitudo aſſenſum praebuiſſet, Dromichaetes amicos ac miniſtros omnes Lyſimachi quoscunque inter captivorum numerum conquirere potuit, ad Lyſimachum perduxit. 259. Poſtea vero cum ſolenne ſacrum Diis faceret, Lyſimachum cum omnibus amicis, ac primores Thracum ad coenam invitavit, duobusque apparatis tricliniis, lectos quidem, quibus Lyſimachus cum amicis diſcubiturus erat, regiis ſtragulis in praelio captis ſtravit; ſibi vero ac reliquis Thracibus vile ſtramentum paravit. Similiter & duabus apparatis coenis, illis quidem opiparas omnis generis dapes in argenteis menſis appoſuit, Thracibus autem olera & carnes modice conditas, in ligneis tabulis menſae nudae ſuperponi juſſit. Poſtremo illis quidem vinum in argenteis aureisque poculis miniſtravit, ſibi vero ac ſuis more Getarum ligneis ac corneis vaſis propinari juſſit. Poſtea vero cum convivium proceſſiſſet, maximum cornu mero implevit, & Lyſimachum patrem appellans interrogavit, utra ipſi regalior coena videretur, Thracica an Macedonica? Cumque Lyſimachus Macedonicam dixiſſet. RELIQUA PETE EX SENTENTIARUM EXCERPTIS.

Demetrius Rex cum reliquas quoque urbes ad deditionem compuliſſet, clementer ac magnifice erga Boeotos ſe geſſit. Nam praeter quatuordecim admodum homines, qui praecipui defectionis auctores fuerant, caeteros immunes abſolvit.

Agatharchus fortitudine & audacia, ſupra quam aetas ferret, pollebat, quippe ille admodum erat juvenis.

Timaeus, qui anteriorum hiſtoriae ſcriptorum errores acerbiſſime caſtigavit, fuit ille quidem in caeteris hiſtoriae ſuae partibus veritatis ſtudioſiſſimus, ſed in rebus geſtis Agathoclis prae odio, quo in illum erat affectus, multa confinxit. Namque ab Agathocle ex inſula in exilium pulſus, tyrannum quidem ipſum quandiu vixit, ulciſci 360. minime valuit, mortuum vero omnibus conviciis in hiſtoria ad poſteritatis memoriam laceravit. Siquidem iis vitiis, quae in Rege illo fuerunt, multa ille alia commentus de ſuo adjicit, atque in univerſum omnes proſperos ejus ſucceſſus deterit, adverſos autem caſus non eos ſolum qui Agathoclis culpa, ſed etiam qui fortuito evenerant, ei vitio vertit. Cumque inter omnes conſtet Agathoclem

Φρούρια τὰ πρότερον ὑπάρξαντα Θρακῶν ἀπολήψεσθαι χωρὶς κινδύνων. συγκαταθεμένου δὲ τοῦ πλήθους ὁ Δρομιχαίτης ἀναζητήσας ἐκ τῶν αἰχμαλώτων τοὺς φίλους τοῦ Λυσιμάχου, καὶ τοὺς περὶ τὴν θεραπείαν εἰωθότας διατρίβειν, ἀπήγαγε πρὸς ἡλωκότα βασιλέα. μετὰ δὲ ταῦτα συντελέσας θυσίαν, παρέλαβεν ἐπὶ τὴν ἑστίασιν τόν τε Λυσίμαχον μετὰ τῶν αὐτοῦ φίλων, καὶ τῶν Θρακῶν τοὺς ἐπιτηδειοτάτους. διττὰς δὲ κλισίας παρασκευάσας, τοῖς μὲν περὶ τὸν Λυσίμαχον ἔστρωσε τὴν ἁλοῦσαν βασιλικὴν στρωμνὴν, ἑαυτῷ δὲ καὶ τοῖς φίλοις εὐτελῆ στιβάδα. ὁμοίως δὲ διττῶν ἑτοιμασθέντων δείπνων, ἐκείνοις μὲν παντοδαπῶν πολυτέλειαν βρωμάτων παρέθηκεν ἐπὶ τραπέζης ἀργυρᾶς· τοῖς δὲ Θρᾳξὶ λάχανα καὶ κρέα μετρίως ἐσκευασμένα, ἐπὶ σανίδος εὐτελοῦς [s] ἐπικειμένης αὐτῆς τῆς τραπέζης. τὸ δὲ τελευταῖον τοῖς μὲν ἐνέχει τὸν οἶνον ἐν ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς ποτηρίοις, τοῖς δὲ μεθ' ἑαυτοῦ κεραμέοις, καὶ ξυλίνοις, καθάπερ ἦν ἔθος τοῖς Γέταις. προβαίνοντος δὲ τοῦ πότου πληρώσας τὸ μέγιστον τῶν κεράτων, καὶ προσαγορεύσας πατέρα τὸν Λυσίμαχον ἠρώτησε, πότερον αὐτῷ δοκεῖ τὸ δεῖπνον βασιλικώτερον τὸ Μακεδονικὸν ἢ τὸ Θρᾴκιον; τοῦ δὲ Λυσιμάχου τὸ Μακεδονικὸν εἰπόντος ZHTEI ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΓΝΩΜΩΝ.

Οτι ὁ βασιλεὺς Δημήτριος παραλαβὼν καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, προσηνέχθη τοῖς Βοιωτοῖς μεγαλοψύχως. πλὴν γὰρ ἀνδρῶν δέκα καὶ τεττάρων τῶν αἰτιωτάτων τῆς ἀποστάσεως, ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων ἅπαντας.

Οτι Ἀγάθαρχος ἀνδρείᾳ καὶ ψυχῆς εὐτολμίᾳ πολὺ τοῦ κατὰ λόγον ὑπερῇρε τῆς ἰδίας ἡλικίας. ἦν γὰρ παντελῶς νέος.

Οτι [t] οὗτος ἱστορικὸς (Τίμαιος) τὰς ἁμαρτίας τῶν πρὸ ἑαυτοῦ συγγραφέων πικρότατα ἐλέγξας, κατὰ μὲν τἄλλα μέρη τῆς γραφῆς πλείστην πρόνοιαν εἶχε τῆς ἀληθείας. ἐν δὲ ταῖς Ἀγαθοκλέους πράξεσι τὰ πολλὰ καταψεύσατο τοῦ δυνάστου διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν. φυγαδευθεὶς γὰρ ὑπ' Ἀγαθοκλέους ἐκ τῆς Σικελίας, ζῶντα μὲν ἀμύνασθαι τὸν δυνάστην οὐκ ἴσχυσε, τελευτήσαντα δὲ διὰ τῆς ἱστορίας ἐβλασφήμησεν εἰς τὸν αἰῶνα. καθόλου γὰρ ταῖς προϋπαρχούσαις τῷ βασιλεῖ τούτῳ κακίαις ἄλλα πολλὰ παρ' ἑαυτοῦ προσθεὶς ὁ συγγραφεὺς, τὰς μὲν εὐημερίας ἀφαιρούμενος αὐτοῦ, τὰς δὲ ἀποτεύξεις, οὐ τὰς δι' αὐτὸν μόνον γενομένας, ἀλλὰ καὶ τὰς διὰ τύχην, μεταφέρων εἰς τὸν μηδὲν ἐξαμαρτόντα. γενομένου δὲ ὁμολογουμένως αὐτοῦ στρατηγικοῦ

μὲν

---

[s] Ὑποκειμένης Vales. corrigit. [t] ΤΙΜΑΙΟΣ legebatur ad oram.

84. Ἐπικειμένης αὐτῆς τῆς τραπέζης] Legendum eſt, ὑποκειμένης. Intelligit enim ligneis quadris ſuppoſitam fuiſſe menſam nudam. ſic vim Graecae vocis αὐτῆς vertendam eſſe exiſtimavi. Latini enim nudum vocant, quod ornatu caret. Ita *Juvenalis* Sat. XI. (verſ. 96.)

Sed nudo latere & parvis frons aerea lectis.

ubi vetus Scholiaſtes, *Nudo latere*, inquit, *id eſt, non ornata ſponda*. *Martialis* in Apophoretis, Epigr. CXLVIII.

Nuda ſtramina ne toro paterent,
Junctae nos tibi venimus ſorores. H. VALES.

Ἐπικειμένης αὐτῆς] *Salmaſius* in ſcripto libro αὐτοῖς invenit, & probavit. Voluit, credo, hoc indicari: quadris ligneis & vilibus cibos fuiſſe impoſitos, menſam vero Thraces ipſos, genibus incumbentem, ſuſtinuiſſe, ut apud Xenophont. Exp. Cyr. L. VII. p. 316. Quod ſi amplecteris, emendatione *Valeſii* nihil opus erit. P. WESS.

88. Μέγιστον τῶν κεράτων] Thraces cornibus bibere ſolitos docet lib. VII. (p. 316.) Expeditionis Cyri Xenophon & Athenaeus. H. VALES.

91. Τὸ Μακεδονικὸν εἰπόντος] Caetera deſiderantur gravi ſane jactura quae fortaſſe ſarciri poteſt ex *Strabonis* lib. VII. (p. 463. A.) ubi de Dromichaete Getarum Rege haec habet. ἐκεῖνος τοίνυν λαβὼν ζωγρίᾳ Λυσίμαχον ἐπιστρατεύσαντα αὐτῷ, δείξας τὴν πενίαν τήν τε αὑτοῦ καὶ τοῦ ἔθνους, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν αὐτάρκειαν, ἐκέλευσε τοῖς τοιούτοις μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις χρῆσθαι. ταῦτα δ' εἰπὼν ξενίσας καὶ συνθέμενος φιλίαν ἀπέλυσεν αὐτόν. Ex quibus magna lux affertur huic *Diodori* loco. H. VALES.

Τὸ Μακεδονικὸν εἰπόντος] Dimiſſus eſt Lyſimachus, poſtquam pace inita Dromichaetae Thraciae partem trans Iſtrum & filiam uxorem conceſſiſſet. Συνθέσθαι πρὸς Δρομιχαίτην εἰρήνην, τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς αὐτοῦ τὰ πέραν Ἴστρου παρεὶς τῷ Γέτῃ, καὶ θυγατέρα συνοικίσαντος *Pauſan.* L. I. p. 23. P. WESS.

96. Πλὴν γὰρ ἀνδρῶν δέκα καὶ τεττάρων] Confer Eclog. 10. Lib. XXI. p. 491., & *Plut.* Demet. pag. 908., qui XIII. duntaxat occiſos ait, neſcio an male. Id mihi quidem certe liquet, verum eſſe non poſſe, quod ibidem additur, Thebas ea tempeſtate οὔπω δέκατον ἔτος fuiſſe habitatas. Inſtauratae enim ſunt a Caſſandro anno 2. Olymp. CXVI., altera vice a Demetrio occupatae Olymp. CXXII, anno ſecundo. quod intervallum XX. annis amplius eſt. P. WESS.

99. Ὅτι Ἀγάθαρχος] Cave putes eundem eſſe, de quo paullo ante. Filius Agatharchi, nepos Agathoclis eſt, ut Ecloga 12. L. XXI. p. 492. docetur. P. WESS.

2. Ὅτι

μὲν κατὰ τὴν ἐπίνοιαν, δραστικοῦ δὲ καὶ τεθαρρηκότος κατὰ τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις εὐτολμίαν, οὐ διαλείπει παρ' ὅλην τὴν ἱστορίαν ἀποκαλῶν αὐτὸν ἄνανδρον, καὶ δειλόν. καίτοιγε τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι τῶν πώποτε δυναστευσάντων οὐδεὶς ἐλάττοσιν ἀφορμαῖς χρησάμενος μείζω βασιλείαν περιεποιήσατο; χειροτέχνης γὰρ ἐκ παίδων γενόμενος δι' ἀπορίαν βίου καὶ πατέρων ἀδοξίαν, ἐξ ὑστέρου διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν, οὐ μόνον Σικελίας σχεδὸν ὅλης ἐκυρίευσεν, ἀλλὰ πολλὴν τῆς Ἰταλίας τε καὶ [v] Λιβύης τοῖς ὅπλοις κατεστρέψατο. θαυμάσαι δ' ἄν τις τοῦ συγγραφέως τὴν εὐχέρειαν· παρ' ὅλην γὰρ τὴν γραφὴν ἐγκωμιάζων τὴν τῶν Συρακουσίων ἀνδρείαν, τὸν τούτων κρατήσαντα, δειλίᾳ φησὶ διενηνοχέναι τοὺς ἅπαντας ἀνθρώπους. διὰ [x] γοῦν τῶν ἐν ταῖς ἐναντιώσεσιν ἐλέγχων, φανερός ἐστι τὸ φιλαληθὲς τῆς ἱστορικῆς παρρησίας προδεδωκὼς, ἰδίας ἕνεκεν ἔχθρας καὶ φιλονεικίας. διόπερ τὰς ἐσχάτας τῆς συντάξεως πέντε βίβλους τοῦ συγγραφέως τούτου, καθ' ἃς περιείληφε τὰς Ἀγαθοκλέους πράξεις, οὐκ ἄν τις δικαίως ἀποδέξαιτο.

Ὅτι καὶ Καλλίας ὁ Συρακούσιος δικαίως καὶ προσηκόντως κατηγορίας ἀξιωθείη. ἀναληφθεὶς γὰρ ὑπ' Ἀγαθοκλέους, καὶ δώρων μεγάλων ἀποδόμενος τὴν προφῆτιν τῆς ἀληθείας ἱστορίαν, οὐκ ἀπολέλοιπεν ἀδίκως ἐγκωμιάζων τὸν μισθοδότην. οὐκ ὀλίγων γὰρ αὐτῷ πεπραγμένων πρὸς ἀσεβείας θεῶν καὶ παρανομίας ἀνθρώπων, φησὶν ὁ συγγραφεὺς αὐτὸν εὐσεβείᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ πολὺ τοὺς ἄλλους ὑπερβεβληκέναι. καθόλου δὲ καθάπερ Ἀγαθοκλῆς ἀφαιρούμενος τὰ τῶν πολιτῶν ἐδωρεῖτο τῷ συγγραφεῖ μηδὲν προσήκοντα παρὰ τὸ δίκαιον, οὕτως ὁ θαυμαστὸς ἱστοριογράφος ἐχαρίζετο διὰ τῆς γραφῆς ἅπαντα τἀγαθὰ τῷ δυνάστῃ. ῥᾴδιον δ' ἦν οἶμαι πρὸς ἄμειψιν χάριτος, τῷ γραφείῳ τῶν ἐγκωμίων μὴ λειφθῆναι τῆς ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους δωροδοκίας.

Ὅτι οἱ μισθοφόροι κατὰ τὰς ὁμολογίας ἐκλιπόντες τὰς Συρακούσας προσεδέχθησαν ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων, ὡς ἂν φίλοι καὶ σύμμαχοι· ὑπὸ δὲ τῶν πολιτῶν φιλοφρόνως ἀναληφθέντες εἰς τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας, νυκτὸς ἐφόνευσαν τοὺς ὑποδεξαμένους, καὶ τὰς τῶν παρασπονδηθέντων γυναῖκας γήμαντες, κατέσχον τὴν πόλιν.

Ὅτι τοῦ Δημητρίου φυλαττομένου εἰς Πέλλαν, Λυσίμαχος πρέσβεις ἀποστείλας ἠξίου τὸν Σέλευκον μηδενὶ τρόπῳ τὸν Δημήτριον ἐκ τῶν χειρῶν ἀφεῖναι, πλεονέκτην ἄνδρα καὶ πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν ἐπιβεβουλευκότα, ἐπηγγέλλετο δὲ αὐτῷ δώσειν ὑπὲρ τοῦ

& conſilio in re militari valuiſſe, & induſtria atque audacia in maximis diſcriminibus ſingulari praeditum fuiſſe, ipſe tota paſſim hiſtoria imbellem eum atque ignavum vocitare non deſinit. Et tamen quis eſt qui ignorat neminem minoribus uſum praeſidiis & adjumentis, tantam dominationem unquam ſibi comparaviſſe? Qui cum a puero ob egeſtatem atque obſcuritatem generis ſellularius opifex fuiſſet, poſtmodum ſua virtute non univerſae modo Siciliae dominationem adeptus eſt, ſed & Italiae Africaeque maximam partem armis ſubegit. Ac levitatem ipſius Timaei merito quis miretur, qui cum fere omnibus paginis Syracuſanorum fortitudinem laudibus efferat, eum qui Syracuſanos domuit, omnium hominum ignaviſſimum fuiſſe affirmat. Ex his igitur adeo inter ſe pugnantibus atque contrariis manifeſto convincitur, veritatis ſtudium, quod in hiſtorico praecipuum eſſe debet, privatae ſimultatis ac contentionis cauſa prodidiſſe. Quamobrem poſtremos ejus quinque libros, quibus res Agathoclis geſtas complexus eſt, nemo unquam jure merito comprobarit.

Sed & Callias Syracuſanus objurgatione aeque dignus eſt: qui cum ab Agathocle opibus auctus fuiſſet, magnoque auctoramento interpretem veritatis hiſtoriam vendidiſſet, nullum laudandi muneratoris ſui in hiſtoria finem fecit. Etenim cum Agathocles in pleriſque divina humanaque jura violaverit, tamen ſcriptor iſte & pietate & humanitate cum reliquis mortalibus multum praeſtitiſſe ait. Denique quemadmodum Agathocles bona, civibus per vim adempta, nullo jure huic ſcriptori donabat, 263. ita eximius hic Annalium conditor laudes omnes in Agathoclem ſcriptis ſuis congerebat. Caeterum meo judicio haud quaquam difficile erat, in vicem acceptae gratia beneficia regia laudationibus repenſare.

Milites conducticii cum Syracuſis pactione facta exceſſiſſent, a Meſſeniis tanquam amici ac ſocii ſunt excepti. Cumque a civibus comiter hoſpitio accepti fuiſſent, noctu hoſpites ſuos trucidarunt; uxoribuſque eorum ſibi copulatis urbem occupaverunt.

Cum Demetrius captivus Pellae cuſtodiretur, Lyſimachus legatione ad Seleucum miſſa monuit, ne hominem ſumma flagrantem cupiditate, qui omnibus Regibus inſidiatus eſſet, ullatenus e manibus dimitteret; ac bis mille talenta daturum ſe promiſit,

---

[v] Λιβύης μέρος ediderat ex conjectura *Vales.* In Mſ. deerat vox ultima. [x] Γὰρ codex ſcriptus.

2. Ὅτι οὗτος ἱστορικὸς (Τίμαιος) τὰς &c.] Ex margine Timaei nomen in orationem inſerui, ſecutus *Suidam*, qui in voce Τίμαιος omnia haec exſcripſit. P. Wess.

20. Καί τοιγε τίς οὐκ οἶδεν] Conferri meretur *Polybius*, quem in Timaei hac reprehenſione *Diodorus* auctorem habet, lib. xii, 6. P. Wess.

25. Πολλὴν τῆς Ἰταλίας τε καὶ Λιβύης τοῖς &c.] Addiderat *Valeſius* poſt Λιβύης vocem μέρος, quam exterminavi. Ferri ejus facile poteſt abſentia, modo ſubintelligatur. Auctor ipſemet L. i, 4. ἐπήλθομεν πολλὴν τῆς τε Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης. Et L. v, 32. Καὶ πολλὴν μὲν τῆς Εὐρώπης, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς Ἀσίας φορολογήσαντες. Haec nunc abunde ſunt. Plura alias dedi. P. Wess.

29. Δειλίᾳ — διενηνοχέναι τοὺς ἅπαντας &c.] Vide quae de hoc genere adſcripta ſunt L. ii, 5. P. Wess.

38. Ἀναληφθεὶς γὰρ ὑπ' Ἀγαθοκλέους] Interpres *opibus ab Agathocle auctus*, quod ad ſui libri oram non injuria *Cl. Salmaſius* notavit. Id enim ſolum vult, Calliam ab Agathocle ſuſceptum inque gratia fuiſſe, uti Cteſias ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ab Artaxerxe ob rei medicae peritiam in gratiam receptus L. ii, 32. Ceterum omnia haec de Callia *Suidas* in Collectanea ſua addidit voc. Καλλίας. P. Wess.

40. Προφῆτιν τῆς ἀληθείας] Confer L. i, 2. Mox *Suidas* οὐ διαλέλοιπεν, quod peraeque placet. P. Wess.

44. Πολὺ τοὺς ἄλλους ὑπερβεβληκέναι] In *Suida* ὑπερβεβηκέναι, pari ſententia. Mos eſt librariis perpetuus haec verba confundere. Vide ad L. i, 58. & L. xv, 88. P. Wess.

50. Τῷ γραφείῳ] Rectius apud *Suidam* legitur τῷ γραφεῖ. Porro hic Callias duobus & xx. libris res Agathoclis Siculi perſcripſerat, ut ait Diodorus lib. xxi. Laudatur a Scholiaſte *Apollonii* lib. iii. Argon. initio. Καλλίας ἐν δεκάτῳ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα. & a *Feſto Pompejo* in V. Roma, & ab *Athenaeo* lib. xii, ii. Καλλίας ἐν ὀγδόῳ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα. denique a *Macrobio* in lib. v. Saturn. cap. 19. H. Vales.

Τῷ γραφείῳ] De Callia bene *Valeſius*. Si tamen plura velis, *G. Jo. Voſſium* Hiſt. Graec. L. i, ii. noli negligere. Reddit ejuſdem nomen *Scymno Chio* v. 125. vir magnus, neſcio an male. P. Wess.

53. Ὅτι οἱ μισθοφόροι] Mamertinos, nequam homines, eſſe ex Eclog. 13. Lib. xxi. p. 493. videbis. P. Wess.

60. Φυλαττομένου εἰς Πέλλαν] Non oblitus eſt *Plutarchus* de Lyſimacho memorare, Seleuco, ut Demetrium occideret, per legatos ingentem pecuniam offerente, at Demetrium non Pellae, ſed in Cherſoneſo Syriae aſſervatum adfirmat Vit. Demet. p. 914.; nec pugnat tamen contrariuſve *Diodoro* eſt: eadem enim urbe Cherſoneſus Syriae, Pella & Apamea. *Stephanus* de Apamea Syriae ἐκλήθη καὶ Χερρόνησος ἀπὸ τῆς περιοχῆς τῶν ὑδάτων,

miſit, dummodo illum Seleucus e medio tolleret. At Seleucus Rex legatos acerbe increpuit, qui ſe non ſolum ad violandam fidem, ſed ad tantum ſcelus erga conjunctiſſimum hominem ſuſcipiendum impellerent. Caeterum ad Antiochum filium, qui in Media morabatur, ſcriptis litteris conſilium ejus exquiſivit, quid Demetrio faciendum eſſet. Illum enim cuſtodia liberare, atque in priſtinum regnum ſplendide reducere conſtituerat: cujus beneficii gratiam cum Antiocho filio communicatam volebat, quippe qui Stratonicen Demetrii filiam in matrimonio haberet, liberoſque ex ea ſuſtuliſſet.

EX LIBRO XXII.

CUm praeſidium in oppidum Rheginorum a Romanis miſſum fuiſſet, Decius Tribunus, genere Campanus, vir ſingulari audacia & cupiditate, Mamertinorum perfidiam aemulatus eſt. Namque ut illi amicorum ſpecie a Meſſeniis excepti, & urbem ipſam occuparant, & civibus ſingulis ad ſuos Lares jugulatis, matres familias hoſpitum ſuorum 264. conjuges ſibi adſciverant, & in occiſorum bona invaſerant: Ita & milites Campani, quibus una cum Decio Rhegii cuſtodia commendata ab Romanis fuerat, ſimili perfidia Rheginos omnes occiderunt, boniſque eorum inter ſe diviſis, urbem quaſi bello captam occupaverunt. At Praefectus praeſidii Decius, cum miſerorum bona vendidiſſet, & pecuniam ex auctione redactam mala fide eſſet partitus, a Campanis ſceleris ejus ſociis Rhegio expulſus eſt. Enim vero univerſi perfidiae tandem poenas dederunt. Et enim Decius gravi oculorum dolore correptus, Rheginum quendam celeberrimum medicum arceſſivit: qui injuriam patriae ultus, Decii oculos linivit cantharidibus, ſicque excaecato Decio, quam primum Meſſana aufugit.

Phintias cum cives ſuos acerba dominatione opprimeret, multoſque divites viros interficeret, ob crudelitatem ſubditis odio eſſe coepit. Proinde cunctis ad defectionem ſpectantibus brevi ad incitas redactus, aliam dominandi rationem inſtituit, cumque clementius praeeſſet, ſubditos in officio continuit.

Ptolemaeus Macedonum Rex, aetate quidem admodum juvenis, rei autem militaris prorſus imperitus erat, ac ſuopte ingenio levis ac temerarius, nihil quod facto opus eſſet providebat. Igitur cum ſuaderent amici ut auxiliares copias, quae nondum aderant, opperiretur, id conſilium neglexit.

Apollodorus cum tyranidum affectaret, & conjurationem firmare vellet, adoleſcentem quendam ex

σάναιρέσεως τοῦ τούτου τάλαντα δισχίλια. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῖς μὲν πρεσβευταῖς ἐπετίμησε, παρακαλοῦσιν αὐτὸν μὴ μόνον ἀθετῆσαι πίστιν, ἀλλὰ καὶ συνῳκειωμένον αὐτῷ [y] μύσος ἐκεῖνο ἐπανελέσθαι· πρὸς δὲ τὸν υἱὸν Ἀντίοχον ἐν τῇ Μηδίᾳ διατρίβοντα γράψας, συνεβούλευσε πῶς χρηστέον ἐπὶ τῷ Δημητρίῳ. κεκρικὼς γὰρ ἦν αὐτὸν ἀπολύειν, καὶ καθάγειν ἐπὶ τὴν βασιλείαν μεγαλοπρεπῶς. ἔσπευδεν δὲ καὶ τὸ τοῦ υἱοῦ χάριν συνεπιγράψαι ταῖς εὐεργεσίαις, ὡς ἂν γεγαμηκότος αὐτοῦ Στρατονίκην τὴν Δημητρίου, καὶ τέκνα γεγεννηκότος ἐξ αὐτῆς.

ΕΚ ΤΗΣ ΚΒ'.

Ὅτι εἰς τὸ Ῥήγιον ἀπεστάλη φρουρὰ ὑπὸ Ῥωμαίων. ὁ δὲ χιλίαρχος Δέκιος τὸ γένος Καμπανὸς, πλεονεξίᾳ καὶ τόλμῃ διαφέρων, ἐμιμήσατο τὴν τῶν Μαμερτίνων παρανομίαν. ἐκεῖνοι γὰρ προσδεχθέντες ὑπὸ Μεσσηνίων ὡς φίλοι, τὴν μὲν πόλιν κατελάβοντο, τοὺς δὲ Μεσσηνίους ἐπὶ τῆς ἰδίας ἑστίας ἑκάστους σφάξαντες ἔγημαν τὰς τῶν ἰδιοξένων γυναῖκας, καὶ τὰς τῶν σφαγέντων κλήσεις κατέσχον· οἱ δὲ περὶ τὸν Δέκιον Καμπανοὶ, δοθέντες ὑπὸ Ῥωμαίων φύλακες τῶν Ῥηγινῶν, ἐζήλωσαν τὴν τούτων ὠμότητα. τοὺς γὰρ Ῥηγίνους σφάξαντες, καὶ τὰς κλήσεις διελόμενοι, κατέσχον τὴν πόλιν ὡς δορύκτητον. ὁ δὲ ἐπὶ τῆς φρουρᾶς τεταγμένος Δέκιος ἐξαργυρισάμενος τὰς τῶν ἠτυχηκότων κλήσεις, καὶ τὴν διαίρεσιν τῆς ὠφελείας ἄδικον ποιησάμενος, ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ Ῥηγίου, φυγαδευθεὶς ὑπὸ τῶν συνασεβησάντων Καμπανῶν. οὐ μὴν ἐξέφυγον τὴν τιμωρίαν οἱ παρανομήσαντες· ἀλλ' ὁ μὲν Δέκιος εἰς ὀφθαλμίαν χαλεπὴν ἐμπεσὼν μετεπέμψατο τῶν ἰατρῶν τὸν ἄριστον. οὗτος δὲ τὴν ὑπὲρ τῆς πατρίδος τιμωρίαν λαμβάνειν ἱκανῶς, κανθαρίσιν ὑπήλειψε τὸν Δέκιον, καὶ τῆς ὁράσεως αὐτὸν στερήσας ἔφυγεν ἐκ τῆς Μεσσήνης.

Ὅτι Φιντίας ὁ τῶν πόλεων βιαίως ἄρχων καὶ πολλοὺς τῶν εὐπόρων ἀναιρῶν, ὑπὸ τῶν ὑποτεταγμένων διὰ τὴν παρανομίαν ἐμισεῖτο. διόπερ ἁπάντων [z] (ἑτοίμων) ὄντων πρὸς ἀπόστασιν, ταχὺ ταπεινωθεὶς μετεβάλετο τὸν τρόπον, καὶ φιλανθρωπότερον ἄρχων, διακατέσχε τοὺς ὑπὸ χεῖρα.

Ὅτι Πτολεμαῖος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς τὴν μὲν ἡλικίαν νέος ὢν παντελῶς, πραγμάτων δὲ πολεμικῶν ἄπειρος, φύσει δὲ θρασὺς καὶ προπετὴς, οὐδὲν τῶν χρησίμων προενοεῖτο· τῶν γὰρ φίλων αὐτῷ συμβουλευόντων ἀναδέξασθαι τοὺς ἀφυστεροῦντας, οὐ προσέσχεν.

Ὅτι Ἀπολλόδωρος ἐπιθέμενος τυραννίδι, καὶ βεβαιῶσαι κρίνας τὴν συνωμοσίαν, μειρακίσκον τινὰ Φίλον

---

[y] Μύσος οἰκεῖον ſcriptus liber. Poſt ἀλλὰ καὶ videtur deeſſe τό.

[z] Vocem addidit *Valeſius*, non neceſſariam.

δέτων, καὶ Πέλλα ἀπὸ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ. quibus gemina, uti viri docti noverunt, *Euſtathius* ad *Dionyſium* v. 918. P. Wess.

73. Ὡς ἂν γεγαμηκότος αὐτοῦ Στρατονίκην &c.] Id quidem verum. Sed Seleucum ſerio cogitaſſe de Demetrio in Macedoniae regnum reſtituendo merito dubites. Vide potius *Plut.* Demet. p. 914. & ſeqq. P. Wess.

76. Ὅτι εἰς τὸ Ῥήγιον ἀπεστάλη] Vide Eclog. 2. lib. xxii. p. 494. P. Wess.

88. Ἐξαργυρισάμενος τὰς τῶν — κλήσεις] Conf. virum longe doctiſſimum ad *Xenophont. Epheſ.* in Miſcellan. Obſervat. Vol. v. p. 54. Tritum verbum eſt de rebus, quae argento permutantur. *Parthen.* Erotic. cap. 8. ὁ Κάνθος ἐξηργυρίσατο μισθὸν τῆς [illegible] καὶ [illegible] χρυσοῦς χιλίους. In *Polybii* Excerpt. p. 1466. extorquendae pecuniae vim exprimit, ἐπειδὴ δὲ πάντας ἐξηργυρίσαντο κατὰ τὸ δυνατόν. *Poſtquam omnes pro virili ſpoliarant pecunia.* Et *Joſeph.* Ant. Jud. L. xiv, 14, 6. ἀναχωρήσαντας ἐξηργυρίσατο τὸν Ἀντίγονον. quibus gemina L. i. Belli Jud. cap. 15, 2. P. Wess.

1. Ἀπάντων (ἑτοίμων) ὄντων πρὸς ἀπόστασιν] Secunda vox *Valeſio* debetur, quae ſi abeſſet, ſententia eadem foret. Ὄντες πρός τι vel πρός τινι dicuntur, qui illi rei ſtudent, πρὸς θρήνοις ὢν *Heliodorus* L. x. p. 509., πρὸς ἄλλοις μείζοσιν ὢν καλλίονα τὸν βίον *Strabo* L. x. p. 699. &c. P. Wess.

4. Ὅτι ὁ Πτολεμαῖος &c.] Hic eſt Ptolemaeus Ceraunus Ptolemaei Lagi filius, qui occiſo Seleuco Rex Macedoniae ab exercitu declaratus eſt Lyſimachiae. cumque biennium magna cum crudelitate regnaſſet, tandem a Gallis acie ſuperatus ac foede truncatus eſt Olympiade cxxiv. anno 4. non autem 2. ut perperam ponit *Euſebius*. qui obitum Ceranni biennio ante Seleuci mortem collocat, cum tamen Ceraunus Seleucum occiderit, eoque occiſo biennium in Macedonia regnaverit, ut docet *Memnon* Cap. 14. & *Appianus* & *Dexippus*. Certe *Diodorus* hanc Ceranni cladem poſt occupatum a Decio Regium collocat. haec autem Decii perfidia accidit anno 3. dictae Olympiadis, cum Pyrrhus a Tarentinis miſſa legatione accitus in Italiam fuiſſet. H. Vales.

10. Ὅτι ὁ Ἀπολλόδωρος] Quo aſtu hic Caſſandreae tyrannidem occuparit fuſe narrat *Polyaenus* lib. vi, 7. Strategematum. H. Vales.

14. Καὶ αἷμα κεράσας ἔπιεν] De barbaro hoc ritu multa *H. Gre-*

λον αὐτοῦ καλέσας ὡς ἐπὶ θυσίαν, καὶ σφαγιάσας τοῖς θεοῖς, τά τε σπλάγχνα τοῖς συνομόσασιν ἔδωκε φαγεῖν, καὶ τὸ αἷμα κεράσας οἴνῳ πιεῖν παρεκελεύσατο.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Ἀπολλόδωρος Γαλάτας εὑρὼν, καὶ τούτοις ὅπλα διδοὺς, καὶ δωρεαῖς τιμήσας, δορυφόροις ἐχρῆτο πιστοῖς, καὶ πρὸς τὰς κολάσεις εὐθέτοις διὰ τὴν ὠμότητα· τὰς δὲ τῶν εὐπόρων οὐσίας δημεύων, πλῆθος χρημάτων ἤθροιζεν. ἀναβιβάσας δὲ τοὺς στρατιωτικοὺς μισθοὺς, καὶ μεταδιδοὺς τοῖς πένησι τῆς εὐπορίας, δύναμιν ἀξιόλογον περιεποιήσατο. ἐκτραπεὶς δὲ εἰς ὠμότητα καὶ πλεονεξίαν, εἰσεπράττετο τοὺς πολιτικοὺς χρήματα· καὶ πολλοὺς μὲν ἄνδρας, οὐκ ὀλίγας δὲ γυναῖκας τῇ διὰ τῶν βασάνων τιμωρίᾳ βιαζόμενος, ἠνάγκασε πάντα ἄργυρον καὶ χρυσὸν παραδιδόναι. εἶχε δὲ τυραννίδος εἰσηγητὴν καὶ διδάσκαλον Καλλιφῶντα τὸν Σικελὸν, συνδιατετριφότα πολλοῖς τοῖς κατὰ τὴν Σικελίαν τυράννοις.

Ὅτι τὰς Αἰγέας διαρπάσας ὁ Πύῤῥος, ἥτις ἦν ἑστία τῆς Μακεδονικῆς βασιλείας, τοὺς Γαλάτας ἐκεῖσε κατέλιπεν. οἱ δὲ πυθόμενοι [a] τινων, ὅτι κατὰ τοὺς βασιλικοὺς τάφους τοῖς τετελευτηκόσι συγκατωρύχθη χρήματα πολλὰ κατά τινα παλαιὰν συνήθειαν, ἅπαντας ἀνέσκαψαν, καὶ τυμβωρυχήσαντες, τὰ μὲν χρήματα [b] διείλοντο, τὰ δὲ ὀστᾶ τῶν τετελευτηκότων διέῤῥιψαν. ὁ δὲ Πύῤῥος ἐπὶ τούτοις βλασφημούμενος, οὐκ ἐκόλαζε τοὺς βαρβάρους, διὰ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις χρείας.

amicis per ſacrificii ſpeciem evocatum, Diis immolavit, extaque conjuratis eſui dedit, ſanguinem vero dilutum vino iiſdem propinavit.

Idem Gallos cum armaſſet, atque ingentibus donis conciliaſſet, fidos ſatellites & ob inſitam ſaevitiam ad omne facinus paratos miniſtros habuit:
publicatiſque divitum bonis, magnam pecuniae vim 267.
confecit. Cumque militum ſtipendia auxiſſet, & congiarium plebi divideret, brevi non contemnendam potentiam ſibi comparavit. Porro ad ſaevitiam & cupiditatem converſus, pecuniam a civibus extorquere coepit, viroſque ac mulieres adeo complures aurum argentumque omne conferre tormentis coëgit; utebatur autem tyrannidis monitore quodam, ac magiſtro Calliphonte Siculo, qui in multorum Siciliae tyrannorum aula diu verſatus fuerat.

Pyrrhus cum Aegeas diripuiſſet, quae ſedes Macedonum regiae erat, Gallorum praeſidium ibi reliquit, qui cum a quibuſdam accepiſſent, in Regalibus ſepulcris maximas opes ex more priſo repoſitas eſſe, effoſſis omnibus tumulis opes quidem inter ſe partiti ſunt, caeterum oſſa ac cineres diſſiparunt. At Pyrrhus cum ob id facinus male audiret, barbaris impune id eſſe tulit, quippe qui eorum auxilio opus habebat.

ΕΚ ΤΗΣ ΚΓ'.

Ἡμεῖς δὲ τῆς ἱστορίας οἰκεῖον ὑπολαμβάνομεν εἶναι, τὸ μὴ παραλιπεῖν ἀνεπισημάντους τὰς τῶν ἡγεμόνων προαιρέσεις ἐπ' ἀμφότερα. τῇ μὲν γὰρ τῶν ἡμαρτημένων κατηγορίᾳ διορθοῦσθαι συμβαίνει τοὺς ἐπὶ τὴν ὁμοίαν καταφερομένους ἄγνοιαν· τῇ δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων εὐφημίᾳ προτρέπεσθαι πολλῶν τὰς ψυχὰς πρὸς ἀρετήν. τίς οὖν οὐκ ἂν δικαίως μέμψαιτο τὴν ἀφροσύνην καὶ τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ Ἀτιλίου; τὴν γὰρ εὐτυχίαν, ὥσπερ βαρὺ φορτίον, ἐνεγκεῖν ἐπιδεξίως οὐ δυνηθεὶς, ἑαυτὸν ἀπεστέρησε τῆς μεγίστης δόξης, τὴν δὲ πατρίδα μεγάλοις περιέβαλε κακοῖς. δυνάμενος γὰρ θέσθαι τὴν εἰρήνην συμφέρουσαν μὲν τῇ Ῥώμῃ, ταπεινὴν δὲ καὶ παντελῶς αἰσχρὰν τῇ Καρχηδόνι, πρὸς δὲ τούτοις ἀπενέγκασθαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις αἰώνιον μνήμην ἡμερότητος καὶ φιλανθρωπίας, τούτων μὲν οὐδ' ὁντιναοῦν ἐποιήσατο λόγον, τοῖς δὲ τῶν ἠτυχηκότων πταίσμα-

EX LIBRO XXIII.

EGo vero id officium Hiſtorici eſſe exiſtimo; Imperatorum in utramque partem ſtudia ac mores diligenter notare. Etenim ex objurgatione quidem alienorum delictorum caeteri ab hujuſmodi culpa revocantur: contra vero laudatio recte factorum mentes ad virtutem ſtimulare ſolet. Quis vero imprudentiam & arrogantiam Attilii Reguli non magnopere improbet? qui cum ſecundam fortunam quaſi grave quoddam onus ferre minime potuiſſet, & ſeipſum maximae laudis fructu privavit, & patriam in graviſſima diſcrimina conjecit. Cum enim pacem glorioſam populo Romano, Carthaginenſibus autem turpem atque abjectam ferire poſſet, ac praeterea maximam clementiae atque humanitatis
gloriam apud omnes referre, horum quidem omnium 268.
rationem nullam duxit: ſed afflictorum calamitati ſuper-

---

[a] Παρά τινων *Valeſius*, ego praepoſitionem eraſi. [b] Διείλαντο codex ſcriptus.

Grotius in Matth. C. xxvi, 27. Puer, quem tyrannus mactavit cujuſque viſcera conjuratis appoſuit, *Callimeles* erat: comederunt cupide carnem pueri, ſanguinemque, nigro vino mixtum, biberunt, ut *τῇ κοινωνίᾳ τοῦ μιάσματος τὸ πιστὸν τῆς ἐπιθέσεως* confirmaretur, ut ſcribit *Polyaenus*. Bene ergo [illegible] *ἀνθρώπους ἐπὶ τυραννίσι ἢ συνωμοσίαις*, ὡς Ἀπολλόδωρος de crudeliſſimo hoc homine *Plut.* Ser. Num. Vind. p. 556. D., & *Aelian.* de An. L. v, 15. Ἀπολλόδωρος ὁ τῆς Κασσανδρείας ἀλιτήριος, i. e. *φόνευς parricida*: nam Interpretis *latro* vim vocis non exhaurit. Legendus eſt *N. Heinſius* ad *Ovid.* L. ii. Pont. ix, 43. ubi plura. P. Wess.

31. Ὅτι τὰς Αἰγέας διαρπάσας] Hiſtoriam hanc narrat *Plutarchus* in Pyrrho (p. 400. D.) τῶν δὲ Αἰγαίων κρατήσας ὁ Πύῤῥος quae interpres ſic reddidit. *Aegaeos ubi habuit in poteſtate*, cum Aegeas vertere debuiſſet, quod eſt oppidum Macedoniae. *Ptolemaeo* Αἰγαία, *Plinio* & *Solino* Aegae. cui oppido a ſe condito Caranus ex re nomen dedit. Oraculo enim juſſus ibi urbem condere, ubi capras reſidentes vidiſſet, quas αἶγας Graeci vocant, ita urbem hanc nominavit, ut docet *Solinus* & *Juſtinus* lib. vii, 1. Ad illud oraculum alludit *Dio Chryſoſtomus* Orat. iv. (p. 70. C.) de Regno, in qua Diogenes Alexandrum Macedonem ſic affatur. *ὅτε ὁ πρόγονος σοῦ Ἀρχέλαος ἦλθεν εἰς Μακεδονίαν αἶγας ἐλαύνων. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐγέλασε, καὶ ἴδε τὰ περὶ τὸν χρησμὸν, ὦ Διόγενες λέγεις.* Cum *Dione* conſentit *Hyginus* fab. 219. & Archelao Temeni filio id aſcribit. *Inde*, inquit, *profugit ex reſponſo Apollinis in Macedoniam capra duce, oppidumque ex nomine caprae Aegeas conſtituit.* H. Vales.

33. Οἱ δὲ πυθόμενοι τινων &c] Adſtruxerat *Valeſ.* praepoſitionem ſcripſeratque παρά τινων, quam ego, ut *Salmaſius* voluerat, delevi. Sine ea oratio bene conſtat. Dubito etiam an male corripiatur *Plutarchi* Interpres: certe quae ſtatim adduntur τά τε ἄλλα χαλεπῶς ἐχρῶντο τοῖς ἀνθρώποις cives Aegarumque incolas requirunt. Mitto addere, Αἰγαίους urbis ejus habitatores dici, oppidum Αἰγὰς aut Αἰγέας. P. Wess.

34. Τοὺς βασιλικοὺς τάφους] Aegis erant Mauſolaea regum Macedoniae ex inſtituto Perdiccae, qui primus Macedonum Rex fuit, ut docent *Plinius* ac *Solinus*, & *Juſtinus* in lib. vii, 2. H. Vales.

Τοὺς βασιλικοὺς τάφους] Planiſſime *Diodorus* L. xix, 52. ἔτι δὲ Κύνναν —— ἔθαψεν ἐν Αἰγαῖς, καθάπερ ἔθος ἦν τοῖς βασιλεῦσι. P. Wess.

43. Τῇ μὲν γὰρ τῶν ἡμαρτημένων κατηγορίᾳ &c.] Vide Eclog. 12 lib. xxiii.

ſuperbe inſultans, hujuſmodi conditiones pacis impoſuit, ut & numinis indignationem commoverit, & victos acerbitate implacabili ad fortiter faciendum compulerit. Itaque ob illius culpam ſtatim tanta rerum commutatio extitit, ut Carthaginenſes, qui nuper ob acceptam cladem pavore perculſi, omnem ſalutis ſpem deſponderant, tum repente confirmati, hoſtium copias conciderint; Romani vero in eam cladem ac calamitatem delapſi ſint, ut qui antea pedeſtri pugna caeteris mortalibus multum praeſtare credebantur, pedeſtri acie congredi cum hoſte non ultra auſi fuerint. Quamobrem omnium ſuperiori memoria bellorum id maxime diuturnum fuit, & ad pugnas navales res adducta eſt, in quibus naves populi Romani ac ſociorum innumerabiles, hominum vero pluſquam centum millia perierunt, abſque iis qui in navalibus praeliis cecidere. pecuniae porro tanta vis impenſa eſt, quantam credibile eſt ſufficere potuiſſe claſſibus ex tanto navium numero compoſitis, tracto per continuos quindecim annos bello. Neque vero minima calamitatis pars in tantorum auctorem malorum recidit, ſiquidem ille priſtinam ſuam gloriam multo majori ignominia atque infamia obſcuravit: ſuaque infelicitate aliis documento fuit, ne in proſperis rebus inſolentia efferantur. quodque eſt graviſſimum, quorum calamitatibus inſultaverat, eorum contumeliam ac licentiam perferre eſt coactus: cum veniam ac miſerationem, quae afflictis impendi ſolet, ſuae ipſius cauſae praecidiſſet. At Xanthippus ſua virtute non modo Carthaginenſes praeſentibus malis liberavit, ſed prorſus res in contrarium vertit. quippe Romanos jam ſine controverſia victores funditus proſtravit, Poenos vero poſt acceptam
271. cladem ultimum excidium jamjam expectantes, tam felici eventu recreavit, adeo ut deinceps hoſtem contemnerent. Proinde cum fama hujus rei geſtae per univerſum fere terrarum orbem diſperſa fuiſſet, ſinguli virtutem hominis admiratione proſequebantur. Miraculo enim ſimile videbatur, unico homine Carthaginenſibus adjuncto, tantam ſubito rerum commutationem extitiſſe, ut qui antea arctiſſima obſidione premebantur, repente hoſtem ultro obſiderent, hi vero qui ob virtutem terrarum mariſque imperio prius potiebantur, intra exiguum oppidum concluſi, expugnationem in dies expectarent. Caeterum haudquaquam mirum eſſe debet ſi ducis peritia ac prudentia omnem rei difficultatem ſuperavit.

Hamilcar Poenus, cognomento Barca, & Hannibal ejus filius, Carthaginenſium Imperatores, o-

σιν ὑπερηφάνως προσενεχθεὶς, τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα προσέταττεν, ὥστε τὸ μὲν δαιμόνιον νεμεσῆσαι, τοὺς δὲ ἡττημένους διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐκείνου βαρύτητος ἐπαναγκάσαι τραπέσθαι πρὸς ἀλκήν. τοιγαροῦν εὐθὺς τηλικαύτη τῶν πραγμάτων ἐγένετο παλίρροια δι' ἐκεῖνον, ὥστε τοὺς μὲν Καρχηδονίους, τοὺς διὰ τὴν ἧτταν, καὶ τὴν καταπληξιν ἀπεγνωκότας τὸ πρότερον τὴν σωτηρίαν, ἐκ μεταβολῆς τότε θαρσήσαντας κατακόψαι τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν· τὸ δὲ σύνολον τηλικαύτῃ πληγῇ καὶ συμφορᾷ περιπεσεῖν τὴν Ῥώμην, ὥστε τοὺς ἐν τῷ πεζομαχεῖν ἁπάντων ἀνθρώπων δοκοῦντας προτερεῖν, μηκέτι τολμᾶν ἐκ τοῦ προχείρου συγκαταβαίνειν εἰς παράταξιν. διὸ καὶ συνέβη τὸν πόλεμον μακρότατον μὲν γενέσθαι τῶν μνημονευομένων, τοὺς δὲ ἀγῶνας μεταπεσεῖν εἰς ναυμαχίας· ἐν αἷς τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν συμμάχων διαφθαρῆναι ναῦς παμπληθεῖς, ἄνδρες δ' οὐκ ἐλάττους τῶν δέκα μυριάδων, σὺν τοῖς ἐν ταῖς ναυμαχίαις [c] ἀπολλυμένοις· χρημάτων δὲ ἐδαπανήθη τοσοῦτος ἀριθμὸς, ὅσον εἰκός ἐστιν ἀναλῶσαι τοὺς στόλους μὲν πλείονας ἐκ τῶν νηῶν συνεστηκότας, διαπολεμήσαντας δὲ ἀπὸ τούτων τῶν χρόνων ἔτη ιε'. οὐ μὴν ὅγε τούτων αἴτιος ἐλαχίστην μερίδα τῆς συμφορᾶς ἀπηνέγκατο. τῆς γὰρ προϋπαρχούσης αὐτῷ δόξης πολλαπλασίαν τὴν ἀτιμίαν καὶ τὴν αἰσχύνην ἠλλάξατο, τοῖς δὲ ἰδίοις συμπτώμασι τοὺς ἄλλους ἐδίδαξε μέτρια φρονεῖν ἐν ταῖς ἐξουσίαις, τὸ δὲ μέγιστον, ὧν ὑπερηφάνησε τῆς ἀτυχίας, τούτων ἠναγκάσθη τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἐξουσίαν φέρειν, προαφῃρημένος δὲ αὐτοῦ τὴν συγγνώμην, καὶ τὸν συγκεχωρημένον τοῖς ἐπταικόσιν ἔλεον· Ξάνθιππος δὲ τῇ καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τοὺς Καρχηδονίους οὐ μόνον ἐξ αὐτῶν τῶν δεινῶν ἐξήρπασεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἅπαντα πόλεμον εἰς τοὐναντίον περιέστησε. τοὺς μὲν γὰρ ἅπασι κρατοῦντας, τοῖς ὅλοις ἐλάττωσε, τοὺς δὲ διὰ τὴν ἧτταν προσδοκῶντας τὴν ἀπώλειαν, τῷ μεγέθει τοῦ προτερήματος ἐποίησε καταφρονῆσαι τῶν πολεμίων. διὸ καὶ τῆς τῶν πραχθέντων ἐπιφανείας εἰς ἅπασαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην διαδοθείσης, ἕκαστος [d] γὰρ ἐθαύμαζε τὴν τἀνδρὸς ἀρετὴν εἰκότως, παράδοξον ἐφαίνετο πᾶσιν, εἰ προσγενομένου τοῖς Καρχηδονίοις ἑνὸς μόνου ἀνδρὸς, τηλικαύτη τῶν ὅλων ἐγένετο μεταβολὴ, ὥστε τοὺς μὲν εἰς πολιορκίαν ἄρτι συγκεκλεισμένους, ἐκ μεταβολῆς τοὺς ἐναντίους πολιορκεῖν, τοὺς δὲ πρότερον γῆς καὶ θαλάττης δι' ἀνδρείαν κρατοῦντας, ἐν πόλει μικρᾷ συμπεφευγότας προσδέχεσθαι τὴν ἅλωσιν. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν, εἰ στρατηγοῦ σύνεσις καὶ πραγμάτων ἐμπειρία τῶν ἀδυνάτων δοκούντων εἶναι περιεγένετο.

Οτι Αμίλκας ὁ Βάρκας καλούμενος ὁ Καρχηδόνιος, καὶ Ανίβας ὁ υἱὸς αὐτοῦ μέγιστοι στρατηγοὶ Καρ-

---

[c] Schedae veteres ἀπολλυμμένοις. Unde *Vales.* ἀπολουμένοις fecerat.

[d] Γοῦν correxit *Vales.* Statim παράδοξον γὰρ MS.

XXIII. p. 504. P. Wess.

75. Σὺν τοῖς ἐν ταῖς ναυμαχίαις ἀπολλυμένοις] Legebatur in veteri Codice ἀπολυμμένοις, e quo *Vales.* ἀπολουμένοις, *Salmaſius* ἀπολλυμένοις, quod & ego amplexus ſum, extudit. P. Wess.

81. Τῆς γὰρ προϋπαρχούσης αὐτῷ &c.] Eclog. 13. L. XXIII. ἀντὶ μὲν τῆς πρίν. —— πολλαπλασίως τὴν —— ἠλλάξατο. Quod de annis XV., quibus bellum fuerit continuatum, praeceſſit, annales adfirmant. Fuiſſe tamen videtur καὶ ἐκ τοσούτων νηῶν συνεστηκότας: nam quod vulgo legitur, pravum eſt. P. Wess.

96. Ἕκαστος γὰρ ἐθαύμαζε &c.] Sic ſchedae manuſcriptae. *Valeſius* ἕκαστος γοῦν maluit, *Salmaſio* haud injuria inprobante. Locus diſtinguendus ita eſt, ἐπιφανείας —— διαδοθείσης, (ἕκαστος γὰρ ἐθαύμαζε τὴν τἀνδρὸς ἀρετὴν, εἰκότως·) παράδοξον ἐφαίνετο πᾶσιν &c. Nam alterum γὰρ, quod poſt παράδοξον ſedem occupaverat, delendum eſt, ex priore inprudenter iteratum. P. Wess.

2. Ἐν πόλει μικρᾷ συμπεφευγότας] Clupeam eſſe ex *Polybio* L. I, 34. videbis. P. Wess.

7. Ὅτι Ἀμίλκας] Vide *Suidam* in Ἀμίλκας. Mox *Salmaſius* καὶ Καρχηδόνιος tum, ut ſcripto erat in libro, Καρχηδονίων ὁ μέγιστος ὅλος τῶν στρατηγῶν. Neutrum ſequor. P. Wess.

24. Τά τε χόματα —— κατεσκεύαζε] *Diodorus* χώματα ſcribere ſolet. De Clodii inſolentia & vanitate vide Eclog. 1. L. XXIV. p. 507., atque ibi τὰς ἀρίστας ναῦς ἐξήρτυσε διαπονήσας refinge: nam ἐξήρτυσε, quod neſcio quomodo relictum iſtic ſit, aliud eſt & pravum. P. Wess.

30. Τοὺς δὲ συμμάχους ῥαβδίοις ἐμαστίγου] Ex hoc loco videtur confici, Conſuli aut Praetori jus haud fuiſſe in ſocios nominis Latini, praeter virgarum admonitionem. Tamen *Polybius* lib. VI. (cap. 35.) poteſtatem in ſocios Praefectis ſociorum nominis Latini competiiſſe ait, quemadmodum Tribunis in milites Romanos. quo loco, μαστιγοῦν tantum *Polybius*, non etiam ξυλοκοπεῖν dixiſſe conſulto mihi videtur, eo quod fuſtuarii poena in ſocios non exercebatur. Caeterum Conſuli ac Praetori jus vitae ac necis in Praefectos ſociorum fuiſſe ſatis conſtat, ex Papirii Curſoris exemplo in Praeneſtinum Praetorem, apud *Livium* lib. IX. (cap. 16.) quod tamen poſtea lege Livia ſublatum videtur, qua vetitum eſt ne in militem nominis Latini virgis animadvertere liceret, ut ait *Plutarchus* in Gracchis (p. 838.

Καρχηδονίων [e] ὄντες, οὐ μόνον τῶν προτέρων, ἀλλὰ καὶ τῶν μεταγενεστέρων ὁμολογουμένως οὗτοι διελήφθησαν, καὶ ἰδίαις πράξεσιν ηὔξησαν μάλιστα τὴν πατρίδα.

ΕΚ ΤΗΣ ΚΔʹ.

Ὅτι Κλώδιος παραγενόμενος εἰς τὴν Σικελίαν, παρέλαβε τὰς πρὸς τῷ Λιλυβαίῳ δυνάμεις, καὶ τὰ πλήθη συναγαγὼν κατηγόρησε πικρῶς τῶν παραδόντων αὐτῷ τὸ στρατόπεδον ὑπάτων· φάσκων αὐτοὺς ῥαθύμως κεχειρικέναι τὸν πόλεμον, μεθυσκομένους καὶ ζῶντας ἐν ἀνέσει καὶ τρυφῇ· καὶ τὸ σύνολον πεπολιορκῆσθαι μᾶλλον ἢ πεπολιορκηκέναι. ὢν δὲ φύσει παράθερμος, καὶ τῇ διανοίᾳ παρακεκινηκὼς, πολλὰ διῴκει μανίᾳ προσεμφερῶς. πρῶτον μὲν γὰρ, ὧν τῆς στρατηγίας κατηγόρησε, τούτων τὴν ἄνοιαν μιμησάμενος, παραπλησίως ἐν τῇ θαλάσσῃ τά τε χώματα καὶ τὰ κλεῖθρα κατεσκεύαζε· τοσοῦτον ἀφροσύνῃ διενέγκας ἐκείνων, ὅσῳ μεῖζόν ἐστιν ἁμάρτημα, τὸ μηδὲ ἐκ τῆς πείρας δύνασθαι μεταδιδαχθῆναι, τοῦ πρώτως ἐπιβαλλόμενον σφαλῆναι. τιμωρητικὸς δὲ ὢν φύσει, τοὺς μὲν πολιτικοὺς τοῖς πατρίοις ἔθεσιν ἐκόλαζεν ἀπαραιτήτως, τοὺς δὲ συμμάχους ῥαβδίοις ἐμαστίγου. καθόλου δὲ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ γένους, καὶ τὴν τῆς οἰκίας δόξαν διεφθαρμένος, ὑπεροπτικὸς ἦν καὶ κατεφρόνει πάντων.

Ὅτι Ἀμίλκας καὶ πρὸ τῆς στρατηγίας φανερὰν ἔσχε τὴν λαμπρότητα τῆς ψυχῆς· καὶ τὴν ἀρχὴν παραλαβὼν, ἄξιος ἐφαίνετο τῆς πατρίδος, ἀντεχόμενος μὲν τῆς δόξης, καταφρονῶν δὲ τῶν κινδύνων.

Ὅτι οὗτος συνέσει διαφέρειν ἐδόκει, καὶ τόλμαν, καὶ πρᾶξιν τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις ἔχων ὑπὲρ ἅπαντας τοὺς πολίτας, ὑπῆρχεν ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.

Ὅτι ὁ Ἄννων μεγαλεπίβολος ὢν καὶ δόξης ὀρεγόμενος, καὶ τὸ μέγιστον ἔχων δύναμιν σχολάζουσαν, ἅμα μὲν ταύτην γυμνάσειν ἤλπιζεν ἐν ταύτῃ τῇ στρατείᾳ, τρέφων ἐκ τῆς πολεμίας, καὶ τὴν πόλιν κουφίζων τῶν δαπανημάτων· ἅμα δὲ πολλὰ καταπράξασθαι τῇ πατρίδι, καὶ πρὸς δόξαν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον.

Ὅτι Ἄννωνος τὴν Ἑκατόμπυλον ἐκπολιορκήσαντος, καὶ τῶν πρεσβυτέρων προσελθόντων μεθ' ἱκετηριῶν καὶ δεομένων ἀνθρωπίνως ἑαυτοῖς χρήσασθαι, φιλόδοξος ὢν ὁ στρατηγὸς, καὶ προκρίνας εὐεργεσίαν τῆς τιμωρίας, τρισχιλίους μὲν ὁμήρους ἔλαβε, τὴν δὲ πόλιν καὶ τὰς κτήσεις ἀκεραίους ἐάσας, ἔτυχε στεφάνων καὶ τιμῶν μεγάλων παρὰ τῶν εὖ παθόντων· οἱ δὲ στρατιῶται τῶν ἐγχωρίων αὐτοὺς ὑποδεχομένων λαμ-

mnium qui unquam extiterunt ducum ſine controverſia maximi fuiſſe exiſtimantur, ſuiſque rebus geſtis imperium Poenorum valde amplificarunt.

EX LIBRO XXIV.

P. Clodius in Siciliam delatus, cum exercitum accepiſſet qui Lilybaeum tummaxime obſidebat, convocatis militibus Conſules, a quibus legiones traditas acceperat, acerbe accuſare coepit; cum diceret eos admodum negligenter bellum geſſiſſe, vino ac luxu & deliciis diffluentes: poſtremo obſeſſos ipſos verius quam hoſtem fuiſſe. Cumque ſuopte ingenio eſſet ferventior, nec mentis admodum ſuae compos, multa temere ac furioſo ſimilis actitabat. Nam primum quidem quorum acta vituperabat, eorum veſaniam aemulatus, moles in mare jacere, & portum clauſtro obſtruere aggreſſus eſt, tanto graviore imprudentia, quanto majus delictum eſt, alieno peccato ac periculo minime emendari, quam, cum rem aliquam primus aggreſſus ſis, labi. Idem cum in puniendo ſaevus eſſet, 272. in Romanos quidem milites more majorum animadvertebat citra ſpem veniae: ſocios autem nominis Latini virgis caedebat. Denique ob ſplendorem generis atque dignitatem majorum, ſuperbia elatus, cunctos prae ſe deſpiciebat.

Hamilcaris, prius quam Praetor creatus fuiſſet, nota jam erat animi magnitudo: proinde eam dignitatem adeptus, majeſtate populi Carthaginenſis non inferior apparuit, cum & gloriam in omnibus ſpectaret, & pericula contemneret.

Idem ſingularem induſtriam ac fortitudinem in re militari cum eximia prudentia conjunctam habebat. Itaque prorſus, quod ait Homerus, & Rex optimus, & Dux fortiſſimus videbatur.

Hanno ad ſumma quaeque natura factus, & gloriae cupidine incenſus, cum ocioſum exercitum haberet, expeditionem hanc ſuſcepit: in qua ſimul militem exercere, & ex hoſtili praeda alere decreverat, eoque pacto civitate magnis ſumptibus levata, maximam gloriam atque utilitatem Reipublicae Carthaginenſi comparare.

Hanno cum Hecatompylon expugnaſſet, & ſeniores illius civitatis eum adiiſſent cum infulis, orantes ut humanitate in captos uti vellet, ipſe laudis avidus, benignitatem ſaevitiae anteponens, tria millia obſidum accepit, urbemque cum civium facultatibus integram atque intactam ſervavit; quo facto maximam laudem & gratiam ab eis retulit. Caeterum milites ab oppidanis laute ac liberaliter

[e] Οἱ μόνοι ἦσαν ſcriptus Cod.

(p. 838. E.) Hinc explicandus eſt locus *Saluſtii* in Jugurthino (cap. 69.) *Turpilius verberatus poenas capite ſolvit. nam is civis e Latio erat.* H. Vales.

Τοὺς δὲ συμμάχους ῥαβδίοις ἐμαστίγου] Oſtendit hic locus in cives aliter atque in ſocios fuiſſe animadverſum, non item leniorem ſociorum fuiſſe poenam: ex *Polyb.* VI, 35. id confici quoque non poteſt: nam cum de tribuno *κύριος δ' ἐστὶ*, inquit, *καὶ ζημιῶν ὁ χιλίαρχος, καὶ ἐνεχυράζων καὶ μαστιγῶν. τοὺς δὲ συμμάχους οἱ πραίφεκτοι*, ſequatur tantum tribuni & praefecti in ſuos auctoritatem & dignitatem; alioqui, quia ξυλοκοπεῖν non dicit, ſequeretur ne fuſtuarii quidem poena legionarios potuiſſe plecti. Livia illa lex ſi valuiſſet, de qua re dubito, abſtuliſſet virgas & fuſtes ſociorum tergis. Turpilio certe nil profuit, *qui verberatus poenas capitis ſolvit*, quia *civis e Latio* erat: gravius utique punitus quam cives Romani, etſi ſimilis culpae rei. Fuiſſe vero in milites, qui cives non erant, in pari delicto gravius animadverſum, quam in cives Romanos, Scipio ad Numantiam oſtendit; *quem enim militem extra ordinem deprehendit, ſi Romanus eſſet, vitibus, ſi extraneus fuſtibus cecidit*, ut eſt in Epitome *Livii* LVII., ubi omnino Cl. *Dukerus* eſt conferendus. P. Wess.

43. *Ὅτι ὁ Ἄννων μεγαλεπίβολος ὢν* &c.] Vide ſuperius ad L. I, 19. II, 7. V, 48. Mox *πολλὰ κατεπράξατο* juſtum putares, niſi ſcriptoribus ipſis aliud viſum eſſet. P. Wess.

50. *Τὴν Ἑκατόμπυλον*] Urbs eſt in Africa, quam Hanno magnus in Carthaginis ditionem redegerat, ut narrat Polybius lib. I. cap. 73. *προχειρίσαντο τὸν Ἄννωνα στρατηγὸν διὰ τὸ δοκεῖν τοῦτον καὶ πρότερον αὐτοῖς τὰ κατὰ τὴν Ἑκατοντάπυλον τῆς Λιβύης κατεστρέψασθαι.* condita eſt ab Hercule, ut narrat *Diodorus* libro IV, 18. pag. 263. H. Vales.

Τὴν Ἑκατόμπυλον] *Polybii Ἑκατοντάπυλον* firmare poſſunt

Γείτονες ἀγχίθυροι Ῥώμης ἑκατονταπύλου

in Epigrammate *Herodis Attici.* Nec deſunt tamen praeſidia *Diodori Ἑκατομπύλῳ.* Promiſcue *Ἑκατοντάπυλον* & *Ἑκατόμπυλον* dixerunt, ut *Cl. Salmaſius* exemplis ad eam Inſcriptionem p. 81.

ter excepti, omnis generis dapibus large fruebantur.

At mater adoleſcentum, mortem viri aegre ferens, cum exiſtimaret horum negligentia atque incuria factum eſſe ut vir ſuus e vita migraret, perſuaſit filiis ſuis ut in captivos graviter ſaevirent. 275. Primo igitur intra anguſtiſſimum quoddam cubiculum concluſi, inſtar ferarum corpus ſuum conglobare ob loci anguſtiam cogebantur: deinde per dies quinque negatis alimentis, Boſtar quidem prae aegritudine animi ac fame interiit, Hamilcar vero, qui ſingulari animi magnitudine erat, tametſi ſpe omni deſtitutus, ſe interim ſuſtentabat. Ac ſaepe cum fletibus mulierem precatus, cum narraret quantam in ipſius virum curam impendiſſet, adeo illam ad humanitatis aliquem ſenſum non flexit, ut Boſtaris cadaver cum Hamilcare dierum quinque ſpatio mulier ſaeve incluſerit, victumque eatenus ſubminiſtraverit, ut Hamilcari ſenſus calamitatis ſuae ſupereſſet. Sed Hamilcar omni jam ſpe miſericordiae precibus ſuis praeciſa, Jovem hoſpitalem, Deoſque, quibus res humanae curae ſunt, obteſtari coepit, atque exclamare, ſibi pro debita gratia immanes poenas reponi. Neque tamen in hujusmodi tormentis ſpiritum reddidit, ſive Deorum miſericordia, ſive fortuna quaedam inſperatam opem attulit. Nam cum in extremo vitae diſcrimine eſſet, tum ob cadaveris tetrum odorem, tum ob caeteras quibus premebatur anguſtias, nonnulli ex familiaribus ſervulis rem extraneis narraverunt: qui hujusmodi ſceleris indignitate commoti, mox ad Tribunos plebis factum detulere. Cumque oppido ſaevum facinus viſum eſſet, acceſſiti a Magiſtratibus Attilii, parum abfuit, quin capitis damnati ſint, ut qui nomini Romano eam crudelitatis notam inuſſiſſent. Caeterum Magiſtratus malum Attiliis minati ſunt, niſi bona fide in poſterum captivos curarent. Igitur illi matri multa imputantes, Boſtaris quidem cremati cineres in patriam remiſerunt: Hamilcarem vero ex aerumna priſtina paulatim refecerunt ac confirmarunt.

πρῶς μετὰ πάσης προθυμίας εἱστιῶντο πάντων [f] ὄντων δαψιλῶν πρὸς ἀπόλαυσιν.

Ὅτι ἡ μήτηρ τῶν νεανίσκων βαρέως φέρουσα τὴν τἀνδρὸς τελευτὴν, καὶ νομίσασα δι' ἀμέλειαν αὐτὸν ἐκλελοιπέναι τὸ ζῆν, [g] ἐποίησε τοὺς υἱοὺς κακουχεῖν τοὺς αἰχμαλώτους. συγκλεισθέντων οὖν αὐτῶν εἰς οἴκημα στενὸν παντελῶς, τὰ σώματα καθάπερ τῶν θηρίων ἠναγκάζοντο συσπειρωμένα καρτερεῖν διὰ τὴν στενοχωρίαν. ἔπειτα τῆς τροφῆς περιαιρεθείσης ἐφ' ἡμέρας πέντε, Βοδόστωρ μὲν διὰ τὴν ἀθυμίαν, καὶ τὴν ἔνδειαν ἐτελεύτησεν· Ἀμίλκας δὲ διαφέρων εὐψυχίᾳ, διεκαρτέρει καίπερ ἀπεγνωσμένης ἐλπίδος ἀντεχόμενος. πολλάκις δὲ αὐτοῦ δεομένου τῆς γυναικὸς, καὶ μετὰ δακρύων τὴν ἐπιμέλειαν τὴν εἰς τὸν ἄνδρα διεξιόντος, τοσοῦτον ἀπεῖχεν ἐκείνη φιλανθρωπίας καὶ λογισμοῦ ἀνθρωπίνου, ὥστε τὸν μὲν νεκρὸν [h] αὐτῷ συγκατακλεῖσαι πέντε ἡμέρας, τροφὴν δὲ ὀλίγην χορηγῆσαι, πρὸς αὐτὸ μόνον στοχαζομένην τὸ δύνασθαι τὴν ἀτυχίαν ἐνεγκεῖν. ὁ δὲ Ἀμίλκας ἀπογνοὺς τὸν ἐκ τῆς ἱκεσίας ἔλεον, ἀνεβόησεν ἐπιμαρτυρόμενος Δία ξένιον, καὶ θεοὺς τοὺς ἐποπτεύοντας τὰ κατ' ἀνθρώπους, ὡς ἀντὶ καλῆς χάριτος τῆς ὀφειλομένης ἀπολαμβάνει τιμωρίας ὑπὲρ ἄνθρωπον. οὐ μὴν ἐξέλιπε τὸ ζῆν, εἴτε δαιμονίου τινὸς ἐλεήσαντος, εἴτε καὶ ταὐτομάτου παράδοξον ἐνεγκόντος βοήθειαν. ἐσχάτως γὰρ αὐτοῦ διακειμένου, διά τε τὴν ἀποφορὰν τὴν ἀπὸ τοῦ νεκροῦ, καὶ τὴν ὅλην κακουχίαν, τῶν οἰκετῶν τινες τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν διηγήσαντό τισι τὸ γινόμενον· οἱ δὲ μισοπονηρήσαντες, τοῖς δημάρχοις προσήγγειλαν. δεινῆς δ' οὖν τῆς ὠμότητος φανείσης, οἱ ἄρχοντες ἀνεκαλέσαντο τοὺς Ἀτιλίους, καὶ παρ' ὀλίγον θανάτου κρίσιν προσέθηκαν, ὡς καταισχύνουσι τὴν Ῥώμην. διηπειλήσαντο δὲ τὴν ἁρμόττουσαν παρ' αὐτῶν λήψεσθαι τιμωρίαν, εἰ μὴ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ποιήσονται τῶν αἰχμαλώτων. οἱ δὲ τῇ μητρὶ πολλὰ καταμεμψάμενοι, τὸν μὲν Βοδόστορα καύσαντες, ἀπέστειλαν τὴν τέφραν τοῖς συγγενέσι· τὸν δὲ Ἀμίλκαν ἐκ τῆς κακουχίας ἀνέλαβον.

EX LIBRO XXV.

276. CARTHAGINENSES, qui de Siciliae poſſeſſione per quatuor & viginti annos cum populo Romano certaverant, haud tantas calamitates eo bello paſſi ſunt, quantas illo bello quod cum mercenariis militibus, quos injuria af-

ΕΚ ΤΗΣ ΚΕ'.

Ὅτι οἱ Καρχηδόνιοι περὶ τῆς Σικελίας μεγάλους ἀγῶνας καὶ κινδύνους ὑπομείναντες, καὶ πρὸς Ῥωμαίους κδ' ἔτη συνεχῶς διαπολεμήσαντες, οὐ τηλικούτων ἐπειράθησαν ἀτυχημάτων, ὅσων ὁ πόλεμος αὐτοῖς αἴτιος ὑπῆρξεν ὁ πρὸς τοὺς ἀδικη-

---

[f] Τῶν corrigit *Valeſ.* [g] Ἔπεισε *idem.* [h] Αὐτοῦ in Mſ.

21. pateſecit. P. Wess.

58. *Πάντων ὄντων δαψιλῶν*] *Valeſius πάντων τῶν δαψιλῶν* malit. Tu diſtingue haec a ſuperioribus, nec mutatione opus erit. Vid. & L. v, 13. P. Wess.

60. *Ἡ μήτηρ τῶν νεανίσκων*] Matrem Atiliorum intelligit viduam Atilii Reguli, ejus qui a Carthaginenſibus captus & crudeliter occiſus fuerat. Quod cum accepiſſent Romani, nobiliſſimos e captivis Carthaginenſium Atilii liberis excruciandos & necandos viciſſim tradiderunt, ut ſcribit *Zonaras* (pag. 297. *Ed. Venet.*) Quare videndum ſintne ii Boſtar & Hamilcar, de quibus *Diodorus* hic loquitur. H. Vales.

61. *Καὶ νομίσασα δι' ἀμέλειαν* &c.] Ex hoc loco concluditur, M. Atilium morbo mortuum eſſe, non vero ſub carnificum tormentis, ut clamat *Silius Italicus*, poetice calamitatem hanc deflens, ſecutus *T. Livium*, ſi vera eſt Epitome L. xviii. At majorem fidem meretur *Diodorus* in hoc negotio, quippe Siculus, qui Carthaginis vicinae negotia potuit melius cognoſcere. Sed de eo infra amplius dicemus in notis ad *Appianum*. Jac. Palmer.

Καὶ νομίσασα δι' ἀμέλειαν &c.] Non videntur vero affinia eruditiſſimo *Palmerio*, quae Romani ſcriptores de palpebris Atilio reſectis neceque viri crudeliſſima memoriae prodiderunt. Cauſſas fuſe dedit Exercitat. pag. 152. Huc autem evadunt: *Polybium*, qui belli Punici 1. hiſtoriam copioſe narravit, Atilii captivitatem diligenter attigiſſe, de atroci vero hoc ſupplicio ne verbum quidem feciſſe, nec quidquam etiam de itu ejus Romam verſus, redituque: probabile eſſe, conſulto haec omnia reticuiſſe *Polybium*, ne cogeretur fidem hiſtoricam fallere narrando fabulam, quae Romae probabitur, vel Romanorum odium incurreret, ſi contrarium recepto apud eos rumori traderet. Ad hoc *Diodorum* diſerte perhibere, Atilii viduam ea fuiſſe opinione, Poenorum negligentia maritum ſuum periiſſe, de inmani iſto ſupplicio nec eam nec filios quidquam produxiſſe. Itaque ex hoc *Diodori* loco & *Polybii* ſilentio confici poſſe, totam de M. Atilii ſupplicio tragoediam ad pulpita amandari debere & a veritate hiſtorica longe aberrare. Quae quidem prudenter a viro praeclarae eruditionis eſſe diſputata, nemo diffitebitur. Haec certe *Diodori* atrociſſimam iſtam Atilii necem redarguunt aperte. Id probare non poſſum, quod Poenum, cui hic **Βοδόστωρ** nomen, *Valeſius* & *Palmerius* eundem eſſe cenſeant ac Boſtarem: *Diodori* Bodoſtor Romae inſignita viduae Atilii crudelitate deceſſit, Boſtar Carthaginienſis finito bello Punico 1. in Sardinia interfectus eſt apud *Polybium* L. 1, 79. Haud quoque ſcio an male mutetur *ἐποίησε τοὺς υἱοὺς* in *ἔπεισε* a duumviris iſtis. Memini in ſuperioribus ſimilem *Diodori* locum tractare & contra eum tueri: ſuum tamen cuique κτηθέντας ὑπ' αὐτῶν μισθοφόρους. ἀποστερήσαντες γὰρ τοὺς ὀφειλομένους μισθοὺς τοῖς ἀλλοεθνέσιν, παρ' ὀλίγον αὐτῆς τῆς ἡγεμονίας ἅμα καὶ τῆς πατρίδος ἐστερήθησαν. οἱ γὰρ ἀδικηθέντες μισθοφόροι παραχρῆμα ἀποστάντες, ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς περιέβαλον τὴν Καρχηδόνα.

Ὅτι οἱ Καρχηδόνιοι ἐξαπέστειλαν πρὸς τοὺς ἀποστάντας κήρυκα, τὴν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν αἰτούμενοι. οἱ δὲ περὶ τὸν Σπένδιον ἡγεμόνες ἐπιτείνοντες τὴν ἀποθηρίωσιν, οὐ μόνον ἀντεῖπον περὶ τῆς ταφῆς, ἀλλὰ καὶ διηπειλήσαντο μηκέτι πέμπειν μηδένα κήρυκα περὶ μηδενὸς πρὸς αὐτοὺς, ὡς τῆς αὐτῆς κολάσεως γενομένης τῷ παραγενομένῳ. εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ἐνομοθέτησαν, τῶν αἰχμαλώτων τοὺς μὲν Καρχηδονίους τῆς αὐτῆς τούτοις ἀξιοῦν τιμωρίας, τοὺς δὲ συμμαχοῦντας τοῖς Φοίνιξι χειροκοπεῖν, καὶ πέμπειν ἠκρωτηριασμένους εἰς τὴν Καρχηδόνα. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Σπένδιον ἡγεμόνες, διὰ τῆς εἰρημένης ἀσεβείας καὶ ὠμότητος ὑπελύμαντο τὴν διὰ τῆς φιλανθρωπίας στρατηγίαν τοῦ Βάρκα. τοῦτον τὸν τρόπον, Ἀμίλκας δυσχρηστούμενος τῇ ὠμότητι, καὶ αὐτὸς ἠναγκάζετο τῆς φιλανθρωπίας μὲν τῆς εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ἀποστῆναι, τὴν δὲ τιμωρίαν παραπλησίαν ἐπιτιθέναι τοῖς ὑποπίπτουσι. διόπερ τοὺς ἁλισκομένους αἰκιζόμενος παρεῤῥίπτει τοῖς θηρίοις, ὑφ' ὧν καταπατούμενοι πικραῖς τιμωρίαις περιέπιπτον.

Ὅτι οἱ [i] Ἱππακριτοὶ καὶ οἱ Ἰτυκαῖοι ἀπέστησαν, καὶ τοὺς φυλάσσοντας τὰς πόλεις ἔῤῥιψαν ἀτάφους κατὰ τῶν τειχῶν καὶ τοῖς παρὰ Καρχηδονίων πρεσβεύουσι περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως ἀντεῖπον περὶ τῆς ταφῆς.

Ὅτι [k] Ἀμίλκας ὁ καὶ Βάρκας πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρεχόμενος τῇ πατρίδι, κατὰ μὲν τὴν Σικελίαν ἐν τῷ πρὸς Ῥωμαίους πολέμῳ, κατὰ δὲ τὴν Λιβύην, ὅτε τὴν ἀπόστασιν οἱ μισθοφόροι καὶ Λίβυες ποιησάμενοι συνεῖχον ἐν πολιορκίᾳ τὴν Καρχηδόνα. ἐπ' ἀμφοτέροις γὰρ τοῖς πολέμοις τούτοις ἐπιφανεστάτας πράξεις κατεργασάμενος, καὶ πολιτευσάμενος ἐμφρόνως, δικαίας ἀποδοχῆς ἐτύγχανε παρὰ πᾶσι τοῖς πολίταις· ὕστερον δὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ κατὰ τὴν Λιβύην πολέμου, συστησάμενος ἑταιρείαν τῶν πονηροτάτων, καὶ ἐκ τούτων ἀθροίζων καὶ ἐκ τῶν λαφύρων ὠφελείας, ἔτι δὲ αὐτὸν ὁρῶν ταῖς πράξεσιν αὐξανόμενον, καὶ δοὺς εἰς δημοκοπίαν καὶ πλήθους ἀρέσκειαν, παρεστήσατο τὸν δῆμον ἑαυτῷ παραδοῦναι τὴν στρατηγίαν ὅλης τῆς Λιβύης εἰς χρόνον ὀλίγιστον.

fecerant, geſſere. Nam cum illos debitis ſtipendiis fraudaſſent, parum abfuit quin & imperium & patriam ſimul ipſi amitterent. Etenim mercenarii eam injuriam aegre ferentes, ſtatim defectione facta, Carthaginenſes in maxima diſcrimina adduxerunt.

Carthaginenſes legatione ad defectores miſſa petierunt ut peremptorum cadavera ſibi ad ſepulturam traderentur. Sed Spondius caeterique defectorum duces majori barbarie & immanitate acti, non modo haec negaverunt, ſed praeterea monuerunt, ne legatus poſthaec ullus de ulla re ad ſe mitteretur: ſi quis miſſus eſſet, eodem ſupplicio periturum interminati. Decretum deinde fecerunt, quicunque Carthaginenſium caperetur poſthac, ut eodem quo illi mortis genere tolleretur: quicunque vero ex ſociis illorum, ut praeciſis manibus mutilati Carthaginem remitterentur. Hujusmodi ſcelere ac ſaevitia Spondii factum eſt, ut Hamilcar, crudelitatem iſtam aegre ferens, a priſtina humanitate ſua dimotus, eandem in captos crudelitatem viciſſim exercere coactus ſit. Igitur ipſe captivos prius cruciatos belluis objiciebat, qui ab his conculcati miſere interibant.

Hippacrini & Uticenſes defecerunt a Poenis, & Carthaginenſium praeſidium necarunt, caeſosque e muris inſepultos abjecerunt: ne ſepeliendi quidem poteſtate facta Carthaginenſibus, qui id petebant.

Hamilcar cognomento Barca, egregiam atque utilem patriae operam navavit, tum in Sicilia adverſus Romanos, tum in Libya adverſus mercenarios milites & Afros, qui a Poenis cum defeciſſent, ipſam Carthaginem obſidione premebant. Etenim in utroque bello cum multa eximiae fortitudinis ac prudentiae facinora edidiſſet, merito ab univerſis civibus colebatur. Poſtea vero confecto Libyco bello, perditiſſimorum hominum manum coëgit. Cumque hinc atque ex praeda magnas opes collegiſſet, atque ex rebus geſtis auctoritatem ſibi peperiſſet, plebis gratiam aucupatus effecit, ut Africa provincia ſibi ad tempus mandaretur. 279.

---

[i] In ſcripto Cod. οἱ Πονικοὶ *Salmas.* invenit. [k] Ἀμίλκας καὶ ὁ Βάρκας edebatur.

que arbitrium relinquo. P. Wess.

99. Οὐ [illegible] [illegible] &c.] Confer Eclog. 1. Lib. xxv. p. 509. P. Wess.

8. Τὴν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν αἰτούμενοι] Giſgonis & Carthaginienſium ad ſeptingentos, quos inmani crudelitate mutilatos & excarnificatos conjurati contrucidarant apud *Polybium* L. 1, 80. P. Wess.

9. Οἱ δὲ περὶ τὸν Σπένδιον] Spendium Campanum *Polybius* hunc vocat libro primo (cap. 69.) qui de hujus Libyci belli hiſtoria conſulendus eſt. H. Vales.

17. Εἰς τὴν Καρχηδόνα] *Polybius* L. 1, 81. εἰς Καρχηδόνα' in codice Auguſtano εἰς Καρχηδόνα, quod verum eſſe, haec *Diodori* adfirmant, bene *Jo. Henr. Borclero* Lect. Polybian. pag. 25. monente. P. Wess.

27. Ἱππακριτοὶ] Hos Ἱππακρίτας *Polybius* libro primo (cap. 70. 73.) ſemper appellat. urbs ipſa Hippagreta ab *Appiano* dicitur in Libycis (p. 111) quam moenibus, arce & portu Agathocles olim inſtruxit, media inter Carthaginem atque Uticam. Ejus incolas ibidem Ἱππαγρεῖτας nominat. *Sigiſmundus Gelenius* interpres *Appiani*, Hipponem Zaritum vertit, quod plane confirmat *Zonaras* (pag. 352.) ubi Ἱππῶνα eandem urbem vocat, quam Appianus Hippagretam. quod ſi ita eſt, fallitur certe *Appianus*, qui id oppidum inter Uticam & Carthaginem medium eſſe dicit, cum ipſa potius Utica media inter Hipponem ſit atque Carthaginem. Suſpicatus ſum aliquando Ἱππακρίτας ab Ἵππου ἄκρα dictos eſſe, cujus meminit *Ptolemaeus* in Africae deſcriptione, idque plane confirmat *Stephanus* Grammaticus, Ἱππάκρα πόλις Λιβύης· ὁ πολίτης Ἱππακρίτης. Fuerunt autem duae hujus nominis urbes in Africa, teſte *Diodoro* lib. xx, 54. H. Vales.

Ὅτι οἱ Ἱππακριτοὶ] Vide quae diſputavi ad L. xx, 54. & 57. p. 447. 449. P. Wess.

32. Ἀμίλκας καὶ ὁ Βάρκας] Lege, ὁ καὶ Βάρκας. H. Vales.

Ἀμίλκας καὶ ὁ Βάρκας] Ex ſequentibus patet de uno ſolo viro hoc loco mentionem fieri: utitur enim ſemper numero ſingulari παρεχόμενος & πολιτευσάμενος, & ſic ſemper. Ideo corrigendus hic locus eſt, quod facillime fiet legendo ὅτι Ἀμίλκας ὁ καὶ Βάρκας. Nam binominis fuit Hamilcar ille: teſtis *Aemilius Probus* ſive *Cornelius Nepos* in ejus vita, quae ſic incipit: *Hamilcar Hannibalis filius cognomine Barca.* Et *Polyb.* lib. 1. (cap. 56.) οἱ δὲ Καρχηδόνιοι μετὰ ταῦτα στρατηγὸν καταστήσαντες αὐτῶν Ἀμίλκαν, τὸν Βάρκαν ἐπικαλούμενον. & paſſim apud Auctores, & ipſe *Diodorus* infra Excerpt. horum p. 281. Ἦν γὰρ υἱὸς Ἀμίλκα τοῦ Βάρκα μὲν ἐπικαλουμένου. Jac. Palm.

Ἀμίλκας ὁ καὶ Βάρκας] Certiſſima virorum praeſtantiſſimorum eſt conjectura, neque adeo veritus ſum ex eorum opinione locum inſtaurare. Lege, ſi operae putaveris, not. ad Eclog. 1. lib. xxv. p. 510. & p. 564. P. Wess.

EX LIBRO XXVI.

ERAT Hannibal natura bellicoſus, & in re militari a puero exercitatus; cumque multos per annos in contubernio maximorum ducum vixiſſet, magnam bellicarum rerum peritiam collegerat. Itaque & ſolertia quadam praecipua a natura inſtructus, & exercitatione diuturna firmatus, magnam ſui ipſius ſpem conceperat.

Victo ab Hannibale Minucio, ſatis eventus ipſe comprobavit, Minucium quidem imprudentia ſua atque imperitia omnia peſſumdediſſe: Fabium vero conſilio ac virtute militari ſalutem Reipublicae praeſtitiſſe.

Dorimachus Praetor Aetolorum rem nefariam aggreſſus eſt. Nam cum templum Dodonaei Jovis oraculo celebre ſpoliaſſet, flammis deinde integrum praeter cellam ipſam cremavit.

Hannibalis copiae cum Campanorum bonis diutius ſe ingurgitaſſent, prorſus in diverſa mutatae ſunt. Continuae enim deliciae, molles lectuli, & unguentorum ac dapum omnis generis apparatus, fortitudinem eorum atque in perferendis laboribus
280. conſtantiam adſuetam fregerunt, corpuſque adeo ac mentem in muliebrem molliciem luxumque ſolverunt.

Hannibal cum in Romanorum crudelitatem ac malitiam potius quam arrogantiam multa dixiſſet, Senatorum filios ac propinquos ex captivorum numero lectos neci dedit, hujuſmodi poenam Senatui rependens.

Idem infeſto adverſus populum Romanum odio flagrans, ſelectos ex omnibus captivis ad ſingulare certamen aptiſſimos inter ſe compoſuit, & fratres quidem cum fratribus, patres cum liberis, cum cognatis autem cognatos dimicare juſſit. Quo quidem tempore merito quis ſaevitiam Poeni ducis deteſtatus, Romanorum pietatem ac conſtantiam miratus fuiſſet. Nam cum flammae ac ſtimuli ac duriſſima verbera iis admoverentur, nemo tamen cum hominibus conjunctiſſimis manus conſerere ſuſtinuit: ſed invicta animi magnitudine omnes tormentis immortui ſunt, cum ab hujuſmodi piaculo manus puras ſervaſſent.

Gelone & Hierone in Sicilia mortuis cum principatus Syracuſanorum ad Hieronymum adoleſcentem admodum deveniſſet, haud quaquam idoneum rectorem nactum erat Siciliae regnum. Proinde adoleſcens proximorum adulatione corruptus, ad luxum & intemperantiam

ΕΚ ΤΗΣ Κϛʹ.

ΟΤι Ἀννίβας ὢν φύσει μάχιμος, καὶ τῇ τῶν πολεμικῶν ἔργων ἐκ παιδὸς πείρᾳ πεποιημένος, καὶ συνεστρατευκὼς ἔτη πλείω μεγάλοις ἡγεμόσι, πολλὴν εἶχε τριβὴν τῶν πολεμικῶν ἀγώνων· κεχορηγημένος δὲ ὑπὸ τῆς φύσεως ἀγχινοίᾳ, καὶ πεποιημένος στρατηγικὴν ἀρετὴν διὰ τῆς πολυχρονίου περὶ τὸν πόλεμον ἀσκήσεως, μεγάλας ἐλπίδας εἶχεν ἐν ἑαυτῷ.

Ὅτι τοῦ Μινουκίου ἡττηθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀννίβου, ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ὑπὸ πάντων ἐκρίθη, Μινούκιος μὲν ἀφροσύνῃ καὶ ἀπειρίᾳ τοῖς ὅλοις ἐπταικώς· Φάβιος δὲ ἀγχινοίᾳ καὶ ἀρετῇ στρατηγικῇ διὰ παντὸς προνενοημένος τῆς ἀσφαλείας.

Ὅτι Δωρίμαχος ὁ τῶν Αἰτωλῶν στρατηγὸς ἀσεβῆ συνετελέσατο πρᾶξιν. τὸ γὰρ περὶ Δωδώνην μαντεῖον συλήσας, ἐνέπρησε τὸ ἱερὸν πλὴν τοῦ σηκοῦ.

Ὅτι ἡ τοῦ Ἀννίβου δύναμις πολὺν χρόνον τῆς τῶν Καμπανῶν εὐδαιμονίας ἀπλήστως ἐμπλησθεῖσα, μετέβαλε ταῖς ἀγωγαῖς εἰς τοὐναντίον. τρυφῆς γὰρ συνεχοῦς καὶ μαλακῆς εὐνῆς καὶ μύρων παντοίων, καὶ παντοίας τροφῆς πολυτέλεια, τὴν μὲν ἀλκὴν καὶ συνήθη τῶν δεινῶν ἐξέλυσεν ὑπομονήν, τὰ δὲ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς εἰς γυναικώδη καὶ τρυφερὰν διάθεσιν μετέστησεν.

Ὅτι τῶν Ῥωμαίων ὁ Ἀννίβας πολλὰ κατηγορήσας εἰς ὠμότητα καὶ πονηρίαν [1] μᾶλλον ἢ ὑπερηφανίαν, τοὺς τῶν συγκλητικῶν υἱοὺς καὶ συγγενεῖς ἐκλέξας ἀπέσφαξε, ταύτην παρὰ τοῦ συνεδρίου λαμβάνων τιμωρίαν.

Ὅτι ὁ Ἀννίβας ἀλλοτριώτατα διακείμενος πρὸς Ῥωμαίους, ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἐπιλέξας τοὺς εὐθέτους εἰς μονομαχίαν συνέζευξεν. ἀδελφοὺς μὲν ἀδελφοῖς, πατέρας δὲ υἱοῖς, συγγενεῖς δὲ συγγενέσι μονομαχεῖν ἠνάγκαζεν. ἔνθα δὴ δικαίως ἄν τις τοῦ μὲν Φοίνικος ἐμίσησε τὴν ὠμότητα, τῶν δὲ Ῥωμαίων ἐθαύμασε τὴν εὐσέβειαν, καὶ τὴν ἐν τοῖς δεινοῖς ὑπομονήν τε καὶ καρτερίαν. [m] πυρὸς γὰρ αὐτοῖς προσαγομένου καὶ κέντρων, ἔτι δὲ χαλεπωτάτων πληγῶν, οὐδεὶς ὑπήκουσε προσενεγκεῖν τὰς χεῖρας τοῖς ἀναγκαιοτάτοις· πάντες γὰρ εὐγενῆ παραστήματα λαβόντες, ἐναπέπνευσαν ταῖς ἀνάγκαις, ἀθίκτους ἑαυτοὺς τηρήσαντες τῆς πρὸς ἀλλήλαις μιαιφονίας.

Ὅτι Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος τῶν βασιλέων κατὰ τὴν Σικελίαν τετελευτηκότων ἐν Συρακούσαις, Ἱερωνύμου δὲ τὴν ἀρχὴν διαδεδεγμένου, καὶ τὴν ἡλικίαν ὄντος ἀντίπαιδος, οὐκ εἶχεν ἡ βασιλεία τὸν προστησόμενον ἀξιόχρεων. διὸ καὶ τὸ μειράκιον ταῖς τῶν κολάκων πρὸς χάριν ὁμιλίαις ἐξετρά-

---

[1] Ἢ addidit *Vales.* ante μᾶλλον. *Salmas.* poſt id vocabulum poſuit: cui adſentior.

[m] Πρὸς MS.

51. Κεχορηγημένος δὲ ὑπὸ τῆς φύσεως ἀγχινοίᾳ] Annibalem egregio a natura ingenio fuiſſe inſtructum, idque eum multo uſu & virorum eruditorum praeceptis haud parum adauxiſſe atque exornaſſe *Dio Caſſius* agnoſcit in Excerpt. *Vales.* p. 593. Adde & Clariſſimi *T. Hemſterh.* ad *Lucian.* D. Mort. XII, 3. notas. P. Wess.

61. Δωρίμαχος] De hoc Dorimachi ſcelere vide *Polybium* in libro IV, 67. (pag. 460. *Ed. Gron.*) H. Vales.

Ὅτι Δωρίμαχος] In *Polybio* Δορίμαχος, quod ego verius arbitror, tametſi codex Auguſtanus *Diodori* ſcripturae conſentiat. P. Wess.

66. Τρυφῆς γὰρ συνεχοῦς καὶ μαλακῆς &c.] Eadem haec de Annibalis exercitu, Campanis deliciis vehementer infracto, Eclog. 8. lib. XXV. p. 514. P. Wess.

79. Ἀδελφοὺς μὲν ἀδελφοῖς & ſeq.] *Valer. Maxim.* L. IX, 2, 2. Ext. *Quos vero in caſtra perduxerat* (Annibal) *paria fere fratrum & propinquorum jungens, ferro decernere cogebat: neque ante ſanguine explebatur, quam ad unum victorem omnes redegiſſet.* A quo non diſſentit *Zonaras* Annal. L. IX. p. 316. *Ed. Venet.* At *Polybium* ſi adieris, videbis prudentiſſimum ſcriptorem Excerpt. p. 1386. in ambiguo eſſe, utrum Annibalis indoli avara & crudelia, quae a Romanis aggerantur, facinora tribuat an amicis, qui circa eum fuerunt. P. Wess.

84. Πυρὸς γὰρ αὐτοῖς προσαγομένου] In ſchedis πρὸς *Vales.* invenit, *Salmaſius* πυρὸς. Credo compendio vocem fuiſſe ſcriptam, atque inde veniſſe iſtam diſcordiam. Similis ſcriptura, in alio tamen genere, haec ſacri Oratoris verba inter *Jo. Chryſoſtomi* Opera T. XII. p. 420. B. obſcuravit: Παῦλος γοῦν ὥσπερ πρὸς τὸ [illegible] ζέων, ἀρχὴν μὲν λαβὼν, [illegible] δεξάμενος. Dederat auctor πυρὸς, nec aliud librarii voluerunt ſuo πρὸς, quod fraudi editoribus fuit. P. Wess.

90. Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος] Gelo Hieronis Syracuſanorum Regis filius fuit, ſed cum ante patrem mortuus eſſet, regnum ad Hieronymum Hieronis nepotem Geloniſque filium pervenit. quare in his Excerptis male Gelo rex appellatur. Habuit porro hic Gelo in matrimonio Nereidem Pyrrhi Aeacidae filiam,

στη πρὸς τρυφὴν καὶ ἀκολασίαν καὶ τυραννικὴν ὠμότητα. ἐπετελεῖτο γὰρ γυναικῶν ὕβρεις· καὶ τοὺς παρρησίᾳ χρωμένους τῶν φίλων ἀπέκτεινε, καὶ πολλῶν ἀκρίτους οὐσίας ἐδήμευσε, καὶ τοῖς πρὸς χάριν ὁμιλοῦσιν ἐδωρεῖτο. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐπηκολούθει ἐκ τῶν ὄχλων μῖσος, εἶτα καὶ ἐπιβουλία, καὶ ὁ τοῖς πονηροῖς δυνάσταις εἰωθὼς ἐπακολουθεῖν ὄλεθρος.

Ὅτι μετὰ τὴν Ἱερωνύμου τελευτὴν, οἱ Συρακούσιοι ἐλθόντες εἰς ἐκκλησίαν ἐψηφίσαντο τοὺς συγγενεῖς τοῦ τυράννου κολάσαι, καὶ τὰς γυναῖκας ὁμοίως τοῖς ἀνδράσιν ἀνελεῖν, καὶ μηδὲ ῥίζαν ἀπολιπεῖν τυραννικῆς συγγενείας.

Ὅτι τὸ σῶμα τοῦ Σεμπρωνίου Μάγωνος ἀποστείλαντος πρὸς Ἀννίβαν, οἱ μὲν στρατιῶται κείμενον ὁρῶντες ἐβόων κατατέμνειν, καὶ κατὰ μέρη διασφενδονᾶν· ὁ δὲ Ἀννίβας φήσας οὐ προσήκειν τὴν ὀργὴν εἰς ἀναίσθητον σῶμα ἐναποτίθεσθαι, καὶ λαβὼν πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ τῆς τύχης ἄδηλον, ἅμα δὲ καὶ θαυμάζων τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς, πολυτελοῦς ταφῆς ἠξίωσε τὸν τετελευτηκότα· ἀναλέξας δὲ τὰ τοῦ σώματος ὀστᾶ, καὶ φιλανθρώπως περιστείλας ἀπέστειλεν εἰς τὸ τῶν Ῥωμαίων στρατόπεδον.

Ὅτι τῶν Συρακουσίων μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ἀπαντησάντων Μαρκέλλῳ μεθ' ἱκετηρίας, τῶν μὲν ἐλευθέρων ἔφη σωμάτων φείσασθαι, τὰς δὲ κτήσεις ἁπάσας διαρπάσαι.

Ὅτι Καρχηδόνιοι καταλύσαντες τὸν Λιβυκὸν πόλεμον, τὸ τῶν Μικατανῶν Νομάδων ἔθνος σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις τιμωρησάμενοι, πάντας τοὺς συλληφθέντας ἀνεσταύρωσαν. διόπερ οἱ τούτων ἀπόγονοι τῆς εἰς τοὺς πατέρας ὠμότητος ἀναμιμνησκόμενοι, χαλεπώτατοι τοῖς Καρχηδονίοις πολέμιοι καθεστήκεισαν.

Ὅτι οὐκ εἴασε τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἀρετὴν φημὶ δὴ τοῦ Ἀσδρούβου ἀνεπισήμαντον. ἀλλὰ φησὶν, ἦν γὰρ υἱὸς Ἀμίλκου τοῦ Βάρκα μὲν ἐπικαλουμένου, μεγίστην δὲ δόξαν ἐσχηκότος τῶν καθ' ἑαυτόν. καὶ γὰρ ἐν τῷ Σικελικῷ πολέμῳ μόνος τῶν ἡγεμόνων πολλάκις ἐνίκησε Ῥωμαίους· καὶ τὸν ἐμφύλιον καθελὼν πόλεμον, πρῶτος διεβίβασε δύναμιν εἰς Ἰβηρίαν. τούτου δ' ὢν πατρὸς, οὐκ ἀνάξιον ἑαυτὸν παρείχετο τῆς ἐκείνης δόξης. ὁμολογουμένως γὰρ ἄριστος ἦν στρατηλάτης ἁπάντων Καρχηδονίων, μετὰ τὸν ἀδελφὸν Ἀννίβαν· διὸ καὶ τῶν ἐν Ἰβηρίᾳ δυνάμεων Ἀσδρούβαν κατέλιπεν ἡγεμόνα. πολλὰς δὲ μάχας ἀγωνισάμενος κατὰ τὴν Ἰβηρίαν, καὶ διὰ παντὸς ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων ἀναλαμβάνων τὰς δυνάμεις, πολλοὺς καὶ παντοίους ὑπέμεινε κινδύνους· καὶ εἰς τὴν μεσόγειον ἀποδιωχθεὶς, διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν μεγάλην ἤθροισε δύναμιν, καὶ παρεγενήθη παρ' ἐλπίδας εἰς Ἰταλίαν.

& tyrannicam ſaevitiam declinavit. Etenim matronis ſtuprum inferebat, amicos qui liberiorem vocem edidiſſent, necabat, multorum etiam indemnatorum bona publicabat, eaque aſſentatoribus ſuis largiebatur; unde principio quidem populi odium adverſus eum exarſit, deinde inſidiae, & quae tyrannos comitari ſolet pernicies erupit.

Poſt Hieronymi caedem, Syracuſani concione habita decreverunt ut omnes propinqui tyranni necarentur, utque mulieres etiam una cum viris tollerentur, 282. neque ullus ex regia ſtirpe ſuperſtes relinqueretur.

Cum Sempronii Gracchi cadaver ab Magone ad Hannibalem miſſum fuiſſet, milites quidem membratim concerpendum ac disjiciendum illud eſſe conclamabant: ſed Hannibal ſimul incertos fortunae exitus ſibi ob oculos proponens, ſimul virtutem hominis admiratione proſecutus, nefas eſſe dixit in cadaver ſenſu orbatum iram effundere, omnique honoris genere exequias Gracchi celebravit; oſſa quinetiam ac cineres in urna conditos ad Romanorum caſtra miſit.

Captis Syracuſis cum cives ramos oleae praeferentes obviam M. Marcello proceſſiſſent, ingenuis quidem omnibus parcere ſe Marcellus dixit, ſed bona univerſa in praedam militis ceſſura eſſe.

Carthaginenſes profligato Libyco bello in Micatanos Numidas eorumque uxores ac liberos graviter ſaevierunt, captivosque omnes crucibus affixerunt. Quamobrem horum poſteri ſaevitiam in parentes ſuos exercitam recordati, infeſtiſſimi hoſtes populi Carthaginenſis extiterunt.

Caeterum Haſdrubalis virtus haud quaquam ſilentio praetereunda eſt. Nam cum Amilcaris cognomento Barcae filius eſſet, omnium aetatis ſuae ducum praeſtantiſſimi, qui & in Sicilienſi bello ſolus Romanos ſaepe ſuperaverat, & confecto civili bello primus in Hiſpaniam copias trajecerat, hujusmodi patris gloria non indignum ſe filium praeſtitit. Etenim, quod ſine controverſia eſt, omnium Poenorum ducum poſt Hannibalem fratrem optimus habebatur. quo circa & Hiſpanicis copiis ab Hannibale eſt praepoſitus: cumque multa & magna praelia in Hiſpania feciſſet, & ex priſtinis cladibus exercitum recreaſſet, in maximis periculis ſaepe verſatus eſt. 285. Ac tandem procul ab ora maritima fugatus, ſua virtute validiſſimas copias comparavit, praeterque omnium expectationem in Italiam venit.

---

ut docet *Polybius* cap. 1. legationum, & *Pauſanias* in lib. Eliac. 11, 12. & *Juſtinus* lib. xxviii, 3. qui poſt obitum Pyrrhi has nuptias celebratas eſſe manifeſte docet. Itaque errat *Pauſanias*, qui vivente adhuc Pyrrho id factum innuit his verbis: οὗτος ὁ Ἱέρων ξενίαν πρὸς Πύῤῥον τὸν Αἰακίδην, καὶ ὁμοῦ τῇ ξενίᾳ καὶ ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο Γέλωνι τῷ παιδὶ Νηρηΐδα ἀγόμενος τὴν Πύῤῥου. Deceſſit e vita Pyrrhus Olymp. cxx.. Hieronymus vero Gelone ac Nereide genitus, Hieroni ſucceſſit Olymp. cxl., admodum puer, ut docet *Polyaenus* ac *Diodorus*. quod ſi vivo adhuc Pyrrho Nereis Geloni nupſit, fieri non poteſt, ut ex iis ortus Hieronymus ſexaginta poſt annos puer ad regnum acceſſerit, xv. annos natus. ea enim aetate avo ſucceſſit, ut docet *Livius* lib. xxiv, 4. Verum itaque eſt quod dixi, Nereidem diu poſt poſt Pyrrhi obitum Geloni nupſiſſe. ſed nec in eo tantum ibi fallitur *Pauſanias*, qui Hieronem Hieroclis filium a Dinomene occiſum eſſe ſcribit, cum tamen ex *Polybio* ac *Livio* & *Luciano* in Longaevis ſatis conſtet Hieronem ex morbo deceſſiſſe. ſed fortaſſe in *Pauſaniae* codicibus lacuna eſt, & Hieronymi nomen deſideratur, qui a Dinomene eſt occiſus. certe Dinomenem inter conjuratos nominat *Livius* lib. xxiv, 7. H. Vales.

9. Ἐξετράπη πρὸς τρυφὴν —— καὶ τυρ. ὠμότητα] Inhumanam crudelitatem *Livius* aliique Hieronymo adſcribunt, *Polybio* non uſque quaque adſentiente, cujus de puero hoc rege prudens judicium lege Excerpt. pag. 1368. *Pauſaniae* errorem non reliquit intactum doctiſſimus *Kuhnius*. P. Wess.

97. Γυναικῶν ὕβρεις] Intemperantiae Hieronymi hoc vel maximum indicium ſit, quod publicum quoddam proſtibulum, cui nomen erat Pitho, uxorem duxerit ac Reginam declaraverit, ut ſcribit *Eumachus* Neapolitanus lib. 11. rerum geſtarum Hannibalis (apud *Athen.* xiii. p. 577.) H. Vales.

3. Μετὰ τὴν Ἱερωνύμου τελευτὴν] Vide *T. Livium* lib. xxiv, 25. ubi haec fuſe & elegantiſſime narrantur. H. Vales.

8. Τοῦ Σεμπρωνίου] Idem narrat *T. Livius* lib. xxv, 17. qui tamen quoſdam de Gracchi ſepultura diſſentire ſcribit. H. Val.

16. Καὶ φιλανθρώπως περιστείλας] Credo *Valeſium* ſcriptoris ſententiam optime expreſſiſſe: Annibal certe Sempronium ἔθαψε καὶ τὰ ὀστᾶ Ῥωμαίοις ἔπεμψε in *Appian.* Annibal. pag. 577. Namque ἔθαψε nihil illic aliud indicat quam Ignium ſepulturam, ut alias oſtenſum fuit. Idem Marcelli oſſa urnae indita & recondita, ad filium remiſit, teſte *Plut.* Marcel. p. 316. & *Appiano* Annibal. p. 589., humanitatis haud oblitus. P. Wess.

22. Καταλύσαντες τὸν Λιβυκὸν πόλεμον] Id bellum eſſe, quod primo Punico defuncti in mercenarios & Afros ſumere Carthaginienſes coacti ſunt, ex *Polybio* L. 1, 70. nemo ignorat. De Micatanis Numidis nil legere memini praecipuum. P. Wess.

28. Ὅτι οὐκ εἴασε τὴν τοῦ ἀνδρὸς —— ἀνεπισήμαντον] Aemula-

Nabis Lacedaemoniorum tyrannus, Pelopem Lycurgi quondam Regis filium admodum puerum e medio ſuſtulit. Verebatur enim ne puer olim adoleſcentiam ingreſſus, elatusque ob ſplendorem generis, libertatem patriae redderet. Praeterea ex Lacedaemoniis optimum quemque neci dedit, ac perditiſſimos homines ad cuſtodiam corporis ac dominationis undique conduxit. Igitur ex omnibus partibus ſacrilegi, fures, latrones, capitis damnati Spartam confluebant. Namque ille dominationem ſcelere partam nonniſi hujusmodi hominum praeſidio confirmari poſſe ſperabat.

Cretenſes navibus ſeptem piraticam facere aggreſſi, multos in mari navigantes ſpoliabant; quamobrem cum mercatores animis jam fracti eſſent, Rhodii has injurias ad ſe pertinere rati, bellum Cretenſibus indixere.

Pleminius Scipionis legatus, Locris cum praeſidio relictus, ſumma vir impietate, Proſerpinae theſauris per vim apertis pecuniam omnem ſacram abſtulit. Cumque aegre id Locrenſes ferrent, & populi Romani implorarent fidem, duo Tribuni militum ſimulantes tanto facinore ſe commoveri, Pleminium acriter objurgarunt, non quod revera indignarentur, ſed quia direptae pecuniae nullam ipſi partem acceperant. Verum brevi omnibus poenam ſceleris ſui numen rependit. Quippe id fanum totius Italiae celeberrimum fuiſſe dicitur, 286. cunctiſque retro ſaeculis intactum incolarum manſiſſe cura. Et cum Pyrrhus, quo tempore e Sicilia trajecit Locros, flagitantibus ſtipendia militibus, pecuniam ſacram contingere coactus eſſet, ajunt claſſem omnem Pyrrhi inter redeundum foediſſima tempeſtate jactatam fuiſſe; ac Pyrrhum ipſum religione perculſum, Deam placaſſe, neque prius abiiſſe quam univerſam pecuniam reſtituiſſet. At Tribuni indignatione adſimulata, cauſam Locrenſium ſuſcepere, & Pleminium criminati ſunt poenam ei interminati. Creſcente ut fit jurgio, tandem ad manus ventum eſt, & Tribuni Pleminio ad terram proſtrato aures naſumque morſibus detruncarunt, ac labia conſciderunt. Poſtmodum vero Pleminius comprehenſos Tribunos virgis ad mortem cecidit. Interim Senatus populuſque Romanus contractum eo ſacrilegio piaculum vehementer reformidabat; & Pub. Scipionis adverſarii opportunam calumniae anſam nacti, eum accuſabant, Pleminium omnia ex ejus conſilio ac mandato e-

Οτι Νάβις ὁ τύραννος τῶν Λακεδαιμονίων ἀνεῖλε Πέλοπα, τὸν Λυκούργου μὲν τοῦ βασιλεύσαντος υἱόν, παῖδα δὲ τὴν ἡλικίαν ὄντα· εὐλαβεῖτο γὰρ μήποτε ὁ παῖς παραγενόμενος εἰς ἡλικίαν, ἀποκαταστήσῃ τῇ πατρίδι τὴν ἐλευθερίαν, πεφρονηματισμένος διὰ τὴν εὐγένειαν. αὐτὸς δὲ τοὺς χαριεστάτους τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιλεγόμενος ἀνῄρει· καὶ μισθοφόρους πανταχόθεν τοὺς χειρίστους συνήγαγε, φύλακας τῆς δυναστείας. διόπερ ἐκ παντὸς τόπου συνέῤῥεον εἰς τὴν Σπάρτην ἱερόσυλοι, φῶρες, λησταί, καταδίκοι θανάτου. ἀσεβῶς γὰρ τὴν τυραννίδα περιποιησάμενος, ὑπὸ μόνων τούτων ἤλπιζε βεβαιότατα τηρηθήσεσθαι.

Οτι Κρῆτες ναυσὶν ἑπτὰ πειρατεύειν ἐπιβαλλόμενοι, τῶν πλεόντων ἐλῄστευον οὐκ ὀλίγους. διὸ καὶ τῶν ἐμπόρων ἀθυμούντων, Ῥόδιοι πρὸς αὐτοὺς τἀδικήματα νομίσαντες ἥξειν, πρὸς τοὺς Κρῆτας πόλεμον ἐξήνεγκαν.

Οτι Πλημίνιος, ὁ κατασταθεὶς Λοκρῶν ἡγεμὼν παρὰ Σκιπίωνος, ἀσεβὴς ὤν, τοὺς τῆς Περσεφόνης θησαυροὺς ἀνασπάσας, καὶ τὰ χρήματα συλήσας ἀπήνεγκε. τῶν δὲ Λοκρῶν ἀγανακτούντων ἐπὶ τούτοις, καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀνακαλουμένων πίστιν, δύο τῶν χιλιάρχων μισοπονηρεῖν ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασι προσεποιήσαντο. τοῦτο δὲ ἔπραττον οὐκ ἐπὶ τοῖς γινομένοις ἀγανακτοῦντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ τὸ μέρος μὴ εἰληφέναι τῶν σεσυλημένων χρημάτων, ἐγκαλοῦντες [a] τὸ πλημμέλημα. ταχὺ δ' αὐτοῖς ἅπασιν ἀξίαν τῆς πονηρίας ἐπέθηκε τὸ δαιμόνιον. καὶ γὰρ ἐπιφανέστατον τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἱερῶν τοῦτ' εἶναι λέγεται, καὶ διὰ παντὸς ἁγνὸν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων τετηρῆσθαι. καθ' ὃν γὰρ καιρὸν Πύῤῥος ἐκ τῆς Ἰταλίας διεβίβαζε τὰς δυνάμεις εἰς Λοκρούς, καὶ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀπαιτούμενος τοὺς μισθούς, ἠναγκάσθη δι' ἀπορίαν ἅψασθαι τῶν χρημάτων, κατὰ τὸν ἔκπλουν ἐπιγενηθῆναι πνεύματα φασίν, ὥστε στόλῳ παντὶ ναυαγῆσαι τοῦτον. τὸν δὲ Πύῤῥον δεισιδαιμονήσαντα, τὴν θεὸν ἐξιλάσασθαι, καὶ μὴ πρότερον ἀπελθεῖν, ἕως ἀπεκατέστησε τὰ χρήματα. οἱ δὲ χιλίαρχοι προσποιούμενοι μισοπονηρεῖν, προΐσταντο τῶν Λοκρῶν, καὶ τὸν Πλημίνιον κακῶς ἔλεγον, καὶ δίκην ἐπιθήσειν ἠπείλουν. τέλος ἐπὶ πλεῖον τῆς λοιδορίας προβαινούσης, εἰς χεῖρας ἦλθον. οἱ δὲ χιλίαρχοι τοῦτον δόντες ἐπὶ γῆν, τά τε ὦτα περιέτρωγον αὐτοῦ, καὶ τὴν ῥῖνα, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὰ χείλη διέσχισαν. ὁ δὲ Πλημίνιος συλλαβὼν τοὺς χιλιάρχους, καὶ δειναῖς αἰκίαις περιβαλὼν διέφθειρεν. ἡ δὲ σύγκλητος τῶν Ῥωμαίων διὰ τὴν ἱεροσυλίαν οὐ μετρίως ἐδεισιδαιμόνει· οἱ δὲ ἀντιπολιτευόμενοι τῷ Σκιπίωνι, καιρὸν εὑρόντες οἰκεῖον διαβολῆς, κατηγόρουν αὐτοῦ, λέγοντες ὡς ἀπὸ τῆς ἐκείνου γνώμης ἅπαντα

πε-

---

[a] Mſ. τῷ. lege τοῦ Πλημινίου *Valeſius.*

tur apertiſſime in his omnibus *Polybium* L. xi, 2., quem contuliſſe non pigebit. P. Weſs.

46. Πέλοπα τὸν Λυκούργου.] Lycurgus mortuo Cleomene Rex ab Ephoris per ambitum conſtitutus fuerat Olymp. cxl., ut docet *Polybius* lib. iv, 35. Hujus filius Pelops a Diodoro hic nominatur. cujus etiam meminiſſe mihi videtur *Livius* lib. xxxiv. ſub finem in Oratione Titi Quintii ad Nabim. *Amicitia & ſocietas nobis nulla tecum, ſed cum Pelope Rege Lacedaemoniorum juſto ac legitimo facta eſt. cujus jus tyranni quoque qui poſtea per vim tenuerunt Lacedaemone imperium uſurparunt, ſicut tu quoque hoc Macedonico bello feciſti.* H. Vales.

Πέλοπα τὸν Λυκούργου] Pelopem, Lycurgi F., Spartanorum regem fuiſſe, haud certo conſtat. Machanidas certe, qui ſublato Lycurgo Spartanos tyrannide preſſit, regem Lacedaemone toleraſſe non videtur: ſi tamen, regis umbra fuit puer Pelops, quem cum Nabis principio tyrannidis interfecerit, merito viri eruditi ad *Livii* L. xxxiv, 32. dubitant de Pelope iſto *Livii* & *Valeſii* conjectura. Nabidis amicos & tyrannidis ſatellites deſcribit *Polyb.* L. xiii, 4. P. Weſs.

61. Πρὸς αὐτοὺς τἀδικήματα — ἥξειν] Obſcurius Interpres: verebantur Rhodii, ne Cretenſium piratarum ſcelera & rapinae ſuis quoque civibus detrimento forent. Itaque ut ſaepe alias bellum in raptores iſtos ſuſceperant. Vide p. 290. Excerptorum. P. Weſs.

64. Πλημίνιος] Paulum ab hac narratione variat *Titus Livius* lib. xxix, 8. H. Vales.

72. Ἐγκαλοῦντες τὸ πλημμέλημα] Τοῦ Πλημινίου, quod *H. Valeſius* ex vulgato extudit, ſi non verum, elegans certe eſt. Alioqui ἐγκαλοῦντες αὐτῷ τὸ πλημμέλημα praeſtitiſſet. P. Weſs.

77. Ἐκ τῆς Ἰταλίας] Σικελίας legendum eſſe arbitror, quod & in interpretando ſum ſecutus, idque confirmat *Dionyſius Halic.* lib. xx. & *Livius* lib. xxix, 18. in Oratione illa Locrenſium: *Fanum eſt apud nos Proſerpinae, de cujus ſanctitate credo aliquam famam ad vos perveniſſe Pyrrhi bello: qui cum ex Sicilia rediens Locros claſſe praetervoheretur*, &c. H. Vales.

Ἐκ τῆς Ἰταλίας] Mihi dubium non eſt, quin veriſſima ſit *H. Valeſii* haec emendatio. Egregie firmatur a *Dionyſio* Excerpt. *Peireſc.* p. 542. & *Zonara* Ann. lib. viii. p. 285. P. Weſs.

3. Τὸ

πεπραχέναι Πλημίνιος. ἡ δὲ σύγκλητος ἀπέστειλε πρεσβευτὰς ἀγορανόμον καὶ δύο δημάρχους, εἰ μὲν εὕροιεν ἀπὸ τῆς Σκιπίωνος γνώμης γεγενημένην ἱεροσυλίαν, κατὰ τάχος ἀγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὴν Ῥώμην· εἰ δὲ μὴ, ἐᾶν αὐτὸν διαβιβάζειν τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Λιβύην. τούτων δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ὄντων, ὁ Σκιπίων μεταπεμψάμενος τὸν Πλημίνιον ἔδησεν εἰς ἅλυσιν, καὶ περὶ τὴν γυμνασίαν ἦν τῶν δυνάμεων. οἱ δήμαρχοι ταῦτα θαυμάσαντες, ἐπῄνεσαν τὸν Σκιπίωνα. εἰς δὲ Ῥώμην ἀπαχθέντος τοῦ Πλημινίου, τοῦτον ἡ σύγκλητος εἰς φυλακὴν ἀπέθετο, καθ' ἣν αὐτὸν τελευτῆσαι συνέβη· τὴν δὲ οὐσίαν αὐτοῦ καθιέρωσε, καὶ τὰ προσελλείποντα τῶν ἱεροσυληθέντων χρημάτων ἐκ τοῦ δημοσίου προσθεῖσα, τῇ θεῷ καθιέρωσεν. ἐψηφίσατο δὲ καὶ τοὺς Λοκροὺς ἐλευθέρους εἶναι, καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς ἔχοντάς τι τῶν [o] Φέρσεως χρημάτων, ἐὰν μὴ καταθῶσιν ἐνόχους εἶναι θανάτου.

Ὅτι ὁ Σκιπίων παραγενηθέντων πρὸς αὐτὸν τῶν περὶ Σύφακα, τὸ μὲν πρῶτον ἰδὼν τὸν ἄνδρα δεδεμένον, ἐδάκρυσε, λογιζόμενος τὴν πάλαι ποτὲ μακαριζομένην αὐτοῦ βασιλείαν. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον κρίνας ἀνθρώπινα φρονεῖν ἐν τοῖς εὐτυχήμασιν, ἐπέταξεν αὐτὸν λῦσαι· καὶ τὴν ἰδίαν σκηνὴν ἀπέδωκε, καὶ τὴν ἄλλην ἀκολουθίαν ἔχειν συνεχώρησε. τηρῶν δὲ αὐτὸν [p] ἐν ἐλευθέρᾳ φυλακῇ, φιλανθρώπως ὡμίλει, καὶ πολλάκις ἐπὶ δεῖπνα παρελαμβάνετο.

Ὅτι Σοφόνισβα ἡ πρότερον μὲν Μασανάσσῃ, μετὰ δὲ ταῦτα συνοικήσασα Σύφακι, τὸ δὲ τελευταῖον πάλιν εἰς [q] συμβίωσιν ἐλθοῦσα διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῷ Μασανάσσῃ, τήν τε ὄψιν ἦν εὐπρεπὴς, καὶ τοῖς τρόποις ποικίλη, καὶ πᾶν ἐξομηρεύσασθαι δυναμένη. οὖσα δὲ Καρχηδονίων συμμαχὶς, προσέκειτο λιπαροῦσα καὶ δεομένη καθ' ἡμέραν τἀνδρὸς, ὅπως ἀποστῇ Ῥώμης. ἦν γὰρ ἡ γυνὴ δεινῶς φιλόπατρις. ἃ δὴ γινώσκων ὁ Σύφαξ, ἐδήλωσε τῷ Σκιπίωνι περὶ τῆς γυναικὸς, καὶ παρεκελεύσατο φυλάττειν. τούτοις δὲ σύμφωνα καὶ Λαιλίου λέγοντος, ὁ Σκιπίων ἐκέλευσεν ἄγειν πρὸς ἑαυτὸν τὴν γυναῖκα. παραιτουμένου δὲ τοῦ Μασανάσσου, πικρότερον ἐπέπληξεν. ὁ δὲ εὐλαβηθεὶς, ἐκέλευσεν ἀποστέλλειν τοὺς παραληψομένους· αὐτὸς δὲ παρελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν, φάρμακον θανάσιμον τῇ γυναικὶ [r] (δοὺς) πιεῖν ἠνάγκασε.

Ὅτι Σκιπίων διὰ τὸν πρὸς τοὺς ἑαλωκότας ἔλεον, βεβαίαν ἔσχε τὴν Μασανάσσου συμμαχίαν εἰς ἅπαντα τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον.

Ὅτι Ἀννίβας συγκαλεσάμενος τοὺς συμμάχους ἐδήλωσεν αὐτοῖς, ὡς ἀναγκαῖόν ἐστι διαβῆναι εἰς

giſſe aſſeverant. Igitur Senatuſconſulto duo Tribuni plebis adjuncto Aedili in Siciliam miſſi, ut ſi id ſacrilegium juſſu aut voluntate P. Scipionis admiſſum eſſe comperiſſent, eum protinus Romam abducerent, ſin contra, ſinerent illum copias in Africam tranſportare. Qui dum adhuc iter faciunt, accerſitum ad ſe Pleminium Scipio in carcerem conjecit, ipſe interim aſſidue militem exercere non ceſſabat. Cujus rei Tribuni plebis admiratione capti, Scipionem magnopere laudarunt. At Pleminius Romam in vinculis perductus, extemplo juſſu Senatus in carcerem conductus eſt, nec multo poſt in cuſtodia deceſſit: bona ejus fano Proſerpinae conſecrata ſunt, utque, quod ex direpta ſacra pecunia deeſſet, ex aerario ſuppleretur, Senatus cenſuit. Si quis miles, quod ex Proſerpinae theſauris penes ſe haberet, non reſtituiſſet bona fide, capital fore. Additum praeterea ut Locrenſes liberi eſſent.

289. P. Scipio cum ad eum Syphax in vinculis adductus eſſet, principio quidem collacrymatus eſt, priſtinam hominis in Regia fortuna felicitatem animo reputans. Paulo poſt cum fortunam ſuam Scipio moderate ferre decreviſſet, Syphacem vinculis abſolvi juſſit, eique tabernaculum ſuum cum reliquo famulatu Regio conceſſit: aſſervatumque in libera cuſtodia ſaepe benigne alloquebatur, & convivio etiam accipiebat.

Sophoniſba, (quae prius quidem Maſiniſſae, poſtea vero Syphaci nupſerat, tandemque bello capta, in Maſiniſſae manum rurſus convenerat,) mulier erat praeſtanti forma, variiſque artibus ac delinimentis quidvis impetrare facile poterat. Cumque patriae amantiſſima eſſet, virum a partibus Romanorum avocare quotidie non ceſſabat. Quae cum Syphaci probe comperta eſſent, rem Scipioni aperuit, utque ab ea femina caveret monuit. Eadem confirmante etiam Laelio, Scipio mulierem adduci ad ſe juſſit. Quod cum recuſaret Maſiniſſa, Scipio acerbe eum objurgavit. Proinde terrefactus Maſiniſſa, mitti ab eo juſſit qui illam abducerent. Ipſe interim in tabernaculum profectus, Sophoniſbam venenatum haurire poculum coëgit.

Scipio ob miſericordiam ac clementiam adverſus eos qui bello capti erant, firma in poſterum & conſtanti Maſiniſſae ſocietate perpetuo eſt uſus.

Hannibal convocatis ſociis, ſibi in Africam neceſſario traijciendum eſſe ſignificavit, & ſi quis co-

---

[o] Forte Φερσεφάττης *Valeſius*. [p] Ἐν *Valeſ.* ſe addidiſſe ait: at *Salmaſ.* in Cod. deeſſe negat. Mox Σοφόνιβα in ſchedis. [q] Mſ. συμβασιν. [r] Hanc vocem Cod. non habuit.

3. Τὸν Πλημίνιον ἔδησεν εἰς ἅλυσιν] Variatum in annalibus fuiſſe de Pleminii poena teſtis *Livius* eſt L. XXIX, 22.; cui adjungi poteſt *Appianus* Annib. p. 593. P. Wess.

11. Τοὺς ἔχοντάς τι τῶν Φέρσεως χρημάτων] Ineptum eſt Φέρσεως: verum Φερσεφάττης, quod *Valeſius* ſubſtituit, aut Φερσεφόνης, uti apud *Appianum* ſcribitur. P. Wess.

22. Ἐν ἐλευθέρᾳ φυλακῇ] Liberalem cuſtodiam ſive ἄδεσμον intelligit, de qua *Lipſius* ad *Taciti* Ann. L. VI, 3. P. Wess.

25. Ὅτι Σοφόνιβα] Sic in exemplari ſcriptum fuit, quod mutare nolui. a *Dione* & *Zonara* Σοφωνὶς dicitur. Eam prius Maſiniſſae nuptam fuiſſe ait *Diodorus*, quod confirmat etiam *Appianus* in Libyco (p. 10.) certe deſponſam primo a patre Maſiniſſae fuiſſe teſtis eſt *Zonaras*, cumque nihilominus Syphaci contra fidem Maſiniſſae datam copulata fuiſſet, eam ob cauſam a Poenis Maſiniſſam defeciſſe. H. Vales.

Ὅτι Σοφόνισβα] Sic editum reperio: itaque invito *Valeſio* nobiliſſimae feminae ſuum nomen rediit, quod mutare nolui. De *Appiano* quod *Valeſius* ſcribit, ab eo Sophonisbam Maſiniſſae nupſiſſe prodi, id ſecus eſt: deſponſam illi fuiſſe refert. P. Wess.

34. Καὶ παρεκελεύσατο φυλάττειν] Furiam peſtemque vocabat, quae omnibus delinimentis animum ſuum averterit atque alienarit: perditoque ſibi atque afflicto hoc in miſeriis ſolatii eſſe, quod in omnium inimiciſſimi ſibi domum ac penates eandem furiam ac peſtem tranſiſſe videat in *Livii* L. XXX, 13. Ac apud *Appianum* Bell. Punic. p. 24. ad Scipionem Syphax, ὁ δὲ [illegible] — φίλη τε Σοφωνίσβα, ἣν Μασσανάσσης ἐς ἃ βούλεται μεταγάγῃ &c, quae ad hunc mire ſunt adpoſita locum. P. Wess.

40. Φάρμακον — τῇ γυναικὶ (δοὺς) πιεῖν &c.] Deeſſe bene vidit *Salmaſius* vocem, quam uncis circumdedi: ſine ea oratio non conſtat. Ceterum praeſenti Sophonisbae id poculum a Maſiniſſa fuiſſe praebitum negat *Livius* L. XXX, 15. Aliter tamen *Appian.* Punicor. p. 25. P. Wess.

42. Πρὸς τοὺς ἑαλωκότας] Numidas intelligo qui in Syphacis exercitu fuerant, quos Scipio in gratiam Maſiniſſae benigne tractavit, & Senatus tandem Maſiniſſae remiſit, *Livius* lib. XXX, 17. H. Vales.

corum ſecum proficiſci vellet, poteſtatem navigandi fecit. Ac nonnulli quidem ejus ſigna ſequi minime recuſarunt. Quibus vero in Italia reſidere gratius erat, circunducto iis exercitu, primum quidem quoſlibet ex iis in ſervitutem abducendi copiam
290. militibus fecit, caeteros deinde ſupra xx. peditum ac tria equitum millia trucidavit, cumque iis infinitam prope jumentorum multitudinem.

Equites quater mille ad Hannibalem transfugerunt, ex iis qui poſt Syphacis cladem ad Maſiniſſam ſigna tranſtulerant. His infenſus Hannibal copias circunduxit, & poſtquam omnes jaculis confixiſſet, equos eorum militibus ſuis diviſit.

Scipio legatos Carthaginem cum miſiſſet, parum abfuit quin a multitudine occiderentur: ſed Carthaginenſium prudentiſſimi legatos ex praeſenti periculo eripuere, & triremibus impoſitos ad Scipionis caſtra remiſere. At vero ij qui populares Carthagine habebantur, & qui gratia apud plebem plurimum poterant, triremium praefecto mandatum dederunt, ut cum triremes, quibus legatos deduxerant, redire coepiſſent, in legatos impetum faceret, cunctoſque interimeret, quod ille, ut imperatum fuerat, praeſtitit. Sed legati in terram cum enataſſent, ad Scipionem incolumes pervenere. Porro iis qui tantum ſcelus ſuſceperant, brevi praeſens Deorum numen apparuit. Carthaginenſium enim legati Roma tum forte revertentes, ad Romanorum navale tempeſtate delati ſunt. Quibus ad Scipionem perductis, cum univerſi conclamarent, ſceleratis reddendam vicem eſſe, Scipio negavit committendum eſſe quod ipſi Carthaginenſibus exprobrarent. Hi igitur dimiſſi, Carthaginem ſalvi appulerunt, pietatem Romanorum maxima admiratione proſecuti.

Philippus Macedonum Rex cum perſuaſiſſet Dicaearcho Aetolo, viro ſingularis audaciae, ut piraticam faceret, naves ei tradidit viginti, mandavitque ut ab inſulis tributa exigeret, & Cretenſibus in bello adverſus Rhodios opem ferret. Igitur ille, prout mandatum fuerat, mercatores quidem ſpoliabat, inſulas autem vaſtans, pecuniam ab iis exigebat.

293. Erat in comitatu Philippi Heraclides quidam Tarentinus, vir nequiſſimus, qui ſeorſim occultis ſuſurris principes amicorum Philippi apud Regem calumniabatur, tandemque eo impietatis perpulit Philippum, ut quinque principes publici conſilii necaverit. Quo factum eſt ut res Philippi paulatim in deterius labi coeperint. quippe cum bella minime neceſſaria ſuſciperet, parum abfuit quin a Romanis regno ſpoliaretur. Caeterum nemo ex amicis libere eum adloqui & admonere amplius audebat, cum ejus inſolentiam omnes formidarent. Bellum autem intulit Dardanis, tametſi nihil ab eis hoſtile admiſſum fuiſſet, victorque decem hoſtium millia in acie cecidit.

Λιβύην, καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῶν τοῖς βουλομένοις αὐτῷ συστρατεύειν. ἔνιοι μὲν εἵλαντο τὴν μετ' Αννίβου διάβασιν· τοῖς δὲ ἡδομένοις τῇ ἐν Ιταλίᾳ μονῇ περιστήσας τὴν δύναμιν, τὸ μὲν πρῶτον τοῖς στρατιώταις ἔδωκεν ἐξουσίαν, εἴ τινα βούλοιντο λαμβάνειν ἐξ αὐτῶν δοῦλον· τοὺς δὲ λοιποὺς κατέσφαξεν, ἄνδρας μὲν περὶ δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ περὶ τρισχιλίους, καὶ τῶν ὑποζυγίων ἀναρίθμητον πλῆθος.

Οτι αὐτόμολοι ἦλθον πρὸς Αννίβαν ἱππεῖς τετρακισχίλιοι. οὗτοι δὲ τοῦ [1] Σύφακος πταίσαντος πρὸς Μασσανάσσην ἦσαν ἀφεστηκότες. ὁ δὲ ὀργισθεὶς αὐτοῖς περιέστησε τὴν δύναμιν, καὶ πάντας κατακοντίσας διέδωκε τοὺς ἵππους τοῖς μετ' αὐτοῦ στρατιώταις.

Οτι Σκιπίων ἀπέστειλε πρὸς Καρχηδονίους πρέσβεις· οἱ δὲ ὄχλοι παρ' ὀλίγον αὐτοὺς ἀνεῖλον. οἱ δὲ συνέσει διαφέροντες τούτους ἐξήρπασαν, καὶ μετὰ τριήρων ἐξέπεμψαν. οἱ δὲ δημοκρατοῦντες ἐν Καρχηδόνι τὸν ναύαρχον παρεκελεύσαντο, ὅταν αἱ παραπέμψασαι τριήρεις ἀναστρέψωσιν, ἐπιπλεῦσαι τοῖς πρεσβευταῖς, καὶ πάντας κατασφάξαι· ὃ καὶ γέγονεν. οἱ δὲ καταφυγόντες ἐπὶ τὴν γῆν, διεσώθησαν πρὸς τὸν Σκιπίωνα. τὸ δὲ θεῖον τοῖς ἀσεβῆσαι βουλομένοις ταχέως ἐνεδείξατο τὴν αὐτοῦ δύναμιν. οἱ γὰρ εἰς Ρώμην ἀποσταλέντες πρεσβευταὶ τῶν Καρχηδονίων ἀναστρέφοντες, ὑπὸ χειμῶνος κατηνέχθησαν εἰς τὸν τῶν Ρωμαίων ναύσταθμον. ὧν ἀναχθέντων ἐπὶ τὸν Σκιπίωνα, καὶ πάντων βοώντων ἀμύνασθαι τοὺς ἀσεβεῖς, ὁ Σκιπίων οὐκ ἔφη δεῖν πράττειν, ἃ τοῖς Καρχηδονίοις ἐγκαλοῦσι. οὗτοι μὲν οὖν ἀφεθέντες διεσώθησαν εἰς τὴν Καρχηδόνα, θαυμάζοντες τὴν τῶν Ρωμαίων εὐσέβειαν.

Οτι Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς Δικαίαρχον τὸν Αιτωλὸν ἄνδρα τολμηρὸν πείσας πειρατεύειν, ἔδωκεν αὐτῷ ναῦς εἴκοσι· προσέταξεν δὲ τὰς μὲν νήσους φορολογεῖν, τοῖς δὲ Κρησὶ παραβοηθεῖν, ἐν τῷ πρὸς Ροδίους πολέμῳ. αὐτὸς δὲ κατὰ τὰς ἐντολὰς τοὺς μὲν ἐμπόρους ἐλῄστευε, τὰς δὲ νήσους λεηλατῶν ἀργύριον εἰσεπράττετο.

Οτι Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, Ηρακλείδην τινὰ Ταραντῖνον εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ πονηρὸν ἄνθρωπον, ὃς κατ' ἰδίαν αὐτῷ λαλῶν, πολλὰς καὶ ψευδεῖς διαβολὰς τῶν ἐν ἀξιώματι κειμένων φίλων ἔλεγε· τέλος δὲ εἰς τοῦτο ἦλθεν ἀσεβείας, ὥστε τοὺς πρώτους τοῦ συνεδρίου πέντε ἄνδρας ἀπέσφαξε. διὸ καὶ τὸ λοιπὸν ἐπὶ τὸ χεῖρον αὐτῷ τὰ πράγματα προηγάγετο. πολέμους γὰρ οὐκ ἀναγκαίους ἐπαναιρούμενος, ἐκινδύνευσεν ἀποβαλεῖν τὴν βασιλείαν ὑπὸ Ρωμαίων. οὐκέτι γὰρ οὐδεὶς ἐτόλμα τῶν φίλων ἔχειν παῤῥησίαν, οὐδὲ ἐπιπλήττειν τῇ τοῦ βασιλέως ἀνοίᾳ, πεφρικὼς αὐτοῦ τὴν προπέτειαν. ἐστράτευσε δὲ ἐπὶ Δαρδανεῖς οὐδὲν ἀδικοῦντας, καὶ τούτους παρατάξει νικήσας ἀνεῖλεν ὑπὲρ μυρίους.

Οτι

---

[1] In Mſ. Σόφακος, & ſic ſemper.

51. Εἴ τινα βούλοιντο λαμβάνειν &c.] Non praeteriit *Appianus* Extremo Annibal. libro hanc ingrati ducis atrociſſimam crudelitatem, neque reticuit, diſſentiens tamen, *Livius* L. xxx, 20. P. Wess.

65. Τὸν ναύαρχον παρεκελεύσαντο] Aſdrubalem, qui claſſi praeerat, ſicut *Polybius*, haec fuſius referens L. xv, 2., & ex eo *Livius* L. xxx, 25., prodiderunt. P. Wess.

79. Δικαίαρχον τὸν Αἰτωλὸν] Hic ad hujuſmodi latrocinium a Philippo miſſus in ſtatione, quam navibus ſuis ſubducendis elegerat, duas aras poſuit, alteram impietatis, iniquitatis alteram. tandem una cum Scopa Aetolo Alexandriae tortus occiſuſque eſt, ut refert *Polybius* lib. xvii. in fine. H. Vales.

86. Ἡρακλείδην τινὰ Ταραντῖνον εἶχε] Hominem ſi penitius cognoſcere velis, *Polybium* adi L. xiii, 2.; is cum ex virtutibus ſuis ornavit egregie. P. Wess.

91. Πρώτους τοῦ συνεδρίου] Erant apud Macedones quidam Senatores quos συνέδρους vocabant, ut ex *Polybio* docet *Livius* lib. xlv, 32. *Senatores quos ſynhedros vocant, legendos eſſe, quorum conſilio Reſp. adminiſtraretur.* *Polybius* legat. 115. ὃς κατέσφαξε ἐν τῷ [illegible] τοὺς συνέδρους, ἔφυγεν ἐκ τῆς Μακεδονίας. H. Vales.

4. [illegible] δὲ τὸ καλὸν τὴν Ἑλληνίδα &c.] Vide poſt pauca p. 298. horum Excerptor. Habet autem *Diodorus* hanc rerum Philippi & Antiochi inter ſeſe comparationem ex *Polybii* aemulatione: cujus L. xv, 20. lege. P. Wess.

14. Ὥσπερ ἀπὸ συγγραφῆς] Idem videtur eſſe ac ſi diceret, ὥσπερ ἐκ [illegible]. Itaque Diodorus Antiochi Magni ac Philippi facinora inter ſe conferebat, quibus aequalem a Diis redditam eſſe mercedem dicit. H. Vales.

24. Τὸ

Ὅτι Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς χωρὶς τῆς πλεονεξίας οὕτως ὑπερήφανος ἦν ἐν ταῖς εὐτυχίαις, ὥστε τοὺς μὲν φίλους ἀκρίτως ἀποσφάξαι, τοὺς δὲ τάφους τῶν προτετελευτηκότων, καὶ πολλὰ τῶν ἱερῶν κατασκάπτειν· Ἀντίοχος δὲ τὸ κατὰ τὴν Ἐλυμαΐδα τέμενος τοῦ Διὸς συλᾶν ἐπιλαβόμενος, πρέπουσαν τὴν καταστροφὴν εὗρε τοῦ βίου, μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀπολόμενος. ἀμφότεροι δὲ τὰς αὐτῶν δυνάμεις ἀνυποστάτους εἶναι νομίσαντες, μιᾷ παρατάξει συνηναγκάσθησαν ἑτέροις ποιεῖν τὸ προσταττόμενον. διὸ καὶ τῆς μὲν περὶ αὐτοὺς γενομένης ἀτυχίας, τὰς ἰδίας ἁμαρτίας ᾐτιῶντο· τῶν δὲ συγχωρηθέντων φιλανθρώπων τὰς χάριτας εἶχον τοῖς ἐν τῷ κρατεῖν ἐπιεικῶς αὐτοῖς χρησαμένοις. τοιγαροῦν ὥσπερ ἀπὸ παραγραφῆς τῶν ἰδίων πράξεων, ἐπὶ τὸ χεῖρον ἑώρων τὰς αὐτῶν βασιλείας ὑπὸ τοῦ δαιμονίου προαγομένας. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι καὶ τότε, καὶ μετὰ ταῦτα δικαίους ἐνιστάμενοι πολέμους, καὶ πλεῖστον ὅρκων καὶ σπονδῶν ποιούμενοι λόγον, οὐκ ἀλόγως συμμάχους εἶχον τοὺς θεοὺς ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐπιβολαῖς.

Ὅτι Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς σπανίζων τροφῆς, οὐ διέλιπε τὴν ὑπ' Ἄτταλον χώραν λεηλατῶν, μέχρι τῆς τῶν Περγαμηνῶν πόλεως. κατέσκαψε δὲ καὶ τὰ περὶ τὸ Πέργαμον ἱερά, τό τε Νικηφόριον πολυτελῶς κατεσκευασμένον, καὶ τἄλλα γλυφὰς ἔχοντα θαυμαζομένας εἰς τέλος παρώνησε. δι' ὀργῆς γὰρ ἔχων τὸν Ἄτταλον, ἐπεὶ τοῦτον οὐ κατέλαβε περὶ τούτους τοὺς τόπους, τὸν θυμὸν εἰς ταῦτα κατετίθετο.

Ὅτι Φίλιππος ὁ Μακεδὼν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας ἐλθὼν, κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ τὸ Κυνόσαργες. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Ἀκαδημίαν ἐνέπρησε, καὶ τοὺς τάφους κατέσκαψεν, ἔτι δὲ τὰ τεμένη τῶν θεῶν ἐλυμήνατο. χαρισάμενος δὲ τῷ θυμῷ, καθάπερ εἰς [t] Ἀθηναίους, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ θεῖον ἐξαμαρτάνων, ὑπὸ μὲν τῶν ἀνθρώπων καὶ πάλαι βλασφημούμενος, τότε τελέως ἐμισήθη· ὑπὸ δὲ θεῶν ταχὺ τῆς προσηκούσης ἐπιτιμήσεως ἔτυχε, διὰ μὲν τὴν ἰδίαν ἀβουλίαν τοῖς ὅλοις σφαλεὶς, διὰ δὲ τὴν Ῥωμαίων ἐπιείκειαν τυχὼν συγγνώμης.

Ὅτι Φίλιππος θεωρῶν τῶν Μακεδόνων τοὺς πλείστους ἑαυτῷ χαλεπῶς ἔχοντας, ἐπὶ τῷ τὸν Ἡρακλείδην ἔχειν φίλον, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. ἦν δὲ οὗτος Ταραντῖνος μὲν τὸ γένος, πονηρίᾳ δὲ ὑπερβαλλούσῃ χρώμενος, καὶ τὸν Φίλιππον ἐξ ἐπιεικοῦς βασιλέως πεποιηκὼς πικρὸν καὶ ἀσεβῆ τύραννον. διὸ δὴ παρὰ πᾶσι τοῖς Μακεδόσι καὶ τοῖς Ἕλλησιν, ὑπερβαλλόντως συνέβαινε μισεῖσθαι τὸν Ἡρακλείδην.

Ὅτι Ἀννίβας διὰ μόνης τῆς περὶ αὐτὸν φήμης καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην περίβλεπτος ἐγένετο, κατὰ πᾶσαν πόλιν ἑκάστου σπεύδοντος θεάσασθαι τὸν ἄνδρα.

Ὅτι Πτολεμαῖος ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς μέχρι μέν τινος ἐπῄνειτο· Ἀριστομένη δὲ τὸν ἐπίτροπον αὐ-

Philippus Macedonum Rex, praeter inſitam animi cupiditatem, ea in rebus ſecundis inſolentia erat, ut amicos indicta cauſa necaret, templaque ac ſepulcra dirueret. Similiter Antiochus Jovis templum in Elymaïde ſpoliare aggreſſus, dignum vitae habuit exitum, cum omnibus copiis illic confoſſus. Ambo etiam cum invictos exercitus habere ſe exiſtimaſſent, uno proelio debellati, leges ab aliis impoſitas accipere ſunt coacti. Ac calamitatem quidem ſuam ſuae ipſorum culpae imputabant, veniam vero ſibi conceſſam victorum humanitati accepto ferebant. Itaque prout eorum factis conveniebat, ſua imperia Deorum ira afflicta viderunt. At Romani & tum & poſtea non niſi juſta ſuſcipientes bella, juſque jurandum ac foedera magni facientes, non immerito in omnibus ſuis conſiliis Deorum ope adjuti fuerunt.

294. Philippus Rex annonae penuria oppreſſus, univerſam Attali ditionem ad ipſas Pergamenae urbis portas vaſtare non deſtitit. Fana quinetiam in ſuburbanis Pergami ſita evertit, Nicephorium inprimis omni apparatu inſtructum, aliaque haud minus mirabili opere inſignia. Quippe infenſus Regi Attalo, quando eum iis in locis comprehendere non potuerat, furorem ſuum in ejuſmodi opera effundebat.

Philippus agrum Atticum ingreſſus, caſtra ad Cynoſarges poſuit, deinde vero Academiam incendit, ſepulcra ſubvertit, templa Deorum immortalium vaſtavit. Cumque iracundiae ac furori plus aequo indulſiſſet, quaſi in populum Athenienſem, non in ipſos Deos ſaeviret, in omnium hominum, apud quos jampridem male audiebat, odium tum incurrit, Diiſque meritas brevi poenas dedit, ſua quidem imprudentia peſſumdatus, Romanorum autem clementia ſervatus.

Philippus cum ob amicitiam Heraclidis odio fere omnium Macedonum expoſitum ſe eſſe cerneret, eum in vincula conjecit. Erat autem Heraclides patria Tarentinus, vir ſingulari nequitia praeditus, qui Philippum ex moderato Rege acerbum & immanem tyrannum reddiderat, quamobrem & Macedones & Graeci omnes eum odio non mediocri proſequebantur.

Hannibal fama nominis ſui per orbem terrarum celebris ac ſpectatus erat, cunctique per ſingulas urbes atque oppida ad eum ſpectandum concurrebant.

Ptolemaeus Aegypti Rex aliquandiu quidem ſe praeclare geſſit, magnanque laudem retulit: poſtea vero

---

[t] In ſcripto codice erat Ἀθήνας, quod retineri potuerat.

24. Τό τε Νικηφόριον] Lucus erat prope Pergamum, τὸ Νικηφόριον ἄλσος in *Strabonis* L. XIII. p. 926, ab Eumene conſitus, multiſque Deorum fanis refertus, & Nicephorio in primis, ſive Jovis Νικηφόρου templo, ut recte opinatur Ampl. *Cuperus* ad *Lactant.* Mort. Perſec. C. 44. p. 234. Meminit ejus ſaepe *Polybius* L. XVII, 2. 6. & ſeq. *Livius* etiam L. XXXII, 33. Statim παρώνησε ſcriptum a *Diodoro* fuiſſe arbitror. P. Wess.

31. Κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ τὸ Κυνόσαργες] *Caſtra ad Cynoſarges (templum Herculis, gymnaſiumque & lucus erat circumjectus) Philippus poſuit. Sed Cynoſarges, & Lyceum & quidquid ſancti amoenive circa urbem erat, incenſum eſt: dirutaque non tecta ſolum, ſed etiam ſepulcra*: ſic *Livius* ex fonte Polybiano, unde & Noſter hauſit, L. XXXI, 24. Mox εἰς Ἀθήνας, quod in membranis erat, mutari non debuerat. P. Wess.

43. Παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν] *Livium* vide L. XXXII, 5. P. Wess.

55. Ἀριστομένη τὸν ἐπίτροπον] Narrat *Plutarchus* in dialogo quomodo diſcernendus ab adulatore ſit amicus (p. 71. C.) Ariſtomenem tutorem Ptolemaei cum Regem obdormiſcentem in conſpectu neſcio cujus legati excitaſſet, calumniatoribus anſam dediſſe. qui Regi aſſentatores ajebant, ſi poſt tot & tanta, quae ſuſtineret negotia, poſt tot vigilias, quas Reip. cauſa ferret, interdum in ſomnum delaberetur, haud quaquam coram tot exterarum gentium hominibus objurgandum Regem eſſe. Qui-

vero ab adulatoribus corruptus, Ariſtomenem qui tutor ipſius fuerat, & cuncta negotia prudenter 297. adminiſtraverat, quem antea inſtar patris obſervabat, tandem odio proſequi coepit ob illius in dicendo libertatem, ac poſtremo epoto cicutae poculo, mori coëgit. Exinde magis ac magis efferatus, & tyrannica ſaevitia, non regia utens poteſtate, in odium Aegyptiorum venit, parumque abſuit quin regno excideret.

Templum eſt non procul ab oppido Chalcide, quod Delium appellatur. Ibi milites aliquammulti ex ſociis populi Romani viſendi gratia ſecure vagantes, nondum indicto bello, ab Antiochi exercitu ſubito oppreſſi ſunt. Quam rem Graeci vitio vertebant Regi, qui belli cum Romanis gerendi initium ab ejuſmodi ſcelere feciſſet. Proinde Flamininus, qui circa Corinthum erat, Deos hominesque conteſtatus eſt, cauſam ac principium belli Regem commoviſſe.

Antiochus cum Demetriade hibernaret, omiſſa apparatus bellici cura, puellae cujuſdam amore captus, nuptias celebrare inſtituit, ipſe pluſquam quinquaginta annos natus, ludoſque magnificos edere: quo facto non ſolum corporis animique ſui virtutem penitus infregit, ſed & exercitus impetum atque ardorem minuit. Itaque milites qui in luxu ac deliciis hiemem traduxerant, poſtquam ex hibernis educti ſunt, neque famem, neque ſitim, neque aliam hujuſmodi difficultatem ferre potuerunt: ſed partim morbos contrahebant, partim per vias relicti procul a ſignis aberant.

Antiochus Rex cum urbes Theſſaliae ad partes Romanorum tranſire cerneret, & copias quas ex Aſia expectabat moram trahere, praeterea Aetolos ſegnius agere, atque in dies cauſas alias ex aliis praetexere, magna in difficultate verſabatur. Proinde eis qui ſibi imparato ac ſolis Aetolorum auxiliis ſuccincto belli ſuſcipiendi auctores fuerant, non mediocriter ſuccenſebat. Hannibalem vero qui 298. in alia ſententia fuerat, tum maxima admiratione proſequebatur, cunctaſque in eo ſpes ſuas collocabat; cumque antea illum ſuſpectum habuiſſet, tunc temporis fidiſſimo amico, & conſiliorum omnium ſocio utebatur.

Antiochus ob acceptam cladem fractus ac depreſſus, Europa abſcedere, Aſiamque duntaxat tutari ſtatuit, & Lyſimachienſes relicta urbe cum omnibus familiis in Aſiam migrare juſſit. Quod quidem haud ſatis prudenter ab eo factum cuncti cenſebant, cum urbem opportuniſſimam arcendo hoſti, quo minus ex Europa in Aſiam ſine moleſtia copias trajiceret, hoſtibus ſine certamine prodidiſſet, atque id eventus poſtea confirmavit: namque Scipio

τοῦ γεγενημένου, καὶ πάντα καλῶς διῳκηκότα, τὴν μὲν ἀρχὴν ἠγάπα καθάπερεὶ πατέρα, καὶ πάντα ἔπραττεν ἀπὸ τῆς ἐκείνου γνώμης· μετὰ δὲ ταῦτα ὑπὸ τῶν κολακευόντων διαφθαρεὶς τὴν ψυχὴν, τὸν Ἀριστομένη παῤῥησιαζόμενον ἐμίσησε, καὶ τέλος συνηνάγκασεν αὐτὸν πιόντα κώνειον τελευτῆσαι. ἀεὶ δὲ μᾶλλον θηριούμενος, καὶ τυραννικὴν παρανομίαν, ἀλλ' οὐ βασιλικὴν ἐξουσίαν ζηλώσας, ἐμισήθη μὲν ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, ἐκινδύνευσε δὲ ἀποβαλεῖν τὴν βασιλείαν.

Οτι τὸ Δήλιον ἱερὸν ἦν, οὐ μακρὰν ἀπέχον τῆς Χαλκίδος. διόπερ ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐβλασφημεῖτο, τὴν ἀρχὴν τοῦ πρὸς Ρωμαίους πολέμου πεποιημένος ἐξ ἀσεβείας. οὗ συνελθόντος * Φλαμίνιος περὶ Κόρινθον διατρίβων, ἀπεμαρτύρατο πάντας ἀνθρώπους τε καὶ θεοὺς, ἐπὶ τῷ προκατῆρχθαι τοῦ πολέμου τὸν βασιλέα.

Οτι Ἀντίοχος ἐν Δημητριάδι τὴν παραχειμασίαν ποιούμενος, καὶ πλείω τῶν πεντήκοντα ἐτῶν βεβιωκὼς, τῆς μὲν περὶ τὸν πόλεμον παρασκευῆς ἠμέλησε· παρθένου δὲ εὐπρεποῦς ἐρασθεὶς, ἐκάθητο τοὺς ταύτης ἐπιτελῶν γάμους, καὶ πανηγύρεις λαμπρὰς συνήγαγε. ταῦτα δὲ πράττων, οὐ μόνον ἑαυτοῦ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν διέφθειρεν, ἀλλὰ καὶ τὰς τῆς δυνάμεως ὁρμὰς ἐξέλυσε. καὶ οἱ στρατιῶται τὸν χειμῶνα κατατετριφότες ἐν ἀνέσει καὶ τρυφῇ, κακῶς ἀπήλλαττον ἐν ταῖς ἀπορίαις, οὔτε δίψαν, οὔτε ἄλλην κακοπάθειαν φέρειν δυνάμενοι. διόπερ αὐτῶν οἱ μὲν εἰς νόσους ἐνέπιπτον, οἱ δὲ ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπολειπόμενοι πολὺ τῆς τάξεως ἀπεσπῶντο.

Οτι Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τὰς ἐν Θετταλίᾳ πόλεις πυνθανόμενος πρὸς Ρωμαίους μετατεθεῖσθαι, τὰς δὲ ἐκ τῆς Ἀσίας δυνάμεις ὑστερούσας, καὶ τοὺς Αἰτωλοὺς καταμελοῦντας, καὶ προφάσεις ἀεὶ ποριζομένους, ἐν ἀγωνίᾳ πολλῇ καθειστήκει. διὸ καὶ τοὺς πεποιηκότας αὐτὸν, ἀπαράσκευον ὄντα, καὶ πείσαντας ἐπὶ τὴν τῶν Αἰτωλῶν συμμαχίαν τὸν πόλεμον ἐπανελέσθαι, δι' ὀργῆς εἶχε· τὸν δὲ Ἀννίβαν, τὴν ἐναντίαν γνώμην ἐσχηκότα τότε ἐθαύμαζε, καὶ τὰς ἐλπίδας εἶχεν ἐν τούτῳ· τὸν δὲ πρὸ τούτου χρόνον ὑπόπτως πρὸς αὐτὸν διακείμενος, τότε πιστότατον αὐτὸν εἶχε φίλον, καὶ ἀπὸ τῆς τούτου γνώμης πάντα ἔπραττε.

Οτι ὁ Ἀντίοχος διὰ τὴν ἧτταν ταπεινωθεὶς, ἔκρινε τῆς μὲν Εὐρώπης ἐξίστασθαι, περὶ δὲ τῆς Ἀσίας διαγωνίζεσθαι. καὶ προσέταξε τοῖς Λυσιμαχεῦσι πανδημεὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν, εἰς δὲ τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις μετοικῆσαι. καὶ ἔδοξε πᾶσιν ἀφρόνως βεβουλεῦσθαι, καὶ πόλιν ἐπικαιροτάτην κειμένην πρὸς τὸ διακωλύσαι τοὺς πολεμίους ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν περαιοῦν τὰς δυνάμεις, ἀκονιτὶ προέσθαι τοῖς πολεμίοις· ἀκολούθως δὲ τῇ διαλήψει ταύτῃ καὶ τὸ τῶν ἀποτελεσμάτων ἔργον ἐπληρώθη. ὁ γὰρ Σκι-

---

* Praeſtat Φλαμινῖνος. Vid. infra Leg. 3.

Quibus verbis incitatus Ptolemaeus venenatam potionem ad Ariſtomenem miſit, eamque haurire illico juſſit. Hujus Ariſtomenis meminit Polybius lib. XVII. in fine. H. Vales.

56. Καὶ πάντα καλῶς διῳκηκότα] Non diſſentit *Polybius*, cum de Ariſtomene hoc Acarnane γενόμενος κύριος τῶν ὅλων πραγμάτων, κάλλιστα καὶ σεμνότατα δοκεῖ προστῆναι τοῦ τε βασιλέως καὶ τῆς βασιλείας L. XV, 29. P. Wess.

66. Τὸ Δήλιον] In interpretatione Latina quaedam addidi ad majorem lucem ex *Livii* lib. XXXV. ſub finem. H. Vales.

Ὅτι τὸ Δήλιον ἱερὸν ἦν] Vid. [illegible]pertius L. XII, 69. Meminit fani & praelii ad illud commiſſi *Appian.* Syr. p. 151. τοὺς περὶ Δήλιον Ῥωμαίους ἐπιτυχὼν, ἱερὸν δ' ἐστὶ τὸ χωρίον Ἀπόλλωνος & ſeq. Sic lege: nam περὶ Δῆλον, ut nunc editur, manifeſto pravum eſt. Vid. *L. Holſten.* ad *Stephani* Δήλιον, ubi ſimiles librariorum lapſus corriguntur. P. Wess.

73. Ἐν Δημητριάδι] Error haud dubie ſeu *Diodori*, ſeu potius compilatoris. Neque enim Demetriade, ſed Chalcide hae nuptiae per hyemem ab Antiocho celebratae ſunt, ut docent *Polybius* lib. XX. & *Livius*. H. Vales.

Ἐν Δημητριάδι] Veram praeſtat *Valeſii* ſententiam *Appianus*, ἐς Χαλκίδα (Antiochus) παρελθὼν, ἤρα κόρης εὐπρεποῦς ἤδη αὐτὸς, ὢν πεντηκοντούτης γεγονὼς, καὶ τοσόνδε πόλεμον διαφέρων, ἦγε γάμους καὶ πανηγύρεις ἦγε Syr. p. 156., quae hinc aut ex *Polybii* apud *Athen.* L. X. p. 439. F. fragmento ſumta putes. P. Wess.

91. Ἐπὶ τὴν — συμμαχίαν] Lego ἐπὶ τῇ συμμαχίᾳ. H. Val.

99. Διὰ τὴν ἧτταν ταπεινωθεὶς] Cladem indicat, qua ad Myonneſum regia claſſis adfecta eſt: ea territus Antiochus praeſidium ab Lyſimachia deduci pravo conſilio juſſit. Confer *Livium* L. XXXVII, 31. & *Appian.* Syr. p. 168. P. Wess.

11. Ὅτι Μάρκος Φολούιος] Verius erit Μάρκος Φούριος, de quo *Livius* ita: *In Gallia M. Furius praetor inſontibus Cenomanis, in pace ſpeciem belli quaerens, ademerat arma. id Cenomani conque-*

ſti

Σκιπίων τὴν πόλιν καταλαβὼν ἔρημον, αὐτομάτως εὐημέρησε ταύτην καταλαβών.

Οτι Μάρκος Φολούϊος στρατηγὸς ὢν, παρανομήσας εἰς τοὺς κατὰ τὴν Λιγυστικὴν συμμάχους, ἔτυχε τῆς προσηκούσης κολάσεως. παρελθὼν γὰρ εἰς τοὺς ὀνομαζομένους Κενομανοὺς ὡς φίλος, παρείλετο τὰ ὅπλα, μηδὲν ἔχων ἔγκλημα. ὁ δὲ ὕπατος πυθόμενος τὸ γεγονός, τούτοις μὲν ἀπέδωκε τὰ ὅπλα, τὸν δὲ Μάρκον ἐζημίωσε χρήμασι.

Οτι Ἀντίοχος ἀπορῶν χρημάτων, ἀκούων δὲ κατὰ τὴν Ελυμαΐδα τὸ ἱερὸν τὸ τοῦ Βήλου πολὺν ἐκ τῶν ἀναθημάτων ἔχειν ἄργυρόν τε καὶ χρυσόν, ἔγνω τοῦτο συλῆσαι. καὶ ἧκεν εἰς τὴν Ελυμαΐδα, καὶ καταιτιασάμενος τοὺς ἐγχωρίους πολέμου κατάρχεσθαι, τὸ μὲν ἱερὸν ἐσύλησε, χρημάτων δὲ πλῆθος ἀθροίσας, ταχὺ τῆς προσηκούσης ἐκ θεῶν ἔτυχε κολάσεως.

Οτι ὁ Φιλοποίμην ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγός, ἀνὴρ ἐγεγόνει φρονήσει καὶ στρατηγίᾳ, καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς διαφέρων, πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον πεπολιτευμένος ἀμέμπτως· καὶ πολλάκις μὲν στρατηγίας ἠξιώθη, τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ πολιτεύματος ἡγούμενος· μάλιστα δὲ τῶν ἄλλων εἰς κοινὸν ηὔξηκως τὴν Ἀχαιῶν συμπολιτείαν, πρός τε τοὺς ἰδιώτας ἡμερώτατα πολιτευόμενος. καὶ δι᾽ ἀρετὴν παρὰ Ῥωμαίων ἀποδοχῆς τετευχώς· ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς ἀγνώμονι τύχῃ συγκεχρημένος. ἀλλ᾽ ὅμως μετὰ τὴν τελευτήν, ὥσπερεί τινι θείᾳ προνοίᾳ τὰς [v] ἰσοθέους τιμὰς ἠλλάξατο τῶν κατὰ τὴν τελευτὴν ἀπηντηκότων ἀκληρημάτων. χωρὶς δὲ (τῶν) κοινῇ τοῖς Ἀχαιοῖς [x] καταψηφισθέντων εἰς τιμὴν τἀνδρός, (στήλην) ἡ πατρὶς ἱδρύσατο, καὶ τοῦ βουθυτεῖν αὐτῷ κατ᾽ ἐνιαυτόν, καὶ τῆς ἀρετῆς ἐγκώμιά τε καὶ ὕμνους κατέδειξεν ᾄδειν τοὺς νέους.

Οτι ὁ Ἀννίβας, στρατηγικῇ συνέσει καὶ μεγέθει πράξεων πάντων Καρχηδονίων πεπρωτευκώς, οὐδέποτε στάσιν ἔσχεν ἐν τῷ στρατεύματι, ἀλλὰ τῇ φύσει πλεῖστον διεστῶτα, καὶ διαλέκτοις πολυτρόπως διειλημμένα, διὰ τῆς ἰδίας προνοίας ἐν ὁμονοίᾳ καὶ συμφωνίᾳ διετήρησεν. ὁμοίως δὲ τῶν ὁμοεθνῶν εἰωθότων διὰ τὰς τυχούσας αἰτίας ἀφίστασθαι πρὸς τοὺς ἐναντίους, οὐδεὶς ἐπ᾽ αὐτοῦ τοῦτο ἐτόλμησε. μεγάλας δὲ δυνάμεις ἀεὶ τρέφων, οὐδέποτε χρημάτων, οὐδὲ τροφῆς ἠπόρησε. καὶ τὸ πάντων παραδοξότατον, οἱ μετ᾽ αὐτοῦ στρατευόμενοι τῶν ἀλλοεθνῶν τῆς πολιτικῆς εὐνοίας οὐκ ἀπελείφθησαν, ἀλλὰ πολὺ διήνεγκαν. τοιγαροῦν καλῶς ἄρχων τῶν στρατιωτῶν, καλὰς καὶ τὰς πράξεις ἐπετελέσατο. πρὸς γὰρ τοὺς δυνατωτάτους πόλεμον ἐξενέγκας, ἑπτακαίδεκα ἔτη σχεδὸν τὴν Ἰταλίαν ἐπόρθησεν, ἀήττητος δὲ ἐν πάσαις ταῖς μάχαις ἐγένετο· τηλικαύταις δὲ καὶ τοσαύταις πράξεσι τοὺς τῆς οἰκουμένης ἡγεμόνας ἐνίκησεν, ὥστε διὰ τὸ πλῆθος τῶν κατακοπτομένων ὑπ᾽ αὐτοῦ, μηδένα ποτὲ τολμᾶν ἔτι κατὰ στόμα μάχεσθαι πρὸς αὐτόν. πολλὰς μὲν πόλεις δοριαλώτους κατέσκαψε, τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἔθνη πο-

vacua Lyſimachienſium urbe potitus, maximum momentum partibus ſuis adjecit.

M. Fulvius Praetor cum ſocios in Liguria violaſſet, merita poena affectus eſt: a Cenomanis enim tanquam amicus exceptus arma eis ademit, tametſi nihil hoſtile de illis queri poſſet. Cujus rei fama ad Conſulem perlata, Conſul Cenomanis arma reddi juſſit, & Fulvio mulctam dixit.

Antiochus Rex pecuniae inopia conſtrictus, Jovis Beli templum in Elymaïde auro & argento, ac precioſiſſimis refertum eſſe donariis cum didiciſſet, ſpoliare illud conſtituit. Igitur in Elymaïdem ingreſſus, cauſatusque ab incolis bellum ſibi illatum eſſe, fanum expilavit, coactaque grandi pecunia brevi meritas Diis poenas dedit.

Philopoemenes Praetor Achaeorum, vir fuit in bello & in toga praeſtans, qui in omni vita procul a culpa abſuit, ac multoties Praetura functus, perque annos quadraginta Rempublicam moderatus, plurimum incrementi rebus Achaeorum attulit, 301. ſemperque cum privatis comiter verſatus, Graecis pariter ac Romanis virtutis cauſa admirationi fuit. Idem tamen haudquaquam felicem exitum vitae eſt ſortitus. Verum velut divina quadam providentia haec illius viri ſuprema infelicitas heroïcis poſt mortem honoribus compenſata eſt. Nam praeter ea quae illius honoris ergo a gente Achaeorum ſunt publice decreta, cives etiam ſtatuam ei poſuerunt, utque quotannis tauro eidem fieret ſanxerunt, utque encomia rerum ejus geſtarum, & hymni ab adoleſcentibus canerentur, juſſerunt.

Hannibal uſu rei militaris ac magnitudine rerum geſtarum omnium Poenorum facile princeps, nulla unquam militum ſeditione appetitus eſt, ſed copias ſuas, & ingenio & lingua plurimum inter ſe diſſidentes, ſua prudentia in officio ac concordia continuit. Cumque miles urbanus leviſſimas ob cauſas ad hoſtem deficere conſueviſſet, nemo ſub eo Imperatore ejuſmodi quidquam facere auſus eſt. Praeterea magnos ſemper exercitus circumducenti nunquam ei pecunia aut annona defuit: quodque maxime admirabile eſt, in benevolentia erga ipſum haudquaquam externus miles urbano conceſſit, quin potius ſuperior extitit. Igitur cum militem praeclare regeret, praeclara quoque facinora edidit. Bello enim potentiſſimis gentibus illato, per ſeptemdecim annos Italiam vaſtavit. Ipſe in omnibus praeliis invictus, tot tantiſque cladibus dominos orbis terrarum affecit, ut prae caeſorum multitudine nemo eſſet qui collatis ſignis apertoque Marte cum eo congredi auderet. Multas etiam urbes vi captas inflammavit,

---

[v] Ἔς θέους in ſchedis. [x] Καταψηφιάσθω τῶν in iiſdem. Deerant etiam quae uncis incluſa ſunt.

ſti Romae apud ſenatum, rejectique ad conſulem Aemilium —— magno certamine cum praetore habito, tenuerunt cauſſam: arma reddita Cenomanis: decedere provincia praetor juſſus lib. xxxix, 3. P. Wess.

19. Τὸ ἱερὸν τὸ τοῦ Βήλου] Nihil diſſentit *Strabo* L. xvi. pag. 1080. A., neque *Juſtinus* L. xxxii, 2. Namque ejus *Jupiter Elymaeus* non alius eſt ac Belus. P. Wess.

25. Ὅτι ὁ Φιλοποίμην &c.] Videtur *Diodorus* exemplo *Polybii* adfirmaſſe, eodem anno tres claros imperatores deceſſiſſe, Philopoemenem, Annibalem & Scipionem, ſingulisque meritam laudem atque elogium perſolviſſe. Vide *Livium* L. xxxix, 50. 52., & *Polyb.* Excerpt. p. 1437. *Ed Gron.* P. Wess.

35. Τὰς ἰσοθέους τιμὰς ἠλλάξατο] Optime aberrantis librarii delictum emendavit *Valeſius*. Ἰσοθέους τιμὰς omnium frequentiſſime *Diodorus* memorat, ſicuti ad principium L. iv. oſtenditur. *Sepultus ab univerſo Achaico eſt concilio* Philopoemen, *adeo omnibus humanis congeſtis honoribus, ut ne divinis quidem abſtineretur*, bene *Livius* L. xxxix, 58., ἰσοθέους has τιμὰς explicans. P. Wess.

37. Χωρὶς δὲ (τῶν) κοινῇ τοῖς Ἀχαιοῖς &c.] Legebatur antea χωρὶς δὲ κοινῇ τ. Ἀχαιοῖς καταψηφιάσθω τῶν εἰς τιμὴν τἀνδρὸς, ἡ πατρὶς &c., quae partim prava partim erant hiulca. Καταψηφισθέντων bene refinxit *Valeſius*. Addendum eſſe pronomen *Salmaſius* vidit ſicuti & στήλην, eradens tamen εἰς τιμήν. Ego vero ſervo, locumque, uti vides, inſtauro. Fuiſſe vero Philopoemeni ſtatuam publice cum titulo poſitam, docebit *Pauſanias* L. viii, 52. & *Plut.* extrema Philopoemen. vita. P. Wess.

56. Ἑπτακαίδεκα ἔτη σχεδὸν &c.] Ex *Polybio* Excerpt. pag. 1438., quem & in omni hoc elogio auctorem habuiſſe videtur.

vit, & Italiae antehac numeroſa juventute florenti 302. vaſtitatem intulit. Quas quidem ille res ut ſumptibus ac viribus urbanis, ſic mercenario milite ac ſociorum ingentibus auxiliis confecit, viroſque concordia invictos aſtu ac peritia militari ſuperavit, & cunctis liquido oſtendit, quemadmodum mentem in corpore, ſic in exercitu Imperatorem ſolum omnia facere, ac victoriam praeſtare.

P. Scipio admodum juvenis maximas res praeter omnium ſpem in Hiſpania geſſit, & Carthaginenſibus victis, patriam graviſſimis periculis liberavit. Hannibalem enim invictum bello abſque certamine & pugna Italia excedere conſilio ſuo coëgit, ac poſtremo fortitudine ac virtute militari cum eundem Hannibalem ingenti praelio ſuperaſſet, Carthaginem in ditionem populi Romani redegit.

Leocritus Pharnacis Regis praefectus cum oppidum Tium crebris oppugnationibus urgeret, mercenarios milites, qui praeſidio urbi erant, ad ditionem oppidi coëgit, ea conditione ut ipſi quocunque libitum eſſet, tuto deducerentur. Qui dum oppido egreſſi juxta foederis leges deducuntur, Leocritus (cui mandatum ab Pharnace erat ut univerſos caederet, eo quod olim Pharnacem offenderant,) contra foederis fidem in eos iter agentes impreſſione facta, cunctos ſagittis interfecit.

Seleucus coactis haud contemnendis copiis ad opem Pharnaci ferendam profectus, Taurum montem ſuperare jam parabat: ſed cum apud ſe reputaſſet leges foederis quod populus Romanus cum patre percuſſerat, quibus non licebat.

Hi vero qui tantum facinus admiſerant, ac Demetrii caedem patraverant, haudquaquam divinam ultionem effugere potuerunt. Namque hi quidem qui falſas ab urbe Roma calumnias confinxerant, 305. paulo poſt cum in offenſam Regis incurriſſent, necati ſunt. Philippus vero exinde quoad vixit, perpetua inquietudine agitatus, caediſque in praeſtantiſſimae indolis filium admiſſae conſcientia turbatus, ne biennium quidem ſuperfuit, ſed dolore continuo contabeſcens, extremum diem clauſit. At Perſeus totius auctor & architectus ſceleris a Romanis ſuperatus, in Samothraciam cum fugiſſet, ob immanitatem patrati in fratrem parricidii, religione templi omni aevo ſanctiſſima minime eſt defenſus.

λυανθρωπίᾳ διαφέρουσα, σπανίζειν ἐποίησεν ἀνδρῶν. καὶ τὰς περιβοήτους πράξεις ἐπετελέσατο, πολιτικοῖς μὲν τελέσμασι καὶ δυνάμεσι, μισθοφόροις δὲ καὶ συμμάχοις παμμεγέθεσι· καὶ διὰ τῆς συμφωνίας δυσυποστάτων περιεγένετο, διὰ τῆς ἰδίας ἀγχινοίας καὶ στρατηγικῆς ἀρετῆς· καὶ πᾶσιν ἔδειξεν, ὅτι καθάπερ ἐπὶ τοῦ σώματος ὁ νοῦς, οὕτως ἐπὶ στρατεύματος ὁ τῆς ἡγεμονίας ἔχων ποιεῖ τὰ κατορθώματα.

Οτι ὁ Σκιπίων, νέος ὢν παντελῶς, κατὰ τὴν Ἰβηρίαν [y] ἀνελπίστως ἐχρήσατο, καταπολεμήσας τοὺς Καρχηδονίους· τὴν δὲ πατρίδα κινδυνεύουσαν ἐξείλετο τῶν μεγίστων κινδύνων. τὸν γὰρ ἀήττητον Ἀννίβαν διὰ τῆς ἐπινοίας ἠνάγκασεν ἄνευ μάχης καὶ κινδύνων ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐκχωρῆσαι. τὸ δὲ τελευταῖον ἐκ τῆς ἀνδρείας τε καὶ στρατηγίας μεγάλῃ παρατάξει τὸν ἀνίκητον γεγενημένον Ἀννίβαν καταπολεμήσας, ἥττησε τὴν Καρχηδόνα.

Οτι Λεώκριτος ὁ τοῦ Φαρνάκου στρατηγὸς συνεχεῖς προσβολὰς ποιούμενος ἠνάγκασε τοὺς ἐν [z] τῷ Τίῳ μισθοφόρους τὴν μὲν πόλιν παραδοῦναι, αὐτοὺς δὲ ὑποσπόνδους προπεμφθῆναι μετ' ἀσφαλείας. τῶν δὲ μισθοφόρων τότε μὲν ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τὰς συνθήκας προπεμπομένων, ἐν δὲ τοῖς ἐπάνω χρόνοις ἠδικηκότων τὸν Φαρνάκην, ὁ Λεώκριτος ἐντολὰς ἔχων παρὰ τοῦ Φαρνάκου πάντας ἀπολεῖν, παρεσπόνδησε τοὺς μισθοφόρους· κατὰ δὲ τὴν ἐκ [a] τοῦ Τίου μετάστασιν αὐτοῖς ἐπέθετο κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν, καὶ πάντας κατηκόντισεν.

Οτι ὁ Σέλευκος ἀξιόλογον δύναμιν ἀναλαβὼν, προῆγεν ὡς ὑπερβησόμενος τὸν Ταῦρον ἐπὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Φαρνάκου· ἔννοιαν δὲ λαβὼν τῶν πρὸς Ῥωμαίους τῷ πατρὶ γενομένων συνθηκῶν, καθ' ἃς οὐκ ἐξῆν.

Οτι οἱ τὰ δεινὰ τολμήσαντες, καὶ τὸν Δημήτριον ἀνελόντες, οὐκ ἐξέφυγον τὴν τοῦ δικαίου δαιμονίου τιμωρίαν· ἀλλ' οἱ μὲν ἐκ Ῥώμης τὰς ψευδεῖς διαβολὰς πλασάμενοι, μετ' ὀλίγον χρόνον τῷ βασιλεῖ προσκόψαντες, ἀνῃρέθησαν, ὁ δὲ Φίλιππος τὸν λοιπὸν τοῦ ζῆν χρόνον ὀνειροπολούμενος, καὶ διὰ τὴν συνείδησιν τῆς εἰς τὸν εὐγενέστατον υἱὸν ἀσεβείας ταραττόμενος, οὐδὲ διετῆ χρόνον ἐπεβίωσε, τῇ δὲ λύπῃ ἀδιορθώτως συνεχόμενος, κατέστρεψε τὸν βίον. ὁ δὲ πάντων τῶν κακῶν ἀρχιτέκτων Περσεὺς ὑπὸ Ῥωμαίων καταπολεμηθεὶς, καὶ φυγὼν εἰς Σαμοθράκην, ἄκυρον ἔσχε τὴν τῶν ἁγιωτάτων θεῶν ἱκεσίαν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εἰς τὸν ἀδελφὸν τετολμημένης ἀσεβείας.

Οτι

---

y Forte ἀνελπίστῳ τύχῃ. z Τῷ Πίῳ ex Cod. edebatur. a Τοῦ Πίου iterum.

tur. P. Weſs.

81. Λεώκριτος] Hujus Leocriti mentio fit in cap. 55. legationum *Polybii*. H. Vales.

82. Τοὺς ἐν τῷ Τίῳ] Legendum exiſtimo τῷ Τίῳ. Eſt autem Tius urbs Paphlagoniae quae & Tejum dicitur a *Polybio* cap. 59. legat. *Strabone* lib. (p. 818.) & *Conſtantino* in lib. 1. περὶ θεμάτων. *Porphyrio* in *Horatium* L. 1. Od. XVII. *Tejum*, inquit, *urbem in Paphlagonia eſſe Saluſtius indicat cum de ſitu Pontico loquitur. unde apud Ovidium Teja muſa.* quae ultima verba expungenda ſunt. Apud *Stephanum* Τῖον ſcribitur. In *Scylace* Caryandeno Τίβιον corrupte. Caeterum Τίῳ in *Diodoro* legi debere patet, ex cap. 59. legat. Polybii. H. Vales.

Τοὺς ἐν τῷ Τίῳ] Cum ex *Polybio* certiſſima ſit & dubio omni libera *Valeſii* correctio, vitium amanuenſium propagari nolui. De urbe ejuſque ſitu plura *Stukius* ad Peripl. Ponti Euxini p. 130. & *L. Holſten.* in Steph. Τῖος. P. Weſs.

95. Καθ' ἃς οὐκ ἐξῆν] Deeſt ἀπέχειν τῆς ἐπιβολῆς, aut quid ſimile. Leges foederis, quod Antiochum inter & Romanos coaluit, habet *Polybius* Leg. XXXV., & ex eo *Livius* L. XXXVIII, 38., expeditionem trans Taurum conſecutione quadam vetantes. P. Weſs.

99. Ἀλλ' οἱ μὲν ἐκ τῆς Ῥώμης &c.] *Livium* conſule L. XL, 55. & ſeqq. P. Weſs.

11. Τιβέριος Γράκχος] Hic Praetor anno urbis 573. citeriorem Hiſpaniam obtinuerat. biennio poſt confecta provincia triumphavit ſequenti anno, qui eſt ab urbe condita 576. Conſul fuit collega C. Claudio Pulchro. H. Vales.

Τιβέριος Γράκχος] De T. Gracchi in Celtiberia geſtis rebus *Livius* L. XL, 33., *Florus* L. II, 17. *Appianus* Hiſpan. pag. 470. atque alii. P. Weſs.

17. Ὁ καὶ πάτρων] Patronum gentis Macedonum intelligi exiſtimavi. Nam ut ait Cicero de Officiis (L. 1, 11.) *Tantopere apud Rom. juſtitia culta eſt, ut ii, qui civitates aut nationes bello in fidem recepiſſent, earum patroni eſſent more majorum.* Idem ſcribit *Dionyſ. Halic.* lib. II. pag. 84. H. Vales.

Ὁ καὶ πάτρων] Nihil melius ſuccurrit, tametſi πάτρων ſimpliciter ac ſine adjecta voce poſitum, ſatis ſit inſolens. Alioqui citra omnem uſum Graecis id vocabulum non eſt. Vide modo hoc Corcyraeorum epigramma apud *Sponium* Itiner. T. 1. p. 372.

Α ΠΟΛΙϹ ΜΑΡΚΟΝ ΚΑΛΗ...
ΓΑΙΟΥ ΥΙΟΝ ΒΥΒΛΟΝ ΤΟΝ
ΠΑΤΡΩΝΑ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΝ
ΕΡΜΑΙ ΗΡΑΚΛΗΙ.

Poſitum eſt Corcyraeorum patrono M. Calpurnio Bibulo, quem. ΚΑΛΗ... exſcriptoris errore vocat: fuit enim ΚΑΛΠΟΥΡΝΙΟΝ. P. Weſs.

26. Ἐκ τῆς βασιλείας ὑπάγων] In ſchedis reperit *Valeſius* ὑπάγων,

Ὅτι Τιβέριος Γράκχος ἐξαπεσταλκὼς ὢν στρατηγὸς, ἐνεργῶς διῴκει τὰ κατὰ τὸν πόλεμον. οὗτος γὰρ νέος ὢν τὴν ἡλικίαν, πάντων ἡλικιωτῶν διέφερεν ἀνδρείᾳ καὶ φρονήσει· θαυμαζόμενος δὲ ἐπ' ἀρετῇ, καὶ μεγάλας τοῦ μέλλοντος ὑποφαίνων ἐλπίδας, πολὺ τῶν ἡλικιωτῶν προεῖχε δόξῃ.

Ὅτι ὁ Αἰμίλιος ὁ ὕπατος, ὁ καὶ πάτρων γεγονὼς, ἦν εὐγενής τε καὶ κατὰ τὴν ὄψιν εὐπρεπὴς, ἔτι δὲ συνέσει πολὺ διαφέρων τῶν ἄλλων, διόπερ ἡ μὲν πατρὶς αὐτὸν ἁπάσαις ταῖς ἐπιδόξοις ἀρχαῖς ἐτίμησεν· αὐτὸς δὲ ἔν τε τῷ ζῆν διετέλεσεν ἐπαινούμενος, καὶ τῆς μετὰ θάνατον εὐφημίας προενοήθη, μετὰ τοῦ τῆς πατρίδος συμφέροντος.

Ὅτι Ἀντίοχος προσφάτως παρειληφὼς τὴν βασιλείαν, ἐνεστήσατο βίον παράλογον καὶ ἀσυνήθη τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι. πρῶτον μὲν γὰρ ἐκ τῆς βασιλείας [a] ὑπάγων λάθρα τῆς θεραπείας, περιῄει τὴν πόλιν, ἀλύων ὅπου τύχοι δεύτερος ἢ τρίτος· μετὰ δὲ ταῦτα ἐφιλοτιμεῖτο μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταρριπτεῖν εἰ τυχὸν, καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ξένων εὐτελεστάτων συμπίνειν. καθόλου δ' εἴ τινας τῶν νέων αἴσθοιτο ἀφ' ἡμέρας μετ' ἀλλήλων γινομένους, ἐξαίφνης ἐπὶ κῶμον παρεγίνετο μετὰ κερατίου καὶ συμφωνίας· ὥστε διὰ τὸ παράδοξον τῶν ἰδιωτῶν τοὺς μὲν φεύγειν, τοὺς δὲ διὰ τὸν φόβον σιωπᾶν. τὸ δὲ τελευταῖον τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα καταθέμενος, περιεβάλλετο τήβενναν, καθάπερ ἦν ἑωρακὼς ἐν Ῥώμῃ τοὺς μεταπορευομένους τὰς ἀρχάς, ἐνετύγχανέ τε τοῖς ἰδιώταις ἀσπαζόμενος καὶ περιπτύσσων ἕκαστον, καὶ ποτὲ μὲν παρακαλῶν φέρειν ἑαυτῷ τὴν ψῆφον ὡς ἀγορανόμῳ, ποτὲ δὲ ὡς δημάρχῳ· τυχὼν δὲ ἀρχῆς, ἐκάθιζεν ἐπὶ δίφρον ἐλεφάντινον, καὶ καθὼς ἐπὶ Ῥωμαίοις ἔθιμον, διήκουε τῶν πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητούντων περὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ συμβολαίων. καὶ ταῦτ' ἔπραττε μετὰ πολλῆς ἐπιστάσεως καὶ φιλοτιμίας, ὥστε τοὺς χαριεστάτους ἄνδρας ἀπορεῖν περὶ αὐτοῦ· οἱ μὲν γὰρ ἀφέλειαν, οἱ δὲ ἀλογίαν, τινὲς δὲ μανίαν αὐτοῦ κατεγίνωσκον.

Ὅτι μετὰ τὴν ἐπιβουλὴν τὴν κατὰ Εὐμένους, εἰς τὸ Πέργαμον διαδοθείσης φήμης ὅτι τετελεύτηκεν Εὐμένης, Ἄτταλος ἐπεπλάκη τῇ βασιλίσσῃ προχειρότερον· οὐ * μὴν Εὐμένης γε προσεποιήθη μετὰ ταῦτ' ἀνακάμψας, ἀλλὰ φιλοφρόνως ἀσπασάμενος τὸν ἀδελφὸν, διέμεινεν ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν εὐνοίᾳ.

Ὅτι ὁ Κότυς ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς ἦν ἐν τοῖς πολέμοις ἀνὴρ [b] ἐμπράκτως ἐμφερόμενος, καὶ γνώμῃ διαφέρων, ἔν τε τοῖς ἄλλοις σπουδαῖος, καὶ

Tiberius Gracchus Propraetor in Hiſpaniam miſſus, ſtrenue bellum gerebat. Namque hic in primo adhuc flore aetatis caeteros aequales ſuos induſtria ac prudentia ſuperabat, maximarumque rerum omnibus ſpem oſtentans, non mediocri admiratione ac fama ob virtutem celebrabatur.

Paulus Aemilius Conſul, qui & patronus gentis Macedonum fuit, vir ſplendore generis & formae decore & prudentia inſignis cum eſſet, omnibus honorum titulis a populo Romano ornatus eſt. Ipſe & quamdiu in vita fuit, omnium hominum laudibus celebratus eſt, ſuaeque poſt obitum famae cum utilitate Reipub. conjunctae rationem habuit.

Antiochus Syriae regnum recens adeptus, novam quandam & caeteris inſolitam Regibus vitae rationem inſtituit. Primum enim clam e Regia digreſſus inſciis miniſtris, per urbem temere vagabatur uno aut altero comite adſcito. Praeterea honori ducebat cum plebeiis atque infimae ſortis peregrinis & advenis verſari ac compotare, quod ſi quos forte juvenes tempeſtivum celebrare convivium ſenſerat, ſtatim cum poculo & ſymphonia ad comiſſationem accedebat, adeo ut rei novitate perculſi plerique partim ſe in fugam darent, partim 306. metu conticeſcerent. Poſtremo dempta veſte Regia toga amictus, perinde ac Romae a candidatis fieri viderat, ſalutabat ac prehenſabat obvium quemque ex plebe, atque interdum Aedilitatem, interdum Tribunatum plebis petebat. Magiſtratum demum populi ſuffragiis adeptus, Romano more poſita eburnea ſella jus dicebat, cognoſcebatque de forenſibus cauſis ac controverſiis civium, eo ſtudio eaque diligentia, ut prudentiſſimus quisque ambigeret quidnam ſibi vellet. Quidam ſimplicitatem, quidam imprudentiam, nonnulli inſaniam id interpretabantur.

Poſt inſidias Eumeni factas, allata Pergamum fama Eumenem Regem obiiſſe, Attalus paulo calidius in amplexus Reginae ruit. Verum Eumenes haud multo poſt reverſus, id diſſimulavit, fratremque amice exoſculatus, eadem qua ante benevolentia proſecutus eſt.

Cotys Thracum Rex, vir fuit bello ſtrenuus, & conſilio praeſtans, & in reliquis rebus induſtrius,

---

[a] Mſ. ὑπάγων. pro quo *Vales.* ὑπολύων reſcripſit. * Vide *Suidam* in προσεποιήθη. [b] Ἔμπρακτος ſcriptus liber.

γων, depravatum ex eo, quod reſtituimus, *Salmaſio* pulcre animadvertente. Itaque ὑπολύων, cui locum vir doctiſſimus dederat, exterminavimus. P. Weſs.

30. Εἰ τυχὸν] Placet hoc *Valeſio*. Dixit *Polybius* μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταβαίνειν ὅπου ἂν τύχοι. quod fuiſſe puto εἰ τύχοι. Idem & hic praeferrem. Auctor ipſe p. 321. Excerpt. horum, προσιὼν τοῖς ἐγχωρίοις εἰ τύχοι· i. e. ubicunque ſeſe occaſio dabat. P. Weſs.

32. Ἀφ' ἡμέρας γινομένους] Quod Latini dicunt convivia de die ducere, id Graeci efferre ſolent ἀφ' ἡμέρας. a quibus mutuati eſſe videntur Latini. Sic *Polybius* lib. VIII, 22. Γαΐῳ τῷ Λιβίῳ γινομένῳ μετὰ τῶν συνήθων ἀφ' ἡμέρας. & paulo poſt bis eadem locutione utitur. Haec Latini tempeſtiva convivia appellant, quae ſcilicet ante horam nonam inchoabantur, ut recte *Lipſius* ad librum XIV, 2. *Taciti* adnotavit. quare errat is, qui aliter contra *Lipſii* ſententiam interpretatur de die, ut idem ſit quod meridie. Igitur ſi quis ab hora 7. convivium inierit, is de die potare non dicetur? quo quid eſt abſurdius? Sane illud convivium C. Livii, quod *Polybius* de die coeptum fuiſſe dicit, poſt meridiem inchoatum eſſe non dubito. Scribit enim Polybius circa ſolis occaſum maxime convivium inferbuiſſe, τῶν ἀκροαμάτων ἐχόντων ἀκμήν. unde probabile eſt hora octava fuiſſe inchoatum. Quid ſi ante meridiem, ut Saturnalibus fieri ſolebat, initum fuerit convivium? nonne & tempeſtivum id dicetur ac de die? *Caeſar* de bello Hiſpanienſi (cap. 33.) *ipſe de tempore coenavit, vinum & nardum ſibi infudit.* H. Vales.

33. Μετὰ κερατίου καὶ συμφωνίας] Interpres *cum poculo & Symphonia.* Mallem ego, *Salmaſium* ſecutus, *cum tibia & Symphonia.* Κέρας & κεράτιον hanc poteſtatem non reſpuere, lege in Cl. *T. Hemſterhuſii* nota ad *Lucian.* D. Dialog. XII, 1. Μετὰ κεραμείου, quod apud *Athen.*, vide quomodo expediat magnus Animadverſor L. V, 4. & de *tempeſtivis conviviis* iſtis *Salmas.*, quem *Valeſius* deſignat, ad *Vopiſci* Florian. C. 6. P. Weſs.

42. Ἐκάθιζεν ἐπὶ δίφρον ἐλεφ.] Haec ex *Polybii* lib. XXVI. tranſcripta pene ad verbum ſunt. ſed & *Livius* lib. XLI. (cap. 20.) eadem ex *Polybio* ut ſolet tranſtulerat ** *more, ſella eburnea poſita jus dicebat, diſceptabatque controverſias minimarum rerum.* Et mox: *Itaque neſcire quid ſibi vellet quibuſdam videri: quidam ludere eum ſimpliciter, quidam haud dubie inſanire ajebant.* Caeterum quaedam in hoc *Diodori* loco emendatius leguntur quam apud *Polybium*, ut ἀλύων ὅπου τύχοι & συγκαταρριπτεῖν εἰ τυχὸν, & μετὰ κερατίου, pro quibus in *Polybio* legitur αὐτὸν & συγκαταβαίνειν ὅπου τύχοι, & μετὰ κεραμίου. Porro εἰ τυχὸν ſic dictum videtur ut in *Tertulliano*, ſi forte. H. Vales.

51. Ἄτταλος ἐπεπλάκη] Idem narrat *T. Livius* lib. XLII, 16. ubi Attalum cum Regina Stratonice duntaxat de nuptiis locutum eſſe ait, nihil amplius. *Plutarchus* in dialogo περὶ φιλαδελφίας (p. 489. E.) Attalum deſpondiſſe ſibi fratris uxorem, & cum ea rem habuiſſe dicit. H. Vales.

ac praeterea unicae ſobrietatis ac temperantiae, quodque praecipuum eſt, procul ab inſitis genti Thracum vitiis alienus.

Perſeus expugnato Chaleſtro oppido, puberes omnes interfecit: cumque circiter quingenti in quendam ſatis munitum locum armati ſe recepiſſent, & ſalutem ſibi concedi peterent, Rex eos armis depoſitis incolumes abire juſſit. Qui cum, ut conceſſum erat, ex oppido excederent, Macedones ſive ſuopte motu, ſive ex Regis mandato eos aſſecuti, univerſos obtruncaverunt.

309. Charopus Epirota, nepos Charopi illius qui Philippi bello ſervum ad T. Flamininum direxerat, qui per anguſtos montium calles eum perduceret, quo factum eſt ut Romani praeter ſpem tranſgreſſi, anguſtias occupaverint, hujus, inquam, nepos Charopus Romae educatus, cum pluribus viris nobiliſſimis ob avi ſui erga populum Romanum merita, amicitiam & hoſpitium contraxit. Cumque natura ſingularis vir audaciae malitiaeque eſſet, Epirotarum omnium principes falſis apud populum Romanum calumniis appetebat, ut territis oppreſſiſque omnibus, qui adverſari ei in Republica poterant, ipſe totius Epiri quidam quaſi tyrannus ſupereſſet. Quamobrem Cephalus aliique, calumniis ejus oppreſſi, cum Perſeo ſocietatem inire coacti ſunt, pollicitique per internuncios ſunt ſe Epirum Regi tradituros.

Eumenes Rex cum Abderam oppugnaret, urbemque vi capi poſſe penitus deſperaſſet, Pythonem quendam Abderitanorum principem, qui potiorem urbis partem per ſervos libertoſque ſuos numero ducentos cuſtodiebat, clam ſollicitavit. Eoque variis pollicitationibus delinito intra portas introductus urbiſque potitus eſt. At Pytho exigua proditionis mercede accepta, cum patriae excidium ob oculos cerneret, moerore factique poenitentia paulatim contabuit.

Cum a Fortuna Perſeo oblata eſſet ingens opportunitas totius exercitus Romani ad internecionem delendi, Perſeus circa Dium Macedoniae interim morabatur haud procul ab iis locis, in ipſis rerum momentis ſolutus ac negligens: quippe ſolo

φιλίας ἄξιος. ἦν δὲ καὶ νήπτης, καὶ σώφρων καθ᾽ ὑπερβολὴν, ἔτι δὲ τὸ μέγιστον, πάντων τοῖς Θρᾳξὶ παρακολουθούντων κακῶν ἀλλοτριώτατος.

Ὅτι τὸ Χάλεστρον τὸ πολισμάτιον πολιορκήσας ὁ Περσεὺς, καὶ πάντας ἀποσφάξας, περὶ πεντακοσίους δὲ συμφυγόντων εἴς τινα τόπον ὀχυρὸν μετὰ τῶν ὅπλων, καὶ αἰτησαμένων ἀσφάλειαν, ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν ἐξουσίαν ἀποθεμένοις τὰ ὅπλα σώζεσθαι· τούτων δὲ ποιησαμένων τὸ συγχωρηθὲν, οἱ Μακεδόνες εἴτ᾽ ἀφ᾽ ἑαυτῶν, εἴτε καὶ τοῦ βασιλέως προστάξαντος, ἐπηκολούθησαν τοῖς λαβοῦσι τὴν πίστιν, καὶ πάντας ἀπέσφαξαν.

Ὅτι κατὰ τὴν Ἤπειρον Χάροψ υἱὸς τοῦ τὴν αὐτὴν ἔχοντος προσηγορίαν, κατὰ τὸν πρὸς Φίλιππον πόλεμον ἐξαπεσταλκότος Φλαμινίνῳ τὸν ἡγησόμενον τῆς ἀνελπίστου διὰ τῶν ὀρῶν ἀτραποῦ, δι᾽ ὧν οἱ Ῥωμαῖοι παραδόξως πορευθέντες, τῶν στενῶν ἐκράτησαν. τραφεὶς δὲ ἐν Ῥώμῃ διὰ τὴν τοῦ πάππου πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν, πολλοῖς τῶν ἐπισήμων ἐπεξενώθη. ὢν δὲ τολμηρὸς καὶ πονηρίᾳ διαφέρων, τοὺς ἐνδοξοτάτους τῶν Ἠπειρωτῶν διέβαλλε πρὸς Ῥωμαίους, ψευδεῖς ἐπιῤῥίπτων αἰτίας, ὅπως ἅπαντας καταπληξάμενος τοὺς δυναμένους ἀντιπολιτεύεσθαι, καθάπερ εἰ κύριος ἁπάσης τῆς Ἠπείρου. διόπερ πρὸς Περσέα ἐξαπέστειλαν εἰς Μακεδονίαν, ἐπαγγελλόμενοι παραδώσειν τὴν Ἤπειρον.

Ὅτι οἱ περὶ τὸν Εὐμένη τὴν τῶν Ἀβδηριτῶν πόλιν πολιορκοῦντες, καὶ τὴν ἐκ τῆς βίας ἅλωσιν ἀπογνόντες, διεπέμψαντο λάθρα πρός τινα Πύθωνα τῇ δόξῃ πρωτεύοντα τῶν Ἀβδηριτῶν, καὶ τὸ κυριεῦον μέρος διαφυλάττοντα διὰ δούλων ἰδίων καὶ ἀπελευθέρων διακοσίων. ψυχαγωγήσαντες δὲ αὐτὸν ἐπαγγελίαις, διὰ τούτου παρεισήχθησαν ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ τῆς πόλεως ἐκυρίευσαν. ὁ δὲ τὴν πόλιν προδοὺς Πύθων μετρίας τυχὼν εὐεργεσίας, πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνων τὴν τῆς πατρίδος κατασκαφὴν, ἐν ἀθυμίᾳ καὶ μεταμελείᾳ τὸν καταλειπόμενον ἐβίωσε χρόνον.

Ὅτι ὁ Περσεὺς κάλλιστον εἰληφὼς παρὰ τῆς τύχης καιρὸν εἰς τὸ διαφθεῖραι τὴν δύναμιν ἄρδην τῶν Ῥωμαίων, διέτριβε περὶ Δίον τῆς Μακεδονίας, ἀπέχων μὲν οὐ πολὺ τῶν τόπων, ῥαθυμῶν δὲ περὶ τὰ μέγιστα τῶν πραγμάτων. κραυγῆς γὰρ μόνον ἦν χρεία

καὶ

---

58. Ἦν δὲ καὶ νήπτης] Mutua haec ſumſit ex *Polybio* Excerpt. p. 1441., qui & alibi rariore, & in Lexicis neglecta, voce uſus eſt L. X, 3. P. Weſs.

61. Ὅτι τὸ Χάλεστρον] *Herodotus* L. VII, 123. Χαλέστρην, alii Χαλάστραν vocant. *Plut.* Alex. p. 692. ἐν Χαλαίστρᾳ, prave. A vicino lacu Χαλαστραῖον νίτρον dicebatur: *Moeris*, Χαλαστραῖον, λίμνη πρὸς τῇ Μακεδονίᾳ· ὅθεν ἐστὶ τὸ Χαλαστραῖον νίτρον, οὗ μέμνηται Πλάτων. Philoſophi locus eſt L. IV. Rep. p. 430. A., cui addi poſſunt *Plut.* T. II. pag. 134. & *Alciphron.* L. III, Ep. 61. P. Weſs.

70. Χάροψ υἱὸς τοῦ τὴν &c.] Quae conſequuntur, υἱωνὸς poſtulant. Charopus hic patrem habuit Machatam, avum Charopum. Vide *Polybium* Excerpt. p. 1442. Porro poſt voces τὴν Ἤπειρον deſideratur ad perfectam ſtructuram γέγονε, aut quid ſimile. P. Weſs.

84. Τὴν Ἀβδηριτῶν πόλιν] Abderam expugnavit Hortenſius Praetor, ac diripuit, Aulo Hoſtilio & A. Attilio Coſſ. ut narrat *Livius* lib. XLIII, 4. qua in expugnatione videtur adfuiſſe Eumenes. H. Vales.

1. Κραυγῆς γὰρ μόνον ἦν &c.] Haec Polybianum quid ſonant, habent enim admirabilem ἐνάργειαν meo quidem judicio. Sane *Polybius* lib. IV. pag. 402. eadem locutione utitur, καίπερ διὰ τὸν [illegible] τὰς [illegible] καὶ [illegible] καὶ μόνον σαλπιγκτοῦ δεομένων. Intelligit autem *Diodorus* tranſitum Q. Marcii Conſulis in Macedoniam per ſaltum arduum & aſperum, de quo conſulendus eſt *Livius* lib. XLIV. initio. H. Vales.

Κραυγῆς γὰρ μόνον &c.] In *Polybio* eſt μόνου σαλπιγκτοῦ δεομένων quod eodem redit, tametſi Cl. *Jacob. Gronovius* aliud ſectetur. Non minus elegans eſt hoc *Ariſtidis* T. I. p. 29. ἐφ᾽ ὧν καὶ οἶκοι καὶ πόλεις ἀνάστατοι γίγνοιντ᾽ ἂν πρὸ σάλπιγγος ἀκοῦσαι, φαίη τις ἄν, ex alio tamen ritu ſumtum. P. Weſs.

8. Νίκωνα τὸν θησαυροφύλακα] Niciam eum vocat *Appianus* apud *Suidam* in Περσεύς. & *Livius* lib. XLIV, 10. Male *Caſaubonus* eum locum qui eſt apud *Suidam* in Περσεύς, adſcripſit *Polybio*, cum ſit *Appiani*, ut dixi, extatque pag. 561. hujus editionis (Excerpt.) H. Vales.

9. Ἐν τῷ Φακῷ.] Pellam dicit *Livius* loco ſupra indicato. Sane Pellae regiam gazam fuiſſe docet idem *Livius* in fine lib. XLIV. Phaci oppidi in Macedonia meminit *Polybius* legat. 115. H. Vales.

Ἐν τῷ Φάκῳ] Vide & Cl. *Drakenborch* in *Livii* L. XLIV, 10. Fuit ſane gaza regia Pellae ſervata, ſed nihil impedit ſi & ejus partem Phaci fuiſſe ponemus: neque enim uno ſemper in loco aſſervabatur. Jugurthae plerique theſauri erant Thalae, nec omnes tamen, ut ex *Salluſtio* Jugurth. C. 75. & *Strabone* L. XVII, p. 1188. notum. Id vero male, quod *Pellam* prorſus ſilentio *Diodorus* praeterierit. At enim *Phacus* idemne ſit ac *Phacium* Theſſaliae, quod in *L. Holſten.* opinionem venit, mihi nondum liquet. P. Weſs.

14. Νομίζων φίλον τοῖς ὅλοις ὑπάρξειν Ῥωμαίοις] Adſcripſerat *Salmaſius* Ῥωμαίων quod qui volet, recipiat. Mihi neſcio quid ſcabri hic locus habere videtur, vereorque ut ſit ſatis integer. *Livius* L. XLIV, 10. Andronicum navalia tempus trahendo ſervaſſe ait, id quod accidit, poenitentiae regiae locum relinquentem: de ſtudio Romanis gratificandi nihil. P. Weſs.

16. Τοὺς χρυσοῦς ἀνδριάντας] *Livius* haec initio lib. XLIV. ſic refert: *Ipſe ab Dio auratis ſtatuis omnibus raptim, ne praeda hoſti eſſent, in claſſem congeſtis, ocyus demigrare Pydnam juſſit.* H. Val.

23. Καταλαβόντες τὴν τῶν Ἀπολλωνιατῶν &c.] Attigit hanc Cydoniatarum perfidiam & crudelitatem *Polybius* Exc. p. 1445., Cretenſes eos, ut erant, adpellans. P. Weſs.

27. Ὁ Ἀντίοχος ὁρῶν] Haec ad primam Antiochi Epiphanis in Aegyptum irruptionem ſpectant, quae hac de cauſa contigit. Ptolemaeus Philometor Rex Aegypti, cum Coeleſyriam

καὶ σάλπιγγος, εἰς τὸ τὴν στρατείαν τῶν πολεμίων λαβεῖν αἰχμάλωτον, περικεκλεισμένην ἐν κρημνοῖς καὶ φάραγξι δυσεξιτήτοις. διόπερ ἐκείνου περὶ ταῦτα ἠμεληκότος, καὶ οἱ τὴν παρεμβολὴν ἔχοντες ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας Μακεδόνες, περὶ τὰς φυλακὰς καὶ τὰς κοιτίας ἐραθύμουν.

Ὅτι τελέως ὁ Περσεὺς νομίσας ἐπταικέναι τοῖς ὅλοις, κατὰ πᾶν συντριβεὶς τῇ ψυχῇ, Νίκωνα μὲν τὸν θησαυροφύλακα ἐξέπεμψε, συντάξας τὴν ἐν τῷ Φάκῳ γάζαν καὶ τὰ χρήματα καταποντίσαι· Ἀνδρόνικον δὲ τὸν σωματοφύλακα εἰς Θεσσαλονίκην, συντάξας ἐμπρῆσαι τὰ νεώρια τὴν ταχίστην. ὃς γενηθεὶς τούτου φρονιμώτερος ἦλθεν εἰς Θεσσαλονίκην, οὐ μὴν ἐποίησε τὸ προσταχθὲν, νομίζων φίλιον τοῖς ὅλοις κρατεῖν Ῥωμαίοις.

Ὅτι ὁ αὐτὸς τοὺς χρυσοῦς ἀνδριάντας ἀνασπάσας ἐκ Δίου, πάντας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἀναλαβὼν μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἀνεχώρησεν εἰς Πύδναν. οὗ μεῖζον ἁμάρτημα τῷ Περσεῖ πεπραγμένον οὐκ ἄν τις εὕροι.

Ὅτι οἱ Κυδωνιᾶται ἐπετελέσαντο πρᾶξιν ἔκνομον καὶ τελέως ἀλλοτριωτάτην τῶν Ἑλληνικῶν νομίμων. ἐν εἰρήνῃ γὰρ ὡς φίλοι πιστευόμενοι, καταλαβόντες τὴν τῶν Ἀπολλωνιατῶν πόλιν, τοὺς μὲν ἄνδρας ἡβηδὸν ἀνεῖλον, τέκνα δὲ καὶ γυναῖκας διανειμάμενοι κατέσχον τὴν πόλιν.

Ὅτι ὁ Ἀντίοχος δυνάμενος ἐλαττωθέντας τοὺς Αἰγυπτίους ἀποκτεῖναι, παριππεύων ἐβόα μὴ κτείνειν αὐτοὺς, ἀλλὰ ζῶντας συλλαμβάνειν. ταχὺ δὲ τοὺς καρποὺς ταύτης ἀγχινοίας ἐκομίσατο, καὶ [c] περὶ τὴν τοῦ Πηλουσίου κατάληψιν, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου, ταύτης φιλανθρωπίας μέγιστα συμβαλομένης.

Ἡμεῖς δὲ τοῦ Πτολεμαίου τὴν οὕτως ἀγεννῆ φύσιν οὐκ ἂν προηγουμένως ἀνεπισήμαντον ἐάσαιμεν. τὸ γὰρ ἐκτὸς γενόμενον τῶν δεινῶν, καὶ τοσαῦτα ἀφεστηκότα τῶν πολεμίων, αὐτόθεν καθάπερ ἀκονιτὶ παραχωρῆσαι βασιλείας μεγίστης καὶ μακαριωτάτης, πῶς οὐκ ἄν τις ἡγήσαιτο ψυχῆς τελέως ἐκτεθηλυμμένης εἶναι; ἣν εἰ μὲν συνέβαινε φυσικῶς ὑπάρχειν Πτολεμαίῳ τοιαύτην, ἴσως ἄν τις ἐκείνην καταμέμψαιτο· ὅτε δὲ διὰ τῶν ὕστερον πράξεων ἡ φύσις ἱκανῶς ὑπὲρ αὐτῆς ἀπελογήθη, δείξασα τὸν βασιλέα καὶ στάσιμον ὄντα, καὶ δραστικὸν οὐδενὸς ἧττον, ἀναγκαῖόν ἐστι τὰς αἰτίας ἀναθεῖναι τῆς τότε

clamore ac tubae ſonitu opus erat ad capiendas hoſtium copiis, quae in locis praeruptis ac confragoſis concluſae tunc tenebantur. Quocirca cum Rex ejuſmodi negligentia uteretur, Macedones quoque, quorum praeſidium in ipſis montium verticibus collocaverat, ſimili deſidia ſtationes ac vigilias obibant.

Perſeus profligatas res ſuas ratus, animoque penitus fractus, Niconem theſaurorum cuſtodiae 310. praefectum direxit, qui gazam ac pecuniam, quae Phaci erat, in mare dejiceret: Andronicum deinde ſatellitem Theſſalonicam miſſum, navalia confeſtim cremare juſſit. Sed hic prudentiori conſilio uſus, exequi id diſtulit, ſperans rem Romanis gratam facturum eſſe.

Ipſe interim Perſeus ab Dio aureis ſtatuis revulſis, incolas cum omnibus familiis Pydnam demigrare ſecum juſſit; quo quidem nihil imprudentius eo bello geſtum a Perſeo eſſe jure quis affirmaverit.

His temporibus Cydoniatae facinus impium, & a Graecorum inſtitutis longe alienum admiſerunt: pacis enim tempore tanquam amici ab Apolloniatis excepti urbem occuparunt, ac puberes omnes interfecerunt, diviſiſque inter ſe eorum uxoribus ac pueris, regionem poſſederunt.

Antiochus Rex fuſis fugatiſque Aegyptiis cum ad internecionem delere omnes poſſet, equo circumvectus occidi eos vetuit, ſed potius vivos comprehendi juſſit. Cujus conſilii brevi maximum fructum retulit. Namque ob hanc maxime humanitatem & Peluſio, & paulo poſt, univerſa Aegypto eſt potitus.

Hanc vero Ptolemaei ignaviam abſque elogio praeterire pro inſtituto noſtro non poſſumus. Ipſum enim adeo ab omni remotum periculo tantiſque ſpatiis ab hoſte diviſum, nihilominus regno maximo atque opulentiſſimo ſine certamine ceſſiſſe quis non animi penitus effeminati id fuiſſe fateatur? quae quidem mollicies ſi natura in Ptolemaeo inſita fuiſſet, eſſet forte ipſe accuſatione dignus. Cum vero ex iis rebus quas poſtea geſſit, ſatis ſuperque apparuerit eum Regem conſtantia 313. atque induſtria in agendo nemini inferiorem fuiſſe,

---

[c] In veteri libro πρὸς erat; quod ſperni non debebat.

Syriam majoribus ſuis ſemper paruiſſe intelligeret, eam ab Antiocho Epiphane per legatos repetiit ſuaſu Eulaei nutricii, ac Lenaei ducis, qui tum, Rege admodum puero, poſt mortem Cleopatrae cuncta adminiſtrabant. quae cum ab Antiocho minime redderetur, ingentem belli apparatum Ptolemaeus facere inſtituit quo eam recuperaret, ut narrat *Diodorus* legat. 18. & apud *Suidam* in Ἀμφισβητῶ. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος εἰδὼς τοὺς ἑαυτοῦ προγόνους ἐσχηκότας τὴν Κοίλην Συρίαν, παρασκευὰς ἐποιεῖτο μεγάλας ἀμφισβητῶν ταύτης· ἤλπιζε γὰρ τῷ ἀδίκῳ πολέμῳ πρότερον ἀφαιρεθεῖσαν τότε δικαίως τοῖς αὐτοῖς τρόποις ἀνακτήσασθαι. Antiochus cum Ptolemaeum videret ſeſe ad bellum accingere, Meleagrum legatum Romam miſit, qui Senatui referret, bellum ſibi praeter fas a Ptolemaeo inferri, ut eſt in legatione 71. *Polybii* & 72. Interim ipſe celeriter contractis copiis, cum duces Ptolemaei ſegniter agerent, & in Syriam irrumpere cunctarentur, ultro iis obviam proceſſit, commiſſoque praelio inter montem Caſium ac Peluſium eos profligavit. cumque Aegyptiorum copias internecione delere poſſet, equo circumvectus occidi eos vetuit, vivos tantum modo capi juſſit. Itaque ob hanc humanitatem mox Peluſio, ac brevi univerſa Aegypto eſt potitus, ut narrat hic *Diodorus*. Cui conſentit *Hieronymus* in cap. XI. Danielis, ex *Porphyrio* & *Callinico Sutorio* haec referens: *Et cum poſt mortem Cleopatrae Eulaeus Eunuchus nutricius Philometoris, & Lenaeus Aegyptum regerent, & repeterent Syriam quam Antiochus fraude occupaverat, ortum eſt inter avunculum & puerum Ptolemaeum praelium. cumque inter Peluſium & montem Caſium praelium commiſiſſent, victi ſunt duces Ptolemaei.* Haec pugna contigit Marcio Philippo II. & Servilio Caepione Coſſ. Olymp. CLII. anno 3. ut patet ex ſerie ipſa narrationis *Diodori* noſtri, & maxime ex cap. 8. legationum *Polybii*. Bellum ipſum coepiſſe videtur biennio ante, Conſulatu Licinii Craſſi, & Caſſii Longini, ut docet *Livius* libro XLII, 29. H. Vales.

37. Ἀκονιτὶ παραχωρῆσαι] Philometor audita ſuorum clade, ac deditione Peluſii aliarumque urbium, metu perculſus ac fortaſſe etiam Alexandrini populi ſeditione impetitus, fugit Alexandria, cumque in manus Antiochi veniſſet, Antiochus puero pepercit, & amicitiam cum eo firmavit, curamque illius ſuſcipere ſe ſimulavit, quemadmodum indicat *Hieronymus*, cujus haec verba ſunt illis, quae ſupra retuli, connexa. *Porro Antiochus parcens puero, & amicitias ſimulans, aſcendit Memphim, & ibi ex more Aegypti regnum accipiens, puerique rebus ſe providere dicens, cum modico populo omnem Aegyptum ſubjugavit ſibi.* Igitur cum Antiochus Epiphanes puero diadema ademiſſet, atque ipſe Aegypti regnum accepiſſet, Alexandrini Ptolemaeum juniorem, qui Euergetes & Phyſcon dictus eſt, fratrem Philometoris, regem renunciarunt, ac ſtrenue Antiocho reſtiterunt. Sed Antiochus victis navali praelio ad Peluſium Alexandrinis, & ponte per Nilum facto tranſgreſſus cum copiis, Alexandriam obſidere inſtituit, ſimulans ſe Ptolemaeo majori regnum recuperare. Hanc hiſtoriam (caetera enim ſatis jam ex T. *Livio* nota ſunt) ita concinnavi, partim ex conjectura, partim ex auctoritate optimorum auctorum, in qua qui ante nos ſcripſere, mirum eſt quantopere hallucinantur, nec recentio-

hujus ignaviae cauſam Spadonis educationi tribuamus neceſſe eſt, qui Ptolemaeum in deliciis ac muliebribus inſtitutis a puero cum habuiſſet, vim mentis ejus enervavit.

Antiochus Rex in agendo induſtrius gnavusque omnibus viſus eſt, ac ſi ea excipias quae ad Peluſium geſſit, regia majeſtate minime indignus.

Perſeus lectiſſimam Gallorum manum Iſtro trajecto ſuppetias ſibi veniſſe cum accepiſſet, gaudio exultans legatos in Maedicam miſit, qui accelerare eos juberent. Sed Gallorum dux ſtipendium praeſens, prout pactus erat, numerari poſtulabat, ad quingenta circiter talenta. Quae cum a Perſeo promiſſa ob inſitam ei avaritiam minime ſolverentur, Galli retro in patriam abierunt.

Paulus Aemilius cum legiones accepiſſet, convocata concione animos addidit militibus: quippe hic vir & aetate (jam ſexaginta annos natus,) & rerum geſtarum amplitudine maximam auctoritatem inter Romanos adeptus erat. Multa quoque eo bello nova, neque inventu facilia ipſe excogitavit, ſuoque conſilio ac conſtantia Macedonas debellavit.

Perſeus cum plures fugae ac navigationis comites allicere vellet, ſexaginta talenta in medio diripienda propoſuit. Galepſum deinde appulſus, ex iis quae diripienda objeciſſet, quaedam eſſe dixit Alexandri Magni vaſa, pollicituſque repenſurum ſe ea pari pecunia, ut ſibi quamprimum redderentur, petiit. Quod cum ab omnibus libentiſſime 314 praeſtitum eſſet, promiſſo pretio eos fraudavit.

Longe diſſimili ac Perſeus animo Alexander fuit: hic enim egregia quadam animi magnitudine praeditus, par indoli ſuae regnum ſibi comparavit. Ille vero prae ſordida parſimonia ſpretis Gallorum auxiliis, caeteriſque rebus perinde adminiſtratis, opulentum ac diuturnum imperium extinxit.

Poſt Perſei fugam, L. Aemilius minorem filium requirere coepit P. Scipionem, qui cum Aemilii filius naturalis eſſet, Scipionis qui Hannibalem vicerat, adoptione erat nepos. Is tum admodum adoleſcens, quippe ſeptemdecim annos natus, in contubernio ac diſciplina patris militans adeo diffi-

δειλίας καὶ ἀγωνίας τὶς τὸν σπάδοντα καὶ τὴν ἐκείνου συντροφίαν· ὃς ἐκ παιδὸς τὸ μειράκιον ἐν τρυφῇ καὶ γυναικείοις ἐπιτηδεύμασι συνέχων, διέφθειρεν αὐτοῦ τὴν ψυχήν.

Οτι ὁ Αντίοχος ἀνὴρ ἐφάνη πραγματικὸς, καὶ τοῦ προσχήματος τῆς βασιλείας ἄξιος, πλὴν τοῦ κατὰ τὸ Πηλούσιον στρατηγήματος.

Οτι ὁ Περσεὺς πυθόμενος ἐπιλέκτους Γαλάτας πεπεραχέναι τὸν Ιστρον ἐπὶ συμμαχίᾳ, περιχαρὴς γενόμενος ἀπέστειλεν εἰς τὴν [d] Μαιδικὴν, προτρεπόμενος ἥκειν τὴν ταχίστην. ὁ δὲ τῶν Γαλατῶν ἡγούμενος συμφωνήσας μισθὸν ᾔτει ταχὺ, τοῦ σύμπαντος χρήματος εἰς φʹ τάλαντα γινομένου. τοῦ δὲ Περσέως ὁμολογήσαντος μὲν δώσειν, οὐ ποιοῦντος δὲ τὸ συμφωνηθὲν διὰ φιλαργυρίαν, ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκείαν πάλιν οἱ Γαλάται.

Οτι Αμίλιος ὁ Ρωμαῖος παραλαβὼν τὰς δυνάμεις, καὶ συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν, προετρέψατο τῶν στρατιωτῶν τὰς ψυχὰς εἰς τὸ θαρρεῖν. ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὗτος περὶ ἑξήκοντα ἔτη, καὶ διὰ τὰς προκατεργασθείσας πράξεις μέγιστον ἔχων τότε Ρωμαίων ἀξίωμα. πολλὰ δὲ καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ἐπενοήσατο ξένα καὶ τοῖς ἄλλοις δυσεξεύρετα, καὶ διὰ τῆς ἰδίας ἀγχινοίας καὶ τόλμης κατεπολέμησε τοὺς Μακεδόνας.

Οτι ὁ Περσεὺς βουλόμενος κατὰ τὴν φυγὴν προτρέψασθαι πλείους αὐτῷ συνεκπλεῦσαι, τῶν χρημάτων εἰς ξʹ τάλαντα προθεὶς, ἔδωκε τοῖς βουλομένοις διαρπάσαι. ἐκπλεύσας δὲ καὶ κατενεχθεὶς εἰς Γαληψὸν, ἔφησε πρὸς τοὺς διαρπάσαντας τὰ χρήματα, ζητεῖν τὰ διὰ τῶν ὑπ' Αλεξάνδρου καταληφθέντων κατασκευασθέντα. ἐπαγγειλάμενος οὖν ἀντιστήσειν τοῖς ἀποδοῦσι τιμὴν, ἠξίου ταχέως ἐνεγκεῖν ταῦτα· πάντων δὲ προθύμως ποιησάντων, ἀπολαβὼν τὰ διαρπασθέντα, τοὺς δόντας ἀπεστέρησε τῆς ἐπαγγελίας.

Οτι ὁ Αλέξανδρος οὐχ ὁμοίαν εἶχε τῷ Περσεῖ τῆς ψυχῆς διάθεσιν. ἀλλ' ὁ μὲν διὰ τὴν μεγαλοψυχίαν, ἁρμόζουσαν ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς ἐκτήσατο βασιλείαν· ὁ δὲ διὰ τὴν σμικρολογίαν τούς τε Κελτοὺς ἀποτρεψάμενος, καὶ τἄλλα τούτοις ἀκόλουθα πράξας, κατέλυσε πολυχρόνιον καὶ μεγάλην βασιλείαν.

Οτι ὁ Αιμίλιος μετὰ τὴν φυγὴν Περσέως ἐπεζήτει τὸν νεώτερον τῶν υἱῶν Πόπλιον Αφρικανὸν, ὃς ἦν Αιμιλίου κατὰ φύσιν υἱὸς, Σκιπίωνος δὲ τοῦ καταπολεμήσαντος Ανίβαν κατὰ θέσιν υἱδοῦς, κομιδῇ νέος, ὡς ἂν περὶ τὸ ἑπτακαιδέκατον γεγονὼς ἔτος. ὃς ἐκ νέου τηλικούτοις ἀγῶσι συμπαρὼν, καὶ τριβὴν λαμ-

---

d Edebatur Μεδικήν.

res tantum, ſed & *Zonaras* tomo 2. pag. 110. (p. 348. *Ed. Venetae.* H. Vales.

46. Εἰς τὸν Σπάδοντα] Eulaeum intelligo, qui auctor hujuſce belli fuit, ut ex *Hieronymo* ſupra notavi. quod confirmat *Polybius* cap. 82. legationum: *Τὴν μὲν γὰρ αἰτίαν τῶν συμβεβηκότων πάντες ἀνέφερον ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Εὐλαῖον.* H. Vales.

Καὶ τὴν ἐκείνου συντροφίαν] Credo συντροφίαν fuiſſe olim, indicarique familiarem uſum, qui ſpadonem inter & regem interceſſerat, ποιοῦ συντροφία πρὸς ἡμᾶς *Strabo* L. VIII. pag. 520. A. in eam ferme ſententiam. Eleganter incertus auctor Epigrammatis Anth. L. III, 37. — τίς παρὰ πάντα Θέτις, ἧς οὐδ' ἄλλης φωτὸς συντροφίης. P. Wess.

50. Καὶ τοῦ προσχήματος τῆς βασιλείας ἄξιος] *Salmaſius* πρόσχημα non eſſe majeſtatem regiam, quam *Valeſius* vertendo expreſſit, ſed *nomen regium* ad libri ſui oram adſeverat. Favet *Polybius* Exc. pag. 1446., unde haec a *Diodoro* exſcripta ſunt. Vide quae diximus ad L. XVIII, 42. De Peluſio eadem *Polybius*. Videtur Antiochus priore illa expeditione Aegyptiaca ad Peluſium Ptolemaeum Philometora majore calliditate & aſtutia circumſcripſiſſe quam quidem regem animi egregii decebat: atque hoc praeter *Joſephum* innuit *Hieronymus*, ſicuti *Vales.* ad iſtum prudentiſſimi ſcriptoris locum admonuit. P. Wess.

53. Ἐπιλέκτους Γαλάτας] Quos hic *Diodorus* Γαλάτας *Gallos* vocat, *Plut.* in Aemilio pag. 259. D. Baſtarnas nominat, eos rurſus Γαλάτας vocat infra pag. 318. Exc. & *Titus Livius* L. XL. in fine Baſtarnas vocat, & eorum ducem Clondicum, quos L. XLIV. Gallos ſemper vocat ſub eodem duce Clondico militantes; unde nobis Gallis licet vindicare gentem illam bellicoſiſſimam contra eos, qui Gallorum gloriae hoſtes eam gentem a Gallorum nomine abjudicare contra tot antiquorum teſtimonia non erubeſcunt. Jac. Palm.

Ἐπιλέκτους Γαλάτας] *Ph. Cluverium* perſtringere *Palmerius* voluit, Baſtarnas Germanis vindicantem L. III. Ger. Antiq. C. 43. At is ſuis ſe munitionibus ita obſepſit, ut haec nihil illi noceant. Tetigit eandem controverſiam *H. Vales.* ad *Appiani* Exc. *Peireſc.* pag. 562., ſed minore cupiditate. Mox *Μαιδικὴν Maedicam*, ut bene vir eruditus, praeſtat. A *Μαιδὶς* venit *Μαιδικὴ* apud *Stephan.* cum *Holſten.* nota. Adde Cl. *Fr. Oudendorpium* in *J. Obſequent.* Prodig. C. 118. P. Wess.

72. Τῶν χρημάτων εἰς ἑξήκοντα τάλαντα &c.] *Livius* L. XLIV, 45. *quinquaginta talenta iis poſita ſunt in ripa diripienda.* Neque *Plutarchus* aliter. Forſan itaque in numeri nota vitium eſt, quod certe occupavit verba *ζητεῖν τὰ διὰ τῶν ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταληφθέντων κατασκευασθέντα.* Fuit cum ſcriptum fuiſſe putarem κατα-

λαμβάνων τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων, οὐχ ἧττον ἐγένετο τοῦ πάππου. οὐ μὴν ἀλλὰ τούτου εὑρεθέντος εἰς τὴν παρεμβολὴν, ἀπελύθη τῆς ἀγωνίας ὁ ὕπατος, ἔχων [e] οὐ πατρὸς μόνον ἀλλὰ καθάπερ [f] ἐρωμένου τινὰ διάθεσιν πρὸς τὸ μειράκιον.

Οτι ὁ Αἰμίλιος φιλανθρώπως προσενεχθεὶς τῷ Περσεῖ, καὶ πρὸς τὰ σύνδειπνα παραλαβὼν καὶ τοῦ συνεδρίου μεταδιδοὺς, πᾶσιν ἐνεδείξατο πρὸς μὲν τοὺς ὑφισταμένους ὄντα βαρὺν ἑαυτὸν, πρὸς δὲ τοὺς κρατηθέντας ἐπιεικῆ. τὴν παραπλησίαν δὲ διάθεσιν καὶ τῶν ἄλλων ζηλούντων, τὴν τῆς οἰκουμένης ἡγεμονίαν οὐκ ἐπίφθονον εἶχεν ἡ Ῥώμη, τοιούτοις χρωμένη τῶν ὅλων προστάταις.

Οτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῶν μεγίστων βασιλέων Ἀντιόχου καὶ Φιλίππου πολέμῳ περιγενόμενοι, τοσοῦτον ἀπέσχοντο τοῦ τιμωρίαν λαμβάνειν παρ᾽ αὐτῶν, ὥστε μὴ μόνον συγχωρῆσαι τὰς βασιλείας ἔχειν, ἀλλὰ καὶ φίλους αὐτοὺς ποιήσασθαι. ἐν δὲ τούτοις τοῖς χρόνοις προδιηγωνισμένοι πολλάκις πρὸς Περσέα, καὶ κινδύνους μεγάλους ὑπομεμενηκότες, ἐπειδὴ τῆς Μακεδόνων βασιλείας ἐκράτησαν, ἐλευθέρας ἀφῆκαν τὰς ἁλούσας πόλεις παρὰ τὴν ἁπάντων προσδοκίαν. οὐ γὰρ οἷον τῶν ἄλλων ὑπέλαβεν ἄν τις, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ αὐτοὶ Μακεδόνες ἤλπιζον ἀξιωθήσεσθαι τηλικαύτης φιλανθρωπίας, συνειδότες αὑτοῖς πολλὰ καὶ μεγάλα παρανενομηκόσιν εἰς Ῥωμαίους. τετυχηκότες γὰρ ἐπὶ τοῖς πρότερον ἀγνοήμασι συγγνώμης, εἰκότως ἂν τοῖς ὕστερον ἁμαρτήμασιν ὑπελάμβανον ἑαυτοὺς μηδένα λόγον δίκαιον εἰς ἔλεον καὶ παραίτησιν ἀπολελεῖφθαι. οὐ μὴν ἡ σύγκλητος ἡ τῶν Ῥωμαίων ἐμνησικάκησεν, ἀλλὰ μεγαλοψύχως καὶ προσηκόντως ἑκάστοις προσηνέχθη. Περσέα μὲν γὰρ ἐκ προγόνων ὀφείλοντα χάριτας, ἐπειδὴ παρὰ τὰς συνθήκας ἄδικον ἐξήνεγκε πόλεμον, λαβόντες αἰχμάλωτον εἰς [g] ἐλευθέραν ἀπέθεντο φυλακὴν, ἐλάττονά [h] γε τῶν παρανομημάτων λαμβάνοντες τιμωρίαν· τὸ δὲ τῶν Μακεδόνων ἔθνος εἰς δουλείαν δικαίως ἂν ἔχοντες, ἠλευθέρωσαν· οὕτως εὐγενῶς καὶ ταχέως προέμενοι τὴν εὐεργεσίαν, ὥστε μηδὲ παρὰ τῶν ἐπταικότων δέησιν ἀναμεῖναι. [i] ὁμοίως καὶ τὸν Ἰλλυριῶν πόλεμον κρατήσαντες, αὐτονόμους ἀφῆκαν, οὐχ οὕτως ἀξίους ἡγούμενοι χάριτος τοὺς βαρβάρους, ὡς ἑαυτοῖς προσήκειν νομίζοντες καθάρχειν εὐεργεσίας, καὶ μὴ μεγάλα φρονεῖν ἐν ταῖς ἐξουσίαις.

Οτι ἔδοξε τῇ συγκλήτῳ τούς τε Μακεδόνας καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς ἐλευθέρους ἀφεῖναι, τὰ ἡμίση διδόντας ὧν πρότερον ἐτέλουν τοῖς ἰδίοις βασιλεῦσιν.

cili ac periculoso bello, poſtmodum haud inferior dux avo evaſit. Quo demum invento ac ſoſpite reducto in caſtra, cura & anxietate Conſul liberatus eſt. Non enim paterna tantum benevolentia, ſed prolixo ac fervido quodam amore adoleſcentem complectabatur.

Aemilius perhumane excepto Perſe, eoque & ad convivium & ad conſeſſum in conſiliis vocato palam declaravit, ſe quidem adverſus armatum in acie hoſtem gravem ac metuendum, in victos autem placidum mitemque eſſe: cujusmodi inſtitutum cum reliqui etiam ſectarentur, imperium orbis terrarum citra invidiam penes populum Romanum fuit, quamdiu ejusmodi Imperatoribus eſt uſus.

Namque ſuperiore quidem memoria cum Romani Reges potentiſſimos Antiochum & Philippum bello ſuperaſſent, non modo victos nulla affecerunt poena, verum etiam regna eis ſua conceſſerunt, & praeterea amicitiam cum iis junxerunt. His autem temporibus cum Perſe ſaepius congreſſi, multiſque ac maximis exantlatis diſcriminibus, poſtquam Macedoniae univerſae potiti ſunt, captas urbes praeter omnium ſpem liberas eſſe pronunciarunt. Qua quidem humanitate ne ipſi quidem Macedones, ne dum alius quisquam, 317 uſurum fuiſſe populum Romanum ſperaverant: quippe qui injuriarum adverſus Romanos ſibi probe conſcii eſſent. Cum enim priora delicta condonata iis fuiſſent, jure merito nullum ſibi miſerationis ac veniae locum reliquum eſſe exiſtimabant. Tamen Senatus, oblivioni traditis injuriis omnibus, generoſe & clementer ſe erga cunctos geſſit. Perſeum enim Regem, qui domeſtica gratia populo Romano erat obſtrictus, cum adverſus foederis fidem injuſtum intuliſſet bellum, captum in libera cuſtodia poſuit, mitiore quam pro delictis poena: ac gentem Macedonum, quam ſuo jure in ſervitutem redigere poterat, liberam eſſe juſſit; tanta celeritate ac magnitudine animi oblato beneficio, ut ne eorum quidem, qui victi erant, preces expectarit. Quin etiam Illyrios bello ſubactos ſuis legibus uti permiſerunt: magis quia exiſtimabant decere majeſtatem populi Romani beneficentia in alios uti, neque in rebus ſecundis inſolentia efferri, quam quod barbaros ea dignos gratia judicarent.

Macedonas & Illyrios liberos eſſe Senatus cenſuit, ac tributum dimidium ejus quod pependiſſent propriis Regibus pendere populo Romano.

---

[e] MS. οὐ πρὸς υἱόν. [f] Ἐρωμένῳ idem. [g] Ἐλευθέρων MS. [h] Δὲ in eodem. [i] Ὅμως idem iterum.

καταλειφθέντων, ut vaſa ſint ex relictis ab Alexandro adornata. *Plut.* Aemil. p. 267. E. τὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου χρυσώματα ἐκεῖνα a rege repetita refert. Ergone ſcripſit τῶν καταλειφθέντων τὰ ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρου κατασκευασθέντα; P. Wess.

85. Τούς τε Κελτοὺς ἀναρριψάμενος] Lege ἀπορριψάμενος. Infra iterum de Perſe pag. 318. Exc. ἐκεῖνος — Γαλατῶν παραγινομένων — ἀπερρίψατο τὴν τηλικαύτην συμμαχίαν. & ſic ſaepe. P. Wess.

96. Εὑρεθέντος εἰς τὴν παρεμβολὴν] Poſt verbum, εὑρεθέντος, in MS. punctum notatur, quo appareat aliquid deeſſe, quod ita ſupplendum eſſe exiſtimo, εὑρεθ. καὶ κομισθέντος εἰς τὴν παρ. H. Vales.

Εὑρεθέντος εἰς τὴν παρεμβολὴν] Non intercedo. *Livium* L. XLIV, 44. & *Plut.* Aemil. p. 266. F. vide. P. Wess.

98. Ἔχων οὐ πρὸς υἱὸν] Hunc locum ſic legendum eſſe exiſtimavi, ἔχων οὐ πατρὸς μόνον, ἀλλὰ καθάπερ ἐρωμένου τινὰ διάθεσιν πρὸς τὸ μειράκιον. Originem mendi eſſe eam arbitratus ſum, quod in MS. πρὸς, fere pro πατρὸς ſcribebatur. ex quo hic πρὸς υἱὸν nobis imperiti antiquarii concinnarunt. Simile mendum cum aliis prope infinitis haeſit apud *Libanium*. In Oratione, πρὸς τοὺς νῦν περὶ τοῦ λόγου. (T. II. p. 569.) Νέος χρήματα παρὰ τοῦ πρὸς λαμβάνων ὡς τῷ σοφιστῇ κομιῶν. cum legendum ſit, παρὰ τοῦ πατρὸς λαμβάνων ὡς τῷ σοφιστῇ κομιῶν, ut in MS. legitur. H. Vales.

Ἐρωμένου.] In MS. erat ἐρωμένω, ex quo ἐρωμένῳ quis legendum eſſe forte exiſtimet, quod tamen minus probo. Magis placeret ἐρωμενοῦ. ſed omnino praenitet illud quod edi curavimus. reſpondet enim ei voci τοῦ πατρός. Ἐρώμενον autem tam de amatore quam de amaſio dici conſtat vel ex *Suida*. H. Val.

11. Ὥστε μὴ μόνον συγχωρῆσαι &c.] Exſcripſit haec *Syncellus* Chronograph. p. 213., ſed parum mutata. P. Wess.

29. Εἰς ἐλευθέραν — φυλακὴν] In MS. ἐλευθέρων legitur, ſed ο eraſum eſt. Ego malim ἐλευθέριον φυλακήν. Sic *Philoſtrat.* lib. 7. cap. 21. ἐλευθέριον δεσμωτήριον vocat liberalem cuſtodiam, & & cap. 27. H. Vales.

Εἰς ἐλευθέραν — φυλακὴν] Supra Exc. horum p. 289. τηρεῖν αὐτὸν ἐν ἐλευθέρᾳ φυλακῇ. At *Syncellus* Chronograph. p. 213. εἰς ἐλευθέραν ἀπέθεντο φυλακὴν hinc ſumſit, neque male, ut alias dixi. P. Wess.

32. Εἰς δουλείαν — ἂν ἔχοντες] Lege ἀγαγόντες. Volgatum tueri ſe non poteſt. P. Wess.

42. Ὧν πρότερον ἐτέλουν τοῖς ἰδίοις βασιλεῦσιν] Eadem haec *Syncellus* loco indicato. Addit alia, itidem hinc ſumta, de Macedonia ex Paulli & decem legatorum ſententia in quatuor regiones diviſa, deque magnifico Paulli triumpho, quae ſuum locum inter *Diodori* fragmenta occupabunt. P. Wess.

EX LIBRO XXXI.

PERSEUS in carcerem conjectus in tantis anguſtiis vitam miſere finiiſſet, niſi Aemilius, ſenatus princeps, *& caetera quae leguntur in Excerptis lib. xxxi. ex Photii Bibliotheca.*

Praefectus Gallorum a perſequendis hoſtibus reverſus, convocatis captivis facinus impium atque inſolens perpetravit: ſelectum enim ex omni turba pulcherrimum quemque & aetate florentiſſimum Diis immolavit, ſi tamen hujuſmodi ſacrificia 318. admittunt Dii immortales, caeteros vero telis obruit: quorum pleroſque antiqua conſuetudine notos cum haberet, nemini tamen in amicitiae gratiam pepercit. Adeo barbari in rebus ſecundis immani inſolentia efferuntur.

Eumenes conductis mercenariis militibus, & ſtipendium praeſens ſolvit, & praeterea dona ſingulis addidit; plura etiam in poſterum pollicitus, fidos ſuis partibus ac benevolos omnes praeſtitit, haud perinde ac Perſeus. Hic enim cum Gallorum viginti millia auxilio adeſſent, pecuniae ſuae nimium parcus, hujuſmodi auxilium reſpuit. At Eumenes quamvis haud tantis abundans opibus, conducto mercenario milite omnes qui ſuis partibus prodeſſe poterant, liberalitate ſua proſequebatur. Igitur ille haud quaquam regia magnificentia, ſed ſordida quadam parſimonia uſus, opes quas tanta diligentia cuſtodierat, una cum regno in victoris poteſtatem redactas ipſe vidit. Hic vero cum victoria nihil antiquius habuiſſet, non modo maximis periculis regnum ſuum liberavit, ſed etiam univerſam Gallorum gentem in ditionem ſuam redegit.

Erant Antiochi conſilia quaedam & facta prorſus Regia, atque admiratione digna: quaedam contra abjecta adeo ac vilia, ut ab omnibus ſpernerentur. Nam cum ſolennes ederet ludos, primum quidem contrarium ac caeteri Reges conſilium ſecutus eſt; qui cum & copiis & pecunia pro virili parte regnum ſuum confirmarent, id ut maxime occultum eſſet, metu populi Romani laborabant. Hic vero diverſam viam ſecutus, ex omnibus orbis partibus viros celeberrimos ad ſpectaculum invitavit, atque univerſam regiam magnificentiſſime exornavit; cumque cunctas imperii o-

ΕΚ ΤΗΣ ΛΑ΄.

ΟΤι ὁ Περσεὺς εἰς τὸ κατάγειον ἐμβληθεὶς οἴκημα, ἐκεῖ ἂν κατέστρεψε τὸν βίον, εἰ μὴ ὁ Αἰμίλιος προκαθήμενος τοῦ βουλευτηρίου, καὶ τηρῶν τὸ τῆς βουλῆς ἀξίωμα, &c. quae leguntur in Excerptis lib. xxxi.

Ὅτι ὁ τῶν βαρβάρων Γαλατῶν στρατηγὸς ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ γενόμενος, καὶ συναθροίσας τοὺς αἰχμαλώτους, πρᾶξιν ἐπετελέσατο βαρβαρικὴν, καὶ παντελῶς ὑπερήφανον. τούς τε γὰρ τοῖς εἴδεσι καλλίστους, καὶ ταῖς ἡλικίαις ἀκμαιοτάτους [h] καταστέψας ἔθυσε τοῖς θεοῖς, εἴ γέ τις τῶν θεῶν δέχεται τὰς τοιαύτας τιμάς· τοὺς δὲ ἄλλους πάντας κατηκόντισε, πολλῶν μὲν ἐν αὐτοῖς γνωριζομένων διὰ τὰς προγεγενημένας ἐπιξενώσεις, οὐδενὸς δὲ διὰ τὴν φιλίαν ἐλεουμένου. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν εἰ βάρβαροι παρ' ἐλπίδας κατορθώσαντες, ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐχρήσαντο τοῖς εὐτυχήμασιν.

Ὅτι ὁ Εὐμένης ξενολογήσας, τά τε ὀψώνια ἅπασιν ἀπέδωκε, καὶ δωρεαῖς ἐτίμησε, καὶ ἐπαγγελίαις ἐψυχαγώγει πάντας, ἐκκαλούμενος τὴν εὔνοιαν, οὐχ ὁμοίως τῷ Περσεῖ. ἐκεῖνος γὰρ δισμυρίων Γαλατῶν παραγενομένων εἰς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον, ἀπετρίψατο τὴν τηλικαύτην συμμαχίαν, ἵνα φείσηται τῶν χρημάτων· ὁ δ' Εὐμένης οὐ λίαν εὐπορούμενος, ξενολογῶν δωρεαῖς ἐτίμα τοὺς δυναμένους μάλιστα χρείας παρέχεσθαι. τοιγαροῦν ἐκεῖνος μὲν οὐ βασιλικὴν μεγαλοφροσύνην, ἀλλ' ἰδιωτικὴν τοῦ τυχόντος ἀναλαβὼν μικροψυχίαν, ἅμα τῇ βασιλείᾳ πάσῃ καὶ τὸν τηρηθέντα πλοῦτον ἐπεῖδεν αἰχμάλωτον· οὗτος δὲ τῆς νίκης πάντα δεύτερα τιθέμενος, οὐ μόνον ἐκ μεγάλων κινδύνων ἐρρύσατο τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ Γαλατῶν ἔθνος ὑποχείριον ἐποιήσατο.

Ὅτι ἔνιαι τῶν ἐπιβολῶν τοῦ Ἀντιόχου καὶ τῶν πράξεων βασιλικαὶ καὶ θαυμάσιαι τελέως ἦσαν· τινὲς δὲ πάλιν οὕτως εὐτελεῖς καὶ ληρώδεις, ὥσθ' ὁλοσχερῶς ὑπὸ πάντων καταφρονεῖσθαι. συντελῶν γὰρ τοὺς ἀγῶνας, πρῶτον μὲν ἐναντίαν τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσιν ἔσχε προαίρεσιν. ἐκεῖνοι γὰρ αὔξοντες τὴν ἰδίαν βασιλείαν καὶ δυνάμεσι, καὶ χρημάτων πλήθεσι, καθὸ οἷοί τ' ἦσαν ἐπεκρύπτοντο τὴν διαίρεσιν διὰ τὴν Ῥωμαίων ὑπεροχήν· οὗτος δὲ τὴν ἐναντίαν λαβὼν διάθεσιν, συνήγαγε σχεδὸν ἀπὸ πάσης τῆς οἰκουμένης τοὺς ἐπιφανεστάτους ἄνδρας εἰς τὴν πανήγυριν. πάντα τὰ τοῦ [l] βασιλείου μέρη διαφερόν-

τως

---

[h] Καταστρέψας ex ſchedis edebatur. [l] Legebatur βασιλίων. Unde *Vales.* βασιλείων, *Salmas.* βασιλέως.

52. Καταστέψας] Sic correximus, cum in exemplari καταστρέψας legeretur nullo ſenſu. Notum eſt victimas infulis coronari ſolitas eſſe, id καταστέφειν Graeci dicebant. *Aeſchines* contra Cteſiphontem, χρυσόκερων ἀποφαίνων καὶ καταστέφων λέγων. Notanda autem haec conſuetudo eſt Gallograecorum, qui captivos Diis immolare ſoliti erant, ut docuerat etiam Sopater Paphius in comoedia, quam Γαλάτας inſcript. *Athenaeus* lib. iv. (cap. 16. p. 160. Ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς τοῦ Παφίου Σωπάτρου Γαλάτας παρ' οἷς ἔθος ἐστὶν ὅτ' ἂν τρόπαιόν τι ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς αἰχμαλώτους. quam conſuetudinem a Gallis Gallograeci accepere. Nam ut ait *Caeſar* lib. vi. (cap. 16.) *Natio eſt omnium Gallorum admodum dedita religionibus, atque ob eam cauſam qui ſunt affecti gravioribus morbis, quique in praeliis periculiſque verſantur, aut pro victimis homines immolant, aut ſe immolaturos vovent.* Adde *Diodorum* lib. v, 31. H. Vales.

Καταστέψας ἔθυσε] Simile mendum eraſimus ex L. ii, 55. Infra de Diegylide, pari immanitate juvenes immolante, Exc. p. 357. ἀμφοτέρους καταστέψας ἱερείων τρόπον. P. Wess.

74. Ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ τῶν Γαλατῶν &c.] Lege tamen *Polybii* Legat. xcvii. P. Wess.

83. Ἐπεκρύπτοντο τὴν διαίρεσιν] Mallem αἵρεσιν aut προαίρεσιν. Poſt pauca *Valeſius* ſcribi jubet καὶ πάντα τὰ τῶν βασιλείων, *Salmaſius* τοῦ βασιλέως, quod propius a vulgato recedens praetuli. Spectant autem omnia haec ludos, quos Antiochus aemulatione Aemilianorum in Macedonia, poſt debellatum Perſen, ludorum Antiochiae edidit apud *Athen.* L. v, 4. ex *Polybio.* P. Wess.

95. Παρὰ τὸν ποταμόν] Ita emendavi, cum ποτὸν eſſet in Mſ. Auctorem emendationis habui *Polybium*, ex cujus lib. 31. haec tranſcripta ſunt. H. Vales.

7. Πᾶσι δὲ κύκλον τὰ πλήθη] In *Polybio* illud κύκλον deeſt; pendentque omnia ex praecedenti participio. Itaque κύκλον parum hic accommodatum eſt, in ῥίψιν, ut *Salmaſius* voluit, convertendum. P. Wess.

14. Τῆς συμφωνίας προαναλαβούσης] Symphonia nihil aliud eſt quam concentus chori. chorus enim conſtabat e ſeptem ſymphoniacis, quando autem chorus canebat, choricis tibiis Choraulus artifex concinebat, ut ait *Diomedes*; quae συναυλία Graece dicitur. Itaque parum inter συμφωνίαν & συναυλίαν intereſt. unde *Semus Delius* apud *Athenaeum* (Lib. xiv, 2. p. 618.) συναυλίαν ſic definit: ἀγνοουμένης δὲ ὑπὸ πολλῶν τῆς συναυλίας λεκτέον, ἦν τις ἀγὼν συμφωνίας αὐλοῦ καὶ ῥυθμοῦ χωρὶς λόγου τοῦ προσμελῳδοῦντος. Mimus porro chorus praecinebat, ut ex *Hieronymi* Chronico patet, ubi de Pylade Pantomimo. *Hyginus* in Poetico Aſtronomico de Delphine, *Quod Liber ſuſpicatus jubet comites ſymphonia canere.* Acron quoque, *Ambubaiae*, inquit, *dicuntur mulieres tibicines lingua Syrorum. Etenim lingua eorum tibia,*

ſive

τους ἐκόσμησε, εἰς ἕνα δὲ τόπον ἀθροίσας, καὶ καθάπερ ἐπὶ σκηνὴν ἀναβιβάσας τὴν βασιλείαν ἅπασαν, ἐποίησε μηδὲν ἀγνοεῖν τῶν περὶ αὐτόν.

Οτι τοὺς πολυτελεῖς ἀγῶνας καὶ τὴν θαυμαστὴν πανήγυριν ἐκτελέσας ὁ Ἀντίοχος, πάντας τοὺς πρὶν ὑπερέβαλεν· ὁ δὲ δι' αὐτοῦ χειρισμὸς πολλῆς εὐτελείας καὶ καταφρονήσεως ἦν οἰκεῖος. παρέτρεχε γὰρ παρὰ τὴν [m] πομπὴν ἱππάριον ἔχων εὐτελές, καὶ τοὺς μὲν προάγειν κελεύων, τοὺς δὲ ἐπέχειν, ἄλλους δὲ ὡς ἔτυχε διατάττων· ὥστε εἴ τις ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ διάδημα, μηδένα τῶν ἀγνοούντων πιστεῦσαι τοῦτον εἶναι τὸν βασιλέα τὸν τῶν ὅλων κύριον, ὁρῶντα μηδ' ὑπηρέτου μετρίου φαντασίαν ἔχοντα. ἐν δὲ τοῖς πότοις αὐτὸς ἐφιστάμενος ταῖς εἰσόδοις, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δὲ ἀνέκλινε, καὶ τοὺς διακόνους, τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας διέταττεν. ἀκολούθως δὲ τούτοις, προσιὼν τοῖς εὐωχουμένοις οὗ τύχοι, ποτὲ μὲν ἐκάθιζε, ποτὲ δὲ προσανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποτιθέμενος τὸν [n] ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον, ἀνεπήδα καὶ μεθίστατο, καὶ περιῄει πάντα τὸν [o] πότον, προπόσεις λαμβάνων ὀρθός, καὶ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων. καὶ δὴ πολὺ προκοπτούσης ἐπὶ πολὺ τῆς ἑστιάσεως, καὶ τῶν πλειόνων ἤδη κεχωρισμένων, ἧκεν ὑπὸ τῶν μίμων ἐκφερόμενος περικεκαλυμμένος. τεθεὶς δὲ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπὸ τῶν συμπαιζόντων, μετὰ ταῦτα τῆς συμφωνίας προκαλουμένης ἀνεπήδα γυμνός, καὶ τοῖς μίμοις προσπαίζων ὠρχεῖτο, τῶν ὀρχήσεων τὰς γελοίας καὶ χλευασμὸν εἰωθυίας ἐπισπᾶσθαι· ὡς πάντας αἰσχυνθέντας ἐπὶ τοῖς πραττομένοις, φεύγειν ἐκ τοῦ πότου· καὶ ἕκαστον τῶν ἀπηντηκότων ἐπὶ τὴν πανήγυριν, ὅτε μὲν εἰς τὴν ὑπερβολὴν τῆς χορηγίας ἐμβλέψαι, καὶ τὴν ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ πομπαῖς οἰκονομίαν καὶ διάταξιν τῶν ὅλων, καταπλήττεσθαι καὶ θαυμάζειν καὶ τὸν βασιλέα, καὶ τὴν βασιλείαν· ὅτε δὲ εἰς αὐτὸν ἀτενίσαι, καὶ τὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων καταγινωσκόμενον, ἀπιστεῖν εἰ περὶ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν φύσιν, τοσαύτην ἀρετὴν καὶ κακίαν ὑπάρξαι δυνατόν ἐστιν.

Οτι τούτων συνελθόντων ἧκον οἱ τοῦ Γράκχου πρεσβευταὶ κατασκεψόμενοι τὴν βασιλείαν. οἷς ὁ βασιλεὺς ὡμίλησε φιλοφρόνως, ὥστε μηδὲν ὑποπτεῦσαι περὶ αὐτοῦ πραγματικὸν ἢ διαφορᾶς ἔμφασιν ἔχον, τῆς δοκούσης ὑποικουρεῖν ἐκ τῆς κατὰ τὴν Αἴγυπτον γενομένης [p] προσκοπῆς. οὐκ ἦν δὲ τῇ προαιρέσει τοιοῦτος, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἀλλοτριώτατα διέκειτο πρὸς Ῥωμαίους.

Οτι τοῦ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως ἐκπεσόντος

pes unum in locum coegiſſet, & quaſi ſpectandas in ſcena propoſuiſſet, id aſſecutus eſt ut ex rebus 321. ſuis nihil eſſet quod Romanos lateret.

Atque in hujus quidem tanti ſpectaculi apparatu ſuperiores Principes longo intervallo Antiochus ſuperavit. Verum ipſa totius ludicri ordinatio, quam ipſe per ſe obibat, admodum vilis atque indecora viſa eſt. Namque ipſe modico vectus cantherio ultro citroque pompae adequitans, illos progredi, hos ſubſiſtere jubebat; alios, prout erat libitum, ordinabat: adeo ut ſi quis diadema ei detraxiſſet, nemo Regem eſſe illum crediturus fuerit, qui ne mediocris quidem atque honeſtioris miniſtri ſpeciem prae ſe ferret. Jam vero in publico epulo ipſe ſtans in veſtibulo, alios introducebat, alios accumbere jubebat; adhaec miniſtros fercula geſtantes ordinabat. Interdum etiam ad aliquem ex epulantibus accedens, modo adſidebat, modo humi accubabat, nec raro aut bucceam interim in menſa ponens, aut poculum lavans exiliebat diſcurrebatque. Triclinium etiam circumluſtrans, propinatos ſibi nunc ab his, nunc ab illis calices ſtans hauriebat, & cum ſymphoniacis ſaepe colludebat ac jocabatur. Quin & producto in multam veſperam convivio cum multi jam exceſſiſſent, ipſe linteo coopertus a mimis elatus eſt, humique depoſitus, tandem vero velut ſymphonia excitatus, exſurrexit nudus, & ludibundus cum mimis ſaltationes maxime jucundas ac ridiculas deſaltare coepit, adeo ut prae pudore cuncti ex convivio diffugerent. Ac ſinguli qui ad ſpectaculum convenerant, quoties in magnitudinem apparatus & in pompae ac ludicri totius diſpoſitionem oculos conjiciebant, Regem ipſum ac regni opes maxima admiratione proſequebantur: ſi quando autem Regem ipſum ac prava ejus ſtudia intuerentur, vix credebant in uno atque eodem 322. ingenio tot virtutes ſimul ac vitia poſſe reperiri.

Peracto demum ludicro, legatus advenit Tiberius Gracchus ad inſpiciendas res Syriae miſſus: quem ea humanitate Antiochus excepit, ut nullatenus Gracchus ſuſpecta Regis conſilia habuerit, nullum in eo ſubalienati & offenſi ob ea quae in Aegypto acciderant, animi ſignum deprehenderit: tametſi longe alia re ipſa Antiochus voluntate eſſet, prorſuſque a populo Romano alieniſſimus.

Ptolemaeus regno pulſus, cum Romam pedeſtri iti-

---

[m] In ſchedis πομπήν. [n] Mſ. ψομόν. [o] Idem πότον, nota confuſione. Conf. *Salmas.* ad *Achillem Tat.* p. 95. & *Bryanum* ad *Plut.* Themiſtocl. p. 93. [p] Edebatur προκοπῆς.

ſive ſymphonia, ambubaia dicitur. H. Vales.

27. Οτι τούτων συνελθόντων] Legendum eſt, συντελεσθέντων, ex *Polybio* cap. 101. legationum. ex quo fere ſuperiora omnia ad verbum tranſcripſit *Diodorus*. Hinc igitur patet caput illud 101. legationum *Polybii* ad librum 31. hiſtoriarum ejus pertinere, in quo libro retulerat *Polybius* eos agones, quos Antiochus Epiphanes Daphnae celebravit, ut patet ex fragmentis ejus libri apud *Athenaeum*, quae perperam *Caſaubonus* inter reliquias lib. 26. retulit. H. Vales.

31. Ἐκ τ' — γενομένης προσκοπῆς] Sic ſcripſi. Intelligitur Popillii legatio & natum inde, ne Aegyptus occuparetur, impedimentum, ob quae Romanis clanculum ſuccenſebat Antiochus. Ei autem rei aptum eſſe προσκοπῆς vocabulum, ut in *Polybii* L. vi. 4. 5., non προκοπῆς, nemo ignorat. P. Wess.

35. Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως ἐκπεσόντος] Poſtquam Antiochus Epiphanes tentatis, ut ſupra dixi, moenibus Alexandriae, fruſtratus ſpe ſua, in Syriam receſſit, Ptolemaeus Philometor, quem Memphi reliquerat, perſpectis conſiliis Antiochi, qui amicitiam ſecum ſimulabat, ſed revera ſibi ipſi regnum Aegypti comparare in animo habebat, miſſis ad Juniorem fratrem & Cleopatram ſororem legationibus id perfecit, ut in regnum reſtitueretur, fraterque minor ſecum ſimul regnaret, L. Aemilio Paulo 2. Coſ. anno 4. Olymp. CLII. ut docet T. *Livius* lib. 45. Itaque in publicis actibus ſcribi coepit anno 12. Philometoris, Euergetis autem primo, manſitque haec fratrum concordia ad annum Philometoris ſeptimum decimum, quo fratres diſſidere coeperunt, ut ſcribit *Porphyrius* in fragmento luculentiſſimo, quod *Joſ. Scaliger* inter Euſebiana excerpta edidit, pag. 22. Igitur Philometor bello victus, regnoque expulſus, Romam pedes petendi auxilii gratia proficiſci intendit modico comitatu, demptoque capitis inſigni, ac ſqualloreobſitus. cui cum Demetrius obviam veniſſet, equumque regalibus ornatum phaleris & diadema obtuliſſet, cuncta Ptolemaeus eſt aſpernatus, & Romam cum veniſſet, in hoſpitium Alexandrini pictoris ſe contulit. quod ubi Senatui nunciatum eſt, Senatus acceſſito juvene, diligenter factum excuſavit, quod nec Quaeſtorem more majorum ei obviam miſiſſet, nec publico hoſpitio excepiſſet, idque non ſua negligentia, ſed illius clandeſtino adventu eſſe factum. hortatuſque eſt, ut poſitis ſordibus adeundi ipſius diem peteret, ut narrat *Valerius Max.* libro v. cap. 1. H. Vales.

Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως] Si quis dubitet de hoc Ptolemaeo, quiſnam fuerit, diſcat eum fuiſſe Phyſcona, qui & Cacergetes vocabatur, quod *Polybius* docet. Jac. Palmer.

Eveitinere proficiſceretur, agnitus eſt a Demetrio Seleuci filio, qui inſperato caſu commotus, magnificentiae ſuae ac plane regii animi illuſtre ſpecimen edidit. Statim enim parata veſte regia cum diademate & equo aureis ornato phaleris, ſtipatus ſuis famulis, Ptolemaeo obviam proceſſit, eique viceſimo ſexto ab urbe lapide occurrit. Quem poſtquam comiter ſalutavit, hortari coepit, ut ornatus regiis inſignibus eo quo par erat comitatu Romam ingredi vellet, ne forte deſpectui haberetur. Sed Ptolemaeus prolixam quidem in ſe Demetrii voluntatem multum laudavit: caeterum tantum abfuit ut quidquam eorum quae ſibi offerebantur, acciperet, quin potius Demetrium rogavit ut in aliquo ex perviis oppidis una cum Archia ſubſiſteret.

Cum Antipater inter tormenta exſpiraſſet, Aſclepiadem Praefectum urbis adduxerunt vociferantem totius negocii ſcenam abs Timotheo compoſitam eſſe, ejuſque perſuaſione inductum adoleſcentem ut impio atque injuſto ſupplicii genere fratrem afficeret. Cumque proceres totius fraudis ſeriem inde odorari ac conjicere coepiſſent, ac crudeliter
325. excruciatorum vicem miſerarentur, timore perculſus Timotheus, reliquos qui delati fuerant, tormentis liberatos, poſtmodum clam e medio ſuſtulit.

Ariarathes cognomento Philopator, cum hereditario jure paternum regnum ſuſcepiſſet, ante omnia patris exequias omni magnificentiae genere celebravit. Poſthaec amicos ac duces ſubditoſque omnes debita ſollicitudine complexus, omnium ordinum benevolentiam ſibi conciliavit.

Cum Mithrobuzanem in paternum regnum Ariarathes reduceret, Artaxias Armeniae Rex a priſtina ſua cupiditate haudquaquam deſciſcens, legatione ad Ariarathem miſſa hortatus Regem eſt, ut ſecum conſentire vellet, & altero e duobus fratribus, quem penes ſe habebat, interfecto Sophenem partiretur. Sed Ariarathes qui multum ab hujuſmodi fraude abhorrebat, legatos graviter objurgavit, litteriſque ad Artaxiam datis monuit, ut ab ejuſmodi ſcelere abſtineret. Quo facto magnum Ariarathes cumulum laudibus ſuis adjecit. At Mithrobuzanes ob egregiam ejus, ad quem confugerat fidem ac virtutem, regnum paternum obtinuit.

L. Aemilius, is qui de Perſe triumphavit, vir Conſularis ac Cenſorius, atque omnium aetatis ſuae in omni virtute princeps, his temporibus eſt mor-

καὶ πεζῇ ἀπερχόμενον εἰς Ῥώμην, ἐγνώρισεν αὐτὸν ὁ Δημήτριος ὁ τοῦ Σελεύκου, καὶ θαυμάσας τὸ παράδοξον, ἐποίησέ τι βασιλικὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς δεῖγμα τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως. παραχρῆμα γὰρ προχειρισάμενος βασιλικὴν ἐσθῆτα καὶ διάδημα, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἵππον πολυτελῆ χρυσοφάλαρον, μετὰ τῶν ἰδίων παίδων ἀπήντησε τῷ Πτολεμαίῳ. συμμίξας δὲ αὐτῷ τῆς πόλεως ἀπὸ διακοσίων σταδίων, καὶ φιλοφρόνως ἀσπασάμενος, παρεκάλει κοσμηθέντα τοῖς τῆς βασιλείας παρασήμοις ἀξίαν ἑαυτοῦ ποιήσασθαι τὴν εἰς τὴν Ῥώμην εἴσοδον, ἵνα μὴ τελέως εὐκαταφρόνητος εἶναι δόξῃ· ὁ δὲ Πτολεμαῖος τὴν μὲν προθυμίαν ἀπεδέξατο, τοσοῦτον δὲ ἀπεῖχε τοῦ δέξασθαί τι τῶν διδομένων, ὥστε καὶ τὸν Δημήτριον ἠξίωσεν ἐν [q] τινι τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν πόλεων καταμεῖναι, καὶ τοὺς περὶ τὸν Ἀρχίαν μετ' αὐτοῦ.

Ὅτι τοῦ Ἀντιπάτρου ταῖς ἀνάγκαις ἐναποθανόντος, Ἀσκληπιάδην τὸν ἐπὶ τῆς πόλεως τεταγμένον ἤγαγον βοῶντα, διότι Τιμόθεος τοῦτο τὸ δρᾶμα συνέθηκε, καὶ τὸ μειράκιον προκεκλημένος εἴη πρὸς ἄδικον καὶ ἀσεβῆ τιμωρίαν τἀδελφοῦ. τοῦ δὲ πλήθους τῶν ἡγεμόνων ἐκ τούτου κατ' ὀλίγον ἔννοιαν λαμβάνοντος τῆς ὅλης ῥᾳδιουργίας, καὶ τοὺς ἀνήκεστα πάσχοντας ἐλεοῦντος, φοβηθέντες οἱ περὶ Τιμόθεον, τοὺς λοιποὺς τῶν καταιτιαθέντων ἀπολύσαντες τῶν βασάνων, κατ' ἰδίαν ἐπανείλαντο.

Ὅτι ὁ Φιλοπάτωρ κληθεὶς Ἀριαράθης διαδεξάμενος τὴν πατρῴαν βασιλείαν, πρῶτον μὲν τὸν πατέρα μεγαλοπρεπῶς ἔθαψεν· ἔπειτα τῶν τε φίλων, καὶ τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑποτεταγμένων τὴν καθήκουσαν ἐπιμέλειαν ποιησάμενος, μεγάλην εὔνοιαν παρὰ τοῖς πλήθεσιν ἀπηνέγκατο.

Ὅτι τὸν Μιθροβυζάνην ἐπὶ τὴν πατρῴαν ἀρχὴν καταγαγόντος Ἀριαράθους, Ἀρταξίας ὁ τῆς Ἀρμενίας βασιλεὺς, οὐκ ἀφιστάμενος τῆς ἐξαρχῆς πλεονεξίας, πρέσβεις ἀπέστειλε πρὸς Ἀριαράθην, παρακαλῶν συμφρονῆσαι, καὶ τῶν νεανίσκων ἑκάτερον τὸν παρ' ἑαυτῷ διαχειρισάμενον διελέσθαι τὴν Σωφηνήν· ὁ δὲ Ἀριαράθης πολὺ κεχωρισμένος τῆς τοιαύτης ῥᾳδιουργίας, τοῖς πρεσβευταῖς ἐπέπληξε, καὶ πρὸς Ἀρταξίαν ἔγραψε παρακαλῶν αὐτὸν ἀπέχεσθαι τῶν τοιούτων ἔργων. Ἀριαράθης μὲν οὖν ἀκολούθως οὕτω γενηθείσης τῆς πράξεως, οὐ μετρίως ηὔξησε τὴν περὶ αὐτοῦ δόξαν· ὁ δὲ Μιθροβυζάνης διὰ τὴν θαυμαζομένην τοῦ καταγαγόντος αὐτὸν πίστιν καὶ καλοκἀγαθίαν, ἐκράτησε τῆς πατρῴας ἀρχῆς.

Ὅτι ὁ Αἰμίλιος ὁ Περσέα καταπολεμήσας, τιμητὴς ὢν καὶ σχεδὸν ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσι τῆς ἀρετῆς πρωτεύων τῶν πολιτῶν, ἐτελεύτησεν. ὡς δὲ ἡ περὶ αὐ-

[q] Τῇ ſcriptus liber.

Πτολεμαῖος — [illegible]] *Valer. Maximus* pugnat & obviam venit ſententiae *Valeſii*, prima fronte favens *Palmerio*: Sic enim, *Rex Ptolemaeus a majore fratre regno ſpoliatus* — *Romam venerat.* Ea Ptolemaeum Euergetem, non Philometora, deſignant: qui quidem Euergetes Romam venit, nec dum in Syriam profecto Demetrio: Sed neque eo ſquallore oblitus, nec auxilii petendi cauſſa, verum eo fine, ut inſtitutam cum fratre regni diviſionem faceret infectam, referente *Polybio* Legat. CXIII. Itaque in *Valerio* aut *a minore fratre* fuit, aut error eſt. Alterutrum a vero non deflectere *Livius* Epit. XLVI. & *Porphyrius*, quos *Valeſius* auctores habuit, confirmant, & *Palmerium* redarguunt. P. Wess.

36. Ὁ Δημήτριος] Is Demetrius Seleuci filius obſes tunc Romae erat, qui cum Ptolemaeum ignobili comitatu Romam appropinquare didiciſſet, id facinus edidit. Quippe expulſus eſt Philometor anno regni 17. ex *Porphyrio*, id eſt, Olymp. CLIV. anno 1. Sempronio Graccho & Juventio Talna Coſſ. ut etiam indicat Epitome lib. 46. *Titi Livii*. Demetrius vero Roma profugit anno 3. ſupradictae Olymp. ſeu 151. Graecorum, ut eſt in lib. 1. Macchab. (cap. VII, 1.) H. Vales.

62. Ὁ Φιλοπάτωρ] Hic Ariarathes filius erat Antiochidis, Antiochi Magni filiae, quae cum liberis careret, duos ſibi clam ſuppoſuit, Ariarathem & Orophernem. ſed aliquanto poſt cum praeter ſpem filias duas ac filium nomine Mithridatem peperiſſet, de ſuppoſiticiis maritum admonuit, & priorem quidem cum mediocri ſumptu Romam miſit, alterum in Ioniam: ne legitimo puero controverſiam de regno moverent. Hic Mithridates poſtea Ariarathes dictus eſt, cognomento Philopator, ob ſingularem pietatem qua patrem dilexit, ut teſtatur *Diodorus* lib. 31. ex quo patet hoc fragmentum ad librum 31. pertinere. Regnum iniit Olymp. CLIV. anno 2. Scipione Naſica & Figulo Coſſ. non ut *Caſaubonus* in Polybiana chronologia ponit Olymp. ſupradictae, anno 3. Namque ante Demetrii ex urbe fugam regnare coepit, ut conſtat ex *Polybio* & *Livio* lib. 46. Atqui Demetrius anno 3. dictae Olymp. Roma clam profugit, ut ſupra dixi. Periit autem hic Ariarathes in bello quod Romani cum Ariſtonico geſſerunt, ut docet *Juſtinus* libro 38, 2. H. Vales.

64. Me-

αὐτοῦ φήμη τῆς τελευτῆς διεδόθη, καὶ συνήγγιζεν ὁ τῆς ἐκφορᾶς καιρὸς, τοιαύτην συνέβη γενέσθαι πάσης τῆς πόλεως συμπάθειαν, ὥστε μὴ μόνον τοὺς ἐργαστηριακοὺς καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον συντρέχειν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρχοντίας καὶ τὴν σύγκλητον ὑπερθέσθαι τοὺς χρηματισμούς. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ τῶν περιοικουσῶν τὴν Ῥώμην πόλεων, ὅσαις ὁ χρόνος τὴν ἀναστροφὴν ἐδίδου ἐλθεῖν πρὸς τὸν τῆς ἐκφορᾶς καιρὸν, καὶ τὴν εἰς τὴν Ῥώμην τιμὴν σχεδὸν, τιμὴν μετὰ προθυμίας, ἅμα θεασόμενοι καὶ τιμήσοντες τὸν μεταλλαχότα.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Αἰμίλιος οἷος ἐν τῷ ζῆν ὑπάρχειν τὴν τύχην ἐδοξάζετο, τοιοῦτον ἀπέλειπε τὸν βίον μεταλλάττων. πλεῖστον γὰρ τῶν καθ' αὐτὸν ἐξ Ἰβηρίας χρυσὸν κομίσας εἰς τὴν Ῥώμην, μεγίστων δὲ θησαυρῶν τῶν κατὰ Μακεδονίαν ἐγκρατὴς γενόμενος, πλείστης δὲ περὶ τὰ προειρημένα τετευχὼς ἐξουσίας, τοσοῦτον ἀπέσχετο τοῦ σφετερίσασθαί τι τῶν χρημάτων, ὥστε μετὰ τὴν τελευτὴν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, τοὺς δοθέντας εἰς υἱοθεσίαν, διαδεξαμένους τὴν κληρονομίαν, ἐκ πάντων τῶν ἐπίπλων μὴ δύνασθαι διαλῦσαι τῇ γυναικὶ τὴν φερνὴν, εἰ μὴ καὶ τῶν ἐγγείων κτημάτων ἔνια προσαπέδοντο. διὸ καὶ πολλοῖς ἔδοξεν ὑπερβεβηκέναι κατὰ τὴν ἀφιλαργυρίαν, τοὺς παρὰ τοῖς Ἕλλησι περὶ τοῦτο τὸ μέρος θαυμασθέντας, Ἀριστείδην τε καὶ Ἐπαμινώνδαν. ἐκείνους μὲν γὰρ, διδομένων χρημάτων ἐπὶ τῷ λυσιτελεῖ τῶν διδόντων, ἀπέχεσθαι τῆς δωρεᾶς· τοῦτον δὲ αὐτὸν ἐξουσίαν ἔχοντα λαβεῖν ὁπόσα βούλοιτο, μηδενὸς τῶν τοιούτων ἐπιθυμῆσαι. εἰ δὲ ἄπιστόν τισι φαίνεται τὸ λεγόμενον, ἐκεῖνο λογίζεσθαι, ὅτι οὐ χρὴ τὴν τῶν ἀρχαίων ἀφιλαργυρίαν ἐκ τῆς τῶν νῦν Ῥωμαίων πλεονεξίας τεκμαίρεσθαι. ἐπὶ γὰρ τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου, μεγίστην ὁρμὴν τοῦτο τὸ ἔθνος ἐσχηκέναι δοκεῖ πρὸς τὴν τοῦ πλείονος ἐπιθυμίαν. ἐπεὶ δὲ περὶ ἀνδρὸς νῦν ἐμνήσθην ἀγαθοῦ, βούλομαι βραχέα διελθεῖν περὶ τῆς Σκιπίωνος ἀγωγῆς, τοῦ Νομαντίαν ὕστερον κατασκάψαντος, ὅπως μὴ παράδοξός τισιν ἡ προκοπὴ τούτου δόξῃ γεγονέναι κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους, ἀγνοουμένης τῆς κατὰ τὴν νεότητα περὶ τὰ κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων σπουδῆς. Πόπλιος τοίνυν Σκιπίων Αἰμιλίου μὲν τοῦ Περσέα θριαμβεύσαντος ἦν κατὰ φύσιν υἱὸς, καθάπερ ἤδη προείρηται, δοθεὶς δὲ εἰς υἱοθεσίαν Σκιπίωνι τῷ παιδὶ τοῦ τὸν Ἀννίβαν καὶ Καρχηδονίους καταπολεμήσαντος, ἔσχε κατὰ θέσιν πάππον Σκιπίωνα τὸν Ἀφρικανὸν προσαγορευθέντα, μέγιστον τῶν πρὸ αὐτοῦ Ῥωμαίων. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς ῥίζης γεγονὼς, καὶ τηλικοῦτο βάρος οἰκίας καὶ γένους διαδεδεγμένος, ἄξιος ἐφάνη τῆς τῶν προγόνων δόξης. ἐκ παίδων γὰρ Ἑλληνικῆς παιδείας ἐπιπολὺ μεταλαβὼν, καὶ γεγονὼς κατὰ τοῦτον

tuus: cujus de obitu postquam palam factum est, sub ipsum maxime funeris tempus, tantus universae civitatis moeror fuit, ut non modo operarii ac reliqua forensis turba certatim confluerent, sed Senatus etiam Magistratusque omnes indicto justitio res proferrent. Quin etiam ex conterminis urbis Romae municipiis quicunque ad ipsam funebris pompae diem adesse poterant, ingenti studio 326. & visendi funeris & honoris causa concurrerunt.

Quantae Lucii Aemilii opes, dum viveret, opinione vulgi aestimabantur, tantae post obitum ejus repertae sunt. Nam cum unus suae aetatis plurimam auri vim ex Hispania in aerarium retulisset, maximarumque in Macedonia opum esset potitus, atque utrobique summam licentiam nactus fuisset, adeo nihil ex iis in sinum suum condidit, ut cum duo filii, quos in adoptionem dederat, hereditatem ipsius adiissent, supellectilis auctione facta tantum redigere non potuerint unde uxori dos solveretur, nisi venditis praeterea aliquot possessionibus. Quamobrem nonnulli ejus viri abstinentiam Aristidi atque Epaminondae, quos maxime eo nomine Graeci admirantur, praeferendam esse duxerunt. Illos enim ab ea pecunia, quae pro dantis utilitate offerebatur, abstinuisse: hunc vero maximam nactum licentiam capiendi quantum vellet, nihil hujusmodi concupiisse. Quod si cui id incredibile esse videatur, is cogitet, abstinentiam veterum Romanorum haudquaquam ex eorum, qui hodie sunt, avaritia ac cupiditate esse metiendam. Nostra enim certe aetate, Romani prae caeteris gentibus maxima habendi cupidine rapiuntur. Caeterum quandoquidem in optimi viri mentionem incidimus, pauca de L. Scipionis ejus filii, qui postea Numantiam delevit, instituto ac disciplina ordiri lubet: ne forte ignorata cura ac diligentia, qua ille in optimarum artium studia a puero incubuit, novum atque insolens videatur tantum in omni virtute eum postea profecisse. Igitur P. Scipio Lucii quidem Aemilii, ejus qui de Rege Perse triumphavit, naturalis filius fuit, ut superius dixi. Pub. autem Scipioni Publii filio, ejus qui Hannibalem & Carthaginenses debellavit, in adoptionem datus, Scipionis Africani viri aetatis suae eminentissimi nepos factus est. 329. His majoribus ortus Scipio, atque in tantum familiae decus ac splendorem succedens, haudquaquam se indignum majorum gloria praestitit. Namque a tenera aetate Graecis litteris apprime imbutus, cum hoc

---

64. *Μεγαλοπρεπῶς ἔθαψε*] Non patrem tantum, sed & matrem & sororem, Antiochiae in Syria non sine scelere & vi defunctas. Lege *Polyb.* Leg. cxii. P. Wess.

70. Ἀρτάξίας] Hujus Artaxiae meminit *Plutarchus* in Antonii vita: Victus captusque fuerat ab Antiocho Epiphane, ut docet *Appianus* in Syriacis. (p. 188.) *Hieronymus* in caput xi. Danielis ex *Porphyrio*. *Pugnans*, ait, *contra Aegyptios, Libyas, Aethiopasque pertransiens audiet sibi ab Aquilone & ab Oriente praelia concitari, unde & regrediens capit Aradios resistentes, & omnem in littore Phoenices vastat provinciam, confestimque pergit ad Artaxiam regem Armeniae.* Fuerat hic prius Antiochi magni Satrapa in Armenia: quo a Romanis victo, cum ad Rom. partes transiisset, Rex a populo Romano appellatus est, teste *Strabone* lib. xi. (p. 800.) & celeberrimum Armeniorum fundavit imperium. H. Vales.

Ἀρτάξίας] Meminit ejus *Plut.* in Lucullo pag. 513. Fortasse Mithrobuzanes iste filius Thariadae fuit, qui Sophenen eo tempore occupavit, quo Artaxias Armeniam, uti *Strabo* refert L. xi. p. 800. P. Wess.

88. *Τοιαύτην συνέβη γενέσθαι πάσης* &c.] Conf. *Plut.* in Aemilio p. 276. Quid vero illa sibi volunt verba, καὶ τὴν εἰς τὴν Ῥώμην τιμὴν σχεδὸν, τιμήν; quorsum inquam ista pertinent? Ego, ne longum faciam, & corrupta esse & defectu laborare censeo. Vide an placere possit: καὶ τὴν εἰς τὴν Ῥώμην τιμὴν (ἔχουσαν) σχεδὸν (πάντες παρεγένοντο) μετὰ προθυμίας κ. λ. Sic dicet, ex vicinis urbi oppidis atque ex municipiis ferme omnes spectatum exsequias confluxisse Romam. Municipia vocantur *αἱ εἰς τὴν Ῥώμην*, sive *ἐν τῇ Ῥώμῃ*, *τιμὴν ἔχουσαι πόλεις*, haud sane absurde. Aliter si qui opinentur, pati possum: nam *Diodori* verba me conjiciendo assecutum esse, non temere adfirmavero. P. Wess.

98. *Οἷος ἐν τῷ ζῆν ὑπάρχειν*] Apud *Polybium* ex quo haec desumpta sunt, alius est verborum sensus. plus enim dicit *Polybius*, ut ex utriusque loci interpretatione clarum est. H. Val.

6. *Τοὺς δοθέντας εἰς υἱοθεσίαν*] P. Scipionem & Q. Fabium, de quibus *Polybius* p. 1427. unde haec descripta. Junge *Plut.* Aemil. p. 257. P. Wess.

34. *Καὶ τηλικοῦτο βάρος οἰκίας*] Mox iterum *τὸ τοῦ βάρους τῆς οἰκίας ἐν ἀξιώματι διάδοχος*. Respice not. in L. iv, 61. P. Wess.

37. *Κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν* [illegible]] Annum intelligit quo L. Aemilius Paulus Scipionis pater est mortuus. Atqui eo anno Scipio xxv. aetatis annum agebat. Decessit enim Aemilius L. Ani-

hoc anno octavum & decimum aetatis annum ageret, ad philoſophiam animum applicuit praeceptore uſus Polybio Megalopolitano annalium conditore. Cujus in contubernio diu verſatus, atque in omni virtutis genere exercitatus, non modo aequales ſuos ſed & majores natu, & continentia, & benignitate, & magnitudine animi, reliquiſque adeo virtutibus longe ſuperavit. Quamquam priusquam ſe ad philoſophiam contuliſſet, opinione omnium ferebatur lentiore ac tardiore ingenio eſſe, parumque idoneus tantae familiae heres. Enimvero prout aetati conveniebat, ante omnia continentiae laudem ſibi comparare ſtuduit, quod quidem oppido arduum tunc erat. Mirum enim quo impetu ad foedas libidines, atque ad ipſum intemperantiae faſtigium juvenes eo tempore ferebantur: alii in pueros delicatos, alii in meretrices, hi in acroamata & hujuſmodi conviviorum luxum effuſi: quippe bello Perſico diutius tracto, Graecorum in eo genere molliciem celeriter hauſerant Romani, ac maximarum praeterea opum compotes facti, habebant affatim unde luxuriam ſuam alerent atque explerent.

At Scipio contrarium vitae inſtitutum ſecutus, & cum omnibus naturae cupiditatibus tanquam cum teterrimis beſtiis colluctatus, intra quinquennium conſtantem ac teſtatam modeſtiae & continentiae laudem eſt adeptus. Quae cum omnium ore ac teſtimonio mire celebraretur, inde ad magnificentiae & liberalitatis in eroganda pecunia gloriam contendit. 330. Quam ad rem domeſticum patris Aemilii exemplum Scipioni contigerat, ſub cujus diſciplina diu verſatus, jam quaſi adumbratam ac delineatam ejuſmodi virtutem egregie expreſſerat; ſed fortuna etiam non mediocriter contulit, quae praeclaram declarandae liberalitatis ſuae occaſionem ei ſubminiſtravit. Nam cum Aemilia majoris Africani conjux, L. Aemilii, ejus qui Perſem ſuperavit, ſoror, e vita abiiſſet, Scipio opulentiſſima illius feminae hereditate adita, primum animi ſui ſpecimen edidit ex ejuſmodi caſu. Mater enim ejus Papiria jamdudum a L. Aemilio repudiata ſeorſim degebat arctiore, quam pro ſplendore generis, re familiari. At vero Aemilia patris ejus adoptivi mater, praeter reliquas opes, inſignem ornatum ac muliebrem mundum cum eleganti famulitio in bonis habuerat: quippe quae majoris Africani conjux ac omnis fortunae particeps vixiſſet. Hunc omnem plurium talentorum apparatum Scipio matri donavit ſuae. Quae cum in ſolennibus matronarum

τὴν ἡλικίαν ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν, ἔδωκεν ἑαυτὸν πρὸς τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ λόγους, λαβὼν ἐπιστάτην Πολύβιον τὸν Μεγαλοπολίτην, τὸν τὰς ἱστορίας συντεταγμένον. τούτῳ δὲ συμβιώσας, καὶ πάσης ἀρετῆς ζηλωτὴς γενόμενος, οὐχ οἷον τῶν ἡλικιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν πρεσβυτέρων πάντων πολὺ προέσχε σωφροσύνῃ καὶ καλοκαγαθίᾳ, καὶ μεγαλοψυχίᾳ, καὶ καθόλου πᾶσι τοῖς τῆς ἀρετῆς γένεσι. καίτοι γ' ἐν ἀρχαῖς πρὸ τοῦ φιλοσοφίας ἅψασθαι, διάληψιν εἶχε παρὰ τοῖς πολλοῖς ὡς νωθρὸς ὢν τὴν ψυχὴν, καὶ τοῦ βάρους τῆς οἰκίας οὐκ ἀξιόχρεως διάδοχος, καὶ προστάτης. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἡλικίας οἰκείως, πρῶτον ἤρξατο περιποιεῖσθαι τὴν ἐπὶ σωφροσύνῃ δόξαν. πολλὴ γάρ τις ὁρμὴ πρὸς τὰς ἀναιδεῖς ἡδονὰς, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀκολασίας τοῖς τότε νέοις ἐνεπεπτώκει· οἱ μὲν γὰρ εἰς ἐρωμένους, οἱ δὲ εἰς ἑταίρας, οἱ δὲ εἰς ἀκροάματα παντοδαπὰ, καὶ πότους, καὶ καθόλου τὴν ἐπὶ τούτοις πολυτέλειαν ἐξεκέχυντο. ἐν γὰρ τῷ Περσικῷ πολέμῳ χρόνον πλείονα διατρίψαντες, ταχέως ἐζήλωσαν τὴν Ἑλλήνων τὴν περὶ τοῦτο τὸ μέρος εὐχέρειαν, ἄλλως τε καὶ χρημάτων εὐπορηκότες, καὶ χορηγὸν ἀξιόχρεων τὸν πλοῦτον ἔχοντες ταῖς πρὸς τὰς ἡδονὰς δαπάναις.

Ὅτι ὁ Σκιπίων ὁρμήσας ἐπὶ τὴν ἐναντίαν ἀγωγὴν τοῦ βίου, καὶ πάσαις ταῖς τῆς φύσεως ἐπιθυμίαις, ὥσπερ τισὶ θηρίοις, ἀντιταξάμενος, ἐπ' οὐδ' ὅλοις πέντε ἔτεσι περιεποιήσατο πάνδημον, καὶ συγκεχωρημένην τὴν ἐπ' εὐταξίᾳ σωφροσύνην. ταύτης δ' αὐτῷ συμφώνως μαρτυρουμένης, καὶ παρὰ πᾶσι μεγάλης ἐπισημασίας τυγχανούσης, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν μεγαλοψυχίαν καὶ τῇ περὶ τὰ χρήματα ἐλευθεριότητι διενεγκεῖν τῶν ἄλλων. πρὸς δὲ τοῦτο τὸ μέρος τῆς ἀρετῆς, εἶχε μὲν καὶ τὸ ἦθος τοῦ κατὰ φύσιν πατρὸς Αἰμιλίου, πρὸς μίμησιν κάλλιστον ἀρχέτυπον. καὶ καθόλου τὴν μετ' ἐκείνου συμβίωσιν πεποιημένος, προεῖχεν ἤδη τι τῶν προέργου, καὶ προϋπετυποῦτο. οὐκ ὀλίγα δὲ αὐτῷ συνήργησε καὶ ταὐτόματον, παρασχόμενον ἀφορμὰς τοῦ ταχὺ περιβόητον αὐτοῦ γενέσθαι ἀφιλαργυρίαν. Αἰμιλία γάρ τοι μεγάλου Σκιπίωνος, ἀδελφιδῆ τοῦ Περσέα καταπολεμήσαντος Αἰμιλίου, μετήλλαξε τὸν βίον, ἀπολιποῦσα μεγάλην οὐσίαν, ἧς οὗτος ὑπῆρξε κληρονόμος. ἐν τούτοις οὖν πρώτην ἔδωκε πεῖραν τῆς ἰδίας προαιρέσεως, ἐκ περιστάσεως τοιαύτης. ἡ γὰρ μήτηρ αὐτοῦ Παπυρία πολὺ πρὸ τῆς τοῦ πατρὸς τελευτῆς ἐτύγχανε κεχωρισμένη μὲν ἀπὸ τἀνδρὸς, κατ' ἰδίαν δὲ διάγουσα, τὴν τοῦ βίου χορηγίαν ἐλλιπεστέραν εἶχε τῆς περὶ αὐτὴν εὐγενείας. ἡ δὲ τοῦ κατὰ θέσιν πατρὸς μήτηρ τὴν κληρονομίαν ἀπολιποῦσα, χωρὶς τῆς ἄλλης εὐπορίας μεγάλην ἐσχήκει [r] περικοπὴν κόσμου περὶ αὐτὴν, καὶ θεραπαινίδων καὶ τῶν ἄλλων, ὡς ἂν συνηκμακυῖα τῷ τε βίῳ καὶ τῇ τύχῃ τοῦ μεγάλου Σκιπίωνος. ταύτην ἅπασαν τὴν κατασκευὴν πολλῶν οὖσαν ταλάντων, φέρων ἐδωρήσατο τῇ μητρί. ἧς κατὰ τὰς ἐπισήμους ἐξόδους χρο-

---

[r] Mſ. πρεικοπήν.

L. Anicio & Cornelio Cethego Coſſ. anno urbis 593. ut patet ex Titulo Adelphorum *Terentii*. Igitur cum ex ipſo *Diodoro* ac *Livio* lib. XLV. anno urbis 585. quo L. Aemilius Perſeum debellavit, Scipio annum aetatis 17. ingreſſus ſit, ſequitur eum anno urbis 593. quintum ac viceſimum attigiſſe. Videtur autem deceptus eſſe *Diodorus* ex illis *Polybii* verbis, quae in fragmentis libri 31., a nobis editis, leguntur. ὁ γὰρ εἶχε πλεῖον ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα τότε. Nam quia *Polybius* haec poſt obitum L. Aemilii narraverat, putavit *Diodorus* τότε illud ſignificare poſt obitum parentis: in quo longe falſus eſt. Nam *Polybius* eo loci ἀνακεφαλαίωσιν quandam totius adoleſcentiae Scipionis proponit, eaque narrat, quae ante Aemilii obitum contigerunt, ut ſatis patet. H. Vales.

51. Πρὸς τὰς ἀναιδεῖς ἡδονὰς] Eſt, qui ἀδεῖς mallet: a quo diſſentio. Hoc loco bene habet, non item Exc. horum pag. 393. Conferendus *Polybius* eſt Excerpt. p. 1457., unde haec omnia deprompta. P. Weſs.

67. Ὥρμησεν ἐπὶ τὴν μεγαλοψυχίαν] In *Polybio* ὥρμησεν ἐπὶ τὸ περὶ τὰ χρήματα μεγαλοψυχίᾳ καὶ καθαριότητι διενεγκεῖν τῶν ἄλλων. Praeferrem propterea ἐπὶ τε μεγαλοψυχίᾳ καὶ τῇ π. λ., ut aptius omnia cohaereſcant. P. Weſs.

76. Αἰμιλία γάρ τοι τοῦ μεγάλου] Deeſt γυνὴ, quam vocem Latini eleganter omittere ſolent, cum dicunt Aemiliam Africani & ſimilia, ut apud *Ciceronem* occurrit & *Suetonium* aliosque. H. Vales.

77. Ἀδελφιδῆ τοῦ Περσέα καταπολεμήσαντος] Scriptum fuit ἀδελφή. Nam Aemilia Scipionis patrem Paullum habuit, qui ad Cannas periit, ſicuti & Aemilius, a quo Perſes debellatus.

Cae

χρωμένης τῇ δοθείσῃ χορηγίᾳ καὶ λαμπρότητι, τὸ μὲν πρῶτον ἐν ταῖς γυναιξὶν, εἶτα ἐν τοῖς ἀνδράσι καθ' ὅλην τὴν πόλιν περιβόητος ἦν χρηστότης καὶ μεγαλοψυχία τοῦ νεανίσκου, καὶ τὸ σύνολον πρὸς τὴν τεκοῦσαν ὁσιότης. τοῦτο δὲ κατὰ πᾶσαν πόλιν κρίνοιτ' ἂν καλὸν καὶ θαυμαστὸν, μάλιστα δὲ παρὰ Ῥωμαίοις, παρ' οἷς οὐδεὶς οὐδενὶ δίδωσι τῶν ὑπαρχόντων εὐχερῶς ἑκὼν οὐδέν. μετὰ δὲ ταῦτα ταῖς Σκιπίωνος τοῦ μεγάλου θυγατράσι προσοφειλομένων εἰς τὴν φερνὴν πολλῶν χρημάτων, καὶ τῶν Ῥωμαίων πάντων εἰθισμένων ἐν τρισὶν ἔτεσι κατὰ μέρος ἀποδιδόναι τὰς φερνὰς, οὗτος εὐθέως ἁπάσας ἀπέλυσεν. ἑξῆς δὲ μεταλλάξαντος Αἰμιλίου τοῦ κατὰ φύσιν πατρὸς, καὶ τούτῳ τε καὶ τῷ Φαβίῳ, τοῖς δοθεῖσιν εἰς υἱοθεσίαν, ἀπολιπόντος τὴν οὐσίαν, ἐποίησεν ὁ Σκιπίων καλόν τι καὶ μνήμης ἄξιον. ὁρῶν γὰρ τὸν ἀδελφὸν ἑαυτοῦ καταδεέστερον ὄντα τοῖς χρήμασιν, ἐπεχορήγησεν αὐτῷ τὴν ἰδίαν μερίδα τῆς κληρονομίας, οὔσης ὑπὲρ ἑξήκοντα τάλαντα τῆς τιμήσεως· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἐποίησεν ἴσην ἑαυτῷ τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν γενέσθαι τὴν ὅλην ὕπαρξιν. ἀποδοχῆς δὲ τυγχάνων καὶ φήμης παρὰ πᾶσι, θαυμασιώτερόν τι διεπράξατο. τοῦ γὰρ ἀδελφοῦ Φαβίου μονομαχίας βουλομένου ποιεῖν ἐπὶ τῷ πατρὶ, μὴ δυναμένου δὲ ὑποδέξασθαι τὴν δαπάνην διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀναλισκομένων εἰς ταῦτα χρημάτων, τὴν ἡμίσειαν τῶν ἀναλωμάτων ἔδωκεν ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας. ἀποθανούσης δὲ τῆς μητρὸς, τοσοῦτον ἀπέσχετο τοῦ κομίσασθαί τι τῶν πρότερον δωρηθέντων, ὥστε καὶ ταῦτα, καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν συνεχώρησεν ἔχειν ταῖς ἀδελφαῖς, οὐ προσηκούσης αὐταῖς κατὰ νόμον τῆς κληρονομίας. ἀεὶ δὲ καὶ μᾶλλον περίβλεπτος ἐγένετο κατὰ τὴν πόλιν, ἀναντίρρητον ἀπολαμβάνων ἔπαινον χρηστότητος καὶ μεγαλοψυχίας· οὐχ οὕτως τῷ πλήθει τῶν χρημάτων τὸ προκείμενον κατεργασάμενος, ὡς τῷ καιρῷ τῆς δωρεᾶς, καὶ τῷ χειρισμῷ τῆς προθέσεως. τὴν δὲ σωφροσύνην περιεποιήσατο δαπανήσας μὲν οὐδὲν, τῶν δὲ ἐπιθυμιῶν ἀπεχόμενος, προσωφελήθη τήν τε σωματικὴν ὑγίειαν, καὶ τὴν εὐεξίαν. ἥτις αὐτῷ πάντα τὸν βίον συμπαραμείνασα, καλὰς ἀμοιβὰς καὶ χάριτας ἀπέδωκε. τοῦ δὲ κατὰ τὴν ἀνδρείαν μέρους, ὅπερ ἐστὶν ἀναγκαιότατον παρὰ πᾶσι μὲν, μάλιστα δὲ Ῥωμαίοις, ἐξεπόνησε καὶ τοῦτο τελείως, ἀφορμὴν δούσης αὐτῷ μεγάλην τῆς τύχης. τῶν γὰρ κατὰ τὴν Μακεδονίαν βασιλέων πλείστην πεποιημένων σπουδὴν περὶ τὰς κυνηγεσίας, πάντας ὑπερέβαλε.

Ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι καταπολεμήσαντες τὸν Περσέα, τῶν μετασχόντων τοῦ πολέμου τοῖς Μακεδόσι τοὺς μὲν ἐκόλασαν, τοὺς δὲ ἀπήγαγον εἰς τὴν Ῥώμην. τὴν δὲ κατὰ τὴν Ἤπειρον λαβὼν ἐξουσίαν Χάροψ διὰ τὸ δοκεῖν εἶναι φιλορώμαιος, τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγα καὶ πεφεισμένως εἰς αὐτοὺς ἐξημάρτανεν, ἀεὶ δὲ προβαίνων τῇ παρανομίᾳ, εἰς τέλος ἐλυμήνατο τὰ κατὰ τὴν Ἤπειρον. οὐ γὰρ διέλειπεν αἰτίας ψευδεῖς ἐπι-

pompis eo ornata cultu proceſſiſſet, primum quidem inter feminas, poſtea vero in omnibus virorum coetibus tanta adoleſcentis benignitas & magnitudo animi, atque in matrem pietas celebrari laudibus coepit. Atque id facinus cum ubique praeclarum, tum vero Romae admiratione dignum videatur eſſe, qua in urbe nemo alteri facile quidquam de ſuo donat. Praeterea, cum majoris Africani filiabus dotis nomine adhuc multa pecunia reliqua deberetur, & ex legibus populi Romani dos annua bima trima die ſolvi conſueviſſet, Scipio utrique mulieri pecuniam dotis titulo debitam ſimul repraeſentavit. Poſthaec mortuo L. Aemilio naturali patre, ipſe cum fratre Fabio heres inſtitu- 333.
tus, praeclarum facinus ac memoria dignum geſſit. Nam cum ſciret Fabium minus a re familiari inſtructum eſſe, portionem ſuam in bonis paternis, quae haud minus talentis ſexaginta aeſtimabatur, Fabio conceſſit, atque ita fratrem opibus aequalem ſibi praeſtitit. Quod factum cum ab omnibus magnopere praedicaretur, ipſe aliud majori dignum admiratione adjecit. Nam cum Fabius in funere patris gladiatores dare conſtituiſſet, neque eum ſumptum ob magnitudinem facile poſſet ſuſtinere, Scipio dimidiam impenſae partem ex arca ſua contulit. Paulo poſt cum mater ipſius deceſſiſſet, ea quae olim illi donaverat, non modo non recepit, ſed & ea omnia, & univerſam matris hereditatem conceſſit ſororibus: tametſi nulla pars bonorum legibus ad eas pertineret. Ita P. Scipio benignitatis ac magnificentiae omnium ordinum conſenſu laudem adeptus, magis ac magis in dies enituit; quod quidem magis opportunitate ac dexteritate in conferendo beneficio, quam impenſae magnitudine eſt conſecutus. Continentiae porro laudem nullo quidem ſuo ſumptu comparavit, verum ſola abſtinentia, ex qua praeterea optimam corporis valetudinem retulit: Qua per totum vitae ſpatium continua uſus, ampliſſimam temperantiae ſuae mercedem cum maxima voluptate percepit. Poſtremo cum praecipuae fortitudinis partes tum in omni Republica, tum maxime Romae cenſeantur, eam quoque partem haudquaquam Scipio perſunctorie exercuit. Ad quod ſtudium maximam illi opportunitatem ultro obtulit fortuna. Nam cum Macedonum Reges prae caeteris deditieſſent venationi, Scipio omnes eos longo intervallo ſuperavit.

Poſtquam in Macedonia debellatum eſt, Ro- 334.
mani eos qui Macedonum partes foverant, partim ſupplicio affecerunt, partim Romam ad cauſam dicendam miſerunt. Caeterum in Epiro ampliſſimam tum licentiam nactus Charopus, eo quod praecipuus fautor partium populi Romani videbatur, principio quidem parce ac leviter Epirotas vexabat; poſtea vero creſcente in dies inſolentia, res Epiri funditus afflixit. Nam calumniis adverſ[illegible]

Clara res ex *Plut.* in Aemil. p. 256. A. P. Wess.

82. Παπιρία] Haec Papiria erat Papirii Maſſonis filia viri conſularis, ut ait *Plutarchus* in L. Aemilio (pag. 257.) In Mſ. noſtro perperam ſcriptum erat Πασιρία. H. Vales.

87. *Μεγάλην ἔχουσα περίστασιν*] Optime *Valeſius*. Solet *Polybius* ea voce omnem ornatum atque apparatum deſcribere. Sic Diogenes & Timotheus, legati Olophernis, pro regis ſui opibus cultiſſime inſtructi, κατὰ τὴν ἄλλην περίστασιν εὐτρεπεῖς Legat. CXXVI. Contra Philopoemen λιτὸς κατὰ τὴν περίστασιν Excerpt. p. 1389. Et haec ipſa Papiria ibid. pag. 1459. ἐν τῇ τῆς Αἰμιλίας περιστάσει καὶ χορηγίᾳ [illegible]. Adde *Suidam* in Περιστάσει. P. Wess.

91. Φέρων ἐδωρήσατο τῇ μητρί.] *Ultro donavit*, quod genus tanta eruditione expoſuit Cel. *T. Hemſterhuſius* ad *Luciani* D. Mort. VI, 3., ut nihil ſupra. Habe unum atque alterum exemplum. Σοὶ φέρων ἐγχειρίζω τὴν τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν Tiberius ad Cajum apud *Joſeph.* Antiq. L. XVIII, 6, 9. καὶ νῦν ἐκ θαλάττης φέρων εἰς τὰς ἐκείνου χεῖρας ἐδίδου ὁ θεὸς *Jo. Chryſoſtomus* T. III. pag. 303. E. τὸ βασιλικὸν ἱμάτιον —— τῷ κοινῷ παλαμναίῳ φέρων παρέδωκας *Gregor. Nazianzen.* Or. III. p. 63. E. P. Wess.

3. Ἐν τρισὶν ἔτεσι κατὰ μέρος ἀποδιδόναι τὰς φερνάς.] Hunc & ſimilem *Polybii* locum de dote, annua, bima, trima die perſolvenda tractavit atque illuſtravit Cel. *Ger. Noodt* L. III. de Foen. & Us. C. 6. P. Wess.

12. Ἐποίησεν ἴσην ἑαυτῷ τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν &c.] Erit fortaſſe, qui τὴν παρὰ τὸν ἀδελφὸν maluerit. *Polybius* multo clarius ὅπως ἴσον ὑπάρχειν αὐτῷ κατὰ τὴν οὐσίαν τῷ Φαβίῳ Exc. p. 1461. P. Wess.

31. Καὶ τὴν εὐεξίαν] In *Polyb.* Exc. p. 1458. editur [illegible] ex *Valeſii* correctione, qui tamen *Diodori* ſcripturam merito meliorem pronuntiavit. P. Wess.

38. Πάντας ὑπερέβαλε] Haec Excerptoris negligentia juſto videntur breviora: *Polybius* rem fuſius declarat Exc. pag. 1463.

ſus opulentiſſimum quemque comparatis, alios exilio, alios extremo ſupplicio damnabat, bonaque omnium publicabat. Neque ab viris ſolum, ſed etiam a locupletoribus feminis pecuniam exigebat matris Philotae opera: fuit enim haec mulier nequitia ac crudelitate pluſquam muliebri. Multos praeterea accuſatos, quod a partibus populi Romani aliena ſentirent, populi judicio permiſit; qui omnes capitali ſententia damnati ſunt.

Pulſo fratre Ariarathe, Oroſernes cum res ſumma prudentia adminiſtrare, & ſavorem multitudinis gratia ac beneficiis conciliare ſibi debuiſſet, nihil horum praeſtitit: ſed cogendae pecuniae intentus, multiſque per ſummum ſcelus occiſis, Timotheum quidem quinquaginta, Regem Demetrium ſeptuaginta talentis coronavit: reliqua quadringenta talenta brevi ſe perſoluturum, ac ſexcenta praeterea additurum pollicitus. Qua re cum Cappadocibus ſe inviſum eſſe cerneret, cunctos ſpoliare, atque principum bona in fiſcum ſuum redigere coepit. Collectaque immenſa pecuniae vi, quadringenta talenta ad incertos fortunae caſus apud Prienenſes depoſuit, quae ei poſtea fideliter ſunt reddita.

Ptolemaeus Philometor maximis copiis ſuccinctus, cum fratrem intra unius oppidi anguſtias brevi redegiſſet, & obſeſſum ad extremam neceſſitatem 337. compuliſſet, ei tamen pepercit, tum ob innatam clementiam ac germanitatis vinculum, tum metu populi Romani. Nec vero veniam duntaxat illi indulſit, ſed foedus quoque cum eo percuſſit, quo contentum eſſe Cyrenarum regno illum jubebat, ac certo quotannis frumenti modo. Ita bellum inter fratres cum ad maximam animorum alienationem, atque extrema pericula adductum fuiſſet, repente humaniſſimis conditionibus terminatum eſt.

Oroſernes cum res ſuas valde imminui cerneret, ſtipendium mercenariis quamprimum ſolvere conſtituit, ne forte negato ſtipendio ſeditionem concitarent. Caeterum pecuniae inopia tum coartatus, templum Jovis ſub monte Ariadnes poſitum, quod ab ultimis temporibus ſanctum atque inviolatum fuerat, ſpoliavit; atque ita ſtipendia, quae militibus debebat, cuncta perſolvit.

Pruſias Rex Bithyniae, conſilio ac ſpe capiendi Attali fruſtratus, Nicephorium ſub ipſis Pergami moenibus ſitum vaſtare coepit, ac templum quidem ipſum diſturbavit: ſtatuas vero atque imagines Deorum immortalium, atque in his celebre Aeſculapii ſimulacrum, cujus artifex fuiſſe perhibetur Phyromachus, denique ſacra omnia diripuit.

φέρων τοῖς εὐπορωτάτοις, καὶ τοὺς μὲν φονεύων, τοὺς δὲ φυγαδεύων, καὶ τὰς οὐσίας δημεύων. οὐ μόνον δὲ τοὺς ἄνδρας ἠργυρολόγησεν, ἀλλὰ καὶ τὰς γυναῖκας διὰ τῆς μητρὸς Φιλώτας. πάνυ γὰρ εὐφυὲς ἐγένετο καὶ τοῦτο τὸ πρόσωπον εἰς ὠμότητα καὶ παρανομίαν πλείονα ἢ κατὰ γυναῖκα. καὶ πολλοὺς εἰσήγαγεν εἰς τὸν δῆμον, καταιτιασάμενος φρονεῖν ἀλλότρια Ῥωμαίων. καὶ πάντων κατέγνωσαν θάνατον.

Ὅτι Ὀροφέρνης τὸν ἀδελφὸν Ἀριαράθην ἐκβαλὼν τῆς ἀρχῆς, τοῦ μὲν νουνεχῶς ἕκαστα διοικεῖν, καὶ ταῖς εὐεργεσίαις καὶ φιλανθρωπίαις ἐκκαλεῖσθαι τὰ πλήθη πρὸς εὔνοιαν, πλεῖστον ὅσον ἀπεῖχεν. ἀργυρολογῶν δὲ καὶ πολλοὺς ἐπαναιρούμενος, πεντήκοντα μὲν ταλάντοις ἐστεφάνωσε Τιμόθεον, ἑβδομήκοντα δὲ ταλάντοις Δημήτριον τὸν βασιλέα. καὶ χωρὶς τούτων χʹ τάλαντα προσεπαγγειλάμενος, καὶ τὰ λοιπὰ τετρακόσια δώσειν ἐν ἑτέρῳ καιρῷ. ὁρῶν δὲ τοὺς Καππάδοκας ἀλλοτρίως διακειμένους, ἐνήρξατο πάντας ἀργυρολογεῖν, καὶ τὰς οὐσίας τῶν ἐπιφανεστάτων εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναλαμβάνειν. ἀθροίσας δὲ χρημάτων πλῆθος, τετρακόσια τάλαντα παρέθετο Πριηνεῦσι πρὸς τὰ τῆς τύχης παράλογα. ἅπερ ὕστερον ἀπέδωκαν.

Ὅτι ὁ πρεσβύτερος Πτολεμαῖος ταχὺ διὰ τὸ μέγεθος τῆς στρατείας συγκλείσας τὸν ἀδελφὸν εἰς πολιορκίαν, καὶ πεῖραν πάσης ἀπορίας λαβεῖν ἀναγκάσας, ἐπανελέσθαι μὲν αὐτὸν οὐκ ἐτόλμησεν· ἅμα μὲν διὰ τὴν χρηστότητα, καὶ διὰ τὸ τῆς φύσεως συγγενὲς, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸν ἀπὸ Ῥωμαίων φόβον. συνεχώρησε δὲ αὐτῷ τὴν ἀσφάλειαν, καὶ συνθήκας ἐποιήσατο, καθ' ἃς ἔδει Κυρήνην ἔχοντα τὸν νεώτερον εὐδοκεῖν, καὶ σίτου πλῆθος τακτὸν λαμβάνειν κατ' ἐνιαυτόν. καὶ τὰ κατὰ τοὺς βασιλεῖς εἰς πολλὴν ἀλλοτριότητα καὶ κινδύνους ἀπηλπισμένους προαχθέντα, παραδόξου καὶ φιλανθρώπου συλλύσεως ἔτυχε.

Ὅτι οἱ περὶ τὸν Ὀροφέρνην, ἐπὶ τὸ χεῖρον αὐτοῖς τῶν πραγμάτων προβαινόντων, ἔσπευδον ἀποδοῦναι τοὺς μισθοὺς, φοβούμενοι μὴ στασιάζειν ἐπιχειρήσωσιν· ἀπορούμενος δὲ τὸ παρὸν χρημάτων, ἠναγκάσθη ἱεροσυλῆσαι τὸ τοῦ Διὸς ἱερὸν, ὃ καθίδρυται μὲν ὑπὸ τὸ καλούμενον ὄρος Ἀριάδνης, ἄσυλον δ' ἦν ἐκ παλαιῶν χρόνων. τοῦτο μὲν ἐσύλησε, καὶ τὰ προσοφειλόμενα τῶν ὀψωνίων ἀπέδωκεν.

Ὅτι Προυσίας ὁ Βιθυνῶν βασιλεὺς ἀποτυχὼν τῆς ἐπιβολῆς τῆς περὶ τὸν Ἄτταλον, τὸ πρὸ τῆς πόλεως τέμενος τὸ καλούμενον Νικηφόριον διέφθειρε, καὶ τὸν νεὼν ἐλυμήνατο. ἐσύλησε δὲ καὶ τοὺς ἀνδριάντας, καὶ τὰ τῶν θεῶν ξόανα, καὶ τὸ περιβόητον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, δοκοῦν ἔργον εἶναι Φυρομάχου, περιττῶς κατεσκευασμένον. καὶ τὰ ἱερὰ πάντα ἐσύλα. ἀνθ'

ὧν

Scipio veterem patriae ſuae morem probavit, quo *vera illa Romuli proles aſſiduis venatibus, nec minus agreſtibus operibus exercitata, firmiſſimis praevaluit corporibus, ac militiam belli, cum res poſtulavit, facile ſuſtinuit*, ut *Columella* loquitur. Conf. *Jan. Vlitium* ad *Nemeſian*. Cyneget. v. 298. P. Wess.

51. Διὰ τῆς μητρὸς Φιλώτας] Rectius apud *Polybium* Exc. pag. 1465. Φιλώτιδος. Id prave & ex Noſtro corrigendum, quod ibi adjungitur, *πάνυ γὰρ εὐφυὲς ἐγένετο καὶ τοῦτο τὸ πρόσωπον*. Deerat *καὶ τοῦτο τὸ πρόσωπον*. P. Wess.

57. Ὀροφέρνης] Hic eſt Oroſernes quem ſibi Antiochis regina ſuppoſuerat, ut ſupra ex *Diodoro* dixi: quod & *Zonaras* commemorat (p. 348. Ed. Venet.) qui Demetrii Syriae regis opibus Ariarathem regno expulit. Erat Demetrius infenſus Ariarathi ob faſtiditas ab Ariarathe ſororis nuptias, & amicitiam ac ſocietatem ſuam. Itaque cauſam Oroſernis libentiſſime amplexus, bellum intulit Ariarathi, cui Eumenes auxilium ferebat. victus tandem Ariarathes Romam confugit, Sex. Julio Caeſare & Aurelio Oreſte Coſſ. Olymp. CLV. anno 3. ut docet *Polybius* cap. 126. legationum. vide *Diodorum* legat. 24. & *Juſtinum* (lib. XXXV, 1.) H. Vales.

Ὅτι ὁ Ὀροφέρνης] Apud *Photium* & alios Ὀλοφέρνης legitur, & liber *Judith* nos docet, fuiſſe id nomen Orientalibus uſurpatum. Fuit ille Ὀλοφέρνης ſuppoſititius, ab Antiochide uxore Ariarathi, antequam peperiſſet, ſuppoſitus. Sed poſtea cum peperiſſet filium Mithridatem, qui & Ariarathes dictus eſt, in Joniam amandatus. Vide *Photium* in *Diodori* Excerptis ex Lib. XXXI. Ex eo enim magna fit lux his *Diodori* fragmentis. Jac. Palmer.

64. Καὶ τὰ λοιπὰ τετρακόσια δώσειν &c.] Demetrius Orophernem in Cappadociae regnum, dejecto Ariarathe, reſtituerat *ἐπὶ χιλίοις ταλάντοις*, ut *Appian*. Syr. p. 189. refert. Hinc promiſſi ratio apparet. De Oropherne *Jac. Perizon.* ad *Aelian*. V. H. Lib. II, 41. P. Wess.

69. Τετρακόσια τάλαντα παρέθετο Πριηνεῦσι] Unde tanta de Prienenſibus fidei opinio, tam longe a Cappadocia ſitis? Nimirum poſt natum Mithridatem, qui & Ariarathes, in Joniam amandatus fuerat, uti in nota praecedenti diximus, & Prienae forte habitaverat, unde ea Prienenſium in eum nutricium ſuum benevolentia & ejus in eos fides. At Prienenſes ob id depoſitum bellum paſſi ſunt ab Ariarathe, Cappadociae rege, & Attalo, ut docet *Polybius* in fragmentis (p. 1470.) Jac. Palmer.

76. Ἅμα μὲν διὰ τὴν χρηστότητα.] Haec fere iiſdem verbis leguntur

ὧν αὐτῷ ταχὺ τὸ δαιμόνιον ἐπεσήμαινε. τῆς γὰρ δυνάμεως δυσεντερίᾳ περιπεσούσης, οἱ πλεῖστοι τῶν στρατιωτῶν διεφθάρησαν. παραπλήσιον δέ τι συνέβη καὶ περὶ τὴν ναυτικὴν δύναμιν. τοῦ γὰρ στόλου χειμῶνι παραλόγῳ περιπεσόντος ἐν τῇ Προποντίδι, συνέβη τῶν νεῶν πολλὰς μὲν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν ὑπὸ τῆς θαλάσσης καταποθῆναι, τινὰς δὲ πρὸς τὴν γῆν ἐκπεσούσας ναυαγῆσαι. καὶ τὰς πρώτας ἀμοιβὰς τῆς εἰς τὸ θεῖον ἀσεβείας τοιαύτας ἐκομίσατο.

Οτι οἱ Κρῆτες καταπλεύσαντες εἰς Σίφνον, προσέβαλον τῇ πόλει· καὶ τὰ μὲν καταπληξάμενοι, τὰ δὲ ἐξαπατήσαντες παρεδέχθησαν ἐντὸς τῶν τειχῶν. δόντες δὲ πίστιν ὥστε μηδὲν ἀδικήσειν, χρώμενοι δὲ τῇ συνήθει τοῖς Κρησὶν ἀθεσίᾳ, τήν τε πόλιν ἐξηνδραποδίσαντο, καὶ τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς συλήσαντες, εἰς Κρήτην * ἀπῆσαν καταγόμοι ταῖς ὠφελείαις ὄντες. ταχὺ δὲ τῆς παρανομίας αὐτοῖς τὸ θεῖον ἐπέθηκε τὴν δίκην, παραδόξως τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν ἐπισημηναμένου τοῦ δαιμονίου. συναναγκασθέντες γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων νυκτὸς ποιήσασθαι τὸν ἔκπλουν, διὰ τὸ δεδιέναι τὰ μεγέθη τῶν σκαφῶν, μεγάλου πνεύματος ἐπιρράξαντος, οἱ πλεῖστοι μὲν ὑποβρύχιοι κατεπόθησαν ὑπὸ τῆς θαλάσσης· τινὲς δὲ ταῖς πρὸς τῇ γῇ πέτραις προσραχθέντες ἀπώλοντο. παντελῶς δὲ ὀλίγοι διεσώθησαν, οἱ τῆς κατὰ τοὺς Σιφνίους ἀθεσίας μὴ μετασχόντες.

Cujus sceleris brevi a Diis ei inflicta poena est. Plerique enim ex pedestribus copiis intestinorum torminibus perierunt. Nec dissimilis casus navales copias afflixit: quippe ingenti tempestate in Propontide subito excitata, naves pleraeque mari absorptae sunt una cum ipsis militibus ac remigibus: nonnulli in terram ejecti sunt naufragi. Has primas impietatis suae poenas tum Prusias dedit.

338. Cretenses Siphnum appulsi, urbem oppugnarunt, & partim terrore, partim falsis pollicitationibus effecerunt ut intra oppidum admitterentur, fide prius data nemini se injuriam illaturos: verum haud insueta Cretensibus perfidia usi, & Siphnios in servitutem redegerunt, & fanis Deorum immortalium spoliatis, in Cretam reversi sunt, praeda omni in naves congesta. Enim vero hujus perfidiae brevi poenas dederunt, tantam eorum impietatem inexpectato vindicantibus Diis. Nam cum metu hostium, quibus grandiores erant naves, noctu solvere coacti fuissent, repente coorto turbine plerique mari hausti sunt; quidam ejecti in terram, saxisque allisi misere interierunt: pauci admodum qui huic perfidiae minime consenserant, ex naufragio evaserunt.

ΕΚ ΤΟΥ ΛΒ΄.

Οτι Φίλιππος ὁ Ἀμύντου δουλεύουσαν Ιλλυριοῖς τὴν ἡγεμονίαν παραλαβὼν, τοῖς ὅπλοις ἅμα καὶ τῇ κατὰ τὴν στρατηγίαν ἀγχινοίᾳ τὴν βασιλείαν ἀνεκτήσατο· ταύτην δὲ μεγίστην τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην δυναστειῶν κατεσκεύασεν, ἐπιεικῶς προσφερόμενος τοῖς κρατηθεῖσιν. Αθηναίους γὰρ ἀμφισβητοῦντας τῆς ἡγεμονίας νικήσας ἐπιφανεῖ μάχῃ, τοὺς μὲν τετελευτηκότας τῶν ἠτυχηκότων ἀτάφους ἀπολελειμμένους, μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐκήδευσε· τοὺς δὲ ἁλόντας ὑπὲρ δισχιλίους ὄντας τὸν ἀριθμὸν, ἄνευ λύτρων ἀπέλυσεν εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα. τοιγαροῦν οἱ περὶ τῆς ἡγεμονίας διὰ τῶν ὅπλων ἀγωνισάμενοι, διὰ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐπιείκειαν ἑκουσίως ἐξεχώρησαν τῆς τῶν Ελλήνων ἀρχῆς· ὁ δὲ διὰ πολλῶν ἀγώνων καὶ κινδύνων μὴ δυνάμενος τυχεῖν τῆς ἀρχῆς, διὰ μιᾶς φιλανθρωπίας ἔλαβε παρὰ τῶν πολεμίων ἐθελοντὴν τὴν τῆς Ελλάδος ἡγεμονίαν. καὶ τὴν τελευταίαν τῆς βασιλείας παραμονὴν τῷ φόβῳ κατέσχε, κατασκάψας πόλιν μυρίανδρον τὴν Ολυνθον. ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ ὁ υἱὸς Αλέξανδρος Θήβας μὲν ἁρπάσας, τῇ ταύτης τῆς πόλεως ἀπωλείᾳ τοὺς πρὸς νεωτερισμὸν ὁρμωμέ-

EX LIBRO XXXII.

PHILIPPUS Amyntae filius cum regnum Illyriis obnoxium ac stipendiarum accepisset, solertia sua ac fortitudine illud recuperavit, ac totius Europae amplissimum praestitit, cum singulari in victos clementia uteretur. Victis enim maximo praelio Atheniensibus, qui de principatu Graeciae cum eo contendebant, cadavera eorum qui in bello ceciderant insepulta ab suis relicta, ipse sepulturae magna diligentia mandari curavit: & captivos plusquam bis mille absque ullo redemptionis pretio gratis in patriam remisit. Itaque qui de principatu armis cum eo certaverant, audita hac Regis in cives suos humanitate, ultro illi principatu Graeciae cessere; atque ille quod tot discriminibus ac praeliis assequi non potuerat, sola clementiae specie ab hostibus minime invitis obtinuit. Tandem vero imperium suum metu ac terrore confirmavit, excisa Olyntho urbe incolis frequentissima. Eodem consilio filius ejus Alexander Thebarum excidio Athenienses & Lacedaemonios 341.

---

* Hanc vocem de suo addidit *H. Valesius.*

guntur in Excerptis *Georgii Syncelli*, quae *Scaliger* pro Eusebianis edidit pag. 54. H. VALES.

Ἅμα μὲν διὰ τὸ χρηστότερον] Inspice ipsum *Syncellum* Chronograph. p. 226. *Ed. Venet.* & *Polybium* Leg. CXIII., unde his Excerptis haud exigua lux adfulget. P. WESS.

92. Ὅτι ὁ Προυσίας] Plures fuerunt Prusiae, sed iste, de quo hic sermo est, fuit ille, qui Κυνηγὸς *Venator* & Μονόδους *unidens*. Vid. *Suidam* in Ἀπολλωνίας. JAC. PALMER.

94. Τὸ καλούμενον Νικηφόριον διέφθειρε] Respice not. ad p. 573. Excerpt. hujus editionis. *Appianus* de Prusia Κυνηγῷ, Attalum bello lacessente, Mithrid. p. 298. καὶ χωρίον τι Νικηφόριον [illegible] κατέσκαψε, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ [illegible]. Quod vero *Palmerius* Prusiam hunc Μονόδοντα fuisse scribit, id secus est. Filio Prusiae Κυνηγοῦ, nomine eodem quo pater, pro superiori dentium ordine unum os continens enatum erat, propter quod Μονόδους dictus est, teste *Festo* in *Monodus* & *Livio* in primis Epit. lib. L. Habet de hoc Prusia *H. Vales.* ad *Polyb. Exc.* p. 1471. plurima, quae legisse non poenitebit. P. WESS.

97. Δεινὸν ἔργον εἶναι Φυρομάχου] In *Polyb.* Exc. 1468., quem *Diodorus* solito more aemulatur, ὑπὸ Φυλομάχου κατεσκευασμένον. Rectius Noster. Phyromachum statuarium memorat elegans in Priapum Epigramma Anthol. L. IV, 12. p. 458., estque apud *Plinium* L. XXXIV, 8. *Phyromachus*, sive *Pyromachus*, Attali regis aequalis, uti monuit *Valesius*. Mox αὐτοῖς ἀνδράσιν sine articulo cultius videtur. Lege *Davis.* ad *Max. Tyr.* Dissert. VII, p. 520. P. WESS.

11. Χρώμενοι — συνήθει τοῖς Κρησὶν ἀθεσίᾳ] Haud praeter verum de Cretensibus *Leonidas* Anthol. L. III. p. 369.

Αἰεὶ ληϊσταὶ, καὶ ἁλιφθόροι, οὔτε δίκαιοι
Κρῆτες. τίς Κρητῶν οἶδε δικαιοσύνην;

Confer adscripta L. XVIII, 32., & *Polybium*, fallentem istam Cretensium perfidiam notantem, Exc. pag. 1445. Gesta vero haec eo sunt bello, quod inter Cretenses & Rhodios ob exercitam piraticam flagrabat apud eundem *Polyb.* Legat. CXXXIX. & *Trogum*, qui L. XXXV. id fusius descripserat, docente Epitoma. P. WESS.

33. Μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐκήδευσε] Plura L. XVI, 87. & *Polybius*, quem ob oculos *Diodorus* habuit, lib. V, 10. P. WESS.

43. Πόλιν μυρίανδρον τὴν Ὄλυνθον] Vid. ad L. XI, 49. Mox mallem Θήβας μὲν ἀναρπάσας. Ita certe solent frequentius, quod

monios rerum novarum studio suspensos, a defectione deterruit. Bello autem Persico eximia in captivos humanitate usus, non tam fortitudine quam singulari clementia Asiaticos populos suis partibus conciliavit. At ultimis temporibus Romani cum imperium orbis terrarum concupiissent, id quidem militari virtute atque armis assecuti sunt: clementia autem adversus victos usi, maximum incrementum rebus suis addidere. Tantum enim ab omni saevitia ac supplicio de victis sumendo alieni erant, ut viderentur prorsus non quasi hostibus, sed tanquam amicis ac bene meritis uti. Quippe cum victi extrema omnia a victoribus expectarent, ipsi tamen victores incredibili humanitate victoriam suam temperabant: aliis civitatis, aliis connubiorum jure concesso, nonnullis libertate reddita, in nullos denique victoria acerbius quam par fuit usi. Proinde ob singularem eorum benignitatem, Reges ac civitates, gentesque adeo omnes in clientelam populi Romani confugiebant. Sed postquam pene universi orbis imperio potiti sunt, tum vero terrore ac celeberrimarum urbium excidio dominationem, suam muniverunt. Namque in Achaïa Corinthum solo aequarunt, Carthaginem in Africa, in Hispania Numantiam everterunt funditus; & Macedoniae reges, veluti Persen, extinxerunt, ac terrori multis fuerunt.

Romani maxime id student ac prae se ferunt, ut justa bella suscipiant, neque in iis leviter quidquam ac temere decernant.

342. P. Scipio, qui postea Africani cognomen tulit, tunc Tribunus, cum caeteri fere Romani pacta ac sacramenta hostibus praestita facile violarent; contra ipse fidem obsessis datam maxima religione servabat, ac dediticios clementer ac perhumane tractabat. Quamobrem cum haec illius aequitas fama per Africam celebris esset, nemo ex obsessis, nisi prius interposita P. Scipionis fide, se Romanis dedebat.

Cum in pugna tres duntaxat e Romanis desiderati essent, iique insepulti remansissent, cuncti eum casum moleste ferebant. At Scipio, Consulis permissu, per literas ab Hasdrubale petiit, ut cadavera sepulturae mandare vellet. Qui cum eam rem mature implevisset, & exequiis curatis cineres eorum ad Consulem misisset, Scipio maximam gloriam est adeptus, quippe cujus summa etiam apud hostes auctoritas esset.

Pseudophilippus victis magno praelio Romanis ad saevitiam & tyrannicam insolentiam conversus, opulentissimum quemque per summum scelus ac confictas calumnias necavit. Plurimos quoque a-

τοὺς Ἀθηναίους τε καὶ Λακεδαιμονίους τῆς ἀποστάσεως ἀπέτρεψεν. ἐν δὲ τοῖς πρὸς τοὺς Πέρσας πολέμοις ἐπιεικέστατα χρώμενος τοῖς αἰχμαλώτοις, οὐ μόνον ἀνδρείᾳ, ἀλλὰ καὶ ἡμερότητι περιβόητος τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντας ἐπιθυμητὰς ἔσχε τῆς ἰδίας ἀρχῆς. ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις χρόνοις Ῥωμαῖοι τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας ὀρεχθέντες, συνεστήσαντο μὲν αὐτὴν διὰ τῆς τῶν ὅπλων ἀνδρείας πρὸς αὔξησιν δὲ μεγίστην ἤγαγον, ἐπιεικέστατα χρώμενοι τοῖς καταπολεμηθεῖσι. τοσοῦτον γὰρ ἀπεῖχον τῆς κατὰ τῶν ὑποπεπτωκότων ὠμότητος καὶ τιμωρίας, ὥστε δοκεῖν μὴ ὡς πολεμίοις, ἀλλ' ὡς εὐεργέταις καὶ φίλοις προσφέρεσθαι. οἱ μὲν γὰρ κρατηθέντες προσεδόκων τῆς ἐσχάτης [a] ἔχεσθαι τιμωρίας, ὡς πολέμιοι γεγονότες· οἱ δὲ κρατοῦντες ὑπερβολὴν ἐπιεικείας ἑτέροις οὐκ ἀπέλειπον. οἷς μὲν γὰρ πολιτείας μετέδοσαν, οἷς δὲ ἐπιγαμίας συνεχώρησαν, τισὶ δὲ τὴν αὐτονομίαν ἀπέδοσαν, οὐδενὶ μνησικακήσαντες πικρότερον τοῦ δέοντος. τοιγαροῦν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἡμερότητος, οἵ τε βασιλεῖς καὶ αἱ πόλεις, καὶ συλλήβδην τὰ ἔθνη πρὸς τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν ηὐτομόλησαν. οὗτοι δὲ σχεδὸν τὴν ἀρχὴν πάσης τῆς οἰκουμένης ἔχοντες, ταύτην ἠσφαλίσαντο φόβῳ, καὶ τῇ τῶν ἐπιφανεστάτων πόλεων ἀπωλείᾳ. Κόρινθον γὰρ κατέσκαψαν, καὶ τοὺς κατὰ τὴν Μακεδονίαν ἐρριζοτόμησαν, οἷον τὸν Περσέα. καὶ Καρχηδόνα κατέσκαψαν, καὶ ἐν Κελτιβηρίᾳ τὴν Νομαντίαν, καὶ πολλοὺς κατεπλήξαντο.

Οτι σφόδρα οἱ Ῥωμαῖοι φιλοτιμοῦνται δικαίους ἐνίστασθαι τοὺς πολέμους, καὶ μηδὲν εἰκῇ καὶ προπετῶς περὶ τῶν τοιούτων ψηφίζεσθαι.

Οτι Σκιπίων ὁ Ἀφρικανὸς κληθεὶς ὕστερον, τό[illegible] δὲ χιλίαρχος ὤν, τῶν ἄλλων τοὺς εἰς ὁμολογίαν καὶ ὅρκους καταστήσαντας παρασπονδούντων, καὶ τὴν δοθεῖσαν πίστιν ἀθετούντων, οὗτος τοὐναντίον μάλιστα τὰς δοθείσας πίστεις τοῖς πολιορκουμένοις ἐτήρει, καὶ τοῖς ἑαυτοὺς ἐγχειρίζουσιν ἐπιεικῶς προσεφέρετο. διὸ καὶ τῆς περὶ αὐτοῦ φήμης δικαίας διαδιδομένης κατὰ τὴν Λιβύην, οὐδεὶς τῶν πολιορκουμένων ἐνεπίστευεν αὐτόν, εἰ μὴ Σκιπίων συνθοῖτο τὰς ὁμολογίας.

Οτι κατὰ τὴν μάχην τριῶν Ῥωμαίων πεσόντων, καὶ τούτων ἀτάφων γεγονότων, πάντες χαλεπῶς ἔφερον ἐπὶ τῇ τῶν ἀνδρῶν ἀπωλείᾳ τε καὶ στερήσει τῆς ταφῆς. ὁ δὲ Σκιπίων συγχωρήσαντος τοῦ ὑπάτου, διὰ γραμμάτων παρεκάλεσε τὸν Ἀσδρούβαν θάψαι τοὺς ἄνδρας. οὗ ποιήσαντος τὸ παρακληθέν, καὶ μετὰ μεγάλης τιμῆς κηδεύσαντος τοὺς ἄνδρας, καὶ τὰ ὀστέα πέμψαντος πρὸς τὸν ὕπατον, ὁ Σκιπίων προέκοπτε τῇ δόξῃ, ὡς ἂν καὶ παρὰ τοῖς πολεμίοις μεγάλης τυγχάνων ἀποδοχῆς.

Οτι ὁ Ψευδοφίλιππος περιβοήτῳ μάχῃ νικήσας Ῥωμαίους, ἐξετράπη πρὸς ὠμότητα καὶ παρανομίαν τυραννικήν. πολλοὺς μὲν γὰρ τῶν εὐπόρων ἀνῄλεν, ἐπιρρίψας αἰτίας διαβολῆς ψευδοῦς· οὐκ ὀλίγους

---

[a] Forte τεύξεσθαι *Valesius.*

Aeschinis, *Dinarchi*, aliorumque testimoniis constabilire superius L. XIII, 56. memini. P. Wess.

64. Οἵ τε βασιλεῖς καὶ αἱ πόλεις] Idem testatur *Cicero* in lib. 2. de Officiis (cap. 8.) his gravissimis verbis: *Verumtamen quamdiu imperium pop. Rom. beneficiis tenebatur, non injuriis, bella aut pro sociis aut de imperio gerebantur. exitus erant bellorum aut mites aut necessarii. Regum, populorum, nationum portus erat & refugium Senatus.* Et paulo post: *Itaque illud patrocinium orbis terrae verius quam imperium poterat nominari.* H. Vales.

69. Καὶ τοὺς — ἐρριζοτόμησαν] Lege not. in L. XVI, 82. P. Wess.

71. Καὶ ἐν Κελτιβηρίᾳ τὴν Νομαντίαν] De urbis Numantinae in Celtiberia situ *Jo. Mariana* L. III. ineunte, & *B. Aldrete* L. I. Antiq. Hispanic. cap. 6. & seq. disputarunt egregie. P. Wess.

73. Ὅτι σφόδρα οἱ Ῥωμαῖοι φιλοτιμοῦνται] Vestigiis *Polybii*, cujus fragmentum dabit *Suidas* in Ἀναμφιλόγως & Ἐμβαίνω, inhaeret diligenter. Confer & Legat. 1. *Diodori.* P. Wess.

79. Οὗτος — τὰς δοθείσας — ἐτήρει] Rem eamdem refert *Appian.* Punic. p. 101. P. Wess.

86. Τριῶν Ῥωμαίων πεσόντων] Satisne justa haec sint, adfirmare nolo. Ex *Appiano* quidem certe Punic. p. 104. confici posse videtur, plures gregariorum & tribunorum insepultos fuisse relictos. P. Wess.

7. Εἰς τὸ τῶν ὑπάτων ἀρχεῖον αὐτὸν [illegible]] Consule *Livii* Epit. lib. L. & *Appian.* Punic. p. 113. P. Wess.

14. Τὴν ὄψιν ἀπεχθής] Multo plenius Prusiae hujus deformitatem cum animi tum corporis depingit *Polybius* Excerpt. p. 1471. P. Wess.

26. Καὶ ὁ περιβόητος ταῦρος ἐξ Ἀκράγαντος] Nihil dissentit *Cicero* L. IV. Verr. C. 33., sicuti supra L. XIII, 90. indicatum

λίγους δὲ τῶν φίλων ἐμιαιφόνησεν. ἦν γὰρ φύσει θηριώδης, καὶ φονικός, καὶ κατὰ τὰς ἐντεύξεις ὑπερήφανος, ἔτι δὲ πλεονεξίας καὶ πάσης κακίας ἀνάπλεως.

Οτι ὁ δῆμος τηλικαύτην εὔνοιαν εἶχε πρὸς τὸν Σκιπίωνα, ὥστε μήτε τῆς ἡλικίας συγχωρούσης, μήτε τῶν νόμων ἐπιτρεπόντων, μεγάλην εἰσφέρεσθαι σπουδὴν εἰς τὸ τὴν ὕπατον ἀρχὴν αὐτῷ περιθεῖναι.

Οτι ὁ τῶν Ῥωμαίων ὕπατος Καλπούρνιος δι' ὁμολογίας τινὰς τῶν πόλεων εἰληφὼς κατέσκαψεν, οὐδὲν τῆς πίστεως φροντίσας. διόπερ ἐν ταῖς ἐπιβολαῖς ἀπιστούμενος ἀπετύγχανεν, ὥσπερ δαιμονίου τινὸς ἀντιπράττοντος· εἰς πολλὰς γὰρ ἐπιβολὰς δυσεπιτεύκτους ἔσχε τὰς πράξεις.

Οτι ὁ Προυσίας ὁ βασιλεὺς τήν τε ὄψιν ὢν εἰδεχθής, καὶ τὸ σῶμα διὰ τὴν τρυφὴν ἔχων γυναικεῖον, ὑπὸ τῶν Βιθυνῶν ἐμισεῖτο.

Οτι ὁ Σκιπίων μετὰ τὴν ἅλωσιν Καρχηδόνος, τοῖς ἀπὸ τῆς Σικελίας κατηντηκόσι πρεσβευταῖς ἐπιδείξας ἅπαντα τὰ λάφυρα, προσέταξεν ἑκάστους τὰ ἐκ τῶν ἰδίων πατρίδων εἰς Καρχηδόνα πάλαι ποτὲ μετενηνεγμένα ἐπιλεγομένους ἀποκομίζειν εἰς Σικελίαν. καὶ πολλαὶ μὲν εὑρέθησαν ἐπισήμων ἀνδρῶν γραφαί, πολλοὶ δὲ ἀνδριάντες ἐπιφανεῖς ταῖς κατασκευαῖς, οὐκ ὀλίγα δὲ ἀναθήματα διαπρεπῆ θεῶν ἀργυρᾶ τε καὶ χρυσᾶ. ἐν δὲ τούτοις ὑπῆρχε καὶ ὁ περιβόητος ταῦρος ἐξ Ἀκράγαντος, ὃν κατασκευάσας Πέριλαος Φαλάριδι τῷ τυράννῳ, καὶ πρῶτος τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἰδίας τέχνης ἐν τῇ καθ' αὐτὸν τιμωρίᾳ δικαίως ὑπομείνας ἀνῃρέθη.

Οτι κατὰ τοὺς τῆς παλαιᾶς ἡλικίας χρόνους διεληλυθότων σχεδὸν ἐτῶν ἑκατὸν θεασάμενος τὴν Κόρινθον Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ, ὁ διὰ τὰς πράξεις ὀνομασθεὶς θεός, εἰς τοιαύτην ἦλθε συμπάθειαν καὶ φιλοδοξίαν, ὥστε μετὰ πολλῆς σπουδῆς πάλιν αὐτὴν ἀναστῆσαι. διόπερ τὸν ἄνδρα τοῦτον, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς περὶ αὐτὸν ἐπιεικείας δίκαιόν ἐστι μεγάλης ἀποδοχῆς ἀξιῶσαι, καὶ διὰ τῆς ἱστορίας ἀπονέμειν αὐτῷ τὸν αἰώνιον τῆς χρηστότητος ἔπαινον. τῶν γὰρ προγόνων αὐτοῦ σκληρότερον κεχρημένων τῇ πόλει, οὗτος διὰ τῆς ἰδίας ἡμερότητος διωρθώσατο τὰς ἐκείνων ἀποτομίας, προκρίνας τῆς τιμωρίας τὴν συγγνώμην. ὑπερεβάλλετο δὲ οὗτος τοὺς πρὸ αὐτοῦ τῷ μεγέθει τῶν κατεργασθέντων. καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τῆς περὶ αὐτὸν ἀρετῆς δικαίως ἐκτήσατο. καθόλου δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος εὐγενείᾳ τε, καὶ λόγου δεινότητι, καὶ στρατηγήμασι πολεμικοῖς, καὶ ἀφιλαργυρίᾳ, ἀποδοχῆς ἄξιός ἐστιν ἀξιῶσαι. καὶ διὰ τῆς ἱστορίας ἄξιον ἀπονέμειν αὐτῷ τὸν τῆς χρηστότητος ἔπαινον. μεγέθει γὰρ πράξεων ἅπαντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ Ῥωμαίους ὑπερέθετο.

Οτι Οὐρίατθος ὁ λῄσταρχος ὁ Λυσιτανὸς καὶ δίκαιος ἦν ἐν ταῖς διανομαῖς τῶν λαφύρων, καὶ καθ'

micorum e medio ſuſtulit. Erat enim natura ferus ac cruentus, ac praeterea in congreſſu familiari ſuperbus, poſtremo cupiditate atque omni ſcelere contaminatus.

Populus Romanus tanta P. Scipionem benevolentia complectabatur, ut tametſi neque aetas illius, neque leges paterentur, nihilominus eum Conſulem ſuffragiis ſuis declarare omni ſtudio contenderet.

L. Calpurnius Piſo Conſul cum aliquot oppida deditione cepiſſet, calcata poſtmodum fide cuncta funditus diruit: quamobrem omnia ejus deinceps conſilia tanquam adverſantibus Diis irrita fuere: multa enim aggreſſus, nihil omnino perficere valuit. 345.

* Pruſias Rex & aſpectu deformis, & corpore molli atque effeminato cum eſſet, Bithynis odio erat.

P. Scipio expugnata Carthagine legatos Siculorum qui tum aderant ornamenta civitatum ſuarum, quae pridem Carthaginem fuerant tranſlata, recognoſcere in praeda, & in patriam referre juſſit. Ac multae quidem clarorum virorum imagines, ac ſtatuae eleganti opere factae, ſunt repertae: multa etiam Deorum donaria, partim aurea, partim argentea a Siculis recognita. Inter quae & celebris ille Taurus Agrigentinus, quem cum Perilaus Phalaridi tyranno fabricatus eſſet, primus artificii ſui praeſtantiam ſuomet ipſius ſupplicio probavit.

Noſtra vero aetate, poſt annos circiter centum, C. Iulius Caeſar, qui ob magnitudinem rerum geſtarum, Divus cognominatus eſt, cum Corinthi rudera ac ruinas ſpectaviſſet, tanta miſeratione ſimul & gloriae cupiditate correptus eſt, ut eam reſtaurare ſummo ſtudio contenderit. Proinde benignitatis cauſa, quae ſingularis in eo viro fuit, maximas laudes meretur, aequumque eſt, ut ejus viri virtus ad ſempiternam memoriam annalibus commendetur. Nam cùm majores ejus adverſus eam civitatem acerbius ſe geſſiſſent, hic ſua manſuetudine illorum acerbitatem emendavit, clementiam anteponens ſaevitiae. Idem porro rerum geſtarum amplitudine cunctos e ſuperiori memoria longe ſuperavit, ac virtutis cauſa cognomen Divi merito retulit. Denique & ſplendore generis, & eloquentiae vi ac ſcientia rei militaris, & contemptu pecuniae omnium aetatis ſuae celeberrimus fuit. 346.

Viriathus Luſitanus in diſtribuenda praeda admodum erat juſtus, eoſque qui ſe in pugna ſtrenue

---

tum fuit. P. WESS.

30. Κατὰ τοὺς τῆς παλαιᾶς ἡλικίας] Haec vox παλαιᾶς non *Diodori*, ſed compilatoris videtur eſſe. Nam Diodorum ita ſcripſiſſe pro certo habeo, κατὰ δὲ τοὺς τῆς ἡμετέρας ἡλικίας χρόνους. H. VALES.

Διεληλυθότων σχεδὸν ἐτῶν ἑκατὸν] C. Julius Caeſar Corinthum inſtauravit, miſſis eo colonis libertini generis anno urbis conditae 710. cum ipſe Conſul quintum eſſet collega M. Antonio ut ſcribit *Dio* lib. 43. (p. 270) *Appianus* in Libycis. (p. 140.) *Strabo* lib. 8. (p. 585.) & Pauſanias in Corinthiacis. (cap. 1.) Hinc in nummis *Colonia Julia Corinthus* dicitur. Coloni autem dicti ſunt Corinthienſes, ut ſcribit *Pompejus Feſtus*. H. VALES.

34. *Ὥστε — πάλιν αὐτὴν ἀναστῆσαι*] Confer L. *Holſtenium* ad *Stephani Κόρινθος*. Eſt in hanc urbem libertinae conditionis colonis a Caeſare attributam *Crinagorae* Epigramma:

Οἵους ἀνθ' οἵων οἰκήτορας, ὦ 'λεεινή,
Εἵλεο; φεῦ μεγάλης Ἑλλάδος ἀμμορίης.
Αὐτίκα καὶ γαίης ἔτι χθαμαλωτέρη, ὦ Κόρινθε
Κεῖσαι, καὶ Λιβυκῆς ψάμμου ἐρημοτέρη.
Ἢ τοίοις ὅλη πᾶσα παλιμπρήτοισι δοθεῖσα
Θλίβεις ἀρχαίων ὀστέα Βακχιαδῶν.

Acre quidem illud, ſed ſua venere haud carens, & quantum quidem recordor, nondum editum. P. WESS.

43. *Καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τῆς* &c.] Bene Interpres. Vid. ad lib. v, 21. Quae ſtatim ſequuntur poſt ἄξιός ἐστιν, ea recte *Valeſius* in Latinis neglexit: ſunt enim ex praecedentibus imprudenter a librariis repetita. P. WESS.

51. *Καὶ δίκαιος ἦν ἐν ταῖς διανομαῖς*] De Viriatho idem teſtatur & *Tullius* L. II. C. 11. de Officiis his verbis: *Quin etiam leges latronum eſſe dicuntur. Itaque propter aequabilem praedae partitionem & Bargulus Illyrius latro, de quo eſt apud Theopompum, magnas opes habuit, & multo majores Viriathus Luſitanus.* Quo loco, ut obiter moneam, legendum eſt *Bardylis Illyrius latro*: Sic enim vocitatus eſt. Hunc ex carbonario regem evaſiſſe

nue geſſerant, donis ingentibus pro merito ſingulorum ornabat, neque ex publica pecunia quidquam intercipiebat: proinde Luſitani ut ſervatorem atque optime meritum de Republica eum obſervantes, eo duce ac comite nulla pericula adire detrectabant.

C. Plautius Romanorum Praetor provinciam male adminiſtravit. Itaque populi judicio damnatus, eo quod majeſtatem populi Romani imminuiſſet, in exilium abiit.

At in Syria Alexander Rex, ob ſegniciem minime par tanto faſtigio, Antiochiae praefecturam Hieraci ac Diodoto tradidit.

Imminuto Syriae regno, Demetrius ſolus propemodum e Regio ſanguine ſuperſtes, cum ab omni ſe immunem periculo eſſe crederet, contempto ſuperiorum Regum inſtituto, qui gratiam vulgi comitate ſua emereri ſtuduerant, ipſe in dies mandatorum gravitate intolerabilior, tandem ad tyrannicam crudelitatem ac multiplicia ſcelera prorupit. Cujus rei cauſa non ſolum pravo illius ingenio, ſed etiam illius amico, qui univerſo Regno praepoſitus erat, tribuenda eſt. Hic enim ſceleratus ac temerarius cum eſſet, auctorque omnium malorum, juvenem aſſentationibus corruptum ad nefaria crimina incitabat. Principio igitur quicunque in bello adverſati ejus partibus fuerant, cunctos inuſitatis ſuppliciis e medio ſuſtulit. Deinde cum Antiocheni ſolitis eum dicteriis inceſſerent, mercenarios milites adverſus eos comparavit, armaque eis adimi juſſit. Quae cum
349. Antiocheni tradere recuſarent, ac vim vi repellerent; alios quidem repugnantes interfecit, alios vero cum uxoribus ac liberis intra proprios penates trucidavit. Cumque gravis ob eam rem tumultus in civitate ortus fuiſſet, ipſe maximam urbis partem incendio conſumpſit. Multiſque qui hujus ſeditionis principes arceſſebantur, capite damnatis, bona eorum in fiſcum ſuum redegit. Itaque permulti ex civibus Antiochenis odio ac metu Demetrii e patria profugi, per omnem Syriam paſſim vagabantur, opportunum vindictae locum tempuſque obſervantes. Interim Demetrius cunctis inviſus, caedibus atque exiliis & bonorum publicationibus nihilo minus ſaeviebat, patris ſui crudelitatem longo intervallo ſuperans. Hic enim haudquaquam Regia benignitate, ſed tyrannica abuſus licentia, ſubditos acerbiſſimis calamitatibus oppreſ-

ἀξίαν τιμῶν τοὺς ἀνδραγαθήσαντας ἐξαιρέτοις δώροις. ἔτι δὲ οὐδὲν ἁπλῶς ἐκ τοῦ κοινοῦ νοσφιζόμενος. διὸ καὶ συνέβαινε τοὺς [v] Λυσιτανοὺς προθυμότατα συγκινδυνεύειν αὐτῷ, τιμῶντας οἱονεί τινα κοινὸν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα.

Ὅτι ὁ Πλαύτιος ὁ ἐξαπέλεκυς στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, κακὸς προστάτης ἐγένετο ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ. ἀνθ' ὧν κατάκριτος ἐν τῇ πατρίδι γενόμενος ἐπὶ τῷ τεταπεινωκέναι τὴν ἀρχὴν, ἔφυγεν ἐκ τῆς Ῥώμης.

Ὅτι κατὰ τὴν Συρίαν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς ψυχῆς ἄχρηστος ὢν εἰς προστασίαν βασιλείας, τὰ κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν ἐπέτρεψεν Ἱέρακι καὶ Διοδότῳ.

Ὅτι Δημήτριος τεταπεινωμένης τῆς κατ' Αἴγυπτον βασιλείας, καὶ μόνος ἀπολειφθεὶς, ἀπολελύσθαι διέλαβεν ἑαυτὸν παντὸς κινδύνου. διόπερ τῆς συνήθους τοῖς ὄχλοις ἀρεσκείας καταφρονήσας, καὶ βαρύτερος ἀεὶ μᾶλλον τοῖς προστάγμασι γινόμενος, ἀπέσκηψεν εἰς ὠμότητα τυραννικὴν καὶ ποικίλων ἀνομημάτων ὑπερβολάς. αἰτία δ' ἦν αὐτῷ τῆς διαθέσεως ταύτης οὐ μόνον ἡ φύσις, ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς βασιλείας προεστηκώς. οὗτος γὰρ ἀσεβὴς ὢν καὶ ῥαδιουργὸς πάντων τῶν κακῶν εἰσηγητὴς ἐγένετο, κολακεύων τὸ μειράκιον καὶ προτρεπόμενος εἰς τὰς αἰσχίστας πράξεις. τὸ μὲν οὖν πρῶτον τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ γεγονότας ἀλλοτρίους, οὐ μετρίαις ἐπιτιμήσεσιν ἐκόλαζεν, ἀλλὰ τιμωρίαις ἐξηλλαγμέναις περιέβαλλεν. ἔπειτα τῶν Ἀντιοχέων χρωμένων πρὸς αὐτὸν τῇ συνηθείᾳ, ξενικὴν δύναμιν ἀξιόλογον ἐπ' αὐτοὺς συνεστήσατο. καὶ τὰ μὲν ὅπλα παρείλετο, τῶν δὲ μὴ προαιρουμένων παραδοῦναι, τοὺς μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διέφθειρε, τοὺς δὲ ἐν ταῖς οἰκίαις μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν κατεκέντησε. μεγάλης δὲ ταραχῆς γινομένης περὶ τὸν παροπλισμὸν, τὰ πλεῖστα τῆς πόλεως ἐνέπρησε. πολλοὺς δὲ τῶν καταιτιαθέντων τιμωρησάμενος, εἰς τὸ βασιλικὸν ταμεῖον τὰς οὐσίας ἀνέλαβε. διὰ δὲ τὸν φόβον καὶ τὸ μῖσος πολλοὶ τῶν Ἀντιοχέων φυγόντες ἐκ τῆς πατρίδος, ἠλῶντο καθ' ὅλην τὴν Συρίαν, τηροῦντες τοὺς κατὰ τοῦ βασιλέως καιρούς. ὁ δὲ Δημήτριος ὑπάρχων αὐτοῖς πολέμιος, οὐ διέλιπε ποιῶν σφαγὰς καὶ φυγὰς, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις, πολὺ καὶ τὴν τοῦ πατρὸς χαλεπότητα καὶ μιαιφονίαν ὑπερβαλόμενος. καὶ γὰρ ἐκεῖνος οὐ βασιλικὴν ἐπιείκειαν, ἀλλὰ τυραννικὴν παρανομίαν ἐζηλωκὼς, ἀνηκέστοις κακοῖς τοὺς ὑποταττομένους πε-

ριβε-

---

[v] Vocem iſtam addidit *Valeſius* ex Exc. lib. xxxii.

vaſiſſe ſcribit *Helladius Beſantinous* in Χρηστομαθείας apud *Photium* (Bibl. Cod. ccLxxix. pag. 1579.) *Libanius* in Oratione, quae πρὸς τὸν βασιλέα vulgo inſcribitur ſub finem, ubi diſſerit Orator de fortunae in rebus humanis poteſtate. Sed quia locus corruptiſſimus, hic eum, prout legi debet, apponere non inutile forſan fuerit. Καὶ τί Ἑρμαῖον τὸν ἱππάρχον λέγομεν τὸν Ἀκαρνᾶνα; ἀλλὰ Πύῤῥος ἐν κυρίοις μὲν ἦν, [illegible] δ' ἐπανῆλθε; οὐκ [illegible] τὸν ἀνθρώπων Βάρδυλιν, ὃν [illegible] Ἰλλυριοί; Ac in codice quidem Auguſtano, in quo haec Oratio κατὰ Τύχης inſcribitur rectius, diſerte ſcriptum eſt ἐκ κοπρίας. Cetera nos certiſſima conjectura emendavimus. Ceterum hujus Bardylis Illyriorum reguli meminit *Diodorus* L. xvi, 4. & *Plutarchus* in Pyrrho (p. 387.) ac *Frontinus* L. ii. Strateg. C. 5. his verbis: *Harrybas Rex Moloſſorum bello petitus a Bardylis Illyrio.* Sic enim legendum eſt. H. Valeſius.

53. Τιμῶν —— ἐξαιρέτοις δώροις] Vid. L. xxxii. Eclog. 5. p. 524. P. Weſs.

58. Ὁ Πλαύτιος] Hic eſt C. Plautius Praetor qui adverſus Viriathum male rem geſſit. de quo vide *Sigonium* in Faſtis ad annum urbis 607. H. Vales.

61. Ἐπὶ τῷ τεταπεινωκέναι τὴν ἀρχὴν] Id eſt lege majeſtatis poſtulatus; ea enim lege tenebatur, quiſquis male geſta Rep. majeſtatem pop. Rom. minuiſſet, ut ait *Tacitus* lib. 1. (Annal. 1, 72.) H. Vales.

Ἐπὶ τῷ τεταπεινωκέναι] C. Plautius bellum inprudenter negligenterque in Hiſpania adminiſtravit, paſſuſque eſt populi Romani decus atque imperium imminui, ut ex *Appiani* Iber. pag. 491. & *Oroſio* L. v. 4. videbis. P. Weſs.

63. Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς] Hic eſt Alexander cognomine Bala, quem adverſus Demetrium, Ptolemaeus & Attalus ſubornaverant, tanquam Antiocho Epiphane genitum, anno Graecorum 160. ut eſt in lib. 1. Machab. (cap. x, 1.) Olympiade CLVII. quo etiam anno ſubditicius hic Alexander una cum Laodice ſponſa Epiphanis filia Romam venit, ut Senatus auctoritate in paternum regnum reſtitueretur, idque tandem obtinuit, cum Heraclides, qui eum Romam adduxerat, pleroſque Senatores muneribus corrupiſſet, ut docet *Polybius* cap. 140. legationum. H. Vales.

67. Τεταπεινωμένης τῆς κατ' Αἴγυπτον] Exiſtimavi legendum eſſe κατὰ Συρίαν, idque in verſione ſecutus ſum. ſuſtineri tamen poteſt altera lectio. quippe morte Philometoris valde majeſtas regni Alexandrini erat imminuta, cum Ptolemaeus Phyſcon regnum teneret imbellis atque ignavus. Erant autem aſſidui hoſtes Syrorum reges Aegyptii jam inde a Ptolemaeo Philadelpho. quare eo metu levatus eſſe videbatur Demetrius Nicator, Demetrii Soteris filius. H. Vales.

74. Ὁ τῆς βασιλείας προεστηκώς] Laſthenem Cretenſem intelligo quem πατέρα & συγγενῆ vocat ipſe Demetrius apud *Joſephum* lib. 13. cap. 8. Antiq. Is Laſthenes Demetrium in recuperando regno multum adjuverat. H. Vales.

81. Χρωμένων —— τῇ συνηθείᾳ] Malim hunc locum interpretari de Antiochenſium levitate ac ſtudio rerum novarum, quam

de

ρεβεβλήκει· ὥστε συνέβαινε τοὺς μὲν ἀπὸ ταύτης τῆς οἰκίας βασιλεῖς διὰ τὴν παρανομίαν μισεῖσθαι, τοὺς δὲ ἀπὸ τῆς ἑτέρας διὰ τὴν ἐπιείκειαν ἀγαπᾶσθαι. διὸ καὶ παρ' ἕκαστον ἀγῶνες καὶ πόλεμοι συνεχεῖς ἐγίνοντο κατὰ Συρίαν, ἐφεδρευόντων ἀλλήλοις τῶν δυναστῶν, τῶν ἀφ' ἑκάστης οἰκίας. καὶ γὰρ τὰ πλήθη, διὰ τὴν τῶν καθιόντων ἀεὶ βασιλέων ἀρέσκειαν, εὐθέτως εἶχε πρὸς τὰς μεταβολάς.

Ὅτι οἱ Ἀράδιοι ταῖς ψυχαῖς ἀνηρτημένοι τοὺς πρεσβευτὰς ἠτίμασαν. ἐπιβοωμένων δὲ τῶν ἀτυχούντων τὴν ἱερὰν τῶν ἱκετῶν τιμὴν, καὶ τὴν ἄδειαν τῆς τῶν πρεσβευτῶν ἀσυλίας, παροξυνθέντες οἱ τολμηρότατοι τῶν νέων, ἐξεκέντησαν τοὺς ἱκέτας. οἱ δὲ ἀνόσιον φόνον ἐπιτελεσάμενοι, συνέδραμον ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τοῖς ἑαυτῶν παρανομήμασι συνεπιχειροῦντες, ἄλλην κατὰ τῶν Μαραθηνῶν ἐπιβολὴν ἀσεβῆ συνεστήσαντο. περιελόμενοι γὰρ τῶν σφαγέντων τοὺς δακτυλίους, ἔπεμψαν ὡς παρὰ τῶν πρεσβευτῶν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν δῆμον τῶν Μαραθηνῶν, ἐν ᾗ ἐδήλουν ἐπαγγελλόμενοι τοὺς Ἀραδίους πέμψαι στρατιώτας τοὺς βοηθήσοντας· ὅπως πιστευσάντων τῶν Μαραθηνῶν ὡς πρὸς ἀλήθειαν ἔχειν συμμάχους ἀποστελλομένους, προσδεχθῶσιν οἱ παρ' αὐτῶν στρατιῶται. οὐ μὴν ἠδυνήθησάν γε τὴν ἄνομον ἐπιβολὴν εἰς πέρας ἀγαγεῖν, ἀνδρὸς εὐσεβοῦς καὶ δικαίου κατελεήσαντος τὴν τύχην τῶν μελλόντων πάσχειν ἀνήκεστα. τῶν γὰρ Ἀραδίων πάντα τὰ πλοῖα παρειλομένων, ὅπως μηδεὶς δυνηθῇ δηλῶσαι τοῖς ἐπιβουλευομένοις τὴν κατ' αὐτῶν σκευωρίαν, θαλαττουργός τις πρὸς τοὺς Μαραθηνοὺς οἰκείως διακείμενος, καὶ τὸν αὐλῶνα τὸν περὶ ἐκείνους τοὺς τόπους ἐργαζόμενος, παρῃρημένης αὐτοῦ τῆς ἁλιάδος διενήξατο νυκτὸς τὸν πόρον, καὶ παραβόλως διανύσας τοὺς ὀκτὼ σταδίους, ἐδήλωσε τοῖς Μαραθηνοῖς τὴν κατ' αὐτῶν ἐπιβουλήν. οἱ δὲ Ἀράδιοι γνόντες διὰ τῶν κατασκόπων μεμηνυμένην τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν, ἀπέστησαν τῆς διὰ τῶν ἐπιστολῶν κακουργίας.

Ὅτι ὁ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος ἀδελφὸς, βασιλεύσας ἐξ ἀνομημάτων ἤρξατο μεγάλων διοικεῖν τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν. πολλοὺς μὲν γὰρ ψευδέσιν αἰτίαις περιβάλλων ὡς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ, ὠμῶς καὶ παρανόμως ἀνῄρει· ἄλλους δὲ ποικίλαις προφάσεσι συκοφαντῶν ὡς ἀδικοῦντας ἐφυγάδευε, καὶ τὰς τούτων οὐσίας ἀφῃρεῖτο. ἐφ' οἷς δυσχεραινόντων καὶ ἀγανακτούντων, τὴν παρὰ πάντων ὀργὴν ἐπανῃρημένος, ταχὺ τοῖς ὑπο-

ſera, adeo ut Reges quidem hujus familiae ob inclementiam inviſi omnibus eſſent, alterius autem ſtirpis Reges clementiae cauſa ab univerſis amarentur, proinde inſidiantibus ſibi viciſſim utriuſque familiae principibus, aſſidua in Syria certamina committebantur: plebs quoque ipſa Regum ſubinde ſuccedentium aſſentationibus corrupta, novis rebus gaudebat.

Aradii animis arrecti & concitati legatos Marathenſium violarunt, qui cum quiritantes & ſupplicum religionem, & ſacroſanctum legatorum jus conteſtarentur, a quibusdam audaciſſimis juvenibus necati ſunt. At auctores hujus ſceleris ſtatim in concionem progeſſi, malumque malo cumulantes, impiam adverſus Marathenſes fraudem machinati ſunt. Detractis enim interemptorum annulis, litteras tanquam a legatis ad populum Marathenſem miſerunt, quibus ſignificabant Aradios propediem auxilia miſſuros eſſe: eo conſilio, ut Marathenſes admiſſis Aradiorum militibus, rati eos revera ſibi auxilio adeſſe, ignari interciperentur. Sed hoc 350. impium conſilium haud quaquam Aradii ad exitum deducere potuerunt. Nam cum navigia omnia ademiſſent privatis, ne quis eam fraudem Marathenſibus indicare poſſet, quidam nauta non alienus a Marathenſibus, eorum vicem miſeratus, cum in proximo freto commeare eſſet ſolitus, adempto navigio, noctu id fretum audacter enatavit, octo circiter ſtadiorum intervallo, & Marathenſibus Aradiorum inſidias detexit. Igitur Aradii, cum conſilia ſua explorata eſſe intelligerent, ab hujusmodi per litteras fraude abſtinuerunt.

Ptolemaeus Phyſcon Philometoris frater cum regnare occoepiſſet, rerum adminiſtrationem a maximis ſceleribus orſus eſt. Multos enim calumniatus tanquam ſaluti ſuae inſidiatos crudelibus ſuppliciis exſtinxit: alios varias commentus cauſas in exilium miſit, ademptis facultatibus. Quas ob res brevi indignationem atque odium ſubditorum omnium

---

de dicacitate. Idque firmant poſtrema *Diodori* verba quae in hoc capite leguntur. *Herodianus* lib. II. φύσει δέ πως τὸ Σύρων ἔθνος, ἐς κακολογίαν τε τῶν καθεστώτων ἐπιτήδειον. H. Vales.

Ξενικὴν δύναμιν ἀξιόλογον] Ex Creta aliiſque inſulis, Judaeos praeterea, qui ſeditione iſta Antiochena ignem tectis ſubdiderunt, *Joſepho* referente L. XIII, 4. 5. P. Wess.

86. Μεγάλης δὲ ταραχῆς] De hac ſeditione Antiochenſi vide omnino lib. I. Machab. cap. XI. & *Joſephum* lib. Ant. XIII. cap. 9. H. Vales.

96. Καὶ γὰρ αὐτὸς &c.] Demetrii Soteris ſuperbiam crudelitatiſque ſtudia non praeteriit *Joſephus* Ant. XIII, 2. P. Wess.

1. Τοὺς ἀπὸ τῆς ἑτέρας οἰκίας] Ex ſtirpe ſcilicet Antiochi Epiphanis, ex qua oriundus erat Alexander Balas, cujus ſtirpis reges clementiores habebantur. Certe Alexandro Balae hanc laudem tribuit *Athenaeus* lib. V. (p. 211. D.) Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος πρᾳότατος ἦν ἐν πᾶσι καὶ φιλόλογος ἐν ταῖς ὁμιλίαις. Altera autem ſtirps Seleuci Philopatoris male ob ſuperbiam ac ſaevitiam audiebat. H. Vales.

7. Οἱ Ἀράδιοι ταῖς ψυχαῖς &c.] Hoc fragmentum connecti debet cum cap. 29. legationum *Diodori*. Nam poſt haec quae illic leguntur ultima verba, ſequebantur ſine dubio ἐπιβοωμένων δὲ, &c. ut edidimus. H. Vales.

Οἱ Ἀράδιοι &c.] Adſentior *Valeſio*, in cujus tamen nota quiddam deeſſe videtur. Leguntur Legat. cap. 29. eadem ferme verba, quae initium hujus faciunt articuli, & apud *Suidam* in Ἀνηρτημένοι, ſuntque illic peropportuna. Hic ab Excerptore videntur poſita, ut liqueret, de quibus ageretur. Itaque quae apud *Urſinum* ſunt poſtrema προσέταξαν εἰς τὴν φυλακὴν αὐτοὺς ἀπαγαγεῖν proxime locum occuparunt ante ἐπιβοωμένων δὲ τῶν ἀτυχούντων. Atque hoc voluit vir doctiſſimus. P. Wess.

14. Τῶν Μαραθηνῶν] Marathus urbs eſt Phoeniciae, cujus meminit *Polybius* lib. V. C. 59. *Strabo* ac *Ptolemaeus*. In Itinerario Burdegal. mutatio *Maraccas* dicitur 16. millibus diſtans ab Antarado. Hujus incolae Μαράθιοι, an Μαραθηνοὶ dicendi ſint obſcurum eſt. *Cicero* in Bruto (cap. 26.) Menelaum Marathenum memorat. In MS. ſemper Μαρα ſupra poſito θ ſcriptum erat. Ego Μαραθίους praetulerim ut diſtinguantur ab incolis Marathi oppidi in Acarnania, qui Μαραθηνοὶ dicuntur teſte *Stephano Byzantio*. tamen in cap. 29. legationum *Diodori* edidit *Urſinus* Μαραθηνοί. H. Vales.

Τῶν Μαραθηνῶν] Aradios inter & Marathenos, ut inter vicinos aſſolet, perpetuae ferme controverſiae interceſſerunt: teſtis *Polybius* L. V, 59. Quod vero *Valeſius* haeret in incolarum nomine, Μαράθιοι an Μαραθηνοὶ fuerint, & Μαραθίους amplectitur, id merito improbat ad *Stephani* Μάραθος *L. Holſtenius*. Μαραθηνοὶ Syrorum conſuetudine profertur, atque hic & Leg. 29. reperitur. Quin ne id quidem vero adſine, *Mutationem Maraccas* Itiner. Hieroſolymitani eſſe Marathum. Vide quae illi Itiner. p. 582. a me olim adpoſita ſunt. P. Wess.

27. Θαλαττουργός τις] Piſcatorem rectius intelliges, & τὸν αὐλῶνα ἐργαζόμενον, *qui in anguſto freto piſcari adſueverat*. Quod genus illuſtrare exempliſque firmare memini Obſervat. L. I, 15. P. Wess.

34. Ἀπέστησαν τῆς διὰ — κακουργίας] Vi enim aperta Marathenos aggreſſi ſunt, atque urbe capta & everſa agros eorum ſorte diviſerunt, ut ait Strabo lib. XVI. (p. 1093.) Μάραθος πόλις ἀρχαία Φοινίκων κατεσκαμμένη· τὴν δὲ χώραν Ἀράδιοι κατεκληρούχησαν. H. Vales.

mnium conciliavit ſibi. Regnavit tamen annis quindecim.

Viriathus cum multa in nuptiis aurea & argentea pocula, plurima etiam omnis generis ſtragula eleganti opere texta, expoſita eſſent, lancea cuncta allevans deſpiciebat, tot tantaſque opes nequaquam admiratione, ſed potius contemptu proſecutus. Idem cum ſapienter multa dixiſſet, unico reſponſo multos ac maximos ſenſus concluſit. Primum enim eo dicto ſignificavit maximae imprudentiae eſſe in fortunae bonis, quae admodum in-
353. certa ſunt, ſpem ponere: deinde vero has omnes ſoceri divitias armis ac lanceae ſubeſſe: proſtremo gratiam ſibi potius a ſocero deberi: nihil enim ab eo proprium donari ſibi, qui horum omnium dominus eſſet. Caeterum Viriathus tunc neque lavit, neque diſcubuit, tametſi multum rogatus. Cumque exquiſitiſſimis dapibus menſa inſtructa eſſet, panes duntaxat carneſque comitibus ſuis diviſit: ipſe deguſtato modico cibo ſponſam adduci juſſit, & ſacrificio rite peracto ex more inſtitutoque Hiſpanorum, virginem equo impoſuit, ſtatimque ad diverſoria, quae in montibus ſtructa habebat, eam abduxit: quippe ſobrietatem maximas opes eſſe exiſtimabat, patriam in libertate, firmiſſimam poſſeſſionem in fortitudine ponebat. Idem praeterea in pactionibus & colloquiis maxima fide erat atque urbanitate praeditus, utpote qui ingenio incorrupto nulliſque erudito diſciplinis ſimpliciter ac ſincere loqueretur.

Demetrius Laodiceae moratus, conviviis celebrandis, exquiſitis voluptatibus effuſiſſime capiendis, atque hujuſcemodi luxu ſegne otium terebat: ac nihilominus multos interim injuria afficiebat, calamitatibus ſuis nullatenus prudentior factus.

Cnoſſii de principatu inſulae certabant, quem ad ſe pertinere aſſerebant, tum ob antiquum civitatis ſplendorem, tum ob famam quae de eorum majoribus jam inde ab heroïcis temporibus percrebuit. Jovem enim apud ipſos educatum eſſe nonnulli ajunt, & Minoëm, qui maris imperium primus obtinuit, Cnoſſo oriundum ab Jove inſtitutum fuiſſe, ac virtute reliquos mortales longe ſuperaſſe.

At in Aegypto Ptolemaeus Rex crudelitatis & flagitiorum cauſa cunctis odio erat; quippe ipſius mores cum Philometoris fratris moribus compoſiti ne com-

τεταγμένοις ἦλθεν εἰς μῖσος. ὅμως ἐβασίλευσεν ἔτη πεντεκαίδεκα.

Ὅτι Οὐρίατθος πολλῶν παρατεθέντων κατὰ τὸν γάμον ἀργυρῶν τε καὶ χρυσῶν ἐκπωμάτων, καὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ὑφασμάτων, τῇ λόγχῃ προσαιωρησάμενος ἀπεθεώρει τὸ τοιοῦτον πλῆθος, οὐ θαυμάζων οὔτε ἐκπληττόμενος, ἀλλὰ μᾶλλον καταφρονήσεως ἔννοιαν ἐπιφαίνων. καὶ πολλὰ εἰπὼν πραγματικῶς, ἀποκρίσει μιᾷ πολλὰς ἐμφάσεις ἀπέλιπεν [x] ἀχαριστίας εἰς τοὺς εὐεργέτας καὶ ἀφροσύνης. ἐπὶ τὸ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τοῖς ἀστάτοις τῆς τύχης δωρήμασι. τὸ δὲ μέγιστον ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ περιβόητος τοῦ συγκηδεστοῦ πλοῦτος, δοῦλος ἦν τοῦ τὴν λόγχην ἔχοντος. πρὸς δὲ τούτοις ὅτι χάριν αὐτῷ μᾶλλον ὀφείλει, δίδωσι δὲ οὐδὲν ἴδιον τῷ κυρίῳ πάντων. ὁ δ᾽ οὖν Οὐρίατθος οὔτε ἐλούσατο λιπαρούντων, οὔτε κατεκλίθη· τραπέζης δὲ παρατεθείσης παντοδαπῶν βρωμάτων, ἀφελὼν ἄρτους καὶ κρέα τοῖς μεθ᾽ ἑαυτοῦ πορευθεῖσιν ἔδωκε. καὶ αὐτὸς ἀπὸ χειρῶν βραχέα προσενεγκάμενος, ἄγειν ἐκέλευσε τὴν νύμφην. θύσας δὲ τοῖς θεοῖς, [y] καὶ τὰ νομιζόμενα παρ᾽ Ἴβηρσι ποιήσας, ἐπέθετο τὴν παρθένον ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ παραχρῆμα ἀπήλαυνεν εἰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι παρασκευάς. ὑπελάμβανε γὰρ τὴν μὲν αὐτάρκειαν μέγιστον ὑπάρχειν πλοῦτον, τὴν δὲ ἐλευθερίαν πατρίδα, τὴν δὲ ἐκ τῆς ἀνδρείας ὑπεροχὴν βεβαιοτάτην κτῆσιν. ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος καὶ κατὰ τὰς ὁμολογίας εὔστοχος, ὡς ἂν ἐξ αὐτοδιδάκτου καὶ ἀδιαστρόφου φύσεως ἀμωμήτους φέρων τοὺς λόγους.

Ὅτι ὁ Δημήτριος ἐν Λαοδικείᾳ διατρίβων ῥαθύμως διῆγε, πότους τε συνάγων, καὶ ταῖς πολυτελεστάταις ἀπολαύσεσιν ἐκκεχυμένως χρώμενος. ὁμοίως δὲ κατὰ τὴν ἀγωγὴν ὁ αὐτὸς διέμεινεν εἰς πολλοὺς εἰκῆ παρανομῶν, καὶ μὴ δυνάμενος ὑπὸ τῶν ἐλαττωμάτων διορθωθῆναι.

Ὅτι οἱ Κνώσσιοι τῆς πρωτείας ἀντείχοντο. προῆγε δὲ αὐτοὺς ἐπὶ τὴν τῆς ἡγεμονίας φιλοτιμίαν τὸ παλαιὸν ἀξίωμα τῆς πόλεως, καὶ τῶν προγόνων ἡ διαβεβοημένη δόξα, κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους. τόν τε γὰρ Δία παρ᾽ αὐτοῖς τετράφθαι μυθολογοῦσί τινες, καὶ Μίνω τὸν θαλαττοκρατήσαντα, Κνώσσιον ὄντα, παιδευθῆναι ὑπὸ Διὸς, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ἀρετῇ διενεγκεῖν.

Ὅτι κατὰ τὴν Αἴγυπτον τὸν Πτολεμαῖον, διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἀρχομένους ὠμότητα καὶ παρανομίαν, οὐ μετρίως ἐμίσει τὸ πλῆθος. παράλληλος γὰρ ὁ τούτου τρόπος πρὸς τὸν τοῦ Φιλομήτορος θεωρούμενος,

---

[x] Nonnulla deeſſe monuit *Valeſius*.

[y] In ſchedis καλά.

45. Ὅμως ἐβασίλευσεν ἔτη πεντεκαίδεκα] Haec ita accipienda ſunt, non quaſi dicat *Diodorus* Phyſconem 15. dumtaxat annos regnaſſe: id enim eſſet falſiſſimum, cum 29. annis imperaverit. ſed quaſi dicat Aegyptios ejus crudelitatem & acerbum imperium paſſos eſſe ad annum quintum decimum, quod verum eſt. Hoc enim anno ab Alexandrinis expulſus incenſa Regia clam Cyprum profugit anno urbis 623. ut ex *Livii* Epitome 59. jamdudum notaveram in Indice Regum Aegypti. quod hic *Diodori* locus unice confirmat. & ita plane *Oroſius* ponit ex *Livio*, Appio Claudio & M. Perpenna Coſſ. Porro hunc auctoris noſtri locum citat *Georgius Syncellus* in Excerptis Euſebianis *Joſephi Scaligeri* pag. 54. Διόδωρος δέ φησιν ὅτι ὁ νεώτερος Πτολεμαῖος ἐβασίλευσε μετὰ τὸν πρεσβύτερον ἀδελφὸν πολλάς τε παρανομίας διαπραξάμενος, τήν τε ἰδίαν ἀδελφὴν Κλεοπάτραν γήμας, καὶ πολλοὺς περιβαλὼν ψευδέσι συκοφαντίαις ὡς ἐπιβουλεύσαντας αὐτῷ καὶ τοὺς μὲν ἀνελὼν, τοὺς δὲ φυγαδεύσας, καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀφαιρούμενος. H. Vales.

53. Πολλὰς ἐμφάσεις ἀπέλιπεν] Quae ſequuntur, his parum apta connexaque ſunt. Deſunt nonnulla, quae ſine librorum veterum ope inſtaurari non poſſunt. P. Wess.

63. Καὶ αὐτὸς ἀπὸ χειρῶν βραχέα &c.] Vim dictionis Latina non exprimunt. Id vult, Viriathum, poſtquam cibum manibus prehenſum modice guſtaſſet, ſponſam adduci juſſiſſe. Noti ſunt ἀποχειρόβιοι, ſed ſignificatione diverſiore. P. Wess.

71. Καὶ κατὰ τὰς ὁμολογίας &c.] Scripſit κατὰ τὰς ὁμιλίας. P. Wess.

83. Κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους] Reſpice L. v, 66. &c. Credo *Trogum* L. xxxv. hanc contentionem Cnoſſiorum memoraſſe, ſcribique in Epitoma debere, *Seditio Cnoſſiorum adverſus Cretenſes*. Tempus convenit, nec longe abit vetus ſcriptura. P. Wess.

88. Διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἀρχομένους ὠμότητα] Magnas peperit tenebras ea nominum ſimilitudo in Aegyptiorum regum hiſtoria: Sed ex iis moribus & cum fratre meliore comparatione manifeſtum fit, *Diodorum* hoc loco de Ptolemaeo, Phyſcono & Cacergeta dicto, loqui. Pierique auctorum Ptolemaeorum cognomina addere inſuper habuerunt. Sic & in Seleucidarum ſerie, ubi alternis Seleuci & Antiochi recenſentur, & ſaepe ſine cognomine, magna dubiorum ſilva naſcitur. Jac. Palm.

93. Τοῦ μὲν ἐπιεικοῦς] Ptolemaei Philometoris clementiam praedicavit *Polybius* Excerpt. pag. 1486., quem adi, ſi libet. P. Wess.

97. Ἐνθρονιζομένου] Memphis Regia erat Aegyptiorum, alterum poſt Alexandriam Aegypti caput. quin & antequam Alexandria conderetur, regum ſedes fuerat. Hinc igitur ortus ille mos videtur, ut Aegypti Reges etiam poſt celebrata ἀνακλητήρια, Memphi quoque in palatio ſolenniter inaugurarentur. quod etiam docet *Hieronymus* in cap. xi. Danielis. *Porro Antiochus parcens puero & amicitias ſimulans aſcendit Memphim, & ibi ex more Aegypti regnum accipiens*, &c. Sed omnem ritum unice declarat *Germanicus* in Aratum ubi de Capricorno. *Typhon*, ait, *ful-*

ιος, οὐδὲ σύγκρισιν ἐπεδέχετο, διὰ τὰς παρ' ἀμφοτέροις ὑπερβολὰς, τοῦ μὲν ἐπιεικείας, τοῦ δὲ ὠμότητος καὶ μιαιφονίας. διὸ τὰ πλήθη καὶ πρὸς μεταβολὴν οἰκείως ἔχοντα, τὸν τῆς ἀποκαταστάσεως ἐκαραδόκει καιρόν.

Ὅτι Πτολεμαίου κατὰ τὴν Μέμφιν ἐνθρονιζομένου τοῖς βασιλείοις κατὰ τοὺς Αἰγυπτίων νόμους, παῖς ἐγένετο ἐκ τῆς Κλεοπάτρας τῷ βασιλεῖ. ἡσθεὶς δὲ διαφερόντως, προσηγόρευσε τὸν παῖδα Μεμφίτην, ἀπὸ τῆς πόλεως, καθ' ἣν τὰς θυσίας ἐπιτελοῦντος ἐγεννήθη. ἄγων δὲ παιδογόνια, καὶ τῇ συνήθει μιαιφονίᾳ χρώμενος, προσέταξεν ἀποκτεῖναι τῶν Κυρηναίων τοὺς συγκαταγαγόντας μὲν αὐτὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐγκαλουμένους δὲ ἐπί τισι δικαίαις παῤῥησίαις διὰ τὴν παλλακὴν Εἰρήνην.

Ὅτι [a] Διήγυλις ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς, παραλαβὼν τὴν βασιλείαν, καὶ παραδόξως αὐτῷ τῶν ἀγαθῶν ἐπιῤῥεόντων, οὐκέτι τῶν ὑποτεταγμένων ὡς φίλων καὶ συμμάχων ἦρχεν, ἀλλ' ὡς ἀργυρωνήτων ἢ πολεμίων αἰχμαλώτων ὠμῶς ἐδέσποζε. πολλοὺς μὲν γὰρ καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας Θρᾳκῶν ἀνεῖλε μετ' αἰκίας. οὐκ ὀλίγους δὲ ὕβριζε, καὶ ταῖς ἐσχάταις παροινίαις περιέβαλλεν. οὐ γὰρ ἦν οὐ γυναικὸς, οὐ παιδὸς αὐτῷ κάλλος ἄθικτον, οὐ κατασκευὴ κτημάτων πολυτελὴς ἀναφαίρετος· ἀλλὰ πᾶσαν τὴν ὑφ' ἑαυτὸν δυναστείαν ἐπλήρου παρανομίας. ἐπόρθει δὲ καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τὰς πλησιοχώρους, καὶ τῶν ἁλισκομένων, οὓς μὲν ὕβριζεν, οὓς δὲ δειναῖς καὶ παρηλλαγμέναις αἰκίαις ἐτιμωρεῖτο. κυριεύσας δὲ ὁ αὐτὸς πόλεως Λυσιμαχίας, τεταγμένης ὑπὸ τὸν Ἄτταλον, τὴν μὲν πόλιν ἐνέπρησε· τῶν δ' αἰχμαλώτων ἐπιλέξας τοὺς ἀξιολογωτάτους, ἰδίαις καὶ παρηλλαγμέναις κατ' αὐτῶν ἐχρήσατο τιμωρίαις. παίδων μὲν γὰρ ἀποκόπτων χεῖρας, καὶ πόδας, καὶ κεφαλὰς, ἐξῆπτε ταῦτα φέρειν τοῖς τῶν γονέων τραχήλοις. ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἑκατέρων διήλλαττεν ἀμφοτέρων τὰ μέλη. καί τινας μὲν χειροκοπήσας διεμέλιζε τὰ σώματα κατὰ ῥάχιν. ἔστι δ' ὅτε καὶ τὰς διακοπὰς ἐπ' ἄκραις ταῖς λόγχαις φέρειν. ὡς Φάλαριν καὶ τὸν Κασσανδρέων τύραννον Ἀπολλόδωρον ὑπερβάλλειν ὠμότητι. παραλιπὼν δ' ἄν τις τὰ λοιπὰ τῆς περὶ αὐτὸν μιαιφονίας, ἐξ ἑνὸς τοῦ μέλλοντος λέγεσθαι τεκμήραιτο τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὠμότητος. γάμων ἀγομένων τούτῳ κατά τι Θρᾳκικὸν παλαιὸν ἔθος, δύο νεανίσκους Ἕλληνας ἐκ τῆς Ἀτταλικῆς βασιλείας καθ' ὁδοιπορίαν συνήρπασεν, ἀδελφοὺς μὲν ὑπάρχοντας, τῇ δὲ εὐπρεπείᾳ

parationem quidem admittebant, cum ille eximia mansuetudine, hic summa saevitia esset praeditus, proinde vulgus avidum rerum novarum, oppor- 354 tunum defectionis tempus cupide expectabat.

Quo tempore Ptolemaeus ex solenni Aegyptiorum more apud urbem Memphim in palatio inaugurabatur, natus est ei filius ex Regina Cleopatra, qua re supra modum exhilaratus, puerum Memphitem nominavit, quod sibi in urbe Memphi solenne sacrum peragenti natus esset. Porro dum natalitia pueri celebrat, a solita crudelitate nequaquam desciscens, Cyrenaeos quosdam, qui eum in Aegyptum deduxerant, interfici jussit, quod paulo liberius ob Irenem pellicem ipsum objurgassent.

Diegylis Thracum Rex, postquam ad regnum accessit, rebus supra votum prospere succedentibus elatus, subditis non jam quasi amicis ac sociis imperare, sed tanquam mancipiis aut captivis acerbe dominari coepit. Multos quippe ex Thracibus bonos in primis viros tortos necavit, plurimos injuriis atque ultimis contumeliis affecit. Etenim nullius mulieris aut ingenui adolescentis formae ac pudori parcebat, nullas non opes per vim rapiebat: sed universam ditionem scelere ac violentia replebat. Quin & Graecas urbes regioni suae conterminas praedabatur, captosque partim violabat, partim exquisitissimis tormentis e medio tollebat. Cumque urbem Lysimachiam, quae ditionis Attali erat, cepisset, ipsam quidem incendio consumpsit: ex captivis autem selectum nobilissimum quemque novis atque inauditis suppliciis excarnificavit. Praecisa enim filiorum capita ac manus pedesque ex parentum collo suspendebat, virorumque ac mulierum amputata membra permutabat: nonnullos etiam manibus mutilatos per spinam dorsi dissecabat, atque interdum abscissa membra contis praefigebat, adeo ut crudelitate Phalarim ipsum, & Apollodorum Cassandrensium ty- 357 rannum longe superaret. Verum, ut caetera omittam, ex hoc unico facto illius atrocitas abunde deprehenditur. Cum ex more veteri institutoque Thracum nuptias celebraret, duos juvenes Graecos simul iter facientes corripuit. Erant illi ex Attali regno fratres, ambo singulari forma; alter jam

---

[a] Ad marginem erat Ζήτει ἐν τῷ περὶ γάμων.

fulmine interficitur ab Apolline in templo Aegypti Memphi, ubi mos fuit solio regio decorari reges qui regnabant. ibi enim sacris initiabantur primum, ut dicitur, reges satis religiose tunicati, & tauro quem Apim appellant jugum portare fas fuit, & per vicum unum duci ne perirent existimabant labore humanae necessitatis, ne crudelius his qui sub eis sunt abutantur. Deducitur autem a sacerdote Isidis in locum qui nominatur ἄδυτος, & sacramento adigitur neque diem, neque mensem intercalandum, &c. Similis inauguratio regum Persarum fiebat Pasargadis quam τελετὴν vocat *Plutarchus* in Artaxerxe (p. 1012). H. Vales.

Ἐνθρονιζομένου] Videtur ex sacrorum initiatione, quod Schol. *Germanici* confirmat, sumtum. Opportune *Dio Chrysostomus* Orat. XII. p. 203. A. καθάπερ εἰώθασιν ἐν τῷ καλουμένῳ ΘΡΟΝΙΣΜΩ καθίσαντες τοὺς μυουμένους οἱ τελοῦντες κύκλῳ περιχορεύειν. Inde & lux *Hesychio* in Θρόνωσις. P. Wess.

6. Διὰ τὴν παλλακὴν Εἰρήνην] Tritum in Aegypto feminarum nomen. Huc refer elegantissimum Epigramma Anth. L. II, 5, 5.

Εἰρήνη πᾶσιν, ὁ πρόεδρος εἶπεν ἐπελθὼν,
Πῶς δύναται πᾶσιν, ἣν μόνος ἔνδον ἔχει.

Scriptum est in Dioscurum, Alexandrinorum praesulem, qui sacra orsurus εἰρήνη πᾶσιν pro Ecclesiae ejus more dicere solebat, domi vero amicam habebat Irenen nomine, sicuti ex Actis Synodi Chalcedonensis docuit vir eruditissimus *M. V. La Croze* Hist. Christ. Aeth. & Armen. L. IV. p. 361. Ceterum Irenes pellicis Ptolemaei Physconis meminit *Josephus* L. II. C. Apion. C. 5. p. 473. Errant ergo, qui crudelitatem, in Judaeos exercitam, de qua ibi *Joseph.*, Ptolemaeo Philometori tribuunt, scriptoremque Judaeum erroris accusant. P. Wess.

7. Διήγυλις] Hunc Attalus Philadelphus praelio victum cepit, ut docet *Strabo* lib. 13. (p. 926.) *Appianus* in Mithridatico (p. 301.) eum Prusiae generum fuisse scribit, & Διήγυλιν Θρᾷκα vocat Προυσίου κηδεστήν. Corruptum est hujus reguli nomen apud *Valerium Max.* lib. 9. cap. 2. *Numulizinthis*, inquit, *Diegiridis filia Thraciae regis*. legendam esse puto Diegylidis. Erat autem Rex ut opinor Caenorum Thracum, quod elicuisse mihi videor ex Prologo 36. *Trogi Pompeii* in quo sic legitur: *Ut Rex Asiae Attalus Caenos Thracas subegit.* H. Vales.

Διήγυλις] De Caenis Thracibus verissime *Valesius*. Firmatur conjectura *Strabonis* testimonio, cum L. XIII. p. 926. de Attalo, ἐστράτευσε δὲ καὶ Διήγυλιν τὸν Καινῶν βασιλέα, στρατεύσας εἰς τὴν Θρᾴκην. Nam pro Καινῶν, quod vulgo legitur, ita scribendum esse optime *Palmerius* animadvertit & Abbas *Longuerue* ad Trogi Epit. XXXVI. P. Wess.

11. Πολλοὺς — καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς] Vide quae contra *Suidam* de hoc loquendi genere disputavi in Diatribe de Jud. Archont. C. 2. P. Wess.

27. Ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἑκατέρων &c.] Pravum videtur ἑκατέρων,

jam primam lanuginem praeferebat, alter eum aetatis florem proxime attigerat. Diegylis utrumque infulis victimarum more redimitum introduxit. Cumque juniorem quaſi medium conciſurus extendi a ſatellitibus ſuis juſſiſſet, repente exclamavit, non iisdem Reges ac privatos uti victimis debere. Ad haec cum major natu ingemiſceret, ac prae charitate in fratrem ſemet ferro ſupponeret, Diegylis hunc quoque ſimiliter ſterni praecepit, ac crudelitatem geminans, ambos unica plaga confecit, applaudentibus tantae dexteritati ſpectatoribus. Hujusmodi alia plurima ab eo ſunt neſarie geſta.

Attalus cum Diegylim avaritiae & crudelitatis cauſa ſubditis ſuis inviſum eſſe intelligeret, ipſe contrariam prorſus viam inſtituit: proinde cum permultos Thraces quos ceperat, liberaliter dimitteret, multos manſuetudinis ſuae praecones ſibi comparavit. Cumque Diegylidis odio multi ex principibus Thracum ad eum confugerent, ac benigne exciperentur, ea re comperta, Diegylis defectorum obſides graviſſimis contumeliis tormentiſque ſubdidit: quorum plerique cum adhuc tenera aetate eſſent, nihilominus partim membratim concerpti, partim pedibus manibuſque & capite truncati ſunt: eorumque alii crucibus affixi, alii arboribus ſuſpenſi. Nec paucas mulieres notis compunctas, (eae apud Thracas primariae habentur) antequam ad ſupplicium ducerentur, proſtituebat omnium libidini, inſolentia barbarica ad o[redacted] genus injuriae praeceps. Quae quidem cum
358. impudentem quandam illius ſaevitiam palam teſtarentur, pleroſque etiam ſpectantium atque eorum, qui aliquo humanitatis ſenſu praediti erant, ad miſerationem commovebant.

Q. Pompejus cum urbem Lagni obſidere aggreſſus eſſet, Numantini in gratiam popularium ſuorum quadringentos illis milites noctu ſuppetias miſerunt. Quos Lagnitani initio quidem libentiſſime acceptos, donis proſecuti ſunt haud ſecus ac ſervatores ſuos. Paucis poſt diebus metu obſidionis perterriti, de dedenda urbe cum Pompejo collocuti ſunt, incolumitatem duntaxat poſtulantes. Sed cum Pompejus nullas conditiones admitteret, niſi auxiliares Numantini ſibi dederentur, primum quidem Lagnitani tantum ſcelus adverſus bene meritos admittere minime auſi, obſidionem perferre ſtatuerunt. Poſtea vero cum ad extremas anguſtias redacti eſſent, miſſa ad Pompejum legatione paratos ſe eſſe dixerunt ſociorum pernicie ſalutem ſuam

διαφόρους· τὸν μὲν ἴουλον καθάγοντα, τὸν δὲ ὑπογραφὴν ἄρτι λαμβάνοντα ταύτης τῆς ἀκμῆς. τούτους ἀμφοτέρους καταστέψας ἱερείων τρόπον, εἰσήγαγε. καὶ τὸν μὲν νεώτερον κατατείνας μακρὸν διὰ τῶν ὑπηρετῶν, ὡς μέσον διακόψων, ἀπεφώνησεν ὡς οὐχ [a] ὁμοίοις ἱερείοις δεῖ χρῆσθαι τοὺς ἰδιώτας καὶ τοὺς βασιλεῖς. κλαίοντος δὲ τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ φιλάδελφον πάθος προφαίνοντος, καὶ τιθέντος ἑαυτὸν ὑπὸ τὸν σίδηρον, προσέταξε τοῖς ὑπηρέταις καὶ τοῦτον ὁμοίως τεῖναι μακρόν. διπλασιάζων δὲ τὴν ὠμότητα, καὶ μιᾷ πληγῇ καθ' [b] ἑκατέρου χρησάμενος, ἐν ἀμφοτέροις εὐστόχησε, παιᾶνι τῶν θεωμένων ἐπισημηνάντων τὴν κατόρθωσιν. πολλὰ καὶ ἄλλα παράνομα ἐποίησεν.

Ὅτι ὁ Ἄτταλος ἀκούων τὸν Διήγυλιν παρὰ τοῖς ὑποτεταγμένοις διαβεβλῆσθαι, διά τε τὴν πλεονεξίαν, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὠμότητος, ἐζήλωσε τὴν ἐναντίαν προαίρεσιν. διὸ καὶ τοὺς ἁλισκομένους τῶν Θρακῶν ἀπολύων μετὰ φιλανθρωπίας, πολλοὺς ἔσχε κήρυκας τῆς ἰδίας ἐπιεικείας. ἃ δὴ πυνθανόμενος ὁ Διήγυλις, τῶν μὲν ἀποχωρούντων τοὺς ὁμήρους δειναῖς ὕβρεσι καὶ παρανόμοις αἰκίαις περιέβαλλεν, ὧν ἦσάν τινες τῶν ἀσθενεστάτων παίδων, ἡλικίᾳ καὶ φύσει. καὶ γὰρ τούτων οἱ μὲν διαμεμελισμένοι τὰ σώματα ποικίλως, οἱ δὲ κεφαλὰς καὶ χεῖρας, καὶ πόδας ἀφῃρημένοι· καὶ τούτων οἱ μὲν ἐπὶ σκόλοψιν, οἱ δὲ ἐπὶ δένδρεσιν ἀνηρτῶντο. οὐκ ὀλίγας δὲ καὶ τῶν γυναικῶν ἀνεπτυγμένας τὰ σώματα πρὸς ὕβριν τε ἦν ἰδεῖν πρὸς ταῖς τοῦ θανάτου συμφοραῖς προκειμένας, παντοίας διαθέσεις αἰσχύνης ἐξ ὑπερηφανίας βαρβάρων συντελουμένας. αἳ ταῖς μὲν πράξεσιν ὠμότητος ἀναισχύντου δεῖγμα [c] προέκειτο, τῶν δὲ θεωρούντων καὶ τὸν ἥμερον ἐχόντων λογισμόν, πολλοὺς ἐξεκαλοῦντο πρὸς τὸν τῶν ἠτυχηκότων ἔλεον.

Ὅτι τοῦ Πομπηΐου ἐλθόντος ἐπὶ πόλιν τὴν καλουμένην Λαγνί, καὶ ταύτην πολιορκοῦντος, οἱ Νουμαντῖνοι βουλόμενοι βοηθῆσαι τοῖς ὁμοεθνέσιν, ἔπεμψαν στρατιώτας τετρακοσίους νυκτός. οἱ δὲ τούτους ἀσμένως δεξάμενοι, σωτῆρας ἀπεκάλουν καὶ δωρεαῖς ἐτίμων. μετὰ δὲ ἡμέρας ὀλίγας καταπλαγέντες, καὶ τὴν πόλιν παραδιδόντες, τοῖς σώμασιν ᾔτουν ἀσφάλειαν. τοῦ δὲ Πομπηΐου δόντος ἀπόκρισιν, ὡς οὐκ ἂν ἄλλας ποιήσαιτο πρὸς αὐτοὺς ὁμολογίας, εἰ μὴ πρῶτον ἐκδώσουσι τοὺς συμμάχους, τὸ μὲν πρῶτον ἐντρεπόμενοι τὸ πρὸς τοὺς εὐεργέτας ἀνόμημα διεκαρτέρουν. τοῦ δὲ δεινοῦ πλησίον ὄντος διεπρεσβεύοντο, καὶ τῇ τῶν φίλων ἀπωλείᾳ τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς ἐπεχείρουν περιποιῆσαι. οὐ μὴν ἔλαθόν γε τοὺς ἐπιβουλευομένους, νος, ἀλλὰ τοῦτο μαθόντες πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο, καὶ νυκτὸς τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ἐπιθέμενοι, πολὺν ἐποίησαν φόνον. ὁ δὲ Πομπήϊος τοῦ θορύβου αἰσθόμενος, καὶ κλίμακας προσερείσας τοῖς τείχεσιν, ἐκυρίευσε τῆς πόλεως· καὶ τοὺς μὲν εὐγενεῖς ἅπαντας ἀπέσφαξε, τοὺς δὲ συμμάχους ὄντας διακοσίους τὸν ἀριθμὸν ἀπέλυσε τῶν κινδύνων· ἅμα μὲν ἐλεήσας κινδυνεύουσαν ἀρετὴν, καὶ τὸ περὶ τοὺς ἀκληροῦντας γινόμενον πάθος δι' ἀχαριστίαν· ἅμα δὲ τὴν Νουμαντίνων εὔνοιαν πρὸς Ῥωμαίους πόῤῥωθεν ἐκκαλούμενος ταῖς εὐεργεσίαις· τὴν δὲ πόλιν κατέσκαψεν.

---

[a] Mſ. ὁμοίως. [b] Ἑτέρῳ in eodem. [c] Προέκειντο ſcriptus liber.

[illegible], parum certe huic aptum loco & conveniens. Suſpicor nonnulla deeſſe, quae meliores libri reſtituent. P. Wess.

59. Τὸν μὲν ἴουλον καθάγοντα] Poſſes de infelici hoc juvene ex *Apollonio Rhodio* Argon. 1, 972. adponere:

Ἶσον [illegible] [illegible] [illegible] ἰούλων.

Cultum profecto in juvene, cujus genas prima lanugo veſtire & quaſi pingere orditur, ὑπογραφὴν λαμβάνοντα ταύτης τῆς ἀκμῆς. Alioqui ὑπογραφὴ & ὑπογράφειν ſive ὑπογράφεσθαι τὴν ὄψιν de fuco & ceruſſa paene perpetua. Vide *Philon. Jud.* L. II. Allegor. p. 72., *Joſeph.* Bel. Jud. L. IV, 9, 10., *Themiſtium* Or. XXII. p. 282., & quae Cl. L. *Bos* conduxit ad *Luciani* Bis Accus. C. 31. P. Wess.

66. Ἀνεπτυγμένας τὰ σώματα] Legendum eſſe arbitror ἀνεστιγμένας, id eſt notis compunctas, quae mulieres nobiliſſimae a Thracibus habentur. Nam quo mulier quaepiam in Thracia nobilior eſt ac clariori familia progenita, eo pluribus magiſque verſicoloribus ſe notis compungit, ut ſcribit *Dio Chryſoſt.* Orat. XIV. (p. 233. D.) de ſervitute, & ante eum *Herodotus* initio lib. V. Καὶ τὸ μὲν ἐστίχθαι εὐγενὲς κέκριται, τὸ δὲ ἄστικτον ἀγεννές. His notis inuſtas fuiſſe a viris Thracum mulieres ob caedem Orphei canit *Phanocles Lesbius* verſibus cultiſſimis apud *Stobaeum* ſermone 185,

Ποινὰς δ' Ὀρφῆος κταμένου στίζουσι γυναῖκας
Εἰσέτι νῦν, κείνης εἵνεκεν ἀμπλακίης.

Sed aliam cauſam affert *Athenaeus* lib. XII. (cap. 2. p. 524.) Has Threſſarum notas notas ſic deſcribit *Valerius Flaccus* lib. 2, 150.

Picta manus uſtoque placet, ſed barbara mento.

Et mox v. 160.

— Noſtroſque toros virgata tenebit
Et plauſtro direpta nurus. —

H. Vales.

Ἀνεπτυγμένας τὰ σώματα] De Thracum feminis, ob Orphei caedem notis compungi ſolitis, paris Phanocleis verſibus *Plutarchus* prodidit Ser. Num. Vind. p. 557. D. Huc vero illa pertinere atque ἐστιγμένας τὰ σώματα *Diodorum* reliquiſſe, eſt cur dubitem: quorſum enim πρὸς ὕβριν, quae illis ante cohaerent, referas? Niſi erro, ſcriptum fuit ἀνασυρμένας τὰ σώματα πρὸς ὕβριν *corpore ad omnem injuriam ac libidinem explicito.* Mox ante παντοίας copulae defectus eſt. P. Wess.

69. Αἳ ταῖς μὲν πράξεσιν ὠμότητος &c.] Erit credo, conſequentibus aptior oratio, ſi αἳ ταῖς μὲν πράξεσιν — προέκειντο legatur.

Ὅτι ὁ Ἀρσάκης ὁ βασιλεὺς ἐπιείκειαν καὶ φιλανθρωπίαν ζηλώσας, αὐτομάτην ἔσχε τὴν ἐπίῤῥοιαν τῶν ἀγαθῶν, καὶ τὴν βασιλείαν ἐπὶ πλεῖον ηὔξησε· μέχρι γὰρ τῆς Ἰνδικῆς διατείνας, τῆς ὑπὸ τὸν Πῶρον γενομένης χώρας ἐκυρίευσεν ἀκινδύνως. εἰς τηλικοῦτο δὲ μέγεθος προαχθεὶς βασιλείας, οὐκ ἐζήλωσε τρυφὴν οὐδὲ ὑπερηφανίαν, ἅπερ ταῖς πλείσταις δυναστείαις ἀκολουθεῖν εἴωθεν· ἀλλ' ἐπιείκειαν μὲν πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους, ἀνδρείαν δὲ πρὸς τοὺς ἀντιτεταγμένους· καθόλου δὲ πολλῶν ἐθνῶν ἐγκρατὴς γενόμενος, τὰ παρ' ἑκάστοις ἄριστα τῶν νομίμων κατέδειξε τοῖς Πάρθοις.

Ὅτι τὸ σῶμα τοῦ Οὐριάτθου ταφῆς περιδόξου καὶ μεγαλοπρεποῦς ἠξίωσαν, καὶ διακοσίοις ζεύγεσι μονομάχων ἀγῶνα πρὸς τῷ τάφῳ συνετέλεσαν, τιμῶντες αὐτοῦ τὴν διαβεβοημένην ἀνδρείαν. ὁμολογουμένως γὰρ ἦν πολεμικώτατος μὲν ἐν τοῖς κινδύνοις, στρατηγικώτατος δὲ ἐν τῷ προϊδέσθαι τὸ συμφέρον. τὸ δὲ μέγιστον διετέλεσε πάντα τὸν τῆς στρατηγίας χρόνον ἀγαπώμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ὡς οὐδεὶς ἕτερος. κατὰ μὲν γὰρ τὰς ἐκ τῆς λῃστείας διανομὰς, οὐδὲν πλέον ἀπεφέρετο τῆς τοῖς ἰδιώταις ἐπιβαλλούσης μοίρας· ἀπὸ δὲ τῶν αὐτῷ πορισθέντων ἐτίμα τοὺς ἀξίους χάριτος, καὶ τοὺς ἀπόρους τῶν στρατιωτῶν [e] ὑπελάμβανεν. ὑπῆρχε δὲ καὶ νήπτης καὶ ἀγρυπνητικὸς, καὶ παντὸς πόνου καὶ κινδύνου καθεξανεστηκώς· ἔτι δὲ πάσης ἡδονῆς κρείττων. αἱ δὲ ἀποδείξεις τῆς περὶ αὐτὸν ἀρετῆς ἐμφανεῖς εἰσιν. ἕνδεκα γὰρ ἔτη δυναστεύοντος αὐτοῦ Λυσιτανῶν, οὐ μόνον αἱ δυνάμεις ἀστασίαστοι διέμειναν, ἀλλὰ καὶ σχεδὸν ἀνίκητοι. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν, τὸ σύστημα τῶν Λυσιτανῶν διελύθη στερηθὲν τῆς τούτου προστασίας.

Ὅτι Πτολεμαῖος διὰ τὴν ὠμότητα καὶ μιαιφονίαν, καὶ διὰ τὰς ἀναιδεῖς τῶν αἰσχίστων ἡδονῶν ἀπολαύσεις, καὶ τὸ τοῦ σώματος ἀγεννὲς πάθος, διὸ Φύσκων ἐκαλεῖτο. ὁ δὲ στρατηγὸς Ἱέραξ ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις θαυμαστὸς ὢν, καὶ κατὰ τὰς ἐντεύ-

redimere. Quod cum auxiliares Numantini ſenſiſſent, noctu impreſſione in cives nec opinantes facta, maximam caedem ediderunt. At Pompejus intellecto hoc tumultu, ſcalis protinus ad moenia admotis, urbem cepit: ac Lagnitanos quidem omnes internecione occidit, Numantinos autem auxiliares numero ducentos benigne dimiſit. Simul virtutem hominum prorſus indigne in extremum diſcrimen adductam miſeratus, ſimul etiam Numantinorum benevolentiam erga populum Romanum jam tum ea gratia alliciens; urbem deinde ſolo aequavit.

Arſaces Parthorum Rex cum clementiam atque manſuetudinem in primis coleret, admodum proſpera ubique fortuna eſt uſus, atque imperii ſui limites longiſſime propagavit. Etenim adusque Indiam, in qua Porus olim regnaverat, progreſſus, cuncta nullo negotio ſubegit. Caeterum in tantam regni amplitudinem evectus, haudquaquam ad 361. luxum ac ſuperbiam, quod pleriſque principibus uſu venire ſolet, ſe contulit: ſed clementia in ſubditos, adverſus hoſtes fortitudine uti inſtituit. Cumque plurimas gentes imperio ſuo ſubjeciſſet, ex ſingulis collecta optima quaeque inſtituta Parthos docuit.

Viriathi cadaver magnifico exequiarum honore celebratum eſt a Luſitanis, quippe ducenta gladiatorum paria ad ejus tumulum decernere juſſerunt, dantes id eximiae hominis fortitudini. Fuit enim ille, ut inter omnes conſtat, bellicoſiſſimus quidem in periculis: in providendo autem quid potiſſimum conduceret, ſagaciſſimus, quodque praecipuum eſt, quamdiu copias duxit, adamatus a militibus quantum antea nemo. Etenim in dividenda praeda nihil praecipuum ſupra caeteros ſumebat: ex iis vero quae ſibi comparaverat, & viros fortes muneribus donabat, & egentiſſimorum militum inopiam ſublevabat. Erat praeterea ſobrietate ac vigilantia incredibili, quique nullum laborem ac periculum detrectaret, adverſus omnes voluptates infractus. Ac virtutis quidem illius argumenta in aperto ſunt. Nam cum undecim annos Luſitanis praefuerit, non modo concordes abſque ſeditione ulla, ſed propemodum invictae ejus copiae manſere. Mortuo autem Viriatho, Luſitanorum manus eo duce orbatae, brevi diſſipatae ſunt.

Ptolemaeus ob crudelitatem caedeſque, atque ob foedas libidines ac deformem corporis habitum, (unde & Phyſcon cognominatus eſt) cunctis erat inviſus. At Praefectus Hierax cum & rei bellicae ſcientiſſimus, & in congreſſibus admodum popu-

---

[e] Sic fuit in Cod., pro quo ſine cauſſa ἀνελάμβανεν *Valeſius.*

gatur. P. Wess.

72. Ὅτι τὸν Πομπήϊον] Hic eſt Q. Pompejus, qui Conſul fuit anno urbis 612. & provinciam Celtiberiam ſortitus male cum Numantinis pugnavit. H. Vales.

75. Ἡ δὲ τούτου — διέφθειραν] Numeri & generis enallage tueri hanc poterit ſtructuram: mallem tamen, ſi res mei foret arbitrii, αἱ δὲ τούτου δυνάμεις &c. Ceterum urbem Hiſpaniae *Lagni* legere alibi non memini. Habet *Appianus* Iber. p. 307. de Maliceſibus aliquos, qui, praeſidio Numantinorum per inſidias interfecto, ſeſe Pompejo tradiderint, nec eadem tamen videntur. P. Wess.

97. Ὅτι ὁ Ἀρσάκης] Mithridates Arſaces eſt, inſignis virtutis vir, qui regni ſui fines longiſſime in ultimam Indiam protulit, referente *Juſtino* L. XLI, 6. &c. & *Oroſio* L. V, 4. Confer *Jo. Vaillant.* Hiſt. Arſacid. pag. 44. & praeter ceteros *Th. Sig. Bayerum* Hiſt. Bactrian. p. 91. P. Wess.

9. Τοῦ Οὐριάτθου] Sic ſemper id nomen ſcribitur tam in *Diodori*, tum in *Appiani* Excerptis. Neque aliter apud *Silium Italicum* lib. III. (vers. 354.)

Hic Viriathus agit, Luſitanumque remotis
Extractum luſtris, primo Viriathus in aevo
Nomen Romanis factum mox nobile damnis.

H. Vales.

Τοῦ Οὐριάτθου] Lege, quae notavit Cl. *Drakenborch* ad *Silii* L. X, 220. de Viriathini nominis ſcriptura. P. Wess.

20. Καὶ τοὺς ἀπόρους τ. σ. ὑπελάμβανεν] Sic bene ſcriptus codex. Ἀνελάμβανεν, quod *Valeſius* in ejus locum ſuffecit, nulla parte melius eſt. Vide hoc *Strabonis* ex L. XIV. p. 965. de Rhodiis, καὶ οἱ εὔποροι τοὺς ἐνδεεῖς ὑπολαμβάνουσιν ἔθει τινὶ πατρίῳ. *ditiores majorum inſtituto tenuioribus ſubvenire ſolent.* Et *Diodorum* ipſum L. XIX, 67. p. 370., quaeque ex *Diogene* adſcripta ſunt ibi. P. Wess.

24. Ἕνδεκα γὰρ ἔτη] Haud ſatis inter auctores conſtat quot annos Viriathinum bellum durarit. *Appianus* in Iberico (pag. 504.) annis octo tractum id bellum aſſerit. *Juſtinus* libro ultimo annis decem: ſic enim de Hiſpanis ſcribit. *In tanta ſaeculorum ſerie nullus illis dux magnus praeter Viriathum fuit, qui annis X. Romanos varia victoria fatigavit. adeo feris propiora quam hominibus ingenia gerunt.* *Diodorus* noſter annis XI. dicit. Eutropius lib. IV, 7. quatuordecim. Sed ego *Juſtini* aut *Diodori* veriorem eſſe ſententiam puto ob eam rationem, quam adfert *Sigonius* in Faſtis ad annum 607. H. Vales.

32. Φύσκων ἐκαλεῖτο] Sic ob ſaginam corporis vocatus eſt Ptolemaeus quaſi προγάστωρ. eſt enim φύσκη κοιλία ut docet *Heſychius*. vide *Juſtinum* lib. XXXVIII, 8. H. Vales.

Φύσκων ἐκαλεῖτο] Luxum & ſaginam hominis egregie deſcribit *Poſidonius* apud *Athen.* L. XII. p. 549. Qui quidem *Poſidonius* & Hieracem Antiochenum attigit, Ptolemaei hujus aſſentapularis, ac praeterea eximia animi magnitudine eſſet, Ptolemaei imperium ſuſtinuit. Nam cum Ptolemaeus pecuniae inopia premeretur, militesque ſtipendiis fraudati deficere ad Galaeſtem parati eſſent, ipſe ex ſua pecunia numerato militibus ſtipendio ſeditionem pacavit.

362. Aegyptii Ptolemaeum prorſus deſpiciebant, cum eum viderent & in ſermonibus puerilem, & effuſum in foediſſimas libidines, & ob intemperantiam effeminato corpore eſſe.

M. Aemilius Conſul, cum ob nimiam ſaginam & craſſitiem gravi tardoque corpore eſſet, ad res bellicas minime idoneus erat.

EX LIBRO XXXIV.

Isdem temporibus in Sicilia ſeditio ſervorum excitata eſt, omnium quae unquam extiterunt, longe maxima, qua plurimae urbes afflictae, hominum utriusque ſexus multitudo innumerabilis in graviſſimas incidit calamitates, parumque abſuit, quin univerſa inſula in fugitivorum ditionem redigeretur; qui eum potentiae ſuae terminum ſtatuerant, ut in dominos ſuos omni atrocitate ſaevirent. Et haec quidem multis nec opinantibus praeter ſpem contigerunt: ii vero, qui ſingula ſagaciter diſpicere ſolent, haud fortuito id evenire cenſebant. Namque ob nimiam omnium rerum copiam, qua incolae hujus opulentiſſimae inſulae fruebantur, ditiſſimus fere quiſque in luxum, deinde ſuperbiam atque inſolentiam proruperat. Itaque cum ex his cauſis magis magisque in dies creſceret & dominorum adverſus ſervos ſaevitia, & ſervorum malevolentia in dominos, tandem aliquando opportunitate oblata odium erupit, ac permulta ſervorum millia nullo ſigno dato repente ad peſtem dominorum ac perniciem concurrerunt. Idem quoque in Aſia eodem fere tempore accidit. Nam cum Ariſtonicus regnum Aſiae nullo ſibi jure vindicaſſet, ſervi ob ſaevitiam dominorum ei ſe adjunxerunt, multasque urbes & oppida maximis cladibus affecerunt.

Caeterum in Sicilia ſinguli qui latifundia poſſi-
365. debant, integra ergaſtula coëmebant ad arandos agros; & ſervorum alios in cippum dabant, alios gravitate operarum premebant, univerſam vero familiam notis compungebant: proinde tanta mancipiorum multitudo Siciliam inundaverat, ut vix

ξυς τοῖς ὄχλοις εὔθετος, ἔτι δὲ μεγαλόψυχος, συνέσχε τὴν τοῦ Πτολεμαίου βασιλείαν. τούτου γὰρ ἀπορουμένου χρημάτων, καὶ τῶν στρατιωτῶν βουλομένων ἀφίστασθαι πρὸς Γαλαίστην, διὰ τὸ μὴ κομίζεσθαι τοὺς μισθοὺς, ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ὀψωνιάσας τὴν δύναμιν, διωρθώσατο τὴν ὅλην μεταβολήν.

Ὅτι τοῦ Πτολεμαίου παντελῶς οἱ Αἰγύπτιοι κατεφρόνησαν, ὁρῶντες ἔν τε ταῖς ὁμιλίαις ὄντα παιδαριώδη, καὶ πρὸς τὰς αἰσχίστας ἡδονὰς ἐκκεχυμένον, καὶ διὰ τὴν ἀκολασίαν τὸ σῶμα γυναικῶδες περιπεποιημένον.

Ὅτι ὁ Αἰμίλιος ὁ ὕπατος διὰ τὴν βαρύτητα καὶ δυσκινησίαν τοῦ σώματος, τῇ διὰ τὸν ὄγκον ὑπεροχῇ, καὶ τῷ πλήθει τῶν περικεχυμένων σαρκῶν, ἄχρηστος ἦν ἐν ταῖς κατὰ πόλεμον ἐνεργείαις.

ΕΚ ΤΗΣ ΛΔ΄.

Ὅτι οὐδέποτε στάσις ἐγένετο τηλικαύτη δούλων, ἡλίκη συνέστη ἐν τῇ Σικελίᾳ, δι' ἣν πολλαὶ μὲν πόλεις δειναῖς περιέπεσον συμφοραῖς, ἀναρίθμητοι δὲ ἄνδρες καὶ γυναῖκες μετὰ τέκνων ἐπειράθησαν τῶν μεγίστων ἀτυχημάτων. πᾶσα δὲ ἡ νῆσος ἐκινδύνευσε πεσεῖν εἰς ἐξουσίαν δραπετῶν, ὅρον τῆς ἐξουσίας τιθεμένων τὴν τῶν ἐλευθέρων ὑπερβολὴν τῶν ἀκληρημάτων. καὶ ταῦτα ἀπήντησε τοῖς μὲν πολλοῖς ἀνελπίστως καὶ παραδόξως, τοῖς δὲ πραγματικῶς ἕκαστα δυναμένοις κρίνειν, οὐκ ἀλόγως ἔδοξε συμβαίνειν. διὰ γὰρ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐπορίας τῶν τὴν κρατίστην νῆσον εὐκαρπουμένων, ἅπαντες σχεδὸν οἱ τοῖς πλούτοις προκεκοφότες, ἐζήλωσαν τὸ μὲν πρῶτον τρυφὴν, εἶθ' ὑπερηφανίαν καὶ ὕβριν. ἐξ ὧν ἁπάντων αὐξανομένης ἐπίσης τῆς τε κατὰ τῶν οἰκετῶν κακουχίας καὶ τῆς κατὰ τῶν δεσποτῶν ἀλλοτριότητος, ἐρράγη ποτὲ σὺν καιρῷ τὸ μῖσος. ἐξ οὗ χωρὶς παραγγέλματος πολλαὶ μυριάδες συνέδραμον οἰκετῶν, ἐπὶ τὴν τῶν δεσποτῶν ἀπώλειαν. τὸ παραπλήσιον δὲ γέγονε καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, Ἀριστονίκου μὲν ἀντιποιησαμένου τῆς μὴ προσηκούσης βασιλείας, τῶν δὲ δούλων διὰ τὰς ἐκ τῶν δεσποτῶν κακουχίας συναπονοησαμένων ἐκείνῳ, καὶ μεγάλοις ἀτυχήμασι πολλὰς πόλεις περιβαλόντων.

Ὅτι παραπλησίως καὶ πρὸς τὰς γεωργίας ἕκαστος τῶν πολλὴν χώραν κεκτημένων, ὅλα σωματοτροφεῖα συνηγόραζον [e] καὶ τοὺς μὲν πέδαις δεσμεύειν, τοὺς δὲ βαρύτησι τῶν ἔργων καταπονεῖν, πάντας δὲ τοῖς ὑπερηφάνοις χαρακτῆρσι κατέστιζον. διὸ καὶ τοσοῦτο τῶν οἰκετῶν ἐπέκλυσε πλῆθος ἅπασαν Σικελίαν,

[e] Copulam debemus *Valeſio.*

ſentatorem & rerum gerendarum adminiſtrum in Athen. L. vi. pag. 252., eumdem fortaſſe, de quo ſtatim *Diodorus.* P. Wess.

45. Ὁ Αἰμίλιος ὁ ὕπατος] Hic M. Aemilius Lepidus cognomento Porcina ob nimiam corporis ſaginam ac molem, Conſul fuit anno urbis 616. H. Vales.

48. Ἄχρηστος ἦν ἐν ταῖς — ἐνεργείαις] Belli Numantini occaſione haec ſcripta videntur. Aemilius poſt Mancini ignominioſam cladem ad id bellum miſſus rem publicam & ob corporis ſaginam, & animi torporem male geſſit apud *Appian.* Iber. p. 513., alioqui in optimis oratoribus habitus, *Cicerone* teſte in Bruto C. 25. P. Wess.

59. Τῶν — εὐκαρπουμένων] Etſi damnare hoc neutiquam ſuſtineo, haud tamen ſcio an ἐγκαρπουμένων fuerit? Id certe ad hanc rem oppertunum, ut ex *Demoſthene* in Timocrat. p. 441. & Schol. *Thucydid.* L. v, 28., quos & *H. Stephanus* teſtes excitavit, notum. Quod ſuccedit ἐζήλωσαν πρῶτον τρυφὴν, εἶθ' ὑπερηφανίαν &c. convenit his *Menandri*,

Ὑπερήφανόν τοι γίνεθ' ἡ λίαν τρυφή.
Ὅ τε πλοῦτος ἐξέωσε τὸν κεκτημένον
Εἰς ἕτερον ἦθος, οὐκ ἐν ᾧ τὸ πρόσθεν ἦν;

Vide *Jo. Stobaei* Florileg. Cap. xci. p. 508. P. Wess.

71. Συναπονοησαμένων ἐκείνῳ] Ita correxi, cum in exemplari ἐκείνων legeretur abſque ſenſu. Confirmat autem hanc emendationem *Strabo.* qui lib. xiv. (p. 957. A.) ſcribit Ariſtonicum, qui ſe Eumenis filium ferebat, Leucas occupaſſe, deinde ab Epheſiis ſuperatum navali pugna, in mediterranea receſſiſſe, ac ſervis ad libertatem vocatis, armatiſque egenorum hominum catervis magnum exercitum comparaſſe. Eos autem ſervos Heliopolitas appellabat, ut ait ibidem *Strabo.* H. Vales.

75. Καὶ τοὺς — δεσμεύειν, τοὺς — καταπονεῖν] Aut deeſt verbum, aut ἐδέσμευον & κατεπόνουν ſcribendum. De ſervorum ſtigmatibus nihil addo. Collegit plurima *Jo. Rhodius* ad Compoſit. ccxxxi. p. 309. *Scribonii Largi.* P. Wess.

83. [illegible]] Confer Eclog. 2. L. xxxiv. pag. 525. P. Wess.

19. Φοβεροὶ ταῖς ἀρχαῖς] Idem teſtatur *Cicero* in Frumentaria (L. iii. Verr. 41.) *Antea cum equeſter ordo judicaret, improbi & rapaces magiſtratus in provinciis inſerviebant publicanis, ornabant eos quicumque in operis erant, &c.* H. Vales.

Φοβεροὶ ταῖς ἀρχαῖς] Lege Eclog. 2. L. xxxiv. pag. 526. P. Wess.

81. Οἱ περὶ τὰς γεωργίας ἀσχ.] Italicos intelligo, ſeu cives Rom.

κελίας, ὥστε τοὺς ἀκούοντας τὴν ὑπερβολὴν μὴ πιστεῦσαι. καὶ γὰρ τῶν Σικελιωτῶν οἱ πολλοὺς πλούτους κεκτημένοι, διημιλλῶντο πρὸς τὰς τῶν Ἰταλιωτῶν ὑπερηφανίας τε καὶ πλεονεξίας, καὶ κακουργίας. εἰς τοιαύτην γὰρ συνήθειαν ῥᾳδιουργίας τοὺς νομεῖς ἤγαγον οἱ πολλοὺς οἰκέτας κεκτημένοι τῶν Ἰταλικῶν, ὥστε τροφὰς μὲν μὴ παρέχειν, ἐπιτρέπειν δὲ λῃστεύειν. τοιαύτης δοθείσης ἐξουσίας ἀνθρώποις διὰ μὲν τὴν ἰσχὺν τῶν σωμάτων δυναμένοις πᾶν τὸ κριθὲν ἐκτελεῖν, διὰ δὲ τὴν ἄνεσιν καὶ σχολὴν εὐκαιροῦσι, διὰ δὲ τὴν τῆς τροφῆς ἔνδειαν ἀναγκαζομένοις ταῖς παραβόλοις ἐγχειρεῖν πράξεσι, συνέβη ταχὺ τὴν παρανομίαν αὐξηθῆναι. τὸ γὰρ πρῶτον ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις τόποις τοὺς καθ' ἕνα καὶ δύο τὰς ὁδοιπορίας ποιουμένους ἐφόνευον. εἶτα ἐπὶ τὰς τῶν ἀσθενεστέρων ἐπαύλεις νυκτὸς ἀθρόοι συντρέχοντες, ἐξῄρουν βίᾳ ταύτας, καὶ κτήσεις διήρπαζον, καὶ τοὺς ἀνθισταμένους ἀνῄρουν. ἀεὶ δὲ μᾶλλον τῆς τόλμης προβαινούσης, οὔτε τοῖς ὁδοιπόροις νυκτὸς ἡ Σικελία βάσιμος ἦν, οὔτε τοῖς ἐπὶ τῆς χώρας ζῆν εἰωθόσιν ἀσφαλὴς ἐπὶ ταύτης ἡ διατριβή· πάντα δὲ βίας καὶ λῃστείας, καὶ παντοδαπῶν φόνων ἦν μεστά. τοῖς δὲ νομεῦσιν ἀγραυλίας γεγενημένης καὶ σκευῆς στρατιωτικῆς, εὐλόγως ἅπαντες ἐνεπιμπλῶντο φρονήματος καὶ θράσους. περιφέροντες γὰρ ῥόπαλα καὶ λόγχας, καὶ καλαύροπας ἀξιολόγους, καὶ δέρματα λύκων ἢ συάγρων ἐσκεπασμένοι τὰ σώματα, καταπληκτικὴν εἶχον τὴν πρόσοψιν, καὶ πολεμικῶν ἔργων οὐ πόρρω κειμένην. κυνῶν τε ἀλκίμων ἄθροισμα συνεπόμενον ἑκάστῳ, καὶ τροφῆς καὶ γάλακτος καὶ κρεῶν παρακειμένων πλῆθος ἐξηγρίου τάς τε ψυχὰς καὶ τὰ σώματα. ἦν οὖν πᾶσα χώρα μεστὴ καθαπερεὶ στρατευμάτων διεσπαρμένων, ὡς ἂν ὑπὸ τῆς τῶν δεσποτῶν ἐπιτροπῆς τοῦ θράσους τῶν δούλων [f] καθωπλισμένης. οἱ δὲ στρατηγοὶ κωλύειν μὲν ἐπεχείρουν τὴν ἀπόνοιαν τῶν οἰκετῶν, κολάζειν δὲ οὐ τολμῶντες διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ βάρος τῶν δεσποτῶν, ἠναγκάζοντο περιορᾶν τὴν ἐπαρχίαν λῃστευομένην. οἱ πλεῖστοι γὰρ τῶν κτητόρων ἱππεῖς ὄντες ἐντελεῖς τῶν Ῥωμαίων, καὶ κριταὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν κατηγορουμένοις στρατηγοῖς [g] γινόμενοι, φοβεροὶ ταῖς ἀρχαῖς ὑπῆρχον.

Οτι οἱ περὶ τὰς γεωργίας ἀσχολούμενοι τῶν Ἰταλικῶν, παμπληθεῖς οἰκέτας ὠνούμενοι, καὶ πάντας χαράττοντες τοῖς στίγμασι, τροφὰς μὲν οὐχ ἱκανὰς παρείχοντο, τῇ δὲ βαρύτητι τῶν ἔργων κατέξαινον τὴν παρ' αὐτῶν ταλαιπωρίαν.

Οτι Δαμόφιλός τις ἦν, τὸ γένος Ενναῖος, τῶν

credi numerus possit, quippe Siculorum opulentissimus quisque cum Italicis superbia & avaritia ac pravitate certabat. Plerique enim Italicorum, qui magnas familias alebant, ejusmodi nequitiae ac licentiae pastores suos assuefecerant, ut cum eis alimenta non praeberent, latrocinium exercere permitterent. Qua licentia semel iis hominibus concessa, quibus & corporis robur ad quidvis impigre exequendum suppetebat, & otium supererat, ac propter victus penuriam extrema quaeque audendi necessitas incumbebat, brevi maximum incrementum sceleri accessit. Principio enim eos, qui per celeberrimas vias soli aut cum uno duntaxat comite iter faciebant, occidere erant soliti. Deinde vero infirmiorum hominum villas per noctem impetu facto ingressi, cuncta diripiebant; si quis vim repellere vellet, obtruncabatur. Porro crescente in dies audacia, nec viatoribus noctu itinera erant tuta, neque iis, qui ruri degere solebant, securum erat perfugium domorum suarum, sed rapinis ac latrociniis & caedibus referta erant omnia. At pastoribus, quippe militari cultu armatis, assuetisque sub dio degere, animus atque audacia addebatur quotidie. Clavas enim & lanceas nec mediocres baculos gestantes, & lupinis aprorumque pellibus tecti, terribilem quandam ac propemodum militarem speciem circumferebant. Praeterea canum ingentium caterva assidue stipati, lacteque & carnibus atque omni cibo semet subinde ingurgitantes, animo & corpore efferabantur. Igitur plena erat insula quibusdam veluti copiis per varia loca dispersis, cum quasi permittentibus dominis armata servorum audacia debaccharetur. 366. At Praetores conabantur quidem hanc servorum insolentiam comprimere: sed quia poenas infligere non audebant propter auctoritatem ac potentiam dominorum, provinciam latrociniis infestari, licet inviti, patiebantur. Nam cum plerique ex dominis essent Equites Romani, penes quos tunc judicia Romae erant, atque ex equestri ordine solerent sortito judices educi in causa Praetorum ac Proconsulum, quibus post administratam provinciam dies dicta erat, merito illi magistratibus erant formidibiles.

Italici, qui maximas arationes in Sicilia possidebant, cum plurimos servos emerent, omniumque vultus notis inscripsissent, alimentis eos fraudabant, & gravitate operarum premebant.

Erat Damophilus quidam Ennensis, vir magnis qui-

---

f Καθωπλισμένων MS. g Γενομένοις in eodem.

Rom. qui arationes in Sicilia possidebant, aut testamento sibi relictas, aut alio quopiam jure. Hi aratores dicebantur, *Cicero* in Frumentaria (cap. 10.) *Hunc principem Verres ad fortunas aratorum vexandas diripiendasque esse voluit. Hujus audaciae, nequitiae, crudelitati fidelissimos socios optimosque cives, scitote hoc Praetore traditos atque addictos fuisse.* Et paulo post, Q. Septicium equitem Rom. ex aratorum numero fuisse testatur, itemque Q. Lollium ex equestri ordine, & Annaeum Brocchum Senatorem populi Romani. H. VALES.

24. Τῇ δὲ βαρύτητι τῶν ἔργων κατέξαινον &c.] Hoc velle videtur, servos, dominorum atroci imperio miserabiles, operum gravi mole fuisse magis atque magis attritos. qua quidem in re κατέξαινον haud est absurdum. *Euripides* Troas. v. 755.

Μάτην δ' ἐμόχθουν καὶ κατεξάνθην πόνοις.

Lycophron Alexandr. v. 300.

—— Καὶ στυγνῆς ὀγκωμένης
Ἃς καὶ κατεξαινοῦσα ἐμβρίμοι χέρες.

Neque inconcinnum de femina, amoris igniculis misere perdita, illud *Parthenii* Erotic. C. 17. μὴ περιορᾶν αὐτὴν τηκομένην καταξαινομένην, nedum istud *Euripidis* de Hecuba, lacrymarum continuo fluxu ob alias super alias calamitates debilitata, Troas. v. 508.

—— —— ὡς πεσοῦσ' ἀποφθαρῶ
Δακρύοις καταξανθεῖσα ——

Culte ergo & ex veterum more Falconilla ad matrem παραινοῦσα —— μὴ δακρύειν ἀνόνητα, μηδὲ τὴν ἐμὴν καταξαίνειν τοῖς ὀδυρμοῖς ψυχὴν apud *Basilium Seleuc.* L. 1. Vit. S. Theclae pag. 78. *Ed. Pant.*, & in *Antipatri* Epigrammate

—— σὺ δὲ ξαίνουσα παρειὰς
Δάκρυσιν, [illegible]

Anthol. L. III. p. 340. P. WESS.

26. Ὅτι Δαμόφιλος] Haec ex *Posidonii* libro 8. histor. *Diodorus* transcripsit, ut videre est ex Posidonii verbis, quae refert *Athenaeus* libro XII. (cap. 11. p. 542.) *Τρυφῆς γὰρ δοῦλος ἦν καὶ κακουργίας, διὰ μὲν τῆς χώρας τετρακύκλους ἀπήνας περιαγόμενος καὶ ἵππους καὶ θεράποντας ὡραίους, καὶ παράδρομον ἀνάγωγον κολάκων τε καὶ παίδων στρατιωτικῶν.* Porro id servile bellum coeptum est annis sexaginta post debellatam a majore Africano Carthaginem, ut

quidem opibus, ſed arroganti ingenio: qui cum latiſſimum agrum araret, atque ingentem numerum pecoris paſceret, Italicorum qui in Sicilia degebant, luxum ac ſaevitiam in ſervos aemulatus eſt. Namque rhedis vectus, trahentibus equis generoſiſſimis, ſtipatusque armatis famulis per regionem diſcurrebat, pueros etiam formoſos atque aſſentatores ac paraſitos quamplurimos ſecum aſſidue circumducebat. Praeterea in urbe ac per villas vaſa argentea probe caelata habebat, & ſtragula conchyliata ingentis pretii. Coenas porro opiparas & magnificentia prorſus regia apponebat, Perſicum luxum ſumptibus longe ſuperans. Similiter & arrogantia reliquos mortales anteïbat. quippe homo rudis ac diſciplinae omnis expers, liberam licentiam & maximas opes nactus, primum quidem ex ſatietate ad inſolentiam prorupit, ad extremum peſtem ſibi ipſi, & graviſſimas calamitates patriae attulit. Coëmptis enim quamplurimis ſervis, per maximam contumeliam iis abutebatur. Siquidem vultum eorum, qui cum ingenui in patria nati eſſent, bello capti in ſervitutem redacti erant, ferreis ſtylis compungebat: quorum alios compedibus
369. vinctos ad ergaſtula mittebat, alios paſcendo pecori deſtinatos, nec veſtibus, nec demenſo quantum ſatis erat, proſequebatur.

Porro diem nullum elabi ſinebat, quin ſervos nulla ipſorum culpa verberibus afficeret, tanta erat crudelitate morumque inſolentia. Nec ſecius uxor ejus Megallis ſuppliciorum atrocitate gaudens, ancillas crudeliter tractabat, ſervosque, qui in ipſus manus inciderant. Itaque ob utriuſque contumeliam ac ſaevitiam exaſperati adverſus dominos ſervi, & nihil praeſenti acerbitate gravius ſibi accidere poſſe rati, repente conſurrexerunt.

Erat Damophilo filia, adhuc quidem tenera aetate virgo, ſed morum facilitate & humanitate excellens: haec ſervos qui a parentibus ſuis verberati eſſent, ſtudioſe curare ac fovere conſueverat, vinctisque alimenta ſubminiſtrare; proinde ab omni familia mirum in modum amabatur, ac tunc ob priſtinam gratiam cum omnes, de quibus bene merita erat, miſeratione ejus commoverentur, non modo nemo vim atque injuriam puellae inferre auſus eſt, ſed cuncti integrum atque illibatum ejus pudorem cuſtodierunt, delectisque ex ſuo numero expeditiſſimis, quorum princeps erat Hermias, virginem ad quosdam neceſſarios Catinam deduxerunt.

Poſtquam Eunus a fugitivis Rex declaratus eſt, multos e medio ſuſtulit: ſolisque iis parcebat,

οὐσίας μεγαλόπλουτος, τὸν τρόπον ὑπερήφανος· ὃς πολλὴν χώρας πάροδον γεωργῶν, παμπληθεῖς δὲ βοσκημάτων ἀγέλας κεκτημένος, οὐ μόνον τὴν τρυφὴν τῶν κατὰ Σικελίαν Ἰταλικῶν ἐζήλωσεν, ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰ τοὺς οἰκέτας πλῆθος, καὶ τὴν εἰς τούτους ἀπανθρωπίαν καὶ βαρύτητα. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς χώρας ἵππους τε πολυτελεῖς, καὶ τετρακύκλους ἀπήνας μετ' οἰκετῶν στρατιωτικῶν περιήγετο. πρὸς δὲ τούτοις εὐπρεπῶν παίδων πλῆθος, ἔτι δὲ κολάκων ἀναγωγὸν παραδρομὴν ἔχειν ἐφιλοτιμεῖτο. κατὰ δὲ τὴν πόλιν καὶ τὰς ἐπαύλεις ἀργυρωμάτων ἐκθέσεις τορευτῶν, καὶ στρωμάτων θαλαττίων πολυτελείας ἐκποιούμενος, παρετίθετο τραπέζας ὑπερηφάνους, καὶ βασιλικὰς ταῖς δαψιλείαις, ὑπεραίρων τὴν Περσικὴν τρυφὴν ταῖς δαπάναις καὶ πολυτελείαις· ὑπερέβαλλε δὲ καὶ κατὰ τὴν ὑπερηφανίαν. ἀναγωγὸς γὰρ καὶ ἀναπαιδευτότροπος, ἐξουσίας ἀνυπευθύνου καὶ οὐσίας μεγαλοπλούτου κυριεύσας, τὸ μὲν πρῶτον κόρον ἐγέννησεν, εἶθ' ὕβριν, τὸ δὲ τελευταῖον ὄλεθρον ἑαυτῷ, καὶ συμφορὰς μεγάλας τῇ πατρίδι. ἀγοράζων γὰρ οἰκετῶν πλῆθος, ὑβριστικῶς αὐτοῖς προσεφέρετο, στίγμασι σιδήρου χαράττων τὰ σώματα τῶν ἐλευθέρων μὲν ἐν πατρίσι γεγεννημένων, αἰχμαλωσίας δὲ καὶ δουλικῆς τύχης πεπειραμένων. καὶ τούτων τοὺς μὲν πέδαις δεσμεύων, εἰς τὰς συνεργασίας ἐνέβαλλε· τοὺς δὲ νομεῖς ἀποδεικνύων, οὔτ' ἐσθῆτας, οὔτε τροφὰς ἐχορήγει τὰς ἁρμοττούσας.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Δαμόφιλος διὰ τὴν αὐθάδειαν καὶ τὴν ὠμότητα τοῦ τρόπου, οὐκ ἦν ἡμέρα, καθ' ἣν οὐκ ᾐκίζετό τινας τῶν οἰκετῶν ἐπ' αἰτίαις οὐ δικαίαις. οὐχ ἧττον δὲ ἡ γυνὴ τούτου [b] Μεγαλλὶς χαίρουσα ταῖς ὑπερηφάνοις τιμωρίαις, ὠμῶς προσεφέρετο ταῖς θεραπαινίσι, καὶ τῶν οἰκετῶν τοῖς ὑποπίπτουσι. καὶ διὰ τὴν ἐξ ἀμφοτέρων ὕβριν καὶ τιμωρίαν, ἀπεθηριώθησαν οἱ δοῦλοι πρὸς τοὺς κυρίους, καὶ διαλαβόντες μηδὲν ἔτι χεῖρον τῶν παρόντων αὐτοῖς κακῶν ἀπαντήσεσθαι.

Ὅτι κατὰ τὴν Σικελίαν ἦν τοῦ Δαμοφίλου θυγάτηρ, παρθένος μὲν τὴν ἡλικίαν, ἁπλότητι δὲ τρόπων καὶ φιλανθρωπίᾳ διαφέρουσα. αὕτη τοὺς μαστιζομένους ὑπὸ τῶν γονέων, ἀεὶ φιλοτίμως εἰώθει παρηγορεῖσθαι, καὶ τοῖς δεδεμένοις τῶν οἰκετῶν ἐπαρκοῦσα, διὰ τὴν ἐπιείκειαν θαυμαστῶς ὑπὸ πάντων ἠγαπᾶτο. καὶ τότ' οὖν τῆς προγεγενημένης χάριτος ξενολογησάσης αὐτῇ τὸν παρὰ τῶν εὖ πεπονθότων ἔλεον, οὐ μόνον οὐδεὶς ἐτόλμησε μεθ' ὕβρεως ἐπιβαλεῖν τῇ κόρῃ τὰς χεῖρας, ἀλλὰ πάντες ἄθικτον πάσης ὕβρεως τὴν ἀκμὴν αὐτῆς ἐτήρησαν. προχειρισάμενοι δ' ἐξ αὐτῶν τοὺς εὐθέτους, ὧν ἐκτενέστατος ἦν Ἑρμείας, ἀπήγαγον εἰς Κατάνην πρός τινας οἰκείους.

Ὅτι [l] Εὖνος μετὰ τὸ ἀναγορευθῆναι βασιλέα πάντας ἀνελὼν, ἐκλέψας μόνους ἀφῆκε τοὺς ἐν τοῖς ἐμ-

---

[b] Legebatur Μιλαλλὶς. [l] In MS. Δαμόφιλος.

ut ait Diodorus lib. 34. id eſt, anno urbis circiter 613. H. Vales.

35. Κολάκων ἀναγωγὸν παραδρομὴν] Petulantem & diſſolutum horum adulatorum diſcurſum innuit, ut apud Strabon. L. xvii. p. 1148. C. & Plut. T. ii. p. 520. B. Mox ἀναγωγὸς καὶ ἀναπαιδευτότροπος junguntur uti apud Philon. Jud. ἀναγωγὸς καὶ ἀπαίδευτος de Temul. p. 241. P. Wess.

44. Τὸ μὲν πρῶτον κόρον ἐγέννησεν] In oculis atque animo habuiſſe videtur Solonis celebre dictum,

Τίκτει γὰρ κόρος ὕβριν, ὅτ' ἂν κακῷ ὄλβος ἕπηται.

quod & ab aliis imitatione quadam fuiſſe expreſſum, docet Clemens Alex. Stromat. L. vi. p. 740., ſed verbis non omni ex parte integris. Conf. Duker. in Thucydidem L. iii, 39. & Menagium ad Diogen. L. i, 59. P. Wess.

57. Μιλαλλὶς] Malui eam lectionem ſequi quae in Excerptis libri 34. Diodori legitur, Μεγαλλίς. H. Vales.

Μεγαλλὶς] Sic correxi, non invito Valeſio. Vide Eclog. 2. lib. xxxiv. p. 527. P. Wess.

63. Ἀπαντήσεσθαι] Poſt haec verba collocare oportet ea quae leguntur in iiſdem Excerptis, pag. 904. Ed. Rhodom. Συνετίθεντο πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ ἀποστάσεως καὶ φόνου τῶν κυρίων. H. Vales.

68. Καὶ τοῖς δεδεμένοις — ἐπαρκοῦσα] Erunt fortaſſe, qui τοῖς δεομένοις maluerint ex Luciani Timon. C. 5. cum Hemſterhuſii nota. Ego vero veto; cauſſa enim nulla eſt. Verbum teritur in omni ope, quae miſeris & egenis praeſtatur. Euripidis Bellerophon, ſe ipſe allocutus,

Ἦσθ' εἰς θεοὺς μὲν εὐσεβὴς, ὅτ' ἦσθ', ἀεὶ
Ξένοις τ' ἐπήρκεις ———

apud

ἔμπροσθεν χρόνοις κατὰ τὰς ἐκ τοῦ κυρίου συμπεριφορὰς ἐν τοῖς συνδείπνοις ἀποδεδεγμένους αὐτὸν, ἔν τῇ τε μαντικῇ, καὶ κατὰ τὰς τῆς τραπέζης δόσεις φιλανθρώπους. ὥστε θαυμάσαι τήν τε τῆς τύχης περιπέτειαν, καὶ [h] τὸ τὴν κατὰ τῶν εὐτελεστάτων εὐεργεσίας ἀμειφθῆναι σὺν καιρῷ τηλικαύτῃ χάριτι.

Οτι καὶ ἄλλη τις ἐγένετο ἀπόστασις δραπετῶν, καὶ σύστημα ἀξιόλογον. Κλέων γάρ τις Κίλιξ ἐκ τῶν περὶ τὸν Ταῦρον τόπων, συνήθης ὢν ἐκ παίδων τῷ λῃστρικῷ βίῳ, καὶ κατὰ τὴν Σικελίαν νομεὺς γεγονὼς ἱπποφορβίων, οὐ διέλιπεν ὁδοιδοκῶν, καὶ παντοδαποὺς φόνους ἐπιτελούμενος. ὃς πυθόμενος τὴν κατὰ τὸν Εὔνουν προκοπὴν, καὶ τὰς τῶν μετ' αὐτοῦ δραπετῶν εὐημερίας, ἀποστάτης ἐγένετο· καί τινας τῶν πλησίον οἰκετῶν πείσας συναπονοήσασθαι, κατέτρεχε τὴν πόλιν τῶν Ἀκραγαντίνων καὶ τὴν πλησιόχωρον πᾶσαν.

Οτι κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἄτταλος ὁ βασιλεὺς προσφάτως διαδεδεγμένος τὴν ἀρχὴν, ἀλλοτρίαν εἶχε διάθεσιν τῶν προβεβασιλευκότων. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι χρηστότητι καὶ φιλανθρωπίᾳ χρώμενοι, ταῖς βασιλείαις ἐπευδαιμόνησαν· οὗτος δὲ γενόμενος ὠμὸς καὶ μιαιφόνος, πολλοὺς τῶν ὑπὸ τὴν βασιλείαν τεταγμένων ἀνηκέστοις συμφοραῖς καὶ σφαγαῖς περιέβαλε. τῶν δὲ πατρῴων φίλων τοὺς δυνατωτάτους ὑποπτεύσας, ὥς κατ' αὐτοῦ τι βουλευσαμένους, ἔκρινε δεῖν ἅπαντας ἐκποδὼν ποιήσασθαι. ἐπιλεξάμενος οὖν τῶν βαρβάρων μισθοφόρων τοὺς ἀγριωτάτους εἰς φόνον, ἀπλήστους δὲ εἰς χρημάτων περιουσίαν, τούτους ἔν τισιν οἰκήμασι κατέκρυψεν ἐν τοῖς βασιλείοις, τῶν δὲ φίλων τοὺς ὑποπτευομένους μετεπέμπετο. παραγενομένων δὲ τῶν φίλων πάντας ἀπέκτεινεν, ἔχων ὑπηρέτας οἰκείους τῆς ἰδίας μιαιφονίας. εὐθὺς δὲ τέκνα καὶ γυναῖκας τούτων προσέταξε τῆς αὐτῆς τιμωρίας ἀξιῶσαι. τῶν δὲ ἄλλων φίλων τοὺς ἐπ' ἐξουσίᾳ στρατιωτῶν ἢ πόλεων τεταγμένους, οὓς μὲν ἐδολοφόνησεν, οὓς δὲ συλλαβὼν πανοικίους ἀνεῖλε. διὰ δὲ τὴν ὠμότητα μισηθεὶς, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀρχομένων, ἀλλὰ καὶ τῶν πλησιοχώρων, πάντας τοὺς ὑποτεταγμένους ἐποίησε μετεώρους πρὸς καινοτομίας.

Οτι Τιβέριος ὁ Γράκχος ἦν υἱὸς Τιβερίου δὶς ὑπατευκότος, καὶ πολέμους ἐπιφανεῖς καὶ μεγάλους κεχειρικότος, ἔτι δὲ καλῶς πεπολιτευμένου· θυγατριδοῦς δὲ Ποπλίου Σκιπίωνος, τοῦ καταπεπολεμηκότος Ἀννίβαν καὶ Καρχηδονίους. ἐξ ἀμφοτέρων δὲ τῶν γονέων ἐπισημοτάτου γένους πεφυκὼς, ἰδίᾳ πολὺ προεῖχε τῶν ἡλικιωτῶν συνέσει τε καὶ λόγου δεινότητι, καὶ τὸ σύνολον πάσῃ παιδείᾳ, καὶ δυνάμενος παρρησίαν ἄγειν πρὸς τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἀντιπραττόντων.

qui ipſum antea vaticinii cauſa laudaverant in conviviis, ad quae illum jocandi cauſa Antigenes dominus ducere ſecum ſolebat, & qui partes ei e coena comiter dederant; adeo ut mirum videretur, ex ſervo Regem ſubito factum eſſe, & collatis in 370. tenuiſſimos homines beneficiis, tantam gratiam opportune redditam eſſe.

Eodem tempore alia quoque fugitivorum conjuratio gravis emerſit. Cleon quidam natu, in Cilicia, haud procul monte Tauro, latrociniis a puero aſſuetus, cum paſcendis equorum armentis in Sicilia praepoſitus eſſet, vias obſidere, ac caedes paſſim edere non ceſſabat. Qui cum Euni fortunam, ac fugitivorum, qui cum Euno erant, proſperos ſucceſſus accepiſſet, ſollicitatis aliquot e proximo ſervulis, ſubito defecit, urbemque Agrigentinorum ac vicinum late agrum populatus eſt.

At in Aſia Attalus recens adminiſtrationem regni adeptus, diverſa a ſuperioribus Regibus vitae inſtituta ſectari coepit: quippe illi clementia ac benignitate uſi, diuturna felicitate regnum traduxerunt. Hic vero ſaevus ac cruentus, graviſſimis calamitatibus ac caedibus ſubditos afflixit. Cumque ex paternis amicis potiſſimos ac nobiliſſimos inſidiarum adverſus ſe ſuſpectos habuiſſet, cunctos e medio tollendos ſibi eſſe ſtatuit. Delectos igitur ex barbaris ſtipendiariis cruentiſſimos quosque, & pecuniae avidiſſimos in cellis quibusdam palatii abſcondit, moxque arceſſitis in Regiam ex omni amicorum numero iis quos maxime ſuſpectos habebat, cunctos barbarorum miniſterio interfecit, ac confeſtim liberos uxoreſque eorum eodem ſupplicio affici mandavit. Caeteros vero amicos, qui aut militaribus copiis, aut civitatibus praeerant, partim per fraudem & inſidias ſuſtulit, partim comprehenſos cum omni familia obtruncavit. Itaque cum ob crudelitatem non ſubditis modo, ſed etiam finitimis omnibus inviſus eſſet, cuncti ex ejus ditione rerum novarum deſiderio arrecti erant.

Erat Tiberius Gracchus filius Tiberii iterum Conſulis, viri in armis & toga praeſtantiſſimi, 373. P. Scipionis ejus, qui Hannibalem & Carthaginenſes bello ſuperavit, ex filia nepos. Utroque autem genere nobiliſſimus, ipſe prudentia atque eloquentia caeteros aequales ſuos longe antecedebat, atque optimarum artium ſtudiis eminebat, adeo ut adverſariorum ſuorum auctoritatem parum formidaret.

[h] Edebatur τὸ κατὰ τὴν τ.

---

apud *Aelian* Hiſt. Anim. L. v. 34. *Charondas* in *Stobaei* Serm. XLII. p. 290. ἐπαινείσθωσαν — ὅσοι ἂν ἄλλος [illegible] τοῖς [illegible]. Mitto *Euripid.* Heraclid. v. 324., *Plut.* Solon. p. 88., *Suidam* v. Ἄλλως. Accedet ex *Aeliano* de Animal. L. XVII, 45. paullo quidem diverſum, ſed, ut nunc eſt, pravum, οἱ [illegible]. Dederat ipſemet [illegible]. P. Wess.

76. Ἐρανοὺς] Operae pretium erit reſpicere Eclog. 2. Lib. XXXIV. p. 527. P. Wess.

82. Καὶ κατὰ τὰς τῆς τραπέζης] Lege, τὰς ἐκ τῆς τραπέζης. quae praepoſitio ſuperiori lineae loco prorſus alieno irrepſit. Videſis Excerpta libri 34. *Diodori*. Mox corrige, καὶ τὸ τὴν κατὰ τῶν εὐτελ. H. Vales.

84. Καὶ τὸ τὴν κατὰ τῶν &c.] Librariorum negligentia tranſpoſitis vocabulis ſuum ſibi locum reſtitui. De re ipſa paullo plenius dicta Eclog. p. 526. P. Wess.

91. Οὐ διέλιπεν ὁδοιδοκῶν] *Euſtathius* in Odyſſ. p. 1445. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς [illegible] ὁ μὲν ΟΔΟΙΔΟΚΕΙΝ τὸ ἐνεδρεύειν, ἀλλὰ καὶ [illegible] quibus gemina *Heſychius* v. Ὁδοιδοκεῖ & *Feſtus* in Hodidocos. Vide vero de Cleone ſuperius Ecl. 2. Lib. XXXIV. p. 528. P. Wess.

98. Ἄτταλος ὁ βασιλεὺς] Attalus cognomine Philometor ultimus rex Pergami, regnum iniit anno urbis 616. Aemilio Porcina & Hoſtilio Mancino Coſſ. Deceſſit Q. Mucio & Calpurnio Piſone Coſſ. anno urbis 620. cum quinquennio imperaſſet, ut ſcribit *Strabo* (lib. XIII. pag. 936.) De hujus crudelitate eadem refert *Juſtinus* (lib. XXXVI, 4.) Fuit autem imprimis hortorum curae ac plantarum cognitioni deditus, ut praeter *Juſtinum* docet *Plutarchus* in Demetrio (p. 897. E.) adeoque etiam de plantis libros ſcripſit, ut teſtis eſt *Varro* in Prooemio librorum de re ruſtica. H. Vales.

Ἄτταλος ὁ βασιλεὺς] Attalum de re ruſtica commentatum fuiſſe poſt *Varronem* indicarunt *Columella* L. 1, 1, 8. & *Plinius* L. XVIII, 3., quorum verba bene refinxit *Harduinus* in Indice Auctorum, *Plinio* praefixo, & *Caperus* ad *Varron.* R. R. 1, 1, 8. P. Wess.

Syri fugitivi captivorum manus non ad ipſas commiſſuras & internodia, ſed cum ipſis ſimul brachiis abſcindebant.

Senatus iram Deorum veritus, conſultis libris Sibyllinis, legatos ex collegio Decemvirali in Siciliam mittendos cenſuit. Hi univerſam inſulam obeuntes, aras Jovi Aetnaeo poſitas, certis cerimoniis ac ſacrificiis conſecrarunt, additaque maceria, aditum omnibus intercluſerunt, praeterquam iis, qui ex ſingulis civitatibus patria ſacrificia more majorum ad eas aras factitare ſolebant.

Gorgus erat Murgentinus, cognomento Cambalus, vir opibus & gloria civitatis ſuae princeps. Hic venatum egreſſus cum in latronum manus incidiſſet, curſu in oppidum contendere coepit. Cui cum forte Gorgus pater, equo vectus, obviam occurriſſet, ſtatimque equo deſiliens, filium hortaretur, ut equo inſcenſo protinus ſe in urbem abripere vellet, neque filius ſalutem ſuam patris incolumitati praeverti paſſus eſt, neque pater occiſo filio ſupereſſe ſuſtinuit: proinde cum alter alterum flens oraret, ac pietate ambo inter ſe certarent, commiſſo paterno amore cum filii caritate, interim latrones utrumque aſſecuti confoderunt.

Zibelmius, Diegylidis filius, veſtigia paternae ſaevitiae ſectatus, offenſusque ob ea, quae Thra-
374 ces egerant, eo crudelitatis proceſſit, ut cunctos quibus infenſus erat, cum omni familia necaret, atque ob leviſſimas cauſas hos quidem membratim dilaniabat, illos vero in crucem tollebat, alios ferra vivos diſſecabat. Quin etiam in conſpectu ac gremio parentum liberos trucidabat: conciſaque eorum membra neceſſariis apponebat; prorſus ut veteres illas Terei & Thyeſtis epulas renovare videretur. Tandem vero cum ipſe a Thracibus comprehenſus eſſet, nec eum Thraces pro meritis ſatis multare poſſent: quo enim pacto poenam admiſſi in univerſam gentem ſceleris corpus unum ferre valeat? nihilominus pro eo ac poterant, omni contumeliae ac ſuppliciorum acerbitate eum affecerunt.

Ptolemaeus Phyſcon cum ſororem Cleopatram adeo alienato erga ſe animo eſſe comperiſſet, neque eam aliter afficere injuria poſſet, rem nefariam aggreſſus eſt. Namque ſcelus atque atrocitatem Medeae imitatus, communem filium Memphitem no-

Οτι οἱ Σύροι οἱ δραπέται τῶν αἰχμαλώτων τὰς χεῖρας ἀπέκοπτον οὐκ ἀρκούμενοι ταῖς περὶ τοὺς καρποὺς τομαῖς, ἀλλὰ σὺν αὐτοῖς τοῖς βραχίοσι συνακρωτηριάζοντες.

Οτι ἡ σύγκλητος δεισιδαιμονοῦσα ἐξαπέστειλεν εἰς Σικελίαν περὶ τοὺς Σιβύλλης χρησμοὺς κατὰ Σιβυλλιακὸν λόγιον· οἱ δὲ ἐπελθόντες καθ' ὅλην τὴν Σικελίαν τοὺς τῷ Αἰτναίῳ Διῒ καθιδρυμένους βωμοὺς θυσιάσαντες, καὶ περιφράγματα ποιήσαντες, ἀβάτους ἀπεδείκνυον τοὺς τόπους, πλὴν τοῖς ἔχουσι καθ' ἕκαστον πολίτευμα πατρίους θύειν θυσίας.

Οτι ἦν τις Γοργὸς Μοργαντῖνος ἐπικαλούμενος Κάμβαλος, πλούτῳ καὶ δόξῃ διαφέρων· ὃς ἐπὶ κυνηγίαν ὁρμήσας, καὶ περιπεσὼν λῃστηρίῳ δραπετῶν, ἔφευγε πεζὸς πρὸς τὴν πόλιν. ἀπαντήσαντος δὲ αὐτῷ Γοργοῦ τοῦ τούτου πατρὸς ἐφ' ἵππου, καὶ καθαλλομένου, καὶ παραδιδόντος τὸν ἵππον, ὅπως ἐφαλλόμενος ἀφιππεύσῃ πρὸς τὴν πόλιν, οὔθ' ὁ παῖς τὴν ἰδίαν σωτηρίαν τῆς τοῦ πατρὸς προέκρινεν, οὔθ' ὁ πατὴρ προσεδέχετο τῷ τοῦ τέκνου θανάτῳ διαφυγεῖν τὸν κίνδυνον. δεομένων δὲ ἀλλήλων μετὰ δακρύων, καὶ διαφιλοτιμουμένων ὑπὲρ εὐσεβείας τε καὶ φιλοστοργίας, σύγκρισίν τε λαμβάνοντος ἤθους φιλοτέκνου πρὸς τρόπον φιλοπάτορα, συνέβη τοὺς λῃστὰς ἐπιφανέντας ἀμφοτέρους ἀνελεῖν.

Οτι ὁ τοῦ Διηγύλιος υἱὸς Ζιβέλμιος, ἐζηλωκὼς τὰς τοῦ πατρὸς μιαιφονίας, μνησικακῶν δὲ ὑπὲρ τῶν τοῖς Θρᾳξὶ πραχθέντων, ἐπὶ τοσοῦτο προῆλθεν ὠμότητος καὶ παρανομίας, ὥστε τοὺς προσκόψαντας πανοικίους τιμωρεῖσθαι· ἐπὶ γὰρ ταῖς τυχούσαις αἰτίαις τοὺς μὲν διεμέλιζε, τοὺς δὲ ἀνεσταύρου, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἐνέπριζε. γονέων δὲ ἐν ὄμμασι καὶ κόλποις ἐγκατέσφαζε τέκνα· καὶ κρεανομῶν τὰ σώματα παρετίθει τοῖς συγγενεστάτοις, ἀνανεούμενος τὰς παλαιὰς ἐκείνας Τηρέως ἢ Θυέστου θοινάς. οἱ δὲ Θρᾷκες συλλαβόντες τὸν Ζισέλμιον, τὸ μὲν καθ' ἓν αὐτὸν ἀντιδιατιθέναι σχεδὸν ἀδύνατον ὑπῆρχε. πῶς γὰρ ἐνδεχόμενον ἦν ἓν σῶμα τῆς εἰς ὅλον ἔθνος παρανομίας γενομένης ἀναδέξασθαι; ὅμως δ' ἐκ τῶν ἐνδεχομένων ἐφιλοτιμήθησαν πᾶσαν ὕβριν καὶ τιμωρίαν προσαγαγεῖν τῷ σώματι.

Οτι ὁ Πτολεμαῖος ὁ Φύσκων προσαγορευόμενος, πυθόμενος τὴν τῆς Κλεοπάτρας πρὸς αὐτὸν ἀλλοτρίωσιν, καὶ οὐ δυνάμενος ἄλλως αὐτὴν λυπῆσαι, πρᾶξιν ἀνοσιωτάτην ἐτόλμησεν ἐπιτελέσασθαι. μιμησάμενος γὰρ τὴν τῆς Μηδείας ὠμότητα καὶ μιαιφονίαν, τὸν κοινὸν αὐτοῦ τε κἀκείνης υἱὸν ἔσφαξεν ἐν

τῇ

---

32. Οἱ δραπέται] Fugitivos in Sicilia intelligo, quorum rex Eunus ſe Antiochum, milites Syros vocavit, teſte *Diodoro*. H. Vales.

36. Δεισιδαιμονοῦσα] Intelligi puto id, quod narrat *Cicero* (iv, 49.) in Verrem: *Tib. Graccho occiſo cum magnorum periculorum metus ex oſtentis portenderetur, P. Mucio, L. Calpurnio Coſſ. aditum eſt ad libros Sibyllinos, in quibus inventum eſt, Cererem antiquiſſimam placari oportere. Tum ex collegio Decemvirali ſacerdotes Ennam profecti ſunt.* Idem ait *Valerius* lib. i. initio. H. Vales.

37. Περὶ τοὺς Σιβύλλης χρησμοὺς] An carminum & oraculorum conquirendorum cauſſa eodem profecti ſunt? Videntur iſtud praeſcripta verba velle, de qua tamen re nihil definio. Ceterum legatorum, Ennam miſſorum, ad antiquiſſimam Cererem placandam, meminit quoque *Lactantius* Inſtit. L. ii, 4. P. Wess.

39. Τῷ Αἰτναίῳ Διῒ] Colebatur in Aetna monte. Unde ad Jovem ὦ Κρόνου παῖ, ὃς Αἴτναν ἔχεις *Pindarus* Olymp. Od. iv, 10., & Ζεὺς Αἰτναῖος Od. vi. extrema & Nemeonic. Od. i, 7. P. Wess.

58. Ὁ τοῦ Διηγύλιος υἱὸς Ζιβέλμιος] Mox Ζισέλμιος, haud ſcio an operarum peccato. Ut ut eſt, propius hinc deflectit vetus ſcriptura in *Valer. Maximo* L. ix, 2, 4. Ext. *Ziſemis Diegiridis filii, Thraciae regis, etſi minus admirabilem crudelitatem gentis ipſius feritas, narrandam tamen rabies ſaevitiae facit: cui neque vivos homines medios ſecare, neque parentes liberorum veſci corporibus nefas fuit.* Refinge *Ziſelmii Diegylidis filii*, & habebis eumdem tyrannum. Vitium quod patris foedavit nomen, ſupra ſuſtulit *Valeſius*, Ziſelmium vero indicari, optime ſuſpicatus eſt doctiſſimus *Abr. Torrenius*. P. Wess.

81. Μεμφίτην] Idem narrat *Valerius Max.* lib. ix. cap. 2. *Juſtinus* lib. xxxviii, 8. & *Livius* lib. lix. H. Vales.

Μεμφίτην] Cauſſam nominis expoſuit ſupra p. 595. horum Excerpt. Recte proin viri docti *Menephitem* in *Valerio* ex vetuſtis editionibus *Memphitem* eſſe juſſerunt. P. Wess.

92. Πλεῖστα ἐν ταῖς ἐπισταθμίαις] Ex hoc loco explicanda ſunt haec *Juſtini* verba lib. xxxviii, 10. ubi de hac ipſa Antiochi Sidetae in Parthos expeditione loquitur. *Nam cum gravari ſe copiarum praebitione & injuriis militum civitates viderent, &c.* Per copiarum praebitionem intelligit annonam & pabula, quae duces Antiochi Sidetae ab hoſpitibus exigebant. H. Vales.

94. Τὸν Ἀντίοχον ἐγκαταλιπεῖν] *Juſtinus* ibid. *Ad poſtremum cum virtute hoſtes vincerent, metu ſuorum deſertus occiditur.* Porro hunc Antiochum bis adverſus Parthos profectum eſſe ſcribit *Plutarchus* in Apophthegm. (p. 184.) H. Vales.

Τὸν Ἀντίοχον ἐγκαταλιπεῖν] Sumta haec videntur ex *Poſidonio*, qui Antiochi hanc expeditionem ejuſque infelicem ſucceſſum copioſe deſcripſerat. Lege quae ex eo excerpſit *Athen.* L. x. p. 439. & L. xii. p. 540. P. Wess.

1. Παρὰ Πτολεμαίου τοῦ πρεσβυτέρου] Putes haec pertinere ad diſſenſiones & turbas, quae Phyſcone mortuo inter ejus filios ſunt ſubortae apud *Pauſan.* L. i, 9. Πρεσβύτερος vocabulum hoc vide-

τῇ Κύπρῳ, παῖδα μὲν ὄντα τὴν ἡλικίαν, ὀνομαζόμενον δὲ Μεμφίτην. οὐκ [b] ἀρκεσθεὶς δὲ τῷ ἀσεβήματι τούτῳ, πολλῷ μεῖζον μύσος ἕτερον ἐπετελέσατο. ἀκρωτηριάσας γὰρ τὸ σῶμα τοῦ παιδὸς, καὶ ἐνθεὶς εἴς τινα κίστην, προσέταξέ τινι τῶν ὑπηρετῶν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν διακομίσαι. κατὰ τύχην δὲ συνεγγὺς ὄντων τῇ Κλεοπάτρᾳ τῶν γενεθλίων, τῇ πρὸ τούτων νυκτὶ θεῖναι τὴν κίστην πρὸ τῶν βασιλείων παρισκευάσατο. οὗ συντελεσθέντος, καὶ τῆς περιστάσεως ἐπιγνωσθείσης, ἡ Κλεοπάτρα πένθος ἤγετο, καὶ τὸ πλῆθος παντελῶς ἀπεθηριώθη πρὸς τὸν Πτολεμαῖον.

Οτι ὁ στρατηγὸς Ἀντιόχου Ἀθήναιος πλεῖστα ἐν ταῖς ἐπισταθμίαις εἰργασμένος κακὰ, τῆς φυγῆς κατάρξας καὶ τὸν Ἀντίοχον ἐγκαταλιπὼν, τῆς προσηκούσης καταστροφῆς ἔτυχε. διεκπεσόντος γὰρ αὐτοῦ πρός τινας κώμας ἠδικημένας ἐν ταῖς ἐπισταθμίαις, οὐδεὶς αὐτὸν ἐδέξατο εἰς οἰκίαν, οὔτε τροφῆς μετέδωκεν, ἀλλὰ κατὰ τὴν χώραν ἀλώμενος λιμῷ κατέστρεψε τὸν βίον.

Οτι ἀποσταλεὶς παρὰ Πτολεμαίου τοῦ πρεσβυτέρου Ἡγέλοχος στρατηγὸς ἐπὶ Μαρσύαν τὸν τῶν Ἀλεξανδρέων στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως, αὐτόν τε ἐζώγρησε καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἄρδην ἀνεῖλεν. ἐπαναχθέντος δὲ τοῦ Μαρσύου πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πάντων προσδοκώντων τιμωρίας αὐτὸν τεύξεσθαι τῆς μεγίστης, ἀπέλυσεν αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων. μετενόει γὰρ ἤδη, καὶ ταῖς φιλανθρωπίαις ἔσπευδε διορθώσασθαι τὴν τῶν ὄχλων πρὸς αὐτὸν ἀποθηρίωσιν.

Οτι Εὐήμερος ὁ τῶν Πάρθων βασιλεὺς, Ὑρκάνιος ὢν τὸ γένος, ὠμότητι δὲ ὑπερβάλλων πάντας τοὺς μνημονευομένους τυράννους, οὐκ ἔστιν ὁποῖον τιμωρίας γένος ἀπέλιπε. πολλοὺς δὲ τῶν Βαβυλωνίων καὶ ἐπὶ ταῖς τυχούσαις αἰτίαις πανοικίους ἐξανδραποδισάμενος, εἰς τὴν Μηδίαν ἐξέπεμψε, προστάξας λαφυροπωλῆσαι· καὶ τῆς Βαβυλῶνος τὴν ἀγορὰν, καί τινα τῶν ἱερῶν ἐνέπρησε, καὶ τὸ κράτιστον τῆς πόλεως διέφθειρε.

Οτι Ἀλέξανδρος ὁ Ζαβινᾶς ἐπικληθεὶς, ἀξιολόγων ἡγεμόνων ἀποστάντων Ἀντιπάτρου καὶ Κλωνίου καὶ Ἀερόπου, τούτους καταλαβομένους Λαοδίκειαν ἐξεπολιόρκησεν. καὶ χρησάμενος μεγαλοψύχως αὐτοῖς, ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων. ἦν γὰρ πρᾶος καὶ συγγνωμονικὸς, ἔτι δὲ ἐν ταῖς ὁμιλίαις, καὶ ἐν ταῖς ἐντεύξεσι προσηνής. ὧν χάριν διαφερόντως ὑπὸ τῶν πολλῶν ἠγαπᾶτο.

Οτι Σέξτου τὴν τῶν Γαλατῶν πόλιν ἑλόντος, καὶ

omine, admodum puerum in inſula Cypro occidit. Neque hoc ſacinore contentus, aliud multo gravius adjecit. Etenim truncatos filii artus, & in ciſta compoſitos ſatelliti tradidit Alexandriam portandos: cumque Natalis Cleopatrae forte appropinquaret, mandavit eidem ſatelliti, ut nocte quae Natalem antecedebat, ciſtam in veſtibulo regiae deponeret. Quo ut juſſum erat peracto, ingens Cleopatrae luctus, magnusque adverſus Ptolemaeum multitudinis furor exarſit.

Athenaeus Antiochi dux, cum per ſingula hoſpitia gravi inſolentia eſſet uſus, brevi meritas poenas luit. Nam cum primus auctor fugae fuiſſet, & Antiochum deſeruiſſet in pugna, delatus ad pagos quosdam, quos in hoſpitiis vexaverat, ab omnibus tecto excluſus eſt, cunctiſque alimenta ei 377.
negantibus huc illuc per regionem errabundus, tandem fame interiit.

Hegelochus Ptolemaei Phyſconis dux, miſſus adverſus Marſyam Alexandrinorum ducem, vivum eum cepit, copiaſque ejus internecione delevit. Porro adducto in conſpectum Regis Marſya, cum cuncti acerbiſſimis ſuppliciis eum protinus extinctum iri crederent, Ptolemaeus praeter ſpem illi pepercit. Jam enim praeteritae crudelitatis poenitere eum coeperat, & infenſum ſibi vulgus conciliare hujusmodi clementibus factis cupiebat.

Evemerus Parthorum Rex, patria Hyrcanus, cunctos tyrannos acerbitate vincens, nullum ſaevitiae genus praetermiſit: plurimos enim Babylonios levibus de cauſis ſervituti addictos, cum omni familia in Mediam diſtrahendos miſit. Forum quoque & nonnulla delubra urbis Babyloniorum igni tradidit, ac pulcherrima quaeque urbis loca evertit.

Alexander, cognomento Zabinas, cum ab eo illuſtriſſimi duces Antipater & Clonius & Aeropus defeciſſent, urbemque Laodiceam occupaſſent, eos tandem expugnavit. Caeterum ſingulari animi magnitudine in captos uſus, omnibus pepercit. Erat quippe ingenio leni ac placido, & in congreſſu ac ſermonibus mirabili comitate: quapropter ab omnibus non mediocriter amabatur.

C. Sextius cum Gallorum urbem cepiſſet, incolaſcolaſque omnes ſub corona venderet, Crato quidam, qui cum caeteris captivis vinctus ducebatur, ad eum pro tribunali ſedentem acceſſit, Conſulemque docuit ſemper ſe in Republica partes populi Romani foviſſe, atque idcirco multas a civibus ſuis contumelias ac verbera etiam pertuliſſe. 378. Hujus rei gratia Sextius eum protinus cum omni cognatione vinculis exolvit, bonaque reſtituit; ac praeterea ob illius erga populum Romanum benevolentiam ei copiam fecit, ut nongentos quos vellet cives ſervitute eximeret. Namque Cratonem uberiori etiam quam ſperaverat munificentia Conſul proſecutus eſt, cum ſummam vim populi Romani in reddenda poena aut gratia Gallis ponere ob oculos vellet.

---

[b] In ſcripto Codice ἀρεσθείς.

videtur ducere, quod Phyſconi, cum ſolus imperaret, parum congruit. At ordo geſtarum rerum ſi his in fragmentis ſit obſervatus, ut merito putamus, Phyſcon eſſe debet. Id poſtulant, quae de Alexandro Zabina ſequuntur, planiſſime. Ergone *ſenior* πρεσβύτερος reſpectu filii Ptolemaei Soteris dicitur? P. Wess.

9. Εὐήμερος ὁ τῶν Πάρθων βασ.] Magnum hoc loco mendum eſſe ſemper ſuſpicatus ſum. quippe eo tempore regnabat apud Parthos Phraates, cum quo Antiochus Sidetes bellum geſſit. Phraati ſucceſſit Artabanus, ac deinde Mithradates. quinam igitur eſt ille Euemerus, qui adeo in Babylonios ſaeviit? longe fallor niſi Diodorus ita ſcripſit, Ὁ Ἵμερος ὁ τῶν Παρθῶν βασιλέως σατράπης. Namque Phraates cum adverſus Scythas proficiſceretur, ad tutelam regni Himerum reliquerat, qui oblitus vicarii officii, tyrannica crudelitate Babylonios, multaſque alias civitates importune vexavit, ut ait *Juſtinus* lib. XLII, 1. Cujus rei in prologo 42. *Trogi Pompeii* non obſcura ſit mentio, *Ut Praefectus Parthis a Phraate Himerus Meſenis bellum intulit, & in Babylonios ac Seleucenſes ſaeviit.* Sic enim ex MS. legendus hic eſt locus. pro *Apraetaeus*, emendavi, *a Phraate Himerus*. Sed & *Poſidonius* apud *Athenaeum* lib. XI. (cap. 3. p. 466.) hujus tyranni meminit, Ποσειδώνιος δὲ ἐν τῇ ιϛ'. τῶν ἱστοριῶν Ἀντιπάτρου φησὶ τὸν Βαβυλωνίων [illegible] ἐπὶ Ἵμερον τὸν τυραννήσαντα οὐ μόνον Βαβυλωνίων ἀλλὰ καὶ Σελευκέων. H. Vales.

Εὐήμερος ὁ τῶν Πάρθων β.] Omnia egregia ſunt quae de Himero *Valeſius*. Voluit tamen, credo, ὁ τῶν Πάρθων βασιλέως σατράπης. *Trogi* Epit. XLII. pari modo emendavit Abbas *Longuerue*. P. Wess.

18. Ἀλέξανδρος ὁ Ζαβινᾶς] Hunc Ptolemaeus Phyſcon adverſus Demetrium Nicatorem ſubornaverat, partim rogatus a Syris, quos improbitatis Demetrii taedebat, ut ait *Joſephus*; partim ob privatas ſimultates infenſus Demetrio, quod Peluſium oppugnare, & Aegyptum occupare tentaſſet, ut ſcribit *Juſtinus* lib. XXXIX, 1. & *Georgius Syncellus* in fragmentis Euſebianis, pag. 227. quo loco Alexander iſte a Syris Ζαβινᾶς appellatus eſſe dicitur, quod emptus e cataſta eſſe videretur. In Prologo *Trogi* Pompeii 39. Zabbineus nominatur. Apud Joſephum (L. XIII, 9, 3.) Ζεβινᾶς, quomodo fere in nummis ſcribi teſtis eſt *Goltzius* in Theſauro: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΖΕΒΕΝΝΟΥΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ. H. Vales.

Ἀλέξανδρος ὁ Ζαβινᾶς] De *Goltzii* iſto numo non injuria dubitant doctiſſimi viri *Jo. Vaillant* & *Ez. Spanhem.*, quorum neuter ejuſmodi inſcriptionem reperire potuit. Vide hunc Diſſert. VII. de Num. Praeſt. p. 409. Ζαβινᾶς ſive Ζαβεινᾶς juſtum eſt, ex Chaldaeorum Syrorumque זְבִינָא, quo *emtum* illi deſignant, efformatum. P. Wess.

16. Σέξτου] Exiſtimavi hunc eſſe C. Sextium Calvinum, qui Conſul Salyos apud Aquas Sextias vicit anno urbis 629. idque & temporum ratio, & nomen Conſulis, quod ei tribuit *Diodorus*, plane confirmant. H. Vales.

Alexander cum parum fideret multitudini, tum ob vulgi imperitiam rerum bellicarum, tum ob ingenium leve atque avidum rerum novarum, acie quidem dimicare noluit: ſed collectis regiis theſauris, ac ſpoliatis donariis templorum noctu in Graeciam fugere conſtituit. Verum cum Barbarorum quorumdam miniſterio Jovis fanum diripere conatus eſſet, deprehenſus minimum abfuit, quin cum omni exercitu illico confoderetur. Tamen fuga elapſus, Seleuciam verſus contendit. Sed Seleucienſes jam ante ejus adventum, comperta ſacrilegii fama, ei portas clauſere; proinde ea ſpe fruſtratus Alexander, Piſidium petiit, ab ora maritima nuſquam recedens.

Poſteaquam C. Gracchus ſervi ſui manu occiſus cecidit, L. Vitellius, qui inter amicos Gracchi fuerat, primus cadaver ejus nactus, non modo amici caſu non ingemuit, ſed & praeciſo illius capite, & in domum ſuam aſportato, inſigne exemplum crudelitatis atque avaritiae perpetravit. Nam cum L. Opimius Conſul auro ſe repenſurum Gracchi caput edixiſſet, ipſe perforata cervice, extractoque cerebro plumbum liquatum infudit. Igitur adlato Gracchi capite, praemium quidem promiſſum retulit, verum uſque ad exitum vitae tanquam amicitiae proditor inviſus omnibus fuit. Caeterum Flacci etiam interfecti ſunt.

Adherbal Rex Numidiae magno praelio victus a 381. fratre Jugurtha, Cirtam profugit: qua in urbe cum a Jugurtha obſideretur, legatos Romam miſit, orans ut Regi ſocio atque amico in extremum

τοὺς ἐν αὐτῇ λαφυροπωλοῦντος, Κράτων τις ὄνομα, γεγονὼς φιλορώμαιος, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ὕβρεις καὶ βασάνους ὑπὸ τῶν ἀποστάντων πολιτῶν ὑπομεμενηκὼς, ἤγετο δέσμιος μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων. ἰδὼν δὲ χρηματίζοντα τὸν ὕπατον, καὶ δηλώσας ὅστις ἦν, καὶ ὅτι πολλοὺς καὶ πολλάκις ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὑποστὰς κινδύνους, ὥσπερ ὑπὲρ Ρωμαίων πολιτευόμενος, οὐ μόνον αὐτὸς μεθ' ὅλης τῆς συγγενείας ἀπολυθεὶς ἀπέλαβε τὴν κτῆσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εἰς τοὺς Ρωμαίους εὔνοιαν, ἐξουσίαν ἔλαβεν ἐνακοσίους τῶν πολιτῶν ἐκ τῆς δουλείας ἐξελέσθαι. ὁ γὰρ ὕπατος μεγαλοψυχότερον τῆς ἰδίας ἐλπίδος αὐτῷ προσηνέχθη, πρὸ ὀφθαλμῶν τιθεὶς τοῖς Γαλάταις τὴν εἰς ἑκάτερον μέρος τῶν Ρωμαίων ὑπερβολὴν φιλανθρωπίας καὶ τιμωρίας.

Οτι ὁ Ἀλέξανδρος οὐ πιστεύων τοῖς ὄχλοις, διά τε τὴν ἀπειρίαν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνων, καὶ τὴν πρὸς τὰς μεταβολὰς ὀξύτητα, παρατάξασθαι μὲν οὐκ ἐτόλμησε, διενοεῖτο δὲ συσκευάσασθαι τὰ βασιλικὰ χρήματα, καὶ τὰ τῶν θεῶν ἀναθήματα συλῆσαι, καὶ μετὰ τούτων νυκτὸς ἀπᾶραι εἰς τὴν Ἑλλάδα. συλᾶν δὲ ἐπιβαλόμενος διά τινων βαρβάρων τὸ τοῦ Διὸς ἱερὸν, καὶ φωραθεὶς, ἐκινδύνευσε μὲν μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκ χειρὸς τυχεῖν τῆς ἁρμοζούσης τιμωρίας· φθάσας δὲ καὶ διαδρὰς μετ' ὀλίγων, ἐπεβάλετο φεύγειν εἰς Σελεύκειαν. τῆς δὲ φήμης αὐτὸν καταταχούσης, οἱ Σελευκεῖς ἀκούσαντες τὰ περὶ τὴν ἱεροσυλίαν, ἀπέκλεισαν αὐτὸν τῆς πόλεως. ὁ δὲ ἀποπεσὼν καὶ ταύτης τῆς ἐπιβολῆς, ὥρμησε φεύγειν ἐπὶ τὸ Πισίδιον, ἀντεχόμενος τῶν παραθαλαττίων τόπων.

Οτι μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν Γράκχον ὑπὸ τοῦ ἰδίου δούλου, τῶν γεγονότων αὐτοῦ φίλων Λεύκιος Οὐιτέλλιος πρῶτος ἐπιστὰς τῷ πτώματι αὐτοῦ, οὐχ ὅπως ἠχθέσθη τῇ συμφορᾷ τοῦ τετελευτηκότος· ἀλλὰ τὴν κεφαλὴν ἀφελὼν καὶ κομίσας πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἶκον, ἰδίαν τινὰ πλεονεξίας ἐπίνοιαν καὶ ὠμότητος ὑπερβολὴν ἐπεδείξατο. ὁ γὰρ ὕπατος ἦν ἐπικεκηρυχὼς τῷ τὴν κεφαλὴν ἀπενέγκαντι δώσειν ἰσόσταθμον χρυσίον· ὁ δὲ τὸν τράχηλον διατρήσας καὶ τὸν ἐγκέφαλον ἐκκενώσας, ἐνέτηξεν ἀντὶ τούτου μόλυβδον. ἀναδοὺς δὲ τὴν κεφαλὴν ἐκομίσατο μὲν τὸ χρυσίον, κατεγνώσθη δὲ εἰς ἅπαντα τὸν βίον ἐπὶ προδοσίᾳ φιλίας. ὁμοίως δὲ οἱ Φλάκκοι διεχειρίσθησαν.

Οτι κατὰ τὴν Λιβύην παραταξαμένων ἀλλήλοις τῶν βασιλέων, Ιογόρθας κρατήσας τῇ μάχῃ πολλοὺς ἀνεῖλε τῶν Νομάδων· ὁ δὲ Ατάρβας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καταφυγὼν εἰς Κίρταν, καὶ συγκλεισθεὶς εἰς πο-

---

32. Ὑπὸ τῶν πολιτῶν — κινδύνους] Arbitror ἀπὸ τῶν fuiſſe. Vide ad L. IV, 46. P. Wess.

43. Τὸ τοῦ Διὸς ἱερὸν] Idem narrat *Juſtinus* lib. XXXIX, 2. Contigit haec Alexandri Zabinae clades atque obitus Caſſio Calvino & C. Sextio Longino Coſſ. Olymp. 164. anno 3. H. Vales.

56. Ἐπὶ τὸ Πισίδιον] Inſtaurandum oppidi nomen ſcribendumque Πισίδιον cum *L. Holſtenio* ad Πισίδιον *Stephani*. Confer ad L. XIX, 79. p. 381. P. Wess.

59. Λεύκιος Οὐιτέλλιος] L. Septimulejum caeteri hunc vocant, *Valerius Max.* lib. VI. cap. 4. *Plutarchus* in Gracchis (pag. 842. E.) *Plinius* lib. XXXIII, 4. H. Vales.

80. Ἀφορμὴν μείζω ἔχοντας] Multo haec plenius & accuratius *Salluſt.* Bel. Jugurth. C. 25. &c. P. Wess.

92. Καὶ τοὺς Ἀσιαγενοῦς] L. Scipio majoris Africani frater in nummis ASIAG. dicitur, ut videre eſt apud *Ful. Urſinum* & *Abrah. Gorlaeum*. Eſt autem Ἀσιαγενὴς Graece idem quod Aſiaticus. ſic *Athenaeus* lib. XII. (cap. 12. p. 550.) Ἀγησίλαος ἐρῶν τῆς Ἀσιαγενοῦς [illegible]. H. Vales.

Καὶ τοὺς Ἀσιαγενοῦς] Lege etiam *Jo. Fr. Gronov.* Obſ. L. IV, 25. *Spanhem.* Diſſ. X. de Praeſt. Num. p. 64., viros doctos ad *Livii* L. XXXIX, 44., & quae ſupra ad *Diodori* L. XVII, 77. dicta fuerunt. P. Wess.

Καὶ τοὺς Ἱσπανοὺς] Cognomen in gente Cornelia fuit Hiſpălus, quod penultima longa pronunciari debet. deductum eſt enim ab Hiſpania, ut eximius hic *Diodori* locus oſtendit, eadem forma, qua Meſſala cognomen a capta Meſſana inditum eſt Valerio. ſed Graeci Ἱσπανὸς dicere ſolent, non Ἱσπάλος. ſic certe *Appianus* in Libyco (pag. 75.) Γναῖος Κορνήλιος ὁ Ἱσπανὸς ἐπίκλησιν, quod recte *Gelenius* Hiſpalum vertit. tamen in *Senecae* Controverſiis, Cornelius Hiſpalus ſemper ſcribitur. H. Vales.

Καὶ τοὺς Ἱσπανοὺς] In *Senecae* Controverſiis *Cornelius Hiſpanus* ſcribitur, atque ita haud dubie voluit *Valeſius*. Firmat autem egregie & ſtabilit *Diodorus* verba *Appiani*, quae viro eruditiſſimo ad *Livii* L. XLI, 14. prava videbantur. P. Wess.

97. Ἄμφω μὲν γὰρ προεστηκότας τῆς συγκλήτου] Scipionem, qui vir optimus fuit habitus, ejuſque filium Principes Senatus fuiſſe, quod hic adfirmatur, res eſt dubia. Favet quidem *Diodoro* ea in parte *Valer. Max.* L. VII, 5, 2., ſed errans & plures Naſicas turpiter, ut docti viri oſtenderunt, confundens. Quid? ne locus quidem eſt, qui Scipioni Naſicae, viro optimo, inter Senatus principes poſſit adſignari: namque ejus aetate conſpicui ea fuerunt dignitate Q. Fabius Maximus, Scipio Africanus, L. Valerius Flaccus, M. Aemilius Lepidus. Adde ne Cenſorium quidem Scipionem hunc Naſicam fuiſſe, cujuſmodi tamen tradito a majoribus more legi ſolebant. De filio, cui cognomen *Corculo*, negari non debet. Is & cenſura perfunctus, & mortuo Aemilio Lepido princeps in Senatu lectus eſt,

πολιορκίαν, ἐξαπέστειλε πρεσβευτὰς εἰς Ῥώμην, μὴ περιϊδεῖν βασιλέα φίλον καὶ σύμμαχον κινδυνεύοντα· ἡ δὲ σύγκλητος ἔπεμψε πρέσβεις λύσειν τὴν πολιορκίαν. οὐ προσέχοντος δὲ Ιογόρθα, πάλιν ἑτέρους ἔπεμψαν ἀξίωμα μεῖζον ἔχοντας. ὁμοίως δὲ καὶ τούτων ἀπράκτων ἐπανελθόντων, ὁ Ιογόρθας περιταφρεύσας τὴν πόλιν ἐνδείᾳ κατεπόνησε τοὺς ἐν τῇ πόλει· τὸν δὲ ἀδελφὸν ἐξελθόντα μεθ' ἱκετηρίας, καὶ τῆς μὲν βασιλείας ἐξιστάμενον, τὸ δὲ ζῆν αἰτούμενον ἀπέσφαξεν, οὐκ ἐντραπεὶς οὔτε συγγένειαν, οὔτε τὸν τῆς ἱκεσίας νόμον. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν Ιταλῶν τοὺς συμμαχήσαντας τἀδελφῷ, πάντας αἰκισάμενος ἀπέκτεινεν.

Οτι Νασίκας ὁ ὕπατος ὑπῆρχεν ἀνὴρ καὶ κατ' ἀρετὴν ἀξιόλογος, καὶ κατὰ τὴν εὐγένειαν θαυμαζόμενος. ἐξ ἐκείνου γὰρ ἦν τοῦ γένους, ἐξ οὗ τοὺς Ἀφρικανοὺς, καὶ τοὺς Ἀσιαγενεῖς, καὶ τοὺς Ισπάνους ὀνομάζεσθαι συμβέβηκεν. ὧν ὁ μὲν τὴν Λιβύην, ὁ δὲ τὴν Ἀσίαν, ὁ δὲ τὴν Ισπανίαν καταστρεψάμενος, ἔτυχε τῆς ἀπὸ τῶν πράξεων φερωνύμου προσηγορίας. καὶ πρὸς δὲ τῇ κοινῇ τοῦ γένους δόξῃ, πατέρα καὶ πάππον εἶχεν ἐπιφανεστάτους Ῥωμαίων. ἄμφω μὲν γὰρ προεκάθησαν τοῦ συνεδρίου, καὶ πρώτην ἐπεῖχον γνώμην μέχρι τῆς τελευτῆς. ὁ δὲ πάππος αὐτοῦ καὶ κατὰ δόγμα τῆς συγκλήτου, τῶν πλείστων ἄριστος ἐκρίθη· ἐν μὲν γὰρ τοῖς τῆς Σιβύλλης χρησμοῖς εὑρέθη γεγραμμένον, ὅτι δεῖ τοὺς Ῥωμαίους ἱδρύσασθαι ναὸν τῆς μεγάλης μητρὸς τῶν θεῶν, καὶ τῶν μὲν ἱερῶν τὴν καταγωγὴν [m] ἐκ Πεσινοῦντος τῆς Ἀσίας ποιήσασθαι, τὴν δὲ ἐκδοχὴν αὐτῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ γενέσθαι, πανδημεὶ τῆς ἀπαντήσεως γενομένης, καὶ τὸν τε ἀνδρῶν τὸν ἄριστον καὶ γυναικῶν ὁμοίως τὴν [n] ἀγαθωτάτην, τούτους ἀφηγεῖσθαι τῆς ἀπαντήσεως, καὶ δέξασθαι τὰ ἱερὰ τῆς θεᾶς. τῆς δὲ συγκλήτου πάντα συντελούσης κατὰ τὸν χρησμὸν, ἐκρίθη τῶν μὲν ἀνδρῶν ἄριστος Πόπλιος Νασικᾶς, τῶν δὲ γυναικῶν Οὐαλερία. οὐ μόνον γὰρ τῇ πρὸς θεοὺς εὐσεβείᾳ διαφέρειν ἔδοξεν, ἀλλὰ καὶ πολιτικὸς ὑπῆρξε, καὶ συνετὸς ἐν τῷ τὴν γνώμην ἀποφαίνεσθαι. μετὰ γὰρ τὸν Ἀννιβιακὸν πόλεμον, Μάρκος μὲν Κάτων, ὁ ἐπικληθεὶς Δημοσθένης, εἰώθει λέγειν παρ' ἕκαστον ἐν τῇ συγκλήτῳ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἰδίας γνώμης, Καρχηδόνα μὴ εἶναι. καὶ τοῦτο ἐποίει πολλάκις, οὐχ ὑποκειμένης περὶ τούτου βουλῆς, ἀλλ' ἑτέρων τινῶν ἀεὶ ζητουμένων. ὁ δὲ Νασικᾶς ἀεὶ τοὐναντίον ἀπεφαίνετο, Καρχηδόνα διὰ παντὸς εἶναι. ἑκατέρα μὲν οὖν ἀπόφασις ἐδόκει τῷ συνεδρίῳ μεγάλην ἔχειν ἀναθεώρησιν· τοῖς δὲ διαφέρουσι τῇ φρονήσει πολὺ προέχειν ἡ τοῦ Νασικᾶ διελαμβάνετο. οὐ γὰρ ἐκ τῆς ἄλλων ἀσθενείας ἐ-

discrimen adducto subvenire vellent. Igitur Senatus legatos quamprimum Numidiam misit, qui Jugurtham obsidione abstinere juberent. Quibus cum minime paruisset Jugurtha, altera rursus majoris auctoritatis legatio a Senatu missa est. Quae cum nihilo minus irrita rediisset, tandem Jugurtha urbem operibus circumdatam, fame ad deditionem coegit, fratremque Adherbalem cum infulis egressum ac cedentem regno, tantum ut incolumis abire sineretur, orantem interfecit, nec cognationis ac sanguinis, nec supplicum veritus jura: quinetiam Italos omnes, qui a partibus Adherbalis steterant, virgis caesos necavit.

P. Scipio Nasica Consul, vir fuit & virtute & generis splendore eminentissimus: quippe ex ea familia erat oriundus, ex qua Africani & Asiatici & Hispali prodierunt: quorum hic subacta Africa, ille Asia, tertius Hispania domita, cognomen ex rebus gestis retulit. Caeterum praeter hanc generis gloriam, pater avusque ipsius totius civitatis celeberrimi fuerant: uterque enim princeps Senatus, primique in dicenda sententia loci fuit usque ad exitum vitae. Avus praeterea vir optimus a Senatu judicatus est. Nam cum in Sibyllinis libris inventum carmen esset, quo praecipiebatur Romanis ut matri Idaeae templum ponerent, ejusque simulacrum Pessinunte Asiae adveherent, & celeberrimo omnium ordinum occursu illud exciperent, agmen virorum praeeunte viro optimo, matronarum vero pompam ducente optima femina, qui simulacrum Deae acciperent: Senatus omnia 382. ex carminis praescripto agens, P. Nasicam virum optimum, Valeriam vero optimam matronam esse judicavit. Neque enim solum pietate in Deos erat eximia, sed praeterea in gerenda Republica, ac sententia dicenda singulari prudentia praeditus. Nam cum M. Cato, qui Demosthenes cognominatus est, quoties in Senatu sententiam dicebat, assidue illud adderet, Carthaginem delendam esse, idque etiamsi de ea re relatum non esset, sed de aliis rebus Senatus consuleretur: P. Nasica semper in contraria sententia erat, Carthaginem servari oportere. Porro utriusque sententia oppido dijudicatu ardua Senatui videbatur: sed prudentissimus quisque Nasicae sententiam praeferebat. Neque enim putabant ex aliarum civitatum excidio majestatem

---

[m] MS. ἐκπεσινοῦ ὄντος. [n] In eodem ἀγαθοτάτω καὶ.

est, sicuti pulcre ex *Valerio Max.* collegerunt *Pighius*, *Onuph. Panvinius* atque alii. P. Wess.

11. Τῶν δὲ γυναικῶν Οὐαλερία] De Valeria alii tacent: Claudiam memorant religionis experimento pudicissimam matronarum tum fuisse judicatam *Livius* L. XXIX, 14. *Plinius* L. VII, 35. & quos ibi testes produxit *Harduinus*, & ad *Silium* XVII, 33. *Drakenborch.* Rem universam cum narrasset *Appianus* Annibal. p. 594., subjungit, ὧδε μὲν ἡ θεὸς ἐς Ῥώμην δι' ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀρίστων ἀφίκετο. Tu lege, ut secum consentiat scriptor, δι' ἀνδρὸς καὶ γυναικός. P. Wess.

15. Κάτων ὁ ἐπικλ. Δημοσθένης] Catonem ob vehementiam in dicendo, vulgo Romanum Demosthenem vocabant, ut ait *Plutarchus* in ejus vita (p. 338.) & *Appianus* in Iberico, (pag. 465.) atque ex eo *Suidas* in Κάτων. H. Vales.

19. Ὁ δὲ Νασικᾶς ἀεὶ τοὐναντίον ἀπεφαίνετο] Eadem de Scipione Nasica, viro optimo, in *Livii* Epitoma lib. XLIX., sed non sine erroris macula, si credimus *Ch. Ad. Ruperto* ad *Pompon.* l. 2. §. 37. D. de Orig. Jur., doctissimoque viro in illam *Livii* Epitomam. *Rupertus* sententiam *de non delenda Carthagine* Scipioni Nasicae, quem ob prudentiam Corculum dixerunt, ex temporum ratione tribuendam censet. Is quidem certe Scipio & auctoritate & rerum gestarum gloria in republica florebat maxime, superque, ut theatrum, quod Censores locaverant, destrueretur, obtinuerat, *Livio* superiore Epitoma & *Vellejo Paterculo* L. 1, 15. testificantibus. Ad hoc Scipio Nasica, vir optimus judicatus, consul processerat anno IↃLXII. ab Urbe condita, eratque adeo sub initium belli Punici III. octogenario major. Quae omnia, ut ut speciosa, haud scio an injuria ponantur contra conspirantem scriptorum veterum consensionem. Fuerit enim ea aetate, ut annos LXXX. superaverit, quid ad rem illud? Floruerunt eodem tempore Cato, Masinissa atque alii, qui diutissime senes fuerunt. Adde, *Livio* & *Diodoro* clarissime adsentiri *Augustinum* L. 1. C. D. cap. 30., forsan *Varronem* secutum. Pauca fidei caussa exscribam: *At ille Scipio pontifex maximus vester, ille judicio totius senatus vir optimus, istam vobis metuens calamitatem, nolebat aemulam tunc imperii Romani Carthaginem dirui, & decernenti, ut dirueretur, contradicebat Catoni.* Sunt haec notabilia maxime. Scipionem Nasicam, virum optimum, Pontificem maximum fuisse docent, nobisque aliud argumentum suppeditant. Eo enim honore fungi non potuit, nisi mortuo Aemilio Lepido, Pontifice & principe Senatus. Proinde P. Scipio, quem paucis ante diebus Pontificem maximum Cato factum ait Coss. T. Quinctio Flaminino & Acilio Balbo, sive anno IↃCIII., apud

ſtatem populi Romani aeſtimandam eſſe, ſed ex eo potius quod potentiſſimis civitatibus imperaret. Deinde ſtante quidem Carthagine, metu illius urbis Romani in officio ac mutua concordia retineri videbantur, cogique ad imperium moderate ac civiliter in ſubditos exercendum; quae res maxime imperia confirmare atque augere ſolet; ſublata vero urbe aemula, quid aliud quam bellum civile Romanos manebat, ac praeterea odium omnium ſociorum ob magiſtratuum cupiditatem atque inſolentiam? Quae profecto cuncta poſt excidium Carthaginis populo Romano contigere. Etenim turbulentae factiones concioneſque, leges agrariae, & defectiones ſociorum perquam graves, bella denique civilia periculoſa ac diuturna, & reliqua quae P. Scipio ante praedixerat, ſubſecuta ſunt. Hujus filius Naſica cum aetate provectus eſſet, Tiberium Gracchum regnum invadere molientem, ſequi ſe juſſis optimatibus manu ſua interſecit. Quod factum cum plebs graviter ferret, & adverſus auctores caedis exacerbata eſſet, ac Tribuni
385. ſingulos Senatores in concionem productos interrogarent, quis auctor caedis fuiſſet, caeteri quidem omnes concitatae multitudinis furorem veriti, a ſe id factum negabant, variiſque reſponſionibus & obliquis utebantur. Solus Scipio Naſica ſua manu caedem factam eſſe profeſſus, id quoque adjecit, Gracchi quidem ad regnum adſpirantis conſilia caeteros latuiſſe, ſibi vero ac Senatui probe cognita fuiſſe. At plebs tametſi factum aegre ferret, tamen auctoritate & conſtantia viri commota, deinceps conticuit. Sed & hujus filius Scipio Naſica, qui hoc anno Conſul eſt mortuus, haudquaquam a majorum ſuorum virtutibus deſcivit: vixit enim ſumma cum religione atque integritate, nullis muneribus unquam corruptus, ac praeterea imbutus praeceptis philoſophiae, veram philoſophiam non nudis ſermonibus, ſed factis quoque eſt profeſſus.

Antiochus Cyzicenus regnum Syriae recens adeptus, ad crapulas ac luxum & inſtituta longe a Regibus aliena ſe contulit. Mimis enim atque hiſtrionibus, circulatoribus denique cunctis ſupra modum deditus, eorum artes ſummo ſtudio perdiſcebat: operam quoque neuroſpaſticae dedit, maximumque ſtudium poſuit in movendis per ſemet

χρῆναι δεῖν θεωρεῖσθαι τὴν τῆς Ῥώμης ἰσχὺν, ἀλλ' ἐκ τοῦ φαίνεσθαι τῶν μεγάλων μείζονα. πρὸς δὲ τούτοις, σωζομένης μὲν τῆς Καρχηδόνος ὁ ἀπὸ ταύτης φόβος ἠνάγκαζεν ὁμονοεῖν τοὺς Ῥωμαίους, καὶ τῶν ὑποτεταγμένων ἐπιεικῶς καὶ ἐνδόξως ἄρχειν· ὧν οὐδὲν κάλλιόν ἐστι πρὸς ἡγεμονίας διαμονήν τε καὶ αὔξησιν· ἀπολομένης δὲ τῆς ἀντιπάλου πόλεως, πρόδηλος ἦν ἐν μὲν τοῖς πολίταις ἐμφύλιος πόλεμος ἐσόμενος, ἐκ δὲ τῶν συμμάχων ἁπάντων μῖσος εἰς τὴν ἡγεμονίαν, διὰ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῶν ἀρχόντων πλεονεξίαν τε καὶ παρανομίαν. ἅπερ ἅπαντα συνέβη τῇ Ῥώμῃ μετὰ τὴν τῆς Καρχηδόνος κατασκαφήν. καὶ γὰρ ἐπικίνδυνοι δημαγωγίαι, καὶ χώρας ἀναδασμοὶ, καὶ συμμάχων ἀποστάσεις μεγάλαι, καὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι πολυετεῖς καὶ φοβεροὶ, καὶ τἄλλα τὰ προαγορευθέντα ὑπὸ τοῦ Σκιπίωνος ἠκολούθησεν. ὁ τούτου δὲ υἱὸς πρεσβύτης ὢν τὴν ἡλικίαν, καὶ Τιβέριον Γράκχον τυραννεῖν ἐπιχειρήσαντα, ταῖς ἰδίαις χερσὶν ἀπέκτεινε, προηγούμενος τῆς συγκλήτου. [o] τοῦ δὲ πλήθους ἀγανακτοῦντος καὶ τεθηριωμένου πρὸς τοὺς τὸν φόνον δράσαντας, ἔτι δὲ τῶν δημάρχων καθ' ἕνα τῶν συγκλητικῶν προαγαγόντων ἐπὶ τὰ ἔμβολα, καὶ ἐπερωτώντων τίς εἴη ὁ ἀνελὼν, οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες καταπεπληχότες τὴν τῶν ὄχλων ὁρμὴν καὶ βίαν ἠρνοῦντο, καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἐξηλλάττοντο· ὁ δὲ Σκιπίων μόνος ὡμολόγησεν ὑφ' ἑαυτοῦ γεγονέναι τὴν ἀναίρεσιν, ἐπειπὼν ὡς τοὺς μὲν ἄλλους ὁ Γράκχος ἐλάνθανεν ἐπιθέμενος τυραννίδι, ἑαυτὸν δὲ καὶ τὴν σύγκλητον οὐκ ἔλαθεν. ὁ δὲ ὄχλος καίπερ ἀγανακτῶν, ἡσύχασεν ἐντραπεὶς τὸ βάρος καὶ τὴν παρρησίαν τἀνδρός. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ τούτου υἱὸς κατὰ τὸν ὑποκείμενον ἐνιαυτὸν τελευτήσας, ἀδωροδόκητος μὲν ἅπαντα τὸν βίον διετέλεσε· μεταισχὼν δὲ τῆς [p] φιλοσοφίας, καὶ τῷ βίῳ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλ' οὐ τοῖς λόγοις μόνοις φιλοσοφήσας, ἀκόλουθον ἔσχε τῇ τοῦ γένους διαδοχῇ καὶ τὴν τῆς ἀρετῆς κληρονομίαν.

Ὅτι ὁ Ἀντίοχος ὁ Κυζικηνὸς ἀρτίως παρειληφὼς τὴν βασιλείαν, ἐξέπεσεν εἰς μέθας καὶ τρυφὴν ἀγεννῆ, καὶ ζηλώματα βασιλείας ἀλλοτριώτατα. ἔχαιρε γὰρ μίμοις καὶ [q] προδίκταις, καὶ καθόλου πᾶσι τοῖς θαυματοποιοῖς, καὶ τὰ τούτων ἐπιτηδεύματα μανθάνειν ἐφιλοτιμεῖτο. ἐπετήδευσε δὲ καὶ [r] νυροσπαστεῖν, καὶ δὶ

---

[o] In ſcripto erat τῷ δὲ συγκλήτῳ. [p] Mſ. Πόλιν. [q] Προδείκταις Suidas. [r] Νευροσπαστεῖν Mſ.

Ciceron. de Senect. C. 14., P. eſt Naſica, vir optimus declaratus, ut bene animadvertit *Panvinius*. Vixit ergo uſque ad initia belli Punici poſtremi. Quod vel *Pomponius* docere *Rupertum* potuerat: namque Scipionem, quem Senatus optimum appellavit, Jure conſultis annumerat: at ea eruditione floruit P. Scipio in provecta aetate, de quo apud *Ciceronem* Cato. P. Wess.

35. Ἅπερ ἅπαντα συνέβη τῇ Ῥώμῃ] *Nec eum ſententia fefellit, re ipſa probatum eſt, quam verum* (P. Scipio) *diceret. Deleta quippe Carthagine, magno ſcilicet terrore Romanae rei publicae depulſo & extincto, tanta de rebus proſperis orta mala continuo ſubſecuta ſunt, ut corrupta diruptaque concordia, prius ſaevis cruentiſque ſeditionibus, deinde mox, malarum connexione cauſſarum, bellis etiam civilibus tantae ſtrages ederentur*, & cetera, quae ad hunc *Diodori* locum adpoſitiſſima ab *Auguſtino* de Civit. D. lib. I, 30. ſcripta fuerunt. P. Wess.

41. Ὁ τούτου δὲ υἱὸς] Hic vero non aſſentior *Diodoro*, qui Scipionem Naſicam, eum, qui privatus Tib. Gracchum interfecit, filium ait eſſe Scipionis Naſicae, ejus qui vir optimus a Senatu judicatus eſt. fuit enim revera illius nepos, filius P. Scipionis Naſicae, ejus qui Corculum cognominatus eſt, ut docet *Velleius Paterculus* lib. 2. (cap. 3.) & *Cicero* in Bruto (cap. 20.) niſi forte adoptatus a Scipione Naſica avo fuit. H. Vales.

53. Ὁ δὲ ὄχλος —— ἡσύχασεν ἐντραπεὶς &c.] Id verum eſſe poteſt de tempore, quod Gracchi caedem proxime excepit. Alioqui invidia facinoris ejus flagrans Scipio, ut populi odium declinaret, ſub titulo liberae legationis Pergamum conceſſit, & quod vitae ſuperfuit, ſuſperuit autem parum, ibidem peregit, teſtibus *Cicerone* Or. pro Flacco C. 41., *Plut.* in Gracch. p. 834. & *Val. Max.* L. v, 3, 2. P. Wess.

56. Κατὰ τὸν ὑποκείμενον ἐνιαυτόν] P. Scipio Naſica Conſul in Magiſtratu mortuus eſt anno urbis 642. hunc inprimis diſertum fuiſſe, & cunctos ſale facetiiſque ſuperaſſe ait *Cicero* in Bruto (cap. 34.) H. Vales.

61. Ἀντίοχος ὁ Κυζικηνὸς] Antiochi Sidetae filius, Cyzicenus ideo dictus, quod Cyzici apud Craterum hoſpitem educatus erat. Regnum iniit Olymp. CLXVII. anno primo. H. Vales.

65. Μίμοις καὶ προδίκταις] Magis probo lectionem *Suidae*, qui hunc locum proferens legit προδείκταις. eſt enim deductum ἀπὸ τοῦ δεικνύω. ſunt autem προδεῖκται, proprie hiſtriones ac mimi, qui ridicula ac jocularia quaedam in ſcena fundebant, quae δεικηλίσματα dicebantur. *Varro*, ὅθεν λέγει: *Neque orthopſalticum attulit pſalterium, quibus ſonant in Graecia dicteria.* Hinc δεικηλιστρίδες vocantur mimae a *Polybio* in lib. 14. apud *Athenaeum* (lib. XIII. p. 576.) Μύρτιον δὲ μίαν τῶν ἀποδεδειγμένων καὶ κοινῶν δεικηλιστρίδων. Ab eadem origine dictos quoque cenſeo a Lacedaemoniis, δεικηλικτὰς, ſeu δεικηλίστας, quos *Heſychius* exponit μιμολόγους. H. Vales.

Μίμοις καὶ προδίκταις] Quid ſignificet vox προδίκταις, non adeo obvium eſt, adfirmare poſſe. Hunc locum citavit procul dubio *Suidas* in iiſdem verbis, niſi quod habet προδείκταις, ut puto, melius: at ejus vocis interpretationem non appoſuit. Eam vocem ex *Suida* habet *H. Stephanus* & per δεικηλίκτης ſeu δεικηλιστὰς vertit, nempe *hiſtrio*, qui perſonas in theatro oſtendit populo, tanquam a nomine δείκηλον, quod eſt *ſimulacrum* vel *imago*. Sed cum de eo nullam habeat auctoritatem, non verebor, aliam afferre interpretationem, non minus, ut puto, veroſimilem. Προδείκτης a προδεικνύω videtur manifeſto deduci, quod verbum *praemonſtrare* & *praeſignificare* ſignificat. Sic apud *Herodotum* (lib. VIII, 37.) προδέκτωρ eſt, qui res futuras, δι' αὐτοῦ κινεῖν ζῷα πεντάπηχα κατάργυρα καὶ κατάχρυσα, καὶ ἕτερα πλείονα τοιαῦτα μηχανήματα. οὐκ εἶχε δὲ [s] ἑλεπόλεις οὐδὲ ὀργάνων πολιορκητικῶν κατασκευάς· ἃ καὶ δόξαν μεγάλην καὶ χρείας ἀξιολόγους ἂν παρέχοιτο. ἐνθουσία δὲ καὶ πρὸς κυνηγεσίας ἀκαίρους, καὶ πολλάκις νύκτωρ λάθρα τῶν φίλων μετὰ δυοῖν ἢ τριῶν οἰκετῶν ἐξιὼν ἐπὶ τὴν χώραν, ἐκυνήγει λέοντας, καὶ παρδάλεις, καὶ ὗς ἀγρίους· παραβόλως δὲ συμπλεκόμενος ἀλόγοις θηρίοις, πολλάκις ἦλθεν εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους.

Οτι Μικίψας ὁ Μασανάσσου υἱὸς τοῦ Νομάδων βασιλέως, εἶχε καὶ ἄλλους υἱοὺς πλείους, μάλιστα δὲ προετιμημένους Ατάρβαν τὸν πρεσβύτερον τῶν παίδων, καὶ Ιάμψαμον καὶ Μικίψαν· ὃς ἐπιεικέστατος τῶν κατὰ Λιβύην βασιλέων γινόμενος, καὶ πολλοὺς τῶν πεπαιδευμένων Ἑλλήνων μεταπεμπόμενος συνεβίου τούτοις· πολλὴν δὲ ἐπιμέλειαν ποιούμενος παιδείας, μάλιστα δὲ φιλοσοφίας, ἐνεγήρασε τῇ δυναστείᾳ καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ.

Οτι Κολονιάτός τις ὁ *βασιλεὺς* τῆς Γαλατικῆς πόλεως τῆς οὕτω καλουμένης Ιοντόρας, συνέσει καὶ στρατηγίᾳ διάφορος ἦν. Φίλος δὲ καὶ σύμμαχος Ῥωμαίων, ὡς ἂν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις διατετριφὼς ἐν Ῥώμῃ, καὶ κεκοινωνηκὼς ἀρετῆς καὶ ἀγωγῆς νομίμου, διὰ Ῥωμαίων δὲ παρειληφὼς τὴν ἐν Γαλατίᾳ βασιλείαν.

Οτι ὁ Μάριος εἷς ὢν τῶν συμβούλων καὶ τῶν πρεσβευτῶν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ [t] παρεθεωρεῖτο, ταπεινότατος ὢν τῶν πρεσβευτῶν τῇ δόξῃ. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοῖς ἀξιώμασι καὶ ταῖς εὐγενείαις ὑπερέχοντες, μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχανον ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ· οὗτος δὲ δοκῶν γεγονέναι δημοσιώνης, καὶ τὰς ὑποδεεστέρας ἀρχὰς μόγις εἰληφὼς, ἐν ταῖς εἰς δόξαν προαγωγαῖς παρεθεωρεῖτο. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἕκαστος ἀποφεύγων πάσας ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις κακοπαθείας, ᾑρεῖτο τὴν ῥᾳθυμίαν καὶ ῥᾳστώνην, οὗτος δὲ πρὸς τοὺς ἐν ταῖς μάχαις κινδύνους πολλάκις ἡγεμὼν ἐκπεμπόμενος, τὴν μὲν ἐκ τούτων ἀτιμίαν προσεποιεῖτο· [u] ὅμως δὲ αὐτὸν εἰς τὰς τοιαύτας λειτουργίας ἐπιδιδοὺς, πολλὴν ἐμπειρίαν περιεποιήσατο τῶν πολεμικῶν ἔργων. ὢν δὲ εὐφυὴς πρὸς ἀγῶνας καὶ κινδύνους, καὶ τούτους ὑπομένων προθύμως, ταχὺ μεγάλην ἐκτήσατο δύναμιν καὶ δό-

ipſum animalibus quinque cubitorum magnitudine, auro argentoque tectis, atque in aliis hujuſcemodi machinamentis. Caeterum bellicis machinis ac teſtudinibus, quas Helepoles vocant, quarum apparatus & gloriam principibus afferre, & magno uſui ſolet eſſe, prorſus carebat. Quin etiam intempeſtivis venationibus immodice addictus erat, ac ſaepenumero cum uno aut altero famulo noctu clam egreſſus, apros, leones ac pardos venabatur. Nec raro cum feris beſtiis temere congreſſus, in graviſſima diſcrimina ſalutem ſuam adduxit.

Micipſae Numidarum Regi, Maſiniſſae filio, plures liberi fuerunt: ſed prae caeteris carus fuit Adherbal, natu maximus, cum Hiempſale & Micipſa; qui quidem poſtremus, cum omnium Numidiae 386. Regum clementiſſimus fuiſſet, accerſitiſque e Graecia viris doctiſſimis, cum omnibus diſciplinis, tum maxime philoſophiae operam in eorum contubernio impendiſſet, in regno ſimul ac philoſophia conſenuit.

Contoniatus, urbis in Gallia, quae Iontora dicitur, regulus, prudentia ac ſcientia rei militaris eminebat; cumque olim Romae commoratus, egregiam ac civilem inſtitutionem hauſiſſet, atque auxilio populi Romani regnum adeptus eſſet, ſocietatem atque amicitiam cum Romanis colebat.

C. Marius cum inter legatos Metelli eſſet, ſpernebatur ab ipſo Proconſule, tanquam legatorum omnium poſtremus. Caeteri enim cum & dignitate & ſplendore generis excellerent, magno in honore apud Proconſulem erant: Hujus vero quia publicanus fuiſſe dicebatur, atque ultimos Magiſtratus vix maximo labore erat adeptus, rationem nullam Metellus habebat. Ac caeteri quidem omnes laborem militiae fugientes, ocium ac ſegnitiem conſectabantur. Verum Marius quum ſaepiſſime ad ipſa belli diſcrimina mitteretur, hanc quidem injuriam iniquo animo ferre ſe ſimulabat. Caeterum hujuſmodi miniſteria impigre obiens, maximum uſum rei militaris ſibi comparavit. Cumque natura bellicoſus pugnaxque eſſet, brevi ingentem fortitudinis laudem retulit. Praeterea ſingulari

---

[s] Πόλεων idem. [t] MS. Παρεωρεῖτο. [u] Ὁμοίως in eodem.

turas, antequam eveniant, praedicit & praenunciat, ut ſupra ad eum Auctorem notavimus p. 31. Exercit. Ita προδείκτης nihil aliud eſt, quam is, qui res futuras praenunciat, quod praeſtare gloriantur Aſtrologi, Metopoſcopi, Chiromantium profeſſi, & alias artes tam vanas, quam a principibus pleriſque creditas, divini, necromantes; & tales viri non male hoc loco θαυματοποιοῖς conjunguntur. J. Palmer.

67. Καὶ νευροσπαστῶ] Legendum eſt ſine dubio νευροσπαστεῖν quod ſequentia plane confirmant. Nam illud νευροσπαστῶ Graecum non eſt. νευροβατῶ potius diceretur: unde Neurobates apud *Vopiſcum* (in Carino C. 19.) ſed hoc quidem loco minime convenit. Eſt autem νευροσπαστεῖν ope fidiculae movere ac trahere lignea quaevis ſimulacra, quod fit arte mechanica. Vide *Turnebum* lib. 2. Adverſ. (cap. 18.) hac in arte excelluiſſe dicitur Pothinus quidam Athenienſis teſte *Euſtathio* Iliad. Γ. (p. 457.) ubi addit. *Τάχα δὲ πάλιν ὁ [illegible] νευροσπαστικῇ, [illegible] παιδιᾶς.* H. Vales.

Καὶ νευροσπαστεῖν] Recte *Valeſius*. Omnes olim, qui *αὐτομάτων* & *νευροσπάστων* ludicra mobilitate multitudinem oblectabant, *θαυματουργοὶ* & *θαυματοποιοὶ*, quorum *Diodorus* proxime meminit, dicebantur. *Hero* Automat. p. 244. *ἐκάλουν δὲ οἱ παλαιοὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα δημιουργοῦντας* ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥΣ, *διὰ τὸ ἐκπληκτικὸν τῆς θεωρίας*. Imagunculae, fidiculis quodammodo animatae, *σιγιλλάρια νευροσπαστούμενα* Imp. *Antonino*, *ὄργανα νευρόσπαστα*, quamquam latius haec porrigi poſſunt, *Syneſio* L. 1. Provid. p. 98. B., de quibus complura *Iſ. Caſaubonus* ad *Perſii* Sat. v, 128., *B. Vulcanius* in *Apuleium* de Mundo p. 215. & *T. Gatakerus* ad *Antonin.* Imp. L. VII, 3. P. Wess.

68. *Ζῷα πεντάπηχα*] Intelligo beſtiarum ſimulachra deaurata quae in pompa traduci mos erat, ut patet ex deſcriptione pompae illius Ptolemaei Philadelphi apud *Athenaeum* lib. v. (cap. 8. p. 202) H. Vales.

81. *Καὶ Μικίψαν.*] Hujus Junioris Micipſae filium arbitror fuiſſe Hiempſalem, cujus meminit *Plutarchus* in Mario (pag. 429) *Appianus* lib. 1. Civilium (p. 668.) & *Cicero* in 2. contra Rullum (cap. 4) H. Vales.

Καὶ Μικίψαν] Mirum eſt, *Salluſtium*, in liberis Micipſae deſcribendis occupatum, de hoc Micipſa prorſus tacuiſſe Belli Jugurth. C. 5. Quod vero *Valeſius* ſuſpicatur, Hiempſalem, cujus in Marii rebus & Pompeii mentio eſt, junioris hujus Micipſae filium fuiſſe, falſum erit, ſicuti & *Manutii* ad *Ciceronis* Agrar. 1, 4. judicium, quo Hiempſali pater Hiarbas datur, ſi vera & juſta ſit inſcriptio, quam *Reineſius* Claſ. III, 70. & *Sponius* Miſcellan. p. 145. vulgarunt. Ea enim Hiempſalem, Jubae, a Caeſare triumphati, patrem, perhibet Guluſſae filium, Maſiniſſae nepotem. P. Wess.

87. Ὅτι Κολονιάτός τις] Puto eſſe *Congentiatum* ſive *Congonetiacum*, diſſident enim in nominis ejus ſcriptura amanuenſes. Bituiti, Arvernorum regis, filium, quem comprehenſum Romamque deductum fuiſſe *Livii* Epit. LXI. innuit. Urbem *Jontoram*, ſi tamen rectum id nomen, nondum reperi. P. Wess.

95. Ὑπὸ τῶ στρατηγῶ παρεθεωρεῖτο] Optime *H. Valeſius* παρεθεωρεῖτο mutavit. Mox Auctor *ἐν ταῖς εἰς δόξαν προαγωγαῖς παρεθεωρεῖτο*, & *S. Lucas* A. A. cap. VI, 1. *ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν*. i. e. *deſpicerentur*, ut *Beza*: nam alii nimis hic acutum vident. Porro ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ praeſtaret. P. Wess.

99. *Τὰς ὑποδ. ἀρχ. μόγις εἰληφώς*] *Cicero* pro Plancio (cap. 21.) *C. Marius duabus aedilitatis acceptis repulſis ſeptiens Cos. eſt factus* H. Vales.

5. *Τὴν μὲν ἐκ τούτων ἀτιμίαν προσεποιεῖτο*] Haec ſana ſi fuerint, ignominiam acceptae cladis Mario fuiſſe adſperſam indicabunt.

gulari humanitate ac munificentia, atque in congreſſibus comitate erga eos quibus praeerat uſus, omnium militum benevolentiam conciliavit ſibi: proinde cuncti gratiam illi reddere ſtudentes, eo duce fortius atque alacrius pugnabant, quo ducis 389. gloriam augerent. Quod ſi forte alius quiſpiam legatus contra hoſtem miſſus eſſet, milites de induſtria in ipſo diſcrimine ſegnius agebant. Itaque uſu veniebat fere, ut aliis exercitum ducentibus res male gereretur, Mario autem duce ſemper victoriam Romani referrent.

EX LIBRO XXXVI.

Non enim ſervi duntaxat rebelles Siciliam vaſtabant, ſed & ingenui, quotquot nec praedia, nec agros poſſidebant, ad latrocinia & rapinas converſi, catervatim per regionem diſcurſabant; & armenta quidem abigebant, fruges vero in villis conditas diripiebant, & obvium quemque nullo diſcrimine, ſervum an ingenuum, obtruncabant, ne quis eſſet, qui eorum furorem ac facinora indicaret. Cumque in Sicilia juſtitium eſſet, eo quod nullus Praetor populi Romani jus diceret, cuncti liberrimam licentiam nacti, impune debacchabantur: proinde nullus non locus infamis erat rapinis ac latrociniis, ac vi perditorum hominum in ditiſſimi cujusque fortunas ſecure invadentium. At ii qui paulo ante fama atque opibus clariſſimi inter cives ſuos fuerant, tunc fortuna ſubito commutata non modo a fugitivis per ſummam contumeliam compilabantur, ſed praeterea injurias & inſolentiam hominum ingenuorum perferre licet inviti cogebantur. Quocirca univerſi vix illa quae intra pomoerium erant, pro ſuis habebant: quaecumque vero extra urbium muros erant poſita, ea aliena, & praedonum violentiae obnoxia exiſtimabant. Denique per ſingulas urbes atque oppida ingens confuſio ac perturbatio juris judiciorumque erat. Nam perduelles cum agrum omnem agminibus ſuis occuparent, infenſi dominis ſuis, atque inexplebili cupiditate flagrantes, itinera omnia intercludebant. Qui vero in urbibus ſupererant adhuc ſervi, aegri, ac defectionem animis ſpirantes, terrori dominis erant.

390. L. Apuleïus Saturninus Quaeſtor provinciam Oſtienſem ſortitus, cum ob ſegniciem ac deſidiam male eam provinciam adminiſtraſſe videretur, objurgatus a Senatu, ademptaque ei provincia, aliis mandata eſt. Poſtmodum vero cum abjecto priſti-

ξαι ἐπ' ἀνδρείᾳ. ἐπιτυχῶς δὲ τοῖς στρατιώταις προσφερόμενος, καὶ ταῖς δωρεαῖς, καὶ ταῖς ὁμιλίαις, καὶ συμπεριφοραῖς κεχαρισμέναις τοῖς ὑποτεταγμένοις χρώμενος, μεγάλην εὔνοιαν ἐν τοῖς στρατιώταις περιεποιήσατο. πάντες γὰρ τῆς εὐεργεσίας χάριν ἀποδιδόντες, ἐν ταῖς μετὰ τούτου μάχαις φιλοτιμότερον ἠγωνίζοντο, συναύξοντες αὐτοῦ τὴν ἡγεμονίαν. εἰ δὲ τύχοι τις τῶν ἄλλων πρεσβευτῶν ἡγούμενος, ἐθελοκακοῦντες ἀπεδειλίων κατὰ τοὺς ἀναγκαιοτάτους καιρούς. καὶ συνέβαινε κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν μὲν ταῖς τῶν ἄλλων ἡγεμονίαις Ῥωμαίους ἡττᾶσθαι, κατὰ δὲ τὰς τοῦ Μαρίου παρουσίας ἀεὶ νικᾶν.

ΕΚ ΤΟΥ Λϛʹ.

Ὅτι οὐ μόνον τὸ πλῆθος τῶν οἰκετῶν τὸ πρὸς τὴν ἀπόστασιν ὡρμημένον κατέτρεχεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐλευθέρων οἱ τὰς ἐπὶ χώρας κτήσεις οὐκ ἔχοντες ἐτρέποντο πρὸς ἁρπαγὴν καὶ παρανομίαν. οἱ γὰρ ἐλλιπεῖς ταῖς οὐσίαις, διὰ τὴν ἀπορίαν ἅμα καὶ παρανομίαν ἐξεχέοντο κατὰ συστροφὰς ἐπὶ τὴν χώραν· καὶ τὰς μὲν ἀγέλας τῶν θρεμμάτων ἀπήλαυνον, τοὺς δ' ἐν τοῖς σταθμοῖς τεθησαυρισμένους καρποὺς διήρπαζον· καὶ τοὺς περιτυγχάνοντας ἀναιδὴν ἐλευθέρους τε καὶ δούλους ἐφόνευον, ὅπως μηδεὶς ἀπαγγείλῃ τὴν περὶ αὐτοὺς ἀπόνοιάν τε καὶ παρανομίαν. ἀναρχίας δ' οὔσης διὰ τὸ μηδεμίαν Ῥωμαϊκὴν ἀρχὴν δικαιοδοτεῖν, πάντες ἀνυπεύθυνον ἐξουσίαν ἔχοντες πολλὰς καὶ μεγάλας συμφορὰς ἀπειργάζοντο. διὸ καὶ πᾶς τόπος ἔγεμεν ἁρπαγῆς βιαίου ταῖς τῶν εὐπόρων οὐσίαις ἐνεξουσιαζούσης. οἱ δὲ πρότερον ἐν ταῖς πόλεσι πρωτεύοντες ταῖς τε δόξαις καὶ τοῖς πλούτοις, τότε διὰ τὴν ἀνέλπιστον τῆς τύχης μεταβολὴν, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν δραπετῶν ὑβριστικῶς ἀπέβαλλον τὰς εὐπορίας, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἐλευθέρων ἐπηρεαζόμενοι καρτερεῖν ἠναγκάζοντο. διὸ καὶ πάντες ὑπελάμβανον τὰ μὲν ἐντὸς τῶν πυλῶν μόγις ὑπάρχειν ἴδια, τὰ δὲ ἐκτὸς τῶν τειχῶν ἀλλότρια, καὶ δοῦλα τῆς παρανόμου χειροκρατίας εἶναι. καθόλου δ' ἦν κατὰ πόλεις θορυβὸς καὶ σύγχυσις τῶν κατὰ νόμους δικαίων. οἱ γὰρ ἀποστάται τῶν ὑπαίθρων κρατοῦντες, ἀνεπίβατον ἐποιοῦντο τὴν χώραν, μνησικακοῦντες τοῖς δεσπόταις, οὐκ ἐμπιπλάμενοι δὲ τῶν ἀνελπίστων εὐτυχημάτων· οἱ δὲ ἐντὸς τῶν τειχῶν δοῦλοι νοσοῦντες ταῖς ψυχαῖς καὶ μετεωριζόμενοι πρὸς ἀπόστασιν, φοβερώτατοι τοῖς κυρίοις ὑπῆρχον.

Ὅτι Σατορνῖνος ὁ [*] δήμαρχος ζηλώσας βίον ἀκόλαστον, καὶ ταμίας ὑπάρχων εἰς τὴν ἐξ Ὠστίας εἰς τὴν Ῥώμην τοῦ σίτου παρακομιδὴν ἐτάχθη. διὰ δὲ τὴν ῥαθυμίαν, καὶ φαυλότητα τῆς ἀγωγῆς δόξας κακῶς προεστάναι τῆς προειρημένης ἐπιμελείας, ἐπιτιμήσεως ἔτυχε προσηκούσης. ἡ δὲ σύγκλητος παρελομένη τὴν ἐξουσίαν, παρέδωκεν ἄλλοις τὴν ἐπι-

---

[*] In Schedis erat ὕπατος, quod Valeſius bene emendavit.

cabunt. Haud tamen ſcio, an τὴν ἐκ τούτων τιμὴν reliquerit *Diodorus*, quippe poſt pauca diſerte prodens, Mario duce ſemper victoriam Romanos retuliſſe. Erit ergo, *honorem ex praeliis iſtis ſub Mario acquiſiviſſe.* Si vero dubites de verbi iſto uſu, adi *Appian.* L. II. B. Civil. p. 846. & L. V. p. 1184. Jam quod praeceſſit: Ὄντος δὲ αὐτοῦ γεγονότος ἀγροικοτέρου, id prima Marii aetas non reſpuit. *Juvenalis* Sat. VIII, 245.

Arpinas alius Volſcorum in monte ſolebat
Poſcere mercedes alieno laſſus aratro:
Nodoſam poſt haec frangebat vertice vitem;
Si lentus pigra muniret caſtra dolabra.

'Adde *Plut.* in Mario p. 407. P. Wess.

23. Οὐ μόνον τὸ πλῆθος τῶν οἰκετῶν] Hoc fragmentum ex lib. 36. *Diodori* eſt, ubi iiſdem fere verbis legitur, pag. 912. *Ed. Rhodom.* Coeptum autem eſt hoc ſecundum in Sicilia ſervile bellum, anno urbis 648. ut ex lib. 36. *Diodori* patet. H. Vales.

46. Καὶ δοῦλα τῆς παρανόμου χειροκρατίας] Recurre ad Eclog. 1. L. XXXVI. p. 534. P. Wess.

55. Ταμίας εἰς τὴν ἐξ Ὠστίας] Inter provincias quaeſtorias erat procuratio frumentaria. eaque provincia Oſtienſis dicebatur, quod ex Oſtienſi portu frumentum in urbem ſubveheretur. *Cicero* pro Sextio (cap. 17.) *Nec mihi res erat cum Saturnino, qui quod a ſe quaeſtore Oſtienſi per ignominiam ad principem & Senatus & civitatis M. Scaurum rem frumentariam tranſlatam ſciebat, dolorem ſuum magna contentione animi perſequebatur.* Idem in Orat. de haruſpicum reſp. (cap. 20.) *Saturninum quod in annonae caritate quaeſtorem a ſua frumentaria procuratione Senatus amovit, eique rei M. Scaurum praefecit, ſcimus dolore factum eſſe popularem.* H. Vales.

Ταμίας εἰς τὴν ἐξ Ὠστίας] De provincia Oſtienſi egregie *Pighius* in Faſt. ann. CDXXCVIII., & poſt eum *Graevius* ad Or. Cic-

ἐπιστασίαν ταύτην. διορθωσάμενος δὲ τὴν προϋπάρχουσαν ἀκολασίαν, καὶ τοῦ σώφρονος ἀντεχόμενος βίου, δημαρχίας ὑπὸ τοῦ δήμου κατηξιώθη.

Ὅτι περὶ τῆς τοῦ Μετέλλου φυγῆς ἐπ' ἔτη δύο γενομένων λόγων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὁ υἱὸς αὐτοῦ κόμην περιθρέψας καὶ πώγωνα, καὶ ῥυπαρὰν ἔχων ἐσθῆτα περιῄει κατὰ τὴν ἀγορὰν, δεόμενος τῶν πολιτῶν καὶ μετὰ δακρύων προσπίπτων τοῖς ἑκάστου γόνασιν, ἠτεῖτο τὴν τοῦ πατρὸς κάθοδον. ὁ μὲν δῆμος καίπερ οὐ βουλόμενος ἀφορμὴν διδόναι τοῖς φυγάσι τῆς καθόδου παρὰ τοὺς νόμους, ὅμως διὰ τὸν ἔλεον τοῦ νεανίσκου καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ γονέως σπουδὴν κατήγαγε τὸν Μέτελλον, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ διὰ τὴν περὶ τὸν γεννήσαντα γεγενημένην φιλοτιμίαν, Εὐσεβῆ προσηγόρευσεν.

Ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ Ῥωμαῖοι νόμοις τε καὶ ἀγωγαῖς ἀρίσταις χρώμενοι, κατ' ὀλίγον ηὐξήθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἡγεμονίαν ἐπιφανεστάτην καὶ μεγίστην τῶν μνημονευομένων κατακτήσασθαι. ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις χρόνοις καταπεπολεμημένων μὲν τῶν πλείστων ἐθνῶν, πολυχρονίου δὲ εἰρήνης γενομένης, μετέπεσεν ἐν τῇ Ῥώμῃ τὸ τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς εἰς ὀλέθριον ζῆλον. ἐτράπησαν γὰρ οἱ νέοι μετὰ τὴν ἐκ τῶν πολέμων ἄνεσιν εἰς τρυφὴν καὶ ἀκολασίαν, χορηγὸν ἔχοντες τὸν πλοῦτον ταῖς ἐπιθυμίαις. προεκρίνετο γὰρ κατὰ τὴν πόλιν τῆς μὲν λιτότητος ἡ πολυτέλεια, τῆς δὲ τῶν πολεμικῶν ἔργων μελέτης ἡ ῥᾳστώνη. μακάριος δ' ὑπείληπτο τοῖς πολλοῖς, οὐχ ὁ ταῖς ἀρεταῖς κεκοσμημένος, ἀλλ' ὁ ταῖς προσηνεστάταις ἡδοναῖς πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον ἐναπολαύων. διὸ καὶ δείπνων πολυδαπάνων παραθέσεις ἐπεπόλασαν, καὶ μύρων θαυμαζομένων εὐωδίαι, καὶ στρωμνῆς ἀνθινῆς καὶ μεγαλοπλούτου παρασκευαὶ τρικλίνων, καὶ ἐλέφαντος καὶ ἀργύρου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν πολυτελεστάτων ὑλῶν περιττῶς δεδημιουργημένων κατασκευαί. τῶν δὲ οἴνων ὁ μὲν μετρίως τέρπων τὴν γεῦσιν ἀπεδοκιμάζετο, Φαλέρνος δὲ καὶ Χῖος, καὶ πᾶς ὁ τούτοις ἐφάμιλλον ἔχων ἡδονὴν, ἰχθύων τε καὶ τῶν ἄλλων χρηστῶν τὰ πρωτεύοντα πρὸς ἀπόλαυσιν ἀναίδην ἀνηλίσκοντο. ἀκολούθως δὲ τούτοις οἱ νέοι κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐφόρουν ἐσθῆτας, διαφόρους μὲν ταῖς μαλακότησι, διαφανεῖς δὲ, καὶ κατὰ τὴν λεπτότητα ταῖς γυναικείαις παρεμφερεῖς. καὶ πάντα τὰ πρὸς ἡδονὴν καὶ ἀλαζονείαν ὀλέθριον ἀνήκοντα παρασκευαζόμενα, ταχὺ τὰς τούτων τιμὰς εἰς ἄπιστον ὑπερβολὴν ἤγαγεν. τοῦ μὲν γὰρ οἴνου τὸ κεράμιον ἐπωλεῖτο δραχμῶν ἑκατὸν, τῶν δὲ Ποντικῶν ταρίχων τὸ κεράμιον δραχμῶν τετρακοσίων, τῶν δὲ μαγείρων οἱ διαφέροντες ὀψαρτυτικαῖς φιλοτεχνίαις ταλάντων τεττάρων. οἱ δὲ ταῖς εὐμορφίαις ἐκπρέποντες [y] πολλαπλασίων ταλάντων. ἀδιορθώτου δ' οὔσης τῆς ἐπὶ τὸ κακὸν ὁρμῆς, ἐπεβάλοντό τινες τῶν τὰς ἀρχὰς λαμβανόντων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μετατίθεσθαι τὴν τῆς προηγη-

nae vitae luxu ſe ad temperantiam contuliſſet, Tribunus plebis fieri meruit.

Cum de reſtituendo Q. Metello in omnibus concionibus per integrum biennium ſermo aſſidue fieret, ejus filius Q. Metellus barba & capillo ſubmiſſo ſordidatus, veſte ſqalida forum circuibat, flenſque, & ad ſingulorum civium genua advolutus, flagitabat ut patrem ab exilio revocarent. At populus cum ſpem reditus contra leges exulibus proponere minime vellet, tamen miſeratione ac precibus adoleſcentis commotus, Q. Metellum ab exilio revocavit, ac filium ob ſingularem erga patrem affectum ac ſollicitudinem, Pium cognominavit.

Populus Romanus cum olim optimis legibus atque inſtitutis uteretur, paulatim progreſſus, maximum ac celeberrimum omnium quae unquam fuiſſe memorantur, imperium ſibi comparavit. Ultimis autem temporibus cum ſuperatis quamplurimis gentibus diuturna pace frueretur, ab antiqua illa diciplina ad peſtiſera ſtudia deflexit. Juvenes enim ,cum quies a bellis eſſet, & cupiditatibus impenſae non deeſſent, luxum atque intemperantiam ſectari coepere: quippe in urbe luxus frugalitati, exercitationi rerum bellicarum deſidia anteponebatur, atque is demum beatus opinione omnium habebatur, non qui virtute eſſet praeditus, ſed qui omnem aetatem in voluptatibus conſumeret, proinde & coenarum ſumptuoſi apparatus, & 393. unguenta miro odore fragrantia, veſtes ſtragulae precioſae ac variis coloribus pictae, tricliniorum ornatus, opera ex auro argentoque & ebore, aliaque hujuſcemodi materia ingenti artificio elaborata increbruere. Vinum vero quodcunque ſapore mediocri eſſet, repudiabatur. Falerna duntaxat & Chia, aliaque ejuſmodi ſalivae vina; ſimiliter ex piſcibus ac caeteris obſoniis praecipua quaeque apponebantur. Praeterea juvenes in foro veſtes geſtabant ex molliſſima lana, tenues ac perlucidas, prorſuſque muliebribus ſtolis perſimiles. Caeterum cum haec omnia inſtrumenta luxuriae ac voluptatis maximo ſtudio ab omnibus compararentur, brevi harum rerum pretia in immenſum crevere. Namque vini Falerni amphora centum denariis, Ponticorum ſalſamentorum orca quadringentis vaenibat: coqui in arte culinaria praeſtantiſſimi quatuor talentis, pueri delicati, eleganti forma praediti, ingenti pecunia vendebantur. Cum vero maximus omnium impetus ad hujuſmodi luxuriam eſſet, quidam Praeſides in provinciis hanc morum la-

bem

---

[y] In ſcripto libro πολλῶν, haud male.

Ciceron. pro Murena C. 8. 1. quos vide. P. Wess.

68. Καὶ μετὰ δακρύων προσπίπτων &c.] Eadem *Appianus* L. I. B. Civil. p. 628. & *Aur. Victor* de Vir. Illuſt. C. 63. P. Wess.

92. Καὶ στρωμνῆς ἀνθινῆς &c.] Luxum iſtum explicuit *Jo. Meurſius* de Rom. Lux. C. 9. Ego ſolo *Philone Jud.* utar, qui Ἰταλικῆς πολυτελείας καὶ τρυφῆς argumenta enarrans, περίεργα τρίκλινά τε, inquit, καὶ περίκλινα χελώνης ἢ ἐλέφαντος κατεσκευασμένα, καὶ τιμαλφεστέρας ὕλης, ὧν τὰ πλεῖστα λιθοκόλλητα, στρωμναὶ ἁλουργεῖς ἐνυφασμέναι χρυσῷ καὶ ἀνθοβαφεῖς ἕτεραι ποικίλων χρωμάτων, πρὸς τὸ τῆς ὄψεως ἐπαγωγὸν de Vit. Contemplat. pag. 896. D., quibus non diſſimilia idem commentatus eſt apud *Euſeb.* Praep. Evang. L. VIII, 14. p. 389. P. Wess.

2. Διαφανεῖς δὲ &c.] Vid. *Stanislaum Kobierzykium* de Rom. Lux. L. I, 9. & Interpretes ad *Petron.* C. 55. *Philo Jud.* Vit. Contempl. p. 896. χιτῶνάς τε ἀραχνοϋφεῖς καὶ ἐνδύματα vocat, *Seneca* vero *Sericas veſtes, ſi veſtes vocandae ſunt, in quibus nihil eſt, quo defendi aut corpus, aut denique pudor poſſit: quibus ſumptis, mulier parum liquido nudam ſe non eſſe jurabit* de Benef. L. VII, 9. Modo [illegible] olim fuiſſe, equidem non dubito. P. Wess.

7. Τῶν δὲ Ποντικῶν ταρίχων τὸ κεράμιον &c.] Haec debentur Catoni, apud *Polybium* L. XXXI. indignanti, ὅτι τινὲς τὰς ξενικὰς τρυφὰς εἰσήγαγον εἰς τὴν Ῥώμην, ΤΡΙΑΚΟΣΙΩΝ μὲν ΔΡΑΧΜΩΝ ΚΕΡΑΜΙΟΝ ΤΑΡΙΧΩΝ ΠΟΝΤΙΚΩΝ ὠνούμενοι, καὶ μειράκια δὲ εὔμορφα ὑπερβαλλόντως ἀγρῶν τιμῆς in extremo L. VII. *Athenaei.* Indidem ſumta etiam videntur, quae de coquis ſuccedunt: Cato enim veterum diſciplinam & mores collaudans, *equos carius quam coquos* emi ſolitos dictitabat apud *Gellium* L. XI, 2. At eo tempore, de quo *Diodorus*, μάγειρος γεωργοῦ πολυτιμότερος ἦν, quae *Muſonii* verba in *Stobaei* Serm. XVIII. p. 167., ſive *pluris pretii coquum quam villicum habebant*, quod de ſe negat *Marius* in *Salluſt.* Jug. C. 85. Confer *P. Burman.* ad *Petron.* C. 38. P. Wess.

9. Οἱ δὲ ταῖς εὐμορφίαις ἐκπρέποντες] Puto fuiſſe ταῖς εὐμορ-

φίαις

bem emendare conati, vitam ſuam ad exemplum virtutis atque honeſtarum artium utpote in excelſo loco conſtituti propoſuerunt.

Quos inter Q. Mucius Scaevola ſingularem operam navavit, ut caeteros a praviſſimis inſtitutis ſua virtute revocaret. Nam cum Proconſul in Aſiam miſſus eſſet, lecto ſibi legato amicorum optimo P. Rutilio, hujus conſilio in adminiſtranda provincia ac jure dicundo ſemper eſt uſus. Porro omnem ſumptum, tum ſuum, tum comitum ex ſua pecunia facere conſtituit, magnaque tenuitate 394. ac frugalitate uſus, atque incorrupta integritate, provinciam a priſtinis calamitatibus recreavit. Etenim ſuperiores Aſiae Proconſules, ſocietate inita cum publicanis, penes quos Judicia tunc Romae erant, provinciam omni ſcelerum genere impleverant.

At Mucius Scaevola cum juriſdictionem integre ac ſumma diligentia exerceret, non modo calumnias omnes repreſſit, ſed & publicanorum injurias coërcuit. Nam quotieſcunque aliqui a publicanis vexati eum adierant, datis judicibus integerrimis publicanos ubique condemnabat, ac mulctam quidem quae judicata erat, injuria affectis perſolvere eos compellebat: caeterum capitalia crimina capitali ſententia vindicabat. Quin etiam quendam inter diſpenſatores ſocietatis facile primum, qui de ſua manumiſſione cum dominis certam pecuniam erat pactus, antequam manumiſſus eſſet capite damnatum in crucem ſuſtulit.

Idem publicanos ſententia judicum condemnatos, adverſariis abducendos tradebat: proinde qui antea inſolentia ac cupiditate elati multa neſarie actitarant, tunc praeter ſpem ab iis, quos injuria affecerant, in carcerem abripiebantur. Cumque praeterea ſolennes Proconſulum comitumque ſumptus ipſe ex arca ſua faceret, brevi ſociorum benevolentiam populo Romano conciliavit.

L. Aſellius patre Quaeſtorio, Praetor in Siciliam miſſus, cum provinciam vaſtatam reperiſſet, praeclaris uſus inſtitutis brevi eam ad priſtinum ſtatum revocavit. Nam ad exemplum Scaevolae

μένης ἀγωγῆς ζῆλον, καὶ τὸν ἑαυτὸν βίον, περίοπτον ὄντα διὰ τὴν ἐξουσίαν, ἀρχέτυπον εἰς μίμησιν τιθέναι τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων.

Ὅτι Κόϊντος Σκαιόλας μεγίστην εἰσηνέγκατο σπουδὴν διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς διορθώσασθαι τὴν φαυλότητα τοῦ ζήλου. ἐκπεμφθεὶς γὰρ εἰς τὴν Ἀσίαν στρατηγὸς, ἐπιλεξάμενος τὸν ἄριστον τῶν φίλων σύμβουλον Κόϊντον Ῥοτίλιον, μετ᾽ αὐτοῦ συνήδρευε βουλευόμενος, καὶ πάντα διατάττων, καὶ κρίνων τὰ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν. καὶ πᾶσαν τὴν δαπάνην ἔκρινεν ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ποιεῖσθαι τοῖς τε συνεκδήμοις καὶ αὑτῷ. εἶτα λιτότητι καὶ ἀφελείᾳ χρώμενος καὶ ἀκεραίῳ τῇ δικαιοσύνῃ, τὴν ἐπαρχίαν ἀνέλαβεν ἐκ τῶν προγεγονότων ἀκληρωμάτων. οἱ γὰρ προγεγονότες κατὰ τὴν Ἀσίαν, δημοσιώνας κοινωνοὺς ἐσχηκότες, τοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ τὰς δημοσίας κρίσεις καταδικάζοντας, ἀνομημάτων ἐπεπληρώκεισαν τὴν ἐπαρχίαν.

Ὅτι Λεύκιος ὁ Σκαιόλας ταῖς μὲν δικαιοδοσίαις ἀδιαφθόροις καὶ ἀκριβέσι χρησάμενος, οὐ μόνον πάσης συκοφαντίας ἀπήλλαξε τοὺς κατὰ τὴν ἐπαρχίαν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν δημοσιωνῶν ἀνομήματα διωρθώσατο. πᾶσι γὰρ τοῖς ἠδικημένοις ἀκριβῆ κριτήρια προςαλέων, καταδίκους ἐν ἅπασιν ἐποίει τοὺς δημοσιώνας· καὶ τὰς μὲν ἀργυρικὰς βλάβας τοῖς ἠδικημένοις ἐκτίνειν ἠνάγκαζε, τὰ δὲ θανατικὰ τῶν ἐγκλημάτων ἠξίου κρίσεως θανατικῆς. ὅτε δὲ τὸν κορυφαῖον τούτων οἰκονόμον διδόντα μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολλὰ χρήματα, καὶ συμπεφωνηκότα πρὸς τοὺς κυρίους, φθάσας τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ θανάτου καταδικάσας ἀνεσταύρωσεν.

Ὅτι ὁ αὐτὸς τοὺς δημοσιώνας καταδίκαζε, καὶ τοῖς ἠδικημένοις ἐνεχείριζε. καὶ συνέβαινε τοὺς ὀλίγῳ πρότερον διὰ τὴν καταφρόνησιν καὶ πλεονεξίαν πολλὰ παρανομοῦντας, παρ᾽ ἐλπίδας ὑπὸ τῶν ἠδικημένων [a] ἀπάγεσθαι πρὸς τοὺς καταδίκους. καὶ τὰς συνήθεις τοῖς στρατηγοῖς, καὶ τοῖς συνεκδήμοις δαπάνας ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ποιούμενος, ταχὺ τὰς εὐνοίας τῶν [a] συμμάχων εἰς τὴν Ῥώμην ἀνεκτήσατο.

Ὅτι Λεύκιος Ἀσύλλιος πατρὸς μὲν ὑπάρχων τεταμιευκότος, ἐκπεμφθεὶς δὲ στρατηγὸς εἰς Σικελίαν, κατέλαβε τὴν ἐπαρχίαν διεφθαρμένην. ἀνεκτήσατο δὲ τὴν νῆσον χρησάμενος τοῖς καλλίστοις ἐπιτηδεύμασι. παραπλησίως γὰρ τῷ Σκαιόλᾳ, προχειχειρίσατο τὸν ἄριστον τῶν φίλων πρεσβευτήν τε καὶ σύμβουλον, ὃς ἦν Γάϊος, ἐπικαλούμενος δὲ Λόγγος, ζηλωτὴς τῆς ἀρχαίας καὶ σώφρονος ἀγωγῆς· καὶ Πόπλιον σὺν τούτῳ πρωτεύοντα τῇ δόξῃ τῶν ἐν Συρακούσαις κατοικούντων ἱππέων. χωρὶς γὰρ τῶν ἐκ τῆς τύχης ἀγαθῶν καὶ ταῖς κατὰ ψυχὴν ἀρεταῖς διέφερε. σημεῖον δὲ τῆς εὐσεβείας, αἱ θυσίαι, καὶ αἱ ἐν τοῖς ἱεροῖς κατασκευαὶ, καὶ τὰ ἀναθήματα· τῆς δὲ σωφροσύνης τὸ τὰς αἰσθήσεις μέχρι τῆς ἐσχάτης τοῦ βίου γραμμῆς ἀσινεῖς ἔχειν· τὸ δὲ τῆς παιδείας τε καὶ φιλανθρωπίας, τὸ προτιμᾶσθαι παρ' αὐτῷ τελειότερον τοὺς πεπαιδευμένους. καθόλου δὲ τοὺς ἀπό τινος ἐπαινουμένης μούσης ὁρμωμένους εὐεργέτει, συλλαμβάνων ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἀφειδῶς. οἷς δὴ συνὼν [b] ὁ Σύλλιος προσαναπαυόμενος, ὁμοτοίχους μὲν οἰκίας εἰς κατάλυσιν παρεσκευάσατο, συνήδρευε δὲ μετὰ τούτων τὰ κατὰ τὴν δικαιοδοσίαν ἐπακριβούμενος καὶ πάντα φιλοτεχνῶν καὶ πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἐπαρχίας.

---

[a] Ὑπάγεσθαι ſciptae ſchedae. [a] Συμμαχίδων eaedem, neque admodum abſurde.

φίας ἐκπρεποῦς, idque vocabulum operarum negligentia truncatum. P. Wess.

20. Ἐπιλεξάμενος τὸν ἄ. τῶν φ. σ. Κόϊντον Ῥουτίλιον] Redarguit & hic locus eos, qui Rutilium Scaevolae in Aſia quaeſtorem perhibuerunt. Vide quae diſputavit Cel. *Jac. Perizonius* Animad. Hiſtor. C. 1. p. 58. P. Wess.

23. Ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας] Increbuerat ſcilicet haec conſuetudo ut Magiſtratus Romani, qui in provinciam proficiſcebantur, aut qui juriſdictionis cauſa obibant provinciam, publica hoſpitia & jumenta ac caetera ejuſmodi a perviis civitatibus exigerent, quae prava conſuetudo coeperat a L. Poſthumio Albino ſub initia Perſici belli, ut docet Livius lib. 42. initio. huic malo emendando lata poſtea eſt lex Julia, quae vetabat ne praeter 4. lectos & tectum ac foenum Magiſtratus ejuſve comites a provincialibus acciperent quidquam, teſte *Cicerone* in lib. v. ad Atticum Ep. 10. & 16. H. Vales.

Ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας] Rarum abſtinentiae exemplum. Solebant in provincias cum imperio tendentes poteſtate plerumque in ſummum provincialium detrimentum abuti, opuſque adeo multiplice & frequenti legum fuit fraeno. Lege notas doctiſſimorum virorum ad *Sueton.* Aug. C. 36. P. Wess.

26. Ἐκ τῶν προγεγονότων ἀκληρωμάτων] Imo vero ἐκ τῶν προγεγ. ἀκληρημάτων. Id juſtum & *Diodori* eſt. Infra Excerpt. horum p. 405. αἴτιος ἐγένετο τῷ τε υἱῷ καὶ τῇ πατρίδι τῶν ἐσχάτων ἀκληρημάτων. & Legat. xxxiv. καὶ μόνα δακρύων καθαιρέτως, βοηθοῦντας τοῖς ἀκληρήμασιν. Alia invenies ad L. III, 12. Non ignoro ex *Suida* productum ἀκλήρωμα pro calamitate atque infortunio fuiſſe, nec id tamen juvabit. Pravum eſt, ſicuti dudum docuerunt *H. Stephanus* Theſ. T. II. p. 244. & *Th. Gatakerus* ad Imp. *Antonini* L. x, 33. Adde literarum ſeriem & veteres ſchedas, a *L. Kuſtero* inſpectas, in Ἀκληρήμασι, συμφοραῖς, δυστυχίαις acquieſcere. P. Wess.

31. Ὅτι Λεύκιος ὁ Σκαιόλας] Peccarunt amanuenſes. Auctor, uti ſuperiora docent, ſcripſerat ὅτι Κόϊντος Σκαιόλας. Habet de Q. Scaevola, quae legi merentur, *Rupertus* ad *Pompon.* l. 2. §. 41. D. de Or. Jur. P. Wess.

41. Συμπεφωνηκότα πρὸς τοὺς κυρίους] Uſitatum id fuit apud Romanos, ut ſervus de libertate ſua cum domino paciſceretur. *Tacitus* lib. 14. (cap. 42.) Annalium. *Negata libertate, cui pretium pepigerat. Dio Chryſoſtomus* Orat. 14. (p. 232. A.) de ſervitute. Οἱ δέ τινες τὴν αὐτῶν τιμὴν καταβεβλήκασι τοῖς δεσπόταις καὶ οὐδένα δοῦλοί εἰσιν αὐτῶν ὄντες. Praetermittere hic non poſſum locum *Dionyſii Halic.* ſane illuſtrem ex libro 4. p. 227. Ἐτύγχανον δὲ τῆς ἐλευθερίας οἱ μὲν πλεῖστοι προῖκα διὰ καλοκαγαθίαν καὶ κράτιστος ἀπαλλαγῆς τῶν δεσποτῶν τρόπος οὗτος ἦν. ὀλίγοι δέ τινες λύτρα καταθέντες ἐξ ὁσίων καὶ δικαίων ἐργασιῶν συναχθέντα, &c. quae vix mihi temperavi quin adſcriberem. Adde quae notavit *I. Lipſius* ad dictum locum *Taciti.* H. Vales.

42. Φθάσας τὴν ἀπολύτρωσιν] Id eſt, antequam integrum redemptionis precium numeraſſet. λύτρα quippe eam pecuniam vocat *Dionyſius* loco proxime allato. H. Vales.

52. Ὅτι Λεύκιος Ἀσύλλιος] Exiſtimavi legendum eſſe Ἀσέλλιος, quod eſt cognomen Romanum apud *Appianum* lib. 1. Civilium (p. 645.) Ἀσέλλιος Praetor urbanus a foeneratoribus occiſus eſſe dicitur: qui a *Valerio Max.* lib. 9. cap. 7. Aulus Sempronius Aſellio vocatur, in Prologo autem lib. 74. *T. Livii* Aſellus, minus recte. Nam & apud *Nonium Marcellum* (cap. 7, 107.) Sempronius Aſellio laudatur in lib. 4. hiſt. & apud *Gellium* lib. 2. cap. 13. & 13, 3. noctium Attic. qui ait Aſellionem hunc ſub Africano Tribunum mil. ad Numantiam fuiſſe.

Ὅτι ὁ αὐτὸς κατὰ τὴν δικαιοδοσίαν πρὸς τὰ συμφέροντα φιλοτιμηθεὶς, τὴν συκοφαντίαν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐφυγάδευσε, τῆς δὲ τῶν ἀσθενεστέρων βοηθείας μεγίστην ἐποιήσατο φροντίδα· τῶν γὰρ ἄλλων στρατηγῶν εἰωθότων διδόναι προστάτας τοῖς ὀρφανοῖς, καὶ γυναιξὶν ἐρήμοις συγγενῶν, οὗτος ἑαυτὸν τούτων ἀπέδειξε φροντιστήν. διά τε τῆς ἰδίας σκέψεως καὶ φροντίδος διακρίνων τὰς ἐν τούτοις ἀμφισβητήσεις, πᾶσιν ἀπένειμε τὴν πρέπουσαν τοῖς καταδυναστευομένοις ἐπικουρίαν. καθόλου δὲ πάντα τὸν τῆς ἀρχῆς χρόνον διατελέσας εἰς ἐπανόρθωσιν τῶν βιωτικῶν, καὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων, ἀπεκατέστησε τὴν νῆσον εἰς τὴν πάλαι ποτὲ μακαριζομένην εὐδαιμονίαν.

Ὅτι Μάρκος Λίβιος Δροῦσος ἀνὴρ νέος μὲν τὴν ἡλικίαν, κεκοσμημένος δὲ πᾶσι τοῖς πρωτείοις. πατρός τε γὰρ ἦν ἐπιφανεστάτου, καὶ παρὰ τοῖς πολίταις δι' εὐγένειαν καὶ ἀρετὴν θαυμαστῶς ἀγαπώμενος. αὐτὸς δὲ ὑπῆρχε λόγῳ μὲν δυνατώτατος τῶν ἡλικιωτῶν, πλούτῳ δὲ πάντας τοὺς πολίτας ὑπερβάλλων. μεγάλην δὲ ἀξιοπιστίαν ἔχων, καὶ κατὰ τὰς ὑποσχέσεις ὢν βεβαιότατος, ἔτι δὲ πλήρης εὐγενοῦς φρονήματος. διὸ καὶ μόνος ἔδοξεν εἶναι προστάτης τῆς συγκλήτου.

delecto ſibi legato ex omnibus amicis optimo C. Sempronio Longo, Publium quoque ſplendidiſſimum Equitem Romanum, qui Syracuſis degebat, conſiliorum ſocium ſibi adjunxit: Cui praeter fortunae bona, maximae quoque animi virtutes ſuppetebant, 397. & pietatem quidem illius adverſus Deos, & ſacrificia & donaria & refecta Deorum templa ſatis teſtantur: temperantiae vero illud argumentum ſit, quod omnes corporis ſenſus uſque ad exitum vitae ſanos atque integros conſervavit. Doctrinam porro illius atque humanitatem abunde id declarat, quod viros doctrinae laude praeſtantes non mediocriter colebat, omneſque adeo, qui humanioribus erant artibus dediti, beneficiis ac liberalitate ſua proſequebatur. Hos igitur duos viros cum & contubernales & in jure dicundo aſſeſſores haberet Aſellius, prolixam operam dedit ut provinciae ſtatum reſtauraret.

Idem in jure dicendo publicum commodum ſpectans, calumniam e foro diſpulit, eamque praecipuam curam habuit ut infirmiſſimo cuique ſubveniret. Nam cum reliqui Praetores pupillis ac viduis agnatorum cura deſtitutis, tutores dare ſoliti eſſent, hic ejuſmodi perſonarum ipſe tutelam ſuſcepit, omneſque earum cauſas ſumma ſollicitudine ac diligentia dijudicans, oppreſſis auxilio fuit. Cumque aſſidue, quamdiu Siciliae praefuit, operam dediſſet, ut privata ac publica maleficia compeſceret, tandem priſtinae felicitati provinciam reſtituit.

M. Livius Druſus, aetate quidem juvenis ille, verum omnibus corporis atque ingenii dotibus erat inſtructus; quippe clariſſimo patre natus, quem populus Romanus ob ſplendorem generis ac virtutem unice dilexerat. Ipſe inter aequales ſuos eloquentia atque opibus eminebat. Idem ob conſtantem in omnibus dictis fidem, maximam ſibi auctoritatem comparaverat. Aderat etiam ingens magnitudo animi, adeo ut ſolus idoneus Senatus patronus fore videretur.

EX

---

[b] Sic *Valeſ.* ex MS., uti puto.

fuiſſe. H. Vales.

Ὅτι Λούκιος Ἀσύλλιος] Eſt qui *Ἀκύλλιος* mallet, Manium Aquillium intelligens, qui Siciliam pacavit, bello Servili confecto. Sed ille patre quaeſtorio editus non eſt, neque ea juſtitiae & abſtinentiae gloria floruit, nec omnes corporis ſui ſenſus uſque ad vitae exitum integros conſervavit. Aſellius, quem *Valeſius* adſciſcit, a Graeco parum abeſt. Id mirum tamen, nuſquam eum a *Cicerone* in Verrinis, neque ab aliis, quod quidem reſciſcere quivi, commendari, quamquam praeter ceteros Siciliae praetores meruerat. Itaque haereo. De Sempronio Aſellione *Valeſio* melius *G. J. Voſſius* Hiſt. Lat. L. 1, 8. P. Wess.

58. *Γάϊος, ἐπικαλούμενος Λόγγος*] Et hic in obſcuro eſt. Laudat Antonius familiarem ſuum *Longum*, virum optimum, & ab hiſtoria, prudentia juris publici & antiquitatis ſcientia inſtructiſſimum in *Ciceronis* L. 1. Orat. C. 60., qui noſter eſſet, ſi veteres libri, in quorum aliis *Longinus*, conſentirent. P. Wess.

65. *Τῆς ἐσχάτης τοῦ βίου γραμμῆς*] Vide extremum L. XVII., ubi idem. Statim *διέφερε*, quod in Latinis *Valeſius* ſecutus eſt, ſcripſerat *Auctor*. P. Wess.

79. *Στρατηγῶν εἰωθ. διδόναι προστάτας*] Hic locus ut puto ſingularis eſt, de tutoribus quos Praetores aut Proconſules in provinciis dare ſoliti erant. Poſtea vero lata eſt ab Auguſto lex Julia & Titia anno urbis 722. Auguſto III. & M. Titio Coſſ. qua jubentur Praeſides provinciarum mulieribus pupilliſve non habentibus tutores dare, ut ait *Ulpianus* in Regulis. H. Vales.

Στρατηγῶν εἰωθ. διδόναι προστάτας] Sane quam notabilis hic eſt locus, & forſan ad unam Siciliam reſtringendus, uti cenſet Cl. *Anton. Schultingius* ad *Ulpian.* tit. XI. de Tutel. §. 18. P. Wess.

86. *Εἰς ἐπανόρθωσιν τῶν βιωτικῶν*] Putes *τῶν ἰδιωτικῶν* voluiſſe *Diodorum* ob poſtremam horum Excerpt. partem, ubi contra ſe *ἰδιωτικὰ* & *δημόσια* ponuntur. At vetat *S. Paullus*, cum priore ad Corinthios C. VI, 3. *οὐκ οἴδατε, ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτιγε βιωτικά; βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε* &c. Intelligit Apoſtolus controverſias privatas de rebus omnibus, quae in hac vita incidere ſolent, quamquam aliud vulgo Interpretes ſectantur. Firmat quod dixi *Polybius* Excerpt. p. 1401. P. Wess.

92. *Θαυμαστῶς ἀγαπώμενος*] Legendum eſſe putavi *ἀγαπωμένου*. & ad patrem Livii Druſi id retuli, de quo haec C. Carbo olim cum maximo plauſu dixit. O *Marce Druſe, patrem appello. Tu dicere ſolebas ſacram eſſe Remp. quicunque eam violaviſſent ab omnibus eſſe ei poenas perſolutas.* Hic Druſus collega in tribunatu fuerat C. Gracchi. Conſul fuit anno urbis 641. H. Vales.

97. *Προστάτης τῆς συγκλήτου*] Deeſt *ἀξιόχρεως*, aut quid ſimile. *Cicero* pro Milone (cap. 7.) *Domi ſuae nobiliſſimus vir Senatus propugnator atque illis quidem temporibus pene patronus Tribunus pl. M. Druſus occiſus eſt.* Sed & ante hunc M. Livium Druſum pater ejus M. Druſus C. filius Senatus partes contra C. Gracchum in tribunatu defenderat, eumque fregerat, ut ait *Cicero* in Bruto (cap. 28.) quam ob cauſam Senatus patronus dictus fuit, ut ſcribit *Suetonius* in Tiberio (cap. 3.) & *Plutarchus* atque *Appianus*. Quintus etiam Caepio Senatûs patronus eſt dictus, ut ſcribit *Valerius* lib. 6. cap. ult. H. Vales.

Προστάτης τῆς συγκλήτου] Additamentum iſtud *Valeſii* non admodum eſt neceſſarium: neque enim qui fuerit, ſed qualem futurum putabant, indicatur. Legendus eſt *Seneca* Brev. Vit. C. 6;

EX LIBRO XXXVII.

398. Isdem temporibus Pompaedius Silo, Marſorum dux, magnum ac praecipitis audaciae facinus aggreſſus eſt: lectis enim decem hominum millibus ex iis, qui judiciorum poenam reformidabant, ſingulis gladios ſub veſte habere juſſis, Romam verſus contendit, eo conſilio ut hac caterva curiam circumdaret, ac civitatis jus omnibus Latinis impetraret: ſin ſecus, igni ac ferro urbem vaſtaret. Cui cum forte C. Domitius obviam factus eſſet, interrogaſſetque hominem, quonam pergeret cum tanta hominum manu; Romam, inquit Pompaedius: ſe enim a Tribunis plebis arceſſitum eſſe ut civitatis jus adipiſceretur. At Domitius, Longe vero, ait, honeſtius ac facilius id conſequeris, ſi Senatum haudquaquam hoſtiliter adieris: quippe Senatum velle non coactum vi, ſed admonitum ac rogatum eam gratiam ſociis nominis Latini impertire. His ſermonibus delinitus Pompaedius, cum id Domitii conſilium pro fideliſſimo ac ſaluberrimo haberet, protinus domum rediit. Ita Domitius ſingulari in loquendo prudentia uſus, patriam graviſſimis periculis liberavit. Longe majori dexteritate congreſſus cum Pompaedio, quam Servilius Proconſul cum Picentibus. Namque hic quaſi mancipia, non liberos ac ſocios adlocutus cum omni contumeliae genere iis inſultaret, minaſque ac terrores incuteret, ſocios ad ſuam ac caeterorum peſtem & perniciem concitavit. Contra vero Domitius leni oratione furorem atque impetum commotae multitudinis repreſſit.

Agamemnon quidam erat Cilix, qui ob maleficia ac plurimas ſociorum caedes patratas comprehenſus atque in cuſtodiam in urbe Aſculo traditus a Romanis erat. Hic a Picentibus cuſtodia liberatus, in gratiam accepti beneficii ſtrenue pro partibus militabat; cumque exercitatus latrociniis a puero eſſet, adjunctis aliquot ejuſdem furoris atque audaciae viris, agrum hoſtium vaſtare coepit.

Pinnenſes ob conſtantem erga populum Romanum
401. fidem in maximas calamitates delapſi ſunt: cumque nullatenus diſcedere a ſocietate vellent Romana, omni ſenſu atque affectu ſpoliati, cogebantur filiorum necem oculis ſuis ſpectare.

L. Sulla ſtrenue ac praeclare rem gerebat, magnaque ejus gloria ac fama in urbe erat: proinde populus Romanus eum Conſulatu dignum cenſebat, cum & fortitudine, & ſcientia rei militaris eximius haberetur: ſatiſque apparebat eum ſumma quaeque adepturum eſſe.

Mithridates victis in Aſia ducibus Romanis, cum captivos plurimos feciſſet, omnes veſte ac ci-

ΕΚ ΤΗΣ ΛΖ'.

Ὅτι ὁ τῶν Μαρσῶν ἡγεμὼν Πομπαῖος ἐπεβάλετο μεγάλῃ καὶ παραβόλῳ πράξει. μυρίους γὰρ ἀναλαβὼν ἐκ τῶν τὰς εὐθύνας φοβουμένων, ἔχοντας ὑπὸ τοῖς ἱματίοις ξίφη, προῆγεν ἐπὶ τὴν Ῥώμην. διενοεῖτο δὲ περιστῆσαι τῇ συγκλήτῳ τὰ ὅπλα, καὶ τὴν πολιτείαν αἰτεῖσθαι· ἢ μὴ πείσας, πυρὶ καὶ σιδήρῳ τὴν ἡγεμονίαν διαλυμήνασθαι. ἀπαντήσαντος δὲ αὐτῷ Γαΐου Δομιτίου, καὶ ἐρομένου· ποῖ προάγεις, Πομπαῖε, μετὰ τοσούτου πλήθους; εἶπεν, εἰς Ῥώμην ἐπὶ τὴν πολιτείαν, κεκλημένος ὑπὸ τῶν δημάρχων. ὁ δὲ Δομίτιος ὑπολαβὼν ἔφησεν, ἀκινδυνότερον αὐτὸν καὶ κάλλιον τεύξεσθαι τῆς πολιτείας, ἂν μὴ πολεμικῶς ἐπὶ τὴν σύγκλητον παραγένηται. ταύτην γὰρ βούλεσθαι τὴν χάριν δοῦναι τοῖς συμμάχοις μὴ βιασθεῖσαν, ἀλλ' ὑπομνησθεῖσαν. ὁ δὲ ἱεράν τινα τὴν συμβουλὴν τἀνδρὸς θέμενος, καὶ πεισθεὶς τοῖς λόγοις, ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὴν οἰκείαν. Δομίτιος μὲν οὖν φρονίμοις λόγοις ἐκ μεγάλων κινδύνων ἐξήρπασε τὴν πατρίδα, πολλῷ κρείττονα τὴν ὁμιλίαν ποιησάμενος τῆς γενομένης Σερουιλίῳ τῷ στρατηγῷ πρὸς Πικεντίνους. ἐκεῖνος γὰρ οὐχ ὡς ἐλευθέροις καὶ συμμάχοις ὁμιλῶν, ἀλλ' ὡς δούλοις ἐνυβρίζων, καὶ φόβων μεγάλων ἀπειλαῖς παρώξυνε τοὺς συμμάχους ἐπὶ τὴν καθ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων τιμωρίαν. οὗτος δὲ πεφρονηματισμένων ἀποστατῶν ἀλόγους ὁρμὰς ἐπιεικέσι λόγοις εἰς εὔνοιαν προετρέψατο.

Ὅτι ἦν τις ἐν Ἄσκλῳ παραδιδόμενος ὑπὸ Ῥωμαίων εἰς φυλακήν, [e] ὄνομα μὲν Ἀγαμέμνων, Κίλιξ δὲ τὸ γένος, διὰ δέ τινα περιπετείας καὶ συμμάχων φόνους ἐζωγρημένος. ὃς ὑπὸ τῶν Πικεντίνων ἀπολυθεὶς ἐκ τῆς φυλακῆς, διὰ τὴν εὐεργεσίαν προθύμως ἐστρατεύετο. λῃστείας δὲ πολλὴν ἐμπειρίαν ἔχων, τὴν πολεμίαν χώραν κατέτρεχε μετὰ στρατιωτῶν ὁμοίων ταῖς παρανομίαις.

Ὅτι οἱ Πιννῆται δειναῖς συνείχοντο συμφοραῖς. ἀμετάπιστον δ' ἔχοντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους συμμαχίαν, ἠναγκάζοντο κατεξανίστασθαι τῶν περὶ ψυχῆς παθῶν, καὶ περιορᾶν τὰ τέκνα στερισκόμενα τοῦ ζῆν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν γεγεννηκότων.

Ὅτι ὁ Σύλλας τὰς πράξεις καλῶς ἐνεχείριζε καὶ ἐνέργως, καὶ δόξης καὶ καλῆς φήμης ἐν Ῥώμῃ κατηξιοῦτο. καὶ τὸ πλῆθος ἐδοκίμαζεν αὐτὸν ἄξιον ὑπάρχειν ὕπατον αἱρεῖσθαι. καὶ περιβόητος ἦν ἐπ' ἀνδρείᾳ τε καὶ στρατηγικῇ συνέσει. καὶ καθόλου φανερὸς ὑπῆρχεν εἰς μεῖζον πρόσχημα δόξης προαχθησόμενος.

Ὅτι ὁ Μιθριδάτης τῆς τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίας κατὰ τὴν Ἀσίαν νικήσας, καὶ πολλοὺς ζωγρήσας, ἅπαντας τιμή-

---

[e] In ſcripto ὁ.

C. 6. P. Wess.

99. Ἡγέμων Πομπαῖος] Ex Πομπαίδιος corruptum eſſe, vidit *Valeſius*. Confer *Fr. Oudendorp.* ad *Obſequent.* Prodig. C. 116. P. Wess.

18. Σερουιλίῳ τῷ στρατηγῷ] Proconſulem verti ex Prologo lib. 72. *Titi Livii* & *Appiano* lib. 1. Civilium (p. 633) *Velleius* lib. 2. (cap. 15.) & *Oroſius* (L. v, 18.) & hiſtoria Miſcella Servium Praetorem eum appellant. H. Vales.

Σερουιλίῳ τῷ στρατηγῷ] Servilium eſſe, bene *Diodorus* & *Valeſius*, eum ſecutus, adfirmant. Scio, quid *Jac. Gronov.* ad *Livii* Epit. 72. cenſuerit, quidque illi reſcripſerit *C. A. Dukerus* in *Flori* L. III, 18., quem adi iis & *Fabricium* ad *Oroſ.* L. v, 18. P. Wess.

27. Ἀγαμέμνων] Hujus meminit Oroſius his verbis (L. v, 18.) *Marſi autem Agamemnonem piratam praeoptaverant.* Eum ipſum intelligit *Appianus* lib. 1. (pag. 634.) ubi Servilii procoſ. caedem commemorat. H. Vales.

34. Οἱ Πιννῆται] Urbs Veſtinorum eſt Pinna *Ptolemaeo* memorata in lib. 3. (pag. 73.) Cujus Cives Pinnenſes dicuntur a *Plinio* (lib. 3, 12.) H. Vales.

35. Ἀμετάπιστον πρὸς Ῥωμαίους συμμαχίαν] Legendum eſſe arbitror ἀμετάπειστον. Nam illud ἀμετάπιστον meo quidem judicio Graecum non eſt. H. Vales.

Ἀμετάπιστον &c.] Non diſſentio. Frequens eſt confuſio vocabulorum ejuſmodi. Ἄπιστος & ἄπειστος in hoc etiam cenſu ſunt. Vide *Valeſium* ad *Euſeb.* Laud. Conſtant. cap. 16. & *Daviſium* in *Max. Tyr.* Diſſ. XXXII. p. 616. P. Wess.

46. Τῆς τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίας] Lego τοὺς τῶν Ῥ. ἡγεμόνας. Praelium illud intelligit quo Manius Aquillius & Q. Oppius cum L. Caſſio & Nicomede rege Bithyniae a Mithridate victi ſunt. de quo vide *Appianum* in Mithridatico (p. 315.) H. Vales.

47. Καὶ πολλοὺς ζωγρήσας] Confer *Appian.* Mithridat. p. 313., captivos Bithynos, Gallograecos, Cappadoces & Alianorum alios a Mithridate ſumma comitate & habitos & dimiſſos referentem. P. Wess.

53. Καὶ θεὸν καὶ σωτῆρα προσαγορευθέντα] Turpe iſtud adulatio-

nis

τιμήσας καὶ ἐσθῆσι καὶ ἐφοδίοις ἀπέλυσεν εἰς τὰς πατρίδας. διαβοηθείσης δὲ τῆς τοῦ Μιθριδάτου φιλανθρωπίας, ἐνέπεσεν εἰς τὰς πόλεις ὁρμὴ προστίθεσθαι τῷ βασιλεῖ. παρῆν δὲ ὁρᾶν ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων πρεσβευτὰς μετὰ ψηφισμάτων καλοῦντας αὐτὸν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας, καὶ θεὸν καὶ σωτῆρα προσαγορευόντων. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ κατὰ τὴν παρουσίαν τοῦ βασιλέως, ἀπήντων αἱ πόλεις ἐκχεόμεναι πανδημεί, μεθ' ἐσθῆτος λαμπρᾶς καὶ πολλῆς χαρᾶς.

Ὅτι κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐπικρατοῦντος Μιθριδάτου, καὶ τῶν πόλεων ἀφισταμένων ἀκατασχέτως ἀπὸ Ῥωμαίων, οἱ ἐν τῇ Λέσβῳ διέγνωσαν οὐ μόνον αὐτοὺς ἐγχειρίσαι τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀχίλλιον εἰς Μιτυλήνην συμπεφευγότα καὶ νοσοκομούμενον παραδοῦναι τῷ Μιθριδάτῃ. ἐπιλέξαντες οὖν τῶν νέων τοὺς ἀλκῇ διαφέροντας, ἔπεμψαν ἐπὶ τὸ κατάλυμα. οἱ δὲ ἄθροοι προσπεσόντες τούτῳ, καὶ τὸν Ἀχίλλιον ἁρπάσαντες ἔδησαν, ὡς καλλίστην τῷ βασιλεῖ καὶ κεχαρισμένην δωρεὰν ἐκπέμψοντες. ὁ δὲ καίπερ νέος ὢν παντελῶς τὴν ἡλικίαν, ἐτόλμησεν ἐπιτελέσασθαι πρᾶξιν ἡρωϊκήν· φθάσας γὰρ τοὺς μέλλοντας συναρπάζειν αὐτόν, ἀντὶ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς αἰσχρᾶς τιμωρίας ἠλλάξατο θάνατον. σφάξας γὰρ ἑαυτόν, καὶ τῇ δεινότητι τῆς πράξεως καταπληξάμενος τοὺς ἐπ' αὐτὸν ὁρμῶντας, ἐποίησε μὴ τολμῆσαι πλησίον αὐτοῦ προελθεῖν· μετὰ πάσης δὲ ἀδείας ἑαυτὸν ἀπαλλάξας τοῦ ζῆν καὶ τῶν ἐπιφερομένων κακῶν, περιβόητον ἔσχε τὴν ἐπ' εὐψυχίᾳ δόξαν.

Ὅτι καθόλου κατὰ τὴν ναυμαχίαν, παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, πλὴν τοῦ πλήθους τὰ λοιπὰ πάντα μεγάλας εἶχεν ὑπεροχάς· τέχνη κυβερνητῶν, τάξις τῶν νεῶν, ἐρετῶν ἐμπειρία, δυνάμεις ἡγεμόνων, ἐπιβατῶν ἀρεταί. παρὰ δὲ τοῖς Καππάδοξιν ὑπῆρχον ἀπειρίαι καὶ ἀγυμνασίαι, καὶ ἡ πάντων τῶν κακῶν παραίτιος ἀταξία. προθυμίᾳ μὲν γὰρ οὐκ ἐλείποντο τῶν Ῥοδίων, ὡς ἂν ἔχοντες ἐπίσκοπον καὶ θεατὴν τῶν κινδύνων τὸν βασιλέα, καὶ τούτῳ σπεύδοντες ἐνδείκνυσθαι τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν. μόνῳ δὲ ὑπερέχοντες τῷ πλήθει τῶν σκαφῶν, περιεχέοντο τὰς πολεμίας ναῦς καὶ κυκλοῦντες εἰς μέσον αὐτὰς ἀπελάμβανον.

Ὅτι Γάϊος Μάριος τῶν ἀνθρώπων ἐπιφανέστατος γεγονώς, ἐπὶ μὲν τῆς νεότητος ἐζήλωσεν ἀφιλαργυρίαν, τῶν καλῶν ἔργων ὀρεχθείς, καὶ μεγάλας πράξεις ἐπί τε τῆς Λιβύης καὶ τῆς Εὐρώπης κατεργασάμενος, περιεποιήσατο τὴν περιβόητον ἐπιφάνειάν τε καὶ δόξαν. ἐπὶ δὲ τοῦ ἐσχάτου γήρως ἐπιθυμήσας τοῦ Μιθριδάτου τοῦ βασιλέως πλούτου, καὶ τὴν ἐν ταῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεσιν εὐπορίαν εἰς τὸν ἴδιον μετενεγκεῖν βίον, τοῖς ὅλοις ἔπταισε· καὶ τοῦ Σύλλα Κορνηλίου τὴν δεδομένην ἐπαρχίαν παραιτούμενος παρανόμως, τῇ προσηκούσῃ περιέπεσε συμφορᾷ. οὐ μόνον δὲ τὸν ἐπιθυμηθέντα πλοῦτον οὐκ ἔλαβεν, ἀλλὰ

bariis donatos in patriam ſuam dimiſit. Quae ejus humanitas cum omnium ſermonibus celebraretur, ſtatim univerſae civitates certatim ſe ejus partibus adjunxere. Itaque cernere erat legatos ſingularum civitatum decretis publicis cum invitantes, Deumque ac Servatorem appellantes. Porro adventu Regis cuncti e civitatibus effuſi, in veſte candida Regem ingenti laetitia excipiebant.

Praevalentibus per Aſiam Mithridatis partibus, cum urbes omnes miro quondam impetu deficerent abs Romanis, Lesbii non ſolum ſe ipſos Regi tradere conſtituerunt, ſed etiam Aquillium, qui Mitylenas confugerat, ibique ex morbo curabatur, Mithridati prodere. Itaque lectos juvenes corporum robore praeſtantes, ad ejus diverſorium miſerunt: Hi facto ſimul impetu correptum Aquillium vinxere, rati pulcherrimum ſe munus ac Mithridrati gratiſſimum oblaturos eſſe. Verum ille, tametſi admodum juvenis, facinus prorſus heroïcum aggreſſus eſt: praeventis enim a quibus abducendus erat, mortem contumelia ac ſervilibus tormentis leviorem eſſe arbitratus, manus ſibi attulit. Cujus facinoris audacia cuncti, qui ad eum rapiendum venerant, territi adeo ſunt, ut propius 402.
accedere minime auſi ſint. Itaque cum abſque ullo periculo ſeſe vita ac propoſitis cruciatibus eripuiſſet, maximam gloriam fortitudinis omnium teſtimonio eſt conſecutus.

Rhodii ſola navium multitudine inferiores, reliquis omnibus longe ſuperiores erant. Namque & arte gubernatorum, & apta navium inſtructione & peritia remigum, & militum fortitudine, ſcientia denique ac virtute Praefectorum Rhodii praeſtabant. Contra autem Cappadoces imperiti navalis pugnae & inexercitati, & quae exitii cauſa ſolet eſſe, incompoſiti agebant; animorum quidem alacritate haudquaquam cedebant Rhodiis: quippe cum ſub oculis ac conſpectu Regis pugnam intuiri eſſent, cui approbare hoc inſigni teſtimonio benevolentiam ſuam cupiebant. Cumque navium duntaxat numero potiores eſſent, omni arte circumvenire hoſtium claſſem atque intercipere conabantur.

C. Marius, vir omnium aetatis ſuae celeberrimus, in juventute quidem laudis ac gloriae ſtudio flagrans, abſtinentiam coluit, maximisque in Africa atque Europa rebus geſtis, ſummam dignitatem famamque ſibi comparavit. Affecta autem aetate cum Mithridatis opes & civitatum Aſiae divitias concupiviſſet, ac provinciam Cornelio Sullae decretam, ad ſe contra leges transferre vellet, in maximas merito calamitates delapſus eſt; nec ſolum iis quas concupiverat opibus caruit, ſed & facultatum

---

nis genus alias nos attigimus & Th. *Gataker.* Miſcellan. L. I. 3. pag. 167. Opportune *Cicero* pro Flacco C. 25. *Mithridatem Deum, illum Patrem, illum Conſervatorem Aſiae, illum Evium, Dionyſum, Bacchum, Liberum nominabant.* Adde *Poſidonium*, quem auctorem hujus rei *Diodorus* habuit, in *Athen.* v. 12. P. Wess.

61. Καὶ τὸν Ἀχίλλιον] Lego Ἀκύλλιον. quippe Manius Aquillius a Mitylenaeis vinctus ac Mithridati eſt traditus, ut ſcribit *Paterculus* lib. 2. (cap. 18.) H. Vales.

67. Ὁ δὲ καίπερ νέος ὢν] Haec non jam de Manio Aquillio intelligenda ſunt, quem conſtat vivum in Mithridatis manus veniſſe. Ex *Valerio Max.* lib. 9. *Appiano* in Mithridatico (p. 316.) & *Poſidonio*, cujus haec verba ſunt. *Μάνιος δὲ Ἀκύλλιος ὁ ὑπατευκὼς ὁ τὸν ἀπὸ Σικελίας καταγαγὼν θρίαμβον συνδεδεμένος ἄγεται ἀνδρὶ μακρῷ Βαστέρνᾳ πεντάπηχυν πεζὸς ὑπὸ ἱππέως ἑλκόμενος]* apud *Athenaeum* lib. v. (12. pag. 213.) Ex quo ſatis patet haec *Diodori* verba ad alium quempiam pertinere, qui cum a Mitylenaeis vinciendus eſſet, ſemetipſe occidit. Sed ejus nomen incuria exſcriptorum omiſſum eſt. H. Vales.

Ὁ δὲ καίπερ νέος ὢν] Non intactum reliquit de Aquilii exitu diſputans hunc locum ad *Ciceron.* Diſput. Tuſcul. L. v. 5. *Jo. Daviſius.* Optime *Valeſius.* Haec enim ad Manium Aquilium referri non poſſunt, quem *legatum populi Romani conſularem vinculis ac verberibus atque omni ſupplicio excruciatum* Mithridates *necavit*, uti *Cicero* dixit pro L. Manil. C. 5. Adſtrue his, provectiore aetate Aquilium fuiſſe, vinculiſque a Mitylenaeis, ut planiſſime *Diodorus*, conſtrictum, ut regi in manus poſſet tradi: hunc vero in ipſo aetatis flore irruentes in ſe & repuliſſe, & finem vitae, quem res ſolum dabat, conſecutum eſſe. Deſunt ergo plura excerptoris aut amanuenſium negligentia. P. Wess.

77. Ναυμαχίαν] Praelium illud navale intelligit, quo Rhodii adverſus Mithridatem decertarunt, de quo conſule *Appianum* (Mithrid. p. 319.) H. Vales.

99. Τὴν δεδομένην ἐπαρχίαν παραιτούμενος] Legendum eſt περιαιρούμενος, ut L. xviii, 25. & apud *Suidam* in Περιαιρῶν. Vulgatum

tatum suarum jacturam passus est, quaestoribus in ejus bona publice possessum missis, ob immensam illius avaritiam. Caeterum populi judicio capitis damnatus, cum praesentem poenam forte effugisset, errabundus per Italiam, nullo fugae comite, tandem in Numidiam evasit, inops atque egens rerum omnium. Postmodum vero cum Romae bellum civile excitatum fuisset, iis, qui hostes patriae ju-
405. dicati erant, socium se adjunxit, partaque victoria haudquaquam reditu in patriam contentus, magnas praeterea turbas in Republica commovit. Tandem vero septimum Consulatum adeptus, cum suis calamitatibus, quanta esset inconstantia fortunae, edoctus fuisset, periculum ejus facere amplius noluit. Itaque jam animo praevidens molem belli quod Sylla patriae illaturus erat, sponte sibi mortem conscivit, relictisque fomitibus gravissimi belli, & filium & patriam in maximas aerumnas conjecit. Namque hic cum potentiori hoste bellum gerere coactus, miserabili exitu periit, quum urbe capta in cuniculum confugisset: populus autem Romanus atque Italiae municipes in praestructum jamdiu bellum delapsi, maximas experti sunt calamitates. Duo enim civitatis principes, Scaevola & Crassus, indicta causa in ipsa curia mactati sunt: quorum certe acerba caedes aperte significabat magnitudinem malorum, quae urbi atque Italiae imminebant. Quippe maxima pars Senatus, & clarissimus quisque a Sulla est occisus: militum vero haud minus quam centum millia, partim in seditionibus, partim in praeliis cecidere. Atque haec cuncta ob unius Marii cupiditatem atque avaritiam contigerunt.

L. Cornelius Merula, qui in locum Cinnae suffectus Consul fuerat, cum L. Cinna ea conditione pacem pollicitus esset, ut magistratus ipsi abrogaretur, optimum se civem ac patriae amantissimum praestitit. Namque in Senatu & ad populum verba de Republica faciens, primum se auctorem concordiae fore promisit; cumque invitus Consul factus fuisset, sponte nunc magistratu cedere L. Cinnae: statimque abdicata potestate privatus mansit. Senatus ergo legatos ad Cinnam misit, qui percussis cum eo pacis conditionibus, in urbem illum introducerent.

406. L. Sulla pecuniae inopia pressus, tria templa aureis atque argenteis donariis refertissima spoliare est aggressus, templum scilicet Apollinis Delphis, & Aesculapii Epidauri, Jovisque fanum, quod est Olympiae percelebre, ex quo etiam plurimas opes abstulit; quippe cum id fanum omni intactum aevo permansisset. Nam quod ad Delphici templi divitias spectat, Phocenses belli sacri temporibus magna ex parte eas exhauserant. Igitur cum L. Sulla maximum auri argentique pondus, ac quidquid preciosioris erat materiae, corrasisset, ingentem vim pecuniae ad Italicum sibi bellum collegit. Caeterum absque ullo metu ac religione sa-

καὶ τὴν ἰδίαν οὐσίαν προσαπέβαλε, δημευθείσης δὲ αὐτοῦ τῆς ὑπάρξεως διὰ τὴν τῆς πλεονεξίας ὑπερβολήν. καταγνωσθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς πατρίδος θανάτῳ, καὶ διαδρὰς τὴν παραυτίκα τιμωρίαν, ἠλᾶτο κατὰ τὴν χώραν μόνος φεύγων. καὶ τέλος ἐξέπεσε τῆς Λιβύης εἰς τὴν Νομαδίαν δοῦλος, ἄπορος, ἔρημος σφῶν. ὕστερον δὲ τῆς Ῥώμης ἐμπεσούσης εἰς πολέμους ἐμφυλίους, συνεργήσας τοῖς τῆς πατρίδος [d] πολεμίοις, οὐκ ἠρκέσθη τῇ καθόδῳ· πόλεμον δὲ ἐκκαύσας, καὶ τυχὼν ὑπατείας τὸ ἕβδομον, οὐκ ἐτόλμησεν ἔτι τῆς τύχης λαβεῖν πεῖραν, δεδιδαγμένος περὶ τῆς κατ' αὐτὴν ἀβεβαιότητος μεγάλοις συμπτώμασι. προορώμενος γὰρ τὸν ἀπὸ τοῦ Σύλλα πόλεμον ἐπικρεμάμενον τῇ Ῥώμῃ, μετέστησεν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν ἑκουσίως. ἀπολιπὼν δὲ ἀρχὰς μεγάλας πολέμων, αἴτιος ἐγένετο τῷ τε υἱῷ καὶ τῇ πατρίδι τῶν ἐσχάτων ἀκληρημάτων. ὁ μὲν γὰρ ἀναγκασθεὶς πολεμεῖν τοῖς κρείττοσι, κατέστρεψεν ἀτυχῶς τὸν βίον συμπεφευγὼς ἐν τῇ διώρυγι· οἱ δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ κατὰ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ πόλεις ἐμπεσόντες εἰς τὸν πάλαι προκείμενον πόλεμον, ταῖς προκατεσκευασμέναις περιέπεσον συμφοραῖς. οἱ μὲν γὰρ ἐπιφανέστατοι τῶν Ῥωμαίων, Σκευόλαν καὶ Κράσσον φημὶ, ἐν συγκλήτῳ * μιαιφονηθέντες ἀκρίτως, προεσήμηναν ταῖς ἰδίαις ἀτυχίαις τὸ μέγεθος τῶν ἐσομένων κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀτυχημάτων. οἱ πλεῖστοι γὰρ τῶν συγκλητικῶν καὶ τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Σύλλαν ἀνῃρέθησαν· στρατιῶται δὲ ἐν ταῖς στάσεσι καὶ μάχαις κατεκόπησαν, οὐκ ἐλάττους τῶν δέκα μυριάδων. καὶ ταῦτα πάντα συνέβη τοῖς ἀνθρώποις διὰ τὴν ἐξαρχῆς ἐπιθυμηθέντα πλοῦτον ὑπὸ Μαρίου.

Οτι Μερόλας ὁ αἱρεθεὶς ὕπατος εἰς τὸν τοῦ Κίννα τόπον, μετὰ τὸ σύνθεσιν ποιήσασθαι τὸ ὑπὲρ αὐτὸν ὑπατεῦσαι, ἔδοξε πρᾶξιν ἀγαθοῦ σφόδρα πολίτου πρᾶξαι. ἔν τε γὰρ τῷ συνεδρίῳ καὶ τῷ δήμῳ διαλεγόμενος περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων, ἀρχηγὸς ἐπηγγείλατο γενέσθαι καὶ ὁμονοίας. ἄκων γὰρ ᾑρημένος ὕπατος, ἑκουσίως ἔφη παραχωρήσειν τῷ Κίνᾳ τῆς ἀρχῆς. καὶ παραχρῆμα ἰδιώτης ἐγένετο. ἡ δὲ σύγκλητος ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς τοὺς ποιησομένους τὰς συνθήκας, καὶ τὸν Κίναν εἰσάξοντας εἰς τὴν πόλιν.

Οτι ὁ Σύλλας χρημάτων ἀπορούμενος ἐπέβαλε τὰς χεῖρας τρισὶν ἱεροῖς, ἐν οἷς ἀναθημάτων ἀργυρῶν τε καὶ χρυσῶν πλῆθος ἦν. ἐν μὲν Δελφοῖς τῷ Απόλλωνι καθιερωμένα, ἐν Επιδαύρῳ δὲ τῷ Ασκληπιῷ, ἐν Ολυμπίᾳ δὲ τῷ Διΐ. πλεῖστα δὲ εἴλαβεν ἐξ Ολυμπίας, διὰ τὸ μεμενηκέναι τὸ ἱερὸν τοῦτο ἄσυλον ἐξ αἰῶνος. τῶν γὰρ ἐν Δελφοῖς χρημάτων Φωκεῖς τὰ πλεῖστα διεφόρησαν, ἐν τῷ ἱερῷ κληθέντι πολέμῳ. ὁ δὲ Σύλλας πολὺν ἄργυρον καὶ χρυσὸν, ἔτι δὲ τὴν ἄλλην πολυτελῆ κατασκευὴν ἀναλαβὼν, ἤθροισε χρημάτων πλῆθος πρὸς τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ προσδοκωμένους πολέμους. ἀδεισιδαιμόνως δὲ τῇ λήψει τῶν ἱερῶν χρημάτων προσενεχθεὶς,

[d] Πολεμίοις scriptus codex. * Μιαιφονηθέντες alias solet.

---

gatum aliud est. P. Wess.

7. Εἰς τὴν Νομαδίαν δοῦλος] Nimium hoc neque vero satis congruum. Adi *Plut.* potius in Mario p. 429. & *Vell. Paterc.* L. II, 19. Mox legi quoque potest ἔρημος φιλίων. P. Wess.

Ἔρημος σφῶν] Forte φίλων. H. Vales.

15. Μετέστησεν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν ἑκουσίως] Morbo oppressum e vita migrasse Marium *Vellejus Paterc.* L. II, 23. & ex *Posidonio* refert *Plut.* in Mario p. 432., nec deerant tamen, qui voluntaria morte decessisse proderent, sicuti hinc & ex *Victore* de Vir. Illust. C. 67. constat. P. Wess.

20. Ἐν τῇ διώρυγι] In eo cuniculo, per quem ex urbe Praenestina evadere captabat: docent id uberius *Strabo* L. v. pag. 365. & *Appian.* Civil. L. I. p. 681. P. Wess.

22. Εἰς τὸν πάλαι προκείμενον] Sociale scilicet bellum, quod bello civili Sullano veluti renovatum est. H. Vales.

24. Σκευόλαν] Σκαιβόλαν adpellare & scribere eum perpetuo solet, idque adeo & hic malim. P. Wess.

31. Δέκα μυριάδων] Idem scribit *Julius Obsequens* (de Prodig. cap. 118.) *L. Scipione C. Norbano Coss. centena millia hominum consumpta Italico civilique bello relata sunt.* *Eutropius* (lib. v. 6.) & ex eo auctor historiae Miscellae: *Hoc, inquit, fine conclusa sunt duo bella funestissima, sociale Italicum, & civile Sullanum, quae per annos x. tracta sunt. Consumpserunt autem ultra centum quinquaginta millia hominum, viros Consulares* XXXIII. *Praetorios*

ηχθεὶς, χώραν ἀντὶ τούτων καθιέρωσε τοῖς θεοῖς εἰς τὰς κατ᾽ ἔτος προσόδους· εὐτραπελευόμενος δὲ ἀπεφαίνετο κρατεῖν τῷ πολέμῳ πάντως, διὰ τὸ τοὺς θεοὺς αὐτῷ συνεργεῖν, εἰσενηνοχότας χρημάτων πολύ τι πλῆθος αὐτῷ.

Ὅτι Φιμβρίας κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν πολὺ προέχων τοῖς διαστήμασι τοῦ Φλάκκου, καιρὸν ἔσχε μεγάλοις ἐπιχειρῆσαι τολμήμασι· καὶ σπεύδων τοὺς στρατιώτας ἰδίους κατασκευάσασθαι ταῖς εὐνοίαις, συνεχώρησεν αὐτοῖς τὴν χώραν τῶν συμμάχων ὡς πολεμίαν διαρπάζειν, καὶ τοὺς περιτυχόντας ἐξανδραποδίζεσθαι. ἀσμένως δὲ προσδεξαμένων τῶν στρατιωτῶν τὴν συγχώρησιν, ἐν ὀλίγαις ἡμέραις περιεποιήσαντο χρημάτων πλῆθος. οἱ δὲ διαρπαγέντες ἀπήντησαν τῷ ὑπάτῳ, καὶ περὶ τῶν καθ᾽ αὐτοὺς ἀπωδύροντο. ὁ δὲ περιαλγὴς γενόμενος προσέταξεν ἀκολουθεῖν, ὅπως τὰ ἴδια κομίσωνται. αὐτὸς δὲ τῷ Φιμβρίᾳ διαπειλησάμενος, προσέταξε τὰ διαφορηθέντα τοῖς ἀπολωλεκόσιν ἀποκαταστῆσαι. ὁ δὲ τὴν πᾶσαν αἰτίαν ἐπὶ τοὺς στρατιώτας ἀνέπεμπεν, ὡς ἄνευ τῆς αὐτοῦ γνώμης πάντα πεπραχότας· τοῖς δὲ στρατιώταις κατ᾽ ἰδίαν παρήγγελλε μὴ προσέχειν τοῖς προστάγμασιν, ἀλλὰ [a] τὰ διὰ τῶν ὅπλων κτηθέντα τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ, μὴ προΐεσθαι. τοῦ δὲ Φλάκκου μετ᾽ ἀνατάσεως προστάττοντος ἀποδιδόναι τὰ διηρπασμένα, τῶν δὲ στρατιωτῶν οὐ προσεχόντων, ταραχὴ καὶ στάσις κατεῖχε τὸ στράτευμα.

Ὅτι ὁ Φιμβρίας διαβεβηκὼς τὸν Ἑλλήσποντον, τοὺς στρατιώτας πρὸς παρανομίαν καὶ ἁρπαγὴν παρορμήσας, χρήματα τὰς πόλεις εἰσεπράττετο, καὶ τοῖς στρατιώταις ταῦτα διένεμεν. οἱ δὲ εἰς ἀνυπεύθυνον ἐξουσίαν προαχθέντες, καὶ διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς ὠφελείας μετεωρισθέντες, ὡς κοινὸν εὐεργέτην ἠγάπων. τὰς δὲ μὴ ὑπακουσάσας πόλεις ἐκπολιορκῶν, εἰς διαρπαγὴν ἐχαρίζετο τοῖς στρατιώταις. καὶ Νικομήδειαν παρέδωκε τοῖς στρατιώταις εἰς διαρπαγήν.

Ὅτι ὁ αὐτὸς καὶ [*] Κύζικον παρελθὼν ὡς φίλος, τοῖς μὲν εὐπορωτάτοις τῶν πολιτῶν ἐμέμφετο θανάτου καταιτιασάμενος. δύο δὲ εἰς κατάπληξιν καὶ φόβον τῶν ἄλλων καταδίκους ποιήσας, καὶ ῥαβδίσας ἐπελέκισε· τὰς δὲ οὐσίας αὐτῶν ἀναλαβὼν, καὶ τοῖς ἄλλοις διὰ τῶν προαπολωλότων μέγαν φόβον ἐπιστήσας, ἠνάγκασε λύτρα τῆς σωτηρίας ὅλας τὰς ὑπάρξεις αὐτῷ προέσθαι.

Ὅτι Γναῖος Πομπήϊος στρατιωτικὸν βίον ἑλόμενος, ἐνεκαρτέρει ταῖς καθ᾽ ἡμέραν κακοπαθείαις· καὶ ταχὺ τὸ πρωτεῖον ἀπηνέγκατο τῆς ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις ἀσκήσεως. πᾶσαν δὲ ῥᾳστώνην καὶ σχολὴν ἀπορριψάμενος, διετέλει καὶ μεθ᾽ ἡμέραν καὶ νύκτωρ ἀεί τι πράττων τῶν εἰς τὸν πόλεμον χρησίμων. διαίτῃ μὲν γὰρ ἐχρῆτο λιτῇ, λουτρῶν δὲ καὶ συμπεριφορᾶς τρυφὴν ἐχούσης ἀπείχετο· καὶ τὴν μὲν τροφὴν καθήμενος προσεφέρετο, πρὸς δὲ τὸν ὕπνον ἀπεμέριζε χρόνον ἐλάττονα τῆς ἐκ τῆς φύσεως ἀνάγκης.

cram pecuniam depeculatus, agrum eius loco ad ſolennia ſacrificia Diis attribuit: ac ſubinde per jocum dicere ſolebat, ideo ſe victoriam omnibus in praeliis conſequi, quod auxiliares haberet Deos, qui plurimam pecuniam ſibi ab bellum contuliſſent.

C. Flavius Fimbria cum L. Valerium Flaccum longo intervallo antecurriſſet, maximam turbandi opportunitatem nactus, ut militum benevolentiam ſibi conciliaret, eis permiſit uti agros ſociorum quaſi hoſtiles vaſtarent, atque obvium quemque in ſervitutem redigerent. Quam milites licentiam libenter amplexi, intra paucos dies maximas ſibi opes compararunt. Verum, hi quos ſpoliaverant, Valerio Conſuli obviam profecti de injuriis ſibi illatis graviter conqueſti ſunt. Qui cum rem moleſte ferret, ſequi ſe eos juſſit, ut ſua ſinguli recuperarent; ac Fimbriae interminatus mandavit, ut quaecumque per vim ablata erant, quamprimum dominis reſtitueret. Sed ille culpam quidem in milites conferebat, qui haec injuſſu ſuo praeſtitiſſent. Caeterum milites clam monuit ne mandatis parerent, neve quae belli jure parta erant, eripi ſibi paterentur. Igitur cum direpta reſtitui Valerius minaciter juberet, nec milites edicto auſcultarent, magnus in caſtris tumultus excitatus eſt. 409.

Poſtquam Fimbria Helleſpontum trajecit, militem ad rapinas atque omnis generis flagitia cohortatus, pecunias extorquere a civitatibus coepit, eaſque inter legionarios dividere: qui effraenem licentiam nacti, ac ſpe ingentis lucri illecti, eum tanquam optime de omni exercitu meritum diligebant, urbes porro quaecunque imperata facere detrectaſſent, eas expugnatas militibus diripiendas dabat. Sic Nicomediam exercitui in praedam conceſſit.

Idem cum Cyzicum tanquam amicus introiſſet, opulentiſſimos quoſque variis criminationibus appetiit, duoſque ex his civitatis principes capitis damnatos, ad incutiendum caeteris terrorem virgis caeſos ſecuri percuſſit, & bona eorum publicavit; atque ita reliquos timore perculſos conferre ſibi integra patrimonia coegit.

Cn. Pompejus militiae ſtudia ſectatus, cum bellicos labores conſtantiſſime perferret, brevi maximum rei militaris uſum eſt adeptus: pulſa enim deſidia ac mollicie, diu noctuque ſemper aliquid, quod bello utile eſſet, actitabat; quippe modico ac tenui victu utebatur, balneis vero atque hujuſmodi deliciis prorſus abſtinebat, cibumque ſumebat ſedens. Nocturnae autem quieti pauciſſimas impendebat horas; & quae acturus interdiu erat, noctu

---

[a] Edebatur τὸ. [*] Deeſſe putes εἰς. ſed vide *Daviſium* ad Diſſ. xxi. *Max. Tyrii* p. 578. Edit. Novae.

tories viii, Aedilicios lx. Senatores cc. abſque innumeris Italiae totius populis. H. Vales.

35. *Τὸ δήμῳ αὐτὸν ὑπαλεῖναι*] Malim *μήτηρ αὐτὸν*, ut ad Merulam referatur. Vide *Appianum* lib. 1. Civilium, & *Paterculum* lib. 2. (cap. 21.) H. Vales.

35. *Ἐπέβαλε τὰς χεῖρας τρισὶν ἱεροῖς*] Eadem *Dio Caſſius* Exc. *Peireſc.* pag. 647., ſed qui *Plut.* in Sulla p. 459., ut pulcre *H. Valeſius* perſpexit, verbo tenus exſcripſit, & *Appianus* Mithridat. p. 346. de Sullano hoc ſacrilegio. P. Wess.

58. *Χώραν ἀντὶ τούτων καθιέρωσε*] Partem dimidiam agri Thebani, *τὸ ἥμισυ τῆς Θηβαίων γῆς Appianus* & *Pauſanias* L. IX, 7. P. Wess.

80. *Ἀλλὰ τὰ διὰ τῶν ὅπλων κτηθέντα*] Pravum erat *τὸ διὰ τῶν ὅπλων* &c, nec ferri poterat. Byzantii vero haec actitata putes ob ea quae *Dio Caſſius* Excerpt. Peireſc. p. 650. P. Wess.

86. *Τὸν Ἑλλήσποντον*] An *Diodori* hoc ſit neſcio. *Appianum* ſi inſpexeris Mithrid. pag. 344., tranſmiſſo Boſporo Fimbriam in continentem Aſiam exſcendiſſe adparebat. P. Wess.

94. *Καὶ Νικομήδειαν*] Nicomediam fuga ſe receperat Flaccus, quo capto & interfecto urbem militibus diripiendam permiſiſſe Fimbrias videtur. Lege *P. Oroſium* L. VI, 2. P. Wess.

4. *Ὅτι Γναῖος Πομπήϊος* &c.] Hoc Pompeii elogium primis ejus geſtis rebus, occaſione comparati in Piceno exercitus, quo Sullae partibus contra Carbonem ceteroſque Marianos vehementius

noctu curis atque officio ducis invigilans proſpiciebat. Jam ex aſſidua tractatione ac meditatione caſuum bellicorum peritiſſimus rei militaris evaſit, proinde quo temporis ſpatio alius paratum jam 410. exercitum vix accepiſſet, hic multo etiam citius contraxit milites, armatoſque ad pugnam inſtruxit. Cumque fama rerum ab eo geſtarum Romam perlata eſſet, cuncti aetatem illius, non virtutem aeſtimantes, initio adoleſcentem contemnebant, rati rem a nunciis temere in majus efferri. Sed poſtquam fama eventu demum ipſo comprobata eſt, Senatus Junium Brutum adverſus illum proficiſci juſſit; quem Pompejus victum fugere compulit.

Corrupto L. Scipionis exercitu, & ad Sullam transgreſſo, cum Scipio ſolus relictus de ſalute ſua prorſus deſperaret, Sulla equites miſit, qui eum quocumque vellet, tuto deducerent. Igitur Scipio conſularia inſignia momento temporis deponere coactus, privati habitu, eo quo poſtulavit, celeriter perductus eſt, benigne id concedente Sulla. Statimque reſumptis Magiſtratus inſignibus, rurſus haud contemnendas copias ductare coepit.

Interim Romae viri nobiliſſimi per calumniam occiſi, & Q. Mucius Scaevola, Pontifex maximus, vir ſumma virtute ac dignitate indignum vitae exitum ſortitus eſt, atque eo ſaltem cum Romanis bene actum eſt, quod non in ſanctiſſima aede occubuit. Siquidem, quae ſicariorum crudelitas erat, per eos non ſtetit, quin ad ipſos Veſtae focos mactatus, ſempiterna religione cuſtoditum ignem cruore ſuo extingueret.

Propoſita publice in foro proſcriptionis tabula, maxima hominum multitudo ad legendum ſubito affluxit, quorum plerique proſcriptorum vicem miſerabantur: ſed neſcio quis unus malitia atque inſolentia vir ſingulari, afflictorum 413. calamitati inſultans, multa in illos per ſummam contumeliam debacchatus eſt; quem quidem inſenſi cujuſpiam numinis ultio ſtatim illic corripuit. Nam cum forte ſuum ipſius nomen in ima tabula proſcriptum legiſſet, illico toga obvoluto capite per confertam multitudinem fugere coepit: verum agnitus a quodam, qui proxime adſtabat, ac divulgato hominis caſu comprehenſus, atque ultimo affectus ſupplicio eſt, cum ſumma omnium hominum laetitia.

Cum in Sicilia diu juſtitium fuiſſet, Cn. Pompejus ad jus dicendum ſeſe applicuit, publicaſque

τὴν δὲ ἐν νυκτὶ πόνοις παρεδίδου τὴν μεθ' ἡμέραν ἐπιμέλειαν, ἐπαγρυπνῶν τοῖς τῆς στρατηγίας ἐντεύγμασι. διὰ δὲ [f] τῆς συνήθους τῆς ἀπίστου μελέτης, ἀθλητὴς ἐγένετο τῶν κατὰ πόλεμον ἀγώνων. τοιγαροῦν ὅσῳ χρόνῳ τις ἕτοιμον οὐκ ἂν παρέλαβε στράτευμα, πολὺ τάχιον ἐκεῖνος συνελέξατο, καὶ διατάξας καθώπλισε. προσαγγελθεισῶν δὲ τῶν περὶ αὐτὸν πράξεων εἰς τὴν Ῥώμην, ἅπαντες, οὐ τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ λογιζόμενοι, κατ' ἀρχὰς κατεφρόνησαν, ὡς τῶν προσαγγελλόντων κενῶς τὰ περὶ αὐτὸν τραγῳδούντων. ὡς δ' ἡ προσηγγελμένη φήμη διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων ἀληθὴς ἐφάνη, ἡ σύγκλητος ἐξέπεμψεν Ἰούνιον, ὃν τρεψάμενος ἐνίκησε.

Οτι καταλειφθέντος τοῦ Σκιπίωνος μόνου μετὰ τὸ διαφθαρῆναι χρήμασι καὶ ἀποστῆναι πάντας, καὶ ἀπεγνωκότος τὴν σωτηρίαν, ὁ Σύλλας ἱππεῖς ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν τοὺς παραπέμψοντας μετ' [g] ἀσφαλείας ὅποι βούλοιτο· ὁ δὲ Σκιπίων ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ τὸ τῆς [h] ἀρχῆς ἀξίωμα μεθεῖναι συναναγκασθεὶς εἰς ἰδιωτικὸν βίον καὶ ταπεινὸν σχῆμα, διὰ τὴν ἐπιείκειαν ὑπὸ τοῦ Σύλλα παρεπέμφθη ταχέως εἰς ἣν ἐβούλετο πόλιν. εἶτα τὰ τῆς ἀρχῆς ἀνακτησάμενος κόσμια, πάλιν δυνάμεως ἱκανῆς ἀφηγεῖτο.

Οτι οἱ τῶν Ῥωμαίων περιφανεῖς ἄνδρες ἐμιαιφονήθησαν ἐκ διαβολῆς, καὶ ὁ τὴν μεγίστην ἱερωσύνην ἔχων Σκαιβόλας μέγιστον ἔχων ἀξίωμα τῶν πολιτῶν, ἀναξίας τῆς ἰδίας ἀρετῆς ἔτυχε τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι κατ' αὐτό γε τοῦτο μεγάλως εὐτύχησαν, ὅτι τοῖς ἁγιωτάτοις σηκοῖς ὁ πάντιμος ἱερεὺς οὐκ ἔφθασε προσπεσεῖν. ἐπεὶ [i] τήν γε χάριν τῆς τῶν διωκόντων ὠμότητος, καὶ πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἀδύτοις ἐπιβώμιος μιαιφονηθεὶς, ἀπέσβεσεν ἂν τῷ αἵματι τὸ ἀκοίμιστον δεισιδαιμονίᾳ τηρούμενον πῦρ ἐξ αἰῶνος.

Οτι προτεθείσης προγραφῆς εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀνέδραμε πλῆθος ἀνθρώπων πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν· οἱ πλεῖστοι δὲ συνέπασχον τοῖς ὀφείλουσιν ἀναδέχεσθαι τὸν θάνατον. εἷς δὲ τῶν συνεληλυθότων, κακίᾳ καὶ ὑπερηφανίᾳ διαφέρων, ἐγγελῶν τοῖς κινδυνεύουσι, πολλὰ κατ' αὐτῶν ὑβριστικῶς ἐβλασφήμησεν. ἔνθα δὴ δαιμονίου τινὸς νέμεσις τῷ διασύροντι τὴν τῶν ἀκληρούντων τύχην, ἐπέθηκε τὴν πρέπουσαν τῇ κακίᾳ τιμωρίαν. ἐν γὰρ τοῖς ἐπὶ πᾶσιν ὀνόμασιν εὑρὼν ἑαυτὸν προσγεγραμμένον, εὐθέως ἐπικαλυψάμενος τὴν κεφαλὴν, προῆγε διὰ τοῦ πλήθους, ἐλπίζων λήσεσθαι τοὺς περιεστῶτας, καὶ διὰ τοῦ δρασμοῦ περιέσεσθαι τὴν σωτηρίαν. γνωσθεὶς δὲ ὑπό τινος τῶν πλησίον ἑστώτων, καὶ φανερᾶς τῆς περὶ αὐτὸν περιστάσεως γενομένης συνελήφθη, καὶ ἔτυχε τῆς τιμωρίας, πάντων ἐπιχαιρόντων τῷ θανάτῳ αὐτοῦ.

Οτι πολλῷ χρόνῳ τῆς Σικελίας ἀδικαιοδοτήτου γενομένης, ὁ Πομπήϊος δοὺς ἑαυτὸν ἐπὶ τὰς δικαιοδοσίας,

---

[f] Deerat in MS. [g] Φιλίας in ſcripto. [h] Ἀρετῆς in eodem. [i] Τῇ MS.

tius ſtuderet, praepoſitum fuiſſe arbitror. Rem firmabit *Plut.* Pomp. p. 621. & *Dio* Excerpt. p. 653. P. Wess.

14. Τὴν μεθ' ἡμέραν ἐπιμέλειαν] Forte ſcribendum eſt, τῇ μεθ' ἡμέραν ἐπιμελείᾳ, aut potius, τῇ τῶν καθ' ἡμέραν. H. Vales.

26. Ἡ σύγκλητος ἐξέπεμψεν Ἰούνιον] Hac de re *Plut.* copioſius in Pomp. p. 622. A. P. Wess.

31. Παραπέμψοντας μετ' ἀσφαλείας] Poteſt hoc retineri, quamquam abſurdum non eſt μετὰ φιλίας, quod in ſchedis. De Scipione, quem inviolatum dimiſit Sulla, *Velleius Pater.* L. II, 25. & *Appian.* Civil L. 1. p. 672. P. Wess.

46. Καὶ πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἀδύτοις &c.] Mucius Scaevola pontifex maximus in veſtibulo aedis Veſtae occiſus eſt, docente Epitom. *Livii* LXXXVI. Itaque ab ara Veſtae & immortali igne haud longe, cum caderet, afuit. Sunt tamen qui diſſentiunt. *Velleius* L. II, 26. in curia Hoſtilia, *Appian.* Civil. lib. 1. pag. 675. μικρὸν πρὸ τοῦ βουλευτηρίου Scaevolam contrucidatum prodiderunt. P. Wess.

53. Εἷς δὲ τῶν συνεληλυθότων &c.] Hic videtur eſſe qui Lollius ab *Oroſio* (lib. V, 21.) dicitur & in hiſtoria Miscella: *Quum proſcriptionis tabulam cum Lollius, quippe ſecurus, nihilque ſibi conſcius legeret, ubi ſuum repente nomen offendit, dum ſe trepidus adoperto capite e foro ſubtrahit, interfectus eſt.* H. Vales.

62. Περιέσεσθαι τὴν σωτηρίαν] Legendum eſſe arbitror, ποριεῖσθαι. H. Vales.

Περιέσεσθαι τὴν σωτηρίαν] Ultimae duae voces ſi hinc exſularent, proba videri oratio poſſet; aliis ſalvis, medicina, quam *Valeſius* fecit, opus eſt. Placet *Diodoro* πορίζεσθαι σωτηρίαν. Reſpice not. in lib. XVI, 45. P. Wess.

68. Καὶ

σίαν, καὶ χρηματίζων περὶ τῶν δημοσίων ἀμφισβητημάτων, καὶ τῶν ἰδιωτικῶν συμβολαίων, οὕτως εὐστόχως καὶ ἀδωροδοκήτως ἐποιεῖτο τὰς ἀποφάσεις, ὥστε ὑπερβολὴν ἑτέρῳ μὴ ἀπολείπειν. εἴκοσι δὲ καὶ δυεῖν ἐτῶν τὴν ἡλικίαν ὑπάρχων, καὶ τῆς νεότητος προκαλουμένης εἰς τὰς ἀλογίστους ἡδονὰς, οὕτως αὐστηρῶς καὶ σωφρόνως ἐποιήσατο τὴν ἐπιδημίαν κατὰ τὴν νῆσον, ὥστε πάντας τοὺς κατὰ τὴν Σικελίαν καταπλήττεσθαι καὶ θαυμάζειν τὴν ἀρετὴν τοῦ νεανίσκου.

& privatas controverſias diſceptans, tanta ſolertia atque integritate jurisdictionem exercuit, ut ea laude nemine inferior eſſet. Cumque eum duos admodum ac viginti annos natum ad inſanas libidines aetas ipſa revocaret, tamen cum ejuſmodi gravitate ac continentia in Sicilia verſatus eſt, ut Siculi omnes adoleſcentis virtutem maxima admiratione proſequerentur.

---

15. *Καὶ χρηματίζων περὶ τῶν δημοσίων*] Conferendus eſt *Plut. Pomp.* p. 623. & ſeq. P. Wess.

18. *Εἴκοσι καὶ δυεῖν ἐτῶν* &c.] Congruunt anni. Natus eſt C. Atilio & Q. Servilio Coſſ., ſive anno DCXLVII. ab Urbe condita, ut *Vellejus* L. II, 53. indicat. Carbonem in tertio conſulatu in Sicilia oppreſſit & catenis vinctum, docente *Valer. Max.* L. VI, 2, 8., trucidavit anno DCLXXI. Diſſident alioqui veteres in Pompeji aetate. Lege *Pighium* Faſt. ann. DCLXXIII. p. 274. P. Wess.

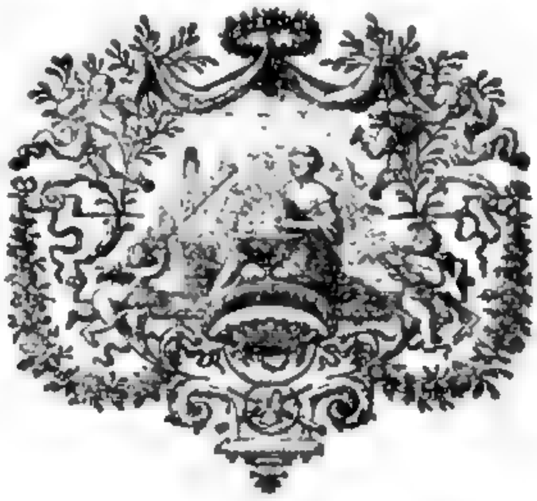

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΕΚΛΟΓΑΙ ΠΕΡΙ ΠΡΕΣΒΕΙΩΝ.

EX DIODORO SICULO
EXCERPTAE
LEGATIONES.

I.

313. ΟΤι ἐπὶ Ὀστιλίου Τύλλου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως, Ἀλβανοὶ τὴν αὔξησιν τῶν Ῥωμαίων ὑφορώμενοι, προσεποιήσαντο ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν χώραν γεγονέναι λῃστὰς Ῥωμαίων, καὶ ἔπεμψαν εἰς Ῥώμην πρεσβευτὰς, τοὺς τὸ δίκαιον αἰτήσοντας· εἰ δὲ μὴ προσέχωσι, πόλεμον καταγγέλλοντας. Ὀστίλιος δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς, πυθόμενος ὡς ζητοῦσι πρόφασιν πολέμου, τοῖς μὲν φίλοις παρήγγειλε τοὺς πρέσβεις ἐκδέξασθαι, καὶ παρακαλεῖν ἐπὶ ξενίαν· αὐτὸς δὲ ἐκκλίνας τὴν πρὸς τούτους ἔντευξιν, ἔπεμψεν εἰς Ἀλβανοὺς τὸ παραπλήσιον τοῖς ἐκείνων ποιήσοντας. τοῦτο δὲ συνετέλεσεν ᵃ ἀρχαϊκῷ τινι προαχθεὶς ἔθει, διὰ τὸ τοὺς παλαιοὺς μηδὲν οὕτω σπουδάζειν, ὡς τὸ δικαίους ἐφίστασθαι πολέμους. εὐλαβεῖτο γὰρ, μὴ τοὺς αἰτίους τῆς λῃστείας, οὔθ' εὑρεῖν δυνάμενος, οὔτε παραδιδοὺς τοῖς ἐξαιτοῦσι, δόξῃ πόλεμον ἄδικον ἐπαναιρεῖσθαι. ἐντυχόντων δὲ πρότερον τῶν εἰς Ἄλβαν πεμφθέντων, τὸ μὴ λαμβάνειν τὸ δίκαιον 314. εἰς ἡμέρας τριακοστὴν πόλεμον κατήγγειλαν· ὅθεν οἱ μὲν τῶν Ἀλβανῶν πρεσβευταὶ κατὰ τὴν ἐξαίτησιν ἀπόκρισιν ἔλαβον· ὅτι πρότερον ἐκείνων οὐ διδόντων τὸ δίκαιον, οἱ Ῥωμαῖοι πόλεμον αὐτοῖς κατηγγελκότες εἴησαν. οἱ δὲ δῆμοι πρὸς ἀλλήλους ἐπιγα-

I.

REGE Tullo Hoſtilio Albani, Romanorum opes nimis convaleſcere rati, ſuo ex agro praedas ab illis actas ſimulant, & Romam legatos res repetitum mittunt, ni reddantur, bellum indicere juſſos. Hoſtilius cognito, materiam belli excitandi ab Albanis quaeri, amicis imperat, oratores eos blande comiterque hoſpitio excipiant; vitatoque legatorum congreſſu, Albam propere mittit, qui pari modo res repeterent. Id veteri more a rege factum fuit, quo ſtudioſe cavebatur, ne bella, niſi juſta ſumerentur: verebatur praeterea, ne, ſi raptores aut reperire non poſſet, aut petentibus dedere recuſaret, bellum minime pium inferre videretur. Priores Romanorum legati Albae mandata exponunt, res repetunt, & negantibus bellum in trigeſimum diem indicunt. Tum poſtulantibus Albanorum oratoribus Tullus reſpondet, Albanis, quod res repetentes legatos fuiſſent aſpernati, bellum a Romanis eſſe denunciatum. Tali ex cauſſa

μίας

---

a Ἀρχικῷ ſcriptum exemplar.

15. Ἀρχαϊκῷ τινι προαχθεὶς ἔθει] Ita videtur legendum, cum in exemplari ſcriptum ſit ἀρχικῷ. Videtur autem ſententia ſumpta ex fragmento *Polybii*, quod exſtat apud *Suidam* (voc. Ἐμφαίνων) οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, inquit, ἔθος εἶχον μὴ ἄρχοντες φαίνεσθαι χειρῶν ἀδίκων, ἀλλ' ἀεὶ δοκεῖν ἀμυνόμενοι, καὶ κατ' ἀνάγκην ἐμβαίνειν εἰς τοὺς πολέμους. Verbum ἐφίστασθαι, quod eſt apud *Diodorum*, mihi quidem ſuſpectum eſt. FULVIUS URSINUS.

17. Δικαίους ἐφίστασθαι πολέμους] Pravum haud dubie eſt ἐφίστασθαι. Scripſit Auctor ἐνίστασθαι. Sic Excerpt. *Peireſc.* p. 573. noſtrae Edit. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι καὶ τότε καὶ μέχρι τούτων δικαίους ἐνιστάμενοι πολέμους. Iterum p. 590. σφόδρα οἱ Ῥωμαῖοι φιλοτιμοῦνται δικαίους ἐνίστασθαι πολέμους. Haec ſufficiunt. P. WESS.

22. Εἰς ἡμέρας τριακοστὴν π. κατήγγειλαν ὅθεν οἱ &c.] Et hic quoque locus non videtur mendo carere. Sententia tamen ex *Livio* patet, qui hanc hiſtoriam narrat libro primo (cap. 22.) *Tantisper*, inquit, *Romani & res repetiverant priores, & neganti Albano bellum in trigeſimum diem indixerant. Haec renunciant Tullo. Tum legatis Tullus dicendi poteſtatem, quid petentes venerint, facit* &c. FUL. URSIN.

23. Ὅθεν οἱ μὲν τῶν Ἀλβανῶν] Video non defore patronos pronomini: ego tamen ſublatum malim. P. WESS.

34. Αὖθις καὶ Καμερινῶν] Haec illuſtrantur verbis *Herodoti* L. III, 13. P. WESS.

41. Ὅτι παρὰ Νάβιδος καὶ Φλαμινίνου &c.] De hac re ita ſcribit *Livius* L. XXXIV. (cap. 43.) *Legati Nabidis tyranni Romam venerunt: his extra urbem in aede Apollinis ſenatus datus eſt. Pax, quae cum T. Quintio convenisset, ut rata eſſet, petierunt, impetraveruntque* &c. Sumpſit autem tam *Livius* quam *Diodorus* ex *Poly-*

μίας ἐχόντες καὶ φιλίας, ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας εἰς διαφορὰν κατέστησαν.

populi, amicitiae & connubiorum jure arte antea conjuncti, in bellum inciderunt.

II.

Οτι Καμβύσου τοῦ Περσῶν βασιλέως κυριεύσαντος πάσης Αἰγύπτου, πρὸς τοῦτον οἱ Λίβυες καὶ Κυρηναῖοι συνεστρατευκότες τοῖς Αἰγυπτίοις, ἀπέστειλαν δῶρα, καὶ τὸ προσταττόμενον ποιήσειν ἐπηγγείλαντο.

Quum Cambyſes, Perſarum rex, omni Aegypto fuiſſet potitus, Afri & Cyrenenſes, qui Aegyptiis auxilio venerant, ad eum dona miſerunt, ſeque imperata facturos promiſerunt.

III.

Οτι οἱ παρὰ Νάβιδος καὶ Φλαμινίνου πεμφθέντες εἰς Ῥώμην πρεσβευταὶ περὶ τῶν συνθηκῶν, ἐπεὶ διελέχθησαν τῇ συγκλήτῳ περὶ ὧν τὰς ἐντολὰς εἶχον, ἔδοξε τῇ γερουσίᾳ βεβαιοῦν τὰς ὁμολογίας, καὶ τὰς φρουρὰς τὰς ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰς στρατείας ἀπάγειν. ὁ δὲ Φλαμινῖνος ἀκούσας τὰ διῳκημένα, πανταχόθεν τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων μετεπέμψατο, καὶ συναγαγὼν ἐκκλησίαν, τὰς τῶν Ῥωμαίων εἰς τοὺς Ἕλληνας εὐεργεσίας ἀνενεώσατο· καὶ περὶ τῶν κατὰ τὸν Νάβιν ἀπελογεῖτο, διότι κατὰ τὸ δυνατὸν πεποιήκασι· καὶ ὅτι κατὰ τὴν τοῦ δήμου προαίρεσιν ἅπαντες οἱ τὴν Ἑλλάδα κατοικοῦντες [b] εἰσὶν ἐλεύθεροι, καὶ ἀφρούρητοι, καὶ τὸ μέγιστον, τοῖς ἰδίοις νόμοις πολιτευόμενοι. ἠτήσατο δὲ παρὰ τῶν Ἑλλήνων χάριν, ὅπως τοὺς δουλεύοντας παρ᾽ αὐτοῖς Ἰταλιώτας ἀναζητήσαντες, ἀποστείλωσιν ἐν ἡμέραις τριάκοντα, ὃ καὶ γέγονεν.

Legati Nabidis tyranni & Flaminini Romam de foedere acturi venerunt: qui cum Senatui mandata expoſuiſſent, placuit Patribus, pacem, quae convenerat, ratam eſſe, praeſidiaque & exercitus ex univerſa Graecia abducendos. His auditis T. Quinctius Graecorum optimos undique arceſſit, conventuque edicto orditur a beneficiis, quae Romani in Graecorum gentem contulerant: adjungit deinde, Romanum populum omnes, Graeciam incolentes, liberos, ſine praeſidio, &, quod praecipuum, ſuis legibus eſſe jubere. Id ſolum ex illis contendere, ut cives Romanos, ſi qui apud eos in ſervitute eſſent, conquiſitos intra trigeſimum diem ad ſe mitterent; quod & fecerunt.

IV.

Οτι πάλιν ἡ σύγκλητος διήκουσε τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος πρεσβευτῶν, καὶ * ταύταις φιλανθρώπως προσεφώνει, βουλομένη προθύμους αὐτοὺς ἔχειν πρὸς τὸν Ἀντιοχικὸν πόλεμον, ὃν ταχέως προσεδόκα. τοῖς δὲ παρὰ Φιλίππου πρέσβεσιν ἀπεκρίθη, διότι φυλάττοντος αὐτοῦ τὴν πίστιν, τῶν τε φόρων αὐτὸν ἀπολύσει, καὶ Δημήτριον τὸν υἱόν. τοῖς δὲ ἐληλυθόσι παρὰ Ἀντιόχου συνέστησεν ἐκ τῆς βουλῆς ἄνδρας δέκα τοὺς διακουσομένους περὶ ὧν ἔφησαν ἐντολὰς ἔχειν παρὰ τοῦ βασιλέως· ὧν συνεδρευσάντων, ὁ τῆς πρεσβείας ἐφηγούμενος Μένιππος ἔλεγεν ἥκειν, ὅπως Ἀντιόχῳ φιλίαν καὶ συμμαχίαν συνάψηται πρὸς Ῥωμαίους. ἔφησε δὲ θαυμάζειν τὸν βασιλέα, διὰ τίνα ποίαν τ᾽ αἰτίαν προστάττουσιν αὐτῷ Ῥωμαῖοι, τινὰ μὲν τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην μὴ [c] πολυπραγμονεῖν, τινῶν δὲ τῶν πόλεων ἀφίστασθαι, καὶ παρ᾽ ἐνίων τοὺς ὀφειλομένους φόρους μὴ λαμβάνειν· ταῦτα γὰρ οὐ τοῖς ἐξ ἴσου τὴν φιλίαν ποιουμένοις ἔθος εἶναι ποιεῖν· ἀλλὰ τοῖς πολέμῳ νενικηκόσι. τοὺς δὲ πρὸς αὐτὸν πρεσβεύοντας ἐπὶ Λυσιμαχίαν, ἐπιτακτικῶς αὐτῷ διαστέλλειν περὶ τούτων. Ἀντιόχῳ δὲ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον μὲν μηδέποτε γεγονέναι, φιλίαν δ᾽ ἂν συνθέσθαι βούλονται πρὸς αὐτόν, ἕτοιμον εἶναι. ὁ δὲ Φλαμινῖνος ἔφη δυοῖν πραγμάτων ὄντων, ἕτερον τῷ

Cum bellum Antiochicum in exſpectatione eſſet, Senatus legatis, ex omni Graecia miſſis, ut hanc gentem ad id bellum promtam pratamque haberet, benigne reſpondit. Oratoribus, qui a Philippo venerant, dictum fuit, quoniam in fide rex maneret, Patres & ſilium Demetrium illi reddere & tributa remittere. At illis, qui ab Antiocho erant legati, Senatus decem viros delegavit, qui eorum verba & regis mandata audirent. Ibi tum legationis princeps Menippus, ad amicitiam petendam jungendamque ſocietatem venire ſe dixit: mirari vero regem ſuum, qua tandem de cauſſa Romani ſibi mandent, ne ſe rebus Europae miſceat, utque urbibus aliquibus abſtineat, ab aliis debita ſtipendia ne accipiat. Haec fieri non ſolere, cum pares bello in pacem aequo foedere veniunt, ſed inter victores & victos: & legatos tamen, qui regem Lyſimachiae convenerunt, iſta ſatis imperioſe juſſiſſe. Antiocho bellum cum Romanis nullum fuiſſe, quicum amicitia jungi ſi velint, paratum fore. Ad haec Flamininus, duae cum 315.

---

[b] Ὦσιν ſcriptus codex. * Vide *Matth.* Evang. xi, 16. & Lucae A. A. xxii, 2. [c] Πολυπραγμονέειν MS.

Polybio. Ful. Ursin.

53. Εἰσὶν ἐλεύθεροι] Ὦσιν ἐλεύθεροι in exemplari ſcriptum erat. Ful. Ursin.

Εἰσὶν ἐλεύθεροι] *Polyb.* Leg. ix. p. 1110. ἐλευθέρους, ἀφρουρήτους, ἀφορολογήτους, νόμοις χρωμένους τοῖς ἰδίοις, & plenius profecto, ſicuti & *Appian.* Leg. xxiv. p. 362. Mox pro ἐν ἡμέραις τριάκοντα *intra duos menſes* apud *Livium* L. xxxiv, 50. P. Wess.

61. Ὅτι πάλιν ἡ σύγκλητος &c.] Hoc fragmentum ex *Polybii* (Leg.) xix. paene ad verbum deſcriptum eſt, & a *Livio* L. xxxiv, 57. tranſlatum. Ful. Ursin.

67. Καὶ Δημήτριον τὸν υἱόν] Videtur deeſſe ἐκ τῆς ὁμηρείας, quod ex *Polybio* (p. 1120.) ſuppleri poteſt. Ful. Ursin.

74. Τινὰ μὲν — πολυπραγμονεῖν] Ita legendum non πολυπραγμονέειν, ut eſt in exemplari. Ful. Ursin.

Τινὰ μὲν τῶν κατὰ &c.] Mallem τὰ μέν. Ceterum τοὺς δὲ πρὸς αὐτὸν πρεσβεύοντας κ. λ. in Lexicon ſuum tranſtulit *Suidas*, voc. Ἐπιτακτικῶς. Ut errent, qui ea *Polybio* tribuerunt. P. Wess.

83. Ὁ δὲ Φλαμινῖνος ἔφη &c.] *Livius* L. xxxiv, 58. *Ad ea Quinctius: quoniam vobis diſtincte agere libet, & genera jungendarum amicitiarum enumerare: ego quoque duas conditiones ponam, extra quas nullam eſſe regi nunciatis amicitiae cum populo Romano jungendae. Unam, ſi nos nihil, quod ad urbes Aſiae attinet, cu-*

rare

cum ſint conditiones, alteram Patres regi concedere: Si omni Europa abſtineat, Romanos, quae ad Aſiae urbes attinet, non curaturos: id ſi recuſet rex, placere oppreſſis amicis auxilium ferre. Cum legati reſponderent, nec velle nec poſſe ſe paciſci 316. quidquam, quo regnum Antiochi minuatur, poſtridie Patres Graecorum oratoribus declaraverunt, Romanos, ſi quid Antiochus in Europa novi moliatur, operam ſtudioſe daturos, ut Graji nominis in Aſia urbes liberae ſint. Quae dum laeti illi audiunt & probant, miſſi ab Antiocho Senatum monent, ne feſtinarent decernere, conſiderarent potius, haec utriſque ingentium bellorum initia fore. Tempus & regi darent & ſibi ſumerent ad cogitandum.

βασιλεῖ τὴν σύγκλητον συγχωρεῖν. εἰ μὲν βούλεται τῆς Εὐρώπης ἀπέχεσθαι, μηδὲν πολυπραγμονεῖν Ῥωμαίους τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν· εἰ δὲ τοῦτο μὴ προαιρεῖται, γινώσκειν, ὅτι Ῥωμαῖοι τοῖς ἑαυτῶν φίλοις καταδουλουμένοις βοηθήσουσι. τῶν δὲ πρεσβευτῶν ἀποκριναμένων, ὡς οὐδὲν τοιοῦτο συνθήσονται, δι' οὗ ταπεινώσουσι τὴν βασιλέως ἀρχήν, τῇ ἐχομένῃ τοῖς Ἕλλησιν ἡ σύγκλητος εἶπεν, ὡς ἐὰν Ἀντίοχος περιεργάζεταί τι τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην, Ῥωμαῖοι μετὰ πολλῆς σπουδῆς τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἕλληνας ἐλευθερώσουσιν. ἐπισημηναμένων δὲ τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πρεσβευτῶν, οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως ἠξίουν τε τὴν σύγκλητον ἐνθυμηθῆναι, ἡλίκων ἑκατέροις κατάρχεται κινδύνων, καὶ μηδὲν ταχέως πράττειν· ἀλλὰ τῷ βασιλεῖ δοῦναι χρόνον εἰς βουλήν, καὶ αὐτὴν ἐπιμελέστερον περὶ τούτων βουλεύσασθαι.

V.

Aetolis, qui amicitiam pacemque petitum venerant, duae conditiones ab Senatu latae ſunt: vel Romanis liberum arbitrium de ſe permitterent, vel mille talentum ſtatim darent. Qua imperii ſaevitia exaſperati neque imperata fecerunt, neque ex maximo metu & periculo ſe expediverunt. Antiochum enixe adjuverant, exitum vero malorum, quibus premebantur, nullum habebant.

Οτι τοῖς Αἰτωλοῖς διαπρεσβευσαμένοις περὶ διαλύσεων, ἐδογμάτισεν ἡ σύγκλητος, ἢ τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐπιτρέπειν Ῥωμαίοις, ἢ χίλια τάλαντα ἀργυρίου δοῦναι παραχρῆμα Ῥωμαίοις. οἱ δὲ διὰ τὴν ἀποτομίαν τῆς ἀποκρίσεως, οὐ προσδεξάμενοι τὰ προσταττόμενα, εἰς φόβους καὶ μεγάλους κινδύνους ἐνέπεσον· συνηγωνισμένοι τῷ βασιλεῖ ἐκτενέστατα, εἰς ἀπορίας ἐνέπιπτον, οὐδεμίαν ἔκβασιν ἔχοντες τῶν κακῶν.

VI.

Antiochus ubi intellexit, Romanos in Aſiam tranſiiſſe, Byzantium Heraclidem, adſerentem de pace mandata, ad Conſulem miſit. Pollicebatur impenſae, in bellum factae, partem dimidiam, praeterea Lampſacum, Smyrnam & Alexandriam Troadem, quarum urbium cauſſa bellum id videbatur ſuſceptum. Namque hae Graeci nominis per Aſiam civitates primae Senatum adierant, libertatemque reddi ſibi petierant.

Οτι ὁ Ἀντίοχος πυθόμενος τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὴν Ἀσίαν διαβεβηκέναι, πρεσβευτὴν ἐξέπεμψε πρὸς τὸν ὕπατον Ἡρακλείδην τὸν Βυζάντιον περὶ διαλύσεως, ἀποδιδοὺς μὲν τὴν ἡμισείαν τῆς δαπάνης, διδοὺς δὲ Λάμψακον, καὶ Σμύρναν, καὶ Ἀλεξάνδρειαν, δι' ἃς ὁ πόλεμος ἔδοξε κεκινῆσθαι. αὗται γὰρ αἱ πόλεις, πρῶται τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλλήνων ἐπεπρεσβεύκεισαν πρὸς τὴν σύγκλητον, παρακαλοῦσαι [d] περὶ τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν.

VII.

317. Rex Antiochus P. Scipioni, Senatus principi, filium, quem circa Euboeam interceperat, ſine pretio ſe redditurum, & ingens auri pondus, ſi per eum pacem impetraſſet, verbis Heraclidis promiſit: cui Scipio, ex munificentia regia maximum ſe donum filium habiturum, pecunia non indigere: pro tanto vero in ſe munere regi fidele conſilium da-

Οτι ὁ Ἀντίοχος Ποπλίῳ Σκιπίωνι τῷ τοῦ συνεδρίου προεστῶτι τὸν υἱὸν προσεπηγγείλατο ἄνευ λύτρων ἀποδώσειν, ὃν ἦν εἰληφὼς, ὅταν περὶ Εὔβοιαν διέτριβεν· οὐδὲν δ' ἧττον καὶ χρημάτων πλῆθος, συνεπιλαβομένῳ τῆς εἰρήνης. ὁ δὲ Σκιπίων ὑπὲρ μὲν τῆς κατὰ τὸν υἱὸν ἀποδόσεως ἔφησε χάριν ἕξειν τῷ βασιλεῖ, χρημάτων δὲ πλήθους μὴ προσδεῖσθαι· ἀντὶ δὲ ταύτης τῆς εὐεργεσίας, συμβουλεύειν αὐτῷ μὴ παρα-

---

[d] Deerat praepoſitio; *Urſin.* addidit.

tare velit, ut & ipſe omni Europa abſtineat. Alteram, ſi ſe ille Aſiae finibus non contineat, & in Europam tranſcendat, ut & Romanis jus ſit Aſiae civitatum amicitias & tueri, quas habeat, & novas complecti. Ful. Ursin.

89. Τῶν δὲ πρεσβευτῶν ἀποκριναμένων] *Livius* ibidem: *Nos vero, inquit Menippus, nec volumus, nec poſſumus paciſci quicquam, quo regnum Antiochi minuatur.* Ful. Ursin.

95. Ἐπισημαινομένων δὲ τῶν ἐκ τῆς &c.] Habet hinc *Suidas* in Ἐπισημαίνεσθαι, quod Interpreti ejus cum lateret, fraudi fuit. P. Wess.

96. Οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως ἠξίουν &c.] *Livius* ibidem: *Tum Menippus deprecari & Quinctium & patres inſtitit, ne feſtinarent decernere: quo decreto turbaturi orbem terrarum eſſent. Tempus & ſibi ſumerent, & regi ad cogitandum darent.* Sumpſiſſe haec *Livium* de *Polybio*, apparet ex *Diodori* verbis; quae ex *Polybio* deſcripta ſunt. F. Ursin.

4. Οτι τοῖς Αἰτωλοῖς &c.] Hoc quoque fragmentum ex *Polybii* hiſtoriis (Legat. 16.) depromtum eſt, & vi., quod ſequitur. Videndus eſt *Livius* libro xxxvii, 1. F. Ursin.

7. Οἱ δὲ διὰ τὴν ἀποτομίαν τῆς ἀποκρίσεως] *Suidas* exſcripſit, parum tamen, ut ſolet ſaepe, immutans, in Ἀποτομία. P. Wess.

19. Διδοὺς δὲ Λάμψακον &c.] Copioſius haec a *Polybio* leg. 23. & *Appiano* Syr. p. 169. perſcripta ſunt. P. Wess.

23. Παρακαλοῦσαι περὶ τῆς ἐλευθερίας] In exemplari deeſt adverbium. F. Ursin.

28. Οτι ὁ Ἀντίοχος Ποπλίῳ Σκιπίωνι] Haec quoque ex *Polybio* (p. 1133.) ſumpta, ut conſtat ex fragmentis, quae exſtant. F. Ursin.

30. Ὃν ἦν εἰληφὼς] In exemplari corrupte ſcriptum erat, ὃ νῦν εἰληφώς. Deſunt autem haec in *Polybio*, unde tamen hauſiſſe *Livium* veriſimile eſt, quae ſcribit in libro xxxvii, 34. *Etiam quod filius ejus captus in poteſtate regis erat: is ubi & quando, & quo caſu captus ſit, ſicut pleraque alia, parum inter auctores conſtat, alii principio belli a Chalcide Oreum petentem, circumventum ab regiis navibus tradunt.* F. Ursin.

Ὃν ἦν εἰληφὼς] Periit ſane *Polybiani* operis ea pars, quae hiſtoriam capti Scipionis filii exſequebatur. Principio tamen belli interceptum fuiſſe ſignificavit p. 1133. Confer viros doctos παραδιατάξασθαι Ῥωμαίοις, πεπειραμένον τῆς ἀρετῆς αὐτῶν. ὁ δὲ δόξας βαρύτερα τοῦ προσήκοντος προστάττειν, τούτου οὐ προσεδέξατο τὰς ἀποκρίσεις.

re, praelio, Romanorum virtutem expertus, abſtineat. Quae regem, iniqua ſibi imperari arbitrarum, nihil moverunt.

VIII.

Ὅτι ἐν τῇ Ῥώμῃ πρὸ τῆς κατὰ τὸν Ἀντίοχον ἥττης, εἰσαχθέντων εἰς τὴν σύγκλητον τῶν ἐξ Αἰτωλίας πρεσβευτῶν, καὶ περὶ μὲν τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων οὐδὲν διαλεχθέντων, [e] αὐτῶν δὲ τὰ τοῖς Αἰτωλοῖς καλῶς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πραχθέντα διεξιόντων ἀναστάς τις τῶν ἐκ τοῦ συνεδρίου, τοὺς πρέσβεις ἠρώτησεν, εἰ παραδιδόασιν ἑαυτοὺς Αἰτωλοὶ εἰς τὴν πίστιν τῶν Ῥωμαίων; ἀποσιωπησάντων δὲ τῶν πρέσβεων, ἡ σύγκλητος, ὑπολαβοῦσα τοὺς Αἰτωλοὺς ἀντέχειν ταῖς κατὰ τὸν Ἀντίοχον ἐλπίσιν, ἀπράκτους ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

.VIII.

Quum Romae, necdum victo Antiocho, in Senatum legati ex Aetolia introducerentur, nec quicquam illi de delictis ſuis memorarent, ſed ea, quae Aetoli quondam pro Romanis bene fortiterque adminiſtraverant, quidam e Senatu legatos interrogavit, permitterentne ſe Aetoli ſuaque omnia fidei populi Romani? Cum nihil illi reſponderent, Patres, Aetolorum animos ex unica Antiochi ſpe pendere rati, eos infecta re in Graeciam dimiſerunt.

IX.

Ὅτι ὁ Ἀντίοχος ἀπογνοὺς τὸν πόλεμον, ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς τὸν ὕπατον, ἀξιῶν [f] αὐτῷ συγγνώμην δοθῆναι περὶ τῶν ἡμαρτημένων, καὶ τυχεῖν ἐφ' οἷς δυνατόν ἐστι τῆς εἰρήνης. ὁ δὲ ὕπατος διατηρῶν τὴν πάτριον τῆς Ῥώμης ἐπιείκειαν, καὶ παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Ποπλίου, συνεχώρησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τοῖσδε· ἐκχωρῆσαι τὸν βασιλέα τοῖς Ῥωμαίοις τῆς τε Εὐρώπης, καὶ τῆς ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου χώρας, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πόλεων καὶ ἐθνῶν· παραχωρῆσαι δὲ τῶν τε ἐλεφάντων καὶ μακρῶν νηῶν, καὶ τὰς δαπάνας τὰς γεγενημένας εἰς τὸν πόλεμον ἀποδοῦναι, ὧν ἦν ἡ διατίμησις ταλάντων Εὐβοϊκῶν μυρίων πεντακισχιλίων· ἐκδότους δὲ παραδοῦναι τόν τε Καρχηδόνιον Ἀννίβαν, καὶ τὸν Αἰτωλὸν Θόαντα καί τινας ἑτέρους, καὶ ὁμήρους εἴκοσιν, οὓς ἀπογράψωσι Ῥωμαῖοι. ὁ δὲ πάντα προσδεξάμενος διὰ τὴν τῆς εἰρήνης ἐπιθυμίαν, ἀπελύθη τοῦ πολέμου.

IX.

Antiochus, damnato belli conſilio, ad Conſulem legatos miſit, erroris ſui veniam, & pacem amicitiamque, quibus poſſet conditionibus, rogans. Conſul a patrio more nihil deflectens & a Publio fratre placatus his legibus pacem dedit: Antiochus Europa abſtineat, omnique regione, urbibus & 318 gentibus, quae cis Taurum montem ſunt, decedat: elephantos omnes tradat & naves longas: pro impenſis deinde in bellum factis quindecim millia talentûm Euboicorum perſolvat: Annibalem Carthaginienſem Romanis dedat & Thoantem Aetolum & quoſdam alios. Det praeterea obſides viginti, quorum nomina Romani adſcripſerint. Rex pacis ſtudio omnia iſta adprobans, bello liberatus eſt.

X.

Ὅτι μετὰ τὴν κατὰ Ἀντίοχον ἧτταν, ἀπὸ πασῶν τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεων καὶ δυναστῶν καταντησάντων πρέσβεων, τῶν μὲν [g] περὶ τῆς ἐλευθερίας· τῶν δὲ καὶ περὶ εὐχαριστηρίων, ἀνθ' ὧν εὐεργετήκασι τὴν Ῥώμην, καταγωνισάμενοι κατὰ Ἀντιόχου. οἷς πᾶσιν ἡ σύγκλητος, ἀγαθὰς ἐλπίδας ὑπογράφουσα, ἔφησε, δέκα πρεσβευτὰς [h] ἀποστελεῖν εἰς τὴν Ἀσίαν, τοὺς μετὰ τῶν στρατηγῶν ἅπαντα ἕξοντας. ἐπανελθόντων δὲ εἰς τὰς πατρίδας, καὶ τῶν δέκα πρέσβεων μετὰ τῶν περὶ Σκιπίωνα καὶ τὸν Αἰμίλιον συνεδρευσάντων, ἐ-

X.

Victo Antiocho rege ab omnibus Aſiae civitatibus & principibus legationes Romam venerunt, ut aut libertatem, aut pro beneficiis, bello Syriaco praeſtitis, merita praemia reciperent: quibus omnibus bonam ſpem Patres oſtendentes dixerunt, decem legatos in Aſiam ſe miſſuros, qui una cum proconſulibus omnia ordinarent. Illis ergo ad ſuos reverſis, decem legati cum Scipione & Aemilio conſederunt, cognitiſque cauſſis pro conſilii ſententia

---

[e] Ἀλλὰ δὲ καλῶς τὰ — καλῶς πρὸς in ſchedis. [f] In iiſdem αὐτόν. [g] Ὑπὲρ in MS. [h] Ἀποστέλλειν idem & Suidas.

ctos ad *Livii* L. xxxvii, 34. P. Wess.

34. Ἀντὶ δὲ ταύτης εὐεργεσίας] *Livius* ibidem. *Pro tanto in me munere* &c. quod in praeſentia *dare poſſim, fidele conſilium eſt. Abi, nuncia meis verbis, bello abſiſtat* & reliq. F. Ursin.

42. Ὅτι ἐν τῇ Ῥώμῃ πρὸ τῆς &c.] Ad hujus fragmenti intelligentiam videnda ſunt, quae notavimus ex *Livio* in *Polybii* fragmentis (Legat. xiii.) unde haec *Diodori* deprompta ſunt. F. Ursin.

45. Αὐτῶν δὲ τὰ τοῖς Αἰτωλοῖς &c.] In exemplari mendoſe erat, αὐτὴ δὲ καλῶς τὰ τοῖς Αἰτωλοῖς καλῶς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους &c. & ad oram libri emendatum eſt, ἀναστάς τις τῶν ἐκ τοῦ συνεδρίου, & reliq. F. Ursin.

50. Ἡ σύγκλητος ὑπολαβοῦσα τοὺς Αἰτωλοὺς &c.] *Suidam* in Ἀντέχειν haec deſcripſiſſe, vidit doctiſſimus *Pearſonius* & *Kuſterus*, quamquam per errorem *Hoeſchelii* Excerpta citans. Inſpice hac de re *Livium* L. xxxvii, 49. P. Wess.

56. Ὅτι ὁ Ἀντίοχος, κ. λ.] Videndus *Polybius* in fragmento xxxv, & quae ibi notata ſunt ex *Livii* libro xxxviii, 38. F. Ursin.

57. Ἀξιῶν αὐτῷ συγγνώμην] Αὐτὸν in exemplari mendoſe legebatur. F. Ursin.

64. Παραχωρῆσαι δὲ τῶν ἐλεφάντων] Haec in *Polybio* (p. 1168.) non ſatis emendate habentur. nos autem ex *Livio* emendavimus, apud quem: *elephantos tradito omnes, neque alios parato. Tradito & naves longas* &c. F. Ursin.

67. Ὧν ἦν ἡ διατίμησις ταλάντων &c.] Conferendus *Polybius* Leg. 24. & *Livius* L. xxxvii, 45., praeterea *Appianus* Syr. p. 180., in quo ſcribendum καὶ χρήματα ἐς τὴν τῶνδε τοῦ πολέμου δαπάνην δι' αὐτὸν γενομένην μύρια καὶ πεντακισχίλια τάλαντα Εὐβοϊκά. Vulgo perperam deſunt xv. illa millia. P. Wess.

76. Ὅτι μετὰ τὴν κατὰ τὸν &c.] Videndus *Livius* lib. xxxviii, 38. F. Ursin.

78. Τῶν μὲν περὶ τῆς ἐλευθερίας] In exemplari ὑπὲρ ſcriptum eſt mendoſe & Ῥώμης pro Ῥώμην & mox ἀποστέλλειν pro ἀποστελεῖν, ut nos emendavimus. F. Ursin.

81. Δέκα πρεσβευτὰς ἀποστελεῖν] Ἀποστέλλειν invenit & *Suidas*, qui in Ὑπογράφουσα haec *Diodori* excerpſit. Poterat etiam retineri. Mox ἅπαντα ἕξοντας, aut πράξοντας, aut τάξοντας, quod Cl. *Wetſtenio* in mentem venit, ſcriptum fuiſſe opinor. Ἕξοντας certe non poteſt placere. Porro cultum eſt ὑπογράφουσα ἐλπίδας; quod cum ad L. xix, 46. plurium auctoritate munierim, nihil nunc quidem addo. P. Wess.

84. Μετὰ τῶν περὶ Σκιπίωνα καὶ τὸν Αἰμίλιον] De Scipione non multum

tentia declaraverunt: regionem cis Taurum Eumenis eſſe debere atque elephantos, qui fuerant Antiochi. Rhodiis Caria & Lycia datae ſunt. Urbes, quae ſtipendiariae Eumenis fuerant, eidem vectigal pendere juſſae, quae vero Antiocho ſtipendium debuerant, illis immunitas data fuit.

κρίναν οὗτοι καὶ διεσάφησαν τὴν μὲν ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου χώραν Εὐμένους εἶναι, καὶ τοὺς ἐλέφαντας· Ῥοδίοις δὲ προσώρισαν Καρίαν καὶ Λυκίαν· τῶν δὲ πόλεων, τὰς μὲν Εὐμένει φόρους δεδωκυίας, ὑπὸ τὸν Εὐμένη τετάχθαι· τὰς δὲ Ἀντιόχῳ φόρον φερούσας, ἀπολελῦσθαι τῶν φόρων.

XI.

Proconſul Cn. Manlius Galatarum oratoribus, qui finem belli pacemque quaeſitum advenerant, 319. reſponſum dedit, tum ſe de pace amicitiaque acturum, ubi reges ipſorum ad ſe ultro adierint.

XI.

Οτι Γνάϊος Μάλλιος ὁ ἀνθύπατος, παραγινομένων πρὸς αὐτὸν πρεσβευτῶν παρὰ Γαλατῶν περὶ [i] συλλύσεως τοῦ πολέμου, τούτοις ἔδωκεν ἀπόκρισιν, ὅτι τότε ποιήσεται πρὸς αὐτοὺς τὰς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης συνθήκας, ὅταν οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καταντήσωσι πρὸς αὐτόν.

XII.

Idem Manlius in Lycaoniam progreſſus debitum ab Antiocho frumentum, & mille talenta, quae annua ex foedere praeſtari debebant, accepit.

XII.

Οτι ὁ αὐτὸς παρελθὼν εἰς Λυκαονίαν, τὸν προσοφειλόμενον σῖτον ἐκομίσατο παρὰ Ἀντιόχου, καὶ τὸν κατὰ τὰς συνθήκας φόρον ἐνιαυτοῦ χίλια τάλαντα.

XIII.

Achaeorum commune in Peloponneſo concilium legati Romanorum adierunt, & Senatui non placere diruta Spartae moenia docuerunt: eruerant autem illa Achaei, cum Lacedaemonem in ditionem redegerant, civeſque omnes in formulam ſuae reipublicae tranſſcripſerant. Poſt eos introducti Eumenis ſunt oratores, donum viginti talentorum, quo tanquam ſtipendio rex eos, qui ad id concilium convenire ſolebant, alere cenſebat, adferentes. Pecuniam Achaei ſpreverunt, donum accipere recuſantes. Venerunt & legati a Seleuco renovandae amicitiae, quae Achaeis cum Antiocho interceſſerat. Amicitia inſtaurata eſt, donaque, quae pollicebantur, admiſſa.

XIII.

Οτι κατὰ τὴν Πελοπόννησον, τῆς κοινῆς συνόδου τῶν Ἀχαιῶν συνελθούσης, συνήχθησαν οἱ τῶν Ῥωμαίων πρέσβεις. οὗτοι δ' ἔφησαν τὴν σύγκλητον δυσαρεστεῖσθαι τῇ τῶν τειχῶν τῶν ἐν Λακεδαίμονι καθαιρέσει, ἣν ἐποίησε τὸ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν, ὅτε τῆς Σπάρτης ἐκράτησε, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους κατέταξεν εἰς τὴν κοινὴν πολιτείαν. μετὰ δὲ τούτους συνήχθησαν οἱ παρ' Εὐμένους πρέσβεις κομίζοντες δωρεὰν ταλάντων εἴκοσιν, ἐξ ὧν ᾤετο δεῖν ὁ βασιλεὺς ὀψωνιάζεσθαι τὴν τῶν Ἀχαιῶν σύνοδον. οἱ δὲ Ἀχαιοὶ τὴν δόσιν χρημάτων [k] ἀποδοκιμάσαντες, οὐ προσεδέξαντο τὴν δωρεάν. ἧκον δὲ καὶ παρὰ Σελεύκου πρέσβεις, τὴν προγεγενημένην εἰς τὸν Ἀντίοχον τὸν βασιλέα συμμαχίαν ἀνανεούμενοι. οἱ δὲ τὴν συμμαχίαν ἀνενεώσαντο, καὶ τὴν δωρεὰν προσεδέξαντο.

XIV.

Romam cum veniſſent legati ab Aſiae regibus,

XIV.

Οτι καταντησάντων εἰς Ῥώμην τῶν ἀπὸ τῆς Ἀσίας βα-

---

[i] Sic ſchedae. *Διαλύσεως Urſin.* ſcripſit. [k] Ἀπεσκορακίσαντες MS.

multum pugnabo, quamquam Romam is rediiſſe videtur, antequam decem legati ad res Aſiae diſceptandas componendasque iter ingreſſi fuerunt. Vid. *Livium* L. XXXVII, 58. At quis Aemilius ille? Fuit quidem inter decem eos legatos L. Aemilius Paullus, ſicut *Livius* ibid. cap. 55. docet. Scire tamen vehementer velim, cur ejus praeter ceteros mentio fiat? Praeſertim quum Cn. Manlius ex legatorum ſententia ea, quae hic *Diodorus*, conſtituerit ac declaraverit. Adi *Livium* L. XXXVIII, 38. P. Weſs.

86. Τὴν μὲν ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου] *Livius* ibidem: *Cum inter cetera, quae accipienda ab Antiocho erant, elephantos quoque accepiſſet, donoque Eumeni omnes dediſſet.* F. Urſin.

90. Ἀντιόχῳ φόρον φερούσας] Ita legendum ex *Livio*, apud quem ſcriptum eſt: *quae ſtipendiariae regi Antiocho fuerant*, &c. F. Urſin.

95. Ὅτι Γνάϊος Μάλλιος — περὶ διαλύσεως] Ita videtur legendum cum in exemplari συλλύσεως ſcriptum ſit. Videndus *Polybius* in fragmentis (p. 1163.) unde haec ſumpſit *Diodorus*, & quae in ſequenti fragmento habentur. F. Urſin.

97. Περὶ συλλύσεως] Revocavi veterem ſcripturam, a *Diodoro* nunquam ſpretam. Ecce enim L. XII, 20. ἵνα τὴν ἔχθραν ἀναλαμβάνων, ὡς ἐξὸν πάλιν εἰς ΣΥΛΛΥΣΙΝ καὶ φιλίαν. iterum C. 25. διεπρεσβεύσαντο πρὸς ἀμφοτέρους περὶ ΣΥΛΛΥΣΕΩΣ. Tum cap. 26. Ἀπαγγείλαντων — ΣΥΛΛΕΛΥΜΕΝΩΝ πρὸς τοὺς Συρακουσίους. Saepeque alias. *Urſinus* ipſemet ad Legat. XIV. animadvertit, non eſſe neceſſariam emendationem. Porro ultima hujus Eclogae *Suidas* in Lexicon ſuum addidit voc. Καταντήσωσι. P. Weſs.

11. Ὅτι κατὰ τὴν Πελοπόννησον] Pertinent haec ad *Polybii* fragmentum XLI., ad cujus intelligentiam multa ex *Livio* notavimus, quae huc referri poſſunt. F. Urſin.

13. Οὗτοι δὲ ἔφησαν τὴν σύγκλητον &c.] Apud *Polybium* (pag. 1080.) male ſcriptum erat, ὅτι δυσαρεστοῦσι μὲν καὶ τῇ τῶν τειχῶν συντελέσει, cum καθαιρέσει ſcribendum ſit: habet enim *Livius* (Lib. XXXIX, 33.) *Moenia diruta* &c. F. Urſin.

Δυσαρεστεῖσθαι τῇ τῶν τειχῶν] Leguntur & haec apud *Suidam* in Δυσαρεστούμενος. Dejectos autem hos muros memorat & *Pauſanias* L. VII, 8. p. 542. ubi vide praeſtantiſſimum *Kuhnium*. P. Weſs.

18. Δωρεὰν ταλάντων εἴκοσιν] *Polybius* habet ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα. Ut apud *Diodorum* videatur ρ´ deeſſe. Mox in exemplari ἀπεσκορακίσαντες. Placet ἀποδοκιμάσαντες. F. Urſin.

19. Ἐξ ὧν ᾤετο δεῖν ὁ βασιλεὺς ὀψωνιάζεσθαι &c.] *Polybius* alia forma p. 1181. τὰ δὲ ὀψωνιάζεσθαι τὴν βουλὴν ἐκ [illegible] καθ' ἕκαστον ἔτος &c. Sed & recte Noſter. Nam Lib. XVI, 22. ἐξ ὧν ἤμελλε τὰ πάντα τὴν δύναμιν ὀψωνιάζεσθαι. At Excerptor. *Peireſc.* p. 598. de Hierace, Ptolemaei Phyſconis copiarum duce, ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ὀψωνιάσας τὴν δύναμιν. Quae verba uſum & ſtipendiis erogandis poteſtatem ſatis manifeſtant. P. Weſs.

29. Ὅτι καταντησάντων εἰς Ῥώμην &c.] Haec quoque ex *Polybio* (Legat. LVI.) ſumpſit *Diodorus*, ut conſtat ex fragmentis, quae a *Livio* quoque tranſlata fuiſſe indicavimus in ſcholiis. F. Urſin.

32. Καὶ ξένια καὶ ἄλλα φιλάνθρωπα] Ita emendavimus, cum male ſcriptum eſſet in exemplari, καὶ ξένια καὶ ἄλλα φιλανθρώπως. Qualia autem fuerint ξένια, quae legatis praebebantur, conſtat cum ex *Livio*, tum ex *Polybio* variis locis. F. Urſin.

43. Συλλύσαντες τὸν πρὸς Φαρνάκην πόλεμον] De hac re videndus in fragmentis *Polybius* (p. 1211.) Placeret autem διαλύσαντες pro συλ-

βασιλέων πρεσβευτῶν ἀποσταλέντων, οἱ περὶ τὸν Ἄτταλον βασιλεῖς, μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχον. ἀπάντησις γὰρ αὐτοῖς ἐγένετο μεγαλοπρεπὴς, καὶ ξένια, καὶ τἄλλα [l] φιλάνθρωπα διαφέροντα. σφόδρα γὰρ οἱ βασιλεῖς οὗτοι φιλορωμαῖοι καθεστῶτες, καὶ πάντα τῇ συγκλήτῳ πειθαρχοῦντες, ἔτι δὲ τοὺς παραβάλλοντας Ῥωμαίων εἰς τὴν βασιλίδα ἀποδεχόμενοι φιλανθρωπότατα, μεγίστης ἀποδοχῆς μεγάλως ἠξιοῦντο. δι᾽ ὧν καὶ τῶν πρέσβεων ἀπάντων ἡ σύγκλητος ἀκούσασα, καὶ μάλιστα σπεύδουσα τοῖς περὶ τὸν Εὐμένη βασιλεῦσι χαρίζεσθαι, προσηνῆ τούτοις τὴν ἀπόκρισιν ἐποιήσατο. ἐψηφίσατο γὰρ ἀποστελεῖν ἐκ τοῦ συνεδρίου πρέσβεις τοὺς ἐκ παντὸς τρόπου συλλύοντας τὸν πρὸς Φαρνάκην πόλεμον.

XV.

Ὅτι τῆς παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς [m] χρεωκοπίας κατὰ τὴν Θεσσαλίαν ζηλωθείσης, καὶ πάσης πόλεως εἰς στάσεις καὶ ταραχὰς ἐμπιπτούσης, ἡ σύγκλητος ὑπέλαβεν ἐκ τοῦ Περσέως γεγονέναι τὴν [n] σύγχυσιν, καὶ ἀπελογίσατο τοῖς τοῦ Περσέως πρεσβευταῖς, περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀπολύσειν αὐτὸν ἐγκλημάτων, περὶ δὲ τῆς Ἀβρουπόλιδος τοῦ Θρᾳκὸς [o] ἐκ τῆς βασιλείας ἐκβολῆς, ἐκέλευσε διορθώσασθαι τὸν Περσέα τὸ γεγονός.

XVI.

Ὅτι τοῦ Ἁρπάλου τοῦ Περσέως πρεσβευτοῦ σιωπήσαντος, ἡ σύγκλητος τὸν Εὐμένη ἐλεφαντίνῳ τιμήσασα δίφρῳ, καὶ τῆς ἄλλης ἀποδοχῆς ἀξιώσασα φιλοφρόνως, ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν Ἀσίαν.

XVII.

Ὅτι ἡ σύγκλητος αὐθημερὸν ἐψηφίσατο τὸν πρὸς Περσέα πόλεμον, καὶ τοῖς πρεσβευταῖς ἐχρημάτισε μὲν, ἀπόκρισιν δὲ οὐδεμίαν δέδωκε. προσέταξε δὲ τοῖς ὑπάτοις ἐν ἐκκλησίαις διαρρήδην [p] ἀπαγορεύειν. τοὺς δὲ πρεσβευτὰς καὶ πάντας Μακεδόνας, ἐκ μὲν Ῥώμης ἀπελθεῖν αὐθημερὸν, ἐκ δὲ τῆς Ἰταλίας, ἐν ἡμέραις τριάκοντα.

hi qui cum Attalo erant magno honore excepti sunt: namque obviam illis itum est magnifice, hospitiaque & lautia uberrime sunt praebita. Erant enim hi reges Romani nominis studiosissimi & in omnibus Senatui dicto audientes: ad hoc Romanos, quotquot in regnum eorum fuerant delati, 320. comiter summaque voluntate acceperant. Patres legationibus auditis, regi Eumeni, ut gratificarentur, Attalo benigne responderunt, missuros e senatu legatos, qui operam darent, ut bellum cum Pharnace poneretur.

XV.

In Aetolia & Thessalia & plerisque urbibus spes novarum tabularum omnia miscuerat: quam confusionem a Perse natam patres arbitrati, legatis ejus significarunt, absolvere se quidem ceteris eum criminibus, de Abrupolide vero Thrace, e regno nuper ejecto, velle omnino, ut factum Perses corrigat.

XVI.

Harpalo Persae regis oratore nihil respondente, Senatus Eumenem sella curuli donatum omnibusque honoribus impense cultum in Asiam dimisit.

XVII.

Patres ex templo bellum Persicum decreverunt, & regis quidem legatis Senatum praebuerunt, nullum tamen responsum. Consulibus mandatum, ut in concione haec palam declararent, oratoribus vero Persae cunctisque Macedonibus denunciatum, ut statim moenibus urbis Romae, Italia intra trigesimum diem excederent.

XVIII.

---

l Φιλανθρώπως vetus liber. m Χρεωκοπίας Suidas. n Σύγκρισιν MS. o Καὶ τῆς idem. p Ἀπαγορεύων itidem.

συλλύοντας, & supra διαλύοντας a nobis emendatum est in fragmento XI. pro συλλέγοντας, non male, ut existimamus, quamvis & ibi συνιόντας & hic συλλύοντας ferri possit. F. URSIN.

47. Ὅτι παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς χρεωκοπίας &c.] *Diodorum* haec a *Polybio* accepisse intelligere possumus ex Liviana versione, quae habetur in libro XLII. (cap. 13.) *Confudit*, inquit *Livius*, & *miscuit omnia in Thessalia Perrhaebiaque spe novarum tabularum* &c. F. URSIN.

Ὅτι τῆς παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς χρεωκοπίας &c.] Auxit his *Suidas* Collectanea sua in Χρεωκοπία. Aetoli ob bella continua & in privata vita luxum ingens aes alienum habebant: hinc superioribus annis ad mutandam reipublicae formam & ad tabulas novas proclivi fuerant animo, sicuti ex *Polybio* Excerpt. p. 1401. novimus. Erant inde non Aetoli modo paullo ante Persicum bellum in seditionibus propter ingentem vim aeris alieni, sed Thessali etiam: & contagione, velut tabes, in Perrhaebiam quoque pervaserat id malum. *Livium* vide L. XLII, 5. P. WESS.

50. *Γεγονέναι τὴν σύγχυσιν*] In exemplari corrupte legebatur τὴν σύγκρισιν. Nostram emendationem confirmat *Livius* illis verbis, *confudit & miscuit*. F. URSIN.

51. Καὶ ἀπελογίσατο τοῖς — πρεσβευταῖς] Ne cui suspectum hoc videatur, ecce tibi Polybiana ex L. II, 54. ἀπελογισάμενος δὲ περὶ τῶν κατ᾽ αὐτὸν καὶ χρηματίσας περὶ τῶν μελλόντων. Et Legat. XV. ἵνα παρ᾽ αὐτοῦ πρέσβεις ἀπολογίζωνται [illegible]. Quorum locorum priore si quis ἀπολογισάμενος praeferat, posteriore non certe poterit. P. WESS.

52. Περὶ δὲ τῆς Ἀβρουπόλιδος ἐκ τῆς βασιλ.] Ita emendavimus, cum in exemplari sit καὶ τῆς βασιλείας, pro ἐκ τῆς βασιλείας. Ad oram autem libri vox Ἀβρουπόλεως mutata est in Ἀβρουπόλιδος. Sed parum refert, utro modo legas. De Abrupoli, rege Thraciae, facit mentionem *Livius* libro XLII. (cap. 13) cum inquit: *Abrupolim socium atque amicum vestrum regno expulit.* Quae verba ex *Polybio* transtulit *Livius*, ut apparet ex *Diodoro* & ex *Appiano* in Macedonico (Ecloga Legat. XXV. pag. 364.) F. URSIN.

Περὶ δὲ τῆς Ἀβρουπόλιδος &c.] Lege de eodem *Ursini* not. ad *Appiani* Leg. Exc. p. 121. & viros doctos in *Pausan.* L. VII, 10. p. 547. P. WESS.

59. Ὅτι τοῦ Ἁρπάλου &c.] De Harpalo Persei regis legato meminit *Livius* L. XLII, 14. & *Appianus* in Macedonico (Legat. XXV. Excerpt. p. 365.) F. URSIN.

60. Ἡ σύγκλητος τὸν Εὐμένη ἐλεφαντίνῳ &c.] Haec de *Polybio* sumpta esse, satis constat vel ex *Livii* versione, quae est in libro XLII. (cap. 14.) *Eumeni vero conspiratio adversus eum, favorem apud Romanos fecit: ita omnes ei honores habiti, donaque quam amplissima data, cum sella curuli atque eburneo scipione.* F. URSIN.

66. Ὅτι ἡ σύγκλητος αὐθημερὸν ἐψηφίσατο &c.] Eadem de bello Persico scribit *Appianus* in Macedonico (p. 368. Exc. Legat.) & iisdem paene verbis: ut satis appareat utrumque a *Polybio* accepisse. F. URSIN.

68. Προσέταξε τοῖς ὑπάτοις — ἀπαγορεύειν] Haec ita *Livius* libro XLII. (cap. 48.) *Denunciatum extemplo moenibus urbis Romae, Italia intra XXX. diem excederent.* In *Diodori* exemplari manuscripto ἀπαγορεύων pro ἀπαγορεύειν, mendose, ut apparet, scriptum erat. F. URSIN.

69. Διαρρήδην ἀπαγορεύειν] Censui fuisse ἀπαγγέλλειν hoc olim loco. Alioqui deerunt illa, quae consules in concione retulisse perhibentur. Inspice *Polyb.* Leg. LXVIII. P. WESS.

73. Ὅτι

XVIII.

321. Ptolemaeus rex Aegypti non ignarus Syriam Cavam in ditione majorum ſuorum fuiſſe, ambigere de ea, facto ingenti belli apparatu, coepit. Sperabat enim injuſto amiſſam bello, juſte iisdem legibus poſſe recuperari. Quibus cognitis Antiochus Legatos Romam miſit, qui Senatum teſtarentur, a Ptolemaeo iniqui belli initium fieri. Miſerat & Ptolemaeus oratores id bellum excuſaturos, ſenatumque docturos ab Antiocho Coelen Syriam, quae majorum ſuorum fuerat, contra omne jus teneri. Mandarat iisdem, amicitiam cum Romanis renovarent, & finem bello Perſico imponere conarentur.

XVIII.

Ὅτι ὁ Πτολεμαῖος, ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς, εἰδὼς τοὺς αὐτοῦ προγόνους ἐσχηκότας [q] κοίλην Συρίαν, παρασκευὰς ἐποιεῖτο μεγάλας, ἀμφισβητῶν ταύτης· ἤλπιζέ τε τὴν ἀδίκῳ πολέμῳ πρότερον ἀπειλημμένην, τότε δικαίως τοῖς αὐτοῖς νόμοις ἀνακτήσασθαι. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Ἀντίοχος, ἐξαπέστειλεν εἰς Ῥώμην πρέσβεις, ἐντειλάμενος μαρτύρασθαι τὴν σύγκλητον, ὅτι πολεμεῖν ἀδίκως ἐπιβάλλεται Πτολεμαῖος. ἐξαπέστειλε δὲ καὶ ὁ προειρημένος τοὺς ἀπολογησομένους καὶ διδάξοντας τὴν σύγκλητον, ὅτι παρὰ πάντα τὰ δίκαια κρατεῖ τῆς κοίλης Συρίας Ἀντίοχος, ἑαυτῷ προγονικῆς ὑπαρχούσης. ἐνετέλλετο δὲ τά τε φιλάνθρωπα πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι, καὶ περὶ τῆς πρὸς Περσέα διαλύσεως [r] διαπειραθῆναι.

XIX.

Rhodiorum legati Romam venerant ad purganda crimina, quae vulgo jactari ſciebant; nam bello Macedonico proniore in Perſeum animo, ſpreta Romanorum amicitia, fuiſſe videbantur, Hi omnium voluntates a ſe abalienatas animadvertentes, animis conciderunt: cumque Praetorum unus rogationem ad populum tuliſſet de bello Rhodiis inferendo, tum vero patriae ſuae periculum reputantes maximeque conſternati pullam veſtem ſumſerunt, atque in amicorum congreſſibus non hortantium neque poſtulantium verbis uſi, ſed precibus lacrymas miſcentes, ne quid durius in patriam ipſorum conſuleretur, enixe contenderunt. 322. Introducuntur deinde in Senatum a tribunorum uno, qui Praetorem Romanos in bellum concitantem roſtris detraxerat, habitaque ad miſericordiam apta oratione, reſponſionem accipiunt, qua ſummo quidem metu liberantur, aſpera tamen & dura criminum exprobratione perſtringuntur.

XIX.

Ὅτι εἰς Ῥώμην παρεγένοντο πρεσβευταὶ Ῥοδίων πρὸς τὰς γεγενημένας κατ' αὐτῶν διαβολὰς [s] ἀπολογησόμενοι· ἐδόκουν γὰρ ἐν τῷ πρὸς Περσέα πολέμῳ ταῖς εὐνοίαις ἀποκεκλικέναι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προδεδωκέναι τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν. ὁρῶντες δὲ τὴν ἀλλοτριότητα τὴν πρὸς αὐτοὺς, εἰς ἀθυμίαν ἐνέπιπτον. ὡς δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν τις συναγαγὼν ἐκκλησίαν, παρεκάλει τὰ πλήθη πρὸς τὸν κατὰ Ῥοδίων πόλεμον, τοτ' ὁλοσχερῶς δείσαντες περὶ τῆς πατρίδος, εἰς τοσαύτην ἦλθον κατάπληξιν, ὥστε πένθιμον ἀναλαβεῖν ἐσθῆτα, κατὰ δὲ τὰς ἐντεύξεις τῶν φίλων, μηκέτι [t] παρακαλεῖν, μὴ δὲ ἀξιοῦν, ἀλλὰ δεῖσθαι μετὰ δακρύων, μηδὲν ἀνήκεστον περὶ αὐτῶν βουλεύσασθαι. εἰσαγαγόντος δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν σύγκλητον ἑνὸς τῶν δημάρχων, καὶ τὸν παρακαλοῦντα πρὸς τὸν πόλεμον στρατηγὸν κατασπάσαντος ἀπὸ τῶν ἐμβόλων, [u] ἐποιεῖτο τοὺς λόγους. καὶ πολλὰ πρὸς δέησιν εἰπόντες, ἔλαβον ἀποκρίσεις, δι' ὧν τοῦ μὲν ὁλοσχεροῦς φόβου παρείθησαν, περὶ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐγκλημάτων, πικρῶς ὠνειδίσθησαν.

XX.

Sub idem tempus undique Romam oratores ad gratulandum Romanis ob res bene geſtas devene-

XX.

Ὅτι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἧκον εἰς Ῥώμην πάντοθεν οἱ πρεσβευταὶ, συγχαρησόμενοι τοῖς γενο-

---

[q] Τὴν κοίλην *Suidas*. [r] Πειραθῆναι ediderat *Urſin.* [s] Ἀπολογησομένους Mſ. [t] Παρακαλεῖν idem. [u] Ἐποιεῖτο nexus verborum & res ipſa requirit.

76. Ὅτι ὁ Πτολεμαῖος &c.] Videndus hac de re *Appianus* in Syriaco (p. 112.) & *Livius* L. XLII. (cap. 29.) in quo ſcriptum eſt: *Antiochus imminebat quidem Aegypti regno, & pueritiam regis, & inertiam tutorum ſpernens: & ambigendo de Coele Syria cauſſam belli ſe habiturum exiſtimabat,* &c. *Ptolemaeus propter aetatem alieni tum arbitrii erat: tutores & bellum adverſus Antiochum parabant, quo vindicarent Coelen Syriam,* &c. F. Ursin.

78. Ἀμφισβητῶν ταύτης] Haec & ſuperiora *Suidas* habet in Ἀμφισβητῶ, perperam inter *Polybii* fragmenta a viris doctis relata. De re ipſa ne quid dicam, fecit *H. Valeſii* diligentia, cujus notam vide p. 579. hujus Editionis. P. Wess.

89. Καὶ περὶ τῆς —— πειραθῆναι] Ita legendum. In exemplari enim abundat διὰ ante verbum πειραθῆναι. neque διαπειραθῆναι neceſſarium eſt, ut legatur. Locus autem ſumptus eſt ex *Polybio*, quem imitatur etiam *Livius*, in fragmento LXXII. F. Ursin.

Καὶ περὶ τῆς πρὸς τὸν Περσέα &c.] Ego διαπειραθῆναι reſtitui ſuum in locum. Etſi enim plane neceſſarium non eſt, improbari haud debuit verbum, ab optimis ſcriptorum uſurpatum. Imperaverat rex, omnia tentarent, quo bellum Perſicum poneretur: quod & pro virili ſua ſtuduiſſent, ni M. Aemilius alia omnia eos docuiſſet, indicante *Polybio* Excerp. pag. 1239. P. Wess.

94. Ὅτι εἰς τὴν Ῥώμην —— ἀπολογησόμενοι] Ita legendum, cum in exemplari corrupte ſit ἀπολογησομένους. Livius L. XLV. (cap. 20.) *Inter multas Aſiae Graeciaeque legationes, Rhodiorum maxime legati civitatem converterunt,* &c. *Purgatum civitatis crimina dicentes veniſſe* &c. Sumpſit autem haec *Livius* ex *Polybii* fragmento LXXXIV., unde & *Diodorus* accepit. F. Ursin.

1. Ὡς δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν τις] Haec ad verbum fere, & quae ſequuntur, ex *Polybio* deſcripta ſunt, ut ex ejus fragmentis (p. 1279.) apparet. *Livius* ibidem: *M. Juventius Thalna, cujus inter cives & peregrinos jurisdictio erat, populum adverſus Rhodios incitabat: rogationemque promulgaverat, ut Rhodiis bellum indiceretur* &c. F. Ursin.

4. Ὥστε πένθιμον ἀναλαβεῖν &c.] *Livius* ibid. *Extemplo veſte ſordida ſumpta domos principum cum precibus & lacrymis circumibant, orantes,* &c. Παρακαλεῖν pro παρακαλοῦν corrupte erat in exemplari. F. Ursin.

Ὥστε πένθιμον ἀναλαβεῖν ἐσθῆτα] Recte *Urſinus*. Fontem adeamus: ὥστε καὶ φαιὰ βαλεῖν (lege λαβεῖν, ut *Urſinus* conjecerat) ἱμάτια, καὶ κατὰ τὰς παρακλήσεις (mallem ἐντεύξεις, ut hic, ſcriptum eſſet) μηκέτι παρακαλεῖν, μηδ' ἀξιοῦν τοὺς φίλους, ἀλλὰ δεῖσθαι μετὰ δακρύων μηδὲν ἀνήκεστον &c. Sic *Polybius* pag. 1280. P. Wess.

8. Καὶ τὸν παρακαλοῦντα πρὸς τὸν πόλεμον &c.] Haec ex *Polybio* omnia *Diodorus*, ſed nimis conciſe: habet enim *Polybius* in fragmento XCIII. καὶ τὸν στρατηγὸν τὸν παρακαλοῦντα πρὸς τὸν πόλεμον κατασπάσαντος ἀπὸ τῶν ἐμβόλων, ἐποιεῖτο τοὺς λόγους, πρῶτον μὲν Φιλόφρων, μετὰ δὲ τοῦτον Ἀστυμήδης. F. Ursin.

17. Ὅτι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους & reliq.] Ita legendum ex *Polybio*, a quo haec ſumpta ſunt. F. Ursin.

18. Συγ-

γονόσι κατορθώμασιν. ἡ δὲ σύγκλητος φιλανθρώπως ἅπαντας ἀποδεχομένη, καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἐπιεικεῖς δοῦσα, συντόμως ἑκάστους ἀπέλυσεν εἰς τὰς πατρίδας.

runt, quos omnes humaniſſime exceptos, datis benigne reſponſis, Patres brevi poſt in patriam remiſerunt.

XXI.

Οτι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους πολλῶν παραγεγονότων πρεσβευτῶν, πρώτοις τοῖς περὶ Ἄτταλον ἐχρημάτισεν ἡ σύγκλητος· ὑπόπτως γὰρ εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι τὰ πρὸς τὸν Εὐμένη, ἕνεκεν τῶν γραμμάτων τῶν εὑρημένων, ἐν οἷς συμμαχίαν ἦν συντεθειμένος πρὸς Περσέα κατὰ Ῥωμαίων. κατηγορησάντων δὲ πλειόνων ἀπὸ τῆς Ἀσίας πρεσβευτῶν, καὶ μάλιστα τῶν ἀπεσταλμένων παρὰ Προυσίου βασιλέως καὶ Γαλατῶν, οἱ περὶ τὸν Ἄτταλον ἐκδεχομένως ἀπολογησάμενοι πρὸς ἕκαστον τῶν ἐγκαλουμένων, οὐ μόνον ἀπετρίψαντο τὰς διαβολάς, ἀλλὰ καὶ τιμηθέντες ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκείαν. ἡ δὲ σύγκλητος οὐ κατὰ πᾶν ἔληγε τῆς κατ' Εὐμένους ὑποψίας· προχειρισαμένη δὲ Γάϊον ἐξαπέστειλε κατοπτεύσαντα τὰ κατ' Εὐμένη.

Quum eodem tempore plures adveniſſent legati, primo Attalo, cujus frater Eumenes in magnam ſuſpicionem ceciderat ob repertas literas, quibus foedus & amicitiam cum Perſe contra Romanos viſus erat ſociaſſe, Senatus datus eſt. Accuſabant regem plures ex Aſia legati, illique in primis, qui a rege Pruſia & Galatis venerant. Verum Attalus pleraque omnia, ut ſe res dabat, purgans, non tantum iſta crimina a fratre amolitus eſt, ſed & ſummo cum honore domum dimiſſus. Haeſit tamen in Patrum animis gravis de Eumene ſuſpicio, ablegatuſque Cajus eſt, qui res Eumenis inſpiceret.

XXII.

Οτι Προυσίας, ἀνάξιος γεγονὼς τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος, καὶ διατελέσας πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον αἰσχρῶς κολακεύων τοὺς ὑπερέχοντας· καί ποτε Ῥωμαίων πρὸς αὐτὸν παραγενομένων πρεσβευτῶν, τὰ μὲν τῆς βασιλείας σύμβολα, τό τε διάδημα, καὶ τὴν πορφύραν ἀπέθετο, μιμησάμενος δὲ τὴν τῶν προσφάτως ἀπηλευθερωμένων παρὰ Ῥωμαίοις τάξιν, ἀπήντησεν ἐξυρημένος τὴν κεφαλήν, καὶ πῖλεον ἔχων λευκὸν, ἔτι δὲ φορῶν τήβενναν, καὶ κάντιλον, ἀσπασάμενος δὲ τοὺς πρεσβευτάς, ἀπέφησεν ἑαυτὸν ἀπελεύθερον εἶναι Ῥωμαίων. ἧς ἀγεννεστέραν φωνὴν οὐ ῥᾳδίως εὑρεῖν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τούτοις οἰκεῖα πρότερον διεπράξατο, καὶ τότε δὲ κατὰ τὴν εἴσοδον γενόμενος τὴν εἰς τὴν σύγκλητον, κατὰ τὸ θύρετρον ἀντίον στὰς τοῦ συνεδρίου, καὶ καθεὶς τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας, προσεκύνησε τὸν οὐδὸν καὶ τοὺς καθημένους, ἐπιφθεγξάμενος, χαίρετε θεοὶ σωτῆρες, ὑπερβολὴν οὐδεμίαν ἀπολιπὼν κολακείας ἀνάνδρου, καὶ γυναικισμοῦ. ἀκολούθως δὲ τούτοις, καὶ τὸν λόγον ἐν τῇ συγκλήτῳ ποιησάμενος, τοιαῦτα διῆλθεν, ὥστε καὶ γράφειν ἡμῖν ἀπρεπὲς εἶναι. ἡ δὲ σύγκλητος, τοῖς πλείστοις τῶν λεγομένων προσκόπτου-

Pruſias, regio nomine & majeſtate indignus, toto vitae tempore eminentioribus viris turpiter blandiri inſueverat. Conventus aliquando a Romanorum legatis, poſitis regni inſignibus, diademate & veſte purpurea, imitatus recens manu- 323.
miſſorum morem atque habitum, pileatus, raſo capite, toga & calceis veſtitus proceſſit, & oratoribus, Ecce me, inquit, libertum Romanorum. Qua voce minus generoſam haud facile invenias. Plura de hoc genere antea fecit & dixit, tum vero ingreſſus curiam ad januam adſtans, ex adverſum Patres, demiſſis manibus limen adoravit ſenatorumque conſeſſum, & ſimul, Salvete, inquit, Dii ſervatores mei, omnes utique muliebres blanditias & adulationes longe exſuperans. Similis oratio hominis ad Senatum fuit, quam recenſere & literis prodere dedecet. Patres pleriſque regis dictis

---

18. Συγχαρησάμενοι τοῖς γεγονόσι] Innuit *Urſinus* ſe neſcio quid correxiſſe. Mallem liquidius indicaſſet. In *Polybio* Leg. xcvii p. 1289. eſt ἐπὶ τοῖς γεγονόσι. P. Wess.

26. Ὅτι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους κ. λ.] Haec ex *Polybii* fragmento xciii. ſumpſit *Diodorus*. F. Ursin.

28. Ὑπόπτως γὰρ εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι &c.] Aliter haec *Polybius*. Τῶν γὰρ πλείστων, inquit, Ῥωμαίων ἀπηλλοτριωμένων τῆς πρὸς Εὐμένη εὐνοίας, καὶ πεπεισμένων αὐτὸν πλάγιον ἐν τῷ πολέμῳ γεγονέναι, λαλοῦντα τῷ Περσεῖ &c. F. Ursin.

32. Καὶ μάλιστα τῶν ἀπεσταλμένων παρὰ Προυσίου &c.] Haec in exemplari mendoſe legebantur, quae a nobis emendata videant docti, an Livianis illis in libro xlv. (cap. 19.) lucem aliquam afferre poſſint: *Altera*, inquit *Livius*, *querimonia Gallici tumultus*, *Advertaque gladiis regnum in dubium adductum eſſe*, &c. F. Ursin.

Τῶν ἀπεσταλμένων παρὰ —— Γαλατῶν] Id ſatis conſtat & hinc & ex *Polybio*, paullo ante hanc legationem magnam Eumenem cladem bello Gallico accepiſſe. Atque haec ſola lux Livianis iſtis adfulget: Nam *Advertae* nomen in mendo manet, varie a viris doctis, ut eorum commentarii docent, ſollicitatum. P. Wess.

38. Προχειρισαμένη δὲ Γάϊον ἐξαπέστειλε] *Polybius* habet τοὺς δὲ περὶ τὸν Πόπλιον Λικίνιον ἐξέπεμψε. F. Ursin.

Προχειρισαμένη δὲ Γάϊον ἐξαπέστειλε] *P. Licinium*, legationis ejus principem, memoravit & *Livius* L. xlv, 34. Itaque aut error his ineſt, aut e legatis iſtis alium *Diodorus* indicavit. Ceterum verba illa πρὸς ἕκαστον τῶν ἐγκαλουμένων, οὐ μόνον κ. λ. partem faciunt Lexici *Suidae* in Ἀπετρίψατο, quod *L. Kuſtero* latuit. P. Wess.

44. Ἀνάξιος γεγονὼς τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος] Vide ad Exc. *Peireſc.* p. 580. & de hoc ipſo Pruſia *Polyb.* Legat. xcvii. ubi οὐδαμῶς γεγονὼς ἄξιος τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος. *Suidas*, forte ex eodem *Polybio*, ἀνάξιος ὑπάρχων τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος in voce Νοῦμα. Adde Cl. *Dukerum* in *Livii* L. xlv, 44. Fuit revera Pruſias hic abjectiſſimi & humillimi animi, neque dignus, cui regnum committeretur. Lege *Appianum* Mithrid. p. 177. P. Wess.

51. Καὶ πῖλεον ἔχων λευκόν] Locus notabilis ob pilei colorem, quem raſo capite libertate donati ſumebant, meritoque ſuo non praeteritus a *Theoph. Raynaudo* Tractat. de Pileo ſect. 10 pag. 1275. Edit. *Graevii*. Quae vero de Pruſia ex *Polybio* refert *Diodorus*, eadem Nicomedi *Plutarchus* attribuit Or. ii. de Fort. Alex. p. 336. E. Ὁ δὲ Νικομήδης, τὴν κεφαλὴν ξυράμενος καὶ πῖλον ἐπιθέμενος, ἀπελεύθερον ἑαυτὸν Ῥωμαίων ἀνηγόρευεν. Fortaſſe quod paterno exemplo eundem habitum atque ornatum adſciviſſet: aderat enim parenti, Romanos turpiter adulanti, ut ex *Livii* L. xlv, 44. notum. P. Wess.

52. Καὶ κάντιλον] In *Polybio* Leg. xcvii. καὶ καλτίους pro quibus *Urſinus* καὶ καλκίους ſicuti & hic malebat. Id quidem opus in *Polybio* non eſt, quamquam κάντιλον tolerari non poteſt. Κάλτιον aut κάλκιον praeſtat. Solent Graeci Romanorum *calceum* varie ſcribere. Κάλκιον invenies in *Plut.* L. Paullo p. 257. C., καλκίων in ejuſdem lib. de Tranq. An. p. 465. A. P. Wess.

60. Χαίρετε θεοὶ σωτῆρες] *Livium* vide L. xlv, 44. & *Dionem*

dictis offenſi, dignam adulatori reſponſionem dederunt. Malunt enim Romani hoſtes magni animi quam viles vincere.

σα, πρεπούσας τῇ κολακείᾳ τὰς ἀποκρίσεις ἐποιήσατο. Ῥωμαῖοι γὰρ καὶ πολεμίους ἐπ' ἀνδρείᾳ μεγαλοφρονοῦντας νικᾶν σπεύδουσιν.

XXIII.

Venerant in urbem legationes a minore & majore Ptolemaeo, quibus in Senatu orandi facultate praebita cauſſaque examinata Patres hoc reſponſum dederunt: Miſſi a majore Ptolemaeo intra quintum diem ex Italia excedant, renuncientque foedus, quod cum rege fuerat, ſublatum eſſe. Decteverunt praeterea legatos ad minorem Ptolemaeum 324. mittere, qui Senatus illi voluntatem & quid fratri reſponſum fuiſſet, oſtenderent.

XXIII.

Ὅτι ἧκον πρεσβευταὶ εἰς Ῥώμην παρά τε τοῦ νέου Πτολεμαίου, καὶ παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου. δοθέντος δὲ αὐτοῖς ἐν τῷ συνεδρίῳ λόγου, διακούσασα ἡ σύγκλητος κατὰ μέρος, ἐδογμάτισε, τοὺς μὲν παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου Πτολεμαίου πρεσβευτὰς ἐν ἡμέραις πέντε ταῖς πάσαις ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀπαλλάττεσθαι, καὶ τὴν συμμαχίαν ἀνελεῖν τὴν πρὸς αὐτόν· πρὸς δὲ τὸν νεώτερον Πτολεμαῖον πέμψαι πρεσβευτὰς τοὺς ἐμφανοῦντας αὐτῷ τὴν εὔνοιαν τῆς συγκλήτου, καὶ τὰ διασεσαφημένα τἀδελφῷ.

XXIV.

Olympiade CLV. legati ab Ariarathe Cappadocum rege adfuerunt, coronam adferentes aureorum decies mille, regiſque in Romanos benivolentiam ſignificaturi: renunciaſſe praeterea regem, ſicuti ipſi voluerant, Demetrii adfinitati atque amicitiae. Quae vera omnia eſſe cum T. Gracchus teſtificaretur, Senatus Ariarathen laudavit, acceptaque corona, viciſſim quae plurimi Romae aeſtimantur dona, illi miſit.

XXIV.

Ὅτι κατὰ τὴν ρνέ. Ὀλυμπιάδα πρέσβεις παρεγένοντο παρὰ Ἀριαράθου, στέφανον κομίζοντες ἀπὸ χρυσῶν μυρίων, καὶ διασαφοῦντες[*] τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως, ἣν ἔχει πρὸς Ῥωμαίους· ἔτι δὲ τὴν δι' ἐκείνους γενομένην ἀπόῤῥησιν τοῦ γάμου, καὶ φιλίας πρὸς Δημήτριον. συνεπιμαρτυρούντων δὲ καὶ τῶν περὶ τὸν Γράκχον πρεσβευτῶν, ἡ σύγκλητος ἐπαινέσασα τὸν Ἀριαράθην, τόντε στέφανον ἐδέξατο, καὶ τὰ μέγιστα τῶν παρ' αὐτοῖς νομιζομένων δώρων ἀπέστειλεν.

XXV.

Sub idem tempus introducti in curiam ſunt legati a Demetrio, coronam decies mille aureorum, & auctores caedis Octavii in vinculis adportantes. Patres cum diu in dubio fuiſſent, quid facto opus eſſet, coronam quidem acceperunt, ſed Iſocratem & Leptinem, qui fuerant adducti, recipere noluerunt.

XXV.

Ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον συνεισήχθησαν καὶ οἱ παρὰ Δημητρίου πρέσβεις, οἱ τὸν στέφανον κομίζοντες, ἀπὸ μυρίων χρυσῶν, καὶ[x] τοὺς αἰτίους τοῦ κατὰ τὸν Ὀκταουίου φόνον, δεσμίους ἀγαγόντες. ἡ δὲ σύγκλητος ἐπὶ πολὺν μὲν χρόνον διηπόρησε, πῶς χρηστέον ἦν τοῖς πράγμασι. καὶ ἡ σύγκλητος τὸν μὲν στέφανον προσεδέξατο· τοὺς δὲ μετὰ τοῦ στεφάνου παραδιδομένους Ἰσοκράτη καὶ Λεπτίνην οὐκ ἐβουλήθη παραλαβεῖν.

XXVI.

Parta Celtiberi victoria de futuro ſollerter conjicientes ad Conſulem de pace mittunt oratores, quibus is, Romani populi majeſtatem conſervan-

XXVI.

Ὅτι οἱ Κελτίβηρες μετὰ τὴν νίκην οὐκ ἀφρόνως προνοούμενοι τοῦ μέλλοντος, πρεσβευτὰς ἐξαπέστειλαν πρὸς τὸν ὕπατον περὶ διαλύσεως. ὁ δὲ ἀναγ-

καῖον

---

[*] Praeſtat τὴν εὔνοιαν ex Polybio Leg. CIX. & CXXI.

[x] Τὰς αἰτίας Mſ.

Caſſium Leg. XXII. P. Weſs.

72. Ὅτι ἧκον πρεσβευταὶ εἰς Ῥώμην &c.] Haec ex Polybii fragmento CXVII. ad verbum paene deſcripſit Diodorus. F. Ursin.

Παρά τε τοῦ νέου Πτολεμαίου] Inter Ptolemaeos Philometorem & Phyſconem male conveniebat: geſta variante, ut ſolet, fortuna fuerant bella, quibus tandem poſitis Phyſconi Cyrene attributa eſt. Petiit deinde ſibi Cyprum, & a Romanis, qui Philometorem, Aegypti regem, nimis convaleſcere nolebant, impetravit: hinc nova diſſidia, quorum occaſione hae legationes in urbem venerunt. Adeundus eſt Polybius Leg. CXV. CXVI. CXVII. P. Weſs.

76. Ἐν ἡμέραις πέντε ταῖς πάσαις &c.] Polybius habet, ἐν πέντε ἡμέραις ἀπέρχεσθαι ἐκ τῆς Ῥώμης. Omnino melius ita. Nam Macedonum legatis, Roma extemplo, Italia intra trigeſimum diem excederent, ut Livius inquit (lib. XLII. 48.) denunciatum eſt. F. Ursin.

78. Καὶ τὴν συμμαχίαν ἀνελεῖν] Polybius habet αἴρειν ex quo nos ἀνελεῖν fecimus. F. Ursin.

85. Πρέσβεις παρεγένοντο παρὰ Ἀριαράθου] Videndus Polybius eſt in fragmento CXXI., unde haec ſumpſit Diodorus. F. Ursin.

86. Παρὰ Ἀριαράθου] Confer cum his Eclog. 3. lib. XXXI. p. 518. & Exc. Peireſc. p. 584. Epitom. Livii XLVI. P. Weſs.

88. Ἔτι — ἀπόῤῥησιν τοῦ γάμου καὶ φιλίας &c.] Demetrius Soter, ut regnum adfinitate muniret, Ariarathae conditionem ſororis obtulerat: nuptias iſtas Senatus Romanus improbavit, ejuſque imperio rex. Itaque Ariarathi Demetrius propter faſtiditas ſororis nuptias infeſtus fratrem ejus Orofernem — ſupplicem recepit, datumque ſibi honeſtum belli titulum gratulatus, reſtituere eum in regnum ſtatuit, ſcribit Juſtinus L. XXXV, 1., cui adjunge Excerpta Peireſc. p. 588. hujus Editionis. P. Weſs.

92. Καὶ τὰ μέγιστα τῶν παρ' αὐτοῖς νομιζομένων &c.] Ea expreſſit Polybius (Leg. CXXI.) τῷ τε σκίπωνι καὶ τῷ ἐλεφαντίνῳ δίφρῳ. F. Ursin.

97. Ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον &c.] Haec a Polybio ſumpſit Diodorus ex fragmento CXXII. F. Ursin.

99. Καὶ τοὺς αἰτίους τοῦ κατὰ τὸν Ὀκταουίου φόνον] Ita legendum, cum mendoſe ſit in exemplari τὰς αἰτίας. Polybius habet, ἄγοντες δὲ καὶ τὸν προσενεγκάμενον τῷ Γναίῳ τὰς χεῖρας ἄγοντες. Mox Ἰσοκράτην καὶ Λεπτίνην. Polybius modo Socratem modo Iſocratem nominat, parum conſtanti ſcriptura. Sed ex Diodori loco apparet Ἰσοκράτην legendum eſſe non Σωκράτην, quod nomen irrepſit, ut opinor, culpa librarii. F. Ursin.

4. Ἰσοκράτη καὶ Λεπτίνην] Cn. Octavium Laodiceae Leptines interfecerat, quam caedem Iſocrates homo Grammaticus & mire garrulus jure factam fuiſſe defenderat: eam cauſſam utriuſque dedendi docet Polybius Leg. CXX. & CXXII. Appianus Syr. p. 188. P. Weſs.

9. Ὅτι οἱ Κελτίβηρες μετὰ τὴν νίκην &c.] Videndus Polybius in fragmento CXLI, unde ſumpſit Diodorus. F. Ursin.

Μετὰ τὴν νίκην οὐκ ἀφρόνως προνοούμενοι] Victoriam eam deſignat, quam Celtiberi de M. Fulvio Nobiliore reportaverant, deſcriptam ab Appiano Iber. p. 472. Miſerunt dein ad M. Claudium Marcellum, paciſque induciis facultatem Romam oratores mittendi impetrarunt. Vide Polybium Leg. CXLI. P. Weſs.

19. Ὅτι

χρῶν ἡγούμενος τηρεῖν τὸ τῆς πατρίδος μεγαλόψυχον, ἀπεκρίθη τούτοις, ἢ διδόναι περὶ πάντων ἐπιτροπὴν Ῥωμαίοις, ἢ πράττειν ἐνεργῶς τὰ τοῦ πολέμου.

XXVII.

Ὅτι τῶν Ῥωμαίων στρατευσάντων πρὸς Καρχηδονίους, οἱ Καρχηδόνιοι πυθόμενοι τὸν εἰς τὸ Λιλύβαιον κατάπλουν, καὶ πρὸς τὸν πόλεμον οὐδαμῶς καταβαίνοντες πρεσβευτὰς ἐξέπεμψαν εἰς Ῥώμην, οἳ ἐνεχείρισαν τοῖς Ῥωμαίοις ἑαυτούς τε, καὶ τὰ τῆς πατρίδος πράγματα. ἡ δὲ σύγκλητος δεξαμένη τὴν παράδοσιν τῆς χώρας, ἔδωκεν ἀπόκρισιν, ἐπεὶ καλῶς βουλεύονται Καρχηδόνιοι, δίδωσιν αὐτοῖς ἡ σύγκλητος νόμους, χώραν, [y] ἱερὰ, τάφους, ἐλευθερίαν, ὕπαρξιν, οὐδαμοῦ προστιθεῖσα πόλιν τὴν Καρχηδόνα (παρακρύπτουσα [z] διὰ τούτων τῶν φιλανθρωπιῶν) ἐὰν ὁμήρους δῶσι τριακοσίους υἱοὺς τῶν συγκλητικῶν, καὶ πείθωνται τοῖς ὑπὸ τῶν ὑπάτων παραγγελλομένοις. οἱ δὲ νομίσαντες ἀπολελύσθαι τοῦ πολέμου, τοὺς ὁμήρους ἐξέπεμψαν μετὰ πολλῆς οἰμωγῆς. εἶτα ἦλθον εἰς τὴν Ἰτύκην. οἱ δὲ πάλιν πρεσβευτὰς ἐξέπεμψαν τοὺς πευσομένους εἴ τι ἕτερον αὐτοῖς οἱ Ῥωμαῖοι ποιεῖν κελεύουσι. τῶν δὲ ὑπάτων εἰπόντων παραδοῦναι τὰ ὅπλα ἀδόλως καὶ τοὺς καταπέλτας· οἱ δὲ τὸ μὲν πρῶτον διὰ τὸν πρὸς Ἀσδρούβαν πόλεμον, βαρέως ἔφερον. παρέλαβον δ' ὅπλων παντοδαπῶν εἴκοσι μυριάδας, καὶ καταπέλτας δισχιλίους. εἶτα πάλιν οἱ Ῥωμαῖοι διεπέμψαντο πρὸς Καρχηδονίους, ἀποστεῖλαί τινας ἐκ τῆς γερουσίας κελεύοντες, [a] οἷς τὸ καταλειπόμενον πρόσταγμα διασαφήσουσιν. οἱ δὲ τριάκοντα τῶν ἐπιφανεστάτων ἀπέστειλαν. ὁ δὲ πρεσβύτερος τῶν ὑπάτων Μανίλιος εἶπεν, ὅτι τῇ συγκλήτῳ δέδοκται, ἣν μὲν νῦν οἰκοῦσι πόλιν, ἐκλιπεῖν· ἑτέραν δὲ κτίσαι τῆς θαλάσσης ἀπέχουσαν σταδίους ὀγδοήκοντα. τῶν δὲ πρεσβευτῶν εἰς οἶκτον καὶ ἔλεον τραπέντων, καὶ πάντων ῥιψάντων ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πολὺν κλαυθμὸν μετὰ δακρύων προϊεμένων, διατροπὴ μεγάλη τὸ συνέδριον ἐπέσχε. [b] μόγις δὲ τῶν Καρχηδονίων ἀπὸ τῆς καταπλήξεως ἀναψυξαμένων, μόνος ὁ Βλάννων καλούμενος, οἰκείας τῆς περιστάσεως φωνὴν προϊέμενος, διελέχθη [c] παραστατικῶς ἅμα καὶ παῤῥησιαζόμενος· εἰς δὲ οἶκτον προαγόμενος τοὺς ἀκούοντας.

dam ratus, respondit, aut se suaque omnia Romanorum arbitrio permitterent, aut belli vehementiorem inpetum exspectarent.

XXVII.

Orto Punico bello, Carthaginienses ad Lilybaeum adpulsam esse Romanorum classem intelli- 325.
gentes, aversique ab eo bello, legatos Romam miserunt, qui suas patriaeque res Romanis dederent. Patres regionis Punicae deditione admissa legatis responderunt, quandoquidem rebus suis bene consulant Carthaginienses, concedere se illis leges, regionem, sacra, monumenta, libertatem, possessionesque omnes, interitum Carthaginis, quem decreverant, humanitatis hac specie obtegentes, modo trecentos senatorum liberos obsides darent, & imperata a consulibus prompte facerent. Poeni belli metu sese exsolutos opinati, obsides non sine magno ejulatu, ut convenerat, miserunt. Secundum haec Uticam Romani veniunt. Iterum oratores Carthagine mittuntur quaesitum, ecquid aliud Romani imperent? Respondent consules, arma omnia & catapultas sine fraude tradi oportere. Prius illi ob bellum, quod contra Asdrubalem gerebatur, aegerrime audiverunt. Acceperunt tamen Romani arma omnis generis ad ducenta millia, catapultas bis mille. Tum Carthaginem ablegati sunt, qui ex Senatu mittendos esse aliquos docerent, ut postremum Consulum mandatum acciperent. Venerunt ex nobilissimis triginta, quibus Consulum major Manilius placere Senatui, dixit, ut, quam nunc incolunt urbem, deserant, aliamque octoginta a mari sejunctam stadiis condant. Quibus auditis legati in luctum versi atque in terram pro-
lapsi miserabilem cum fletu conplorationem cierunt, 326.
omnemque consessum conmiseratione repleverunt. Postquam vero ex ea consternatione utcumque se Carthaginienses receperunt, unus, cui nomen Blanno, oratione, rebus conveniente usus, magna animi fiducia & libertate disseruit, omnibusque, qui aderant, misericordiam movit.

XXVIII.

---

[y] Ἱεροὺς Mſ. [z] Δὲ idem. [a] Ὃς in eodem, tum mox Μαρίλλος. [b] Μόλις Suidas & ſtatim ἀναλεξαμένων. tum Βλάνων. [c] Edebatur περιστατικῶς.

19. Ὅτι τῶν Ῥωμαίων στρατευσάντων &c.] Haec quoque ab eodem *Polybio* accepit *Diodorus* ex fragmento CXLII. F. Ursin.

27. Ἱερὰ, τάφους] Ita emendavimus, cum ἱεροὺς τάφους eſſet in exemplari. Poſt pauca διὰ τούτων τῶν φιλανθρωπιῶν in exemplari δὲ pro διὰ male legebatur. F. Ursin.

29. Διὰ τούτων τῶν φιλανθρωπιῶν] Suſpicor τῶν φιλανθρώπων veniſſe a ſcriptore: ſolet quidem certe omnia humanitatis officia τὰ φιλάνθρωπα vocare L. XIII, 3. XVII, 103. XVIII, 67. atque alibi. Ipſe *Urſinus* Leg. XIV. φιλανθρωπίας recte in φιλάνθρωπα convertit. P. Wess.

33. Ἐξέπεμψαν μετὰ πολλῆς οἰμωγῆς] Inſpiciendus eſt *Appia*[illegible] Punic. p. 70., graphice ejulatum & conplorationem iſtam deſcribens. Quod mox ſuccedit de bello cum Aſdrubale idem uberius declarat p. 74. Nempe Aſdrubali, belli adverſus Maſiniſſam geſti praecipuo auctori, mortis poenam irrogarant Carthaginienſes. Hinc ille arma in patriam ſumſerat. P. Wess.

45. Ὁ δὲ πρεσβύτερος τῶν ὑπάτων Μανίλιος] In exemplari mendoſe erat Μαρίλλος. Fuit autem M. Manilius conſul cum L. Marcio, anno DCIV. Paullo ante ὃς τὸ καταλειπόμενον habet manuſcriptus, ſed corrupte. F. Ursin.

51. Διατροπὴ μεγάλη τὸ συνέδριον ἐπέσχε] Vide ad L. XVII, 41. & *Suidam* in Διατροπή, ubi haec, quod diligentiſſimum *Pearſonium* minime fugit, exſcribuntur. P. Wess.

52. Μόγις δὲ τῶν — ἀναψυξαμένων] Citat hunc locum *Suidas* in voce Βλάνων, ſed pro μόγις habet μόλις, & ad oram libri pro ἀναλεξαμένων emendatum eſt ἀναψυξαμένων. Sed non video, cur neceſſe fuerit ita emendare. Eſt enim ἀναλεξαμένων, *cum ſe collegiſſent.* Reliqua emendatiora ſunt apud *Suidam*, quam in noſtro exemplari. F. Ursin.

Μόγις δὲ τῶν — ἀναψυξαμένων] *Suidas* non eo tantum loco, quem *Urſinus* indicavit, ſed & in Ἀναλεξάμενος haec habet verba, conſtanter ἀναλεξαμένων ſcribens. Equidem ut hoc non damno, ita vulgatum ſpernere non ſuſtineo, cultum neque. Notum Poëtae iſtud ἀνέψυχεν φίλον ἦτορ, de quo *Euſtath.* in Il. Χ. p. 824. & aliud *Euripidis* Helen. v. 1100. δὸς [illegible] ἀνάψυξιν πόνων. Tum καιροὶ ἀναψύξεως ex *S. Luca* A. A. cap. III, 20., vim τοῦ ἀναψύχεσθαι & ἀναψύχειν in animo colligendo & reficiendo declarantia. Eſt tamen in *Suidae* & codicum concordia majus patrocinium τοῦ ἀναλεξαμένων, quod & *L. Kuſtero* potius viſum. Porro orationem, qua Romanos poſt inclementem iſtam de Carthagine evertenda ſententiam compellavit Blanno ſive Blano, *Appianus* Punic. p. 77. tribuit *Hannoni*, cui cognomen Gillas, quam recte neſcio. P. Wess.

55. Διελέχθη παραστατικῶς] Sic correxi pro περιστατικῶς, motus & *Diodori* judicio, qui L. XVIII, 22. τὰ δεινὰ ὑπομείναντες παραστατικῶς. & L. XX, 11. παραστατικώτερον τὸν κίνδυνον ὑπέμεινον, & vocis uſu, in animi fiducia trito, & *Suidae* auctoritate, ita citantis in Παραστάτας. Habet ibidem, quae ex L. XX, 11. produxi verba, quorum neutra animadvertit poſtremus *Suidae* editor. P. Wess.

XXVIII.

Quum Romani ſententiae de Carthagine evertenda tenaciſſime inhaererent, legatiſque imperatum eſſet, domum quam primum redirent, & civibus, quid decretum eſſet, renunciarent, partim eorum, quo quiſque poterant, dilapſi ſunt, reditum in patriam recuſantes: reliqui, fatali legatione perfuncti, Carthaginem redierunt, occurſantique multitudini nihil reſponderunt, ſed capita verberantes, manibuſque in coelum porrectis Deûm fidem obteſtati, in forum perrexerunt, & Senatui, quae a Romanis conſtituta erant, obnunciarunt.

Οτι οἱ Ῥωμαῖοι ἀμετάθετοι ταῖς γνώμαις ὄντες πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς Καρχηδόνος, προσέταξαν ἀπιέναι ταχέως εἰς τὴν Καρχηδόνα, καὶ τὰ δεδογμένα τοῖς πολίταις ἀπαγγέλλειν. τῶν δὲ πρέσβεών τινες, οἱ μὲν ἀπογνόντες τὴν εἰς τὴν πατρίδα πορείαν, ἔφυγον [d] ὁποσοῦν ἕκαστος ἐδύνατο· οἱ δὲ λοιποὶ τὴν ἐπάνοδον ἑλόμενοι, ἐπανῆλθον τὴν ὀλέθριον πρεσβείαν τετελεκότες. τῶν δὲ ὄχλων ὑπαπαντώντων, τούτοις μὲν οὐδὲν ἐλάλουν. τὰς δὲ ἑαυτῶν κεφαλὰς τύπτοντες, καὶ τὰς χεῖρας ἐπανατείνοντες, καὶ τοὺς θεοὺς ἐπιβοώμενοι, προῆγον εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ τῇ γερουσίᾳ ἀπήγγειλαν τὰ προστεταγμένα.

XXIX.

Aradii, opportunum ſe tempus ad Marathenorum exitium indeptos arbitrati, nuncios ad Ammonium, qui tum regno praeſidebat, clandeſtino amandant, praemiumque trecentorum talentorum, ſi Marathum ſibi tradat, pollicentur. Is miſit Iſidorum verbo quidem alia ſuper re, re vera urbem deleturum & Aradiis proditurum. Maratheni tametſi nihil noſſent de patriae ſuae interitu decreto, viderent autem Aradios regis gratia praecipue florere, regios milites intra urbem non admittere, 427. ſed Aradios deprecari conſtituerant. Proinde extemplo decem ſeniorum nobiliſſimos Aradum cum infulis & ſimulacris, quae in oppido erant antiquiſſima, ablegant, rati ſeſe & cognationis conmiſeratione & Deorum pietate Aradiorum iram mollituros. Oratores, ſicuti mandatum fuerat, e navi in terram expoſiti multitudinem precibus placare nituntur. At Aradii, animis elati, communia ſupplicum jura negligentes & Deorum religionem & cognatarum imaginum pietatem nihili faciunt. Quin Deorum ſigna confringunt & inpie proculcant, legatoſque lapidibus inceſſunt. Quo multitudinis inpetu a Senioribus aegre repreſſo, a lapidum quidem jactu, ſeniores reveriti, abſtinuerunt, legatos tamen in vincula duci juſſerunt.

Οτι οἱ τὴν Ἄραδον οἰκοῦντες, ὑπέλαβον καιρὸν εἰληφέναι, πρὸς τὴν τῶν [e] Μαραθηνῶν ἀπώλειαν. ἀποστείλαντες δὲ οὖν ἐν ἀπορρήτοις πρὸς Ἀμμώνιον τὸν προεστηκότα τῆς βασιλείας, ἔπεισαν τριακοσίοις ταλάντοις παραδοῦναι τὴν Μάραθον αὐτοῖς. ὁ δὲ [f] Ἰσίδωρον αὐτοῖς ἀπέστειλε, λόγῳ μὲν ὡς ἐφ' ἑτέρας χρείας, ἔργῳ δὲ τὴν πόλιν ἐξαιρήσοντα, καὶ παραδώσοντα τοῖς Ἀραδίοις. οἱ δὲ Μαραθηναῖοι τὸν κεκυρωμένον καθ' αὐτῶν ὄλεθρον ἀγνοοῦντες, τοὺς δὲ Ἀραδίους ὁρῶντες ἐν προτιμήσει παρὰ τῷ βασιλεῖ φερομένους, ἔγνωσαν τοὺς μὲν παρὰ τοῦ βασιλέως στρατιώτας εἰς τὴν πόλιν μὴ προσδέχεσθαι, τῶν δὲ Ἀραδίων αὐτοὺς ἱκέτας γενέσθαι. εὐθὺς οὖν τῶν πρεσβυτάτων τοὺς ἐπιφανεστάτους * παρὰ τούτοις δέκα πρεσβευτὰς ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Ἄραδον ἱκετηρίας κομίζοντας μεθ' ἑαυτῶν, καὶ τὰ παλαιότατα τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀφιδρυμάτων. ὑπελάμβανον γὰρ ἐλέῳ [g] συγγενείας, καὶ θεῶν εὐσεβείᾳ, μεταθήσειν τὴν πᾶσαν ὀργὴν τῶν Ἀραδίων. οἱ δὲ κατὰ τὰς δεδομένας ἐντολὰς ἐκβάντες τῆς νεὼς, εἰς ἱκεσίαν καὶ δέησιν ἐτρέποντο τῶν ὄχλων. οἱ δὲ Ἀράδιοι ταῖς ψυχαῖς ἀπηρτημένοι, κατεφρόνησαν μὲν τῶν κοινῶν τῆς ἱκεσίας νόμων. παρ' οὐδὲν δὲ ἡγήσαντο τὴν τῶν συγγενικῶν ἀφιδρυμάτων καὶ θεῶν εὐσέβειαν· διόπερ τὰ μὲν τῶν θεῶν ἀγάλματα συντρίψαντες ὑβριστικῶς κατεπάτησαν· τοὺς δὲ πρεσβευτὰς ἐπεβάλλοντο τοῖς λίθοις καταλεύειν. πρεσβυτέρων δέ τινων ἐπιλαβομένων τῆς ὁρμῆς τῶν ὄχλων, μόγις διὰ τὴν τούτων ἐντροπὴν τοῦ βάλλειν ἀποσχόμενοι, προσέταξαν εἰς τὴν φυλακὴν αὐτοὺς ἀπαγαγεῖν.

XXX.

---

[d] Ὅπη τ' ἂν margini adſcripſerat *Urſinus.* [e] Legebatur Παραθηνῶν operarum peccato. [f] Ἰσίδωρος Mſ. * Mallem παρ' αὐτῶν. Paullo ante καθ' αὐτὸν edebatur. [g] Συγγενοῦ in exemplari.

61. Ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἀμετάθετοι — ὄντες] Hoc fragmentum ex *Polybio* deprompſit *Diodorus.* Statim pro ὁπότ' ἂν opinor legendum ὅπη τ' ἄν. F. Ursin.

66. Ἔφυγον ὁποσοῦν ἕκαστος ἐδύνατο] Ita edidit *Urſinus*, at in notis ὁπότ' ἄν. unde ambiguum eſt, quid in ſcripto fuerit exemplari. Si ὁποσοῦν, quid ni ὅπως ἂν refingas? Convenit paene *Aeſchyli* Supplic. v. 843. Σοῦσθε, οὐδ' ἐπὶ βᾶσιν ὅπως ποδῶν, pro quo *Aelianus* frequentiſſime ᾗ ποδῶν εἶχον. Vide de Animal. L. iii, 21. vi, 41. x, 48. xiii, 14. P. Wess.

69. Τὰς δὲ ἑαυτῶν κεφαλὰς τύπτοντες] *Suidas*, quod a *L. Kuſtero* non animadverſum, haec in Lexicon ſuum addidit voc. Ἐπιβοώμενοι. Rem ipſam copioſius & elegantius exſequitur *Appianus* in Punic. p. 91. P. Wess.

76. Ὅτι οἱ τὴν Ἄραδον οἰκοῦντες] Ex eodem *Polybio* hoc quoque fragmentum ſumpſiſſe *Diodorum*, nemo dubitabit, qui in legendis Polybianis hiſtoriis paulo diligentius verſatus fuerit. Mox de Ammonio videndus eſt *Livius* Epit. Libri 50. F. Ursin.

80. Ὁ δὲ Ἰσίδωρον αὐτοῖς ἀπέστειλε] Mendoſa erant haec in manuſcripto, qui Ἰσίδωρος habet. Paullo poſt pro ἐλέῳ συγγενεῖ opinor ſcribendum ἐλέῳ συγγενείας. F. Ursin.

85. Ἐν προτιμήσει — φερομένους] Non longe ab hoc genere abit illud *Joſephi* de Antiquit. L. xvi, 7, 6. Σαλώμη δὲ καὶ χώρα ἡ πάλαι φερομένη παρὰ τἀδελφῷ. Qui quidem *Joſephus* L. xiii, 4, 6. Ammonium, de quo *Diodorus*, regni ſub Alexandro Bala praecipuum curatorem & regi parem, non praeteriit. P. Wess.

90. Ἱκετηρίας κομίζοντας &c.] Exſcripſit haec *Suidas* in Ἀφιδρύματα. & mox οἱ δὲ Ἀράδιοι ταῖς ψυχαῖς &c. in Ἀπηρτημένοι. atque hoc ex *Jac. Gronovio* animadvertit *Kuſterus*, non item prius. Ceterum cum hoc fragmento arte illud connecti oportere, quod Excerpt. *Peireſc.* pag. 593. vulgatum eſt, ibidem monuimus. P. Wess.

9. Καὶ Τερμήσιοι] *Appianus* in Hiberico (p. 535.) habet Τερμεσόν, *Livius* in Epitoma lib. liv. *Termeſtini.* F. Ursin.

Καὶ Τερμήσιοι] Conferri cum his debent, quae viri eruditi ad *Livii* iſtam Epitomam de Termeſtinis diſputarunt, & *Mariana* Hiſt. Hiſpan. L. iii, 6. Statim σάγους ἐνακοσίους ſive nongenta *ſaga* civitati utique imperata ait; quod tributi genus in Hiſpania aliiſque gentibus haud inſolens erat. Vide *Appianum* modo Iberic. p. 481. & *Strabon.* L. iv. p. 301. P. Wess.

19. Καὶ παρειμένοις ψυχαῖς &c.] Retulit & haec *Suidas* in Lexicon ſuum voc. Παρειμένοι. In *Diodoro* παρειμένα ψυχῇ & παρειμένοις ψυχαῖς haud rara ſunt. Vid. not. in L. xvii, 99.

XXX.

Ὅτι Νομαντῖνοι καὶ [h] Τερμίσιοι περὶ διαλύσεως διαπρεσβευσάμενοι πρὸς Ῥωμαίους, συνεχώρησαν αὐτοῖς τὴν εἰρήνην ἐπὶ τούτοις· δοῦναι τῶν πόλεων ἑκατέραν Ῥωμαίοις ὁμήρους τριακοσίους· σάγους ἐνακισχιλίους, βύρσας τρισχιλίας, ἵππους πολεμιστὰς ὀκτακοσίους, ὅπλα πάντα· καὶ ταῦτα πράξαντας, φίλους εἶναι καὶ συμμάχους. ταχθείσης δὲ ἡμέρας, ἐν ᾗ ταῦτα συντελεῖν ἔδει τὰς πόλεις, κατὰ τὰς ὁμολογίας πάντα ἐτέλεσαν. ὡς δὲ ἐπὶ τελευτῆς ἔδει τὴν τῶν ὅπλων παράδοσιν ποιήσασθαι, ὀδυρμὸς ἦν τις εὐγενὴς, καὶ παράστασις ψυχῆς πρὸς ἐλευθερίαν ἐνέπεσε τοῖς πλήθεσι. διὸ πρὸς ἀλλήλους ἐδυσπάθουν, εἰ γυναικῶν τρόπον [i] γυμνώσουσιν ἑαυτοὺς ὅπλων. μεταμελόμενοι δὲ τοῖς ψηφισθεῖσιν, ἀλλήλους κατεμέμφοντο, καὶ πατέρες μὲν [k] υἱέσιν ἐνεκάλουν, παῖδες δὲ γονεῦσι, γυναῖκες δὲ ἀνδράσι· καὶ ἐπὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς διάθεσιν ἀναδραμόντες, καὶ τῶν ὅπλων οὐ παραχωρήσαντες, ἀνεκαίνισαν τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον.

XXX.

Numantinis & Termeſtinis amicitiae inſtaurandae cauſſa legatos mittentibus ad Romanos data his legibus pax eſt: utraque civitas Romano populo obſides trecentos, ſaga nongenta, pellium ad tentoria tria millia, equos bellatores octingentos, armaque omnia traderent: quo facto Romanorum ſocios atque amicos futuros. Dicta civitatibus dies eſt, qua imperata facienda erant: omnia, uti 328 convenerat, a civitatibus praebita ſunt. Ventum deinde ad armorum traditionem. Ibi vero generoſa quaedam lamentatio & libertatis ſtudium multitudinis animos inceſſit: lamentabantur omnes, mulierum ſeſe in modum cunctis armis nudari. Itaque decretorum poenitentia ducti invicem ſeſe incuſant, filii patres, parentes liberos, uxores maritos. Ad extremum arma tradere abnuunt, reſumtoque priore animo bellum in Romanos inſtaurant.

XXXI.

Ὅτι Τρύφων ἐξ ἰδιώτου βασιλεὺς γεγονὼς, ἔσπευδε τὴν δυναστείαν αὐτῷ διὰ δόγματος συγκλητικοῦ βεβαιῶσαι. διόπερ κατασκευάσας νίκην χρυσῆν, ἄγουσαν ὁλκὴν χρυσίων μυρίων, ἐξαπέστειλε πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην τοὺς ταύτην κομιοῦντας τῷ δήμῳ. ὑπελάμβανε γὰρ τοὺς Ῥωμαίους, ἅμα μὲν διὰ τὸ λυσιτελὲς, ἅμα δὲ διὰ τὸ εὐοιώνιστον εἶναι [l] προσδέξασθαι τὴν νίκην, καὶ προσαγορευθῆναι βασιλέα. εὗρε δὲ τὴν σύγκλητον πάνυ πανουργοτέραν ἑαυτοῦ, καὶ τοὺς ἀπάτῃ παρακρουομένους, συνέσει καταμαρτυροῦσαν· τὸ μὲν γὰρ δῶρον ἐδέξατο, καὶ τὴν εὐφημίαν μετὰ τοῦ λυσιτελοῦς ἐτήρησεν. ἀντὶ δὲ Τρύφωνος μεταχρηματίσασα τὴν δόσιν, εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ δολοφονηθέντα βασιλέα, τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο. διὰ δὲ ταύτης τῆς πράξεως, ἀνέδειξεν ἑαυτὴν μισοπονηροῦσαν ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀναιρέσει, καὶ δῶρα ἀσεβῶν ἀνδρῶν οὐ προσδεχομένη.

XXXI.

Tryphon e privato rex factus principatum Senatus Romani decreto ſibi firmare adgreditur: eam ob rem confecta Victoria aurea, pondus decies mille aureorum habente, Romam legatos mittit, hanc populo allaturos: Suſpicabatur enim Romanos cum utilitatis tum boni ominis cauſſa Victoriam eam non repulſuros, ſeque regem adpellaturos. At Senatum praeter opinionem aſtutiorem, & quos fraude circumſcribere decreverat, multo ſe Prudentiores reperit. Nam donum Patres bonumque omen non ſine commodo ſuo probarunt, loco vero Tryphonis Victoriam regi, quem per ſcelus iſte interfecerat, acceptam retulerunt ejuſdem titulo inſcriptam. Quo facto & regis pueri caedem & inpiorum dona ſibi diſplicere maniſeſto oſtenderunt.

XXXII.

Ὅτι ἧκον εἰς Ἀλεξάνδρειαν οἱ περὶ τὸν Σκιπίωνα τὸν Ἀφρικανὸν πρεσβευταὶ, κατασκεψόμενοι τὴν ὅλην βασιλείαν· ὁ δὲ Πτολεμαῖος μετὰ μεγάλης ἀπαντήσεως καὶ παρασκευῆς προσδεξάμενος τοὺς ἄνδρας, τάς τε ἑστιάσεις πολυτελῶς ἐποιεῖτο, καὶ τὰ βα-

XXXII.

Legatis, quorum princeps Scipio Aemilianus erat, 329 Alexandriam ad Aegypti regnum inſpiciendum profectis obvius rex Ptolemaeus magna frequentia & apparatu procedit: excipiuntur honorifice & conviviis laute celebratis, tum circum regiam ducuntur,

---

[h] Τερμέσιοι in eodem. [i] Γυμνώσουσιν ſchedae veteres. [k] Υἱοῖς eadem. [l] Προσδέξασθαι *Suidas*, neque male. Paullo ante χρυσίων edebatur. Χρυσῶν *Suidas*, & bene quidem.

99. P. Wess.

99. Εἰ γυναικῶν τρόπον γυμνώσουσιν] Ita emendavimus, cum γυμνώσουσι eſſet in exemplari. Statim pro πατέρες μὲν υἱοῖς, liber manuſcriptus mendoſe habet υἱεῖς. F. Ursin.

31. Ὅτι Τρύφων ἐξ ἰδιώτου βασιλεὺς γεγονὼς] Hanc de Tryphone hiſtoriam ſumpſit *Diodorus* ex *Polybio*, unde *Appianus* accepit in Syriaco (p. 213.) Exſtat Tryphonis aereum apud me numiſma cum hac inſcriptione ΒΑϹΙΛΕΩϹ ΤΡΥΦΩΝΟϹ. *Livius* in Epitoma Libri LV. *Alexandri F., rex Syriae, decem annos admodum habens, a Diodoto, qui Trypho cognominabatur, tutore ſuo per fraudem occiſus eſt: corruptis quidem medicis, qui, eum calculi dolore conſumi apud populum mentiti, dum ſecant illum, occiderant.* F. Ursin.

Ὅτι Τρύφων &c.] Vulgarunt nummum *Vaillant.* Reg. Syr. p. 295. *Haymius* Theſ. Britan. T. 1. pag. 75., inſcriptum ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ. &, qui conſuli meretur, *Spanhemius* Diſſ. VII. de uſu Num. p. 443. Porro duobus locis haec citat *Suidas* & in voce Ἄγουσαν & Λυσιτελές. P. Wess.

36. Διὰ τὸ εὐοιώνιστον εἶναι] Livius L. XXII. (cap. 37.) de Hieronis regis aurea Victoria, Romanis dono data, ita ſcribit: *Aurum & a civitatibus quibuſdam allatum, gratia rei accepta, non accepiſſe populum Romanum. Victoriam, omenque accipere, ſedemque ei ſe divae dare, dicare Capitolium, templum Jovis optimi maximi. In ea arce urbis Romae ſacratam, volentem, propitiamque, firmam ac ſtabilem fore populo Romano.* F. Ursin.

44. Καὶ δωρεὰ —— οὐ προσδεχομένη] Fuiſſe arbitror δωρεὰς aut δῶρα —— οὐ προσδεχομένη. Prudentiſſime vero Senatus,

Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κοὐκ ὀνήσιμα

Ajax Sophocleus ait. P. Wess.

51. Ὅτι ἧκον εἰς Ἀλεξάνδρειαν &c.] Citat hoc fragmentum *Suidas* in voce Γάζα. De Ptolemaeo autem Euergete cognominato, videndus *Livius* in Epitoma libri LIX. F. Ursin.

Οἱ περὶ τὸν Σκιπίωνα τὸν Ἀφρικανὸν] Legati fuerunt Scipio Africanus, Sp. Mummius & Metellus, teste *Juſtino* L. XXXVIII, 8., inter comites vero Scipionis Poſidonius, ſicuti ipſe ſcribit apud *Athen.* L. XII. p. 549., Philoſophus quoque Panaetius, de quo *Plut.* Apophtheg. p. 201. A. P. Wess.

cuntur, ut eam & universam gazam videant. Romanorum legati, viri egregia virtute, modico & salubri victu usi, regis lautitias, tanquam animum & corpus debilitantes, spernunt, eaque quae a Ptolemaeo maximi aestimabantur, obiter, quippe pro vilibus putanda, oculis lustrant: ad cetera, consideratione vere digna, diligentissime animum advertunt, urbis videlicet situm & opes, Pharique singularem naturam. Navibus deinde Memphim devehuntur, & agri bonitatem, fluminis Nili opportunitates, urbium in Aegypto multitudinem, innumerabilem ferme incolarum numerum, egregie munitam regionem & summam ejus praestantiam cum animo reputant, commodissime positam censentes ad magni imperii possessionem, miratique ingentem Aegypti habitatorum multitudinem, locorumque praecipua commoda, haud injuria arbitrantur, maximum illic imperium, modo regnum istud dignos tantis opibus praepositos indeptum fuerit, posse condi. Inspectis Aegypti rebus in Cyprum legati, inde in Syriam transmittunt, obitisque orbis Romani plerisque provinciis, nec ulli toto itinere graves, sed propter continentiam admirabilem 330. mire omnibus accepti, summo provincialium applausu & gratulatione domum revertunt. Hac enim legatione controversias prudentissime disceptaverant, & rixantes partim in concordiam redegerant: aliis, ut adversariis, quod aequum & justum est, praestarent, persuaserant: pervicacioribusque vi & auctoritate in ordinem coactis, quaestiones difficiliores ad Senatum rejecerant: reges praeterea & populos humanissime compellatos ad amicitiae instaurationem permoverant, atque omni benevolentia imperium muniverant. Quo quidem animo cum reges & nationes essent, ab illis oratores missi sunt, qui Scipionem ceterosque laudarent, & gratias ob legatos tales viros agerent.

σίλεια περιάγοντες ἐπεδείκνυον, καὶ τὴν ἄλλην τὴν βασιλικὴν γάζαν. οἱ δὲ τῶν Ῥωμαίων πρέσβεις ἀρετῇ διαφέροντες τοῖς μὲν βρωτοῖς τοῖς ὀλίγοις καὶ πρὸς ὑγείαν διατείνουσι χρώμενοι κατεφρόνουν τῆς πολυτελείας, ὡς διαφθειρούσης καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα. τῶν δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως θαυμαζομένων, ἐν παρέργῳ τὴν θέαν, ὡς οὐδενὸς ἀξίαν ποιησάμενοι, τὰ θέας ἄξια πρὸς ἀλήθειαν ἐπολυπραγμόνησαν ἀκριβῶς· τῆς πόλεως τὴν θέσιν καὶ τὸ [m] βάρος καὶ τὰς περὶ τὸν Φάρον ἰδιότητας· πρὸς δὲ τούτοις ἀναπλεύσαντες εἰς Μέμφιν, τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας, καὶ τὰς κατὰ τὸν Νεῖλον [n] εὐκαιρίας, τό τε πλῆθος τῶν κατ' Αἴγυπτον πόλεων, καὶ τὰς ἀναριθμήτους τῶν οἰκητόρων μυριάδας, καὶ τὴν ὀχυρότητα τῆς Αἰγύπτου, καὶ τὴν ἄλλην τῆς χώρας ὑπεροχήν, ὡς εὖ διάκειται πρὸς ἡγεμονίας ἀσφάλειάν τε καὶ μέγεθος. καὶ θαυμάσαντες τὰ πλήθη τῶν κατοικούντων Αἴγυπτον, καὶ τὰ τῶν τόπων ἐπιτεύγματα, διέλαβον μεγίστην ἡγεμονίαν δύνασθαι συσταθῆναι τυχούσης τῆς βασιλείας ταύτης ἀξίων τῶν ἡγεμόνων. οἱ μὲν οὖν πρεσβευταὶ κατασκεψάμενοι τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐπὶ Κύπρου, κἀκεῖθεν ἐπὶ Συρίας τὴν ἀναγωγὴν ἐποιήσαντο. καθόλου δὲ καὶ τὰ πλεῖστα μέρη τῆς οἰκουμένης ἐπῆλθον. καὶ παρὰ πᾶσι σώφρονα καὶ θαυμαστὴν ποιησάμενοι τὴν ἀποδημίαν, μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχον, καὶ τὰ πλεῖστα μέρη τῆς οἰκουμένης ἐπεληλυθότες, μετ' εὐφημίας ὑπὸ πάντων συμφωνουμένης, ἐπανῆλθον. τῶν γὰρ ἐχόντων τὰς ἀμφισβητήσεις, οὓς μὲν διηλλάχεισαν ἀλλήλοις, οὓς δ' ἐπεπείκεισαν τὰ δίκαια ποιεῖν τοῖς ἐγκαλοῦσι· τοὺς δὲ ἀναισχυντοῦντας, διὰ τῆς ἀνάγκης κατεστάλκασιν· τοὺς δὲ δυσδιακρίτους ἀναπεπόμφεισαν ἐπὶ τὴν σύγκλητον. ὡμιληκότες δὲ βασιλεῦσι καὶ δήμοις, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν αὐτοῖς φιλίαν πρὸς ἅπαντας ἀνανεωσάμενοι, πρὸς εὔνοιαν τῆς ἡγεμονίας ἐπηύξησαν, καὶ πάντες ταῖς αἱρέσεσιν οἰκείως διατεθέντες, ἐξαπέστειλαν πρεσβευτὰς εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ τοὺς περὶ Σκιπίωνα πρέσβεις ἐπῄνεσαν, ὅτι τοιούτους ἄνδρας ἐξέπεμψαν.

XXXIII.

Bocchus Mauritaniae rex, multum incusatis belli, in Romanos sumti, auctoribus, ad Marium legatos misit, qui delictorum veniam, foedusque & amicitiam peterent, & regem non inutilem operam Romanis navaturum significarent. Marius legatos Bocchi ad Senatum rejecit. Mittuntur ergo a rege Romam, quibus patres respondent, Bocchum, quae petierat, impetraturum omnia, modo Marium in partes suas pertrahat. Is vero sub id tempus unice studebat, ut Jugurtham captivum atque in vinculis haberet: ad eam rem sese inpel-

XXXIII.

Ὅτι Βόκχος ὁ κατὰ τὴν Λιβύην βασιλεύων, πολλὰ καταμεμψάμενος τοῖς πείσασιν αὐτὸν πολεμεῖν τοῖς Ῥωμαίοις, πρέσβεις ἔπεμψε πρὸς τὸν Μάριον περὶ μὲν τῶν ἡμαρτημένων αἰτούμενος συγγνώμην· ἀξιῶν δὲ φιλίας συνθέσθαι, καὶ πολλὰ κατεπαγγελλόμενος χρήσιμος ἔσεσθαι Ῥωμαίοις. τοῦ δὲ Μαρίου κελεύσαντος περὶ τούτων πρεσβεύειν πρὸς τὴν σύγκλητον, ὁ μὲν βασιλεὺς ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν Ῥώμην πρεσβευτὰς περὶ τούτων. ἡ δὲ σύγκλητος αὐτοῖς ἀπόκρισιν ἔδωκεν, ἁπάντων τεύξεσθαι τῶν φιλανθρώπων τὸν Βόκχον, ἐὰν Μάριον πείσῃ. τοῦ δὲ Μαρίου σπεύδοντος αἰχμάλωτον λαβεῖν Ἰογόρθαν τὸν βασιλέα,

---

[m] Βάθος in exemplari scripto. [n] Εὐχηρίας edebatur. Melius *Suidas* in Εὐκαιρία.

64. *Τῆς πόλεως τὴν θέσιν καὶ τὸ βάρος*] Citantur haec verba a *Suida* in voce *Βάρος* sub nomine *Polybii*, e quo totum fragmentum accepisse *Diodorum* existimamus: alibi etiam usus est *Polybius* eadem voce, cum scribit (ibid. apud *Suidam*) *ἐπιτετηρημένος δὲ τοῦ Συνεδρίου τὴν ὀχυρότητα καὶ τὸ βάρος τῆς τῶν Ἀργείων πόλεως, ἦλθεν εἰς Ἐπίδαυρον.* ut de hac lectione nullo modo videatur dubitandum, quamvis *βάθος* sit in exemplari pro *βάρος*. F. Ursin.

Τῆς πόλεως τὴν θέσιν καὶ τὸ βάρος] Vide not. in L. IV, 61. De Sybari *Scymnus Chius* v. *πόλις μεγάλη, βαρεῖα, πλουσία, καλή.* Citavit & *Suidas* horum partem in *Ἰδίω*, ubi *L. Kusterus.* ad Excerpta *Hoeschelii* lectorem amandans, inprudens peccat. Quae vero sequuntur de Nilo idem habet voce *Εὐκαιρία*. P. Wess.

67. *Τό τε πλῆθος τῶν κατ' Αἴγυπτον πόλεων*] Lege, quae scripta sunt L. I, 31. P. Wess.

77. *Τὴν ἀναγωγὴν ἐποιήσαντο.*] Habet haec *Suidas* in *Ἀναγωγή*. Legatorum & Scipionis in primis continentiam celebrant *Valer. Max.* L. IV, 3, 13. *Plut.* Apophthegm. pag. 201. A. & *Athen.* L. VI, p. 273. P. Wess.

6. *Ἁπάντων τεύξεσθαι τῶν φιλανθρώπων*] Recurre ad Legat. XXVII. & *Sallust.* Bel. Jugurth. C. 104. P. Wess.

9. *Τοιαύτας ὁ Βόκχος, καὶ μεταπεμψάμενος* &c.] Corrupte legebantur haec in exemplari, nos autem emendavimus ex *Sallustio* & ex *Livii* Epitoma LXVI., in qua ita scriptum est: *Jugurtha pulsus a C. Mario ex Numidia, auxilio Bocchi Maurorum regis adjutus est, & caesis praelio Bocchi quoque copiis; nolente Boccho bellum infeliciter susceptum diutius sustinere, vinctus ab eo & traditus Mario est: in qua re praecipua opera L. Cornelii Sullae, Quaestoris Marii, fuit.* F. Ursin.

27. *Τοῦ δὲ ἀγῶνος ὄντος ἐπιφανοῦς καὶ μεγάλου*] Sumsit hinc *Suidas*, quod *L. Kusterus* non animadvertit, in *Ἀγῶνος ἴσον*. Res ipsa gesta videtur sub annum V. C. DCLII. Auctor enim *Diodorus* est, ereptum multitudinis concursu Saturninum in annum sequentem plebis tribunum iterum fuisse creatum.

λέα, ὑπακούσας ὁ Βόκχος καὶ μεταπεμψάμενος τοῦτον, ὡς περί τινων κοινῇ συμφερόντων διαλεξόμενος, συνέλαβε τὸν Ἰογόρθαν· καὶ δήσας παρέδωκε Λευκίῳ Σύλλᾳ τῷ ταμίᾳ, τῷ πρὸς τὴν παράπεμψιν ἐκπεμφθέντι. τῇ δὲ τούτου συμφορᾷ, τὴν ἰδίαν σωτηρίαν πορισάμενος, διελύθη τὰς παρὰ τῶν Ῥωμαίων τιμωρίας.

lenti rex paret; Jugurtham, ut de communibus rebus & quae ex uſu forent, deliberarent, arceſſitum conprehendit, vinctumque Quaeſtori L. Sullae, ob id ipſum miſſo, in manus tradit. 331. Ita Bocchus Jugurthae calamitate ſalutem redemit, & poenas, quas a Romanis exſpectabat, a ſe avertit.

XXXIV.

Ὅτι εἰς τὴν Ῥώμην ἧκον πρεσβευταὶ Μιθριδάτου τοῦ βασιλέως, κομίζοντες μετ' αὐτῶν χρημάτων πλῆθος πρὸς τὴν τῆς συγκλήτου δωροδοκίαν. ὁ δὲ Σατορνῖνος δόξας ἀφορμὴν ἔχειν κατὰ τῆς συγκλήτου, μεγάλην ὕβριν τῇ πρεσβείᾳ ἐνεδείξατο. καὶ τῶν συγκλητικῶν παροξυνάντων τοὺς πρεσβευτὰς, καὶ συνεργήσειν ἐπαγγελλομένων, οἱ καθυβρισθέντες ἐπήνεγκαν κρίσιν τῷ Σατορνίνῳ περὶ τῆς εἰς αὐτοὺς ὕβρεως. τοῦ δὲ ἀγῶνος ὄντος δημοσίου καὶ μεγάλου διὰ τὴν τῶν πρεσβευτῶν ἀσυλίαν, καὶ τὴν συνήθη παρὰ [o] Ῥωμαίοις πρὸς τὴν ὑπὲρ τῶν πρεσβευτῶν μισοπονηρίαν· ὁ δὲ Σατορνῖνος θανάτου κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν συγκλητικῶν, ὡς ἂν ἐκείνων δικαζόντων τὰς τοιαύτας κρίσεις, εἰς τοὺς μεγίστους ἐνέπεσε φόβους τε καὶ κινδύνους. καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ὑποκειμένων ἀγώνων, πτήξας κατέφυγεν ἐπὶ τὸν κοινὸν τῶν ἀκληρούντων ἔλεον· καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν πολυτελῆ κατέθετο, πιναρὰν δὲ μεταμφιασάμενος καὶ κόμην, καὶ πώγωνα τρέφων, περιῄει εἰς τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ὄχλους. καὶ τοῖς μὲν πρὸς τὰ γόνατα πίπτων, τοῖς δὲ ταῖς χερσὶν ἐπιφυόμενος ἐδεῖτο, καὶ μετὰ δακρύων καθικέτευε, βοηθῆσαι τοῖς ἀκληρήμασι· καταστασιάζεσθαι γὰρ ἑαυτὸν [p] ἀπεφαίνετο παρὰ πᾶν τὸ δίκαιον ὑπὸ τῆς συγκλήτου· καὶ τοῦτο πάσχειν ἑαυτὸν ἀπεδείκνυε διὰ τὴν εἰς τὸν δῆμον εὔνοιαν· καὶ τοὺς αὐτοὺς ἔχειν ἐχθροὺς τε καὶ κατηγόρους καὶ κριτάς. τοῦ δὲ δήμου συνεξαιρομένου ταῖς δεήσεσι, πολλαὶ μυριάδες συνέδραμον ἐπὶ τὸ κριτήριον, καὶ παραδόξως ἀπελύθη· καὶ συνεργὸν ἔχων τὸν δῆμον, πάλιν ἀνερρήθη δήμαρχος.

XXXIV.

Legati a Mithridate rege cum magna pecuniae vi ad Senatum corrumpendum Romam devenerant. L. Saturninus, patribus inſultandi occaſionem nactus, inſigni injuria oratores eos afficit: qui ab ordinis ſenatorii viris, opem prolixe pollicentibus, incitati Saturninum de violatione & injuria reum deferunt. Magnum erat & publicum id certamen propter legatorum ſanctitatem & Romanorum morem, quo injurias in illos illatas vindicare adſolent. Venit inde in maximum Saturninus periculum, culpae capitalis reus, & a ſenatoribus, qui & ipſi his judiciis praeſidebant, accuſatus; quod ut effugeret, ad miſericordiam, communem adflictorum portum, ſe recepit, abjectaque candida toga ſordidam induit; tum barbam promittens plebis circulos obire coepit, his ad genua accidens, aliorum manus artiſſime complexus, ſupplex rogat, ſubvenirent infelicitati ſuae: opprimi ſeſe praeter aequum & juſtum a ſenatoribus, idque nulla alia de cauſſa, quam quod ipſorum partes defendat: eſſe praeterea inimicos ſuos in eo judicio & judices & accuſatores. 332. Moventur plebei Saturnini precibus, ingentique numero ad judicium adſunt. Eripitur reus & magna multitudinis voluntate iterum tribunus plebis creatur.

XXXV.

Ὅτι [q] Μάρκος Ἀντώνιος συνθέμενος πρὸς Κρῆτας εἰρήνην, μέχρι μέν τινος ταύτην ἐτήρουν. μετὰ δὲ ταῦτα συντεθειμένης βουλῆς, ὅπως ἂν μάλιστα τῆς ὠφελείας προνοήσαιντο, οἱ πρεσβύτατοι καὶ φρονήσει διαφέροντες, συνεβούλευον πρέσβεις ἐκπέμπειν εἰς τὴν Ῥώμην· καὶ περὶ τῶν ἐπιφερομένων ἐγκλημάτων ἀπολογεῖσθαι, καὶ πειρᾶσθαι τὴν σύγκλητον εὐγνώμοσι λόγοις, καὶ δεήσεσιν ἐξιλάσκεσθαι· διόπερ ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ῥώμην τριάκοντα πρεσβευτὰς, τοὺς ἐπιφανεστάτους ἄνδρας. οὗτοι δὲ κατ' ἰδίαν περιπορευόμενοι τὰς

XXXV.

Cretenſes pacem, quam cum M. Antonio fecerant, in aliquod tempus ſervarunt. Senatu deinde indicto, ut communi reipublicae conſuleretur, ſeniores & quotquot rerum uſu excellebant, legatos Romam, purgaturos crimina, quae vulgo jactabantur & patres blandiſſimis verbis deprecaturos, mittendos eſſe, cenſuerunt. Leguntur triginta viri, nobilitate ceteris praeſtantiores, qui Romae privatim, circum domos ſenatorum euntes & omni precum

---

[o] Τῶν Ῥωμαίων Suidas. [p] Ἐπεφαίνετο edebatur. [q] Ἀνώνιος Mſ.

tam. P. Wess.

40. *Βοηθῆσαι τοῖς ἀκληρήμασι*] Ita legendum ex *Suida* in voce Ἀκλήρημα· & ſupra ἐπὶ τὸν κοινὸν τῶν ἀκληρούντων ἔλεον, ut nos emendavimus. F. Ursin.

Βοηθῆσαι τοῖς ἀκληρήμασι] *Suidas* loco, quem *Urſin.* indicavit, his non utitur, ſolum ἀκλήρημα confirmans. Forte ἀκλήρημα fuit, de quo ſupra nos ad Exc. Peireſc. p. 610. Bene tamen *Urſinus*, qui emendationem *Suidae* teſtimonio, haec ipſa producentis in Ἐπιφαινόμενος, ſtabilire potuerat. Corrigamus eumdem voce [illegible] ubi nunc eſt τοῖς μὲν πρὸς τὰ γόνατα πιπτόντων editur. Scripſerat πίπτων ex *Diodoro*, uti vides. P. Wess.

Καταστασιάζεσθαι γὰρ ἑαυτὸν ἐπεφαίνετο] Ita reſtituimus, cum eſſet in exemplari hic locus corruptus. F. Ursin.

Καταστασιάζεσθαι γὰρ ἑαυτὸν ἀπεφαίνετο] Vellem indicaſſet vir doctus exemplaris ſui ſcripturam: apparuiſſet, credo, ἐπεφαίνετο non eſſe boni commatis. Quod ego revocavi ſermonis indoles probat, & *Suidas*, haec in Lexici ſui vocem Καταστασιάζεσθαι transſcribens. P. Wess.

52. *Ὅτι Μάρκος Ἀντώνιος*] In exemplari mendoſe erat [illegible] Ἀνώνιος. M. autem Antonium, Triumviri patrem, primum contra Cretenſes rem geſſiſſe, conſtat cum ex *Appiani* fragmentis (Legat. xxx.) tum ex aliis ſcriptoribus. Et *Livius* in Epitoma libri xcvii. ita de eo ſcribit: *M. Antonius praetor bellum adverſus Cretenſes parum proſpere geſtum morte ſua finivit.* F. Ursin.

Συνθέμενος πρὸς Κρῆτας εἰρήνην] De bello conſtat. Pax dubia eſt. Certe ea ſi coiit, precaria fuit, & ab Antonio impetrata, ut ex difficultatibus, in quas ſe immerſerat, expedire ſe poſſet. Geſſit enim id bellum infeliciſſime Vid. *Ciceron.* L. iii. Verr. C. 91. *Aſcon.* ad Divinat. C. 17. & L. ii. Verr. C. 3., *Florum* L. iii, 7., & *Appian.* Legat. xxx. aliosque. P. Wess.

62. Καὶ

precum genere uſi, principes ejus ordinis placant. Introducuntur deinde in ſenatum: crimina, quorum poſtulabantur, oratione ſollerter a ſe amoliuntur: recenſitiſque diligenter ſuis in Romanos beneficiis & veteri ſocietate, ut in priſtinam amicitiam recipiantur, poſtulant. Patres oratione ea benigne audita, ſenatus conſultum faciunt, quo Cretenſes ſocii atque amici Romanorum appellantur: quod tamen ratum ne eſſet, Lentulus Spinther interceſſit. Redeunt Cretenſes re infecta domum. Romae frequens deinde in Senatu mentio fit de
333. Cretenſibus, piratarum ſociis & adjutoribus. Scribitur decretum, quo omnia navigia uſque ad quatuor ſcalmorum Romam mittere, praeterea trecentos ex nobiliſſimis obſides, Laſthenem denique & Panarem tradere jubentur: adjungitur, quatuor argenti talentum millia commune Cretenſium Romanis perſolvat. Quibus auditis Cretenſes, quid facto opus ſit deliberant, & prudentiores quidem imperata ea facienda eſſe cenſent, at Laſthenes cum Panare, gravium criminum rei, &, ne poenas dent Romam miſſi, metuentes, multitudinem concitant, eam adhortati, ut libertatem, a majoribus acceptam, conſervarent.

οἰκίας τῆς συγκλήτου, καὶ πᾶσαν [r] δεητικὴν προϊέμενοι φωνὴν, ἐξεθεράπευον τοὺς τὸ συνέδριον συνέχοντας· εἰσαχθέντες δὲ εἰς τὴν σύγκλητον, καὶ περὶ τῶν ἐγκλημάτων, ἐμφρόνως [s] ἀπολογησάμενοι, τάς τε ἰδίας εὐεργεσίας καὶ συμμαχίας πρὸς τὴν ἡγεμονίαν ἀκριβῶς διελθόντες, ἠξίουν αὐτοὺς εἰς τὴν προγεγενημένην εὔνοιαν τε καὶ συμμαχίαν ἀποκαταστῆσαι. ἡ δὲ σύγκλητος ἀσμένως τοὺς λόγους προσδεξαμένη, δόγμα ἐξέβαλε τὸ κυροῦν, δι᾽ οὗ τῶν ἐγκλημάτων τοὺς Κρῆτας ἀπολύουσα, φίλους καὶ συμμάχους τῆς ἡγεμονίας ἀνηγόρευεν· ἄκυρον δὲ τὸ δόγμα ἐποίησε Λέντλος ὁ ἐπικαλούμενος Σπινθήρ. οἱ δὲ Κρῆτες ἀπηλλάγησαν. ἡ δὲ σύγκλητος περὶ τῶν Κρητῶν πολλάκις λόγου γενομένου, ὅτι κοινωνοῦσι τῆς λῃστείας τοῖς πειραταῖς, δόγμα ἔγραψεν, ὅπως οἱ Κρῆτες πάντα τὰ πλοῖα ἕως τετρασκάλμου ἀναπέμψωσιν εἰς Ῥώμην, καὶ τριακοσίους ὁμήρους δῶσι τοὺς ἐπιφανεστάτους, ἐκπέμψωσι δὲ καὶ Λασθένην καὶ Πανάρην· κοινῇ δὲ πάντες ἐκτίσωσιν ἀργυρίου τάλαντα τετρακισχίλια. οἱ δὲ Κρῆτες πυθόμενοι τὰ δεδογμένα τῇ συγκλήτῳ, περὶ τῶν προστεταγμένων ἐβουλεύοντο. καὶ οἱ μὲν φρονήσει διαφέροντες ἔφρασαν δεῖν πάντα ποιεῖν τὰ προστατόμενα· οἱ δὲ περὶ τὸν Λασθένην, τοῖς ἐγκλήμασιν ὄντες ἔνοχοι, καὶ φοβούμενοι μὴ ἀναπεμφθέντες εἰς τὴν Ῥώμην, τιμωρίας τύχωσιν, ἀνέσειον τὰ πλήθη, παρακαλοῦντες τὴν ἐξ αἰῶνος παραδεδομένην ἐλευθερίαν διαφυλάττειν.

---

[r] Δειλικὴν edebatur. [s] Ὁμολογησάμενοι in exemplari.

62. Καὶ πᾶσαν δειλικὴν προϊέμενοι φωνὴν] Correxi δεητικὴν φωνὴν, quippe nihili, ut ego quidem arbitror. Vide ad Lib. xvii, 44. Δεητικὰ πιττάκια pro ſupplicibus libellis dabit *Codinus* de Origin. Conſtantinop. pag. 16. *Ed. Venet.* cum nota *Lambecii.* P. Wess.

65. Ἐμφρόνως ἀπολογησάμενοι] Ita reſtituimus, cum ὁμολογησάμενοι eſſet in exemplari. Statim πρὸς τὴν ἡγεμονίαν legendum. Uſus eſt autem eadem voce in fragmento xxxi., in quo ſcriptum eſt, πρὸς τούτοις τὴν ἡγεμονίαν ἐπηύξησαν. F. Ursin.

73. Λέντλος ὁ ἐπικαλούμενος Σπινθήρ] P. Cornelius Lentulus Spinther eſt, qui paucis poſt annis M. Ciceronis conſulis omnium conſiliorum particeps, periculorumque in re publica ſocius fuit, de quo in Oratione poſt Redit. ad Quirit. C. 7. P. Wess.

77. Πάντα τὰ πλοῖα ἕως τετρασκάλμου] Ita emendavimus, cum in exemplari corrupte eſſet τετρασκάλε. Videndus de hac re *Appianus* in fragmentis (Leg. xxx.) & *Dio*, qui habet (Leg. xxxviii.) τάς τε ναῦς, τὰς μείζους &c. F. Ursin.

Ἕως τετρασκάλμου] Recte *Urſinus*, cujus emendationem certiſſimam praeſtat *Suidas*, his ipſis uſus in *Τετρασκάλμου*. *L. Kuſterum* id fugit, non item *Barbeyracium* Hiſt. Foeder. P. 1. p. 434. P. Wess.

87. Ἀνέσειον τὰ πλήθη] Confer cum his, quae adſcripta ſunt L. xiii, 91. p. 615., & *Suidam* in Ἀνέσειον, ubi haec repetita ſunt, ut praeclare *H. Valeſius* monuit in Praefat. Excerpt. *Peireſc.*, & poſt eum *L. Kuſterus.* P. Wess.

DIODORI SICULI

FRAGMENTA.

I.

ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΤΗΣ.

ΠΕΡΙ θεῶν τοίνυν διττὰς οἱ παλαιοὶ τῶν ἀνθρώπων τοῖς μεταγενεστέροις δεδώκασιν ἐννοίας. τοὺς μὲν γάρ, ἀϊδίους καὶ ἀφθάρτους εἶναί φασιν, οἷον ἥλιον καὶ σελήνην, καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατ᾽ οὐρανὸν ἄστρα· πρὸς δὲ τούτοις, ἀνέμους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς τῆς ὁμοίας φύσεως τούτοις τετευχότας. τούτων γὰρ ἕκαστον ἀΐδιον ἔχειν τὴν γένεσιν καὶ τὴν διαμονήν. ἑτέρους δὲ λέγουσιν ἐπιγείους γενέσθαι θεούς, διὰ δὲ τὰς εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίας, ἀθανάτου τετευχηκότας τιμῆς καὶ δόξης, οἷον Ἡρακλέα, Διόνυσον, Ἀρισταῖον, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς τούτοις ὁμοίους. περὶ δὲ τῶν ἐπιγείων θεῶν πολλοὶ καὶ ποικίλοι παραδέδονται λόγοι παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς τε καὶ μυθογράφοις. καὶ τῶν μὲν ἱστορικῶν Εὐήμερος ὁ τὴν ἱερὰν ἀναγραφὴν ποιησάμενος ἰδίως ἀνέγραψε· τῶν δὲ μυθολόγων, Ὅμηρος καὶ Ἡσίοδος καὶ Ὀρφεύς, καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι τερατωδεστέρους μύθους περὶ θεῶν πεπλάκασιν. ἡμεῖς δὲ τὰ παρ᾽ ἀμφοτέροις ἀναγεγραμμένα πειρασόμεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν, στοχαζόμενοι τῆς συμμετρίας. Εὐήμερος μὲν οὖν, φίλος γεγονὼς Κασσάνδρου βασιλέως, καὶ διὰ τοῦτον ἠναγκασμένος τελεῖν βασιλικάς τινας χρείας καὶ μεγάλας ἀποδημίας, φησὶν, ἐκτοπισθῆναι κατὰ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸν ὠκεανόν. ἐκπλεύσαντα καὶ αὐτὸν ἐκ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, ποιήσασθαι τὸν πλοῦν δι᾽ ὠκεανοῦ πλείους ἡμέρας, καὶ προσενεχθῆναι νήσοις πελαγίαις· ὧν μίαν ὑπάρχειν τὴν ὀνομαζομένην Παγχαίαν, ἐν ᾗ τεθεᾶσθαι τοὺς ἐνοικοῦντας Παγχαίους εὐσεβείᾳ διαφέροντας, καὶ τοὺς θεοὺς τιμῶντας μεγαλοπρεπεστάταις θυσίαις, καὶ ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις ἀργυροῖς τε καὶ χρυσοῖς. εἶναι δὲ τὴν νῆσον ἱερὰν θεῶν, καὶ ἕτερα πλείω θαυμαζόμενα κατά τε τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν τῆς κατασκευῆς πολυτεχνίαν. περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις ἀναγεγράφαμεν. εἶναι δ᾽ ἐν αὐτῇ κατά τινα λόφον ὑψηλὸν καθ᾽ ὑπερβολὴν ἱερὸν Διὸς τριφυλαίου, καθιδρυμένον ὑπ᾽ αὐτοῦ, καθ᾽ ὃν χρόνον ἐβασίλευσε τῆς οἰκουμένης ἁπάσης, ἔτι κατ᾽ ἀνθρώπους ὤν. ἐν τούτῳ τῷ ἱερῷ στήλην εἶναι χρυσῆν, ἐν ᾗ τοῖς Παγχαίοις γράμμασιν ὑπάρχειν γεγραμμένας τάς τε Οὐρανοῦ καὶ Κρόνου καὶ Διὸς πράξεις κεφαλαιωδῶς. μετὰ ταῦτά φησι πρῶτον Οὐρανὸν βασιλέα γεγονέναι, ἐπιεικῆ

EX LIBRO VI.

DUAS diverſas Deorum notiones poſteris ſuis veteres tradiderunt: alios enim ſempiternos & omnis interitus expertes dicunt, cujusmodi Solem, Lunam & reliqua coeli aſtra perhibent, itemque Ventos, atque id genus alios, qui ſimilem iis naturam ſortiti ſunt: namque nullum iſtorum aut ortus ſui initia habuiſſe, aut deſiturum unquam eſſe; alios vero terrenos commemorant, qui propter beneficia, quibus hominum genus ſibi obſtrinxerant, cultum honoremque divinum conſecuti ſint, quorum e numero Hercules, Bacchus, Ariſtaeus, cum alii omnes, his ſimiles. Ceterum multa ſane admodumque varia de terrenis hiſce numinibus cum hiſtorici, cum fabularum ſcriptores tradiderunt. Atque ex iſtis quidem Euemerus in Sacra, quam ſcripſit, Hiſtoria proprium quid ſectatus eſt. Ex poetis autem Homerus, Heſiodus, Orpheus, & hoc de genere alii prodigioſas de diis fabulas commenti ſunt. Nos vero quae ab utroque ſcriptorum ordine accepimus, modi brevitatiſque ſtudioſi, ſummatim percurrere conabimur. Euemerus igitur, regis Caſſandri amicus, cum ejuſdem cauſſa regia quaedam munia obire & longinquas peregrinationes inſtituere cogeretur, ſeſe verſus meridiem in Oceanum longiſſime a noſtris oris delatum refert, profectumque ex Arabia Felice per plures dies in Oceano navigaſſe, & tandem ad inſulas quaſdam in alto mari adpulſum fuiſſe, quarum una, ceteris praeſtantior, Panchaea ſit adpellata. Illic ſe vidiſſe Panchaeos inſulares, qui pietate excellerent, & deos magnifico ſacrificiorum adparatu, donariiſque excellentiſſimis, cum aureis, tum argenteis, venerarentur. Sacram eſſe illam inſulam diis, & multa habere & vetuſtate & artis excellentia admiranda, quae nos ſuperiore libro exſecuti ſumus. Eſſe in ea collem editiſſimum inque eo Jovis Triphylii templum, ab eo ipſo, cum inter homines ageret, orbique terrarum imperaret, excitatum. In illo templo columnam conſpici, res a Coelo, Saturno ac Jove praeclare geſtas Panchaeis literis ſummatim deſcriptas conplexam. Addit his, Coelum omnium principem regnaſſe, virum ut ſummae aequitatis, ſic benignitatis in omnes exi-

---

10. *Διὰ δὲ τὰς — ἀθανάτου τετευχηκότας τιμῆς*] Sic melius in *Montacutii* codice. Vulgo deerat ἀθανάτου vocabulum. Indicantur divini honores, qui Herculi, Baccho, Ariſtaeo ob merita ſunt delati. *Horatius* L. ii. Ep. i, 5.

Romulus, & Liber pater, & cum Caſtore Pollux
Poſt ingentia facta Deorum in templa recepti.

Auctor ipſe L. iii, 6. καὶ μόνον τὸν τελευτῆς τυχεῖν ἀθανάτου τιμῆς παρ᾽ ἀνθρώποις. & de Aenea L. vii. apud *Syncellum* pag. 155. καὶ τιμῶν ἔτυχε ἀθανάτων. Adde *Appianum* Bel. Civil. L. iii. pag. 891. &, *Ciceronem* L. ii. de Nat. Deor. C. 24. P. Wess.

27. *Καὶ προσενεχθῆναι νήσοις πελαγίαις*] *Vigerus* edidit in *Euſebio* ſuo πλαγίαις, *obliquas* vertens, inprudenter. Quod ſequor, legitur in hoc fragmento, uti publicatum eſt ab *Hieron. Columna* ad Ennium. Νῆσοι πελαγίαι, quae alto ſunt in mari longe a continenti, uti oſtenſum ad L. iv, 77. fuit. Mox ὧν μίαν ὑπάρχειν, quod margini adſcriptum erat, non omnino pravum eſt. P. Wess.

35. Ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις] Vide an fuerit ἐν τῇ — βίβλῳ. Leguntur enim L. v, 41. & ſeq., haec vero ex L. vi. fuiſſe excerpta, *Euſebius* teſtatur. Porro Ἱερὸν Διὸς Τριφυλίου verum eſt, non Τριφυλαίου. Lege not. in cap. 42. libri quinti. P. Wess.

eximiae, praetereaque aſtrorum motus egregie peritum: primum eum victimis coeleſtia numina coluiſſe, eaque de cauſſa Coelum nuncupatum: eûmdem filios ex Veſta conjuge habuiſſe duos Titanem & Saturnum, filiaſque totidem, Rhêam & Cererem. Succeſſiſſe illi Saturnum, qui Rhea uxore ducta Jovem, Junonem & Neptunum procrearit. Poſt Saturnum Jovem imperaſſe, ſibique matrimonio junxiſſe Junonem, Cererem & Themidem, atque ex priore Curetas, ex ſecunda Proſerpinam, ex tertia Minervam proſeminaſſe. Profectum deinde Babylona hoſpitio Beli fuiſſe uſum: reverſum inde in inſulam Panchaeam, in Oceano poſitam, aram Coelo, avo ſuo, ſacram erexiſſe: hinc peragrata Syria ad Caſium, tractus ejus principem, veniſſe, a quo monti Caſio nomen: porro in Ciliciam progreſſum Cilicem, ibidem regnantem, viciſſe: denique ab omnibus gentibus, quas plurimas adierit, honores deique titulum conſecutum fuiſſe.

Haec & his ſimilia de diis, tanquam mortalibus hominibus cum ſcripſiſſet, adjungit:

Ac Euemerum quidem, qui ſacram conpoſuit Hiſtoriam, quod attinet, haec dixiſſe, abunde erit. Deinceps, quas de Deorum natura Graeci fabulas prodiderunt, Heſiodi, Homeri, Orpheique veſtigia legentes, carptim enarrare conabimur.

τὸν ἄνδρα καὶ εὐεργέτην, καὶ τῆς τῶν ἄστρων κινήσεως ἐπιστήμονα· ὃν καὶ πρῶτον θυσίαις τιμῆσαι τοὺς οὐρανίους θεούς. διὸ καὶ Ουρανὸν προσαγορευθῆναι. υἱοὺς δὲ αὐτῷ γενέσθαι ἀπὸ γυναικὸς Εστίας, Πᾶνα καὶ Κρόνον· θυγατέρας δὲ, Ρέαν καὶ Δήμητραν. Κρόνον δὲ βασιλεῦσαι μετὰ Ουρανὸν, καὶ γήμαντα Ρέαν γεννῆσαι Δία καὶ Ηραν καὶ Ποσειδῶνα. τὸν δὲ Δία διαδεξάμενον τὴν βασιλείαν τοῦ Κρόνου, γῆμαι Ηραν καὶ Δήμητραν καὶ Θέμιν. ἐξ ὧν παῖδας ποιήσασθαι, Κουρῆτας μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης, Περσεφόνην δὲ ἐκ τῆς δευτέρας, Αθηνᾶν δὲ ἀπὸ τῆς τρίτης. ἐλθόντα δὲ εἰς Βαβυλῶνα ἐπιξενωθῆναι Βήλῳ· καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Πάγχαιαν νῆσον πρὸς ὠκεανῷ κειμένην παραγενόμενον, Ουρανοῦ τοῦ ἰδίου προπάτορος βωμὸν ἱδρύσασθαι. κἀκεῖθεν διὰ Συρίας ἐλθεῖν πρὸς τὸν τότε δυνάστην Κάσσιον ἐξ οὗ καὶ τὸ Κάσσιον ὄρος. ἐλθόντα δὲ εἰς Κιλικίαν πολέμῳ νικῆσαι Κίλικα τοπάρχην. καὶ ἄλλα δὲ πλεῖστα ἔθνη ἐπελθόντα, παρ' ἅπασι τιμηθῆναι, καὶ θεὸν ἀναγορευθῆναι.

„ Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, ὡς περὶ „ θνητῶν ἀνδρῶν, περὶ τῶν θεῶν διελθὼν, ἐπιφέρει „ λέγων."

Καὶ περὶ μὲν Εὐημέρου τοῦ συνταξαμένου τὴν ἱερὰν ἀναγραφὴν ἀρκεσθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι· τὰ δὲ παρὰ τοῖς Ελλησι μυθολογούμενα περὶ θεῶν, ἀκολούθως Ησιόδῳ καὶ Ορφεῖ πειρασόμεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν. Apud *Euſebium* Praep. Evang. L. II, 2. p. 59.

II.

De diis in libris ſuis ſapientiſſimus Diodorus haec refert: Deos olim homines fuiſſe, quos ob accepta beneficia cum immortales cenſeret humanum genus, deos adpellarit. Nonnullos eorum titulos & nomina ex regionibus, quas in ditionem ſuam redegerant, fuiſſe indeptos. Aberraſſe vero in his homines rerum ignorantia.

II.

Περὶ ὧν (θεῶν) ἐν ταῖς συγγραφαῖς αὐτοῦ λέγει καὶ ὁ Διόδωρος ὁ σοφώτατος ταῦτα· ὅτι ἄνθρωποι γεγόνασιν οἱ θεοὶ, οὕστινας οἱ ἄνθρωποι, ὡς νομίζοντες δι' εὐεργεσίαν ἀθανάτους, προσηγόρευον. τινὰς δὲ καὶ ὀνομάτων προσηγορίας ἐσχηκέναι, καὶ κρατήσαντας χώρας. τοῦτο δὲ ἐποίουν οἱ ἄνθρωποι ἀγνοίᾳ πλησθέντες. *Jo. Malala* Chronograph. p. 65.

III.

Refert Diadorus in fabulari hiſtoria, Xanthum & Balium primo Titanas fuiſſe, Jovi vero auxilio occurriſſe: & Xanthum quidem Neptuni amicum, Balium Jovis. In ipſo vero praelio poſtulaſſe, ne a cognatis ſuis Titanibus agnoſcerentur, ut formam mutarent, idque impetraſſe: eſſe praeterea illos ipſos qui Peleo in nuptiis fuerint dati a Neptuno, propterea que Xanthum apud Poëtam Achilli de inminente fato vaticinari.

III.

Διόδωρος δὲ λέγει κατὰ μυθικὴν ἱστορίαν, Ξάνθον καὶ Βαλίον Τιτᾶνας εἶναι πρότερον, βοηθῆσαι δὲ τῷ Διΐ. Ξάνθον μὲν, Ποσειδῶνος ἑταῖρον ὄντα· Βαλίον δὲ, Διός. καὶ ἐν τῇ μάχῃ ἀξιῶσαι μεταθέσθαι τὴν μορφὴν, οἷα αἰδουμένους ὁρᾶσθαι ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν Τιτάνων, καὶ γενέσθαι τὴν αὐτῶν ἀξίωσιν· καὶ εἶναι τούτους τοὺς Πηλεῖ δοθέντας. διό φησι καὶ Ξάνθος μαντεύεται τῷ Αχιλλεῖ τὸν θάνατον. Ex *Euſtathio* ad Iliad. T. p. 1190.

IV.

---

47. Πᾶνα καὶ Κρόνον] De Pane veterum Theologiam mire variaſſe conſtat. Hic Titân praeſtat. Audi *Euhemerum* ex *Ennii* verſione apud *Lactantium* Inſtit. Divin. L. I, 14. *Exin Saturnus uxorem ducit Opem. Titan, qui major natu erat, poſtulat, ut ipſe regnaret. Ibi Veſta mater eorum, & ſorores, Ceres atque Ops, ſuadent Saturno, ut de regno non concedat fratri.* Habes hic Vrani uxorem & liberos, de Pane nihil. P. Wess.

52. Κουρῆτας μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης] Reſpice not. in L. III, 61. P. Wess.

58. Πρὸς τὸν δυνάστην Κάσσιον] Κάσιον rectius ſcripſeris. Vid. *Wolfium* ad *Theophilum* L. I. ad Autolyc. pag. 44. Narraverat Euhemerus Jovis artes, quibus divinitatis famam ſibi conciliarat; terras enim circumiens, reges principeſque populorum hoſpitio ſibi & amicitia copulaverat: & a quoque digreſſus, juſſerat ſibi fanum hoſpitis ſui nomine creari. Sic Jovi Atabyrio, Labrandaeo, Caſio & ejuſmodi aliis titulis templa fuiſſe conſtituta, apud *Lactantium* Inſtit. L. I, 22. Huc pertinent *Diodori* verba. Quod vero *H. Coimmus* & viri docti ad *Lactantium* Caſium prope Aegyptum intelligunt, id *Diodori* verba non permittunt. Caſius, non longe ab Antiochia, Caſio Jovi ſacer, de quo *H. Valeſius* ad *Ammian.* L. XXII, 14. & *Salmaſius* in *Solin.* p. 436. indicatur. P. Wess.

76. Ὅτι ἄνθρωποι γεγόνασιν οἱ θεοὶ] Formata haec videntur ex ſuperiore fragmento ſimilibusve aliis *Diodori* locis. Vide L. I, 13. Scribe vero, ut oratio conſtet & ſententia ὡς νομίζοντες δι' εὐεργεσίαν ἀθανάτους, θεοὺς προσηγόρευον, & in fine ἀγνοίᾳ πλανηθέντες. P. Wess.

86. Τιτᾶνας εἶναι πρότερον] Non longe hinc abit *Ptolemaeus Hephaeſtion* L. V. p. 324. *Ed. Gal.* ΓΙΓΑΝΤΕΣ ἦσαν, καὶ φασὶ ΓΙΓΑΝΤΩΝ συμμαχεῖν τοῖς θεοῖς κατὰ τῶν ἀδελφῶν. Genus utriusque exſequitur *G. Barthius* ad *Statii* Theb. VI, 466. P. Wess.

90. Καὶ εἶναι τούτους τοῦ Πηλεῖ δοθέντας] *Euripides* Rheſ. v. 187.

> Δίδωσι δ' αὐτὸς πωλοδαμνήσας ἄναξ
> Πηλεῖ Ποσειδῶν, ὡς λέγουσι, πόντιος.

ubi *Joſ. Barnes.* hujus loci haud eſt oblitus. P. Wess.

99. Hoc munere — honoratum] De bello Jovem inter & Titanas nonnulla *Diodorus* L. III, 61, 62., nihil de corona. Itaque *Tertulliani* verba ad hunc librum pertinere cenſui. P. Wess.

6. Ἔτη φμϛ΄.] In annorum hoc numero conſentit *Cedrenus* Compend. p. 66. At *Euſebius* ex Chronographo *Caſtore* defeciſſe Argivorum regnum ait, poſtquam ſtetiſſet annis DXLIV., non magno in rebus adeo antiquis diſcrimine. Id vero abſurdum, quod *Cedrenus* una cum *Jo. Malala* adfirmat, ab Argi-

IV. 95

Saturnum Pherecydes ante omnes refert coronatum, Jovem Diodorus post devictos Titanas hoc munere a ceteris honoratum. *Tertullianus* de Cor. Milit. p. 419. Edit. principis.

V.

Κατέσχεν οὖν ἡ βασιλεία, ἤτοι τοπαρχία τῶν Ἀργείων, ἔτη φμθ΄. καθὼς καὶ Διόδωρος ὁ σοφώτατος συνεγράψατο. *Jo. Malala* L. IV. Chronograph. p. 83.

V.

Duravit igitur Argivorum regnum per annos DXLIX., quemadmodum sapientissimus Diodorus literis prodidit.

VI.

Τούτων ἡμῖν διευκρινημένων, λείπεται περὶ τῆς Κορινθίας καὶ Σικυωνίας εἰπεῖν, ὃν τρόπον ὑπὸ Δωριέων κατῳκίσθησαν. τὰ γὰρ κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἔθνη σχεδὸν πάντα, πλὴν Ἀρκάδων, ἀνάστατα συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν· οἱ τοίνυν Ἡρακλεῖδαι κατὰ τὴν διαίρεσιν, ἐξαίρετον ποιησάμενοι τὴν Κορινθίαν καὶ τὴν ταύτης πλησιόχωρον, διεπέμψαντο πρὸς τὸν Ἀλήτην, παραδιδόντες αὐτῷ τὴν προειρημένην χώραν. ἐπιφανὴς δὲ ὁ ἀνὴρ γενόμενος, καὶ τὴν Κόρινθον αὐξήσας ἐβασίλευσεν ἔτη λή. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν ὁ πρεσβύτατος ἀεὶ τῶν ἐκγόνων ἐβασίλευσε, μέχρι τῆς Κυψέλλου τυραννίδος, ἥτις τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν ὑστερεῖ ἔτεσι υμζ΄. καὶ πρῶτος μὲν παρ' αὐτοῖς διεδέξατο τὴν βασιλείαν Ἰξίων ἔτη λή. μεθ' ὃν ἦρξεν Ἀγέλας ἔτη λζ΄. μετὰ δὲ τοῦτον Πρῦμνις ἔτη λέ. καὶ Βάκχις ὁμοίως τὸν ἴσον χρόνον, γενόμενος ἐπιφανέστατος τῶν πρὸ αὐτοῦ. διὸ καὶ συνέβη τοὺς μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντας οὐκ ἔτι Ἡρακλείδας, ἀλλὰ Βακχίδας προσαγορευθῆναι. μετὰ τοῦτον Ἀγέλας μὲν ἔτη λ΄. Εὔδημος δὲ ἔτη κέ. Ἀριστομήδης ἔτη λ΄. οὗτος δὲ τελευτήσας ἀπέλιπεν υἱὸν Τελέστην παῖδα τὴν ἡλικίαν, οὗ τὴν κατὰ γένος βασιλείαν ἀφείλετο θεῖος ὢν καὶ ἐπίτροπος Ἀγήμων, ὃς ἦρξεν ἔτη ιϛ΄. μετὰ τοῦτον κατέσχεν Ἀλέξανδρος ἔτη κέ. τοῦτον ἀνελὼν Τελέστης ὁ στερηθεὶς τῆς πατρῴας ἀρχῆς ἦρξεν ἔτη ιβ΄. τούτου ὑπὸ τῶν συγγενῶν ἀναιρεθέντος, Αὐτομένης μὲν ἦρξεν ἐνιαυτόν. οἱ δ' ἀπὸ Ἡρακλέους Βακχίδαι, πλείους ὄντες διακοσίων, κατέσχον τὴν ἀρχήν, καὶ κοινῇ μὲν προειστήκεισαν τῆς πόλεως ἅπαντες· ἐξ αὐτῶν δὲ ἕνα κατ' ἐνιαυτὸν ᾑροῦντο πρύτανιν, ὃς τὴν τοῦ βασιλέως εἶχε τάξιν, ἐπὶ ἔτη ἐνενήκοντα, μέχρι τῆς Κυψέλλου τυραννί-

VI.

His accurate expositis, de Corinthia & Sicyonia regione, qua ratione a Doriensibus incoli sint coeptae, dicendum restat. Nationes enim per Peloponnesum ferme cunctas, Arcadibus exceptis, reditu Heraclidarum sedibus everti contigit. Heraclidae igitur, cum regio divideretur armis parta, Corinthia & vicinis agris praecipua victoriae portione aestimata, Aletae, ad se arcessito, dictam regionem in manus tradiderunt. Qui virtute illustris Corintho a sese auctae per annos XXXVIII. imperavit. Post cujus e vita migrationem semper is, qui aetate prior erat, habenas tenuit usque ad Cypselli tyrannidem, quae Heraclidarum in Peloponnesum reditu annis CCCCXLVII. posterior censetur. Ac primus quidem ex ipsis Ixion annis XXXVIII. imperavit: post eum Agelas per annos XXXVII. quos exceperunt Prumnis annis XXXV. & Bacchis eodem annorum intervallo, sed decessorum longe illustrissimus: quo factum, ut qui deinceps sceptra tenerent, non Heraclidae, sed Bacchidae dicerentur. Post hunc Agelas annis XXX. regnum administravit, tum Eudemus in annos XXV. & Aristomedes in XXX. usque. Hic vero moriens filium reliquit Telestem, puerum admodum, cui regnum avitum patruus & tutor Agemon abstulit, tenuitque annis XVI. Deinde per annos XXV. Alexander rex fuit, quo sublato Telestes, patrio sceptro orbatus, regnum recepit, illique annis XII. praefuit. Eo dein a cognatis occiso Automenes uno anno regnavit, Bacchidae vero Herculis posteri, plures ducentis, regni jus sibi vindicarunt, & ex aequo civitatis praefecturam cuncti curaverunt. Singulis enim annis e suo numero unum crearunt Prytanim qui regis vicem fungeretur, ad annos XC. quo tempore Cypsellus occu-

---

vis regnum transiisse ad Sicyonios. Atqui Mycenas translatum est, ubi Perseus, Sthenelus, pluresque alii imperarunt. Vide *Scaligerum* Isagog. Can. L. II. p. 159. P. Wess.

15. Πλὴν Ἀρκάδων] Eadem *Herodotus* L. II, 171. Caussa repeti debet ex prudenti Cypseli Arcadum regis consilio, quo Cresphontem, Aristomachi filium, affinitate sibi conjunxit apud *Pausan.* L. VIII, 5. P. Wess.

19. Διεπέμψαντο πρὸς Ἀλήτην] Hippotae filium, Phylantis nepotem, Antiochi pronepotem, Herculis abnepotem. Qua vero ratione Corintho sit potitus, inter veteres controvertitur. Vide *Pausan.* L. II, 4. *Conon.* Narrat. XXVI. & scholia in *Pindari* Olympion. Od. XIII. Id certum ab eo Corinthios Ἀλητιάδας *Callimacho*, παῖδας Ἀλήτα *Pindaro* fuisse dictos. Lege viros doctos ad *Velleium Paterc.* L. I, 3. P. Wess.

24. Ἥτις τῆς καθόδου — ὑστερεῖ ἔτεσι υμζ΄.] Suspecti numeri sunt, quod regum Prytanumque anni non respondeant. Quin *Syncellus*, cui hoc fragmentum debemus, laterculo Corinthiorum regum & annuorum magistratuum, distincte subjecit ἐτῶν υμζ΄., quos propterea CCCCXVII. annos *Jac. Goar* & hic restituendos adfirmat. Ego vero eum non sequor. Nam tametsi regum Prytanumque catalogus tot annos non consummet, servari tamen debent, tum ob codicum consensum, tum maxime quod tot anni requirantur ad explendum temporis intervallum inter Heraclidarum reditum & Cypseli initia. *D. Petavius* aliud commentus est L. IX. Doct. Temp. Cap. 33., additque in numerum tyrannidis Cypseli annum ultimum, ut anni υμζ΄. retineri possint. At id quidem uti *J. Goar* probe monuit, verba *Diodori* non permittunt, neque necessarium est. P. Wess.

27. Μετὰ δὲ τοῦτον Πρῦμνις] Legebatur Πρύμνος & Βάκχος. Utrumque correxi fretus auctoritate *Pausaniae* L. II, 4. Ἀλήτης — καὶ οἱ ἀπόγονοι βασιλεύουσιν ἐς μὲν ΒΑΚΧΙΝ τὸν ΠΡΟΥΜΝΙΔΟΣ ἐπὶ γενεὰς πέντε. & *Eusebii* in Chronico. P. Wess.

30. Ἀλλὰ Βακχίδας προσαγορευθῆναι] Sic & infra οἱ δ' ἀπὸ Ἡρακλέους Βακχίδαι. Apud alios Βακχιάδαι. Utrumque bonum & probum est. Vid. *Sylburgium* ad *Dionysium Halic.* L. III. p. 184. & in *Pausan.* L. V, 17. p. 419. Porro Aristomedes pater Telestae apud *Pausan.* L. II, 4. *Aristodemus* est, sicuti etiam in Eusebiano Chronico. P. Wess.

44. Ἐπὶ ἔτη ἐνενήκοντα] Totidem annos in laterculo regum Corinthi Prytanibus Bacchiadis tribuit *Syncellus*, nec illi tamen abunde censentur ad explendam annorum CCCCXLVII., quam inter reditum Heraclidarum & Cypseli initia supra posuit, summam. Quam ob caussam Illust. *Scaliger* Isagogic. L. III. pag. 334., nihil admodum dissentiente *Petavio* Doct. Temp. L. IX, 33.,

occupata tyrannide Bacchidarum imperium evertit.

δος, ὑφ' ἧς κατελύθησαν. Ex *Syncello* Chronograph. p. 143. Ed. Venetae.

VII.

Munychium dictum hinc est, uti Diodorus, Hellanici verba referens, memoriae prodidit. Quum Thraces olim suscepta in Orchomenum Minyaeum, Boeotiae oppidum, expeditione, cives sedibus evertissent, atque illi extorres Athenas venissent, rege tum temporis Munycho: is copiam illis fecit incolendi loci, qui prope Munychiam, unde & deinceps in regis ejus honorem, ab illis id nominis sortitus est.

Εκλήθη Μουνύχιον, ὥς φησιν ὁ Διόδωρος, παραφέρων τὰ Ελλανικοῦ, λέγων, ὡς ὅτι Θρᾷκές ποτε στρατεύσαντες κατὰ τῶν οἰκούντων τὸν Ορχομενὸν τὸν Μινύειον, τὸν τῆς Βοιωτίας, ἐξέβαλλον αὐτοὺς ἐκεῖθεν· οἱ δὲ ἐξαναστάντες ἦλθον εἰς Αθήνας ἐπὶ Μουνύχου βασιλέως. ὁ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς οἰκῆσαι τὸν τόπον τὸν περὶ τὴν Μουνυχίαν ὅστις ἐπωνομάσθη τοῦ βασιλέως. Ex *Ulpiano* ad *Demosthenem* pro Coron. p. 155.

VIII.

EX DIODORI SICULI LIBRO VII.

SCRIPTORUM nonnulli per errorem arbitrati sunt, Romulum, ex Aeneae filia natum, urbem Romam condidisse: quod a vero alienum. Nam eo temporis intervallo, quod Aeneam inter & Romulum intercessit, & plures reges fuerunt, & condita demum urbs est anno II. Olympiadis VII. Itaque urbis Romae initia Trojanis rebus posteriora sunt annis plusquam CCCCXXX. Aeneas enim Latinorum regnum anno ab eversa Troja tertio accepit, eodem per triennium potitus ex hominum consortio raptus, divinos honores consecutus est. Successit filius Ascanius, urbemque Albam, Longam nunc dictam, de Albae fluminis, cui nunc cognomen Tiberi, nomine fundavit. De hujusmodi vero appellatione Fabius, qui res a Romanis gestas literis consignavit, fabulam aliam prodidit. Datum videlicet Aeneae oraculum fuisse, de animante quadrupede, quae condendae urbis dux foret: occurrisse autem foetam suem &

VIII.

ΕΚ ΤΗΣ Ζ΄. ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ.

ΕΝιοι μὲν οὖν τῶν συγγραφέων πλανηθέντες ὑπέλαβον τοὺς περὶ τὸν Ῥωμύλλον ἐκ τῆς Αἰνείου θυγατρὸς γεννηθέντα κεκτικέναι τὴν Ῥώμην· τὸ δὲ ἀληθὲς οὐχ οὕτως ἔχει. πολλῶν μὲν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, τοῦ τε Αἰνείου καὶ Ῥωμύλλου, γεγονότων βασιλέων, ἐκτισμένης δὲ τῆς πόλεως κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ζ΄. Ολυμπιάδος· αὕτη ἡ κτίσις ὑστερεῖ τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσι πλείω τῶν υ΄. καὶ λ΄. Αἰνείας γὰρ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας ἐτῶν τριῶν παρελθόντων παρέλαβε τὴν τῶν Λατίνων βασιλείαν, καὶ κατασχὼν τριετῆ χρόνον ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη, καὶ τιμῶν ἔτυχεν ἀθανάτων. τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Ασκάνιος ὑιὸς ἔκτισεν Αλβαν, τὴν νῦν καλουμένην Λόγγαν, ἣν ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, τοῦ τότε μὲν Αλβα καλουμένου, νῦν δὲ Τίβερις ὀνομαζομένου. περὶ δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης Φάβιος, ὁ τὰς Ῥωμαίων πράξεις ἀναγράψας, ἄλλως μεμυθολόγηκε· φησὶ γὰρ Αἰνείᾳ γενέσθαι λόγιον, τετράπουν αὐτῷ καθηγήσασθαι πρὸς κτίσιν πόλεως, μέλλοντος αὐτοῦ θύειν, ὗν ἔγκυον, τῷ χρώματι λευκὴν ἐκ-

---

33. *Diodorum* prochronismo annorum ferme XXX. aberrasse censuit. Aliud in mentem *Marshamo* venit, XC. Prytanum annos mordicus retinenti, sed regem unum apud *Diodorum* desiderari, qui ante Bacchim regnaverit annos circiter XXX. arbitrato in Canone suo p. 564. A quo, si in partes eundum sit, non magnopere dissentio. Prytanum annos, ut eos in *Diodoro* invenit *Syncellus*, servo: Aletae, primi Corinthiorum ex Heraclidis regis, initia paullo serius colloco, & XXX. ferme annis post Heraclidarum in Peloponnesum reditum. Qua in re consentaneum habeo veterem Grammaticum *Didymum*: *Δίδυμος δέ φησι τὸν Ἀλήτην*, scribunt Critici ad Olymp. Od. XIII. *Pindari*, *μὴ οἰκιστὴν τῆς Κορίνθου γεγονέναι, ἀλλὰ βασιλέα, ὅτε* ΤΡΙΑΚΟΣΤΩΙ *μετὰ τὴν τῶν Δωριέων ἄφιξιν*. Qui quidem huic rei graves auctores habuisse videtur. Convenit certe bene, quod de Hippota ob Carni caedem exsulante & natalibus Aletae proditum a *Conone* est Narrat. XXVI. Neque dissentire videtur *Diodorus*, clarissime, ut ego quidem puto, significans, post Heraclidarum reditum, divisa jam & occupata Peloponneso arcessitum fuisse Aleten ad Corinthi possessionem adeundam. Atque ita illos XXX. annos eruimus, qui doctissimis viris tantum molestiae creaverunt, videmusque *Eusebium* & Chronographorum plures in errore versari, cum Corinthum eodem tempore ab Alete occupatam docent, quo Heraclidae in Peloponnesum reverterunt. Id ut quaeram, restat, rectene *Diodorus* de Prytane Corinthio ἐν τῷ *βασιλέως εἶχε τάξει* scripserit? Dubitare Illustris videtur Scaliger: *si ut vult Diodorus*, inquit, *loco regis fuisset, id est ἐνιαύσιος, non dubium est, quin ipse pede semel in possessionem misso, stationem illam nunquam deserturus fuerit.* Nescio an injuria. Prytanes vicem regum fungebantur. Id enim est *ἔχειν* aut *ἐκπληροῦν τάξιν τινός*. *Hierocles* apud *Stobaeum* Serm. LXXXIII. p. 590. *γίνοιτο γὰρ ἂν οὕτω καὶ γυναικὶ — τὴν τοῦ οἰκοδεσπότου τάξιν ἐκπληροῦν*. *Philo Jud.* in Flacc. p. 979. *καὶ ὑπῆρξε, καθάπερ αἰτιῶνται, ὁ πρεσβύτου τάξιν ἐκπληρῶν*. Reges ipsi *ἀνυπεύθυνοι*, ut vix ulli legitimis in regnis apud veteres, fuisse non videntur. Et si fuerint, recte tamen Prytanis *τοῦ βασιλέως τάξιν* habuisse dicetur, ejus munera belli pacisque tempore obiens, prorsus ut Romae Consules *τοῦ βασιλέως τάξιν εἶχον*, etsi minime forent *ἀνυπεύθυνοι*. *Omnia jura* (regum) *omnia insignia primi consules tenuere* dicit *Livius* L. II, 1. Sed desino. Vide tamen & *Ezech. Spanhemium* de Vesta & Prytanib. p. 700. Ed. Graev. P. Wess.

Κυψέλλου] *Κύψελος* ab omnibus scribitur & rectius. Vide *Pausan.* L. V, 17. & de tyrannidis ejus filiique Periandri universo tempore Philosophum Politic. L. V, 12. P. Wess.

52. *Τὸν Ὀρχομενὸν τὸν Μινύειον*] Sic praestat. In Parisina editione *τὸν Μινύη* scribebatur, *Wolfius τὸν Μινυῶν*. Tu vide, quae adscripta sunt L. IV, 18, p. 265. P. Wess.

54. *Ἐπὶ Μουνύχου βασιλέως*] Regem Atheniensium Munychum, Panteuclis filium, ex eodem *Hellanico* memorat *Harpocration*, eumque secutus *Suidas*, in *Μουνυχία*. Alii Demophontem illi patrem dant, de quibus *J. Meursius* de Regib. Athen. L. III, 8. P. Wess.

66. *Ἐκ τῆς Αἰνείου θυγατρὸς γεννηθέντα*] Tangit hujus opinionis auctores *Dionysius Halicarnassensis* Ant. Rom. L. I. pag. 59. & *Festus* in Roma. P. Wess.

72. *Ἔτεσι πλείω τῶν υ΄. καὶ λ΄.*] Id verum esse, ex illis cognosces, quae Auctor ex Apollodoro de temporis intervallo inter Trojanum bellum & primam Olympiadem docuit L. I, 5. Quod vero initia urbis Romae ad annum II. Olympiadis VII. refert, illud *Polybio*, ejus opinionis principi, debet. Vide *Dionysium* L. I. Rom. A. p. 60. & *H. Dodwellum* Dissert. X. de Cyclis p. 558. P. Wess.

78. *Τοῦ τότε μὲν Ἄλβα καλουμένου*] Non dubito, quin *Syncellus* bona fide *Diodorum* exscripserit: constat certe sibi, quando p. 147. de rege Albanorum Tiberino, sive, ut ipse scribit, Tiberio, *ἀφ' οὗ ποταμὸς Τίβερις προσηγορεύθη, ὁ πρὶν* ΑΛΒΑΣ *καλούμενος*. Miranda ergo *Ab. Berkelii* confidentia est, ad *Stephani* verba, *ἔστι καὶ ποταμὸς* ΑΛΒΑΣ, *ὁ νῦν λεγόμενος Τίβερις* scribentis: *nemo aut Graecorum aut Latinorum hunc amnem hoc nomine insignivit: quare cum Cluverio legendum existimo, ἔστι καὶ ποταμὸς Ἀλβάλας* &c. Quis enim hoc probet? Conspirant, uti *Berkelius* fatetur, in nominis ejus scriptura libri omnes. *Eustathius* ad *Dionysii* Perieges. v. 350. idem habet, certe in manu exaratis libris. Accedunt *Diodorus* & *Syncellus*. Scio plerosque

ἐκφυγεῖν δὲ ἐκ τῶν χειρῶν, καὶ καταδιωχθῆναι πρός τινα λόφον, πρὸς ὃν κομισθεῖσαν τεκεῖν λʹ. χοίρους. τὸν δὲ Αἰνείαν τό τε παράδοξον θαυμάσαντα, καὶ τὸ λόγιον ἀνανεούμενον, ἐπιχειρῆσαι μὲν οἰκῆσαι τὸν τόπον· ἰδόντα δὲ κατὰ τὸν ὕπνον ὄψιν ἐναργῶς διακωλύουσαν, καὶ συμβουλεύουσαν μετὰ λʹ. ἔτη κτίζειν, ὅσπερ ὁ τῶν τεχθέντων ἀριθμὸς ἦν, ἀποστῆναι τῆς προθέσεως. Ex *Syncello* Chronograph. p. 155.

candidam jam jam ſacra facturo: quae dein manibus ſacrificantis elapſa in collem quemdam ſe receperit atque ibi triginta porcellos pepererit. Aeneam portentum id miratum & oraculi reſponſum mente volventem, urbem ibidem loci exſtruere molitum eſſe: vidiſſe vero per quietem, quo clariſſime vetabatur, monebaturque poſt annos XXX., quot numero porcelli erant, urbem condere, atque ita ab incoepto deſtitiſſe.

IX.

Γενεαλογοῦσι δ' αὐτὸν (Κάρανον) οὕτως, ὥς φησιν ὁ Διόδωρος καὶ οἱ πολλοὶ τῶν συγγραφέων, ὧν εἷς καὶ Θεόπομπος. Κάρανος Φείδωνος, τοῦ Ἀριστοδαμίδα, τοῦ Μέροπος, τοῦ Θεοστίου, τοῦ Κισσίου, τοῦ Τημένου, τοῦ Ἀριστομάχου, τοῦ Κλεοδάτους, τοῦ Ὕλλου, τοῦ Ἡρακλέους. ἔνιοι δὲ ἄλλως, φησί, γενεαλογοῦσι, φάσκοντες εἶναι Κάρανον Ποίαντος τοῦ Κροίσου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Εὐρυβιάδα, τοῦ Δεβάλλου, τοῦ Λαχάρους, τοῦ Τημένου, ὃς καὶ κατῆλθεν εἰς Πελοπόννησον. Ex *Syncello* Chronograph. p. 209.

IX.

Generis Carani ſeriem, ut Diodoris ait, & ſcriptores plerique, in quibus etiam Theopompus, ita deſcribunt. Caranus frater Phidonis, Ariſtodamidae filius, filii Meropis, F. Theoſtii, F. Ciſſii, F. Temeni, F. Ariſtomachi, F. Cleodatis, F. Hylli, F. Herculis. Alii aliter, inquit, genus recenſent, adfirmantes Caranum Poeantis ex Croeſo nati filium, cui pater fuerat Cleodaeus, Cleodaei Eurybiades, tum hujus Deballus, hujus iterum Lachares, ac tandem Temenus, qui in Peloponneſum deſcenderit.

X.

Μετὰ ταῦθ' ὁ μὲν βασιλεύς, ἀναλαβὼν ἑαυτὸν ἐκ τῶν τραυμάτων, προέθηκε κρίσιν ἀριστείων. καθέβησαν μὲν οὖν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα δύο, Κλέοννις τε καὶ Ἀριστομένης, ὧν ἑκάτερος εἶχεν ἴδιόν τι πρὸς δόξαν. ὁ γὰρ Κλέοννις ὑπερασπίσας τὸν βασιλέα πεπτωκότα, τῶν ἐπιφερομένων Σπαρτιατῶν ὀκτὼ νεκροὺς ἐπεποιήκει, καὶ τούτων ἦσαν δύο ἡγεμόνες ἐπιφανεῖς. πάντων δὲ τῶν ἀναιρεθέντων ὑπ' αὐτοῦ τὰς πανοπλίας ἐσκυλευκὼς, ἐδεδώκει τοῖς ὑπασπισταῖς, ἵνα ἔχῃ σημεῖα τῆς ἰδίας ἀρετῆς πρὸς τὴν κρίσιν. πολλοῖς δὲ περιπεσὼν τραύμασιν, ἅπαντ' εἶχεν ἐναντία, μέγιστον παρεχόμενος τεκμήριον τοῦ μηδενὶ τῶν πολεμίων εἶξαι. ὁ δ' Ἀριστομένης ἐν τῷ περὶ τοῦ βα-

X.

Poſt haec rex, cum ſeſe ex vulneribus recepiſſet, judicium inſtituit de virtutis praemio. Deſcenderunt in id certamen duo Cleonnis & Ariſtomenes, quorum uterque ad gloriam peculiare aliquid habebat. Nam Cleonnis cum regem humi prolapſum protegeret, ex irruentibus Spartanis octo interfecerat, in quibus erant duo duces inſignes: cumque omnes, quos occiderat, armis ſpoliaſſet, ea tradiderat propugnatoribus ſuis, ut ſuae virtutis argumenta apud judices haberet. Adfectus etiam multis vulneribus, omnia acceperat adverſa, maximo argumento nulli ipſum hoſtium ceſſiſſe. Ariſtomenes vero in eodem circa regem certamine

---

omnes Latinos ALBULAM malle, quod tamen diminutivum, ALBAM non plane abſurdum eſſe, utique indicat. Id vero unde *Diodorus* acceperit, Albam Longam a Tiberi, cui tum Albae nomen, fuiſſe cognominatam, neſcio; praeſertim cum urbs illi fluvio non accubaret, ſtadiis ferme CXX. teſte *Dionyſio* R. Ant. L. I. p. 65., ab eo disjuncta. P. Wess.

80. Φάβιος, ὁ νῦν &c.] Q. Fabium Pictorem eſſe, nemo ignorat. Mox edebatur φασὶ τὸν Αἰνείαν, abſurdiſſime. Helenus ad Aeneam Aeneid. III, 389.

Cum tibi ſollicito ſecreti ad fluminis undam
Littoreis ingens inventa ſub ilicibus ſus,
Triginta capitum foetus enixa, jacebit,
Alba, ſolo recubans, albi circum ubera nati:
Is locus urbis erit. ———

Praeferrem quoque poſt pauca καθηγήσεσθαι. P. Wess.

83. Μέλλοντος αὐτοῦ θύειν &c.] In *Syncello* μέλλοντι quod mutavi. Videntur praeterea poſt θύειν ad ſententiam pleniorem nonnulla deſiderari. Alioqui ſcribendum ὃν —— θύειν ἐκφυγεῖν ἐκ τῶν χειρῶν &c. P. Wess.

88. Οἰκῆσαι τὸν τόπον] Οἰκίσαι ſcriptum fuit, quod ſolito ſibi more librarii mutarunt. Vid. ad L. XV, 66., & de ipſa hac re, parum tamen diſſentientem, *Aur. Victorem* Orig. Gent. Rom. C. II. P. Wess.

99. Τοῦ Ἀριστοδαμίδα] Apud *Syncellum* Ἀριστοδαμανίδα. *Scaliger*, quem ſequimur, rectius in fragmentis *Euſebio* additis. *Satyrus* in *Theophilo* L. II. ad Autol. p. 96. Ἀριστοδαμίδου vocat, neque ille bene. Ex Ἀριστόδημος ſive Ἀριστόδαμος naſcitur Ἀριστοδαμίδας. Porro Κάρανος Φείδωνος Phidonis eſt frater, de qua ellipſi ad L. IV, 68. commentari memini. P. Wess.

Τοῦ Μέροπος] Hunc *Satyrus* ignorat, ejus loco *Aeanum* ponens, cui pater fuerit *Theſtius*, avus *Maron*, proavus *Ciſus*. a quibus Theſtium & Ciſum, ſive Κίσσον & Θέστιον, rectius ſcribit, ut ex *Pauſania* L. II, 19, 26. notum eſt: perperam vero *Syncellus* negligit *Maronem*. Caranus enim ἑνδέκατος ὢν ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέους καὶ ἕβδομος ἀπὸ τοῦ Τημένου, ſicuti ipſe ait p. 198. & p. 209., & *Syncello* longe antiquior marmoris *Parii* auctor, de Phidone locutus. Atqui nec undecimus ab Hercule, neque ſeptimus a Temeno eſſe poterit, niſi ſi in ſeriem majorum ejus Maronem iſtum addideris. Novi *Velleji Paterculi* verba ex L. I, 6. *Caranus —— ſextus decimus ab Hercule.* Sed ea non moror, quippe prava & hinc inſtauranda. P. Wess.

3. Τοῦ Κλεοδάτους] Scribe Κλεοδαίου & vide adſcripta L. IV, 31. De ſequenti majorum Carani ſerie nihil habeo, quod admoneam, niſi in Veneta *Syncelli* editione, ut plurima alia, longe corruptiſſimam eſſe. P. Wess.

11. Μετὰ ταῦθ' ὁ μὲν βασιλεὺς &c.] Illuſtre hoc *Diodori* fragmentum publicarat *H. Stephanus* praeſcripto indice, ἀνωνύμου τινὸς περὶ δύο ἀνδρῶν ἀριστευσάντων ἐν πολέμῳ καὶ ἀγωνιζομένων περὶ πρωτείων, quaſi declamatio quaedam eſſet Rhetoris incerti. Nihil certe *Stephanus* de ejus auctore, aut unde id habuerit, addere dignatus eſt. Gloria detecti ſcriptoris, e cujus libris decerptum fuit, debetur *Iſaaco Voſſio*, de quo ſic pater ejus in Addendis Libro II. Hiſt. Graecor. p. 519. „Item fragmentum de Cleonnide & Ariſtomene, quod una cum nonnullis „*Polemonis* & *Himerii* (p. 20.) edidit *Henricus Stephanus*. Sed „neſciebat, eſſe *Diodori*: cui tribuitur in Florentino codice „Bibliothecae Mediceae, unde in peregrinatione ſua exſcripſit filius meus *Iſaacus*, ignarus tum, jam *Stephani* praelo „prodiiſſe". Latuit deinde poſt id *Voſſii* indicium in obſcuro, donec ante hos ferme XXX. annos vir eruditiſſimus *L. Boivinius* id cura ſua dignum cenſeret & Commentariis Academiae Regiae Inſcriptionum T. III. pag. 106. utroque ſermone deſcriptum inſereret: cujus ut praedicanda eſt opera, ita nullus negligere debeo, in Vaticanae Bibliothecae codice MCCCCXLV., ſed minoris formae, idem fragmentum *Diodoro* tribui praepoſito titulo περὶ δύο ἀνδρῶν ἀριστευσάντων κ. λ., uti apud *Stephanum*, idque mihi indicatum eſſe a Celeb. *Aſſemano*. P. Wess.

15. Ὁ γὰρ Κλέοννις ὑπερασπίσας τὸν βασιλέα] Regem iſtum, Cleonnique & totam fragmenti hujus ſcenam dexterrime patefecit Cl. *L. Boivinus*. Bellum gerebatur Meſſeniacum I. Imperabat Meſſeniis rex Euphaes. Committitur pugna, qua Euphaes audacius atque ardentius, quam regem decebat, in cohortem Theopompi, regis Spartae, invectus, vulnera multa & letalia accipit. Incrudeſcit certamen, Meſſeniis pro rege ſuo fortiſſime conſiſtentibus, Spartanis eumdem jam jam capturis. Tum Cleonnis Euphaei patriaeque egregiam operam navavit,

tamine quinque trucidaverat Lacedaemonios & armis exſuerat inter ingruentes infeſtoſque hoſtes, ſuumque ipſius corpus illaeſum ſervaverat: rediens autem e praelio in urbem facinus patraverat laudabile. Cleonnis enim vulneribus infirmus, neque incedere neque aliorum manibus deduci poterat: itaque eum in humeros ſublatum Ariſtomenes in urbem deportavit, nihiloque ſecius arma ſua, quamtumvis Cleonnis ceteris & magnitudine corporis & robore praeſtaret. Quae quidem argumenta cum utrique ſuppeterent ad eam fortitudinis contentionem, rex una cum ducibus, ut lex jubebat, pro tribunali conſedit: prior autem Cleonnis hujuſmodi uſus oratione eſt.

„ Brevis quidem de fortitudinis praemio habenda oratio eſt: judices enim ſunt virtutis utriuſque ſpectatores. Hoc tamen admonere debeo, cum contra eosdem homines eodem tempore & loco uterque pugnaremus, plures a me eſſe necatos. Manifeſtum ergo videtur, uter eodem in caſu & numero caeſorum & jure petendi praemii ſit potior. Quin & utriuſque corpora apertiſſima praebent indicia praeſtantiae. Alter enim oppletus adverſis vulneribus e pugna diſceſſit: alter vero tanquam ſollemni e celebritate, non tali acie digreſſus, non didicit experimento quid hoſtile ferrum poſſet. Fortaſſe igitur fortunatior Ariſtomenes, at me fortior jure non cenſebitur. Clarum enim eſt eum, qui tot corporis ſui lacerationes ſuſtinuit, profuſiſſime caput pro patriae ſalute objeciſſe. At qui in ea hoſtium congreſſione inque tot periculis evadere ſine vulnere potuit, is utique mire ſibi cavit, ne quid male pateretur. Itaque abſurdum fuerit, ſi coram pugnae ſpectatoribus ille, qui pauciores hoſtium interemit, minusque ſuo corpore eſt periclitatus, primas tamen alteri auferat, qui utraque illa re praeſtat. Exportaſſe vero, finito jam periculo, alterius corpus vulneribus confectum, nullam quidem fortitudinem, ſed corporis fortaſſe robur demonſtrat. Haec ad vos dicta abunde erunt. Namque factorum certamen, non verborum, propoſitum eſt.

Pro ſe tum viciſſim Ariſtomenes orationem exorſus eſt.

„ Miror, inquit, eum, qui ſervatus eſt, contendere cum iſto de praemio velle, a quo ſalutem accepit. Neceſſe enim eſt, aut illum judices amentes arbitrari, aut judicium fore de his, quae nunc dicuntur, non de illis, quae tum geſta ſunt, cenſere. Neque ſolum enim Cleonnis virtute inferior, ſed & animi prorſus ingrati demonſtrabitur. Omiſit ea, quae prae-

σιλέως ἀγῶνι πέντε μὲν ἀνῃρήκει τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ τὰς πανοπλίας ἐσκυλεύκει, τῶν πολεμίων ἐπικειμένων· καὶ τὸ μὲν ἑαυτοῦ σῶμα διεφύλαξεν ἄτρωτον· ἐκ δὲ τῆς μάχης ἀπερχόμενος εἰς πόλιν, ἔργον ἐπαινούμενον ἔπραξεν. ὁ μὲν γὰρ Κλέονις ἀσθενῶς ἐκ τῶν τραυμάτων διακείμενος, οὔτε βαδίζειν καθ' αὑτὸν, οὔτε χειραγωγεῖσθαι δυνατὸς ἦν· ὁ δ' Ἀριστομένης δεξάμενος αὐτὸν ἐπὶ τοῦ σώματος, ἀπήνεγκεν εἰς τὴν πόλιν, οὐδὲν δὲ ἧττον κομίζων τὴν ἰδίαν πανοπλίαν, καὶ ταῦτα τοῦ Κλεόνιδος προέχοντος τῶν ἄλλων μεγέθει τε καὶ ῥώμῃ σώματος. τοιαύτας δ' ἐχόντων ἀφορμὰς εἰς τὴν ὑπὲρ τῶν ἀριστείων κρίσιν, ὁ βασιλεὺς ἐκάθισε μετὰ τῶν ταξιάρχων, κατὰ τὸν νόμον. προλαβὼν οὖν τὸν λόγον ὁ Κλέονις, τοιούτοις ἐχρήσατο λόγοις.

„ Βραχὺς μὲν ἐστὶν ὁ περὶ τῶν ἀριστείων λόγος· κριταὶ γάρ εἰσιν οἱ τεθεαμένοι τὰς ἑκατέρων ἀρετάς· ὑπομνῆσαι δὲ δεῖ με, διότι πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας ἑκατέρων διαγωνισαμένων ὑφ' ἕνα χρόνον καὶ τόπον, ἐγὼ πλείους ἀπέκτεινα. δῆλον οὖν ὡς κατὰ τὴν αὐτὴν περίστασιν ὁπότερος ἐν ἀριθμῷ τῶν ἀναιρεθέντων προέχει, καὶ τοῖς εἰς τὸ πρωτεῖον δικαίοις. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ σώματα ἑκατέρων ἐμφανεστάτας ἀποδείξεις ἔχει τῆς ὑπεροχῆς. ὁ μὲν γὰρ, πλήρης ὢν τραυμάτων ἐναντίων, ἀπελύετο τῆς μάχης· ὁ δ' ὥσπερ ἐκ πανηγύρεως, ἀλλ' οὐ τηλικαύτης παρατάξεως ἐξιὼν, οὐκ ἐπειράθη τί δύναται πολεμίων σίδηρος. εὐτυχέστερος μὲν οὖν ἴσως Ἀριστομένης, ἀγαθώτερος δ' ἡμῶν οὐκ ἂν δικαίως κριθείη. πρόδηλος γὰρ ὁ ὑπομείνας τοσαύτας διαιρέσεις τοῦ σώματος ὡς ἀφειδῶς ἑαυτὸν ἐπέδωκεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος· ὁ δ' ἐν πολεμίων συμπλοκῇ καὶ τοιούτων κινδύνων, τηρήσας ἑαυτὸν ἄτρωτον, εὐλαβείᾳ τοῦ παθεῖν τι τοῦτ' ἐνήργησεν. ἄτοπον οὖν εἰ παρὰ τοῖς ἑωρακόσι τὴν μάχην, ὁ τῶν πολεμίων μὲν ἐλάττους ἀνελὼν, τῷ δ' ἰδίῳ σώματι κινδυνεύσας ἧττον, προκριθήσεται τοῦ πλεονεκτοῦντος ἐν ἀμφοτέροις. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ μηδενὸς ἔτι κινδύνου ὑπάρχοντος, βαστάσαι τὸ σῶμα κατακεκομμένον ὑπὸ τῶν τραυμάτων, ἀνδρείαν μὲν οὐδεμίαν ἔχει, σώματος δ' ἴσως ἰσχὺν ἐπιδείκνυται. ἱκανά μοι ταῦτα εἴρηται πρὸς ὑμᾶς. πρόκειται γὰρ ἀγὼν οὐ λόγων ἀλλ' ἔργων.

Παραλαβὼν δ' ἐν μέρει τὸν λόγον Ἀριστομένης.

„ Θαυμάζω, φησὶν, εἰ μέλλει περὶ ἀριστείων ἀμφισβητεῖν ὁ σωθεὶς τῷ σώσαντι. ἀναγκαῖον γὰρ ἢ τῶν δικαζόντων αὐτὸν ἄνοιαν καταγινώσκειν, ἢ τὴν κρίσιν δοκεῖν ἐκ τῶν νῦν λεγομένων ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν τότε πεπραγμένων ἔσεσθαι. οὐ μόνον δὲ Κλέοννις δειχθήσεται κατ' ἀρετὴν λειπόμενος, ἀλλὰ καὶ τελέως ἀχάριστος. ἀφεὶς γὰρ τὸ τα-

„ συν-

---

irruenteſque hoſtes & repellens & conficiens, nec minorem Ariſtomenes, ipſum etiam Cleonnim, multis vulneribus fractum, e praelio auferens. Praelii meminit *Pauſanias* L. IV, 10., Cleonnin ibidem & ſaepe alias memorans, de Ariſtomene tamen C. 6. p. 294. diſſentiens. P. Wess.

44. Ὁπότερος ἐν ἀριθμῷ τῶν ἀναιρ. προέχει] Dixit *Diodorus* προέχειν ἐν ταῖς εὐπορίαις ἐν τοῖς ἀργυρίοις L. III, 49., quod probare non potui. Haec videntur auxilium illis ferre apta eſſe & accommodata; nec muto tamen ſententiam. Ibi repetita praepoſitio ingratiſſima accidit, quae hic abundatia quadam ſermonis tueri ſe ſe poterit. P. Wess.

67. Παραλαβὼν ἐν μέρει τὸν λόγον Ἀριστομένης] In Meſſeniacis Ariſtomenis illuſtre nomen eſt, dubium tamen utrius belli tempore vixerit, prioris an poſterioris? *Diodorus* L. XV, 66. poſteriore bello Meſſeniis praefuiſſe indicat, nec defuiſſe tamen, qui τὸν Ἀριστομένη γεγονέναι φασὶ κατὰ τὸν πρῶτον πόλεμον, i. e. bello priore Meſſeniaco. In his certe nomen profitebatur *Myron Prienenſis*, rerum eo bello geſtarum ſcriptor. Is Ariſtomenem hiſtoriae ſuae, teſte *Pauſania* L. IV, 6., inſeruit, factaque ejus deſcripſit. Non id quidem *Pauſaniae* placet, falſum arbitrato *Myronem*, ſed cauſſis parum probantibus, ut bene doctiſſimus *L. Boivinus*. Duo fuerunt Ariſtomenes, uterque in Meſſeniorum contra Spartanos bellis illuſtriſſimus, alter poſteriore, priore alter bello. Hic una cum Cleonnide regem Euphaem protexit, atque etiam de virtutis praemio contendit. Quin Theopompum deinde Spartanorum regem occidit, eodem *Myrone* auctore. Negat id iterum & *Myroni* obloquitur *Pauſanias*, poetamque advocat *Tyrtaeum*, qui tamen nihil de Theopompi morte: Meſſenes duntaxat agrum ab eo occupatum canit, ut optime vir eruditiſſimus monuit, de belli prioris fine tacens. *Myroni* vero adſentitur *Clemens Alex.* Protrept. pag. 36., nec longe abit *Plutarchus*, ſi eidem *L. Boivinio* fides, in Romulo p. 33. D., jactantiam Meſſeniorum perſtringens, qua de Ariſtomene magnifice gloriabantur, ὡς τρὶς ἑκατομφόνια τεθυκότος ἀπὸ Λακεδαιμονίων, i. e, uti volunt, trecentas eum victimas ex Lacedaemoniis immolaſſe; prodidit autem *Clemens* Ariſtomenem trecentos Spartanorum, inque his Theopompum, Jovi Ithomatae mactaſſe. Verum iſtud concluſionis genus mihi quidem

„ συντελεσθέντα ὑπ' αὐτοῦ καλῶς διαπορεύεσθαι, διέσυρε τὰς ἐμὰς πράξεις, φιλοτιμότερος ὢν ἢ δίκαιον. ᾧ γὰρ καὶ ἰδίας σωτηρίας τὰς μεγίστας ὀφείλει χάριτας, τούτου τὸν ἐπὶ τοῖς καλῶς πραχθεῖσιν ἔπαινον διὰ φθόνον ἀφῄρηται. ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ μὲν ἐν τοῖς τότε γεγενημένοις κινδύνοις εὐτυχὴς ὑπάρξαι, φημὶ δὲ πρότερον ἀγαθὸς γενέσθαι. εἰ μὲν ἐκκλίνας τὴν τῶν πολεμίων ἐπιφοράν, ἄτρωτος ἐγενόμην, οὐκ εὐτυχῆ με προσῆκεν ὀνομάζειν, ἀλλὰ δειλόν, οὐδ' ὑπὲρ ἀριστείων λέγειν κρίσιν, ἀλλὰ ταῖς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαις περιπεπτωκέναι· ἐπεὶ δ' ἐν πρώτοις μαχόμενος, καὶ τοὺς ὑφισταμένους ἀναιρῶν, οὐκ ἔπαθον ἅπερ ἔπραξα, ῥητέον οὐκ εὐτυχῆ με μόνον ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν. εἴτε γὰρ οἱ πολέμιοι καταπλαγέντες τὴν ἀρετὴν, οὐκ ἐτόλμησαν ἀμύνασθαι, μεγάλων ἐπαίνων ἄξιος, ὃν ἐφοβήθησαν· εἴτ' ἐκείνων ἀγωνιζομένων, εὐθύμως ἐγὼ φονεύων τοὺς ἀνθεστηκότας, καὶ τοῦ σώματος ἐποιούμην πρόνοιαν, ἀνδρεῖος ἅμα καὶ συνετός. ὁ γὰρ ἐν αὐτῷ θυμομαχεῖν ἐμφρόνως ὑπομένων τὸ δεινόν, ἑκατέρας ἔχει τὰς ἀρετάς, σώματός τε καὶ ψυχῆς. καίτοιγε ταῦτα δίκαια πρὸς ἑτέρους ἦν μοι ῥητέον ἀμείνους τούτου. ὅτε γὰρ Κλέοννιν παραλελυμένον ἐκ τῆς μάχης εἰς τὴν πόλιν ἀπήνεγκα, τὰ ἐμαυτοῦ σώζων ὅπλα, καὶ ὑπ' αὐτοῦ κεκρίσθαι νομίζω τὸ δίκαιον. καίτοιγε παροραθεὶς τότ' ὑφ' ἡμῶν, ἴσως οὐκ ἂν ἤριζε νῦν ὑπὲρ ἀριστείων, οὐδὲ διασύρων τηλικοῦτον μέγεθος εὐεργεσίας, ἔλεγε μηδὲν εἶναι μέγα τὸ πραχθέν, διὰ τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀποχωρεῖν ἐκ τῆς μάχης τοὺς πολεμίους. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι πολλάκις οἱ διαλυθέντες ἐκ τῆς μάχης, ἐξ ὑποστροφῆς εἰώθασιν ἐπιτίθεσθαι, καὶ στρατηγίᾳ ταύτῃ χρησάμενοι, τυγχάνειν τῆς νίκης; ἱκανά μοι τὰ ῥηθέντα. λόγων γὰρ πλειόνων οὐκ οἶμαι ὑμᾶς προσδεῖσθαι.

Τούτων ῥηθέντων, οἱ δικάζοντες, ὁμογνώμονες γενόμενοι * προέκριναν τὸν Ἀριστομένην.

„ clare gesserat, recenſere, meiſque factis obtrectat, ambitioſior profecto, quam par erat. Cui enim ſuae ſalutis cauſſa maximas gratias debebat, eum laude rerum fortiſſime geſtarum per invidiam defraudat. Fateor, me in illis periculoſis certaminibus felicem fuiſſe, ſed & ſtrenuum antea fuiſſe adfirmo. Si enim hoſtium incurſum, ne vulnera acciperem, vitarim, haud ſane felix, ſed timidus, adpellari debeo; neque nunc de palma certare, ſed legum poenas ſubire. Siquidem vero inter primos pugnam ciens & occurſantes occidens, non ea paſſus ſum, quae feci, dicendum utique eſt, me non fortunatum ſolum, ſed & fortem fuiſſe. Sive enim hoſtes, virtute hac perculſi, non auſi fuerunt me invadere, magnis laudibus dignus ſum, quem timuerunt. Sive illis decertantibus, fortiter ego ingruentes trucidavi & ſimul mei corporis curam egi, audax pariter & prudens fui. Nam qui in ſummo pugnae ardore caute periculum ſubit, utraſque corporis & animi virtutes poſſidet. Sed haec mihi recenſenda forent, apud alios, hoc homine aequiores. Quando enim Cleonnim corpore debilem ex pugna in urbem portavi, meis etiam armis conſervatis, tum ab ipſo conſtitutum fuiſſe judico, quid juſtum foret: qui quidem ſi tunc a nobis fuiſſet neglectus, non ſane contenderet de honoris nunc praemio, neque diceret, traducens tantae beneficentiae magnitudinem, haud magnum id fuiſſe facinus, quoniam ſub id tempus e pugna hoſtes diſceſſerant. Quis enim ignorat, ſaepe ex praelio digreſſos de integro incurrere ſolere, hacque arte uſos victoria potiri? Haec dicta ſufficiant: neque enim pluribus vos verbis indigere arbitror.

His dictis judices magno conſenſu Ariſtomenem praemio digniorem cenſuerunt.

XI.

Κιθαρῳδὸς ὁ Τέρπανδρος, τῷ γένει Μηθυμναῖος· Στασιασάντων δέ ποτε τῶν Λακεδαιμονίων, Χρησμὸς αὐτοῖς ἐξέπεσε πάλιν φιλιωθῆναι, Ἂν ἐκ Μηθύμνης Τέρπανδρος ἐκείνοις κιθαρίσοι. Καὶ δή τι μέλος Τέρπανδρος ἐντέχνως κιθαρίσας, Αὖθις πάλιν συνήρμοσε, Διόδωρος ὡς γράφει, Τῆς ἁρμονίας τῇ ᾠδῇ. καὶ γὰρ μεταπεσόντες, Ἀλλήλους περιέβαλλον, ἠσπάζοντο δακρύοις. *Tzetzes* Chiliad. 1. Hiſt. 16.

XI.

Citharoedus Terpander, genere Methymnaeus. Civili quondam bello agitatis Lacedaemoniis oraculum editum eſt, iterum conſenſuros, ſi ex Methymna Terpander illis caneret. Et ſane cantum quemdam cum artificioſe ceciniſſet, ipſos iterum conjunxit, uti Diodorus ſcribit: concentus enim cantilena commutati ſeſe amplectebantur & lacrymis oſculabantur.

XII.

---

* *Προέκρινε in Vaticano.*

quidem ſatis juſtum non videtur. Adſumitur enim pro vero, centum victimas humanas ἑκατομφόνια eſſe; quam ego rem veterum auctoritate munitam vellem. Quis enim id docuit? Non certe *Plut.* eo loco, neque in VII. Sap. Conv. p. 159. E., neque Sympoſ. L. IV, 1., nedum *Fulgentius* de Serm. Antiq. in *Nefrendes*, aut *Pauſanias* L. IV, 19. Imo vero clariſſime oſtendunt, ἑκατομφόνια illos Meſſeniorum Jovi Ithomatae celebraſſe, *ὅστις πολεμίους ἄνδρας κατεργάσαιτο ἑκατόν, qui in pugna hoſtes centum confeciſſent.* Non ergo hoſtes ipſi mactabantur, cum ἑκατομφόνια ederentur. Adde in *Plut.* Sympoſio [illegible] ἑκατομφόνια legi: quod de humanis victimis abſurdiſſimum, non item aliis, quae ob caeſos hoſtes jugulabantur. Mitto nunc, tria illa ἑκατομφόνια, de quibus *Plutarchus*, diligenter a *Pauſania* deſcribi atque Ariſtomenis, qui Meſſeniaco II. bello geſtis inclaruit rebus, gloriae contribui L. IV, 19. p. 326. Iſtud itaque decus, modo veri fidem non ſuperjecerint Meſſenii, Ariſtomeni II. relinquamus. Noſter priore bello egregiam laudem, optimum iſtum virtutis fructum, abſtulit, obſcuratus deinde, ut fieri ſolet, *Rhiani Bennei* verſibus, in quibus, ſicuti in *Homeri* Iliade Achilles, Ariſtomenes II. τὰ πάντα erat, teſte *Pauſania* ib. C. 6. P. Wess.

94. *Καὶ τοῦ σώματος ἐποιούμην πρόνοιαν*] Contendit cum his Cl. *Chriſtoph. Wollius* verba *S. Pauli* ex Ep. ad Roman. C. XIII, 14. *καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας* Diſſert. de Verb. Med. p. 194., neque male profecto. At quae continuo ibi adducuntur, de libris *Diodori*, qua deperditis, qua ſuperſtitibus ex tanta ſtrage, ea aliud agenti excidiſſe, credibile fit. P. Wess.

95. *Ἐν αὐτῷ θυμομαχεῖν*] Mallem *ἐν αὐτῷ τῷ θυμομαχεῖν*. Vide L. XVII, 34. Scribe etiam mox *παροραθεὶς τότ' ὑφ' ἡμῶν* ex nexu ſermonis. P. Wess.

17. *Τῷ γένει Μηθυμναῖος*] *Clementi Alexandrino* Stromat. L. I. p. 365. & *Apoſtolio* Cent. XII, 70. *Ἀντισσαῖος* eſt eadem ex Lesbo. Variatum tamen ejus in patria fuiſſe, ex *Suida* in *Τέρπανδρος* conſtat. Par diſcordia de ejus, qua vixerit, aetate apud *Clementem* ibid. p. 397., cui *Plutarchum*, de Muſic. pag. 1132. adjunge. P. Wess.

21. *Αὖθις πάλιν συνήρμοσε*] Inſtauratae hujus concordiae meminerunt paroemiarum collectores *Zenobius* V, 9. & *Suidas* in *Μετὰ Λέσβιον ᾠδόν*. Ejus vero cauſſa Terpandri lyram, ſeptem chordis inſtructam, nomos aliaque ejuſdem impenſe deinceps probaſſe Spartanos, copioſe docetur a viro doctiſſimo ad O-

zon,

XII.

Sciendum eſt, Solonem vixiſſe tyrannorum Athenis tempore, ante Perſica bella: Draconem vero ante eum annis quadraginta & ſeptem. Refert id Diodorus.

XII.

Ιστέον ὅτι ὁ μὲν Σόλων ἐγένετο ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν τυράννων ἐν ταῖς Ἀθήναις, πρὸ τῶν Περσικῶν· ὁ δὲ Δράκων πρὸ αὐτοῦ ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ἔτεσιν, ὥς φησιν ὁ Διόδωρος. Ex *Ulpiano* ad Timocrateam p. 480.

XIII.

Et Diodorus Alpium quoddam promontorium, quod montis ejus quaſi ſummum, ab indigenis coeli dorſum vocari tradit.

XIII.

Καὶ Διόδωρος ἄκραν τινὰ τῶν Ἄλπεων, κορυφὴν τοῦ σύμπαντος ὄρους δοκοῦσαν, οὐρανοῦ ῥάχιν ἱστορεῖ παρὰ τῶν ἐγχωρίων καλεῖσθαι. *Euſtathius* ad Odyſſ. A. p. 1190.

XIV.

Palladium Minervae trium cubitorum ex ligno erat ſimulacrum, quod coelo delapſum fuerat Peſinunte in Phrygia: unde & eam urbem Diodorus & Dio id nominis accepiſſe tradiderunt.

XIV.

Καὶ τὸ Παλλάδιον δὲ τῆς Ἀθηνᾶς τοῦτο ἦν τρίπηχυ ξύλινον, ἐξ οὐρανοῦ καταπεσὸν ἐν Πεσσινοῦντι τῆς Φρυγίας, ὅθεν Διόδωρος καὶ Δίων τὸν τόπον κληθῆναί φασιν. *Tzetzes* ad *Lycophron* v. 355.

XV.

Diodorus Siculus Neapolim ab Hercule conditam fuiſſe, auctor eſt.

XV.

Διόδωρος δὲ ὁ Σικελὸς τὴν Νεάπολιν ὑφ' Ἡρακλέους φησὶ κτισθῆναι. Ex *Tzetze* ad Lycoph. v. 717.

XVI.

Diodorus in quodam librorum ſuorum decem de Siculis & Sicanis locutus, diſcrimen novit, ut ſupra diximus, Siculi & Sicani.

XVI.

Διόδωρος δέ που τῶν δεκάτων βιβλίων εἰπὼν περί τε Σικελῶν καὶ Σικανῶν, διαφορὰν οἶδεν, ὡς καὶ προερρέθη, Σικελοῦ καὶ Σικανοῦ. *Euſtath.* ad *Homer.* p. 1962. & p. 1896.

XVII.

Cyrus Perſarum obtinuit regnum eo anno, quo Olympias quinquageſima & quinta agebatur, ut ex Diodori Bibliotheca cognoſcitur.

XVII.

Κῦρος Περσῶν ἐβασίλευεν, ᾧ ἔτει Ὀλυμπιὰς ἤχθη νε., ὡς ἐκ τῶν Βιβλιοθηκῶν Διοδώρου — ἐστὶν εὑρεῖν. *Africanus* in *Euſeb.* Praep. Evang. L. x, 10. p. 488.

XVIII.

Polydamas iſte ex urbe erat Scotuſa, Nudis manibus leones, tanquam agnos, diſcerpens, Alatis pedibus celeres currus longe ſuperans, Manu corruentem ſpeluncam ſuſtentavit; Quam hiſtoriam

XVIII.

Ο Πολυδάμας οὗτος ἦν ἐκ πόλεως Σκοτούσης, Γυμναῖς χερσὶ μὲν λέοντας ὡς ἄρνας διαφθείρων, Πτεροῖς ποσὶ δ' ὑπερνικῶν ἅρματα ταχύδρομα, Τῇ δὲ χειρὶ τὶ σπήλαιον ἀντήρεισε συμπίπτον. Ὁ Σικελὸς

---

xon. Marm. p. 198. P. Wess.

31. Ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ἔτεσι] Confer *Jo. Meurſium* in Solon. C. 13. Draco Athenienſibus leges ſcripſit ſub Olymp. xxxix., teſte *Suida* in Δράκων pluribuſque aliis. Solon, cum Draconis leges ob aſperrimas delictorum poenas diſplicerent, alias rogavit circa annum iii. Olymp. xlvi., apud *Diogenem Laert.* L. i, 62. Quod ſpatium cum anni iſti xlvii. exſuperent, mendoſi videri poſſent, niſi nobis in ambiguo nunc eſſet, deperdita Bibliothecae *Diodori* ea parte, quomodo ſcriptum fuerit, ante Solonem annis xlvii. fuiſſe Draconem: poteſt enim id vario modo verum perhiberi. P. Wess.

38. Οὐρανοῦ ῥάχιν] Non inſolens ῥάχις eſt de montis dorſo in *Polybio* L. v, 69. atque aliis. An vero *ſummum Peninum*, cui a S. Bernhardo nunc nomen eſt, an *ſummam Alpem* Itinerarii *Antonini* intellexerit *Diodorus*, ad finiendum prorſus eſt difficile. Vide, ſi tanti eſt, *Jos. Simlerum* Commentar. de Alpibus p. 87. & p. 96. P. Wess.

45. Ἐν Πεσσινοῦντι τῆς Φρυγίας] Confundit Palladium, quod ad Ilium e coelo delapſum fingunt apud *Apollodorum* Biblioth. L. iii, 11, 2., & Magnae Matris ἄγαλμα διοπετές, cui Peſinunte Romam delato ſacra ſtato tempore fiebant, referente *Herodiano* & *Ammiano Marcellino* L. xxii, 9. Id Peſinunte ex coelo decidiſſe, urbique nomen feciſſe perhibebant. Vide Noſtri L. iii, 59. & L. xxxvi. Eclog. 2. p. 537. P. Wess.

51. Τὴν Νεάπολιν ὑφ' Ἡρακλέους — κτισθῆναι] Miror *Diodorum* nihil hujus indicaſſe L. iv, 22., ubi Herculis prope Puteolos & Miſenum praeclarum opus deſcripſit. *Ph. Cluverio* res quoque credibilis non eſt L. iv. Ital. Ant. p. 1147., ut nec *Jul. Caeſ. Capacio* Hiſt. Neapol. L. i, 3. P. Wess.

58. Σικελῶν καὶ Σικανῶν] Reſpicit, puto, L. v, 6. Habes etiam conjunctos Σικελοὺς καὶ Σικανοὺς L. xiii, 59. Quem quidem locum ſi in animo *Euſtathius* habuit, ſcripſit παρά τε Σικελῶν, ut *Diodorus*. P. Wess.

74. Ὁ Σικελὸς Διόδωρος γράφει] Memoria hic *Tzetzen* deſtituiſſe videtur. *Pauſanias* eſt, qui de Polydamante haec omnia memoriae prodidit L. vi, 5., atque ex eo *Suidas* in Πολυδάμας. P. Wess.

82. Ἀλφίλω Φίλω] Scribi debere Σοφίλω viri docti dudum docuerunt, ſicuti & Antiphontem artem rhetoricam magis excultam reliquiſſe, primumque ob defenſum alterius negotium mercedem accepiſſe. Vide praeter ceteros *Jo. Alb. Fabricium* Biblioth. Graec. L. ii, 26. P. Wess.

89. Τῷ Αὐδολέοντος Παιόνων βασιλέως] Non obſcurum in Lyſimachi geſtis rebus Autoleontis, Paeonum regis, nomen eſt. Fieri ergo potuit, ut Xermodigeſtus iſte Lyſimacho regis & amici ſui theſauros prodiderit. Vid. L. xx, 19. P. Wess.

94. Τὸν Σαργέτιον ποταμὸν &c.] Vereor, ut hic fida *Tzetzae* fuerit memoria. Conſtat Decebalum, Dacorum regem, Sargetiam flumen alio rſum abduxiſſe, abditiſque captivorum opera & in fundum demerſis theſauris ſuis, idem in priorem alveum

λὸς Διόδωρος γράφει τῆς ἱστορίας. Ex *Tzetze* Chil. 11. Hist. 38.

Diodorus Siculus ſcripſit.

XIX.

Φασὶ δὲ καὶ τοὺς κατὰ διατριβὴν λόγους καὶ τὰ ῥητορικὰ ἰδιώματα εὑρεῖν, καὶ μισθοῦ συνηγορῆσαι πρῶτον δικανικὸν λόγον εἰς ἔκδοσιν γραψάμενον Ἀντιφῶντα Φίλου Ῥαμνούσιον, ὥς φησι Διόδωρος. *Clemens Alexandr.* Stromat. L. 1. p. 365.

XIX.

Ferunt quaeſtiones, quae in Schola fiunt, & rhethoricos colores inveniſſe, & accepta mercede advocatum egiſſe, ac primum judicialem orationem alteri tradendam conſcripſiſſe Antiphontem Phyli F. Rhamnuſium, ut dicit Diodorus.

XX.

Οὗτος ὁ Ξερμοδίγεστος, Διόδωρος ὡς γράφει, Οἶμαι τοῦ Αὐδολέοντος, Παιόνων βασιλέως, Φίλος τελῶν πιστότατος, τοὺς θησαυροὺς μηνύει ἢ Λυσιμάχῳ, ἤ τινι τῆς Θρᾴκης βασιλέων. Ἀργαλέον δέ μοί ἐστι, θεὸν ὡς πάντ' ἀγορεύειν Ἀβίβλῳ πεφυκότι μοι· οἴδατε οἷσπερ λέγω. Τοὺς θησαυροὺς ἐμήνυσε τῷ Θρᾴκης στεφηφόρῳ, Τοὺς Σαργετίου ποταμοῦ κάτωθεν κεχρυμμένους, Τούς, οὓς αὐτὸς κατέκρυψε σὺν αἰχμαλώτοις μόνοις, Τρέπων τὴν κοίτην ποταμοῦ, καὶ κατορύττων κάτω. Εἶτα τὸ ῥεῦν ἐπαφείς, τοὺς δ' αἰχμαλώτους σφάττων. *Tzetzes* Chil. VI. Hist. 53.

XX.

Iſte Xermodigeſtus, Diodorus uti ſcribit, arbitror Audoleontis, Paeonum regis, Amicus fideliſſimus, theſauros indicavit, vel Lyſimacho, vel cuidam Thraciae regum. *Difficile enim mihi, ceu Deum omnia fari, ſine libris exiſtenti; noſtis, quibus dico.* Theſauros patefecit Thraciae regi abditos in fundo fluminis Sargentiae. Quos ipſe abſconderat a ſolis captivis adjutus, fluvium abducens, & in veteri alveo defodiens, deinde amnem iterum inmittens & captivos occidens.

XXI.

Ὧν εἷς καὶ Μελέαγρος ἀδελφὸς Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, πρὸς ὀλίγας ἡμέρας δυναστεύσας καὶ ἐκπεσών. ὡσαύτως δὲ καὶ Ἀντίπατρος ἡμέρας τεσσαράκοντα πέντε. μεθ' οὓς Σωσθένης· ἔτι δὲ Πτολεμαῖος· πρὸς δὲ τούτοις Ἀλέξανδρος καὶ Πύρρος ὁ Ἠπειρώτης· οἱ πάντες ἔτη τρία κατὰ τὸν Διόδωρον ἐβασίλευσαν. *Syncellus* Chronograph. p. 213.

XXI.

E quorum numero Meleager, frater Ptolemaei Lagi, in dies paucos regnum aſſecutus eoque ſpoliatus. Similiter Antipater in dies XLV. dignitatem obtinuit. Poſt quos Soſthenes, tum Ptolemaeus, praeterea Alexander & Pyrrhus Epirota. Qui quidem omnes per tres duntaxat annos, ut Diodorus auctor eſt, regnaverunt.

XXII.

Τούτου (Φιλίππου) ἐπίτροπος Ἀντίγονος κατασταθεὶς, κρατεῖ Μακεδόνων ἔτη ιβ΄., κατὰ δὲ τὸν Διόδωρον ἔτη ἐννέα. *Syncellus* ibid.

XXII.

Antigonus Philippi tutor conſtitutus Macedonum regnum tenuit annis XII. ſive, ut Diodorus, novem.

XXIII.

Καππαδόκων βασιλεῖς ἑπτὰ, χρόνους ρξ΄. διαρκέσαντες, κατὰ τούτους ἤρξαντο τοὺς χρόνους, ὡς Διόδωρος γράφει. *Syncellus* Chronograph. p. 219.

XXIII.

Cappadocum reges VII. annis CLX. regnum tenentes, circa hoc tempus initia habuere, ſicuti Diodorus ſcribit.

XXIV.

Ἀσδρούβαλ βασιλεὺς, Σικελίας καταλαβόμενος,

XXIV.

Rex Aſdrubal, Sicilia occupta, bellum Romanis

---

alveum derivaſſe, omneſque eos interfeciſſe, quorum opera ad eam rem fuerat uſus. *Dio* & *Xiphilinus*, quos illuſtrat *R. Fabrettus* Syntagm. de Columna Traj. C. 8. p. 235., teſtes ſunt, ſed quid eos advoco? *Tzetzes* ipſe Chil. 11. v. 61. de Decebalo:

Πρὸς Ἀργυλίαν ποταμὸν τοὺς θησαυροὺς συγκρύπτων.

ubi ſi Σαργετίαν, ut oportet, ſcripſeris, idem habebis flumen. Ergone quod Trajani aetate commentus eſt Decebalus, tempore Lyſimachi factum etiam ab Autoleonte dicemus? Praeterea Autoleontem in intima Dacia regni ſui ſedem habuiſſe? Utrumque veriſſimum erit, ſi memoria *Tzetzen* non deſtituit, de qua ego re dubito. P. Wess.

3. Ἀδελφὸς Πτολεμαίου τοῦ Λάγου] Ptolemaeum Ceraunum intellige, cujus fratrem fuiſſe Meleagrum, teſtis locuples eſt eſt *Porphyrius* in *Scaligeri* Excerptis. Firmat *Georgius* noſter, Ptolemaeum iſtum τὸν Λάγου paſſim adpellans. Vid. pag. 215. P. Wess.

8. Ἔτη τρία κατὰ τὸν Διόδωρον] Haec vero prorſus conſentire dubites. Vide regum horum ſucceſſionem. Ptolemaeus Ceraunus cum per integrum annum & quinque menſes Macedoniam adminiſtraſſet, a Gallis occiſus eſt; ſucceſſit Meleager, quem quod regno indignus eſſet, poſt duos menſes ejuſdem poſſeſſione Macedones dejecerunt. Tum Antipater lectus, cui poſt XLV. dies, nam in *Syncello* pag. 215. peſſime legitur πέντε ἡμέρας, regnum eripit Soſthenes, illi dein in duos annos praepoſitus. Haec *Porphyrius* in Excerptis *Scaligeri*, non multum *Syncello* diſſentiente. Dices menſium rationem a *Diodoro* non fuiſſe habitam: quod verum eſſe poſſet, ni de Alexandro, Caſſandri, ut puto, filio, & Pyrrho itidem memoraſſet; quorum regni ſpatium ſi in ſummam, uti oportet, accedat, tribus annis amplius exſurget. Ergone ἔτη τέσσαρα ſcriptum fuit? Sic putarem, niſi *Euſebius* Ptolemaei Ceraunt regnum menſibus IX. circumſcripſiſſet. P. Wess.

14. Κρατεῖ Μακεδόνων ἔτη ιβ΄.] Totidem annos Antigoni Doſonis regno dedit *Porphyrius*, ſed melior *Diodori* ſententia, & temporum ordini congruentior, docente doctiſſimo *Ruperto* ad *Beſoldum* p. 250. P. Wess.

20. Κατὰ τούτους ἤρξαντο τοὺς χρόνους] Atqui Cappadocum regnum Punico I. bello, huc enim pleraque pertinent, quae ibi *Georgius* monachus, multis annis prius eſt. Nec abſurda tamen haec videbuntur, modo conſiderare velis, quae ad Eclog. 3. Lib. XXXI. p. 517. notata ſunt. P. Wess.

25. Ἀσδρούβαλ βασιλεύς] Lege adſcripta L. XIII, 43. Dedi autem

nis indixit. Metellus a Senatu bello gerendo dux creatus, victoriam reportavit. Eo praelio Lucius Glauco, vir nobilis, dum navim Aſdrubalis detinet, utramque amiſit manum. Narrat hoc Ariſtides Mileſius libro primo Rerum Sicularum, a quo ſumptum hoc argumentum tractavit Dionyſius Siculus.

πόλεμον Ῥωμαίοις κατήγγειλε. Μέτελλος δὲ ὑπὸ τῆς συγκλήτου στρατηγὸς χειροτονηθεὶς, ἐγκρατὴς ἐγένετο τῆς νίκης ταύτης, ἐν ᾗ Λεύκιος Γλαύκων εὐγενὴς ἀνὴρ, τὴν Ἀσδρούβα κατέχων ναῦν, ἀμφοτέρας ἀπέβαλε τὰς χεῖρας, καθάπερ ἱστορεῖ Ἀριστείδης Μιλήσιος ἐν πρώτῃ Σικελικῶν· παρ' οὗ τὴν ὑπόθεσιν ἔμαθε Διονύσιος ὁ Σικελιώτης. *Plutarchus* Parallel. Minor. C. I. p. 305.

XXV.

Olim Romanorum e Latinis genus Bellum, niſi ſollemniter indictum, non ſumebat, ſed in regionem gentis inimicae prius Haſtam projiciebat, inimicitiae principium indicantem. Tum vero bellum ordiebatur in eum populum. Hoc refert Diodorus.

XXV.

Τὸ πρότερον τὸ γένος μὲν Ῥωμαίων τῶν Λατίνων Οὐχὶ συνῆπτε πόλεμον ἀκηρυκτεὶ πρὸς ἔθνος, Ἀλλὰ τῇ χώρᾳ πρότερον ἔθνους τοῦ πολεμίου Δόρυ σημεῖον ἔρριπτεν, ἔχθρας ἀρχὴν σημαῖνον. Ἔπειτα δὲ κατήρχετο πολέμου πρὸς τὸ ἔθνος· τοῦτό φησι Διόδωρος. *Tzetzes* Chil. V. Hiſt. 15.

XXVI.

Iſte, ſic Diodorus, (Archimedes) Syracuſis proditoris opera Marcello ſubito traditis: Sive, uti Dio ait, a Romanis captis, civibus Dianae tunc pervigilium agentibus: Tali modo occidit manu cujuſdam Romani. Incurvatus formam mechanicam ſcribebat: Subito Romanus miles adſtat, captivumque trahit. Ille vero formis ſuis totus intentus Ignoransque quis eſſet, a quo traheretur, inquit, abſiſte, o homo, ab hac mea figura; Cum trahere pergeret, converſus Romanum agnovit, clamavitque, heus mihi machinarum mearum unam. Ibi miles metu perculſus eum occidit, virum inbecillum & ſenem, ſed operibus divinum. Quem Marcellus, re cognita, ſtatim luxit, & magnifice majorum in tumulis ſepelivit. Praeſentibus civium nobiliſſimis & Romanis: Viri vero interfectorem, ſecuri, ut puto, percuſſit. Dio & Diodorus hiſtoriam deſcribunt.

XXVI.

Οὗτος κατὰ Διόδωρον, τῆς Συρακούσης ταύτης Προδότου πρὸς τὸν Μάρκελλον ἀθρόως γενομένης, Εἴτε κατὰ τὸν Δίωνα Ῥωμαίοις πορθηθείσης, Ἀρτέμιδι τῶν πολιτῶν τότε παννυχιζόντων, Τοιουτοτρόπως τέθνηκεν ὑπό τινος Ῥωμαίου. Ἦν κεκυφὼς, διάγραμμά τι μηχανικὸν γράφων· Τὶς δὲ Ῥωμαῖος ἐπιστὰς εἷλκεν αἰχμαλωτίζων. Ὁ δὲ τοῦ διαγράμματος ὅλος ὑπάρχων τότε, Τίς ὁ καθέλκων οὐκ εἰδὼς, ἔλεγε πρὸς ἐκεῖνον· Ἀπόστηθι, ὦ ἄνθρωπε, τοῦ διαγράμματός μου. Ὡς δ' εἷλκε τοῦτον, συστραφεὶς, καὶ γνοὺς Ῥωμαῖον εἶναι, Ἐβόα, τί μηχάνημα τίς τῶν ἐμῶν μοι δότω· Ὁ δὲ Ῥωμαῖος πτοηθεὶς, εὐθὺς ἐκεῖνον κτείνει, Ἄνδρα σαθρὸν καὶ γέροντα, δαιμόνιον τοῖς ἔργοις. Ἐθρήνησε δὲ Μάρκελλος, τοῦτο μαθὼν, εὐθέως Λαμπρῶς τε τοῦτον ἔκρυψεν ἐν τάφοις τοῖς πατρῴοις. Σὺν τοῖς ἀρίστοις πολιτῶν καὶ τοῖς Ῥωμαίοις πᾶσι. Τὸν δὲ φονέα τοῦ ἀνδρὸς, οἶμαι, πελέκει κτείνει. Ὁ Δίων καὶ Διόδωρος γράφει τὴν ἱστορίαν. Ex *Tzetze* Chil. II. v. 131. &c.

XXVII.

Marcus Aemilius, Romanorum conſul & dux

XXVII.

Αἰμίλιος γὰρ Μάρκος, Ῥωμαίων ὕπατος, καὶ

ἄριστος

---

autem his locum inter *Diodori* fragmenta, tametſi in fine *Dionyſius Siculus* memoretur. Juſta enim ſuſpicio videtur doctiſſimi *Xylandri*, loco Διονύσιος ὁ Σικελιώτης fuiſſe olim Διόδωρος ὁ Σικελιώτης. Nullus certe poſt tyrannos Dionyſios ſcriptor Dionyſius Siculus, in quem haec conveniant, huc uſque erui ex latebris potuit. Vide *Jonſium* Hiſt. Phil. L. III, 8. & *Jo. Alb. Fabricium* B. Gr. L. III, 22, 20. Tu tamen, ſi aliud opineris, tanquam hic exſcriptum non foret, conſiderare poteris. P. Weſs.

39. Δόρυ σημεῖον ἔρριπτεν] De haſta, belli praenuncia, nihil attinet in re nota dicere. *Servium* vide *Aeneid.* IX, 53. & *Lindenbrog.* ad *Ammiani* L. XIX, 2. P. Weſs.

47. Εἴτε κατὰ τὸν Δίωνα] Sic & alii. At diſtinctius *Livius* L. XXV, 23. & ſeq., *Polybium*, ſicuti & *Diodorus*, ſecutus. P. Weſs.

50. Ἦν κεκυφὼς] Adi ſis *Plut.* in Marcello p. 308. & *T. Gataker.* ad *Antoninum* Imp. L. V, 1. P. Weſs.

69. Αἰμίλιος γὰρ Μάρκος &c.] Non defuturos proſpicio, qui grandem mihi dicam ſcribent ob haec iſtum in locum tranſlata: Valuit enim opinio *Dexippi* ea omnia eſſe, non *Diodori*: qua in haereſi & ipſe fui. Nunc in alia omnia eo, & cuncta ex *Diodoro* eſſe decerpta ſive a *Dexippo* ſive ab ipſo *Syncello* pertendo. Cauſſam deſideras? Recurre ad Excerpt. *Peireſc.* pag. 581. hujus Edit., & fragmenti hujus primam partem inde eſſe abraſam perſpicue animadvertes. Verba pleraque eadem ibi ſunt, ſtructura ſubinde mutata eſt. Jam cum illud caput, quod Macedoniae in quatuor regiones deſcriptionem exhibet, a *Livio* L. XLV, 29. tranſſumtum & verſum ſit e *Polybio*, hunc vero ducem in his rebus *Diodorus* habuerit, cur illi non redderem, quod verbis, ex ipſo citra dubium depromtis, artiſſime aptum & nexum eſt? Hoc amplius, ſervavit nobis *Suidas* nonnulla *Diodori* in Κλάμματα, quae ad pompam Aemilii triumphalem & ejus fercula pertinent: ea vero & in his conſpici, ſuo dicetur loco. Cauſſam habes, gravem, ut ego cenſeo. Tu ſi aliter ſentis, fruere iſthoc arbitrio. P. Weſs.

74. Καί τοι μεγάλων μεγάλως &c.] Abeſt μεγάλων in Excerptis *Scaligeri*, & optime quidem. In *Diodoro* erat καὶ καθόλου μεγάλως [illegible]. Mox mallem καὶ τούτων ὑπ' αὐτοῖς, Philippus videlicet & Antiochus, ſatis humane a Romanis habiti. P. Weſs.

81. Συγκεχωρηκότων] Ad *Syncelli* marginem συγκεχώρηκε corrigitur, quod, niſi συγχωρήσαι malueris, recipi poteſt. Statim ἀνδρὸς *Scaligeri* exemplo uncinis incluſi: abundat enim. P. Weſs.

86. Τὸν βασιλέα Γεντίωνα] Γέντιον, ut apud *Polybium* & *Livium*. Poſt pauca πεζικαῖς ἐν δυνάμεσι ferri non poteſt. *Goarus* καὶ δυνάμεις emendat. In *Diodoro* erat πεζικῶς καὶ ταχέως. P. Weſs.

94. Πόλεως Μακεδόνων πρώτης] In Theſſalia erat, praecipua tamen Macedonum urbs ob munitiones & opportunum ſitum. Philippus, Perſei pater, propterea inter πέδας Ἑλληνικὰς *Graeciae compedes* non poſtremam cenſebat apud *Polybium* L. XVII, 11. De Amphilochis, Aetolorum ſociis, *Livius* L. XXXVIII, 8, 10. P. Weſs.

1. Τὴν δὲ χώραν ὅλην διεῖλεν &c.] Hanc Macedoniae in quatuor regiones diviſionem ex *Dexippo*, ut putabat, depromtam *Notitiae Bibliothecae Vinarienſis* p. 70. notis illuminatam, inſeruit doctiſſimus *Schwarzfleiſchius*. quas omnes huc transferre aequum erit. P. Weſs.

2. Τὸν μεταξὺ τοῦ Νέσσου.] Νέσσος *Ptolemaeo* L. III. cap. 11, Νέσσος *Thucydidi* & *Stephano*, Νεσσὸς *Scymno Chio* v. 673., *Scylaci* p. 27. Περιπλ., aliiſque, Νέστος excerptis *Strabon.* Lib. VII., niſi tamen MSſ. lectio, qui Νεστὸς habent, verior eſt, nec non *Ariſtoteli* L. VI. Hiſt. An. cap. 31., & Μέστος denique *Zonaras* atque nummis fluvius hic vocatur. Neque enim Μεστὸν urbem *Conſtantino* Imp. περὶ Θεμάτων pag. 83. nominatam, in Νεστὸν

cum

ἄριστος στρατηγὸς, Περσέα λαβὼν αἰχμάλωτον, τοῦτον μὲν ἄδικον πρὸς Ῥωμαίους ἐξαγαγόντα παρὰ τὰς συνθήκας πόλεμον, εἰς ἐλευθέραν ἀπέθετο φυλακήν· τὰς δὲ πόλεις Μακεδόνων καὶ Ἰλλυριῶν ἁλούσας παρ᾽ ἐλπίδα πάσας ἐλευθέρας ἀφῆκεν, καίτοι μεγάλους μεγάλων κινδύνους ὑπομεινάντων Ῥωμαίων πολλάκις ἐν τοῖς πρὸς Περσέα πολέμοις. καὶ πρό γε τούτου κρατήσαντες πολέμῳ Φιλίππου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, καὶ τοσοῦτον ἐπ᾽ αὐτοῖς φιλανθρωπευθέντων, ὡς μὴ μόνον τὰς βασιλείας ἔχειν, ἀλλὰ καὶ φίλους αὐτοὺς εἶναι συγχωρησάντων· ἐφ᾽ οἷς (ἑαυτοὺς) Μακεδόνες ἀγνωμονήσαντες ἀνάξιοι ἐδόκουν ἔσεσθαι πάσης ἐλέους χειρωθέντες Ῥωμαίοις σὺν Περσεῖ. ἀλλ᾽ ἡ σύγκλητος ἀμνησικάκως καὶ μεγαλοψύχως αὐτοῖς προσηνέχθη, τὴν ἐλευθερίαν ἀντὶ δουλείας χαρισαμένη. ὁμοίως καὶ τοῖς Ἰλλυριοῖς· καὶ τούτων γὰρ τὸν βασιλέα Γέντιον αἰχμάλωτον ἔλαβον σὺν τῷ Περσεῖ. εὐγενῶς οὖν δυνατοῖς Ῥωμαῖοι τὴν ἐλευθερίαν χαρισάμενοι τὸ ἥμισυ διδόναι τῶν τελῶν προσέταξαν, ὧν πρότερον ἐτέλουν τοῖς ἰδίοις βασιλεῦσιν· ἐξέπεμψάν τε δέκα μὲν πρεσβευτὰς ἐκ τοῦ συνεδρίου εἰς Μακεδονίαν, πέντε δὲ εἰς Ἰλλυριούς. οἳ καὶ πρὸς Αἰμίλιον Μάρκον ἐλθόντες, συνεῖδον τὰ τείχη Δημητριάδος πόλεως Μακεδόνων πρώτης καθελεῖν, Ἀμφιλόχους δὲ τῶν Αἰτωλῶν ἀποζεῦξαι, καὶ τοὺς ἐπιφανεῖς ἄνδρας τῶν Μακεδόνων εἰς ἓν συναγαγεῖν, ἔνθα ἐλευθέρους καὶ ἀφρουρήτους αὐτοὺς ἀφῆκαν. κατέλυσαν δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν μετάλλων ἀργύρου καὶ χρυσοῦ προσόδους, διά τε τῶν ἐνοικούντων ἀνεπηρέαστον, καὶ ὅπως μή τινες μετὰ ταῦτα νεωτερίζοιεν διὰ τῶν χρημάτων ἀνακτώμενοι τὴν Μακεδόνων ἀρχήν· τὴν δὲ χώραν ὅλην διεῖλον εἰς τέσσαρα μέρη. ὧν πρῶτον, τὰ μεταξὺ Νέστου ποταμοῦ καὶ Στρυμόνος καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Νέστου Ἐρύμην, καὶ τὰ πρὸς Ἄβδηρα, καὶ Μαρώνειαν καὶ Αἶνον πόλεις. πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ Στρυμόνος, Βισαλτία πᾶσα μετὰ τῆς ἐν τῇ Σιντικῇ Ἡρακλείας. δεύτερον μέρος, ὅπερ ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς ὁρίζει ὁ Στρυμὼν ποταμὸς, ἀπὸ δὲ δυσμῶν ὁ καλούμενος Ἀξιὸς ποταμὸς καὶ οἱ παρακείμενοι αὐτῷ τόποι. τρίτον, ὃ περιέχει κατὰ δυσμὰς μὲν ὁ Πηνειὸς ποταμὸς, κατὰ δὲ ἄρκτον τὸ

praeſtantiſſimus, Perſea captum, quoniam iniquum & contra foedera bellum exorſus erat, in libera cuſtodia habuit. Urbes Macedonicas & Illyricas praeter omnium ſpem liberas dimiſit, quantumvis Romani Perſico bello ſaepenumero graviſſima ſubiiſſent pericula. Quin ante illum bello ſuperatis Philippo, Perſae patri, & Antiocho magno, ſummaque humanitate tractatis, non tantum regna, quibus praefuerant, reliquerant, ſed etiam ut ſocii atque amici eſſent conceſſerant. Quorum quidem beneficiorum ingrate Macedones obliti, una jam cum Perſe in Romanorum poteſtatem delati, omni videbantur miſericordia indigni futuri. At Senatus injuriarum immemor magno eos animo tractavit, libertatemque pro ſervitute reddidit, ſicuti & Illyriis: nam & horum regem, ut Perſea, Gentium captivum acceperant. Data ad eum modum libertate, imperant Romani, tributum dimidium ejus quod pependiſſent regibus ſuis, in poſterum pendant. Mittunt quoque decem e Senatu legatos in Macedoniam, quinque in Illyridem: qui cum M. Aemilio congreſſi cenſuerunt, Demetriadis, urbis Macedonum praecipuae, moenia eſſe dejicienda & Amphilochos ab Aetolorum ſocietate disjungendos, convocandos praeterea Macedonum nobiliſſimos. Ibi tum liberi & ſine praeſidio Macedones eſſe jubentur: tolluntur quoque auri atque argenti metallorum reditus, idque ea cauſſa, ne incolae injuriis adficiantur, neve pecuniis illis adjuti res novas moliantur Macedoniae regnum quaerentes. Deinde in quatuor regiones dividitur Macedonia, quarum prima inter Neſtum & Strymonem fluvios, & quae ad orientem Neſti plagam caſtella, tum circa Abdera, & urbes Maroneam atque Aenus: ad Strymonis vero occiduas plagas omnis foret Biſaltia cum Heraclea in Sintica regione. Secundam partem ab oriente fluvius Strymon, ab occidente flumen, cui Axio nomen, & his adfinia loca terminabant. Tertia pars ab occaſu fluvio Peneo, ad Boream Berni montis tractu circumſcribebatur,

---

cum F. *Morello* actutum mutaverim. SCHURZFLEISCH.

Τὰ μεταξὺ τοῦ Νέστου] Erudita ſunt, quae vir doctiſſimus de Neſto. Noilem tamen *Meroην Conſtantini*, ſive *Hieroclis* potius, urbem feciſſet. Vide not. in *Hieroclis* Synecdem. p. 640. P. WESS.

4. Καὶ Στρυμόνος] Ita *Syncellus*, qui totum hunc locum p. 268. (*Ed. Paris.*) Χρονογρ. attulit. *Scaliger* recte legit Στρυμόνος. Itidem Στρυμῶνος haud emendate legitur in *Scylace* p. 27. & p. 29. Περίπλου Tom. I. Geograph. Minor. *Hudſonii*. In excerptis *Strabonis* L. VII. p. 331. Ed. *Caſaub.* Στρυμωνίας male editum eſt. Nec ſatis recte in Chron. Alexand. p. 80. fluvius idem Στρύμων vocatur. In Notitia Eccleſiaſtica p. 21. Στρυμωνὸς tamen nuncupatus eſt, & Ἡράκλεια Στρυμοῦ memoratur *Conſtantino Porphyrogenneto* L. II. Θεμ. p. 83. SCHURZFL.

4. Καὶ τὰ — τοῦ Νέστου Ἐρύμην] Ita locum mutilum (in excerptis *Scaligeri*) e *Syncelli* ſchedis ſuppleo. Vocem ΕΡΥΜΗΝ redundare ait *Goarus*; ego potius corruptam maxime agnoſco, cujus loco e *Livio* περαίαν μέρη, vel ſimile quid, reſcribere malim. Περαῖα μέρη τοῦ Νέστου ſunt *tranſmarinae Neſti partes*, territorium videlicet Biſtonum & Ciconum ad Rhodopen uſque montem, in quantum Perſeus tenuerat. Vide de vocis περατικὸς uſu *Car. Dufreſn.* Gloſſar. Graecobarb. pag. 1148. *Salmaſius* in ſuis ſibi conjecturis non conſtat. Nec tamen expoſtulare cum eo jure poſſis, ſi *Dexippi* mentem non aſſequitur, quum locus in *Scaligeri* Edd. non ſit integer. Ille pro pro ΕΡΥΜΗΝ legit ΟΙΣΥΜΗΝ, quam in ora inter Strymonem & Neſſum ponit *Plinius* & *Ptolemaeus*. Vide *Stephanum* & *Harpocrationem*: adde hic *Mauſſacum*, ibi *Th. de Pinedo*. ΟΙΣΥΜΗ, πόλις τῆς Θρᾴκης *Suidas*. Admitti haec conjectura nequit, quia trans Neſſum regiones innuuntur, non urbs aliqua, quae cis Neſſum ſita fuit. Haec ratio alteram quoque ejus ſuſpicionem, quum ait, veram lectionem eſſe ΒΑΥΜΗΝ, labefactat. Etſi enim vel maxime Ἔλυμα illa ſit aliorum Ἐλίμεια, vel Ἐλίμεια, vel *Ptolemaei* etiam Ἔλυμα, notum tamen eſſe debet e *Livio* L. XLV. cap. 30. eam ad quartam Macedoniae regionem, non ad primam, pertinuiſſe, neque procul ab Epiro, longiſſime vero a Neſſo, abfuiſſe. SCHURZFLEISCH.

Καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Νέστου Ἐρύμην] Miror virorum doctiſſimorum in re minime difficili fluctuationes. Scriptum fuit, ut alias oſtendere memini, καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Νέστου ἐρύματα. Quod firmatur a *Livio* L. XLV. 29. *acceſſurum huic parti trans Neſſum, ad orientem verſum, qua Perſeus tenuiſſet vicos, CASTELLA, OPPIDA.* P. WESS.

Καὶ τὰ πρὸς Ἄβδηρα] Ita *Syncelli* editio. Ἄβδηρα *Scaliger*, quod magis Graecum. Verte, *territorium circa Abdera* &c. Ipſae enim tres urbes illae excludebantur, nec Macedoniae annumerabantur; ſed & liberae erant & αὐτόνομοι. Abdera, libera civitas, *Liv.* lib. XXXIII, 3. & *Plinio* N. H. L. IV. cap. II. Maronea, quae Macedoniae a *Conſtantino Porphyrogen.* de Them. II. Them. 2. adſcribitur, atque Aenos etiam, eidem *Livio* lib. XXXIX. cap. 27. liberae vocantur. SCHURZFL.

Καὶ τὰ πρὸς Ἄβδηρα] Non dubito, quin in *Diodoro* fuerit πλὴν τὰ πρὸς Ἄβδηρα &c. Clariſſime *Livius* dict. loc. *acceſſurum huic parti —— caſtella, oppida, praeter Aenum & Maroneam & Abdera.* P. WESS.

9. Ὁ καλούμενος Ἀξιὸς] Sic *Homerus*, Excerpta *Strab.* L. VII., *Scylax* p. 26., *Suidas*, *Stephanus* in ΑΜΦΑΞΙΟΝ, *Plut.* in Demetr. p. 809., *Nicephorus Gregoras* lib. VIII. Ῥωμ. Ἱστ., aliique. *Cedrenus* Συνοψ. Ἱστ. p. 705. Ἄξιον vocat. *Strabo* L. VII. p. 327., *Ptolemaeus* L. III, 13., paucique alii Ἄξιν ſcribunt. SCHURZFL.

Καὶ οἱ παρακείμενοι αὐτῷ τόποι] Videtur, ut e ſequenti commate patebit, & *Livii* teſtimonio probari poteſt, vox ΠΑΙΟΝΙΑΣ eſſe addenda. SCHURZFL.

11. Τὸ λεγόμενον Βέρνον ὄρος] Montem *Boram* vocat *Livius*. Ego non dubito, Βέρμιον ὄρος, prout *Salmaſius* voluit, legendum eſſe, quamvis Βέρμιον ὄρος & *Boram* diſtinguat in tabula Macedoniae Geographica *Chr. Cellarius*. Βερμίου ὄρους meminit *Ptolemaeus* L. III, 13. Excerpta *Strabonis* L. VII. ὅτι ἡ Βεροια πόλις ἐν ταῖς ὑπωρείαις κεῖται τοῦ Βερμίου ὄρους. *Jo. Douzatius* ad Livium

bebatur, quibus Paeoniae quaedam loca accedebant, in quibus & civitates praeclarae, Edeſſa & Beroea. Quarta regio & poſtrema, quam mons Bernus adfinem facit Epiro & Illyrici locis. Capita regionum ubi concilia fierent, erant itidem quatuor. Primae regionis Amphipolis, ſecundae Theſſalonice, tertiae Pella, quartae Pelagonia erat. In his magiſtratus conſtituti ſunt, vectigaliaque collecta. In ultimis Macedoniae locis & quae adſinia barbaris erant, permiſſum eſt, ut praeſidia armata, propter gentium earum inſidias, haberentur. Poſt haec M. Aemilius certamina & convivia multitudini praebuit, repertamque omnem pecuniam miſit Romam. Quorſum cum & ipſe veniſſit, a Senatu triumphum agere jubetur. Et prior quidem Anicius atque Octavius, ſuo quiſque die, de hoſtibus triumpharunt. At Aemilius vir ſapientiſſimus continuo triduo. Et primo quidem die currus mille ducenti praecedunt, inpoſitis candidis atque aſperis clypeis: tum totidem alii currus onuſti clypeis aeneis; poſtremo currus trecenti ſequebantur haſtis, ſariſſis, arcubus & jaculis offerti. Praeibant, ut in bello aſſolet, aeneatores. Erant etiam varii alii diverſi generis ſpecies geſtantes, tum fercula octingenta armis inſtructa. Die triumphi ſecundo ante omnia ferebantur numorum ſignatorum CIↃ. talenta, argenti infecti talenta CIↃ. CIↃ. CC. magna vis poculorum, imaginum variarumque ſtatuarum currus IↃ. ad hoc clypei aurei. . . & tabulae inter donaria habitae quam plurimae. Tertio die praecedebant candidi boves & formoſi centum viginti, auri talenta in vaſis CCXX. phiala decem auri talentorum gemmis conferta, aureae ſupellectilis adparatus varius talentorum X. elephantorum dentes ad CIↃ. CIↃ. ſinguli trium cubitorum, currus eburneus auro & gemmis ornatus, equus phaleris gemmatis & reliquo ornatu aureo tanquam ad bellum inſtructus, lectus aureus ſtragulis floridis inſtratus, lecticaque aurea purpura circum undique tecta. Poſt ea omnia infelix Macedonum rex Perſeus incedebat, cum filiis duobus filiaque una & praefectis ducentis quinquaginta. Porro coronae quadringentae

λεγομένου Βέρνου ὄρους, προστεθέντων καί τινων τόπων τῆς Παιονίας, ἐν οἷς καὶ πόλεις ἀξιόλογοι, Ἔδεσα καὶ Βέῤῥεια. τέταρτον καὶ τελευταῖον, ὅπερ τὸ Βέρνον ὄρος συνάπτει τῇ Ἠπείρῳ καὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα τόποις. ἡγοῦντο δὲ καὶ τέσσαρες πόλεις τῶν αὐτῶν τεσσάρων μερῶν. τοῦ μὲν πρώτου Ἀμφίπολις, τοῦ δευτέρου Θεσσαλονίκη, τοῦ τρίτου Πέλλα, καὶ τοῦ τετάρτου Πελαγονία. ἐν ταύταις ἀρχηγοὶ τέσσαρες κατεστάθησαν, καὶ οἱ φόροι ἠθροίζοντο. ἐν δὲ τοῖς ἐσχάτοις τῆς Μακεδονίας τόποις, διὰ τὰς τῶν παρακειμένων ἐθνῶν ἐπιβουλὰς, κατέστησαν στρατιώτας· ἐπὶ τούτοις ὁ Αἰμίλιος ἀγῶνας καὶ πότους μεγαλοπρεπεῖς τῷ πλήθει συντάξας, τὰ εὑρεθέντα χρήματα εἰς τὴν Ῥώμην ἀπέστειλεν· καταλαβὼν δὲ καὶ αὐτὸς θρίαμβον καταγαγεῖν κελεύεται παρὰ τῆς συγκλήτου· καὶ πρῶτος μὲν Ἀνίκιος καὶ Ὀκτάβιος ἀνὰ μίαν ἡμέραν ἑκάτερος ἐθριάμβευσεν· ὁ δὲ σοφώτατος Αἰμίλιος ἐπὶ τρεῖς. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ ἅμαξαι χίλιαι διακόσιαι προῆλθον φέρουσαι λευκὰς καὶ τραχείας ἀσπίδας, καὶ ἄλλαι χίλιαι διακόσιαι ἅμαξαι πλήρεις ἀσπίδων χαλκῶν, καὶ ἕτεραι τριακόσιαι λόγχας καὶ σαρίσσας καὶ τόξα καὶ ἀκόντια γέμουσαι. προηγοῦντο δὲ αὐτῶν ὡς ἐν πολέμῳ σαλπιγκταί· ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ποικίλα εἴδη φέρουσαι, κάμακες ὀκτακόσιαι καθωπλισμέναι· τῇ δευτέρᾳ παρεκομίσθη νομισμάτων τάλαντα χίλια, ἀργυρίου τάλαντα δισχίλια διακόσια, ἐκπωμάτων πλῆθος, ἀγαλμάτων καὶ ἀνδριάντων ποικίλων ἅμαξαι πεντακόσιαι· ἀσπίδες τε χρυσαῖ. . . καὶ πίνακες ἀναθεματικοὶ πάμπολλα. τῇ τρίτῃ προηγοῦντο λευκαὶ βόες εὐπρεπεῖς ἑκατὸν εἴκοσι, χρυσοῦ τάλαντα ἐν φορήμασι διακοσίοις εἴκοσι, φιάλη δέκα ταλάντων χρυσοῦ διάλιθος, χρυσωμάτων παντοῖαι κατασκευαὶ ταλάντων δέκα, ἐλεφάντων ὀδόντες δισχίλιοι τριπήχεις, ἅρμα ἐλεφάντινον ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθων, ἵππος φαλάροις διαλίθοις καὶ τῇ λοιπῇ κατασκευῇ διαχρύσῳ πολεμικῶς κεκοσμημένος, κλίνη χρυσῆ στρωμναῖς πολυανθέσι κατεστρωμένη, φορεῖον χρυσοῦν περιπεπετασμένον πορφύραν· ἐφ' οἷς Περσεὺς ὁ δυστυχὴς βασιλεὺς Μακεδόνων ἅμα δυσὶν υἱοῖς καὶ θυγατρὶ μιᾷ καὶ τοῖς ἡγεμόσι διακοσίοις πεντήκοντα. στέφανοι τετρακόσιοι δοθέντες ἐκ τῶν πόλεων καὶ τῶν βασιλέων,

---

vium p. 709. Orbelum eſſe *Livii* Boram opinatur. Male omnino. Quia enim Orbelus in limite Thracico cum Haemo connectitur, & Moeſiam a Macedonia dirimit, ut *Ph. Brietius* notat, & patet e *Strabon.* lib. VII. epitoma, *Ptolem.* L. III, 9. & *Jo. Tzetza* Chiliad. XI. v. 905., ad primam potius regionem, non ſane ad tertiam, eſt referendus. SCHURZFL.

12. Καί τινων τόπων τῆς Παιονίας] Male *Goarus* vertit, *Pannoniae loca.* Diſtinguendi enim omnino ſunt, licet multi eos confundant, Paeones & Pannones, quod docuit *Dio* lib. XLIX. p. 413. SCHURZFL.

17. Τοῦ μὲν πρώτου] Regio haec Macedoniae prima ἡ πρώτη Μακεδονία in numis vocatur. *Plutarcho* in Pyrrho p. 388. ἡ ἄνω Μακεδονία audit. *Stephanus* in ΑΜΦΙΠΟΛΙΣ nuncupavit Μακεδονίας κατὰ Θρᾴκην. SCHURZFL.

Ἀμφίπολις] Liberum oppidum *Plinio* L. IV, 10. SCHURZFL.

18. Τοῦ δευτέρου] Haec pars in numis δευτέρα Μακεδονία appellatur. Vid. *Ez. Spanhemii* Orb. Rom. Exerc. II. cap. 9. p. 289. Ἁλία etiam, quia ad mare Aegaeum plane vergebat integra, aliquando nominata eſt. *Stephanus* ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, πόλις Μακεδονίας, ἥτις πρὶν ἐκαλεῖτο Ἁλία. Non enim Ἁλία, ut volunt *Stephani* interpretes, Theſſalonica unquam dicta, ſed ἡ δευτέρα Μακεδονία, ὅπερ δὴ ἔδει δεῖξαι. SCHURZFL.

Τοῦ δευτέρου] Quod ſe probaſſe vir eruditiſſimus indicat, ejus ego demonſtrationis veſtigium non reperio: nam mari Aegaeo quod Macedonia adlueretur, id ſatis non eſt, ut Ἁλία dicatur; utique & Theſſalonice mari accubabat, uti optime oſtenditur a *Jo. Cameniata* de Excid. Theſſalon. C. 3. Adde ordinem verborum in *Stephano* & *Etymologo*, ubi patia, non pati, ut relativum pronomen Macedoniam ſpectet. Sed hoc obiter. P. WESS.

Θεσσαλονίκη] Liberae conditionis *Plinio* L. IV, 10. SCHURZFL.

19. Τοῦ τετάρτου Πελαγονία] Scribendum eſt ΠΕΛΑΓΟΝΙΑ per ᾰ breve. Vide *Scymnum Chium* v. 402. & v. 710. *Stephanus* Πελαγονία, μοῖρα Μακεδονίας. Excerpta *Strabonis* L. VII. οἱ δὲ Παίονες ΠΕΛΑΓΟΝΕΣ ἐκαλοῦντο. Potius ſcribendum ΠΕΛΑΓΟΝΕΣ. Iterum *Stephanus*, εἶναι δὲ γράφεται τὸ μὲν τῆς χώρας ὄνομα μᾶλλον τοῦ ἔθνους κατὰ δευτέραν συλλαβὴν διὰ τοῦ α, τὸ δὲ τοῦ ἔθνους μόνον διὰ τοῦ ε. *Strabo* ipſe tamen L. VII. p. 326. ΠΕΛΑΓΟΝΙΑΝ ſcribit. Paeones, teſte *Tzetza*, Bulgari medio aevo vocabantur. Sed Pelagones tamen tum videntur fuiſſe diverſi a Paeonibus populi. Vid. *Nicephor. Gregor.* L. IX. Ἱστ. Ῥωμ. cap. 34. Corruptiſſime ea regio *Marciano Capellae* vocatur *Paphlagonia*. Sed & Pelagoniae civitatis quiſnam praeter *Livium*, *Dexippum* & *Conſtantinum* Imp. p. 87. Lib. II. περὶ Θεμάτων meminerit, non memini. SCHURZFL.

Τοῦ τετάρτου Πελαγονία] Meminerunt urbis Pelagoniae *Nicetas Choniates* in Manuele Comneno L. II. p. 47. & L. III. principio, tum *Anna Comnena* Alexiad. L. V. p. 140., atque alii de hoc genere. Alia autem Pelagonia non eſt atque Heraclea Pelagoniae, ut oſtenſum fuit ad Itiner. *Anton.* p. 319. P. WESS.

23. Καὶ πότους — τῷ πλήθει συντάξας] *Congiarium populo fecit*, vertit *Goarus*, recte e *Dexippi* mente. *Congiarium* enim populo, militi *Donativum* dabatur. Sed *Livium* vide. *Suidas* in ΑΙΜΙΛΙΟΣ, τὰς δὲ πρὸς αὐτὸν ἀφικνουμένας τῶν Ἑλληνικῶν πρέσβεις ἱστία πολυτελῶς, τῇ λαμπρότητι τοῦ στρατηγοῦ φιλοτιμούμενος. SCHURZFL.

Καὶ πότους — τῷ πλήθει συντάξας] Nihil hic de congiario. Spectacula & convivia indicantur, quae M. Aemilius in Macedonia ſumma magnificentia civitatium legatis & multitudini praebuit. Lege *Livium* L. XLV, 32. cum nota viri ſummi *Jo. Fr. Gronovii*. P. WESS.

27. Καὶ πρῶτος μὲν Ἀνίκιος] Si voluit, uti videtur, Anicium & Cn. Octavium ante M. Aemilium triumphaſſe ſuo quemque die, in errore eſt. Aliud ex Capitolino marmore apud *Pighium* Faſt. ad ann. IↃ LXXXVI. p. 386. & *Livio* L. XLV, 42, 43. conſtat. Quin ne ea quidem ſatis juſta ſunt, quae de M. Ae-

λέων, ϗ ἐπὶ πᾶσιν Αἰμίλιος ἐφ' ἅρματος ἐλεφαντίνου καταπλήκτου. Ex *Syncello* Chronogr. p. 213.

XXVIII.

Διόδωρος δέ φησιν, ὅτι ιε΄. ἔτη ὁ νεώτερος Πτολεμαῖος ἐβασίλευσε μετὰ τὸν πρεσβύτερον, πολλάς τε παρανομίας διεπράξατο, τήν τε ἰδίαν ἀδελφὴν Κλεοπάτραν γήμας, ϗ πολλοὺς διαβάλλων ψευδῶς, ὡς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ, ϗ τοὺς μὲν ἀναιρῶν, τοὺς δὲ συκοφαντίαις φυγαδεύων ϗ τὰς οὐσίας ἀφαιρούμενος. *Syncellus* Chronogr. p. 226.

XXIX.

Ἀντικατέστησαν· ἠναντιώθησαν. Διόδωρος. Οἱ δὲ ὑπολειφθέντες ἀντικατέστησαν ἀλλήλοις. Ex *Suida*.

XXX.

Ἐντείνας ἑαυτόν. Διόδωρος. Ἐς τὸν στρατιωτικὸν ϗ εὐτελῆ βίον ἐντείνας. ἀντὶ τοῦ ἐπιδούς. Idem.

XXXI.

Ἐξακριβωθέντες· ἐρευνηθέντες. Διόδωρος. Ἄνδρες ἐξακριβωθέντες ὑπὸ βασιλέως εἰς μέγεθός τε ϗ ὕψος σώματος, ϗ τόλμης ὀξύτητα ϗ ἀγερωχίαν. Ex eodem.

XXXII.

Κλίμακες· ξύλα ὀρθά. Διόδωρος. Ἑξῆς δ' ἐκομίζοντο κλίμακες ω΄, πανοπλίας πολυτελεῖς ἔχουσαι. Iterum *Suidas*.

XXXIII.

Στεγανόν· πυκνόν· σφιγκτόν. ϗ Διόδωρος. Οἱ

civitatibus & regibus donatae: omnium vero poſtremus in curru eburneo ſtupendi operis M. Aemilius.

XXVIII.

Diodorus auctor eſt, juniorem Ptolemaeum xv. annis poſt ſeniorem regnaſſe, multaque perperam adminiſtraſſe: ſororem ſuam Cleopatram uxorem duxiſſe, inſidiarumque ſibi ſtructarum praetextu alios interfeciſſe, alios in exſilium egiſſe, calumniiſque oppreſſos bonis privaſſe.

XXIX.

Ἀντικατέστησαν. Adverſati ſunt. Diodorus. *Qui relicti erant contra ſeſe ſteterunt.*

XXX.

Ἐντείνας ἑαυτόν. Diodorus. *Quum vitae militari & tenuiori ſe totum tradidiſſet.*

XXXI.

Ἐξακριβωθέντες. Probati. Diodorus. *Viri regi & corporis magnitudine & proceritate, audaciaque & animi ferocia probati.*

XXXII.

Κλίμακες. Ligna recta. Diodorus. *Deinde geſtabantur perticae IↃCCC. e quibus pretioſa varii generis arma pendebant.*

XXXIII.

Στεγανόν. Denſum, tectum. Diodorus. *Romani cum*

M. Aemilio ſenatus imperio triumphante paullo ante prodita ſunt. P. Wess.

28. Ὁ δὲ σοφώτατος Αἰμίλιος] *Suidas* enim eſt ἀνὴρ σώφρων ϗ φέρων εὐτυχίας αἶνος ϗ ἱκανός id eſt *Strenuus*. Hinc *Cicero* eum L. II. N. Deor. Segm. 165. inter viros deo charos retulit. Schurzfl.

31. Καὶ τραχείας] *Salmaſius* Θρᾳκίας, ait, forte legendum. Sed vulgatam tamen ſe alibi adſtructurum promittit. *Scaliger* etiam Θρᾳκίας ſuſpicatur in notis. Ego eorum conjecturas firmo e *Plutarcho*, qui die ſecundo, quem cum primo vel *Plutarchus* vel *Dexippus* confundit, Θρᾴκια γέῤῥα producta eſſe aſſerit (in Aemilio p. 272. E.) Schurzfl.

34. Προσήχθη — σαλπιγκταῖς] Hoc *Plutarchus* tertio die factum eſſe prodit. De voce Κάμακες vid. *Dufreſn.* Gloſſ. Graecobarb. p. 559. Schurzfl.

36. Κάμακες ὀκτακόσιαι] *Suidas* ex *Diodoro* in Κλίμακες citat: Ἑξῆς δ' ἐκομίζοντο κλίμακες ὀκτακόσιαι, πανοπλίας πολυτελεῖς ἔχουσαι. quae quidem ego ad hunc Aemilii triumphum pertinere nullus dubito. Excerptor verba decurtavit: namque ejus καθωπλισμέναι id exprimunt, quod *Diodori* πανοπλίας πολυτελεῖς ἔχουσαι. Perticae erant, e quibus arma pretioſa ſuſpenſa erant. Id in *Suida* non laudo, quod κλίμακες vitioſe excerpſerit. Ait κλίμακες, ξύλα ὀρθά. Atqui κλίμακες ſcalae ſunt, κάμακες, ſicuti alibi ipſe explicat, ξύλα ὀρθά. Hoc ergo illi reddamus. Paullo ſuperius ϗ ἕτεραι λογχῶν ϗ σαρισῶν &c. γίνονται ſermonis genius deſiderabat. P. Wess.

38. Ἀργύρεα δὲ τάλαντα δισχίλια, διακόσια] Ἀσήμου puta. *Scaliger* legit τάλαντα δισχίλια διακόσια, ἐκπωμάτων πλῆθος, ἀγαλμάτων ϗ ἑξῆς. *Goarus* in verſione locum invertit, & poculorum quidem IↃ., ſtatuas vero & tabulas curruum vehentium cc. tantum meminit. Schurzfl.

40. Ἅμαξαι πεντακόσιαι] *Plutarchus* diei primo adſcripſit, & ἁμάξαις πεντήκοντα ϗ διακοσίαις numeravit. Schurzfl.

43. Ἐν φορήμασι διακοσίοις εἴκοσι] *Plutarchus* vaſa LXXVII. tantummodo numerat. Numerus talentorum deeſſe videtur. Schurzfl.

Ἐν φορήμασι διακοσίοις εἴκοσι] Si legas διακόσια εἴκοσι habebis talenta. Numeri notis fuere ſcripti, ut in *Scaligeri* Excerptis, σκ΄., hinc diſcrepantia. P. Wess.

44. Φιάλη —— διάλιθος] *Plutarchus* διὰ λίθων. Veteres tamen codices & ibi διαλίθου habent, quod ſane, quia minus obvium, non ſtatim mutandum erat. Ad formam τοῦ διάχρυσος fit διάλιθος. Videndus de hoc vocabulo C. *Dufreſn.* Gloſſ. Graecobarb. p. 297. Ego tamen, etſi in aliis etiam vocabulis id fecerit, hanc vocem Graecobarbaram eſſe nollem virum doctum minus recte ſtatuiſſe. Schurzfl.

Φιάλη — διάλιθος] Bene vir doctiſſimus. Haud ita tamen rarum eſt διάλιθος, ut cenſuiſſe videtur. Θρόνον διάλιθον & κλίνην διάλιθον dabit *Joſephus* L. I. Belli Jud. C. 25., 6. & ibid. cap. ult. §. 9., στέφανον διάλιθον *Jo. Chryſoſtom.* T. III. p. 162. D., ut alios praeteream. Ego quoque in animum inducere non poſſum, omnia pro Graecobarbaris putaſſe *Dufreſnium*, quae in Lexicon ſuum addidit. Nunquam profecto ea viro ſolertiſſimo ſententia ſedit. Mox edebatur φιάλαις διάλιθος, quod mutavi. P. Wess.

50. Περιπεπλεγμένον πορφύραν] Mallem πορφύρᾳ. Addit *Schurzfleiſchius*, vir Cl., locum *Flori* L. II, 12. de Perſeo, de uxore ejuſdem triumphata ex *Conſtantino* Imp. L. II. περὶ Θεμ. pag. 87., quos adi ſis. P. Wess.

55. Καὶ ἐπὶ πᾶσιν Αἰμίλιος] Vide *Propert.* L. IV. Eleg. ult. vers. 39., & *Virgil.* L. I, 288. Aen. Locum enim *Virgilii* de Aemilio capiendum eſſe, docuit *A. Turnebus* lib. X. cap. II. Advers. Adde his *Diodorum Siculum* L. XXXI., ex eoque *Photium* Cod. CCXLIV. p. 1056. Schurzfl.

61. Ὅτι ιε΄. ἔτη ὁ νεώτερος Πτολεμαῖος] Ptolemaeus cognomento Phyſcon, cujus xv. poſt fratris exceſſum anni, quomodo numerari debeant, docuit praeſtantiſſimus *H. Valeſius* ſupra p. 594. P. Wess.

90. Ἐκομίζοντο κλίμακες] Bona fide *Suidas* deſcripſiſſe videtur, quod in *Diodori* Excerptis invenerat. At pravum iſtic e-

cum tecta ſibi exſtruxiſſent, hibernarunt.

δὲ Ῥωμαίων στεγανὰ ποιήσαντες, παρεχείμαζον. Idem.

XXXIV.

Aëre ſereno & admodum ſudo tubam auditam eſſe, acutum & lugubrem ſonum reddentem, &c.

XXXIV.

Ἐξ ἀνεφέλου τοῦ ἀέρος καὶ αἰθρίας πολλῆς ἦχον ἀκουσθῆναι σάλπιγγος, ὀξὺν ἀποτεινούσης καὶ θρηνώδη φθόγγον καὶ ἑξῆς. *Suidas* in Σύλλας.

XXXV.

Συνεῖχεν. Exercebat, continebat. Diodorus. *Ille vero exercebat eos, ut eſſent milites, ſemet exemplum proponens.*

XXXV.

Συνεῖχεν· ἐξήσκει· ἐγύμναζε. Διόδωρος. Ὁ δὲ συνεῖχεν αὐτοὺς εἶναι στρατιώτας, παράδειγμα ὑποθεὶς ἑαυτόν. Idem.

XXXVI.

Diodorus. *Pollicentes & ipſi ſe ad id propoſitum operam ſuam collaturos.*

XXXVI.

Καὶ Διόδωρος. Ἐπαγγελλόμενοι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν ὑπόστασιν ταύτην συμβαλεῖσθαι. Iterum in Ὑποστάς.

XXXVII.

Diodorus. *Rege autem verbis iſtis cedente & emollito, permittit illi facere, quae velit.*

XXXVII.

Διόδωρος· τοῦ δὲ βασιλέως χαλῶντος καὶ παραλυομένου πρὸς τὰ λεγόμενα, ἐπιτρέπει αὐτῷ πράττειν, ὃ βούλεται. In Χαλάσω.

XXXVIII.

Diodorus. *Barbarus autem cum virgis caederetur, colore vultus nihil mutato, ferae inſtar obduravit.*

XXXVIII.

Διόδωρος. Ὁ δὲ βάρβαρος μαστιζόμενος, ὄμμα ἔχων ἄτρεπτον καὶ χρῶμα, καθάπερ θηρίον ἐκαρτέρει. In Χρῶμα.

---

rat πλάσμα ex ΚΑΜΑΚΕΣ calami lapſu progenitum. Vide ſupra p. 645. P. Wess.

2. Ἐξ ἀνεφέλου τοῦ ἀέρος] *Suidas* auctor eſt *Livium* & *Diodorum* de prodigiis iſtis memoraſſe, quae calamitates civilis belli portenderunt. Putares ergo, ex alterutro ſumtam eſſe tubam iſtam, coelo ſereno horrendum adeo inſonantem: ſecus tamen habet. Exſcripſit *Plutarchum* in Sulla pag. 456., quod *L. Kuſterum* fugiſſe mirarer, niſi abunde mihi conſtaret, hominum memoriam non ſemper in reddendis, quae lecta olim fuerunt, fidelem eſſe. Id praeterire non debeo, *Suidam* auxilio *Plutarcho* occurrere. In eo nunc editur: εἶναι μὲν γὰρ αὐτῷ ὀκτὼ τὰ σύμπαντα γένη διαφέροντα τοῖς βίοις. ubi αὐτῷ quid deſignet, neſcire ſe fatetur *Mar. Solanus*, malle tamen aut αὐτοῖς, ut ad vates referatur, aut ἐν τῷ αἰῶνι. Neutro opus eſt, *Suidas* εἶναι μὲν γὰρ ἀνθρώπων ὀκτὼ γένη in *Plutarcho* ſua aetate reperit. Itaque αὐτῷ ex ſcribendi compendio natales ſuos accepit. P. Wess.

EPISTOLAE DIODORI SICULI

EX ITALICA OCTAVII ARCHANGELI VERSIONE LATINE REDDITAE, INTERPRETE

V. C. ABRAHAMO PREIGERO.

CATANENSES SYRACUSANIS.

Epiſt. XIX. *Libri primi.*

Ep. I.

Viciſtis, ac ſpoliaſtis credulos agricolas noſtros, perſuadendo eos Oratorum more, diripuiſtis frumentum Sacerdotum Cereris, confregiſtis obeliſcum noſtrum Chalcidicum, ut & inſcriptionis noſtrae, ad flumen Symaethum, terminum, ex pacto nobis conceſſum, armiſque veſtris oppoſitum, ruptis legibus pacis, quam a nobis redemeratis, quo melius bellum iterum facere poſſetis. Nos in portu Megarenſi duas naves veſtras, eadem illa onuſtas praeda, cepimus, & Nobiles veſtros armatos praelio vicimus; navium altera, quae nobis ſeſe dedidit, mox autem exarmata fugam arripuit, & a noſtra clementia ad vos ſeſe recepit, una in captivitatem avexit noſtrorum hominum ligones

---

Epistolae Diodori. Nihil habent hae Epiſtolae quo ſe commendent, niſi forte raritate, quae tamen major olim fuit, quam nunc, editis illis in T. xiv. Bibliothecae Graecae *J. Alb. Fabricii*: nam futiles eſſe & confictas, in ambiguo non eſt. Audi ſummum virum: „ Antoninus Mongitor in Bibliotheca Sicula edita Panormi A. 1707. fol. T. I. p. 54. de Diodoro Siculo diſſerens refert ſub ejus nomine, Italica lingua produſſe *Epiſtolas LV.* in Petri Carrerae Hiſtoria Catanae T. I. p. 457. Prodiit illa hiſtoria Italice, Catanae 1639. fol. in qua notas nonnullas Carrera addidit, & p. 492. tradit Epiſtolas illas Latine e Graeco translatas A. 1470. a Cardinali *Beſſarione* Nicaeno. Italice vero ex Latino verſas nonnullas ab *Octavio Archangelo*, Nobili Catanenſi, qui circa A. C. 1600. floruit. Nec Graeca hactenus in lucem protulit quiſquam, nec Latinam quam Beſſario dicitur concinnaſſe verſionem. Quanquam vero idem Carrera dubitat ſintne Diodori Siculi an Theocriti Chii, tamen neutrius videntur eſſe, cum nemini veterum memorentur, neque MStus illarum Codex uſquam potuerit reperiri, ac minime obſcura νοθείας & recentioris aetatis argumenta in ipſis deprehendantur Epiſtolis, unde Placidus Reyna pro recenti eas otioſi ingenii commento habet, & laudatus Mongitor T. 2. p. 107: *apocryphae putantur a naſutioribus non ſine rationum pondere.* Idem viſum celeberrimo viro Giſberto Cupero Exerc. 1. de elephantis in numis, capite 9. T. 3. theſauri Antiquitatum Rom. Sallengriani p. 87. & Petro Burmanno, Viro eruditiſſimo, qui praef. ad Tomum ſextum theſauri ſplendidi ſcriptorum Siciliae, editum ex officina nobili Petri van der Aa Lugd. Bat. 1723. fol. in quo cum Carrerae hiſtoria Catanae recuſae Epiſtolae illae exſtant Italice cum verſione ex Italico Latina, antea inedita V. C. Abrahami Preigeri: *Addit deinde aliud argumentum* (Carrera) *quod nulli, credo, Critico placebit, ex Epiſtolis* Philanthropi, *Pontificis Maximi Catanenſium ad Cocalum, & Catanenſium ad Daedalum, quas ex Graeco vertit Beſſarion Latine, & Diodori alicujus Siculi eſſe jactantur. Has enim ſpurias & recentioris alicujus Sophiſtae eſſe quis non videt? Mentio ibi fit Julii menſis, & legionis, naumachiae, & cirri, quae ipſa nomina diu poſt Cocali tempora invaluerunt. Has Epiſtolas, quarum auctoritate paſſim utitur & ſe decipi patitur, dicit verſas ex Latino in Italicum ſermonem ab Octavio Archangelo, & ſervari in primo volumine Chronicorum Catanae: Ipſum tamen eas non potuiſſe Romae, cum ibi A. 1636. eſſet, reperire.* Idem Burmannus p. 9. *Ut lectoribus aeſtimandi copiam Carrera dare poſſet, qua auctoritate fretus plurima inaudita eruditis tradat, Diodori illius Epiſtolas ab Archangelo Italice verſas adjecit operi ſuo: Quod ſane docet bona fide Carreram his fidem habuiſſe, cum e re ſua conſultius aliter fuiſſet eas aeterno ſilentio premere: Manifeſtiſſimas enim fraudis & ſpuriae ignobilitatis notas praeferunt, quas hic longo ordine exponere nihil attinet, cum nemo humanitatis & elegantiae veteris ſtudioſus non ſtatim eas deprehendere queat. Lepidum vero eſt quod ſuſpicatur non Diodori Siculi eſſe ſed forte* Theocriti Chii, *quia Suidas ejus hiſtoriam Libycam (quam belli inter Libycas & Catanenſes geſti eſſe credit) & Epiſtolas admirabiles memorat: Infirmo certe argumento, cum illae Epiſtolae Θαυμασίων videantur argumenta rerum incredibilium habuiſſe, ut eo titulo περὶ Θαυμασίων Phlegon librum inſcripſit, quem in ſenſum ſi quis velit illas Epiſtolas referre, per me licet. Sed ſi ipſa ineptiſſimarum Epiſtolarum lectio eas falſitatis non ſtatim damnaret, quaeſo videat an Theocriti Chii aevo, qui aequalis Ariſtoteli & Theopompo tempore Alexandri vixit, ut apparet ex Athenaeo lib. XII. cap. 9. conveniat Marcellus & Laelius Metellus (venerabilis homo) quorum Epiſtolas etiam hic producit. Certe Marcellum toto ſaeculo, Alexandro juniorem fuiſſe conſtat.* Caeterum cum Epiſtolae illae, qualeſcunque ſint, Latine non niſi in magno illo & ſumtuoſiore opere ſemel vulgatae reperiantur, exiſtimavi me rem non ingratam facturum ſtudioſis hominibus, ſi eas hoc loco, ut poſſint de illis ipſi ſuo marte ferre judicium, integras exhiberem". Hactenus *Fabricius*. Ego vero recoctas hoc volui loco, ne quis praetermiſſas criminari poſſet. Recidi tamen notas omnes, quibus eas inſtruxerat P. *Carrera*: neque enim tanti erant, & ſi qui earum cupidine ducatur, facilis decurſus erit ad Theſ. Antiq. Sicil. T. x., ubi Latine ab *Abr. Preigero* verſae, p. 394. & ſeq. deſcriptaeque leguntur.

P. Wess.

gones ac vomeres, in teſtimonium fugae ſuae, noſtraeque fiduciae. Sint ſane hi vobis Rhetorices veſtrae atque rapinae tropaeum, arma veſtra nobis victoriae noſtrae erunt. Quod Megarenſes veſtri in fidem noſtram conceſſere, id armis noſtris effectum eſt; nova autem ipſius Urbis deditio nobis facta, voluntaria fuit, non pacto ullo, aut earundem frugum pretio, ut per litteras nobis exprobratis, a nobis empta, cupientibus iſtius Urbis civibus a jugo tyrannidis veſtrae liberari, inque noſtrae libertatis ſocietatem ſub noſtra protectione, recipi. Quare ſi pacis eſtis conſervatores, aliis eam nolite eripere, quin veſtro potius vivite contenti, neque in hominem liberum natum ullum, dominum vobis quaerite, ne tutrices Nemeſeos noſtrae vires provocantes, ultrices Deae iras in armis noſtris experiamini.

SENATUS CATANENSIUM CHRYSOSTRATO, REI MILITARIS PRINCIPI.

Epiſt. XX. *Libri primi.*

II. In homine, quantumvis honeſto ac probo, ſemper aliqua reperitur imperfectio. Bello te ſtrenuum aliiſque virtutibus praeditum novimus, ſed valde haec omnia obſcurantur ab avaritia tua, ad quam plus ſemel jam certis de cauſis connivere placuit; nam judicem te ipſum conſtituens propriorum meritorum, ac noſtra benevolentia nimium confiſus, non ſolum non participes, ſecundum cujuſque merita, totius praedae, ut tibi ſcripſimus, feciſti praelii ſocios, ac pedites, quos regimini tuo commiſimus, ſed tibi eam, vel, uti rem excuſas, Reipublicae reſervaſti. Laboribus tuis pretium non pro tuo, ſed noſtro lubitu ſtatuas, neque ab iis indebito modo exigas, quorum nos debitores multis nominibus fatemur. Juſtum eſt, ut ei, qui proprium ſanguinem, corpus, aut vitam expoſuerit, aut impenderit, ſperata perſolvatur merces, ſi non de noſtro, ſaltem de ſpoliis, quae nactus fuerit, deque honore. Turpiſſimum quaeſtus genus eſt, aliorum labores lucri facere, aut diripere? Dii prohibeant, ne unquam Aerarium noſtrum divitiae tam infames intrent, cum amicorum diſcordia. Diſtribue igitur inter illos omne illud argentum & aurum, omnemque illam praedam quam tibi, vel, uti dicis Reipublicae reſervandam arbitrabare: vere enim miſer eſt, qui quum nummis ſit ditiſſimus, amicorum, virtutum, & conſilii inopia ſumma laborat; & ille tutiſſimus eſt theſaurus, qui bene donatur, beneque impenditur.

PSYLLAS SENATUI CATANAEO.

Epiſt. XI. *Libri primi.*

III. Siciliae Civitates, dum imperare ſingulae cupiunt, imperium omnes perdent; praecipites enim altera in alterius exitium ruentes, victae omnes interibunt. Tutiſſima, imo felix illa demum eſt quae alteri, cum poſſit, vim non faciat, neque, cum norit inſidiari, inſidietur tamen, neque cum habeat penes ſe aliena bona, ea uſurpet, proprias vero res propriis viribus tueatur. Jacet Heraclea inde, quod alias deſtruxit Civitates, dumque alienis divitiis potitur, ſaepius in captivitatem adducta, & ad inopiam redacta eſt. Sic in alias Civitates tyrannidem exercens urbs Syracuſana perpetuam ipſa tyrannidem ſubiit. Hos infelices caſus, ceu ſpeculum inſpicientes, o Catanaei, non dico prudenter, ſed beate fortaſſe poteritis vivere. Probe ſcio, pacem vobis charam eſſe, qui diuturnorum jam dudum bellorum taedio laboratis. Ego hic obſes a vobis ſum, non tamen orator ad vos eſſe volui: nam pacis potius veſtram, quam hoſtium noſtrorum belli victoriam eſſe cupio. Nunquam in animum meum inducam, ut libertatem, nomenve Catanaeum calamo meo commaculem, neque adeo auctor vobis ullo modo ero, ut contrahatis, nedum aliis cedatis antiquam veſtram ditionem Transſymaethicam, licet hoſtes horrendum in modum, ut hoc faciam, apud me inſtent, ſive quod territi ſunt claſſe Athenienſi, in auxilium noſtrum vocata, ſive quod tam anxio producendi imperii deſiderio laborant. Heſterna die nunquam, ut ad vos hoc ſcriberet, adduci potuit manus mea dextra, amputata quidem ea de cauſa ab ipſis, ſed non victa: Neque hodie, neque unquam id a ſe impetrabit ſiniſtra, quae pariter invicta, eidem ſecuri Syracuſanae ſubjici haud metuit, quum & ipſum intrepidum hoc caput, ſubeundis pro Patria tormentis inexpugnabile prorſus, recipiendis iſtis ictibus paratum ſit. Certi eſtote, tam irrevocabilem eſſe fidem meam, quam vulnus ſit.

CATANENSES MEGARENSIBUS, ET ENNENSIBUS.

Epiſt. XL. *Libri primi.*

IV. Quum Zanclaei, Tauromenitani, Centuripini, & Hadranitae miſerint nobis decem talenta, & arma, & pedites, & equites, & commeatum ad res bellicas, nullo nomine ad haec obſtricti; quid non a vobis ſperandum eſt, qui manu propria ſaepius frontes noſtras condecoraſtris coronis obſidionalibus, a ſolo veſtro decerptis?

SENATUS CATANENSIS CHARMOPYLO.

Epiſt. LXX. *Libri primi.*

V. Saepius per Decuriones noſtros, & per litteras noſtras monitus es, ut tibi caveres a converſatione atque inſidiis, navium. non minus Athenienſium, quam Syracuſanarum, quae rebus noſtris inhiantes, quotidie cum mercibus ſuis frequentant portum Ongiam, & Saturniam Acidis, quam cuſtodiae tuae una cum omnibus publicis reditibus, qui ibi in manus tuas pervenere, commiſimus, atque credidimus; ſed tu aut dormis oculis apertis, aut vigilas oculis clauſis. Poteſtne autem non expergiſci quiſpiam, qui non dormiat? Trade ergo claves Arcis, atque aerarii, in manus Harmenidis, & veni in judicium.

CATANENSES CURIONI TETRARCHAE.

Epiſt. LXXII. *Libri primi.*

VI. Virtutum potiſſimum theſauro ſecuritas publica conſiſtit. Noſtra haec conſuetudo haud eſt, ut accumulemus opes, ut provide nos doces, unde militibus, ingruente neceſſitate, ſtipendia ſuppeditemus; ſed auro eos, atque argento captivo remuneramur, aut vulnerum, victoriarum, praedae, ſpoliorum hoſtilium, & honoris coronarum participes facimus. Haec omnium glorioſiſſima merces eſt, quam militibus atque ſociis noſtris diſtribuere ſolemus. Vale.

SENATUS CATANENSIUM ISTRIADAE, DUCI LEONTINORUM.

Epiſt. XC. *Libri primi.*

VII. Moti precibus tuis potentibus, & amicitia veteri, imprimis autem virtutibus tuis, clementiae ac gratiae inſtrumentis, vitam una cum libertate donavimus Lupulo, nepoti tuo, cujus ex ore canes noſtri Catanenſes nobiliſſimam illam praedam eripuere Virginum Aſſorinarum, quae Templum Cereris petebant, cui ab infantia ſacratae fuerant. Et quoniam tui, ob venerandam ſenectutem, ejus autem ob juvenilem aetatem, ad vitia proclivem, nos etiam miſeret, reſtitue illum Matri ſuae, quae ante meritum mortis ſupplicium jam miſeras ipſi facit exequias. Si cum in animi, ac fortunae bona atque divitias ſucceſſorem tibi optas, exhortare eum, ut bene vivat, teque viventem, & patrem ſuum Leonicum, virum probum, filium, natura tuum, moribus atque adoptione noſtrum, pro libertate communis Patriae noſtrae mortuum, licet in perpetua apud nos ac viva recordatione ſuperſtitem, imitetur, ac probe ſciat, egregias illas Avi atque Parentis virtutes, contra ſolitum legum noſtrarum rigorem, nos cogere eſſe clementes. Haſce ipſi litteras praelegas volumus, quod ſi comperérimus tamen, Lupum mutare pilum, non omittere vitium, ſupplicii ipſum refraenet terror, & ſi inemendabilem videris, contemptoremque ſui ipſius, tui, noſtri, Deorum denique, ſtatim tibi ejus pellem mittemus.

CATANAEI HIERONI.

Epiſt. XCI. *Libri primi.*

VIII. Mittimus tibi Arrium Chlorionem, & M. Protionem, ad defendendam innocentiam inculpatorum iſtorum Juvenum Catanenſium, qui a ſorore tua necis Berylli, nepotis tui, accuſantur. Aurem praebe juſtae defenſioni, & fidem habe veritati verborum noſtrorum, quae ex horum ore percipies, avunculum exutus, ac judicem indutus, ne quid apud te calumniae valeant, quae lachrymis tibi faemininis propinantur; belli ſaltem occaſionem quaerere noli, habendo nos omnes, homicidii reos, & pacis ruptores, ſicut facis, quoties ais epibatas Catanaeos, in Naumachiae certaminibus, Nepotem tuum factioſe occidiſſe, quum tamen haec caedes praeter voluntatem perpetrata fuerit. Animus homicidium, non manus invita facit. Fas autem non eſt, in Senatu juſtiſſimo, carnificem fieri, tibive mactandos concedere innocentes, quos petis. Quamobrem ut homines te precamur, ut amici te hortamur, ut Judices tibi dicimus, noli diſſentire a Judicio noſtro, & acquieſce ſententiae Proagororum noſtrorum, tamque incorrupti Senatus; ſin innocentia tibi forte ſupplicio, veritas contentione digna videtur, & ut a paucis iniquam ſumas vindictam, omnibus nobis bellum intentas, fac quod lubet. Et ſi impatientia tua non ſuſtinet audire defenſionem linguae inermis, ſentiet forſan armatas in manibus noſtris rationes, quibus tanquam Juſtitiae propugnatricibus Dii invictis eſſe concedent.

CATANENSES PHALARIDI TYRANNO AGRIGENTINORUM.

Epiſt. CXII. *Libri tertii.*

XI. Quum non ſtatuerimus, neque etiam ſatis expendere poſſimus, majorine miſericordia,

& clementia, ſenectus tua, & valetudo graviſſima ac diuturna, an ſupplicio indigeat inſanabilis ille morbus linguae tuae peſtiferae, caeterorumque vitiorum tuorum, armis te noſtris adoriri, & in perpetuum tibi occludere maledicum illud os tuum ſuperſedimus. Ut autem damnum, quod ab immiſſis a te incenſoribus ſegetum noſtrarum, occiſoribus gregum innocentium, accepimus, ex parte vindicaremus, una cum Leontinis, hoſtibus tuis, jam terram tuam depopulati ſumus, magna tamen uſi continentia, & clementia, exercitum quoque tuum equitum peditumque noſtrorum non viribus tantum, ſed & terrore fudimus, & in fugam conjecimus, clementes non minus quam faciles ac miſericordes nos exhibentes uſque ad ipſum praelii ardorem, amiſſis noſtrorum paucis, occiſis autem mille tuorum una cum duobus tuis Nepotibus infelicibus, crudelitatis tuae Ducibus, ſtultitiae tuae executoribus. Te vero, utriuſque infortunii auctorem, ut humanum ſanguinem ſitientem, per Pentaurum tuum tibi a ſecretis, cui vitam ac libertatem, quam nihili aeſtimas, largiti ſumus, ea conditione ut tibi vas, iſto ſanguine plenum, reportet, hujus noſtrae victoriae certiorem facimus. Eum itaque bibe, & infeliciſſimam hanc vitam vive cum illo ſupplicio, cumque crudelibus illis mortis generibus, quae ſingulis horis tibi infert Natura vindex, & invidia felicium noſtrorum ſucceſſuum; omni modo enim ab inquinandis vindicta tua manibus noſtris cavebimus, turpemque illam victoriam fugiemus, quam tua nobis miſeria afferret.

CATANENSES STESICHORO HIMERENSI.

X. Veni; quandoquidem in civitatis noſtrae jura te jam recepimus, ſicuti carminibus pariter & epiſtolis a nobis petis, poſitoque omni metu ſub noſtra protectione nobiſcum fruere illa libertate, & tranquillitate, quam Muſae tuae deſiderant, & accipe, quae tibi in ſubſidium vitae, ac Filiabus tuis in dotem, liberali manu aſſignat Senatus Populusque Catanenſis, ſoli aliquot jugera, Epigrammatum tuorum ſylva celebrata, eaque, ſi non ut dona meritis tuis ingentibus digna, ſaltem ut primos honoris ac benevolentiae fructus: Quippe certi ſumus, quaecunque non fecerimus nos, facile ea ſuppletum iri ampliſſimis illis corporis atque animi dotibus, quibus vel univerſas orbis terrarum divitias ſuperant. Duas Filias tuas vel noſtras potius, quas reditus tui veluti obſides nobis reliqueras, nuptum dedimus, alteram Clarioni, alteram Tetrachio, Sororis tuae filiis. Publice itaque lauda, quae ſecreto tibi placent, facile enim jam perſpicis, quam ampla hi Juvenes haereditate a Parente ſuo, Patricio noſtro, quamque egregiis moribus, atque ſcientiis locupletati ſint, amplexi quam cupidiſſime, non Senatus tantum gratiam illam, ut & ipſas imprimis ſponſas, verum & mediocrem harum conditionem, quippe quibus ſummae dotis inſtar arridet quod ſint Steſichori filiae. Haec omnia tamen invita tua ſorore tranſacta ſunt, quae majorem natu deſponderat Creſiandro, Agonothetae noſtro, qui forma ac moribus puellae captus, in curia eam ſibi uxorem dari petebat, ſed repulſam a nobis tulit, non quod iſto connubio non eſſet dignus, ſed quod aerario noſtro aliquot ſeſtertium milia deberet. Recipe itaque Generos atque Nepotes tuos, & admitte juſtam hanc electionem, una cum fructibus tam egregiae plantae, qui inde ad te redeunt, cumque iis ad nos Catanam revertere, ſpectaturus Hymenaeos, & ſpectacula, quae adeo deſideras.

CATANAEI AGRIGENTINIS.

XI. Liberos vobis remittimus obſides, cum uniremi noſtra, quae vobis in donum cedat; octodecim quoque talentorum debitum vobis remittimus, quod Senatui Populoque Catanenſi ex pacto ſolvere tenebamini, pro impenſis, ac damnis quae bello fecimus, moti non ſolum Leontinorum, ac Meſſanenſium precibus, ſed & ipſa quodammodo ſtatua Proſerpinae, quam Templo noſtro Lunae donaſtis, nec non vaſis aureis, & gemmis, quae Ditis, divitiarum Dei, conjugem ſatis arguunt, caeterum proſperis nunquam ſucceſſibus ſuperbientes, ſed in amicitiam quoſcunque recipere ſoliti, qui eam apud nos ambiunt. Neque mors Phalaridis, qui & vivus & mortuus vobis nocuit, multiſque vos calamitatibus affecit, alios nos fecit, quam fuimus ante; gaudemus prudentiores vos eſſe factos, nam homines, qui errorum ſuorum adeoque offenſarum, quas ita proximis praebuerint, poenitentia ducuntur, tantum non pro innocentibus habendi ſunt.

CATANENSIS ZANCLAEIS ET RHEGINIS, AMICIS FIDELIBUS.

Epiſt. XIX. *Libri quarti.*

XII. Non uſurarum, neque mercium beneficio divites facti ſumus, ſed fructuum, quos omnium noſtrum univerſalis parens Terra procreat, ac Ceres largitur, quippe quibus indefeſſo quotannis ſtudio labores noſtros credimus, porro etiam ſpoliorum hoſtilium, queis terra marique potiti ſumus: Denique continui exercitii, quod ut otii inimicos implicitos nos tenet. Nos illas non reputamus divitias quas Fortuna donare & auferre poteſt; eaque infima laus eſt, quam nobis tribuere poteſtis, ubi illud in nobis laudatis, quod ſub aliena poteſtate eſt. Iſti demum ſtabiliſſimi ſunt theſauri, qui in animi bonis conſiſtunt, quoſque non minus quam iſtos, majori ex parte adverſus hoſtes conſumſimus, ſed ita, ut certo quodam

modo

modo nobis atque amicis noſtris ſuperſint; & hi invicti atque inexhauſti manent, neque Fortunae ſubjacent. Imo injuriam nobis facitis, qui iſtam nobis laudem, tam liberali calamo, adſpergitis, quaſi vero non alia vobis ſuppetiiſſet laudandi materia, qua benevolos vobis redderetis Catanenſes amicos: Quanquam nobis propriarum laudum contemptoribus gratius acceptiusque fuiſſet ſilentium veſtrum, vera enim laus non ſolis verſibus, ſed operibus conſiſtit. Habeant igitur nudae jejunaeque Muſae Poëmatum veſtrorum in praeſentia ſingulae veſtem, cum ſextario frumenti, quae munera haſce comitabuntur litteras, non in animi grati, ſed liberalitatis noſtrae ſignum: Si autem poſthaec ſtylo hiſtorico vultis ſcribere, naves mittite, & frumenti modiorum millia ſexaginta vobis commodabimus, quae a nobis tum ut amici, tum ut homines, petitis, licet nobis nondum reddideritis, aut ſolveritis altera illa, quae ob temporis longinquitatem oblivione jam dudum apud nos obliterata eſſe tamquam homines ingrati putatis. Sed probe perſuaſi ſumus, actionem debiti inter bonos neque temporis diuturnitate, neque alia quapiam cauſa unquam inveteraſcere, aut obduci.

CATANENSES MESSANENSIBUS, ET TAUROMENITANIS.

Epiſt. XX. *Libri quarti.*

XIII. Reddite, quae vobis commodavimus, talenta tredecim, vel dimidiam ſaltem partem: Reliqua quinque vobis non conceſſimus ſpe recipiendi ullo modo, quando quidem donum vocari nequit, quod petitur. Sed ſi tanta annonae caritate laboratis, non ſolum non exacturi ſumus debitum, ſed & participes vos frumenti noſtri faciemus, quoniam hoc amicitiae veſtrae merita poſtulant, in remunerationem laborum, ac damnorum, quae noſtri amore, a Phalaride accepiſtis in navibus noſtris; & certi eſtote, promiſſis nos dona conjungere ſolere, neque pati, ut haec ab illis unquam vincantur, in amicitia.

SENATUS CATANAEUS ANDROPATRO POLIARCHO.

XIV. Vicimus te primo ratione (licet invicta maneret pertinacia tua) deinde armis; reliquum jam nihil eſt, niſi ut, nos ipſos vincentes, te vincamus clementia, & miſericordia noſtra gravitatem etiam delictorum tuorum praeponderet. Quoniam autem Charyllius morum tuorum emendationem, tuo nomine, promiſit, ſuamque pro tua fidem jurejurando interpoſuit, veniam tibi conceſſimus, ab exilio te revocavimus, poenam, & ſex talentorum debitum tibi remiſimus, inque caſtellorum tuorum, reliquarumque facultatum poſſeſſionem te reſtituimus. Redi igitur depoſito cadavere quod longo te tempore ſepultum habuit, novum veluti hominem indutus, ad caſtiſſimam tuam, praeque caeteris faeminis omnibus pulcherimam Petroniam, divitiarum tibi ac ſalutis cauſam & effectricem, quae a te ingratiſſimo marito faſtidita eſt, prae amore libertae, ſterilis atque effoetae meretricis apud Hadranitas, pecoris tui lupae, opum tuarum diſſipatrici, miniſtrae denique exitii tui, atque infinitas gratias referre memento ſimplicibus illis lachrymis, quibus a clemente Senatu tibi vitam recuperavit uxor tua, ac pro te, cum debitum, tum poenam perſolvit.

CATANAEI DIONYSIO.

XV. Non minor victoriae ſpes, quam pacis nos tenet deſiderium, quam toties turbaſti. Quod ſi autem Fortunae in cujus manu ſunt Regna, & Reſpublicae, & Victoriae, ſeu caſu, ſeu vi, a te vincimur, hoc probro nobis non erit, quia tu prae reliquis omnibus tota Sicilia opulentiſſimus es, ac potentiſſimus. Verum ſi in res humanas Fortuna dominetur, cogita non minus Virtutem pollere, modo virtus ſit, quae ab illa vinci non poteſt.- - - - - Caeterum non ſtamus armati in damnum tuum, ſed ad conſervandos Penates, Patriam, ac Libertatem avitam, nobis haereditariam factam. Si tu arma ſumis in vindictam ac ſtragem contra illos, qui quod ſuum eſt juſto tutari praeſidio laborant, quid illis facies, o Rex, qui quod tuum eſt, (dummodo tuum) pacem, ac ſalutem uſurpatorie invadunt?

DIONYSIUS TYRANNUS SYRACUSANORUM CATANAEIS.

XVI. Dum veſtra vos nimis abuti antiqua libertate patimur, diſſimulantes ſaepius culpas veſtras, ex noſtra clementia nata eſt arrogantia veſtra, atque eo iterum audaciae proceſſiſtis, ut nominis noſtri ſocios atque amicos, non modo, verum & noſtros ipſos, incurſionibus, inſultibus, praedationibus, aliisque injuriis haud paucis, infeſtare non dubitaveritis, &, excitantes iras noſtras ſopitas, experiri cupiatis, quid arma noſtra valeant. Reſtituite igitur confeſtim nobis per hunc tabellarium trecentos equos captos, eorumque armaturam, noſtrorumque necem ſupplicio luite eorum, a quibus perpetrata eſt, quos juſta ſententia ad mortem damnavimus, niſi eam per gladios noſtros guſtare univerſi velitis.

CATANAEI DIONYSIO.

XVII. Clara tibi res eſſe deberet, ſi Philoſophus eſſes, cum qui Rationi ſerviat, libertate non poſſe abuti. Nos omni ſervili timore vacui, legibus voluntatis noſtrae ſubjecti ſumus, & a natura docti, voluntaria ſervitute Rationi obedire, quae animi affectuum nobis moderatrix eſt, idque nullo mortalium cogente; hac una re liberi ſumus, quod neque te Judicem, neque alios, praeterquam nos nobiſmet ipſis ſuperiores agnoſcamus; & ut tales, qui nos ipſos cognoſcere, ſuperare ac regere novimus, alios quoque non minus vincere & caſtigare, quam venia proſequi, ac regere ſolemus. Quodcunque bonum, in aliis rigor legum armatarum, ac metus, id ipſum in nobis Ratio, Pudor, & Natura operantur. Quumque Judicem & actorem in cauſa magis tua quam tuorum, agas; cognoſce, quaeſumus, noſtrorum illam, qui ter ad pugnam a tuorum avaritia provocati ſunt; incidentes enim in turmam equitum tuorum, quum per vim (licet incaſſum) extra omnem belli praetextum, nulla eorum ope aut ſocietate in praeliis uſi, ſollicitarentur ab illis ut praedae ſeſe participes facerent, quam de Barbarorum ſpoliis captivis, armata manu, non ſine noſtrorum ſanguine victores conſecuti fuerant, atque ut erant defeſſi ac vulnerati, ſed invicti, novo hoc praelii genere impeterentur, ab effraenata iſta inſolentia alteram victoriam, ſpolia praeclariora, dupliceſque coronas reportarunt. Qui panem Balearicum eſurit, funda cum petat, ſicuti fecere noſtri, non autem rapiat labores noſtros, eorumque honorem ac gloriam, quippe quae cuncta in haſtarum mucronibus gladiorumque aciebus portamus. Ad minas tuas reſpondere nihil attinet, quae pueros territent, non homines, eoſque viros. Audivimus modo, idque ex te ipſo, nondum ſenſimus armorum tuorum potentiam: nos te exſpectamus; tu autem certus ſis, ubi apud te nihil juverint juſtae excuſationes, ac rationes, Juſtitiae tandem miniſtros gladios noſtros amputaturos omnem calumniam.

CATANAEI LEONTINIS, ET MEGARENSIBUS.

Epiſt. I. *Libri quarti.*

XVIII. Promiſſa, quae ſaepius nobis tempore pacis dediſtis, quaeque ut amici nominis noſtri, ac vi ſocietatis noſtrae, nobis etiam debetis, nunc, ut certo quidem nobis perſuademus, praeſtabitis, quum omnibus Syracuſanorum, eorumque foederatorum copiis obſideamur, & Athenienſium expectemus. Dii immortales, qui animos nobis invictos dedere, arma quoque ſuppeditabunt, quibus hoſtem vincere, ſive reſiſtere ſaltem poſſimus, & vires, quas in veſtra experti eſtis defenſione. Reddite nobis dimidium ſaltem iſtius commeatus, quem defenſor veſter, quem vobis miſimus, veſtri cauſa abſumpſit, ac mittite nobis illos pedites & equites, quos ab hoſtibus veſtris, atque adeo a morte, noſtrorum ſanguine, copiarumque noſtrarum terrore liberavimus. Quoniam vero Terias amnis, ac viae publicae pluviis valde difficiles factae ſunt, mittimus vobis Nardinam, & Adramedontem Centuriones, cum duabus navibus onerariis, & duabus quinqueremibus, iiſdem illis, quae vobis milites noſtros ſaepius in auxilium tranſvexere.

CATANENSES DIONYSIO.

Epiſt. IV. *Libri ſecundi.*

XIX. Iterum ecce, cum per litteras, tum per nuncios, dicendi licentia nimium quantum inſolentes, & bella & caedes, & ignem, aliaque id genus mala nobis denuncias. Nos quod toties jam noſtris interminatus es, tuis haud ſemel jam fecimus, vel laceſſendi gratia, ut ſemel potius vindex tandem fieres, quam millies minator.

CATANENSES DIONYSIO.

Epiſt. XIII. *Libri ſecundi.*

XX. Nunc ſane, poſtquam, amiſſo imperio Syracuſano, ſecurius atque tranquillius imperio in te ipſum frui potes; nunc inquam, tam vere tui dominus es, quam non es aliorum tyrannus. Recuperaſti libertatem, quam in captivitatem tibi eripuerat ac retinebat tyrannis tua: nunc merito Regem te poſſumus dicere, quod tui ipſius Rex es: Ac tuus iſte animus, quem totus terrarum orbis non adimplebat, nunc circa ſolum microcoſmum tuum verſatur. Non opus eſt igitur ut conſolemur eum, qui ſalutem pariter, ac libertatem, quin & dominationem a ſeipſo recuperavit. Enim vero gaudemus, quod ereptis tibi Fortuna bonis, quae ſibi eripueras prius, reſtituerit tibi animi ea, quae longo tempore neglexeras, ac tantum non plane amiſeras.

SENATUS CATANENSIS PHILLATRADI.

Epiſt. XXVII. *Libri ſecundi.*

XXI. Nocte, dieque, temerarie ac prodige tu, interque quotidianas rapinas ſemper egene; Oppida ditionis noſtrae ad res novas excitare, dormientes hoſtes noſtros expergefacere, ac

num-

nummos coacervare laboras, quos a jam notis, ac viribus noſtris deſpectui habitis, inutiliter prorſus ac turpiter mendicas, ad conſcribendos milites adverſus clementem illam Civitatem, cui triplici nomine vitam, ac libertatem debes, ter veniam ab ea conſecutus, & ab inimicis tuis defenſus, ter quoque in Principatum Patris tui Transhadranium reſtitutus, deinde exiguum id, quod reliquum tibi eſt, diſperdis, unde ad eam paupertatem delapſus es, ut ſtultitiae ſolum paternae, animique ingrati haeres relictus ſis, ad recuperandum tibi illum agrum noſtrum, quem quo tempore bellis occupati eramus, Parens tuus uſurpatorie occupaverat. Quod clementia uſi ſimus erga Juventutis tuae furorem, id factum eſt ad diſſimulandas, imo deridendas, tanquam telas aranearum, vanas tuas in damnum noſtrum machinationes. Verumtamen ne apud vulgum creſcere ſinamus tuam exſtimationem, Senatus autem vileſcere auctoritatem, jubemus te Turres Xiphoniae, atque Arcem Scopuli Cyclopei tradere Carneadi noſtro, & confeſtim ab harum litterarum receptione, ditione noſtra excedere, niſi cum omnibus tuis conjuratis ab iisdem pinnis vis pendere, de quibus Pater tuus cum reliquis ſuis praecipitatus eſt, ne ſalutem tuam aliorum precibus aut viribus amplius credas, quum ſis inemendabilis: Neque etiam Arcis munimento, quum arma Catanenſia alas habeant.

CATANENSES SYRACUSANIS.

XXII. Veniam conceſſimus Hyblenſibus Aetnaeis, quod lingua atque armis veſtris inſidioſis decepti, a nobis defecere: Nec minori clementia, quam miſericordia uſi ſumus erga veterem eorum urbem patriam, opus Avorum noſtrorum, & turres reparavimus, ac muros reaedificavimus, adhibitis ad hoc opus iisdem illis mille Libycis, ſociis veſtris, qui una vobiſcum eos effregerant, ac deturbaverant, nunc autem a nobis ibidem praeſidio relicti ſunt: Veſtris porro eorumque clypeis captis, ad calcem apportandam. Et quoniam ea Catanenſium eſt indoles, ut proſperis ſucceſſibus non ſuperbiant, ſed vincentes ignoſcere, ac prodeſſe ſoleant, dimittimus vobis liberos, ac donamus non vobis ſed ſibi ipſis, & venerandae ſenectuti, ac Muſis Steſichori, ſupplicis ipſorum Patris, nominis, atque pietatis Catanenſis celebratoris Celtum Syracuſium, praefectum praeſidii, & tres ejus Filios cum Nuru, quinque talenta a vobis ac Patre pro ipſis oblata cedant in augmentum dotis Virgini Sponſae, & liberalitatis noſtrae donum.

CATANAEI IISDEM.

Epiſt. XLI. *Libri ſecundi.*

XXIII. Multis jam annis, cum per litteras, tum per internuncios, conſuetae miſericordiae noſtrae bellum minamini, poſcentes Hyblam, eique veſtrum rurſus imponere praeſidium. Manus invictarum domitrices, rebellium vero caſtigatrices ferro campos purgare ſolent, neque radices agere ſinunt zizania, ac ſpinas Syracuſanas in ſolo Catanenſi. Id ipſum, quod inique vos minati eſtis, nos Megarenſibus veſtris juſte fecimus, & victoriam adepti ſumus.

CATANENSES LYTHREO DUCI, HELLESPOTHII FILIO.

XXIV. Monarchia eſt Oligarchia noſtra, ſicuti ſemper fuit, concordes uno omnes oculo cernimus, una lingua loquimur; quemadmodum omnium noſtrum una eſt voluntas, ſic unum omnibus patrimonium eſt: Unus nos Deus agitat, unus Briareus, ſed optimus Centimanus movet. Multi ſunt rami, ſed univerſorum una radix eſt. Ne ſpera, te alligato linguae tuae catenis uno alterove membro, totum unquam in tua poteſtate habiturum corpus; Boni Medici membrum corruptum amputant, ne totum corpus perdant. Dactylum jam corruptum familiaritate EK. - - - tuiſque promiſſis ac donis in perpetuum exilium ejecimus, caſtiſſimamque ejus uxorem Hegeſiam, proditionis revelatricem, proptereaque necatam, Sepulcro ac Statua auro coronata in foro noſtro Lunari honoravimus. Denique Calliandram cum univerſis opibus paternis in matrimonium conceſſimus Tiryntho, rivali tuo, Dactyli inimico, idque propterea, quod invidiae etiam tormento te caſtigari oportet.

PHILANTHROPUS PONTIFEX MAXIMUS CATANENSIUM COCALO REGI.

Epiſt. LII. *Libri ſecundi.*

XXV. Elapſus jam eſt ſeptimus dies Metagitnionis, & illuxit ejusdem ultimus, necdum tamen advenere legiones tuae, quas per litteras promiſiſti, in auxilium noſtrae, imo tuae veteris Regiae, Avorumque tuorum Patriae. Tu nihil curas, perque ſocordiam ac ſomnum inter uxorum tuarum illecebras, & concubinarum tuarum delicias aetatem ducis, tanquam tua nihil referat, quae damna, quam ruinam patiatur haec Urbs, quae non ſemel tibi mater ac nutrix tantum fuit, ſed ſemper & conſors, & ſocia fidiſſima. Num credis, capta a

Libycis, aliiſve hoſtibus urbe Catana, tutum tibi manſurum regnum, quod parvulo incluſum triangulo, propter bella hoc tempore civilia, ac Tyrannos incertum ac turbulentum tenes a Barbarorum potentibus armis, aliove belli genere? Crede mihi, erras. Tibi dico: Neque tu neque Reginae tuae, aliaeque concubinae, neque filii ac ſervi tui, qui tecum genio indulgent, neque horti tui, toto anno florentes ac frugiferentes, neque ingentia periſtylia, neque Regia tua, cum ſellis argenteis, ſolio ſubſelliiſque auratis, neque divitiae tuae, deliciae aliaeque res cariores, pretioſioresque, quas in ea Urbe non minus incertas poſſides, neque adeo libertas, neque vita tua, neque titulorum longa ſeries, nec honor, tecum manebunt; ſed aut vituperatus, aut profugus vives, ſingulis horis moriens, aut, in duram ſervitutem abductus inexorabilibus victoribus Barbaris ſervies, perimens tua negligentia Majorum tuorum gloriam, quae in te vivit, verum in te morietur, ſi dormias auxilii tempore, & amicos tuos indemnes praeſtare negligas; nihilque inferiora erunt damna tua infamia Praeveni itaque, o Rex (ſi hoc tibi nomen carum eſt) exſpectationem ſollicitudine, ipſiſque rebus confirma promiſſa regia, & fidem Deorum, & leges amicitiae, & advola, ac defende muros & templa ſacra, quibus Parentum tuorum oſſa cineresque venerandi, ſanctaeque reliquiae, Deorumque arae continentur.

CATANAEI COCALO REGI.

Epiſt. LIII. *Libri ſecundi.*

XXVI. Quaeris ab obſeſſis, quo loco res ſint obſidionis, quae hoſtium vires, quinam boves illi Libyci, qui in perniciem noſtram adducti ſunt; faxint Dii, ut neceſſitas fiat, ſi haec tua eſt curioſitas, ad maturandas cohortium tuarum ſuppetias. Nobis vix tempus reliquum eſt non dico capiendi cibum, aut ullam requiem ſuper oppugnatis muris, ſed vel reſpirandi, ob continuas hoſtium irruptiones, quibus multis de partibus interdiu & nocte infeſtamur, certi vita potius, quam Patria, cumque Patria honore ſimul cedere. Hiſce non obſtantibus inter ſaxorum, ſagittarumque tempeſtates, & inter ſanguinis imbres, inter ipſas mortes denique raptim reſcribimus ſucceſſus noſtros, quaeque ſcire deſideras, in ſordidis hiſce, atque incultis tabulis inceratis, quippe quibus hoc tempore non ita prae manu ſunt pelles, corticesque papyri. Legis ſi non ut vis, at ut potes, tua noſtraque damna, & cladem quam nobis obſidio infert. Trium epiſtolarum ſuprema, quam Ephethrae, exploratori noſtro, ad te perferandam dedimus, ideo tibi reddita non eſt, quod captus ille ab hoſtibus extemplo chartam de induſtria deglutivit: Vivus autem exenteratus ab hoſtibus, ſua ipſis viſcera noſtraque ſecum per litteras communicata ſecreta manifeſtavit coactus. Nepotes tui Chilocrates, & Triparchus, pleni glorioſis vulneribus, ſed non indeflecti aut inulti occubuere; ille dum muros defendit, hic extra urbem una cum trecentis aliis nobilibus in primo congreſſu; ſcias autem, tantam eſſe gloriam, ut mortis damnum ſuperet Trinympha mater, doloris impatiens e muro ſeſe praecipitavit ſuper occiſum Filium, cumque lachrymis effudit ſanguinem & vitam ſuam, quae & ipſa jam volatilia facta Elyſios campos petebant. Nos ad incitas redacti ſumus, & omni ferme ſpe deſtituti, niſi tu adſis. Quod ſi integrum unquam foret animis invictis, ac mortis contemptoribus, pro liberorum, ac conjugum ſalute, Patriam deſerere, nunc tempus adeſſet, eoque magis, quod hoſtis ſub Conditionibus nobis ſecuritatem ſpondet, & viam fugae aperit: verum honoris defenſio, ſacrorum Templorum reverentia, Deorumque immortalium religio id prohibent. Impia res eſt ſepulcra relinquere aperienda, Patrum noſtrorum cineres ſpargendos, aras ſacras profanandas, ut infami ſalute profanemus animos noſtros. Non permittant Penates, ut haſce abominationes oculi Catanenſes aſpiciant ſuperſtites. Commeatus omne genus inopia jam premimur: Miſſilia nobis tela vix ſuppetunt, imminutae ſunt vires defenſionis, fractae debilitataeque baliſtae, catapultae, caeteraeque omnes machinae, eminus jaculantium: Solus noſtrorum animus in perpetuum manet infractus. Exercitus hoſtilis tam numeroſus nos urget, ut vulnerum abſorbeat numerum, & haſtatorum jactus fruſtrare quodammodo videatur, & operiat non ſolum arenas littorum, verum & campos & colles, qui nobis circum jacent; neque unum aliquem exercitum, ſed totam Libyam in perniciem noſtram, concurriſſe dicas: Neque tamen haec expaveſcimus, quoniam, quemadmodum hoſtibus numerus ac potentia accreſcit, ſic defenſoribus animus, tantoque magis amore Patriae incendimur, quanto nos vires atque ſpes deſtituunt. Verum quum animus, abſque virium ope, parum aut nihil juvet; aut veni, aut ſaltem ne tarda copias mittere auxiliares. Claſſis hoſtilis tanta eſt, ut triginta naves quinqueremes, centum quinquaginta triremes Liburnicas roſtratas, ducentas rates, inter militares onerarias, & hippagogeas, & lintres, & hemilias, & ſpeculatorias, in univerſum ad numerum ſeptingentarum, & amplius contineat. Primo adventu ad anchoras conſtitere in Cajetongia noſtra, ac tredecim Turres, quae commeatui ac mercibus reponendis nobis inſerviunt, expugnavere: Mox occupata mole, tam prope Urbem acceſſere, ut ſaxa, ac tela miſſilia catapultarum, balliſtarumque ſuperne e turribus jactae ſubmerſerint quinqueremem Praetoriam. Claſſis majori ex parte jam ſtat ſubducta ſupra Urbem, loco, ubi laedi non poteſt. Boves Libyci quadraginta duo ſunt numero, & bini copulati unam turrem ligneam in dorſo portant, quae pluribus hominibus telorum jaculatoribus, occupatur. Beſtiae ſunt ferociſſimae, quadruplo & quintuplo noſtris bobus majores, roſtro, ſeu naſo (proboſcidem vocant) longiſſimo

in-

[illegible] quaquaverſum flectunt, & circumagunt vi magna, & quo manus [illegible] usque clypeos & arma de manibus eripiunt. In ore duos dentes [illegible] prominentes, ceu duo cornua magna, & tam hiſce quam [illegible]nque ferunt hominibus & equis tam validi ac terribiles, ut in [illegible] ordines & agmina confundant, neque quo iis reſiſtamus, quicquam [illegible] quod equi noſtri, qui (inter occiſos ferro, laboribus, ac fame) [illegible] primum horum monſtrorum conſpectum territi, in fugam convertuntur, ne[illegible] virga retrahi eo poſſunt, adeoque inutiles nobis ad praelium [illegible]. At [illegible], & Theodorides, inter noſtros animoſiſſimi juvenes, re ipſa nos do[illegible] difficulter praeſcindi, viamque nobis aperuere; qua non modo reſiſtere hiſce [illegible] & ea ulciſci queamus; poſthabitis enim mortis periculis adeundis, cum [illegible] ex omni Juventute Catanenſi lectis ſociis, in ſummo ardore praelii, non minori [illegible] confertiſſimos hoſtes penetrarunt; & illas beſtias cominus aggre[illegible] promuſcidem praecidere, duas alias trucidarunt, adacto in ventrem [illegible] corporis partibus non poterant vulnerari, ſive ob corii duritiem, ſive quod [illegible], vel thoracibus impenetrabilibus obtectae eſſent. Theodoridi tamen [illegible] majores adſpirat honores, mortem conſcivit; reliqui juvenes pa[illegible] reverſi ſunt, gloria non minus, quam vulneribus pleni. [illegible] ab hoſtibus ſecum contra nos militare coacta, praeſto jam ſunt [illegible] machinis bellicis, ad effringendos muros hujus Urbis, quam [illegible] propugnatricem experti ſunt: Et plus jam damni accepimus ab Inſulae hujus [illegible] exteris nationibus hoſtilibus. Univerſi autem Naumachiam occuparunt, & Cir[illegible]; & hiſce ceu ſcalis uti conantur, ad conſcendendos muros noſtros, [illegible] parte; moenia quoque ab alia parte Urbis perforarunt, perque [illegible]dentum ſibi introitum conſecuti ſunt, & ſecundum jam tentar[illegible] ſiſtentes defenſores. Polemarchus repoſcit Uxorem & filias ſuas, [illegible], quas quinqueremis noſtra ex mari Africo huc advexit captivas; [illegible] pila quadam, de catapultis ſuis miſſa, cujus caſu diffractum te[illegible], ubi [illegible] obpreſſit. Nos jurejurando earum mortem cauſamur, cujus [illegible] ipſum eſſe minime credit, eaſque animo ſuo vivas ſibi repraeſentat[illegible] [illegible]

SATIUS CATANAEUS SATIO SYRACUSANORUM.

XXVII. [illegible]

CATA[illegible] DAEDALO [illegible]CHITECTO.

Epiſt. LXX. [illegible]

[illegible]

CATANENSES EIDEM.

Epiſt. XCV. *Libri ſecundi.*

XXIX. Saepius nos hortatus es, ſollicitus de publica, imo tibi nobiſcum communi ſecuritate, ſicuti etiam in noſtris neceſſitatibus amicum, in utraque fortuna fidiſſimum ſocium te praeſtitiſti, ut vel omnes facultates noſtras (ſi alio modo fieri non poſſet) perficiendis & reſarciendis triplicium murorum noſtrorum ſtructuris antiquis impenderemus. Nos, ne videremur prodigi, aut ſecuritatem noſtram in reparandis craſſis muris turribusque immanibus, antiquiſſimorum fabrorum noſtrorum Cyclopum opere, multis ab hinc ſaeculis inchoato, collocaſſe, plures annos, a perficiendis iisdem ſuperſedimus. Verum ne & operum antiquorum tamque celebrium adeo, ac nobilium fundatorum, aut perſuaſionum tuarum, ingenioſiſſimi inter omnes mortales viri, contemptores arguamur, in praeſentia centum ac tredecim talenta veterum turrium reaedificationi, ac novi muri inſtaurationi, ad deſignatae a te ichnographiae modulum, deſtinavimus, impenſam ſane, quae ſi vires noſtras, non tamen animos ſuperat, praeter drachmarum myriades, a Majoribus noſtris expenſas, chiliadum enim vix ratio habita.

CATANENSES EIDEM.

Epiſt. XCVI. *Libri ſecundi.*

XXX. Ad opinionem falſam, quam de nobis Cocali Regis paraſiti ſtulte coram eo conceperunt, dicentes tibi, ut Lampirius nobis ſcribit, non minus timiditatis nos eſſe ſuſpectos, quam ſuperbiae, ac prodigalitatis convictos, propter impenſam, & Urbis communitionen, quae tibi caeteriſque ſapientibus viſa eſt neceſſaria, ad patriae noſtrae conſervationem, atque decus; nos reſponſi loco nihil aliud ipſis reponi volumus, quam publicam litterarum tuarum exhibitionem cum Urbis ichnographia. Quis autem Daedalo peritior eſt? Verum tu, qui paucos nos multis congreſſos ſub Megarorum moenibus, ter manus conſerentes, ter victores in campis Agrigentinis praeſens vidiſti, tu, inquam, pro nobis reſpondere, quantum ſatis eſt, poteris. Adde autem, nos eſſe prodigos earum opum, quas ſanguinis noſtri pretio nobis a Dea Victoria comparavimus, ac liberales earum, quas Ceres & mater Idaea de noſtris ſudoribus nobis reddunt.

CATANAEI ARTHOO.

Epiſt. XVI. *Libri tertii.*

XXXI. Dolorem nequaquam minuit diſſimulatio; fingis & cupis, te non ſentire injurias, ac damna, quae a nobis accepiſti, neque te ipſum noſcere illo ſpeculo quod noſter, vel tuus potius tibi exhibuit Protoiatrus. At ſpecimen hoc puerilitatis tuae, non volumus dicere ſtultitiae eſt, quam malitiae tuae ſuperinducis. Quod ad vitia tua & delicta Meapſiodae tui connivens, te tibi perſuadeas videri a nemine. Sed negare non poteris, etiamſi ab oculis excludantur, per aures tamen penetrare dolorem atque invidiam.

AGATHOCLES REX PHTHIANDRO CATANAEO.

Epiſt. XXIII. *Libri tertii.*

XXXII. Ocius diſpone anguſtae domui tuae, & veni homo homini Deus, auguſte enim mecum praeeris unus.

AGATHOCLES TYRANNUS SYRACUSANUS PHTHIANDRO CATANAEO.

Epiſt. XXIV. *Libri tertii.*

XXXIII. Scire a te vellem, o Phthiander, num Theognidis Sophiſtae adhuc hortulanus ſis, & num merces tibi ſufficiat ſuſtentandae pauperrimae vitae tuae Philoſophicae, quae Regiam, divitias, atque amicitiam meam, optimi Tyranni, negligis?

PHTHIANDER CATANAEUS AGATHOCLI, TYRANNO SYRACUSARUM.

XXXIV. Operibus ſervilibus ingenue libertatem meam conſervo, & voluntario cultu hortorum Theognidiorum, qui meo ac Domini mei corpori pariter atque animo fructus ferunt. Tuum meumque exteriorem ſperno, & (licet externe pauper) eo contentus vivo qui hominem interne ingenuum, & Deos ſpectat. Scias, me propriis manibus, quibus res terreſtres colo, metiri coeleſtes & conſcribere Hiſtoriam, hominumque celebrium & Heroum laudes, nec non miſeriam Tyrannorum. Experientia enim jam didici, raro aut nunquam tyrannidem ac probitatem, aut opes atque amicitiam eodem loco conſediſſe.

CATANENSES PHALARIDI SALUTEM, AC PACEM, SI VELIT.

Epiſt. XXVI. *Libri tertii.*

XXXV. Scribimus tibi, & loquimur, ut Legislatores: Reſpondemus, ut Judices. Agrum Agyrinum & Aſſorinum, quem utrumque armata manu, ac juſto titulo in poteſtatem noſtram redegimus, a parte Reipublicae, ac populo Catanenſi adjudicamus. Quod ad Symaethum fluvium attinet, tibi de eo non competit judicare, & jam proviſum a nobis eſt, ut agri noſtri ſit terminus, & camporum Leontinorum, nobis communium noſtrique cenſus. Si tibi forte ſuſpecta ſunt arma noſtra, eaque de cauſa, milites, arma ac munimenta paras, dicimus tibi, nos eſſe conſervatores non minus quam amatores pacis. Caveat itaque ſibi a manibus noſtris ultricibus lingua tua ſemper armata: Non enim verbis mortuis bellum gerere conſuevimus, ſed factis vivis. Quod ſi bellum vis, excepturi te ſumus armis juſtae defenſionis, & ſperamus victores fore ignoſcendo. Vanae ſuſpicioni (nolumus dicere metum) ſive tuae ſive tuorum ſedandae publice & in univerſum haec charta inſerviat, & ſcias ab ejusmodi perſuaſionibus pendere, ut aut miſer tibi aut felix videare, ac revera ſis. Ille locus, quem tu exilium vocas, fortibus habitatoribus patriae inſtar eſt.

CATANENSES PHALARIDI.

Epiſt. XLV. *Libri tertii.*

XXXVI. Miſiſti Albionem cum octingentis equitibus & ſexcentis pedibus, praeter triginta currus falcatos, ut Agyra, atque Aſſoro, & Chryſae fluvii limitibus nos ſpoliares. Nos cum ſeptingentis viris in campo aperto, ſaepius ipſi pugnae copiam fecimus: Verum ille cautior, ſive perdere tot hominum ſalutem metueret, ſive ne iterum captivus in manus noſtras incideret, ſatius duxit, non obedire unius avaritiae, & rabiei tyrannicae, deſertisque, cum ſuſcepto munere, curribus praeda onuſtis, clam noctu, non dicimus aufugit, ſed abiit. Campi victoria, ac ſpolia Catanenſibus ab hoſte, non niſi ſanguinis ac vitae profuſione, eripiuntur.

CATANENSES PHALARIDI.

XXXVII. Vere dicis, te in animo habere, bellum nobis inferre, cum propter te ipſum (qui ſemper ſudoribus, & lachrymis, & ſanguine tuorum, qui odio te habent, tuamque tyrannidem, inebriatus es) tum propter Numina, quae tibi ſunt Crudelitas, & Avaritia, nobis ignota. Nos idem quoque in te ſtatuimus, qui trahendus nobis es captivus ante Aras Pietatis, Honoris & Juſtitiae, Numinum Catanenſium, Phalaridis inimicorum, ad placandas eorum iras tuo holocauſto, ſicuti Aetnaeo igni ſacrificavimus tuos illos triginta, qui portas aereas Templi noſtri Vulcani, antiquiſſimum & nobile opus Cyclopum, tibi tantopere laudatum, cremaverant, ut & lucum ſanctarum Hamadryadum, quocum hae natae fuerant, & ſtridentes in flammis jam exſtinguebantur. Exſpecta igitur a nobis, iſtorum Numinum miniſtris, & a Numinibus ipſis vindictam, neque enim pias magis, aut honorificas iis Hecatombas facere poſſumus, quam ſi tua morte eas placamus.

CATANENSES SYRACUSANIS.

XXXVIII. Quod vobis concedere noluimus, ut per proditionem mitteretis ignem in claſſem Athenienſem, quae in Cajetongia noſtra ſub incorrupto Medio Fidio noſtro hybernat, & in utramvis aurem otioſe, quod ajunt, dormit, interminamini nobis bellum & mortes, aut Latomias Syracuſanas. Nos autem, qui hiſce ſaeculis a victimis humanis, antiquiſſimo illo ſacrificandi genere abhorremus, armata manu vos aggreſſi, non in victimam aut hoſtiam holocauſticam, vos mactare conſtituimus ante Aras Hecates noſtrae, a vobis praedatoribus toties offenſae; ſed experiemini ſolummodo, quam grave ſit ſupplicium, in perpetuum ad metallicas noſtras fodinas Cyclopeas damnatos eſſe, ne nimia clementia erga vos crudeles ſimus.

CATANAEI HIMERENSIBUS.

XXXIX. Preces excipi ſolent exhortationibus, haſce ſequuntur fere minae, ultimo demum ad arma concurritur: Et hunc ordinem in actionibus humanis paſſim obſervare licet. At vos Himerenſes, viribus veſtris majora auſi, contrarium feciſtis; primo enim armis nos tentare coepiſtis & inſidiis in obſcuro: Deinde minis & exhortationibus in publico, poſtremo autem ad preces a vobis in ſecreto ventum eſt, poſtquam nempe jam ſatis experti eſtis noſtras ad reſiſtendum vires. De veſtris autem viribus, aeque ac de ſubſidiis Phalaridis deſperatis, qui iram atque arma Catanenſium laceſſere noluit, quippe qui probe norit, eos, qui primo, atque iterum injuria nos affecerint, tertio tale quid haud quaquam auſos, vel viribus ad id ſatis inſtructos fuiſſe. Fortitudo ratione carens leges atque ordines turbat, metus obſervat: Jam ſi altera vobis damnoſa fuit, alter erit inutilis. Is erat ordo, ſed ſive eum obſervaretis, ſive non, nihil vobis prodeſſe poterat ad obtinenda a nobis oſſa Steſichori, nativitate veſtri quidem, verum patriae electione noſtri. Ea vera demum patria eſt, quae eligitur, non ubi quis naſcitur. Nos in noſtra hac civitate, donis vivum, & magnifico ſepulcro porphyretico mortuum eum honoravimus. Et jam cernimus, vos litteris veſtris, repetitisque minis provocare denuo homines, qui & vivos & mortuos veſtros honorant. Nos ordinem turbare nolumus, ſed a verbis mortuis exordiemur, eaque deinde factis vivis excitabimus. Igitur vobis dicimus, ne moleſtum vobis ſit, velle quod ille voluit, & virum illum divinum honorare Templo veſtro, e longinquo, quemadmodum nos e propinquo, ſepulcro noſtro; nam quum tota Himera, dum infans eſſet, vix ipſi pro cunis ſufficeret, adultae autem aetatis eum non caperet in vita: Quomodo vultis, ut poſt obitum locus tam exilis ſepulcrum ſit tanto Viro, quem ne tota quidem Europa, nedum Sicilia capit? Quid igitur, o Himerenſes, tanto opere a nobis petitis veneranda illa oſſa, quibus moriens ipſe hanc Urbem conlocupletare voluit? Ille relicta Himera Catanam venit, quam vivens ſibi in patriam elegit, moriens in ſepulturae locum: Si non potuiſtis penes vos retinere Virum illum liberum in vita, neque juris aut dominii quicquam vobis erat in vivos veſtros, qui fieri poteſt, ut jam in mortuos, voluntarie factos noſtros, habeatis? Solus Pluto hoc habet imperium. Si itaque hoc precamini, nolumus; ſi jubetis, non poteſtis; ſi minas additis, temerarie facitis; ſi denique vi, & via belli rurſus quaerere mortuum in animum inducitis, univerſos vos vivos perdituri eſtis; & ubi aliena oſſa quaeritis, veſtra relinquetis, veſtraeque invenietis ſepulturae locum, quem ne hoſtibus quidem negare ſolemus.

SENATUS CATANAEUS THICHNAE.

XL. Haud levibus de cauſis Triumviratus honore dignus fuiſſes judicatus, in eumque forſan cooptatus, niſi apud Senatum per precum interceſſiones, quodque pejus eſt, per pretii infamis oblationem, id efficere ſtuduiſſes, ambitioſum detegens animum tuum, quem oculis, obſtinatione non minus, quam ſimulatione tua deceptis, celaſti. Qui magiſtratus emit, neceſſario juſtitiam vendit. Injuria haud levi Patres Patriae, teque ipſum, affeciſti, dum per vias tam turpes auſus es affectare illam dignitatem. Prohibeant Penates, horum moenium cuſtodes, ne quis unquam tribunal, ubi nunquam injuſtum, aut venale Judicium fuit, conſcendat, nedum ibi ſedeat tam corruptus, & impune inde exeat. Imo ſecundum Majorum noſtrorum decreta & ordinationes, cavendum duximus, ne quiſpiam tuo poſt hac exemplo inductus, iterum haec ſcelera tentare audeat, adeoque ex Senatus conſulto non modo ab univerſis honoribus ac dignitatibus arcere te viſum eſt, verum etiam in perpetuum exilium damnare.

ANAPHORMACHUS CATANENSIS TIBI, ALEXANDRO PHILIPPI REGIS F.

XLI. Ridet Apollo Abderitam Anaxarchum, qui, dum noſtra Chaldaeorumque vaticinia deſpectui habet, mortem tibi accelerat, o Alexander fili non Hammonis, ſed Philippi. Si Babylonia, fatali tibi urbe, abſtines, tranquille ad ultimos victurus es climactericos. Quae Diis clara ſunt, haud penitus a nobis mortalibus ignorantur. Quum itaque immutabile ſit Fatum, & ab aeternitate profluat, irrevocabile quoque telum mittat neceſſe eſt, & irreparabile vulnus inſerat ei qui ſciens ac prudens illud incurrerit. Vive autem tu tibi, nobisque Catanaeis, victoque a te terrarum orbi, ſi vis, quoniam potes, quum jam ſcias: At neſcis, neque potes, ſi non vis.

ANAPHORMACHUS SOPHIAMITRAE.

XLII. Infauſtus influxus coeleſtis adeo maritum tuum urget ad oppetendam mortem in aquis, quibus tantopere delectatur, ut ab iis avelli nequeat: Amat itaque rem, in qua latet, ac paratus eſt ipſi interitus: Et comitem habet inimicus hic influxus immodicum divitiarum ſuarum amorem, quae profecto, ſi ad vitae inaeſtimabilem illum theſaurum comparentur, ne tantillum quidem valent. Horreo ejus mala, quae mentis acie perſpicio, nam caecus eſt, oculis nihil cernere valet, adeoque nec timet. Doleo vicem tuam, tuaeque Matris, quod quum ad o-

pes

pes ejus avare attendatis, perſonae negligentes ſitis ac prodigi, & in charitate crudeles. Deos precare pro me, qui timeo ac precor, proque eo, a quo tua tuorumque Filiorum vita pendet: Ac perdere noli tempus, quin aſſiduam facias ſalutis ipſi conſultricem, vitaeque medicam, linguam tuam.

CATANAEI TOPATREO ARIARCHO.

XLIII. Infinitis mendaciis, ac dolis perſuadere conatus es Ennaeis, Himerenſibus, & Syracuſanis, ut bellum facerent, hiſce tanquam ob jus in Agrum noſtrum, illis, ob oſſa Steſichori, & ſtatuam Cereris Victricis, quam a multis jam ſaeculis poſſidemus; verum neutros, utpote pacis conſervatores, ab amicitia noſtra removere potuiſti: Neque enim Reipublicae ſuae tranquillae ſummam eos in manum Fortunae rurſus tradere oportet, ac novo experimento diſcere, quam probe nos, cum lingua tum manibus, defendere noverimus. Dux tamen Ennenſium, atque Himerenſium, a tumultuante plebe electus, ut timidus plane atque indignus, recuſaſti illud onus, excedens nimirum vires tuas, noſtrarum haud ignaras, cauſatus metum ob Filiorum tuorum ſalutem, qui leones facti, a te, tanquam fugitiva, atque aſtutiſſima vulpe, degenerarunt, adeoque a redeundo ad te abhorrent, nolentes fugae tuae; rapinarumque tuarum ſocii, atque participes fieri, & in manus noſtras denuo incidere: Hanc autem Patriam ſibi, noſque Parentes elegerunt. Jam vero ceſſante excuſationis cauſa, arma (ſi tantum tibi eſt animi) in nos cape, & infeliciſſimum percipe fructum, ut pendeas ex iiſdem illis Minervae oleis, quas cremaſti, & e quibus, vita illa, quam tibi ob conjugis tuae, & ſupplicum Antiſtitarum preces donavimus, indigniſſimus, ſemimortuus ablatus es, & veni, quandoquidem jam corvi, reliquaeque aves rapaces cadaveri tuo inhiant.

CATANAEI MAMERCO CATANARCHO, ET TYRANNO.

XLIV. Revocamus te a Templo, & Luco Vulcani Aetnaei, ubi toto die ſtas otioſus, ac moeſtus. Tanto ſane Tyranno indigna res eſt, ſuper mortuis inutiles fundere lachrymas. Num hiſce ab Elyſiis revocari poſſe credis? Sepulcro ſuo conditum relinque Polipuli tui cadaver, factum jam putridum ac peſtilens, in ipſo enim praelii ardore mortuus glorioſe vivit, tu vero gloriam ejus lugere videris. Veni itaque ad ſpectacula noſtra, & Tragoediam, non tam ut voluptatem ex moleſtia, quam nobis affers, capias, quam ut cognoſcas rerum humanarum Tragoediam, Tyrannorum in huſus vitae ſcena miſeriam, & ab hiſtrionibus, alienas perſonas indutis, intelligas, quae adulatores tui te celant, amici vero, & nos in hac fortuna circa noſtram tuamque ſalutem, tibi detegere non audemus. Parce tibi, nam qui nimiis luctibus indulget, quemadmodum tu facis, immerito ſibi nomen Philoſophi arrogat, quod tibi ſumis: Quippe Philoſophi, ut Dii, neque laetantur, neque triſtantur.

HERMILIA, CERERIS CATANAEAE SACERDOS, TIBI PHALARIDI; AGRIGENTINORUM TYRANNO.

XLV. Vana ſuſpicio, quam de Senatu, Populoque Catanaeo concepiſti, maximo tibi nocumento eſt, tibique turbat exiguam illam quietem, quae reliqua tibi eſt, quamque decerpis a convictu Sapientum, qui in vanum te circumſtant, hortantes te ad deponendam tyrannidem; ſine qua ſuſtentare neſcis, imo neque vis, vitam tuam, plenam non minus crudelitatis, quam mortis terroribus, atque periculis, aſſiduis propriae conſcientiae (proh dolor!) ſubjectus tormentis, licet abſque fructu. Cave itaque tibi, tuaeque ditioni ab altera eorum vindicta; at certus ſis, Cererem, ut opera manuum Cyclopum ſundatrix vetuſtorum horum moenium, atque ita Domina eorundem atque Regina fuerit, ſic opere manuum Catanenſium terribilem ſemper ſeſe praeſtitiſſe propugnatricem, immittendo cum morbos inſanabiles, ut alias hominibus ſceleratis, tum Erinnyas, ut tibi in praeſentia, quod per incendiarios tuos, qui omnes jam interiere, fruges ſuas, per ſacra Catanaea rura, mille facibus nefandis cremaſti; &, hae fuere reſplendentes iſtae ſtellae errantes, quibus te exornare ſomniabas imaginem Cereris Catanaeae. Faxit Apollo, ut falſa ſomniorum tuorum, tam infauſta omina portendentium, interpres ſim. Scias autem, cineres ſegetum, igne a tuis hominibus vaſtatarum, ſive Naturae fuerit haec benignitas, ſive univerſalis matris Terrae in te prodigae, erga nos liberalis, fertiliſſimos reddidiſſe campos exuſtos frugibus; te autem invidia. Morere itaque, o profane, in horas, intra propium tuum cadaver, morborum tuorum portatile ſepulcrum, in foetore ac ſceleribus tuis, & conſumere ſupra terram ſenſim in lecto doloris tui, quippe haud dignus es, qui recipiaris a ſancta illa Dea matre Terra, quam igne ac ſanguine humano toties foedaſti.

HERMILIA EIDEM.

XLVI. Valde litteris tuis gloriaris, potentem te eſſe divitiis tuis: Qui oculis captus non eſt, nihil in tè praeter Fortunae bona videt: Animi bonorum ſupra omnem miſeriam pauperrimus es. Quaenam miſerior ſors mendicitatis reperiri poteſt, quam ut quis alienas emendicet divitias, idque per tyrannidem ut tu facis, qui ſupra omnes homines ditiſſimum te appellare poſſes, ſi parvo, eoque bono contentus eſſes, nec non virtutum theſauro, quae a te exulant? Nunc ab ultricibus Cereris ac Proſerpinae diris graviter percuſſus, & in perpetuum a conſcientiae propriae morſibus vulneratus atque cruciatus, nummis & donis earum gratiam tanquam venalem & mercenariam, redimere conaris. Abominantur ſanctae illae Deae placamenta auri tui, atque argenti obſcuriſſimi, lachrymis & ſanguine humano foedati. Certus ſis, gratiſſimum quod ipſis offerre poſſis, ſacrificium futurum, ſi teipſum victimam ſiſtas, licet immundam, & tuo ſanguine, tuaque humano generi ſalutifera futura morte eas places.

M. MARCELLUS SENATUI, AC POPULO CATANENSI.

XLVII. Solus Archimedes ille ingenii ſui armis pro Syracuſis totis depugnat, & nobis earum expugnationem remoratur. Catanaei veſtri, ſocii noſtri, in obſidione, nocte dieque, ſtrenue ſeſe geſſerunt, nihil otii ſibi unquam concedentes: Unde prae omnibus mortalibus indefeſſos eos reputavimus. In ardore praelii ter muros Urbis conſcendere, ter ibi vexillum poſuere, ter ab obſtinatis defenſoribus, ad deſperationem eadem de cauſa redactis, depulſi ſunt. Bona eorum pars, in impreſſionibus faciendis, periit, ut vivat eorum ſemper in nobis amicitia, ipſorumque Patriae memoria. Mittite quam primum reliquos, in obſeſſorum ſpolia inque coronas ipſis ſucceſſuros: Cum iisdem expectamus quoque reliquas illas catapultas, arietes majores, caeteraſque machinas, atque tormenta muris oppugnandis. Si in tempore, reliquo frumento conſeverſtis caſtra Romanorum, amicorum veſtrorum, qui urbem, paci ac libertati veſtrae pernicioſam evertere nituntur, reddent vobis centuplum.

CATANENSES HYBLAEIS.

XLVIII. Iiſdem illis teſtudinibus, arietibus, & tormentis bellicis captis, quae fuſus a nobis exercitus Syracuſanus reliquit, quum Hyblae urbis oppugnationem aggreſſus eſſet, Megarenſes muros evertemus, & cum M. Marcello jam coepimus Syracuſanos concutere.

SENATUS CATANAEUS GYMNOPILO.

XLIX. Non quod es Comarchus, &, uti re ipſa ſatis probas, ab antiquis Heroibus Catanaeis originem ducis, neque etiam quod jure ſucceſſionis multa poſſides, ſed ob exiguum illud, quod multa pugnando, haud ſemel victoriam quantumvis arduam, adeptus, in poteſtatem noſtram redegiſti, Ducem te creavimus legionum noſtrarum, & hoc tanti momenti munere, unde Patriae pendet ſalus, te ornavimus, quippe quod nemini niſi valde probo ac ſtrenuo contingit. Adde, quod in te repraeſentari agnoſcimus imaginem fortiſſimi Gymni, avi tui, qui tormentis ab hoſte ſubjectus, ne Patriae ſecreta revelaret, linguam ſibi dentibus praemordit, & una illa perpetuum tenuit ſilentium, quod univerſis deinceps linguis ſemper celebraretur: Tandem membratim ab eodem hoſte diſcerptus, atque exenteratus, pro libertate, proque amore communis tibi nobiſcum Patriae mortuus eſt. Recipe itaque haſtam, caeteraque inſignia Imperatoria a Philandro Meapſia, & dic ei, nos ipſum conſtituiſſe Ducem claſſi noſtrae, a quo exſpectatur jam dudum in Portu Ongiae. Tu cum exercitu proſequere victoriam, quam mors Hieronis nobis attulit, contra Erythraeos, & Syracuſanos, Urbe pulſos, & arma noſtra tam longo tempore ſepulta, nunc autem eorum ſanguine reſuſcitata, fugientes. Obſidione Enoſiam cinge, cujus turribus, & arcibus omnem ſalutem ſuam concredidere. Tu fac, ut ad illuſtriorem te reddendum, non ſolum generis origo, verum & fortitudo caeteraeque virtutes tuae concurrant, & ab expugnatione exſpecta coronas, ac triumphum non modo, ſed & ſpolia.

CATANAEI DUCIBUS CLASSIS LACEDAEMONIORUM.

L. Nihil Fortuna, Victoria, caeteriſque rebus bellicis mutabilius, nihil quoque Regnis, atque Imperiis, quippe quae in earum manu, ſede omnino incerta, ſunt, minus tutum; Virtutes autem, animi nimirum illae, inexpugnabiles. Vos Lacedaemonii, qui Spartae aliquando, Tragicae atque impiae Catanenſium Fortunae deriſores, & hiſtriones & mimi fuiſtis, hodie ab eadem victi, atque expugnati, fabula eſtis, & Comoediae Comicis extraneis & nobis in ſcenis Theatrorum Catanae (non enim ſatis fuit vobis arridere ſolum, neque etiam ſuo tempore nos irriſiſtis) ut ſemper derideamini: At non a nobis, qui ne hoſtibus quidem etiam venia indignis clementiam, ac miſericordiam negamus, & crebro ignoſcendi uſu, quod ſummum genus victoriae eſt, habitum jam in naturam, naturam in neceſſitatem convertimus. Pro uno Ptiphſamo, mo, machinarum architecto noſtro, captivo veſtro, quem liberum nobis, ſed nudum remiſiſtis, remittimus vobis togatos Chreſpothiam, & reliquos undecim nobiles veſtros, quorum, apud nos obſidum, obliti eratis, neque, quum nudi eſſent, ullam curam habebatis. Res ſane vobis Ducibus indigna eſt, Architectum tam praeclarum, machinarum veſtrarum ruinam, non dicam male acceptum, ſed plane incognitum vobis fuiſſe. Corpus quidem Viri ſpoliaſtis, at ne univerſa quidem Graecia, nedum Sparta, cum unquam ſpoliaverit virtutum ſuarum decore, partaeque in damnum veſtrum gloriae ſuae purpura.

L. CAECILIO METELLO, ET Q. FLAMINIO COSS. LAELIUS METELLUS. S. D.

LI. Neſcio, quo pacto litterae meae, quas vobis conſcripſi in Sicilia, tam brevi tempore Romam in manus veſtras pervenerint, tot maria nimirum, ac terras circumvectae. Nunciatum enim mihi eſt, navem ſpeculatoriam, quacum Romam mittebantur, captam eſſe a Piratis Libycis, Libycos illos a Palaeſtinis rurſus, ac Caeſaream tandem in manus P. Caſſii Praetoris delatas, inde demum in veſtras perveniſſe. Non opus eſſe puto ut me excuſem de tarditate mea in perſcribendis ad vos rebus Siciliae, ubi cum imperio ſumus Proconſulari. Scripſi nudius tertius, verum quoniam audio alteram illam quoque navem, quacum alteras haſce litteras ad vos perferendas dedi, naufragium paſſam, tertias nunc adornare viſum eſt cum Euthymio Cinna, qui Patriae cauſa Catanenſium Legatus ad vos venit, vir nobiliſſimus, cum virtutum ſcientiarumque ſplendore, tum rerum per liberas non modo Civitates, verum & Regna procurandarum, uſu. Jam menſis elapſus eſt (neque novum quid Romae, opinor, apportabit hoc nuncium) tremere tota coepit Sicilia, Aetna primo gemere, mox mugire, demum in aëra fumos, flammas, ac cineres denſiſſimos eructare, poſtremo torrentes ſuos igneos evomere. Catana ubi hodie adſum, terrae motu concuſſa, actaque longa, ſed anguſta ac profundiſſima, voragine ſuperne deorſum, uſque ad mare in duas partes ſciſſa eſt: Devaſtata majori ex parte, ac tantum non omnia ejus decora, veterumque ibi monumenta, cineribus etiam oppreſſa. Prolapſa moenia Borealia cum Turribus, Cyclopum invento atque opere, nec non vicinum hiſce Templum Cybeles Magnae. Ruinam minantur Amphitheatrum & Gymnaſium; projecit autem templum Cereris, ac prorſus perdidit celebrem ſuam teſtudinem nobile illud hemiſphaerium. Perguſa lacus vicinus, Proſerpinae ſacer, a terra abſorptus eſt; Spelunca Ditis per quindecim dies flammas eructavit, ſubſedere magna ex parte ripae ejus marinae, & terra ſub mari, flammis efferveſcente, dehiſcens majorem partem molis prope Urbem abſorpſit, adeo ut non niſi Pharus ejus Pyramidalis in mari, & obeliſcus ejus Hieroglyphicus in ripa ſuperſit, conquaſſatum tamen utrumque. Amaſenus in ipſa Urbe, per dies complures multis fontibus ſanguinem putridum vexit. Haſce calamitates paſſa eſt Civitas, Romani nominis tam amans; ex ſtatuis aliiſque, quae in ea ſunt, ſimulacris, Romam mitto Statuam Veneris Homicidae, pedibus mutilam, alteram Galateae cum Delphinis, & concha marina, & Statuam Acidis bicornis myſterioſe abſque brachiis elaboratam, cum altiſſima illa Cybeles, ſed confracta, ita tamen, ut reconcinnari queat. Opera Muſeo, eoque Romano haud indigna. Cum hiſce una etiam obeliſcus ille mittitur; quae cuncta Senatus recipiat acceptaque habeat, loco tributi iſtius, quod nondum perſolvit Civitas, vel ex parte adhuc debet. Luxere Catanenſes religioſi, rebus ita chariſſimis ſpoliati, damnum ſuum licet voluntarium. Decernat Senatus remunerare eorum lachrymas tributorum in annos decem remiſſione, ut ruinas reſarciant: Ceſſet interim Quaeſtura. Immania ſunt portenta ac monſtra, nuper in Sicilia conſpecta, Coloſſus Zancloti marmoreus Meſſanae primum noctu, coeleſti quadam ſalſugine opertus, inſequenti die totus in calcem diſſolutus eſt, ut ne ulla quidem pars amplius reſtet. Taurus, Promontorium, ſive ſcopulus, arte in formam tauri elaboratus, ſub Tauromenio, a continenti avulſus, & inſtar ſulphuris, aut bituminis ardens a mari abſorptus eſt, cum bona ipſius continentis parte. Syracuſis Statua Solis vitrea ter ſponte in duriſſima ſaxa, pavimenti prolapſa, neque ullam fracturam paſſa eſt, ne digitis quidem, qui aeris inſtar flectebantur: Collocata autem loco ſecuro, ſponte in partes minutiſſimas diſſiliit. Materiam haec auguriis praebebunt, Romanis autem neque admirationi erunt, neque terrori.

CHRYSEUS DUX CATANENSIUM, NITHRIAE PRAEFECTO.

LII. Numquid credebas, oculos noſtros charopos non deprehenſuros, vel de nocte, Nithriae inſidias? Tu retrocedebas, ut majorem ſaltum faceres, nobiſque abblandiebare, ut morderes, ſed in vanum; cecidiſti in foveam, quam copiis noſtris praeparabas. Stultus eſt ille, o Nithria, qui ſuo non contentus, in pace belli anſam quaerit: Praeprimis ſi opibus ipſe & honoribus pollet, & tamen aliena involat, incerta enim res eſt, & omni difficultate major. Armis arma repellimus, & pacem bello inviolatam ſervamus. Catanae cervix indomita jugum neſcit, attamen caeteris juga tractat.

CEDRIA THAPSO.

LIII. Coacta, uti ſcis, ab Ephoris, & Populo Athenienſi, tutoribus meis teſtamentariis nubere marito, de tot Principibus, parvulum*te ad generoſum Regulum elegi, tuique, ſummi Sacerdotis Cereris, amore*conſumpta magis, quam inflammata ſum. Ad haſce res ſola inter nos eloquens paranympha papyrus fuit, ſalaciſſimus pronubus, calamus; neque jam praecurrenti calcaribus, nec praevolanti alis opus erat; flexiſti volentem: Et haec per te magis, quam per nos efficere norunt Superi. Ego, inter Veſtae ſteriles, ſumme jam contenta beneficio tuo magis, quam Patriae, ad Nuptias adacta ſum; neque, quum Regina eſſem Ephyraeorum, averſata tamen fui te Regulum, Regem mihi conſtituere ----- Dicebas mihi, o ficte, ac mercenarie amator, quod in me minime pulchrum eſſet, omnium aliarum ſuperare pulchritudinem; quod minime eſſet opulentum, eſſe opulentiſſimum,.& quod minime nobile eſſet, a nobiliſſima Heraclidarum prole oriundum. Verum aut tu non amplius te ipſum praeſtas, aut ego non ſum eadem, quoniam ab eodem te, unde profecta laus eſt, natum etiam eſt vituperium. Tuus ignis nihil modicum habuit, ſed ſtatim in te exarſit, quemadmodum ----- ac potius deferbuit, meus non item, ſemel enim in me accenſus inexſtinctus ardet. ----- Quia ego volo, tu non vis; neque miſera ego a te abſtinere ſcio, neque ſi ſciam, poſſim: Voluntas enim mea a tuo non-velle magis voluntaria redditur, magisque vivax; ſicuti tuum non-velle a meo nimium-velle. Alcibiades, mortuus, in perpetuum vivit penes me per fidem illam conjugalem; quia, infelicibus auſpiciis, ad preces tuas nos conjunxit, a te una cum amore interemptam. Athenas veniſti Legatus Catanenſium, fuitque dubium, utrum linguae magis dulcedine, an oris pulcritudine, dum mandata exponis, animas rapueris, me autem hac ſola rapuiſti. *Animus meus, qui crebro alias, & in praeſentia, una cum hiſce litteris, ad te excurrit, meliorem totius mei ſyſtematis partem ſecum fert, brevi reliquam exſpecta. Si venire ceſſas, veneno mihi mortem accelerabo, extremam eamque certiſſimam vulneribus amoris medicinam, ſupremum infelicibus refugium, licet eam ſibi ipſis vel optantes conſequi Dii nequeant. Exſpecta igitur me umbram denuo tecum in Elyſiis Catanaeis victuram; ſi modo verum eſt, animas poſt mortem iterum in ſempiternum vivere.

LIBURNO DEXTRATORI CAETERISQUE DELATORIBUS, AC ELEUTHRIONI SCURRAE, CAETERISQUE PALATINIS PARASITIS, ARCHON CATANENSIUM.

Epiſt. XII. *Libri tertii.*

LIV. Si Lacedaemoniis, ac Syracuſiis ----- ſecum in bellis transferre licet, num Catanaeis ſine erubeſcentia ----- Inter Orgia ſobrii, caſtique ſumus, Trieterica Libero patri, & Deae Voracitati noſtris Penatibus ignota, cui delubra conſtruxiſtis, nec ulla damus libamina. Quarto vicimus, ſi quinto ſurrecturi cedimus. A Diis bellatoribus pro nobis patratae victoriae facinora tripodes, candelabra, patinasque aureas trilibres, coronasque tetrapondo aureas Jovi Deorum Deo, Cererique, Liberaeque filiae Victricibus, caeterisque Diis immortalibus, etiam inferis, noſtris manibus conſecravimus. Arantur Catanenſia rura captivis hoſtium, bobus, captivaque juga Punica praebent noſtris colla cultoribus; hoſtium fortuna praeceps vires, non fortitudinem Catanenſium vicit.

HIERO REX PHYLTRO QUAESTORI.

LV. Strenuus contra Syracuſios propugnator Cameſtrius Catanaeus patriſſans, inſignia, praeclaraque facinora, pro Patria ſua, non diuturna obſidione, non mortalium armis (fatemur) ſed Numinum ope divinitus ſubjugata, patravit. Noſter autem Dux Hylon, infandum noſtri dedecus exercitus, terque quaterque terribilem hoſtis frontem ſuſtinere nequiens, trepidus terga dedit, quo longiori ſupplicio necisque genere ſontem ad expiandam mortis iram puniamus: Sed quae longior quae atrocior invidiae cruciatu? quod non unico brevique exitu vitam obtruncat, ſed quotidianis ſuum ſemper necibus cor enecat. Inſerviat igitur Hylon Cameſtrio, Hylonis Praetura Cameſtrius decoretur, legioni ejus imperet; ſtipendia, caeteraque ducalia ab Hylone auferantur. Cameſtrio olim hoſti, captivo nunc, ob patrata de ſe benemerenti haec omnia de regia noſtra dabis tres ſpecioſiores mulieres Siculas ex captivis epicrocis, & muricatis auro, elatisque veſtibus in deliciis, ancillasque tres, mundumque muliebrem cum polymitis verſicoloribus. Dabis & ſubſericam coccineam veſtem unam annuam, diploides villoſas militares duas annuas, bardocucullum unum, epheſtrides purpureas annuas tres, peplum roſeum palmatum argento, pro Epiniciis noſtris annua palliaſtra; Pro mancipiis decem, interulas, & paragaudas decem annuas, lineae telae brachia centum annua ac cubitalia: Cypella quatuor; annuos hordei modios quatuor millia, frumenti tria millia, generoſi vini veteris ſextarios totidem, olei ſelecti Hadranitici ſextarios mille, cereos viginti quinque, tentoria duo, equos ſex, mulosque decem, moloſſios canes bellicoſos tres, vaſa argentea decem, patinas totidem pondo ſexaginta, ſcyphum, & cantharum, & phialas argenteas, auratas & gemmatas pondo XXXV. argenteos noſtra cuſos effigie quinque millia, aureosque totidem pro ſtrenis. Hyloni aureus baltheus effigiatus,

giatus, quadrigemmis annulus aureus, libralis torques gemmatus auferatur, eisque Cameſtrius decoretur, inſignitusque ſit inaurata capſide chirographata ſcite, duabus Herculeanis lanceis, oculeata lorica auro limbata, & ſubarmali ſerico murice purpurato. Dentur huic quoque villoſa cuculla duo cum ſago, chlamyde, & lato clavo. His ſuperadjicies ad decorem pacis, & majeſtatis, togam auro fimbriatam: Quae omnia ſi tantorum meritorum orbem non complent, noſtra munificientia feliciori omine ampliorem circulum intendit.

CATANENSES PLATONI.

LVI. Salvus hic jam inter nos verſatur Dio, ſub tua, noſtraque fide, & armis defenſa, & animo cuſtodita. Archontem eum creavimus, ea apud nos dignitas ſuprema eſt, ipſo non inferior. Ille quod a Dionyſio non longe abeſt, omnia tuta timet, ſemperque vicinas ſibi, imo ingruentes Tyranni ſibi inſidias imaginatur, quas inter neque ipſe ſecure dormis. Perſuaſio ſaepius, quam res ipſa nocet interdum, & necat; nos perſonam tueri novimus, ſecurum reddere metum, non item.

CATANENSES PLATONI.

LVII. Crater Aetnaeus in vomitus ſuos erupit. Veni, ut ea conſideres, quae caeteris terrores, ac ſtuporem inducunt, tibi vero ac nobis philoſophandi materiam. Simulacrum Cereris noſtrae, quod aliorum oculis vetitum eſt, tuis illis religioſis concedetur luſtrandum.

PLATO CATANAEIS.

LVIII. Bene feciſtis, Catanaei, quod Dionem a Dionyſii furore ſalvaſtis, multo melius quod Archontem eum creaſtis; ea demum tutiſſima eſt Reſpublica, in qua aut regunt Philoſophi aut Rectores philoſophantur. Optime facietis, ſi majoris ſecuritatis gratia in locum remotiorem, aut tutiorem amandaveritis; quanquam quis homo aut quod Aſylum a Tyranni inſidiis ſecurum eſt? Plena multo majoribus periculis mihi Regia ipſius eſt quam Ulyſſi antrum Cyclopeum; mihi pernicioſior eſt amicitia ipſius, quod ſuſpicax, quam quod infirma eſt. Quam primum potius ad mirandum veniam divinum in vos veſtrum id, quod ab eo intra totum intus eſt, quam ad viſenda Aetnaea miracula.

CATANENSES HIERONI REGI.

LIX. Argentum & aurum, quod e ſudoribus atque lachrymis ſtillat, ſemper liquidum, ſalſum, & obſcurum eſt.

HIERO REX CATANAEIS.

LX. Mea nihil refert, modo ab humido illo hauriam, quod ſitio, a ſalſo ſalutem meam; ab obſcuro ſplendorem.

SENATUS CATANAEUS THYMBRO DUCI, PRASAGORAE FILIO.

LXI. In juvene, qui factis maturis praecurrit, non exſpectanda eſt aetas cana: Virtus non conſiſtit ſolum in barba promiſſa, & albeſcente. Mirabere, quod Ducem conſtituerimus magnae cujuſdem partis exercitus noſtri juvenem imberbem, contra tuam ſententiam, & militare noſtrum decretum: Verum mirari deſines, ubi in mentem tibi revocaveris egregia ſtrenui Juvenis facinora, qui ter vicit Praefectos veteranos non armis ſolummodo, verum & conſilio. Nos non niſi nomen ejus praeclarum, perſonae ipſi conforme ſpectavimus. Huic dabis praeter ſalarium triplum, quod tibi ſcripſimus honoris gratia, tres coronas vallares, unam civicam, tria vexilla paria, quinque haſtas puras, quatuor armillas aureas, aureum torquem unum, duarum cum ſemiſſe librarum, & pateram ſacrificalem unam duodecim librarum. Haec merentur fortitudo ac virtus ejus, majoris honoris inſtrumenta, quoniam junioris hujus Alcidae humeris grave onus Reipublicae noſtrae ſuſtentatur: Bis enim turbatis ac tantum non fuſis bis mille & quadringentorum armatorum ordinibus, a ducentis ſexaginta Syracuſanis, de ſalute deſperantibus, hic cum viginti novem Nobilibus Catanaeis Victores illos profligavit, & vacillantes Reipublicae honores reſtauravit. Diſce itaque vincere, & ad exem-

exemplum generoſae hujus Adoleſcentiae aetatem tuam virilem componere, quae probe armatorum numero, ac propriis viribus nimium confidit.

HYBRIS NAXIUS HERMOCRATI, HERMONIS SYRACUSANI FILIO.

LXII. Niſi nos Siculi, habitu jam in naturam verſo; foveremus diſcordias, Reſpublicae noſtrae ſemper, non dico in ſumma (quod Deus avertat) ſed in aſcendente rotae parte forent, majoribusque donis & expiationibus Templum Catanaeae pariter ac Syracuſanae Fortunae amplificare & condecorare potuiſſemus: Sed diſcordiae, & ſententiarum diverſitas communem quietem turbant, & Civitatibus noſtris introducit Penates, ac Lares extraneos. Ambitio veſtra, o Syracuſani, & cupido regnandi, mater eſt inſolentiae, & haec bellum vobis domeſticum & peregrinum parit. Exercitus veſter, ſub Urbis noſtrae moenia fuſus ac caeſus eſt ab armis Athenienſibus, & Catanaeis ſociis, & Patria veſtra languet moribunda; quae ſi tibi cara eſſet, nunc tempus foret, ab interitu eam vindicandi, reſtituendo campum Symaethium, & urbem Megara, quae pacis tempore Catanenſibus amicis furtim abſtuliſtis, & occupaſtis, ejiciendo inde praeſidium, & libertatem Leontinis, in propria ſede reparando: Niſi malo veſtro ipſorum Palladem victricem velitis experiri & iram Hecates, ipſorum ultricis, denuo irritare. Si ceſſatis aliena reſtituere, ac Deas illas placare, nec Hecatombae vobis, nec Hecatonphoniae proderunt. Si deſiderium vos tenet, aeternum ſtatuendi Syracuſis Templum Pacis & avertere Eumenidas Catanenſes, tractate res pacis. Me (ſi vobis ita placet) reſcripto veſtro Caduceatorem arceſſite, ut Atticas, & Catanenſes olivas in muris veſtris plantem.

HEMOCRATES SYRACUSANUS HYBRIDI NAXIO.

LXIII. Falleris, Hybri, ſi credis, Syracuſanos ob Fortunae tempeſtatem deſpondere animos. Non ab Hoſtibus victi ſumus, ſed a propria conturbatione fuſi. Grave damnum nobis attulit ducum noſtrorum multitudo, & imperatorum turba. Nam ſi pauci, iique rerum bellicarum periti forent, tropaeum, quod in Agro noſtro Catanenſes, ab Athenienſibus adjuti, plantarunt, aeternum ſtatuiſſent Syracuſani. Probe ſcit Sicilia univerſa, quem in modum alterum illud tropaeum in via Helorina erectum fuerit. Glorioſiorem certe centum ſexaginta noſtri in praelio occiſi ſepulturam nacti ſunt, quam hoſtes victoriam. Si generoſa Syracuſanorum fortitudo decentem ordinem conjunctim habuiſſet, quae tandem vires Syracuſis reſiſtere poterant? Refer autem Senatui Catanaeo, ac Niciae Athenienſium Imperatori, me ducem electum a Syracuſanis, adeoque imperium per me ipſum habere; Tanto faſtidio ab hoſtium perferendo imperio, Patres Patriae abhorrent, ut ſibi Hermonis filium potius, cui id crederent, elegerint. Ardor pro libertate patria, poteſtatem patriam retardat. Tu qui caduceum Syracuſanorum deſideras, alterum tibi lituum compara fundandis muris alterius Civitatis, aut ſedis, Naxiis, Catanenſibus, & Athenienſibus.

EUAGRIUS, MEGARENSIUM PRINCEPS TIMOLEONTI.

LXIV. In gloriae tuae communionem lubens concedo, verum non admodum victoria ac felicitate tua laetor; laetior atque ſecurior futurus ſi ea uti ſcires. Utere ergo pacis occaſione, quo magis enim irritati, aut victi fuerint Catanenſes, eo majori gravitate, ac terribiliori impetu reſurgunt: Tam facile, apud eos vepres bellorum progerminant. Si ſolum Trinacrium purgare cupis, hi funditus eradicandi ſunt. In captivitatem abduxiſti Ducem eorum profectae jam aetatis, at non eripuiſti ipſis arbitrium eligendi alterum meliorem, aut ſimilem, qui cum aliorum viribus, tum ſua ipſorum Nemeſi adjuti, contra nos, & te bellum parant. Mitto cum Zerinthio noſtro palmam e ſmaragdinis, opus Poliadriae meae, ad ſtatuam Felicitatis Syracuſanae: ſed adornatam eam mallem unico ramuſculo fertilium olivarum Catanenſium, quas Minerva Catanae plantavit, quam multis palmis ſublimibus, quae per Siciliam infoecundae ſunt, aut fructum auſterum ferunt.

SENATUS POPULUSQUE CATANAEUS MAMERCO.

LXV. Gratias tibi non paucas agit Catanaea Reſpublica, quod ab exercitibus & claſſe Syracuſanis, nec non a conjuratis ſeſe liberaſti. Per te divites facti ſumus praeda, gloria, aliisque rebus quibus humana creſcit felicitas. Recipe itaque pro hoc tempore in partem praemii, ob res a te tam praeclare geſtas, hoc nequaquam exiguum decus, titulum Archontis, ac Tyranni Auguſti, cum decem equis, ſeptem ſellis chalybeis, auro virgatis, tribus autem eburneis, haſta una aurea, argenteis vero duabus, tribus coronis vallaribus, duabus busque muralibus, duabus civicis, & una navali, bilibri, aurea: Et a rebus non minori fortitudine in poſterum gerendis, cum bonis avibus exſpecta Triumphum, Arcum, & Statuas, prout libri fatales, & oracula nobis promittunt.

DICTA ET FACTA VETERUM CATANENSIUM NOTABILIA.

Sollicitati Catanenſes a civitatibus populisque foederatis, Syracuſani nominis inimicis, ut ſtabilitam pacem quam cum Syracuſanis habebant, rumperent, & ſe ob veteres quaſdam offenſas vindicarent, ac de nocte ipſorum urbem adorirentur & per proditionem occuparent, dum poſitis neglectisque armis inter Orgia Bacchi, ſolitaque apud ipſos celebrari feſta Voracitatis, divinos honores, ac templum primo ibi conſecutae, crapula ac ſomno involuti jacerent, hoc reſponſum dedere: Nos arma Syracuſana vicimus, auro atque argento iisdem in captivitatem a nobis conceſſo: Pacem autem, quam longo ipſi dubioque bello quam cariſſime a nobis emerunt, arbitrio Fortunae nolumus remittere. Miſerum ſane victoriae genus, quod turpiter obtineas, ut ſemper in armis eſſe cogaris, metu, ne quando rebellent ſubjugati hoſtes; praeterquam quod injuſta atque impia res eſt, propriae libertatis tutricibus manibus diripere alienam.

Cum *Crocius Pollio*, Leontinorum dux, praecipiti, atque attonito valde calamo, Senatum Catanenſem per litteras aliquando monuiſſet, ut parati ad arma eſſent, Dionyſium enim infeſtum Catanenſium inimicum, Syracuſanorum regem ſalutatum, ac proclamatum: Senatores nihil commoti rei novitate aut nuncio, contempta nimia Pollionis anxietate, bono animo eſſe reſpondent, verum diceret, num & homo ſalutatus eſſet.

Poſt longa, ac ſanguinolenta bella ſuperati tandem Catanenſes, cum pertinaciae ac temeritatis inſimularentur, a Petronio & Publicio Caſpio, exercitus Syracuſani & Carthaginienſium ducibus, coram victore Hierone: Quaſi melius ſibi conſuluiſſent, ſi ſupplices cedere, neque armis tanto, tamque potenti regi reſiſtere in animum induxiſſent ſuum, quando nimirum non fuiſſent caeſi, occiſi ac victi, intrepide reſponderunt, praeſente eodem rege: Vires ac Fortuna Catanenſium ſuperatae ſunt, at ipſi Catanenſes a nemine unquam victi. Ad quae mox Hiero: Et quidnam amplius diceretis, ſi exſtitiſſetis victores? Reſponderunt illi: Quod magnanimos, clementes, neque rebus proſperis ſuperbientes, victores argueret.

Quodam tempore cum Syracuſani gravibus infeſtarentur ac debilitarentur morbis, ſive ab intemperie aëris, quem vitae ſpiraculum nonnulli dicunt, ſive a crapula, utpote qui primi templum aedificarunt Deae ſuae Voracitati, aliis civitatibus atque locis terrae, ſaeculis ſuperioribus prorſus ignotae: Sive ab Orgiis, quae frequenter celebrare ſolebant, ſive ab alia cauſa; cognoſcerent autem, Catanenſes multa frui ſanitate, neque medicorum ope indigere, idque peculiari cuidam artis medicae ſecreto, aut naturae beneficio tribuendum, ſibi perſuaderent: Legatos ad Catanenſes miſerunt qui in morborum, quibus affligebantur, curationem, Syracuſas ſibi mitti peterent medicos, qui Catana otioſi degerent, neque quaeſtum ſuum ibi exercere poſſent: Sin minus, edocerentur ſaltem quibus medicinis Catanenſes uti ſolerent ad morbos ſuos curandos, ac ſanitatem conſervandam? Quibus Catanaei ſubridentes, breviſſima hac epiſtola reſponderunt.

CATANAEI SYRACUSANIS AEGROTANTIBUS S.

„ Conſervatrix noſtrae ſanitatis eſt victus & coitus parſimonia, medicina nobis exercitium,
„ medicus autem animus tranquillus. Valete.

Celebrabantur Catanae, urbe Siciliae, Ludi Saeculares, prae caeteris omnibus ſolemnes: Ibi cum immodice, nec ſine reliquorum circumfluentium contemptu, ſeſe efferret Portumnus, dux Erycinus, verum atque immerentem patrem negans, & inſigni in matrem, caſtiſſimam atque honeſtiſſimam foeminam, injuria, publice nothum ſeſe dictitans neſcio cujus Dei Hadrani, Hadranitarum Numinis: gloriaretur etiam, ſeſe caeteris omnibus in ſtadio curſoribus velocitate palmam facile praeripere, vel armatum imo onuſtum aenea immodici & iniqui ponderis armatura: Reſponſum ipſi a Terpſindro, juvene ſtrenuo, Catanaeo: Plus currit cervus, ac portat mulus quam vel multi ſimul leones. Legitur hoc in egregio atque artificioſo tetraſticho, in *Volumine* quodam *Epigrammatum Graecorum*, a variis Auctoribus conſcriptorum.

Scribit *Agatharchides*, in parvulo quodam tractatu ſuo de Herbarum natura, & virtutibus, ubi de Helleboro agit, cum Catanaei ducem ſibi exercitus ſui creaſſent Arthemium, valde brevi ſtatura, ac deformi facie hominem, ſed multis ornatum virtutibus, ſtrenuum inprimis, & rerum bellicarum uſu exercitatiſſimum: Exprobratam ipſis, vituperatamque hanc electionem, tamquam parum conſultam, ac caeco impetu factam, ab Agathocle, ambitioſo homine, qui ad illam dignitatem ac rerum moderationem ipſe adſpiraret, hoc ſigno, quod Senatui Catanenſium manipulum herbae Chelidoniae mitteret, nulla addita ſcriptura alia: At cui ex tempore ſtatim nihil aliud etiam reſponderunt, quam quod ipſi faſciculum Hellebori remitterent.

In libro, qui *dicta ſapientum*, *Hominumque illuſtrium notabilia* continet, legitur, Catanaeos a Drauchillida Regulo ſaepius interrogatos, quot ſoli ſtadia ipſorum ditioni ſubjecta eſſent? Reſpondiſſe: Quot gladio menſi ſumus.

Rogatus *Laërtiades*, Catanaeus, Poëta argutus ac facetiſſimus, ſed haud parum mordax, a victorioſo Hierone Syracuſano, per viam belli jam Regnum, ſive Tyrannidem in Catanam & Aetnam, adepto: Quaenam Catanae inſcriptio, quique ex arcubus triumphalibus ejusdem urbis nobiliſſimi, ac maxime memoratu digni eſſent? Reſpondit abſque ulla haeſitatione: Symmithrii, Phtiphonis ac Phaſanidis, quod hi tres tyrannidis Catanaeae exſtinctores fuiſſent, uti in antiqua inſcriptione legitur. Quare Hiero, ira in Laërtiadem percitus, linguam ipſi juſſit praecidi; At Poëta, intrepido prorſus ad haec animo: Falleris, inquit o Rex, nam e lingua mea truncata mille aliae progerminabunt linguae non modo, ſed & mille manus calamis armatae. Cautior itaque factus, & ſibi providus, revocavit illam ſententiam, & donis eum proſecutus eſt.

INDEX I.

SCRIPTORUM IN DIODORI BIBLIOTHECA MEMORATORUM.

Agatharchides Cnidius Tom. I. Pag. 50. 81.
Aeschines Socraticus II, 62.
Alcman I, 252.
Anaxagoras I, 11. 46.
Anaximenes Lampſacenus II, 62. 73.
Anaxis Boeotus II, 78.
Antander Syracuſanus II, 492.
Antimachus I, 234. 630.
Antiochus Syracuſanus I, 528.
Antiphon II, 641.
Apollodorus Athenienſis I, 9. 626. 630.
Aratus I, 323.
Aristophanes I, 504.
Aristoteles II, 62.
Artemidorus Epheſius I, 81.
Astydamas I, 676.
Athanas Syracuſanus II, 77.
Athenaeus I, 134.
Cadmus Mileſius I, 44.
Callias Syracuſanus II, 492. 561.
Callisthenes I, 246. 731. II, 93.
Carcinus Tragicus I, 334.
Clitarchus I, 120.
Ctesias I, 66. 114. 117. 110. 128. 135. 146.
Daphne Tireſiae F. I, 311.
Democritus I, 47. 647.
Demophilus Ephori F. II, 93.
Demosthenes II, 147. 267.
Dionysidorus Boeotus II, 78.
Dionysius Mileſius I, 220. 236.
Divllus Athenienſis II, 93. 141. 491.
Dosiades I, 396.
Duris Samius II, 50. 490.
Empedocles I, 608.
Ephorus I, 13. 44. 48. 246. 330. 505. 572. 584. 589. 606. 647. 685. II, 141.
Epicurus II, 509.
Epimenides I, 396.
Euemerus II, 633.
Eumolpus I, 15.
Eupolis I, 505.
Euripides I, 11. 46. 626. II, 416. 435.
Fabius Pictor II, 636.
Hecataeus Abderites I, 44. 56. 158.
Hellanicus I, 44. II, 636.
Hermias Methymnaeus II, 31.
Herodotus I, 44. 46. 145. 433.
Hesiodus I, 252. 328. 383. II, 633.
Hieronymus Cardianus II, 289. 351. 395.
Homerus I, 14. 15. 16. 23. 55. 80. 108. 128. 169. 175. 235. 252. 276. 319. 328. 331. II, 99. 126. 633.
Hyperides II, 267.
Jambulus I, 167.
Laostenidas I, 396.
Linus I, 236.
Lycurgus II, 149.
Lysias I, 724.
Marsyas Pellaeus II, 443.
Matris I, 28.
Menodotus Perinthius II, 513.
Moses Judaeus II, 544.
Oenopides Chius I, 50.
Orpheus I, 15. 16. II, 633.
Philemon Comicus I, 487. II, 502.
Philinus Agrigentinus II, 502. 509.
Philistus I, 334. 625. II, 73. 505.
Philoxenus I, 679. II, 7. 8.
Polybius II, 686.
Polycletus Lariſſaeus I, 608.
Polyidus I, 679.
Pronapides I, 237.
Psaon Plataeenſis II, 490.
Simonides I, 412.
Solon II, 317.
Sophocles I, 625.
——— Junior I, 684.
Sosicrates I, 396.
Sosilus Ilienſis II, 513.
Telestes Selinuntius I, 679.
Thales I, 46.
Theopompus I, 44. 246. 573. 709. II, 84. 139.
Thucydides I, 44. 502.
Thymoetes I, 237.
Timaeus I, 267. 330. 334. 584. 589. 606. 607. 608. 614. 631. 685. II, 470. 492. 560.
Timotheus Mileſius I, 679.
Tyrtaeus II, 54.
Xenophon I, 44. 573. II, 62. 73.
Zenon Rhodius I, 373.

INDEX II.

GEOGRAPHICUS

Regionum, urbium, populorum, fluviorum, &c.

ABae *Locrid.* Tom. II, pag. 111. 127.
—— *Arabiae* II, 519.
Ἀβακαῖνον *Sicil.* I, 712. II, 369. Ἀβακαινῖνοι 402. Ἀβακαίνη χώρα I, 702. ubi *Not.* vide.
Ἄβδηρα *Thrac.* I, 598. Ἀβδηριτῶν χώρα 512. II, 578.
Ἄβυδος *Helleſp.* I, 405. 575.
Ἀγάθυρνα *Sicil.* & χώρα Ἀγαθυρνῖτις I, 337.
Ἀγαλασσεῖς *Indiae pop.* II, 535.
Ἀγιαὶ *Argolid.* ſed verius Ὑσιαὶ I, 535.
Ἀγκύλιον *Sicil.* II, 931.
Ἀγκύραι *Sicil.* I, 681. Ἀγκυραῖοι *ibid.* Lege *Not.*
Ἀγριᾶνες *Graec. pop.* II, 172.
Ἀγρίνιον *Aetol.* II, 370.
Ἄγυλλα *Etrur.* II, 14.
Ἀγύριον *Sicil.* I, 8. 645. Ἀγυριναῖοι 269. 715.
Ἀδραμύττιον *Myſiae* I, 529. II, 483. Vide Ἀτραμύττιον.
Ἄδρανον *Sicil.* I, 671. II, 135. Ἀδρανῖται *ibid.*
Ἀδράνον *Sicil. vic.* II, 502.
Ἀδρεσταὶ *Indiae pop.* II, 231.
Ἀδριατικὸς κόλπος I, 300. ὁ Ἀδρίας 497.
Ἀδρύμης *Afric.* II, 418. Ἀδρυμητινοὶ *ibid.*
Ἄζωτος *Palaeſt.* II, 384.
Ἀθαμᾶνες *Graec. pop.* I, 706. II, 104. Ἀθάμαντες 265.
Ἀθῆναι *Graec.* I, 33. Ἀθηναῖοι *ibid.*
Ἀθήναιος collis prope Agrigentum *Sicil.* I, 610.
Ἄθως mons *Thrac.* τὸν Ἄθω I, 405. 572.
Αἰγαὶ *Maced.*, ubi regum ſepulcra, II, 84. 152, 593.
Αἴγεστα *Sicil.* Αἰγεσταῖοι I, 536. ſed vide ad Lib. IV, 23. & Ἔγεστα.
Αἰγίθαλλος *Sicil.* II, 508.
Αἴγινα inſ. I, 316. 457. Αἰγινῆται *ibid.*
Αἴγιον *Achaor.* II, 369. 481. Αἰγιεῖς & Αἰγιῆς *ibid.*
Αἰγὸς ποταμοὶ *Propont.* I, 627.
Αἴγυπτος ejus natura I, 35. &c.
Αἰθαλία inſ. I, 340. 471.
Αἰκοὶ *Ital. pop.* I, 546. Αἰκλοὶ iidem, ſed prave, 522. 717. ubi Ἀστυλοί. Αἰκουλανοὶ 435. Αἰκικλοὶ 731. Vide ad L. XX, 101.
Αἰλανίτης & Ἐλανίτης ſinus *Arab.* pars I, 210., ubi *Not.* vide.
Αἷμος mons *Thrac.* I, 325.
Αἰνιᾶνες & Ἐνιᾶνες *pop. Graec.* I, 532. 706. II, 104.
Αἶνος *Thrac.* II, 643.
Αἰολίδες inſ. Αἰόλου νῆσοι I, 338. 339.
Αἰολὶς olim *Theſſalia* I, 311.
Αἰσερνία *Ital.* II, 539.
Αἴτνη mons & urbs *Sicil.* I, 425. 441. Αἰτναῖος Ζεὺς II, 602.
Ἀκαδημία locus prope *Athen.* II, 573.
Ἄκανθος & Ἀκάνθιοι *Thrac.* I, 525.
Ἀκανθῶν urbs *Aegypt.* I, 108.
Ἀκαρνᾶνες *pop. Graec.* I, 706.
Ἄκιλλα *Sicil.* II, 508.
Ἀκεσίνης Fl. *Ind.* II, 234. Ἀκέσινος I, 150.
Ἄκη *Syr. Palaeſt.* II, 34. 390., poſtea *Ptolemais.*
Ἄκρα Ἵππου *Afric.* II, 447. alia eodem nomine 449. Fortaſſe *Hippo Regius* & *Diarrhytus.*
Ἄκρα Λευκὴ *Hiſpan.* II, 510.
Ἀκράγας *Sicil.* II, 448. 501. Ἀκραγαντῖνοι paſſim.
Ἀκρὶς *Afric.* II, 449.
Ἀκροκόρινθος arx *Corinthi* II, 480.
Ἀκτὴ *Pelopon.* I, 507. & L. XV, 31.
—— *Sicil.* I, 327.
—— *Thrac.* I, 526.
Ἀλάβων fl. *Sicil.* I, 321. II, 532.
Ἀλαλκομενία *Boeot.* II, 359.
Ἄλβα *Ital.* II, 618. 636.
Ἀλβᾶς olim *Tiberis* fl. II, 636.
Ἄλγιδον *Ital.* I, 493. Male Λαγίδιον.
Ἀλεξάνδρεια *Aegypt.* I, 60. II, 200.
—— ad *Paropamiſum* II, 224.
—— in *Indis* 239.
—— *Oritarum* 242.
—— *Troad.* 620.
Ἀλερία *Corſic.* inſ. I, 340.
Ἄλεσα, Ἄλαισα *Sicil.* I, 651. II. 499. Ἀλεσῖνοι, Ἀλαισῖνοι II, 500.
Ἀλησία *Gall.* I, 265.
Ἁλίαρτος *Boeot.* I, 705.
Ἁλιεῖς *Pelopon.* I, 463. Ἅλιον 653. V. *Not.*
Ἁλικύαι *Sicil.*, Ἁλικυαῖοι I, 685. 686. II, 502.
Ἀλλιφαὶ *Ital.* II, 430.
Ἀλυζαῖοι *pop. Acarnan.* II, 265. Lege *Not.*
Ἅλυκος fl. *Sicil.* in Agrigentinorum finibus II, 16. 503. Λύκος 145. perperam.
Ἅλυς fl. *Aſiae* II, 202.
Ἀλώπη, Ἀλόπη *Locrid.* I, 508.
Ἀμαζονίδες & Ἀμάζονες in *Afr.* & *Aſia* I, 156.
Ἀμαζόνειον *Athenis* I, 273.
Ἀμαθούσιοι *Cypri* I, 717. II, 366.
Ἀμάξιτος, Ἀνάξιτος *Troad.* I, 672.
Ἄμβικες *Sicil.* II, 470.
Ἀμβρακιῶται, Ἀμπρακιῶται *pop. Graec.* I, 502. 706.
Ἀμβρῖται *pop. Ind.* Melius Ἀρβῖται II, 241.
Ἀμήστρατος *Sicil.* II, 499.
Ἀμισὸς *Cappadoc.* II, 362.
Ἀμμωνιεῖς *pop. Afric.* II, 249. Ἀμμώνιοι iidem 198. 557.
Ἀμφίπολις *Thrac.* colonia Athenienſium, I, 458. 499. 525. II, 644.
Ἀμφισσεῖς *Locrid.* II, 107. 286.
Ἀναγνῖται *Ital.* II, 464.
Ἄναπος fl. *Sicil.* II, 13.
Ἀνδρεσταὶ *pop. Ind.* II, 231. Verius Ἀδρεσταί.
Ἄνδρος inſ. *Aeg. mar.* II, 432.
Ἄνξουρ, eadem quae Tarracina, *Ital.* I. 652.
Ἀνταίου κώμη *Aegypti* I, 24.
Ἄντανδρος, Ἀντάνδριοι *Troad.* I, 528. 573.
Ἀντιγονία *Syriae*, e qua Antiochia dein ſuccrevit, II, 441. 459.
Ἄντισσα *Lesbi* I, 714. II, 181.
Ἄξιος fl. *Macedon.* II, 643.
Ἀπέννινος *Ital.* mons I, 727.
Ἀππία via II, 431.
Ἀπολλωνία *Epiri.* II, 371. Ἀπολλωνιᾶται 387.
—— *Sicil.* 138. 448.
—— *Thrac.* 487.
Ἀπουλία *Ital.* II, 324.
Ἀπτεραῖοι *Cretae* I, 381.
Ἄραδος, Ἀράδιοι *Phoenic.* II, 593. 628.
Ἀράξης fl. *Scyth.* I, 155. & *Perſid.* II, 213.

Ἀραχω-

INDEX II. GEOGRAPHICUS.

Ἀραχωσία *Ind.* regio, Ἀραχῶται II, 223. 335. 354.
Ἄρβηλα *Assyr.* II, 202. 208. Ἀρβηλῖτις χώρα 287.
Ἀρβῖται *pop. Ind.* II, 241. Vid. *Not.*
Ἀργινοῦσαι inſ. *Aeg. mar.* I, 620.
Ἀργάλας *Locrid.* collis II, 105.
Ἄργος *Pelopon.* I, 33. &c.
Ἀργῷος inſ. *Aethaliae portus* I, 300.
Ἀρδέα, τὰ *Ital.* I, 500.
Ἄρεια *Aſiae* extremae regio II, 224. 259. Ἀρία 243. 287. Ἄρειοι 223. Ἀριανοὶ I, 150.
Ἀριάδνης mons *Cappad.* II, 588.
Ἀριμασποὶ *pop. Ind.* II, 222. V. *Not.* & *Scyth.* I, 155.
Ἄρισβα *Troad.* I, 672.
Ἀρκαδία, Ἄρκαδες *Pelopon.* I, 281. &c.
Ἀρκαδία caſtellum *Zacynthi* II, 37.
Ἀρματήλια *Ind.* II, 240.
Ἀρμενία, Ἀρμένια ὄρη I, 125.
Ἄρπαγος fl. *Ponti* I, 664. V. *Not.*
Ἄρπινα, Ἄρπινον *Ital.* II, 471.
Ἀρπωνίων *Ital.* II, 93. Forte Ἱππωνίων.
Ἀῤῥήτιον *Ital.* Ἀῤῥητῖνοι II, 431.
Ἀῤῥήνη *Myſ.* II, 487. V. *Not.*
Ἀρσινόη *Aegypti* I, 39. 205.
Ἀρτεμίσιον *Euboeae* I, 426.
Ἀρύκαι *Locrid.* I, 706. ſed Νάρυξ eſt aut Ναρύκη. Lege *Not.* & II, 111.
Ἀσας fl. *Aethiop.* I, 224. V. *Not.* —1°-191
Ἀσία *Ital.* II, 540. Lege *Not.*
Ἀσιαγηνῖς *Aſiatici* II, 220.
Ἀσίναρος fl. *Sicil.* I, 556.
Ἀσίνη *Pelopon.* I, 282.
Ἀσκάλων *Palaeſt.* I, 116.
Ἄσκλον *Ital.* II, 612.
Ἄσπενδος *Pamphyl.* I, 718.
Ἀσσωρὸς *Sicil.* Ἀσσωρῖνοι I, 687.
Ἀσκανίς, Ἀσκανοὶ *Bithyn.* II, 364.
Ἀστάπους idem qui *Nilus Aegypt.* I, 45.
Ἀστερουσία inſ. *Panchaeae* I, 366.
Ἀσφαλτῖτις λίμνη *Palaeſt.* II, 393.
Ἀσφοδελώδεις *pop. Afric.* II, 449.
Ἀσωπὸς fl. *Graec.* I, 428.
Ἀτάβυρος mons *Rhodi* I, 378.
Ἀταλάντη inſ. *Locrid.* I, 508. 519.
Ἀταρνεὺς *Myſ.* I, 593. Confer. L. xvi, 52. p. 122.
Ἀτία *Ital.* II, 463. Vid. *Not.*
Ἄτλας Afr. mons, Ἀτλάντιοι, Ἀτλαντίδων χώρα I, 221. 222. &c.
Ἀτραμύττιον *Myſ.* I, 529. Ἀδραμύττιον II, 483.
Ἀυεντῖνος λόφος *Romae* I, 493.
Αὐλὶς *Boeot.* II, 478. 577.
Αὐταριᾶται *pop. Illyr.* I, 196. II, 419.
Αὐτομόλαι *Afric.* II, 434. V. *Not.*
Αὐχῖται *pop. Afr.* I, 217. *Not.* vide.
Ἀφέται *Magnes.* I, 413.
Ἀφίδνα *Attic.* I, 307.
Ἀφροδισιὰς *Cilic.* II, 368.
Ἀχαιοὶ *Boſp. Cimmer.* II, 423.
Ἀχαιοὶ Φθιῶται I, 405. II, 65. Ἀχαιοὶ καὶ Φθιῶται *Theſſal.* 104.
Ἀχαρναὶ *Attic.* I, 667.
Ἀχελῶος fl. *Acarnan.* I, 48.
Ἀχραδινὴ pars *Syracuſ.* I, 455. 691.

B.

ΒΑβυλὼν *Aegypt.* I, 66. *Meſopot.* 120.
Βαγάδη ſive Βαδάκη *Perſid.* II, 352.
Βαγισάμη, Βαγισάνη *Med.* regio II, 247.
Βαγίστανος mons *Med.* I, 126.
Βαθὺς λιμὴν *Boeot.* II, 378.
Βαλλιαρεῖς inſ. & Βαλλιαρίδες I, 343. 605.
Βανιζομενεῖς *Arab. pop.* I, 211.
Βάρκη, Βαρκαῖοι *Afr.* I, 79. II, 273.
Βάραθρα prope *Aegypt.* I, 35. II, 118.
Βασίλεια inſ. *Scyth.* 347.
Βέδυς *Biſalt.* oppidum II, 356.
Βελέριον *Britan.* promont. I, 346.
Βερέκυνθος mons *Cretae* I, 381.
Βέρμιος mons *Thrac.* II, 644.
Βέῤῥοια *Macedon.* II, 634.
Βισαλτία *regio* II, 356. 643. Βισσαλτικοὶ una litera juſto auctiores I, 526.
Βοιαὶ *Vejentes Ital.* I, 676. 713. Βηΐους alii vocant.
Βοῖον *Dorid.* oppidum I, 311. 464. V. *Not.*
Βοιωτοὶ *Graec. pop.* I, 312. &c.
Βόλαιος *Ital.* I, 574. Melius Βῶλαι ſive Βῶλαι, vide *Not.* & II, 471.
Βολβίτινον *Nili oſtium* I, 39.
Βορκάνιοι *Hyrcan. pop.* aliis Βαρκάνιοι I, 115. *Not.* vide.
Βόσπορος Κιμμέριος I, 273.
Βοττικὴ regio *Maced.* Βοττιαῖοι I, 510.
Βούβαστος *Aegypt.* I, 32. II, 120.
Βουδόριον inſ. *Salaminis* I, 512.
Βουκέφαλα *Ind.* II, 234. Lege *Not.*
Βοῦρα *Achaeor.* II. 40. Prave Βοῦτα 481.
Βούσιρις *Aegypt.* I, 96.
Βραγχίδαι prope *Miletum* II, 387.
Βραχμᾶνες *pop. Ind.* II, 240.
Βρεττανικαὶ νῆσοι I, 8. 346.
Βρεττία, Βρέττιοι *Ital.* II, 93. 144.
Βυβασσὸς, Βουβασσὸς in *Car.* Cherſoneſo I, 380. *Not.* vide.
Βύβλος, Βυβλία *Phoenic.* II, 363.
Βυζάντιον *Thrac.* I, 292.
Βῶλαι *Ital.* I, 574.

Γ.

ΓΑβιηνὴ, Γαβιανὴ *Elymaid.* regio II, 337. 344.
Γαγγαρίδαι *Ind. pop.* II, 231. 232. Vide Γανδαρίδαι.
Γάγγης fl. *Ind.* ejuſque latitudo I, 150. II, 232.
Γάδειρα *Hiſpan.* I, 263. II, 510.
Γάζα *Palaeſt.* II, 363. 390. Παλαιὰ Γάζα, Παλαιγάζα 381. V. *Not.*
Γαλατία. Lege Καλλατία *Thrac.* II, 487.
Γαλατία *Gallia* I, 265. 349.
Γαλερία *Sicil.* I, 134. Γαλερῖνοι *ibid.* Verius Γαλαρία.
Γαληψὸς *Thrac.* I, 525. II, 580.
Γάμαργα, Γαδάμαλα *Med.* II, 342. 346. Inſpice *Not.*
Γανδαρίδαι *pop. Ind.* I, 150. II, 231.
Γάργαζα *Boſp. Cimmer.* II, 422.
Γαρινδαεῖς *pop. Arab.* I, 210.
Γασανδεῖς *Arab. pop.* I, 213.
Γαῦλος inſ. *Mediterr. mar.* I, 329.
Γέλα fl. *Sicil.* I, 630. Hinc urbs Γέλα *ibid.* & 585. Γελῷοι paſſim. διὰ τῆς Γελώας 601.
Γεράνεια, Γερανία *Megarid.* I, 465. II, 360.
Γεῤῥαῖοι *pop. Arab.* I, 209. V. *Not.*
Γέται *Thrac.* οἱ ἀπαθανατίζοντες I, 105.
Γοργόνες. *Afric. pop.* I, 220.
Γόργιον. *Sicil.* II, 470. Melius Τόργιον.
Γουρέτιον *Ital.* I, 725. Lege *Not.*
Γρύνιον *Aeolid.* II, 165.
Γύθειον *Spartan.* navale I, 468.
Γυμνασία *Ponti* I, 664.
Γυμνησίαι inſ. *Hiſpan.* I, 343.

Δ.

ΔΑιδαλίδαι *Attic. pop.* I, 320.
Δαλὶς inſ. *Panchaeae* I, 366.
Δανούβιος fl. *Galliae* I, 349. *Not.* vide.
Δάρδανοι *pop. Illyr.* I, 369. II, 497.
Δάρδανον *Troad.* I, 318. 369. 576. Δαρδάνιον promontor. *ibid.*
Δάσκων ſinus & caſtellum *Sicil.* I, 552. 698.
Δαυνία *Ital.* regio II, 324.
Δέβαι *Arab. pop.* I, 212.
Δεκέλεια *Attic.*, πόλεμος Δεκελεικὸς I, 548.
Δέλτα *Aegypt.* regio I, 39.
Δελφίνιον inſ. *Chii* I, 602.

INDEX II. GEOGRAPHICUS.

Δηριεῖς *Acarnan.* II, 370. Lege *Not.*
Δήλιον *Boeot.* I, 526. ἡ Δηλίων πανήγυρις 527. ἧττα περὶ τὸ Δήλιον 528. II, 574.
Δῆλος inſ. *Aeg. mar.* I, 518.
Δημητριὰς *Theſſal.* II, 643.
——— *Sicyon.* II, 481.
Δία inſ. *Naxus* olim I, 305. 372.
Διδύμη inſ. ex *Aeolicis* I, 335.
Δικαιαρχία *Ital.* I, 340. τῶν Δικαιαρχιτῶν 267. ubi vide *Not.*
Δικαιόπολις *Sicil.* quae prius *Segeſta* II, 458.
Δίκτη mons *Cretae* & urbs Δίκτα I, 386. 387.
Δῖον *Maced.* I, 524. II, 579. Ὀλύμπια ἐν Δίῳ II, 124. 172.
——— *Theſſal.* II, 486.
Διονυσιὰς olim *Naxus* I, 372.
Διονυσιάδες inſ. prope *Cretam.* I, 391.
Διοσκουριὰς *Ital.* Promont. I, 544.
Διὸς πόλις *Aegypt.* I, 18. 54. 109. Διοσπολῖτις *ibid.*
Δίρκη fons *Theban.* II, 167.
Δόλοπες *Graec. pop.* II, 104. 165.
Δορίσκος *Thrac.* I, 406.
Δορύλαιον *Phryg.* II, 484.
Δράβησκος *Thrac.* I, 525.
Δραγγηνὴ *Aſiae* regio II, 221. 242. Δράγγαι I, 115.
Δράκανος mons *Icariae* inſ. I, 325.
Δρέπανον *Sicil.* Δρέπανα II, 503. 505. 509.
Δρίος *Theſſal.* mons I, 371. & inſ. *Naxi* 372.
Δύμη *Pelopon.* I, 653. II, 61. Δυμαῖοι 369.
Δωΐα inſ. Panchaeae & Δῷοι I, 366.
Δωριεῖς *pop. Graec.* II, 104. 265.
Δώρυμα *Cariae* I, 707. Verum eſt Λώρυμα.
Δώτιον πεδίον *Theſſal.* I, 379.

E.

Ἕβρος fl. *Thrac.* & *Illyr.* II, 371. Vid. *Not.*
Ἔγεςα *Sicil.* Ἐγεςαῖα θερμά, Ἐγεςαῖοι I, 268. 545. Vide Αἴγεςα.
Ἔγγυον *Sicil.* I, 322. Ἐγγυῖνοι, Ἐγγυηνοὶ II, 138.
Ἐγχελεῖς *Illyr. pop.* II, 358.
Ἔδεσσα *Maced.* II, 644.
Εἰλειθυίας πόλις *Aegypt.* I, 16. 99. Lege *Not.*
Εἰρκτὴ *Sicil.* II, 498.
Ἑκατόμπυλος *Afr.* ab Hercule condita, I, 263. II, 565.
Ἑκατοντάπυλος prope *Hyrcan.* II, 218.
Ἑκατὸν νῆσοι juxta *Samum* I, 602.
Ἐκβάτανα *Mediae* I, 127. 657. II, 209. 247.
Ἔκνομος collis *Sicil.* II, 398. 400.
Ἔκρηγμα prope *Sirbonid.* lacum II, 368.
Ἐλάτεια *Phocid.* II, 146.
Ἐλαιοῦς Cherſoneſi *Thrac.* I, 571. 579.
Ἐλευθεραὶ *Boeot.* I, 235. 248.
Ἐλευθεροκίλικες *pop. Cilic.* I, 223.
Ἐλευσὶς *Attic.* I, 385.
Ἑλίκη *Achaeor.* II, 40. Ἑλικεῖς 41.
——— *Hiſpan.* II, 510.
Ἐλιμιῶτις *Maced.* regio II, 204.
Ἐλισσοῦς *Pelopon.* II, 112.
Ἑλληνογαλάται *Gallo-Graeci Galat.* I, 355.
Ἐλυμαῒς *Perſid.* regio II, 573. 575.
Ἔλωρος fl. *Sicil.*, qui aliis Ἐλλέπορος, I, 721.
——— urbs *Sicil.* II, 502. Ἐλώριον πεδίον I, 556.
Ἔννα *Sicil.* I, 331. 650. Ἐνναῖοι II, 428. Ἐννησία I, 461.
Ἐντέλλα *Sicil.* I, 646. 681. Ἐντελλῖνοι II, 134. Ἐντέλλινα 503.
Ἑξάπυλα urbis *Syracuſ.* I, 651. II, 97.
Ἐπίδαμνος *Epiri*, Ἐπιδάμνιοι I, 497. II, 371.
Ἐπίδαυρος *Pelopon.* II, 614.
Ἐπιπολαὶ urbis *Syracuſ.* I, 547. Ἐπιπολὴ *ibid.* V. *Not.*
Ἐρβησσὸς *Sicil.* II, 428. Ἐρβησσῖνοι, Ἐρβησσηνοὶ I, 644. 703.
Ἐρβίτη, Ἐρβῖται, Ἐρβιταῖοι *Sicil.* I, 651. & 482.
Ἔρεσος inſ. *Pityuſae* I, 341. Lege *Not.*
Ἔρεσσος, Ἔρεσος *Lesbi* inſ. I, 714. II, 181.
Ἐρέτρια inſ. *Euboeae* I, 569. II, 61. 380.
Ἐρικώδης inter inſ. *Aeolicas* I, 335.
Ἐρινεὸν, Ἐρινεὼν *Dorid.* I, 311. 464.
Ἑρκύνιοι δρυμοὶ ſaltus Hercynius *German.* I, 346.
Ἑρμιονὶς urbs & regio *Argolid.* II, 360. Ἑρμιόνη I, 282.
Ἐρυθρὰ θάλασσα ſinus *Arabicus* I, 187.
——— Sinus *Perſicus* 125. II, 396.
Ἐρυθραὶ *Boeot.* I, 427.
Ἐρυθρή, Ἐρυθραὶ *Ioniae* II, 364. Ἐρυθραῖοι I, 708.
Ἔρυξ *Sicil.* I, 269. 321. 326. Ἐρυκῖνοι 680. Ἐρυκίνη *Venus* 326. Ἐρυκίνων λιμὴν poſtea Drepanum II, 60. Ἐρυκίνων ἐμπόριον 509.
Ἔρρουκα Volſcor. *Ital.* I, 647. *Verrugo* 717.
Ἑσπέρα inſ. lacus Tritonidis *Afr.* I, 221.
Ἑσπερίδες *Cyrenaic.* & Εὐεσπερίδες. Vide *Pindar.* Pyth. Od. II, 34. Εὐεσπερῖται I, 300. Ἑσπερῖται II, 273. Ἑσπερῖτις χώρα I, 272.
Ἑσπέρου κέρας *Afric.* regio I, 237.
Ἑστιαιεῖς *Euboeae*, Ἑστίαια II, 24. I, 482. 492. Ἑστιαιῶτις χώρα II, 25.
Ἑστιαιῶτις regio prope Oſſam & Olymp. I, 282.
Εὔηνος fl. *Aetol.* I, 281.
Εὔια *Maced.* II, 325.
Εὐλαῖος fl. *Mediae* II, 332. *Ulai* in *Daniel.* VIII, 2.
Εὐωεῖς *Sicil.* Σύεις *Polyb.* II, 500.
Εὐπάγιον *Pelopon.* I, 653. *Not.* vide.
Εὐρύκλος tumulus urbis *Syracuſ.* II, 426. Verius Εὐρύηλος.
Εὐρυμέδων fl. *Pamphyl.* I, 718.
Εὐρυμεναὶ *Epiri* II, 387. Vid. *Not.*
Εὐρώτας fl. *Laconic.* II, 53.
Εὐώνυμος una *Aeolicar.* inſ. I, 335.
Ἐφύρα *Theſprot.* I, 281.
Ἔχετλα *Sicil.* II, 428.

Z.

Ζάβρινα *Afric.* I, 241.
Ζάγκλη *Sicil.*, quae deinde *Meſſana*, I, 327. 439. 449.
Ζάκανθος *Hiſpan.* Ζακανθαῖοι *Saguntini* II, 512.
Ζάκυνθος inſ. *Ionii mar.* II, 86. 89. Ζακύνθιοι II, 106.
Ζαρκαῖος mons *Mediae* I, 127.
Ζεφύριον *Cilic.* II, 303.
Ζουφόνες *Afric. pop.* II, 433.

H.

Ἠδωνοὶ *Thrac.* I, 458. 525.
Ἠϊὼν *Thrac.* prope Amphipolim I, 529.
——— *Pelopon.* 282.
Ἡλιούπολις *Aegypt.* I, 67.
Ἦλις *Pelopon.* I, 444. Ἠλεῖοι, ἡ Ἠλεία 507. II, 547.
——— *Thrac.* II, 559.
Ἠμωδὸς mons *Scyth. Aſiatic.* I, 148.
Ἡνίοχοι *pop. Boſp. Cimmer.* II, 423.
Ἡραία *Pelopon.* II, 33. Ἡραῖα ὄρη *Sicil.* I, 327.
Ἡράκλεια *Aegypt.* I, 392.
——— *Indiae* II, 235. Vid. *Not.*
——— *Ital.* I, 501.
——— *Ponti* 528. 666.
——— *Sicil.* I, 269. II, 374. 448.
——— *Sintic.* II, 643.
——— *Trachin.* I, 519. ἡ ἐν Τραχινίᾳ *Not.* inſpice.
Ἠριδανὸς fl. *Ital.* I, 226. & *Galliae* 347. ſed Ῥοδανὸς ibi praeſtat.

Θ.

Θαμουδᾶ *Arab.* Θαμουδηνοὶ I, 212.
Θάσος *Cariae* I, 627. Melius Ἴασος. Vid. *Not.*
Θάσος inſ. *Aeg. mar.* Θάσιοι 457. 598.
Θάψακος *Syr.* ad Euphratem I, 657. 705.

INDEX II. GEOGRAPHICUS.

Θάψος fl. *Bosp. Cimmer.* II, 421.
Θάψος *Afric.* II, 418.
Θεμίσκυρα *Ponti* I, 157. 261.
Θερμὰ *Sicil.* I, 605. Θερμὰ Ἱμεραῖα 268. Ἐγεσταῖα *ibid.*
Θερμῖται II, 448.
Θερμοπύλαι *Graec.* I, 406.
Θερμώδων fl. *Ponti* I, 156. 220. 261.
Θεσπιαὶ, Θεσπιεῖς *Graec.* I, 415. II, 26.
Θεσπρωτοὶ *pop. Graec.* I, 281.
Θεσσαλονίκη *Maced.* II, 579.
Θετταλοὶ, Θεσσαλοὶ I, 299. &c.
Θῆβαι *Boeot.* I, 26. II, 167. 359.
—— *Aegypt.* I, 27. 54. Θηβαῒς 26.
—— *Phthiotid.* II, 265. 513.
Θήρων fl. *Cretae* inf. I, 388. Lege *Not.*
Θουρία fons, Θούριον *Ital.* I, 484. Θούριοι 483.
Θραικῶν *Pelopon.* I, 653. V. *Not.*
Θρακίδαι *Delphis* II, 100.
Θρόνιον *Locrid.* I, 508. II, 107.
Θυβαρνοὶ *Asiae* I, 704. Lege *Not.*
Θυρεᾶται *Pelopon.* I, 508. Θυρέα aliis. Vide ibi & 524.
Θῶνις *Aegypti* I, 23.
Θώραξ mons prope *Magnesiam* I, 671.
—— —— *Siciliae* II, 499.

I.

ΙΑλυσος, Ἰήλυσος inf. *Rhodi* I, 302. 600. Ἰαλυσία 376.
Ἰάπυγες *pop. Ital.* I, 443. Ἰαπυγία ἄκρα 544.
Ἰὰς quae deinde Achaea *Pelopon.* I, 397.
Ἴασος *Cariae* I, 627. II, 377.
Ἴβοι *pop. Ind.* II, 234. Rectius Σίβοι aut Σίβαι.
Ἰδαία olim *Creta* I, 230.
Ἴδη mons *Cretae* & *Phryg.* I, 381. II, 165.
Ἰδουμαία regio *Palaestin.* II, 391. 393.
Ἱερὰ una *Aeolicar.* inf. I, 335.
Ἱερὸν prope *Bosp. Thrac.* ad os Ponti II, 376. 486.
Ἱεροσόλυμα *Palaestin.* II, 524. 543.
Ἰετῖνοι *Sicil.* II, 498. 505.
Ἰθώμη *Messenior.* in *Pelopon.* I, 442. II, 360.
Ἰκαρία inf. & Ἰκάριον mare I, 320.
Ἴκτις inf. prope *Britann.* I, 347.
Ἴλιον *Troad.* I, 319. II, 260.
Ἴμβρος inf. juris *Atheniens.* II, 97. 440.
Ἱμέρα fl. *Sicil.* II, 401. 402. hinc Ἱμέρα urbs & Ἱμεραῖοι passim.
Ἰνδὸς fl. *Ind.* I, 148.
Ἴνησσα *Sicil.* I, 461. Lege *Not.*
Ἰντέραμνα *Ital.* II, 399.
Ἰόλαοι *pop. Sardin.* inf. & Ἰολάειοι I, 275. 341.
Ἰονία prope Ephes. I, 718. V. *Not.*
Ἰόνιος πόρος *Sinus Ionius* I, 544. II, 23.
Ἰουτοῦρα *Galliae* II, 607.
Ἰόππη *Palaestin.* II, 363. 390. I, 36.
Ἱππάνα *Sicil.* II, 503.
Ἵππου ἄκρα *Afric.* II, 447. & alia 449. Ἱππακριτοὶ 567.
Ἱππώνιον *Ital.* I, 723. II, 93. Ἱππωνιᾶται 20.
Ἶρις *Hibernia* inf. I, 355.
Ἴσσα olim *Lesbus* inf. I, 396.
Ἰσσὸς *Cilic.* I, 656. II, 184. ἡ ἐν Ἰσσῷ μάχη 189.
Ἰσαυρίων πόλις *Lycaon.* II, 275.
Ἱστιαία, Ἱστιαιεῖς, Ἑστιαιεῖς *Euboeae* I, 414.
Ἱστριανῶν πόλις, Ἰστριανοὶ *Thrac.* I, 375.
Ἴστροι *pop. Histriae* I, 301.
Ἴστρος fl. *Pannon.* I, 300.
Ἰτάλιον *Ital.* II, 424. Τάλιον alii. V. *Not.*
—— *Sicil.* Castellum 508.
Ἰταλιώτης, Ἰταλιῶται Graeci in *Italia* I, 719. &c.
Ἰτύκη *Afric.* Ἰτυκαῖοι II, 446. 567.
Ἰτῶνες *pop. Lydiae* I, 276.
Ἴτωνος *Thessal.* I, 282.
Ἰωλκὸς *Thessal.* I, 286.
Ἴωνες olim in *Achaea Pelopon.* I, 397. II, 40.
—— *Asiae* I, 549. Ἰωνικὴ ἀγωγὴ II, 551. Ἰωνία 40.

K.

ΚΑβαλα *Sicil.* II, 15.
Καδούσιοι, Καδδούσιοι *pop. Mediae* I, 115. II, 10.
Καθαιοὶ *Ind. pop.* II, 231. Verius Καθαῖοι.
Κανήτης *Ital.* I, 300.
Καινὶς inf. *Cretae* I, 392.
Καίρεον, Κάπρεον *Etruriae* II, 438.
Κάλαρις inf. *Corsicae* I, 340. V. *Not.*
Καλατία *Ital.* II, 463.
Καλὴ ἀκτὴ *Sicil.* I, 482. Καλακτὴ, Καλακτῖνοι 496.
Καλλατία *Thrac.* II, 487. Καλλατιανοὶ 375. 423. ubi Καλλαντιανοί.
Καλαύσιον *Ital.* I, 727. Verius Κλαύσιον. Καλουσῖνοι & Καυλώνιοι *ibid.* de iisdem.
Κάλυδνα inf. *Aeg. mar.* I, 373.
Καλυδὼν *Aetol.* II, 61. Καλυδώνιος ὗς I, 279.
Καμαρίνα *Sicil.* I, 461. 630. Καμαραῖοι 611. Melius Καμαριναῖοι *ibid.* & 461. 680.
Καμήλων τεῖχος *Aegypt.* II, 283.
Καμικὸς *Sicil.* I, 323.
Κάμιρος, Κάμειρος inf. *Rhodi* I, 303. 600.
Καμπανοὶ *pop. Ital.* I, 498. II, 378.
Καμπύλος fl. *Aetol.* II, 370.
Κάνη, Κανὶς promontor. *Aeolid.* I, 620. Prave Κατανίς.
Κάντιον promont. inf. *Britann.* I, 346.
Κανύσιον *Ital.* II, 324.
Κάνωβος, Κανωβικὸν ostium *Nili* I, 39.
Καπρικὸς mons *Sicil.* II, 532.
Κάπρημα *Cariae* II, 371.
Κάπρον *Ital.* II, 438. Lege *Not.*
Καπύη *Campaniae* II, 431.
Κάραι *Carrhae Mesopot.* II, 326. 388.
—— *Persid.* & Καρῶν vici 246.
Καρῶν ποταμοὶ *Syriae* II, 380.
Κάρβαι *pop. Arab.* I, 213.
Καρδία *Thrac.* I, 576. II, 108.
Καρδοῦχοι *pop. Asiae* I, 662.
Καρήνη *Mysiae* II, 487.
Καρμανία *Asiae* regio II, 242. 259. Καρμάνιοι I, 115. 184.
Κάρπαθος inf. *Aeg. mar.* I, 374. 473.
Καρπασία *Cypri* inf. II, 440.
Κάρυστος inf. *Euboeae* I, 282. Καρύστιοι II, 265. 380.
Καρχηδὼν *Afric.*, Καρχηδόνιοι, Καρχηδονιακὸς πόλεμος I, 575. 636.
—— *Hispan.* II, 511. Carthago nova.
Κάσιος mons prope *Pelusium* II, 460.
—— *Syriae* 634.
Κασπιανὴ & Κασπίαι πύλαι *Med.* I, 115.
Κασσάνδρεια *Macedon.* II, 357.
Κασσιτερίδες inf. contra *Hispan.* I, 361.
Κασσωπία *Epir.* II, 386.
Κάσταβος *Cariae Cherson.* I, 379.
Κάσυλα *Etruriae* II, 431. Vid. *Not.*
Κατακεκαυμένη *Phrygia* I, 239.
Κατάνη, Καταναῖοι *Sicil.* I, 545. &c.
Κατάρακτα *Ital.* II, 424. sed non sine mendo.
Κάτριον inf. *Andri* Castellum I, 596. Lege *Not.*
Καυλωνία *Ital.* I, 721. II, 91.
Καύκασος mons *Scyth.* I, 155. & *Indiae*, qui aliis *Parapomisus*, II, 224.
Καῦνος, Καύνιοι *Cariae* I, 703. II, 377. arces Cauni 424.
Καΰστριον πεδίον, Καΰστρου πεδίον in *Ionia* I, 703. 704.
Κάχχις fl. juxta *Heracleam Ponti* I, 528. Forte Κάλλης.
Κηβρηνία *Troad.* I, 672.
Κεγχρέαι *Corinth.* portus I, 416. II, 56. Vid. *Not.*
Κεδρωσία *Asiae* regio II, 241. 259. Κεδρώσιοι 222. Vide I, 184.
Κεκρυφαλία *Pelopon.* I, 463.
Κελαιναὶ *Phrygiae* II, 296. 372.
Κελία *Ital.* II, 396. Lege *Not.*
Κελτίβηρες *Hispan. pop.* I, 356.

Κελτοὶ,

Κελτοὶ, Κελτικὴ in *Gall.* & *German.* I, 355.
Κέλωναι ſive Κέλωνες *Perſid.* II, 246.
Κενομανοὶ in *Gallia* II, 375.
Κεντόριπα *Sicil.*, τὴν Κεντόριπα II, 448. ſed prave. Vid. *Not.* Κεντοριπῖνοι 397. Melius Κεντοριπῖνοι I, 608. 702.
Κεντρίτης fl. in *Armeniae* finibus I, 663.
Κεραςοῦς *Ponti* I, 665.
Κέρατα colles *Megarid.* I, 592.
Κεραυνιλία *Apuliae* II, 424. Non ſine mendo.
Κεραύνιοι *Afric.* colles I, 237.
Κέριοι *Ital.* I, 731. *Not.* vide.
Κέρκινα inſ. *Afric.* I, 339.
Κέρκιον *Ital.* I, 720. Lege *Not.*
Κέρκυρα inſ. *Corcyra* I, 316. eadem Κόρκυρα. Vid. *Not.* & 475.
Κέρκωπες *Lydiae pop.* I, 276.
Κέρνη *Atlant. mar.* inſ. I, 222.
Κερυνία, Κερυνεία inſ. *Cypri* II, 366. 380. Κερυνίτης 363. ubi vide.
Κεφαλληνία, Κεφαληνία inſ. I, 468. II, 86. 89.
Κεφαλοίδιον *Sicil.* I, 686. 703. II, 448.
Κέως inſ. *Aeg. mar.* Κέω I, 325.
Κηναῖον *Euboeae* inſ. promont. I, 283.
Κῆποι *Boſp. Cimmer.* II, 422.
Κηφισσὸς, Κηφισὸς fl. *Graec.* I, 48. II, 110.
Κιανῶν πόλις, Κίος *Myſiae* II, 311. 487.
Κίκονες *Thrac. pop.* I, 399.
Κιλικία regio *Aſiae*, Κιλικίαι πύλαι I, 655. τραχεῖα Κιλικία II, 419.
Κίμβροι in *German.* I, 355.
Κιμμέριοι *pop. Scyt.* I, 335. Βόσπορος Κιμμέριος I, 273. Κιμμερικὸς II, 421.
Κιμωλία in *Megaride* I, 464.
Κίνα *Ital.* II, 378. Lege *Not.*
Κίος *Myſiae* II, 487.
Κιρκαῖον *Ital.* promontorium I, 289.
Κίρτα *Numidiae* II, 604.
Κίσσιοι *Mediae* II, 206. Verius Κοσσαῖοι.
Κίτιον inſ. *Cypri* I, 479. II, 6. 442. Κίτιοι 366.
Κλαζομέναι *Ion.* I, 597. Κλαζομένιοι II, 483.
Κλαῦδα *Aſiae* I, 627. Κλαυδία *regio ibid.* Fortaſſe Βλαῦδα τῆς Λυδίας.
Κλεωναὶ *Pelopon.* I, 278.
Κλῆροι prope *Cyzicum* I, 580.
Κνιδόνιον non longe ab *Epheſo* I, 718.
Κνίδος *Cariae* I, 707. 709.
Κνωσσὸς, Κνωσὸς *Cretae* inſ. I, 393. Κνώσσιοι II, 131.
Κολλατία *Ital.* II, 558.
Κολοσσαὶ *Phryg.* I, 705.
Κόλχοι *pop. Aſiae* I, 64. Regio Κολχὶς II, 280.
Κολῶναι *Troad.* I, 672. Κολώνη 398.
Κοπρέτης fl. *Perſid.* II, 331.
Κορησσὸς mons prope *Epheſum* I, 718.
Κόρινθος *Pelopon.* II, 591. 635. Κορινθιακὸς πόλεμος I, 709.
Κορσιαὶ *Boeot.* II, 127. Vid. *Not.*
Κόρσικα inſ. maris *Tyrrh.* I, 340.
Κορύδαλλος *Attic.* I, 303.
Κορυφάσιον *Elid.* II, 63.
Κορώνεια *Boeot.* I, 482. 572. II. 108. 127.
Κοσσαῖοι *pop. Med.* II, 248. Κοσσεῖς 332. ſed perperam. Κοσσαία χώρα *ibid.*
Κοτύωρα *Ponti.* I, 666.
Κράνιον, Κράνειον prope *Corinth.* I, 713.
Κράνων *Theſſal.* II, 50.
Κρηνίδες *Thrac.*, poſtea *Philippi* II, 84. 88.
Κρήτη inſ. ejuſque opportunus ſitus I, 263. Κρησία Venus 393.
Κρητῶν πόλις *Milyad.* II, 291. Lege *Not.*
Κριμέρα fl. *Ital.* I, 444. Verius Κρεμέρα.
Κριμισσὸς fl. *Sicil.* II, 319.
Κρισαῖος κόλπος *Graec.* I, 510.
Κροκοδείλων πόλις *Aegypt.* I, 100.
Κρομμυὼν, Κρομυὼν *Pelopon.* I, 303. 523.
Κρόνιον *Elid.* II, 63. & *Sicil.* I, 230. II, 15.
Κρότων *Etrur.* Κροτωνιᾶται II, 430. ſed Κορτωνιᾶται praeſtat.
Κρότων, Κροτωνιᾶται *Ital.* I, 270. 483. 544.
Κυανέαι inſ. *Ponti* I, 369. 406.
Κυανὴ fons prope *Syracuſ.* I, 333.
Κύβιλος mons *Phryg.* I, 226.
Κυδωνία inſ. *Cretae* II, 131. a Minoë condita I, 394. Κυδωνιᾶται II, 579.
Κύζικος *Propontid.* I, 579. II, 296.
Κύθηρα inſ. juxta *Pelopon.* I, 523. 535. Κυθήριοι 708. Κυθέρεια *Venus* 393.
Κύινδα *Cilic.* II, 303. Κοῦνδα 484. V. *Not.*
Κυκλάδες νῆσοι *mar. Aeg.* I, 43. 399.
Κυλλήνη *Pelopon.* II, 369.
Κύμη *Aeolid.* Κυμαῖοι I, 223. 620.
——— *Ital.* I, 442. 532.
Κυνόσαργες prope *Athen.* II, 573.
Κυνὸς σῆμα, Κυνοσσῆμα *Helleſp.* I, 709.
Κυπαρισσία *Elid.* II, 63.
Κύπρος inſ. *Aeg. mar.* I, 480. II, 368.
Κύρβη & Κυρβία inſ. *Rhodi* I, 376.
Κύρνος, ἡ ὑπὸ Ῥωμαίων Κόρσικα I, 340.
——— *Cariae* I, 379.
Κύῤῥος *Macedon.* II, 260.
Κυτίνιον *Dorid.* I, 311. 464. *Not.* Lege.
Κώθων portus *Carthaginis* I, 212.
Κῶς inſ. *Aeg. mar.* τὴν Κῶ I, 398. 596. II, 180. τὴν Κῶν 371. 425. Μεροπὶς I, 573. Κῷοι in unam civitatem coëunt II, 62.

Λ.

ΛΑβδακον *Propont.* I, 593. ſed Λάμψακος praeſtat.
Λάβδαλον prope *Syracuſ.* I, 547.
Λαβῖνοι *pop. Ital.* I, 546. Melius Λάβικοι.
Λαγάδιον *Ital.* I, 493. Fuit Ἄλγιδον.
Λαγνὼ *Hiſpan.* II, 596.
Λακεδαίμων, Λακεδαιμόνιοι *Pelopon.* I, 407. &c.
Λάκκιος portus *Syracuſan.* I, 644.
Λακίνιον *Ital.* promont. Λακινία *Juno* I, 544.
Λαμία *Theſſal.* II, 267. Λαμιακὸς πόλεμος 272.
Λάμπεια in *Erymantho Arcad.* I, 257.
Λαοδίκεια *Syr.* II, 594.
Λάπιθος *Cypri* inſ. II, 366. Λαπίθιος 363. ἡ Λαπιθία χώρα 380. Verum eſt Λάπηθος, Λαπήθιος. Vid. *Not.* p. 363.
Λάρανδα *Lycaon.* Λαρανδαῖοι II, 275. Imo vero Λαρανδεῖς.
Λάρισσα *Theſſal.* II, 50. 486.
Λασίων *Triphyl. Pelopon.* I, 652. Λασσίων II, 62. Vid. *Not.*
Λατμία regio *Cariae* I, 372.
Λατομίαι *Afric.* II, 410.
Λαυρέλλαι *Ital.* II, 374. Lege *Not.*
Λεβάδεια *Boeot.* II, 45.
Λεοντῖνοι *Sicil.* I, 613. 618. Λεοντίνων πεδίον I, 331.
Λεόντων πόλις *Aegypti* I, 95.
Λέτανον *Propont.* Athenien. colonia I, 500.
Λέχαιον, Λεχαῖος *Corinthi* portus I, 709. II, 56. 497.
Λευκανοὶ *pop. Ital.* I, 719. II, 130.
Λευκὰς, Λευκάδιοι *Epiri* I, 519. II, 386.
Λεύκη *Aſiae*, Λεῦκαι II, 16. 74.
Λευκὸν τεῖχος *Aegypt.* I, 460. 462.
Λεύκοφρυς olim *Tenedos* I, 398.
Λεῦκτρα *Boeot.* I, 467. II, 45. Λευκτρικὸς πόλεμος 99.
Λῆμνος inſ. *Aeg. mar.* I, 495. II, 97.
Λίβανος mons *Syriae* II, 363.
Λιβοφοίνικες *Afric. pop.* II, 249. 447.
Λίγυες *pop. Ital.* I, 361.
Λιλύβαιον *Sicil.* puteus, unde urbi nomen I, 584. Λιλυβαῖον 469. V. *Not.* & II, 498. Λιλυβαῖται 534.
Λίνδος inſ. *Rhodi* I, 202. 600.
Λίπαρα inſ. & urbs, Λιπαραίων πόλις I, 338. 686. II, 479.
Λισσὸς *Illyr.* I, 720.
Λίφλον *Ital.* I, 720. V. *Not.*

INDEX II. GEOGRAPHICUS.

Λαφοίκεια *Ital.* I, 723. Lege *Not.*
Λόγγων *Sicil.* II, 508.
Λοίτανος *Sicil.* fl. II, 499. Verius Λογγανός.
Λοκροὶ *Ital.* II, 570.
——— Προσεσπέριοι I, 669.
——— Ἐπικνημίδιοι *Graec.* II, 111.
——— Ὀπούντιοι I, 467.
Λουκερία *Apuliae* II, 375.
Λυγκισταὶ pop. *Macedon.* II, 204.
Λυζαῖοι *Acarnan.* pop. II, 265. Forſan Ἀλυζαῖοι.
Λύκος fl. *Sicil.* II, 145. Vid. Ἅλυκος.
Λύκτος inſ. *Cretae*, Λύκτιοι II, 131.
Λυρνησσὸς *Aſiae* I, 370.
Λυσιμαχία *Thrac. Cherſon.* II, 424.
Λυσιτανοὶ *Hiſpan.* I, 357. II, 523.
Λυχνῖτις λίμνη *Illyr.* II, 87.
Λώρυμα *Cariae* I, 707. ubi Δώρυμα prius, ſicuti Ἐλώρυμον II, 465.

M.

Μαγνησία *Aſiae* I, 671.
Μαγνῆτες pop. *Graec.* I, 405.
Μαδωνᾶοι *Sicil.* II, 89. Lege *Not.*
Μαζάρας fl. *Sicil.* I, 584. Μάζαρος 469.
Μάζαρον *Sicil.* Caſtellum II, 503.
Μαίανδρος fl. *Aſiae* I, 48.
Μαιδοὶ pop. *Thrac.* Μαιδική II, 580.
Μαινάλιοι pop. *Arcad.* II, 59.
Μαιῶτις lacus I, 64. II, 422.
Μάκαι *Afric.* pop. I, 217.
Μακαρία inſ. *ſinus Arabici* I, 205.
Μακάρων νῆσοι in *Aegaeo mari* I, 393.
Μακεδονία a quo adpellata I, 23. Μακεδόνες paſſim.
Μακέλλα *Sicil.* II, 502.
Μαλέα *Laconic.* promont. II, 131. Κάμψαι τὸν Μαλέαν I, 592. & 415. V. *Not.*
Μαλιεῖς pop. *Graec.* ad ſinum Maliacum II, 69. 265. Μηλιεῖς I, 405. 532. II, 265. ubi a *Malienſibus* diſtinguuntur.
Μαλλοὶ pop. *Ind.* II, 235.
Μαλλὸς *Cilic.* II, 361. 381.
Μαλὸς inſ. *Cypri* I, 479. Μαλιεὺς II, 380. Rectum videtur Μάριον & Μαριεύς. *Not.* vide.
Μαμερτίνη *Sicil.* II, 493. Μαμερτῖνοι 494.
Μανεῖς inſ. *Cypri* II, 366. Lege Μαριεῖς.
Μαντίνεια *Arcad.* II, 68. Μαντινεῖς I, 533. II, 63. μάχη ἐν Μαντινείᾳ 77.
Μάραθος *Phoenic.* II, 628. Μαραθηνοὶ 593. Μαραθηναῖοι 628.
Μαραθὼν *Attic.* I, 304.
Μαρανεῖς pop. *Arabiae*, Μαρανῖται I, 210.
Μάργανα *Pelopon.* II, 63. Lege *Not.*
Μάρδοι, Ἄμαρδοι pop. *Mediae* II, 206. 219.
Μαρία lacus *Aegypti* & vicus I, 79.
Μάριον inſ. *Cypri*, Μάριος ſive potius Μαριεὺς II, 363. 366. 380.
Μάρκιον ὄρος *Ital.* I, 730. *Not.* vide.
Μαρμαρίδαι pop. *Afric.* I, 217.
Μαρμαρεῖς *Lyciae* pop. II, 180.
Μαρουκῖνοι, Μαῤῥουκῖνοι pop. *Ital.* II, 399. 479.
Μαρώνεια *Thrac.* I, 23. II, 643.
Μασσαγέται *Scyth.* pop. I, 155.
Μασσαλία *Galliae* I, 355. Μασσαλιητῶν theſaurus Delphis 714.
Μασσανοὶ pop. *Ind.* II, 239.
Μάσχαλα, Μέσχελα *Afric.* II, 449.
Μαυρούσιοι *Afric.* pop. I, 605.
Μεγαβαρεῖς pop. *Aethiop.* I, 198.
Μεγάλη πόλις *Afric.* II, 411. *Not.* vide.
——— *Arcad.* II, 59. 77. Μεγαλοπολῖται 111.
Μέγαρα *Graec.*, Μεγαρεῖς, ἡ Μεγαρικὴ I, 464. Μεγαρεῖς Νισαῖοι 444.
Μεγαρὶς *Sicil.* I, 321.
Μεδμναῖοι pop. *Ital.* I, 702. Conf. *Not.*
Μεθώνη *Lacon.* I, 464.
——— *Thrac.* II, 106. Μεθωναῖοι 108.
Μελίτη inſ. maris *Afric.* I, 339.
Μελίτεια. *Theſſal.* II, 268.
Μέμφις *Aegypt.* I, 60. II, 35.
Μέναι *Sicil.* I, 471.
Μέναινον *Sicil.* I, 464.
Μένδη, Μενδαῖοι *Thrac.* I, 528.
Μένδης *Aegypt.* I, 95. II, 34. Μενδήσιον Nili oſtium I, 39.
Μερόη inſ. & urbs in finibus *Aegypti* I, 38. 178.
Μεροπὶς inſ. *Cos* olim I, 573.
Μεσσήνη *Pelop.* II, 54. Μεσσήνιοι ἀπὸ Πελοποννήσου I, 702.
——— *Sicil.* Μεσσήνιος ἀπὸ Σικελίας I, 511.
Μεσσάπιοι pop. *Ital.* I, 550. II, 481.
Μέσχελα *Afric.* II, 449.
Μεταπόντιον *Ital.* II, 134.
Μήθυμνα inſ. *Leſbi* I, 602. 714. Μηθυμναῖοι 516. Μέθυμνα 397.
Μηκύβερνα *Thrac.* I, 532. II, 123. Legebatur antea Μακύβερνα.
Μῆλος, Μήλιοι *Spartanorum* coloni I, 523.
Μήνη inſ. *Heſperiae Afric.* I, 221.
Μῄονες & Μαίονες pop. *Lydiae* I, 276.
Μῆρος *Indiae* mons I, 151.
Μητρόπολις inſ. *Euboeae* II, 25.
Μικατανοὶ pop. *Numidiae* II, 569.
Μίλητος *Ioniae* II, 176.
Μιλτίνη *Afric.* II, 449.
Μιναῖοι *Arab.* pop. I, 209.
Μίνωα *Sicil.* I, 322. II, 87.
Μισηνὸν *Ital.* I, 267.
Μιτυλήνη inſ. *Leſbi* I, 516. 605. Μιτυληναῖοι *ibid.* Μυτιλήνη 223.
Μοίριδος λίμνη in *Aegypto* I, 62.
Μολοττοὶ *Epiri* pop. I, 446. II, 265.
Μολυκρία *Graec.* I, 519.
Μοργαντίνα. *Sicil.* I, 464. Μοργαντίνη II, 322. Μοργαντίνων I, 701.
Μοσσύνοικοι, Μοσύνοικοι pop. *Ponti* I, 665.
Μοτύη *Sicil.* I, 584. 630. Μοτυηνοὶ 591. Μοτυαῖοι 683. Μότυον Caſtellum 473.
Μουνυχία collis juxta *Athen.* I, 668. II, 305. 439. 636.
Μυκάλη *Ioniae* I, 431. 432. II, 40.
Μυκῆναι *Pelopon.* Μυκηναῖοι I, 302. 453.
Μύλαι *Sicil.* I, 710. Μυλαῖοι 515.
Μύνδος *Cariae* II, 432.
Μυὸς ὅρμος ſinus *Arabici*, idem Ἀφροδίτης λιμὴν I, 205.
Μυοῦς *Syriae* II, 389. & *Ioniae* I, 447.
Μυρίνη *Aeolid.* I, 223.
——— *Africae* 222.
Μυρκινὸς *Thrac.* I, 526. Vid. *Not.*
Μυσία *Aſiae* reg. I, 279.
Μυτίστρατον. *Sicil.* II, 503.
Μώμεμφις *Aegypti* I, 77. 110.

N.

Ναβαταῖοι pop. *Arab.* I, 159. 209. II, 390.
Νάξιον *Perrhaeb.* II, 358. Lege *Not.*
Νάξος *Sicil.* I, 544. Νάξιοι 688.
——— inſ. *Cyclad.* 371. 471.
Νάπαι pop. *Scyth.* I, 155.
Νάρβων *Galliae* I, 361.
Ναρύκη *Locrid.* I, 706. II, 111.
Νασαμῶνες pop. *Afric.* I, 217. II. 198.
Ναύπακτος *Graec.* τὴν Ναύπακτον I, 519. Lege *Not.* & 468.
Ναυπλία *Argivor.* I, 278.
Νέα πόλις *Afric.* II, 418., &, alia tamen, 437.
Νέαι *Sicil*, I, 471. Forte Μέναι.
Νέητον *Sicil.* Νεητῖνοι II, 502.
Νεῖλος fl. *Aegypti*, ejus nomen, origo, indoles I, 23. 37. &c.
Νείλου πόλις *Aegypt.* I, 96.
Νεμέα fl. *Pelopon.* I, 707. Νεμέων ἀγὼν II, 367.
Νέσος fl. *Thrac.* II, 643.
Νεωρῖται *Indiae* pop. II. 242. Νεωτερὶς 242. Melius Ὠρῖται & Ὠριτίς. V. *Not.*
Νῆσος pars *Syracuſan.* urbis I, 455. &c.
Νικαία *Corſicae* inſ. I, 340.

INDEX II. GEOGRAPHICUS.

—— *Indiae.* II, 234.
—— *Phocid.* 128.
Νικηφόριον lucus prope *Pergamum* II, 573. 589.
Νικομήδεια *Bithyn.* II, 615.
Νῖνος *Aſſyr.* I, 116. II, 202.
Νισαία *Megarens.* navale I, 524. 535. Νισαῖοι Μεγαρεῖς 444.
Νίσυρος inſ. *Aeg. mar.* I, 373. Νισυραῖοι 708. V. *Not.*
Νόμαι *Sicil.* I, 473.
Νομαντία *Hiſpan.* II, 585. Νουμαντῖνοι 596.
Νότιον *Aeolid.* I, 597.
Νουκερία Ἀλφατέρνα *Ital.* II, 369.
Νύση *Arab.* I. 19.
—— *Indiae* 23. Νυσαεῖς 227.
Νύσιον *Thrac.* I, 234.
Νῶλα *Ital.* Νωλανοὶ II, 396. 540.
Νῶρα in *Cappad.* & *Phryg.* finibus II, 288. 351.

Ξ.

ΞΑνθος fl. *Lyciae* I, 375., a quo urbs *Xanthus* II, 424.
Ξιφωνία *Sicil.* II, 502.
Ξουθία *Sicil.* I, 337.

O.

ΟΓχηστὸς *Boeot.* II, 167.
Ὀδησσὸς *Thrac.* II, 375. 487.
Οἰνιάδαι *Acarnan.* I, 469. οἱ ὀνομαζόμενοι Οἰνιάδαι 511. II, 263.
Οἰνόη *Attic.* I, 304.
Οἰνόφυτα *Boeot.* I, 467. Lege *Not.*
Οἴτη mons *Theſſal.* I. 762.
Οἰχαλία *Graec.* I, 274.
Ὀλύμπιον prope *Syracuſ.* I, 546. II, 135. 426.
Ὄλυνθος *Thrac.* I, 500. πόλις μυρίανδρος II, 589. Ὀλύνθιοι 123.
Ὀμφαλὸς & Ὀμφάλειον *Cretae* inſ. I, 386.
Ὀξυδράκαι *pop. Ind.* II, 235.
Ὀποῦς *Locrid.* I, 284.
Ὀρβηλὸς mons *Macedon.* II, 419. Male olim Ὀρβηδός.
Ὀρεστὶς regio *Macedon.*, Ὀρέσται II, 153. 204.
Ὄρκας *Britan.* promont. I, 346.
Ὀρμένιος *Theſſal.* I, 283. V. *Not.*
Ὀρνεαὶ *Pelopon.* I, 536. II, 107. 111.
Ὀρόντης fl. *Syriae* II, 441.
Ὀρτυγία inſ. prope *Syracuſ.* I, 332.
Ὀρχομενὸς *Arcad.* I, 534. Ἀρκαδικὸς Ὀρχομενὸς II, 51. 367.
—— *Boeot.* Μινύειος Ὀρχομενὸς I, 264. II, 636.
Ὀστεώδης inſ. prope *Siciliam* I, 338.
Οὐακκαῖοι *Hiſpan. pop.* I, 357.
Οὐέστινοι *Ital.* I, 731. Lege *Not.*
Οὐελιτρᾶνοι *pop. Ital.* I, 720.
Οὐενουσία *Ital.* II, 539.
Οὐεῤῥουγῖνες πόλις *Ital.* I, 717. *Verrugo.*
Οὐεσσούϊνος *Ital.* mons I, 267. Melius Οὐεσούβιος.
Οὔξιοι *Perſid. pop.* II, 212. Οὐξιακὴ *ibid.* & 330.
Οὐολσινῖται *Ital. pop.* I, 725.
Οὐολοῦσκοι Volſci *Ital* I, 433. 498. 730. Οὔολσκοι 652.
Οὐρανία inſ. *Cypri* II, 440. Lege *Not.*

Π.

ΠΑγαὶ *Graec.* II, 106. Forte Παγαταί.
Παγχαΐς, Παγχαία inſ. prope *Arabiam*, I, 364. II, 633. Παγχαΐτις χώρα I, 366.
Παίονες, ἡ Παιονὶς, Παιονία *Thrac.* II, 83. 84. 644.
Πακτύη *Thrac.* I, 600.
Πακτωλὸς τῆς Βοττικῆς I, 510. Vid. *Not.*
Παλαίγαζα *Palaeſt.* II, 381.
Παλαίτυρος *Phoenic.* II, 363.
Παλάτιον. *Ital.* I, 266.
Παλλάντιον *Arcad.* II, 49.
Παλίβοθρα *Indiae* I, 152.
Παλίκη *Sicil.* I, 472. Πάλικοι θεοὶ 471. II, 534. Prave olim Ἰταλικοί.
Παλῖνοι *pop. Ital.*, Παλιγνοὶ II, 471. 479. Vid. *Not.*
Παλλήνη *Pelopon.* II, 55. Praeſtat Πελλήνη, Παλληναῖοι I, 572., ſed perperam.
Παλλήνη *Macedon.* I, 387. II, 357. Παλληναῖοι I, 500.
Πάλοι *pop. Scyth.* I, 155.
Πανάρα inſ. *Panchaeae* I, 365.
Πάνορμος *Graec.* II, 77.
—— *Sicil.* 498. 505. Πανορμῖται *ibid.*
Πανὸς πόλις *Aegypti* I, 21.
Παντικαπαῖον *Boſp. Cimm.* II, 422. 423.
Παραιτάκαι *pop. Perſid.* II, 344. Παραιτακηνὴ I, 125.
Παραιτόνιον *Aegypt.* I, 36.
Παρθένιος mons *Arcad.* I, 279.
Πάρθοι *pop. Aſiae* I, 147.
Πάριον *Myſ.* Παριανοὶ II, 482.
Παρνασσὸς mons *Phocid.* I, 414.
Παροπάμισος, Παροπάνισος mons *Ind.* II, 224. Παροπαμισάδαι 223. 259.
Πάρος inſ. *Aeg. mar.* I, 578.
Παῤῥάσιοι *pop. Arcad.* II, 59.
Πασιτίγρις fl. *Perſid.* II, 211. 330. 331.
Πατάναι *Ind.* I, 216. Lege *Not.*
Πάταρα *Lyciae* II, 368. 473.
Πάτραι *Pelopon.* I, 511.
Πάφος inſ. *Cypri* II, 380.
Πειραιεὺς *Attic.* τὸν Πειραιᾶ I, 512. II, 306. *Περαία* I, 668. II, 305.
Πελαγωνία II, 644. *Macedoniae.*
Πελασγοὶ *pop. Graec.* I, 395. *Πελασγικὰ γράμματα* 236. Πελασγιῶτις 282.
Πέλλα *Maced.* II, 356. 644.
—— *Syriae*, quae & Apamea 561.
Πελλήνη *Achaiae* II, 56. Πελληνεὺς *ibid.*
—— *Lacon.* 55.
—— *Thrac.* II, 357. Melius Παλλήνη.
Πελληναῖοι *pop. Theſſal.* II, 263. Praeſtat Πελιναῖοι.
Πελοπόννησος, Πελοποννήσιοι I, 318. &c.
Πελωρὶς, Πελωριὰς *Sicil.* Promont. I, 328. 686.
Πεπάρηθος inſ. *Aeg. mar.* II, 77.
Πέργαμον, Περγαμηνοὶ *Aſiae* II, 573.
Πέρινθος *Thrac.* II, 140.
Περῤαιβία *Graec. reg.* II, 344. Περῤαιβοὶ I, 405.
Πέρσαι *pop. Aſiae*, Περσὶς, Περσικὴ Diana I, 394.
Περσέπολις *Perſid.* I, 55. II, 213. 334.
Περουσία *Ital.* Περουσινοὶ II, 431.
Πεσσινοῦς, Πισινοῦς *Phryg.* I, 228. II, 605.
Πέτρα *Arab.* I, 209. II, 393.
Πετραῖοι *Sicil.* II, 505.
Πήλιον mons *Theſſal.* I, 324.
Πηλούσιον *Aegypt.* II, 118. Πηλουσιακὸν *Nili* oſtium I, 39.
Πηνειὸς fl. *Pelopon.* & *Theſſal.* I, 259. 264.
Πιθηκοῦσσαι inſ. *Ital.* II, 438.
—— tres urbes *Afric.* 449.
Πικεντῖνοι *pop. Ital.* II, 612.
Πιννῆται ex urbe *Pinna Ital.* II, 612.
Πίσα *Pelopon.* I, 317. Πισᾶται II, 63.
Πιτάνη *Aeolid.* II, 165. I, 223.
Πιτύουσα inſ. prope *Hiſpan.* I, 343.
Πλαταιαὶ *Graec.* I, 415. 427. Πλαταιεὺς 505. 516. &c.
Πλειστινοὶ *Ital.* II, 374.
Πλημμύριον *Sicil.* prope *Syracuſ.* I, 692.
Πολλέντιον *Ital.* II, 399.
Πολίχνα, Πολίχνη *Sicil.* I, 547. 698.
Πολυδώρου νῆσος *Propont.* I, 581.
Ποντία inſ. *Tyrrhen. mar.* II, 396.
Ποπλώνιον *Ital.* I, 340.
Ποσείδιον ad ſinum *Arab.* I, 209.
—— *Syriae* II, 380. 604.
Ποσειδωνιάτων χώρα *Ital.* I, 277.
Ποταμοὶ Καρῶν *Syriae* II, 380.
Ποτίδαια *Graec.* II, 67. Ποτιδαιάται I, 500.
Πραίνεστον *Ital.* II, 540. Πραινεστῖνοι 39.
Πριήνη *Ion.* I, 223. Πριηνεὺς II, 588.
Προικόννησος *Propont.* I, 579.
Προσωπὶς, Προσωπῖτις *Aegypt.* I, 461. 479.
Πρῶνες *Theſſal.* II, 486. Lege *Not.*
Πτελεὸς *Theſſal.* II, 486.
Πτολεμαῒς ad ſinum *Arab.* I, 208.
Πτολεμαῖος rivus ex Nilo I, 39.

Πύδνα

INDEX II. GEOGRAPHICUS.

Πύδνα *Maced.* I, 579. II, 355.
Πυλαὶ *Delphi*, Πυλᾶδε πέμπειν I, 298. II, 10, 40.
Πύλος *Pelopon.* I, 276. 313. 520.
Πυξοῦς *Ital.* I, 449.
Πύργοι *Ital.* II, 14.
Πυρηναῖα ὄρη *Hiſpan.* I, 358.
Πύῤῥα inſ. *Lesbi* II, 181. Τυῤῥαίων πόλις I, 623. perperam.

Ρ.

ΡΑγαι *Mediae* II, 352.
Ραφία *Palaeſtin.* II, 459.
Ρήγιον *Ital.* II, 494. Ρηγῖνοι Chalcidenſium coloni I, 673. Ρηγίνη 268.
Ρηνία, Ρήνεια inſ. prope *Delum* I, 518.
Ρῆνος fl. *German.* I, 349.
Ρινοκολοῦρα, Ρινοκορούρα *Syr. Palaeſt.* I, 70.
Ρίον *Aetol.* promont. I, 511.
Ροδανὸς fl. *Galliae* I, 347. 348.
Ρόδος inſ. *Aeg. mar.* I, 303. Ρόδιοι quando in unam civitatem coaluerint 600. Ροδίων περαία II, 476.
Ροίτειον *Aſiae* I, 165.

Σ.

ΣΑβαι *Arab.* I, 214. 215.
Σάβελλοι *pop. Ital.* II, 540.
Σαῒς *Aegypti*, Σαῗται I, 33.
Σάκαι *pop. Aſiae* I, 147. 148.
Σαλαμὶς inſ. contra *Attic.* I, 316.
——— *Cypri* inſ. 717.
Σαλγανεὺς *Boeot.* II, 379.
Σαλμοῦς *Carman.* II, 243.
Σαλμυδησσὸς *Thrac.* I, 671.
Σαλμωνία *Pelopon.* I, 312.
Σαλμωνίας πεδίον *Phryg.* II, 485.
Σαμάρεια *Palaeſtin.* II, 390.
Σάμβανα *Perſid.* II, 246. Conf. *Not.*
Σαμβαγαὶ *pop. Ind.* II. 239.
Σαμνῖται, Σαυνῖται *pop. Ital.* 324. 538.
Σαμοθρᾴκη inſ. contra *Thrac.* I, 224. 369.
Σάμος inſ. *Aeg. mar.* I. 368. 495.
Σάρδεις *Lydiae* I, 597.
Σαρδωνία *Ital.* II, 22. V. *Not.*
Σαρδὼ inſ. *Tyrrhen. mar.* I, 274. τὴν Σαρδόνα & Σαρδόνα ibid. Σαρδῷον πέλαγος 362.
Σάσανδα *Cariae* I, 703.
Σατίκολα *Ital.* II, 374.
Σάτρικον *Ital.* I, 720.
Σαυρία *Aetol.* II, 370.
Σαυρομάται *pop. Scyth.* I, 155.
Σεβεννυτικὸν *Nili* oſtium I, 39.
Σελεύκεια *Syriae* II, 604.
Σελινοῦς *Sicil.*, Σελινούντιοι I, 584. 591.
Σελλασία *Lacon.* II, 52.
Σιρβωνὶς lacus *Palaeſt.* I, 35. II, 118.
Σιρωνία *Ital.* II, 471. Lege *Not.*
Σηλυμβρία, Σηλυβρία *Thrac.* I, 594. 648.
Σηπιὰς *Graec.* promont. I, 413.
Σηστὸς *Helleſp.* I, 433. 577.
Σίγειον, Σίγιον *Troad.* I, 286. 571. 575.
Σιδὼν *Phoenic.* II, 385.
Σικανία *Sicilia* I, 331. Σικανοὶ 334. Σικανοὶ καὶ Σικελοὶ 588. 681. II, 89.
Σικανὸς fl. *Hiſpan.* I, 334.
Σικελοὶ I, 335. 710. Σικελιῶται 335. 643. 694.
Σικυὼν *Pelopon.* II, 370. Σικυώνιοι *ibid.*, dein Δημητριὰς dicta 480.
Σίλβιον *Ital.* II, 463.
Σινώπη *Ponti* I, 316. 666. Σινωπεῖς II, 423.
Σίπυλος mons *Aſiae* I, 704.
Σίρις *Ital.* I, 501.
Σισύφειον *Corinthi* II, 480.
Σίτα, Σίττα *Perſid.* II, 246. Σιττακηνὴ regio 210. 261. & I, 164.
Σιττάνα *Sicil.* II, 303. Praeſtat Ἰετᾶνα.
Σκάμανδρος fl. *Troad.* I, 318.
——— fl. *Sicil.* II, 457.
Σκιρθαία *Sicil.* II, 536.
Σκῖρος *Pelopon.* II, 481. Σκιρῖτις χώρα *Lacon.* 52.
Σκιρωνίδες πέτραι *Megarid.* I, 303.
Σκιώνη, Σκιωναῖοι *Thrac.* 528. 529.
Σκότουσσα, Σκοτουσσαίων πόλις *Theſſal.* II, 61.
Σκύθαι *pop. Aſ. & Europ.* I, 155.
Σκῦρος in *Achaia* II, 481.
——— inſ. *Aeg. mar.* I, 449.
Σκούτινοι *pop.* ad *Pont.* I, 664. melius Σκυθινοί.
Σμενεὸν *Sicil.* I, 702. Vid. *Not.*
Σογδιανὴ *Aſiae* regio II, 227. 237. 261.
Σύδραι *Ind. pop.* II, 239.
Σόλοι inſ. *Cypri*, Σόλιοι I, 717. II, 259.
Σολοῦς *Sicil.*, Σολουντῖνοι I, 681. 703.
Σούεσσα *Ital.* II, 151. Lege *Not.*
Σούνιον *Attic.* promontor. I, 406.
Σοῦσα *Mediae* II, 244. Σουσιανὴ *ibid.* 210. Σουσιάδες πέτραι 212.
Σούτριον *Ital.* II, 430. Σουτριανὴ I, 731.
Σπάρτη, Σπαρτιᾶται *Pelop.* I, 407. &c.
Στιβοίτης fl. *Hyrcan.* II, 218.
Στράτος *Acarnan.* I, 511. II, 370.
Στρογγύλη inſ. ex *Aeolicis* I, 335.
——— olim inſ. *Naxi* nomen 371.
Στρυμὼν fl. *Thrac.* I, 529. II, 643.
Στυμφαῖοι *pop. Epir.* II, 204. V. *Not.* 424.
Στυμφαλὶς lacus *Pelop.* I, 259.
Στύμφιον *Pelopon.* II, 41. Imo Στύμφαλος. Leg. *Not.* Στυμφάλιοι 367. Στυμφαλία 424. ubi Στυμφαία praeſtat.
Σύβαρις fl. & urbs *Ital.*, Συβαρῖται I, 472. II, 550.
——— oppid. *Colchid.* I, 291.
Σύμη inſ. contra *Cariam* I, 373.
——— urbs *Thrac.* I, 525. Verum eſt Οἰσύμη.
Σύναδα & Σύνναδα *Phryg.* II, 483.
Συρακούσαι *Sicil.* ἡ Συράκουσα I, 600. 650. Vid. *Not.* & II, 490.
Συρία Φοινίκη II, 390. SYRIA FOINICIA in lapide apud *Boldettum* Obſ. in Chriſt. Coemiter. p. 442. Συρία ἡ ἄνω 389. Συρία κοίλη 381.
Σύῤῥεντον *Ital.* I, 336.
Σφακτηρία inſ. prope *Pelopon.* I, 520.
Σώρα *Ital.* II, 471. Σωρανοὶ 374.
Σωφηνὴ *Aſiae* regio II, 584.

Τ.

ΤΑβραίσιοι *pop. Ind.* II, 232. Melius Πραίσιοι. L. *Not.*
Ταίναρον *Lacon.* promont. I, 438. II, 245.
Τάλιον *Ital.* II, 424. Vide *Not.*
Τάναγρα *Boeot.* I, 466. 467.
Τάναϊς fl. *Aſiam* & *Europ.* terminans I, 64.
Τάνις *Aegypt.*, Τανιτικὸν *Nili* oſtium I, 36.
Ταρακίνη ἡ καὶ Ἄγξυρ *Ital.* I, 652.
Τάρας *Ital.* I, 443. Ταραντῖνοι II, 481.
Τάυχα *Cyren.* II, 273. Rectius Ταύχειρα.
Ταρκύνιοι, Ταρκυνῖται *Ital. pop.* II, 117. & 438.
Ταρσὸς *Cilic.* I, 655. II, 484.
Ταρτήσιοι *pop. Hiſp.* II, 510.
Ταΰγετος mons *Lacon.* II, 53.
Ταῦρος promont. ſinus *Arabici* I, 208.
——— *pop. Boſp. Cimm.* II, 423. Ταυρικὴ I, 210. 290.
Ταῦρος *Aſiae* mons I, 223.
——— *Sicil.* promont. I, 688.
——— *Sicil.* collis alius, unde Ταυρομένιον I, 688. II, 86. Ταυρομενῖται 87.
Τεγία *Boeot.* II, 66. Verius Τεγύρα.
Τεγέα *Pelopon.* I, 334. Τεγεᾶται *ibid.* Τεγεατῶν χώρα II, 67. Τεγεᾶτις 52.
Τελαμὼν *Etrur.* I, 300.
Τέλφουσα *Pelopon.* II, 112.
Τελχῖνες *pop. Rhodi* inſ. I, 374.
Τέμπη *Theſſal.* I, 264.
Τένεδος inſ. *maris Aeg.* I, 398.
Τέρινα *Ital.* II, 93.

Τερμησσὸς *Pisid.* Τερμησσεῖς II, 291. 293.
Τερμέσιοι *pop. Hisp.* II, 629.
Τετράπολις *Attic.* I, 301. 508.
Τεύχειρα *Cyren.* II, 273.
Τήϊοι *Ion.* I, 708. II, 483.
Τηρίας fl. *Sicil.* I, 650. II, 495.
Τιβαρηνοὶ, Τιβαρηνὴ *Ponti reg.* I, 666.
Τίγρις, Τίγρης fl. *Persid.* I, 125.
Τιλφωσσαῖον, Τιλφωσσαῖον *Boeot.* I, 311. Τιλφώσιον II, 359.
Τῖος *Paphlagon.* II, 567.
Τίρυνς *Pelopon.* I, 277. 278.
Τόργιον *Sicil.* II, 470.
Τορώνη *Thrac.* I, 529. II. 67.
Τοῦσκλον *Ital.* I, 435.
Τράεις fl. *Ital.* I, 492. Vid. *Not.*
Τραλλεεῖς *pop. Thrac.* II, 210. Melius Τραλλεῖς.
Τράλλεις *Ion.* I, 671.
Τραπεζοῦς *Ponti* I, 665. Τραπεζούντιοι *ibid.*
Τραύσιον πεδίον *Ital.* I, 731.
Τραχὶν, Τραχίνιοι *Theſſal.* I, 519.
Τρητὸς mons *Pelopon.* I, 257.
Τριβαλλοὶ *pop. Thrac.* II, 29.
Τρίκκη, Τρικκαῖοι *Theſſ.* II, 299.
Τρικόρυθος *Attic.* I, 301.
Τρινακίη *Sicil.* I, 496. Lege *Not.* Τρινακρία ipſa *Sicilia* 331.
Τρίοκαλα *Sicil.* II. 535.
Τριόπιον *Aſiae* I, 379.
——— *Italiae* II, 482.
Τριπαράδεισος *Syriae* II, 286. 326.
Τρίπολις *Phoenic.* II, 113. 196.
Τρίπολις *Cretae* inſ. I, 392.
Τριτωνὶς lacus *Afr.* & fl. Τρίτων I, 221.
Τρίτων fl. *Cretae* I, 386. Vide *Not.*
Τριφυλία *Pelopon.* II, 62.
Τριφύλιοι & Jupiter Τριφύλιος in inſ. *Panchaeae* I, 365. II, 633.
Τρωία *Aegypt.* I, 66.
Τροιζὴν *Pelopon.* I. 303. 533.
Τρωγλοδυτὶς & Τρωγλοδυτικὴ *Aethiop.* regio I, 35. 184.
Τρῶες *Trojani* I, 318.
Τυνδαρὶς *Sicil.* I, 702. Τυνδαρῖται II, 136.
Τύνης *Afric.* I, 701. II, 418. Τύνης λευκὸς *ibid.* & 411.
Τυρμεὺς ex pago *Attic.* I, 667. Rectum eſt Στειριεύς.
Τυρκαῖος mons ad *Arab. ſin.* I, 205.
Τύρος *Phoen.* II, 190. Τύρος παλαιὰ *ibid.*
Τυῤῥαίων πόλις inſ. *Lesbi* I, 623. Praeſtat Πυῤῥαίων.
Τυῤῥηνία *reg. Ital.*, Τυῤῥηνικὸν πέλαγος, Τυῤῥηνὴ, Τυῤῥηνοὶ I, 340. 362.
Τύχη pars *Syracuſanae* civit. I, 455.
Τῦκαι *Afric.* II, 448. *Tucca* eſt.

Υ.

Ὕλα *Indiae* II, 241.
Ὑάμπολις *Phocid.* II, 125. Vid. *Not.*
Ὕβλα *Sicil.* I, 471.
Ὑδάσπης fl. *Ind.* II, 234.
Ὕκκαρα *Sicil.* I, 545.
Ὑπερβόρεοι *Europ. pop.* I, 158.
Ὑρακία inſ. *Panchaeae* I, 366.
Ὑρκανία regio *Aſiae* II, 218. Ὑρκανία θάλαττα *Caſpium mare. ibid.* 261. Ὑρκάνιοι I, 115.
Ὑσιαὶ *Argolid.* I, 535.
Ὕφασις fl. *Ind.*, Ὕπανις I, 510. II, 231.

Φ.

Φαγνητικὸν *Nili* oſtium II, 461. V. *Not.*
Φαιδριάδες πέτραι prope Delphos II, 103.
Φαιούντιοι *Pelop.* Melius Φλιούντιοι II, 17. τὴν Φαιοῦντα pro Φλιοῦντα edebant 56.
Φαιστὸς inſ. *Cretae* I, 394.
Φάκος *Macedon.* II, 579.
Φαλαικοὶ *pop. Ital.* I, 716. Praeſtat Φάλισκοι.
Φαλάριον *Sicil.* Caſtellum II, 400.
Φαλερίνα tribus *Rom.* II, 324.
Φαλερίτις *Ital. regio* II, 471.
Φάλισκοι *Ital. pop.* II, 106. Φίλισκοι I, 716. prave.
Φαρκαδόνες *Theſſal.* II, 299. Lege *Not.*
Φάρος inſ. *Adriat.* ſinus II, 13.
——— contra *Alexandr.* I, 630.
Φάρσαλος *Theſſal.* Φαρσάλιοι I, 467. 706.
Φασηλὶς *Cilic.* I, 481. V. *Not.* & II, 424.
Φᾶσις fl. *Colchid.*, Φασιανοὶ I, 664.
Φατμικὸν *Nili* oſtium I, 39. Lege *Not.*
Φειδωλέται, Φειδωρέται *Ital. pop.* I, 535.
Φελλίνη *Afric.* II, 449.
Φενεὸς *Arcad.* I, 278. II, 41.
Φεραὶ *Theſſal.* I, 706. Φεραῖοι II, 486.
Φερέντη *Ital.* II, 369.
Φηρία *Elid.* I, 507. Rectius Φεία.
Φθία *Theſſal* I, 316. Φθιῶτις Ἀχαΐα 371. Φθιῶται Ἀχαιοὶ 405. II, 65.
Φιαλεῖς, Φιγαλεῖς *Pelopon.* II, 33.
Φίλαι *Aegypti* I, 25.
Φιντιὰς *Sicil.* II, 495. 508.
Φιλιππόπολις *Theſſal.* II, 513.
Φλέγρα, Φλεγραῖον πεδίον *Ital.* I, 267. 387.
Φλιοῦς *Pelopon.*, Φλιάσιοι II, 33. Vid. I, 712. Φλιοῦς 316.
Φοινικώδης inſ. ex *Aeolicis* I, 335.
Φολόη mons *Arcad.* I, 258. 315.
Φορμίαι *Ital.* I, 300.
Φρετομανοὶ *pop. Ital.* II, 396. Lege *Not.*
Φρουσίνων *Ital.* II, 464.
Φρυγία μεγάλη & Φρυγία ἐφ' Ἑλλησπόντῳ II, 261.
Φυλὴ *Attic.* I, 667.
Φύσκος *Cariae* I, 707.
Φωκαία *Ion.* I, 404.
Φωκεῖς *Gr.* Φωκαεῖς *Ion.*, ſolent confundi I, 340. 623.

Χ.

Χάβινος mons *Arab.* I, 212.
Χαιρώνεια *Boeot.* I, 481. 482.
Χαλδαῖοι *pop. Babylon.* I, 142.
Χάλαστρον *Macedon.* II, 578. Lege *Not.*
Χαλκηδὼν *Bithyn.* I, 591. 593.
Χαλκιδεῖς *Sicil. pop.* I, 585. 650.
——— *Thrac.* 513. 706.
——— non longe a *Ponto* 664. Vid. *Not.*
Χαλκιδικὸς collis *Sicil.* II, 501.
Χαλκὶς inſ. *Euboeae* I, 577. Χαλκιδεῖς *ibid.* & II, 379.
Χάοι *pop. Aſiae* I, 664. Lege *Not.*
Χαρμοίθας portus *Arab.* I, 212.
Χαύων *Mediae* I, 127.
Χεμμὼ *Aegypti* I, 21.
Χεῤῥόνησος *Thrac.*, Χεῤῥονησῖται I, 672.
——— Ἀχερουσία *Ponti* 666.
——— *Cariae* 373.
Χηναὶ vicus *Graec.* II, 551.
Χήνιον mons non multum a *Ponto* I, 664.
Χίος inſ. *Aeg. mar.* I, 397.
Χορτάκανα in *Aſia* regione II, 221.
Χρύσας fl. *Sicil.* I, 715.
Χρυσόπολις prope *Chalcedon.* I, 591. 666.
Χωραμναῖοι *pop. Perſid.* I, 115.

Ψ.

Ψεβαῖα montes ad *Arabic.* ſinum I, 208.
Ψόα *Boſp. Cimm.* II, 423.

Ω.

Ὤλενος *Aetol.* I, 277.
——— *Achaiae* 397.
Ὠρεὸς inſ. *Euboeae* II, 377. 379. Ὠρεῖται 377.
Ὠρίτις regio *Indiae* II, 241. Ὠρεῖται 242.
Ὠρωπὸς in finibus *Attic.* & *Boeot.* I, 523. II, 379. Ὠρώπιοι I, 652. II, 61. 299.
Ὠσία *Ital.* II, 608.
Ὠφεντίνα tribus *Rom.* II, 324.

INDEX III.

RERUM IN DIODORI LIBRIS OBVIARUM.

Numeri paginam margini Latinae verſionis adſcriptam, additae literae ſummam, mediam, imam ejus partem; e. Eclogas, *E. numerique ſequentes* Excerpta *&* Tom. II. *paginas monſtrant.*

ABacene, regio Siciliae pag. 438. a. Abaceni lanienа Agathoclis 707. a. Abacenini praeferunt ſocietatem Amilcaris Agathocli 730. recipiunt Hieronem 22. e. 15.
Abae urbs Arabiae 32. e. 1.
Abaris Hyperboreus in Graeciam 92. a.
Abdemon, regulus Salaminis 447. a.
Abdera Thraſybulus Athen. ſubjungit 369. b. Abderitas periculo eximit Chabrias 476. Ad internecionem fere caeduntur a Triballis 476. b.
Abritae Indi ſubacti 617. c.
Aborigines Ichthyophagi quidam 109. d.
Abrupolis regno dejicitur E. 623.
Abuletes, Suſa tradit Alexandro 597. a.
Acamas Theſei F. 184. c.
Acanthionum urbs 61. c. Ab Athenienſibus deſciſcit 320. d.
Acarnania, fruſtra tentatur a Laced. 311. Acarnanes auxiliantur Athen. contra Peloponneſios 317. a. Acarnanum cum Ambraciotis bellum 317. Ab Athen. deficientes pacem cum Ambraciotis faciunt 317. Aetoliam invadunt 648. Socii Caſſandri contra Aetolos 708. Ex Caſtellis in urbes migrant ibid. Urbium praecipuarum recenſio ibid.
Acaſtus Peliae fil. 178. b.
Aceſines fl. Indiae, periculum in eo Alex. 613.
Aceſtorides Corinthius Syracuſ. imperator 673. a.
Achaemenes dux Perſarum contra Aegypt. rebelles 280.
Achaia olim Ionia dicta 482. d. Achaei auxiliantur Phayllo 528. c. Urbibus libertatem reſtituit Demetrius 786. d. Diruunt Spartae moenia Romanis improbantibus E. 622.
Achaeus, Conſiliarius Euni regis ſervorum in Sicilia 34. e. 2.
Acheloum Hercules alio divertit 168. a. Acheloi pugna cum Hercule explicatur ibid. terrae accumulator 26. b.
Acheruſia palus Aegypti 61. b. peninſula Ponti, Cerberi extractione celebris 413. d.
Achilli parentat Alex. M. 570. d.
Achradina Syracuſarum pars 393. a.
Acierum inſtructio Martis inventum 235. d.
Accipitris utilitas 55. b.
Aconitum Hecates inventum 173. b. Ut initio probatum 173. b.
Acoris rex Aegypti Evagorae opitulatur 459 a.
Acra hippu i. arx equi, altera ſubjugata Archagatho per Eumachum 763. c.
Acra Leuca in Hiſpania conditur ab Amilcare Hannibalis patre 25. e. 2.
Acragantina in Camico urbs Siciliae 193. d. Cocali regia, Daedali opus ibid.
Acragantinorum cum Syracuſanis bellum & clades 294. b. Vide Agrigent.
Acris ſubacta Archagatho duce Eumacho 763. d.
Acridophagi Aethiopes 113. d.
Acrotatus Spart. Agrigentinorum imperator 709. Illyr. R. Glauciam ad ſolvendam obſidionem Apolloniae cogit 710. res tyrannice geſtae ibid.
Actaeon a canibus diſcerptus & cauſae 195. d.
Actaeon Meliſſi f. inter diſtrahentium manus extinguitur E. 549.
Actes incolae ſtant a partibus Athen. in bello Lamiaco 633. c.
Actiae Euboicae in bello Theb. pertinacia 472.
Actis ſolis filius Heliopolim Aegypti condit 227. Aſtrologiam Aegyptios docet ibid.
Actiſanes Aethiops regno ſuo Aegyptum adjicit 38. c. Victor moderatus ibid. Praedones ut punierit 38. d. Rhinocolurae urbis auctor. ibid.
Ada, Cariae princeps, Idrieo ſuccedit 547. Expellitur 549. In regnum avitum reſtituitur per Alex. M. 754. c.
Adherbal fortiter Lilybaeum tutatur 24. e. 14.
Adherbal a Jugurtha perfide interimitur E. 605.
Adimantus dux Athen. 368. a.
Aditus difficillimi per duces monſtrati in Thermopylis 246. In Uxiana 597. in Aorno Petra 607. d.
Admetus ob pietatem Diis carus E. 540. uxor Alceſtis ibid.
Admetus Themiſtoclem exſulem recipit & viatico inſtruit 270.
Adoptio Herculis quo ritu a Junone peracta 170. b.
Adoptionis Barbaricae ritus 170. b.
Adranum in Sicilia conditur 416. Adranitae ſublevant Timoleontem 546. d. Hicetae armis vexati liberantur per Timoleontem 546. c.
Adraſtus filiam emancipat Polynici 186. b.
Adraſtus Phryx Atyn Croeſi f. inprudens necat, dein ſibi mortem conſciſcit E. 553.
Adriae urbes condi coeptae a Dionyſio 444. b.
Adrymes oppidum Carthag. 741.
Adrymetini dedunt ſe Agathocli 741. d.
Adrymittio Prepelaus dux Lyſimachi potitur 788. c.
Adulterae innumerabiles in Aegypto crematae 38. b.
Adulterii poena 50. b.
Aeaci genus 183. c.
Aeacidarum genealogia 190. d.
Aeacidas R. Epiri Olympiadis ſororis in Macedoniam reditum adjuvat 676. Olympiadi fruſtra operam ferre tentat 690. Regno pellitur ibid. Reverſus a Philippo Caſſandri duce in acie caeditur 712.
Aedificia quaedam magnifica in Sicilia 553. d.
Aeetes Solis filius Colchidis rex 173. a. Uxor Hecate 173. a. Filiae ibid. Interitus 175. a.
Aegae Macedon. regia, ubi regum tumuli E. 563.
Aegeſtani Pyrrho ſe dedunt 22. e. 14.
Aegeſtanorum cum Selinuntiis bellum 203. a. Cum Lilybaenitibus bellum 286. c. Cum Selinuntiis belligerantes Athenienſes invocant 328. Carthag. attrahunt contra Selinuntios 352. Vincunt Selinuntios 353. Commento quodam Athen. ineſcant 328. d. Facto ipſo fraudem ſuam Athenienſibus teſtantur 332. d. Caſtra Dionyſii incendunt 425. Supplicia horum crudeliſſima, ab Agathocle inflicta 769. d.
Aegeſta prorſus deleta 770. d.
Aegeus Androgeon ex inſidiis obtruncat 183. c. Interitus 184. a.
Aegimius rex Dryopum 169. a. Dori F. rex Dorienſium Herculis amicus 169. a. 182. b.
Aegina Aſopi filia 190. c. Progenies 190. d.
Aegini Pyrrhum recipiunt 22. e. 14.
Aeginetae navigandi peritia Athenienſibus proximi 251. d. Praeferuntur Athenienſibus a Spartanis poſt victum Xerxem 257. b. Horum confidentia, temeritas & clades 282. d. Athenienſibus ſubjiciuntur 283. Ejiciuntur ab Athen. 309. Subacti a Caſſandro 664. b.
Aegiochus cur Jupiter vocitetur 233. d.
Aegis monſtrum a Minerva ſubactum 142. b.
Aegium expugnatum & direptum a militibus Ariſtodemi 707. b.
Aegithallus a Rom. muro cingitur 24. e. 1. Recuperatur a Poenis ibid.
Aegroti per artem fatidicam quondam ſanati 235. d.
Aegypti figura, magnitudo, populoſitas, urbes 19. Fabuloſa Etymologia 33. Prima omnis generis animantia habuiſſe putatur 7. a. Olim mare 101. a. Circumquaque munita 18. b. Sola univerſalem ſiccitatem quondam non experitur 17. d. Exteris primum patefacta 43. b. In tres partes diviſa, Sacerdotum, Regum, Militum 46. c. Tres claſſes aliae, Agricolarum, Paſtorum, Opificum 47. b. Aegyptus Graecorum olim Academia 44. b. Ex Nili aggeſtione orta 101. a.
Aegyptios ab Aethiop. oriundos probatur 101. a. Inſignes Aſtrologi 51. c. Conjugia 51. d. Hominum primi 61. d. Diſciplina quae 51. b. Dodecarchia ſeu XII. viratus 41. d.

INDEX III. RERUM.

Aegyptiorum Dii antiquiſſimi 7. b. Coloniae, Babylonii, Argivi, Colchi, Judaei, Athenienſes 17. γυναικοκρατούμενοι 16. b. Judicum numerus, ordo, ſtipendia 48. b. Mores & inſtituta 44. a. Litterae ab Aethiop. 101. b. νομοὶ id eſt, praefecturae 36. a. Opes quondam immenſae 30. b. Reges antiqui & ſequentes ad Diodori uſque aetatem 23. d. Ut affecti erga regem 45. d. Regum judicia 45. c. Honores & funeratio 46. a. Deficiunt ab Aprie 43. a. Aegyptiorum pars a Pſammeticho deficit 43. a. Animoſum defectorum reſponſum 43. b. Agyptiorum primus victus agreſtis a. Piſces & pecudum carnes 3. Fructus 28. b. Ordines tres, Sacerdotum, Regum, militum. 46. c. Sacerdotum munia 46. d. Aegytiorum funeratio & ſepultura 57, 58. Parentes 101. a. Gentes, arma, amictus, victus, religio, funeratio 103. 106. Leges aliquot 101. d. Sepultura inſolens 72. d.

Aegyptii poſt Xerxis obitum deficiunt a Perſis 279. b. Perſarum in illos expeditio Achaemene duce & victoria Aegypt. ope Athen. Secunda in eos Perſ. expeditio ductu Artabazi & Megabyzi, ſtrategema & ſucceſſus contra Athenienſes 280, 281. 282. Nephereus rex commeatum Spartanis mittit 438. Euagoram adjuvant contra Artaxerx. Mnemonem 460. Acoris rex cum Gao foedus init contra Perſ. 462. d. Chabriam Athen. oppugnant, ſed infeliciter Nectanabide regnante 748. b. Tachus R. cum Artaxerxe bellum gerit 504. b. Ageſilaus & Chabrias illi militant 506. Deficiunt a Tacho Aegyptii Duce Nectanebo ejus filio, Ageſilaus Tachum reſtituit 506. d. Deficiunt ab Ocho ſub rege Nectanebo 531. Bellum cum eo infelix 525. In ditionem Perſarum redeunt 537. Diſpoliantur, ibid. Aegyptus munita, & quomodo 478. d. Dedita Alex. M. 588. Ptolemaei Provincia 628. c. Situs 640. d. In ſecunda provinciarum diſtributione iterum Ptolemaeo aſſignatur 648. d. Aegyptiae expeditiones infeliciter ſucceſſerunt Perſis, Perdiccae, Antigono, vide ſuo loco.

Acimneſti in Sicilia tyrannis infelix 402.

Aemilia Scipionis Africani conjux E. 586.

Aemilius Coſ. Gall. Celtarum regiones depopulatur 25. c. 3.

Aemilius (Paul.) Macedonum Patronus E. 577. Perſeum vincit 580. victum humaniter excipit 581. Macedoniam liberam relinquit 643. ejus laudes 585.

M. Aemilius Perſeo cuſtodiae mitigationem impetrat, Apophthegma ejus inſigne 31. c. 2.

Man. Aemilius Rom. Dictator contra Fidenates 327. b.

L. Aemilius Porcina in Hiſpania male rem gerit E. 598.

Aeneas Anchiſae & Veneris filius 192. b. patrem humeris Troja effert E. 540.

Aenianes a partibus Athen. in Lamiaco bello 622. b.

Aeoles & Pelaſgi Cretae incolae 183. a.

Aeoles, nunc Theſſali, unde orti 187. d.

Aeoles & Iones, ex Aſia in Graeciam migraturi, revocantur 261. d.

Aeoli tres 187. d. Primus Hellenis, alter Hippotae, Tertius Neptuni filius ibid.

Aeolus tertius inſularum ſui nominis conditor 188. a. Hoſpes Ulyſſis 202. c. Humanus; quae invenerit; liberi ibid.

Aeolidae, nomina, res geſtae 202. c. d.

Aeolides inſulae conditae ab Aeolo 180. a. Numerus 201. d. Situs, nomina, magnitudo, incendia ſubterranea 16. d.

Aequi a Romanis ſubacti 319. 786. d.

Aequitatis & clementiae exemplum inſigne 172. d.

Sub Aequinoctiali temperantiſſimus aër 97. c. Dierum & umbrarum conditio 97. d.

Aëris origo 34. d. Aër nominatur Aegyptiis Minerva 8. c.

Aëris pro diverſitate climatum varietas 116. c.

Aër in quibuſdam locis Africae qualis 129. a.

Aeria corpora in quodam Africae tractu evanida 128. d.

Aes a Dactylis Cretenſibus inventum 230. d.

Aes alienum grande ſuis militibus diſſolvit Alex. M. 620. c.

Aeſchrion, dux Archagathi, caeditur a Carthag. 764.

Aeſchylus Rhodius magnam pecuniae vim regibus Maced. advehit, quae intercipitur 655. d.

Aeſculapii ortus, in arte medica excellentia, interitus, ultio, filii 189. d. A Plutone accuſatus ibid. Ut mortuos reſuſcitarit 189. d.

Aeſculapii ortus, inventa 235. d.

Aeſon Crethei filius 188. c.

Aetas, Graecis γενεά, xxx. anni 96. d.

Aethaliae inſulae ſitus, nomen, eliquatio ferri 204. d. Portus 280. d.

Aethiopes ſe hominum primos eſſe jactitant 100. c. Religioſi 100. c. invicti 100. d.

Aethiopicarum rerum ſcriptores 104. d.

Aethiopes ſimi 113. a. Nomades 104. a.

Aethra Theſei mater 102. c. Captiva 185. b.

Aetna ignem exſpuit 159. c.

Aetna urbs, prius Enneſia 281. c. Ab equitibus Dionyſio rebellibus incolitur 398. d. a Dionyſio occupatur 402. d.

Aetoli ſuperant Athen. & Naupactum obſident, irrito effectu 317. In Thebanorum amicitiam recepti 486. c. Rebellant Alex. M. 563. c. Cum Athenienſibus Alexandri edicto ſe opponunt 632. Deſtituunt Athenienſes ad Lamiam 634. c. Cum Antipatro bellum 641. a. Ut a bello Antipatri liberati 641. d. Theſſaliam invadunt, & Macedones vincunt, & mox ipſi vincuntur a Polyſperchonte 648. Olympiadi gratificantur adverſus Caſſandrum 689. Caſſandro tranſitum intercludunt 656. d. In Agrinienſes perfidia 708. Victi & in anguſtias redacti a Philippo duce Caſſandri 712. Societas cum Antigono 613. Cum Polyſperchonte reducunt Herculem Alexandri f. 742. Junguntur Antiocho M. E. 574. aegre veniae locum apud Roman. inveniunt 620.

Aetoliam Acarnanes invadunt 648. b.

Afri Aegypto contermini 127. d. Horum gentes ibid. Alii agreſtes & paſtores, alii praedones 128. a. Mores bellnini, principes, gubernandi ratio, arma 128.

Africa ubi culta, ubi deſerta 128. c. Hercules pacatam a feris, & cultam reddit 157. b. Siticuloſa & ſerpentibus infeſta 754. b. Afri Carthaginienſibus rebellant 437. a. in iv. genera diviſi 762.

Africanae palmae fructus quales 95. c.

Africes, Indiae regulus, interemtus in gratiam Alexandri M. 608. b.

Agalaſſenſes Indi domiti 613.

Agamemnon Cilix Marſorum dux E. 612.

Agatharchides Gnidius de inundatione Nili rectiſſime ſentit 27. b. In hiſtoriis veritatem aſſequitur 104. d.

Agatharchus Syracuſ. navarchus 337. b.

Agathocles fulmine percutitur E. 549.

Agathoclis initia, incrementa, crudelitas 670. Patris ſomnium de illo 671. Expoſitio infantis, & conſervatio ibid. Figulinam exercet; prodigium circa ſtatuam; provectio ad opes & dignitates ibid. Tirocinia, primae militiae acta, & peregrinatio 672. Poſt reditum emergit; ejus ſtrategema ibid. Necem aſtu ſubterfugit 673. Tyrannidem capeſſit ibid. Cuſtos pacis creatus & imperator, ſexcentorum ſenatum tollit Syrac. 673. Syrac. militibus diripiendas tradit 674. Factum excuſat, & monarchiam aſtu ad ſe traducit ibid. Imperator Syrac. cum plenaria poteſtate 675. Meſſenios obſidet incaſſum 706. Bellum cum Agrigentinis 707. Incrementa 710. Meſſana per dolum potitur 726. Deinocratem ducem exſulum vincit 727. Carthag. impune laceſſit ibid. Ut contra Poenos & Amilcarem ſe inſtruxerit 728. Gelam ſtrategemate occupat & crudeliſſime adfligit 739. Caſtra hoſtibus opponit. ibid. Pugna cum Carthag. ad Ecnomon collem Siculis funeſta 729. Fugientis ſtrategema 730. Expeditionem in Africam molitur ibid. Rationes hujus inſtituti 734. Ad expedit. in Africam ut ſeſe praepararit ibid. Conſilium expeditionis occultat; ſtrategemate Syracuſ. ludit ibid. Carthaginienſibus Syracuſas obſidentibus ſtrategemate elabitur 735. Naves ſuas in Africa incendit, factumque excuſat 736. Conſilium ejus facti aſtutum ibid. Milites deſperabundos confirmat ibid. Acies contra Poenos in Africa 738. Strategema duplex ibid. Pugna felix 739. Caſtra Carthag. occupat ibid. Syracuſas victoriae nuncium mittit 740. Oppida Carthag. ſubigit 740. Strategemate ſuos periculis eximit ibid. Ulteriorem Libyam aggreſſus retrahitur 742. Carthag. iterum vincit ibid. Exſultatio in calamitate Poenorum, & divinae Nemeſis in eam animadverſio 749. Seditio Lyciſcana contra ipſum ibid. Extremum periculum & liberatio mirabilis ibid. Strategemate vincit Carthag. 750. Cum Poenis in Numidia conflictus & victoria 752. Ophellam Cyrenaeum arceſſit 753. Doloſe circumventum occidit 754. Naufragium 756. Regis appellationem ſibi adſciſcit 761. Uticam capit ibid. Excurſus in Siciliam 762. Victoria de Xenodoco ibid. Siciliae urbes iterum ſubigit ibid. Inclinatio fortunae 764. Poenos ſtrategemate vincit in Sicilia 765. Ridiculum ſe praebet in convivio 766. Imperium maris recipit ibid. In Africam redit; infeliciter cum Poenis dimicat 767. Vafra de inimicis ultio 766. Panicus in caſtris terror 767. Seditione filii oppreſſus capitur ibid. Fuga ex Africa, filiorum neces; militum diſſipatio & ſervitus 769. Fortunae vices & divina de homine ultio ibid. Saevitia in Aegeſtanos immaniſſ. & novum tormenti genus 769. Saeviſſima in Syracuſ. graſſatio 770. Ad imperii abdicat. ſe offert 772. Mira ejus deſperatio ibid. Pacem cum Poenis facit 773. Cum Deinocrate reconciliatur ibid. Sacrilegium in Lipara 785. Ultio divina conſecuta, interitus ibid.

Agathocles Caſſandrum ab obſidione Corcyrae depellit 21. e. 2. Archagathi filii interfectores punit 21. e. 3. E. 559. a Brutiis funditur ibid. Crotonem ſtrategemate imparatam obſidet, & deditione acceptam diripit 21. e. 4. Socius piratarum ibid. Brutios ad tradendum obſides cogit, mox defecturos 21. e. 8. Cum Demetrio foedus init per filium 21. e. 11. Expeditionem novam in Africam molitur 21. e. 12. Filium ſui nominis ſucceſſorem deſignat ibid. Inſidiis Archagathi nepotis veneno inficitur; & adhuc vivus comburitur 21. e. 12. Mortui bona publicantur, & deſtruuntur imagines ibid.

Agathocles f. Agath. legatus ad Demetrium 21. e. 11. Dolo Archagathi, ob ſucceſſionem in regno, obtruncatur 21. e. 12.

Agathocles Lyſimachi f. capitur a Tracibus E. 559.

Agathon Pydnaeus Babylonicae arcis praefectus Alex. M. 596. c.

Agathon, frater Caſſandri, obſes Antigono datus, elabitur 712. c.

Agathyrni Aeolidae regnum 202. d.

Agathyrnitis regio & Agathyrnum oppidum 202. d.

Ageſilaus dux belli contra Perſas 438. Ioniam & Phrygiam populatur ibid. Lydiam vaſtat, Tiſſaphernem vincit, caſtriſque exuit ibid. Et deinceps, quae geſſit. Revocatur in Graeciam 441. Strenuitas in itinere; cum Boeotis pugna anceps 441. Argolidem vaſtat 447. Inquieti vir ingenii & bellorum amans 467. d. Ejus imperio bellum Boeoticum demandatur 473. b. Encomion viri ibid. Heroica in praecavendo

vendo capitali diſcrimine ſagacitas 474. Regreſſio ejus ex Boeotia, & pugna in itinere cum Thebanis anceps ibid. Sedulitas in defendenda contra Thebanos Sparta 501. Tacho militat in Aegypto 505. Prudens viri conſilium 506. c. Periculis ſuos in Aegypto eripit, & Tachum hoſte victo in regnum reſtituit 506. Moritur 507.
Ageſilaus, Antigoni legatus 702.
Ageſipolis, rex Spartae 443. d. Prudens & juſtitiae obſervans 467. d. Cum Olynthiis belligerat 468. Morbo decedit 469.
Ageſipolis II. poſt annuam regni Spart. adminiſtrationem moritur 488.
Agis, Rex Laced. Archidamo ſuccedit 305. c. Capite arceſſitus ob pacem cum Argivis 326. b. Cum magno exercitu ab Athenienſibus repellitur 369. 370. Strenuitas ejus ad Mantineam 326. d. Dux belli contra Antipatrum 595. c. Prudentia in tuenda Sparta 500. Fruſtra Perſas ſublevare conatur 587. Mors heroica 595.
Agis, Paeonum rex 511.
Agis, dux Ptolemaei Cyrenaeos ſubigit 715.
Agricolarum in Aegypto ſtudia 74. b.
Agricolae Indi a populationibus tuti 86. c. 88. d.
Agricultura Aegyptiorum faciliima & feliciſſima 22. d. Inventor Oſiris 9. d.
Agriculturae ſtudium Maſiniſſae 32. e. 3.
Agrigentini cum Himerenſibus victi a Syracuſanis 269. b. In priſtinas ſedes revertuntur 281. d. Lacus inſignis, operaque alia 256. Cum Syracuſanis bellum & clades 294. Antiqua felicitas & magnificentia deſcribitur 374. &c. Luxus & mollities 376. Obſidio & oppugnatio 377. Duces proditionis damnati 378. Obſeſſorum fames, miſerabilis ex urbe emigratio, & urbis devaſtatio crudelis 379. Templum Agrigenti Olympium longe ampliſſ. 375. Bellum movent Agathocli, & componunt 709. 710. Principatum Siciliae ſibi vendicant 748. Urbes liberant ibid. Inceptum longe pulcerrimum deſtituunt 762. Agrigenti tyrannus Phintias 22. e. 1. Pyrrhum recipiunt 22. e. 11. 14. Romanis ſe dedunt 23. e. 7. In Carthalonis poteſtatem veniunt 23. e. 12. Urbs a Carthalone exciſa ibid.
Agrinium, Urbs Acarnanum 708. b. Agrinienſes contra datam fidem ab Aetolis conciduntur ibid.
Agroſtis Aegyptia 28. Arabica 123. d.
Agylleum fanum a Dionyſio ſpoliatur 465. b.
Agyraeum Arabicum 93. c.
Agyris, Agyrenſium tyrannus, ſocius Dionyſii contra Poenos 446. a.
Agyrius ſucceſſor Thraſybuli dux Athen. 448. a.
Agyrium opera Timoleontis novas colonias recipit 553
Ajaci inferias peragit Alex. M. in Troade 570. d.
Alabon, Siciliae fluvius 193. d.
Alba longa cur ita dicta E. 636.
Alce Cybeles filia, etiam Cybele dicta 223. d.
Alceſtis, Pelei filia 178. b.
Alcetas, rex Epiri, Syracuſis exſul 464. c. Timotheo Athen. ſe adjungit 476. c. a Lyciſco, Maced. duce, oppugnatur 719. Interit ibid.
Alcetas, frater Perdiccae, auxilio mittitur Eumeni 643. Damnatur a Maced. 647. Vincitur ab Antigono 651. Confugit ad Piſidas ibid. Dolo capitur 652. Sibi manus infert ibid. Ultio Mortis ejus 652.
Alcia uxor Agathoclis inceſtum adulterium committit cum privigno 749. c.
Alcibiadis pueri conſilium verſutiſſimum 306. Argivis contra Laced. miſſus ab Athen. ſuccurrit 355. d. Militiae Athen. in Arcadia ſocius 327. b. Rempubl. Argivorum reformat 327. Elogium ipſius 329. a. Fax belli Siculi ibid. Hermarum truncatorum inſimulatur 331. d. Abſens damnatur 333. Spartam profugit ibid. a Laced. deficit 349. Victoriae de Mindaro conſors 357. c. Pecunias colligit, & Harmoſten Laced. caedit 466. Exiſtimatio & honores apud populum 367. Deſcriptio illius 367. d. Dictator Athen. factus, Inſulas occupat 368. Expeditio contra Lyſandrum, & fortunae inclinatio ibid. Inique Cumaeos infeſtans vincitur, & domi accuſatur 370. Abdicato imperio in voluntarium exſilium abit ibid. Fraus in Diomedem ibid. Ultimum & fidele conſilium Athen. Praetoribus datum repudiatur 388. Necatur fraude Pharnabazi 400.
Alcidas, Laced. Claſſis Praetor in Corcyra 480. d.
Alcidice Alei filia 188. c.
Alcman de Muſarum ortu 150. c.
Alcmenes circumſtantias Vide in Herculis hiſtoria lib. 4. Amphitruonis uxor eſt; concubina Jovis; mater Herculis; honoribus divinis colitur 182. b.
Alegenor Boeoti filius 188. b.
Aleos rex Arcadiae 166. d.
Alori filii Naxum occupant 224. d. Occaſio ibid.
Aleſam Mamertinis eripit Hiero 22. e. 15.
Aleſia urbs Galliae, Herculis opus 158. c. quam diu libera ibid. a Julio Caeſare capta 158. c.
Aleſa urbs conditur ab Archonida Erbitaeo 403. c. Incrementa ibid.
Aletes Corinthum occupat, ejus ſucceſſores ad Cypſelum uſque E. 625.
Aleuadae Theſſali contra tyrannos Philippum Maced. arceſſunt 517. d. Molitiones contra Alex. Pheraeum 489.
Alexander, Epiri R. Arymbae ſucceſſor 548. Alcetae f. Lyciſcum Maced. vicit 719.
Alex. Lynceſtes cuſtodiae traditur 578. Supplicio afficitur 604.
Alexander Amyntae, R. Maced. 488. Res geſtae contra Alex. Pheraeum 489. b. Theſſalis datam fidem non ſervat ibid. Occiditur a Ptolemaeo Alorita 510.
Alexandri M. hiſtoriae epitome 502. Alterum cornu in pugna ad Chaeroneam regit 555. Regnum ut auſpicatus 562. Finitimas gentes domat 566. Expeditio in Thebanos & cunctatio ibid. Pugna cum illis difficillima 567. Aſtu Thebas capit & evertit 568. Conſultatio de bello Perſico 570. Feſtum ſolenne ibid. Tranſitus in Aſiam, & copiarum recenſio ibid. Fauſtum omen oblatum 571. Conflictus cum ducibus Perſicis ad Granicum ibid. Virtus & periculum ad Granicum 572. Victoria 573. Claſſem diſſolvit ibid. In Graecos Aſiae minoris beneficia 574. Aſiam litoralem ſubigit 576. Morbus periculoſus 578. Expeditio in Darium ibid. Pugna cum Dario ad Iſſum 579. Colloquium cum Darii matre, & heroica erga captivos benignitas & continentia 581. Elogium benignitatis & clementiae illius 582. Tyrum obſidet 583. &c. Solus in murum tranſit 586. Gazam capit. 588. Aegyptum occupat ibid. Profectio ad Hammonem difficilis ibid. Oracula inde accepta 589. Apophthegmata quaedam 591. Expeditio in Darium ſecunda ad Arbela ibid. &c. Exercitum aliter ordinat 596. Solicitudo & ſomnus ante proelium Arbelenſe 597. Victoria capitalis ibid. Uxios invadit 597. Suſis potitur 598. Graecos mutilatos a Perſis ut tractarit ibid. Perſepolin diripit, arcemque incendit 599. &c. Munificentia in milites 601. Hyrcaniam & vicina loca in ditionem redigit 602. Cum Thaleſtri Amazonum regina congreſſus 603. Perſarum habitum & mores induit ibid. Philotam, Parmenionem & alios, propter inſidiarum ſuſpicionem, necat 604. Arimaſpos, Arachoſios, Paropamiſadas, Arianos &c. ſubjugat 605. &c. Trans Caucaſum oppida condit 606. In Indiam expeditio 608. Cum Poro bellum ibid. Urbes in India condit 610. 613. Gangem tranſgreſſurus a ſuis Maced. impeditur 612. Caſtra veris majora facit ibid. In Oceanum expeditio ibid. Periculum in Aceſinae & Indi confluentibus 613. Bellum cum Oxydracis, & adverſus regis caſus ibid. Temeritas Alex. & extremum periculum 614. Per ſomnium de vulnerum lethalium remedio edocetur 616. Fames extrema in Gedroſia 618. Comeſſabundus iter facit ibid. In praefectos infideles animadvertit ibid. Statuam ducit 619. Praetorianos ex Perſis diligit 619. Exſules Graecarum civitatum reſtituit 510. 631. Veteranos dimittit, ſeditioſos compeſcit ibid. Perſico ſatellitio ſe munit ibid. Cum Coſſaeorum gente bellum 621. Ingreſſus in Babylonem diſſuadetur a Chaldaeis 622. Graecis Philoſophis ſuadentibus Babylonem intrat ibid. Legationes omnium gentium audit 622. Omen mortis 623. Prodigia mortem antegreſſa 624. Intemperantia, morbus repentinus, interitus 625. Veneno exſtinctus putatur ibid. In agone divinatio 627. Provinciarum diſtributio inter duces 628. Quibus ducibus provinciae ſingulae obtigerint 628. 648. Provinciarum recenſio. ibid. Magnifica quaedam Alex. inſtituta duces irrita faciunt 629. Commentarii poſt mortem ejus reperti, horumque capita ibid. Edictum, quo Graecarum civitatum exſules reſtituit 631. Currus funebris luculenta deſcriptio 642. Cadaveris deportatio in Aegyptum & ſepultura 643. Ad ſolium ejus Eumenes ſenatum habet 660. Alex. etiam defunctus regit duces cum exercitu 660. 678. Ducum in Oriente bellum cum Pythone 667. In tabernaculo Alex. duces Eumenis monitu conſultant ibid. Cum Eumene ſeſe conjungunt 682. Diſſidium cum eodem 682. Heroicum in Perſia epulum Satraparum ibid. Satrapiarum tertia diviſio 696. Nova ſucceſſorum tranſactio, ſed infirma 727. Succeſſorum conſpiratio in Antigonum 701. Praecipui duces regium nomen & diadema aſſumunt 761.
Alexander minus terrarum ſubegit quam Seſoſtris 35. c. Illi praedicuntur vera a Chaldaeis 83. b. Gandaridas non debellat 66. d.
Alexander, Alex. M. filius, cum matre necatur a Caſſandro 728. Familia Alex. M. in Cleopatra ſorore exſtinguitur 752. a.
Alexander Pheraeus, bellum gerit cum Theſſalis & Maced. 489. Pelopidam capit, & Thebanos in anguſtias adducit 494. Crudele facinus in Scotuſſaeos 496. Victus a Pelopida cedit urbibus Theſſaliae 499. c. Cycladas depraedatur 507. Athen. vincit ibid. Ab uxore trucidatur 517.
Alexandri Polyſperchontis fil. conſilia contra rempubl. Athen. 662. Peloponneſo imminet 689. Potens ibidem, 699. Occurrit Caſſandro 700. Colloquium cum Antigono & criminatio Caſſandri 704. Cum hoſte Caſſandro reconciliatur 706. Cyllenen obſidet 707. Dymaeorum urbem occupat ibid. Interitus & uxoris ſtrenuitas ibid.
Alexander Caſſandri f. contra fratrem arceſſit Demetrium, & ab hoc necatur 21. e. 7.
Alexander Bala, R. Syriae, ſegnis E. 592. In fuga a ſuis proditus & capite truncatus 32. e. 1.
Alexander Zabinas R. Syriae E. 603. Ejus rapinae & fata 604.
Alexandria in Aegypto condita 32. d. Magnificentia 33. a.
Alexandria Aegypti conditur 589. Trans Caucaſum alia 606. a. Indiae alia 617.
Alienis praeferendi cognati 21. e. 21. Ex alienis erratis incolumitatis propriae experimentum capiendum ibid.
Alilaei Arabes 125. c.
Althaeae Theſtiados exſecratio 167. d. Fabulae explicatio 167. d.
Althaea mater Meleagri 167. d. Laqueo vitam praecludit ibid.

INDEX III. RERUM.

Althaemenis Cretenſis parricidium fatale 228. b. Templum Rhodi condit ibid.

Alumen Liparenſe 203. d. Meleum 203. d.

Alycus fl. Siciliae 24. e. 1.

Amalthea concubina Ammonis, ejuſque cornu 141. a.

Amaltheae cornu locus Africae fertiliſſimus 141. a.

Amalthea capra Jovis nutrix 233. c.

Amaltheae cornu in Aetolia quid 168. b.

Amaſis Aegypti rex ultimus 43. d. Ejus geſta ibid. 59. d. 60. a.

Amazones Africanae 129. c. Aſiaticis longe antiquiores, vitae ratio; ſedes; ſtudia; arma; res geſtae in Africa Aſiaque; urbes ab illis conditae 130. 131. 132.

Amazones Scythicae 90. c. &c. Studia virilia; nomen 90. d. Prima regina; leges; urbs Themiſcyra; expeditiones; bellum cum Hercule 91. In Atticam irruptio 163. b. Victae a Theſeo ibid.

Amazoneum in Attica 163. c.

Amazones unde nuncupatae 130. b.

Amazonum conflictus cum Hercule & clades 156. b. Nomina quaedam 156.

Amazonum reginae cum Alex. M. congreſſus 663. b.

Ambices, caſtellum Siciliae 777. a.

Ambraciotae, a Demoſthene Athen. duce caeſi 317. b. Rebellant Alex. M. 562. Reconciliantur 563. d.

Ameſalon diruitur ab Hierone 22. e. 15.

Ameſtris, uxor Lyſimachi 790. Quae fuerit ibid.

Amicitia inimicitiae ſuccedat 21. e. 19.

Amicitiam paternam fideliter cum filiis colit Hiero 276. a.

Amico defuncto fides inſigniter a Satyro praeſtatur 539.

Amilcar, dux Carthag. in prima expeditione adverſus Siculos 252. d. Himeram obſidet 253. Interitus ejus 254.

Amilcar, dux Poenorum contra Agathoclem 728. Siculos ſibi conciliat 730. Strategema poſt cladem ab Agathocle illatam Carthag. 740. Ejus erga relegatos Syracuſanos humanitas ibid. Legatio ad obſeſſos Syrac. ibid. Noctu Syracuſas oppugnans capitur 747. Supplicium 748.

Amilcar, Hannonis in Sicilia ſucceſſus, ſtrenue ac fideliter rem adverſus Rom. gerit 23. e. 9.

Amilcar Barcas E. 564. Patriae utilis 25. e. 2. Res ejus quaedam ſtricte commemorantur ibid. E. 567. In fuga ſubmerſus perit 25. e. 2. Illi ſuccedit in Hiſpania primum gener Aſdrubal, deinde filius Hannibal ibid.

Amitus obſidione liberata 703.

Ammon rex Libyae, Rheae maritus 141. a. Victus a Saturno in Cretam fugit 142. d. Cur arietino capite 141. b. Templum ejus everti jubet Cambyſes E. 557.

Ammoſis rex Aegypti 38. b. 41. c.

Ammonius ſub Alexandro Bala Syriae curator E. 628.

Amoeniſſimi loci deſcriptio 141. c. 220. d. 736. c.

Amoeniſſimum prope Ennam Siciliae pratum 199. d. 197. a.

Amor uxoris erga maritum defunctum admirabilis 689.

Amor puellae ſervilis belli cauſa 36. e. 1.

Amorem filii amor patriae in matre vincit 265. d.

Amphalces Melampodis ex Antiphate nepos 188. d.

Amphiaraus Argiv. dux & vates; ab uxore proditus, a filio vindicatus 186. c. d. Genealogia a ſtirpe deducta 188. d.

Amphictyonum de Spartanis pſephiſma 525. d. Contra Phocenſes decretum 522. Philomelus hoc reſcindit 526. b.

Amphimachus Meſopotamiae praeſes 648.

Amphinome Jaſonis mater, mortem ſibi conſciſcit 176. b.

Amphinome Peliae filia 178. b.

Amphion rex Thebanus 700.

Amphipolim Colonia Athen. ducta 278. 304. 279. Clades ab Edonis Thracibus accepta ibid. Variae mutationes 321. Dedit ſe Braſidae ibid. Amphipoli decedit Philippus Athenienſibus 511. Illam capit 514. Tenetur ab Ariſtono Olympiadis praefecto 698. b.

Amphiſſenſium agros incurſant Aetoli 648. Damnantur regio Polyſperch. decreto 657

Amphitruo Alcmenes maritus 151. d.

Amynias Aeſchyli poetae frater, praelatus caeteris Athenienſibus poſt victoriam Salaminiam a Spartanis 257.

Amyntas in regnum Macedoniae reducitur irrito conatu 312. d.

Amyntas rex Maced. regno pellitur 444. Olynthiis partem agri donat ibid. Bellum cum iiſdem gerit poſt reditum 467. Obitus 468.

Amyntae Maced. irritus conatus pro Perſis 587. Interitus ibid.

Amyntae navarchi Rhod. contra Demetrium geſta 781. 783.

Amyntas dux Macedonum interfectus ab Ariarathe 3. e. 3.

Amythaonis parentes, filii 188. c.

Anaphas Cappad. rex 31. e. 2.

Anacalyptra, id eſt ſponſale munus, Proſerpinae Sicilia a Plutone data 199. c.

Anaxagoras rex Argivorum 188. d.

Anaxagoras Phyſicus 5. c. Nivibus incrementum Nili attribuens confutatur 24. d. Impietatis reus 306. a.

Anaxarchus ſuadet Alexandro ingreſſum in urbem Babylonem 622. d.

Anaxicrates, collega Cimonis, in Cypro fortiter occumbit 292.

Anaxilae Sic. filii dominatu exſuuntur 281. d.

Anaxilaus, Rhegii dynaſta 266.

Anaxilaus Byzantinorum navarchus 412. a.

Anaximenes hiſtoricus 504.

Anaxis hiſtoricus 508. a.

Anchiſes Capys filius 192. b.

Andreſtarum gens Indica 610. a.

Andriorum Coloniae in Thracia 321. Vincuntur ab Alcibiade 368

Androbazus, dux Paropamiſadarum 678. Auxilia Eumeni adducit ibid.

Androcles Aeoli filius ubi regnarit 202. d.

Androgei interitus & divina ultio 163.

Androgynis ut medicina adhibita poſt virilium eruptionem 32. e. 1. Pro infauſtis portentis ſuperſtitioſe habiti & vivi cremati ibid.

Andromachus, Tauromenii conditor, 513. Benignus erga Syracuſanos exſules 546. c.

Andromeda Cephei f. Herculis proavia 151. d.

Andronicus Olynthius, conſiliarius Antigoni 709. Conſtantia ejus & felicitas; Ptolemaeo deditionem Tyri negat; convitia in Ptolem. & impunitas 718. c.

Andrus a quo nominata 238. b.

Animae Oſiridis tranſmigratio in taurum 54. b.

Animae hominum immortales 627. In moribundis futura praeſagiunt ibid.

Animalium prima origo 5. b.

Animalia primitus in Aegypto exſtitiſſe 6. d. Magnitudo a calore ſolis 95. b. Pulcrae varietatis ratio 94. c. Orientalia praeſtantiora 95. c.

Animalium in Aegypto conſecratorum aetiologia triplex 54. b. 56. d. Enumeratio 54. d. Conſecratio unde 13. b.

Animi curatio corporis medicatione praeſtabilior 296. d.

Anius, quibus procreatus, vates Delius 229. d.

Annales *horographiae* dicuntur 16. a.

Anni Aegyptiaci ratio 32. c. Partes tres 7. d.

Annus Graecorum magnus *ἐννεακαιδεκαετηρὶς* 92. b. Lunaris xxx. dierum 15. d. quadrimeſtris 16. a.

Anni rationem invenit Uranus 132. d.

Annorum numeros fabuloſos ut excuſet Diodorus 15. d.

Anni computati pro ſucceſſione famulorum Jovis apud Syrac. 547. d.

Annos quot complectatur hiſtoria Diodori a Troja capta uſque ad Agathoclem 670. d.

Annibal vide *Hannibal*.

Annonae caritas in Rhodo & cauſa 239. d.

Anſeres Capitolium ſervant 456. a. eorum excluſio artificialis 47. c.

Antaei vicus Aegypti 12. d.

Antaeus praefectus Oſiridis 10. d.

Antaeus luctator ab Hercule occiſus 157. a.

Antalcidae Spart. pacificatio cum Perſis inhoneſtiſſima 452.

Antander hiſtoricus Sicul. 21. e. 12.

Antander, Agathoclis frater, dux Spartanus 672. Urbem Amilcari dedendam ſuadet 740. Nefaria Syracuſis laniena, juſſu Agathoclis 770.

Anthiope Amazon, per Theſeum abducta 163. b. Mors ibid.

Antandrus, occupata ab exſulibus Lesbiis, capitur ab Athen. 322. In libertatem ſe vindicat 351.

Anthippi, in exercitu Antigoni ſic nominati 686. b.

Anthredon, inſectum mellificans 602.

Antigenes, Argyraſpidum Maced. ductor 661. Suſianae praeficitur 648. Refragatur & reſiſtit Teutamo corrupto ibid. Fruſtra a Seleuco de proditione Eumenis tentatur 677. b. Conſilium prudens de regreſſu ad mare 652. b. Vivus ab Antigono exuritur 694.

Antigonia in Syria conditur 758.

Antigonus, in provinciarum diſtributione Pamphyliam, Lyciam, & Phrygiam magnam accipit 628. Inſidiae nectuntur a Perdicca 604. Ducum Alexandri maxime practicus ibid. In Perdiccam una cum Ducibus conſpirat 641. Antipatrum & Craterum in Perdiccam concitat ibid. Lyciam & Phrygiam in ſecunda diſtributione aſſignatam habet 648. Regii exercitus imperator ab Antipatro creatur 649. In Eumenem expeditio prima ibid. Victum hunc obſidet ibid. Cum Eumene colloquium juxta Nora 650. Alcetam vincit 651. Imperium ſummum affectat 654. Legatio ad Eumenem de amicitia ibid. Imperioſum ab Aridaeo poſtulatum 655. Lydiam appetit; regiam pecuniam intercipit ibid. Subdolum auxilium Caſſandro praeſtat 656. Litterae ad Argyraſpides contra Eumenem 661. A Clito victus, claſſe illum ſtrategemate exuit 666. Expeditio in Eumenem ſecunda ibid. Contra Eumenem praeparatio 679. Adverſus Eumenem contendens Tigrim ſuperat 680. Societas cum Seleuco & Pythone ibid. Exercitus opprimitur ab Eumene ad Copraten fluvium ibid. Vexatur a Coſſaeis 681. Milites tumultuantur ibid. Expeditio in Eumenem alia 683. Ad duces Eumenianos poſtulata 684. Acies contra Eumenem 686. Proelium anceps ibid. &c. Diſceſſus in Mediam 688. Strategemate Eumenem opprimere conatur 691. Eumenis belluas fruſtra invadit 692. Acies & copiarum numerus ibid. Proelium cum Eumene ultimum & victoria 693. Strategemate Eumenis caſtra capit ibid. In Media hybernat 695. Satrapias denuo ordinat 696. Suſianos theſauros ſpoliat 697. Diſſidium cum Seleuco 701. Ducum aequalium impatiens ibid. Ut contra duces conjuratos ſe inſtruxerit 702. In Phoenice claſſem adornat ibid. Tyrum obſidet & occupat 704. Demetrium Syriae praeficit 709. Taurum tranſcendit ibid. Legati infeliciter cum Lyſimacho belligerant 712. Cariae urbes ſubigit ibid. Societas cum Aetolis & Boeotis ibid. Expeditionem in Maced. fruſtra molitur 714. Byzantium tentat ibid. Cum Demetrio ſe conjungit, Phoeniceque & Syriam

INDEX III. RERUM.

Syriam recuperat 720. Expeditio in Nabataeos 722. Bellum novum cum Ptolemaeo 742. Honores illi habiti ab Athen. 757. Liberalitas in Athen. ibid. Antigoniam condit 758. Diadema ſumit 761. Expeditio in Aegyptum maxima, ſed infelix 770. Fruſtra exſcenſum in Aegyptum molitur 771. Re infecta in Syriam redit 772. Bellum cum Rhodiis ejuſque cauſa 774. Superbia a dynaſtis accuſata 788. Panegyris Antigoniae interrupta 789. Protectio in duces conjuratus ibid. Nimia cupiditas E. 559.
Antigoni interitus 21. e. 8.
Antigono vera praedicuntur a Chaldaeis 83. b.
Antigonus Macedo, Ptolemaei praefectus in bello Rhod. 783.
Antigonus Doſon tutor Philippi regis E. 641.
Antimachus ſcriptor 139. c.
Antimachus poeta 389. d.
Antiochis f. Antiochi M. Regina Cappad. 31. e. 3.
Antiochus, filius Herculis 186. d.
Antiochus, legatus Alcibiadis vincitur a Lyſandro 368.
Antiochus, hiſtoriae Siculae conditor 322.
Antiochus M. bellum infert Romanis vinciturque in Graecia E. 574. in Aſia 621. Pacem petit ibid. Templum Jovis in Elymaide ſpoliare conatur 573. 575.
Antiochus, Alexandri Syriae regis filius 32. e. 1.
Antiochus Epiphanes templum Judaeorum, aramque & libros ſacros profanat; adeoque religionem totam abolere enixe ſtudet 34. e. 1. Regni initio varius E. 577. Bellum facit Aegyptiis 579. 624. Facta magnifica & ridicula 583. &c.
Antiochus Pius bellum cum Judaeis gerit; victor contra amicorum ſuaſiones a deletione gentis ſibi temperat 34. e. 1. Superatur a Parthis E. 603.
Antiochus Cyzicenus R. Syriae, princeps ſegnis E. 606.
Antipater, ſupplementa Alex. mittit 596. Laced. vincit 595. Macedoniam ſibi attributam habet 628. Bellum Lamiacum cum Athen. 633. Obſeſſus Lamiae 634. Graecos vincit 636. In devictos humanitas 637. Bellum cum Athen. 636. Quos ſubegit 637. Formam reip. Atticae mutat ibid. Expeditio contra Eumenem 641. Vincitur ab Aetolis 648. Fit regum tutor ibid. Satrapias denuo partitur ibid.
Antipatri conſilium de gignendis liberis ante expeditionem Perſicam Alex. M. datum 570. b. Bellum Memnoni in Thracia infert 596. Transfigit ibid. Europae ſummus dux ab Alex. conſtituitur 633. d. Crateri auxilium implorat contra Graecos 633. d. Praemonet quaſi divinans, ad gubernacula Macedoniae non admittendam mulierem; veritatem exhibuit Olympias 676. d.
Antipater cum Attalo fugam tentans, obſidetur & capitur 679. d.
Antipater Caſſandri fil. matricida, necatur a Demetrio 21. e. 7.
Antiphates Melampodis filius 188. d.
Antiphilus dux Athen. ſucceſſor Leoſthenis ad Lamiam 634. d. Leonnatum vincit & caedit 635.
Antiphon Sophili f. rhetoricae artis propagator E. 641.
Antiquiſſimi hominum Aegyptii 6. d. Indi 87. b. Aethiopes 100. c.
Antiſthenis Agrigentini magnificentia in filii nuptiis 376. Paraeneſis ad filium ibid.
Antonius Tribunus plebis Romae patrocinatur Rhodiis 31. e. 1.
M. Antonius cum Creteníibus pacem init E. 631.
M. Antonius cum Auguſto & Lepido Triumvir, & belli civilis ſocius 40. e. 1.
Anubis Oſiridis commilito 11. a. Aegypti deus 55. a.
Anytus, proditionis reus pecunia ſe liberat 365. c.
Aorni petrae deſcriptio 607. b. Ut oppugnata & capta ibid.
Ἀπάθεια Aethiopum quorundam 108. b.
Apelles bonus Syrac. ductor; rem contra Tyrrhenos feliciter gerit 287. d. 288.
Apes in coxis ſtatuae Agathoclis mellificant 671. d.
Aphidnae Helena deponitur 185. a. Reducitur, ibid. b.
Apis taurus Oſiridi ſacer 13. b.
Apidis nova inventio & cultus ejuſque ratio 54. a.
Apollo Saturni filius 9. a.
Apollo Aegyptius laurum invenit 10. d.
Apollinis cognomenta a locis quibusdam 237. c. Appellatur Muſagetes 11. b. Inventa & beneficia in homines 235. d. Certamen cum Marſya & ſaevitia in victum 134. d. Cybeles amator 135. b. Eximie cultus ab Hyperboreis 91. d. ſervit Admeto 190. a. & E. 546.
Apollinis Pythii ſtatua inſignis 62. c.
Apollinis Sarpedonii oraculum 32. e. 2.
Apollini Tyrio catenas aureas injiciunt obſeſſi 584. Alexander hunc vinculis eximit 587. a.
Apollodorus Caſſandrenſium tyrannus crudelis E. 562. Humanum ſanguinem conjuratis propinat 564.
Apollodorus Athenienſis hiſtoricus 4. b. Chronicorum ſcriptor 387. b. 389. d.
Apollodorus Amphipolit. Babyloniae praefectus 596.
Apollonia Illyridos, capitur a Caſſandro 708. Liberatur ab eo per Corcyraeos 714. Vincit Caſſandrum 719. d. Expugnatur ab Agathocle illa, quae ſita eſt in Sicilia 763. a.
Apolloniades Agyrenſium in Sicilia dynaſta 553. b.
Apollonides proditor Eumenis 649.
Apollonides, Argivorum praefectus a Caſſandro conſtitutus 705. c. Crudelitas in Argivos rebelles ibid.
Apollonius, Minucii copiarum ſummus dux, prodit Minucium 36. e. 1.
Apologus Eumenis de leone proco Virginis 684. b.
C. Aponius Motulus, conſul & imperator Italorum in bello Marſico 37. e. 1.
Apophthegmata, Ageſilai, ad Tachon regem Aegypti, de cauſa efficiente victoriae 506. Alcibiadis pueri calidiſſimum ad Periclem 306. Alex. M. ad Darii matrem 581. Ad Parmenionem de conditionibus a Dario propoſitis 591. Ad legationem Darii ibid. De Hephaeſtionis & Crateri amore erga ſe 623. Antipatri, de non admittendo muliebri imperio in Maced. prudentiſſ. 676. d. Athen. ad Mardonium, de non deſerendis Graecis animoſum 257. c. Ad fugientes e proelio Syracuſano 339. Braſidae matris cordatum 324. Callicratidae quaedam generoſiſſima ante mortem praecognitam 384. Charondae jam ſe confoſſuri 299. Demadis, quo inſolentiam Philippi compeſcit 555. Demarati, de fortitudine Graecorum ad Xerxem 245. Diomedontis Athen. ducis, ad ſupplicium rapti praeter meritum, oratio apophthegmatica 386. Dionyſii de tyrannidis ſuae firmitate 512. Epiſtola apophthegmatica ad ſacrilegos Athen. 541. Amicorum, de tyrannide non derelinquenda 773. Epaminondae, contra militum ſuperſtitionem 485. Morituri, de filiabus ſuis 503. Eumenis apologus ad milites 684. Gelliae Agrigentini acutiſſimum in cavillantes humilitatem ſuam 375. Graecorum ſapiens ad Argivos in bello Xerxis 243. Heloridis ad Dionyſium de tyrannide non deponenda 399. Hephaeſtionis ad Olympiadem 625. Hermocratis Sophiſtae aculeatum ad Pauſaniam Maced. 559. Laced. Legatorum Athenis 318. d. Leonidae Spart. argutum, ad Ephoros, de paucitate ſuorum ad Thermopylas 244. c. Animoſum ad legatos Xerxis 245. Megaclis ad Dionyſium, de retinenda tyrannide 773. Myronidae Athen. 284. Pharnabazi acutum 478. Philoxeni de malis Dionyſii poematis 461. Polyxeni ad Dionyſium, de non relinquendo dominatu 773. Proxeni Theban. D. ad nuncium Artaxerxis 409. Ptolemaei magnanimum ad Demetrium 718. Socratis, Cyri ducis 410. Sophiia in ejuſdem exercitu 409. Theſſalionis ad regem Perſarum, quo ſupplicium evadit 533. Thraſybuli ad xxx. tyrannos 414. Aemilii Pauli, de moderatione in ſumma poteſtate 31. e. 2.
Apparatus Semiram. in Indiam 73. d.
Appius Claudius imperator in Sicilia, Mamertinis opitulatur 23. e. 2. Ejus res geſtae ibid. Binis inſigni proelio victus a Poenis in Sicilia 24. e. 1.
Appii Claudii libido, & facinus tyrannicum 300.
Appii cenſura ſeveriſſima 751. b. Plebejos in ſenatum cooptat, caecitatem ſimulat ibid. Appiam viam ſternit 751. a. Appiae aquae ductus ibid.
Apuleius Saturninus Oſtienſi provincia exſuitur E. 608. Legatis Mithridatis inſultat 631.
Apryes Aegypti rex 43. c. Strangulatus 43. b.
Apum cultura Ariſtaei inventum 195. c. Color a Jove mutatus 233. c.
Aqua igni alterata infoecunda 27. a.
Aquae ductus Semiramidis magnificus Ecbatanis 72. b.
Aquila regia avis 55. c.
M. Aquilius heroice cum Athenione depugnat, & hoc interfecto finem bello ſervili imponit 36. e. 1. Traditur Mithridati E. 613.
Arabiae deſcriptio 29. &c. Situs, populi, regiones, ibid. & deinceps.
Arabiae felicis fructus, Aromata, Calamus, Schinus, Myrrha, Thus, Coſtum, Cinnamomum, Caſia, Reſina, Therebinthus 93. Aurum apyrum, venae adoratae, pecora, ferae, Struthocameli, Camelopardales, Lapides pretioſi 94. Cameli 96.
Arabiae populi 92. b. Studia, libertas, petra, lacus, balſamum ibid. c. d. 93. a. Beata fertilitas 125. d.
Arabiae litoralis gentes 122. & inſulae 124.
Arabici ſinus παράπλους & utrinque adjuncta ac deſcriptio 120. b. & deinceps.
Arabes quondam liberi 64. a. Scenitae 95. d. a leonibus infeſtati 123.
Arachoſia ſubacta ab Alexandro 605. Sibyrtii provincia 628. Situs 630. c.
Aradiorum ſcelus in Marathenos E. 593. 628.
Aratus, Claſſis Laced. Praetor poſt Callicratidam 386. b.
Araxes fluvius Scythiae 89. c.
Arbacis Medi cum Beleſi Chaldaeo in Sardanapalum conſpiratio 78. c. de Sardanapalo victoria 80. a. Clementia erga impoſtorem Beleſim 81. c.
Arbelenſis pugna, ut inſtructa, geſta, finita 592. &c. Arbelis quantos theſauros invenerit Alex. 596. b.
Arbelitidem Amphimacho aſſignat Antipater 648. d.
Arbianes rex Mediae 84. b.
Arbor mel deſtillans 602. c.
Arbores Africanae quales fructus 95. c. Maſculae & foemellae quae 58. d.
Arboribus inflexis diſtrahere homines Sinidis ingenium 182. c. In Arboribus dormientes 123. b. Vide Sylvigenae.
Arcades ſtrenuiſſimi Herculis commilitones 168. 159. b.
Arcadum reip. forma mutata, ſeditio, bellum cum exſulibus, & Laced. 486. Thebanos contra Laced. arceſſunt 489. d. 492. d. Pallenen Laconiae occupant 492. Thebanorum in hos expeditio 500. Philippo & Alexandro adverſantur 563. c. Cum Laced. bellum aliud & clades 459. b. Cum Eleis bellum de Triphylia & Laſione 497.
Arceſilaus, Catanae praefectus & proditor 403. b.
Arceſilaus Archilyci filius 188. b.

INDEX III. RERUM.

Arceſilaus Cyrenarum rex E. 550.
Archaeanactidae reges Boſpori Cimmerii 303. d.
Archagathus, f. Agathoclis, Lyciſcum interficit 749. Inceſtuoſus ibid. Periculum capitale ibid. Legatus patris ad Tunetem 752. Succeſſus proſperi in Africa, duce Eumacho 763. Triplex clades 764. Seditio contra patrem. Trucidatur cum fratre 769.
Archagathi interfectores punit Agathocles parens 21. c. 3. Junior ſingulari fortitudine E. 560. Agath. juniorem obtruncat, ut ipſe avo ſuccedat 21. c. 22. Dolo Maenonis interimitur ibid.
Archelaus, rex Macedoniae 356. Interitus 416.
Archeſilaus, Meſopotamiae dux 628.
Archias Actaeonis Corinthii amator E. 548.
Archidami R. Spart. prudentia in terrae motu & bello ſimul 274. Atticam incurſat 308. 313. Plataeas obſidet 311.
Archidamus, Ageſilai f. in ſacrilega Philomeli coepta conſentit, eaque clam initio, deinde aperte, adjuvat 523. a. Megalopolitas oppugnat 530. c. Tarentinis contra Lucanos auxiliatur & occumbit 543.
Archimedes Syracuſas tuetur, interficiturque a Romanis E. 642.
Architectonicae princeps Minerva 235. b.
Architecton inſignis Daedalus 192. c.
Archilycus Boeoti f. 188. b.
Archon Babyloniae dux 628.
Archonides Aleſam condit 403.
Archylus Thurius dux Dionyſii 424. d. Primus Motyae muros conſcendit 425. b.
Arcti in India non videntur 85. d. In Taprobana 98. d. Nec in Arabia 127. b.
Arctoas orbis partes Julius Caeſar patefecit 120. b.
Arcturus ubi non conſpiciatur 85. d.
Arcus Apollinis inventum 235. d.
Ardoatus R. Armeniae 31. c. 3.
Arejanorum cum Alexandro bellum 605. Ut ſubacti 606. c.
Arejana Staſandri provincia 628. Situs 603. a. Antipater illam Staſandro confirmat 684.
Arenarum cumuli excelſi 124. d.
Arenoſi campi in Arabia 96. a.
Aretas, R. Spartae, Cleomeni ſuccedit 747. a.
Arethuſae fons Dianae ſacer 200. a. Ejus piſces ſacri ibid.
Argenti copia in Pyrenaeis montibus 216 b.
Argenti olim nihil apud Gallos 211. d.
Argentifodinae inſignes apud Iberos 216. c.
Argeus dux Agrigentinorum 378. c.
Argeus rex Macedoniae 444.
Argeus regnum Maced. affectat 510. 511.
Argeus amicus Ptolemaei 743.
Argia Polynicis uxor 186. b.
Arginuſae inſulae, nobiles Callicratidae morte 384. Situs ibid. Proelium Athen. cum Spart. ibid.
Argiope f. Teuthrantis 107. b.
Argivi Aegypt. colonia 17. a.
Argivorum bellum cum Thebanis 186. b. c. Duces VII, clades, vindicta ibid. Arrogans poſtulatum ad Graecos in Iſthmo 243. Cum Mycenaeis bellum 275. Inter Graecos praerogativa, exercitatio 324. Bellum cum Lacedaem. 325. Seditio funeſta 327. Democratia abolita reſtituitur 327. Benignitas erga Athen. debellatos & exſules 398. a. Corinthum occupant 444. Seditio Scytaliſmi nomine infamis 487. Cum Lacedaem. bellum 528. Opitulantur Megalopolitis contra Lacedaem. 530. c. Opem ferunt Athen. in bello ad Lamiam 633. c. Seditio auctoribus exitialis 705. Rebellant Alex. M. 563. c.
Argo navis 171. a. Nomen ibid. Tandem Neptuno conſecrata 171. c.
Argonauticae profectionis hiſtoria exacta 170. c. Impellens cauſa tum Jaſonem tum Peliam ibid.
Argonautas ex Iſtro in Hadriam devectos eſſe negatur 181. a. Juxta Oceanum veſtigia 180. d.
Argonautas Oceanum Borealem ingreſſos eſſe 180. d.
Argous portus 180. d.
Argon. fab. explicatio hiſtorica 174. c.
Argos Graecarum urbium antiquiſſ. 17. a.
Argyraſpides, Eumenem excipiunt 659. Sollicitantur ad defectionem a Ptolemaeo 660. Ab Antigono ibid. Ductores agminis illorum 661. Turbatos Antigoni litteris confirmat Eumenes ibid. Tentantur a Seleuco 677. Praeconium ad Antigoni milites 693. Aetas & ſtrenuitas ibid. Virtus in ultima Eumenis pugna 694. Eumenem imperatorem ſcelerate produnt ibid. Interitus juſtiſſimus 696. d. 697. a.
Ariadna Minois Theſeum amat, conſilio juvat, abducitur, Baccho nubit, corona 183. d. 184. a.
Ariadnae corona in coelo unde 184. a. a Baccho ut rapta 225. a.
Ariamnes Cappad. R. 31. c. 3.
Ariamnes II. Rex Cappad. 31. c. 3. Φιλοστοργος ibid.
Ariana & Arii, vide Arejana.
Ariarathes, Cappadocum regulus, vincitur a Perdicca 636.
Ariarathes I. Cappad. R. 31. c. 3.
Ariarathes II. Cappad. R. 31. c. 3. Caeſus a Perdicca ibid.
Ariarathes III. expulſis Macedonibus regnum avitum recuperat 31. c. 3.
Ariarathes IV. gener Antiochi Dei 31. c. 3.
Ariarathes V. R. Cappad. 31. c. 2. Gener Antiochi Magni ibid.
Ariarathes VI. ſtudiorum & eruditorum Maecenas 31. c. 3. Philopator E. 584.
Ariaeus rex Arabum 46. a.
Aridaeus dux Cyri, Perſis cedit in pugna 409. a. Cum Clearcho agmen conjungit poſt Cyri interitum 409.
Aries Phrixi quid 174. c.
Arimaſpi gens Scytharum 90. a.
Arimaſpi Euergetae, Alexandrum ſuſcipiunt 605.
Arimnaeus Cappad. R. 31. c. 3.
Ariobarzanes ad Suſiadas Petras Alex. reſiſtit 598. b.
Ariobarzanes, Phrygiae Satrapes, Tachon adjuvat 504. Mithridates in regno ſucceſſor ibid.
Ariophernes, R. Thracum, Eumelum R. Boſpori adjuvat 504.
Ariſtaei ortus, educatio, nomina, inventa, conjugium 195. b. c. Uxor, filius, profectiones, ibid. Quibus gentibus benefecerit 195. d. 196. a. b. Honores illi paſſim exhibiti ibid. Obitus 196. b. Bacchi magiſter 142. a.
Ariſtagoras Mileſius, Amphipolin civibus frequentat primus 321. a.
Ariſtazanes dux Perſarum in Aegypto, collega Nicoſtrati 535. b.
Ariſtides, dux Athen. ad Plataeas contra Mardonium 258. b. Integritas & prudentia in adminiſtratione imperii 266. c. Praefectus aerarii juſtiſſimus, inde Juſti cognomentum accepit ibid.
Ariſto explorator Arabiae Ptolemaei 122. d.
Ariſto Corinthius, prudens conſilium dat Syracuſanis 336. a.
Ariſto, Cyrenaeae ſeditionis auctor 415. b.
Ariſto Crateri oſſa deportat 703.
Ariſtocrates Athen. navarchus in Zacyntho 480. d.
Ariſtodemus Mileſius, Antigoni legatus 720. In Peloponneſo res geſtae 707.
Ariſtodemus Malacus Cumanorum tyrannus E. 546.
Ariſtogeitoni par in honore Demetrius Athenis 757.
Ariſtomache Syracuſana, Dionyſii uxor 420. d.
Ariſtomenes, Dux Meſſeniorum 492. a. E. 638.
Ariſtomenes, tutor Ptolemaei Philometoris E. 573.
Ariſtonicus Aſiae regnum ſibi ſumit E. 598.
Ariſtonoi, Praefecti Olympiadis ſucceſſus, deditio, interitus 698.
Ariſtophanis verſus de Pericle 307.
Ariſtoteles, mercenariorum Dionyſii ſeditioſus, in vincula conjicitur 437. d.
Ariſtoteles navarchus Caſſandri 708.
Ariſtoteles Philoſophus, unus ex Graecorum doctiſſimis 291. d.
Ariſtus Spart. clam Dionyſii tyrannidem confirmat 400. c.
Arithmeticae utilitas 51. c.
Arma & armata ſaltatio a quibus inventa 231. a. Oſiridis inventum 9. d. Martis 235. d.
Arma Hylophagûm fuſtes 111.
Arma vel σκεπαστήρια vel ἀμυντήρια 131. a.
Armaturae modus ab Iphicrate Athen. correctus 480. a.
Armorum Dionyſio incredibilis copia 419. d.
Armeniae ſitus 630. a. Montes nivoſiſſimi. 411. In his Graeci nivibus geluque extreme afflicti ibid.
Armenta & greges qui principes coëgerint 231. a.
Arne Aeoli ſecundi filia 187. d. Boeoti & Aeoli mater, peregrinatio cum filiis ibid.
Aromatum Arabiae fragrantia 126. a. Cum noſtratibus collatio ibid.
[illegible] Galli 214. d.
Arrheomitres, Medorum dux ad Granicum 572. a.
Arrhidaeus, qui & Philippus, poſt obitum Alex. rex a ducibus creatur 628. b. Juſſu Olympiadis trucidatur 676. Sepultura regia 699. c.
Arrhidaeus regni Maced. curator ſub Philippo & Eurydice 647. Ea ſe cura abdicat 648. Phrygiae praeponitur 649. Cyzicum tentat 654. Antigono parere recuſat 655.
Ars naturae imitatrix 95. a.
Arſaces, Parthor. R., regnum longiſſime profert E. 597.
Arſaeus rex Mediae cum Caduſiis bellum gerit 24. a.
Arſamenes Satrapa, laevum cornu cum Memnone regit in proelio ad Granicum 572. a.
Arſames, Artaxerxis frater, Darii parens 564. d.
Arſes, rex Perſarum a Bagoa cum liberis interfectus 564. d.
Arſinoe urbs 120. d.
Arſites Paphlagonum dux ad Granicum fl. 572. a.
Artabanus Xerxem obtruncat 278. Caedem Artaxerxi intentans occiditur ibid.
Artabazus, praefectus Artaxerxis in Aegypto 281. a. Navarchus in bello Cyprio 292.
Artabazus, Perſarum dux contra Datamen 505. Regi Perſarum rebellat 527. In Macedoniam fugit 538. a. Reſtituitur in gratiam interceſſione Mentoris ibid. Uxor Mentoris ſoror XXI, liberorum parens ibid. Filii per Mentorem evecti ibid.
Artames Cappad. R. 31. c. 3.
Artaxerxes, interfecto Dario fratre, ſuccedit Xerxi 278. Parricidam inſidiatorem interficit ibid. Regnum confirmat 279. Bellum cum Aegyptiis rebellibus 280. c. 281. 282. a. Cum Athen. auxiliaribus Aegypt. tranſigit ibid. Bellum cum Athen. Cyprium 292. Graecas in Aſia civitates per transactionem cum Athen. liberas dimittit 293. Pacificatio cum Laced. qua Graecas Aſiae urbes ſibi iterum vindicat 301. Moritur 319.
Artaxerxes II. Mnemon, Dario II. ſuccedit 389. d. Cum Tacho R. Aegypti & auxiliaribus Graecis bellum 504. Defectio multorum ducum, Satraparum & populorum, bellumque

INDEX III. RERUM.

lumque cum Satrapis ibid. Bellum cum fratre Cyro 405. Expeditio in Cyrum 407. Pugna & victoria 408. Dolus in Graecorum duces 410. De Cyro triumphus ibid. Pecuniam ſuppeditat Thebanis 531. b. Apparatus contra Euagoram 447. Bellum cum eodem 459. Pacem inter Graecos facit Thebanis excluſis 476. iterum 483. Ad pacem illos fruſtra hortatur 494. Obit 506.
Artaxias rex Armeniae E. 584.
Artemiſia, Carum regina, moritur 534.
Artemiſium a Graecis occupatur 244.
Artemidorus verax ſcriptor 104. d.
Artemon, Spart. machinarius artifex 302.
Artes Mercurius Aegypt. invenit 28.
Artes ſimul plures non bene tractantur 48. a.
Artias rex Mediae 84. b.
Artibarnas rex Mediae 84. b.
Artifices eximii in Graecia poſt bellum Xerxis 291.
Artifices Indorum 89. a.
Artifices Pyramidum regibus praeferendi 41. b.
Artificum nemo per omnia placet 26. e. 1. 10. Id exemplis probatur ibid.
Artium confuſio in Aegypto punitur 48. a.
Artium omnium apud Indos accuratiſſima diſtinctio 89. b.
Artizyes ad Iſſum occumbit 579. d.
Arundines coronae ſpiſſitudine in Taprobana 99. b. Panis materiam praebet ibid.
Aryca, Locrorum urbs a Phayllo capta 530. b.
Arymba R. Moloſſorum obit 548. b.
Aryptaeus, dux Moloſſorum ad Lamiam 633. b.
Aryſa Cappad. princeps 31. e. 3.
Aſa fluvius Aethiopiae 110. b.
Aſcanius Albae longae conditor E. 636.
Aſclepiodorus Perſiae praeficitur ab Antigono 697. a.
Aſclepiodorus praefectus Caſſandri 703.
Aſdrubal ſegniter & improſpere bellum adminiſtrat in Sicilia 25. e. 2. Alius imperator fortis poſt Amilcarem in Hiſpania 25. e. 2. Numidas rebelles caedit ibid. Res praeclare geſſit ibid. Doloſe necatur 25. e. 2.
Aſellius Praetor Siciliam optime adminiſtrat E. 611.
Aſia a Nino perdomatur 64. d.
Aſiae Chorographia 619. Uno monte perpetuo dividitur ibid.
Aſia litoralis ſubjicitur Alex. 576.
Aſiae imperator plenaria cum poteſtate conſtituitur Antigonus ab Antipatro 654. a.
Aſopi parentes, liberi 190. d.
Aſopis Aſopi f. 180. b.
Aſpadas R. Mediae 85. b.
Aſpendii Thraſybulum Athen. interficiunt 447.
Aſphaltites lacus, ejuſque bitumen 92. d. Aſphaltites palus 724. Bituminis deſcriptio ibid. Ut colligatur 725. Proventum ejus fruſtra appetit Antigonus ibid.
Aſphodelodes, populus Africae, ab Eumacho Archagathi duce ſubacti 763. c.
Aſpiſa, Suſianae praefectus 700. d.
Aſſaracus ejuſque progenies 192. b.
Aſſyriorum reges ſe conſpiciendos non exhibent 76. d.
Aſſyriorum rex auxilia Trojanis mittit duce Memnone 77. c.
Aſterius Teutami filius 183. a.
Ἀστοργίας horrendae exemplum 179. d.
Aſtrologiam Thebaei Aegyptii invenerunt 32. Hercules ab Atlante didicit 163.
Aſtrologia Aegyptiorum inventum 44. b.
Aſtrologicae praedictiones Chaldaeorum verae 83. b.
Aſtrologi inſignes Aegyptii 32. b. Atlas, Hercules 163. b. Chaldaei 88. Hyperion 231. d. Heliadae in Rhodo 227. a.
Aſtrologiae primus doctor divinae naturae conſors habitus 133. a.
Aſtronomus excellens Hyperion 231. d.
Aſtu Atticum & Aegyptium 17. b.
Aſtyages ultimus R. Mediae a Cyro debellatur 85. b. E. 553.
Aſtydamas, Tragicus poeta 420.
Aſtydamia Herculis pellex 169. b.
Aſtymedes Rhodiorum legatus 32. e. 1.
Aſtyochus Aeolides Liparae princeps 202. d.
Aſylum Samothracium 132. b.
Aſylum Palici templi inviolabile 288. c. 36. e. 1.
Atalanta Schoenei. Meleagro amata, pelle apri Calydonii donatur, inſidiis Theſtiadarum excipitur, a Meleagro defenditur 167. c. Argonaut. Socia 175. b.
Atalanta Locridis inſula terrae motu facta 316. d.
Atarbas, dux Carthag. contra Archagathum 765. b.
Atarneus, Ioniae urbs 366. a.
Atarnenſium tyrannus Hermeas, a Mentore ut circumventus 538. b.
Athamanes Athen. juvant in bello Lamiaco 633. b.
Athanas, hiſtoriae Siculae conditor 507. c.
Athenae in unum civitatis corpus redactae a Theſeo 184. b. Liberalis diſciplinae univerſis mortalibus Schola 344. c.
Athenaeus hiſtoricus de Semiramide 76. c.
Athenaeus, legatus Antigoni, arcem Nabataeorum diripit, ſed incautus ab illis opprimitur 723.
Athenaeus dux exercitus Antiochi Sidetae E. 603.
Athenaeum in Sicilia 200. a.
Athenagoras Mileſius, ſimulata proditione Rhodiorum ſaluti conſulit 781. d.
Athenarum Reſpubl. ut diſtributa 17. b. Aegypt. Colonia 17. a. Aegyptii duces, Peteos, Erechtheus 17. c.
Athenienſium erga caeſos ad Cadmeam Argivos humanitas 186. d. Natura humani 181. e. Heraclidarum defenſionem ſuſcipiunt 181. c. Prae caeteris benefici 186. d. Ut mulctati a Minoë 183. d. Xerxe adventante in Salaminem cum ſuis perfugiunt 249. Urbs incenditur a Xerxe 250. Indigne habiti a Spartanis 257. b. Alienantur a Graecis ob ingratitudinem ibid. Animoſum ad Mardonii legatos reſponſum ibid. Spartanorum opem contra Mardonium fruſtra implorant 255. d. Urbs a Mardonio flammis devaſtatur 257. Murorum inſtauratio a Lacedaem. inhibetur 262. Aſtu Themiſtoclis perficitur 263. Maris imperium adepti 266. Incrementa ductu Cimonis 274. Cur primum a Spartanis alienati 275. Faſtus & aſperitas erga ſocios 278. Bellum cum Thaſiis & Aeginetis ibid. Coloniam Amphipolim mittunt 279. Rebellibus Aegyptiis auxilia mittunt 280. Perſas vincunt ibid. In Aegypto conſtantia, & reditus in patriam 282. Cum Corinthiis & Aeginetis bellum & victoriae ibid. Megarenſibus opitulantes vincunt Corinthios 283. Cum Spart. a bello Phocenſi revertentibus pugnae ancipites 283. Thebanos vincunt ad Tanagram memorabili praelio 284. Incrementa poſt bellum Xerxicum 291. Aſiae civitates Graecas liberant a jugo Perſarum 292. a. 293. b. Corcyraeis auxiliantur contra Corinthios 304. Belli cum Lacedaemon. Peloponneſiaci initium & cauſae 305. 306. &c. Bellum cum Potidaeatis 304. &c. Opes, copiae, ſocii & apparatus ſub initium belli Peloponneſiaci 308. d. Expeditio in Thraciam infelix 311. Siciliae invadendae jam olim cupidi 313. d. Expeditio in Siciliam prima & cauſae ibid. Res ibi geſtae & diſceſſus 314. Cum Boeotis ad Delium pugna & clades 321. Antandrum capiunt 322. Naufragium in Ponto ibid. Expeditiones in Thraciam contra Braſidam 323. Crudelitas in Scionaeos 323. Foedus cum Argivis contra Lacedaem. 325. In Arcadiam cum Argivis expeditio infelix ibid. Expeditio in Siciliam ſecunda & apparatus 328. Praepoſtera de bello Siculo conſultatio 332. Profectio in Siciliam ibid. Socii & felicitas initio. 333. Syracuſas obſident 334. Navalis victoria 335. Vincuntur 336. Novorum ducum infelix conatus ibid. Diſceſſuri ex Sicilia eclipſi revocantur 337. Praelium navale adverſum 339. Diſſenſio 337. 339. Clades & fuga 340. Interitus ibid. Captivorum calamitas & ſupplicia 341. Miſericordiae Delubrum primi conſecrarunt 342. Merita in Graecos 344. Rempubl. inſtaurant poſt cladem Siculam infeliciter 349. cccc. Viros reipub. praeficiunt 348. Vincuntur a Laced. ibid. Democratiam reſtituunt 350. Victoria de Mindaro ibid. 355. Cyzicum recuperant 351. Stolide pacem a Spartanis oblatam rejiciunt 359. Victoria de Laced. ad Chalcedonem 366. Helleſponti urbes ſubigunt ibid. Alcibiadem damnant 333. Revocant 351. Illo rejecto x. belli praefectos creant 370. c. Fortiter ſe defendunt contra Agim Lacedaem. R. eumque praelio equeſtri vincunt 369. Expeditio in Callicratidem 384. Acies, pugna, victoria 385. Judicium de capite ac fortunis ducum immeritorum, horumque ſupplicium 386. Deteſtatio facti 387. Poenitentia ibid. Clades ad Aegos potamos 388. Obſidio & deditio urbis Lyſandro 389. xxx Viri reip. praefecti 396. Munus, tyrannis, rapinae, caedes 396. 397. A Lacedaem. immiſericorditer, ab Argivis & Thebanis benigne tractantur 398. Sponte exſulatum abeunt propter tyrannidem 397. Tyrannorum cum exſulibus bellum & ejectio 414. x Viri tyrannis ſufficiuntur illis non meliores 415. Democratia inſtauratur ibid. Muro Athenas iterum cingunt 442. Cum Boeotis Corinthios & Lechaeum oppugnant ibid. Thebanis ad recuperandam libertatem ſuccurrunt 470. Graecas civitates in Spart. animant 471. b. Iterum duces Graecorum fiunt ibid. Foedus cum Spart. ut ſolutum poſt pacem Antalcidae 472. a. Ad bellum Boeoticum praeparatio & ſocietas ibid. Expeditio in Euboeam ibid. Exaequati cum Spartanis imperium Graeciae recuperant humanitate ſua ibid. Prima victoria navalis poſt cladem ad Aegos potamos circa Naxum de Spartanis 475. Novum cum Spart. bellum propter Corcyram & Zacynthum 480. Expeditio in Corcyram, & victoria de Spart. 481. Spartanis, licet ſummis hoſtibus, contra Thebanos auxiliantur Iphicrate ductore 490. Iterum Lacedaemonios contra eoſdem adjuvant duce Chabria 493. a. Argaeum reducere conantes vincuntur a Philippo 511. Res geſtae in bello ſociali, ejuſque compoſitio 521. Geſta quaedam in Thracia 528. Opitulantur Phayllo 529. Sacrilegia illorum 540. Ad Cheronaeam vincuntur 555. Ad ſupplicium expetitos ab Alex. oratores ut conſervarint 569. Muneribus corrupti Harpalum furem recipiunt 620. a. Cum Antipatro bellum, Socii, geſta 633. &c. Bis profligati in mari ab Antipatro 636. Dedunt ſe Antipatro, & mutata reipubl. forma praeſidium recipiunt 637. Legatio ad Polyſperch. 662. Piraeeum Maced. illis eripiunt 662. Democratiae reſtitutio ibid. Cum Caſſandro tranſigunt 667. Libertas reddita per Demetrium 756. Honores Antigono & Demetrio habiti 757. Reip. inſtauratio ibid. Duas tribus caeteris adjiciunt Antigonidem & Demetriadem ibid. Athenienſium error circa Hermaphroditos 32. e. 1.
Athenio imperator ſervorum rebellium in Sicilia, Aſtrologus; vaticinium de ſuo regno; Lilybaeum irrito conatu obſidet; profligatur; fit imperator Salvii regis; fortiter cum Lucullo dimicat; vulneratus graviter vix evadit; Salvio mortuo ſuccedit in regno 36. e. 1. In pugna cum Aquilio conſule caeditur ibid. circa finem.
Atho mons perfoditur 343.

INDEX III. RERUM.

Atili Reguli poſt hoſtes ſuperatos inſolentia, & clades E. 564. Mors 566.
Atlantei Amazonibus ſubjecti 130. d. A Gorgonibus vexati 131. b.
Atlantidum nomina 135. d. Progenies, virtus ibid. Etiam Nymphae dicuntur 135. Terra in Africa 137. a.
Atlantiorum narrationes de Diis 132. c. Hoſpitalitas ibid. a. Primus Rex ibid.
Atlas, ejuſque regnum & ſtudium 135. Cur coelum portare dicatur. Aſtrologus inſignis; mors; ſidus ei conſecratum 135. Filiae ibid. Sphaerae inventor ibid. Cur coelum portet 136. b.
Atlas mons 130. c.
Atoſſa Cyri amita 31. e. 3.
Atrapas, Mediae dux 628.
Atreus ſucceſſor Euryſthei 181. d.
Attali contumelia in Pauſaniam 558. Inſidiatur Alexandro 563. Scitatio cum ipſo extinguitur 564.
Attalus Perdiccae navarchus, Tyrum occupat 647. Capitur 651. Cum caeteris captivis fugam tentans iterum capitur 679. Filiae obſeſſae cum Olympiade 690. a.
Attalus rex Pergamen. bello laceſſitur a Pruſia E. 589. Diegylidis crudelitatem averſatur 596. Acceptus eſt Romanis 623.
Attalus Philometor Pergamenorum rex crudelitate infamis E. 601.
Attica vaſtatur a Xerxe 250. Mardonio 257. Spartanis 308. d. 309 d. 313. b. 314. d. &c.
Atticae ſterilitas precibus impetrata & averruncata 183. c. d.
Attidi honores divini cur tributi 185. b.
Attis prius, dein Papa, a Cybele amatur, concumbit cum ea, interimitur 134. b.
Atys Croeſi f. inter venandum interficitur E. 553.
Atyzyes, Perſarum dux ad Granicum interfectus 573. a.
Avari hominis inſigne exemplum Remphis 39. c.
Avaritia enormis, & ſacrilega Phalaeci 540. c.
Auchiſae Afri 127.
Averni lacus deſcriptio 159. d. Obſtructio per Herculem ibid.
Aves caloris maxime participes 95. b.
Aves nullae in quodam monte Africae 763. d.
Auge Herculis pallaca, Telephi mater 166. d. Ut ſervata, Teuthrantis R. Myſiae uxor 167. a.
Augeae ſtabulum ab Hercule ut purgatum 154. d.
Augeas ab Hercule fruſtra bello impetitus 166. b. Interfectus ibid. c.
Augurii ſuperſtitioſa obſervatio Athen. exitii cauſa in Sicilia 337. c. Augurium Philomelo oblatum 524. d. Mortem Alexandro M. portendens 623. d.
Auguſtus cum Antonio debellat Julii Caeſaris interfectores Brutum & Caſſium 40. e. 1.
Avium varii colores unde 94. d.
Q. Auli Rom. magiſtri equitum ſtrenuum facinus 711. a.
Auri confectio laborioſiſſima in confinio Aegypti 105. 106. Copia apud Gallos antiquos 211. d. Ramenta ut Galli colligant & eliquent ibid. Fodinae in Aethiopia 105. a. Sacra fames 527. d. Fodinae uberrimae ad Philippos 514. c. Auro plus quam armis effecit Philippus 539.
Aurum apyrum 126. c. Arabiae 93. d. Aurum Panchaea exportare non licet 222. c. Aere ferroque permutatum 125. d.
Aurei velleris hiſtoria 174. a. Cur illud ſuſpenſum 174. d. Aſportatum ibid.
Aurifer fluvius 125. b.
Auriferi fluvii Gallorum 211. d.
Auſtri ignoti Aethiopibus 127. d. Ubi ardorem intendant ibid.
Autariatarum gens 114. d.
Autariatas Caſſander alio transfert 742.
Autoleon, Paeonum rex bellum gerit cum Autariatis 742. Theſauros in fluvio abdit E. 641.
Autolycus Athen. Partheſiaſtes a xxx. tyrannis necatur 398. a.
Autonoë uxor Ariſtaei 195. c.
Auxilium ſubdolum 650. Auxilium in ultima deſperatione obſeſſis in arce Syracuſana allatum 519. d.
Axiothea, Nicoclis uxor, ſe cum familia interimit 743.
Azones in Sicilia Pyrrho deditι 22. e. 14.

B.

Babylon a Semiramide condita 68. a. Murus, turris, pons, regiae 68. Lacus 69. Cuniculus 69. Hortus penſilis 70. Babylone triumphum de Cyro debellato Artaxerxes agit 410. Primus Alexandri M. ingreſſus felix 596. b. Secundus fatalis fruſtra diſſuadetur a Chaldaeis 622. b.
Babylonia a Nino occupata 64. b. Lacus 69. c. Babylonia Archontis ſatrapia 628. Situs 630. c. Seleucum illi praeficit Antipater 648. d. Hic Antigono illam ad tempus relinquit 701. Sed recuperat 720. Demetrius abſque effectu illius recuperationem tentat 725. Evertitur ab Himero, Parthorum regis praefecto E. 603.
Babylonii Aegypt. colonia 17. a.
Bacchanalia 148. a.
Bacchae in exercitu Bacchi 146. b. 148. a. Indicae 87. d.
Bacchidae regno Corinthi in plures annos praeſunt E. 635.
Bacchi ſeu Dionyſii plures, Aegyptius, qui & Oſiris, Indicus, Africanus, Boeotus, Cretenſis, vide quemque ſuo loco.
Bacchi rerum ſcriptores, Linus, Orpheus, Panopides, Thymoetes 140. d.
Bacchus an fuerit 136. d. Et quot fuerint 137. d. 140. b. Cur hinnulea pelle amictus 7. c. Bacchus Afer 140. b. Arabs 140. a. Amaltheae & Ammonis filius, Nyſae educatur 141. b. Solertia & inventa 142. c. Ammonidae merita in Aegyptios, & totum orbem 144. c. In Lybiam expeditio & res geſtae victoriaeque 142. b. De Saturno 143. d. Clementi 143. 144. b. Indus vetuſtiſſimus 147. b. Peragravit totum orbem 138. a. Cur biformis 149. b.
Bacchus in Creta natus, ejus beneficia 136. b.
Bacchus ut editus & nutritus in Naxo 225. b.
Bacchus Indiam excoluit 87. c. Cur in femore nutritus 87. c. Cur inde natus 137. c.
Bacchi regnum & progenies in India obituſque 87. d. Jovis & Proſerpinae f. 138. b. Agriculturae inventor, cur Cornutus 138. b. Jovis & Cereris filius cur dicatur 137. b. A Terrigenis diſcerptus & a Cerere regeneratus quid denotet 137. a.
Bacchi & Cereris ceremoniae eaedem, quae Oſiridis & Iſidis 60. d. Fabula phyſice explicata 137.
Bacchi epitheta ſeu cognomina varia 149. b. Ortus, educatio, nomen, res geſtae, merita 147. Sacra, proſopographia, militia, comitatus, inventa, armatura, hoſtes, epitheta 148. 149. 137. Poſtremus Bacchus imitatur ſuperiores 137. b. 145. a. Ideo res geſtae illorum ipſi adſcribuntur 145. De Baccho narrationes diverſae 236 d. Bacchi patria cur controverſa 193. d. Sacra per Melampodem ex Aegypto in Graeciam allata 61. d.
Bacchi nomen unde, inventor vini 149. 137. d. Phyſice vinum 136. d. Cur bimater 137. a. Generationes tres ibid. Uxor Ariadna 184. a.
Bacchus Jovis & Semeles fil., vinum 137. c.
Bactra deſcribuntur 66. d. Obſidio 67. d.
Bactrianum Nini bellum 66. d.
Bactrianorum a Sardanap. defectio 79. d.
Bactrorum Satrapa, Beſſus 601. Concitantur ab eo contra Alex. M. ibid.
Bactrianam ſubigit Alex. M. 606. Graeci in ea deficiunt 614. Philippi Satrapia 628. Situs 630. a. Staſanori Antipater hanc attribuit 648. d.
Badaca urbs 681. b.
Bagiſtama fertilis regio 621.
Bagiſtanus mons Mediae 71. d.
Bagadoras Beſſum prodit 606. d.
Bagoas Eunuchus, Mentoris collega in Aegypto 535. c. Infideliter agit 536. c. 567. Mentorem fraudans capitur & liberatus arctiſſimam cum illo amicitiam jungit 536. Summa poteſtas in aula 537. Ochum cum familia extinguit ibid. Ut punitus 564.
Baleares unde nuncupati 206. d.
Baleares inſulae 206. d. Nomen, magnitudo, ſitus, proventus, mores, inſtituta, a pecuniis abſtinentia, nuptiarum ritus, ſepultura, fundae artificium ibid.
Balius unus Titanum E. 634.
Balſami locus & utilitas 93. a.
Banizomenes Arabes 124. a.
Barathra, palus Aegyptia 534.
Barcas praetor Carthag. Erycem occupat 24. e. 2.
Barbari ſibi, ut antiquiſſimis, inventionem rerum adſcribunt 6. c.
Barbaros antiquiſſ. facit Ephorus 6. c.
Bardylys R. Illyrii, a Philippo victus 512.
Bardi Gallorum Poëtae 213. d. Carmina horum ibid.
Barſine mater Herculis filii Alexandri M. 742.
Barzaentes cum Beſſo fuga 601. c.
Barzones Armeniorum rex, Nino tributarius 64. b.
Baſilea filia coeli ac Terrae 133. b. Mater Deûm, & quare 133. b. Hyperionis uxor ibid. c. Solis & Lunae mater 133. c.
Baſilea inſula Electrifera 209. d.
Bata Aegyptia 21. c.
Batea f. Teucri 192. a.
Battaces Phryx, Cybeles Sacerdos, Romam venit, ornamentis regalibus; indigne habitus; precibus Tribunum plebis occidit; honorifice dimittitur 40. e. 1.
Bedys, urbs Biſaltiae 698. c.
Beleſis Chaldaei cum Arbace Medo conſpiratio 78. c. De Arbace vaticinium 78. d. Rebelles confirmat 79. d. Fraudulentia 81. a.
Belephanthes, Chaldaeorum legatus ad Alex. 622.
Belus, parentes Neptunus & Libya, ſecundum Aegyptios, ſtudia, res geſtae 17. a.
Belus Babylonius Jupiter 69. d. E. 634. Beli templum 69. d. Statuae 70. a. Sepulcrum inſtaurandum mandatur Alex. 622.
Bellorum finis 134.
Bellum ex ambitione infelix 73. c. Belli fortuna ſequitur conſilia 760. Bellum multa vana habet 21. e. 2. Belli res legumlatori non poſthabendae 40. e. 1.
Benevolentia ſit immortalis 343. a. Simulata & inſidioſa Agathoclis erga Ophellam 754. d.
Benefactoribus olim regna tradita 28. d.
Beneficiis Gratiae praeſunt 235. a.
Benignitatis rarae exemplum Ptolemaeus 718. c.
Berecynthus mons 230. d.
Beryllis color unde 94. d.
Beſſus praeſes Bactrorum Darium ultimum perfide interficit; Regem ſe facit, & Bactrianos concitat 601. Cum Satibarzane conſpiratio 603. Alex. deditus digno afficitur ſupplicio 606.
Beſtiarum in Aegypto ſacrarum aetiologia 52. 54. Reditus, pactio, veneratio, ſepultura, interfectorum poena 52. Super-

INDEX III. RERUM.

perſtioſae venerationis exempla, ſollicita nutricatio, funeratio ſumtuoſiſſima 53. a. b. c. Cultus origo 11. a.
Beſtiolae quoque verſum euntes 98. b.
Bias, Crethei ex Amithaone nepos 188. c.
Biantis e VII. ſapientibus virtutes, humanitas, prudentia E. 552.
Bibacitas Gallorum 211. c.
Bibliothecae aptiſſima inſcriptio 31. d.
Biformis epitheton cur Baccho tribuatur 139. b.
Bigamia Philippi 563. a. Perdiccae 640.
Bimater Bacchus cur 184. d.
Bitumen ex Aſphaltite lacu ut ebulliat 93. a.
Bitumen Babylonicum 71. b. Copia ibid. Pro lignis uritur ibid.
Bituminis & hirci barbae ſuffitus reſolutis in Arabia ſalubris 126. c.
Blanno Poenus libere miſeratur patriae calamitates E. 627.
Bocchoris Aegypti rex 41. c.
Bocchus R. Africae a Mario victus 36. e. 1. E. 631.
Boeotus Boeotorum conditor 187. d. Poſteritas 188. b.
Boeoti, a Boeoto appellationem ſortiti 696. Graecorum bellicoſiſſimi 285. a. Plerique Xerxi adhaerent 242. A Myronide victi rebellant, iterumque vincuntur, ibid. Athenienſes vincunt, & Boeotia expellunt 293. Cum Plataeenſibus bellum 308. Athen. vincunt ad Delium 321. Bellum cum Phocenſibus & Lacedaem. 439. d. Pugna cum Lacedaem. anceps ad Nemeam 441. a. Cum Ageſilao ibid. d. Cum Athen. & Argivis Corinthum & Lechaeum oppugnant & Corinthios vincunt 442. d.
Boeoticum bellum, a Thebanis contra Laced. geſtum 465. & deinceps uſque ad finem 496.
Boeotorum prudens cunctatio 473. Victi a Philomelo 526. b. Ab Onomarcho 528. d. Phayllum vincunt I. ad Orchomenon, II. ad Cephiſſum, III. ad Coroneam ibid. Philippum contra Phocenses advocant 541. Cum Phalaeco tranſigunt ibid. Athen. ſocii ad Chaeroneam 554. Fruſtra contra hos ſollicitantur a Philippo ibid. Colonia in Aſiam Celonas uſque a Xerxe ducta 621. Victi a Leoſthene 633. Antipatrum ſequuntur in bello Lamiaco ibid. Cum Antigono ſocietas 713. Ptolemaeo Antigoni legato auxilia ſuppeditant ibid.
Boeotarchae 485.
Boeotus, intimus conſiliarius Antigoni 718.
Bolae contra Aequos defenduntur 456.
Bolco Syracuſanorum dux vincit Ducetium 289. a.
Bomilcar, regnum Carthag. affectat 737. Victoriam ſuorum prodit 739. Tyrannidem invadit 754. Conflictus cum oppidanis infelix 755. Supplicium 756.
Bonis mala permixta 124. a.
Boreanii a Nino debellati 64. d.
Boreadae principes Hyperboreorum 92. b.
Boreadae Phinei filios e vinculis liberant 172. c.
Boſporum planta Indiae quo modo 86. a.
Boſpori Cimmerii rex Spartacus poſt Archaeanactidas 303. d. Regum inteſtina bella 743.
Bottiaei in Thracia, Athen. exercitum caedunt 311. b.
Boves Aegyptiis cur praecipue ſacri 13. b. 55. d.
Boves rufi in Aegypto cur mactentur 55. d.
Boves Indici peregrinantes 115.
Bracae Gallorum 213. a.
Brachmanes Indi ſubjugati 616.
Braſidae juvenis virtus 307. 318. Megara recipit 320. Expeditio in Thraciam, & res ibi geſtae 320. Urbes Thraciae occupat 321. Occumbit 323. Matris egregium apophthegma, & honores publici 324. b.
Brenni in Macedoniam irruptio, clades & interitus 22. e. 13.
Brevia in ſinu Arabiae, & nautarum ibi calamitas 121. d.
Britannia inſula 208. d. Situs, a C. Caeſare ſubacta, figura, dimenſio, promontoria, incolae, ſtannum, maris reciprocatio, mercatura ibid.
Britannicas inſulas J. Caeſar cognitas reddidit 120. b.
Britannorum inſtituta, victus, mores 209. b. Stanni Britannici confectio & mercatura 209. c. Maris reciprocatio 209. d.
Britomartis ortus & inventa, honores, cur Dictynna 236. d.
Bromius quid 149. d.
Brutii ex ſervorum colluvie orti, Etymologia 518. Res geſtae quaedam ibid. Agathoclem profligant 21. e. 3. Terras horum populatur Agath. eod. 8. Obſides tradunt Agathocli, ſed mox armis vindicant ibid.
Brutus cum Caſſio debellatus a Triumviris 40. e. 1.
Bubaſtus Cherſoneſi Cariae urbs 229. d.
Bubaſtum in Aegypto a Mentore receptum 536. d.
Bucephali indoles 603. Capitur ibid. Urbs Indiae Bucephala in mortui honorem conditur 612.
Bucolicum carmen a Daphnide inventum 197. b.
Budorium Salaminis caſtellum 312.
Bunias napi genus 111. d.
Bura & Helice ſubmerſae 482.
Buſirides duo 29. d.
Buſiris praefectus Oſiridis 10. d.
Buſiris ſecundus Heliopolim condit 29. Fabula de mactatione hoſpitum unde 55. a.
Buſiris ab Hercule occiſus 157. c.
Buta Achaiae urbs liberatur 786. d.
Butes f. Boreae Naxum condit 224. b. Facinus violentum, & interitus ibid.
Butes Erycis pater 196. b.
Byzantiorum & Chalcedon. expeditio in Bithyniam & crudelitas 328. Urbs proditione capitur ab Athenienſibus, ſed non abſque pugna 366. c. Perinthiis opem ferunt 549. Obſidetur incaſſum a Philippo 550. Societatem Antigoni detrectant 714. b.
Byzas Rex Byzantio nomen indidit 175. c.

C.

CAdaverum in Aegypto condiendorum ratio 57. d.
Cadaverum humanor. oppignoratio 59. a.
Cadmus Aegyptius 14. a.
Cadmi vagatio, Thebas condit, uxor, filii 147. b. Cum Harmonia nuptiae in Samothrace, Deorumque illic munificentia 223. d. Ut nato e Semele Baccho divinitatis opinionem aſtruxerit 14. b.
Cadmus ut primus litterarum doctor Graecis 227. b. Litteras in Graeciam attulit 140. b. Rhodiis templum Neptuni condit 227. d.
Cadmi hiſtorici de Nilo ſententia 23. d.
Cadmus primus Thebanorum rex 300.
Cadmus ex Aegypto expulſorum ductor in Graeciam 40. e. 1.
Cadmea Theban. arx a Spartanis occupatur 467. a. Recuperatur 470. & deinceps.
Caduceatorum legationes a Mercurio inventae 236. a.
Caduceum Mercurii inventum 236. a.
Cadusii a Nino domiti 64. d. Caduſiorum bellum perpetuum cum Medis 84. c. d.
Caecilius Coſ. Aſdrubalem & Celtas in Sicilia magna clade afficit 23. e. 12.
Caecitas poetae Daphnidis 197. c.
Caedes mutuae in caſtris Poenorum & Agathoclis 768. Involuntaria 416.
Caepio Viriathum viribus exuit, doloque necat 32. e. 4.
J. Caeſar Arctos Romanis patefecit 120. b. Britanniam ſubegit ibid. Corinthum miſſis colonis inſtaurat E. 591.
Caeſar Tauromenitas Romanorum coloniam facit 513.
Caeſaris cum Pompejo bellum ſummatim 31. e. 2.
Caeſaris trucidatio 37. e. 2.
Caeſariem Galli ut nutriant 112. a.
Cajetes portus, olim Aeetes 181. a.
Calani Gymnoſophiſtae mors voluntaria 619.
Calaris urbs Corſicae 205. b.
Calatinus dictator navali proelio Carthag. vincit ad Erycem 24. e. 2.
Calceamenta militaria Iphicrates Athen. expeditiora facit 480. b.
Callantinorum cum Lyſimacho bellum 711. b.
Callae res geſtae in Phrygia 566.
Callas dux Caſſandri contra Polyſperchontem 690.
Callatinorum urbs in Sicilia a Ducetio conditur 302. d.
Callias legatus Athen. in pacificatione cum Artaxerxe 293. Dux ad Potidaeam, cadit victor 305.
Callias rerum Syracuſ. ſcriptor 21. e. 12. Nimius in Agathocle laudando E. 561.
Callibius, Spart. praeſidii Athenien. praefectus tyrannis dominantibus 397. a.
Callicrates Spart. Lyſandri ſucceſſor in praetura navali 371. d. Simplicitas & vitae innocentia ibid. Cum Athen. & Mitylenaeis pugna acerrima 373. a. Prodigium & ſomnium generoſaque ante mortem dicta 384. Pugna cum Athen. ad Arginuſas, virtus & interitus 385.
Calliopes etymon 151. a.
Callippus dux Syracuſ. 529. Fuga ibid. Cum Leptine Rheginis libertatem reddit 534. b.
Calliſthenes quando vixerit 145. d. Calliſthenes, hiſtoriae Graecae ſcriptor 456. Ubi incipiat & deſinat ibid. & 518.
Calliſtratus demagogus Athen. 477.
Callixeni, qui capitalem in duces Athenien. optime meritos ſententiam ſcripſit, fuga ignominioſa 387. b.
Callo puella androgyne nubit; poſt virilium eruptionem vir agnoſcitur; ut penis illius ſine foramine ſit curatus 32. e. 1.
Caloris alicubi vehementia 116. d.
Calpurnius Conſ. rem male gerit ad Carthaginem E. 591.
Calumnia in Dioxippum Athen. 615.
Calumniatorum poena 49. a. Eorundem poena legibus Charondae 296. Calumniatores Socratis puniti mirabiliter 488. a.
Calydnae inſulae poſſeſſores 225. d.
Calydnaei ſub Phidippo & Antipho ad Trojam 225. d.
Calydonius aper, ejuſque venatio 167. c.
Camarina a Geloïs occupata 281. d. Cives Syracuſas, & hinc Leontium commigrant 392. 339. b. Dionis ſocii 515. Urbem frequentiorem reddit & ampliat Timoleon 553. c. Ab Agathocle ad Poenos deficiunt 730. Ab Agathocleanis infeſtantur 748. Camarina a Rom. expugnata 23. e. 9.
Cambyſes, Perſ. rex, furioſus & atrox E. 556. Dona accipit ab Afris 613.
Cameli Arabici dityli 96. b. Agreſtes 123. d. Dromadarii 125. b.
Camelopardales Arabicae 94. b. Nomen, forma ibid.
Camelorum murus, urbs Aegypti a Perdicca fruſtra oppugnatur 645.
Camillus Volſcos ad internecionem fere caedit; Aequos vincit; Gallos prope delet 456.
Campanorum coalitio & nomen 303. d. Mittuntur in ſubſidium Athenienſ. in Sicilia 313. a. A Carthaginienſibus non ſatis liberaliter dimiſſi 364. b. Dionyſio ſuccurrunt 399. Catanam inhabitandam accipiunt a Dionyſio 403. b. Aetnam commigrant 417. Delentur a Timoleonte 553. a. Pax illis datur a Romanis 713. b.

INDEX III. RERUM.

Campe monſtrum a Baccho Ammonio domitum 143. d.
Cance Cephali f. Phoceenſ. rex 178. c.
Canes Indiae fortiſſimi 611.
Canino capite homines 117. c.
Canis cur ab Aegyptiis colatur 11. d. Utilitas 54.
Canimulgi Aethiopes 115. a.
Cantharidum intinctu viſus ademtus 22. e. 1. E. 562.
Capaneus Argivorum dux 189. b.
Caper ſalaciſſimus 55. c.
Capillos Galli ut colorent 212. a.
Cappadociam Ariarathes, vivente Alexandro M. ſibi retinuit 636. A Perdicca ſubigitur ibid. Eumenis provincia 628. c. Situs 630. Cappadociae regum genealogia 31. e. 3.
Caprae oraculi Delphici vim fatidicam primum inveniunt 523. d. Sacrificandarum mos Delphis ibid.
Captivarum affectus pathetice deſcribuntur 262. a. Indigniſſ. conditio 580
Capys Aſſaraci f. 192. 6.
Carani Maced. R. genus & majores E. 637.
Carbi Arabes 125. d.
Carbunculi ubi reperiantur 130. d.
Carbunculorum ortus 94. d.
Carceris Albani deſcriptio 31. e. 2. In Carcere degentium miſeriae 31, e. 2.
Carcinus poëta Tragicus de raptu Proſerpinae 201. a.
Carcini Athen. ducis geſta in Peloponneſo 309.
Carcinus pater Agathoclis 671. Somnium, exponit Agathoclem, & agnitum recipit, figulinamque docet ibid.
Carduchorum gentem magna cum difficultate Graeci peragrant 411. a. Montes ibid.
Caria Caſſandri provincia 628. c. Situs 630. b. Caſſandro confirmatur 649. a. Denegant belli ſocietatem Antigono 757.
Cariotae Syriacae, Arabicae, Babylonicae 95. c.
Carmanii a Nino ſubacti 64. d.
Carmania Tlepolemi provincia 628. d. Confirmatur eidem 648. d. Situs 630. c.
Carmina Muſarum inventum 235. c.
Carpatiam Cypri Demetrius capit 757. d.
Carpathi inſulae poſſeſſores 225. d.
Carrhae Meſopotamiae pagi 621. a.
Carthaginienſes opibus & potentia unde creverint 217. d. Illorum ad belli Xerxici ſocietatem invitatio & apparatus 242. c. Numeroſas in Siciliam copias ducunt Xerxis gratia 252. Horrenda ſtrages in Sicilia ad Himeram 254. c. Pavor & Luctus Amilcare caeſo 255. Pacem a Gelone redimunt 256. Ab Aegeſtanis attrahuntur in Siciliam contra Selinuntios 352. d. Carthaginienſium magiſtratus reges dicti 353. a. 425. d. 465. d. 749 Bellum cum Syracuſanis ibid Saevitia & impietas in excidio Selinuntis 361. Et poſt Himerae 364. Totam Siciliam occupare aggrediuntur 374. a. Novi apparatus ibid. Gelam obtinent & capiunt 390. 391. Bellum cum Dionyſio 418. & deinceps. Mercatores a Syracuſanis & Carthag. caeteri ab inquilinis Graecis male tractati 421. Vincuntur a Syracuſanis 430. Caſtris affligitur a Dionyſio 434. Peſtis atrociſſima ibid. Caſtris incendium 435. Pacem a Dionyſio redimunt 435. Caſtris vitaque exuuntur 436. Fortunae mutatio ob ſuperbiam ibid. Afri rebellant 437. Placare Deos ſtudent; rebelles diſſipantur ibid. Res in Sicilia fulciunt 444. Nova in Siciliam expeditio contra Dionyſium; inopia, pacificatio 445. &c. Aliud cum Dionyſio bellum 465. Strategema; pugna Siculis funeſta, & pacificatio cum Dionyſio 466. Peſtes ac Panici terrores 469. Ultimum cum Dionyſio bellum 495. Alia in Siciliam expeditio Hannone duce 545. Expeditio & apparatus contra Timoleontem 550. Inſigni praelio vincuntur a Timoleonte 551.
Carthagine deponitur imbellis ſexus Tyriorum ab Alex. M. oppugnatorum 583. c. Bellum cum Agathocle duce Amilcare; Expeditio in illum & naufragium 728. Mos in luctu publico ibid. Victoria inſignis ad collem Ecnomon 730. Syracuſas obſident 735. Agathoclem inſequuntur in Africam trajecturum, ſed irrito conatu 735. Trepidatio ſub adventum Agathoclis 737. Praeparatio contra ipſum ibid. Sacra cohors 738. Pugna cum Agathocle infelix; fuga ibid. Triumphus ante victoriam 739. Paulo ante victrix jam obſidetur ibid. Supplicationes poſt cladem ab Agathocle acceptam 739. Victimae humanae ibid. Amilcaris opem implorant 740. Fruſtra Syracuſ. moenia conſcendunt 741. Foeda ſtrages & calamitas in oppugnat. Syracuſarum 747. Strategemate Agathoclis victi 750. Profligantur ab Agathocle in Numidia 752. Bomilcaris tyrannidem propulſant 756. a. Meliora belli conſilia inſtituunt 764. Urbs expugnatu difficilis. ibid, Archagatho multas inferunt clades ibid. Agathoclem ſuperant 767. Caſtra incenduntur fortuito, & Panici terrores ac tumultus ibid. A bello Agathoclis ut liberati 769. Romanorum ſocii contra Pyrrhum 22. e. 9. Cum Pyrrho in Sicilia bellum 22. e. 11. 14. Cum Romanis 23. &c. cum Mercenariis 25. e. 1. Cum Hiſpanis & Celtis 25. e. 2. Mamertinos deſperantes ſervant deluſo Hierone per ſtrategema 22. e. 15. Ab Appio Claudio victi 23. e. 4. De Regulo victoria 23. e. 11. E. 564. Horum ſocii in primo bello Punico 25. e. 1. Bellum cum ſociis ibid. & E. 567. Carthaginienſis muri quanta altitudo & latitudo 32. e. 2. Belli ultimi initia E. 627. Peſſumdantur a Romanis 591.
Carthago nova in Hiſpania ab Amilcare condita 25. e. 2.
Carthalo, praetor Carthag. felix contra Rom. in Sicilia 23. e. 12. Vincit Rom. 24. e. 14.
Caryſtii Athen. ſocii in bello Lamiaco 633. a.
Caryſtus in Euboea urbs Dryopum 169. d.
Caſius Syriae mons, Jovi ſacer E. 634.
Caſpiae portae 64. d.
Caſſander, poſt obitum Alexandri fit Cariae ſatrapes 628. Confirmatur ei provincia 646. Antigono chiliarchus adjungitur ibid. Ordinata patris reſcindit 653. Ad imperium ſe praeparat. 653. Antigoni opem implorat 656. Piraeeum occupat 663. Cum Athenienſ. tranſigit 667. Res Macedoniae confirmat ibid. Cum Olympiade bellum 669. Expeditio in Polyſperchontem 690. Nova ad regnum occupandum praeparatio 699. Caſſandriam condit, Thebas inſtaurat 699. Indigne tractat Roxanen cum filio ibid. Expeditio in Peloponneſum 699. Acta ibidem 700. Cum caeteris in Antigonum conſpirat 701. Alia in Peloponneſum expeditio & res geſtae 705. Cum Acarnanibus ſocietas 708. Expeditio in Illyridem, & res feliciter geſtae ibid. Contra Antigonianos in Cariam expeditio ibid. Succeſſus felix, Philippi legati ductu 712. Pax cum Antigono inſtabilis ibid. Expeditio in Graeciam ibid. Res geſtae in Aſia ibid. Oritas obſidet 713. Cum Apolloniatis bellum infelix 719. Alexandri filium cum matre nefarie tollit 728. Paeonibus ſuccurrit 742. Autariatis alias ſedes attribuit ibid. Diadema ſibi imponit 761. Rhodiis obſeſſis commeatum mittit 782. Fruſtra pacem ab Antigono petit 757. Caeteros monarchas ſibi adjungit ibid. Expeditio in Antigonum & apparatus 788. Demetrio fruſtra occurrit 790. Pacem cum eo facit dubiam 791. Pleiſtarchum ducem in Aſiam mittit 791. Crimina in Caſſandrum congeſta ab Antigono 704.
Caſſander potens Cariae ſatrapa, Ptolemaei armorum ſocius 704. Exercitus Caſſandri praefectus cum Prepelao contra Antigonum 708.
Caſſander a Corcyrae obſidione depellitur per Agathoclem 21. e. 2.
Caſſandria condita 698.
Sp. Caſſii interitus 262.
Caſſius cum Bruto victus a triumviris 40. e. 1.
Caſtabus Cherſoneſi urbs 229. c.
Caſtitatis conjugalis exploratio 38. b.
Caſtor & Pollux inter Argonautas 171. Cur Dioſcuri 172. E. 545.
Caſtra Perſarum opulentiſſima capiuntur 580. Carthaginienſium fortuito incenſa 767. Eumenis inducto fluvio prope ſubmerſa 667.
Caſus mirabilis circa Talon 192. d. Circa Ariſtaeum 195. d. Circa Herculem & Junonem 152. b.
Caſus tollitur a rebus quae in coelo fiunt 82. c.
Catana novos habitatores accipit, Aetnaque dicitur 267. Cives ejecti in patriam revertuntur 281. d. In partes Athenienſium dolo adiguntur 332. d. Proditione Dionyſii ſubiguntur 403. b. Deſciſcunt ab Agathocle ad Carthag. 730.
Catapultaria ars ubi & quando inventa 419. a.
Cataracta, urbs Samnii expugnata a Romanis 746. a.
Cathaeorum in India uxores vivae cum maritis defunctis cremantur 610. d.
Cato cur Demoſthenes fuerit dictus: ſuadet delendam Carthaginem E. 605.
Catreus R. Cretenſis a filio interimitur 228. c.
Q. Catulus a Mario deſertus calcis evaporatione ſibi mortem conſciſcit 38. e. 2.
Caucaſus olim Paropamiſus 606. a.
Cauloniae oppugnatio 449. Deſolatur 451.
Caulonii Hetruſci a Gallis infeſtati 454. a.
Caunus ab Antigono capitur 712. d. Recuperatur a Ptolemaeo 746. b.
Cauri violentia apud Gallos 211. b.
Cauſidicorum in Aegypto rejectio 48. c.
Ceballinus inſidias Alex. ſtructas detegit 604. d.
Cedon, Athenienſ. dux, a Pollide Spart. in praelio ad Naxum interfectus 475. c.
Celbani interitus 694. d.
Celeritatis incredibilis exemplum 401. a.
Cella vinaria ampliſſima Gelliae Agrigent. 376.
Celonae populis Aſiae 621.
Celtae & Galatae Diodoro ut differant 214. a.
Celtae juxta Oceanum Dioſcuros venerantur 180. d. Vide *Galli*.
Celtae ebrietate ſua cladem ſibi & Poenis funeſtam conciliant in Sicilia 23. e. 12. Ab Amilcare in Hiſpania caeduntur 25. e. 2.
Celtiberorum deſcriptio 214. d. Nomen, habitus, arma, mores, victus ibid.
Cenchreus Salaminis & Neptuni f. 190. d. Facinus heroicum 190. d.
Cenſus ratione reſp. Attica adminiſtrari coepta 637. d.
Centaurorum ortus, deque eo traditiones 189. c. Ixionis ex nube ſoboles 189. b. De Centauris fabula quid ſignificet 189. c. Cum Hercule conflictus 153. d. Nomina 154. Cum Lapithis bellum 189. c.
Centauri hiſtorice quid 189. c.
Centorippinorum in Sicilia cum Dinocrate conſpiratio, & Agathoclis de illis ultio 727. Liberatio fruſtra tentatur a Nymphodoro ibid. Agathoclem per fraudem ingreſſum expellunt 763. a.
Centrites fl. Armeniae 411.
Cephaloedion proditione a Rom. captum 23. e. 12.

Ce-

INDEX III. RERUM.

Cephalus Corinthius Timoleontem in reformanda repub. Syrac. adjuvat 553. b.
Cephei filii 166. d.
Cephiſus terrae aggeſtor 26. b.
Cephren Aegypti rex 40. c. Ejus pyramis excellens ibid.
Cepus animal 117. d.
Ceraſtarum ſerpentium morſus, color, effecta 128. d.
Ceraſus a quibus condita 413.
Ceraunia urbs Samnii a Rom. ſubacta 746. a.
Cerberum Orco extrahit Hercules 161. d. Ubi 413. d.
Cercaphus Solis f. 226. b. Princeps Rhodi factus, filii tres ibid.
Cercene urbs Atlantidum 131. a.
Cercina inſula 204. d.
Cercola loci nomen 37. e. 1.
Cercopes praedones ab Hercule domiti 165. b.
Cercyon a Theſeo interemtus 182. d.
Cercyra Aſopi filia 190. b.
Ceres terra eſt 8. a. 137. b. Parentes, frumento abolita reſtituit, honores ibid. Oberratio per totum orbem, & merita in homines 200. c. Sacrificia in Sicilia ibid. Cur Theſmophoros 9. c. Eadem, quae Iſis, ut Aegyptii volunt 232. d. Sacra ut Athenas venerint 17. d. Cereris inventa 232. b.
Cereris & Proſerpinae cultus apud Carthagin. primum coeptus 437. b. Templa a Gelone exſtructa 256. d.
Cerſobleptes, R. Thraciae, Athen. urbes Cherſonneſi Thraciae concedit 528. b. Thraciae urbes ſubjuganti obſiſtit Philippus 548. Stipendiarius fit Philippo ibid.
Cerva aureis cornibus ut ab Hercule capta 154. d.
Ceryniam in Cypro expugnat Seleucus 705. a.
Cete ubi hominibus non moleſta 122. d.
Cetei uxor cum ipſo defuncto viva crematur 689. c.
Cetes Aegypti rex, qui & Proteus 39. b.
Cetivori Aethiopes 110. c.
Ceyx rex Trachiniae hoſpes Herculis 168. d.
Chabinus mons Arabiae 125. a.
Chabrias Athenienſ. dux in Sicilia 314. a. Iphicratis ſucceſſor 444. d. Dux copiarum Acoris in Aegypto; revocatur Pharnabazi inſtinctu 471. Res geſtae in Euboea 472. Strategema 473. Facinorum ipſius quod laudatiſſimum 474. Gloria ibid. Victoria navalis de Pollide Spart. 475. In defunctos pietas ibid. Interitus ejuſdem 476.
Chabrias dux Athen. Corinthum defendit contra Theb. 493. a. Cum Ageſilao Tacho militat in Aegypto 506. b. Ad Chium occumbit 513.
Chabryis Aegypti rex 40. c.
Chaeronea nobilitatur victoria Philippi de Athen. 555.
Chalcedonenſium in Bithynia crudelitas 328. Obſidentur ab Athen. & horum victoria ibi de Spart. 366.
Chalcis Aſopi f. 190. c.
Chalcidenſes deſciſcunt ab Athenienſ. 304. His auxiliatur Braſidas contra Athen 320. d.
Chalcidenſes gens Ponti 412. b.
Chalcid. Siculi auxilia mittunt Athen. in Siciliam 353. b. Oppida horum a Dionyſio ſubiguntur 402. d.
Chalcidicae Thraciae urbes quaedam a Philippo ſubactae 538.
Chalcis Euboeae Caſſandri imperio obnoxia 713. a. Libertas illi reſtituitur a Ptolemaeo legato Antig. 714.
Chaldaeos aſtrologiam ab Aegyptiis accepiſſe 51. d. Quales philoſophi 81. d. Diſciplinae modus a Graecis diverſus 82. a. Chaldaeorum aſtrologia 82. c. De ſtellis opiniones 82. c. Dii 83. a. Vaticinia 83. a. Stellarum diſtributio 83. b. De eclipſi ſolis, deque terra opiniones 83. c. Illorum honos 82. Dogmata 82. Chaldaei augures & aſtrologi 8. Sacerdotes 78. c. Illorum ſententia de prodigiis in coelo 483. Diſſuadent Alex. ingreſſum in Babylonem 622. Qualis horum divinatio ibid.
Charicldes dux Corinthi, Dionis comes in fuga & coepti adjutor 513.
Charidemi Athenienſis parrheſia ad Darium & interitus 577. c.
Charmuthas Arabiae portus, omnium pulcerrimus 124. d.
Charon Aegyptiorum 58. 61. b.
Charondae legum recenſio 295. Celebratio, ſeveritas 297. Leges quae correctae 298. Sua nece leges confirmat 299.
Charopus Epirota populares affligit E. 578. 587.
Chelonophagi Aethiopes 110. a.
Chemmis rex Aegypti, ejuſque pyramis 39. d.
Chemmis alias Panopolis 11. a.
Chenion mons 412. b.
Cheriſophus dux Laced. in bello Cyri 405. d. Graecorum ex oriente remeantium imperator 411.
Cherſonneſus Amazonum urbs in Tritonide palude 130. d.
Cherſonneſus Cariae 228. d. Qui in eam migrarint, Hemitheae fanum religioſiſſimum ibid.
Chii incolae antiqui 238. a. 239. c.
Chii exſules reſtituuntur 366. a. Athen. rebellant cum caeteris in bello ſociali 513. d. Memnoni ſe adjungunt 577. a.
Chiliarchi Maced. munus 653.
Chiron ab Hercule interfectus invito 154. c.
Chirurgia Aeſculapii inventum 235. d.
Choromnaei a Nino ſubacti 64. d.
Chortaecana urbs Hyrcaniae 603. d.
Chronologia Diodori a Trojae excidio uſque ad xxx. tyrannos Athen. 396. a. Item uſque ad initia regni Agathoclis 670. d.
Chryſaor opulentiſſimus Iberiae rex 156. d.
Chryſolithi color unde exiſtat 94. d.
Chryſopolis, caſtellum & urbs Chalcedoniae; a ducibus Athen. conditum 365. a. 413. d.
Ciborium Aegypti 21. b.
Cicadae precibus Herculis abactae 160. b.
Cicadae ubi nullae & quare 160. b.
Cichorius, Gallorum dux, poſt interitum Brenni 22. e. 13.
Cici Aegyptiis pro oleo lucernarum 21. d.
Cilicia Philotae provincia 618. c. Situs 630. d. Philoxeno aſſignatur ab Antipatro 648. d.
Cilix, unde regioni nomen, E. 634.
Cilla Africae urbs prope Carthag. 755. d.
Cilles Macedo, Ptolemaei legatus, a Demetrio cum exercitu ſubigitur 721.
Cimbri Romanos graviter vexant 36. e. 1.
Cimmerii poſtea Cimbri 214.
Cimon Miltiadis f., in carcerem abditur ob patris mulctam E. 559. Ejus in Thracia res geſtae, expeditio in Aſiam, victoriae terra marique illuſtres 272. Et deinceps. Strategema contra Perſas 273. Gloria 274. Perſas vincit ad Cyprum; iterum in Cilicia 292. In victos humanitas, provida de Salamine Cypri conjectura ibid. Suis victoriis Graecis in Aſia pacem ac libertatem procurat 293. Mors ibid.
Cinnae cum Mario conſultatio de pace reip. reddenda 38. e. 1.
Cios Mamertinorum dux ab Hierone victus ſibi vitam decurtat 22. e. 15.
Circeum Italiae 173. c.
Circes hiſtoria 173.
Circe Aeetae f. & Hecates, venefica inſignis, matricida Sarmatarum regina crudelis, regno ejicitur, quo venerit 173. b. c.
Circumciſio Troglodytarum 115. d.
Ciſſii gens Perſica fortis 247. Vide *Coſſaei.*
Cithara Apollinis inventum 235. d.
Clades horrenda Poenorum ad Syracuſas 434.
Claſſis validiſſ. Antigoni 705. b.
Claſſem primam Neptunus inſtituit 233. a.
Claudii (Pub.) ſuperbia & atrox ingenium E. 565.
Clazomenii ſublevantur Alcibiadis ope contra exſules 368. d. Aſtu Cumaeis Leucae poſſeſſionem praeripiunt 467. a.
Clearchus, dux Peloponneſiorum in pugna ad Abydum, qua vicerunt Athenienſes Theramenis Alcibiadis & Thraſybuli ductu 357. d. Harmoſtes Byzantii 366. d. Succeſſorem ſibi Callicratidas adhuc vivens deſignat 384. d. Fit tyrannus, a Pantoeda Spart. profligatus ad Cyrum fugit 401. Peloponneſiorum ductor in expeditione Cyri 406. a. Bis fundit Perſas in pugna Cyri 408. 409. Strategema ibid. Dolo interficitur a Perſa 410.
Clearchus Heracleae tyrannus 500. Mors 629. Dionyſii f. 772.
Clearchus Nauſiclis f. legatus ad Nicanorem praefectum Munychiae 862. b.
Clementia victoris Bacchi 143. b. Clementiae poſt victoriam exemplum inſigne Jaſon 178. b. Itemque Dionyſus Ammonius ſeu Nyſaeus 144. a. Clementia erga victos commendatur 343. Propter lucrum 361. c. Inuſitata erga victos in Dionyſio 450. b. Inſignis erga Athen. in Antipatro 637. c. Singularis in Ptolemaeo 718. c. Clementia potior ſupplicio 21. e. 18. Demetrii in Thebanos devictos 21. e. 10.
Cleolaus Herculis ex conſerva filius 165. d.
Cleombrotus rex Spart. 469. Acta 484. & deinceps. In pugna Leuctrica occumbit 486.
Cleomenes rex Spartae LX. annos & X. menſes regnavit 747. Obitus & ſucceſſor ibid.
Cleon, homo crudelis, pſephiſma de Lesbiorum internecione ſcribit 314. d. Navarchus adducit ccc. Lacedaemoniorum e Spacteria captivos 318. In Thraciam mittitur 323. Toronem recepit ibid. Proelium cum Braſida & interitus ibid.
Cleon alter ſervilis belli concitator, ſummus Euni imperator 34. e. 2. E. 601. Eruptione ex urbe Ennaeorum facta, fortiter dimicans occumbit 34. e. 2.
Cleone Aſopi f. 190. c.
Cleonnis Meſſenii fortitudo & laus E. 637.
Cleonymus Spart. malus imperator 787. a. Tarentinorum res improbe adminiſtrat ibid.
Cleopatra f. Boreae a Phineo marito capta, ſed Argonautarum ope liberata 172. d.
Cleopatra Attali, altera Philippi uxor 558. d.
Cleopatra Alex. M. ſoror Alexandro Epirotae nuptum datur 557. c. Poſt hunc Caſſandro; necatur 753.
Cleopatra Ptolemaei Phyſconis uxor E. 602.
Cleopho rabula Athen. 359. b.
Cleopompus dux Athen. Locros fundit 309. d.
Cleptius, vel Clepitius, praetor Italiotarum in bello Marſico 37. e. 1.
Clinias Tarentinus Pythagoreus E. 554.
Clinippides dux Athen. in Lesbo 314. d.
Clinius Cous militat Nectanabo R. Aegypt. & occumbit 536.
Clino dux Graecorum militum apud Carthag. 752. d.
Cliſthenes Sicyon. tyrannus E. 550.
Clitarchus hiſtoricus de Babylone 68. b.
Clitus Macedo Alex. M. in acie extreme periclitantem ſervat 592. Ordinum ductor ad Arbela ibid.
Clitus, Antipatri legatus, navali pugna vincit Athen. 636.
Clitus, Lyciae praefectus 649.
Clitus, Polyſperchontis navarchus, contra Antigonum mittitur 665. d. Victoria de Antigonianis 666. Claſſe exſuitur Antigoni ſolertia ibid.

INDEX III. RERUM.

Clius Muſae etymon 150. d.
Clonius Alegenoris f. 188. b.
P. Clonius eques Rom. a ſervis trucidatus 36. e. 2.
Cluſium a Gallis oppugnatum 454. a.
Clyzaei pars belli Lamiaci ſub ductu Athen. 633.
Cnemo, Laced. dux in Acarnania 311. c. Piraeeum tentat ſed fruſtra 312. a.
Cnidiorum colonia in Siciliam & Liparam 203. a. b.
Coae inſulae habitatores antiquiſſimi 239. d.
Coae urbis incrementa 496.
Cocalus Daedali amicus & hoſpes 193. c. Strategema contra Minoem 194. b. Minoem hoſpitio excipit 515. a.
Cochliae Aegyptiae, earumque inventor 217. b.
Cocyti aeneae portae in Aegypto 61. c.
Coelus Atlantiorum rex ejuſque [illegible] & ſoboles 133. Filii Atlas & Saturnus regnum inter ſe dividunt 135. c. Anni horas, id eſt partes oſtendit 133. a.
Coelo quae eveniunt, certo Dei conſilio fiunt 82. c. A Coeleſtibus fors fortuita & caſus removentur a Chaldaeis 82. c. Coelum pro deo colitur in Taprobana 98. d. Coelum Judaeis Deus 40. e. 2.
Coenus dux ordinum ad Arbela 592.
Coeus Titan pater Latonae 231. d.
Colchorum hiſtoriam in *Argonautis* vide. Cum Argonautis pugna 175. a.
Colchi Aegyptiorum colonia 17. a.
Colchicum mel dementes reddit 412.
Colophonios ſubjungit foederatis Prepelaus 788. d.
Colores a luce 95. a. b.
Columbam Aſſyrii cur honorent 66. a. 76. c.
Columnae Herculis 157. d.
Colymbethra Daedali in Sicilia 193. d.
Comanus, frater Cleonis, a Rupilio captus 34. e. 2.
Comas alendi ritus in peregrinatione Aegypt. 21. b.
Commerciorum leges in Aegypto 50. b.
Communio bonorum in Panchaia 221. d. In Taprob. 99. b. Uxorum & liberorum 98. b. 111. d. 107. d.
Communes hominum ſocietates a quibus inventae 231. a.
Compotationum certamina inſtituta ab Alex. M. 621.
Conchae pro domibus 116. c.
Conditura cadaverum Aegypt. 57. d.
Conjuratio Graecorum in quemvis hoſtem prima 178. c.
Conon dux Athen. in Corcyra 356. Contra Callicratidem res geſtae 372. Strategema adverſus ipſum, ſed infelix ibid. Pugna navalis cum Spart. & clades ibid. Mitylenen fortiter defendit 373. Perſarum navarchus contra Pharacem Laced. navarchum feliciter rem gerit 417. c. 438. d. Cum Pharnabazo de Lacedaemoniis victoria navalis ad Cnidium 441. b. Imperium maris Laced. eripit, ibi Cyclades ſubigit 442. Muros Athen. inſtaurat ibid. In vincula conjicitur ibid.
Conon Timothei filius legatus ad Nicanorem in Munychia 662.
Conſilium malum conſultori peſſimum 488. a. Salutare ex tempore 151. b. Neglectum 576. 681. d. Pravi effectus 359. b. Occultum Agathoclis 735. a.
Conſulare imperium etiam ab Italis inſtitutum 37. e. 1.
Conſulum Romae alter ex plebe primum creatus 300. c.
Contemtus ordinum inferiorum in civitate ſeditionis cauſa 180. a.
Contentio primorum in Rep. virorum bona & mala 31. e. 1.
Contoniatus R. Gallorum E. 607.
Contraria contrariis medicando expugnantur 126. c.
Convivalis Graecorum ritus 148. a.
Conviviorum apud Gallos ratio 212. b.
Convivium heroicum Alex. M. ducum cum Eumene 682. d.
Copratès fluv. 680.
Coragi Maced. & Dioxippi Athen. monomachia 618.
Corcyra inſula unde nuncupata 190. c. Corcyraei tergiverſantur in bello Xerxico 250. Cum Corinthiis bellum de Epidamno & victoria 303. 304. Victi a Corinthiis viciſſim eos vincunt ope Athen. 304. Seditio. In libertatem democraticam vindicatur 315. d. Alia ſeditio immanis 355. In partes diſcedunt 480. Apolloniam liberant a Caſſandri praeſidio 714. Magnam his pecuniae vim extorquet Cleonymus Spartanus 787. c. Corcyram ab obſidione Caſſandri liberat Agathocles 21. e. 2.
Corfinium Italicorum curia in bello Marſico 37. e. 1.
Corinthii regni initia & ſucceſſus uſque ad Cypſelum E. 635. Bellum cum Megarenſibus infelix 283. Cum Corcyraeis de Epidamno belligerantur 303. Victi a Corcyraeis bellum redintegrant 304. a. Bis victi a Nicia Athen. 319. Auxilia mittunt Syrac. contra Poenos 430. Naves invenerunt 419. b. Poenos fugientes perſequuntur & profligant 436. b. Seditio belli Corinthiaci cauſa 442. A Lacedaemoniis victi ibid. Occupatur ab Argivis 444. d. Alia ſeditio 477. Ab Epaminonda oppugnatur, defenditur a Chabria Athen. 493. Gallos & Hiſpanos ſubſidio illis mittit Dionyſius ibid. Dionem Syracuſ. adjuvant 513.
Corinthi fit conventus Graecorum de bello Perſis inferendo 556. Judicium habetur de rebellibus Graecis 601. b. Infeſtatur a Caſſandro 705. d. A Ptolemaeo ſubigitur 751. A Demetrio recuperatur 786. Evertitur a Romanis, inſtauraturque a Caeſare Julio E. 591.
Cornelius Merula conſulatu ſe abdicat E. 614.
Cornua Bacchum vere habuiſſe 144. b.
Coronae in Olympicis aetiologia 155. b.
Coronea, nobilis pugna, qua debilitati Athen. urbibus Boeotiae cedunt 293. d. Occupatur ab Onomarcho 528. d.
Coronus Phoronei, R. Lapitharum 169. a.
Corporis exilitas ingenio compenſata 41. c.
Corſeon planta Aegypti 6. d.
Corſicae ſitus, poſſeſſores antiqui, urbes, ſervi, proventus, incolarum victus, juſtitia, puerperii ritus, mel amarum 205.
Corybantes filii matris Deûm 132. b.
Corybas, Jaſionis & Cybeles f. matris Deûm ſacra in Phrygiam ex Samothrace tranſtulit 223. d.
Corynetes a Theſeo necatus 182. c.
Corythus rex Corinthi 167.
Cos inſula Ariſtaei ſedes ad tempus 195. d.
Cos refugium Perſarum poſt Halicarnaſſum in bello cum Alexandro 576. b.
Coſcinius imperator Italicorum in bello Marſico felix 37. e. 1.
Coſſaei cum Alex. M. belligerantur 621. Multum Antigono damni inferunt 651.
Cothon portus Carth. 124. d.
Cotta Paphlagoniae praefectus Sardanapali amicus 80. c.
Cotyora, Sinopentium colonia 413. c.
Crapula morbi letalis cauſa 625. a. Eumeni morbum concitat 683. d.
Craterus amans regis 622. Dux ordinum ad Arbela 592. Copias terreſtres ducit, navigante Alex. in Aceſine fluv. 613. a. In Graeciam miſſus ab Alex. 629. Auxilio venit Antipatro ad Lamiam 636. Finit cum eo bellum Lamiacum 637. a. Phiiam Antipatro ducit ibid. Cleopatram Philippi 640. Cum Antipatro bellum Aetolis infert 641. Cum ducibus contra Perdiccam conſpirat 641. Expeditio in Eumenem 633. Interitus ejus 644. Sepultura 703.
Crateſipolis, Alexandri, f. Polyſperchontis uxor, heroina 707. Sicyonem & Corinthum Ptolemaeo reſtituit 751.
Crateſippidas Lacedaem. navarchus quid geſſerit 365. d.
Crateuas, dux Caſſandri, victus ab Ariſtonoo, Olympiadis praefecto 697.
Creatio rerum omnium phyſica e veterum phyſiologia refertur 4. d. 5. a. 6. c.
Crenides a Thaſiis frequentatae, poſtea Philippi dictae 411. Ampliantur 514.
Creon Corinthiorum R. 178. c. Cum regia Corinth. conflagrat 179. c.
Creta olim Idaea 136. b.
Cretae rex Saturnus 142. d. Inſulae nomen mutat ibid.
Cretae incolae, Dactyli, Curetes, Titanes; Dii in ea nati, horumque inventa & merita, Heroes, Reges, gentes Cretenſibus permixtae 230. & deinc. Situs, commoditas 157. a. Piraticam exercênt E. 570. Perfidi ſunt plerique omnes 589.
Cretae incolae antiqui, Eteocretes, Pelaſgi, Dores, Barbari, Argivi & Spartani 238. d. Ferarum expers ab Hercule facta 157. a.
Cretam Aeoles & Pelaſgi occuparunt 183. a. Nomen unde 142. d.
Crethei ex Terone filii 188. c. Interitus illius 176. b.
Crinacus Macarei pater 239. b.
Crocodili deſcriptio 21. d. Venatio ejus 22. a. Infeſtatur ab Ichneumone 22. b.
Crocodilus Symbolice quid 101. d. Divinitas 56. b. Urbs ut condita 56. c.
Crocuta animal Aethiop. 118. a.
Croeſus Lyd. rex, Atyn f. amittit E. 553. Rogo Cyri juſſu imponitur ibid.
Crommyonius ſus 182. d.
Cronia, id eſt Saturnia caſtella in Sicilia 136. b.
Croton ut honoratus ab Hercule 161. d.
Crotoniatae delent Sybarim 294. Italicorum contra Dionyſium bellum adminiſtrant 444. d. Exſules reditum molientes omnes concidunt 675. d.
Crotonem a deditione diripit Agathocles 21. e. 4.
Crudelitas inſignis Hecates 173. b. Punita divinitus in Hercule 165. a. Crudelitas ſtulta Xerxis 251. 252. Ophellae exitioſa Agathocli 754. Prudenti ſermone repreſſa 533. a. Spartanorum in Plataeenſes 315. Carthag. in Selinuntis excidio cum impietate ſacrilega 361. Perſarum in Graecos 599. a. Antigoni in mortuum Alcetam 652. d. Olympiadis in Arrhidaeum & Eurydicen alioſque 676. c.
Cteſiae Cnidii Aſſyriaca 64. d. Perſica 84. b. Quando & ubi vixerit 84. a. Ubi hiſtoriam finiat 421.
Culices fugant leones 111. c.
Cumani Hetruſcos vincunt 268. A Campanorum colonia ejiciuntur 325. b.
Cuma Joniae infeſtatur a Tiſſapherne 416. a. Cumaei Leucam ſtrategemate Clazomeniorum amittunt 467. a.
Cuniculi cuniculis in Rhodo oppoſiti 791. d.
Cupiditas vincit prudentiam 352.
Cupido plura habendi metropolis injuriarum, & maximorum cauſa malorum 21. e. 1.
Curetes Cherſoneſum Cariae occupant 228. d.
Curetes in Creta, ortus, habitatio, inventa, Jovis cuſtodes 230. d.
Curſu equum ſuperat Laſthenes, Olympionices 401.
Cyane fons Proſerpinae ſacer, ejus panegyris 200. b. c.
Cyaxares primus Medorum monarcha Herodoto 84. a.
Cybeles nomen unde 134. d. Sacerdotes ut veſtiti 36. e. 2.
De Cybele Atlantiorum & Phrygum narrationes 133. & 134. Olympi primi conjux poſt Jaſionem 223. d.

Cybele

INDEX III. RERUM.

Cybele ſecunda prioris filia, Alce prius dicta 223. d. Ortus; educatio; inventa; familiares; honores 134. Honores divini in Phrygia 135. b. Cur currum trahant leones & pardales ibid.

Cyclades inſulae quando habitabiles factae 240. Poſſeſſores ante & poſt bellum Trojanum 240. d. Cyclades inſulae ad Cononem a Laced. deficiunt 442. a. Infeſtantur ab Alex. Pheraeo 507. Memnoni ſe dedunt 577. a.

Cydoniae, urbis Cretae, conditor & ſitus 237. d. Oppugnatur a Phalaeco infeliciter 543. d. Cydoniatarum facinus impium E. 579.

Cydrolaus Macarei f. Sami poſſeſſor 239. d.

Cycnus Martis f. ab Hercule in ſolitario certamine interimitur 196. b.

Cyllenen obſidione liberat Ariſtodemus 707. b.

Cylon Crotoniata, Pythagor. oſor E. 556.

Cymbala inventum Cybeles 134. b. Bacchi 87. d.

Cymbalorum uſus in acie a Baccho inventus 87. d.

Cyme ab Amazonibus condita 132. a.

Cynamolgi Aethiopes 115. a.

Cynnae ſepultura 699. c.

Cynocephali 117. c.

Cyprus, Euagorae cum Perſis de hac bellum 447. b. Reges Ocho rebellant 531. c. Oppida numerantur 532. b. Antigonum contra duces confoederatos adjuvant 703. b. Redit in Ptolemaei ditionem 743. a. Demetrii de hac cum Ptolemaeo bellum 757. d. Recuperatur a Demetrio 761. a.

Cyrenaei ſeditionem funeſtam excitant 415. b. E. 550. Societatem jungunt cum Alex. M. 588. Bellum cum Thimbrone 638. Ab Ophella Ptolemaei imperio ſubjunguntur 639. Rebelles in ordinem rediguntur a Ptolemaei legatis Agide & Epaeneto 715. Auxiliatum proficiſcuntur Agathocli, ſed infeliciter 753. Cyrenaicae fertilitas 128. c.

Cyrene mater Ariſtaei 195. b.

Cyrnos Latinis Corſica, ubi 205. b.

Cyrnus Argivus Cherſoneſi princeps ut factus; urbs ejuſdem nominis 229. a.

Cyrus, pater a Perſis nominatus 264. c. E. 553. Cyrus a Medis imperium Aſiae ad Perſas transfert 85. b. A Scytharum regina cruci affixus 90. c. Cyri majoris benignitas allexit populos ad imperium illius 342. c. Aſtyagem vincit E. 552. Croeſum rogo eripit 553.

Cyrus junior Cteſiae altor 84. a. Lyſandrum adjuvat contra Athen. 368. 388. Fratri Artax. bellum meditatur 401. d. Infert 405. Expeditio ejus & auxilia; copiae; prudentia; liberalitas; tranſitus in Ciliciam; exercitum compeſcit 406. Stativa; oratio 407. Pugna cum Perſis & interitus 408. Ducum poſt ejus obitum virtus 400. & deinceps.

Cythera a Nicia capiuntur 320.

Cyzicus redditur Athen. 351. Capitur a Laced. 556. Obſeſſi ab Arrhidaeo hoſtem ſtrategemate eludunt 654. c.

D.

DAci a Nino ſubacti 64. d. Vide *Drangae.*

Dactyli Idaei, ubi, quot, ſtudia, inventa, honores 230. c.

Daedalus Labyrinthi & ſtatuarum rationem ex Aegypto in Graeciam attulit 61. d.

Daedali monumentum & honos in Aegypto 61. d. Statuae ceu vivae 192. c. Cum prioribus ſtatuariis collatio 192. c. Exſilium & cauſa 192. d. Opera in Creta 193. a. b. Fuga e Creta 193. b. Opera in Sicilia 193. d. Filius Icarus ibid. Alae, navis ibid. Genus & ſollertia 192. b. Opera in Sardinia 164. b.

Daedalidae in Attica 192. d.

Daimenes Motyaeus in crucem a Dionyſio actus 415. b.

Damas Syracuſ. amator & dictator Agathoclis 671. d.

Damis praefectus Caſſandri 705. d.

Damophilos hiſtoricus 517.

Damophili Rhodiorum navarchi contra Demetrium res geſtae 781.

Damophilus Ennaeus, crudelis in ſervos, a ſervis cum uxore captus contumelioſe tractatur, & crudeliter necatur 34. e. 2. Filiae ejus ob humanitatem parcitur ibid. E. 599. 600.

Danai peregrinatio ad Rhodios 227. d. Templum condit ibid.

Danaus, Judaeorum Aegypto expulſorum ductor in Graeciam 40. e. 1.

Danubius cum Rheno in Oceanum teſte Diodoro influit, ſed falſo 211. a.

Daphnaeus dux Syracuſ. Agrigenti 277. E medio tollitur a Dionyſio 383. c.

Daphne Tireſiae f. vates, oracula conſcripſit 187. Sibylla vocata, Homero multa ſuppeditavit ibid.

Daphnidis hiſtoria 279. a. Patria; genus; ſtudium; inventa calamitas ibid.

Dardani ortus e Samothracia 223. b. Regnum potens in Aſia ibid. Rex Trojae 192. a.

Dardani gens Thracica a Dardano 223. c.

Dardani gens & Dardanus urbs 192. a.

Dardanum Phrygiae 353. d.

Darius inferior Seſoſtri 37. d. Honoratus ab Aegyptiis 106. In Scythiam copiae quantae 65. d Apparatus ad bellum cum Graecis ante obitum 242. d.

Darius Xerxis f. trucidatur a fratre 278. c.

Darius II. R. Perſarum 322. Succedit Sogdiano ibid.

Darius ultimus a Bagoa rex factus 564. Excellens virtute 565. Contra Alex. ut ſe praepararit ibid. Duces vincuntur ad Granicum 573. Conſultatio de bello & crudelitas in Charidemum Athen. 577. Poenitentia ibid. Coactus imperator 578. Copiarum numerus ibid. Expeditio prima in Alex. ibid. Tabernaculum cum gynaeceo captum 580. Fuga 581. Conditiones Alexandro offert, & denuo ſe praeparat 582. Secunda expeditio 590. Legatio ad Alex. & conditiones aliae ibid. Pugna cum Alex. ad Arbela & fuga 591. &c. Bellum renovat 596. Menſa ejus aurea ſcabellum Alex. facta 597. Suſianos theſauros conſulto relinquit Alexandro; a Beſſo per dolum caeditur 601. Praefecti ſe dedunt Alex. 602. Mortem ejus ulciſcitur Alex. 606. Filiam ducit uxorem 618. Familiam benigniſſime tractat 581. Fratrem Oxathrem corporis ſui cuſtodem facit 603. c.

Daſco locus Syracuſis 337.

Datames Cappadocum Satrapa a Perſis deficit; ſolertiſſimus imperator; ſtrategema 505. Mirifice proditorem ulciſcitur; mors ejus ibid.

Datames Cappad. R. 31. e. 3.

Datis Perſarum praefectus in Marathone 242. d.

Daunia vaſtatur a Rom. 675. d.

Debae Arabes 125. a. Cameli horum 125. b. Fluvius aurifer ibid.

Decelia a Spart. munita 335. Bellum Decelianum ibid.

Decemvirûm Romae magiſtratus & tyrannis 300.

Decii Jubellii Tribuni Rom. graſſatio Rhegii & poena 22. e. 2. & E. 562.

Docles ſexcentorum praeſes Syracuſis 673. d.

Defenſionis oppreſſo non praeſtitae poena 49. a.

Deianira Herculis uxor 167. b. Veſtis Herculi miſſa 169. d. Philtron exitiale 169. d.

Deidamia Aeacidae, Pyrrhi ſoror, obſidetur cum Olympiade 190. a.

Deigma in urbe Rhodi 695.

Dejoces Medorum rex E. 549.

Deiphobus Herculem expiat 165. b.

Deipyle uxor Tydei 186. b.

Delium ab Athen. munitum 321. d. Expugnatur a Boeotis, & Athen. clade nobilitatur 322. b. Deliorum panegyris a Boeotis inſtituta ibid. Pugna ad Delium Roman. & Antiochi E. 574.

Delphicum templum a Gallis ſpoliatum 214 b.

Delphi; fanum miraculoſe contra Xerxem defenſum 250. Praedae Trinacriae partem huc mittunt Syracuſii 303. Apollo Delphicus Thuriorum ſe conditorem facit 305. c. Oraculum ut inventum 523. Tripus quare extructus; anus cur ſortes edant ibid. Templum a Phocenſibus occupatur ibid. Spoliatur 526. Oraculi propugnatores & oppugnatores Graeciae populi recenſentur 525. Pecuniae direptae ſumma incredibilis 540. Templi pavimentum a Phalaeco erutum ibid. Exſpoliatores divinitus puniti 542. Oraculum inſtauratur ibid.

Delta 20. a. Fertilitas & figura 21. a.

Demadae captivi libertas erga Philippum victorem inſolentem 555. Oratores Alex. dedendos ſervat 570. a. Violatarum legum ter damnatus 603. c. Interitus ejuſdem 658.

Demagogi calumnioſi Argis ut puniti 458. a.

Demarata Gelonis uxor 256. Ejus nummus Demaretium nominatus ibid.

Demarati Spart. ad Xerxem de fortitudine Graecorum reſponſum 545

Demarchus nobilis Syracuſanus necatur a Dionyſio 383. c.

Demetrius Syriae praefectus a patre 709. Ejus conſiliarii ſenes periti ibid. In Ptolemaeum profectio irrita 715. Reditus inde feſtinatiſſ. ibid. Bellum cum Ptolemaeo & Seleuco, pugna & fuga 717. Formae dignitas, multitudinis favor erga ipſum 715. Gazam amittit 717. Auxilium parentis invocat 718. Cillen Ptolemaei ducem incautum opprimit & exercitu potitur 721. Expeditio in Nabataeos 723. &c. Pax cum illis 724. Expeditio in Babyloniam irrita 725. Athenienſibus libertatem reſtituit 756. Honores illi habiti ab Athen. 757. In Cyprum expeditio & res illic geſtae ibid. Cum Menelao Cypri praefecto pugna infelix ibid. Machinae in Cypro & Helepolis 758. Salaminem occupat ibid. Machinae conflagrant ibid. In Cypro contra Ptolemaeum apparatus & aciei ordinatio 759. Strenuitas & victoria 760. Rex nominatur 761. Claſſis prope Gazam afflictio & periculum extremum 771. Bellum cum Rhodiis; cauſa; aphormae; & initia 774. Apparatus & expeditio 775. Machinae 776. Pugna non ſatis proſpera 777. Helepolis deſcribitur 779. Proſopographia ejus luculenta 780. Rhodum ejus milites ſubintrant, ſed repelluntur 784. Expeditio ad liberandos Graecos 785. Bellum cum Caſſandro 785. Sicyonem occupat: in locum commodiorem tranſpoſitam Demetriadem nuncupat 786. Corinthum & alias Peloponneſi urbes recuperat ibid. E Graecia revocatur a parente 789. Eleuſiniis ſacris initiatur 790. Theſſaliae oppidis libertatem reddit ibid. Pacem cum Caſſ. facit 791. Res proſpere gerit ibid.

Demetrii poſt caedem patris fuga 21. e. 1. Thebas capit muroſque diruit 21. e. 10. Clementia in victos ibid. E. 560. Siciliae res exploratum mittit 21. e. 11. Antipatrum Caſſandri necat & poſt hunc fratrem ejus Alexandrum 21. e. 7. A Seleuco captus Pellam in Syriam mittitur E. 561.

Demetrius Seleuci f. obſes Romae E. 584. Nicator R. Syriae, vincit Alexandrum 32. e. 1. Inſoleſcit vehementer E. 592. 594.

Demetrius Phalerenſis, Athenis Praefectus 714. d. Ad Ptole-

macrum in Aegyptum ſe confert 756. d. Gubernatio lenis & pacifica 667. d.
Demetrius Philippi f. obſes Romae E. 619. Interficitur 574.
Democratiae primitus a Jove inſtitutae 234. a.
Democratiae noxii potentes in civitatibus 670.
Democritus in Aegypto 62. b. Sententia de incrementis Nili falſa 25. b. Obitus ejus 401.
Demonax Mantinenſis arbiter ſeditionis Cyrenenſium E. 550.
Demophilus Agathoclis legatus cum Paſiphilo 727.
Demophon Athen. dux ad recuperandam Cadmeam Thebanis ſuccurrit 470.
Demophon Theſei f. 164. c.
Demoſthenes Athen. dux, res geſtae contra Aetolos & Ambraciotas 317. Pylum munit ibid. Expeditio in Boeotiam 321. Cum Hippocrate vincitur a Boeotis ad Delium 322. Dux in Sicilia 336. Salutare conſilium 337. Capitur 341. Necatur 347.
Demoſthenes quantus orator 539. a. Secundus ei Python 554. d. Athen. bellum cum Philippo concitat 539. a. Boeotos ad ſocietatem Athen. contra Philippum adducit 554. c. Δημοφάγος 564. Ab Harpalo corruptus damnatur 620. In exilium abit 634.
Demoſthenis nomen cur Catoni cenſorio ſit impoſitum E. 605
Demuchi Theſpienſes Herculani 164. a.
Dentiſcalpium veneno intinctum Agathocli exitiale 21. e. 12.
Deorum Aegyptiorum alii terreſtres, alii coeleſtes 8. a. d.
Deorum hiſtoria ex Aegypto 61. d. Cultus, inventum Mercurii in Aegypto 10. a. Per deos Aegyptios elementa ſignificantur. 8. a.
Deorum cultus a Cretenſibus orti 237. b. Ab Aethiopibus 100. c. Cognomenta a familiaribus locis 237. c. Mater Samothracicos ritus invenit 132. b.
Dei certo & rato judicio omnia fieri ſtatuunt Chaldaei 82. c. Dei neglectus poena 167. c. Dei obliviſcuntur homines in rebus ſecundis 23. e. 10.
Derbices a Nino ſuperati 64. d.
Derceto dea Syra mater Semiramidis 65. c.
Dercyllidas Laced. dux Troadis urbes occupat 417. Cherſoneſios tutatur ibid.
Detrectationum cauſae, invidia & ſtupiditas 26. c. 1.
Deucalionis diluvium 7. b.
Deucalion Minois ſecundi f. 183. b.
Deucetius, Siculorum dux 281. Menaeum urbem condit 283. Neas patriam ſuam transfert & amplificat 288. a Urbes inter ſe gentiles in unam communionem redigit 287. d. Cum Agrigentinis & Syracuſanis bellum gerit & ſuccumbit 289. Audax facinus; relegatur ibid. Ab exſilio reverſus novam coloniam in Siciliam ducit 294. a. Calatinorum urbem condit 302. Morbo decedit inter magnificos conatus ibid.
Deus Jao Diodoro Hebraice vocatur 59. c.
Deos, opem fert Graecis contra Xerxem 249. b. Ejus ira calamitatum publicarum cauſa 482. c. Calumniatores Argivorum per ſeditionem necatorum punit mirabiliter 488. a. Atrociter & manifeſte de ſacrilegis vindictam ſumit 542. 543. 545. Prodigio oſtendit ſe adjuvare negotium Timoleontis 545. b. Fulmine dejicit aedes nimis magnificas 553. d. Agathoclem ulciſcitur 769. Huc pertinent caetera, quae Diodorus de Numinis cuncta moderantis providentia paſſim religioſe attexit, ſcriptor non minus ſanctus quam prudens.
Dexippus Spart. Agrigentinis opitulatur 377. a. Proditionis inſimulatus 378. c. Gelam cum praeſidio defendit 381. d. In Graeciam dimittitur 383. b.
Δήμητρος etymon 8. b.
Diademata geſtandi mos a Baccho 148. d.
Diaetae variatio 99. a. Probe conſtitutae ratio in Taprobana ibid.
Dialecticae inventio 232. a.
Diagoras, Athenis damnatus, fugit ex Attica 333. d.
Diana Lucinae miniſtra; inventa; cur puerorum nutrix 234. d. & 235. a.
Dianae cognomenta a locis 237. c. Ortus; quae illi loca in Sicilia dedicata 200.
Diana Tauropolos 91. a.
Diallus univerſalis hiſtoricus 21. e. 5. V. Diyllus.
Dicaearchus Aetolus pirata E. 572.
Dictynnae Britomartis & Dianae cognomentum unde 236. d.
Diegylis Thracum rex atrox & nefarius E. 595. 596.
Dii apud Atlantios orti 132. d. Ex Creta in varias orbis partes egreſſi 237. c. Hominibus familiares in animalium ſpecies converſi 8. d. Convivae Cadmi in nuptiis quid ſinguli donarint 223. d.
Dii Aegypt. in pugna cum Gigantibus animalium formam induunt 54. c.
Dii Chald. principes, horumque officia 83. a.
Diluvium eruptione Ponti factum 223. a.
Diluvium in Boeotia ab Hercule excitatum 158. a. Rhodi 226. c. Samothracicum 223. a. Deucalionis 7. b.
Dimnus inſidiator Alexandri proditus 604. b. Supplicium ibid.
Dindyma mater Cybeles 134. a.
Dinias, Caſſandri dux, contra procubias Olympiadis 690. a.
Dinocrates, ſervatur e laniena Syracuſ. per Agathoclem 671. d. Exſulum Syracuſan. dux, Carthagin. opem implorat 727. Infelix cum Agathocle pugna ibid.
Dioclis Syracuſ. leges & Tragicus exitus 347. 348. Heroicis a morte honoribus affectus ibid.
Diocles Syracuſ. ductor auxiliariorum ad Himeram 362. d. Himerenſes in ultimo diſcrimine deſerit 363. d. Hermogenis artibus in exſilium actus 371. a.
Diocles Arabiae princeps 32. e. 1.
Diodori adjumenta hiſtoriae ſcribendae 3. c. Patria Agyrium 3. d. Circa hiſtoriam φιλαλήθεια & ſtudium 3. c.
Diodoreae hiſtoriae initium 3. d. Diſtributio ibid. Finis 4. a. Temporum notatio 4. a. Cur reliquis anteferenda 2. d.
Diodorus hiſtoriae antiquae ſtudioſus 146. d. Unde hiſtoriam exorſus ibid. In perſcrutanda veritate ſtudium 104. d. Superioribus quo praeſtet 2. d.
Diodori Siculi hiſtoria quot annos complexa a Trojae deſtructione uſque ad Agathoclem 670. d. Item ad caedem Antigoni inde uſque 733. d. Item ad expeditionem Agath. in Africam a Trojae excidio ibid.
Diodorus Athen. dux in Thracia 367.
Diomedis equae hoſpitum devoratrices 155. d.
Diomedontis Athen. ducis ſupplicium adituri praeter meritum oratio 386. d.
Dionis Syracuſani deſcriptio, fuga, praeparatio ad bellum cum Dionyſio 512. 513. Exiguis adjumentis res magnas conficit ibid. Expeditio in Dionyſium 515. Quid juverit illum maxime in evertenda tyrannide ibid. Dux Syracuſ. conſtituitur ibid. Cum Dionyſio pugna, virtus & victoria 516. Mercenariorum dux factus profligat adverſarios 519. Revocatus Dionyſianos opprimit & Syracuſas eripit; patriae ſervator; honores 520. 521. Factum omnium pulcerrimum 521. Gratus erga deos, placabilis inimicis ibid.
Dionyſiodorus hiſtoricus 507.
Dionyſus idem qui Oſiris 7. c. Unde nominatus 50. d. Idem qui Bacchus 136. d.
Dionyſius Mythologiarum ſcriptor 140.
Dionyſii Syracuſ. ingentes copiae 66. d.
Dionyſius ſupplicio ſubtrahitur, poſt infelicem Hermocratis irruptionem 370 c. Multam pro illo exſolvit Philiſtus 380. d. Optimates concitans ad tyrannidem graſſatur, & fit praetor ibid. Geloos ſibi conciliat 381. Exſules Syracuſ. ut revocentur ibid. Interfectis opulentioribus, de pecuniis illorum ſtipendia militibus ſolvit ibid. Duces proditionis incuſat; ſummus imperator creatur 382. Satellitium Piſiſtrati commento ſibi adjungit 383. Tyrannum ſe declarat & affinitatibus munit ibid. Incaſſum Gelois contra Poenos ſubſidio venit 390. Equites rebellant, regiam diripiunt, uxorem contumelioſe tractant 392. Expeditio in ſeditioſos ibid. Pacem cum Amilcare facit 393. Dominatum praemunit 398. Expeditio contra Siculos, & defectio militum ibid. Oppugnatur a Syracuſanis ibid. Abdicatio imperii diſſuadetur 399. Fortunam maxime propitiam habuit 395. d. Ut munitus perpetuo inceſſerit 396. a. Strategema contra obſidentes 399. Profligatis Syracuſ. in priſtinum reſtituitur 400. Confirmatur clam a Spart. ibid. Bellum cum oppidis Chalcidenſium; quaedam ſubigit 402. Epipolas muro firmat incredibili celeritate 404. Philoponia 405. Adranum condit 416. Belli cum Poenis cauſa & apparatus 418. Validiſſimis contra Poenos copiis ſe inſtruit 420. Syracuſ. ad bellum adhortatur ibid. Duas uxores ducit 421. Bellum Carthag. indicit; auxiliares, numerus copiarum & navium 422. Socias Carthag. urbes invadit; a Graecis contra Poenos auxilia petit & accipit 430. In odium & contemtum vocatur a Theodoro Syracuſ. 431. Eulogium tanquam in tabella exhibetur in Theodori oratione 431. Cum Gelone odioſe confertur ibid. d. Claſſem Poenorum extreme affligit 434. A ſeditioſis mercenariis ſe liberat 437. Meſſanam inſtaurat ibid. Tauromenitas obſidet 443. Ad Tauromenium in vitae periculum venit 443. d. Magonem vincit 444. Rhegium tentat ibid. Novum cum Poenis bellum & pacificatio 446. Rheginos invadens repellitur 448. In victos Graecos clementia 450. Poemata Olympiae exploduntur 452. Quadrigarum & navis infelicitas ibid. Inhumanitas in deditos Rheginos 453. Poetaſter 460. Platonem vendit 461. Poemata iterum exſibilantur in ludis Olympiis 461. Molitiones contra Graeciam 464. Illyrios adjuvat ibid. Fanum expilat; ad bellum Carthag. ſe praeparat; victoria de Poenis 465. Inſolentia; foeda ſtrage vincitur 466. Pacificatio ibid. Gallos & Hiſpanos Corinthiis ſubſidio mittit 493. Carth. ditionem invadit 495. Carmine victor, crapula exſtinguitur 496. Oraculum de morte ibidem. Arrogans de regno ſuo dictum 512. Diffidentia 766. Epiſtola ad ſacrilegos Athen. 541. Perduratio in tyrannide 773.
Dionyſius junior patri ſuccedit 496. Ignavia 512. Bellum cum Lucanis ibid. Cum Dione 515. & deinceps. Expeditio & fraus in Syrac. 516. Pacem a Dione fruſtra petit 519. Vincitur 516. 518. Syracuſis excedit ibid. Potentia cum everteretur quanta 514. d. Regnum per filium recuperat 529. Syracuſis iterum regnat 546. a. Ab Hiceta vincitur ibid. Tyrannide ſe abdicat & privatam deinceps vitam degit 547. c.
Dionyſius Heracleae princeps 556. Obitus ejus 772.
Dionyſius Munychiae praefectus 708. Amiſſo Piraeeo Munych. fugit ſed fruſtra 756.
Diophantus dux Athen. militat Nectanebo in Aegypto 535. d.
Diophanthus Hermaphroditi ſeu Androgyni parens 32. e. 1.
Diocorides claſſis Antigoni praetor 705. b.
Dioſpolis Aegypti poſtea Thebae 9. c.
Dioxippi Athen. pugna ſingularis cum Corrago Maced. & victoria illuſtriſſ., ejuſdem indigna ſors; & interitus miſerabilis 615.
Diphilus, harmoſtes Laced. Rhodi 446.
Diphilus Babylonicae arcis praefectus Antigono 720. d.
Diphilus hiſtoricus ibid.

INDEX III. RERUM.

Direptio Perſepolis 568. Thebarum ibid. Syracuſarum per milites Agathoclis 673. d.
Diſciplinae Aegypt. Arithmetica, Geometria, Aſtrologia 51. b.
Diſciplina per familiae traditionem melior 82. In diſciplinis multa Minerva invenit 235. b.
Diſciplinae militaris rigida obſervatio apud Rom. 319. b.
Diſcipulus magiſtrum interficit 140. c. Magiſtro ingenioſior 162. d.
Diſſecta conglutinandi vis mirifica 98. c.
Dithyrambici Poetae eximii 421.
Divinandi mos e victimis humanis apud Gallos 213. d.
Divinare ſolent morituri 627. c.
Divinae providentiae adſcribitur terrae motus in Peloponneſo 482.
Divortii lex Charondae 298.
Diyllus Athenienſis, hiſtoricus 518. 559.
Docilitas Themiſtoclis 281. d.
Docimus praefectus Antigoni 712. d. Ab Antigono deficit ad confoederatos 788. c.
Docimus Perdiccae praefectus, capitur ab Antigono 651. a. E cuſtodia elapſus iterum capitur 679.
Doctores infidi Telchines 226. b.
Dolio perforato aquam inferunt ſacerdotes Aegyptii 61. c.
Dolopes adhaerent Athen. in bello Lamiaco 639. b.
Domini a ſervis interfecti 36. e. 1.
Domus Aegyptiorum quondam arundineae 28. d.
Domus e conchis 110. c.
Domus magnifica Syracuſis LX. lectorum 553. a.
Donicus, legatus Dionyſii interficitur 398. d.
Dorienſium cum Lapithis bellum ope Herculis 169. a.
Dorienſes a Thebanis exſulibus expulſi 187. d.
Dorienſes contra Phocenſes defenduntur a Lacedaem. 283. Socii Athen. in bello Lamiaco 733. b.
Doricus Spartanus coloniam in Siciliam ducit 160. d.
Doricus Rhodius, ſuccurrens Mindaro fugatur ab Athen. 353.
Doris Locrenſis, Dionyſii uxor 420.
Doriſcus Thraciae locus 243. d.
Dorus Hellenis f. 183. a.
Doſiades rerum Creticarum ſcriptor 236. a.
Draco Colchicus quid 174. c. Heſperidum quid 262. c.
Drangae domantur a Nino 64. d.
Drangina Alex. ſubjecta 604. b. Staſanoris provincia 628. d. Eidem confirmatur ab Antipatro 648. d.
Drepanum infeliciter tentatum a Rom. 23. e. 12.
Dromichaetes, Thracum rex, Lyſimachum capit & honeſte habet E. 559. 560.
Druidae Gallorum philoſophi & Theologi 213. d.
Dryopes ab Hercule ſedibus emoti 168. d. E Graecia in Cyprum transnavigarunt 168. d. In Peloponneſi urbes 169. a.
Drypetis Darii f. Hephaeſtionis uxor 621.
Duces Alex. quo ordine collocati in proelio Arbel. 592. c.
Ducetius, vid. Deucet.
Dux impius infelix 433. c. Militum deſertor 750. 769. A ſuis captus, & inopinato liberatus 750. 769.
Duris hiſtoricus 488.
Dymaei Ariſtodemi praeſidium trucidant 707. In libertatem ſe vindicant ibid.

E.

EBrietas & negligentia Syracuſas fere perdidit 520. Ebriorum duae affectiones 149. b.
Ecbatana a Semiram. exornata 72. b.
Ecbatanis aquae ductus inſignis 72. b. Regia Arbacis 81. d.
Ecbatanis regia magnifica 621.
Echemus Tegeat. rex Hyllum monomachia ſuperat & caedit 182. a.
Echetla Siciliae capta ab Agathocleanis, vindicatur in libertatem a Xenodoco 748.
Eclipſis Lunae ante cladem Athen. Siculam 337. Solis horrenda, Agathocle in Africam trajiciente 737.
Ecnomus collis in Sicilia 729.
Ecregma locus prope Aegyptum 706.
Educatio frugalis 51. b. Educationis bonae effectus 510. Educatio liberorum inter Moſis leges una de primariis 40. e. 1.
Eetion navarchus Athen. bis victus a Clito, Macedon. claſſis praefecto 636. a.
Echecrates Virginem Pythiam, Apollinis vatem, ſtuprat 524. b.
Effoeminati hominis inſigne exemplum Sardanapalus 78. a.
Elatea capta a Philippo 554. a.
Eleam populantur Athen. 309. c.
Electrum ubi provenit 209. d.
Electryon Boeoti f. 183. b.
Elei, in unum oppidum commigrant 269. Contra Laced. ſe defendunt, oppida quaedam amittunt 404. b. Cum Arcadibus & Piſatis bellum 497. Jactura urbium quarundam ibid. Cum Phalaeci militibus contra populares funeſtum bellum gerunt 543. d. Detrectant Alex. imperium 563. Athen. ſocii ad Lamiam 633. Elis a Teleſphoro ſubjugata 719. a. Sacra Eleorum regio Exc. Valeſ. 547. T. 11. Arx Elea ſolo aequatur; libertas reſtituitur per Ptolemaeum Antigoni 719. a.
Elementa quae ſoli, quae lunae ſubjecta 7. d.
Elementa deorum nomina habent in Aegypto 7. d. 8. a.
Elephantum venatores Aethiopes 112. c. Venationis modus 112. c.
Elephantes Indici 89. b.
Elephanti a ſerpentibus devorantur 104. Cum Rhinocerote pugna 117. b.
Eleph. coitus; uteri geſtatio; partus; vivacitas 89. b.
Eleuſin Attica unde nuncupata 232. d.
Eleutherae in Boeotia 139. d.
Eleutherocilices 131. d.
Elienſes Athenienſ. militant in bello ad Lamiam 633. b.
Elliſſus capitur a Laced. 350. d.
Elocutio hominum prima 5. d.
Elocutionis ſtudium excultum a Mercurio 236. a.
Eloquentia commendatur 2. b.
Elymas, Afrorum rex, Agathoclis ſocius 741. Deficit 742. Victus interimitur ibid.
Emathion rex Aethiopum 163. a.
Embyſarus Indus 610.
Empedionis Silinuntii gratia apud Carthag. prudentia, meritum in patriam excitam 362. b.
Endii legati Spart. Laconica oratio Athenis 358. c.
Engyum Cretenſium urbs in Sicilia 194. d.
Enna fit juris Meſſeniorum e Peloponneſo exortorum 438. a. Timoleonti ſubditur 548. A Rom. capta 23. e. 9. A ſervis capta diripitur & vaſtatur 34. e. 2. A Rupilio circumſeſſa capitur ibid.
Ennaeorum tyrannus Acimneſtus, infelix 402. d. Ennaeis tyrannum ſubornat & tollit 403. a.
Ennaeum pratum fragrantiſſimum 199. d. Proſerpinae ſacrum 200. b.
Enneadecaeteridis Metonicae elogium 305.
Entella ſubacta a Dionyſio 495. Obſidetur a Poenis 545.
Epaenetus claſſis Ptolemaei contra Cyrenen praetor 715.
Epaminondae elogium 477. Thebanorum imperator 484. Hoſtibus tranſitum intercludit 485. Strategemate milites ſuperſtitione liberat ibid. Cum R. Spart. Cleombroto foedus, mox ſolutum 486. Virtus in proelio Leuctrico & victoria inſignis ibid. In Laconiam impreſſio 490. Corinthum obſidet 493. Meſſenes inſtaurandae auctor 491. Exercitum conſervat 494. In ordinem a Thebanis cogitur 495. Geſta in Peloponneſo ibid. Ad capeſſendum maris imperium Thebanos exhortatur 498. Spartam ſine effectu tentat 500. Mantineam & letale vulnus 503. Pythagoricae diſciplinae alumnus 510. Philippi Maced. condiſcipulus ibid. Auguriorum ſuperſtitionem nihil curat 484. 485. a. b. d. Proditionis immeritiſſime accuſatus 495. Ducum Graecorum omnium praeſtantiſſ. 501. d. Apophthegmata morituri 503. Ejus praeceptor Lyſis Pythagoreus E. 556.
Epheſus, tentatur ab Athen. non ſatis feliciter 365. a. Occupatur ab Antigono 655. d. Subjicitur Prepelao duci Lyſimachi 788. c. Liberatur per Demetrium 791. a.
Ephialtae Athenis ſeditio & interitus 282.
Ephialtae Athen. virtus in propugnat. Halicarnaſſi 574. Interitus ejus 576. a.
Ephorus hiſtoriam accurate diſtribuit 199. a. Unde exorſus 146. c. Mendax ſcriptor 266. De Nili incrementis error 23. 25.
Ephorus hiſtoricus 550. De Alcibiadis interitu 400. d.
Ephori Spartani regibus imperant 709. d.
Ephori Indorum 89. a.
Ephyra Theſſaliae ab Hercule capta 168. b.
Epicedia Graecorum, qui pro patria in bello Xerx. occubuerant 259.
Epicnemidii Locri a Phayllo oppugnantur 530. a.
Epicuri dictum ad vitae correctionem aptiſſimum 25. e. 7.
Epidamniorum ſeditio 303. Subiguntur a Corcyraeis 303. d. Cum Caſſandro ſocietatem ineunt 708. b. Urbs Glauciae Illyrior. regi traditur a Corcyraeis 714.
Epigonorum in Thebanos expeditio felix 186. d.
Epigramma de victoriis Cimonis in conſecratione decimae e manubiis Perſarum 274. b.
Epimenides Theologus, rerum Creticarum ſcriptor 239. a.
Epipolae locus Syracuſis 334. b. Occupantur ab Athen. ibid. Recuperatae a Syrac. fruſtra tentantur ab Athen. 336. d. Muro firmantur a Dionyſio 405. a.
Epirus, regem ſuum expellit, a temporibus inde uſque Trojanis primum 690. Victi a Philippo Caſſandri legato 712.
Epitaphium Iſidis 16. c. Oſiridis 16. d. Oſymanduae 31. a.
Epopei Sicyonii impietas E. 545.
Epulum magnificum inſtituunt duces Alex. cum Eumene conjuncti 682. d.
Equeſtre ſtudium Amazonibus cordi 130. d. Equeſtris rei ſcientiam princeps Neptunus docuit 233. a. Equi egregii Laomedontis 171. d.
Equites Theſſalici caeteris praeſtantiores 502. b.
Equorum exercitium Eumenianum 650.
Equus ab homine curſu victus 401.
Eratus, Muſarum unius, etymon 150. d.
Erbeſſinorum Siciliae urbem obſidet Dionyſius abſque effectu 398. d.
Erbeſus deſerta 23. e. 9.
Erbitaeorum colonia Aleſa Siciliae 403. c.
Erctae Sicul. caſtellum 22. e. 14.
Ereſus urbs inſ. Pityuſae 206. c. Quando frequentata ibid.
Ergamenes Aethiopum R. tollit legem de funeſta regum abdicatione 102. c.
Erginus Minyarum rex 152. c.
Erichthonius dives 192. a.
Eridanus nunc Padus 210. b.
Erigyius, dux ordinum ad Arbela 592. Cum Staſanore con-

tra Areos mittitur 605. c. Monomachia Satibarzanem vincit 606. c.
Eriphyle auro corrupta maritum & filium prodit 186. c. 187. a. A filio necatur ibid. Monile & peplum unde 187. a.
Eripidas Spart. res in Theſſalia tyrannice adminiſtrat 417.
Errare humanum, perſeverare in errando amentis 21. e. 15.
Erycis genus; imperium; urbs; templum Veneri exſtructum 196. b. c. d. Cum Hercule lucta & pignus depoſitum 160. c.
Erycinae Veneris templum, ejus magnificentia; incrementa; duratio; cultus religioſiſſ. & proventus 196. c. d.
Erycinam Pyrrhus heroice conſcendit & capit 22. e. 14.
Erycini dedunt ſe Dionyſio 422. Urbem Imilco occupat 426. Recuperat Dionyſius 494. d.
Erymanthius ſus, difficilis ſubactu, ab Hercule ſuperatur 153. d.
Erymnon Aetolus, Conſiliarius Antandri, ſententia ſua tutatur Syracuſas 740.
Erythrus Rhadamanti f. Erythrorum rex 238. b.
Eryx a Poenis diruta 23. e. 9.
Eſſedum currus Britannicus & Gallicus 209. b. 212. c.
Eteoclis Thebani perfidia in fratrem & bellum exitiale 186. a.
Eteocretes Vetuſtiſſ. Cretae incolae 230. b.
Eteonicus Callicratidae legatus ad Mitylenen 384. a. Obſidionem Mitylen. deſerit 386. a.
Eteſiis flantibus imbres largiſſ. cadunt in Troglodytica 115. c.
Eteſiarum flatus inhibiti peſtis cauſa 316. b.
Eteſicles Athen. praetor claſſis in Zacyntho 480. Res geſtae 481.
Euadne Peliae f. 178. c.
Euaephni Spartani perfidia E. 548. Occaſionem praebet bello Meſſeniaco ibid.
Euagoras Rex Cypri bellum Perſis movet 459. & ſeq.
Euagoras Satrapes Ariae 696. d.
Euboeam Xerxes ſubigit 249. Pericles Athen. ſubigit 133. Euripum incolae ejus obſtruunt auxilio Boeotorum contra Athen. 355. b. Athenienſibus ſe adjungunt 472. c. Bellum inteſtinum 513.
Eubuleus Jupiter 134. c.
Eudamus, inter Satrapas 678. c. Elephantos Eumeni adducit, iisque praeeſt ibid. Siniſtrum cornu regit Eumeni contra Antigonum 685. c. Prae caeteris munere obſtringitur ab Eumene 679. a. Interitus ejus 694.
Eudocimus, harmoſtes Laced. in Rhodo 446. d.
Eudoxus Mathematicus in Aegypto 62. b.
Euemerus, Caſſandri R. amicus, ſacrae Hiſtoriae auctor E. 633.
Euenus fl. Aetoliae 268. c.
Euitus, Ariae praeficitur ab Antigono 696. d.
Eulaeus fluvius 681.
Eumachus, Archagathi legatus, in Africa res feliciter gerit 762. Quas urbes ibi ceperit 763 c. Fortuna mutata ibid. Debellatur ab Hannone 765. a.
Eumelus Boſporita, cum fratre armis de regno diſceptat 743. Vincitur a Satyro ibid. Vincit Prytanim fratrem & occidit 744. In fratrum poſteros graſſatio; imperium mite; incrementa; interitus ibid. Oraculum de ejus obitu 645.
Eumenes, Paphlagoniae & Cappadociae adminiſtrator factus 628. Praeficitur Cappadociae denuo 636. Expeditio in Antipatrum 643. Cum Cratero & Neoptolemo praelium & victoria inſignis 644. Monomachia fortiſſima cum Neoptolemo ibid. A Macedonibus damnatur 647. Proditionis fraude vincitur ab Antigono & obſidetur 649. Defectores compeſcit ibid. Magnanimitas in obſidione & exercitationes mirificae equorum ac virorum 650. Fortunae converſiones admirandae 655. In priſtinum reſtitutus fit regum tutor 658. Regum litterae ad ipſum ibid. Prudens ad Olympiadem reſponſum ibid. E Cappadocia diſceſſus ibid. Argyraſpides cum admiratione illum excipiunt 659. Futuri providus res ſuas moderatur ibid. Divinum ejus ſtrategema ibid. In Phoenicen expeditio 661. Irrita fit 666. Periculum ad Euphratem 667. Poſtulata ad Seleucum & Pythonem 676. Expeditio in Seleucum 677. Exercitus periculum juxta Tigrim ibid. In Suſianam profectio ibid. Satrapas orientis ſibi adjungit 678. Diſſidium ſatraparum de imperio ſua dexteritate componit ibid. De theſauris ſtipendia numerat ibid. Contra Antigonum ſe praemunit 680. Antigonianos opprimit ibid. Diſſidium ſatraparum cum illo 682. Iter in Perſiam ibid. Tumorem Peuceſtae ingenioſo commento deprimit 683. Ut obnoxios ſibi redderet Satrapas ibid. Morbus & in hoſtem profectio 683. Apologus ad milites 684. Strategemate Antigonum ludit, & viciſſim ab illo decipitur ibid. Acies contra Antigon. & praelium anceps 685. 686. Victoriae quid remoratum ſit 687. In Gabenem profectio 689. Strategemati Antigoni ſuum opponit. 691. Contra hoſtem ſe praeparat ibid. Acies & copiarum numerus 692. Praelium cum Antigono ultimum; deſeritur a ſuis & proditur 693. Salutare conſilium a Peuceſta neglectum 694. Sepultura ibid. Eumenis familiarium irritus conatus 696. Caedis vindicta de Argyraſpidibus ſumta ibid.
Eumenes Pergamen. rex inſidias vix evadit E. 577. Abdera oppugnat 578. Vir prudens 582. Romam legatos mittit 622. Romanis ſuſpectus eſt 625.
Eumolpi verſus de Dionyſo 7. c.
Eumolpidae Athenienſes ex Aegypto 18. a.
Eunus ſervus, bellum ſervile in Sicilia concitat; Ejus herus; patria; praeſtigiae; vaticinia ludicra; fit dux defectorum, & tandem rex creatur; Antiochi nomen aſſumit; Hypſaeum Rom. ducem vincit; Ennae a Rupilio circumſeſſus fugit; captus & in carcerem detruſus a pediculis abſumitur 34. e. 2. E. 600.
Eupalamus Erechthei f. 192. b.
Eupatridae Athenis 17. b.
Euphrates fl. nobil. 30. d. Hoſtis Nini 80. c.
Euphron, Sicyonis dominatum occupat 494.
Eupolemus, dux Caſſandri, infeliciter Ptolemaeo Antigoni nepoti inſidias ſtruit 708. Graeciam Caſſandro adſervat 714.
Eupolis verſus de Periclis eloquentia 307. d.
Euripides Anaxagorae diſcipulus, ejuſdem errores de Nilo, cujus praeceptor notatur 24. d. Ex Menalippe ejus verſus 5. c.
Euripidis interitus 387.
Euripus obſtruitur a Boeotis 355. d.
Eurybiades, Lacedaem. dux ad Artemiſium 244. Navarchus iterum ad Salaminem 250.
Euryclum, locus Syracuſis 747. c. V. Euryelus.
Eurydicen uxorem ab inferis revocat Orpheus 162. a.
Eurydice, uxor Arrhidaei, imperioſa mulier; multa curioſe agit 648. Exercitum ducit 676. Suſpendio vitam finit ibid.
Euryelus ſive Euryalus Syracuſanae urbis pars 747.
Eurymedon dux Athen. in Sicilia 314. b. 336. Occumbit 337.
Euryſtheus Herculi certamina imponit 153. a. Euryſthei imperio, ut Hercules ſubjiceretur qui factum 152. Interitus 181. d.
Eurytion, centaurus violentus, ab Hercule interfectus 166. b.
Eurytus Augeae f. caeſus 160. c. Phyleus Augeae f. Elidis rex 166. c.
Eurytus Oechaliae princeps 165. a. Filii ab Hercule caeſi 169. c.
Euterpes Etymon 150. d.
Euthydica, ex poſteritate Miltiadis Athen. uxor Ophellae 753. c.
Exaceſtus, claſſis Rhodiae praetor, in Demetrii poteſtatem venit 778. b.
Exemplo cautior redditus Chabrias 475. c.
Exercitationis aſſiduae effectus 101. d. Efficacitas 234. Exercitationes Eumenis circumſeſſi 650. c.
Exercitus Nini ingens recentioribus exemplis comprobatur 66. 5. Exercitus Semiramidis numerus incredibilis 74. b. Exercitus Xerxis incredibilis numerus 244. a. 245. a. Exercitus ordinatio nova apud Laced. 473. a. b. Munificentia devincitur imperatori 596. d. 601. d.
Expiatio Aethiopum mirabilis 96. d.
Expugnationis Selinuſiorum deſcriptio 360.
Extiſpicium Jovis 234. a. Aegypti ſacerdotibus uſitatum 466.
Exundationes Graeciae 316.

F.

FAba Aegyptia 21. e.
Fabii ccc. ſimul interfecti 269.
Q. Fabius dictator contra Samnites 711. a. Iterum 716.
Fabius Cos. Rom. quantas ſtrages Hetruſcorum, Gallorum, Samnitium &c. ediderit 21. e. 6.
Fabius cum Viriatho bellum gerit non feliciter, pactio ignominioſa 32. e. 4.
Fabius Aemilianus Scipionis frater E. 587.
Fabricatio inſtrumentorum & armorum Vulcani inventum 235. c.
Fabulae priſcae multa diſſentanea habent 172. d.
Fabuloſarum narrationum veritas non ad amuſſim examinanda 151. d.
Faeminarum amatores eximii Baleares 207. a.
Faeminae Sacarum bellicoſae 85. a. Itemque Scytharum 90. b.
Falſariorum poëna in Aegypto 50. a.
Famae velociſſ. exemplum, ſed refutatum 260. d.
Famae honeſtae effectus 23. e. 10.
Fames per totum orbem, praeter Aegyptum 17. d. Athen. obſeſſorum 389. d. Rheginorum 453. d. Cum Olympiade obſeſſorum Pydnae 697. c. Horrenda ſervorum in urbe Tauromenitana obſeſſorum 34. e. 2.
Fati inevitabilis neceſſitas 228. c.
Feciales a Mercurio inſtituti 236.
Felem interfectam miles Romanus ſupplicio luit 53. a.
Feles contra aſpidum morſus & ſerpentes utiles 55. a.
Felicitatis mutatae illuſtre exemplum Dionyſius 574. c. Archagathus 764. b.
Felicitas Agathoclis inexſpectata 765. d.
Ferarum carnibus victitant Aethiopes 112. a.
Ferentum Apuliae captum a Romanis 707. a.
Ferocia inſignis Gallorum 214. c.
Ferrarii fabri clientes Vulcani 235. c.
Ferri durandi ratio Celtiberica 215. a. Eliquatio in inſ. Aethalia 204. d.
Ferri natura omnium robuſtiſſima 118. a.
Ferrum & aes a Dactylis Cretenſibus inventum 230. d.
Fertilitas Arabiae felicis 119. d. Arabiae inſignis 96. a. Hetruriae 219. c. Indiae 85. d. Siciliae 199. c.
Ferulam cur Bacchus geſtet 149. d.
Feſtum ſollemne ante expedit. Perſicam celebrat Alex. Mag. 570. d.
Fidei conſtantia erga Athen. exitii cauſa Plataeenſibus 315. c.

INDEX III. RERUM.

Fidei inſignis exemplum Melii 319. Fides ab Agathocle violata 706. d. Ab Aetoliis 708.
Figulinae rotae inventor Talos 191. d.
Figurae dictionis immodice uſurpatae vituperantur 313. c.
Filiorum interfectores ut puniti 49. b. Filius patris occiſor ſed non agniti 185. d. Filii inſtinctu Agathocles in vincula conjicitur 769. a.
Fimbria flagitioſe rem in Aſia gerit E. 615.
Fiſtula Cybeles inventum 134. b.
Flamininus (Tit.) pacem dat Nabidi E. 619. Reſponſum ejus, Antiochi M. legatis datum 620.
In Floribus differentiae colorum unde 95. a.
Fluvii in Peloponneſo a terra abſorpti 483. b. Fluvius in caſtra hoſtium derivatus 677. b. Fluvius aurifer in Arabia 125. b.
Fodinarum aqua in Hiſpania ut exhauriatur 217. b.
Foecunditas Artabazi uxoris 538. a.
Fons Hammonius mirabilis naturae 589.
Formae elegantiam Gratiae conciliant 235. a. Tempus deſtruit 179. a. Formae dignitas in maximo pretio habita Indis 612. a. Similitudo in Agathocle & alio quodam 673. a.
Fortitudinis ſignum a Seſoſtri bellacibus populis relictum 35. d. Fortitudo Phytonis Rheginorum ducis egregia 453. c. Ex deſperatione mercenariorum 607. a. Heroica Pori 609.
Fortunae caſus mirabilis circa Herculem 152. a. Fortuna ſuperbos & crudeles odit 341. d. Mirabile exemplum ſtatuit 318. c. Benigniſſima erga Dionyſium 359. c. Mutatio mirabilis apud Carthagin. 436. d. Vires ubi praecipue exſerat 474. c. Converſio circa Darii Perſici delicias inſolens 597. b. Vices admirandae in Eumene imperatore 655. d. In Agathocle 739. c. 749. 759. Carthaginienſibus 739. c. 747. Viciſſitudo 653. Ex hortulano regem facit 587. Reverenter habenda 341. Fortunae benignitatem ferre non poſſe infortunium parit 23. e. 11. Miſerabilis commutatio in Regulo 23. e. 11.
Fortunatae Arabum inſulae 127. a. Fortunata inſula in mari Atlantico 207. d. Situs; fertilitas; amnes; horti; ſaltus; arbores; ferae; piſces; a quibus inveſtigata ibid. Carthaginienſibus cara 208. c.
Fragrantiae aromatum in Arabia inſignis αἰτιολογία 126. a. Fragrantia Arabiae excellens 125. a. Juxta Ennam Siciliae 199. d.
Frater cum fratre in pugna congreditur 408. d.
Fratres diſſimillimi Alexander M. & Arrhidaeus 628. a.
Fratricidium fortuitum 190. d. Fratricidium Timoleontis ob affectationem tyrannidis 545. Artaxerxis in Darium 278. c.
Fraterni amoris ſingulare exemplum Ariarathes I. rex Cappad. 31. e. 3.
Fretomanorum urbs occupatur a Q. Fabio 726. b.
Freti Siculi trajectus quot ſtadiorum 160.
Frigidiſſimae orbis plagae a calidiſſimis quantum diſtent 117. a.
Frigidiſſima Paropamiſadarum regio deſcribitur 605. d.
Frigus aſperrimum in caſtris Graecorum e Perſis revertentium 411.
Fructibus eſculentis cur abſtineant Aegyptii 56. d.
Fructus in India bis proveniunt 85. d. Per totum annum maturi in Taprobane 97. d. Sponte naſcuntur 99. a. 86. c.
Frugalitas Taprobanitarum 98. d.
Fruges ab Iſide inventae 96. A Cerere in Sicilia 199. c. Fruges primum Siculis monſtratae 200. c. Deinde Athenienſibus ibid. Frugum inventorem ſuae terrae adſcribunt Aegyptii, Attici & Siculi 232. d.
Frumenta Ceres invenit, de loco tamen controverſia 232. c.
Fuga Athen. equitum ad Mantineam hoſti damnoſa 502.
Fulminum interpretes Hetruſci 219. b.
Fulmine disjicitur Theronis ſepulcrum 377. c. Et domus Agathoclis E. 549.
Fulvii (*Marci*) in Ligures violentia E. 575.
Fundae Balearium arma 207. c.
Funditores egregii Baleares 207. c.
Funebres Aegyptiorum ritus 57. c. Funebris lex Athen. & ludi 259. Funus ſumtuoſiſſ. Hephaeſtionis 623. Pompoſiſſ. Alexandri M. 642. Viventis Indae 689.
Funeratio principum honorifica 46. a.
Fur inſignis Harpalus 620.
M. Furius Camillus dictator ad Vejos 445.
Furta lege conceſſa Aegyptiis 50. d.
Futra Mercurius excogitavit 236.

G.

GAbenae orientis regio 684. 689.
Gades a quibus conditae 208. b. Templum ibi Herculis magnificentiſſimum ibid. Gades 25. e. 2.
Galates Herculis f. Gallorum conditor 210.
Inter Galatas & Celtas quoddam ex ſententia Diodori diſcrimen 214. a.
Galearum inventores 230. a. Galeae Gallorum 213. b.
Galerini, ſubſidio venientes Entellinis occidione pereunt 545. d.
Galerenſis Syracuſanorum clades 727.
Gallinarum artificialis excluſio 47. c.
Galliae gentes 210. d. Frigus & glacies; fluvii Rhodanus, Rhenus; Ventorum violentia; auri proventus & uſus 211.
Gallograecia in Aſia 214. c.
Gallorum deſcriptio luculentiſſ. 210. Et deinc. Gallorum nomen unde profectum 210. c. Conditor Galates Herculis f. 210. d. Bibacitas 211. c. Habitus corporum 212. a. Comeſtionis & conviviorum ratio; monomachia; pugnandi modus ibid. Avariſſimi 212. a. Tropaea 212. Veſtitus; arma; ingenia; mores; Poetae; Philoſophi; Vates; divinationis genus 213. Biſariam diviſi; mulierum ſtatura, puerorum capillus; ferocia; res geſtae; crudelitas in ſacris ibid. & E. 582. Amores nefarii 214. A Caeſare victi 211. b. Jactantia militaris 213. a. Gallorum breve ſed nervoſum eulogium 214. c.
Galli in Hetruriam irrumpunt 454. Pugna cum Romanis ibid. Romam capiunt 455. Capitolio conſcenſo deturbantur ibid. A Camillo caſtris exuti fere delentur 456. Subſidio veniunt Corinthiis a Dionyſio miſſi 493.
Galli in Graeciam invadunt, Ductore Brenno 22. e. 13. Funeſta regreſſio ibid. Romanis bellum faciunt initio felix, tandem calamitoſum cum Celtis conjuncti ibid.
Gallus Cappadocum R. 31. e. 3.
Gandaridae gens Indica invicti, & ab Alexandro intacti 86. d. 610. 611. 630.
Gangetis tranſitus Alex. M. ut impeditus 611.
Ganymedes 192. a. Jovis pincerna ibid.
Gaos, imperator Perſarum contra Euagoram 459. c. Navali pugna Euagoram vincit ibid. Rebellis Artaxerxi Aegyptios & Spartanos ſibi adjungit 463. Obitus 466.
Gargaza urbs Boſpori 744.
Garrulitatis poena 191. d.
Garyndanei Arabes ut deleverint Maranitas 123. b. c.
Gaſandae Arabes 125. c.
Gaulus inſula 204.
Gaurium Caſtellum in Andro 368. a.
Gazam capit Alexand. 588. a. Demetrio ademtam occupat Ptolemaeus 717. c.
Gedroſii erga Alexandrum humani 605. b. Sibyrtii provincia 628. Situs 630.
Gelliae Agrigentini opulentia; hoſpitalitas; forma; ingenium; acute dictum 375. Vinaria cella 376. Prudentia in ultimo vitae diſcrimine; interitus 379. d.
Gellius, Samnitum dux, capitur 779.
Gelo humanitate principatum ſibi conciliat 342. c. Ad Himeram Carthagin. vincit 253. Strategema 253. Felicitas perpetua 254. Eulogium per comparationem cum Themiſtocle & Pauſania 254. Opera & donaria poſt victoriam de Carthagin. 246. d. Victoria ejus & Leonidae interitus in unum diem cadunt 255. Siciliam ſpoliis Carthaginienſium ditat ibid. Humanitas erga omnes; pax cum Poenis 256. Aequitas; obitus; funus; ſepulcrum; eulogium 262. 276. d.
Geloi Camarinam occupant 281. In priſtinas ſedes revertuntur 281. d. Dionyſio conciliantur 381. Gelam obſident Carthag. 390. Apollinis ſtatuae mirabilis caſus ibid. Obſeſſorum virtus ibid. Fruſtra a Dionyſio ſublevantur 390. a. Urbem vacuam Dionyſii ductu relinquunt & Syracuſas migrant 392. Ad Leontinos migrant 397. Dionis ſocii 515. Urbs obſidetur a Syracuſan. & defenditur a Soſiſtrato 672. d. Hanc occupat Agathocles, & crudeliter tractat 729.
Gemmarum varietatis ratio phyſica 95. a.
Genealogiae principum antiquorum Graeciae incipiunt pag. 187. d. Ut ſunt Aeoli, Melampodis, Nelei, Penei, Centaurorum Lapitharum, Aeſculapii, Aeaci, Tantali, Teucri ſeu Dardani &c.
Genealogia regum Cappad. 31. e. 3.
Genii boni in conviviis appellatio unde 145. b. Genii orientales in Rhodo 226. c.
Gentile ſignum cauda 143. c.
Genus non deformandum vita degenere 21. e. 20.
Gentium ſeu nationum origo prima 6. d.
Geometria Aegypt. inventum 44. b. Utilitas 51. c.
Geomori Syracuſani E. 549.
Gerrhaei Arabes 123. b.
Geryon cur tricorpor 156. d. Geryonis boves abduxit Hercules 156. d. Templum in Sicilia 161. c.
Geſco ab exſilio revocatus, dux fit Carthagin. 553. c.
Getarum legiſlator Zamolxis 59. c.
Gigantes Aegyptii 16. a. Cur πολυσώματοι ibid. Etymon 16. a. Gigantum cum Jove bellum triplex 134. a. b. Ejus cauſa ibid. A Jove ſublati 234. a. Quales fuerint 234. b. Gigantum pugnae Hercules interfuit 155. d. A Diis ſuperati 142. c. Gigantes Phlegraei ab Hercule delentur 159. c. Cur Terrigenae ibid.
Glaciei durities in Gallia 211. b.
Gladiorum inventores 230. a. Gladios longiores Athen. fecit Iphicrates 480. a.
Glauca ſecunda Jaſonis uxor 179. a.
Glaucias Illyriorum rex vincitur a Caſſandro 708. Epidamnum accipit 714.
Glaucias Caſſandri praefectus necat Rhoxanen cum filio Alexandri 728. a.
Glaucus Deus marinus Argonautis tempeſtate afflictis ſuccurrit, Herculi & Dioſcuris vaticinatur 175. c.
Gloriae ex virtute ſtudendum 2. a. Gloria virtutis non deſtruitur 262.
Glycera meretrix Attica, concubina Harpali 620. a.
Gnomones in Indiae parte umbram non reddunt 85. d.
Gnephachthus rex Aegypt. luxuriam exſecratur 29. c.
Gnoſus a quo condita; ſitus 237. d. Certat de principatu inſulae Cretae E. 594.
Gorgiae Leontini eloquentia & rhetorica inventa 313.

INDEX III. RERUM.

Gorgonum natio 229. Domita ab Amazonibus 131. Captivarum facinus ſtrenuum 131. c. Atlanteos infeſtant 131. b. Debellatae a Perſeo; deletae ab Hercule 131. d.
Gorgus Morgantinus una cum filio a ſervis necatur E. 602.
Gracchus cadit in inſidiis E. 569. Ejus reliquiae ab Hannibale Roman. redduntur ibid.
Gracchus (Tib.) in Celtiberia rempublicam bene gerit E. 577. Legatus ad Antiochum 583.
Gracchus (Tib.) mota Romae ſeditione interficitur E. 606. Ejus illuſtre genus 601.
Gracchus (Cajus) interimitur E. 604.
Graecos eſſe primos artium inventores, etiam neſcientes 227. b. Graecis aditus in Aegyptum patefactus 43. b. Heroum deorumque fabulas ab Aegyptiis deſumſere 14. c. Leges & ſtudia ab Aegyptiis petiverunt 44. b. Graecorum ſapientes qui Aegyptum adierint 60. c. Philoſophandi ratio vituperatur 82. a. b. Coloniae in Siciliam 201. d. Graeci qui terram & aquam Xerxis nunciis tradiderint 243. Eorum excubiae contra Perſas ad Tempe ibid. Ad Artemiſium & Thermopylas expeditio 244. In pugna ad Thermopylas fortitudo 246. Pugna navalis ad Artemiſium cum Perſis; & fortuna 249. Deus manifeſto iis auxiliatur ibid. Ad Salaminem de ſui defenſione conſultant 250. In Iſthmo conjuratio de Perſis propulſandis 258. Contra Mardonium expeditio & conflictus ibid. Commune aerarium in Delo 266. Graecia quando maxime floruerit 291. d. Doctiſſimi Graecorum quando extiterint 291. d. Urbes Graecas in Aſia liberant a Perſarum dominio Athenienſes 292. b. Pax xxx. annorum 293. Foedus in bello civili L. annorum 324. Oppoſitum illis ſociorum foedus ibid. Graecae populi contra Laced. conſpirant 340. Pugna cum illis anceps 441. Graecarum in Aſia urbium defenſionem ſuſcipiunt Laced. contra Tiſſaphernem 416.
Graeci auxiliares Cyri minoris in acie contra Artaxerxem victores 408. Duces capti necantur 410. Per Carduchos iter moleſtiſſ. 411. Infeſtantur a Tiſſapherne ibid. Foedus cum Teribazo; Laetitia viſo mari 412. Foedus cum Macronibus; pugna cum Colchis ibid. Iter per Cappadociam; reditus bipartitus 413. Liberalitas Graecorum in eos ibid.
Graeci in Italia contra Dionyſium ſe muniunt 444. Profligantur ab eo 448. 449.
Graecorum conſpiratio in Laced. 440. Defectio a Spart. 441. Alianci Perſis, Antalcidae transactione, iterum ſubjiciuntur 452. Pax communis ibid. Turbatur a Laced. 460. Civitatum adverſus Laced. conſpiratio in bello Theb. 471. Communis ſenatus Athenis ibid. Decreto communi αὐτονομία Graecis iterum conceditur 477. Civitates propter democratiae inſtaurationem tumultuantur ibid. 480. c. Pax iterum a rege Perſarum conſtituta 483. Viri docti circa finem belli Boeotici 497. Ad pacem invitantur per Artaxerxem 494. a. Duces clariſſimi velut in ſynopſi recenſentur 504. a. Pax a pugna ad Mantineam ibid. Italici Graeci Dionis auxiliares 512. Adriaticae urbes Graecae a Dionyſio conditae ibid. & 515. Gentes pleraeque enumerantur 633. b. Proditiones increbreſcunt 539. Contra Alex. M. inſurgunt initio regni 563. Alex. imperatorem belli Perſici creant 564. Ut antea Philippum 556. Cum Thebanis quidam rebellant Alex. 566. Tumultuantes compeſcit Antipater 595.
Graecas in Sicilia urbes a Carthag. liberat Timoleon 553. Graecos mutilatos in Perſia ut tractarit Alex. 598. In Bactriana & Sogdiana Gr. defectio ab Alex. 598. In ulteriore Aſia Graeci ducibus Alex. rebellant 629. Hi proditione vincuntur a Pythone 630. Cum Antipatro bellum Lamiacum 631. &c. Bis funduntur in mari a Macedonibus 635. Male inſtructi male pugnant cum Antipatro 736. Pacificatio cum eodem 737. De libertate illis reſtituenda decretum regium a Polyſperchonte promulgatum 657. d. Ad Caſſandrum defectio a regibus 667. Graecos liberare ſucceſſores Alex. certatim ſtudent 714. Senatus conſtitutus a Demetrio 757. c. Carth. commilitones capti & mactati ab Agathocle 753. d.
Grammatica Aethiopum & Aegyptiorum qualis 101. c.
Gratia peſſima pro ſummis beneficiis relata Themiſtocli 271.
Gratiarum munia a Jove tradita 235. a.
Gratiae retributio a Gratiis proficiſcitur 235. a. Quid conferat 57. b.
Gratiſſimi hominum Aegyptii 57. b.
Gratitudinis eulogion 57. b. Gratitudo Syrac. erga bene meritos 348. b. Gratam deo mentem teſtantur Graeci poſt victoriam Xerxicam 259. Ob victorias Cimonis Athen. 274. b. Romani poſt Vejorum expugnationem 445. a.
Greges & armenta qui primi coegerint 231. a.
Grynium a Parmenione captum 565. d.
Gylippus dux Spart. Syracuſis 334. Strenue rem gerit contra Athen. ibid. Oratio contra Athen. captivos acerrima 345. Furtum in patriam 389. Patris ejus ſimile flagitium ibid.
Gymnaſia urbs Ponti 412. b.
Gymneſiae inſulae alias Baleares 206. d.
[illegible] in Africa 131. 160.
Gymnaſia Palaeſtrica non curant Aegyptii 51. d.

H.

HAemodus mons Indiae 85. c.
Haereditas virtutis etiam capeſſenda 21. c. 20.
Hagnon Athen. dux Potidaeam recipit 310.
Halicarnaſſus, refugium Perſarum ad Granicum victorum, oppugnatur ab Alex. 574. b. Capitur 576. b.
Halicyaei Siculi, Dionyſio ſe adjungunt 425. c.
Halicyaei Siciliae populi 22. 14. Sic enim legit Rhodom. pro Ἀλικυαῖοι.
Halcyone Eryſthei ſoror, ab Homado ſtupratur 154. c.
Halia Telchinum ſoror, a filiis ſtupratur 226. b.
Hammon vide Ammon.
Hammoniorum ſedes 589. a.
Hammonis lucus; templum; accolae &c. 588. Oraculi ritus; fons admirabilis naturae; Oracula 589.
Hannibal dux Carthag. contra Syracuſ. 352. 353. Selinuntem oppugnat, capit, diripit, exſcindit 361. Cum triumpho Carthaginem mittitur; ejus geſta 374. &c. Cruore hoſtium patri Amilcari parentat 364. Sepulcra diruit & ſtatim peſte exſtinguitur 377. c.
Hannibal Carthag. praetor in Sicilia decepto Hierone ſervat Mamertinos 22. c. 15.
Hannibal Amilcaris filius cum fratre ſervatus 25. c. 2. Imperator ab exercitu creatus 25. c. 5. Quouſque bellando progreſſus 26. e. 6. Vincit Minucium, Romanoſque vexat pro virili E. 568. Ejus ingenii dotes 569. Laudeſque 575.
Hannibalici belli origo & cauſa, excidium Sagunti contra foedus 25. c. 3.
Hanno dux Carthag. Entellam obſidet 545. d. Galerinos opitulatores Entell. in itinere concidit ibid.
Hanno dux Carthag. contra Agathoclem 737. d. Occumbit 738.
Hanno dux Carthag. Aeſchrionem Archagathi ducem cum exercitu caedit 764. d.
Hanno Hannibalis f. praetor Carthag. in Sicilia 23. e. 2. Agrigenti arcem communit ibid. Foedus cum Hierone facit de pellendis e Sicilia Romanis 23. e. 2. Infeliciter bellum in Sicilia adminiſtrat 23. e. 8, 9.
Hanno Hecatompylum in Africa occupat E. 565. Ejus virtus & prudentia ibid. Mari vincitur ab Attilio Calatino dictatore 24. e. 2.
Harmatelii Indi, ſtrategemate vincuntur ab Alex. 616. Venenata tela, horumque remedium ibid.
Harmodio aeque cultus Athenis Antigonus 757.
Harmoniam abolitam quis reſtituerit 135. a.
Harmonia Dardani ſoror unde nata 223. b. Monile & peplum 187. a.
Harmoſtae Spartani civitatibus praetores dati 368. b.
Harpali luxus, rapinae 619. Largitiones erga Athen. 620. b. Pecunia ejus adjuvantur Athen. in bello Lamiaco 632. Interitus 620.
Harpalus Perſei ad Roman. legatus E. 623.
Harpaſus fluvius 412. b.
Haruſpicum praedictio ambigua 22. e. 25.
Haſta fidei pignus apud Macrones 412. c. Longiores fecit Iphicrates 480. a.
Hecataeus Aegyptiae hiſtoriae ſcriptor 30. De Nilo 23. d. Fabuloſae hiſtoriae auctor 91. d.
Hecataeus interficit Attalum juſſu Alex. M. 564. c.
Hecates hiſtoria 173. Perſae f. veneficiis & crudelitate infamis 173. a. Parricida 173. b.
Hecates Scotiae fanum in Aegypto 61. b.
Hecatomnus, Cariae regulus, bellum facit Euagorae R. Perſici juſſu 747. Clam adjuvat Euagoram 459. b.
Hecatompylos urbs Africae ab Hercule condita 157. c. Occupatur ab Hannone Carthaginienſe E. 565.
Hector Trojanorum fortiſſ. 192. b.
Hederae inventor Oſiris 10. d.
Hegelochus Athen. auxiliariorum ad Mantineam ductor 501. c.
Hegelochus dux copiarum Ptolemaei Phyſconis E. 603.
Helena rapta a Theſeo 185. a.
Helepolis Demetrii ejuſque deſcriptio 758. 779.
Heliadae, Aſtronomiae & Nauticae doctores 227. a.
Heliadarum ex Rhodo natorum nomina 226. d. Inventa ibid.
Heliades dux Alexandri R. Syriae proditor domini 32. e. 1.
Heliadum transformatio 210. d.
Helicenſium in Peloponneſo impietas in Neptunum 487.
Helice & Bura ſubmerſae 482.
Helicen in Hiſpania obſidet Amilcar 25. e. 2.
Heliopolis a quo condita 29. d.
Helius Hyperionis & Baſileae f. 133. Interitus & Metamorphoſis in ſolem ibid.
Hellanicus de Nilo quid ſentiat 23. d.
Hellen Deucalionis f. 183. a.
Hellenogalatae 224. c.
Hellenes Rhodi incolae 182. b.
Helleſponti nomen unde 174. a.
Helles ſubmerſio 174. a.
Heloris Syracuſ. Graecorum Italicorum imperator contra Dionyſium fortiter occumbit 450. a.
Helorius Campus in Sicilia 341. a.
Hemitheae fanum in Cherſoneſo religioſiſſ. conditur 229. d.
Hephaeſtio, Alex. unice dilectus 581. 623. Tyro novum regem imponit 587. Magiſter equitum ſodalium 628. Res geſtae in India 611. Ductor exercitus pedeſtris navigante Alex. in India 613. a. Drypetim, Darii filiam, uxorem ducit 621. Crapula exſtinguitur ibid. Funus ſumtuoſiſſ. 623. Rogus ampliſſimus ibid. Apotheoſis 624.
Heraclea Siciliae, Heraclidarum colonia, ut condita & deſtructa 160. a.
Heraclea ſeu Herculana via in Italia 160. a.
Heraclea Theſſaliae, prius Trachin, a Laced. civibus frequentatur 316. d. Clades 325. Seditio a Spartanis ſedatur 417. a. Boeoti occupatam a ſe exſulibus reſtituunt 440. c. Evertitur

titur ab Jaſone tyranno 487, c. Non admiſcet ſe bello Lamiaco 633. Ab autonomia, Graecis conceſſa a regibus Maced. excluditur 657.
Heracleotarum in Ponto liberalitas erga Graecos redeuntes e Perſia 413. Tyrannis parent, vide Clearchus, Dionyſius &c. Commeatu juvant Lyſimach. 790.
Heraclea Italiae condita 305.
Heracleum Cariae exſcindit Ptolemaeus 746. b.
Heraclia a Pyrrho ſubacta 22. e. 14.
Heraclidae ex tota Graecia relegantur 181. c. Athenienſium auxilio Euryſtheum caedunt 181. d. Peloponneſum invadunt 181. d. Pacto quodam per L. annos Peloponneſo cedunt 182. a.
Heraclidarum pars Athenis, pars in Doride ſubſtitit 182. b. Coloniae in Sicilia 160. d. Quo jure partem Siciliae occuparint 160. d.
Heraclides, navarchus Dionis 518. Imperator Syracuſanorum 672.
Heraclides Leontinorum dynaſta 22. e. 11.
Heraclides Tarentinus, Philippi regis amicus, homo nequam E. 572. 573.
Heraclides Byzantius, Antiochi M. legatus E. 620.
Heraea caſtellum a Phialenſibus exſulibus occupatum 477. b.
Heraei Siciliae montes amoeniſſimi 197. a.
Herais, Diophanti Maced. filia, Samiadae uxor 32. e. 1. Fit ex puella vir; diſcedit a marito; vocata in judicium, virilibus oſtenſis a marito abſolvitur. Diophanti nomine adſcito fit eques & haeres mariti ibid.
Herculana bonorum decimatio felices reddidit 159. b.
De Hercule narrationis difficultas 151. a.
Hercules tres 145. b. Primus Aegyptius, ſecundus Cretenſis, poſtremus ex Alcmena 145. b. Poſtremo ſuperiorum res geſtae aſſignantur 145. c.
Hercules Graecus Aegyptio multo recentior 14. d.
Hercules Graecus primum Alcaeus dictus, unde & cur alterum nomen ſibi adſciverit 14. d.
Herculis Graeci attributa Aegyptio Herculi convenire 14. 15.
Hercules ultimus Jovis f. e mortalibus 155. c. Aegyptius 10. d. Argivus recentior caeteris 236. d.
Herculis Cretenſis res geſtae 236. c.
Hercules Dactylus 230. d. Inventum ibid. Indus ejuſque poſteritas 68. a.
Herculis laudibus non detrectandum 151. Genealogia, ortus, natales, aerumnarum cauſa 151. Educatio mirabilis, nomen, res geſtae 152. &c. Alcaei initio nomen habuit 152. b. Aegritudo & inſania 153. a. Bellum Amazonicum 156. b. Argonautarum ſocius 156. Cum Atlante cur coelum geſtare dicatur 163. b. Beſtiae, quibuſcum decertavit, non fabuloſae 114. d. Certaminum Herculis recenſio 153. b. Cum Centauris pugna 153. d. Claſſis in Iberiam 156. d. Columnae 157. Cur conſtructae ibid.
Hercules a diis ipſis muneratus 155. c. Divinis honoribus colitur adhuc vivens 157. 161. d. Erginum tyrannum proelio victum occidit 152. d. Cur Euryſtheo ſubjectus 151. d.
Herculem in exſilium pellit Euryſtheus 166. b. Exſilium apud Arcades 166. b. Peloponneſo ſponte emigrat 167. Fretum Siciliae tranatat 160. c. Furioſus liberos trucidat 153. b.
Hercules in Gigantum pugna Deos adjuvat 155. a. Γυναικοκρατίας oſor 131. d. Ob homicidium pulſus in exſilium 168. c. In Latio res geſtae 159. Cur ita monſtris infenſus 157. b. Morbus a Deo immiſſus ob crudele facinus 165. a. Herculis nefarium facinus & poena ibid. Non nudus ſed cum exercitu orbem peragravit 178. d. Olympici Agonis inſtitutor; in omni certaminis genere victor 155. b. Bellum cum Spartanis 166. c. Trojanos vincit, urbem capit 176.
Herculis uxor Dejanira 167. b. Dolores ex philtro 169. Impatientia vivum ſeſe concremat, divini poſt mortem cultus 170. a. Junonis filius adoptivus 170. b. Apud divos modeſtia 170. c.
Hercules priſcus Aornon petram fruſtra oppugnat 607. Quos reliquerit in India poſt tentatum Aornon 613. b. Similis ei Dioxippus Athen. 615. b.
Hercules Alex. f. ubi educatus 742. Arceſſitur a Polyſperchonte ibid. In gratiam Caſſandri ab eodem necatur 746.
Hercynii montes in Europa maximi 208. c.
Hermae Athenis detruncati 331.
Hermaphroditi ortus 150. b.
Hermaphroditorum exempla duo inſignia 32. e. 1.
Hermeas hiſtoricus 476.
Hermeas, Atarnenſium tyrannus, a Mentore ditione exſutus 538.
Hermes quid ſignificet 236. a. Aegyptius 10. a. Ejuſque inventa ibid.
Hermes Aegyptius artium inventor 28. d.
Hermocrates Carthag. in Sicilia urbes & territoria oppugnat 364. Strategemate fallit Athen. 340. Conſilium de illis mite 341. Praetor claſſis Syracuſ. in ſubſidium Lacedaem. miſſae contra Athen. 348. In exſilium actus, multa deinceps in Sicilia praeclare gerit 364. Carthag. urbes & territoria in Sicilia oppugnat ibid. Reditum tentans occiditur 370. Filiam ducit Dionyſius 383. c. Haec contumelioſiſſime trucidatur a rebellibus Dionyſii 392.
Hermocratis ſophiſtae reſponſum ad Pauſaniam Macedonem aculeatum 559.
Herodotus cauſam incrementorum Nili haud aſſequitur 25. a. Fabuloſitatis taxatur 44. c. Mendacii arguitur 25. b. Eulogion 23. d.
Herodoti ſeculum 83. d.
Heroici honores Althaemeni tributi 228. c.
Heſione cur balenae expoſita 171. c. Liberatur ab Hercule 171. d. Telamonis praemium 166. a.
Heſioneus ut interemtus ab Ixione genero 188. b.
Heſperiae deſcriptio 130. c. Amazonum Africanarum ſedes 130. b.
De Heſperidum malis diverſae opiniones 162. b. Draco ibid.
Heſperis Atlantis uxor 162. d.
Heſperitis regio 162. d.
Heſperus frater Atlantis 164. d.
Hetoemaridae ſenatoris Laced. conſilium de imperio maris omittendo 268.
Hetruſci, vide Tyrrhen.
Hetruſcorum cum Romanis bellum 750. c. Induciae 756. c.
Hetruſcorum cum Romanis bellum funeſtum 21. e. 6.
Hicetas, Syracuſarum princeps, Carthagin. amicus; ejicitur a Dionyſio juniore 545. c. d. Syracuſas obſidet 545. d. Vincit Dionyſium, profligatur a Timoleonte 546. 548. Cum Timoleonte tranſigit 550. d. Exitus ejuſdem 553. a.
Hiero, Rex Syracuſ. 262. Cum fratre inimicitiae & reconciliatio 267. Cumanos adjuvat contra Hetruſcos 268. De Thraſydaeo victoria 269. Fidelis amicus Anaxilae etiam defuncti 276. Avarus & violentus, Catanae conditor 267. Mortuus ibid. Heroicis honoribus afficitur 276. c.
Hiero, Mylas expugnat; Ameſalum diruit; Aleſam deditione capit; Mamertinos in anguſtias cogit; Cion Meſſen. ducem victum capit; a Poenis deluditur 22. e. 15. Cum Hannone Meſſenios & Romanos oppugnat 23. e. 2. Carthag. ſocietatem deſerit 23. e. 4. Ad Rom. amicitiam ſe applicat 23. e. 5. Beneficentia erga Rom. poſt naufragium ad Pachynum 23. e. 12. Frumento ſublevat Rom. ad Lilybaeum 24. e. 1. Ad bellum Celticum 25. e. 4. Rhodiis terrae motu afflictis ſuccurrit 26. e. 6.
Hieronymus, Gelonis f., Syracuſanis praeeſt ſumma nequitia E. 568. Ejus interitus 569.
Hieronymus Cardianus, hiſtoricus, Eumenis amicus & legatus 650. b. Captus ab Antigono benigne tractatur 695. a.
Hieroſolymitanum templum ab Antiocho Epiphane profanatum 34. e. 1.
Hieroſolyma obſidentur ab Antiocho Eupatore 34. e. 1.
Hilotes cum Meſſeniis Spartae bellum inferunt 274. Fraude Spart. pene deleti 320.
Himera deſolata occupatur a Doribus, Theronis juſſu 269. d. Ejecti in patriam revertuntur 281. d. Obſidetur ab Hannibale, poſt validiſſ. expugnationem capta ſolo aequatur 362. &c.
Hippalcimus Boeoti f. 188. b.
Hipparchus, Piſiſtrati f. E. 557.
Hipparinus Dionyſii f. regnum recuperat 529.
Hippias, Piſiſtrati f., tyrannus E. 557.
Hippius cur nominetur Neptunus 233. a.
Hippocentauri unde 189. c.
Hippocoon Tyndarum fratrem expellit 166. c.
Hippocoontiadae Spartani ab Hercule profligati 166. c.
Hippocrates Gelae tyrannus E. 558. Bellum facit Syracuſanis ibid.
Hippocrates dux Athen. ad Megara 320. b. Victus cum Demoſthene a Thebanis 321. 322.
Hippodamiae Oenomai proci 191. a. Pelopi nubit ibid.
Hippolyte Amazonum dux capta 91. b. Baltheum ejus Hercules aſportat 156. b.
Hippolyte Oleni filia tentatur a Centauro 166. b.
Hippolytus a noverca amatur 184. c. Falſo accuſatur, violentaque raptatione currus perit ibid.
Hippomedon Arg. dux 186. b.
Hippomenes Athen. animadvertit atrociſſime in filiam E. 550.
Hipponiatis urbem reſtituunt Carthaginienſes 469. c. Transferuntur Syracuſas a Dionyſio; cauſa 451.
Hipponiatae ſubacti ab Agath. 21. e. 8.
Hipponicus dux Athen. ad Tanagram 319. c.
Hipponous Oleni in Arcadia princeps 168. a.
Hippopotami deſcriptio & venatio 22. b.
Hippoſtratus contra rebelles Eumenianos ductor 696. c.
Hippotas Creontis f. 180. b.
Hippotes Mimantis f. 187. a.
Hippu acra, Africae urbs 763. c. Hippacrini a Poenis deſciſcunt E. 567.
Hirci barba ad quid ſalubris in Arabia aegrotantibus 126. c.
Hiſpani. Vide Iberi.
Hiſpani Himeram primi capiunt 365. d. Auxiliatum mittuntur Corinthiis 493.
Hiſpania ab Hercule ſubacta 157. b.
Hiſpania metallis abundat 206. d. Quomodo haec elaboret ibid.
Hiſpanicorum metallorum redundantia 217. b.
Hiſtoriarum lectione acquiſita cognitio experimentis propriis anteferenda 1. b.
Hiſtoriarum lectio regibus Aegyptiis familiaris 45. b.
Hiſtoriis oeconomia neceſſaria 198. d.
Hiſtoria caeteris diſciplinis praefertur 2. c.
Hiſtoria priſca quantum difficultatis afferat ſcriptoribus 146. b. A quibus praeterita 146. c. Univerſalis eulogion 1. b. c. Cum particularibus collatio 2. c. Utilitatum congeries 1. &c.
Hiſtoria providentiae divinae, quae omnia ſapientiſſimo ordine digeſſit, aſſimilis 1. b. Uſus politicus 2. c. Rhetoricus 2. b.

INDEX III. RERUM.

Hiſtorici primi barbari 6. b. Univerſales commendantur 1. a.
Hiſtorici univerſalis officium & hoc referre diſcrepantias aliorum 36. c. Quid a Diodoro in ſuperioribus deſideretur 2. d.
Hiſtoricorum qui accuſandi, qui venia digni 380. b. Errata quaedam condonanda ibid. Qui deſinant cum pugna Mantineenſi 504. Narrationes hiſtoricae continuandae 509. c. Hiſtoriae infirmitas, quia res uno tempore geſtas non uno loco recitare poſſit 755. c. Crebris orationibus interrupta moleſta eſt minuſque grata 733. Similis corpori animato 733. c. Rhetoricationes immodicae improbantur ibid.
Hiſtoriae utilitas 659. d.
Holophernes Cappadocum princeps 31. e. 3. Vide Orofernes.
Homadus Centaurus ſtuprator 154. b.
Homerus in Aegypto fuit 62. d. Antiquiſſimus fere poëtarum 200. c. Compilator Daphnes Thebanae 187. c. De deorum cum hominibus congreſſu 8. d. De expeditione Herculis in Trojanos 176. a. Orphei imitator 61. a.
Homeri locus explicatur 61. a. Prodigioſae ejus de Diis fabulae E. 633.
Homicidae ſervorum aut liberorum in Aegypto ut puniti 49. b.
Homicidia etiam propinquorum exſilio punita apud Graecos 224. b. 227. b.
Hominis eulogium inſigne 6. b.
Hominum origo, & diverſae philoſophorum de hac opiniones 4. d.
Hominum de generatione prima diverſae opiniones 4. d.
Homines primi in Aegypto 6. d. In India 87. b. Primaevorum vita 5. d.
Hominum primorum victus, conſociatio, nomenclaturae rebus inditae, elocutio ejuſque diverſitas, aerumnoſa vivendi ratio, & in meliorem converſio 5. d. 6. a. b.
Hominum mactatrix Hecate 173. b.
Homo ingenioſum animal 96. b. 77. b. Stagnaticum 28. c.
Hominum natura proclivis ad ocium & luxum 26. e. 8.
Horus Oſiridis f. 12. d. Deorum ultimus, in Aegypto regnavit 15. c. Apollo eſt 15. d.
Hoſpitalitas Gallorum inſignis 212. b. Celtiberorum 215. c. Indorum 89. c.
Hoſpites mactantur apud Tauros & in Colchide, ejuſque rei cauſa 137. b. 174. c.
Hoſpites tractandi mos Homericus 212. c.
Hoſtilius (Tullus) R. Roman. bellum Albanis infert E. 618.
Hoſtis contemtus affert cladem 353. b.
Humanae vitae conditio inaequabilis, & imperfecta 291. c.
Humana Carthag. ſacrificia in Sicilia 377. c. In Africa 767. c.
Humanis carnibus Galli quondam victitarunt 214 b. Britanni 214. b.
Humanitatis commendatio illuſtris 342. b. Fructus ibid. & 343. 473. a. Agrigentinorum eximia 373. d. Seleuci 720. c. Ptolemaei &c. Humanitas erga mortuos 180. d. Herculis 154. c. Humanitas imprudens 21. e. 13.
Hyacinthi Athen. filiae pro patria ſe devovent 570. a.
Hyala urbs & reipubl. forma 617.
Hybernacula deteriora parant ſibi Crateri milites contra Aetolos 641. b.
Hyccara Siciliae ab Athenienſibus capta 333.
Hydaſpis & Aceſinae confluentes 613. a.
Hydrae Lernaeae deſcriptio, ut ſubacta ab Hercule 166. c.
Hyionus Licymni f. Herculis amicus 166. c. V. Oeonus.
Hyllus f. Herculis ex Deianira 168. c.
Hylli cum Echemo monomachia & interitus 182. a.
Hylogoni Aethiopes 112. a.
Hylophagi Aethiopes 111. a.
Hymettio Erechthida Daedali pater 192. b.
Hymni deorum in Panchaia quales 222. b.
Hypanis fluvius Indiae 86. d.
Hypates & Parhypates, tonorum Muſicorum, inventores 135.
Hyperboreorum inſulae deſcriptio 91. d.
Hyperboreorum amicitia cum Graecis 92. a. Inſula 91.
Hyperides excellens orator funebrem de Leoſthene orat. habet 634. d.
Hyperion Titan, Inventa, Aſtronomus inſignis, cur Solis & Lunae parens dicatur 231. d. Interitus ejus 233. c.
Hyphaſis Indiae fl. deſcriptio 611. d.
Hypſaeus, Rom. imperator, a ſervis victus 34. e. 2.
Hyrcania ab Alex. ſubacta 602. Mare ibid. Regio in ea fertiliſſ. ibid. Phrataphernis ſatrapia 728. c. Maris Hyrcani ſitus 630. a.
Hyſtaſpes Xerxis filius 278. b.

I.

JActantia militaris Gallorum 213. a.
Jaculandi ars a quibus inventa 231. a.
Jaculari retro Amazones ſolitae 131. a.
Jamboli peregrinatio mirabilis 96. Reditus 99. c. Indicae hiſtoriae ſcriptor 99. c.
Japetus Titan Promethei parens 231. b. d.
Japyges Tarentinos vincunt 268. Socii Agathoclis 21. e. 4.
Japygia invaditur a Romanis 774.
Jardanus Rex Meonum 165. b.
Jaſion, Dardani frater, myſteria Samothracica a Jove edoctus, conjugia, filii &c. 223. c. d.
Jaſon Argonaut. dux 171. b. Qua re impulſus 170. d. Ejus res geſtae in Colchide ibid. Jolcum occupat 178. a. Clementia 178. a. Corinthum migrat 178. c. Repudiata Medea Glaucen ducit 179. a. Filiorum interitus & ſepultura 179. d. Jaſonis mors ſpontanea 179. d.
Jaſon Pheraeus adjuvat Neogenem tyrannum 472. Succeſſus 487. Heracleam Trachiniae captam evertit &c. Principatum Graeciae Theſſalos ſibi vindicare jubet 488. Imperator Theſſalorum dolo necatur ibid. Caedes diverſis attribuitur ibid.
Iberorum fodinae auri, aeris & argenti 162. c. Iberos bello premit Amilcar 25. e. 2.
Ibidis in Aegypto utilitas 55. b.
Iborum Indiae origo 613. Vid. Sibae.
Icari cum Daedalo fuga & ſubmerſio 193. b.
Ichneumon Crocodili peſtis 22. b. 55. a. Divinitas ibid.
Ichthyophagi Aethiopes 106. c. Quidam ibid. Aborigines 109. d. Ichthyophagi ἀπαθεῖς, qui nulla re afficiuntur 108. Habitationis modi, ſepultura 109.
Idae montis deſcriptio 565. Mirabilia in eo ibid.
Idaea Phinei pellaca 172. Ejus interitus ibid.
Idomeneus Deucalionis f. Minois nepos, res geſtae, epitaphium 238. c. Honores ibid.
Idomeneus Rhodius, Antigoni legatus 702.
Idrieus, Cariae dynaſta, contra Cyprios rebelles mittitur ab Ocho Perſ. R. 532. c. Succeſſor Artemiſiae 534. Obitus 546. d.
Jehovae nomen Diodorus in *Jao* mutat 59. c.
Jetini Siculi ſe tradunt Rom. 23. e. 12.
Ignaviae ſignum a Seſoſtre timidis gentibus relictum 35. d. Ab Oſymandua 31. c.
Ignavia Dionyſii jun. regnum amittitur 512.
Igni quae fabricantur ad Vulcani curam pertinent 235. c. Igniaria Prometheus invenit 232. a.
Ignigena Bacchi cognomen 149. b.
Ignis a Dactylis in Creta inventus 230. d. Elementorum prima origo 4. d. A Vulcano ut inventus 8. d. Ignis cur Vulcanus dicatur 235. c.
Ignis eruptio in Aeolidum inſularum una 302. a. Ex Aetna 159. c.
Ignibus nocte accenſis hoſtis luditur 691.
Illyriorum in Epirum irruptio 464. Vincunt Macedones 510. Victis a Philippo pax datur 511. 512. c. Cum Paeonibus & Thracibus in Philippum conſpirant, ſed profligantur 522. Subjiciuntur Alexandro M. 566. Militant Athenienſ. ad Lamiam 633. b. Victi a Romanis libertate donantur E. 581. 643.
Ilus Ilii conditor 192. a.
Imagines Judaeis interdictae 40. e. 34.
Imbrum libertate donat Demetrius 757. c.
Imilcar, dux Carthagin. in Sicilia 377. Agrigenti hiemat 380. Pacem cum Dionyſio facit 393. b.
Imilco, navarchus Carthagin. naves Dionyſii in portu Syracuſano corrumpit 413. a. Claſſi Dionyſii damnum infert ibid. Erycem & Motyam recuperat 426. b. Meſſanam ſubito oppreſſam capit & diruit 427. Syracuſas terra marique obſidet 427. &c. Sacrilegia & fortunae converſio 430. Sepulcra ibid. Claſſem, exercitum & caſtra amittit 436. Fuga nocturna 436. b. Miſeria 436. Inedia vitam abrumpit ibid. Strategema 426. a.
Imilco, Carthag. dux, Eumachum debellat 764. d.
Imperator ſummae impietatis (ἄθεος) non eſt tolerandus 433. b. Murum primus conſcendens 586. c. 614. Imperatores Romanis qui nuncupati 37. e. 3.
Imperatoris ſollertia imperitiae multitudinis qui praeſtet 25. e. 1.
Imperfectionis in excellentibus viris cauſa 26. e. 1.
Impietatis punitae divinit. varii caſus 160. b.
Imprudentia Ophellae nimium credentis Agathocli 754. d.
Inarus rebellium Aegyptiorum ductor 279.
Incendia inſularum Aeolidum ſubterranea 302. a.
Incendium Medeae Magicum 179. c. Voluntarium Marmarenſium Cilicum 576. c. Iſaurenſium in Piſidia 640.
Inceſtum matrimonium Oedipi 185. d.
Inceſtum matris ſtuprum a Neptuni filiis in Rhodo commiſſum 226. c.
Inceſtum adulterium Archagathi cum noverca 744. c.
Indi aborigines & hominum primi 87. b.
Indorum tribus VII, Philoſophorum, Agricol. Paſtorum, Artificum, Militum, Ephororum, Senatorum 88. 89. Hoſpitalitas 89. c. Oſiridem ſibi arrogant 12. d. Cum Semiramide bellum 47. c. Indicorum boum peregrinatio & venatio 115. a.
Indiae Chorographia 85. c. Commoditas 73. c. Cur fluvioſa 87. a. Magnitudo, fertilitas, Elephanti 85. Fructus, Agricolae, fluvii 86. Cur tam fertilis 87. a.
Indiae locorum ab Indo uſque ad Gangen conditio 611. Gentes quaedam ſe dedunt Alex. 616. Reliquae ſubjiciuntur per deditionem 617. Deſcriptio 630. b. Poro illam Antipater relinquit, quae Indo contermina eſt: quae Hydaſpem attingit, Taxili confirmat 648. d. Paropamiſadis vicina Pythoni Agenoris aſſignatur 648. d.
Indorum lex de cremandis uxoribus vivis una cum maritis defunctis 688.
Indus fluvius 85. c. Tranſitur ab Alexandro 608.
Indicio ſuo proditionis arguitur Pauſanias 265. d.
Indoles generoſa in Darii filio adhuc infante 502. a.
Indortes, Iberorum dux, captus & trucidatus ab Amilcare 25. e. 2.
Induciae violatae a Dionyſio 616.

INDEX III. RERUM.

Infames perpetuo xxx, tyranni Athenienſ., Lacedaemonii, Dionyſius Syracuſ. 395. d.
Infamia ad poſteritatem vitanda, maxime principibus 395. b.
Inferorum fabulam Orpheus ex Aegypto ad Graecos tranſtulit 58. c.
Inferorum rex cur Pluto 233. a.
Ingeniorum ſubtilitati cauſam praebet aëris puritas & aquae limpiditas 85. d.
Ingenio corporis damna repenſata 41. c.
Ingratitudinis exemplum Athen. erga Themiſtoclem 270. 271.
Ingratitudo nefaria 21. c. 13.
Inhumanitatis diſſuaſio 341. a.
Inhumanitas erga ſervos arma illis induit 34. e. 2.
Inimicitiarum lex 299. Modus 343.
Inimicos vincendi optima ratio 28. e. 10.
Injuſtitia metropolis omnium malorum 25. e. 1.
Inſidiae Dionyſii infelices ad Tauromenium 443. Agathocli factae eluduntur 673.
Inſtitutio litteraria ſancitur legibus Charondae 296.
Inſtrumenta agricolatoria Oſiris & Iſis invenerunt 9. d.
Inſula Aethiopum fortunata 96. a. Inſula fortunata verſus Africam 207. d. Inſulae fortunatae Arabum 127. a. Inſulae Graeciae majores quae 206. d. Inſulae centum vocatae in mari Aegeo 372. b.
Invidia ſeu aemulatio cum invidia belli Peloponneſiaci cauſa 257. Virtutis comes 269. d.
Inundationes in Peloponneſo horrendae 482.
Jolaus Theſpiadarum coloniam in Sardiniam ducit 163. d. Jolai templum religioſum in Sicilia 161. c.
Jolaeum regio Sardiniae 164. a.
Jolcus patria Jaſonis 171. b.
Jolen ambiens Hercules repulſam patitur & ulciſcitur 165. a. Jole Hercules tandem potitur 169. c.
Jollae ſepulcrum ab Olympiade everſum 676.
Jonum ex Aſia in Graeciam transferendorum conſilium ſed irritum 261. Eorum luxus E. 551.
Jovis filii cur dicti Hercules & Bacchus 155. d. Jovis prima & ultima concubina ex mortalibus 155. c. Cum Junone concubitus ex Aegyptiorum ceremonia 62. b. Jovis ſervatoris appellatio in conviviis quid ſignificet 148. b. Jovis Aetnei arae E. 602. Triphylii templum 633.
Iphicli interitus 166. d.
Iphicrates, Athen. ductor mercenariorum in Aegypto 478. b. Auctoritas & geſta in Aegypto ibid. Diſſidium cum Pharnabazo 479. Utile ac prudens conſilium a Pharnabazo repudiatur; in patriam reditus; eulogium; navarchia; ſolertia; inventa militaria ibid. Dux in bello ſociali cum Timotheo & Charete 521. Res feliciter geſtae Corinthi 444. Dux auxiliariorum Spartanis miſſorum 490. ibid. Inter optimos duces recenſetur 555. a.
Iphigenia Taurorum ſacerdos 173. a.
Iphitus Euryſthei frater, in Colchide occumbit 175. b.
Iphitus Eurythi f. ab. Hercule praeceps datus 165. a.
Iris Britanniae inſula ferociſſimos homines alit 215. b.
Iſa, poſtea Lesbus 239 b.
Iſaurenſes obſeſſi, incenſa urbe, ſe cum opibus cremant 640.
Iſcholae Spartan. Heroicum facinus 490.
Iſea feſtum Aegypt. 9. c.
Iſiae, Italiae urbs ab Italiotis fruſtra oppugnata 37. e. 2.
Iſidis variae interpretationes 15. b.
Iſis eadem quae Ceres 9. a. Aegyptiis Luna 7. c. Cur habeat cornua 7. d. Epitaphium 16. c. Frugum inventrix & legum 9. b. c. Gubernatio benigna & ſepultura ubi 13. b. Iſis Juno 9. a.
Iſidis inſula in Arabia 124. Medicina etiam poſt mortem 25. c. Saturni filia 9. d. Quid ſignificet 7. d.
Iſidorus praefectus R. Alexandri Balae E. 628.
Iſmenus Aſopi f. 19. b.
Iſmeniae Boeotarchae contra Phocenſes geſta 440. d. Pelopidae collega a Pheraeo Alex. capitur 494.
Iſocrates, oratorum doctiſſimis accenſetur 291.
Iſocrates caedis Cn. Octavii fautor deditur Roman. E. 616.
Iſſus occupatur ab Alex. 578. d. Pugna ad Iſſum Alex. & victoria memorabilis 579.
Iſthmus muro contra Xerxem praecingitur 251. Munitur contra Thebanos 493.
Iſtolatius, dux Celtarum oppetit 25. e. 2.
Iſtri duo 181. b. Minoris fontes 181. b.
Iſtriorum gens a Romanis debellata 181. b.
Iſtrianorum in Ponto cum Lyſimacho bellum 711.
Itali nihil relinquendo aliis vicerunt omnes 217. d.
Italici Graeci bello petuntur a Dionyſio 449. d. Vincuntur ab eodem 450. b. Vide Graeci.
Itali adverſus Romanos belligerantur; quibus de cauſis; quibus ſociis; quo ſucceſſu; qua prudentia; quibus magiſtratibus; inclinatio; Legatio ad Mithridatem; res geſtae; finis 31. e. 1.
Itinera dirigit Semiramis 72.
Itones ab Hercule ſubjugati 165. c.
Itonus Boeoti f. liberique 188. b.
Judaei Aegypt. colonia 17. a. Quia circumciduntur 35. a. Ob leges & mores gentibus diſcrepantes in odio fuerunt univerſorum 34. e. 1. Fuga ex Aegypto cum cauſis; occupatio regionis; leges, legumlatoris imago, lychnus perpetuo ardens; omnia falſiſſime 34. e. 1.
Judaei propter luem peſtiferam, & peregrinam religionem, iſtius cauſam ex Aegypto expulſi colonias in Graeciam, Danao & Cadmo ductoribus, & in Judaeam Moſe duce mittunt 40. e. 1.
Judaicae gentis deletio ſuadetur Antiocho, & cauſae adduntur; hoc falſo, illud fruſtra 34. e. 1.
Judaeorum migratio in Judaeam duce Moſe; Metropolis; reſp. tribus xii. imaginum abominatio; Deus illorum coelum; ſacrificia; ſenatus; ſacerdotes; pontifex ſummus; huic tributa adoratio; Ariſtocratia; adſuefactio ad laborum tolerantiam & fortitudinem; ſacerdotum praerogativa; patrimoniorum adſtrictio ad gentiles; prolificationi addicti; Mores circa matrimonia & exſequias peculiares; Multorum tandem in legibus obliteratio 40. e. 1.
De Judaeis narratio Diodori maximam partem vana, ut Chriſtianus lector videbit 40. e. 1.
Judices Indorum accurati & ſeveri 89. c.
Judicis ſeu Praetoris imago apud Thebaeos Aegypt. 31. d. Judicis inſigne veritas 48. b. Judicibus Perſarum injuſtis vivo corpore cutis detracta 462. In cauſa Theribazi ut examinati 463.
Judicia Jovis inſtitutum 233. d. Non ex affectu, ſed norma legum adminiſtrentur 45. c. Judicii proceſſus apud Aegypt. non perplexus 48. c. Judiciorum in Aegypto accuratio & integritas 48. a. Judicium de praeſtantia tibiae & citharae 134. d. Judicium Athenis omnium primo largitionibus corruptum 365. c. Mirabile duarum Indarum de praerogativa concremationis cum marito defuncto 688.
Jugurtha Adherbalem Cirtam ingreſſum capit & necat E. 604. A Mario victore Romam ducitur 36. e. 2.
Julius Caeſar ob res geſtas Deus cenſitus 4. a. Corinthum inſtaurat E. 591.
L. Julius magiſter equitum Poſtumii 319. a.
Junius Coſ. cedit Poenis 24. e. 1. Naufragium ingens patitur ibid. Erycem occupat &c. 24. e. 1.
Juno Iſis 9. a Jovi nupta ubi 234. d. Liberi ibid. Perfectrix 235. a. Herculem inſcia lactat 152.
Jupiter ſpiritus Aegyptiis 8. a. Homero quid 8. a. Aegyptiis Oſiris 9. a. De Jovis mythologia diſcrepantes ſententiae 233. b. Jupiter Priſcus, frater Coeli, Cretae princeps, ejuſque filii Curetes, alter totius mundi dominus 136. Saturni filius 16. d. Jupiter poſterior, regnum & res geſtae, cur *Zenas* cognomento inſignis 136. Jovis Cretenſis regnum poſt Ammonem & Bacchum 145. a. Jupiter ut educatus, ubi, cur Aegiochus, Merita in homines, bella cum Gigantibus & cauſa & honores 233. b. Nomen, & Epitheta 234. c. Nuptiae cum Junone ubi 234. d. Liberi ibid. Perfector 235. a. A quibus cuſtoditus 231. a. Jovis & Junonis complexus unde 62. a. Cretenſis filii tres 183. a. Jovis filii cur Hercules & Bacchus 155. d. In Aethiopiam profectio ab Aegyptiis tranſlata 62. a. Jovis Triphylii templum E. 633.
Juramenti Graecorum formula de patriae defenſione 258. b. Calumnioſum 607. a. Palicum impune non violatur 288. b. Lacratis a Bagoa violatum 536. c. Pythonis a militibus irritum redditur 631. c.
Jus fabulam ab Iſide Aegyptiorum Graeci mutuati 15. b.
Juſta vita perturbatione vacat, ſecundum Epicurum 25. e. 1.
Juſtitiae doctor Jupiter 233. d. Juſtitiae ſimulacrum abſque capite in Aegypto 61. c.
Ixion Periphantis f. 188. b. Socerum crudeliter necat, expiatur a Jove, Junonem tentat, Centauros gignit, rotae impoſitus torquetur 189. b.

L.

LAbdacus munitur 366. a. Vid. *Lampſacum.*
Labdalum locus Syracuſ. 334. b.
Laborum tolerantiae inſigne exemplum in femina 158. d. Laborum tolerantiſſ. Ligures 218. b. Laboribus omnia pulcra comparantur 720.
Labyrinthi Aegyptii exemplar Cretenſis 39. a. 61. d.
Laccius magnus portus Syracuſanorum 398. e.
Lacedaem. invidia erga Athen. ob virtutem, diſcordiae inter illos origo 257. De imperio maris bellum Athen. illaturi revocantur 267. Iniquum in Athen. judicium 270. Graecorum Spartae conſeſſum corrumpunt ibid. Terrae motus; bellum cum Hilotibus & Meſſeniis 274. Socii horum belli Peloponneſiaci initio 308. Atticam vaſtant 308. 309. Secunda in Atticam expeditio 310. a. Colonia in Trachinem 316. Victoria de Athen. ad Toronem 323. Inſtructio contra Argivos & Socialis belli conſortes 325. De Athen. & Argivis ad Mantineam victoria 326. In Argolidem expeditiones 327. Auxilia mittunt Syrac. contra Athen. duce Gylippo 334. Deceliam muniunt 335. Legatio Athenas de pace 358. Praeſidium Byzantii partim caeditur, partim capitur ab Athen. 367. a. Debellant Athen. 389. Athenas capiunt ibid. Qua de cauſa imperium Graeciae amiſerint 395. d. Inhumanitas erga victos Athenienſes 398. Oligarchias in Graecia inſtituunt 400. Cum Eleis bellum 404. Cyro auxiliantur 405. 407. Graecos in Aſia contra Perſas defendunt 416. Cum Tiſſapherne bellum gerunt in Ionia ibid. Syracuſanis iterum auxilia mittunt contra Poenos 430. A Graecis undique impetiti Ageſilaum ex Aſia revocant 440. A Conone ad Gnidum victi 441. Imperium maris amittunt ibid. Illud ſibi denuo vindicant 446. Reprehenſio ſuperbiae & inhumanitatis illorum 458. Pace conturbata Graeciae civitates ſibi mancipant 460. Cum Mantineenſibus bellum ibid. Gaum Artaxerxi rebellem juvant 463. Reges inter ſe moribus diſſident & ſententiis 467. Amyntae opitulantur contra Olynthios ibid. c. Foedus Graecorum commune frangunt ibid. Quan-

do potentiſſimi fuerunt 469. Contra Graecorum conſpirationem in bello Thebano ſe praeparant 473. Piraeeum tentando novum bellum accendunt 472. Aciem melius ordinant 473. Vincuntur ab Athen. prope Naxum pugna navali 475. A paucis Thebanis validum praeſidium vincitur; nunquam ante hac a paucioribus victi 476. c. Ad Corcyram ab Athen. profligantur 481. Ruinae prodigium 483. Bellum Thebanis inferunt ibid. Legatio ad Thebanos, & expeditio in Boeotiam 484. Proelium ad Leuctra, & clades irreparabilis 486. In Arcadia bellum ac clades 488. b. 489. c. Sparta a Thebanis oppugnata ſtrenue defenditur 490. In ſummis periculis Athen. alias inimiciſſimorum auxilium implorant 490. Iſthmum fruſtra muniunt 493. Victoria de Arcadibus incruenta 495. Communi Graecorum foederi propter Meſſenios ſeſe eximunt 504. b. Ob Cadmeam occupatam grandi pecunia damnati 522. b. Item 525. Phocenſibus ſacrilegis auxilia mittunt 527. Bellum cum Argivis 528. Adjuvant Phayllum 529 c Cum Megalopolitis & Thebanis bellum 530. Sacrilegiorum participes 540. b. Opitulantur Lyctus 543. Alexandro M. adverſantur 563. c. Cum Antipatro conflictus infelix 595. Judicium de illis Corinthi 601. Veniam ab Alex. petunt ibid. Lacedaemoniae urbis moenia demoliuntur Achaei E. 622.
Laches, Athen. dux in Sicilia 314. a. In Arcadia 326. b. Navarchus Athen. territatur ab Epaminonda 48.
Lacinius, fur boum Herculis 161. d.
Laconica Endii Spart. oratio 358.
Laconia poſt 10. annos populationem experitur primam 490. b.
Lacrates dux Theb. 533. Res fortiter ac prudenter geſtae in Aegypto 536. b.
Lactis coagulatio, Ariſtaei inventum 195. c.
Lacus Aethiopiae mirabilis 72. d. Lacus Myridis deſcriptio 33. d. 34. a. Lacus in Sicilia ab Hercule factus 161. b.
Laertes Argonautarum ſocius 175. b.
Laeſini, populus Siciliae 23. e. 5. Melius Alaeſini, quos Vide.
Laetitiae Syracuſanae, poſt recuperatam libertatem per Dionem, luculenta deſcriptio 516.
Laius Oedipi pater 185. c.
Lamachus dux Athen. infelix 323. Naufragium in Ponto 332. Interitus ejuſdem 334.
Lamiae fabula 754.
Lamiaci belli origo 525. Cauſa 631. Lamia refugium Antipatri 634. b. Obſidetur ab Athen. ibid. Belli finis 637.
Lamius Spart. militat Nectanebo in Aegypto 535. d.
Lamponius praetor Italicorum 37. e. 1.
Lampſacum munit Thraſyllus Atheniens. 366. a. Romani ob Lampſacum & Smyrnam atque Alexandream Troad. Antiocho bellum movent E. 620.
Lampſacenos liberos eſſe jubet Lyſimachus 788. b. Recuperat Demetrius 791.
Lamus Herculis ex Omphale f. 165. d.
Lanae in Pityuſa mollitie commendabiles 206. c. Item in Panchaia 222. a.
Lanaſſa Agathoclis f. Pyrrho nupta 21. e. 4. 22. e. 11.
Lanienae ab Agathocle excitatae graphica deſcriptio 674.
Lanceae Gallorum 213. a.
Laomedontis perfidia in Herc. & poena 175. d. Laomedon rex Trojanorum 165. c. Ab Hercule caeſus 166. a. Equi 171. d. 192. a.
Laomedon Syriae praepoſitus 728. Capitur a Ptolemaeo 650.
Laomedon Meſſenius revocat milites a bello contra Dionyſium 418. b.
Laoſtenides rerum Creticarum ſcriptor 239. a.
Lapidum Arabicorum excellentia 95. b. Lapides pretioſi ut formentur 94. d.
Lapithes gentis Lapitharum conditor 189. a.
Lapithes Aeoli Hippotadae f. pater Leſbi 239. c.
Lapitharum cum Centauris bellum 189. d. Violentia, clades, fuga ibid. Cum Dorienſibus & Hercule bellum 196. a. Origo 188. d.
Lapithum in Cypro expugnat Seleucus 705. a.
Larandaeorum urbs exciſa 640
Largitionibus res magnas peragit Philippus 511. b.
Lariſſaeis a Demetrio libertas reſtituitur 790. b.
Laiſon alias Triphylia 497.
Laſthenes Cretenſes in Roman. inflammat E. 632.
Latona Coel & Phoebes filia 231. d. Patria ejus Hyperboreorum inſula 91. d.
Latrones ut puniti 28. c. Latrones egregii Celtiberi 215. d. Galli 214.
Latrocinia Gallorum 214. c.
Laudationum & vituperationum utilitas 458.
Lavinii expugnatio 334. a.
Lautities Hetruſcorum 219. b.
Leandrias Spart. Thebis exſul 485.
Lechaeum a Boeotis expugnatum 442. d.
Lechaeus Corinthiorum portus 22. e. 12.
Legati a Fidenatibus necati 327. Herculis indigne tractati 175. d.
Legati dexteritas 533. a. Legatio Indorum ad Semiramidem 74. d.
Leges Charondae 295. &c. Zaleuci 298. Dioclis Syrac. 347. XII. tabularum Romae 300. Ut correctioni ſuarum legum caverit Charondas 298. Vide Lex.
Legio apud Rom. 26. e. 4.
Leitus Electryonis filius 188. b.
Lemniorum conſtantia in fide erga Antigonum 708. d. A Seleuco ſubacti ibid.
Lenaei etymon 149. b.
Lenitas Spartanorum in bello Sociali 325. a.
Lentulus Spinther ſenatum in Cretenſes accendit E. 631.
Leocritus, regis Pharnacis dux E. 576.
Leones infeſti Rhizophagis 111. b. A culicibus fugantur 111. c.
Leonides Spart. dux ad Thermopylas 244. Perplexum ad Ephoros reſponſum ibid. Animoſum ad Xerxis legatos 245. Aliud magnificum de Spart. officio 247. Xerxis caſtra invadit, & heroica morte cum ſuis occumbit ibid.
Leonides Ptolemaei praefectus 742.
Leonnatus dux Alex. M. 618. Draginen ſubigit 604. Agminis ductor in India 617. Vexatus a barbaris 618. Phrygiae Helleſpontiacae ſatrapa 628. c. Antipatro ſuccurrens profligatur & occumbit 635. c.
Leontini contra Syracuſ. Athen. opem implorant 313. In civitatem a Syracuſ. recepti 314. Athenienſibus favent 340. Fruſtra hos Dionyſius ſubigere tentat 402. A Dionyſio Syracuſas transferuntur 403. A Philiſto oppreſſi Syracuſanorum ope hoſtem expellunt 518. Incaſſum oppugnantur a Timoleonte 648. b. Hicetam defendunt contra Timol. ibid. Juſſu Timol. Syracuſas commigrant 553. b. Amilcari ſe adjungunt deſerto Agathocle 730. Premuntur ab Agathocle 748. Pyrrhum receptant 22. e. 12.
Leoſthenes ob res male geſtas ad Peparethum capite damnatus ab Athen. 507. c. Athen. dux in bello Lamico 621. & deinc. 636. Victoria de Boeotis 633. Vincit Antipatrum 634. Lamiam obſidet; occumbit; laudatio funebris ibid.
Leotrophides dux Athen. ad Megara 365. d.
Leotychides, navarchus Spart. in Ionia 260. b. Strategema ad Mycalen & victoria de Perſis 261.
Lepidus triumvirûm unus 40. e. 1.
Leptines navarchus Dionyſii 422. Cum Carth. pugna temeraria & infelix 428. Thuriorum reliquias conſervans abdicatur 449. c. In proelio cum Magonis filio heroice pugnans occumbit 466.
Leptines Syracuſanus, cum Calippo Rheginos a Dionyſii praeſidio liberat 534. b.
Leptines, Tyrannus Engyi & Apolloniae in Sicilia, dedit ſe Timoleonti, & in Peloponneſum relegatur 548. c.
Leptines, Cephaloedio praefectus ab Agathocle 742. d. Succurrit Agathocli contra Xenodocum ibid. Xenodocum vincit 766.
Leptines Cn. Octavii necis auctor deditur Romanis E. 626.
Leſbus Aeolides Leſbo nomen dedit 239. c. Leſbi incolae antiqui 239. a. Principes, nomina vetuſta ibid.
Leſbii ab Athen. deficiunt 314. Mitylene dedita Athen. inſula ſorte dividitur, praeter Methymnam 315. Crudelis in devictos ſententia Cleonis retractatur ibid. Exſules, Antandro occupata, bellum Athenienſ. faciunt, ſed infeliciter 322. d. Poſt defectionem ad Spartanos ad officium coguntur a Thraſybulo 445. c. Urbes inſulae Memno capit 577. a.
Letanum Propontidis urbs condita ab Athen. 305. a.
Lethes aeneae portae in Aegypto 61. c.
Leucae urbis poſſeſſio ſtrategemate Cumaeis praeripitur a Clazomeniis 467.
Leucadii, militant Athenienſ. in bello ad Lamiam 633. b.
Leucas urbs Caſſandro aſſociatur 708. b.
Leucippus coloniam in Rhodum duxit 239. d.
Leuco rex Boſpori 444. Huic Spartacus ſuccedit 526.
Leucophrys inſula 240. a.
Leucothea ut divinitatem ſortita 226. c.
Leuctri & Scedaſi filiarum ſtupratio 486.
Leuctricum proelium exitiale Spart. 486.
Lex morte legiſlatoris confirmata 299. 347. Legum Charondae rigidiſſ. obſervatio; auctoritas ſacroſancta; correctio cum periculo vitae conjuncta 298. Dioclеae ſeveriſſimae 348. d. Romae primum ſancitae 300. XII. tabularum & ſtylus harum ibid. Leges aliquot Aegyptiorum 48. d. Aethiopum 120. a. Legum bona conſtitutio Jovis beneficium 233. d. Leges Cereris munus 201. b. Ab Iſide ſeu Cerere inventae 9. c. Quae optimae 59. b. Themidis inventum 232. a. Legum encomion 201. b. Latio cur diis adſcribatur 59. c. Inventio Cereri tribuitur 232. c. Legumlatores Aegyptii Mneris, Saſyches, Seſoſtris, Bocchoris, Amaſis, Darius 59. 60. Horum ſapientia, & Graecorum legum vituperatio 59. a. Legumlatores eximii qui 59. c. Cur leges ſuas diis adſcribant ibid.
Libani initium a Cilicia 407. b.
Liberalitas eximia Alex. in milites ſuos 620. a.
Liberatio mirabilis Agathoclis a praeſente ſupplicio 750. a.
Liberorum communio 98. b. Liberos ſuos ex Jaſone Medea trucidat 179. c. Liberorum educationis in primis ratio habita in legibus a Moſe 40. e. 1.
De Libertate omnium lex Indorum 88. b. Libertas Graecis Antigoni decreto reſtituitur 704. b. Et ante hac Polyſperchontis 656. 658. Itemque Ptolemaei 704. Libertatis patriae amor & protectio mirabilis 247. d.
Liberae civitatis incolae ut vivendum 21. e. 20.
Lichanon in cithara quis repererit 135.
Lichas Herculis miniſter 169. c.
Licymnius Electryonis f. 182. b.
Liſſum, Aequorum urbs, a Rom. occupatum 449. c.
Ligurum habitus & laborum tolerantia 258. d.
Liguriae ſterilitas & victus difficultas 218. b. Habitatio, robur, arma ibid.

INDEX III. RERUM.

Lilybaeorum cum Aegeſtanis bellum 296. c. Lilybaeum Siciliae promontorium, puteus atque urbs 359. Fruſtra tentatur a Dionyſio 495. d. A Pyrrho acriter oppugnatum, acrius a Poenis defenditur 22. c. 14. A Carthaginienſ. quando conditum ibid. A Romanis obſeſſum diutiſſime tandem expugnatur 24. e. 1. 3.
Linguae bifidae Taprobanitis 97. c. Linguarum varietas unde 5. d. 6. a. Linguam Perſicam Themiſtocles cito diſcit 271. d.
Linus res Bacchi primi deſcripſit 140. d. Rythmos & melodias invenit 142. b. Diſcipuli ejus & interitus 140.
Lipara urbs Aeoli opus 188. a. A quo condita & initio poſſeſſa 202. b.
Liparae inſulae reſpubl. incrementa, horumque cauſa, Thermae, alumen, fertilitas, res geſtae 203. b. c. d.
Liparam coloniam Cnidiorum obtinet 203. b.
Lipara potitur Imilco 426. b.
Liparus conditor Liparae 202. b. Surrentinam regionem occupat ibid.
Lipodorus Aenian, proditor Graecorum in oriente rebellium 731. b.
Liſſus in Adria conditur a Dionyſio 464. d.
Litterarum eulogium 296. Genera duo apud Aegyptios 51. b. Hieroglyphicarum exempla 101. d.
Litterae Hieroglyphicae Aegypt. & Aethiopum quales 101. c.
Litterae Graecae cur Pelaſgicae vocentur 140. c. Phoeniciae cur dictae 140. c.
Litterae & artes in Aegypto inventae 44. b. Inventum Mercurii 10. a.
Litterarum inventio Muſis vere adſcribenda 235. c.
Litterae Taprobanit. vii. figuris, potentia xxviii. 98. b.
Litus quoddam Arabiae importuoſum & ingentem aquarum ſtrepitum excitans 124. a.
Livius Druſus ſenatus paene patronus laudatur E. 611.
Loci anguſtia Graecorum victoriam adjuvat de Perſis 258. d.
Locorum cognitio hiſtorico neceſſaria 3. c.
Locri; inconſtantes in bello Xerxico, modo ad Perſas, modo ad Graecos tranſeunt 244. d. Fuſi ab Athenienſ. 309. d. Italici ab Athen. vexati 314. a. Clades a Phocenſibus illata 327. 523. 525. Cum Boeotis & Theſſalis ſemel atque iterum victi Philomelum tandem ſuperant & ad mortem adigunt 526. Sectantur Athen. in bello Lamiaco 633. Italicis benefacere ſtudet Dionyſius, & quare 451. b.
Locuſtae cibus hominibus & mors 114. d.
Locuſtis victitantes Aethiopes 114. d.
Loctanus Siciliae fl. 22. c. 15.
Logicae inventio 232. a.
Longaevi Taprobanitae 98. a. Indi 141. c.
Longaevitas Democriti 401. a.
Loquelae humanae initium 5. d.
Lotus Aegyptia 21. b.
Lotus praeciſa 113. d.
Lucani, cum Thuriis bellum gerunt & victoriam obtinent memorabilem 448. d. Cum Dionyſio juniore bellum & pacificatio 512. c. Bellum cum Tarentinis 787.
Luceria, Rom. colonia 711.
Lucretia, poſt Sexti Tarquinii ſcelus mortem ſibi ipſa infert, E. 558.
Lucro cedit pietas 526. a.
Lucinae officium 235. a.
Luctus ob magiſtratum benignum 46. b.
Luculli decimatio bonorum 159. b.
Lucullus debellat Minutium ſervorum regem in Italia 36. e. 2. Vincit Salvium regem ſervorum in Sicilia; negligenter rem adminiſtrat; repetundarum damnatur ibid.
Lunae ſoliſque curſum obſervavit primus Hyperion 231. d.
Lunae curſus 83. a. c. Lumen, eclipſis 38. c. Proxima terrae quare ibid. Ἐξοχαὶ in ejus facie 92. a.
Lunae & ſolis utilitas 7. d.
Luna ut appareat Hyperboreis 92. a.
Lupus cur ſacer Aegyptiis 11. a. 56. a. Cur inter Deos Aegypt. 56. a.
Luſitani 215. c. Arma eorum, bellandi ratio, latrocinia ibid. Metalla 216. a. Saunium jaculi genus 215. d.
Luſitani ductore Viriatho fortes ac celebres redditi 32. c. 4. Debellati ibid. in fine.
Luxuriae in Aegypto inventor Menas 29. c. Damnator Gnephachthus ibid.
Luxuria Hetruſcorum 219. c.
Luxus virorum ut & feminarum refraenatus lege Zaleuci 299. d.
Luxus & mollities Agrigentinorum 375. d. 376. d. Sybaritarum E. 550. Ionum & Athenienſium 551.
Luxus virtutis enervator 26. e. 8.
Lycaoniae ſitus 630. a.
Lycaſtes Minois primi f. 183. b.
Lychnitis palus 514.
Lycia Clito deſignatur ab Antipatro 649. Antigoni provincia 628. c. 630. b.
Lyciſcus dux Caſſandri contra Olympiadem 690. d. Cum Aetolis belligeratur bono ſucceſſu 708. b. Alcetam Epiri regem oppugnat 719.
Lyciſcus, dux Agathoclis, ſeditionem excitat 749. Interficitur; milites propter eum tumultuantes Agathoclem capiunt ibid.
Lycomedes Tegeata, ſuaſor mutandae reip. Arcad. 488. b.
Lycomedes Mantin. praetor Arcadum 489. c. 492. c.
Lycon navarchus Antigoni 711.
Lycophron Pheraeorum tyrannus 517. Oppugnatur a Philippo 528. Phocenſium auxilium implorat 528.
Lycophron Rhodiorum legatus Romae 31. c. 1.
Lycopolitana praefectura in Aegypto 56. b.
Lyctii Cretenſibus ſuccurrunt Lacedaem. contra Phalaecum 543.
Lycurgus Spart. ab Aegypt. leges mutuatus, cui leges adſcripſerit 59. c. 62. b. E. 547.
Lycurgus Thrax ab Oſiride peremtus 12. b.
Lycurgus, R. Thraciae, Baccho inſidias parans ut punitus 139. b. Non Thraciae ſed Arabiae rex Antimacho 139. c.
Lycurgus Athen. quantus orator 556.
Lydi olim Meones 165. b.
Lydia Meleagri provincia 628. Situs 630. b.
Lyrae inventor Mercurius 106. 236. b.
Lyra olim τρίχορδ☉ 10. b.
Lyſander, dux Spart. contra Athen. ut ſe ad bellum praeparârit; expeditio; amicitia cum Cyro juniore 368. Vincit Antiochum legatum Alcibiadis 369. a. Arati legatus 386. b. Claſſi poſt Callicratidam iterum praefectus ibid. Victoria ad Aegos potamos 388. Vates largitionibus tentat; & Heraclidis regnum Spartae abrogare nititur 402. Violatae religionis reus ibid. Interitus 439.
Lyſander Athen. Leucadiae praefectus 719.
Lyſias Rhetor Olympiacam in conventu Graecorum orationem habet 492.
Lyſicles dux Athen. ad Chaeroneam capite damnatur 656.
Lyſimacho Thracia aſſignatur 628. Cum Seuthe pugna anceps 635. Cum caeteris ducibus in Antigonum conſpiratio 701. Bellum cum Callatianis & finitimis 711. Ab Antigoni legatis impetitur, ſed minus proſpere ibid. Rhodios commeatu ſublevat 782. Caſſandrum adjuvat 788. Cedit Antigono 789. Milites ad Antigonum tranſeunt 791. Capitur a Dromichaete Thrace & dimittitur E. 559.
Lyſimachia conditur 746. Situs ejus opportunus E. 574.
Lyſis Pythagoreus, Epaminondae praeceptor E. 556.
Lyſitheides, Themiſtoclis hoſpes, tutaeque ad Xerxem profectionis conciliator 271.

M.

MAcae Afri 127. d.
Maced. regum inter ſe parricidia 510. Graecos debellant ad Chaeroneam 555. Perſas tribus ingentibus proeliis 573. 579. 597. Phalanx Maced. inſtituta a Philippo 511. Pertaeſi militiae ut animati ab Alex. 601. Seditioſi in exercitu ſeparantur 605. Phalangis cum equitatu diſſidium poſt Alex. mortem 628. Provincia Antipatri 628. c. Egena militum propter bella Alex. 634. a. Phalangis perfidia in Eumenem a pugna cum Cratero 644. Poſt ultimam cum Antigono pugnam 694. Regem illorum ſe facit Caſſander 761. Macedonia a Roman. in iv. partes deſcribitur E. 643.
Macedo Oſiridis comes 11. a. Rex Macedoniae 12. b.
Macareus, ejus genus, res geſtae, coloniae 239. b. c. Virtutes, lex ibid.
Macaria Arabiae 120. c.
Macariae, id eſt beatae, inſulae cur ſic dictae 239. d.
Macer Solis f. 227. b.
Machaon Graecorum ad [illegible] medicus 190. a.
Machinae bellicae ſub A[illegible] imperio nondum inventae 80. d. Machinas Graecorum bellicas primus adornavit Pericles 302. b. His variae & acerrime res geritur in bello Demetrii cum Rhodiis 776. & porro.
Macronum gens in Aſia 412. c.
Madauces R. Mediae 84. b.
Madeus Darii propinquus & praefectus in Uxiana 597. d.
Madimaei Dionis ſocii 515.
Maeander fluvius limum, ut Nilus, egerit 26. b.
Maenon familiaris Agathoclis veneno ipſum tollit 21. e. 12. Poſt Agathoclem tyrannidem Syracuſis ſibi arrogat; auxilioque Carthaginienſium bellum Syracuſanis movet 21. c. 13.
Magi Dactyli Idaei 130. c. Magorum ſtudia quae 226. b.
Magiſtratus de animorum curatione in primis ſollicitus eſſe debet 296. d. Lex Zaleuci de magiſtr. 299. Magiſtratuum conniventia ad ſcelera publica 34. e. 2.
Magiſtri artium in Aegypto parentes 51. d. Magiſtri ſeu praeceptoris probi virtutes 124. a.
Magnanimitas Eumenis 650. a.
Magneſia, capitur a Thimbrone Laced. 416. b.
Mago, navarchus Imilconis in Sicilia contra Dionyſium 418. a. Pugna navalis cum Leptine infelix 418. c. Res in Sicilia fulcit 444. Vincitur a Dionyſio ibid. Pacem cum illo facit 446.
Mago, Carthag. praetor belli cum Dionyſio occumbit 465. d.
Majoribus praeſtita beneficia poſteri compenſare debent 310. a.
Mala bonis permixta 124. a.
Malefici a Gallis ut plectantur 214. e.
Malienſes auxiliantur Athen. in bello Lamiaco 633. b.
Maliferi Perſae 642. c.
Malli acerrime repugnant Alex. 613. d.
Mallos Ciliciae a Ptolemaeo capta 715. b.
Maiorum conſortium quanta peſtis 296. Vetatur lege Charondae ibid. Actio contra hoc ibid.
Mamertinorum nefaria ingratitudo & perfidia in Meſſenios hoſpites & benefactores 21. c. 13. E. 561. Unde appellati; novi incolae Meſſanae ibid. Decium juvant in occupando

INDEX III. RERUM.

Rhegio 22. e. 2. In arctum coacti ab Hierone 22. e. 14. Carthaginienſ. amici Pyrrho obſiſtunt 22. 18. Vide Melſenii.
Mancipiorum Punicorum multitudo in Sicilia poſt Gelonis victoriam 255. d
Mandane Xerxis ſoror Themiſtoclem capitaliter accuſat 271.
Manlii Capitolini virtus 456. Supplicium 475.
Manlius Cn. Galatarum legatis quid reſponderit E. 622.
Manſuetudo eximia Dionis 519. 520. Ptolemaei 718. c.
Mantias dux Athen. Argaeum reducens in Maced. vincitur a Philippo 511.
Mantinea & Mantineenſes, bello petiti a Lacedaemoniis vincuntur 316. d. Urbs a Spart. obſidetur 460. Ex urbe in pagos remigrare coguntur 464. b. Dedunt ſe Lacedaemoniis 464. Ut ſacrilegium defendant, belligerantur cum Tegeatis 500. Pugnae apparatus & deſcriptio 502. Victoria anceps 503. Cum Megalopolitis bellum 507.
Manto Tireſiae f. oraculorum concinnatrix 187. c.
Maranei Arabes a Garyndaneis deleti 123. b. c.
Marathení ab Aradiis impie affliguntur E. 593. 629.
Marathonius Taurus 182. d.
Marathonia Perſarum clades 242. d.
Marcellus Syracuſas occupat E. 569.
Marcus Catanaeorum tyrannus Timoleonti ſe adjungit 547. a.
Mardi ut domiti ab Alex. 602.
Mardonius Xerxici belli concitator 242. Atticam invadit, urbemque exſcindit 257. Fortitudo in pugna 258. Occumbit 259. a.
Mare ſtratum ad iter terreſtre a Xerxe 243. d.
Mare album ubi 127. a.
Marienſes Paphum transferuntur 715. b.
Maris prima origo 5. a.
Maris negotia princeps Neptunus invenit, ideoque maris deus 233. a.
Marius vicus Aegypti 43. d.
Marius rem prudenter gerit in Africa E. 607. Victor Bocchi & Jugurthae regum Africae 36. e. 1.
Marius contra Cimbros auxilia a Nicomede Bithyno poſcit 36. e. 1.
Marii & Cinnae de pace inſtauranda conſultatio 38. e. 1.
Marius obſidione concluſus ut perierit 37. e. 2.
Marmaridae Afri 127. d.
Marmarenſes Lycii obſeſſi una cum oppido ſe concremant 576.
Maro Oſiridis comes bonus vinitor 11. b.
Maroneae urbis in Thracia conditor 12. b.
Marſorum bellum unde nuncupatum, cauſa, ſucceſſus varii; confoederati; & caetera in titulo Italorum, & E. 612.
Marſos oppugnatos a Samnitibus defendunt Romani 756. b.
Marſyas Cybeles familiaris 134. b. Tibiae inventor ibid. Cum Apolline certamen Muſicum & interitus 134. d.
Marſyas dux Alexandrinorum contra Phyſconem R. E. 603.
Martis inventa & res geſtae breviter 235. d.
Maſchala urbs Africae; Graecorum colonia 763. c.
Maſiniſſae vivacitas; fecunditas; robur; tolerantia; agriculturae ſtudium; diuturnitas in regno 32. e. 3. Sophonisbae, quam feſtinatis nuptiis duxerat, venenum mittit E. 571.
Maſſagetae gens Scytharum 90. a.
Mater filii proditrix 187. a. Filium ad poenam capite retrahit 102. c.
Matris deûm ſacerdotes ut amicti & ornati 36. e. 2.
Matris deûm in Phrygia fabula 134. c. Furor unde 133. d.
Matrum in Sicilia templum a Cretenſibus conditum 194. d. Quae fuerint, celebritas, cultus, reditus ampl. 194. & 195. a. b.
Matrimonium cum ſororibus in Aegypto 19.
Matrimonia Aegyptiorum 51. a. Indorum ex ſuo duntaxat ordine 69. b.
Matronae fortis exemplum Eurydice 676. e.
Mauri Lilybaeenſibus auxilio veniunt 36. e. 1.
Mauſolus Cariae regulus 504. Adjuvat confoederatos contra Athen. 523. Obit 529.
Mazaeus Syriae praeſes Perſicus 532. a.
Mazaron caſtellum Siciliae 23. e. 9.
Mazarus fluv. & emporium Siciliae 354.
Mecybernam Olynthii Athenienſibus eripiunt 325. d.
Medea hoſpitalis a patre domo ejecta 173. d. Argonautas conſilio adjuvat. ibid. Cum Jaſone pactum init 174. Conſilium de ulciſcendo Pelia & facinus audaciſſ. 176. d. In urbe & aula Peliae praeſtigiae mirabiles 176. d. Peliam juventae ſe reſtituturam pollicetur 177. Medeam repudiat Jaſon 179. a. Medeae ultio immanis de Jaſone 179. b. [illegible] & natricidium 179. c. d. Aegeo nupſit 180. b. Fuga e Graecia & poſteritas 180. b.
Medi cur a Xerxe in prima fronte collocati ad Thermopylas 244. Crudelitate ſua imperium evertunt 342. b. Atrapae provincia 628. d. Hinc Pythonis ibid. Situs 630. a. De Medorum imperio diſcrepantiae 83. d. Cum Caduſiis bellum 84. c. Cum Sacis 85. d.
Media a Nino ſubacta 64. c. Mediae monarcharum Catalogus & ſucceſſio 84. a.
Medica 123. d. Ars per Aeſculapium exculta 235. d. Apollinis inventum ibid.
Medici Aegyptii publici & gratuiti, legibuſque adſtricti 52. a. Medicus infidelis 22. e. 2.
Medicina per contraria 126. c.
Medicina Aegypt. omnium facillima 52. a. Iſidis miraculoſa 15. c.
Medicinae perita Medea 175. b.
Medicina per artem fatidicam Apollinis inventum 235. d. In ſomno monſtrata 230. a.
Medicamentorum confectio Aeſculapii inventum 235. d.
Medii Lariſſaei in Lycophronem Pheraeum bellum 440. c. Adjuvatur a Graecis & Pharſalum occupat ibid.
Medus filius Medeae gentis Medorum conditor 180. b. Patres duo aſſignantur 180. b. Ejus res geſtae 180. c.
Medimnaei in Sicilia Meſſenen tranſlati 438.
Medius navarchus Antigoni 712.
Medocus rex Thraciae 188. c. 445. c.
Megabates claſſis Xerxicae navarchus 248.
Megabyzus dux Perſarum contra Aegyptios 281. a. Praefectus bello Cyprico 292. b.
Megacles Dionis frater 515. Alius Dionyſii ſocer. Ejus dictum de retinenda tyrannide 773.
Megallis, uxor Damophili Ennenſis, crudelitate in ſervos cum viro certat; capta excruciatur ab ancillis, & praeceps datur 34. e. 2. E. 600.
Megalopolis Arcad. conditur 495. Cum Mantineenſibus bellum 507. b. Tranſlati in eam, in priſtina oppida redeunt conatu irrito ibid. Bellum cum Spart. 530. c. Bellum cum Polyſperchonte 664. Fortiter ſe defendunt ibid. Exſules a decreto libertatis excluſi 657.
Megalopolis Africae capitur ab Agathocle 736.
Megara Creontis, uxor Herculis prima 152. d. Iolao nuptum data 164. d.
Megara, Megarenſes laborant in pugna Plataeenſi 258. Athen. ope Corinthios vincunt 283. Defectio ab Athen. 293. Occupantur ab Athen. per proditionem 320. Megaris a Pericle vaſtatur 309. a. Liberantur per Braſidam 320. Niſaeam occupant & ab Athen. vincuntur 365. Seditio 478. Libertatem illis reddit Demetrius 757. b.
Mel amarum 205. d.
Melampus vates & Medicus 188. c. Argivorum regni particeps, uxor, liberi. Crethei ex Amythaone nepos 188. c. Quid ex Aegypto in Graeciam tranſtulerit 91. d.
Melancholia Althaemenis 228. c.
Melanippe Amazonum regina 156. c.
Meleager Oenei filius 167. c. Atalanten amat ibid. Aprum Calyd. interficit. Theſtiadas interficit, per diras matris perit 167. Virtus in Colchide 175. a.
Meleager ductor ordinum ad Arbela 592. Lydiae praefectus 618. Ob ſeditionem capite plexus 619.
Meleager Macedoniae R. E. 641.
Meleagridum copia 120. d.
Sp. Melii interitus 305. d.
Melitae inſulae deſcriptio 204. c. Portus, opes, artifices, domus, incolae unde ibid.
Melliflua arbor 602. e.
Mellificium qui primi docuerint 231. a.
Melodia Lini inventum 140. c.
Melpomenes etymon 150. d.
Melum inſ. fruſtra obſident Athenienſes 319. c. Civium contrucidatio 327.
Memmius Praetor Rom. a Luſitanis victus 13. e. 5.
Memnon cur ex Aurora natus dicatur 192. b. Interitus ibid. Aſſyriorum dux ad Trojam 77. d. Memnonem Aethiopes ſibi vindicant 77. d. Memnonis regia Suſis & via ibid.
Memnon Syenites ſtatuarius 30. Vid. *Not.*
Memnon Rhodius dux praeclarus 565. Cum Artabazo rebellat regi Perſarum 527. Fugit ad Philippum; reconciliatur per Mentorem fratrem 538. a. Soror, Artabazi uxor, foecundiſſima 538. a. In Phrygiam contra Alex. mittitur 565. Res geſtae ibid. Utile conſilium negligitur a Perſis 571. Summus Perſarum imperator factus 574. Defendit Halicarnaſſum fortiter 574. Alexandro formidabilis 578. d. Moritur in primo rerum ampliſſ. progreſſu 577. Morte ejus res Perſarum labefactatae ibid.
Memnon Thraciae dux rebellis Alex. 595.
Memoriae cultum Mnemoſyne invenit 233. a.
Memphis a quo condita 32. d. Situs, munitiones, lacus, incrementa 32.
Mena urbs Heſperiae ſacra 130. d. Gemmis fecunda ibid.
Menaenum Siciliae a Ducetio conditum 283.
Menas primus ex hominibus Aegypt. rex luxuriae inventor 29. c. Cur obſcurae famae ibid. Ciborum ex fructibus inventor 18. d. A crocodilo ſervatus 56. c.
Menda, urbs Thraciae, ab Athen. deficit & recipitur 323.
Mendes rex Aegypt. ejuſque labyrinthus 39. a.
Mene Luna 133. d.
Menedemus imperator Crotoniatarum 675. d. Rhodii contra Demetrium res geſtae 781.
Menedemus, Crotonis princeps, decipitur ab Agathocle, amicitiae praetextu 21. e. 4.
Menelaus imperator copiarum navalium Ptolemaei 704. d. Dux in Cypro, vincitur a Demetrio 757. Tardius Ptolemaeo ſuccurrit 760.
Menes accuſator ducum Agrigentinorum de proditione 378. b. Pellaeus Babyloniae ſatrapes Alex. 596. c.
Menippus Antiochi M. legatus ad Romanos E. 619.
Meniſcus Graecus dux Satyri Boſporani 744.
Meno Theſſalorum dux in bello Cyri 406. Solus ducum Graecorum dolo captorum dimittitur 411. a. 'Αριστεία Menonis in pugna cum Leonnato 635. c.
Menodotus Perinthius hiſtoriae conditor 26. e. 3.
Menoetes rebellis Antigono, occumbit 69. b.

INDEX III. RERUM.

Menones primus Semiramidis maritus 66. Se ipſe ſuſpendit 67. d.
Menſium ratio ab Urano inventa 135. d.
Menſurae a Mercurio inventae 236. a.
Mentor Rhodius, prodit Sidonios 532. &c. Urbes Aegypti ſtrategemate recipit 536. Conjunctio cum Bagoa & ſumma poteſtas 537. Orae Aſiaticae praefectus, res pie ac ſolerter gerit 538. Reditum Memnoni & Artabazo conciliat ibid. Hermeam, Atarnenſem tyrannum ut circumventum oppidis exſuerit ibid.
Menyllus, primus Macedon. Athenis praefectus praeſidii 637. d.
Meon pater Cybeles 134. a.
Meones poſtea Lydi 165. b.
Mephitis Babylonica letalis 71. b.
Mercatorum Carthaginenſ. Syracuſis & alibi opes direptae 421. d.
Mercatura inventum Mercurii 236. a.
Mercurii Aegyptii inventa, loquela, litterae, nomenclaturae, ſacrificia, Aſtronomia, Muſica, Lyra, toni, oleae 10. Mercurius Aegyptius artium inventor 28. d. Oſiridis ſcriba 10. b. Iſidis conſiliarius ibid. c. Animarum deductor Homero unde 61. a. Mercurius Majae f. 135. d. Inventa, officium, Hermes cur dicatur 236. a. Communis ibid.
Meridianus fervor propter aeris craſſitiem viſum adimit in Troglodyt. 116. d.
Meriones Moli f. Minois nepos, res geſtae, honores, epitaphium 238. c. In Sicilia ſubſtitit poſt bellum Trojanum 194. d.
Meroe inſula 19. 20. Meroës inſulae in Nilo deſcr. magnitudo 19. d. Urbs, munitio, nomen, metalla, longitudo, latitudo &c. 20. b. c.
Merula conſulatu concordiae cauſſa ſe abdicat E. 614.
Merus, id eſt femur, Indiae locus 87. a.
Meſen in cithara quis invenerit 135. c.
Meſopotamiae etymon 71. a.
Meſſenorum cum Spartanis bellum 274. & deinc. Naupactum transferuntur 286. Tota Graecia exterminantur a Spart. 415. Internecio apud Cyrenen ibid. Siculorum e Peloponneſo tranſlatorum incrementum 438. Expeditio in Dionyſium ſed interrupta 418. Dionyſius ſibi hos conciliat 420. Urbs obſidetur ab Imilcone & capitur 426. 427. Diruitur ibid. Novas ſedes a Dionyſio accipiunt 438. Inſtauratur a Dionyſio 437. Urbs nova oppugnatur a Rheginis 443. Dionem adjuvant 515. A Poenis ad Timoleontem tranſeunt 547. b. Decepti ab Agathocle & fruſtra circumſeſſi 706. Urbe per dolum Agathocles potitur 726. Ab hoc ad Carthag. deficiunt 730. c.
Meſſene in Peloponneſo conſilio & ductu Epaminondae inſtauratur 491. In bello Lamiaco Athen. partibus adhaerent 633.
Meſſeniam defendunt contra Pyrrhum 22. e. 14. Ad extrema redacti ab Hierone, ſervantur a Poenis 22. e. 15. Dux ipſorum ab Hierone debellatus capitur ibid. Oppugnati ab Hierone & Poenis ſimul defenduntur a Romanis 23. e. 2.
Metalla ex Panchaia efferre non licet 222. b. c.
Metallorum fabricatio per ignem Vulcani inventum 235. c. Metallorum in Attica & Hiſpania collatio 217. a. Operatio in Hiſpania qualis 216. d. Metalla Hiſpanica eruentium miſeriae 217. b. Par miſeria eorumdem in finibus Aegypti 105.
Metapontinos amicos argento emungit Cleonymus Spart. 787. b.
Metellus Numidicus in exilium pellitur E. 609.
Metellus Venuſiam expugnat 37. e. 1. Cur Pius dictus E. 609.
Meteororum prodigioſorum ratio aſtrologica 483. c.
Methodi hiſtoricae commendatio 562.
Methone Thraciae a Philippo exſcinditur 528.
Methymna Macarei f. Lesbi uxor 239. c.
Methymnaeis civitatem reſtituit Callicratidas 372. a.
Metietes Jupiter 234. c.
Metonis Enneadecaeteris 305.
Metropoles ſacris transmiſſis honoratae a coloniis ſuis 303. b.
Micatani Numidae E. 569.
Micipſas Maſiniſſae Fil. E. 607. Ejus filii Hiempſal, Adherbal & Micipſas ibid.
Micythus tutelae rationes fideliter reddit 276. Obitus ibid.
Micythus dux Caſſandri 719.
Midas rex Phrygiae 135. c.
Miletus; cum Samiis bellum 301. Cruenta ſeditio 388. Receptaculum Perſarum ex clade Granicea 573. Deditur Alexandro ibid.
Militaris inobedientiae poena 49. d.
Milites Indorum 89. a.
Militum Aegyptiorum fundi 37. a.
Militiam detrectantes ut puniat Charondas 297. Diſciplina corrigitur a Philippo 511. a. Ordo reformatur a Spartanis 473. a. Arma nova & meliora invenit Iphicrates 479.
Militiae impedimenta deponunt Graeci cum Leonnato conflicturi 635.
Milo dux Crotoniat. 294. Robur; habitus; fortitudo in bello Croton. cum Sybaritis ibid.
Miltine, urbs Africae, infeliciter tentata Eumacho 763.
Mimas Aeolidis rex 187. d.
Mindarus navarchus Laced. vincitur ab Athen. 350. 354. Naufragium 361. Iterum victus heroice occumbit 358.
Mindyrides Sybarita ambit Cliſthenis f. E. 550.
Minerva Bacchi nutrix cur Tritonis 142. a. Artium inventrix: Aegidem domat ibid. Quare γλαυκῶπις Aegyptiis 8. c. Aër ibid. Tritogenia propter tres anni tempeſtates dicitur 8. c.
Minervae ortus unde & ubi 234. c. Inventa 235. b. Cur Tritogenia 234. d. Sacrum apud Rhodios 227. a. Templum in Rhodo a Danao conditum 227. d.
Minervae quae Siciliae loca ſunt conſecrata 200. a.
Minervae Alex. M. ſcutum ſumit 571. c.
Minervalia magiſtris lex Charondae conſtituit 296. c.
Miniſtri principum quales 44. d.
Minnaei Arabes 123. b.
Minoa urbs Siciliae 194. d. 515. b. Cretenſium in Sicilia colonia 194. c.
Minois genus 183. a.
Minos primus Jovis filius 183. a. Secundus Lycaſtae f. 183. b. Claſſis; imperium maris; uxor; filii 183. b. Parentes; urbes; leges; caſtis; imperium; bella; obitus 237. d. Poſteritas 238. c. Filii ibid. Potentia in mari ampliſſ. 240. d. Expeditio in Siciliam & interitus 194. b. Sepultura magnifica ibid.
Minos Cocali hoſpes 515. b.
Minotauri nati [illegible] 193. a.
Minotaurus 183. a. Ut natus 193. a. A Theſeo caeditur 183. d.
Minucium profligat Hannibal E. 568.
T. Minutius puellam, quam deperibat, emit, dum ſolvendo non eſt, bellum ſervile excitat in Italia; Regem ſe declarat; Lucullum vincit; proditus a ſuis manus ſibi infert 36. e. 1.
Miracula mundii vii. annumerantur pyramis Chembae in Aegypto 39. d. Obeliſcus Semiram. 71. b.
Miraculoſe veſtigia Herculis bouumque ejus petrae impreſſa 71. b.
Miſaei Megarenſes in Sicilia 269. b. Vid. Niſaei.
Miſericordiae aram primi Athen. conſecrarunt 342 d.
Mithranes, praefectus Sardium, ultro dedit urbem Alex. 573. d.
Mithridates Eunuchus caedem Xerxis adjuvat 278. b.
Mithridates, Sinopae regnum habens 413. c. Ariobarzanis ſucceſſor 557. Ab uno ex vii. viris Perſicis oriundus in exercitu Eumenis 696. c.
Mithridatis Pontici auxilium fruſtra imploratur ab Italiotis 37 e. 1. Romam legatos mittit E. 631. Romanos obterit in Aſia 612.
Mithridatici belli imperium certatim ambitur 37. e. 1. E. 613.
Mithrines, Armeniae praefectus ab Alexandro 596. c.
Mithrobarzanes proditor Datamis generi; ut punitus 505. c. Alius Cappadocum dux ad Granicum caeſus 573. a.
Mithrobuzanes in Sophenes regnum ab Ariarathe reſtituitur E. 584.
Mitram cur Bacchus gerat 149. d.
Mitylene, ab Athen. obſeſſa deditur; ad internecionem damnati liberantur 313. 314. Bona publicantur ibid. Fortiter a Conone defenditur contra Spartanos 375. a. Obſidetur a Callicratida ibid. Portus ibid.
Mnaſeas, curator Phalaeci, interficitur a Boeotis 530.
Mnaſicles Cretenſis, a Thimbrone ad Cyrenaeos deficit 638. Res geſtae ibid. Cyrenenſium ductor 393.
Mnaſippus, dux Laced. & claſſis praetor in Corcyra 481. b. Interemtus ibid.
Mnemoſyne Titanum ſoror; nomen; inventa 232. a.
Mnevis bos ſacer 13. b.
Moderationis & integritatis memorabile exemplum Sabaco rex Aegypti 41. d. Moderatio praecipitur 343. Eumenes hac utitur eximie 659. d. 660. b. Moderationis ſervandae documentum Regulus 23. e. 11.
Modeſtiae ſingulare exemplum Ariarathes vi. Cappad. R. 31. e. 3.
Modus etiam in re optima bonus 126. c.
Moeris rex Aegypti. Vid. *Myris.*
Molpadia Staphyli f. Hemitheae nomine aſſumto, Caſtabi magnifice culta 229. d. Templum ejus inviolatum & opulentiſſimum remedia aegris in ſomnis monſtrat 230. a.
Moloſſi opitulatores Athen. in bello ad Lamiam 633. b.
Molycus, dux Caſſandri 700.
Momemphis urbs Aegypti 42. d.
Monarcharum in Media catalogus & ſucceſſio 84. b.
Monetas adulterantium poena in Aegypto 50. a.
Monimentum Alex. ante diſceſſum ex India relictum 612. d.
Monomachia Gallis uſitata 212. c. Monomachia Darii cum Caduſio 565. a. Erigyi cum Satibarzane 606. Dioxippi Athen. cum Corrago Maced. 615. Eumenis cum Neoptolemo 644.
Mons rubricoſus 110. d. Mons Africae avium expers 765. d. Atho perfoſſus 243. a. Montes duo in Media perfoſſi a Semiramide 72. b. Montes pyramidum forma 125. a.
Mophis rex Indorum dedit ſe Alexandro 608.
Mopſus Thraciae rex cum Amaz. bellum gerit 132. b.
Morborum prophylactica in Aegypto 52. a.
Morbus inſolens e cibo locuſtarum 114. b.
Mores & inſtituta Aegypt. 44. a.
Morgantina Siciliae, capitur a Ducetio 283. a. A ſervis oppugnata ſtrenue ſe defendit 36. e. 1.
Morituri futura praeſagiunt & praedicunt 627. c.
Mors voluntaria, Megabareorum 110. b. Taprobanitarum 98. a. Praevertens ultimam neceſſitatem 765. d. Vitae moribus conveniens 269. a. Mors ſpontanea in neceſſitate ultima 37. e. 2. Mortis contemtus apud Gallos 212. c. d. Mors voluntaria Cii, ducis Mamert. 22. e. 15.

INDEX III. RERUM.

Mortui cur in poteſtate Plutonis 233. a. Mortuorum hiſtoriam deſumunt poetae ab Aegyptiorum funeratione 61. b. Judicium apud Aegypt. 58. Mortuorum crudeliter tractatorum exempla, Philiſtus Dionyſii navarchus 518. Iolas Antipatri 676. &c.
Moſchion Antigoni legatus 702.
Moſes primus leges ſcriptas promulgavit 59. b. Ejus eulogion ibid. Jehovae nomine leges Judaeis tulit 59. b. Moſi Diodorus tribuit aliena, partim falſa, partim ſucceſſoribus tribuenda 40. e. 1. Moſis imago in templo Hieroſolymitano 34. e. 1. Moſes Hieroſolyma condit & templum, leges fert Judaeis; remp. ordinat; gentem diſtinguit; dogma de imaginibus & Deo; ſacrificiorum ritus; ſtudium rerum bellicarum; expeditiones & bella; auctoritas & caet. 40. e. 1.
Moſynoecorum pugna cum Graecis; Metropolis; arx; mos circa regem; extrema barbaries 413.
Motya, urbs Siciliae 359. d. Motyeni ab Hermocrate victi 364. d. A Dionyſio urbs oppugnatur 422. Capitur 424. Recuperatur a Poenis 426.
Motyum Siciliae caſtellum 289. a.
Mucius Scaevola Aſiam ſumma laude adminiſtrat E. 610. Compeſcit publicanos ibid. Perit 616.
Muliebre imperium Scytharum 104. c. In gente Libyca Amazonum 150. a. Herculi intolerabile viſum 131. a.
Muliebris laborum patientiae exemplum inſigne 158. d.
Mulieres bellatrices, Amazones, Bacchae, Gorgones in Africa 130. 131. Procerae & viriles in Gallia 214. b. Viris imperant in Aegypto 16. b. Mulierum raptus Butae exitialis 224. b. Mulierum intemperantia lege Zaleuci coercita 299. Indigniſſ. tractatio Selinunte 361. d. Earundem & puerorum in propugnatione virtus 360. 361. Mulieri regnum Macedoniae non permittendum Antipater praemonet 676. d. Mulier Heroica Crateſipolis 707. d. Polypragmon Eurydice 648.
Mundi, rerumque in illo, origo 4. d. Mundi corpus ſua membra habet, ut corpus humanum 7. d. Partes quinque 16. De Mundi origine diverſae Philoſophorum ſententiae 4. d.
Munificentia in exercitum Alex. M. 596. d. 501. d. 602. d.
Munychia praeſidio Macedonum occupata 637. Exſcinditur a Demetrio 756. d. Unde ejus nomen E. 636.
Mures in Aegypto ſponte naſcuntur 5. b.
Murus Epipolarum xxx. ſtadia longus mira celeritate a Dionyſio perficitur 406. c.
Muſae comites Bacchi 148. d. Oſiridis comites 11. b. A *μυεῖν* appellatae 150. a. Cur Virgines 150. d.
Muſagetes Apollo 11. b.
Muſarum parentes; numerus; officia; nomina; inventa 235. c. Muſarum ludi in Macedonia 570. c.
Muſica acroamata Bacchi inventum 149. c.
Muſicae honor a Baccho habitus 149. c. Aegyptiis improbatur 51. d. Apollinis inventum 235. d. Inventum Mercurii 10. b.
Muſici congreſſus artificum Liberi patris inſtitutum 149. c.
Muſaeus, Cereris Atticae ſacerdos 235. a. Orphei filius ibid.
Muſaeus a Gigantibus deficit 243. a.
Muſicani regnum in India 616. b. Interitus ibid.
Mutuum negans ut ab Aegyptiis abſolvatur 50. b.
Mycalenſis pugnae deſcriptio 261.
Mycenas Argivi ſolo aequant 276.
Mycerinus Aegypt. rex benignus 40. d. Pyramidis tertiae ſtructor ibid.
Mylae Siciliae, incolas mutant 443. a. Deduntur Agathocli 706. Subjiciuntur ab Hierone 22. e. 15.
Myinus Gigas in Creta 234. a.
Myris rex Aegypti, ejuſque lacus commodiſſ. 33. c. d. Lacus quotidianum vectigal 34. d. Sepulcrum & pyramides in Myride lacu 33. d.
Myrina Amazonum imperatrix 130. d. Expeditio in Aſiam 131. d. Urbes ab ea conditae 132. a. Interitus 132. c.
Myrina Amazonum urbs in Africa 131. b. In Aſia 132. a.
Myrmidon, Athen. praefectus Ptolemaei 704. d.
Myronides Athen. prudens, ſtrenuus & felix imperator; ſapiens ejus reſponſum 284. Vincit Corinthios ad Tanagram; Boeotiam vaſtat; Phocenſes & Locrenſes ſubigit 283. 284. 285. Par Miltiadi, Themiſtocli, Cimoni 285. a.
Myrrhae deſcriptio 220. a.
Myrtilus Oenomai auriga 191. c. Dominum ſuum prodit ibid.
Myſo Malienſis e vii. ſapientibus E. 551.
Myſteria intacta profanis 223. a. 224. a. Referri a profanis nefas 137. c.
Myſteria parva Cereris 155. c.
Myſteriis Samothracicis initiati heroes qui & quare 224. a. Horum utilitas ibid.
Myſtratum Siciliae fruſtra obſident Romani 23. e. 9. Tandem capiunt ibidem.

N.

NAbataei Arabes 123. d. 92. b. Praedones; invicti 92. c. Eorundem vita; lex; opes; bellandi ratio; alimenta; caſtellum 722. Antigoni ducem cum exercitu ſecurum opprimunt 723. Litterae ad Antig. ibid. Cum Demetrio bellum 724. Diſſuadent hoſti bellum; & cum eo tranſigunt ibid.
Nabarzanis cum Beſſo fuga 601. c.
Nabis Spartan. tyrannus in cives graſſatur E. 571. Pacem impetrat a Romanis 619.
Narbonenſium urbs 218. a.
Naſamones populi Africae 127. d. Naſamonum ſitus 589. a.
Natura dux & magiſtra conſervationis & propagationis animantium 94. b. Mirabilia plurima generat, quae mens humana non intelligit 115. b.
Naturae perſcrutatores Hetruſci 219. a.
Navalis pugnae deſcriptio Demetrii cum Ptolemaeo 759. Syracuſ. cum Athen. 339. Laced. cum Athen. Mindari 354. 357. Cononis 372. c. Ad Arginuſas, Graecarum omnium maxima 385. a. Lyſandri ad Aegos potamos 388. Chabriae cum Pollide prima poſt bellum Peloponn. 475. d. Item Leptinis Syracuſ. cum Magone Poeno 428. d. Agathoclis & Dionyſii cum Carthag. 434. 735. Demetrii tandem cum Rhodiis & Ptolemaeo 760. 775.
Naves Indorum ex arundinibus praeſtantiſſ. 74. c.
Naufragium Lacedaem. 351. Naufragia Romanorum funeſta poſt Reguli interitum 23. e. 11. Sub alteram in Africam expeditionem 23. e. 12.
Navium Xerxis incredibilis numerus 243. d. Aedificatio in Sicilia navium magnifica & ſumtuoſa 419. b.
Naumachiae cum valentioribus, ubi commodiſſimae 250. d.
Nauplia Argolidis portus 166. d. Nauplius ibid.
Nauſiclides dux Athen. 529. c.
Nautarum in ſinu Arabico detentio & miſeria 121.
Nautica res Neptuni inventum 233. a. Excolitur ab Heliadis 237. a.
Naxi hiſtoria, nomen, incolae veteres; Bacchi in ea nativitas 224. b. Incrementa unde 225. b. Vinum generoſiſſ. opera in bello Xerxico Graecis navata ibid. Olim Dia 184. a.
Naxius Naxo nomen indit 225. a. Ejus poſteri ibid.
Naxii Siculi transferuntur 267. Urbem proditione capit Dionyſius 403. b. Mylas tranſlati ejiciuntur 443. a.
Naxum Dionyſius exſcindit 513.
Neander, Coae inſulae princeps 239. d.
Neapolis, oppidum Carthaginienſium in Africa 741.
Nearchus ad Oceanum luſtrandum ab Alex. mittitur 617. Navigationem in Oceano continuat 619. b. Alexandro vaticinium indicat Chaldaeorum de fatali in urbem Babylonem ingreſſu 622. c. Primi agminis per Coſſaeos apud Antigonum ductor 681. c.
Nearchus Cretenſis, conſiliarius Antigoni 709. b.
Nearchus Eleates crudeliſſimus tyrannus E. 557. Ut eum ultus fuerit Zenon 558.
Nebris amictus Bacchi, quid ſignificet 7. c.
Neceſſitas omnium magiſtra 6. b. Neceſſitatis efficacia 490. d.
Nectanabidis R. Aegypti bellum cum Artaxerxe felix 478.
Nectanebos a patre Tacho deficit; vincitur ab Ageſilao 506. Deficit ab Ocho 531. Copiae 535. Imperator rudis & ignavus 535. d. Rem infeliciter gerit ibid. In Aethiopiam exſulatum abit 537.
Neleus Pylum condit; ejus filii 188. d. Cum Pelia de regno concertatio 188. c.
Nemeaei Leonis deſcriptio; ejus interitus; exuviae 153. c.
Nemeſis reverenda potentibus 31. e. 2.
Neogenes, Actiae Euboicae tyrannus 472. d. Expugnatur ibid.
Neoptolemus Eumeni ſubſidio mittitur 643. Deficit ab illo ibid. Monomachia cum Eumene acerrima ejuſque interitus 644.
Neoris, regio Indiae 617. a. Neoritae ſubjecti Alex. 617. d. Sepultura horum mirabilis ibidem. Vid. *Oritae*.
Nepenthes Aegyptium, ejuſque vis 62. a.
Nephele, id eſt nubes, Centaurorum mater 154. b.
Nephreus rex Aegypti commeatu adjuvans Spart. contra Perſas a Rhodiis intercipitur 438. b.
Neptuni inventa & beneficia. Cur maris deus 233. a. Ara ad ſinum Arabicum 122. d.
Neptunus terrae motuum & diluviorum potens creditus 483. Sacerdotum in mare demerſione ei litatur 377. c.
Neptunium fretum 122. d.
Nerva, praetor Siciliae, multos ingenuos libertati reſtituit 36. e. 1. A propoſito deſiſtens bello Servili cauſam praebet ibid. Et proditione hoc extinguit ibid.
Nerva ſegniter bellum cum ſervis in Sicilia adminiſtrat 36. e. 2. Caſtra ſervorum occupat, ſed rurſum amittit; vincitur a Salvio; Morgantinorum decretum de ſervorum manumiſſione imprudenter retractat ibid.
Neſſi, Centauri libidinoſi caedes; & hoſtile in morte commentum 168. c.
Nexus debitorum ab Aegyptiis vetitus 50. c.
Nicanor, Munychiae praefectus, dolo Piraeeum occupat 661. Mandata Olympiadis eludit 661. Cum claſſe Antigono ſuccurrit contra Citum Polyſperchontis legatum 656. a. Dolo necatur 667.
Nicanor, Caſſandri frater, ab Olympiade ſublatus 676.
Nicanor, Mediae dux, a Seleuco ſtrategemate vincitur 720. &c.
Nicanor Parmenionis, dux ordinum ad Arbela 592. c.
Nicaea Antipatri, Perdiccae uxor 640.
Nicaea in India condita 612.
Nicephorium prope Pergamum evertit Philippus rex Macedon. E. 573. Et Pruſias Cynegus 590.
Niceratus Niciae Athen. f. interficitur a tyrannis Athen. 397.
Nicias dux Athen. Melum obſidet, Thebanos vincit 319. Corinthios bis fundit ibid. Expeditio in Peloponneſum 320. Cy-

Cythera inſulam capit ibid. a. Bellum Siculum diſſuadet 328. Adminiſtrat id ipſum 351. Res initio feliciter geſtae 334. Succeſſus ſubinde infeliciores 335. & deinc. Superſtitioſus 337. Strenuitas; & graviſſ. ad milites exhortatio 338. Victus, fugam cum ſuis incaſſum tentat 340. Capitur cum Demoſthene a Syracuſ. 341. Miſerabilis fortunae converſio 344. d. Studium erga Syracuſ. humanitas viri ſumma 345. Necatur captus 347.
Nicoclis Cyprii defectio a Ptolemaeo, & tragicus cum familia interitus 743.
Nicocreon, dux Cypro impoſitus loco regum a Ptolemaeo 715. b.
Nicodemus, Centorippinus tyrannus, fugatur a Timoleonte 553. a.
Nicolai Syracuſ. de conſervandis Athen. captivis oratio luculenta 241.
Nicomachus exoletus inſidias Alex. M. ſtructas prodit 604. b.
Nicomedis R. Bithyniae querela de publicanorum iniquitate 30. c. 1. Parricidium 32. c. 4.
Nicoſtratus Argivus, alter Hercules 633. Deſcriptio ibid. Militat Ocho contra Aegyptios 535.
Nileus fluvio Aegyptio nomen ut indiderit 39. d.
Nili curſus; inſulae 19. 20. Cataractae 20. Oſtia 20. Foſſa in mare rubrum 20. Paludes fructuſque 21. Beſtiae ibid. Piſces 22. Exundatio ibid. Olim Aegyptus vocitatus 21. d. & Oceanus 11. d. Cur aquila 11. d. Aſtapus Troglodytis 24. E tenebris aqua ducitur 24. Benignitas 6. d. Decrementum ut notetur 23. b. Exundatio ab Hercule Aegyptio repreſſa 11. d. Exundationis tempus & commoda 22. d. Fontes incogniti 24. a. De fontibus Nili ſacerdotum Aegypt. & Troglodyt. commentum 24. b. De fontibus Nili Herodotus 24. c. De incrementis Nili ſententiae diſcrepantes, Hellanici, Cadmi, Hecataei, Ephori, Theopompi 23. Thaletis, Anaxagorae, Euripidis 24. Herodoti, Democriti, Ephori 25. Philoſophorum Aegyptiorum 26. Oenopidae Chii, Agatharchidis 27. Nomen unde 21. d. Oceanus Aegyptiis 8. b. Nilus, praeter naturae ſuae morem cur juſto altior in tranſitu Perdiccae 646. c. Aegyptum munit E. 630.
Ninus rex Aſſyriorum, ejuſque res geſtae 64. a. Gentes ab eo devictae ibid. Nini in Bactrianos expeditio 66. b. Mors & ſepulcrum 67. d.
Ninus condita 65. a. Figura; ambitus; murus; turres 65. b. Obſidio & expugnatio per Arbacem 80. c. d.
Ninyas haeres Nini 67. a. Mollities & prudentia in tutando regno 76. d.
Niobes ſuperbia & poena 191. d.
Nireus Symae princeps, in bello Trojano Graecorum ſocius 225. c.
Niſaea urbs Corſicae 205. b.
Niſaea Athenienſibus erepta 365. d.
Niſaei Megarenſes 269. b.
Niſyri inſulae habitatores antiqui 225. d.
Nobiles in Aegypto pariter omnes 58. d.
Nomae Siciliae caſtellum 289. b.
Nomenclaturae inventum Mercurii 10. a.
Nomina rerum quis invenerit 232. a.
Nominis apud magiſtratum profeſſio & mentientium poena 49. a.
Nora caſtellum Eumenis 649.
Novam urbem ſive Neapolim in Africa ſubigit Agathocles 741. c.
Novercale odium in Tyronem 188. c. In Herculem Junonis vide ſuo loco.
Novercam liberis ſuperinducere ignominioſum Charondae legibus 290.
Noverca cum privigno conſueſcit, vivo patre hujus 749. c.
Noxia cur ſalutaribus adjuncta 126. b.
Nubium formae 129. b.
Nucerini, ad Samnites deficiunt 707. a.
Numa Pompilius rex Rom. E. 549.
Numantini legatis miſſis pacem Roman. rogant E. 619.
Numen terrae motus cauſa 482. b.
Numerus annorum Aegyptiorum fabuloſus 13. 14. 15. 28. 29. 39. 45. Chaldaeorum 83. d.
Numidae a Carthag. ad officium redacti 752. b. Caſtra Agathoclis diripiunt 753. Ex parte amici Agathoclis 762. Rebellant Carthaginienſibus, & caeduntur ab Aſdrubale 25. e. 2.
Nummi uſus quando Spartae fuerit 400. b.
Nunciorum Perſicorum incredibilis celeritas 680.
Nuptiae Veneri commendatae a Jove 234. d.
Nuptiarum ritus abſurdiſſimus in inſulis Balearibus 207. b.
Nuptiae omnium magnificentiſſimae Agrigenti 376. b. Cleopatrae Philippo funeſtae 557. c.
Nympharum antrum 141. d.
Nymphodorus, Centorippinos liberaturus, occiditur 727.
Nypſius, Dionyſii praefectus ſublevat Dionyſianos obſeſſos 519. Clades & victoria 520.
Nyſa Arabiae, Oſiridis patria 9. d.
Nyſa Indiae, Oſiridis opus 12. a.
Nyſae urbis ſitus amoeniſſ. 141. c. Patria Bacchi ibid.
Nyſaeum antrum inter Syriam & Nilum 147. c.
Nyſa, Ariſtaei filia, Bacchi nutrix 141. a.

O.

OArius dux ſervorum rebellium in Sicilia 36. e. 1.
Obſcoeniloquium in feſto Cereris, ejuſque cauſa 201. a.
Oceanus viſitur ab Alex. M. 613. Luſtratur a legatis ipſius 617. Mirabilia in eo reperta 618. Reciprocatio; inſulae; balenae 619.
Oceanus apud Aegyptios Nilus 8. b. 11. d. Ita humorem nuncupant Aegyptii 8. b. Et interpretantur alimoniam matrem ibid.
Ochus, Artaxerxi ſuccedit 506. In Aegyptum expeditio; ἀφορμὴ & cauſa 534. Graecorum auxiliis contra Aegyptios ſe confirmat 533. Aegyptum recipit 536. Exſtinguitur cum omni familia 564.
Ocium prae labore amplectitur hominum natura 26. c. 8.
Ochimus Solis f. Rhodi princeps 227. c.
Ocni ſeu Oni funus 61. c.
Octavianus Auguſtus bellum gerit cum Bruto & Caſſio 40. e. 1.
Oculus ſymbolice quid in Aethiopia 102. d. Oculi excuſſi poena 298.
Odoratae venae in Arabia 93. c.
Odores fructuum a calore ſolis 95. b.
Oeagrus Tharopis filius, inque regno ſucceſſor 239. c. Myſteria Bacchi propagat ibid.
Oechaliam ſubigit Hercules 169. c.
Oedipi ortus; abjectio; nomen; conſervatio; res geſtae; matrimonium; liberi &c. 185. & deinceps. Liberi qui 180. a.
Oena Aſopi f. 190. c.
Oenomai genus, filia, certamen cum procis filiae, interitus 191. a.
Oenopidae Chii ſententiae de augmento Nili falſi arguitur 27. a. Fuit in Aegypto 62. b.
Oenopion Chii poſſeſſor, cujus filius, ſtudium 238. b.
Oeonus Licymnii f. interimitur 166. c.
Oetaei in Theſſaliam, ſedibus expulſi, migrant 417. Adjuvant Athen. in bello Lamiaco 633. b.
Ogdianus R. Perſarum 322. Vid. Sogdianus.
Oicles Melampodis ex Antiphate nepos 188. d.
Oicleus Herculis navarchus ad Trojam cadit 165. d. 166.
Oleae cultura Minervae inventum 235. b.
Oleae oleaſtris inſitae 206. c.
Oleae inventum Mercurii 10. b.
Oleum e Schino ſeu lentiſco 307. a.
Olenus, hoſpes Herculis 166. b.
Olivae inſolentes 124. b.
Olivarum cultura, Ariſtaei inventum 295. c.
Olympiadis quot anni 44. a.
Olympiaci ludi ab Hercule Dactylo inventi 330. d.
Olympici ludi, ab Hercule inſtituti 155. a. Locus; praemium victoriae ibid. De optima horum ratione Amaſis reſponſum 60. a.
Olympiae nomen in Elide quando coeperit 178. d.
Olympias Alex. M. mater; prudens ei conſilium dat Eumenes 658. Revocatur ibid. Fruſtra ad Nicanorem Munychiae praefectum ſcribit 662. Reditus ex Epiro in Macedoniam & ſaevitia in Arrhidaeum & Eurydicem alioſque immanis 676. Pydnae a Caſſandro circumſeſſa 690. Ejus ibi comitatus ibid. Deſeritur a Maced. ibid. Fames in obſidione horribilis 697. Militum ab obſeſſa tranſitio 648. Deditio ibid. Accuſatio illius & interitus 698. Eulogium ſummarium 699. a.
Olympium Jovis fanum magnificentiſſ. Agrigenti 375. b. Aliud Syracuſis 333. c.
Olympeum Syracuſis 553. d.
Olympius agon ab Argonautis Herculis conſilio inſtitutus 178. c.
Olympus magiſter Jovis 144. c.
Olynthii bello petuntur ab Amynta rege Macod. 467. c. Cauſa, repetitio agri, quondam conceſſi 444. Laced. vincunt aliquot pugnis 468. c. Subjiciuntur iiſdem ibid. Urbs haec materia contentionis Philippo & Athen. 514. Proditione capitur a Philippo 538.
Omen Alex. ante primam cum Perſis pugnam oblatum 571. b. Ante obitum 623.
Omina mortis Philippi 557. Timoleontis ante pugnam cum Carthag. 550. b.
Omphalae reginae ſervitutem ſervit Hercules 165. b. Illa eidem nubit ibid.
Omphalus & Omphaleus campus in Creta 233. c.
Oni funis 61. c.
Onomarchus, dux Phocenſ. 527. Somnium, res geſtae ibid. Boeotos vincit; A Philippo & Theſſalis victus occumbit 528.
Operantium circa pyramidem Chemmis incredibilis numerus 40. b.
Opes Aegypti immenſae 30. b. Agrigentinorum immenſae 376.
Ophellas, Cyrenaeos Ptolemaei imperio ſubjicit 639. Ad ſocietatem belli Agathoclis cum Poenis ſe adjungit 753. Auxiliares ejus; itemque copiae & iter ibid. Doloſe ac perfide circumventus ab Agath. occiditur 754. Uxor ex nobiliſſ. Miltiadis Athen. familia 753. Credulitas ejus notatur 754. d.
Opifices Aegyptii ſuis tantum artibus vacant 47. d.
Opimius Coſ. Gracchi caput auro ſe repenſurum edicit E. 604.
Oppignoratio cadaverum in Aegypto 59. a.
Oppugnationis & propugnationis acerrimae deſcriptio ad Motyam 413. d. Ad Tyrum 583. & deinc. Ad Rhodum 775. &c.
Opulentia Erichthonii 192. a. Sabaeorum 126. d.
Opuntii Locri, domiti a Myronide 286. b. A Ptolemaeo Antigoni oppugnati 714. d.
Opus XII. virûm in Aegypto magnificum, ſed interruptum 42. a. Opus arduum, ſtupenda celeritate perfectum 405. b.

INDEX III. RERUM.

Oracula abſurda apud Sabaeos de lapidatione regum 126. d. Apud Meroitas de abdicatione funeſta regum pro lubitu 102. Oraculorum princeps & auctor Themis 232. a. Oracula olim ſanati aegroti 235. d. Oraculum Ammonis a Baccho filio conditum 144. b. Oraculum Ammonis Semiramidi redditum 72. d. Herculi 153. a. Laio 169. d. De Nini captivitate 80. c. Oenomao redditum 191. a. Seſoſtri ſecundo de uxorum caſtitate exploranda 38. Oraculum ſolis Rhodiis & Atticis datum 226. d.
Oraculorum apud Diodorum recenſio; Alexandro M. ab Ammone editum 589. Clazomeniis & Cumaeis de Leuca 467. Dionyſio de morte 496. Eumelo Boſporitae de obitu 745. Heliceoſibus 482. Ionibus 482. d. Lacedaemoniis de Pauſaniae necis expiatione 266. a. Meſſeniis in Sicilia perperam intellectum 447. Philippo in apparatu belli Perſici, paulo ante interitum 557. Philomelo, vi extortum a Pythia 524. c. Satyro Boſporitae, de mortis genere 745. c. Seleuco a Chaldaeis 701. Aliud; de imperio ejus 720. b. Spartanis, de victoria Thebanorum 485. d. De claudo imperio 268. a. Thebanis de victoria in Leuctris 485. Ante excidium 566. Timoleonti, de ſucceſſu in Sicilia, a Cerere editum 545. b. Oraculum Apollinis, Sarpedoni Alexandro redditum de Androgyno 42. c. 1.
Oraculi Delphici initia & progreſſus 523. 524.
Oratores Sophiſtici Syracuſis 287. b.
Orbae puellae a propinquis ducendae, lege Charondae 298.
Orbis frigidiſſimus a calidiſſimo quantum diſtet 117. a.
Orchomenon Hercules ſolo aequat 152. d.
Orchomenos Arcadiae, capta a Thebanis & Argivis 326. c. Deficiunt ab Alex. Polyſperchontis 705. Saevitia in ſupplices ibid.
Orchomenia Thebanorum victoria de Spart. 476. c.
Orchomenos Boeotiae exſcinditur a Theb. 478. In ſocietatem a Theb. recipiuntur 487. c. Cur illis ex antiquo infenſi Thebani 498. d. Thebani Orchomeniis vectigales quondam ibid.
Ordinum in acie deſertores ut plectat Charondas 297.
Ordo in hiſtoriis praecipue neceſſarius 198. d.
Ordinis obſervatio utiliſſima 24. e. 2.
Oreſtes puer, rex Maced. 416.
Oreum obſidetur a Caſſandro, defenditur a Teleſphoro & Medio 713. Obſidione liberatur 714.
Orientalis mundi plaga calidior & pinguior 95. c.
Orionis robur, ſtudium, res geſtae, & apotheoſis 197. c. d. Quomodo evectus ad ſidera 197. d.
Oriſſo rex Iberorum in fugam vertit Amilcarem 25. e. 2.
Oritae Indi domantur ab Alexandro 617. a. b. Eorum mirabilis ſepultura ibid.
Orneae, colonia Argivorum 327. Captae a Laced. 530. b.
Orontes mons Mediae perfoſſus 72. b.
Orontes, calumniatur Teribazum 462. Calumniae damnatus & infamis 464. Tachi copiarum ſummus imperator ſocios prodit 505.
Orontobates, dux contra rebelles Eumenianos 696. c.
Orophernes Ariarathem fratrem regno evertit E. 588.
Oropus a Thebanis ſubacta 404. Athenienſibus ademta fit juris Thebanorum 496. Libera pronuntiatur 657. d. Capitur a Caſſandro, ſed libertas ei a Ptolemaeo Antigoni reſtituitur 714.
Orphanorum tutela Charondae legibus 297.
Orpheus a patre Bacchi ſacra accepit, & multa immutavit 139. c.
Orphici ritus ibid. Cur feras cantu deliniiſſe dicatur 162. a. Aegyptiorum Theologia imbutus 14. b. Bacchi natales Thebanis adſcripſit 14. d. Dactylorum Idaeorum diſcipulus ibid. Encomion 14. b. 230. c. Quid in Graeciam ex Aegypto attulerit 60. d.
Orphei hiſtoria perſtringitur 162. a. Verſus de Cerere 8. b. Verſus de Dionyſo 7. c.
Ortygia inſula Siciliae Dianae ſacra 200. c.
Orygum cornua pro armis 113. d.
Oſtraciſmi lex & ratio 270.
Oſiris Saturni filius 9. a. Sol 7. c. Etymon ibid. Nomina ibid. Oſiridis inventa, agricultura, Thebae hecatompylae, templa, arma & inſtrumenta, vinum 9. 10. Expeditio in totum orbem & res geſtae 10. &c. Militia abſque pugnis 11. c. Oſiridis & Iſidis merita 9. a. Honores divini 12. c. Interitus; ſepultura 16. d. Epitaphium ibid. Oſiridis anima tranſmigrat in taurum 54. b. Sepulcrum ignotum & tamen ubique religioſe habitum 12. Oſiridis variae interpret. 15. b. Idem qui Bacchus 9. a. Jupiter ibid. Aegyptiis Sol 7. c.
Oſtodes, id eſt Oſſuaria inſula, nominiſque cauſa 203. d.
Otus & Ephialtes Aloidae Naxum occupant 224. d. Interitus ibid.
Ovium uſus 54. d.
Oxathrae, Darii fratris, virtus ad Iſſum 579. Fratrem fideliter amat ibid. Satelles Alex. M. 603.
Oxyartes rex Bactrianorum 66. d.
Oxyarthes, Bactrianorum rex, confirmatur a ducibus 628. Paropamiſadarum ſatrapes conſtituitur 648.
Oxydracae ſubiguntur magna cum difficultate ab Alex. 613. &c.
Oxythemis ad Agathoclem miſſus a Demetrio, ut res Siciliae exploret 21. e. 11. Agath. adhuc ſpirantem cremat 21. e. 12.

P.

PAches, dux Athen. in Leſbo 314. d.
Pacis ſtudia, Themidis inventum 232. a.
Pactyae in Thracia exſulat Alcibiades 370. d.
Padus olim Eridanus 210. b.
Paeones, hoſtes Macedonum 510. d. A Philippo vincuntur 511. Cum Thracibus & Illyriis infeliciter contra Philippum conſpirant 522. a. Subjugati ab Alexandro 566. a. Auxiliatur his Caſſander, adverſus Autariatas 742.
Palaeſtina Arabiae 123. b.
Palaeſtram Aegyptii repudiant 51. d. , Inventor Mercurius 236. b.
Palibothra, Indiae Metropolis, condita 88. a.
Palica, urbs Siciliae, a Deucetio conditur 288. a. Incrementa & deſtructio ibid. d. 472
Palici templi crateres exaeſtuantes, religioque circa juramenta & mancipia 288. Servorum aſylum 36. e. 1. p. 531.
Paliuri copia ubi & uſus 220. b.
Palladium coelo demiſſum E. 640.
Pallantis Athenienſis filiorum potentia Aegeo ſuſpecta 183. b.
Pallenen Laconiae occupant Arcades 494. Pallenii in Thracia prope Iſthmum 305. a.
Palmarum in Arabia & Babylonia deſcriptio luculenta 95. c. d.
Palmae fertiliſſ. 123. a.
Palmetum Arabiae 123. a. Ejus fertilitas ibid.
Palmeta juxta Aſphaltiten 93.
Palus Babylonica inenatabilis 71. c.
Pammenes Athen. dux, Megalopolitis auxiliatur 507. b. Alius dux Thebanorum felix, opitulatur Artabazo 528. a.
Pamphylia, Antigoni provincia 628. c. Situs 630. d.
Pan Oſiridis militiae comes 11. a.
Panara urbs Panchaiae libera & Jovis Triphylii templum in ea magnificentiſſ. & religioſiſſ. 220. c. d.
Panares Cretenſis cives concitat in Roman. E. 632.
Panchaeae inſulae habitatores; urbs; principes; templum; ager; nemus; campus; horti; arbores; beſtiae; reſp. Sacerdotes, donaria &c. 220. c. d. 221. a. b. c. d. E. 633.
Panchaei trifariam appellati 221. c.
Panchaei Arabes, thuris & myrrhae venditores 220. b. A Cretenſibus oriundi 222. b.
Pancratis Aoci filia rapta, cui ceſſerit 224. d.
Pandora alias Rhea 133. b.
Panes cur arrectis pudendis 55. d.
Panicus terror in caſtris Carthag. 767. c. In urbe 469. In caſtris Agathoclis 768. b.
Pan-Ionia, feſtum Ioniae 482. d.
Panis Aegyptius ex loto 21. b.
Panopolis alias Chemmis 11. a.
Panormitae ab Hermocrate infeſtati 364. d.
Panormus ad ſinum Arabicum 120. d.
Panormus Siciliae unde nominata 22. e. 14. A Pyrrho ſubacta ibid. Panormitani aliquandiu obſeſſi tandem pactione ſe dedunt Romanis 23. e. 12.
Panticapaeum, regia Boſpori Cimmerii 744.
Pantoeadas Boeotarcha 321. a. Vincit Athen. ad Delium ibid.
Papa idem qui Attis 134. c.
Papiria Scipionis Aemiliani mater E. 586.
Paphicorum regum familia exſtinguitur 743. b.
Paphlagonia cum Cappadocia Eumenis provincia 628. 636.
Paradiſus in India terrenus 141. c. d.
Paraetacene regio Aſiae 70. d.
Paraetaca Aſiae 689. c.
Paralus, Minoae praefectus, Dionis amicus 515. b.
Paraſchiſtes in Aegypto cadaveris ſector 57. d.
Parentum dirae efficaces 167. d. Magiſterium optimum 82. a. Severitas excuſatur 172. c. Parentum defunctorum honor in Aegypto 58. d.
Parii, colonia in ſinum Adriaticum ducta, Pharum occupant 464. d. Bellum cum finitimis ibid. 465.
Pariis libertas redditur a Lyſimacho 788. b. Hos recuperat Demetrius 791. a.
Parmenionis res geſtae in Phrygia 96. b. Procreationem liberorum Alex. ſuadet ante expedit. Perſicam 570. b. Alterum cornu regit ad Arbela 599. Periclitatur ibid. Mediae princeps, & theſaurorum in Ecbatanis maximorum cuſtos; inſidiarum ſuſpectus doloſe trucidatur 604. Milites, ſeditioſi propter ipſum, ab aliis ſeparantur 605.
Paro imperator Crotoniatarum 675. d.
Paropamiſadarum regio gelidiſſima 605. Occupatur ibid. Princeps illis confirmatur Oxyartes ab Antipatro 648. d.
Paropamiſus, nunc Caucaſus 606.
Parricidium in templo commiſſum 32. e. 4.
Parrheſia exitialis Charidemo apud Perſas 577. c.
Parſodes Caduſius a Medis deficit 84. c. Primus Caduſiorum rex ibid.
Partheniae Sparta profecti, Tarenti conditores 492. a.
Parthenopaeus Arg. dux 186. b.
Parthenos Staphyli f. ſervatur ab Apolline; colitur Bubaſti 229. d.
Parthenius mons 166. d.
Parthia Phrataphernis provincia 626. d. Situs 630. a. Philippo illam aſſignat Antipater 648. d.
Paryſades, Spartaco fratri in Ponto ſuccedit 538. c. Obitus & filiorum bella inteſtina 743.
Paſiphaë Minois uxor 183. b. Taurum amat 193. a. Ut cum Tauro congreſſa ibid.

Paſi-

INDEX III. RERUM.

Paſiphilus, Agathoclis praefectus, dolo circumvenit Meſſenios 726. c. Ab Agathocle deficit 772. d. A Dinocrate interfectus 777. b.

Paſitigris 597. c. 679. d. 682. b.

Paſtores Indorum 88. d.

Paſtorum in Aegypto ſtudia & ſollertia 47. c.

Pater a filio miſere interfectus in Rhodo 128. c.

Pater non agnitus a filio interimitur 185. Patri generatio ſoli adſcribitur ab Aegyptiis 51. a. Pater filiorum deſertor & proditor 769. b. Filium ob neglectam diſciplinam militarem necat Poſtumius 319. b.

Patras a praeſidio liberat Ariſtodemus 707. b.

Patria cuique ſua gratiſſ. 11. b. Patriae amor naturalis 116. d. Patriae amor & defenſio conſtans in Athen. 257. c. In Themiſtocle 272. Conſpectus jucundiſſ. 412. b.

Patricidae ut puniti 49. c.

Patricidium Beſſi in Darium 601. a.

Patrimonia ad ſucceſſionem haeredum gentilium adſtricta 40. e. 1.

Patrocles, Seleuci praefectus Babyl. civibus prudens dat conſilium contra Demetrii impreſſionem 726.

Pauſanias Laced. imperator Graecorum ad Plataeas contra Mardonium 258. Graecas urbes liberat a Perſis 264. Cum Xerxe foedus init; mores mutat ibid. Tabellarios ſuos a Perſis interfici curat 265. Proditio ejus detecta & punita ibid. Fame necatus in templo; matris ejus magnanimitas ibid. Vituperatio morum 266.

Pauſanias rex Laced. Pleiſtonacti ſuccedit 370. Cum Eleis bellum gerit & repellitur 404. b. Athen. democratiam reſtituit 414. d. Exſul 443.

Pauſanias rex Maced. 443. Interit ibid. d. Alius Philippi aemulus in capeſſendo regno Maced. 510. d.

Pauſaniae ſatellitis injuria & dehoneſtatio per Attalum non vindicata a Philippo 558. Inſidiae in Philippum; cauſa; modus; exſecutio ibid. & deinceps. Interitus 559.

Pauſanias, dux Antigoni 711.

Pax ubique gentium 301. Pacem ab hoſte potentiſſ. oblatam repudiare, ſtultum 318. d. Iterum oblatam recuſando, Athen. exitium ſibi arceſſunt 359. a.

Pecorum congregandorum auctores Curetes 23. a.

Pecunia interdictum Balearibus 207. a.

Pecuniae ſumma incredibilis 31. d.

Pediculari morbo Eunus ſervorum rex perit 24. e. 2.

Pelaſgicae litterae 140. c.

Pelaſgi qualis gens 338. d.

Pelaſgia dicebatur olim Lesbus 239. b.

Pelaſgus Aſopi f. 190. d.

Pelei exſilium 190. d.

Peliae & Nelei diſſidium de regno 188. c. Filiarum nomina 178. c. Honeſtiſſimae elocatae 178. b. In familiam Jaſonis abſentis graſſatio 176. b.

Pelias a filiabus mactatur 77. d.

Peliae inventa 177. b. Regnum ubi 188. c.

Pellinaei Theſſali abſtinent a bello Lamiaco 633. b.

Pelopidas dux Thebanorum cum Epaminonda in Laconiam 489. d. Lariſſae arcem occupat 492. Cum rege Maced. foedus init ibid. A Pheraeorum tyranno Alex. capitur 494. Liberatur 496. A Theſſalis dux expetitur 498. Prodigium ei oblatum: de Alexandro tyranno victoria & interitus; Elogium & rerum geſtarum ſumma 499.

Peloponneſiaci belli origo & cauſae 300. Socii utriuſque partis 308. Redintegratio 325.

Peloponneſus terrae motibus obnoxia 483. Civitates propter Democratiam reſtitutam tumultuantur 477. d. 480. Rebellant Alex. 563. c. Deficiunt ab Antipatro 559.

Pelops Oenomai victor, Hippodamiae conjux 191. c.

Pelops Lycurgi f. a Nabide necatur E. 570.

Peloriadis promontorium ab Orione eductum, ut & templum ibid. 197. d.

Peluſium ut munitum 478. d. A Thebanis adjuvantibus Perſas oppugnatur 535. Capitur 536.

Peneleos Hippalcimi f. 188. b.

Peneus ubi ſedem habuit 190. b. Parentes ibid.

Penis Aegyptiis ſacer 13. d. Penis Androgyni ſine foramine ut perforatus ſit 32. e. 1.

Pentathlus Cnidius, coloniae in Siciliam princeps 203. a. Genus & interitus ibid.

Pentheſilea Trojanis opitulatur; cauſa; poſtrema Amaz. bellatrix 91. c.

Peparethum Alex. Pheraeus oppugnat 507. c.

Perdiccas Maced. rex Chalcidenſibus auctor eſt defectionis ab Athen. 304. d. Bello petitur a Sitalce, Thracum rege 412. Pax & affinitas cum eodem 413.

Perdiccas rex Maced. fratricida 497. Caeſus ab Illyriis 510.

Perdiccas dux ordinum in Arbelis 592. Cadaver Hephaeſtionis Babyloniam deportat 621. Regni Alex. procurator 628. Provincias diſtribuit ibid. Turbulentos milites capite mulctat 629. Molitionem Pythonis impedit 631. Vincit Ariarathen Cappadociae regem 636. b. Cum Piſidis bellum 639. Duas uxores ducit 640. Regnum affectat ibid. Conſpiratio ducum in illum 641. In Aegyptum expeditio ibid. Res infeliciter geſtae 645. Mores cum Ptolemaei moribus comparati ibid. Interitus 646.

Perdiccas quidam deficit ab Eumene & capitur 649. b.

Perfectus artificum nemo 26. e. 1.

Perfidia in amicum divinitus punita in Agathocle 769. d. In Ptolemaeo Antigoni propinquo 746. Perfidiae atrocis exemplum 21. e. 13.

Perfidia Theſſalorum erga Athen. 283. Polyſperchontis nefaria in Alexandri poſteros 746. Agathoclis in Ophellam 754. d.

Periander Corinth. tyrannus ex VII. ſapientibus eximitur E. 552.

Periarchus dux Spart. a Conone victus 441.

Periboea f. Hipponoi, Oenei conjux, Tydei mater 168. a.

Pericles, expeditio in Peloponneſum, & res geſtae 286. 287. &c. Samios ſubigit 301. Rebellantes domat 302. Ducum primus machinis uſus ibid. Poculatus belli Peloponn. cauſa 306. Accuſatur ſacrilegii & violatae religionis, & effugit ibid. Suadet bellum 307. Orationis vehementia ibid. Olympius cognominatus 384. Spartanos a populatione agri Attici avertit 308. Megaridem vaſtat 309. Secunda eruptio in Peloponneſum 310. b. Abrogata praetura multatur ibid. Iterum dux ibid. Moritur 310.

Pericles Oratoris f. dux Athen. 384. Callicratidae navem praetoriam capit 385. c.

Perilaus, dux Antigoni, capitur a Polyclito 706.

Perinthus a Philippo oppugnatur 549. Fortis defenſio, itemque auxilia Perſarum 549.

Periphas Lapithae f. 188. b. Ejus filii ibid.

Perjurii poena apud Aegyptios 49. a.

Perſae expilatores Aegypti 30. c. Dianam apprime colunt 237. d. Graecorum templa ſpoliant 230. a. In membranis res vetuſtas conſcriptas habent 83. b.

Perſarum acies & pugna cum Graecis ad Thermopylas, horumque ſtrenuitas 245. Qui immortales dicti inter militum ordines, omnium fortiſſ. 246. Victi ad Salaminem 252. Ad Plataeas 259. Dedititi maximo numero trucidantur ibid. Ad Mycalen Ioniae 261. Expeditio in defectores Aegyptios infelix 290. A Cimone victi in Cypro 292. Adjuvant Perinthios contra Philippum 549. Belli cum Maced. initium 557. Duces conſultant, & Alex. occurrunt 571. Vincuntur ad Granicum 572. Ad Iſſum 580. Captivarum in caſtris Darii miſerabilis conditio 580. Vincuntur ad Arbela 594. Macedonibus praeferuntur ab Alex. 619. c. 620. d.

Perſepolis capta, regia direpta, arx incenſa 599.

Perſes Solis filius, Tauricae rex 173. a.

Perſeus Herculis proavus 151. d.

Perſei Maced. ſtrategema irritum 74. b.

Perſeus Maced. R. multa imperite & negligenter agit E. 578. Debellatur ab Aemilio 31. e. 2. E. 580. In extremis miſeriis vitae percupidus eſt ibid. In Albano carcere ut ſe geſſerit ibid. Cuſtodia illi mitigatur ibid. Vitae exitus ibid.

Perſis Peuceſtae provincia 628. d. Confirmatur illi ab Antipatro 648. c. Tractus cujuſdam amoeniſſ. & fertiliſſ. deſcriptio 682.

Perſica Aegyptia 21. c.

Perſici regis certiſſ. fidei pignus quod ſit 533.

Perſicum, Cariae caſtellum, ab Antigono occupatum, recuperat Ptolemaeus 746. c.

Peſſinuntium Cybeles fanum 135. b. Sacerdos Peſſinuntiae magnae matris Battaces 36. e. 2. p. 537.

Peſtis Graeciae precibus Ariſtaei expiata 195. d. Peſtis in Rhodo, & cauſa 239. d. Peſtis Attica prima 310. Cauſa ibid. a. Secunda 316. Cauſa, Eteſiae non ſpirantes: item putrefactio, pravumque nutrimentum: Adde religionis violationem ibid. b. Peſtis Carthag. vehemens 469. In caſtris Hannibalis, propter irreligioſe habita ſepulcreta 377. c. In caſtris Imilconis, & cauſa 434. a. In Africa 397. c.

Petaliſmus Syracuſis ortus & abrogatus 266.

Petrae vario omnis generis colore reſplendentes 141. c.

Peuceſtes Perſiae dux 628. 648. Eumeni ſe adjungit contra Antigonum 678. Inter duces ſibi principatum vindicat ibid. Tumor ejus ab Eumene ut compreſſus 683. Timorem ejus ab Antigono corrigit Eumenes 691. c. Eumenem in ultimo periculo deſerit 693. Satrapia Perſica exſuitur 697. Ducum Alex. nobiliſſ. 678. b. Gratia valuit apud Alex. ibid.

Peucetii Agathoclis ſocii 21. e. 4.

Pexodorus Cariae princeps Adam ſororem pellit 448.

Phaeax Neptuni & Cercyrae f. Alcinoi pater 190. c.

Phaeax Siculus, architectus inſignis, cloacis nomen reliquit 255. d.

Phaedra Theſei uxor 184. c. Amor; interitus ibid.

Phaeſtus Cretae urbs; conditor; ſitus 237. d.

Phaëthontis fabula 210. a.

Phalaecus imper. Phocenſ. Phayllo ſuccedit 530. Bellum cum Boeotis infelix ibid. Succumbit ad Chaeroneam & urbem amittit 531. Nefaria avaritie 540. Oberrat & tandem punitur divinitus 542.

Phalangiis infeſta regio 114. d.

Phalanx Maced. inventum Philippi 511. Fidem Eumeni datam frangit, poſt victoriam de Neoptolemo 645. a.

Phalaridis taurum vere exſtitiſſe confirmatur 380. a. Ubi fuerit 729. Huic ſimilis machina Agathoclis 770. a.

Phalarium caſtellum Phalaridis, ubi Taurus ille famoſus 729.

Phalericum, Athen. emporium 263. d.

Phallus Graecis ſacer 13. d.

Phanes, Dionyſus, Sol, idem 7. c.

Phanomachus, Athen. dux in Thracia, infelix 310. b.

Pharacides, Lac. claſſis praefectus, Dionyſio auxiliaris 430. d. Obſtat libertati Syracuſ. 433.

Pharcadonii in decreto regum Maced. damnati 657. d.

Pharax Laced. navarchus 438. Geſta quaedam contra Cononem 438. Conſilium in acie ad Mantineam 326.

INDEX III. RERUM.

Pharnabazus, dux Perſarum, initio Laced. poſtea Athen. Alcibiade conciliante, adjuvat 349. Iterumque Spart. duce Mindaro 354. 357. Cyri molitiones regi prodit 407. Cononem Athen. claſſi Perſicae praeficit 417. In fidem regis accipit Satrapias maritimas 415. c. Bellum cum Aegyptiis & rebellibus adminiſtrat 504. Acutum ejus reſponſum 478.
Pharnaces, dux Perſarum, ad Granicum occumbit 573. a.
Pharnaces Cappad. rex 31. c. 3. E. 576.
Pharus, inſula in Adria frequentatur 464. d.
Pharus Aegypti E. 630.
Phaſelis Ciliciae, in Antigoni poteſtate, recuperatur a Ptolemaeo 746. b.
Phaſiani populi 412.
Phayllus dux Phocenſ. 529. Auxilia; clades ibid. Lycophroni Theſſalo auxilia Phocenſ. adducit 528. c. Res geſtae caeterae, & mors laborioſa 530.
Phayllus dux Syracuſ. ignavus, re male geſta, exſilio multatur 287. d.
Phegei regis Indorum promtitudo erga Alex. 611. d.
Phellinam Africae Eumachus, legatus Archagathi, capit 763. c.
Pherae in Elea captae ab Athenienſ. 309. c. Theſſalicae traduntur Philippo 529. Libertatem per eundem recipiunt 530. a. De Tyrannis ejus urbis Jaſone, Alex. Lycophrone, vide ſuis locis.
Pheraemon Aeolides ubi regnavit 202. d.
Pheredates, dux Perſarum, trucidatus a Graecis 273. c.
Pheres Crethei f. 188. c.
Phialenſium ſeditio 477.
Phidias egregius ſtatuarius 291.
Phila Antipatri, Crateri uxor 637. Eulogium 703. Nupta Demetrio poſt Craterum 703. c.
Phila caſtellum Atticae, a Thraſybulo contra xxx. tyrannos occupatur 413.
Philae, ſacer Oſiridi Iſidique locus 13.
Philemon Comicus longaevus & παιγνιογράφος 23. c. 7.
Philinus hiſtoricus 23. c. 8.
Philippi, urbs Macedonica; ejus origo; amplificatio & aurifodinae 514.
Philippus Amyntae, R. Maced. hiſtoriae epitome ſeu brevis ſumma 510. E. 589. Educatio proba & liberalis; qua occaſione ad regnum pervenerit; regnum adflictum confirmat ibid. Mores, inventum, acta principio regni 511. Bellum cum Athen. & pacificatio; bellum cum Illyriis & victoria ibid. Amphipolitas ſubigit; itemque Potidaeam 514. Pydnam in ſervitutem redigit & Olynthiis donat ibid. Crenidas amplificat, & de ſe nominat Philippos ibid. Aleuadas Theſſalos adjuvat contra tyrannos 517. Theſſalos a tyrannis liberat ibid. Tres reges conjuratos ſubigit 522. Theſſalis opitulatur contra Phocenſ. 528. Chalcidicas Thraciae urbes oppugnat 538. Olynthum capit 538. Cum Athen. belli initium 539. Liberalitas ibid. Boeotis contra Phocenſes ſuccurrit, & finem bello ſacro imponit 541. Geſta per Illyriam & Theſſaliam 547. Thracibus tributum imponit 548. Perinthum oppugnat 549. Ab obſidione Byzantii Athen. eum depellunt 550. Athen. imparatis bellum infert 554. Debellat eos ad Chaeroneam 555. Inſolenter ſe gerit ibid. Clementer ſe gerit erga Demadem reprehenſorem & Athenienſ. ibid. & E. 589. Imperator Graecorum contra Perſas deſignatur 556. Oraculum ei datum in apparatu belli Perſici 557. Epulum & ludi magnifici ibid. Ominoſi de illo verſus 558. Inſidiae illi ſtructae, & cauſa modusque ibid. Caedes, Eulogium affabilitatis, & philanthropiae 559. Nomen ejus Arrhidaeus aſſumit 618. b.
Philippus Demetrii f., rex Macedon., multa prave agit E. 572. Attalum Pergamenum, Athenienſes aliosque infeſtat 573. Demetrium f. a Romanis recipit 619.
Philippus Balacri, dux ordinum, & Theſſalis praefectus ad Arbela 562.
Philippus, Bactrianae & Sogdianae ſatrapes 629. Parthiae 648. Alius Caſſandri legatus, Epirotas & Aetolos vincit; Aeacidam interimit 712.
Philippus medicus Alex. curat & honoratur 578.
Philippicus nummus 514.
Philippopolis, olim Thebae Phthioticae 26. c. 7.
Philiſcus Artaxerxis legatus ad Graecos de componendis bellis civilibus 494. a.
Philiſtus, Dionyſii praefectus 516. Quaedam acta & interitus 518. Hiſtoriae Siculae ſcriptor 380. d. 387. 23. c. 11. Praes Dionyſii ad ſolvendam quamlibet Syracuſanis ſummam 380. d.
Philocles, dux Athen. 387. Ejus imprudentia debellantur Athen. ad Aegos potamos 388. d. Jugulatur ibid.
Philodicus, harmoſtes Spart. Rhod. 446. d.
Philomelus, concitat Phocenſes 522. Delphicum fanum occupat 523. Pugnat cum Locrenſibus ibid. Oraculum vi extorquet 524. Ad Graecos ſe excuſat ibid. Pecunia Delphos emungit, & Phocenſes vincit 525. Templum Delphicum ſpoliat 526. De rupe ſe praecipitat ibid.
Philo Aenian, Graecorum in Aſia rebellium ductor 630.
Philonides, exſulum Syracuſ. dux, collega Dinocratis, in praelio cadit 727.
Philophron, dux praeſidii Aegyptii in Peluſio 535. a.
Philopoemen Achaeor. praetor laudatur E. 575.
Philoſophorum auctoritas apud Gallos 213. d. Pythagoreorum virtutes & laudes E. 555. &c.
Philoſophia apud Thebas in Aegypto inventa 32. b.
Philoſophi Indorum vates 88. b.
Philoctetes armorum Herculis haeres 170. a.
Philoſtorgiae inſigne exemplum Ariarathes 11. Itemque v. 31. c. 3.
Philoxenus, poëta dithyrambicus 421. Libertas in reprehendo, & periculum 461. Alius Ciliciae praefectus 648.
Philtrum Dejanirae Herculi exitiale 163. d. Inde Hercules miſere excruciatus perit 169. d.
Phinei crudelitas & poena 172. b. Uxor ibid. Conflictus cum Argonautis; interitus; filius regnum vindicatur 172. c. d.
Phineidae, Argonautarum Socii 172. d.
Phintias, Agrigentinorum tyrannus, ab Hiceta victus 22. c. a. Phintiadis conditor; expellitur ibid. Somnium de vitae exitu 22. c. 5. E. 562.
Phintias Pythagoreus E. 554. Ejus amicus Damon 555.
Phlegraeus campus ubi 159. c.
Phliaſiorum ſeditio 478.
Phocarum inſula 123. b.
Phocae hominibus familiares 109. d.
Phocis a Xerxe vaſtatur 249.
Phocenſ. cum Dorienſibus & Spart. bellum 283. A Myronide ſubacti 285. c. Bellum cum Boeotis 439. Thebanis aggregati 487. c. Ob profanatos dei agros multa irrogata, judicio Amphictyonum, hinc bellum, concitatio, auxilia 522. 525. Fanum Delphicum occupant 523. Spoliant 526. Captivorum ſupplicium 526. Profligantur cum Philomelo ibid. Philippum cum Theſſalis victum in extremum diſcrimen adducunt 528. Profligantur a Boeotis 529. 530. Auxiliantur Laced. contra Megalopolitas 530. Regio diripitur a Theb. 539. Animadvertunt in ſacrilegos & depeculatores 540. Delphicam pecuniam ut tractarint ibid. Fugati a Philippo in templo exuruntur 541. Extrema ſervitus ibid. Decretum de his Amphictyonum 542. Quantum vectigal impoſitum a Graecis ad ſolvendum quotannis Apollini 542. b. Belli Lamiaci adjutores 633. b. Libertatem recipiunt Ptolemaei beneficio Antigoni ducis 714.
Phocio Athen. dux Perſicorum auxiliorum in Cypro contra rebelles 532. c. Demoſtheni contrarius 570. Conſilium de voluntaria oratorum deditione ibid. Legatus ad Nicanorem in Munychia 662. Exilium 662. Conſilium contra patriam, Alex. Polyſperch. datum 662. d. Judicium de illo & ſupplicium 663.
Phoebe, Titanum ſoror, Coei uxor, Latonae mater 231. b. d.
Phoebidas Spart. dux Cadmeam occupat 457. Abdicato frater ſuccedit 468. b. Praeſidii Theſpienſis praefectus, in eruptione fortiter dimicans, occumbit 474. d.
Phoenices quomodo litterarum Graecis inventores 235. c. [illegible]niae litterae & quare 140. c. 235. c.
Phoenices plura acquirendi ſtudio cunctos ſuperarunt 217. d.
Phoenicum coloniae 208. b.
Phoenices, pars claſſis Xerxicae 244. d. Peritia rerum nauticarum excellunt 251. d. Dextrum cornu tenent in pugna ad Salaminem ibid. Ocho rebellant 531. c. Subiguntur denuo 523. &c. In Alex. poteſtatem veniunt 583. &c. Ptolemaei imperium accipiunt 651. Hos irrito effectu recuperare nititur Eumenes 666. d. Antigono iterum ſubduntur 721.
Phoenices ſitus 630. d.
Phoenix Tenedius, Eumenis legatus, Perdiccam rebellem capit 644. b.
Phoenix, Antigoni dux, cum Ptolemaeo ad Caſſandrum deficit 742. c. Oppugnatur ab Antigoni filio ibid.
Phoenix Antig. dux ad Lyſimachum cum Docimo deſciſcit 768. d.
Pholoë a Pholo dicta 154. c.
Pholus Herculis hoſpes, ejus vinum a Baccho datum; mors & ſepultura 154.
Phorbas Lapithae f. 189. a. Rhodios a ſerpentibus liberat 228. a. Honores illic heroici ibid.
Phormio Athen. dux 305. Peloponneſios incurſat 311. Claſſem Laced. vincit 311. Ambigua ejus victoria ibid.
Phrataphernes, Parthiae & Hyrcaniae Satrapes poſt Alex. 628.
Phrixi aries quid 174. c. In Colchos fuga 174. a.
Phrygia ad Helleſpontum Leonnati provincia 628. Situs 630. b. Hanc poſtea Arrhidaeo deſtinat Antipater 649. Magna Phrygia Antigoni Satrapia 628. Confirmatur illi per Antipatrum 649. a. Situs 630.
Phyromachus ſtatuarius E. 588.
Phthiotae Athen. ſocii in bello ad Lamiam 633. b.
Phylas rex Dryopum 165. d.
Phyleus Augiae f. injuriae patris in Herculem obſiſtens, regno ejicitur 166. c.
Phyleus rex Theſprotiae 168. b.
Phyton, Rheginorum dux 451. Supplicium immane a Dionyſio irrogatum & fortitudo ſtupenda 453.
Pietas lucro praelata 576. a.
Pilei regum Aegypt. & Aethiop. quales; cur aſpidibus involuti 101. c. Romanorum liberti album ſumebant E. 625.
Pinarii, Herculis hoſpites, familia Romae 159. b.
Pindari ſeculum 226.
Pinnenſes Marſico bello adfliguntur E. 612.
Piraeeus, Themiſtoclis conſilio fit portus 264. Fruſtra tentatur a Laced. 312. Item a Caſſandro 613. A Nicanore Munychiae praefecto occupatus eripitur Athen. ibid. Reſtituitur Athen. per Demetrium 756.
Pirene Aſopi f. 190. c.
Pirithoi hiſtoria 184. d. Pater; uxor; filius; raptus Helenae; deſcenſus ad Plutonem & captivitas ibid. Parentes 189. b.

Nuptiae

INDEX III. RERUM.

Nuptiae funeſtae Lapith. caede 189. d. Ab inferis per Herculem liberatus 162. b.
Piſarchus, ſexcentorum praeſes Syracuſis 673. d.
Piſatarum cum Eleis de ludis Olympicis pugna & victoria 497.
Piſces ſacri ubi 200. b.
Piſcina Agrigentinorum magnifica & amoena 75. c. 256. a.
Piſcium prima origo 5. b. Ingens copia in quodam Aethiopiae tractu 34. d.
Piſcivori Aethiopes; horumque mores; habitatio; piſcatio 106. Cibus, potus 107.
Piſidiae ſitus 630. b. A Perdicca bello infeſtantur 639. In Alcetam benevolentia Piſidarum & gratitudo inſignis 761.
Piſiſtrati exemplum imitatur Dionyſius Syrac. 383. d. Filii Theſſalus, Hipparchus, Hippias E. 557.
Piſtura, Cereris beneficium 201. b.
Pitane, Amazonum opus, 132. a.
Pithecuſae urbes Africae 763. Simias venerantur ibid.
Pitho Parthyaeus, Mediae Satrapes 628. 648. Rebelles in Aſia Graecos proditione vincit 630. Eulogium 631. Molitionem Perdiccae irritam facit ibid. Adminiſtrator tutelae regum 647. Ei ſuccedit Antipater 648. Philotae interfector 678. Bello victus a Satrapis orientis, fugit ad Seleucum 678. Conſilium dat Antigono de tranſitu redimendo a Coſſaeis 681. Antigono equos & jumenta colligit per Mediam 682. a. Ultimi agminis ductor Antigono per Coſſaeos 685. a. Laevum cornu regit in proelio Antigoni cum Eumene 686. c. Novis rebus ſtudet 696. Fraude captus interimitur ab Antigono 695. Familiarium conatus irritus 696.
Pitho Agenoris, Indiae praefectus citeriori 648. Babyloniae praetor ab Antigono conſtitutus 702. a. Conſiliarius ejuſdem 709. b. Conſiliarius & legatus Demetrii 715. Occumbit in proelio Demetrii cum Seleuco & Ptolemaeo 718.
Pitholaus, tyrannus Pheraeorum 529. c.
Pittacus Mitylenaeus vir ſapiens &c. E. 552.
Pityuſae inſulae nomen; ſitus; magnitudo; proventus; urbs; domus; portus 106. c.
Planetarum in Aegypto obſervatio 51. c.
Planetae Chaldaeis interpretes 82. c. Quare, ibid. Quid ſignificent ibid. Effectiones 83. a. Curſus ibid.
Plataeae a Xerxe exuruntur 250. Ad has Graeci cum Mardonio depugnant 258. c. d. Cum Boeotis bellum; proditae Boeotis, libertatem recuperant 308. Obſidentur a Spart. 311. Obſeſſorum nonnulli evadunt; urbs exſcinditur 315. Ejectis e patria Scione traditur incolenda in Thracia, Athen. beneficio 325. b. Iterum deſolantur a Boeotis 481. b. Ejecti e patria, civitate Attica donantur 481. b.
Plato leges ab Aegyptiis ſumſit 62. a. A Dionyſio venumdatus 461. Ex Graecorum doctiſſ. unus 291.
Plautius praetor male rem gerit in Hiſpania E. 592.
Pleiadum nomina 135. d.
Pleiſtarchus Caſſandri dux 714. Naufragium 791.
Pleminius Locrenſes premit, Proſerpinae fanum expilat E. 570. Conjicitur in carcerem & moritur 571.
Pleonexia (alienorum concupiſcentia) cladem inſignem Athen. conciliat ad Delium 322. Pleonexiae effectus nocentiſſimi 21. e. 1. Male vertit Romanis ad Thermas Siciliae 23. e. 12.
Pleurias rex Illyriorum 558. c.
Plutii ortus, inventum 237. a. Cur Cereris filius 224. a. Plutum habere de opulentis proverb. 237.
Plutonis inventa; cur mortuorum deus 233. a.
Pluviae copioſiſſ. in Aethiopia Troglodytica Eteſiarum tempore 115. c.
Podalirius Graecorum ad Trojam medicus 190. a.
Poena ſubito ſecuta Agathocleanos proditores 769. b.
Poena variorum delictorum apud Aegyptios 49.
Poenarum mitigatio inſignis 41. c.
Poenitentia ſera Athen. in Sicilia 337. b. Meſſeniorum Sicul. 726. d.
Poeſis Muſarum inventum 235. c.
Poeticae ſumme ſtudioſus Dionyſius 452. c.
Polemo captus ab Antigono 651. d. Denuo capitur cum Attalo 679. d.
Polemo, dux Antigoni, mittitur in Graeciam 713. Res geſtae 714.
Polemo, dux Carmaniae 678.
Polichna, locus Syracuſis 334. c.
Pollis Spart. navarchus, a Chabria victus 475.
Polyaenetus Megapolites, proditor 657. d.
Polybas, dux Spartan. ad Olynthum 468. d. Olynthios Spartanis ſubjungit 469. a.
Polybius Megalopolitanus Scipionis Aemiliani praeceptor E. 586.
Polybus nutritor Oedipi 185. c.
Polychares Meſſenius cum Euaephno Spartano ſocietatem init, unde Meſſeniaci belli origo E. 548.
Polycles, dux Antipatri, vincitur ab Aetolis 648.
Polycles, Eurydices conſiliarius 676. b.
Polyclitus, Ptolemaei navarchus 704. d. Succeſſus 706. b.
Polyclitus Hiſtoricus 376.
Polycrati Samio Amaſis rex Aegypti cur amicitiam renuntiarit 60. a. b.
Polydamas Scotuſſaeus, mire robuſtus E. 640.
Polydori inſula 358. b.
Polydorus, interfecit Jaſonem fratrem 488. d. Pheraeorum tyrannus 489. Alius legumlator ſeu interpres Syrac. 348. c.
Polydorus rex Theb. 700.
Polyeidus, muſicus & pictor 421. d.
Polymniae etymon 150. c.
Polynicis affinitas cum Adraſto, & bellum cum fratre 186. a.
Polypoetes Pirithoi f. 184. a.
Polyſperchon, dux ordinum in pugna Arbelenſi 592. Vincit Aetolos 648. Tutor regum 652. Olympiadem revocat 653. 658. Conſultatio & decretum de liberandis Graeciae civitatibus 656. Ad civitates Graeciae ſcribit 658. Eumenem regum tutorem deſignat ibid. Expeditio in Caſſandrum irrita 664. In Peloponneſum ibid. Acta; bellum cum Megalopolitis infelix 664. &c. Enervatur 690. Metu Caſſandri in Aetoliam ſecedit 699. Ad partes Antigoni tranſit 702. 704. Herculem Alex. f. arceſſit 742. In Caſſandri gratiam illum necat 746. Cum Caſſandro tranſigit ibid. Oppugnat pleroſque Graeciae tractus 785. a. Bellum ipſi & Caſſandro infertur a Demetrio ibid. Praefectum ejus Strombichum in crucem agit Demetrius 786. Filii Alexandri geſta require ſuo loco.
Polytropus dux Laced. in Arcadia 487. c. Occumbit ibid.
Polyxenus, affinis Hermocratis, gener Dionyſii 383. c. Dionyſio auxilia a Graecis petit 429. d.
Polyzelus, Hieronis frater 267.
Q. Pompaedius conſul & imperator Italorum contra Romanos; Mamercum Rom. ducem victoria cruenta vincit 37. e. 1. Iſias cum caeteris ducibus Italicis obſidet ibid. Romam pergens impeditur E. 612.
A. Pompejus Tribun. pl. propter irreverentiam erga ſacerdotem matris deûm febri exſtinctus 36. e. 2.
Pompeii res geſtae bello Numantino E. 596.
Cn. Pompejus Cos. vires Italorum in bello Marſico frangit 37. e. 1.
Pompeii cum Caeſare bellum ſummatim 37. e. 2. Pompeii interitus 37. e. 2. Ejus virtutes & facta egregia E. 615. 616.
Pondera, Mercurii inventum 236. a.
Pontia inſula Rom. coloniam accipit 726. c.
Pontii Cominii audax per hoſtes in Capitolium evaſio 455.
Pontus olim lacus 223. a. Ut ruptus ibid. Cur axenos, inhoſpitalis 170. d.
Populonium Hetruriae oppidum 204. d.
Pordales Arabicae 93. d.
Pori cum Alex. bellum 608. Statura & virtus heroica 609. Nepos ejus deficit ab Alex. 610. d.
Portae Syriae 407.
Porticani regnum in India 616. b.
Porticus domorum, ab Hetruſcis inventae 219. a.
Portus omnium elegantiſſ. in Arabia 124. d.
Poſideum a Ptolemaeo in Syria captum 715. b. E. 604.
Poſidoniatarum regio 160. a.
A. Poſtumius dictator contra Aequos 319. a. Severitas in filium ibid.
Poſtumius Tyrrhenus pirata, a Timoleonte ſupplicio affectus 552. d.
Potami Carum, urbs Syriae capta a Ptolemaeo 715. b.
Potana Indiae urbs 127. b.
Potentibus reformidanda Nemeſis 31. e. 1.
Potidaeatae inſtinctu Corinthiorum ab Athen. deficiunt 304. d. Obſeſſi ab Athen. 305. Subacti & expulſi 310. Ad Chalcid. in Thraciam commigrant ibid. d.
Potidaeam Colonia Athen. mittitur 311. Subigitur a Philippo 514.
Potitii, Herculis hoſpites 159. a.
Praedones ut puniti 38. c.
Praefecti Alex. improbi puniuntur 618. d.
Praegnantium damnatarum lex 49. c.
Praepoſterum Athen. conſilium de adminiſtratione Siciliae, nondum ſubactae 332. a.
Praetor in Aegypto ſimulacrum veritatis collo geſtat 48. b.
Praetoria caſtrenſia Semiramidis 72. c.
Praxippus, rex Lapethiae, a Ptolemaeo captus 715.
Preces efficaces Ariſtaei 195. d. Aeaci 183. d. Minois 183.
Preces pro rege apud Aegypt. 45. a.
Prepelaus, Caſſandri praefectus, conciliat Alexandrum Polyſperch. Caſſandro 706. a. Corintho ejicitur 786. Res geſtae in Caria & Phrygia 788.
Priamus ab Hercule in regnum collocatus 176. a.
Priapus quid 149. Cur Bacchi & Veneris f. 149. d. De Priapo Aegypt. fabula ſeu nugae 149. d. Priapi ſeu penis cultus unde ortus 149. d. Nomina & officia ſeu beneficia & cultus 150. a.
Prienen Amazones condiderunt 132. a.
Princeps divinitus conſervatus 37. b.
Principibus ſacerdotes adjuncti 46. d.
Principis ſeu Magiſtratus duae virtutes primariae, ſeveritas erga Dei contemtores, & humanitas erga caeteros 129. c.
Principes juniores caſtigare periculoſum 140. c.
Principis ſtulte creduli exemplum Xerxes 251. b. 252. d.
Principes magis humanitate quam armis ſe confirment 342. b. Majeſtas quibus rebus ſervetur 395. d. Vitia maxime ſpectabilia ibid. Infamia ad poſteritatem vitanda 395.
Privignus inceſtat novercam 749. c.
Proceritas Orionis & Aloidarum enormis 198. a. Gallorum 212. a.
Proci Hippodamiae 191. a.
Procles Naxiorum dux & proditor 403. b.
Procruſtes a Theſeo interfectus 182. d.

INDEX III. RERUM.

Prodigia ob[illegible] Alex. M. ante mortem 624. Athenienſibus, ante cladem [illegible] Sicilia irrecuperabilem 337. Epaminondae ante victoriam Leuctricam 482. 484. Hannibali poſt ſepulcrorum violationem in Sicilia 377. Pelopidae ante interitum 499. Spartanis ante cladem Leuctricam 482. 484. Thebanis ante excidium 566. Timoleonti profecturo in Siciliam 545. Ante pugnam cum Carth. 551.

Proditio Myrtili 191. c. Agrigenti per ſuos duces 378. a. Byzantii 366. d. Naxi 403. b. Sidonis per ſuum regem 533. &c. Thebarum, ſed detecta a conjuratis ipſis 498. c. Proditio urbis per cuſtodem portarum 23. e. 12. Proditio ſtatim punita 378. a. 505. c. 533. Exempla cur in hiſtoriis recitentur 243. b. Uſitatiſſ. Philippo Maced. 538. d. Proditionem filii mater ulciſcitur 265. d.

Proditores ducum & exercituum; Apollonides in proelio Eumenis cum Antigono 649. c. Argyraſpides Eumenem Antigono dedentes 693. Bomilcar Carthag. 738. d. Lipodorus, in pugna Graecorum rebellium cum Pythone 631. b. Rheomitres 505. d. Patriae Agrigentinorum duces 378. a. Megarenſes 320. b. Pauſanias Laced. 265. a. Procles Naxius 403. b. Tennes Sidonius 533. d. Sociorum conjurationis, Orontes Perſa 505. Proditores Alexandri reges Syriae 31. e. 1.

Promachus frater Jaſonis obtruncatus 176. b.

Prometheus ignis ſurreptor, fabulae explicatio 231. d. Praefectus Aegypti 11. d. Ejus aquila quid 11. d.

Prometheum vinculis exſolvit Hercules 155. d.

Promethei ſpecus, in Caucaſo 606.

Pronapides Homeri praeceptor, Bacchi res melice deſcripſit 140. d.

Pronas Theſſaliae Demetrius ſibi adjungit 790. b.

Prophthaſia, feſtum Clazomeniorum 467. b.

Prophylactica Aegypt. medicina 52. a.

Propugnatio acerrima Himerenſium 362. d.

Prorus Cyrenaeus E. 554.

Proſcriptio Sullana E. 616.

Proſerpinae educatio cum Minerva & Diana 199. d. Raptus ubi 199. c. Sacrum ab Hercule inſtitutum 160. d.

Proſerpinae quae loca Siciliae ſacra 290. b.

Proſopitis inſula Aegypti, intra Nili brachia 282. b.

Protagoras Euagorae in regno Cypri anteſertur 534. d.

Proteus Aegypti rex [illegible] b. Cur multiformis 39. c.

Prothoenor Archilyci f. 188. b.

Providentiae divinae tribuitur conſtitutio & gubernatio omnium a Chaldaeis 82. c. Miniſtri ejus hiſtorici 1. b.

Proxenus Boeotorum dux in expeditione Cyri 406. a. Animoſum reſponſum ad nuncium Artaxerxis 409. d.

Prudentiae ſingularis in Eumene exemplum 659. d. In Agide Spart. & Epaminonda 500. d. In Themiſtocle 249. 250. 263. 264. &c.

Prudens conſilium non accipitur 337. a.

Pruſias, rex Bithyniae, Cynegus bellum infert Attalo E. 588. Corpore deformis 591. Adulator turpis 625. Parricidio tollitur a filio 32. e. 4.

Prytanis ſucceſſor fratris Satyri, cum Eumelo fratre bellum gerit; victuſque occiditur 744.

Pſammetichus xii. viratum ad monarchiam revocat 42. b. Ejus opera 42. d. Primus mercenarium militem alit ibid.

Pſammetichus, Aegypti rex, ex poſteris antiqui Pſammetichi 415. d. Tamon ſupplicem jugulat ibid.

Pſaon univerſalis hiſtoriae conditor 21. e. 5.

Pſebaei montes 122. c.

Pſebarae gens Troglodyt. 123. a.

Pſeudochryſus lapis ut fiat 94. d.

Pſeudophilippus Romanis victis crudeliter agit E. 590.

Pteleum Demetrio ſubjungitur 790. b.

Ptolemaeus Euergetes, Aethiopiae maritima explorat 108. d.

Ptolemaeus Alorites R. Maced. fratricida, a fratre interimitur 497. c. 510.

Ptolemaeus Lagi Rex Aegypti 53. d. Agmen tertium ducit in India 617. d. Sanatur divinitus ibid. Satrapiae Aegypti praefectus 628. Humanitas & praeparatio ad majora 634. Ductore Ophella Cyrenaeos ditioni ſuae adjungit 639. Magnificentia circa ſepulturam Alex. 643. Tutatur Aegyptum contra Perdiccam 645. Arrhidaeo & Pythoni imperium confirmat 647. Confirmatur in gubernatione Aegypti 648. Phoenicen ſubigit 650. Argyraſpides ad defectionem ab Eumene ſollicitat 660. Conſpirat cum Seleuco, Lyſimacho & Caſſandro in Antigonum 701. Poſtulata ipſius & caeterorum ducum ab Antigono 702. b. Variis locis Antigonum oppugnat 704. Decretum de liberandis Graecis ibid. Cum Antigono colloquium ad *Ecregma* 706. Cyrenen recipit 715. Expeditio in Cyprum, Ciliciam & Syriam, reſque proſpere geſtae ibid. Bellum cum Demetrio 715. &c. Acies 716. Pugna & victoria 717. Supellectilia, cadavera & familiares Demetrio reſtituit 718. Magnanimum ad Demetrium reſponſum 718. Phoenicen denuo ſubigit ibid. Clementia erga Andronicum conviciatorem ibid. Aequitas & beneficentia 718. Antigono Phoenice cedit & Syria 721. Bellum cum Antigono 742. Res geſtae in Lycia & Caria 746. Civitates Graeciae in libertatem aſſerit 751. In Cyprum expeditio; & pugna cum Demetrio navalis 759. In pugna Cypria virtus, ex dimidio victrix 760. Clades & reditus in Aegyptum 761. Regem ſe nominat ibid. Antigono fortiter reſiſtit Aegyptum oppugnanti 771. Milites ejus ad defectionem pellicit ibid. Laetitia ob repulſum Antig. 772. Fideliter Rhodios obſeſſos ſublevat 782. 783. [illegible] apud Rhodios 785. Cavam Syriam recipit 791.

Ptolemaeus Philometor Syriam armis repetit E. 624. Ab Antiocho regno evertitur 579. Bellum facit fratri 568. 626.

Ptolemaeus Phyſcon rex Aegypti flagitioſus E. 593. Ejus filius Memphites & concubina Irene 595. Cur *Phyſcon* dictus 597. Filium necat 602. Bellum infert Alexandrinis 603. Scipionem magnifice excipit 629. Regni Spatium 634.

Ptolemaeus Antigoni nepos ex fratre, & legatus 702. Amiſum obſidione liberat 703. Alia ejus acta ibid. Inſidiatores ſuos opprimit 709. Chalcidem liberat 714. Res in Peloponneſo geſtae 719. Ab Antigono deficit 742. A Ptolemaeo Aegyptio necatur 746.

Ptolemaeus Ceraunus imperitus rei militaris E. 562. Interfectus a Gallis 22. e. 3.

Publicani in Aſia ingenuos ſervituti addicunt 36. e. 1.

Pudenda mulieres Apidi oſtentant 54. d.

Pudendorum religioſus cultus 13. d.

Puer generoſae indolis documentum exhibens 582. a.

Puerilis indolis exploratio mirabilis 98. c.

Puerorum educatio (frugalis) in Aegypt. 51. a. Apud Chaldaeos 82. a. Amazones 90. d. 130. b. Taprobanitas 98. c. Hylophagos 112. Graecos 82. Baleares 293. c. Aethiopes 101. b.

Puerperarum curatio viris impenditur in Corſica 205. d.

Pugnae, Martis inventum 235. d. Pugnae modus Gallicus 212. d.

Pugnae; Arbelitana Darii cum Alex. 593. a. Agathoclis funeſta cum Poenis ad collem Ecnomon 729. Carthag. cum Agathocle infelix 738. Demetrii cum Ptolemaeo in Syria 716. & deinceps. Leuctrica Spart. & Theb. 486. Ptolemaei cum Demetrio navalis ac minus felix 759. &c.

Punicum bellum primum libri xxiii. eclogis, veluti in tabella varie mutilata fruſtulatim proponitur.

Purgandi corpus ratio Aegypt. 52. a.

Putrefactio cauſa peſtis 316. a.

Pydna, ſubacta a Philippo 514. Prius ab Archelao Maced. R. 356. Nobilis obſeſſa & mactata Olympiade 690.

Pygmalio, rex Cypri, necatur a Ptolemaeo 715. a.

Pylae (portae) Ciliciae 406.

Pylus a Neleo condita 188. d. Contra Laced. munitus ab Athen. 317. Oppugnatur incaſſum a Spart. ibid. Meſſenis reſtituitur 318. Recuperatur a Laced. 365. c.

Pyrrhi, Romanorum hoſtis, mentio 690. Unde progenitus & nominatus 21. e. 20. Expeditio in Siciliam 22. e. 11. Siculorum ad hunc de ſocietate legationes ibid. Carthag. in Sicilia oppugnat 22. e. 14. Quantae tunc ejus copiae. ibid. Quas urbes in poteſtatem acceperit 22. e. 14. Herculis imitator ibid. Bonum ejus propoſitum a conſiliariis impeditur 22. e. 14. Lilybaei obſidium ſolvere cogitur ibid. Aegas diripit, & regum ſepulcra ſpoliari patitur E. 563.

Pyramides Aegypti 38. 39. Quae inter vii. orbis miracula numerentur 39. d.

Pyramidis magnificae, quam Chemmis exſtruxit, deſcriptio 39. d.

Pyramis Zarinae 85. d.

Pyrenaei montes deſcribuntur 216. b. Nomen ab incendio; argenti in illis copia ibid.

Pythagoras quae ab Aegypt. acceperit 62. b. Sacer ejus ſermo ibid. Quo fuerit genere & quando vixerit E. 554. Ejus pietas in Pherecydem ibid. Prohibet juſjurandum 555. Inſtar numinis eſt Crotone ibid. Sectatorum ejus mores & ſtudia 56. &c.

Pythagoras Euagorae filius & legatus 460. a.

Pythagoreus philoſophus Epaminondae & Philippi Maced. praeceptor 510. c. Poſtremi hujus ſectae quando vixerint 497. a. Egregii eorum mores, continentia, ſuos juvandi ſtudium &c. E. 554. & ſeq.

Pythagorica opinio de *μετεμψυχώσεως* apud Gallos 212. c. Unde nata 62. b.

Pythes Corinth. navarchus in Sicilia 234. b. 337. d.

Pythiae ſacerdotes cur non amplius virgines 524. c.

Python orator Philippi 554.

Python Parthyaeus & Python Agenoris f. 648. Sed vide ſupra in *Pitho*.

Pythonice, nobile ſcortum Athen. 610. a.

Q.

QUinda, vel Coinda, caſtellum firmiſſimum, ubi theſauri Alex. M. repoſiti, quos aufert Antigonus 702. & 660. d.

Quinqueremes, quando uſurpari coeptae 418. d. 419. b.

R.

RAbularum forenſium notatio 47. d.

Radicibus veſcentes Aethiopes 111. b. Leones his infeſti ibid.

Radicum vires Aeſculapius perſcrutatus eſt 235. d.

Radix incendii vim habens 178. b.

Ramivori Aethiopes 111. d.

Ratiocinandi artem quis invenerit 232. a.

Rebellio militum Agathoclis 749. d. Cypri divinitus punita libro xv. p. 459. &c. Datamis Cappadocum Satrapae 505. Graecorum contra Alex. 595. Eorundem in Aſia 629. Illyriorum adverſus Philippum 522. Memnonis cum Artabazo, contra Perſas 527. Sociorum contra Athen. 521. Tachi adverſus Perſas 505. Thebanorum 567. & aliae.

INDEX III. RERUM.

Reciprocatio maris in Oceano deſcribitur 209. d.
Reges currum trahunt 57. d.
Regum Aegyptiorum ſucceſſio 28. b. Vivendi ratio mirabilis 44. c. Regis novi ſurrogatio apud Aethiopes 102. d. Succeſſio regum Cappadociae 31. e. 3. p. 517.
Reges primi qui fuerint, incertum 6. b.
Reges Aegypti tanquam Dii honorantur 57. b. Regibus apud Sabaeos exire capitale 126. c. Regum amici ſimul cum ipſis moriuntur in Aethiopia 102. d. Carthaginienſium reges 353. a. 425. d. 465. d. Judaeis reges fuiſſe negat *Diodorus* 40. e. 1. p. 543.
Regio fertilis & amoena in Africa 736.
Regna tantum benefactoribus quondam tradita 28. d.
Regni ſtabilitas & amplificatio ex benevolentia ſubditorum 45. d. Regnum ſanguinis innocentis effuſione vilius Sabaconi 41. d. Regni laudabile auſpicium 562. Affectatores, ſed infelices, Cyrus Perſa, Lyſander, Manlius, Melius, Pauſanias Laced. Perdiccas, Timoleontis frater, Bomilcar Carthag. &c. Vide ſuo loco.
Regulj procoſ. Rom. in Africa ſucceſſus 23. e. 11. Superbia & inhumanitate ſua quid effecerit 23. e. 11. E. 564. Ejuſdem mors 566.
Reipubl. Atticae munera, pro cenſus ratione collata 637. d. 667. c. Mutatio noxia 349. Reip. principes qua ratione inter ſe contendere oporteat 31. e. 1.
Religionis ſtudium compenſatum 100. d. Neglectae poena, Aper Calydonius 167. c. Lex Zaleuci de religione 299. Religionis violatio publicis calamitatibus punitur 316. 436. 437. 462.
Remphis Aegyptiorum rex avarus 59. c.
Reprehenſionum vulgarium cauſae 26. e. 1.
Reſponſum Graecorum ſapiens ad Argivos in bello Xerxico 243.
Reip. in Panchaia omnia habet Communia 221. d.
Retro jaculari Amazonum olim proprium 131. a.
Rex e ſcriba 383. Ex hortulano 587. c. E figulo 673. Indigniſſ. regum tractatio 676. b.
Rhadamanthi parentes 237. d. Juſtitia, ſeveritas, res geſtae, filii 228. a. b. Judex inferorum quare ibid. Jovis Cret. f. 183. a. Filii 239. c. Duces 238. b. Munificentia erga duces ibid. Filiorum nomina & ditiones 238. b.
Rhadamanthus Cretenſium legiſlator 163. b.
Rhapſodi, carminum recitatores in Olympiis 452. a.
Rhea filia coeli & terrae 133. b.
Rheae Titanidis & Saturni filii 232. b.
Rhea Aegyptia 9. a. Uxor Ammonis 141. a.
Rhea poſt Ammonem Saturno fratri nubit 142. d.
Rhegium unde dictum 197. d. Fruſtra ab Italiotis tentatum 37. e. 1.
Rhegini, Anaxilai filiis ejectis, in libertatem ſe vindicant 281. Potentes claſſe 398. d. Auxilia contra Dionyſium mittunt Syracuſanis ibid. Chalcidenſium colonia 418. Cum Meſſenuis bellum faceſſunt Dionyſio, quod interrumpitur ibid. Affinitatem Dionyſii repudiant 420. Meſſanam oppugnant 443. a. Pacem a Dionyſio redimunt 450. Contumelia in Dionyſium, oppugnatio, virtus 451. Fames & deditio 453. Dediti inhumaniſſime tractantur ibid. A tyrannis liberati 534. Favent Timoleonti 546. Contra Soſiſtratum & Heracliden adjuvantur ab Agathocle 672. b. A Decio Campano perfide opprimuntur, neque inpune tamen E. 562.
Rhenus fluvius Galliae 211. a.
Rheomitrae in Datamem generum perfidia, inſigniter punita 505.
Rhetorica, quatenus conceſſa in hiſtoriis 733. c.
Rhinocerotis deſcriptio 117. b. Pugna cum Elephanto ibid.
Rhizophagi Aethiopes 111. b.
Rhodanus fluvius Galliae 211. a.
Rhodos Neptuni & Heliae f. inſulae nomen dedit 226. b.
Rhodus, ejuſque incolae, Telchines, Gigantes, Heliadae 226. Rhodus tripartita 182. b. Tres urbes ibid. Diluvium ſub Telchinibus 226. c. Priſci incolae a Macareo immiſſi 239. Nomen a Rhodo puella 226. Templa a Danao & Cadmo condita 227. d. Urbes tres a quibus conditae 227. d. Rhodiorum princeps Phorbas 228. a. Althaemenes ibid. b. Tlepolemus ibid. c. Rhodiorum ſacerdotes ex Phoenice oriundi 227. d. Rhodus ex tripoli fit una civitas 370. b. Deſertis Laced. Cononi ſe adjungunt 438. d. Ab Athen. iterum ad Laced. deſciſcunt 446. Ingens diluvium 695. Belligerantibus inter ſe Alex. ducibus, cum omnibus amicitiam colunt 774. Bellare contra Ptolemaeum recuſant ibid. Cum Demetrio bellum ibid. & deinceps. Praeparatio ad bellum 775. Obſidio & propugnatio fortiſſima 776. Cum Demetrio pugna & victoria 777. Clades, ſed mox correcta 778. Novi apparatus & expeditio navalis 780. Antigoni & Demetrii honores etiam bello tuentur 781. Commeatu ſublevantur 782. Machinas Demetrii invadunt ibid. Claſſem emittunt feliciter 783. Induciae, ſed irritae ibid. Pacificatio cum Demetrio & belli finis 784. In benefactores honores ibid. Urbis inſtauratio 785. Rhodus terrae motu convulſa 26. e. 6. Sublevatur ibid. Rhodii Perſeum contra Romanos clam adjuvant 31. e. 1. Deprecantur culpam, veniamque vix impetrant ibid. & E. 624. Praelio decertant navali cum Mithridate 613.
Rhodopidis meretricis ſepulcrum 46. b.
Rhoxane, Alex. M. uxor, cum filio indigne tractatur 698. Necatur a Caſſandro, una cum nato ex Alex. 728.
Rhythmi Lini inventum 140. c.
Rogus Hephaeſtionis omnium ampliſſ. 623. b.
Roma a Romulo condita 159. a. Palatinus mons ibid. Roma a Gallis capta 214. c.
Romanae potentiae amplitudo 3. d.
Romani in multis Hetruſcos imitati 219. a. Copiae numeroſiſſ. bello Annibalico 66. d. Ad Cremeram victi a Vejentibus 269. In Aventinum ſeceſſio 300. d. Prima militibus ſtipendia ſolvunt 403. Populus Senatui primum refragari coepit 452. b. Legati ſtant in acie contra Gallos & expoſcuntur ad ſupplicium 454. Pugna cum Gallis funeſta ad Aliam ibid. Urbe amiſſa, in Capitolium perfugiunt 455. Capitolium defendunt, Romam inſtaurant 456. Thuſcos opprimunt 454. Bellum cum Samnitibus & Apulis 675. Duas tribus addunt ibid. Cum Samnitibus iterum vario eventu 710. Prudentia in deducenda colonia Luceiam 711. Victoria de Samnitibus 713. Q. Fabio dictatore feliciter contra Samnites rem gerunt 716. Hetruriam populantur 750. Diſſidium inter nobilitatem & plebem 751. Cum Marſis & Hetruſcis bellum 756. Samnites vincunt 779. Aequos ſubjugant 785. Quantas ſtrages Hetruſcorum, Gallorum, Samnitium ediderint Coſ. Fabio 21. e. 6. Clypei horum veteres & novi 23. e. 3. Mamertinos defendunt 23. e. 2. Legationem de pace ad Hieronem mittunt ibid. Ob defenſionem perfidorum male audiunt 23. e. 2. Πλεονεξία illorum belli Siculi cauſa ibid. Naufragia poſt reditum ex Africa 23. e. 12. & E. 564. Res in Sicilia geſtae poſt infelicem in Libyam expeditionem ibid. Altera in Africam claſſis inſtituitur; alterumque naufragium 23. e. 12. Navali praelio vincuntur a Carthalone 24. e. 1. Lilybaeum obſidione longa & difficillima premunt 24. e. 1. Cum Celtis bellum initio calamitoſum, poſtea felix 25. e. 3. Romanorum in rep. principum contentio per comparationem cum aliis 32. e. 1. Romani ſuperſtitioſiſſimi 36. e. 2. Romanorum error circa Androgynos 32. e. 1. Mortuorum imagines repraeſentatae 31. e. 4. Bellum cum Italiotis 37. e. 1. Senatuſconſultum de ingenuis non mancipandis 36. e. 1. Degeneratio a modeſtia majorum 37. e. 1. Luxus incredibilis E. 609. Reſp. ex Ariſtocratia fit Monarchica 37. e. 2.
Romuli Silvii impietas & poena E. 546.
Romulus & Remus in alveo exponuntur E. 547. Utriuſque parentes 636.
Roſaces, dux Perſarum in Aegypto ſub Ocho 535. b. A vii. viris Perſicis oriundus collega Lacratis ibid. Vulnerat Alex. ad Granicum, & manum amittit 572.
Rufus capillitii color Gallis artificialis & nativus 212. a.
Rupilius imperator Rom. capto Tauromenio ſervos debellat 34. e. 2. Enna potitur, Eunum regem capit, finemque bello imponit 34. e. 2. Serapion ſervus arcem Tauromenianam Rupilio prodit 34. e. 2.
Rutilius Scaevolae in Aſia legatus E. 610.

S.

SAba Arabum metropolis 126. c.
Sabaco rex Aegypti pius & humanus 41. c. Ejus ſomnium ibid.
Sabaei Arabes 125. d. Sabaeorum morbus & curatio 126. c. Reges, opulentia, theſauri, domus magnificentiſſ. 126. d.
Sabazius Bacchus quis 148. c.
Sacae gens Scytharum 90. a. Feminae bellatrices 85. a. Cum Medis bellum 85. d.
Sacerdotes regibus Aegyptiis ſemper praeſto ſunt 46. d.
Sacerdotibus Panchaiae exire capitale 202. c.
Sacerdotes Judaeorum etiam judices 40. e. 1.
Sacerdotum praerogativa apud Judaeos in diſtributione terrae 40. e. 1.
Sacerdoti primario quae reverentiae tribuatur a Judaeis 40. e. 1.
Sacra Arabiae inſula 219. d. Nominis ratio, thuris ingens copia ibid.
Sacra Gallorum crudelia 214. c.
Sacri belli in Graecia cauſa, Phocenſium damnatio 522.
Sacrificia inventum Mercurii 107. b. Humana Gallorum circa divinationes 313. d. Sacrificia Deo probatiſſima 299. c. Sacrificia, lanienа captivorum peracta, divinitus puniuntur 767. d.
Sacrilegi variis modis a Deo puniti 541. 542. 543. 526. 529. 784. E. 570.
Sacrilegium divinitus prohibitum 250. a. Mox punitum 430. b. 785. Defenſio ejus bellum excitat 500. b. Terrae motu inhibitum 540. c. A tyranno exprobratum Athenienſibus 540. d.
Sacrorum bonorum reverentia apud Gallos 211. d.
Sacrorum in Creta ceremoniae in propatulo fuerunt 237. b. Quorum in inſula Samothracia 223. &c.
Sacrorum ritus a Cretenſibus propagatos 237. b. Themidis inventum 232. a.
Sacrum Cereale magnificum apud Siculos 200. d.
Sagittandi ars Apollinis inventum 235. d.
Sagittarii a pueris 212. b. 207. c.
Saguntini obſeſſi, auro & argento corrupto, in hoſtem erumpunt, & heroica dimicatione occumbunt 25. e. 5. Matronae cum liberis ſe ſuffocant ibid.
Sagya Sabaeorum regia 126. Vide *Saba*.
Sain Aegypti Athenienſ. condiderunt 227. b.
Salaemenes affinis & dux Sardanapali 80. b.
Salamin receptus extorrium Athen. ſub Xerxis & Mardonii impreſſionem 249. 257. d. Salaminia Graecorum cum

Per-

INDEX III. RERUM.

Perſis pugna & victoria inſignis 251. 252.
Salamis Aſopi filia 190. b.
Salamis inſula unde nominata, ejus rex primus Cenchreus 190. c. Salamis a Polyſperchonte defenditur contra Caſſandrum 664.
Salamis Cypri, a Demetrio oppugnatur 757. d. &c.
Salmonei genealogia; res geſtae 188. b. Uxores, Alcidice, Sidero, filia Tyro, injuriae in homines, impietas in deos, interitus ibid. & E. 546.
Salmonia urbs Elidis 188. b.
Salmus Indiae urbs 618. d. Hic ſcenicos edit ludos Alex. ibid.
Salmydeſſus, ſinus Thraciae naufragioſus 416. c.
Saltatio armata a quibus inventa 231. a.
Salvius rex ſervorum rebellium in Sicilia ex tibicine creatus 36. e. 1. Siciliam populatur, Morgantinam oppugnat, praet. Rom. vincit; ejus ſtrategemata; Rex creatus, Trypho nominatur; Senatus, inſignia, adminiſtri; bellum cum Lucullo ibid.
Sambana, locus Meſopotamiae 621. a.
Sambi Indi regnum 616. c.
Sami priſci incolae 239. d. Princeps Cydrolaus a Macareo conſtitutus ibid.
Samiades Heraidis maritus, uxorem accuſat, & poſt transformationem dimittere coactus haeredem facit, & ſponte a ſtatione vitae decedit 32. e. 1.
Samii a Graecis vindicias petunt 260. Cum Mileſiis belligerantur 301. In Athen. poteſtatem veniunt ibid. Seditio & defectio ab Athen. Itemque obſidio & ſubactio 302. Iterum deficiunt ab Athen. 446. d. Inſula ſorte dividitur inter Athen. 632. a. Urbs agrique civibus reſtituuntur a Perdicca 638. a.
Samothraciae nomen, incolae, loquela, diluvium, legumlator, heroes illic nati &c. 222. d. & porro. Etymon 232. b.
Samothraces initia, incolae, myſteria, templum 231. b.
Samothraciorum myſteriorum ſanctimonia & utilitas 223. c. 224. a. A matre deûm inventa 232. b.
Samothraciorum deûm cultum Glaucus marinus praecipit 174. c.
Samothracis diis vota Argonautae faciunt 172. a. Nautae periclitantes hos invocant 172. a. 176. a.
Samnitium cum Rom. bellum vario eventu 710. d. Victi a Romanis 713. b. Bellum continuatur 726. b. Vincuntur a Romanis ad Talium 746. a. Inſigni clade iterum afficiuntur 777. c.
Sanguis beſtiolae diſſecta conglutinans 98. c.
Prae ſanguinis innocentis effuſione Sabaco regnum deponit 41. d.
Saon legiſlator Samothracum 223. b.
Sapientiae eulogion 214. a.
Saporum varietas a calore ſolis 95. b.
Sardanapali mulieroſitas, luxuries & ignavia 78. a. Mollitiem Arbaces ut deprehenderit 78. d. Ducum defectio 79. a. Tres victoriae de rebellibus 79. b. Interitus 81. a.
Sardibus hyberna Xerxis 243. a. Occupantur a Prepelao 788. d.
Sardiniam Theſpiadae Herculis filii occupant 163. d. 205. d. Exculta per Ariſtaeum 196. a. Libertas perpetua & quomodo hanc conſervarit 206. a. b. Romanorum coloniam accipit 470. d.
Sarpedon Jovis Cret. f. 183. a. Lyciae dynaſta, filius, nepos 238. c.
Sarpedon ſecundus ibid.
Sartores Minervae clientes 235. b.
Saſanda locus 470. d.
Saſyches legiſlator Aegypt. ejus inventa 59. d.
Satibarzanis cum Beſſo conſpiratio 603. Arcia defectionis auctor 605. Bello petitur ab Alex. ibid. Monomachia cum Erigyio 606.
Satricula in Roman. ditionem venit 710. d.
Saturno pueri caede litatum 377. c. Idolum Carthagine 740.
Saturnus rex Aegyptius 9. a.
Saturni Rheaeque in Aegypto filii 5. 9. a.
Saturnus Titan 231. b. Regnum, beneficia, honores, vivendi ſub ipſo ratio 231. b. c. d Liberorum interfector 233. b.
Saturnus a Baccho Ammonio victus 143. a.
Saturnus Atlantis frater 136. a. Ejus impietas & avaritia, Imperium ubi 136. Cum Jove bellum 136. c.
Satyri comites Oſiridis 11. b. Cur Bacchi comites 149. c. Cur religioſe colantur 55. d.
Satyri Pontici regis mors 445. Alius R. Boſpori, cum fratre bellum gerit infelix 743. Regnum oppugnans fortiter occumbit 744. Oraculum de ejus morte 745.
Satyrus dux ſervorum rebellium poſt Athenionem 36. e. 1.
Saunii teli deſcriptio 213. c.
Sauria, Acarnanum urbs 708. b.
Sauromatae, unde & quid egerint 90. b.
Scamander, fluvius Troiae, Teucri parens 192. a.
Scaturigo Babyl. mortiferae exhalationis 71. b.
Scenitae Arabes 95. d.
Sceptrum Aethiopum & Aegypt. aratri forma 101. b.
Scholaſtica inſtitutio, lege Charondae ſancita 296. c.
Scionaeorum defectio ab Athen. 322. Oppugnatio irrita 323. Expugnatos tandem crudeliſſime exſcindunt Athen. 325. b.
Scipio Aſiaticus Antiochum vincit & victo pacem dat E. 621.
Scipio Afric. in crimen incidit ob Pleminium E. 570. Syphacem capit 571. Hannibale victo pacem dat Poenis 572. Ejuſdem laudes 576. Filium recipit ab Antiocho 620.
Scipio Aemilianus juvenis egregia indole E. 585. Studia, liberalitas & pietas in matrem, fratrem, ſorores 586. &c. Rem optime in Africa gerit 590. Carthaginem evertit 591. Taurum Phalaridis Agrigentinis reſtituit 380. a. Legatus abit in Orientem E. 629.
Scipio Naſica, vir optimus, bellum Punicum diſſuadet, ejus laudes & poſteri E. 605. 606.
Sciritae Laced. quaſi cohors praetoria; ut hodie Janizari Turcici 474. c.
Sciron a Theſeo ſublatus 182. d.
Scironides petrae 182. d.
Scorpionibus infeſta regio 114. d.
Scotuſaeos Theſſalos per dolum immaniter trucidat Alex. Pheraeus 497. c.
Scriba rex fit 383. d.
Scribendi mos deorſum in Taprobana 98. a. Inventum aut Pelaſgorum aut Phoenicum 140. c. 235. c.
Scuta in peltas mutata, Iphicratis ſollertia 480. a.
Scuta Gallorum 213. a.
Scutini populi non longe a Ponto 412. b.
Scyrus inſula a Cimone ſubacta 272. d. Urbs Achaiae libertatem recuperat beneficio Demetrii 786. d.
Scytaliſmus Argivorum 487.
Scythes Jovis filius, ſtirps Scytharum 89. d.
Scythae bellum gerunt cum Lyſimacho 711. Caeſi exterminantur ibid.
Secreta hoſtibus enunciantium poena 50. a.
Seculum aureum Saturni 23. d.
Seditioſorum militum poena memorabilis 204. a.
Seditio Arcadum 488. b. Argivorum funeſta 487. d. Alexandri militum 620. c. Contra Agathoclem Lyciſci 749. Filii 767. Corcyraeorum horribilis & cruentiſſ. 355. Corinthiorum 477. Dionyſii equitum 392. Megarenſium 478. a. Phialenſium 477. Phliaſiorum 478. Contra Timoleontem, prudentia & magnanimitate ipſius ſedata 551. a. Ut punita 553. d. Syracuſiorum 280. Zacynthiorum 480. &c.
Seditionis cauſa, partis civium a dignitate publ. munerum excluſio 280. a. 21. e. 13.
Seditiones Tragicos exitus habent in hiſtoriis apud Diodorum de bellis ſervilibus libro 34. & 36.
Σεισάχθεια Athenis unde 50. d.
Selene, id eſt luna, Hyperionis & Baſileae filia 133. Interitus & transformatio in lunam 133. d.
Seleuco Nicanoris a Chaldaeis vera praedicuntur 83. b.
Seleucus, R. Boſpori, Spartaci ſucceſſor 305. c.
Seleucus Macedo, agminis ſodalium praefectus 628. Babyloniae Satrapes conſtituitur ab Antipatro 648. Poſtulata Eumenis repudiat 677. Strategema contra Eumenem ibid. Tentat Argyraſpides ibid. Induciae cum Eumene 677. Diſſidium cum Antigono; & fuga ad Ptolemaeum 701. Chaldaeorum de illo vaticinium 701. Expeditio navalis in Antigonum 703. In Cypro res geſtae 705. Cum Ptolemaeo Demetrium vincit 717. Magnanimitas poſt hanc victoriam 718. In Babyloniam reverſio, & animoſa ad ſuos oratio, itemque humanitas 720. Oracula de imperio illius ibid. & 83. b. Babyloniam recuperat; Nicanoremque ſtrategemate profligat ibid. Diademate ſe cingit 761. Expeditio in Antigonum, & cum ſociis conjunctio 792. Captum Demetrium & Pellae aſſervatum dimittere cogitat E. 562.
Seleucus, Antiochi f., rex Syriae E. 576.
Selinuntiorum cum Aegeſtanis bellum 203. a. Cum iiſdem de finibus contentio 352. Bello petuntur ab Aegeſt. Carthag. ope, ac vincuntur 352. Ab Hannibale obſidentur & oppugnantur 359. Adjutores Carthag. contra Gelonem 360. a. Strenua horum defenſio in urbe 360. 361. Profugi in patriae rudera revertuntur 362. c. Urbs inſtauratur ab Hermocrate 364. d. Subacta a Dionyſio 495. Pyrrho auxiliantur 22. e. 14. A Carthaginienſibus Lilybaeum transferuntur 24. e. 1.
Sella curulis ex ebore Hetruſcorum inventum 219. a.
Selymbriam Alcibiades capit 306. c.
Semele cur [illegible] & Thyone 137. c. Cum Jove concubitus & conflagratio 138. c. 147. c. Partus qualis 14. b. Semelen ab inferis reducit Bacchus 162. b. Poſt mortem Thyone ibid.
Seminibus veſcentes Aethiopes 111. c.
Semiramidis hiſtoria 65. c. Patria, genus, expoſitae nutricatio 65. Repertae educatio, nomen, matrimonium 66. Aſtu regnum occupat 76. d. In Bactrianos profectio 67. b. Stola ibid. Ejus virtute arx Bactriana capitur 67. c. Fit uxor Nini 67. d. Babylonem condit 68. a. Emporia 70. d. Obeliſcus 71. a. Expeditio in Mediam 71. d. Horti in Media ibid. Voluptates tyrannicae 72. a. Expeditio in Indiam 73. b. Zarcaeum perfodit 72. a. Victoria de Indis 74. d. Conflictus cum Indis & fuga 75. a. d. Obitus 76. b.
Sempronius Gracchus interficitur E. 569. Occiſi reliquias Hannibal Romanis mittit ibid.
Senatores Indorum 89. b.
Senectus vivida, foecunda & ſtrenua 32. e. 3.
Senonum Gallorum emigratio 453.
Septemtriones ubi non conſpiciantur & quando 117. b.
Sepulcra regum Aegypti 50. c.
Sepulcris Aegyptii cur operam dent impenſius 33. a.
Sepulcra Hannibal violat, prodigia inde & peſtis, horrendaque expiatio 377. Imilco diruit ſepulcra 430. b.
Sepultura Aethiopum inſolens 72. d. Aquatica 109. d. In ma-

ri

INDEX III. RERUM.

ri 99. b. Sepulturae Balearium mirabilis 207. c. Itemque Magabareorum 116. a. Barbarica Neorttarum 618. a.
Serbonis Aegypt. palus exitioſa 18. c.
Sermo inventum Mercurii 10. a. Gallorum brevis & obſcurus 213. c. Ut primum diſtinctus coeperit 5. d.
Serpentaria inſula 121. a. Ut exculta ibid. Habitatorum miſeriae 171. b.
Serpentes Aegyptum vaſtant 128. d. Aethiopici ſunt magnitudine vix credenda 118. b. Immanes 104. c. Elephantis infeſti ibid.
Serpens immanis Alexandriam deportatus, & cicur factus 119. Ut captus ac nutritus ibid.
Serpentes innocui & cibo apti 99. a. Mortiferi 126. b. Rhodios infeſtant 227. a.
Serpentum in Africa multitudo 128. d. Exuviae pro armis 131. a.
Serpentes Indiae maximi, & veneniatiſſimi 610. b. Africae 754.
Serrae inventor Talos 192. d.
Servator Jupiter in conviviis 148. b.
Servile bellum in Sicilia primum, duce Euno 32. e. 3. E. 598. 599. Servile bellum in Sicilia ſecundum duce Oario; cauſa & ἀφορμὴ, proditione finitur a Nerva 36. e. 1. Tertium duce Salvio omnium graviſſimum ibid. Aliud, cujus auctor & dux Athenio ibid. Huic finem Aquilius conſul impoſuit ibidem circa finem.
C. Servilius ſuccedit Lucullo in praetura Siciliensi, res non feliciter gerit contra ſervos 36. e. 1.
Servius Tullius rex Rom. E. 553.
Servorum defectio in Italia I. Ad Numeriam; II. Capuam; III. a Minutio equite Rom. excitata 36. e. 1.
Servorum beſtiis deſtinatorum fortitudo memorabilis 36. e. 1. in fine.
Servus, dominum juſſu ejus occidens ſe ipſum confodit 37. e. 2.
Seſoſtris Rex Aegyptiorum 34. a. Educatio ejus, aequales ſimul educat; tirocinia; Orbis imperium ambit 34. Benignitas; Aegyptum in praefecturas diſtribuit; expeditio; claſſis; res bello geſtae 35. Totum fere orbem ſubegit 35. c. Cippi horumque titulus & ſigna impreſſa 35. d.
Seſoſtris opera togata, templa, urbes, aggeres, foſſae, murus Aegypto obductus 36. Navis magnifica, ſtatuae, vitae periculum, obitus & gloria 37. a. b.
Seſoſtris reges currum trahunt 37. b. Rex regum, Dominus dominorum 35. d.
Seſoſtri inferior Darius 37. d.
Seſoſtris ſecundus caecus ut viſum receperit 38. a. Obeliſci 38. b.
Seſtum Athen. cum Ionibus adimunt Perſis 262. a. Capitur a Charete 528. b.
Severitas Athenienſ. ſub bellum ſociale 325. a.
Seuthes, Rex Thraciae, ancipiti proelio cum Seleuco decertat 635. a. Deficit a Lyſimacho 714.
C. Sextius bellum in Gallia dextre gerit E. 603.
Sexus duplex in uno animante non eſt 32. e. 1.
Sibae ſive Sibi, pop. Indiae, ab Hercule deducti 613.
Sibyrtius, Arachoſiae & Gedroſiae praefectus 628. Eumeni ſe conjungit 678. b. Judicio capitis arceſſitus, fugit 683. Argyraſpides, Eumenis proditores, delet 696. d.
Sibyllae nomen unde 87.
Sicani indigenae 199. b. E. 640. Ab Hercule victi 161. Eorum vetuſtas, habitatio, reſpublica, virtus 201. c. Dionis ſocii 515. Dionyſio ſe adjungunt 426. c.
Sicilia olim Trinacria 199. a. & Sicania ibid. Unde Sicilia; Ambitus ejus, dedicatio; fertilitas ibid. Incolae 201. c. Principes 202. d. Herculi cedit in poſſeſſionem 160. Olim peninſula, ut avulſa ab Italiae continente 197. d. Cereri ac Proſerpinae ſacra 199. b. Siculorum in Siciliam immigratio 201. d. Siculi Graeci ſemibarbari 201. d. Civitates priſtino libertatis juri ac vigori ſuo reſtituuntur 281. Exſules Syracuſani reducunt ibid. Siculi Athen. invitant 313. Apparatus contra Annibalem & bellum 374. Bellum cum Amilcare 252. &c. Cum Imilcare 377. Cum Imilcone 423. Cum Hannone 545. Cum Amilcare 728. Inquilinos Carthag. crudeliter tractant 421. Urbes per pacem a Timoleonte reſtitutam incrementa capiunt 553. c. Urbes quaedam in bello Dionyſiano Carthaginienſibus adhaerent 422. d. Dionem adjuvant 515. c. Timoleontis opera libertatem recuperant 548. Inſula tyrannis obnoxia 670. Cum Agathocle conſpiratio & pax inita 709. 710. Amilcaris humanitate ad ſocietatem Carthag. alliciuntur 730. d. Libertas vindicari coepta 748. Urbes in libertatem aſſertas denuo ſubigit Agathocles 762. Vindex novus Dinocrates 763. Urbes Agath. pactione ſervituti Carthaginienſium denuo ſubjiciuntur 774. Sicilia, inſularum pulcerrima, imperium capeſſentibus opportuna 23. e. 1. Urbes pacem a Romanis petunt 23. e. 5. Quaedam expugnantur ab iiſdem ibid. Aliae ſe dedunt Rom. 23. e. 12. Notanda urbium variarum nomina in hunc indicem non relata 23. e. 5. 6. 7. &c. Siculi poſt everſam Carthag. florent, bello ſervili vexantur, inhumanitas erga ſervos 34. e. 2. Siciliae ſtatus calamitoſiſſ. tempore bellorum ſervilium 36. e. 1.
Sicyonis rex Epopeus E. 545. Tyrannus Euphron 494. A Pericle ſine effectu obſeſſa 287. c. Opitulantur Megalopolitis 530. Opem ferunt Athenienſibus in bello ad Lamiam 633. c. A Ptolemaeo urbs occupatur 751. Recipit hanc Demetrius 785. Alio tranſlatam Demetriadem vocat 786.
Sideritae lapidis copia in Inſula Aethalia 204. d.
Sidero noverca Tyrûs 188. c.
Sidonem capit Apryes 43. c.
Sidoniorum defectio ab Ocho 531. Injuriae in regem ibid. Produntur a Mentore Rhodio 532. &c. Apparatus; voluntarius interitus 533.
Sigeum occupatum a Lyſimacho 788.
Signum pugnae Athenienſibus vexillum puniceum 373. c.
Sileni Nyſaeorum nobiliſſimi 143. c. Unde orti ibid. Gentile ſignum cauda ibid. In exercitu Bacchi 143.
Silenus rex Nyſae primus 143. c. Bacchi magiſter 143.
Sillae fluv. natura mirabilis in India 87. a.
Silvium, urbs Japygiae, capitur a Romanis 774. a.
Simii Indici 610. b. In Africa alicubi ut Dii culti 764. a.
Simonidis epigramma in Spartanos, qui ad Thermopylas pro libertate patriae occubuere 428.
Sinis a Theſeo trucidatus 182. c.
Siniſtra hieroglyphice quid 102. d.
Sinope Aſopi f. 190. c. Rapta ab Apolline urbi nomen dedit 190. c.
Sinope a Meſſeniis condita 413. c. Liberalitas in Graecos reduces e Perſia ibid. Mithridatis regia ſedes ibid.
Sinus Arabiae immundus 120. d.
Sipylus Scytha Mopium contra Amaz. adjuvat 132. c.
Siris oppidum Italiae 305.
Sirius eſt Oſiris 7. c.
Siſigambris, Darii mater captiva 581. Luctus ob filium ibid. Cum Alexandro colloquium & error ibid. Defuncto Alex. inedia ſe necat 625.
Sitacina fertilis regio 596. d. Situs 630. c.
Sitalcis Thracum R. incrementa; bellum cum Maced. & Chalcidenſibus 312. d.
Siſyphi verſutiae E. 545.
Sitana a Romanis occupatur 33. e. 9.
Sitta Meſopotamiae regio 621. a.
Smaragdus ut coloretur 94. d.
Smerdis Cappad. rex 31. e. 3.
Sociale bellum 513. 521.
Socratis condemnatio 416. Accuſatores capite multati ibid. In extremo vitae diſcrimine Therameni ſuccurrit 397. c.
Socrates dux Achaeorum in expeditione Cyri 406. Sapiens reſponſum 410. a.
Sogdiana, ſitus 630. a. Graeci in ea deficiunt ab Alex. 614. d. Philippo deſtinatur 628. d. Praeſes conſtituitur ab Antipatro Staſanor 648. d.
Sogdianus Xerxis ſucceſſor 322.
Sol & Luna quomodo inter ſidera & deos eſſe coeperint 133. d. Sol qua forma oriatur Arabibus 127. c. Prius Sacer in coelo ignis appellatus 133. d. Prima origo 5. a. Curſus & effectus 83. a. Eclipſis ratio ex opinione Chald. 83. c. Efficaciae inſigne eulogium 94. d.
Solis & Lunae motum primus obſervavit Hyperion 231. d. Utilitas 9. d. Circulus & curſus 62. b.
Solis efficacia in animalibus, gemmis, fructibus &c. 95. b. Ardor ubi intenſiſſimus 126. d. Filii e Rhodo, quo diſperſi venerint 227. b.
Sol Rhodon amat & ex ea liberos procreat 226. d. Explicatio ibid.
Sollertiae efficacitas 23. e. 11.
Solon leges ab Aegypt. accepit 62. b. Ejus genus, virtutes, leges E. 551.
Solſtitiali circulo Cancri India maxime ſubjecta 85. d.
Solus in Sicilia a Meſſeniis Peloponneſiis occupatur 438.
Somnium Sabaconis inſolens 41. c. Somnium ambiguum 527. c. Verum 616. Somnium Phintiae de genere mortis ſuae 22. e. 5.
Sophili ducis apud Cyrum argutum dictum 409. d.
Sophocles, dux Athen. in Sicilia 314. b. Poetae obitus admirabilis 387. Filius ὁμώνυμος Tragicus 425. c.
Sopithae Indi regnum, & mirabilia inibi; proceritas ejus & munificentia erga Alex. M. 611.
Sophoniſbam Syphacis ducit Maſaniſſa E. 571. Mittit illi venenum ibid.
Sorores ducere, Aegyptiis lege mandatum 16. b.
Soſana Nini filia 67. d.
Soſarmus rex Mediae 84. b.
Soſicrates rerum Creticarum ſcriptor 239. a.
Soſiſtratus imperator Syracuſ. 672. Agathoclem praemio fraudat ibid. Urbe pulſus Gelam, a Syracuſ. obſeſſam, defendit ibid.
Soſilus rerum Hannibalicarum ſcriptor 26. e. 3.
Soſthenes Macedoniae rex E. 641.
Soſtratus tyrannus Siculorum cum Thoenone Pyrrhum in Siciliam arceſſit 22. e. 7. 10. Urbes Siciliae quaſdam Pyrrho tradit 22. e. 14.
Soter (hoſpitalis) portus 121. c.
Soteria diis perſolvit Alex. 613.
Spartacus, Boſpori Cimmerii rex 303. d. 316. Obit 538. Alter ejuſdem Rex Eumelo ſuccedit 785.
Spartae regnum, quo jure ad Herculem ejuſque poſteros devenerit 166. d.
Spartani ſuccurrere Athenienſibus contra Perſas mature negligunt 257. d. A Perſis contra Athenienſes ſolicitati non auſcultant 280. a. Ad Thermopylas caeſorum eulogium 247. Crudele pſephiſma in Athen. exſules 398. a. Quomodo imperium Graeciae conſecuti & quomodo amiſerint 418. A majoribus degenerant, Cleonymus 787. &c. Vide Laced.

Spar-

INDEX III. RERUM.

Sparta, a Thebanis primum oppugnata 490. d. Quadripartito agmine invaditur ab Epaminonda; ſed heroice ſe defendit 490. Iterum a Theb. ſed fruſtra tentatur 500.
Spartorum gens Thebis 700.
Spectra in aere apud Libyas 128. d. Et ratio Phyſica 129. a.
Spermatophagi Aethiopes 129. c.
Spes nimis ampla Ophellae exitialis 754. d.
Sphacteria Inſula, Lacedaem. receptus contra Pylum 317. Circumſeſſi illic fame expugnantur 318.
Sphingis aenigma ſolutum ab Oedipo 185. d.
Sphinges Trogloditicae 117. c.
Sphodriades, dux Spart. Piraeeum tentat 472.
Spithrobates, Ioniae Satrapa, Hyrcanorum ductor ad Granicum, ferit Alex. & ab eo confoditur 572. d.
Σποράδες unde dictae & ortae 143. b.
Sponſae Baleares convivis nuptialibus proſtituuntur 207. b.
Spurii pro liberis in Aegypto 51. a.
Stannum Hiſpanicum 217. d.
Staphyli & Chryſothemidis filiae 229. c. Vide Molpadia.
Stalander, Ariae & Dranginae Satrapa 648. Eumenem adjuvat 678. c. Equitatus partem regit in conflictu Eumenis cum Antigono 685.
Staſanor Solius, dux Alex. M. cum Erigyo contra Arachotas & Areos mittitur 605. Arianae & Dranginae Satrapes 628. Bactrianae & Sogdianae 648.
Staſioecus, Maneuſium regulus in Cypro 705. a. Capitur a Ptolemaeo 715. b.
Statiram Darii Alexander ducit 619. 621.
Statuae artificioſae quales eſſe debeant 192. c.
Statuae Daedali quaſi vivae ibid.
Statuarii laus inſignis ibid.
Statuarii Graecorum excellentes Aegyptiorum diſcipuli 62. c.
Staurobates, Indorum rex 73. b.
Stellarum origo 5. a. Diſtributio & effectiones apud Chaldaeos 82. d. 83. b. Diſpar ortus in Arabia 127. b.
Stibeoetes fl. 602.
Stilpo, dux Agathoclis, naufragium patitur 21. e. 12.
Strategema Elephantum factitiorum Semiramidis 73. d. Fruſtratio 75. b. Strategema Indorum regis 75. a. Aegeſtanorum, quo Athenienſes inescant 328. d. Agathoclis contra Geloos 672. c. 729. Contra Carthaginienſes 730. 735. 736. b. 738. 741. d. 750. b. 765. Contra Soſiſtratum 672. Alcibiadis, quo, Deceliam ut muniant, Spart. ſuadet 335. Alexandri M. in diſſolutione claſſis 573. d. Ad Granicum ibid. Contra Harmatelios Indos 616. d. Amilcaris contra Agathoclem 740. b. Antigoni contra Citum, navarch. Polyſperch. 666. Contra Eumenem 684. 685. 691. Contra Caſſandrum, ſed irritum, per hujus praeviſionem 714. Athenienſium in occupando Syracuſ. portu 333. b. Carthag. contra Dionyſium 466. a. Chabriae contra Ageſilaum 473. Cimonis contra Perſas egregium 273. Clazomeniorum contra Cumaeos 467. Clearchi contra Perſas 409. Cononis adverſus Callicratidam 372. Cizycenorum contra Arrhidaeum 655. Darii, quo evadit ex pugna Arbelenſi 594. Aliud in relinquendis theſauris 597. Datamis Satrapae, contra proditorem in acie 505. Dionyſii contra Syracuſ. obſidentes ipſum 399. Epaminondae contra Spartanos 486. c. Contra ſuperſtitionem militum 485. d. Duo ab hoſtibus eluſa & fruſtrata 500. d. 501. c. Eumenis, quo mortuum Alexandrum rerum adminiſtrationi praeficit 660. Quo diſſidium de primatu tollit 676. Quo Peuceſtae tumorem & faſtum comprimit 683. a. Quo duces ſibi obnoxios & fideles reddit ibid. Contra Antigonum & viciſſim 684. d. 691. c. Gelonis contra Poenos 253. 263. Hermocratis contra Athen. in Sicilia, quo tutum illis diſceſſum impedit 340. Imilcaris contra Syracuſ. 378. d. Imilconis contra Dionyſium 426. a. Leotychidae Spart. contra Perſas 261. Mentoris, quo urbes Aegypti recipit 536. d. Perſarum in Aegypto contra Athenienſes 282. a. Polycliti, Seleuci legati, contra duces Antigoni 706. Seleuci contra Eumenem 667. a. 677. b. Quo Nicanorem profligat 721. a. Timoleontis, quo bellum in hoſtium ditionem transfert 550. Quo Poenis elabitur 546. b. Quo Carthag. vincit 551. c. Quo Hicetam ſuperat 546. c. Aliud, quo Syracuſas occupat ibid. Themiſtoclis contra Perſas 252. Contra Spartanos 263. Contra Xerxem, ad extremum, pro ſalute patriae 272. Tolmidae in delectu militum civicorum 285. d. In oppugnatione Tyri 584. &c. Strategema Hannibalis 22. e. 15.
Stratonice, uxor Antigoni 679. d.
Stratonicae fuga cum Demetrio, poſt Antigoni mariti interitum 21. e. 1.
Stratonice f. Antiochi Dei, regina Capped. 31. e. 3.
Stratus Acarnanum urbs maxima 786.
Strombichi, ducis Caſſandri, contumelia in Demetrium & ſupplicium 786.
Strongyle poſtea Naxus 224. b.
Struthas, Perſarum navarchus, Thimbronem Spart. interficit 447.
Strutho-camelus Arabicus 93. d. Qua forma, celeritate, aſtutia, cur caput abſcondat 94. a.
Struthionum deſcriptio 113. c.
Struthophagi Aethiopes 113. b.
Stupri violenti poena in Aegypto 50. a.
Stymphalicae aves ab Hercule fugatae 154. d.
Subditorum benevolentia erga magiſtratum, ejuſque commoda 45 d
Subterranei habitatores, Jolaei in Sardinia 206. a. Baleares 207. a. Aethiopes quidam 109. a. c. Ligures 218. e.
Succini fabuloſa origo 210. a. Verus ortus 209. d.
Sumtus ingentes in olera tantum & raphanos collocati apud Aegyptios 40. c.
Superbae impietatis ultio 160. a.
Superbia coecitate punita 140. d. Superbiae poena 191. d. Superbia, felicitatis nata 278. d. Effectus 341. 13. e. 11. Divina ultio 436. d. Philippi, Diis ſeſe aequantis 558. b. Agathoclis, divinitus punita 749. b.
Superbae aedes fulmine percutiuntur 553. d.
Superbiloquentia punita 156. b.
Superſtitioſus Romanorum & Athenienſium error circa Androgynos 32. e. 1.
Supplex Tamos propter oves necatur 415.
Supplicum ratio accurate habenda 289. c. Leges ab Athen. introductae 344. c. Suppl. tutandorum cauſa Sybaritis bellum infertur a Crotoniatis 294. d. Violatio a numine punitur 266. a.
Supplicia facinoroſorum αὐτόχειρες in Aethiopia 102. a. Supplicia immania Phytoni a Dionyſio irrogata 453. Aegeſtanis ab Agathocle 770.
Suſa Alex. tradita 596. Divitiae Suſianae 597. Suſianae ſitus 630. Antigono aſſignatur per Antipatrum 648. d. Arx expilatur ab Antig. 697. b.
Suſiades petrae, difficulter ſuperatae ab Alex. 598.
Sutrium, a Romanis expugnatum 447. Occupatum a Tyrrhenis recuperat Camillus 456. d. Defenditur a Romanis 750. c.
Sybaris deleta a Crotoniatis 294. Inſtauratur 295. Reduces iterum exturbantur 288. d. Reliquiae delentur 295. 300.
Sybaritarum potentia & bellum cum Crotoniatis 294. c. Luxus E. 549.
Sycaminus vel Sicomorus Aegypt. 21. c.
Syenneſis, Ciliciae regulus, Cyri conatus regi Perſarum prodit 406.
Syleus tyrannus, ab Hercule occiſus 165. c.
Sylla Italos in bello Marſico cum Pompejo debilitat 37. e. 1. E. 612. Bellum gerit cum Mario E. 613. Nobiliſſima Graeciae fana expilat 614. Scipionem dimittit 616.
Syllae cum Mario juniore bellum ſummatim 37. e. 2. Cognomentum Epaphroditi adſciſcit, mors ejus peculiaris ibid.
Sylvigenae Aethiopes 112. a.
Symes inſulae habitatores antiqui & recentes 225. c. Unde appellata ibid.
Synada urbem Docimus, Antigoni dux apoſtata, ſubigit 788. c.
Synetus, Laced. dux in Theſſalia contra Xerxem 243. b.
Syphax capitur & a Scipione tractatur humaniter E. 571.
Syracuſani, expulſo Thraſybulo, democratiam ſibi & aliis Siculis inſtaurant 277. Incrementa poſt reſtitutam democratiam 279. Seditio ab inquilinis excitata, ob honores denegatos 280. Seditioſos vincunt 281. Seditio Petaliſmum gignens 286. Expeditiones in Tyrrheniam 287. Ducetium debellant 289. b. Trinacriam diruunt 302. Apparatus contra Athen. 331. Obſidentur ab Athenienſ. 334. b. A Corinthiis & Laced. ſuppetias accipiunt ibid. Athen. aliquot proeliis navalibus vincunt 337. &c. Conſultatio de captivis Athen. 341. In captivos inhumanitas 347. Leges 348. Bellum cum Carthag. poſt cladem Athen. ejuſque origo 352. &c. Arbitri litis inter Selinuſios & Aegeſtanos 353. a. Legatio ad Carthag. de pace 373. Victoria de Poenis navalis 374. Agrigentinis opitulantes Poenos vincunt 377. Duces ſuos proditionis Agrigentinae damnant 380. Tyrannidi Dionyſii ſubjiciuntur 383. Equites deficiunt a Dionyſio regiamque diripiunt & caeduntur 392. Arx Syracuſ. conditur a Dionyſio 398. Bellum cum Dionyſio ibid. & deinceps. Exſules cum Rheginis bellum inferunt Dionyſio 418. a. Ad bellum Carthag. accenduntur a Dionyſio 420. d. Promtitudo ad bellum Punicum 421. A Dionyſio deficiunt 427. d. Victoria navalis de Imilcone 430. Ad libertatem adſpirant 431. b. Inſtigantur a Theodoro ibid. Impediuntur a Pharacida Spartano 433. Caſtra Dionyſii deſerunt 446. c. Ut a Dionyſii junioris tyrannide fuerint liberati 515. 547. Ut Dionem exceperint ibid. Inermes facti a tyrannis, armantur a Dione ibid. Fraude circumventi a tyranno opprimuntur 516. Victoria de Dionyſio 516. 518. Cum praeſidio arcis pugna navalis & victoria 519. d. Diſſidium ibid. Per imprudentiam ab obſeſſis in arce opprimuntur 520. Urbs diripitur a Dionyſianis ibid. Auxilia a Corinthiis accipiunt duce Timoleonte 544. A quatuor ſimul exercitibus obſeſſi 546. d. A Dionyſii tyrannide prorſus liberantur 547. Reſpublica reformatur ibid. Jovis famulatus ibid. Novae coloniae Syracuſas ductae a Timol. 553. b. Bellum cum exſulibus 672. Gelam obſident ibid. Democratiam inſtaurant 673. 100. ſenatus per Agathoclem ſublatus 675. a. Urbs foediſſime diripitur a militibus Agathoclis 673. Imperator ejus fit Agath. 675. b. Exſules caeduntur a legatis Agath. prope Galariam 727. Plurimos ſuorum urbe pellunt 740. Magna ſtrage vincunt Carthag. cum Amilcare 747. Fames & clades a Poenis illatae 749. Tyrrhenorum auxilio vincunt Carthag. claſſem, a qua obſidebantur 765. Supplicia civibus inflicta propter Agathoclis filios in Africa a militibus Syracuſ. trucidatos 770. b. Exſulum, Agathocli dedatorum laniena 777. Poſt mortem Agathoclis ſe in libertatem vindicant 21. e. 13. Tyranni poſt Agathoclem, Hicetas 22. e. 1. Thoeno & Soſiſtratus 22. e. 7. Bellum

lum cum Poenis 21. e. 13. 22. e. 11. Pyrrhi auxilium implorant ibid. Foedus cum Romanis 23. e. 5. Expugnatis parcit Marcellus E. 569.
Syracuſius portus Corſicae 205. b.
Syri litterarum inventores 235. c.
Syria Laomedontis provincia 628. c. Situs 630. d. Laomedonti confirmatur 648. A Ptolemaeo ſubigitur 650. d. In Antigoni poteſtatem venit 721. Urbes in ditionem Ptolemaei redeunt 791. d. Regum Syriae mores perditi & bella civilia E. 576. 592. 606. 620. 626. 629. &c.
Syrus Apoll. & Sinopes f. Syrorum conditor 190. c.

T.

TAbernaculum in caſtris Carthaginienſium ſacrum, in quo religionis peragebatur cultus 767. c.
Tabraeſii gens Indiae 621. d.
Tacchi, populus 412. a. Aliis *Taochi.*
Tachos Gao ſuccedit 466. Contra Perſas molitiones & interitus 466. 467.
Tachos Aegyptiorum rex, cum Artaxerxe bellum gerit 504. 505. 506. Socii ibid. Rebellio filii 506. Redit in gratiam cum Artaxerxe ibid.
Talionis poena circa Diomedem Thraciae tyrannum 156. a. Exemplum etiam Antaeus 157. a. Talio bellica 421. d. Poena Bocoris a Philomelo irrogata 526. Agathocli divinitus inflicta 769. d. & Carthaginienſibus 727.
Talium urbs Samnii 745. Vide *Nar.*
Talus, rotae figulinae, ſerrae, tornique inventor 192. d. Interitus ibid.
Tamus, navarchus Cyri 405. d. Fuga in Aegyptum funeſta 415.
Tanagra Aſopi filia 190. c.
Tanagrenſis Athen. victoria de Spart. & Theb; ejuſque exaggeratio 284. Alia eorundem de Thebanis 319. c.
Tanais Europam & Aſiam diſterminat 35. c.
Tantali hiſtoria breviter 191. c.
Tantalus ſucceſſor Viriathi 32. e. 5.
Taprobanes inſulae deſcriptio 90. c.
Taprobanitarum natura, vita inſolens, corporum habitus, aures, linguae, ſermo, fructus, communitates, victus, fontes 97. Diſciplina, longaevitas, ſtatutum vivendi tempus, communio uxorum & liberorum, beſtiae, exploratio puerorum, magiſtratus, frugalitas, religio 98. Veſtes, diaeta, ſepultura 99.
Tapuri a Nino victi 64. b.
Tarentinorum cum Japygibus bellum infelix 268. Confoederatas Siciliae urbes contra Agathoclem adjuvant 710. Antigono contra Eumenem mittunt 686. b. Cum Lucanis bellum gerunt, duce Cleonymo Spartano 787.
Tarichcutae Aegyptii 57. d.
Tarquinienſium pax cum Romanis in annos xl. 756. b.
Tarquinius Priſcus, regis Anci amicus E. 551.
Tarquinius ſuperbus E. 558.
Tarteſſiis bellum facit Amilcar 25. e. 2.
Taſcutini populi 412. b. Vide *Scutini.*
Taſiaces, praefectus Aegypti, cadit ad Iſſum 574. d.
Tauri gens ad Pontum 123. d. Hoſpites mactant 173. a. Cauſa ibid.
Tauri in Colchide ignivomi quid 174. b.
Tauri promontorium 122. c.
Tauri ſanguinem bibere letale 167. b.
Tauri collis, habitatores adeptus, Tauromenium appellatur 428. a.
Tauricae Dianae templum Hecate exſtruxit 173. b.
Tauromenium conditum 513. Colonia Romanorum facta per Caeſarem ibid. Obſidetur a Dionyſio 443. b. Incrementa 513. Amilcari ſe aggregant, deſerto Agathocle 730. d.
Tauromenii dynaſta Tyndario 22. e. 8.
Taurus Aſiae mons E. 576. 622.
Taurus carnivorus 117. d. Indomitus ibid.
Taurus Cretenſis per Herculem abductus 155. a. Marathonius 182. d. Paſiphaës 193. a. Taurus Phalaridis Carthaginem deportatur 390. a. Redditur Agrigentinis a Scipione E. 591.
Taxiles rex Indiae 608. c. In nomen filius ſuccedit ut in regnum ibid.
Tegeatarum cum Mantineenſibus bellum 510. b.
Tejorum urbs a Callicratida diripitur 372. a. In poteſtatem Prepelai veniunt 768.
Telamon Hetruriae portus 181. a.
Telamonis exſilium 190. d.
Telchinum ortus, inventa; praeſtigiae, praeſagia & diſceſſus e Rhodo 226.
Telecles ſtatuarius egregius 62. c.
Telephi cum matre Auge mirabilis fortuna 166. d. Nomen unde 167. a.
Telephus Herculis f. rex Myſiae 167. b.
Teleſphorus Antigoni dux 712. 713. Ab Antigono deficit 718.
Teleſtes, Dithyramb. poëta 421.
Teleutiae, ducis Spart. interitus 468.
Telys dux Sybaritarum 294.
Temeritas extremum Alex. periculum adſciſcit 614. d.
Tempe in Theſſalia ab Hercule deſiccantur 178. a.
Tempe Theſſaliae, in tranſitu a Graecis occupata 243. b.
Tempeſtatum moderator cur Jupiter 234. c.
Templum Thebis in Aegypto ampliſſ. 30. b.
Templum Jovis Triphylii religioſiſſ. in loco amoeniſſ. 220. d.
Tenages Solis f. a fratribus interemtus 227. a.
Tenedos olim Leucophrys 240. a.
Tennes, Tenedi rex ſapiens & beneficus 240. a. Templum, parens, fortuna mirabilis, lex, honores, interitus ibid. Novercae calumniis Tennes in mare abjectus 240. d.
Tennes, Sidoniorum rex, a Graecis auxilia arceſſit 531. b. Sidonem prodit 534. Interitus ibid.
Terias Siciliae fl. 22. e. 2.
Teribazus Armeniae Satrapes, icto foedere, pacificum Graecis e Perſia revertentibus tranſitum praebet 411. c. Cononem in vincula conjicit 442. c. Calumniis ab Oronte petitus 462. Sollemni judicio abſolvitur 463. Merita in regem Perſ. & honores ibid.
Teridates Perſepolis praefectus 598. d. Gedroſiis & Arimaſpis ſatrapes datus 605.
Termeſſus Piſidiae, circumſeſſa ab Antigono 652.
Termeſſini Romanos pacem rogant, nec conditioni acquieſcunt E. 629.
Terpander Citharoedus Spartanorum ſeditiones cantu ſedat E. 639.
Terpſichores etymon 150.
Terrae prima origo 5. a. Figura de ſententia Chaldaeorum 83. c.
Terra Ceres 137. b. Thyone antiquitus nominata 137. c.
Terra ferax, ſed neglecta 125. c.
Terrae quaedam, diverſis beſtiis infeſtae 114. d.
Terrae proprietas unde 95. b.
Terrarum naturas, quae in illis proveniunt, imitantur 95. c.
Terram & aquam, ſymbolon deditionis, Perſae flagitant 243. a.
Terrae motus Spartae horribilis. 274. Terraem. cum exundationibus conjunctus in Graecia 316. Inſulam facit ex peninſula ibid. c. In Peloponneſo ejuſque phyſica & Theologica cauſa 483. Irati numinis ultio 274. c.
Teſtudinibus victitantes Aethiopes 110. d.
Teſtudinum capturae in Aeth. 110. b.
Teucer rex Troiae 191. d.
Teucer Epirota Alcetae filius 719.
Teucri unde appellati 192. a.
Teutamus rex Aſſyriae 77. c.
Teutamus Dori filius 183. a 238. d. 239. d.
Teutamus, Argyraſpidum ductor 659. Corruptus ab Antigono reſipiſcit 661
Teuthras rex Myſiae 167. a.
Teuxus in Italia, condita a Micytho 272. Verius *Buxentum.*
Thais meretrix, Perſepolis exuſtionem perſuadet Alexandro 600. c.
Thales, incrementum Nili Eteſiis adſcribens, confutatur 24. d.
Thaleſtris, Amazonum regina, Alexandrum ſubolis cauſa convenit 603.
Thaliae etymon 150. d.
Thamudeni Arabes 124. b.
Thamyris Muſicus 140. d. Excoecatus ob ſuperbiam ibid.
Tharops Lycurgi Thraciae ſucceſſor 139. c. Orgia didicit a Baccho ibid.
Thaſii ab Athen. deficiunt 278. Coloniae in Thracia 321. b. Urbs ſubigitur a Thraſybulo, excidium 388. Crenides inhabitant 511.
Thearides Leptini in navarchia a Dionyſio ſurrogatur 449. X. Rheginorum naves capit ibid.
Theatra, Bacchi inventum 149. c.
Theatrum Syracuſanum & Agyrinum 553. d.
Thebae Aegyptiae, Oſiridis opus 9. c. Alias Dioſpolis 29. Magnificentia 29. Cur *Hekatompylos* 30. a.
Thebaei Aegyptii, inſignes Philoſophi & Aſtrologi 32. b.
Thebanorum diſſenſio ſub irruptionem Xerxis in Graeciam 244. Perſarum fugientium receptatores 259. Auctores defectionis ad Perſas dedunt 260. a. Ignominiam abolere conantes magnis ſe damnis involvunt 284. b. Ad Tanagram a Myronide Athen. vincuntur ibid. Virtute horum Athen. ad Delium victi 322. a. Plataeenſes bello impetunt 308. Ad Tanagram ab Hipponico Athen. vincuntur 319. Erga Athen. exſules benignitas 398. Arx contra foedus occupatur a Spart. 568. a. Vires nullis Graecorum olim ſecundae 470. Exſules, Cadmeam oppugnantes, Athen. operam implorat 470. Arcis oppugnatio & deditio ibid. Theſpias fruſtra tentant 474. Pugna cum Ageſilao anceps 475. Numero pauci validum Spart. praeſidium fundunt ad Orchomenon 476. A communi Graecorum pace ſe eximunt 477. Terrae imperium ſibi ſibi vindicant, & quare ibid. Iterum a communi pace ſe ſegregant 483. Natura bellicoſi ibid. Belli cum Laced. origo & cauſa 483. d. A Graecis deſerti 484. Prodigia illis exhibita ibid. Conſultatio 485. Oraculis confirmati adverſum Spart. ibid. Leuctrica de Laced. victoria 456. Expeditio contra Orchomenios 457. Ab Arcadibus invitati, Spartam invadunt 489. In Laconia bellum ibid. Theſſalis contra Alex. tyrannum ſuccurrunt 491. d. Alia expeditio in Peloponneſum 493. Ad Iſthmi murum pugna & victoria 493. Denuo pacem communem Graecorum rejiciunt 494. a. Expeditio contra Alex. Pheraeum infelix 496. Alia in Peloponneſum expeditio, itemque in Theſſaliam ibid. Imperium maris ſibi vindicant 498. A Tegeatis contra Mantinenſes arceſſiti, & bellum in Arcadia 500. Artabazo perduelli opem ferunt 517. Praelia aliquot cum Laced. 530. d. Phocidem diripiunt 531. Megalopolitis auxiliantur contra Archidamum 530. c. Pecunia ſublevantur a Perſa 531. Nectanebo Aegyptio auxilia mittunt 533. Res geſtae in Aegypto 535. &c. Pugna

cum Phocenſibus 539. Expeditio in Alex. Pheraeum infelix 544. Thebis praeſidium a Philippo imponitur 556. a. Pellitur 563. c. Rebellant Alex. M. 566. Pertinacia ibid. Ante excidium prodigia & oracula ibid. Pugna cum Alex. difficillima 567. Urbs aſtu capitur & miſerrimum in modum afficitur 568. Atrox ſenatus Graecorum de Thebanis ſententia 569. Everſio ibid. Perſarum adjutores 569. Athen. non juvant in bello Lamiaco 633. b. Ager diviſus inter Boeotos, poſt excidium 633. Urbs inſtauratur a Caſſandro 699. Variae ejus mutationes, ab ultima inde uſque memoria 700. Principatus everſio & reparatio ibid.
Thebanorum cum Argivis bellum 186. b. c. d. Ab Epigonis expulſi ubi manſerint 187. c. d.
Thebis Hercules educatus 152. c.
Thebas Hercules ab Ergini tyrannide liberat 152. c. A jugo Maced. liberat Ptolemaeus, dux Antigoni. 714. d. A Demetrio, poſt rebellionem captae, & muris nudatae 21. e. 10.
Thebe Aſopi f. 190. c.
Themeſio Eretrienſis tyrannus 496. Oropum occupat & amittit ibid.
Themis Titanum ſoror, inventa ejus 232. a
Themiſcyra, Amazonum regia 91. d.
Θεμιστεύειν quid proprie 232. b.
Themiſo, navarchus Antigoni 705
Themiſtocles, Athen. ductor 243. Claſſis Atticae praetor, ejus conſilium ad Artemiſium, & eulogium 249. Conſilium prudens ad Salaminem 250. Commentum ad detinendum Graecos ad Salaminem 251. Strategemate Xerxem ad fugam impellit 252. Praeturam ei populus abrogat 257. Aſtus in perficiendis Athen. moenibus 263. Conſilium de muniendo Piraeeo vulgus celat 264. A Spart. proditionis primum inſimulatus 269. Relegatio ibid. Iterum proditionis accuſatus fugit ad Xerxem 270. Capitis in Perſia acceſſitus evadit 271. Ultimum ſtrategema, quo Xerxem decepit ibid. Liberaliſſime a Xerxe habitus ibid. Ejus obitus & eulogium ibid. & 272. Exilium an juſtum ibid. Patriam vitae anteponit vid. ibid. Excellens viri encomium ibid.
Theodorus hortatur Syracuſanos ad libertatem oratione inſigni 431.
Theodotus Antigoni navarchus, profligatus capitur 706.
Theopompus quando vixerit 146. d. Circa Nili incrementum errat 23. Theopompus hiſtoricus 442. Ubi incipiat 511. Ubi hiſtoria ejus Sicula deſinat 548.
Theori qui 178. d. Theori Dionyſii ex Olympiis ejecti 452. b.
Theramenes, dux Athen. 384. d. Socratis diſcipulus 397. Democratiae inſtaurator Athenis 350. Exacta ab hoſticis urbibus pecunia, Athen. ſublevat 355. d. Democratiae incaſſum patrocinatur 396. Propter fidele reipubl. ſtudium a tyrannis XXX. occiditur 397. Ejus deſcriptio 350. Res geſtae 355. 356. 358. 566.
Thericles Archon Athenis E, 553.
Therimachi Laced. interitus 445.
Therippidas, Laced. dux; Actiam in libertatem aſſerit 472. d.
Thermae Cocali ſubterraneae, Daedali opus 294. Liparenſes jucundae & ſalubres 203. c. Siculae; Himeraeae & Egeſtaeae 160. c.
Thermarum proditio infeliciter cedit Romanis 13. e. 13.
Thermodon fl. Amazonum 90. c.
Thermopylae a Graecis occupantur 244. Occultus tranſitus Xerxi proditur 246.
Theron fluvius Cretae 234. d.
Theron Agrigenti regulus 253. 267. Obitus & laus 269. E, 558. Sepulcrum fulmine disjicitur 377.
Theſaurus a Remphi ampliſſ. in Aegypto relictus 39. d.
Theſauri Perſepolitani 599. d. Suſiani 597. a. Arbelis ab Alex. reperti 596. b.
Theſei genus, certamina & caeterae res geſtae, uxores, liberi, interitus, cultus 182. c. &c. Herculis aemulus 182. Amazones in Attica vincit 163. c. d. In Creta res geſtae 183. c.
Theſeum apud inferos liberat Hercules 162. b.
Theſeus exſul perit, & divinis honoribus colitur 184. d.
Theſeum aſylum Athenis ibid.
Theſmophylaces & Theſmothetae qui, & unde nuncupati 232. a.
Theſpia Aſopi filia 190. c.
Theſpiadarum ortus, 163. d. Familiae in Graecia 164. a.
Theſpiadarum coloniam in Sardoniam Iolaus ducit 163. d. Sardinia expulſi, Cumanos agros inſederunt 206. b.
Theſpiarum urbs. 164. d. A Laced. occupata, fruſtra tentatur a Thebanis 471. 474. Deſolantur 481.
Theſpius Erechthei filius 163. d.
Theſpias Perſa, amicus Peuceſtae, interimitur 697.
Theſſali, Xerxi adhaerent 243. Jaſonis conſilio ad imperium Graeciae adſpirant 488. Bellum cum Alex. Pheraeo, auxiliantibus Boeotis 492. d. A Philomelo victi 526. Vincunt Onomarchum 528. Tyrannide liberantur per Philippum 530. Alex. M. ſeſe adjungunt 563. d. Athen. ſocii in bello Lamiaco 633. 634. Contra Antipatrum ſe Aetolis adjungunt 648. a.
Theſſalia, quondam Aeolis 187. d. Theſſaliae nomen unde 180. a.
Theſſalio, legatus Mentoris ad regem Perſarum, periculum capitis adit, ſed evadit 533. a.
Theſſalonica, Philippi filia, cum Olympiade obſidetur 590. a. Caſſandro nupta 704.
Theſſalus, Herculis f. Calydnae & Niſyri dominus 215. d.
Theſſalus, Jaſonis f. Iolci regnum avitum repetit 180. a.
Theſſalus Piſiſtrati f. E, 557.
Theſtiadae 167. c.
Thimbro, interfector Harpali 620. Cyrenaeos vexat 638. Ejus clades ibid. Iterum ſe confirmat 639. Cyrenaeos vincit & capitur ibid.
Thonis emporium Aegypti 21. d.
Thorax Laced. Dux Callicratidae 372. a. Sami praefectus 396.
Thraces, Cherſoneſum pervaſtant 417. b. Perfidi in Abderitas 476. b. Cum Illyriis & Paeonibus in Philippum conſpirant 522. a. A Philippo tributarii facti 547. Thracia Lyſimachi provincia 628. Militant Athen. ad Lamiam 633. b. Cum Lyſimacho bellum 711. c.
Thraſius ſeditionis auctor in exercitu Timoleontis 551. a.
Thraſondas Thebanus, Dux Boeotorum ad Arginuſas 384. d.
Thraſybulus, praefectus militiae ſub Alcibiade 368. a. Res feliciter geſtae 369. Somnium ante praelium Arginuſanum 384. c. Exſul Philam occupat 413. Fruſtra ſollicitatur a XXX. tyrannis 414. Generoſum ad eos reſponſum ibid. Munychiam occupat & Piraeeum ibid. Navarchus Athen. & res geſtae 445. Interitus 447.
Thraſybuli tyranni cum Syracuſanis bellum 277. b.
Thraſydaeus, Agrigentinorum princeps 267. 269. Bellum cum Hierone & interitus ibid.
Thraſymedes, dux Laced. ad Pylum 317. c.
Thriambus cur dicatur Bacchus 149. b.
Thronion Locridis expugnant Athen. 309.
Thucydides ubi exorſus, & ubi deſinat 306. 352.
Thurii conditi 293. 295. Seditio & leges 295. Cum Lucanis bellum & horrenda clades 448.
Thuris collectio & natura 220. a.
Thuſci. vide Tyrrheni.
Thymelici ludi a Baccho inventi 149. c.
Thymoetes inſignis peregrinator, & Phrygiae Poëſeos auctor res Bacchi deſcripſit 140. d.
Thynion (alias Thoeno) tyrannus Siculorum 22. e. 7. 10. Cum Soſtrato Pyrrhum in Siciliam invitat ibid.
Thyone dicitur Semele inter Deos 140. d. A ſacrificiis 137. c.
Thyone terra 137. c.
Thyreas commigrant Aeginetae. 309. d.
Tibiae inventor Marſyas 134. b.
Tibicini templum apud Tenedios intrare nefas 240. c.
Tigres Babyloniae 93. d.
Tigris fl. nobilis 70. d.
Tilphoſaeum a Thebanis exſulibus occupatum 187. b.
Timaeus hiſtoricus 21. e. 12. ob nimias reprehenſiones Epitimaeus nuncupatus 198. d. Ob eaſdem taxatur 380. 6. In Agathocle lacerando aſper & iniquus E, 560.
Timarchus, Dux Athen. ad Megara 365. d.
Timaſithei Liparenſis pietas in Deum & benignitas in Romanos 445
Timocles, Piratarum dux, a Rhodiis captus 783. c.
Timoleon, dux Corinth. in Sicilia; fratricidium; res geſtae breviter 544. Profectio Syracuſas, & oſtentum in via oblatum 545. Strategemate Poenis elabitur 546. Hicetam profligat, Syracuſas ingreditur ibid. In anguſtias redactus ſublevatur 547. Dionyſium expellit, & Syracuſ. rempubl. inſtaurat ibid. Cum Hiceta & Leptine bellum; Siculis libertatem reddit 548. Res praeclare geſtae ibid. Copiae contra Poenos & ſtrategema 550. Seditio in caſtris, magnanimitate ejus & prudentia ſedata 551. Strategema & victoria de Carthag. egregia ibid. Trepidatio Carthagine, ab ipſo excitata 552. Defectores punit, Tyrannos Siciliae exſtirpat, pacem Carthag. reddit, Siciliam libertate donat, & fertilitatis atque magnificentiae per Inſulam auctor eſt 553. Obitus ejus & magnifica Syracuſis parentatio 556.
Timoleontium Syracuſis 673. d.
Timophanes, frater Timoleontis, tyrannidem affectat 544.
Timotheus poeta Dithyrambicus 421.
Timotheus, cum Chabria dux Athen. in bello Boeotico 472. b. Proſperi in Peloponneſo ſucceſſus 476. Zacynthios exſules adjuvat 480. d. Praetor navium in Corcyra & Thracia 481. c. Cum Iphicrate naves Dionyſii intercipit 482. b. Res geſtae in Thracia 500. Dux cum Iphicrate & Charete in bello ſociali 521.
Timotheus tyrannus Heracleae 529.
Tireſiae conſilium de relinquenda urbe Thebanis datum 187. b. Filia Daphne ibid.
Tirocinii militaris prudens ratio in educatione Seſoſtris 94. b.
Tiryns Herculis patria 152. b.
Tiſiphonus Pheraeorum tyrannus 517.
Tiſſaphernes, fortiter rem gerit contra Cyrum in acie 408. d. Conſilium regi dat de Graecorum poſt cladem Cyri deletione 410. d. Honoratur a rege, Graecorum duces dolo interficit ibid. Graecos in itinere infeſtat ibid. Cum Ageſilao bellum in Aſia minore 438. d. Viridarium ejus ab Ageſilao vaſtatur ibid. Victus ab eodem decollatur 439. c.
Titaea tellus 133. b.
Titanum mater 231. Uxor Urani ſeu Coeli 133. a.
Titanes Africani 133. b. Saturni auxiliatores 136. c. Pugna 61. c. A Baccho Ammonio delentur 143. a.
Titanes in Creta, habitatio ubi, nomina, parentes, ſorores, inventa, honores 231. b.
Tithonus Laomed. in Oriente militavit 192. b. Dux Perſiae; Memnonis parens 77. d.
Tithrauſtes Tiſſaphernis ſucceſſor 439.
Titinius Gadaeus, imperator ſervorum in Sicilia proditione ſua adjuvat Nervam in debellandis ſervis 36. e. 1.

INDEX III. RERUM.

M. Titinius dux contra ſervos miſſus fugatur 36. e. 1.
Tlepolemus Rhodi, imperium obtinet 182. b. Quomodo 228. c.
Tlepolemi ortus 168. d.
Tlepolemus dux Carmaniae 628. 648.
Tocas, urbem Africae, expugnat Eumachus 763. c.
Toga praetexta Hetruſcorum inventum 219. a.
Tolerantia laborum inſignis 32. e. 3.
Tolmides Athen. Laconiam incurſat, res feliciter gerit 285. Mors 293.
Toni inventum Mercurii 10. b. Quot? unde ſumti ibid.
Topazion ubi? ejuſque effoſſio 121. a.
Torni inventor Talos 192. a.
Toronem, Thraciae urbem, Braſidas Athenienſibus eripit 321. c. Recipitur 323. A Philippo occupatur 538. d.
Trachis urbs, ut Herculis, ita & Heraclidarum refugium 187. b.
Trachinis inſtauratio & cauſae 316. Heraclea nominatur ibid.
Trachinius quidam Leonidae copias Xerxi prodit 246. d.
Tragelaphi Arabici 94. c. Tragelaphorum capita inter ornamenta 642. b.
Tralleis expugnat Antigonus 712.
Tralienſes Thraces 596. c.
Trapezus quorum colonia 412. In Graecos, e Perſia redeuntes, humanitas ibid.
Triballorum excurſio in Thraciam 476. Repulſi a Chabria ibid.
Tribuni militares Romae primum creati 278. a. Deinde 300. 301. 306. &c.
Tricala caſtellum regia Salvii 36. e. 1. Nominis ratio a triplici commoditate ibid.
Triccaei, damnati a regibus Maced. 657. d.
Tricorynthus Attica, Heraclidarum receptus 182. a. 182. c.
Trieterides Bacchi 139. c.
Trieterica Bacchi ſacra 148. a.
Trinacria urbs quam potens 302. d. Exciſa a Syracus. ibid.
Triopas Solis filius 227. c. Ab hoc Triopion Cariae ibid. In Cherſonneſum Cariae profectio; & genus controverſum 229. b.
Triopas Phorbantis, coloniam Hellenum in Rhodum ducit 182. b.
Triopium a Cleonymo expugnatum 787. d.
Triphylia pomum Eridos Arcadibus & Eleis 497. b.
Triphylii Jovis templum in Panchaia 220. d. Hujus ſacer lucus & ager, hortique &c. 220. d.
Triphylius Olympus mons Panchaiae, his epithetis appellatus 221. b.
Tripolis Phoenices 531. d.
Triptolemus Atticae primus agricola 12. b. Oſiridis comes 11. b.
Tripus Gelonis Delphicus 296. Tripodes Delphici e ſpoliis Perſarum 259. d.
Triton fluvius Cretae 233. c.
Triton Libyae rex 181. a.
Tritonis palus unde dicta 130. c.
Triumphum omnium primus egit Bacchus 148. d. 149.
Triumphum agunt ante victoriam Athen. 232. a.
Triumviri Romani, poſt interfectum Julium, bellum civile renovant 37. e. 2.
Troadis urbes occupantur a Dercyllida Spart. 417. a.
Troezen bello infeſtatur ab Argivis, defenditur a Laced. 326.
Troglodytae, Nomades; conjugia, victus, veſtitus, circumciſio 115. Beſtiae 117.
Troglodytae ad ſinum Arabicum 120. d.
Trojam oppugnat & capit Hercules 165. c. Cauſſa, claſſis, conflictus cum Laomedonte; victoriae praemium 165. 166.
Trojanorum cum Hercule pugna 175. d. Regum proſapia 191. d.
Trojanis auxilia mittunt Aſſyrii 77. c.
Tropaea Gallorum 212. d. Tropaea cur e lignis, non ſaxis 343.
Tros, unde Trojani 192. a.
Tryphon Syriae regnum ſibi ſcelere quaerit E. 629.
Tuba Hetruſcorum inventum 219.
Tullus Hoſtilius R. Romanor. bellum Albanis indicit E. 618.
Tunetem capit Agathocles 737. A Carthaginienſibus irrito conatu obſidetur 741. d. Occupatur a rebellibus Agathoclis 749. d.
Tutelę fideliter adminiſtratae exemplum Micythus 276. b.
Tychon idem qui Priapus 150. a.
Tydeus exſul Argis 186. a. Legatus ad Thebanos, inſidias fortiter ſuperat ibid.
Tympana Cybele invenit 134. b. Bacchus 87. d.
Tyndario, tyrannus Tauromenitarum, Pyrrhi σύμμαχος 22. e. 8.
Tyndaris, urbs Meſſeniorum ex Peloponneſo in Sicilia 438. a.
Tyndaritae ſublevant Timoleontem 546. b. Hieronem recipiunt 22. e. 15. Ad Romanos deſciſcere volentes a Carthag. impediuntur 23. e. 7.
Tyndarus ab Hippocoonte fratre expellitur 166. c. Ab Hercule in regnum reducitur 166. d.
Typhon Saturni filius 9. a. Homo violentus 12. c. Ut victus ab Iſide 56. b.
Typhon Gigas in Phrygia 234. a.
Tyrannis punita Aeetae 175. a. Ammoſis 38. b. Buſiridis 57. c. Euryſthei 181. d. Peliae 179. c. Polycratis 60. b. &c.
Tyrannidis retinendae ſuaſiones in ſenatu Dionyſii 399. Bomilcaris Carth. inter initia oppreſſa 755. d.
Tyrannorum Athen. xxx. inſtitutio, munus, graſſatio 396. 397. 398. Infamia perpetua 395. Contra exſules cum Thraſybulo reverſos conatus 413. d. Abdicatis x. viri ſeu tyranni ſufficiuntur 414. d.
Tyrannus nemini fidit 755. a. Cum tyrannis quomodo agendum 461. c.
Tyraſtiadas Cumaeus Leonidam de circumventione Perſarum praemonet 246.
Tyrcaeus mons ad ſinum Arab. 120. c.
Tyrias amnis Leontinorum 402.
Tyronis parens, forma, filii, maritus 188. c.
Tyrrhenorum potentia, inventa, ſtudia, victus, terrae fecunditas 219. a. A Syracuſanis bello petiti 287. d.
Tyrtaeus poeta, dux Spart. 492.
Tyrus, ab Alex. M. obſidetur 583. &c. Portenta in obſidione ibid. Fit Peninſula 583. Machinae oppoſitae Alexandro 584. &c. Inventa & fortitudo invicta 486. Capitur ibid. Antiqua urbs deſtruitur 583. b. Poſt expugnationem inflammatur 587. Ab Attalo, Perdiccae navarcho, occupatur 647. Ab Antigono obſidetur 702. Occupatur 704.

V.

VAccae utilitas 54. d.
Vaccaeorum natio Celtiberica 215. c.
Valeria, matronarum optima, Deam Peſſinuntiam excipit E. 605.
Vaticinandi ars, a Themide inventa 232.
Vaticinium ab extis ambiguum 22. e. 15.
Uchoreus, R. Aegypti, Memphim condidit 32. c. Ejus regiae 33. c.
Vejentes Romanos vincunt ad Cremeram 269. b.
Vejorum expugnatio 445.
Velleris aurei hiſtoria 174. a.
Vellus aureum quid 174. a.
Venandi artem qui primi docuerint 231. a.
Venatio, Archelao Maced. R. funeſta 416.
Venenatae Indorum ſagittae; vulnera ut curentur 616.
Venenum in India praeſentiſſ. 616. d.
Venenum Alex. M. propinatum 626. c.
Venia qui digni 21. e. 17.
Ventorum cauſae 129. a.
Venus Saturni filia 9. a. Veneris officium, a Jove patre traditum 234. d. Cognomenta quaedam a locis 237. c. Dona funeſta Amphiarao & Eriphylae 187. a. Veneris Erycinae urbs & templum in Sicilia magnificentiſſ. 196. c. A Daedalo conditum 194. a. Lacus in Troglodyt. 120. d.
Venus aurea Aegyptiorum, ejuſque campus 62. a.
Venuſia a Metello expugnata 37. e. 1.
Venuſtas Gratiarum munus 235. a.
Veretrum Oſiridis conſecratum 13. d.
Virginia Romae a patre interemta 300. c.
Veritatis porta 61. c. Simulacrum 48. b.
Verruginem amittunt Romani 447.
Veſtae inventum quod, cur in aedibus collocetur? 232. b.
Veſtium conſarcinatio, Minervae inventum 235. b. Uſus 45. d.
Veſtes ex animalium pellibus 28. c. 87. b. 128. b.
Veſuvius mons Campaniae, ignem efflat 159. c.
Victoria anceps Athen. & Laced. ad Geraneam 284. a. Item Antigoni & Eumenis 687. Ageſilai cum Boeotis 441. Ad Mantineam Epaminondae cum Laced. 502. c. Incruenta Laced. 495. Moderatio inter Graecos populos 343. Inſignis Syracuſan. de Carthag. 435.
Victus primaevorum in Aegypto 5. d. In India 87. b. Initio agreſtis 6. a. Mitior, ut primum inventus 6. a.
Victus principio frugalis 45. c.
Vinum Oſiridis inventum 10. a.
Vini hordeacei inventor Oſiris 12. b.
Vini copia in Aethiopia 73. a.
Vinum Bacchi ſeu Dionyſi nomine intellectum 137. b. Decoctio ejuſque finis ibid.
Vinum ad Gallos ex Italia 211. c.
Vinum robuſtiores reddit 148. b.
Viragines Gallicae 214. b.
Vires Bactrianorum disjunctae non magno negotio franguntur 7. a.
Virginum cura Veneri tradita 224. d.
Virgo monſtroſa in Scythia 89. d.
Viri ubi muliebria tractant 350. a.
Viriathus Luſitanorum dux; ſtudia primae aetatis; habitudo corporis; exercitatio, praedonum ductor; ſcientia militaris; juſtitia, incrementa, ſucceſſus contra Romanos; proditione ſuorum occiſus 32. e. 4. E. 591. 597.
Virtus, ἐντάφιον optimum & perpetuum 248. c. Praeſentem odimus, ſublatam ex oculis quaerimus invidi 615. d.
Vita regum Aegyptiorum qualis 44. c.
Vitae ſimplicitas aetate Saturni 231. c. Cultiorem Saturnus invenit 231. c.
Vitae ſocietates & ordines qui invenerint 230. a.
Vitae certum tempus Taprobanitis praefixum 98. a.
Vitellius Gracchi capiti plumbum infundit E. 604.
Vitis olim ſponte nata 137. a.
Vivacitatis robuſtae, fecundae, & laborioſae inſigne exemplum Maſiniſſa 32. e. 3.
Vocis clamoſae praeco 260. c.
Volam, Aequorum urbem, capiunt Romani 352.
Volatus Daedali 193. b. c.
Voluptates natura homines amplectuntur, prae labore & frugalitate 26. e. 8.

INDEX III. RERUM.

Vorago Babylon. exitialis 71. c.
Vox articulata hominum ut initio coeperit 5. d.
Vox omnium generum Taprobanitis 97. c.
Urania Cypri, a Demetrio capta 757. d.
Uraniae etymon 150. d.
Uranus primus Atlantiorum rex 132. d. Aſtrologus inſignis ibid. Ejus inventa ibid. Anni rationem docuit 132. d. Coeli nomen quare obtinuerit 133. a. Filii ejus ibid. Vide Coelum. Urani (Coeli) diverſatio ubi 221. c. E. 633.
C. Urbanus, Iſiarum urbis praetor, Rhegium contra Italicos defendit 37. c. 1.
Urbes ad viaticum a regibus Perſarum donatae 271. d.
Urina corpus & dentes fricandi mos Celtibericus 215. c.
Uſurarum modus in Aegypto 50. c.
Uticae oppugnatio memorabilis, & contra Agathoclem defenſio, itemque expugnatio 761. d. Cives capti ad ictum ſuorum de machinis ſuſpenſi ibid.
Vulcanus ignis 8. a. Ignis inventor 8. c.
Vulcani inventa; a quibus colatur 235. c.
Vulgo non omnia conſilia in Democratia aperienda 264. b. Mutabilitas & temeritas 381. d. Affectio erga potentiores tempore pacis & belli diverſa 307. a.
Vulva extra corpus Cynocephalis 217. c.
Uxii invaduntur ab Alexand. M. 597.
Uxor maritum prodit 166. c.
Uxorum & liberorum communio 98. b.
Uxores Indorum vivae cum maritis cremantur 610. Duae judicio contendunt de combuſtionis cum marito praerogativa 688.

X.

XAnthippus; Themiſtocli ſuffectus in praetura navali 257. b.
Xanthippo Spartano duce Carthag. vincunt Regulum Rom. in Africa 23. c. 11. & E. 566.
Xanthus Triopae f. Pelaſgorum princeps, Leſbi dominus 239. a.
Xanthus unus Titanum E. 634.
Xanthus recuperata a Ptolemaeo 746. b.
Xenocles, legatus Ageſilai, inſidiis Perſas excipit 439. a.
Xenodocus, Agrigent. dux, civitates Siciliae liberat 748. Victus ab Agathocle 762. A Leptine 766. Gelam exſulatum abit ibid.
Xenophilus, Suſianae gazae cuſtos fidelis 650. Denegat Antigono pecuniam ibid. Theſauros eidem 697. b.
Xenophon, Athen. dux in Thracia infelix 311. a.
Xenophon hiſtoricus incipit 352. Deſinit 504. Dux fit Graecorum e Graecia reverſorum 416. Vincit Thraces; copias ſuas cum Thimbrone conjungit ibid.
Xenophites, cuſtodiae Attali praefectus, a captivis praeceps datur 679.
Xermodigeſtus R. Autoleontis theſauros Lyſimacho prodit E. 641.
Xerxis copiae innumerabiles 66. d. Belli cum Graecis occaſio 241. Apparatus, expeditio, copiae ibid. Terram & aquam a Graecis depoſcit 243. Iter ejus in Graeciam & copiae ibid. A. 245. Quae gentes illum ſecutae 244. Copiarum multitudo ibid. Nuncius ad Thermopylas & Graecorum reſponſum 245. Cum Demarato de fortitudine Graecorum colloquium ibid. A Mardonio ad inferendum Graecis bellum incitatus 242. Claſſem in Graecos movet ad Artemiſium, & pugnae ibid. 249. Pugnae cum Leonida 245. 246. Caſtra invaduntur a Spart. & regis periculum 247. Iter per Phocidem & Boeotiam 249. 250. Pugna ad Salaminem cum Graecis, & offenſio 251. 252. Fuga ex Lydia verſus Ecbatana 261. a. Per inſidias trucidatur 278. Expeditio in Graeciam, quantum Graecis commodaverit 291.
Xerxes ſecundus Artaxerxi ſuccedit 319.
Xuthi Aeolidae ditio 202. d.
Xuthia regio 202. d.

Z.

ZAcynthi ſeditio & bellum 480. c.
Zaleuci deſcriptio, & leges 299.
Zamolx, Zamolcis, Getarum legiſlator 59. c.
Zanclaei tyrannidis jugum excutiunt 281. d.
Zancle, poſtea Meſſene 197. c.
Zanclus rex, unde Zancle ibid.
Zarcaeus mons perfoſſus 72. a.
Zarina Sacarum imperatrix 85. a.
Zathrauſtes Arimaſporum legiſlator 59. c.
Zetra, Caſtellum Thraciae 538. c.
Zenon, Rhodiacae hiſtoriae ſcriptor 217. a.
Zenon Eleates excarnificatur a Nearcho E. 557.
Zenos appellatio cur Jovi tributa 134. c. 136. c
Zibelmius ſive Ziſelmius Thraciae R. admodum crudelis E. 602.
Zuphones Numidae, ſubacti a Carthag. 752. b.
Zythus Aegyptiorum potus 21. d. Alterum vinum 147. d. Inventio 12. b.
Zythi laus 144. d.

INDEX IV.

ARCHONTUM

ATTICORUM ET OLYMPIONICARUM.

ABION, ſive Bion, Olymp. LXXX, 4. Tom. I, pag. 464.
ACESTORIDES LXXVI, 3. I, 442.
ADIMANTUS LXXV, 4. I, 436.
AGATHOCLES CV, 4. II, 88.
AGESIAS, ſive Hegeſias, CXIV, 1. II, 249.
ALCAEUS LXXXIX, 3. I, 529.
ALCISTHENES CII, 1. II, 41.
ALEXIAS XCIII, 4. I, 626.
AMINIAS LXXXIX, 2. I, 528.
ANAXICRATES CXVIII, 2. II, 438.
ANDROMENES Corinthius Στάδ. Olymp. CXIX. Tom. II, p. 471.
ANTICLES CXIII, 3. II, 246.
ANTICLES Athenienſis Στάδ. Olymp. CX. Tom. II, p. 141.
ANTIDOTUS LXXXII, 2. I, 472.
ANTIGENES XCIII, 2. I, 601.
ANTILOCHIDES LXXXVI, 2. I, 500.
ANTIPATER XCVII, 4. I, 720.
ANTIPHON XC, 3. I, 534.
APOLLODORUS LXXXVII, 3. I, 507. & CVII, 3. II, 117. & CXV, 2. II, 290.
APOLLONIDES Tegeates Στάδ. CXVIII. II, 432.
APSEPHION LXXVII, 4. I, 451.
APSEUDES LXXXVI, 4. 501.
ARCHIAS XC, 2. I, 533. & CVIII, 3. II, 128.
ARCHIDEMIDES LXXIX, 1. I, 457.
ARCHIPPUS CXV, 3. II, 300.
ARISTOCRATES XCV, 2. I, 672.
ARISTODEMUS CVII, 1. II, 110.
ARISTOLOCHUS Athenienſis Στάδ. CIX. II, 136.
ARISTOMNESTUS XCI, 1. I, 536.
ARISTON LXXXI, 3. I, 469. & LXXXIX, 4. I, 530.
ARISTOPHANES CXII, 2. II, 197.
ARISTOPHON CXII, 3. II, 208.
ARISTOPHYLUS XC, 1. I, 532.
ASTEIUS CI, 4. II, 39.
ASYLUS Syracuſanus Στάδ. LXXV. I, 402.

B.

BION LXXX, 4. I, 464.

C.

CALLIADES LXXV, 1. I, 402.
CALLIAS LXXXI, 1. I, 467. & XCII, 1. I, 567. & XCIII, 3. I, 605. & C, 4. II, 22.
CALLIMACHUS LXXXIII, 3. I, 482. & CVII, 4. II, 122.
CALLIMEDES CV, 1. II, 82.
CALLISTRATUS CVI, 2. II, 99.
CEPHISODORUS CIII, 3. II, 61. & CXIV, 2. II, 257.
CEPHISODOTUS CV, 3. II, 86.
CEPHISOPHON CXII, 4. II, 217.
CHABRIAS XCI, 2. I, 542.
CHAEREPHANES LXXXII, 1. I, 473. V. *Not.*
CHAERONDAS CX, 3. II, 146.
CHARES LXXVII, 1. I, 443. & LXXXVI, 3. I, 500.
CHARIANDER CI, 1. II, 30.
CHARICLIDES CIV, 2. II, 67.
CHARINUS CXVIII, 1. II, 432.
CHARONDAS CX, 3. II, 146.
CHION CIII, 4. II, 62.
CHREMES CXIII, 2. II, 228.
CLEOCRITUS XCI, 4. I, 548.
CLEOMANTIS Clitorius Στάδ. CXI. II, 151.
CONON LXXIX, 3. I, 459.
CORCINAS Lariſſaeus Στάδ. XCIV. I, 640.
COROEBUS CXVIII, 3. II, 459.
CRISON Himeraeus Στάδ. LXXXIII. I, 481. & LXXXIV. I, 492. & LXXXV. I, 496.
CTESICLES CXI, 3. II, 172.

D.

DAMON Thurinus Στάδ. CI. II, 30. iterum CII. II, 41.
DANDES Argivus Στάδ. LXXVII. I, 443.
DEINOMENES Spartanus Στάδ. CXVI. II, 330.
DEMETRIUS Phalereus CXVII, 4. II, 424.
DEMOCLIDES CXVI. I, 331.
DEMOGENES CXV, 4. II, 318.
DEMOPHILUS XCIX, 4. II, 19.
DEMOSTRATUS XCVI, 4. I, 711. & XCVII, 3. I, 717.
DEMOTION LXXVII, 3. I, 449.
DEXITHEUS XCVIII, 4. II, 9.
DICON Syracuſanus Στάδ. XCIX. II, 13.
DIOCLES XCII, 4. I, 583.
DIONYSIDORUS Tarentinus Στάδ. C. II, 19.
DIOPHANTUS XCVI, 2. I, 705.
DIOTIMUS LXXXVIII, 1. I, 511. & CVI, 3. II, 103.
DIOTREPHES XCIX, 1. II, 13.
DIPHILUS LXXXIV, 3. I, 494.
DROMOCLIDES LXXVI, 2. I, 441.
DYSCINETUS CII, 3. II, 47.

E.

ELPINES CVI, 1. II, 93.
EPAMINONDAS LXXXVII, 4. I, 509.
EUAENETUS CXI, 2. II, 191.
EUANDER XCIX, 3. II, 18. V. *Not.*
EUBATUS Corinthius Στάδ. XCIV. I, 594.
EUBULIDES XCVI, 3. I, 709.
EUBULUS CVIII, 4. II, 133.
EUCHARISTUS CV, 2. II. 84.
EUCLIDES LXXXVIII, 2. I, 513. & XCIV, 2. I, 648.
EUCTEMON XCIV, 1. I, 595.
EUDEMUS CVI, 4. II, 106.
EUIPPUS LXXIX, 4. I, 460.
EUPHEMUS XC, 4. I, 535.
EUTHIPPUS LXXIX, 4. I, 460.
EUTHYCRITUS CXIII, 1. II, 223.
EUTHYDEMUS LXXXII, 3. I, 479. & LXXXVII, 2. I, 502. & LXXXVIII, 3. I, 517.
EUTHYMENES LXXXV, 4. I, 499.
EUXENIPPUS CXVIII, 4. II, 464.
EXAENETUS XCIV, 4. I, 654.
EXAENETUS Agrigentinus Στάδ. XCI. I, 436. iterum XCII, 1, 567.

G.

GLAUCIDES LXXIV, 2. I, 497.
GLAUCIPPUS XCII, 3. I, 574.
GRYLLUS Chalcidenſis Στάδ. CXII. II, 189.

H.

HEGESIAS CXIV, 1. II, 249.
HERODES CLXXX, 1. I, 8.
HIEROMNEMON CXVII, 3. II, 407.
HIPPODAMUS CI, 2. II, 51.
HYPERBIUS Syracuſanus Στάδ. XC. I, 532.

I.

ISARCHUS LXXXIX, 1. I, 523.
ITHYCLES XCV, 3. I, 677.

INDEX IV. ARCHONT. ATTICOR. ET OLYMP.

L.

Laches xcv, 1. I, 669.
Leostratus cxix, 2. II, 480.
Lyciscus cix, 1. II, 136.
Lysanias lxxviii, 3. I, 454. & lxxxiv, 2. I, 493.
Lysiades xcv, 4. I, 679.
Lysicrates lxxxi, 4. I, 470.
Lysimachides lxxxiii, 4. I, 492. & cx, 2. II, 144.
Lysistratus lxxviii, 2. I, 453. & cii, 4. II, 50.
Lysitheus lxxviii, 4. I, 456.

M.

Menander xcix, 3. II, 18.
Menon lxxvi, 4. I, 443.
Micinas Rhodius Στάδ. cxiv. II, 249.
Micion xciv, 3. I, 652.
Mneſitheides lxxx, 4. I, 465. aliis *Mneſitheus.*
Molon civ, 3, II, 73.
Myrichides lxxxv, 1. I, 496.
Mystichides xcviii, 3. II, 4.

N.

Nausigenes ciii, 1. II, 57.
Nausimachus lxxxvi, 1. I, 499
Nausinicus c, 3. II, 21.
Niceratus cxii, 1. II, 189.
Nicocles cxix, 3. II, 482.
Nicocrates cxi, 4. II, 181.
Nicodorus cxvi, 3. II, 369.
Nicomachus cix, 4. II, 139.
Nicon c, 2. II, 20.
Nicophemus civ, 4. II, 77.
Niconteles xcvii, 2. I, 716.

P.

Parmenides Poſidoniates Στάδ. lxxviii. I, 453.
Parmenio Mitylenaeus Στάδ. cxvii. II, 378.
Pedieus lxxxii, 4. I, 480.
Phaeon lxxvii, 4. I, 451. V. *Not.*
Phaedon lxxvi, 1. I, 440.
Phanostratus xcix, 2. II, 14.
Pherecles cxix, 1. II, 471.
Philiscus lxxxiii, 1. I, 481.
Philocles lxxx, 2. I, 463. & xcvii, 1. I, 714. & cxiv, 3. II, 277.
Phocides Athenienſis Στάδ. civ. II, 63.
Phormio xcvi, 1. I, 684.
Phrasiclides lxxx, 1. I, 462. & cii, 2. II, 43.
Phrynichus cx, 4. II, 150.
Pisander xci, 3. I, 546.
Polemon cxvii, 1. II. 378.
Polycles Cyrenaeus Στάδ. cviii. II, 123.
Polymastus Cyrenaeus Στάδ. lxxxi. I, 467.
Polyzelus ciii, 2. II, 123.
Praxibulus cxvi, 2. II, 360.
Praxiergus lxxvii, 2. I, 444.
Praxiteles lxxxiv, 1. I, 492.
Pyrrhion xcviii, 1. I, 723.
Pytheas c, 1. II, 19.
Pythodorus lxxxvii, 1. I, 501. & cxi, 1. II, 151.
Pythodotus cix, 2. II, 137.
Pythostratus Athenienſis Στάδ. ciii. II, 58.

S.

Scamandrius Mitylenaeus Στάδ. lxxvi. I, 440.
Simonides cxvii, 2. II, 398.
Smicrinas Tarentinus Στάδ. cvii. II, 110.
Socratides ci, 3. II, 33.
Sophron Ambraciotes Στάδ. lxxxvii. I, 502.
Sosicles cxiii, 4. II, 248. Vid. *Not.*
Sosigenes cix, 3. II, 138.
Sosippus Athenienſis Στάδ. xcviii. I, 723.
Sosistratus lxxxi, 2. I, 469.
Stratocles lxxxviii, 4. I, 519.
Symmachus Meſſenius ex Sicilia Στάδ. lxxxviii. I, 511. iterum lxxxix. I, 523.

T.

Terires Cyrenaeus Στάδ. xcvii. I, 714.
Theagenides lxxviii, 1. I, 453.
Themistocles cviii, 2. II, 125.
Theodorus lxxxv, 3. I, 498.
Theodotus xcviii, 2. I, 725.
Theophilus cviii, 1. II, 123.
Theophrastus cx, 1. II, 141. & cxvi, 4. II, 375.
Theopompus xcii, 2. I, 572.
Theopompus Theſſalus Στάδ. lxxxvi. I, 499.
Thericles lxi. 4. II, 553. Vid. *Not.*
Thessalus cvii, 2. II, 112.
Timarchides lxxxiii, 2. I. 481.
Timocles lxxxiv, 4. I, 495.
Timocrates civ, 1. II, 63.
Timosthenes lxv, 3. I, 433.
Tlepolemus lxxix, 2. I, 458.
Toryllas Theſſalus Στάδ. lxxx. I, 462.

X.

Xanthippus lxxv, 2. I, 425.
Xenaenetus xciv, 4. I, 654. Vid. *Exaenetus.*
Xenippus cxviii, Vid. *Euxenippus.*
Xenophon Corinthius Στάδ. lxxix. I, 457.

INDEX V.

PHRASIUM ET VOCUM IN DIODORO PRAECIPUARUM.

ΑΒασίλευτος πόλις Tom. I, pag. 154. ἀβασίλευτοι καὶ αὐτόνομοι 365. οὐδὲν ἔθνος ἀβασίλευτον *Artemidor.* Onirocrit. I, 9.

Ἄβατον *templi penetrale* I, 178. χώρα ἄβατος Tom. II, pag. 203. ἄβατος ποταμὸς I, 97. ἄβατος τοῖς εἰσιοῦσιν οἰκία II, 549.

Ἀβληχρὸς ἄνεμος I, 219. ἀβληχραὶ αὖραι *ibid.*

Ἀβοήθητος πολιορκία II, 226. ἀβοήθητοι κίνδυνοι 333. ἀβοήθητος συμφορὰ I, 697. πόλιν ἀβοήθητον περιιδεῖν 695.

Ἄβυσσος λίμνη I, 349.

Ἀγαθός. ἡ ἐπ' ἀγαθῷ μνήμη I, 4. cui contrarium ἐπὶ κακῷ μνημονεύεσθαι I, 639. ἀδύνατον καταλείπειν τὴν ἐπ' ἀγαθῷ μνήμην 62. παραινεῖ ἐπ' ἀγαθῷ δαίμονι τῇ πόλει 294. πολλῶν εἰσηγητὴς γενόμενος ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος 570. ἀγαθοὶ ἄνδρες *viri strenui* II, 27. καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ 595. ἀγαθὸς τὸν τρόπον I, 410. ἀγαθὸς κατὰ τὴν πολιορκίαν στρατηγὸς 726. ἀγαθοῦ δαίμονος πρόποσις *cum mensa auferretur* I, 249. ἀγαθὴ χώρα 423. ἀγαθοῦ τινος μεταλαβεῖν 660.

Ἀγαλματοποιὸς I, 478.

Ἄγαν. μηδὲν ἄγαν κατελπίζειν II, 28.

Ἀγαπητός. ἡγοῦντο ἀγαπητὸν τὰ σώματα διασῶσαι I, 613. ἀλλ' ἀγαπητὸν ὑπάρχειν ἐδόκει II, 31. ἀγαπητὰ τέκνα I, 95.

Ἄγγελος τῶν τοῦ θεοῦ προσταγμάτων *Judaeorum summus antistes* II, 543. μηδὲ ἄγγελον διασωθῆναι I, 421. ὥστε μηδὲ τὸν ἀγγελοῦντα τὴν συμφορὰν περιλειφθῆναι 557. 694.

Ἀγέλη κτηνῶν I, 201. ἔχοντες θρεμμάτων ἀγέλας ἀπίστους τοῖς πλήθεσι 210. φέρονται κατ' ἀγέλας μείζους 70.

Ἀγεληδὸν II, 243.

Ἀγεννὴς φιλοξενία II, 226. ἀγεννεῖς καὶ δειλοὶ I, 65. στρατηγὸς ἀγεννέστατος 696.

Ἀγεννῶς παραβοηθεῖν I, 67.

Ἀγεώργητος χώρα I, 150.

Ἄγημα τῶν ἱππέων II, 338. 339.

Ἁγίζω. ἁγισθέντων δὲ τῶν ἱερῶν I, 317.

Ἅγιον ἱερὸν I, 388.

Ἁγισμὸς & ἐναγισμὸς *de inferiis* I, 284.

Ἀγιστεία τοῦ θείου II, 543.

Ἄγκυρα. σάλος ἐπ' ἀγκύρας I, 211. τὰς ἀγκύρας ἀφέντες II, 460.

Ἄγκοινα *rudentes* I, 699.

Ἁγνεία. παρεσχημένοι ψυχὴν ἁγνεύουσαν II, 555.

Ἁγνίζω. τέλος δὲ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἁγνισθεὶς I, 314.

Ἀγνοέω. ἠγνόουν ἑαυτοὺς μέλλοντες ἀποδράσεσθαι I, 700. τὰ ἀγνοηθέντα τυγχανέτω διορθώσεως 9.

Ἀγνόημα. τῶν ἄλλων ἀγνοήμασι πρὸς διόρθωσιν χρῆσθαι παραδείγμασι I, 2. τετυχηκότες ἐπὶ τοῖς πρότερον ἀγνοήμασι συγγνώμης II, 581. & 614.

Ἄγνοια τοιαύτη κατεῖχε τοὺς Πέρσας I, 450. ἀδυνατεῖ κρύπτειν τὴν ἰδίαν ἄγνοιαν 639. διορθώσασθαι δὲ τὰς ἀγνοίας σπεύδοντες II, 415. 566.

Ἀγνώμων. κυρίοις ἀγνώμοσι περιπεπτωκότες I, 472. οἱ δὲ πράξαντες ἀγνώμονες ἂν κληθεῖεν 558. ἀγνώμονα τὴν τύχην ἐσχηκότες 564.

Ἀγορά. πλῆθος τῶν κομιζόντων τὴν ἀγορὰν II, 473. ἤτει τοὺς Ῥηγίνους ἀγορὰς I, 723. ἀγορᾶς πληθούσης *circa meridiem* I, 578.

Ἀγοραῖος ὄχλος I, 703.

Ἀγορανόμος & ἀγορανομία II, 432.

Ἀγράμματοι I, 487.

Ἀγραυλία. ἡ ἐν ταῖς ἀγραυλίαις συνήθεια II, 93. ἐν ἀγραυλίᾳ γεγυμνασμένοι 452.

Ἀγριαίνω. ἀγριανθεῖσα θάλαττα II, 506.

Ἀγροικία. κατὰ τὰς ἀγροικίας *in agris* I, 252. τῶν ἀγροικιῶν κειμένων ἐπὶ χωμάτων 43.

Ἄγριος τὴν ψυχὴν I, 491.

Ἀγριόω. ἠγριωμένοι τὰς ψυχὰς II, 322.

Ἀγχίνοια ψυχῆς I, 12. ἡ τῶν νῦν ἀδήλων ἀγχίνοια 347. στρατηγικὴ ἀγχίνοια II, 36. 82.

Ἀγχίνους οὖσα καθ' ὑπερβολὴν I, 239.

Ἀγχιστεὺς ἀπὸ πατρὸς I, 488.

Ἀγχόνη. τὸν βίον ἀγχόνῃ καταστρέψαι I, 280. 283.

Ἄγω. ἀτιμότερον τοὺς ἐγχωρίους ἄγειν I, 73. ἅπαντας εἰς ἔλεον ἤγαγε 493. εἰς τοσαύτην εὔνοιαν τοὺς ὄχλους ἤγαγε 596. τοὺς παρόντας εἰς δάκρυα ἤγαγεν ἡ Δαρείου μήτηρ II, 186. ὅπως εἰς φόβον καὶ ἀγωνίαν ἀγάγῃ τοὺς Ῥοδίους 468. εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἦγον I, 612. τριάκοντα ταλάντων σταθμὸν ἀγόντων τῶν πάντων II, 126. νίκη ἄγουσα ὁλκὴν χρυσίων μυρίων 628. ὅτι δύναιτο ἂν ἄγειν καὶ φέρειν 390. ὑπὸ τῶν δημοσίων ἐπὶ τὸν θάνατον ἄγεσθαι I, 624. εἰς τὸ δεσμωτήριον ἤγοντο τὴν ἐπὶ θανάτῳ II, 307. κατὰ τὴν τῆς σελήνης περίοδον ἄγεσθαι τὸν ἐνιαυτὸν I, 30. ἄγειν παῤῥησίαν 693. εἰς ἔννοιαν ἄγειν 9. – κατὰ τὸ μὲν παρὸν ἦγε τὴν Νίκαιαν *duxit uxorem* II, 276.

Ἀγωγὴ τρυφερὰ I, 608. καὶ ταῖς ἀγωγαῖς συντραφέντες 335. τὸν παλαιὸν βίον ταῖς ἀγωγαῖς διατηρεῖν 346.

Ἀγώγιμοι ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος II, 170. ἀγώγιμοι πάντοθεν 129.

Ἀγώγιμον σῶμα I, 90.

Ἀγὼν ἐπιτάφιος II, 358. ἀγῶνας ἀναδέξασθαι πολλοὺς I, 274.

Ἀγωνία. ἀπελύθη τῆς πολλῆς ἀγωνίας II, 183. ἀγωνία πολλὴ κατεῖχε τοὺς &c. I, 660.

Ἀγωνιάω. οὐ μετρίως ἀγωνιῶν περὶ τοῦ πολέμου I, 679. περὶ τοῦ μέλλοντος II, 337. ὑπὲρ ἀναστάσεως ἀγωνιᾶτε I, 582.

Ἀγωνιζόμενος ἐν τῇ κρίσει I, 87.

Ἄδακρυς πόλεμος II, 59.

Ἀδάμας. ἡ λεγομένη ἀδάμαντι δεδέσθαι τυραννὶς II, 86.

Ἀδεῶς βλέπειν II, 188.

Ἀδημιούργητος φύσις πρὸς ἐνέργειαν I, 194.

Ἀδημονία. ἀδημονοῦντος δ' αὐτοῦ περὶ τούτων I, 502.

Ἀδήριτος ἡγεμονία II, 146. τὴν τῆς Ἀσίας ἡγεμονίαν ἀδήριτον περιποιήσασθαι 312. δόξας τὴν βασιλείαν ἀδήριτον ἔχειν 220.

Ἀδηρίτως ἐνίκησε I, 260.

Ἀδιάβατος ποταμὸς II, 203.

Ἀδιάγνωστος κατὰ πᾶν I, 35.

Ἀδιάλυτος ἔχθρα II, 25. ἀδιάλλακτος ἔχθρα & ἐχθρὸς *Pausan.* IX. pag. 794. *Appian.* IV. Belli Civil. pag. 1062.

Ἀδιαστάτως I, 59. Vide *Polyb.* IV, 60. & *Jo. Chrysostom.* Tom. II. p. 30.

Ἀδιάστροφος φύσις II, 594.

Ἀδιανόητος I, 13.

Ἀδιάφθορος γυνὴ, *quae se alii non prostituit* I, 69. ἀδιάφθορος χώρα 153.

INDEX V. PHRASIUM ET VOCUM

'Αδάψευστος προσδοκία I, 360.
'Αδικαιοδότητος χώρα II, 616.
'Αδικοδοξέω II, 515.
'Αδοξέω. θεωρῶν τὴν Σπάρτην ἀδοξοῦσαν παρὰ τοῖς Ἕλλησι I, 668. ἀδοξοῦντες ἐπὶ τῷ δοκεῖν τοὺς Ἑλλ. ἐκδότους πεποιηκέναι II, 11.
'Αδούλωτοι in ſervitutem non redacti I, 63. 342.
'Αδρομερής. τῶν ψηφίδων ἀδρομερὴς κονιορτὸς I, 350.
'Αδρός. δυνάμεις ἁδραὶ I, 79. ἁδραὶ κτήσεις 678. ἁδρὸν πταῖσμα 633. φόροι ἁδρότεροι 497. οἱ ἁδρότατοι τῶν λέμβων II, 467.
'Αδυνατέω. τὸ μέγεθος τοῦ διαστήματος ἤλεγχεν ἀδυνατοῦσαν τὴν ἐπαγγελίαν I, 431. ἠδυνάτει κατὰ κράτος ἑλεῖν 118. ἀδυνατήσας αὐτῶν κυριεῦσαι I, 687. ἀδυνατοῦντες ἑαυτοῖς βοηθῆσαι, I, 333.
'Αδυτον templi Delphici II, 101.
'Αεὶ. ἀεὶ τῆς ὕλης ἐπιβάλλειν I, 17. οἱ ἀεὶ δεδιότες 100. αἰ ἀεὶ κατοικοῦσαι οἰκίαι II, 141. τὸ στοιχεῖς ἀεὶ τῆς τάξεως παρεῤῥήγνυτο 148. ἐν ᾧ τὸ βασίλειον ἦν ἀεὶ τῶν βασιλευσάντων 423. ἀεὶ μᾶλλον I, 412. κομίζεσθαι τοὺς ἀεὶ διδομένους μισθοὺς II, 457.
'Αειθαλῆ δένδρα I, 239.
'Αείμνηστος δόξα I, 264. ἀείμνηστον ἔργον ibid. V. *Lycurg.* in Leocrat. p. 163. & *Plut.* Tom. II. p. 2.
'Αένναος μνήμη I, 383. ἀέναοι ποταμοὶ 407.
'Αέριον μέγεθος I, 38. πεδία ἀέρια τὸ μέγεθος 166. ἀέριον μῆκος 165. ἀέριοι θῖνες ἄμμου 212.
'Αετὸς *fl. Nilus dictus* I, 22.
'Αθανασίας τυχεῖν I, 5.
'Αθανατισμός· ὁ διὰ τῆς δόξης ἀθανατισμὸς I, 4. II, 3.
'Αθάνατοι Perſarum milites I, 409. ἀθάνατα ὑπομνήματα I, 37. ἀθάνατοι τιμαὶ 229.
'Αθαπτος I, 697.
'Αθεραπευσία σώματος I, 183.
'Αθεσία, χρώμενοι τῇ συνήθει ἀθεσίᾳ II, 588. κολάσαι τὴν ἀθεσίαν τῶν παραβεβηκότων τοὺς ὅρκους II, 282.
'Αθετέω. τὴν δοθεῖσαν πίστιν ἀθετοῦντες II, 590. οὐ προσῆκεν ἀθετεῖσθαι τὴν ἰδίαν ἀπόφασιν I, 50. Vid. *Valeſ.* in *Euſeb.* H. E. lib. VII, 8.
'Αθετος. τόπος παντελῶς ἄθετος πρὸς ναυμαχίαν I, 416.
'Αθεωρησία ἐν τοῖς τόποις I, 45.
'Αθεώρητος, *qui non videtur* I, 148. ἀθεώρητος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ὅρμος 293.
'Αθεώρητοι ζῴων φύσεις 202.
'Αθηναῖοι & Θηβαῖοι confunduntur I, 476.
'Αθικτος. πίστεις ἄθικτον πάσης ὕβρεως τὴν ἀκμὴν αὐτῆς ἐτήρησαν II, 600. οὐ παιδὸς αὐτῇ κάλλος ἄθικτον ἦν 595. ἄθικτος τῶν κακῶν II, 331.
'Αθλήματα πάντα ἐνίκησε I, 260.
'Αθλητὴς πάσης ἀρετῆς II, 551. ἀθληταὶ τοῖς σώμασιν εὔρωστοι I, 63. ἀθληταὶ πολέμων, ἀθληταὶ καλῶν ἔργων &c. *ibid.* ἵπποι ἀθληταὶ 607. ἀθληταὶ πολεμικῶν ἔργων 531.
'Αθλος & τὸ ἆθλον differunt I, 257. 285. ἆθλον τῆς ψυχῆς προκειμένου 193.
'Αθμονεὺς II, 341.
'Αθρόαν δύναμιν ἄγειν I, 585.
'Αθροίζω. διόπερ ἀθροίσαντες ἐκκλησίαν I, 431.
'Αθρόως κατακλυσθεὶς τῷ βάρει I, 194. οὐ μὴν ἀθρόως γε διέφυγε 463.
'Αθῷος ἐγκλημάτων I, 63. ἀθῷος τῶν ἀσεβημάτων 701.
'Αιγὶς monſtrum I, 239.
'Αιγίοχος I, 387.
'Αιγυπτος *olim Nilus dictus* I, 23. pr.
'Αΐδιοι θεοὶ I, 14. ἀΐδιοι οἶκοι 60.
'Αίθριος νὺξ II, 341.
'Αικία. παρηλλαγμέναις αἰκίαις ἐτιμωρεῖτο II, 595. καὶ πᾶσαν αἰκίαν ὑπομεμενηκώς I, 234. τοὺς στρατηγοὺς μετ' αἰκίας ἀνελεῖν 556.
'Αικίζω. οὐκ ἦν ἡμέρα, καθ' ἣν οὐκ ᾐκίζετό τινας II, 600.
Αἷμα ταύρου πιεῖν *lethale* I, 293. εἴ τινες ἐφ' αἵματι πεφεύγασι II, 299. ξῦμα κεραθὲν αἵματι I, 140.
'Αινιγματίας. ὁ πολλὰ αἰνιττόμενος στωικὸς... I, 354.
'Αιρεσις. ἐκ πάντων ποιῆσαι τὴν αἵρεσιν τῶν βασιλέων I, 649. κοινὰς αἱρέσεις κτίζουσι 143.
'Αιρετικοὶ τῆς αὐτοῦ δυναστείας II, 313.
'Αιρετὸς. καὶ ταύτης αἱρετώτερον αὐτὸν εἶναι κυνηγὸν I, 324. αἱρετοὶ ἐξ ἁπάντων τῶν πολιτῶν βασιλεῖς 650.
'Αιρέω. οἱ δὲ Φωκεῖς μετὰ τῶν Ἑλλήνων ᾑρημένοι I, 414. ᾕρηντο τὸν πόλεμον 583. οἱ δὲ τὰ τῶν Περσῶν αἱρούμενοι II, 181. ᾑρήκασι τὰ τῶν Περσῶν αἱρεῖσθαι 196.
'Αιρω. ἔσπευδον ἆραι τὴν πόλιν I, 453. δημόσιον ἄρασθαι πένθος II, 399. ἆρε τὸ σύστημα 349.
'Αισθάνομαι. Κάδμος αἰσθόμενος τὸ γεγονὸς I, 27.
'Αισχρολογεῖν & αἰσχρολογίαι ἐν ταῖς ἱεροῖς I, 354.
'Αιτία. ἀφ' ἧς αἰτίας I, 10. αἰτίας ἀποδοῦναι 43. αἰτίαν σχεῖν 94.
'Αιχμαλωσία. τὴν αἰχμαλωσίαν ἀπολαγχάνοντες II, 215.
'Αιχμάλωτα σώματα I, 599.
'Αιχμαλωτίζω. οὐκ ἐλάττους τούτων ᾐχμαλωτίσθησαν I, 588. αἰχμαλωτίζειν τοὺς ἐκπίπτοντας τῶν ἐμπόρων I, 671. αἰχμαλωτιζόμεναι γυναῖκες II, 186.
'Αιὼν. τελευτήσαντα διὰ τῆς ἱστορίας ἐβλασφήμησε εἰς τὸν αἰῶνα II, 560. I, 84. δι' αἰῶνος ἔχειν γυμνῆτα βίον I, 179. ἐξ αἰῶνος ὑπάρχειν 10.
'Αιώνιος οἴκησις I, 104. αἰώνιαι βλασφημίαι 4.
'Αιωρέω. τρεῖς δοκίδας αἰωρήσας II, 289. αἰωρεῖσθαι κεναῖς δόξαις I, 143.
'Ακαιροι δημήγοροι II, 94.
'Ακάνθη Αἰγυπτία λευκὴ I, 363.
'Ακακος καὶ τὴν ψυχὴν ἁπλοῦς I, 602.
'Ακαρής. ἐν ἀκαρεῖ & ἀκαρεῖ χρόνῳ I, 198. ἀκαριαῖόν τι μέρος 5.
'Ακατάλλακτος ἔχθρα I, 491.
'Ακατάπαυστος ὁρμὴ I, 455.
'Ακατάπληκτος ψυχὴ I, 726.
'Ακατάσειστος βίος I, 362.
'Ακατάσχετα δάκρυα II, 188. ἀκατάσχετος ὁρμὴ I, 684. ἀκατάσχετον πῦρ 685.
'Ακατασχέτως II, 613.
'Ακάτιον II, 468.
'Ακέραιος. ἀκέραιον τηρήσομαι τὴν συμβουλίαν I, 557. ἀκέραιον τὴν κρίσιν ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἀναπέμψαι II, 217. ἀκέραιοι τοῖς σώμασι I, 658. δεδιέναι τοὺς ἀκεραίους τῶν ἐφεδρευόντων II, 169. ἀκέραιοι Συρακούσιοι, qui Agathocli non ſtudebant, 324. ἡ δὲ σύμπασα (χώρα) ἀκέραιος ἦν 326. 337.
'Ακὴς τῆς νεὼς I, 622.
'Ακληρέω, ἀκλήρημα, ἀκληροῦντες ἄθρωποι I, 182. τροφὴν ἔχειν τὴν συμφορὰν τῶν ἀκληρούντων 261. II, 214.
'Ακλήρημα. τὴν ἐπαρχίαν ἀπέλαβε ἐκ τῶν ἀκληρημάτων II, 610.
'Ακληρία II, 214. ἄκληρος *infelix* I, 195.
'Ακλυστος λιμὴν I, 212. & ἄκλειστος, ſed alia ſententia *ibid.* II, 242.
'Ακμάζων τὴν ἡλικίαν I, 136. ἀκμὴ τοῦ χειμῶνος I, 50. ἀκμὴ τοῦ σιδήρου 234.
'Ακοή. ἐξ ἀκοῆς ἱστορεῖν I, 94. ἀκοῆς ἄξια 10. παραπεσούσης εἰς Φωκεῖς ἀκοὴν II, 428. οὐδ' ἀκοὴν ἀπεφήνατο *ne audiviſſe quidem adſirmavit* I, 45.
'Ακοίμιστος. τὸ ἀκοιμίστῳ δεισιδαιμονίᾳ τηρούμενον πῦρ II, 616.
'Ακοινώνητος. καὶ πᾶσαν ἀρχὴν ἀκοινώνητον ποιεῖ II, 483. ἀκοινώνητος τοῖς γάμοις *aliena a nuptiis* I, 324. ἀκοινώνητος πένθους οἰκία II, 416. ἀκοινώνητοι τῆς πρὸς ἄλλο ἔθνος ἐπιμιξίας II, 524.
'Ακολουθέω. ἠκολουθηκὼς ἀντιλεγομέναις ὑπονοίαις I, 44. νομίσαντες τῶν ἐλαττωμάτων ἑαυτοῖς τὴν μέμψιν ἀκολουθήσειν 628. αὐτῷ τὰ πράγματα κατὰ νοῦν ἠκολούθει 611.
'Ακολουθία. καὶ τὴν ἄλλην ἀκολουθίαν ἔχειν συνεχώρησε II, 571.
'Ακόλουθος. τὰ ἀκόλουθα τὰ περὶ τὴν στρατείαν I, 106. ἀκόλουθα τῇ περὶ τὴν ὄψιν εὐπρεπείᾳ 117. ἀκόλουθα τούτοις πράττειν 420.
'Ακολούθως τῷ Ἀπολλοδώρῳ τίθεμεν I, 9. ἀκολούθως ταύτῃ τῇ κρίσει 344. ἀκολούθως ταῖς ἐνδοξοτάταις 381.
'Ακοντὶ II, 43.
'Ακουστὸς ἦχος I, 441.
'Ακόνιτον I, 288.
'Ακριβολογούμενος I, 614.
'Ακριδοφάγοι I, 195.
'Ακροβατεῖν I, 162.
'Ακροβολισμοὶ καὶ μικραὶ μάχαι I, 498. ἀκροβολιζόμενοι II, 292.

'Ακρο-

Ἀκρολοφίας II, 291. καταβαίνοντες ἀπό τινος ἀκρολοφίας 336.
Ἀκρέμων στέλεχος *palmae* I, 165.
Ἄκρος. γραφαὶ εἰς ἄκρον ἐκπεπονημέναι I, 614.
Ἀκροστόλιον II, 313. τὰ ἀκροστόλια τοῖς θεοῖς ἀνέθηκαν II, 469. τὰς ἰδίας ναῦς κοσμήσας τοῖς ἀκροστολίοις II, 445.
Ἀκρωτήρια τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ψύχους περιῄρει I, 199. ἀκρωτήρια ἐκ τῶν κυνηγεσιῶν 324.
Ἀκρωτηριάζω. ἠκρωτηριασμένοι τὰς χεῖρας II, 213. 567. ἀκρωτηριάζειν τοὺς νεκροὺς I, 586.
Ἄκυρος κρίσις II, 100. ἀκυροῦν τὰ δόγματα *ibid.* & 104.
Ἀλαλαγμὸς II, 410.
Ἀλάομαι. Ἐπὶ ξένης ἀλώμενοι I, 616. ἀλᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν II, 330.
Ἀλειτούργητοι πάσης ὑπουργίας I, 153. 251.
Ἀλήθεια imago quaedam, ex collo ſummi judicis pendens I, 58. 87. πρὸς ἀλήθειαν *vere* I, 78. 242.
Ἀλείφω. ἀληλειμμένος λίθος I, 183. ἀλείφοντι κατεργαζόμενοι *ibid.*
Ἀλιάδες *ſcaphae* I, 189.
Ἁλιευτικὰ δίκτυα *in obſidionibus urbium* II, 193.
Ἀλίμενος θάλαττα *Aegypti* I, 36. Κάσιον ἀλίμενόν ἐστι II, 460.
Ἅλις. καὶ περὶ τῶν — ἅλις ἡμῖν ἐχέτω II, 424. & 407.
Ἁλίσκω. ἦν τρὶς ἡλωκὼς παρανόμων II, 271. ῥᾳδίως ἁλίσκεσθαι 696.
Ἀλιτενὴς πέτρα, ἀλιτενὴς θάλασσα I, 211. πόρος ἀλιτενὴς 264.
Ἀλλὰ γὰρ, ἀλλὰ καὶ I, 299. ἀλλ' ἢ *ſed* 568. ἀλλὰ μήν γε 94. ἀλλὰ καὶ *quin etiam* 399. ἀλλ' οὖν 327.
Ἀλλαγή. φορτίων ἀλλαγαὶ καὶ πράσεις I, 215. ἀλλαγὴν ποιήσασθαι τῶν ἀνδρῶν I, 521.
Ἀλλάττω. τῆς σωτηρίας τὴν δουλείαν ἀλλάξασθαι II, 248. τὰ φαῦλα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀντὶ τῆς σπουδαίας ἀρετῆς ἠλλάττοντο I, 470. ἀλλάττειν θεῶν τιμὰς 84.
Ἀλληλοφαγία I, 17. II, 528.
Ἀλλοδαποὶ ξένοι I, 17.
Ἀλλοπάθεια II, 513.
Ἀλλότριος. ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς ἀλλότριος II, 276. πρᾶξις τῆς χρηστότητος ἀλλοτρία 220. τῶν ἐνεστώτων καιρῶν ἀλλότριον εἶναι I, 618.
Ἀλλοτριότης. διαλύεσθαι τὰς ἀλλοτριότητας τῶν ἀνθρώπων II, 25. αὐτὸς εἰς ἀλλοτριότητα τρεψάμενος I, 79.
Ἀλλοτρίως ἔχειν πρὸς αὐτὸν II, 542.
Ἀλλοτριοφρονεῖν II, 162.
Ἀλλόφυλα ζῶα I, 187.
Ἄλλων & λαῶν & ἀλαῶν confuſae voces I, 213.
Ἀλογία. χεῖρον τοῦ λῦσαι τὴν ἀλογίαν II, 407.
Ἄλογος αἰτία I, 49.
Ἀλουργαὶ στολαὶ II, 473.
Ἀλυσιδωτοὶ θώρακες I, 353.
Ἀλυσιτελὴς ὥρα I, 41.
Ἀλύω II, 577.
Ἀλφός. οἱ ἀλφοὺς ἢ λέπρας ἔχοντες II, 524.
Ἀλκεῖδαι, Ἀλκαῖδαι, Ἀλκίδαι I, 328.
Ἅμα. ἐξειλκύσθη ἅμα τεττάρων II, 529. ἅμα ἡλίῳ ἀνιόντι I, 613. ἅμ' ἡμέρᾳ 698.
Ἀμαζονίδες I, 262. 272.
Ἀμαλακισία I, 281.
Ἀμαλθείας κέρας I, 281.
Ἀμαξιαῖοι λίθοι II, 312.
Ἁμαρτάνω. μὴ ἁμαρτάνειν τοῦ προκειμένου σκοποῦ I, 344. τὰ ἡμαρτημένα 116.
Ἀμαυρόω. οὔτ' εὐρὼς ἀμαυρώσει I, 412. τὰ δ' ὄμματα ἀμαυροῦται 199.
Ἀμάω. οἱ ἀμηθέντες στάχυς I, 18.
Ἀμβλύτεροι πρὸς τὸ κωλύειν I, 437.
Ἀμείβω. τοὺς εὐεργετήσαντας ταῖς προσηκούσαις χάρισιν ἀμείβεσθαι I, 389. τούτους ταῖς πρεπούσαις χάρισιν ἠμείψατο II, 223. ἠμείβοντο τὴν εὐεργεσίαν τοῖς ἐπαίνοις 263. τοῦ πόματος διάκονον ἀμειβόμενοι I, 350.
Ἄμειψις ἀργυρικὴ I, 215.
Ἀμελεῖν τῶν ἐντολῶν I, 79.
Ἄμεμπτον αὐτὸν τῷ βασιλεῖ διαφυλάττειν II, 162.
Ἀμετάθετος καὶ ἰσχυρὰ πίστις I, 28. ἀμετάθετος ὠμότης 558. ἔχθρα *ibid.* ἀμετάθετος διαφορὰ II, 136. ἀμετάθετοι νόμοι 145.
Ἀμετρής. μᾶζαν ἀμετρῆ ἔδοντες I, 484.
Ἀμέτρητα πεδία I, 166.
Ἀμηχανία. εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν ἐξέπιπτεν II, 58.
Ἅμιλλα ἀρετῆς I, 240.
Ἄμισθος. μισθοφόροι ἄμισθοι γενόμενοι II, 264. ἀμίσθους τοὺς στρατιώτας ποιεῖν I, 617.
Ἀμίσθωτος II, 274.
Ἀμνησικακούμενοι καὶ ἀναιτίαστοι II, 299.
Ἀμοιβὴ χάριτος I, 101.
Ἀμπελόφυτος I, 43. 423.
Ἀμπώτεις καὶ πλημμυρίδες I, 170.
Ἀμύητος. περὶ ὧν οὐ θέμις τοῖς ἀμυήτοις τὰ κατὰ μέρος ἱστορεῖν I, 231.
Ἀμύθητον πλῆθος *crocodilorum* I, 41. ἀμύθητος χώρα 46. ἀμύθητος τῷ πλήθει 194. λαὸς ἀμύθητος 210. ἀμύθητος βελῶν 471.
Ἀμυντήρια ὅπλα I, 194.
Ἀμύνω. βουλόμενοι τοῖς τετελευτηκόσι ἀμῦναι II, 357. ἀμύνεσθαι τοὺς πλεῖον ἰσχύοντας I, 69.
Ἀμύττειν τοῖς ὄνυξι I, 166.
Ἀμυχὴ τυχοῦσα II, 240.
Ἀμφίδοξος νίκη I, 465.
Ἀμφιδοξούμεναι ἐλπίδες II, 392. ἀμφιδοξουμένη νίκη 262.
Ἀμφιπολία Διὸς & ἀμφίπολος Διὸς II, 137.
Ἄμφισσα II, 339.
Ἀμφισβητέω. ὡς Λακεδαιμονίοις ἀμφισβητήσαντες τῆς ἡγεμονίας 426. 453.
Ἀμφισβητήσιμος χώρα I, 574.
Ἀμφίστομον ξίφος I, 356.
Ἀμφίχυτος I, 166.
Ἀναβαίνω. πόσους πήχεις ἀναβέβηκεν ὁ ποταμὸς I, 44. προσφάτως ἀπὸ τοῦ Τροφωνίου ἀναβεβηκὼς II, 45.
Ἀναβάλλω. μετ' ὀλίγον ἀναβάλλεται *ejicitur e palude* I, 126. εἰς ἕτερον ἀνεβάλετο καιρὸν II, 142.
Ἀνάβασις ποταμοῦ I, 44. ἀναβάσεις *gradus, adſcenſus* 124.
Ἀναβιβάζω. καὶ τὰς τιμὰς ἀναβιβάζοντες I, 338. ἀναβιβάσας τοὺς μισθοὺς II, 100. τὰς ἡγεμονίας ἀναβιβάσαι II, 210. ἐπὶ μεγάλας ἐξουσίας ἀναβιβάσας *ibid.*
Ἀνάγκαι *aerumnae, tormenta* I, 183. οἱ ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὄντες 287. ταῖς ἀνάγκαις ἐναπολαβὼν II, 584. ἀπαγόμενος πρὸς τὴν ἀνάγκην *abductus ad ſupplicium* II, 555. αἱ ἐν ταῖς βασάνοις ἀνάγκαι 557.
Ἀνάγκυλος I, 179.
Ἀναγραφαὶ ἱεραὶ *ſacri commentarii Aegyptiorum* I, 53. II, 122.
Ἀνάγω. τοὺς καρποὺς ἀνάγειν πρὸς τέλος I, 388. εἰς ἀργυρίου λόγον ἀναγομένων τῶν χρημάτων II, 126.
Ἀναγωγὴν ποιήσασθαι I, 325. πρὸ τῆς ἀναγωγῆς 263.
Ἀναγκαῖος κολάκων παραδρομὴ II, 600.
Ἀναδασμὸς τῆς χώρας I, 469.
Ἀναδενδρὰς ἄμπελος I, 237. ἀναδενδρὰς χρυσῆ II, 355.
Ἀναδέχομαι. ἄλλην οὐδεμίαν ἀναδέχεται τιμωρίαν I, 153. κινδύνους ἀναδέχεσθαι 374.
Ἀναδρομὴ ἐπὶ τοὺς κλάδους I, 191.
Ἀναθεωρέω. ὡς δὲ ἀνεθεώρησε τὸ συμφέρον II, 312. ἀναθεωροῦντες τὴν κακίαν τῶν ποιημάτων I, 725.
Ἀναθεώρησις. μεγάλης δ' οὔσης ἀναθεωρήσεως κατὰ τὴν νομοθεσίαν I, 568. πολλὴν τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἀπολείπων ἀναθεώρησιν 569. ἐδόκει μεγάλην ἔχειν ἀναθεώρησιν II. 605.
Ἀναθήματα ἀξιόλογα I, 65.
Ἀναθηματικοὶ πίνακες II, 644.
Ἀναθυμίασις δαψιλὴς I, 47. 219.
Ἀναιδὴν & ἀνέδην permiſcentur I, 171. II, 110. ἡ ἀναιδὴν τῶν αἰσχίστων ἡδονῶν ἀπόλαυσις II, 597.
Ἀναιρέω. ἔκειτο δεῖν τοὺς τετελευτηκότας ἀναιρεῖσθαι *tollere e mari* I, 623. 624. κοινὸν ἀνῃροῦντο πένθος 83. καρπῶν σωροὺς ἀναιρεῖσθαι 43.
Ἀναίρεσις νεκρῶν I, 310. ὅρκων ἀναιρέσεις 472.
Ἀνακαθαίρω. ἀνακαθάρας τὸν πεσόντα τόπον τοῦ τείχους I, 585.
Ἀνακαινίζω. τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ἀνακαινίσαντες II, 629.
Ἀνακαλέω. ἀνακαλούμενος τὴν ἀρετὴν I, 83. ἀνεκαλέσαντο τῇ σάλπιγγι τοὺς μαχομένους I, 610. ἀνακαλεσαμένων τῶν σαλπιγκτῶν τοὺς στρατιώτας II, 71. ἀνακλητικὸν σημεῖον 180.

'Ανακαλυπτήρια, quae novae nuptae dabantur I, 331.
'Ανακάμπτω. ἐπὶ τὴν τροφὴν πάλιν ἀνακάμπτουσι I, 186. ἀνακάμψαι πάλιν εἰς Λιβύην 224. *Synesius* O. de Reg. p. 29. B. καί μοι πάλιν ἀνακάμπτει ὁ λόγος.
'Ανακλώμενον διὰ τὰς ἐγκοπὰς ῥεῦμα I, 38.
'Ανακομιδὴ τοῦ δέρατος I, 354. ἀνακομιδὴ ἐπ' οἴκου II, 214.
'Ανακιρνᾷν ἑαυτὴν τῇ ζώῃ II, 326.
'Ανάκρουσις. ποιουμένων δὲ τὰς ἀνακρούσεις ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν I, 553.
'Ανακρούω. διὸ καὶ πρύμναν ἀνακρούεσθαι κατέπαυσαν I, 418. πρύμναν ἀνακρουόμεναι διεκαρτέρουν 603. πρύμναν ἀνεκρούσατο πρὸς ἄλλην ἐμβολὴν II, 444.
'Ανακτάομαι. τῶν συμμάχων τὰς ψυχὰς ἀνεκτήσατο II, 400. ἀνεκτήσατο τὴν ἀρχὴν I, 673. ἀνεκτήσατο τὴν παρὰ τῶν στρατιωτῶν εὔνοιαν II, 333. ταῖς πόλεσιν ἀνακτησάμενος τὴν ἐλευθερίαν 93.
'Ανακυκλισμὸς I, 501.
'Ανακύπτω. ἐπεὶ αἱ τῶν βαρβάρων ἐλπίδες ἀνέκυψαν I, 612. ἀνακύψαι ταῖς ἐλπίσι 645.
'Ανάκολοι *cameli* I, 166.
'Ανακωχεύω. ἀνακωχεύσαντες δ' ἀνεχώρουν I, 417.
'Αναλαμβάνω. πλοῖα παρασκευασάμενοι καὶ τὴν 'Αρνην ἀναλαβόντες I, 312. ἀναλαβόντες αὐτοὺς *cum corpus curassent* I, 411. ἀναλαβόντες αὐτοὺς ἐκ τῆς ναυαγίας 414. τὰς πεζικὰς δυνάμεις ἀνελάμβανον ἐκ τῆς ὁδοιπορίας 460. τὰ πράγματα ἀνελάμβανεν ἀπὸ τῆς συμφορᾶς 712. 714. καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀνέλαβε *sibi sumsit* II, 400. τὰς οὐσίας εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνελάμβανε I, 455. ἀνέλαβον ἑαυτοὺς ταῖς ἐλπίσι II, 296. τότε τοὺς ἀπόρους ἀναλαμβάνων II, 132. μήποτε ἀναλάβῃ τὴν ἧτταν I, 611. & II, 96.
'Ανάλημμα *opus, quod in altum educitur* II, 215. τοὺς κοίλους τόπους ἀναλήμμασιν ἐξισώσας II, 431.
'Ανάληψις στρατοπέδου copiarum refectio II, 342.
'Ανάλογος τῷ Νείλῳ ἀνάβασις I, 50.
'Αναλυτρόω. ἐκ πολλῶν χρημάτων ἀνελύτρωσε τοὺς ἱερεῖς II, 122.
'Ανάλωτος ἀκρόπολις II, 89. ἐκ βίας ἀνάλωτος 321.
'Αναμάχομαι. βουλόμενος ἀναμαχέσασθαι τὴν ἧτταν II, 96. 319. ἀναμαχόμενος τὸ γεγονὸς ἐλάττωμα I, 659.
'Αναμιμνήσκω. ἀνεμίμνησκον ἀλλήλους τὴν εὐημερίαν II, 168.
'Αναμὶξ ἀστῶν I, 543. ἀναμὶξ παρθένους 613.
'Ανανδρία τυράννου II, 89.
'Ανανδροι ταῖς ψυχαῖς I, 57. ἐν ἀνάνδρῳ φύσει II, 417. ἀνάνδρου ῥᾳθυμίας I, 363.
'Ανανεωσάμενος τὴν φιλίαν II, 289.
'Ανανέωσις καὶ μνήμη I, 384.
'Ανανήφειν ἐκ μέθης II, 153.
'Αναπαιδευτοτέρως II, 600.
'Ανάπειρα. ἐν τῷ λιμένι τὰς ἀναπείρας ἐποιοῦντο I, 548. καθ' ἡμέραν ἀναπείρας ποιούμενοι 570. 571.
'Αναπείρω. ἐπὶ σαυνίων ἀναπείραντες I, 586. ἀναπειρόμενοι περὶ ξίφη II, 185.
'Αναπέμπω. ὅ ποτε εἰς θεῶν πρόσοδον ἀνέπεμπον II, 240.
'Αναπετάννυμι. πεδία ἀναπεπταμένα I, 363. ἄντρον ἀναπεπταμένον 238.
'Αναπόδεικτα λέγων I, 46.
'Αναπόμπιμοι τοῖς κυρίοις οἰκέται I, 715.
'Ανάπτω. τὰς ναῦς ἀναψάμενοι κατήγαγον εἰς τὴν πόλιν II, 556. ἀναψάμενοι τὰς αἰχμαλώτους ναῦς 692.
'Ανάπτειν εἰς Δία Jovi adſcribere I, 27.
'Αναρίθμητοι τὸ πλῆθος I, 126.
'Αναρπάζω. νομίζοντες οὐκ ἀναρπασθήσεσθαι τὴν πόλιν I, 585.
'Αναρθροι φωναὶ I, 186.
'Ανάρμοστος. οὐκ ἀνάρμοστον διελθεῖν I, 606.
'Αναῤῥήττω. τοῖς ἐμβόλοις ἀνέῤῥηττον τὰς ναῦς II, 311.
'Ανέῤῥιπτον & ἀνέῤῥηττον confunduntur II, 311.
'Αναρτάω. οἱ μὲν ἐπὶ σκόλοψιν ἀνήρτηντο II, 596. ταῖς ψυχαῖς ἀνηρτημένοι 593. 628.
'Ανασείω. τὸ λοιπὸν ἀνέσεισε τὰ πλήθη I, 615. τοὺς Συρακ. ἀνασείων 646.
'Ανασκολοπίζω τοῖς θεοῖς I, 355.
'Ανάστασις. μετὰ τὴν Δρυόπων ἀνάστασιν *post eversionem eorum* I, 282. ὑπὲρ ἀναστάσεως ἀγωνιᾶτε 582.
'Ανάστατος. βουλόμενος τοὺς Ἕλληνας ἀναστάτους ποιῆσαι I, 403. οὐδεμίαν τῶν πόλεων ἀνάστατον ποιῆσαι 427.
'Ανασταυρῶ I, 684. ληφθεὶς ἀνεσταυρώθη 113.
'Αναστέλλω. ἀναστεῖλαι τῆς ὁρμῆς τοὺς πολίτας II, 124. ἀναστεῖλαι τὴν διαφθορὰν I, 486. ἀναστειλάμενοι τοὺς χιτῶνας 78. ἀναστέλλουσι τὴν γῆν II, 223.
'Ανάστημα βασιλικὸν II, 389. ἀναστήματα *colles* I, 128. 363. μεγάλοι τοῖς ἀναστήμασι *muli* 343.
'Αναστομόω. 'Αράβιος κόλπος ἀνεστόμωται εἰς τὸν ὠκεανὸν I, 205.
'Αναστροφή. οὐ γὰρ ἔσχεν ἀναστροφὴν προσδέξασθαι τοὺς &c. II, 300. ἀναστροφὴν δοῦναι I, 295. 603.
'Ανασύρεσθαι *vestem adducere*. Καὶ δεικνύουσιν ἀνασυράμεναι τὰ γεννητικὰ μόρια I, 96.
'Ανασχίζω. τῶν δὲ τοῖς ὀδοῦσιν ἀνασχιζομένων I, 133.
'Ανατάσσω. ἀνατάξασθαι τὴν πρὸς Δηλίους εὔνοιαν καὶ συγγένειαν I, 159. τοῖς δὲ Λυκτίοις ἀνατάξασθαι τὴν πατρίδα II, 131.
'Ανατατικοὶ καὶ ἀπειλητικοὶ I, 354.
'Ανατείνω. τοῖς θεοῖς ἀνατείναντες τὰς χεῖρας I, 664. ἀνατεταμέναι εἰκόνες 98. ἀνετείνατο τῷ Θηραμένει τὰς μεγίστας ἀπειλὰς I, 641.
'Ανατέλλω. καρπὸς, ὃς αὐτοφυὴς ἀνατέλλει I, 179. ἀνατέλλων τὰς ἀκτῖνας II, 165. ἡ κατὰ τὸν ἥλιον ἀνατολὴ I, 420.
'Ανατίθημι. τῶν ληφθέντων θηρίων κεφαλὰς ἢ πόδας ἀνατιθέναι τῇ 'Αρτέμιδι I, 268.
'Ανατρέπω. τὴν 'Ασσυρίων ἡγεμονίαν ἄρδην ἀνέτρεψε I, 137. πόλις ἀνατετραμμένη 600. ἀνατραπέντες ταῖς ψυχαῖς I, 428. οἱ μὲν ἀνετράπησαν ταῖς ψυχαῖς II, 414.
'Ανατρέχω. ταχὺ τοῖς βίοις ἀνέδραμον I, 339. ἀνέτρεχον εἰς τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν II, 450. τοῖς χρόνοις ἀναδραμόντες I, 454. ἀνέδραμε ταῖς ἐλπίσι II, 273.
'Ανατροπὴν τῷ βίῳ ἐπιφέρειν II, 99. πρὸς ἀνατροπὴν τυχῶν I, 141.
'Αναφαίρετος οὐσία II, 272. 595.
'Αναφέρω. τὴν εὕρεσιν εἰς τὴν Ἶσιν ἀναφέρουσι I, 53. τοὺς καρποὺς ἀναφέρουσι εἰς τὸ κοινὸν 367. τὰς αἰτίας εἰς τὸ θεῖον ἀναφέρειν II, 40. περὶ πάντων ἀναφέρουσι τῷ βασιλεῖ 34. ἐκ τρίτου προσώπου ἀναφερομένη ἡγεμονία 32.
'Αναφορά. ἀναφορὰν περὶ τούτων ἐποιήσατο ἐπὶ τὸν II, 289.
'Αναφυσάω. ἐπειδὰν ἀναφυσηθῆναι συμβῇ τὴν ἄσφαλτον II, 394. κατ' ἐνιαυτὸν ἐκφυσᾷ ἀσφάλτου μέγεθος I, 160.
'Αναφυσήματα πυρὸς I, 335. Conf. *Platon.* Phaedon. p. 113. B. & *Ariſtotel.* 11. Meteorol. 8.
'Αναχώρησιν ποιούμενος ποταμὸς I, 14.
'Αναψύχω. μόγις ἀπὸ τῆς καταπλήξεως ἀναψυξαμένων II, 627.
'Αν eadem in periodo iteratum I, 557.
'Ανδρομηκὲς βάθος I, 207.
'Ανδρόω. Ὕλλου καὶ τινων ἑτέρων ἀνδρωθέντων I, 301. ἁπάντων τῶν Ἡρακλέους παίδων ἀνδρωμένων *ibid.* ἤδη τὴν ἡλικίαν ἠνδρωμένοι 454. ἀνδρωθέντες ὑπῆρξαν ἀθληταὶ τοῖς σώμασι 63.
'Ανδρωδῶς II, 392.
'Ανέδην & ἀναιδῶς confunduntur II, 110.
'Ανέκδοτος βίβλος I, 8.
'Ανέκλειπτος τροφὴ I, 327.
'Ανεκτὸς. οὐ γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι I, 617.
'Ανεμποδίστως I, 44. 50. 385.
'Ανενόητοι πλοίων I, 189. ἀνενόητοι ἡμέρου τροφῆς I, 12.
'Ανεξέλεγκτος ἀπόφασις I, 49. 'Ιστορία ἀνεξέλεγκτος 300.
'Ανεπαίσθητος χάρις I, 83.
'Ανεπίβατος χώρα II, 390. τοῖς ξένοις I, 78. δυσεπίβατος 80.
'Ανεπικαλύπτως I, 135.
'Ανεπίμικτος ξενικαῖς δυνάμεσι I, 346. ἀνεπίμικτος πλοῦτος 344.
'Ανεπινόητος I, 171.
'Ανεπισήμαντος ἀρετὴ I, 449. ἀνεπισήμαντος τελευτὴ II, 71.
'Ανέργαστος λίθος I, 654.
'Ανερίθευτος μαρτυρία, *de quo nulla rixa eſt.* I, 83.
'Ανεσις. ἀνέσει καὶ παιδιᾷ πλείστῃ χρώμενοι I, 154. εἰς ἄνεσιν τρέπονται 44. ζῶντες ἐν ἀνέσει καὶ τρυφῇ II, 565. πρὸς ἄνεσιν εὔθετος I, 22.

'Ανέτοιμος I, 506.
'Ανήκεςα κακὰ II, 592. πάσχειν ἀνήκεςα 593.
'Ανήκω. τὰ ἀνήκοντα πρὸς ἡδονὴν I, 44. πρὸς πόλεμον 157. πρὸς εὐσέβειαν καὶ εἰρήνην ἀνήκοντα II, 130. ἀνήκοντες πρὸς ἀρετὴν ἔπαινοι 81. ἀνήκοντα πρὸς ἀνθρωπίνην δίαιταν 70. ἀνήκει ἐπὶ ςαδίους ἑξακισχιλίους 36.
'Ανετικὸς. ἐσθῆσιν ἀνετικαῖς καὶ κατὰ τὴν μαλακότητα τρυφεραῖς χρῆσθαι I, 250.
'Ανθηρὰ πρόσοψις & διάθεσις I, 332. 345.
'Ανθιναὶ ςρωμναὶ 363. ςολὴ ἀνθινὴ II, 539.
"Ανθιπποι II, 339.
'Ανθίςημι. ἐπαγγειλάμενος ἀντιςήσειν τὴν τιμὴν II, 580.
'Ανθομολογεῖσθαι τὰς ἀρετὰς τοῦ βασιλέως I, 81.
'Ανθρηδὼν ex veſparum genere II, 218.
'Ανθρωπόμορφος II, 543.
"Ανθρωπος. μακρόβιος ὡς κατ' ἄνθρωπον crocodilus I, 41. μειζόνως ἢ κατ' ἄνθρωπον II, 90. μηδὲν ὑπὲρ ἄνθρωπον πράξηται I, 557. ὑπὲρ ἄνθρωπον πάσχειν I, 726. τιμωρία ὑπὲρ ἄνθρωπον II, 566. μηδὲν ἄνθρωπον ἐπιτηδεύειν II, 510. ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐχρήσατο τοῖς εὐτυχήμασι II, 582.
'Ανθρώπινος. ἀνθρώπινα φρονεῖν ἐν τοῖς εὐτυχήμασι II, 571. λογισμὸς τῶν ἀνθρωπίνων 566.
'Ανθρωπίνως. κάλλιόν ἐςι τοῦ νικᾷν τὴν νίκην ἐνεγκεῖν ἀνθρωπίνως I, 556. ἀνθρωπίνως χρήσασθαι τοῖς πολεμίοις I, 424. ἀνθρωπίνως φέρειν τὴν εὐτυχίαν I, 69.
'Ανίημι. μυθολογοῦσι τὰς Νύμφας ἀνεῖναι θερμὰ λουτρὰ I, 268. ἀνῆκε τὴν ὗν 279. τῆς νόσου τῆς λοιμικῆς ἀνειμένης I, 517. τὰς κώμας ἀνειμένας II, 186. τέμενος ἀνῆκαν 478. εἰ ἀνεῖσθε τοῖς θυμοῖς I, 563. ἀνειμένῳ ἀδίκῳ πολέμῳ II, 624. ἀνειμένη πέτρα I, 181. εἶναι ἐκ φύσεως ἀνειμένην 238. ἀνέντες μυλάδοσον 43.
'Ανίςημι. πρὸς 'Αιτωλοὺς ἀνεςήσατο πόλεμον I, 435. εὐς ἀντεῖλεν ἀνέςησε 77.
'Αννιβαϊκοὶ καιροὶ I, 118.
'Ανοδίᾳ τὴν ὁδοιπορίαν ἐποιήσατο II, 321. ἀνοδίᾳ πορευόμενος 393.
'Ανοίγειν τὰ ἐμπόρια I, 78.
'Ανοίκειος. οὐκ ἀνοίκειον ἡγούμεθα διελθεῖν I, 224. καὶ τῆς ὑποκειμένης ἱςορίας ἀνοίκειον 492.
'Ανοικοδομέω. ἀνοικοδομεῖν τὰ τείχη I, 434. πύλας, ἃς ἀνῳκοδόμησαν, ταύτας ἐξῳκοδόμησε 420. καὶ τὴν χώραν ἀνοικοδομήσας II, 54.
'Ανολυμπιάδες II, 63.
'Ανομβρία I, 34. ἄνομβρος χώρα 14.
'Ανόμημα II, 596.
'Ανόνητος δωρεὰ I, 215.
'Ανταπάγω I, 598.
'Ανταύγεια τῆς χιόνος II, 224.
'Ανταυγὴς χιὼν II, 223.
'Ανταποδίδωμι. τὸ πνεῦμα τῇ φύσει ἀνταπέδωκαν I, 207.
'Ανταπόδοσις II, 526. 527.
'Αντεκκόπτειν τὸν δράσαντα I, 489.
'Αντεξάγω I, 593.
'Αντέχω. ἀντέχεσθαι τῆς ἐκβάσεως. I, 116. τοὺς ἀντεχομένους φονεῦσαι 292. ὅτι ἐν αὐτοῖς τὰς ἐλπίδας ἀντέχουσι II, 338. μόγις ἀνέξειν τῷ πολέμῳ 427. ἀντέχεσθαι τῆς παρθενίας I, 240. ἀντέχεσθαι τῆς Ἰταλίας 336. τῆς βοηθείας ἀντείχετο II, 235. ἀντέχεσθαι τῶν ἐλπίδων I, 138. ταῖς ἐλπίσιν ἀντέχειν 140. ἀντέχονται ἐπὶ πολὺ τῆς μαντικῆς 142. ἔγνωσαν ἀντέχεσθαι θαλάττης 716.
'Αντιβαίνω. ἐθάῤῥησαν τοῖς ἁπάντων δόγμασιν ἀντιβαίνειν II, 32.
'Αντιγράφω I, 87.
'Αντιδοξέω. περὶ τῶν μεγίςων θεωρημάτων ἀλλήλοις ἀντιδοξοῦντες I, 143.
'Αντίδοσις. αἰχμαλώτων ἀντίδοσιν ποιήσασθαι I, 522. ἀντιδόσεις φορτίων I, 166.
'Αντιλαμβάνω. ὥςε δοκεῖν τὸ θεῖον ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν Ἑλλήνων I, 414. ἀντιλήψεσθαι τῆς ἐλευθερίας 678. διόμενοι τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι 544.
'Αντίληψις βοηθείας I, 36. ἀντίληψις πόνου καὶ ἡδονῆς 184.
'Αντιμνηςεύσαντες II, 550.
'Αντόπτος I, 167.
'Αντίπαις τὴν ἡλικίαν II, 111. 148.
'Αντιπάσχω. ἀντιπεπονθότος τοῦ κατὰ μεσημβρίαν ἀέρος τῷ πρὸς ἄρκτους II, 262. ἀντιπεπονθὼς ταῖς ὥραις I, 49.
'Αντιπέραν. ἡ ἀντιπέραν ἤπειρος I, 398. ἡ ἀντιπέραν τῶν νήσων ibid.
'Αντιπερισπάω. βουλόμενοι τὸν 'Αντίπατρον ἀντιπερισπάσαι II, 286. ἀντιπερισπάσειν τὸν σπαραγμὸν I, 204.
'Αντιπερισπασμὸν ποιεῖν I, 681.
'Αντιποιεῖσθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας 436.
'Αντιπολεμέω I, 150.
'Αντίπολις I, 466.
'Αντιπράττω. τὴν τύχην λαβὼν ἀντιπράττουσαν II, 69. φανερῶς τὸ δαιμόνιον ἀντιπράττει τοῖς &c. 696.
'Αντιπρόσωπος ῥύσις I, 300. ἀντιπρόσωποι ῥύσεις ποταμῶν II, 260.
'Αντίπρωρος. ναῦς ἀντιπρώρους ἔςησαν I, 510. ἀντίπρωροι τοῖς πολεμίοις 580.
'Αντίσπασμα II, 468.
'Αντίςαθμος τῆς κεφαλῆς χρυσὸς I, 352. Vid. *Sophocl.* Elect. v. 572.
'Αντίσπαστα II, 471.
'Αντιτάσσω. μηδένα καθάπερ πρὸς πολέμιον ἀντιτάσσεσθαι I, 242. ἀντιτεταγμένα τῇ βίᾳ τοῦ ῥεύματος II, 235. πάσαις ταῖς τῆς φύσεως ἐπιθυμίαις ἀντιταξάμενος II, 586.
'Αντιφορτίζω. τὸν ἐκ τῆς Λιβύης ἀντιφορτιζόμενοι πλοῦτον I, 606.
'Αντοικοδομέω II, 139.
'Ανυδρία I, 35.
'Ανυπέρβλητος φιλοτιμία I, 585. ἀνυπέρβλητος σπουδὴ I, 521. παρασκευὴ ἀνυπέρβλητος 617. ἀνυπέρβλητον πλῆθος II, 134. 139.
'Ανυπευθύνως I, 80.
'Ανυπόδετος I, 91. τοῖς ἀνυποδέτοις φλυκτίδων γινομένων 199.
'Ανυπομόνητος. δριμύτης ἀνυπομόνητος I, 196. τοῖς πίσιν εἰληφόσι ἀνυπομόνητα 199. δυσωδία ἀνυπομόνητος II, 355.
'Ανύποπτος. πρὸς τέκνου γένεσιν ἀνύποπτος I, 275. ἀνύποπτον ἑαυτὸν ἐποίει τῆς ἀποςάσεως II, 294.
'Ανυπόςατος. ἐπιφάνεια ἀνθρωπίνῃ φύσει ἀνυπόςατος I, 131. ἡ ἐν τοῖς ἀγῶσι ἀνυπόςατος δεινότης II, 194. ἀλκὴ ἀνυπόςατος 309. ταῖς ῥώμαις ἀνυπόςατοι 349. Adde *Lesbonact.* p. 170. *Lucian.* Jov. Tragoed. C. 40.
'Ανύω. ὥςε μηδὲν ἀνύειν τοὺς ἀπολέγοντας I, 196. τῶν ἔργων ἀνυομένων 435.
"Ανω. οἱ ἄνω τόποι τῆς 'Ασίας I, 299. ἡ ἄνω Συρία II, 286. αἱ ἄνω σατραπεῖαι 287. τὰ ἀνωτέρω μέρη I, 48. οἱ ἄνω Κελτοὶ 351.
'Ανωμαλία τῆς τύχης II, 427. ἀνωμαλία κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον II, 302.
'Ανώνυμος *cui nullum nomen* I, 15.
'Ανωφερὴς I, 10. ἀνωφεροῦς οὔσης τῆς φύσεως *ibid.*
'Αξενία τῶν ἐγχωρίων I, 78.
"Αξενος πόντος I, 285.
'Αξία. κατ' ἀξίαν I, 84. ἀξία τοῦ ἀδικήματος 87.
"Αξιοι λόγου ἄνδρες *viri egregii* I, 5. ubi Not. Adde *Ariſtotel.* Rhetor. II, 24. ὅτι οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες οὐ χρημάτων, ἀλλὰ λόγου εἰσὶν ἄξιοι. ἱερὸν ἀξιόλογον 18. πόλεις ἀξιόλογοι 22.
'Αξιοπιςία I, 243.
'Αξιόχρεως δύναμις I, 455.
'Αξιόμαχος I, 114. 497.
'Αξιόω. πολλοὺς τῶν ςρατηγῶν τιμωρίαις ἠξίωσε II, 243. μεγάλης ἀποδοχῆς ἀξιούμενος I, 61.
'Αξίωμα. οἱ ἐν ἀξιώματι κείμενοι II, 572. ἄνδρες ἐν ἀξιώμασιν ὄντες II, 360. 361. μεγάλοι τοῖς ἀξιώμασι 362. 531. 572. οἱ ἐν ἀξιώματι II, 531.
'Αοίκητοι τόποι I, 32. πόλις ἀοίκητος 453.
"Αορνος ſive ἄορνις πέτρα II, 226.
'Απαγγελία & ἐπαγγελία inter ſe permutantur 246. ἡ τῶν χρόνων ἀπαγγελία *ibid.*
'Απαγριόω. ἔχοντες ἀπηγριωμένην χώραν I, 242. πρὸς τοὺς ἰδίους ἀπηγριώθησαν II, 292.
'Απαθανατίζω. ἀπαθανατίζοντες τὴν Σεμίραμιν *in numerum immortalium referentes* 134. Γέται, οἱ ἀπαθανατίζοντες, *qui animas immortales ſtatuunt* I, 105. ἀπαθανατι-

ζόμενοι τῇ δόξῃ 253.
Ἀπαθεῖς ἄνθρωποι, οἱ ἄληψιν ἔχοντες καὶ ἀπαθῆ φύσιν I, 187.
Ἀπαίδευτος I, 5.
Ἀπαιδία I, 563.
Ἀπαιθύσσω. σχηματισμὸς λαμπάδος ἀπαιθυσσομένης I, 165.
Ἅπαξ ἀῤῥένων I, 279. ἅπαξ δὲ 307.
Ἀπαιτέω. λόγον ἀπαιτῆσαι ἀπὸ τοῦ ἐκστρατεύοντος I, 454. ἀπαιτοῦντες τὸν ἐπίτροπον τῶν διῳκημένων *ibid.* καὶ λόγον τοὺς κεχειρικότας ἀπῄτουν II, 125.
Ἀπαλλαγὴ κακῶν I, 305.
Ἀπαλλάττω. κακῶς ἀπαλλάττουσιν ὑπὸ τῆς ἐνδείας I, 190. ἀπήλλαξε τῆς νόσου τὸν Ἀλέξανδρον II, 183. ἀπαλλάξαι τῆς δεσποτείας τοὺς Ἀθηναίους II, 98. ὅταν ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν τοῦ ζῇν I, 170. τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι 305. τῆς βαρείας ἀνάγκης 694.
Ἀπαλλότριος I, 461.
Ἀπαλλοτριόω. χώρα πρὸς ἀμπέλου φυτείαν ἀπηλλοτριωμένη I, 242. παντελῶς ἀπαλλοτριωθῆναι 441.
Ἁπαλὸν πῦρ I, 192.
Ἀπανάλωσις I, 50.
Ἀπανθρωπότατος τόπος I, 209. ἀπανθρωπότατα μέρη *ibid.*
Ἀπαντάω. τῶν πραγμάτων κατὰ νοῦν αὐτῷ ἀπηντηκότων II, 380. ἀπαντᾷν ἐπὶ θερισμὸν I, 43. πικρῶς ἀπαντήσας τοῖς ξένοις 287. περὶ τῶν μελλόντων ἀπαντήσεσθαι κατὰ τὸν βίον 92.
Ἀπάντησις. τῷ Εὐμένει ἀπάντησιν ἐποιήσαντο II, 301.
Ἀπάντων & ἀποστάντων vocabula permutantur II, 285.
Ἀπάντων & ἀπαντώντων confunduntur voces I, 447.
Ἀπαραίτητος ἐν ταῖς ἐπιτιμίαις I, 567. ἀπαραίτητος τιμωρία 560. 562. θηριώδεις καὶ ἀπαραίτητοι 559.
Ἀπαρακαλύπτως II, 453.
Ἀπαράλλακτος πρόσοψις *prorſus ſimilis* I, 102. Ita τῆς δόξης τοῦ πατρὸς ἀπαράλλακτος εἰκὼν in fidei formula Arianorum apud *Athanaſ.* de Synod. p. 736. vide *Gothofred.* ad Philoſtorg. II, 16.
Ἀπαρασκεύαστοι τοῖς ὅλοις I, 679.
Ἀπαράσκευος I, 526. 569.
Ἀπαρατηρήτως II, 435.
Ἀπαρεγχειρήτως I, 322.
Ἀπαρτίας I, 47.
Ἀπαρόδευτοι κρημνοὶ II, 212.
Ἀπαρτάω. μακρὰν ἀπ' ἐκείνων τῶν τόπων ἀπηρτημένα. i. e. *disjuncta* I, 237. τοσοῦτον ἀπηρτημένοι τοῖς χρόνοις *Dionyſ.* T. II. p. 177. τὰ προσήκοντα μακρὰν ἀπήρτητο II, 186. μακρὰν ἀπηρτημένης τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως II, 430.
Ἀπαρτίζειν τὴν περίοδον I, 25. ἀπαρτίζειν τὸν ἐνιαυτὸν *ibid.* ἀπαρτίζεσθαι τὸν ἐνιαυτὸν τέτταρσι μησὶ I, 30.
Ἀπαυχενίζω. ἀλλήλους τοῖς ξίφεσιν ἔσφαζον ἀπαυχενίζοντες II, 529.
Ἀπειθέω. τὰ σκάφη τοῖς οἴαξιν ἠπείθει I, 577. ἀπειθεῖν τοῖς νόμοις I, 388.
Ἀπεῖπον. τὴν ἐπιμέλειαν ἀπείπατο II, 286. Θέτταλος ἀπείπατο τὴν τυραννίδα II, 557.
Ἀπειραγάθως II, 32.
Ἀπείρατος κακῶν διδασκαλία I, 1. ἀπείρατος ἀῤῥωστίας II, 244. ἀπείρατος τῶν ἀφροδισίων I, 227.
Ἀπελπίζω. μηδὲ πρὸς ἑαυτὸν ἀπελπίσας II, 462. ἤλπιζε τούτους ἀπελπιεῖν αὐτῆς τὰ πράγματα II, 356. ἀπελπίσαντες περὶ τῆς νίκης I, 139. & οἱ ἀπηλπικότες τὰ πράγματα *ibid.* τοῦ ζῇν ἀπελπίσας 433. τελέως ἀπήλπιστο τὰ τῆς δυναστείας 645. ἀπελπίζειν τὸ ζῇν II, 243.
Ἀπηργυρωμένως I, 92.
Ἀπεριγένητον πάθος *quod ſuperari non poteſt* I, 196.
Ἀπερίγραπτος μαρτυρία I, 83.
Ἀπερίσπαστος πόλεμος II, 167. 544.
Ἀπεχθὴς βίος II, 355.
Ἀπήνη τετράκυκλος II, 600. ἀπήνη πολυτελέσι παραπετάσμασι κεκοσμημένη I, 447.
Ἀπηνὴς φύσις II, 553.
Ἆπις Oſiridi ſacratus ſicuti & Μνεῦις I, 25.
Ἀπιστόω. ῥιζῶν δυνάμεις ἀπιστούμεναι I, 289.
Ἀπιστία. ἡ ἰδία τούτου ἀπιστία II, 412.
Ἄπιστος. κατὰ τὸ πλῆθος ἄπιστα I, 42. χάλαζα ἄπιστος τὸ μέγεθος 51. ὄντα ἄπιστα τῷ πλήθει 92. ἄπιστος τῷ μεγέθει 61.
Ἄπλετος & ἄπλατος promiſcue ponuntur I, 161. ἄπλατος τερέβινθος & ἄρκευθος ἄπλατος *ibid.* ἄπλετον ὕδωρ 360.
Ἄπλοος. καὶ τῶν ἄλλων πολλὰς ἄπλους ἐποίησε I, 511. ἄπλους θάλαττα II, 85.
Ἁπλότης τῆς τροφῆς I, 186. ἁπλότης τῆς ψυχῆς 383.
Ἁπλοῦς τὴν ψυχὴν καὶ ἄκακος 602. ἁπλᾶ τοῖς ἤθεσιν I, 347.
Ἀπό. ἡ ἀπὸ τῆς μητρὸς εὐγένεια I, 326. ἡ ἀπὸ τῶν ἐγχωρίων εὐσέβεια *ibid.* ὄμβρος ἀπὸ Διὸς 249. αἱ ἀπὸ τῆς μητρυιᾶς ἐπιβουλαὶ I, 290. φυγόντα τὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς φόνον I, 298. ἀπὸ τοῦ δικαίου τιμωρία II, 434. ἡ ἀπὸ τοῦ πυροῦ τροφὴ I, 83. ἀπὸ τῶν ἐμψύχων *ibid.* οἱ ἀπὸ Βοιωτίας καὶ Πελοποννήσου 213. μάχη ἀπὸ ξίφους I, 352. ἀφ' ἵππου ἀκοντίζειν I, 222.
Ἀπὸ & ἐπὶ confunduntur I, 203.
Ἀπὸ & ὑπὸ I, 289.
Ἀποβαίνω. ἀνέλπιστοι ταῖς τόλμαις ἀποβαίνουσι I, 85, τὸ ἀποβησόμενον 283.
Ἀπόβασις ἐπὶ τὴν χώραν I, 36.
Ἀποβιβάζω. ἀποβιβάσας τοὺς στρατιώτας I, 450.
Ἀποβλέπειν εἰς ἐλπίδας II, 335.
Ἀπόγαιος & ἀπόγειος ἄνεμος I, 214.
Ἀπογινώσκω. καὶ τῆς σωτηρίας ἀπέγνωσαν I, 119. ἀπεγνωκότες εἰς τέλος τὴν σωτηρίαν 207. ἀπογνοὺς τὰ καθ' αὑτὸν 283. ἀπεγνωσμένοις πάθεσι συνεχόμενοι 381.
Ἀπογλαυκόω I, 192.
Ἀπογλυκαίνω I, 49.
Ἀπόγονοι τοῦ βασιλέως I, 54.
Ἀπογράφω. ἐκήρυξαν ἀπογράφεσθαι τοὺς &c. I, 525. ἀπογράφεσθαι πρὸς τοὺς ἄρχοντας I, 88. ἀπογράφεσθαι πρὸς τὸν ἀρχιφύλακα 90. ἐθελονταὶ πρὸς τὴν μάχην ἀπεγράφοντο II, 303. οὐδεὶς ἀπεγράψατο πρὸς τὴν στρατείαν II, 105.
Ἀποδείκνυμι. Θῆκαι ἀποδεδειγμέναι *paratae*, *deſtinatae* I, 103. ἀποδεδειγμένος τῆς Συρίας ἔπαρχος 117.
Ἀπόδειξις. μήτε ἀποδείξεως φερομένης μηδεμιᾶς I, 34.
Ἀποδέχομαι. ὑπῆρχεν ἀποδεδεγμένος εἰς τὴν πόλιν II, 435. ἀποδεχόμενος ὡς θεὸν I, 21.
Ἀποδημεῖν εἰς Αἴγυπτον I, 78.
Ἀποδίδωμι. τὰς ὑπὲρ τῆς νίκης εὐχὰς ἀποδοῦναι I, 625. ὁ ἀποδόμενος τὸν Ἡρακλέα 276. τὴν πορφύραν ἀπέδοντο πολλῶν ταλάντων II, 117.
Ἀποδοχῆς τυγχάνειν τῆς μεγίστης I, 157. μετρίας αὐτὸν ἀποδοχῆς τυγχάνειν &c. I, 134. μεγάλης ἀποδοχῆς τὴν Μήδειαν ἀξιοῦντες 295. ἀποδοχὴ τῶν αὐλῶν 228. ὃ τυγχάνει διαμένον ἐν ἀποδοχῇ 317.
Ἀποδύω. ἀποδύντες ἐπὶ φιλοσοφίαν I, 143.
Ἄποθεν. οὐκ ἄποθεν τῆς πόλεως I, 609. οὐκ ἄποθεν δὲ II, 409. ταύτης οὐκ ἄποθεν I, 116.
Ἀποθεόω. μετὰ τελευτὴν ἀποθεωθῆναι I, 225.
Ἀποθεωρέω. τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἀποθεωρῶν II, 351. ἀποθεωροῦντες τὸ ἀποβησόμενον I, 283.
Ἀποθηριόω. ἀποθηριωθεὶς τὴν ψυχὴν II, 167. ἀπεθηριώθησαν οἱ δοῦλοι πρὸς τοὺς κυρίους 600.
Ἀποθηρίωσις ἔχειν πρός τινα II, 603.
Ἀποθησαυρίζω. παντὸς καρποῦ πλῆθος ἀποθησαυρίζουσι I, 363. τὰ κρέα εἰς ἅλας συνθέντες ἀποθησαυρίζουσι 197.
Ἀποθησαυρισμὸς πολυχρόνιος I, 195. χρήσιμα (τῶν ὡραίων) πρὸς ἀποθησαυρισμὸν 239.
Ἀποθλίβω. ἀπὸ τοῦ βότρυος ἀποθλιβόμενος οἶνος I, 231. ἀποθλίβειν *ibid.*
Ἀπόθλιψις τῶν βοτρύων I, 232.
Ἀποικία. ἀποικίας φασὶν Αἰγύπτιοι ἐκπέμψαι πλείστας I, 34. ἀποικία Αἰγυπτίων *quae in Aegyptum fuit miſſa* I, 176.
Ἄποικος. διαμείναντες τοῦ νομίμου παρὰ τοῖς ἀποίκοις I, 64.
Ἀποκαθίστημι. ταῖς πόλεσιν ἀποκαθιστᾶν τὴν ἐλευθερίαν II, 367. 369. ἀποκατασταθῆναι τὸν ἱκέτην τῷ θεῷ I, 439.
Ἀποκαλύπτω. φανερῶς ἀπεκαλύψατο πρὸς τὸν πόλεμον II, 208. ἀποκαλύψασθαι πρὸς τὴν ἐπιβολὴν 276.

Ἀποκατάστασις τῶν ἄστρων I, 159. τὰ ἄστρα τὴν ἀποκατάστασιν ποιεῖται 501. ἀποκατάστασις *restitutio in integrum* II, 430.

Ἀπόκειμαι. οἷα ἔχων τούτοις ἀποκείμενος ἔλεος I, 565. ἀποκειμένη καὶ παλαιὰ φύσις 214.

Ἀποκείρω. δὶς ἀποκαρέντα πρόβατα I, 43.

Ἀποκλείω. θεωροῦντες αὑτοῖς τὴν σωτηρίαν ἀποκεκλεισμένην I, 552. 556. ἀποκλεισθέντες τῆς ἐπανόδου I, 140.

Ἀποκλύζω. ἀποκλύσασθαι τὰς τῶν φαρμάκων δυνάμεις I, 294.

Ἀποκνίζων ἀπὸ τῶν τυρῶν I, 116.

Ἀποκοπαὶ χρεῶν II, 324.

Ἀποκόπτω. τὸν ἔλεον ἀποκόπτειν I, 560. σπεύδων ἀποκόψαι τὴν καταφυγὴν II, 291. ἀποκοπείσης τῆς ἀγορᾶς 484.

Ἀπόκρημνος πέτρα I, 321.

Ἀποκρούω. ἀπεκρούσθησαν εἰς τὰς ναῦς I. 507. στρατεύσαντες ἐπὶ Ναύπακτον ἀπεκρούσθησαν 519.

Ἀποκυβεύω. μὴ προπετῶς ἀποκυβεῦσαι περὶ τῆς βασιλείας II, 182.

Ἀπολαμβάνω. ὀλίγον χρόνον ἀπολαβεῖν τῇ γραφῇ I, 542. τὰς προσηκούσας εὐεργεσίας ἀπολαμβάνειν I, 508. τὰς χώρας ἀπολαμβάνειν παρὰ τῶν — 565. ἐν μέσῳ ἀπειληφότας τὰ σκευοφόρα II, 348. τὰ τέκνα εἰς μέσον ἀπέλαβον 225.

Ἀπόλαυσις καὶ τρυφὴ I, 423. 447.

Ἀπολέγω I, 296. ἀπέλεξεν τοὺς ἀρίστους II, 296.

Ἀπολείβω. μέλι ἀπολείβειν II, 218.

Ἀπόλειμμα I, 56.

Ἀπολείπω. μικρὸν ἀπολείποντα τῶν μυρίων I, 117. μικρὸν ἀπέλιπε τῶν ἑκατὸν μυριάδων 118. ἀπολειπόντων αὐτοὺς τῶν ἐφοδίων 95. ἀπολιπεῖν ὑπερβολὴν ἑτέροις I, 56. 76.

Ἀπολογίζω. καὶ ἀπελογίσατο τοῖς τοῦ Περσέως πρεσβευταῖς II, 623.

Ἀπολογισμός. τῶν πεπιστευμένων ἀποδοῦναι τὸν ἀπολογισμὸν I, 502.

Ἀπόλλυμι. πολλοὺς αὐτῶν ἀπόλλυσθαι I, 12.

Ἀπολλώνιον *templum Apollinis* I, 651.

Ἀπόλυσις τιμωρίας I, 63. 93. ἀπόλυσις τοῦ βίου II, 293.

Ἀπολύω. νόμος διδοὺς ἐξουσίαν τῇ γυναικὶ ἀπολύειν τὸν ἄνδρα I, 490. τὰ πλήθη τοῦ στόλου ἀπολύεται 96. καὶ τοὺς προτέρους ἀπέλυσεν εἰς τὰς πατρίδας 135. Δέξιππον ἀπέλυσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα 619. ἀπολελυμένοι πάσης λειτουργίας I, 32. ἀπολελυμένοι τῶν ἔργων 43. ὁ λαὸς ἀπολύεται τῆς ἀγωνίας 44. ἀπολελυμένος τῆς στρατείας II, 247. ἀπολυθεὶς τῆς μανίας I, 257. ἀπολύεσθαι τοῦ δανείου 90. τῶν κινδύνων ἀπέλυσε τὸν Βέλεσυν 141. ἀπολύονται τοῦ ζῆν προθύμως 189. πάντας ἀπέλυσε τοῦ χρέους 62.

Ἀπολυτρόω *accepto pretio dimitto*: Μεναλίππην ἀπελύτρωσεν, τὸν ζωστῆρα ἀντιλαβὼν I, 262. τοὺς αἰχμαλώτους ἀπελύτρωσαν τοῖς Σπαρτιάταις 560. 587. ὡς πολλῶν χρημάτων ἀπελύτρωσε τοὺς ἱερεῖς II, 122.

Ἀπομαρτύρομαι. ἀπεμαρτύρατο πάντας ἀνθρώπους καὶ θεοὺς II, 574.

Ἀπομερίζω I, 561.

Ἀπομίμημα I, 122.

Ἀπόμισθος. τοὺς μισθοφόρους ποιῆσαι ἀπομίσθους II, 247.

Ἀπονεκρόω. τῶν ἀκρωτηρίων αὐτοῖς ἀπονενεκρωμένων I, 663.

Ἀπονέμω. ἀπονέμουσι τὸ πρωτεῖον I, 421. ἀπένειμε τοῖς Μακεδόσιν εὐκλήρημα II, 267.

Ἀπονενοημένως I, 595. 683.

Ἀπονοέομαι II, 225.

Ἀποξενοῦσθαι I, 215. Conf. *Sophocl.* Elect. v. 777.

Ἀποξύω. τὸ τοῦ χάρακος ἀπεξυσμένον I, 632.

Ἀποπίπτω. μὴ ἀποπίπτωμεν τῶν ἀναγκαιοτέρων I, 609. ἀποπεσὼν τῆς ἐπιβολῆς II, 165.

Ἀποπλανᾶσθαι τῆς οἰκείας ἱστορίας I, 145.

Ἀπόπλυμα τιτάνου I, 351.

Ἀπορέω. οὐ μετρίως ἠποροῦντο II, 461. ἀπορούμενος ὕδατος καὶ τῶν ἐπιτηδείων II, 393.

Ἀπορίᾳ ἀπορίαν λύειν I, 45.

Ἀποῤῥηγνύω. I, 350.

Ἀπόῤῥησις τοῦ γάμου II, 616.

Ἀπόῤῥητος. ἐν ἀποῤῥήτοις & δι' ἀποῤῥήτων I, 24. II, 247. 288.

Ἀποῤῥῶγες πέτραι I, 128. ἀποῤῥῶγος τῆς πέτρας οὔσης II, 730.

Ἀποσαλεύειν II, 460.

Ἀποσεμνύνω. ἀποσεμνύνοντες αὐτοῦ τὰς πράξεις I, 158. ἀποσεμνύνουσι τὰς θεὰς 323.

Ἀποσκευάζω. εἰς τὴν Ἰταλίαν τὴν κτῆσιν ἀποσκευάζεσθαι I, 615.

Ἀποσκευῆς πάσης ἐκυρίευσεν I, 731. & 288. ἀποθέσθαι τὰς ἀποσκευὰς εἰς τὴν Πέτραν II, 393.

Ἀποσκήπτω. τὴν ὀργὴν ἀπέσκηψεν εἰς ἄνδρας &c. I, 625. ἀποσκηψάτω τὴν τιμωρίαν εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας I, 81. ἀπέσκηψεν εἰς ὠμότητα τυραννικὴν II, 592.

Ἀποσπάω. μακρὰν ἀποσπᾶσθαι τῆς Καρχηδόνος II, 450. πολὺ τῆς τάξεως ἀπεσπάσθαι 207.

Ἀποστατέω II, 296.

Ἀποστενόω I, 204.

Ἀποστολὴ νεῶν εἰς Φοινίκην I, 573.

Ἀποστρογγυλίζω I, 648.

Ἀποστρέφω. ἀποστρέψαι τὸν πόλεμον εἰς τὴν Μακεδονίαν II, 164. ἀπέστρεψε τὸν ποταμὸν I, 280.

Ἀποστροφὴ *de salute & perfugio* I, 207.

Ἀποσύρω. τὰς ἐπάλξεις ἀπέσυρε II, 442.

Ἀποσφενδονάω. λίθους ἀποσφενδονᾷ πρὸς τοὺς διώκοντας I, 162.

Ἀποτέλεσμα. ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων οὐ χρὴ κρίνειν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας I, 412. ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων φανερὸν ἐστι I, 100.

Ἀπότευγμα I, 1. *Cicero* IX. Fam. 21. *Alciphr.* I, 31.

Ἀποτομὰς πέτρα I, 321. ἀποτομάδες πέτραι 127.

Ἀποτομία τῶν νόμων I, 488. ἀποτομία τῆς ἀποκρίσεως II, 620.

Ἀπότομος πέτρα I, 189. τὸ τῶν νόμων ἀπότομον 87. ἀπότομον φῶς καὶ πυρῶδες 216. ἀπότομος νόμος 169. φοβηθῆναι τὸ ἀπότομον τοῦ πατρὸς I, 380. τὸ ἀπότομον τῆς τιμωρίας I, 75.

Ἀποτρέπω. ἀποτρέπειν τῆς πράξεως I, 307. ἀποτρέπειν τῆς ἐπὶ κακίαν ὁρμῆς 4.

Ἀποτρίβω. τὰς μὲν φρουρὰς ἀπετρίψατο II, 7. τὸν μὲν πόλεμον ἀπετρίψατο II, 291. παραδόξως ἀποτετριμμένοι τοὺς πολεμίους II, 55. πᾶσαν ῥᾳστώνην καὶ σχολὴν ἀποτριψάμενος II, 615.

Ἀποτροπαὶ κακῶν I, 142.

Ἀποτρόπαιοι θεοὶ II, 252.

Ἀποτυγχάνω. θατέρου τῶν καρπῶν οὐκ ἀποτυγχάνουσι I, 149. ἀποτυχόντες τῷ γάμῳ 486.

Ἀποτυφλοῦν τὴν ὅρασιν I, 204.

Ἀποτυχία I, 288.

Ἀπουσία *intertrimentum* I, 183.

Ἀποφαίνω I, 10. ἀπεφήνατο γνώμην I, 556.

Ἀπόφασις τῶν Ἀμφικτυόνων II, 100. ἀποφάσεις ἐν δικαστηρίοις I, 86.

Ἀποφοιβάζω. τὰ μέλλοντα ἀποφοιβάζειν II, 526.

Ἀποχώρησις τοῦ ποταμοῦ I, 43. ἀποχώρησις διὰ τῶν ὅπλων II, 269.

Ἀπραγμάτευτος πόλις *quae vix oppugnari potest* II, 190.

Ἄπρακτος. ἄπρακτον ἔχων τὴν ὑπεροχὴν I, 550. προθυμία οὐκ ἄπρακτος 654. ἄπρακτος ἐκ τῶν ἐμβόλων βία 572. ἄπρακτον ἔχει τὴν ἀλκὴν II, 384.

Ἀπροσδόκητος II, 287.

Ἀπρόσιτος καταφυγὴ II, 392.

Ἀπροσόρμιστος καὶ ἀλίμενος πόλις II, 460.

Ἅπτω. ἀλλήλων ἅψασθαι δι' ἔνδειαν I, 94. γενναιότερον ἅπτεσθαι τοῦ πολέμου 515. ἐπὰν τῆς γῆς ἅψωνται 292.

Ἄπυρος χρυσὸς I, 161. ἄπυρα σιτία II, 346.

Ἀπωθέω. μακρὰν ἀπωσμένος τῶν συμμαχίδων πόλεων I, 686.

Ἀρά. ἐψηφίσαντο ἔξω τὴν ἀρὰν I, 596. ἀρὰς ἔθετο 280. ἀρὰς ἐποιήσατο 304.

Ἀραιοὶ σπόγγοι I, 183.

Ἀραίωμα γῆς I, 48. ἀραιώματα τῆς ὕλης 190.

Ἀραιότης I, 201.

Ἀροτροειδὴς σκήπτρου τύπος I, 176.

Ἀράττω. πάλιν πρὸς τὴν γῆν ἠράττετο II, 228. ἀραττόμενοι πρὸς πέτρας I, 211.

Ἀργέστης ἀπὸ θερινῆς δύσεως πνέων I, 47.

Ἀργὴ γῆ I, 42.

INDEX V. PHRASIUM ET VOCUM

Ἀργὸν πεδίον II, 349. ἀργὸν olim τὸ ταχὺ I, 286. ἀργοὶ παντελῶς 162.
Ἀργυρεῖον I, 359.
Ἀργυρικὴ ζημία I, 491. ἀργυρικαὶ βλάβαι II, 610.
Ἀργυρῖτις γῆ I, 359.
Ἀργυρολογέω. οὐ μόνον τοὺς ἄνδρας ἠργυρολόγησε II, 588.
Ἀργυρώνητος I, 80. II, 596.
Ἀργὼ navis I, 285.
Ἄρδην ἀνῃρημέναι πόλεις I, 674. ἄρδην ἀφανίσαι 388.
Ἀρετὴ χώρας I, 237. θαυμαζόμενος ἐπ' ἀρεταῖς 147. ἀρετῇ ὑπερέχειν τῶν ἄλλων II, 220.
Ἀριθμός. τὸν ἀριθμὸν ἴσα I, 121. τὸν ἀριθμὸν πλείους τῶν χιλίων 64. τὸν ἀριθμὸν ἴσοι τοῖς ἅρμασι 130.
Ἀριστεία. παρεχώρησε τοῦ κατ' ἀριστείαν ἐπαίνου I, 279. ἀριστεύουσα ἐν παρατάξει 158.
Ἀριστεῖον. στέφανος χρυσοῦς ἀριστεῖον Ἀλεξάνδρῳ II, 197.
Ἀριστεὺς I, 351.
Ἀριστοποιεῖσθαι I, 410.
Ἀρκέομαι. τοῖς ῥηθεῖσιν ἀρκεσθησόμεθα I, 12. ἠρκοῦντο προσφερόμενοι γάλα 343. ἀρκεσθεὶς τῷ πρώτῳ προτερήματι II, 28. & 59.
Ἀρκοῦντας I, 79.
Ἁρμάμαξα I, 658.
Ἅρματα δρεπανηφόρα II, 201.
Ἁρματηλατέω I, 306.
Ἁρμογαὶ τῶν λίθων I, 161.
Ἁρμοσταὶ Spartanorum I, 593.
Ἀρουραῖος μῦς I, 196.
Ἁρπάλεια χρήματα & Ἁρπάλεια II, 267.
Ἀῤῥενωπός. τὸ ἀῤῥενωπὸν καὶ δραστικὸν ἀνδρὸς ἔχειν I, 252.
Ἄῤῥητος. πολλὰ δὲ καὶ ἄῤῥητα κατ' αὐτῆς βλασφημήσας I, 131.
Ἀῤῥωστία. αἱ ἐν ἀῤῥωστίαις I, 613.
Ἄρσις τῆς θαλάττης I, 208.
Ἄρτεχος, ἄῤῥεχος II, 435.
Ἀρτάβη II, 475.
Ἄρτι. τῆς εἰρήνης ἄρτι γεγενημένης II, 396.
Ἀρτίζω. ἀρτισάμενος πρὸς τὸ τῆς τύχης ἄδηλον I, 656.
Ἄρτιοι τοῖς σώμασι I, 199.
Ἀρτίπους I, 178.
Ἀρχαϊκὴ ἁπλότης I, 96.
Ἀρχαιρεσία I, 459.
Ἀρχαιολογέω I, 154.
Ἀρχαιολογία I, 8.
Ἀρχαῖος. Ἐξ ἀρχαίων, nimirum χρόνων I, 18. νόμιμον ἐν Κνωσσῷ ἐξ ἀρχαίων εἶναι 393. οἷς ἐξ ἀρχαίων ἐπιβουλεύουσι 678. εἰς τὸν ἀρχαῖον ῥυθμὸν 377.
Ἀρχέγονος τῆς ζώων φύσεως I, 98. ἀρχέγονον σύστασιν ἐν τοῖς νέφεσι λαμβάνοντες βάτραχοι 196.
Ἀρχεῖα ἐκ τῶν δημοσιωτάτων II, 306.
Ἀρχέτυπον. εἶχε τὸ τοῦ πατρὸς ἦθος πρὸς μίμησιν κάλλιστον ἀρχέτυπον II, 586. τοῖς νέοις θαυμαστὸν ἀρχέτυπον II, 554.
Ἀρχὴ σχοινίου μακρὰ I, 108. ἀρχαὶ πολέμων συνίσταντο II, 62. ἀρχαὶ στυπέαι principia vinculorum ſtupeorum I, 42. τῆς ἀρχῆς ἀμφισβητῆσαι 243. διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν 69. ποιησόμεθα τὴν ἀρχὴν 13.
Ἀρχηγὸς ἐμψύχων γένεσις I, 14. ἀρχηγοὶ μεγάλων ἀγαθῶν I, 381. τέχνης ἀρχηγὸς 390. ἀρχηγὸν γενέσθαι τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας 146. ἀρχηγὸς τῆς ὁμονοίας II, 614.
Ἀρχιδικαστὴς I, 58. τὴν ἀλήθειαν ἔχων ἐξηρτημένην ἐκ τοῦ τραχήλου ibid. 86.
Ἀρχικυβερνήτης τοῦ στόλου II, 443.
Ἀρχιπειρατὴς II, 476.
Ἀρχιπρεσβευτὴς I, 513.
Ἀρχιτέκτων τῆς καταλήψεως τοῦ ἱεροῦ II, 130. ἀρχιτέκτων πάντων τῶν κακῶν 570.
Ἀρχιφὼρ I, 90.
Ἄρχοντες *Spartanorum magiſtratus* I, 435.
Ἀρωματίζουσα ὕλη I, 161.
Ἀσάλευτος ἐλευθερία I, 160. ἀσάλευτος εὐδαιμονία 215. ἀσάλευτος αὐτονομία I, 342. ἀσάλευτοι σπονδαὶ 496.
Ἀσέβεια θεῶν I, 613. ἀσεβείᾳ διαφέρων 229.
Ἀσεβεῖν θεοὺς ſine εἰς I, 87. ἀσεβηθέντες θεοὶ 701. τοὺς ἀσεβουμένους ὑπ' αὐτοῦ θεοὺς ἐπικαλοῦντο II, 225.
Ἀσέβημα I, 308.
Ἄσημος φωνὴ I, 11. ἄσημος χρυσὸς καὶ ἄργυρος II, 211. ἄσημον ἀργύριον 353.
Ἄσηπτος κατασκευὴ I, 72.
Ἀσθένεια. βακτηρίᾳ χρώμενος δι' ἀσθένειαν I, 308.
Ἀσθενέω. ὑπὸ μακρᾶς νόσου ἠσθενηκότες I, 214.
Ἀσιαγενὴς ῥαβδοῦχος II, 220. ἀσιαγενεῖς *Scipiones* II, 605.
Ἀσινὴς I, 14.
Ἀσκέω. τὰ περὶ τοὺς πολέμους ἀσκεῖν I, 132. 166. εἰς ταῦτα δὲ ἀσκοῦντες 153.
Ἄσκιοι γνώμονες I, 248.
Ἀσκληπιεῖον II, 352.
Ἀσμένως. προσδεξάμενοι ἀσμένως τοὺς λόγους I, 514. 517. 573. II, 232.
Ἀσόφως I, 142.
Ἀσπαίροντες ἰχθῦς I, 190.
Ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται I, 331.
Ἀσπίδες τετράγωνοι II, 500.
Ἄσπορος σῖτος II, 218.
Ἄστατος τύχη II, 308. ἄστατα τῆς τύχης 594.
Ἀστερισμοὶ *capitis ornamenta* II, 344.
Ἀστεροπὴ & Στεροπὴ eadem I, 229.
Ἀστράπτω. ἀστράπτοντα ὄμματα I, 201.
Ἄστρον Σειρίου I, 22. ἄστρον ὁ κύων 31.
Ἀστροφανὴς Διόνυσος I, 15.
Ἄστυ *origine Aegyptium* I, 33.
Ἀστυγείτονες πόλεις I, 491. παρὰ τῶν ἀστυγειτόνων 323.
Ἀσύγγραφα δανεισάμενοι I, 90.
Ἀσυγχώρητος ἀκρασία I, 90.
Ἀσυλλόγιστον τὸ ἀληθὲς II, 284.
Ἄσυλος καὶ ἱερὰ χώρα II, 547. τέμενος ἄσυλον 306.
Ἀσυμπαθῶς I, 633.
Ἀσύμφορον ἐφαίνετο καὶ ἀδύνατον I, 256.
Ἀσύμφωνα ἔθνη, quorum diverſa dialectus II, 202. ἀσύμφωνοι πρὸς ἀλλήλους I, 246.
Ἀσύντακτοι I, 140.
Ἀσυντέλεστος νομοθεσία I, 494. ἄθλων ἀσυντέλεστον 257.
Ἀσφάλειαν τῆς ποιμνίας παρείχοντο II, 547.
Ἀσφαλίζω. πόλεις φρουραῖς ἀσφαλίσασθαι II, 296.
Ἀσχημονέω I, 646.
Ἀσχολέομαι. περὶ τὰς γεωργίας ἀσχολοῦνται I, 153. ἡ δύναμις ἐπὶ τὴν προνομὴν ἠσχολεῖτο II, 233.
Ἀτακτέω II, 270.
Ἄτακτος βίος I, 11.
Ἀταξία ἐν τῷ στρατοπέδῳ I, 96.
Ἀτάραχος δικαίου βίος II, 509.
Ἀταράχως καὶ ἀκινδύνως II, 205.
Ἄταφος. ἀπολιπεῖν ἀτάφους τοὺς τετελευτηκότας I, 310. ἄταφοι ἐῤῥίφησαν ἐκ τῶν τῆς Ἀττικῆς ὅρων II, 308.
Ἀτείχιστος πόλις *maris male cincta* I, 653.
Ἀτελής. ἀτελεῖς κινδύνων· πάντων ἀτελεῖς I, 316. 84.
Ἀτέλεστος ἐπαγγελία II, 306.
Ἀτενῶς ἐμβλέπειν I, 187. & ἀτενῶς βλέπειν *ibid.* ἀτενίζειν εἰς ὄρος 205.
Ἀτερμάτιστος ἐπιθυμία II, 317.
Ἄτιμον σκεῦος II, 211. ἀτιμότερον ἄγειν I, 73.
Ἀτλαντίδες I, 229.
Ἀτμίδες δυσώδεις I, 518. ἀτμὶς πυρὸς 250.
Ἀτμὸς θειώδης I, 126.
Ἀτραπὸς στενὴ καὶ περίκρημνος I, 410.
Ἄτρωτος σιδήρῳ I, 257. ἄτρωτον δέρμα 201.
Ἀτυχία δεινὴ I, 398.
Αὐαίνω. τῶν φυομένων ἐν τῇ γῇ πάντων αὐαινομένων I, 180.
Αὐγὴ φωτὸς I, 238. αὐγὴν ποιεῖν 216.
Augmenti defectus *in pluſquam perfectis activis:* γυμνὸν ἑαυτὸν παραδεδώκει I, 424. οἱ ἄλλοι παρακεχωρήκεισαν II, 51. *& paſſivis* I, 123. δι' ὧν κατακεκρέμαστο στέμμα II, 278.
Αὐθέντης τῶν ἀνομημάτων II, 163. αὐθένται τῆς ἱεροσυλίας II, 130.
Αὐλαῖαι καὶ περιστρώματα II, 335.
Αὔλειος θύρα II, 323.
Αὐλίζω. αὐλιζόμενοι ἀπὸ τῶν ὅπλων ἐν τῇ πόλει I, 545.
Αὐλομανέω II, 533.
Αὐλὸς I, 227. αὐλοὺς ἐμφυσᾷν 228.
Αὐλῶνες στενοὶ I, 184. ἐργαζόμενος τὸν αὐλῶνα de ſreto II, 593.

Αὐ-

Αὐλωνοειδὴς χώρα II, 331.
Αὔξησις. λαβόντες πολλὴν αὔξησιν I, 359. αὔξησιν ποιεῖν 233.
Ἄυπνος δίαιτα I, 291.
Αὖραι ψυχραὶ I, 46.
Αὐστηροτέρα πρόσοψις I, 200.
Αὐτάρκεια μέγιστος πλοῦτος II, 594.
Αὔτανδρος ὑπὸ τῆς θαλάσσης κατεπίνετο I, 554. αὐτάνδρους τριήρεις ἀπολέσας I, 561.
Αὐτεξούσιος I, 722.
Αὐτοδίδακτος τέχνη I, 188. αὐτοδίδακτος φύσις II, 594.
Αὐτοκράτωρ στρατηγὸς II, 163. αὐτοκράτορες πρεσβευταὶ 244.
Αὐτοματίζοντες καρποὶ I, 149. αὐτοματίζουσα φήμη II, 152.
Αὐτόματοι ἀπὸ τῶν δενδρῶν καρποὶ I, 11. αὐτομάτη οἴνου πηγὴ 235. αὐτομάτη βοήθεια 139. αὐτόματον βοήθημα 191.
Αὐτομολέω. ηὐτομόλησαν πρὸς τοὺς πολεμίους I, 231. αὐτομολεῖν πρὸς ἐλευθερίαν 140. αὐτομολεῖν πρὸς τὴν λυσιτέλειαν II, 110.
Αὐτέντης. ὑπὸ τῶν πλείστων μερῶν αὐτέντου γεγενῆσθαι I, 7.
Αὐτόριζος. πρέμνας αὐτορίζους ἔχοντες I, 258.
Αὐτοτελεῖς πόλεμοι I, 6. αὐτοτελεῖς πράξεις II, 81.
Αὐτὸς & αὐτοὶ nonnunquam redundat I, 109. 285. ἐξ αὐτῆς II, 35. καθ' αὐτοὺς γινόμενοι II, 692.
Αὐτουργὸς βοήθεια I, 178. ſic αὐτουργία ἀνθρώπων *Teles* in *Stob.* Serm. xci. p. 509. αὐτουργοὶ κυνηγεσιῶν *Xenophon.* Venet. C. 20.
Αὐτοφυὴς πάντων χορηγία I, 171. τροφαὶ αὐτοφυεῖς 13.
Αὐτόφωρος πρᾶξις I, 141. ἐπ' αὐτοφώρῳ γενόμενος II, 437.
Αὐτόχειρ τοῦ πατρὸς I, 377.
Αὐτοχειρίᾳ τὸν βίον καταστρέψαι II, 45.
Αὐτόχθονες I, 13. 174.
Αὐχὴν τῆς ἠπείρου I, 328.
Αὐχμηροὶ τοῖς ὅλοις σώμασι I, 178. καρποὶ αὐχμηροὶ 165.
Αὐχμὸς καὶ λιμὸς I, 304.
Ἀφαίρεσις. τῆς δυνάμεως ἀφαίρεσιν λαμβανούσης I, 586. πρὸς κόπων ἀφαίρεσιν εὔθετος 169.
Ἀφανίζω. καὶ πάντας τοὺς αὐτῇ πλησιάσαντας ἠφάνιζε I, 127. ταχέως ἠφάνισεν ἑαυτὸν 134. λαβύρινθος ἠφανίσθη τελέως I, 71. τὸν ἀποδεδρακότα ἀφανίζειν *occulere* II, 41. ἀφανισθῆναι ἐξ ἀνθρώπων I, 128.
Ἀφανισμὸς πόλεων αὐτάνδρων II, 39.
Ἄφαντος. μετὰ τοῦ ἅρματος ἄφαντος ἐγένετο I, 310. ὑπὸ πνευμάτων συναρπαγέντα ἄφαντον γενέσθαι I, 229.
Ἀφειδέω. τῆς ψυχῆς ἀφειδεῖν ἕνεκα τῆς νίκης I, 521.
Ἀφειδῶς ἐχρῶντο τοῖς σώμασι I, 589.
Ἄφεσις τῶν ἵππων I, 317. ἄφεσις βέλους II, 190. 192. περὶ τὴν ἄφεσιν τῶν βελῶν ἀναστρεφόμενοι II, 472. καὶ τῶν ἐγκλημάτων δοὺς ἄφεσιν II, 438. 446. δημοσίᾳ πίστει τὴν ἄφεσιν τῆς τιμωρίας βεβαιώσας II, 531.
Ἀφή. τῆς ὥρας οὔσης περὶ λύχνων ἀφὰς II, 341. 351.
Ἀφηγέομαι. ὁ τῆς πολιτείας ἀφηγούμενος I, 573. ἀφηγούμενος τοῦ στόλου 413. ἀφηγούμενος τῆς Κύπρου 628.
Ἀφιδρύματα II, 40.
Ἀφιδρύω. ἀφιδρυμένοι ἐκ Κρήτης I, 323.
Ἀφιέρωσις τῶν ζώων I, 100. ἀφιερωμένα ζῶα 101.
Ἀφίημι. οὐ μόνον ἀφεῖναι τῶν ἐγκλημάτων I, 241. προσεπηγγέλλετο τῶν εἰσφορῶν ἅπαντας ἀφήσειν II, 423. οὗτοι πολέμου καὶ ἄλλης λειτουργίας ἀφειμένοι I, 153. οἱ ἀφειμένοι τῶν κατὰ τὸν πόλεμον 699. ἀφεὶς τὰς ἀγκύρας II, 443. ἀφεὶς τοῦ διώκειν 433.
Ἄφιξιν ποιεῖσθαι I, 654.
Ἀφιππεύω. ταχέως ἀφίππευσε I, 133.
Ἀφιπποτοξόται II, 339.
Ἀφίστημι. τῆς προϋπαρχούσης καταφρονήσεως ἀπέστησαν II, 162. ἀφεστηκότα χρόνοις καὶ τόποις I, 558. ἀποστῆναι κλοπῆς I, 91. ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς στρατηγίας 426. ἀποστήσας τὰ πλήθη ἀπὸ τῶν ἔργων 65.
Ἄφνω τοῦ πυρὸς ἐκλάμψαντος I, 67.
Ἀφομοιόω. φύσεις ζώων, οἷς ἀφωμοιώθησαν I, 96. paullo ante ὁμοιωθῆναί τισι τῶν ζώων.
Ἀφοπλίζω. τούτους μὲν ἀφώπλισαν I, 431. ἀφωπλισμένοι exarmati I, 692.
Ἀφόρητος ὕβρις II, 458.
Ἀφορίζω. τόπον πρὸς βασιλείαν ἀφωρισμένον I, 35.
Ἀφορμή. πρὸς ἀπόστασιν ἀφορμὰς παρέχεται I, 135.
Ἀφορολόγητος πόλις II, 177.
Ἄφρακτος ναῦς II, 366.
Ἀφρίζω. ἕως ἂν ἀφρίσαντα τὰ θηρία πέσῃ I, 180.
Ἀφροδισιακαὶ τέρψεις I, 137.
Ἀφροδίσιος. πρὸς τὰ ἀφροδίσια προσελθεῖν I, 83. ἀφροδισίων ἀπείρατος 227.
Ἀφροδίτη χρυσῆ dicitur διὰ τὴν εὐπρέπειαν I, 272.
Ἀφροντιστεῖν πολυτελείας II, 231.
Ἀχείρωτος. ἀχείρωτοι πολεμίᾳ δυνάμει διέμειναν I, 342.
Ἀχθοφόροι κάμηλοι II, 215.
Ἀχίτων I, 425.
Ἀχρεῖος ὄχλος I, 657.
Ἀψιμαχεῖν I, 443.
Ἀψιμαχία II, 426.

B.

BΑδίζω. βαδίσαντες πρὸς τὰς θύρας τοῦ βασιλέως I, 660.
Βαθέως ἐκοιμήθη II, 204.
Βάθος. ἐξεταζόμενος κατὰ βάθος νόμος I, 488.
Βαθύγειος χώρα II, 485.
Βαθύπρῳρος ναῦς I, 207.
Βαθύς. ὅτι Πίττακος βαθὺς ἦν II, 552. φάλαγξ βαθεῖα II, 179.
Βαίνω. ἐν γόνασι βεβηκὼς II, 281.
Βακχεῖα ἐκ γυναικῶν ἀθροίζεσθαι I, 248.
Βάκχειος, Βάκχιος *Bacchus* I, 21. *in Not.*
Βακχεύειν τῷ θεῷ I, 249.
Βακτηρίαι ξύλιναι I, 250.
Βακχιάδαι Corinthii II, 635.
Βάλλω. βαλλόμενοι χέρμασι II, 114. στρατοπεδείαν ἐβάλετο I, 657.
Βάναυσος τέχνη I, 33. βάναυσον ἔργον 357.
Βάπτειν & βλάπτειν confunduntur I, 164.
Βαπτίζω. τῆς νεὼς βαπτισθείσης ſive βυθισθείσης I, 417. ὁ ποταμὸς πολλοὺς ἐβάπτιζε II, 143. τὰ θηρία διαφθείρεται βαπτιζόμενα I, 43. οὐ βαπτίζουσι ταῖς εἰσφοραῖς τοὺς ἰδιώτας I, 85.
Βαπτὸς χιτὼν I, 353.
Βαρβάρων & Ἀράβων commutata vocabula I, 63. 138. 215.
Βάρδοι *Gallorum* I, 354.
Βαρέως. οἱ δὲ βάρβαροι βαρέως ἐπικείμενοι II, 454.
Βᾶρις I, 102. & 108. *cymba Charontis.*
Βάρος. τηλικοῦτο βάρος οἰκίας διαδεδεγμένος II, 585. βάρος τῶν κατασκευασμάτων I, 74. καταπεπληγμένοι τὸ βάρος τῶν Σπαρτιατῶν 643. βάρος τῆς ἐπιστασίας 594. βάρος τῆς τῶν Φοινίκων ἐπικρατείας 680. βάρος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων 306. μετὰ τοῦ βάρους ἐπενεχθεὶς II, 6.
Βαρυηχεῖς καὶ τραχύφωνοι I, 354.
Βαρυθυμεῖν II, 435.
Βαρύνω. τῇ νόσῳ βαρυνόμενος I, 283.
Βαρύς. ἐπέκειτο βαρὺς τοῖς κατ' αὐτὸν τεταγμένοις II, 207. οἱ δὲ βαρεῖς ἐγκείμενοι II, 47. τοὺς βαρεῖς ἐπικειμένους ὑπέστησαν II, 433. τὰ βαρέα τῶν ταγμάτων II, 381. τὰ βαρύτατα τῆς ἀποσκευῆς II, 342. οἱ ἐν τοῖς βαρέσιν ὅπλοις II, 333.
Βαρύτης τῶν σκελῶν I. 697. ἐπιστάτου βαρύτης 181. βαρύτης τῶν ἔργων II, 599.
Βασιλεία & βασίλειον *corona* I, 57.
Βασίλεια περιβόητα I, 55.
Βασιλεύειν νομίμως I, 24. & νομιμώτατα 25. 31.
Βασιλεὺς βασιλέων I, 57. βασιλεὺς τῶν Καρχηδονίων I, 574. οἱ κατὰ τοὺς νόμους βασιλεύοντες *ibid.* & 685.
Βασιλικός. βασιλικοὶ τάφοι I, 56. τὰς οὐσίας εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνελάμβανον I, 455. εἰς τὸ βασιλικὸν τελοῦσι 153. βασιλικὸν κῆπον 213. βασιλικὸν ζῶον *aquila* I, 98. βασιλικὴ ὁδὸς II, 332.
Βάσιμος. ὁ τόπος οὐκ ἔστι βάσιμος ἀνθρώπῳ I, 366.
Βάσις. τὴν δὲ βάσιν (τοῦ Δέλτα) ἀναπληροῖ I, 39. χαλκᾶ τὰς βάσεις ἔχοντα τετραγώνους 366.
Βασκαίνω. κολαστὴς πρὸς τοὺς βασκαίνοντάς τι τῶν καλῶν I, 252.

INDEX V. PHRASIUM ET VOCUM

Βέβαιος. βεβαία φιλία, εἰρήνη βεβαία &c. I, 178. τηροῦντες βεβαίαν τὴν εὔνοιαν II, 190. βεβαιότερον πιστεύοντες I, 142.
Βεβαιοῦν τὴν ὑπόσχεσιν I, 255. τὴν ἐπαγγελίαν 9.
Βελόστασις II, 467.
Βέλος. ἄφεσις βέλους & βελῶν II, 190. 472.
Βηρύλλια I, 163.
Βία. τῶν δ' ἐγχωρίων ἐργασίαις φέρει καρποὺς πρὸς βίαν ὀλίγους I, 265. γυναῖκας πρὸς βίαν ἀπῆγον II, 315. παντελῶς ἐκ βίας ἀνάλωτος I, 321. ἄθεσμος βία 18. βίᾳ προσάγων ἐπολιόρκει τὰς πόλεις 449. βίαν προσάγειν τῇ πόλει 510.
Βιάζομαι. τὴν ἐνάργειαν βιάζεσθαι I, 49. τοῦ πλήθους βιαζομένου εἰς τόπον 133. βιασάμενος γυναῖκα ἐλευθέραν 89. ἐβιάζετο ἐπὶ τὴν Σεμίραμιν 133.
Βιβλιαφόροι I, 140. 420. 427.
Βίβλος & βιβλίον I, 7. 107.
Βίος *opes*. τοὺς δὲ πολιτῶν βίους πολλὴν ἐπίδοσιν εἰληφέναι I, 504. οἱ τοῖς βίοις εὐπορούμενοι ἔφυγον πλέοντες 643. βίος ἄτακτος I, 11. τὸν βίον ἐξέλιπε 68.
Βιωτικός. εἰς ἐπανόρθωσιν τῶν βιωτικῶν II, 611. βιωτικὴ χρεία I, 142.
Βλασφημία εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα I, 84.
Βλέπω. ἔβλεπον πρὸς τὴν εἰρήνην II, 106.
Βληχραὶ καὶ ἄτονοι πνοαὶ I, 51.
Βοάω. ἐβόα καὶ παρεκελεύετο I, 521. τοὺς πολίτας βοῶντες ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν I, 644.
Βοὴ ἐξαίσιος I, 184.
Βοήθεια *copiae auxiliares* I, 680. μεταπεμψάμενος παρὰ τῶν Ἑλλήνων βοήθειαν 631. διαβοηθείσης τῆς Ἀννίβα βοηθείας 606.
Βοηθήματα πρὸς νόσους I, 29.
Βοϊκὰ ζεύγη II, 214.
Βοιωταρχῶ II, 45. 51. βοιωτάρχαι 43.
Βορά. ὅταν τὸ λάχον τῶν τέκνων παραδῶσι βορὰν τῷ κήτει I, 286. τὸ σῶμα καταλείπουσι βορὰν τοῖς θηρίοις II, 242. βορὰ τῷ Μινωταύρῳ I, 305.
Βόρατον *arbor Arabiae* I, 161.
Βοσκήματα I, 46. βοσκημάτων ἀγέλη II, 600.
Βόσπορον ſive βόσμορον *frumenti Indici genus* I, 149.
Βότρυς. ἀπόληψις βοτρύων I, 231. 232.
Βοτρυώδης καρπὸς I, 165.
Βουβὼν I, 724.
Βουθυσία I, 57.
Βουθυτέω II, 573.
Βουκολικὸν ποίημα I, 327. βουκολικὴ μελῳδία *ibid.*
Βουλαῖοι θεοὶ I, 144. βουλαίας Ἑστίας *ara in Atheniensium curia* I, 642.
Βούλεσθαι & βουλεύεσθαι permiſcentur I, 706.
Βουλή. καὶ προέθηκαν βουλὴν I, 139.
Βουνάδες I, 191.
Βουνοειδῆ ἀναστήματα I, 363.
Βούφονοι πελέκεις I, 258.
Βραβεύω. ἡ τύχη ἐναλλὰξ βραβεύει τὰ κατὰ πόλεμον προτερήματα I, 583. βραβεύων τὸ δίκαιον οὐκ ἐπίσης 693.
Βραδύτης τῆς ψυχῆς I, 236.
Βρᾶκαι *Gallorum braccae* I, 353.
Βραχύβιοι παντελῶς I, 195.
Βραχύλογοι I, 354.
Βραχύς. συμπλοκαὶ βραχεῖαι I, 19. ἐπὶ βραχὺ τῆς Αἰθιοπίας 175. βραχέα διαλιπὼν 142.
Βραχύτης κύκλου I, 145.
Βραχυτράχηλος I, 163.
Βρέγμα παλιούρου I, 198.
Βρεττία & Βρεττανία confunduntur II, 514.
Βρέχω. τὰς δορὰς βρέξαντες I, 192.
Βρίθω. χώρα καρποῖς βρίθουσα I, 153.
Βρόμος ἐξαίσιος I, 336.
Βρωτός. βρωτὰ καὶ ποτὰ I, 364.
Βυθίζω. δημοσίᾳ δὲ ταύρους βυθίζουσιν ἐν τῇ λίμνῃ I, 333: τοῖς ἐμβόλοις βυθίσαι τὰ πλοῖα II, 469.
Βύρσαι νεόδαρτοι, δέῤῥεις *ad turrium & moenium defenſiones* II, 472.
Βύσσινα περιβεβλημένη I, 96.
Βῶλος. αἱ τὸ ψῆγμα ἔχουσαι βῶλοι I, 351. βῶλος μολίβδου 183. βώλιον *ibid.*
Βωμός. βωμοὺς ἱδρυσαμένη I, 228.

Γ.

ΓΑζοφυλακεῖα II, 218.
Γαζοφύλακες I, 374.
Γαισὸς *telum Hiſpanicum* I, 586.
Γαλαξίας κύκλος I, 348.
Γαμετὴ γυνὴ I, 305.
Γάμος. δοῦναι τὴν παρθένον εἰς γάμον ἔννομον I, 117. τὸν δὲ γάμον δοῦναι θεοὺς 370.
Γαμῶ. γήμας τὴν ἀδελφὴν I, 17. 31. ἔγημεν ἐξ Ἀθηνῶν Εὔβοιαν 317.
Γαστήρ. ὁ τῆς γαστρὸς ὄγκος ἐμφαίνει τὴν φθορὰν I, 278.
Γαστρίδουλος II, 549.
Γεῖσσον I, 339.
Γειτνιάω. ἀμφισβητήσεις ποιεῖ περὶ τῶν ὅρων τοῖς γειτνιῶσι I, 91.
Γείτων. τὶς ἀπὸ γειτόνων πένης I, 609.
Γελωτοποιὸς II, 453.
Γέμω. ἡ πόλις ἔγεμε φωτὸς I, 609. ὁ κύκλος τοῦ λιμένος ἔγεμε θυμιατηρίων 544. κτήσεις κόσμου παντοίου γέμουσαι II, 214.
Γεμίζω II, 394.
Γενεὰ annorum xxx. ferme ſpatium I, 28. 162. γενεαῖς τέτταρσι ὕστερον *de rege, qui duabus aetatibus alio diſtat*, 78.
Γενέθλια. σύνεγγυς ὄντων τῶν γενεθλίων II, 603.
Γενετή. ἐκ γενετῆς I, 28. τὰ δὲ παιδία ἐκ γενετῆς ὑπάρχει πολιὰ 355. τοὺς ὄνυχας ἐκ γενετῆς αὔξουσι II, 242.
Γεννάω. ἐγέννησε περὶ αὐτοῦ διάληψιν II, 298. ἐγέννησε ὄλεθρον ἑαυτῷ I, 600. παμμεγέθεις ὄμβρους γεννᾷ I, 47. πολλὰ γεννᾶσθαι νέφη *ibid.* γεννᾶσθαι χειμῶνας 49.
Γεννήματα πρὸς τροφὴν I, 343.
Γεννητικὸν μόριον I, 98.
Γεννητὸς ſive γενητὸς κόσμος I, 10.
Γένος. τὸ τῶν ἱστοριογράφων γένος I, 12. ἐξ Αἰγύπτου τὸ γένος ὄντες 8. Ἰνδὸν εἶναι τὸ γένος 23. οἱ ἀπὸ τοῦ γένους αὐτοῦ 147. κατὰ γένος διαδέχεσθαι τὰς ἀρχὰς 159. γένει προσήκων 21. περιοικουμένη γένεσι πολλοῖς 37.
Γεραίρω. τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας κρεῶν μοίραις γεραίρουσι I, 351.
Γέρας ἐξαίρετον λαβεῖν I, 367.
Γέροντες *Spartani* I, 86.
Γεῦσις. ῥίζαι παντοδαπαὶ τῇ γεύσει I, 40. ποιοῦσι τὴν γεῦσιν πρόσφορον 191.
Γεύομαι. τῶν κρομμύων τὸ παράπαν μὴ γεύεσθαι I, 101.
Γεφυρόω. ποταμὸς διὰ τῆς ἰδίας φύσεως γεφυροῦται I, 349. γεφυροῦσι τὰ ῥεῖθρα 350.
Γεώδης σύγκρισις I, 11.
Γεώλοφα ὄρη, γεώλοφα πεδία, I, 363.
Γεωργήσιμα ἀναστήματα I, 363.
Γεωργῶ. τὰς μὲν -- γεωργεῖσθαι κέγχρον I, 39. γεωργῆσαι τὰς νήσους I, 36.
Γεωργία I, 21. οἱ περὶ γεωργίαν ὄντες 150.
Γεώμοροι I, 33. *poſſeſſores* II, 549.
Γήρᾳ τελευτᾶν I, 95.
Γηροτροφέω II, 554.
Γιγαντομαχία I, 607.
Γίνομαι. ἀπὸ δὲ τούτων γενομένη *his perfuncta* I, 128. οὗτοι περὶ τὰς παρασκευὰς ἐγένοντο I, 460. ἐπὶ τοῦ προτερήματος γενόμενοι 222. οὗτοι μὲν περὶ τὰς ὁδοιπορίας ἐγένοντο 661. ἔπειτα χρόνου γενομένου II, 485.
Γινώσκω. ἐγνωσμένος ὑπὸ τοῦ δήμου *decreto populi lectus* II, 320. ἐγνώσθη συκοφάντης ὑπάρχων I, 103. γνωσθέντος τοῦ πυρὸς 12.
Γλαυκότερα λέοντος ὄμματα I, 201.
Γλαυκῶπις I, 16. *Minerva.*
Γλαὺξ πεταμένη, victoriae ſignum II, 413.
Γλυκύτης. ἄρτοι γλυκύτητι διάφοροι I, 169.
Γλυκυφωνία αὐτοδίδακτος I, I, 238.
Γλυφή. γλυφαῖς διειλημμένος I, 366. ἐν ᾧ γλυφὰς ὑπάρχειν παντοίας 57.
Γλῶττα *de inſolentiore vocabulo* I, 311.
Γνήσιος. γυνὴ γνησία I, 134.

Γνώμονες ἄσκιοι I, 148.
Γνωρίζεσθαι. Γνωριζόμενοι τόποι τῆς οἰκουμένης I, 12. γνωριζόμενα μέρη τῆς οἰκουμένης 10. 36.
Γνώριμος. σφίσιν αὐτοῖς γνώριμον ποιῆσαι τὴν ἑρμηνείαν I, 12.
Γνῶσις. τοῖς ἄλλοις εἰς γνῶσιν παραδοῦναι I, 384.
Γοητεία ὑποκρίσεως *praeſtigiae actionis oratoriae* I, 87.
Γονεῖς. γονέων εὔνοια καὶ τάξις I, 241.
Γόνυ. πρὸς τοῖς γόνασι I, 57.
Γράμματα & πράγματα confunduntur in Mſ. I, 12. γράμματα ἱερὰ 91. δημώδη 176.
Γραμματεὺς, ἱερογραμματεὺς I, 20. γραμματεῖς *Syracuſis viliore erant loco* I, 619.
Γραμμή. μέχρι τῆς ἐσχάτης τοῦ βίου γραμμῆς II, 611. & 253.
Γραφικὴ πρόσοψις I, 166.
Γράφω. καὶ συνθήκας γραψάμενοι I, 76.
Γυμνῆς βίος I, 179.
Γυμνοὶ ἐσθῆτος I, 12. γυμνῶν τῶν πραγμάτων θεωρουμένων 87. σώματα ὅπλων γυμνὰ II, 322.
Γυμνόω. τὰ γεγυμνωμένα τῶν τειχῶν II, 140.
Γυναικισμὸς II, 625.
Γυναικοκρατούμενον ἔθνος I, 156.
Γυναικώδης βίος I, 136.
Γύψον. πλίνθος ἐν γύψῳ δεδεμένη I, 124.

Δ.

ΔΑιμόνιον II, 457.
Δαιμονίως ὑπὸ τούτων τὸ παιδίον διατρέφεσθαι I, 116. οὐκ ἄνευ δαιμονίου τινὸς προνοίας 101.
Δαίω. δαῖσαι & δαίσασθαι γάμον I, 370.
Δάκετα θηρία I, 98. δάκετα τῶν ἑρπετῶν 97.
Δακτυλαῖα μέρη τοῦ σώματος I, 88.
Δακτύλιος ἀξιόλογος I, 351.
Δακτυλοδεικτουμένη πονηρία I, 625.
Δαμαρέτειον νόμισμα I, 424.
Δανείζομαι. ἀσύγγραφα δανεισάμενοι I, 90.
Δάνειον & δάνεισμα I, 91. 101.
Δασμοφορῶ II, 65.
Δαψιλής. παρέχεται δαψιλῆ τὴν ἀπόλαυσιν I, 42. δαψιλεῖς τροφαὶ *ibid.* δαψιλεῖς λίθοι 344. φυομένων τούτων δαψιλῶν ἐν τῇ νήσῳ 341.
Δαψίλεια οἴνου I, 43. δαψίλεια τῶν ἐπιτηδείων ἁπάντων 141.
Δαψιλῶς πάντα ταῦτα παρεχομένης τῆς χώρας I, 341.
Δὲ in eadem periodo geminatur II, 274.
Δεητικός. καὶ πᾶσαν δεητικὴν προϊέμενοι φωνὴν II, 193. 632.
Δεῖγμα. τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις μικρῷ δείγματι ὑπάρχοντα I, 161.
Δεῖγμα *forum Rhodi* II, 352.
Δείκνυμι. ὑπὸ τῶν τραυμάτων δείξας νεκρὸν II, 529.
Δεινοπαθέω. δεινοπαθήσας ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς II, 550.
Δεινότατος εἰπεῖν I, 538. 595.
Δεινότης λόγου I, 503. 504. 509.
Δειπνοποιοῦμαι. οἱ Θετταλοὶ δειπνοποιησάμενοι I, 465. παραγγείλας δειπνοποιεῖσθαι II, 68.
Δεισιδαιμονία. εἰς δεισιδαιμονίαν καὶ θεοφιλῆ βίον τὸν βασιλέα προτρεπόμενος I, 81. τοὺς ἄλλους εἰς δεισιδαίμονα διάθεσιν ἄγειν 72. & 294.
Δεισιδαιμονέω. ὅπως ἐν μεγάλῳ τιθέμενοι τοὺς ὅρκους δεισιδαιμονῶσι I, 90. δεισιδαιμονοῦντες ἐπὶ τοῖς γεγονόσι σημείοις II, 45.
Δεκαετὴς χρόνος I, 297.
Δεκαρχίαι & δεκαδαρχίαι I, 649.
Δεκανία I, 721.
Δεκαταῖος I, 200.
Δεκάτη. κατέθυσε πᾶσαν τὴν δεκάτην I, 266. ἀποθύειν δεκάτην *ibid.* δεκάτην ἀποστέλλειν τῷ θεῷ II, 415.
Δεκατεύω. τοὺς ἑλομένους τὰ Περσῶν δεκατεῦσαι τοῖς θεοῖς 405.
Δεκήρης II, 366.
Δενδροκοπέω. τῆς μὲν χώρας δενδροκοπημένης I, 509.
Δενδροτομοῦντες τὴν χώραν 630.
Δεξαμενὴ I, 122.
Δεξιός. δεξιᾷ τὴν πόλιν ἔχοντες I, 631. & ἀριστερᾷ — *ibid.* δεξιὰν λαβεῖν II, 115.
Δεξιόω. τὸν ἄνδρα πάντες ἐδεξιοῦντο I, 595.
Δέρας ſive δέρας χρυσόμαλλον I, 261. 285.
Δέῤῥις. ταῖς πρώραις δέῤῥεις κατεπέτασαν *in luctu Poeni* II, 412.
Δεσμός. καὶ δεσμοῖς καταλαβόμενος I, 285.
Δεσπόζω. ὑφ' ἑτέρων δεσπόζονται I, 153.
Δεσπότης δεσποτῶν I, 65. κατὰ δεσποτῶν ἀλλοτριότης II, 598.
Δεσποτικῶς I, 615.
Δεσποτεία ἑαυτῶν paſſive I, 617.
Δευτεραῖος I, 571.
Δευτερεύω. οἱ δευτερεύοντες ταῖς δόξαις II, 478. I, 84.
Δεύτερος. καὶ δεύτερος διὰ ταύτης ἐκπηδήσας i. e. *cum uno comite* II, 330. ἀλίων δεύτερος ἢ τρίτος *cum uno aut duobus comitibus* II, 577. δεύτερα τῆς νίκης πάντα θέσθαι I, 521.
Δέω. ὅσα ἐγὼ δέω I, 31. Vid. *Not.* ἡ λεγομένη ἀδάμαντι δεδέσθαι τυραννὶς II, 86. δεδεμένοι πέδαις ſive πεδήταις I, 182. ἐν γύψῳ δεδεμένη 124.
Δῆγμα ὀλέθριον & θανατηφόρον II, 436.
Δημαγωγέω. πάντας λόγους φιλανθρώπους δημαγωγήσας II, 325.
Δημήτηρ ex γῆ μήτηρ I, 16. 231.
Δήμητρος ἔργον agricultura 185. τὴν Δήμητραν 18. τὴν γῆν Δήμητραν νομίζειν 231.
Δημητριακοὶ καρποὶ I, 149.
Δημιουργέω. εἰκὼν ταῖς ἰδίαις χερσὶ δεδημιουργημένη I, 109.
Δημιουργοὶ I, 33. μεταχειριζόμενοι τὰς βαναύσους τέχνας 86. τῆς φύσεως δημιουργὸς *Deus* 146. δημιουργοὶ τεχνῶν 390.
Δημοκοπία II, 567.
Δημοκόπος II, 264.
Δημόσιος & δήμιος *carnifex* I, 614. τοῦ δημίου θυγάτηρ 723.
Δημοσιώνης *publicanus* II, 531. οὗτος δὲ δοκῶν γεγονέναι δημοσιώνης II, 607. τὰ τῶν δημοσιωνῶν ἀνομήματα διωρθώσατο II, 610.
Δημοῦχοι I, 274.
Δηόω. τὴν χώραν ἐδῄωσεν I, 468.
Διά. δι' ἐτῶν ὡρισμένων I, 352. δι' αἰῶνος 179. καὶ κομισθεὶς διὰ τῶν νήσων II, 487.
Διαβαίνω. διαβὰς δ' εἰς Εὐρώπην I, 65. βουλόμενος διαβῆναι τὸν ποταμὸν 132. ναυσὶ μακραῖς διέβησαν 714. Σκέλη διαβεβηκότα *divaricata* I, 111. καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας 319.
Διαβάλλω. ποιηταὶ διαβεβλημένοι I, 104. διαβαλόντες αὐτοὺς πρὸς τὰ πλήθη 624.
Διαβιβάζω. μισθοῦ διαβιβάζων τὸν ποταμὸν I, 281.
Διαβεβαιοῦμαι I, 102. 614.
Διαβοάω. διαβεβοημένος ἐπὶ τῇ τοῦ λόγου δεινότητι II, 146. πράξεις διαβοώμεναι I, 5.
Διάγω. τὴν δύναμιν διῆγεν διὰ τοῦ ζεύγματος I, 405. διάγειν ἐπιπόνως I, 12.
Διαγωγὴ βίου I, 275.
Διαγωνιάω. διαγωνιάσας περὶ τοῦ μέλλοντος II, 374.
Διαγωνίζομαι ὑπὲρ τῶν ὅλων I, 585. & 457.
Διαγίνομαι. τριττοῦ διαγεγενημένου τοῦ σύμπαντος χρόνου I, 235.
Διαγινώσκω. τῶν χρησίμων ἕκαστα διαγινώσκειν I, 1.
Διάγνωσις. καὶ τὴν διάγνωσιν αὐτῶν ποιησάμενος I, 70.
Διαγράφω. διέγραψε οἷς μὲν σατραπείας, οἷς δὲ στρατηγίας II, 295.
Διαγρυπνέω. τὴν νύκτα διηγρύπνησεν ἐν τοῖς ὅπλοις I, 722.
Διαδέχομαι. καλῶς διεδέχετο τὴν μάχην I, 585. οἱ διαδεχόμενοι τοὺς κακοπαθοῦντας 586. παῖς παρὰ πατρὸς διαδεχόμενος τὴν ἀρχὴν I, 135. Ῥωμαίων τὸν ὕπατον διαδεξάμενον *quum conſuli ſucceſſorem miſiſſent* II, 507.
Διάδημα Περσικὸν II, 220. διάδημα ἀναλαμβάνειν II, 224.
Διαδίδωμι. διαδοῦναι τοῖς στρατιώταις ἱερεῖα πρὸς εὐωχίαν I, 139.
Διαδοχή. τὰς διαδοχὰς εἰς ἀΐδιον ἄγουσα διαμονῆς κύκλον I, 163. διαδοχῆς ἑτέρας ἐλθούσης & διαδοχὴν ἔχοντες I, 138. τοῖς κρατίστοις ἐκ διαδοχῆς ἀγωνιζόμενος 585. 588.

ἐξέπεμψαν διαδοχὴν τοῖς καταπονουμένοις II, 169.
Διάδοχοι *Alexandri M. successores* & οἱ διαδεξάμενοι, *horum filii & posteri* ἐπίγονοι I, 6. διάδοχοι τῆς βασιλείας 225.
Διάδυσις σκολιὰ I, 357.
Διαζευγνύω. διέζευγνυε τὰς συγγενείας ἀπ' ἀλλήλων II, 408. Λιβύη διεζευγμένη μεγάλῳ πελάγει 434. ἔχων χειμασίαν διεζευγμένην II, 346.
Διάθεσις τῆς ψυχῆς I, 57. διάθεσις νοσώδης 518. λοιμικὴ διάθεσις *Polyb.* II, 20. διάθεσις δεισιδαίμων 294. παντοῖαι διαθέσεις θανάτων καὶ τραυμάτων II, 225.
Διαιρέω. ταῦτα διαιροῦντες (τὰ χώματα) I, 42. εἰς πλείω μέρη τούτου διῃρημένου 5. ποταμῶν δὲ πλήθεσι διαιρούμενα 148. πόλις τῷ ποταμῷ διαιρουμένη 39.
Διαίρεσις. χρῆσθαι τῇ τῶν χρόνων διαιρέσει I, 144. διαιρέσεις *de vulnere* II, 281. ὁ ὑπομείνας τοσαύτας διαιρέσεις τοῦ σώματος II, 638.
Διαιρετός. πλοῖα διαιρετὰ I, 130. ναῦς ποταμίας κατεσκεύασε διαιρετὰς *ibid.*
Διαίρω. ὡς διαίρων ἐπ' Ἀκράγαντος II, 373. διῇρεν εἰς Λακωνικὴν *ibid.*
Δίαιτα βασιλικὴ I, 125.
Διαίτημα πολυδάπανον II, 245.
Διαιτητὴς τῆς στάσεως II, 550.
Διακατέχω. διακατέχων τὴν πόλιν τοῖς ξενικοῖς ὅπλοις I, 667. διακατέχειν τὰς ἀκροπόλεις 230. διακατέχειν τὸν πόλεμον II, 67.
Διάκειμαι. εὐνόως διακείμενοι πρὸς — I, 616. πρὸς τοὺς Ἕλληνας οἰκειότατα διακεῖσθαι 158. πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἡμερώτατα διάκειται 81. κακῶς διέκειντο ἀμφότεροι II, 341. οἱ ἀλλοτρίως & ἀλλοτριώτατα διακείμενοι 345. 408. ὑπόπτως πρὸς αὐτὸν διακείμενος 574.
Διακελεύω. διακελευσαμένη τέλος ἐπιθεῖναι I, 121. διεκελεύοντο καταγράφειν ἑαυτοὺς 543.
Διακινδυνεύω. διακινδυνεύουσι πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους I, 194. πυθόμενος τὰς ἰδίας πατρίδας διακινδυνεύειν II, 286. διακινδυνεῦσαι περὶ τῶν ὅλων I, 579.
Διακηρύττω. διεκηρύξατο πρὸς τοὺς ἡττημένους II, 262.
Διακλείω. διέκλεισαν αὐτοὺς τῆς ἐπὶ τὰς πατρίδας ἐλπίδος I, 719. διακλεισθεὶς εἰς τόπον τελματώδη II, 268.
Διάκοιλος II, 251.
Διακόπτω. δι' ὧν διέκοπτε τὰς ἐλπίδας II, 463. διακόπτειν τὰς ἐπιβολὰς τῶν Ἀθηναίων I, 437.
Διακοσμέω. τὰ περὶ τὴν στρατείαν πάντα διακοσμῆσαι I, 107.
Διακόσμησις ἄστρων I, 1. διακόσμησις καὶ τάξις τοῦ κόσμου II, 203.
Διακούω. διακούσας τῶν πρεσβέων II. 296. & 307.
Διακριβόω. τὸ διηκριβωμένον τοῖς χρόνοις I, 7. τέχνην πρὸς τὸ καθῆκον τέλος διηκριβωκέναι 86.
Διακρίνω. ἑκάτεροι διέκρινον τὸ σημεῖον II, 191.
Διάκρισις. οἱ ἐπὶ τὴν τῶν σημείων διάκρισιν ἀσχολούμενοι II, 168.
Διακρούομαι. διακρούονται ἀπὸ τοῦ σώματος πᾶν τὸ φερόμενον βέλος I, 357.
Διαλαλέω. ἀθροιζόμενοι διελάλουν I, 692.
Διαλαμβάνω. διειλημμένη φυλακαῖς I, 39. διειλημμένη φρέασι 114. πύλη διειλημμένη ὀχεῦσι 107. διείληπται πολλοῖς καὶ παντοδαποῖς ἔθνεσι 159. ὀσμαῖς ποικίλαις διείληπται 160. μᾶλλον ὑπακούεσθαι διαλαβόντες 105. τὸν Πειραιᾶ φυλακαῖς ἱκαναῖς διαλαβόντες 512.
Διαλείπω. τέτταρας ἡμέρας διαλείποντες I, 92.
Διαλέγω. πρότερον ὑπὲρ αὐτῶν διαλεχθέντες I, 93.
Διάλεκτος Ῥωμαίων I, 8. οὐχ ὁμόφωνον διάλεκτον ἔχοντες 12. παντοῖοι χαρακτῆρες διαλέκτων *ibid.*
Διάλευκος χιτὼν II, 220.
Διάληψις. παρὰ τοῖς πολλοῖς διάληψιν ἔσχε II, 586. τῇ διαλήψει τῆς χώρας δυνάμενος δέξασθαι I, 203.
Διάλιθος φιάλη II, 644.
Διαλλάττω. πολὺ τῷ μεγέθει διαλλάττοντες I, 41. διαλλαγῆναι τῷ Διὶ 385. τῇ τέχνῃ πολὺ διαλλάττει 74. πίθηκοι τοῖς μεγέθεσι διαλλάττοντες II, 230. διαλλάττειν τὰ βρέφη I, 170.
Διαλύω. Κρίσει τὰς ἀμφισβητήσεις διαλύειν I, 387. διέλυσαν αὐτῶν τὴν ἐπιβολὴν II, 448. κρίνας διαλύσασθαι πρὸς τὸν Θήρωνα I, 441. διαλυσάμενοι τοῖς Ἀμπρακιώταις 520.
Διάλυσις τοῦ σώματος I, 196. Vid. *Basil. Mag.* T. II. p. 148. D.
Διαμαρτάνω. πολλὰ διήμαρτον I, 7. πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον 44. τῆς ὁδοῦ διαμαρτόντες 35.
Διαμελίζω. ταῖς τῶν γυναικῶν χερσὶ ζῶντας διαμελίζων I, 234. διεμέλισε τὰ σώματα κατὰ ῥάχιν II, 595.
Διαμένω. διέμενον τῇ φιλίᾳ I, 681.
Διαμερισμὸς I, 440.
Διαμονὴ αἰώνιος I, 72. διαμονὴ ἀιδία II, 215.
Διαναπαύειν τοὺς στρατιώτας I, 604.
Διαναυμαχέω. διεναυμάχουν τοῖς βαρβάροις II, 452.
Διανέμω I, 33. διανείμασθαι τὴν παλαιὰν κατάστασιν 640.
Διανθίζω. χιτὼν χρώμασι παντοδαποῖς διηνθισμένος I, 353.
Διανεύω. ταῖς κεφαλαῖς παρ' ἕκαστα διανεύοντες I, 187.
Διανοέομαι. διενοεῖτο στρατεύειν εἰς τὴν Ἰνδικὴν I, 129.
Διάνοια. ἕξις πρὸ τῆς διανοίας I, 199. τὰς καλλίστας προαιρέσεις τῇ διανοίᾳ θεωρήσας 82.
Διανοσφίζω. τῶν προσόδων τὰ μὲν διανοσφιζόμενος II, 373.
Διανταία πληγὴ II, 154.
Διανυκτερεύω ἐν τοῖς ὅπλοις I, 590.
Διανύω. διανύσας δὲ ταχέως τὴν ὁδὸν I, 419. διανύσας τὸ πέλαγος 418. διανύσας ἐπὶ τὸ Ἄδμων II, 135. διανύσας εἰς Βαβυλῶνα 189.
Διαξύσματα τῶν κιόνων I, 607.
Διαπειλέω II, 102.
Διαπείρας ποιεῖσθαι II, 6.
Διαπέμπω. ὡς διαπεμπόμενοι πρὸς τοὺς πολεμίους subintellecto ἀγγέλους I, 616.
Διαπερονάω. διαπερονήσας τὰ σφυρὰ σιδήρῳ I, 308.
Διαπεραιόω. ἐπὶ σχεδίας διαπεραιωθεὶς I, 369.
Διαπετασθεῖσαι ὀλίγον τόπον I, 195.
Διάπικρος II, 394.
Διαπίπτω. διέπεσε διὰ τῆς φλογὸς I, 67. μηδὲ διαπέσῃ φήμη πρὸς Ἰνδοὺς 130. ὡς ἐπὶ πολὺ συνέβαινε διαπίπτειν τὰς κρίσεις II, 343.
Διαπιστούμενος I, 202.
Διαπολεμέω. καὶ κοινῇ τοῖς Καρχηδονίοις διεπολέμει I, 715.
Διαπληροῦν τὰς ναῦς II, 64.
Διαπόμπιμος εἰς πᾶσαν οἰκουμένην I, 161.
Διαπονέω. διεπόνησε τοὺς παῖδας ἐν γυμνασίοις I, 62. διαπονεῖν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον 220. νεοχμοὶ πρὸς διαπεπονημένους συμβαλόντες 409. διαπεπονημέναι τέχναι *egregie excultae* 86.
Διαπόντιοι σύμμαχοι I, 432. διαπόντιος συμμαχία 537. διαπόντιος στρατεία II, 131.
Διαπορέομαι I, 132.
Διαπορεύομαι. τὰς εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίας διαπορευόμενοι I, 367. διαπορεύσασθαι τὰ καλῶς συντελεσθέντα II, 639.
Διαπτύσσω. ὥστε τὸ κράνος διαπτύξαι II, 175.
Διάπυρος ἀνὴρ I, 10.
Διαρθροῦν τὰς λέξεις I, 12. διηρθρωμένη διάλεκτος 15. 19.
Διαρκέω. ὥστε διαρκεῖν τηλικαύταις οἰκοδομίαις I, 126.
Διαρπάζω. τὴν πόλιν ἑλόντες διήρπασαν I, 310.
Διαῤῥέω. ποταμοῖς διαῤῥεομένη μικροῖς I, 341.
Διάῤῥους I, 578.
Δίαρσις ὁρίων I, 207.
Διασαφέω. διασαφήσειν περὶ τῶν δεδογμένων I, 417. ὁ μάντις διεσάφει 621.
Διασείω. πύργον διέσεισε II, 468. ὑπὸ κεραυνοῦ διασεσεῖσθαι I, 610.
Διασημαίνομαι II, 329.
Διασκάπτω. διέσκαψε τὸ ὄρος I, 128.
Διασκέπτομαι I, 537.
Διασκευάζω. διεσκευασμένος εἰς Ἡρακλέους σκευὴν I, 484. διασκευάζειν τὰς βίβλους *emendare & describere* I, 9. καὶ τὴν δύναμιν διασκευάσαντες II, 461. διεσκευασμένοι καταπληκτικῶς I, 432.
Διασκευὴ πολεμικὴ I, 283.
Διασπείρειν δωρεὰς II, 125.
Διαστρέφω. τὰ ἤθη πρὸς κακίαν διαστρέφεσθαι I, 486.
Διαστυλόω. διεστύλωτο δ' εὖ κίοσι II, 421.
Διασυριγμὸς I, 725.
Διασύρω. II, 429.
Διασφενδονάω II, 225. 569.
Διασώζω. τοὺς ἄνδρας διασώσειν πρὸς τὸν Ξέρξην I, 438. καὶ πάντες διεσώθησαν εἰς τὰς πατρίδας I, 699.

Δια-

Διαταράττομαι II, 262.

Διατείνω. τῇ δυνάμει μέχρι τοῦ Νείλου διατεῖναι I, 155. 157. οἱ ταῖς ἐμπορίαις διατείνοντες μέχρι τοῦ κατὰ τὴν δύσιν ὠκεανοῦ 339. διατείνας ἕως Αἰθιοπίας 319. τί χρὴ ἡμᾶς διατείνεσθαι 563. τὰ πρὸς τρυφὴν καὶ πλοῦτον διατείνοντα I, 129.

Διατελῶν τὸν βίον εἰρηνικῶς I, 25. 454.

Διατίθημι. τιμῶν τοὺς τὰ δεινότατα διατιθέντας I, 99. τῶν ὄχλων τὸν πράξαντα δεινότατα διατιθέντων 94. ὁ βασιλεὺς ἀλλοτριώτερον διετέθη πρὸς αὐτὸν II, 238. λυσιτελῶς διατιθέμενος τὰ ἐκ τῆς ἰδίας χώρας I, 77. διατιθέμενοι μετ' ᾠδῆς τοῖς ὄχλοις τὰ ποιήματα II, 9. λόγον διαθέσθαι ἐν ἐκκλησίᾳ I, 489. τοῦ δημαγωγοῦ τὸν λόγον διαθεμένου II, 31.

Διατιμάω. διατιμησάμενος τὴν ἰδίαν οὐσίαν I, 266. διετιμήσαντο τὸ ἀδίκημα ταλάντων πεντακοσίων II, 104.

Διατομὴ I, 125.

Διατρέπομαι. διατρεπομένη τὸν Ἡφαιστίωνα II, 250.

Διατρέφω. διέθρεψαν τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς πολεμίας II, 180.

Διατριβή. τὰς διατριβὰς κατὰ ταύτην τὴν νῆσον ἐποιοῦντο I, 331.

Διατρίβω. τὰς μὲν ἡμέρας ἐν τοῖς ὕδασι διατρίβειν I, 42. ἐν παιδείᾳ μάλιστα διατετριφότες 33.

Διατροπή. δυνάμενα διατροπὴν παρασχέσθαι II, 191. διατροπὴ μεγάλη τὸ συνέδριον ἐπέσχε II, 627.

Διαύγια, δι' ὧν ὁ καπνὸς ἐκφέρεται II, 223.

Διαφέγγω I, 98.

Διαφαύω. διαφαυούσης ἤδη τῆς ἡμέρας II, 95. 283.

Διαφανεῖς ἐσθῆτες II, 609.

Διαφερόντως I, 325.

Διαφέρω. καὶ σκληρότητι διαφέρων, pro quo alias. διάφορον I, 41. διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους 100. διαφερόμενος ἐλέφαντι περὶ νομῆς 200. πρόβατα τῶν ἄλλων διαφέροντα τὴν μαλακότητα 367. ἐν παιδείᾳ καὶ ἐν ἀστρολογίᾳ διήνεγκαν 375. τῷ κάλλει ἄλλας παρθένους διαφέρουσα I, 117. deeſt παρὰ ad pleniorem ſtructuram. ἀρετῇ πολὺ τοὺς ἄλλους διενέγκας 454. δειλίᾳ φησὶ διενηνοχέναι τοὺς ἅπαντας ἀνθρώπους II, 561. τούτῳ διαφερούσης τῆς κατασκευῆς παρὰ τὸν ταῦρον II, 458. ἐπὶ δικαιοσύνῃ διενέγκας II, 546.

Διαφεύγω I, 49.

Διαφημίζω. ἀτολμίαν αὐτοῦ διαφημίσαντες II, 532.

Διαφιλοτιμέω. περὶ τῆς ἡγεμονίας διαφιλοτιμούμενοι II, 32.

Διαφορὰ τῆς τύχης I, 88. καὶ τῶν ἄλλων ὧν ἔχει διαφορῶν παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς 44.

Διαφορέω. ἡ δ' ἐκ τῶν οἰκιῶν εὐδαιμονία διεφορεῖτο I, 590. διαφοροῦντες τὰ δημοτικὰ 617.

Διάφορος κατ' ἀρετὴν I, 213. διάφορος γλυκύτητι 52. διαφορώτατα τοὺς Ἀθηναίους ἐφιλοτιμοῦντο 273.

Διαφόρως I. 66.

Διαφυάς I, 57. 181. ubi διαφυαί. ſed διαφυάδες ſcriptus *Coiſl.* neque male, ut olim cenſui.

Διάφυσις τῆς πέτρας I, 182.

Διαφωνέω. διαφωνεῖται παρὰ τοῖς πλείστοις I, 32. διαφωνεῖται περὶ τῆς τοῦ Διὸς γενέσεως 386. διαφωνεῖν *exſpirare* I, 208.

Διαφωνία. πολλὴ ἐστι διαφωνία περὶ τούτων I, 29.

Διαφώσκω. καὶ διαφωσκούσης τῆς ἡμέρας II, 311.

Διαχαρίζομαι. τὸ πλῆθος τῶν ὑποζυγίων διαχαρισάμενος II, 333.

Διαχειρισάμενος αὐτὸν II, 292.

Διάχρυσοι σκηναὶ 724.

Διαχωρίζω. διαχωρίσαντες τὴν δύναμιν II, 436. εἰς τὰς πατρίδας διαχωρίζεσθαι I, 296.

Διάχυσις I, 577.

Δίγλωττοι I, 449. δίγλωττοι Βισαλτικοὶ 526. δίγλωττος ἀνὴρ II, 213.

Διδασκαλία ἀκίνδυνος I, 1.

Διδάσκαλος πάντων χρεία I, 12. 185.

Διδάσκω. δεδιδαχὼς Ἀθήνησι τραγῳδίαν II, 60. διδασκόμενος ὑπὸ τῆς πείρας I, 12.

Δίδωμι. δοὺς δ' αὐτῷ περὶ τούτων λόγον II, 302. 331. διδοὺς ἑαυτὸν εἰς ἐρημίας I, 378. ἔδωκεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν I, 167. τῇ μέθῃ δοὺς ἑαυτὸν II, 60. διδοὺς ἑαυτὸν ἔξω τοῦ κονιορτοῦ II, 350. δοῦναι ἑαυτὸν εἰς ὁμολογουμένην ἀπώλειαν II, 167. δόντες ἑαυτοὺς εἰς λῃστείας II, 293.

Διεγγυάω I, 517.

Διεγείρω. πάλιν ταῖς ψυχαῖς διηγείροντο I, 581.

Διεκπεράω. διὰ μέσου τῶν πολεμίων διεκπεράσαι I, 507.

Διεκπίπτω. διεξέπεσον τὴν ἄνυδρον II, 198. διὰ μέσων τῶν περιεστρατοπεδευκότων διεκπεσόντες II, 181. καὶ διεκπεσεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας I, 516.

Διελκύω. τὴν ναῦν κατὰ τόπον τινὰ διελκύσαντες I, 300. τὰ σκάφη διελκύσας διὰ τῆς γῆς I, 681.

Διεξαγωγὴ βίου I, 275.

Διεξάγω. πολλοὺς χρόνους διεξάγοντες τούτῳ τῷ βίῳ I, 52. διεξάγουσι ἐπιτερπῶς 188. διεξάγειν βασιλικῶς τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν II, 358.

Διέξειμι. διέξιμεν ἐν κεφαλαίοις I, 236. διεξιέναι τὰς τῶν συγγραφέων ἱστορίας 7. πλείστην γῆν διεξιὼν 37.

Διέξοδος I, 280.

Διεργάζομαι. πολλὰ κακὰ διεργασάμενοι I, 276.

Διέρχομαι. διεληλυθότες ὑπὲρ ὧν προῃρούμεθα I, 9.

Διευκρινέω. τούτων ἡμῖν διευκρινημένων I, 107.

Διήκω. διήκουσα ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην I, 5.

Διηλλαγμένως I, 144.

Διημερεύω. ἐν τῇ μάχῃ διημέρευσαν I, 467. διημερεύοντες ταῖς τειχομαχίαις 520. ἐν τῷ κινδύνῳ διημερεύσαντες II, 118.

Διηνεκὴς διῶρυξ I, 257.

Διηυκρινημένως I, 104.

Διθυραμβοποιὸς II, 7.

Διϊστάνω. τούτους ἐπετίμησε ὡς διϊστάνουσι τὴν φιλίαν II, 353.

Διΐστημι. διέστησαν πρὸς ἀλλήλους II, 333.

Δικαιοδοτεῖν II, 608.

Δικαιολογεῖσθαι II, 369.

Δικαιοπραγεῖν I, 334. 341.

Δίκαιος. παρὰ τὸ δίκαιον I, 69. παρὰ πάντα τὰ δίκαια II, 385.

Δικαστήριον I, 141.

Δικαστικοὶ δίφροι II, 11.

Δίκη. ἐρήμην δίκην κατεδίκασαν θανάτου I, 545. δίκας αἰτεῖν τοῦ φόνου 304. δίκας δοῦναι τοῦ φόνου 305.

Δικτυωτὸς θύσανος II, 278.

Διλογέω. τὸ διλογεῖν παρίσταμεν II, 432. διλογεῖν περὶ τῶν αὐτῶν II, 118.

Διμάχαι *qui pedites & ex equis pugnant* I, 356.

Δίμηνος μισθοφορὰ II, 210.

Διμήτωρ *Bacchus* I, 231.

Δίμορφα ζῷα I, 163.

Διανύω II, 192. διά τινων ὀργάνων διανύοντες 194.

Δίνη I, 10.

Διοιδέω I, 126.

Διοικοδομέω τὰς ὁδοὺς I, 586. διοικοδομοῦντες τοὺς στενωποὺς I, 141.

Διοικίζω. αὐτοὺς κατὰ κώμας διῴκισε I, 142.

Διοικέω. ἡ γεωργία διοικεῖται I, 43. διοικεῖν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον 533.

Διοιστρέω. συνέβη διοιστρηθῆναι τούτους I, 258.

Διομολογέομαι I, 63. 101.

Διονομάζω. ἀπήλασε τῶν βοῶν τὰς διωνομασμένας ἀγέλας I, 264. διώνυμος *nobilis ibid.* διωνομάσθησαν καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην 479. διωνομασθῆναι ἐπ' ὠμότητι 289. διωνομασμένοι ἐπὶ παρανομίᾳ 267. διωνομασμένος ἐν ἀνδραγαθήματι *ibid.*

Διονύσια *Mileti* I, 527.

Διονυσιακαὶ ἑορταὶ I, 26. διονυσιακὰ μυστήρια *ibid.*

Διονύσιον *Bacchi templum* II, 352.

Διόνυσος ex Διὸς & Νύσης vocabulis I, 19.

Διόπερ I, 17.

Διορθωταὶ καὶ ἐπιστάται τῶν ποιημάτων II, 7.

Διορθόω. διωρθώσατο τὴν τῶν ἰδίων ἧτταν II, 143. τὴν γεγενημένην συμφορὰν διορθούμενος 109. διωρθώσαντο τὸ ἐλάττωμα 310.

Διόρθωσις τῶν ἁμαρτημάτων I, 86. διόρθωσις τῶν ἠθῶν 104.

Διορίζω. Tanais διορίζων τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας I, 64. οὐ διοριζόμεθα βεβαίως 9.

Διορύττω. διωρυγμένοι ἐπὶ τιμωρίᾳ I, 287.

Διοσημεῖαι ἐν τοῖς κεραυνοῖς I, 363. Διὸς σημασίαι 133.

Διόσκουροι I, 292.

Διότι μέλλουσι I, 416. ὅτι μυθολογοῦσι, διότι — ὑπάρχειν I, 319.

INDEX V. PHRASIUM ET VOCUM

Διπάλαιστος κρίος II, 278.
Διπλασιάζω I, 327. II, 109.
Δίπτυχος γλῶσσα I, 168.
Διστάζειν περὶ τῆς διαβολῆς I, 306. διστάζοντες περὶ τῆς συμμαχίας II, 346. τὰ δισταζόμενα τῶν ἔργων διὰ τὸ μέγεθος I, 254. διστάζομένη παρουσία II, 166.
Δισώματοι θῆρες I, 258.
Διτάλαντοι πλίνθοι II, 126.
Δίτυλοι κάμηλοι I, 166.
Διφθέραι βασιλικαὶ Perſarum I, 146.
Δίφρος δικαστικὸς II, 11. δίφρος ἐλεφάντινος 577.
Δίφωνοι II, 247.
Δίχηλος I, 42. δίχηλοι πόδες I, 162.
Διχονοέω I, 143.
Διχοτομέω I, 111.
Διωγμός. διωγμὸς ἐγένετο βίαιος ἐπὶ τῆς γεφύρας I, 133. διωγμὸς μακρᾶς νυκτὸς ἡμερήσιος 205.
Διώκω. τὴν λιτότητα διώκουσι I, 171. διώκοντες τὰς συνήθεις τροφὰς 181.
Δογματίζω I, 326.
Δοκιμάζω. οἱ δεδοκιμασμένοι I, 252. 514.
Δοκιμασία τῶν ἱππέων II, 431.
Δοκὶς πυρίνη II, 42.
Δοκοὶ λίθιναι I, 124.
Δολοφονῆσαι τὸν ἄνδρα II, 161.
Δόλων. τοῦ δόλωνος ἀρθέντος II, 452.
Δόμος. τοὺς τοίχους ἐπὶ πεντεκαίδεκα δόμους κατεσκεύασεν *ad* xv. *compages* I, 74. II, 251.
Δόξα ἐπ᾽ ἀρετῇ I, 72. μεγάλην δόξαν ἔχων ἐπὶ μελῳδίᾳ 27.
Δοξάζω. ἀνὴρ ἐν παιδείᾳ δεδοξασμένος II, 145. δεδοξασμένος ἐν ἀστρολογίᾳ I, 501. δεδοξασμένοι ἰατροὶ 93. αὐτοῦ κατὰ τὴν στρατείαν οὐ μετρίως δοξασθέντος 297. καθάπερ ἡμεῖς δοξάζομεν 216. περὶ τῶν μεγίστων δοξῶν ἐναντία δοξάζειν 143.
Δορὰ τῶν θηρίων I, 18. δοραῖς θηρίων ἐσθῆσι χρῆσθαι I, 52. 151. δοραῖς αἰγῶν σκεπάζουσι τὰ σώματα Afri 217.
Δοριάλωτος & δοριάλωτος II, 96.
Δορίκτητος βασιλεία I, 278. δορίκτητος & δορύκτητος 537.
Δουλαγωγεῖν & ἄγειν εἰς δουλείαν I, 493.
Δουλοῦσθαι *in ſervitutem redigere* I, 255. 273.
Δραστικὸς φύσει & τὸ δραστικὸν I, 252. II, 18.
Δράττω. δραξάμενοι τόπων ὑπερδεξίων II. 270. καιροῦ δραξάμενοι I, 525. ἐδράξατο τῆς οὐρᾶς 193.
Δράω. εἴ τι κακὸν ἔδρασαν τοὺς Λακεδαιμονίους I, 517. πολλὰ κακὰ δρᾷν τοὺς ἐγχωρίους 364.
Δρεπανηφόρα ἅρματα I, 117. & II, 201.
Δρομάδες I, 166. δρομάδες κάμηλοι II, 242. 346.
Δρομαῖοι παρῆσαν I, 722.
Δρύος I, 371.
Δρυΐδες *Gallorum* I, 354.
Δρυμώδης τόπος I, 192.
Δυνάμεις ἀπηρτυμέναι *de herbis & venenis* I, 289. φαρμάκων δυνάμεις *ibid.* & 294. ἐφ᾽ ὅσον ἡμῶν δύναμις II, 318. δύναμις ξενικὴ 85.
Δυναμικωτέρα δύναμις II, 27.
Δυναστεία. οἱ ἐν ταῖς δυναστείαις ὄντες II, 473.
Δυνατός. κατὰ τὸ δυνατὸν I, 7. πρεσβευταὶ δυνατώτατοι εἰπεῖν 422. δυνατὸς λόγῳ 624. εἰς τὸ δυνατὸν 457. δυνατὸς ἐπὶ τοῖς πλήθεσι, *qui gratia valet* 727.
Δύνω. τὰ βέλη ἔδυνε διὰ τῶν ἀσπίδων I, 662. δῦναι καθ᾽ ᾅδου 333.
Δύο. δυεῖν ὡρῶν I, 216. δυεῖν πολιτειῶν 33.
Δυσαρεστέω. δυσαρεστήσαντες τῇ βαρύτητι τῶν βασιλέων I, 337. δυσαρεστούμενοι τῇ τότε πολιτείᾳ 526.
Δυσάρεστος II, 382.
Δύσβατος. τὰ δυσβατώτατα τῶν ὀρῶν II, 376.
Δυσδιεξίτητον σχῆμα I, 211.
Δυσδιέξοδος μεγάλοις στρατοπέδοις I, 358.
Δυσείσβολος & δυσέμβολος χώρα I, 115. II, 341.
Δυσεντευξίαν ζηλοῦν II, 324.
Δυσεξάλειπτος συνήθεια I, 177.
Δυσεξίτητος τόπος & δυσέξιτος II, 579. 105.
Δυσεπίβατος χώρα I, 80.
Δυσεπίτευκτος στρατεία II, 233. & πρᾶξις 591.
Δυσερμήνευτος χρόα I, 164.
Δυσεύρετος ἀρχαιότης I, 246. ἀλήθεια 614.
Δυσέφικτος I, 253.
Δυσεφόδευτος. δυσεφοδευτότατος I, 67.
Δυσθετέω I, 727.
Δυσκαταγώνιστος I, 237.
Δυσκατάληπτος I, 7.
Δυσκαταπολέμητος I, 159.
Δυσκατανόητος διάλεκτος I, 341.
Δυσκατάσβεστος I, 292.
Δυσκινησία II, 598.
Δυσκολία τοῦ ῥείθρου II, 284.
Δύσκολοι τόποι I, 118. δύσκολον πιστευθῆναι 95.
Δύσκριτος ἀπορία II, 45.
Δύσμαχοι κατὰ τοὺς πολέμους I, 159.
Δυσμνημόνευτος I, 7.
Δυσπαράπλους I, 211.
Δυσπελαγία I, 205.
Δυσπέρατον ῥεῖθρον II, 433.
Δυσπερίληπτος ἀνάληψις I, 7. δυσκατάληπτος *ibid.*
Δύσπνους. κεῖται ὑπεργήρως καὶ δύσπνους I, 186.
Δυσπολιόρκητος πόλις II, 190.
Δυσπόρευτος ὁδὸς I, 324.
Δυσπρόσιτος Αἴγυπτος II, 34. κρημνοὶ δυσπρόσιτοι 480.
Δυσπροσόρμιστος ἀπόβασις εἰς τὴν χώραν I, 36.
Δυστοκέω. περὶ τὰς δυστοκούσας τῶν γυναικῶν I, 381.
Δυστραπελία *difficultas* I, 257. δυστραπέλοις τόποις II, 223.
Δυσυπόστατος βία II, 168.
Δυσφορεῖν ἐπὶ τῇ ναυτίᾳ I, 290. δυσφορεῖν διὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς κόρης 305. ὁ δὲ τῇ ψυχῇ δυσφορῶν 256.
Δυσχείμερος ἀὴρ II, 361.
Δυσχείρωτος I, 358.
Δυσχέρεια τῆς πραγματείας I, 6. τόπων δυσχέρεια *Polyb.* x, 26.
Δυσχερής. λίθος τὴν ἐργασίαν δυσχερῆ ἔχων I, 72. ἐγένοντο φωναὶ δυσχερεῖς II, 349. δυσχερὴς I, 332.
Δυσχερῶς. δυσχερῶς δ᾽ αὐτοῦ φέροντος I, 119.
Δυσχρηστέω. δυσχρηστούμενος ἐπὶ τούτοις II, 379. οἱ περὶ τὸν Πύῤῥον δυσχρηστούμενοι 286. δυσχρηστούμενος τῇ ὠμότητι II, 567.
Δυσχωρία II, 454. δυσχωρία τῶν τόπων 333.
Δωρεά. ἐν δωρεαῖς λαμβάνειν I, 90. κατέλιπε ἐν δωρεᾷ 264. ἔδωκεν αὐτοῖς δωρεὰν ἀργυρίου τάλαντα II, 112. πλῆθος ὅπλων ἐν δωρεᾷ λαβόντες II, 166.
Δωροδοκέω. δωροδοκῆσαι τὸ δικαστήριον I, 592. δωροδοκήσας τοὺς Θετταλοὺς. II, 107. ταύτας πεῖσαι ἢ δωροδοκεῖν αἰσχρὸν 332.
Δωροφορεῖν I, 65.

E.

Ἐαρινὴ ὥρα I, 15.
Ἔγγεια κτήματα II, 588.
Ἐγγελᾷν τοῖς κινδυνεύουσι II, 616.
Ἐγγενεῖς τῆς χώρας II, 543. I, 174.
Ἐγγηράσκω. τῇ βασιλείᾳ ἐγγηρᾶσαι I, 422. ἐν τοῖς τῆς ἀρχῆς καλοῖς ἐγγηράσας II, 462.
Ἐγγίνομαι. καὶ χρόνου ἐγγινομένου elapſo tempore longiore I, 392. ἐγγενέσθαι δόξας ἐν ταῖς ψυχαῖς 388.
Ἔγγλαυκος πρόσοψις I, 16.
Ἔγγραπτοι νόμοι I, 105. ἔγγραπτοι ἐντολαὶ II, 259.
Ἔγγραφος χρησμὸς II, 102.
Ἐγγράφω. ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ νόμῳ I, 431. 432.
Ἐγγυητὴς τοῦ θανάτου II, 554.
Ἔγγυος ἐγένετο θανάτου 555.
Ἐγγύς. ἔγγιστα τῇ ἀληθείᾳ προσεληλυθέναι I, 50.
Ἐγκαθέτους II, 135. Vide *Joſeph.* II. Bel. J. 2, 5. *Syneſium* p. 110. 185. A.
Ἐγκαλέω. ἐγκληθεῖσα ἐπὶ φαρμακείᾳ I, 299. ἐγκαλῶν τῆς προδοσίας 467.
Ἐγκάρδιος. οὕτω δ᾽ ἐγκάρδιον αὐτῷ τὴν μεταβολὴν γενέσθαι I, 54.
Ἐγκαρτερέω. ἀθύμως ἐγκαρτεροῦντες τοῖς δεινοῖς I, 497. 534. ἐγκαρτερήσασα κατέστρεψε τὸν βίον II, 253.
Ἐγκαταληφθεὶς & ἐγκαταλειφθεὶς confunduntur II, 55.
Ἔγκειμαι. βιαιότερον ἐγκείμενος I, 291. ἀθυμότερον ἐνέκειτο I, 444.
Ἔγκλημα. οἱ ἐν ἐγκλήμασιν ὄντες I, 70.

Ἐγκλίνω. αἱ συνεγγίζουσαι ταῖς διεφθαρμέναις ναυσὶν ἐνέκλινον I, 552. ἐπὶ τῶν πετρῶν ἐγκεκλιμένων πρὸς μεσημβρίαν 185.
Ἔγκλισις ὑδάτων II, 352. ἔγκλισις σωλῆνος I 183.
Ἐγκοίμησις ἐν τοῖς ἱεροῖς I, 63.
Ἐγκολάπτω. κατάβασις διὰ μιᾶς τῶν πλευρῶν ἐγκεκολαμμένη I, 73.
Ἐγκοπὴ I, 38.
Ἐγκρατής. τοῦ σώματος ἐγκρατεῖς γενόμενοι I, 136.
Ἐγκρύπτω. τὸ βρέφος εἰς τὸν ἑαυτοῦ μηρὸν ἐγκρύψαι I, 233. εἰς τὸ πῦρ ἐγκρυβέσθαι 91.
Ἔγκυος I, 247.
Ἐγκυκλόω. βουλόμενος ἐγκυκλωθῆναι Σικελίαν I, 268.
Ἐγκωμιάζειν διὰ τῆς ᾠδῆς I, 62.
Ἐγχαράττω. ἐνεχάραξεν τὴν εἰκόνα I, 127.
Ἐγχειρέω. ἐνεχείρησαν ἀποσπᾷν τὰς ναῦς I, 576. 577. ἐγχειρῆσαι μεγάλαις ἐπιβολαῖς 221. παραδόξοις ἐγχειροῦντες τολμήμασι 193.
Ἐγχείρημα. ἀποτρέπειν τῶν τοιούτων ἐγχειρημάτων I, 88. θαυμαστῇ τοῖς κατὰ μέρος ἐγχειρήμασι 147.
Ἐγχειρίζω. ἐγκεχειρισμένη ἀρχὴ I, 177.
Ἐγχρονίζω I, 295. ἐγχρονισθεῖσα γίνεται ἐξίτηλος 214.
Ἔγχρυσος πρόσοψις I, 206.
Ἔγχυλος ἰχθὺς I, 186.
Ἐγχώριος βασιλεὺς I, 70. ἐγχώριοι πόλεις 449.
Ἐγχῦσαι τὸν ἄκρατον I, 267.
Ἕδνον. ὑποσχόμενος ἕδνα πολλὰ δώσειν I, 314. οὐκ ἀπέδωκε τὰ ἕδνα τῇ γυναικὶ *ibid.*
Ἐδώδιμος. οὐκ οὔσης ἐδωδίμου τῆς σαρκὸς I, 41. ἐδώδιμοι καρποὶ 149.
Ἐθελοκακεῖν II, 608.
Ἐθελοντής. κρεῖττον ἔφησεν ἐθελοντὴν στρατεύειν I, 468. ἐθελοντὶ *ibid.*
Ἐθελοντὶ κατέστησαν ſive ἐθελονταὶ II, 303.
Ἐθελουσίως & ἐθελοντὶ I, 78. II. 115.
Ἔθος. εἰς ἔθος κατατάξαι I, 97. ἐν ἔθει εἶναι 71.
Εἰ μὴ I, 641. εἰ καὶ 326. εἰ δὲ μή γε 610.
Εἰδεχθὴς τὴν ὄψιν II, 591.
Εἴδωλα τῶν τετελευτηκότων I, 610.
Εἰδωλοποιΐα I, 107.
Εἰκάζω. οὐκ ἀπεῖχετό τινας αὐτῶν εἰκάζειν II, 453. τῶν εἰκασθέντων (ζώων) μηδὲν κτείνειν I, 97.
Εἰκὸς μάλιστα I, 14.
Εἰκοσίκλινος οἶκος I, 59.
Εἰμὶ. Ἀποτετευχὼς ἦν. ἦσαν ἀπεσταλκότες &c. I, 117. εἶναι κυριεύοντα pro κυριεῦσαι 60. ἐν ἐγκλήματι ὄντες II, 429.
Εἰσὶ. ſubinde deſit in oratione poſt participia & adjectiva I, 566.
Εἴργω. τῆς ἐξόδου τοὺς ἐν τῇ πόλει εἶργον I, 140. τῶν νομίμων εἴργεσθαι II, 343. εἶργον ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοὺς &c. 266.
Εἰρήνη. παιδιᾷ πλείστῃ χρώμενοι ἐν ταῖς εἰρήναις I, 154. ἐν εἰρήνῃ μένειν 610.
Εἰρηνικός. οὐ μόνον ἐν ταῖς εἰρηνικαῖς χρείαις I, 354.
Εἰρηνικῶς ἄρχειν I, 134.
Εἱρκτή. εἰς εἱρκτὴν καταβάλλειν I, 134.
Εἴρω. τὸ τῶν πράξεων εἰρόμενον I, 7.
Εἰς loco ἐν I, 212. 399. εἰς & ἐν promiſcue uſurpantur 547. 551. εἰς δέκα μυριάδας 118. φυλαττόμενος εἰς Πέλλαν II, 561. ὁ βασιλεὺς ἐκηρύττετο εἰς Δελφοὺς 550.
Εἰσαγγελεὺς τοῦ βασιλέως II, 118.
Εἰσάλλομαι. εἰς τὰς ἐναντίας ναῦς εἰσαλλόμενοι I, 550.
Εἰσβάλλω. εἰς τὴν πόλιν εἰσβαλεῖν *ingredi* I, 294.
Εἰσβολή. εἰς ἣν εἰσὶν εἰσβολαὶ στεναὶ παντελῶς I, 115. εἰσβολὰς ποιούμενοι εἰς τὰς χώρας II, 324.
Εἰσβιάζομαι. εἰσεβιάσαντο πρὸς τὸν Διονύσιον I, 645. ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος εἰσεβιάσαντο 710.
Εἰσδύνω. εἰς ἕτερον σῶμα τῆς ψυχῆς εἰσδυομένης I, 352.
Εἰσευπορέω. παρακαλοῦντες εἰσευπορῆσαι τῇ πόλει χρήματα II, 112.
Εἰσηγήσασθαι πολυτελῆ βίον I, 54. εἰσηγήσατο περὶ τῆς ναυτιλίας πολλὰ 376. εἰσηγήσασθαι νόμους καὶ διαιτήματα 151.
Εἰσηγητὴς καὶ σύμβουλος μεγάλων πραγμάτων I, 436. εἰσηγητὴς καὶ διδάσκαλος τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων 250.
Εἰσπλέω. εἰσπλέοντες ταῖς τῶν Ἀθηναίων ναυσὶ I, 549.
Εἰσπράττω. παρὰ τῆς πόλεως εἰσεπράξατο χρήματα I, 573. τοὺς νεωτερίζοντας εἰσεπράττετο χρήματα 578.
Εἰσφέρω. καινοτάτην αἰτίαν εἰσφέρων I, 48. μεγάλην εἰσφέρονται σπουδὴν I, 95. φιλοτιμίαν εἰσφερόμενοι II, 83. πᾶσαν σπουδὴν εἰσεφέροντο II, 283. 290.
Εἰσφορὰ I, 85.
Εἰσχέω I, 37.
Εἶτα II, 539.
Εἴτε καὶ, εἴτε καὶ I, 545. εἴτε, εἴτε 14.
Ἐκ. μῆνις ἐκ Ποσειδῶνος II, 41. κόλασις ἐκ θεῶν 130. μήνιμα ἐκ τοῦ θεοῦ *Pauſan.* v, 1. ἐπιβουλαὶ ἐκ βασιλέων *Teles* in *Stob.* p. 509. ἐξ ἑτοίμου II, 415. συντεταγμένον ἐκ τῶν νόμων I, 81. ἐκ παλαιῶν χρόνων I, 167. ὡρισμένη ἐκ τῶν νόμων 86. ἐκ παλαιοῦ II, 539. ἐξ ἐπινοίας I, 168. παίειν ἐκ χειρὸς 122. ἐκ ποδὸς ἠκολούθει II, 448.
Ἕκαστος. ὥστε ἀπελθεῖν ἔχοντας ἓν ἱμάτιον ἕκαστον II, 108. καθ' ἕκαστον I, 96. παρ' ἕκαστα 335.
Ἑκατόμπυλος *Dioſpolis* I, 55.
Ἐκβαίνω. ἐξέβη τὴν ὄψιν εὐπρεπὴς II, 319.
Ἐκβάλλω. κἂν ἀνὴρ ἐκβάλλῃ γυναῖκα I, 490. ἐκβαλλόντων εἰς αὐτὸν ποταμῶν 160.
Ἐκβαρβαρόω. πάντας ἐκβαρβαρωθῆναι συνέβη I, 265. 275.
Ἐκβιβάζω & ἐμβιβάζω permiſcentur I, 553.
Ἐκβοηθέω. ταχέως ἐξεβοήθουν μετὰ ταραχῆς I, 512.
Ἐκβοήσας pro ἐκβοηθήσας 730.
Ἐκβράζω. τρία σκάφη ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεβράσθη II, 461.
Ἐκβράττω. ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν τὰς ναῦς ἐξέβραττε I, 695.
Ἐκδεκατεύω. ἐκδεκατεῦσαι τὰς οὐσίας I, 266.
Ἐκδέρω. ἐκδεῖραι ζῶντα τὸν ἡττηθέντα I, 228. ζῶντες ἐξεδάρησαν II, 11.
Ἐκδίδωμι. παρ' ᾧ ἦν ἐκδεδομένος τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν I, 146. ἐκδοῦναι πρὸς γάμον 296.
Ἐκδιώκω. ἐκδιῶξαι ἐκ τῆς χώρας I, 99.
Ἔκδηλος II, 402.
Ἔκδοσις παρθένων I, 188.
Ἔκδοτος. ἐν ταῖς συνθήκαις ἐκδότους τὰς πόλεις συνέθετο I, 695. ἐκδότους τοὺς συμμάχους καταλείπειν 700. τοὺς Ἕλληνας ἐκδότους πεποιηκέναι II, 11. τοὺς Ἕλληνας ἐκδότους παραδεδόσθαι τῷ βασιλεῖ *ibid.*
Ἐκθηλύνειν τὰς τῶν ἀνδρῶν ψυχὰς I, 92. ψυχὴ τελέως ἐκτεθηλυμμένη II, 579.
Ἐκθλίβω. ὅπως μή ποτε ἐκθλίβωσι τοὺς ἀσθενεστέρους II, 544. πάντοθεν ἐκθλιβόμενοι 454.
Ἐκθύμως ἠγωνίζοντο I, 409. ἐκθυμότατα τιμωρήσεσθαι τοὺς Ἕλληνας 408.
Ἐκκαίω. πάγχυ ἐκκαίονται τὰ καλὰ τῶν γεννημάτων II, 513. τὴν πολεμίων ὀργὴν ἐξέκαυσεν I, 724. μέγαν πόλεμον ἐξέκαυσεν II, 75. στάσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐξέκαυσαν 429. ἀφ' ἧς ἐξεκάετο τὸ μῖσος I, 632. καὶ τῆς διαφορᾶς ἀεὶ μᾶλλον ἐκκαιομένης I, 339.
Ἐκκαλέω. τὴν προθυμίαν τὸ μέγεθος τῶν μισθῶν ἐξεκαλεῖτο 675. ἐκκαλεῖσθαι τοῦ πλήθους εὔνοιαν I, 74. χρυσὸς ἐκκαλούμενος τὴν πλεονεξίαν II, 110. ἐκκαλούμενος τὴν εὔνοιαν αὐτῶν I, 677.
Ἐκκαύματα *cremia* I, 161.
Ἐκκηρύττω. τοὺς διαφεύγοντας ἐξεκήρυξεν I, 716.
Ἐκκλείω. ὑπὸ τῶν καιρῶν ἐκκλεισθεὶς II, 258. ἐξεκλείσθη δύναμιν συνάγειν I, 277.
Ἐκκλέπτω. τὸν μὲν ἀδελφὸν ἐξέκλεψεν ἐξ ὁμηρείας II, 377.
Ἔκκλιμα δοὺς τοῖς πολεμίοις II, 414.
Ἐκκλίνω. ἐκκλίνοντες τὰς ἐμβολὰς I, 572. τὰ βέλη II, 444.
Ἐκκομίζω. ἐκκομίσαντες τὸν σῖτον εἰς τὰ φρούρια I, 513.
Ἐκκόπτω. τὰς ἀποφάσεις ἐκ τῶν στηλῶν ἐξέκοψε II, 106. ἐκκόπτειν ὀφθαλμὸν I, 489.
Ἐκκρίνω. ἐξέκρινεν αὐτὸν ἐκ τῶν φίλων II, 12. διὰ τῆς κόνιδος τὸν τῶν θηρίων ἐκκρίνεσθαι ἰὸν II, 240.
Ἐκκρούω. ὁπότε ἐκκρούσειαν τὰς ἐπιφορὰς I, 576.
Ἐκλαμβάνω. συνεχῶς ἐκλαμβανομένης τῆς χρείας I, 39. καὶ ταύτην τὴν ἀρχὴν ἐξέλαβον τῆς ἀλλοτριότητος 492. ἕκαστον ἐκλαμβάνων κατ' ἰδίαν II, 294.

INDEX V. PHRASIUM ET VOCUM

'Εκλάμπω. ἄφνω τοῦ πυρὸς ἐκλάμψαντος I, 67.
'Εκλεαίνω. δυνάμενοι ἐκλεαίνειν τὸ παραδοθὲν I, 207.
'Εκλέγω. ἐξελέξατο τόπον ἐπικαιρότατον I, 60.
'Εκλείπω. ἡ σελήνη ἐξέλιπεν I, 551. ἐκλείπειν τὸν βίον ἐκ προαιρέσεως I, 68.
'Εκλογή. ἁπλοῦται κατ' ἐκλογὴν I, 598. ἵνα τὴν ἐκλογὴν ποιήσηται II, 220.
'Εκλύω. τοὺς ἐρέτας διὰ τὴν συνέχειαν τῆς εἰρεσίας ἐξέλυσαν i. e. *feſſos reddiderunt* I, 603. καὶ τὰς τῶν δυνάμεων ὁρμὰς ἐξέλυσε II, 574. πάντων τὴν ἐκ βίας φορὰν ἐξέλυσεν II, 192. διὰ τὸ μῆκος ἐκλυθέντες τὰς ψυχὰς II, 406.
'Εκνεύω. τὰ μὲν βέλη ἐξένευε II, 71.
'Εκνεφίας νότος II, 469.
'Εκνικάω. μόλις Ῥωμαίοις ἐξενίκησε βεβαιωθῆναι τὸ κράτος II, 538.
"Εκνομος τιμωρία I, 727.
'Εκπέμπω. αἵ τε τῶν Ἑλλήνων πόλεις ἐξέπεμψαν II, 249. *de legatis* & 298. 303.
'Εκπίπτω. ἐκπεσεῖν δὲ εἰς ἄμμους *de navi* I, 172. τέσσαρες τῶν νεῶν ἐξέπεσον περὶ Κάλυδνον 373. ἐκπεσόντος οὖν χρησμοῦ I, 286. 290. ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς II, 125.
'Εκπλήττεσθαι τὸ γινόμενον I, 13. ἀεὶ μᾶλλον ἐξεπλήττοντο τῷ δέει 202. διὰ τὸ δέος ἐκπεπλῆχθαι 219.
"Εκπληξις. ὥστε ἔκπληξιν παρέχειν I, 111.
'Εκπληρόω. ταχὺ ἐκπληρώσας τὴν ἔνδειαν I, 261. ἐκπληροῦσιν ἀεὶ τὸ μέλλον ἐκλείπειν 153. τὴν ἄκαρπον ἐπιθυμίαν ἐκπληροῦντες 561. καὶ τὸν χρόνον τοῦτον ἐκπληρώσαντες I, 169.
'Εκπνέω. ἄνευ πάσης ταραχῆς ἐξέπνευσεν II, 72. τὴν ἰδίαν ἀκμὴν ἐκπεπνευκὼς I, 224.
'Εκπονέω. θεολογίαν ἐξεπόνησαν ἐπὶ πλεῖον I, 362. γραφαὶ ἐκπεπονημέναι 614. ἐκπονήσαντες τὴν τέχνην I, 315. ἐκπονεῖν ἀριθμητικὴν I, 91.
"Εκπραξις τῶν δανείων I, 90.
'Εκπράττομαι. ἐκπραττόμενοι τὸν δασμὸν I, 256.
"Εκπτωσις ἀσφάλτου I, 160.
'Εκπυρόω. ὥστε τὰς ὕλας ἐκπυρῶν I, 217. τὸν οὐρανὸν ἐκπυρῶσαι 348.
"Εκρηγμα I, 22.
'Εκρήγνυμι. ἐκρήξας ἐκ τῆς κιθάρας τὰς χορδὰς I, 391. πυρὸς ἐκραγέντος ἐκ τῆς Αἴτνης 688.
'Εκριπίζω. τοῦ πυρὸς ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἐκριπισθέντος II, 454.
'Εκρίπτω. εἰς χώραν ἔρημον ἐκριφέντες I, 70. ἐξεῤῥιμμένος ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς βασιλείας II, 262.
"Εκσπονδος II, 32.
'Εκσείω. τὸ πλῆθος τοῖς θορύβοις ἐξέσεισε τὴν ἀπολογίαν II, 307.
'Εκτάττω. ἐξέταξε τὴν ἰδίαν δύναμιν I, 118.
'Εκτείνω. τὸν βασιλέα νεκρὸν ἐξέτεινε II, 154. τὰς χεῖρας ἐκτείνων I, 553.
'Εκτελέω. τὸν βίον ἐξετέλεσεν εὐσεβῶν I, 58.
'Εκτέμνω. τοῦ φόβου τὰς ψυχὰς ἐκτέμνοντος I, 613.
'Εκτενὴς I, 137.
'Εκτίθημι. ἐκθέμενος ἡμέραν I, 466. ἐκθεμένη τὴν ἑαυτῆς ἐρημίαν 490.
'Εκτικῶς ἀναγινώσκουσι *expedite legunt* I, 177.
'Εκτίνω. τὴν δίκην οὐκ ἐκτίνοντες II, 104.
'Εκτοπίζω. εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τῆς τύχης ἐκτετοπισμένοι I, 186. ἐκλιπόντες τὰς πατρίδας καὶ μακρὰν ἐκτοπιζόμενοι 239. μακρὰν ἑαυτοὺς ἐξετόπισαν II, 434.
'Εκτοπισμὸς I, 215. 345.
'Εκτόπως ἀσεβοῦσι I, 355.
'Εκτρέπω. ἐξετράπη πρὸς ὠμότητα II, 590. ἐκτραπέντες εἰς πότους καὶ εὐωχίας II, 96. ἐξέτρεψε τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς νόσου I, 151. τὸ τοῖς δακτύλοις περιληφθὲν ἐκτρέψαι 168. ἐκτραπεῖσα εἰς φαρμάκων ἐπίνοιαν 289.
'Εκτροπαὶ *aquarum divergia* I, 184.
'Εκτὸς βέλους II, 465. ἐκτὸς φρενῶν γενόμενος I, 256.
'Εκφέρω. διττοὺς κατ' ἔτος ἐκφέρειν καρποὺς I, 158. οἱ Φοίνικες κατὰ Λιβύην μικροὺς ἐκφέρουσι καρποὺς 165. ἐκφέρεσθαι τοῦ δρόμου 348. ἐκφέρειν τἀληθὲς εἰς τοὺς πολλοὺς I, 32. ἐκφερόμενοι τῷ θυμῷ II, 281. τοῖς Ἀθηναίοις ὁ χρόνος ἐξήνεγκεν ἁμαρτάνειν 126. ἐκφέρειν πόλεμον I, 652. 653.
'Εκφεύγω. κίνδυνον ἐκπεφευγέναι I, 36.
'Εκφοραὶ πολυτελεῖς I, 433.
'Εκφορέω. ἡ πόλις ἐξεφορεῖτο II, 170.
'Εκφυσάω. ἐξ αὐτῆς μέσης ἐκφυσᾷ ἀσφάλτου μέγεθος I, 160. λόφος ἄπλετον πῦρ ἐκφυσῶν 267.
'Εκχέω. ἁπάντων ἐκκεχυμένων εἰς ἄνεσιν II, 554. ἐκκεχυμένος πρὸς ἡδονὰς 598. ἐκχυθέντες ἐκ τῆς πόλεως I, 653. II, 118.
'Εκχωρέω. τῆς ἡγεμονίας οὐκ ἐξεχώρουν τοῖς Μακεδόσι II, 161. ἐκχωρεῖν τῆς ὁδοῦ προσέταττεν I, 308.
'Ελαιοφόρος χώρα I, 263.
"Ελασμα σιδήρου I, 356.
'Ελαττόω. ἐν πολλοῖς ἐλαττοῦσθαι I, 246. ὅτι παρὰ τὸ δίκαιον ἠλαττοῦται 228. τοὺς πᾶσι κρατοῦντας τοῖς πᾶσιν ἠλάττωσε II, 504.
"Ελαττον & ἔλαττω adverbii in modum I, 37. 621.
'Ελάττωμα. τηλικούτων ἐλαττωμάτων γεγενημένων τοῖς ἀφεστηκόσι I, 139. πυθόμενος τὰ περὶ τὴν Κύπρον ἐλαττώματα 480. ἔχων ἐλάττωμά τι ἐν τῷ σώματι 169.
"Ελαφος. ἡ χρυσόκερως ἔλαφος I, 259.
"Ελειον καὶ λιμνῶδες ζῶον I, 52.
'Ελέπολις Demetrii II, 441. 471.
'Ελέου βωμὸς *Athenis* I, 559.
'Ελευθέρα φυλακὴ I, 289.
'Ελευθέρια *Syracuſis* I, 459. ἐλευθέρια θύειν *ibid.*
'Ελευθέριος Ζεὺς *Syracuſis* I, 459.
'Ελευθέριος ἀγὼν *ad Plataeas* I, 427. τηρῶν δὲ αὐτὸν ἐν ἐλευθερίῳ φυλακῇ II, 571..581. ἐλευθέριος παιδεία I, 561.
'Ελευθεριότης. ἡ περὶ τὰ χρήματα ἐλευθεριότης II, 586.
'Ελιγμοὶ τῶν ῥάβδων *de venis metallorum* I, 359.
'Ελκόω. ἑλκούμενος τοῦ σκέλους I; 645.
'Ελλειπής. οἱ ἐλλειπεῖς ταῖς οὐσίαις II, 608.
'Ελλιπὴς στρατιὰ II, 280.
Ellipſis,
Nominis: πολλῶν καὶ ποικίλων ῥηθέντων I, 415. ὡς διαπεμπομένων (ἀγγέλους) πρὸς τοὺς πολεμίους 616. II, 298. οἱ δὲ -- ἐκ πολλῶν ὄντες ἄπειροι 584. οἷς ἐξ ἀρχαίων ἐπιβουλεύουσι 678. utrobique χρόνων deſit. προῆλθεν εἰς Ἄμμωνος II, 197.
Pronominis: ἀεὶ τῆς ὕλης ἐπιβάλλειν I, 17. Λακίνιον κλέπτοντα τῶν βοῶν 270. καὶ τῶν Ἀκραγαντίνων καὶ Ἱμεραίων προσκαταλέξας 444.
Participii: κήρυκας συνακολουθοῦντες, ὅτι τὸν ἄνδρα &c. i. e. καὶ λέγοντας, I, 726. ἐξαπέστειλε πρεσβευτὰς, μὴ περιιδεῖν II, 605.
Adverbii: τὰ πλεῖστα διὰ τύχην ἢ δι' ἀρετὴν ἐπιτυγχάνεται II, 188.
'Ελίσσω. ἐλίσσεται πρὸς τὴν ἠῶ I, 37.
'Ελπίζω. ἐλπίζων προκαταπεπλῆχθαι I, 404. οὐδεὶς ἤλπισεν οὐδένα τολμῆσαι 442. ἤλπιζον γὰρ τιμωρίαν δώσειν *metuebant, ne* &c. 574.
'Ελπίς. παρ' ἐλπίδας & παρ' ἐλπίδα I, 418. ἐλπίδες κακαὶ 513. οἱ πεπτωκότες ταῖς ἐλπίσιν II, 16.
"Ελυτρον. τὰ τῶν ἀσπίδων ἔλυτρα ῥάβδοις διέτεινε II, 413.
'Εμβάλλω. ἐμβαλεῖν αὐτὸν εἰς τὰς μεγίστας συμφορὰς I, 298. πολλοῖς πλήθεσιν εἰς τὴν Ἀμμωνίαν ἐμβαλὼν I, 114. τὴν πόλιν ἐμβαλεῖν εἰς μέγαν πόλεμον 503.
"Εμβατος ταῖς συνωρίσιν I, 67.
'Εμβελὴς τόπος II, 438.
'Εμβιωτικώτερον ἐθῶν I, 345. II, 518.
'Εμβιόω. οἱ ἐμβιοῦντες ἐν αὐτῇ I, 426.
'Εμβολή. πρῶτος ἐμβολὴν ἔδωκε τῇ ναυαρχίδι I, 426. ἐμβολαὶ τῶν νεῶν I, 549.
'Εμβόλιμοι μῆνες I, 59.
'Εμβόλιον σιδηροῦν de vecte I, 41. 42.
"Εμβολον. ἔμβολον ἔδωκε τῇ ναυαρχίδι I, 426. τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις ἔτυπτον 417. τοῖς ἐμβόλοις ἀνέτεμον 689. τοῖς ἐμβόλοις συντρίψαντες 700.
'Εμβριθὴς ταῖς κατασκευαῖς ναῦς I, 207.
'Εμβρονταῖον II, 549.
'Εμμανὴς I, 226.
'Εμμέλεια. τὴν Περσεφόνην διὰ τῆς ἐμμελείας ψυχαγωγήσας I, 271. ἐμμελέστερον ᾄδειν I, 236.
'Εμμένειν τοῖς ὅρκοις II, 27.
'Εμπειρία τῆς Ῥωμαίων διαλέκτου I, 8. ἐκ τοῦ χρόνου περι-

περιγεγενημένη ἐμπειρία 4.
Ἔμπειρος. πολλῆς ἱστορίας ἔμπειρος I, 44.
Ἐμπείρως. ἐμπείρως ἔχοντες τῶν ὁδῶν I, 446. περὶ τῶν ἐν ᾅδου ἐμπείρως ἔχοντες 153.
Ἐμπιστεύω. τούτοις ἐνεπίστευσε τὴν ἀρχὴν I, 77.
Ἐμπιλέω. φυτὸς ἐμπιληθεῖσα δύναμις I, 164.
Ἐμπλάττειν τὰς κοίτας μυρίνῳ II, 424.
Ἐμπλέκω. ἐμπλακεὶς δὲ γυναικί τινι II, 318.
Ἔμπρακτος τόλμα I, 595.
Ἐμπλήθω. τὴν Αἴγυπτον συνέβη ἐμπλησθῆναι παντοίας ὠφελείας I, 65.
Ἐμποδίζω. ἐμποδίζειν τὴν σπουδὴν & ἐμποδίζεσθαι τὴν φυσικὴν αἴσθησιν I, 332.
Ἐμπορεύομαι. ἐμπορευόμενοι πλέουσι τὸ Σαρδῷον πέλαγος I, 362.
Ἐμπορικός. ἐμπορικαῖς ἐργασίαις χρώμενοι I, 446.
Ἐμπόριον. ἀνέῳξε τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι ἐμπόρια I, 78.
Ἐμπρήθω. καὶ τοῦτο ἐνέπρησε I, 67. ἐμπρῆσαι τὴν ὕλην 222.
Ἐμπρησμὸς & ἐμπυρισμὸς permiſcentur II, 455.
Ἐμπρίζω. τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἐνέπριζε II, 602. τοὺς ὀδόντας ἐμπεπρικὼς II, 232. τὸ οὖς ἐνέπρισε τοῖς ὀδοῦσι II, 558.
Ἐμπρόσθιος πούς I, 13.
Ἐμπυρίζω. καὶ τὰς κώμας ἐνεπύρισε II, 422. καὶ τῶν ἄλλων βασιλείων ἐμπυρισθέντων I, 141.
Ἐμπυρισμὸς & ἐμπρησμὸς confunduntur II, 455.
Ἔμπυρος ὁδοιπορία II, 332.
Ἐμφαίνω. ἐμφαίνοντες ὅτι σωματοφύλαξ ἦν I, 97.
Ἐμφανὴς ἀνὴρ Αἰγύπτιος I, 79.
Ἐμφανίζω. τὴν ἐπιβουλὴν τῷ βασιλεῖ ἐμφανίσαι I, 647. καὶ πρεσβευτὰς πέμψαι τοὺς ἐμφανιοῦντας αὐτῷ II, 626.
Ἔμφασις. οὐδ' ὅλως χειμῶνος ἔμφασις γίνεται I, 46. διὰ ταύτης τῆς ἐμφάσεως χάριν ἀποδιδόναι 98.
Ἐμφερής. καρπὸς τοῖς σύκοις ἐμφερὴς I, 40.
Ἐμφορέω. πολὺν ἐμφορησάμενος ἄκρατον II, 149. πληγὰς ἐνεφόρησαν αὐτῷ 373.
Ἐμφράττω. βουλόμενος ἐμφράξαι τὸν λιμένα II, 137. χώματι ἐνέφραττε 34.
Ἔμφρουρος. καὶ τὰς πόλεις ποιήσας ἐμφρούρους II, 290.
Ἐμφύλιος φόνος II, 133.
Ἐμφυτεύω. ἐλαίας ἐμπεφυτευμένας ἔχει ἐν κοτίνοις I, 343.
Ἔμφυτος. διὰ τὴν ἔμφυτον αὐτοῖς ἐπιείκειαν I, 301. ἔμφυτος πᾶσιν ἐπιθυμία τῆς αὐτονομίας II, 427. ἡ τοῦ πλείονος ἐπιθυμία τοῖς ἀνθρώποις ἔμφυτος οὖσα II, 494.
Ἐν. γυναικῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντων I, 683. τὸ μέγεθος τῶν ἀκληρημάτων ἐν ὄψει κείμενον II, 186. πεζοὶ ἐν βαρέσιν ὅπλοις *pedites gravis armaturae* 270. οἱ ἐν τοῖς βαρέσιν ὅπλοις 333. ἐν ἑτοίμῳ τῆς γνώσεως οὔσης II, 323. ὁ ἐν χάρτῃ καὶ δεήσει μὴ ὑπακούων 549. ἐν ἡμέραις ὀλίγαις 465. ἐν Καμικῷ *ad Camicum* I, 321. ἡ ἐν Πλαταιαῖς νίκη 431. 438. ἐν Μυκάλῃ πολεμίων τροπὴ 431. ἐν αἰγιαλῷ διηγωνίσατο *juxta littus* 695. ἐν Ὀγχηστῷ prope Oncheſtum II, 167. ἐν Τύρῳ 362. ἐν Ἴσσῳ παράταξις 196.
Ἐναγεῖς *iidem, qui* ἱερόσυλοι καὶ φονεῖς II, 263. ἐναγεῖς καὶ ἀγώγιμοι πάντοθεν II, 229.
Ἐναγκαλίζω. βρέφη ἐναγκαλιζόμενα I, 227.
Ἐναγκυλοῦντες τὰ βέλη I, 663.
Ἐναγώνιος σώματος κίνησις II, 307. ἐναγώνιος ἐνέργεια I, 390.
Ἐναθλέω. καὶ ταῖς τοξείαις ἐνηθληκότες τῶν πτηνῶν I, 179. ἐνηθληκὼς ἐν γυμνασίοις καὶ πόνοις II, 216.
Enallage,
Generis. τὸ τῶν Γανδαριδῶν ἔθνος, ἐφ' οὓς &c. II, 261.
Numeri. συχνοῦ δὲ πλήθους νεκρῶν σωρευομένων I, 133. ὁ δῆμος ἐτίμησαν 333. τὸ ἔθνος κατῴκησαν 335. & II, 23.
Generis & numeri. κύκνων τε πλῆθος εἰς αὐτὴν καταπτάμενοι I, 423. τοῦ πλήθους συντρέχοντες καὶ ἐπαινούντων 702. τὴν δύναμιν ἐξέταξεν, ὡς μάχῃ διακριθησομένους II, 69.
Caſus;
Nominativi pro genitivo. ἡ Ἰνδικὴ τετράπλευρος οὖσα I, 148. 692.
Pro accuſativo. ἔχων δὲ γυναῖκας καὶ πᾶς ὁ μέλλων II, 187.
Dativi pro genitivo II, 187. & *accuſativi pro eodem* I, 180.
Gradus,
Comparativi pro ſuperlativo. δικαιότερον γάρ ἐστι I, 565. *ſuperlativi pro Comparat.* φόνος ποικιλώτατος τῶν προγεγονότων II, 458.
Verbi,
Pluralis loco ſingularis: ἐγένοντο πάθη τοιαῦτα I, 104. ὡς ἤγγισαν ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα 132. τὰ γένη τοιαῦτ' εἰσὶ καὶ χρῶνται 120. 333. 337. II, 310. &c.
Ἐναλλὰξ I, 583. τετρημένον ἐναλλὰξ λίθοις 213. κατὰ τὸ πλεῖστον ἐναλλὰξ καίεσθαι 336. κραυγὴ τῶν δυνάμεων ἐναλλὰξ ἐγένετο 421. ἐναλλὰξ ἀπολλύμενοι 554. ἐναλλὰξ ἐκυρίευον τῆς χώρας II, 62.
Ἐνάμιλλοι ταῖς ἀλκαῖς I, 355. ἐνάμιλλος ἐγένετο τοῖς πρὸ αὐτοῦ 467.
Ἔναμμα τῆς νεβρίδος I, 15.
Ἐναντιοπραγεῖν I, 234.
Ἐναποδείκνυμι. τὴν ἔχθραν ἐναπεδείκνυντο II, 170. ἐναποδειξάμενος τὸ πρὸς Ἕλληνας μῖσος I, 688.
Ἐναποθνήσκω. ἀεὶ γὰρ ἐναπέθνησκε ταῖς βασιλείαις II, 345.
Ἐναποκυβεύων ταῖς τῶν μισθοφόρων ψυχαῖς II, 142.
Ἐναποπνέω. ὅπως ταῖς πατρῴαις οἰκίαις ἐναποπνεύσωσι I, 613.
Ἐναποτίθημι. τὴν ὀργὴν εἰς ἀναίσθητον σῶμα ἐναποτίθεσθαι II, 569.
Ἐνάπτω. τὰς αἰχμαλώτους ναῦς ἐναψάμενοι I, 692.
Ἐναργὴς πρόρρησις II 42.
Ἔναρθρος φωνὴ I, 186.
Ἐνασελγαίνω II, 527.
Ἔνατμος. αὐτὸ τὸ τῆς γῆς ἔχει τι φυσικὸν ἔνατμον I, 161.
Ἐναυλίζω. ἐναυλίζονται πεδίοις ἀμετρήτοις I, 166. Στειπτή γε φυλλὰς ὡς ἐναυλίζοντί τῳ *Sophocles* Philoct. v. 32.
Ἔναυσμα. τῆς καρτερίας καὶ λιτότητος ἐναύσματα λαβὼν II, 556.
Ἐνδείκνυμι. ἐνδείξασθαι ὠμότητα πρὸς — I, 563. μεγάλην ὕβριν τῇ πρεσβείᾳ ἐνεδείξατο II, 631.
Ἕνδεκα ἄρχοντες ſive οἱ ἕνδεκα *Athenis* I, 625.
Ἐνδεσμεύομαι. τὸ σκάφος ἐνδεσμεύεσθαι τῇ χέρσῳ I, 207.
Ἐνδέχομαι. ἐκ τῶν ἐνδεχομένων *ut poterat* I, 63. ἐκ τῶν ἐνδεχομένων βουλευσάμενοι 439. πίστεις τῆς πράξεως ἐνδεχομένας ἔχειν 295.
Ἐνδεχομένως I, 139.
Ἐνδέω. δακτύλιοι ἐνδεδεμένοι λίθοις II, 343. ἐνδεῖσθαι ὀπτὰς πλίνθους εἰς ἄσφαλτον I, 120. ἔχοντες πίσσῃ ἐνδησάμενοι *ibid.* ἐνδεθῆναι εἰς τροχὸν 314.
Ἐνδιατρίβω. οἱ δ' ἐνδιατρίβοντες ταῖς ἐργασίαις I, 360. ἐνδιατρίβειν τόπῳ 366.
Ἐνδιαπρέπω. ἤδη γυμνασίαις πολεμικαῖς ἐνδιαπρέποντες II, 533.
Ἐνδίδωμι. μόγις ἐνέδωκαν οἱ Μῆδοι I, 409. ταῖς ψυχαῖς οὐκ ἐνέδωκαν 596.
Ἐνδομυχέω. ἐνδομυχοῦσα περὶ τῆς φιλοπρωτίας ἔμελλε II, 542.
Ἐνδύω. ἐνδύσαντες τὴν βασιλικὴν στολὴν I, 141.
Ἐνεδρεύω. καὶ τοὺς πολεμίους ἐνεδρεύσαντες I, 511. ἀπέστειλεν ἐνεδρεῦσαι τοὺς πολεμίους II, 371. προστάξας ἐνεδρεύειν τοὺς &c. 372.
Ἐνερείδω. εἰς μέσον τὸ στῆθος ἐνήρεισε τὸ ξυστὸν II, 175.
Ἐνεξουσιάζω II, 508.
Ἐνέργεια & ἐνάργεια confunduntur I, 47. βιάζεσθαι τὴν ἐνάργειαν 49.
Ἐνέργημα I, 295.
Ἐνεργής. ζῶον πρὸς τὰς συνουσίας ἐνεργέστατον I, 98. ἐνεργὴς πολιορκία II, 227.
Ἐνεργὸς ναυμαχία I, 548. ἐνεργοὶ πολέμοις 361.
Ἐνεργέω. τρία τῶν κακῶν ἐνηργηκέναι I, 89. χρείαν ἐνεργῶν εἰς ἀνθρώπων εὐεργεσίαν 42. εὐθὺς τὰ τῆς πολιορκίας ἐνηργεῖτο 610. ἐνήργει τὰ τῆς τυραννίδος 619.
Ἐνεργῶς διώκουν τὸν πόλεμον II, 5.
Ἐνευδαιμονέω. ταῖς βασιλείαις ἐνευδαιμονήσειν II, 601.
Ἐνευδοκιμέω. καὶ πολλοῖς πολέμοις ἐνευδοκιμήσαντες II, 518.

Ἐνεχυράζω. τὰς ἵππους ἀντὶ τούτων ἠνεχύρασε I, 314.
Ἐνήλικος. καὶ γενομένων ἐνηλίκων I, 274. ἐνηλίκων πάντων γενομένων I, 301.
Ἐνημερεύω. ἐνημερεύσαντες ταῖς ἁρπαγαῖς II, 214.
Ἐνθάλαττοι σπιλάδες I, 211.
Ἐνθεάζω. τῷ διὰ τῶν τυμπάνων καὶ κυμβάλων ψόφῳ ἐνθεάζουσα I, 226. ἐνθεαζούσης δὲ αὐτῆς πολλάκις, *de vate furente* 311.
Ἐνθουσιάζω. ἐπὶ τοῖς τῆς μητρὸς ἱεροῖς ἐνθουσιάσαντες I, 370. ὅμοια ποιεῖν τοῖς ἐνθουσιάζουσι II, 101. ἐνθουσίᾳ καὶ πρὸς κυνηγεσίας 670.
Ἐνθρονίζομαι II, 595.
Ἐνιαυτὸς μέγας *Metonis* I, 159. παρ' ἐνιαυτὸν ἄρχειν *alternis annis* 308.
Ἐνίημι. καὶ πῦρ ἐνέντες ταῖς σκηναῖς I, 685. τῶν σαλπίγγων ἐνιεμένων II, 244.
Ἐνίστημι. ἐνστήσασθαι καινὴν τελετὴν I, 27. πόλεμον ἐνστησάμενοι 31. πολυδάπανον δίαιταν ἐνιστάμενος II, 245. δικαίους ἐνίστασθαι πολέμους 618. μόνος ἐνέστη τῷ δόγματι 373. αὐτοὶ λῃστρικὸν ἐνεστήσαντο βίον 93.
Ἐνισχύω. μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων ἐνισχῦσαι *morem valuisse* I, 21. ἐνίσχυσεν ὡς αὐτοὶ τῶν ἄκρων εὕρεσιν ἐποιήσαντο 376. ἐνισχύει παρ' αὐτοῖς ὁ Πυθαγόρου λόγος 352.
Ἐννεακαιδεκατηρὶς *Metonis* I, 501.
Ἐννεάπυργον κατασκεύασμα II, 472.
Ἔννομος γάμος I, 117.
Ἐννοσσεύειν I, 116. ἐννοσσεύεται πλῆθος ὀρνέων 365.
Ἐνοικοδομέω. ἃς (πύλας) διὰ φόβον ἐνῳκοδόμησαν I, 420. *Theodoretus* Hiſt. Relig. C. 17. p. 847. καὶ τὰς θύρας ἐνοικοδομήσαντες, ſic legendum videtur. ἐνοικοδομῆσαι τὴν εἴσοδον 439.
Ἐνόπλιοι ὀρχήσεις I, 382.
Ἐνοχλέω. τέττιγες ἐνοχλοῦντες αὐτὸν ſive αὐτῷ I, 268. ἐνοχλούμενοι ὑπὸ νόσων 338.
Ἔνοχος τῷ φόνῳ I, 89. πέντε ταλάντοις ἔνοχον εἶναι I, 643.
Ἐνσείω. πλαγίους ἐνέσειον ταῖς ναυσὶ I, 572.
Ἐνταυθοῖ I, 109.
Ἐντάφιον I, 412. καλὸν ἐντάφιον ἡ εὐσέβεια *ibid.* καλὸν ἐντάφιόν ἐστιν ἡ τυραννὶς 645.
Ἐντείνω. ἐντείνας αὐτὸν εἰς βίον στρατιωτικὸν II, 645. εὐκόλως ἐντεταμένοι I, 98. ἐντετάσθαι φυσικῶς πρὸς τὰς ἀφροδισιακὰς ἡδονὰς 251.
Ἐντειχίζω. τὴν ἀκρόπολιν ἐνετείχισε II, 386. ἐντετειχισμένη ἀκρόπολις *ibid.*
Ἐντελῶς λαλεῖν I, 168.
Ἐντεύξεις φιλάνθρωποι II, 142.
Ἐντήκω. ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐντέτηκεν ἡ δεισιδαιμονία I, 94. ἐνέτηξεν ἀντὶ τοῦ ἐγκεφάλου μόλυβδον II, 604.
Ἐντίθημι. καὶ τὴν οὐσίαν ἐνθέμενος εἰς πλοῖον I, 454. οἱ στρατιῶται τὰ σκεύη ἐνετίθεντο 551. τὸν ἑαυτοῦ τράχηλον εἰς βρόχον ἐνθεῖναι 489.
Ἐντίμως προάγειν II, 385.
Ἐντομὴ στενὴ I, 37. *fin. de anguſtis meatibus.*
Ἔντοσθεν. τὰ ἔντοσθεν ſive ἐντοσθίδια I, 42.
Ἐντρέπω. ἄξιόν ἐστι ἐντραπῆναι τὸ ἀξίωμα I, 561. ὁ δὲ ξενίαν ἐντραπεὶς II, 548. οὐ θεοὺς ἐντρεπόμενοι 323.
Ἐντροπή. ἡ περὶ τὴν πόλιν ἐντροπὴ I, 562. μηδεμίαν ἐντροπὴν τῆς ὁμοφώνου διαλέκτου παρεχομένης II, 170.
Ἐντρυφάω. ταῖς ἡδοναῖς ἐντρυφήσειν ἀσελγῶς II, 373.
Ἐντυγχάνω. ἐντυχὼν δὲ Ἀλεξάνδρῳ II, 364.
Ἐνυβρίζω. ὡς δούλοις ἐνυβρίζων II, 612.
Ἔνυγρος καρπὸς I, 518.
Ἐνυφαίνω. ἐνυφάναντες αὐτοὺς εἰς τὸν τῆς Ἀθηνᾶς πέπλον II, 440.
Ἐνυφάσματα χρυσᾶ II, 214.
Ἐνώτια I. 367.
Ἐξαγκωνίζω. ἐξηγκωνισμένος ἐν ἀσχήμονι προσόψει I, 562. αὐτόν τε καὶ τὴν γυναῖκα δεδεμένους ἐξαγκωνίσαντες II, 527.
Ἐξαγριόω. καὶ τὸ πρότερον ἐξηγριωμένην (νῆσον) ἡμερῶσαι 325. ἣν διὰ τὸν πόλεμον ἐξηγρίωσαν χώραν II, 457.
Ἐξάγω. τοὺς πηρωθέντας ἐκ τοῦ ζῆν ἐξάγειν I, 199.
Ἐξαγωγή. πωλητὰς τῶν νομέων τοὺς ἐπ' ἐξαγωγῇ II, 548. ἐξαγωγὴ ὕλης I, 676.
Ἐξαγωγεῖς, *qui praeſidia ex urbibus educunt* II, 31.
Ἐξαγωνίζομαι I, 599.
Ἐξαδυνατέω. πολλοὶ ἐξαδυνατοῦντες ἀπελείποντο II, 224.
Ἐξαίρω. οὐ μετρίως ἐξῇρε τῶν ἐκκλησιαζόντων τὸν θυμὸν I, 615. οἱ μὲν πιέζουσιν, οἱ δ' ἐξαίρουσιν 189.
Ἐξαίσιος. ἐξαίσιοι τοῖς μεγέθεσιν ὑπάρχουσι I, 189. καὶ τὸ ὕψος ἐξαίσιον 607. ἐξαίσιον ἐποίει βοὴν 612. ἐξαίσιοι νιφετοὶ I, 50. ἐξαίσιοι λατομίαι I, 161.
Ἐξαιτέω. καὶ τοὺς αἰτίους ἐξῄτει πρὸς τιμωρίαν I, 430. 446. 447. ἐξῄτουν & ἐζήτουν confunduntur in Mſſ. codicibus I, 312. 446.
Ἐξάκουστος κραυγὴ II, 455.
Ἐξακριβόω. ἐξακριβῶσαι τὴν ἀστρολογίαν I, 129. ὅρκοις ἐξακριβωθέντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως II, 645.
Ἐξαλλάττω. νόμιμα ἐξηλλαγμένα I, 152. ἐξηλλαγμένοι τοῖς μεγέθεσι δράκοντες I, 163. ζῷα ταῖς ἰδέαις ἐξηλλαγμένα *ibid.*
Ἐξαλείφω. πάσας τὰς ἐλπίδας ἐξαλείψαντες I, 207. ἀνδραγαθήμασι ἐξαλεῖψαι τὴν αἰσχύνην 488. ἐξήλειψε τὰς καθ' ἑαυτοῦ διαβολὰς II, 59.
Ἐξανδραποδίζομαι. τέκνα καὶ γυναῖκας ἐξανδραποδισάμενος I, 222. τὰς νήσους καὶ πόλεις ἐξηνδραποδίσατο 132.
Ἐξανοίγω. τοῦτο ἐξήνοιγεν ὁπότε βούλοιτο I, 39.
Ἐξαπατάω. διὰ τὴν ἄγνοιαν ἐξαπατώμενοι I, 27.
Ἐξαπέλεκυς στρατηγὸς II, 519. ἐξαπέλεκυς ὢν στρατηγὸς 577.
Ἐξάπτω. τῶν πολεμίων ἐξάπτεσθαι I, 417. ἐξήπτετο τῆς μάχης 549.
Ἐξαργυρίζω. ἐξαργυρισάμενος τὰς κτήσεις II, 562.
Ἐξαρπάζω. ἐξήρπαζον αὐτοὺς τῶν κινδύνων II, 348.
Ἐξαρτάω. ἐξηρτημένη ἐκ τοῦ τραχήλου I, 58.
Ἐξαρτύω. τὰς μακρὰς ναῦς ἐξαρτύσας II, 311. τριήρεις πολυτελῶς ἐξηρτυμέναι I, 655.
Ἐξασθενέω. ἐξησθένησε τοῖς λογισμοῖς II, 462.
Ἐξεγείρειν πόλεμον I, 677.
Ἐξελέγχω. *ſuperbi* ταχέως ἐξελέγχουσι τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν I, 700. οὐδὲ τὰς ἀδιαπτώτους ἐλπίδας ἐξελέγξας τῇ ῥώμῃ II, 463.
Ἐξελκόω. τὸ πρόσωπον ἐξήλκωσε I, 711.
Ἐξέλκωσις τῶν χειρῶν I, 196.
Ἐξεργάζομαι. τὰ περὶ τὴν κεραυνοσκοπίαν ἐξειργάσαντο I, 363.
Ἐξερεύγομαι I, 125.
Ἐξετάζω. ἀκριβῶς ἐξήτασε τὰ κατὰ τὴν παραλίαν I, 187.
Ἐξέχω. μαστοὶ ἐξέχοντες τοῦ σώματος I, 211.
Ἐξηγέομαι. τὴν τοῦ πατρὸς προαίρεσιν ἐξηγούμενος I, 292. οἱ ἐξηγούμενοι interpretes 57.
Ἐξηγηταὶ τοῦ νόμου I, 568. *Juriſconſulti.* ἐξηγηταὶ *interpretes prodigiorum* I, 363.
Ἑξηκοντάκλινος οἶκος II, 146.
Ἐξημερόω. τὴν χώραν ἐξημερῶσαι I, 19. ἐξημεροῦν τὴν χώραν φυτείαις 242. 243. ἐξημέρωτο ἡ γῆ γεωργίαις καὶ πόλεσι I, 29.
Ἐξημέρωσις ζώων I, 204. ἐξημέρωσις τοῦ κοινοῦ βίου 233.
Ἐξιδιάζεσθαι I, 393. τοὺς Ἕλληνας ἐξιδιάζεσθαι τοὺς Ἥρωας 28.
Ἐξιδιοποιήσασθαι τὰς δημοσίας προσόδους II, 550. ἐξιδιοποιησάμενος τὴν δύναμιν I, 657.
Ἐξιδιώσασθαι τοὺς Βοιωτοὺς II, 21.
Ἐξιδρόω. ὥστε ἐξιδροῦν λεληθότως. I, 321.
Ἐξιλάσκομαι. τὴν τοῦ θεοῦ μῆνιν ἐξιλάσασθαι II, 415. & I, 228. ἐξιλασάμενοι τὸ θεῖον θυσίαις II, 21.
Ἐξίστημι. τέλεον ἐξεστηκότος ἐν τοῖς λογισμοῖς II, 493. ἐξεστῶτες τοῦ φρονεῖν I, 697.
Ἕξις. μεγάλην ἕξιν περιποιοῦνται I, 142. μεγίστην ἕξιν ἐν ἀστρολογίᾳ τῶν ἁπάντων ἔχουσι 145. εὔογκος ὢν τὴν ἕξιν II, 163.
Ἐξισόω. τὸν λόγον ἐξισῶσαι τοῖς τηλικούτοις ἔργοις I, 253. ἐξισωθῆναι τοῖς Ἀραβίας λίθοις 164.
Ἐξίτηλος I, 214.
Ἐξοδεύειν εἰς Ἀρκαδίαν II, 367.
Ἐξοικίζω. ἐξῴκισεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως I, 482.
Ἐξοικοδομεῖν τὰς πύλας *obſtructas aperire* I, 420.
Ἐξομαλίζω. ἔδαφος ἐξωμαλισμένον I, 124.
Ἐξομηρεύω. καὶ πᾶν ἐξομηρεύσασθαι δυναμένη II, 571.
Ἐξοπλισία II, 64. 83.
Ἐξορίζω. ἐκ δυοῖν πόλεων ἐξοριζόμεναι γυναῖκες I, 633.
πίσ-

πάντας ἐξορκίσαι μηδενὶ δηλώσειν I, 24. πάντας ἐξορκίσαι συστρατεύειν ἀδόλως 240.
Ἐξορμάω I, 317.
Ἐξοσιόω. παραδόξως ἐξοσιοῦται τὴν ἄλωσιν II, 10.
Ἐξοστρακίζω I, 445.
Ἐξοστρακισμὸς II, 317.
Ἐξουραγία I, 704.
Ἐξουσία. οἱ ἐν ἐξουσίαις ὄντες II, 294. πίπτειν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν I, 68. τὴν τῶν ὅλων ἐξουσίαν ἐπέτρεψαν αὐτῷ 141.
Ἐξοχαὶ γεώδεις *lunae* I, 159.
Ἐξυμνέω. τῶν προγόνων ἀνδραγαθίας ἐξυμνοῦσι I, 352.
Ἐξώλης. ἐξώλεις γενέσθαι τοὺς ἀπὸ τοῦ γένους πάντας I, 147.
Ἐπαγγελία & ἀπαγγελία confunduntur I, 327. τὴν ἐπαγγελίαν τῆς γραφῆς βεβαιοῦν 9. ψευδῆ τὴν ἐπαγγελίαν ἔχῃ 262.
Ἐπαγγέλλω. τῶν ἱστορικῶν οἱ ἐπαγγελλόμενοι εἰδέναι I, 12.
Ἐπαγρυπνέω. Ἐπηγρυπνηκὼς τῇ τούτων ἀπωλείᾳ I, 695. ἐπαγρυπνῶν τοῖς τῆς στρατηγίας ἐπιτεύγμασι II, 616.
Ἐπάγω. Ἐπαγόμεναι ἡμέραι πέντε I, 17. δίκας μεγάλας ἐπαγαγόντες τοῖς Λακεδαιμονίοις II, 99. κούφοις ἀρότροις ἐπαγαγόντες τὴν γῆν I, 43. ἐπάγεσθαι μητρυιὰν I, 485.
Ἐπαγωγή. τὴν τῆς τριχὸς ἐπαγωγὴν τοῖς ἄλλοις ζώοις ἐναντίαν ἔχειν, *pilum habet in contrarium verſum* I, 101.
Ἔπαθλον τῆς νίκης II, 144. ἔπαθλον τῆς παρανομίας 145. ἔπαινος ἀρετῆς ἀεὶ ἔπαθλον ἀθάνατον II, 556.
Ἐπαινέω. οἷα ἄν τις ἐπαινέσειεν ἀξίως I, 61.
Ἔπαινος. ἐπαίνων μεγάλων ἠξιώθησαν I, 5.
Ἐπαίρω. ἐπαρθεῖσα τῇ νίκῃ I, 132. ἐπηρμένοι ταῖς ἐλπίσι 550. τὸ ἔδαφος ἐπηρμένον ἔχουσαι πόλεις 66.
Ἐπακτὰ ὕδατα I, 165.
Ἐπαλαλάζω I, 622.
Ἐπαμινώνν & Ἐπαμινώνδας *idem nomen* I, 509.
Ἐπανάγω. ἡμεῖς ἐπανάξομεν ἐπὶ τὰς πράξεις II, 102.
Ἔπανδρος πρᾶξις I, 293. ἔργα ἐπανδρότερα *Hierocles* in *Stob.* Serm. LXXXIII. p. 491. ἐργασία καλὴ καὶ ἔπανδρος *Gruteri* Theſ. p. DIII.
Ἐπανθίζω. χρώμασιν ἐπηνθισμένος I, 58. 165.
Ἐπαναιρέω. ἐπανελέσθαι τὸν πόλεμον· ἐπανῃρημένος τὸν πόλεμον I, 566. ἔχθραν ἐπανῃρημένοι 567.
Ἐπάντλησις ὑδάτων I, 225.
Ἐπάνω τῆς πόλεως I, 61. οἱ ἐπάνω χρόνοι 177.
Ἐπαπολαύω. ταῖς ἡδοναῖς ἐπαπολαύειν II, 609.
Ἐπαρκέω. τοῖς δεδεμένοις τῶν οἰκετῶν ἐπαρκοῦσα II, 600.
Ἔπαυλις. καὶ τὰς ἐπαύλεις ἐπεπύριζε I, 507. 508. II, 464. 465.
Ἐπαφρόδιτος *Sulla* II, 541.
Ἐπεγείρεσθαι ταῖς ψυχαῖς I, 683.
Ἔπειμι. ἐπῄει τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔθνη καταστρεφόμενος I, 114.
Ἐπεισάγω. τέκνοις μητρυιὰν ἐπεισάγειν I, 487.
Ἐπείσακτον κακὸν I, 487. οὐδὲν τῶν ἐπεισάκτων ὑδάτων ἐπιζητοῦσα I, 186.
Ἐπεισηγέομαι. ἐπεισηγήσασθαι τῶν ἰδίων χρείαν I, 336.
Ἐπέκεινα. ἡ ἐπέκεινα τῆς Σύρτεως I, 218.
Ἐπέξειμι. ἐπεξιέναι τὴν παροιμίαν I, 88.
Ἐπεργάζομαι. ἐπεργασάμενοι πολλὴν τῆς χώρας I, 99.
Ἐπέρχομαι. ἐπήλθομεν πολλὴν τῆς Ἀσίας I, 7. ἐπελθὼν τῆς Λιβύης τὴν πλείστην 223.
Ἐπερωτάω. ἐπερωτήσαντες τὸν θεὸν περὶ &c. I, 228. ἐπηρώτα εἰς Δελφοὺς II, 550.
Ἐπέτειος καρπὸς II, 334.
Ἐπέχω. ἐπέσχον τῆς ὁρμῆς τοὺς στρατιώτας I, 611. ἐπέσχε τῆς πορείας II, 331. 338. πολλῆς κραυγῆς ἐπεχούσης τὴν ἐκκλησίαν II, 611. ἔνθεν ἐπεχούσης πέτρας 189.
Ἔπηλυς γένεσις I, 151.
Ἐπηρεασμὸς II, 446.
Ἐπήρεια II, 113.
Ἐπί. ἐπ᾽ ἐλευθερίᾳ *ut liberi fiant* I, 138. σύμμαχον ἐκέλευσαν ἐπὶ τρίτῳ μέρει τῆς χώρας 281. ἐφ᾽ ᾧ τὴν αὐτονομίαν δοθῆναι *ea lege, ut* &c. II, 397. ἐπειδὰν ἐπὶ γοῦν αὐτοῖς ἔλθῃ I, 177. τὸ τελευταῖον ὥρισαν ἐπὶ τοῖσδε συνθέσθαι 147. καταδικασθεὶς ἐπὶ θανάτῳ 177. ἐπὶ κακουργίᾳ καταδικασθεὶς 182. ταύτῃ ἐπ᾽ εὐτυχίᾳ φθονοῦντες 225. ἐφ᾽ ἡσυχίας ἔμενον I, 551. τοῦ Ἀττάλου κατηγόρησεν ἐπὶ τοῦ βασιλέως II, 153. ἐπὶ Ξέρξου tempore Xerxis 170. 546. ἐπὶ πολὺ I, 641. ἐφ᾽ ὅσον ἦν ἐνδεχόμενον 104. ἐφ᾽ ᾧ δὴ *propterea* II, 394.
Ἐπιβάθρα τῆς νεὼς I, 521.
Ἐπιβάθραι *in turribus* I, 683. ἐπιβάθραι *pontes obſidionales* II, 193. ἐπιβάθραν ἔχειν κατὰ τῆς Σικελίας 498.
Ἐπίβαθρον νόμισμα naulum I, 107.
Ἐπιβαίνω. μηδεὶς τολμήσῃ ἐπιβαίνειν τῆς χώρας I, 290. ἐπειδὴ ἐπέβαινεν εἰς τὴν Βοιωτίαν 708. μηδὲ ἐπιβαίνειν τῇ Σικελίᾳ II, 134.
Ἐπιβάλλω. ἀπὸ τῆς ὕλης ἐπιβάλλειν I, 17. τὸ ἐπιβάλλον & ἐπιβάλλον μέρος 4. κατὰ τὸ ἐπιβάλλον αὐτοῖς μέρος 652. τὸ ἐπιβάλλον ἑκάστῳ ἀπονέμουσι 367. καθάπερ ἦν ἐπιβάλλον, *ut aequum erat*, II, 520. ὥσπερ ἑκάστῳ ἡ χρεία ἐπέβαλλε II, 525. οἱ τοῖς μέρεσι τούτοις ἐπιβάλλοντες *in hos tractus delati* I, 35. 36. Ἀλέξανδρος ἐπέβαλε τοῖς Ἀρβήλοις, *ingreſſus eſt* II, 209. Λυσίμαχος ἐπιβαλὼν τοῖς τόποις II, 268. ἐπέβαλε τὰς χεῖρας τρισὶν ἱεροῖς II, 614. ὅταν ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιβαλώμεθα II, 361.
Ἐπίβασις. μηδὲν στέριμνον εἰς ἐπίβασιν I, 35.
Ἐπιβάτης. καὶ τὰς ναῦς πληρώσαντα τῶν κρατίστων ἐπιβατῶν I, 131.
Ἐπιβιβάζω. ἐπεβίβασε πρὸς τὴν σχεδίαν I, 126.
Ἐπιβοηθέω. ἐπιβοηθήσει τοῖς φεύγουσι II, 70. ἐπιβοηθῶν τοῖς ἀτυχοῦσι I, 493.
Ἐπιβολή. ὑπόστασις τῆς ἐπιβολῆς I, 6. οὐδέποτε τὰς ἐπιβολὰς συντελέσαντες 160. ἐπιβολαὶ τῶν δοκῶν 124.
Ἐπιβολὴ & ἐπιβουλὴ confunduntur I, 6. 7. in fin. 444. 562.
Ἐπιβουλὴ & ἐπιβολὴ permiſcentur I, 444. & ὑποβολὴ 308.
Ἐπιβώμιος II, 616.
Ἐπιγαμίαν ποιήσασθαι I, 513. κοινωνεῖν ἐπιγαμίας II, 447.
Ἐπιγαμέω II, 153. ἐπιγαμεῖν μητρυιὰν I, 486.
Ἐπίγειοι θεοὶ I, 100. & 17.
Ἐπιγίνομαι. μετὰ πολλῆς ἵππου κατὰ σπουδὴν ἐπιγινόμενος I, 581. πεζῇ κατὰ σπουδὴν ἐπιγίνεσθαι 602.
Ἐπιγλωττὶς I, 168.
Ἐπίγονοι *ſucceſſorum Alexandri liberi* I, 6. Ἐπίγονοι τῶν ἐπὶ Θήβας 310.
Ἐπιγραφή. τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ προτερήματος αὐτὸς ἀπηνέγκατο II, 121. 155.
Ἐπιγράφω. τοὺς ἐνιαυτοὺς ἐπιγράφοντες τούτοις τοῖς ἄρχουσι II, 137.
Ἐπιδείκνυμι. τῆς τύχης ἐν τῷ τούτου βίῳ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν ἐπιδείξασθαι βουλομένης I, 562. τὰς ἐν τοῖς κινδύνοις ἀνδραγαθίας ἐπεδείξαντο II, 70.
Ἐπιδίδωμι. τὸν ἑαυτῶν βίον ἐπέδωκαν εἰς τὴν κοινὴν τῶν Ἑλλήνων σωτηρίαν I, 411. ἀφειδῶς ἐπέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος II, 638. τὴν ἐπιστολὴν ἐπέδωκε τῇ γερουσίᾳ I, 679.
Ἐπιδικάζω. ἐκέλευε τὴν ἐπίκληρον ἐπιδικάζεσθαι τῷ ἀγχιστεῖ I, 490.
Ἐπιδορατὶς II, 175.
Ἐπίδοσις. τοὺς οἴκους πολλὴν ἐπίδοσιν λήψεσθαι I, 442. πολλὴν ἐπίδοσιν ἔλαβε πρὸς εὐδαιμονίαν 456. 458. 478.
Ἐπιθαλάττιος χώρα I, 223.
Ἐπίθεμα ἁρμοστὸν I, 183.
Ἐπίθεσις τῶν ὅλων I, 63. τὴν ἐπίθεσιν τοῖς βαρβάροις ποιήσασθαι II, 121.
Ἐπίθετος καὶ συνήθης τοῖς συγγραφεῦσι τραγῳδία II, 323.
Ἐπιθήματα τῶν λαγυνῶν I, 353.
Ἐπιθυμητής. πολλοὺς ἔχειν ἐπιθυμητὰς τῆς φιλίας I, 297.
Ἐπιθυμία. ἐπιθυμίαν ἔσχε τοῦ καταστρέψασθαι I, 114. τὴν τοῦ πλείονος ἐπιθυμίαν παρίστησι *ibid.*
Ἐπιθύω. *de thure, quod in aram imponitur*, I, 484.
Ἐπιθύειν ἅμ᾽ ἡμέρᾳ II, 302. 303.
Ἐπικαίω. ἐπικαίεσθαι τοὺς μαστοὺς I, 221.
Ἐπικαλέω. ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεὸν I, 389. Ὀλύμπιος ἐπικληθεὶς 230. κατὰ τοὺς κινδύνους ἐπικαλούμενοι βοηθοὺς τούτους 395.

Ἐπικαλύπτω. εὐθέως ἐπικαλυψάμενος τὴν κεφαλὴν II, 616.
Ἐπικάμπιος τάξις II, 205. ἐπικάμπιος *sine* τάξεως *voce* II, 339. 340. 349.
Ἐπικαταπλέω. ἐπικατέπλευσε τριήρης II, 134. 135.
Ἐπικήδιος θρῆνος. II, 251.
Ἐπικηρυκεία ἐν πολέμοις I, 391.
Ἐπικηρυκεύεσθαι *de privatis etiam* I, 700.
Ἐπικηρύττω. τῷ ἀνελόντι Διαγόραν τάλαντον ἐπεκήρυξαν I, 546. πόλεμον οὐκ ἐπικεκηρυκότος τοῦ δήμου 674. forte ἐπικεκυρωκότος.
Ἐπικίνδυνοι καιροὶ II, 374.
Ἐπίκληρος I, 490.
Ἐπικλύζω. πλήθους ἀργύρου ἐπικεκλυκότος παρ' αὐτοῖς I, 215. τοσοῦτο τῶν σιτικῶν ἐπέκλυσε πλῆθος τὴν Σικελίαν II, 598. τὴν δαπάνην ἐπικέκλυκεν αὐτοῦ τὸ βασιλικὸν χρυσίον 163. ἐπικεκλυσμένη χώρα I, 43.
Ἐπίκλυστος χώρα I, 14.
Ἐπικόλλητος ὁδὸς II, 332.
Ἐπικουρέω. ἐπικούρησε τοῖς παρεσπονδημένοις II, 120. πάντα βουλόμενον ἐπικουρῆσαι διεκώλυσε 355.
Ἐπικουρία. ἐπικουρίαν εἶναι τῷ βίῳ μεγίστην I, 101.
Ἐπικράτεια τῶν Καρχηδονίων I, 606.
Ἐπικρατέω. ἐπικρατῆσαι τῶν Λιβύων I, 240. ὕδασι πλείοσιν ἐπεκράτησαν 83. ὁ ἐπικρατῶν καὶ συμφωνούμενος λόγος 379.
Ἐπικρατής. κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον II, 539.
Ἐπικρεμάω. καὶ φόβον ἐπικρεμάσαντες II, 120. φόβος ἐπικρεμασθεὶς 133.
Ἐπικρίνω. ἐπέκρινον ἐξ ἑαυτῶν ἕνα τὸν ἄριστον I, 86. τὰ παρὰ τῶν ἱερῶν ἐπικριθέντα 387.
Ἐπικυλίω. ἐπεκύλιον τοῖς ὁδοιποροῦσι πέτρας συνεχεῖς II, 333.
Ἐπίκωπα πλοιάρια I, 665.
Ἐπιλαμβάνω. ἐπιλαβόμενος τῆς ζώνης *de rege Persarum* II, 182.
Ἐπιλέγω. στρατιώτιδας ἐπιλέξασθαι γυναῖκας I, 243. ἐπελέγετο τῶν ἄλλων τοὺς εὐπόρους I, 648. ἐπιλελεγμένοι ταῖς τῶν σωμάτων ῥώμαις II, 244. ἐπιλελεγμένοι τοῖς τάχεσι 339.
Ἐπίλεκτοι κατ' ἀρετὴν I, 409.
Ἐπιμαρτύρομαι. τοὺς θεοὺς ἐπιμαρτυράμενος I, 131. ἐπιμαρτυράμενος τοῖς στρατιώταις II, 98.
Ἐπιμέλεια. τὴν ἀπίστευτον ἔχων ἐπιμέλειαν I, 84. οὐδ' ἡντινοῦν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι 585.
Ἐπιμελέομαι. τῶν προσόδων ἐπιμελούμενος I, 71. οἱ ἐπιμελούμενοι τῶν ζώων 93.
Ἐπιμελής. τῶν ἱερέων οὓς ἐστιν ἐπιμελὴς I, 96. Vid. *Herodot.* II, 150.
Ἐπιμεληταὶ πόλεων I, 595.
Ἐπιμιξία τοῖς ἐν τῇ νήσῳ I, 8. τῶν λαῶν ἐπιμιξίας 66. διὰ τὴν ἐμπόρων ἐπιμιξίαν ἐξημερωμένοι 347.
Ἐπιμύω. τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιμύουσα I, 58.
Ἐπινέμω. ἐπινεμηθείσης τῆς φλογὸς ἐπὶ πολὺν τόπον I, 685. τὴν φαυλότητα ἐπινέμεσθαι τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων 486.
Ἐπινίκιος ἀγὼν & ἐπινίκιος κῶμος II, 147. 216. ἐπινίκια τῶν κατορθωμάτων ἐπιτελῶν *ibid.*
Ἐπίνοια ἀνέφικτος I, 289. πρὸς πᾶσαν ἐπίνοιαν ἀγαθὸν II, 36.
Ἐπίνοσος. ποιεῖται τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων ἐπίνοσα I, 160.
Ἐπιξένωσις II, 582.
Ἐπιξενόω. τοῖς ἐν τῇ νήσῳ ἐπεξενώθη I, 372. ἐπιξενωθῆναι τοῖς Καδμείοις 27. πολλοῖς τῶν ἐπισήμων ἐπεξενώθη II, 578.
Ἐπιπαιανίζω I, 353.
Ἐπίπαν. ὡς ἐπίπαν *plerumque* I, 114.
Ἔπιπλα II, 37.
Ἐπιπλοκὴ νόμιμος I, 254. παρεδέξατο τὴν ἐπιπλοκὴν μετὰ πάσης προθυμίας 349. διὰ τὴν πρὸς Ἕλληνας ἐπιπλοκὴν Ἑλληνογαλάται κληθέντες 355. σπεύδων τοὺς Ῥοδίους ἀποσπάσαι τῆς πρὸς ἐκεῖνον ἐπιπλοκῆς II, 464.
Ἐπιποθέω. παρόντι οὐ χρησάμενος, ἀπόντα δὲ ἐπιποθήσας II, 239.
Ἐπιπολάζω. πλῆθος Ἰταλικὸν ἐπεπόλασε τοῖς μετάλλοις I, 359. τὸ κακὸν ἐπεπόλαζεν ἐν Συρακούσαις 469. 470. μάλιστα ἐπεπόλασεν ἡ πρὸς τὰς μοναρχίας ὁρμὴ II, 317.
Ἐπιπολή. οἷα ἐξ ἐπιπολῆς εὑρισκόμενος κασσίτερος I, 361. νόμος ἐξ ἐπιπολῆς θεωρούμενος I, 488.
Ἐπίπονος I, 35.
Ἐπιπορεύομαι I, 353.
Ἐπιῤῥήσσω. ἄφνω τοῖς Μαντινεῦσιν ἐπέῤῥαξε II, 68. 70. 91.
Ἐπιῤῥίπτω. ψευδῆς αἰτίας ἐπιῤῥίπτων I, 648.
Ἐπίῤῥοια τῶν πραγμάτων I, 114. αὐτομάτην ἔσχε τὴν ἐπίῤῥοιαν τῶν ἀγαθῶν II, 597.
Ἐπιῤῥωννύω. αἱ πόλεις ἐπεῤῥώσθησαν πρὸς τὴν διάχυσιν I, 577.
Ἐπισείω. ἔχεις ἂν τοῖς τείχεσιν ἐπισείοις I, 618. Vid. *Joseph.* II. Bell. Jud. C. 17, 3.
Ἐπισημαίνω *de irato numine.* παραδόξως ἐπεσήμηνε τὸ θεῖον I, 332. τὸ δὲ δαιμόνιον ἐπεσήμηνε 439. καὶ πολλῷ πλειόνως ἐπεσημήνατο *de iratis* 563.
Ἐπισημασίαι *plausus, acclamationes.* ἐπισημασίαις συναύξομεν τὴν τοῦ θεοῦ τιμὴν I, 254. ἐπισημασίαι *tempestatis significationes* I, 59.
Ἐπίσημος δι' ἀρετὴν ἀνὴρ I, 398. ἐπίσημον Φοινικοῦν *in navali certamine* I, 577. Φοινικὸς 603.
Ἐπίσης. τιμηθεὶς ἐπίσης τοῖς Ὀλυμπίοις θεοῖς I, 270. ἐπίσης τοῖς ἀνδράσιν ἐργάζεσθαι 361.
Ἐπισιτίζω. ἐπισιτισαμένους ἐκπλεῦσαι I, 291.
Ἐπίσκοπος καὶ θεατὴς τῶν κινδύνων II, 613.
Ἐπισκοτέω. πολλὰ τοῖς δικαίοις ἐπισκοτήσειν I, 87.
Ἐπίσπαστρον II, 230.
Ἐπισπάω. πολλοὺς ἐπεσπᾶτο θεωροὺς II, 279. *solent* ἐπισπᾶσθαι πολλὴν ὑγρασίαν πρὸς ἑαυτὸν I, 46. 47.
Ἐπισταθμία. παρ' ᾧ τὴν ἐπισταθμίαν ἐπεποίητο II, 196. 209. ἐπισταθμίαι II, 603.
Ἐπίστασις διανοίας II, 308. ἐπίστασις τῆς βασιλείας II, 557.
Ἐπιστατέω. Θρασυδαίου ἐπιστατοῦντος τῆς Ἱμεραίων πόλεως I, 441. ἐπιστατήσας ἔτη δέκα τῆς πόλεως II, 439.
Ἐπισήματα ἐπὶ ταῖς σημαίαις I, 544.
Ἐπιστροφή. οὐδεμίαν ἐπιστροφὴν χρημάτων ποιούμενοι I, 632.
Ἐπισφαλὲς ἐστι I, 601.
Ἐπιταγαὶ νόμων I, 80.
Ἐπίταγμα. θεῶν ἐπιτάγματα καθ' ὕπνον II, 526.
Ἐπιτακτικῶς διαστέλλειν II, 619.
Ἐπιτάφιος ἀγὼν II, 253. I, 430.
Ἐπίτασις. τοῦ χειμῶνος ἐπίτασιν λαμβάνοντος I, 663. νόσος πολλὴν ἐπίτασιν ἔχουσα II, 20.
Ἐπιτείνω. ὡς δ' ἡ τῶν ἀναγκαίων σπάνις ἐπέτεινε II, 22. τοῦ δὲ πάθους ἐπιτείνοντος 253. ἐπιτεταμένη πορεία II, 291. εἰς ταῦτα ἐπιταθέντες *in his copiosi* I, 45.
Ἐπιτειχίζω. ἐπιτειχίσαντες δὲ τοῦτο τὸ χωρίον ἐπὶ τῆς Ἀργείας I, 536.
Ἐπιτείχισμα τῆς Λοκρίδος I, 508.
Ἐπιτελέω. ἐπετέλεσαν πράξεις ὠμότητι διαφερούσας I, 536. φόνους ἐπιτελῶν 641. θυσίας ἐπετέλει τοῖς θεοῖς II, 151. πράξεις ἀξιολόγους ἐπιτελέσασθαι I, 220. 225. δυνάμεις ἐπιτελεσάμενοι 514.
Ἐπιτερπὴς πρόσοψις I, 423.
Ἐπίτευγμα I, 31. ἐπιτεύγματα ἀγαθῶν ποιητῶν, *quibus contraria* ἀποτεύγματα II, 8.
Ἐπιτήδειος. ἐπιτήδειοι εἰς τὴν στρατείαν I, 118. τῶν ἐπιτηδείων αὐτὸν ἐκλιπόντων 54.
Ἐπιτήδευμα. μετέχων τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων I, 239. ἑταιρῶν ἐπιτηδεύματα 137.
Ἐπιτήδευσις. μανθάνει τὰς περὶ τὸν βίον ἐπιτηδεύσεις I, 92.
Ἐπιτηδεύω. ἵνα μηδὲν ἐπιτηδεύῃ φαῦλον I, 81. ἐπετήδευσε φωνὴν ἔχειν γυναικώδη 137.
Ἐπίτηδες. ὥσπερ ἐπίτηδες I, 207. 422.
Ἐπιτιμάω. πληγαῖς ἐπιτιμηθεὶς I, 236.
Ἐπιτιμία. ἀπολαβὼν τὴν ἐπιτιμίαν ὑπὸ τοῦ δήμου II, 270.
Ἐπιτίμιον. ἀπαραίτητος ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις I, 567.
Ἐπιτολὴ τοῦ Σειρίου ἄστρου I, 22. ἐπιτολαὶ κομητῶν 92.
Ἐπιτρέπω. τὰ καθ' αὑτοὺς ἐπιτρέψαι τοῖς πολεμίοις II, 275. ἐὰν ἐπιτρέπῃ τὰ καθ' αὑτὸν II, 482.
Ἐπιτροπή. διδόναι περὶ πάντων ἐπιτροπὴν Ῥωμαίοις II, 627.
Ἐπιτροπεύω. οὓς καὶ Ῥωμαίους ἐπιτροπεύεσθαι παρακατέθετο II, 523.
Ἐπιτυγχάνω. ἀμφοτέροις τοῖς καρποῖς ἐπιτυγχάνουσι I, 149. ἐπιτυχὼν ἐν πάσαις στρατείαις 371.

Ἐπιτυχής. ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπιτυχεῖς ὄντες I, 326.
Ἐπιφάνεια. ἐπιδεικνυμένη τὴν ἰδίαν ἐπιφάνειαν *suae praesentiae indicia* I, 29. ἡ ἐν ταῖς θεραπείαις ἐπιφάνεια *ibid.* ἐπιφάνεια τῆς γῆς 43. κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν *in superficie* 35. ἐπιφάνεια *extima cutis* I, 196. τῶν θηρίων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐκπιπτόντων *ibid.*
Ἐπιφανής. ἐπιφανέστατοι θεοὶ I, 20. παραλήψεις ἐπιφανεστάτας τῶν πόλεων II, 221.
Ἐπιφέρω. τοῖς ἀπάγουσι χεῖρας ἐπέφερον I, 469. ἐπενηνεγμένα ἐγκλήματα 600. σπουδὴν ἐπεφέροντο 622. μετὰ κραυγῆς ἐπεφέροντο 431. ὁ δῆμος ἐπηνέχθη μιμήσασθαι 470. ἐπενηνεγμέναι δίκαι 600.
Ἐπιφλέγω. πολλὴν τῆς οἰκουμένης ἐπιφλέξαντες I, 348. ἐπιφλεγομένη χώρα 259.
Ἐπιφοιτάω. βόες ἐπιφοιτῶσιν αὐτῶν τὴν χώραν I, 197.
Ἐπιφορὰ τῶν πολεμίων I, 450. προθύμως ἐδέχοντο τὴν ἐπιφορὰν II, 174. ἐπιφοραὶ ταγματικαὶ *stipendia* II, 233.
Ἐπιφώσκω & ὑποφώσκω. ἡμέρας ὑποφωσκούσης I, 556.
Ἐπιχειρέω. ἐπίχειρα τῆς ἀγνοίας ἔλαβον I, 625.
Ἐπίχρυσος ζωστὴρ I, 353.
Ἐπιχωριάζειν I, 198. 348.
Ἐπιψηφίσασθαι τὰ ἱερεῖα I. 365.
Ἐπίψογος I, 81.
Ἐποκέλλω. τῶν σκαφῶν ἐποκελλόντων I, 36. οὐκ ὀλίγαι ἐν τοῖς βραχέσιν ἐπώκειλαν 552. σκαφῶν οὐκ ὀλίγων ἐποκειλάντων II, 468.
Ἐποπτεύω. θεοὶ ἐποπτεύοντες τὰ κατ' ἀνθρώπους II, 565.
Ἐπόπτης τῶν ὅρκων θεὸς I, 297.
Ἑπτὰ τὰ ἐπιφανέστατα ἔργα I, 72.
Ἑπτάρροφοι πύργοι I, 666.
Ἐπῳάζειν διὰ τῶν ὀρνίθων I, 85.
Ἐπώνυμος πόλις *quae alicujus nomen gerit* I, 23. ἐπώνυμοι ποταμῶν *qui fluviis nomina fecerunt* 313. 316.
Ἐπωμὶς δεξιὰ II, 175.
Ἐπωτίδες II, 251.
Ἐράω. ταύτης ἐρασθῆναι τὸν ποταμὸν I, 61. ἐρασθεὶς δ' αὐτῆς καὶ πλησιάσας 237.
Ἐραστὴς I, 75.
Ἐργάζομαι. εἴ τις τέχνας πλείους ἐργάζοιτο I, 96. ζῴδια τὸν ἀρχαῖον τρόπον εἰργασμένα 56. οἱ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι 361.
Ἐργαλεῖον. σιδηρέων βῶλον τοῖς ἐργαλείοις ἀνασπῶσιν I, 361.
Ἐργάνη Minerva I, 389.
Ἐργασία ἐμπορικὴ I, 125. ἐργασία δυσχερὴς 72. ἐργασία ἀπὸ θαλάττης I, 651. αἱ κατὰ θάλατταν ἐργασίαι 386.
Ἐργαστηριακοὶ II, 585.
Ἐργαστήριον. οἱ ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων I, 609.
Ἐργατεύομαι II, 473.
Ἐργάτης bos I, 97.
Ἐργολαβία I, 141. τὸ κατὰ τὴν ἐργολαβίαν κέρδος *ibid.*
Ἔργον. τῶν πολεμικῶν ἔργων οὐκ ἄπειρος I, 612. διὰ τῶν καλῶν ἔργων διορθώσασθαι τὴν ἁμαρτίαν 533. μέχρις ἂν γένηται τὸ ἔργον λίθου 191.
Ἐρείδω. ἐρηρεισμένος δυσὶ σκέλεσι I, 258.
Ἐρευνάω. ἐρευνῶσι τὰς πολυχρύσους πλάκας τῆς γῆς I, 359.
Ἔρημος πόλις *quae sine praesidio* II, 69. ἔρημος ἀρρένων παίδων I, 378.
Ἕρμαιον. ἡγοῦνται ἕρμαιον τὴν τῶν Γαλατῶν φιλοινίαν I, 350.
Ἑρμῆς κοινὸς I, 391. unde dictus 20.
Ἐρώτησις συνθήματος I, 411.
Ἐῤῥωμένως I, 593.
Ἐρυθρὰ θάλαττα *sinus Persicus* II, 395. *sinus Arabicus* I, 187. Vid. Θάλαττα.
Ἔρχομαι. τοῖς λογισμοῖς εἰς ἑαυτοὺς ἐρχόμενοι I, 618. μήτε εἰς λόγους ἔρχεσθαι II, 330.
Ἐσμὸς μελισσῶν II, 319.
Ἑστία. ὧν (Cariae urbium) ἑστίαν καὶ μητρόπολιν συνέβαινεν εἶναι Ἁλικαρνασσὸν II, 73. I, 265.
Ἐσχάρα II, 303.
Ἐσχάριον τετράγωνον II, 471.
Ἐσχατιαὶ τῆς Ἀραβίας I, 161. ἐσχατιαὶ Συρίας 165. τῆς Λιβύης περὶ τὰς ἐσχατιὰς II, 180.
Ἐσχατόγηρως II, 458.
Ἔσχατος. ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς ἐρήμου χώρας I, 70.
Ἐσχάτως αὐτοῦ διακειμένου II, 565.
Ἑταιρεύομαι. ἐὰν μὴ ἑταιρεύηται I, 492.
Ἑταιρίαι τῶν συνόντων II, 321. 555.
Ἑταιρικὴ ἵππος II, 187.
Ἑταιρὶς I, 137.
Ἑταῖροι & ἕτεροι permiſcentur I, 621.
Ἑτερογενεῖς τόκοι I, 196. ἑτερογενὴς πρᾶξις I, 13. II, 85. ἑτερογενῆ σώματα 254.
Ἑτέρων & ἑταίρων confuſa vocabula II, 334. I, 621. ἑτέροις ἀπὸ τούτου 486.
Ἐτησίαι *qui & quales venti* I, 46. 47.
Ἔτι δὲ I. 93. ἔτι γὰρ καὶ νῦν 18. ἔτι καὶ νῦν 10. καὶ νῦν ἔτι 13. οὐκ ἔτι II, 537.
Ἑτοιμάζω. ἑτοιμαζόμενοι τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν I, 571.
Ἕτοιμος. ἐν ἑτοίμῳ τῆς γνώσεως οὔσης II, 323.
Ἑτοίμως. φανερὸς ἦν ἑτοίμως ἔχων διαγωνίζεσθαι II, 103. ἅπαντες εἶχον ἑτοίμως διακινδυνεύειν II, 166.
Ἔτος. μετὰ τρίτον ἔτος *anno tertio* I, 130.
Εὐαγγέλια θύειν II, 60.
Εὐάζειν. παρθένοι εὐάζουσαι καὶ τιμῶσαι τὸν θεὸν I, 248.
Εὐαρεστέω. ἡ θεῶν μήτηρ εὐαρεστηθεῖσα τῇ νίκῃ I, 224. τῇ ἡγεμονίᾳ εὐηρεστεῖτο II, 463. τὰ γινόμενα εὐαρεστεῖ αὐτοῖς I, 641.
Εὐβουλεὺς *Jupiter* I, 388.
Εὐγνωμονέω. οἱ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς εὐγνωμονήσαντες I, 559.
Εὐγνωμοσύνη I, 559, 560.
Εὐγνώμων καὶ φιλάνθρωπος II, 553. παθεῖν εὐγνώμονα I, 560.
Εὔδιος λιμὴν I, 520.
Εὐδοκέω. εὐδοκήσας ὁ Ἔρυξ τῇ συνθήκῃ I, 269. ὥστε πάσας τὰς πόλεις εὐδοκοῦσαι 440. εὐδοκήσας τῷ ξένῳ II, 196. εὐδοκεῖσθαι ταῖς ὁμολογίαις II, 15.
Εὐδοκιμέω. εὐδοκιμεῖν παρὰ τῷ βασιλεῖ μάλιστα I, 136. τοῖς εὐδοκιμουμένοις τὰς χάριτας ἀποδιδοὺς 270.
Εὔελπις ἐγένετο τῇ ψυχῇ II, 274.
Εὐεξία σώματος II, 116.
Εὐεργεσία ἀνθρώπων, *quod in homines confertur* I, 27. 72. 261. εὐεργεσία τῆς γυναικὸς *de beneficio in feminam collato* II, 177.
Εὐεργετεῖν πλεῖστα τὸ πλῆθος I, 53. εὐεργετήσαντες μεγάλα τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων 261.
Εὐεργέτης καὶ σωτὴρ I, 425. εὐεργέτις τοῦ κοινοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων I, 4.
Εὐεργέτημα I, 295.
Εὐεργετικὸς II, 385. τὸ εὐεργετικὸν πρὸς τοὺς δεομένους τῶν ἀνθρώπων I, 29.
Εὐέφοδος τόπος I, 119. πόλις εὐέφοδος 610. εὐεφοδώτατος τόπος II, 56.
Εὔζωνος I, 139.
Εὐήθεις καὶ ἄκακοι I, 383. εὐήθες εἶναι 152.
Εὐηκοΐα. πρὸς τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις εὐηκοΐαν ἕτοιμος II, 203.
Εὐημερέω. τούτους δεῖν εὐημεροῦντας καταπαύειν I, 486. εὐημερῶν κατάπαυσον 487. ὅτε μὲν ἴδοιεν τοὺς ἰδίους εὐημεροῦντας 554.
Εὐημέρημα I, 552.
Εὐημερία I, 139.
Εὐθαρσὴς πρὸς τὸν κίνδυνον I, 431. εὐθαρσεῖς ταῖς ψυχαῖς II, 46.
Εὐθετέω. τῆς χρείας εἰς φάρμακα εὐθετούσης II, 394. Adde *Dioſcoridem* L. v, 136. 137.
Εὔθετος εἰς κόσμου ἀφαίρεσιν I, 196. εὔθετος πρὸς τὴν πραγματείαν 360. εὔθετον καιρὸν λαβόντες 376.
Εὐθήρατος II, 346.
Εὐθηνέω, εὐθηνία I, 233.
Εὐθυπορεῖν πρὸς τὴν Κατάνην I, 556.
Εὐθύς. εὐθὺς δὲ διοιδεῖ *continuo turgeſcit.* εὐθὺ Ἐφέσου *recta Epheſum verſus* I, 126. κατ' εὐθεῖαν II, 261. ἐπ' εὐθείας 347.
Εὔιχθυς θάλαττα I, 447.
Εὐκαιρία ὑδάτων I, 61.
Εὐκαίρως κειμένη πόλις I, 61.
Εὐκαρπία. ἡ δὲ χώρα τὴν εὐκαρπίαν παρεσκεύασεν I, 62. γενομένης αὐτῇ εὐκαρπίας τοῦ σίτου 279.
Εὐκαρπέω. εὐκαρπούμενος τὴν καλλίστην νῆσον II, 598.
Εὐκατάφορος πρὸς τὰς ἀφροδισιακὰς ἡδονὰς I, 249. εὐκατάφοροι πρὸς τὸν οἶνον 343.

Εὐκαταφρόνητος τῷ σώματι I, 75.
Εὐκλήρημα παράδοξον II, 267.
Εὐκοπία. τοσαύτην εὐκοπίαν παρέχεται I, 43.
Εὐκόπως I, 356.
Εὐκρασία χώρας I, 13.
Εὔκρατος γῆ I, 13.
Εὐλάβεια. διὰ τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐλάβειαν I, 551. συνανεστράφη μετ' εἰρήνης καὶ πάσης εὐλαβείας I, 187.
Εὐλαβέομαι. εὐλαβούμενος περὶ τοῦ γάμου I, 317.
Εὐλαβῶς II, 44.
Εὐλύτως I, 357.
Εὐμεγέθης χάλαζα II, 143.
Εὐμέλεια I, 327.
Εὐμετάβολος. τὸ εὐμετάβολον τῶν Μακεδόνων II, 357. τῆς τύχης 301.
Εὐμήχανος ἐν ταῖς ἐπινοίαις II, 472. 481.
Εὐμνημόνευτος πρᾶξις II, 160.
Εὐμολπίδαι I, 34.
Εὐνοέω. ἐν τῷ ζῇν εὐνοοῦντες ἀλλήλοις I, 76.
Εὔνοια. ἀδελφικὴν εὔνοιαν ἔχοντες πρὸς τὸν βασιλέα I, 64. τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν κατεσκεύασε πᾶσι 63.
Εὐνοϊκῶς διακείμενοι I, 97.
Εὐοδώτερος II, 629.
Εὐπαρακολούθητος ἀνάληψις I, 7.
Εὐπατρίδαι. *Atheniensium deſcriptio in* εὐπατρίδας, γεωμόρους καὶ δημιουργοὺς I, 33.
Εὔπνους τόπος I, 237.
Εὐπορέω. εὐπορῆσαι τῶν εἰς χρείαν πιπτουσῶν βίβλων I, 7. εὐπορήσας χρημάτων πλῆθος I, 717. εὐποροῦσι ἀποδείξεις 145.
Εὐπορία. μεγάλην εὐπορίαν κτησαμένη I, 65. ἡ περὶ αὐτὴν εὐπορία 55. ἑτοιμότης τῆς εὐπορίας 180.
Εὐπρέπεια περὶ τὴν ὄψιν I, 117. εἰς εὐπρέπειαν ἑαυτοὺς κοσμεῖν 71.
Εὐπρεπὴς & εὐτρεπὴς confundi ſolent II, 309. εὐπρεπεῖς νεοὶ I, 54. κάλλει πασῶν εὐπρεπεστάτη 147.
Εὐπροσόρμιστος νῆσος I, 340.
Εὑρεσιλογία I, 45. & εὑρεσιλογεῖν *ibid.* & 489. II, 252.
Εὑρετικὸς & εὐεργετικὸς convertuntur in ſcriptis *Codd.* I, 20. εὑρετικὸς πρὸς πᾶν χρήσιμον 239.
Εὑρέτρια τῶν χρησμῶν I, 384.
Εὐροέω. θεῶν αὐτῷ τὴν ἐπιβολὴν εὐροούσαν I, 457. τῆς δὲ τύχης εὐροούσης I, 156.
Εὔροια. οὐκ εἴασεν ἡ τύχη τὴν εὔροιαν μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τάξεως II, 428.
Εὐρύβατος *de perfido* II, 553.
Εὔρυθμον ταῖς περιγραφαῖς τοῦ σώματος I, 168.
Εὐρυχωρής. ὀρύγματα εὐρυχωρῆ ποιοῦντες II, 391. εὐρυχωρὴς διέξοδος II, 426.
Εὐρύχωρον πεδίον II, 384.
Εὐρωπὸν χάσμα II, 416.
Εὔρωστοι τοῖς σώμασι I, 63.
Εὐσέβεια πατροπαράδοτος I, 254. εὐσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς II, 323.
Εὐστοχέω. ἐν ἅπασι τοῖς ῥηθεῖσιν εὐστοχηκέναι δοκοῦσι I, 144. εὐστοχεῖν κατὰ συμβουλὰς II, 12.
Εὐστοχία. θαυμαστοὶ ταῖς εὐστοχίαις ἄνδρες I, 192. κατὰ τὴν εὐστοχίαν οὕτως ἀκριβῶς 344.
Εὐστόχως I, 39.
Εὐσύνοπτος I, 394.
Εὐσχημόνως II, 343.
Εὐσχημοσύνη I, 356.
Εὔτεκνος. τῆς Λητοῦς ἑαυτὴν εὐτεκνοτέραν ἀπεφαίνετο I, 318.
Εὐτελής. χρῆσθαι διαίτῃ παντελῶς εὐτελεῖ I, 54. οἰκήσεις εὐτελεῖς 346. εὐτελὴς τρίβων II, 292. τὸ μὲν εἶδος παντελῶς εὐτελὴς I, 608.
Εὐτονία σκελῶν I, 357.
Εὔτονοι διὰ τὴν συνεχῆ γυμνασίαν I, 265. πνοαὶ εὔτονοι 51. πολὺ τοῖς σώμασιν εὐτονώτεροι 168.
Εὐτόνως ἀμύνασθαι τοὺς πολιορκοῦντας I, 453. εὐτόνως βάλλειν 344.
Εὐτραπελία τῶν λόγων II, 8. διὰ τὴν ἐν τοῖς πότοις εὐτραπελίαν καταπονήσας II, 453.
Εὐτραπελευόμενος II, 615.
Εὐτρεπής. πάντων δ' εὐτρεπῶν γενομένων I, 21. II, 309. ὡς δὲ εὐτρεπῆ πάντα ἦν 298. εὐτρεπὴς & εὐπρεπὴς *permiſcentur* a librariis I, 21. II, 441.
Εὔτυκτος I, 58. *Not.* & εὔτυκος.
Εὔυδρος νῆσος I, 238.
Εὐφημία ἀθάνατος I, 5.
Εὐφυής. εὐφυέστερος τοῦ διδασκάλου I, 319. εὐφυεῖς *ingenioſi* I, 87. εὐφυὲς ζῶον *homo* &c.
Εὐφυῶς. διὰ τὸ εὐφυῶς κεῖσθαι πρὸς τὸν πλοῦν I, 514. εὐφυῶς σφόδρα κειμένη πρὸς πολιορκίαν 520. κατὰ τῆς πόλεως εὐφυῶς κείμενον 610. 653.
Εὐχαίτης II, 446.
Εὐχαριστέω. δακρύων καὶ εὐχαριστῶν τοῖς ὄχλοις II, 430. εὐχαριστοῦντες τοῖς θεοῖς 90.
Εὐχάριστος. διὰ τὸ τῆς ψυχῆς εὐχάριστον II, 280.
Εὐχαρίστως διακεῖσθαι πρός τινα I, 101.
Εὐχειρία. νικώμενοι ταῖς εὐχειρίαις I, 659. εὐχέρεια & εὐχειρία permiſcentur 658. & 588.
Εὐχείρωτος. τὰς εὐχειρώτους πόλεις ὁρῶντες ἐρήμους II, 276. εὐχειρώτους μὲν ἑαυτῷ τοὺς προηττημένους ἔσεσθαι 414.
Εὐχή. ποιοῦνται θεοῖς εὐχὰς I, 93. τὰς εὐχὰς ἀποδιδόναι τοῖς θεοῖς I, 292. Ἀιακὸς ἐπετέλεσε τὰς εὐχὰς 305.
Εὔχομαι. ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῖς θεοῖς εὐξάμενος I, 67.
Εὐχρηστέω. εὐχρηστούμενοι κατὰ πολλὰ διὰ τοὺς ἐμπόρους I, 339.
Εὐχρηστία. λιμένες διάφοροι ταῖς εὐχρηστίαις I, 339. πρὸς ὄχλων εὐχρηστίαν 362. εὐχρηστία τοῦ Νείλου I, 72. εὐχρηστία ἐκ τοῦ πυρὸς 17.
Εὔχρηστον μέγα *res mire utilis* I, 320. εὐχρηστοτάτη εἰς πολέμους 362.
Εὔψυχος. εὐψυχοτάτην τοῦ βίου καταστροφὴν ἐποιήσατο II, 71.
Εὐώδης I, 214.
Εὐωδία I, 214. εὐωδίας θυμιᾶν I, 95. εὐωδία προσηνεστάτη 238. εὐωδία περὶ τὸν οἶνον 41.
Εὐωχέω. θυσίας ἐπιτελέσας καὶ τὴν δύναμιν εὐωχήσας II, 336.
Ἐφάμιλλος τῷ Ἐπαμινώνδᾳ τῇ κατὰ πόλεμον δόξῃ II, 58. ἔθνος ἐφάμιλλον I, 222.
Ἐφάπτομαι. οἱ μὲν ἐφάπτονται γεωργίας I, 86.
Ἐφεδρεία. τεταγμένοι ἐπὶ τῆς ἐφεδρείας II, 169.
Ἐφεδρεύω. δυνάμενος ἐφεδρεῦσαι τοῖς κακῶς πραξαμένοις II, 373. ἐφεδρεύειν τῷ πονοῦντι μέρει τῆς δυνάμεως 268.
Ἔφεδρος. οἱ τῆς βασιλείας ἔφεδροι I, 222. 293. 440. ἔφεδροι πρὸς τὰς τῶν καταπονουμένων διαδοχὰς 610.
Ἐφέλκω. ἐφελκόμενος βαρὺ τὸ στρατόπεδον II, 450.
Ἐφημερεύω. ἐφημερεύοντες τοῖς κινδύνοις I, 409.
Ἐφήμερος τροφὴ I, 198.
Ἐφικτός. τοῖς ἀνθρώποις οὐκ ἐφικτὸν ἀκριβῶς ἐξευρεῖν τὰς αἰτίας I, 50.
Ἐφικνέομαι. τῆς νίκης οὐκ ἴσχυσαν ἐφικέσθαι II, 47.
Ἐφιππεύειν τοῖς Πέρσαις II, 174. 175.
Ἐφιπποτοξότης II, 340.
Ἐφίστημι. κατὰ τοὺς ὕπνους ἐφισταμένη I, 29. τῆς γῆς τόπους ἐφιστάμενοι 43. ἐφισταμένη καθ' ὕπνους τοῖς κάμνουσι 381. ὄψιν ἰδεῖν, καθ' ἣν ἐπιστὰς Ἥλιος 226. Ἀλέξανδρος καθ' ὕπνον ἐπιστὰς II, 388. τὸν νοῦν ἐπιστήσας τῇ ἀνωμαλίᾳ I, 478. ἐπιστήσαντες τὴν διάνοιαν ταῖς πράξεσι *ibid.* πολὺν φόβον ἐπέστησε τοῖς πλησιοχώροις II, 239.
Ἐφοδία *de circitoribus* II, 417.
Ἐφοδιάζω. αὐτοὺς ἐφοδιάσαντες ἀλκῇ καὶ τοῖς ὅπλοις I, 357.
Ἐφόδιον τῆς ψυχῆς I, 446. τῶν ἐφοδίων αὐτοὺς ἐπιλειπόντων 95.
Ἔφοδος. μάχην ἐξ ἐφόδου συνέστησε I, 291.
Ἐχεφρόνως II, 28.
Ἐχθὲς καὶ πρώην I, 694.
Ἔχω. ἑτοίμως εἶχον διαγωνίζεσθαι I, 462. σταθμὸν εἶχε χιλίων ταλάντων 123. χαλεπῶς ἔχοντες τοῖς ἀφεστηκόσι 412. ἔχειν αὐτὴν ὡς γυναῖκα γαμετὴν 305. ἐμπείρως ἔχοντες τῶν ὅλων 446. ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς Λακεδαιμονίους 452. τούτων δ' ὀργῆς εἶχον 509. δειλῶς καὶ ἀγεννῶς ἔχειν κατὰ τὴν μάχην 466. τοὺς γὰρ ἀμελῶς ἔχειν περὶ τῆς φυλακῆς 511. προθύμως ἔχοντες συμμαχῆσαι II, 130. ἐν αἰτίαις εἶχε τὸν Ἀντίγονον 333. ῥαθύμως εἶχον τὰ κατὰ τὰς φυλακὰς 135. ἐσχάτως ἔχειν & ἐσχάτως διακείμενος 293. ὡς εἶχεν *ſicut erat* I, 132. περὶ πλείστου ἕξει 90. καλῶς ἔχον abſolute poſitum 625. ἐχόμενοι τῆς ἀρετῆς II, 292. διανοεῖτο ἔχεσθαι
τῶν

τῶν πραγμάτων 293. ἔσχετο τῆς πολιορκίας 295. ἡ τῆς ὀσμῆς ἔχεται 330. ἡ δ' ἐχομένη τῆς ἀνύδρου I, 161. ἐχόμενοι δὲ τούτοις εἰσὶ 191.
Ἕψημα. τὰ βρέφη τοῖς ἑψήμασι διατρέφειν I, 221.
Ἑψῶ. σεμίδαλιν ἐν γάλακτι ἑψῶντες I, 95. τάδε ἑψοῦντες τάδε ὀπτῶντες 91. διὰ τὸ τοὺς πλείστους ἕψειν τὸν οἶνον 231.
Ἕωθεν ἐγερθεὶς βασιλεὺς I, 80.
Ἑωθινή. ὑπὸ δὲ τὴν ἑωθινὴν I, 192. παρήγγειλε ἑωθινῆς φυλακῆς πυρὰ καίειν II, 68.
Ἕως τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς I, 8. ἕως εἰς τοὺς ἀοικήτους τόπους 32. ἕως πρὸς τὸν Καύκασον 154.

Z.

ZΑω. καὶ τοῦτο ἐν μὲν τῷ ζῆν τιμῶν I, 25. διὰ τὸ καλῶς ζῆν 230. ὁ τοῦ ζῆν χρόνος 85. τὸ ζῆν ἀγχόνῃ ἐξέλιπον II, 458.
Ζείδωρος ἄρουρα I, 328.
Ζεῦγος. διακόσια ζεύγη μονομάχων II, 597. ζεύγη ὀρικὰ *mulorum paria* I, 126. ζεύγη βοϊκὰ II, 214. ζεύγη πολεμιστήρια I, 64.
Ζευγῖται II, 399.
Ζευγῖται ἡμίονοι II, 215.
Ζεῦγμα. ζεύγμασι καὶ φυλακαῖς διειλημμένη I, 39.
Ζεύγνυμι. ἡ δὲ Σεμίραμις ἔζευξε τὸν ποταμὸν I, 132. πρῶτον βοῦς ὑπ' ἄροτρον ζεῦξαι I, 232.
Ζῆλος. αὐτοὶ διὰ τὸν εἰς ταῦτα ζῆλον προσευρίσκουσι I, 85. προήχθημεν ἐπὶ τὸν ὅμοιον τῆς ὑποθέσεως ζῆλον 6. ζῆλος βίου σώφρονος II, 555.
Ζεύς. ὠνομασθῆναι Ζῆνα, διὰ τὸ δοκεῖν τοῦ καλῶς ζῆν αἴτιον γενέσθαι I, 230. Διὸς σωτῆρος ποτήριον *in fine compotationis* I, 249.
Ζηλοτυπέω. ζηλοτυπήσας τὴν προαγωγὴν Πτολεμαίου II, 386.
Ζηλόω. ζηλῶσαι τὰ κατὰ τὸν πόλεμον I, 239. τὰ κατὰ πόλεμον ἐζηλωκότες 147. ζηλῶσαι βίον ἐπιεικῆ καὶ φιλόθεον 106. νομάδα βίον ἐζηλωκότες II, 392.
Ζηλωτὴς τῆς τοῦ παλαιοῦ Ἡρακλέους προαιρέσεως I, 392. ζηλωταὶ γινόμενοι τῶν πολεμικῶν ἔργων 85.
Ζητέω. ἐζήτει τὸν Δαίδαλον εἰς τιμωρίαν I, 322. melius ἐξῄτει.
Ζήτησις. ζητήσεως ἄξιον φαίνεται I, 93. κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης ἀφικέσθαι 370.
Ζῦθος, τὸ, I, 41. πόμα ἐκ κριθῆς τὸ προσαγορευόμενον ζῦθος I, 350.
Ζωγρέω. παραγγείλας μηδένα ζωγρεῖν I, 421. δεόμενοι ζωγρεῖν 429.
Ζωγρίᾳ λαβεῖν τὸν στρατηγὸν II, 94.
Ζωγρίας. καὶ ζωγρίας ἐλήφθη II, 510. ζωγρίας δὲ ἔλαβε δισχιλίους *ibid.*
Ζωμὸς ἀπὸ τῶν κρεῶν II, 525.
Ζωογονέω. μηκέτι δύνασθαι μηδὲν τῶν μειζόνων ζωογονεῖν I, 11. πιθανὸν ἐκεῖ πρώτους ὑπὸ τῆς γῆς ἐζωογονῆσθαι 174. ἐκτρέφειν τὰ ζωογονηθέντα 13.
Ζωογονία I, 13.
Ζῴδια μονόλιθα I, 56.
Ζῷον εὐφυὲς ἄνθρωπος I, 12. 151. ζῷα ἐγχώρια 151. ζῷα ἐξηλλαγμένα 163.
Ζωοφόροι πίνακες II, 378.
Ζωτικός. ἡ ἀφ' ἡλίου δύναμις ζωτικωτάτη οὖσα I, 163.

H.

HΒάω. τοὺς μὲν ἡβῶντας ἀπέσφαξαν I, 646.
Ἡβηδόν. καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας ἡβηδὸν ἀποσφάξαι I, 222. πάντας ἡβηδὸν ἀποκτεῖναι 516. ἐψηφίσαντο πάντας ἡβηδὸν ἀποσφάξαι 529. 532. ἡβηδὸν ἐθανατώθη ἡ Ἔγεστα II, 458.
Ἡγεμονία. ἡ τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονία μετέπεσεν εἰς Μήδους I, 135. ὁ ὢν ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας ἑκάστην τὴν ἡμέραν 620. αἱ κατὰ μέρος ἡγεμονίαι 64. τεταγμένοι ἐπὶ ταῖς ἡγεμονίαις 552.
Ἡγεμονικαὶ καὶ κοσμικαὶ ταῖς ψυχαῖς I, 63.
Ἡγοῦμαι. παρ' οὐδὲν ἡγούμενοι τὴν αἰσχύνην I, 584. τὸ ζῆν παρ' οὐδὲν ἡγησάμενος 670. ἡγούμενος κατὰ πόλεμον 8. εὔνοια εἰς τοὺς ἡγουμένους *reges, principes* 83. ἡγητέον τοσοῦτον ὑπερέχειν 7.
Ἥδομαι. καὶ τοὐναντίον ἡσθεὶς ἐπὶ τῇ παῤῥησίᾳ I, 68.
Ἥδυσμα. ἡδύσματος παρ' αὐτοῖς ἔχει τάξιν I, 185.
Ἡθμὸς & ἰθμὸς I, 351.
Ἠθολόγοι II. 453.
Ἦθος. βασιλεὺς τὸ ἦθος ἥμερος II, 525.
Ἥκιστα. τυράννοις ἢ ὡς ἥκιστα ἢ ὡς ἥδιστα ὁμιλεῖν II, 8.
Ἡλιακὸς κύκλος I, 110.
Ἤλεκτρον I, 348.
Ἡλικία. ἤδη δὲ αὐτῆς ἡλικίαν ἐχούσης γάμου I, 117. ὁ τὴν ἐκ νηπίου ἡλικίαν παραλαβὼν 200. ὄγκος ὡραίας καὶ προπετοῦς ἡλικίας 201. μέχρις ἂν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ II, 300. οἱ ἐν ἡλικίαις στρατείας ὄντες 374. ταῖς ἡλικίαις ἀκμάζοντες II, 458. οὗτοι ταῖς ἡλικίαις ἤδη προβεβήκασιν II, 341. οἱ ἐν ταῖς ἡλικίαις I, 552. τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθώπλισαν 610.
Ἡλικιώτης τοῖς βαλανεῦσι εὑρέσεις I, 12. ἡλικιώτιδας πράξεις 68.
Ἡλίκας ἂν ἐτύγχανε I, 65.
Ἥλιος. μηδεμία ὑπὸ τὸν ἥλιον I, 55. ἥλιος τύπῳ κυκλοειδὴς 216.
Ἡμέρα. μετ' ἀλλήλων ἀφ' ἡμέρας γενόμενοι II, 577. καθ' ἡμέραν καὶ νύκτας 22. 217.
Ἡμερήσιος νεὼς διωγμὸς I, 204.
Ἡμεροδρόμοι II, 67.
Ἥμερος καὶ κατάφυτος χώρα I, 190. ἥμερος δίαιτα 10.
Ἡμερότης ἀνθρωπίνη I, 217.
Ἡμέρωσις τῆς χώρας I, 29.
Ἡμιθανὴς I, 521.
Ἡμίθεοι II, 161.
Ἡμικύκλιον I, 103.
Ἡμιόλιον μέγεθος II, 36. ἡμιολίους μισθοὺς ὑποσχόμενος τοῖς στρατιώταις 104. ἡμιόλιαι νῆες II, 130.
Ἡμιτελεῖς πράξεις II, 81. ἡμιτελῆ ζῷα I, 14.
Ἡνία. μὴ δύνασθαι κρατεῖν τῶν ἡνιῶν I, 348.
Ἡνίοχος καὶ παραβάτης *in curru bellico Gallorum* I, 352. & *Boeotorum* 527.
Ἠρεμαίων ἀνέμων I, 187.
Ἠρεμία καὶ ἀκινησία περὶ τὸν ἀέρα I, 219.
Ἡρωϊκαὶ πράξεις II, 52. I, 306. ἡρωϊκαὶ θυσίαι 347. ἡρωϊκῆς τιμῆς τυγχάνοντες 269. ἐτιμήθη τιμαῖς ἡρωϊκαῖς 275. ἡρωϊκοὶ χρόνοι II, 65. Tempora Heroica Cicero L. III. N. D. 21.
Ἡρωϊκῶς τελευτῆσαι I, 157. ἡρωϊκῶς καταστρέψαι τὸν βίον 158. 273. ἡρωϊκῶς ἀγωνιζόμενος II, 91. ἡρωϊκῶς ταφεὶς 267.
Ἡσυχία. εἰ δὲ μή, ἡσυχίαν ἔχειν I, 610. Βοιωτοὶ ἡσυχίαν ἦγον II, 87.
Ἧττον. τίς ἧττον τοῦ ἐμοῦ τὸν ἔλεον ἔσχηκε I, 560.
Ἥφαιστος *ignis* I, 390.
Ἠώς. πρὸς τὴν ἠῶ I, 37. εἰς τὸ πρὸς ἕω μέρος 150.

Θ.

ΘΑλαμηγὸς ναῦς I, 96.
Θάλασσα ἐρυθρὰ *mare Indicum* I, 23. *ſinus Perſicus* 125. II, 395. *ſinus Arabicus* I, 187. ἡ κατὰ θάλατταν ἀρχὴ 440. ἡ ἐντὸς θάλαττα, ἡ ἔσω ſive ἡ καθ' ἡμᾶς θάλαττα *mediterraneum* 264.
Θαλασσίαι πορφύραι II, 214. θαλαττία πορφύρα I, 238.
Θαλαττοκρατέω. καὶ θαλαττοκρατῶν τοῦ Κρισαίου κόλπου I, 510. θαλασσοκρατῶν I, 304.
Θαλαττουργὸς *piſcator* II, 593.
Θάμνος βαθεῖα I, 161.
Θανατηφόρον δῆγμα I, 218.
Θάνατος. συλλαβὼν ἐπὶ θανάτῳ II, 86. θανάτῳ περιπεσεῖν I, 88. ἐξηλλαγμένος θάνατος 169.
Θανάσιμα δάκνουσαι aſpides I, 97.
Θάπτειν *de ſepultura ignium.* ἔθαψαν τὰς ἀναιρεθείσας ἐν τρισὶ πυραῖς I, 223.
Θάρσος ταῖς ἰδίαις παρέχεσθαι I, 689.
Θαυμάζω. θαυμάζεσθαι ἐπ' ἀνδρείᾳ I, 20. θαυμασθεὶς ἐν ἀνδραγαθίαις II, 189. θαυμαζομένη κατ' ἀνδρείαν 220. θαυμαζόμενος ἐν τῇ τέχνῃ 321.
Θαυμάσιος δύναμις I, 170.

Θαυμαστὸς τὸ μέγεθος I, 55.
Θαυματοποιοὶ II, 453.
Θεαὶ *ipsa dearum signa* I, 701.
Θεατροειδὴς πόλις II, 352.
Θεῖον. παρανομία εἰς τὸ θεῖον II, 129. τὸ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβὲς II, 253.
Θέλγω. τῇ μελῳδίᾳ θέλγειν τὰ θηρία I, 271.
Θεμέλιος. συνέβη πεσεῖν τὰς οἰκίας ἐκ θεμελίων I, 451.
Θεμελιόω. καλῶς θεμελιωθεῖσα βασιλεία I, 456. ἡγεμονία κάλλιστα τεθεμελιωμένη II, 4.
Θεμιστεύειν *oracula fundere* I, 384.
Θεογονία II, 73.
Θεολογέω. τὰ θεολογούμενα παρ' Αἰγυπτίοις I, 27. 34.
Θεολογία. μέγιστος ἐν ταῖς θεολογίαις I, 271. θεολογίαι καὶ τελεταὶ I, 27.
Θεολόγος Ἐπιμενίδης I, 396.
Θεομαχέω. ὅπως μὴ θεομαχῶμεν I, 696.
Θεομαχία I, 699.
Θεόπεμπτος ἀτυχία II, 20.
Θεοπρεπὴς κατὰ τὴν πρόσοψιν I, 238.
Θεός. οὐκ ἄνευ θεοῦ, & οὐκ ἄνευ δαιμονίου προνοίας I, 101. ὡσπερεὶ θεὸς ἐπιφανεὶς 207. οἱ κάτω θεοὶ 103. θεοὶ μεγάλοι *Samothraciae* I, 293. ὁ διὰ τὰς πράξεις ὀνομασθεὶς θεὸς *Caesar* I, 346. ὁ διὰ τὰς πράξεις ὀνομασθεὶς θεὸς *Caesar* II, 591.
Θεοφιλὴς βίος I, 81.
Θεραπαινίδες I, 298.
Θεραπεία. ἰατροὶ θεραπείας προσάγουσι I, 92. οἱ ἐπὶ τῆς θεραπείας τοῦ βασιλέως τεταγμένοι 67. αἱ τῶν θεῶν θεραπεῖαι 25. διὰ μέσου διῆλθε μετὰ τῆς θεραπείας 76. τὴν δὲ θεραπείαν ἀναλαβὼν II, 418.
Θεραπεύω. ἕνεκα τοῦ θεραπεύειν τὰ πονοῦντα μέρη τῆς νεὼς I, 286. τὰς πεπονηκυίας τριήρεις ἐθεράπευον I, 499.
Θέρεια *aestas* II, 363.
Θεριναὶ τροπαὶ I, 42. 43. 47. θερινὴ δύσις 47.
Θερμὰ λουτρὰ dicebantur Ἡράκλεια I, 268.
Θερμασία I, 17.
Θέρος. τοῦ δὲ θέρους ἐπιστάντος I, 46.
Θέσις. Σκιπίωνος κατὰ θέσιν υἱὸς II, 580. ἔσχε κατὰ θέσιν πάππον 585. θέσις τοῦ ἀγῶνος & θεῖναι τὸν ἀγῶνα I, 710. κόλπου Ἀραβίου θέσις 205.
Θεσμοφύλακες καὶ θεσμοθέται I, 384.
Θεσμοφόρος *Ceres* I, 18. 334.
Θεσπιῳδεῖν II, 102.
Θετός. καὶ πατὴρ αὐτοῦ θετὸς ἐγένετο II, 556. θετὸς υἱὸς I, 284.
Θεωρέω. νόμος θεωρούμενος & ἀναθεωρούμενος *quae expenditur* I, 488. τὸν ὀδυρμοὺς καὶ δάκρυα θεωρεῖν I, 586. θεωρῆσαι τοὺς τῶν πολλῶν λόγους II, 358.
Θεωρήματα περὶ γεωμετρίαν I, 80.
Θεωρία. ἀκριβὴς θεωρία τοῦ ῥείθρου I, 46. βαδίζοντος αὐτοῦ ἐπί τινα θεωρίαν 304. πλείστην ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο ταύτης θεωρίας *Astrologiae* nimirum 145.
Θεωροὶ *qui ad sacra certamina mittebantur, quique eorum ſollemnitatem aliis nuntiabant* I, 297. θεωροὶ II, 40.
Θήγειν τὰ κέρατα I, 200.
Θήκη. κατακείμενος εἰς τὰς βασιλικὰς θήκας τὸ σῶμα II, 422. εὑρὼν δ' ἐν τῇ θήκῃ τὸν νεκρὸν 556.
Θήλεα τῶν δένδρων τὰ μὴ φέροντα καρποὺς I, 91.
Θηλειῶν ἀμφόφυλοι *animalium* I, 95.
Θηλή. τὴν θηλὴν ὑποσχεῖν & τοῦ παιδὸς ἐπισπασαμένου τὴν θηλὴν I, 255.
Θήρα. περὶ τὰς θήρας διεπονήθη I, 63.
Θηράω. θηρώμενος τὴν παρὰ τῶν πολλῶν εὔνοιαν II, 453. σκέπην καὶ ἀσφάλειαν θηρώμενοι I, 344.
Θηρεύω. ἐθηρεύετο τῷ κάλλει I, 117. θηρεύοντας πολλὰ τῶν ὀρνέων 95.
Θηριόβρωτος II, 285.
Θηριομαχεῖν πρὸς λεόντων ἀγέλας I, 211.
Θηρίων καταπληκτικῶν I, 239.
Θηριόω. τοῦ πλήθους τεθηριωμένου πρὸς τοὺς τὸν φόνον δράσαντας II, 606. ἀεὶ δὲ μᾶλλον θηριούμενος II, 574.
Θησαυρίζω. χάριτες θησαυριζόμεναι I, 101. ὀργῶν τεθησαυρισμένων κατ' αὐτοῦ τὸν φθόνον II, 431. τεθησαυρισμένοι καρποὶ 608.
Θησαυρισμὸς, ἀποθησαυρισμὸς I, 195.
Θησαυρὸς Μασσαλιητῶν in Delphico templo I, 714.
Θησαυροφυλακοῦντες II, 329.
Θησεῖον, *aſylum Athenis* I, 306.
Θητεύω. δεῆσαι θητεύειν παρ' Ἀδμήτῳ II, 546. θητεῦσαι παρ' ἀνθρώπῳ I, 315.
Θίασοι γυναικῶν I, 233.
Θίβρων & Θίμβρων I, 670.
Θίγω. τοῦ δ' αὐτῆς σώματος μηδένα θίγειν I, 226.
Θίν. θῖνες ἔχοντες ἄμμου μέγεθος ἄπειρον I, 38. θινῶν μεγάλων πάντη περικεχυμένων 35.
Θλίβω. ἐθλίβοντο τῷ πολέμῳ I, 524. δέχεσθαι τοὺς θλιβομένους 631. ναῦς θλιβομένη 689.
Θνητὰ ἔχθρα 559. θνητὸν πῦρ I, 164. *quod hominum cura alitur* & θνηταὶ τέχναι *ibid.*
Θορυβεῖν *fremitum ciere* I, 84. πολλοὶ τῶν καθημένων ἐθορυβήθησαν 563.
Θόρυβος. ὁ δῆμος θορύβοις τοῦτον ἐξέβαλε II, 171. τὸ πλῆθος θορύβοις ἐξέσεισε τὴν ἀπολογίαν 307.
Θραύσματα λατομούμενα I, 182.
Θραύω. θραύεται γὰρ ὁ θυμὸς ἡμῶν I, 560. ἡ μὲν πρὸς Ἀλκιβιάδην ἐθραύετο δόξα 599.
Θράσος & θάρσος diſcrepant, permutanturque a librariis I, 352. θράσος καὶ ἀπόνοια II, 57.
Θρασύτατα μάχεσθαι II, 193.
Θρέμματα pecudes I, 85. II, 608.
Θρεμματοτροφεῖν ἀγέλας μεγάλας I, 166.
Θρῆνον εὐρύθμως ποιούμενοι I, 83.
Θρίαμβος *Bacchus* I, 250. θρίαμβον καταγαγεῖν 248. 250.
Θρυλλέομαι. τεθρυλλημένοι ἆθλοι I, 297.
Θρύπτω. αἱ μὲν σάρκες θρυπτόμεναι διὰ τὴν θερμασίαν I, 185.
Θρύον ad Nili ripam I, 180.
Θυελλοφορεῖσθαι II, 143.
Θυηλὴ I, 232.
Θῦμα. τῷ βωμῷ προσαχθέντων τῶν θυμάτων I, 81.
Θυμελικοὶ ἀγῶνες I, 251. II, 247.
Θυμίαμα. τῶν εὐωδῶν θυμιαμάτων οὐκ ὀλίγα I, 71.
Θυμιατήριον. ὁ κύκλος τοῦ λιμένος ἔχων θυμιατηρίου I, 544.
Θυμιάω. παντοδαπὰς εὐωδίας θυμιῶντες I, 95.
Θυμολέων Hercules I, 277.
Θυμομαχέω. μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀναπνοῆς θυμομαχοῦντες II, 184. ἐν αὐτῇ τῇ θυμομαχίᾳ τὸ δεινὸν ὑπομένων II, 639.
Θύον *citrus* I, 368.
Θύραι κατακεκεντρωμέναι II, 310.
Θυρεαφόροι II, 497.
Θυρεοὶ ἀνδρομήκεις I, 353.
Θυρίδες *κλειστοὶ in navibus* II, 467.
Θυρσοῖς καθοπλίζειν I, 233.
Θυρσοφορεῖν I, 248.
Θυρσόω. λόγχαι τεθυρσωμέναι I, 249.
Θύρωμα. τὸν τόπον διέφραξε θυρώμασι II, 467.
Θυσιάζειν τοὺς βωμοὺς II, 602.
Θυσία. μεγαλοπρεπεῖς θυσίας ἐπιτελέσαι I, 224.
Θύτης II, 173.
Θυτικὴ I, 63.
Θύω. τοῖς θεοῖς εὐαγγέλια θύσας II, 60. τοὺς καλλίστους τῶν αἰχμαλώτων θύοντες χαριστήρια τοῖς θεοῖς 454. θύειν ἐλευθέρια I, 459. καὶ θύσας τοῖς θεοῖς σωτήρια II, 237. ἔθυσαν ἐπινίκια 96.
Θυώνη *Semele* I, 231. 232.
Θωράκιον *tabulatum*, in quo armati milites, I, 682. II, 194. θωράκιον *elephanti* I, 131. II, 229.

I.

Ἴασον & Ἰασίων permiſcentur I, 371.
Ἰατρεῖον ψυχῆς *bibliotheca* I, 58.
Ἰατρικὴ I, 29.
Ἴβις I, 93. &c. 98.
Ἰγνὺς II, 281.
Ἰδέαι ἀνθρώπων I, 16. ταῖς ἰδέαις ὁμοιότατοι τοῖς Αἰγυπτίοις 34.
Ἰδιάζω. καρπῶν φύσεις ἰδιαζούσας I, 40. ἰδιάζουσαν φύσιν ἔχουσα 214. ἰδιάζον τῇ φύσει ζῷον 170.
Ἰδιαίτατα πάντων Ἀγαθοκλῆς ἐτυράννησε II, 317.
Ἰδιόξενος I, 545.
Ἰδιοποιέω. σπεύδοντες τὸν Φαρνάβαζον ἰδιοποιήσασθαι II, 24.

24. ἰδιοποιησάμενοι τὰς νήσους I, 340.
Ἰδιοπραγέω. ὡς ἰδιοπραγῶν χωρὶς τῆς τοῦ δήμου γνώμης II, 264. ὅπως μὴ δύνηται διαλαθεῖν ἰδιοπραγῶν 286. ἔχρα πάντας ἰδιοπραγεῖν βουλομένους 289.
Ἴδιος. ἐλπίζων ἰδίους ἕξειν τοὺς Φυγάδας I, 616. ἰδίους ἑαυτοῖς παρεσκευάσαι 458. τοὺς μισθοφόρους ἰδίους κατεσκεύασε 619. ἅπαντας ἔχειν ταῖς εὐνοίαις ἰδίους 424. τὰς πόλεις ἰδίας ἐποίησε τοῖς Ἀθηναίοις 438. τοὺς στρατιώτας ἰδίους ταῖς εὐνοίαις κατέστησεν I, 617. ὅπως μηδεὶς ἰδίᾳ σωτηρίαν πορίζεσθαι δύνηται II, 116. ἑκάτεροι ἰδίᾳ διεφιλοτιμοῦντο 120. κατ᾽ ἰδίαν θεωρούμενα 12. κατ᾽ ἰδίαν ἐπανείλαντο 584.
Ἰδιότης τοῦ τόπου I, 35. θερμῶν ὑδάτων ἰδιότης 338. ταῖς τῶν σωμάτων ἰδιότησι πολὺ διαλλάττοντες 168.
Ἰδιότροπος. ὑπὸ νόσων ἰδιοτρόπων ἐνοχλούμενοι I, 338. κέρατα Φύσεως ἰδιοτρόπου κοινωνοῦντα 201.
Ἰδιοτρόπως I, 188.
Ἰδίωμα. τὰ κατὰ τὴν χώραν ἰδιώματα I, 37.
Ἰδιώτης. τοὺς ἰδιώτας ἀξίους ἡγεμονίας κατασκευάζει I, 2. οἱ τυχόντες ἰδιῶται 54. οἱ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν 423.
Ἰδιωτικαὶ ὁμιλίαι II, 551.
Ἱδρῶτες αἱματοειδεῖς II, 230.
Ἱδρύω. ἱδρύσασθαι ἱερὸν τῶν γονέων I, 18. καὶ τὰς θεὰς ἱδρυσάμενοι 701.
Ἱέρειαι Δωδωνίας II, 59. αἱ ἐν Δωδώνῃ ἱέρειαι I, 649.
Ἱερεὺς *idem qui* ἀρχιερεὺς II, 525.
Ἱερογλυφικὰ γράμματα I, 176.
Ἱερογραμματεὺς I, 20.
Ἱεροκαυτέω. ἄνδρες ἱεροκαυτούμενοι II, 454.
Ἱερομνήμονες II, 99.
Ἱερὸν & ναὸς differunt I, 18. τοῦ Διὸς ἱερὸν 701. συλαθέντα ἐκ τῶν ἱερῶν *ibid.* ἱερὸς λόγος *Pythagorae* I, 110. ἱερὸς λόγος Poenorum II, 143.
Ἱεροσκοπήσασθαι I, 81.
Ἱεροσκοπία I, 84.
Ἱεροσκόποι ἀπὸ Τυῤῥηνίας II, 522.
Ἱεροσυλεῖν τοὺς θεοὺς II, 127.
Ἱεροσύλησις II, 93.
Ἱερόσυλοι ἄταφοι ῥίπτονται II, 101.
Ἰθύφαλλος *Priapus* I, 252.
Ἱκανός. τὸ τεῖχος ἐφ᾽ ἱκανὸν κατεσκευακότες I, 435. ἐφ᾽ ἱκανὸν τόπον 37. διώξαντες ἐφ᾽ ἱκανὸν 623. ἱκανὸν εἰς διατροφὴν αὐτοῖς 70.
Ἱκετεία τῶν θεῶν II, 323.
Ἱκετηρία. μεθ᾽ ἱκετηριῶν ἀπαντήσαντες II, 116. μεθ᾽ ἱκετηριῶν τῷ βασιλεῖ προσπίπτοντες 176. δεηθέντες μεθ᾽ ἱκετηρίας 239.
Ἱκέτης. τοὺς ἱκέτας ἀνασπάσαντες ἀνεῖλον II, 367.
Ἱλαρότης πανηγυρικὴ II, 90.
Ἵλεως. τὸν θεὸν ἵλεων κατασκευάζειν I, 270.
Ἴλη & εἴλη II, 184.
Ἰλιὰς κακῶν II, 534.
Ἴλιγγες ὑδάτων II, 235.
Ἰλὺς παρὰ I, 40.
Ἰνδοὶ *elephantorum rectores* II, 228. 278. 283.
Ἴον. ἴοις εὐπρεπὴς τόπος I, 331.
Ἰόνιος πόρος II, 12.
Ἴουλος. ὁ μὲν ἴουλον κατῆγεν II, 598.
Ἰπνὸς *furnus* I, 287.
Ἱππαγωγοὶ naves I, 406.
Ἱππάζω. τὰς ὁδοὺς ἱππαζόμενος I, 612.
Ἱππάριον εὐτελὲς II, 583.
Ἱππαρχία II, 268.
Ἱππάσιμος δυσὶν ἅρμασιν I, 120.
Ἵππιος *Neptunus* I, 386.
Ἱπποδρομία I, 317.
Ἱπποκένταυροι I, 314.
Ἱππεύομαι II, 381.
Ἱπποκρατέω II, 269.
Ἵππος ποτάμιος I, 42.
Ἱπποτοξόται II, 488.
Ἱππῶδες I, 55.
Ἰσάζω. δόξα τοῖς παλαιοῖς ἥρωσι ἰσάζουσα II, 160. ἰσάζων ὁμοίως πάντοθεν I, 111.
Ἴσεια *festi Isidis dies* I, 18.
Ἰσημερία μετοπωρινὴ I, 42. Φθινοπωρινὴ 47.
Ἰσθμικὸς στέφανος II, 143.
Ἰσόθεος. τυχεῖν ἰσοθέων τιμῶν I, 109. ἀπονέμειν τιμὰς ἰσοθέους 226. τιμῆς ἰσοθέου τεύξονται 292. II, 480.
Ἰσόκωλα καὶ ἀντίθετα I, 514. πλευρὰς οὐκ ἰσοκώλους ἔχει 346.
Ἰσομελάνιον ἱμάτιον I, 492.
Ἰσοπολιτεία II, 38.
Ἰσόῤῥοπος. ἰσοῤῥόπου τοῦ κινδύνου γενομένου II, 19. ἰσόῤῥοπος ἦν ἡ μάχη 46.
Ἴσος. ἴση τοῖς οὐρανίοις τιμὴ I, 24. ἴσα θεοῖς ἐτιμᾶτο II, 555. ἴσα θεοῖς τιμᾶν I, 95. 99. ἴσα τοῖς ἀγαπητοῖς τέκνοις 95. ἐν ἴσῳ προτιμᾶν 728.
Ἱσπανοὶ *Hispali Scipiones* II, 605.
Ἵστημι. πρὸς ἀργύριον στήσαντες τὰς τρίχας *librantes lance* I, 93. τοσαύτη κατάπληξις εἱστήκει 584.
Ἱστιοδρομοῦντα ναῦς I, 194.
Ἱστίον. πλήρεσι τοῖς ἱστίοις Φερόμενα πλοῖα II, 475.
Ἱστορέω. τὰ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἱστορούμενα I, 13. μυθώδεις ἱστορούμενοι παραδοξίαν τῇ θεῷ 249. πρὸς δὲ τούτοις πράξεις ἱστοροῦνται 13.
Ἱστορία. ἀνήκοος καὶ ξένη ἱστορία I, 220. ἀκολούθως ταῖς ἐγχωρίοις ἱστορίαις 230. κοινὴ ἱστορία 3. ἡ ἐκ τῆς ἱστορίας μάθησις 4. τὸ θειότατον τῆς ἱστορίας σῶμα 5.
Ἱστορικοὶ I, 12.
Ἱστοριογράφος I, 12.
Ἰσχνὸς τοῖς ὄγκοις I, 195. τοῖς σώμασιν ἰσχνοὶ καὶ εὔτονοι 361.
Ἰσχυροποιεῖται τὴν δύναμιν τῷ πλήθει II, 210. ἰσχυροποιουμένη τυραννὶς I, 645.
Ἰσχυρός. ἰσχυρὰ κατάταξις I, 464. 465.
Ἰσχύω. καὶ τοσοῦτον ἰσχῦσαι τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν I, 422. ἰσχύσαι πλεῖστον τῶν μετεχόντων 146. οὔτε ὁ φόβος ἴσχυσεν ἐξελέσθαι 94.
Ἰταμὸς καὶ πρόχειρος II, 319.
Ἰφικρατίδες *calcei* II, 36.
Ἰχθυοτροφεῖον I, 423.
Ἰχθῦς ἱεροὶ καὶ ἄθικτοι ἀνθρώποις I, 332.
Ἰχνεύμων, *ejusque figura & ingenium* I, 41. 93. Νυφίτζα recenti vocabulo *ibid.* & 96.
Ἰχώρ. πλῆθος ἰχῶρος λεπτοῦ I, 196.

K.

Καδμεία νίκη I, 413. II, 495.
Καθαγίζω. τὸν καλλιστεύοντα τῶν ταύρων καθαγίσας I, 269. τοὺς κακούργους καθαγίζουσι 355.
Καθαίρω. παρεκάλεσεν αὐτὸν καθᾶραι τὸν Φόνον I, 276. μηδένα δύνασθαι καθᾶραι τὸν Φόνον 314.
Καθάπερ & καθαπερεὶ I, 13. 102. II, 573.
Καθαρμὸς τῆς χώρας I, 167.
Καθαριότης ἐν τῷ βίῳ I, 367.
Καθάριοι ταῖς διαίταις I, 357.
Καθαρός. καθαρὰν λῃστῶν ἀπέδειξε τὴν θάλατταν II, 423. ὅτι καθαρὰν τὴν γῆν τῶν θηρίων ἐποίησεν I, 28. 29. 152. 153. καθαρὸς παντὸς μύσους I, 76.
Καθαρῶς ἐκθεῖναι *diserte exponere* I, 454.
Καθέψησις τῶν μελῶν *Bacchi* I, 231.
Καθέψω. αὐτὸν (Nilum) ῥέοντα καθέψεσθαι I, 49.
Καθηγέομαι. τῆς πραγματείας καθηγεῖται ὁ τεχνίτης I, 182. τὴν Μήδειαν ἱστοροῦσι καθηγήσασθαι τοῖς Ἀργοναύταις 291. ἐπαγγελλόμενος καθηγήσεσθαι τοῦ πολέμου II, 217.
Καθήκω. τὰς καθηκούσας θυσίας αὐτῷ ποιήσασθαι I, 27. πρὸ τοῦ καθήκοντος χρόνου 233. μεῖζον τοῦ καθήκοντος 701.
Καθηκόντως I, 104.
Καθηλόω. τινὰς πρὸς τῇ μηχανῇ καθήλωσαν II, 446.
Κάθημαι. καθήμενος ἐπὶ θρόνου & ἐπὶ δίφρου I, 62. 123.
Καθιδρύω. καὶ πλῆθος οἰκητόρων καθιδρύσαι I, 152. καθιδρυμένοι ἐν πάγοις καὶ ψύχεσι 200. καθιδρυκέναι παρὰ τὸν ποταμὸν 32.
Καθιερουργέω II, 415.
Καθιερόω I, 15. 368.
Καθίζω. Φιλοτέχνως καθίσαντα τοὺς κύνας I, 221. καθίσαντες ἐπί τινος ἡμικυκλίου 103.
Καθίημι. χεῖρας καθειμένας I, 319.
Καθικνέομαι. μηδενὸς τῆς ἐπιβολῆς καθικομένου I, 175. τοῖς ξίφεσιν ἀλλήλων καθικόμενοι II, 281.

Καθιππάζω. τὸ πεδίον καθιππάζεσθαι I, 631.
Καθίστημι. ἵνα μὴ καθιστῇ ἡγεμόνα II, 329. τῆς νυκτὸς καθεστώσης ἐπλανῶντο I, 411. εἰς πέδας κατέστησαν τοὺς αἰχμαλώτους I, 423. καὶ καθιστὰς εἰς ἀγαθὰς ἐλπίδας II, 388.
Καθομιλέω. καθομιληθεὶς ὑπὸ Δημάδου ταῖς Ἀττικαῖς χάρισι II, 149. καθωμίλει τῷ πλήθει I, 697.
Καθοπλίζω. θυρεοῖς καθοπλίσας I, 233. τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθώπλισαν 610. τῇ τούτου (*Solonis*) νομοθεσίᾳ καθοπλισθέντας II, 551.
Καθοπλισμὸς I, 358.
Κάθυγρος ταῖς σαρξὶ I, 351. κάθυγροι τόποι 151.
Καθυμνέω I, 412.
Καθυστερέω. καθυστεροῦντες τῆς ἐξόδου I, 466. καθυστερήσαντες τῆς κληροδοσίας 373. καθυστερῶν τῶν καιρῶν 632.
Καὶ loco pronominis relativi I, 318. καὶ pro οἱ δὲ II, 276. καὶ χωρὶς I, 587. II, 189. καίπερ γὰρ I, 678. II, 9.
Καινὸν & κοινὸν confunduntur I, 217.
Καινοποιέω. πόλεμος καινοποιηθεὶς II, 140. μάχη καινοποιηθεῖσα 143.
Καινοπραγία II, 10.
Καινότης τῆς καινοτομίας II, 246.
Καινοτομέω. καινοτομοῦντες ἀεὶ περὶ τῶν μεγίστων δογμάτων I, 143. Vide *Ariſtotelem* Polit. II, 5.
Καινοτομία νεωτέρων πραγμάτων II, 62. ἡ τῆς τύχης καινοτομία 302.
Καίρια τραύματα I, 250. καιρία πληγὴ 262.
Καιρὸς ἐκ τῶν νόμων ὡρισμένος II, 104. ὕστερον δὲ λαβὼν καιρὸν I, 277. εὔθετος καιρὸς 376. οἱ καθ' ἡμᾶς καιροὶ 494. καιροὶ Μακεδονικοὶ 6. οἰκείως τοῖς ὑποκειμένοις καιροῖς 185.
Καιροτηρέω I, 558. καιροτηροῦντες τὰς μεταβολὰς II, 330.
Κακία. ὁρμὴ ἐπὶ τὴν κακίαν I, 4.
Κακίου κατάβασις *ſcalae Caci* prope Palatium Romae I, 266.
Κακομιλία I, 486.
Κακοπάθεια I, 7. χωρὶς κακοπαθείας 43. ὑπερβολαὶ τῆς κακοπαθείας 265.
Κακοπαθέω II, 330.
Κακοποιέω II, 37. princ.
Κακούμενος II, 131.
Κακοῦργοι piratae II, 464.
Κακουχέω. τὸν Φίλιππον κακουχεῖν ἐπεχείρησε II, 325. ὑπὸ τοῦ δήγματος κακουχούμενοι I, 191.
Κακουχία I, 75. κακουχία ἐν τοῖς δεσμοῖς II, 330.
Κάλαμος μέγας Indicus I, 149.
Καλὰ ἔργα ſunt τὰ πολεμικὰ I, 533.
Καλαίροντες ἀξιόλογοι II, 599.
Καλίκιος *calceus* II, 625.
Καλλιερέω. ἐν τοῖς ἱεροῖς οὐ δυνάμενος καλλιερῆσαι I, 704. καλλιερεῖν τῷ Διῒ I, 272.
Καλλιστεύω. νῆσοι καλλιστεύουσαι ἀρετῇ χώρας I, 398. καλλιστεύειν φασὶ τὴν μαλακότητα τῶν ἐρίων 343.
Καλλωπίζομαι. καλλωπιζομένη πρὸς ἀσυγχώρητον ἀκρασίαν I, 90.
Καλλωπισμὸς I, 62.
Καλοκαγαθία I, 5.
Κάμακες II, 644.
Καμάρα I, 122.
Καμηλοπάρδαλις I, 163.
Κάμηλος ἀγρία I, 210.
Καμηλοτροφεῖν I, 212.
Καμινεὺς II, 453.
Κάμινος I, 351.
Κάμνω. ἤδη κάμνοντες ταῖς ψυχαῖς II, 475. τοῖς κάμνουσι βοηθήματα δοῦναι I, 29. δι' ὃ τῷ πολέμῳ κάμνοντες οἱ Συρακούσιοι II, 496.
Κάμπη Africae monſtrum I, 240.
Καμπαὶ *erucae* I, 98.
Κάμπας ποιεῖν *de Nilo* I, 37. ὁδοὶ κάμπας ἔχουσαι 730.
Κάμπτω. κάμψαι τὸ περὶ Μαλέαν ἀκρωτήριον I, 415. κάμψαι τὴν Μαλέαν 592. οἱ Καρχηδόνιοι κάμψαντες τὸν Πάχυνον II, 508.
Κάνδυς II, 220.
Κανθαρίς. κανθαρίσιν ἐπήλειψε τὸν Δέκιον II, 495. 562.
Καραδοκέω. καραδοκοῦντες τὸ τέλος τοῦ πολέμου I, 405. καραδοκοῦντες τὰς τοῦ πολέμου ῥοπὰς 415. καραδοκοῦντες τὴν ῥοπὴν τοῦ πολέμου II, 166. καραδοκοῦντες τὴν βοήθειαν 330.
Κάρκινοι σιδηροῖ tormenti genus II, 458.
Κάρνυξ *Gallorum tuba* I, 353.
Κάρπιμον δένδρον II, 273.
Καρπὸς αὐτοματίζων I, 149. καρποὶ ἐδώδιμοι *ibid.* καρποὶ ἡμερώτατοι 24. καρποὶ ξύλινοι 233.
Καρπὸς τῆς χειρὸς I, 213.
Καρποφορέω. φύσεις καρποφοροῦσαι I, 161.
Καρποφόρος χώρα I, 85. καρποφόρα *Aegyptiis* τὰ ἄῤῥενα τῶν δένδρων, & θήλεα, τὰ μὴ φέροντα *contra apud Graecos* 91. Vid. *Porphyr.* de Styge in *Stobaei* Eclog. Phyſ. p. 119.
Καρπόω. τὴν χώραν ἀδεῶς καρπούμενοι II, 272.
Καρτερέω. ἀγχόμενοι καρτερῆσαι μέχρι τελευτῆς 177. οὐ δυνάμενοι καρτερεῖν τὴν καταφρόνησιν I, 550.
Καρτερικοὶ ταῖς ψυχαῖς I, 63.
Καρτεροπλῆγες ὑπάρχουσι I, 357.
Καρτερός. τὰ καρτερώτατα φρούρια I, 513.
Καρτερῶς ἔμενον ἐν τοῖς δεινοῖς I, 521.
Κάρυον βασιλικὸν 213.
Καρυωτοὶ I, 165.
Καρχηδονιακὸς πόλεμος I, 575.
Κασία I, 238.
Κασταναϊκὸν κάρυον I, 162. & κασβίον 188.
Κατά. ἡ κατὰ τὴν ναυπηγίαν ἐπιβολὴ I, 285. ἡ κατὰ τὴν κόρην ἁρπαγὴ 334. ἡ κατὰ Καρχηδόνα κτίσις 343. ἡ κατὰ τὸν ἥλιον αὐγὴ 238. ἡ κατὰ τὸ σῶμα ῥώμη 259. ἡ ἀπόθεσις κατὰ τὴν ἀρχὴν I, 75. ἡ κατὰ τὸν Τύραννον ὠμότης 648. δείσαντες ὑπὲρ τῆς κατὰ τὸν στρατηγὸν σωτηρίας II, 92. ἡ κατὰ τὸν Εὐμένη νίκη *Eumenis victoria* 282. κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον 539. κατ' ἐνιαυτὸν *ſingulis annis* I, 160. οὐ κατ' ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην II, 434. κατὰ τὸ πλεῖστον I, 169. καθ' ἕκαστον I, 96. καθ' αὑτοὺς *ſoli, ſeorſum* I, 599. πλέοντες κατὰ Νεῖλον *adverſo Nilo* 200. ἡ καθ' ἡμᾶς θάλασσα *mediterraneum mare* 300. καὶ καθ' ἡμᾶς δέ τινες *quidam noſtrae aetatis* 95. ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις 14. αἱ κατ' οἶκον ἐργασίαι 156. κατὰ πόλιν oppidatim II, 31.
Καταβαίνειν εἰς ναυμαχίαν I, 417.
Καταβάλλω. καταβαλόμενος καινὴν νομοθεσίαν I, 491. καταβαλὼν & καταλαβὼν confunduntur II, 70. 120.
Καταβαρέω. ὑπὸ τῶν ὠδίνων καταβαρουμένη I, 279. καταβαρούμενος ὑπὸ τῆς νόσου II, 336.
Κατάβασις ἐπὶ τὴν θάλατταν I, 661. καταβάσεις ὀρυκταὶ, & διὰ κλιμάκων 663.
Καταβιόω. κατεβίωσεν ἀπορούμενος II, 137.
Καταβοάω. συντρέχοντες κατεβόων τῶν στρατηγῶν I, 339.
Καταβολή. τὰς τριήρεις ἐκ καταβολῆς ἐναυπηγοῦντο I, 499.
Καταβιβάζω. καὶ τὴν ναῦν κατεβίβασεν II, 29.
Καταγγέλλω. τοῖς Καρχηδονίοις πόλεμον κατήγγειλαν I, 695.
Κατάγειοι οἰκήσεις I, 275.
Καταγελάσασα τῶν γεγραμμένων I, 131.
Καταγέμω. καταγέμει κυπαρίττων ἐξαισίων I, 365.
Καταγινώσκω. καθ' οὗ θάνατον πάντες κατέγνωσαν II, 303. καταγνῶναι τῆς τρυφῆς I, 54. καθ' αὑτῆς φυγὴν καταγνοῦσα II, 357. τὸ μὲν δικαστήριον αὐτοῦ κατέγνω θάνατον I, 141.
Κατάγομος. καὶ διὰ τοῦτο κατάγομοι γενόμενοι I, 422. καταγόμων ὄντων τῶν πλοίων 359. εἰς Κρήτην ἀπῆρεν κατάγομος II, 589.
Καταγορασμὸς σίτου II, 92.
Καταγράφω. κατέγραψε πεζῶν ἑξήκοντα μυριάδας I, 64. κατέγραψαν τοὺς ἐπιτηδείους εἰς στρατείαν 118.
Κατάγω. τοὺς πλέοντας εἰς Αἴγυπτον ἐκ Ῥόδου κατάγειν II, 464.
Καταδάνειος II, 246.
Κατάδενδρος χώρα I, 361. τόποι κατάδενδροι II, 105.
Καταδέομαι. καταδεηθεὶς αὐτῇ δοῦναι τὴν παρθένον I, 117.
Καταδεὴς τοῖς σώμασι II, 231.
Καταδεῖξαι τιμᾶν τὸ θεῖον I, 9. τελετὰς καταδεῖξαι 24. θεοὺς σέβεσθαι 64. καταδεῖξαι τοὺς ἐγχωρίους ὡς θεοὺς τι-

μῶν

μῶν 100. ὁ καταδείξας τὴν πολυτέλειαν 54. καταδεῖξαι τὰς τελετὰς 34.
Καταδικάζω. τοὺς πονηροτάτους κατεδίκαζον θανάτῳ I, 641. καταδικασθεὶς ἐπὶ θανάτῳ 177.
Κατάδικος φυγῆς I, 590. κατάδικοι θανάτου II, 570.
Καταδουλόω. καταδουλώμενοι τοὺς τῶν καταπλεόντων I, 78. καταδουλοῦσθαι τοὺς πλησιοχώρους 388.
Καταδρομὴ τῆς χώρας I, 507.
Καταδυναστεύω. ἤλπιζε καταδυναστεύσειν τῶν πολιτῶν I, 599. καταδυναστεύομαι II, 611.
Καταδύσας & καταλύσας permiſcentur I, 426.
Κατάδυσις τῶν καρπῶν I, 151. Vid. *Not.*
Καταθαῤῥέω. καὶ τὸ λοιπὸν κατεθάῤῥησαν τῆς δυνάμεως II, 28. 35.
Καταθρύπτω. καταθρύπτοντες τοὺς ἄρτους εἰς γάλα I, 93.
Καταθύω. κατέθυσε τῷ θεῷ πάντων τὴν δεκάτην I, 266. ἀποθύειν δεκάτην τῆς οὐσίας ἁπάσης *ibid.*
Καταιγίζω. ἄνεμοι λάβροι καταιγίζοντες I, 350.
Καταίρω. καὶ κατῆρεν εἰς νῆσον I, 305. κατῆρεν εἰς τὴν Λιβύην 263.
Καταισχύνω. τὴν προϋπάρχουσαν εὐδοξίαν κατῄσχυνε I, 439. καταισχυνθεῖσα ἐπὶ τοῖς 116.
Καταιτιάομαι. φήσας αὐτὸν κατῃτιᾶσθαι ψευδῶς τὴν κλοπὴν I, 276.
Κατακαύω. ἐπειδὰν τοὺς λίθους κατακαύσωσι I, 110.
Κατακαίω. τὰς ἄλλας ζώσας κατέκαυσε I, 69. κατακεκαυμένη γῆ I, 49. κατακεκαυμένος τόπος 387.
Κατακεντέω I, 204.
Κατακεντρόω. θύραι κατακεκεντρωμέναι II, 310.
Κατακλείω. κατέκλεισεν αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν I, 471. εἰς τοιαύτην δὲ στάσιν κατεκλείσθησαν II, 460.
Κατακληρουχέω. κατεκληρούχησε τὴν ἀρίστην τῆς χώρας I, 64. κατακεκληρουχηκότες τὴν Σάμον II, 363.
Κατακλίσεις τῶν ἀξόνων II, 202.
Κατακλύζω. κατακλύσαι πολλὴν τῆς Αἰγύπτου I, 22. ὡς καὶ πόλεων κατακεκλυσμένων 369.
Κατακλυσμὸς ὁ ἐπὶ Δευκαλίωνος I, 14. ὁ κατὰ Δευκαλίωνα 232.
Κατακοιμιστὴς τοῦ βασιλέως I, 456.
Κατακοντίζω. τὸ ῥεῦμα (τοῦ Νείλου) κατηκόντισε I, 69. εὐθὺς ἅπαντας κατηκόντισαν II, 105.
Κατάκοπος τοῖς σώμασιν ὑπὸ τῆς μάχης I, 555.
Κατακόπτω. τὸ στρατόπεδον τῶν Περσῶν κατέκοψε I, 156. κατακοπῆναι ὑπὸ τῶν θεῶν 387.
Κατάκορος I, 471.
Κατακράτος II, 498.
Κατακρημνίζω. κατεκρήμνισεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πύργου I, 276. τινὰς κατὰ τῆς πέτρας συνηνάγκασεν ἑαυτοὺς κατακρημνίσαι II, 103.
Κατακτάομαι. πάσας τὰς πόλεις κατακτησάμενος II, 221. κατακτηθεῖσα χώρα ὑπ' Ἀλεξάνδρου I, 64. κατακτᾶσθαι χώραν ἑαυτοῖς I, 78.
Κατακυριεύω. I, 691.
Καταλαλέω. καταλαλοῦντες τῆς βαρύτητος τοῦ Παυσανίου I, 438.
Καταλαμβάνω. τοὺς ἀποστάντας καταλαβέσθαι τι χωρίον I, 66. κατελάβετο νῆσον ἔρημον 398. δεσμοῖς κατελάβετο αὐτὸν 203. 259. αἰγιαλὸς γλυκέσι ῥείθροις κατειλημμένος 112.
Καταλέγω ἐκ τῶν I, 352.
Καταλείπω ἐν δωρεᾷ I, 264. *Rheam* καταλιπεῖν τὸν Ἄμμωνα 239. καταλειφθεὶς 490.
Καταλεύω. τοὺς πρεσβευτὰς λίθοις καταλεύειν II, 628. καταλεῦσαι τοὺς στρατηγοὺς I, 611.
Κατάληψις φυγάδων, *qua receperunt Cadmeam* II, 66. καταλήψεις τῆς ἄκρας I, 119.
Καταλλαγαὶ στρατιωτῶν I, 135.
Κατάλογος *Atheniensium* I, 468.
Καταλοχίζω. εὐθὺς οὖν τοὺς μὲν εἰς τάξεις κατελόχιζον II, 309.
Κατάλυμα δημόσιον I, 714.
Κατάλυσις τῶν Ἡρακλειδῶν I, 531. forte κατέλευσις. κατάλυσις τῆς Ἀσσυρίων ἡγεμονίας 146. κατάλυσις τοῦ τυράννου 692. ἐν παραδείσῳ καταλύσεις ποιεῖσθαι II, 113.
Καταλύω. ἔγνωσαν καταλύειν τὴν δημοκρατίαν I, 535. 545. κατέλυσαν τοὺς νόμους 535. ἐπαγγελλόμενος ταχέως καταλύσειν τὸν πόλεμον 692. καταλύσαντες τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν I, 138 κατέλυσαν τὴν ἐκ τῶν τετρακοσίων ὀλιγαρχίαν 570. τοὺς ἰδίους αὐτὸς καταλύει νόμους I, 643. καταλελυμένη τὰς τρίχας 226. 227. παρὰ Πιτθεῖ μετὰ Θησέως καταλύσαντα *divertens* 306. καταλύσας & καταδύσας confunduntur 681.
Καταμάχομαι. καταμάχεσθαι τὴν ἀλήθειαν I, 50. θηρία καταμάχονται 185.
Καταμεθυσθεὶς ὑπό τινος θυγατρὸς βασιλέως I, 327.
Καταμελέω. Αἰτωλοὶ καταμελοῦντες II, 574.
Καταμέμφομαι. ταύτῃ ἄν τις τὴν ἱστορίαν καταμέμψαιτο II, 437.
Καταμένω. κατέμεινεν ἐν τῇ Νύσῃ I, 134.
Καταμερίζω. εἰς πολλὰς ταλαιπωρίας καταμερίσαντες τὸν θάνατον I, 207.
Καταμίγνυμι. οὗτοι καταμιγέντες τοῖς Ἰαλυσίοις I, 337.
Καταναλίσκω. κατηνάλωσεν & κατανάλωσεν *promiſcue uſurpant* II, 245.
Καταναυμαχέω. κατεναυμάχησε τὸν στόλον τῶν Περσῶν I, 447. τοὺς πολεμίους κατεναυμαχήσαμεν 625. 705.
Κατανθίζω. στέμμα χρώμασι κατηνθισμένον II, 278.
Κατανέμω. κατανέμεται τὸν σῖτον I, 42. ἐπινεμόμενος τὴν ὀρεινὴν II, 219.
Κατανοέω. τοῦ ἡλίου τὴν κίνησιν κατανοήσας I, 384.
Καταντάω. εἰς τὰ βασίλεια καταντῆσαι I, 295. καταντῆσαι ἐπὶ τὸν ὅρκον 90. κατήντησεν εἰς Ἀθήνας 303. 304. τοῦ πράγματος εἰς ὑπόνοιαν καταντῶντος 45.
Κατάντης ἡ πρὸς τὸ χεῖρον ὁδὸς I, 486.
Καταντικρὺ I, 202.
Κατανύσας εἰς Μισηνὸν πεμπταῖος I, 720.
Καταξαίνω. τῇ δὲ βαρύτητι τῶν ἔργων κατέξαινον τὴν ταλαιπωρίαν II, 599. καταξαινόμενοι τὰ σώματα I, 360. τῶν ὅπλων τὰ πολλὰ κατεξᾶσθαι II, 233. πέτρα κατεξαμμένη II, 215.
Καταξιόω. μεγάλης αὐτὸν ἀποδοχῆς καταξιοῦται I, 172.
Καταπάσσω. κατεπεπασμένοι τὰς κεφαλὰς πηλῷ I, 83. 101.
Καταπαύω. τὴν ταραχὴν κατέπαυσεν II, 141.
Καταπειράω. καταπειραθεὶς ὑπ' ἀῤῥωστίας II, 244.
Καταπέλτης II, 194.
Καταπελτικὸν βέλος I, 675.
Καταπετασθέντα ἱστία I, 134.
Καταπετροκοπεῖσθαι τὰ ὅπλα II, 130.
Καταπεφρονηκότας I, 653. II, 388.
Καταπίνω. καταπινόμενος ὑπὸ τέλματος I, 35. ὑπ' ἄμμου καταπίνεται 37. καταπινομένη τροφὴ 170. τὸ καταποθὲν πίπτει 201.
Καταπίπτω. τὸ πλῆθος κατεπεπτώκει ταῖς ψυχαῖς II, 412. ἱερὸν Διὸς καταπεπτωκὸς I, 123.
Καταπλάττω. τὸ σῶμα τοῦ Πτολεμαίου κατέπλασε II, 241.
Καταπληκτικός. κεκοσμημένοι τοῖς εἰς τὸν πόλεμον καταπληκτικοῖς I, 129.
Καταπληκτικῶς I, 57.
Κατάπληξιν τῇ πόλει ἐπέστησε I, 691. κατάπληξιν μεγάλην παρέχεται 38.
Καταπλήττω. κατεπλήξαντο τοὺς Λακεδαιμονίους I, 507. καταπλῆξαι τὰς ἀκοὰς τῷ ξενίζοντι 228. καταπληξάμενοι τὰ στίφη 94. καταπεπληγμένοι τοὺς Καρχηδονίους 691. κατέπληττον ἐκεῖ τὸ ζῶον 203.
Καταπλουτομαχεῖν I, 360.
Καταπολεμεῖν ἤδη I, 8. 696.
Καταπονέω. ῥᾳδίως κατεπονοῦντο *opprimebantur.* I, 585. ἡγεμονία οὐ πάλαι καταπεπονημένη i. e. *fracta* I, 408.
Καταποικίλλω. ἀσπὶς ἐν κύκλῳ καταπεποικιλμένη I, 56.
Καταποντίζω. τῷ Ποσειδῶνι πλῆθος ἱερείων καταποντίσας 610. τὰς δίκας κατεπόντισαν 596. κατεποντίσθησαν ὑπὸ τῆς θαλάττης II, 273.
Καταποντισμοῦ *ſupplicium* II, 109.
Καταποντόω I, 727.
Καταπροτερῆσαι τῶν Περσῶν II, 184.
Καταπυκνόω. πάντας δ' ἐλαίαις καταπεπυκνῶσθαι I, 111.
Καταπύγων I, 232.
Καταράομαι. τῷ βασιλεῖ καταρᾶσθαι I, 54. πολλὰ τοῖς Σπαρτιάταις καταρώμενος 698.
Κατάργυρος ζωστὴρ I, 353.
Καταργυρόω. κατηργυρωμένη ἐπιφάνεια πλείω I, 67.
Καταριθμέω. ἐν τοῖς κατ' οὐρανὸν ἄστροις καταριθμηθεὶς I, 328.

Καταῤῥίπτω. μὴ καταῤῥίψωμεν τὸν προγόνων ἔπαινον I, 559.

Καταῤῥάκτης: *aquaticus vortex* II, 235. Καταῤῥάκται *Nili* I, 37. 38.

Καταῤῥαίνω. προστάξας τῷ ζωμῷ τὰς βίβλους καταῤῥᾶναι II, 525.

Καταῤῥάπτειν βύρσας II, 194.

Καταῤῥήγνυμι. χειμῶνες ἄγριοι κατεῤῥάγησαν II, 233. καταῤῥῆξαντα τὸ διάδημα 343. ὄμβρων ῥαγδαίων καταῤῥαγέντων I, 140.

Κατάῤῥυτος. ἐποίησεν αὐτὴν πᾶσαν κατάῤῥυτον I, 127. κατάῤῥυτος πολλοῖς κηπεύμασι καὶ καρποῖς χώρα 150.

Καταρτίζω. τριήρεις καταρτίζειν I, 460. καταρτίσαντες στόλον 479.

Καταρτύω. τριήρεις κατήρτυσαν τριάκοντα II, 399.

Κατασβεννύω. κατέσβεσε τὴν ταραχὴν II, 141.

Κατασεσιδηρωμένου κριοῦ I, 584.

Κατασιτεῖσθαι τὰς σάρκας I, 203.

Κατασκάπτω. τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος κατέσκαψεν I, 142. τὰς ἀκροπόλεις κατέσκαψε II, 137.

Κατασκαφὴ πόλεως II, 72.

Κατασκευάζω. πόλις χρημάτων πλήθει κατασκευασθεῖσα *instructa* I, 451. κατασκευάζει ἀξίους ἡγεμονίας 4. κατασκευάζειν *instaurare* I, 55.

Κατασκεύασμα I, 61.

Κατασκευὴ Περσικὴ I, 450. τεχνικὴ ὅπλων κατασκευὴ 185.

Κατασκηνοῦν ἐν οἰκίαις II, 391. κατεσκήνωσεν ἐν τῷ Διὸς ναῷ I, 691.

Κατασκήνωσις II, 234.

Κατασκήπτω. εἰς τοὺς δρυμοὺς κατασκῆψαι I, 239. κακὰ κατασκήψαντα *Philo Jud.* Legat. ad Caj. p. 1018.

Κατασοφίζω. κατασοφίσασθαι τὴν ἀνάγκην II, 61. ταῖς εὑρεσιλογίαις κατασοφιζόμενοι τὴν δύναμιν τῆς πεπρωμένης II, 252.

Καταστασιάζω. κατεστασίασαν ἄκοντα τὸν βασιλέα II, 345. ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων κατεστασιάσθη I, 590.

Κατάστασις λοιμικὴ I, 398. εἰρηνικὴ 495. βίου κατάστασις παλαιὰ 105. κατάστασις διανοίας 411.

Καταστεγάζω I, 122.

Καταστέλλω. κατεσταλμένοι τοῖς ἤθεσιν I, 87. τοὺς ἀναισχυντοῦντας κατεστάλκεισαν II, 630.

Καταστερίζειν τὸν ἐν οὐρανῷ στέφανον I, 305.

Καταστείφω. τοὺς ἀκμαιοτάτους καταστείψας ἔθυσε τοῖς θεοῖς II, 582. καταστεῖψαι & καταστρέψαι confunduntur I, 168.

Καταστίζω. πάντας τοῖς ὑπερηφάνοις χαρακτῆρσι κατέστιζον II, 598.

Καταστοχαζόμενος τὸ μέλλον II, 343.

Καταστοχασμὸς I, 45.

Καταστρατηγέω. πάλιν ἐπενόησε καταστρατηγῆσαι τοὺς Λακεδαιμονίους I, 437. κατεστρατήγησαν τὸν Διονύσιον II, 14.

Καταστρατοπεδεύω. καταστρατοπεδεῦσαι πρὸς ταῖς εἰσβολαῖς I, 147.

Καταστρέφω & καταστείφω confunduntur II, 582. κατέστρεψε τὸν βίον I, 79. κατέστρεψαν τὰς συντάξεις *finiverunt* 6. καταστρεψάμενος τὰς πόλεις II, 137.

Καταστροφὴ βίου I, 68.

Καταστρωννύω. ὄρος κατεστρωμένον ἐδόκει I, 110. τὸν τόπον νεκρῶν κατέστρωσε II, 65. πᾶς ὁ τόπος νεκρῶν κατεστρώθη 401.

Κατασύρω. τήν τε χώραν κατέσυρε I, 507.

Κατασφάττω I, 225. ἡβηδὸν πάντας κατασφάττειν 532.

Καταταχέω. καταταχήσας τὸν Ἐπαμεινώνδαν II, 68. καταταχούμενοι ὑπὸ τῆς ὀξύτητος τοῦ καιροῦ I, 698. καταταχήσας τοὺς φεύγοντας II, 135.

Κατατέμνω. καλάμοις ὀξέσι κατατμηθέντες τὰ μέρη τοῦ σώματος I, 88.

Κατατίθημι. εἰς φυλακὴν κατέθετο I, 709. καὶ μεγίστας εὐεργεσίας κατατεθεῖσθαι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων 247. χάριν βουλόμενος καταθέσθαι II, 74.

Κατατιτρώσκω II, 194.

Κατατολμᾶν τῶν πολεμίων I, 175.

Κατατοξεύω I, 318.

Κατατρέχω. ὥστε πολλὴν χώραν ὅμορον καταδραμεῖν I, 156. πολλὴν τῆς ὁμόρου κατατρέχοντες 159.

Κατατρίβειν τὸν χειμῶνα ἐν τρυφῇ II, 574.

Κατατυχεῖν τῆς στρατείας I, 544.

Καταυλίζω. τὴν νύκτα κατηυλίσθησαν ἐν ταύτῃ I, 579.

Καταφέρω. τοῦ Νείλου γῆν πολλὴν καταφέροντος I, 40. κατήνεγκε τῷ ξίφει κατὰ κεφαλῆς II, 175. καὶ καταφέροντος αὐτοῦ πληγὴν 237. κατενεχθεῖσα εἰς ὕπνον 226. αὐτὸν κατενεχθῆναι πρὸς τὴν στρατείαν 63.

Καταφθείρω. τὴν συνεγγὺς χώραν καταφθείρειν I, 66. τὰ δ' ἄλλα κατεφθάρθαι διὰ τὸν χρόνον 32.

Καταφρονήσαντες τῶν μεγίστων I, 78.

Καταφρόνησις I, 104.

Καταφορὰ τοῦ ῥεύματος βιαίως 528.

Καταφυγὰς ἔχειν ἀκινδύνους I, 66.

Κατάφυτος δένδρεσι I, 274.

Καταχαλκόω. τὰς στοὰς τοῖς ἐκ τῶν σκύλων προχαλκευθεῖσι καταχαλκῶσαι I, 527.

Καταχειροτονέομαι. πανδήμῳ φωνῇ καταχειροτονηθέντες II, 307.

Κατεχρῖτο & κατεκέχριστο I, 324.

Καταχρίειν ἀσφάλτῳ I, 122.

Καταχωννύω. καὶ ὄξη ἔξω καταχωννύειν I, 320. τὸ σῶμα συνεχωρήθη τοῖς προσήκουσι καταχῶσαι 439.

Καταχωρίζειν *in literas referre* I, 36. τούτους εἰς τάξεις κατεχώρισεν II, 445. ἅπαντα τὸν μισθὸν εἰς ταῦτα κατεχώριζον I, 344. κατεχώρισεν ἐν τοῖς ποιήμασι τούσδε τοὺς στίχους 334.

Καταψεύδομαι. πολλὰ κατέψευσαι τῆς ἀληθείας II, 560. & I, 5.

Καταψηφίσασθαι αὐτοῦ θάνατον II, 307.

Καταψιλόω II, 476.

Κατελεέω. κατελεοῦντες τὰς τύχας τῶν ἀκληρούντων I, 643. ὥστε τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς κατελεεῖσθαι 727.

Κατελπίζω. καὶ δόξαι μηδὲν ἄγαν κατελπίζειν II, 28.

Κατεξανίστημι. παντὸς δεινοῦ κατεξανέστατο II, 175. παντὸς πόνου κατεξανεστηκὼς II, 597.

Κατεπᾴδοντες τὰ θηρία I, 354.

Κατεπείγω. οὐδὲν κατεπείγει γράφειν I, 39. 136. πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας I, 420. τὰ κατεπείγοντα II, 329.

Κατεργάζω. καὶ τὰς μὲν αὐτόθεν τοῖς ὅπλοις κατεργάζονται I, 186. κατεργάσασθαι γάμον I, 324. χώρα κατεργασθεῖσα II, 99.

Κατευδοκιμέω. καὶ κατευδοκιμήσας Φαβίου II, 524.

Κατευπορέω. κατευποροῦντες τοῖς βοηθήμασι II, 194.

Κατευστοχεῖν ἐν πᾶσι I, 117.

Κατευτυχέω. τούτων ἐν ὀλίγαις ἡμέραις κατευτυχηθέντων II, 439.

Κατευχὴν μακρὰν διέρχεσθαι I, 295.

Κατευωχέομαι. ὡς καθίσαντες κατευωχοῦνται I, 185. τὰ μὲν παροπτήσαντες κατευωχοῦνται 189.

Κατέχω. τῆς μὲν παραποταμίας βίᾳ κατέσχον I, 536.

Κατέψησις τῆς φύσεως τοῦ Νείλου I, 50.

Κατεψύμενος ὑπὸ καυμάτων I, 49.

Κατηγορεῖν τῶν φαύλων I, 5.

Κατηναγκασμένως II, 42.

Κατισχύω. ἡ τῆς πείρας ἀκρίβεια κατισχύει τὴν τῶν λόγων πιθανότητα I, 47. οὐ βίᾳ κατισχύσας τὸν πατέρα 386. κατισχύειν τὸν ἀσθενέστερον I, 100. κατισχυόμενος ὑπ' ἔρωτος 82.

Κατοδύρομαι. πολλὰ κατωδύρατο τὴν τύχην I, 587.

Κατοικέω. πόλεσιν ἀξιολόγοις κατοικεῖται I, 363. κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν μεσημβρίαν 14.

Κατοικίδιος βίος I, 220. Vid. *Philon. Jud.* de Fortitud. p. 739.

Κατοικῶν ἐν Ἄργει & κατῴκησε τὴν νῆσον I, 302. 343.

Κατοίκησις. χώρα εἰς κατοίκησιν I, 337.

Κατοικίζω. κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς χώρας I, 70.

Κάτοικος. πλῆθος τῶν κατοίκων I, 343.

Κάτομβρος καθ' ὑπερβολὴν I, 350.

Κατόπιν *postea* II, 86.

Κατοπτεύω. κατοπτεύσαντες τὸν Φαλλὸν I, 203.

Κατόρθωμα. τὸ μέγεθος τῶν ἐν ταῖς πράξεσι κατορθωμάτων II, 199.

Κατοῤῥαθυμέω. ἐπετίμησε τοῖς κατοῤῥαθυμοῦσι τοὺς κινδύνους II, 459. κατοῤῥαθυμῶν τὸν πόλεμον I, 704.

Κατοχὴ πνεύματος I, 126.

Κάτω. οἱ κάτω inferi I, 57. κατωτέρω τῶν Μακεδονικῶν καιρῶν 6.
Κατωφερὴς πρὸς τὰς συνουσίας I, 98.
Καυλίσκος ἀργυροῦς II, 521.
Καῦμα & κῦμα commutantur I, 188.
Καυματώδης ἅλς II, 311.
Καυτήριον. ταῖς ψυχαῖς ὥσπερ καυτήριά τινα προσῆγον II, 416.
Καυχώμενοι ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις II, 137.
Καχεξίαι τῶν ἡγεμόνων I, 569.
Καχλάζω. ὁ κλύδων καχλάζει περὶ τὴν πέτραν I, 211.
Κέγχρος I, 149.
Κεδρία oleum cedrinum I, 101.
Κέδρινον πλοῖον I, 67. κεδρίνη δαΐς 121.
Κεδρόω. τῶν πολεμίων κεδρώσαντες τὰς κεφαλὰς I, 352.
Κεῖμαι. ἐν μέσῳ κειμένου πᾶσιν I, 33. fin. κεῖται κατὰ μεσημβρίαν 35. ἐν ταῖς τῶν ναυμαχούντων ἀρεταῖς κεῖσθαι τὴν σωτηρίαν 553. πάντων ἀσφαλείας ἐν τούτοις κειμένης II, 547.
Κέλευσμα. καθάπερ ἀφ᾽ ἑνὸς κελεύσματος I, 184.
Κελευσταὶ verba nautis precantibus praeibant II, 444.
Κελεύω. καὶ κελεύειν ὑπὲρ αὐτῶν εὐχὰς ποιήσασθαι, & rogare, ut &c. I, 305.
Κέλητες γέμοντες σίτου II, 476.
Κενός. εἰς κενὸν ἐνδείξασθαι τὴν ἔχθραν II, 324. πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου II, 227.
Κενοτάφιον I, 207.
Κεραῖαι δρεπανηφόροι II, 193. πυρφόροι 194.
Κεραμευτικὸς τροχὸς I, 319. κεραμευτικὴ τέχνη II, 318. 319.
Κεραμίνη εἰκὼν I, 129.
Κεράμιον Ποντικῶν ταρίχων II, 609.
Κέραμος οἶνον ἔχων I, 380.
Κεράννυμι. καὶ τὸ αἷμα κεράσας οἴνῳ II, 562. ῥεῦμα κερασθὲν αἵματι I, 140.
Κεράσται serpentes I, 218.
Κερατίας Bacchus I, 242.
Κεράτινα ποτήρια II, 560.
Κεράτιον. μετὰ κερατίου καὶ συμφωνίας II, 577.
Κερατόβολον δένδρον I, 17. κερατόβολα τῶν δένδρων II, 219.
Κεραυνοσκοπία I, 362.
Κερκίδες ἐκ τῶν ἱστῶν II, 521.
Κέρκωπες, unde κερκωπίζειν I, 276.
Κέρκουρος navis II, 506.
Κεφάλαιον sors. τὸ κεφάλαιον πλεῖον ποιῶν ἢ διπλάσιον I, 90. ὡς ἐν κεφαλαίοις παραδραμεῖν II, 54. κεφάλαιον caput avis I, 194.
Κεφαλή. ὦ κακαὶ κεφαλαὶ II, 349.
Κηδεία. μετὰ τελευτὴν κηδείας ἀξιοῦν I, 25.
Κηδεστὴς adfinis I, 645. gener II, 5.
Κηδεύω. τὸ σῶμα λαμπρῶς ἐκήδευσαν II, 293. οὔτε φίλος ἐτόλμα τινὰ κηδεύειν 459.
Κήδομαι. τῆς βασιλικῆς οἰκίας κήδεσθαι καὶ φροντίζειν II, 300.
Κῆπος hortus I, 237. κρεμαστὸς κῆπος 123. Κῆπος ex simiarum genere I, 201.
Κηπουρὸς hortulanus I, 69.
Κῆρα πλάσαντες I, 350.
Κηροπλαστεῖν II, 219.
Κηρύκειον I, 391.
Κῆρυξ. ὁ νικήσας κῆρυξ Olympiae II, 263.
Κηρύττω. μετὰ παῤῥησίας κηρύττειν τὰ πάλαι σιωπώμενα I, 639. Ἀλέξανδρος ἐκήρυξεν ἐν Ὀλυμπίᾳ. i. e. proclamari jussit II, 245.
Κητώδη ζῶα I, 166.
Κιβώριον I, 40.
Κιβώτιον χρυσοῦν II, 303.
Κιθαρίζειν ψιλὸν I, 227.
Κιθαριστικὴ ars citharistica I, 236.
Κίκι planta, unde κίκινον ἔλαιον I, 41.
Κινδυνεύω. καὶ ταῖς πατρίσι κινδυνεύσαντες I, 513. τοῖς ὅλοις κινδυνεύσας II, 333.
Κίνδυνος praelium I, 409. δι᾽ ὧν τὸν κίνδυνον κρίνειν διεγνώκει II, 281. καταβαίνειν εἰς τὸν κίνδυνον 282.
Κινέω. πολλὰ τῶν πατρῴων νομίμων ἐκίνησε II, 431. κινεῖν τὴν μάχην 382.
Κίνησις συνεχὴς & ἀΐδιος I, 10. II, 42.
Κινητικὸς II, 328.
Κιονόκρανα λίθινα I, 369.
Κισσηρώδης Aegypti terra I, 48.
Κλάσμα ἄρρητος II, 170.
Κλαυθμυρίζομαι I, 266.
Κληματίδες sarmenta I, 552.
Κληροδοσία I, 373.
Κληρονομέω. τὴν αὐτοῦ δόξαν καὶ προσηγορίαν ἐκληρονόμησε I, 28. 243. 250.
Κλῆρος. εἰς κλῆρον ἐμβάλλειν I, 286.
Κληρουχία I, 85. κληρουχία Atheniensium II, 20.
Κλιμακοφόροι II, 282.
Κλίνη. ἐπί τινος κλίνης ἀναπίπτειν I, 303.
Κλίνω. τόπος πρὸς Φοινίκην κεκλιμένος I, 20. ἡ πρὸς ἀνατολὰς κεκλιμένη 165. κλίνειν τὰς ἀσπίδας πρὸς γόνυ II, 27.
Κνημῖδες τρίχιναι περὶ τὰς κνήμας I, 356. κνημῖδες τῶν τροχῶν II, 279.
Κλύδων. τοῦ κλύδωνος ἐπαιρομένου I, 189.
Κοιλάδες πέτραι I, 185.
Κοιλία. πρὸς τὰς κοιλίας τὰς ῥεούσας φάρμακον I, 364.
Κοιμηθῆναι μετὰ γυναικὸς I, 82.
Κοινολογέομαι. περὶ δὲ τούτων κοινολογησάμενοι I, 537. περὶ τῶν ἀναγκαίων κοινολογησάμενος II, 353.
Κοινοποιεῖσθαι τοὺς καρποὺς I, 357. κοινοποιήσασθαι τὸν πόλεμον 405.
Κοινοπραγία. ἐν ἀποῤῥήτοις συνέθεντο κοινοπραγίαν II, 161. 163.
Κοινοπραγέω. φανερῶς κοινοπραγῶν τοῖς &c. II, 425.
Κοινωφέλεια I, 61.
Κοινός. κοιναὶ πράξεις I, 6. κοινὸν χρηματιστήριον 3. τὸ κοινὸν γένος τῶν ἀνθρώπων 2. τροφὰς ἐκ τοῦ κοινοῦ λαμβάνουσι 92. κοινὴν ἐποιήσατο τὴν βασιλείαν 313. τῷ βίῳ κοινότατος 105. κοινῇ φυλάττειν 405.
Κοινωνέω. αἱ δ᾽ ἐμπορίας κοινωνοῦσι I, 86.
Κόλασιν λαβεῖν, ἄγειν ὑπὸ τὴν κόλασιν I, 89. 288.
Κολλᾶν τὸ διατμηθὲν I, 170.
Καλλαΐνης I, 185.
Κολεβοὶ & κολοβοὶ τὰς βαλάνους I, 198.
Κολοβοῦσθαι τὴν ῥῖνα τῆς γυναικὸς I, 90.
Κολοσσιαῖος ἀνδριὰς I, 459.
Κολοσσικός. κολοσσικοὶ ἀνδριάντες & κολοσσικαὶ I, 55. κολοσσικὴ εἰκὼν 148.
Κάλαθοι χρυσοῦ ψήγματος I, 350.
Κόμη. τὰς κόμας ἱερὰς τῷ Ἰολάῳ τρέφουσι I, 270.
Κομιδαὶ τῶν φορτίων I, 213.
Κομίζω. ὁ δῆμος ἐκομίσατο τὴν δημοκρατίαν I, 535. ὥσπερ Ἀθηναῖοι ἐκομίσαντο τὴν πατρίδα I, 668. τὰς ἰδίας κομιζόμενοι πατρίδας 702. ταχὺ τοὺς καρποὺς ταύτης ἐγχωρίας ἐκομίσατο II, 579.
Κομοτροφέω I, 21. Aegyptii peregre profecti donec redeant κομοτροφοῦσι ibid.
Κονίαμα. ἀγγεῖα κονιάμασι διαπεπονημένα II, 411.
Κονιάω. ἀγγεῖα κατὰ γῆς ὀρυκτὰ κεκονιαμένα II, 391.
Κοντωτὰ πλοῖα II, 327. 332.
Κοπεὺς malleus I, 42. κοπὶς lanii culter 493.
Κόπτω. κόπτεσθαι πλησίον τοῦ δράγματος I, 18.
Κόραξ machina bellica II, 194.
Κόρσιον Loti radix I, 13. Vid. Not.
Κοσμέω. πάσαις ταῖς ἀρεταῖς κεκοσμημένος II, 132. πάσαις ὠφελείαις ἐκόσμησε I, 467. πᾶσαν τὴν δύναμιν ἐν ὅπλοις κοσμήσας II, 202.
Κόσμιος τῷ βίῳ ἀνὴρ I, 570. τὰ τῆς ἀρχῆς ἀνακτησάμενος κόσμια II, 616.
Κόσμος coelum I, 225. 229.
Κουροτρόφος Diana I, 389.
Κοῦφα τῶν βελῶν II, 168.
Κουφίζω. τὸν δῆμον κουφίσαι τῶν εἰσφορῶν I, 592. τὴν πόλιν κουφίζειν τῶν δαπανημάτων II, 565.
Κοχλίας machina I, 40. κοχλίαι Αἰγυπτιακοὶ 360.
Κρατέω. ἐὰν κρατήσωσι τὴν μάχην II, 281. κρατεῖν τῆς Αἰγύπτου I, 59. κρατήσας τῶν τόπων 240. ῥᾳδίως κρατήσειν τῆς ἐπιβολῆς 555. κεκρατηκότες τῆς προθέσεως II, 97. κεκράτηκεν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς I, 252. κρατούμενοι τοῖς πλήθεσι 118.
Κρατῆρες κατὰ τὴν Ἄετον I, 333. iidem ῥύακες.

INDEX V. PHRASIUM ET VOCUM

Κράτιστος. ὁ κρατίστη τῆς Αἰγύπτου I, 67. κράτιστοι νόμοι 80. κράτιστος τῷ κάλλει 608.
Κράτος. ἀπὸ κράτους ἐλαύνοντες τοὺς ἵππους II, 185. ἀπὸ κράτους ἡττῆσθαι τοὺς πρωτοστάτας νομίζοντες 414.
Κραυγή. κραυγῆς γὰρ μόνον ἦν χρεία II, 578.
Κρεανομέω. καὶ κρεανομῶν τὰ σώματα παρετίθει τοῖς συγγενεστάτοις II, 602.
Κρεμαστὸς κῆπος I, 123.
Κρεοπώλιον I, 493.
Κρεωφαγέομαι I, 166.
Κρεωφαγία I, 197.
Κρημνὸς. κρημνοὶ κατεῤῥωγότες I, 38. κρημνοῖς συγκλειόμενος ibid.
Κρημνώδης I, 211.
Κρηναῖον ὕδωρ I, 423.
Κρηπίδωμα I, 607.
Κριβάνων ἐκκαύματα I, 161.
Κρίκοι περὶ τοὺς αὐχένας I, 351.
Κρίνω. παρατάξει ἐκρίθησαν I, 535. ναυμαχίᾳ κρίνειν τὸν ἀγῶνα ibid. μιᾷ ἡμέρᾳ κριθεὶς περὶ τῶν ὅλων II, 204. μηδὲ κρίνειν πρὸς ἔχθραν ἢ φιλίαν I, 491.
Κριόπρῳρος ναῦς, sive προτομὴν ἐπὶ τῆς πρῴρας ἔχουσα κριοῦ I, 290.
Κρίσις περὶ τῶν ὅλων II, 204. ἄνευ κρίσεως 94. τὰς κρίσεις ἀκριβῶς διαγινώσκουσι 154. ἐναντίαν ταύταις κρίσιν ἔχοντες 246.
Κριτὴς I, 103.
Κροκόττας animal Aethiopicum I, 201.
Κρυπτάζομαι I, 321.
Κρύπτειν κατὰ γῆς τοὺς υἱοὺς I, 374. εἴς τινας θάμνους κρύψαντα τὸ βρέφος 279.
Κρύσταλλος λίθος I, 163. gemma.
Κτείς. φλεγμονὴ συμβαίνει περὶ τὸν κτένα II, 521.
Κτηματικοὶ possessores II, 264.
Κτήνη βασιλικὰ I, 117.
Κτηνοτροφεῖν, βίος κτηνοτρόφος I, 85.
Κτήτορες II, 526.
Κτῆσις & κτίσις confunduntur I, 103. κτήσεις τάφων ibid. κτήσεις κατὰ χώραν II, 113.
Κτίζω. ἄλλας τέ τινας νήσους ἔκτισεν I, 396. κτίζειν πόλεις 16.
Κτιστὴς τῆς πόλεως ejusque honores I, 454. καὶ τὰς ἄλλας ἀπονέμειν τιμὰς ὡς κτιστῇ II, 480.
Κύαμος Αἰγύπτιος I, 13. 40.
Κυάνεος τῇ χρόᾳ I, 267.
Κυκλέω. τοῦτον τὸν τρόπον ἡ δίαιτα κυκλεῖται παρ' αὐτοῖς I, 186. ὁ βίος ἐναλλὰξ ἀγαθοῖς τε καὶ κακοῖς κυκλεῖται II, 302.
Κυκλικαὶ περίοδοι I, 149.
Κύκλοι στρεπτοὶ περὶ τραχήλους 367.
Κυκλοτερὲς τῷ σχήματι I, 238.
Κυκλόω. αὐτὸς δὲ κυκλωθεὶς τὸν Ἀδρίαν, cum circumivisset I, 270. κυκλοῦν τῷ πλήθει τοὺς ἐναντίους II, 53.
Κύκλωμα 110.
Κύκνειος. κατὰ παροιμίαν τὸ κύκνειον ᾄσαντες II, 515.
Κυλινδέομαι. εἰς τὴν χέρσον κυλινδεῖται κῦμα I, 185.
Κυλίω. κλύδωνα κυλίων ἐκ πολλοῦ διαστήματος I, 207. κυλιόμενος ἐν τῷ πηλῷ 97.
Κῦμα I, 185.
Κυματώδης ὁρμὴ I, 37.
Κυναγχικὸν πάθος II, 537.
Κυνῆ I, 21.
Κυνηγετοῦντες καθαρὰν ποιοῦσι τὴν χώραν I, 253.
Κυνηγία I, 184.
Κυνήγιον παντοίων θηρίων πλῆρες I, 123.
Κυνοκέφαλοι I, 39.
Κυοφορέομαι. τῶν κυοφορουμένων τὴν τελείαν αὔξησιν λαβόντων I, 11.
Κυπαρίττιναι δοκοὶ I, 321.
Κυριεύω. σωμάτων ἐκυρίευσεν ἑξακοσίων II, 78. Aegyptium est κυριεύειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀνδρὸς I, 31.
Κύριος. τὰ κυριώτατα καὶ μνήμης ἄξια I, 129. λυπῶν τὸν κύριον i. e. Deum 76. κύριοι τόποι σώματος 170. κύριον & κυριώτερον μέρος corporis I, 65. τὰ κυριώτατα μέρη τοῦ σώματος II, 453. κυρίαι δόξαι Epicuri II, 509. κύριοι θανάτου, quibus mortis infligendae jus I, 365.
Κυρόω. φορὰ περιόδῳ ἀκοῇ κεκυρωμένη I, 144.
Κυρτίαι Hispanor. scuta I, 356.
Κύρτωμα τὸ κατὰ ῥάχιν gibbus cameli I, 163.
Κύτος & κῆτος confunduntur I, 185. κύτος & σκύτος 189.
Κώθων Carthaginiensium portus I, 212.
Κωθωνιστήριον I, 345.
Κωμάζειν θεὸς & κωμασίαι θεῶν in Aegypto & Aethiopia I, 177.
Κωμῳδῶν εἰκὼν I, 335.
Κωμῳδιογράφος I, 487.
Κῶμος ἐπινίκιος II, 216.
Κωνείου πόσις Athenis II, 308. I, 672.
Κώπη molae. παρεστῶτες πρὸς τὴν κώπην ἀλήθουσι I, 183.
Κωφὴ ἐρημία I, 207. κωφὸς ἄνεμος 219.

Λ.

ΛΑβρὸς. λαβρῷ χρώμενοι τῷ ποτῷ I, 350. λαβρὸς & λαῦρος confusa II, 537. λαβρῷ πυρετῷ συνεσχέθη ibid.
Λαβύρινθος Aegypti I, 70.
Λαγαρὸς ταῖς συστάσεσι I, 166.
Λαγκίαι lanceae I, 353.
Λαγχάνω. ἔλαχον, καὶ συνέβη τῷ κλήρῳ λαχεῖν τὸν Θησέα I, 307. τὸ λαχὸν τῶν τέκνων παραδοῦναι βορὰν 286.
Λαγὼν I, 101.
Λάθρα τῶν Συρακουσίων I, 699. λάθρα τοῦ πατρὸς II, 429.
Λακεδαιμόνιοι & Σπαρτιάται non semper iidem. I, 407.
Λακίδες de fragmentis navium I, 698.
Λάκτισμα I, 303. λακτίσματι τύπτων ibid.
Λαμβάνω. τότε τοῦ μίσους καιρὸν λαβόντες I, 69. λήψεσθαι καιρὸν οἰκεῖον ταῖς ἐπιβολαῖς II, 292. ἐλάμβανον οἱ Μακεδόνες arbitrabantur 224. λαβὼν ἔννοιαν τῆς ἀνωμαλίας 301. τούτων δὲ λαβόντες ἔννοιαν 415. λαμβάνοντες μεγάλους πλούτους ibid. τὴν μεταβολὴν λαβὼν I, 10. πῆξιν λαβεῖν ibid. ληφθεὶς & λειφθεὶς confunduntur I, 456. 643.
Λαμπαδεύω. λαμπαδεύουσιν ἁπάσας τὰς ναῦς II, 410.
Λαμπηδόνες τῶν ὀφθαλμῶν I, 204.
Λαμπρὸς. τοὺς ἰδίους οἴκους λαμπροὺς κατασκευάζειν II, 493. λαμπρὰ ἐσθὴς candida I, 101. λαμπρὸν ἱμάτιον II, 410. ἐμπεσόντος βορέου λαμπροῦ II, 461.
Λαμπρότης τῶν πράξεων II, 133. λαμπρότης ψυχῆς I, 285. II, 72.
Λαμπρῶς ἀγωνίσασθαι I, 480.
Λαμπτὴρ in navi praetoria II, 460.
Λανθάνω. ἔλαθε τοὺς πολεμίους προσιὼν I, 698. λανθάνουσιν ἑαυτοὺς ἐκπίπτοντες 36.
Λαοὶ & ἄλλοι permutantur I, 336.
Λατομέω. πέτρας λατομοῦσι I, 361.
Λατόμημα I, 182.
Λατομία II, 8.
Λατομικὸς σίδηρος I, 182.
Λαφυροπωλεῖν I, 624. τοὺς ἐνοικοῦντας ἐλαφυροπώλησε II, 113. λαφυροπωλήσας παῖδας καὶ γυναῖκας I, 627.
Λέγω. τὸν χρησμὸν ἔφασαν εἰς οὐδὲν ἕτερον λέγειν I, 442. λέγειν aut εἰπεῖν eleganter desit I, 485.
Λεηλατεῖν τὴν χώραν II, 241.
Λεία pecudes II, 334. ποτίζουσι καὶ τὴν λείαν II, 391.
Λειμῶνες & λιμένες confunduntur I, 386.
Λείπω. λειφθεὶς ἐν τῇ μάχῃ II, 421. παρατάξει μεγάλῃ λειφθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰλλυριῶν II, 82. ἔτη δυοῖν λείποντα τῶν τριακοσίων καὶ τριάκοντα I, 9. ἔτη δυοῖν λείποντα τῶν χιλίων ibid. βραχὺ λείποντα τῶν δισμυρίων 26. 53. λειπόμενος πολὺ τῇ δόξῃ 230. λειπομένη τῷ πλήθει τῶν δένδρων 205. καὶ λειφθεὶς τῇ ναυμαχίᾳ 456. λειφθῆναι & ληφθῆναι confunduntur I, 139.
Λειποψυχεῖν I, 521.
Λειποψυχία II, 178.
Λειτουργέω. ἠνάγκασε λειτουργῆσαι ταῖς πόλεσι δεδεμένους I, 75.
Λειτουργία θεῶν I, 25. λειτουργίας τελοῦντες τὰς ἀναγ-

καστι-

κατοικίσας 33. αἱ λειτουργίαι εἰς τὴν στρατείαν 85.
Λειψυδρία I, 61.
Λεοντῆ I, 28. II, 115.
Λεπίς. σεσιδηρωμένα λεπίσιν ἰσχυραῖς II, 471. λεπίδες σιδηραῖ 472.
Λεπτομερέστατον ὕδωρ I, 149.
Λεπτός. αἱ κατὰ λεπτὸν ἡγεμονίαι I, 655. ὑμένες λεπτοὶ 10.
Λεπτουργοὶ *fabri rerum ſubtilium* II, 250.
Λευκετρία I, 185.
Λεωφόρος ὁδὸς I, 136.
Λήγω. τοῦ πυρὸς λήγοντος I, 17.
Ληΐζω. ληϊζόμενοι τὴν θάλατταν I, 471.
Λῆμα & λῆμμα permutantur I, 170. λῆμα ψυχῆς *ibid.*
Ληναῖος *Bacchus* I, 232.
Ληνός. βοτρύων ἐν ληνοῖς ἀποθλίψεις *ibid.*
Λῃστεία. πολλὴν τῆς χώρας κατατρέχοντες λῃστεύουσι I, 159. ὕστερον ὑπό τινων λῃστείαις 167.
Λῃστήρια ἱερατέων ἀνθρώπων I, 367.
Λῃστρίδες & λῃστρίδες νῆες II, 77. 85.
Λῃστρικὴ σκάφη I, 210. λῃστρικὸς βίος 159.
Λιβανωτοῦ δένδρον I, 364.
Λιθεία *de lapidibus quibusvis* I, 55.
Λιθοβολία I, 218.
Λιθοκόλλητον σκῆπτρον I, 123.
Λιθόλευστος. γίνονται λιθόλευστοι ὑπὸ τῶν ὄχλων I, 215.
Λίθος Αἰθιοπικὸς, quo ſcindebant, I, 102. λίθοι διαφανεῖς 213. λίθος σεληνὸς 67.
Λιθοφόροι ἁλιάδες I, 604. κεραῖαι λιθοφόροι *ibid.*
Λιμήν. ἄξειν ὡσεί τινα λιμένα τῶν κινδύνων I, 670. λιμὴν ἄκλυστος & κάλλιστος 212. λιμένες εὐχρηστότατοι 339.
Λιμνάζω. ὑπὸ τὴν χώραν μὴ λιμνάζειν I, 23. πολλοὺς τῶν τόπων λιμνάζεσθαι 518. τὸν πάντα τόπον ἐποίησεν λιμνάζειν II, 12.
Λιμός. λιμῷ πιεζόμενοι & ὑπὸ λιμοῦ I, 94. 327.
Λίνα παραμήκη I, 70.
Λιναῖ στολαὶ I, 367.
Λιπαρῆτες γεωργοὶ I, 504.
Λισσὴ πέτρα II, 435.
Λιτότης. τὴν λιτότητα διώκουσι I, 171.
Λίχανος *muſicum ſoni intervallum* I, 228.
Λιχμωμένη πάντη τὴν γλῶτταν I, 202.
Λογάδες στρατιῶται II, 529. λογάδες τῶν Ἀργείων I, 534.
Λογίζω. λογισάμενοι τοῦ πολλὰς μυριάδας ἀποβαλεῖν I, 462. ἐλογίζετο γὰρ 633.
Λόγιον *oraculum* I, 128.
Λόγιος & λογιώτατοι *doctiſſimi* I, 116.
Λόγος *de fabula* II, 336. λόγῳ μὲν --- ἀληθείᾳ δὲ I, 574. κατὰ λόγον 255. κατὰ λόγον τῆς ἀρετῆς 163. οὐδένα λόγον ὑπέχουσι 215. ὁ συγκεφαλαιούμενος εἰς ἀργυρίου λόγον 58. οὐδένα λόγον ἐποιεῖτο τῆς συγκλήτου II, 431.
Λογχοφόροι II, 339.
Λοιδορέω. ἐλοιδόρησεν αὐτὸν εἰς τὴν τῆς μητρυιᾶς μοιχείαν II, 429.
Λοιμικὴ κατάστασις I, 398. λοιμικὴ περίστασις 508. νόσος λοιμικὴ 151.
Λοιμός. πρὸς δὲ τούτοις λοιμὸν ἐμπεσεῖν εἰς τὰ πλήθη I, 286. λοιμοῦ τὴν Ἑλλάδα κατέχοντος 325.
Λοιπός. τὸ λοιπὸν ἐπὶ I, 151. καὶ τὸ λοιπὸν 661. *Sophocl.* Electr. 459. Philoct. v. 454. 460.
Λουτρὰ χλιαρὰ I, 95. θερμὰ λουτρὰ 268.
Λουτρὸν I, 322.
Λοφίαι *piſcium* I, 208.
Λόφος. μήτε λόφων ὑπάρχειν ἀναστήματα I, 219. κράνη φοινικοῖς ἐπικειμένα λόφοις 356.
Λοχεύω. λοχεύεται τακτὰς ἡμέρας I, 341.
Λοχεία *ibid.*
Λοχμὴ I, 233.
Λόχος ἱερὸς *Theban.* II, 66. λόχος ἱερὸς *Poenorum* II, 413. 414.
Λύγδος Παρία I, 164.
Λυμαίνομαι. τὰ τεμένη αὐτῶν ἐλυμαίνετο II, 545. λυμαίνεσθαι τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας I, 70. τοῦ χρόνου τὰ ἔργα λυμηναμένου 71. λυμαίνοντας τὴν πολιτείαν 86. τοὺς ἐν τῇ πλησίον χώρᾳ καρποὺς ἐλυμαίνετο I, 259.
Λυμεὼν καὶ προδότης τῆς ὅλης Ἑλλάδος 446. λυμεῶνες ὅλου τοῦ ἔθνους I, 167.
Λυπρὰ παντελῶς χώρα I, 361.
Λύρα τρίχορδος I, 20. λύρα ἀπὸ χελώνης 391.
Λυσσῶν περὶ τὰς τῶν ἀνδρῶν ἐπιπλοκὰς I, 356.
Λύσση καὶ μανία I, 119.
Λυτρόω. τῶν στρατιωτῶν οὓς μὲν ἐλύτρωσε II, 376. ἀντὶ μιᾶς γυναικὸς τρεῖς ἄνδρας διδόντες λυτροῦνται I, 343. λυτρωσάμενος παρθένους ἐπισήμους II, 552.
Λύχνος ἀθάνατος *Judaeorum* II, 525. λύχνοι πεπραγματευμένοι ἐπὶ μετώπων I, 182.
Λωτὸς *Aegyptia* I, 40. ἄρτος ἐκ λώτου 53.

M.

Μάζα ἀμετρὴς I, 484.
Μάθημα. συντρεφόμενοι τοῖς μαθήμασι I, 142. παραμένουσιν ἐν τῷ μαθήματι 143.
Μάθησις ἐκ πείρας I, 3. τὴν δὲ ταύτην μάθησιν ποιοῦνται 142. δέξασθαι τὴν μάθησιν 236.
Μαιμακτηριὼν & Ποσειδεὼν *menſes Athenienſium, ordine ſeſe excipientes* I, 215.
Μαινάδες *Bacchae* I, 234. 248.
Μαίνω. σφόδρα εἰς ποιητικὴν ὑπῆρχε μεμηνὼς I, 724.
Μακρός. περὶ ὧν ἡμῖν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν I, 492. μακρὰ τείχη *Megarenſium* 524. & *Argivorum* 536. μακρὰ σκέλη *Athenienſium* 629. μακρὰν ἀπ' ἐκείνων τῶν τόπων ἀπηρτημένη 237.
Μακροτράχηλος I, 162.
Μαλακὸν πεδίον II, 384. ἐσθῆτες μαλακαὶ 367.
Μαλακότης ἐσθῆτος I, 250. σώματος 252.
Μαλακύνω. οὐκ ἐμαλακύνοντο ταῖς ψυχαῖς II, 168.
Μάλιστα πῶς I, 35. ὡς ἔτι μάλιστα 6. οἱ μάλιστα νεώτατοι 531.
Μᾶλλον ante ἢ ſubinde deſit I, 411. καὶ ἐπὶ μᾶλλον ὀχυροῦ II, 535. 540.
Μανικὸν πάθος I, 299.
Μανιώδης διάθεσις I. 250.
Μαντεύομαι. οὐ μόνον ἐξ ὀνείρων ἐμαντεύετο II, 526.
Μαντικὴ δι' οἰωνῶν I, 142.
Μαρμαρίζουσα πέτρα I, 182. Vid. *Platon.* in Critia p. 116. A.
Μαρμάρου φλέβες I, 183.
Μάρπησος II, 435.
Μαρτυρέομαι. τοὺς θεοὺς μαρτυρουμένη I, 297.
Μαρτυρία συμφωνουμένη I, 242.
Μασὴρ I, 334.
Μαστιγοῦσθαι τεταγμένας πληγὰς I, 88.
Μαστοειδὴς πέτρα II, 218.
Μαστὸς *de colle clementer aſſurgente* I, 212.
Μάχαιρα Κελτικὴ II, 154. Confer *Philon.* de Tel. Fabr. p. 71.
Μάχη τοῖς Ἕλλησι πρὸς τοὺς Πέρσας I, 433. μάχη καρτερὰ 310. μάχη ἀπὸ ξίφους II, 168.
Μάχιμοι *Aegyptiorum* I, 85.
Μεγαλαυχέω II, 16.
Μεγαλεπίβολος *qui in arduis rebus proſpero utitur ſucceſſu* I, 22.
Μεγαλεπίβολος, *qui magna molitur* I, 20. 120. 134. II, 262.
Μεγαλόπλουτος II, 48.
Μεγαλοπρέπεια περὶ τὸ τεῖχος I, 115.
Μεγαλοπρεπὲς τῆς ψυχῆς I, 243.
Μεγαλύνειν τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν I, 24.
Μέγας. ἐν μεγάλῳ τιθέμενοι τοὺς ὅρκους I, 90. μεγάλη δόξα 243. καὶ τὸ μέγιστον I, 614. 624. ἄνδρες τοῖς φρονήμασι μεγάλοι II, 289. μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον I, 144.
Μέγεθος τοῦ κατασκευάσματος I, 61. ὑψηλὸς ἐγένετο τῷ μεγέθει 54.
Μεθερμηνεύομαι. τούτων μεθερμηνευομένων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν τῆς διαλέκτου τρόπον I, 14. τὸν Ὄσιριν μεθερμηνευόμενον εἶναι Διόνυσον 17.
Μεθίστημι. μεταστῆναι ἐξ ἀνθρώπων I, 24. μετάστασις ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς &c. 25. 284. μεταστάντες ἐξ ἀνθρωπίνης φύσεως 243. μεταστάντες εἰς αἰώνιον οἴκησιν 104. εἰς τούτον μεταστῇ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ 96. μεθιστάναι ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν I, 169.

Μεθοδεύω. οἱ μεθοδεύοντές τι τῶν χρησίμων I, 19. Γεωμέτρου τὴν ἀλήθειαν μεθοδεύσαντος I, 91.
Μεθοδικὴ διδασκαλία I, 200.
Μειόω. ψηφίσματι μειῶσαι τὴν βουλὴν I, 463.
Μελάμβροτος γῆ I, 46.
Μελαμφαὴς μυχὸς I, 334.
Μελετάω. οὐ πρότερον δίδοται τῷ μελετῶντι φαγεῖν I, 344.
Μέλι ἄγριον II, 391. μέλι ἀπὸ τῶν φύλλων ἀπολεῖβον II, 218.
Μελικράτῳ ποιοῦσι τὰς σπονδὰς I, 380.
Μελισσουργία I, 382.
Μελιταῖα ὀθόνια I, 339.
Μέλιτται χαλκιδεῖς I, 387.
Μελοποιὸς εὐφυὴς I, 237.
Μελῳδέω I, 136.
Μελῳδία ἐναρμόνιος *ibid.*
Μέμφομαι. καὶ τῇ φορᾷ μεμφόμενος I, 311.
Μεμψιμοιρέω ἐπὶ τῷ μὴ τετευχέναι II, 331. μεμψιμοιροῦντες αὐτῷ 220. μεμψιμοιρήσας τῷ βασιλεῖ 221.
Μένω. ἅμα καὶ τῇ τάξει μένοντας II, 27.
Μέρμις *funiculus* I, 189.
Μέρος. ἐν μέρει διέξιμεν *deinceps ordine trademus* I, 148. τὰ κατὰ μέρος διεξιέναι 145.
Μεσάζω. ὁ μεσάζων τόπος I, 38.
Μεσιτεύω. μεσιτεύσαντος τὰς συνθήκας Ἀμίλκου II, 373.
Μεσίτης. τοῦτον μεσίτην γεγονότα τῶν ὁμολογιῶν I, 298.
Μεσόγειος I, 37. II, 450.
Μεσολαβέω. μεσολαβηθέντες τὸν βίον I, 6. ἐμεσολαβήθη τελευτήσας 404. μεσολαβεῖν τὴν ἐπιθυμίαν II, 81. ἡ νὺξ μεσολαβήσασα τὰς τῶν διωκόντων ὁρμὰς I, 527. μεσολαβηθεὶς ὑπὸ τῆς πεπρωμένης II, 81.
Μεσονύκτιος ὥρα II, 341. περὶ τὸ μεσονύκτιον II, 442.
Μεσοπορέω II, 283. Vide *Appian.* II. Belli Civil. p. 790.
Μεσοπύργια II, 278.
Μέσος. ἐν μέσῳ κειμένου πᾶσι I, 33. Adde *Alciphron.* L. II. Ep. 3. p. 235. cum *Bergleri adnotat.*
Μετά. ἀνὴρ μετὰ χεῖρας ἔχων βιβλίον II, 525. μετὰ τρίτον ἔτος *anno tertio* I, 130. σκῆπτρον μετὰ χεῖρας ἔχων II, 278. μετὰ & κατὰ commutantur I, 694.
Μεταβάλλω. μεταβάλλοντες εἰς ἀνθρώπων ἰδέας *ſe mutantes* I, 16. εἰς τοὐναντίον μεταβαλεῖν συνέβη II. 343. πρὸς τὸ χεῖρον τὰ πράγματα μεταβαλεῖν συνέβη 448. μεταβάλλεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους I, 612. ταῦτα μεταβαλλόμενοι ἔμποροι κομίζουσι 340.
Μεταβολὴ ψυχῆς εἰς τὰ ζῶα I, 110. πραγμάτων ὁλοσχερῶν μεταβολὴ II, 450.
Μεταγενέστεροι *poſteri* I, 18.
Μετάγω. τὸν πόλεμον μετάγειν εἰς τὴν Λιβύην II, 408.
Μεταδίδωμι. τοῖς στρατιώταις μεταδοῦναι ἱερεῖα πρὸς εὐωχίαν I, 139. Vid. *Not.* καὶ τῆς πολιτείας μετέδωκαν 323.
Μεταδιώκειν ἀφροδισιακὰς τέρψεις I, 137.
Μεταδοτικὸς τῶν ἀγαθῶν I, 81.
Μετάθεσις τῆς τοῦ θεοῦ γενέσεως I, 27.
Μετακαλέομαι. μετακαλεῖσθαι τοὺς Συρακ. ἀπὸ τῆς ἀποστάσεως II, 90. μετακαλούμενος ὑπὸ τῆς εὐλαβείας 437.
Μετακινέομαι. πολλὰ τῶν νομίμων μετακινηθῆναι ſive κινηθῆναι I, 107. II, 544.
Μεταλαμβάνω. τοῦ Ποσειδῶνος τὸ τῆς Δήμητρος ἔργον μετειληφότες I, 185. μεταλαβεῖν τῆς θεολογίας 106. καὶ μεταλαβὼν ἕτερον καιρὸν II, 372.
Μεταλλαγὴ εἰς θεοὺς I, 273.
Μεταλλάττω. θεῶν προνοίᾳ μετηλλαχέναι τὸ γῆρας I, 294. ἐξ ἀνθρώπων μεταλλάξας II, 299. οἱ μετηλλαχότες *mortui* I, 108.
Μεταλλεία II, 139.
Μεταλλεῖς *qui cuniculos agunt*, μεταλλεῖαι & μέταλλα *cuniculi* II, 474.
Μεταλλεύω. διὰ τῶν μεταλλευόντων ὑπορύξας τὰ τείχη II, 309.
Μεταλλικαὶ ἐργασίαι I, 359.
Μεταλλουργεῖν I, 359. & μεταλλουργοὶ *ibid.*
Μεταμέλομαι. μετεμέλοντο τοῖς πεπραγμένοις II, 11. μεταμεληθεὶς ἐπὶ ταῖς συνθήκαις II, 377. 397.
Μεταμφιάζομαι. πόλις μεταμφιεσμένη τὴν ἐλευθερίαν II, 90.
Μετανάστασις. διὰ τὰς συνεχεῖς μεταναστάσεις I, 395. πολλῶν ἐν αὐτῇ μεταναστάσεων γενομένων 396.
Μετανίστημι. οἱ μεταναστάντες ἐκ τῶν ἄνω τόπων I, 45.
Μετανοῆσαι ἐδεῖτο I, 78.
Μεταξύ. τῷ βασιλεῖ μεταξὺ λουομένῳ προσελθὼν II, 221.
Μεταπείθω. μετέπεισεν αὐτὸν, ἀποτρέπων τῆς πράξεως I, 307.
Μετάπεμπτος ἧκεν βασιλεὺς II, 549.
Μεταπίπτω. μεταπεσεῖν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας I, 148. μεταπεσεῖν ταῖς γνώμαις I, 483. εἰς τοὐναντίον, εἰς ὀλέθριον ζῆλον II, 198. 609.
Μεταποιέω. εἰς βοὸς τύπον μεταποιηθεῖσα I, 29.
Μεταπορεύομαι. αἱ τὰς ἀρχὰς μεταπορευόμεναι II, 577.
Μεταρσία καὶ κίνησις I, 219.
Μετασκηνόω I, 667.
Μετάστασις ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς I, 25. 284. μετάστασις ἐκ γῆς εἰς οὐρανὸν 388. μετάστασις τῆς πατρίδος 177.
Μετασχηματίζω. ποταμὸς μετασχηματίζων τὴν χώραν I, 91. μετασχηματίζειν τὰ σώματα 181.
Μετατίθημι. μεταθέσθαι τὴν τροφὴν I, 18. 24. μεταθεῖναι τοῦ θεοῦ τὴν γένεσιν I, 26. μὴ δυναμένη μεταθεῖναι τὴν προαίρεσιν τοῦ ἀνδρὸς 386. μεταθεῖναι τὰς τελετὰς 343. μεταθέσθαι τῆς ὑπερηφάνου καὶ δεινῆς τιμωρίας II, 105. μετατιθέναι τὸν πόλεμον εἰς ἤπειρον ἐκ νήσου 402. μεταθήσεσθαι τὸν πόλεμον ἐξ Ἀσίας εἰς Εὐρώπην 181. τὸ στρατόπεδον μετέθη ταῖς δυσχωρίαις 335. μετέθεντο πρὸς τοὺς Ἕλληνας I, 407.
Μεταχειρίζεσθαι τέχνας I, 33. II, 318.
Μετέρχομαι. μετελθεῖν τὸν φόνον I, 24. 31.
Μετέχω. μὴ μετεχέτω φθόνου I, 9. θείας μετέχειν φύσεως 101.
Μετεωρίζω. τῇ ψυχῇ μετεωρισθεὶς I, 242. μετεωρισθέντες τοῖς προτερήμασι 315. μετεωριζόμενος ἐπὶ τῇ δόξῃ 436. μετεωρίζεσθαι πρὸς ἀπόστασιν II, 163. μετεωρίζειν τὸν δῆμον I, 583.
Μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν I, 576. 577. μετέωρος τῷ φρονήματι 403. μετέωρος ἐπὶ τοῖς εὐημερήμασι 582.
Μετοικέω. ἐκ Τίρυνθος μετῴκησεν εἰς Θήβας I, 255.
Μετοικίζω. τὴν Πύδναν μετῴκισεν ἀπὸ θαλάττης I, 579. τὰς Νέας μετῴκισεν εἰς τὸ πεδίον 471. τὰς πόλεις μετοικίσαι εἰς κώμας II, 129.
Μέτοικοι *Athenienſium* I, 437. τοὺς μετοίκους ἐποιήσαντο πολίτας 620.
Μετονομασθῆναι Ἡρακλέα I, 28.
Μετοπωρινὴ ἰσημερία I, 41.
Μετριότης. παρακαλῶν αὐτὸν ἐπὶ μετριότητα I, 106.
Μετριοφρονεῖν ἐν ταῖς ἐξουσίαις II, 504.
Μετρίως ἡμῖν μελήσει II, 250.
Μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν, μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν I, 264. μέχρι τοῦ νῦν 231.
Μέχρις ἂν ὅτου I, 183.
Μήδοκος & Ἀμάδοκος idem rex I, 617.
Μηκύνω περὶ χειμάρρου τοῦ τυχόντος I, 44.
Μῆλα poetis *oves* I, 272. μῆλα χρυσᾶ Ἑσπερίδων 271.
Μήλωσι τῇ χρόᾳ I, 165.
Μήλιοι & Μιλήσιοι confundi ſolent I, 405. ſicuti & Νηλεῖς 407.
Μηλόβοτος γῆ I, 43. μηλόβοτον τὴν Ἀττικὴν ποιῆσαι II, 51.
Μηλοφόροι *apud Perſas* II, 206.
Μηνίω. ἐπὶ τούτοις μηνίσαι τὸν θεὸν I, 324. ἀφ' ἧς μηνίσας II, 41.
Μῆνις ἐκ θεοῦ II, 41. ſicuti κόλασις ἐκ θεοῦ 130.
Μηνοειδὴς I, 15.
Μηνυτὴς II, 48.
Μηνύω. ὁ τῆς γαστρὸς ὄγκος ἐμήνυσε τὴν φθορὰν I, 278. τὰ ἀπόρρητα μηνύσαντες 32.
Μήρινθος I, 189.
Μητραλοίας II, 491.
Μητέρες θεαὶ ſive Ματέρες *in Sicilia* I, 323.
Μητροπάτωρ I, 303.
Μητρόπολις. τὰ κατειλημμένα ἱερεῖα τῇ μητροπόλει πέμπειν I, 497. μητρόπολις καὶ ἑστία πάσης τῆς Κελτικῆς *Aleſia* 265. II, 73. μητρόπολις τῆς ὅλης φιλοσοφίας hiſtoria I, 5. μητρόπολις τῶν ἀδικημάτων II, 509.
Μηχαναὶ τῆς δίκης I, 194.
Μηχανήσασθαι πολλὰ I, 29.
Μηχανικὰ ὄργανα II, 236.

Μηχανοποιὸς I, 676.
Μιαίνω. μιάνας ἀσεβεῖ φόνῳ τὸν ἴδιον βίον I, 76.
Μιαιφονέω. ἠξίωσαν μιαιφονεῖν II, 318.
Μιαιφονία I, 164. 318.
Μιγάδες βάρβαροι I, 396. μιγάδες ἄνθρωποι II, 93.
Μίγνυμι. μιγεῖσα τῷ Σύρῳ I, 116. τῇ παρθένῳ μιγεὶς Ποσειδῶν 313. μεμιγμένη τῷ συμφέροντι βλαβὴ 6. φύσις μεμιγμένη ἐξ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς 252.
Μικρός. ἐκ τοῦ κατὰ μικρὸν I, 11. μικρὸν ἀπολείποντα τῶν μυρίων 117. μικροτέραν τῷ μεγέθει I, 163. μικρὸν πρὸ τῆς παρεμβολῆς II, 451. μικρὸν πρὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς I, 614.
Μικρόσοφος II, 513.
Μικροψυχία I, 72.
Μιξέλληνες δοῦλοι II, 509.
Μισάνθρωπα νόμιμα *Judaeorum* II, 525. & μισόξενα νόμιμα *ibid.*
Μισαργυρία II, 72.
Μισθαρνία II, 552.
Μισθοδοσία & μισθαποδοσία II, 138.
Μισθοδοτέω. τοὺς οἰκέτας μισθοδοτεῖ I, 693. οὐκ ἔχων τοὺς μισθοδοτήσαντας I, 575.
Μισθοφορὰ τῶν ξένων II, 125.
Μισθοφορία II, 297.
Μισθοφόροι ταραχώδεις I, 338.
Μισθόω. καὶ κατασκέψαντες ἐμίσθωσαν τὴν χώραν I, 517. μισθωσάμενος στρατιώτας 610. ἅμα δὲ τούτοις ἐμισθώθησαν οἱ Καμπανοὶ *ibid.*
Μισόξενος βίος II, 543. μισόξενα νόμιμα 525.
Μισοπονηρέω. ὁ μὲν δῆμος ἐμισοπονήρει I, 545. τοῦ στρατεύματος μισοπονηροῦντος II, 429.
Μισοπονηρία εἰς τοὺς παρανενομηκότας II, 241.
Μιτρηφόρος *Bacchus* I, 250. Vid. *Sophocl.* Oed. Tyr. v. 219.
Μναΐα χάλαζα II, 352. μναῖος λίθος 401.
Μνημεῖον I, 23.
Μνήμη ἐπ' ἀγαθῷ I, 4. εἰς μνήμην καὶ τιμὴν ἀθάνατον τιθέμενοι 390. μεταφορὰ μνήμῃ συνειλημμένη 176. εἰς μνήμην παραδεδόμενα 12. τῇ μνήμῃ παραδεδομένοι βασιλεῖς II, 160.
Μνημονεύεσθαι ἐπὶ κακῷ I, 639. μνημονεύονται ἅπαντα τὸν αἰῶνα 4. μνημονεύσαντες τῶν εὐεργεσιῶν 25.
Μνησικακέω. μὴ μνησικακήσειν αὐτοῖς I, 646. διὰ τὸ μνησικακεῖν τοὺς δήμους II, 7. χαλεπῶς ἔχων καὶ μνησικακῶν 36.
Μνηστεύσασθαι τὴν παρθένον I, 297. 307. μνηστευομένων τὴν κόρην πολλῶν 317.
Μνίον I, 188.
Μοιχᾶν τὴν θάλατταν I, 603.
Μοιχεύω. εἰ δέ τις πείσας μοιχεύσαι I, 89.
Μοῖρα & μόρα *Spartanorum* II, 26.
Μόλιβος, Μόλυβος, μόλυβδος. μολιβοῦ στῖγμα I, 124.
Μόλις & μόγις permutantur I, 159.
Μοναχός. τὰ ἄλλα τὰ ἐντὸς πάντα ἔχειν μοναχὰ I, 170.
Μονόλιθος ὀβελίσκος I, 55. ζώδια μονόλιθα 56. μονόλιθος ὀροφὴ 76. μονόλιθος εἰκὼν I, 68.
Μόνον sequente ἀλλὰ omittitur I, 141. οὐ μόνον II, 350.
Μονοπώλιον σωτηρίας I, 338.
Μονοχίτων II, 186.
Μονόω. μεμονωμένοι πάσης βοηθείας II, 348. μεμονωμένος τῆς ἱππικῆς βοηθείας 351.
Μόνως οὕτω I, 317.
Μόσχεια κρέα & μόσχοι σιτευτοὶ I, 81.
Μοσχοφαγεῖαι I, 81. fin. *Not.*
Μουσηγέτης Apollo I, 22.
Μουσουργοὶ cantrices I, 22. μουσουργοὺς γυναῖκας II, 216.
Μουσῶν *unde veniat nomen* I, 253.
Μοχθέω, πολλὰ μοχθήσαντες I, 361. οὐδεὶς ἐγχώριος εἰς αὐτὰ μεμόχθηκε 66.
Μυγμοὶ ἄληκτοι I, 200. μυγμὸς καὶ βοὴ II, 168.
Μύδρος διάπυρος II, 194.
Μυθογράφος I, 28. 235.
Μυθολογεῖσθαι I, 13. μυθολογεῖν 280.
Μυθολογία παλαιὰ I, 5.
Μυθολόγοι παλαιοὶ I, 14. 235.
Μυθοποιῆσαι τὰ καθ' ᾅδου I, 103. μυθοποιῆσαι τὸ παραχθὲν 280.
Μυθοποιία I, 236.
Μῦθος. εἰς μῦθον ἀναγαγεῖν τὸ πραχθὲν I, 22.
Μυθώδης. μὴ μυθῶδες ὑπάρχειν, ἀλλὰ δυνατὸν I, 16.
Μυκτήρ. ἀποτεμὼν δ' αὐτῶν τοὺς μυκτῆρας I, 70.
Μυξάρια I, 40. Vid. *Not.*
Μυριάνδρος Αἴτνης πόλις I, 441. μυριάνδρος Τραχὶν 519.
Μυρίοι ἐν Ἀρκαδίᾳ II, 49.
Μύρον. δοῦναι τῇ γυναικὶ πρὸς μύρα *de lacu, cujus reditus reginae attribuitur.* sic πρὸς ζώνην, εἰς ὑποδήματα &c. I, 62.
Μῦς *viri nomen* II, 424.
Μύσος ἀφαιρεῖσθαι I, 296. τοῦτο τὸ μύσος ἐκφυγεῖν 377.
Μυστήρια μικρὰ I, 260. τὰ ἐν Ἐλευσῖνι sive μεγάλα 271. 333. μυστηρίων τελεταὶ 370.
Μυστικαὶ τελεταὶ I, 107.
Μύω. ἐγκλήματα μεμυκότα τοῖς ὄμμασι I, 319.
Μυέω. ἃ οὐ θέμις ἀκοῦσαι πλὴν τῶν μεμυημένων 370. μυεῖν τοὺς ξένους *ibid.* μυηθῆναι καὶ καταλαβεῖν τὴν τελετὴν II, 485.
Μυώδεις τοῖς σώμασι I, 361.

N.

Ναὶ, ἀλλὰ I, 561. 565.
Νᾶμα ποτάμιον I, 149.
Ναματιαῖον ὕδωρ I, 151. II, 41. πάνυγρος ναματιαίοις ῥείθροις I, 211.
Ναὸς & ἱερὸν differunt I, 316. ναοὶ χρυσοῖ 18. 19. II, 415.
Νάπαι I, 219.
Ναρκάω. εὐθὺς ἐνάρκα τὸ σῶμα II, 140.
Νάρκη. ὅλον τὸ σῶμα νάρκῃ κρατηθεὶς I, 127.
Ναυαγεῖν I, 36.
Ναυαρχὶς II, 235.
Ναύαρχος II, 469. 571.
Ναυμαχίᾳ νικᾶν II, 235.
Ναυπηγησάμενος σκάφη μακρὰ I, 64.
Ναυπηγήσιμος ὕλη II, 229.
Ναῦς. αἱ νῆες I, 130. ναῦς μακρὰ II, 366. νῆες συμμαχίδες 445.
Ναύσταθμος II, 572.
Ναυστολέω. καὶ τοσοῦτον πέλαγος ναυστοληθεὶς ἐπ' αὐτῷ I, 260. Vid. *Sophoclis* Philoct. v. 254. 552.
Ναυτία. δυσφοροῦσα ἐπὶ τῇ ναυτίᾳ I, 290.
Ναυτικὸν, ναυτικὴ δύναμις I, 304. 337.
Ναυτίλοι *nautae* I, 211.
Νεαλεῖς στρατιῶται I, 585.
Νεανικὴ στολὴ I, 119.
Νεαροὶ ταῖς ψυχαῖς II, 178.
Νεκυΐα Homeri I, 284.
Νεκυομαντεῖον I, 267.
Νειλοσκοπεῖον I, 44. quod & τεῖχος *seriore aetate*. Vid. *Not.*
Νεμεαῖος ἀγὼν I, 453.
Νεμεσάω. δαιμονίου τινὸς νεμεσήσαντος I, 452. II, 48.
Νέμω. νεμομένους δυσχειμεροτάτους τόπους I, 387. νεμόμενοι πολλὴν καὶ καρποφόρον χώραν 483.
Νεογενὴς κάμηλος I, 162.
Νεόκτιστοι πόλεις II, 90.
Νεοπολίτης I, 644.
Νέος τὴν ἡλικίαν I, 63.
Νεοχμοὶ *milites recentes* I, 409.
Νεόχριστος οἶκος II, 542.
Νευροκοπεῖν & νευροκοπηθὲν ζῶον I, 195.
Νευροσπαστεῖν II, 606.
Νευρώδεις τόποι I, 168.
Νεύω. νεύοντα πρὸς ἀνατολὴν μέρη I, 35. ἡ πρὸς τὴν Ἀραβίαν νεύουσα πλευρὰ II, 119.
Νεφέλαι μαλακαὶ I, 213.
Νέφη ἀερώδη I, 195. νέφους ὑπόστασις I, 46. πυκνότης τῶν νεφῶν 199.
Νέω. ἐπιστάμενος καλῶς νεῖν II, 284.
Νεωλκέω. καὶ νεωλκήσας τὰ σκάφη II, 440. πεντηκοντόρους νενεωλκημένας I, 698. 699.

Νεώσοικοι I, 676.
Νεωτερίζειν μηδὲν I, 63.
Νεωστὶ παντελῶς nuper admodum I, 12.
Νηνεμία. μηδεμίας νηνεμίας γενομένης I, 191. νηνεμίας δ' ἐπιλαμβανούσης 219.
Νηπενθὲς φάρμακον I, 109.
Νήπιος. ἐκ νηπίου συντρεφόμενοι ταῖς γεωργικαῖς ἐπιμελείαις I, 85. ἐκ νηπίου παρ' αὐτοῖς τὰ βρέφη διακρίνεται II, 231. τὰ νήπια τῶν βρεφῶν I, 170.
Νήπτης. ἦν δὲ καὶ νήπτης καὶ σώφρων II, 578. νήπτης καὶ ἀγρυπνητικὸς 597.
Νησίδες I, 361.
Νησιωτικὴ βίβλος I, 331.
Νῆσος de peninſula I, 532. νῆσοι σποράδες, quae ſparſim jacent, ſive αἱ σποράδην νῆσοι I, 212.
Νίζεσθαι τὸ πρόσωπον οὔρῳ I, 69.
Νικάτωρ Seleucus I, 145.
Νικάω. τὴν ναυμαχίαν & τῇ ναυμαχίᾳ νικᾷν I, 424. τούτους νικήσαντες ἐν τῇ μάχῃ 664. ἵπποι νικήσαντες τὸ τέθριππον 600. ἐνίκησεν παρατάξει τὸν Εὐρυσθέα 301.
Νίκη Καδμεία I, 413. & 621. Vide *Ariſtid.* Tom. II. p. 219.
Νίκημα περιποιησάμενοι I, 460. τῆς δὲ τὸ νίκημα περιθείσης Ἀδράστῳ 309.
Νιφετοὶ ἐξαίσιοι γίνονται I, 50.
Νίφω. χιὼν πολλὴ νίφεται I, 349.
Νόθος υἱὸς I, 450.
Νομὰς βίος I, 162. νομαδικὸς βίος 197.
Nomen *caſum verbi ſui uſurpat.* συμμαχία τοῖς Ἕλλησι I, 403. βοήθεια τοῖς Βυζαντίοις II, 98. & 309. 375.
Plura uni verbo adduntur, quod ad unum duntaxat eorum pertinet. τὰς ἀπαντήσεις καὶ θυσίας τῷ θεῷ παρέστησαν I, 270.
Νομίζω. ᾧ χρῆσθαι νομίζουσι *adſolent uti* I, 634. νομίζων τῷ φόβῳ καταπλῆξαι τοὺς — 650. θεὸν νομισθήσεσθαι 241. νομισθέντες θεοὶ 242. νομίζειν & ὀνομάζειν *confunduntur a librariis* 26. 143.
Νόμιμος. νομιμώτατα βασιλεύειν I, 25. 31. τὰ νόμιμα κατ' Αἴγυπτον 79. παράδοξα νόμιμα 105. νόμιμα Ἑλλήνων κοινὰ *de ſupplicibus* II, 367. νόμιμοι τῶν συγγραφέων I, 34. νομιμώτατοι τῶν φυσιολόγων 10. νόμιμον ἐξ ἀρχαίων τηρούμενον 18. 433.
Νόμισμα ἐξέκοψε τὸ κληθὲν Δημαρέτειον I, 424. νόμισμα χρυσοῦν κόψας II, 88. νόμισμα ἀργυροῦν 109.
Νομογραφεῖν II, 137.
Νομογράφος I, 493.
Νομοθετῆσαι Αἰγυπτίους γαμεῖν ἀδελφὰς I, 31. ὅσα ἐγὼ ἐνομοθέτησα *ibid.*
Νομοθεσία I, 5. νομοθεσίαν συστήσασθαι 106.
Νομοθέτημα II, 549.
Νομοθέτης I, 105. 433.
Νομοὶ *Aegypti* & Νομάρχαι I, 64. 75. 84.
Νόμος ἔγγραπτος I, 105. πολλοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ κατασφάξας I, 277. τοὺς μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διέφθειρε II, 447. 455.
Νοσέω. τὰ πλήθη ἐνόσει πρὸς τὴν ἀπόστασιν II, 534. αἱ πόλεις ἐνόσουν I, 469.
Νοσοκομεῖν I, 697. νοσοκομούμενος II, 613.
Νοσοποιέω. καὶ νοσοποιεῖν τὰς ψυχὰς τῶν ἀρίστων I, 486.
Νόσοι κοιναὶ & νοσήματα I, 29. 91.
Νοτίαι ἡμέραι I, 219.
Νουθεσία II, 8.
Νουθετέω. νενουθετημένοι ταῖς συμφοραῖς I, 203. νουθετηθεὶς τοῖς ἔργοις II, 164. ταῖς συμφοραῖς νουθετηθέντες II, 87.
Νουθέτησις πικρὰ I, 81.
Νουνεχῶς II, 588.
Νοῦς. ἐπειδὰν ἐπὶ νοῦν αὐτοῖς ἔλθῃ I, 177.
Νυγμός. οἱονεὶ νυγμοὺς εἰς τὴν ψυχὴν λαμβάνουσαι I, 587.
Νυκτερεύειν ἐπὶ τῆς χώρας I, 362.
Νυκτοπορία σύντονος II, 287.
Νῦν. ἡ νῦν περὶ τὰς πόλεις ἐρημία I, 118. καὶ νῦν ἔτι 13. οἱ νῦν ἄνθρωποι 254. Vid. *Strabon.* I. p. 67. A. *Plut.* Tom. II. p. 478. C.
Νυφίτζα & Νυμφίτζα *ichneumon* ſeriori Graeciae I, 93.
Νωτοφορέω & νωτοφορία I, 166. νωτοφοροῦντες τὰς κομιδὰς τῶν φορτίων ἐπὶ τῶν καμήλων 213. τὰ νωτοφορεῖν εἰωθότα II, 242.
Νωθρὸς τὴν ψυχὴν II, 586. νωθρὰ γεῦσις I, 208.
Νωθρότης ψυχῆς I, 162.
Νωχελὴς ἐν τοῖς πραττομένοις II, 34.

Ξ.

Ξανθοὶ ταῖς κόμαις I, 351.
Ξενηλατέω II, 543. ξενηλασία *ibid.*
Ξενία. τοὺς πρέσβεις παρακαλεῖν ἐπὶ ξενίαν II, 618. καλεῖν ἐπὶ ξενίᾳ, & ἐπὶ τὰ ξένια & τὴν ξενίαν I, 608.
Ξενίζω. παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις λαμπρῶς ἐξενίσθησαν I, 665. 666. τὸ ξενίζον τῆς λέξεως I, 514.
Ξενικός. ξενικῶν πραγμάτων ὀρεγόμενοι II, 373. ξενικὸν στρατόπεδον I, 677.
Ξενισμὸς I, 199.
Ξενοκτονέω I, 285. ξενοκτονεῖν τοὺς παρεπιδημοῦντας I, 263.
Ξενοκτονία I, 99.
Ξενολογέω. ξενολογησάσης αὐτῇ τὸν ὄχλον II, 600. ξενολογήσαντες ἀπὸ τῆς Εὐρώπης I, 679. 515.
Ξένος. ξένα ταῖς ὄψεσι καὶ προσηγορίαις I, 185.
Ξενοτροφεῖν μεγάλας δυνάμεις I, 77.
Ξενῶνες I, 608.
Ξεστουργία λίθων I, 73.
Ξηρὰ τροφὴ II, 436.
Ξίφος. ἡ ἀπὸ ξίφους μάχη I, 552.
Ξύλινοι καλούμενοι καρποὶ I, 232.
Ξυλήφιον μικρὸν I, 320.
Ξυλοφανὲς τοῦ κατασκευάσματος II, 476.
Ξυράω. ξυρήσαντες τὰς τρίχας *poſt mortem ex more Aegyptio* I, 93. πάντες ξυρῶνται ὅλον τὸ σῶμα 94.
Ξυστόν. τοῖς ξυστοῖς ἀγωνισάμενοι II, 383. τὰ ξυστὰ καὶ ξίφη 201. εἰς μέσον τὸ στῆθος ἐνήρεισε τὸ ξυστὸν 175.
Ξυστοφόροι II, 338.
Ξύσμα τῷ ζυγῷ προσηλωμένα II, 201.

O.

Ὃς μὲν — ὃς δέ. τοὺς μὲν — οὓς δὲ &c. I, 293. εὐθὺς οὖν τοὺς μὲν — οὓς δὲ II, 309. οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας *Itali* I, 94.
Ὀβελίσκοι πλήρεις κρεῶν ὁλομερῶν I, 351. ὀβελίσκοι *in cloacis* II, 352.
Ὀβελοὶ μαγείρων II, 528.
Ὄγκος. πλήρης ὢν ὄγκου καὶ φρονήματος II, 294. 313. ὄγκον καὶ πρόσχημα ἑαυτῷ περιποιήσας II, 335. ὄγκος τῆς γαστρὸς I, 278. ὄγκοις ὑπερφέροντες 149.
Ὀδὰξ κατέχειν II, 279.
Ὀδαξᾶσθαι I, 195. ὀδαξησμὸς *ibid.*
Ὁδοιπορέω. οὐ διέλιπεν ὁδοιπορῶν II, 601.
Ὀδόντες ἐλεφάντων I, 64. ὀδόντες elephantorum. τῶν δὲ τοῖς ὀδοῦσι σχιζομένων 133.
Ὁδοποιῆσαι τὴν παραθαλαττίαν II, 260.
Ὁδοποιοὶ II, 279.
Οἰακίζω. διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς οἰακίζων τὸ ἴδιον σῶμα I, 193. ὁ κοινὸς βίος ὑπὸ θεοῦ τινος οἰακιζόμενος II, 302.
Οἰκεῖος. στρατοπεδεία οἰκεία τῶν τόπων I, 419. οἰκεῖος τῆς χώρας ὁπλισμὸς 218. οἰκεῖοι τῆς ὀλιγαρχίας *illius ſtudioſi* 615. οἰκεῖοι τῆς τυραννίδος II, 372. τὰ οἰκεῖα πρὸς τροφὴν I, 363. ἐν οἰκείοις χρόνοις 18. οἰκεῖοι ἑκάστοις χρόνοι 6. μόγις ὡς τὴν οἰκείαν σώζονται I, 159. ἀπέλυσε εἰς τὴν οἰκείαν 115.
Οἰκείως ταῖς περιστάσεσιν I, 168. οἰκείως ἔχειν πρὸς τὰς τῶν ἀστέρων ἐπιτολὰς 225. πόλεις οἰκείως ἔχουσαι πρὸς ἀπόστασιν II, 14. διαλεχθεὶς οἰκείως τοῖς παροῦσι καιροῖς 95. τῆς ἀσεβείας οἰκείως 111.
Οἰκέται & ἱκέται confunduntur I, 365.
Οἰκετικαὶ στιβάδες II, 161. οἰκετικὰ σώματα II, 117.
Οἰκῆσαι & οἰκίσαι permiſcentur II, 55. οἱ *Panticapaeum* οἰκοῦντες 423.
Οἴκησις. ὥστε τοὺς βασιλεῖς τὴν οἴκησιν ποιεῖσθαι ἐν ταύτῃ I, 60. οἰκήσεις ἐκ καλάμων I, 52.
Οἰκία φερομένη, ſive σκηνὴ ἐπὶ τεθρίππου II, 424.
Οἰκίζειν ἔθνος I, 33.
Οἰκισμὸς πόλεως I, 482.

Οἰκι-

Οἰκιστὴς πόλεως I, 501.
Οἰκογενὴς δοῦλος I, 80.
Οἰκοδομῆσαι ναὸν I, 323. πλείους πόλεις οἰκοδομῆσαι 223.
Οἰκοδόμημα I, 54.
Οἰκοδομία ἐξ ἀσφάλτου πεφιλοτεχνημένη I, 123. κατ' οἰκοδομίαν θαυμαζόμενος 323.
Οἰκονομῆσαι τὰ χρήματα I, 488.
Οἰκονόμος *servus* II, 534. οἰκονόμος ἀγαθὸς, οὐ βασιλεὺς I, 72.
Οἰκόπεδα I, 382.
Οἰκουρὸς ἀγωγὴ II, 520.
Οἶκος. ὀρνίθεια ἐν οἴκῳ τρεφόμενα I, 607. οἶκοι ἀΐδιοι *sepulcra* I, 61. ἀιδίους οἰκήσεις 104. οἱ κατ' οἶκον 94.
Οἰκουμένη πᾶσα I, 4.
Οἶκτος. τοὺς ὁρῶντας εἰς οἶκτον καὶ συμπάθειαν ἄγει I, 208.
Οἶμαι καλὸν εἶναι I, 4.
Οἰνομέλιτος πόμα I, 357.
Οἰνοποιΐα I, 232.
Οἰνοῦσθαι. Οἰνωμένοι *ebrii* I, 67. οἱ οἰνωθέντες 251. *Sophocl.* Trach. v. 271.
Οἷος. οὐχ οἷον — ἀλλ' οὐδὲ I, 186. οὐχ οἷοι ἦσαν ἀποδιδόναι II, 17. οὐχ οἷον φεύγειν βούλονται, ἀλλὰ I, 199.
Οἰωνίζω. ὅπως οἰωνίσηται τὴν ὅλην ἡγεμονίαν τῆς Ἀσίας II, 187. οἰωνισάμενος τὸ συμβαῖνον 198. τὸ ῥηθὲν 211.
Οἰωνὸς. τὸ δὲ πλῆθος χαλεπὸν ἐτίθετο οἰωνὸν τὸ πρόσταγμα II, 250. οἰωνὸς τοῦ μέλλοντος 44. δέχεσθαι τὸν οἰωνὸν τῆς νίκης 143.
Οἰωνοσκοπία I, 354.
Ὀκνηρῶς ἔχειν πρὸς μάχην II, 400.
Ὄλεθρος. ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν συμμάχων στρατηγήσας I, 694.
Ὀλιγανδροῦντες σύμμαχοι II, 51.
Ὀλίγος. πολλάκις παρ' ὀλίγον ἐλθὼν ὑποβρύχιος I, 719. οὐκ ὀλίγῳ δοκεῖ προέχειν 35. συμπλοκὰς κατ' ὀλίγους ποιούμενοι 464. κατ' ὀλίγους ναυμαχοῦντες 554. ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον *sensim* I, 11. 35. 41. παρ' ὀλίγον ἐλήφθη ζῶν 711. παρ' ὀλίγον ἦλθον τοῦ πάντες ἀπολέσθαι II, 191.
Ὀλισθήσας κατὰ τὸν λουτρῶνα I, 322.
Ὁλκὰς navis I, 698.
Ὁλκή. νίκη ἔχουσα ὁλκὴν χρυσίων μυρίων II, 629.
Ὁλόκληρος ἐλευθερία II, 439.
Ὀλολύζειν καὶ τυμπανίζειν I, 227.
Ὀλολυγμὸς *jubilantium feminarum* II, 90.
Ὁλομερὴς I, 351.
Ὁλοσχερὴς νίκη I, 428. ὁλοσχερὲς πταῖσμα 346.
Ὁλοπόρφυροι *aves* I, 164.
Ὅλος. τῶν ὅλων δυναστεία, κίνδυνος περὶ τῶν ὅλων &c. I, 63. ἀγὼν ὑπὲρ τῶν ὅλων 612. ἀμφισβητεῖν τῶν ὅλων 145. τοῖς ὅλοις κινδυνεῦσαι 175. τοῖς ὅλοις συντριβεὶς 473. μεταβολὴ τῶν ὅλων 139. ἔπταισαν τοῖς ὅλοις 583. περὶ τῶν ὅλων διακριθῆναι 549. τοῖς ὅλοις ἠλαττοῦτο II, 268. κρίσις τῶν ὅλων 348. ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ἀπηγγελμένοις ὅλος ἦν II, 152.
Ὀλυμπικὸς & Ὀλυμπιακὸς ἀγὼν I, 106.
Ὀλύμπιον & Ὀλυμπίειον I, 546. Ὀλύμπια ποιήσας τοῖς θεοῖς II, 124.
Ὅμαιμος & Ὁμαίμων I, 280.
Ὁμιλέω. τοῖς τυράννοις ὡς ἥδιστα ὁμιλεῖν II, 8.
Ὁμιλία. ταῖς πονηραῖς ὁμιλίαις διέφθειρε τὰ ἤθη τῶν ἀνθρώπων II, 124. ὁμιλίαι τῶν γυναικῶν I, 326.
Ὁμίχλη I, 11.
Ὀμμάτων διάθεσις I, 263. ἀπολιπόντων αὐτὸν τῶν ὀμμάτων 68.
Ὀμματοῦσθαι τὰ ἀγάλματα I, 319.
Ὀμνύειν τὴν Ἶσιν I, 34.
Ὁμογενὴς τόπος I, 11.
Ὁμογνωμονεῖν II, 195.
Ὁμογνώμων. οἱ πάντες ὁμογνώμονες γενόμενοι 555.
Ὁμοεθνὴς & ὁμοεθνεῖς ἄνθρωποι I, 464. 563.
Ὁμοεθνέω. πολὺ προέσχεν ἀνδρείᾳ τῶν ὁμοεθνούντων II, 32.
Ὁμοιοπάθεια τῆς φύσεως κοινὴ I, 560.
Ὅμοιος. εἰ ὅμοια τοῖς ἄλλοις ἱστορίαν ἐπραγματευόμεθα I, 542.
Ὁμοίως τοῖς ἰχθυοφάγοις I, 187. *Isocrat.* Panath. p. 368. νόμοι οὐχ ὁμοίως τοῖς νῦν κειμένοις *Agatharch.* Rub. Mar. p. 44. ὁμοίως τοῖς Τρωικοῖς.
Ὁμοιοτέλευτα καὶ πάρισα I, 514.
Ὁμοιόω. τῷ κατ' ἀλήθειαν κηρῷ ὡμοιωμένον I, 322. ὁμοιωθῆναι μέν τινι 233.
Ὁμολογέομαι. Ἡρακλῆς ὁμολογεῖται ὑπομεῖναι I, 5. οὐχ ὁμολογούμενα λέγουσι 62. ὁμολογουμένη ὀργὴ 325. ὁμολογουμένου ὄντος 28.
Ὁμολογία. ἔπειτα πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίας ἔθεντο I, 307. 308. 309. πρὸς τοὺς ἱκέτας ὁμολογίας ἔθεντο 595.
Ὁμολογουμένως ἡμαρτηκότες I, 561.
Ὁμοπάτριος ἀδελφὸς I, 316. ὁμοπάτριος ἀδελφὴ II, 357.
Ὅμορος & ὁμοροῦσα χώρα I, 116. 181.
Ὁμότοιχος οἰκία I, 58. ὁμότοιχοι οἰκίαι II, 611.
Ὁμόφυλα θήλεια de animalibus I, 95. ὁμόφυλον σῶμα 102.
Ὁμόφωνοι I, 354.
Ὁμοχρώματοι I, 99.
Ὀμφαλὸς τῆς Σικελίας I, 332. ὀμφαλὸς τῶν πόλεων 176.
Ὁμωνυμίαν ἀπ' ἐκείνου λαβὼν I, 316.
Ὁμώνυμος ἡμέρα I, 630. ὁμώνυμος urbi ποταμὸς *ibid.*
Ὅμως δὲ I, 14.
Ὀνειδιζόμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν εἰς δειλίαν II, 452.
Ὄνειδος μέγιστον ἀκολουθεῖ τοῖς μὴ λυσαμένοις I, 104.
Ὄνειρος. κατά τινα ἐν ὀνείροις φαντασίαν I, 223.
Ὀνειροπολέω. ὁ Φίλιππος τὸν λοιπὸν τοῦ ζῆν χρόνον ὀνειροπολούμενος II, 576. ὀνειροπολούμενος ταῖς Μακεδόνων ἀρεταῖς II, 182.
Ὀνομάζειν & νομίζειν permutantur I, 26. 29. 34. ὀνομαζόμενος & νομιζόμενος 143. 241. ὀνομασθῆναί τι δι' ἀνδρείαν I, 136. ὀνομασθεὶς ἀπ' ἐκείνου 316. ὠνομασμένος τὸ γένος I, 463.
Ὀνομασίας τινὰ προσάπτειν I, 324.
Ὄνυχες πεπηγμένοι, I, 178.
Ὀξυβελεῖς καταπέλται I, 682. ὀξυβελεῖς & ὀξυβελεῖς καταπέλται II, 140 ὀξυβελεῖς τρισπίθαμοι II, 443.
Ὀξύς. ταῖς διανοίαις ὀξεῖς I, 354. ὀξύτατοι τοῖς ποσὶν 195. ὀξεῖς θανάτους ἐπιφέροντες 196. καταφορὰ ποταμοῦ ὀξεῖα 39. εἰς ὀξὺ συνηγμένον ῥύγχος 162.
Ὀξύτης τῶν καιρῶν I, 277. ὀξύτητες περὶ τὰς γωνίας 121. ὀξύτης τῆς πληγῆς 281.
Ὁπηλίκος τῷ μεγέθει I, 54.
Ὀπίζω. λιβανωτὸς ὀπίζεται ὡς δάκρυον I, 364. ὀπίζεται ἀπὸ τῶν ῥιζῶν σμύρνα *ibid.*
Ὀπισθόδομος τῶν ἱερῶν I, 675.
Ὀπίσω. εἰς τοὔπισω *retro* I, 167.
Ὁπλοθήκη II, 221.
Ὅπλον. ἐν τοῖς ὅπλοις συνέχει τὴν δύναμιν II, 337. συναγαγὼν ἐκκλησίαν ἐν τοῖς ὅπλοις II, 382. ὅπλα *scuta* I, 658. II, 173. 175. ὅπλα ἀμυντήρια I, 356.
Ὁπλοποιΐα I, 676.
Ὁπλοποιὸς *ibid.*
Ὀπτῶν τοὺς καυλοὺς I, 91.
Ὀπτὴ πλίνθος I, 122.
Ὀπώρα. τὰς ὀπώρας παρ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν ἀκμάζειν I, 169.
Ὀπωροφύλαξ τῶν ἀμπελώνων I, 252.
Ὅπως ἔχειν II, 408. ὅπως διὰ τούτων εἴργεσθαι αὐτοὺς τῆς ἐπιβολῆς 467.
Ὅρασις. ὑπὸ τὴν ὅρασιν λαμβάνοντες τὴν θειότητα I, 633. ἐκκόπτειν τὰς ὁράσεις 119. καὶ ὄντος αὐτῷ πρὸ ὁράσεως II, 71. τῆς ὁράσεως ἐστερήθη I. 69.
Ὁράω. ὥστε πρὸς σπονδὰς ὁρᾶν II, 524. ἐπὶ τὴν προδοσίαν ὁρᾷ 532. τούτους ὁρᾶσθαι ἀσύνετον φωνὴν ἔχοντας I, 587.
Ὀργή. δι' ὀργῆς ἔχειν τοὺς αἰτίους I, 74. ὀργὴν ἔσχε πρὸς αὐτὸν 325. ὑπὲρ ὀργῆς πολεμοῦσι 198.
Ὄργια τὰ κατὰ τὰς τελετὰς I, 234. πολλὰ μεταθεῖναι τῶν ἐν τοῖς ὀργίοις *ibid.*
Ὀργιάζειν I, 370.
Ὀργιασμοὶ I, 26. Vid. *Plutarch.* T. II. 417. A. & p. 758.
Ὀρέγομαι. τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ὠρέχθησαν I, 306. εἰ μὲν τῶν πρωτείων ὀρέγεται II, 203. ἐὰν κρίνῃ μειζόνων ὀρέγεσθαι II, 435. ὀρεγόμενος δόξης αἰωνίου II, 54.
Ὀρειβατεῖν τραχύτητας ἀπίστους I, 361.
Ὀρεινὴ I, 151.
Ὀρεινόμος II, 153.
Ὄρθιος πρόσβασις I, 127. μία τῶν ὀρθίων πετρῶν II, 330.

Ὀρθός. ἡ πόλις ὀρθὴ διὰ τὸν φόβον ἦν II, 146.
Ὄρθρος. τὴν δύναμιν ὄρθρου ἐγείρας I, 721.
Ὁρίζω. θάνατον ὥρισαν κατὰ τοῦ I, 88. ὡρισμένοις καιροῖς I, 50. ὁ τῆς γῆς ὁρίζων II, 165. ὁρίζοντες τῷ συμφέροντι τὰς πατρίδας 180.
Ὁρκωμοτήσαντες μὴ μνησικακεῖν I, 169.
Ὁρμάω. ὁρμήσας πρὸς μάχην I, 287. ὁρμῆσαι πρὸς βοήθειαν *ibid.* ἐκ ταύτης ὁρμώμενοι 221. ὁρμηθέντες ἐκεῖθεν 32.
Ὁρμῆς ἐμπεσούσης I, 221. τὴν ὁρμὴν ἐκ τῆς ἀντιπέραν ἠπείρου ποιησάμενος 398.
Ὁρμητήριον κατὰ τῆς Σικελίας I, 680.
Ὁρμίσαντες ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν I, 552.
Ὅρμος *portus* II, 498.
Ὅρμος χρυσοῦς Harmoniae I, 309.
Ὀρνιθάρια I, 607.
Ὀρνιθοτρόφοι I, 85.
Ὀροβοὶ λευκοὶ I, 169.
Ὀροβίτης λίθος I, 182.
Ὀροφὴ μονόλιθος & ὀρόφωμα I, 76. 124.
Ὀρτύγων θήρα prope Rinocoluram I, 70.
Ὄρυζα II, 327.
Ὄρυξ. ὅπλοις ἀμυντηρίοις χρώμενοι τοῖς τῶν ὀρύγων κέρασι I, 194.
Ὀρύττω. ὤρυξε λίμνην I, 60. ὀρυττόμενος χρυσὸς 162. ἐπὶ τιμωρίᾳ διωρυγμένοι 287.
Ὀρχηστὴς ἐνόπλιος I, 382.
Ὁσιότης πρὸς τὴν τεκοῦσαν II, 587. ἡ πρὸς γονεῖς ὁσιότης 546.
Ὀσμὴ ἀτμώδης I, 132.
Ὀστολογία I, 283.
Ὀστράκιναι σοροὶ I, 179.
Ὀστρακισμὸς I, 445.
Ὅτε. ἔστι δ' ὅτε I, 171. ὁτὲ μὲν, ὁτὲ δὲ 71.
Ὅτι. λέγουσιν ὅτι — τετευχέναι I, 272. μυθολογοῦσιν, ὅτι — εἰπεῖν 280. ἔφασαν ὅτι — δεῖξαι 503.
Οὐ μὴν II, 577. οὐ μὴν ἀλλὰ I, 616. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ 439. οὐχ ὅπως, ἀλλὰ καὶ 68. οὐχ ὅπως, ἀλλὰ 439. οὐχ ὅτι, ἀλλὰ καὶ II, 323. οὐχ οὕτως, ὡς I, 178. οὐκ ἀγνοῶ, διότι 34. οὐκ ὀλιγάκις, οὐκ ὀλίγους 90. οὐχ ἧττον II, 434. οὐκ εὐθὺς I, 614.
Οὐδ' ὁτιοῦν I, 178.
Οὐδαμοῦ τῆς Λιβύης I, 47.
Οὐδείς. παρ' οὐδὲν ἡγούμενοι I, 584. τὸ ὅσιον παρ' οὐδὲν ἡγησάμενος 670.
Οὖλος τοῖς τριχώμασιν I, 178.
Οὐραγεῖν I, 556.
Οὐραγία I, 704.
Οὐριοδρομοῦσα ναῦς I, 200.
Οὗτος. καὶ τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ II, 536.
Ὄφελος. μετενόησαν ὅτι οὐδὲν ὄφελος I, 583.
Ὀφθαλμία νόσος II. 494.
Ὀφθαλμός. ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν συγγενῶν ἀναιρεῖσθαι I, 554. πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνοντες τὰ δεινὰ 682. τέκνων ἀποσφαττομένων ἐν ὀφθαλμοῖς I, 187. ἔχοντες παρ' ὀφθαλμοῖς II, 11.
Ὀχεῖσθαι ἐφ' ἁρμάτων I, 730. ἐπὶ καμήλων 130.
Ὀχεύεται τοῦτο τὸ ζῶον *de elephanto, qui coit* 154.
Ὀχεύς. πύλαι διειλημμέναι χαλκέοις ὀχεῦσι I, 107.
Ὄχθος I, 192.
Ὀχυρότης τῆς χώρας I, 35. *Aegypti* videlicet.
Ὀψαρτυτικαὶ φιλοτεχνίαι II, 609.
Ὄψιμα τῶν ὑδάτων I, 14.
Ὄψις. ἔρχεσθαι εἰς ὄψιν τῷ θεῷ I, 96. τὸν βασιλέα κατ' ὄψιν ἰδεῖν 138. κατ' ὄψιν ὁμιλεῖ τοῖς προτετελευτηκόσι 102. τὸ μέγεθος τῶν ἀκληρημάτων ἐν ὄψει κείμενον II, 186.
Ὀψώνια ἅπασιν ἀπέδωκε II, 582.
Ὀψωνιάζω. ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ὀψωνιάσας τὴν δύναμιν II, 598. 622. ὀψωνιάζεσθαι τὴν δύναμιν 98.

Π.

ΠΑγας ἀπὸ τῆς αἰθρίας I, 663.
Πάθος. ἀπεγνωσμένοις πάθεσι συνεχόμενοι I, 381. τοῖς πάθεσιν ἀμεταθέτως ἕκαστος διάκειται πρὸς τὴν τιμὴν 94. ἀλογίστως τοῖς φυσικοῖς πάθεσι χαριζόμενοι 82. κατισχυόμενοι ὑπό τινος πάθους *ibid.*
Παιανίζειν & παιωνίζειν I, 554.
Παιδείαν ἐζηλωκὼς I, 167. ἐν παιδείᾳ μάλιστα διατετριφότες 33. ἐκ παιδείας πλείστην σύνεσιν εἰσφέρεσθαι 84. οἱ μέγιστοι τῶν ἐν παιδείᾳ δοξασθέντων 79.
Παιδεῦσαι τοὺς υἱοὺς γράμματα I, 91. οἱ πεπαιδευμένοι 4. πεπαιδευμένοι κάλλιστα τῶν ὁμοεθνῶν 80.
Παιδευτήριον κοινὸν πᾶσιν ἀνθρώποις *Athenae* I, 562.
Παιδογόνια ἄγειν II, 595.
Παιδοποιέω. ἐξ ἧς ἦν πεπαιδοποιημένος υἱὸν I, 273.
Παιδοποιΐα I, 186.
Παῖς. οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως *regis miniſtri* II, 187. 219. ἡ ἐκ παιδὸς ἀγωγὴ I, 103. ἐκ παίδων παιδείαν ἐζηλωκὼς 167. ὡς ἂν ἐκ παίδων τῆς γυμνασίας διαπεπονημένοις II, 401.
Παίω. παίων ἐκ χειρὸς λέοντα λόγχῃ I, 122.
Παλαιός. τὸ παλαιὸν, *olim* I, 101. 399.
Παλικοὶ θεοὶ ſive ἥρωες II, 534.
Πάλιν. ἐπὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἰχθύων πάλιν τροφὴν ἀνακάμπτουσι I, 186. 224. πάλιν *conjungit res, quae eandem firmare poſſunt ſententiam* I, 561.
Παλινῳδίαν ποιήσασθαι διὰ τοῦ πεδίου I, 556.
Παλινδρομέω. τὰ πλοῖα ἐπαλινδρόμησεν εἰς Γάζαν II, 460. 461.
Παλίντροπος μάχη II, 70. ὁ κίνδυνος παλίντροπον τὴν μάχην ἔσχε 179.
Παλίρροια *fluctus reciprocatio* I, 37. παλίρροια τῆς τύχης II, 302. παλίρροια πραγμάτων 564.
Παλισσυτεῖν I, 190. κλύδων παλισσυτῶν 211.
Παλλακὴ γυνὴ I, 124. παλλακίδες τοῦ Διὸς I, 56.
Παλμοὺς ποιῶν, παλμώδεις ἰδέαι I, 219.
Παλμώδης I, 219.
Παλτοῖς διαγωνίσασθαι I, 658.
Παμμεγέθη τέλματα I, 37. ζέφυροι καὶ λίβες παμμεγέθεις 195.
Παμπληθεῖς ὄντες I, 62.
Παμφόρος γῆ I, 149.
Πανδαμάτωρ χρόνος I, 412.
Πάνδημοι ἔπαινοι II, 97. *Sophocl.* Elect. v. 985.
Πανδώρα *terra* I, 225.
Πανήγυριν ἀγαγεῖν παρὰ θάλατταν I, 168. κατέδειξαν θυσίας καὶ πανηγύρεις 333.
Πάνθηρ I, 201.
Πανικὸς θόρυβος I, 667.
Πανιώνια II, 40.
Πανοίκιος. ἀνάγεσθαι πανοικίους ἅπαντας εἰς τὴν νῆσον I, 346. πανοίκιοι ἔφυγον 729.
Πανταχόθεν. μεταπεμψάμενος τὰς πανταχόθεν δυνάμεις II, 173.
Παντελὴς τροπὴ II, 16.
Παντελῶς I, 201.
Παντοδαποὶ τοῖς ἔθεσιν I, 338. παντοδαποὶ τοῖς γένεσι II, 281.
Πάπας *idem qui Attis* I, 227.
Παρὰ τὸ δίκαιον I, 69. παρὰ πᾶν τὸ δίκαιον 228. παρ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν I, 196. ἔχοντες παρ' ὀφθαλμοὺς II, 11. παρ' ἕκαστα I, 335.
Παραβαίνω. ἀσέβεια τῶν παραβεβηκότων II, 282.
Παραβάλλω. εἰς Αἴγυπτον παραβάλλειν I, 16. 79. 66. τολμᾷν καὶ παραβάλλεσθαι II. 454. παραβάλλεσθαι περὶ τῶν ὅλων 470. ἔκριναν παραβάλλεσθαι ταῖς ψυχαῖς I, 202. τὴν ζωὴν παραβάλλονται, *Muſonius* apud *Stobaeum* Serm. p. 202.
Παραβάται καὶ ἡνίοχοι II, 435.
Παραβοηθέω I, 552. 576.
Παραβολή. ἐκ παραβολῆς τὸν ἀγῶνα συστησάμενος I, 689.
Παράβολος. τὸ παράβολον τῶν ἄθλων I, 285. παράβολος στρατεία *ibid.* παραβολωτάτη πρᾶξις II, 407. τὸ παράβολον τῆς τόλμης I, 657. Φιλοκίνδυνος καὶ παράβολος II, 319.
Παράγγελμα. ἀφ' ἑνὸς παραγγέλματος I, 576. ſic ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος & κελεύματος. Vid. *Ti. Hemſterhuſium* in *Ariſtoph.* Plut. p. 431.
Παραγγέλλω. τοῖς παραγγελλομένοις προσέχουσι I, 142.
Παραγίνομαι. εἰς Αἴγυπτον παραγενέσθαι I, 79. ὅταν εἰς

τοὺς

τοὺς χρόνους παραγενηθῶμεν 302.
Παραγκιστρόω. τριόδοντες παρηγκιστρωμένοι II, 193.
Παραγλύφειν σφραγῖδας I, 89.
Παραγυμνωθῆναι τῶν συναγωνιζομένων II, 207.
Παράγω. παράγειν νέφη καὶ ὄμβρους *avertere* I, 374. οἱ δὲ παρῆγον ἀφ' ἱκανὸν τὸν χρόνον 405. ὄνυχες ἐπὶ πολὺ παρηγμένοι I, 178. τοῦ δαιμονίου παραγαγόντος τὸ ἀληθὲς II, 427.
Παράδεισος βασιλικὸς II, 113.
Παραδέχομαι. παραδεχθέντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὑπό τινων II, 33.
Παραδίδωμι. παραδεδομένας εἰς μνήμην πράξεις I, 7. πρῶτος τῶν εἰς ἱστορίαν παραδεδομένων 113. ἐκ γένους ἡ φιλοσοφία παραδέδοται 142. μῦθος ἐκ παλαιᾶς φήμης παραδεδομένος II, 416. παραδιδόασι τοῖς ἐπιστάταις I, 359.
Παραδοξολογέω. ἔνιοι τῶν ψευδῶς παραδοξολογούντων I, 201. παραδοξολογούμενα 52. παραδοξολογιῶν 80.
Παράδοξος. εἰ μὲν παραδοξοτέραν ἐκείνων ποιήσαιτο τὴν ἄφιξιν I, 634.
Παραδόξως σωθῆναι I, 67.
Παραδόσιμος II, 152.
Παράδοσις αἰώνιος I, 4.
Παραζώννυμι. ὅτι τὸ ξίφος παρέζωσαι I, 490.
Παραθαλάττιος & ἐπιθαλάττιος χώρα I, 123.
Παράθερμος τῇ φύσει II, 565.
Παράθεσις οἴνου καὶ ἀκροδρύων I, 242. εἶχε παραθέσεις σίτου II, 228. παράθεσις τῶν καρπῶν I, 151. παραθέσεις *fercula* II, 583.
Παραθεωρέω. ὑπὸ τῶν στρατηγῶν παρεθεωρεῖτο II, 607.
Παραθρασύνω & παραθαρσύνω differunt I, 621.
Παραιβάται, ſive παραβάται καὶ ἡνίοχοι *Boeotorum* I, 527.
Παραιρέομαι. παραιρουμένης τῆς ἰλύος τὴν κίνησιν I, 35. καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν παραιρεῖσθαι II, 177.
Παραιτέομαι. παραιτησάμενος τὸν διαδεξόμενον τὴν ἀρχὴν I, 147.
Παραίτησις. οἱ πεμφθέντες ἐπὶ τὴν παραίτησιν I, 94.
Παρακαθίστημι. ταύτῃ παρακαταστῆσαι σύμβουλον I, 20. παρακαταστῆσαι αὐτῷ ἐπιστάτην 242.
Παρακαλέσαι τοὺς ἀνθρώπους I, 17. παρακαλῶν ἑαυτῷ προσθέσθαι II, 282.
Παρακάμπτω. τὰς ἀπαντήσεις καὶ ὁμιλίας ἀνθρώπων παρέκαμπτε I, 378.
Παρακαταθήκη II, 62. παρακαταθήκη τῆς χώρας I, 302.
Παρακελεύσασθαι *adhortari* I, 280.
Παρακέλευσμα. ἀφ' ἑνὸς παρακελεύσματος II, 27.
Παρακινέω. παρακεκινηκὼς τοῖς λογισμοῖς II, 556. τῇ διανοίᾳ παρακεκινηκὼς 565.
Παρακμάζω. οἱ παρηκμακότες I, 699.
Παράκοιτος I, 356. II, 609.
Παρακοπή. ἐπὶ τοσοῦτο προῆλθε λύπης καὶ παρακοπῆς II, 9.
Παρακόπτειν νόμισμα I, 89.
Παράκρημνος ὁδὸς I, 410.
Παρακρούομαι. τοὺς ἐπιβάλλοντας παρακρούεται I, 35.
Παραλαμβάνω. παρελάμβανε πρὸς τὰς ἀκροάσεις I, 137. μηδὲν παρειλῆφθαι περὶ τούτων 9.
Παραλέγω. κἀκεῖθεν ἤδη παρελέγοντο τὴν Ἰταλίαν I, 544. παρελέγοντο τὴν γῆν 685.
Παραλείπω. ἵνα μηδὲν παραλίπωμεν I, 142.
Παραλία I, 186.
Παραλλαγὴν ἔχει μεγάλην I, 359. μικρὰν ἔχοντα τῶν ὡρῶν παραλλαγὴν 186.
Παραλλάττω. παραλλάξαντος αὐτοῦ Γάζαν II, 384. παρηλλαγμένον ῥῆγμα I, 214. παρηλλαγμένα ἔθη 179. παρηλλαγμένην τάξιν ἔσχεν ὁ νόμος 87. παρηλλαγμένοι τοῖς μεγέθεσιν II, 230. ἐφιλοτιμοῦντο παραλλάξαι τοὺς πεζοὺς 70. ἅμα τῷ παραλλάττειν τὸν τόπον I, 193.
Παράλληλος. ταῦτα ἡγησάμεθα παράλληλα θεῖναι I, 630. παράλληλα ἐπιδείκνυσθαι 228.
Παραλογισθέντες II, 410.
Παράλογος. τὸ τῆς τύχης παράλογον II, 27. μή τι γένηται παράλογον I, 451.
Παράλυτος & πάρετος, *ſententia non admodum diſcrepans* I, 193.
Παραλύω. ταῖς ὅλαις αἰσθήσεσι παραλελυμένοι II, 458. τὰ σκέλη παρέλυσε I, 629.
Παραμένειν ἐν τῷ μαθήματι I, 143.
Παραναγινώσκω I, 82.
Παρανάλωμα & παραναλωθῆναι I, 642.
Παρανόμημα II, 354.
Παρανομοῦντες I, 86. παρανομήσαντες II, 107.
Παραξιφίδες I, 356.
Παραπέμπω. παραπέμψας τὴν οἰκειότητα, *negligens* I, 280. τὸν πολὺν λόγον τῶν προοιμίων παραπέμψαντες 542. τὸν Φιλώταν παρέπεμψε *miſſum fecit* II, 221.
Παράπηγμα ἱστορικὸν I, 9.
Παραπίπτω. ὥστε δύνασθαι τὸ παραπεσὸν ἐκφυγεῖν I, 202. πορίζομενοι βοήθειαν ἐκ τοῦ παραπεσόντος 179.
Παραπλησίως τοῖς βουσὶ I, 42.
Παραποιεῖν μέτρα I, 89.
Παραπόρφυρος στολὴ II, 220. Vid. *Not.*
Παραποτάμιος τόπος I, 125.
Παράπτωμα *clades* II, 295.
Παραῤῥαθυμεῖν τῆς φυλακῆς I, 730.
Παραῤῥίπτειν τὰ σώματα κινδύνοις I, 604.
Παρασημαίνομαι. τοὐναντίον παρεσημαίνετο II, 107. παρασημαίνεσθαι τὴν ἀνωμαλίαν τῆς τύχης 427.
Παράσημον τῆς βασιλείας I, 176.
Παρασκευάσασθαι τὰ πρὸς τὴν ἐπιβολὴν I, 285.
Παρασκευὴ τῶν ὅπλων I, 131.
Παρασπονδέω. ἀνελπίστως παρασπονδημένος II, 91. παρεσπόνδησε τοὺς μισθοφόρους 576.
Παρασπισταὶ κατὰ τὰς μάχας I, 352.
Παραστάζω. παραστάζουσαι ἀνὰ μέσον τῶν χειλέων I, 116.
Παράστασις ψυχῆς II, 629.
Παραστάται καὶ συναγωνισταὶ II, 69. ἐν ταῖς μάχαις παραστάται 12.
Παραστατικῶς II, 275. παραστατικῶς διελέχθη 627.
Παράστημα ψυχῆς II, 168. πάντες δ' εὐγενῆ παραστήματα λαβόντες 568.
Παρασύρω. ὧν δὲ ταρσοὺς παρέσυρεν I, 417. παρέσυρε τοὺς διαβαίνοντας II, 203. ἐνίων τραχήλους παρασύρεσθαι 205.
Παρατειχισμὸς I, 102.
Παράταξις ἰσχυρὰ I, 240. παρατάξεις, συνίστασθαι καὶ κινδύνους 22. ἐπιφανεῖ παρατάξει ἐνίκησε 269.
Παρατάσσομαι. παραταξάμενος ἀξιολόγῳ δυνάμει I, 114.
Παρατείνων κίνδυνος ἐπὶ πολὺν χρόνον I, 132. παρατεταμέναι χεῖρες 111.
Παρατήρησις τῶν ἄστρων I, 32.
Παρατηρητὴς πρῶτος τῶν φθόγγων I, 19.
Παρατίθημι. παραθήσομεν ἐν κεφαλαίοις I, 9. παρατίθεσθαι τραπέζας καὶ κλίνας 54. καὶ τούτῳ παραθέμενος τὰ τέκνα II, 177.
Παρατυχόντα ἁρπάζων I, 217.
Παραυτίκα. τῆς μὲν παραυτίκα τιμῆς ἀπέλυσεν II, 537. διαδρὰς τὴν παραυτίκα τιμωρίαν II, 614.
Παραφέρω. ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ παραφερόμενος II, 284. τὸ ῥεῦμα πολλοὺς παρέφερε 203.
Παραχειμάζω. ἐν τούτοις τοῖς τόποις παρεχείμαζον I, 344.
Παραχειμασία. πυθόμενος τὸν στρατηγὸν τὴν δύναμιν εἰς παραχειμασίαν διῃρηκέναι II, 371.
Παραχρῆμα I, 90.
Παραχωρέω ἑκουσίως τῆς γυναικὸς I, 119. ἑκόντος τοῦ πατρὸς παραχωρήσαντος 230.
Πάρεδρος θεὸς II, 251. τὸν ἀδελφὸν ἔχων πάρεδρον τῇ βασιλείᾳ I, 399.
Παρεισάγω. τοῦτον κατὰ τὴν Ἰλιάδα παρεισάγειν τὸν Δία I, 175. παρεισάγουσι κυνὸς ἔχοντα κεφαλὴν 97.
Παρεισέρχομαι. ἔλαθον τὴν πόλιν παρεισελθόντες I, 495.
Παρεισπίπτω εἰς τὴν πόλιν I, 650.
Παρεκβάσεις μακρὰς ποιεῖσθαι I, 44.
Παρεκτείνω. ἡ ἔρημος ἐπὶ πολὺ παρεκτείνουσα I, 35. κώμας παρὰ τὸν Εὐφράτην παρεκτείνων 658. παρεκτείνων ἑκάστην πλευρὰν 124. παρεκτείνεται τοῖς χείλεσι τοῦ ποταμοῦ 180.
Παρεμβάλλειν *caſtra metari* I, 131. καὶ ταύτῃ παρενέβαλεν 611.
Παρεμφερὴς ἵππῳ I, 42.
Παρενοχλέω. οὐδενὸς αὐτοῖς παρενοχλοῦντος I, 662. ἐν τοῖς εὐθέτοις τόποις παρενοχλῶν *ibid.* & II, 444.
Παρεπιδημέω. τῶν παρεπιδημούντων Συρακουσίων φροντίζων I, 562. οἱ παρεπιδημοῦντες ἀπὸ τῆς Ἰταλίας 94.
Παρεπινοέω. πολλὰ παρεπινοησάμενος ἐξεῦρε I, 485.
Πάρετος I, 193.

Παρευημερέω. ἐν ταῖς χειροτονίαις παρευημερεῖσθαι ὑπὸ τοῦ τυχόντος II, 463. Vid. *Teletem* in *Stobæi* Serm. xxxviii. p. 232.
Παρευρίσκω πολλὰ II, 472.
Παρέρχομαι. παρελθὼν τῆς Βοιωτίας εἰς Πλαταιὰς I, 510. ὁ αὐτὸς καὶ Κύζικον παρελθὼν ὡς φίλος II, 615.
Παρεχομένη εὐχρηστίαν I, 62.
Παρήκω. Ταινία παρήκει παρ' ὅλην I, 36. παρήκων αἰγιαλὸς 70.
Παρθενίαν ἀλομένη I, 238.
Παρθυαία in παρουλίαν mutatur II, 339.
Παρίημι. ἤδη τὰ σώματα παρειμένοι I, 722. 726. ἐὰν παρῶσι τὴν ὀξύτητα τῶν καιρῶν II, 35. τοῦ μὲν φόβου παρείθησαν 624.
Πάρισα καὶ ὁμοιοτέλευτα I, 514.
Παρισόω. παρισοῦται τὸ μέγεθος δορκάδι I, 201.
Παρίστημι. διὰ λόγων θάρσος παραστήσας τοῖς πλήθεσι II, 143. ταῖς ψυχαῖς οὕτω παρέστησαν πρὸς τὸν κίνδυνον 193. οἶκτον καὶ δάκρυα παραστῆσαί τισι I, 625. τῷ θυμῷ παρεστὰς II, 236.
Παροινία ἑταιρικὴ II, 153.
Παρόμοιος χρυσῷ I, 272.
Παρονομάζομαι I, 117.
Παροξύνω. ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν ἀδελφῶν παροξυνθεῖσα I, 280. οἱ Ἕλληνες παρωξύνθησαν πρὸς τὴν ὁμοίαν ἀνδραγαθίαν 412.
Παροπλίζω. διὰ τὸ τοὺς Μινύας παρωπλικέναι τὴν πόλιν I, 256. παρωπλισμένοι συμμάχων 694.
Παροπτάω. τὰ μὲν ἐν ἅλμῃ παροπτήσαντες I, 189. 191.
Παρορμῆσαι πρὸς τὴν συμμαχίαν I, 240.
Παρουσία τῆς Δήμητρος I, 34.
Παῤῥησίας τῆς αὐτῆς κεκοινωνηκότες I, 61. ὡς τὴν προϋπάρξασαν παῤῥησίαν ἀποκαθιστῇ 89. μὴ μετέχειν τῆς ἐν τοῖς κοινοῖς παῤῥησίας 221. οἱ πρέσβεις παῤῥησίαν ἦγον 522. II, 354. οὐδὲ λόγῳ παῤῥησίαν ἐπάγειν τολμῶμεν I, 693.
Παῤῥησιαστὴς I, 643.
Παρυφασμένη ἐσθὴς I, 492.
Παρῳδέω. τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην παρῳδοῦντες I, 431.
Παρωκεανῖτις χώρα I, 346.
Πᾶς. εἶχε δὲ Σικελίαν πᾶσα σύγχυσις II, 534. ἐν τρισὶ ταῖς πάσαις ἡμέραις 168. καὶ πάντες τῶν δούλων ἐμετεωρίζοντο 532. ὁ δὲ ἐπὶ πᾶσι, *postremus* 130.
Παστοφόροι I, 34.
Πάσχω. ἂν ἐγώ τι πάθω I, 621.
Πατάσσειν τοῖς κόντοις τὰς ἀσπίδας *iræ documentum* I, 78. πατάξας τῷ σκαφίῳ 267.
Πατὴρ. δι' ἀπορίαν βίου καὶ πατέρων ἀδοξίαν II, 561.
Πατρικαὶ ἱερωσύναι I, 98. πατρικὸς ξένος 649.
Πατροπαράδοτος εὐσέβεια I, 254. πατροπαράδοτος εὔνοια II, 61. πατροπαράδοτος ἡγεμονία 162.
Πάτρων, *patronus* II, 577. Vid. Theſ. Inſcript. *Muratori*. p. IↃCLXVII, 9.
Πατρῷος & πρόγονος *Apollo Atheniensium* II, 127. βασίλεια πατρῷα, φίλοι πατρικοὶ &c. I, 241. πατρῷοι φίλοι II, 601.
Παῦλα τῶν ἔργων I, 360.
Παύω. τοῦ πολλοῦ θράσους ἔπαυσαν τοὺς βαρβάρους II, 13.
Παχύνω. τὸν ἀέρα παχύνει I, 46.
Παχύτης τῆς περὶ τὸν ἀέρα πυκνώσεως I, 199.
Πέδη. ὡς πέδας κατέστησαν τοὺς αἰχμαλώτους I, 423.
Πεδιάς. διὰ πεδιάδος I, 37.
Πεδινοὶ τόποι I, 151.
Πεζικαὶ δυνάμεις καὶ ναυτικαὶ I, 419.
Πεζός. πεζῇ παρακομίζειν τὰ πλοῖα I, 130. πεζῇ πορευθῆναι cui contrarium πλεῦσαι I, 35. πεζῇ μάχεσθαι & πεζῇ διαγωνίζεσθαι 628. πεζοὶ Φαλαγγῖται II, 258. πεζοὶ ἐν τοῖς βαρέσιν ὅπλοις 270.
Πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν I, 554.
Πεζομαχία I, 550.
Πελαργήσειν τῇ γυναικὶ I, 31.
Πείθω. τὰ μὲν πείσας, τὰ δ' ἀναγκάσας I, 379. ὡς ἂν ἕκαστος ἑαυτὸν πείθῃ 272. ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους 503.
Πειθώ. οὐ δυνατὸν ἐπικρατῆσαι τῶν ἱππέων εἰ μὴ πειθοῖ I, 624. πόλεις πειθοῖ προσαγόμενος II, 17. 231. ἐν τοῖς αὐτοῦ λόγοις πειθὼ καὶ χάρις 554.
Πεῖρα. ἥτις πεῖραν ἀνδρὸς οὐκ εἰλήφει I, 69. κινδύνων ἀπὸ τῆς πείρας ἐγνωσμένοι 203. κατασκαφῆς καὶ ἀνδραποδισμοῦ πεῖραν ἔλαβε II, 72. ἀλλ' αὐτὸς ἔργῳ πεῖραν εἰληφὼς I, 439.
Πελάγιος. πρός τινα νῆσον πελαγίαν κατενεχθῆναι I, 320. καὶ αὐτοῦ πελαγίου γενομένου II, 130.
Πελασγικὰ γράμματα I, 236.
Πελεκίζω. ῥαβδίσας ἐπελέκισε II, 396. 615.
Πελιδνὸς χρὼς II, 240.
Πελτασταὶ II, 36.
Πεμπταῖοι μετήλλαττον I, 697.
Πέμπω. καὶ πέμπειν στρατιὰν καὶ χορηγίαν τῷ στρατοπέδῳ I, 114.
Πενθίμη ἐσθὴς I, 447. παρελθόντες ἐν πενθίμοις εἰς ἐκκλησίαν 624.
Πένθος ἀνῃροῦντο κοινὸν I, 83. ἡ Κλεοπάτρα πένθος ἤρατο II, 603.
Πεντηκοντάλιτρον I, 424.
Πεντηκόντορος I, 698.
Πεντηρικὸν σκάφος I, 675.
Πεντώροφοι οἰκίαι I, 54.
Πεπαίνω I, 231.
Πέπλος *veſtis virilis* I, 332. πέπλος τῆς Ἀθηνᾶς II, 440.
Περαία τῆς Ἀσίας ſive Ῥοδίων περαία II, 476. Συρία περαία 114.
Περαίνειν οὐδὲν ἐδύναντο I, 619.
Πέραν. ἐν τῷ πέραν I, 234. ἡ πέραν χώρα II, 213.
Πέρας. ἐπὶ τοῦ πέρατος τῆς οἰκουμένης I, 220. πέρας δὲ 109. ſicuti & καὶ πέρας *tandem* 685.
Περαιόω. ἅμ' ἡμέρᾳ περαιώσας τὴν δύναμιν II, 174. περαιωθῆναι εἰς τὴν Εὐρώπην I, 23.
Περὶ & παρὰ confunduntur I, 690. ἡ περὶ τὸ ἄροτρον εὕρεσις 233. 254. οἱ περὶ αὐτὸν φίλοι 114. ἡ περὶ τὸ αἷμα ῥύσις 728. εὑρετὴς τῆς περὶ τὸν σίδηρον ἐργασίας 390. οἱ περὶ ταῦτα ὄντες *iſtis vacantes* 95. ἡ περὶ Καρχηδονίους συμφορὰ 697. οἱ περὶ τὸν Δαναὸν *Danaus* 32. οἱ περὶ τὸν Ἀρβάκην 139. ἡ περὶ αὐτὸν ἀρετὴ καὶ δόξα 239. ἡ περὶ τὸ ἱερὸν ἀρχαιότης καὶ ἁγιστεία 471. οἱ περὶ τὴν τυραννίδα Ἀγαθοκλέους, *ejus ſtudioſi* II, 416. ἡ περὶ αὐτὰς ἀρετὴ I, 157. τοιαύτη περὶ αὐτοὺς ἦν εὐχρηστία II, 349.
Περιαιρετὴ κατασκευὴ I, 504.
Περιαλγὴς ἦν ἐπὶ τῇ συμφορᾷ I, 257.
Περιάμματα ποιῶν I, 382.
Περιάπτω. τοῖς ἀνδράσι ταπείνωσιν καὶ δουλείαν περιάπτειν I, 156. περιῆφθαι ἄναμμα αὐτῷ 15.
Περιβάλλω. μὴ περιβαλεῖν τὴν πατρίδα μεγάλαις συμφοραῖς I, 494. ἀτιμίᾳ περιβεβληκότες τοὺς αἰχμαλώτους 531. καὶ πολλὴν περιβαλόμενος λείαν 718. αὐτοὺς τιμωρίαις περιβάλλειν II, 170. θανάτῳ περιβάλλοντες I, 642. περιεβάλετο ταῖς ἐλπίσι μείζονα δυναστείαν II, 434. ταῖς ἐλπίσι τὴν ἡγεμονίαν περιβαλόμενος 294. μεγάλαις ἐπιβολαῖς περιβαλλόμενος II, 328. περιέβαλε & περιέλαβε confunduntur I, 427.
Περίβλεπτος κατὰ πᾶσαν πόλιν I, 562. ἐπ' ἀρετῇ περίβλεπτος II, 478. περίβλεπτον κάλλος I, 294.
Περιβόητος *famoſus* I, 700. μυστήρια περιβόητα 333. περιβόητος ἐν ἀνδρείᾳ II, 26.
Περίβολος I, 115.
Περιβιβρώσκομαι. τύποι περιβεβρωμένοι I, 116.
Περιγίνομαι. δυσχερῶς περιγίνεσθαι τῶν ἔργων I, 62. περιγίνεται τούτων κατὰ τὴν ἀνδρείαν 160. ἡ περιγινομένη διὰ τῆς ἱστορίας σύνεσις 4. βουλομένου τὴν νίκην περιγενέσθαι τῇ πατρίδι 554.
Περιγράφω. τὴν πρώτην μερίδα αὐτοῦ περιγράψομεν *terminabimus* I, 51.
Περιγραφή. τὴν φυσικὴν ὄρεξιν ἔχοντες τῆς ἀπολαύσεως περιγραφὴν I, 185.
Περιειλέω. καὶ περιειληθὲν ἔσφιγγε τὴν κοιλίαν τῷ δεσμῷ I, 203.
Περιεργάζομαι. ἐὰν περιεργάζηταί τι τῶν κατ' Εὐρώπην II, 620.
Περίεργοι καὶ λάλοι II, 304.
Περιέχεσθαι τὰς πόλεις I, 93. 580.
Περιέχω. ὁ περιέχων & τὸ περιέχον ἀὴρ I, 11. ταῖς πτέρυξι τὸ σῶμα περιέχειν 126. περιέχουσι τὰς πράξεις 8.
Περιεχόμενος & περισχόμενος confunduntur I, 580.

Περίζωμα I, 179.
Περιζώννυμι I, 83.
Περιθρύβεσθαι περὶ τὸ ςερέμνιον I, 220.
Περιΐςημι. συνέβη τὴν βασιλείαν περιςῆναι εἰς ἕνα I, 77. εἰς μανίαν περιέςη 309. ἑαυτῷ περιέςησε τὴν ςρατηγίαν 616.
Περικαταλαμβάνω. τοῦ πυρὸς περικαταλαβόντος I, 298.
Περικατάληπτος γενόμενος I, 320.
Περίκηπος II, 527.
Περικλασθεὶς περὶ τὸ θηρίον II, 229.
Περικλεισθεὶς εἰς κινδύνους II, 108.
Περικοπή. ἀγαλμάτων περικοπὴ I, 545. μεγάλην ἐσχήκει περικοπὴν κόσμου περὶ αὐτὴν II, 586.
Περικόπτω. τῶν ἐλπίδων πανταχόθεν περικοπτομένων II, 462.
Περικυλίω. τοὺς δὲ περιεκύλισεν εἰς τὸν ποταμὸν II, 283.
Περιλαμβάνω. καὶ τὴν παρεμβολὴν τείχει ξυλίνῳ περιέλαβεν I, 427. 430.
Περιλάμπω. περιλαμπόμεναι φύσεις I, 181.
Περιμάχητος τόπος I, 180. Κλεοπάτρα περιμάχητος γενομένη II, 433. περιμάχητος πόλις I, 525.
Περίμετρος I, 122. μεγάλων λίθων περίμετρον 166.
Περινεώτιος. τὰ δὲ περινεώτια γενόμενα βρέφη I, 170.
Περινίπτω. περινιψαμένη πᾶν τὸ σῶμα I, 294.
Περίοδος τῆς σελήνης I, 30.
Περιοκέλλω. ὡς ἐπιτηδείους χειμάσας περιώκειλαν 486.
Περιόπτομαι I, 223.
Περίοπτος ἐν πᾶσι I, 639.
Περιουσία. περιουσίαν τοσαύτην ἔχειν I, 257. ἐκ περιουσίας ἐχρῆτο ἀσφαλέσι πᾶσιν II, 450.
Περιοχαὶ σωμάτων & ἰδεῶν I, 102. II, 205.
Περιπείρω. τινὰ μὲν αὐτῶν περιεπείρατο τῇ χάρακι II, 383. ξίφεσι καὶ λόγχαις περιπειρόμενος 143.
Περιπέτεια II, 196.
Περιπίπτω. θανατηφόροις περιπεσεῖν δόγμασι I, 176. αὐτῷ περιπεσεῖν ὤφειλεν 88. συμπτώματι περιέπεσεν ἰδιάζοντι 69. περιπίπτειν μεγάλαις ζημίαις 86. & 103. Vide *Basilium* M. T. III. p. 143. C. ἐν μεγάλῃ συμφορᾷ περιπεπτωκότες 520. τιμωρίαις περιπεσεῖσθαι 167.
Περιποιέω. αἰωνίαν μνήμην αὐτοῖς περιποιῆσαι παρὰ πᾶσιν I, 389. πᾶσι τὴν ἐλευθερίαν περιποιήσας 392. μεγάλην δόξαν περιποιησάμενος ἐπ' ἀνδρείᾳ 394. τοῖς ἀπολοῦσιν αὐτὸν περιποιήσασθαι ἀσέβειαν 642. ἰδίᾳ περιεποιήσατο θάνατον ἔνδοξον II, 375. περιποιεῖν μέγα πλῆθος τοῖς ἐπαινουμένοις I, 253. τόπον ἐλάχιστον περιποιοῦντες 208.
Περιπολῶ τὴν ὅλην χώραν I, 213.
Περιπόρφυρος ςολὴ II, 535. & τήβεννα περιπόρφυρος *ibid.*
Περιπτύσσω. ἀσπαζόμενος καὶ περιπτύσσων ἕκαςον II, 577.
Περιῤῥέω. τὰ ἀκρωτήρια περιῤῥεῖ I, 199.
Περιῤῥήττω. καὶ τὰς ἐσθῆτας περιῤῥήττουσαι II, 286. περιῤῥῆξαι δεσμοὺς I, 287.
Περισίδηρος I, 198.
Περισπασμὸς τῆς πόλεως I, 503. περισπασμὸν πολιτικὸν I, 86. μεγάλους περισπασμοὺς ἔχειν II, 298.
Περισπάω. περισπασθεὶς ὑπὸ βιωτικῆς χρείας I, 143. περισπώμενοι ταῖς ψυχαῖς II, 155. βουλόμενος περισπάσαι τοὺς Καρχ. πρὸς τὴν πολιορκίαν 402. τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτὸν περισπᾶν I, 457. περισπώμενοι περὶ πολλὰ τῇ διανοίᾳ I, 86.
Περισπειράω. πίλοις ὄφεσιν περιεσπειραμένοις I, 176. περισπειράμενος τὸ δέρμα δράκοντος 291.
Περίςασις χειμῶνος 608. λοιμικὴ 508. περίςασις τοῦ βίου 4.
Περιςέλλω. τὸν μὲν ἄνδρα περιέςειλε II, 326. περιέςειλαν αὐτὸν κηδεμονικῶς II, 554.
Περιςίλβω I, 213.
Περίςοα ἐν ταῖς οἰκίαις I, 362.
Περιςρώματα παντοδαπὰ II, 335.
Περίςυλος οἶκος I, 76. περίςυλον λίθινον 56.
Περισφίγγω I, 198.
Περιτέμνεσθαι παραπλησίως τοῖς Αἰγυπτίοις I, 198.
Περιτίθημι. αὐτῷ δόξαν περιθεῖναι μεγάλην I, 410. περιέθηκεν εὐδαιμονίαν τοῖς 314. περιθέμενος ἑαυτῷ προσηγορίαν 69. μηδὲ περιτίθεσθαι χρυσία 492. διάδημα περιέθετο II, 445. τῷ Κρατερῷ τὴν ἡγεμονίαν περιτιθέναι 277.
Περιτρέπω. τοὺς δὲ περιέτρεπον εἰς πέλαγος II, 444.
Περιττότερον ἠργασμένον I, 56. ἱερὸν περιττότερον τιμώμενον 212.
Περιττότης. διὰ τὴν περιττότητα μνημονεύεσθαι *propter excellentiam* I, 106.
Περιτυγχάνω. καὶ πολλοὺς περιτυχόντας ὑγιασθῆναι I, 381. τὰ σώματα τῶν περιτυγχανόντων 220.
Περιφανὴς μάχη I, 502.
Περιφέρεια I, 121.
Περιφερὴς *ibid.*
Περιχαρακόω. περιχαρακῶν τὴν πόλιν II, 345.
Περιχαρὴς ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ I, 347.
Περιχέω. καὶ περιχέαντες τοῖς σώμασι πολλὴν ὕαλον I, 128. περιεχέοντο τὰς τῶν πολεμίων ναῦς II, 613. περιχεόμενοι & περιεχόμενοι confunduntur II, 143. 281. 291.
Περιχρίειν πηλῷ I, 183.
Περιχώννυμι. τοῖς λίθοις περιχώσαντες ἀποκρύπτουσι τὰ σώματα I, 189. σκάφη πανταχόθεν περιχωννύμενα 208.
Περιώδυνος I, 83.
Περσέα I, 40.
Περσικὸν & πεζικὸν confunduntur I, 416. 418.
Περσικὴ τρυφὴ I, 438. 439.
Πεταλισμὸς *Syracusanorum* I, 470.
Πετάννυμι. πεπταμένοι τόποι II, 52.
Πετροβατεῖν I, 119.
Πετροβόλοι II, 295. πετροβόλοι τριτάλαντοι II, 442. πετροβόλοι ταλαντιαῖοι II, 468.
Πέτρος I, 38. Vid. *Sophocl.* Philoct. v. 272. τὸν τόπον διέφραξε πέτροις II, 467.
Πετρώδης μαςὸς I, 212.
Πέττειν εὐκόλως ταῖς κοιλίαις I, 192.
Πετόμενος & πετάμενος I, 521.
Πεφροντισμένως I, 504.
Πεφυλαγμένως I. 447.
Πηγὴ γλυκέος ὕδατος I, 365.
Πήγνυμι. οἱ μέγιςοι τῶν ποταμῶν πήγνυνται I, 199. ὑπὸ τοῦ πάγου πηγνύμενοι 350. τῇ θερμασίᾳ πήξαντα 165.
Πηλώδης γῆ I, 10.
Πῆξιν λαβεῖν *ibid.*
Πηρόω. πηρωθέντες τὰς ὁράσεις ἤ τινα τῶν ἄλλων μερῶν I, 30. Vide *Aelianum* de Animal x, 17. τοῦ βασιλέως πεπηρωμένου τὸ σκέλος 178.
Πηχυαῖον τὸ πάχος I, 59.
Πιέζω. πιεζόμενοι ὑπὸ νόσου I; 523. πιεζόμενοι τῷ πολέμῳ *ibid.* & 516. πιεζόμενος σιτοδείᾳ 239. πιεζόμενος ὑπὸ νόσου II, 336.
Πιθανολογέω I, 48. πολλὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν πιθανολογήσας 618.
Πιθανός. τοῖς πιθανοῖς καταμέμιχθαι τὴν ἀλήθειαν I, 50. τοῖς ςρατηγοῖς πιθανὸς 545.
Πιθανότης. ἡ ἐν τοῖς λόγοις πιθανότης I, 189. τῶν λόγων πιθανότης 47.
Πιθεῖν I, 608.
Πικρία πρὸς τὰς τιμωρίας II, 412.
Πικροὶ νόμοι I, 89.
Πιλέω. ξηρότητι πιλήσαντα I, 165. φόρτος πεπιλημένος 188.
Πῖλος. καὶ πῖλον λευκὸν ἔχων, *de Prusia, se libertum Rom. affirmante* II, 625. πῖλοι μακροὶ I, 176.
Πιλητοὶ Φοινικίδες II, 251.
Πίμπρημι. εὐθὺς διαδεῖ καὶ πίμπραται τὸ σῶμα I, 126.
Πιοτέρα οὖσα I, 165.
Πίπτω. ἥκιςα πέπτωκεν ὑπὸ τὴν κοινὴν ἐξήγησιν I, 204. πεσόντων παρ' ἀμφοτέροις πολλῶν 240. πεπτωκυιῶν ὑπ' ἐξουσίαν τῶν ἐχθίςων II, 323. πίπτειν ταῖς ψυχαῖς 412. διὰ τὴν ἧτταν πεπτωκότες ταῖς ἐλπίσιν 16. οὐκ ἔπεσε τῷ φρονήματι 189. τῶν Ἀθηναίων πεσόντα πράγματα ἤγειρεν I, 570.
Πιςεύω. ὑπὸ τοῦ πιςεύσαντος *a creditore* ἀπαγέσθαι I, 90. πιςευθεὶς περὶ τῶν ὅλων, *cui summa rei commissa* 648. πιςευθεὶς ςρατηγίας 694. ςρατηγὸς δυνάμεις πεπιςευμένος II, 419. 425. πεπιςευμένος τοὺς θησαυροὺς 222. ὁ πιςευθεὶς τῶν ὅλων τῶν Κρατεροῦ II, 364.
Πίςεως ἀνάξιοι I, 90. πίςιν ἀποβαλεῖν *ibid.* μείζω πίςιν ἐπιτελοῦντες 96. τὴν πίςιν τοῖς λεγομένοις οὐ δοτέον 47.

οὐδὲ τὴν πίστιν ἔχει συγκεχωρημένην *ibid.* καὶ λόγον φέροντες εἰς πίστιν αὐτῶν 45.
Πίτυρον πεδίον I, 183.
Πλαγίαι πληγαὶ I, 293.
Πλαγιοφύλακες II, 382.
Πλάκες πολυάργυροι I, 359.
Πλάνη κατὰ τοὺς ἐλέφαντας *error de illis* I, 132.
Πλανήτων ἀστέρων κινήσεις I, 92.
Πλάνος II, 527.
Πλατάγη χαλκῆ I, 259.
Πλάττειν μύθους I, 80. πεπλασμένη ὑπόθεσις 6.
Πλατύσημος χιτὼν II, 535.
Πλειάδος ἀνατολὴ I, 159.
Πλείων. καὶ φιλίαν ἔχειν ἐπὶ πλεῖον φασὶ I, 227. φίλος ἐγένετο θεῶν ἐπὶ πλεῖον 318. φίλον ποιήσασθαι ἐπὶ πλεῖον 320. οὐκ εἴασεν ἐπὶ πλεῖον προελθεῖν τὴν τἀνδρὸς ἀρετὴν II, 181. μήποτε ἰσχύσαντες ἐπὶ πλέον I, 453. περὶ πλείονος τὴν τῶν Φοινίκων ποιεῖσθαι σωτηρίαν 563. πλείω pro πλείονας 686. πλείω adverbii loco 492. ὁ δ' οὐδὲν πλέον εἶχεν ἰδίαν II, 530. πλεῖστον ὅσον τῆς φιλανθρωπίας ἀφεστήκασι I, 178. κατὰ τὸ πλεῖστον 149. περὶ πλείστου πᾶς τις ἕξει 90.
Πλεονάζω. εἰ καὶ πεπλεονάκαμεν περὶ τῶν ζώων I, 101. τὸ πλεονάζον τῶν ὑδάτων 49. τὰ πλεονάζοντα τῆς ὠφελείας 218.
Πλεονάκις I, 76.
Πλεονεκτέω. μήτε τοὺς εὐφυεῖς τῶν βραδυτέρων πλεονεκτήσειν I, 87. πολλὰ ἐν τοῖς κινδύνοις ἐπλεονέκτησαν 549. τοὺς ἐκ τοῦ λιμένος ἐπλεονέκτουν I, 509.
Πλεονέκτης II, 483.
Πληγαὶ λιμοῦ I, 192. πληγὰς λαμβάνειν 89. ἄνευ πολεμίας πληγῆς II, 284.
Πλῆθος ἀνυπέρβλητον I, 65. τὸ πλῆθος & τὰ πλήθη *vulgus* 52. 65.
Πληθύειν ἐλειμῶν δενδρῶν I, 113. ὄρη δένδρεσι πληθύοντα 148.
Πλήμη *aestus maris* I, 208. II, 243.
Πλημμελέω. ἀφ' ὧν τὸν ἱερέα ἐπλημμέλησε II, 537. ὑπελάμβανε πλημμελήσειν τὸν προτετελευτηκότα 556.
Πλημμυρέω. τῆς θαλάττης πλημμυρούσης I, 190.
Πλημμυρίδος κλύδων I, 207. πλημμυρίδος ἀναβαινούσης 190.
Πληρώματα *remiges* I, 406. τὰ πληρώματα saepe *Polybius* I, 47. *Demosth.* Midian. p. 362.
Πληρόω. ποταμίοις ὕδασι πληρουμένη I, 152. καὶ δένδρεσι παντοίοις πεπληρῶσθαι 327.
Πλησιάζω. πλησιάσαντες αὐτῇ *qui cum ea consueverant* I, 127.
Πλησιόχωρος. ὑπὸ τῶν πλησιοχώρων ἡττηθεὶς I, 97. τοῖς πλησιοχώροις φιλανθρώπως προσενεχθεὶς 454.
Πλησμονὴ ἄκαιρος I, 82.
Πλήττω. πληγεὶς εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ II, 267.
Πλίνθιναι οἰκίαι II, 353.
Πλινθίον. τάξαντες εἰς πλινθίον τὰ θηρία II, 348. εἰς πλινθίον ἑαυτοὺς ποιήσαντες 351.
Πλινθίς. εἰς πλινθίδας παραμήκεις τυποῦντες I, 185.
Πλίνθος ὀπτὴ & ὠμὴ I, 121.
Πλοϊζόμενοι *navigantes* I, 200.
Πλοιάριον I, 167.
Πλόκαμον & πλόκανον I, 203. ἀπὸ σχοίνου πυκνῆς περιφερὲς πλόκαμον *ibid.*
Πλοῖα & τριήρεις distinguuntur I, 604.
Πλοῦτος & πλοῦτοι I, 358. πλοῦτος σίτου 370. πλοῦτος *olim terrae fruges ibid.* 392.
Πλωτός. τὸν τόπον μήτε πορευτὸν εἶναι, μήτε πλωτὸν I, 36. Hinc inprecationis formula, μήτε γῆ βατὴ μήτε θάλασσα πλωτὴ in *Vettii Valentis* Floridor. Lib. IV. & in lapidibus Thes. *Murator.* p. MLXIII, 4. MCCXCVIII, 5. πλωτὸς πόρος I, 210. πλωτοὶ ποταμοὶ 350. πλωτὸς χάραξ II, 467. 468.
Πνεῦμα. πνεύματος ἐκφορὰ & κατοχὴ I, 126.
Πνῖγος *aestus intensior* I, 206. Vid. *Philon. Jud.* Leg. Caj. p. 1009. E.
Πνίγω. ἡ θερμότης ἔπνιγεν I, 697.
Ποιέω. ἐποίησε τοὺς ἰδίους κακουργεῖν τοὺς αἰχμαλώτους II, 565. στρατείαν ἐποιήσατο ἐπὶ τὰς &c. I, 261. παράδοξον ἐποιήσατο τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν II, 244. τὰς βοηθείας αὐτοῖς ποιήσασθαι I, 432. μεγάλην δόξαν ἐπ' ἀρετῇ πεποιημένος II, 23. οὔτε ὅρκων ἐποιήσαντο φροντίδα I, 432. προρρήσεις ἐναργεῖς ποιούμενοι II, 42. περὶ πλείονος ποιεῖσθαι I, 563. ἐποίουν τοὺς ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῶν κοινῶν 578. Ἀθηναῖοι δόξαν μεγάλην πεποιημένοι II, 434. τὴν ἔκπραξιν τῶν δανείων ἐποιήσατο I, 90.
Ποιητὴς de Homero, & Ὅμηρος ποιητὴς I, 311.
Ποιητὸς πατὴρ *adoptivus* I, 645.
Ποικίλλεσθαι γραφαῖς I, 76.
Πολεμέω. μόνους τοὺς Γανδαρίδας οὐκ ἐπολέμησε I, 150. πολεμούμενοι ὑπὸ τῶν θηρίων 11. πολεμῆσαι συνεχῶς τὸ ἔθνος 157. πολεμῶν ἐπαύσατο τὰς Ἀθήνας 305.
Πολεμικός. ἔργα πολεμικὰ I, 65. ἤρξατο σημαίνειν τὸ πολεμικὸν 576. 585.
Πολέμιος. τοῖς πολεμίοις ἐμβεβληκότες I, 64.
Πολεμιστὴς ἵππος I, 154. πολεμισταὶ ἵπποι II, 333.
Πολεμοποιῶν I, 583.
Πόλεμος *praelium* I, 466. κοινὸν ἄρασθαι πόλεμον 293. πόλεμος ἐγένετο πολὺς 604.
Πολιορκητὴς *Demetrius* II, 472. πολιορκητικαὶ μηχαναὶ II, 131. 134. πολιορκητικὰ ὄργανα 176.
Πολιορκίαν ὑπομένειν I, 140.
Πόλις & πόλεμος permiscentur I, 681. κατὰ πόλιν διέδωκε τοὺς στρατιώτας εἰς χειμασίαν II, 379. *per oppida.* ἐπὶ τῶν ὀχυρωτάτων λόφων πόλεις κατασκευάζειν *mos erat antiquissimus* I, 335.
Πολιτείας διαίρεσις I, 142. δυεῖν πολιτειῶν μετασχεῖν 33. τυχεῖν πολιτείας *ibid.*
Πολιτεύω. ἵνα πολιτεύηται κατὰ Μακεδόνων II, 163. τὰ πεπολιτευμένα κατὰ Μακεδόνων 162. οἱ πεπολιτευμένοι κατ' αὐτοῦ II, 171. πεπολιτευμένος ὑπὲρ ἡμῶν I, 562. Νικίας ὑπὲρ Συρακουσίων ἐπολιτεύσατο 566. πολιτεύεσθαι πρὸς τὸ πλῆθος II, 335. ξένοι πολιτευθέντες *in civitatem allecti* I, 459.
Πολιτικοὶ στρατιῶται I, 360. πολιτικαὶ δυνάμεις 273. πολιτικοὶ κυβερνῆται 676.
Πολιτογραφέω. καὶ τῶν ἄλλων τοὺς βουλομένους ἐπολιτογράφησε I, 441. 459.
Πολιτογραφία I, 469.
Πολλαπλασιάζειν τὴν ἐμπειρίαν I, 4. πολλαπλασιάσας τοὺς προϋπάρχοντας ἐλέφαντας 131.
Πολλαπλάσιοι τούτων, *illis plures* I, 527. πολλαπλάσιοι τῶν Βοιωτῶν II, 58. πολλαπλάσιοι γενόμενοι τῶν Μακεδόνων II, 173.
Πολυανθρωπία I, 85.
Πολύγονος & πολυγονώτατος *Nilus* I, 45. 49.
Πολυέραστος Ῥωμαϊκὴ πολιτεία II, 538.
Πολυκάλαμος σύριγξ I, 226.
Πολυκαρπία I, 92.
Πολύμοχθος II, 152.
Πολυόφθαλμος I, 14.
Πολυοχλουμένη πόλις I, 715. 721.
Πολυπειρότατος τῶν Ἡρώων I, 3.
Πολυπραγμονέω. πολυπραγμονοῦντες πάντα I, 16. πολυπραγμονῆσαι τὰ καθ' ἕκαστα 146. μηδὲν πολυπραγμονεῖν τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν II, 620.
Πολυπράγμων Herodotus I, 44.
Πολύς. τῇ ἀλκῇ πολλῷ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διενεγκεῖν I, 152. πολλῷ βελτίων τοῦ πατρὸς II, 188. πολλὴ τῆς τε Ἀσίας καὶ Εὐρώπης I, 7. πολλὴ τῆς Αἰγύπτου 22. πολλὴν τῆς οἰκουμένης ὅπλοις καταστρέψασθαι 240. 243. πολλῇ εὐσεβείᾳ δοκοῦσι διαφέρειν 224. καὶ τῆς χώρας πολλὴν ἐδήωσε 507. πολλὴν τῆς Ἰταλίας κατεστρέψατο II, 561. πολλὴν τῆς Ἀσίας ἐπῆλθε 26. πολλὰ κατωδύραντο τὴν τύχην I, 587. πολλὰ τὴν αὐτοῦ τύχην δακρύσας 573. ἐκ πολλοῦ sine ἐτῶν sive χρόνων 584. sic ἀπὸ πολλοῦ in Teletis fragm. apud *Stob.* Serm. XXXVIII. p. 234. πολὺς ἦν ἐπὶ τῇ κατ' αὐτῶν τιμωρίᾳ 723. οἱ πολλοὶ *vulgus* 225. 601. & ὁ πολὺς 143. πολὺς ἐγένετο πόλεμος 604. πολλῇ τῇ συμφορᾷ περιέπεσεν II, 436. ὡς ἐπὶ πολὺ 347. καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ἡμῶν οὐχ ὑπεχώρησα II, 147.
Πολυσώματος I, 31.
Πολυτέλεια τῆς τροφῆς I, 95. πολυτέλεια ἐν τῷ βίῳ 42. 54.
Πολυτελευόμενος II, 373.

Πολυτελῆ χωρία *copioſa & egregia* I, 665. πολυτελὲς τεῖχος 121. & 643. πολυτελὴς ἐλάτη καὶ πεύκη 676.
Πολυτελῶς ὠχυρωμένη παρεμβολὴ I, 612. λόγος πολυτελῶς γεγραμμένος 650. τριήρεις πολυτελῶς ἐξηρτυμέναι 655. πολυτελῶς ᾠκοδομημένον τειχίον 683.
Πολυτραφὴς χώρα I, 164.
Πολυφωνία τῶν ὀρνέων I, 168.
Πολυχειρία II, 56.
Πολυχρόνιος τήρησις I, 102. πολυχρόνιος πόλεμος II, 23.
Πολυωρία I, 69. & 102.
Πολυωρέω. πεπολυωρηκότες τὴν Ὀλυμπιάδα II, 306. οἱ πολυωρηθέντες ὑπ' αὐτοῦ 469.
Πόμα ἐκ κριθῶν I, 242.
Πομπεῖα σκεύη *Athenis* I, 504.
Πομπεύω. εἴδωλα τῶν δώδεκα θεῶν ἐπόμπευε II, 153.
Πομπὴν στέλλεσθαι I, 278.
Πομπικὸν σχῆμα II, 278.
Πονέω. τὰς πεπονηκυίας ναῦς ἐπεσκεύασε I, 572. τὰ πονοῦντα μέρη τῆς νεὼς 286. τὰς πεπονηκυίας τριήρεις ἐθεράπευον I, 499. τῇ πείρᾳ πεπονημένος II, 568.
Ποππύζειν certo ſono allicere. I, 93.
Ποππυσμὸς *blanditia* I, 93.
Πορεῖαι στρατιωτικαὶ & ἰδιωτικαὶ II, 440. 442. 465.
Πορείαν ποιήσασθαι I, 21.
Πορθέω. τὴν πόλιν ἐπόρθουν κατὰ γῆν καὶ θάλατταν II, 6. μετὰ τούτων πορθήσειν τὴν Λακωνικὴν I, 468. τοὺς καταφεύγοντας ἐπόρθουν προθύμως 429.
Πορθμεῖα I, 699.
Πορίζω. καὶ χρημάτων πλῆθος ἐπόριζον I, 442. τὴν σωτηρίαν ἰδίᾳ πορίζειν ἔκρινε II, 115. ὅπως — δύνηται ἰδίαν σωτηρίαν πορίζεσθαι 116. ἀπό τινων πορίζεται τὸν βίον I, 88. διὰ τὸ πορίζεσθαι τὰς ἐφημέρους τροφὰς παρ' αὐτῶν 198. προφάσεις εὐλόγους ἀεὶ ποριζόμενος 641. οὐ δυνάμενοι λύσιν πορίσασθαι τῆς φιλονεικίας 648.
Πορισμὸς βίου I, 176. Vid. *S. Paulli* Ep. I. ad Timoth. C. vi, 5. & *Plut.* T. II. 136. C.
Πορφύραι θαλάττιαι I, 238.
Πορφυρίζοντες τῇ χρόᾳ I, 165.
Πορφυρίων avis I, 165.
Πόῤῥωθεν ὄντες φανεροὶ I, 93.
Ποσός. ποσῷ μᾶλλον I, 4. ἐπὶ ποσὸν 641.
Ποταμόχωστος *terra* I, 40. 48.
Ποτὲ μὲν, ποτὲ δὲ I, 171.
Ποτίστραι τῶν νομάδων I, 186.
Πότοι & τόποι confunduntur II, 96.
Ποῦ. εἶναι ποῦ κατὰ ποίησιν I, 16.
Πραγμάτων ἐπίῤῥοια I, 114. πρᾶγμα & πρόσταγμα confundunt librarii 178.
Πραγματεία ἱστορικὴ II, 407. & I, 3.
Πραγματεύομαι. πραγματευσάμενοι ἱστορίας I, 3. ἐπραγματεύθημεν περὶ αὐτῶν 7. εἰ ὅμοια τοῖς ἄλλοις ἱστορίαν ἐπραγματευόμεθα I, 542.
Πραγματικὴ σύνεσις II, 370.
Πραγματικῶς στρατηγεῖν & κρίνειν II, 123. 598. πραγματικῶς ἐπιστρέφειν τὴν ναῦν I, 576.
Πρακτικός. οἱ πρακτικώτατοι τῶν ἡγεμόνων II, 177. πρακτικώτατος κατὰ τὴν τόλμαν I, 595. τὸ πρακτικὸν τῆς τόλμης 573.
Πράξεις & παρατάξεις permutantur I, 77. fin. πρᾶξις & τάξις II, 148. ſicuti & in *Ariſtide* T. II. p. 221. Edit. *Jeb.*
Πρᾶος τὸν τρόπον II, 85.
Πρατήριον II, 8.
Πράττω. ὁρῶντες τὴν Σπάρτην ταπεινῶς πράττουσαν I, 444. τὸ χρὴ περὶ τῆς νήσου πράττειν 283. καὶ χρήματα πραξάμενος τοὺς Κυζικηνοὺς I, 572. δεκάτην πράττεσθαι τοὺς πλέοντας 591. τὰ πραχθέντα τῶν Ἑλλήνων ſine praepoſitione II, 368. πράττειν & προστάττειν confunduntur I, 5. πραττόμενα & προσταττόμενα 220.
Πραΰνειν τὸ πάθος I, 257. τὴν ὀργὴν II, 153.
Πρέπειν τῷ Ἡρακλεῖ I, 28.
Πρεσβευταὶ αὐτοκράτορες I, 422.
Πρεσβευτικοὶ λόγοι II, 406.
Πρεσβύτης παντελῶς I, 293.
Πρίζω. τὰ δένδρα πρίζουσι παρὰ τὴν γῆν I, 193.
Πρίσται καὶ ὑλοτόμοι II, 363.
Πρό. οἱ πρὸ τῶν ἐπάλξεων ἐφεστῶτες I, 344. εἷς πρὸ τοῦ βασιλέως II, 153. πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνοντες I, 682. πρὸ ὁράσεως *ante oculos* II, 72. θεὶς πρὸ τῆς διανοίας I, 199.
Προάγω. τὸ ἔθνος εἰς μεγάλην ἡγεμονίαν καὶ δόξαν προήγαγον I, 155. προάγειν εἰς δάκρυα 643. προῆγεν αὐτὸν μάλιστα τῶν φίλων II, 122. προῆγεν αὐτὸν ἐντίμως 154. ποῖ προάγεις μετὰ τοσούτου πλήθους II, 612. οἱ στρατηγοὶ προῆγον ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον 34. Σεμίραμις προήχθη τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν I, 129. ἐπὶ τοσοῦτο προήχθη τῆς τρυφῆς 137. τοῖς θυμοῖς προαχθέντες II, 168. προαχθεὶς εἰς ὀργὴν ὑπερβάλλουσαν 429. τοὺς πλείστους εἰς φιλίαν προηγμένος 146.
Προαγωγὴ II, 304. προαγωγὴ παρ' Ἀλεξάνδρου II, 353.
Προαγὼν I, 428.
Προαγωνίζεσθαι περὶ συνθέσεως II, 338.
Προαιρέομαι. ὑπὲρ ὧν προῃρούμεθα I, 9. οὔτε ἑρμηνεῦσι προείλετο χρῆσθαι 83. προελόμενος εὐεργετεῖν 213.
Προαίρεσις βίου I, 84. Vide *St. Bergler.* ad *Alciphron.* L. I. Ep. 38. p. 178. προαίρεσιν τὴν αὐτὴν ἐζηλωκὼς I, 28. κατὰ προαίρεσιν *ſponte* 187.
Προαποθνήσκω. διὰ τὸ δέος διονεὶ προαποθνήσκειν I, 212.
Προαφανίζω I, 34.
Προβαίνω. ἐπὶ τοσοῦτο προέβησαν ταῖς προθυμίαις I, 409. ἐπὶ τοσοῦτο προβέβηκε τῇ δόξῃ 315. οἱ ταῖς ἡλικίαις ἤδη προβεβηκότες 613. προβεβηκότες τῇ ἡλικίᾳ I, 490. προβαινούσης ἐπὶ πολὺ τῆς ἐπιφανείας 323. τούτου προβαίνοντος II, 216. ὁ χρόνος προέβαινεν 204. Vid. *Sophocl.* Philoct. v. 284.
Προβάλλω. προβάλλονται δὲ λόγχας I, 353. λόγχαι προβεβλημέναι 354. ἀτιμίᾳ προβεβληκότες τοὺς — 531. σάρισσαν προβεβλημένας ἐπεπορεύετο II, 238. προβεβλημένου ποταμοῦ 336.
Προβασιλεύω I, 73.
Προβιβάζω. τὴν ἡγεμονίαν προβιβάσαι ἐπὶ τὸν ἀνώτατον I, 155. οὐδεὶς προεβίβασε τὴν ἱστορίαν κατωτέρω τῶν Μακεδονικῶν καιρῶν 6. προβιβάσαι τὴν τέχνην ἐπὶ τοσοῦτο 390.
Πρόβλημα. τῷ ῥεύματι ποταμοῦ προβλήματι χρῆσθαι II, 203. καὶ πρόβλημα ποιησάμενοι τὰς δυσχωρίας 27.
Προβολή. καὶ προβολαῖς χρώμενος ποταμοῖς II, 395.
Προβοσκὶς elephanti I, 133.
Προβουλεύεσθαι I, 84.
Πρόγονοι *privigni* I, 287.
Προδεῖκται καὶ μῖμοι II, 606.
Προδιαίρεσις I, 607.
Προδιέρχομαι I, 13.
Προδιωρίσασθαι I, 13.
Πρόδρομοι Θρᾷκες II, 172.
Προεκτίθημι. προεκθέσθαι τὰς αἰτίας I, 512. II, 112.
Προεξανίστημι. προεξαναστάντες ταῖς ὁρμαῖς I, 719.
Προεξαρτάομαι. ἔχων ἐκ τῶν ὤμων προεξηρτημένον πέλεκυν I, 193.
Προέρχομαι. ἐπὶ πολὺ τῇ δόξῃ προέρχεσθαι I, 356. εἰς ὑπερβάλλουσαν ὀργὴν προῆλθε II, 167.
Προέχω. τῶν βαρβάρων οἱ Ἕλληνες προέχουσι I, 7. τῇ πολυανθρωπίᾳ τῶν ὁμοεθνῶν προέχοντες 217. προέχειν τοῖς χρόνοις καὶ τιμῇ II, 343. κατὰ τὸ πλῆθος προέχοντες 76. ταῖς ἐμπειρίαις κατὰ τὸν πόλεμον πολὺ προεῖχον I, 459.
Προηγέομαι. τῆς Ἴσιδος προηγούμενοι κύνες I, 97.
Πρόθεσις. Δημήτριος εἶχε πρόθεσιν διαπολεμεῖν II, 480. πρόθεσις τῆς βίβλου I, 111. καὶ πρόθεσιν εἶχεν εἰς Σοῦσα πορεύεσθαι II, 326.
Προθεσμία. πάλιν ἔταξε τριάκοντα ἡμερῶν προθεσμίαν II, 530.
Προθυμία στόλου I, 459.
Προθυμοποιεῖσθαι I, 687.
Προθύειν I, 388.
Προϊδέσθαι I, 36.
Προΐημι. μεγάλας προϊέμενοι δαπάνας I, 359. φωνὰς προΐεσθαι δυσχερεῖς II, 333. οὐδεμίαν ἀγεννῆ φωνὴν προϊεμένη 344.
Προικίζω II, 125. καὶ τὰς παρθένους δημοσίᾳ προικίζεσθαι II, 466. τὴν θυγατέρα προικίσας συγκατῴκισε [illegible] 520.
Προοιμιάζομαι. ὥσπερ προοιμιαζόμενα ταύτην τὴν ἀπόστασιν II, 531.

Προΐστημι. προΐστη πολυπραγμονεῖν τὰ κατὰ τὴν στάσιν I, 490. προστησάμενοι τὸν ἀδελφιδοῦν Ἰόλαον 301. διὰ τὸ δοκεῖν (κακῶς) προΐστασθαι τοῦ πολέμου 615. τῷ προεστῶτι τῶν βασιλικῶν κτηνῶν 117.

Προκάθημαι. ἄμφω προεκάθηντο τοῦ συνεδρίου II, 605. ὁ προκαθήμενος τοῦ βουλευτηρίου, *senatus princeps* 516. προεκάθητο τῶν Δελφῶν 100.

Προκαλέω. εἰς μονομαχίαν προεκαλέσατο τὸν βουλόμενον I, 302. προεκαλέσατο τοὺς μὲν εἰς ἔλεον II, 344. πρὸς εὔνοιαν 336. τὴν δίκην προεκαλέσατο ἐπὶ τὸν δῆμον I, 717. προκαλεῖσθαι & προσκαλεῖσθαι conmixta I, 53. προκαλεῖσθαι εἰς μέθην II, 50. δωρεαῖς προκληθέντες 225.

Προκαταλαμβάνω. τὰς νόσους προκαταλαμβανόμενοι I, 92. τὰ στενὰ προκαταλαβόμενος II, 44. προκατειλῆφθαι τὰς παρόδους *ibid.*

Προκαταπλήξασθαι τοὺς Ἕλληνας I, 405.

Προκαταδεδουλωμέναι πόλεις I, 478.

Προκαταπίπτω. τὸ πλῆθος προκατεπεπτώκει ταῖς ψυχαῖς II, 412.

Προκατάρχεσθαι τοῦ πολέμου I, 131. 727.

Προκατεργασθεῖσαι πράξεις I, 63.

Προκατέχειν τὴν ἀκρώρειαν II, 290.

Πρόκειμαι. χώρα ὕλῃ προκειμένη I, 165. ταῖς προκειμέναις ἱστορίαις ἐοικότα 9. ἔχων προκείμενον ἐν τῇ ψυχῇ II, 437. ὡς ἂν ἄθλου τῆς ἰδίας ψυχῆς ἑκάστου προκειμένου I, 193. ταύτην ὥσπερ ἔπαθλον ἀρετῆς προκεῖσθαι II, 49.

Προκινδυνεύειν πρός τινας ἀντιτεταγμένους I, 57. μετὰ τῶν ἐπιλέκτων προκινδυνεύειν 428.

Προκινέω. καὶ διὰ τούτων προκινεῖ τὴν μάχην II, 174.

Πρόκλησις. πάντας τοὺς ἡγεμόνας ἐκ προκλήσεως ἀνελὼν I, 264. ἐκ προκλήσεως μονομαχεῖν πρὸς ἀλλήλους 352. καταβάντος εἰς πρόκλησιν Ἐχέμου 302.

Προκόπτω. προκόψας τοῖς ἔργοις ἕως τινὸς I, 39. καὶ ταῖς μὲν οὐσίαις προέκοπτον 470. προκόπτειν ἐπὶ πλεῖον 717. προκεκοφὼς ἤδη ἐν παιδείᾳ II, 554. τοῖς πλούτοις προκεκοφότες 598.

Προκοπή. μεγάλην ἐν φιλοσοφίᾳ προκοπὴν ἔχων II, 86. 244. προκοπὴ ἐν παιδείᾳ 551.

Προκρίνω. τῆς συγγενείας τὴν εὐεργεσίαν προκρίνοντα I, 286. προκρίναντες κατ' ἀνδρείαν 286. προκεκρίσθαι τῆς ἀμπέλου τὸν κιττὸν I, 21. προκρίναντες τῆς ἀληθείας τὸ παραδοξολογεῖν 80. προκεκριμένος ἐπ' ἀρετῇ II, 118.

Προκρούω. τῶν δ' ἐλαττόνων τοὺς πόδας προέκρουον I, 303.

Προλαμβάνω. προλαβὼν τῆς διώξεως II, 154. προλαμβάνειν τὸ χρήσιμον 483. ἐκείνου δὲ πολὺ προειληφότος II, 217. ἵνα μὴ προλαμβάνωμεν τῇ γραφῇ τοὺς καιροὺς I, 692.

Προλέγω. πάντα προλέγοντες ἀδιαπτώτως I, 59. προλέγειν ἀνέμους εὐστόχως 336.

Πρόμηκες στόμιον I, 203.

Προναίας *Minervae fanum Delphis* I, 415.

Προνοέομαι. προνοεῖσθαι τῆς ἀσφαλείας I, 289. προνοηθεὶς ταύτης ὡς πατρίδος 29. προνοήσεσθαι τῆς κρίσεως II, 188.

Πρόνοια θεία I, 4. 144. περὶ αὐτῆς πρόνοιαν ἕξειν ἄφθονον II, 188. μεγίστην πεποιημένος πρόνοιαν τῆς ἀκριβείας I, 330. πλείστην πρόνοιαν ἔσχε τῆς ἀληθείας II, 560. πρόνοιαν τοῦ σώματος ἐποιούμην II, 639.

Προνομαία *elephanti* II, 228.

Προνομεύω. οἷοι εἶεν τὴν χώραν προνενομεῦσθαι I, 631. II, 336.

Προνομή. τὰς τροφὰς ἐκ τῶν προνομῶν ποριζόμενοι II, 247.

Πρόξενος Συρακοσίων I, 562.

Προορώμενος τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου I, 118.

Προπάτωρ *avus* I, 588.

Προπέμπω. ἑκάστου τοὺς ἰδίους συγγενεῖς προπέμποντος I, 543.

Προπετὴς καὶ μετέωρος II, 24.

Προπίπτω. τῷ βωμῷ προπεσὼν II, 224. προέπιπτον εἰς κίνδυνον 469. ὄρος προπεπτωκὸς εἰς ὠκεανὸν I, 221.

Προπολεμεῖν τῆς Ἀσίας I, 717.

Προπολεμιστήριον τῆς Ἰταλίας I, 718.

Προπορεύεσθαι κατὰ τὴν πομπὴν I, 97.

Πρόπυλον I, 109. *Sophocl.* Elect. v. 1376.

Προρρήσεις ποιεῖσθαι περὶ τῶν — I, 59. 144.

Πρὸς βίαν I, 265. *Sophocl.* Philoct. v. 89. 102. & Ajac. v. 1345. πρὸς δὲ τούτοις *praeterea* I, 93. πρὸς δὲ *insuper* II, 66. πρὸς τῶν ἑαυτοῦ φίλων *ex usu amicorum suorum* 295. πρὸς τὸ χεῖρον 448.

Προσαγορευθεὶς θεὸς *Caesar* I, 8.

Προσάγω. βίαν προσάγοντες τοῖς ξυλίνοις τείχεσι I, 429. προσάγειν πρὸς τοὺς Τιτᾶνας *movere in Titanas* 241. πόλεις πεζοῖ προσαγόμενοι II, 17. 30. προσαχθέντες ὑπ' ὀργῆς I, 701. βίᾳ προσάγων ἐπολιόρκει τὰς πόλεις 449.

Προσανέχω. ὅτι προσανεχούσης ταῖς ἔξωθεν ἐλπίσι II, 355. κεναῖς ἐλπίσι προσανέχων II, 516.

Προσανακοινοῦσθαι αὐτῷ ἅπαντα I, 39.

Προσαναλαμβάνω. τὸ στρατόπεδον προσανέλαβε II, 172. αὐτὸν προσαναλαβεῖν 336.

Προσαναπληρῶσαι τὰ περὶ τῆς εὐνομίας I, 387.

Προσαναφέρω. τοῖς μάντεσι προσανέφερε περὶ τῶν &c. II, 252.

Προσανατίθημι. τοῖς μάντεσι προσαναθέμενος περὶ τοῦ σημείου II, 252.

Προσανατρέχω. προσαναδραμόντες τοῖς χρόνοις I, 304. ταῖς οὐσίαις II, 146.

Προσάντης τόπος II, 433.

Προσάντως. τὰς βλασφημίας προσάντως ἤκουσεν I, 639.

Προσάπτω. ταύτας τῷ παιδὶ ὀνομασίας προσάψαι I, 324. προσάψαντες τῷ Ἀπόλλωνι τὴν δάφνην, *tribuentes tanquam repertori* I, 21. 152. προσάψασθαι τοῦ σώματος 203. Ἀθηνᾷ προσάπτουσι τὴν ἡμέρωσιν τῶν ἐλαιῶν I, 389. τῶν γονέων προσηγορίαν οὐδενὶ προσάπτουσι 197.

Προσαράττειν I, 35.

Προσβαίνω. προσβεβηκὸς τῷ πελάγει εἰς τὸν αὐτὸν τόπον I, 193. ὡς τοξεύουσι τῷ ποδὶ προσβαίνοντες I, 179.

Προσβάλλω. προσβάλλει ἀτμὸν θειώδη I, 126. προσβαλόντος κατὰ τὸ καρτερώτατον μέρος τοῦ τείχους 277. προσέβαλον τῇ παρεμβολῇ 546. τοῖς δ' ὀσμὴ προσέβαλλεν ἀσυνήθης 132.

Πρόσβασις ὀξεῖα I, 124.

Προσβεβοηκὼς & προσβεβοηθηκὼς confunduntur I, 242.

Προσβλέπειν τοῖς κρίνουσι I, 58.

Προσβιάζεσθαι τόποις II, 433.

Προσβολαὶ τῆς χώρας II, 396. προσβολὰς ποιούμενοι τῇ Ἀχραδινῇ I, 461.

Προσδιοικήσασθαι παρά τινος I, 95.

Προσδέομαι. πολλοῦ χρόνου καὶ πόνου προσδεομένη I, 7. ταύτην προσδεῖσθαι λόγου πολλοῦ 9.

Προσδέχομαι. οὐ προσεδέξατο τὴν δωρεὰν II, 623. προθύμως αὐτὸν προσδεξάμενος 298. καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων I, 377.

Προσδέω. προσέδησαν τὸ ξόανον τῇ βάσει II, 191.

Προσδοκία τοῦ κέρδους ἀδιάψευστος I, 360. τέχνην τῆς προσδοκίας II, 472.

Προσδόκιμος ἦν ἡ ἅλωσις II, 140. προσδόκιμος ἦν ὁ βασιλεὺς ἥξειν εἰς τὴν — 147.

Προσεδρεύω. οἱ προσεδρεύοντες τοῖς μεταλλικοῖς ἔργοις I, 181. προσεδρεύουσι ταῖς θεῶν θεραπείαις 367. προσεδρεύειν τῶν ἔργων ταῖς λειτουργίαις I, 73.

Προσεπιμανθάνω I, 271.

Προσεπινοεῖν I, 19.

Προσεπιτείνω. τοῦ δὲ τυράννου ταῖς βασάνοις προσεπιτείνοντος II, 557.

Προσέχω. οὐδενὸς προσέχοντος τοῖς κηρύγμασι I, 138. προσχόντες τῷ θεολόγῳ Ἐπιμενίδῃ 396. ἥκιστα ταύταις προσέχουσι 356. τῇ νηὶ προσέχειν εἰς Ῥόδον I, 371. Vid. *Sophocl.* Philoct. v. 246. & 253. προσχὼν τῇ χώρᾳ II, 482.

Προσηγορία ἐπιθετική I, 251. προσηγορίας ἀπό τινος ἐτύμου τεθείσης 14. προσηγορίαν περιθέμενος ἑαυτῷ 69.

Προσήκοντες, *cognati* I, 74. ἃ προσῆκον ἦν ἑκάστοις 58.

Προσηκόντως I, 98.

Προσηλόω. τὸ δέρμα προσηλωθῆναι τῷ θεῷ I, 290. προσηλοῦσι τὰ ἀκροθίνια ταῖς οἰκίαις 352.

Προσημαίνειν τὰ μέλλοντα I, 84.

Προσημασίαι ἀπὸ τοῦ πυρὸς I, 336.

Προσηνὴς ἐν ὁμιλίαις II, 83. προσηνεστάτη μελῳδία I, 238. τόπος ἐνδιατρίψαι προσηνέστατος *ibid.* ἀπολαύσαντες τῶν προσηνεστάτων βρωτῶν II, 181.

Προσηνῶς ἐνδιατρίβειν τῷ τόπῳ I, 366.

Προσθέω. στρατηγῶν πλείω προσθεόντων τῇ πόλει II, 409.
Προσιέναι τοῖς ἀνδράσι παιδεραστίας ἕνεκα I, 220. προσιέναι πρὸς ἱερὸν 68.
Προσκαθέζομαι. προσκαθεζόμενοι τῇ πόλει I, 534.
Προσκάθημαι. προσκαθήμενος τῇ πόλει I, 502. προσκαθήμενοι τῇ πολιορκίᾳ 529.
Προσκαθίσας τὴν πόλιν I, 723.
Προσκαθίστημι. προσκατέστησαν καὶ ἄλλον στρατηγὸν I, 605.
Προσκαλέω. πολλὰς πόλεις ἐπὶ συμμαχίαν προσκαλεσάμενος II, 38.
Προσκαρτερέω. προσεκαρτέρει τῇ πολιορκίᾳ II, 442. προσκαρτερεῖν ταῖς ταριχείαις I, 62. προσκαρτεροῦν τοῖς μετάλλοις 359.
Προσκαταίρω. σὺν παντὶ στόλῳ προσκατῆρεν ἐπὶ τὸ πεζικὸν I, 450.
Προσκατακτώμενοι πολλὴν τῆς χώρας I, 146.
Πρόσκειμαι. προσέκειντο τῇ πολιορκίᾳ I, 140. ἐπ᾽ ἔτη δύο προσέκειντο *ibid.*
Προσκληρωθῆναι ὑπὸ τῆς τύχης I, 186.
Πρόσκλισις τοῦ ζώου πρὸς τὸ δένδρον I, 193.
Προσκλυζομένη θαλάττῃ I, 36.
Προσκοπὴ II, 583.
Προσκόπτω. διὰ τὸ προσκεκοφέναι τοῖς Καρχηδονίοις I, 606. Λακεδαιμόνιοι προσκόπτοντες ἐπὶ τῇ — 702. προσκόπτειν παρανομίας *ſuccenſere flagitiis* I, 82. τῷ Ἀντιγόνῳ προσκόπτουσα II, 432. προσέκοπτον ταῖς ψυχαῖς I, 82. προσκόπτειν τῷ ζῆν 306.
Προσκτάομαι I, 155.
Προσκυρέω. πολίσματα ταῖς ἰδίαις πόλεσι προσκυροῦντα II, 114.
Προσλαμβάνειν τοῖς κακοπαθοῦσι I, 654.
Προσμαρτυρέω I, 16.
Προσμάχομαι. καθ᾽ ὃ μέρος ἂν προσμάχεσθαι II, 377.
Προσνέμω. τοῖς δὲ ἀνδράσι προσνεῖμαι τὰς ταλασιουργίας I, 156. προσνέμοντες ἑαυτοὺς τῷ Φιλίππῳ II, 125.
Πρόσοδος *proventus* I, 93. προσόδοις τιμηθῆναι ὑπὸ τῶν — 630. τῆς πατρίδος συμφορὰς ἰδίας ἡγεῖσθαι προσόδους 615.
Προσοικειοῦμαι I, 179.
Προσορίζω. ἡ προσορίζουσα Συρία I, 162. προσώρισεν αὐτοῖς πολλὴν τῆς ὁμόρου 116. II, 259.
Προσόψημα I, 171.
Πρόσοψις αἱματοειδὴς II, 191. ὅλη πρόσοψις τοῦ σώματος I, 102. παρεμφερῆ πρόσοψιν ποιοῦσαι 189.
Προσπελάζω. οὐκ ἦν τοῖς ἱππεῦσι προσπελάσαι II, 34.
Προσπίπτω. ὁρμὴ προσπίπτει μετὰ πνεύματος I, 160. προσπίπτειν ἀσυντάκτοις 140. ναυσὶ πέτραις προσπεσούσαις ναυαγοῦσι 207. τοῖς θυμοῖς προσπίπτοντες II, 53. forte προπίπτοντες. τοῖς γόνασι προσέπιπτον 169. προσπίπτειν εἰς ἀκατάσχετα δάκρυα II, 188. εἰς γέλωτα I, 608.
Προσπλεῦσαι τῇ γῇ I, 292.
Προσπνεύσεις καὶ ἀποῤῥοίαι II, 161.
Προσποιέομαι. τὴν Ἀμφίπολιν προσποιεῖσθαι II, 84. τὸν στόλον προσεποιήθησαν εἰς Σικελίαν ἀποστεῖλαι 37. προσποιηθεὶς στρατεύειν ἐπὶ Ἐρβίτων 322.
Προσποίημα I, 46.
Προσπολεμέω. τῆς πόλεως προσπολεμούσης ὑπὲρ αὐτῶν II, 466.
Προστάγματα & πράγματα confuſa II, 113.
Προστασία. ἄχρηστος εἰς προστασίαν βασιλείας II, 592. προστασία τοῦ μαντείου 99. προστασία βασιλικὴ II, 294.
Προστατέω. ἀργῶς προστατῶν τῆς βασιλείας II, 313.
Προστάτης τῆς συγκλήτου *patronus ſenatus* II, 611. κακῶς προστάτης ἐγένετο ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ 592.
Προστάττομαι. πᾶν τὸ προσταχθὲν ποιήσειν ἐπαγγέλλεσθαι I, 222.
Πρόστιμον poena I, 75. Φιλοτιμία μετὰ προστίμου 268. Φίλιστος ἐξέτισε τὰ πρόστιμα 615. καὶ τοῖς νοσφισαμένοις θάνατον τὸ πρόστιμον τεθείκασι 357.
Προστίθημι. μισθοὺς τοῖς ὑπακούουσι προστιθεὶς II, 23. παρακαλῶν αὐτῷ προσθέσθαι 282.
Προστρέχω. ἐλαττωμάτων τοῖς Ἀθην. προσδραμόντων I, 569.
Προσυριγγόω. τόπος προσεσυριγγωμένος II, 521. & συριγγόω. *ibid.*
Προσφέρω. τοῖς συγγενέσιν ἐπιεικῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς προσφέρεσθαι I, 296. τοῖς συμμάχοις ἐπιεικέστερον προσεφέρετο 531. πικρῶς αὐτοῖς προσενεχθῆναι 557. πᾶσι ὑπεροπτικῶς προσεφέρετο I, 69. ἐπιεικῶς προσεφέρετο τοῖς ὑποτεταγμένοις *ibid.* προσενεχθῆναι νόσῳ τινὶ τῶν ἐρήμων 223. προσφέρεσθαι βιαίως τοῖς πολίταις 106. προσφέρεσθαι τῆς βοτάνης τὴν προσηνεστάτην I, 11. προσενέγκασθαι ἄγρωστιν 51.
Προσφωνέω. τῇ Ταυρικῇ διαλέκτῳ προσφωνῆσαι τοῖς φρουροῦσι I, 291. καὶ ταύταις Φιλαδέλφως προσεφώνει II, 619. & ſic *S. Lucas* A. A. xxii, 2. προσφωνήσας πάντας τοὺς Ἀργοναύτας I, 292.
Πρόσχημα βασιλικὸν I, 119. τοῦ προσχήματος τῆς βασιλείας ἄξιος II, 580. κενὸν ἔχοντες τὸ τῆς βασιλείας πρόσχημα 289. ἀνάξιος γεγονὼς τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος 625.
Προσχωρήσαντες ἑκουσίως I, 223.
Προσχώρησις διὰ τῶν ὅπλων II, 269.
Προσχῶσαι οὐκ ὀλίγην χώραν I, 48.
Πρόσωπον. ἅπαξ κατὰ πρόσωπον καταλογησάμενος II, 353.
Πρόταγμα II, 338.
Προτερέω, unde προτέρουν, προτέρησα & ἐπροτέρησα in ſcriptis I, 414. διὰ τὸ πολὺ προτερεῖν τοῖς χρόνοις 220. ὁπότερος ἐν ἀριθμῷ τῶν ἀναιρεθέντων προτερεῖ II, 638. προτερεῖν ἐν ταῖς ἐμπειρίαις 218.
Προτέρημα. τὸν μὲν Κρόνον ἐπὶ τοῦ προτερήματος ὑπάρξαι I, 239. προτέρημα τῆς φύσεως 118. γενόμενος ἐπὶ προτερήματος II, 85.
Πρότερον. οἱ πρότερον βασιλεῖς II, 213. ἐν τῷ πρότερον αἰῶνι 243. πάντων εἶναι πρότερον 553.
Προτίθημι. λόγου προτεθέντος ἐν ἐκκλησίᾳ I, 68. καὶ προθεὶς εἰς τοὐμφανὲς II, 102. προτιθέασι κριτήριον τῶν ἐν τῷ βίῳ πραχθέντων I, 83. προέθηκαν βουλὴν τί πράττειν δέοι 139.
Προτιμάω. τὴν πανοπλίαν ἐν ἴσῳ καὶ τὴν ψυχὴν προτιμῶντες I, 728.
Προτίμησις. ἐν προτιμήσει φερόμενοι παρὰ τῷ βασιλεῖ II, 628.
Προτομὴ λύκου I, 21. 108. τραγελάφων προτομαὶ II, 279. προτομαὶ ταύρων I, 71. κερβέρου προτομὴ 108.
Προτοῦ. ὁ προτοῦ χρόνος I, 67. τὸ προτοῦ *antea* 72. οἱ προτοῦ 393.
Προτρέπω. ταῖς τῶν πατέρων ἀνδραγαθίαις προτρέπονται πρὸς ἀνδρείαν I, 85. προτρεπομένη εἰς δικαιοσύνην 5. ἐπαίνοις καὶ τιμαῖς προετρέποντο — ὑπερβάλλεσθαι 531. διὰ τῆς τούτων σπουδῆς προτρέψασθαι τοὺς ἄλλους II, 92.
Προτροπῆς ἕνεκα τῶν ἄλλων I, 367.
Προϋπάρχουσα παῤῥησία I, 89.
Προφανὴς ὑπάρχει ἅπασι I, 174.
Πρόφασιν ἐνεγκὼν τοῦ θανάτου I, 322.
Προφέρονται τὰς ἑαυτῶν ἀρετὰς *jactant* I, 352.
Προφητεύων ἀνὴρ ſive προφήτης *Ammonis* II, 199.
Προφῆτις ἐν Δελφοῖς I, 649. προφῆτις *Delphica* II, 102. ἀποδόμενος τὴν προφῆτιν τῆς ἀληθείας ἱστορίαν II, 561.
Προφθασία II, 17.
Πρόφραγμα στερεὸν II, 340.
Προφυλακαὶ I, 405.
Προχειρίζω. οἱ δὲ Περικλέα προχειρισάμενοι στρατηγὸν I, 495. 496. τῆς προκεχειρισμένης πράξεως διήμαρτεν II, 321. χρημάτων πλῆθος προχειρισάμενος II, 15.
Πρόχειρος τῇ φύσει I, 597. πρόχειρος ἐν ταῖς δημηγορίαις II, 319. προχειρότερον ὀνειδίσας 182. πρόχειρον βρέτας I, 649.
Προχείρως II, 56.
Προχωρέω. τῶν δ᾽ ἐπιβολῶν αὐτοῖς κατὰ νοῦν προχωρουσῶν I, 345. ἐπειδὴ τὰ — αὐτῷ προεχώρει κατὰ γνώμην 653. οὕτω τῶν πραγμάτων τῷ Θίμβρωνι προχωρούντων II, 273.
Πρύμναν ἀνακρούεσθαι I, 418. 622.
Πρυμνήσια λύειν I, 685.
Πρυτάνεις *Rhodiorum* II, 469.
Πρυτανεῖον *Liparae* II, 479.
Πρωρεὺς & κυβερνήτης I, 676.
Πρωτεῖον τῆς ἀρετῆς ἀπενήνεκτο II, 164. τὸ πρωτεῖον τῶν ἐπαίνων I, 4.
Πρωτεύω. ταῖς ἀρεταῖς ἐπρώτευε τῶν καθ᾽ αὑτὸν II, 552. τῷ λόγῳ πρωτεύων *ibid.* οἱ πεπρωτευκότες τῇ δόξῃ I, 7. πρωτεύειν τῆς Ἀρτέμιδος ταῖς κυνηγεσίαις 324. πρωτεύοντα ταῖς ὁρμαῖς 213. πρωτεύσας κατ᾽ ἀρετὴν 242.

πρωτεύοντες κατὰ τὰς ἀνδραγαθίας II, 76.

Πρῶτος τῶν πολιτῶν τῇ οὐσίᾳ II, 556. πρῶτος ἐν εὐγενείᾳ καὶ πλούτῳ I, 569. πρώτη ἢ δευτέρα τῶν κατ' οἰκουμένην πόλεων *Alexandria* I, 61. πρῶτον — μετὰ δὲ I, 627. πρωτεῖον τῆς ἀνδραγαθίας II, 176.

Πρωτοςάται II, 414. πρωτοςάται *qui in prima acie* II, 91.

Πταῖσμα ὁλοσχερὲς I, 346.

Πταίω. ταχὺ τοῖς ὅλοις ἔπταισεν II, 119.

Πτερόν. εὐθέως πτερῷ τοὺς ἰδόντας διακαθαίρεσθαι II, 492.

Πτερώματος χρόα I, 195.

Πτερωτὸς I, 194.

Πτηνὰ I, 11.

Πτήσσω. Κάσσανδρος οὐκ ἔπτηξε II, 297.

Πτύωσις II, 455.

Πτοία II, 456.

Πτύρω. συνέβαινε πτύρεσθαι τοὺς ἵππους I, 132.

Πτῦμα. τὸ διὰ τοῦ στόματος ἐλάττωμα II, 310. ἀνακαθαίρων τὸν τόπον τοῦ στόματος *ibid.*

Πτώσεις κεραυνῶν I, 216.

Πυθμήν. πυθμένες πυρῶν καὶ κριθῶν I, 18. πυθμένες βύβλου 91.

Πυθόμενος τὰ ἐλαττώματα I, 240. πυθομένη τοῦ Λίχα *cum ex Licha audiviſſet* 283.

Πυθόχρηστος. κατά τι πυθόχρηστον I, 396. λόγιον πυθόχρηστον *Plutarch.* Tom. I. p. 12. D. πυθόχρηστοι χρησμοὶ I, 323.

Πυθῶδε ἀποςέλλειν I, 299.

Πυκάζω. πεπυκασμένη δρυμοῖς I, 341.

Πυκναὶ πέτραι I, 38.

Πυκνότης δαφνῶν I, 327.

Πυκνόω. πεπυκνωμένη πολίσμασι II, 119.

Πύλαι Κασπίαι I, 115.

Πυλὶς II, 169.

Πυλὼν I, 87.

Πυξοειδὴς χρόα I, 200.

Πύργοι caſtella in Africa I, 217.

Πῦρ ἱερὸν παρὰ τοῖς Πέρσαις II, 250. πυρὰ πολλὰ καίων I, 618.

Πυρὰ πολλὰ λαμπάδων II, 187.

Πυραμίδες I, 72., regum τάφοι 73.

Πυρακτόω. ξύλοις πεπυρακτωμένοις χρώμενοι II, 528. πεπυρακτωμένα ξύλα I, 192.

Πυρεῖα, ἐξ ὧν ἐκκαίεται τὸ πῦρ I, 384.

Πυργηρὴς I, 250.

Πυρὸς & πυροῦ voces inter ſe mutantur I, 83. πυροὶ ἄγριοι I, 331.

Πυρπολέω. τὰς ἐπαύλεις ἐπυρπόλησαν ἁπάσας II, 464. πυρπολῶν τὴν χώραν I, 718.

Πυῤῥοὺς βοῦς θύειν *licitum Aegyptiis* I, 99.

Πυρσεύω. ἀεὶ μᾶλλον τὴν ἔχθραν ἐπύρσευον I, 452. πυρσεύσαντες τοῖς &c. 512.

Πυρσὸς. αὐτὸς δὲ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν διέλαβε πυρσοῖς II, 362.

Πυρσοφόροι ἱεροὶ II, 442.

Πυρφόρος & τὰ πυρφόρα II, 469. 476.

Πυρώδης I, 10.

Πυρωπὸν ὄμμα I, 202. τὸ πυρωπὸν τῶν ὀφθαλμῶν 204.

Πωγωνοτροφεῖν I, 251. II, 453.

Πωλέω. ἐπώλουν εἰς τὴν Καρχηδόνα *vendebant Carthaginem deportandum* I, 606.

Πωλοδαμαστὴς II, 219.

Πώποτε I, 68.

Πῶς ἂν δύναιτο I, 305.

Ρ.

ΡΑβδίζω. τούτους ῥαβδίσας ἀπέλυσε II, 396.

Ῥάβδοι χαλκοειδεῖς *in ſerpentum tergis* II, 230.

Ραβδοῦχοι I, 362. ῥαβδοῦχοι μετὰ πελέκεων II, 535.

Ραβδωταὶ θύραι *ex virgis connexae* I, 190. ῥαβδωτοὶ σάγοι I, 353.

Ραγὰς. ῥαγάδες μεγάλαι καὶ διωρυκεῖς I, 48. ὑποσπήλαιοι ῥαγάδες *ibid.*

Ραγδαῖος ὄμβρος I, 140.

Ῥάδικες *palmae rami ſive virgae* I, 165.

Ραδιουργία II, 456. I, 338.

Ραθυμέω. τὰ περὶ τὰς φυλακὰς ῥαθυμοῦντες I, 132.

Ραθυμία. ἐν πότοις καὶ ῥαθυμίαις βιοῦντες I, 363.

Ῥάκιον. μέλλει ῥακίοις κατακαλύπτειν τὰ τείχη II, 399.

Ῥάμμα Φοινικοῦν I, 98.

Ῥάπτειν εἰς τὸν μηρὸν τὸ βρέφος I, 372.

Ραςώνην συνεχώρησε τοῖς &c. I, 65. τὰ σώματα εἰς ῥαςώνην ἄγειν 188.

Ραχία I, 184.

Ρεῖθρα τοῦ ποταμοῦ II, 76.

Ῥέπω. ἔῤῥεπον ταῖς γνώμαις πρὸς τὴν εἰρήνην I, 583. ἐπὶ τὸ χεῖρον ῥέποντες 618. ταῖς εὐνοίαις ἔῤῥεπον μάλιςα πρὸς Πτολ. II, 464. ῥεπούσης τῆς νίκης πρὸς Μακεδόνας 270.

Ρεύματος ὀξύτης καὶ βία I, 22.

Ρεύσεις ποιεῖσθαι I, 50. ῥεύσεις ποταμῶν ἀντιπρόσωποι II, 260.

Ῥέω. τοῦ λόγου διὰ πάσης τῆς δυνάμεως ῥυέντος I, 617. τοῦ λόγου διαρρυέντος κατὰ τὴν πόλιν 699. ῥέουσα φαρμάκῳ κοιλία 364. καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ὑμῶν οὐχ ὑπεχώρησα II, 147. τὴν ἐπιφάνειαν τῆς χώρας ἀργύρῳ ῥυῆναι πολλῷ I, 358.

Ῥήγνυμι. ἐῤῥάγη ποτὲ σὺν καιρῷ τὸ μῖσος II, 598. ῥῆξαι τὸν ἰσθμὸν I, 519. Νεῖλος ῥαγεὶς 22.

Ρητορεῖαι II, 406.

Ριζολογέω. τοὺς τυράννους ῥιζολογήσας II, 145.

Ριζοτομέω. καὶ τοὺς κατὰ τὴν Μακεδονίαν ἐριζοτόμησεν II, 590.

Ριζοφάγοι I, 191.

Ριπτέω. ῥιπτοῦντες ἑαυτοὺς εἰς ἀβουλεύτους κινδύνους I, 362. ἐῤῥιμμένων τῶν πράξεων ἐν πλείοσι πραγματείαις 7. ἐῤῥιμμένοι κατὰ τὸν διωγμὸν 549. ῥίψαντα ἑαυτὴν εἰς λίμνην 116.

Ροδανὸς & Ἠριδανὸς confunduntur I, 347. 349.

Ῥόπαλον καὶ λεοντῆ Herculis & aemulorum ejus I, 28. 152.

Ροπή. οὐ μικρὰν ῥοπὴν ἔσεσθαι τοῖς πράγμασι I, 573. σωτηρία ἐπὶ ῥοπῆς κειμένη II, 429. οὐ μικρὰν αἱ πόλεις ῥοπὴν εἶχον ἑκατέροις συμμαχήσασαι I, 677. ἐν ῥοπῇ καιροῦ 559. βραχεῖα ῥοπὴ τύχης ταπεινοῖ τοὺς ὑπερηφάνους 561. ἀποτηροῦντες τὴν ῥοπὴν τοῦ πολέμου 656. μεγίστην ἐποιεῖτο ῥοπὴν II, 329.

Ροῦς. ὅπως μὴ τὸν ῥοῦν ἔχωσιν ἐναντίον I, 571.

Ροώδης θάλασσα I, 171.

Ῥύακες πυρὸς *ex Aetna* I, 335. 688. ῥύακες ἀργύρου 358.

Ῥύγχος παντελῶς βραχὺ I, 162.

Ρυθμὸς τῶν ἀνδριάντων I, 109. πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνουσι 357. εἰς τὸν Γαλατικὸν ῥυθμὸν διαδημιουργημένος 362.

Ῥῦμα. εἰς τοὐπίσω τοῖς ῥύμασιν ἑλκομένη II, 469.

Ῥύμης βία, ῥύμη ἀκατάσχετος II, 205.

Ρυμοτομέω. ῥυμοτομήσας Φιλοτέχνως τὸν τόπον II, 200.

Ρυμοτομία II, 200.

Ρυμουλκέω. ταῖς ταχυναυτούσαις ἐρυμούλκουν τὰ πορεῖα II, 459. ταῖς ῥυμουλκούσαις ναυσὶν ἀπήγαγε τὰς μακρὰς 467.

Ῥύομαι. τὴν μὲν ἐκ τῶν κινδύνων ἐῤῥύσατο II, 364. I, 513. ἐῤῥύσατο τὴν ἰδίαν ψυχὴν χρήμασι 592.

Ρυσιάζω. καὶ τὴν πόλιν ῥυσιάζειν II, 548.

Ῥύσις & Φύσις confunduntur I, 300. ποιεῖσθαι ῥύσιν I, 37. 40.

Ρυτήρ. αὐτὸς ἤλαυνεν ἀπὸ ῥυτῆρος II, 337. αὐτὸς ἥρπασε τοὺς ῥυτῆρας II, 185.

Ρυτίς. σῶμα ῥυτίδων πλῆρες I, 294.

Ρυτὸς μέγας de poculo II, 453.

Ῥώμη & Φωνὴ commutantur I, 343. ῥώμην ἀκατάσχετον ἔχειν II, 205.

Σ.

ΣΑγματα τῶν ὑποζυγίων I, 127.

Σάγοι ῥαβδωτοὶ I, 353.

Σακκίον. μέλλει σακκίοις κατακαλύπτοντες τὰ τείχη II, 399.

Σαλεύω. διὰ μηχανῶν σαλεύοντες τὰ τείχη I, 510. II, 176. τὸ ῥεῦμα ἐσάλευε τὰ σώματα 283.

Σάλος ἐπ' ἀγκύραις I, 211. διεφθάρη ἐν ταύτῃ τῷ σάλῳ τρία σκάφη II, 460.

Σαλπιγκτὴς & σαλπίκτης I, 203. σαλπιγκτῶν σημαινομένων II, 184. σαλπίγγων σημαινουσῶν 179.
Σαμοθρᾷκες θεοὶ I, 287. 291. θεοὶ μεγάλοι 293.
Σαρδὼ *Sardinia* I, 342. εἰς τὴν Σαρδὼ 274. 692. τὴν Σαρδόνα κατοικοῦντες II, 20. περὶ τῆς Σαρδόνος 342.
Σαρδῷον πέλαγος I, 362.
Σάρισσα II, 205.
Σαρκοφαγία. σαρκοφαγοῦσι τὰς τῶν ἡμέρων ζώων σάρκας I, 361. σαρκοφαγεῖ ἀνθρώπους 41. σαρκοφαγοῦντες τὰ χερσαῖα ζῶα I, 211.
Σαρπηδόνιος Ἀπόλλων II, 519.
Σατράπας ἐθνῶν καταστῆσαι I, 241.
Σαυνιάζειν τοὺς ἐναντίους I, 352.
Σαυνίον *pili barbarici genus* I, 97. σαυνία ὁλοσίδηρα 357.
Σεβασμοῦ τυγχάνειν I, 93.
Σέβω. ὡς θεὸν σέβεσθαι τὸν κροκόδειλον I, 41.
Σειρὰς II, 351.
Σειροφόροι ἵπποι II, 201.
Σεισάχθεια I, 90.
Σέλινον. σέλινα εἰς τὰς στιβάδας & στέφανος ἐκ σελίνου II, 143.
Σεμναὶ θεαὶ Athenis I, 625.
Σεμνότης ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις II, 552. λῦσαι τὴν σεμνότητα τῆς προστασίας II, 185. ἡ περὶ αὐτὴν (*uxorem Darii*) σεμνότης 188.
Σεμνύνομαι. τοὐναντίον σεμνύνονται *contra ea jactant se* I, 83.
Σηκὸς ὑπάρχων ἐν τῷ τεμένει I, 25. σηκοὶ τῶν τετελευτηκότων II, 215. σηκὸς τοῦ θεοῦ ἄδυτος II, 525.
Σημαία II, 471.
Σημαίνω. ὅταν σημήνῃ *subaudito* σάλπιγξ I, 551. τῶν σαλπιγκτῶν τὸ πολεμικὸν σημαινόντων II, 184. & τῶν σαλπίγγων 179.
Σημασία. Διὸς σημασιῶν αὐτῇ γεγονυιῶν I, 133. πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν ἄρκτων σημασίας τὴν διέξοδον ποιοῦνται 166.
Σημεῖον. Διὸς σημεῖον & ἐκ Διὸς I, 133.
Σημειόω. ἄκρως σημειοῦσθαι τὴν ὁδὸν I, 166.
Σηπεδόνες I, 10.
Σηπτικὸν φάρμακον I, 285.
Σῆψιν λαμβάνειν II, 293.
Σθένος. βοηθεῖν Περινθίοις παντὶ σθένει II, 140.
Σιβύνη & Ζιβύνη II, 279. 429.
Σιβυλλαίνειν & Σιβυλλιᾷν I, 311.
Σιβυλλιακὸν λόγιον II, 602.
Σιγμὸς, σίζειν *de equis & animalibus aliis, cum placantur* I, 93.
Σιδηρόω. σεσιδηρωμένα λεπίσιν II, 471.
Σιδηροφοροῦντες ἀνέργους πελέκεις I, 361.
Σικελαὶ πόλεις & Σικελικαὶ I, 482.
Σιμὸν ταῖς ἰδέαις I, 178.
Σίνις & Σίννις I, 303.
Σισύφιον Corinthi II, 481.
Σῖτα ἄπυρα II, 393. σῖτον ἐν χλόῃ διέφθειραν I, 510.
Σιτηγὰ πλοῖα II, 409.
Σιτίζω. τῶν ἰχθύων κατατέμνοντες σιτίζουσι I, 93.
Σιτικοὶ καρποὶ I, 347.
Σιτόδεια I, 129.
Σιτολογία II, 436.
Σιτομετρίαν λαμβάνουσι I, 154.
Σιτομετρῶν I, 587. σιτομετρῶν τοῖς στρατιώταις II, 355.
Σιτοπόμπια & σιτοπομπία I, 612.
Σκαφείῳ πατάξας I, 270.
Σκαφοειδὴς γῆ I, 145.
Σκάφος καθελκύσειν I, 285. ναυπηγήσασθαι σκάφος ibid. σκάφη μακρὰ 64.
Σκέλος. μακρὰ σκέλη καὶ τείχη *Atheniensium* I, 629.
Σκεπάζω. ἐσκεπασμένοι δέρμασι II, 599. τὰ σκεπάζοντα τῶν ὅπλων II, 401.
Σκεπαστήρια nimirum ὅπλα I, 28. τῶν σκεπαστηρίων ὅπλων συντρίβουσι 344.
Σκέπη ἐκ τῆς χελώνης I, 189. σκέπη καὶ ὑπόδυσις φυσικὴ 382.
Σκευάζειν κρέα I, 171. σκευασάμενοι τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα II, 17.
Σκευασία φαρμάκων I, 390.
Σκευὴ *de apparatu* I, 458. σκευὴ ἱκανὴ τριήρεσι I, 702. Vid. *Demosthen.* Adv. Euerg. & Mnesib. p. 640. & *S. Lucam* Act. A. XXVII, 19. σκευὴ & σκηνὴ confunduntur in MSS. II, 303.
Σκεῦος ἄτιμον γεγονὼς II, 211.
Σκευοφόρος I, 349.
Σκηνὴ ἱερὰ *in Poenorum castris* II, 454.
Σκηνίτης. σκηνίτῃ δὲ βίῳ χρῶνται I, 153. σκηνίτης βίος 166.
Σκηνοποιεῖν & σκηνοποιεῖσθαι I, 194.
Σκήνωσις I, 188.
Σκίασμα τῆς γῆς I, 145.
Σκιατραφία II, 452.
Σκιρίτης λόχος *Spartanorum* II, 26.
Σκολιῶς ἔχων χρησμὸς II, 151.
Σκόλοψ. οἱ μὲν ἐπὶ σκολόπων ἀνήρτηντο II, 596.
Σκοπεῦσαι ἐκ τῶν δένδρων I, 192.
Σκοπὴ *specula* I, 294. σκοπαὶ ὑψηλαὶ II, 331.
Σκοπός. τὸν ἕνα σκοπὸν οὐκ ἔτρωσεν I, 262. ἐξέπεμψαν δὲ σκοποὺς *exploratores* 420.
Σκυθρωπός. τὸ σκυθρωπὸν τῆς ἐξουσίας ἀποθέμενοι I, 326.
Σκῦλα τοῖς θεοῖς ἀνατεθεικότες I, 256.
Σκυτάλη ἐπιγραφὴν ἔχουσα I, 629. σκυτάλαι ξύλιναι I, 179.
Σκυταλισμὸς II, 48.
Σκύτινον ἄγγος I, 218.
Σμᾶν τὰς τρίχας I, 351.
Σμαραγδίζοντα ζῶα I, 164.
Σμηνῶν κατασκευὴ I, 324.
Σμίλαι στομοβαφεῖς II, 435.
Σμυρνοφόρα δένδρα I, 214.
Σπάδων II, 580.
Σπάθη. ταῖς σπάθαις τύπτειν τὰς ἀσπίδας II, 546.
Σπανία σίτου II, 507.
Σπάνις τῆς τροφῆς I, 12. σπάνις ἀναγκαίων 510.
Σπανοκαρπία I, 361.
Σπανοσιτία I, 63.
Σπαραγμὸς I, 203.
Σπαράττω. τοῖς δὲ ὄνυξι δεινῶς σπαράττει I, 41. κατὰ τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ δέρματος σπαράττει τὸ τραῦμα 354. καὶ τὰς τρίχας σπαράσσουσι II, 343.
Σπασμὸς καταπληκτικὸς I, 212.
Σπάω. ξίφη ἐσπασμένα I, 295. σπασάμενος ξίφος 187.
Σπείραμα *serpentis* I, 202.
Σπείρας διάλυσις I, 203. 204.
Σπέρμα βάλλειν I, 43.
Σπερματοφάγοι I, 191.
Σπεύδω. ἔσπευσεν ὑπερβάλλεσθαι τοὺς πάντας I, 76. σπεύδοντες μαθεῖν II, 322.
Σπιλὰς ὀξεῖα I, 211.
Σπινθῆρας ἀφ' αὐτοῦ ἀποῤῥίπτειν I, 216.
Σποδίζω. σποδίσαντες τὰς τρίχας I, 192.
Σπονδαὶ, αἱ ἐν πολέμοις διαλύσεις I, 240.
Σποράδην ἐπικείμεναι νῆσοι I, 212. σποράδην ἐξιέναι 11. σποράδην οἰκοῦντες 224.
Σπόριμος χώρα I, 43.
Σπουδάζειν ἔφησεν ὅπως — I, 68.
Σπουδὴ & σπονδὴ confunduntur I, 578. σπουδὴν ἔχειν ἅπασαν εἰς κόλασιν 230. ἐζηλωμένης παρ' αὐτοῖς τῆς σπουδῆς 92. μεγάλην εἰσφέρονται σπουδὴν 95.
Σπουδαῖος τοῖς ἤθεσι I, 90. σπουδαῖος ἐν πᾶσι 61.
Σπουδαιότης τῶν ἠθῶν I, 104.
Σταδιαῖος τὸ ὕψος I, 62.
Σταδιεὺς I, 260.
Στάθμαι τῶν δοράτων II, 186.
Σταθμοὶ *mansiones* II, 381. σταθμὸν εἶχε *pondus habebat* I, 123.
Σταλαγμὸς II, 167.
Στασιάζειν περὶ βασιλείας I, 309.
Στάσις. συντίθεσθαι ἀλλήλοις περὶ στάσεως de seditione, de qua convenit I, 431. μετὰ στάσεων ἀπειλοῦντες 435. στάσιν ὑπερδέξιον ἔχοντες 529.
Στατὴρ χρυσοῦς I, 627.
Στατὸν ὕδωρ I, 518. Vid. *Sophocl.* Philoct. v. 716.
Σταυρῷ προσηλοῦν I, 131.
Σταυρώματα πυκνὰ II, 465.
Σταφυλὰς πατῆσαι ἐν ληνῷ I, 250.
Στέαρ ὕειον I, 343.
Στέγη sive στέγος, ἀμυνόμενοι ἀπὸ τῶν στεγῶν II, 323.

Στεγνὸς. μετὰ ταῦτα στεγνὰ κατασκευάσαντες II, 276. παρασκευάσας στεγνὰ τοῖς στρατιώταις παραχειμάζειν II, 488.
Στέγω. τοῦ κρυστάλλου στέγοντος διαβάσεις στρατοπέδων I, 199. οὐκ ἔστεγεν τὴν βίαν τῶν Ἑλλήνων τὸ τεῖχος I, 429.
Στειβεύω. λέγεται τοὺς κύνας μὴ δύνασθαι στιβεύειν I, 331.
Στειβία. διὰ τῆς στειβίας τὴν ἔλαφον χειρώσασθαι I, 259.
Στέλλω. ὁ στειλάμενος τὸν πλοῦν ἐπὶ Κολχίδα I, 285.
Στενόπορος. τὰ στενόπορα τῶν ὁδῶν *anguſtia viarum* I, 556. στενόποροι κρημνοὶ 37.
Στενοχωρέω. στενοχωρουμένου τοῦ πλήθους II, 426.
Στερεὰ & στερεωτέρα τροφὴ, *qui victus lacti opponitur* I, 116. & Auct. Epiſt. ad Hebr. C. v. 14.
Στέργεσθαι παρ' αὐταῖς I, 331. στέρξαι τὴν νῆσον 332.
Στερέμνιον μηδὲν ἔχων εἰς ἐπίβασιν I, 35. fin. *Porphyrius* in Eclog. Phyſic. *Stobaei* p. 129. στερεμνιώτερος I, 10.
Στερεόω. στερουμένη ἀνακτεία II, 48. στερεοῦσθαι ὑπὸ τοῦ καύματος 11.
Στερέομαι. στερούμενος ἀγαπητῶν τέκνων I, 95.
Στερίσκειν τῶν οἰκείων συγγενῶν I, 69. τοῦ βίου στερίσκειν 88.
Στεφαναῖον τὸ πάχος I, 171.
Στεφανίτης ἀγὼν I, 260.
Στέφανος *de praemio* I, 553. στέφανος χρυσοῦς 424.
Στεφανόω. Αἰσχύλον ἑκατὸν μναῖς ἐστεφάνωσε I, 684. ἐστεφάνωσε Τελαμῶνα ἀριστείοις 277. στεφανωθεῖσα ἑκατὸν ταλάντοις χρυσίου 424. τοὺς ἐν ἡλικίᾳ στεφανοῦσθαι πανοπλίᾳ II, 466.
Στέφω. ταῦρος ἐστεμμένος II, 151.
Στῆλαι Ἡράκλειαι II, 260. Ἡρακλεωτικαὶ 514.
Στήριγγες II, 309.
Στηριγμοὶ ἀστέρων I, 92.
Στηρίζω. βουλόμενος στηρίζεσθαι ταῖς ἐμπροσθίαις II, 289.
Στιβάδες οἰκετικαὶ I, 161. στιβάδος πολλῆς οὔσης περὶ τὸν ναὸν II, 127. 128. σέλινα εἰς τὰς στιβάδας 143.
Στίγμασι τὰ νῶτα καταποικίλλεσθαι I, 666.
Στλεγγίδες ἀργυραῖ I, 608.
Στολαὶ ἁλουργοὶ II, 473. στολὴ Σεμιράμιδος I, 119.
Στόλον ἀποστέλλειν νεῶν I, 64. ὁ στόλος παρέβαλεν εἰς τούτους τόπους 373. συνεστήσατο στόλον ἀξιόλογον 262.
Στόμα τοῦ Πόντου I, 292. ἑπτὰ Νείλου στόματα 39. κατὰ στόμα μὴ διακινδυνεύειν II, 173. μηδένα δύνασθαι κατὰ στόμα τὴν βίαν ὑποστῆναι 341.
Στόματα τῶν ἐμβόλων I, 572.
Στόμωμα τῆς ὅλης δυνάμεως II, 341.
Στοργή. προάγειν εἰς στοργὴν II, 171.
Στοχάζεσθαι τῆς συμμετρίας I, 12. 13. 51. Vid. *Porphyrium* A. A. Lib. II, 4. ἐστοχάσατο καλῶς τῆς τῶν τόπων εὐκαιρίας 60. καιροῦ στοχάζεσθαι 257. στοχαζόμενος τῆς ὑγιείας ἰατρὸς 82.
Στραγγαλισθεὶς ἐτελεύτησε I, 79.
Στρατείαν συστήσασθαι I, 79. στρατείαν συντελέσας 35. ἅμα τῆς στρατείας ποιησάμενος *ibid.* διατρίβοντος στρατείᾳ II, 131.
Στράτευμα ἐκ πάντων ἀθροισθὲν I, 135. μεθ' ὅλων στρατευμάτων ἠφανίσθησαν 35.
Στρατεῦσαι ἐπὶ τὸ ἔθνος I, 220. στρατεύειν ἐπὶ τὰς Θήβας 310. εἰς τὴν Ἀραβίαν στρατεύσας 54.
Στρατηγέω. ἧς (συμμαχίας) ἐστρατήγει Μέμνων I, 136. Ὕλλου στρατηγοῦντος 302.
Στρατηγίαν δόντες αὐτῷ I, 301. στρατηγίᾳ διαφέρων 140. στρατηγίᾳ τῆς Πελοποννήσου II, 368.
Στρατηγία & στρατηγικὴ σύνεσις *ars & prudentia imperatoris* II, 57.
Στρατηγικὸς ἀνὴρ II, 224. στρατηγικὰ σώματα *corpora ducum* 282.
Στρατηγὸς. οἱ κατὰ πόλιν στρατηγοὶ *praetores* II, 530. στρατηγὸν καταστήσας I, 136. II, 368.
Στρατιῶται ἱππεῖς καὶ πεζοὶ I, 456. 459. πλῆθος στρατιωτῶν 262.
Στρατιωτίδες νῆες II, 440.
Στρατολογεῖν ὡς πλείστους II, 266.
Στρατοπεδείαν ποιήσασθαι *caſtra metari* I, 661. εἰς πάσας τὰς στρατοπεδείας ἀγγέλους ἐξέπεμψε 129.
Στρατόπεδον συστήσασθαι I, 113. στρατόπεδον διεσκηνωμένον 661.
Στρέβλαι *tormina* I, 610.
Στρεπτοὶ κύκλοι *torques* I, 367.
Στρέφω. ἐστραμμένα πρὸς βορρᾶν μέρη I, 50.
Στρογγύλη ναῦς I, 552. στρογγύλα πλοῖα 550.
Στρουθοκάμηλος I, 162.
Στρωμνὴ ἁλουργὴ II, 609. στρωμναὶ πολυτελεῖς I, 54.
Στύππιναι ἀρχαὶ de funium principiis I, 42.
Στυππεῖα καιόμενα μετὰ πίττης I, 682.
Στυπτηρίας μέταλλα I, 338.
Συγγένεια πρὸς ἀλλήλους I, 3.
Συγγενὴς ἡμέρας Oſiris I, 32. τοῖς τέκνοις τὸν βασιλέως οἶκον συγγενῆ ποιήσασθαι 297. συγγενεῖς ἱππεῖς Perſarum II, 206.
Συγγνωμονικὸς II, 385.
Συγγραφεῦσθαι I. 698.
Συγγραφὰς ψευδεῖς ἐπιφέρειν I, 89.
Συγγραφεῖς νόμιμοι *probati* I, 34.
Συγκαταβαίνειν εἰς τὸν πόλεμον I, 498.
Συγκατανεύω. I, 276.
Συγκάταινος I, 285. συγκάταινος ταῖς τοῦ πατρὸς ἐπιβολαῖς II, 75.
Συγκαταναυμαχέω I, 373.
Συγκατατίθημι. συγκατατεθειμένων δ' αὐτῶν I, 295. 297. οἱ μὲν τῷ Δημοσθένει συγκατέθεντο 551. τῶν δὲ συγκατατεθειμένων τοῖς λόγοις II, 312.
Συγκαθίημι. οἱ μὲν ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων συγκαθῆκαν II, 444.
Συγκατολισθαίνω I, 36.
Συγκεῖσθαι πᾶν ἐκ τῶν --- I, 15.
Συγκεφαλαιοῦσθαι. ὃ συγκεφαλαιούμενον εἰς ἀργυρίου λόγον I, 58.
Συγκινδύνως II, 594.
Συγκινδυνεύειν τινὶ I, 57.
Συγκλείω. πρὸς ἀργύριον συγκεκλεισμένοι I, 63. εἰς τοιαύτην ἀμηχανίαν συγκλεισθεὶς II, 333. συγκλειόμενος κρημνοῖς I, 27. συνεκλείσθησαν εἰς πολιορκίαν 500. εἰς ὀλίγους στρατιώτας συγκεκλεισμένος II, 51.
Σύγκλητος Ῥωμαίων I, 326.
Συγκομιδὴ τροφῆς I, 12. οἴνου 19. καρπῶν συγκομιδαὶ II, 369.
Σύγκοπος. τὴν δὲ μητέρα σύγκοπον γενέσθαι I, 226.
Συγκρίνω. οὐ χρὴ θαυμάζειν ἐάν τινα μὴ συμφώνως τοῖς ποιηταῖς συγκρίνωμεν I, 288. τὴν Ἰταλίαν οὐκ ἄν τις συγκρίνειε πρὸς τὸ ἔθνος 118. οὐκ ἔχειν τὴν δυνάμενον συγκριθῆναι εἰς ἅμιλλαν 68.
Σύγκρισις & σύγκρασις permutantur in Mſſ. I, 10. σύγκρισις τῶν ὑγρῶν *ibid.*
Συγκροτεῖν πόλεμον I, 480.
Συγκυλίεσθαι παρακοίτοις I, 356.
Συγκυνηγετέω & συγκυνηγέω I, 280.
Συγκυρέω. τὰ συγκυροῦντα κατὰ τὸν βίον I, 4. ἡ οἰκία τραγικοῖς συγκεκύρηκε πάθεσι II, 420. πάθεσι πολλοῖς συγκεκυρηκέναι 243.
Συγχέω. Ἱππόλυτος συνεχύθη τὴν ψυχὴν I, 306. φωνὴ συγκεχυμένη 11.
Συγχόω. τοὺς ἀποσφαγέντας συνέχωσε II, 400.
Συγχρωΐζεσθαι I, 163.
Σύγχυσις τοῦ κοινοῦ βίου I, 86. τοιαύτης συγχύσεως ἐπεχούσης τὰ πλήθη II, 305. σύγχυσις τῶν κατὰ νόμους δικαίων 608.
Συγχωρέω. εἰ δέ τις ταῦτα συγχωρήσαι I, 12. πίστις διὰ τῆς ἐνεργείας συγχωρουμένη 48.
Συκάμινος *ejuſque fructus* I, 40.
Συκοφαντέω τὸν ἔπαινον I, 254. ὃ τοῖς συκοφαντηθεῖσιν ἐτέτακτο πρόστιμον 88. συκοφαντεῖν ἀδιαστάτης φύσεως τὴν ἀσθένειαν II, 513.
Συκοφαντώδεις κρίσεις ἐπιβάλλειν II, 32.
Συλλαμβάνω. συνέλαβε αἰχμαλώτους οὐκ ὀλίγους I, 131. *fin.* συλλαβὼν (τὸν ἄνδρα) ἐπὶ θανάτῳ II, 86. συλλαμβάνων ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἀφειδῶς 611. συνελάβετο αὐτῶν ταῖς διαβολαῖς τὸ πραχθὲν I, 545.
Συλλέγω. συλλέξας στρατιώτας I, 293. συλλεγόμενον ἀφίεσθαι 126. συλλέξασθαι οὐσίαν II, 319.
Συλλήβδην I, 73.
Συλλογίζεσθαι τοὺς χρόνους I, 9.
Συλλογισμοὶ *de ſtipendiis* II, 233.

Σύλλογος. εἰς σύλλογον προσκαλεσάμενος I, 322. εἰς σύλλογον ἐλθὼν Εὐμένει II, 289.
Συλλυπούμενος καὶ συμπαθῶν αὐτῷ I, 257.
Σύλλυσις. διαλέγεσθαι περὶ συλλύσεως *de pace inſtauranda* I, 481. πάλιν ἥξειν εἰς σύλλυσιν καὶ φιλίαν 491. διεπρεσβεύσαντο πρὸς ἀμφοτέρους περὶ συλλύσεως 494.
Συλλύειν τὰ νείκη τῶν ἐθνῶν I, 233. *fin.* συλλύσαντες τὸν πρὸς Φαρνάκην πόλεμον II, 623. συλλύσασθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας I, 480. συλλυθῆναι πρὸς τὸν βασιλέα II, 180.
Συμβαίνω. ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος *ab eventu* I, 25. 30. συνέβη μάχη 463. συμβαίνει τέρπειν 5.
Συμβάλλω. συμβάλλεσθαι πλεῖστα *plurimum conferre* I, 15. πολλὰ συμβάλλεσθαι 16. συμβαλλομένη μέγιστα πρὸς εὐδαιμονίαν 91.
Σύμβιος I, 290. ἡ συμβιοῦσα II, 528.
Συμβίωσις. πάλιν εἰς συμβίωσιν ἐλθοῦσα II, 571. συμβίωσις μετὰ τῶν ἀστρολόγων I, 71. τῆς συμβιώσεως παραχωρῆσαι *cedere conjugio* 297.
Σύμβολα *quibus liberi parentes agnoſcebant* I, 302. 303.
Συμβόλαια ἰδιωτικὰ II, 145. νόμοι περὶ συμβολαίων I, 90. τῶν συμβολαίων ἀπολύσαντες 104.
Συμβολὴ ποταμῶν II, 235.
Συμβουλία I, 20.
Συμμαχίαν ἐποιήσατο πρὸς Ἀθηναίους I, 78. πλεύσας ἐπὶ συμμαχίαν τοῖς — 379.
Συμμάχων εὐπορῆσαι I, 302. προσλαβόμενος συμμάχους *ibid.*
Συμμετρία τῶν ἀγαλμάτων I, 110. στοχαζόμενοι τῆς συμμετρίας 12.
Σύμμετρος οὐσία II, 319. σύμμετρον ῥόπαλον, πῖλον 237. πλοῖον τῷ μεγέθει σύμμετρον I, 167. σύμμετρον κατὰ τὸ πλῆθος 192.
Συμμέτρως I, 82.
Συμμίγνυμι. συμμίσγοντες ἀλλήλοις ποταμοὶ I, 150. τῷ βασιλεῖ συνέμιξεν 282.
Συμπάθεια. οὐδεμίαν συμπάθειαν λαβόντες I, 586.
Συμπαραπλέω I, 263.
Συμπαρέπεσθαι I, 553.
Συμπάσχω I, 257.
Συμπατεῖσθαι I, 133.
Συμπεριφέρω. καὶ συμπεριενεχθεὶς ἡμέρας τρισκαίδεκα de Alexandro Thaleſtri obſequenti II, 220. κατὰ μέθην συμπεριενεχθεὶς τοῖς — 336.
Συμπεριλαβὼν τῷ τῶν πολιτῶν ὀνόματι τοὺς — I, 644.
Συμπεριφορὰ *conſuetudo familiarior* I, 233. ἀῤῥενικαὶ συμπεριφοραὶ II, 520. διὰ τῆς ὁμοίας συμπεριφορᾶς εὔνοιαν αὐτῷ κατεσκεύασε II, 290. συμπεριφορὰ τρυφὴν ἔχουσα II, 615.
Συμπλέκομαι. συνεπλάκη καὶ τὸν αὐχένα σφίγξας ἀπέπνιξε I, 257. συμπεπλεγμένας πράξεις τῷ ὑποκειμένῳ πολέμῳ II, 114. Vide *Junci* fragm. in *Stob.* Serm. cxv. p. 593. συμπεπλεγμένη συγγένεια II, 447.
Συμπληρουμένη ἐξ ἁπάντων εὐδαιμονία I, 4.
Συμπλοκὴ *conflictus* I, 280.
Συμπηγὴς περίστασις I, 219.
Συμπολιτευόμενοι τούτοις διετέλεσαν I, 379.
Συμπρᾶξαι περὶ ἀνέρας γυναικὸς I, 307. πεῖσαι συμπράττειν ἑαυτῷ 134.
Συμπροθυμούμενοι I, 675.
Σύμπτωμα *caſus, id, quod evenit* I, 69.
Συμφέρειν αὐτῷ ἔδοξε I, 79. διδασκαλία τοῦ συμφέροντος 3. κοινοῦ τοῦ συμφέροντος φανέντος 289.
Συμφιλοτιμέομαι II, 237.
Συμφορὰ ἀνίατος I, 89.
Συμφορεῖν τινι πληγὰς II, 373. Vid. *Not.*
Συμφορητὸς θρῆνος II, 458.
Συμφορώτερον I, 580.
Συμφράττω. κακοπαθοῦντες συνέφραξαν ἑαυτοὺς II, 438.
Συμφρονεῖν κατὰ τῶν ἡγουμένων I, 100.
Συμφυὴς τοῖχος I, 161. ζῶα συμφυῆ τῇ γῇ 14.
Σύμφωνα τὰ μεγέθη δὲ συμφώνως τῇ φιλοτεχνίᾳ I, 111. λέγειν σύμφωνα τούτοις 14.
Συμφωνέω. οὐ τηρήσας τὸ συμφωνηθὲν II, 580. Ἀλήθεια συμπεφωνημένη I, 24. τὰ συμφωνούμενα *omnium conſenſu probata* 379. οἱ χίλιοι συνεφώνησαν 535. συμπεφώνηται τὴν ἁρπαγὴν γεγονέναι 385. συμφωνεῖσθαι παρὰ τοῖς πλείστοις I, 31. συμφωνουμένη μαρτυρία, ἱστορία 242. 288. συμφωνουμένη ἀλήθεια 247.
Σύμψηφος. ἅπαντας ἔπεισεν αὐτῷ συμψήφους γενέσθαι I, 416.
Συνάγκεια, & συνάγκεια δένδρων ὑψηλῶν I, 238. συναγκεῖαι δένδρων συνεχεῖς 365.
Συνάγω. τοὺς ἀνθρώπους συναγαγεῖν εἰς πόλεως περίβολον I, 224. ἐκ πλάτους εἰς ὀξὺ συνηγμένον II, 223. μυριάδες ἀνδρῶν συνήχθησαν ἐπὶ τὴν θέαν 237.
Συναγωγὴν λαμβάνειν *in artum coire* I, 72. συναγωγὴν τῶν σιτικῶν καρπῶν ποιοῦνται 347. conf. *Polybium* III, 100.
Συναγωνιᾶν τῷ Δεξίππῳ II, 237.
Συναγωνίζεσθαι τοῖς θεοῖς πρὸς τοὺς γίγαντας I, 28. συναγωνιζομένου τοῦ παιδὸς 24.
Συναγωνιστὴς I, 24.
Συναθλέω. μεταφορὰ τῇ μνήμῃ συνηθλημένη I, 176.
Συναθροίζεσθαι εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα I, 622. τῶν νεῶν συναθροισμένων εἰς ἕνα τόπον *ibid.*
Συνακολουθέω. μεθ' ὧν οἱ Καμπανοὶ συνηκολούθησαν I, 590.
Συναλγέω. συνήλγουν αὐτοῖς ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς II, 43.
Συναντιλαμβάνεσθαι τῆς ἐλευθερίας I, 644.
Συναναστρέφω. συναναστρέφεσθαι δ' αὐτῷ καὶ φιλίαν ἔχειν I, 227.
Συναναστροφὴ *converſatio* I, 187.
Συναναχρώννυμι. τούτου συναναχρωσθέντος τὸ πᾶν γίνεται χρῶμα κοκκῶδες I, 185.
Συναποθνήσκω. συναποθανεῖν τῇ τῆς πατρίδος ἐλευθερίᾳ II, 180. ἅμα ταῖς τῶν σωμάτων τελευταῖς συναποθνήσκει I, 5. τὰ Θηβαίων πράγματα τῇ Ἐπαμινώνδου τελευτῇ συναπέθανεν II, 64.
Συναποσεμνύνω I, 103.
Συναποστάτης II, 54.
Συνάπτω. συνάψαι μάχην I, 240. συνάπτουσα ταύτῃ χώρα 204. ἐξ ἐφόδου συνῆψεν εἰς χεῖρας II, 376. συνάπτοντες τοῖς πολεμίοις *illis ſe jungentes* 74. συνημμένοι στομίοις ὑπόνομοι I, 336.
Συνασπίζω. ἀλλ' ἑαυταῖς συνασπίζουσαι τότε κατεκόπησαν I, 262. τινὲς συνήσπιζον τοῖς ἰδίοις ἀνδράσι II, 226.
Συγγομφοῦσθαι I, 698.
Συνδεδεμένη κατ' ὀλίγον *paullatim contracta* I, 121.
Σύνδενδροι τόποι I, 382.
Σύνδεσις κονίας I, 634.
Συνδιατρίβειν τῷ βασιλεῖ I, 84.
Συνδιώκειν εἰς τὴν παρεμβολὴν I, 138.
Συνδρομή. ἡ Τιτάνων ἐπ' αὐτὸν συνδρομὴ I, 240. ἰδὼν τὴν ἐπ' αὐτὸν συνδρομὴν τῶν Μακεδόνων II, 238. τὰ πλήθη ἀπὸ συνδρομῆς εἰς ἐκκλησίαν συνῆλθε I, 611. τηλικαύτης συνδρομῆς κατὰ τῶν Περσῶν γενομένης II, 73.
Συνεγγίζουσα χώρα τῇ μεσημβρίᾳ I, 163. συνεγγιζούσης τῆς δυνάμεως τῇ πόλει 241.
Σύνεγγυς τῇ πόλει χώρα I, 485. ἐκ τῶν σύνεγγυς ἐπαύλεων 116.
Συνεδρεύω. συνεδρεύσαντες ἐν Μέμφει I, 76. ἔδοξεν αὐτοῖς πάντας συνεδρεῦσαι 415. ὅπερ εἰώθεισαν ἐν Σπάρτῃ συνεδρεύειν 445.
Συνέδριον τῶν φίλων I, 138. τὸ βασιλικὸν συνέδριον 117.
Σύνεδροι Macedonum ſenatores II, 572. συναγαγὼν συνέδρους ἐκ τῶν πόλεων 309. σύνεδροι τῶν Ἑλλήνων II, 170.
Συνείδησις τοῦ μύσους I, 309.
Συνείρω. καὶ τὰς ἑξῆς πράξεις συνείρει II, 141.
Συνεκπολεμεῖν τὴν Καδμείαν II, 21, 115.
Συνεκφέρομαι. συνεκφερόμενοι τῇ δυνάμει τῶν λεγόντων I, 87. ταῖς ὁρμαῖς συνεκφερόμενοι II, 215.
Συνεξισοῦσθαι τῷ περιβόλῳ I, 124.
Συνεπευφημεῖν I, 84.
Συνεπιλαμβάνω. συνεπιλαβόμενος τοῖς Θηβαίοις τῆς οἰκοδομῆς II, 367. μὴ συνεπιλάβωνται τοῦ πολέμου τοῖς Σελινουντίοις I, 574. συνεπιλαμβάνεσθαι τῆς μάχης 631.
Συνεπισημαίνω. συνεπισημαινομένων τῶν στρατιωτῶν ταῖς ἀνδραγαθίαις II, 178.
Συνεπιτίθεσθαι, οἱ συνεπιθέμενοι I, 24.
Συνεπιχειρονομεῖν II, 593.
Συνεργασία. εἰς τὰς συνεργασίας ἐνέβαλλε II, 600. εἰς συνεργασίαν τοὺς αἰχμαλώτους ἐμβαλεῖν 415. 600.

INDEX V. PHRASIUM ET VOCUM

Συνεργέω. συνήργησε Πασιφάῃ πρὸς ἐπιθυμίαν I, 310. ἡ τύχη συνεργήσασα ταῖς ἐπινοίαις αὐτῶν 202. πολλὰ τὰ συνεργοῦντα εἰς τὴν τέχνην 319.

Συνεργοὶ πρὸς ἅπαντα χεῖρες I, 12. συνεργὸν ἔχοντες τῶν τόπων τὴν ὀχυρότητα II, 53. δυσχωρίαν συνεργὸν ἔχοντες 309.

Συνερείδω. ὁπότε συνερείσειαν αἱ ναῦς I, 576. συνερειδόμενοι λίθοι 121.

Συνέρχομαι. συνελθοῦσα εἰς ὁμιλίαν αὐτῷ λάθρα I, 227. συνερχόμενοι εἰς λόγους αὐτῷ 394.

Σύνεσις καὶ στρατηγία i. e. στρατηγικὴ σύνεσις I, 413.

Συνευδοκέω. I, 270.

Συνεφελκύω. συνεφελκύσθη τῇ φορᾷ II, 424.

Συνέχεια τῶν γυμνασιῶν I, 361. διὰ τὴν τοῦ πλήθους συνέχειαν 408. τῇ συνεχείᾳ τοῦ κρότου ῥᾳδίως ἐκπολεμώσας 259.

Συνεχής. πέτραι συνεχεῖς II, 333. τὸ συνεχὲς τοῦ διηγημένου χρησιμώτερον I, 7. συνεχῆ ἔθνη, συνεχὴς χώρα 114. 157. κατὰ τὸ συνεχὲς ἐλαττώματα 619. συνεχεῖς νότοι I, 35.

Συνέχω. συνεχόμενος ψυχικοῖς πάθεσι II, 258. νόσοις δυσιάτοις συνεχόμενος I, 198. συνεχόμενοι πάθεσιν ἀπεγνωσμένοις 381. συνεχόμενος μανικῷ πάθει 299.

Συνήθεια. εἰς συνήθειαν ἐλθὼν τῇ Κύρῃ I, 648.

Συνήθης. ὁμοίῳ βίῳ κατέστη συνήθης II, 523. οἱ Εὐμένους συνήθεις, amici 354. συνήθης πάσῃ κακοπαθείᾳ I, 113. συνήθης τῷ λῃστρικῷ βίῳ II, 601.

Συνηλικιώτης I, 63.

Συνηρεφὴς κιττῷ καὶ σμίλακι II, 435.

Συνθεάζω. τῆς πόλεως ἁπάσης συνθεαζούσης I, 294.

Synthesis, qua πρὸς τὸ σημαινόμενον ſtructura ordinatur:

Generis, τέσσαρες τῶν νεῶν ἐξέπεσον, καὶ τοῖς ἐγχωρίοις καταμιγέντες I, 373. τὴν μὲν ἀγορὰν ἐκ τῶν φορτίδων νεῶν ἐξείλετο, τὰ δὲ λοιπὰ ἅπαντα ταχ. ἐξαπέστειλε 419.

Generis & numeri, οἱ δὲ Συρακούσιοι — ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων εἰρήνην ἔχουσα I, 456. ἐπὶ τὴν Αἰτωλίαν, καὶ πολλὰς αὐτῶν κώμας ἐπόρθησε 519.

Σύνθεσις *pallium* II, 121. ἐπῶν σύνθεσις I, 389. λέξεων σύνθεσις 72.

Συνθήκας ποιησάμενοι συμφώνους I, 335. γραψάμενοι συνθήκας περὶ τῆς ὁμονοίας 76.

Σύνθημα *militaris teſſera* I, 411. ἐποίησαν σύνθημα φορεῖν ἐπὶ τῶν ταγμάτων *ſigna*, *vexilla* 97.

Συνθλάσαντες καὶ τρίψαντες ταῖς χερσὶ I, 169.

Σύνθρονος τοῖς θεοῖς II, 153. 154.

Συνίστημι. ἅμα συνίστα *unaque docebat* I, 678. τὸ ἔθνος τῶν Καμπανῶν συνέστη 498. ὁ συστὰς πόλεμος Ῥωμαίοις πρὸς Κελτοὺς 8. καὶ τὸ βασίλειον συστήσασθαι 369. συστησάμενος στρατόπεδον 114. συστησάμενος ναυτικὴν δύναμιν 304. συστήσασθαι τὸν ἀγῶνα 415. συστήσασθαι τὴν μάχην II, 50. κυνηγίαν συστησάμενος 294. συστήσασθαι στρατείαν ἐπ' ἀπωλείᾳ I, 79. συνίστασθαι εἰς ἀλκὴν τοῖς ἐλέφασι 204.

Συννεφεῖς ἡμέραι I, 349.

Συνοιδῆσαι I, 10.

Συνοικέω & συνοικίζω confunduntur I, 119. ὅτε ἡ θυγάτηρ συνῴκησε 317. αἱ συνοικοῦσαι *conjuges* 221.

Συνοικίσαι & συνοικῆσαι commixta I, 33. συνοικίζειν πόλιν 33. συνοικίσαι τὴν θυγατέρα τῷ ἀδελφῷ 272. ubi olim συνοικῆσαι.

Συνοικοδομεῖν τὸ σῶμα λίθοις I, 203.

Σύνολος. ἄγαλμα δὲ θεῶν τὸ σύνολον οὐ κατεσκεύασε II, 542. τὸ σύνολον οὐδὲν I, 47.

Συνομόσαντες περὶ συμμαχίας I, 296.

Συνορίζω. τὰ συνορίζοντα τῶν ἐθνῶν & τοὺς συνορίζοντας τῶν ἐθνῶν II, 161. τὰ συνορίζοντα τούτοις I, 35.

Συνουσία. ἐχρῆτο ταῖς ἐπ' ἀμφότερα συνουσίαις ἀναιδῶς I, 137. πρὸς τὰς συνουσίας καταφερὴς 98.

Συντάγματα πολιτικῶν I, 85. τῶν συνταγμάτων ἀνωμαλία *ſcriptorum* 7.

Συντάξεις ὁμολογημέναι *militum* I, 77. ὑπὸ μίαν σύνταξιν ἀγαγεῖν 3. νόμων σύνταξις 8. αἱ συντάξεις *commentarii* 6. οἱ στρατιῶται λαβόντες τὰς συντάξεις 367. συντάξεις τῶν ἀναγκαίων 86.

Συντάσσω. ὥστε δοκεῖν τὸν ἄριστον τῶν ἰατρῶν συντετάχθαι I, 82. οὕτω συμμέτρως συντεταγμένα *ibid.* συνετάξατο πραγματείαν εὐχρηστοτάτην 7. ἔχων ἐπιλέκτους τοὺς συντεταγμένους II, 16.

Συντείνω. τὰ συντείνοντα πρὸς ἐπιφάνειαν I, 119. πολλὰ τῶν συντεινόντων πρὸς ὑγίειαν ἀνθρώπων 315.

Συντέλεια. εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων συντέλειαν κατατεταχθῆναι I, 463. εἰς μίαν καὶ κοινὴν ἤγαγε συντέλειαν 471. ὑπὸ τὴν Θηβαίων συντέλειαν τάττειν II, 31. ὑπὸ μίαν ἀγαγεῖν συντέλειαν τὰ ἔθνη I, 396. τοῖς ἔργοις ἐπέθηκαν συντέλειαν 552. συντελείας τυγχάνει 7.

Συντελέω. ἐλευθέριον ἀγῶνα συντελεῖν I, 427. συντελέσαι τὴν τῆς ἐπιβολῆς ὑπόστασιν 5. ὕπατοι συντελέσαι τὴν νομοθεσίαν 493. τῆς θυγατρὸς συντελεῖ γάμους II, 151. θυσίας τοῖς θεοῖς συντελέσει 172. συντετελεσμένον χρηματιστήριον I, 4.

Συντετρημένος & συντετριμμένος permutantur. αὐλῶνες πρὸς ἀλλήλους συντετρημένοι I, 188. συντετρημέναι εἰς ἀλλήλας 211. ubi olim συντετριμμέναι.

Συντίθημι. ὅταν περὶ τοῦ μεγέθους πρὸς ἀλλήλους συνθῶνται I, 111. ὁ Αἰγεὺς συνέθετο πρὸς τὸν κυβερνήτην 305.

Συντομία. ἵνα μὴ τὴν προκειμένην συντομίαν ὑπερβαίνωμεν I, 51.

Σύντομον ποιήσασθαι τὴν ὁδὸν I, 127. σύντομον τὴν πορείαν ποιούμενος II, 484.

Συντόμως & συντόνως confunduntur I, 106.

Σύντονος ἀναχώρησις, & σύντονος πορεία I, 422. σύντονος ὁδοιπορία II, 183.

Συντρέπομαι. καὶ τὸ ἕτερον κέρας συνετέτραπτο II, 16.

Συντρέφω. συντρεφόμενοι ταῖς γεωργικαῖς ἐπιμελείαις I, 85. κακοῦργοι καὶ πονηροῖς ἐθισμοῖς συντεθραμμένοι 172. συντεθραμμένος τυραννίδι 459.

Συντρίβω. συντριβέντες δὲ τοῖς φρονήμασι I, 463. εἰς τέλος συντρίψαι τὸν στόλον 496. τὸ ἔθνος τοῦτο τελείως συντρίψαι 157. συνετρίβησαν ταῖς ψυχαῖς II, 144. οἱ δὲ Θηβαῖοι συνετρίβησαν ταῖς ἐλπίσιν I, 310. ἔχοντες ναῦς συντετριμμένας 554. ταῖς ἐλπίσι συντριβέντες II, 129.

Συντροφία II, 580.

Σύντροφοι, συντραφέντες I, 62. 63.

Συνωμοσίαν ἐποιήσαντο οἱ μέγιστοι I, 76. συνωμοσία κατὰ τῶν ἡγουμένων 135.

Συνωρίς. ἱππάσιμος καὶ ταῖς συνωρίσιν ἐμβατὸς I, 67. ἐν ταῖς μάχαις χρῶνται συνωρίσι 352. συνωρὶς *ludis Olympicis addita* I, 600.

Σύρια γράμματα *Aſſyria* I, 127. II, 335.

Σύριγγες *cavernae & fornices* I, 124. φθόγγοι τῆς πολυκαλάμου σύριγγος 227. σύριγξ ἀνὰ μέσον τῶν τειχῶν II, 192.

Συριγμὸς ἐξαίσιος ſerpentis I, 204.

Συρμαία *raphanus*. συρμαΐζειν, συρμαϊσμὸς I, 73.

Συρμὸς I, 663.

Συῤῥάσσω. καὶ μετὰ βοῆς πολλῆς συνέῤῥαξαν εἰς τὴν μάχην II, 85.

Συῤῥίπτω. συῤῥίψαντες εἰς αὐτὴν κώμας τεσσαράκοντα II, 59.

Σύῤῥυσις τῶν ὑγρῶν I, 48.

Συσκευάζω. μὴ περιορᾶν συσκευαζόμενον τὰς πόλεις II, 372. χρήματα συσκευασάμενοι 243. τοὺς ἄλλους τοῖς ὅπλοις συνεσκεύασε II, 90. συσκευαζομένη τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις II, 18. pari uſu σκευασάμενοι 17.

Σύσκιος δένδρεσι, & σύσκιοι αὐλῶνες I, 219.

Σύσσημον. ἦρε τὸ σύσσημον, ἀσπίδα κεχρυσωμένην II, 444. τὰ σύσσημα τῆς ἀρετῆς I, 353. σύσσημα τῆς ἀρχῆς *imperii inſignia* 81. ἆραι τὸ σύσσημον 420. 451.

Συσσίτια. καὶ ζῶντες κατὰ συσσίτια I, 338.

Συσσπειράω. τὰ σώματα καθάπερ τῶν θηρίων συνεσπειραμένα II, 566.

Συσσωρεύειν πλῆθος ἄμμου I, 207.

Συστάδην μάχη I, 409.

Σύστασις τοῦ κόσμου I, 13. ἡ ἐξ ἀρχῆς τῶν ὅλων σύστασις 10. περὶ τὰς συστάσεις τῶν ὑδάτων 202. βάτραχοι τὴν ἀρχέγονον σύστασιν ἐν τοῖς νέφεσι λαμβάνοντες 196.

Συστέλλω. εἰς ὀλίγους στρατιώτας συνεσταλμένος II, 142. μικρὸν εἶναι καὶ συστέλλεσθαι I, 50. πάλιν συνεστάλη τὰ φρονήματα τῶν βαρβάρων II, 419. συστέλλονται εἰς τὰς ἐσχάτας ἐλπίδας I, 206. συνεσταλμένοι τοῖς ὄγκοις ἄνθρωποι 265.

Σύστημα τῶν Ἀρκάδων I, 301. τὸ τῶν ἱερέων σύστημα 82. κατὰ συστήματα τυμπανοῦντες 197.
Συστρατευόμενος τῷ βασιλεῖ I, 119.
Συστρέφω. συστραφέντες εἰς ἱκανὸν πλῆθος I, 202. οἱ πολιορκηθέντες ὑπ' αὐτοῦ συνεστράφησαν 469.
Σφαγιάζειν Κρόνῳ παῖδα I, 610.
Σφαγεὺς I, 709.
Σφαιρικὸς λόγος I, 229. 273.
Σφαιροειδὴς γῆ I, 49. σφαιροειδὴς τῷ σχήματι 158.
Σφάλλω. ἔσφηλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν I, 659. τοῖς ὅλοις ἐσφάλησαν II, 28. ἀγαθὴ ἡ τύχη τοὺς μέγα φρονοῦντας σφάλλει *ibid.*
Σφετερίζω. ἐπεχείρησε ἅπασαν τὴν νῆσον σφετερίσασθαι I, 717. πολλὰ τῶν ἐπῶν σφετερισάμενος 311. σφετερίσασθαι τὴν ἐπαγγελίαν 646. πάντων τὰς οὐσίας σφετερισάμενος 648.
Σφέτερον pro *ſuo*, ἰδίῳ I, 114. σφέτερον στρατόπεδον *ſuum*, Cyri videlicet, *exercitum* 658.
Σφιγγόμενος ὑπὸ βρόχου I, 489.
Σφυρήλατος τράπεζα I, 123. σφυρήλατον χρυσοῦν II, 278.
Σχεδιάζειν *nugari* I, 26. 80. σχεδιάζειν ἐν τοῖς τῶν ἄλλων βίοις 566.
Σχεδίαις πλεῖν I, 285.
Σχεδόν τι II, 5. σχεδὸν ἔτη δύο ἀναλώσας 279. σχεδὸν περὶ μυρίους I, 455.
Σχετλιάζω. I, 589.
Σχηματίζειν ἕκαστον μέρος τοῦ σώματος πρὸς τὸ βέλτιον I, 389. μετασχηματίζειν τὸ σῶμα 182.
Σχίδακες καὶ κληματίδες I, 609.
Σχίζω. τοῦ πλήθους σχιζομένου κατὰ τὴν αἵρεσιν I, 524. σχιζομένου τοῦ ῥεύματος 39.
Σχῖνος & σχοῖνος confunduntur I, 161.
Σχοῖνος ἀρωματῖτις *Arabiae* I, 161.
Σχοίνου Menſura in Aegypto I, 61.
Σώζω. μόλις εἰς τὴν οἰκείαν σώζονται I, 159. τῶν δὲ βρεφῶν ταῖς ἐπῳδαῖς σωζομένων 227.
Σῶμα ἔχει τῆς τῶν ὅλων φύσεως I, 15. τὸ δὲ σῶμα οὐκ εἴασεν ὑπάρχειν ἀγένητον 90. σώματα ἄταφα 227. σωμάτων ἀναστήματα καὶ ὄγκοι 149.
Σωματοειδὴς θεὸς I, 231.
Σωματοποιέω. τούτους σωματοποιῶν I, 469. Κάσσανδρος σωματοποιηθεὶς ὑπ' Ἀντιγόνου II, 298. οἱ ῥήτορες σωματοποιοῦντες τῶν δημοτικῶν ὁρμὰς 265.
Σωματοτροφία II, 525.
Σωματοφυλακεῖν I, 676.
Σωματοφυλακία II, 154.
Σωρεύω. χρημάτων πλῆθος σωρεύειν I, 368. νεκρῶν ἐσωρεύθη πλῆθος II, 71. σωρεύειν πλοῦτον I, 72.
Σωτηρίαν πορίζειν & πορίζεσθαι II, 115. 116.
Σωτήριος Ζεὺς I, 665.

T.

TΑγμα ἀτάκτων Alexandri II, 222.
Ταινία *dorſum arenoſum* I, 36. παρ' ὅλην σχεδὸν τὴν Αἴγυπτον παρήκει ταινία *ibid.* ῥεῦμα ταινίᾳ παραπλήσιον 35. ἡ μεταξὺ ταινία Αἰγύπτου καὶ Κυρήνης 217. ταινία ἐπὶ δόματι II, 44.
Ταινιόω. ἀνὴρ ταινιούμενος ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων II, 238.
Τακτός. ἐν τακτοῖς χρόνοις I, 68. οἱ τακτὰ σιτούμενοι II, 516.
Ταλαιπωρέω. ἐν πόνοις καὶ κινδύνοις τεταλαιπωρηκότες II, 233. ταλαιπωρεῖν τῷ πολέμῳ *Demoſth.* de Lege Falſ. p. 230.
Ταλαιπωρίαι ἐν τοῖς ἔργοις I, 66. 73. αἱ ἐν ταῖς ὁδοῖς ταλαιπωρίαι 381. γεωργία μετὰ ταλαιπωριῶν διαιτᾶται 43.
Ταλαντεύω. τῆς μάχης δεῦρο κἀκεῖσε ταλαντευομένης I, 421. II, 184. τῆς νίκης 538.
Ταλάντου τριακ. ἕκαστος τὸ βάρος I, 123.
Ταλασιουργεῖν πορφύραν, καὶ τὰ μαλακώτατα τῶν ἐρίων ταλασιουργῶν I, 136.
Ταλασιουργίας προσνέμουσι τοῖς ἀνδράσι I, 156.
Ταμιεῖον κοινὸν Graeciae Delus I, 440. ταμεῖα & ταμιεῖα II, 449.
Ταμίευμα. διὰ παντὸς ἑτοίμοις χρῶνται ταμιεύμασι I, 185.
Ταμιεύω. ἀκριβῶς ταμιευσάμενος τὴν συμμετρίαν I, 257. ταμιεύονται τοὺς ἰχθῦς 191.
Τάξις. ἐς τοῦ βασιλέως ἦγε τάξιν II, 635. μεγίστην καὶ κυριωτάτην τάξιν ἔχοντες I, 177. οἱ τὴν τάξιν λιπόντες 89. ἐπῆγαγε τὰς τῶν πεζῶν τάξεις 133. οὐδεὶς ἐπὶ τῆς τάξεως μένειν ἐτόλμα *ibid.*
Ταπεινὴ τύχη I, 116. ταπεινοτάτη τάξις ταφῶν 101. ταπεινὸν χῶμα I, 191.
Ταπεινότης τῆς χώρας I, 36. δι' ἀνανδρίαν καὶ ταπεινότητα τῆς ψυχῆς II, 137.
Ταπεινόω. Καρχηδόνιοι εἰς τέλος τεταπεινωμένοι I, 433. τοὺς Πέρσας εἰς τὸ δυνατὸν ταπεινῶν 458. ταπεινούμενοι ποταμοὶ 43. πάλιν ἐταπεινοῦντο ταῖς ἐλπίσιν 550. ταπεινῶν τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων 426. ἐταπεινώθη τὴν ψυχὴν II, 452. βραχεῖα ῥοπὴ τύχης ταπεινοῖ τοὺς ὑπερηφάνους I, 561. τοὺς μὲν Τυῤῥηνοὺς ἐταπείνωσεν 443. κατάκριτος ἐπὶ τῷ τεταπεινωκέναι τὴν ἀρχὴν II, 592.
Ταραχὴν παρασκευάζουσι τοῖς ἀπείροις I, 219. τῶν ὄχλων εἰς ταραχὰς τετραμμένων 76. ταραχὴ κατέσχε τὸ ναυτικὸν 417. θεωροῦντες τὴν ταραχὴν τῶν βαρβάρων *ibid.*
Ταραχώδεις οἱ μισθοφόροι I, 318.
Ταριχεία *piſcium* I, 42. ταριχεῖαι, defunctos condiendi & inungendi rationes 94. ταριχεία τῶν νεκρῶν II, 395.
Ταριχευταὶ I, 102.
Ταριχεύω. ταριχεύσαντες τὰ σώματα I, 128. τεταριχευμένα κρέα τῶν ζώων II, 332. ταριχεύειν *corpora condire* I, 102. τεταριχευμένος νεκρὸς ἐν θήκῃ II, 556.
Ταρσοὺς παρασύρειν I, 417.
Ταρσώδης. θύρα τῇ πλοκῇ ταρσώδης I, 190.
Τάσσω. τεταγμένοι ἐφ' ἡγεμονίας I, 415. τεταγμένοι ἐπὶ ταῖς ἡγεμονίαις 552. τεταγμένος περὶ τὸν κύκλον II, 253. πρὸς τῇ θεραπείᾳ τῶν θεῶν τεταγμένοι I, 142. ταχθεὶς ἐπὶ τὴν διάταξιν τῶν φίλων 440. Σέλευκον ἔταξεν ἐπὶ τὴν ἱππαρχίαν II, 259. τὸν Ἡρακλέα τεταγμένον ὑπὸ τὸν Εὐρυσθέα I, 255. πρὸς ἅπαντας τοὺς ὑπ' αὐτὸν τεταγμένους 140. II, 23. Ἱμέραν ὑπὸ Καρχηδονίοις τετάχθαι 374. οἱ τεταγμένοι πρὸς τούτοις I, 190.
Ταυρόκερως & βούκερως *Bacchus* I, 233. κερατίας 249.
Ταυροπόλος *Diana* I, 257. *humanis victimis placatur* 288.
Ταύρου αἷμα πίνειν *lethale* I, 293. 448.
Ταφὴ ἐμφανὴς καὶ νόμιμος I, 84. τὰ πρὸς τὴν ταφὴν ἡτοιμασμένα 83.
Τάφος. εἴσοδος εἰς τὸν τάφον I, 83. χωμάτων μεγάλων ἐποίησαν τάφους 223.
Τάχος. ἧκεν ἐν τάχει II, 108. Vid. Criticos in *Sophocl.* Ajac. v. 816.
Ταχυναυτοῦσαι τριήρεις I, 550. II, 440.
Ταχύς. προστάξας ἄγειν τὴν ταχίστην I, 572. παρακαλῶν τὴν ταχίστην βοηθῆσαι II, 266. τάχιον ἂν πεζὸν ἡγήσαντο I, 118. τάχιον τῆς προσδοκίας II, 472.
Τέγος τῶν βασιλείων I, 295.
Τεθαῤῥηκότας I, 132.
Τέθριππον ἅρμα I, 317. λευκὸν 678.
Τειχήρης. τειχήρεις συνέχων τὰς πόλεις I, 672. τειχήρεις τοὺς πολεμίους ποιήσας 681.
Τειχομαχεῖν I, 610.
Τεῖχος *caſtellum* I, 597. τείχη μακρὰ *Megarenſium* I, 524. *Argivorum* 536. ἐντὸς τοῦ τείχους 295. τεῖχος & τοῖχος confunduntur I, 654.
Τεκμαίρομαι. ἐκ τοῦ καθ' αὐτοὺς βίου τεκμαιρόμενοι I, 254. ἐκ τῆς νῦν ἐρημίας τεκμαιρόμενοι τὴν παλαιὰν πολυανθρωπίαν 118.
Τεκμήριον τῆς ἐπιεικείας αὐτοῦ λάβοι τις ἂν I, 75. τῆς ζωογονίας τεκμήριον πειρῶνται φέρειν 13.
Τεκνοποιία. εὐτεκνουμένους αὐτοὺς ῥᾳδίως τεκνοποιεῖσθαι I, 84. ἐφιλοτιμήθη τὰς θυγατέρας ἐκ τούτου (Hercule) τεκνοποιήσασθαι 274.
Τεκνόω. καὶ τεκνωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ & *adoptatus ab eo* I, 312. Ἴτωνος ἐτέκνωσεν υἱοὺς τέσσαρας, *genuit ibid.* ἡ δὲ Τυρὼ ἐτέκνωσεν Ἀμυθάονα 313. ἐξ οὗ τεκνωθεὶς Ἀγχίσης 319.
Τέκνωσις *adoptio* I, 284. ἀρχὴ τεκνώσεως τῶν ἀλφάτων 10.
Τεκτονικὰ ὄργανα I, 176.

Τέλειος *Jupiter*, & *Juno* τελεία I, 389. τελεία αὔξησις 11. τοῦτον τέλειον ἄνδρα πρὸς ἀρετὴν κατέστησε II, 556.

Τελειόω. τετελειωκότες τὴν πρᾶξιν I, 244.

Τελειώσεις ἀγαθῶν I, 142.

Τελεσιουργεῖσθαι *de frugibus maturis* I, 333.

Τελέσματα πολιτικὰ II, 576.

Τελετὴ & τελευτὴ confunduntur I, 27. τελεταὶ καὶ μυστήρια *ibid.* τὰ τῆς τελετῆς ἐν ἀποῤῥήτοις τελούμενα 370. ἡ ἐν Ἐλευσῖνι τελετὴ II, 485. μυστηρίων τελετὴ I, 370.

Τελεσφορέω. πάντων δὲ τελεσφορουμένων καρπῶν I, 149.

Τελευταὶ σωμάτων I, 4.

Τελευταῖον, & τὸ τελευταῖον *denique* I, 146.

Τελευτάω I, 95. 96. &c.

Τελέω. νομίσας τετελέσθαι τὸν χρησμὸν I, 140. ὁ δὲ τὸ λόγιον τετελέσθαι νομίζων 317. τὰ τελούμενα ἐν τοῖς ἀποῤῥήτοις 370. τετάρτην εἰς τὸ βασιλικὸν τελοῦσι 153. τελοῦντες φόρον τοῖς — 588. οὗτος ἐτέλει τὸν εἰς Συρακούσας πλοῦν II, 95. τελέσαι τὸν ἆθλον I, 256. ἕκαστος ὑπελάμβανε τετελέσθαι τὸν χρησμὸν II, 424.

Τέλματα *loca paluſtria* I, 191.

Τελματώδη πεδία I, 35.

Τέλος. εἰς τέλος *prorſus* I, 207. Vid. *Not.* & II, 219. τέλος δὲ, & καὶ τέλος *tandem* I, 616. 618. τέλος δὲ II, 237.

Τελχῖνες βάσκανοι I, 374.

Τεμένη καὶ ναοὶ I, 235.

Τέμνω. ῥέεθρα ποικίλως τὴν πεδιάδα γῆν τέμνοντα I, 349. τὴν δὲ Βοιωτίαν ἔτεμνε 467. οὗτοι — ἔτεμον τὴν χώραν 510. τμηθεῖσα ἄμπελος 231. τμηθέντες λίθοι 340.

Τεναγώδεις τόποι I, 172.

Τερατίας *impoſtor* II, 526. 529.

Τερατολογεῖν I, 73.

Τερατοσκόπος II, 236.

Τερατουργὸς τὸν τρόπον II, 526.

Τερατώδεις λόγοι I, 230.

Τερατωδῶς I, 31.

Τέρψις προσηνεστάτη I, 214.

Τεταμιευμένος II, 555.

Τετράκυκλος ἅμαξα I, 324.

Τετραμηναῖαι σπονδαὶ I, 465. τετραμηνιαῖοι 533.

Τετραμηναῖοι κόγχοι I, 185.

Τετράπεδοι λίθοι II, 475.

Τετράπλευρος I, 72.

Τετράπους καὶ δίχηλος I, 42.

Τετράσκαλμος ναῦς II, 632.

Τετρασκελὴς I, 258.

Τετράστεγοι πύργοι II, 466.

Τετραστοιχία II, 279.

Τετραχῶς I, 169.

Τετρημένος & τετριμμένος permiſcentur I, 108. τετρημένος ἐναλλὰξ 213. τετρημένος πῖλος I, 109.

Τετρίγεις I, 118.

Τετρώροφοι οἰκίαι I, 54.

Τέχνη. τῇ κατὰ τὴν χειρουργίαν τέχνῃ πολὺ διαλλάττει I, 74. οἱ τὰς τέχνας μεταχειριζόμενοι 92.

Τεχνίτης. οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται *ſcenici artifices* I, 251. Vid. Theſ. *Muratorii* p. DXLV. 3. DLIX. 3. τεχνίτης περὶ Διόνυσον & τεχνίτης ſimpliciter II, 484.

Τήβεννα περιπόρφυρος I, 362.

Τηκεδὼν χιόνος I, 47.

Τήκω. ὁ ποταμὸς ἔτηξεν αὐτὰ I, 73. τῷ πλήθει τοῦ πυρὸς τήκοντες τοὺς λίθους 340. τηκομένη χιὼν 46.

Τηλαυγέστερον ὁρᾷν I, 59.

Τηλικοῦτος τὸ μέγεθος, ὥστε — 204. τῶν ζώων τὰ τηλικαῦτα τοῖς ὄγκοις *ibid.*

Τηνικαῦτα. τὸ τηνικαῦτα *tunc* I, 110. 446. 467.

Τηρέω. τοὺς τῆς πόλεως νόμους τηρεῖν I, 412. τὰς ἰδίας ψυχὰς τηρεῖν *ibid.* βεβαίως ἐτήρουν τὴν φιλίαν II, 25. τηρεῖν τὰς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμὰς II, 550.

Τήρησις πολυχρόνιος τῶν σωμάτων I, 102.

Τίθημι. θεῖναι τὸν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπίων I, 382. ἐν μεγάλῳ τιθέμενοι τοὺς ἔρωτας 90. τὸν ἔσχατον ἀγῶνα τιθέμενοι ὑπὲρ τέκνων 588. παρ' οὐδὲν τιθέμενοι τὴν τοῦ βίου τελευτὴν 352. οὐ τίθεται πρὸς λόγον τὰς εὐεργεσίας II, 12. τίθεσθαι τὰ ὅπλα μετ' Ἀθηναίων I, 524. θεὶς πρὸ τῆς διανοίας 199. πρὸς τοὺς ἱκέτας ὁμολογίας ἔθετο 595. θέμενοι τὰ ὅπλα *poſitis armis* II, 428. 439. καὶ τιθεμένων ἀληθινῶν τῶν ἐγκλημάτων *etſi vera forent* &c. 12. βουλόμενος ἀσφαλῶς θέσθαι τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν II, 413. δύο παρεμβολὰς ἔθετο I, 419. δυνάμενος γὰρ θέσθαι τὴν εἰρήνην II, 563. τὴν σωτηρίαν ἐν τῇ φυγῇ τιθέμενος 455. θεῖναί που κατὰ ποίησιν I, 16.

Τίλλω. τοὺς παλαιοὺς στάχυς καθ' ἡμέραν τίλλειν I, 347. Vid. *S. Matth.* Cap. XII, 1.

Τιμαὶ ἀθάνατοι I, 20. τιμῶν τυχεῖν ἴσων τοῖς νομιμώτατα βασιλεύσασι 107. τιμὴν ἀποφέρονται πλείστην *pretium* &c. 215. τιμαὶ ἰσόθεοι 101. τιμὰς ἀπονέμει 226. τιμαὶ ἡρωϊκαὶ *non eaedem ac* ἰσόθεοι 246. καὶ τὰς τιμὰς (τῆς σωτηρίας) ἀναβιβάζοντες 338. τιμαὶ ἡρωϊκαὶ 148. τιμαὶ τῆς θυσίας 393.

Τιμάω τὴν ἰσότητα I, 152. τὸ θεῖον τιμᾷν 9. τιμηθεὶς ἐπίσης τοῖς Ὀλυμπίοις θεοῖς 270. τιμῶντες τὸν Ἥλιον, ὡς ἀρχηγὸν τοῦ γένους 375.

Τίμησις. πολίτευμα ἀπὸ τιμήσεως II, 271. τὸ πολίτευμα διοικεῖσθαι ἀπὸ τιμήσεως 313.

Τίμιος. τοῦτο τὸ τίμιον τοῖς πλουσιωτάτοις ἀπονέμουσι I, 180.

Τιμολεόντιον II, 322.

Τιμωρέω. βουλόμενος τιμωρῆσαι τὸν Δαίδαλον I, 321. πολλοὺς παρὰ τὸ δίκαιον ἐτιμωρεῖτο 69. τοὺς δὲ Ῥηγίνους ἐπεθύμει τιμωρήσασθαι 723.

Τιμωρία ἀπότομος I, 76. τιμωρία ἀπαραίτητος 393. τιμωρίας ἐλάττους τῆς ἀξίας ἐπιθεὶς 81. τιμωρίαν ὑπὲρ τὴν ἀξίαν λαβὼν 391. ὕστερον ἕκαστος τιμωρίας ἠξιώθη 258. τοὺς μὲν τεύξασθαι τῆς προσηκούσης τιμωρίας 226. οὐκ ἴσχυσαν ἐξελέσθαι τῆς τιμωρίας τὸν ἄνθρωπον 94. τινὰς τιμωρίας ἀπολύσει ἐκθεραπεύειν 63. ἢ τισιν ἄλλαις τιμωρίαις ἀφανίζουσι 354. μετὰ μεγάλης τιμωρίας τελευτᾷν 303.

Τίς. πυθομένη τίς ἐστι καὶ τίνων I, 276. κατά τινας τῶν μυθολόγων 17. τίς οὐκ ἂν 61. οὐκ ἄν τις *ibid.* τὶς in conſtructione omiſſum. τῶν ἰχθύων κατατέμνοντες I. 93. 444. τὶ in ſtructura negligitur I, 17.

Τιτανομαχία I, 108.

Τιτρώσκω. ὥσπερεὶ τετρωμένος τὴν ψυχὴν II, 249. μέχρις ἂν ποτε τρωθῶσι I, 198.

Τμητικὰ κέρατα I, 194.

Τοίνυν *itaque* I, 10.

Τοῖχος νεὼς I, 290. τοῖχος & τεῖχος *confunduntur in Codd.* 654.

Τομὴ πρόσφατος *vulnus recens* I, 170.

Τοξεύειν εἰς τοὔπισω εὐστόχως I, 222.

Τοξεύματα ὑπερμεγέθη *arcus* I, 662.

Τοξεία. ἐνηθληκότες ταῖς τοξείαις τῶν πτηνῶν I, 179. διδάξαι τοὺς ἐγχωρίους τὰ περὶ τὴν τοξείαν 390.

Τόξον Σκυθικὸν I, 390.

Τοπάζιον *gemma* I, 206.

Τοποθεσία τῆς χώρας I, 51.

Τοπομαχεῖν περὶ τῆς στάσεως I, 571.

Τόπος γνωριζόμενος τῆς οἰκουμένης I, 12. οὕτως ἄξενα πάντα ἦν τὰ περὶ τοὺς τόπους 45. τόποι & πότοι *permutantur* 154. II, 96.

Τορεύματα ἀργυρᾶ I, 215.

Τορευτὸν ἔρμα II, 278.

Τόρμοι σιδηροῖ I, 121.

Τοσοῦτος. ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ προῆλθεν ὀργῆς I, 298. ἐν τοσούτῳ δὲ *interea ibid.* τοσοῦτον ἐπεδίωκον, ὥστε — 297. τοσοῦτον ἀπέχουσι τοῦ λέγειν τι 45. μετὰ τοσαύτης ἀγνείας, ὅσον εἰκός ἐστι 333. τοσοῦτο πλῆθος & τοσοῦτον I, 55. τοσοῦτον, ὅσον 4. ἐν τοσούτῳ II, 311. 321. τοσοῦτον διάστημα 512.

Τραγέλαφος I, 163. τραγελάφων προτομαὶ II, 278.

Τραγῳδέω, τετραγῳδημένοι *tragici decantatores* I, 354.

Τραγῳδία *tragica narratio* II, 323.

Τραγῳδιογράφος I, 676.

Τραπέζης κοινῆς μετέχειν I, 318. τράπεζα παρέκειτο χρυσῆ 123.

Τραπεζώδης λόφος I, 211.

Τραυματίας I, 139.

Τραχύνω τόπους I, 38. ὁ κλύδων τραχύνεται 208.

Τραχύς. τραχεῖαι ἀσπίδες II, 644. τραχεῖα χώρα 265.

Τραχύ-

Τραχύτης τῆς ἐπιφανείας I, 53.
Τραχύφωνος I, 354.
Τρέπειν τὸ μῦσος εἰς ἄλλον I, 102. ἃ σοὶ εἰς κεφαλὴν οἱ θεοὶ τρέψειαν ibid. τραπῆναι πρὸς δίωξιν II, 548. ἐτράπη εἰς ἔλεον 456. τραπέντες πρὸς ἀλκὴν 195. 226. 564. εἰς ἄνεσιν τρέπονται I, 44. τρεψάμενος τοὺς Ἀσσυρίους 118.
Τρήματα τῆς ἀκοῆς I, 168.
Τριακονθήμεροι μῆνες I, 59.
Τριβή. πολλὴν εἶχε τριβὴν τῶν πολεμικῶν ἔργων II, 568. τριβὴν ἔχειν τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων II, 93.
Τριετηρίδες Bacchi I, 235. 248.
Τριετὴς χρόνος I, 233.
Τριηρημιολίαι II, 475.
Τριηρικὰ σκάφη I, 210.
Τριμερεῖς ὧραι anni I, 15.
Τρίποδες χαλκοῖ ad Delphici exemplum II, 102.
Τρισπίθαμοι ὀξυβελεῖς II, 467.
Τριτόμαστος I, 254.
Τριταῖοι παραγενηθέντες I, 665.
Τριτογένεια Minerva I, 16.
Τριττὺς sacrificii genus. ταύρου καὶ κάπρου καὶ κριοῦ θύσας ὡς Ἥρωϊ I, 284.
Τριτωνὶς Minerva I, 238.
Τρίχωμα I, 178.
Τροπαὶ bruma I, 47. τροπὴν ποιεῖν τῶν ἐναντίων 57.
Τρόπαιον. τὰ τρόπαια ἐκ τῶν τυχόντων ξύλων in Graecia I, 561. τρόπαια ἔμψυχα τῶν μετηλλαχότων 564.
Τροπαιοφόρος νίκη II, 278.
Τρόπος. κατὰ τρόπον ut par erat, II, 467. μὴ κατὰ τρόπον I, 74. τὸν αὐτὸν τρόπον 15. τούτῳ τῷ τρόπῳ 17. διὰ τοιούτου τρόπου 77. ἐκ παντὸς τρόπου II, 384. κατ' οὐδένα τρόπον I, 69. τῷ τρόπῳ πάντων φιλαχρηματώτατος 106. εἰς τὸν Ἑλληνικὸν τῆς διαλέκτου τρόπον 14. αἱ κατὰ τρόπον φυτεῖαι 239. ζώδια τὸν τύπον τὸν ἀρχαῖον τρόπον εἰργασμένα 56. κατὰ μηδένα τῶν τρόπων I, 198.
Τροφαὶ & ταφαὶ commutantur I, 95. & τροφαὶ 438. τροφαὶ ἄγριαι, τροφὴ ἥμερος 12. τροφαὶ αὐτοφυεῖς 13. τροφῆς στερεωτέρας προσδεόμενος 116. τροφὴ ἀπὸ πυροῦ, ἀπὸ τῶν ἐμψύχων 83.
Τροφεῖον. οὔτε τροφεῖα πραξάμενος II, 552.
Τροχάζω. καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἐτρόχασε II, 458.
Τροχός. πύργοι ὑπὸ τῶν τροχῶν sive ὑπότροχοι I, 682.
Τρυγηθεῖσα ἄμπελος I, 231.
Τρυφάω. τετρυφηκότες ἐν εἰρήνῃ πολυχρονίῳ II, 407.
Τρυφερὸς καὶ παντελῶς ἁπαλὸς I, 249. ἐσθῆτες κατὰ τὴν μαλακότητα τρυφεραὶ 250.
Τρυφὴ καὶ ἀπόλαυσις I, 423. 447. τρυφὴ καὶ πλοῦτος 129.
Τρυφητὴς II, 549.
Τρωγλοδύτης I, 35. Τρωγλοδύται 198.
Τυγχάνω. ὡς ἐτύγχανε ut casus dabat I, 132. οὐχ ὡς ἔτυχεν, οὐδὲ αὐτομάτως I, 143. ὅπου ποτὲ τύχοι 663. οἱ τυχόντες τῶν ἀνθρώπων II, 317. τοιαύτης συμφορᾶς ἔτυχον 145. οἱ τυχόντες τῶν ἰδιωτῶν I, 359. τυγχάνουσιν οὖσαι ἀνέκδοτοι 8. οἱ τυχόντες ἰδιῶται 144. εἰ μὲν αὐτοῖς ἐκ τοιαύτης πράξεως ἔπαινοι τυγχάνουσι 561. ἀθανάτου τιμῆς τετυχηκότες II, 633. οὔτε ἄλλης ἐπικουρίας οὐδεμιᾶς τυγχάνουσι I, 195. πρεπόντων τοῖς εὐτυχουμένοις οἱ τύχοι II, 577. 583. εἰ τύχοι θῆλυ γεννηθὲν I, 221. πρὸς τὸ τυχεῖν τῶν δικαίων II, 548. τυχὼν τῶν ἴσων ibid. τετυχηκὼς & τετευχὼς commutantur I, 17. 42.
Τύλη I, 609.
Τύλος. ῥόπαλον τύλους ἔχον περισιδήρους I, 198.
Τυμβωρυχέω II, 563.
Τυμπανίζειν, τυμπάνων ἐνεργείαι I, 227. 194.
Τυπίδες σιδηραῖ I, 182.
Τύπος βοὸς I, 29. τύπος ἀνθρώπου 252. τύποι ἐργαλείων, ὀρνέων τύποι 340. τύποι ζώων 11. τύπος ἀνθρωποειδὴς 24. 71. τύπος λίμνης 35.
Τυραννεῖα κατέσκαψε II, 137.
Τυραννεῖσθαι κατὰ συστήματα I, 197.
Τυῤῥηνὴ σάλπιγξ I, 362.
Τύρσις I, 433. 434.
Τύφω. τὸν ἐν τῇ χαράδρᾳ χόρτον τύφουσι I, 195.
Τύχη. κατὰ τύχην I, 312. II, 233. τὸ παράδοξον τῆς τύχης 196.
Τυχικῶς II, 108. κατ' αὐτὸν τυχικῶς τεταγμένη I, 133.
Τύχων Priapus I, 252.

Υ.

Ὕβρις. τῇ μητρυιᾷ βίαν ἐφ' ὕβρει προσήγαγεν I, 287.
Ὑβριστὴς καὶ ἀσεβὴς I, 312.
Ὑγιάζω. τοῖς τῶν φιλοσόφων λόγοις ὑγιασθεὶς II, 249. ὑγιάζεσθαι παραδόξως I, 29.
Ὑγίεια I, 169.
Ὑγιὲς οὐδὲν λέγειν I, 45.
Ὑγιοποιέω II, 521.
Ὑγρασία I, 46.
Ὑδρεία. πρὸς ὑδρείαν ἐξέρχεσθαι I, 288. ὑδρείας σπανιζούσης 156.
Ὑδροφορῆσαι κατὰ τὴν πόλιν I, 687.
Ὕδωρ λεπτομερέστατον πάντων I, 149. ὕδωρ καὶ γῆν αἰτεῖν 404. δοῦναι ὕδωρ καὶ γῆν 405. 407.
Ὕεια σάρξ I, 41. ὕειον κρέας 343.
Ὕελον πολλὴν περιχρίσαντες I, 128.
Υἱοποιήσασθαι τὸν Ἡρακλέα I, 284. τοὺς τοῦ Διὸς παῖδας ὑποποιησάμενος 304.
Ὑλοτόμοι I, 676. ἀθροίσας ὑλοτόμους καὶ πρίστας II, 363.
Ὑλοφάγοι I, 191.
Ὕμνον ἐπινίκιον ᾄδειν I, 352.
Ὑπάγω. βουλόμενος ὑπαγάγεσθαι τοὺς βαρβάρους εἰς ῥᾳθυμίαν II, 392. λόγοις ὑπαχθεὶς 249. Vid. Not.
Ὑπαίθριος. ἐκείνην τὴν νύκτα ὑπαίθριοι διεκαρτέρουν I, 663. ὑπαίθριος βωμὸς 58.
Ὕπαιθρος. ἐν ὑπαίθρῳ περιεστρατοπέδευσαν I, 667. προήγαγε τὴν δύναμιν εἰς ὕπαιθρον 703. ἀντιποιεῖσθαι τῶν ὑπαίθρων II, 90. κρατῶν τῶν ὑπαίθρων 26. τοὺς --- ἐξήγαγον εἰς ὕπαιθρον 413.
Ὑπακούω. τῶν πόλεων ὑπακουουσῶν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν I, 531. 533. πολλῶν ὑπακουόντων πρὸς τὴν στρατείαν II, 104. 262.
Ὕπανδρος ἀγωγὴ II, 520.
Ὑπαντλήσεις ὑδάτων I, 125. Vid. Not.
Ὑπάτη & παρυπάτη in re musica I, 228.
Ὕπατον ὄρος I, 235.
Ὑπειδόμενος suspicatus I, 77.
Ὑπεκτίθημι. τέκνα εἰς Συρακούσας ὑπεκθέσθαι I, 630. ὑπεξέθετο τὴν Ἑλένην εἰς Ἀφίδναν 307. τῶν τέκνων μέρος ὑπεκθέμενοι πρὸς Καρχηδονίους II, 190.
Ὑπεκφεύγω I, 287.
Ὑπεξάγω I, 194.
Ὑπεξαιρέσεις τῶν προσόδων αἰσχραὶ I, 492. ὑπεξαίρεσις τοῦ λυποῦντος I, 186.
Ὑπερόριος τόπος II, 508.
Ὑπὲρ εἰκοσιέτη γεγονὼς I, 80. ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους II, 323.
Ὑπεράγω. τοῖς δ' ὀδοῦσι πάντων ὑπεράγει I, 201. ὑπεράγοντες ταῖς ῥώμαις 343. ὑπεράγων ἀριθμὸς 614. ὑπεράγειν κατὰ τὸ μέγεθος τοὺς τέσσαρας πήχεις 168. ταῖς ἀνδραγαθίαις ὑπεράγοντες II, 179. κακοπάθεια ὑπεράγουσα I, 613.
Ὑπεραίρω. ὑπερῆρεν πάντας τρυφῇ καὶ ῥᾳθυμίᾳ I, 136. Conf. *Pausaniam* p. 552. 564. 571. &c. φύσει πολὺ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὑπεραίρων 319. τῷ μεγέθει τῶν δυνάμεων ὑπεράρας τοὺς --- 458. ὑπεραίροντες πολὺ τῶν πύργων II, 139. & 471. ubi ὑπεραίρειν & ὑπερέχειν permiscentur.
Ὑπερασπίζω. πρῶτος ὑπερήσπισε τὸν βασιλέα II, 237.
Ὑπερβαίνειν πάντας ταῖς πράξεσι & ὑπερβάλλειν I, 68. & ὑπεραίρειν 319. ὑπερβεβηκὼς πάντας σοφίᾳ II, 551.
Ὑπερβάλλω. οὐχ ὑπερέβαλον εἰς Αἰθιοπίαν *non transierunt* I, 45. ὑπερβάλλοντες τοὺς ὅρους τῆς Αἰγύπτου 78. ὑπερβάλλειν ἐν τῇ στρατηγικῇ συνέσει II, 72. πολὺ τὴν ἀξίαν τῆς οὐσίας ὑπερβάλλοντες I, 95. ὑπερβαλλούσῃ πονηρίᾳ χρώμενος II, 573. ὑπερβαλέσθαι ἅπαντας τῷ μεγέθει τῶν ἔργων I, 76. Vid. *Herodot.* I, 61. ὑπερβάλλεσθαι τὰς ἀτιμίας ταῖς ἀνδραγαθίαις I, 89. εἰ μὲν ὑπερεβάλλετο πρὸς τὰς τῶν νέων ἀκμὰς 409. ubi πρὸς non placet. πολὺ τῶν Συρακουσίων ὑπερβάλλοντα II, 95. ὑπερβάλλειν & ὑπερθέσθαι librarii permiscent I, 68.
Ὑπερβολή. πένης καθ' ὑπερβολὴν II, 196. ἐν ὑπερβολαῖς πολλὰ λέγοντες I, 354. ὑπερβολὴν οὐκ ἀπέλιπον τῆς 68. 289. ὑπερβολὴ κατὰ τὸν Αἷμον II, 376. Lege *Seldenum* ad Marm. Oxon. p. 21.
Ὑπεργέμους καὶ δυσπνόους ob potus & cibi copiam I, 186.
Ὑπερδέξιος στάσις I, 529. ὑπερδέξιον τῶν βαρβάρων γενέσθαι II,

II, 226. ὑπερδέξιος τῆς ὀπωρίας 338.
Ὑπερείδω. ὑπηρεῖσθαι ζῴδια ἀπὸ κιόνων I, 56. ὑπερείδειν ξύλοις τὰ τείχη 588. κίοσι μεγάλοις ὑπήρειστο 366.
Ὑπερεκχεῖται τὸ ὑγρὸν I, 472.
Ὑπερέχειν & ὑπεράγειν a librariis permutantur I, 580. II, 179. τῶν ἄλλων τοσοῦτον ὑπερέχειν αὐτὸν I, 7. τῇ μεγαλοπρεπείᾳ πολὺ τῶν ἄλλων ὑπερέχοντα 61. ὑπερέχων δυνάμει τοὺς γνωριζομένους 191. τὸ γεννηθὲν ὑπερέξειν τῶν ἄλλων ἀρετῇ II, 222. ὑπερέχοντες τῶν ἀντιτεταγμένων τῷ πλήθει 340.
Ὑπερηφανέω. ὡς ὑπερηφάνησε τὴν ἀτυχίαν II, 564.
Ὑπερηφανία τοῦ κηρύγματος II, 269.
Ὑπερηφάνως I, 69.
Ὑπέρθεσιν μηδεμίαν τοῖς ἐσομένοις καταλείπειν II, 250. de mora 436.
Ὑπερκειμένη χώρα superior I, 29.
Ὑπερμεγέθεις ὄψεις I, 202.
Ὑπεροικέω. οἱ ὑπεροικοῦντες τὴν Μακεδονίαν II, 162.
Ὑπεροπτικῶς I, 69. II, 23.
Ὑπερόριος στρατεία I, 152. 240.
Ὑπεροχή. οἱ ἐν ὑπεροχαῖς νεανίσκοι I, 285. οἱ ταῖς ὑπεροχαῖς προέχοντες II, 317. ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν τειχῶν πεποιθότες I, 509. ὑπεροχὴ τῆς πόλεως de Roma 7. ὅταν ὑπό τινος ὑπεροχῆς κατισχύωνται 472. ὑπεροχὴ & ἀποδοχὴ permutantur 295.
Ὑπερπετάζω. δι' ἀέρος ὑπερπετασθῆναι πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης I, 294.
Ὑπερπετὴς ἄκρα τῆς τῶν ἀνέμων πνοῆς II, 165. ὑπερπετὲς τόξων βελῶν I, 658.
Ὑπερπετόμεναι τὴν χαράδραν I, 195.
Ὑπερτίθημι. οὕτω Δαρεῖος ὑπερτίθεται τὰς πράξεις I, 68. εἰ μὴ ὑπερθοῖντο τὴν Φυσικὴν Φιλοσοφίαν 289. ὑπερθέσθαι τὸν πρότερον βεβασιλευκότα 120. τοὺς ἄλλους ὑπερθέσθαι σπεύδων II, 466. καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ὑπερέθετο I, 555. ἐν ἅπασιν ὑπερθέσθαι τὴν Σεμίραμιν 131. καὶ τὴν ἄκραν ὑπερέθεντο de navigantibus 544.
Ὑπερφέρω. τοῖς ὄγκοις ὑπερφέροντας κατασκευάζειν I, 149. Plut. Iſ. & Oſ. p. 360. D.
Ὑπερφυὴς ῥώμη σώματος I, 274. τὸ μέγεθος ὑπερφυὴς 279. τῷ μεγέθει 257.
Ὑπήκοον ποιήσασθαι τὴν πλείστην τῆς --- I, 63.
Ὑπήνας ἀνειμένας ἐᾶσιν I, 351. Conf. Palmerium ad Veſp. v. 474. Ariſtoph.
Ὑπηρετεῖν ταῖς ἐπιθυμίαις τοῦ βασιλέως I, 81. ὑπηρετεῖν τοῖς προστάγμασι I, 119.
Ὑπηρεσία I, 685.
Ὑπηρέσιον equitum II, 408.
Ὑπηρετικαὶ νῆες I, 553. II, 311. τὰ ὑπηρετικὰ 234.
Ὕπνος. εἰς ὕπνον κατενεχθεῖσαν ἰδεῖν ὄψιν I, 226. καθ' ὕπνον δόξαι τὸν Ἥφαιστον αὐτῷ λέγειν 63. κατὰ τοὺς ὕπνους διδόναι βοηθήματα de Iſide 29. ὁρᾷν κατὰ τὸν ὕπνον ὄψιν παράδοξον II, 302.
Ὑπό. ὑπὸ τοῦ συμφέροντος διδασκόμενοι I, 11. ἀγνοουμένων ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων 17. ὑπὸ τοῦ δήποτε a neſcio quo I, 27. νόμων ὑπ' αὐτῆς τεθειμένων 18. κίνδυνος ὑπὸ τοῦ πατρὸς I, 289. ἀφ' ἑνὸς τὸ πᾶν σῶμα κατεσκευάσθαι 110. ἔφυγον ὑπὸ τὸ στρατόπεδον 581.
Ὑπόβαθρον κατὰ τὸν θρόνον II, 211.
Ὑποβιβρώσκω. φάραγγες ὑποβεβρωμέναι καὶ σκολιαὶ I, 211.
Ὑποβολὴ de ſuppoſititio infante I, 308.
Ὑποβολιμαῖος II, 415.
Ὑπογραφή, & ἵππους ἰδίους ὑπογράψασθαι ludis Olympicis I, 600. ὑπογραφὴν ἄρτι λαμβάνων ταύτης τῆς ἀκμῆς II, 596.
Ὑπογράφω. τῶν φίλων μεγάλας ὑπογραφόντων ἐλπίδας II, 353.
Ὑπογύιον & ὑπόγυιον ἔτος τῶν Ὀλυμπίων II, 263. 391.
Ὑποδεικνύω. καὶ τοῖς ἐργαζομένοις ὑποδεικνύουσι praeſcribit agendi modum I, 182.
Ὑποδοχὴν τῶν οἰκείων ποιοῦνται II, 242.
Ὑπόδυσις I, 184.
Ὑποδύτης interula II, 193.
Ὑποδύομαι. ἀθυμία τὸ στρατόπεδον ὑπεδύετο I, 663.
Ὑποζεύγνυμι I, 68.
Ὑπόθεσις ἱστορικὴ I, 4.
Ὑποθήκη δανείου I, 104. κατὰ τὴν Ἴσιδος ὑποθήκην 25. ὑποθήκη praeceptum I, 281.
Ὑποικουρία. διαφορὰ δοκοῦσα ὑποικουρεῖν II, 583.
Ὑποκαίω συνεχῶς II, 193.
Ὑποκάτω τῶν μαστῶν I, 83.
Ὑπόκειμαι. περὶ ταῦτα διέτριψαν τὸν ὑποκείμενον ἐνιαυτὸν I, 461. μιᾶς ἐλπίδος εἰς σωτηρίαν ὑποκειμένης 588. θεωροῦντες μηδεμίαν σωτηρίαν ἄλλην ὑποκειμένην 603. ὑποκειμένη χώρα 218.
Ὑποκρίνω. τραγῳδίαν Εὐριπίδου Φοινίσσας ὑποκρίνεσθαι I, 620. ὑποκρινόμενοι τὰς Ἱκετίδας ibid.
Ὑποκρίσεως γοητεία I, 87.
Ὑπολαμβάνω. καὶ πολλοὺς τῶν ἀπόρων ὑπολαμβάνουσα II, 370. οὐ μὴν ἐξεργάσασθαι ὑπολάβωμεν I, 6. καὶ τοὺς ἀπόρους τῶν στρατιωτῶν ὑπελάμβανε II, 597. βάρος τροχοῖς ὑπειλημμένον 471. ὑπέλαβε & ὑπέβαλε confunduntur in Mſſ. 337. τοὺς πολεμίους ὑπέλαβον παρεισπεπτωκέναι 437.
Ὑπολείπω. ὑπολειπόντων αὐτὸν τῶν ὀμμάτων I, 68. τὰ δὲ σῖτα ὑπελείπετο τοῖς Βοιωτοῖς II, 58. ὑπολελειμμένη δύναμις 436.
Ὑποληπτέον I, 4.
Ὑπομάζιος. μηδ' αὐτῶν τῶν ὑπομαζίων φειδόμενοι II, 527.
Ὑπομένω. ὑπομεῖναι μεγάλους καὶ συνεχεῖς πόνους I, 5. γενναίως τοὺς κινδύνους ὑπομένειν 427. πάντα κίνδυνον ὑπομένοντες προθύμως 428. II, 466.
Ὑπομιμνήσκω, ὅτι γυναικῶν καὶ τέκνων ὑπεμίμνησκεν αὐτοὺς I, 78. καὶ τῶν εὐεργεσιῶν ὑπομνήσασα 25.
Ὑπομιμούμενος τὸν Πεισίστρατον I, 618.
Ὑπόμνημα ἀθάνατον I, 141. ἀθάνατα ἑαυτῶν δόξης ἀπολιπεῖν ὑπομνήματα 37. ἐκ τῶν παρ' αὐτοῖς ὑπομνημάτων ex commentariis 8.
Ὑπομονὴ τῶν δεινῶν I, 357.
Ὑπονοεῖν μηδὲν II, 436.
Ὑπόνοιαν λαβόντες τοῦ συμβησομένου I, 35. [illegible] ὑπονοίαις ἀντιλεγομέναις 44. ὑπόνοιαν καταλιπεῖν, ὡς μέλλοντα κατακόπτειν 240.
Ὑπονομαὶ cuniculi II, 474.
Ὑπόνομοι φυσικοὶ I, 213. τόπον ὑπόνομον ποιήσαντες 203. ὑπονόμους δὲ διακόψαντες 182.
Ὑποπίπτω. τί γὰρ σεμνὸν φονεῦσαι τὸν ὑποπεπτωκότα I, 558. 560. πᾶν τὸ ὑποπεσὸν διαιρεῖ 357. μήθ' ὑπερέχειν μήθ' ὑποπίπτειν ἄλλοις 152.
Ὑπορύττειν τὰ τείχη I, 139. 588.
Ὑπόσπονδοι cur dicantur I, 240. ὑπόσπονδοι τὸν τόπον ἐξέλιπον 592. ἐξέλιπον τὸ χωρίον ὑπόσπονδον 602. ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι 530.
Ὑποστάθμη λιθίνη I, 211.
Ὑπόστασις τῆς ἐπιβολῆς argumentum, quod tractatur I, 6. πρὸς τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν λαμβάνειν τὸ χρήσιμον 7. ὑπόστασις νέφους 46. ἡ δ' ἐν βασάνοις ὑπόστασις τῆς ψυχῆς II, 557. ὑπόστασις τάφου I, 76. κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν ex inſtituto ſuo II, 57.
Ὑποστατικὸς ἐν τοῖς ἄλλοις γενόμενος II, 462.
Ὑποστέλλω. ἐκέλευσεν αὐτὸν μηδὲν ὑποστελλόμενον I, 597.
Ὑποστροφή. ἐξ ὑποστροφῆς πάλιν ναυμαχῆσαι I, 549. ποιούμενος δὲ μάχας ἐξ ὑποστροφῆς II, 59.
Ὑπότροχον βάρος II, 471.
Ὑποσύρω. ὑπέσυρε τὰ σκέλη II, 238.
Ὑπόσχεσιν βεβαιῶσαι I, 255.
Ὑποτάσσομαι. ἐπιεικῶς προσενεχθεὶς πᾶσι τοῖς ὑποτεταγμένοις I, 65. διατηρῶν τὰ πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους δίκαια I, 81.
Ὑποτέμνω. καὶ τὸν ἀπόπλουν τῶν Λακεδαιμονίων ὑπετέμοντο I, 580. ὑποτεμνόμενοι τὴν εἰς τὴν στρατοπεδείαν ἀποχώρησιν II, 451. ὑπετέμοντο τὴν διὰ τῆς Φιλανθρωπίας στρατηγίαν τοῦ Βέρκα 564.
Ὑποτίθημι. καὶ μεγάλας ἐλπίδας ὑποθεὶς II, 150.
Ὑποτρίβω. τὰς ὁπλὰς τῶν ἵππων ὑποτετρῖφθαι συνέβαινε II, 233.
Ὑπότροχος τροχοῖς τέτταρσι II, 441.
Ὕπουλοι ἰδέαι I, 486.
Ὑπουργέω. διακελευόμενος ὑπουργεῖν τῷ Εὐμενεῖ I, 256. χρυσὸν ἡ φύσις ὑπουργεῖ τοῖς ἐγχωρίοις I, 350. πάντας ὑπουργεῖν πρὸς κατάλυσιν δυναστείας 633.
Ὑπουργοὶ τῆς θείας προνοίας Hiſtorici I, 1.
Ὑποφαίνω. μεγάλας ὑποφαίνων παρὰ τοῦ βασιλέως ἐλπίδας I, 673. καὶ τοῦ μέλλοντος μεγάλας ὑποφαίνων ἐλπίδας II, 577. ὑποφαινούσης τῆς ἕω 409.
Ὑποφέρειν τὸ βάρος τῶν --- II, 47.
Ὑποφώσκω. ἡμέρας ὑποφωσκούσης I, 556. 65[illegible].
Ὑποχείριος τοῖς πολεμίοις I, 141.

Ὑπόχρεως χρέους II, 351.

Ὑπόχρυσος δακτύλιος I, 492.

Ὑποψία. κρύπτειν τὴν ὑποψίαν ταύτην I, 285. πολλοὶ ἐν ὑποψίαις ὄντες II, 48.

Ὑπτίαι χεῖρες II, 416.

Ὑπωροφία II, 278.

Ὑστερεῖν τῆς βοηθείας I, 632. τῶν καιρῶν ὑστεροῦντες 682. II, 22.

Ὕστερος. ἐξ ὑστέρου II, 392. αἱ εἰς ὕστερον ἐπαγγελίαι I, 661. ἐξ ὑστέρου ἀγαθὸς στρατηγὸς ἐγενήθη II, 558. ὕστερον πλείοσιν ἔτεσι I, 28.

Ὑφάπτειν τὴν οἰκίαν I, 298.

Ὑφηγέομαι. τῆς χρείας ὑφηγουμένης εὐφυῆ ζῶα I, 151. συνέδριον ὑφηγούμενον τῆς πόλεως II, 321. ὑφηγουμένη τὴν ἑκάστου μάθησιν I, 12.

Ὑφίστημι. ὑπέστη τῷ πλήθει τῶν πολεμίων II, 374. τὴν ἐπιφορὰν τῶν πολεμίων ὑποστὰς 422. θεοὺς ὑφίστανται διοικεῖν τὸν κόσμον i. e. *censent* I, 15. ἀγένητον ὑποστησάμενοι τὸν κόσμον 10. ὑποστῆναι τὴν δύναμιν τῶν πολεμίων 585. θαυμαστοὺς ἀγῶνας ὑπεστήσατο 520.

Ὑφορᾶσθαι. ὑφεωρᾶτο γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον I, 619. ὑφορώμενος αὐτῶν τὴν αὔξησιν 301.

Ὑψηλαὶ οἰκίαι II, 438.

Ὕψος. εἰς ὕψος αἰρόμενον μετεωρίζεσθαι I, 253. εἰς ὕψος ἵσταται 211. πέτραι τοῖς ὕψεσι καταπληκτικαὶ *ibid.* ὕψος πηχῶν ἐνενήκοντα II, 441.

Φ.

Φάλαγγας ὑποθέντες, μετέωρον ἐξῆραν I, 204. Φαλάγγια *solipugae* I, 196.

Φαλαγγῖται II, 258.

Φαλαγγομαχεῖν II, 341.

Φάλαγξ Μακεδονική II, 83. βαθεῖα φάλαγξ 413. φάλαγγος εὐώνυμος τόπος I, 78. πιεζόμενοι διὰ τῆς φάλαγγος II, 413.

Φανερὸν εἶναι ἐκ τούτου, ὅτι &c. I, 13.

Φαντάζω. θεοὶ φανταζόμενοι τοῖς ἀνθρώποις ἐν ζώων μορφαῖς I, 16.

Φαντασία. μηδ' ὑπηρέτου φαντασίαν ἔχων II, 583. τῇ φαντασίᾳ τὸν τῆς ἀσπίδος κύκλον μιμησάμενος 413. φαντασίας ἕνεκεν *ostentationis caussa* I, 537. φαντασία ἀλλοίου θηρίου 130.

Φαραγγώδης I, 38. φαραγγώδεις τόποι II, 431.

Φάραγξ ἀποκεκρημνισμένη I, 203. μὴ κατενεχθῇ πρὸς τὰς φάραγγας II, 424.

Φαρμακεία Τηλεμάχῳ παρὰ Μενελάῳ γενομένη I, 109. πρὸς ἐπίνοιαν φαρμακείας 289. διὰ φαρμακείας λύειν τὴν νόσον II, 183.

Φάρμακον ὀργῆς καὶ λύπης I, 109. φαρμάκων θανασίμων συνθέσεις 288. τὸν πατέρα φαρμάκῳ διαφθεῖραι *ibid.* ὁ μὲν ἰατρὸς δοὺς φάρμακον (*medicamentum*) πιεῖν II, 183. φαρμάκων ἰατρικῶν ἑκατὸν τάλαντα 234. παράδοξοι φαρμάκων δυνάμεις I, 293. φάρμακα ἰατρικὰ II, 234.

Φαρμακοποσία I, 665.

Φάτναι *lacunaria* I, 76.

Φαῦλος. τῆς τῶν φαύλων κακίας μάρτυς I, 4. κατηγορεῖν τῶν φαύλων 6. μηδὲν φαῦλον ἐπιτηδεύειν 81.

Φειδώ. οὐδεμίαν φειδὼ ποιούμενοι τοῦ ζῇν II, 70. & 185.

Φέρω. τοιαύτας φέροντες ἀποδείξεις I, 34. χαλεπῶς ἔφερε τοῖς ἐπιχειροῦσι 602. τοῦ τὴν προσηγορίαν φέροντος εἰς τὸν II, 434. βαρέως φέρειν ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι. πράως ἐπὶ τοῖς γινομένοις φέρειν I, 228. χαλεπῶς φέροντα ἐπὶ τῇ ἁρπαγῇ 371. τῶν ἱππέων νίκην φερόντων 621. θεωροῦντες αὐτὸν κακῶς φερόμενον 600. ὕδωρ φέρουσα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν 680. II, 332. φέρω & φέρω commiſcentur II, 143. ὅτε δυνατὸν ἦν ἄγειν καὶ φέρειν II, 390. εἰς ἐμβολὴν φερομένη 417. φερομένη οἰκία 424. φέρων ἐδωρήσατο τῇ μητρὶ II, 586.

Φεύγειν δρόμῳ I, 102. φεύγειν τὴν πατρίδα II, 416. οἱ φυγόντες εἰς Καρχηδόνα 418.

Φήμη *omen, oraculi responſum* I, 687. μηδὲ διαπέσῃ φήμη πρὸς Ἰνδοὺς 130. φασὶ προσπεσεῖν φήμην ὅτι --- 293. μῦθος ἐκ παλαιᾶς φήμης παραδεδομένος II, 416. φήμης καλῆς ἀξιοῦσθαι 612. φήμη περὶ τῆς γυναικὸς II, 435.

Φημί. ἔφησε συγχωρεῖσθαι II, 9. ἔφησε ποιήσειν πᾶν τὸ προστασσόμενον I, 114.

Φθάνω. δύναιντο καὶ φθάσαι κατὰ τὸν κίνδυνον Λακεδαιμόνιοι II, 27. ἔφθασε παραγενόμενος ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν I, 317. εἰ μὴ φθάσωσι τῆς χώρας ἀψάμενοι II, 409. ἔφθασε τὸ διωκόμενον σκάφος ἐντὸς βέλους γενόμενον 417. φθάσας αὐτὸν συνέλαβε 425.

Φθαρτικαὶ δυνάμεις *venena* II, 343.

Φθείρ. τοῦ σώματος εἰς φθειρῶν πλῆθος διαλυθέντος II, 529.

Φθείρω. φθείρας τὸν ἡνίοχον I, 317. ὁμιλίαις πονηραῖς φθείρειν τὰ ἤθη II, 124. φθαρεῖσα ὑφ' ὅτου δήποτε I, 27.

Φθινὰς νόσος II, 111.

Φθόγγων ἁρμονία I, 20.

Φθονέω. ταύτῃ ἐπ' εὐτυχίᾳ φθονοῦντες I, 77. 225.

Φθορὰ τῶν ἐμψύχων I, 14. φθορὰ τῶν ἔργων II, 192.

Φιάλη *ornamenti genus in lacunaribus* I, 215. φιάλας ἀναθεῖναι εἰς τὸ τέμενος 293.

Φιλάδελφος & Φιλαδέλφως I, 87. 145.

Φιλαγρασία I, 7. II, 81.

Φιλανθρωπευθεὶς II, 643.

Φιλάνθρωπος. ἐπὶ διημαρτημένοις φιλανθρώπως πείσαντες I, 472. πάντων ἔτυχον τῶν φιλανθρώπων 587. φιλάνθρωπον & φιλάνθρωπα *humanitatis ſtudium* II, 240. πολλὰ πεπραχότες φιλάνθρωπα 307.

Φιλαργυρία ἤθους I, 72. συνήθης φιλαργυρία 350.

Φιλαρχοῦντες Λακεδαιμόνιοι II, 7.

Φιλίαν συνθέσθαι I, 223. II, 420. φιλίαν ἐγκατασκευάζων πρὸς ἕκαστον I, 138. εἶχε φιλίαν μεγάλην πρὸς ἔθνη 77. φιλίαν συντεθειμένος II, 421. φιλίαν ἐποιήσατο πρὸς αὐτὸν 447.

Φιλίππειον νόμισμα II, 88.

Φιλογεωργὸς I, 19.

Φιλογύναιος I, 343.

Φιλοδοξεῖται II, 359.

Φιλόδοξος καὶ μνήμης ὀρεγόμενος I, 65.

Φιλοζωεῖν II, 169.

Φιλοζωΐα II, 226. φιλοζωΐα συγγενὴς I, 163.

Φιλοκαλέω. τοῖς πλούτοις πεφιλοκαληκότες πρὸς ἀπόλαυσιν II, 411. τὰ περὶ τὴν ἐκφορὰν βασιλικῶς ἐφιλοκάλησε 433. I, 614.

Φιλοκαλία τῶν προβεβασιλευκότων I, 60.

Φιλόκαλος καὶ τὸν τρόπον ἀγαθὸς I, 410.

Φιλοκερδία I, 358.

Φιλοκίνδυνος I, 288.

Φιλονεικία I, 198.

Φιλοποιήσασθαι τοὺς βαρβάρους II, 392.

Φιλοπόλεμον (τὸ) καὶ κεκινδυνευμένον τῆς μητρὸς I, 134.

Φιλοπονεῖν I, 143.

Φιλοπόνως I, 183.

Φιλορώμαιος II, 604.

Φιλοσοφεῖν πάντα τοῦ ζῇν χρόνον I, 142.

Φιλοστοργία. φιλοστοργῆσαι διαφερόντως τὸν ἀδελφὸν II, 517.

Φιλοστοργία *amor meretricis* I, 73. πᾶσαν συγγενικὴν φιλοστοργίαν ὑπερεβάλετο 85.

Φιλοτέχνημα I, 204.

Φιλοτεχνία *egregium artificium* I, 74. φιλοτεχνίᾳ τὸ δυσκατεργάστων ἐχειρώσατο 203.

Φιλότεχνον διάφραγμα I, 39. φιλότεχνα βοηθήματα II, 192. εὕρημα φιλότεχνον 193.

Φιλοτεχνεῖν I, 123. ἐφιλοτέχνησαν πλῆθος ἰχθύων ἐν αὐτῇ ποιῆσαι παντοίων 607. παράδεισος πολυτελῶς πεφιλοτεχνημένος εἰς τρυφὴν 704. σάμιον πεφιλοτεχνημένον πρὸς ὀξύτητα 203.

Φιλοτέχνως I, 233. φιλοτέχνως εὑρεθέντα 18.

Φιλοτιμέω. φιλοτιμηθεὶς περὶ τὴν θήραν τῶν ἐλεφάντων I, 187. πάντες ἐφιλοτιμήθησαν εἰς τὴν ταύτης αὔξησιν 60. ἐφιλοτιμήθη τὸν ἴσον ἀριθμὸν τῶν σταδίων ὑποστήσασθαι 131. ἡ σύγκλητος εἰς τὰς τῆς θεοῦ τιμὰς φιλοτιμηθεῖσα 326.

Φιλοτιμία ὁλοσχερὴς *juſtum praelium* I, 443. γενομένης φιλοτιμίας μετὰ προοιμίου 268. στάσις καὶ φιλοτιμία συνέστη 517. 576.

Φιλότιμος, φιλοτιμότερον, φιλοτίμως I, 34. 80. II, 433.

Φιλόφρονες II, 513.

Φιλοφρονεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας II, 15. φιλοφρονούμενος πρὸς ἅπαντας 150.

Φιλοφρόνως I, 446.

Φιλοψυχεῖν II, 430. I, 199.

Φίλτρον αὐτοφυὲς I, 199.

Φλέψ. φλέβες γέμουσαι ἀργύρου καὶ χρυσοῦ I, 359. φλέβες μετάλλου 149.

Φλογώδης τὴν χρόαν I, 161.

Φλόξ. ὑπὸ τῆς φλογὸς ἀπελαμβάνοντο II, 454. φλογὸς

εἰς ὕψος ἀρθείσης 455.
Φλυκτίς. ὡς ἂν τοῖς ἀνυποδέτοις παραχρῆμα φλυκτίδων γινομένων I, 199.
Φλύκταιναι περὶ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος 697.
Φοβεῖσθαι τὰς κρίσεις II, 413.
Φοινίκειος οἶνος I, 102.
Φοινίκια olim literae I, 236. Φοινίκια & Φοινικικὰ γράμματα 377. 390. Φοινικικὰ χρώματα 678.
Φοινικὶς & ἐπίσημον Φοινικοῦν I, 577. 603. 662.
Φοινικὸς pro Φοινικικὸς I, 693.
Φοινικόφυτός ἐστιν ἀγαθὴ I, 160.
Φοινικὼν *Arabiae* I, 209. & Φοινικοῦς *ibid.*
Φοιτάω. ἀκταὶ πάντη φοιτῶσι διὰ τῆς φήμης II, 556. Φοιτᾷν ὡς θεὸν I, 105.
Φόβος ἀπὸ τῆς Ῥώμης I, 94. 289. ὁ ἀπὸ τῆς τιμωρίας φόβος 18. διὰ τὸν Ἀγαθοκλέους φόβον ejus metu II, 448. διὰ τὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβον 450.
Φολιδωτὸν δέρμα *Crocodili* I, 41. πᾶν φολιδωτόν ἐστι *ibid.*
Φολὶς λιθοκόλλητος II, 278.
Φονεύειν τοὺς ἀεὶ καταλαμβανομένους II, 421. τοῦ φονεύσαντος τιμωρία. 429.
Φονικοὶ νόμοι I, 89. φονικὸς ἦν II, 282.
Φόνος πολὺς ἐγίνετο. φόνος τῶν οἰκείων II, 422.
Φορὰ προδοτῶν II, 124. φορὰ ὡρισμένη καὶ περιόδῳ κεκυρωμένη αἰωνίῳ I, 144. φοραὶ καὶ κινήσεις ὡρισμέναι II, 42.
Φορβάδες ἵπποι II, 247.
Φορεῖον περιπεπετασμένον πορφύρᾳ II, 644.
Φορεῖν στέφανον II, 446.
Φορὸν πτῶμα I, 685.
Φόρους τελεῖν ὡρισμένους κατ' ἐνιαυτὸν 114.
Φορολογέω. οὐκ ὀλίγην τῆς Ἀσίας φορολογήσαντες I, 355. φορολογοῦντες τὴν Αἴγυπτον 458. προσέταξε τὰς νήσους φορολογεῖν II, 572.
Φορτάδες & φορτηγὰ πλοῖα I, 419. II, 86. τὰ φορτηγὰ τῶν πλοίων I, 685. II, 466.
Φορτικὸς καὶ ἀνδρεῖος I, 57.
Φορτικῶς λοιδορεῖν II, 385.
Φορτίον. τὴν εὐτυχίαν ὥσπερ τι βαρὺ φορτίον οὐ φέροντες I, 564. φορτίων ἀλλαγαὶ & ἀντιδόσεις I, 358. τὰ φορτία περιαιρεῖσθαι 464.
Φρέαρ. ὀλίγον ἐστὶν ὕδωρ ἐν φρέασι I, 70.
Φρήν. ἐκτὸς φρενῶν γενόμενος I, 256.
Φρίκη αἱματοειδὴς II, 168. φρίκην ἐμποιεῖν τοῖς φίλοις 253.
Φρονεῖν τὰ Ῥωμαίων II, 430.
Φρόνημα λαβεῖν ἄξιον τῆς βασιλείας I, 272. Ἀθηναῖοι ἐνεπίμπλαντο φρονήματος 306. καὶ φρονήματος ἐμφυομένου τοῖς νεανίσκοις 301. φρονήματος δ' εὐγενοῦς ὢν II, 15. εἰ νικήσας τὰ φρονήματα παρέλοιτο 414. συνεστάλη τὰ φρονήματα τῶν βαρβάρων 419.
Φρονηματίζω. ἐξ ἧς ἤμελλον φρονηματισθέντες ἐπιθέσθαι ταῖς γυναιξὶ I, 221. πεφρονηματισμένος τῇ νίκῃ II, 150. διὰ τὴν τοῦ σώματος ῥώμην πεφρονηματισμένη 348. ἐν ταῖς πράξεσι πεφρονηματισμένα 463.
Φροντίζω. λόγος ἐκ χρόνου πεφροντισμένος II, 64. 106. ἐπηγγείλατο φροντιεῖν τῆς αὐτοῦ ἀσφαλείας I, 446. φροντίσαι τῆς κοινῆς ἐλευθερίας II, 265.
Φροντίς. τῆς Ἑλλάδος φροντίδα ἐποιοῦντο I, 426. οὔτε ἔργων ἐποιήσαντο φροντίδα 432. περὶ τῆς παρασκευῆς φροντίδα ἐποιοῦντο πολλὴν II, 23. 611.
Φροντιστὴς II, 611.
Φρουρὰς διαφίεισι II, 369. διότι φρουραῖς τινας διείληφε τῶν πόλεων 419. φρουρᾶς ἐν αὐτῇ παραφυλαττούσης 428. τὴν φρουρὰν ἁλῶναι συνέβη *ibid.* φρουραῖς ἀσφαλισάμενος 461.
Φρούραρχος I, 524. II, 308. 439.
Φρουρεῖν τὰς πόλεις II, 265. φρουρούμεναι πόλεις 369. φρουρουμένη ξυλίναις ἐρύμασι 422. στρατιῶται φρουροῦντες 445.
Φρούριον ξύλινον II, 422. τὰ φρούρια 428.
Φρουρός. Κεραυνίαν ἐκπολιορκήσαντες φρουροὺς ἐπέθηκαν II, 424. οἱ φρουροὶ συντετριμμένοι 439.
Φρυάττεσθαι. ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν τέκνων μέγα φρυαττομένη I, 318.
Φυγαδεῦσαι I, 77. τοὺς Ἡρακλείδας ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος φυγαδεῦσαι 301.
Φυγαδικὴ στρατιὰ II, 427.
Φυγὰς γενόμενος ὑπὸ Λυκούργου I, 224.
Φυγὴ εὔθετος pro καταφυγὴ II, 221. πρὸς φυγὴν ὡρμημένος 414.
Φυγομαχεῖν II, 180. 350.
Φυκίον. διφθέραι πεφυκωμέναι II, 194.
Φυλαὶ *Athenis decem* II, 265. φυλὴ *tribus* 431.
Φυλακὴ τῆς τῶν ἀξιολόγων ἀρετῆς I, 4. φυλακαῖς εὐκαίροις διειλημμένη 39. εἰς ἐλευθέραν φυλακὴν ἀποθέσθαι 289. περὶ δευτέραν φυλακὴν νυκτερινὴν II, 287. κατὰ μὲν πρώτην φυλακὴν 347. φυλακὴ σίτου I, 384. εὑρόντες ἐκλελειμμένας τὰς φυλακὰς II, 417.
Φυλακεῖον. ψήφισμα περὶ τῶν ἐν φυλακείοις διανυκτερευόντων I, 609.
Φυλακίδες *naves* II, 417.
Φύλαξ τῆς εἰρήνης II, 321. ἔχει φύλακα τῆς αἰωνίου παραδόσεως I, 5.
Φυλάξασθαι τὸν μῦν II, 424. τῆς νυκτὸς τὴν ἄγνοιαν φυλαττούσης 455.
Φυλακτήρια τῶν τόπων II, 198. 199.
Φυλλορροεῖν I, 21.
Φυλλώματα I, 188.
Φύλλων εὐωδία I, 161.
Φύομαι. τὸ μέγεθος τοῦ φυομένου πολέμου II, 361. ἀρχὴ διαφορᾶς ἐφύετο 361. τῆς γῆς οὐδὲν φυούσης I, 14. τοῦ σίτου φυομένου ὡς ἔτυχεν 384. πλῆθος φυομένων καρπῶν 161. θάμνοι τοσαῦται πεφύκασι *ibid.* κεφαλὰς πεφυκυίας θριξὶ λεπταῖς ἔχουσι 162. 238.
Φυρμὸς II, 281. φυρμὸς καὶ σύγχυσις τῶν δικαίων II, 608.
Φύρω. πέμματα παντοδαπὰ μέλιτι φύροντες I, 95. καὶ τῶν αἱμάτων ἅμα τούτοις φυρομένων II, 143.
Φύσεις περιλαμπόμεναι *lapilli splendentes* I, 181. φύσεις εὐώδεις 161. φύσεις βοτανῶν 289. θνητὴ φύσις 177. φύσεις ζώων καιναὶ I, 14. φύσεις ἐμψύχων *ibid.* κατὰ φύσιν ἔτι μένουσα 13. φύσεως ἀθάνατα 4. φύσις & ῥύσις commutantur 306. & II, 334.
Φυσικαὶ αἰτίαι I, 231.
Φυσικῶς ἐσχηματισμένη II, 447.
Φυσιολογεῖν I, 231.
Φυτεία τῆς ἀμπέλου I, 231.
Φυτεύσιμος γῆ I, 42.
Φυτεῦσαι τὴν οἶνον I, 325. φυτευθῆναι 231.
Φυτόν. αὐτομάτως μετὰ τῶν ἄλλων φυτῶν ἐνεγκεῖν I, 231. οὐδαμοῦ εὑρισκομένου τοῦ φυτοῦ τούτου 161.
Φυτούργιον I, 124. *viridarium* 126.
Φωνή. ὥσπερ τοὶ μιᾷ φωνῇ ἐβόων I, 474. II, 143. φωνὴ ἄσημος καὶ συγκεχυμένη I, 11. τοῦ μάντεως φωνὴ II, 427. εἰς φωνῆς ἀκοὴν 428.
Φῶς βάλλειν ἀπότομον I, 216. προαποστέλλειν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τὸ φῶς *ibid.* αὐγὴν δὲ μόνον ὁρᾶσθαι φωτὸς 238.
Φωτίζω. δοκεῖν τοῖς ὁρῶσι καινοῖς ἀκτῖσι φωτίζειν τὸν κόσμον I, 216.

X.

Χάλαζαν καταράττειν I, 51.
Χαλινοῖς ἀπειθοῦντες I, 132.
Χαλκέμβολος ναῦς I, 689.
Χαλκεύω. κεχαλκευμένα ὅπλα II, 205. χαλκεύουσιν εἰς ὀρνέων τύπους 340.
Χαλκὸς χρυσοειδὴς I, 387.
Χαλκωρυχεῖα *aeris metalla*, μέταλλα χαλκοῦ I, 19. οἱ ἐργαζόμενοι τὰ χαλκωρυχεῖα 359.
Χαλκώματα τῶν νεῶν *rostra* II, 412. 416.
Χαίνω. χαινότης τῆς γῆς I, 280.
Χαίρειν ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις τῶν ἀνθρώπων I, 29.
Χαιρώνεια & Κορώνεια *permiscentur in schedis* I, 482.
Χαρά. νήπια πεπληρωμένα χαρᾶς I, 186.
Χαρακτῆρες διαλέκτου I, 12. οἱ τῆς ὄψεως χαρακτῆρες 102. τοὺς χαρακτῆρας (τῶν γραμμάτων) διατυπῶσαι 236. τάλαντα χρυσοῦ χαρακτῆρα Δαρεικὸν ἔχοντα II, 211. πάντας ὑπερηφάνοις χαρακτῆρσι κατέστιζον 589.
Χάραξ σεσιδηρωμένος II, 383. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς χώρας χάρακα παρεκόμιζον 309.
Χαράσσω. καὶ πάντας χαράσσοντες τοῖς στίγμασι II, 599. εἰς χαλκοῦς πίνακας ταυτὴν (νομοθεσίαν) χαράξαντες I, 494. στῆλαι γράμμασι βαρβαρικοῖς κεχαραγμέναι 211.
Χαρίεις. χαριέστατοι τῶν πολιτῶν I, 470. οἱ χαριέστατοι τῶν πρεσβυτέρων 473. 493. οἱ χαριέστατοι τῶν ἀνδρῶν II, 258. στρατηγοὺς ἑλόμενοι χαριεστάτους I, 500.
Χαρίζομαι. τῷ θυμῷ μόνον χαριζόμεθα I, 561. πᾶν τὸ κεχαρισμένον τῷ θυμῷ II, 322. τῷ δήμῳ τὸ κεχαρισμένον
ποιῶν

ποιῶν 431. δι' ἐπαίνων κεχαρισμένων I, 81. ὅταν τις αὐτῶν χαριζομένων μὴ προσδέξηται *sententia nequiore* 356.

Χάρις. οἱ πρὸς χάριν δημηγοροῦντες I, 624. χάριτας ἀπονέμειν 3. τὴν δεδομένην χάριν προσδέχεσθαι 365. οἱ πρὸς χάριν ὁμιλοῦντες II, 569. χάριν γυναικὸς κατασκευάσας I, 124. ἀμοιβὴ πρὸς εὐεργέτας χάριτος 101. λόγοι πρὸς χάριν II, 7. χάριτες ἐνθησαυριζόμεναι I, 101. χάριν βουλόμενος καταθέσθαι II, 73. χάριν ἀποδοῦναι 98.

Χαριστήρια τοῖς θεοῖς προσφέρειν I, 354. τοὺς καλλίστους τῶν αἰχμαλώτων θύοντες χαριστήρια II, 454. 461.

Χαυλιόδοντες *Crocodili* I, 41. 42.

Χαῦνος. τὸ γεῶδες καὶ χαῦνον I, 183. τὴν γῆν χαύνην ποιήσαντες 182.

Χεῖλος. ὕλη παρεκτείνεται τοῖς χείλεσι τοῦ ποταμοῦ I, 180. ἐπιστήσας τῷ χείλει τοῦ ποταμοῦ τοξότας II, 460.

Χειμάζω. οἱ χειμαζόμενοι τῶν πλεόντων I, 287. ἔπειτα καὶ χειμασθῆναι I, 223. τοῖς χειμαζομένοις σκάφεσιν ἀσφάλειαν παρέχεται 339. ταύτην τὴν περίστασιν ἀεὶ χειμάζειν τοὺς τόπους 51. κεχειμασμένος ἰσχυρῶς κατὰ τὸν πλοῦν 377. Ἀντίγονος χειμάζων ἐν Γαδαμάλοις II, 346.

Χειμασία. ἐτύγχανον τὴν χειμασίαν ἔχοντες ἐν πολλοῖς μέρεσι II, 346. ἔσχατοι τόποι τῆς χειμασίας 347.

Χειμέριος *nimbosus* I, 51. κατὰ τὴν χειμέριον ὥραν 17. χειμερινὴ ὥρα 15. χειμέριος νότος 51.

Χειμὼν πραγμάτων ποικίλων II, 168. χειμῶνος παρεληλυθότος I, 5. χειμῶνι περιπεσεῖν 286.

Χείρ. διὰ τῶν χειρῶν διασημαίνειν ἕκαστα I, 187. ἐκ χειρὸς ἦν ἡ μάχη 683. παίων ἐκ χειρὸς λέοντα λόγχῃ 122. ἐκ χερσὶ τοῦ κινδύνου καθεστῶτος 682. ἐκ χειρὸς ἐπιθεῖναι τὴν δίκην II, 322. ἐκ χειρὸς τὴν μάχην ποιήσασθαι I, 658. τῶν ἱππέων Φρυαγμὸς ἐν χερσὶν ἐδόκει εἶναι II, 341.

Χειραγωγέω. ὑπὸ τῶν οἰκετῶν χειραγωγούμενος I, 557.

Χεῖρες σιδηραῖ I, 554. μετὰ χεῖρας ἔχων σκῆπτρον II, 278.

Χειρίζω. πολέμους ἐπιφανεῖς καὶ μεγάλους κεχειρικὼς II, 601. καί τινι τρόπῳ χειριστέον τὸν πόλεμον 171.

Χειρισμός. ἐν τῷ κατὰ τὴν οἰκονομίαν χειρισμῷ διήμαρτον I, 330. τοῦτο τὸ γένος τοῦ χειρισμοῦ προκεκρικότες 330.

Χειροήθης λέων I, 57.

Χειροκοπέω II, 567.

Χειροκρατία II, 534. 608.

Χειροπέδων ζεύγη II, 415.

Χειροπληθεῖς λίθοι I, 198.

Χειροπληθιαῖος ὄγκος 191. λίθοι χειροπληθιαῖοι 194.

Χειροποίητος διῶρυξ I, 39. στόματα χειροποίητα *Nili ibid.* εἰσβολαὶ χειροποίητοι II, 421. εὐναὶ ἐξ ὕλης οὐ χειροποίητοι I, 238. λίμην χειροποίητος 607.

Χειροτέχνης ἐκ παίδων γενόμενος II, 561.

Χειρουργέω. αὐτοὶ παραδόξως χειρουργοῦντες I, 86. ὁμοίως ταῖς ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ἐμπειρίας χειρουργουμέναις 231.

Χειρουργία. βωμὸς τῇ χειρουργίᾳ διάφορος I, 58.

Χειρόω. τὴν πολιορκήσασαν δύναμιν ἐχειρώσατο II, 427. ἐν κυνηγεσίαις κεχειρωμένα θηρία I, 552. ἃς δὲ (ναῦς) ἐχειρῶτο II, 6. διὰ τὴν ἐκ βίας ὑπεροχὴν χειροῦνται I, 192. εὐχερῶς πάντες ἐχειροῦντο II, 97. χειρούμενος πολλὰ τῶν θηρίων 361. ῥᾳδίως αὐτοῦ χειρωθέντος 69.

Χείρων. πρὸς τὸ χεῖρον II, 448. πραγμάτων εἰς τὸ χεῖρον ἐκβάντων I, 551. ἐπὶ τὸ χεῖρον II, 451.

Χελῶναι χερσαῖαι I, 140. II, 506. χελώνη κριοφόρος II, 442.

Χελωνοφάγοι I, 189.

Χερσαῖον ζῷον I, 42. 162.

Χερσεύω. οἱ δὲ χερσεύειν ἐάσαντες τὴν χώραν I, 43.

Χέρσος. ὅταν ἡ πλημμυρὶς ἐπὶ τὴν χέρσον φέρηται I, 184. συναποκομίζει πρὸς τὴν χέρσον *ibid.* οἱ ἐπὶ τῆς χέρσου στρατοπεδεύοντες 554. πνεύματος φερομένου πρὸς τὴν χέρσον II, 243. πολὺ τῆς χέρσου κεχωρισμένος I, 214.

Χηλὴ *projecta in mare moles* I, 211. χηλαὶ τοῦ λιμένος 604.

Χήνεια κρέα & χηνῶν κρέα I, 82. 95.

Χηνοβοσκοὶ I, 85.

Χθὲς καὶ πρώην I, 118. ἐχθὲς καὶ πρώην 694.

Χιάζω. τὴν ἐπιφάνειαν δυσὶ γραμμαῖς μηλίναις κεχιασμένα I, 170.

Χιλίαρχοι *apud Persas & Macedones* II, 293.

Χιονίζεσθαι τὸν τόπον I, 47.

Χιονοβολεῖσθαι II, 223. χιονοβολούμενα ὄρη I, 361.

Χιτὼν *tunica*, ἱμάτιον *vestis*, *quae illi superinduitur* I, 283. II, 324.

Χλαμύδιον ἑαυτοῦ περιέθηκε II, 324.

Χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν φίλων I, 104.

Χλιδῶνες λιθοκόλλητοι II, 279.

Χλόη. τὸν σῖτον ἐν χλόῃ διέφθειρεν 510. 513.

Χνοῦν μαλακὸν ἔχειν I, 171.

Χοῖνιξ ἡμερήσιος τροφὴ II, 355. 556.

Χολάω. τὰς θεὰς αὐτῷ χολωθείσας τὴν μαντικὴν ἀφελέσθαι I, 236. αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν *ibid.*

Χόνδροι ἁλῶν I, 183.

Χορηγέω. κεχορηγημένος διαφόρῳ φύσει I, 19. 236. καὶ ταῖς ἰδίαις χρείαις χορηγοῦσι 84. κεχορηγημένη συνέσει καὶ τόλμῃ 119. συντάξεις ὑπὸ τοῦ --- ἐχορηγοῦντο 86. χορηγοῦντα τὰς τροφὰς ἀφθόνως 149. κεχορηγημένος ὑπὸ τῆς φύσεως ἀγχινοίᾳ II, 568. σῖτον καὶ χρήματα χορηγεῖν 432.

Χορηγία τῶν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἀνηκόντων I, 7. τῇ κατὰ τὴν δαπάνην χορηγίᾳ πολὺ διενεγκεῖν 59. οἱ παρασχόμενοι τὰς εἰς ταῦτα χορηγίας 75. τὴν ἡτοιμασμένην χορηγίαν ἐδαπάνησε 95.

Χόρτασμα. ἐπὶ χορτάσματα καὶ σιτολογίαν ἐξεληλύθει II, 436. χορτάσματα τοῖς κτήνεσι 461.

Χόρτος τοῖς ἵπποις II, 113.

Χράω. ἡ δὲ ἔχρησεν αὐτῷ τόνδε τὸν χρησμὸν II, 151. βουλόμενος χρήσασθαι τῷ μαντείῳ 101. ὁ δὲ θεὸς ἔχρησε κομισθῆναι τὸν --- I, 283. χρήσασθαι τῷ θεῷ 242. πῶς χρηστέον τοῖς πράγμασι II, 327. ὁ δὲ Γέλων ἐχρῆτο πᾶσιν ἐπιεικῶς I, 424. δεομένων ἀνθρωπίνως αὐτοῖς χρήσασθαι *ibid.* οἱ ἄλλοις ἀνημέρως χρησάμενοι 560. τοῖς ἑκουσίως παραδιδοῦσι φιλανθρώπως χρήσασθαι II, 120. λόγοις ἐπιεικέσι χρησάμενος 163. χρησάμενος τῇ νυκτοπορίᾳ 419.

Χρεία. αἱ ἐν τῷ πολέμῳ χρεῖαι II, 429. παρῆλθεν ὡς ἐπί τινα χρείαν ἀναγκαίαν I, 279. *ad requisita naturae.* καθ' ὅσον ἂν ᾖ χρεία 23. πρὸς τὰς χρείας πολεμικὰς 156. χρεία ἐπιοῦσα 441. εὐστόχως ἐκλαμβανομένης τῆς χρείας 39. φάσκων ἑαυτῷ χρείαν ἔχειν II, 297. τούτου πεσόντος ἐπὶ τῆς χρείας 82.

Χρεών. ἀγόμενος ὑπὸ τοῦ χρεὼν II, 65.

Χρῆμα *pecunia*. Ἀνέλπιστον χρῆμα I, 628. χρημάτων ἀθροισμὸς 392. χρήματα πραττόμενος II, 462.

Χρηματίζω. ὁ νέος Διόνυσος χρηματίζων I, 53. καὶ τὸ λοιπὸν ἐχρημάτιζε βασιλεὺς II, 445. θεοὺς αὐτοῖς ταῦτα κεχρηματικέναι I, 177. κατὰ τρόπον χρηματίζειν 81. τὰ χρηματισθέντα ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων 87. μήτε δικάζειν μήτε χρηματίζειν τὸ τυχὸν αὐτοῖς ἐξεῖναι 82. ταῖς πρεσβείαις χρηματίσας φιλανθρώπως II, 161. πρώτοις ἐχρημάτισε τοῖς ὑπὲρ ἱερῶν παραγεγενημένοις 149.

Χρηματισμὸς *jurisdictio*: χρηματίζειν *jus dicere* I, 74. & *responsa dare* 81. 82. χρηματισμοὶ ψευδεῖς *falsatae sententiae* 89. χρηματισμοὶ *instrumenta actaque publica* 650.

Χρηματιστήριον τῶν συντετελεσμένων I, 4. ἀνῳκοδόμησε χρηματιστήρια καὶ στοὰς 643.

Χρησιμεύειν πρὸς τὰς οἰκονομίας I, 91.

Χρήσιμος. πολλὰ κατεπαγγελλόμενος χρήσιμος εἶναι τῇ πατρίδι I, 573. 590. ἑτοίμως λαμβάνειν τὸ χρήσιμον 7. ὅτῳ χρησιμώτερον ἦν *ibid.*

Χρησμολογέω II, 102.

Χρησμὸν δούσης τῆς Πυθίας I, 307. ἐπιλαθόμενος τοῦ χρησμοῦ 308. καὶ χρησμοὺς ἀποφαινομένη 311. ἡ δὲ ἔχρησε χρησμὸν II, 151.

Χρησμῳδέω II, 200. 326.

Χρηστηριάζω *Apollinis est*, χρηστηριάζεσθαι *eum consulentium* II, 101. χρηστηριαζόμενος περί τινων 377. χρηστηριαζόμενος ἐν Βραγχίδαις 387. χρηστηριαζομένῳ δὲ αὐτῷ ἔχρησεν ὁ θεὸς I, 317.

Χρηστήριον. τό τε χρηστήριον ἱδρύσατο τοῦ πατρὸς I, 241. ἡ περὶ τὸ χρηστήριον κατάστασις 243.

Χρηστότητι πολὺ διαφέρων I, 75.

Χρῖσμα I, 122.

Χρίω. σίδηρος κεχρισμένος φαρμάκου δυνάμει II, 240. χρῖσαι τὸν χιτῶνα I, 281.

Χρόα διαφορὰ I, 164. παντοίαις χρόαις ἐπηνθισμένα 165.

Χρονίζω. χρονιζούσης τῆς πολιορκίας I, 140.

Χρόνος. ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἀρξάμενοι I, 6. ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένα 8. κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους *ibid.* χρόνος πάντα τἄλλα λυμαινόμενος 6. ὁ χρόνος τὰ μὲν ἠφάνισε 123. μικρὸν πρὸ τούτων τῶν χρόνων 238.

διαμένη τὸν πάντα χρόνον τὴν παρθενίαν *ibid.* τετελευτήκασι πάντα τὸν ὕστερον χρόνον 7. διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου 243. χρόνων ἐπιγενομένων τελευτήσας *ibid.* ἐκ χρόνου 67. τὸν προτοῦ χρόνον 65.
Χρυσεῖον *anti fodina* I, 19.
Χρυσῆ Ἀφροδίτη I, 109. 272.
Χρυσοειδὴς I, 164.
Χρυσόλιθοι I, 163.
Χρυσόμαλλον δέρας I, 261.
Χρυσοποίκιλτος φοινικὶς II, 278.
Χρυσὸς αὐτοφυὴς, ἐκ ψήγματος συστησάμενος, ἄπυρος I, 213. χρυσοῦ ἐργασία *ibid.* μέταλλα χρυσοῦ 368.
Χρυσοϋφεῖς μίτραι I, 367.
Χρυσοφάλαρος ἵππος II, 584.
Χρυσοφορέω. τὰς πιστάτας τῶν πόλεων χρυσοφορεῖν ἐδογμάτισε τῇ Ἀφροδίτῃ I, 326. χρυσοφοροῦσι δ' ὁμοίως ταῖς γυναιξὶ 367. χρυσοφορεῖν *auro ornari* 608.
Χρυσῶσαι τὸ βρέφος I, 27. φασὶ τὸν βασιλέα χρυσῶσαι τὸ δέρας 291.
Χρῶμα. χρώμασι πεποικιλμέναι ὑποδέσεις I, 367. τῷ φόβῳ τὰ χρώματα τῶν προσώπων ἀποβεβληκότες 202. ἡ τῶν χρωμάτων φιλοτεχνία 121.
Χρώς. διατηρῆσαι τὸν τοῦ σώματος χρῶτα I, 119.
Χυλῶν ἰδιότητες I, 164.
Χύτραι κεράμιαι I, 183.
Χωλὴ ἡγεμονία I, 442.
Χώματα *aggeres Nili* I, 42. χώματα χειροποίητα 43. τὸ διὰ τοῦ χώματος τεῖχος II, 467.
Χωνεία τοῦ σιδήρου I, 340. 351.
Χωνεύω. χρυσὸς ὑπὸ τοῦ πυρὸς κεχωνευμένος II, 117. χωνευθείσης τῆς φύσεως, ἐξ οὗ ὁ ἄργυρος κατασκευάζεται 358.
Χώρα ἔρημος, καρποφόρος I, 159. εὐκρασία τῆς χώρας 13. διὰ χώρας Αἰθιοπικῆς ἀμμώδους 26. τὰ ἐκ τῆς ἰδίας χώρας λυσιτελῶς διαθέσθαι 77.
Χωρέω. κατὰ νοῦν τῶν πραγμάτων αὐτῷ χωρούντων I, 132. χωρεῖν εἰς τὰ ὅπλα II, 455.
Χωρίζω. ξίφη κεχωρισμένα γάλακτος I, 186. ἐχωρίσθησαν ἀλλήλων 11. πολὺ τῆς χέρσου κεχωρισμένοι 214. τῆς βασιλείας κεχωρισμένοι 265. τῇ φύσει κεχωρισμένα 163. τῆς εὑρεσιλογίας κεχωρισμένοι I, 45. καὶ τότε μὲν εἰς Συρακούσας ἐχωρίσθη II, 369. ἐκποδὼν ἐχωρίσθη I, 545. χωρισθέντος αὐτοῦ εἰς Λιβύην II, 453. χωρισθεῖσαι εἰς τὴν πατρίδα 552. πολὺ κεχωρισμένος τῆς τοιαύτης ῥᾳδιουργίας II, 584.
Χωρίον καρτερὸν I, 66.
Χωρισμὸν ποιεῖσθαι I, 172.
Χωρὶς δὲ I, 419. χωρὶς τούτων 4. χωρὶς ὑποθέσεως 199. χωρὶς δὲ τούτων II, 539.

Ψ.

Ψάλις I, 122.
Ψαῦσαι τῆς Αἰγύπτου I, 48.
Ψεκάδες ἐκ τοῦ περιέχοντος I, 161.
Ψέλλια περὶ τοὺς καρποὺς καὶ τοὺς βραχίονας I, 351. περὶ τὰς χεῖρας ψέλλια 367.
Ψευδεῖς αἰτίαι I, 50. II, 578.
Ψευδολογεῖν I, 202.
Ψεῦδος τῆς ἀποφάσεως I, 46. ἐλέγξαι τὸ ψεῦδος *ibid.* τῷ ψεύδει παραλογισθέντες II, 418.
Ψευδόστομον *Nili* II, 460.
Ψευδόχρυσοι λίθοι ſive ψευδοχρυσόλιθοι I, 164.
Ψεῦσται καὶ τολμηροὶ I, 87.
Ψῆγμα. χρυσὸς ἐκ ψηγμάτων καθεψόμενος I, 162. ψῆγμα τοῦ χρυσοῦ I, 183.
Ψηφίζω. τὴν γνώμην τοῦ Κλέωνος ψηφισάμενοι I, 516. καὶ τιμὰς ἀξιολόγους ψηφισάμενοι κοινῇ 222. ἐψηφίσαντο εἰκόνας χρυσᾶς εἶναι II, 439.
Ψήφισμα γράψαι II, 439. τὸ περὶ τῶν τιμῶν ἀναδόντες ψήφισμα 440.
Ψῆφος. παρακαλῶν φέρειν αὐτῷ τὴν ψῆφον II, 577.
Ψιλὰ τάγματα & ψιλικὰ II, 348. 349. ψιλὴ περιφέρεια I, 162.
Ψιλικὰ τάγματα 698. II, 382. 383. οἱ ψιλικοὶ τὴν τάξιν 339.
Ψιλοὶ & φίλοι *permiſcentur* II, 70.
Ψιμμύθιον I, 137.
Ψόγος τιμωρία φαυλότητός ἐστιν ἄνευ πληγῆς II, 556.
Ψόφος ἐξαίσιος I, 202. ὁ διὰ τῶν τυμπάνων καὶ κυμβάλων ψόφος 226. ψόφος μαγείρων II, 207.
Ψυχαγωγέω. τοὺς θεωμένους ψυχαγωγῆσαι I, 125. οὔτ' ἄλλο τῶν δυναμένων τὴν ὅρασιν ψυχαγωγῆσαι 218. ψυχαγωγήσαντες οὖν αὐτὸν ἐπαγγελίαις II, 578. καὶ ἐπαγγελίαις ἐψυχαγώγει πάντας 582. ψυχαγωγούμενος δὲ ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν τέκνων 122. διὰ τῆς μελῳδίας ψυχαγωγεῖν τὸν θεὸν I, 250. ἐλπίσι ψυχαγωγήσας II, 462.
Ψυχαγωγίαν παράδοξον παρέχεσθαι I, 102. διὰ ψυχαγωγίαν συνεκφερόμενοι 87. μύθους πλάττειν ψυχαγωγίας ἕνεκα 80.
Ψυχή. ἔλαθεν ὁ παῖς ἀφεὶς τὴν ψυχὴν II, 549. ἀνὴρ τῇ ψυχῇ μέγας I, 105. ἔκρινον παραβάλλεσθαι ταῖς ψυχαῖς 202. διὰ τὴν τῆς ψυχῆς βραδύτητα 236. καὶ ψυχῆς λαμπρότητι περιβέντος 255. ψυχῆς λαμπρότητι διενέγκας 284. λαμπρὸς ὢν τὴν ψυχὴν II, 96. ἐῤῥύσατο χρήμασι τὴν ἰδίαν ψυχὴν I, 592. ψυχῆς ἀγριότης II, 435.
Ψυχικὴ χάρις II, 406. αἴτιος τοῦ ψυχικοῦ ταῖς ζώαις I, 15.
Ψυχικός. ψυχικοῖς πάθεσι συνεχόμενος ἀνιάτοις *mente parum valens* II, 258.
Ψυχοπομπὸς I, 107.
Ψύχος I, 46.
Ψυχραὶ αὖραι I, 46. ὕδατα ψυχρὰ, & ὕδωρ ψυχρότατον 50.

Ω.

Ὠδαὶ ἄναρθροι I, 185.
Ὠδείου τρόπον I, 58.
Ὠδῖσι συνεχομένη I, 265.
Ὠθέω. ὠθούμεναι διὰ πνευμάτων βίαν I, 207. ἅπαντες ἐπὶ τὴν Ἀμίλκα σκηνὴν ὠθούμενοι 612.
Ὠκεάνης unde ὠκεανὸς I, 16. ὠκεανὸς Aegyptiis Nilus 22. ὁ κατὰ μεσημβρίαν ὠκεανὸς II, 235.
Ὠμοβοΐνη ἀσπὶς I, 179.
Ὠμός. ὠμὰ πρᾶξαι καὶ βίαια I, 289. ὠμὴν σάρκα κατεσθίουσι 185.
Ὠμότης τοῦ τρόπου I, 289. ἐκτραπεὶς εἰς ὠμότητα II, 562.
Ὠμοφάγα τῶν θηρίων I, 94.
Ὠμῶς προσενεχθῆναι τοῖς ἁλοῦσι I, 222. II, 163.
Ὠὸν εὐγενὲς *unde Oſiris genitus* I, 32. ὠὰ crocodili χηνείοις παραπλήσια I, 41. τὰ καταληφθέντα τῶν ὠῶν συντρίβειν 97.
Ὥρα. τῆς ὥρας οὔσης περὶ χειμερινὰς τροπὰς II, 346. τὴν ὥραν τοῦ σώματος προΐενται ἑτέροις I, 356. ἀπ' αὐτῆς τῆς νεαρωτάτης ὥρας 214. ὧραι τριμερεῖς anni I, 15. 20. 30. τὴν ὥραν τῆς ἀπαλλαγῆς παρὰ εἰς τὴν πόλιν, pro κατὰ τὴν &c. 617.
Ὡραῖοι καρποὶ, τὰ ὡραῖα I, 239.
Ὥριμος ὀπώρα II, 212.
Ὡρογράφοι *annalium ſcriptores* I, 30. & ὡρογραφίαι *ibid.*
Ὧρος *olim annus* I, 30.
Ὡς πλεῖστοι I, 695. ὡς μέγιστοι λίθοι 662. ὡς μεγίστους ἐκπεφευγὼς κινδύνους II, 235. ὡς ἔτυχε I, 11. II, 401. ὥς γέ μοι φαίνεται 34. ὡς — ἐπισχῆσαι 457. ὡς τάχιστα I, 715. ὡς ἥκιστα ἢ ὡς ἥδιστα II, 8. ὡς κατ' ἄνθρωπον I, 41. ὡς ἂν *quamdiu* 660. ὡς ἂν ἡ διάφευξις ὑπάρχῃ 182. ὡς ἂν οἰνωμένοι 67. ὡς ἐπὶ τὴν γῆν I, 720.
Ὡσαύτως ἔχειν Ἀθηναίους I, 34.
Ὡσπερεί τινες ἰχθῦς I, 41. ὡσπερεὶ θεὸς ἐπιφανεὶς 207.
Ὥσπερ ἐπίτηδες I, 207. II, 457. ὥσπερ ἐκ μεγάλης πηγῆς 7.
Ὥστε — περιέχειν I, 9. ὥστε σόλῳ ποτὲ ναυαγῆσαι II, 570.
Ὠφέλεια *manubiae* I, 65. περὶ τὰς ὠφελείας διε[illegible]τες 419. πάντας ὠφελείαις ἁδραῖς ἐκόσμησε 467. καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ διελόμενος τὰς ὠφελείας 573. πρὸς κοινὰς ἁπάντων ἐκ τῆς γεωργίας ὠφελείας 25. χώρα γέμουσα παντοίας ὠφελείας II, 233.
Ὠφελέω. ὠφελῆσαι τὸν κοινὸν βίον I, 3. 12. ἡ πλεῖστα ὠφελῆσαι δυναμένη 7. οὔτε ὠφελούμενος οὐδὲν 42. μηδὲν ὠφελούμενος 97.

INDEX VI.

SCRIPTORUM,

QUORUM AUT CORRIGUNTUR AUT EXPLICANTUR VERBA.

Aelianus Tom. I. pag. 18. 97. 126. 128. 166. 171. 191. 196. 201. 581. II, 12. 40. 219. 230. 502. 601.
Aeneas Tactic. Tom. II. pag. 30.
Aeschines Socratic. I, 448
——— Orator I, 585. 624.
Agatharchides I, 51. 183. 184. 190. 195. 200. 208. 209.
Agathias I, 135.
Alexander Aetol. I, 548.
Ammianus Marcellinus I, 23.
Antigonus Caryst. I, 151.
Apollodorus I, 138. 258. 260. 276. 280. 283. 293. 304. 312. 313.
——— Mechanicus II, 472.
Apollonius Rhod. I, 317.
Appianus I, 141. 170. 187. 382. 566. 611. 623. II, 12. 490. 539. 574. 605. 621.
Apuleius I, 97.
Aristides I, 24. 374. 448. 481. 508. 623. 672. 700. 718. II, 350.
Aristoteles I, 19. 455. II, 14. 42.
Aristophanes I, 504.
Arrianus II. 257.
Athenagoras I, 110.
Athenaeus I, 140. 215. II. 86. 122. 277. 312. 420.

B.

Barnabas I, 295.
Basilius M. I, 520. II, 347.
Bito II, 472.

C.

Cicero I, 322. 410. II, 442. 591.
Clemens Alexandr. I, 98. II, 147.
Columella II, 472.
Conon I, 311.
Cornelius Nepos II, 89.
Curtius I, 125. II, 195. 196. 197. 210. 217. 221. 222. 224. 235. 259.

D.

Demosthenes I, 413. II, 129.
Dexippus II, 287.
Dinarchus I, 585. II, 98.
Dio Chrysostomus I, 212. 246. II, 125. 220.
Diogenes Laert. I, 693. II, 347.
Dionysius Halicarn. I, 117. 369. 379. 396. II, 97. 554.

E.

Epigrammata Vetera I, 425. 451. 617. 629. II, 14. 232.
Eratosthenes I, 254.
Etymologus I, 349. II, 13.
Eunapius I, 673.
Eurypides I, 162. II, 103.
Eustathius I, 125. 337. 369.

F.

Firmicus Matern. II, 551.
Frontinus II, 592.

G.

Galenus I, 92. 102. 160. II, 165.
Gemist. Pletho II, 107.
Glossae Veteres I, 211.
Gregorius Nyssen. I, 289.

H.

Heliodorus I, 185.
Herodotus I, 43. 65. 128. 170. 338. 653.
Hesiodus I, 383.
Hesychius I, 43. 58. 217. 225. 294. 335. II, 261. 317. 442.
Hierocles I, 489.
Hieronymus II, 116.
Himerius I, 129. 481.
Hippolytus II, 525.
Homerus II, 99.
Hyginus I, 96. 256. 313. 371.

I.

Inscriptiones Veteres I, 279. 323. 711. II, 463. 576.
Ioannes Chrysostomus I, 585, 621. II, 94. 355. 568.
——— Stobaeus II, 62.
Iosephus I, 51. 79. 99. 120. 133. 160. 228. 246. 516. II, 304.
Irenaeus I, 444.
Isucrates I, 302. 482. 668.
Iulianus Aug. I, 576.
Iustinus I, 457. 466. 703. II, 153. 259. 287. 461. 594. 603.

L.

Leontius Byzant. II, 375.
Libanius I, 83 516. 665. 696. II, 50. 83. 88. 107. 108. 111. 147. 428. 580. 592.
Livius I, 730. II, 510.
Lucianus I, 105. 185. 294. 319. 593. II, 297.
Lycurgus I, 481.
Lysias I, 289.

M.

Manetho I, 389. 393. II, 496. 541.
Martianus Capella II, 644.
Moeris Atticistes I, 125. 130. II, 574.
Musaeus II, 468.

N.

Nicander I, 670.
Nicolaus Damascenus I, 258.
Nonnus I, 217. 229.
Nummi Veteres II, 134. 235.

O.

Oppianus I, 163.
Origenes II, 362. 420. 466.
Orosius I, 701.
Orpheus I, 166. II, 360.

P.

Palaephatus I, 222. 295. 305.
Parthenius I, 415.
Pausanias I, 259. 268. 272. 289. 313. 376. 405. 482. 598. II, 14. 38. 59. 61. 108. 129.
Philargyrius II, 358.

Phile-

Philemon I, 487.
Philo Jud. I, 10. 47. 102. 153. 208. 298. 693. II, 116. 139. 143. 175.
——— Mechanicus II, 193. 243. 468.
Philostratus I, 123. 124. 284. 331. 508. 668. II, 125. 147. 149. 465.
Photius I, 573.
Phrynichus I, 108.
Pindarus I, 375. 421.
Plinius I, 151. 153. 155. 165.
Plutarchus I, 14. 25. 43. 51. 65. 93. 94. 95. 99. 246. 314. 365. 405. 414. 451. 557. 621. 707. II, 22. 65. 135. 145. 259. 349. 477. 560. 563. 646.
Polyaenus I, 414. 476. 594. 682. 685. 721. II, 34. 75. 91. 150. 154. 180. 213. 299. 350. 419. 480.
Polybius I, 8. 127. 128. 139. 237. 606. II, 6. 40. 41. 57. 292. 304. 462. 577. 588. 622.
Pomponius Mela I, 571.
Porphyrius II, 290.
Procopius I, 665.
Psellus II, 390.
Ptolemaeus I, 198. 206. 217. II, 291. 393.

R.

Rhabanus Maurus II, 385.

S.

Sacri Scriptores.
Geneseos cap. 3, 6. I, 165.
Exodi 16, 14. I, 195.
Numeror. 19, 2. I, 99.
Psalmi 97, 10. I, 165.
Jeremiae 35, 7. II, 390.
Amosi 5, 26. II, 454.
Matthaei Evang. C. 3, 4. II, 391. & 11, 21. II, 399.
Marci Evang. 14, 72. II, 288.
Lucae Evang. 2, 35. I, 587. 8, 1. II, 31. 15, 17. I, 618. 24, 31. I, 310.
Acta Apost. 7, 27. I, 585. 7, 43. II, 454. 8, 26. II, 381. 13, 10. II, 456. 25, 23. I, 537.
Paulli ad Galat. 5, 10. I, 615. *pr. ad Corinth.* 6, 3. II, 611. *Roman.* 2, 5. II, 431. *pr. Timoth.* 4, 1. II, 527. *ad Hebr.* 13, 9. II. 285. & C. 12, 22. II, 362.
Petrus Epist. post. 2, 5. II, 330.
Apocalyps. 19, 2. I, 57.
Sallustius II, 563.
Scholiastes Aeschinis II, 77. 272.
Apollonii Rhod. I, 287. 314. 325. II, 167. 296.
Aristidis I, 672.
Aristophanis I, 602. II, 359.
Callimachi I, 379.
Demosthenis II, 92. 553.
Euripidis I, 309.
Hermogenis II, 245.
Homeri I, 308. 309.
Horatii II, 576.
Ovidii I, 268.
Pindari I, 315. 317. 375. 434. 453. 461. II, 99.
Sophoclis I, 282. 319.
Statii I, 208. 308.
Theocriti I, 256.
Thucydidis I, 461.
Scylax II, 576.
Scymnus Chius II, 26.
Servius I, 365.
Silius Italicus I, 103. 473.
Stephanus Byzantinus I, 96. 100. 126. 272. 380. 395. 396. 397. 465. 492. II, 364. 365. 381. 636. 644.
Strabo I, 15. 19. 35. 36. 38. 47. 56. 122. 126. 154. 178. 210. 313. 346. 396. 424. 519. 527. 605. 662. 694. II, 40. 55. 63. 117. 239. 247. 296. 352.
Suetonius II, 472.
Suidas I, 58. 132. 140. 513. 615. 640. II, 443. 631. 645.
Syncellus I, 136. II, 641.
Synesius I, 99. 142. 177. 603.

T.

Themistius I, 594.
Theo I, 119. 147.
Theocritus II, 299.
Theophilus Antiochenus I, 280. II, 637.
Thomas Magister I, 168. 219. 360. 464. II, 442.
Thucydides I, 495. 533. 551.
Trebellius Pollio I, 382. II, 197.
Tzetzes I, 9. 141. 202. 312. 379. 614. II, 94. 641.

V.

Valerius Maximus II, 584. 595. 602.
Velleius Paterculus II, 637.
Vibius Sequester I, 321. 327.
Vitruvius II, 402.

X.

Xenophon I, 64. 178. 508. 582. 600. 603. 653. 661. 667. II, 39.

A D D E N D A
E T
C O R R I G E N D A.

TOm. II. p. 17, 93. Φλιασίοις. Phliuntios *Cicero* quoque adhibuerat, ſed ab Attico ſuo monitus Phliaſios praetulit. Audi quae ſcribit ad Atticum L. VI, 2. *Phliaſios autem dici ſciebam: & ita fac ut habeas: nos quidem ſic habemus. ſed primo me ἀναλογία deceperat. Φλιοῦς, Ὀποῦς, Σιποῦς. quod Ὀπούντιοι, Σιπούντιοι. ſed hoc continuo correximus.* Vulgatius itaque Φλιοῦς dat Φλιάσιος, nec alterum tamen ſpernendum, analogiae reſpondens & *Stephano* probatum.

18, 5. ὡραίας τρυφῆς. Ill. *Scaliger*, orae ſui libri adſcripſerat ἀφαιρούσας τρυφὴν, quod quum ſcabiem orationi detergere non poſſit, ſententiam non muto.

39, 49. τῇ πατρὶς lege.

45, 9. ἀπέφηνε τὸ. Scripſit, credo, *Diodorus* ἀπεφήνατο παλαιὸν εἶναι λόγιον. Sic quidem certe adſolet. Ἀδελφῷ γὰρ ἀπεφήνατο τῷ Σατύρῳ habes, ut alia praeteream, L. XV, 19. p. 17. extrema.

65, 78. δευτέρᾳ μάχῃ λειφθεὶς ſcribendum eſſe Ill. *Scaliger* & *Iſ. Voſſius* admonere haud neglexerunt.

86. Δίων ὁ Ἱππαρίνου, *Hipparini filius* in Latinis oportuit. *Rhodomanus* alibi occupatum habuit animum, cum illa verteret, & ego, eadem recenſerem. Ceterum res Dionis eundem hunc in annum *Diodorus* congeſſit, ut expeditionem, ſequente ſuſceptam, commodius eademque ferre poſſet exſequi. Alioqui multo citius Dio ex Sicilia in Peloponneſum fuit deportatus; quod ne temere jeciſſe videar, libet in rem praeſentem venire. Mortem obiit ſenior Dionyſius Olymp. CIII. anno primo. Plato arceſſitur in Siciliam ſub annum ejus Olymp. tertium: quarto ferme poſt Philoſophi adventum menſe Dio in navem imponitur atque in Graeciam amandatur. Docet id *Plato* Epiſt. VII. p. 329. C. Ipſe retinetur invitus in ſequentis anni autumnum aegreque impetrat, ut dimittatur. Vid. *Plut.* Dion. p. 964. D. Fuit certe aeſtate anni 1. Olymp. CIV. in Peloponneſo, ſpectavitque ſolemnes ludos, ut Epiſt. II. p. 310. C. indicat. Circumvoluto deinde anno iterum Plato evocatur a tyranno, miſſa in hunc finem trireme, de qua Epiſt. III. p. 317. B. Diu nectit Philoſophus moras; tandem literis Archytae, amicorum Tarentinorum, ipſiusque Dionis expugnatur, ſicuti Epiſt. VII. p. 339. D. docet. Abit ergo ſub annum II. Olymp. CIV., honeſtiſſimeque excipitur. Mox rixis exortis abitum adulta aeſtate molitur: impedit tyrannus, aegreque Philoſopho perſuadet, ut eum annum in Sicilia moretur. Haec *Plato* Epiſt. VII. p. 345. 346. Oriuntur labentibus menſibus nova jurgia: Philoſophus contemtius duriuſque habetur; liberatur tandem, Archyta aliisque ex Italia Philoſophis, miſſoque in Siciliam Lamiſco, deprecantibus, exeunte Olymp. CIV. Sic ipſe *ibid.* p. 350. & *Plut.* Dion. 966. B. Nam *Diogenes Laert.* L. III, 22. errorem excuſare nullo poteſt modo. Ineunte Olymp. CV. Plato, nuper Syracuſis redux, Dionem convenit in Peloponneſo, cum ludi Olympici celebrarentur. Vide Epiſt. VII. p. 350. B. Tum Dio manum comparare, idque contentiore ſtudio, ubi accepit uxorem Areten alii nuptum datam, filiumque ſic educari, ut indulgendo turpiſſimis imbuatur cupiditatibus. Lentum tamen & ſpiſſum iſtud negotium, quod multorum annorum tyrannis magnarum opum putabatur & pauci ob eam cauſſam ad ſocietatem periculi perducebantur. Tandem exeunte aeſtate anni IV. Olymp. CV. portu ſolvit, & luna deliquium patitur, teſte *Plut.* Dion. p. 968. A. Volventibus dein dierum hebdomadibus Syracuſae occupantur, & anno quidem VIII. & XL. quam amiſſa fuerat libertas, auctore eodem p. 970. D. Quae quidem omnia in iſtum, quem indui, annum optime congruere, ſi quae de hoc lunae defectu commentatus eſt *Seth. Calviſius*, & initia ſenioris Dionyſii ac XXXVIII. tyrannidis ejus annos cum cura conſideraveris, mecum ipſe fatebere. Atque haec paullo copioſius perſequi placuit, quod & Platonis & Dionis illae res negligentius habitae videantur.

88, 31. τῶν δ' Ὀλυνθ, oportet.

106, 43. καὶ παρεβάλετο. Ill. *Scaliger* & *Iſ. Voſſius* παρέβαλεν quod multo certe tritius eſt.

113, 59. ἐκ τῶν πολεμίων τῆς ἀρχῆς. Adſcripſerat *Scaliger* ἐκ. κατακλεισμοῦ, aut ἐκ. πολ. πρὸς τῆς. Neutro opus eſt. Saepiſſime *Diodorus* hoc loquendi genere uſus eſt.

124, 22. τοὺς αὐτοὺς τῶν lege.

137, 17. Πεδιάδα correxit & *Scaliger* veriſſime. Mox 34. νῦν oportuerat.

145, 49. Ἰδιωτικῶν πραγμάτων *Scaliger* itidem maluit.

150, 9. ἀγῶνι μουσικῷ. Vide viros eruditiſſimos *L. Kuſter.* ad *Ariſtoph.* Plut. v. 1164. & *Ti. Hemſterhuſium* ad eandem fabulam p. 453.

295, 30. κατὰ τὸν ἰδ. lege.

341, 73. τῶν Ιππέων ὁ Φρυγὸς. Putes ἱππέων praeſtare, nec praeſtat tamen. Vid. L. XIX, 49.

354, 60. Ἔπεσεν oportuerat.

361, 16. ἀρετῆς ὑπόμνημα, πρόστιμον. Ill. *Scaliger* libro ſuo alleverat ἀρετῆς θάνατον ὄχυρον. quo auctario haud ſcio an *Diodorus* ſe jactare poſſit.

374, 70. Πλαταιῶν probarunt ſuo etiam adſenſu *Scaliger* & *Iſ. Voſſius*. Mox 80. πλαγίων verum eſt.

401, 61. οὗτοι μεγάλοις λίθοις βάλλουσι &c. *Suidas* in Μεγάλοις haec habet: οἱ τῶν Βαλιαρίδων νήσων σφενδονῆται μεγάλους λίθους ἔβαλλον. quae ex his & proxime praegreſſis a Grammatico fuiſſe concionata, manifeſto liquet. Scribe tamen in ejus excerpto Βαλιαρίδων, ut *Diodorus* adſuevit.

410, 96. εἰ περὶ τὸν legendum eſt.

419, 63. Αὐταλέοντι — βασιλεῖ. In nummis ΑΥΔΩΛΕΟΝΤΟΣ conſpicitur, unde Αὐδωλέοντι ex *Tzetze* & *Reg.* 2., ſive Αὐδολέοντι, verius arbitreris. Nummos reguli, ejuſdemque originem & geſtas res diligentiſſime expicuit Nobiliſſimus *Bimardus* ea Diatribe, quae Diſſertationum *Academ. Corton.* Part. II. exornat, p. 160. &c.

424, 18. ἐπὶ τοῦ τετρακύκλου σκηνῶν. Illuſtrat haec *Hemſterhuſius* ad *Plut. Ariſtophan.* p. 369. egregie: illum ergo adi & *Joſeph. Barbarum* Itiner. p. 436., ſimiles currus Tartarorum deſcribentem.

431, 81. πόλιν — Καρύλαν. Clariſſimus *Gorius* Inſcript. Antiq. Etrur. Part. II. p. 83. refinxit Καρεώλαν [illegible] Καρεώλας, conjectura eleganti. Vide de urbe *Ph. Cluverii* Ital. Antiq. p. 638. 683.

443, 3. ἐπὶ τούτοις ἔταξε. Quae notavi ad ἐπίπλους libri *Veneti*, firmabunt haec *Polybii* L. I, 50. Ἀτάρβας — ἔχων πέντε ναῦς ἐπίπλους ἐπέστησε τὴν ἑαυτοῦ ναῦν ἀντίπρῳρον τοῖς πολεμίοις.

450, 62. ἐν παρουσίαις recipiendum eſſe & *Urſinus* monuit.

456, 95. ἱμαντώσας. Non neglexit Ill. *Scaliger* ſui libri margini adſcribere.

473, 55. Τριφυλιῶν oportuerat.

507, 6. τὰς ἀφέσεις — ἐξήγαγε. Scripſit Auctor ἐξήγαγε, ut adſolet. Ἐν τούτῳ δὲ Ἀντίγονος ἐξαγαγὼν τὰς μακρὰς ναῦς L. XVIII, 72. ſaepeque alias.

513, 83. σαρκαλειπτοῦντας &c. Verius eſſe χειραλειπτεῖν, quorſum χειραλειπτοῦντας Hoeſchelianum manifeſto ducit, didici ex *Suida*, qui in Χειραλειπτοῦντας. Φάβιος Δικτάτωρ, καθάπερ ἀγαθὸς ἀθλητὴς πάλιν χειραλειπτοῦντας χρόνῳ, ἐπὶ τὸν ἀγῶνα κατῄει. ἀντὶ τοῦ, ἀσκοῦντας τὴν χεῖρα. Itaque id inſtaura, & quae de Hannibale adſcripſi, tanquam non dicta habeto. Fabium enim ſpectant, clariſſimo *Suidae* indicio.

537, 53. Ὅτι Βαττάκης. Videtur hoc Sacerdoti Magnae Matris ſollemne fuiſſe nomen, longeque melius ſcriptum atque in *Plutarchi* Mario p. 415. quod ut opiner, inſigne facit fragmentum *Polybii* in *Suidae* Γάλλος. ſic enim praeter alia: παραγίνονται Γάλλοι παρ' Ἀττιδος καὶ ΒΑΤΤΑΚΟΥ, τῶν ἐκ Πεσσινοῦντος ἱερέων τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἔχοντες προστηθίδια (ſic enim πρὸς τῇ ἰδίᾳ optime correxiſſe cenſetur *H. Valeſius*) καὶ τύπους, φάσκοντες, προσαγγέλλειν τὴν θεὸν νίκην καὶ κράτος. Quae quidem & Battacae & veſtitus, Romae inviſitati, cauſſa oportuna admodum ſunt. De Corona, qua redimitus incedebat ſacerdos, teſtimonium perhibent & haec *Dionis Chryſoſtomi* Orat. XXXVI p. 432. C. ταῦτα γάρ ἐστι τὰ ποιοῦντα καὶ τούτους ἀδικήματα, ΣΤΕΦΑΝΟΣ καὶ ΠΟΡΦΥΡΑ, καὶ παιδάρια κομῶντα λιβανωτὸν φέροντα. namque haec Archigallos potiſſimum deſignare, jure optimo mihi ſuſpicatus videtur *Iſ. Voſſius* ad *Catullum* p. 164.

548, 38. τάς τε κατ' ἐκεῖνον ἀναλοῖ &c. *Suidas* haec Lexici ſui vocabulo Ῥώμη addens ῥωμαΐζειν explicat ἐπιχώρια λαμβάνειν.

558, 80. ἐπὶ τὸ γυναικεῖον lege.

560, 2. παντελῶς νέας. Verum eſt νέος, uti p. 562, 5. de Ptolemaeo Cerauno τὸν μὲν ἡλικίᾳ νέον ὄντα παντελῶς.

565, 20. *Suidas* in Παράδοξος haec habet: Ὁ δὲ Φάβιος παράδοξος καὶ [illegible] πολλὰ δόξας μετὰ προσηκόντως. τούτου δ' ἀφορμὴν διαλαβὼν τῶν ἄλλων, τοῦ μηδ' ἐν τῷ πλέον ἀπαξ διαλυθῆναι, τῶν πρώτως ἐπιβαλλόμενον ὀφθαλμῶν. Quae hinc eſſe excerpta atque adeo inſtauranda quiſque videt.

573, 5. πολλῶν ἐπιλαβόμενος. Ordo & ſententia verborum poſtulant ſibi ἐπιβαλλόμενος. Ita L. XVIII, 50. τῶν ἐν ἐξουσίαις ὄντων ἐν ἀσφαλεῖ ἐπιβαλλομένων. & C. 64. p. 305. καὶ διαγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς ἐπιβαλλομένους πολεμίους τὸν φθόνον. ut inſuper adjungam haec a librariis confundi ſaepe, non opus videtur. Conf. L. XVIII, 4. p. 260.

623, 36. εἰς τὴν βασιλίδα. Id quidem rarius; quod ſi venerit ab ipſo *Diodoro*, haud dubie χώραν lectori intelligendam reliquit. πόλιν βασιλίδα, ναῦν βασιλίδα poſſe ſimili modo poni, nemo ignorat. Vide tamen *Ezech. Spanhem.* in *Juliani* Or. 1. p. 30.

631, 29. πρὸς τὸν ὄντα τῶν &c. *Suidas* in Ἄσυλον ἱερὸν exſcribens, non novit voces πρὸς τὸν, quas & ego neceſſarias haud opinor.

ERRATA

IN

ORATIONIS CONTEXTU.

Tom. II. p. 118. *verſ.* 17. *lege* φωνῶν. 234, 40. Ἑλλάδος. 279, 18. γένοιτο. 308, 99. *in Latinis* & iv. militum. 316, 10. Μεσσηνίας. 448, 48. προσεφέρει. 480, 97. φρουρούμενος *&* 32. λιμένων. 584, 77. ἀπέχουσ. 638, 64. ἔχει.

IN ADNOTATIONIBUS.

P. 55. *Not.* 92. *verſ.* 2. *lege* Πελλάναν. 157, 30. τὸν Σῦμαν. 164, 93. 18. filium, *& max* hunc. 169. *col.* 2. *verſ.* 1. μοχθηρόν. 225. *col.* 2, 4. Hegemone. 326. *col.* 2, 3. μονώτων. 395, 58. 10. ſinus. 409, 34, 7. ſcirpo. 418, 9, 7. magnum. *&* 63, 2. Ἀνδάνεια. [illegible]5. *in Lect. var. verſ.* 3. Αἰγυπτιῶν 485. *col.* 2, 5. Ὀλύμπῳ 496, 67, 3. *lege* L. Rhod. 519, 86, 3. Ἀρσινόῃ. 539. *Var. Lect.* 2. *vulgo* Κορωνίον.

I.S
9
2
701 1472168

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google